

BIBLIJA

PRIJEVOD
NOVI SVIJET

Ime i prezime

BIBLIJA

PRIJEVOD NOVI SVIJET

Prijevod revidiranog engleskog izdanja Biblije
New World Translation of the Holy Scriptures
objavljenog 2013.

**“OVAKO KAŽE SVEVIŠNJI GOSPODIN JEHOVA [יהוה], JHVH]:
‘(...) EVO JA STVARAM NOVA NEBESA I NOVU ZEMLJU.
ONO ŠTO JE PRIJE BILO NEĆE DOLAZITI U MISLI
NITI ĆE MORITI SRCE’”**

(Izaija 65:13, 17; vidi i 2. Petrovu 3:13)

© 2020

WATCH TOWER BIBLE
AND TRACT SOCIETY
OF PENNSYLVANIA

200 Watchtower Drive
Patterson, NY 12563-9205
U.S.A.

IZDAVAČI

WATCHTOWER BIBLE AND TRACT
SOCIETY OF NEW YORK, INC.

Wallkill, New York, U.S.A.

Ovaj je prijevod u cijelosti ili
djelomično dostupan na više
od 240 jezika. Popis svih jezika
nalazi se na stranici www.jw.org.

Ukupna dosadašnja naklada
prijevoda *Novi svijet*:

244 746 446 primjeraka

Tiskano 2023.

Ova Biblija se ne naplaćuje.
Izdali su je Jehovini svjedoci
u sklopu svog svjetskog
biblijskog obrazovnog programa.

Biblija – prijevod Novi svijet

*New World Translation of the
Holy Scriptures*

Croatian (nwt-C)

Made in U.S.A.

900 Red Mills Road
Wallkill, NY 12589-5200
U.S.A.

Fotografije:

1728. stranica:

Gore: Uz dopuštenje Hrama
Knjige, Izraelski muzej,
Jeruzalem

Dolje: uz dopuštenje

Instituta Ben Zvi;
fotograf: Ardon Bar-Hama

1730. stranica:

© Knjižnica Chester Beatty,
Dublin

1732. stranica:

Hram Knjige, fotografija
© Izraelski muzej, Jeruzalem

1734. stranica:

© Vijeće Britanske knjižnice
(G.12161)

1738. stranica:

Lijevo: iz knjige *A Pre-Massoretic
Biblical Papyrus*, autora
Stanleyja Cooka (1903.)

1739. stranica:

Iz knjige *The Codex Alexandrinus
in Reduced Photographic
Facsimile* (1909.)



Što učimo iz Božje Riječi?

Biblija sadrži Božju poruku koja je upućena svim ljudima. Ona nam otkriva kako možemo živjeti sretnim i smislenim životom te što moramo činiti da bismo bili u dobrom odnosu s Bogom. Ona pruža i odgovore na sljedeća pitanja:

1. Tko je Bog?

2. Kako možemo upoznati Boga?

3. Tko je napisao Bibliju?

4. Je li Biblija u skladu sa znanstvenim činjenicama?

5. Što je osnovna tema Biblije?

6. Što je Biblija prorekla o Mesiji?

7. Što je Biblija prorekla o našem vremenu?

8. Je li Bog kriv za ljudske patnje?

9. Zašto ljudi pate?

10. Što Biblija proriče o budućnosti?

11. Što se s čovjekom događa kad umre?

12. Postoji li ikakva nada za umrle?

13. Što Biblija govori o poslu i radnim navikama?

14. Kako mudro raspolagati novcem?

15. Kako pronaći istinsku sreću?

16. Kako se nositi sa životnim brigama?

17. Koje savjete o obiteljskom životu sadrži Biblija?

18. Kako razviti blizak odnos s Bogom?

19. O čemu govore pojedine biblijske knjige?

20. Kako imati najviše koristi od čitanja Biblije?

KAKO PRONAĆI RETKE U BIBLIJI?

Biblija je zbirka od 66 knjiga. Sastoji se od hebrejsko-aramijskog dijela ("Stari zavjet") i grčkog dijela ("Novi zavjet"). Biblijske knjige podijeljene su na poglavlja i retke. Kad se navode biblijski reci, prvi broj koji slijedi nakon naziva knjige označava poglavlje, a idući označava redak. Naprimjer, naznaka Postanak 1:1 upućuje na to da treba otvoriti Postanak, 1. poglavlje, 1. redak.

Tko je Bog?

“Neka ljudi znaju da si jedino ti, kojem je ime Jehova, svevišnji vladar cijele zemlje.”

Psalam 83:18 [821. stranica]

“Znajte da je Jehova Bog. On nas je načinio i mi mu pripadamo.”

Psalam 100:3 [833. stranica]

“Ja sam Jehova. To je moje ime. Nikome neću dati svoju slavu niti ću dati da se čast koja pripada meni iskazuje rezbarenim kipovima.”

Izaija 42:8 [996. stranica]

“Svatko tko prizove Jehovino ime, bit će spašen.”

Rimljanima 10:13 [1518. stranica]

“Svaku je kuću netko sagradio, a Bog je sagradio sve što postoji.”

Hebrejima 3:4 [1604. stranica]

“Podignite oči prema nebu i pogledajte!
Tko je to stvorio? Onaj tko vodi tu vojsku
zvijezda i prebrojava je. Svaku zove po imenu.
Zbog njegove velike snage i zadivljujuće sile
ne nedostaje nijedna.”

Izaija 40:26 [993. stranica]



2. pitanje

Kako možemo upoznati Boga?

“Neka se riječi zapisane u ovoj knjizi Zakona ne odvajaju od tvojih usta. Pažljivo je čitaj dan i noć da bi se mogao savjesno držati svega što je u njoj napisano. Tada ćeš imati uspjeha u onom što budeš radio i tada ćeš postupati mudro.”

Jošua 1:8 [325. stranica]

“Čitali su naglas iz knjige, iz Zakona pravog Boga, te su ga tumačili i objašnjavali njegov smisao. Tako su pomagali narodu da razumije pročitano.”

Nehemija 8:8 [676. stranica]

“Sretan je čovjek koji ne postupa po savjetima zlih, (...) nego uživa u Jehovinom zakonu i pažljivo čita njegov zakon dan i noć. (...) On ima uspjeha u svemu što radi.”

Psalam 1:1-3 [754. stranica]

“Filip je dotrčao do kola i čuo dvoranina kako čita proroka Izaiju, pa ga je upitao: ‘Razumiješ li to što čitaš?’ On je odvratio: ‘Kako bih mogao razumjeti ako me netko ne uputi?’”

Djela apostolska 8:30, 31 [1473. stranica]

“Njegova nevidljiva svojstva – njegova vječna moć i božanstvo – jasno se vide još od stvaranja svijeta jer se mogu razabrati u onome što je stvoreno. Stoga ti ljudi nemaju izgovora.”

Rimljanima 1:20 [1507. stranica]

“O tome razmišljaj, sav se tome posveti, kako bi tvoj napredak bio očit svima.”

1. Timoteju 4:15 [1591. stranica]

“Razmišljajmo jedni o drugima kako bismo se poticali na ljubav i dobra djela i ne propuštajmo svoje sastanke.”

Hebrejima 10:24, 25 [1611. stranica]

“Ako kome od vas nedostaje mudrosti, neka je traži od Boga i on će mu je dati jer on svima daje velikodušno i bez prekoravanja.”

Jakov 1:5 [1616. stranica]

3. pitanje

Tko je napisao Bibliju?

“Mojsije [je] zapisao sve što je Jehova rekao.”

Izlazak 24:4 [144. stranica]

“Danijel je usnio san i imao viđenja dok je ležao na postelji. Potom je zapisao san i zabilježio sve što je vidio.”

Danijel 7:1 [1219. stranica]

“Božju riječ, koju ste čuli od nas, niste prihvatili kao ljudsku riječ, nego kao Božju, što ona uistinu i jest.”

1. Solunjanima 2:13 [1582. stranica]

“Sve je Pismo nadahnuto od Boga i korisno za poučavanje.”

2. Timoteju 3:16 [1596. stranica]

“Proročanstvo nikad nije poteklo od čovjeka, nego su ljudi, vođeni svetim duhom, govorili riječi koje su dolazile od Boga.”

2. Petrova 1:21 [1628. stranica]

4. pitanje

Je li Biblija u skladu sa znanstvenim činjenicama?

“On je razapeo sjeverno nebo nad prazninom, zemlju drži ni o što obješenu.”

Job 26:7 [726. stranica]

“Sve rijeke teku u more, a more se ipak ne prepuni. Odakle rijeke teku, onamo se vraćaju da ponovno teku.”

Propovjednik 1:7 [920. stranica]

“On boravi nad zemaljskim krugom.”

Izaija 40:22 [993. stranica]



5. pitanje

Što je osnovna tema Biblije?

“Ja ću izazvati neprijateljstvo između tebe i žene i između tvog potomstva i njenog potomka. On će ti zdrobiti glavu, a ti ćeš mu raniti petu.”

Postanak 3:15 [46. stranica]

“Preko tvog potomstva bit će blagoslovljeni svi narodi na zemlji jer si me poslušao.”

Postanak 22:18 [68. stranica]

“Neka dođe tvoje kraljevstvo. Neka bude tvoja volja, kako na nebu tako i na zemlji.”

Matej 6:10 [1314. stranica]

“Bog koji daje mir uskoro će baciti Sotonu pod vaše noge i satrti ga.”

Rimljanima 16:20 [1525. stranica]

“Kad sve bude podloženo Sinu, tada će se i on sam podložiti onome koji mu je sve podložio, da Bog bude sve svima.”

1. Korinćanima 15:28 [1542. stranica]

“Obećanja su bila dana Abrahamu i njegovom potomstvu (...), a to je Krist. A ako pripadate Kristu, onda ste Abrahamovo potomstvo.”

Galaćanima 3:16, 29 [1560. stranica]

“Kraljevska vlast nad svijetom sada pripada našem Gospodinu i njegovom Pomazaniku, i on će kraljevati u svu vječnost.”

Otkrivenje 11:15 [1650. stranica]

“Tako je bio zbačen veliki zmaj, prazmija, koji se zove Đavo i Sotona, koji zavodi sav svijet. Bio je zbačen na zemlju, a s njim su bili zbačeni i njegovi anđeli.”

Otkrivenje 12:9 [1651. stranica]

“Uhvatio je zmaja, prazmiju, koji je Đavo i Sotona, i svezao ga na 1000 godina.”

Otkrivenje 20:2 [1658. stranica]

Što je Biblija prorekla o Mesiji?

PROROČANSTVO

“Betleheme Efrato,
(...) iz tebe će doći
onaj koji će u moje ime
vladati u Izraelu.”

Mihej 5:2 [1269. stranica]

“Među sobom dijele
moje haljine i izvlače
ždrijeb za moju odjeću.”

Psalam 22:18 [768. stranica]

ISPUNJENJE

“Kad se Isus rodio
u judejskom gradu
Betlehemu za vlada-
vine kralja Heroda,
zvjezdoznanci s Istoka
došli su u Jeruzalem.”

Matej 2:1 [1309. stranica]

“Kad su vojnici pribili
Isusa na stup, uzeli su
njegove gornje haljine
i razdijelili ih na četiri
dijela (...). A uzeli su
i donju haljinu, koja
nije imala nijednog šava,
već je bila istkana u jed-
nom komadu. Stoga su
rekli jedan drugome:
‘Nemojmo je parati,
nego odlučimo ždrije-
bom čija će biti.’”

Ivan 19:23, 24 [1456. stranica]

PROROČANSTVO

“On čuva sve njegove kosti, nijedna od njih nije slomljena.”

Psalam 34:20 [778. stranica]

ISPUNJENJE

“Kad su došli do Isusa, vidjeli su da je već mrtav, pa mu nisu polomili noge.”

Ivan 19:33 [1456. stranica]

“On je bio proboden za naš prijestup.”

Izaija 53:5 [1014. stranica]

“Jedan od vojnika kopljem [ga je] ubo pod rebra, i odmah je izašla krv i voda.”

Ivan 19:34 [1456. stranica]

“Isplatili su mi plaću, 30 srebrnjaka.”

Zaharija 11:12, 13
[1298. stranica]

“Tada je jedan od dvanaestorice, koji se zvao Juda Iskariot, otišao svećeničkim glavarima i upitao ih: ‘Što ćete mi dati da vam ga izdam?’ I obećali su mu 30 srebrnjaka.”

Matej 26:14, 15; 27:5
[1344. i 1347. stranica]

Što je Biblija prorekla o našem vremenu?

“Narod će se boriti protiv naroda i kraljevstvo protiv kraljevstva (...). Sve je to početak strašnih nevolja.”

Matej 24:7, 8 [1340. stranica]

“Pojavit će se mnogi lažni proroci i zavesti mnoge. Bit će sve više bezakonja, pa će kod većine ljudi ohladnjeti ljubav.”

Matej 24:11, 12 [1340. stranica]

“Kad čujete ratni metež i vijesti o ratovima, nemojte se uplašiti. To se mora dogoditi, ali tada još neće doći kraj.”

Marko 13:7 [1371. stranica]

“Bit će jakih potresa, a bit će i gladi i pošasti po raznim mjestima. Ljudi će vidjeti strahote i velike znakove koji dolaze s neba.”

Luka 21:11 [1417. stranica]

“U posljednjim danima nastat će naročito teška vremena. Jer ljudi će biti sebični, pohlepni za novcem, hvalisavi, oholi, hulnici, neposlušni roditeljima, nezahvalni, nevjerni, bezosjećajni prema drugima, tvrdoglavi, klevetnici, bez samosvladavanja, okrutni, bez ljubavi prema dobroti, izdajnici, svojeglavi, bahati. Voljet će užitke, a ne Boga i naizgled će biti bogobojažni, ali neće bogobojažno živjeti.”

2. Timoteju 3:1-5

[1596. stranica]



Je li Bog kriv za ljudske patnje?

“Pravi Bog nikad ne bi učinio nikakvo zlo,
Svemogući nikad ne bi nepravedno postupio!”

Job 34:10 [736. stranica]

“Neka nitko, kad se nađe u kušnji, ne govori: ‘Bog me
iskušava.’ Jer Boga nitko ne može zlom iskušavati,
a ni on nikoga zlom ne iskušava.”

Jakov 1:13 [1617. stranica]

“Sve svoje brige bacite na njega jer se on brine za vas.”

1. Petrova 5:7 [1626. stranica]

“Jehova ne kasni s ispunjenjem svog obećanja, kao što
neki misle da kasni, nego je strpljiv s vama jer ne želi
da itko pogine, nego da svi dođu do pokajanja.”

2. Petrova 3:9 [1629. stranica]

Zašto ljudi pate?

“Trku ne dobivaju uvijek brzi, ni bitku silni, niti kruha uvijek imaju mudri, niti bogatstva uvijek imaju razboriti, niti su u svemu uspješni oni koji imaju znanje, jer vrijeme nevolje i nepredviđeni događaji snalaze svakoga od njih.”

Propovjednik 9:11 [928. stranica]

“Preko jednog čovjeka grijeh je ušao u svijet i preko grijeha smrt, i tako se smrt proširila na sve ljude jer su svi postali grešni.”

Rimljanima 5:12 [1512. stranica]

“Zato je Božji Sin i došao – da uništi Đavlova djela.”

1. Ivanova 3:8 [1632. stranica]

“Cijeli je svijet pod vlašću Zloga.”

1. Ivanova 5:19 [1635. stranica]

Što Biblija proriče o budućnosti?

“Pravednici će posjedovati cijelu zemlju
i vječno će živjeti na njoj.”

Psalam 37:29 [782. stranica]

“Zemlja ostaje zauvijek.”

Propovjednik 1:4 [919. stranica]

“Zauvijek će uništiti smrt, Svevišnji Gospodin Jehova
obrisat će suze sa svakog lica.”

Izaija 25:8 [972. stranica]

“Tada će se slijepima otvoriti oči, a gluhipa će se
otvoriti uši. Tada će hromi skakati kao jelen,
nijemi će radosno klicati. U pustinji će izvirati
vode i potoci će teći u pustinjskoj ravnici.”

Izaija 35:5, 6 [986. stranica]

“On će obrisati svaku suzu s njihovih očiju i više
neće biti smrti. Neće više biti ni tuge, ni jauka,
ni boli. Sve što je prije bilo nestalo je.”

Otkrivenje 21:4 [1659. stranica]

“Oni će graditi kuće i živjeti u njima, sadit će vinograde i jesti njihov rod. Neće oni graditi kuće, a netko drugi živjeti u njima, neće oni saditi, a netko drugi jesti urod. Jer dani mom narodu bit će kao dani drvetu i moji će izabranici uživati u plodovima svog rada.”

Izaija 65:21, 22 [1030. stranica]



11. pitanje

Što se s čovjekom događa kad umre?

“Njegov duh izide, a on se vraća u prah.
U taj dan propadnu njegove misli.”

Psalam 146:4 [872. stranica]

“Živi znaju da će umrijeti, a mrtvi ne znaju ništa (...).
Sve što svojim rukama možeš činiti, čini to svom
svojom snagom jer nema ni rada, ni razmišljanja,
ni znanja, ni mudrosti u grobu, u koji ćeš otići.”

Propovjednik 9:5, 10 [927. i 928. stranica]

“‘Naš je prijatelj Lazar zaspao, ali idem ga probuditi.’
Isus je govorio o njegovoj smrti, a oni su mislili
kako želi reći da Lazar doista spava. Tada im je Isus
otvoreno rekao: ‘Lazar je umro.’”

Ivan 11:11, 13, 14 [1443. stranica]

Postoji li ikakva nada za umrle?

“Ne čudite se tome, jer dolazi vrijeme kad će svi koji su u grobovima čuti njegov glas i izaći.”

Ivan 5:28, 29 [1433. stranica]

“Bog [će] uskrsnuti i pravedne i nepravedne.”

Djela apostolska 24:15 [1499. stranica]

“Vidio sam mrtve, velike i male, kako stoje pred prijestoljem. I otvorili su se svici. A otvorio se i jedan drugi svitak – svitak života. Mrtvima se sudilo prema njihovim djelima na temelju onog što je napisano u svicima. More je predalo mrtvace koji su bili u njemu, a i smrt i grob predali su mrtvace koji su bili u njima. I svakome se sudilo prema njegovim djelima.”

Otkrivenje 20:12, 13 [1659. stranica]

Što Biblija govori o poslu i radnim navikama?

“Jesi li vidio čovjeka koji je vješt u svom poslu?
Takav će stajati pred kraljevima, neće stajati
pred običnim ljudima.”

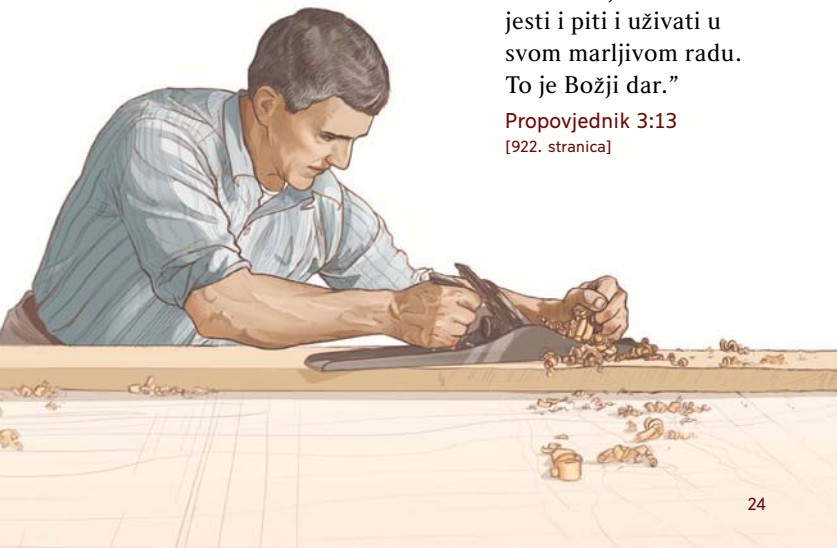
Mudre izreke 22:29 [905. stranica]

“Tko je krao, neka više ne krađe, nego neka marljivo
i pošteno radi svojim rukama da ima što dati onome
tko je u oskudici.”

Efežanima 4:28 [1568. stranica]

“Svaki čovjek trebao [bi]
jesti i piti i uživati u
svom marljivom radu.
To je Božji dar.”

Propovjednik 3:13
[922. stranica]



Kako mudro raspolagati novcem?

“Tko se voli zabavljati, osiromašit će.
Tko voli vino i ulje, neće se obogatiti.”

Mudre izreke 21:17 [903. stranica]

“Tko uzima zajam, rob je onome koji daje zajam.”

Mudre izreke 22:7 [904. stranica]

“Tko od vas, kad želi sagraditi kulu, najprije ne sjedne i ne izračuna trošak da vidi ima li dovoljno da je dovrši? Inače bi se moglo dogoditi da postavi temelj, a ne može dovršiti gradnju kule, pa bi mu se svi koji to vide rugali: ‘Ovaj je čovjek počeo graditi, a ne može dovršiti.’”

Luka 14:28–30 [1407. stranica]

“Kad su se nasitili, rekao je svojim učenicima: ‘Skupite ono što je preostalo da ništa ne propadne.’”

Ivan 6:12 [1434. stranica]

15. pitanje

Kako pronaći istinsku sreću?

“Bolje je jelo od povrća gdje je ljubav nego ugojeni junac gdje je mržnja.”

Mudre izreke 15:17 [895. stranica]

“Ja, Jehova, tvoj sam Bog. Ja te učim da činiš ono što je za tvoje dobro, vodim te putem kojim trebaš ići.”

Izaija 48:17 [1007. stranica]

“Sretni su oni koji su svjesni da im je potrebno Božje vodstvo, jer njihovo je nebesko kraljevstvo.”

Matej 5:3 [1311. stranica]

“Ljubi svog bližnjeg kao samog sebe.”

Matej 22:39 [1338. stranica]

“Kako želite da ljudi čine vama, tako činite i vi njima.”

Luka 6:31 [1390. stranica]

“Sretni su oni koji slušaju Božju riječ i postupaju po njoj!”

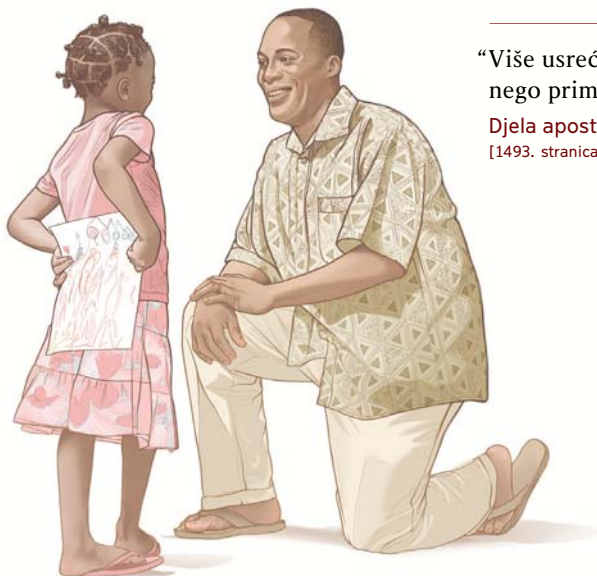
Luka 11:28 [1401. stranica]

“Čak i kad netko ima obilje, to mu ne jamči život.”

Luka 12:15 [1403. stranica]

“Imamo li hranu i odjeću, budimo time zadovoljni.”

1. Timoteju 6:8 [1592. stranica]



“Više usrećuje davati
nego primati.”

Djela apostolska 20:35
[1493. stranica]

Kako se nositi sa životnim brigama?

“Baci na Jehovu svoje breme i on će te poduprijeti.
Neće dati da pravednik ikada padne.”

Psalam 55:22 [796. stranica]

“Zamisli marljivoga sigurno vode do uspjeha,
a tko je god brzoplet, sigurno srlja u oskudicu.”

Mudre izreke 21:5 [903. stranica]

“Ne boj se jer ja sam s tobom! Nemoj biti uznemiren
jer ja sam tvoj Bog! Ja ću te ojačati i pomoći ću ti.
Poduprijet ću te svojom pravednom desnicom.”

Izaija 41:10 [994. stranica]

“Tko od vas može svojom zabrinutošću
imalo produžiti svoj životni vijek?”

Matej 6:27 [1315. stranica]

“Ne budite zabrinuti za sutrašnji dan, jer će
sutrašnji dan donijeti svoje brige. Svaki dan
nosi dosta svojih nevolja.”

Matej 6:34 [1315. stranica]

“Molim se za to da (...) možete prosuditi što je najvažnije.”

Filipljanima 1:9, 10 [1571. stranica]

“Ne budite zabrinuti ni za što, nego u svakoj prilici iznesite svoje molbe Bogu u molitvama i prošnjama, a usto mu zahvaljujte. Tada će Božji mir, koji nadilazi sve što čovjek može pojmiti, čuvati vaša srca i vaš um preko Krista Isusa.”

Filipljanima 4:6, 7 [1575. stranica]



Koje savjete o obiteljskom životu sadrži Biblija?

ZA MUŽEVE I OČEVE

“Muževi trebaju voljeti svoje žene kao svoje tijelo. Tko voli svoju ženu, voli samog sebe. Uostalom, nitko ne mrzi svoje tijelo, nego ga hrani i njeguje (...). Neka svaki od vas voli svoju ženu kao samog sebe.”

Efežanima 5:28, 29, 33 [1569. stranica]

“Očevi, ne razdražujte svoju djecu, nego ih odgajajte poučavajući ih i usmjeravajući u skladu s Jehovinim načelima.”

Efežanima 6:4 [1570. stranica]

ZA ŽENE

“Žena neka duboko poštuje svog muža.”

Efežanima 5:33 [1569. stranica]

“Žene, budite podložne svojim muževima kako i dolikuje Gospodinovim sljedbenicama.”

Kološanima 3:18 [1579. stranica]

ZA DJECU

“Djeco, slušajte svoje roditelje jer je to Gospodinova volja i jer je to pravedno. ‘Poštuj svog oca i majku’ – to je prva zapovijed uz koju je dano ovo obećanje: ‘Da ti bude dobro i da dugo živiš na zemlji.’”

Efežanima 6:1–3 [1570. stranica]

“Djeco, slušajte svoje roditelje u svemu jer je to Gospodinu po volji.”

Kološanima 3:20 [1580. stranica]

Kako razviti blizak odnos s Bogom?

“Ti si onaj koji sluša molitve, k tebi dolaze sve vrste ljudi.”

Psalam 65:2 [802. stranica]

“Uzdaj se u Jehovu svim svojim srcem i ne oslanjaj se na vlastiti razum. Imaj ga na umu na svim svojim putevima i on će ispraviti tvoje staze.”

Mudre izreke 3:5, 6 [879. stranica]

“Da bi dobili vječni život, trebaju dobro upoznati tebe, jedinog pravog Boga, i onoga koga si poslao, Isusa Krista.”

Ivan 17:3 [1452. stranica]

“[Bog] nije daleko ni od koga od nas.”

Djela apostolska 17:27 [1488. stranica]

“Molim se za to da vaša ljubav sve više i više raste te da još bolje upoznate Božju volju i steknete još veću razboritost.”

Filipljanima 1:9 [1571. stranica]

“Ako kome od vas nedostaje mudrosti, neka je traži od Boga i on će mu je dati jer on svima daje velikodušno i bez prekoravanja.”

Jakov 1:5 [1616. stranica]

“Približite se Bogu i on će se približiti vama.
Očistite ruke, grešnici, i pročistite srca, neodlučni.”

Jakov 4:8 [1619. stranica]

“Voljeti Boga znači držati se njegovih zapovijedi,
a njegove zapovijedi nisu teške.”

1. Ivanova 5:3 [1634. stranica]

O čemu govore pojedine biblijske knjige?

HEBREJSKO-ARAMEJSKI DIO BIBLIJE (“STARI ZAVJET”)

PETOKNJIŽJE (5 KNJIGA):

Postanak, Izlazak, Levitski zakonik, Brojevi, Ponovljeni zakon
Razdoblje od stvaranja svijeta do osnutka drevnog izraelskog naroda

POVIJESNE KNJIGE (12 KNJIGA):

Jošua, Suci, Ruta

Ulazak Izraelaca u Obećanu zemlju i kasniji događaji

1. i 2. Samuelova, 1. i 2. Kraljevima, 1. i 2. Ljetopisa
Povijest izraelskog naroda sve do razorenja Jeruzalema

Ezra, Nehemija, Estera

Povijest Židova nakon povratka iz babilonskog izgnanstva

PJESNIČKE I MUDROSNE KNJIGE (5 KNJIGA):

Job, Psalmi, Mudre izreke, Propovjednik,

Pjesma nad pjesmama

Zbirke mudrih savjeta, izreka i pjesama

PROROČKE KNJIGE (17 KNJIGA):

Izaija, Jeremija, Tužaljke, Ezekijel, Danijel, Hošea, Joel,
Amos, Obadija, Jona, Mihej, Nahum, Habakuk, Sefanija,
Hagaj, Zaharija, Malahija

Proročanstva koja se tiču Božjeg naroda

GRČKI DIO BIBLIJE (“NOVI ZAVJET”)

EVANĐELJA (4 KNJIGE):

Matej, Marko, Luka, Ivan

Izvještaji o Isusovom životu i službi

DJELA APOSTOLSKA (1 KNJIGA):

Izvještaj o osnutku kršćanske skupštine i misionarskoj aktivnosti prvih kršćana

POSLANICE (21 KNJIGA):

Rimljanima, 1. i 2. Korinćanima, Galaćanima, Efežanima, Filipljanima, Kološanima, 1. i 2. Solunjanima

Pisma upućena raznim kršćanskim skupštinama

1. i 2. Timoteju, Titu, Filemonu

Pisma upućena pojedinim kršćanima

Hebrejima, Jakov, 1. i 2. Petrova, 1., 2. i 3. Ivanova, Juda

Ostala pisma upućena prvim kršćanima

OTKRIVENJE (1 KNJIGA):

Niz proročanskih vizija koje je dobio apostol Ivan

Kako imati najviše koristi od čitanja Biblije?

DOK ČITAMO BIBLIJU, RAZMIŠLJAJMO O OVIM PITANJIMA:

Što mi ti reci govore o Jehovi Bogu?

Kako su povezani s osnovnom temom Biblije?

Kako ono što sam pročitao mogu primijeniti u životu?

Kako mogu koristiti te retke da bih pomogao drugima?

“Tvoja je riječ svjetiljka
mojoj nozi i svjetlo
mojoj stazi.”

Psalam 119:105
[856. stranica]



PREDGOVOR

Biblija, ili Sveto Pismo, pisana je objava koju je Bog uputio svim ljudima. Da bismo upoznali njenog autora, moramo je proučavati (Ivan 17:3; 2. Timoteju 3:16). Na njenim stranicama Jehova Bog otkrio je svoj naum s ljudima i Zemljom (Postanak 3:15; Otkrivenje 21:3, 4).

Nijedna druga knjiga ne utječe tako snažno na život ljudi. Biblija nas potiče da odražavamo Jehovine osobine, naprimjer ljubav, milosrđe i suosjećajnost. Ona ljudima daje nadu te im pomaže da ustrajno podnose i najteže patnje. Osim toga, ona neprestano razotkriva sve što u ovom svijetu nije u skladu s Božjom voljom, s onim što je savršeno u njegovim očima (Psalam 119:105; Hebrejima 4:12; 1. Ivanova 2:15-17).

Biblija je izvorno bila napisana na hebrejskom, aramejskom i grčkom, a prevedena je djelomično ili u cijelosti na više od 3000 jezika. Ona je kudikamo najprevođenija i najraširenija knjiga u povijesti. To nimalo ne iznenađuje jer u Bibliji je prorečeno: "Ova dobra vijest o Kraljevstvu [osnovna poruka Biblije] propovijedat će se po cijelom svijetu kako bi je čuli svi narodi. I tada će doći kraj" (Matej 24:14).

Budući da shvaćamo koliko je biblijska poruka važna i da duboko poštujemo sve što u njoj piše, nastojali smo načiniti prijevod koji ne samo da vjerno prenosi smisao izvornog teksta nego je i čitak i jasan. U dodacima "Načela prevođenja Biblije", "Obilježja ovog revidiranog prijevoda" i "Kako je Biblija sačuvana do danas" navode se neke jezične i stilske promjene koje su učinjene u ovom prijevodu.

Oni koji vole Jehovu Boga i služe mu, žele imati točan i razumljiv prijevod Božje Riječi (1. Timoteju 2:4). Iz tog je razloga revidirani prijevod *Novi svijet* objavljen i na hrvatskom, a cilj nam je da on bude dostupan na što više jezika. Dragi čitatelju koji tražiš Boga, od srca se nadamo da će ti ovaj prijevod pomoći da ga doista i nađeš (Djela apostolska 17:27).

Odbor za prevođenje Biblije Novi svijet

NAZIVI I REDOSLIJED KNJIGA

HEBREJSKO-ARAMEJSKE KNJIGE BIBLIJE

KNJIGA	KRATICA	STRANICA	KNJIGA	KRATICA	STRANICA
Postanak	Pos	41	Propovjednik	Pr	919
Izlazak	Izl	112	Pjesma nad pjesmama	Pj	930
Levitski zakonik	Le	170	Izaija	Iza	939
Brojevi	Br	213	Jeremija	Jr	1033
Ponovljeni zakon	Pnz	272	Tužaljke	Tu	1123
Jošua	Jš	324	Ezekijel	Eze	1132
Suci	Su	358	Danijel	Da	1207
Ruta	Ru	391	Hošea	Ho	1229
1. Samuelova	1Sa	396	Joel	Jl	1243
2. Samuelova	2Sa	440	Amos	Am	1248
1. Kraljevima	1Kr	478	Obadija	Ob	1259
2. Kraljevima	2Kr	522	Jona	Jn	1261
1. Ljetopisa	1Lje	565	Mihej	Mi	1264
2. Ljetopisa	2Lje	604	Nahum	Na	1272
Ezra	Ezr	652	Habakuk	Hb	1276
Nehemija	Ne	666	Sefanija	Sf	1281
Estera	Es	685	Hagaj	Hg	1285
Job	Job	696	Zaharija	Za	1288
Psalmi	Ps	747	Malahija	Ml	1301
Mudre izreke	Izr	875			

GRČKE KNJIGE BIBLIJE

KNJIGA	KRATICA	STRANICA	KNJIGA	KRATICA	STRANICA
Matej	Mt	1306	1. Timoteju	1Ti	1587
Marko	Mk	1350	2. Timoteju	2Ti	1593
Luka	Lk	1377	Titu	Tit	1597
Ivan	Iv	1425	Filemonu	Flm	1600
Djela apostolska	Dj	1459	Hebrejima	He	1601
Rimljanima	Ri	1506	Jakov	Jk	1616
1. Korinćanima	1Ko	1525	1. Petrova	1Pe	1621
2. Korinćanima	2Ko	1544	2. Petrova	2Pe	1627
Galaćanima	Ga	1557	1. Ivanova	1Iv	1630
Efežanima	Ef	1564	2. Ivanova	2Iv	1635
Filipljanima	Flp	1571	3. Ivanova	3Iv	1636
Kološanima	Kol	1576	Juda	Jd	1637
1. Solunjanima	1So	1581	Otkrivenje	Ot	1639
2. Solunjanima	2So	1585			

Kazalo biblijskih knjiga	1662	Dodatak A	1717
Kazalo riječi biblijskog teksta	1664	Dodatak B	1765
Rječnik biblijskih pojmova	1692		

POSTANAK

PREGLED SADRŽAJA

- 1 Stvaranje neba i zemlje (1, 2)
Bog šest dana priprema zemlju (3-31)
 1. dan: svjetlost, dan i noć (3-5)
 2. dan: svod (6-8)
 3. dan: kopno i biljke (9-13)
 4. dan: izvori svjetlosti na nebu (14-19)
 5. dan: ribe i ptice (20-23)
 6. dan: kopnene životinje i ljudi (24-31)
- 2 Sedmog dana Bog počiva (1-3)
Jehova Bog, Stvoritelj neba i zemlje (4)
Čovjek i žena u edenskom vrtu (5-25)
Čovjek stvoren od praha (7)
Zabranjeno jesti s drveta spoznaje dobra i zla (15-17)
Stvaranje žene (18-25)
- 3 Kako je čovjek sagriješio (1-13)
Prva laž (4, 5)
Jehova osudio buntovnike (14-24)
Proročeno potomstvo žene (15)
Adam i Eva istjerani iz Edena (23, 24)
- 4 Kajin i Abel (1-16)
Kajinovi potomci (17-24)
Šet i njegov sin Enoš (25, 26)
- 5 Od Adama do Noe (1-32)
Adamu se rodilo još sinova i kćeri (4)
Henok je hodio s Bogom (21-24)
- 6 Božji sinovi uzimaju ljudske kćeri za žene (1-3)
Rađaju se nefili (4)
Jehovi je zao zbog ljudske zloće (5-8)
Noa dobiva zapovijed da sagradi arku (9-16)
Bog najavljuje potop (17-22)
- 7 Ulazak u arku (1-10)
Opći potop (11-24)
- 8 Vode se povlače (1-14)
Noa pušta golubicu iz arke (8-12)
Izlazak iz arke (15-19)
Božje obećanje u vezi sa zemljom (20-22)
- 9 Upute za sav ljudski rod (1-7)
Zakon o krvi (4-6)
Duga – znak saveza (8-17)
Proročanstva o Noinim potomcima (18-29)
- 10 Porijeklo raznih naroda (1-32)
 - Jafetovi potomci (2-5)
 - Hamovi potomci (6-20)
Nimrod prkosi Jehovi (8-12)
 - Šemovi potomci (21-31)
- 11 Kula u Babelu (1-4)
Jehova načinio pomutnju u jeziku (5-9)
Od Šema do Abrama (10-32)
Terahova obitelj (27)
Abram odlazi iz Ura (31)
- 12 Abram odlazi iz Harana u Kanaan (1-9)
Bog daje obećanje Abram (7)
Abram i Saraja u Egiptu (10-20)
- 13 Abram se vraća u Kanaan (1-4)
Abram i Lot se razdvajaju (5-13)
Bog ponavlja obećanje Abram (14-18)
- 14 Abram izbavlja Lota (1-16)
Melkisedek blagoslivlja Abrama (17-24)
- 15 Bog sklapa savez s Abramom (1-21)
Proročeno 400 godina tlačenja (13)
Bog ponavlja obećanje Abram (18-21)
- 16 Hagara i Jišmael (1-16)
- 17 Abraham će postati otac mnogih naroda (1-8)
Abram promijenjeno ime u Abraham (5)
Savez o obrezivanju (9-14)
Saraji promijenjeno ime u Sara (15-17)
Bog najavljuje rođenje Izaka (18-27)
- 18 Abrahamu dolaze tri anđela (1-8)
Sari obećano da će dobiti sina; ona se nasmijala (9-15)
Abraham se zauzima za stanovnike Sodome (16-33)
- 19 Lotu dolaze anđeli (1-11)
Anđeli potiču Lota i njegovu obitelj da odu iz grada (12-22)
Uništenje Sodome i Gomore (23-29)
Lotova žena pretvara se u stup soli (26)
Lot i njegove kćeri (30-38)
Porijeklo Moabaca i Amonaca (37, 38)
- 20 Bog izbavlja Saru od Abimeleka (1-18)
- 21 Rođenje Izaka (1-7)
Jišmael se ruga Izaku (8, 9)

- Abraham otpravio Hagaru i Jišmaela (10–21)
- Abraham sklapa savez s Abimelekom (22–34)
- 22 Bog traži od Abrahama da Izaka prinese kao žrtvu (1–19)
Blagoslovi će doći preko Abrahamovog potomstva (15–18)
Rebekina obitelj (20–24)
- 23 Sarina smrt i sahrana (1–20)
- 24 Abraham šalje slugu da pronade ženu za Izaka (1–58)
Rebeka dolazi u susret Izaku (59–67)
- 25 Abraham se ponovno ženi (1–6)
Abrahamova smrt (7–11)
Jišmaelovi sinovi (12–18)
Rođenje Jakova i Ezava (19–26)
Ezav prodao prava koja je imao kao prvorođenac (27–34)
- 26 Izak i Rebeka u Geraru (1–11)
Božje obećanje ponovljeno Izaku (3–5)
Svađa oko bunara (12–25)
Izak sklapa savez s Abimelekom (26–33)
Ezav uzima za žene dvije Hetitkinje (34, 35)
- 27 Jakov dobiva Izakov blagoslov (1–29)
Ezav traži blagoslov, ali se ne kaje (30–40)
Ezav zamrzio Jakova (41–46)
- 28 Izak šalje Jakova u Padan-Aram
Jakovljevi san u Betelu (10–22)
Božje obećanje ponovljeno Jakovu (13–15)
- 29 Jakovljevi susret s Rahelom
Jakov se zaljubio u Rahelu (15–20)
Jakov se ženi Leom i Rahelom (21–29)
Lea rađa Jakovu četiri sina: Rubena, Šimuna, Levija i Judu (30–35)
- 30 Bilha rađa Dana i Naftalija (1–8)
Zilpa rađa Gada i Ašera (9–13)
Lea rađa Isakara i Zebuluna (14–21)
Rahela rađa Josipa (22–24)
Jakovljeva stoka se množi (25–43)
- 31 Jakov potajno odlazi iz Kanaana (1–18)
Laban sustiže Jakova (19–35)
Jakov sklapa savez s Labanom (36–55)
- 32 Anđeli dolaze u susret Jakovu (1, 2)
Jakov se priprema za susret s Ezavom (3–23)
- Jakov se hrva s anđelom (24–32)
Jakov dobiva ime Izrael (28)
- 33 Jakovljevi susret s Ezavom (1–16)
Jakov dolazi do Šekema (17–20)
- 34 Dina silovana (1–12)
Jakovljevi sinovi prevarili i pobili muškarce iz Šekema (13–31)
- 35 Jakov uklanja kipove tuđih bogova (1–4)
Jakov se vraća u Betel (5–15)
Benjaminovo rođenje, Rahelina smrt (16–20)
Dvanaest Izraelovih sinova (21–26)
Izakova smrt (27–29)
- 36 Ezavovi potomci (1–30)
Edomski kraljevi i plemenski poglavari (31–43)
- 37 Josipovi snovi (1–11)
Braća ljubomorna na Josipa (12–24)
Josip prodan u ropstvo (25–36)
- 38 Juda i Tamara (1–30)
- 39 Josip u Potifarovom domu (1–6)
Josip ne želi spavati s Potifarovom ženom (7–20)
Josip u zatvoru (21–23)
- 40 Josip tumači snove dvojici zatvorenika (1–19)
“Nije li Bog taj koji tumači ono što je tajno?” (8)
Faraonova rođendanska gozba (20–23)
- 41 Josip faraonu tumači snove (1–36)
Faraon postavlja Josipa na visok položaj (37–46a)
Josip upravlja skupljanjem i raspodjelom hrane (46b–57)
- 42 Josipova braća odlaze u Egipat (1–4)
Braća dolaze k Josipu, on ih iskušava (5–25)
Braća se vraćaju k Jakovu u Kanaan (26–38)
- 43 Josipova braća ponovno idu u Egipat, sa sobom vode i Benjamina (1–14)
Josipov ponovni susret s braćom (15–23)
Josip na gozbi sa svojom braćom (24–34)
- 44 Josipov srebrni pehar u Benjaminovoj vreći (1–17)
Juda se zauzima za Benjamina (18–34)
- 45 Josip otkriva braći tko je (1–15)
Josipova braća vraćaju se po Jakova (16–28)

- 46 Jakov sa svojom obitelji odlazi u Egipat (1-7)
Imena onih koji su otišli u Egipat (8-27)
Josipov susret s Jakovom u Gošenu (28-34)
- 47 Jakov dolazi k faraonu (1-12)
Josip mudro upravlja raspodjelom hrane (13-26)
Izraelci se naseljavaju u Gošenu (27-31)
- 48 Jakov blagoslivlja Josipova dva sina (1-12)
Efrajim dobiva veći blagoslov (13-22)
- 49 Jakov na smrti izriče proročanstvo (1-28)
Šilo će doći iz Judinog plemena (10)
Jakov daje upute o svojoj sahrani (29-32)
Jakovljeva smrt (33)
- 50 Josip odlazi u Kanaan sahraniti Jakova (1-14)
Josip opet daje braći do znanja da im je oprostio (15-21)
Ostatak Josipovog života i njegova smrt (22-26)
Josip nalaže što treba učiniti s njegovim kostima (25)

1 U početku Bog je stvorio nebo i zemlju.^a

2 Zemlja je bila prazna i pušta i tama se prostirala nad površinom vodenog bezdana*,^b a Božji duh^c djelovao^d je nad površinom voda.^d

3 I Bog je rekao: "Neka bude svjetlost." I nastala je svjetlost.^e **4** Nakon toga Bog je vidio da je svjetlost dobra i počeo je razdvajati svjetlost od tame. **5** Svjetlost je Bog nazvao dan, a tamu je nazvao noć.^f Tako je pala večer, a onda je svanulo jutro. Bio je to prvi dan*.

6 Bog je zatim rekao: "Neka bude svod*^g između voda i neka se razdijele vode od voda."^h

7 Tada je Bog načinio svod i razdijelio vode koje su bile ispod svoda od voda koje su bile iznad svoda.ⁱ I bilo je tako. **8** Svod je Bog nazvao nebo. Tako je pala večer, a onda je

1:2 *Ili: "uzburkanih voda". ^aIli: "Božja sila". Vidi izraz "duh" u Rječniku. ^bIli: "lebdio". 1:5 *U Bibliji se riječ "dan" može odnositi na razdoblja različite dužine, a ne samo na dan koji traje 24 sata. 1:6 *Odnosno atmosfera koja može podržavati život.

1. POGL.

a Ps 102:25
Iza 42:5
Iza 45:18
Ri 1:20
He 1:11
Ot 4:10
Ot 10:6

b Izr 8:27, 28

c Ps 33:6
Iza 40:26

d Ps 104:5, 6

e Iza 45:7
2Ko 4:6

f Pos 8:22

g Pos 1:20

h 2Pe 3:5

i Ps 7:11
Izr 8:27, 28

2. stupac

a Job 38:8, 11
Ps 104:6-9
Ps 136:6

b Ps 95:5

c Izr 8:29

d Pnz 32:4

e Ps 104:14

f Pnz 4:19

g Ps 104:19

svanulo jutro. Bio je to drugi dan.

9 Tada je Bog rekao: "Neka se vode pod nebom skupe na jedno mjesto i neka se pokaže kopno."^a I bilo je tako. **10** Kopno je Bog nazvao zemljom,^b a skupljene vode nazvao je morima*.^c I vidio je Bog da je to dobro.^d **11** Tada je Bog rekao: "Neka iz zemlje iznikne trava. Neka iznikne bilje koje nosi sjeme i drveće koje rađa plod u kojem je sjeme, sve po svojim vrstama*." I bilo je tako. **12** Iz zemlje je niknula trava. Niknulo je i bilje koje nosi sjeme^e i drveće koje rađa plod u kojem je sjeme, sve po svojim vrstama. I vidio je Bog da je to dobro. **13** Tako je pala večer, a onda je svanulo jutro. Bio je to treći dan.

14 Tada je Bog rekao: "Neka na nebeskom svodu budu izvori svjetlosti^f da dijele dan od noći^g i da služe kao znakovi za

1:10 *Izraz "mora" može se odnositi i na mora i na jezera. 1:11 *U ovom izvještaju riječ "vrsta" ima šire značenje od izraza "vrsta" koji se koristi u suvremenoj znanstvenoj terminologiji.

raspoznavanje doba* te broje-
nje dana i godina.^a **15** I ne-
ka svijetle na nebeskom svod-
u i osvijetljavaju zemlju.” I bilo
je tako. **16** Tada je Bog nači-
nio dva velika izvora svjetlosti,
veći da svijetli* danju^b i ma-
nji da svijetli noću, a usto je
načinio i zvijezde.^c **17** Njih je
Bog postavio na nebeski svod
da osvijetljavaju zemlju **18** i da
svijetle danju i noću te da dije-
le svjetlost od tame.^d I vidio je
Bog da je to dobro. **19** Tako je
pala večer, a onda je svanulo ju-
tro. Bio je to četvrti dan.

20 Tada je Bog rekao: “Neka
vode provrve živim stvorenji-
ma* i neka leteća stvorenja le-
te iznad zemlje nebeskim svod-
om.”^e **21** Bog je tada stvorio
velike morske životinje i sva
živa stvorenja* koja se miču i
vrve vodama po njihovim vrsta-
ma te sva krilata leteća stvoren-
ja po njihovim vrstama. I vidio
je Bog da je to dobro. **22** Tada
ih je Bog blagoslovio rekavši:
“Budite plodni i množite se i na-
punite mora^f i neka se leteća
stvorenja namnože na zemlji.”
23 Tako je pala večer, a onda je
svanulo jutro. Bio je to peti dan.

24 Tada je Bog rekao: “Neka
se na zemlji pojave živa stvoren-
ja* po svojim vrstama: pito-
me životinje, životinje koje gmi-
žu^g i kopnene divlje životinje po
svojim vrstama.”^g I bilo je tako.
25 Bog je tada načinio kopne-
ne divlje životinje po njihovim
vrstama i pitome životinje po

1:14 *Ili: “godišnjih doba”. 1:16 *Ili:
“vlada”. 1:20 *Ili: “dušama”. 1:21 *Ili:
“sve žive duše”. 1:24 *Ili: “žive duše”.
*Ili: “koje pužu; koje se miču”. Po svemu
sudeći, riječ je o raznim sitnim životinjama
koje žive pri tlu, kao što su glodavci,
gmazovi i kukci.

1. POGL.

a Pos 8:22

b Ps 136:7, 8

c Ps 8:3

Jr 31:35

d Ps 74:16

e Pos 2:19

f Ne 9:6

Ps 104:25

g Pos 2:19

2. stupac

a Izr 8:30

Iv 1:3

Kol 1:16

b 1Ko 11:7

c Pos 5:1

Jk 3:9

d Pos 9:2

e Ps 139:14

Mt 19:4

Mk 10:6

1Ko 11:7, 9

f Pos 9:1

g Pos 2:15

h Ps 8:4, 6

i Pos 9:3

Ps 104:14

Dj 14:17

j Ps 147:9

Mt 6:26

k Pnz 32:4

Ps 104:24

1Ti 4:4

2. POGL.

l Ne 9:6

Ps 146:6

njihovim vrstama i sve životinje
koje gmižu po njihovim vrsta-
ma. I vidio je Bog da je to do-
bro.

26 Tada je Bog rekao: “Na-
činimo^a čovjeka na svoju sli-
ku,^b nama sličnog,^c i neka vlada
nad svom zemljom – nad riba-
ma u moru, nad stvorenjima
koja lete nebom, nad pitomim
životinjama i nad svim životi-
njama koje gmižu po zemlji.”^d
27 Bog je tada stvorio čovjeka
na svoju sliku, na Božju ga
je sliku stvorio. Stvorio je mu-
škarca i ženu.^e **28** Bog ih je
zatim blagoslovio i rekao im:
“Rađajte djecu i množite se, na-
punite zemlju^f i sebi je podlo-
žite.”^g I vladajte^h nad ribama
u moru i nad stvorenjima koja
lete nebom i nad svim stvoren-
jima koja se miču po zemlji.”

29 Bog je zatim rekao: “Evo
dajem vam sve bilje na zemlji
koje nosi sjeme i sve drveće
s plodovima u kojima je sjeme.
Neka vam to bude za hranu.”ⁱ
30 I svim divljim životinjama
na zemlji i svim stvorenjima ko-
ja lete nebom i svakom živom
biću* koje se miče po zemlji da-
jem za hranu sve zeleno rasli-
nje.”^j I bilo je tako.

31 Bog je zatim pogledao
sve što je načinio, i gle, bilo je
vrlo dobro.^k Tako je pala večer,
a onda je svanulo jutro. Bio je
to šesti dan.

2 Tako su bili dovršeni nebo i
zemlja i sve što je na nji-
ma*.^l **2** I do sedmog dana Bog
je dovršio ono što je radio, a
sedmog je dana počeo počiva-
ti od svih djela koja je dotad

1:28 *Ili: “i brinite se o njoj”. 1:30 *Ili:
“svakoj živoj duši”. 2:1 *Dosl.: “sva nji-
hova vojska”.

učinio.^a **3** I Bog je blagoslovio sedmi dan i proglasio ga svetim jer je tog dana počeo počivati od svih svojih stvaralačkih djela, od svega što je načinio po svom naumu.

4 Ovo je izvještaj o postanku neba i zemlje u vrijeme u koje su bili stvoreni, u dan u koji je Jehova* Bog načinio zemlju i nebo.^b

5 Na zemlji dotad još nije bilo nikakvog grmlja i još nije niknulo nikakvo poljsko bilje jer Jehova Bog još nije bio pustio kišu na zemlju i nije bilo čovjeka da obrađuje zemlju. **6** No sa zemlje se dizala magla* i natapala je svu površinu tla.

7 Tada je Jehova Bog načinio čovjeka od zemaljskog praha*^c i udahnuo mu u nosnice dah života^d te je čovjek postao živo biće^e. **8** Jehova Bog načinio* je i vrt u Edenu,^f prema istoku, i ondje je smjestio čovjeka kojeg je stvorio.^g **9** Jehova Bog dao je da iz zemlje nikne svakovrsno drveće koje je lijepo izgledalo te je imalo plodove koji su bili dobri za jelo. Dao je da nikne i drvo života^h usred vrta te drvo spoznaje dobra i zla.ⁱ

10 A iz Edena je tekla rijeka koja je natapala vrt i dijelila se u četiri rijeke. **11** Prvoj je ime Pišon – ona teče oko cijele zemlje Havile, u kojoj

2:4 *Ovo je prvo mjesto na kojem se javlja Božje vlastito ime יהוה (JHVH), po kojem se Jehova razlikuje od svih drugih bogova. Vidi dodatak A4. **2:6** *Ili: "vodena para". **2:7** *Ili: "od zemlje". *Ili: "živa duša". Hebrejska riječ *nefeš* (duša) doslovno znači "stvorenje koje diše". Vidi izraz "duša" u Rječniku. **2:8** *Ili: "zasadio".

2. POGL.

a Izl 31:17
He 4:4

b Iza 45:18

c Pos 3:19
Ps 103:14
Pr 3:20

d Pos 7:22
Iza 42:5
Dj 17:25

e 1Ko 15:45,47

f Pos 2:15
Pos 3:23

g Pos 1:26

h Pos 3:22, 24
Ot 2:7

i Pos 2:17

2. stupac

a Da 10:4

b Pos 10:8, 11

c Pos 15:18
Phz 11:24

d Pos 1:28
Pos 2:8
Ps 115:16

e Pos 2:8, 9
Pos 3:2

f Pos 3:19
Ps 146:4
Pr 9:5, 10
Eze 18:4
Ri 5:12
1Ko 15:22

g 1Ko 11:8, 9
1Ti 2:13

h Pos 1:26

i Mk 10:9
1Ti 2:13

ima zlata. **12** Zlato iz te zemlje vrlo je dobro. Ondje ima i smole bdelija* te kamena oniksa. **13** Drugoj rijeci ime je Gihon – ona teče oko cijele zemlje Kuša. **14** Trećoj rijeci ime je Hidekel*^a – ona teče istočno od Asirije.^b A četvrta je rijeka Eufkrat.^c

15 Jehova Bog smjestio je čovjeka u edenski vrt da ga obrađuje i brine se o njemu.^d **16** Osim toga, Jehova Bog zapovjedio je čovjeku: "Sa svakog drveta u vrtu slobodno jedi od sita.^e **17** Ali s drveta spoznaje dobra i zla ne smiješ jesti jer u onaj dan u koji okusiš plod s njega sigurno ćeš umrijeti."^f

18 Zatim je Jehova Bog rekao: "Nije dobro da čovjek bude sam. Načinit ću mu pomoćnicu, koja će mu biti nadopuna."^g

19 A Jehova Bog stvarao je od zemlje sve divlje životinje koje žive u polju i sva stvorenja koja lete nebom i dovodio ih je pred čovjeka da vidi kako će koje stvorenje nazvati. I kako je čovjek nazvao koje živo stvorenje*, tako mu je bilo ime.^h

20 Dakle, čovjek je dao imena svim pitomim životinjama i svim stvorenjima koja lete nebom i svim divljim životinjama u polju, ali čovjek nije imao pomoćnicu, koja bi mu bila nadopuna. **21** Zato je Jehova Bog dao da čovjek utone u dubok san i dok je on spavao, uzeo mu je jedno rebro, a to je mjesto zatvorio mesom. **22** I od rebra koje je uzeo čovjeku Jehova Bog načinio je ženu i doveo je čovjeku.ⁱ

2:12 *Riječ je o mirisnoj smoli sličnoj smirni. **2:14** *Ili: "Tigris". **2:19** *Ili: "živu dušu".

23 Tada je čovjek rekao:

“Evo napokon kost od
mojih kostiju
i meso od mog mesa.
Ženom* neka se zove
jer je nastala[#] od čovjeka!”^a

24 Zato će čovjek ostaviti oca
i majku i vezat će se za* svoju
ženu i njih dvoje postat će jed-
no tijelo.^b 25 A oboje su bili
goli.^c Čovjek i njegova žena, ali
nisu se stidjeli.

3 Zmija^d je bila najopreznija*
među svim divljim životin-
jama koje je Jehova Bog na-
činio. Stoga je rekla ženi: “Je-
li Bog doista rekao da ne smije-
te jesti sa svakog drveta u vr-
tu?”^e 2 A žena je odgovorila
zmiji: “Smijemo jesti plodove
s drveća u vrtu.^f 3 Ali za plod
s drveta koje je usred vrta^g Bog
je rekao: ‘Ne jedite ga* i ne
dirajte ga. Učinite li to, um-
rijet ćete!’” 4 Nato je zmija re-
kla ženi: “Ne, nećete umrijeti.^h
5 Naime, Bog zna da će vam se
onog dana kad ga okusite otvo-
riti oči te da ćete postati kao
Bog i znati što je dobro, a što
zlo.”ⁱ

6 Tada je žena vidjela da je
plod drveta dobar za jelo i da
je primamljiv* – da lijepo izgle-
da. Zato ga je ubrala i okusila.^j
Zatim je dala plod i svom mužu
kad je bio s njom, te je i on jeo.^k
7 Tada su im se otvorile oči te
su primijetili da su goli. Zato su
spleli smokvino lišće i napravi-
li sebi pokrivalo kojim su se
ogrnuili oko bokova.^l

2:23 *Dosl.: “Čovječicom”. #Ili: “uze-
ta”. 2:24 *Ili: “ostat će uz; bit će pri-
vržen”. 3:1 *Ili: “najpametnija; najlu-
kavija”. 3:3 *Ili: “Ne jedite s drveta”.
3:6 *Dosl.: “primamljiv za oči”.

2. POGL.

a 1Ko 11:8
b Mt 2:16
Mt 19:5
Mk 10:7, 8
Ri 7:2
1Ko 6:16
Ef 5:31
He 13:4
c Pos 3:7

3. POGL.

d 2Ko 11:3
Ot 12:9
Ot 20:2
e Pos 2:17
f Pos 2:16
g Pos 2:8, 9
h Iv 8:44
1Iv 3:8
i Pos 3:22
j 2Ko 11:3
1Ti 2:14
Jk 1:14, 15
k Ri 5:12
l Pos 3:21

2. stupac

a Pos 2:25
b Pos 2:17
c 2Ko 11:3
1Ti 2:14
d Pos 3:1
e Ot 12:7, 17
f Ot 12:9
g Ot 12:1
h Iv 8:44
1Iv 3:10
i Pos 22:18
Pos 49:10
Ga 3:16, 29
j Ot 20:2, 10

k Mt 27:50
Dj 3:15
l Pos 2:17
m Pos 5:29

8 Nešto kasnije, kad su začu-
li glas Jehove Boga koji je u
predvečerje* hodao vrtom, čov-
jek i njegova žena sakrili su se
od Jehove Boga[#] među drveće
u vrtu. 9 Jehova Bog dozivao
je čovjeka, govoreći mu: “Gdje
si?” 10 A on mu je naposljet-
ku odgovorio: “Čuo sam tvoj
glas u vrtu, ali uplašio sam se
jer sam gol, pa sam se sakrio.”
11 Nato mu je on rekao: “Tko
ti je kazao da si gol?^a Jesi li jeo
s drveta s kojeg sam ti zabra-
nio jesti?”^b 12 A čovjek je od-
govorio: “Žena koju si mi dao
da bude uz mene, ona mi je
dala plod s drveta, pa sam jeo.”
13 Tada je Jehova Bog upitao
ženu: “Što si to učinila?” A žena
je odgovorila: “Zmija me preva-
rila, pa sam jela.”^c

14 Nato je Jehova Bog rekao
zmiji:^d “Kad si to učinila, neka
si prokleta među svim pitomim
i divljim životinjama! Cijelog ži-
vota puzat ćeš na trbuhu i je-
sti zemaljski prah. 15 I ja ću
izazvati neprijateljstvo^e između
tebe^f i žene^g i između tvog po-
tomstva^h i njenog potomka[#].
On će ti zdrobiti glavu,ⁱ a ti ćeš
mu raniti petu.”^k

16 A ženi je rekao: “Jako ću
ti povećati muke u trudnoći,
u bolovima ćeš rađati djecu. Za
svojim ćeš mužem čeznuti, a on
će nad tobom gospodariti.”

17 A Adamu* je rekao: “Zato
što si poslao svoju ženu i jeo
s drveta iako sam ti zapovje-
dio: ‘Ne smiješ jesti s njega’,
zemlja neka je prokleta zbog
tebe.^m Cijelog života s mukom

3:8 *Ili: “u doba dana kad puše povjeta-
rac”. #Dosl.: “od lica Jehove Boga”.
3:15 *Dosl.: “sjemena”. #Ili: “potom-
stva”. Dosl.: “sjemena”. 3:17 *Adam”
znači “zemljani čovjek; ljudski rod”.

češ je obrađivati kako bi se prehranio.^a **18** Ona će ti rađati trnje i korov*, a ti ćeš jesti poljsko bilje. **19** U znoju* ćeš jesti kruh dok se ne vratiš u zemlju od koje si i uzet.^b Jer si prah i u prah ćeš se vratiti.”^c

20 Poslije toga Adam je svojoj ženi dao ime Eva* jer je trebala postati majka svima živima.^d **21** I Jehova Bog načinio je za Adama i njegovu ženu duge kožne haljine da se u njih obuku.^e **22** Zatim je Jehova Bog rekao: “Evo, čovjek je postao poput nas i zna što je dobro, a što zlo.^f Da sada ne bi pružio ruku pa i s drveta života^g uzeo plod te ga pojeo i živio vječno...” **23** Tada ga je Jehova Bog istjerao iz edenskog vrta^h da obrađuje zemlju od koje je i bio uzet.ⁱ **24** Tako je izgnao čovjeka odande, a na istoku edenskog vrta postavio je kerube^j i mač plamene oštrice koji se stalno okretao. Učinio je to kako nitko ne bi mogao prići drvetu života.

4 Adam je imao odnose sa svojom ženom Evom i ona je zatrudnjela.^k Kad je rodila Kajina,^l rekla je: “Rodila sam sina uz Jehovinu pomoć.” **2** Nakon nekog vremena rodila je i Abela,^m Kajinovog brata.

Abel je postao pastir te je čuvao ovce, a Kajin je postao zemljoradnik. **3** Jednog je dana Kajin prinio Jehovi žrtvu od plodova zemlje. **4** A Abel je prinio žrtvu od prvina svog stada,ⁿ zajedno s njihovim salom. I Jehova je s naklonošću pogledao na Abela i prihvatio njegovu žrtvu,^o **5** a na Kajina nije

3:18 *Ili: “čičak”. **3:19** *Dosl.: “U znoju svog lica”. **3:20** *”Eva” znači “živa”.

3. POGL.

a Ri 8:20

b Pos 2:7

c Ps 104:29

Pr 3:20

Pr 12:7

d Dj 17:26

e Pos 3:7

f Pos 3:5

g Pos 2:9

h Pos 2:8

i Pos 3:19

j Ps 80:1

Iza 37:16

Eze 10:4

4. POGL.

k Pos 1:28

l 1Iv 3:10-12

Jd 11

m Mt 23:35

n Izl 13:12

o He 11:4

2. stupac

a Mt 23:35

1Iv 3:10-12

Jd 11

b He 12:24

c Pos 9:5

pogledao s naklonošću i nije prihvatio njegovu žrtvu. Stoga se Kajin silno razljutio i postao zlovoljan*. **6** Tada je Jehova rekao Kajinu: “Zašto si tako ljut i zlovoljan? **7** Ako počneš činiti dobro, nećeš li mi opet biti mio? No ako ne budeš činio dobro, grijeh vreba na vratima i želi zavladati tobom. Hoćeš li ga nadvladati?”

8 Poslije toga Kajin je rekao svom bratu Abelu: “Hajdemo u polje!” Dok su bili u polju, Kajin je napao svog brata Abela i ubio ga.^a **9** Jehova je potom rekao Kajinu: “Gdje ti je brat Abel?” A on je odgovorio: “Ne znam. Zar sam ja čuvar svog brata?” **10** Nato mu je Bog rekao: “Što si to učinio? Slušaj! Krv tvog brata više sa zemlje k meni.^b **11** Sada neka si proklet! Prognat ću te s ove zemlje koja je otvorila svoja usta da primi krv tvog brata koju si prolio.^c **12** Kad budeš obrađivao zemlju, ona ti neće davati urod. Bit ćeš lualica i bjegunac na zemlji.” **13** Tada je Kajin rekao Jehovi: “Kazna za moj prijestup toliko je teška da se neću moći nositi s njom. **14** Danas me tjeraš iz ove zemlje i morat ću se kriti od tebe*. Bit ću lualica i bjegunac na zemlji i tko god naiđe na mene, sigurno će me ubiti.” **15** Nato mu je Jehova rekao: “Da se to ne bi dogodilo, tko god ubije Kajina sedam će puta platiti za to.”

I Jehova je dao znak koji je svakoga tko bi naišao na Kajina upozoravao da ga ne smije ubiti. **16** Tada je Kajin otišao

4:5 *Ili: “I lice mu se namrgodilo”. **4:14** *Dosl.: “od tvog lica”.

od Jehove i nastanio se u zemlji Nodu*, istočno od Edena.^a

17 Nakon toga Kajin je imao odnose sa svojom ženom^b i ona je zatrudnjela i rodila Henoka. Tada je Kajin počeo graditi grad i nazvao ga je po svom sinu Henoku. **18** Poslije se Henoku rodio Irad. Iradu se rodio Mehujael, Mehujaelu se rodio Metušael, a Metušaelu se rodio Lamek.

19 Lamek je uzeo sebi dvije žene. Prva se zvala Ada, a druga se zvala Sila. **20** Ada je rodila Jabala. On je praotac onih koji žive pod šatorima i uzgajaju stoku. **21** Njegov se brat zvao Jubal. On je praotac svih koji sviraju harfu i frulu. **22** A Sila je rodila Tubal-Kajina, koji je kovao svakovrsno oruđe od bakra i željeza. Tubal-Kajinova sestra bila je Naama. **23** Lamek je sastavio ovu pjesmu za svoje žene Adu i Silu:

“Čujte me, žene Lamekove!
Poslušajte moje riječi:
Ubio sam čovjeka
jer me ranio,
momka jer me udario.

24 Ako će Kajin biti osvećen sedam puta,^c
Lamek će biti sedamdeset i sedam puta.”

25 Adam je opet imao odnose sa svojom ženom i ona je rodila sina. Dala mu je ime Šet*,^d rekavši: “Bog mi je dao drugog potomka umjesto Abela jer je njega ubio Kajin.”^e **26** A i Šetu se rodio sin i on mu je dao ime Enoš.^f Tada su ljudi počeli prizivati Jehovino ime.

4:16 *”Nod” znači “izbjeglištvo”. **4:25** *”Šet” znači “dan; dodijeljen; naknada”.

4. PUGL.

a Pos 2:8

b Pos 5:4

c Pos 4:15

d Pos 5:3
1Lje 1:1e Pos 4:8
Mt 23:35
He 11:4f Pos 5:6
Lk 3:23, 38

2. stupac

5. PUGL.

a Pos 1:26
Jk 3:9b Pos 1:27
Mk 10:6c Pos 2:23
Iza 45:12
Mt 19:4

d Pos 4:25

e Pos 2:17
Pos 3:19
Ri 6:23
1Ko 15:22f Pos 4:26
Lk 3:23, 38

g Lk 3:23, 37

h Lk 3:23, 37

5 Ovo je knjiga o Adamovom životu*. Kad^g je Bog stvorio Adama, načinio ga je sličnim sebi.^a **2** Stvorio je muškarca i ženu.^b Onog dana kad su bili stvoreni^c on ih je blagoslovio i nazvao ih ljudima*.

3 Kad je Adamu bilo 130 godina, rodio mu se sin njemu sličan, na njegovu sliku. Dao mu je ime Šet.^d **4** Nakon Šetovog rođenja Adam je živio još 800 godina. Za to vrijeme rodilo mu se još sinova i kćeri. **5** Adam je živio ukupno 930 godina, a onda je umro.^e

6 Kad je Šetu bilo 105 godina, rodio mu se Enoš.^f **7** Nakon Enoševog rođenja Šet je živio još 807 godina. Za to vrijeme rodilo mu se još sinova i kćeri. **8** Šet je živio ukupno 912 godina, a onda je umro.

9 Kad je Enošu bilo 90 godina, rodio mu se Kenan. **10** Nakon Kenanovog rođenja Enoš je živio još 815 godina. Za to vrijeme rodilo mu se još sinova i kćeri. **11** Enoš je živio ukupno 905 godina, a onda je umro.

12 Kad je Kenanu bilo 70 godina, rodio mu se Mahalalel.^g **13** Nakon Mahalalelovog rođenja Kenan je živio još 840 godina. Za to vrijeme rodilo mu se još sinova i kćeri. **14** Kenan je živio ukupno 910 godina, a onda je umro.

15 Kad je Mahalalelu bilo 65 godina, rodio mu se Jared.^h **16** Nakon Jaredovog rođenja Mahalalel je živio još 830 godina. Za to vrijeme rodilo mu se još sinova i kćeri. **17** Mahala-

5:1 *Ili: “o Adamu i njegovim potomcima”. ^aDosl.: “Onog dana kad”. **5:2** *Dosl.: “čovjek”; hebrejski: *adam*.

lel je živio ukupno 895 godina, a onda je umro.

18 Kad su Jaredu bile 162 godine, rodio mu se Henok.^a

19 Nakon Henokovog rođenja Jared je živio još 800 godina. Za to vrijeme rodilo mu se još sinova i kćeri. **20** Jared je živio ukupno 962 godine, a onda je umro.

21 Kad je Henoku bilo 65 godina, rodio mu se Metušalah.^b

22 Nakon Metušalahovog rođenja Henok je živio po Božjoj volji* još 300 godina. Za to vrijeme rodilo mu se još sinova i kćeri. **23** Henok je živio ukupno 365 godina. **24** Henok je cijelog života živio po Božjoj volji.^c A onda je nestao jer ga je Bog uzeo.^d

25 Kad je Metušalahu bilo 187 godina, rodio mu se Lamek.^e **26** Nakon Lamekovog rođenja Metušalah je živio još 782 godine. Za to vrijeme rodilo mu se još sinova i kćeri. **27** Metušalah je živio ukupno 969 godina, a onda je umro.

28 Kad su Lameku bile 182 godine, rodio mu se sin. **29** Dao mu je ime Noa^{*f} te je rekao: "On će nam donijeti odmor[#] od našeg posla i od mučnog rada na zemlji koju je Jehova prokleo."^g **30** Nakon Noinog rođenja Lamek je živio još 595 godina. Za to vrijeme rodilo mu se još sinova i kćeri. **31** Lamek je živio ukupno 777 godina, a onda je umro.

32 Kad je Noi bilo 500 godina, rodili su mu se Šem,^h Ham i Jafet.ⁱ

5:22 *Ili: "hodio s pravim Bogom". Vidi izraz "pravi Bog" u Rječniku. **5:29** *"Noa" vjerojatno znači "počinak; utjeha". #Ili: "utjehu".

5. POGL.

a Jd 14

b Lk 3:23, 37

c Pos 6:9
Pnz 8:6
Pnz 13:4
3Iv 4
Jd 14, 15

d Iv 3:13
He 11:5

e Lk 3:23, 36

f Pos 7:1
Eze 14:14
Mt 24:37
He 11:7
1Pe 3:20
2Pe 2:5

g Pos 3:17

h Pos 10:21
Pos 11:10
Lk 3:23, 36

i Pos 6:10
Pos 10:6

j Pos 10:2

2. stupac

6. POGL.

a Job 1:6
Job 38:7
2Pe 2:4
Jd 6

b Pos 7:4
1Pe 3:20

c 2Pe 3:9

d Pos 8:21
Jr 17:9
Mt 15:19

e Ps 78:40, 41

f Pos 7:1
Eze 14:14
He 11:7

6 A kad su se ljudi počeli množiti na zemlji i kad su im se rodile kćeri, **2** sinovi pravog Boga^{*a} zapazili su da su ljudske kćeri lijepe. Stoga su počeli uzimati sebi za žene sve koje su poželjeli. **3** Tada je Jehova rekao: "Neću* unedogled trpjeti čovjeka^b jer on je samo tijelo[#]. Neka živi još 120 godina!"^c

4 U te dane, a i kasnije, na zemlji su živjeli nefili*. Naime, sinovi pravog Boga spolno su općili s ljudskim kćerima, pa su im one rađale sinove. Bili su to silnici, nadaleko poznati među ljudima koji su živjeli u staro doba.

5 I Jehova je vidio da je čovjekova zloća na zemlji velika i da su sve njegove misli i želje njegovog srca uvijek samo zle.^d

6 Jehovi je bilo žao* što je načinio ljude na zemlji i srce mu se ispunilo tugom.^e **7** Stoga je Jehova rekao: "Izbrisat ću s lica zemlje ljude koje sam stvorio, a s njima i pitome životinje, životinje koje gmižu po zemlji i stvorenja koja lete nebom, jer mi je žao što sam ih načinio."

8 Ali Noa je našao milost u Jehovinim očima.

9 Ovo su događaji iz Noinog života.

Noa je bio pravedan čovjek.^f Bio je čestit* za razliku od svojih suvremenika[#]. Noa je živio

6:2 *Riječ je o hebrejskom izrazu koji se odnosi na Božje anđeoske sinove. **6:3** *Dosl.: "Moj duh neće". #Ili: "jer on postupa kao grešno, tjelesno biće". **6:4** *Moguće je da riječ "nefili" znači "obaratelji", odnosno oni koji obaraju druge. Vidi Rječnik. **6:6** *Ili: "Jehova je požalio". **6:9** *Ili: "bez mane". #Ili: "za razliku od naraštaja svog vremena".

po Božjoj volji*.^a **10** S vremenom su se Noi rodila tri sina: Šem, Ham i Jafet.^b **11** A zemlja se iskvarila pred pravim Bogom i ispunila se nasiljem. **12** Kad je Bog pogledao zemlju, vidio je da je iskvarena.^c Svi ljudi na zemlji živjeli su iskvarenim načinom života.^d

13 Tada je Bog rekao Noi: "Odlučio sam uništiti sve ljude jer su zemlju ispunili nasiljem. Stoga ću zatrti ljude i opustošiti zemlju.^e **14** Napravi sebi arku od smolastog drveta.^f Napravi pregratke u arki i premaži je smolom^g iznutra i izvana. **15** Napraviti ćeš je ovako: arka neka bude dugačka 300 lakata*, široka 50 lakata i visoka 30 lakata. **16** Na arki načini prozor kako bi u nju ulazila svjetlost*. Taj otvor neka bude 1 lakat ispod krova. Ulaz u arku načini sa strane,^h a u unutrašnjosti napravi donji, srednji i gornji kat.

17 A ja ću pustiti potopⁱ na zemlju da uništi svako stvorenje pod nebom u kojemu je dah života*. Sve što je na zemlji izginut će.^j **18** A s tobom sklapam savez. Uđi u arku sa svojim sinovima, svojom ženom i ženama svojih sinova.^k **19** I uvedi u arku po dvoje od svake vrste stvorenja^l da ih sa sobom sačuvaš na životu. Uzmi mužjaka i ženku.^m **20** Od letećih stvorenja po njihovim vrstama, od pitomih životinja po njihovim vrstama i od svih životinja koje gmižu po njihovim vrstama, po

6:9 *Ili: "hodio s pravim Bogom". **6:15** *Lakat je imao 44,5 centimetara. Vidi dodatak B14. **6:16** *Hebrejski: *cohar*. Moguće je i da se taj izraz odnosi na krov, a ne na prozor ili otvor za svjetlost. **6:17** *Ili: "duh života".

6. POGL.

- a 2Pe 2:5
b Pos 5:32
c Ot 11:18
d Mt 24:37-39
2Pe 2:5
e Pos 7:4
f He 11:7
g Pos 14:10
Izl 2:3
h Pos 7:16
i Pos 1:7
Pos 7:6, 11
j Pos 7:21
Ps 104:29
Mt 24:39
2Pe 2:5
k Pos 7:13
l Pos 8:17
m Pos 7:2

2. stupac

- a Pos 7:14, 15
b Pos 1:29, 30
c Izl 40:16
He 11:7

7. POGL.

- d Pos 6:9
He 10:38
He 11:7
1Pe 3:12
2Pe 2:5, 9
e Pos 8:20
f Pos 7:23
Pos 8:19
g Pos 2:5
h Pos 7:11, 12
i Pos 6:7, 17
j Pos 8:13
k Lk 17:27
He 11:7
l Pos 6:19, 20

dvoje od svega doći će k tebi i ući u arku da se sačuvaju na životu.^a **21** A ti skupi svakovrsnu hranu i uzmi je sa sobom da bude za jelo^b tebi i životinjama."

22 I Noa je sve učinio kako mu je Bog zapovjedio. Upravo je tako učinio.^c

7 Potom je Jehova rekao Noi: "Uđi u arku s cijelom svojom obitelji jer sam vidio da si u ovom naraštaju jedino ti pravedan.^d **2** Od svake čiste životinje uzmi sa sobom po sedmero*,^e mužjake i ženke, a od svake nečiste životinje samo po dvoje, mužjaka i ženku. **3** I od stvorenja koja lete nebom uzmi po sedmero*, mužjake i ženke, da im se sačuva vrsta na cijeloj zemlji.^f **4** Jer za samo sedam dana pustit ću kišu^g na zemlju i ona će padati 40 dana i 40 noći.^h Izbrisat ću s lica zemlje svako biće koje sam načinio."ⁱ **5** Tada je Noa učinio sve što mu je Jehova zapovjedio.

6 Noa je imao 600 godina kad je potop došao na zemlju.^j **7** Prije nego što je počeo potop, Noa je ušao u arku sa svojim sinovima, svojom ženom i ženama svojih sinova.^k **8** Od svih čistih životinja i od svih životinja koje nisu čiste, od letećih stvorenja i od svih stvorenja koja se miču po zemlji,^l **9** k Noi je u arku ušlo po dvoje, mužjak i ženka, kao što je Bog zapovjedio Noi. **10** A nakon sedam dana potop se sručio na zemlju.

11 Šestote godine Noinog života, sedamnaestog dana drugog mjeseca te godine, provalile su vode iz svih izvora velikog vodenog bezdana i otvorile su

7:2, 3 *Moguće i: "sedam parova".

se nebeske ustave.^a **12** I kiša je pljuštala na zemlju 40 dana i 40 noći. **13** Upravo tog dana u arku su ušli Noa i njegovi sinovi Šem, Ham i Jafet,^b njegova žena i tri žene njegovih sinova.^c **14** Ušli su oni i sve divlje životinje po svojim vrstama, sve pitome životinje po svojim vrstama, sve letuća stvorenja po svojim vrstama, sve ptice i sva krilata stvorenja. **15** K Noi je u arku ulazilo dvoje po dvoje od svake vrste stvorenja u kojem je dah života*. **16** Tako su ušli mužjaci i ženke od svake vrste stvorenja, kao što je Bog i zapovjedio Noi. Nakon toga Jehova je za njim zatvorio vrata arke.

17 Silna kiša pljuštala je na zemlju 40 dana i vode su sve više rasle te su podignule arku, pa je ona plutala visoko iznad zemlje. **18** Vode su nabujale i sve su više rasle nad zemljom, a arka je plutala na vodi. **19** I vode su toliko narasle nad zemljom da su prekrile sve visoke planine pod cijelim nebom.^d **20** Vode su se uzdizale 15 lakata* iznad vrhova planina.

21 Tako su izginula sva živa stvorenja na zemlji^e – letuća stvorenja, pitome životinje, divlje životinje, sva sitna stvorenja koja su vrvjela zemljom, a i svi ljudi.^f **22** Izginula su sva stvorenja koja su bila na kopnu i u čijim je nosnicama bio dah života.^g **23** Tako je Bog istrijebio s površine zemlje svako živo biće – čovjeka, pitome životinje,

7:15 *Ili: "duh života". 7:20 *Lakat je imao 44,5 centimetara. Vidi dodatak B14.

7. POGL.

a Pos 1:7
Pos 8:2

b Pos 9:18
1Lj 1:4

c Pos 6:18
1Pe 3:20
2Pe 2:5

d 2Pe 3:5, 6

e Pos 6:7, 17

f Lk 17:27

g Pos 2:7
Pos 7:15
Pr 3:19
Iza 42:5

2. stupac

a Pos 6:7
2Pe 3:5, 6

b Mt 24:37–39
1Pe 3:20
2Pe 2:5, 9

c Pos 8:3

8. POGL.

d Pos 6:19, 20
He 11:7

e Pos 7:11, 12

f Pos 7:20

g Pos 6:16

h Pos 7:19

i Pos 7:20
Pos 8:3

životinje koje gmižu po zemlji i stvorenja koja lete nebom. Sve je bilo istrijebljeno sa zemlje.^a Preživjeli su samo Noa i oni koji su s njim bili u arki.^b **24** I vode su prekrivale zemlju 150 dana.^c

8 A onda je Bog obratio pažnju na Nou i na sve divlje i pitome životinje koje su bile s njim u arki^d te je pustio da nad zemljom zapuše vjetar, pa su se vode počele povlačiti. **2** Zatvorili su se izvori vodenog bezdana i nebeske ustave, pa je kiša prestala padati s neba.^e **3** Tada su se vode počele povlačiti sa zemlje. Nakon 150 dana razina vode znatno se snizila. **4** Sedamnaestog dana sedmog mjeseca arka se zaustavila na brdima Ararata. **5** Razina vode postupno se snižavala do desetog mjeseca. A prvog dana desetog mjeseca pojavili su se planinski vrhovi.^f

6 Nakon 40 dana Noa je otvorio prozor arke^g koji je načinio **7** te je pustio gavrana. On je samo odlijetao i dolijetao dok se zemlja nije osušila.

8 Potom je Noa pustio golubicu kako bi vidio jesu li se vode povukle s površine zemlje. **9** Ali golubica nije našla mjesto na koje bi sletjela, pa se vratila k njemu u arku jer su vode još uvijek pokrivala cijelu površinu zemlje.^h I on je pružio ruku, uzeo je i unio u arku. **10** Onda je čekao još sedam dana pa je opet pustio golubicu iz arke. **11** Kad mu se predvečer golubica vratila, vidio je da u kljunu ima svjež maslinov list. Tako je Noa znao da su se vode povukle sa zemlje.ⁱ **12** Nakon što je čekao još sedam dana, opet je

pustio golubicu, a ona mu se više nije vratila.

13 A do prvog dana prvog mjeseca šesto i prve godine^a Noinog života vode su se povukle sa zemlje. Noa je tada otkrio krov arke i vidio da se površina zemlje suši. **14** Dva-deset i sedmog dana drugog mjeseca zemlja je bila posve suha.

15 Tada je Bog rekao Noi:

16 "Izađi iz arke sa svojom ženom, svojim sinovima i ženama svojih sinova.^b **17** Izvedi sa sobom sve vrste živih stvorenja:^c leteća stvorenja, kopnene životinje i sve životinje koje gmižu po zemlji da se razmnožavaju, budu plodni i da se namnože na zemlji."^d

18 I Noa je izašao iz arke sa svojim sinovima,^e svojom ženom i ženama svojih sinova. **19** Sva živa stvorenja, sve životinje koje gmižu i sva leteća stvorenja, sve što se miče po zemlji izašlo je iz arke po svojim vrstama.^f **20** Potom je Noa sagradio žrtvenik^g Jehovi i uzeo je po nekoliko životinja od svih čistih životinja i svih čistih letećih stvorenja^h te ih je prinio na žrtveniku kao žrtve paljenice.ⁱ **21** I Jehova je osjetio ugodan* miris. Stoga je Jehova rekao u sebi^j: "Nikad više neću prokleti zemlju^j zbog čovjeka, zbog toga što je čovjek odmale na u svom srcu sklon zlu.^k I nikad više neću zatrti sva živa bića kao što sam to sada učinio.^l **22** Odsad na zemlji više nikad neće nestati sjetve ni žetve, hladnoće ni vrućine, ljeta ni zime, dana ni noći."^m

8:21 *Ili: "umirujući". #Dosl.: "u svom srcu".

8. POGL.

- a Pos 7:6, 11
b Pos 7:7
1Pe 3:20
2Pe 2:5
c Pos 6:19, 20
Pos 7:14, 15
d Pos 1:22
e Pos 6:10
f Pos 7:13, 14
g Pos 12:7
h Pos 7:2
Le 20:25
i Pnz 27:6
j Pos 3:17
Pos 5:29
k Pos 6:5
Pr 7:20
Mt 15:19
l Pos 6:7, 17
Pos 9:11
Iza 54:9
m Pos 1:14
Ps 74:17
Pr 1:4

2. stupac

9. POGL.

- a Pos 1:28
b Pos 1:26
Jk 3:7
c ITi 4:3
d Pos 1:29
e Le 3:17
Le 7:26
Le 17:10, 13
Le 17:11, 14
Pnz 12:16, 23
Dj 15:20, 29
Dj 21:25
f Pos 4:8, 10
Izl 21:12
g Izl 20:13
Br 35:30
Mt 26:52
h Pos 1:27
i Pos 1:28
Pos 10:32
j Pos 9:15
Iza 54:9
k Pos 8:17
l Pos 8:21

9 Bog je blagoslovio Nou i njegove sinove i rekao im: "Imajte djecu, množite se i napunite zemlju!^a **2** Neka vas se boje i strahuju od vas sva živa stvorenja na zemlji, sva stvorenja koja lete nebom, sva stvorenja koja se miču po zemlji i sve ribe u moru. Dajem vam da vladate nad njima.^b **3** Sve životinje koje žive na zemlji neka vam budu za hranu.^c Sve vam ih dajem, kao što sam vam dao i zeleno bilje.^d **4** Samo ne smijete jesti meso s njegovom krvi – s njegovim životom*.^e **5** Osim toga, ako tko prolije vašu krv, ako vam oduzme život*, tražit ću da mi za to položi račun. Tražit ću to od svake životinje. I od svakog čovjeka koji oduzme život svom bratu tražit ću da mi za to položi račun.^f **6** Ako tko prolije čovjekovu krv, njegovu će krv proliti čovjek,^g jer ja sam na svoju sliku načinio čovjeka.^h **7** A vi imajte djecu i množite se, napunite zemlju i namnožite se na njoj!"ⁱ

8 Potom je Bog rekao Noi i njegovim sinovima: **9** "Evo ja sklapam savez s vama^j i s vašim potomcima, **10** a i sa svakim živim stvorenjem* koje je s vama izašlo iz arke – s pticama, domaćim životinjama i svim drugim zemaljskim stvorenjima koja su s vama – sa svakim živim stvorenjem na zemlji.^k **11** Dakle, ja sklapam savez s vama: Nikad više neću uništiti sva stvorenja u potopu i nikad više neću potopom opustošiti zemlju."^l

9:4 *Ili: "njegovom dušom". **9:5** *Ili: "prolije krv vaše duše". **9:10** *Ili: "životom dušom".

12 Bog je zatim dodao: "Ovo je znak saveza koji sklapam s vama i sa svakim živim stvorenjem koje je s vama, saveza koji će vrijediti za sve buduće naraštaje. **13** Stavljam u oblake svoju dugu, da bude znak saveza između mene i zemlje. **14** Kad god nad zemlju navučem oblake, u njima će se pojaviti duga. **15** I ja ću se sjetiti saveza koji sam sklopio s vama i sa svim živim stvorenjima svake vrste. I nikad više neće doći potop koji bi uništio sva stvorenja.^a **16** Duga će se pojaviti u oblacima i ja ću je vidjeti i sjetiti se vječnog saveza između mene i svakog živog stvorenja, svih vrsta živih bića na zemlji."

17 Potom je Bog ponovio Noi: "Ovo je znak saveza koji sklapam s vama i sa svim stvorenjima na zemlji."^b

18 Noini sinovi koji su izašli iz arke bili su Šem, Ham i Jafet.^c Hamu se kasnije rodio Kanaan.^d **19** To su bila tri Noina sina i od njih su potekli svi ljudi koji su se nastanili diljem zemlje.^e

20 Noa se počeo baviti zemljoradnjom i zasadio je vinograd. **21** Kad je jednog dana pio vino, opio se i skinuo do gola u svom šatoru. **22** A Ham, Kanaanov otac, vidio je svog oca golog pa je to kazao dvojici svoje braće koja su bila vani. **23** Tada su Šem i Jafet uzeli ogrtač, prebacili ga preko svojih ramena pa su, idući unatrag, njime pokrili svog oca. Lice su okrenuli na drugu stranu, tako da oca nisu vidjeli golog.

24 Kad se Noa probudio i otrijeznio od vina i kad je saznao što mu je učinio najmlađi sin, **25** rekao je:

9. PUGL.

- a Pos 8:21
b Pos 9:12, 13
c Pos 5:32
Pos 7:7
Pos 10:1
d Pos 10:6
e Pos 10:32

2. stupac

- a Pnz 7:1
b Jš 17:13
c Su 1:28
d Pos 7:6

10. PUGL.

- e Lk 3:23, 36
f Pos 9:18, 19
g Eze 38:6
h Eze 38:2
i Iza 66:19
Eze 27:13
j Ps 120:5
Eze 32:26
k 1Lje 1:5-7
l Jr 51:27

m Eze 27:14
Eze 38:6

n Eze 27:7

o Jn 1:3

p Iza 23:1

r Pos 50:11

s Jr 46:9
Na 3:9

t Br 34:2
1Lje 1:8-10

u Ps 72:10

v Eze 27:22

"Neka je proklet Kanaan!^a

Neka bude najniži rob
svojoj braći!"^b

26 A onda je nastavio:

"Neka je hvaljen Jehova,
Šemov Bog,
i neka Kanaan Šemu
bude rob."^c

27 Neka Bog podari Jafetu
mnogo zemlje

i neka on prebiva
u Šemovim šatorima.
Neka i njemu Kanaan
bude rob!"

28 Noa je nakon potopa živio još 350 godina.^d **29** Tako je Noa živio ukupno 950 godina, a onda je umro.

10 Ovo su događaji iz života Noinih sinova - Šema,^e Hama i Jafeta.

Njima su se poslije potopa rodili sinovi.^f **2** Jafetovi sinovi bili su Gomer,^g Magog,^h Madaj, Javan, Tubal,ⁱ Mešekⁱ i Tiras.^k

3 Gomerovi sinovi bili su Aškenaz,^l Rifat i Togarma.^m

4 Javanovi sinovi bili su Eliša,ⁿ Taršiš,^o Kitim^p i Dodanim.

5 Od njih potječu ljudi koji su se nastanili po otocima, ovisno o tome koji su jezik govorili te kojoj su porodici i narodu pripadali.

6 Hamovi sinovi bili su Kuš, Misrajim,^r Put^s i Kanaan.^t

7 Kuševi sinovi bili su Seba,^u Havila, Sabta, Raama^v i Sabteka.

Raamini sinovi bili su Šeba i Dedan.

8 Kušu se rodio i Nimrod. On je postao prvi silnik na zemlji. **9** Bio je silan lovac

koji je prkosio Jehovi. Zato ljudi znaju reći za nekoga: "On je kao Nimrod, silan lovac koji je prkosio Jehovi."

10 Njegovo kraljevstvo u početku je obuhvaćalo gradove Babel,^a Ereka,^b Akad i Kalne, u zemlji Šinaru.^c **11** Iz te zemlje otišao je u Asiriju^d i sagradio Ninivu,^e Rehobot-Ir, Kalah **12** i Resen, koji se nalazi između Ninive i Kalaha. To je velik grad.*

13 Od Misrajima su potekli Ludim,^f Anamim, Lehabim, Naftuhim,^g **14** Patrusim,^h Kasluhim (od kojeg su potekli Filistejci) i Kaftorim*.ⁱ

15 Od Kanaana je potekao Sidon,^k njegov prvorođenac, i Het,^l **16** zatim Jebusejci,^m Amorejci,ⁿ Girgašani, **17** Hivijci,^o Arkiijci, Sinijci, **18** Arvadijci,^p Semarijci i Hamaćani.^r Poslije su se kanaanska plemena rasijala na razne strane. **19** Stoga se kanaanska zemlja protezala od Sidona do Gerara,^s blizu Gaze,^t pa sve do Sodome, Gomore,^u Adme i Sebojima,^v koji su blizu Laše. **20** To su Hamovi sinovi navedeni prema porodicama iz kojih su potjecali, jezicima kojima su govorili, zemljama u kojima su živjeli i narodima kojima su pripadali.

21 Djeca su se rodila i Šemu, praocu svih Eberovih sinova,^z bratu Jafeta, koji je bio najstariji*. **22** Šemovi sinovi bili su Elam,^a Ašur,^b Arpakšad,^c Lud i Aram.^d

10:12 *Moguće i: "Oni zajedno čine velik grad." **10:14** *Moguće je da se navedena imena odnose i na narode koji su potekli od tih ljudi. **10:21** *Moguće i: "Jafetovom starijem bratu".

10. POGL.

- a Pos 11:9
- b Ezer 4:9
- c Da 1:2
- d Mi 5:6
- e Jn 3:3
Mt 12:41
- f Jr 46:9
- g 1Lje 1:11, 12
- h Eze 29:14
- i Jš 13:2, 3
Jr 47:4
- j Pnz 2:23
- k Jš 13:6
Mk 7:24
- l Pos 25:10
Pos 27:46
1Lje 1:13–16
- m Su 1:21
- n Pos 15:16
Pnz 3:8
- o Jš 11:3
- p Eze 27:11
- r 1Kr 8:65
- s Pos 20:1
- t Jš 15:20, 47
Dj 8:26
- u Pos 13:10
Pos 19:24
Jd 7
- v Pnz 29:23
- z Pos 11:17
- a Ezer 4:9
Dj 2:8, 9
- b Eze 27:23
- c Pos 11:10
- d 1Lje 1:17

2. stupac

- a Pos 11:12
- Lk 3:23, 35
- b Pos 11:16
- c 1Lje 1:19
- d 1Lje 1:20–23
- e 1Kr 9:28
1Kr 10:11
- f Pos 10:5
- g Pos 9:7
Pos 9:19
Dj 17:26

11. POGL.

- h Pos 10:9, 10
- Da 1:2

23 Aramovi sinovi bili su Us, Hul, Geter i Maš.

24 Arpakšadu se rodio Šelah,^a a Šelahu se rodio Eber.

25 Eberu su se rodila dva sina. Jednome je ime bilo Peleg*,^b jer se u njegovo vrijeme zemlja^c razdijelila. Njegovom je bratu ime bilo Joktan.^c

26 Joktanu su se rodili Almodad, Šelef, Hasarmavet, Jerah,^d **27** Hadoram, Uzal, Dikla, **28** Obal, Abimael, Šeba, **29** Ofir,^e Havila i Jobab. Sve su to bili Joktanovi sinovi.

30 Područje na kojem su živjeli protezalo se od Meše pa sve do Sefara, planinskog područja na Istoku.

31 To su Šemovi sinovi navedeni prema porodicama iz kojih su potjecali, jezicima kojima su govorili, zemljama u kojima su živjeli i narodima kojima su pripadali.^f

32 To su porodice Noinih sinova navedene prema njihovim rodovima i po narodima kojima su pripadale. Od tih su porodica potekli narodi koji su se poslije potopa raširili po zemlji.^g

11 Svi ljudi na zemlji* govorili su jednim jezikom i služili se istim riječima. **2** I kako su se kretali prema istoku, otkrili su ravnicu u zemlji Šinaru^h i ondje se naselili. **3** Tada su rekli jedan drugome: "Hajde da pravimo opeke i pečemo ih u vatri!" Tako su im opeke služile umjesto kamena, a zemna smola* služila im je kao žbuka. **4** Potom su rekli:

10:25 *"Peleg" znači "podjela". ^aIli: "stanovništvo zemlje". **11:1** *Dosl.: "Sva zemlja". **11:3** *Ili: "bitumen".

“Sagradimo sebi grad i kulu kojoj će vrh sezati do neba! Tako ćemo steći slavno ime i nećemo se rasijati po svoj zemlji.”^a

5 Tada je Jehova sišao da vidi grad i kulu koju su ljudi gradili. 6 I Jehova je rekao: “Svi su jedan narod i govore jednim jezikom^b i evo što su počeli raditi. Sada im ništa što naume učiniti neće biti neostvarivo. 7 Sidimo i stvorimo^c pomutnju u jeziku kojim govore kako više ne bi razumjeli jedan drugoga!” 8 Tako ih je Jehova rasijao odande po svoj zemlji,^d te su na koncu prestali graditi grad. 9 Zato je grad dobio ime Babel*^e jer je ondje Jehova stvorio pomutnju u jeziku kojim su govorili svi ljudi na zemlji. I Jehova ih je odande rasijao po svoj zemlji.

10 Ovo su događaji iz Šemovog^f života:

Kad je Šemu bilo 100 godina, rodio mu se Arpakšad.^g Bilo je to dvije godine poslije potopa. 11 Nakon Arpakšadovog rođenja Šem je živio još 500 godina. Za to vrijeme rodilo mu se još sinova i kćeri.^h

12 Kad je Arpakšadu bilo 35 godina, rodio mu se Šelah.ⁱ 13 Nakon Šelahovog rođenja Arpakšad je živio još 403 godine. Za to vrijeme rodilo mu se još sinova i kćeri.

14 Kad je Šelahu bilo 30 godina, rodio mu se Eber.^j 15 Nakon Eberovog rođenja Šelah je živio još 403 godine. Za to vrijeme rodilo mu se još sinova i kćeri.

16 Kad su Eberu bile 34 godine, rodio mu se Peleg.^k 17 Na-

11:9 * “Babel” znači “zbrka; pomutnja”.

11. POGL.

a Pos 9:1

b Pos 11:1

c Pos 1:26

d Pnz 32:8

e Jr 50:1

f Pos 6:10
Lk 3:23, 36

g Pos 10:22
1Lje 1:17

h Pos 10:21

i Pos 10:24
1Lje 1:18
Lk 3:23, 35

j Pos 10:21
1Lje 1:18

k Pos 10:25
1Lje 1:19

2. stupac

a Lk 3:23, 35

b Pos 11:32
Lk 3:23, 34

c Pos 12:7
Pos 15:1, 6
Pos 17:5
Jk 2:23

d Jš 24:2

e Pos 12:4
Pos 19:1
2Pe 2:7

f Pos 15:7
Ne 9:7
Dj 7:4

g Pos 12:11
Pos 17:15
Pos 20:12, 13
1Pe 3:6

h Pos 22:20
Pos 24:15

i Pos 16:1, 2
Ri 4:19
He 11:11

kon Pelegovog rođenja Eber je živio još 430 godina. Za to vrijeme rodilo mu se još sinova i kćeri.

18 Kad je Pelegu bilo 30 godina, rodio mu se Reu.^a 19 Nakon Reuovog rođenja Peleg je živio još 209 godina. Za to vrijeme rodilo mu se još sinova i kćeri.

20 Kad su Reuu bile 32 godine, rodio mu se Serug. 21 Nakon Serugovog rođenja Reu je živio još 207 godina. Za to vrijeme rodilo mu se još sinova i kćeri.

22 Kad je Serugu bilo 30 godina, rodio mu se Nahor. 23 Nakon Nahorovog rođenja Serug je živio još 200 godina. Za to vrijeme rodilo mu se još sinova i kćeri.

24 Kad je Nahoru bilo 29 godina, rodio mu se Terah.^b 25 Nakon Terahovog rođenja Nahor je živio još 119 godina. Za to vrijeme rodilo mu se još sinova i kćeri.

26 Kad je Terahu bilo 70 godina, rodili su mu se Abram,^c Nahor^d i Haran.

27 Ovo su događaji iz Terahovog života:

Terahu su se rodili Abram, Nahor i Haran, a Haranu se rodio Lot.^e 28 Haran je umro dok je njegov otac Terah još bio živ. Umro je u zemlji u kojoj se rodio, u kaldejskom gradu Uru.^f

29 Abram i Nahor uzeli su sebi žene. Abramova žena zvala se Saraja,^g a Nahorova žena zvala se Milka.^h Ona je bila kći Harana, oca Milke i Jiske. 30 A Saraja je bila nerotkinja,ⁱ nije imala djece.

31 Poslije toga Terah je poveo sa sobom svog sina Abrama,

svog unuka Lota,^a Haranovog sina, i svoju snahu Saraju, ženu svog sina Abrama, te je s njima otišao iz kaldejskog grada Ura i krenuo u zemlju Kanaan.^b Nakon nekog vremena stigli su u Haran^c i ondje se naselili. **32** Terah je živio 205 godina. Umro je u Haranu.

12 A Jehova je rekao Abram: "Idi iz svoje zemlje, ostavi svoju rodbinu i dom svog oca te pođi u zemlju koju ću ti pokazati.^d **2** Od tebe ću načiniti velik narod, blagoslovit ću te i proslavit ću tvoje ime i drugi će zbog tebe biti blagoslovljeni.^e **3** Blagoslovit ću one koji tebe blagoslivljaju, a prokleti onoga koji tebe proklinje,^f i svi narodi na zemlji preko tebe će biti blagoslovljeni."^g

4 I Abram je pošao kao što mu je Jehova rekao, a s njim je krenuo i Lot. Abram je imao 75 godina kad je otišao iz Harana.^h

5 Tako je Abram krenuo na put u zemlju Kanaanⁱ sa svojom ženom Sarajom^j i nećakom Lotom^k i svim dobrima koja su stekli^l i slugama koje su dobili u Haranu. Kad su došli do Kanaana, **6** Abram je prošao zemljom sve do mjesta Šekema,^m blizu velikih stabala u Moreu.ⁿ U to su vrijeme Kanaanci bili u toj zemlji. **7** Jehova se tada ukazao Abram i rekao mu: "Tvom ću potomstvu^o dati ovu zemlju."^p Stoga je Abram načinio žrtvenik Jehovi na mjestu na kojem mu se on ukazao. **8** Odande je otišao u brdoviti kraj istočno od Betela^r te je razapeo šator između Betela na zapadu i Aja^s na istoku.

12:3 *Ili: "steći blagoslov". 12:7 *Dosl.: "sjemenu".

11. POGL.

a Pos 11:27, 28
b Pos 10:19
c Pos 12:4
Pos 27:42, 43
Dj 7:2, 4

12. POGL.

d Jš 24:3
Dj 7:3, 4
e Pos 13:14, 16
Pos 15:1, 5
Pos 17:5
Pos 22:17, 18
Pnz 26:5
f Pos 27:29, 30
g Dj 3:25
Ga 3:8
h He 11:8
i Pos 26:3
j Pos 11:29
k Pos 11:31
l Pos 13:5, 6
m Dj 7:15, 16
n Pos 35:4
Pnz 11:29, 30
o Pos 3:15
Pos 21:12
Pos 28:13, 14
Ri 9:7
Ga 3:16
p Pos 13:14, 15
Pos 15:1, 7
Pos 17:1, 8
Pnz 34:4
r Pos 28:16–19
Pos 31:13
s Pos 13:1, 3
Jš 7:2

2. stupac

a Pos 8:20
Pos 35:2, 3
b Pos 26:25
c Pos 20:1
Pos 24:62
d Ps 105:13
e Pos 26:1, 2
f Pos 26:7
g Pos 20:11, 12
h Pos 20:14
Pos 24:34, 35
i Pos 11:29
Pos 17:15
Pos 23:2, 19
j Pos 20:11, 12
k Ps 105:14

Ondje je načinio žrtvenik Jehovi^a i počeo prizivati Jehovino ime.^b **9** Potom je Abram pošao dalje prema Negebu.^c Putem se zaustavljao i podizao tabor na raznim mjestima.

10 Kad je u zemlji Kanaanu nastala glad, Abram je otišao u Egipat kako bi ondje živio neko vrijeme^d jer je glad bila vrlo velika.^e **11** Prije nego što su ušli u Egipat, rekao je svojoj ženi Saraji: "Molim te, poslušaj me! Ti si jako lijepa žena."^f **12** Kad te Egipćani vide, reći će: "To mu je žena." Onda će mene ubiti, a tebe ostaviti na životu. **13** Molim te, reci da si mi sestra, tako da zbog tebe budu dobri prema meni i poštede mi život!^g

14 I čim je Abram ušao u Egipat, Egipćani su zapazili da je žena koja je s njim vrlo lijepa. **15** Vidjeli su je i faraonovi dvorani pa su je počeli hvaliti pred faraonom. Stoga su je odveli u faraonov dvor. **16** On je zbog nje dobro postupao s Abramom i dao mu ovaca, goveda, magaraca i deva te slugu i sluškinja.^h **17** Ali Jehova je učinio da zbog Abramove žene Sarajeⁱ faraona, njegovu obitelj i sluge snađu velike pošasti. **18** Stoga je faraon pozvao Abrama i rekao mu: "Što si mi to učinio? Zašto mi nisi rekao da ti je ona žena? **19** Zašto si rekao da ti je sestra?^j Ja sam je zamalo uzeo za ženu. Evo ti tvoja žena! Uzmi je i idi!" **20** I faraon je zapovjedio svojim slugama da Abrama izvedu iz zemlje. I oni su ga izveli s njegovom ženom i svime što je imao.^k

12:10 *Ili: "živio kao došljak". 12:13 *Ili: "ostave moju dušu na životu".

13 Abram je zatim uzeo sve što je imao te je sa svojom ženom i Lotom pošao iz Egipta prema Negebu.^a **2** A Abram je bio vrlo bogat – imao je mnogo stoke, srebra i zlata.^b **3** Putujući od Negeba do Betela, zaustavljao se i podizao tabor na raznim mjestima, sve dok nije stigao do mjesta na kojem mu je ranije bio šator, između Betela i Aja,^c **4** mjesta na kojem je bio načinio žrtvenik. Ondje je Abram prizivao Jehovino ime.

5 A i Lot, koji je putovao s Abramom, imao je mnogo ovaca, goveda i šatora. **6** Nije bilo dosta zemlje da bi svi živjeli na istom mjestu jer su stekli toliko stoke* da više nisu mogli živjeti zajedno. **7** Tako je došlo do svađe između Abramovih i Lotovih pastira. (U to su vrijeme Kanaanci i Perizani živjeli u toj zemlji.^d) **8** Zato je Abram rekao Lotu:^e “Molim te, neka ne bude svađe između mene i tebe i između mojih pastira i tvojih pastira jer smo braća! **9** Nije li pred tobom sva zemlja? Molim te, odvoji se od mene. Ako ti odeš nalijevo, ja ću nadesno, a ako ti odeš nadesno, ja ću nalijevo.” **10** Tada je Lot pogledao oko sebe i vidio da cijela jordanska ravnica*,^f sve do Soara,^g obiluje vodom i da je poput Jehovinog vrta,^h poput egipatske zemlje. (Bilo je to prije nego što je Jehova uništio Sodomu i Gomoru.) **11** I Lot je izabrao za sebe cijelu jordansku ravnicu i preselio svoj tabor na istok.

13:6 *Dosl.: “dobara”. **13:10** *Odnosno područje koje obuhvaća južni dio Jordanske doline.

13. POGL.

- a Pos 12:9
Pos 20:1
b Pos 24:34, 35
c Pos 12:8, 9
Js 7:2
d Pos 10:19
e Pos 11:27
f Pos 19:28
g Pos 19:20-22
h Pos 2:8, 9

2. stupac

- a Pos 19:28, 29
b Pos 18:20
Pos 19:5
2Pe 2:6-8
Jd 7
c Pos 12:7
Pos 15:18
Pos 24:7
Izl 33:1
d Pos 12:2
Pos 15:1, 5
Izl 1:7
He 11:12
e Pos 18:1
Pos 23:19
Pos 25:9, 10
Pos 35:27
f Pos 23:2
g Pos 12:7

14. POGL.

- h Pos 10:9, 10
i Pos 14:17
j Pos 10:22
k Pos 10:19
Pos 13:12
l Pos 13:10, 12
m Pnz 29:23
n Pos 14:10
o Br 34:2, 12

Tako su se odvojili jedan od drugoga. **12** Abram je živio u Kanaanu, a Lot je živio blizu gradova u jordanskoj ravnici.^a Na koncu je razapeo svoje šatore u blizini Sodome. **13** A ljudi u Sodomi bili su zli i činili su teške grijehе kojima su vrijeđali Jehovu.^b

14 Jehova je rekao Abramom nakon što se Lot odvojio od njega: “Molim te, pogledaj oko sebe s mjesta na kojem stojiš, osvrni se na sjever, jug, istok i zapad, **15** jer svu zemlju koju vidiš dat ću tebi i tvom potomstvu* i ona će zauvijek biti vaša.^c **16** Učinit ću da tvog potomstva bude kao zemaljskog praha. I bude li tko mogao izbrojiti zemaljski prah, moći će izbrojiti i tvoje potomstvo.^d **17** Kreni i prodi zemlju uzduž i poprijeko jer ću je tebi dati.” **18** Tako je Abram i dalje živio pod šatorima. Poslije je došao među velika stabla u Mamreu,^e kod Hebrona,^f i ondje se naselio. Na tom je mjestu načinio žrtvenik Jehovi.^g

14 U to je vrijeme Amrafel bio kralj Šinara,^h Ariok kralj Elasara, Kedorlaomerⁱ kralj Elama,^j a Tidal kralj Gojima. **2** Oni su se zaratili s petoricom kraljeva: s Berom, kraljem Sodome,^k s Biršom, kraljem Gomore,^l sa Šinabom, kraljem Adme, sa Šemberom, kraljem Sebojima,^m i s kraljem Bele, to jest Soara. **3** Svi su oni* udružili snage za boj u dolini Sidimu,ⁿ gdje je sada Slano more^o.

13:15 *Dosl.: “sjemenu”. **14:3** *Po svemu sudeći, riječ je o kraljevima koji se spominju u 1. retku. *Odnosno Mrtvo more.

4 Petorica kraljeva 12 su godina služila Kedorlaomeru, ali trinaeste su se godine pobunili. 5 Stoga su četrnaeste godine došli Kedorlaomer i kraljevi koji su bili s njim te su porazili Refaimce u Ašterot-Karnajimu, Zuzijce u Hamu, Emijce^a u Šave-Kirijatajimu 6 i Horijce^b u njihovom gorju Seiru^c sve do El-Parana, koji se nalazi na rubu pustinje. 7 Zatim su krenuli natrag i došli u En-Mišpat, to jest Kadeš,^d i osvojili svu zemlju Amalečana^e te pokorili Amorejce^f koji su živjeli u Hasason-Tamaru.^g

8 Tada je kralj Sodome pošao u bitku, a s njim su pošli i kralj Gomore, kralj Adme, kralj Sebojima i kralj Bele, to jest Soara. I postrojili su se u dolini Sidimu za bitku 9 protiv Kedorlaomera, kralja Elama, Tidalala, kralja Gojima, Amrafela, kralja Šinara, i Arioka, kralja Elasara^h – četvorica kraljeva protiv petorice. 10 A u dolini Sidimu bilo je mnogo jama punih zemne smole*. Kad su se kraljevi Sodome i Gomore sa svojim ljudima dali u bijeg, neki od njih upali su u te jame, a ostali su pobjegli u brda. 11 Tada su pobjednici uzeli sve vrijedno iz Sodome i Gomore i svu hranu koju su ondje našli pa su otišli.ⁱ 12 Osim toga, zarobili su Lota, Abramovog nećaka koji je tada živio u Sodomu,^j i svu njegovu imovinu pa su otišli svojim putem.

13 A jedan čovjek koji je uspio pobjeći došao je Hebreju Abram i javio mu što se dogodilo. On je tada živio* među ve-

14:10 *Ili: "bitumena". 14:13 *Ili: "živio pod šatorima".

14. POG.

a Pnz 2:10, 11

b Pnz 2:12

c Pos 36:8

d Br 20:1

e Pos 36:12
1Sa 15:2

f Pos 10:15, 16

g 2Lje 20:2

h Pos 14:1, 2

i Pos 14:16

j Pos 19:1

2. stupac

a Pos 13:18

b Pos 14:24

c Pos 11:27

d Su 18:29

e 2Sa 18:18

f Ps 110:4
He 6:20

g He 7:1, 2

h Ps 83:18
He 5:5, 10

i He 7:4

likim stablima Amorejca Mamrea,^a koji je imao još dva brata – Eškola i Anera.^b Ti su ljudi bili Abramovi saveznici. 14 Tako je Abram čuo da mu je nećak^c zarobljen. Tada je skupio svoje ljude uvježbane za ratovanje, 318 slugu rođenih u njegovom domu, te je krenuo u potjeru za neprijateljima do Dana.^d 15 A tijekom noći Abram je podijelio svoje ljude pa su on i njegovi ljudi napali i porazili neprijatelje. I on ih je progonio do Hobe, koja leži sjeverno od Damaska. 16 Vratio je svog nećaka Lota i njegovu imovinu, a vratio je i svu drugu otetu imovinu, žene i ostale zarobljenike.

17 Kad se Abram vraćao iz bitke u kojoj je porazio Kedorlaomera i kraljeve koji su bili s njim, kralj Sodome pošao mu je u susret u dolinu Šave, to jest u Kraljevu dolinu.^e 18 A Melkisedek,^f koji je bio kralj Šalema^g i svećenik Svevišnjeg Boga,^h iznio je pred njega kruh i vino.

19 Zatim ga je blagoslovio riječima:

“Neka Abrama blagoslovi Svevišnji Bog, koji je stvorio nebo i zemlju!

20 I neka je hvaljen Svevišnji Bog, koji ti je predao tvoje tlačitelje!”

Tada mu je Abram dao desetinu od cijelog plijena.ⁱ

21 Poslije toga kralj Sodome rekao je Abram: “Meni daj ljude, a dobra uzmi sebi.” 22 No Abram je odgovorio kralju Sodome: “Podižem ruku i zaklinjem se Jehovi, Svevišnjem Bogu, koji je stvorio nebo i zemlju, 23 da neću uzeti ništa

što je tvoje, čak ni najmanji končić ni remen na sandali, da ti ne bi mogao reći: 'Ja sam Abrama učinio bogatim.' **24** Neću uzeti ništa osim onog što su momci pojeli. A ljudi koji su išli sa mnom – Aner, Eškol i Mamre^a – oni neka uzmu svoj dio."

15 Poslije tih događaja Jehova je u viđenju rekao Abram: "Ne boj se,^b Abrame! Ja sam tvoj štit.^c Dobit ćeš vrlo veliku nagradu."^d **2** A Abram je odgovorio: "Svevišnji Gospodine Jehova, što ćeš mi dati kad sam bez djece i kad će sve što imam naslijediti čovjek iz Damaska, Eliezer?"^e **3** Zatim je nastavio: "Nisi mi dao potomstva^f i zato će jedan od slugu iz mog doma biti moj nasljednik."^g **4** Ali Jehova mu je nato rekao: "Taj čovjek neće biti tvoj nasljednik, nego će ti nasljednik biti tvoj vlastiti sin."^g

5 I izveo ga je van i rekao mu: "Molim te, pogledaj nebo i prebroji zvijezde, ako ih možeš prebrojiti!" Potom mu je kazao: "Toliko će biti tvojih potomaka."^h **6** I Abram je povjerovao* Jehovi,ⁱ a on ga je zbog toga smatrao pravednim.^j **7** Tada mu je rekao: "Ja sam Jehova, koji te izveo iz kaldejskog grada Ura kako bi ti ovu zemlju dao u posjed."^k **8** A Abram mu je odvratio: "Svevišnji Gospodine Jehova, po čemu ću znati da ću je zaposjesti?" **9** On mu je nato rekao: "Dovedi mi trogodišnju junicu, trogodišnju kozu, trogodišnjeg ovna, grlicu i mladog goluba."^l **10** I on je uzeo sve te životinje, rasjekao ih napola i stavio sve

15:6 *Ili: "pokazao vjeru u Jehovu; pozvao se u Jehovu".

14. PUGL.
a Pos 14:13

15. PUGL.

b Ps 27:1
Iza 41:10
Ri 8:31
He 13:6

c Pnz 33:29
Izr 30:5

d Pos 17:5, 6

e Pos 24:2, 3

f Pos 12:7
Dj 7:5

g Pos 17:15, 16
Pos 21:12

h Pos 22:17
Pnz 1:10
Ri 4:18
He 11:12

i He 11:8

j Ri 4:13, 22
Ga 3:6
Jk 2:23

k Pos 11:31
Ne 9:7

2. stupac

a Pos 21:9
Izl 1:13, 14
Izl 3:7
Dj 7:6, 7

b Izl 7:4
Br 33:4

c Izl 3:22
Ps 105:37

d Pos 25:8

e Jš 14:1
Dj 7:7

f 1Kr 21:26
2Kr 21:11

g Pos 17:19
Pos 22:17

h Izl 3:8

i 1Kr 4:21

j 1Sa 15:6

k Jš 1:4

l Izl 3:17

m Jš 17:15

n Pnz 7:1

16. PUGL.

o Pos 15:2, 3
p Ga 4:25

polovice jednu prema drugoj, ali ptice nije rasjekao. **11** Tada su na meso počele slijetati ptice grabljivice, ali Abram ih je rastjerivao.

12 Kad je sunce bilo na zalasku, Abrama je obuzeo dubok san i na njega se spustila zastrašujuća gusta tama. **13** Tada je Bog rekao Abram: "Znaj da će tvoji potomci biti došljaci u tuđoj zemlji i da će ih тамошnji stanovnici porobiti i tlačiti 400 godina."^a **14** Ali ja ću suditi narodu koji će ih porobiti,^b a nakon toga oni će otići odande s velikim blagom.^c **15** A ti ćeš umrijeti* u miru i bit ćeš sahranjen u dubokoj starosti.^d **16** No tvoji će se potomci vratiti ovamo^e u četvrtom naraštaju jer još nije došlo vrijeme da Amorejci budu kažnjeni*.^f

17 Kad je zašlo sunce i pala gusta tama, pojavila se zadimljena peć, a goruća je baklja prošla između rasječenih dijelova životinja. **18** Tog je dana Jehova sklopio savez s Abramom^g te je rekao: "Tvom ću potomstvu dati ovu zemlju,^h od rijeke Egipta pa do velike rijeke Eufrata:ⁱ **19** zemlju u kojoj žive Kenijci,^j Kenazovci, Kadmonci, **20** Hetiti,^k Perizani,^l Refaimci,^m **21** Amorejci, Kanaanci, Girgašani i Jebusejci."ⁿ

16 Abramova žena Saraja bila je nerotkinja,^o a imala je sluškinju Egipćanku koja se zvala Hagara.^p **2** Saraja je rekla Abram: "Molim te, poslušaj me! Jehova mi ne daje

15:15 *Dosl.: "otići k svojim precima".

15:16 *Ili: "jer Amorejci svojim grijesima još nisu prevršili mjeru".

da rađam djecu. Zato te molim, spavaj s mojom sluškinjom! Možda ću tako dobiti djecu.”^a I Abram je poslušao što mu je Saraja rekla. **3** Deset godina nakon što se Abram naselio u zemlji Kanaanu njegova žena Saraja dala mu je svoju sluškinju, Egipćanku Hagaru, da mu bude žena. **4** I tako je on spavao s Hagarom te je ona zatrudnjela. A kad je vidjela da je zatrudnjela, počela je prezirati svoju gospodaricu.

5 Tada je Saraja rekla Abram: “Ti si kriv za to što me ona vrijeđa. Ja sam dala svoju sluškinju tebi u naručje, ali otkako je vidjela da je zatrudnjela, prezire me. Neka Jehova presudi tko je u pravu - ti ili ja.” **6** A Abram je odgovorio Saraji: “Ona je tvoja sluškinja. Postupi s njom kako god želiš.” Tada ju je Saraja počela ponižavati, pa je ona pobjegla od nje.

7 Ali Jehovin je anđeo našao Hagaru kod jednog izvora vode u pustinji, koji se nalazi na putu za Šur.^b **8** I upitao ju je: “Hagaru, sluškinjo Sarajina, odakle dolaziš i kamo ideš?” A ona mu je odgovorila: “Bježim od svoje gospodarice Saraje.” **9** Nato joj je Jehovin anđeo kazao: “Vrati se svojoj gospodarici i pokori joj se!” **10** Jehovin joj je anđeo još rekao: “Silno ću umnožiti tvoje potomke, bit će ih tako mnogo da ih se neće moći izbrojiti.”^c **11** Zatim je Jehovin anđeo dodao: “Evo, trudna si i rodit ćeš sina. Daj mu ime Jišmael* jer je Jehova čuo kako vapiš u nevolji. **12** Tvoj će sin

16:11 * “Jišmael” znači “Bog čuje”.

16. PUGL.

a Pos 30:1, 3

b Pos 25:17, 18
Izl 15:22

c Pos 17:20
Pos 25:13-16
1Lje 1:29-31

2. stupac

a Izr 15:3

b Pos 21:9
Ga 4:22, 24

17. PUGL.

c Pos 15:18
Ps 105:8-11

d Pos 22:17
Priz 1:10
He 11:11, 12

e Ps 105:9-11

f Pos 13:16
Ri 4:17

g Pos 35:10, 11

biti poput divljeg magarca*. Dizat će ruku na svakoga i svatko će dizati ruku na njega. I on će živjeti u blizini sve svoje braće.”^h

13 Tada je ona zazvala Jehovu*, koji joj je govorio, te je kazala: “Ti si Bog koji sve vidi.”^a Potom je rekla u sebi: “Jesam li ovdje zaista vidjela onoga koji mene vidi?” **14** Zato je bunar dobio ime Beer-Lahaj-Roi*. (On se nalazi između Kadeša i Bereda.) **15** Tako je Hagara rodila Abramovu sina. I Abram je svom sinu kojeg je rodila Hagara dao ime Jišmael.^b **16** A Abram je bilo 86 godina kad mu je Hagara rodila Jišmaela.

17 Kad je Abram bilo 99 godina, Jehova mu se ukazao i rekao mu: “Ja sam Svemogućí Bog. Živi po mojoj volji i budi čestit*! **2** Ja ću se držati saveza koji sam sklopio s tobom^c i dat ću ti vrlo mnogo potomaka.”^d

3 Nato se Abram poklonio do zemlje, a Bog mu je još rekao: **4** “Sklopio sam savez s tobom^e i ti ćeš postati otac mnogih naroda.^f **5** Više se nećeš zvati Abram*, nego će ti ime biti Abraham^g jer ću te učiniti ocem mnogih naroda. **6** Dat ću ti vrlo mnogo potomaka, pa će od tebe poteći cijeli narodi. Neki od tvojih potomaka bit će kraljevi.^g

16:12 *Neki misle da je riječ o zebri. Ovim izrazom vjerojatno se aludira na sklonost samovolji. #Moguće i: “I bit će u neprijateljstvu sa svom svojom braćom.” **16:13** *Dosl.: “prizvala Jehovino ime”. **16:14** * “Beer-Lahaj-Roi” znači “zdenac Živoga koji me vidi”. **17:1** *Ili: “bez mane”. **17:5** * “Abram” znači “otac je velik (uzvišen)”. # “Abraham” znači “otac mnoštva; otac mnogih”.

7 Držat ću se saveza koji sam sklopio s tobom^a i koji vrijedi za tvoje potomstvo* iz naraštaja u naraštaj, vječnog saveza kojim sam se obavezao da ću biti Bog tebi i tvom potomstvu poslije tebe. 8 Tebi i tvom potomstvu poslije tebe dat ću zemlju u kojoj si živio kao došljak^b – cijelu zemlju Kanaan – i ona će zauvijek biti vaša. A ja ću tvom potomstvu biti Bog.”^c

9 Potom je Bog rekao Abrahamu: “Drži se mog saveza. Činite to ti i tvoji potomci poslije tebe iz naraštaja u naraštaj. 10 Ovo je savez između mene i vas, savez kojeg se trebate držati ti i tvoji potomci poslije tebe: svako muško među vama neka bude obrezano.^d 11 Obrezivat ćete kožicu s vrha uda i to će biti znak saveza između mene i vas.^e 12 Iz naraštaja u naraštaj obrezujete svako muško među sobom kad mu bude osam dana.^f Neka bude obrezan svatko tko je rođen u tvom domu i svatko tko nije tvoj potomak, nego je kupljen novcem od nekog tuđinca. 13 Svatko rođen u tvom domu i svatko koga si kupio novcem mora biti obrezan.^g Taj znak na vašem tijelu bit će dokaz da sam s vama sklopio trajan savez. 14 Ako neko muško ne želi da mu se obreže kožica s vrha uda, treba ga* pogubiti i tako ukloniti iz njegovog naroda. Taj je prekršio moj savez.”

15 Potom je Bog rekao Abrahamu: “Svoju ženu Saraju^h više ne zovi Saraja jer će joj od-

17:7 *Dosl.: “sjeme”. 17:14 *Ili: “tu dušu treba”. 17:15 *Moguće je da “Saraja” znači “svadljiva”.

17. POGL.

a Lk 1:72, 73

b Izl 6:4
He 11:8, 9

c Pnz 14:2

d Pos 21:4
Ri 2:29e Dj 7:8
Ri 4:11

f Lk 2:21

g Izl 12:44

h Pos 11:29

2. stupac

a Pos 18:10

b Pos 18:12

c Ri 4:19
He 11:11

d Pos 16:11

e Mt 1:2

f Pos 26:24

g Pos 16:10
Pos 21:13, 18
Pos 25:13–16
1Lje 1:29–31h Pos 26:3
He 11:8, 9i Pos 18:10, 14
Pos 21:1

j Pos 17:13

k Dj 7:8
Ri 4:11

l Pos 16:16

sad ime biti Sara*. 16 Ja ću je blagosloviti i ona će ti roditi sina.^a Blagoslovit ću je i od nje će nastati narodi. Kraljevi* će poteći od nje.” 17 Tada se Abraham poklonio do zemlje, namijao se i rekao u sebi:^b “Zar će se stogodišnjaku roditi djetete i zar će Sara, žena od 90 godina, roditi?”^c

18 Zato je Abraham rekao pravom Bogu: “Molim te, blagoslovi Jišmaela!”^d 19 Ali Bog mu je odgovorio: “Tvoja žena Sara doista će ti roditi sina, a ti mu daj ime Izak*.^e Na njega ću prenijeti svoj savez, vječni savez koji će vrijediti i za njegove potomke poslije njega.^f 20 Uslišio sam i ono što si me molio za Jišmaela. Blagoslovit ću ga, dat ću mu mnogo djece i silno ću umnožiti njegovo potomstvo. Od njega će poteći 12 poglavara. Učinit ću da od njega postane velik narod.^g 21 Ali svoj ću savez prenijeti na Izaka,^h kojeg će ti Sara roditi dogodine u ovo doba.”ⁱ

22 Kad je Bog završio razgovor s Abrahamom, otišao je od njega. 23 Tada je Abraham okupio sve muške ukućane – svog sina Jišmaela i sve muško rođeno u svom domu i sve koje je kupio novcem – te im je tog istog dana obrezao kožicu s vrha uda, kao što mu je Bog rekao.^j 24 Abrahamu je bilo 99 godina kad se dao obrezati.^k 25 A njegov sin Jišmael imao je 13 godina kad je bio obrezan.^l 26 Tako su tog istog dana bili obrezani Abraham i njegov sin Jišmael. 27 I svi

17:15 *“Sara” znači “plemkinja”. 17:16 *Dosl.: “Kraljevi naroda”. 17:19 *“Izak” znači “smijeh”.

muški pripadnici njegovog doma – svi rođeni u njegovom domu i svi kupljeni novcem od tudinaca – bili su obrezani s njim.

18 Poslije se Jehova^a ukazao Abrahamu među velikim stablima u Mamreu,^b dok je za najveće dnevne vrućine sjedio na ulazu u šator. **2** Abraham je podignuo pogled i opazio tri čovjeka kako stoje nedaleko od njega.^c Čim ih je ugledao, potrčao im je u susret i poklonio se do zemlje. **3** Tada je rekao: "Jehova, ako sam stekao tvoju naklonost, molim te, nemoj proći pored svog sluga da ne svratiš k njemu! **4** Dajte da se doneše malo vode da vam se operu noge,^d a onda se odmorite pod stablom. **5** Budući da ste navratili k svom sluzi, dajte da donesem malo kruha da se okrijepite pa onda pođite svojim putem." A oni su odgovorili: "Dobro, učini kako si rekao."

6 Nato je Abraham pohitao u šator k Sari i rekao joj: "Brzo! Uzmi tri seaha* finog brašna pa umijesi tijesto i ispeci pogače." **7** Zatim je Abraham otrčao do govoda, izabrao mladog i dobrog junca te ga dao sluzi, koji ga je brzo pripremio. **8** Onda je uzeo maslac, mlijeko i zgotovljenog junca i sve je to iznio pred njih. A on je stajao pored njih pod stablom dok su jeli.^e

9 Tada su ga upitali: "Gdje je Sara, tvoja žena?"^f On je nato rekao: "Eno je u šatoru." **10** Onda je jedan od njih nastavio: "Vratit ću se k tebi dogodne u ovo doba, a tvoja žena

18:6 *Seah je imao 7,33 litre. Vidi dodatak B14.

18. POGL.

a Pos 16:7
Su 13:21

b Pos 13:18
Pos 14:13

c Pos 19:1

d Pos 19:2
Pos 24:32

e He 13:2

f Pos 17:15

2. stupac

a Pos 17:21
Pos 21:2
Ri 9:9

b Pos 17:17

c Ri 4:19

d He 11:11
1Pe 3:6

e Iza 40:29
Mt 19:26
Lk 1:36, 37

f Pos 13:12

g Ps 25:14
Am 3:7

h Pos 12:1-3
Ga 3:14

i Pnz 4:9

j 2Pe 2:7, 8

k Pos 13:13
Jd 7

Sara imat će sina."^a A Sara je to slušala na ulazu u šator, iza njegovih leđa. **11** Abraham i Sara bili su u poodmaklim godinama.^b Sara više nije mogla rađati djecu.^c **12** Zato se nasmijala u sebi i rekla: "Već sam zašla u godine, a i gospodar mi je star. Zar ću zbilja sada doživjeti tu radost?"^d **13** Tada je Jehova rekao Abrahamu: "Zašto se Sara nasmijala i rekla: 'Zar ću zbilja roditi sada kad sam ostarjela?' **14** Zar je Jehovi išta nemoguće?^e Vratit ću se k tebi kad bude vrijeme – dogodne u ovo doba – i Sara će imati sina." **15** A Sara se uplašila, pa je to zanijekala rekavši: "Nisam se smijala!" Ali on je rekao: "Jesi! Smijala si se."

16 Kad su ljudi ustali da pođu dalje, pogledali su dolje prema Sodomi.^f A Abraham je pošao s njima da ih isprati. **17** I Jehova je rekao: "Zar da od Abrahama skrivam što ću učiniti?"^g **18** Pa od Abrahama će postati velik i moćan narod i svi će narodi na zemlji preko njega biti blagoslovljeni*.^h **19** Izabrao sam ga kako bi on zapovjedio svojim sinovima i svim svojim potomcima da se drže Jehovinom puta te da čine ono što je ispravno i pravedno.ⁱ Tako ću ja, Jehova, ispuniti ono što sam obećao Abrahamu."

20 Jehova je zatim rekao: "Čuju se strašne optužbe^j protiv Sodome i Gomore – ondje ljudi čine vrlo teške grijehе.^k **21** Zato ću sići da vidim rađe li zaista ono o čemu govore optužbe koje su došle do

18:11 *Ili: "nije imala mjesečnicu".
18:18 *Ili: "steći blagoslov".

mene. Želim znati je li to uistinu tako.”^a

22 Tada su ljudi otišli odande i krenuli prema Sodomi, a Jehova^b je ostao s Abrahamom.

23 Nato mu je Abraham prišao i upitao ga: “Hoćeš li zaista pogubiti pravednike zajedno sa zlima?”^c **24** Možda u gradu ima 50 pravednika. Hoćeš li ih zaista pogubiti? Zar nećeš oprostiti tom gradu zbog 50 pravednika koji su u njemu? **25** Ti nikada ne bi tako postupio i pogubio pravednika zajedno sa zlim, pa da pravednik prođe jednako kao i zli!^d Ti to nikada ne bi učinio!^e Neće li Sudac cijele zemlje učiniti ono što je ispravno?”^f **26** Tada je Jehova rekao: “Ako u Sodomi nađem 50 pravednika, zbog njih ću oprostiti cijelom gradu.” **27** Ali Abraham mu se opet obratio: “Molim te, poslušaj me! Usudujem se govoriti Jehovi iako sam prah i pepeo. **28** Možda pravednika bude pet manje od 50. Hoćeš li zbog njih pet uništiti cijeli grad?” A Bog je odgovorio: “Neću ga uništiti ako ih ondje nađem 45.”^g

29 Ali Abraham mu se opet obratio te je rekao: “Možda ih se ondje nađe 40.” Bog je odgovorio: “Neću to učiniti zbog tih 40.” **30** No Abraham je nastavio: “Molim te, Jehova, nemoj se razgnjeviti,^h nego mi dopusti da još nešto kažem: Možda ih se ondje nađe samo 30.” A Bog je odvratio: “Neću to učiniti ako ih ondje nađem 30.” **31** Ali Abraham je nato kazao: “Molim te, poslušaj me! Usudujem se govoriti Jehovi još jednom: Možda ih se ondje nađe samo 20.” A Bog je odgovorio: “Neću ga uništiti zbog tih 20.” **32** Na kon-

18. POGL.

a Pos 11:5
Izl 3:7, 8
Ps 14:2

b Pos 31:11
Pos 32:30

c Br 16:22

d Ps 37:10, 11
Izl 29:16
Mi 3:18
Mt 13:49

e Pnz 32:4

f Job 34:12
Iza 33:22

g Br 14:18
Ps 86:15

h Izl 34:6

2. stupac

a Pos 18:2, 22

19. POGL.

b Pos 18:2, 22

c Jd 7

d Su 19:23, 24

cu je rekao: “Molim te, Jehova, nemoj se razgnjeviti, nego mi dopusti da progovorim samo još jednom: Možda ih se ondje nađe samo 10.” A Bog je odgovorio: “Neću uništiti grad zbog tih 10.” **33** Kad je završio razgovor s Abrahamom, Jehova je otišao,^a a Abraham se vratio u svoj dom.

19 A ona dva anđela stigla su navečer u Sodomu. Lot je tada sjedio kod gradskih vrata. Kad ih je ugledao, ustao je, pošao im u susret i poklonio se licem do zemlje.^b **2** Potom je rekao: “Molim vas, gospodari moji, svratite u kuću svog sluga da ondje prenoćite i da vam se operu noge. A sutra možete rano ustati i poći svojim putem.” Oni su nato rekli: “Ne, prenoćit ćemo na trgu.” **3** Ali on je bio toliko uporan da su ipak krenuli s njim i otišli u njegovu kuću. Tada im je pripremio obilnu večeru i ispekao beskvasne kruhove te su jeli.

4 Ali prije nego što su otišli na počinak, kuću je opkolila svjetina iz grada – svi muškarci iz Sodome, od dječaka do starca. **5** Dozivali su Lota i govorili mu: “Gdje su ljudi koji su večeras došli k tebi? Izvedi nam ih da općimo s njima!”^c

6 Tada je Lot izašao k njima na ulaz te je zatvorio vrata sa sobom. **7** Rekao je: “Braćo moja, molim vas, nemojte činiti zlo! **8** Molim vas, poslušajte me! Imam dvije kćeri koje još nisu spavale s muškarcem. Dajte da vam njih izvedem pa činite s njima što vam je drago! Samo ovim ljudima nemojte ništa učiniti jer su se sklonili pod moj krov.”^d **9** A oni su

odvratili: "Miči se odavde!" Zatim su rekli: "Vidi ti njega! Živi ovdje kao došljak i nema nikog svog, a postavlja se za suca nad nama. Sad ćemo s tobom postupiti gore nego s njima." I navalili su na Lota te su zamalo razvalili vrata. **10** Tada su oni ljudi zgrabili Lota, uvukli ga u kuću i zatvorili vrata. **11** Potom su oslijepili ljude koji su bili pred vratima kuće, od najmlađeg do najstarijeg, tako da su se oni uzalud mučili pronaći vrata.

12 Tada su oni ljudi rekli Lotu: "Imaš li još koga ovdje? Izvedi odavde svoje zetove, sinove, kćeri i sve koji su tvoji u ovom gradu! **13** Mi ćemo uništiti ovaj grad jer je Jehova čuo strašne optužbe protiv njegovih stanovnika.^a Zato nas je Jehova poslao da uništimo ovaj grad." **14** Stoga je Lot otišao porazgovarati sa svojim zetovima koji su se trebali oženiti njegovim kćerima. Govorio im je: "Hajde, izađite odavde jer će Jehova uništiti ovaj grad!" Ali njegovim se zetovima činilo kao da se šali.^b

15 A kad je svanula zora, andeli su počeli požurivati Lota, govoreći: "Ustani! Uzmi svoju ženu i svoje dvije kćeri koje žive s tobom da ne pogineš kad ovaj grad bude uništen zbog svojih grijeha!"^c **16** Ali kako je Lot odugovlačio, oni su ljudi uzeli za ruku njega, njegovu ženu i njegove dvije kćeri te su ih izveli iz grada^d jer mu se Jehova smilovao.^e **17** Čim su ih izveli iz grada, jedan od njih je rekao: "Bježi da spasiš živu glavu!" Ne osvrći se^f niti se zaustav-

19:17 *Ili: "spasiš dušu".

19. POGL.

a Pos 13:13
Pos 18:20

b Lk 17:28

c Lk 17:29-31

d 2Pe 2:7-9

e Izl 33:19

f Lk 9:62

2. stupac

a Pos 13:10

b Ps 143:11

c Ps 6:4

d Ps 34:15

e Pos 19:30
Ps 68:20

f 2Pe 3:9

g Pos 14:2

h Pnz 29:23
Lk 17:29
2Pe 2:6

i Pos 13:10

j Lk 17:32
He 10:38

k Pos 18:2, 22

ljaj igdje u jordanskoj ravnici*^{1a} Bježi u brda da ne pogineš!"

18 Ali Lot im je rekao: "Molim te, Jehova, ne šalji me onamo! **19** Tvoj je sluga stekao tvoju naklonost. Ti mi iskazuješ veliku milost* time što mi spašavaš život[#],^b ali ja ne mogu bježati u brda jer se bojim da će me snaći kakvo zlo i da ću poginuti.^c **20** Eno u blizini je mali grad u koji bih mogao pobjeći. Molim te, mogu li pobjeći onamo? To je zaista mali grad. Tako ću se spasiti*." **21** Tada mu je on rekao: "Dobro, ispunit ću ti i tu molbu,^d pa neću zatrti grad o kojem govoriš.^e **22** Požuri! Bježi u taj grad jer ne mogu ništa učiniti dok ne stigneš onamo!"^f Zato je taj grad nazvao Soar*.^g

23 Sunce je upravo izašlo kad je Lot stigao u Soar. **24** Tada je Jehova pustio na Sodomu i Gomoru kišu sumpora i vatre. I s neba je zapljuštala kiša koju je poslao Jehova.^h **25** Tako je uništio te gradove i cijelu jordansku ravnicu – zatro je sve stanovnike gradova i sve raslinje.ⁱ **26** A Lotova žena, koja je išla za njim, počela se osvrtni, pa se pretvorila u stup soli.^j

27 A Abraham je ustao rano ujutro i otišao do mjesta na kojem je prije stajao pred Jehovom i razgovarao s njim.^k **28** Kad je pogledao dolje prema Sodomi i Gomori i prema cijeloj jordanskoj ravnici, ugledao je strašan prizor. Sa zemlje

19:17 *Odnosno području koje obuhvaća južni dio Jordanske doline i proteže se sve do Soara. 19:19 *Ili: "vjernu ljubav". #Ili: "dušu". 19:20 *Ili: "spasiti dušu". 19:22 *"Soar" znači "malenkost".

se dizao dim koji je bio gust poput dima iz peći u kojoj se peku opeke.^a **29** Kad je Bog uništavao gradove u jordanskoj ravnici, sjetio se onoga što je rekao Abrahamu, pa je izveo Lota iz gradova koje je zatirao, gradova u kraju u kojem je Lot živio.^b

30 Potom je Lot sa svoje dvije kćeri otišao iz Soara i nastanio se u brdima^c jer se bojao živjeti u Soaru.^d Tako su on i njegove dvije kćeri živjeli u pećini. **31** I starija je rekla mlađoj: "Otac nam je star, a u ovoj zemlji nema muškarca koji bi spavao s nama kako je običaj po cijelom svijetu. **32** Hajde da oca opijemo vinom pa spavajmo s njim i sačuvajmo lozu svog oca."

33 Tako su te večeri davale svom ocu da pije vina. A onda je starija ušla k njemu i spavala s njim, ali on nije znao ni kad je legla ni kad je ustala. **34** A sutradan je starija rekla mlađoj: "Sinoć sam ja spavala s našim ocem. Hajde da mu i večeras damo da pije vina pa onda ti uđi k njemu i spavaj s njim da sačuvamo lozu svog oca."

35 Tako su i te večeri davale svom ocu da pije vina. A onda je mlađa otišla k njemu i spavala s njim, ali on nije znao ni kad je legla ni kad je ustala. **36** Tako su obje Lotove kćeri zatrudnjele sa svojim ocem. **37** Potom je starija rodila sina i dala mu ime Moab.^e On je praotac današnjim Moapcima.^f **38** A i mlađa je rodila sina i dala mu ime Ben-Ami. On je praotac današnjim Amoncima.^g

20 Abraham je odande preselio svoj tabor^h u područje Negeba te se naselio između Kadešaⁱ i Šura.^j Dok je

19. POGL.

a Jd 7

b 2Pe 2:7, 8

c Pos 19:17

d Pos 19:20, 22

e Pnz 2:9

f 1Lje 18:2

g Pnz 2:19
Su 11:4
Ne 13:1
Sf 2:9

20. POGL.

h Pos 13:18

i Br 13:26

j Pos 25:17, 18

2. stupac

a Pos 10:19
Pos 26:6b Pos 12:11-13
Pos 20:11, 12

c Pos 12:15

d Pos 12:17
Ps 105:14

e Pnz 22:22

f Ps 105:14, 15

g Job 42:8

h Pos 12:18, 19
Pos 26:9, 10i Pos 12:11, 12
Pos 26:7

boravio* u Geraru,^a **2** Abraham je za svoju ženu Saru govorio da mu je sestra.^b Stoga je gerarski kralj Abimelek poslao svoje ljude da mu dovedu Saru.^c **3** No Bog je po noći došao Abimeleku u snu i rekao mu: "Poginut ćeš zbog žene koju si uzeo^d jer ona je udana i pripada drugom čovjeku."^e **4** Ali Abimelek joj se nije bio približio*. Zato je rekao: "Jehova, zar ćeš pogubiti nedužan narod? **5** Zar mi Abraham nije rekao da mu je ona sestra? Zar mi i Sara nije rekla da joj je on brat? Imao sam poštene namjere. Nisam znao da činim išta loše." **6** Tada mu je pravi Bog rekao u snu: "Znam da si imao poštene namjere. Zato sam te i zadržavao da mi ne sagriješiš i nisam ti dopustio da je dotakneš. **7** Sada vrati čovjeku njegovu ženu jer on je prorok^f i usrdno će se moliti za tebe,^g pa ćeš ostati živ. Ali ako je ne vratiš, znaj da ćeš umrijeti - i ti i svi tvoji."

8 Abimelek je ustao rano ujutro, sazvao sve svoje slugе i rekao im sve to. I oni su se jako uplašili. **9** Tada je Abimelek pozvao Abrahama i rekao mu: "Što si nam to učinio? Što sam ti zgriješio da si na mene i moje kraljevstvo navukao tako velik grijeh? Ponio si se prema meni kako ne valja." **10** Abimelek je zatim upitao Abrahama: "Zašto si tako postupio?"^h **11** A Abraham je odgovorio: "Zato što sam mislio: 'U ovom se kraju ljudi sigurno ne boje Boga, pa će me ubiti zbog moje žene.'ⁱ

20:1 *Ili: "živio kao došljak". **20:4** *Odnosno nije s njom imao spolne odnose.

12 Osim toga, ona mi je doista sestra – kći mog oca, ali ne i kći moje majke. Tako sam je uzeo za ženu.^a **13** I kad mi je Bog rekao da napustim dom svog oca,^b kazao sam joj: ‘Pokaži mi vjernu ljubav tako da u svakom mjestu u koje dođemo kažeš ljudima da sam ti brat.’”^c

14 Tada je Abimelek dao Abrahamu ovaca i goveda, slugu i sluškinja te mu je vratio njegovu ženu Saru. **15** Abimelek je još rekao: “Pred tobom je sva moja zemlja! Nastani se gdje god želiš.” **16** A Sari je rekao: “Evo dajem tvom bratu^d 1000 srebrnjaka. To neka svima koji su s tobom, a i svim drugim ljudima, bude znak da si nedužna i da nisi bila osramoćena.” **17** I Abraham se usrdno pomolio pravom Bogu i Bog je ozdravio Abimeleka, njegovu ženu i njegove robinje, tako da su opet mogli imati djecu. **18** Naime, Jehova je zbog Abrahamove žene Sare^e prouzročio da sve žene u Abimelekovom domu budu neplodne.

21 Jehova je iskazao milost Sari kao što je i rekao. I Jehova joj je učinio ono što je obećao.^f **2** Tako je Sara zatrudnjela^g i ostarjelom Abrahamu rodila sina, a to se dogodilo u vrijeme koje mu je Bog unaprijed objavio.^h **3** Abraham je svom novorođenom sinu, kojeg mu je rodila Sara, dao ime Izak.ⁱ **4** Kad je Izaku bilo osam dana, njegov ga je otac Abraham obrezao, kao što mu je Bog i zapovjedio.^j **5** Abrahamu je bilo 100 godina kad mu se rodio Izak. **6** Tada je Sara rekla: “Bog mi je dao da se smijem od radosti. Svatko tko čuje o tome smijati će se sa

20. POGL.

- a Pos 11:29
- b Pos 12:1
- c Pos 12:13
- d Pos 20:2, 12
- e Pos 12:17

21. POGL.

- f Pos 18:10
- g He 11:11
- h Pos 17:21
Pos 18:10, 14
Ri 9:9
- i Pos 17:19
Jš 24:3
Ri 9:7
- j Pos 17:12
Le 12:3
Dj 7:8

2. stupac

- a Pos 16:4, 15
- b Pos 15:13
Ga 4:22, 29
- c Pos 15:2, 4
Ga 4:30
- d Pos 17:18
- e Pos 17:19
Ri 9:7
He 11:18
- f Ga 4:22
- g Pos 16:9, 10
Pos 17:20
Pos 25:12, 16
- h Pos 25:5, 6
- i Pos 22:19
- j Pos 16:11

mnom*.” **7** I još je kazala: “Bi li prije ikome palo na pamet reći Abrahamu da će Sara dojiti djecu? A gle, ja sam mu rodila sina u njegovoj starosti.”

8 A dijete je raslo i nakon nekog vremena majka ga je prestala dojiti. I Abraham je priredio veliku gozbu u dan kad je Sara prestala dojiti Izaka. **9** No Sara je zapazila da se sin kojeg je Egipćanka Hagara^a rodila Abrahamu ruga Izaku.^b **10** Zato je rekla Abrahamu: “Otjeraj ovu robinju i njenog sina jer sin ove robinje neće dijeliti nasljedstvo s mojim sinom Izakom!”^c **11** Ali Abrahamu je bilo jako krivo što je to rekla o njegovom sinu.^d **12** Tada je Bog rekao Abrahamu: “Neka ti ne bude krivo zbog onog što ti Sara govori o tvom sinu i o tvojoj robinji! Poslušaj je jer ćeš preko Izaka dobiti potomstvo koje ti je bilo obećano*.”^e **13** A i od sina ove robinje^f načinit ću narod^g jer je on tvoj potomak.”

14 Tako je Abraham ustao rano ujutro, uzeo kruh i mijeh vode te ih stavio Hagari na rame, a onda je otpravio nju i sina.^h Ona je otišla i lutala po pustinji kod Beer-Sebe.ⁱ **15** Kad je na koncu nestalo vode u mijehu, ostavila je sina pod nekim grmom. **16** Zatim je otišla od njega, daleko koliko se može lukom dobaciti, te je sjela i rekla: “Ne želim gledati kako mi sin umire.” Sjedeći tako podalje, glasno je zaplakala.

17 A Bog je čuo plač Hagarinog sina,^j pa je Božji anđeo pozvao s neba Hagaru i rekao

21:6 *Moguće i: “smijati će mi se”.
21:12 *Ili: “potomka koji ti je bio obećan”.

joj:^a “Što ti je, Hagaru? Ne boj se jer Bog je čuo plač tvog sina! **18** Digni se, pomozu sinu da ustane i čvrsto ga drži jer ču od njega načiniti velik narod.”^b **19** Tada joj je Bog otvorio oči te je ugledala bunar u kojem je bilo vode. Ona je otišla do njega, napunila mijeh vodom i dala sinu da pije. **20** I Bog se brinuo za Hagarinog sina^c dok je on rastao. Mladić je živio u pustinji i s vremenom je postao strijelac. **21** Naselilo se u pustinji Paranu,^d a majka mu je dovela ženu iz Egipta.

22 U to je vrijeme Abimelek došao Abrahamu u pratnji Fikola, zapovjednika svoje vojske, i rekao mu: “Bog je s tobom u svemu što radiš.”^e **23** Zato mi se ovdje zakuni Bogom da nećeš prevariti ni mene, ni moje sinove, ni potomke mojih sinova, nego da ćeš pokazivati vjernost i ljubav* prema meni i zemlji u kojoj živiš, kao što sam ja to učinio tebi.”^f **24** Tada je Abraham rekao: “Zaklinjem se.”

25 No Abraham se požalio Abimeleku zbog bunara koji su Abimelekovi sluge nasilno prisvojili.^g **26** Abimelek je nato kazao: “Ne znam tko je to učinio. Ti mi nisi rekao za to, niti sam išta čuo o tome do danas.” **27** Tada je Abraham dao Abimeleku ovaca i goveda te su njih dvojica sklopila savez. **28** Kad je Abraham odvojio sedam mladih ovaca iz stada, **29** Abimelek mu je rekao: “Zašto si odvojio ovih sedam ovaca?” **30** On je odvratio: “Uzmi ovih sedam mladih ovaca da služe kao dokaz da sam ja iskopao ovaj bunar.” **31** Zato je

21:23 *Ili: “pokazivati vjernu ljubav”.

21. POGL.

a Pos 16:7, 8

b 1Lje 1:29–31

c Pos 16:16

d Br 10:12

e Pos 20:17, 18
Pos 26:26, 28

f Pos 20:14, 15

g Pos 26:15, 20

2. stupac

a Pos 26:32, 33

b Pos 26:26, 28

c Pos 10:13, 14
Pos 26:1

d Pos 12:8, 9
Pos 26:25

e Ps 90:2
Iza 40:28
1Ti 1:17

f He 11:8, 9

22. POGL.

g He 11:17

h 2Lje 3:1

i Pos 17:19
Js 24:3
Ri 9:7

j Iv 3:16

to mjesto nazvao Beer-Šeba*,^a jer su se ondje obojica zaklela. **32** Tako su oni sklopili savez^b u Beer-Šebi. Potom su se Abimelek i Fikol, zapovjednik njegove vojske, vratili u zemlju Filistejaca.^c **33** A Abraham je zasadio stablo tamarisa u Beer-Šebi i ondje je prizvao ime Jehove,^d vječnog Boga.^e **34** I Abraham je još dugo živio* u zemlji Filistejaca.^f

22 A poslije toga pravi je Bog iskušao Abrahama.^g Zazvao ga je: “Abrahame!” A on je odvratio: “Evo me!” **2** Tada mu je Bog rekao: “Molim te, pođi u zemlju Moriju^h i sa sobom povedi svog sina, svog jedinca Izakaⁱ kojeg jako voliš,^j te ga prinesi kao žrtvu paljenicu na jednom brdu koje ću ti ondje pokazati.”

3 Tako je Abraham ustao rano ujutro, osedlao magarca te je poveo sa sobom dvojicu svojih slugu i svog sina Izaka. Nacijepao je drva za žrtvu paljenicu i pošao prema mjestu na koje ga je pravi Bog uputio.

4 Trećeg dana Abraham je podignuo pogled i ugledao mjesto izdaleka. **5** Abraham je tada rekao svojim slugama: “Vi ostanite ovdje uz magarca, a moj sin i ja otići ćemo onamo da se poklonimo* Bogu pa ćemo se vratiti k vama.”

6 Tako je Abraham uzeo drva za žrtvu paljenicu i stavio ih na svog sina Izaka. Potom je uzeo vatru* i nož pa su njih dvojica zajedno pošla dalje.

21:31 *Moguće je da “Beer-Šeba” znači “bunar zakletve” ili “bunar sedmero [janjadi]”. **21:34** *Ili: “živio kao došljak”. **22:5** *Ili: “da iskažemo štovanje”. **22:6** *Moguće je da se radilo o žeravici.

7 Tada je Izak rekao svom ocu Abrahamu: "Oče!" A on mu je odvratio: "Reci, sine!" Nato ga je Izak upitao: "Imamo vatru i drva, ali gdje je ovca za žrtvu paljenicu?" **8** A Abraham je odgovorio: "Sine moj, Bog će sebi pribaviti ovcu za žrtvu paljenicu."^a I njih su dvojica zajedno pošla dalje.

9 Na koncu su stigli do mjesta koje je pravi Bog pokazao Abrahamu. Ondje je Abraham načinio žrtvenik i na njega naslagao drva. Potom je svom sinu Izaku svezao ruke i noge te ga je položio na žrtvenik povrh drva.^b **10** Tada je Abraham pružio ruku i uzeo nož da ubije svog sina.^c **11** Ali Jehovin anđeo pozvao ga je s neba: "Abrahame! Abrahame!" Nato je on odgovorio: "Evo me!" **12** A on mu je rekao: "Ne diži ruku na sina i nemoj mu nauditi! Sada znam da se bojiš Boga jer mi nisi uskratio svog sina, svog jedinca."^d **13** Tada je Abraham podignuo pogled i nedaleko od sebe ugledao ovna koji se rogovima zapeo u grmlje. Stoga je Abraham otišao onamo, uzeo ovna i prinio ga kao žrtvu paljenicu umjesto svog sina. **14** I Abraham je to mjesto nazvao Jehova-Jire*. Zato se još i danas kaže: "Jehova će na svom brdu pribaviti ono što je potrebno."^e

15 Potom je Jehovin anđeo drugi put pozvao s neba Abrahama **16** i rekao mu: "Zaklinjem se samim sobom," kaže Jehova,^f "zato što si to učinio i nisi mi uskratio svog sina, svog jedinca,^g **17** doista ću te blagosloviti i doista ću umnožiti tvo-

22:14 *"Jehova-Jire" znači "Jehova će pribaviti; Jehova će se pobrinuti".

22. POGL.

a Iv 1:29
1Pe 1:18, 19

b Iv 10:17, 18

c He 11:17

d He 11:17-19
Jk 2:21

e Pos 22:2
2Lje 3:1

f He 6:13, 14

g Iv 3:16
Ri 8:32
He 11:17

2. stupac

a Pos 13:14, 16
Pos 15:1, 5
Dj 3:25

b Ps 2:8
Da 2:44

c Pos 3:15
Ri 9:7
Ga 3:16

d Ga 3:8

e Pos 21:31

f Pos 11:26, 29

g Pos 25:20

h Pos 24:15
Ri 9:10

23. POGL.

i Pos 17:17

j Js 14:15

k Pos 35:27
Br 13:22

l Pos 12:5

m Pos 10:15

n Pos 17:1, 8
He 11:9, 13

o Pos 21:22

je potomstvo* da ga bude kao zvijezda na nebu i kao pijeska na morskoj obali.^a Tvoj će potomak osvojiti gradove^b svojih neprijatelja.^b **18** I preko tvog potomstva^c bit će blagoslovljeni^d svi narodi na zemlji jer si me poslušao."^d

19 Zatim se Abraham vratio svojim slugama pa su zajedno otišli natrag u Beer-Šebu.^e I Abraham je nastavio živjeti u Beer-Šebi.

20 Poslije toga javili su Abrahamu: "Milka je rodila sinove tvom bratu Nahoru:^f **21** prvorodenca Usa, njegovog brata Buza, Aramovog oca Kemuela, **22** Keseda, Hazu, Pildaša, Jidlafa i Betuela."^g **23** A Betuelu se rodila Rebeka.^h Milka je tu osmoricu sinova rodila Abrahamovom bratu Nahoru. **24** A i njegova inoča Reuma rodila mu je sinove. Bili su to Tebah, Gaham, Tahaš i Maaka.

23 A Sara je živjela 127 godina. Toliko je godina imala kad je umrla.ⁱ **2** Sara je umrla u Kirijat-Arbi,^j to jest u Hebronu,^k u zemlji Kanaanu.^l Abraham je tugovao za Sarom i oplakivao je. **3** Potom je ustao i otišao od svoje pokojne žene te je rekao Hetovim^m potomcima: **4** "Ja sam došljak koji se naselio među vama.ⁿ Prodajte mi komad svoje zemlje da ondje sahranim svoju ženu." **5** A Hetovi su potomci odgovorili Abrahamu: **6** "Čuj nas, gospodaru! Ti si među nama poglavar kojeg je postavio Bog*.^o Uzmi najbolji komad zemlje i ondje sahrani svoju ženu. Nitko od

22:17 *Dosl.: "sjeme". #Ili: "vrata".
22:18 *Dosl.: "sjemena". #Ili: "steći će blagoslov".
23:6 *Moguće i: "veliki poglavar".

nas neće ti uskratiti zemlju da ondje sahraniš svoju ženu.”

7 Tada je Abraham ustao i poklonio se stanovnicima te zemlje, Hetovim^a potomcima, **8** i rekao im: “Ako vam je po volji da kod vas sahranim svoju ženu, poslušajte me i zamolite Soharovog sina Efrona **9** da mi proda svoju pećinu Makpeli, koja se nalazi na kraju njegovog polja. Neka mi je pred vama proda za onoliko srebra^b koliko vrijedi da ondje mogu sahranjivati svoje mrtve.”^c

10 A Efron je sjedio među Hetovim potomcima. Stoga je Hetit Efron odgovorio Abrahamu pred Hetovim potomcima i svima koji su došli na gradska vrata:^d **11** “Ne, gospodaru! Poslušaj me! Dajem ti i polje i pećinu koja je na njemu. Dajem ti to pred svojim sunarodnjacima. Sahrani ondje svoju ženu.” **12** Tada se Abraham poklonio pred stanovnicima te zemlje **13** i rekao Efronu pred svima: “Molim te, poslušaj me! Dat ću ti onoliko srebra koliko polje vrijedi. Uzmi srebro od mene da mogu ondje sahraniti svoju ženu!”

14 A Efron je odgovorio Abrahamu: **15** “Gospodaru moj, poslušaj me! Ta zemlja vrijedi 400 šekela* srebra, ali pusti sad to! Samo ti sahrani svoju ženu.” **16** Abraham je prihvatio Efronovu ponudu te je dao Efronu onoliko srebra koliko je on rekao pred Hetovim potomcima – 400 šekela srebra koje je izvagao prema trgovačkoj mjeri.^e **17** Tako je Efronovo polje u Makpeli nasuprot Mamreu – polje i pećina

23:15 *Šekel je imao 11,4 grama. Vidi dodatak B14.

23. POGŁ.

a 1Lje 1:13

b Pos 23:15

c Pos 25:9, 10
Pos 49:29-33
Pos 50:13, 14

d Ru 4:1

e Dj 7:15, 16

2. stupac

a Pos 25:9, 10
Pos 49:29-33
Pos 50:13, 14

24. POGŁ.

b Pos 13:2

c Pos 15:2, 3

d Pos 28:1
Pnz 7:1, 3
2Ko 6:14

e Pos 22:20-23

f Pos 11:27, 28
Pos 15:7

g He 11:15

h Pos 12:1
He 11:8

i Mi 7:20
Lk 1:72, 73
He 6:13, 14

j He 11:18

k Pos 13:14, 15
Pos 26:3, 4
Pnz 34:4
Dj 7:4, 5

l He 1:7, 14

m Pos 12:5

na njemu i sva stabla koja su bila na tom polju – **18** prešlo u Abrahamovo vlasništvo. On je sve to kupio pred Hetovim potomcima, pred svima koji su došli na gradska vrata. **19** Potom je Abraham sahranio svoju ženu Saru u pećini u polju Makpeli nasuprot Mamreu, to jest Hebronu, u zemlji Kanaanu. **20** Tako je Abraham u prisutnosti Hetovih potomaka postao vlasnik polja i pećine što ih je kupio kako bi ondje sahranjivao svoje mrtve.^a

24 A Abraham je zašao u duboku starost i Jehova ga je blagoslovio u svemu.^b **2** Abraham je rekao svom sluzi, najstarijem u svom domu, koji je upravljao svime što je on imao:^c “Molim te, stavi ruku pod moje bedro* **3** i zakuni mi se Jehovom, Bogom neba i Bogom zemlje, da nećeš mom sinu uzeti za ženu nijednu od kćeri Kanaana, među kojima živim.^d **4** Otiđi u moju zemlju, k mom rodu,^e i izaberi ženu za mog sina Iza-ka.”

5 Ali sluga mu je rekao: “A što ako žena ne bude htjela doći sa mnom u ovu zemlju? Hoćeš li da onda odvedem tvog sina u zemlju iz koje si otišao?”^f **6** Nato mu je Abraham rekao: “Nipošto nemoj mog sina odvesti onamo!^g **7** Jehova, Bog nebeski, koji me odveo iz doma mog oca i iz zemlje mog roda^h i koji mi se obratio i zakleo mi se:ⁱ ‘Tvom ću potomstvu^j dati ovu zemlju,^k on će poslati svog anđela pred tobom^l i ti ćeš odande^m dovesti ženu mom sinu. **8** No ako žena ne bude

24:2 *Po svemu sudeći, tom se gestom u staro doba potvrđivala zakletva.
24:7 *Dosl.: “sjemenu”.

htjela poći s tobom, bit ćeš oslobođen ove zakletve. Ali nemoj mog sina odvesti onamo!" **9** I sluga je stavio ruku pod bedro svog gospodara Abrahama i zakleo mu se da će tako učiniti.^a

10 Potom je sluga uzeo deset gospodarevih deva i spremio svakovrsna blaga svog gospodara. Tada je krenuo u Mezopotamiju, u Nahorov grad.

11 Kad je stigao do bunara koji se nalazio izvan grada, pustio je deve da ondje poliježu. Bilo je to u predvečerje, u vrijeme kad žene izlaze zahvaćati vodu.

12 A onda je rekao: "Jehova, Bože mog gospodara Abrahama, molim te, pomози mi da danas sve dobro prođe i iskaži vjernu ljubav mom gospodaru Abrahamu. **13** Evo stojim kraj izvora vode, a kćeri stanovnika ovog grada dolaze zahvatiti vodu. **14** Neka djevojka kojoj kažem: 'Molim te, spusti vrč da se napijem', a ona odgovori: 'Pij, a i deve ću ti napojiti', bude ona koju si izabrao za svog slugu Izaka. Po tome ću znati da si iskazao vjernu ljubav mom gospodaru."

15 On to još nije dokraja ni izgovorio, a već je došla djevojka s vrčem na ramenu. Bila je to Rebeka, kći Betuela,^b sina Milke,^c žene Abrahamovog brata Nahora.^d **16** Ona je bila vrlo lijepa i bila je djevica – još nije bila legla s muškarcem. Sišla je do izvora, napunila vrč, a onda se vratila gore. **17** I sluga joj je odmah potrčao u susret i rekao: "Molim te, daj mi malo vode iz vrča!" **18** A ona mu je odgovorila: "Pij, gospodaru!" I brzo je spustila vrč s ramena i dala mu piti. **19** Kad se na-

24. PUGL.

a Pos 24:2, 3

b Pos 22:23

c Pos 11:29

d Pos 11:26

2. stupac

a Pos 22:23

b Pos 11:29

c Pos 25:20

Pos 29:10

pio, rekla je: "Davat ću vode i tvojim devama dok se sve ne napoje." **20** Onda je brzo izlila vrč u korito i opet otrčala do bunara da zahvati vode. I tako je donosila vodu dok nije napojila sve njegove deve. **21** Cijelo to vrijeme čovjek ju je šutke zadivljeno promatrao, pitajući se je li Jehova blagoslovio njegovo putovanje.

22 Kad su se deve napojile, čovjek joj je dao nosni prsten od zlata, težak pola šekela*, i dvije zlatne narukvice, teške 10 šekela, **23** a zatim je rekao: "Molim te, kaži mi čija si kći! Ima li u kući tvog oca mjesta za nas da prenoćimo?" **24** A ona mu je odgovorila: "Ja sam kći Betuela,^a sina Milke, kojeg je ona rodila Nahoru."^b **25** Zatim mu je rekla: "Imamo slame i mnogo hrane za stoku, a i mjesta gdje se može prenoćiti." **26** Čovjek je tada kleknuo i poklonio se Jehovi do zemlje **27** te je rekao: "Neka je hvaljen Jehova, Bog mog gospodara Abrahama, jer nije prestao pokazivati ljubav* i vjernost mom gospodaru! Jehova me doveo u kuću braće mog gospodara."

28 Djevojka je otrčala i sve to ispričala svojoj majci i ostalim ukućanima. **29** A Rebeka je imala brata koji se zvao Laban.^c On je otrčao k čovjeku koji je čekao izvan grada, kod izvora. **30** Naime, kad je Laban vidio nosni prsten i narukvice na rukama svoje sestre Rebeke te od nje čuo što joj je kazao taj čovjek, koji je još stajao kod deva na izvoru, otišao je k njemu. **31** Rekao

24:22 *Šekel je imao 11,4 grama. Vidi dodatak B14. **24:27** *Ili: "vjernu ljubav".

mu je: "Dođi, ti kojeg je Jehova blagoslovio! Zašto tu stojiš? Ja sam pripremio kuću i mjesto za deve." **32** Tada je čovjek došao u kuću, a on* je rastovarivao deve, donio slamu i hranu za njih te vodu da se operu noge tom čovjeku i ljudima koji su bili s njim. **33** No kad su pred njega stavili hranu, on je rekao: "Neću jesti dok ne kažem zašto sam došao." A Laban je rekao: "Onda kaži!"

34 Tada je čovjek kazao: "Ja sam Abrahamov sluga.^a **35** Jehova je silno blagoslovio mog gospodara i učinio ga vrlo bogatim - dao mu je ovaca i goveda, srebra i zlata, slugu i sluškinja, deva i magaraca.^b **36** A Sara, žena mog gospodara, rodila je sina mom gospodaru kad je već bila u poodmaklim godinama.^c On će od svog oca naslijediti sav njegov imetak.^d **37** Stoga je moj gospodar tražio da mu se zakunem i rekao mi: 'Ne smiješ mom sinu uzeti za ženu nijednu od kćeri Kanaanaca, u čijoj zemlji živim.^e **38** Idi u kuću mog oca, k mojoj obitelji,^f i izaberi ženu za mog sina.'^g **39** Ali ja sam rekao svom gospodaru: 'A što ako žena ne bude htjela poći sa mnom?'^h **40** On mi je odgovorio: 'Jehova, kojem služim,ⁱ poslat će svog anđela/ s tobom i sigurno će blagosloviti tvoje putovanje, a ti dovedi ženu mom sinu iz moje obitelji, iz doma mog oca.^k **41** Bit ćeš oslobođen svoje zakletve ako dođeš k mojoj obitelji, a oni ti ne daju djevojku. Tada ćeš biti oslobođen zakletve.'^l

42 Kad sam danas došao na izvor, rekao sam: 'Jehova, Bo-

24. POGL.

a Pos 15:2, 3

b Pos 12:15, 16

Pos 13:2

Pos 24:1

c Pos 21:1, 2

Ri 4:19

He 11:11

d Pos 25:5

e Pos 24:2, 3

Pos 28:1

f Pos 22:20-23

g Pos 24:4

h Pos 24:5

i Pos 48:15

j He 1:7, 14

k Pos 11:25

l Pos 24:9

2. stupac

a Pos 24:16

b Pos 24:14

c Pos 24:15, 17

d Pos 24:18

e Pos 24:22, 23

f Pos 24:27

g Pos 24:8

že mog gospodara Abrahama, ako mi želiš pomoći da izvršim zadatak koji mi je povjeren, **43** neka se dogodi ovako: Sad stojim na izvoru vode. Neka djevojka^a koja dođe zahvatiti vodu i ja joj kažem: "Molim te, daj mi da popijem malo vode iz tvog vrča", **44** a ona odgovori: "Pij, a i deve ću ti napojiti", bude žena koju je Jehova izabrao za sina mog gospodara."^b

45 Još to nisam u sebi dokraja ni izgovorio, a već je došla Rebeka s vrčem na ramenu, sišla do izvora i zahvatila vodu. Tada sam joj rekao: 'Molim te, daj mi da se napijem!'^c **46** Ona je brzo spustila vrč i rekla: 'Pij,^d a i deve ću ti napojiti!' Tako sam se ja napio, a ona je napojila i deve. **47** Potom sam je upitao: 'Čija si kći?' A ona je odgovorila: 'Ja sam kći Nahorovog sina Betuela, kojeg mu je rodila Milka.' Tada sam joj stavio prsten na nos i narukvice na ruke.^e **48** A onda sam kleknuo i poklonio se Jehovi do zemlje te izrekao hvalu Jehovi, Bogu mog gospodara Abrahama,^f koji me vodio pravim putem da pronađem unuku brata mog gospodara i dovedem je da bude žena njegovom sinu. **49** A sada, ako želite iskazati ljubav* i vjernost mom gospodaru, recite mi! Ako ne želite, i to mi recite, da znam što mi je činiti."^g

50 A Laban i Betuel odgovorili su: "Jehova je sve to vodio. Zato nije na nama da ti kažemo ni da ni ne*." **51** Evo, tu je Rebeka. Povedi je sa sobom i idi! Neka bude žena sinu tvog

24:49 *Ili: "vjernu ljubav". **24:50** *Ili: "ni zlo ni dobro".

gospodara, kao što je Jehova rekao.” **52** Kad je Abrahamov sluga čuo što su rekli, odmah se poklonio Jehovi do zemlje. **53** I sluga je izvadio predmete od srebra i zlata i haljine te ih dao Rebeki, a i njenom bratu i majci dao je vrijedne darove. **54** Potom su on i ljudi koji su bili s njim jeli i pili te su ondje prenoćili.

Kad je sluga ujutro ustao, rekao je: “Pustite me da se vratim svom gospodaru!” **55** Nato su Rebebin brat i majka rekli: “Neka djevojka ostane s nama barem deset dana. Poslije može ići.” **56** Ali on im je kazao: “Ne zadržavajte me kad mi je Jehova pomogao da izvršim svoj zadatak. Pustite me da idem svom gospodaru!” **57** Tada su oni rekli: “Pozovimo djevojku da čujemo što ona misli!” **58** I pozvali su Rebeku i upitali je: “Hoćeš li poći s ovim čovjekom?” A ona je odgovorila: “Hoću.”

59 I tako su otpremili Rebeku*,^a njenu dojkinju^b i Abrahamovog slugu s njegovim ljudima. **60** I blagoslovili su Rebeku i rekli joj: “Sestro naša, budi majka nebrojenim tisućama i neka tvoji potomci osvoje gradove* onih koji ih mrze!”^c **61** Zatim su Rebeka i njene sluškinje ustale, sjele na deve i krenule za čovjekom. Tako je sluga poveo Rebeku i otišao odande.

62 A Izak je živio u području Negeba.^d Jednog je dana, nakon što se vratio iz okolice Beer-Lahaj-Roia,^e **63** u predvečerje otišao u polje kako bi

24:59 *Dosl.: “svoju sestru Rebeku”. “Riječ je o ženi koja ju je nekada dojila, a kasnije joj je postala sluškinja. **24:60** *Ili: “vrata”.

24. POGL.

a Pos 28:5

b Pos 35:8

c Pos 22:15, 17

d Pos 12:9
Pos 20:1
Br 13:22
Su 1:9

e Pos 16:14
Pos 25:11

2. stupac

a Ps 77:12
Ps 143:5

b He 11:9

c Pos 26:8

d Pos 23:2, 19

25. POGL.

e Pos 37:28
Izl 2:15
Br 31:2
Su 6:2

f 1Lje 1:32, 33

g Pos 24:36

h Pos 21:14

i Pos 23:8, 9
Pos 49:29, 30

razmišljao.^a Kad je podignuo pogled, vidio je da dolaze deve.

64 A kad je Rebeka podignula pogled, ugledala je Izaka i brzo sišla s deve. **65** Tada je upitala slugu: “Tko je onaj čovjek koji nam preko polja dolazi u susret?” Sluga je odgovorio: “To je moj gospodar.” Nato je ona uzela veo i pokrila se. **66** I sluga je ispričao Izaku sve što je učinio. **67** Potom je Izak doveo Rebeku u šator svoje majke Sare^b i tako mu je ona postala žena. Izak ju je zavolio^c te se utješio nakon smrti svoje majke.^d

25 Abraham se ponovno oženio, a žena mu se zvala Keturana. **2** Ona mu je rodila Zimrana, Jokšana, Medana, Midjana,^e Išbaka i Šuaha.^f

3 Jokšanu su se rodili Šeba i Dedan.

Dedanovi sinovi bili su Ašur, Letuš i Leum*.

4 Midjanovi sinovi bili su Efa, Efer, Hanok, Abida i Eldaah.

Sve su to bili Keturini potomci.

5 Abraham je Izaku dao sve što je imao,^g **6** a sinovima koje je dobio sa svojim inočama dao je darove. I još za svog života poslao ih je na Istok, daleko od svog sina Izaka.^h **7** Abraham je živio 175 godina. **8** Umro je u dubokoj starosti, star i zadovoljan svojim životom, i pridružio se svojim precima*. **9** Njegovi sinovi Izak i Jišmael sahranili su ga u pećini Makpeli u polju Efrona, sina Hetita Sohara, nasuprot Mamreu,ⁱ

25:3 *Ili: “Ašurci, Letušci i Leumci”. **25:8** *Ovo je pjesnički izraz koji znači “umrijeti”.

10 u polju koje je Abraham kupio od Hetovih sinova. Ondje su sahranjeni Abraham i njegova žena Sara.^a **11** Poslije Abrahamove smrti Bog je nastavio blagoslivljati njegovog sina Izaka,^b a Izak je živio blizu Beer-Lahaj-Roia.^c

12 A ovo su događaji iz života Abrahamovog sina Jišmaela,^d kojeg je Abrahamu rodila Egipćanka Hagara,^e Sarina sluškinja.

13 Ovo su imena Jišmaelovih sinova od kojih su potekle njihove porodice: Jišmaelov prvorođenac Nebajot,^f zatim Kedar,^g Adbeel, Mibsam,^h **14** Mišma, Duma, Masa, **15** Hadađ, Tema, Jetur, Nafiš i Kedema. **16** To su Jišmaelovi sinovi i dvanaestorica poglavara njihovih rodova.ⁱ Njihova naselja i tabori nose njihova imena. **17** Jišmael je poživio 137 godina. Zatim je umro i pridružio se svojim precima. **18** Njegovi su potomci živjeli na području od Havile,^j koja je nedaleko od Šura,^k blizu Egipta, pa sve do Asirije. Naselili su se u blizini sve svoje braće.^{*f}

19 A ovo su događaji iz života Abrahamovog sina Izaka.^m

Abrahamu se rodio Izak. **20** Izaku je bilo 40 godina kad je uzeo za ženu Rebeku, kćer Aramejca Betuelaⁿ iz Padan-Arama, sestru Aramejca Labana. **21** A Izak se usrdno molio Jehovi za svoju ženu jer je bila nerotkinja. I Jehova je uslišio njegovu molitvu, pa je njegova žena Rebeka zatrudnjela. **22** No sinovi u njenoj utrobi počeli su udarati jedan drugo-

25:18 *Moguće i: "Bili su u neprijateljstvu sa svom svojom braćom."

25. POGL.

a Pos 23:2, 19

b Pos 17:19
Pos 26:12-14

c Pos 16:14

d Pos 16:10, 11

e Ga 4:24

f Pos 36:2, 3
Iza 60:7

g Ps 120:5
Jr 49:28
Eze 27:21

h 1Lje 1:29-31

i Pos 17:20

j 1Sa 15:7

k Pos 16:7, 8

l Pos 16:11, 12

m Pos 22:2
Mt 1:1, 2

n Pos 22:23

2. stupac

a Ri 9:10

b Ps 139:15

c Pos 36:31
Br 20:14

d Pos 27:29, 30
Pnz 2:4

e 2Sa 8:14
Mi 1:2, 3
Ri 9:10-13

f Pos 27:11

g Pos 27:32
Pos 36:9
Mi 1:3

h Ho 12:3

i Pos 27:36

j Pos 27:3, 5

k He 11:9

l Pos 27:6,
7, 46

m Pos 36:1

n Pnz 21:16, 17

ga,^a pa je rekla: "Ako se moram tako patiti, čemu da živim?" Tada je zatražila savjet od Jehove. **23** A Jehova joj je rekao: "Dva su naroda u tvojoj utrobi,^b dva će naroda poteći iz tvoje utrobe i razdvojiti se.^c Jedan će narod biti jači od drugog naroda^d i stariji će sin služiti mlađem."^e

24 Kad je došlo vrijeme da rodi, pokazalo se da su doista blizanci u njenoj utrobi.

25 Prvi koji je izašao bio je sav crven i toliko dlakav da je izgledao kao da na sebi ima ogrtač od dlake.^f Zato su mu dali ime Ezav*.^g **26** Potom je izašao njegov brat. Rukom se držao Ezavu za petu,^h pa mu je Izak dao ime Jakov*.ⁱ A Izaku je bilo 60 godina kad ih je Rebeka rodila.

27 Kad su dječaci odrasli, Ezav je postao vješt lovac^j i volio je boraviti u divljini, a Jakov je bio miran* čovjek i živio je u šatorima.^k **28** Izak je više volio Ezava jer je rado jeo divljač koju mu je on donosio, dok je Rebeka više voljela Jakova.^l **29** Jednog dana Jakov je kuhao neko varivo, a Ezav je došao iz polja jako umoran. **30** I Ezav je rekao Jakovu: "Molim te, daj mi brzo tog crvenog variva koje si skuhao jer sam jako umoran*!" Zato je dobio ime Edom*.^m **31** Nato je Jakov rekao: "Najprije mi prodaj prava koja imaš kao prvorođenac!"ⁿ **32** A Ezav je odvratio: "Umrijet ću od gladi! Što će mi onda prava prvorođenca?"

25:25 *"Ezav" znači "dlakav". **25:26** *"Jakov" znači "onaj koji se drži za petu; onaj koji istiskuje koga". **25:27** *Ili: "čestit". **25:30** *Ili: "gladan". *"Edom" znači "crven".

33 Jakov je nato rekao: "Najprije mi se zakuni!" I on se zakleo Jakovu te mu je prodao prava koja je imao kao prvorođenac.^a **34** Tada je Jakov dao Ezavu kruha i variva od leće. On se najeo i napio, a onda je ustao i otišao odande. Tako je Ezav prezreo prava koja je imao kao prvorođenac.

26 A u zemlji je zavladala glad, nakon one prve gladi koja je nastala u Abrahamovo vrijeme,^b pa je Izak otišao u Gerar filistejskom kralju Abimeleku. **2** Tada mu se ukazao Jehova i rekao mu: "Ne idi u Egipat. Nastani se u zemlji koju ću ti pokazati. **3** Živi u ovoj zemlji kao došljak,^c a ja ću biti uz tebe i blagosloviti te – tebi i tvom potomstvu* dat ću sve ove zemlje^d i ispunit ću zakletvu koju sam dao tvom ocu Abrahamu:^e **4** 'Umnožit ću tvoje potomstvo* da ga bude kao zvijezda na nebu.^f Dat ću tvom potomstvu sve ove zemlje^g i preko tvog potomstva bit će blagoslovljeni" svi narodi na zemlji.^h **5** Učinit ću to zato što mi je Abraham bio poslušan i izvršavao je sve što sam tražio od njega – držao se mojih zapovijedi, odredbi i zakona."ⁱ **6** Tako je Izak ostao u Geraru.^j

7 Kad god bi se ljudi iz tog kraja raspitivali za njegovu ženu, on bi rekao: "Ona mi je sestra."^k Bojao se reći da mu je žena jer je bila vrlo lijepa,^l pa je mislio: "Ljudi iz ovog kraja mogli bi me ubiti zbog Rebeke." **8** Nakon što su neko vrijeme boravili ondje, filistejski kralj Abimelek jednog je dana kroz

26:3 *Dosl.: "sjemenu". 26:4 *Dosl.: "sjeme". ^aIli: "steći će blagoslov".

25. POGL.

a He 12:16

26. POGL.

b Pos 12:10

c Pos 20:1
He 11:8, 9

d Pos 12:7
Pos 15:18

e Pos 22:16–18
Ps 105:9–11
He 6:13, 14

f Pos 15:1, 5
He 11:12

g Pnz 34:4

h Pos 12:1–3
Dj 3:25
Ga 3:8

i Pos 17:10, 23
Pos 22:3, 12
He 11:8
Jk 2:21

j Pos 26:17

k Pos 12:11–13

l Pos 24:16

2. stupac

a Pos 24:67

b Pos 20:11

c Pos 12:18

d Pos 20:9

e Pos 24:34, 35

f Pos 12:16

g Pos 21:27, 30

h Pos 10:19
Pos 20:1

i Pos 21:25

j Pos 21:31

prozor vidio kako Izak gri* svoju ženu Rebeku.^a **9** Zato je Abimelek odmah pozvao Izaka i rekao mu: "Pa ona ti je žena! Zašto si rekao da ti je sestra?" Izak mu je odgovorio: "Rekao sam to jer sam se bojao da ću poginuti zbog nje."^b **10** A Abimelek je nastavio: "Što si nam to učinio?^c Lako se moglo dogoditi da netko od ljudi spava s tvojom ženom i ti bi tako navukao krivnju na nas!"^d **11** Tada je Abimelek zapovjedio cijelom narodu: "Tko god dirne ovog čovjeka i njegovu ženu bit će pogubljen!"

12 Izak je zasijao polja u onom kraju i već je prve godine pozeo 100 puta više nego što je zasijao, jer ga je Jehova blagoslivljao.^e **13** Tako je Izak postao bogat i stjecao je sve više dobara dok se na koncu nije silno obogatio. **14** Stekao je stada ovaca i goveda i mnogo slugu,^f pa su mu Filistejci počeli zavidjeti.

15 Stoga su Filistejci zasuli zemljom sve bunare koje su u danima njegovog oca Abrahama iskopali sluge njegovog oca.^g **16** Tada je Abimelek rekao Izaku: "Odlazi iz našeg kraja jer si postao mnogo moćniji od nas!" **17** Tako je Izak otišao odande i utaborio se u Gerarskoj dolini^h te je ondje ostao živjeti. **18** Izak je opet iskopao bunare koji su bili iskopani u danima njegovog oca Abrahama, a koje su Filistejci zatrpali nakon Abrahamove smrti.ⁱ Nazvao ih je onim imenima koja im je dao njegov otac.^j

19 Kad su Izakovi sluge kopali u dolini, našli su izvor pit-

26:8 *Ili: "miluje". 26:17 *Ili: "vadiju". Vidi izraz "vadi" u Rječniku.

ke vode. **20** Ali pastiri iz Gerara posvađali su se s Izakovim pastirima, govoreći: "Voda je naša!" Zato je Izak bunaru dao ime Esek* jer su se oni svadali s njim. **21** Potom su počeli kopati drugi bunar te su se i zbog njega posvađali. Zato mu je dao ime Sitna*. **22** Kasnije je otišao odande i iskopao još jedan bunar, ali ovaj se put nisu svadali. Stoga mu je dao ime Rehobot* i rekao: "Jehova nam je sada osigurao mnogo prostora i dao nam da imamo mnogo djece."^a

23 Odande je otišao u Beer-Šebu.^b **24** Jehova mu se te noći ukazao i rekao mu: "Ja sam Bog tvog oca Abrahama.^c Ne boj se^d jer sam ja s tobom. Blagoslovit ću te i umnožit ću tvoje potomstvo zbog svog slugu Abrahama."^e **25** Stoga je Izak ondje načinio žrtvenik i prizvao Jehovino ime.^f Na tom je mjestu razapeo svoj šator,^g a njegovi slugu ondje su iskopali bunar.

26 Potom je iz Gerara k njemu došao Abimelek s Ahuzatom, svojim savjetnikom, i Fikolom, zapovjednikom svoje vojske.^h **27** A Izak ih je upitao: "Zašto ste došli k meni? Niste li me vi zamrzili i otjerali iz svog kraja?" **28** Odgovorili su: "Jasno vidimo da je Jehova s tobom.ⁱ Zato smo te odlučili zamoliti: 'Daj da se međusobno obavežemo zakletvom i daj da s tobom sklopimo savez/ koji će jamčiti **29** da nam nećeš činiti zla, kao što ni mi tebi nismo činili zla. Uvijek smo bili dobri prema tebi i pustili smo te

26:20 *Esek" znači "zavada". **26:21** *Sitna" znači "optužba". **26:22** *Rehobot" znači "prostrana područja".

26. POGL.

a Pos 17:5, 6
Pos 28:1, 3

b Pos 21:31

c Pos 17:1
Pos 28:13

d Pos 15:1

e Pos 17:19
Ps 105:9-11

f Pos 12:8, 9

g He 11:9

h Pos 21:32

i Pos 21:22

j Pos 21:27

2. stupac

a Pos 21:22-24

b Pos 26:18

c Su 20:1

d Pos 36:2, 3

e Pos 27:46
Pos 28:8

27. POGL.

f Pos 25:28

g Pos 25:27

h Pos 27:30

i Pos 25:28

j Pos 27:30, 31

da odeš u miru. A tebe sada Jehova blagoslivlja." **30** Tada im je priredio gozbu te su jeli i pili. **31** Ujutro su rano ustali i zakleli se jedni drugima.^a Potom se Izak pozdravio s njima i oni su otišli u miru.

32 Tog su dana došli Izakovi slugu i donijeli mu vijesti o bunaru koji su iskopali.^b Rekli su mu: "Našli smo vodu!" **33** Stoga mu je Izak dao ime Šiba. Zato se taj grad sve do danas zove Beer-Šeba.^c

34 Kad je Ezavu bilo 40 godina, uzeo je za ženu Juditu, kćer Hetita Beerija, i Basematu, kćer Hetita Elona.^d **35** One su zagorčavale život* Izaku i Rebeki.^e

27 Kad je Izak ostario i oslijepio, pozvao je svog starijeg sina Ezava^f i rekao mu: "Sine moj!" On mu je odvratio: "Evo me!" **2** Izak je nato rekao: "Ostario sam i ne znam koliko ću još živjeti. **3** Zato te molim, uzmi sad svoj luk i tobolac sa strijelama pa idi u polje i ulovi mi divljači.^g **4** Onda mi pripremi ukusan obrok, onaj koji volim, i donesi mi ga da jedem pa ću te blagosloviti prije nego što umrem."

5 Ali Rebeka je slušala dok je Izak to govorio svom sinu Ezavu. I Ezav je otišao u polje kako bi ulovio divljači i donio je ocu.^h **6** A Rebeka je rekla svom sinu Jakovu:ⁱ "Upravo sam čula kako je tvoj otac razgovarao s tvojim bratom Ezavom i rekao mu: **7** 'Donesi mi divljači i pripremi mi ukusan obrok da jedem pa da te blagoslovim pred Jehovom prije nego što umrem.'^j **8** A sada me,

26:35 *Ili: "zadavale mnogo boli".

sine, pažljivo slušaj i učini ono što ti kažem.^a **9** Molim te, otiđi do stada i donesi mi odande dva najbolja jareta da od njih priprelim ukusan obrok tvom ocu, onako kako on voli. **10** Potom ga odnesi svom ocu da jede pa da te blagoslovi prije nego što umre.”

11 No Jakov je rekao svojoj majci Rebeki: “Ali moj je brat Ezav dlakav čovjek,^b a ja nisam. **12** Što ako mi otac opi-pa ruke?^c Pomislit će da sam mu se htio narugati, pa ću navući na sebe prokletstvo, a ne blagoslov.” **13** Nato mu je majka rekla: “Sine moj, neka tvoje prokletstvo padne na mene! Samo me poslušaj i idi te mi donesi jarad.”^d **14** Tako je on otišao, uzeo ih i donio svojoj majci, a ona je pripremila ukusan obrok, onako kako je njegov otac volio. **15** Potom je Rebe-ka uzela najljepše haljine svog starijeg sina Ezava, koje je imala u kući, te ih je obukla svom mlađem sinu Jakovu.^e **16** Jarečim kožama omotala mu je ruke i vrat.^f **17** Zatim je svom sinu Jakovu dala ukusan obrok i kruh koji je pripremila.^g

18 Tako je on otišao k svom ocu i rekao mu: “Oče!” A on je odgovorio: “Evo me! Koji si ti, Ezav ili Jakov?” **19** A Jakov je odgovorio svom ocu: “Ja sam Ezav, tvoj prvorođenac.^h Učinio sam kako si mi rekao. Molim te, uspravi se i jedi divljači koju sam ulovio pa me onda blagoslovi.”ⁱ **20** A Izak je upitao svog sina: “Kako si je tako brzo našao, sine moj?” On mu je odgovorio: “Jehova, tvoj Bog, doveo ju je pred mene.” **21** Tada je Izak rekao Jakovu: “Sine, molim te, priđi bliže da

27. POGL.

a Pos 27:13, 43

b Pos 25:25
Pos 27:23

c Pos 27:21

d Pos 27:8, 43

e Pos 25:23, 26

f Pos 25:25
Pos 27:11

g Pos 27:9

h Pos 25:31-33
Ri 9:10-12

i Pos 27:4

2. stupac

a Pos 27:11, 12

b Pos 27:16

c He 11:20

d Pos 48:10

e Pos 25:27
Pos 27:15

f Pnz 11:11

g Br 13:26, 27

h Pos 27:37
Pnz 7:13

i Pos 25:23

j Pos 12:1, 3
Pos 28:1, 3
Pos 31:42
Eze 25:12, 13

k Pos 27:3

ti opipam ruke, da znam jesi li ti zbilja moj sin Ezav ili nisi.”^a

22 I Jakov je prišao svom ocu Izaku i on mu je opipao ruke. A zatim je rekao: “Glas je Jakovljevi, ali ruke su Ezavove.”^b

23 Nije ga prepoznao jer su mu ruke bile dlakave kao ruke njegovog brata Ezava. I tako ga je Izak blagoslovio.^c

24 Potom je rekao: “Jesi li ti zaista moj sin Ezav?” On je odgovorio: “Jesam.” **25** Izak mu je tada kazao: “Sine moj, donesi mi divljači da jedem, a onda ću te blagosloviti.” Jakov mu je donio jelo i on je jeo. Zatim mu je donio vina i on je pio. **26** Onda mu je njegov otac Izak rekao: “Sine moj, molim te, priđi bliže i poljubi me.”^d **27** Kad se Jakov primaknuo i poljubio ga, Izak je osjetio miris njegove odjeće.^e Tada ga je blagoslovio i rekao:

“Gle, miris je mog sina poput mirisa polja koje je Jehova blagoslovio. **28** Neka ti pravi Bog daje rosu s neba^f i rodna polja^g te izobilje žita i mladog vina.^h **29** Neka ti narodi služe i neka ti se plemena klanjaju. Budi gospodar svojoj braći i neka ti se klanjaju sinovi tvoje majke.ⁱ Proklet bio onaj tko tebe proklinje i blagoslovljen bio onaj tko tebe blagoslivlja!”^j

30 Tek što je Jakov dobio blagoslov svog oca Izaka i otišao od njega, njegov brat Ezav vratio se iz lova.^k **31** I on je pripremio ukusan obrok te ga donio svom ocu pa mu je rekao: “Oče moj, ustani i jedi divljači koju sam ulovio pa me onda blagoslovi.” **32** Nato ga je njegov otac Izak upitao: “Tko si ti?” On je odgovorio: “Ja sam tvoj sin, tvoj prvorođenac

Ezav.”^a **33** A Izak se silno uznemirio i počeo je jako drhtati te je rekao: “Pa tko je onda bio onaj koji je ulovio divljač i donio mi da jedem? Jeo sam je prije nego što si ti došao i njega sam blagoslovio – on će i biti blagoslovljen!”

34 Kad je Ezav čuo što je rekao njegov otac, počeo je na sav glas ogorčeno jadikovati pa je kazao svom ocu: “Blagoslovi i mene, očel!”^b **35** Ali on je odvratio: “Tvoj je brat došao i na prijearu dobio blagoslov koji si ti trebao dobiti.”

36 Nato je Ezav rekao: “Nije li mu s pravom ime Jakov* jer me već dvaput izgurao?^c Već mi je oduzeo prava prvorođenca,^d a sad mi je oduzeo i blagoslov!”^e Zatim je dodao: “Zar za mene nisi sačuvao nikakav blagoslov?” **37** A Izak je odgovorio Ezavu: “Postavio sam ga za tvog gospodara,^f svu njegovu braću dao sam mu za sluge i opskrbio sam ga žitom i mladim vinom.^g Pa što bih onda mogao učiniti za tebe, sine moj?”

38 Tada je Ezav rekao svom ocu: “Zar imaš samo jedan blagoslov, očel? Blagoslovi i mene, očel!” Nato je Ezav počeo glasno plakati.^h **39** A njegov mu je otac Izak odgovorio:

“Živjet ćeš daleko od plodne zemlje i nećeš dobivati rosu s neba.ⁱ **40** Od svog ćeš mača živjeti^j i svom ćeš bratu služiti.^k Ali kad to više ne budeš mogao trpjeti, zbacit ćeš njegov jaram sa svog vrata.”^l

41 Ezav je zamrzio Jakova zbog blagoslova koji mu je dao njihov otac,^m pa je govorio u

27:36 * “Jakov” znači “onaj koji se drži za petu; onaj koji istiskuje koga”.

27. POGL.

a Pos 25:25, 31
He 12:16

b He 12:16, 17

c Pos 25:26
Pos 32:28
Ho 12:3

d Pos 25:32-34

e Pos 27:28

f Pos 25:23
Pos 27:29
Ri 9:10, 12

g Phz 33:28

h He 12:16, 17

i Js 24:4
He 11:20

j Pos 32:6
Br 20:18

k Pos 25:23
2Sa 8:14
Mi 1:2, 3

l 2Kr 8:20
2Lje 28:17

m Am 1:11

2. stupac

a Pos 35:28, 29

b Pos 28:5

c Pos 26:34, 35
Pos 28:8

d Pos 24:2, 3

28. POGL.

e Pos 24:34, 37
Izl 34:15, 16
1Kr 11:1-3
2Ko 6:14

f Pos 29:16

g Pos 17:5
Pos 46:15, 19
1Lje 2:1, 2

h Pos 12:2, 3

i Pos 12:7
Pos 15:13
Pos 17:1, 8
He 11:9

sebi: “Moj će otac uskoro umrijeti.”^a Kad se to dogodi, ubit ću svog brata Jakova.” **42** Kad su Rebeki javili što njen stariji sin Ezav namjerava učiniti, odmah je poslala po svog mlađeg sina Jakova i rekla mu: “Pazi! Tvoj brat Ezav namjerava ti se osvetiti i ubiti te*.” **43** Zato me sada poslušaj, sine moj. Odmah bježi k mom bratu Labanu u Haran!^b **44** Ostani kod njega neko vrijeme dok se bijes tvog brata ne stiša, **45** dok se tvoj brat ne prestane gnjeviti na tebe i dok ne zaboravi što si mu učinio. Ja ću tada poslati po tebe da se vratiš odande. Zašto da останem bez vas obojice u isti dan?”

46 Potom je Rebeka rekla Izaku: “Smučio mi se život zbog tih Hetitkinja.^c Ako se i Jakov oženi nekom ženom iz ove zemlje, kao što su te Hetitkinje, što će mi onda život?”^d

28 Stoga je Izak pozvao Jakova, blagoslovio ga i zapovjedio mu: “Nemoj uzeti za ženu neku od Kanaanki.^e **2** Pođi u Padan-Aram u dom svog djeda* Betuela i odande uzmi za ženu neku od kćeri svog ujaka Labana.^f **3** Sve-mogućí Bog će te blagosloviti, dat će ti mnogo djece i umnožit će tvoje potomstvo, pa će od tebe nastati mnogi narodi*.^g **4** I dat će ti blagoslov koji je obećao Abrahamu^h – dat će ga tebi i tvom potomstvu – kako bi zaposjeo zemlju u kojoj živiš kao došljak, zemlju koju je Bog dao Abrahamu.”ⁱ

27:41 * Ili: “Blíže se dani tugovanja za mojim ocem.” **27:42** * Ili: “tješi se mišlju da će te ubiti”. **28:2** * Dosl.: “oca svoje majke”. **28:3** * Ili: “mnoga plemena”.

5 Tako je Izak otpremio Jakova i on je krenuo u Padan-Aram k Labanu, koji je bio sin Aramejca Betuela,^a brat Rebeke,^b majke Jakova i Ezava.

6 Ezav je vidio da je Izak blagoslovio Jakova i poslao ga u Padan-Aram kako bi odande uzeo sebi ženu i da mu je tom prilikom zapovjedio: "Nemoj uzeti za ženu neku od Kanaanki."^c 7 Vidio je i da je Jakov poslušao svog oca i svoju majku te krenuo u Padan-Aram.^d 8 Tada je Ezav shvatio da Kanaanke nisu po volji njegovom ocu Izaku.^e 9 Zato je otišao Jišmaelcima te je, pored žena koje je već imao, uzeo sebi za ženu Mahalatu, kćer Abrahamovog sina Jišmaela, Nebajotovu sestru.^f

10 Jakov je otišao iz Beer-Sebe i krenuo u Haran.^g 11 Nakon nekog vremena zaustavio se na jednom mjestu i odlučio ondje prenočiti jer je sunce već bilo zašlo. Stoga je uzeo jedan kamen koji je bio na tom mjestu, stavio ga sebi pod glavu i legao.^h

12 Tada je usnio san: Na zemlji su stajale stepenice* kojima je vrh sezao do neba, a Božji anđeli po njima su se penjali i spuštali.ⁱ 13 A nad njima je bio Jehova. I on je rekao:

"Ja sam Jehova, Bog tvog djeda Abrahama i Bog tvog oca Izaka.^j Zemlju na kojoj ležiš dat ću tebi i tvom potomstvu*.^k

14 Tvog će potomstva* biti mnogo kao zemaljskog praha^l i raširit ćeš se na zapad, istok, sjever i jug. Preko tebe i preko tvog potomstva bit će blago-

28:12 *Ili: "ljestve". 28:13 *Dosl.: "sjemenu". 28:14 *Dosl.: "sjemena".

28. POGL.

a Pos 25:20

b Pos 24:29

c Pos 28:1
2Ko 6:14

d Pos 27:43

e Pos 27:46

f Pos 36:2, 3

g Pos 11:31
Pos 27:43

h Pos 28:18, 19

i Iv 1:51
He 1:7, 14

j Pos 26:24, 25

k Pos 12:7
Pos 28:4
Ps 105:9-11

l Pos 13:14, 16
1Kr 4:20

2. stupac

a Pos 18:18
Pos 22:15, 18

b Pos 35:6

c Pos 31:3
Br 23:19
Js 23:14
He 6:18

d Ps 47:2

e Pos 35:1

f Pos 31:13

g Pos 35:6
Js 16:1, 2

h Pos 35:1

slovljeni* svi narodi na zemlji.^a

15 Ja sam s tobom i čuvat ću te kamo god da pođeš i vratit ću te u ovu zemlju.^b Neću te ostaviti dok ne ispunim obećanje koje sam ti dao."^c

16 Tada se Jakov probudio iz sna i rekao: "Zaista je Jehova na ovom mjestu, a ja to nisam znao." 17 Sav prestrašen, kazao je: "Ovo je mjesto tako zavidljivo da izaziva strahopoštovanje! To je sigurno Božji dom,^d a ovo su vrata neba."^e

18 Stoga je Jakov ustao rano ujutro i uzeo kamen koji mu je bio pod glavom, postavio ga da stoji kao spomenik i na njega izlio ulje.^f 19 Tako je tom mjestu dao ime Betel*. Ono se nalazilo blizu grada koji se prije zvao Luz.^g

20 Tada se Jakov zavjetovao, rekavši: "Bože, ako ostaneš sa mnom i sačuvaš me na mom putu i ako mi daš kruha da jedem i odjeću da se odjenem 21 i ako se sretno vratim u dom svog oca, tada ćeš ti, Jehova, dokazati da si moj Bog. 22 A ovaj kamen koji sam postavio da stoji kao spomenik bit će Božji dom^h i tebi ću davati desetinu od svega što dobijem od tebe."

29 Potom je Jakov krenuo dalje i otišao na Istok.

2 Ondje je u polju ugledao bunar pored kojeg su ležala tri stada ovaca jer su se na tom bunaru obično napajala stada. Na otvoru bunara nalazio se velik kamen. 3 Kad bi se ondje skupila sva stada, pastiri bi odvaljali kamen s otvora bunara i napojili stada, a poslije bi vra-

28:14 *Ili: "steći će blagoslov". 28:19 **"Betel" znači "Božji dom".

tili kamen na njegovo mjesto, na otvor bunara.

4 Jakov ih je upitao: "Odale ste, braćo moja?" Oni su odgovorili: "Iz Harana."^a **5** "Poznajete li Nahorovog^b unuka Labana?"^c upitao ih je. "Poznajemo", odgovorili su. **6** Tada ih je upitao: "Je li on dobro?" Oni su kazali: "Dobro je. Evo upravo dolazi njegova kći Rahela^d s ovcama!" **7** Nato je on rekao: "Ali tek je podne. Nije još vrijeme da se skuplja stoka. Napojite ovce, a onda ih odvedite da pasu." **8** A oni su rekli: "Ne možemo to učiniti dok se ne skupe sva stada. Tek se tada odvaljuje kamen s otvora bunara. Tada možemo napojiti ovce."

9 Dok je on još razgovarao s njima, došla je Rahela s ovcama svog oca. Naime, ona je bila pastirica. **10** A kad je Jakov vidio Rahelu, kćer svog ujaka Labana, koja je došla s očevim ovcama, odmah je pristupio i odvaljao kamen s otvora bunara te napojio Labanova stada. **11** Tada je Jakov poljubcem pozdravio Rahelu i glasno zaplakao. **12** Potom joj je kazao da je nećak* njenog oca i da je Rebekin sin. A ona je otrčala i javila to ocu.

13 Čim je Laban^e čuo da je došao njegov nećak Jakov, otrčao mu je u susret. Zagrlio ga je i poljubio te ga doveo u svoju kuću. Tada je Jakov ispričao Labanu sve što mu se dogodilo. **14** Potom mu je Laban rekao: "Ti si zaista moja krv*." I Jakov je ostao kod njega mjesec dana.

29:12 *Dosl.: "brat". 29:14 *Dosl.: "moja kost i moje meso".

29. POGL.

a Pos 27:42, 43
Dj 7:2

b Pos 24:24
Pos 31:53

c Pos 24:29

d Pos 46:19
Ru 4:11

e Pos 24:29

2. stupac

a Pos 28:5

b Pos 30:27, 28
Pos 31:7

c Ru 4:11

d Pos 31:41

e Pos 30:26
Ho 12:12

f Pos 16:1, 2
Pos 30:9
Pos 46:18

g Pos 31:7, 42

h Pos 31:41

i Pos 35:22

j Pos 30:1, 3

15 Potom je Laban rekao Jakovu: "Zar da mi služiš bez plaće zato što si mi rod?"^a Reci mi kako ću ti platiti."^b **16** A Laban je imao dvije kćeri. Starija se zvala Lea, a mlađa Rahela.^c **17** Ali Lea nije imala lijepe oči, dok je Rahela bila vrlo lijepa žena. **18** Jakov se zaljubio u Rahelu, pa je rekao: "Služit ću ti sedam godina za tvoju mlađu kćer Rahelu."^d **19** Laban je nato rekao: "Bolje da je dam tebi nego nekom drugom. Ostani kod mene." **20** I Jakov je služio za Rahelu sedam godina,^e ali njemu se to činilo kao nekoliko dana jer ju je volio.

21 Potom je Jakov rekao Labanu: "Služio sam ti onoliko koliko sam obećao. Daj mi sad moju ženu da mogu spavati s njom." **22** Tada je Laban skupio sve ljude iz onog mjesta i priredio gozbu. **23** Ali navečer je doveo svoju kćer Leu, pa je nju uveo k Jakovu da spava s njom. **24** Osim toga, Laban je svojoj kćeri Lei dao svoju sluškinju Zilpu da joj služi.^f **25** A ujutro je Jakov vidio da je žena koja leži pored njega zapravo Lea. Stoga je rekao Labanu: "Što si mi to učinio? Zar ti nisam služio za Rahelu? Zašto si me prevario?"^g **26** A Laban je odgovorio: "Kod nas nije običaj udati mlađu kćer prije starije. **27** Provedi ovaj tjedan s ovom ženom, a onda ćeš dobiti i drugu ženu za još sedam godina koje ćeš mi služiti."^h **28** Jakov je učinio tako i proveo taj tjedan s Leom, a onda mu je Laban dao za ženu i svoju kćer Rahelu. **29** Laban je svojoj kćeri Raheli dao svoju sluškinju Bilhuⁱ da joj služi.^j

30 Potom je Jakov spavao i s Rahelom. Rahelu je volio više nego Leu. I služio je kod Labana još sedam godina.^a **31** Kad je Jehova vidio da Jakov manje voli* Leu, dao joj je da zatrudni,^b a Rahela je bila nerotkinja.^c **32** Tako je Lea zatrudnjela i rodila sina te mu dala ime Ruben*^d i rekla: "Jehova je vidio moju nevolju,^e pa će me sada moj muž zavoljeti." **33** A onda je ponovno zatrudnjela i rodila sina. Tada je rekla: "Jehova je čuo da nisam voljena, pa mi je dao i ovog sina." Zato mu je dala ime Šimun*.^f **34** Potom je opet zatrudnjela i rodila sina. Tada je rekla: "Sad će mi muž biti privržen jer sam mu rodila tri sina." Zato je taj sin dobio ime Levi*.^g **35** A kad je još jednom zatrudnjela i rodila sina, rekla je: "Ovaj put hvalit ću Jehovu." Zato mu je dala ime Juda*.^h Poslije toga neko vrijeme nije rađala.

30 Kad je Rahela vidjela da Jakovu ne rađa djece, postala je ljubomorna na svoju sestru, pa je govorila Jakovu: "Daj mi djece, inače ću umrijeti!" **2** Tada se Jakov razljutio na Rahelu pa je rekao: "Zar sam ja Bog? On ti je uskratio djecu." **3** A ona je rekla: "Evo ti moja robinja Bilha.ⁱ Spavaj s njom pa neka umjesto mene rodi djecu preko nje i ja postanem majka." **4** Tako mu je dala svoju sluškinju Bilhu za ženu i Jakov je spavao s njom.^j **5** Bilha je zatrudnjela i rodila Jakovu sina. **6** Tada je Rahela rekla:

29:31 *Ili: "ne voli". Dosl.: "mrzi".
29:32 *"Ruben" znači "gledajte, sin".
29:33 *"Šimun" znači "čuti". 29:34 *"Levi" znači "privržen". 29:35 *"Juda" znači "hvaljen".

29. POGL.

a Ho 12:12

b Pos 46:15
Ru 4:11

c Pos 30:22

d Pos 35:22
Pos 37:22
Pos 49:3, 4
Izl 6:14
1Lje 5:1e Pos 30:20
1Sa 1:5, 6
Lk 1:24, 25f Pos 34:25
Pos 49:5
1Lje 4:24g Pos 34:25
Pos 49:5
Izl 6:16
Br 3:12
1Lje 6:1h Pos 35:23
Pos 37:26
Pos 44:18
Pos 49:8
1Lje 2:3
Ot 5:5

30. POGL.

i Pos 29:29

j Pos 35:22

2. stupac

a Pos 35:25
Pos 46:23
Pos 49:16b Pos 35:25
Pos 46:24
Pos 49:21
Pnz 33:23

c Pos 35:26

d Pos 49:19
Br 32:33

e Lk 1:46, 48

f Pos 35:26
Pos 46:17
Pos 49:20
Pnz 33:24

g Pos 29:32

h Pos 29:30

"Bog mi je sudio i uslišio me te mi je dao sina." Zato mu je dala ime Dan*.^a **7** Rahelina sluškinja Bilha opet je zatrudnjela te je rodila Jakovu drugog sina. **8** Tada je Rahela rekla: "Žestoko sam se borila sa svojom sestrom i pobijedila sam!" Zato mu je dala ime Naftali*.^b

9 Kad je Lea vidjela da je prestala rađati, dala je Jakovu za ženu svoju sluškinju Zilpu.^c **10** Tako je i Leina sluškinja Zilpa rodila Jakovu sina. **11** Tada je Lea rekla: "Kakve li sreće!" Zato mu je dala ime Gad*.^d **12** Potom je Leina sluškinja Zilpa rodila Jakovu drugog sina. **13** Tada je Lea rekla: "Kako li sam sretna! Žene će me zvati sretnom."^e Zato mu je dala ime Ašer*.^f

14 Jednog dana u vrijeme žetve pšenice Ruben^g je u polju našao mandragore* pa ih je odnio svojoj majci Lei. Tada je Rahela rekla Lei: "Molim te, daj mi nekoliko mandragora koje ti je donio sin." **15** A ona joj je odgovorila: "Zar ti nije dosta što si mi uzela muža,^h nego mi sada hoćeš uzeti i mandragore mog sina?" A Rahela joj je odgovorila: "Pa dobro, neka noćas spava s tobom u zamjenu za mandragore tvog sina."

16 Kad je Jakov navečer dolazio iz polja, Lea mu je izašla u susret i rekla mu: "Sa mnom ćeš spavati jer sam za to platila* mandragorama svog

30:6 *"Dan" znači "sudac". 30:8 *"Naftali" znači "moja borba". 30:11 *"Gad" znači "sreća". 30:13 *"Ašer" znači "sreća; radost". 30:14 *U drevno doba žene su jele plod te biljke jer su vjerovala da će im to pomoći da zatrudne. 30:16 *Ili: "jer sam te unajmila".

sina.” Tako je te noći spavao s njom. **17** I Bog je uslišio Leu, pa je ona zatrudnjela i rodila Jakovu petog sina. **18** Tada je Lea rekla: “Bog mi je dao nagradu* jer sam svom mužu dala svoju sluškinju.” Zato mu je dala ime Isakar^a. **19** I Lea je opet zatrudnjela i rodila Jakovu šestog sina.^b **20** Tada je Lea rekla: “Bog mi je dao veliku dar. Napokon će me moj muž prihvatiti^c jer sam mu rodila šest sinova.”^d Zato mu je dala ime Zebulun^e. **21** Poslije je rodila kćer i dala joj ime Dina.^f

22 Na koncu je Bog obratio pažnju na Rahelu. I Bog je uslišio njene molitve i dao joj da zatrudni.^g **23** I ona je zatrudnjela i rodila sina. Tada je rekla: “Bog je uklonio moju sramotu!”^h **24** Tako je sinu dala ime Josip*, i rekavši: “Jehova mi je daoⁱ još jednog sina.”

25 Kad je Rahela rodila Josipa, Jakov je rekao Labanu: “Pusti me da se vratim svojoj obitelji i u svoju zemlju.^j **26** Daj mi moje žene i moju djecu, za koje sam ti služio, da mogu otići. Ti dobro znaš kako sam ti služio.”^k **27** A Laban mu je rekao: “Ako sam stekao tvoju naklonost, ostani kod mene! Po znamenju* sam shvatio da me Jehova blagoslivlja zbog tebe.” **28** Potom je dodao: “Odredi plaću koju želiš od mene i dat ću ti je.”^l **29** A Jakov mu je rekao: “Dobro znaš kako sam ti služio i

30:18 *Ili: “plaću”. #“Isakar” znači “on je nagrada (plaća)”. **30:20** *Zebulun” znači “prihvatiti”. **30:24** *Skraćeni oblik imena “Josifja”, koje znači “neka Jah doda (umnoži)”. #Ili: “dodao”. **30:27** *Ili: “Po svemu što sam vidio”.

30. POGL.

a Pos 35:23
Pos 46:13
Pos 49:14
Pnz 33:18

b Ru 4:11

c Pos 29:32

d Pos 35:23
Pos 46:15
Ps 127:3

e Pos 46:14
Pos 49:13
Pnz 33:18

f Pos 34:1

g Pos 29:31

h Lk 1:24, 25

i Pos 35:24
Pos 45:4
Pnz 33:13
Dj 7:9

j Pos 28:15
Pos 31:13

k Pos 31:41
Ho 12:12

l Pos 31:7

2. stupac

a Pos 31:38

b Pos 32:9, 10

c Ho 12:12

d Pos 31:7

e Pos 31:8

kako sam se brinuo za tvoju stoku.^a **30** Imao si malo prije nego što sam ja došao. No tvoja se stoka silno umnožila jer te Jehova blagoslivlja otkad sam došao. A kad ću nešto učiniti za svoju obitelj?”^b

31 Nato je Laban upitao: “Što da ti dam?” A Jakov mu je odgovorio: “Ne trebaš mi dati nikakvu plaću! No nešto ću ipak zatražiti od tebe. Ako mi udovoljiš, i dalje ću pasti i čuvati tvoju stoku.^c **32** Danas ću običi cijelo tvoje stado. Odvoji iz njega svaku pjegavu i šarenu ovcu i svakog tamnosmeđeg mladog ovna te svaku šarenu i pjegavu kozu. Neka sva takva stoka odsad bude moja plaća.^d

33 A moje poštenje pokazat će se kad danas-sutra dođeš provjeriti stoku koja mi je određena za plaću. Ako se kod mene nađe ijedna koza koja nije pjegava i šarena ili ijedan mladi ovan koji nije tamnosmeđ, neka se smatra ukradenim.”

34 Tada je Laban kazao: “Dobro! Neka bude kako si rekao.”^e **35** I tog je dana odvojio prugaste i šarene jarce i sve pjegave i šarene koze, sve što je na sebi imalo nešto bijelo i sve tamnosmeđe mlade ovnove pa ih je predao na brigu svojim sinovima. **36** Potom je otišao na mjesto koje je od Jakova bilo udaljeno tri dana hoda, a Jakov je pasao preostalu Labanovu stoku.

37 Jakov je zatim uzeo svježe odrezane prutove s drveta divuze, badema i platane i na nekim ih mjestima ogulio, tako da se vidjela bjelina na prutovima. **38** Onda je oguljene prutove stavio pred stoku u korita s vodom iz kojih se stoka

napajala. To je činio da bi se stoka parila pred njima kad dolazi piti vodu.

39 Tako se stoka parila pred prutovima pa je kotila prugaste, pjegave i šarene mlade.

40 Tada je Jakov odijelio mlade ovdne te okrenuo stoku da gleda prema prugastim i svim tamnosmeđim životinjama iz Labanovog stada. Onda je odvojio svoju stoku i nije ju mijesao s Labanovom. **41** I kad bi se god jaka stoka tjerala, Jakov bi stavljao prutove u korita pred stoku da ih ona vidi i da se pari pored prutova. **42** Ali pred slabu stoku nije stavljao prutove. Tako bi slaba stoka uvijek pripala Labanu, a jaka Jakovu.^a

43 I Jakov se silno obogatio te je stekao mnogo stoke, deva i magaraca te sluškinja i slugu.^b

31 Poslije nekog vremena Jakov je čuo da Labanovi sinovi govore: “Jakov je uzeo sve što je pripadalo našem ocu i na njegov je račun stekao sve ovo bogatstvo.”^c **2** Jakov je i na Labanovom licu vidio da mu on više nije naklonjen kao prije.^d **3** Tada je Jehova rekao Jakovu: “Vrati se u zemlju svojih predaka, k svom rodu,^e i ja ću biti s tobom.” **4** Tada je Jakov poručio Raheli i Lei da dođu u polje u kojem je pasao svoje stado. **5** I rekao im je:

“Vidim da mi vaš otac više nije naklonjen kao prije,^f ali uz mene je Bog mog oca.^g **6** I same dobro znate da sam davao sve od sebe dok sam služio vašem ocu.^h **7** A vaš me otac htio prevariti i mnogo* mi je puta mijenjao plaću, ali Bog mu

31:7 *Dosl.: “deset”.

30. POG.

a Pos 31:9

b Pos 32:5
Pos 36:6, 7

31. POG.

c Pos 30:33

d Pos 30:27

e Pos 28:15
Pos 32:9
Pos 35:27

f Pos 30:27

g Pos 48:15

h Pos 30:29, 30

2. stupac

a Pos 30:32

b Pos 30:39

c Pos 29:25
Pos 31:39

d Pos 12:8, 9
Pos 35:15

e Pos 28:18, 22

f Pos 35:14
Pos 37:1

g Pos 31:41
Ho 12:12

h Pos 31:1

i Pos 31:3

j Pos 33:13

k Pos 30:42, 43

l Pos 35:27

nije dopustio da mi nanese štetu. **8** Kad bi on rekao: ‘Pjegave će ti životinje biti plaća’, cijelo je stado imalo pjegave mlade, a kad bi rekao: ‘Prugaste će ti biti plaća’, cijelo je stado imalo prugaste mlade.’^a **9** Tako je Bog uzimao stoku vašem ocu i davao je meni. **10** Kad se jednom prilikom stoka tjerala, u snu sam vidio da su jarci koji su se parili sa ženjkama prugasti, pjegavi i šareni.^b **11** Tada mi je anđeo pravog Boga rekao u snu: ‘Jakove! Ja sam se oduzvao: ‘Evo me!’ **12** A on je nastavio: ‘Molim te, podigni pogled i vidjet ćeš da su svi jarci koji se pare sa ženjkama prugasti, pjegavi i šareni. Naime, vidio sam sve što ti Laban čini.’^c **13** Ja sam pravi Bog koji ti se ukazao u Betelu,^d gdje si uljem pomazao spomenik i gdje si mi se zavjetovao.^e Sada otiđi iz ove zemlje i vrati se u zemlju u kojoj si rođen.’^f

14 A Rahela i Lea odgovorile su mu: “Možemo li očekivati da ćemo išta naslijediti u domu svog oca? **15** Ne smatra li nas on tuđinkama kad nas je prodao i sad troši novac koji je dobio za nas?^g **16** Sve bogatstvo koje je Bog uzeo našem ocu pripada nama i našoj djeci.^h Zato sada učini sve što ti je Bog rekao!”ⁱ

17 Tada je Jakov posjeo na deve svoju djecu i svoje žene,^j **18** poveo svu stoku koju je stekao u Padan-Aramu i ponio sva dobra koja je ondje stekao^k te krenuo k svom ocu Izaku u zemlju Kanaan.^l

19 A Laban je otišao strići svoje ovce. Za to vrijeme Rahela je ukrala kipove kuć-

nih bogova^a koji su pripadali njenom ocu.^b **20** Jakov je nadmudrio Aramejca Labana jer mu nije rekao da će pobjeći od njega. **21** Pobjegao je i prešao Rijeku^c sa svojom obitelji i svim što je imao. Zatim se uputio prema gileadskim brdima.^d **22** Trećeg dana javili su Labanu da je Jakov pobjegao. **23** Stoga je on poveo sa sobom svoju braću* i krenuo u potjeru za njim te ga je za sedam dana sustigao u gileadskim brdima. **24** Ali Bog se po noći ukazao Aramejcu Labanu^e u snu^f i rekao mu: "Pazi što ćeš reći Jakovu, bilo to dobro ili zlo."^g

25 Jakov je razapeo svoj šator u gileadskim brdima, a i Laban se ondje utaborio sa svojom braćom. I Laban je otišao k Jakovu. **26** Tada je Laban rekao Jakovu: "Što si to učinio? Zašto si me prevario i odveo mi kćeri kao da su ratne zarobljenice? **27** Zašto mi nisi ništa rekao, nego si me prevario i potajno pobjegao? Da si mi rekao da ideš, otpratio bih te s veseljem i pjesmama, uz def i harfu. **28** Nisi mi dao priliku ni da izljubim svoju unučad* i kćeri. Doista si ludo postupio. **29** Mogao bih vam nauditi, ali Bog vašeg oca rekao mi je noćas: 'Pazi što ćeš reći Jakovu, bilo to dobro ili zlo.'^h **30** Shvaćam da si otišao zato što se silno želiš vratiti u dom svog oca, ali zašto si ukrao moje bogove?"ⁱ

31 Jakov je odgovorio Labanu: "Otišao sam potajno jer

31:19 *Ili: "terafa". 31:21 *Odnosno Eufkrat. 31:23 *Ili: "rodake". 31:28 *Dosl.: "sinove".

31. POGL.

a Pos 35:2
Jš 24:2

b Pos 31:14

c Pos 15:18

d Br 32:1

e Pos 25:20
Ho 12:12

f Pos 20:3

g Ps 105:15

h Pos 31:24

i Pos 31:19
Pos 35:2

2. stupac

a Pos 46:18,25

b Le 15:19

c Pos 31:19

d Pos 30:27

e 1Sa 17:34

sam se bojao. Mislio sam da bi mi mogao oteti svoje kćeri. **32** A ako kod koga nađeš svoje bogove, taj će biti pogubljen. Pred našom braćom pretraži sve što imam pa uzmi ono što je tvoje." Ali Jakov nije znao da ih je Rahela ukrala. **33** Tako je Laban ušao u Jakovljeve šator i u Lein šator i u šator obiju robinja,^a ali nije ništa našao. Kad je izašao iz Leinog šatora, ušao je u Rahelin šator. **34** A Rahela je prije toga uzela kipove kućnih bogova, stavila ih u košaru u kakvoj su žene jahale na devama te je sjela na njih. I Laban je pretražio cijeli šator, ali ih nije našao. **35** Tada je ona rekla ocu: "Gospodaru moj, nemoj se ljutiti na mene što ne mogu ustati pred tobom – imam ono što je uobičajeno kod žena."^b I tako je on dalje pažljivo pretraživao, ali nije našao kipove kućnih bogova.^c

36 Tada se Jakov razljutio te je napao Labana, govoreći mu: "Što sam ti skrivio? Što sam ti zgriješio da me tako žestoko progoniš? **37** Sad kad si pretražio sve moje stvari, jesi li našao išta iz svoje kuće? Ako jesi, stavi to ovdje pred moju i svoju braću pa neka oni prosude tko je od nas dvojice u pravu. **38** U ovih 20 godina koliko sam živio kod tebe tvoje ovce i tvoje koze nikad nisu pobacivale^d niti sam ikada jeo ovnove iz tvog stada. **39** Nisam ti donosio ono što su rastrgale zvijeri,^e nego sam sâm nadoknađivao taj gubitak. Ako bi tko ukrao neku životinju – bilo danju bilo noću – od mene si tražio da to nadoknadim. **40** Danju me ubijala vrućina, a noću hladnoća, i često mi san nije dolazio

na oči.^a **41** U tvojoj sam kući proveo 20 godina. Služio sam ti 14 godina za tvoje dvije kćeri i 6 godina za tvoju stoku, a ti si mi mnogo puta mijenjao plaću.^b **42** Da sa mnom nije bio Bog mog oca^c - Abrahamov Bog kojem i Izak sa strahopoštovanjem služi^d - ti bi me otpustio praznih ruku. Ali Bog je vidio moju nevolju i moj naporan rad, pa te noćas ukorio.”^e

43 Nato je Laban odgovorio Jakovu: “Ovo su moje kćeri, moja unučad i moja stada i sve što vidiš pripada meni i mojim kćerima. Pa kako bih onda mogao nauditi njima ili djeci koju su rodile? **44** Hajde da sada ti i ja sklopimo savez kojeg ćemo se uvijek sjećati*.” **45** Stoga je Jakov uzeo kamen i postavio ga da stoji kao spomenik.^f **46** Tada je rekao svojoj braći: “Skupite kamenja!” I oni su nakupili kamenja i skupili ga na gomilu. Zatim su jeli kod te gomile kamenja. **47** I Laban ju je nazvao Jegar-Sahaduta*, a Jakov ju je nazvao Galed^g.”

48 Potom je Laban rekao: “Ova gomila kamenja danas je svjedok između mene i tebe.” Zato ju je nazvao Galed,^g **49** ali i Stražarska kula, jer je rekao: “Neka Jehova bude stražar između tebe i mene kad jedan drugog ne budemo vidjeli. **50** Ako budeš loše postupao s mojim kćerima i ako uzmeš druge žene uz moje kćeri, čak i ako to ne vidi nitko od ljudi, to će vidjeti Bog, koji je svjedok

31:44 *Dosl.: “i on će biti svjedok između mene i tebe”. 31:47 *“Jegar-Sahaduta” je aramejski izraz koji znači “gomila koja služi kao svjedok”. ^g“Galed” je hebrejski izraz koji znači “gomila koja služi kao svjedok”.

31. POGL.

a Pos 47:9

b Pos 31:7

c Pos 28:13
Pos 31:29

d Pos 31:53

e Pos 31:24

f Pos 28:18

g Pos 31:22, 23

2. stupac

a Pos 31:44, 45

b Pos 17:1, 7

c Pos 31:42

d Pos 31:28

e Pos 24:59, 60

f Pos 27:43
Pos 28:2

32. POGL.

g Pos 27:39
Pos 36:8
Pnz 2:5
Js 24:4

h Pos 25:30

i Pos 31:41

j Pos 30:43
Pos 33:11

između tebe i mene.” **51** Laban je još rekao Jakovu: “Ovdje je gomila kamenja i spomenik koji sam postavio u znak sjećanja na savez između tebe i mene. **52** Ova gomila kamenja i ovaj spomenik svjedoče^a da neću preko ovog kamenja prijeći k tebi kako bih ti naudio i da ti nećeš preko ovog kamenja i preko ovog spomenika prijeći k meni kako bi mi naudio. **53** Neka Abrahamov Bog^b i Nahorov Bog, Bog njihovog oca, bude sudac među nama.” A Jakov se zakleo Bogom kojem njegov otac Izak sa strahopoštovanjem služi.^c

54 Potom je Jakov prinio žrtvu na gori i pozvao svoju bratvu da jedu. Tako su jeli i proveli noć na gori. **55** A Laban je ustao rano ujutro, izljubio svoju unučad^d i kćeri te ih je blagoslovio.^e Potom je Laban otišao odande i vratio se kući.^f

32 Kad je Jakov otišao svojim putem, u susret su mu došli Božji anđeli. **2** Čim ih je ugledao, Jakov je rekao: “Ovo je Božji tabor!” Zato je to mjesto nazvao Mahanajim*.

3 Tada je Jakov poslao pred sobom glasnike k svom bratu Ezavu u zemlju Seir,^g odnosno u Edom.^h **4** I zapovjedio im je: “Ovakvo recite mom gospodaru Ezavu: ‘Tvoj sluga Jakov poručuje ti: “Dugo sam živio* kod Labana i ostao sam kod njega sve do sad’ **5** te sam stekao goveda, magaraca, ovaca, slugu i sluškinja.ⁱ Sve ti to javljam, gospodaru moj, da bih stekao tvoju naklonost.””

31:55 *Dosl.: “sinove”. 32:2 *“Mahanajim” znači “dva tabora”. 32:4 *Ili: “živio kao došljak”.

6 Poslije nekog vremena glasnici su se vratili Jakovu i rekli: "Bili smo kod tvog brata Ezava. On ti ide u susret s 400 ljudi."^a

7 A Jakov se jako uplašio i zabrinuo.^b Zato je ljude koji su bili s njim te sitnu stoku, goveda i deve razdjelio u dva tabora. 8 Rekao je: "Ako Ezav napadne jedan tabor, drugi će tabor uspjeti pobjeći."

9 Potom je Jakov rekao: "O, Bože mog djeda Abrahama i Bože mog oca Izaka! O, Jehova, ti koji si mi rekao: 'Vrati se u svoju zemlju i k svom rodu, i ja ću ti činiti dobro',^c 10 ja nisam vrijedan sve te ljubavi* i vjernosti koju si pokazao svom sluzi.^d Naime, kad sam prešao Jordan, imao sam samo štap, a sad imam dva tabora."^e 11 Molim te,^f izbavi me od mog brata Ezava jer se bojim da ne dođe i ne napadne mene^g i majke s djecom. 12 A ti si mi rekao: 'Zaista ću ti činiti dobro i umnožit ću tvoje potomstvo da ga bude kao morskog pjeska, kojeg ima tako mnogo da se ne može izbrojiti.'"^h

13 I ondje je prenoćio. Potom je od svog imetka uzeo za dar svom bratu Ezavuⁱ 14 200 koza, 20 jaraca, 200 ovaca, 20 ovnova, 15 30 deva s njihovim mladima, 40 krava, 10 bikova, 20 magarica i 10 magaraca.^j

16 Zatim je stado po stado predavao svojim slugama i govorio im: "Pođite ispred mene i prijedite rijeku. Držite razmak među stadima." 17 Tada je prvom sluzi zapovjedio: "Ako te sretne moj brat Ezav pa te upita: 'Tko je tvoj gospodar, kamo ideš i čije je ovo sta-

32:10 *Ili: "vjerne ljubavi".

32. POGL.

a Pos 33:1, 2

b Pos 27:41
Pos 32:11

c Pos 31:3, 13

d Pos 28:15
Ps 100:5

e Pos 28:10
Pos 30:43
Pos 32:7

f Ps 34:4

g Pos 27:41

h Pos 28:14
Pos 46:2, 3
Izl 1:7
Izl 32:13
Dj 7:17

i Pos 33:10

j Pos 30:43

2. stupac

a Pos 33:8

b Pos 43:11
1Sa 25:18

c Pos 29:30
Ru 4:11

d Pos 30:3, 9

e Pnz 3:16
Js 12:2
Su 11:13

f Ho 12:3

g Pos 32:31, 32

h Ho 12:4

i Pos 35:10

j Ho 12:3

do pred tobom?" 18 ti mu reci: 'Moj je gospodar tvoj sluga Jakov. Ovo je dar koji on šalje mom gospodaru Ezavu,^a a evo i on sam ide za nama.'" 19 A i drugom i trećem sluzi i svima koji su išli za stadima zapovjedio je: "Tako recite Ezavu kad ga sretnete. 20 I još mu recite: 'Evo tvoj sluga Jakov ide za nama.'" Naime, mislio je: "Ako ga umirim darom koji mu šaljem ispred sebe,^b možda će me srdačno dočekati kad dođem pred njega." 21 Tako su njegovi sluge s darovima prešli rijeku, a on je ostao onu noć u taboru.

22 Još iste noći on je ustao, uzeo svoje dvije žene,^c svoje dvije sluškinje^d i svojih 11 sinova te prešao Jabok^e preko gaza. 23 Tako ih je preveo preko rijeke* te je prenio sve drugo što je imao.

24 Na koncu je Jakov ostao sam. Tada se pojavio neki čovjek i hrvao se s njim sve dok nije svanula zora.^f 25 Kad je čovjek vidio da ne može nadvladati Jakova, uhvatio ga je za bedro blizu kuka, pa se Jakovu iščaošio kuk dok se hrvao s njim.^g 26 Tada je čovjek rekao: "Pusti me jer sviće zora!" Ali Jakov mu je odvratio: "Neću te pustiti dok me ne blagosloviš."^h 27 Nato ga je on upitao: "Kako ti je ime?" "Jakov", odvratio je. 28 A on mu je rekao: "Više se nećeš zvati Jakov, nego Izrael*,ⁱ jer si se borio s Bogom^j i s ljudima i na kraju si pobijedio." 29 A Jakov mu je kazao: "Molim te, reci mi kako

32:23 *Ili: "vadija". Vidi izraz "vadi" u Rječniku. 32:28 *"Izrael" znači "onaj koji se (ustrajno) bori s Bogom" ili "Bog se bori".

ti je ime!” Ali on je rekao: “Zašto pitaš kako mi je ime?”^a Nato ga je ondje blagoslovio. **30** Zato je Jakov nazvao to mjesto Peniel*^b i rekao: “Vidio sam Boga licem u lice, a ipak sam ostao živ.”^c

31 I sunce je već izašlo kad je prošao Penuel*. Hramao je zato što mu je kuk bio iščašen.^d

32 Tako Izraelci do danas ne jedu tetivu* koja se nalazi na kuku jer je anđeo uhvatio Jakova za bedreni zglob na mjestu na kojem se nalazi tetiva.

33 Jakov je podignuo pogled i vidio kako dolazi Ezav s 400 ljudi.^e Stoga je rekao Lei, Raheli i dvjema sluškinjama neka svaka uzme svoju djecu.^f **2** Sluškinje i njihovu djecu postavio je sprijeda,^g Leu i njenu djecu iza njih,^h a Rahelu i Josipa straga. **3** Potom je on pošao ispred njih. Dok je išao prema svom bratu, sedam se puta poklonio do zemlje.

4 A Ezav mu je potrčao u susret, zagrljio ga i poljubio te su obojica briznula u plač. **5** Kad je vidio žene i djecu, upitao je Jakova: “Tko su ovi s tobom?” On je odgovorio: “To su djeca koju je Bog milostivo podario tvom sluzi.”ⁱ **6** Tada su im prišle sluškinje i njihova djeca pa su se poklonili Ezavu. **7** Potom je prišla i Lea sa svojom djecom te su se i oni poklonili. Na kraju su prišli Josip i Raehla i poklonili se.^k

8 Ezav je rekao: “Zašto si poslao sve te ljude i stoku koju sam vidio?”^l Jakov je odgovor-

32:30 *Peniel” znači “Božje lice”. ^a Ili: “ipak mi je duša ostala živa”. **32:31** *Ili: “Peniel”. **32:32** *Dosl.: “tetivu bedrenog živca”.

32. POGL.

a Su 13:17, 18

b 1Kr 12:25

c Pos 16:7, 13
Su 6:22
Iv 1:18

d Pos 32:25

33. POGL.

e Pos 32:6

f Pos 32:22

g Pos 30:7, 12

h Pos 30:19

i Pos 30:22–24

j Pos 32:22
Ps 127:3

k Pos 33:2

l Pos 32:16

2. stupac

a Pos 32:4, 5

b Pos 36:6, 7

c Pos 32:11, 20

d Pos 32:13–15

e Pos 30:43

f Pos 31:17

g Pos 32:3

h Jš 13:24, 27
1Kr 7:46

i Pos 25:20
Pos 28:6

j Jš 24:1

rio: “Htio sam steći naklonost svog gospodara.”^a **9** No Ezav je rekao: “Brate moj, ja imam svega napretek.^b Neka ti ostane ono što je tvoje!” **10** Ali Jakov je rekao: “Nemoj tako, molim te! Ako sam stekao tvoju naklonost, uzmi dar od mene jer sam ga donio da bih te vidio. Kad sam vidio tvoje lice, bilo mi je kao da sam vidio Božje lice, jer si me lijepo primio.^c **11** Molim te, uzmi dar* koji ti dajem,^d jer Bog mi je iskazao naklonost te imam sve što mi treba.”^e I nagovarao je Ezava da uzme dar, pa ga je on na koncu prihvatio.

12 Potom je Ezav rekao: “Podimo odavde! Ja ću ići ispred tebe.” **13** Ali Jakov mu je kazao: “Moj gospodar zna da su djeca nejaka,^f a moram voditi brigu i o ovcama i kravama koje imaju mlade. Ako bi ih se samo jedan dan prebrzo tjeralo, cijelo bi stado uginulo. **14** Molim te, gospodaru moj, pođi ispred svog sluga, a ja ću ići spori-je, onom brzinom kojom mogu ići moja stoka i djeca, pa ću doći svom gospodaru u Seir.”^g

15 Tada je Ezav rekao: “Daj da ti ostavim nekoliko svojih ljudi!” Ali on je odgovorio: “Zašto bi to učinio? Dovoljno mi je što sam stekao naklonost svog gospodara.” **16** Tako je Ezav tog dana pošao natrag u Seir.

17 A Jakov je otišao u Sukot^h te je ondje sebi sagradio kuću i napravio staje za svoju stoku. Zato je tom mjestu dao ime Sukot*.

18 Kad se Jakov vratio iz Padan-Arama,ⁱ sretno je stigao do grada Šekema,^j koji se nalazi

33:11 *Dosl.: “blagoslov”. **33:17** *Sukot” znači “sjenice; staje”.

u zemlji Kanaanu,^a i utaborio se u blizini grada. **19** Zatim je od sinova Hamora, Šekemovog oca, za 100 kesita* kupio komad zemlje na kojem je razapeo svoj šator.^b **20** Potom je ondje podignuo žrtvenik i nazvao ga "Bog je Izraelov Bog".^c

34 A Dina, Jakovljeva kći koju mu je rodila Lea,^d odlazila je k djevojkama koje su živjele u onoj zemlji^e te je provodila vrijeme s njima. **2** Kad ju je zapazio Šekem, sin Hivijca Hamora,^f jednog od poglavara te zemlje, odveo ju je sa sobom, legao s njom i silovao je. **3** I Jakovljeva kći Dina jako mu se sviđjala te se on zaljubio u nju, pa je nježnim* riječima nastojao pridobiti njeno srce. **4** Na koncu je Šekem rekao svom ocu Hamoru:^g "Uzmi mi ovu djevojku za ženu!"

5 Kad je Jakov čuo da je Šekem obeščastio njegovu kćer Dinu, njegovi su sinovi bili sa stokom u polju. Jakov nije htio nikome ništa reći o tome dok se oni ne vrate. **6** Kasnije je Šekemov otac Hamor došao razgovarati s Jakovom. **7** A Jakovljevi sinovi čuli su što se dogodilo, pa su se odmah vratili iz polja. Uvrijedili su se i silno naljutili jer je Šekem nanio sramotu Izraelu tako što je spavao s Jakovljevom kćeri,^h što nije smio učiniti.ⁱ

8 Hamor im je rekao: "Mož sin Šekem jako se zaljubio u vašu kćer. Molim vas, dajte mu je za ženu **9** i sklapajte brakove s nama. Svoje kćeri dajte nama, a naše kćeri uzimajte za

33:19 *Kesit je stara novčana jedinica nepoznate vrijednosti. **34:3** *Ili: "uvjerljivim".

33. POGL.

a Pos 10:19
Pos 12:6

b Jš 24:32
Dj 7:15, 16

c Pos 35:1, 7

34. POGL.

d Pos 30:19, 21
Pos 46:15

e Pos 26:34, 35
Pos 27:46

f Pnz 7:1
1Lje 1:13–15

g Pos 33:18, 19

h 2Sa 13:22

i He 13:4

2. stupac

a Pos 24:2, 3

b Pos 24:53
Ho 3:2

c Pos 17:9, 12

d Pos 17:10

e Pos 33:18, 19

f Pos 34:2

g Pos 34:15

h Za 8:16

sebe.^a **10** Pred vama je cijela naša zemlja. Ostanite živjeti ovdje s nama, trgujte i stječite imetak." **11** Tada je Šekem rekao Dininom ocu i njejoj braći: "Iskažite mi naklonost i dat ću vam što god zatražite od mene. **12** Slobodno tražite da vam dam za nevjestu mnogo novca i velik dar.^b Spreman sam dati sve što mi kažete, samo mi dajte djevojku za ženu!"

13 A Jakovljevi sinovi odlučili su prevariti Šekema i njegovog oca Hamora jer je Šekem obeščastio njihovu sestru Dinu. **14** Rekli su im: "Ne možemo to učiniti i dati svoju sestru čovjeku koji nije obrezan^c jer je to za nas sramota. **15** Možemo pristati samo pod uvjetom da postanete poput nas i obrežete svako muško među sobom.^d **16** Onda ćemo svoje kćeri davati vama, a vaše kćeri uzimati sebi, i živjet ćemo s vama i postati jedan narod. **17** Ali ako nas ne poslušate i ne obrežete se, uzet ćemo svoju sestru i otići."

18 Njihov se prijedlog dopao Hamoru^e i njegovom sinu Šekemu.^f **19** Mladić nije oklijevao učiniti ono što su tražili^g jer mu je Jakovljeva kći bila vrlo draga. A on je bio najugledniji među svim ljudima u domu svog oca.

20 Stoga su Hamor i njegov sin Šekem otišli na vrata svog grada i obratili se ljudima iz svog grada^h te im rekli: **21** "Ovi ljudi žele biti u miru s nama. Neka se nasele u našoj zemlji i trguju ovdje jer zemlja je dovoljno prostrana da i oni žive u njoj. Njihove kćeri možemo uzimati sebi za žene,

a svoje kćeri možemo davati njima.^a **22** No ti će ljudi pristati na to da žive s nama i da postanemo jedan narod samo pod uvjetom da se svako muško među nama obreže kao što su oni obrezani.^b **23** Neće li onda sav njihov imetak, sve njihovo bogatstvo i sva njihova stoka pripasti nama? Stoga učinimo ono što traže pa neka žive među nama.” **24** Tada su svi koji su se nalazili kod gradskih vrata poslušali Hamora i njegovog sina Šekema te su se obrezali svi muškarci iz tog grada.

25 Ali trećeg dana, dok su ljudi još bili u bolovima, dva Jakovljeva sina, Šimun i Levi, Dinina braća,^c uzeli su svaki svoj mač te ušli u grad u kojem nitko nije ništa slutio i pobili sve muške stanovnike.^d **26** Hamora i njegovog sina Šekema ubili su mačem, a potom su odveli Dinu iz Šekemove kuće i otišli. **27** Kad su svi muškarci bili pobijeni, došli su ostali Jakovljevi sinovi i oplijenili grad jer je njihova sestra ondje bila obeščašćena.^e **28** Uzeli su njihovu sitnu i krupnu stoku, njihove magarce i sve što je bilo u gradu i u polju. **29** Uzeli su i sve njihovo blago, zarobili su svu njihovu djecu i njihove žene te su opljačkali sve što je bilo u kućama.

30 Tada je Jakov rekao Šimunu i Leviju:^f “Zbog vas sam se našao u teškoj nevolji* i postao sam mrzak stanovnicima ovog kraja, Kanaanima i Perizanima. Ja imam malo ljudi, pa će se ti narodi sigurno skupiti i napasti me te će pobiti mene i cijelu moju obitelj.”

34:30 *Ili: “Izložili ste me osudi”.

34. POGL.

a Pos 34:8, 9

b Pos 17:11

c Pos 46:15

d Pos 49:5-7

e Pos 34:2

f Pos 49:5

2. stupac

35. POGL.

a Pos 28:19
Pos 31:13

b Pos 27:42-44

c Pos 31:19
Pnz 5:7
Js 23:7
1Ko 10:14

d Pos 28:13, 15
Pos 31:42

e Pos 28:19

f Pos 28:20-22

g Pos 24:59

31 A oni su odgovorili: “Zar da se s našom sestrom postupa kao s bludnicom*?”

35 Poslije toga Bog je rekao Jakovu: “Otiđi u Betel^a i ostani u njemu. Načini ondje žrtvenik pravom Bogu, koji ti se ukazao kad si bježao od svog brata Ezava.”^b

2 Tada je Jakov rekao svojoj obitelji i svima koji su bili s njim: “Uklonite kipove tuđih bogova koje imate kod sebe,^c očistite se i obucite drugu odjeću **3** pa podimo svi u Betel. Ondje ću načiniti žrtvenik pravom Bogu, koji me uslišio kad sam bio u nevolji i koji je bio uz mene kamo god sam išao.”^d **4** Tako su dali Jakovu sve kipeve tuđih bogova koje su imali i naušnice koje su im bile u ušima i Jakov ih je zakopao pod velikim stablom blizu Šekema.

5 Dok su bili na putu, stanovnike okolnih gradova obuzeo je silan strah od Boga, pa nisu krenuli u potjeru za Jakovljevim sinovima. **6** Nakon nekog vremena Jakov i svi koji su bili s njim došli su u Luz,^e to jest u Betel, koji se nalazi u zemlji Kanaanu. **7** Ondje je Jakov sagradio žrtvenik. To je mjesto prozvao El-Betel* jer mu se ondje objavio pravi Bog kad je pobjegao od svog brata.^f **8** Potom je umrla Rebekina dojkinja Debora^g te su je sahranili pod jednim hrastom u blizini Betela. Zato je Jakov tom hrastu dao ime Alon-Bakut*.

9 Bog se opet ukazao Jakovu dok se on vraćao iz Padan-Arama te ga je blagoslovio.

34:31 *Ili: “prostitutkom”. **35:7** **“El-Betel” znači “Bog Betela”. **35:8** **“Alon-Bakut” znači “tužni hrast”.

10 Bog mu je rekao: "Ime ti je Jakov.^a Ali više se nećeš zvati Jakov, nego ćeš se zvati Izrael." Tako mu je dao ime Izrael.^b

11 Bog mu je zatim rekao: "Ja sam Svemoguća Bog.^c Neka tvojih potomaka bude mnogo i neka se množe. Od tebe će nastati narodi*, mnoštvo naroda,^d i neki od tvojih potomaka^e bit će kraljevi.^e **12** A zemlju koju sam dao Abrahamu i Izaku dat ću tebi. I tvom potomstvu poslije tebe dat ću tu zemlju."^f **13** Potom je Bog otišao od nje ga i udaljio se s mjesta na kojem je govorio s njim.

14 I Jakov je podignuo kameni spomenik na mjestu na kojem je Bog govorio s njim te je izlio na njega žrtvu ljevanicu i ulje.^g **15** A mjesto na kojem je Bog govorio s njim Jakov je i dalje zvao Betel.^h

16 Zatim su krenuli iz Betela. Prije nego što su stigli do Efrata, Rahela se počela porađati. Imala je vrlo težak porođaj. **17** I dok se u muci porađala, primalja joj je rekla: "Ne boj se, rodit ćeš još jednog sina!"ⁱ **18** Dok je Rahela umirala, u posljednjim trenucima svog života, dala mu je ime Ben-Oni*, ali ga je otac prozvao Benjamin.^j **19** Tako je Rahela umrla i sahranili su je na putu za Efrat, to jest Betlehem.^k **20** A Jakov je postavio stup na njenom grobu. Taj stup i dan-danas stoji na Rahelinom grobu.

21 Potom je Izrael krenuo dalje i razapeo svoj šator na-

35:11 *Ili: "plemena". ^aDoisl.: "onih koji će izaći iz tvojih bokova". **35:18** *"Ben-Oni" znači "sin moje žalosti". ^b"Benjamin" znači "sin desnice".

35. POGL.

a Pos 25:26
Pos 27:36

b Pos 32:28

c Pos 17:1
Izl 6:3
Ot 15:3

d Pos 48:3, 4

e Pos 17:5, 6
Iv 12:13

f Pos 15:18
Pnz 34:4

g Pos 28:18

h Pos 28:19

i Pos 30:22-24

j Pos 46:21
Pos 49:27
Pnz 33:12

k Pos 48:7
Mi 5:2
Mt 2:6

2. stupac

a Pos 49:3, 4
1Lje 5:1

b Pos 49:3

c Pos 31:17, 18

d Pos 15:13
He 11:9

e Pos 25:20, 26

f Pos 49:30, 31

36. POGL.

g Pos 25:30
Eze 25:12, 13
Ri 9:13

h Pos 36:10

i Pos 26:34

j Pos 36:18

k Pos 36:17

l Pos 25:13
Pos 28:9

m 1Lje 1:35

kon što je prošao kulu Eder. **22** Dok je Izrael prebivao u toj zemlji, Ruben je otišao do Bilhe, inoče svog oca, te je spavao s njom. I Izrael je saznao za to.^a

A Jakov je imao 12 sinova. **23** Leini sinovi bili su Jakovljevi prvorodenac Ruben,^b zatim Šimun, Levi, Juda, Isakar i Zebulun. **24** Rahelini sinovi bili su Josip i Benjamin. **25** Sinovi Raheline sluškinje Bilhe bili su Dan i Naftali. **26** Sinovi Leine sluškinje Zilpe bili su Gad i Ašer. To su Jakovljevi sinovi koji su mu se rodili u Padan-Aramu.

27 Naposljetku je Jakov došao k svom ocu Izaku u Mamre,^c u Kirijat-Arbu, to jest u Hebron, gdje su Abraham i Izak živjeli kao došljaci.^d **28** Izak je živio 180 godina.^e **29** Umro je star i zadovoljan svojim životom te se pridružio svojim precima*. Sahrnili su ga njegovi sinovi Ezav i Jakov.^f

36 Ovo su događaji iz Ezavovog, odnosno Edomovog,^g života.

2 Ezav je uzeo sebi žene među Kanaankama: Adu,^h kćer Hetita Elona;ⁱ Aninu kćer Oholibamu,^j unuku Hivijca Sibeona, **3** i Jišmaelovu kćer Basematu,^k Nebajotovu sestru.^l

4 Ada je Ezavu rodila Elifaza, Basemata je rodila Reuela,

5 a Oholibama je rodila Jeuša, Jalama i Koraha.^m

To su se Ezavovi sinovi, koji su mu se rodili u zemlji Kanaanu. **6** Potom je Ezav uzeo svoje žene, svoje sinove, svoje kćeri, sve svoje ukućane, svoju

35:29 *Ovo je pjesnički izraz koji znači "umrijeti".

stoku i sve druge životinje i sve bogatstvo koje je stekao^a u zemlji Kanaanu te je otišao od svog brata Jakova u drugu zemlju.^b **7** Naime, oni su stekli toliko dobara da više nisu mogli živjeti zajedno i zemlja u kojoj su živjeli* nije mogla namirivati njihove potrebe jer su imali mnogo stoke. **8** Tako se Ezav naselio u seirskim brdima.^c Ezav je Edom.^d

9 Ovo su događaji iz života Ezava, praoca Edomaca, koji žive u seirskim brdima.^e

10 Ovo su imena Ezavovih sinova: Elifaz, sin Ezavove žene Ade, i Reuel, sin Ezavove žene Basemate.^f

11 Elifazovi sinovi bili su Teman,^g Omar, Sefo, Gatam i Kenaz.^h **12** Timna je bila inoča Ezavovog sina Elifaza. Ona je Elifazu rodila Amaleka.ⁱ To su sinovi Ezavove žene Ade.

13 Ovo su Reuelovi sinovi: Nahat, Zerah, Šama i Miza. To su bili sinovi Ezavove žene Basemate.^j

14 Ovo su bili sinovi Ezavove žene Oholibame, Anine kćeri, Sibeonove unuke, koje je rodila Ezavu: Jeuš, Jalam i Korah.

15 Ovo su plemenski poglavari* među Ezavovim^k potomcima. Sinovi Ezavovog prvorođenca Elifaza: poglavar Teman, poglavar Omar, poglavar Sefo, poglavar Kenaz.^l **16** poglavar Korah, poglavar Gatam i poglavar Amalek. To su Elifazovi^m sinovi koji su bili plemenski poglavari u zemlji Edomu. To su Adini sinovi.

36:7 *Ili: "živjeli kao došljaci". 36:15 *Ili: "seici".

36. POGL.

- a Pos 33:9
- b Pos 27:39
Pos 32:3
- c Pos 14:6
Pnz 2:5
- d Pos 25:30
- e Pnz 2:12
- f 1Lje 1:35
- g Pos 36:34
- h Pos 36:40,42
1Lje 1:36
- i Izl 17:8
Br 13:29
Br 24:20
Pnz 25:19
1Sa 15:8
1Sa 30:1
- j Pos 26:34
- k Izl 15:15
- l 1Lje 1:53, 54
- m 1Lje 1:36

2. stupac

- a Br 20:23
1Kr 9:26
- b Pos 25:30
Pos 32:3
- c Pos 14:6
Pnz 2:12, 22
- d 1Lje 1:40
- e 1Lje 1:38
- f 1Lje 1:39
- g Pos 36:2
- h 1Lje 1:41
- i 1Lje 1:42

17 Ovo su sinovi Ezavovog sina Reuela: poglavar Nahat, poglavar Zerah, poglavar Šama i poglavar Miza. To su Reuelovi sinovi koji su bili plemenski poglavari u zemlji Edomu.^a To su sinovi Ezavove žene Basemate.

18 A ovo su sinovi Ezavove žene Oholibame: poglavar Jeuš, poglavar Jalam i poglavar Korah. To su sinovi Ezavove žene Oholibame, Anine kćeri, koji su bili plemenski poglavari.

19 To su sinovi Ezava, odnosno Edoma,^b i to su njihovi plemenski poglavari.

20 Ovo su sinovi Horijca Seira, koji su starosjedioci u toj zemlji:^c Lotan, Šobal, Sibeon, Ana,^d **21** Dišon, Eser i Dišan.^e Ti su Seirovi potomci plemenski poglavari među Horijcima u zemlji Edomu.

22 Lotanovi sinovi bili su Hori i Hemam, a Lotanova sestra bila je Timna.^f

23 Ovo su Šobalovi sinovi: Alvan, Manahat, Ebal, Šefo i Onam.

24 Ovo su Sibeonovi^g sinovi: Aja i Ana. To je onaj Ana koji je našao izvore vruće vode u pustinji dok je čuvao magarce svog oca Sibeona.

25 Ovo su Anina djeca: Dišon i Oholibama, Anina kći.

26 Ovo su Dišonovi sinovi: Hemdan, Ešban, Itran i Keran.^h

27 Ovo su Eserovi sinovi: Bilhan, Zaavan i Akan.

28 Ovo su Dišanovi sinovi: Us i Aran.ⁱ

29 Ovo su plemenski poglavari Horijaca: poglavar Lotan, poglavar Šobal, poglavar Sibeon, poglavar Ana, **30** po-

glavar Dišon, poglavar Eser i poglavar Dišan.^a To su plemenski poglavari Horijaca u zemlji Seiru.

31 Ovo su kraljevi koji su vladali u zemlji Edomu^b prije nego što je nad Izraelcima počeo vladati njihov prvi kralj.^c

32 Beorov sin Bela vladao je u Edomu, a njegov se grad zvao Dinhaba. **33** Kad je umro Bela, počeo je vladati Jobab, sin Zeraha iz Bosre. **34** Kad je umro Jobab, počeo je vladati Hušam iz zemlje Temanaca. **35** Kad je umro Hušam, počeo je vladati Bedadov sin Hadad, koji je porazio Midjan-^d ce^d u moapskoj zemlji, a njegov se grad zvao Avit. **36** Kad je umro Hadad, počeo je vladati Samla iz Masreke. **37** Kad je umro Samla, počeo je vladati Šaul iz Rehobota na rijeci. **38** Kad je umro Šaul, počeo je vladati Akborov sin Baal-Hanan. **39** Kad je umro Akborov sin Baal-Hanan, počeo je vladati Hadar. Njegov se grad zvao Pau, a ženi mu je bilo ime Mehetabela. Ona je bila Matredina kći, Mezahabova unuka.

40 Ovo su imena plemenskih poglavara koji su potekli od Ezava, imena njihovih porodica i mjesta u kojima su živjeli: poglavar Timna, poglavar Alva, poglavar Jetet,^e **41** poglavar Oholibama, poglavar Ela, poglavar Pinon, **42** poglavar Kenaz, poglavar Teman, poglavar Mibsar, **43** poglavar Magdiel i poglavar Iram. To su plemenski poglavari koji su potekli od Edoma i njihova naselja u zemlji koju su zaposjeli.^f To je obiteljska loza Ezava, praoca Edomaca.^g

36. POGL.

a 1Lje 1:38

b Br 20:14

c Pnz 17:14, 15
1Sa 10:19
1Lje 1:43-50d Pos 25:1, 2
Izl 2:15
Br 31:2

e 1Lje 1:51-54

f Pnz 2:5

g Pos 25:30
Pos 36:8

2. stupac

37. POGL.

a Pos 23:3, 4
Pos 28:1, 4
He 11:8, 9b Pos 30:25
Pos 46:19

c Pos 47:3

d Pos 35:25

e Pos 35:26

f 1Lje 2:1, 2

g Pos 37:19

h Pos 42:6, 9

i Pos 45:8
Pos 49:26j Pos 44:14
Pos 45:9

37 Jakov je ostao živjeti u zemlji Kanaanu, u kojoj je njegov otac živio kao došljak.^a

2 Ovo su događaji iz Jakovljevog života.

Kad je Josip^b imao 17 godina, čuvao je stada ovaca^c sa sinovima Bilhe^d i Zilpe,^e koje su bile žene njegovog oca. I Josip je javio svom ocu da njegova braća loše postupaju. **3** A Josip se rodio kad je Izrael već bio star, pa ga je otac volio više od svih drugih sinova^f i načinio mu je lijepu dugu haljinu. **4** Kad su njegova braća vidjela da ga otac voli više nego sve njih, zamrzila su ga te mu nisu mogla reći ni jednu lijepu riječ*.

5 Kasnije je Josip usnio san i ispričao ga svojoj braći,^g a oni su ga zbog toga još više zamrzili. **6** Naime, on im je rekao: "Molim vas, poslušajte što sam sanjao. **7** Bili smo nasred polja i vezali snopove kad se moj snop podignuo i stao uspravno, a vaši su snopovi okružili moj snop i poklonili mu se."^h **8** A njegova su mu braća rekla: "Zar ti misliš kraljevati nad nama i biti nam gospodar?"ⁱ Tako su ga još više zamrzili zbog njegovih snova i onog što je rekao.

9 Poslije toga usnio je još jedan san i ispričao ga svojoj braći: "Opet sam usnio san. Ovaj put klanjali su mi se sunce, mjesec i 11 zvijezda."^j **10** Kad je to ispričao svom ocu pred svojom braćom, otac ga je prekorio: "Što znači taj tvoj san? Zar ćemo ja, tvoja majka i tvoja braća doći pa ti se klanjati do zemlje?" **11** I Josipova su braća postala jako ljubomorna na

37:4 *Ili: "te nisu mogla miroljubivo razgovarati s njim".

njega,^a ali njegov je otac razmišljao o onom što je on rekao.

12 Jednom su njegova braća otišla pasti stoku svog oca blizu Šekema.^b **13** Poslije nekog vremena Izrael je rekao Josipu: "Tvoja braća čuvaju stada blizu Šekema. Otiđi k njima." A on mu je odgovorio: "Dobro, idem!" **14** Tada mu je Izrael rekao: "Molim te, otiđi i vidi jesu li ti braća dobro. Vidi i kako je stoka pa mi javi." Tako ga je poslao iz Hebronske doline^c i on je otišao prema Šekemu. **15** Kasnije ga je neki čovjek našao kako hoda poljem pa ga je upitao: "Što tražiš?" **16** On mu je odgovorio: "Tražim svoju braću. Molim te, kaži mi gdje čuvaju stada." **17** Nato mu je čovjek rekao: "Otišli su odavde. Čuo sam ih kako govore: 'Hajdemo u Dotan.'" Tako je Josip pošao za svojom braćom u Dotan i našao ih ondje.

18 A oni su ga ugledali izdaleka i prije nego što im se približio, počeli su se dogovarati da ga ubiju. **19** I rekli su jedan drugome: "Evo dolazi onaj koji sanja snove!^d **20** Hajde da ga ubijemo i bacimo u neku od jama za vodu! Reći ćemo da ga je proždrla strašna zvijer. Da vidimo onda hoće li se ispuniti ti njegovi snovi!" **21** Kad je Ruben^e to čuo, pokušao ga je spasiti. Zato je rekao: "Nemojmo ga ubiti*!"^f **22** Potom je dodao: "Ne prolijevajte krv!^g Bacite ga u ovu jamu u pustinji, ali nemojte mu nauditi!"^h Htio ga je izbaviti iz njihovih ruku i vratiti ocu.

37:21 *Ili: "ubiti njegovu dušu".

37. POGL.

a Dj 7:9

b Pos 33:18

c Pos 23:19
Pos 35:27

d Pos 37:5

e Pos 49:3

f Pos 9:5
Izl 20:13

g Pos 4:8, 10
Pos 42:22

h Pos 42:21

2. stupac

a Pos 37:3

b Pos 25:12

c Pos 43:11

d Pos 4:8, 10

e Dj 7:9

f Pos 25:1, 2

g Pos 40:15
Pos 45:4
Ps 105:17

h Pos 37:3

23 I čim je Josip došao k svojoj braći, oni su svukli s njega njegovu haljinu, lijepu dugu haljinu koju je nosio,^a **24** pa su ga zgrabili i bacili u jamu za vodu. Jama je tada bila prazna – u njoj nije bilo vode.

25 Zatim su sjeli da jedu. Kad su podignuli pogled, ugledali su karavanu Jišmaelaca^b koji su dolazili iz Gileada i išli u Egipat. Njihove deve bile su natovarene bušinovom mirisnom smolom*, balzomom i smolastom korom.^c **26** Tada je Juda rekao svojoj braći: "Kakva je korist ako ubijemo svog brata i prikrijemo to?"^d **27** Hajde da ga prodamo^e Jišmaelcima! Nemojmo dizati ruku na njega. Ipak je on naš brat, naša krv." I oni su poslušali svog brata. **28** Kad su naišli midjanski^f trgovci, braća su izvukla Josipa iz jame i prodala ga Jišmaelcima za 20 srebrnjaka.^g Ti su ljudi odveli Josipa u Egipat.

29 Poslije se Ruben vratio do jame i vidio da Josip više nije u njoj, pa je razderao svoje haljine. **30** Kad se vratio svojoj braći, povikao je: "Nema djeteta! Što ću sad?"

31 A oni su uzeli Josipovu haljinu, zaklali jarca i umočili haljinu u krv. **32** Potom su je poslali svom ocu i poručili mu: "Ovo smo našli. Molimo te, vidi je li ovo haljina tvog sina ili nije."^h **33** A kad ju je on bolje pogledao, povikao je: "To je haljina mog sina! Josipa je proždrla strašna zvijer! Sigurno ga je rastrgala!" **34** Tada je Jakov razderao svoj ogrtač i stavio kostrijet oko bokova te je mnogo dana tugovao za svojim

37:25 *Ili: "labdanumom".

sinom. **35** I svi su ga njegovi sinovi i kćeri nastojali utješiti, ali on se nije dao utješiti, nego je govorio: “Otići ću tugujući k svom sinu u grob*!”^a Tako ga je njegov otac oplakivao.

36 A Midjanci su u Egiptu prodali Josipa Potifaru, koji je bio faraonov dvoranin^b i zapovjednik straže.^c

38 U to vrijeme Juda je otišao od svoje braće i razapeo šator blizu nekog Adulamca kojemu je ime bilo Hira. **2** Ondje je Juda zapazio kćer nekog Kanaanca^d koji se zvao Šua. Uzeo ju je za ženu i spavao s njom, **3** pa je ona zatrudnjela. Rodila je sina i on mu je dao ime Er.^e **4** Kasnije je opet zatrudnjela i rodila sina te mu je dala ime Onan. **5** Potom je rodila još jednog sina i dala mu je ime Šela. Kad je njega rodila, bili su* u Akzibu.^f

6 Juda je za svog prvorođenca Era uzeo ženu, koja se zvala Tamara.^g **7** Ali Judin je prvorođenac Er činio ono što je zlo u Jehovim očima, pa ga je Jehova pogubio. **8** Stoga je Juda rekao Onanu: “Spavaj sa ženom svog brata i sklopi s njom djeverski brak kako bi tvoj brat imao potomstvo.”^h **9** Ali Onan je znao da se to potomstvo neće smatrati njegovim.ⁱ Zato je prosipao svoje sjeme na zemlju kad je općio sa ženom svog brata kako ne bi nastavio njegovu obiteljsku lozu.^j **10** To što je on činio Jehova je smatrao zlim, pa je i njega pogubio.^k **11** Tada je

37:35 *Ili: “šeol”. Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz “šeol” u Rječniku. **38:5** *Dosl.: “on je bio”. Misli se na Judu.

37. POGL.

a Pos 42:38
Pos 44:29
Ps 89:48
Pr 9:10
Ho 13:14
Dj 2:27
Ot 20:13

b Pos 39:1

c Pos 40:2, 3

38. POGL.

d Pos 24:2, 3
Pos 28:1

e Br 26:19

f Js 19:29, 31

g Mt 1:3

h Pnz 25:5, 6
Mt 22:24

i Ru 4:6

j Pnz 25:7, 9

k 1Lje 2:3

2. stupac

a Br 26:19

b Pos 38:2

c Pos 38:1

d Js 15:10, 12
Su 14:1

e Pnz 25:5

f Pos 38:11

g Pos 41:42
1Kr 21:8

Juda rekao svojoj snahi Tamari: “Živi kao udovica u kući svog oca dok moj sin Šela ne odraste.” To je rekao jer je mislio: “I on bi mogao umrijeti kao njegova braća.”^a Tako je Tamara otišla u kuću svog oca i ostala ondje.

12 Nakon nekog vremena umrla je Judina žena, Šuina kći.^b Juda je tugovao određeno vrijeme, a potom je sa svojim prijateljem Adulamcem Hirom^c otišao u Timnu^d k ljudima koji su strigli njegove ovce. **13** Tamari su javili: “Evo tvoj svekar ide u Timnu strići ovce.”

14 Tada je ona skinula sa sebe udovičku odjeću, zastrla se koprnom i pokrila maramom pa je sjela na ulazu u Enajim, koji se nalazi na putu za Timnu. Naime, vidjela je da je Šela odrastao, ali nju još nisu udali za njega.^e

15 Kad ju je Juda ugledao, odmah je pomislio da je bludnica* jer je pokrila lice. **16** Stoga je skrenuo s puta, prišao joj i rekao: “Daj da spavam s tobom!” Nije znao da je to njegova snaha.^f A ona je rekla: “Što ćeš mi dati da pristanem spavati s tobom?” **17** On je odgovorio: “Poslat ću ti jare iz svog stada.” Ali ona je rekla: “Hoćeš li mi dati zalog dok ga ne pošalješ?” **18** “Kakav zalog da ti dam?” upitao ju je. A ona mu je odgovorila: “Svoj pečatnjak,^g vrpču i štap koji ti je u ruci.” Tada joj je dao sve to i spavao je s njom, pa je ona zatrudnjela. **19** Potom je ustala i otišla. Skinula je sa sebe maramu i opet obukla svoju udovičku odjeću.

38:15 *Ili: “prostitutka”.

20 A Juda je poslao jare po svom prijatelju Adulamcu^a kako bi dobio natrag zalog od one žene, ali on je nije mogao naći. **21** Pitao je ljude iz njegovog mjesta: “Gdje je ona hramska bludnica koja je sjedila pored puta u Enajimu?” Ali oni su mu odgovorili: “Ovdje nikad nije bilo hramske bludnice.” **22** Na koncu se vratio Judi i rekao: “Nisam je mogao naći, a i ljudi iz onog mjesta kazali su: ‘Ovdje nikad nije bilo hramske bludnice.’” **23** Onda je Juda rekao: “Neka zadrži što sam joj dao da se ne osramotimo. Evo ja sam joj poslao ovo jare, ali ti je nisi mogao naći.”

24 No kad su prošla otprilike tri mjeseca, javili su Judi: “Tvoja snaha Tamara odala se bludu i u bludu je zatrudnjela.” Nato je Juda rekao: “Izvedite je pa neka je pogube i spale!”^b

25 Ali dok su je izvodili, poslala je stvari svom svekru i poručila mu: “Zatrudnjela sam s čovjekom kome ovo pripada.” I još je rekla: “Molim te, vidi čiji su ovaj pečatnjak, vrpca i štap.”^c

26 A kad ih je Juda pogledao, rekao je: “Ona je u pravu, a ja sam u krivu jer je nisam dao svom sinu Šeli.”^d I nikad više nije spavao s njom.

27 Kad joj je došlo vrijeme da rodi, pokazalo se da su joj u utrobi blizanci. **28** I dok je rađala, jedan je od njih pružio ruku, a primalja je odmah uzela grimizni konac, privezala ga oko njegove ruke i rekla: “Ovaj je izašao prvi.” **29** Ali kad je uvukao ruku, izašao je njegov brat, pa je ona uzviknula: “Kako si se samo probio*!” Zato je

38:29 *Ili: “načinio razdor”.

38. POGL.

a Pos 38:1

b Le 21:9

c Pos 38:16, 18

d Pos 38:11
Pnz 25:5

2. stupac

a Pos 46:12
Ru 4:12
1Lje 2:4
Lk 3:23, 33

b Mt 1:3

39. POGL.

c Ps 105:17
Dj 7:9

d Pos 37:36

e Pos 17:20
Pos 37:25

f Ri 8:31
He 13:6

g Pos 30:27

dobio ime Peres*.^a **30** Poslije je izašao njegov brat, koji je oko ruke imao grimizni konac. On je dobio ime Zerah.^b

39 A Josipa su doveli u Egipat.^c I Egipćanin Potifar,^d faraonov dvoranin i zapovjednik straže, kupio ga je od Jišmaelaca^e koji su ga onamo doveli. **2** Ali Jehova je bio s Josipom,^f tako da je on imao uspjeha u svemu što je radio te su mu bili povjereni odgovorni poslovi u domu njegovog gospodara, Egipćanina. **3** I njegov je gospodar vidio da je Jehova s njim i da mu Jehova pomaže da uspješno obavi svaki posao.

4 Josip je stjecao sve veću naklonost svog gospodara i on ga je uzeo za svog slugu. Postavio ga je da upravlja njegovim domom i svime što je imao.

5 I otkad ga je Egipćanin Potifar postavio da upravlja njegovim domom i svime što je imao, Jehova je blagoslivljao Egipćaninov dom zbog Josipa. I Jehovin je blagoslov bio na svemu što je imao u kući i u polju.^g

6 Na koncu je Potifar sve što je imao povjerio Josipu na brigu te više nije vodio računa ni o čemu osim o hrani koju je jeo. A Josip je izrastao u stasitog i lijepog mladića.

7 Poslije nekog vremena u Josipa se zagledala žena njegovog gospodara i počela mu govoriti: “Spavaj sa mnom!”

8 Ali on to nije želio učiniti, nego je rekao ženi svog gospodara: “Moj gospodar ne treba voditi računa ni o čemu u kući, nego je meni povjerio na brigu

38:29 * “Peres” znači “razdor”. To se vjerojatno odnosi na razdor medice.

sve što ima. **9** Nitko u ovom domu nije veći od mene i gospodar mi nije uskratio ništa osim tebe jer si mu žena. Pa kako bih mogao učiniti to veliko zlo i zgriješiti samom Bogu?"^a

10 I ona je nagovarala Josipa iz dana u dan, ali on nije htio spavati s njom niti se zadržavati kod nje. **11** Ali kad je jednog dana ušao u kuću da radi svoj posao, ondje nije bilo nikog od slugu. **12** Tada ga je ona uhvatila za haljinu i rekla mu: "Spavaj sa mnom!" No on je ostavio svoju haljinu u njenoj ruci i istrčao van. **13** Kad je vidjela da joj je ostavio haljinu u ruci i da je pobjegao, **14** počela je glasno dozivati ukućane i govoriti im: "Onaj Hebrej kojeg je moj muž doveo želi nas izvrnuti ruglu. Evo došao je k meni da spava sa mnom, ali ja sam počela vikati na sav glas. **15** A kad je čuo kako vičem, ostavio je svoju haljinu pokraj mene i pobjegao." **16** I držala je njegovu haljinu pokraj sebe dok mu gospodar nije došao kući.

17 Onda je i njemu rekla isto: "Onaj sluga, Hebrej, kojeg si nam doveo došao je k meni da me izvrgne ruglu. **18** Ali kad sam počela vikati, ostavio je svoju haljinu pokraj mene i pobjegao." **19** Kad je Josipov gospodar čuo riječi svoje žene, koja je rekla: "To mi je učinio tvoj sluga", silno se razljutio. **20** Tada je gospodar uhvatio Josipa i predao ga u zatvor u kojem su bili zatvoreni kraljevi zatvorenici. I on je ostao u zatvoru.^b

21 Ali Jehova je i dalje bio s Josipom i iskazivao mu vjernu ljubav te je dao da stekne

39. POGL.

a Pos 2:24
Pos 20:3, 6
Ps 51:nsL, 4
Mk 10:7, 8
He 13:4

b Ps 105:17, 18

2. stupac

a Pos 40:2, 3
Ps 105:19
Dj 7:9

b Pos 39:6

c Pos 49:22, 25
Dj 7:9, 10

40. POGL.

d Pos 40:11

e Pos 40:20-22

f Pos 37:36

g Pos 39:20
Ps 105:17, 18

h Pos 39:22

i Pos 41:15, 16
Da 2:28, 45

naklonost upravitelja zatvora.^a

22 Stoga je upravitelj zatvora postavio Josipa da nadgleda sve zatvorenike koji su bili u zatvoru i brine se da oni obavljaju sve poslove za koje su bili zaduženi.^b **23** Upravitelj zatvora nije više morao voditi računa ni o čemu što je Josipu bilo povjereno na brigu jer je Jehova bio s Josipom. I Jehova je dao da on ima uspjeha u svemu što radi.^c

40 Nakon nekog vremena glavni peharnik^d i glavni pekar egipatskog kralja zgriješili su svom gospodaru, egipatskom kralju. **2** I faraon se razgnjevio na svoja dva dvorana, glavnog peharnika i glavnog pekara,^e **3** pa ih je stavio u zatvor u kući zapovjednika straže,^f u isti zatvor u kojem je bio zatvoren i Josip.^g **4** A zapovjednik straže odredio je da Josip bude s njima i da ih posluhuje.^h I oni su neko vrijeme proveli u zatvoru.

5 Peharnik i pekar egipatskog kralja koji su bili u tom zatvoru iste su noći usnili svaki svoj san. Svaki je san imao svoje značenje. **6** Kad je Josip ujutro došao k njima i vidio ih, izgledali su potišteno. **7** Zato je upitao faraonove dvorane koji su bili s njim u zatvoru u kući njegovog gospodara: "Zašto ste danas tako tužni?" **8** Oni su mu odgovorili: "Svaki od nas usnio je san, a nema nam tko protumačiti snove." A Josip im je rekao: "Nije li Bog taj koji tumači ono što je tajno?ⁱ Molim vas, ispričajte mi što ste sanjali."

9 I glavni je peharnik ispričao Josipu svoj san: "U svom snu vidio sam pred sobom trs.

10 Na trsu su bile tri mladice. I trs je propupao i procvao, a zatim su na njegovim grozdovima sazrele bobice. **11** Faraonov pehar bio mi je u ruci te sam uzeo grožđe i iscijedio ga u pehar. Potom sam pehar dao faraonu.” **12** Tada mu je Josip rekao: “Ovo je značenje sna: Tri mladice tri su dana. **13** Za tri dana faraon će te osloboditi iz zatvora i vratiti u službu.” I opet ćeš davati pehar faraonu, kao što si to radio i prije, dok si mu bio peharnik.” **14** Ali sjeti me se kad ti bude dobro. Molim te, učini mi dobro djelo* i spomeni me faraonu da me oslobodi iz ovog zatvora. **15** Ja sam ustvari bio otet iz zemlje Hebreja,^c a ovdje nisam učinio ništa zbog čega bi me trebali baciti u zatvor.”^d

16 Kad je glavni pekar vidio kako je Josip u svom tumačenju peharniku navijestio dobro, kazao mu je: “I ja sam usnio san. Na glavi su mi bile tri košare bijelog kruha. **17** U najgornjoj je košari bilo svakovrskih peciva pripremljenih za faraona i ptice su ih jele iz košare na mojoj glavi.” **18** Tada je Josip rekao: “Ovo je značenje sna: Tri košare tri su dana. **19** Za tri dana faraon će ti odrubiti glavu i objesiti te na stup, a ptice će jesti meso s tebe.”^e

20 Trećeg dana bio je faraonov rođendan^f i on je priredio gozbu za sve svoje sluge te je izveo iz zatvora glavnog peharnika i glavnog pekara i doveo ih pred svoje sluge. **21** Glavnog je peharnika vratio u peharničku službu te je on i dalje davao pehar faraonu. **22** A glav-

40:14 *Ili: “iskazi mi vjernu ljubav”.

40. POGL.

a Pos 41:12, 13

b Pos 40:20, 21

c Pos 37:28

d Pos 39:7, 8

e Pos 40:20, 22

f Mk 6:21

2. stupac

a Pos 40:8

b Pos 40:14

41. POGL.

c Da 2:1

d Pos 41:18–21

e Pos 41:22–24

f Pos 40:2, 3

g Pos 40:5

nog je pekara objesio, kao što je Josip i rekao kad im je tumačio snove.^a **23** Ali glavni se peharnik nije sjetio Josipa, nego ga je zaboravio.^b

41 Kad su prošle dvije godine, faraon je usnio san.^c Sanjao je da stoji pokraj Nila. **2** Iz Nila je izašlo sedam lijepih, debelih krava, koje su počele pasti travu pored rijeke.^d **3** A poslije njih iz Nila je izašlo sedam ružnih, mršavih krava. I one su stale pored debelih krava na obali Nila. **4** Tada su ružne, mršave krave pojele sedam lijepih, debelih krava. Nato se faraon probudio.

5 Potom je opet zaspao i usnio drugi san. Vidio je kako je na jednoj stabljici izraslo sedam krupnih i lijepih klasova.^e **6** A nakon njih izraslo je sedam sitnih klasova koje je sasuo istočni vjetar. **7** Sitni klasovi progutali su sedam krupnih i lijepih klasova. Nato se faraon probudio i shvatio da je to bio san.

8 Ali ujutro je bio uznemiren. Stoga je sazvaio sve egipatske svećenike koji se bave vračanjem i sve mudrace. Faraon im je ispričao svoje snove, ali nitko od njih nije mu mogao protumačiti što oni znače.

9 Tada se glavni peharnik obratio faraonu i rekao: “Moram danas priznati svoje grijeh.” **10** Faraon se jednom razljutio na svoje sluge, na mene i na glavnog pekara. Zato nas je stavio u zatvor u kući zapovjednika straže.^f **11** Potom smo iste noći on i ja usnili svaki svoj san. Svaki je san imao svoje značenje.^g **12** A ondje je s nama bio neki mladi Hebrej,

sluga zapovjednika straže.^a Kad smo mu ispričali što smo sanjali,^b on je svakom od nas protumačio njegov san. **13** I dogodilo se upravo ono što nam je on rekao. Mene je faraon vratio u službu, a glavnog je pekara dao objesiti.”^c

14 Faraon je poslao svoje sluge po Josipa^d i oni su ga brzo doveli iz zatvora.^e A on se obrijao*, obukao drugu odjeću i došao pred faraona. **15** Onda je faraon rekao Josipu: “Uonio sam san, ali nitko ga ne može protumačiti. A čuo sam da ti možeš protumačiti san kad ti ga netko ispriča.”^f **16** Nato je Josip rekao faraonu: “To nije u mojoj vlasti! Bog će faraonu objaviti dobre vijesti.”^g

17 Faraon je onda rekao Josipu: “Sanjao sam da stojim na obali Nila. **18** I iz Nila je izašlo sedam lijepih, debelih krava i počele su pasti travu pored rijeke.”^h **19** A poslije njih izašlo je sedam krava koje su bile slabe, vrlo ružne i mršave. U cijelom Egiptu nikad nisam vidio tako ružne krave. **20** I te mršave, ružne krave pojele su sedam debelih krava. **21** Ali kad su ih pojele, to se na njima nije vidjelo – bile su jednako ružne i mršave kao i prije. Tada sam se probudio.

22 Nakon toga u snu sam vidio kako je na jednoj stabljici izraslo sedam krupnih i lijepih klasova.ⁱ **23** A nakon njih izraslo je sedam uvenulih, sitnih klasova koje je sasušio istočni vjetar. **24** Sitni klasovi progutali su sedam lijepih klasova. Ispričao sam te snove svećenicima koji se bave vraćanjem,^j ali

41:14 *Ili: “obrijao glavu i bradu”.

41. POGL.

a Pos 39:1

b Pos 40:8

c Pos 40:21, 22

d Ps 105:20

e Pos 40:15

f Da 5:12
Dj 7:9, 10

g Pos 40:8
Da 2:23, 28

h Pos 41:2-4

i Pos 41:5-7

j Pos 41:8
Da 2:2

2. stupac

a Da 2:27
Da 4:7

b Da 2:28
Am 3:7

c Dj 7:11

d Pos 41:26, 47

e Pos 41:48, 49
Dj 7:12

f Pos 45:9, 11
Pos 47:13, 19

nijedan mi ih nije mogao razjasniti.”^a

25 Tada je Josip rekao faraonu: “Oba faraonova sna imaju isto značenje. Pravi Bog javlja faraonu što će učiniti.”^b **26** Sedam lijepih krava predočava sedam godina. I sedam lijepih klasova predočava sedam godina. Oba sna imaju isto značenje. **27** Sedam mršavih i ružnih krava koje su se pojavile poslije onih debelih predočava sedam godina, a i sedam praznih klasova koje je sasušio istočni vjetar predočava sedam godina gladi koje će nastupiti. **28** Dakle, kao što sam rekao faraonu, pravi je Bog pokazao faraonu što će učiniti.

29 Dolazi sedam godina velikog obilja u cijelom Egiptu. **30** Ali poslije njih nastat će sedam godina gladi. I zaboravit će se sve obilje u Egiptu i glad će poharati zemlju.^c **31** Nitko se više neće sjećati obilja koje je bilo u zemlji jer će glad koja će zavladati poslije njega biti vrlo velika. **32** Faraon je dva puta usnio taj san zato što je pravi Bog čvrsto odlučio sve to učiniti, i to vrlo brzo.

33 Zato neka sada faraon potraži razboritog i mudrog čovjeka i postavi ga nad Egiptom. **34** Neka faraon postavi nadglednike u zemlji i neka tijekom tih sedam godina obilja ubire petinu uroda u Egiptu.^d **35** Neka ti nadglednici skupljaju hranu tijekom dobrih godina koje dolaze. Neka sabiru žito u faraonove žitnice u gradovima i neka ga ondje čuvaju.^e **36** To će biti zalihe hrane tijekom sedam godina gladi koje će nastupiti u Egiptu, da njegovim stanovnicima ne bi pomrli od gladi.”^f

37 Taj se prijedlog svidio faraonu i svim njegovim slugama.

38 Zato je faraon rekao svojim slugama: "Zar bismo mogli naći boljeg čovjeka od Josipa, koji ima Božji duh?" 39 Tada je faraon rekao Josipu: "Bog je tebi sve to otkrio i zato nitko nije tako razborit i mudar kao što si ti. 40 Ti ćeš biti upravitelj mog dvora i sav će ti se moj narod bezuvjetno pokoravati.^a Jedino ću ja, koji vladam kao kralj, biti veći od tebe." 41 Faraon je još kazao Josipu: "Evo postavljam te nad cijelim Egiptom."^b 42 Tada je faraon skinuo pečatnjak sa svoje ruke i stavio ga Josipu na ruku. Obukao ga je u haljine od finog lana, a oko vrata mu je stavio zlatni lanac. 43 Usto je zapovjedio da ga voze u kolima koja su po časti bila odmah iza njegovih i da pred njim kliču: "Abrek!"* Tako ga je postavio nad cijelim Egiptom.

44 Potom je faraon rekao Josipu: "Ja sam faraon, ali u cijelom Egiptu nitko ne smije ništa učiniti bez tvog odobrenja."^c 45 Zatim je faraon nazvao Josipa Safenat-Paneah i dao mu za ženu Asenatu,^d kćer Potifere, svećenika u Onu*. I Josip je počeo nadgledati sve što se radilo u Egiptu*.^e 46 Josip je imao 30 godina^f kad je stupio u službu faraona, egiptaskog kralja.

Tada je Josip otišao od faraona i proputovao cijeli Egipat. 47 I tijekom sedam godina obilja zemlja je bogato

41:43 *Po svemu sudeći, riječ je o izrazu kojim se od ljudi zahtijevalo da nekeome iskažu čast i poštovanje. 41:45 *Odnosno Heliopolisu. #Ili: "obilaziti Egipat".

41. POGL.

a Pos 39:6
Ps 105:21
Dj 7:9, 10

b Da 5:7

c Pos 44:18
Pos 45:8
Dj 7:9, 10

d Pos 46:20

e Ps 105:21

f Br 4:3
2Sa 5:4
Lk 3:23

2. stupac

a Pos 48:5

b Pos 50:23
Br 1:34, 35

c Pos 48:17
Br 1:32, 33
Pnz 33:17
Js 14:4

d Ps 105:17, 18
Dj 7:9, 10

e Pos 41:26

f Pos 41:30
Dj 7:11

g Pos 45:9, 11
Pos 47:17

h Pos 47:13

i Ps 105:21

j Pos 43:1

k Pos 41:48, 49
Pos 47:16

l Pos 47:4

radala. 48 A on je tijekom tih sedam godina u Egiptu skupljao sav urod i pohranjivao ga u gradove. U svaki je grad pohranjivao urod s okolnih polja. 49 Josip je nastavio skupljati vrlo mnogo žita - bilo ga je kao morskog pijeska. Na kraju su ga prestali mjeriti jer ga nisu mogli izmjeriti.

50 Prije nego što je nastupila prva godina gladi, Josip je dobio dva sina,^a koja mu je rodila Asenata, kći Potifere, svećenika u Onu. 51 Josip je svom prvorođencu dao ime Manaše*^b i rekao: "Bog mi je dao da zaboravim svu svoju nevolju i sav dom svog oca." 52 A drugom je sinu dao ime Efrajim*^c i rekao: "Bog me učinio plodnim u zemlji moje nevolje."^d

53 Kad je prošlo sedam godina tijekom kojih je u Egiptu vladalo obilje,^e 54 nastupilo je sedam godina gladi, kako je Josip i rekao.^f Glad je zavladała u svim zemljama, ali u cijelom je Egiptu bilo hrane*.^g 55 Naposljetku je i narod u cijelom Egiptu počeo gladovati, pa je zavapio k faraonu da im da hrane.^h Nato je faraon rekao svim Egipćanima: "Idite k Josipu i učinite sve što vam kaže."ⁱ 56 Glad je vladala po svoj zemlji.^j Tada je Josip otvorio sve žitnice koje su imali te je prodavao hranu Egipćanima^k jer je Egipat morila teška glad. 57 I ljudi iz svih zemalja dolazili su u Egipat kupovati hranu od Josipa jer je sve zemlje morila teška glad.^l

41:51 *"Manaše" znači "onaj zbog kojeg se zaboravlja". 41:52 *"Efrajim" znači "dvostruko plodan". 41:54 *Dosl.: "kruha".

42 Kad je Jakov doznao da u Egiptu ima žita,^a rekao je svojim sinovima: "Zašto samo gledate jedan u drugoga?"

2 Potom je dodao: "Čuo sam da u Egiptu ima žita. Otidite onamo pa nam ga kupite da ostanemo na životu i ne pomremo."^b

3 Tako su deseterica Josipove braće^c otišla u Egipat kupiti žita. **4** Ali Jakov nije poslao Josipovog brata Benjamina^d s ostalom braćom jer je rekao: "Bojim se da ga ne zadesi kakva nesreća pa da pogine."^e

5 Tako su Izraelovi sinovi došli u Egipat zajedno s drugima koji su dolazili kupovati hranu jer je i u Kanaanu zavladao glad.^f **6** A Josip je bio upravitelj u zemlji^g i prodavao je žito ljudima iz svih zemalja.^h

Tako su došla i Josipova braća i poklonila mu se licem do zemlje.ⁱ **7** Kad je Josip ugledao svoju braću, odmah ih je prepoznao, ali im nije htio otkriti tko je on.^j Oštro ih je upitao: "Odakle dolazite?" Oni su odgovorili: "Dolazimo iz Kanaan da kupimo hrane."^k

8 Josip je prepoznao svoju braću, ali oni njega nisu prepoznali. **9** Josip se odmah sjetio snova koje je sanjao o njima^l pa im je rekao: "Vi ste uhode! Došli ste vidjeti gdje je zemlja nezaštićena*!" **10** A oni su mu odgovorili: "Nije tako, gospodaru! Tvoji su sluge došli kupiti hrane. **11** Svi smo sinovi jednog čovjeka. Pošteni smo ljudi. Tvoji sluge nisu uhode." **12** Ali on im je rekao: "Nije istina! Došli ste vidjeti gdje je zemlja nezaštićena!" **13** Nato su oni rekli: "Tvojih je slugu 12.

42:9 *Ili: "koliko je zemlja slaba".

42. POGL.

a Pos 41:48, 49

b Dj 7:12

c 1Lje 2:1, 2

d Pos 35:18, 19

Pos 42:38

Pos 44:20

e Pos 43:14

f Pos 41:57

Dj 7:11

g Pos 41:44

Pos 45:8

Ps 105:21

Dj 7:9, 10

h Pos 47:14

i Pos 37:7, 9

j Pos 42:23

k Pos 37:1

Dj 7:11, 12

l Pos 37:7-9

2. stupac

a 1Lje 2:1, 2

b Izl 1:1-4

c Pos 35:18, 19

Pos 42:38

Pos 43:7

d Pos 37:27, 35

Pos 44:20

e Pos 42:34

Pos 43:29

f Pos 45:21, 23

g Pos 37:18, 28

Pos 50:17

Dj 7:9

h Pos 37:21

i Pos 9:5

Svi smo braća i sinovi^a smo jednog čovjeka^b koji živi u Kanaanu. Najmlađi je brat sada s našim ocem,^c a jednog više nema."^d

14 Ali Josip im je rekao: "Kažem vam - vi ste uhode!"

15 Ovako ću vas iskušati: Zaklinjem se faraonovim životom, nećete otići odavde dok vaš najmlađi brat ne dođe ovamo.^e

16 Pošaljite jednog od vas da dovede vašeg brata, a vi ćete dotle ostati u zatvoru. Tako ću vidjeti govorite li istinu. Ako lažete, tako mi faraonovog života, onda ste uhode." **17** Zatim ih je sve bacio u zatvor na tri dana.

18 A trećeg dana Josip im je rekao: "Učinite što vam kažem i ostat ćete na životu, jer se ja bojim pravog Boga. **19** Ako ste pošteni, neka jedan od vas ostane svezan u zatvoru, a vi ostali idite i uzmite žita za svoje obitelji da ne bi gladovale.^f

20 Onda mi dovedite svog najmlađeg brata pa ćete dokazati da ste govorili istinu i nećete umrijeti." I oni su pristali na to.

21 Tada su rekli jedan drugome: "Sigurno nas stiže kazna zbog našeg brata.^g Vidjeli smo kako nas je u očaju preklinjao za milost, ali oglušili smo se na to. Zato nas je snašla ova nevolja." **22** Tada im je Ruben kazao: "Nisam li vam rekao: 'Nemojte nauditi djeteću'?"^h Ali vi niste poslušali.^h Sad moramo položiti račun za njegovu krv."ⁱ

23 No nisu znali da ih Josip razumije jer su s njim razgovarali preko tumača. **24** I on se udaljio od njih te je

42:22 *Dosl.: "Nemojte se ogriješiti o dijete".

zaplakao.^a Potom se vratio i ponovno razgovarao s njima, a onda je izdvojio Šimuna^b i svezao ga pred njima.^c **25** Josip je zatim zapovjedio svojim slugama da im napune vreće žitom te da svakome vrate novac u njegovu vreću i da im daju hranu za put. I oni su tako učinili.

26 Tada su braća natovarila žito na magarce i otišla odande. **27** Kad je jedan od njih u prenoćištu otvorio svoju vreću da nahrani magarca, ugledao je svoj novac na vrhu vreće. **28** Onda je rekao svojoj braći: "Netko mi je vratio novac, evo ga u mojoj vreći!" Oni su pretrnuli od straha te su drščući rekli jedan drugome: "Što nam je to Bog učinio?"

29 Kad su došli k svom ocu Jakovu u Kanaan, ispričali su mu sve što im se dogodilo. Rekli su: **30** "Čovjek koji je gospodar one zemlje oštro je razgovarao s nama^d i optužio nas da smo uhode koji su došli izvidjeti zemlju. **31** Ali rekli smo mu: 'Mi smo poštene ljudi. Nismo uhode.'^e **32** Nas je 12 braće^f i sinovi smo istog oca. Jednog brata više nema,^g a najmlađi je sada s našim ocem u Kanaanu."^h **33** Ali čovjek koji je gospodar one zemlje rekao nam je: 'Ovako ću saznati jeste li poštene: Neka jedan vaš brat ostane kod mene,ⁱ a vi uzмите hrane da vaše obitelji ne bi gladovale i otidite.^j **34** I dovedite mi svog najmlađeg brata, pa ću znati da niste uhode, nego da ste poštene ljudi. Tada ću vam vratiti vašeg brata, a vi ćete moći trgovati u ovoj zemlji."

35 Dok su praznili vreće, svatko je našao novac u svo-

42. POGL.

a Pos 43:30

b Pos 42:19

c Pos 43:23

d Pos 42:7, 9

e Pos 42:11

f Pos 42:13

g Pos 37:28, 35

h Pos 35:18, 19
Pos 42:4

i Pos 42:19

j Pos 42:2

2. stupac

a Pos 43:14

b Pos 37:28, 35

c Pos 42:24

d Pos 37:22
Pos 46:9e Pos 43:8, 9
Pos 44:32f Pos 37:31–34
Pos 44:20g Ps 89:48
Pr 9:10
Ho 13:14
Dj 2:27
Ot 20:13h Pos 37:34, 35
Pos 44:29

43. POGL.

i Pos 41:30
Dj 7:11

j Pos 42:1, 2

k Pos 42:15

l Pos 42:15

m Pos 32:28

n Pos 42:13

joj vreći. Kad su oni i njihov otac vidjeli novac, obuzeo ih je strah. **36** Tada je njihov otac Jakov rekao: "Zbog vas ja ostajem bez djece!^a Josipa više nema,^b nema ni Šimuna,^c a sada mi hoćete uzeti i Benjamina! Kolike su me samo nevolje snašle!" **37** A Ruben je rekao svom ocu: "Ubij moja dva sina ako ti ga ne dovedem natrag.^d Predaj ga meni, ja ću paziti na njega i vratit ću ti ga."^e **38** Ali on je odvratio: "Moj sin neće ići s vama jer je njegov brat mrtav i samo je on ostao.^f Ako bi poginuo na putu na koji namjeravate poći, otjerali biste me* u grob^g jer bih umro od tuge."^h

43 U zemlji je vladala teška glad.ⁱ **2** Kad su pošli žito koje su donijeli iz Egipta,^j otac im je rekao: "Idite opet onamo i kupite nam malo hrane." **3** Nato mu je Juda kazao: "Onaj nas je čovjek jasno upozorio: 'Ne dolazite opet pred mene ako vaš brat ne bude s vama!'^k **4** Ako pustiš s nama našeg brata, otići ćemo i kupit ćemo ti hrane. **5** Ali ako ga ne pustiš, nećemo otići jer nam je čovjek rekao: 'Ne dolazite opet pred mene ako vaš brat ne bude s vama!'^l **6** A Izrael^m ih je upitao: "Kako ste mi mogli učiniti takvo zlo? Zašto ste rekli tom čovjeku da imate još jednog brata?" **7** Oni su odgovorili: "Čovjek nas je ispitivao o nama i o našoj obitelji. Pitao nas je: 'Je li vam otac još živ? Imate li još kojeg brata?' a mi smo mu rekli istinu.ⁿ Kako smo

42:38 *Ili: "moju sijedu glavu". ^lIli: "šeol". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku.

mogli znati da će tražiti od nas da mu dovedemo svog brata?"^a

8 Tada je Juda rekao svom ocu Izraelu: "Pusti našeg najmlađeg brata* da ide sa mnom^b pa da krenemo na put kako bismo ostali živi, kako ne bismo pomrli od gladi^c – i mi, i ti, i naša djeca.^d **9** Ja jamčim da mu se neće ništa dogoditi.^e Mene smatraj odgovornim za njega. Ako ti ga ne dovedem natrag i ne izvedem ga pred tebe, bit ću ti kriv dokle god sam živ. **10** Da nismo toliko oklijevali, mogli smo se već dvaput vratiti."

11 Tada im je njihov otac Izrael rekao: "Ako mora tako biti, onda učinite ovo: Uzmite najbolje plodove ove zemlje – malo balzama,^f malo meda, bušinove mirisne smole*, smolaste kore,^g pistacija i badema – i stavite sve to u vreće pa odnesite onom čovjeku na dar.^h **12** Uzmite sa sobom dvaput više novca, a odnesite natrag i novac koji je bio vraćen u vrećama.ⁱ Možda je posrijedi zabuna. **13** Uzmite svog brata i vratite se onom čovjeku. **14** Neka Svemogući Bog potakne onog čovjeka da vam se smiluje i da pusti vašeg drugog brata, a i Benjamina. A ako ja moram ostati bez djece,^j neka bude tako!"

15 Stoga su oni uzeli dar, ponijeli dvaput više novca i povelili Benjamina. A onda su otišli u Egipat i ponovno došli pred Josipa.^k **16** Kad je Josip vidio Benjamina s njima, odmah je rekao upravitelju svog doma: "Odvedi ove ljude u kuću, na-

43. POGL.

a Pos 42:16

b Pos 37:26
Pos 42:38

c Pos 42:1, 2

d Dj 7:14

e Pos 44:32

f Jr 8:22
Eze 27:17

g Pos 37:25

h Pos 32:20

i Pos 42:25, 35

j Pos 42:36

k Pos 37:7, 9

2. stupac

a Pos 41:39, 40

b Pos 42:25, 35

c Pos 42:3

d Pos 42:27

e Pos 43:12

f Pos 42:23, 24

g Pos 43:16

h Pos 43:11

i Pos 37:7, 9
Pos 42:6

j Pos 43:7

k Pos 37:7, 9

kolji stoke i pripremi jelo jer će u podne ovi ljudi jesti sa mnom!" **17** Čovjek je odmah učinio kako mu je Josip rekao^a i poveo ih je u njegov dom. **18** A oni su se uplašili zbog toga što ih vodi u Josipov dom, pa su rekli: "Vode nas onamo zbog novca koji je bio vraćen u naše vreće kad smo prvi put bili ovdje. Sad će nas napasti i porobiti te će nam oteti magarce!"^b

19 Stoga su, došavši do ulaza u kuću, pristupili upravitelju Josipovog doma. **20** Rekli su mu: "Oprosti, gospodar! Mi smo i prije jednom došli ovamo kupiti hrane.^c **21** Ali kad smo došli u prenoćište i otvorili svoje vreće, svatko od nas našao je u vreći sav svoj novac.^d Zato ga osobno želimo vratiti. **22** A donijeli smo još novca da kupimo hrane. Mi zbilja ne znamo tko nam je prošli put stavio novac u vreće."^e **23** Tada im je on rekao: "Sve je u redu. Ne bojte se. Znam da ste dali novac. Vaš Bog i Bog vašeg oca stavio vam je blago u vreće." Potom im je izveo Šimuna.^f

24 Čovjek ih je zatim uveo u Josipov dom, donio je vode da im se operu noge i dao hrane za njihove magarce. **25** A oni su čuli da će Josip doći u podne i da će ondje s njima jesti,^g pa su mu pripremili dar.^h **26** Kad je Josip došao kući, uručili su mu dar koji su donijeli sa sobom i poklonili su mu se do zemlje.ⁱ **27** On ih je zatim upitao jesu li dobro te je rekao: "Kako je vaš stari otac o kojem ste govorili? Je li još živ?"^j **28** Oni su odgovorili: "Dobro je tvoj sluga, naš otac. Još je živ." Zatim su kleknuli i poklonili se do zemlje.^k

43:8 *Do sl.: "dječaka". 43:11 *Ili: "labdanuma".

29 Kad je Josip ugledao svog brata Benjamina, sina svoje majke,^a upitao je: “Je li ovo vaš najmlađi brat o kojem ste mi govorili?”^b Zatim je rekao Benjaminu: “Sine, Bog ti bio milostiv!” **30** Josip je bio duboko ganut zbog svog brata, pa je brzo izašao odande i potražio mjesto gdje bi mogao plakati. Tako je ušao u jednu odaju u kojoj ga nitko nije mogao vidjeti pa se ondje isplakao.^c **31** Kad se pribrao, umio se te se potom vratio i rekao: “Poslužite jelo.” **32** I poslužili su posebno njemu, posebno njima, a posebno Egipćanima koji su jeli s njim, jer Egipćani nisu mogli jesti s Hebrejima zato što je to Egipćanima mrsko.^d

33 Kad su posjedali braću pred njim – od prvorođenca, kojeg su posjeli na mjesto koje pripada prvorođencu,^e pa sve do najmlađega, kojeg su posjeli na mjesto koje pripada najmlađem – oni su se samo gledali u čudu. **34** Josip je naređivao da jela s njegovog stola nose njima, a Benjaminu je davao pet puta veći obrok nego svima ostalima.^f Tako su pili i gostili se s njim do mile volje.

44 Onda je Josip zapovjedio upravitelju svog doma: “Ovim ljudima napuni vreće hranom koliko mogu ponijeti i svakome od njih stavi novac na vrh njegove vreće.^g **2** A moj pehar, onaj srebrni, stavi u vreću najmlađeg zajedno s njegovim novcem za žito.” I on je učinio kako mu je Josip zapovjedio.

3 Kad je svanulo jutro, otpremili su ljude s njihovim margarcima. **4** Tako su oni oti-

43. POGL.

a Pos 35:24

b Pos 42:13

c Pos 42:23, 24

d Pos 46:33, 34
Izl 8:26e Pos 49:3
Phz 21:17

f Pos 45:22

44. POGL.

g Pos 42:25

2. stupac

a Pos 43:12

b Pos 44:2

c Pos 43:8
Pos 44:32

d Pos 37:7, 9

e Pos 44:5

šli iz grada. Još nisu daleko odmaknuli kad je Josip rekao upravitelju svog doma: “Brzo pođi za onim ljudima! Kad ih sustigneš, reci im: ‘Zašto nam vraćate zlo za dobro? **5** Zašto ste uzeli pehar iz kojeg moj gospodar pije i iz kojeg nepogrešivo proriče budućnost?’ Zlo ste učinili.”

6 I on ih je sustigao i ponovio im te riječi. **7** A oni su mu rekli: “Zašto naš gospodar to govori? Tvoji sluge nikad ne bi učinili takvo što. **8** Čak i novac koji smo našli u vrećama donijeli smo ti natrag iz Kanaana.^a Kako bismo onda mogli ukrasti srebra ili zlata iz kuće tvog gospodara? **9** Ako se kod koga od tvojih robova pronađe išta ukradeno, taj neka se pogubi, a mi ostali bit ćemo robovi našem gospodaru.” **10** A on je rekao: “Neka bude kako ste rekli! Onaj kod koga se pronađe ukradeno, bit će moj rob, a vi ćete biti nevini.” **11** Nato je svaki brzo spustio svoju vreću na zemlju i otvorio je. **12** A on je počeo pažljivo pretraživati vreće. Krenuo je od najstarijeg, a završio s najmlađim. Na koncu je našao pehar u Benjaminovoj vreći.^b

13 Nato su oni razderali svoje ogrtače. Svaki je opet natovarivao svog magarca pa su se vratili u grad. **14** Kad su Juda^c i njegova braća došli u Josipov dom, on je još uvijek bio ondje. Tada su se bacili pred njegove noge.^d **15** Josip im je rekao: “Što ste to učinili? Zar niste znali da čovjek kao što sam ja može nepogrešivo proričati budućnost i sve saznati?”^e

44:5 *Ili: “proriče po znamenju”.

16 A Juda je odgovorio: "Što da ti kažemo, gospodaru moj? Što možemo reći? I kako možemo dokazati da smo nedužni? Pravi je Bog otkrio prijestup tvojih robova.^a Evo tvoji smo robovi, gospodaru, i mi i onaj kod koga se našao pehar!" **17** Ali on je rekao: "Nikad ne bih učinio takvo što! Onaj kod koga se našao moj pehar, bit će mi rob,^b a vi ostali pođite u miru k svom ocu."

18 Onda mu je Juda pristupio i rekao: "Molim te, gospodaru moj, dopusti svom robu da se obrati svom gospodaru i nemoj se razgnjeviti na svog roba, jer si ti moćan kao sam faraon.^c

19 Moj je gospodar upitao svoje robove: 'Imate li oca ili brata?' **20** A mi smo odgovorili svom gospodaru: 'Imamo starog oca i najmlađeg brata,^d dižete koje se našem ocu rodilo pod stare dane. Njegov je brat umro,^e tako da je on jedini ostao od svoje majke^f i njegov ga otac voli.' **21** Potom si rekao svojim robovima: 'Dovedite ga k meni da ga vidim.'^g **22** A mi smo rekli svom gospodaru: 'Naš brat ne može ostaviti oca. Kad bi ga ostavio, otac bi sigurno umro.'^h **23** Nato si rekao svojim robovima: 'Ako vaš najmlađi brat ne dođe s vama, ne dolazite mi više na oči.'ⁱ

24 Tako smo otišli tvom robu, mom ocu, i kazali mu što je rekao moj gospodar. **25** Kasnije nam je otac rekao: 'Idite opet onamo i kupite nam malo hrane.'^j **26** Ali mi smo rekli: 'Ne možemo otići onamo. Ići ćemo samo ako naš najmlađi brat pođe s nama jer ne možemo doći pred onog čovjeka ako naš najmlađi brat nije s nama.'^k

44. POGL.a Pos 37:18, 28
Pos 42:21, 22

b Pos 44:9

c Pos 41:44
Pos 45:8d Pos 42:13
Pos 43:7

e Pos 37:31-34

f Pos 35:18, 19

g Pos 42:15
Pos 43:29

h Pos 42:38

i Pos 42:20

j Pos 43:2

k Pos 43:5

2. stupaca Pos 29:18
Pos 30:22-24
Pos 35:18, 19
Pos 46:19

b Pos 37:33

c Ps 16:10
Pr 9:10
Ho 13:14
Dj 2:27
Ot 20:13d Pos 37:34, 35
Pos 42:38
Ps 88:3

e Pos 43:9

45. POGL.

f Pos 43:30

g Dj 7:13

27 Tada nam je tvoj rob, moj otac, rekao: 'Dobro znate da mi je žena rodila samo dva sina.'^a

28 Jedan je otišao od mene i ja sam rekao: "Sigurno ga je ras-trgala strašna zvijer!"^b i otad ga više nisam vidio. **29** Ako biste i ovoga odveli od mene pa bi poginuo, otjerali biste me* u grob^c jer bih umro od tuge.^d

30 Ako se sada vratim tvom robu, mom ocu, bez našeg brata - kome je otac silno privržen - **31** umrijet će čim vidi da ga nema. Tako će tvoji robovi otjerali tvog roba, našeg oca, u grob^e jer će on umrijeti od tuge.

32 Tvoj je rob zajamčio svom ocu da se našem bratu neće ništa dogoditi, rekavši mu: 'Ako ti ga ne dovedem natrag, bit ću ti kriv dokle god sam živ.'^e

33 Zato te molim, daj da ja ostanem kao rob svom gospodaru umjesto našeg brata, a on neka se vrati s ostalom braćom.

34 Kako da se vratim ocu bez svog brata? To bi ga shrvalo. Ne bih mogao to gledati!"

45 Kad je Josip to čuo, više se nije mogao svladavati pred svojim slugama.^f Zato je povikao: "Neka svi izađu!" Kad je Josip ostao sam sa svojom braćom, otkrio im je tko je.^g

2 Tada je počeo tako glasno plakati da su ga čuli Egipćani, a za to se doznalo i na faraonovom dvoru. **3** Na koncu je Josip rekao svojoj braći: "Ja sam Josip. Je li mi otac još živ?" Ali njegova su braća bila toli-ko zapanjena da mu nisu mogla ništa odgovoriti. **4** Tada je

44:29 *Ili: "moju sijedu glavu". **44:29, 31** *Ili: "šeol". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku.

Josip kazao svojoj braći: "Molim vas, pridite bliže!" Nato su mu prišli.

A on im je rekao: "Ja sam Josip, vaš brat kojeg ste prodali u Egipat.^a **5** Ali sada se nemojte uznemiravati i nemojte prekoravati jedan drugoga zbog toga što ste me prodali u ropstvo jer me Bog poslao pred vama da vas sačuva na životu.^b **6** Ovo je druga godina otkako je zavlada glad u ovim krajevima,^c a još pet godina neće biti ni oranja ni žetve. **7** Ali Bog me poslao pred vama da vam na čudesan način spasi život i sačuva vaše potomstvo*^d na zemlji^e. **8** Dakle, niste me vi poslali ovamo, nego pravi Bog, kako bi me postavio da budem glavni faraonov savjetnik, gospodar nad cijelim njegovim dvorom i upravitelj nad cijelim Egiptom.^e

9 Brzo se vratite mom ocu i recite mu: 'Ovako poručuje tvoj sin Josip: "Bog me postavio za gospodara nad cijelim Egiptom.^f Dodi k meni! Nemoj oklijevati.^g **10** Naselit ćeš se u zemlji Gošenu^h i živjet ćeš bližu mene - ti, tvoji sinovi, tvoji unuci, tvoja sitna i krupna stoka i sve što imaš. **11** Ja ću te ondje opskrbljivati hranom jer će glad trajati još pet godina.ⁱ Inače biste propali ti, tvoja obitelj i sve što je tvoje."^j **12** Vi i moj brat Benjamin na svoje oči vidite da to zaista ja s vama razgovaram.^j **13** Zato ispričajte mom ocu o velikom ugledu koji sam stekao u Egiptu i o svemu što ste vidjeli. Požurite i dovedite mi oca ovamo!"

14 Zatim je zagrlio svog brata Benjamina te je zaplakao, a

45:7 *Dozl.: "vaš ostatak". #Ili: "u zemlji".

45. POGL.

- a Pos 37:28
Dj 7:9
- b Pos 47:23, 25
Pos 50:20
Ps 105:17
- c Pos 41:30
Pos 47:18
- d Pos 46:26
- e Ps 105:21
Dj 7:9, 10
- f Pos 45:26
- g Dj 7:14
- h Pos 46:33, 34
Pos 47:1
Izl 8:22
Izl 9:26
- i Pos 47:12
- j Pos 42:23

2. stupac

- a Pos 46:29
- b Pos 47:6
- c Pos 41:39, 40
- d Pos 45:27
Pos 46:5
- e Pos 47:9
- f Pos 46:6
- g Pos 43:34
- h Pos 42:21, 22
- i Ps 105:21
- j Pos 42:38
Pos 44:27, 28

i Benjamin je njega zagrlio i zaplakao.^a **15** Tada je izljubio svu svoju braću i izgrlio ih plačući. Potom su njegova braća razgovarala s njim.

16 Na faraonovom se dvoru pročula vijest: "Došla su Josipova braća!" Faraonu i njegovim slugama bilo je drago kad su to čuli. **17** Stoga je faraon rekao Josipu: "Reci svojoj braći: 'Natovarite svoje životinje i otidite u Kanaan **18** pa sa svojim ocem i ukućanima dođite k meni. Dat ću vam ono što je dobro u Egiptu i jest ćete najbolje plodove* ove zemlje.'^b **19** Zapovjedi im i ovo:^c 'Uzmite kola^d iz Egipta za svoju djecu i za svoje žene pa na jednim a od njih povežite svog oca te dođite ovamo.^e **20** Ne žalite za svojim stvarima^f jer će sve što je najbolje u Egiptu biti vaše!"

21 I Izraelovi su sinovi tako učinili. Josip im je dao kola po faraonovoj zapovijedi, a dao im je i hrane za put. **22** Sva kome od njih darovao je haljinu, a Benjaminu je darovao 300 srebrnjaka i pet haljina.^g **23** A svom je ocu poslao deset magaraca natovarenih egipatskim dobrima i deset magarica natovarenih žitom, kruhom i drugom hranom da ima za put. **24** Tako je otpremio svoju braću. Dok su odlazili, rekao im je: "Nemojte se putem svađati!"^h

25 Tako su otišli iz Egipta te su stigli u Kanaan k svom ocu Jakovu. **26** Tada su mu rekli: "Josip je još živ i upravlja cijelim Egiptom!"ⁱ Ali on se nije obazirao na to što su rekli jer nije vjerovao da je to istina.^j

45:18 *Ili: "živjet ćete na plodnom području".

27 Kad su mu ispričali sve što im je Josip rekao i kad je vidio kola koja je Josip poslao da ga prevezu, njihov je otac Jakov živnuo*. 28 Tada je Jakov* uzviknuo: "Sad vjerujem da je to istina! Moj sin Josip još je živ! Moram poći da ga vidim prije nego što umrem!"^a

46 Tako je Izrael krenuo na put sa svime što je imao*. Kad je došao u Beer-Šebu,^b prionio je žrtve Bogu svog oca Izaka.^c 2 A Bog se po noći javio Izraelu u viđenju i pozvao ga: "Jakove! Jakove!" On je odgovorio: "Evo me!" 3 I Bog mu je rekao: "Ja sam pravi Bog, Bog tvog oca.^d Ne boj se otići u Egipat jer ću ondje od tebe načiniti velik narod.^e 4 Ja ću ići s tobom u Egipat i ja ću te vratiti ođande,^f a Josip će ti svojom rukom zaklopiti oči kad umreš."^g

5 Potom je Jakov krenuo iz Beer-Šebe. I Jakovljevi* sinovi povezli su svog oca, svoju djecu i svoje žene na kolima koja je faraon poslao. 6 Uzeli su sa sobom svoja stada i svoja dobra koja su stekli u Kanaanu. Tako su Jakov i svi njegovi potomci stigli u Egipat. 7 Sa sobom je doveo svoje sinove, kćeri i unučad – sve svoje potomke doveo je u Egipat.

8 Ovo su imena Izraelovih, odnosno Jakovljevih, sinova koji su došli u Egipat:^h Jakovljevi prvorodenac bio je Ruben.ⁱ

9 Rubenovi sinovi bili su Hanok, Palu, Hesron i Karmi.^j

10 Šimunovi^k sinovi bili su Jemuel, Jamin, Ohad, Jakin,

45:27 *Ili: "oživio je duh njihovog oca Jakova". 45:28 *Dosl.: "Izrael". 46:1 *Ili: "sa svima svojima". 46:5 *Dosl.: "Izraelovi".

45. POGŁ.
a Pos 46:30

46. POGŁ.

b Pos 21:31
c Pos 31:42
Izl 3:6
d Pos 28:13
e Pos 12:1, 2
Izl 1:7
Pnz 26:5
f Pos 15:16
Pos 28:15
Pos 47:29, 30
Pos 50:13
g Pos 50:1
h Izl 1:1-4
i Pos 35:23
1Lje 5:1
j Br 26:5, 6
k Pos 29:33

2. stupac

a Br 26:12, 13
1Lje 4:24
b Pos 29:34
c 1Lje 6:16
d Pos 29:35
Ot 5:5
e Pos 38:2-5
f Lk 3:23, 33
g Pos 38:30
h Pos 38:7,
9, 10
i Br 26:21
1Lje 2:5
j Br 26:23, 24
1Lje 7:1
k Pos 30:20
l Br 26:26
m Pos 30:21
n Pos 30:11
o Br 26:15-17
p Pos 30:13
r Br 26:44, 45
s Pos 29:24
t Pos 30:24
u Pos 35:18
v Pos 41:51
z Pos 41:52
a Pos 41:50
b 1Lje 7:6
c 1Lje 8:1, 3
d 1Lje 7:12
e Br 26:38-40

Sohar i Šaul,^a sin jedne Kanaanke.

11 Levijevi^b sinovi bili su Geršon, Kehat i Merari.^c

12 Judini^d sinovi bili su Er, Onan, Šela,^e Peres^f i Zerah.^g Ali Er i Onan poginuli su u zemlji Kanaanu.^h

Peresovi sinovi bili su Hesron i Hamul.ⁱ

13 Isakarovi sinovi bili su Tola, Puva, Job i Šimron.^j

14 Zebulunovi^k sinovi bili su Sered, Elon i Jahleel.^l

15 To su sinovi koje je Lea rodila Jakovu u Padan-Aramu, a rodila mu je i kćer Dinu.^m Tako je svih njegovih sinova i kćeri bilo trideset troje.

16 Gadoviⁿ sinovi bili su Sifijon, Hagi, Šuni, Esbon, Eri, Arodi i Areli.^o

17 Ašerovi^p sinovi bili su Imnah, Išva, Išvi i Berija, a sestra im je bila Seraha.

Berijini sinovi bili su Heber i Malkiel.^r

18 To su sinovi Zilpe,^s koju je Laban dao svojoj kćeri Lei. Ona i Jakov imali su ukupno šesnaestero djece*.

19 Sinovi Jakovljeve žene Rahele bili su Josip^t i Benjamin.^u

20 Josipu su se u Egiptu rodili Manaše^v i Efrajim,^z koje mu je rodila Asenata,^a kći Potifera, svećenika u Onu*.

21 Benjaminovi sinovi^b bili su Bela, Beker, Ašbel, Gera,^c Naaman, Ehi, Roš, Mupim, Hupim^d i Ard^e.

22 To su Rahelini sinovi koji su se rodili Jakovu – ukupno 14 potomaka.

46:18 *Ili: "duša". 46:20 *Odnosno Heliopolisu.

23 Danov^a sin* bio je Hušim.^b

24 Naftalijevi^c sinovi bili su Jahseel, Guni, Jeser i Šilem.^d

25 To su sinovi Bilhe, koju je Laban dao svojoj kćeri Raheli. Ona i Jakov imali su ukupno sedam potomaka.

26 Svih Jakovljevih potomaka koji su došli s njim u Egipat, ne računajući žene Jakovljevih sinova, bilo je ukupno 66.^e

27 A Josipu su se u Egiptu rodila dva sina. Ukupno je 70 članova^f Jakovljeve obitelji došlo u Egipat.

28 Jakov je poslao Judu^g pred sobom kako bi javio Josipu da on dolazi u zemlju Gošen. Kad su stigli u Gošen,^h **29** Josip je dao upregnuti svoja kola pa je krenuo u susret svom ocu Izraelu u Gošen. Čim je došao do njega, zagrlio ga je i dugo plakao. **30** Tada je Izrael rekao Josipu: "Sada mogu umrijeti. Vidio sam te i znam da si još živ."

31 Potom je Josip rekao svojoj braći i svima u domu svog oca: "Idem k faraonuⁱ da mu kažem: 'Moja braća i svi iz doma mog oca koji su bili u Kanaanu došli su k meni.'^j **32** Oni su pastiri^k i bave se stočarstvom.^l Dovedi su svoju sitnu i krupnu stoku i sve što imaju.'^m **33** Kad vas faraon pozove i upita čime se bavite, **34** vi mu kažete: 'Tvoji se sluge bave stočarstvom od svoje mladosti pa sve do sada, kao što su to činili naši preci'.ⁿ Tada će vam on dopustiti da se naselite u zemlji Gošenu,^o jer su Egipćanima mrski svi koji čuvaju ovce."^p

46:23 *Dosl.: "sinovi". Moguće je da je Dan imao još sinova čija se imena ne spominju.

46. POGL.

a Pos 30:6

b Br 26:42

c Pos 30:8

d Br 26:48, 49

e Pos 35:10, 11

f Izl 1:5
Phz 10:22
Dj 7:14

g Pos 43:8
Pos 44:18

h Pos 45:10
Pos 47:1

i Pos 41:39, 40

j Pos 45:19
Dj 7:13

k Pos 31:17, 18
Pos 47:3

l Pos 31:38

m Pos 46:6

n Pos 30:35, 36

o Pos 45:17, 18
Pos 47:27

p Pos 43:32

2. stupac

47. POGL.

a Pos 46:31

b Pos 45:10
Izl 8:22

c Dj 7:13

d Pos 12:16
Pos 26:12, 14
Pos 31:17, 18
Pos 46:33, 34

e Pos 15:13
Phz 26:5
Ps 105:23
Dj 7:6

f Dj 7:11

g Pos 45:10

h Pos 45:17, 18

i Job 14:1, 2

j Pos 25:7
Pos 35:28

47 Tako je Josip otišao faraonu i javio mu:^a "Moj otac i moja braća došli su iz Kanaanu sa svojom sitnom i krupnom stokom i sa svime što imaju i sada su u zemlji Gošenu."^b **2** Sa sobom je poveo peticoricu svoje braće i predstavio ih faraonu.^c

3 I faraon je upitao njegovu braću: "Čime se bavite?" Oni su mu odgovorili: "Tvoji sluge čuvaju ovce, kao što su to činili i naši preci."^d **4** Zatim su rekli faraonu: "Došli smo neko vrijeme živjeti* u ovoj zemlji^e jer u Kanaanu vlada velika glad^f i nema više pašnjaka za stoku tvojih slugu. Stoga te molimo, dopusti svojim slugama da se nasele u Gošenu."^g **5** Tada je faraon rekao Josipu: "Tvoj otac i tvoja braća došli su k tebi.

6 Pred tobom je cijela egipatska zemlja. Naseli svog oca i svoju braću u najboljem dijelu ove zemlje.^h Neka žive u Gošenu, a ako znaš da među njima ima sposobnih ljudi, postavi ih da nadziru i moju stoku."

7 Potom je Josip doveo svog oca Jakova i predstavio ga faraonu, a Jakov je pozdravio faraona i zaželio mu svako dobro*. **8** Tada je faraon upitao Jakova: "Koliko ti je godina?" **9** Jakov mu je odgovorio: "Meni je 130 godina i cijeli život putujem po tuđini*. Te su godine bile mučne i malo ih jeⁱ u usporedbi s godinama života mojih predaka, koje su oni proveli putujući po tuđini*."^j **10** Potom je Jakov pozdravio* faraona te je otišao od njega.

47:4 *Ili: "živjeti kao došljaci". **47:7** *Dosl.: "blagoslovio ga". **47:9** *Ili: "živim kao došljak". *Ili: "živeći kao došljaci". **47:10** *Dosl.: "blagoslovio".

11 Tako je Josip naselio svog oca i svoju braću u Egiptu i dao im posjed u najboljem dijelu zemlje, u zemlji Ramezesu,^a kao što je faraon i naredio. **12** I Josip je opskrbljivao hranom* svog oca i svoju braću i sav dom svog oca. Svakoj je obitelji davao hranu prema broju djece.

13 Nigdje nije bilo hrane jer je vladala vrlo velika glad. Ljudi u Egiptu i Kanaanu bili su iscrpljeni od gladi.^b **14** Josip je skupljao novac u Egiptu i Kanaanu kojim su ljudi kupovali žito,^c a sav prikupljeni novac donosio je u faraonov dvor. **15** Poslije nekog vremena nestalo je novca u Egiptu i Kanaanu, pa su svi Egipćani počeli dolaziti k Josipu i govoriti mu: "Daj nam hrane! Zar ćeš dopustiti da pomremo pred tobom zato što više nemamo novca?" **16** A Josip je rekao: "Ako više nemate novca, predajte mi svoju stoku i dat ću vam hrane u zamjenu za stoku." **17** Tako su počeli dovoditi Josipu svoju stoku, a on im je davao hrane u zamjenu za konje, za sitnu i krupnu stoku te za magarce. Te im je godine davao hrane u zamjenu za svu njihovu stoku.

18 A sljedeće godine počeli su opet dolaziti k njemu te su mu govorili: "Nećemo skrivati od svog gospodara da smo mu već dali sav novac i stoku. Nemamo više što dati svom gospodaru osim samih sebe i svoje zemlje. **19** Zar ćeš dopustiti da pomremo i da naša zemlja propadne? Kupi nas i našu zemlju, a u zamjenu nam daj hrane, pa ćemo biti faraonovi robovi i naša će zemlja pripasti njemu.

47:12 * Dosl.: "kruhom".

47. POGL.

a Pos 45:10
Izl 1:8, 11
Izl 12:37
Br 33:3

b Pos 41:30, 31

c Pos 41:56
Pos 44:25

2. stupac

a Pos 41:48, 49

b Pos 41:45

c Pos 41:34

d Pos 45:5
Dj 7:11

e Pos 47:19

f Pos 47:22

g Pos 47:4

h Izl 1:7
Pnz 10:22
Ps 105:24
Dj 7:17

i Pos 47:9

j Pos 49:33

Daj nam sjemena da ne pomremo, nego da ostanemo na životu i da naša zemlja ne ostane pusta." **20** Tako je Josip za faraona pokupovao od Egipćana svu njihovu zemlju jer su svi prodali svoja polja zato što ih je snašla teška glad. I zemlja je postala faraonovo vlasništvo.

21 Zatim je Josip naredio narodu u cijelom Egiptu da se preseli u gradove.^a **22** Samo od svećenika nije kupio zemlju.^b Svećenici su dobivali hranu iz faraonovog dvora, pa zato nisu prodali svoju zemlju. **23** Onda je Josip rekao narodu: "Danas sam kupio za faraona vas i vašu zemlju. Evo vam sjemena pa zasijte polja. **24** Kad zemlja rodi, petinu uroda dat ćete faraonu,^c a četiri petine ostat će vam za sjetvu te za hranu vama, vašoj djeci i ostalima koji žive pod vašim krovom." **25** A oni su odgovorili: "Gospodaru, spasio si nam život!^d Ako ti je po volji, bit ćemo faraonovi robovi."^e **26** Tada je Josip postavio zakon koji i danas vrijedi u Egiptu: petina uroda pripada faraonu. Samo za svećeničku zemlju nije vrijedio taj zakon jer ona nije pripala faraonu.^f

27 Izraelci su živjeli u Egiptu, u zemlji Gošenu.^g Ondje su se naselili, rađali djecu i silno se namnožili.^h **28** Tako je Jakov živio u Egiptu 17 godina. Ukupno je živio 147 godina.ⁱ

29 Kad je Izrael shvatio da će uskoro umrijeti,^j pozvao je svog sina Josipa i rekao mu: "Ako mi želiš dobro, molim te, stavi ruku pod moje bedro*"

47:29 * Po svemu sudeći, tom se gestom u staro doba potvrđivala zakletva.

i iskaži mi ljubav* i vjernost. Molim te, nemoj me sahraniti u Egiptu.^a **30** Kad umrem*, odnesi me iz Egipta i sahrani u grobu mojih predaka.”^b A on je odgovorio: “Učinit ću kako si rekao.” **31** Nato mu je Izrael kazao: “Zakuni mi se!” I on mu se zakleo.^c Tada se Izrael poklonio Bogu kod uzglavlja svoje postelje.^d

48 Poslije nekog vremena ljudi su javili Josipu: “Otac ti je sve slabiji.” Nato je on sa svoja dva sina, Manašom i Efrajimom,^e otišao k Jakovu. **2** Tada su javili Jakovu: “Došao je tvoj sin Josip.” A on* je skupio svu snagu te se uspravio na postelji. **3** I Jakov je rekao Josipu:

“Svemogući Bog ukazao mi se u gradu Luzu, u Kanaanu, i blagoslovio me.^f **4** Rekao mi je: ‘Dat ću ti mnogo djece i umnožit ću tvoje potomstvo, pa će od tebe nastati mnogi narodi*,^g a ovu zemlju dat ću tvojim potomcima poslije tebe i ona će zauvijek biti njihova.’^h **5** A tvoja dva sina koja su ti se rodila u Egiptu prije nego što sam došao k tebi u Egipat, neka budu moji.ⁱ Efrajim i Manaše bit će moji kao i Ruben i Šimun.^j **6** Ali djeca koja će ti se roditi poslije njih neka budu tvoja. Nosit će imena dvojice svoje braće i dobit će dio njihovog nasljedstva.^k **7** A meni je, kad sam se vraćao iz Padana, umrla Rahela^l u Kanaanu. Kako je ostao još dobar dio puta do Efrata, sahranio sam je na putu za Efrat,^m to jest Betlehem.”ⁿ

47:29 *Ili: “vjernu ljubav”. **47:30** *Dosl.: “počinem sa svojim praocima”. **48:2** *Dosl.: “Izrael”. **48:4** *Ili: “mnoga plemena”.

47. POGL.

- a Pos 46:4
Pos 50:13
Dj 7:15, 16
- b Pos 25:9, 10
Pos 49:29, 30
- c Pos 50:5
- d He 11:21

48. POGL.

- e Pos 41:50
Js 14:4
- f Pos 28:13, 19
Ho 12:4
- g Pos 35:10, 11
- h Pos 28:13, 14
- i Js 14:4
1Lje 5:1
- j Pos 35:23
- k Js 13:29
Js 16:5
- l Pos 35:19
- m Mi 5:2
- n 1Sa 17:12
Mt 2:6

2. stupac

- a Pos 41:50
- b He 11:21
- c Pos 37:34, 35
Pos 42:36
Pos 46:30
- d Pos 41:52
- e Pos 41:51
- f Pos 41:51
Pos 46:20
- g 1Lje 5:2
- h Pos 17:1
Pos 24:40
- i Pos 28:13
Ps 23:1
- j Pos 28:15
Pos 31:11
Ps 34:7
- k Pos 32:26
- l Izl 1:7
Br 26:34, 37

8 Tada je Izrael opazio Josipove sinove i upitao: “Jesu li to tvoja djeca?” **9** A Josip je odgovorio svom ocu: “Da, to su sinovi koje mi je Bog dao ovdje.”^a Nato je on rekao: “Molim te, dovedi mi ih bliže da ih blagoslovim.”^b **10** A Izraelu je od starosti oslabio vid, pa je bio gotovo slijep. Zato mu ih je Josip doveo, a on ih je poljubio i zagrlio. **11** Potom je Izrael rekao Josipu: “Nisam mislio da ću te ikad više vidjeti,^c a evo Bog mi je dao da vidim i tvoje potomke.” **12** Tada ih je Josip odmaknuo od Izraelovih koljena i poklonio se do zemlje.

13 Potom ih je Josip obojicu približio Izraelu. Efrajima^d je uhvatio desnom rukom i postavio ga Izraelu slijeva, a Manašea^e je uhvatio lijevom rukom i postavio ga Izraelu zdesna. **14** Ali Izrael je svoju desnicu stavio na glavu Efrajimu, iako je bio mlađi, a lijevicu je stavio na glavu Manašeu. Namjerno je tako položio ruke iako je Manaše bio prvorođenac.^f **15** Tada je blagoslovio Josipa i rekao:^g

“Pravi Bog, kojem su služili moji očevi Abraham i Izak,^h

pravi Bog koji se poput pastira brine za mene otkako sam se rodio pa sve do danas,ⁱ

16 onaj koji me preko svog andela izbavljao iz svake nevolje,^j neka blagoslovi ove dječake.^k

Neka nose moje ime i ime mojih očeva, Abrahama i Izaka,

i neka imaju mnoštvo potomaka na zemlji.”^l

17 Kad je Josip vidio da je njegov otac stavio desnicu na Efrajimovu glavu, to mu nije bilo drago. Stoga je uhvatio očevu ruku kako bi je premjestio s Efrajimove glave na Manašeovu. **18** Josip je rekao svom ocu: "Ne tako, oče, jer ovo je prvorođenac.^a Stavi desnicu na njegovu glavu." **19** Ali njegov otac to nije htio, nego je rekao: "Znam, sine, znam. I od nje ga će nastati narod, i on će biti velik. Ali njegov će mlađi brat ipak biti veći od njega^b i njegovo će potomstvo postati brojno poput čitavih naroda."^c **20** I blagoslovio ih je tog dana^d i rekao:

"Neka vas Izraelci spominju kad blagoslivljaju jedan drugoga, govoreći:

'Neka te Bog blagoslovi kao što je blagoslovio Efrajima i Manašea!'"

Tako je Efrajimu dao prednost pred Manašeom.

21 Potom je Izrael rekao Josipu: "Ja ću uskoro umrijeti,^e ali Bog će biti s vama i vratit će vas u zemlju vaših predaka.^f **22** A tebi dajem jedan dio zemlje više nego tvojoj braći. Dobit ćeš zemlju koju sam mačem i lukom uzeo od Amorejaca."

49 Jakov je pozvao svoje sinove te im rekao: "Skupite se da vam kažem što će vam se dogoditi u budućnosti^{*}. **2** Skupite se i poslušajte, sinovi Jakovljevi, poslušajte svog oca Izraela!

3 Rubene,^g ti si moj prvorođenac,^h moja snaga i moj prvi potomak, ističeš se dostojanstvom i moći. **4** Nećeš biti uz-

49:1 *Ili: "u posljednjim danima".

48. POGL.

- a Pos 41:51
b Br 2:18-21
c Br 1:32, 33
d He 11:21
e Pos 50:24
f Pos 15:14
Pos 26:3
Pnz 31:8

49. POGL.

- g Pnz 33:6
h Pos 29:32
Izl 6:14
1Lje 5:1

2. stupac

- a Pos 35:22
b Pos 29:33, 34
Pos 35:23
c Pos 34:25
d Pos 34:7
e Pos 34:25
f Js 19:1
Js 21:41
g Pos 29:35
Pnz 33:7
h Pos 43:8, 9
Pos 46:28
1Lje 5:2
i Su 1:2
j Br 10:14
2Sa 5:3
k Ot 5:5
l Br 24:17
2Sa 2:4
2Sa 7:16, 17
m Iza 9:6
Eze 21:27
Lk 1:32
He 7:14

- n Ps 2:8
Iza 11:10
Mt 2:6
o Pnz 33:18, 19
p Mt 4:13
r Js 19:10

- s Pnz 33:18
1Lje 7:5

višen jer si neobuzdan poput divlje vode i popeo si se na postelju svog oca.^a Moju postelju tada si obeščastio. Na postelju svog oca on se popeo!

5 Šimun i Levi su braća.^b Svojim mačevima čine nasilje.^c

6 Nemoj biti među njima, dušo* moja! Nemoj im se pridružiti, srce moje^d, jer su u gnjevu ubijali ljude,^d u objestima^e su bikovima sakatili noge. **7** Proklet bio njihov gnjev, jer je okrutan, i njihov bijes, jer je nemilosrdan!^e Rasijaj ću ih po Jakovu, raspršiti po Izraelu.^f

8 A tebe, Juda,^g tvoja će braća hvaliti.^h Rukom ćeš držati za vrat svoje neprijatelje.ⁱ Sinovi tvog oca tebi će se klanjati.^j

9 Juda je lavić.^k Sine moj, jest ćeš plijen i ustajati. On je legao, ispružio se kao lav. Tko bi se usudio razdvojiti ga? **10** Žezlo se neće odvojiti od Jude^l niti će se zapovjednička palica udaljiti od njegovih nogu dok ne dođe Šilo*.^m Njemu će se pokoravati narodi.ⁿ **11** Vežat će svog margarca za trs i svoje magare za plemeniti trs pa će svoju odjeću prati u vinu i svoje haljine u krvi od grožđa. **12** Oči su mu tamnocrvene od vina, a zubi bijeli od mljeka.

13 Zebulun^o će prebivati blizu morske obale, blizu obale uz koju su usidreni brodovi,^p i njegovo će se područje protezati prema Sidonu.^r

14 Isakar^s je magarac jakih kostiju, leži s bisagama na leđima. **15** Vidjet će da je počivalište dobro i da je zemlja lijepa. Pognut će leđa da nosi teret i pristat će na ropski rad.

49:6 *Vidi Rječnik. ^rIli: "časti moja".
^aIli: "uživali su u tome što". **49:10**
*Šilo" znači "onaj kome to pripada".

16 Dan,^a jedno od Izraelovih plemena, sudit će svom narodu.^b 17 Neka Dan bude zmi-ja kraj puta, rogata zmija uz cestu, koja ujeda konja u nogu*, pa jahač pada s njega.^c 18 O Jehova, čekam da mi doneše spasenje!

19 Gada^d će napadati razbojnici, ali on će im uzvratiti i napadati ih straga*.^e

20 Ašer^f će imati obilje hrane i davat će hranu dostojnu kralja.^g

21 Naftali^h je okretna košuta. On govori ugodne riječi.ⁱ

22 Josip^j je mladica rodnog drveta, rodnog drveta pokraj izvora, čije se grane šire preko zida. 23 Ali strijelci su ga mrzili, proganjali i gađali.^k 24 No njegov je luk ostao na mjestu,^l a njegove ruke ostale su jake i spretne.^m To je došlo od onoga koji je Jakovljeva snaga, od pastira i Izraelovog ugaonog kamena. 25 On* je dar od Boga kojeg štuje tvoj otac i koji će ti pomoći. On je blizak sa Svemogućim, koji će ti davati blagoslove s neba i iz zemaljskih dubinaⁿ i blagosloviti te brojnim potomstvom i mnoštvom stoke^o. 26 Blagoslovi tvog oca nadmašit će blagoslove vječnih gora i krasotu vjekovnih brda.^p Oni će ostati na Josipovoj glavi, na tjemenu onoga koji je izdvojen od svoje braće.^p

27 Benjamin^r će razdirati plijen kao vuk.^s Ujutro će jesti lovinu, a navečer dijeliti plijen.^t

49:17 *Dosl.: "petu". 49:19 *Dosl.: "s pete". 49:25 *Odnosno Josip. *Dosl.: "blagoslovima prsa i utrobe".

49. POGL.

a Pnz 33:22

b Su 13:2, 24
Su 15:20c Su 14:19
Su 15:15

d Pnz 33:20

e Jš 13:8

f Pnz 33:24

g 1Kr 4:7, 16

h Pnz 33:23

i Mt 4:13, 15

j Pnz 33:13–17

k Pos 37:5, 8
Pos 40:15

l Pos 50:20

m Jš 1:1, 6
Su 11:32

n Pnz 33:13

o Jš 17:14

p Pnz 33:16

r Pnz 33:12

s Su 20:15, 16
1Sa 9:16t Es 2:5
Es 8:7

2. stupac

a He 11:21

b Pos 35:29
Pos 49:33

c Pos 23:17, 18

d Pos 23:2, 19
Pos 25:9, 10

e Pos 35:29

f Pos 23:17, 18

g Dj 7:15

50. POGL.

h Pos 46:4

i Pos 50:26

j Pos 48:21

k Pos 47:29–31

28 To su oni od kojih potječe 12 Izraelovih plemena i to su riječi koje im je otac uputio kad ih je blagoslivljao. Svakom od njih dao je poseban blagoslov.^a

29 Potom im je zapovjedio: "Uskoro ću se pridružiti svojim precima*.^b Sahrinite me kraj mojih predaka u pećini koja se nalazi u polju Hetita Efrona,^c 30 u pećini koja se nalazi u polju Makpeli nasuprot Mamreu, u Kanaanu. To je polje Abraham kupio od Hetita Efrona kako bi ondje sahranjivao svoje mrtve. 31 Ondje su sahranili Abrahama i njegovu ženu Saru.^d Ondje su sahranili Izaka^e i njegovu ženu Rebeku. 32 Polje i pećina koja se nalazi u njemu kupljeni su od Hetovih sinova."^f

33 Kad je Jakov to zapovjedio svojim sinovima, podignuo je noge na postelju te izdahnuo i pridružio se svojim precima.^g

50 Tada je Josip zagrlio svog oca,^h isplakao se nad njim i izljubio ga. 2 Potom je Josip zapovjedio svojim slugama liječnicima da balzamirajuⁱ njegovog oca. I tako su liječnici balzamirali Izraela. 3 Za to im je trebalo 40 dana jer toliko obično traje balzimiranje. I Egipćani su oplakivali Izraela 70 dana.

4 Kad je prošlo vrijeme oplakivanja, Josip je rekao ljudima na faraonovom dvoru: "Ako sam stekao vašu naklonost, molim vas, prenesite ovo faraonu: 5 'Moj mi je otac rekao: "Ja ću uskoro umrijeti.^j Zakuni mi se^k da češ me sahraniti u grobu ko-

49:29 *Ovo je pjesnički izraz koji znači "umrijeti".

ji sam sebi iskopao u Kanaanu.”^a Zato te molim, dopusti mi da odem i sahranim oca, a poslije ću se vratiti.” **6** Faraon je rekao: “Idi i sahrani svog oca kao što si mu se zakleo.”^b

7 Tako je Josip otišao sahraniti oca, a s njim su pošli svi faraonovi sluge, najviši dvorski službenici*^c i svi egiptski poglavari, **8** sav Josipov dom i sva njegova braća te dom njegovog oca.^d Samo su svoju djecu te svoju sitnu i krupnu stoku ostavili u zemlji Gošenu. **9** S njim su išla i kola^e i konjanici, pa je povorka bila vrlo velika. **10** Kad su stigli na gumno Atad, u jordanском kraju, ondje su počeli glasno i bolno naricati. I Josip je sedam dana oplakivao svog oca. **11** A stanovnici te zemlje, Kanaanci, vidjeli su žalovanje na gumnu Atadu, pa su rekli: “Egipćani su zaista u velikoj žalosti!” Zato su to mjesto, koje se nalazi u jordanском kraju, nazvali Abel-Misrajim*.

12 I Jakovljevi sinovi učinili su onako kako im je otac zapovjedio.^f **13** Odnijeli su ga u Kanaan i sahranili ga u pećini koja se nalazi u polju Makpeli, polju nasuprot Mamreu koje je Abraham kupio od Hetita Efrona kako bi ondje sahranjivao svoje mrtve.^g **14** Nakon što je Josip sahranio svog oca, vratio se u Egipat sa svojom braćom i svima koji su otišli s njim sahraniti njegovog oca.

15 Kad im je otac umro, Josipova su braća rekla: “Možda nas Josip mrzi, pa će nam uz-

50:7 *Ili: “starješine s dvora”. **50:11** *Abel-Misrajim” znači “žalovanje Egipćana”.

50. POGL.

a Pos 23:17, 18
Pos 46:4
Pos 47:29
Pos 49:29,30

b Pos 47:31

c Ps 105:21, 22

d Pos 46:27

e Pos 41:43
Pos 46:29

f Pos 47:29

g Pos 23:17, 18
Pos 25:9, 10
Pos 35:27
Pos 49:29,30

2. stupac

a Pos 37:18, 28
Pos 42:21
Ps 105:17

b Pos 37:7, 9

c Pos 37:18

d Pos 45:5
Ps 105:17

e Pos 47:12

f 1Lje 7:20

g Js 17:1
1Lje 7:14

h Izl 4:31

i Pos 12:7
Pos 17:8
Pos 26:3
Pos 28:13

j Izl 13:19
Js 24:32
He 11:22

k Pos 50:2

vratiti za sve zlo koje smo mu učinili.”^a **16** Stoga su poručili Josipu: “Tvoj je otac pred smrt zapovjedio: **17** ‘Ovako recite Josipu: “Molim te, oprosti svojoj braći njihov grijestup i grijeh koji su počinili kad su ti nanijeli veliko zlo.” Zato te molimo, oprosti grijestup slugama Boga kojeg je štovao tvoj otac.” Kad je Josip to čuo, briznuo je u plač. **18** Tada su došla njegova braća i bacila se pred njega te su rekla: “Tvoji smo robovi!”^b **19** A Josip im je rekao: “Ne bojte se! Zar sam ja Bog da vam sudim? **20** Htjeli ste mi nauditi,^c ali Bog je to zlo okrenuo na dobro kako bi mnoge sačuvao na životu, kao što se vidi danas.^d **21** Zato se ne bojte! Ja ću opskrbljivati hranom vas i vašu djecu.”^e Tako ih je utješio i umirio.

22 I Josip je ostao u Egiptu s obitelji* svog oca. Živio je 110 godina. **23** Tako je Josip vidio Efrajimove unuke*,^f a i sinove Manaševog sina Makira.^g Oni su bili Josipu poput vlastite djece.^h **24** Naposljetku je Josip rekao svojoj braći: “Ja ću uskoro umrijeti, ali Bog će se sigurno zauzeti za vas.^h Izvest će vas iz ove zemlje i dovesti u zemlju za koju se zakleo da će je dati Abrahamu, Izaku i Jakovu.”ⁱ **25** I Josip je rekao Izraelovim sinovima: “Bog će se sigurno zauzeti za vas. Zakunite mi se da ćete tada ponijeti moje kosti oдавде.”^j **26** Josip je umro u Egiptu u dobi od 110 godina. I dali su ga balzamirati^k te su ga stavili u lijes.

50:22 *Dosl.: “domom”. **50:23** *Dosl.: “sinove do trećeg koljena”. *Dosl.: “Oni su se rodili na Josipovim koljenima.”

IZLAZAK

PREGLED SADRŽAJA

- 1 Izraelci u Egiptu postaju silan narod (1-7)
Faraon tlači Izraelce (8-14)
Bogobojazne primalje ostavljaju djecu na životu (15-22)
- 2 Mojsijevo rođenje (1-4)
Faraonova kći usvaja Mojsija (5-10)
Mojsije bježi u Midjan i ženi se Sipurom (11-22)
Bog čuje zapomaganje Izraelaca (23-25)
- 3 Mojsije i gorući grm (1-12)
Jehova otkriva značenje svog imena (13-15)
Jehova daje upute Mojsiju (16-22)
- 4 Tri čuda koja Mojsije treba učiniti (1-9)
Mojsije se osjeća nedoraslim (10-17)
Mojsije se vraća u Egipat (18-26)
Mojsijev ponovni susret s Aronom (27-31)
- 5 Mojsije i Aron pred faraonom (1-5)
Egipćani još više tlače Izraelce (6-18)
Izraelci krive Mojsija i Arona (19-23)
- 6 Bog ponavlja obećanje o oslobođenju (1-13)
Značenje Jehovinog imena nije bilo u potpunosti otkriveno (2, 3)
Mojsijevo i Aronovo rodoslovlje (14-27)
Mojsiju opet rečeno neka dođe pred faraona (28-30)
- 7 Jehova jača Mojsija (1-7)
Aronov štap pretvara se u veliku zmiju (8-13)
1. nevolja: voda se pretvara u krv (14-25)
- 8 2. nevolja: žabe (1-15)
3. nevolja: komarci (16-19)
4. nevolja: obadi (20-32)
Gošen pošteđen (22, 23)
- 9 5. nevolja: pomor stoke (1-7)
6. nevolja: čirevi na ljudima i na životinjama (8-12)
7. nevolja: tuča (13-35)
Bog poštedio faraona da bi mu pokazao svoju moć (16)
Jehova želi da se njegovo ime objavi (16)
- 10 8. nevolja: skakavci (1-20)
9. nevolja: tama (21-29)
- 11 Najavljena 10. nevolja (1-10)
Izraelcima rečeno neka traže darove (2)
- 12 Uspostavljena proslava Pashe (1-28)
Dovratnike treba poškopiti krvlju (7)
10. nevolja: pobijeni svi prvorođenci (29-32)
Izraelci izlaze iz Egipta (33-42)
Navršava se 430 godina (40, 41)
Upute za proslavu Pashe (43-51)
- 13 Svako prvorođeno muško pripada Jehovi (1, 2)
Blagdan beskrvasnih kruhova (3-10)
Svako prvorođeno muško posvećeno Bogu (11-16)
Bog vodi Izraelce prema Crvenom moru (17-20)
Stup od oblaka i stup od vatre (21, 22)
- 14 Izraelci dolaze do mora (1-4)
Faraon kreće u potjeru za Izraelcima (5-14)
Izraelci prelaze Crveno more (15-25)
Egipćani se utopili u moru (26-28)
Izraelci se uzdaju u Jehovu (29-31)
- 15 Mojsije i Izraelci pjevaju pobjedničku pjesmu (1-19)
Mirjam odgovara pjesmom (20, 21)
Gorka voda postaje pitka (22-27)
- 16 Narod gundđa da nema hrane (1-3)
Jehova je čuo gundanje (4-12)
Izraelci dobivaju prepelice i manu (13-21)
Na dan počinka nema mane (22-30)
Mana sačuvana za spomen (31-36)
- 17 Izraelci se u Horebu žale da nemaju vode (1-4)
Voda iz stijene (5-7)
Amalečani napadaju Izraelce i doživljavaju poraz (8-16)
- 18 Dolaze Jitro i Sipur (1-12)
Jitro savjetuje Mojsiju da postavi suce (13-27)
- 19 Kod gore Sinaja (1-25)
Izraelcima obećano da će biti kraljevstvo svećenika (5, 6)
Narod posvećen kako bi došao pred Boga (14, 15)

- 20 Deset zapovijedi (1-17)
Izraelci se uplašili onoga što su vidjeli i čuli (18-21)
Upute o tome kako štovati Boga (22-26)
- 21 Zakoni za Izraelce (1-36)
O robovima koji su Hebreji (2-11)
O nasilju nad svojim bližnjim (12-27)
O životinjama (28-36)
- 22 Zakoni za Izraelce (1-31)
O krađi (1-4)
O uništavanju uroda (5, 6)
O davanju odštete i vlasništvu (7-15)
Ako tko zavede djevicu (16, 17)
O štovanju Boga i pravednom postupanju s bližnjima (18-31)
- 23 Zakoni za Izraelce (1-19)
O poštenju i pravednom postupanju (1-9)
O danu počinka i blagdanima (10-19)
Anđeo poslan da vodi Izraelce (20-26)
Kako će Izraelci zaposjesti zemlju i gdje će joj biti granica (27-33)
- 24 Narod pristaje držati se saveza (1-11)
Mojsije na gori Sinaju (12-18)
- 25 Prilozi za sveti šator (1-9)
Kovčeg (10-22)
Stol (23-30)
Svijećnjak (31-40)
- 26 Sveti šator (1-37)
Šatorska platna (1-14)
Zidni okviri i postolja (15-30)
Zavjesa i zastor (31-37)
- 27 Žrtvenik za žrtve paljenice (1-8)
Dvorište (9-19)
Ulje za uljanice (20, 21)
- 28 Svećenička odjeća (1-5)
Pregača (6-14)
Naprsnik (15-30)
Urim i Tumim (30)
Tunika bez rukava (31-35)
Turban sa zlatnom pločicom (36-39)
Druga svećenička odjeća (40-43)
- 29 Postavljanje Arona i njegovih sinova u svećeničku službu (1-37)
Svakodnevne žrtve (38-46)
- 30 Žrtvenik za paljenje kada (1-10)
Popisivanje muškaraca i novac za otkup (11-16)
- Bakreni umivaonik za pranje (17-21)
Smjesa mirodija za ulje za pomazanje (22-33)
Smjesa mirodija za sveti kad (34-38)
- 31 Zanatlije ispunjeni Božjim duhom (1-11)
Dan počinka – znak saveza između Boga i Izraelaca (12-17)
Dvije kamene ploče (18)
- 32 Štovanje zlatnog teleta (1-35)
Mojsije čuje pjesmu naroda (17, 18)
Mojsije razbija ploče na kojima su napisani zakoni (19)
Levijevci vjerno staju uz Jehovu (26-29)
- 33 Bog preko Mojsija prekora narod (1-6)
Šator sastanka izvan tabora (7-11)
Mojsije moli Jehovu da mu pokaže svoju slavu (12-23)
- 34 Isklesane nove kamene ploče (1-4)
Mojsije vidi Jehovinu slavu (5-9)
Ponovljene neke zapovijedi iz saveza (10-28)
Mojsijevo lice isijava svjetlost (29-35)
- 35 Upute o držanju dana počinka (1-3)
Prilozi za sveti šator (4-29)
Besalel i Oholiab ispunjeni Božjim duhom (30-35)
- 36 Priloga ima i više nego dovoljno (1-7)
Izrada svetog šatora (8-38)
- 37 Izrada kovčega saveza (1-9)
Stol (10-16)
Svijećnjak (17-24)
Kadioni žrtvenik (25-29)
- 38 Žrtvenik za žrtve paljenice (1-7)
Bakreni umivaonik (8)
Dvorište (9-20)
Popis materijala upotrijebljenih za izradu šatora (21-31)
- 39 Izrada svećeničke odjeće (1)
Pregača (2-7)
Naprsnik (8-21)
Tunika bez rukava (22-26)
Druga svećenička odjeća (27-29)
Zlatna pločica (30, 31)
Mojsije pregledava sve dijelove svetog šatora (32-43)
- 40 Podizanje svetog šatora (1-33)
Jehovina slava ispunila šator (34-38)

1 Ovo su imena Izraelovih sinova koji su došli u Egipat s Jakovom, svaki sa svojom obitelji:^a **2** Ruben, Šimun, Levi i Juda,^b **3** Isakar, Zebulun i Benjamin, **4** Dan i Naftali, Gad i Ašer.^c **5** Jakovljevih potomaka bilo je ukupno 70, a Josip je tada već bio u Egiptu.^d **6** Naposljetku je Josip umro,^e a pomrla su i sva njegova braća i cijeli onaj naraštaj. **7** Izraelci su imali mnogo djece i postajali su sve brojniji. Množili su se i brzo su postali silan narod, tako da je na koncu čitav taj kraj bio pun Izraelaca.^f

8 S vremenom je nad Egipatom zavladao novi kralj, koji nije znao ništa o Josipu. **9** On je rekao svom narodu: "Pogledajte! Izraelski narod brojniji je i moćniji od nas.^g **10** Moramo mudro postupati s njima. Inače će se još više namnožiti pa će se, ako dođe do rata, pridružiti onima koji nas mrze i boriti se protiv nas te na koncu otići iz zemlje."

11 Zato su postavili nad njima nadzornike da ih tlače i tjeraju na rad.^h Tako su faraonu sagradili gradove Pitom i Ramzesⁱ da mu služe kao skladišta. **12** Ali što su više tlačili Izraelce, to su se oni više množili i širili, tako da su ih se Egipćani počeli silno bojati.^j **13** Stoga su Izraelce okrutno prisiljavali na ropski rad.^k **14** Zagorčavali su im život tjerajući ih da prave glinenu žbuku i opeke te da naporno rade u polju. Okrutno su ih tlačili i prisiljavali da obavljaju svakorvrsne ropske poslove.^l

15 Nakon nekog vremena egipatski se kralj obratio heb-

1. POGL.

a Pos 46:8

b 1Lje 2:3, 4

c Pos 46:17

d Pos 46:26
Pnz 10:22
Dj 7:14

e Pos 50:26

f Pos 46:3
Pnz 26:5
Dj 7:17-19

g Ps 105:24, 25

h Pos 15:13
Izl 3:7
Br 20:15
Pnz 26:6

i Pos 47:11

j Izl 1:7
Ps 105:24, 25k Izl 2:23
Dj 7:6

l Le 26:13

2. stupac

a Eze 16:4

b Pos 9:5, 6

c Dj 7:18, 19

2. POGL.

d Izl 6:20
Br 26:59e Dj 7:20
He 11:23

f Dj 7:18, 19

g Izl 15:20
1Lje 6:3
Mi 6:4

rejskim primaljama koje su se zvale Šifra i Pua **16** i zapovjedio im: "Kad poradate^a Hebrejke pa vidite* da je dijete muško, ubijte ga! A ako je žensko, neka živi!" **17** Ali primalje su se bojale pravog Boga i nisu činile kako im je zapovjedio egipatski kralj, nego su mušku djecu ostavljale na životu.^b **18** Nakon nekog vremena egipatski je kralj pozvao primalje i upitao ih: "Zašto mušku djecu ostavljate na životu?" **19** Nato su primalje odgovorile faraonu: "Hebrejke nisu kao Egipćanke. One su jače, pa rode prije nego primalja dođe k njima."

20 Tako je Bog blagoslivljao primalje, a narod je bio sve brojniji te je postao vrlo moćan. **21** A kako su se primalje bojale pravog Boga, on ih je obdario djecom. **22** Na koncu je faraon zapovjedio cijelom svom narodu: "Svako hebrejsko muško novorođenče bacite u Nil, a svako žensko ostavite na životu."^c

2 U to se vrijeme neki čovjek koji je bio Levijev potomak oženio jednom djevojkom iz Levijevog plemena.^d **2** I ona je zatrudnjela i rodila sina. Kad je vidjela kako je lijep, krila ga je tri mjeseca.^e **3** A kad ga više nije mogla skrivati,^f uzela je košaru od papirusove trske, premazala je i prelila smolom*, stavila u nju dijete te ju je položila u trsku na obali Nila. **4** Njegova je sestra^g stala po dalje da vidi što će biti s njim.

5 Kad je faraonova kći sišla do Nila da se okupa, njene su sluškinje šetale uz obalu rijeke.

1:16 *Ili: "pa, dok su one na porođajnoj stolici, vidite". 2:3 *Ili: "bitumenom".

I ona je opazila košaru u trski, pa je odmah poslala svoju robinju da je donese.^a **6** Kad je faraonova kći otvorila košaru, vidjela je da je u njoj dijete – dječak koji je plakao. Ona se sažalila na njega i rekla je: “To je hebrejsko dijete.” **7** Onda je njegova sestra upitala faraonovu kćer: “Hoćeš li da pozovem neku dojilju Hebrejku da ti doji dijete?” **8** Faraonova joj je kći rekla: “Učini tako!” I djevojčica je odmah otišla i pozvala djetetovu majku.^b **9** Tada joj je faraonova kći kazala: “Uzmi ovo dijete sa sobom i doji mi ga, a ja ću ti za to platiti.” Tako je žena uzela dijete i dojila ga. **10** Kad je dijete poraslo, odvela ga je faraonovoj kćeri i ona ga je usvojila.^c Dala mu je ime Mojsije* i rekla: “Neka se tako zove jer sam ga izvadila iz vode.”^d

11 Kad je Mojsije odrastao, jednog je dana otišao k svojoj braći i vidio koliko teško moraju raditi.^e Tada je zapazio kako neki Egipćanin tuče jednog od njegove braće Hebreja. **12** Obazreo se oko sebe i vidio je da nikoga nema, pa je ubio Egipćanina i zakopao ga u pijesak.^f

13 Kad je sutradan opet otišao k njima, zatekao je dvojicu Hebreja kako se tuku. Stoga je rekao onome koji je bio u krivu: “Zašto tučeš svog brata?”^g

14 A ovaj mu je odvratio: “Tko je tebe postavio za poglavara i suca nad nama? Misliš li ubiti i mene kao što si ubio onog Egipćanina?”^h Mojsije se tada uplašio i pomislio: “Sigurno se saznalo za to!”

2:10 *Mojsije” znači “izvađen”, odnosno spašen iz vode.

2. POGL.

- a Dj 7:21
b Izl 6:20
c He 11:24, 25
d Dj 7:21
e Izl 1:11
Izl 3:7
Dj 7:23
f Dj 7:24
g Dj 7:26
h Dj 7:27, 28

2. stupac

- a Pos 25:1, 2
Izl 3:1
Izl 4:19
b Izl 18:12
c Izl 4:18
Izl 18:1
Br 10:29
d Dj 7:22
e Izl 18:2-4
Br 12:1
f 1Lje 23:15
g Dj 7:29
h Izl 7:7
Dj 7:30
i Izl 3:7
1Kr 8:51
j Dj 7:34

- k Pos 15:13, 14
Izl 6:5
Br 20:15, 16

3. POGL.

- l Izl 2:16
Izl 18:1

15 Kad je faraon čuo što se dogodilo, htio je pogubiti Mojsija. Ali Mojsije je pobjegao od faraona i sklonio se u Midjan.^a Ondje je pronašao neki bunar i sjeo kraj njega. **16** A midjanski je svećenik^b imao sedam kćeri, koje su došle zahvatiti vode i napuniti korita kako bi napojile stado svog oca. **17** No pastiri su, kao i obično, došli i otjerali ih. Nato je Mojsije ustao i obranio ih* te im napojio stado. **18** Kad su došle kući svom ocu Reuelu*,^c on ih je upitao: “Kako to da ste danas tako brzo došle kući?” **19** One su odgovorile: “Neki nas je Egipćanin^d obranio od pastira i još nam je zahvatio vode i napojio stado.” **20** Tada je on rekao svojim kćerima: “Pa gdje je taj čovjek? Zašto ste ga ostavile? Pozovite ga da jede s nama!” **21** Potom je Mojsije pristao živjeti kod tog čovjeka i on mu je dao svoju kćer Sipuru* za ženu. **22** Ona je Mojsiju rodila sina, a on mu je dao ime Geršom*^f jer je rekao: “Živim u tuđoj zemlji.”^g

23 Poslije mnogo vremena umro je egipatski kralj,^h ali Izraelci su još uvijek uzdisali i jadikovali jer su bili u ropstvu. Preklinjali su pravog Boga da im pomogne.ⁱ **24** Bog je čuo njihovo zapomaganje^j i sjetio se svog saveza s Abrahamom, Izakom i Jakovom.^k **25** Vidio je Bog patnje Izraelaca i sažalio se na njih.

3 Mojsije je pasao stado svog tasta Jitra,^l koji je bio midjanski svećenik. Kad je jednog dana gonio stado prema

2:17 *Ili: “pomogao im”. 2:18 *Odnosno Jitru. 2:22 *Geršom” znači “onaj koji živi u tuđoj zemlji”.

zapadnom dijelu pustinje, stigao je do gore pravog Boga, do Horeba.^a **2** Tada mu se ukazao Jehovin anđeo u plamenu gorućeg grma.^b Dok je promatrao taj prizor, vidio je da grm gori, ali ne izgara. **3** Stoga je Mojsije pomislio: "Prići ću da bolje pogledam taj neobični prizor i vidim zašto grm ne sagorijeva." **4** Kad je Jehova vidio kako prilazi da vidi što se događa, pozvao ga je iz grma: "Mojsije! Mojsije!" A on je odvratio: "Evo me!" **5** Tada mu je rekao: "Ne prilazi bliže! Skinu sandale s nogu jer je tlo na kojem stojiš sveto."

6 Zatim je nastavio: "Ja sam Bog tvojih praotaca* – Abrahamov Bog,^c Izakov Bog^d i Jakovljevi Bog."^e Mojsije je tada zaklonio lice jer se bojao gledati u pravog Boga. **7** Jehova je potom rekao: "Vidio sam nevolju svog naroda koji živi u Egiptu i čuo sam kako vape zbog onih koji ih tjeraju na rad. Dobro znam koliko pate.^f **8** Zato ću sići da ih izbacim od Egipćana^g i odvedem ih iz te zemlje u dobru i prostranu zemlju, u zemlju u kojoj teče med i mlijeko,^h u postojbinu Kanaanaca, Hetita, Amorejaca, Perizana, Hivijaca i Jebusejaca.ⁱ **9** Čuo sam vapaje Izraelaca i vidio sam da ih Egipćani okrutno tlačé.^j **10** Zato sada pođi! Šaljem te faraonu da moj narod, Izraelce, izvedeš iz Egipta."^k

11 Ali Mojsije je rekao pravom Bogu: "Tko sam ja da idem k faraonu i da izvedem Izraelce iz Egipta?" **12** On mu je nato odgovorio: "Ja ću biti s tobom.^l Ovo je znak po kojem ćeš zna-

3. POGL.

- a Izl 24:12, 13
1Kr 19:8, 9
b Dj 7:30-34
c Pos 17:1, 7
d Pos 26:24
e Pos 28:13
Pos 32:9
Mt 22:32
Dj 7:32
f Izl 1:11
Iza 63:9
Dj 7:34
g Izl 12:51
h Br 13:26, 27
Pnz 27:3
i Pos 10:15-17
Izl 33:1, 2
Pnz 7:1
Js 3:10
Ne 9:7, 8
j Izl 1:11
k Ps 105:26, 38
Dj 7:34
l Pnz 31:23
Js 1:5
Iza 41:10
Ri 8:31
Flp 4:13

2. stupac

- a Izl 19:2
Pnz 4:11, 12
b Izl 15:3
Ps 96:8
Ps 135:13
Ho 12:5
Iv 17:26
Ri 10:13
c Job 23:13
Iza 14:27
Iv 12:28
d Izl 6:3, 7
Ri 9:17
e Pos 17:1, 7
f Pos 26:24
g Pos 28:13
Mt 22:32
h Ps 135:13
i Pos 50:24
Izl 13:19
j Pos 15:13, 14
Le 26:13
k Pos 15:16
l Izl 23:23
m Br 13:27
Pnz 8:7-9
n Izl 4:31
o Pos 14:13

ti da te ja šaljem: kad izvedeš narod iz Egipta, služiti ćete pravom Bogu* na ovoj gori."^a

13 No Mojsije je rekao pravom Bogu: "Ako dođem Izraelcima i kažem im: 'Bog vaših praotaca poslao me k vama', a oni me upitaju: 'Kako mu je ime?'^b što ću im odgovoriti?"

14 Tada je Bog rekao Mojsiju: "Postat ćeš Bog Poželimi* Postati."^c Zatim je dodao: "Ovakvo kaži Izraelcima: 'Postat ćeš poslao me k vama.'"^d

15 Bog je još rekao Mojsiju:

"Ovakvo kaži Izraelcima: 'Jehova, Bog vaših praotaca, Abrahamov Bog,^e Izakov Bog^f i Jakovljevi Bog,^g poslao me k vama.' To je moje ime u svu vječnost^h i po njemu će me znati svi naraštaji. **16** Idi i skupi izraelske starješine i reci im: 'Jehova, Bog vaših praotaca, Abrahamov, Izakov i Jakovljevi Bog, ukazao mi se i rekao mi: 'Obraćti sam pažnju na vasⁱ i vidio sam kakve patnje doživljavate u Egiptu. **17** Stoga vam obećavam da ću vas izbaciti iz nevolje/ koju vam nanose Egipćani i odvesti vas u zemlju Kanaanaca, Hetita, Amorejaca,^k Perizana, Hivijaca i Jebusejaca,^l u zemlju u kojoj teče med i mlijeko.'"^m

18 Oni će te poslušati.ⁿ Potom ti i izraelski starješine pođite k egipatskom kralju i reci te mu: 'Javio nam se Jehova, Bog Hebreja.^o Stoga te molimo, pusti nas da na tri dana odemo u pustinju* kako bismo ondje prinijeli žrtve Jehovi, svom

3:12 *Ili: "štovati ćete pravog Boga".

3:14 *Ili: "Odlučim". #Vidi dodatak A4.

3:18 *Moguće i: "da odemo u pustinju, do mjesta koje je udaljeno tri dana hoda".

Bogu.^a **19** Ali ja dobro znam da vam egipatski kralj neće dopustiti da idete ako ne bude na to primoran*.^b **20** Zato ću ja podignuti svoju ruku i kazniti Egipat svakovrsnim čudima koja ću učiniti u njemu i tek će vas tada kralj pustiti.^c **21** I učinit ću da ovaj narod stekne naklonost Egipćana, pa kad pođete, nipošto nećete poći praznih ruku.^d **22** Svaka žena neka traži od svoje susjede i od žene koja živi u njenoj kući predmete od srebra i zlata te odjeću. I stavite ih na svoje sinove i na svoje kćeri. Tako ćete oplijeniti Egipćane.”^e

4 No Mojsije je odgovorio: “A što ako mi ne povjeruju i ne poslušaju me,^f nego kažu: ‘Nije ti se Jehova ukazao?’” **2** Tada ga je Jehova upitao: “Što ti je to u ruci?” A on je odgovorio: “Štap.” **3** “Baci ga na zemlju!” rekao mu je. I Mojsije ga je bacio na zemlju i štap se pretvorio u zmiju,^g a on je brzo uzmaknuo od straha. **4** Onda je Jehova rekao Mojsiju: “Pruži ruku i uhvati zmiju za rep!” I on je pružio ruku i uhvatio ju je, a ona se pretvorila u štap. **5** Tada mu je rekao: “Učini to kako bi ti vjerovali da ti se ukazao^h Jehova, Bog njihovih pratoca, Abrahamov Bog, Izakov Bog i Jakovljevi Bog.”ⁱ

6 Jehova mu je još rekao: “Molim te, stavi ruku u njedra.” I on je stavio ruku u njedra. Kad ju je izvukao, ruka mu je bila gubava, bijela kao snijeg!^l **7** Zatim mu je rekao: “Stavi opet ruku u njedra.” I on je još jednom stavio ruku u njedra.

3:19 *Dosl.: “ako ga na to ne primora nečija moćna ruka”.

3. POGL.

a Izl 5:3
Izl 10:25, 26

b Izl 5:2
Izl 14:8
Ri 9:17

c Izl 7:3
Izl 12:33
Pnz 6:22

d Izl 11:2
Izl 12:35, 36

e Pos 15:13, 14
Izl 12:36

4. POGL.

f Izl 2:13, 14

g Izl 7:9

h Izl 3:16
Izl 4:31

i Lk 20:37

j Br 12:10

2. stupac

a Dj 7:36

b Izl 4:30

c Izl 6:12
Br 12:3
Jr 1:6
Dj 7:22

d Iza 50:4
Mk 13:11

e Br 26:59

f Izl 4:27

g Izl 4:28

h Jr 1:9

i Izl 7:1, 2

j Izl 8:5
Izl 17:5, 6
Br 20:11

k Izl 2:18, 21
Izl 18:1
Br 10:29

Kad ju je izvukao iz njedara, opet je bila zdrava kao i prije. **8** “Ako ti ne povjeruju i ne poslušaju te nakon prvog čuda,” rekao je Bog, “povjerovat će nakon drugog čuda.” **9** Ali ako ni nakon što vide ta dva čuda ne povjeruju i ne poslušaju te, onda zahvati vode iz Nila i izlij je na tlo. Voda koju zahvatiš iz Nila na tlu će se pretvoriti u krv.”^b

10 Tada je Mojsije rekao Jehovi: “Oprosti, Jehova, ali nisam rječit čovjek – niti sam to prije bio, a niti sam to postao otkako si se obratio svom sluzi – jer se ne znam dobro izražavati*.”^c **11** Nato mu je Jehova odvratio: “Tko je načinio usta čovjeku, tko ga može učiniti nijemim ili gluhim, tko mu može dati da vidi ili da bude slijep? Zar to nisam ja, Jehova? **12** Zato sada idi! Ja ću biti s tobom kad budeš govorio i reći ću ti* što trebaš kazati.”^d **13** Ali on je rekao: “Oprosti, Jehova! Molim te, pošalji nekoga drugog.” **14** Tada se Jehova silno razljutio na Mojsija i rekao mu: “Nije li Levijevac Aron tvoj brat?”^e Znam da u on vrlo rječit. Evo dolazi ti u susret. Kad te vidi, obradovat će ti se*.^f **15** Razgovaraj s njim i reci mu što treba govoriti,^g a ja ću biti s vama dok budete govorili^h i reći ću vam što da učinite. **16** On će se u tvoje ime obraćati narodu i govorit će umjesto tebe, a ti ćeš njemu prenositi ono što kaže Bog.ⁱ **17** Uzmi u ruku ovaj štap i njime čini čuda.”^j

18 Tako se Mojsije vratio svom tastu Jitru^k i rekao mu:

4:10 *Dosl.: “jer sam sporih usta i spora jezika”. **4:12** *Ili: “poučit ću te”. **4:14** *Ili: “obradovat će ti se u srcu”.

“Molim te, pusti me da se vratim svojoj braći u Egipat da vidim jesu li još živi.” Nato je Jitro rekao Mojsiju: “Idi u miru!” **19** Potom je Jehova rekao Mojsiju u Midjanu: “Idi, vrati se u Egipat jer su pomrli svi koji su te htjeli ubiti.”^a

20 Tada je Mojsije posjeo na magarca svoju ženu i svoje sinove pa je krenuo natrag u Egipat. A u ruku je uzeo štap, kao što mu je pravi Bog zapovjedio. **21** I Jehova je rekao Mojsiju: “Kad se vratiš u Egipat, svakako pred faraonom izvrši sva čuda za koja sam ti dao moć da ih učiniš.^b No ja ću dati da on bude tvrdoglav*,^c pa neće pustiti narod da ode.^d **22** A ti reci faraonu: ‘Ovako kaže Jehova: “Izrael je moj sin, moj prvorođenac.”^e **23** Tražim od tebe da pustiš mog sina da ode i služi mi. Ako ga ne budeš htio pustiti, ja ću ubiti tvog sina, tvog prvorođenca.’”^f

24 Kad se na putu zaustavio u prenoćištu, Jehova*^g je došao pred njega i htio ga usmrtniti.^h **25** Ali Siporaⁱ je uzela oštar komad kremen*, obrezala svog sina i bacila kožicu pred njegove noge^j te rekla: “Ti si moj mladoženja na temelju ove krvi.” **26** Nato ga je Bog pustio. Tada je Sipora zbog obrezanja rekla: “Mladoženja na temelju ove krvi.”

27 Tada je Jehova rekao Aronu: “Idi u pustinju u susret Mojsiju!”^j Tako je on otišao i sreo ga na gori pravog

4:21 *Dosl.: “da mu otvrdne srce”.
4:24 *Odnosno anđeo koji je zastupao Jehovu.
4:25 *Ili: “kremeni nož”.
^aMoguće je da se misli na anđelove noge.

4. POGL.

a Izl 2:15

b Izl 7:9

c Izl 7:3
Izl 8:15
Izl 9:12
Izl 11:10
Ri 9:17, 18

d Izl 7:22

e Pnz 7:6
Pnz 14:2
Ho 11:1
Ri 9:4

f Izl 12:29

g Br 22:22
1Lje 21:16

h Pos 17:14

i Izl 2:16, 21

j Izl 4:14

2. stupac

a Izl 3:1
Izl 20:18
Izl 24:16

b Izl 4:15

c Izl 4:8

d Izl 3:16
Izl 24:1

e Izl 4:3, 6, 9

f Izl 3:18

g Pos 50:25

h Izl 1:14
Izl 3:7
Pnz 26:6

5. POGL.

i Izl 7:5
Izl 9:15, 16

j 2Kr 18:28, 35

k Izl 3:19

l Izl 3:18

m Izl 1:11

Boga^a te ga pozdravio i poljubio. **28** Mojsije je ispričao Aronu sve što mu je kazao Jehova, koji ga je poslao,^b a rekao mu je i koja mu je sve čuda naredio da učini.^c **29** Potom su Mojsije i Aron otišli i skupili sve izraelske starješine.^d **30** Aron im je prenio sve što je Jehova rekao Mojsiju, a Mojsije je učinio čuda^e pred narodom. **31** I narod je povjerovao.^f Kad su čuli da je Jehova obratio pažnju na Izraelce^g i da je vidio njihovu nevolju,^h kleknuli su i poklonili se do zemlje.

5 Poslije toga su Mojsije i Aron otišli faraonu i rekli mu: “Ovako kaže Jehova, Izraelov Bog: ‘Pusti moj narod da ode i da u pustinji održi svečanost meni u čast.’” **2** Ali faraon je rekao: “Tko je taj Jehovaⁱ da ga poslušam i pustim Izraela?^j Ja ne poznam Jehovu i neću pustiti Izraela.”^k

3 Ali oni su odgovorili: “Obraćamo nam se Bog Hebreja. Zato te molimo, pusti nas da na tri dana odemo u pustinju* kako bismo ondje prinijeli žrtve Jehovi, svom Bogu.^l Ako to ne učinimo, poslat će na nas pošast ili će nas pobiti mačem.” **4** Nato im je egipatski kralj rekao: “Mojsije i Arone, zašto odvrćate narod od rada? Vratite se na posao!”^m **5** Faraon je zatim nastavio: “Pogledajte samo koliko tog naroda ima u zemlji, a vi biste htjeli da svi oni prekinu svoj posao.”

6 Faraon je još istog dana zapovjedio nadzornicima i upraviteljima: **7** “Nemojte više davati narodu slame da pra-

5:3 *Moguće je: “da odemo u pustinju, do mjesta koje je udaljeno tri dana hoda”.

vi opeke!^a Neka sami idu skupljati slamu. **8** Ali tražite od njih da i dalje prave istu količinu opeka. Ne smanjujte je, jer su lijenčine! Zato i viču: 'Želimo ići! Želimo prinijeti žrtve svom Bogu!' **9** Dajte im još više posla! Neka rade, pa neće obračati pažnju na laži."

10 Tako su nadzornici^b i upravitelji otišli narodu i rekli mu: "Ovako kaže faraon: 'Više vam neću davati slame.

11 Idite i sami prikupljajte slamu gdje god je možete naći, ali posao vam se neće nimalo smanjiti." **12** Stoga se narod razišao po cijelom Egiptu da skuplja slamu. **13** A nadzornici su ih požurivali, govoreći: "Svakog dana morate završiti svoj posao kao i onda kad ste dobivali slamu." **14** Osim toga, faraonovi su nadzornici počeli tući^c upravitelje koje su postavili nad Izraelcima. Prigovarali su im: "Zašto niste napravili onoliko opeka koliko ste prije pravili? Ni jučer ni danas niste dovršili posao."

15 Tada su izraelski upravitelji otišli k faraonu da mu se požale. Rekli su mu: "Zašto tako postupaš sa svojim slugama? **16** Tvoji sluge više ne dobivaju slamu, a ipak se od njih traži da prave opeke. Čak nas i tuku, premda krivica leži na tvom narodu." **17** Ali on je rekao: "Vi ste lijenčine! Lijenčine!^d Zato i kažete: 'Želimo ići i prinijeti žrtve Jehovi.'^e **18** Odlazite odavde! Natrag na posao! Nećete dobivati slamu, ali morate napraviti onoliko opeka koliko vam je određeno."

19 Tada su izraelski upravitelji vidjeli da im se loše piše

5. POGL.

a Izl 1:14

b Izl 1:11

c Izl 2:11

d Izl 5:7, 8

e Izl 5:3

2. stupac

a Izl 6:9

b Izl 5:1

c Izl 5:6, 9

d Izl 3:8

6. POGL.

e Izl 14:13

f Izl 9:3

Izl 11:1

Izl 12:29, 31

g Pos 17:1
Pos 35:10, 11

h Pos 12:8
Pos 28:16
Jr 32:20

i Ps 83:18
Lk 11:2
Iv 12:28
Dj 15:14
Ot 15:3

j Pos 15:18
Pos 28:4

k Pos 17:1, 7
Izl 2:24

l Pnz 4:20

jer im je bilo zapovjedbano: "Ne smijete smanjiti količinu opeka koju treba napraviti svaki dan." **20** Nakon toga našli su se s Mojsijem i Aronom, koji su ih čekali da dođu od faraona. **21** Odmah su im rekli: "Neka Jehova vidi što ste učinili i neka vam sudi jer smo zbog vas postali mrski faraonu i njegovim slugama! Dali ste im mač u ruke da nas pobiju."^a

22 Tada se Mojsije obratio Jehovi: "Jehova, zašto nanosiš nevolju ovom narodu? Zašto si me poslao ovamo? **23** Otkako sam otišao pred faraona da govorim u tvoje ime,^b on još gore postupa s ovim narodom,^c a ti nikako da izbaviš svoj narod."^d

6 A Jehova je rekao Mojsiju: "Sad ćeš vidjeti što ću učiniti faraonu.^e Svojom moćnom rukom prisilit ću ga da pusti Izraelce, svojom moćnom rukom prisilit ću ga da ih istjera iz svoje zemlje."^f

2 Tada je Bog rekao Mojsiju: "Ja sam Jehova. **3** Objavljujao sam se Abrahamu, Izaku i Jakovu kao Svemogućí Bog,^g ali nisam im otkrio značenje svog imena,^h Jehova*.ⁱ **4** Osim toga, sklopio sam savez s njima te im obećao da ću im dati Kanaan, zemlju u kojoj su živjeli kao došljaci.^j **5** Čuo sam* vapaje Izraelaca, koje Egipćani drže u ropstvu, i dobro se sjećam svog saveza.^k

6 Zato reci Izraelcima: 'Ja sam Jehova i oslobodit ću vas bremena koje su vam nametnuli Egipćani i izbaviti vas iz ropstva^l u kojem vas drže.

6:3 *Ili: "ali svoje ime, Jehova, nisam im u potpunosti otkrio". **6:5** *Ili: "Osobno sam čuo".

Podignut ću svoju moćnu ruku i strogo ih kazniti, a vas ću spasiti.^a **7** Postat ćete moj narod i ja ću biti vaš Bog.^b I znat ćete da sam ja Jehova, vaš Bog, koji vas je oslobodio egipatskog bremena. **8** Dovest ću vas u zemlju za koju sam se zakleo* da ću je dati Abrahamu, Izaku i Jakovu. I dat ću vam je da bude vaša.^c Ja sam Jehova.”^d

9 I Mojsije je to kazao Izraelcima, ali oni ga nisu htjeli slušati jer su bili malodušni i iscrpljeni zbog teškog ropstva.^e

10 Tada je Jehova rekao Mojsiju: **11** “Idi i kaži faraonu, egipatskom kralju, neka pusti Izraelce da odu iz njegove zemlje!” **12** Ali Mojsije je rekao Jehovi: “Ni Izraelci me ne slušaju,^f pa kako će me onda poslušati faraon, kad se ne znam dobro izražavati?”^g **13** Ali Jehova je ponovno rekao Mojsiju i Aronu što da zapovjede Izraelcima i faraonu, egipatskom kralju, kako bi izveli Izraelce iz Egipta.

14 Ovo su poglavari njihovih rodova: sinovi Izraelovog prvorođenca Rubena^h bili su Hanok, Palu, Hesron i Karmi.ⁱ To su Rubenove porodice.

15 Šimunovi sinovi bili su Jemuel, Jamin, Ohad, Jakin, Sohar i Šaul, sin jedne Kanaanke.^j To su Šimunove porodice.

16 Ovo su imena Levijevih^k sinova prema njihovim rodovima: Geršon, Kehat i Merari.^l Levi je živio 137 godina.

17 Geršonovi sinovi, navedeni po svojim porodicama, bili su Libni i Šimi.^m

6. POGL.

a Pnz 26:8
1Lje 17:21
Dj 13:17

b Izl 29:45
Pnz 7:6
2Sa 7:24
Ps 33:12

c Pos 15:18
Pos 26:3
Pos 35:12
Izl 32:13

d Izl 20:2
Iza 42:8

e Izl 5:21

f Izl 5:21
Izl 6:9

g Izl 4:10
Dj 7:22

h Pos 49:3

i Pos 46:9

j 1Lje 4:24

k Pos 29:34

l Pos 46:11
Br 26:57

m Br 3:18

2. stupac

a Br 3:19

b Br 3:20

c Izl 2:1
Br 26:59

d 1Lje 23:13

e Br 16:1, 32
Br 26:10

f Le 10:4
Br 3:30

g Ru 4:19-21
Mt 1:4

h Br 3:2

i Br 26:10, 11

j Br 26:58
1Lje 9:19

k Br 3:32

l Br 25:7
Br 31:6
Js 22:31
Su 20:28

m Izl 6:19

n Izl 7:2, 4
Izl 12:41
Dj 7:35

o Ps 77:20

p Izl 4:10
Izl 6:12

18 Kehatovi sinovi bili su Amram, Ishar, Hebron i Uzziel.^a Kehat je živio 133 godine.

19 Merarijevi sinovi bili su Mahli i Muši.

To su bile Levijeve porodice prema svojim rodovima.^b

20 Amram se oženio Jokebedom, sestrom svog oca.^c Ona mu je rodila Arona i Mojsija.^d Amram je živio 137 godina.

21 Isharovi sinovi bili su Korah,^e Nefeg i Zikir.

22 Uzielovi sinovi bili su Mišael, Elsafan^f i Sitri.

23 Aron se oženio Elišebom, Aminadabovom kćeri, Nahšonovom^g sestrom. Ona mu je rodila Nadaba, Abihua, Eleazara i Itamara.^h

24 Korahovi sinovi bili su Asir, Elkana i Abiasaf.ⁱ To su bile porodice Korahovaca.^j

25 Aronov sin Eleazar^k oženio se jednom od Putielovih kćeri. Ona mu je rodila Pinhasa.^l

To su poglavari rodova Levijevog plemena navedeni po svojim porodicama.^m

26 To su onaj Aron i onaj Mojsije kojima je Jehova rekao: “Izvedite Izraelce iz Egipta po njihovim četama.”ⁿ **27** Oni su tražili od faraona, egipatskog kralja, da pusti Izraelce iz Egipta. To su taj Mojsije i taj Aron.^o

28 Onog dana kad se Jehova obratio Mojsiju u Egiptu, **29** Jehova mu je rekao: “Ja sam Jehova. Kaži faraonu, egipatskom kralju, sve što ti govori.” **30** Tada je Mojsije rekao Jehovi: “Ja se ne znam dobro izražavati. Kako će me onda faraon poslušati?”^p

6:8 *Ili: “podignute ruke zakleo”. 6:12 *Ili: “kad imam poteškoća u govoru”. Dosl.: “kad sam neobrezanih usana”.

7 Jehova je nato rekao Mojsiju: "Evo dajem ti da pred faraonom budeš moćan kao Bog*." A tvoj brat Aron govorit će kao prorok umjesto tebe.^a **2** Ti ćeš svom bratu Aronu govoriti sve što ti zapovjedim, a on će to prenositi faraonu, pa će faraon na koncu pustiti Izraelce da odu iz njegove zemlje. **3** A ja ću dati da faraon bude tvrdoglav*^b i učinit ću mnoge znakove i čuda u Egiptu.^c **4** Ali faraon vas neće poslušati. Stoga ću udariti Egipat svojom moćnom rukom i strogo ga kazniti te ću izvesti iz Egipta svoj brojan narod*, Izraelce.^d **5** I Egipćani će znati tko je Jehova^e kad podignem svoju ruku na Egipat i izvedem Izraelce iz te zemlje." **6** Mojsije i Aron učinili su kako im je Jehova zapovjedio. Upravo su tako učinili. **7** Mojsiju je bilo 80 godina, a Aronu 83 godine kad su govorili pred faraonom.^f

8 I Jehova je rekao Mojsiju i Aronu: **9** "Ako vam faraon kaže: 'Učinite kakvo čudo!' onda reci Aronu: 'Uzmi svoj štap i baci ga pred faraona!' I štap će se pretvoriti u veliku zmiju."^g **10** Tako su Mojsije i Aron došli pred faraona i učinili upravo onako kako je Jehova zapovjedio. Aron je bacio svoj štap pred faraona i njegove slugе i štap se pretvorio u veliku zmiju. **11** Ali faraon je onda pozvao mudrace i vračare. I egipatski svećenici^h koji se bave vraćanjem učinili su isto čudo svojim vraćanjem.ⁱ **12** Bacili su svaki svoj štap i štapići su se pretvorili u velike

7. POGL.

a Izl 4:14-16
Izl 4:30b Izl 4:21
Izl 7:13, 22
Izl 8:15, 19
Izl 9:12, 35
Izl 10:20, 27
Izl 11:10
Izl 14:8
Ri 9:17, 18c Izl 3:19, 20
Ps 105:26, 27
Dj 7:36

d Izl 12:12, 51

e Izl 7:17
Izl 8:9, 10
Izl 8:22
Izl 9:29
Izl 14:4f Pnz 34:7
Dj 7:22, 23

g Izl 4:2, 3

h Pos 41:8
2Ti 3:8i Izl 7:20, 22
Izl 8:7, 18
Izl 9:11

2. stupac

a Izl 7:3

b Izl 10:1

c Izl 4:2, 3

d Izl 3:18

e Izl 7:5
Izl 8:9, 10
Izl 8:22
Izl 9:29
Izl 14:4f Izl 9:22
Izl 10:12
Izl 14:21

g Izl 8:5

h Ps 78:44

i Ps 105:29

zmije. Ali Aronov je štap progutao njihove štapove. **13** No faraon je bio tvrdoglav*^a i nije ih poslušao, kao što je Jehova i rekao da će se dogoditi.

14 Tada je Jehova rekao Mojsiju: "Faraon ne želi popustiti.*^b Ne želi pustiti narod. **15** Pođi ujutro k faraonu. On će izaći na obalu Nila, a ti stani pred njega. Ponesi sa sobom štap koji se bio pretvorio u zmiju.^c **16** I reci mu: 'Jehova, Bog Hebreja, poslao me k tebi.^d On ti poručuje: 'Pusti moj narod da ode i da mi služi u pustinji.'" Ali ti dosad nisi poslušao. **17** Ovako kaže Jehova: "Po ovom ćeš znati da sam ja Jehova.^e Štapom koji mi je u ruci udarit ću po vodi Nila i ona će se pretvoriti u krv. **18** I ribe će u Nilu uginuti, a Nil će se usmrđjeti. Stoga Egipćani neće moći piti vodu iz Nila."^f

19 Jehova je zatim kazao Mojsiju: "Reci Aronu: 'Uzmi svoj štap i ispruži ruku prema vodama u Egiptu^f - prema njegovim rijekama, prokopima*, močvarama^g i svim vodama koje su Egipćani sakupili - i one će se pretvoriti u krv.' U cijelom Egiptu voda će se pretvoriti u krv, čak i ona u drvenim i kamenim posudama." **20** Mojsije i Aron odmah su učinili onako kako im je Jehova zapovjedio. Aron je podignuo štap te je pred faraonom i njegovim slugama udario po Nilu, pa se sva voda u rijeci pretvorila u krv.^h **21** I uginule su ribe u rijeci,ⁱ a rijeka se usmrđjela, tako da

7:13 *Dosl.: "faraonu je otvrdnulo srce".

7:14 *Dosl.: "Faraonu je otvrdnulo srce."

7:19 *Odnosno nilskim prokopima za navodnjavanje.

7:1 *Ili: "postavljam te za boga faraonu". 7:3 *Dosl.: "da faraonu otvrdnulo srce". 7:4 *Ili: "svoje ćete, svoj narod".

Egipćani nisu mogli piti vodu iz Nila.^a U cijelom Egiptu voda se pretvorila u krv.

22 Ali egipatski svećenici koji se bave vraćanjem učinili su to isto svojim tajnim umijećima.^b Stoga je faraon i dalje bio tvrdoglav* i nije ih poslušao, kao što je Jehova i rekao da će se dogoditi.^c **23** Potom je faraon otišao u svoj dvor i nije mario za ono što se dogodilo. **24** A svi su Egipćani kopali oko Nila tražeći vodu za piće jer nisu mogli piti vodu iz Nila. **25** I prošlo je sedam dana otkako je Jehova poslao pošast na Nil.

8 Onda je Jehova rekao Mojsiju: "Idi k faraonu i reci mu: 'Ovakvo kaže Jehova: "Pusti moj narod da ode i da mi služi."^d **2** Ako ga ne budeš htio pustiti, kaznit ću svu tvoju zemlju naježdom žaba.^e **3** I Nil će vrvjeti žabama. One će izaći iz rijeke i ući u tvoju kuću, u tvoju spavaću sobu, u tvoj krevet, u kuće tvojih slugu i tvog naroda, u tvoje peći i posude u kojima se mijesi kruh.^f **4** Na tebe, na tvoj narod i na sve tvoje sluge doći će žabe."

5 Potom je Jehova kazao Mojsiju: "Reci Aronu: 'Uzmi svoj štap i ispruži ruku prema rijekama, nilskim prokopima i močvarama, pa učini da se žabe rašire po cijelom Egiptu.'" **6** Tako je Aron ispružio ruku prema egipatskim vodama, i žabe su počele izlaziti te su prekrile Egipat. **7** Ali svećenici koji se bave vraćanjem učinili su to isto svojim tajnim umijećima. I oni su učinili da se žabe rašire po cijelom Egiptu.^g

7:22 *Dosl.: "tvrda srca".

7. POGL.

a Izl 7:18, 24

b Izl 7:11, 12

Izl 8:7, 18

Izl 9:11

2Ti 3:8

c Izl 3:19

8. POGL.

d Izl 3:12

e Ps 78:45

f Ps 105:30

g Izl 7:11, 12

Izl 7:20, 22

Izl 8:17, 18

Izl 9:11

2Ti 3:8

2. stupac

a Izl 10:16-19

b Izl 9:14

Izl 15:11

Ps 83:18

Ps 86:8

Iza 46:9

Jr 10:6, 7

Ri 9:17

c Izl 8:3

d Izl 8:30, 31

Izl 9:33

e Izl 4:21

Izl 7:3

f Ps 105:31

8 Tada je faraon pozvao Mojsija i Arona i rekao im: "Molite Jehovu da ukloni žabe od mene i od mog naroda,^a a ja ću pustiti vaš narod da ode i prinese žrtve Jehovi." **9** Nato je Mojsije rekao faraonu: "Ti odredi* kada da se pomolim Bogu da ukloni žabe iz tvog dvora te iz kuća tvojih slugu i tvog naroda. Žabe će ostati samo u Nilu." **10** A on je rekao: "Učini to sutra." Mojsije je odvratio: "Neka bude kako si rekao, da znaš da nitko nije kao Jehova, naš Bog.^b **11** Žabe će otići iz tvog dvora te iz kuća tvojih slugu i tvog naroda. Ostat će samo u Nilu."^c

12 Nato su Mojsije i Aron otišli od faraona, a Mojsije se pomolio Jehovi da ukloni žabe koje je poslao na faraona.^d

13 I Jehova je uslišio Mojsijevu molitvu i žabe su počele ugibati po kućama, dvorištima i poljima. **14** Zgrtali su ih na gomile, a po cijeloj zemlji širio se nesnosan smrad. **15** Kad je faraon vidio da je nastupilo olakšanje, opet je tvrdoglavo tjerao po svom*^e i nije ih htio poslušati, kao što je Jehova i rekao da će se dogoditi.

16 Onda je Jehova kazao Mojsiju: "Reci Aronu: 'Ispruži ruku i udari štapom po tlu da se podigne prašina, pa će se po cijelom Egiptu prašina pretvoriti u komarce.'" **17** I učinili su tako. Aron je ispružio ruku i udario štapom po tlu, pa se podignula prašina te su komarci došli na ljude i životinje. Po cijelom se Egiptu sva prašina na tlu pretvorila u komarce.^f

8:9 *Ili: "Prepuštam ti čast da mi kažeš".

8:15 *Dosl.: "otvrdnulo mu je srce".

18 A i svećenici koji se bave vraćanjem pokušali su svojim tajnim umijećima učiniti da se pojave komarci,^a ali nisu mogli. I tako su komarci došli na ljude i na životinje. **19** Tada su svećenici rekli faraonu: "To je Božje djelo!"^b Ali faraon je i dalje bio tvrdoglav^c i nije ih poslušao, kao što je Jehova i rekao da će se dogoditi.

20 Potom je Jehova rekao Mojsiju: "Ustani rano ujutro i pođi k faraonu! Kad on bude išao do rijeke, izadi pred njega i reci mu: 'Ovako kaže Jehova: "Pusti moj narod da ode i da mi služi. **21** No ako ne pustiš moj narod, ja ću pustiti obade na tebe, na tvoje slugu i na tvoj narod pa će vam kuće biti pune obada. Kuće Egipćana, pa i tlo na kojem oni stoje, vrvjet će obadima. **22** Ali tog ću dana poštedjeti Gošen, zemlju u kojoj živi moj narod. Ondje neće biti obada,^c pa ćeš znati da ja, Jehova, imam moć nad zemljom.^d **23** Tako ću napraviti razliku između svog naroda i tvog naroda. To će se čudo dogoditi sutra.'"

24 I Jehova je učinio tako. Veliki rojevi obada preplavili su faraonov dvor i kuće njegovih slugu i cijeli Egipat.^e I obadi su opustošili zemlju.^f **25** Na koncu je faraon pozvao Mojsija i Arona te im rekao: "Idite i prinesite žrtve svom Bogu, ali u ovoj zemlji." **26** No Mojsije je odgovorio: "Ne bi bilo dobro da tako postupimo jer bi se Egipćani razbjesnili kad bi vidjeli što prinosimo na žrtvu Jehovi,^g svom Bogu. A kad bismo izazvali gnjev Egipćana prinoseći

8:19 *Dosl.: "Božji prst". #Dosl.: "tvrdoglavost".

8. POGL.

a Izl 7:11, 12
Izl 7:20, 22
Izl 8:7
Izl 9:11

b Izl 31:18
Lk 11:20

c Izl 9:4, 26
Izl 10:23
Izl 12:13

d 1Sa 17:46
1Kr 20:28
2Kr 19:17, 19

e Izl 8:3

f Ps 78:45
Ps 105:31

g Pos 46:33, 34
Izl 10:25, 26

2. stupac

a Izl 3:18

b Izl 8:8
Izl 9:28

c Izl 8:15

d Izl 9:33

9. POGL.

e Izl 5:1
Izl 8:1

f Izl 7:4

g Izl 9:15

takve žrtve pred njihovim očima, ne bi li nas oni kamenovali? **27** Otići ćemo u pustinju na tri dana* i ondje ćemo prineti žrtve Jehovi, svom Bogu, kao što nam je i rekao."^a

28 A faraon je kazao: "Pustit ću vas da odete u pustinju i prinesete žrtve Jehovi, svom Bogu. Ali nemojte otići tako daleko. I molite se za mene."^b

29 Tada je Mojsije odgovorio: "Evo odlazim od tebe i molit ću se Jehovi, pa će obadi sutra otići od faraona, njegovih slugu i njegovog naroda. Ali neka nas faraon prestane obmanjivati* – neka prestane kršiti obećanje da će pustiti narod da ode i prinese žrtve Jehovi."^c **30** Potom je Mojsije otišao od faraona i pomolio se Jehovi.^d **31** I Jehova je uslišio Mojsijevu molitvu i obadi su otišli od faraona, njegovih slugu i njegovog naroda. Nije ostao nijedan. **32** Ali faraon je i ovaj put postupio tvrdoglavo* i nije pustio narod da ode.

9 Tada je Jehova rekao Mojsiju: "Idi k faraonu i reci mu: 'Ovako kaže Jehova, Bog Hebreja: "Pusti moj narod da ode i da mi služi."^e **2** Ali ako ga ne budeš htio pustiti, nego ga i dalje budeš sprečavao da ode, **3** ja, Jehova,^f izazvat ću pomor među tvojom stokom u polju. Na konje, magarce, deve, krupnu i sitnu stoku doći će strašna pošast.^g **4** No ja, Jehova, s izraelskom ću stokom postupiti drugačije nego s egipatskom stokom, tako da ništa što

8:27 *Moguće i: "Otići ćemo u pustinju, do mjesta koje je udaljeno tri dana hoda". **8:29** *Ili: "neka se faraon prestane poigravati s nama". **8:32** *Dosl.: "faraonu je i ovaj put otvrdnulo srce".

pripada Izraelcima neće uginuti.”^a **5** Jehova je odredio i kada će se to dogoditi. Rekao je: “Ja, Jehova, sutra ću to učiniti u ovoj zemlji.”

6 Jehova je sutradan to i učinio. Sva egipatska stoka počela je ugibati,^b ali Izraelcima nije uginulo nijedno grlo. **7** Kad se faraon raspitao o tome, saznao je da nijedno grlo izraelske stoke nije uginulo. No faraon je i dalje bio nepopustljiv* i nije pustio narod.^c

8 Potom je Jehova rekao Mojsiju i Aronu: “Rukama zagrabite čađe iz peći za opeku, pa neka je Mojsije pred faraonom baci u zrak. **9** Taj će se prah raširiti po cijelom Egiptu i od njega će izbijati gnojni čirevi na ljudima i na životinjama po cijelom Egiptu.”

10 Tako su uzeli čađu iz peći i stali pred faraona. I Mojsije je bacio čađu u zrak, pa su na ljudima i na životinjama počeli izbijati gnojni čirevi. **11** Svećenici koji se bave vraćanjem nisu se mogli pojaviti pred Mojsijem jer su i na njima izbili čirevi kao i na svim ostalim Egipćanima.^d

12 Ali Jehova je dao da faraon i dalje bude tvrdoglav*, pa ih on nije poslušao, kao što je Jehova i rekao Mojsiju da će se dogoditi.^e

13 Jehova je zatim rekao Mojsiju: “Ustani rano ujutro, otiđi pred faraona i reci mu: ‘Ovako kaže Jehova, Bog Hebreja: ‘Pusti moj narod da ode i da mi služi. **14** Jer ovaj ću put sve nevolje pustiti na tebe, na tvoje sluge i na tvoj narod, da spoznaš da na cijeloj zemlji nitko nije

9:7 *Dosl.: “tvrda srca”. 9:12 *Dosl.: “da faraonu otvrdne srce”.

9. POGL.

a Izl 8:22
Izl 10:23
Izl 11:7
Izl 12:13

b Ps 78:48

c Izl 4:21

d Izl 7:11, 12
Izl 7:20, 22
Izl 8:7, 18
2Ti 3:8

e Izl 4:21
Izl 8:31, 32
Izl 14:17

2. stupac

a Izl 8:9, 10
2Sa 7:22
Ps 83:18

b Izl 14:17
Js 2:9, 10
11Je 16:24
Izr 16:4
Iza 63:12
Ri 9:17

c Ps 78:47
Ps 105:32

d Izl 10:4, 5

e Izl 9:18

f Ps 105:33

g Izl 8:22
Izl 9:3, 4
Izl 10:23
Izl 11:7
Izl 12:13

kao što sam ja.^a **15** Dosad sam već mogao pružiti ruku i poslati užasnu pošast na tebe i tvoj narod i istrijebiti vas sa zemlje.

16 Ali ostavio sam te na životu zato da ti pokažem svoju moć i da se moje ime objavi po cijeloj zemlji.^b **17** A ti se sada ponašaj oholo i ne puštaš moj narod da ode? **18** Sutra ću u ovo doba pustiti strašnu tuču, kakve još nikad nije bilo u Egiptu. **19** Zato zapovjedi svojim slugama da dovedu pod krov svu tvoju stoku, sve tvoje ljude i sve drugo što imaš u polju. A svi ljudi i životinje koji se nađu u polju i ne sklone se na sigurno izginut će kad ih zaspe tuča.”^c

20 Svi faraonovi sluge koji su se uplašili onoga što je Jehova rekao brzo su sklonili svoje sluge i svoju stoku pod krov, **21** a oni koji nisu marili za ono što je Jehova rekao ostavili su svoje sluge i svoju stoku u polju.

22 I Jehova je rekao Mojsiju: “Ispruži ruku prema nebu da tuča zaspe cijeli Egipat^c – ljude i životinje i sve bilje po egipatskim poljima.”^d **23** Tada je Mojsije podignuo svoj štap prema nebu, a Jehova je poslao na zemlju gromove, tuču i vatru*. I Jehova je pustio da tuča pada na Egipat. **24** Tuča je udarala, a kroz nju su sijevale munje. Tako jake tuče još nikad nije bilo u Egiptu.^e **25** Tuča je po cijelom Egiptu potukla sve što je bilo u poljima. Pobilala je ljude i životinje, uništila sve bilje i polomila sve drveće.^f **26** Samo u Gošenu, gdje su živjeli Izraelci, nije bilo tuče.^g

9:23 *Moguće je da je riječ o jakim udarima munje.

27 Tada je faraon poslao po Mojsija i Arona te im rekao: "Ovaj put sam zgriješio. Jehova je postupio ispravno*, a ja i moj narod smo u krivu. **28** Molite Jehovu da prestanu gromovi i tuča koje je poslao. Onda ću vas pustiti i više vas neću sprečavati da odete." **29** A Mojsije mu je rekao: "Čim izađem iz grada, u molitvi ću podignuti ruke prema Jehovi. Gromovi će prestati i tuča više neće padati kako bi ti spoznao da sva zemlja pripada Jehovi.^a **30** Ali znam da se ti i tvoji sluge ni tada nećete bojati Jehove Boga."

31 Tako je tuča uništila lan i ječam jer je ječam bio u klasu, a lan u cvatu. **32** No pšenica i pir nisu bili uništeni jer sazrijevaju kasnije. **33** I Mojsije je otišao od faraona, izašao iz grada i u molitvi podignuo ruke prema Jehovi. Tada su prestali gromovi i tuča, a i kiša je stala.^b **34** Kad je faraon vidio da su kiša, tuča i gromovi prestali, opet je počeo griješiti i ponašati se tvrdoglavo*,^c a tako su postupili i njegovi sluge. **35** Faraon je ostao tvrdoglav* i nije pustio Izraelce, kao što je Jehova i rekao preko Mojsija.^d

10 A Jehova je rekao Mojsiju: "Idi k faraonu jer sam dao da on i njegovi sluge budu tvrdoglavi*^e kako bih pred njim učinio sva ta čuda.^f **2** Tako sam postupio i zato da bi ti mogao pričati svojim sinovima i unucima kako sam kaznio Egipćane i koja sam čuda

9:27 *Ili: "Jehova je pravedan". 9:34 *Dosl.: "otvrdnulo mu je srce". 9:35 *Dosl.: "tvrda srca". 10:1 *Dosl.: "da otvrdne njegovo srce i srca njegovih slugu".

9. POGL.

a lzl 7:5, 17
lzl 8:9, 10
lzl 8:22
lzl 14:4
Pnz 10:14
Ps 24:1

b lzl 10:17-19

c lzl 4:21
lzl 8:13, 15

d lzl 7:4

10. POGL.

e lzl 4:21
lzl 9:34

f lzl 9:15, 16
Ps 78:12
Ri 9:17

2. stupac

a lzl 13:3, 8
Pnz 4:9
Pnz 6:20-22
Ps 44:1

b lzl 9:17

c lzl 9:31, 32

d lzl 9:24

e lzl 10:25, 26

f lzl 3:18
lzl 5:1

g lzl 12:31, 32

učinio među njima.^a I tada ćete znati da sam ja Jehova."

3 Stoga su Mojsije i Aron otišli k faraonu i rekli mu: "Ovako kaže Jehova, Bog Hebreja: 'Dokle ćeš mi se opirati*?'^b Pusti moj narod da ode i da mi služi. **4** Jer ako ne budeš htio pustiti moj narod, sutra ću dovesti skakavce u tvoju zemlju. **5** I oni će prekriti svu zemlju, tako da se neće vidjeti tlo. Izjest će ono što vam je preostalo, ono što nije uništila tuča. I ogolit će vam sva stabla koja rastu u polju.^c **6** Tvoje kuće, kuće svih tvojih slugu i kuće svih Egipćana vrvjet će skakavicima. To će biti najezda kakvu tvoji očevi i djedovi nisu vidjeli cijelog svog života."^d Zatim se okrenuo i otišao od faraona.

7 Potom su faraonu njegovi sluge rekli: "Dokle će nas ovaj čovjek mučiti? Pusti te ljude neka idu i služe Jehovi, svom Bogu. Zar još nisi shvatio da je Egipat uništen?" **8** Tada su Mojsija i Arona doveli natrag k faraonu pa im je on rekao: "Idite i služite Jehovi, svom Bogu! A tko će sve ići?" **9** Nato je Mojsije rekao: "Ići će naši mladi i stari, naši sinovi i kćeri, a povest ćemo i svoju sitnu i krupnu stoku^e jer ćemo održati svečanost u čast Jehovi."^f **10** A on im je odvratio: "Zar stvarno mislite da ću pustiti vas i vašu djecu? Ako se to dogodi, onda je Jehova zaista s vama!^g Očito namjeravate učiniti neko zlo. **11** Ne može to tako! Samo vi, muškarci, možete ići i služiti Jehovi jer ste to i tražili!" Tada su ih otjerali od faraona.

10:3 *Ili: "odbijati podložiti mi se".

12 A Jehova je rekao Mojsiju: "Ispruži ruku nad Egiptom da skakavci dođu na cijelu zemlju i pojedu sve bilje, sve što je ostalo poslije tuče." **13** Mojsije je odmah podignuo štap nad Egiptom i Jehova je dao da istočni vjetar puše po zemlji cijeli dan i cijelu noć. A kad je svanulo jutro, istočni je vjetar donio skakavce. **14** I skakavci su se raširili po cijelom Egiptu i došli u sve krajeve zemlje.^a Posvuda su nanosili tešku nevolju.^b Nikad prije nije bilo takve najezde skakavaca niti će je ikad više biti. **15** Prekrili su svu zemlju, tako da se zemlja od njih zacrnjela. Izjeli su sve bilje na poljima i sve plodove sa stabala koji su ostali poslije tuče. Ništa zeleno nije ostalo na stablima ni na poljima u cijelom Egiptu.

16 Stoga je faraon brže-bolje pozvao Mojsija i Arona i rekao im: "Zgriješio sam Jehovi, vašem Bogu, i vama. **17** Molim vas, oprostite mi moj grijeh još samo ovaj put i molite Jehovu, svog Boga, da ukloni od mene ovu smrtonosnu pošast." **18** Tako je Mojsije otišao od faraona i pomolio se Jehovi.^c **19** Tada je Jehova promijenio smjer vjetera, pa je zapuhao vrlo jak zapadnjak, koji je odnio skakavce i bacio ih u Crveno more. U cijelom Egiptu nije ostao nijedan skakavac. **20** Ali Jehova je dao da faraon opet postupi tvrdoglavo*,^d tako da on nije pustio Izraelce.

21 Jehova je zatim rekao Mojsiju: "Ispruži ruku prema nebu da se na Egipat spusti tama, vrlo gusta tama." **22** Moj-

10:20, 27 *Dosl.: "da faraonu otvrdne srce".

10. POGL.

a Ps 78:46

b Izl 10:5
Ps 105:34, 35

c Izl 8:30, 31

d Izl 7:3
Izl 11:10
Ri 9:17, 18

2. stupac

a Ps 105:28

b Izl 8:21, 22
Izl 9:3, 6
Izl 9:26
Izl 11:7
Izl 12:13c Izl 8:28
Izl 9:28d Izl 3:18
Izl 5:3e Izl 4:21
Izl 14:4

11. POGL.

f Pnz 4:34

g Izl 12:31, 32

h Izl 3:21, 22
Izl 12:35, 36
Ps 105:37

sije je odmah ispružio ruku prema nebu i na cijeli se Egipat spustila gusta tama koja je trajala tri dana.^a **23** Ljudi nisu vidjeli jedan drugoga i nitko tri dana nije izlazio iz svog doma. A u svim mjestima u kojima su živjeli Izraelci bilo je svjetla.^b **24** Potom je faraon pozvao Mojsija i rekao mu: "Idite i služite Jehovi!^c Samo će vaša sitna i krupna stoka ostati ovdje. Neka i vaša djeca pođu s vama." **25** Ali Mojsije mu je odgovorio: "Moraš nam dati da povedemo i stoku za žrtve paljenice i druge žrtve koje ćemo prinijeti Jehovi, svom Bogu.^d **26** Mi ćemo povesti sa sobom svu stoku. Nijedna životinja neće ostati jer ćemo neke od njih prinijeti kao žrtvu u čast Jehovi, svom Bogu. A i ne znamo što ćemo žrtvovati Jehovi dok ne stignemo onamo." **27** Tada je Jehova dao da faraon opet tvrdoglavo tjera po svom*, pa ih on nije htio pustiti.^e **28** I faraon je rekao Mojsiju: "Odlazi mi s očiju! Da više nisi došao pred mene jer ćeš onog dana kad se pojaviš preda mnom sigurno umrijeti!" **29** A Mojsije je odvratio: "Neka bude kako si rekao. Više neću dolaziti pred tebe."

11 Potom je Jehova rekao Mojsiju: "Još ću jednu nevolju nanijeti faraonu i Egiptu. Poslije toga pustit će vas da idete.^f I neće vas samo pustiti nego će vas još i tjerati odavde.^g **2** Zato reci narodu neka svi muškarci i žene traže od svojih susjeda predmete od srebra i zlata."^h **3** I Jehova je dao da narod stekne naklonost Egipćana. A i sam je Mojsije u Egiptu stekao velik ugled među

faraonovim slugama i u cijelom narodu.

4 Tada je Mojsije rekao faraonu: "Ovako kaže Jehova: 'Okolo ponoći proći ću Egiptom.'^a

5 I svaki će prvorođenac u Egiptu umrijeti,^b od prvorođenca faraona koji sjedi na prijestolju do prvorođenca sluškinje koja melje žito na ručnom mlinu, a uginut će i sve prvorođeno od stoke.^c **6** U cijelom Egiptu čut će se silan plač kakovog još nikad nije bilo niti će ga ikad više biti.^d **7** Ali na Izraelce ni pas neće zalajati, ni na ljude ni na njihovu stoku, kako biste spoznali da Jehova s Egipćanima postupaju drugačije nego s Izraelcima.^e **8** I svi će tvoji sluge doći k meni i pokloniti mi se do zemlje, govoreći: 'Odlazi i ti i sav narod koji te slijedi.'^f Poslije toga ću otići." Zatim je silno ljut otišao od faraona.

9 Tada je Jehova rekao Mojsiju: "Faraon vas neće poslušati.^g To će se dogoditi da bih u Egiptu učinio još čuda."^h **10** Mojsije i Aron dotad su učinili mnoga čuda pred faraonom,ⁱ ali Jehova je dao da faraon bude tvrdoglav*, pa on nije pustio Izraelce da odu iz njegove zemlje.^j

12 Jehova je rekao Mojsiju i Aronu u Egiptu: **2** "Ovaj mjesec neka vam bude početak godine*. Neka vam to bude prvi mjesec u godini.^k **3** Ovako kažite svemu izraelskom narodu: 'Desetog dana ovog mjeseca neka svaki od vas uzme janje^l za svoju obitelj, jedno janje po domu. **4** No ako je premalo ukućana za jedno

11:10 *Dosl.: "da faraonu otvrdne srce". **12:2** *Dosl.: "mjeseci".

11. POGL.

- a Izl 12:29
b Izl 4:22, 23
Ps 78:51
Ps 105:36
Ps 136:10
He 11:28
c Izl 12:12
d Izl 12:30
e Izl 8:22
Izl 9:3, 4
Izl 10:23
Izl 12:13
f Izl 12:33
g Izl 3:19
Izl 7:4
Ri 9:17, 18
h Izl 7:3
i Ps 135:9
j Izl 4:21
Izl 9:15, 16
Izl 10:20

12. POGL.

- k Izl 13:4
Izl 23:15
Br 28:16
Pnz 16:1
l Iv 1:29
1Ko 5:7
Ot 5:6

2. stupac

- a Le 22:18-20
Pnz 17:1
1Pe 1:19
b Br 28:16
c Izl 12:18
Le 23:5
Pnz 16:6
d 1Ko 5:7
He 11:28
e Pnz 16:6, 7
f Izl 13:3
Izl 34:25
Pnz 16:3
1Ko 5:8
g Br 9:11
h Le 7:15
Le 22:29, 30
Pnz 16:4
i Izl 11:4, 5
Izl 12:29
j Br 33:4
k Izl 8:22
Izl 9:4, 26
Izl 10:23
Izl 11:7

janje, u svom ga domu podijelite s najbližim susjedima. Procijenite koliko bi svatko mogao pojesti, pa prema tome odredite koliko će ljudi zajedno jesti janje. **5** Janje neka bude bez mane,^a mužjak od jedne godine. Možete uzeti janje ili jare. **6** Hranite ga do četrnaestog dana ovog mjeseca.^b A četrnaestog dana neka svaka obitelj u izraelskom narodu* zakolje janje u suton^c. **7** Neka uzmu krvi i poškrope njome oba dovratnika i nadvratnik ulaznih vrata kuće u kojoj će jesti.^d

8 Neka jedu meso te noći.^e Neka ga ispeku na vatri i jedu s beskvasnim kruhom^f i gorkim biljem.^g **9** Ništa od tog mesa ne jedite sirovo ni kuhano u vodi, nego ga ispecite na vatri s glavom, koljenicama i iznutricama. **10** Ništa od toga ne ostavljajte do jutra, a ako što ostane do jutra, spalite to vatrom.^h **11** Jedite ga opasnih bokova, sa sandalama na nogama i sa štapom u ruci. Jedite ga žurno. To je Pasha* koju trebate slaviti u čast Jehovi. **12** Te ću noći proći Egiptom i pobiti sve prvorođence u zemlji, od čovjeka do životinje.ⁱ I izvršit ću presudu nad svim egipatskim bogovima.^j Ja sam Jehova. **13** A kuće u kojima vi živite bit će označene krvlju. Kad vidim krv na kući, proći ću pored nje, pa vas neće snaći nevolja i nećete biti pogubljeni kad budem kažnjavao Egipat.^k

14 Taj dan neka vam bude za spomen i slavite ga iz naraštaja

12:6 *Ili: "skupštini". Vidi izraz "skupština" u Rječniku. #Dosl.: "između dvije večeri". **12:11** *Hebrejski: *pesah*, što znači "proći pored, preskočiti". Vidi izraz "Pasha" u Rječniku.

u naraštaj kao blagdan u čast Jehovi. To je trajna odredba. **15** Sedam dana jedite beskvasni kruh.^a Prvog dana uklonite iz svojih kuća ukvasano tijesto. Ako bi tko u tih sedam dana jeo što s kvascem, neka se pogubi i tako ukloni iz Izraela. **16** Prvog dana održite sveti skup, a i sedmog dana održite sveti skup. Tih dana ne mojte obavljati nikakav posao.^b Jedino smijete pripremati hranu da svi imaju što jesti.

17 Slavite Blagdan beskvasnih kruhova^c jer je to dan u koji ću izvesti sav vaš narod* iz Egipta. Slavite taj dan iz naraštaja u naraštaj. To je trajna odredba. **18** Od večeri četrnaestog dana prvog mjeseca pa sve do večeri dvadeset prvog dana tog mjeseca jedite beskvasni kruh.^d **19** Sedam dana ne smije biti ukvasanog tijesta u vašim kućama. Ako bi tko jeo što s kvascem, bilo došljak bilo Izraelac,^e neka se pogubi i tako ukloni iz izraelskog naroda.^f **20** Ne smijete jesti ništa što je pripravljeno s kvascem. Neka svatko od vas u svom domu jede beskvasni kruh.”

21 Mojsije je odmah sazvao sve izraelske starješine^g i rekao im: “Idite i izaberite mlado od sitne stoke* za svoju obitelj i zakoljite pashalnu žrtvu. **22** Potom kiticu izopa umočite u krv koja se nalazi u posudi i krvlju poškropite nadvratnik ulaznih vrata i oba dovratnika. Neka nitko od vas ne izlazi iz svoje kuće do jutra. **23** Jehova će proći zemljom kako bi kaznio Egipćane. Kad vidi krv na

12:17 *Ili: “sve vaše čete”. 12:21 *Odnosno janje ili jare.

12. POGL.

a Izl 23:15
Le 23:6

b Le 23:8

c Le 23:6
Lk 22:1
1Ko 5:8

d Le 23:5, 6

e Br 9:14

f Pnz 16:3
1Ko 5:7

g Izl 3:16
Br 11:16

2. stupac

a He 11:28

b Pnz 16:3

c Js 5:10

d Izl 13:3, 8
Pnz 6:6, 7

e He 11:28

f Br 33:4
Ps 78:51
Ps 105:36

g Pos 15:14
Izl 11:4, 5
Br 3:13
Ps 135:8

h Izl 11:6

i Izl 10:28, 29

j Izl 3:19, 20
Izl 6:1
Izl 10:8-11
Ps 105:38

k Izl 10:26

l Izl 12:11

m Izl 10:7

nadvratniku ulaznih vrata i na oba dovratnika, Jehova će proći pored tih vrata i neće dopustiti da smrt* uđe u vaše kuće.^a

24 Obilježavajte taj događaj. To je trajna uredba koja vrijedi za vas i vašu djecu.^b **25** I kad dođete u zemlju koju će vam Jehova dati, kao što je i obećao, slavite tu svečanost.^c **26** Pa kad vas vaša djeca upitaju: ‘Što znači ta svečanost?’^d **27** vi im recite: ‘To je pashalna žrtva u čast Jehovi, koji je prošao pored kuća Izraelaca kad je obilazio Egipat. Egipćane je kaznio nevoljom, a naše obitelji poštedio.”

Tada je narod kleknuo i poklonio se do zemlje. **28** Potom su Izraelci otišli i učinili kako je Jehova zapovjedio Mojsiju i Aronu.^e Upravo su tako učinili.

29 U ponoć je Jehova pogubio sve prvorođence u Egiptu,^f od prvorođenca faraona koji je sjedio na prijestolju do prvorođenca zatvorenika u zatvoru, a pobio je i sve prvorođeno od životinja.^g **30** Te su noći ustali faraon, svi njegovi sluge i svi Egipćani. I u Egiptu se čuo silan plač jer nije bilo kuće u kojoj netko nije umro.^h **31** Dok je još bila noć, faraon je pozvao Mojsija i Aronaⁱ te im rekao: “Odlazite! Idite od mog naroda, i vi i ostali Izraelci! Otiđite i služite Jehovi kao što ste i tražili.^j **32** Uzmite i svoju sitnu i krupnu stoku, kao što ste tražili, pa idite.^k Zamolite Boga da i mene blagoslovi.”

33 Egipćani su počeli požurivati narod da što prije^l ode iz zemlje. Govorili su im: “Odlazite, inače ćemo svi pomrijeti!”^m

12:23 *Ili: “nevolja koja donosi smrt”.

34 Tako je narod ponio tijesto u kojem nije bilo kvasca. Posude u kojima se mijesi kruh umotali su u odjeću i ponijeli na ramenima. **35** Izraelci su učinili kao što im je Mojsije rekao te su zatražili od Egipćana predmete od srebra i zlata te odjeću.^a **36** Jehova je dao da narod stekne naklonost Egipćana, pa su im oni dali što su tražili. Tako su oplijenili Egipćane.^b

37 I Izraelci su otišli iz Ramezesa^c prema Sukotu.^d Među njima je bilo otprilike 600 000 muškaraca*, ne računajući djecu^e. **38** A s njima je pošlo i mnoštvo drugih ljudi^f te vrlo mnogo sitne i krupne stoke. **39** Od tijesta koje su ponijeli iz Egipta ispekli su beskvasne pogače. U tijestu nije bilo kvasca jer su tako brzo morali otići iz Egipta da nisu stigli pripremiti sve što im je trebalo za put.^g

40 Izraelci, koji su živjeli u Egiptu,^h boravili su u tuđini 430 godina.ⁱ **41** A kad se navršilo 430 godina, upravo tog dana, sav Jehovin narod* izašao je iz Egipta. **42** Tu noć trebaju slaviti u spomen na to što ih je Jehova izveo iz Egipta. Svi Izraelci trebaju iz naraštaja u naraštaj slaviti tu noć u čast Jehovi.^j

43 Jehova je potom rekao Mojsiju i Aronu: "Ovo je odredba za Pashu: nijedan tuđinac ne smije jesti pashalnu žrtvu.^k **44** A ako tko ima roba kojeg je kupio za novac, neka ga obre-

12:37 *Dosl.: "pješaka". Po svemu sudeći, izraz se odnosi na muškarce sposobne za vojsku. #Moguće je da se izraz "djeca" ovdje odnosi i na žene koje su se brinule za svoju djecu. **12:38** *Odnosno ne-Izraelaca, među kojima je bilo i Egipćana. **12:41** *Ili: "sve Jehovine čete".

12. Pogl.

a Pos 15:14
Izl 3:21
Izl 11:2
Ps 105:37

b Izl 3:22

c Pos 47:11
Izl 1:11

d Br 33:5

e Pos 12:1, 2
Pos 15:1, 5
Pos 46:2, 3
Izl 1:7
Br 2:32

f Br 11:4

g Izl 12:31

h Pos 46:2, 3
Pos 47:27
Dj 13:17

i Ga 3:17

j Pnz 16:1

k Le 22:10

2. stupac

a Pos 17:12, 23

b Br 9:12
Ps 34:19, 20
Iv 19:33, 36

c Br 9:14

d Le 24:22
Br 15:16

13. Pogl.

e Br 3:13
Br 18:15
Pnz 15:19
Lk 2:22, 23

f Izl 12:42
Pnz 16:3

g Pnz 4:34
Ne 9:10

h Pnz 16:1

i Izl 3:8
Izl 34:11

j Pos 15:18
Izl 6:5, 8

k Izl 3:17
Pnz 8:7-9

že.^a Rob tek tada može jesti žrtvu. **45** Pridošlica i najamnik ne smiju je jesti. **46** Svi koji jedu janje neka ga jedu zajedno u istoj kući. Ne iznosite meso iz kuće i nemojte slomiti nijednu kost na žrtvu.^b **47** Sav izraelski narod neka slavi Pashu. **48** Ako među vama živi došljak koji bi htio slaviti Pashu u čast Jehovi, neka se obreže on i svako muško iz njegovog doma. Tek tada smije doći i slaviti je i bit će kao da je Izraelac. Ali nitko neobrezan ne smije jesti žrtvu.^c **49** Isti zakon neka vrijedi za Izraelca i za došljaka koji živi među vama."^d

50 I svi su Izraelci učinili kako je Jehova zapovjedio Mojsiju i Aronu. Upravo su tako učinili. **51** Toga istog dana Jehova je izveo sve Izraelce* iz Egipta.

13 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **2** "Posveti* mi svakog prvorođenca među Izraelcima. Svako prvorođeno muško, i od ljudi i od životinja, pripada meni."^e

3 Potom je Mojsije rekao narodu: "Sjećajte se ovog dana u koji ste izašli iz Egipta,^f zemlje u kojoj ste bili robovi*, jer vas je Jehova svojom moćnom rukom izveo odande.^g Zato nemojte jesti ništa pripravljeno s kvascem. **4** Toga ste dana, u mjesecu abibu*,^h izašli iz Egipta. **5** Kad te Jehova dovede u zemlju Kanaanaca, Hetita, Amorejaca, Hivijaca i Jebusejaca,ⁱ za koju se zakleo tvojim precima da će ti je dati,^j u zemlju u kojoj teče med i mlijeko,^k onda slavi

12:51 *Ili: "Izraelce i njihove čete". **13:2** *Ili: "Odvoji". **13:3** *Dosl.: "kuće ropstva". **13:4** *Vidi dodatak B15.

ovu svečanost u ovom mjesecu. **6** Sedam dana jedi beskvasni kruh,^a a sedmog dana slavi blagdan u čast Jehovi. **7** Beskvasni kruh neka se jede sedam dana.^b Neka kod tebe ne bude ništa pripravljeno s kvascem^c i neka nigdje na tvom području ne bude ukvasanog tijesta. **8** I tog dana reci svojoj djeci: 'Činim to zbog onoga što je Jehova učinio za mene kad sam izašao iz Egipta.'^d **9** I neka ti to bude kao znak na ruci i kao spomen* na čelu^e kako bi tvoja usta govorila o Jehovinom zakonu. Jer te Jehova svojom moćnom rukom izveo iz Egipta. **10** Izvršavaj ovu odredbu iz godine u godinu u propisano vrijeme.^f

11 A kad te Jehova dovede u zemlju Kanaanaca, za koju se zakleo tebi i tvojim precima da će ti je dati,^g **12** posveti Jehovi svakog prvorođenca, a tako i svakog prvorođenog mužjaka od svoje stoke. Svako muško pripada Jehovi.^h **13** Svako prvorođeno magare otkupi grlom sitne stoke, a ako ga ne otkupiš, slomi mu vrat. A otkupi i svakog prvorođenca među svojim sinovima.ⁱ

14 Ako te tvoja djeca jednog dana upitaju: 'Što to znači?' odgovori im: 'Jehova nas je svojom moćnom rukom izveo iz Egipta, zemlje u kojoj smo bili robovi.'^j **15** Budući da je faraon bio tvrdoglav i nije nas htio pustiti da odemo,^k Jehova je pobio sve prvorođence u Egiptu, od prvorođenaca ljudi do prvorođenog od životinja.^l Zato Jehovi žrtvujem sve prvorođene mužjake, a svakog

13. POGL.

a Izl 12:15
Izl 34:18

b Izl 23:15

c Pnz 16:3

d Izl 12:26, 27

e Izl 12:14
Pnz 11:18

f Izl 12:24, 25

g Pos 15:18

h Izl 22:29
Izl 34:19, 20
Le 27:26
Br 3:13
Lk 2:22, 23

i Br 18:15

j Pnz 7:7, 8

k Izl 5:2

l Izl 12:29
Ps 78:51

2. stupac

a Pnz 11:18

b Izl 14:2, 3
Br 33:5c Pos 50:24, 25
Jš 24:32
He 11:22

d Izl 14:19

e Br 9:15
Ps 78:14f Ps 105:39
1Ko 10:1

14. POGL.

g Izl 13:17, 18

h Izl 7:13
Ri 9:17, 18

prvorođenca među svojim sinovima otkupljujem.' **16** Neka ti to bude kao znak na ruci i kao povež na čelu^a jer nas je Jehova svojom moćnom rukom izveo iz Egipta."

17 Kad je faraon pustio narod, Bog ga nije vodio kroz Filisteju, iako je onuda bilo bliže. Bog je rekao: "Narod bi se mogao predomisliti i vratiti u Egipat kad vidi da mora ratovati." **18** Stoga je Bog poveo narod zaobilaznim putem, kroz pustinju pored Crvenog mora.^b A Izraelci su napustili Egipat u bojnim redovima. **19** Mojsije je sa sobom ponio i Josipove kosti jer je Josip zatražio od Izraelaca da mu se zakunu, rekavši: "Bog će se sigurno zauzeti za vas, a vi mi obećajte da ćete, kad budete odlazili odavde, sa sobom ponijeti moje kosti."^c **20** I otišli su iz Sukota i utaborili se u Etamu, na rubu pustinje.

21 Jehova je danju išao pred njima u stupu od oblaka da ih vodi putem,^d a noću u stupu od vatre da im svijetli, pa su tako mogli putovati i danju i noću.^e **22** Danju se od naroda nije odmicao stup od oblaka, a noću stup od vatre.^f

14 Jehova je rekao Mojsiju: **2** "Reci Izraelcima da se vrate i utabore pred Pihahirotom, između Migdola i mora, nedaleko od Baal-Sefona.^g Utaborite se preko puta tog mjestu, uz more. **3** Tada će faraon reći za Izraelce: 'Smeteno lutaju zemljom. Ne mogu naći izlaz iz pustinje.' **4** Dat ću da faraon postupi tvrdoglavo*,^h pa će krenuti u potjeru za nji-

13:9 *Ili: "podsjetnik".

14:4 *Dosl.: "da faraonu otvrdne srce".

ma. A ja ću pobijediti faraona i svu njegovu vojsku, i tako ću se proslaviti.^a I Egipćani će znati tko je Jehova.”^b Izraelci su upravo tako učinili.

5 Poslije nekog vremena javili su egipatskom kralju da su Izraelci otišli. A faraon i njegovi sluge odmah su požalili što su ih pustili,^c pa su rekli: “Zašto smo to učinili i oslobodili Izraelce da nam više ne robuju?”

6 Zato je faraon pripremio svoja bojna kola i poveo svoju vojsku.^d **7** Uzeo je 600 najboljih kola i sva ostala kola u Egiptu, a u svima su bili ratnici. **8** Jehova je dao da faraon, egipatski kralj, postupi tvrdoglavo, te je on krenuo u potjeru za Izraelcima, dok su Izraelci odvažno* odlazili iz Egipta.^e **9** Tako su Egipćani pošli u potjeru za njima.^f Sva faraonova bojna kola s konjima, njegovi konjanici i ostala vojska sustigli su ih dok su oni bili utaboreni uz more, blizu Pihahirota, koji je nedaleko od Baal-Sefona.

10 Kad se faraon približio, Izraelci su vidjeli da ih Egipćani progone. I Izraelci su se silno uplašili te su zavapili k Jehovi.^g **11** Rekli su Mojsiju: “Zar nije bilo grobova u Egiptu, pa si nas doveo ovamo da pomremo u pustinji?”^h Zašto si nam to učinio? Zašto si nas izveo iz Egipta? **12** Zar ti nismo rekli u Egiptu: ‘Pusti nas da služimo Egipćanima’? Bolje nam je da služimo Egipćanima nego da pomremo u pustinji.”ⁱ **13** Tada je Mojsije rekao narodu: “Ne bojte se! Budite hrabri i gledajte kako će vas Jehova danas izbaviti!^k Egipćane koje danas vi-

14. POG.

a Izl 9:15, 16
Izl 15:11
Izl 18:10, 11
Js 2:9, 10

b Izl 7:5
Izl 8:22

c Izl 12:33

d Izl 14:23

e Br 33:3

f Izl 15:9

g Js 24:6, 7
Ne 9:9

h Izl 16:3
Izl 17:3
Br 14:2-4
Ps 106:7

i Izl 5:21
Izl 6:6, 9

j Br 14:9
Pnz 20:3
2Lje 20:15, 17
Ps 27:1
Ps 46:1
Iza 41:10

k 2Lje 20:17

2. stupac

a Izl 14:30
Izl 15:5
Ps 136:15

b Pnz 1:30
Pnz 20:4
2Lje 20:29

c Izl 9:15, 16

d Izl 14:4
Ri 9:17, 18

e Pos 48:16
Izl 32:34
Br 20:16
Jd 9

f Izl 13:21

g Js 24:6, 7

h Ps 105:39

i Izl 14:16
Dj 7:36

j Js 2:9, 10
Ps 66:6
Ps 106:9
Ps 114:3

k Ne 9:10, 11
Ps 78:13
Ps 136:13
Iza 63:12

l 1Ko 10:1
He 11:29

m Izl 15:8

dite nikad više nećete vidjeti.^a

14 Sam Jehova borit će se za vas,^b a vi ćete mirno stajati.”

15 Jehova je tada rekao Mojsiju: “Zašto vapiš k meni? Reci Izraelcima da se sprema za polazak. **16** Ti podigni svoj štap, ispruži ruku nad morem i razdvoji ga da Izraelci prođu posred mora po suhom tlu. **17** A ja ću dati da Egipćani postupe tvrdoglavo*, pa će poći za njima. I proslavit ću se pobjedom nad faraonom i nad svom njegovom vojskom, njegovim bojnim kolima i njegovim konjanicima.^c **18** I Egipćani će znati tko je Jehova kad se proslavim pobjedom nad faraonom, njegovim bojnim kolima i njegovim konjanicima.”^d

19 Tada je anđeo pravog Boga,^e koji je išao na čelu izraelskog tabora, otišao i stao iza Izraelaca, a i stup od oblaka koji je bio ispred njih pomaknuo se i stao iza njih.^f **20** I postavio se između egipatskog i izraelskog tabora.^g S jedne je strane oblak bio mračan, a s druge je strane rasvjetljavao noć.^h I Egipćani cijele noći nisu prišli Izraelcima.

21 Mojsije je ispružio ruku nad morem,ⁱ a Jehova je cijelu noć potiskivao more jakim istočnim vjetrov, pretvarajući morsko dno u suho tlo.^j I vode su se razdvojile.^k **22** Tada su Izraelci pošli posred mora po suhom tlu,^l a vode su im stajale kao zid zdesna i slijeva.^m **23** I Egipćani su krenuli u potjeru – svi faraonovi konji, njegova bojna kola i njegovi konjanici pošli su za njima posred

14:17 *Dosl.: “da Egipćanima otvrdne srce”.

mora.^a **24** A za jutarnje straže* Jehova je iz stupa od vatre i oblaka^b pogledao egipatsku vojsku i u njoj stvorio pomutnju. **25** Poskidao je kotače s njihovih kola, tako da su se jedva kretala. Tada su Egipćani povikali: "Bježimo od Izraelaca jer se Jehova bori za njih protiv Egipta!"^c

26 Na koncu je Jehova rekao Mojsiju: "Ispruži ruku nad morem da se vode vrate na Egipćane, na njihova bojna kola i njihove konjanike." **27** Mojsije je odmah ispružio ruku nad morem i more se pred jutro vratilo na svoje mjesto. Dok su Egipćani bježali pred morem, Jehova ih je pobacao u njega.^d

28 Vode su se vratile i potopile bojna kola, konjanike i svu ostalu faraonovu vojsku koja je pošla za Izraelcima u more.^e Nijedan Egipćanin nije preživio.^f

29 No Izraelci su prošli posred mora po suhom tlu,^g a vode su im stajale kao zid zdesna i slijeva.^h **30** Tako je Jehova tog dana izbavio Izraelce od Egipćana.ⁱ I Izraelci su vidjeli mrtve Egipćane na morskoj obali. **31** Izraelci su vidjeli i Jehovinu silnu moć* koju je pokazao kad je porazio Egipćane. Narod se počeo bojati Jehove i uzdati se u Jehovu i njegovog slugu Mojsija.^j

15 Tada su Mojsije i Izraelci zapjevali Jehovi ovu pjesmu:^k

"Pjevat ću Jehovi jer se veoma proslavio.^l

Konja s konjanikom u more je bacio."^m

14:24 *Jutarnja straža počinjala je otprilike u 2 sata, a završavala u 6 sati. **14:31** *Dosl.: "ruku".

14. POGL.

a Izl 14:17
b Izl 13:21
c Izl 14:4
d Izl 15:1, 4
e Izl 15:5, 10
Pnz 11:3, 4
Js 24:6, 7
Ne 9:10, 11
Ps 78:53
He 11:29
f Izl 14:13
Ps 106:11
Ps 136:15
g Ps 77:19
h Izl 15:8
i Pnz 4:20
Ps 106:8-11
j Izl 4:31
Izl 19:9
Ps 106:12

15. POGL.

k Su 5:1
2Sa 22:1
Ot 15:3
l Izl 9:16
Izl 18:10, 11
Ps 106:11, 12
m Izl 15:21
Ps 136:15

2. stupac

a Iza 12:2
b 2Sa 22:47
Iza 25:1
c Izl 3:15
d Ps 83:18
Ps 148:13
e Ps 24:8
f Izl 6:3
Iza 42:8
g Izl 14:27
h Izl 14:6, 7
i Ne 9:10, 11
j Ps 60:5
Ps 89:13
k Iza 37:23
l Izl 14:5, 9
m Izl 14:21, 28

n Pnz 3:24
2Sa 7:22
o Iza 6:3

2 Jah* je moja snaga i moja sila jer me on spasio.^a On je moj Bog i ja ću ga hvaliti.^b On je Bog moga oca^c i ja ću ga uzvisivati.^d

3 Jehova je moćan ratnik.^e Jehova mu je ime.^f

4 Faraonova kola i njegovu vojsku bacio je u more.^g Njegovi najbolji ratnici potonuli su u Crvenom moru.^h

5 Uzburkane su ih vode prekrile, poput kamena u dubine su potonuli.ⁱ

6 Desnica tvoja, Jehova, ima silnu moć,^j desnica tvoja, Jehova, može satrti neprijatelja.

7 U svojoj iznimnoj veličanstvenosti obaraš one koji ustaju na tebe,^k svoju usplamtjelu srdžbu puštaš da ih proždire kao slamu.

8 Od daha tvojih nosnica vode su se sabrale, stajale su poput zida, zadržavajući svoju silinu. U srcu mora uzburkane su se vode stvrdnule.

9 Neprijatelj je rekao: 'Gonit ću ih! Stići ću ih! Plijen ću dijeliti i nasitit ću se! Mač ću izvući! Rukom ću ih svojom pokoriti!'^l

10 Ti si puhnuo i more ih je prekrilo,^m potonuli su kao olovo u silnim vodama.

11 Tko je među bogovima kao ti, Jehova?ⁿ Tko je kao ti, kojeg neopisiva svetost krasi?^o

15:2 *"Jah" je skraćeni oblik imena "Jehova".

- Ti si onaj koji ulijeva strahopoštovanje, kojeg treba hvaliti pjesmama, onaj koji čini čudesna djela.^a
- 12** Svoju si desnicu podignuo i zemlja ih je progutala.^b
- 13** Svojom vjernom ljubavlju vodio si narod koji si izbavio*,^c svojom snagom vodit ćeš ga k svom svetom prebivalištu.
- 14** Narodi će čuti^d i drhtat će od straha, teške muke obuzet će stanovnike Filisteje.
- 15** Edomski plemenski poglavari* tada će se prestrašiti, moapski će moćni vladari zadrhtati,^e svi će stanovnici Kanaana klonuti duhom.^f
- 16** Strah i jeza na njih će se oboriti.^g Zbog tvoje moćne ruke oni će se skameniti dok ne prođe tvoj narod, Jehova, dok ne prođe^h narod koji si stvorio.ⁱ
- 17** Dovest ćeš ga i zasaditi na svojoj gori*,^j na mjestu koje si ti, Jehova, pripremio da bi ondje prebivao, u svetištu što su ga podignule tvoje ruke, Jehova.
- 18** Jehova će kraljevati u svu vječnost.^k
- 19** Kad su faraonovi konji, njegova bojna kola i njegovi konjanici ušli u more,^l

15:13 *Dosl.: "otkupio". 15:15 *Ili: "šeici". 15:17 *Ili: "na gori koja je tvoje vlasništvo".

15. POGL.

- a Izl 11:9
b Ps 78:53
He 11:29
c Ps 106:10
d Br 14:13, 14
e Br 22:1, 3
f Jš 2:9-11
Jš 5:1
g Pnz 11:25
h Br 20:14, 17
Br 21:21, 22
i 2Sa 7:23
Iza 43:1
j Ps 80:8
k Ps 10:16
l Izl 14:23

2. stupac

- a Izl 14:28
b Izl 14:22
c Izl 9:16
Izl 18:11
d Izl 14:27, 28
Ps 106:11, 12
e Br 33:8
f Izl 16:2, 3
Izl 17:3
1Ko 10:6, 10
g Izl 17:4
h Izl 16:4
Pnz 8:2
i Pnz 28:1
j Pnz 7:12, 15

- k Izl 23:25
Ps 103:3

Jehova je vratio morske vode i oborio ih na njih,^a a Izraelci su prošli posred mora po suhom tlu."^b

20 Tada je proročica Mirjam, Aronova sestra, uzela u ruku def, a sve su joj se žene pridružile udarajući u defove i plešući. **21** Mirjam je muškarcima pjesmom odgovarala:

"Pjevajte Jehovi jer se veoma proslavio.^c Konja s konjanikom u more je bacio."^d

22 Potom je Mojsije poveo Izraelce pa su od Crvenog mora pošli u pustinju Šur. Tri su dana putovali pustinjom, ali nisu našli vode. **23** Onda su došli u Maru,^e ali ondje nisu mogli piti vodu jer je bila gorka. Zato se to mjesto i zove Mara*. **24** Narod je počeo gunđati protiv Mojsija^f i govoriti: "Što ćemo piti?" **25** I on je zavapio k Jehovi,^g a Jehova mu je pokazao neko drvo. Kad ga je Mojsije bacio u vodu, ona je postala pitka.

Ondje im je Bog dao pouku i uredbu i ondje ih je iskušao da vidi hoće li mu biti poslušni.^h **26** Rekao im je: "Budete li u svemu slušali Jehovu, svog Boga, i budete li radili ono što je ispravno u njegovim očima, slušali njegove zapovijedi i držali se svih njegovih uredbi,ⁱ neću vas kazniti nijednom bolešću kojom sam kaznio Egipćane.^j Ja, Jehova, dat ću vam da budete zdravi."^k

27 Potom su došli u Elim, gdje je bilo 12 izvora vode i 70 palmi. I utaborili su se ondje uz vodu.

15:23 *"Mara" znači "gorčina".

16 Sav izraelski narod otišao je iz Elima i nakon nekog vremena došao je u pustinju Sin,^a koja se nalazi između Elima i Sinaja. Bilo je to petnaestog dana drugog mjeseca nakon izlaska iz Egipta.

2 I sav je izraelski narod u pustinji počeo gundati protiv Mojsija i Arona.^b **3** Izraelci su im govorili: "Da nas je barem Jehova pobio u Egiptu dok smo sjedili kod lonaca s mesom,^c dok smo jeli kruha do sita. Dovedi ste nas u ovu pustinju da sav ovaj narod* pomorite glađu."^d

4 Tada je Jehova rekao Mojsiju: "Evo pustit ću da vam pada kruh s neba.^e Neka svatko iz naroda ide i skuplja svaki dan koliko mu treba za taj dan.^f Tako ću ih iskušati i vidjeti hoće li živjeti po mom zakonu ili neće.^g **5** A šestog dana^h neka skupe i pripreme za jelo dvaput više nego što budu skupljali ostalih dana."ⁱ

6 Onda su Mojsije i Aron rekli svim Izraelcima: "Uvečer ćete spoznati da vas je iz Egipta izveo Jehova.^j **7** A ujutro ćete vidjeti Jehovinu slavu jer je Jehova čuo kako gundate protiv njega. Tko smo mi da gundate protiv nas?" **8** Mojsije je još rekao: "Kad vam uvečer Jehova da mesa da jedete, a ujutro kruha da se nasitite, vidjet ćete da je Jehova čuo da gundate protiv njega. A tko smo mi? Ne gundate vi protiv nas, nego protiv Jehove."^k

9 Potom je Mojsije rekao Aronu: "Reci svim Izraelcima: 'Dodite pred Jehovu jer je čuo

16:3 *Ili: "skupštinu". Vidi izraz "skupština" u Rječniku.

16. POG.

a Br 33:10, 11

b Izl 15:24
1Ko 10:6, 10c Br 11:4
Br 14:2, 3d Izl 17:3
Br 16:13e Ps 78:24, 25
Ps 105:40
Iv 6:31, 32
Iv 6:58
1Ko 10:1, 3

f Mt 6:11

g Pnz 8:2

h Izl 35:2

i Izl 16:22

j Izl 6:7
Br 16:28, 29k Br 21:7
1Sa 8:7**2. stupac**a Izl 16:2
Br 11:1b Izl 13:21
Br 16:19
Mt 17:5

c Br 14:27

d Ps 105:40

e Izl 4:5
Izl 6:7f Br 11:31, 34
Ps 78:27-29g Br 11:7
Pnz 8:3
Ne 9:15h Br 21:5
Pnz 8:14, 16
Js 5:11, 12
Iv 6:31, 32
Iv 6:58
1Ko 10:1, 3

i Izl 16:36

j 2Ko 8:15

k Mt 6:11, 34

kako gundate."^a **10** Kad je Aron to rekao svim Izraelcima, oni su se okrenuli prema pustinji i tada se u oblaku pokazala Jehovina slava.^b

11 I Jehova je rekao Mojsiju: **12** "Čuo sam gundanje Izraelaca.^c Reci im ovako: 'U suton* ćete jesti mesa i ujutro se nasititi kruha.^d Tada ćete znati da sam ja Jehova, vaš Bog."^e

13 I tako su se uvečer pojavile prepelice i prekrile tabor,^f a ujutro je rosa prekrila tlo oko tabora. **14** Kad je rosa isparila, po pustinji je ležalo nešto sitno, pahuljasto, fino poputinja koje se uhvatilo na tlu.^g

15 Kad su Izraelci to vidjeli, pitali su jedan drugoga: "Što je to?" (Naime, nisu znali što je to na tlu.) Mojsije im je rekao: "To je kruh koji vam Jehova daje da jedete.^h **16** Ovako vam je Jehova zapovjedio: 'Neka svaki od vas nakupi koliko mu treba za jelo. Neka uzme po omerⁱ za svakoga tko živi u njegovom šatoru.'" **17** I Izraelci su učinili tako. Neki su nakupili mnogo, a neki malo. **18** Kad bi sve to izmjerili u omerima, onaj koji je nakupio mnogo, nije imao previše, a onaj koji je nakupio malo, nije imao premalo.^j Svi su nakupili koliko im je trebalo za jelo.

19 Tada im je Mojsije rekao: "Neka nitko ne ostavlja ništa do jutra!"^k **20** Ali oni nisu poslušali Mojsija. Neki su ostavili nešto od toga do jutra, no to se ucrvalo i usmrđjelo. Zato se Mojsije razljutio na njih. **21** I tako su to skuplja-

16:12 *Dosl.: "Između dvije večeri".

16:16 *Omer je imao 2,2 litre. Vidi dodatak B14.

li svakog jutra, koliko je kome trebalo za jelo. Kad bi sunce ugrijalo, to bi se rastopilo.

22 Šestog dana nakupili su dvostruku količinu tog kruha,^a po 2 omera za svakoga. I svi narodni poglavari došli su i javili to Mojsiju. **23** Tada im je on kazao: "Ovako je rekao Jehova: 'Sutra je dan počinka, potpunog odmora, sveta subota posvećena Jehovi.^b Ispecite ono što trebate ispeći i skuhajte ono što trebate skuhati.^c A ono što preostane spremite i čuvajte do jutra.'" **24** Tako su to sačuvali do jutra, kao što je Mojsije i zapovjedio. I nije se usmrdjelo niti se ucrvalo. **25** Tada je Mojsije rekao: "Jedite to danas jer je danas dan počinka posvećen Jehovi. Danas to nećete naći na tlu. **26** Šest ćete dana skupljati, ali sedmog dana, na dan počinka,^d toga neće biti." **27** Sedmog dana neki iz naroda ipak su išli skupljati, ali ništa nisu našli.

28 Zato je Jehova rekao Mojsiju: "Dokle ćete mi biti neposlušni i kršiti moje zapovijedi i zakone?"^e **29** Ne zaboravite da vam je Jehova dao dan počinka.^f Zato vam šestog dana daje kruha za dva dana. Svi ostanite gdje jeste. Sedmog dana neka nitko nikamo ne ide." **30** Tako je sedmog dana narod počivao*.^g

31 Izraelci su tu hranu prozvali mana*. Bila je bijela kao sjeme korijandra i imala je okus medenih kolača.^h **32** Tada je Mojsije rekao: "Ovako je za-

16:30 *Ili: "držao dan počinka". **16:31** *Riječ "mana" vjerojatno je izvedena od hebrejskog izraza koji znači "Što je to?"

16. POGL.

a Izl 16:5

b Izl 20:8
Izl 31:15
Izl 35:2
Le 23:3

c Br 11:7, 8

d Izl 20:9, 10
Izl 31:13
Pnz 5:15

e Br 14:11
Ps 78:10
Ps 106:13

f Izl 31:13

g Le 23:3
Pnz 5:13, 14

h Izl 16:15
Br 11:7

2. stupac

a Ps 105:5, 40

b He 9:4

c Izl 27:21

d Pnz 8:2
Ne 9:21
Ps 78:24

e Jš 5:11, 12

f Br 33:48
Pnz 34:1

17. POGL.

g Br 33:12

h Br 33:2

i Br 33:14

j Izl 5:19, 21
Br 14:2, 3
Br 20:3

k Br 14:22
Ps 78:18, 22
Ps 106:14

l Izl 16:2, 3

povjedio Jehova: 'Uzмите pun omer mane da se čuva iz naraštaja u naraštaj,^a da vaši potomci vide kruh koji sam vam dao da jedete u pustinji kad sam vas izveo iz Egipta.'" **33** I Mojsije je rekao Aronu: "Uzmi posudu i stavi u nju omer mane pa je položi pred Jehovu da se čuva iz naraštaja u naraštaj."^b **34** I Aron ju je stavio pred Svjedočanstvo*^c da se čuva, kao što je Jehova i zapovjedio Mojsiju. **35** Izraelci su jeli manu 40 godina,^d sve dok nisu došli u naseljenu zemlju.^e Jeli su manu sve dok nisu došli na granicu Kanaana.^f **36** Omer je desetina efe*.

17 Sav izraelski narod krenuo je iz pustinje Sina^g i prelazio dio po dio puta, kao što im je Jehova i zapovjedio.^h I utaborili su se u Refidimu.ⁱ Ali ondje nije bilo vode da narod pije.

2 Stoga se narod počeo prepirati s Mojsijem^j i govoriti mu: "Daj nam vode da pijemo!" A Mojsije im je rekao: "Zašto se prepirete sa mnom? Zašto iskušavate Jehovu?"^k **3** Ali narod je bio jako žedan, pa je gundao protiv Mojsija^l i govorio mu: "Zar si nas izveo iz Egipta da nas, našu djecu i našu stoku pomoriš žeđu?" **4** I Mojsije je zavapio k Jehovi: "Što ću s ovim narodom? Još malo pa će me kamenovati!"

5 Tada je Jehova rekao Mojsiju: "Neka narod ostane ovdje, a ti podi i povedi sa sobom nekoliko izraelskih starješina i

16:34 *Po svemu sudeći, misli se na kovčeg u kojem su se čuvali važni zapisi. **16:36** *Efa je imala 22 litre. Vidi do-datak B14.

uzmi štap kojim si udario po Nilu.^a Uzmi ga u ruku i idi. **6** Ja ću stajati pred tobom ondje, na stijeni u Horebu*. Udari po stijeni i iz nje će poteći voda, pa neka narod pije.”^b I Mojsije je tako učinio naočigled izraelskih starješina. **7** To je mjesto prozvao Masa*^c i Meriba*^d zato što su se ondje Izraelci prepirali s njim i zato što su iskušavali Jehovu,^e govoreći: “Je li Jehova među nama ili nije?”

8 Tada su došli Amalečani^f i napali Izraelce u Refidimu.^g **9** Mojsije je rekao Jošui:^h “Izaberi ljude pa idi i bori se s Amalečanima. Sutra ću stati na vrh brda sa štapom pravog Boga u ruci.” **10** Tada je Jošua učinio kako mu je Mojsije rekaoⁱ i otišao se boriti s Amalečanima. A Mojsije, Aron i Hur^j popeli su se na vrh brda.

11 Dok je Mojsije držao ruke podignute, Izraelci su bili nadmoćniji, no čim bi spustio ruke, Amalečani bi počeli nadjačavati Izraelce. **12** Kad su Mojsiju ruke otežale, Aron i Hur donijeli su mu kamen da sjedne na njega i on je sjeo. A oni su mu držali ruke svaki s jedne strane, tako da su mu ruke ostale podignute sve do zalaska sunca. **13** Tako je Jošua mačem porazio Amalečane i one koji su bili s njima.^k

14 I Jehova je rekao Mojsiju: “Zapiši ovo u knjigu da bude za spomen*: ‘Izbrisat ću sjećanje na Amalečane pod nebom.’^l Ponovi to i Jošui.” **15** Potom je Mojsije sagradio žrtvenik i na-

17:6 *Vidi Rječnik. **17:7** *Masa” znači “iskušavanje; kušnja”. *Meriba” znači “prepirka”. **17:14** *Ili: “da bude podsjetnik”.

17. POGL.

a Izl 7:20

b Br 20:8
Pnz 8:14, 15
Ne 9:15
Ps 78:15
Ps 105:41
1Ko 10:1, 4

c Pnz 9:22

d Ps 81:7

e Pnz 6:16
Ps 95:8, 9
He 3:8, 9

f Pos 36:12

g Pnz 25:17
1Sa 15:2

h Br 11:28

i Js 11:15

j Izl 24:13, 14

k Js 11:12

l Br 24:20
Pnz 25:19
1Lje 4:42, 43

2. stupac

a Ot 19:1

b 1Sa 15:20
Es 9:24

18. POGL.

c Izl 2:16, 21
Izl 3:1d Js 2:9, 10
Js 9:3, 9

e Dj 7:29

f Izl 2:22

g Izl 2:15

h Izl 19:2
1Kr 19:8, 9i Izl 4:18
Br 10:29j Izl 7:3
Izl 14:27, 28
Pnz 4:34k Izl 15:22
Izl 16:3

zvao ga Jehova-Nissi*. **16** I rekao je: “Zato što su Amalečani podignuli ruku na Jahovo^a prijestolje, Jehova će ratovati s njima iz naraštaja u naraštaj.”^b

18 A midjanski svećenik Jitro, Mojsijev tast,^c čuo je sve što je Bog učinio za Mojsija i svoj narod Izrael, čuo je kako je Jehova izveo Izraelce iz Egipta.^d **2** Mojsijev tast Jitro bio je primio k sebi Mojsijevu ženu Siporu, koju je Mojsije poslao natrag, **3** a i oba njena sina.^e Jedan se zvao Geršom*^f jer je Mojsije rekao: “Živim u tuđoj zemlji”, **4** a drugi se zvao Eliezer* jer je rekao: “Bog mog oca moj je pomoćnik i on me izbavio od faraonovog mača.”^g

5 Tako je Mojsijev tast Jitro došao s Mojsijevim sinovima i njegovom ženom k njemu u pustinju kod gore pravog Boga, gdje se Mojsije bio utaborio.^h

6 I poručio je Mojsiju: “Ja, tvoj tast Jitro,ⁱ dolazim k tebi s tvojom ženom i s oba njena sina.” **7** Mojsije je odmah izašao u susret svom tastu, poklonio mu se i poljubio ga. Nakon što su se pozdravili, ušli su u šator.

8 Mojsije je pričao svom tastu o svemu što je Jehova učinio faraonu i Egiptu zbog Izraelaca,^j o svim nevoljama koje su Izraelce snašle na putu^k i o tome kako ih je Jehova izbavio. **9** Jitro se obradovao zbog svega dobra što je Jehova učinio za Izraelce i zbog toga što ih je izbavio iz Egipta. **10** Tada je Jitro rekao: “Neka je hvaljen

17:15 *Jehova-Nissi” znači “Jehova je moj stijeg”. **18:3** *Geršom” znači “onaj koji živi u tuđoj zemlji”. **18:4** *Eliezer” znači “moj Bog je pomoćnik”.

Jehova, koji vas je izbavio iz Egipta i od faraona i koji je izbavio narod iz ruke Egipćana. **11** Sada znam da je Jehova veći od svih drugih bogova^a jer sam čuo što je učinio onima koji su drsko postupali s njegovim narodom.” **12** Tada je Mojsijev tast Jitro donio žrtvu paljenicu i druge žrtve da se prinesu Bogu. Aron i svi izraelski starješine došli su da s Mojsijevim tastom jedu pred pravim Bogom.

13 A sutradan je Mojsije sjeo kao i obično da sudi i rješava sporove među narodom. I narod je stajao pred Mojsijem od jutra do mraka. **14** Kad je Mojsijev tast vidio sve što on čini za narod, rekao mu je: “Zašto se toliko mučiš oko naroda? Zašto ti ovdje sjediš sam, a sav narod stoji pred tobom od jutra do mraka?” **15** A Mojsije je odgovorio tastu: “Zato što narod dolazi k meni da pita Boga za savjet. **16** Ako ljudi imaju kakav spor, iznesu ga meni da presudim između njih i da obznanim odluku pravog Boga i njegove zakone.”^b

17 Tada je Mojsiju njegov tast rekao: “Nije dobro kako radiš. **18** Iscrpit ćeš se i ti i narod koji je s tobom jer je to što radiš prevelik teret za tebe. Ne možeš to sam obavljati. **19** Zato me sada poslušaj! Savjetovat ću te, i Bog će biti s tobom.”^c Ti zastupaj narod pred pravim Bogom^d i iznesi Bogu njihove sporove.^e **20** Pouči ih uredbama i zakonima,^f pokaži im kako trebaju živjeti i što trebaju raditi. **21** A iz naroda odaberi razborite ljude^g koji se boje Boga, one koji su pouzdani

18. POGLE.

a Izl 15:11
Ps 95:3
Ps 97:9

b Pnz 4:5
Pnz 5:1

c Jš 1:5, 17

d Izl 20:19

e Br 27:1-5

f Pnz 7:11

g Br 11:16, 17
Pnz 1:13
Dj 6:3

2. stupac

a Izl 23:8
1Ti 3:2, 3
Tit 1:7
1Pe 5:2

b Pnz 1:15
Dj 14:23

c Le 24:10, 11
Br 15:32, 33
Pnz 1:17

d Br 11:17

e Dj 15:2

f Br 10:29

19. POGLE.

g Izl 17:1

h Izl 3:1, 12

i Dj 7:38

j Pnz 4:34

k Pnz 32:11, 12
Iza 63:9

i mrze nepošteno stečeni dobitak,^a te ih postavi za poglavare – za tisućnike, stotnike, pedesetnike i desetnike.^b **22** Neka sude narodu kad dođe do nekog spora. Svaki veći spor neka iznesu tebi,^c a u svakom manjem sporu neka presude sami. Tako neka oni nose dio tereta da tebi bude lakše.^d **23** Ako tako učiniš – i ako ti Bog to odobri – moći ćeš sve to izdržati, a i svi će ljudi otići kući zadovoljni.”

24 Mojsije je odmah poslao svog tasta i učinio sve što mu je rekao. **25** I Mojsije je izabrao razborite ljude iz sveg Izraela i postavio ih narodu za poglavare – tisućnike, stotnike, pedesetnike i desetnike. **26** Oni su sudili narodu kad bi došlo do nekog spora. Veće sporove iznijeli bi Mojsiju,^e a u svima manjima presudili bi sami. **27** Potom je Mojsije ispratio svog tasta^f i on je otišao u svoju zemlju.

19 Trećeg mjeseca nakon što su Izraelci izašli iz Egipta došli su* u Sinajsku pustinju. **2** Krenuli su iz Refidima^g i došli u Sinajsku pustinju te se utaborili u pustinji. Izraelci su se utaborili pred gorom Sinajem.^h

3 Tada se Mojsije popeo k pravom Bogu i Jehova mu se obratio na goriⁱ i rekao: “Ovako kaži Jakovljevim potomcima, ovako reci Izraelcima: **4** ‘Vidjeli ste što sam učinio Egipćanima^j i kako sam vas kao orao ponio na svojim krilima i doveo vas k sebi.^k **5** A sada, budete li me u svemu slušali i držali se

19:1 *U hebrejskom tekstu stoji: “istog dana došli su”. Po svemu sudeći, misli se na onaj dan kad su otišli iz Refidima.

mog saveza, postat ćete moje najdraže vlasništvo^a koje sam izabrao među svim drugim narodima,^b jer moja je sva zemlja.^c **6** I bit ćete mi kraljevstvo svenčenika i sveti narod.^d To su riječi koje trebaš kazati Izraelcima.”

7 Mojsije se vratio i sazvaoo starješine naroda te im prenio sve što mu je Jehova zapovjedio.^e **8** Potom je sav narod jednoglasno odgovorio: “Činit ćemo sve što je Jehova rekao.”^f Mojsije je odmah otišao kako bi Jehovi prenio odgovor naroda. **9** A Jehova je rekao Mojsiju: “Doći ću k tebi u gustom oblaku da narod čuje kad budem s tobom razgovarao, pa da i tebi uvijek vjeruje.” Tada je Mojsije prenio Jehovi odgovor naroda.

10 Zatim je Jehova rekao Mojsiju: “Idi k narodu i posvećuj ga danas i sutra. Neka narod opere svoju odjeću. **11** Neka bude spreman prekosutra jer će tog dana Jehova sići na goru Sinaj pred očima cijelog naroda. **12** Odredi narodu granicu do koje smije prići gori i reci mu: ‘Pazite da se ne penjete na goru i da ne stupate na nju. Tko god nogom stane na goru, bit će pogubljen. **13** Neka nitko ne dotakne prijestupnika, nego ga kame-nujte ili ustrijelite strijelom*.” Bila to životinja ili čovjek, ne smije ostati na životu.^g A kad se oglasi ovnujski rog,^h neka narod pristupi gori.”

14 Tada je Mojsije sišao s gore i otišao k narodu te ga počeo posvećivati. I narod je

19:13 *Moguće i: “bacite koplje na nje-ga”.

19. POGL.

a Ps 135:4

b 1Kr 8:53

c Pnz 10:14

d Le 11:44
Pnz 7:6
1Pe 2:9
Ot 5:9, 10

e Izl 24:3

f Izl 24:7
Js 24:24

g He 12:20

h Izl 20:18

2. stupac

a Izl 19:10

b Pnz 4:11
1Kr 8:12
Ps 97:2

c He 12:18-21

d Izl 24:17
Pnz 4:11, 12
2Lje 7:1-3

e Ps 68:8

f Izl 24:12

g Le 10:1, 2
1Lje 13:10

h Izl 19:12

i Br 16:19, 35

prao svoju odjeću.^a **15** Mojsije je rekao narodu: “Budite spremni za prekosutra. Uzdržite se od spolnih odnosa.”^{*}

16 Kad je prekosutra osvahnulo jutro, zagrmjeli su gromovi i zasijevale munje. Nad gorom se nadvio gust oblak^b i začuo se gromki zvuk roga, pa je sav narod u taboru zadržtao.^c **17** Mojsije je tada poveo narod iz tabora da dođe pred pravog Boga. I stali su u podnožju gore. **18** Gora Sinaj zavila se u dim jer je Jehova sišao na nju u vatri.^d Dim se dizao kao dim iz peći za opeke, a sva se gora snažno tresla.^e **19** Zvuk roga postajao je sve jači. I Mojsije je govorio, a pravi mu je Bog odgovarao.

20 Tako je Jehova sišao na goru Sinaj, na vrh gore. Jehova je tada pozvao Mojsija na vrh gore i on se popeo.^f **21** I Jehova je rekao Mojsiju: “Sidi i upozori narod da se ne penje na goru kako bi vidio Jehovu, jer će inače mnogi izginuti. **22** A neka se muškarci koji kao svenčenici pristupaju Jehovi posвете da ih Jehova ne bi pogubio.”^g **23** Nato je Mojsije rekao Jehovi: “Narod ne smije doći na goru Sinaj jer si nas ti već upozorio na to, rekavši: ‘Odredi granicu do koje smiju prići gori i proglasi goru svetom.’”^h **24** Ali Jehova mu je odvratio: “Sidi s gore, pa se opet popni s Aronom. Ali ne daj da se svenčenici i narod popnu na goru kako bi prišli Jehovi, da ih on ne bi pogubio.”ⁱ **25** Tada je Mojsije sišao k narodu i sve mu to rekao.

19:15 *Dosl.: “Ne prilazite ženama.”

20 Potom je Bog dao sve ove zapovijedi:^a

2 "Ja sam Jehova, tvoj Bog, koji te izveo iz Egipta, zemlje u kojoj si bio rob.^b **3** Nemoj imati drugih bogova osim mene*.^c

4 Ne pravi sebi kipove ni slike ičega što je gore na nebu, dolje na zemlji ili u vodama na zemlji.^d **5** Ne klanjaj im se i nemoj ih štovati^e jer sam ja, Jehova, tvoj Bog, Bog koji zahtijeva da se odanost iskazuje isključivo njemu.^f Ja dajem da sinovi, unuci i prauunci* snose posljedice grijeha svojih očeva koji me mrze, **6** a iskazujem vjernu ljubav i tisućitom naraštaju onih koji me vole i drže se mojih zapovijedi.^g

7 Ne spominji ime Jehove, svog Boga, na nedostojan način^h jer Jehova neće poštediti kazne onoga tko nedostojno spominje njegovo ime.ⁱ

8 Drži dan počinka i neka ti bude svet.^j **9** Šest dana radi i obavljaj sve svoje poslove,^k **10** a sedmi dan neka bude dan počinka posvećen Jehovi, tvom Bogu. Nemoj raditi nikakav posao, ni ti, ni tvoj sin, ni tvoja kći, ni tvoj rob, ni tvoja robinja, ni tvoja stoka, ni došljak koji živi u tvom gradu.^l **11** Jer Jehova je šest dana stvarao nebo, zemlju, more i sve što je u njima, a sedmog je dana počeo počivati.^m Zato je Jehova blagoslovio dan počinka i posvetio ga.

12 Poštuj svog oca i majkuⁿ da dugo živiš u zemlji koju ti daje Jehova, tvoj Bog.^o

13 Ne ubij.^p

20:3 *Ili: "te mi tako prkositi". **20:5** *Ili: "treći i četvrti naraštaj".

20. POGL.

- a Pnz 5:22
Dj 7:38
b Pnz 5:6
Ho 13:4
c Pnz 5:7-10
d Le 26:1
Pnz 4:15, 16
Iza 40:25
Dj 17:29
e Izl 23:24
1Ko 10:20
Ilv 5:21
f Izl 34:14
Mt 4:10
Lk 10:27
g Pr 12:13
h Le 19:12
i Le 24:15, 16
Pnz 5:11
j Izl 16:23
Izl 31:13, 14
Pnz 5:12-14
k Izl 23:12
l Izl 16:29
Izl 34:21
m Pos 2:2
n Izl 21:15
Le 19:3
Izr 1:8
o Pnz 5:16
Mt 15:4
Ef 6:2, 3
p Pos 9:6
Pnz 5:17
Jk 2:11
Ilv 3:15
Ot 21:8

2. stupac

- a Pos 39:7-9
Pnz 5:18
Izr 6:32
Mt 5:27, 28
Ri 13:9
1Ko 6:18
He 13:4
b Le 19:11
Pnz 5:19
Mk 10:19
1Ko 6:9, 10
Ef 4:28
c Le 19:16
Pnz 5:20
Pnz 19:16-19
d Mt 5:28
e Pnz 5:21
Ri 7:7
f Izl 19:16
He 12:18, 19
g Dj 7:38
Ga 3:19
h Pnz 8:2
i Js 24:14
Job 28:28
Izr 1:7
j Pnz 5:5
Ps 97:2
k Pnz 4:36
Ne 9:13
l Dj 17:29
m Pnz 12:5, 6
ZLje 6:6
n Pnz 27:5
Js 8:30, 31

14 Ne učini preljub.^a

15 Ne ukradi.^b

16 Nemoj lažno svjedočiti protiv svog blišnjeg.^c

17 Ne poželi kuću svog blišnjeg. Ne poželi ženu svog blišnjeg,^d ni njegovog roba, ni njegovu robinju, ni njegovog bika, ni njegovog magarca, ni išta što pripada tvom blišnjem.^e

18 Sav je narod čuo gromove i zvuk roga te vidio munje i goru kako se dimi. Kad su to vidjeli i čuli, zadrhtali su i ostali podalje.^f **19** Tada su rekli Mojsiju: "Ti nam govori, a mi ćemo slušati! Ali neka nam ne govori Bog da ne pomremo!"^g

20 A Mojsije je rekao narodu: "Ne bojte se, jer je pravi Bog došao da vas iskuša^h zato što želi da i dalje osjećate strahopoštovanje prema njemu kako ne biste grijehili."ⁱ **21** Narod je stajao podalje, a Mojsije je pristupio gustom oblaku u kojem je bio pravi Bog.^j

22 Tada je Jehova rekao Mojsiju: "Ovakoka kaže Izraelcima: 'Vidjeli ste da sam vam govorio s neba.^k **23** Ne pravite bogove od srebra kako biste ih štovali uz mene i ne pravite sebi bogove od zlata.^l **24** Napravite mi žrtvenik od zemlje i na njemu prinosite svoje žrtve paljenice i žrtve zajedništva*, svoju sitnu i krupnu stoku. Na svakom mjestu koje odredim da se ondje spominje moje ime^m doći ću k vama i blagoslovit ću vas. **25** Ako mi budete gradili žrtvenik od kamena, nemojte ga graditi od rezanog ili klešanog kamenaⁿ jer ako udarite dlijetom po njemu, oskvrnut

20:24 *Ili: "žrtve mira". ^mIli: "da me se ondje štuje".

ćete ga. **26** Ne pravite stepenice kojima ćete se penjati do mog žrtvenika da se na njemu ne otkrije vaša golotinja.'

21 Ovo su zakoni koje im trebaš prenijeti:^a

2 Ako za roba kupiš nekog Hebreja,^b neka ti služi kao rob šest godina, a sedme godine neka bude oslobođen, bez plaćanja otkupnine.^c **3** Ako je došao sam, neka i ode sam. Ako je došao sa ženom, neka i njegova žena ode s njim. **4** Ako mu je gospodar dao ženu i ona mu je rodila sinove ili kćeri, neka žena i njena djeca pripadnu njenom gospodaru, a on neka ode sam.^d **5** Ali ako rob odlučno kaže: 'Ja volim svog gospodara, svoju ženu i svoju djecu. Ne želim biti slobodan',^e **6** neka ga njegov gospodar dovede pred pravog Boga. Potom neka ga prisloni uz vrata ili do vratnik i neka mu probuši uho šilom, pa neka mu on bude rob do kraja života.

7 Kad tko proda svoju kćer da bude robinja, ona neka ne bude oslobođena kao što se oslobađaju muški robovi. **8** Ako se ona ne sviđi svom gospodaru i on je ne uzme za inoču, nego je odluči prodati nekome*, nema je pravo prodati tuđincima, jer ju je iznevjerio. **9** A ako je uzme za svog sina, neka joj da prava koja imaju kćeri. **10** Ako on uzme sebi drugu ženu, ne smije onoj prvoj uskraćivati hranu, odjeću ni bračnu dužnost.^f **11** Ako joj ne bi pružao to troje, ona može otići i biti slobodna a da ništa ne plati.

12 Tko god udari čovjeka tako da on umre, neka se pogu-

21:8 *Ili: "dopusti da bude otkupljena".

21. POGL.

- a Izl 24:3
Pnz 4:14
- b Le 25:39, 40
- c Pnz 15:12
- d Pnz 15:12
- e Pnz 15:16, 17
- f 1Ko 7:3

2. stupac

- a Pos 9:6
Br 35:30
Mt 5:21
- b Br 35:11
Br 35:22–25
Pnz 4:42
Pnz 19:3–5
Js 20:7–9
- c Br 15:30
- d Pnz 19:11, 12
1Kr 1:50
1Kr 2:29
1Iv 3:15
- e Izl 20:12
- f Pos 40:15

g Pos 37:28

h Pnz 24:7

i Le 20:9
Izr 20:20
Izr 30:11, 17
Mt 15:4

j Pos 9:5, 6
Le 24:17

k Ps 139:16
Jr 1:5

l Izl 18:25, 26
Pnz 16:18
Pnz 17:8

m Pos 9:6
Le 24:17
Br 35:31
Ot 21:8

bi.^a **13** Ali ako to nije učinio namjerno, a pravi je Bog dopustio da se to dogodi, neka pobjegne u mjesto koje ću za to odrediti.^b **14** A ako se tko razgnjevi na svog bližnjeg te ga namjerno ubije,^c taj čovjek mora umrijeti čak i ako ga treba odvući od mog žrtvenika.^d **15** Tko udari svog oca ili svoju majku, neka se pogubi.^e

16 Ako tko otme čovjeka^f i proda ga ili ako ga drži u zatočeništvu,^g neka se pogubi.^h

17 Tko god prokune svog oca ili majku, neka se pogubi.ⁱ

18 Ovako treba postupiti ako se ljudi posvađaju i jedan od njih udari svog bližnjeg kamenom ili šakom*, a ovaj ne umre, nego padne u krevet: **19** Ako on poslije ustane i ako bude mogao izaći iz kuće oslanjajući se na štap, onda onaj koji ga je udario neće biti kažnjen. Samo mora ozlijeđenome platiti naknadu za sve dane tijekom kojih on nije mogao raditi, za vrijeme koje mu je trebalo da se potpuno oporavi.

20 Ako tko štapom udari svog roba, ili svoju robinju, pa on umre od njegove ruke, mora biti osvećen.^j **21** Ali ako preživi dan ili dva, ne mora biti osvećen, jer ga je gospodar kupio svojim novcem.

22 Ako se ljudi potuku i ozlijeđe trudnu ženu pa ona prerano rodi,^k ali ni ona ni dijete ne umru*, krivac mora platiti odštetu koliku mu odredi njen muž. Neka je plati preko sudaca.^l **23** Ali ako jedno od njih umre, tada ćeš uzeti život za život*,^m **24** oko za oko, zub

21:18 *Moguće i: "nekom alatkom".

21:22 *Ili: "ne budu ozbiljno ozlijeđeni".

21:23 *Ili: "dušu za dušu".

za zub, ruku za ruku, nogu za nogu,^a **25** opeklinu za opeklinu, ranu za ranu, modricu za modricu.

26 Ako tko udari po oku svog roba, ili svoju robinju, te on ostane bez oka, neka ga pusti na slobodu, pa neka mu to bude naknada za oko.^b

27 Ako izbije zub svom robu, ili svojoj robinji, neka ga pusti na slobodu, pa neka mu to bude naknada za zub.

28 Ako bik ubode muškarca ili ženu i usmrta ih, bik se mora kamenovati,^c a njegovo se meso ne smije jesti. Vlasnik bika neće se kazniti. **29** No ako je bik već više puta nekoga ubo i vlasnik je bio upozoren na to, ali ipak nije pazio na njega, pa je bik usmrtio muškarca ili ženu, neka se bik kamenuje, a i vlasnik neka se pogubi. **30** Ako mu se odredi otkupnina, neka za svoj život plati punu otkupnu cijenu koja mu se odredi.

31 Ubode li bik dječaka ili djevojčicu, neka se s vlasnikom bika postupi po istom zakonu. **32** Ubode li bik roba ili robinju, neka vlasnik bika da njegovom ili njenom gospodaru iznos od 30 šekela*, a bik neka se kamenuje.

33 Ako tko ostavi jamu nepokrivenu ili ako tko iskopaja jamu i ne pokrije ju, pa u nju upadne bik ili magarac, **34** vlasnik jame treba nadoknaditi štetu.^d Neka novac isplati vlasniku životinje, a uginula životinja neka pripadne njemu. **35** Ako nečiji bik ozlijedi tuđeg bika te on uginu, onda neka vlasnici prodaju živog bika i podijele dobiveni no-

21. POGL.

a Le 24:20
Mt 5:38

b Ef 6:9
Kol 4:1

c Pos 9:5
Br 35:33

d Izl 22:6
Izl 22:14
Pnz 22:8

2. stupac

22. POGL.

a 2Sa 12:6
Lk 19:8

b Izl 20:15

c Izl 22:4

d Pnz 16:18
Pnz 19:17

vac, a neka podijele i uginulu životinju. **36** No ako se znalo da bik bode, ali njegov vlasnik nije pazio na njega, onda neka on nadoknadi bika za bika, a uginula životinja neka pripadne njemu.

22 Ako tko ukrade bika ili ovcu pa ih zakolje ili proda, neka kao odštetu za bika da pet bikova, a za ovcu četiri ovce.^a

2 (Ako tko po noći zatekne lopova^b kako provaljuje pa ga udari i on umre, taj koji ga je udario neće biti kriv za prolivenu krv. **3** Ali ako se to dogodi nakon izlaska sunca, onda će biti kriv za prolivenu krv.)

Lopov mora nadoknaditi štetu. Ako nema ništa, onda njega treba prodati kako bi nadoknadio ono što je ukrao. **4** Ako se ono što je ukrao nađe kod njega živo, bio to bik, magarac ili ovca, mora kao odštetu dati dvostruko.

5 Ako tko pusti svoju stoku da pase na polju ili u vinogradu i dopusti joj da pase na tuđem polju, neka nadoknadi štetu najboljim plodovima sa svog polja ili iz svog vinograda.

6 Ako tko zapali vatru te ona zahvati trnje, pa izgore snopovi žita, nepožnjevano žito ili kakvo polje, onaj tko je zapalio vatru mora nadoknaditi ono što je izgorjelo.

7 Ako netko da svom bližnjem novac ili stvari na čuvanje pa to bude ukradeno iz njegove kuće, neka lopov, ako se nađe, kao odštetu vrati dvostruko.^c

8 Ako se lopov ne pronade, neka se vlasnik kuće dovede pred pravog Boga^d da se utvrdi nije li on ukrao stvari svog bližnjeg.

21:32 *Šekel je imao 11,4 grama. Vidi dodatak B14.

9 Kad god netko optuži svog bližnjeg da posjeduje nešto što nije njegovo - bika, magarca, ovcu, odjeću ili neku izgublenu stvar za koju optužitelj kaže: "To je moje" - neka njih dvojica iznesu svoj spor pred pravog Boga.^a Onaj koga Bog proglasi krivim, neka svom bližnjem kao odštetu da dvostruko.^b

10 Ako tko svom bližnjem da na čuvanje magarca, bika, ovcu ili bilo koju drugu životinju pa ona uquine ili se teško ozlijedi ili je tko odvede dok nitko ne gleda, **11** neka se onaj koji je čuvao životinju zakune pred Jehovom da nije otuđio ono što pripada njegovom bližnjem. Vlasnik to mora prihvatiti, a onaj drugi ne treba nadoknaditi štetu.^c **12** Ali ako mu životinja bude ukradena*, mora vlasniku nadoknaditi štetu. **13** Ako životinju rastrga neka zvijer, neka donese tu životinju kao dokaz. U tom slučaju ne treba nadoknaditi štetu.

14 Ako tko posudi od svog bližnjeg neku životinju pa se ona teško ozlijedi ili uquine dok vlasnik nije prisutan, neka onaj tko ju je posudio nadoknadi štetu vlasniku. **15** Ako je vlasnik bio prisutan, ne treba mu nadoknaditi štetu. Ako je životinja bila najamljena, štetu će pokriti najamnina.

16 Ako tko zavede djevicu koja nije zaručena i spava s njom, mora dati novac za nevjestu kako bi mu ona mogla postati žena.^d **17** Ako mu je njen otac nikako ne želi dati za ženu, on ipak mora dati onoliko novca kolika je cijena za nevjestu.

22:12 *Po svemu sudeći, riječ je o krađi koja se dogodila zbog nemara ili okolnosti koje su se mogle spriječiti.

22. POGL.

a Pnz 16:18
Pnz 25:1

b Izl 22:4

c Le 6:2-5

d Pnz 22:28, 29

2. stupac

a Le 19:26
Le 20:6
Pnz 18:10-12
1Sa 28:3
Ga 5:20
Ot 22:15

b Le 18:23
Le 20:15
Pnz 27:21

c Br 25:3
1Kr 18:40
1Ko 10:20

d Le 25:35

e Le 19:33, 34
Pnz 10:19

f Pnz 27:19
Jk 1:27

g Ps 10:18
Jk 5:4

h Le 25:35, 36
Pnz 23:19
Lk 6:34, 35

i Pnz 24:6

j Pnz 24:13

k Pnz 10:18
Ps 34:6

l Le 24:11, 14

m Pr 10:20
Dj 23:5
Jd 8

n Izr 3:9
2Ko 9:7

o Izl 13:2

p Pnz 15:19

18 Vračaricu ne ostavljaj na životu.^a

19 Tko bi god spolno općio sa životinjom, mora se pogubiti.^b

20 Tko god prinese žrtvu bilo kojem bogu osim Jehovi, neka se pogubi.^c

21 Ne postupaj loše s došljakom niti ga tlači^d jer ste i vi bili došljaci u Egiptu.^e

22 Ne činite zla udovici ni djetetu bez oca*.^f **23** Ako im učinite kakvo zlo, pa oni zavape k meni, sigurno ću čuti njihov vapaj.^g **24** Tada ću se razgnjeviti na vas i pogubit ću vas mačem, pa će vaše žene postati udovice i vaša će djeca ostati bez oca.

25 Ako posудиš novac nekom siromahu iz mog naroda, nekome tko živi u tvojoj sredini, nemoj postupati s njim kao lihvar. Ne zaračunavaj mu kamate.^h

26 Ako svom bližnjem uzmeš haljinu u zalog,ⁱ vrati mu je do zalaska sunca. **27** Jer to mu je jedina odjeća, jedino čime pokriva svoje tijelo. U čemu će spavati?^j Kad zavapi k meni, ja ću ga čuti jer sam samilostan*.^k

28 Ne proklinji* Boga,^l a ne proklinji ni poglavara* svog naroda.^m

29 Ne oklijevaj dati prinos od svoje obilne ljetine i od izobilja iz svog tijeska*.ⁿ Me ni posveti* svog prvorođenog sina.^o **30** Ovako učini sa svojom krupnom i sitnom stokom:^p neka prvorođeno mlado sedam

22:22 *Ili: "siročetu". **22:27** *Ili: "dobroštviv". **22:28** *Ili: "huli na". *Ili: "vladara". **22:29** *Misli se na ulje i vino. *Dosl.: "Daj mi".

dana ostane sa svojom majkom, a osmog dana daj ga meni.^a

31 Budite moj sveti narod^b i ne jedite mesa životinje koju je rastrgala zvijer u polju,^c nego ga bacite psima.

23 Ne širi lažne vijesti.^d Ne surađuj sa zlim svjedočeci lažno*.^e **2** Ne povodi se za mnoštvom kako bi činio zlo. Kad svjedočiš u sporu, nemoj izvrtati pravdu kako bi ugodio mnoštvu*. **3** Nemoj biti pristran prema siromahu u njegovom sporu.^f

4 Naideš li na zalutalog bika ili magarca svog neprijatelja, odvedi mu ga natrag.^g **5** Ako vidiš da se onome koji te mrzi magarac srušio pod teretom, nemoj samo proći pored njega. Pomozi mu da skine teret s magarca.^h

6 Ne izvrći pravdu kad rješavaš parnicu siromaha koji živi u tvojoj sredini.ⁱ

7 Nemoj lažno optuživati druge niti vjerovati lažnim optužbama. Nemoj ubiti nedužnoga i pravednoga jer ja neću zloga proglasiti pravednim*.^j

8 Ne primaj mito jer mito zasljepljuje mudre suce i izvrće riječi pravednicima.^k

9 Ne tlači došljaka. Vi znate kako je biti došljak jer ste i sami bili došljaci u Egiptu.^l

10 Šest godina zasijavaj svoju zemlju i skupljaj njene plodove.^m **11** A sedme godine ostavi je neka počiva neobrađena da siromašni iz tvog naroda jedu ono što samo nikne na njoj. A što oni ostave, pojest će divlje životinje. Tako učini i sa svo-

23:1 *Ili: "u zloj namjeri". 23:2 *Ili: "izvrtati pravdu priklanjajući se većini". 23:7 *Ili: "osloboditi optužbe".

22. Pogl.

a Le 22:27

b Le 19:2
Br 15:40
1Pe 1:15

c Le 22:3, 8

23. Pogl.

d Le 19:16
Izr 6:16, 19

e Pnz 19:18, 19
Izr 19:5

f Le 19:15

g Izr 25:21
1So 5:15

h Pnz 22:4
Lk 6:27
Ri 12:21

i Pnz 16:19
2Lje 19:7

j Izr 17:15
Ri 1:18
Ri 2:6

k Pr 7:7

l Le 19:34

m Le 25:3, 4

2. stupac

a Izl 20:9, 10
Pnz 5:14

b Pnz 4:9

c Pnz 12:3
Js 23:6, 7

d Pnz 16:16

e Le 23:6
Lk 22:7

f Izl 12:18

g Pnz 16:17

h Br 28:26
Pnz 16:9, 10
Dj 2:1

i Pnz 16:13
Ne 8:14
Iv 7:2

j Pnz 12:5, 6

k Br 18:8, 12
1Ko 15:20

l Pnz 14:21
Izr 12:10

m Izl 14:19

jim vinogradom i svojim maslinikom.

12 Šest dana radi svoj posao, ali sedmog dana nemoj raditi kako bi tvoj bik i tvoj magarac počinuli te kako bi se sin tvoje robinje i došljak odmorili.^a

13 Savjesno se drži svega što sam ti rekao.^b Ne spominji imena drugih bogova. Neka ti ona ne prelaze preko usta.^c

14 Triput godišnje slavi blagdan meni u čast.^d **15** Slavi Blagdan beskvasnih kruhova.^e Sedam dana jedi beskvasni kruh, kao što sam ti zapovjedio, u propisano vrijeme u mjesecu abibu*,^f jer si tada izašao iz Egipta. Neka nitko ne dolazi pred mene praznih ruku.^g

16 Slavi i Blagdan žetve* kad požanješ prve plodove svog truda, prvine onoga što si zasijao u polju.^h Slavi i Blagdan berbe[#] na kraju godine, kad s polja pokupiš posljednje plodove svog truda.ⁱ **17** Triput godišnje neka svi muškarci iz tvog naroda dođu pred Gospodina Jehovu.^j

18 Kad mi prinosiš žrtvu, nemoj njenu krv prinositi ni s čim što u sebi ima kvasca. Životinjsko salo koje mi se tijekom blagdana prinosi na žrtvu nemoj ostavljati do sljedećeg jutra.

19 Donesi u dom Jehove, svog Boga, najbolje od prvina sa svoje zemlje.^k

Ne kuhaj jare u mlijeku njegove majke.^l

20 Šaljem pred tobom anđela^m kako bih te čuvao na putu i

23:15 *Vidi dodatak B15. 23:16 *Naziva se i Blagdan tjedana i Pedesetnica. #Naziva se i Blagdan sjenica.

doveo te na mjesto koje sam pripremio.^a **21** Slušaj ga i čini sve što ti kaže. Nemoj se buniti protiv njega jer on dolazi u moje ime i neće ti oprostiti prijestupe.^b **22** Ali budeš li ga u svemu slušao i činio sve što kažem, ja ću biti neprijatelj tvojim neprijateljima i protivnik tvojim protivnicima. **23** Jer moj će anđeo ići pred tobom i dovest će te do Amorejaca, Hetita, Perizana, Kanaanaca, Hivijaca i Jebusejaca i ja ću ih istrijebiti.^c **24** Nemoj se klanjati njihovim bogovima niti ih štovati i nemoj činiti ništa što oni čine.^d Poruši kipove njihovih bogova i obori njihove obredne stupove.^e **25** Služi Jehovi, svom Bogu,^f i on će blagosloviti tvoj kruh i tvoju vodu.^g Uklonit će bolest od tebe.^h **26** Nijedna žena u tvojoj zemlji neće pobaciti ni biti nerotkinja.ⁱ Dat ću ti da doživiš duboku starost.

27 Učinit ću da me se narodi boje i prije nego što dođeš među njih,^j smest ću sve narode s kojima se sukobiš i sve ću tvoje neprijatelje poraziti i natjerati u bijeg pred tobom.^k **28** Širit ću strah* pred tobom i otjerat ću Hivijce, Kanaance i Hetite pred tobom.^m **29** Neću ih odmah* otjerati pred tobom da zemlja ne opusti i da se ne namnože divlje životinje koje bi ti mogle nauditi.ⁿ **30** Tjerat ću ih pred tobom malo-pomalo dok ne postaneš mnogobrojan i ne zaposjedneš zemlju.^o

31 Postavit ću ti granicu od Crvenog mora do filistejskog mora i od pustinje do Rijeke*.^p

23:28 *Ili: "obeshrabrenje". **23:29** *Ili: "u roku od godine dana". **23:31** *Odnosno Eufrata.

23. POGL.

- a Br 20:16
b Br 14:35
 Jš 24:19
c Izl 34:11
 Jš 5:13, 14
 Jš 24:8
d Izl 20:5
 Le 18:3
 Pnz 12:30
 2Lje 33:2
e Izl 20:3
 Br 33:52
f Pnz 6:13
 Pnz 10:12
 Jš 22:5
 Mt 4:10
g Pnz 7:13
h Pnz 7:15
i Pnz 7:14
 Pnz 28:4
j Pnz 2:25
 Jš 2:9
k Pnz 7:23, 24
l Pnz 7:20
 Jš 2:11
m Jš 24:11
n Pnz 7:22
o Pnz 9:4
p Pos 15:18
 Pnz 1:7
 Jš 1:4
 1Kr 4:21

2. stupac

- a Su 1:4
 Su 11:21
b Izl 34:12
 Br 25:1, 2
 Pnz 7:2
 2Ko 6:14
c Jš 23:12, 13
 Su 1:28
 Ps 106:36

24. POGL.

- d Le 10:1
e Izl 20:21
 Br 12:8
f Izl 21:1
 Pnz 4:1
g Pnz 5:27
 Jš 24:22
h Izl 34:27
 Pnz 31:9
i Le 3:1
 Le 7:11
j Pnz 31:11
 Dj 13:15
k Izl 19:8
l He 12:24
m He 9:18-20
n Iv 1:18

Dat ću ti u ruke stanovnike te zemlje, a ti ćeš ih otjerati pred sobom.^a **32** Ne sklapaj savez s njima ni s njihovim bogovima.^b **33** Oni ne smiju ostati u tvojoj zemlji da te ne bi naveli da mi zgriješiš. Ako bi počeo štovati njihove bogove, to bi ti bila zamka.^c

24 Potom je Jehova rekao Mojsiju: "Popni se k meni na goru. Povedi sa sobom Arona, Nadaba, Abihua^d i 70 izraelskih starješina pa se poklonite izdaleka. **2** Neka Mojsije sam pristupi Jehovi, a ostali neka ne pristupaju i neka se narod ne penje na goru s njim."^e

3 I Mojsije je došao i prenio narodu sve Jehovine riječi i sve njegove zakone,^f a sav je narod jednoglasno odgovorio: "Vršit ćemo sve zapovijedi koje je Jehova dao."^g **4** Tada je Mojsije zapisao sve što je Jehova rekao.^h A sutradan je poranio i u podnožju gore podignuo žrtvenik i 12 stupova za 12 izraelskih plemena. **5** Potom je poslao neke mlade Izraelce da prinesu žrtve paljenice i da žrtvuju junce kao žrtve zajedništvaⁱ Jehovi. **6** Mojsije je zatim uzeo polovinu krvi i ulio je u posude, a drugom je polovinom poškropio žrtvenik. **7** Tada je uzeo knjigu saveza i naglas je pročitao narodu.^j A narod je rekao: "Činit ćemo sve što je Jehova rekao i bit ćemo mu poslušni."^k **8** Potom je Mojsije uzeo krvi i njome poškropio narod,^l govoreći: "Ovo je krv saveza koji je Jehova sklopio s vama na temelju svih ovih riječi."^m

9 I tako su Mojsije, Aron, Nadab, Abihu i 70 izraelskih starješina otišli na goru **10** i vidjeli Izraelovog Boga.ⁿ Ispod

njegovih nogu bilo je nešto što je izgledalo kao pod popločen safirom i bilo je čisto poput samog neba.^a **11** Bog nije naučio tim izraelskim uglednicima.^b Oni su u viđenju vidjeli pravog Boga te su jeli i pili.

12 I Jehova je rekao Mojsiju: "Popni se k meni na goru i ostani ondje. Dat ću ti kamene ploče na kojima ću napisati zakone i zapovijedi za pouku narodu."^c **13** Tako je Mojsije pošao sa svojim slugom Jošuum^d te se popeo na goru pravog Boga.^e **14** A starješinama je rekao: "Čekajte nas ovdje dok se ne vratimo k vama."^f Aron i Hur^g su s vama. Ako tko ima kakav spor, neka se obrati njima."^h **15** Tada se Mojsije popeo na goru, koju je prekrivao oblak.ⁱ

16 Jehovina je slava^j počivala na gori Sinaju^k i oblak je prekrivao goru šest dana. Sedmog dana Bog je iz oblaka pozvao Mojsija. **17** Izraelcima koji su to promatrali Jehovina je slava izgledala poput rasplamtjele vatre navrh gore. **18** I Mojsije je ušao u oblak i pošao prema vrhu gore.^l Ostao je na gori 40 dana i 40 noći.^m

25 Tada je Jehova rekao Mojsiju: **2** "Reci Izraelcima da mi skupljaju prilog. Skupite mi prilog od svakoga koga srce potakne da nešto priloži."ⁿ **3** A ovo ćete primati od njih kao prilog: zlato,^o srebro,^p bakar,^r **4** plavo predivo, purpurnu vunu, grimizni konac*, fini lan, kozju dlaku, **5** ovnujske kože obojene u crveno, tuljanove kože, akacijino drvo,^s

25:4 *Ili: "konac od kermesovog grimizaa".

24. POGL.

a Eze 1:26
Ot 4:3
b Izl 24:1
c Pnz 5:22
d Br 11:28
e Izl 24:2
f Izl 32:1
g Izl 17:10
h Izl 18:25, 26
i Izl 19:9
j Izl 16:10
Le 9:23
Br 16:42
k Izl 19:11
l Izl 19:20
m Izl 34:28
Pnz 9:9

25. POGL.

n Izl 35:4-9
1Lje 29:9
2Ko 9:7
o Izl 38:24
p Izl 38:25
r Izl 38:3
Izl 38:29
s Izl 36:20

2. stupac

a Izl 27:20
b Izl 30:23-25
c Izl 30:34, 35
d Izl 28:6
e Izl 28:15
f Izl 29:45
1Kr 6:13
He 9:11
g 1Lje 28:12
Dj 7:44
He 8:5
He 9:9
h Izl 37:1-5
i He 9:4
j Izl 30:1, 3
k Izl 30:1, 5
1Lje 15:15
l 1Kr 8:8
m Izl 31:18
Izl 40:20
1Kr 8:9
He 9:4
n Izl 37:6-9
o 1Sa 4:4
He 9:5
p 1Kr 8:7
1Lje 28:18

6 ulje za svjetiljke,^a balzam za pripremu ulja za pomazanje^b i mirisnog kada^c **7** te oniks i drugo kamenje za svećeničku pregaču^{*d} i naprsnik.^e **8** Neka mi načine svetište i ja ću prebivati među njima.^f **9** Načinite sveti šator i svu njegovu opremu točno po uzoru na ono* što ću ti pokazati.^g

10 Neka načine kovčeg od akacijinog drva, dug dva i pol lakta*, širok lakat i pol te visok lakat i pol.^h **11** Potom ga obloži čistim zlatom.ⁱ Obloži ga iznutra i izvana, a oko ruba mu načini vijenac od zlata.^j

12 Salij za njega četiri prstena od zlata i pričvrsti ih iznad njegove četiri noge, dva prstena s jedne strane i dva prstena s druge strane. **13** Načini motke od akacijinog drva i obloži ih zlatom.^k **14** Provući motke kroz prstenove s obje strane kovčega da se kovčeg može nositi. **15** Motke neka stoje u prstenovima kovčega. Neka se ne vade iz njih.^l **16** U kovčeg stavi ploče sa svjedočanstvom* što ću ti ih dati.^m

17 Načini poklopac od čistog zlata, dug dva i pol lakta, a širok lakat i pol.ⁿ **18** Načini i dva keruba od kovanog zlata i postavi ih na oba kraja poklopca.^o **19** Načini kerube za oba kraja poklopca, jedan za jedan kraj, a drugog za drugi. **20** Neka kerubima krila budu podignuta uvis tako da njima zaklanjaju poklopac^p i neka oni budu okrenuti jedan prema drugome. Lica keruba neka gledaju prema poklopcu.

25:7 *Dosl.: "efod". **25:9** *Ili: "prema nacrtu". **25:10** *Lakat je imao 44,5 centimetara. Vidi dodatak B14. **25:16** *Ili: "stavi Svjedočanstvo".

21 Stavi poklopac^a na kovčeg, a u kovčeg stavi ploče sa svjedochanstvom što ću ti ih dati.

22 Ondje ću se sastajati s tobom i obraćat ću ti se odozgo, iznad poklopca,^b između dva keruba koja su na kovčegu svjedochanstva. Odande ću ti govoriti sve zapovijedi koje trebaš prenijeti Izraelcima.

23 Načini i stol^c od akacijinog drva, dug 2 lakta, širok 1 lakat, a visok lakat i pol.^d **24** Obloži ga čistim zlatom, a oko ruba mu načini vijenac od zlata. **25** Naokolo mu načini okvir, širok 1 dlan*, a oko okvira mu načini vijenac od zlata. **26** Načini za njega četiri prstena od zlata pa pričvrsti te prstenove na sva četiri ugla gdje se noge spajaju sa stolom. **27** Prstenovi neka budu pod samim okvirom kako bi služili kao držači za motke da se stol može nositi. **28** Motke načini od akacijinog drva i obloži ih zlatom. One će služiti za nošenje stola.

29 Načini i zdjele i čaše te vrčeve i posude za izlivanje žrtava ljevanica. Načini ih od čistog zlata.^e **30** Na stol redovito pred mene stavljalj kruhove.^f

31 Načini svijećnjak^g od čistog kovanog zlata. Njegovo postolje, središnji stup, kraci, čaške, pupoljci i cvjetovi neka budu iskovani iz jednog komada zlata.^h **32** Iz središnjeg stupa svijećnjaka neka se grana šest krakova - tri kraka s jedne strane, a tri kraka s druge strane. **33** Neka na svakom kraku s jedne strane budu tri čaške u

25:25 *Dlan je imao 7,4 centimetra. Vidi dodatak B14.

25. POGL.

a Izl 40:20
He 9:4, 5

b Izl 30:6
Le 16:2
Br 7:89
Su 20:27
Ps 80:1

c Izl 40:22
Le 24:6
Br 3:30, 31
He 9:2

d Izl 37:10-15

e Izl 37:16
Br 4:7
1Kr 7:48, 50

f Le 24:5, 6
1Sa 21:6
1Lje 9:32
2Lje 13:11
Mt 12:4

g Izl 40:24
1Kr 7:48, 49
He 9:2

h Izl 37:17-24

2. stupac

a Br 8:4

b Izl 30:8
Le 24:2, 3
Br 8:2
2Lje 13:11

c Br 4:9

d Izl 39:42
Br 8:4
Dj 7:44
He 8:5

26. POGL.

e He 8:5
He 9:9, 11

f Pos 3:24
Izl 36:8-13
Ps 99:1

obliku bademovog cvijeta, s pupoljcima i cvjetovima naizmjenice, a i na svakom kraku s druge strane neka budu tri čaške u obliku bademovog cvijeta, s pupoljcima i cvjetovima naizmjenice. Tako neka bude na svih šest krakova koji se granaju iz središnjeg stupa svijećnjaka.

34 Na središnjem stupu svijećnjaka neka budu četiri čaške u obliku bademovog cvijeta, s pupoljcima i cvjetovima naizmjenice. **35** Jedan pupoljak neka bude ispod prva dva kraka koja se granaju iz središnjeg stupa svijećnjaka, jedan pupoljak ispod druga dva kraka i jedan pupoljak ispod posljednja dva kraka. Tako neka budu pupoljci ispod svih šest krakova koji se granaju iz središnjeg stupa svijećnjaka. **36** Pupiljci, krakovi i cijeli svijećnjak neka budu iskovani iz jednog komada čistog zlata.^a **37** Načini sedam uljanica na njemu. Kad se uljanice upale, osvijetljavat će prostor ispred njega.^b

38 Kliješta za gašenje stijenja i pepeonici neka budu od čistog zlata.^c **39** Svijećnjak i sav njegov pribor neka budu izrađeni od jednog talenta* čistog zlata.

40 Pazi da ih načiniš po uzoru na ono što ti je pokazano na gori.^d

26 Sveti šator^e načini od deset komada šatorskog platna izrađenog od fino ispredenog lana, plavog prediva, purpurne vune i grimiznog konca. Na njima neka budu izvezeni kerubi.^f **2** Svaki komad neka bude dug 28 lakata*, a širok

25:39 *Talent je imao 34,2 kilograma. Vidi dodatak B14. **26:2** *Lakat je imao 44,5 centimetara. Vidi dodatak B14.

4 lakta. Svi komadi šatorskog platna neka budu iste veličine.^a

3 Pet komada neka bude spojeno u jedno veliko platno, a drugih pet komada u drugo veliko platno. **4** Načini petlje od plavog prediva na rubu prvog velikog platna, a načini ih i na rubu drugog velikog platna, na mjestu na kojem će se ta platna spajati. **5** Načini 50 petlji na rubu prvog velikog platna i 50 petlji na rubu drugog velikog platna tako da petlje budu jedna nasuprot drugoj na mjestu na kojem će se platna spajati. **6** Načini 50 kopčica od zlata i zatim kopčama spoji šatorska platna jedno s drugim, pa će šator činiti jednu cjelinu.^b

7 Načini i šatorsko platno od kozje dlake^c koje će služiti kao pokrov za šator. Načini 11 komada takvog platna.^d **8** Svaki komad neka bude dug 30 lakata, a širok 4 lakta. Svih 11 komada šatorskog platna neka bude iste veličine. **9** Spoji pet komada u jedno veliko platno, a ostalih šest komada u drugo veliko platno. Polovinu šestog komada koja bude visjela na prednjoj strani šatora presavij napola. **10** I načini 50 petlji na rubu prvog velikog platna i 50 petlji na rubu drugog velikog platna, na mjestu na kojem će se ta platna spajati. **11** Načini 50 kopčica od bakra i utakni kopče u petlje, pa će se ta dva platna spojiti u jedan pokrov. **12** Dio šatorskog platna koji preostane, dug 2 lakta, ostavi neka visi preko stražnje strane šatora. **13** Lakat platna koji preostane sa svake bočne strane ostavi neka visi kako bi pokrivaio šator.

26. POGL.

a Br 4:25

b Izl 39:33, 34

c Izl 35:26

d Izl 36:14-18

2. stupac

a Izl 36:19

b Br 4:29, 31

c Izl 36:20-23

d Br 3:36

e Izl 36:24-26

f Izl 36:27-30

14 Za šator načini i pokrov od ovnujskih koža obojenih u crveno, a preko njega stavi pokrov od tuljanovih koža.^a

15 Načini za šator zidne okvire^{*b} od akacijinog drva, koji će stajati uspravno.^c **16** Svaki okvir neka bude visok 10 lakata, a širok lakat i pol. **17** Svaki okvir neka ima dva klina jedan kraj drugoga*. Takvi trebaju biti svi okviri za šator. **18** Načini 20 okvira za južnu stranu šatora.

19 Načini 40 postolja^d od srebra koja se trebaju staviti ispod 20 okvira: pod jedan okvir stavi dva postolja da se u njih utaknu njegova dva klina, a i pod svaki idući okvir stavi po dva postolja da se u njih utaknu njegova dva klina.^e **20** I za drugu stranu šatora, za sjevernu stranu, načini 20 okvira **21** i njihovih 40 postolja od srebra: pod jedan okvir stavi dva postolja, a i pod svaki idući okvir stavi po dva postolja. **22** Za stražnju stranu šatora, za zapadnu stranu, načini šest okvira.^f **23** Načini i dva okvira koji će služiti kao dva ugaona potpornja na stražnjoj strani šatora. **24** Neka njihove dvije stranice budu razdvojene na dnu, a spojene na vrhu, kod prvog prstena. Tako neka budu načinjena oba i neka služe kao potpornji na uglu. **25** Neka bude ukupno osam okvira, a za njih načini 16 srebrnih postolja: pod jedan okvir stavi dva postolja, a i pod

26:15 *Radilo se o montažnim zidovima koji su se sastojali od više međusobno spojenih drvenih okvira. **26:17** *Ili: "dvije okomite stranice koje su spojene jedna s drugom".

svaki idući okvir stavi po dva postolja.

26 Načini prečke od akacijnog drva: pet za okvire s jedne strane šatora,^a **27** pet prečki za okvire s druge strane šatora i pet prečki za okvire na stražnjoj, zapadnoj strani šatora. **28** Srednja prečka neka prolazi sredinom zidnih okvira i neka se proteže od jednog kraja do drugoga.

29 Okvire obloži zlatom^b i načini im prstenove od zlata kroz koje će se provlačiti prečke, a i prečke obloži zlatom. **30** Načini šator prema prikazu koji si vidio na gori.^c

31 Načini zavjesu^d od plavog prediva, purpurne vune, grimiznog konca i fino ispređenog lana. Na njoj neka budu izvezeni kerubi. **32** Objesi je na četiri stupa načinjena od akacijnog drva i obložena zlatom. Neka na njima budu kuke od zlata. Stupovi neka budu postavljeni na četiri postolja od srebra. **33** Objesi zavjesu ispod kopči i unesi kovčeg svjedočanstva^e iza zavjese. Zavjesa neka vam odjeljuje Svetinju^f od Svetinje nad svetinjama.^g **34** Stavi poklopac na kovčeg svjedočanstva u Svetinji nad svetinjama.

35 Postavi stol ispred zavjese, na sjevernu stranu šatora, a svijećnjak^h postavi nasuprot stolu, na južnu stranu. **36** Za ulaz u šator načini zastor s atkan od plavog prediva, purpurne vune, grimiznog konca i fino ispređenog lana.ⁱ **37** Za zastor načini pet stupova od akacijnog drva i obloži ih zlatom. Neka na njima budu kuke od zlata. Izlij za njih pet postolja od bakra.

26. POG.

a Izl 36:31-33

b Izl 12:35, 36
Izl 36:34c Izl 19:3
Izl 25:9
Dj 7:44
He 8:5d Izl 36:35, 36
Lk 23:45
He 6:19
He 9:3
He 10:19, 20

e 1Kr 8:6

f Izl 40:22, 26

g Izl 40:21
Le 16:2
1Kr 8:6
He 9:2-4
He 9:12, 24h Le 24:2, 3
1Kr 7:48, 49

i Izl 36:37, 38

2. stupac**27. POG.**a Izl 40:29
2Lje 4:1
He 13:10

b Izl 38:1-7

c Le 4:25

d 1Kr 8:64

e 1Kr 7:45

f Br 4:14, 15

g Izl 25:40
1Lje 28:12
Dj 7:44
He 8:5h Izl 40:8
1Kr 6:36

i Izl 38:9-15

27 Načini žrtvenik od akacijnog drva,^a dug 5 lakata* i širok 5 lakata. Žrtvenik neka bude četverokutan i visok 3 lakta.^b **2** Načini rog^c na svakom od njegova četiri ugla. Rogovi neka budu dio žrtvenika. Žrtvenik obloži bakrom.^d **3** Načini vedra za uklanjanje pepela*, zatim lopate, zdjele, vilice i pepeonike. Sav pribor načini od bakra.^e **4** Načini za žrtvenik rešetku, mrežu od bakra, a na četiri ugla načini četiri prstena od bakra. **5** Stavi mrežu ispod ruba žrtvenika i spusti je do sredine žrtvenika. **6** Načini za žrtvenik i motke od akacijnog drva te ih obloži bakrom. **7** Neka se motke provuku kroz prstenove tako da motke budu s obje strane žrtvenika kad se bude nosio.^f **8** Žrtvenik načini od dasaka, u obliku sanduka, i neka bude šupalj. Neka bude načinjen onako kako ti je pokazano na gori.^g

9 Načini i dvorište^h svetog šatora. Na južnoj strani dvorišta neka budu zastori od fino ispređenog lana i neka se protežu 100 lakata u dužinu s te strane.ⁱ **10** Za tu stranu načini 20 stupova i 20 postolja od bakra. Kuke na stupovima i njihove spone* neka budu od srebra. **11** I zastori na sjevernoj strani neka se protežu 100 lakata u dužinu. Neka i na toj strani bude 20 stupova i 20 postolja od bakra, a kuke na stupovima i njihove spone neka budu od srebra. **12** Po širini dvori-

27:1 *Lakat je imao 44,5 centimetara. Vidi dodatak B14. **27:3** *Ili: "masnog pepela". Riječ je o pepelu natopljenom mašču žrtvenih životinja. **27:10** *Ili: "prstenovi".

šta sa zapadne strane zastori neka se protežu 50 lakata u dužinu. Neka na toj strani bude deset stupova i deset postolja. **13** S istočne strane, prema izlasku sunca, neka dvorište bude široko 50 lakata. **14** Zastori s jedne strane ulaza neka se protežu 15 lakata u dužinu i neka ondje budu tri stupa i tri postolja.^a **15** Zastori s druge strane ulaza neka se protežu 15 lakata u dužinu i neka ondje budu tri stupa i tri postolja.

16 Na ulazu u dvorište neka bude zastor satkan od plavog prediva, purpurne vune, grimiznog konca i fino ispređenog lana^b i neka se proteže 20 lakata u dužinu. Neka ondje budu četiri stupa i četiri postolja.^c **17** Svi stupovi oko dvorišta neka imaju spojnice od srebra i kuke od srebra, a postolja neka budu od bakra.^d **18** Dvorište neka bude dugo 100 lakata,^e a široko 50 lakata. Zastori od fino ispređenog lana neka budu visoki 5 lakata, a postolja za stupove neka budu od bakra. **19** Sav pribor i posuđe što se koristi za službu u šatoru, a i svi šatorski klinovi i svi klinovi u dvorištu, neka budu od bakra.^f

20 Zapovjedi Izraelcima da ti donesu čistog ulja od gnječinih maslina za uljanice kako bi one stalno gorjele.^g **21** Neka Aron i njegovi sinovi vode brigu o tome da u šatoru sastanka, ispred zavjese koja zaklanja kovčeg svjedočanstva,^h uljanice gore pred Jehovomⁱ od večeri do jutra. To je trajna odredba za Izraelce, koju trebaju izvršavati iz naraštaja u naraštaj.^j

27. POGL.

a Izl 39:33, 40

b Izl 35:25

c Izl 38:18, 19

d Izl 38:17

e Izl 27:9

f Izl 38:20
Br 3:36, 37

g Izl 39:33, 37
Le 24:1-3

h Izl 26:33
Izl 40:3
He 9:2, 3

i Izl 30:8

j Br 18:23

2. stupac

28. POGL.

a He 5:4

b Le 8:2
He 5:1

c Izl 6:23
1Lje 6:3

d Le 10:1
Br 26:61

e Izl 38:21
Le 10:16
1Lje 24:2

f Izl 29:5
Le 8:7

g Izl 31:6
Izl 36:1

h Izl 39:8, 15
Le 8:8

i Izl 39:2

j Izl 39:22

k Izl 39:27, 28
Izl 39:30, 31
Le 8:9

l Izl 39:27, 29
Le 8:7

m Izl 39:2-5

n Izl 29:5

o Izl 35:5, 9
Izl 35:27

p Izl 1:1-4

r Izl 39:6, 14

28 Izdvoji iz izraelskog naroda svog brata Arona s njegovim sinovima i dovedi Arona^a da mi služi kao svećenik^b zajedno sa svojim sinovima^c Nadabom, Abihuom,^d Eleazarom i Itamarom.^e **2** Načini svom bratu Aronu svetu odjeću, dostojanstvenu i lijepu.^f **3** I kaži svim vještim ljudima, onima koje sam obdario mudrošću,^g neka načine Aronu odjeću da se posveti, pa da mi služi kao svećenik.

4 Neka načine ovu odjeću: naprsnik,^h pregaču,ⁱ tuniku bez rukava,^j dugu haljinu s kockastim uzorkom, turban^k i pojas.^l Neka načine tu svetu odjeću za tvog brata Arona – i za njegove sinove – da mi služi kao svećenik. **5** Neka za to upotrijebe zlato, plavo predivo, purpurnu vunu, grimizni konac i fini lan.

6 Neka načine pregaču od fino ispređenog lana i izvezu je zlatnim nitima, plavim predivom, purpurnom vunom i grimiznim koncem.^m **7** Neka prednji i stražnji dio pregače budu spojeni na ramenima. **8** Izvezeni pojasⁿ koji je na pregači i koji je drži uz tijelo neka bude izrađen od istih materijala: od zlata, plavog prediva, purpurne vune, grimiznog konca i fino ispređenog lana.

9 Uzmi dva kamena oniksa^o i ureži na njih imena Izraelovih sinova,^p **10** šest imena na jedan kamen, a preostalih šest imena na drugi kamen, redom kojim su rođeni. **11** Neka rezbar ureže na ta dva kamena imena Izraelovih sinova kao što bi urezao natpis na pečat.^r Zatim ih umetni u zlatne okvire. **12** Pričvrsti ta dva kamena za naramenice pregače da

Izraelcima služe za spomen.^a Neka Aron pred Jehovom nosi njihova imena na svoje dvije naramenice za spomen. **13** Načini zlatne okvire **14** i dva lančića od čistog zlata. Svaki lančić neka bude načinjen od zlatnih niti isprepletenih poput užeta.^b Potom te pletene lančiće pričvrsti za okvire.^c

15 Neka vješti zanatlija izveze sudski naprsnik.^d Neka ga izradi kao i pregaču – od zlata, plavog prediva, purpurne vune, grimiznog konca i fino ispređenog lana.^e **16** Kad se tkanina od koje je načinjen preklopi, naprsnik treba biti četverokutan, dug 1 pedalj* i širok 1 pedalj. **17** U njega umetni drago kameenje tako da budu četiri reda kamenja. U prvom redu neka budu rubin, topaz i smaragd. **18** U drugom redu neka budu tirkiz, safir i jaspis. **19** U trećem redu neka budu *lešem**, ahat i ametist. **20** A u četvrtom redu neka budu krizolit, oniks i žad. Neka budu umetnuti u zlatne okvire. **21** Neka na svakom kamenu bude ime jednog od 12 Izraelovih sinova. Na svaki kamen neka se, kao na pečatu, ureže ime jednog od 12 plemena.

22 Na naprsniku načini lančiće od niti čistog zlata isprepletenih poput užeta.^f **23** Zatim za naprsnik načini dva prstena od zlata i pričvrsti ih za dva kraja naprsnika. **24** Kroz ta dva prstena na krajevima naprsnika provuci dva pletena lančića od zlata. **25** Kraje-

28:16 *Pedalj je imao 22,2 centimetra. Vidi dodatak B14. **28:19** *Nije poznato o kojoj je vrsti dragog kamena riječ. Moguće je da je to bio jantar, hijacint, opal ili turmalin.

28. POGL.

a Izl 39:7

b Izl 39:15

c Izl 39:18

d Izl 28:30
Le 8:8
Br 27:21

e Izl 39:8-14

f Izl 39:15-18

2. stupac

a Izl 39:19-21

b Izl 28:8
Le 8:7c Le 8:8
Br 27:21
Pnz 33:8
1Sa 28:6
Ezr 2:62, 63d Izl 39:22-26
Le 8:7

ve dvaju lančića provuci kroz dva okvira koja su pričvršćena za naramenice, tako da naprsnik bude s prednje strane pregače. **26** Načini dva prstena od zlata i pričvrsti ih za dva kraja naprsnika, na unutarnji rub koji je okrenut prema pregači.^a **27** Načini još dva prstena od zlata s prednje strane pregače, na donjem kraju dviju naramenica, blizu mjesta na kojem se spajaju pregača i pojas, iznad izvezenog pojasa.^b **28** Neka se naprsnik učvrsti plavom vrpcom kojom će se njegovi prstenovi povezati s prstenovima na pregači. Tako će naprsnik stajati iznad izvezenog pojasa i neće se odvajati od pregače.

29 Aron neka nosi imena Izraelovih sinova na sudskom naprsniku na svom srcu kad ulazi u Svetinju, za trajni spomen pred Jehovom. **30** U sudski naprsnik stavi Urim i Tumim*^c da Aronu budu na srcu kad dolazi pred Jehovu. Neka te predmete pomoću kojih se donose presude Izraelcima Aron uvijek nosi na svom srcu pred Jehovom.

31 Tuniku bez rukava koja će se nositi ispod pregače načini svu od plavog prediva.^d **32** Neka u sredini ima otvor za glavu. Rub cijelog otvora neka bude opšiven. Neka bude kao ovratnik na oklopu kako se ne bi poderao. **33** Na cijelom donjem rubu tunike načini šipke od plavog prediva, purpurne vune i grimiznog konca, a između njih zvonca od zlata. **34** Oko cijelog ruba tunike nazmjence stavi zlatno zvonce pa

28:30 *Vidi Rječnik.

šipak, zlatno zvonce pa šipak. **35** Neka Aron nosi tu tuniku kad vrši svoju službu kako bi se čulo da ulazi u svetište pred Jehovu i da izlazi iz njega jer će inače poginuti.^a

36 Načini i sjajnu pločicu od čistog zlata i na nju, kao na pečatu, ureži: 'Jehova je svet.'^b

37 Priveži je na turban^c plavom vrpcom. Neka bude sprijeđena na turbanu. **38** Neka bude na Aronovom čelu i neka Aron snosi odgovornost kad se netko ogriješi o svete stvari,^d koje Izraelci posvećuju kad ih prinese kao svete darove. Neka mu ta pločica uvijek bude na čelu kako bi oni mogli steći Jehovinu naklonost.

39 Od finog lana istkaj dugu haljinu s kockastim uzorkom, načini turban od finog lana i istkaj pojas.^e

40 I za Aronove sinove načini duge haljine, pojaseve i turbane,^f dostojanstvene i lijepe.^g **41** U njih odjeni svog brata Arona i njegove sinove. Pomaži ih,^h postavi ih u službuⁱ i posveti ih kako bi mi služili kao svećenici. **42** Načini im gaće od lana da im pokriju golo tijelo.^j Neka sežu od bokova do bedara. **43** Neka ih Aron i njegovi sinovi nose kad ulaze u šator sastanka ili kad prilaze žrtveniku da služe na svetom mjestu kako ne bi navukli na sebe krivnju i poginuli. To je trajna odredba za njega i njegove potomke poslije njega.

29 Ovako ih posveti kako bi mi služili kao svećenici: Uzmi jednog junca i dva ovna bez mane,^k **2** beskvasni kruh, beskvasni kolutasti kruh napravljen od tijesta s uljem

28. POGL.

- a Le 16:2
Br 18:7
b Izl 39:30, 31
Le 8:9
1Lje 16:29
Ps 93:5
1Pe 1:16
c Izl 29:6
d Le 22:9
Br 18:1
e Izl 28:4
Izl 39:27-29
f Le 8:13
g Izl 28:2
h Izl 29:4, 7
Izl 30:30
Dj 10:38
2Ko 1:21
i Izl 29:8, 9
Le 8:33
Br 3:2, 3
j Le 6:10

29. POGL.

- k Le 8:2
Pnz 17:1

2. stupac

- a Le 6:20
b Le 8:26
c Izl 26:36
Izl 40:28
Le 8:2, 3
d Le 8:6
He 10:22
e Izl 28:4
Le 8:7
Le 16:4
f Izl 28:8
g Izl 28:36
Izl 39:30
Le 8:9
h Izl 30:23-25
i Le 8:12
Ps 133:2
Iza 61:1
Dj 10:38
j Izl 28:40
Le 8:13
k Izl 28:1-3
Izl 28:40, 43
Izl 40:15
l Izl 28:41
m Le 8:14-17
n Le 4:3
o Izl 27:2
p Le 4:7
r Le 3:17
s Le 4:8-10

i beskvasne lepinje namazane uljem.^a Napravi ih od finog pšeničnog brašna **3** i stavi ih u košaru pa ih u toj košari prinesi,^b a uz to prinesi junca i dva ovna.

4 Dovedi Arona i njegove sinove na ulaz u šator sastanka^c i operi ih* vodom.^d **5** Zatim uzmi odjeću^e i obuci Aronu dugu haljinu, tuniku bez rukava koja se nosi ispod pregače, pregaču i naprsnik, a pregaču pritegni izvezenim pojasom.^f **6** Stavi mu turban na glavu, a na turban pričvrsti sveti znak predanja Bogu.^g **7** Potom uzmi ulje za pomazanje,^h izlij mu ga na glavu i pomaži ga.ⁱ

8 Zatim dovedi njegove sinove i obuci ih u duge haljine.^j **9** Kao što si opasao Arona, tako pojasevima opasi i njegove sinove i na glavu im stavi turbane. Neka im pripadne svećeništvo – to je trajna odredba.^k Tako ćeš Arona i njegove sinove postaviti da služe kao svećenici.^l

10 Zatim dovedi junca pred šator sastanka, a Aron i njegovi sinovi neka mu polože ruke na glavu.^m **11** Zakolji junca pred Jehovom, na ulazu u šator sastanka.ⁿ **12** Umoči prst u junčevu krv i nanesi je na robove žrtvenika,^o a svu ostalu krv izlij uz podnožje žrtvenika.^p **13** Potom uzmi sve salo^r koje prekriva crijeva, salo na jetri te oba bubrega i salo koje je na njima, pa ih spali kako bi se njihov dim dizao sa žrtvenika.^s **14** A meso junca, njegovu kožu i balegu spali izvan tabora. To je žrtva za grijeh.

29:4 *Ili: "reci im neka se operu".

15 Potom uzmi jednog ovna pa neka mu Aron i njegovi sinovi polože ruke na glavu.^a

16 Zakolji ovna, uzmi njegove krvi i poškropi njome žrtvenik sa svih strana.^b **17** Isijeci ovna na komade, operi njegova crijeva^c i koljenice pa te komade položi na žrtvenik jedan do drugoga zajedno s glavom. **18** Spali cijelog ovna kako bi se dim dizao sa žrtvenika. To je žrtva paljenica za Jehovu i njen mu je miris ugodan*.^d To je žrtva koja se u vatri prinosi Jehovi.

19 Zatim uzmi drugog ovna pa neka mu Aron i njegovi sinovi polože ruke na glavu.^e

20 Zakolji ovna pa uzmi njegove krvi i nanesi je na resicu Aronovog desnog uha, na resicu desnog uha njegovih sinova, na palac njihove desne ruke i na palac njihove desne noge te poškropi krvlju žrtvenik sa svih strana. **21** Onda uzmi krvi što je na žrtveniku i ulja za pomazanje^f pa poškropi Arona i njegovu odjeću te njegove sinove i njihovu odjeću kako bi on i njegova odjeća te njegovi sinovi i njihova odjeća bili sveti.^g

22 Zatim s ovna uzmi salo, pretili rep, salo koje prekriva crijeva, salo s jetre, oba bubrega i salo koje je na njima^h te desni but, jer je to ovan koji se prinosi prilikom postavljanja u svećeničku službu.ⁱ **23** Uzmi i jedan okrugli kruh, jedan kolutasti kruh napravljen od tijesta s uljem i jednu lepinju iz košare s beskvasnim kruhom što stoji pred Jehovom. **24** Sve to stavi na ruke Aronu i na ruke njegovim sinovima, pa to zanjishi pred Jehovom kao zanjihanu

29. POGL.

a Le 1:4
Le 8:18-21

b He 9:22

c Le 1:13

d Pos 8:21

e Le 8:22-24

f Izl 30:23-25

g Le 8:30

h Le 3:9, 10

i Le 8:22
Le 8:25-28

2. stupac

a Le 8:29
Ps 99:6

b Izl 29:22

c Le 7:34
Le 10:14

d Le 7:11, 14

e Izl 28:4

f Br 20:26

g Le 8:35

h Le 8:31

i 1Ko 9:13

žrtvu. **25** Onda to uzmi s njihovih ruku i spali na žrtveniku povrh žrtve paljenice kako bi Jehova osjetio ugodan miris. To je žrtva koja se u vatri prinosi Jehovi.

26 Potom uzmi prsa ovna prinesenog prilikom Aronovog postavljanja u svećeničku službu^a pa ih zanjishi pred Jehovom kao zanjihanu žrtvu. Neka taj dio pripadne tebi. **27** Posveti prsa koja su prinesena kao zanjihana žrtva te but koji je prinesen kao posvećeni dio, ono što je zanjihano i uzeto od ovna prinesenog prilikom postavljanja Arona i njegovih sinova u svećeničku službu.^b **28** Budući da je to posvećeni dio, neka pripadne Aronu i njegovim sinovima. Neka to bude trajna uredba koju će Izraelci izvršavati. To je posvećeni dio koji će davati Izraelci.^c Taj posvećeni dio davat će Jehovi od svojih žrtava zajedništva.^d

29 Neka Aronova sveta odjeća^e poslije njegove smrti pripadne njegovim potomcima^f kad budu pomazani i postavljeni da služe kao svećenici. **30** Neka je sedam dana^g nosi njegov potomak koji ga naslijeđi kao svećenik i koji bude ulazio u šator sastanka da služi na svetom mjestu.

31 Uzmi ovna koji se prinosi prilikom postavljanja u svećeničku službu i skuhaj njegovo meso na svetom mjestu.^h

32 Aron i njegovi sinovi neka na ulazu u šator sastanka jeduⁱ meso ovna i kruh koji je u košari. **33** Neka jedu ono što je poslužilo za njihovu očišćenje kad su bili postavljeni u svećeničku službu i posvećeni. Neka to ne jede nitko tko na to nema pra-

29:18 *Ili: "umirujuć".

vo* jer je to sveto.^a **34** Ako bi nešto mesa žrtve koja se prinosi prilikom postavljanja u svećeničku službu i nešto kruha ostalo do jutra, neka se to što je ostalo spali.^b To se ne smije jesti jer je sveto.

35 Postupi s Aronom i njegovim sinovima upravo onako kako sam ti zapovjedio. Trebat će ti sedam dana da ih postaviš u svećeničku službu.^c

36 Svakog dana prinesi junca kao žrtvu za grijeh kako bi izvršio obred očišćenja i time očištio žrtvenik od grijeha, a zatim ga pomaži kako bi ga posvetio.^d **37** Sedam dana vrši obred očišćenja nad žrtvenikom i posvećuj ga da žrtvenik bude posebno svet.^e Svatko tko služi kod žrtvenika mora biti svet.

38 A ovo prinosi na žrtveniku: dva mlada jednogodišnja ovna, svaki dan, bez prekida.^f

39 Jednog ovna prinesi ujutro, a drugog ovna prinesi u suton*.^g **40** S prvim ovnom prinesi desetinu efe* finog brašna pomiješanog s četvrtinom

hina^h ulja od gnječenih maslina i žrtvu ljevanicu od četvrtine hina vina. **41** Drugog ovna prinesi u suton, s jednacom žitnom žrtvom i žrtvom ljevanicom kao i ujutro. U vatri ga prinesi kao žrtvu Jehovi

kako bi on osjetio ugodan miris. **42** To neka se redovito prinosi kao žrtva paljenica iz naraštaja u naraštaj na ulazu u šator sastanka pred Jehovom, gdje ću se sastajati sa svojim narodom da ondje govorim s tobom.^h

43 Ondje ću se sastajati s Izraelcima i to će mjesto biti posvećeno jer će se ondje očitovati moja slava.^a **44** Posvetit ću šator sastanka i žrtvenik, a posvetit ću i Arona i njegove sinove^b da mi služe kao svećenici. **45** Prebivat ću među Izraelcima i bit ću njihov Bog.^c

46 I tada će znati da sam ja Jehova, njihov Bog, koji ih je izveo iz Egipta kako bi prebivao među njima.^d Ja sam Jehova, njihov Bog.

30 Načini žrtvenik za paljenje kada,^e načini ga od akacijinog drva.^f **2** Neka bude četverokutan, dug 1 lakat*, širok 1 lakat i visok 2 lakta. Žrtvenik i rogovi na njemu neka budu napravljeni od jednog komada.^g **3** Obloži ga čistim zlatom: njegovu gornju plohu, sve njegove stranice i njegove robove. Oko ruba mu načini vijenac od zlata. **4** Ispod vijenca mu načini po dva prstena od zlata na dvije suprotne stranice da se kroz njih provuku motke za nošenje. **5** Motke načini od akacijinog drva i obloži ih zlatom. **6** Postavi žrtvenik pred zavjesu koja zaklanja kovčeg svjedočanstva,^h pred poklopac kovčega svjedočanstva kod kojeg ću se sastajati s tobom.ⁱ

7 Neka Aron^j na njemu^k pali mirisni kad.^l Svakog jutra kad priprema uljanice^m neka ga pali kako bi se dim dizao sa žrtvenika. **8** A i kad u suton* Aron bude palio uljanice, neka pali kad. Neka se tako stalno prinosi kad pred Jehovom, iz naraštaja u naraštaj. **9** Ne prinosite na tom žrtveniku

29. POGL.

a Le 22:10
Br 3:10

b Le 8:32

c Le 8:4, 33

d Izl 30:26, 28
Le 8:11
Br 7:1

e Izl 40:10

f 2Lje 2:4
He 7:27
He 10:11

g Br 28:4-6

h Izl 25:22
Le 1:1
Br 17:4

2. stupac

a Izl 40:34
Br 12:5
1Kr 8:11

b Le 22:9

c Izl 25:8
Le 26:12
Za 2:11
2Ko 6:16

d Izl 20:2

30. POGL.

e Izl 40:5

f Izl 37:25-28

g Izl 27:1, 2
Le 4:7

h Izl 26:33
He 9:3

i Izl 25:22

j 1Lje 23:13

k Br 16:39, 40
1Sa 2:27, 28
Lk 1:9

l Izl 30:34, 35

m Izl 27:20

30 Načini žrtvenik za paljenje kada,^e načini ga od akacijinog drva.^f **2** Neka bude četverokutan, dug 1 lakat*, širok 1 lakat i visok 2 lakta. Žrtvenik i rogovi na njemu neka budu napravljeni od jednog komada.^g **3** Obloži ga čistim zlatom: njegovu gornju plohu, sve njegove stranice i njegove robove. Oko ruba mu načini vijenac od zlata. **4** Ispod vijenca mu načini po dva prstena od zlata na dvije suprotne stranice da se kroz njih provuku motke za nošenje. **5** Motke načini od akacijinog drva i obloži ih zlatom. **6** Postavi žrtvenik pred zavjesu koja zaklanja kovčeg svjedočanstva,^h pred poklopac kovčega svjedočanstva kod kojeg ću se sastajati s tobom.ⁱ

7 Neka Aron^j na njemu^k pali mirisni kad.^l Svakog jutra kad priprema uljanice^m neka ga pali kako bi se dim dizao sa žrtvenika. **8** A i kad u suton* Aron bude palio uljanice, neka pali kad. Neka se tako stalno prinosi kad pred Jehovom, iz naraštaja u naraštaj. **9** Ne prinosite na tom žrtveniku

30:2 *Lakat je imao 44,5 centimetara. Vidi dodatak B14.

29:33 *Odnosno nitko tko nije iz Aronove porodice. **29:39; 30:8** *Dosl.: "između dvije večeri". **29:40** *Efa je imala 22 litre. Vidi dodatak B14. ^aHin je imao 3,67 litara. Vidi dodatak B14.

nedozvoljeni kad,^a ni žrtve paljenice, ni žitne žrtve i ne izljevajte na njemu žrtve ljevanice. **10** Neka Aron jednom godišnje^b izvrši obred očišćenja na njegovim rogovima. Krvlju žrtve za grijeh, koja se prinosi za očišćenje,^c neka jednom godišnje izvrši obred očišćenja za žrtvenik. Tako neka se čini iz naraštaja u naraštaj. Taj je žrtvenik posebno svet Jehovi.”

11 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **12** “Kad budeš popisivao i prebrojavao muškarce u Izraelu,^d neka tada svaki od njih da Jehovi otkupninu za svoj život. To trebaju učiniti da ih ne bi snašla kakva nevolja prilikom popisivanja. **13** Svatko tko bude popisana neka da pola šekela* srebra, koji se određivao prema šekelu što se čuvao u svetom mjestu^e. (Jedan šekel ima 20 gera^Δ.) Pola šekela neka bude priloga Jehovi.^f **14** Svatko tko bude popisana, od 20 godina naviše, neka da prilog Jehovi.^g **15** Bogataš neka ne da više, a siromah neka ne da manje od pola šekela kao prilog Jehovi za otkup svog života. **16** Uzmi od Izraelaca srebrni novac za otkup i upotrijebi ga za službu u šatoru sastanka. Neka taj novac Jehovi služi kao spomen na Izraelce i neka njime budu otkupljeni njihovi životi.”

17 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **18** “Načini bakreni umivaonik za pranje i bakreno postolje za njega.^h Postavi ga između šatora sastanka i žrtvenika te u njega nalij vode.ⁱ

30:13 *Šekel je imao 11,4 grama. Vidi dodatak B14. ^ΔIli: “prema svetom šekelu”. ^ΔGera je imala 0,57 grama. Vidi dodatak B14.

30. POGL.

a Le 10:1
2Lje 26:18
Eze 8:11, 12

b Le 23:27
He 9:7

c Le 16:5, 6
Le 16:18, 19

d Izl 38:25
Br 1:2
2Sa 24:10, 15

e Le 27:25

f 2Lje 24:9
Mt 17:24

g Izl 38:26
Br 1:3
Br 26:1, 2

h Izl 38:8
Le 8:11
1Kr 7:38

i Izl 40:7

2. stupac

a Izl 40:30, 31
He 10:22

b 2Lje 4:6

c Br 3:47

d Izl 37:29

e Izl 40:9
Br 7:1

f Le 8:10

g Izl 29:37

h Le 8:12

i Br 3:2, 3

j Izl 40:15

k Izl 37:29
1Kr 1:39
Ps 89:20

19 Neka Aron i njegovi sinovi peru ruke i noge vodom iz njege.^a **20** Kad ulaze u šator sastanka ili kad prilaze žrtveniku da služe i da spaljuju žrtve kako bi se njihov dim dizao k Jehovi, neka se operu vodom da ne poginu. **21** Neka operu ruke i noge da ne poginu. To neka bude trajna uredba Aronu i njegovim potomcima, iz naraštaja u naraštaj.”^b

22 Jehova je nadalje rekao Mojsiju: **23** “Zatim uzmi najbolje mirodije: 500 šekela krute smirne, 250 šekela (upola manje) mirisnog cimeta, 250 šekela mirisne trske **24** i 500 šekela kasije, sve izvagano prema šekelu koji se čuvao u svetom mjestu,^c te hin* maslinovog ulja. **25** Od toga napravi sveto ulje za pomazanje. Ono treba biti pažljivo* pripravljeno.^d To neka bude sveto ulje za pomazanje.

26 Pomaži njime šator sastanka^e i kovčeg svjedočanstva, **27** stol i sav njegov pribor, svijećnjak i njegov pribor, kadiioni žrtvenik, **28** žrtvenik za žrtve paljenice i sav njegov pribor te umivaonik i njegovo postolje. **29** Posveti ih da budu posebno sveti.^f Svatko tko ih dotiče mora biti svet.^g **30** Pomaži Arona^h i njegove sinoveⁱ i posveti ih da mi služe kao svećenici.^j

31 Ovako kaži Izraelcima: “To neka mi bude sveto ulje za pomazanje iz naraštaja u naraštaj.^k **32** Ne smijete ga stavljati na tijelo i ne smijete praviti ulje takvog sastava. Ono je sveto. Neka vam uvijek bude sveto. **33** Tko god napravi takvo

30:24 *Hin je imao 3,67 litara. Vidi dodatak B14. **30:25** *Ili: “vješto”.

mirisno ulje i stavi ga na nekoga na koga se ono ne smije stavljati*, neka se pogubi i tako ukloni iz svog naroda.”^a

34 Zatim je Jehova rekao Mojsiju: “Uzmi jednaku količinu ovih mirodija:^b stakte, onih, mirisnog galbana i čistog tamjana. **35** Od toga napravi kad.^c Ta smjesa mirodija treba biti pažljivo pripravljena, posoljena,^d čista i sveta. **36** Nešto od toga smrvi u prah i dio toga stavi pred kovčeg svjedočanstva u šatoru sastanka, gdje ću se sastajati s tobom. Neka vam to bude posebno sveto. **37** Kad koji napraviš prema ovom sastavu ne smijete praviti za sebe.^e Smatraj to nečim što je sveto Jehovi. **38** Ako tko napravi sebi nešto takvo kako bi uživao u njegovom mirisu, neka se pogubi i tako ukloni iz svog naroda.”

31 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **2** “Izabrao sam Urijevog sina Besalela,^f Hurovog unuka, iz Judinog plemena.^g **3** Ispunit ću ga Božjim duhom i dati mu mudrosti, razboritosti i znanja potrebnog za obavljanje svakovrsnih zanatskih poslova **4** da bi smišljao kako se što može izraditi, da bi radio sa zlatom, srebrom i bakrom, **5** obrađivao drago kamenje i umetao ga u okvire^h te izrađivao svakovrsne predmete od drva.ⁱ **6** Osim toga, izabrao sam Ahisamakovog sina Oholiaba,^j iz Danovog plemena, da bude njegov pomoćnik. Obdarit ću mudrošću sve koji su vješti kako bi mogli načiniti sve što sam ti zapovjedio:^k **7** šator sastanka,^l kovčeg svjedočanstva^m

30:33 *Odnosno na nekoga tko nije iz Aronove porodice.

30. POG.

a Izl 30:37, 38

b Izl 25:3, 6

c Izl 37:29

Ps 141:2

Ot 5:8

d Le 2:13

e Izl 30:31, 32

31. POG.

f Izl 37:1

g Izl 35:30–34

1Lje 2:20

h Izl 28:9–11

i 2Lje 2:13, 14

j Izl 38:23

k Izl 36:1

l Izl 36:8

m Izl 37:1

2. stupac

a Izl 37:6

b Izl 37:10

c Izl 37:17, 24

d Izl 37:25

e Izl 38:1

Izl 40:6

f Izl 30:18

Izl 38:8

g Izl 28:2, 15

Izl 39:1, 27

Le 8:7

h Izl 30:25, 35

Izl 37:29

i Izl 20:8

Le 19:30

Kol 2:16, 17

j Pnz 5:12

k Izl 35:2

Br 15:32, 35

l Izl 16:23

Izl 20:10

m Izl 31:13

n Pos 2:2

o Izl 24:12

Izl 32:15

Pnz 4:13

Pnz 9:15

p Mt 12:28

Lk 11:20

2Ko 3:3

i poklopac^a na njemu, sav pribor što pripada šatoru, **8** stol^b i njegov pribor, svijećnjak od čistog zlata i sav njegov pribor,^c kadioni žrtvenik,^d **9** žrtvenik za žrtve paljenice^e i sav njegov pribor, umivaonik i njegov postolje,^f **10** fino istkanu odjeću, svetu odjeću za svećenika Arona i odjeću za njegove sinove u kojoj će služiti kao svećenici^g **11** te ulje za pomazanje i mirisni kad za svetište.^h Neka načine sve što sam ti zapovjedio.”

12 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **13** “Kaži Izraelcima: ‘Morate držati moje dane počinka’ jer je to znak saveza između mene i vas, koji će vas iz naraštaja u naraštaj podsjećati na to da sam vas ja, Jehova, posvetio. **14** Držite dan počinka, jer vam je on svet.ⁱ Tko ga oskvrne, neka bude pogubljen. Ako bi tko radio kakav posao na dan počinka, taj čovjek neka se pogubi i tako ukloni iz svog naroda.^k **15** Šest dana neka se obavljaju poslovi, ali sedmi dan neka bude dan počinka, dan potpunog odmora.^l On je svet Jehovi. Tko bi god radio kakav posao na dan počinka, neka se pogubi. **16** Izraelci neka drže dan počinka. Neka ga svetkuju iz naraštaja u naraštaj, kao trajan savez. **17** To neka bude trajan znak između mene i izraelskog naroda^m jer sam ja, Jehova, u šest dana stvorio nebo i zemlju, a sedmog sam dana prestao raditi i počeo počivati.”ⁿ

18 A kad je Bog završio svoj razgovor s Mojsijem na gori Sinaju, dao mu je dvije ploče sa svjedočanstvom,^o kamene ploče ispisane Božjim prstom.^p

32 Kad je narod vidio da Mojsije dugo ne silazi s gore,^a skupio se oko Arona i rekao mu: "Načini nam boga koji će nas voditi^b jer ne znamo što se dogodilo s onim Mojsijem, čovjekom koji nas je izveo iz Egipta." **2** A Aron im je odgovorio: "Poskidajte zlatne naušnice^c koje su u ušima vaših žena, sinova i kćeri pa mi ih donesite." **3** I sav je narod počeo skidati zlatne naušnice koje su im bile u ušima i donositi ih Aronu. **4** Kad je od njih uzeo zlato, oblikovao ga je rezbarskom alatkom i načinio zlatni kip teleta.^d A oni su povikali: "Ovo je tvoj Bog, Izraele, koji te izveo iz Egipta!"^e

5 Kad je Aron to vidio, sagradio je žrtvenik pred teletom. Potom je povikao: "Sutra je svečanost u čast Jehovi!" **6** Tako su sutradan rano ustali i prinijeli žrtve paljenice i žrtve zajedništva. Onda je narod sjeo da jede i pije. Potom su ustali da se zabavljaju.^f

7 A Jehova je rekao Mojsiju: "Sidi s gore, jer se tvoj narod koji si izveo iz Egipta iskvario."^g **8** Brzo su skrenuli s puta koji sam im odredio.^h Načinili su sebi kip teleta, pa mu se klanjaju i prinose mu žrtve te govore: 'Ovo je tvoj Bog, Izraele, koji te izveo iz Egipta.'" **9** Jehova je zatim rekao Mojsiju: "Vidim da je taj narod nepokoran*.ⁱ **10** Razgnjevio sam se na njih! Pusti me da ih istrijem, a od tebe ću načiniti velik narod."^j

11 A Mojsije se obratio* Jehovi, svom Bogu,^k i preklinjao ga: "Jehova, zašto da u gnje-

32. POGL.

a Izl 24:18
Pnz 9:9

b Dj 7:40

c Izl 12:35, 36

d Pnz 9:16
Iza 46:6
Dj 7:41e Izl 20:4
Ne 9:18
Ps 106:19, 20

f 1Ko 10:7

g Pnz 4:15-18

h Izl 18:20
Izl 20:3i Izl 34:9
Pnz 9:6
Dj 7:51j Br 14:12
Pnz 9:14

k Ps 106:23

2. stupac

a Pnz 9:18, 19

b Pnz 9:28

c Pos 22:15-17
Pos 35:10, 11
He 6:13, 14d Pos 13:14, 15
Pos 26:3, 4

e Ps 106:45

f Pnz 9:15

g Izl 40:20
Pnz 5:22h Izl 31:18
Pnz 9:10i Ne 9:18
Ps 106:19, 20
Dj 7:41

vu zatreš svoj narod nakon što si ga izveo iz Egipta svojom velikom silom i moćnom rukom?^a **12** Zašto da Egipćani kažu: 'Izveo ih je iz Egipta sa zlom namjerom. Htio ih je pobiti u brdima i istrijebiti ih s lica zemlje?'^b Nemoj se više gnjeviti i razmisli još jednom želiš li doista* nanijeti nevolju svom narodu. **13** Sjeti se svojih slugu Abrahama, Izaka i Izraela, kojima si se zakleo samim sobom i rekao im: 'Umnožit ću vaše potomstvo da ga bude kao zvijezda na nebu^c i dat ću vašem potomstvu svu ovu zemlju koju sam im namijenio, kako bi je zaposjeli i zauvijek živjeli u njoj.'^d

14 Stoga je Jehova odlučio da neće svom narodu nanijeti nevolju* o kojoj je govorio.^e

15 Potom se Mojsije okrenuo i sišao s gore noseći u rukama^f dvije ploče sa svjedočanstvom.^g Ploče su bile ispisane s obje strane - i s prednje i sa stražnje strane. **16** Sam Bog načinio je te ploče i urezao ono što je pisalo na njima.^h **17** Kad je Jošua čuo viku koja je dopirala od naroda, rekao je Mojsiju: "Iz tabora se čuje vika kao da se ondje vodi boj." **18** Ali Mojsije mu je odgovorio:

"To ne zvuči kao pjesma o pobjedi, a ni kao tužaljka zbog poraza. To mi zvuči kao drugačija pjesma."

19 Kad se Mojsije približio taboru i vidio teleⁱ i ples, razgnjevio se, pa je iz ruku ba-

32:12 *Ili: "i neka ti bude žao zbog toga što si htio". **32:14** *Ili: "požalio što je svom narodu htio nanijeti nevolju".

32:9 *Dosl.: "tvrđovrat". **32:11** *Ili: "trudio smekšati lice".

cio ploče i razbio ih u podnožju gore.^a **20** Uzeo je tele koje su načinili, spalio ga i satro u prah.^b Onda je prah rasuo po vodi i natjerao Izraelce da je piju.^c **21** I Mojsije je rekao Aronu: "Što je ovaj narod učinio s tobom? Kako te naveo da na njega svališ tako velik grijeh?" **22** Aron je odgovorio: "Nemoj se gnjeviti, gospodaru moj! I sam dobro znaš da je ovaj narod sklon zlu.^d **23** Rekli su mi: 'Načini nam boga koji će nas voditi jer ne znamo što se dogodilo s onim Mojsijem, čovjekom koji nas je izveo iz Egipta.'^e **24** A ja sam im rekao: 'Tko god ima zlata, neka ga skinе i donese mi.' I ja sam ga bacio u vatru te je izašlo ovo tele."

25 Mojsije je vidio da se narod razuzdao, jer im je Aron dopustio da se razuzdaju, pa su se sramotili pred svojim protivnicima. **26** Tada je Mojsije stao na ulaz u tabor i rekao: "Tko je na Jehovinoj strani, neka dođe k meni!"^f I svi Levijevci skupili su se oko njega. **27** A on im je rekao: "Ovako kaže Jehova, Izraelov Bog: 'Neka svatko pripaše mač i prođe cijelim taborom, od jednog kraja do drugoga, pa neka ubije svog brata, svog susjeda i svog prijatelja!'"^g **28** Levijevci su učinili kako im je Mojsije rekao. Tako je tog dana bilo ubijeno oko 3000 muškaraca. **29** Tada je Mojsije rekao: "Posvetite se danas za službu Jehovi. Svatko od vas borio se protiv svog sina i protiv svog brata.^h Zato će vam Bog danas dati blagoslov."ⁱ

30 Sutradan je Mojsije rekao narodu: "Počinili ste jako velik grijeh. Sada ću se popeti na

32. PUGL.

a Pnz 9:16, 17

b Pnz 7:25

c Pnz 9:21

d Izl 15:24

Izl 16:2

Izl 17:2

Pnz 9:7

Pnz 31:27

e Izl 32:1

Dj 7:40

f Js 24:15

2Kr 10:15

g Br 25:5

h Br 25:11

Pnz 13:6-9

i Pnz 33:8, 9

2. stupac

a Br 16:47

Br 21:7

Pnz 9:18

b Izl 20:23

c Br 14:19

d Flp 4:3

Ot 3:5

e Izl 23:20

Izl 33:2

33. PUGL.

f Pos 12:7

Pos 26:3

g Izl 23:20

Izl 32:34

h Pnz 7:1, 22

Js 24:11

i Izl 3:8

Pnz 8:7-9

j Izl 32:9

Pnz 9:6

Dj 7:51

k Izl 32:10

Br 16:21

l Izl 34:9

Pnz 9:6

Dj 7:51

m Br 16:45

goru k Jehovi da vidim mogu li nešto učiniti kako bi vam on oprostio grijeh."^a **31** Tako se Mojsije vratio k Jehovi i rekao: "Ovaj je narod počinio velik grijeh! Načinili su sebi boga od zlata!^b **32** Ako ti je po volji, oprosti im njihov grijeh.^c A ako ti to nije po volji, molim te, izbriši moje ime iz svoje knjige u koju si ga upisao."^d **33** Ali Jehova je odgovorio Mojsiju: "Onome koji mi je zgriješio, izbrisat ću ime iz svoje knjige. **34** A sad idi i povedi narod onamo kamo sam ti rekao. Evo moj će anđeo ići pred tobom,^e a u dan kad im budem sudio, kaznit ću ih zbog njihovog grijeha." **35** Tada je Jehova kaznio narod pomorom jer su načinili tele – ono koje je Aron izradio na njihov zahtjev.

33 Jehova je zatim rekao Mojsiju: "Pođi odavde s narodom koji si izveo iz Egipta. Otidi u zemlju za koju sam se zakleo Abrahamu, Izaku i Jakovu da ću je dati njihovom potomstvu.^f **2** Poslat ću pred vama anđela^g i istjerati Kanaanecе, Amorejce, Hetite, Perižane, Hivijce i Jebusejce.^h **3** Idite u zemlju u kojoj teče med i mlijeko!ⁱ Ali ja neću ići s vama jer ste nepokoran* narod,^j pa bih vas putem mogao istrijebiti."^k

4 Kad je narod čuo te oštre riječi, silno se ražalostio i nitko nije na sebe stavio svoj nakit. **5** A Jehova je rekao Mojsiju: "Reci Izraelcima: 'Vi ste nepokoran narod.^l Mogao bih u trenu proći kroz vaš tabor i istrijebiti vas.^m Stoga nemojte na sebe stavljati nakit dok ne odlučim što ću učiniti s vama.'" **33:3** * Dosl.: "tvrdovrat".

6 Otkad im je to bilo rečeno kod gore Horeba, Izraelci više nisu nosili* nakit.

7 A Mojsije je odnio svoj šator izvan tabora, razapeo ga nešto dalje od njega i nazvao ga šator sastanka. Tko bi god htio pitati što Jehovu,^a otišao bi do šatora sastanka, koji se nalazio izvan tabora. **8** Kad bi god Mojsije pošao u šator, sav bi narod ustao i stao na ulaz u svoj šator te gledao za Mojsijem dok on ne bi ušao u šator. **9** Čim bi Mojsije ušao u šator, stup od oblaka^b sišao bi na ulaz u šator i stajao ondje dok je Bog razgovarao s Mojsijem.^c **10** Kad bi sav narod vidio stup od oblaka kako stoji na ulazu u šator, svatko bi se poklonio na ulazu u svoj šator. **11** A Jehova bi razgovarao s Mojsijem licem u lice,^d kao što čovjek razgovara s čovjekom. Kad bi se Mojsije vratio u tabor, njegov sluga i pomoćnik Jošua,^e Nunov sin, ostao bi kod šatora sastanka.

12 Mojsije je rekao Jehovi: "Ti mi kažeš: 'Vodi ovaj narod', ali nisi mi otkrio koga ćeš poslati sa mnom. Još si mi rekao: 'Znam te po imenu* i stekao si moju naklonost.' **13** Ako sam stekao tvoju naklonost, molim te, objavi mi svoje puteve^f da te bolje upoznam te da i dalje uživam tvoju naklonost. Osim toga, sjeti se da je ovaj narod tvoj narod."^g **14** A Bog mu je rekao: "Ja ću osobno počiti s tobom^h i dat ću ti da budeš u miru*."ⁱ **15** Tada mu je Mojsije odvratio: "Ako ti ne podeš s nama, nemoj nas ni voditi odavde. **16** Po čemu će se znati da smo

33. PUGL.

a Izl 18:25, 26
Br 27:1-5

b Izl 13:21
Ps 99:7

c Br 11:16, 17
Br 12:5

d Izl 33:22, 23
Br 12:8
Pnz 34:10
Iv 1:18
Iv 6:46
Dj 7:38

e Izl 17:9
Izl 24:13
Br 11:28
Pnz 1:38
Js 1:1

f Ps 25:4
Ps 27:11
Ps 86:11
Ps 119:33
Iza 30:21

g Pnz 9:26

h Izl 13:21
Izl 40:34
Js 1:5, 17
Iza 63:9

i Js 21:44
Js 23:1

2. stupac

a Br 14:13, 14

b Pnz 4:34
2Sa 7:23
Ps 147:20

c Izl 3:13
Izl 6:3
Izl 34:6

d Ri 9:15

e Iv 1:18

34. PUGL.

f Pnz 10:1

g Pnz 9:10

h Izl 32:19
Pnz 9:17

i Izl 19:20
Izl 24:12

j Izl 19:12, 13

ja i tvoj narod stekli tvoju naklonost? Zar ne po tome da ti ideš s nama?^a Po tome ćemo se ja i tvoj narod razlikovati od svih drugih naroda na zemlji."^b

17 A Jehova je odgovorio Mojsiju: "Učinit ću i to što si zatražio jer si stekao moju naklonost i znam te po imenu."

18 Nato je Mojsije rekao: "Molim te, pokaži mi svoju slavu." **19** A on mu je odgovorio: "Proći ću ispred tebe da vidiš svu moju dobrotu i obznanit ću ti svoje ime Jehova.^c Pokazat ću naklonost onome kome želim pokazati naklonost i smilovat ću se onome kome se želim smilovati."^d **20** Zatim je dodao: "Ali ne možeš vidjeti moje lice, jer čovjek ne može mene vidjeti i ostati živ."

21 Jehova je nastavio: "Evo pored mene ima mjesta. Stani na ovu stijenu. **22** Kad u svojoj slavi budem prolazio pored tebe, stavit ću te u pukotinu u stijeni i zaklanjat ću te svojom rukom dok ne prođem. **23** Zatim ću maknuti svoju ruku, pa ćeš me vidjeti s leđa. Ali moje lice ne možeš vidjeti."^e

34 Potom je Jehova rekao Mojsiju: "Iskleši dvije kamene ploče, kao što su bile one prve,^f a ja ću na tim pločama napisati riječi što su bile na prvim pločama,^g koje si razbio.^h **2** Budi spreman sutra ujutro. Popni se ujutro na goru Sinaj i ondje, na vrhu gore,ⁱ stani pred mene. **3** Neka se nitko ne penje s tobom i neka nitko osim tebe ne bude na cijeloj gori. Neka ni sitna ni krupna stoka ne pase podno gore."^j

4 Tako je Mojsije isklešao dvije kamene ploče, kao što su

33:6 *Dosl.: "poskidali su". 33:12 *Ili: "Ja sam te odabrao". 33:14 *Dosl.: "da počineš".

bile one prve. Ustao je rano ujutro i popeo se na goru Sinaj, kao što mu je Jehova zapovjedio, noseći u rukama te dvije kamene ploče. **5** A Jehova je sišao^a u oblaku i stao pored njega. I Jehova mu je obznanio svoje ime*.^b **6** Jehova je prošao ispred njega govoreći: "Jehova! Jehova! On je Bog milosrdan^c i samilostan*^d strpljiv^e,^e pun vjerne ljubavi^f i istine^g,^g **7** koji iskazuje vjernu ljubav tisućama,^h oprašta prijestupe, krivnju i grijehe,ⁱ ali krivce ne ostavlja nekažnjene,^j nego ih kažnjava za njihove prijestupe te daje da posljedice tih prijestupa snose i njihovi sinovi, unuci i prauunci*."^k

8 Mojsije je odmah kleknuo i poklonio se do zemlje. **9** Onda je rekao: "Jehova, ako sam stekao tvoju naklonost, molim te, Jehova, pođi s nama,^l iako smo nepokoran* narod.^m Oprostimo nam naše prijestupe i naše grijeheⁿ i prihvati nas kao svoje vlasništvo." **10** A on mu je odgovorio: "Evo ja sklapam savez s vama. Pred cijelim tvojim narodom učinit ću čudesna djela kakva se nisu dogodila nigdje na zemlji, ni u kojem narodu.^o Svi narodi među kojima živite vidjet će što Jehova čini, jer ću za vas učiniti nešto čudesno.^p

11 Dobro upamtite ono što vam danas zapovijedam.^r Projektat ću pred vama Amorejce, Kanaance, Hetite, Perizane, Hivijce i Jebusejce.^s **12** Pazite da ne sklopite savez sa stanovnicima zemlje u koju idete^t jer

34:5 *Odnosno rekao mu je kakav je kao osoba. **34:6** *Ili: "dobrosvit".[†] *Ili: "spor srditi se". [‡]Ili: "vjernosti". **34:7** *Ili: "treći i četvrti naraštaj". **34:9** *Dosl.: "tvrdovrat".

34. POGL.

a Dj 7:38
b Izl 6:3
Izl 33:19
c Lk 6:36
d Izl 22:27
2Lje 30:9
Ne 9:17
Ps 86:15
Jl 1:13
e Br 14:18
2Pe 3:9
f Jr 31:3
Tu 3:22
Mi 7:18
g Ps 31:5
Ri 2:2
h Da 9:4
i Ps 103:12
Iza 55:7
Ef 4:32
1Iv 1:9
j Pnz 32:35
Js 24:19
Ri 2:5
2Pe 2:4
Jd 14, 15
k Izl 20:5
Pnz 30:19
1Sa 15:2
l Izl 33:14
m Izl 32:9
Izl 33:3
n Br 14:19
o 2Sa 7:23
Ps 147:19, 20
p Izl 33:16
Pnz 10:21
r Izl 19:5, 6
Pnz 12:28
s Izl 3:8
Izl 33:2
Pnz 7:1
t Pnz 7:2

2. stupac

a Izl 23:32, 33
b Izl 23:24
Pnz 12:3
c Izl 20:3
1Ko 10:14
1Iv 5:21
d Js 24:19
e 1Ko 10:20
f Br 25:2
2Ko 6:14
g Ezr 9:2
h Pnz 7:4
Pnz 31:16
Su 2:17
Su 8:33
1Kr 11:2
Ne 13:26
Ps 106:28
i Izl 32:8
Le 19:4
j Le 23:6
k Izl 23:15
l Izl 13:2
Lk 2:23
m Izl 22:30
n Izl 13:15
Br 18:15, 16
o Pnz 5:12

bi vam to bila zamka.^a **13** Nego porušite njihove žrtvenike, razbijte njihove obredne stupove i posijecite njihova obredna debla*.^b **14** Ne klanjajte se drugom bogu^c jer Jehova zahtijeva da se odanost iskazuje isključivo njemu*. Da, on je Bog koji zahtijeva da se odanost iskazuje isključivo njemu.^d

15 Pazite da ne sklopite savez sa stanovnicima te zemlje, jer kad oni budu štovali svoje bogove* i prinosili žrtve svojim bogovima,^e pozvat će i vas, pa ćete i vi jesti njihove žrtve.^f

16 Onda ćete uzimati njihove kćeri za žene svojim sinovima,^g a one će štovati svoje bogove*, pa će navesti i vaše sinove da štuju njihove bogove.^h

17 Ne pravi lijevane bogove.ⁱ

18 Slavi Blagdan beskvasnih kruhova.^j Jedi beskvasni kruh, kao što sam ti zapovjedio. Jedi ga sedam dana u propisano vrijeme u mjesecu abibu*,^k jer si u mjesecu abibu izašao iz Egipta.

19 Svaki prvorođenac pripada meni,^l a i svaki prvorođeni mužjak od tvoje stoke, i krupne i sitne.^m **20** Prvorođeno magare otkupi grlom sitne stoke. Ako ga ne otkupiš, slomi mu vrat. Otkupi svakog prvorođenca među svojim sinovima.ⁿ Neka nitko ne dolazi pred mene praznih ruku.

21 Šest dana radi, a sedmog dana počivaj*.^o Čak i u vrijeme oranja i u vrijeme žetve počivaj sedmi dan.

34:13 *Vidi Rječnik. **34:14** *Ili: "ne dopušta da se štuje ikoga osim njega". **34:15** *Dosl.: "bludničili sa svojim bogovima". **34:16** *Dosl.: "bludničiti sa svojim bogovima". **34:18** *Ili: "Vidi dodatak B15. **34:21** *Ili: "drži dan počinka".

22 Slavi Blagdan tjedana prinosi prvi žetve pšenice, a slavi i Blagdan berbe* na prijelazu godine.^a

23 Triput godišnje neka svi muškarci iz tvog naroda dođu pred Gospodina Jehovu, Izraelovog Boga.^b **24** Jer ja ću protjerati narode pred tobom^c i proširiti ću tvoje granice. Nitko ti neće pokušati oteti zemlju kad budeš triput godišnje išao pred Jehovu, svog Boga.

25 Kad mi prinosiš žrtvu, nekoj njenu krv prinositi ni s čim što u sebi ima kvasca.^d Žrtvu koja mi se prinosi na Pashu nekoj ostavljati do sljedećeg jutra.^e

26 Najbolje od prvina sa svoje zemlje donesi u dom Jehove, svog Boga.^f

Ne kuhaj jare u mlijeku njegove majke.^g

27 Jehova je zatim rekao Mojsiju: "Zapiši te riječi,^h jer na temelju njih sklapam savez s tobom i s Izraelom."ⁱ **28** I Mojsije je ostao ondje s Jehovom 40 dana i 40 noći. Ništa nije ni jeo ni pio.^j I Bog je napisao na ploče riječi saveza, Deset zapovijedi*.^k

29 Potom je Mojsije sišao s gore Sinaja, noseći u rukama dvije ploče sa svjedočanstvom.^l Mojsije nije znao da koža na njegovom licu isijava svjetlost zbog toga što je razgovarao s Bogom. **30** Kad su Aron i svi Izraelci ugledali Mojsija, vidjeli su da koža na njegovom licu isijava svjetlost, pa su mu se bojali prići.^m

34:22 *Naziva se i Blagdan sjenica.
34:28 *Dosl.: "Deset riječi". Nazivaju se i Dekalog.

34. POG.

a Izl 23:16
Le 23:34

b Pnz 16:16

c Izl 34:11

d Izl 23:18

e Izl 12:10
Br 9:12

f Br 18:8, 12
Pnz 26:2
Izr 3:9

g Izl 23:19
Pnz 14:21

h Izl 24:4
Pnz 31:9, 11

i Izl 24:8
Pnz 4:13

j Pnz 9:18

k Izl 31:18
Pnz 10:2

l Izl 32:15

m 2Ko 3:7

2. stupac

a Izl 24:3
Pnz 1:3

b 2Ko 3:13

c 2Ko 3:16

d Pnz 27:10

e 2Ko 3:7, 13

35. POG.

f Izl 34:32

g Izl 20:9, 10
Le 23:3

h Izl 31:14, 15
Br 15:32, 35

i Izl 25:2-7
Izl 35:29

j 2Ko 8:12
2Ko 9:7

k Izl 26:7
Izl 36:8

l Izl 25:3, 6

m Izl 28:9
Izl 39:14

n Izl 28:15

31 Ali Mojsije ih je pozvao, pa su Aron i svi narodni poglavari došli k njemu te je Mojsije razgovarao s njima. **32** Potom su mu prišli i svi Izraelci, a on im je prenio sve zapovijedi koje mu je Jehova dao na gori Sinaju.^a **33** Kad je Mojsije završio razgovor s njima, preko lica je stavio koprenu^b i otada je uvijek tako činio. **34** A kad bi Mojsije dolazio pred Jehovu da s njim razgovara, skinuo bi koprenu.^c Potom bi otišao i prenio Izraelcima zapovijedi koje je dobio.^d **35** I Izraelci bi vidjeli kako koža na Mojsijevom licu isijava svjetlost. Mojsije bi onda opet stavio koprenu preko svog lica i nosio bi je dok ne bi otišao razgovarati s Bogom.^e

35 Potom je Mojsije sazvao sve Izraelce pa im je rekao: "Ovo je Jehova zapovjedio da činite:^f **2** Šest dana neka se obavljaju poslovi, ali sedmi dan neka vam bude svet, neka bude dan počinka, dan potpunog odmora posvećen Jehovi.^g Tko bi god tog dana radio kakav posao, neka se pogubi.^h **3** Na dan počinka ne ložite vatru u svojim domovima."

4 Mojsije je nadalje rekao cijelom izraelskom narodu: "Ovo je Jehova zapovjedio: **5** 'Skupite prilog za Jehovu.ⁱ Tko je god spremna srca,^j neka kao prilog za Jehovu donese: zlato, srebro, bakar, **6** plavo predivo, purpurnu vunu, grimizni konac, fini lan, kozju dlaku,^k **7** ovnujske kože obojene u crveno, tuljanove kože, akacijino drvo, **8** ulje za svjetiljke, balzam za pripremu ulja za pomazanje i mirisnog kada^l **9** te oniks i drugo kamenje za svećeničku pregaču^m i naprsnik.ⁿ

10 Neka svi koji su vješti^a među vama dođu i načine sve što je Jehova zapovjedio: **11** sveti šator i njegovo platno, pokrove, kopče, zidne okvire, prečke, stupove i postolja; **12** kovčeg^b i njegove motke,^c poklopac^d i pregradnu zavjesu;^e **13** stol,^f njegove motke i sav njegov pribor te kruhove^g koji će se staviti pred Boga; **14** svijećnjak^h za osvjetljenje, njegov pribor i uljanice te ulje za osvjetljenje;ⁱ **15** kadioni žrtvenik^j i njegove motke; ulje za pomazanje i mirisni kad;^k zastor za ulaz u šator; **16** žrtvenik za žrtve paljenice^l i njegovu bakrenu rešetku, njegove motke i sav njegov pribor; umivaonik i njegovo postolje;^m **17** zastore za dvorišteⁿ te njegove stupove i postolja; zastor za ulaz u dvorište; **18** klinove za šator i klinove za dvorište te njihovu užad;^o **19** fino istkanu odjeću^p za službu u svetištu, svetu odjeću za svećenika Arona^r i odjeću za njegove sinove u kojoj će služiti kao svećenici.”

20 Tada su svi Izraelci otišli od Mojsija. **21** Potom je svatko koga je srce na to navelo,^s tko je god to poželio, došao i donio prilog za Jehovu da se upotrijebi za izradu šatora sastanka, za svu službu u njemu i za izradu svete odjeće. **22** Dolazili su i muškarci i žene, svi koji su bili spremna srca. Donosili su u ukrasne kopče, naušnice, prstenje i drugi nakit te svakovrsne predmete od zlata. Svi su oni prinijeli Jehovi darove* u zlatu.^t **23** I svi koji su imali plavo predivo, purpurnu vunu,

35:22 *Ili: "zanjihanu žrtvu".

35. POGL.

- a Izl 31:6
Izl 36:1
- b Izl 25:10
- c Izl 25:13
- d Izl 25:17
- e Izl 26:31
- f Izl 25:23
- g Izl 25:30
Le 24:5, 6
- h Izl 25:31
- i Izl 27:20
- j Izl 30:1
Izl 37:25
Izl 40:5
- k Izl 30:34, 35
- l Izl 27:1
- m Izl 30:18
Izl 38:8
- n Izl 27:9
- o Izl 27:19
- p Izl 31:6, 10
Izl 39:33, 41
- r Izl 39:1
- s Izl 25:2
Izl 36:2
2Ko 8:12
2Ko 9:7
- t Izl 38:24
- 2. stupac**
- a Izl 28:3
Izl 31:6
Izl 36:8
- b Izl 28:15, 28
Izl 39:15, 21
- c Izl 30:23-25
- d Izl 30:34, 35
- e Izl 36:5
2Ko 9:7
- f Izl 31:2-6

grimizni konac, fini lan, kozju dlaku, ovnujske kože obojene u crveno i tuljanove kože donijeli su ono što su imali. **24** Tko je god htio kao prilog dati srebro i bakar, donosio je to kao prilog za Jehovu. I svi koji su imali akacijinog drva za izradu bilo čega što se trebalo napraviti, donosili su ga.

25 Sve vješte žene^a prele su svojim rukama i donosile ono što su isprele: plavo predivo, purpurnu vunu, grimizni konac i fini lan. **26** Sve vješte žene koje je srce na to poticalo prele su kozju dlaku.

27 Narodni poglavari donosili su oniks i drugo kamenje za svećeničku pregaču i naprsnik,^b **28** balzam te ulje za osvjetljenje i za pripremu ulja za pomazanje^c i mirisnog kada.^d **29** Svi muškarci i žene koje je srce na to poticalo donijeli su nešto za poslove koji su se trebali izvršiti po Jehovinoj zapovijedi danoj preko Mojsija. Izraelci su to donijeli kao dragovoljni prinos za Jehovu.^e

30 Potom je Mojsije rekao Izraelcima: "Jehova je izabrao Urijevog sina Besalela, Hurovog unuka, iz Judinog plemena.^f **31** Ispunio ga je svojim duhom i dao mu mudrosti, razboritosti i znanja potrebnog za obavljanje svakovrsnih zanatskih poslova **32** da bi smišljao kako se što može izraditi, da bi radio sa zlatom, srebrom i bakrom, **33** obrađivao drago kamenje i umetao ga u okvire te vješto izrađivao svakovrsne predmete od drva. **34** Dao mu je sposobnost* da poučava druge, njemu

35:34 *Dosl.: "Stavio mu je u srce".

i Ahisamakovom sinu Oholiabu,^a iz Danovog plemena. **35** Obdario ih je vještinom^b da vezu, da tkaju tkanine od jedne vrste prediva i tkanine od plavog prediva, purpurne vune, grimiznog konca i finog lana te da rade svaki drugi zanatski posao. Oni će raditi svaki posao i praviti sve nacрте.

36 Besalel neka radi s Oholiabom i svim vještim ljudima kojima je Jehova dao mudrosti i znanja da znaju izraditi sve što je potrebno za svetu službu onako kako je Jehova zapovjedio.”^c

2 Potom je Mojsije pozvao Besalela i Oholiaba i sve vješte ljude koje je Jehova obdario mudrošću,^d sve koje je srce poticalo da dođu raditi.^e **3** Oni su preuzeli od Mojsija sve priloge^f koje su Izraelci donijeli za izradu svega što je potrebno za svetu službu. No Izraelci su mu i dalje donosili dragovoljne prinose, jutro za jutrom.

4 Nakon što su ti vješti ljudi počeli raditi sveti posao, dolazili su jedan za drugim **5** i govorili Mojsiju: “Narod donosi mnogo više nego što je potrebno za posao koji po Jehovinoj zapovijedi treba napraviti.” **6** Zato je Mojsije zapovjedio da se po cijelom taboru oglasi: “Muškarci i žene, ne donosite više ništa kao prilog za izradu svetog šatora.” Tada je narod prestao donositi priloge. **7** Bilo je dovoljno priloga da se napravi sav posao, bilo ih je i više nego dovoljno.

8 Tako su svi vješti ljudi^g načinili sveti šator^h od deset komada šatorskog platna izradenog od fino ispredenog lana, plavog prediva, purpurne vune

35. POGL.

a lzl 36:1

b lzl 31:3

36. POGL.

c lzl 25:9

lzl 31:6

d lzl 28:3

lzl 35:10

e lzl 35:21, 26

f lzl 35:5-9

lzl 3:9

2Ko 9:7

g lzl 31:6

h lzl 25:9

lzl 39:32

He 9:9

2. stupac

a lzl 26:1-6

b lzl 26:7-11

i grimiznog konca. On* je na njima izvezao kerube.^a **9** Svaki je komad bio dug 28 lakata*, a širok 4 lakta. Svi komadi šatorskog platna bili su iste veličine. **10** Zatim je spojio pet komada u jedno veliko platno, a ostalih pet komada u drugo veliko platno. **11** Potom je načinio petlje od plavog prediva na rubu prvog velikog platna, na mjestu na kojem se ono treba spojiti s drugim velikim platnom. Isto je načinio i na rubu drugog velikog platna, na mjestu na kojem se ono treba spojiti s prvim velikim platnom. **12** Načinio je 50 petlji na rubu prvog velikog platna i 50 petlji na rubu drugog velikog platna, na mjestu na kojem se platna trebaju spojiti, tako da petlje budu jedna nasuprot drugoj. **13** Zatim je načinio 50 kopči od zlata pa je tim kopčama spojio šatorska platna jedno s drugim, tako da je šator činio jednu cjelinu.

14 Načinio je šatorsko platno od kozje dlake koje je trebalo služiti kao pokrov za šator. Načinio je 11 komada takvog platna.^b **15** Svaki komad bio je dug 30 lakata, a širok 4 lakta. Svih 11 komada šatorskog platna bilo je iste veličine. **16** Zatim je spojio pet komada u jedno veliko platno, a ostalih šest komada u drugo veliko platno. **17** Načinio je 50 petlji na rubu prvog velikog platna, na mjestu na kojem se ono treba spojiti s drugim velikim platnom, i 50 petlji na rubu drugog velikog platna, na mjestu na kojem se ono treba spojiti s prvim veli-

36:8 *Po svemu sudeći, misli se na Besalela. **36:9** *Lakat je imao 44,5 centimetara. Vidi dodatak B14.

kim platnom. **18** Zatim je načinio 50 kopči od bakra kako bi se ta dva platna spojila u jedan pokrov.

19 Za šator je načinio pokrov od ovnujskih koža obojenih u crveno te pokrov od tuljavnih koža, koji treba ići preko njega.^a

20 Zatim je za šator načinio zidne okvire od akacijinog drva,^b koji stoje uspravno.^c

21 Svaki okvir bio je visok 10 lakata, a širok lakat i pol.

22 Svaki je okvir imao dva klina jedan kraj drugoga*. Na isti je način načinio sve okvire za šator. **23** Načinio je okvire za južnu stranu šatora, 20 okvira.

24 Načinio je 40 postolja od srebra koja se trebaju staviti ispod 20 okvira – pod jedan okvir idu dva postolja da se u njih utaknu njegova dva klina, a i pod svaki idući okvir idu po dva postolja da se u njih utaknu njegova dva klina.^d **25** I za drugu stranu šatora, za sjevernu stranu, načinio je 20 okvira **26** i njihovih 40 postolja od srebra – pod jedan okvir idu dva postolja, a i pod svaki idući okvir idu po dva postolja.

27 Za stražnju stranu šatora, za zapadnu stranu, načinio je šest okvira.^e **28** A načinio je i dva okvira koji trebaju služiti kao dva ugaona potpornja na stražnjoj strani šatora. **29** Njihove dvije stranice bile su razdvojene na dnu, a spajale su se na vrhu, kod prvog prstena. Na isti je način načinio oba ugaona potpornja. **30** Bilo je ukupno osam okvira, a za njih je načinio 16 postolja od srebra –

36:22 *Ili: "dvije okomite stranice koje su spojene jedna s drugom".

36. POGL.

a Izl 26:14

b Izl 25:10, 23

Izl 27:1

Izl 30:5

Izl 36:36

c Izl 26:15-18

d Izl 26:19-21

e Izl 26:22-25

2. stupac

a Izl 26:26-28

b Izl 26:29

c Izl 40:21

He 10:19, 20

d Pos 3:24

Izl 26:31, 32

e Izl 26:36, 37

37. POGL.

f Izl 31:2-5

Izl 38:22

g Izl 40:3

Br 10:33

h Izl 25:10-15

i He 9:4

po dva postolja idu pod svaki okvir.

31 Zatim je načinio prečke od akacijinog drva: pet prečki za okvire s jedne strane šatora,^a **32** pet prečki za okvire s druge strane šatora i pet za okvire na stražnjoj, zapadnoj strani šatora. **33** Načinio je srednju prečku koja treba prolaziti sredinom zidnih okvira i protezati se od jednog kraja do drugoga. **34** Okvire je obložio zlatom i načinio im prstenove od zlata kroz koje su se trebale provlačiti prečke, a i prečke je obložio zlatom.^b

35 Načinio je zavjesu^c od plavog prediva, purpurne vune, grimiznog konca i fino ispredenog lana. Na njoj je izvezao kerube.^d **36** Potom je za nju načinio četiri stupa od akacijinog drva i obložio ih zlatom. Za njih je načinio kuke od zlata te salio četiri postolja od srebra. **37** Za ulaz u šator načinio je zastor satkan od plavog prediva, purpurne vune, grimiznog konca i fino ispredenog lana,^e **38** a za njega je načinio pet stupova s kukama. Vrhove stupova i njihove spone* obložio je zlatom, a njihovih je pet postolja salio od bakra.

37 Besalel^f je načinio kovčeg^g od akacijinog drva. Bio je dug dva i pol lakta*, širok lakat i pol te visok lakat i pol.^h **2** Obložio ga je čistim zlatom, iznutra i izvana, a oko ruba mu je načinio vijenac od zlata.ⁱ **3** Potom je za njega salio četiri prstena od zlata i pričvrstio ih iznad njegove

36:38 *Ili: "prstenove". **37:1** *Lakat je imao 44,5 centimetara. Vidi dodatak B14.

četiri noge, dva prstena s jedne strane i dva prstena s druge strane. **4** Načinio je i motke od akacijinog drva i obložio ih zlatom.^a **5** Zatim je provukao motke kroz prstenove s obje strane kovčega da se kovčeg može nositi.^b

6 Načinio je i poklopac od čistog zlata.^c Bio je dug dva i pol lakta, a širok lakat i pol.^d **7** Zatim je načinio dva keruba^e od kovanog zlata i postavio ih na oba kraja poklopca.^f **8** Jedan je kerub bio na jednom kraju, a drugi je kerub bio na drugom kraju. Načinio je kerube za oba kraja poklopca. **9** I jednom i drugom kerubu krila su bila podignuta uvis tako da su njima zaklanjali poklopac.^g Bili su okrenuti jedan prema drugome, a lica su im gledala prema poklopcu.^h

10 Načinio je stol od akacijinog drva.ⁱ Bio je dug 2 lakta, širok 1 lakat, a visok lakat i pol.^j **11** Obložio ga je čistim zlatom, a oko ruba mu je načinio vijenac od zlata. **12** Zatim mu je naokolo načinio okvir, širok 1 dlan*, a oko okvira mu je načinio vijenac od zlata. **13** Salio je za njega četiri prstena od zlata pa je te prstenove pričvrstio na sva četiri ugla gdje se noge spajaju sa stolom. **14** Prstenovi su bili pod samim okvirom kako bi služili kao držači za motke da se stol može nositi. **15** Načinio je motke od akacijinog drva da se stol može nositi i obložio ih zlatom. **16** Potom je od čistog zlata načinio pribor za stol: zdjele, čaše, posude i vrčeve za izlivanje žrtava ljevanica.^k

37:12 *Dlan je imao 7,4 centimetra. Vidi dodatak B14.

37. PUGL.

a 2Lje 5:9

b Js 3:8

c Le 16:2, 14
1Lje 28:11

d Izl 25:17-20

e Pos 3:24

f Izl 40:20

g He 9:5

h 1Sa 4:4
Ps 80:1

i Izl 40:4

j Izl 25:23-28

k Izl 25:29

2. stupac

a Izl 40:24
Le 24:4
2Lje 13:11

b Izl 25:31-39

c Br 8:2

d Izl 30:7
Izl 40:5
Ps 141:2
Ot 8:3

17 Zatim je načinio svijećnjak^a od čistog kovanog zlata. Njegov središnji stup, kraci, čaške, pupoljci i cvjetovi bili su iskovani iz jednog komada zlata.^b **18** Iz središnjeg stupa granalo se šest krakova - tri kraka svijećnjaka s jedne strane, a tri kraka s druge strane. **19** Na svakom kraku s jedne strane bile su tri čaške u obliku bademovog cvijeta, s pupoljcima i cvjetovima naizmjenice, a i na svakom kraku s druge strane bile su tri čaške u obliku bademovog cvijeta, s pupoljcima i cvjetovima naizmjenice. Tako je bilo na svih šest krakova koji su se granali iz središnjeg stupa svijećnjaka. **20** Na središnjem stupu svijećnjaka bile su četiri čaške u obliku bademovog cvijeta, s pupoljcima i cvjetovima naizmjenice. **21** Jedan pupoljak bio je ispod prva dva kraka koja su se granala iz središnjeg stupa svijećnjaka, jedan pupoljak ispod druga dva kraka i jedan pupoljak ispod posljednja dva kraka. Tako su pupoljci bili ispod svih šest krakova koji su se granali iz središnjeg stupa svijećnjaka. **22** Pupiljci, krakovi i cijeli svijećnjak bili su iskovani iz jednog komada čistog zlata. **23** Načinio je za njega sedam uljanica^c te klijesta za gašenje stijenja i pepeonike od čistog zlata. **24** Svijećnjak i sav njegov pribor izradio je od jednog talenta* čistog zlata.

25 Načinio je kadioni žrtvenik^d od akacijinog drva. Bio je četverokutan, dug 1 lakat, širok 1 lakat i visok 2 lakta. Žrtvenik i rogovi na njemu bili su na-

37:24 *Talent je imao 34,2 kilograma. Vidi dodatak B14.

pravljani od jednog komada.^a **26** Obložio ga je čistim zlatom: njegovu gornju plohu, sve njegove stranice i njegove robove. Oko ruba mu je načinio vijenac od zlata. **27** Ispod vijenca mu je načinio po dva prstena od zlata na dvije suprotne stranice da se kroz njih provuku motke za nošenje. **28** Potom je načinio motke od akacijinog drva i obložio ih zlatom. **29** Napravio je i sveto ulje za pomazanje^b i čisti mirisni kad,^c pažljivo* ih je pripravio.

38 Načinio je od akacijinog drva žrtvenik za žrtve paljenice. Bio je četverokutan, dug 5 lakata*, širok 5 lakata i visok 3 lakta.^d **2** Načinio je rog na svakom od njegova četiri ugla. Rogovi su bili dio žrtvenika. Zatim ga je obložio bakrom.^e **3** Nakon toga je načinio sav pribor za žrtvenik: vedra, lopate, zdjele, vilice i peonike. Sav je pribor načinio od bakra. **4** Za žrtvenik je načinio i rešetku, mrežu od bakra. Stavio ju je ispod ruba žrtvenika i spustio do sredine žrtvenika. **5** Salio je četiri prstena na četiri ugla blizu bakrene rešetke da se kroz njih provuku motke. **6** Motke je načinio od akacijinog drva i obložio ih bakrom. **7** Provukao je motke kroz prstenove s obje strane žrtvenika da se može nositi. Žrtvenik je načinio od dasaka, u obliku sanduka, tako da je bio šupalj.

8 Zatim je načinio bakreni umivaonik^f i bakreno postolja za njega. Načinio ih je od ogle-

37:29 *Ili: "vješto". 38:1 *Lakat je imao 44,5 centimetara. Vidi dodatak B14.

37. POGL.

a lzl 30:1-5

b lzl 30:25, 33
lzl 40:9c lzl 30:34, 35
Ps 141:2

38. POGL.

d lzl 27:1-8
lzl 40:10

e 2Lje 1:5

f lzl 30:18
Le 8:11
1Kr 7:23

2. stupac

a lzl 40:8

b lzl 27:9-15

c lzl 27:17

dala* žena koje su prema utvrđenom rasporedu^g služile na ulazu u šator sastanka.

9 Načinio je i dvorište.^a Za južnu stranu dvorišta načinio je zastore od fino ispredenog lana, koji su se protezali 100 lakata u dužinu.^b **10** Za tu stranu načinio je 20 stupova i 20 postolja od bakra. Kuke na stupovima i njihove spone* bile su od srebra. **11** I na sjevernoj strani zastori su se protezali 100 lakata u dužinu. Njihovih 20 stupova i 20 postolja bilo je od bakra. Kuke na stupovima i njihove spone bile su od srebra. **12** Na zapadnoj strani zastori su se protezali 50 lakata u dužinu. Na toj je strani bilo deset stupova i deset postolja. Kuke na stupovima i njihove spone bile su od srebra. **13** S istočne strane, prema izlasku sunca, dvorište je bilo široko 50 lakata. **14** Zastori s jedne strane ulaza protezali su se 15 lakata u dužinu i ondje su bila tri stupa i tri postolja. **15** I s druge strane ulaza u dvorište zastori su se protezali 15 lakata u dužinu. I ondje su bila tri stupa i tri postolja. **16** Svi zastori oko dvorišta bili su od fino ispredenog lana. **17** Postolja za stupove bila su od bakra, a kuke na stupovima i njihove spone bile su od srebra. Vrhovi stupova bili su obloženi srebrom i svi dvorišni stupovi imali su srebrne spojnice.^c

18 Zastor za ulaz u dvorište bio je satkan od plavog prediva, purpurne vune, grimiznog konca i fino ispredenog lana. Protezao se 20 lakata u dužinu i

38:8 *Riječ je o ogledalima od ulaštenog metala. ^gIli: "na organiziran način". 38:10 *Ili: "prstenovi".

5 lakata u visinu – bio je iste visine kao i drugi dvorišni zastori.^a

19 Njegova četiri stupa i njihova četiri postolja bili su od bakra. Kuke i spone bile su im od srebra, a vrhovi stupova bili su obloženi srebrom. **20** Svi šatorski klinovi i svi klinovi u dvorištu bili su od bakra.^b

21 Ovo je popis materijala koji su upotrijebljeni za izradu šatora, šatora u kojem je kovčeg svjedočanstva.^c Taj je popis načinjen po Mojsijevoj zapovijedi, a zadatak da ga sastave dobili su leviti^d pod vodstvom Itamara,^e sina svećenika Arona. **22** Urijev sin Besalel,^f Hurov unuk, iz Judinog plemena, načinio je sve što je Jehova zapovjedio Mojsiju. **23** S njim je bio Ahisamakov sin Oholiab,^g iz Danovog plemena, koji je bio vješt u zanatskim poslovima, vezenju i tkanju plavog prediva, purpurne vune, grimiznog konca i finog lana.

24 Količina zlata upotrijebljenog za sve radove oko svetog mjesta bila je jednaka količini zlata koje je bilo prineseno kao dar Bogu*,^h a iznosila je 29 talenata[#] i 730 šekela[^], određenih prema šekelu koji se čuvao u svetom mjestu[□]. **25** A srebra dobivenog prilikom popisivanja naroda bilo je 100 talenata i 1775 šekela, određenih prema šekelu koji se čuvao u svetom mjestu. **26** Svaki muškarac koji je bio popisan, od 20 godina naviše, donio je pola šekela srebra,ⁱ koji se određivao prema šekelu koji se čuvao

38:24, 29 *Ili: "zanjihana žrtva". **38:24** #Talent je imao 34,2 kilograma. Vidi dodatak B14. ^Šekel je imao 11,4 grama. Vidi dodatak B14. □Ili: "prema svetom šekelu".

38. POG.

a lzl 27:16

b lzl 27:19

c lzl 25:16
lzl 31:18
Br 17:7d Br 3:6
Br 4:46, 47e lzl 6:23
Br 4:28
1Lje 6:3f lzl 31:2-5
lzl 35:30
lzl 36:1
lzl 37:1
2Lje 1:5g lzl 31:6
lzl 35:34
lzl 36:2

h lzl 35:22

i lzl 30:15

2. stupaca lzl 12:37
Br 1:45, 46b lzl 26:19-21
lzl 26:25, 32

c lzl 27:19

39. POG.

d lzl 35:23

e lzl 28:4, 5
lzl 29:5
lzl 35:10, 19f lzl 28:6-8
Le 8:7

g lzl 29:5

u svetom mjestu. Bilo je popisano 603 550 muškaraca.^a

27 Za salijevanje postolja za sveto mjesto i postolja za zavjesu upotrijebljeno je 100 talenata srebra. Za 100 postolja utrošeno je 100 talenata, po talent za postolje.^b **28** Upotrijebio je 1775 šekela srebra kako bi načinio kuke za stupove, obložio vrhove stupova i sastavio stupove.

29 Bakra koji je bio prinesen kao dar Bogu* bilo je 70 talenata i 2400 šekela. **30** Od njega je načinio postolja za ulaz u šator sastanka, bakreni žrtvenik, njegovu bakrenu rešetku i sav pribor za žrtvenik, **31** sva postolja za dvorište, postolja na ulazu u dvorište, sve šatorske klinove i sve klinove^c za dvorište.

39 Od plavog prediva, purpurne vune i grimiznog konca^d načinili su fino istkanu odjeću za službu na svetom mjestu. Načinili su svetu odjeću za Arona,^e kao što je Jehova zapovjedio Mojsiju.

2 Besalel je načinio pregaču^f od zlatnih niti, plavog prediva, purpurne vune, grimiznog konca i fino ispredenog lana. **3** Od zlatnih ploča iskovali su tanke listove, a Besalel ih je izrezao na niti te je njima, plavim predivom, purpurnom vunom i grimiznim koncem izvezao pregaču od fino ispredenog lana. **4** Prednji i stražnji dio pregače spojili su na ramenima. **5** Izvezeni pojas koji je na pregači i koji je drži uz tijelo^g bio je izrađen od istih materijala: od zlata, plavog prediva, purpurne vune, grimiznog konca i fino ispredenog lana, kao što je Jehova zapovjedio Mojsiju.

6 Potom su kamenove oniksa umetnuli u zlatne okvire. Na kamenove su urezali ime na Izraelovih sinova kao što bi se urezao natpis na pečat.^a

7 Besalel ih je pričvrstio za naramenice pregače od Izraelcima služe za spomen,^b kao što je Jehova zapovjedio Mojsiju.

8 Zatim je vješto izvezo naprsnik.^c Izradio ga je kao i pregaču - od zlata, plavog prediva, purpurne vune, grimiznog konca i fino ispredenog lana.^d

9 Kad se tkanina od koje je bio načinjen preklopila, naprsnik je bio četverokutan. Preklopljen, bio je dug 1 pedalj* i širok 1 pedalj. 10 U njega su umetnuli četiri reda dragog kamena. U prvom redu bili su rubin, topaz i smaragd. 11 U drugom redu bili su tirkiz, safir i jaspis. 12 U trećem redu bili su lešem*, ahat i ametist. 13 A u četvrtom redu bili su krizolit, oniks i žad. Bili su umetnuti u zlatne okvire. 14 Na svakom kamenu bilo je ime jednog od 12 Izraelovih sinova. Imena su bila urezana kao na pečatu. Na svakom je kamenu bilo urezano ime jednog od 12 plemena.

15 Zatim su na naprsniku načinili lančiče od niti čistog zlata isprepletenih poput užeta.^e 16 Načinili su i dva okvira od zlata i dva prstena od zlata, pa su ta dva prstena pričvrstili za dva kraja naprsnika. 17 Kroz ta dva prstena na krajevima naprsnika provukli su dva pletena lančiča od zlata. 18 Potom su krajeve dvaju

39:9 *Pedalj je imao 22,2 centimetra. Vidi dodatak B14. 39:12 *Nije poznato o kojoj je vrsti dragog kamena riječ. Moguće je da je to bio jantar, hijacint, opal ili turmalin.

39. POGL.

a Izl 28:9, 10

b Izl 28:12

c Le 8:8

d Izl 28:15-21

e Izl 28:22-25

2. stupac

a Izl 28:26-28

b Izl 28:31-35

c Izl 28:39, 40

d Izl 28:4

e Izl 29:8, 9

f Izl 28:42

lančiča provukli kroz dva okvira pričvršćena za naramenice, tako da je naprsnik bio s prednje strane pregače. 19 Načinili su i dva prstena od zlata i pričvrstili ih za dva kraja naprsnika, na unutarnji rub koji je okrenut prema pregači.^a

20 Načinili su još dva prstena od zlata i pričvrstili ih za prednju stranu pregače, za donji kraj dviju naramenica, blizu mjesta na kojem se spajaju pregača i pojas, iznad izvezenog pojasa. 21 Na koncu su prstenove na naprsniku plavom vrpcom povezali s prstenovima na pregači kako bi naprsnik stajao iznad izvezenog pojasa i kako se ne bi odvajao od pregače, kao što je Jehova zapovjedio Mojsiju.

22 Potom je Besalel načinio tuniku bez rukava koja se nosi ispod pregače. Sva je bila satkana od plavog prediva.^b

23 U sredini tunike bio je otvor za glavu, poput ovratnika na oklopu. Rub cijelog otvora bio je opšiven kako se ne bi pode-rao. 24 Na donjem rubu tunike načinili su šipke od isprepletenih niti plavog prediva, purpurne vune i grimiznog konca. 25 Načinili su i zvonca od čistog zlata pa su ta zvonca pričvrstili između šipaka na cijeli donji rub tunike. 26 Oko cijelog ruba tunike u kojoj se trebala vršiti služba stavili su naizmjenice zlatno zvonce pa šipak, zlatno zvonce pa šipak, kao što je Jehova zapovjedio Mojsiju.

27 Načinili su haljine istkane od finog lana za Arona i njegove sinove,^c 28 zatim poseban turban^d od finog lana, ukrašene turbane^e od finog lana, gaće^f

od fino ispredenog lana **29** i pojas istkan od fino ispredenog lana, plavog prediva, purpurne vune i grimiznog konca, kao što je Jehova zapovjedio Mojsiju.

30 Naposljetku su načinili sjajnu pločicu od čistog zlata, sveti znak predanja Bogu, i na nju su, kao na pečatu, urezali natpis: "Jehova je svet."^a

31 Na pločicu su pričvrstili vrpce od plavog prediva kako bi je mogli privezati na turban, kao što je Jehova zapovjedio Mojsiju.

32 Tako je dovršen sav posao vezan za sveti šator, šator sastanka. Izraelci su učinili sve što je Jehova zapovjedio Mojsiju.^b Učinili su to upravo onako kako je on zapovjedio.

33 Zatim su donijeli Mojsiju sve dijelove šatora:^c njegova platna^d i svu opremu, kopče,^e zlatne okvire,^f prečke,^g stupove i postolja;^h **34** pokrov od ovnujskih koža obojenih u crveno,ⁱ pokrov od tuljanovih koža i pregradnu zavjesu;^j **35** kovčeg svjedočanstva s njegovim motkama^k i poklopcem;^l **36** stol sa svim njegovim priborom^m i kruhove koji će se staviti pred Boga; **37** svijećnjak od čistog zlata, njegove uljaniceⁿ poredane u niz, sav njegov pribor^o i ulje za osvjetljenje;^p **38** žrtvenik^r od zlata, ulje za pomazanje,^s mirisni kad^t i zastor^u za ulaz u šator; **39** žrtvenik od bakra^v s njegovom rešetkom od bakra, njegove motke^z i sav njegov pribor,^a umivaonik s njegovim postoljem;^b **40** zatore za dvorište, njegove stupove i postolja,^c zastor^d za ulaz u dvorište, njegovu užad i klinove^e i sav pribor za službu u

39. POGŁ.

a Izl 28:36, 37
Le 8:9
b Izl 25:40
He 8:5
c Izl 36:8
d Izl 36:14
e Izl 36:18
f Izl 36:20
g Izl 36:31
h Izl 36:24
i Izl 36:19
j Izl 36:35
k Izl 37:1, 4
l Izl 37:6
m Izl 37:10, 16
n Izl 37:17, 23
o Izl 25:38
p Izl 35:27, 28
r Izl 37:25
s Izl 37:29
t Izl 30:34, 35
u Izl 36:37
v Izl 38:1, 4
z Izl 38:6
a Izl 38:30
b Izl 30:18
Izl 38:8
c Izl 38:9-11
d Izl 38:18
e Izl 38:20

2. stupac

a Izl 28:3
b Izl 35:10
Izl 36:1

40. POGŁ.

c Br 7:1
d Izl 25:21
e Br 4:5
He 9:3
f Izl 26:35
g Izl 25:31
He 9:2
h Izl 25:37
i Izl 30:1
j Izl 26:36
k Izl 38:1
l Izl 30:18
m Izl 27:9
n Izl 27:16
Izl 38:18
o Izl 30:23-25
p Le 8:10
Br 7:1
r Izl 29:36, 37
Le 8:11
s Le 8:6

svetom šatoru, šatoru sastanka; **41** fino istkanu odjeću za službu u svetištu, svetu odjeću za svećenika Arona^a i odjeću za njegove sinove u kojoj će služiti kao svećenici.

42 Onako kako je Jehova zapovjedio Mojsiju, tako su Izraelci obavili sav taj posao.^b

43 Kad je Mojsije pregledao sve što su napravili, vidio je da su sve učinili upravo onako kako je Jehova zapovjedio. I Mojsije ih je blagoslovio.

40 Tada je Jehova rekao Mojsiju: **2** "Prvog dana prvog mjeseca podigni sveti šator, šator sastanka.^c **3** U njega smjesti kovčeg svjedočanstva^d i zakloni kovčeg zavjesom.^e

4 Unesi stol^f i na njega složi ono što treba biti na njemu. Unesi i svijećnjak^g i upali njegove uljanice.^h **5** Potom stavi zlatni žrtvenik za kadⁱ pred kovčeg svjedočanstva i objesi zastor na ulaz u šator.^j

6 Stavi žrtvenik za žrtve paljenice^k pred ulaz u sveti šator, šator sastanka, **7** a između šatora sastanka i žrtvenika postavi umivaonik te u njega nalij vode.^l **8** Oko šatora načini dvorište^m i objesi zastorⁿ na ulaz u dvorište. **9** Zatim uzmi ulje za pomazanje^o i pomaži šator i sve što je u njemu^p te posveti njega i sav njegov pribor, da bude svet. **10** Potom pomaži žrtvenik za žrtve paljenice i sav njegov pribor te posveti žrtvenik da bude posebno svet.^r **11** Pomaži umivaonik s njegovim postoljem i posveti ga.

12 Zatim dovedi Arona i njegove sinove na ulaz u šator sastanka i operi ih* vodom.^s

40:12 *Ili: "reci im neka se operu".

13 Obuci Aronu svetu odjeću^a te ga pomaži^b i posveti pa će mi služiti kao svećenik. **14** Potom dovedi njegove sinove i obuci im duge haljine.^c **15** Pomaži ih kao što si pomazao i njihovog oca^d pa će mi služiti kao svećenici. Njihovo će pomazanje omogućiti njima i njihovim potomcima da služe kao svećenici iz naraštaja u naraštaj.”^e

16 Mojsije je sve učinio onako kako mu je Jehova zapovjedio.^f Upravo je tako učinio.

17 Tako je prvog dana prvog mjeseca druge godine sveti šator bio podignut.^g **18** Kad je Mojsije podizao šator, razmjestio je njegova postolja,^h postavio zidne okvire,ⁱ utaknuo prečke^j i podignuo stupove. **19** Zatim je preko okvira šatora razapeo šatorsko platno,^k a povrhu njega stavio je pokrove,^l kao što mu je Jehova zapovjedio.

20 Onda je uzeo ploče sa svjedočanstvom^m i stavio ih u kovčegⁿ te je provukao motke^o kroz prstenove na kovčegu i stavio poklopac^p na njega.^r **21** Unio je kovčeg u šator, objesio pregradnu zavjesu^s i njeome zaklonio kovčeg svjedočanstva,^t kao što mu je Jehova zapovjedio.

22 Zatim je u šatoru sastanka postavio stol,^u na sjevernoj strani šatora, ispred zavjese, **23** i na njega je naslagao kruhove^v pred Jehovom, kao što mu je Jehova zapovjedio.

24 Stavio je sviječnjak^w u šator sastanka nasuprot stolu, na južnu stranu šatora. **25** I upalio je uljanice^a pred Jehovom, kao što mu je Jehova zapovjedio.

40. POGL.

a Izl 29:5

Le 8:7

b Le 8:12

Ps 133:2

c Le 8:13

d Le 8:30

e He 7:11

f Izl 39:43

Pnz 4:2

g Br 7:1

Br 9:15

h Izl 36:24

i Izl 26:15

j Izl 36:31

k Izl 26:7

l Izl 26:14

m Izl 31:18

n Izl 25:22

Izl 37:1

o Izl 37:4

1Kr 8:8

p Izl 37:6

1Lje 28:11

r Le 16:2

s Izl 36:35

He 10:19, 20

t He 9:3

u Izl 37:10

He 9:2

v Izl 25:30

Mt 12:4

z Izl 37:17

a Izl 25:37

Izl 37:23

2. stupac

a Izl 30:1

Izl 37:25

b Izl 30:7

c Izl 30:34, 35

d Izl 26:36

Izl 36:37

e Izl 38:1

f Izl 29:38

g Izl 30:18

h Izl 30:18, 19

i Izl 27:9

Izl 38:9

j Izl 38:18

k Br 9:15

Ot 15:8

l 2Lje 5:14

m Br 10:11

Ne 9:19

n Br 9:17, 22

o Izl 13:21

Br 9:16

Ps 78:14

26 Potom je u šatoru sastanka, pred zavjesom, postavio zlatni žrtvenik^a **27** da na njemu pali^b mirisni kad,^c kao što mu je Jehova zapovjedio.

28 Onda je objesio zastor^d na ulaz u šator.

29 Pred ulazom u sveti šator, šator sastanka, postavio je žrtvenik za žrtve paljenice^e da na njemu prinosi žrtve paljenice^f i žitne žrtve, kao što mu je Jehova zapovjedio.

30 Zatim je između šatora sastanka i žrtvenika postavio umivaonik i nalio je u njega vode za pranje.^g **31** Mojsije, Aron i njegovi sinovi prali su ruke i noge vodom iz njega.

32 Prali^h su ih kad su ulazili u šator sastanka i kad su prilazili žrtveniku, kao što je Jehova zapovjedio Mojsiju.

33 Na koncu je Mojsije načinio dvorišteⁱ oko šatora i žrtvenika te je objesio zastor na ulaz u dvorište.^j

Tako je Mojsije završio taj posao. **34** I oblak je prekrrio šator sastanka, a Jehovina slava ispunila je šator.^k **35** Mojsije nije mogao ući u šator sastanka jer je nad njim stajao oblak, a šator je bio pun Jehovine slave.^l

36 Kad god bi se tijekom njihovog putovanja kroz pustinju oblak podignuo sa šatora, Izraelci bi krenuli na put.^m **37** Ali ako se oblak ne bi podignuo, ni oni ne bi krenuli na put sve do dana kad bi se podignuo.ⁿ

38 Naime, nad šatorom je danju bio Jehovin oblak, a noću je nad njim bila vatra. Sav izraelski narod mogao ih je vidjeti tijekom cijelog putovanja kroz pustinju.^o

LEVITSKI ZAKONIK

PREGLED SADRŽAJA

- 1 Žrtva paljenica (1-17)
- 2 Žitna žrtva (1-16)
- 3 Žrtva zajedništva (1-17)
Ne smije se jesti salo ni krv (17)
- 4 Žrtva za grijeh (1-35)
- 5 Razni grijesi i žrtve za njih (1-6)
Svjedočenje o tuđem grijehu (1)
Žrtve koje trebaju prinijeti
siromašni (7-13)
Žrtva za krivnju kad netko nehotice
zgriješi (14-19)
- 6 Daljnji propisi o žrtvi za krivnju (1-7)
Upute o prinošenju žrtava (8-30)
Žrtva paljenica (8-13)
Žitna žrtva (14-23)
Žrtva za grijeh (24-30)
- 7 Upute o prinošenju žrtava (1-21)
Žrtva za krivnju (1-10)
Žrtva zajedništva (11-21)
Zabranjeno jesti salo i krv (22-27)
Dio žrtava koji pripada
svećenicima (28-36)
Zaključne riječi o prinošenju
žrtava (37, 38)
- 8 Postavljanje Arona i njegovih sinova
u svećeničku službu (1-36)
- 9 Aron prinosi žrtve (1-24)
- 10 Vatra koju je poslao Jehova ubila
Nadaba i Abihua (1-7)
Odredbе za svećenike u vezi s jelom
i pićem (8-20)
- 11 Čiste i nečiste životinje (1-47)
- 12 Obredno čišćenje nakon porođaja (1-8)
- 13 Propisi u vezi s gubom (1-46)
Guba na odjeći (47-59)
- 14 Čišćenje od gube (1-32)
Čišćenje kuće u kojoj se pojavila
guba (33-57)
- 15 Nečistoća zbog iscjetka, izljeva sjemena
ili mjesečnice (1-33)
- 16 Dan očišćenja (1-34)
- 17 Žrtve dovesti na ulaz u šator
sastanka (1-9)
Zabranjeno jesti krv (10-14)
Propisi o uginulim životinjama (15, 16)
- 18 Nedopušteni spolni odnosi (1-30)
Ne činiti ono što čine Kanaanci (3)
Razni incestni odnosi (6-18)
Tijekom mjesečnice (19)
Homoseksualni odnosi (22)
Spolno općenje sa životinjom (23)
Budite čisti da vas zemlja ne bi
"izbljuvala" (24-30)
- 19 Razne odredbe povezane sa
svetošću (1-37)
Žetva i berba (9, 10)
Obzirnost prema gluhima
i slijepima (14)
Kleveta (16)
Ne gajiti srdžbu (18)
Vračanje i prizivanje duhova (26, 31)
Zabranjeno tetoviranje (28)
Poštovati starije (32)
Postupanje s došljacima (33, 34)
- 20 Štovanje Moleka, prizivanje duhova (1-6)
Budite sveti i poštujte roditelje (7-9)
Smrtna kazna za nedopuštene spolne
odnose (10-21)
Budite sveti da biste ostali
u zemlji (22-26)
Pogubiti one koji prizivaju duhove (27)
- 21 Svećenici moraju biti sveti, ne smiju se
onečistiti (1-9)
Veliki svećenik ne smije se
onečistiti (10-15)
Svećenici ne smiju imati nikakvu
tjelesnu manu (16-24)
- 22 O čistoći svećenika i jedenju onog
što je sveto (1-16)
Prinositi samo žrtve bez mane (17-33)
- 23 Blagdani i sveti skupovi (1-44)
Dan počinka (3)
Pasha (4, 5)
Blagdan beskvasnih kruhova (6-8)
Prinošenje prvina (9-14)
Blagdan tjedana (15-21)
Upute o žetvi (22)

- | | |
|--|--|
| <p>Sveti skup koji se oglašava
trubljenjem u trube (23–25)
Dan očišćenja (26–32)
Blagdan sjenica (33–43)</p> <p>24 Ulje za uljanice u šatoru (1–4)
Kruhovi koji se stavljaju pred Boga (5–9)
Kamenovan čovjek koji je pohulio
na Božje ime (10–23)</p> <p>25 Godina počinka (1–7)
Oproсна godina (8–22)
Vraćanje posjeda (23–34)
Kako postupati sa siromašnima (35–38)
Odredbe o ropstvu (39–55)</p> | <p>26 Ne štovati idole (1, 2)
Poslušnost donosi blagoslove (3–13)
Neposlušnost donosi kaznu (14–46)</p> <p>27 Otkup onoga što je zavjetom
obećano Bogu (1–27)
Ljudi (1–8)
Životinje (9–13)
Kuće (14, 15)
Zemlja (16–25)
Prvorođene životinje (26, 27)
Ono što je bezuvjetno posvećeno
Jehovi (28, 29)
Otkup desetine (30–34)</p> |
|--|--|

1 Jehova je pozvao Mojsija i rekao mu iz šatora sastanka:^a **2** “Obrati se Izraelcima i reci im: ‘Ako tko od vas želi prinijeti životinju na žrtvu Jehovi, neka na žrtvu prinese grlo krupne ili sitne stoke.’^b

3 Ako kao žrtvu paljenicu želi prinijeti grlo krupne stoke, neka izabere mužjaka bez mane.^c Neka ga drage volje^d dovede pred Jehovu na ulaz u šator sastanka. **4** Neka položi ruku na glavu životinje određene za žrtvu paljenicu, pa će ta žrtva biti prihvaćena za njegovo očišćenje od grijeha.

5 Onda neka se junac zakolje pred Jehovom. A Aronovi sinovi, svećenici,^e neka prinesu krv i neka sa svih strana krvlju poškrope žrtvenik^f koji se nalazi pred ulazom u šator sastanka. **6** Žrtva paljenica neka se odere i rasiječe na komade.^g **7** Neka Aronovi sinovi, svećenici, zapale vatru na žrtveniku^h i naslažu drva na vatru. **8** Zatim neka Aronovi sinovi, svećenici, slože komade žrtvene životinjeⁱ zajedno s glavom i

1. POGL.

- a Izl 40:34
b Le 22:18–20
c Pnz 15:19, 21
MI 1:14
d 2Ko 9:7
e He 10:11
f He 9:13, 14
g Le 7:8
h Le 6:12
i 1Kr 18:23

2. stupac

- a Pos 8:20, 21
Br 15:2, 3
b Pos 4:4
c Le 12:6
Le 22:18–20
d Izl 29:16–18
Le 8:18–21
Le 9:12–14

lojem* iznad drva koja gore na žrtveniku. **9** A crijeva i koljenice neka se operu vodom i neka svećenik sve to spali na žrtveniku kao žrtvu paljenicu. To je žrtva koja se u vatri prinosi Jehovi kako bi on osjetio njen ugodan* miris.^a

10 Ako kao žrtvu paljenicu želi prinijeti grlo sitne stoke,^b mladog ovna ili jarca, neka prinese mužjaka bez mane.^c

11 Neka se žrtva zakolje pred Jehovom na sjevernoj strani žrtvenika. A Aronovi sinovi, svećenici, neka njenom krvlju sa svih strana poškrope žrtvenik.^d **12** Neka se žrtva rasiječe na komade i neka ih svećenik zajedno s glavom i lojem složi iznad drva koja gore na žrtveniku. **13** A crijeva i koljenice neka se operu vodom i neka svećenik sve to prinese kao žrtvu i spali na žrtveniku. To je žrtva paljenica, žrtva koja se u vatri prinosi Jehovi kako bi on osjetio njen ugodan miris.

1:8 *Ili: “bubrežnim lojem”. **1:9** *Ili: “umirujući”.

14 No ako kao žrtvu paljenicu želi Jehovi prinijeti ptice, onda neka na žrtvu prinese grlice ili mlade golubove.^a

15 Neka svećenik žrtvu donese do žrtvenika, zareže joj vrat noptom i spali je na žrtveniku, ali neka joj najprije iscijedi krv na bočni dio žrtvenika.

16 Neka joj odstrani gušu i perje i baci ih pored žrtvenika, na istočnu stranu, na mjesto za pepeo*.^b **17** Neka je raspori kod krila, ali neka je ne raspolovi. Neka je svećenik onda stavi iznad drva koja gore na žrtveniku i spali je. To je žrtva paljenica, žrtva koja se u vatri prinosi Jehovi kako bi on osjetio njen ugodan miris.

2 Ako tko želi prinijeti Jehovi žitnu žrtvu,^c neka za to uzme fino brašno, polije ga uljem i na njega stavi tamjana.^d

2 I neka ga donese Aronovim sinovima, svećenicima, pa neka svećenik uzme šaku tog finog brašna polivenog uljem i sav tamjan i neka to spali na žrtveniku. To predočava* cijelu žrtvu^e i prinosi se Jehovi u vatri kako bi on osjetio ugodan^f miris. **3** A ono što ostane od žitne žrtve pripada Aronu i njegovim sinovima.^f Taj preostali dio posebno je svet,^g svetiji od drugih žrtava koje se u vatri prinosi Jehovi.

4 Ako želite prinijeti žitnu žrtvu pečenu u peći, neka ona bude od finog brašna - napravite beskvasne kolutaste kruhove od tijesta s uljem ili beskvasne lepinje namazane uljem.^h

1:16 *Ili: "masni pepeo". Riječ je o pepelu natopljenom mašču žrtvenih životinja. **2:2** *Ili: "podsjeća Boga na". *Ili: "umirujući".

1. POGL.

a Le 5:7
Le 12:8
Lk 2:24

b Izl 27:3
Le 4:11, 12
Le 10:10

2. POGL.

c Le 9:17
Br 15:2-4

d Izl 29:1-3
Le 6:14, 15
Br 7:13

e Br 5:25, 26

f Le 7:9, 10

g Le 10:12
Br 18:9

h Le 8:26, 28
Br 6:13, 19

2. stupac

a Le 6:20, 21

b Br 28:9

c Le 2:2
Le 5:11, 12

d Izl 29:38-41
Br 28:4-6

e Br 18:9

f Le 6:14, 17

g Izl 23:19
Br 15:20
2Lje 31:5
Izr 3:9

h Eze 43:23, 24

5 Ako želite prinijeti žitnu žrtvu pečenu na ploči,^a neka ona bude od finog brašna pomiješanog s uljem i bez kvasca.

6 Neka se razlomi na komade, a potom na nju izlijte ulje.^b To je žitna žrtva.

7 Ako želite prinijeti žitnu žrtvu prženu na tavi, neka ona bude pripravljena od finog brašna s uljem. **8** Donesite Jehovi tako pripravljenu žitnu žrtvu i predajte je svećeniku, a on će je odnijeti do žrtvenika. **9** Neka svećenik uzme dio žitne žrtve i neka to spali na žrtveniku. To predočava cijelu žrtvu^c i prinosi se Jehovi u vatri kako bi on osjetio ugodan miris.^d **10** A ono što ostane od žitne žrtve pripada Aronu i njegovim sinovima. Taj preostali dio posebno je svet, svetiji od drugih žrtava koje se u vatri prinosi Jehovi.^e

11 Nijedna žitna žrtva koju prinosite Jehovi neka ne bude pripremljena s kvascem,^f jer ukvasano tijesto i med* nipošto ne smijete prinositi u vatri kao žrtvu Jehovi.

12 Smijete ih prinositi Jehovi kao žrtvu od prvina,^g ali nemojte ih spaljivati na žrtveniku u namjeri da Bog osjeti njihov ugodan miris.

13 Svaku žitnu žrtvu koju prinosite posolite. Vaše žitne žrtve ne smiju biti bez soli, koja vas treba podsjećati na savez s vašim Bogom. Sa svakom svojom žrtvom prinesite i sol.^h

14 Ako želite prinijeti Jehovi žitnu žrtvu od prvina, prinesite kao žitnu žrtvu od svojih prvina zrnje iz mladih klasova

2:11 *Po svemu sudeći, nije se radilo o pčelinjem medu, nego o voćnom sirupu.

prženo* na vatri, krupno samljeveno.^a **15** Izlijte na njega ulje i stavite na njega tamjana. To je žitna žrtva. **16** Svećenik neka uzme nešto krupno samljevenog zrnja polivenog uljem i sav tamjan i neka to spali. To predočava cijelu žrtvu^b i prinosi se Jehovi u vatri.

3 Ako tko želi prinijeti žrtvu zajedništva*^c i odluči prinijeti grlo krupne stoke, bilo mužjaka bilo ženku, neka dovede pred Jehovu životinju bez mane. **2** Neka položi ruku na glavu životinje koju je odredio za žrtvu i neka se ona zakolje pred ulazom u šator sastanka. A Aronovi sinovi, svećenici, neka sa svih strana krvlju poškrope žrtvenik. **3** Dio žrtve zajedništva neka se u vatri prinese Jehovi:^d salo^e koje prekriva crijeva, sve salo koje se nalazi oko crijeva **4** i oba bubrega sa salom koje je na njima, uz slabine. Neka se s bubrezima izvadi i salo koje je na jetri.^f **5** Neka to Aronovi sinovi spale tako da sve to stave na žrtvu paljenicu koja gori iznad drva na žrtveniku.^g To je žrtva koja se u vatri prinosi Jehovi kako bi on osjetio njen ugodan* miris.^h

6 Ako kao žrtvu zajedništva želi prinijeti Jehovi grlo sitne stoke, neka prinese životinju bez mane, mužjaka ili ženku.ⁱ **7** Ako na žrtvu želi prinijeti mladog ovna, neka ga dovede pred Jehovu. **8** Neka položi ruku na glavu životinje koju je odredio za žrtvu i neka se ona zakolje pred šatorom sastanka. A Aronovi sinovi neka

2:14 *Ili: "prženih". 3:1 *Ili: "žrtvu mira". 3:5 *Ili: "umirujući".

2. POGL.

a Izl 23:16
Izl 34:22
Br 28:26

b Le 5:11, 12
Le 6:14, 15

3. POGL.

c Le 22:21
Br 6:13, 14

d Le 7:29-31

e Izl 29:13
Le 7:23-25
1Kr 8:64

f Le 7:1-4

g Le 6:12

h Le 4:29, 31

i Br 6:13, 14

2. stupac

a Izl 29:22
Le 9:18-20
2Lje 7:7

b Le 4:8, 9
Le 9:10

c Le 4:31

d Le 4:24, 26

e Le 7:23
1Sa 2:15-17

f Pos 9:4
Le 17:10, 13
Pnz 12:23
Dj 15:20, 29

4. POGL.

g Le 5:17
Br 15:27, 28

h Br 12:1, 11

i Le 8:12
Le 21:10

LEVITSKI ZAKONIK 2:15-4:3

sa svih strana krvlju poškrope žrtvenik. **9** Neka se salo žrtve zajedništva prinese Jehovi u vatri.^a Neka se odreže cijeli pretili rep tik uz trup i izvadi salo koje prekriva crijeva, sve salo koje je oko crijeva **10** i oba bubrega sa salom koje je na njima, uz slabine. Neka se s bubrezima izvadi i salo koje je na jetri.^b **11** Neka to svećenik spali na žrtveniku. Taj dio žrtve* pripada Jehovi i prinosi se njemu u vatri.^c

12 Ako želi prinijeti kozu, neka je dovede pred Jehovu. **13** Neka položi ruku na glavu životinje i neka se ona zakolje pred šatorom sastanka. A Aronovi sinovi neka sa svih strana krvlju poškrope žrtvenik. **14** Neka se ovaj dio žrtve prinese Jehovi u vatri: salo koje prekriva crijeva, sve salo koje je oko crijeva^d **15** i oba bubrega sa salom koje je na njima, uz slabine. Neka se s bubrezima izvadi i salo koje je na jetri. **16** Neka to svećenik spali na žrtveniku. Taj dio žrtve pripada Bogu i prinosi se njemu u vatri kako bi on osjetio njen ugodan miris. Sve salo pripada Jehovi.^e

17 Ovo je trajna odredba koje se trebate pridržavati iz naraštaja u naraštaj u svim mjestima u kojima živite: Ne smijete jesti nikakvo salo ni krv.^f

4 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **2** "Kaži Izraelcima: 'Ovako treba postupiti ako tko nehotice zgriješi^g tako da učini nešto što je Jehova zabranio:

3 Ako zgriješi^h pomazani svećenikⁱ i tako navuče krivnju

3:11 *Ili: "Ta hrana". Dosl.: "Taj kruh".

na narod, onda neka za grijeh koji je počinio prinese Jehovi junca bez mane kao žrtvu za grijeh.^a **4** Neka junca dovede pred Jehovu na ulaz u šator sastanka^b i neka položi ruku juncu na glavu te ga zakolje pred Jehovom.^c **5** Onda neka pomazani svećenik^d uzme junčeve krvi i unese je u šator sastanka. **6** Neka svećenik umoči svoj prst u krv^e i neka tom krvlju sedam puta poškropi^f pred Jehovom ispred zavjese u svetom mjestu. **7** Potom neka svećenik nanese nešto krvi na rogove žrtvenika za mirisni kad,^g koji se nalazi pred Jehovom u šatoru sastanka, a svu ostalu junčevu krv neka izlije uz podnožje žrtvenika za žrtve paljenice,^h koji se nalazi pred ulazom u šator sastanka.

8 Potom neka iz junca koji se prinosi kao žrtva za grijeh izvadi sve salo, naime salo koje prekriva crijeva i sve salo koje je oko crijeva, **9** te oba bubrega sa salom koje je na njima, uz slabine. Neka s bubrežima izvadi i salo koje je na jetri.ⁱ **10** Neka to izvadi kao što bi izvadio i iz junca za žrtvu zajedništva.^j Zatim neka svećenik sve to spali na žrtveniku za žrtve paljenice.

11 A kožu junca i sve njegovo meso zajedno s glavom, kolenicama, crijevima i balegom^k **12** – sve što preostane od junca – neka da iznijeti izvan tabora na čisto mjesto na kojem se prosipa pepeo* pa neka to spali na hrpi drva.^l Neka se to spali na mjestu na kojem se prosipa pepeo.

4:12 *Ili: "masni pepeo". Riječ je o pepelu natopljenom mašću žrtvenih životinja.

4. POGL.

a He 5:1-3
He 7:27

b Le 6:25

c Izl 29:10, 11

d Izl 30:30

e Le 8:15, 16

f Le 16:14, 19

g Izl 30:10

h Le 5:9

i Le 9:8, 10

j Le 3:3, 4

k Izl 29:14

l Le 8:14, 17
He 13:11

2. stupac

a Js 7:11

b Br 15:22-24

c Izl 26:31
Izl 40:21
He 10:19, 20

d Izl 30:1, 6

e Izl 27:1
Izl 40:6

f Le 3:16

g Izl 32:30
Le 16:17
Br 15:25
Ef 1:7
He 2:17

h Le 4:11, 12

i Le 16:15
1Iv 2:1, 2

j Izl 18:21

13 Ako svi Izraelci nehotice zgriješe i tako navuku krivnju na sebe,^a a narod* ne zna da je učinio nešto što je Jehova zabranio,^b **14** i onda se sazna za počinjeni grijeh, neka narod* izabere junca kao žrtvu za grijeh i neka ga dovede pred šator sastanka. **15** Neka narodni starješine pred Jehovom polože ruke juncu na glavu i neka se junac zakolje pred Jehovom.

16 Potom neka pomazani svećenik unese nešto junčeve krvi u šator sastanka. **17** Neka svećenik umoči svoj prst u krv i neka njome sedam puta poškropi pred Jehovom ispred zavjese.^c **18** Potom neka nanese nešto krvi na rogove žrtvenika,^d koji se nalazi pred Jehovom u šatoru sastanka, a svu ostalu krv neka izlije uz podnožje žrtvenika za žrtve paljenice, koji se nalazi pred ulazom u šator sastanka.^e **19** Neka iz junca izvadi sve salo i spali ga na žrtveniku.^f **20** Neka učini s tim juncem onako kako bi učinio i s onim juncem kojeg bi žrtvovao za svoj grijeh. Neka tako učini. I neka svećenik izvrši za narod obred očišćenja,^g pa će im grijeh biti oprošten. **21** Neka naredi da se junca iznese izvan tabora i neka ga spali onako kako bi spalio i onog prvog junca.^h To je žrtva za grijeh naroda.ⁱ

22 Ako poglavar^j nehotice zgriješi tako da učini nešto od svega onog što je Jehova, njegov Bog, zabranio, pa navuče krivnju na sebe, **23** ili ako prekrši neku zapovijed pa kasnije uvidi da je počinio grijeh,

4:13, 14 *Moguće je da se misli na starješine koji su predstavnici naroda.

onda neka kao svoju žrtvu dovede mladog jarca bez mane. **24** Neka položi ruku na glavu mladog jarca i zakolje ga na mjestu na kojem se kolje žrtva paljenica pred Jehovom.^a To je žrtva za grijeh. **25** I neka svećenik umoči prst u krv žrtve za grijeh i nanese je na rogove^b žrtvenika za žrtve paljenice, a ostalu krv neka izlije uz podnožje žrtvenika za žrtve paljenice.^c **26** Sve salo neka spali na žrtveniku, kao što bi spalio salo žrtve zajedništva.^d I neka svećenik izvrši za poglavara obred očišćenja za grijeh koji je počinio, pa će mu biti oprosteno.

27 Ako tko od običnog naroda nehotice zgriješi tako da učini nešto od svega onog što je Jehova zabranio, pa navuče krivnju na sebe,^e **28** ili ako zgriješi pa kasnije uvidi da je počinio grijeh, onda neka kao žrtvu za grijeh koji je počinio dovede mladog kozu bez mane. **29** Neka položi ruku na glavu životinje koju je odlučio prinijeti kao žrtvu za grijeh i zakolje je na mjestu na kojem se kolje žrtva paljenica.^f **30** I neka svećenik umoči prst u njenu krv i nanese je na rogove žrtvenika za žrtve paljenice, a svu ostalu krv neka izlije uz podnožje žrtvenika.^g **31** Neka joj izvadi sve salo,^h kao što bi izvadio salo iz žrtve zajedništva.ⁱ Neka ga onda svećenik spali na žrtveniku kako bi Jehova osjetio njegov ugodan miris. I neka svećenik izvrši za tog čovjeka obred očišćenja, pa će mu grijeh biti oprosteno.

32 Ako kao žrtvu za grijeh želi prinijeti janje, neka dovede ženku bez mane. **33** Neka položi ruku na glavu životinje ko-

4. POGL.

a Le 1:10, 11
Le 6:25
Le 7:2

b Le 9:8, 9
Le 16:18
He 9:22

c Le 8:15

d Le 3:3-5

e Br 15:27-29

f Le 1:10, 11
Le 6:25

g Le 4:25
Le 8:15
Le 9:8, 9
He 9:22

h Le 3:16

i Le 3:3, 4

2. stupac

a Le 1:10, 11

b Le 4:25
Le 16:18

c Izl 29:13, 14
Le 3:3, 4
Le 6:12
Le 9:8, 10

d Br 15:28
1Iv 1:7
1Iv 2:1, 2

5. POGL.

e Izr 29:24

f Le 11:21-24
Le 17:15
Pnz 14:8

g Le 12:2
Le 13:3
Le 15:3
Br 19:11

h Mt 5:33

LEVITSKI ZAKONIK 4:24-5:4

ju prinosi kao žrtvu za grijeh i zakolje je na mjestu na kojem se kolje žrtva paljenica.^a

34 I neka svećenik umoči prst u krv žrtve za grijeh i nanese je na rogove žrtvenika za žrtve paljenice,^b a svu ostalu krv neka izlije uz podnožje žrtvenika.

35 Neka joj izvadi sve salo, kao što bi izvadio salo iz mladog ovna koji se prinosi kao žrtva zajedništva. Neka svećenik to spali na žrtveniku tako da sve to stavi na žrtve koje se u vatri prinose Jehovi.^c I neka svećenik izvrši za tog čovjeka obred očišćenja za grijeh koji je počinio, pa će mu biti oprosteno.^d

5 Ako tko čuje javni poziv na svjedočenje^{*e} i može svjedočiti o zlodjelu jer ga je vidio ili zna nešto o njemu, ali ne želi ništa reći, to mu je grijeh te će odgovarati za svoj prijestup.

2 Ili kad tko dotakne nešto nečisto – strvinu nečiste divlje životinje, strvinu nečiste pitome životinje ili strvinu drugih nečistih životinja koje vrve po zemlji^f – onečistio se i kriv je, čak i ako nije svjestan toga da se onečistio. **3** Ili ako tko i ne znajući dotakne ljudsku nečistoću^g – bilo što nečisto što ga može onečistiti – pa kasnije sazna za to, kriv je.

4 Ako se tko nepromišljeno zakune da će nešto učiniti – bilo to dobro ili zlo – a kasnije shvati da se zakleo nepromišljeno, kriv je.^{*h}

5:1 *Ili: "javnu kletvu". Vjerojatno je riječ o objavi o počinjenom zlodjelu koja je uključivala kletvu, odnosno zavanje zla na onoga tko je počinio zlodjelo ili na onoga tko može svjedočiti, ali to ne želi. **5:4** *Po svemu sudeći, želi se reći da čovjek nije izvršio ono na što se zavjetovao.

5 Ako je kriv za što od toga, onda neka prizna^a u čemu je zgriješio. 6 I neka za grijeh koji je počinio donese Jehovi žrtvu za krivnju,^b ženku od sitne stoke, bilo janje bilo jare. Neka to bude žrtva za grijeh. I neka svećenik za njega izvrši obred očišćenja od grijeha.

7 Ali ako nema novca da prinese grlo sitne stoke, onda neka za grijeh koji je počinio donese Jehovi kao žrtvu za krivnju dvije grlice ili dva mlada goluba,^c jednu pticu kao žrtvu za grijeh, a drugu kao žrtvu paljenicu.^d 8 Neka ih donese svećeniku, a on neka prvo prinese onu koja je određena kao žrtva za grijeh. Neka joj sprijeda zareže vrat noktom, ali neka joj ne otkine glavu. 9 Zatim neka krvlju žrtve za grijeh poskropi bočni dio žrtvenika, a ostatak krvi neka iscijedi uz podnožje žrtvenika.^e To je žrtva za grijeh. 10 A drugu pticu neka prinese kao žrtvu paljenicu, kako je propisano.^f I neka svećenik izvrši za tog čovjeka obred očišćenja za grijeh koji je počinio, pa će mu biti oprošteno.^g

11 A ako nema novca da prinese dvije grlice ili dva mlada goluba, onda neka kao žrtvu za grijeh koji je počinio donese desetinu efe^h finog brašna. Neka to bude žrtva za grijeh. Neka na brašno ne lijeva ulje i ne stavlja tamjan jer je ono žrtva za grijeh. 12 Neka ga donese svećeniku, a svećenik neka uzme šaku tog brašna, koja predočava* cijelu žrtvu, i neka ga

5:11 *Desetina efe iznosila je 2,2 litre. Vidi dodatak B14. 5:12 *Ili: "podsjeća Boga na".

5. POGL.

a Br 5:7
Ps 32:5
Izr 28:13
1Iv 1:9

b Le 7:1
Le 14:2, 12
Le 19:20, 21
Br 6:12

c Lk 2:24

d Le 12:7, 8
Le 14:21, 22
Le 15:13-15

e Le 1:4, 5
Le 7:2
He 9:22

f Le 1:15-17

g Le 6:7

h Izl 16:36

2. stupac

a Le 4:26

b Le 2:10
Le 7:1, 6

c Le 6:14-16
1Ko 9:13

d Le 10:17, 18

e Le 6:6

f Izl 30:13
Le 27:25

g Le 6:4, 5
Le 22:14
Br 5:6, 7

h Izl 32:30

i Le 6:7
Le 19:22

j Le 5:2

k Le 6:6

spali na žrtveniku tako da ga prospe po žrtvama koje se u vatri prinose Jehovi. To je žrtva za grijeh. 13 I neka svećenik izvrši za tog čovjeka obred očišćenja za grijeh koji je počinio, za bilo koji od tih grijeha, pa će mu biti oprošteno.^a A ono što ostane od žrtve neka pripadne svećeniku^b kao i kod žitne žrtve."^c

14 Jehova je zatim rekao Mojsiju: 15 "Ako tko postupi nevjerno i nehotice se ogriješi o ono što je posvećeno Jehovi,^d onda neka kao žrtvu za krivnju dovede Jehovi iz stada ovna bez mane.^e Vrijednost ovna određuje se u šekelima* srebra, prema šekelu koji se čuvao u svetom mjestu^f. 16 Neka da naknadu za to što se ogriješio o sveto mjesto i neka tome doda još petinu procijenjene vrijednosti.^g Neka to da svećeniku zajedno s ovnom koji se prinosi kao žrtva za krivnju kako bi svećenik za njega izvršio obred očišćenja,^h pa će mu grijeh biti oprošten.ⁱ

17 Ako tko zgriješi tako da učini nešto što je Jehova zabranio, a nije ni svjestan toga, ipak je kriv i odgovarat će za svoj prijestup.^j 18 Neka uzme iz stada ovna bez mane, prema vrijednosti koja je određena, i dovede ga svećeniku kao žrtvu za krivnju.^k I neka svećenik za njega izvrši obred očišćenja za pogrešku koju je počinio nehotice, i ne znajući, pa će mu biti oprošteno. 19 To je žrtva za krivnju. Čovjek je kriv jer je zgriješio Jehovi."

5:15 *Šekel je imao 11,4 grama. Vidi dodatak B14. *Ili: "prema svetom šekelu".

6 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **2** "Ako tko zgriješi i postupi nevjerno prema Jehovi^a tako da prevari svog bližnjeg koji mu je nešto povjerio na čuvanje^b ili mu dao kakav polog, ili tako da nešto ukrade svom bližnjem ili mu to uzme na prijevaru, **3** ili tako da nađe nešto što je bilo izgubljeno pa to zataji, i ako se krivo zakue za bilo koji od tih grijeha koji je počinio,^c treba postupiti ovako: **4** Ako je zgriješio i ako je kriv, neka vrati ono što je ukrao, ono što je oteo, ono što je uzeo na prijevaru, ono što mu je bilo povjereno na čuvanje ili ono što je našao, **5** ili bilo što drugo za što se krivo zakleo, neka to nadoknadi u cijelosti^d i neka još doda petinu vrijednosti. Neka to da vlasniku istog dana kad se pokaže da je kriv. **6** Neka uzme iz stada ovna bez mane, prema vrijednosti koja je određena, i doveđe ga svećeniku kao žrtvu za krivnju^e koja će se prinijeti Jehovi. **7** Neka svećenik za nje ga izvrši obred očišćenja pred Jehovom, pa će mu biti oprošteno sve što je učinio i time navukao krivnju na sebe."^f

8 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **9** "Zapovjedi Aronu i njegovim sinovima: 'Ovo je zakon o žrtvama paljenicama:^g Žrtva paljenica neka bude na ognjištu žrtvenika cijelu noć do jutra i neka na žrtveniku stalno gori vatra. **10** Neka svećenik odjene svoju službenu lanenu haljinu^h i obuče lanene gaćeⁱ da pokrije golo tijelo. Zatim neka ukloni pepeo^{*j} žrtve paljeni-

6. POGL.

a Br 5:6

b Izl 22:7
Le 19:11c Izl 22:10, 11
Le 19:12
Ef 4:25
Kol 3:9d Le 5:15, 16
Br 5:6, 7e Le 5:15
Le 7:1
Iza 53:10

f Le 5:18

g Izl 29:38-42
Br 28:3
He 10:11h Izl 28:39
Le 16:32
Eze 44:17i Izl 28:42
Izl 39:27, 28j Izl 27:3
Le 1:16

2. stupac

a Le 16:23
Eze 44:19

b Le 4:3, 12

c Le 1:7
Ne 13:30, 31

d Le 3:5, 16

e Le 2:1
Br 15:3, 4f Le 2:2, 9
Le 5:11, 12g Le 2:3
Le 5:13
Eze 44:29
1Ko 9:13

h Le 10:12

i Le 2:11

j Br 18:9

k Le 2:3, 10

l Br 18:10

m Le 24:8, 9

ce koja je spaljena na žrtveniku i stavi ga pored žrtvenika.

11 Potom neka skinu svoju odjeću^a i obuče drugu pa neka odnese pepeo na čisto mjesto izvan tabora.^b **12** Neka vatra stalno gori na žrtveniku. Ne smije se ugasiti. I neka svećenik svako jutro doda drva na vatru^c i neka na nju stavi žrtvu paljenicu. Neka na njoj spaljuje salo žrtava zajedništva.^d **13** Neka vatra stalno gori na žrtveniku. Ne smije se ugasiti.

14 A ovo je zakon o žitim žrtvama:^e Neka ih Aronovi sinovi prinose pred Jehovom ispred žrtvenika. **15** Neka jedan od njih uzme od žitne žrtve šaku finog brašna polivenog uljem i sav tamjan koji je na žitnoj žrtvi pa neka to spali na žrtveniku. To predočava* cijelu žrtvu i prinosi se Jehovi kako bi on osjetio ugodan^f miris.^f **16** Aron i njegovi sinovi neka pojedu ono što ostane od žitne žrtve.^g Neka od toga naprave beskvasan kruh i jedu ga na svetom mjestu. Neka ga jedu u dvorištu šatora sastanka.^h **17** Taj se kruh ne smije pripremati s kvascem.ⁱ Brašno od kojeg se on priprema dajem im kao njihov dio od žrtava koje se meni prinose u vatri.^j Ono je posebno sveto,^k kao i žrtva za grijeh i žrtva za krivnju. **18** Neka to jedu samo Aronovi muški potomci.^l To neka iz naraštaja u naraštaj bude njihov dio od žrtava koje se Jehovi prinose u vatri.^m Što god dođe u doticaj s tim žrtvama, neka bude sveto."

19 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **20** "Ovo je žrtva koju

6:10 *Ili: "podsjeća Boga na". #Ili: "umirujući".

6:10 *Ili: "masni pepeo". Riječ je o pepelu natopljenom mašću žrtvenih životinja.

Aron i njegovi sinovi trebaju prinijeti Jehovi na dan Aronovog pomazanja:^a desetinu efe^b finog brašna kao žitnu žrtvu,^c polovinu ujutro, a polovinu uvečer. **21** Neka bude pripremljena s uljem i ispečena na tavi.^d Neka se potom polije uljem i razlomi te prinese kao pečena žitna žrtva kako bi Jehova osjetio njen ugodan miris. **22** Neka je tako pripraviti i svaki Aronov potomak koji nakon njega bude pomazan za svećenika.^e Ovo je trajna uredba: Neka se ta žrtva cijela spali Jehovi. **23** Svaka svećenikova žitna žrtva treba se cijela spaliti. Nitko je ne smije jesti.”

24 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **25** “Kaži Aronu i njegovim sinovima: ‘Ovo je zakon o žrtvama za grijeh:’ Na mjestu na kojem se žrtva paljenica kolje^g pred Jehovom neka se kolje i žrtva za grijeh. Ona je posebno sveta. **26** Svećenik koji je prinosi za grijeh neka je i jede.^h Neka se jede na svetom mjestu, u dvorištu šatora sastanka.ⁱ

27 Što god dođe u doticaj s njenim mesom postat će sveto. Ako netko njenom krvlju poprska svoju haljinu, mrlje od krvi trebaju se oprati na svetom mjestu. **28** Zemljana posuda u kojoj se meso kuhalo mora se razbiti. A ako se kuhalo u bakrenoj posudi, neka se posuda izriba i ispere vodom.

29 Neka meso te žrtve jedu samo muškarci koji služe kao svećenici.^j Ona je posebno sveta.^k **30** Ali nijedna žrtva za grijeh čija se krv unese u šator sastanka kako bi se na svetom

6:20 *Desetina efe iznosila je 2,2 litre. Vidi dodatak B14.

6. POGL.

- a Izl 30:30
He 5:1
b Izl 16:36
c Izl 29:1, 2
Izl 29:40, 41
Le 2:1
Le 9:17
Br 28:4, 5
d Le 2:5
Le 7:9
1Lje 23:29
e Pnz 10:6
f Le 4:3
g Le 1:3, 11
h Le 10:17
Br 18:9
Eze 44:29
i Izl 27:9
Le 6:14, 16
Eze 42:13
j Le 6:14, 18
Le 21:21, 22
Br 18:10
k Le 6:25

2. stupac

- a Le 4:5
Le 10:18
Le 16:27
He 13:11

7. POGL.

- b Le 5:6
Le 6:6
Le 14:2, 12
Le 19:20, 21
Br 6:12
c He 9:22
d Le 3:1, 2
Le 5:9
e Izl 29:13, 14
Le 3:9, 17
Le 4:8, 9
Le 8:18, 20
f Le 3:3, 4
g Le 3:14-16
h Le 5:13
Le 6:14, 16
Br 18:9
i Le 2:3
j Le 6:25, 26
Le 14:13
k Izl 29:14
Le 1:6
l Le 6:20, 21
1Lje 23:29
m Le 2:3-7
Br 18:9
1Ko 9:13
n Le 14:21
o Le 5:11
Br 5:15
p Le 3:1
Le 7:20
Le 22:21
1Ko 10:16
r Le 22:29
2Lje 29:31

mjestu^a izvršio obred očišćenja ne smije se jesti. Neka se spali.

7 Ovo je zakon o žrtvama za krivnju:^b One su posebno svete. **2** Neka se žrtva za krivnju kolje na mjestu na kojem se kolje i žrtva paljenica i neka svećenik njenom krvlju^c poškropi žrtvenik sa svih strana.^d **3** Neka prinese sve njeno salo,^e naime pretili rep, salo koje prekriva crijeva **4** te oba bubrega sa salom koje je na njima, uz slabine. Neka s bubrezima izvadi i salo koje je na jetri.^f **5** Neka svećenik sve to spali na žrtveniku kao žrtvu koja se u vatri prinosi Jehovi.^g To je žrtva za krivnju. **6** Neka je jedu samo muškarci koji služe kao svećenici.^h Neka je jedu na svetom mjestu. Ona je posebno sveta.ⁱ **7** Zakon koji vrijedi za žrtve za grijeh vrijedi i za žrtve za krivnju. Meso tih žrtava pripada svećeniku koji vrši obred očišćenja.^j

8 Neka svećeniku koji za nekoga prinosi žrtvu paljenicu pripadne koža^k životinje koju je prinio kao žrtvu paljenicu.

9 Svaka žitna žrtva koja je pečena u peći, pržena na tavi ili pečena na ploči^l pripada svećeniku koji je prinosi. Ona pripada njemu.^m **10** A svaka žitna žrtva polivena uljemⁿ ili suha^o neka pripadne svim Aronovim sinovima. Svakom neka pripadne jednak dio.

11 Ovo je zakon o žrtvama zajedništva^p koje će se prinositi Jehovi: **12** Ako ih tko prinosi kao izraz zahvalnosti,^r neka sa žrtvom zahvalnicom prinese i beskvasne kolutaste kruhove napravljene od tijesta s uljem, beskvasne lepinje nama-

zane uljem i kolutaste kruhove napravljene od finog brašna pomiješanog s puno ulja. **13** Neka uza sve to prinese i kolutaste kruhove od ukvasanog tijesta zajedno sa žrtvom zajedništva koju prinosi kao zahvalnicu. **14** Neka se po jedan komad od svih tih kruhova prinese Jehovi kao posvećeni dio. Taj dio neka pripadne svećeniku koji škropi žrtvenik krvlju žrtava zajedništva.^a **15** Meso žrtve zajedništva koja je prinesena kao zahvalnica neka se pojede tog istog dana. Neka se ništa ne ostavlja za sutra.^b

16 Ako tko prinosi žrtvu radi zavjeta^c ili dragovoljnu žrtvu,^d neka se njegova žrtva pojede istog dana kad je prinosi. Ako što od nje ostane, može se jesti i sutradan. **17** Ali ako nešto mesa žrtve ostane za treći dan, neka se spali.^e **18** Ako bi se meso njegove žrtve zajedništva jelo i treći dan, onaj tko ju je prinio neće steći Božju naklonost. Njegova žrtva neće biti prihvaćena. Njeno je meso odvratno i onaj tko ga bude jeo odgovarat će za svoj prijestup.^f **19** Meso koje dođe u doticaj s nečim nečistim ne smije se jesti. Neka se spali. Tko je god čist može jesti meso koje je čisto.

20 A ako netko tko je nečist pojede meso žrtve zajedništva prinesene Jehovi, neka se pogubi i tako ukloni iz svog naroda.^g **21** Ako tko dotakne nešto nečisto – ljudsku nečistoću,^h kakvu nečistu životinjuⁱ ili nešto drugo što je nečisto i odvratno^j – pa zatim pojede meso žrtve zajedništva koja je prinesena Jehovi, neka se pogubi i tako ukloni iz svog naroda.”

7. POGL.

a Le 6:25, 26
Le 10:14
Br 18:8

b Le 22:29, 30

c Le 22:21

d Le 22:23
Pnz 12:5, 6

e Le 19:5, 6

f Le 19:7, 8

g Br 19:20

h Le 12:2, 4

i Le 11:21–24
Pnz 14:7

j Le 11:10
Pnz 14:10

2. stupac

a Le 3:16, 17
Le 4:8–10
1Sa 2:16, 17

b Izl 22:31
Le 17:15

c Pos 9:4
Le 3:17
Le 17:10
Pnz 12:16
1Sa 14:33
Dj 15:20, 29

d Le 17:14

e Le 3:1

f Le 3:3

g Izl 29:24
Le 8:25–27
Le 9:21

h Le 3:3–5

i Le 8:29

j Izl 29:27, 28
Le 10:14
Br 6:20

k Pnz 18:3

l Le 10:14

LEVITSKI ZAKONIK 7:13–35

22 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **23** “Kaži Izraelcima: ‘Ne jedite salo^a – ni goveđe, ni ovčje, ni kozje. **24** Salo uginule životinje i salo životinje koju je zaklala neka zvijer može se upotrijebiti za bilo što, ali ga nipošto ne smijete jesti.^b **25** Tko god pojede salo žrtvene životinje koju je predao da se u vatri prinese Jehovi, neka se pogubi i tako ukloni iz svog naroda.

26 Ni u jednom mjestu u kojem živite ne smijete jesti nikakve krvi,^c ni od ptica ni od drugih životinja. **27** Ako tko pojede bilo kakvu krv, neka se pogubi^d i tako ukloni iz svog naroda.”

28 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **29** “Kaži Izraelcima: ‘Tko prinosi Jehovi žrtvu zajedništva, neka Jehovi doneše dio svoje žrtve zajedništva.^e **30** Neka na svojim rukama donese salo^f i prsa kako bi se u vatri prinijeli Jehovi i neka ih zanjiše pred Jehovom kao zanjihanu žrtvu.^g **31** Neka svećenik spali salo na žrtveniku,^h a prsa neka pripadnu Aronu i njegovim sinovima.ⁱ

32 Desni but svojih žrtava zajedništva dajte svećeniku kao posvećeni dio.^j **33** Aronovom sinu koji prinosi krv žrtava zajedništva i njihovo salo neka pripadne desni but.^k **34** Jer ja uzimam od Izraelaca, od njihovih žrtava zajedništva, prsa koja su prinesena kao zanjihana žrtva i but prinesen kao posvećeni dio te ih dajem svećeniku Aronu i njegovim sinovima. To je trajna uredba za Izraelce.^l

35 Taj dio žrtava koje se u vatri prinosu Jehovi treba se

odvajati za svećenike, za Arona i njegove sinove. Tako je bilo određeno onog dana kad su bili dovedeni pred Jehovu da mu služe kao svećenici.^a **36** Jehova je na dan njihovog pomazanja^b zapovjedio Izraelcima da im daju taj dio. To je trajna odredba, koju trebaju izvršavati iz naraštaja u naraštaj.”

37 To je zakon o žrtvama paljenicama,^c žitnim žrtvama,^d žrtvama za grijeh,^e žrtvama za krivnju,^f žrtvama za postavljanje u svećeničku službu^g i žrtvama zajedništva.^h **38** Jehova ga je dao Mojsiju na gori Sinaju,ⁱ a on je potom u Sinajskoj pustinji zapovjedio Izraelcima da prinose žrtve Jehovi.^j

8 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **2** “Povedi Arona i njegove sinove^k te uzmi odjeću,^l ulje za pomazanje,^m junca za žrtvu za grijeh, dva ovna i košaru s beskvasnim kruhomⁿ **3** te pozovi sav narod da dođe pred ulaz u šator sastanka.”

4 Mojsije je učinio kako mu je Jehova zapovjedio i narod se okupio pred ulazom u šator sastanka. **5** Tada je Mojsije rekao narodu: “Ovo nam je Jehova zapovjedio da učinimo.” **6** I Mojsije je doveo Arona i njegove sinove te ih oprao* vodom.^o **7** Potom je Aronu obukao dugu haljinu,^p opasao ga pojasom,^r obukao mu tuniku bez rukava^s i stavio na njega pregaču^t te mu je pritegnuo i svezao izvezeni pojas^u koji je na pregači. **8** Zatim mu je pričvrstio naprsnik,^v a u naprsnik je stavio Urim i Tumim.^z **9** Na glavu mu je stavio turban,^a a na turban je sprijeda pričvr-

7. POGL.

- a Izl 28:1
- lzl 29:4, 7
- lzl 40:13
- b Izl 40:15
- Le 8:12
- c Le 6:9
- d Le 2:1
- Le 6:14
- e Le 6:25
- f Le 5:6
- Le 7:1
- g Izl 29:1
- Le 6:20
- h Le 3:1
- i Izl 34:27
- j Le 1:2

8. POGL.

- k Izl 28:1
- l Izl 28:4
- lzl 39:33, 41
- m Izl 30:23–25
- lzl 40:15
- n Izl 29:1, 2
- o Izl 29:4
- lzl 40:12
- p Izl 28:39
- r Izl 39:27, 29
- s Izl 39:22
- t Izl 28:6
- lzl 39:2
- u Izl 28:8
- lzl 29:5
- lzl 39:20
- v Izl 28:15
- lzl 39:9
- z Izl 28:30
- a Izl 29:6
- lzl 39:27, 28

2. stupac

- a Izl 28:36
- lzl 39:30
- b Izl 30:26–28
- c Izl 29:4, 7
- lzl 30:30
- lzl 40:13
- Le 21:10
- Ps 133:2
- d Izl 28:40
- lzl 29:8, 9
- e Izl 29:10–14
- Le 4:3, 4
- Le 16:6
- f He 9:21, 22
- g Le 4:8, 9
- h Le 4:11, 12
- Le 16:27
- i Izl 29:15–18
- Le 1:4

stio sjajnu zlatnu pločicu, sveti znak predanja Bogu.^a Učinio je onako kako mu je Jehova zapovjedio.

10 Mojsije je zatim uzeo ulje za pomazanje i pomazao sveti šator i sve što je u njemu^b te ih posvetio. **11** Potom je njime sedam puta poškopio žrtvenik te pomazao njega, sav njegov pribor, umivaonik i njegovo postolje kako bi ih posvetio. **12** Napoljetku je izlio ulje za pomazanje Aronu na glavu te ga pomazao kako bi ga posvetio.^c

13 Potom je Mojsije doveo Aronove sinove i obukao im duge haljine, opasao ih pojasevima i na glavu im stavio turbane,^d kao što mu je Jehova zapovjedio.

14 I doveo je junca određenog za žrtvu za grijeh, a Aron i njegovi sinovi položili su ruke na glavu tog junca, te žrtve za grijeh.^e **15** Mojsije ga je zaklao, umočio prst u njegovu krv^f i nanio je na svaki rog žrtvenika te tako očistio žrtvenik od grijeha, a ostalu krv izlio je uz podnožje žrtvenika. Tako ga je posvetio i obredno očistio. **16** Potom je Mojsije uzeo sve salo koje je bilo na crijevima, salo s jetre, oba bubrega i njihovo salo pa je to spalio na žrtveniku.^g **17** A sve što je preostalo od junca – njegovu kožu, meso i balegu – dao je spaliti izvan tabora,^h kao što mu je Jehova zapovjedio.

18 Zatim je doveo ovna određenog za žrtvu paljenicu, a Aron i njegovi sinovi položili su ruke na glavu ovnu.ⁱ **19** I Mojsije ga je zaklao i krvlju poškopio žrtvenik sa svih strana.

8:6 *Ili: “te im rekao da se operu”.

20 Isjekao je ovna na komade te je spalio glavu, komade i loj*. **21** Mojsije je oprao vodom crijeva i koljenice, a potom je cijelog ovna spalio na žrtveniku. Bila je to žrtva paljenica prinesena Bogu kako bi on osjetio njen ugodan* miris. Ta je žrtva bila u vatri prinesena Jehovi, kao što je Jehova zapovjedio Mojsiju.

22 Potom je doveo drugog ovna, ovna koji se prinosi prilikom postavljanja u svećeničku službu,^a a Aron i njegovi sinovi položili su ruke na glavu ovnu.^b **23** I Mojsije ga je zaklao, uzeo njegove krvi i nanio je na resicu Aronovog desnog uha, na palac njegove desne ruke i na palac njegove desne noge. **24** Mojsije je zatim doveo Aronove sinove i nanio im ovnovne krvi na resicu desnog uha, na palac desne ruke i na palac desne noge. A preostalom krvlju Mojsije je poškropio žrtvenik sa svih strana.^c

25 Poslije toga uzeo je salo, pretili rep, sve salo koje je bilo na crijevima, salo s jetre, oba bubrega i njihovo salo te desni but.^d **26** A iz košare s beskvasnim kruhom, što je stajala pred Jehovom, uzeo je jedan beskvasni kolutasti kruh,^e jedan kolutasti kruh pripravljen s uljem^f i jednu lepinju. Zatim ih je stavio na komade sala i na desni but. **27** Sve je to stavio na ruke Aronu i na ruke njegovim sinovima pa je to zanjihao pred Jehovom kao zanjihanu žrtvu. **28** Potom im je to Mojsije uzeo s ruku i spalio na žrtveniku povrh žrtve paljeni-

8:20 *Ili: "bubrežni loj". 8:21 *Ili: "umirujući".

8. POGL.

a Le 8:33

b Izl 29:19, 20

c Izl 24:6

d Izl 29:22-25

e Le 2:4

f Izl 29:1, 2

2. stupac

a Le 7:29, 30

b Izl 29:26, 27

Le 7:34, 35

c Izl 30:30

d Br 3:2, 3

e Izl 29:21

f Le 6:28

g Izl 29:31, 32

1Ko 9:13

h Izl 29:34

i Izl 29:30, 35

Br 3:2, 3

j Izl 29:36

Le 17:11

k Izl 29:37

l Br 1:53

ce. Bila je to žrtva za postavljanje u svećeničku službu prinesena Bogu kako bi on osjetio njen ugodan miris. Ta je žrtva bila u vatri prinesena Jehovi.

29 Mojsije je zatim uzeo prsa te ih je zanjihao pred Jehovom kao zanjihanu žrtvu.^a Taj dio ovna prinesenog prilikom postavljanja u svećeničku službu pripao je Mojsiju, kao što mu je Jehova zapovjedio.^b

30 Mojsije je potom uzeo ulja za pomazanje^c i krvi što je bila na žrtveniku pa je time poškropio Arona i njegovu odjeću te njegove sinove i njihovu odjeću. Tako je posvetio Arona i njegovu odjeću te njegove sinove^d i njihovu odjeću.^e

31 Potom je Mojsije rekao Aronu i njegovim sinovima: "Skuhajte^f meso na ulazu u šator sastanka i ondje ga jedite s kruhom iz košare koja se koristi prilikom postavljanja u svećeničku službu, jer mi je Bog zapovjedio: 'Neka to jedu Aron i njegovi sinovi.'^g **32** A ostatke mesa i kruha trebate spaliti.^h **33** Sedam dana ostanite na ulazu u šator sastanka. Ne odlazite odande sve dok se ne navrše dani vašeg postavljanja u svećeničku službu, jer sedam dana treba da vas se postavi da služite kao svećenici.ⁱ **34** Jehova je zapovjedio da učinimo ono što smo danas učinili kako bi se za vas izvršio obred očišćenja.^j **35** Ostanite na ulazu u šator sastanka sedam dana.^k Budite ondje danju i noću i vršite svoje dužnosti pred Jehovom^l da ne poginete. Tako mi je zapovjedbano."

36 Aron i njegovi sinovi učinili su sve što je Jehova zapovjedio preko Mojsija.

9 Osmog dana^a Mojsije je pozvao Arona, njegove sinove i izraelske starješine. **2** I rekao je Aronu: “Uzmi za sebe tele kao žrtvu za grijeh^b i ovna kao žrtvu paljenicu, oboje bez mane, i dovedi ih pred Jehovu. **3** A Izraelcima reci ovako: ‘Uzмите jarca kao žrtvu za grijeh, zatim tele i mladog ovna – jednogodišnje životinje bez mane – kao žrtvu paljenicu **4** te junca i ovna kao žrtve zajedništva^c kako biste ih žrtvovali pred Jehovom, a uzмите i žitnu žrtvu^d pripremljenu s uljem, jer će vam se danas Jehova ukazati.’”^e

5 Stoga su oni doveli pred šator sastanka sve što je Mojsije zapovjedio. Potom je sav narod pristupio i stao pred Jehovu. **6** I Mojsije je rekao: “To vam je Jehova zapovjedio da učinite kako bi vam se pokazala Jehovina slava.”^f **7** Zatim je Mojsije rekao Aronu: “Pristupi žrtveniku i prinesi svoju žrtvu za grijeh^g i svoju žrtvu paljenicu pa izvrši obred očišćenja za sebe^h i za svoju obitelj*. Onda prinesi žrtvu narodaⁱ i izvrši za njega obred očišćenja,^j kao što je Jehova zapovjedio.”

8 I Aron je odmah pristupio žrtveniku i zaklao tele koje je bilo određeno kao njegova žrtva za grijeh.^k **9** Potom su Aronu njegovi sinovi donijeli krv^l i on je u nju umočio svoj prst te ju je nanio na rogove žrtvenika, a ostalu je krv izlio uz podnožje žrtvenika.^m **10** Salo, bubrege i salo s jetre žrtve za grijeh spalio je na žrtveniku, kao što je Jehova zapovjedio Mojsiju.ⁿ **11** A meso i kožu spalio je izvan tabora.^o

9:7 *Ili: “pleme”.

9. POGL.

a Le 8:35

b Le 4:3

c Le 3:1

d Le 2:4
Le 6:14

e Izl 29:43

f Izl 16:10
Izl 24:16
Izl 40:34

g Le 4:3

h He 7:27

i He 5:1–3

j Le 16:33

k Le 4:3, 4

l He 9:22

m Le 4:7
Le 8:14, 15

n Le 4:8–10

o Le 4:11, 12
He 13:11

2. stupac

a Le 1:5

b Le 1:3
Le 6:9

c Le 2:1, 11, 13

d Izl 29:39

e Le 3:1, 2

f Le 3:3, 4

g Le 3:9, 10

h Le 7:29–31

i Izl 29:27, 28

j Br 6:23–27
Pnz 10:8
Pnz 21:5
1Lje 23:13

k 2Sa 6:18
2Lje 6:3

12 Potom je Aron zaklao ovna koji je bio određen za žrtvu paljenicu, a njegovi su mu sinovi donijeli krv i on je njome poškopio žrtvenik sa svih strana.^a **13** Donijeli su mu komade žrtve paljenice i glavu, a on ih je stavio na vatru na žrtveniku. **14** Zatim je oprao crijeva i koljenice pa je i njih spalio na žrtveniku povrh žrtve paljenice.

15 Potom je prinio žrtvu naroda. Uzeo je jarca koji je bio određen za narod kao žrtva za grijeh, zaklao ga i prinio kao žrtvu za grijeh, isto onako kao i prijašnju. **16** Onda je donio žrtvu paljenicu i prinio je onako kako je propisano.^b

17 Zatim je prinio žitnu žrtvu,^c zagrabbio od nje punu šaku i spalio to na žrtveniku, na kojem je već bila prinesena jutarnja žrtva paljenica.^d

18 Potom je zaklao junca i ovna koji su bili određeni za narod kao žrtve zajedništva. Zatim su Aronu njegovi sinovi donijeli krv i on je njome poškopio žrtvenik sa svih strana.^e **19** A salo junca,^f pretilli rep ovna, naslage sala s crijeva, bubrege i salo s jetre^g **20** stavili su na prsa, a onda je on sve te masne komade spalio na žrtveniku.^h **21** A prsa i desni but Aron je zanjihao pred Jehovom kao zanjihanu žrtvu, kao što je Mojsije zapovjedio.ⁱ

22 Nakon što je prinio žrtvu za grijeh, žrtvu paljenicu i žrtve zajedništva, Aron je podignuo ruke prema narodu i blagoslovio^j ga te je sišao sa žrtvenika. **23** Naposljetku su Mojsije i Aron ušli u šator sastanka, a kad su izašli, blagoslovlili su narod.^k

Tada se Jehovina slava pokazala cijelom narodu^a **24** i Jehova je poslao vatru^b koja je spalila žrtvu paljenicu i komade sala na žrtveniku. Kad je narod to vidio, svi su počeli klicati i poklonili su se do zemlje.^c

10 Potom su Aronovi sinovi Nadab i Abihu^d uzeli svaki svoju kadionicu, stavili u nju žara i na njega stavili kada.^e Počeli su prinostiti kad pred Jehovom na nedozvoljen način,^f onako kako im nije zapovjedio. **2** Tada je Jehova poslao vatru i ona ih je spalila,^g pa su poginuli pred Jehovom.^h **3** Nato je Mojsije rekao Aronu: "Ovako kaže Jehova: 'Posvetit ću se među onima koji mi pristupaju i proslavit ću se pred svim narodom.'" A Aron je šutio.

4 Mojsije je pozvao Mišaela i Elsafana, sinove Aronovog strica Uziela,ⁱ te im je rekao: "Dođite i uzmite tijela svoje braće koja su ispred svetog mjesta pa ih odnesite nekamo izvan tabora." **5** I oni su došli te ih u njihovim haljinama odnijeli izvan tabora, kao što je kazao Mojsije.

6 Tada je Mojsije rekao Aronu te Eleazaru i Itamaru, drugoj dvojici njegovih sinova: "Nemojte hodati raščupani niti razdirati svoje haljine^k da ne poginete i da se Bog ne razgnjevi na sav narod. A vaša braća, svi Izraelci, neka oplakuju one koje je Jehova pogubio vatrom. **7** Ne odlazite s ulaza u šator sastanka da ne poginete, jer je na vama Jehovino ulje za pomazanje."^l I oni su učinili kako im je Mojsije rekao.

8 Tada je Jehova rekao Aronu: **9** "Kad ulazite u šator sastanka, nemojte piti vino ni dru-

9. POGŁ.

a Le 9:6

b Su 6:21
1Lje 21:26c 1Kr 18:38, 39
2Lje 7:1, 3**10. POGŁ.**d Izl 6:23
1Lje 24:2e Izl 30:34, 35
Le 16:12f Izl 30:9
Le 10:9
Le 16:1, 2

g Br 16:35

h Br 26:61

i Izl 19:22

j Izl 6:18

k Le 21:10

l Izl 28:41
Le 8:12
Le 21:11, 12**2. stupac**

a Eze 44:21

b Eze 44:23

c Pnz 33:10
2Lje 17:8, 9
Ne 8:7, 8
Mi 2:7

d Le 6:14, 16

e Le 21:22

f Le 6:26
Br 18:10g Izl 29:26–28
Le 7:31, 34
Le 9:21h Le 22:13
Br 18:11

i 1Ko 9:13

j Le 9:3, 15

go opojno piće, ni ti ni tvoji sinovi,^a da ne poginete. To je trajna odredba koje se trebate pridržavati iz naraštaja u naraštaj. **10** Dajem vam je kako biste mogli razlikovati ono što je sveto od onoga što nije sveto i ono što je nečisto od onoga što je čisto^b **11** te kako biste učili Izraelce svim uredbama koje im je Jehova dao preko Mojsija."^c

12 Potom je Mojsije rekao Aronu te Eleazaru i Itamaru, preostaloj dvojici njegovih sinova: "Uzmite ono što je ostalo od žitne žrtve nakon prinošenja žrtava Jehovi u vatri i od toga napravite beskvasni kruh te ga jedite pokraj žrtvenika,^d jer je to što je ostalo od žrtve posebno sveto.^e **13** Jedit ga na svetom mjestu^f jer taj dio od žrtava koje se u vatri prinose Jehovi pripada tebi i tvojim sinovima. Tako mi je zapovjedbano. **14** A i prsa koja se prinose kao zanjihana žrtva te but koji se prinosi kao posvećeni dio^g jedit na čistom mjestu, ti i tvoji sinovi i kćeri,^h jer taj dio od žrtava zajedništva koje prinose Izraelci pripada tebi i tvojim sinovima. **15** But koji se prinosi kao posvećeni dio i prsa koja se prinose kao zanjihana žrtva neka se donose zajedno sa salom određenim za prinošenje u vatri, kako bi se pred Jehovom prinijela zanjihana žrtva. Neka taj dio pripada tebi i tvojim sinovimaⁱ iz naraštaja u naraštaj, kao što je zapovjedio Jehova."

16 A Mojsije se raspitivao za jarca koji je bio prinesen kao žrtva za grijeh^j i saznao je da je njegovo meso spaljeno. Zato se razljutio na Eleazara i Itamara, preostalu dvojicu Aronovih sinova, pa je rekao:

17 "Zašto niste jeli žrtvu za grijeh na svetom mjestu?^a Ona je posebno sveta i dana vam je kako biste preuzeli na sebe prijestupe naroda i izvršili za njega obred očišćenja pred Jehovom. **18** Krv žrtve nije bila unesena u sveti šator.^b Žrtvu ste morali jesti na svetom mjestu, kao što mi je bilo zapovjedbano." **19** Nato je Aron rekao Mojsiju: "Narod je danas prinio svoju žrtvu za grijeh i svoju žrtvu paljenicu pred Jehovom,^c ali mene je, evo, snašla nevolja. Bi li Jehovi bilo po volji da sam danas jeo žrtvu za grijeh?" **20** Kad je Mojsije to čuo, bio je zadovoljan.

11 Zatim je Jehova rekao Mojsiju i Aronu: **2** "Kažite Izraelcima: 'Od svih životinja na zemlji* smijete jesti^d **3** svaku životinju koja ima posve razdvojene papke i koja preživa. Njih smijete jesti.

4 Ali ne smijete jesti životinje koje samo preživaju ili samo imaju razdvojene papke. Jedna od njih je deva, jer preživa, ali nema razdvojene papke. Neka vam bude nečista.^e **5** Zatim pečinar,^f jer preživa, ali nema razdvojene papke. Neka vam bude nečist. **6** Potom zec, jer preživa, ali nema razdvojene papke. Neka vam bude nečist. **7** Isto tako i svinja,^g jer ima posve razdvojene papke, ali ne preživa. Neka vam bude nečista. **8** Ne jedite njihovo meso i ne dotičite njihovu strvinu. Neka vam budu nečisti.^h

9 Od onoga što živi u vodi - bilo u morima bilo u rijekama - smijete jesti sve što ima peraje i ljuske. To smijete jesti.ⁱ

11:2 *Ili: "kopnenih životinja".

10. POGL.

a Le 6:25, 26
Eze 44:29

b Le 6:29, 30

c Le 9:8, 12

11. POGL.

d Pnz 14:4-6
Eze 4:14

e Pnz 14:7, 8

f Izr 30:26

g Iza 65:4
Iza 66:3, 17

h Dj 10:14

i Pnz 14:9, 10

2. stupac

a Pnz 14:3

b Job 39:27, 30

c Pnz 14:12-19

d Mt 3:4
Mk 1:6

e Le 14:46, 47
Le 15:8
Le 17:15
Le 22:4-6

f Le 14:2, 8
Le 15:2, 5
Br 19:10

10 Ali sve što živi u morima i rijekama, a nema peraje i ljuske - bila to sitna stvorenja koja vrve vodama ili druga stvorenja koja žive u vodi - neka vam bude odvatno. **11** Neka vam to bude odvatno. Ne jedite njihovo meso^a i neka vam njihova strvina bude odvatna. **12** Sve što je u vodi, a nema peraja i ljusaka, neka vam bude odvatno.

13 Ovo su leteća stvorenja koja vam trebaju biti odvatna i koja ne smijete jesti, jer su odvatna: orao,^b orao ribar, smeđoglavi sup,^c **14** crvena lunja, crna lunja, **15** sve vrste gavrana, **16** noj, sova, galeb, sve vrste sokola, **17** čuk, kormoran, ušara, **18** labud, pelikan, sup, **19** roda, sve vrste čaplji, pupavac i šišmiš. **20** Svi krilati kukci koji hodaju četveronoške neka vam budu odvatni.

21 Od svih krilatih kukaca koji hodaju četveronoške smijete jesti samo one koji osim nogu za hodanje imaju jedan par dužih nogu za skakanje po zemlji. **22** Od njih smijete jesti ove: razne vrste skakavaca koji se sele, druge jestive skakavce,^d zrikavce i skakavce skočce. **23** Svi drugi krilati kukci koji hodaju četveronoške neka vam budu odvatni. **24** Njima biste se onečistili. Tko god dotakne uginulog kukca, neka bude nečist do večeri.^e **25** I tko god uzme u ruku bilo kojeg uginulog kukca, neka opere svoju odjeću.^f I neka bude nečist do večeri.

26 Sve životinje koje imaju razdvojene papke, ali ne posve razdvojene, i koje ne preživaju neka vam budu nečiste. Tko ih god dotakne, neka bude

nečist.^a **27** Sve životinje koje imaju šape i hodaju četveronoške neka vam budu nečiste. Tko god dotakne njihovu strvinu, neka bude nečist do večeri. **28** Tko ponese njihovu strvinu, neka opere svoju odjeću^b i bude nečist do večeri.^c Neka vam one budu nečiste.

29 Ove životinje koje vrve zemljom trebaju vam biti nečiste: sljepaš, miš,^d sve vrste guštera, **30** macaklin, veliki gušter, vodenjak, pješčani gušter i kameleon. **31** Te životinje koje vrve zemljom neka vam budu nečiste.^e Tko dotakne njihovu strvinu, neka bude nečist do večeri.^f

32 Sve na što padne neka od tih životinja kad uquine neka bude nečisto, bila to kakva drvena posuda, odjeća, koža ili kostrijet. Svaka posuda koju koristite neka se stavi u vodu i neka bude nečista do večeri. Potom će opet biti čista. **33** Upadne li takva uginula životinja u zemljanu posudu, razbijte posudu, a sve što je bilo u njoj neka bude nečisto.^g **34** Bilo koja hrana koja dođe u doticaj s vodom iz takve posude neka bude nečista i svaka tekućina za piće u takvoj posudi neka bude nečista. **35** Sve na što padne takva uginula životinja neka bude nečisto. Bila to peć ili postolje za lonac*, neka se razbije. Nečisti su i neka vam ostanu nečisti. **36** No ako ona upadne u izvor ili nakapnicu u kojoj je voda, oni će ostati čisti. Ali tko dotakne takvu uginulu životinju, neka bude nečist. **37** Ako takva uginula životinja padne na

11:35 * Riječ je o postolju koje se koristilo prilikom grijanja hrane.

11. POGL.

a Pnz 14:7, 8

b Le 17:15, 16

c Le 5:2

d Iza 66:17

e Pnz 14:19

f Le 11:24
Le 22:4, 5

g Le 15:12

2. stupac

a Le 11:23, 24
Br 19:11, 16b Le 17:15
Le 22:3, 8
Pnz 14:21
Eze 4:14
Eze 44:31

c Le 11:21

d Pnz 14:3

e Le 20:25

f Izi 20:2

g Izi 19:6
Le 19:2
Pnz 14:2
1So 4:7h 1Pe 1:15, 16
Ot 4:8i Izi 6:7
Izi 29:46
Ho 11:1j Izi 22:31
Br 15:40
Pnz 7:6k Le 20:7, 26
Js 24:19
1Sa 2:2l Le 20:25
Eze 44:23

sjeme kakve biljke koje će se sijati, ono ostaje čisto. **38** Ali ako se sjeme namoči vodom, a onda na njega padne dio njene strvine, neka vam bude nečisto.

39 Ako uquine neka životinja koja vam služi za hranu, neka svatko tko je dotakne bude nečist do večeri.^a **40** Tko god pojede njeno meso, neka opere svoju odjeću i neka bude nečist do večeri.^b I tko god odnese lešinu te životinje, neka opere svoju odjeću i neka bude nečist do večeri. **41** Mala stvorenja koja vrve zemljom odvratna su.^c Ne smiju se jesti. **42** Od tih stvorenja koja vrve zemljom ne smijete jesti ništa što puže na trbuhu, ništa što hoda četveronoške niti išta što ima više nogu, jer su odvratna.^d **43** Nemojte se okaljati nijednim od tih stvorenja koja vrve zemljom, nemojte se onečistiti njima i zbog njih postati nečisti.^e **44** Jer ja sam Jehova, vaš Bog.^f Posvetite se i budite sveti^g jer sam ja svet.^h Zato se nemojte onečistiti nijednim od tih stvorenja koja vrve zemljom. **45** Jer ja sam Jehova, ja sam vas izveo iz Egipta da vam budem Bog.ⁱ Budite sveti^j jer sam ja svet!^k

46 To je zakon o četveronožnim životinjama, o letećim stvorenjima, o svim stvorenjima koja žive u vodi i o svim stvorenjima koja vrve zemljom, **47** a svrha mu je da se razlikuje nečisto od čistoga i životinja koja se smije jesti od one koja se ne smije jesti."^l

12 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **2** "Kaži Izraelcima: 'Kad žena zatrudni i rodi muško dijete, neka bude nečista sedam dana, kao što je

nečista u dane kad ima mjesečnicu.^a **3** Osmog dana neka se dječaku obreže kožica s vrha uda.^b **4** A žena neka se čisti još 33 dana zbog toga što je krvarila. Ne smije dirati ništa sveto niti dolaziti na sveto mjesto dok ne prođu dani propisani za njeno čišćenje.

5 Ako rodi žensko dijete, neka bude nečista 14 dana, kao što je nečista kad ima mjesečnicu. Neka se čisti još 66 dana zbog toga što je krvarila. **6** A kad prođu dani propisani za njeno čišćenje – bilo za sina bilo za kćer – neka donese svećeniku na ulaz u šator sastanka mladog ovna starog do godine dana kao žrtvu paljenicu^c i mladog goluba ili grlicu kao žrtvu za grijeh. **7** Neka on to prinese pred Jehovom i izvrši za nju obred očišćenja, pa će biti čista od svog krvarenja. To je zakon za ženu kad rodi bilo muško bilo žensko dijete. **8** Ali ako nema novca da prinese grlo sitne stoke, onda neka prinese dvije grlice ili dva mlada goluba,^d jednu pticu kao žrtvu paljenicu, a drugu kao žrtvu za grijeh, pa neka svećenik izvrši za nju obred očišćenja, i bit će čista.”

13 Jehova je zatim rekao Mojsiju i Aronu: **2** “Ako se kome na koži pojavi oteklinu, ranica ili mrlja, što bi moglo ukazivati na gubu^{*e} na njegovoj koži, tog čovjeka treba dovesti k svećeniku Aronu ili k jednom od njegovih sinova, svećenika.^f **3** Neka svećenik pregle-

13:2 *Hebrejska riječ prevedena s “guba” ima široko značenje i može se odnositi na različite zarazne kožne bolesti. Može se odnositi i na neke bolesti koje su se pojavljivale na odjeći i u kućama.

12. POGL.

a Le 15:19

b Pos 17:12

Pos 21:4
Lk 1:59
Lk 2:21, 22
Iv 7:22

c Le 1:10

d Le 1:14
Le 5:7
Le 14:21, 22
Lk 2:24**13. POGL.**

e Br 12:10, 12

2Lje 26:19
Mt 8:3

f Pnz 24:8

Eze 44:23
Mi 2:7
Lk 17:14**2. stupac**

a Le 13:50

Le 14:38
Br 12:15

b Mt 8:4

Mk 1:44
Lk 5:14
Lk 17:14

c Le 13:15, 25,

30, 42
Br 12:10, 12

d Le 13:3

e Le 13:24, 25

f Le 13:4

da oboljelo mjesto na njegovoj koži. Ako su dlake na tom mjestu pobijeljele i ako se čini da je bolest prodrila ispod kože, onda je to guba. Nakon što svećenik pregleda oboljelo mjesto, neka takvoga proglasi nečistim. **4** Ali ako je mrlja na njegovoj koži bijela i čini se da nije prodrila ispod kože, a dlake nisu pobijeljele, onda neka svećenik odvoji bolesnika od naroda na sedam dana.^a **5** Sedmog dana neka ga svećenik pregleda, pa ako se čini da na oboljelom mjestu nije došlo do promjene i da se bolest nije proširila po koži, neka ga svećenik odvoji od naroda na još sedam dana.

6 Sedmog dana neka ga svećenik ponovno pregleda, pa ako je oboljelo mjesto poprimito prirodniju boju i bolest se nije proširila po koži, neka svećenik takvoga proglasi čistim.^b To je bila obična ranica. Neka taj čovjek opere svoju odjeću i bit će čist. **7** Ali ako mu se, nakon što je došao pred svećenika kako bi ga on proglasio čistim, ranica proširila po koži, neka ponovno dođe pred svećenika. **8** Neka ga svećenik pregleda. Ako se ranica proširila po koži, neka ga svećenik proglasi nečistim. To je guba.^c

9 Ako se na čovjeku pojavi guba, neka ga dovedu k svećeniku. **10** Neka ga svećenik pregleda.^d Ako je na koži bijela oteklinu i ako su na tom mjestu dlake pobijeljele, a na oteklini se pojavila otvorena rana,^e **11** to je dugotrajna guba na njegovoj koži. Neka ga svećenik proglasi nečistim. Ne treba ga privremeno odvajati od naroda kako bi se ustanovilo je li nečist,^f jer je sigurno

nečist. **12** Ako guba izbije po cijeloj koži bolesnika i prekrije mu tijelo od glave do pete, koliko svećenik može vidjeti, **13** pa ga svećenik pregleda i vidi da mu je guba prekrila cijelo tijelo, neka bolesnika proglaši čistim*. Budući da mu je sva koža pobijeljela, bolesnik je čist. **14** Ali čim mu se na koži pojavi otvorena rana, bit će nečist. **15** Kad svećenik pregleda otvorenu ranu, neka ga proglaši nečistim.^a Otvorena je rana nečista. To je guba.^b **16** Ali ako se otvorena rana zatvori i pobijeli, neka čovjek dođe k svećeniku. **17** Neka ga svećenik pregleda^c i ako je oboljelo mjesto postalo bijelo, neka svećenik proglaši bolesnika čistim. On je čist.

18 Ako se kome na koži pojavi čir, pa zatim zacijeli, **19** ali se na mjestu na kojem je bio čir pojavi bijela oteklina ili crvenkastobijela mrlja, neka se taj čovjek pokaže svećeniku. **20** Neka svećenik to pregleda,^d pa ako se čini da je bolest prodrla ispod kože i ako su dlake na tom mjestu pobijeljale, neka svećenik takvoga proglaši nečistim. To je guba koja je izbila na mjestu na kojem je bio čir. **21** Ali ako svećenik pregleda oboljelo mjesto i vidi da na njemu nema bijelih dlaka, da bolest nije prodrla ispod kože i da je oboljelo mjesto poprimilo prirodniju boju, neka svećenik takvoga odvoji od naroda na sedam dana.^e **22** No ako je očito da se bolest proširila po koži, neka ga svećenik proglaši nečistim. To je guba. **23** Ali ako je mrlja ostala ista i nije se proširila, onda je to samo

13:13 *Ili: "neka proglaši da bolesnik nije zarazan".

13. POGL.

a Pnz 24:8

b Le 13:8

c Lk 5:14
Lk 17:14

d Eze 44:23

e Le 13:4, 50
Le 14:38
Br 12:15

2. stupac

a Mt 8:4
Mk 1:44
Lk 5:14
Lk 17:14b Le 13:4, 50
Le 14:38
Br 12:15c Pnz 24:8
Mi 2:7d Le 13:4, 50
Le 14:38
Br 12:15

upala koju je izazvao čir. Neka svećenik bolesnika proglaši čistim.^a

24 Ako tko ima opeklinu na koži pa na toj rani nastane crvenkastobijela ili bijela mrlja, **25** neka svećenik pregleda to mjesto. Ako su dlake na mrlji pobijeljale i čini se da je mrlja prodrla ispod kože, onda je to guba koja je izbila na opečenom mjestu. Neka svećenik takvoga proglaši nečistim. To je guba. **26** Ali ako svećenik pregleda to mjesto i vidi da nema bijelih dlaka na mrlji, da mrlja nije prodrla ispod kože i da je oboljelo mjesto poprimilo prirodniju boju, neka svećenik takvoga odvoji od naroda na sedam dana.^b **27** Sedmog dana neka ga svećenik pregleda. Ako je očito da se mrlja proširila po koži, neka ga svećenik proglaši nečistim. To je guba. **28** Ali ako je mrlja ostala ista i nije se proširila po koži te je oboljelo mjesto poprimilo prirodniju boju, onda je to samo oteklina na opečenom mjestu. Neka ga svećenik proglaši čistim jer je to upala na opečenom mjestu.

29 Ako čovjeku ili ženi izbije kakva bolest na vlasištu ili na bradi, **30** neka svećenik pregleda oboljelo mjesto.^c Ako se čini da je bolest prodrla ispod kože i ako su dlake na tom mjestu žute i rijetke, neka svećenik takvoga proglaši nečistim. To je bolest koja je zahvatila vlasište ili bradu. To je guba na vlasištu ili na bradi. **31** Ali ako svećenik pregleda oboljelo mjesto pa ustanovi da bolest nije prodrla ispod kože i da na njemu nema crnih dlaka, neka svećenik odvoji bolesnika od naroda na sedam dana.^d

32 Sedmog dana neka svećenik pregleda oboljelo mjesto. Ako se bolest nije proširila i ako se na tom mjestu nisu pojavile žute dlake te ako se čini da bolest nije prodrila ispod kože, **33** neka se bolesnik obrije, ali neka ne obrije oboljelo mjesto. I neka svećenik odvoji tog čovjeka od naroda na još sedam dana.

34 Sedmog dana neka svećenik ponovno pregleda oboljelo mjesto. Ako se bolest koja je zahvatila vlasište i bradu nije proširila po koži i ako se čini da nije prodrila ispod kože, neka svećenik takvoga proglaši čistim, a on neka opere svoju odjeću i bit će čist. **35** No ako je očito da se bolest proširila po koži nakon što je proglašen čistim, **36** neka ga svećenik pregleda. I ako se bolest proširila po koži, svećenik ne treba tražiti žute dlake – čovjek je nečist. **37** Ali ako se ustanovi da se bolest nije proširila te da su na oboljelom mjestu izrasle crne dlake, bolest je izliječena. Čovjek je čist, pa neka ga svećenik proglaši čistim.^a

38 Ako se čovjeku ili ženi pojave mrlje na koži i ako su te mrlje bijele, **39** neka ih svećenik pregleda.^b Ako su mrlje na koži bjelkaste, onda je to bezazlen osip. Čovjek je čist.

40 Ako čovjeku opadne kosa s glave, pa očelavi, on je čist. **41** Ako mu opadne kosa s prednjeg dijela glave, pa bude ćelav na tom mjestu, on je čist. **42** Ali ako se na ćelavom dijelu tjemena ili na prednjem dijelu glave pojavi crvenkastobijela rana, to je guba koja je izbila na tjemenu ili na prednjem dijelu glave. **43** Neka ga sve-

13. POGL.

a Mt 8:4
Mk 1:44
Lk 5:14
Lk 17:14

b Le 13:2

2. stupac

a Br 5:2
Br 12:14
2Kr 7:3
2Lje 26:20, 21

b Le 13:4
Le 14:38
Br 12:15

c Le 14:44, 45

ćenik pregleda. Ako je oteklina koja je izbila na ćelavom dijelu tjemena ili na prednjem dijelu glave crvenkastobijela i ako izgleda kao guba na koži, **44** čovjek je gubav. Nečist je, pa neka ga svećenik proglaši nečistim jer mu je na glavi izbila bolest. **45** A onaj koji je obolio od gube neka nosi razderanu odjeću, neka mu kosa bude raščupana i neka pokrije usta* i viče: 'Nečist, nečist!' **46** Sve dok ima tu bolest, neka bude nečist. Budući da je nečist, neka stanuje odvojeno od drugih. Neka mu prebivalište bude izvan tabora.^a

47 Ako se bolest nalik gubi pojavi na odjeći – bilo vunenoj bilo lanenoj – **48** na osnovi ili na potki* lanene ili vunene tkanine, ili pak na koži ili kakvom predmetu od kože, **49** odnosno ako se na odjeći, na koži, na osnovi ili potki tkanine ili na kakvom predmetu od kože pojavi žućkastozielena ili crvenkasta mrlja, to je guba i treba je pokazati svećeniku. **50** Neka svećenik pregleda stvar na kojoj je bolest i neka zabrani pristup k njoj na sedam dana.^b

51 Sedmog dana neka to pregleda, pa ako vidi da se bolest proširila po odjeći, po osnovi ili potki tkanine ili po koži (ili kakvom predmetu od kože), to je zarazna guba. Stvar je nečista.^c

52 Neka spali tu odjeću, tkaninu od vune ili lana ili bilo koji kožni predmet na kojem se pojavila bolest, jer je to zarazna guba. Neka se to spali.

53 Ali ako svećenik nakon pregleda ustanovi da se bolest nije proširila po odjeći,

13:45 *Ili: "brkove". 13:48 *Osnova su uzdužne, a potka poprečne niti tkanine.

po osnovi ili potki tkanine ili po kakvom predmetu od kože, **54** neka zapovjedi da se opere stvar na kojoj je bolest i neka zabrani pristup k njoj na još sedam dana. **55** Nakon što se stvar na kojoj je bolest dobro opere, neka je svećenik pregleda. Ako mrlja izgleda isto, stvar je nečista, čak i ako se mrlja nije proširila. Spali je jer ju je bolest progrizla, bilo s unutarne bilo s vanjske strane.

56 Ali ako svećenik nakon pregleda ustanovi da je mrlja izbljedjela nakon pranja, neka dio na kojem je mrlja otrgne s odjeće, kože ili tkanine. **57** Ali ako se mrlja pojavi na nekom drugom mjestu na odjeći, na osnovi ili potki tkanine ili na kakvom predmetu od kože, onda bolest nanovo izbija. Spali ono na čemu je bolest, što god to bilo.^a **58** Ali ako nakon pranja bolest nestane s odjeće, osnove ili potke tkanine ili kakvog predmeta od kože, operi to po drugi put i bit će čisto.

59 To je zakon o gubi na odjeći od vune ili lana, na osnovi ili potki tkanine ili na kakvom predmetu od kože, zakon na temelju kojeg se neka stvar može proglasiti čistom ili nečistom.”

14 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **2** “Ovo je zakon po kojem treba postupati na dan kad se gubavca proglašava čistim. Neka ga se dovede k svećeniku.^b **3** Neka svećenik izađe iz tabora i pregleda ga. Ako je gubavac izliječen od gube, **4** neka mu svećenik zapovjedi da za svoje očišćenje donese dvije žive čiste ptice, cedrovinu, grimiznu tkaninu i izop.^c **5** Neka svećenik zapovjedi da se jedna ptica zakolje

13. PUGL.

a Le 13:52

14. PUGL.

b Le 13:2

Mt 8:4

Mk 1:44

Lk 5:14

Lk 17:14

c Le 14:49–53

Br 19:6, 9

Ps 51:7

2. stupac

a Le 16:22

b Le 4:32

c Le 2:1

d Mk 1:44

e Le 6:6

f Le 14:21, 24

g Le 1:10, 11

Le 4:3, 4

h Le 2:3

Le 7:7

1Ko 9:13

1Ko 10:18

i Le 6:25

nad zemljanom posudom u kojoj je voda s potoka. **6** Potom neka uzme živu pticu i neka je zajedno s cedrovinom, grimiznom tkaninom i izopom umoči u krv ptice zaklane nad vodom s potoka. **7** Zatim neka time sedam puta poškropi onoga koji se obredno čisti od gube i proglasi ga čistim. A živu pticu neka pusti na polju.^a

8 Onaj koji se obredno čisti neka opere svoju odjeću, obrije glavu i tijelo te se okupa u vodi, pa će biti čist. Potom može ući u tabor, ali neka stanuje izvan svog šatora sedam dana. **9** Sedmog dana neka obrije cijelu glavu – kosu, bradu i obrve. Nakon što obrije sve dlake na tijelu, neka opere svoju odjeću i okupa se u vodi, pa će biti čist.

10 Osmog dana neka uzme dva mlada ovna bez mane i jedno janje, ženku bez mane^b staru do godine dana, tri desetine efe* finog brašna pomiješanog s uljem za žitnu žrtvu^c i log[#] ulja.^d **11** A svećenik koji ga proglašava čistim neka postavi tog čovjeka, zajedno s tim prinosima, pred Jehovu na ulaz u šator sastanka. **12** Neka svećenik uzme jednog mladog ovna i prinese ga kao žrtvu za krivnju^e zajedno s logom ulja i neka to zanjiše pred Jehovom kao zanjihanu žrtvu.^f **13** Potom neka zakolje mladog ovna na mjestu na kojem se kolje žrtva za grijeh i žrtva paljenica,^g na svetom mjestu, jer žrtva za krivnju, kao i žrtva za grijeh, pripada svećeniku.^h Ona je posebno sveta.ⁱ

14:10 * Tri desetine efe iznosile su 6,6 litara. Vidi dodatak B14. [#] Log je imao 0,31 litru. Vidi dodatak B14.

14 Potom neka svećenik uzme krvi žrtve za krivnju i neka je nanese na resicu desnog uha onoga koji se obredno čisti, na palac njegove desne ruke i na palac njegove desne noge. **15** Neka zatim uzme log ulja^a i izlije nešto ulja na dlan svoje lijeve ruke. **16** I neka prst desne ruke umoči u ulje koje mu je na lijevom dlanu pa neka svojim prstom sedam puta uljem poškropi pred Jehovom. **17** Zatim neka svećenik nešto ulja što mu preostane na dlanu nanese na resicu desnog uha onoga koji se obredno čisti, na palac njegove desne ruke i na palac njegove desne noge, ondje gdje je nanio krv žrtve za krivnju. **18** A ulje što mu preostane na dlanu neka izlije na glavu onome koji se obredno čisti. Tako će svećenik za njega izvršiti obred očišćenja pred Jehovom.^b

19 Neka svećenik prinese žrtvu za grijeh^c i neka izvrši obred očišćenja za onoga koji se čisti od svoje nečistoće. Potom neka zakolje žrtvu paljenicu. **20** Neka svećenik na žrtveniku prinese žrtvu paljenicu i žitnu žrtvu^d te neka za tog čovjeka izvrši obred očišćenja,^e pa će on biti čist.^f

21 Ali ako je siromašan i nema novca da sve to pribavi, neka uzme jednog mladog ovna kao žrtvu za krivnju da se prinese kao zanjihana žrtva kako bi se za njega izvršio obred očišćenja. Neka uzme i desetinu efe* finog brašna pomiješanog s uljem kao žitnu žrtvu, log ulja **22** te dvije grlice ili dva mlada goluba, prema svo-

14:21 *Desetina efe iznosila je 2,2 litre. Vidi dodatak B14.

14. POGL.

a Le 14:10

b Le 6:7
1lv 1:7
1lv 2:1, 2

c Le 5:6

d Le 2:1
Le 14:10
Br 15:4

e Mt 8:4

f Le 14:9
Mk 1:44
Lk 5:14
Lk 17:14**2. stupac**a Le 1:14
Le 5:7
Le 12:8

b Le 15:13, 14

c Le 14:10, 11

d Le 6:6

e Le 14:12

f Le 14:14

g Le 14:15-18

h Le 12:8
Le 14:22

i Le 5:7

j Le 14:20

jim mogućnostima. Jedna ptica neka bude žrtva za grijeh, a druga neka bude žrtva paljenica.^a **23** Osmog dana^b neka ih donese svećeniku na ulaz u šator sastanka pred Jehovu da bi bio proglašen čistim.^c

24 Neka svećenik uzme mladog ovna za žrtvu za krivnju^d i log ulja pa neka ih zanjíše pred Jehovom kao zanjihanu žrtvu.^e **25** Zatim neka zakolje mladog ovna određenog za žrtvu za krivnju pa neka uzme krvi žrtve za krivnju te je nanese na resicu desnog uha onoga koji se obredno čisti, na palac njegove desne ruke i na palac njegove desne noge.^f **26** Potom neka svećenik izlije nešto ulja na dlan svoje lijeve ruke^g **27** i neka prst desne ruke umoči u ulje koje mu je na lijevom dlanu pa neka njime sedam puta poškropi pred Jehovom. **28** Onda neka nešto ulja što mu je na dlanu nanese na resicu desnog uha onoga koji se obredno čisti, na palac njegove desne ruke i na palac njegove desne noge, ondje gdje je nanio krv žrtve za krivnju. **29** A ulje što mu preostane na dlanu neka izlije na glavu onome koji se obredno čisti da bi za njega izvršio obred očišćenja pred Jehovom.

30 I neka svećenik prinese dvije grlice ili dva mlada goluba što ih je čovjek pribavio prema svojim mogućnostima.^h **31** Jednu pticu neka prinese kao žrtvu za grijeh, a drugu kao žrtvu paljenicuⁱ zajedno sa žitnom žrtvom. I neka svećenik pred Jehovom izvrši obred očišćenja za onoga koji se obredno čisti.^j

32 To je zakon za onoga koji je bolovao od gube, a nema novca da pribavi ono što se traži za njegovo očišćenje.”

33 Zatim je Jehova rekao Mojsiju i Aronu: **34** “Kad dođete u Kanaan,^a zemlju koju ću vam dati u posjed,^b i ja dopustim da se u nekoj kući u vašoj zemlji pojavi guba,^c **35** neka vlasnik kuće dođe k svećeniku i kaže mu: ‘U kući mi se pojavila mrlja koja izgleda kao guba.’ **36** Neka svećenik naredi da se kuća isprazni prije nego što dođe pregledati mrlju kako ne bi proglasio nečistim sve što je u kući. Potom neka svećenik dođe pregledati kuću. **37** Ako prilikom pregleda ustanovi da na zidovima kuće ima žučkasto-zelenih ili crvenkastih udubina te zaključi da su one prodrle ispod površine zida, **38** neka izade iz kuće i zatvori kuću na sedam dana.^d

39 Sedmi dan neka se svećenik vrati i pregleda kuću. Ako su se mrlje proširile po zidovima kuće, **40** neka svećenik naredi da se kamenje na kojem su se pojavile izvadi i baci izvan grada na neko nečisto mjesto. **41** Potom neka zapovjedi da se kuća iznutra temeljito ostruže i da se ostrugana žbuka baci izvan grada na neko nečisto mjesto. **42** Zatim neka se uzme drugo kamenje i umetne na mjesto onog koje je uklonjeno. I neka se kuća ožbuka novom žbukom.

43 Ali ako se mrlje opet pojave u kući nakon što kamenje bude izvađeno, a kuća ostrugana i ponovno ožbukana, **44** onda neka svećenik dođe i pregleda kuću. Ako su se mrlje proširile po kući, onda je u kući

14. POGL.

a Br 35:10

b Pos 17:8

c Pnz 7:12, 15

d Le 13:4, 50
Br 12:15**2. stupac**

a Le 13:51

b Le 14:41

c Le 14:38

d Le 11:23-25
Le 15:8
Le 17:15
Le 22:4-6e Le 14:3, 4
Br 19:6, 7

f Le 14:6, 7

g Le 13:30

h Le 13:47

i Le 14:34

j Le 13:2

k Le 10:10
Eze 44:23

l Pnz 24:8

zarazna guba.^a Kuća je nečista. **45** Neka zapovjedi da se kuća sruši te da se njeno kamenje, drvena građa i sva žbuka kojom je bila ožbukana odnese izvan grada na neko nečisto mjesto.^b **46** A tko bi god ušao u kuću bilo kojeg dana dok je ona zatvorena,^c neka bude nečist do večeri.^d **47** Tko bi god spavao u toj kući, neka opere svoju odjeću. I tko bi god jeo u toj kući, neka opere svoju odjeću.

48 No ako svećenik ustanovi da se mrlje nisu pojavile u kući nakon što je ona bila ponovno ožbukana, neka kuću proglasi čistom, jer je bolest nestala. **49** Da bi kuću obredno očistio* neka uzme dvije ptice, cedrovinu, grimiznu tkaninu i izop.^e **50** Neka jednu pticu zakolje nad zemljanom posudom u kojoj je voda s potoka. **51** Potom neka uzme cedrovinu, izop, grimiznu tkaninu i živu pticu i neka ih umoči u krv zaklane ptice i u vodu s potoka, pa neka time poškropi prema kući sedam puta.^f **52** Neka na taj način kuću obredno očisti krvlju ptice, vodom s potoka, živom pticom, cedrovinom, izopom i grimiznom tkaninom. **53** Potom neka živu pticu pusti na polju izvan grada i neka za kuću izvrši obred očišćenja, pa će biti čista.

54 To je zakon za razne slučajeve gube kod ljudi, za bolest vlasišta ili brade,^g **55** za gubu na odjeći^h ili na kući,ⁱ **56 za otekline, za ranice i za mrlje na koži,^j **57** na temelju kojeg se može razlučiti kada je nešto nečisto, a kada je čisto.^k To je zakon o gubi.”^l**

14:49 *Dosl.: “kuću očistio od grijeha”.

15 Jehova je zatim rekao Mojsiju i Aronu: **2** "Kažite Izraelcima: 'Ako neki čovjek ima iscjedak iz spolovila, zbog toga je nečist.^a **3** Nečist je zbog iscjetka – bilo da taj iscjedak izlazi iz spolovila bilo da seadržava te onemogućava mokrenje, čovjek je nečist.

4 Svaka postelja na koju legne onaj koji ima iscjedak neka bude nečista, a i sve na što sjedne neka bude nečisto. **5** Čovjek koji dotakne njegovu postelju neka opere svoju odjeću, okupa se u vodi i bude nečist do večeri.^b **6** Tko god sjedne na ono na čemu je sjedio onaj koji ima iscjedak, neka opere svoju odjeću, okupa se u vodi i bude nečist do večeri. **7** Tko god dotakne tijelo onoga koji ima iscjedak, neka opere svoju odjeću, okupa se u vodi i bude nečist do večeri. **8** Ako onaj koji ima iscjedak pljune na nekoga tko je čist, neka taj opere svoju odjeću, okupa se u vodi i bude nečist do večeri. **9** Svako sedlo u kojem je prilikom jahanja sjedio onaj koji ima iscjedak neka bude nečisto. **10** Tko god dotakne išta na čemu je taj čovjek sjedio, neka bude nečist do večeri. Tko god uzme u ruke išta od toga, neka opere svoju odjeću, okupa se u vodi i bude nečist do večeri. **11** Ako onaj koji ima iscjedak^c dotakne nekoga, a nije oprao ruke u vodi, neka čovjek kojeg je dotaknuo opere svoju odjeću, okupa se u vodi i bude nečist do večeri. **12** Zemljana posuda koju dotakne onaj koji ima iscjedak neka se razbije, a svaka drvena posuda neka se opere vodom.^d

15. Pogl.

a Le 22:4
Br 5:2

b Le 11:24, 25
Le 14:46, 47
Le 17:15
Le 22:6

c Le 15:2

d Le 11:32, 33

2. stupac

a Le 14:8

b Le 1:14

c Le 22:4
Pnz 23:10, 11

d Izl 19:15
1Sa 21:5

e Le 12:2, 5

f Le 20:18

g Le 15:4-6

h Le 15:10

13 Kad iscjedak prestane i čovjek se izliječi, neka prođe sedam dana da bi mogao biti čist. Neka opere svoju odjeću i okupa se u vodi s potoka, pa će biti čist.^a **14** A osmog dana neka uzme dvije grlice ili dva mlada goluba^b pa neka dođe pred Jehovu na ulaz u šator sastanka i preda ih svećeniku. **15** Neka ih svećenik prinese – jednu pticu kao žrtvu za grijeh, a drugu kao žrtvu paljenicu – i neka za njega izvrši obred očišćenja pred Jehovom zbog njegovog iscjetka.

16 Ako čovjek ima izljev sjemena, neka opere cijelo tijelo u vodi i neka bude nečist do večeri.^c **17** Neka vodom opere svaku haljinu i svaki predmet od kože na kojem je sjeme i neka to bude nečisto do večeri.

18 Kad čovjek spava sa ženom i ispusti sjeme, neka se oboje okupaju u vodi i neka budu nečisti do večeri.^d

19 Kad žena krvari jer ima mjesečnicu, neka zbog toga bude nečista sedam dana.^e Tko je god dotakne, neka bude nečist do večeri.^f **20** Na što god ona legne dok je zbog mjesečnice nečista, neka bude nečisto, a i sve na što sjedne neka bude nečisto.^g **21** Tko god dotakne njenu postelju, neka opere svoju odjeću, okupa se u vodi i bude nečist do večeri. **22** Tko god dotakne išta na čemu je ta žena sjedila, neka opere svoju odjeću, okupa se u vodi i bude nečist do večeri. **23** Ako je sjedila na postelji ili na nečem drugom, tko god to dotakne, neka bude nečist do večeri.^h **24** Ako se muškarac upusti u spolne odnose s njom, pa na njega dođe nečistoća njene mje-

sečnice,^a neka bude nečist sedam dana, a i svaka postelja na koju on legne neka bude nečista.

25 Ako žena krvari mnogo dana^b kad nije vrijeme da ima mjesečnicu^c ili ako joj krvarenje traje duže nego kod uobičajene mjesečnice, neka bude nečista sve vrijeme dok krvari, kao i kad je nečista zbog mjesečnice. **26** Za svaku postelju na koju legne dok joj traje krvarenje vrijedi isto što i za postelju na kojoj spava dok je nečista zbog mjesečnice.^d I sve na što sjedne neka bude nečisto kao što bi bilo nečisto i u vrijeme njene mjesečnice. **27** Tko god dotakne nešto od toga, neka bude nečist. Neka opere svoju odjeću, okupa se u vodi i bude nečist do večeri.^e

28 No kad joj krvarenje prestane, neka prođe sedam dana, pa će nakon toga biti čista.^f **29** A osmog dana neka uzme dvije grlice ili dva mlada goluba^g i donese ih svećeniku na ulaz u šator sastanka.^h **30** Neka svećenik jednu pticu prinese kao žrtvu za grijeh, a drugu kao žrtvu paljenicu. I neka za tu ženu izvrši obred očišćenja pred Jehovom zbog njenog nečistog krvarenja.ⁱ

31 Pazite na to da Izraelci budu čisti kako ne bi svojom nečistoćom skvrnili moj sveti šator koji je među njima i zbog toga poginuli.^j

32 To je zakon za čovjeka koji ima iscjedak, za čovjeka koji je nečist jer je imao izljev sjemena,^k **33** za ženu koja je nečista tijekom mjesečnice,^l za svakog muškarca koji ima iscjedak i za svaku ženu koja bolu-

15. POGL.

a Le 18:19
Le 20:18

b Mt 9:20
Lk 8:43

c Le 15:19

d Le 15:21

e Le 15:22

f Le 15:13

g Le 1:14

h Le 15:14, 15

i Le 12:7

j Le 19:30
Br 5:3
Br 19:20

k Le 15:16

l Le 15:19

2. stupac

a Le 15:2, 25

16. POGL.

b Le 10:1, 2

c Le 23:27

d Izl 40:21
He 6:19
He 9:3, 7

e Br 4:19, 20

f Izl 40:34

g Izl 25:22

h Le 4:3

i Le 1:3

j Izl 28:39

k Izl 28:42

l Izl 39:27, 29

m Izl 28:4

n Izl 28:2

o Izl 30:20
He 10:22

p He 7:27

r He 5:1-3

s Izr 16:33

LEVITSKI ZAKONIK 15:25-16:9

je od krvarenja,^a a tako i za čovjeka koji se upusti u spolne odnose sa ženom koja je nečista.”

16 Poslije smrti dvojice Aronovih sinova, koji su poginuli jer su na nedostojan način došli pred Jehovu,^b Jehova se obratio Mojsiju. **2** I Jehova mu je rekao: “Kaži svom bratu Aronu da ne ulazi u svako doba u sveto mjesto^c iza zavjese,^d pred poklopac koji je na kovčegu, da ne pogine.^e Jer ja ću biti prisutan u oblaku^f nad poklopcem.^g

3 Prije nego što Aron uđe u sveto mjesto, neka prinese junca određenog za žrtvu za grijeh^h i ovna određenog za žrtvu paljenicu.ⁱ **4** Neka odjene svetu dugu haljinu od lana,^j obuče lanene gaće^k da pokrije golo tijelo, opáže se lanenim pojasom^l i oko glave smota laneni turban.^m To je sveta odjeća.ⁿ Neka se okupa u vodi,^o pa onda neka obuče tu odjeću.

5 Neka od naroda^p uzme dva mlada jarca određena za žrtvu za grijeh i jednog ovna određenog za žrtvu paljenicu.

6 Neka Aron prinese junca koji je određen kao njegov žrtva za grijeh i neka izvrši obred očišćenja za sebe^r i za svoju obitelj*.

7 Potom neka dovede dva jarca i postavi ih pred Jehovu na ulaz u šator sastanka.

8 Neka Aron izvlači ždrijeb za ta dva jarca – jedan jarac neka bude za Jehovu, a drugi za aza-zela*. **9** I neka Aron prinese jarca koji je ždrijebom^s određen za Jehovu, neka ga prinese kao

16:6 *Ili: “pleme”. **16:8** *Moguće je da “azazel” znači “jarac koji nestaje”.

žrtvu za grijeh. **10** A jarca koji je ždribeom određen za azazela neka živog postavi pred Jehovu da nad njim izvrši obred očišćenja pa neka ga pošalje u pustinju, za azazela.^a

11 Neka Aron dovede junca koji je određen kao njegova žrtva za grijeh i neka izvrši obred očišćenja za sebe i svoju obitelj. Zatim neka zakolje junca koji je određen kao njegova žrtva za grijeh.^b

12 Potom neka kadionicu^c punu užarenog ugljevlja sa žrtvenika^d koji je pred Jehovom i dvije šake finog mirisnog kada^e pa neka ih unese iza zavjese.^f **13** I neka stavi kad na vatru pred Jehovu^g da oblak od kada prekrije poklopac^h kovčega svjedočanstvaⁱ kako ne bi poginuo.

14 Neka uzme junčeve krvi i neka u nju umoči prst te njome poškropi pred poklopcem na istočnoj strani. Neka svojim prstom sedam puta krvlju poškropi pred poklopcem.^k

15 Potom neka zakolje jarca koji je određen za narod kao žrtva za grijeh^l i neka unese njegovu krv iza zavjese^m te s njegovom krvljuⁿ učini isto što je učinio s junčevom krvlju. Neka njome poškropi prema poklopcu i pred poklopcem.

16 Neka izvrši obred očišćenja za sveto mjesto zbog nečistih djela Izraelaca te zbog njihovih prijestupa i grijeha.^o Tako neka učini za šator sastanka, koji se nalazi među narodom čija su djela nečista.

17 Nitko drugi ne smije biti u šatoru sastanka od časa kad on uđe da izvrši obred očišćenja na svetom mjestu pa sve

16. POGL.

- a Le 14:7, 53
Le 16:21, 22
Iza 53:4
Ri 15:3
- b Le 16:6
c He 9:4
d Izl 40:29
Le 6:13
Br 16:46
- e Izl 30:34-36
Ot 5:8
Ot 8:3-5
- f Le 16:2
He 6:19
He 10:19, 20
- g Izl 25:22
2Kr 19:15
- h Izl 25:18, 21
1Lje 28:11
- i Izl 34:29
j He 9:22
- k Ri 3:25
He 9:12
He 9:24, 25
He 10:4, 12
- l Le 16:5
He 2:17
He 5:1-3
He 9:26
1Iv 2:1, 2
- m He 6:19
He 9:3, 7
He 10:19, 20
- n Le 17:11
o Pr 7:20

2. stupac

- a Le 16:6
- b Mk 10:45
He 2:9
He 7:27
He 9:7, 12
Ot 1:5
- c Izl 38:1
- d He 9:23
- e Le 16:16
- f Le 16:8, 10
- g Iza 53:5, 6
2Ko 5:21
- h Ps 103:12
He 13:12
- i Iza 53:12
Ef 1:7
He 9:28
1Pe 2:24
1Iv 3:5
- j Le 16:10
k Izl 30:20
- l Izl 28:4
Le 8:7
- m Le 16:3
- n Le 16:5
- o Ef 1:7
- p Le 16:8, 21

dok ne izađe. I neka izvrši obred očišćenja za sebe, za svoju obitelj^a i za cijelu izraelsku zajednicu^b.

18 Potom neka izađe i pride žrtveniku,^c koji je pred Jehovom, i neka za njega izvrši obred očišćenja. Neka uzme junčeve krvi i jarčeve krvi te je nanese na svaki rog žrtvenika.

19 I neka umoči prst u krv te njome poškropi žrtvenik sedam puta i tako ga očisti od nečistih djela Izraelaca i posveti ga.

20 Kad Aron završi obred očišćenja^d za sveto mjesto, šator sastanka i žrtvenik,^e neka dovede živog jarca.^f **21** Neka položi obje ruke na glavu živog jarca i prizna nad njim sve što su Izraelci skrivili, sve njihove prijestupe i sve njihove grijeha. Neka ih stavi jarcu na glavu^g i pošalje ga u pustinju s čovjekom koji je zadužen^{*} za to da ga odvede onamo. **22** Jarcac će na sebi odnijeti u pusti kraj^h sve njihove prijestupe.ⁱ Neka pošalje jarca u pustinju.^j

23 Neka Aron zatim uđe u šator sastanka i skine lanenu odjeću koju je obukao kad je ulazio u sveto mjesto pa neka je ondje odloži. **24** Neka se okupa u vodi^k na svetom mjestu i obuče svoju odjeću.^l Potom neka izađe i prinese svoju žrtvu paljenicu^m i žrtvu paljenicu određenu za narodⁿ te neka izvrši obred očišćenja za sebe i za narod.^o **25** Salo žrtve za grijeh neka spali na žrtveniku.

26 Čovjek koji je odveo jarca određenog za azazela^p neka opere svoju odjeću i okupa se

16:17 *Ili: "skupštinu". Vidi izraz "skupština" u Rječniku. **16:21** *Ili: "koji stoji spreman".

u vodi, a poslije toga može ući u tabor.

27 Neka se junac žrtvovan za grijeh i jarac žrtvovan za grijeh, čija je krv bila unesena u sveto mjesto da se izvrši obred očišćenja, odnesu izvan tabora i neka se spali njihova koža, meso i balega.^a **28** Neka čovjek koji ih bude spaljivao opere svoju odjeću i okupa se u vodi, a poslije toga može ući u tabor.

29 Ovo je trajna odredba koju trebate izvršavati: Desetog dana sedmog mjeseca žalujte* zbog svojih grijeha i neka nitko ne obavlja nikakav posao,^b ni Izraelac ni došljak koji živi među vama. **30** Tog će se dana za vas izvršiti obred očišćenja^c kako biste bili proglašeni čistima. Bit ćete čisti pred Jehovom od svih svojih grijeha.^d **31** Neka vam to bude dan počinka, dan potpunog odmora, i tog dana žalujte zbog svojih grijeha.^e To je trajna odredba.

32 Svećenik koji bude pomazan^f i postavljen da služi kao svećenik^g nakon svog oca^h neka izvrši obred očišćenja i neka obuče lanenu odjeću,ⁱ svetu odjeću.^j **33** Neka izvrši obred očišćenja za Svetinju nad svetinjama,^k šator sastanka^l i žrtvenik.^m Neka izvrši obred očišćenja i za svećenike i za sav izraelski narod.ⁿ **34** To neka vam bude trajna odredba^o kako bi se jednom godišnje izvršio obred očišćenja za Izraelce zbog svih njihovih grijeha.^p

I Aron je učinio kao što je Jehova zapovjedio Mojsiju.

16:29 *Općenito se smatra da se na ovom mjestu izraz "žalovati" odnosi na post i druge oblike samoodricanja.

16. POGL.

a Le 4:11, 12
He 13:11, 12

b Le 23:27, 28
Br 29:7

c Iv 3:16
Ri 8:32
Tit 2:13, 14
1Iv 1:7
1Iv 3:16

d Jr 33:8
He 9:13, 14
He 10:2

e Le 23:32

f Izl 29:4, 7
Le 8:12

g Le 8:33

h Br 20:26

i Izl 28:39
Izl 39:27, 28

j Izl 28:2
Izl 29:29
Le 16:4

k Le 16:16

l Le 16:20

m Le 16:18

n Le 16:24
1Iv 2:1, 2

o Le 23:31
Br 29:7

p Izl 30:10
He 9:7

2. stupac

17. POGL.

a Le 3:1, 2
Le 7:11

b Le 3:3-5
Le 7:29-31

c Pnz 32:17
Js 24:14

d Izl 34:15
Pnz 31:16

e Le 1:3
Pnz 12:5, 6
Pnz 12:13, 14

f Pos 9:4
Le 3:17
Le 7:26
Le 19:26
1Sa 14:33
Dj 15:20, 29

LEVITSKI ZAKONIK 16:27-17:11

17 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **2** "Kaži Aronu, njegovim sinovima i svim Izraelcima: 'Ovo je zapovjedio Jehova:

3 "Ako netko od Izraelaca zakolje govedo, ovcu ili kozu u taboru ili ako ih zakolje izvan tabora, **4** a ne dovede ih na ulaz u šator sastanka da ih prinese kao žrtvu Jehovi pred Jehovinim šatorom, bit će kriv za prolivenu krv. Prolio je krv i zato neka se pogubi i tako ukloni iz svog naroda. **5** Tako treba učiniti da Izraelci više ne bi klali životinje u polju, nego da bi ih dovodili Jehovi i predavali ih svećeniku na ulazu u šator sastanka. Neka ih prinese Jehovi kao žrtve zajedništva.^a **6** I neka svećenik krvlju poškropi Jehovin žrtvenik na ulazu u šator sastanka, a salo neka spali kako bi Jehova osjetio ugodan* miris.^b **7** Neka narod više ne prinosi svoje žrtve demonima jarčjeg lika*^c koje štuje^d.^d To vam je trajna odredba koje se trebate pridržavati iz naraštaja u naraštaj."

8 Reci im ovako: "Tko god od Izraelaca ili od došljaka koji žive među vama prinese žrtvu paljenicu ili neku drugu žrtvu, **9** a ne dovede je na ulaz u šator sastanka da je prinese Jehovi, neka se pogubi i tako ukloni iz svog naroda.^e

10 Ako itko od Izraelaca ili od došljaka koji žive među vama bude jeo bilo kakve krvi,^f okrenut ću se protiv takvog čovjeka koji je jeo krvi, pa ću ga pogubiti i tako ukloniti iz njegovog naroda. **11** Naime, život*

17:6 *Ili: "umirujući". **17:7** *Dosl.: "jarcima". #Dosl.: "s kojima bludniči". **17:11** *Ili: "duša".

živih bića u njihovoj je krvi^a i ja sam vam je odredio za žrtvenik^b kako biste se očistili od grijeha, jer krv je ono što čisti od grijeha^c zbog toga što je u njoj život*. **12** Zato sam rekao Izraelcima: "Nitko od vas ne smije jesti krvi i nijedan došljak koji živi među vama^d ne smije jesti krvi."^e

13 Ako neki Izraelac ili neki došljak koji živi među vama uhvati u lovu kakvu divlju životinju ili pticu koja se može jesti, neka joj ispusti krv^f i zatrpava krv zemljom. **14** Naime, život* svakog živog bića njegova je krv, jer je u njoj život*. Zato sam rekao Izraelcima: "Ne smijete jesti krvi ni od kojeg stvorenja, jer je život* svakog stvorenja njegova krv. Tko bi je god jeo, neka se pogubi."^g

15 Ako bi netko, bio to Izraelac ili došljak, jeo meso životinje koja je uginula ili koju je rastrgala zvijer,^h neka opere svoju odjeću, okupa se u vodi i bude nečist do večeri.ⁱ Potom će biti čist. **16** Ali ako ne opere odjeću i ne okupa se, odgovarat će za svoj prijestup."^j

18 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **2** "Kaži Izraelcima: 'Ja sam Jehova, vaš Bog.'^k **3** Nemojte činiti ono što čine stanovnici Egipta, zemlje u kojoj ste živjeli. Nemojte činiti ni ono što čine stanovnici Kanaana, zemlje u koju vas vodim.^l Nemojte živjeti onako kako oni žive. **4** Postupajte po mojim zakonima i držite se mojih odredbi te po njima živite."^m Ja sam Jehova, vaš Bog. **5** Držite se mojih odredbi i mojih zakona. Tko ih se drži, živjet će."ⁿ Ja sam Jehova.

17:11, 14 *Ili: "duša".

17. POGL.

a Le 17:14
Pnz 12:23

b Le 8:15
Le 16:18

c Mt 26:28
Ri 3:25
Ri 5:9
Ef 1:7
He 9:22
He 13:12
1Pe 1:2
1Iv 1:7
Ot 1:5

d Izl 12:49

e Pnz 22:23

f Pnz 12:16
Pnz 15:23

g Le 17:10, 11

h Izl 22:31
Pnz 14:21

i Le 11:40

j Br 19:20

18. POGL.

k Pos 17:7
Izl 6:7

l Izl 23:24
Le 20:23

m Le 20:22
Pnz 4:1

n Lk 10:27, 28
Ri 10:5
Ga 3:12

2. stupac

a Le 20:17

b Pos 35:22
Pos 49:4
Le 20:11
Pnz 27:20
2Sa 16:21
1Ko 5:1

c Le 20:17
Pnz 27:22
2Sa 13:10-12

d Le 20:19

e Le 20:20

f Le 20:12

g Le 20:21
Pnz 25:5
Mk 6:17, 18

h Le 20:14
Pnz 27:23

6 Neka nitko od vas ne prilazi nikome tko mu je u bliskom srodstvu kako bi spolno općio s njim*.^a Ja sam Jehova. **7** Nemoj spolno općiti sa svojim ocem i nemoj spolno općiti sa svojom majkom. Ona ti je majka i zato ne smiješ spolno općiti s njom.

8 Nemoj spolno općiti sa ženom svog oca.^b Time bi svom ocu nanio sramotu.*

9 Nemoj spolno općiti sa svojom sestrom, niti sa kćeri svog oca niti sa kćeri svoje majke, bila ona rođena u istoj obitelji kao i ti ili u drugoj.^c

10 Nemoj spolno općiti sa kćeri svog sina niti sa kćeri svoje kćeri, jer bi time sebi nanio sramotu.

11 Nemoj spolno općiti sa kćeri očeve žene, sa kćeri svog oca, jer ti je sestra.

12 Nemoj spolno općiti sa sestrom svog oca. Ona je u krvnom srodstvu s tvojim ocem.^d

13 Nemoj spolno općiti sa sestrom svoje majke, jer je u krvnom srodstvu s tvojim majkom.

14 Nemoj spolno općiti sa ženom očevog brata, jer bi mu time nanio sramotu. Ona ti je strina.^e

15 Nemoj spolno općiti sa svojom snahom.^f Ona je žena tvog sina i zato nemoj spolno općiti s njom.

16 Nemoj spolno općiti sa ženom svog brata,^g jer bi time svom bratu nanio sramotu.

17 Nemoj spolno općiti sa kćeri svoje žene*.^h Nemoj spolno općiti sa kćeri njenog sina

18:6 *Dosl.: "otkrio njegovu golotinju".

18:8 *Dosl.: "To je golotinja tvog oca."

18:17 *Ili: "inoče".

niti sa kćeri njene kćeri. One su u krvnom srodstvu s njom. To bi bilo odvratno*.

18 Dok ti je žena živa, nemoj uz nju uzeti za ženu i njenu sestru^a i spolno općiti s njom.

19 Ne prilazi ženi kako bi spolno općio s njom dok je nečista zbog mjesečnice.^b

20 Nemoj spolno općiti sa ženom svog bližnjeg*, jer bi time postao nečist.^c

21 Niti jedno svoje dijete nemoj prinijeti* Moleku.^d Ne oskvrnjaj na taj način ime svog Boga.^e Ja sam Jehova.

22 Muškarac ne smije spolno općiti s muškarcem.*^f To bi bilo odvratno.

23 Muškarac ne smije spolno općiti sa životinjom, jer bi time postao nečist. Žena ne smije stati pred životinju kako bi s njom općila.^g To bi bilo protuprirodno.

24 Nemojte se onečistiti ničim takvim, jer su se svim tim onečistili narodi koje ja tjeram pred vama.^h **25** Zato je zemlja nečista, pa ću je kazniti za njene prijestupe i zemlja će izbljuvati svoje stanovnike.ⁱ **26** A vi se držite mojih odredbi i mojih zakona^j i nemojte činiti nijednu od tih gadosti – neka ih ne čini ni Izraelac ni došljak koji živi među vama.^k **27** Jer sve su te gadosti činili ljudi koji su živjeli u toj zemlji prije vas,^l pa je sada ta zemlja nečista. **28** Ako vi ne onečistite zemlju, ona vas neće izbljuvati kao što će izbljuvati narode koji su ona-

18:17 *Ili: "sramotno; razvratno". **18:20** *Ili: "susjeda; prijatelja". **18:21** *Ili: "žrtvovati". **18:22** *Dosl.: "Ne leži s muškarcem kao što bi legao sa ženom."

18. POGL.

- a Pos 30:15
b Le 15:19, 24
Le 20:18
c Izl 20:14
Le 20:10
Pnz 22:22
Izr 6:29
Mt 5:27, 28
1Ko 6:9, 10
He 13:4
d Le 20:2
Pnz 18:10
1Kr 11:7
2Kr 23:10
e Le 20:3
f Pos 19:5
Le 20:13
Su 19:22
Ri 1:26, 27
1Ko 6:9, 10
Jd 7
g Izl 22:19
Le 20:15, 16
h Le 20:23
Pnz 18:12
i Pos 15:16
j Le 20:22
Pnz 4:1, 40
k Izl 12:49
l Pnz 20:17, 18
2Kr 16:2, 3
2Kr 21:1, 2

2. stupac

- a Le 18:3
Le 20:23
Pnz 18:9

19. POGL.

- b Le 11:44
Iza 6:3
1Pe 1:15, 16
Ot 4:8
c Izl 20:12
Ef 6:2
He 12:9
d Izl 20:8, 11
Izl 31:13
Lk 6:5
e Le 26:1
Ps 96:5
Hb 2:18
1Ko 10:14
f Izl 20:4, 23
Pnz 27:15
g Le 3:1
h Le 7:11, 12
i Le 7:17, 18
j Le 23:22
Pnz 24:19
k Pnz 15:7

LEVITSKI ZAKONIK 18:18–19:10

mo došli prije vas. **29** Tko god učini bilo koju od tih gadosti, svatko tko učini takvo što, bit će pogubljen i tako uklonjen iz svog naroda. **30** Izvršavajte svoje dužnosti prema meni i nemojte činiti ništa od tih gadosti koje su bile uobičajene među narodima koji su ondje bili prije vas,^a da se njima ne onečistite. Ja sam Jehova, vaš Bog."^b

19 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **2** "Kaži svim Izraelcima: 'Budite sveti jer sam svet ja,^b Jehova, vaš Bog!

3 Svatko neka poštuje* svoju majku i svog oca.^c I držite moje dane počinka.^d Ja sam Jehova, vaš Bog. **4** Ne štujte bezvrijedne bogove^e i ne pravite sebi lijevane bogove.^f Ja sam Jehova, vaš Bog.

5 Ako Jehovi prinosite žrtvu zajedništva,^g prinesite je tako da steknete njegovu naklonost.^h **6** Jedite je na dan kad je žrtvujete ili sutradan, a meso žrtve koje ostane za treći dan neka se spali.ⁱ **7** A ako bi se meso žrtve jelo i treći dan, ta žrtva neće biti prihvaćena jer je njeno meso odvratno. **8** A onaj tko ga bude jeo, odgovarat će za svoj prijestup jer je oskvrnuo ono što je Jehovi sveto. Neka se taj čovjek pogubi i tako ukloni iz svog naroda.

9 Kad žanjete na svojoj zemlji, nemojte dokraja požeti rubove svog polja i ne pabircite ostatke poslije žetve.^j **10** Ne berite ni preostale grozdove u svom vinogradu i ne skupljajte razasuto grožđe po svom vinogradu. Ostavite ih siromahu^k i došljaku. Ja sam Jehova, vaš Bog.

19:3 *Dosl.: "neka se boji".

11 Ne kradite,^a ne lažite^b i ne varajte jedni druge. **12** Nemojte se lažno zaklinjati mojim imenom^c i tako oskvrnjivati ime svog Boga. Ja sam Jehova. **13** Ne zakidajte svoje bližnje^d i ne otimajte ono što je tuđe.^e Najamnikovu plaću ne zadržavajte kod sebe preko noći, sve do jutra.^f

14 Nemoj proklinjati gluha niti stavljati zapreku pred slijepoga.^g Boj se svog Boga!^h Ja sam Jehova.

15 Ne sudi nepravedno. Ne budi pristran prema siromahu i nemoj davati prednost bogatome.ⁱ Pravedno sudi svom bližnjem.

16 Ne širi klevete među svojim narodom.^j Nemoj se ogriješiti o život* svog bližnjeg.^k Ja sam Jehova.

17 Ne mrzi svog brata u svom srcu.^l Dužan si ukoriti svog bližnjeg^m da ne bi s njim snosio krivnju za grijeh.

18 Ne osvećuj seⁿ i ne gajj srdžbu prema pripadnicima svog naroda. Ljubi svog bližnjeg kao samog sebe.^o Ja sam Jehova.

19 Drži moje odredbe: Nemoj križati dvije vrste* životinja. Nemoj sijati dvije vrste sjemena na svom polju.^p Nemoj nositi odjeću satkanu od dvije vrste niti.^r

20 Ako čovjek spolno opći sa ženom koja je sluškinja i koja je obećana drugome, ali još nije otkupljena ni oslobođena, treba

19:16 *Dosl.: "krv". #Moguće i: "Nemoj stajati po strani kad je tvom bližnjem život u opasnosti." **19:19** *U ovom retku riječ "vrsta" ima šire značenje od izraza "vrsta" koji se koristi u suvremenoj znanstvenoj terminologiji.

19. POGL.

- a Izl 20:15
Ef 4:28
b Le 6:2
Izr 12:22
Ef 4:25
c Izl 20:7
Mt 5:33, 37
Jk 5:12
d Izr 22:16
Mk 10:19
e Izr 22:22
f Pnz 24:15
Jr 22:13
Jk 5:4
g Pnz 27:18
h Le 25:17
Ne 5:15
Izr 1:7
Izr 8:13
1Pe 2:17
i Izl 23:3
Pnz 1:16, 17
Pnz 16:19
2Lje 19:6
Ri 2:11
Jk 2:9
j Ps 15:1, 3
k Izl 20:16
1Kr 21:13
l Izr 10:18
Ilv 2:9
Ilv 3:15
m Ps 141:5
Izr 9:8
Mt 18:15
n Izr 20:22
Ri 12:19
o Mt 5:43, 44
Mt 22:39
Ri 13:9
Ga 5:14
Jk 2:8
p Pnz 22:9
r Pnz 22:11

2. stupac

- a Le 6:6, 7
b Pnz 26:1, 2
Izr 3:9
c Le 3:17
Le 17:13
Pnz 12:23
Dj 15:20, 29
d Izl 8:7
Pnz 18:10-12
Ga 5:19, 20
Ot 21:8
e Le 21:1, 5
f Pnz 14:1
g Pnz 23:17
h Le 13:4
1Pe 4:3

ih kazniti. No neka ne budu pogubljeni, jer ona nije bila oslobođena. **21** Neka on dovede životinju kao žrtvu za krivnju. Neka dovede Jehovi na ulaz u šator sastanka ovna kao žrtvu za krivnju.^a **22** I neka svećenik prinese tog ovna kao žrtvu za krivnju i izvrši za tog čovjeka obred očišćenja pred Jehovom za počinjeni grijeh, pa će mu grijeh koji je počinio biti opušten.

23 Kad uđete u zemlju koju vam dajem i ondje zasadite karkvu vočku, njene plodove smatrajte nečistima i zabranjenima*. Tri godine neka vam njeni plodovi budu zabranjeni[#] i nemojte ih jesti. **24** Četvrte godine svi će njeni plodovi biti sveti. Radosno ih prinesite Jehovi.^b **25** A pete godine možete jesti njene plodove. Tako ćete imati obilniju ljetinu. Ja sam Jehova, vaš Bog.

26 Ne jedite ništa u čemu ima krvi.^c

Ne proričite po znamenju i ne vraćajte.^d

27 Nemojte brijati* kosu uz sljepoočnice i ne režite svoju bradu tako da je nagrdite.^e

28 Ne režite se po tijelu za mrtvacem*^f i ne urezujte znakove[#] na svojoj koži. Ja sam Jehova.

29 Ne obeščašćujte svoje kćeri dajući ih za javne bludnice^g da se zemlja ne bi odala bludu i ispunila razvratom.^h

19:23 *Dosl.: "poput kožice s muškog uda". #Dosl.: "neka vam [vočka] bude neobrezana". **19:27** *Ili: "rezati; sišati". #Po svemu sudeći, misli se na neke poganske običaje. **19:28** *Ili: "za dušom". Hebrejska riječ *nefeš* u ovom se retku odnosi na mrtvaca. #Ili: "tetovaže".

30 Držite moje dane počinka^a i pokazujte poštovanje* prema mom svetišću. Ja sam Jehova.

31 Ne obraćajte se za pomoć onima koji prizivaju duhove^b i ne tražite savjet od onih koji proriču budućnost^c da zbog njih ne postanete nečisti. Ja sam Jehova, vaš Bog.

32 Ustani pred sijedom glavom,^d pošuj starog čovjeka^e i boj se svog Boga.^f Ja sam Jehova.

33 Ako došljak živi s vama u vašoj zemlji, nemojte s njim loše postupati.^g **34** Neka vam došljak koji živi među vama bude kao da je Izraelac.^h Ljubite ga kao samog sebe, jer ste i vi bili došljaci u Egiptu.ⁱ Ja sam Jehova, vaš Bog.

35 Ne koristite lažna mjerila kad mjerite dužinu, težinu ili zapremninu.^j **36** Koristite točnu vagu, ispravne utege, točno mjerilo za suhe stvari* i točno mjerilo za tekućinu^k.^k Ja sam Jehova, vaš Bog, koji vas je izveo iz Egipta. **37** Držite se svih mojih odredbi i svih mojih zakona i postupajte po njima.^l Ja sam Jehova.”

20 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **2** “Ovako kaži Izraelcima: ‘Svaki Izraelac ili došljak što živi u Izraelu koji bi svoje dijete dao Moleku, neka se pogubi.^m Neka ga narod kamenuje. **3** Ja ću se okrenuti protiv tog čovjeka, pogubiti ga i tako ukloniti iz naroda jer je dao svoje dijete Moleku te je okaljao moje sveto mje-

19:30 *Ili: “strahopoštovanje”. Dosl.: “strah”. **19:36** *Dosl.: “točnu efu”. Vidi dodatak B14. [#]Dosl.: “točan hin”. Vidi dodatak B14.

19. Pogl.

- a Izl 20:10
Izl 31:13
b Le 20:6
Pnz 18:10–12
1Lje 10:13
Iza 8:19
c Le 20:27
Dj 16:16
d Izr 16:31
Izr 20:29
e Job 32:6
Izr 23:22
1Ti 5:1
f Job 28:28
Izr 1:7
Izr 8:13
1Pe 2:17
g Izl 23:9
h Izl 12:49
i Izl 22:21
j Pnz 25:13, 15
Izr 20:10
k Izr 11:1
l Le 18:5
Pnz 4:6

20. Pogl.

- m Le 18:21
Pnz 18:10

2. stupac

- a Eze 5:11
b Pnz 13:6–9
c Izl 20:5
d Le 19:31
Pnz 18:10–12
Ga 5:19, 20
Ot 21:8
e Le 20:27
Dj 16:16
f 1Lje 10:13
g Le 11:44
1Pe 1:15, 16
h Le 18:4
Pr 12:13
i Izl 31:13
Le 21:8
1So 5:23
2So 2:13
j Izl 21:17
Pnz 27:16
Izr 20:20
Mt 15:14
k Pnz 5:18
Pnz 22:22
Ri 7:3
1Ko 6:9, 10
l Le 18:8
Pnz 27:20
m Le 18:15, 29

sto^a i oskvrnuo moje sveto ime.

4 A ako narod namjerno zatvori oči pred onim što je taj čovjek učinio kad je dao svoje dijete Moleku i ne pogubi ga,^b

5 onda ću se ja okrenuti protiv tog čovjeka i njegove obitelji.^c Pogubit ću tog čovjeka i tako ukloniti iz naroda i njega i sve koji zajedno s njim štiju Moleka*.

6 Ako se tko obrati onima koji prizivaju duhove^d ili proriču budućnost^e i time postupi nevjerno prema meni*, okrenut ću se protiv tog čovjeka i pogubiti ga te tako ukloniti iz njegovog naroda.^f

7 Posvetite se i budite svetog^g jer sam ja Jehova, vaš Bog.

8 Držite se mojih odredbi i postupajte po njima.^h Ja sam Jehova, ja vas posvećujem.ⁱ

9 Ako koji čovjek prokune svog oca ili svoju majku, neka se pogubi.^j Budući da je prokleo svog oca ili svoju majku, sam će biti kriv za svoju smrt*.

10 Ovako neka se postupi s čovjekom koji počini preljub s tuđom ženom: Neka se onaj koji je počinio preljub sa ženom svog bližnjeg pogubi – neka se pogube i preljubnik i preljubnica.^k **11** Čovjek koji spava sa ženom svog oca nanosi sramotu svom ocu*.^l Neka se oboje pogube. Sami će biti krivi za svoju smrt. **12** Ako čovjek spava sa svojom snahom, neka se oboje pogube. Učinili su ono što je protuprirodno. Sami će biti krivi za svoju smrt.^m

20:5 *Dosl.: “bludniče s Molekom”.

20:6 *Dosl.: “bludniči s njima”. **20:9**

*Dosl.: “njegova krv past će na njega”.

20:11 *Dosl.: “otkriva golotinju svog oca”.

13 Ako muškarac spava s muškarcem kao što bi spavao sa ženom, obojica su počinila odvratno djelo.^a Neka se pogube. Sami će biti krivi za svoju smrt.

14 Ako bi čovjek uzeo sebi ženu, a spavao bi i s njenom majkom, to bi bilo odvratno*.^b Neka se i on i one pogube, a potom spale,^c kako se među vama ne bi činila odvratna djela.

15 Ako bi muškarac spolno općio sa životinjom, neka se pogubi, a i životinju treba ubiti.^d

16 Ako bi žena prišla nekoj životinji kako bi spolno općila s njom,^e ubijte i ženu i životinju. Neka ih se ubije. I muškarac i žena sami će biti krivi za svoju smrt.

17 Ako čovjek spolno opći sa svojom sestrom – sa kćeri svog oca ili sa kćeri svoje majke – to je sramota.^f Neka se pogube pred cijelim narodom. Naneo je sramotu svojoj sestri. Neka odgovara za svoj prijestup.

18 Ako čovjek spolno opći sa ženom za vrijeme njene mjesečnice, i on i ona pokazali su nepoštovanje prema krvi.^g Neka se oboje pogube i tako uklone iz svog naroda.

19 Nemoj spolno općiti sa sestrom svoje majke ni sa sestrom svog oca, jer bi time naneo sramotu svom krvnom srodniku.^h Neka oboje odgovaraju za svoj prijestup. **20** Čovjek koji spava sa svojom strinom nanosi sramotu svom stricu.ⁱ Neka oboje odgovaraju za svoj grijeh. Umrijet će i neće imati djece. **21** Ako čovjek spava sa ženom svog brata, to

20:14 *Ili: "sramotno; razvratno".

20. POGL.

a Pos 19:5
Le 18:22
Su 19:22
Ri 1:26, 27
1Ko 6:9, 10
Jd 7

b Le 18:17
Pnz 27:23

c Le 21:9

d Izl 22:19
Pnz 27:21

e Le 18:23

f Le 18:9
Pnz 27:22

g Le 18:19

h Le 18:12, 13

i Le 18:14

2. stupac

a Le 18:16
Pnz 25:5

b Izl 21:1
Pnz 5:1

c Pr 12:13

d Le 18:26, 28

e Le 18:3, 24
Pnz 12:30

f Le 18:27
Pnz 9:5

g Izl 3:17
Izl 6:8
Pnz 8:7–9
Eze 20:6

h Izl 19:5
Izl 33:16
1Kr 8:53
1Pe 2:9

i Le 11:46, 47
Pnz 14:4–20

j Le 11:43

k Le 19:2
Ps 99:5
1Pe 1:15, 16
Ot 4:8

l Pnz 7:6

m Izl 22:18
Le 19:31
Le 20:6
Pnz 18:10–12
Ot 21:8

21. POGL.

n Br 19:14

je odvratno.^a Naneo je sramotu svom bratu. Oboje će umrijeti i neće imati djece.

22 Držite se svih mojih odredbi i svih mojih zakona^b i postupajte po njima^c da vas ne izbljuje zemlja u koju vas vodim da u njoj živite.^d **23** Nemojte živjeti onako kako žive narodi koje tjeram pred vama.^e Naime, oni čine sve te gadosti i zato su mi mrski.^f **24** Stoga sam vam rekao: "Vi ćete zaposjesti njihovu zemlju i ja ću vam je dati u vlasništvo – zemlju u kojoj teče med i mlijeko.^g Ja sam Jehova, vaš Bog, koji vas je odvojio od tih naroda."^h **25** Pravite razliku između čiste i nečiste životinje te između nečiste i čiste ptice.ⁱ Nemojte sami sebe onečistiti bilo kojom životinjom ili pticom ili bilo čime što gmiže po zemlji, ničim što sam izdvojio da vam bude nečisto.^j **26** Budite mi sveti jer sam ja, Jehova, svet.^k Ja sam vas odvojio od drugih naroda da budete moji.^l

27 Svaki čovjek ili žena koji bi prizivali duhove ili proricali budućnost neka se pogube.^m Neka ih narod kamenuje. Sami će biti krivi za svoju smrt."ⁿ

21 Jehova je zatim rekao Mojsiju: "Kaži svećenikima, Aronovim sinovima: 'Neka se nitko od vas ne onečisti zbog mrtvaca* u svom narodu'.ⁿ **2** Ali može se onečistiti zbog bliskog krvnog srodnika – zbog svoje majke, svog oca, svog sina, svoje kćeri, svog brata **3** i svoje sestre, ako je ona bila djevica koja je ži-

21:1 *Ili: "duše", odnosno mrtve duše.
#Ili: "plemenu; porodici". Isto se odnosi na izraz "narod" u recima 4, 14, 15.

vjela s njim i nije bila udana. **4** Ali neka se ne onečisti i ne oskvrne zbog žene koja je udana za muškarca iz njegovog naroda. **5** Neka svećenici ne briju glavu^a niti bradu na obrazima* i neka se ne režu po tijelu.^b **6** Neka budu sveti svom Bogu^c i neka ne oskvrnjuju ime svog Boga^d jer oni u vatri prinose Jehovi žrtve, prinosse hranu svom Bogu. Zato neka budu sveti.^e **7** Neka se ne žene javnom bludnicom,^f obeščašćenom ženom ni ženom od koje se muž razveo,^g jer je svećenik svet svom Bogu. **8** Neka vam on bude svet^h jer prinosi hranu vašem Bogu. Neka vam bude svet jer sam svet ja, Jehova, koji vas posvećujem.ⁱ

9 Ako se kći nekog svećenika osramoti* odavši se javnom bludu, osramotila je svog oca. Neka se pogubi i spali.^j

10 A onaj koji je veliki svećenik među svojom braćom svećenicima, kojem je na glavu izliveno ulje za pomazanje^k i koji je ovlašten da nosi svećeničku odjeću,^l neka ne hoda raščupane kose i neka ne razdire svoje haljine.^m **11** Neka ne prilazi nijednom mrtvacu*,ⁿ Ne smije se onečistiti čak ni zbog svog oca ni zbog svoje majke. **12** Neka ne izlazi iz svetišta i neka ne skvrne svetište svog Boga,^o jer na sebi ima znak predanja, Božje ulje za pomazanje.^p Ja sam Jehova.

13 On neka za ženu uzme djevicu.^r **14** Neka se ne ženi ni

21:5 *Ili: "režu krajeve brade". 21:9 *Ili: "oskvrne". 21:11 *Ili: "mrtvoj duši". Hebrejska riječ *nefeš* u ovom retku stoji uz hebrejsku riječ koja znači "mrtav".

21. POGL.

a Pnz 14:1

b Le 19:27, 28

c Izl 29:44

d Le 18:21
Le 19:12
Le 22:32e Iza 52:11
Ipe 1:15, 16

f Le 19:29

g Pnz 24:1
Eze 44:22

h Izl 28:41

i Izl 28:36
Le 11:45
Le 20:7, 8

j Le 20:14

k Le 8:12

l Izl 28:2
Izl 29:29
Le 16:32m Pos 37:34
Le 10:6n Br 6:7
Br 19:11, 14

o Le 10:7

p Le 8:12

r Eze 44:22

2. stupac

a Ezr 9:2

b Pnz 23:1

c Le 22:10
Br 18:19d Le 2:10
Le 6:14, 16
Le 24:8, 9
Br 18:9

e Izl 30:6

f Izl 38:1

g Izl 25:8

h Izl 28:41

udovicom, ni razvedenom ženom, ni obeščašćenom ženom, ni javnom bludnicom. Neka za ženu uzme djevicu iz svog naroda. **15** Neka ne oskvrne svoje potomstvo u svom narodu,^a jer ja sam Jehova, ja ga posvećujem.”

16 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **17** “Kaži Aronu: ‘Nijedan tvoj potomak u bilo kojem budućem naraštaju koji bi imao kakvu tjelesnu manu ne smije pristupiti žrtveniku kako bi prinosio hranu svom Bogu. **18** Žrtveniku ne smije pristupiti nitko tko ima kakvu manu: tko je slijep, hrom, izobličena lica ili kome je jedan od udova predug, **19** tko ima slomljenu nogu ili slomljenu ruku, **20** tko ima grbu, tko je patuljastog rasta*, tko ima bolešne oči, tko ima osip[#] ili lišaj ili tko ima zgnječene sjemenike^Δ.^b **21** Nijedan potomak svećenika Arona koji ima kakvu tjelesnu manu ne smije pristupiti žrtveniku kako bi u vatri prinosio žrtve Jehovi. Budući da ima manu, ne smije pristupiti žrtveniku kako bi prinosio hranu svom Bogu. **22** On može jesti hranu koja se prinosi Bogu – može jesti ono što je sveto^c i ono što je posebno sveto.^d **23** Ali neka ne prilazi zavjesi^e i ne pristupa žrtveniku^f jer ima tjelesnu manu. Neka ne oskvrnjuje moje svetište,^g jer ja sam Jehova, ja ih posvećujem.”^h

24 I Mojsije je sve to rekao Aronu, njegovim sinovima i svim Izraelcima.

21:20 *Moguće i: "pretjerano mršav".
#Ili: "ekcem". ΔIli: "testise".

22 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **2** "Kaži Aronu i njegovim sinovima da paze kako postupaju sa svetim prinosima koje mi Izraelci posvećuju^a i prinose i da ne oskrvrnjuju moje sveto ime.^b Ja sam Jehova. **3** Reci im: 'Ako bi tko od vaših potomaka u bilo kojem budućem naraštaju nečist pristupio svetim prinosima koje Izraelci posvećuju i prinose Jehovi, neka se taj čovjek pogubi i tako ukloni ispred mog lica.^c Ja sam Jehova. **4** Neka nitko od Aronovih potomaka tko je gubav^d ili ima iscjedak iz spolovila^e ne jede ono što je sveto dok ne postane čist,^f a ni onaj tko je dotaknuo čovjeka koji se onečistio zbog mrtvaca,^g ni onaj tko je imao izljev sjemena,^h **5** ni onaj tko je dotaknuo neku od nečistih životinja koje vrve zemljom,ⁱ ni onaj tko je dotaknuo čovjeka koji je iz bilo kojeg razloga nečist, pa je i on zbog toga postao nečist.^j **6** Onaj tko dotakne bilo što takvo neka bude nečist do večeri i neka ne jede ništa od onog što je sveto, nego neka se okupa u vodi.^k **7** A kad zađe sunce, opet će biti čist i poslije toga može jesti ono što je sveto, jer je to njegova hrana.^l **8** Neka ne jede meso životinje koja je uginula ili koju je rastrgala zvijer da se ne bi njime onečistio.^m Ja sam Jehova.

9 Neka svećenici izvršavaju svoje dužnosti prema meni da ne navuku na sebe grijeh i da zbog toga ne poginu jer bi oskrvnili ono što je sveto. Ja sam Jehova, ja ih posvećujem.

10 Neka ono što je sveto ne jede nitko tko na to nema pravo*.^a Ni došljak koji živi kod svećenika ni najamnik koji radi kod njega neka ne jedu ono što je sveto. **11** Ali ako svećenik kupi nekoga svojim novcem, taj čovjek smije to jesti. I robovi rođeni u njegovoj kući smiju jesti njegovu hranu.^b **12** Ako se svećenikova kći uda za nekog tko nije svećenik, ona ne smije jesti ništa od svetih prinosi. **13** Ali ako svećenikova kći ostane udovica ili se muž od nje razvede, a ona nema djece, i vrati se u očevu kuću u kojoj je živjela u mladosti, onda smije jesti očevu hranu.^c No ne smije ju jesti nitko tko na to nema pravo*.

14 Ako bi tko nehotice pojeo nešto što je sveto, neka da svećeniku naknadu za to i neka tome još doda petinu procijenjene vrijednosti.^d **15** Neka svećenici ne oskrvrnjuju svete prinose koje Izraelci prinose Jehovi^e **16** i neka ne navlače na njih krivnju koja za sobom povlači kaznu dopuštajući im da jedu svoje svete prinose. Ja sam Jehova, ja ih posvećujem."

17 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **18** "Kaži Aronu, njegovim sinovima i svim Izraelcima: 'Kad Izraelac ili došljak u Izraelu prinosi Jehovi žrtvu paljenicu^f kako bi ispunio svoje zavjete ili kako bi dao dragocijelnu žrtvu,^g **19** neka prinese životinju bez mane^h - junca, mladog ovna ili jarca - kako bi stekao Božju naklonost. **20** Nemojte prinostiti ništa što ima bilo kakvu manuⁱ jer time nećete steći njegovu naklonost. **21** Ako tko prinosi Jehovi žrtvu zajedništva^j da bi izvr-

22:10, 13 *Odnosno nitko tko nije iz Aronove porodice.

22. POGL.

a Izl 28:38
Br 18:32

b Le 21:6

c Le 7:20

d Le 13:2

e Le 15:2

f Le 14:2
Le 15:13g Le 21:1
Br 19:11, 22

h Le 15:16

i Le 11:24, 43

j Le 15:7, 19

k Br 19:6, 7

l Br 18:11

m Izl 22:31
Le 17:15
Pnz 14:21

2. stupac

a Izl 29:33

b Br 18:11

c Le 10:14
Br 18:19

d Le 5:15, 16

e Br 18:32

f Br 15:14, 16

g Le 7:16
Br 15:3
Pnz 12:5, 6h Le 1:3
Le 22:22i Pnz 15:19, 21
Pnz 17:1
Mi 1:8
He 9:14
1Pe 1:19

j Le 3:1

šio zavjet ili dao dragovoljnu žrtvu, mora prinijeti životinju bez mane – grlo krupne ili sitne stoke – da bi stekao njegovu naklonost. Na njoj ne smije biti nikakve mane. **22** Nijedna žrtvena životinja ne smije biti slijepa, ne smije imati slomljenu kost, ni brazgotinu, ni bradavicu, ni šugu, ni lišaj. Takvu životinju nemoj donositi Jehovi niti je stavljati na žrtvenik kao žrtvu za Jehovu. **23** Grlo krupne ili sitne stoke kojem je jedan ud predug ili prekratak možeš prinijeti kao dragovoljnu žrtvu, ali ako ga prineseš kao žrtvu radi zavjeta, Bog tu žrtvu neće prihvatiti. **24** Nemoj dovesti pred Jehovu životinju sa zgnječanim, stučenim, otkinutim ili odrezanim sjemenicama* i nemoj takvu životinju donositi na žrtvu u svojoj zemlji. **25** Nijednu takvu životinju nemoj uzimati od tuđinaca i donositi kao hranu svom Bogu jer to su životinje s nedostatkom i manom. Bog ih neće prihvatiti.”

26 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **27** “Kad se tele oteli, janje ojanji ili jare ojar, neka sedam dana ostane uz majku,^a a od osmog dana može se prinijeti na žrtvu, kao žrtva koja se u vatri prinosi Jehovi. **28** Ne koljite govedo ni ovcu isti dan kad i njihovo mlado.^b

29 Ako Jehovi žrtvujete žrtvu zahvalnicu,^c žrtvujte je tako da steknete njegovu naklonost. **30** Neka se meso žrtve pojedje istog dana. Neka se ništa ne ostavlja za sutra.^d Ja sam Jehova.

31 Držite se mojih zapovijedi i postupajte po njima.^e Ja

22:24 * Ili: “testisima”.

22. PUGL.

a Izl 23:30

b Izl 23:19
Pnz 22:6

c Le 7:12

d Le 7:15

e Le 19:37
Br 15:40
Pnz 4:40

2. stupac

a Le 18:21
Le 19:12

b Le 10:3

c Izl 19:5
Le 20:8
Le 21:8d Izl 6:7
Le 11:45

23. PUGL.

e Izl 23:14
Le 23:37

f Br 10:10

g Izl 16:30
Izl 20:10
Dj 15:21

h Ne 13:22

i Br 9:2, 3
Br 28:16j Izl 12:3, 6
Pnz 16:1
1Ko 5:7k Br 28:17
1Ko 5:8l Izl 12:15
Izl 13:6
Izl 34:18

m Izl 12:16

n 1Ko 15:20, 23

o Br 18:8, 12
Izr 3:9
Eze 44:30

sam Jehova. **32** Ne oskvrnjujte moje sveto ime.^a Mene treba svetiti među Izraelcima.^b Ja sam Jehova, ja vas posvećujem.^c **33** Ja sam vas izveo iz Egipta da vam budem Bog.^d Ja sam Jehova.”

23 Jehova je dalje rekao Mojsiju: **2** “Kaži Izraelcima: ‘Blagdani^e koje ćete slaviti u čast Jehovi i oglašavati^f u određeno doba godine sveti su skupovi. Ovo su blagdani koje ćete slaviti meni u čast:

3 Šest dana neka se obavljaju poslovi, a sedmi dan neka bude dan počinka, dan potpunog odmora,^g sveti skup. Nemojte raditi nikakav posao. To je dan počinka posvećen Jehovi, koji trebate držati u svim mjestima u kojima živite.^h

4 Ovo su blagdani, sveti skupovi, koje ćete slaviti u čast Jehovi i oglašavati u određeno doba godine, kad za njih dođe vrijeme: **5** U suton^a četrnaestog dana prvog mjesecaⁱ slavite Pashu^j u čast Jehovi.

6 Petnaestog dana tog mjeseca počnite slaviti Blagdan beskvasnih kruhova u čast Jehovi.^k Sedam dana jedite beskvasne kruhove.^l **7** Prvog dana održite sveti skup.^m Nemojte raditi nikakav teški posao. **8** Sedam dana u vatri prinosite Jehovi žrtve. Sedmog dana održite sveti skup. Nemojte raditi nikakav teški posao.”

9 Jehova je dalje rekao Mojsiju: **10** “Kaži Izraelcima: ‘Kad dodete u zemlju koju vam ja dajem i u njoj požanete žito, donesite svećeniku snop prvinaⁿ od svoje žetve.^o **11** Neka on zanjiše snop pred Jehovom da

23:5 * Dosl.: “Između dvije večeri”.

biste stekli njegovu naklonost. Neka ga svećenik zaniže dan nakon dana počinka. **12** Onog dana kad donesete snop da ga se zaniže, prinesite Jehovi kao žrtvu paljenicu mladog ovna bez mane, starog do godine dana. **13** Uz tu žrtvu donesite kao žitnu žrtvu dvije desetine efe* finog brašna pomiješanog s uljem i prinesite to Jehovi u vatri kako bi on osjetio ugodan^z miris. Usto prinesite kao žrtvu ljevanicu četvrtinu hina^a vina. **14** Ne smijete jesti kruh, prženo zrnje ni novo zrnje sve do tog dana, sve dok ne prinesete žrtvu svom Bogu. To je trajna odredba koje se trebate pridržavati iz naraštaja u naraštaj u svim mjestima u kojima živite.

15 Od prvog dana poslije dana počinka, od dana kad donesete snop za zanjihanu žrtvu, izbrojite sedam dana počinka, sedam punih tjedana.^a **16** A pedesetog dana,^b dan poslije sedmog dana počinka, prinesite Jehovi novu žitnu žrtvu.^c **17** Donesite iz svojih domova dva kruha kao zanjihanu žrtvu. Neka budu napravljeni od dvije desetine efe finog brašna. Neka budu pečeni s kvascem,^d kao prvine Jehovi.^e **18** S kruhovima prinesite sedam jednogodišnjih janjaca bez mane, jednog junca i dva ovna.^f To neka bude žrtva paljenica prinesena Jehovi zajedno sa žitnom žrtvom i žrtvama ljevanicama – neka se to u vatri prinese Jehovi kako bi on osjetio ugodan miris. **19** Prinesite jednog jarića kao žrtvu za grijeh^g i dva janjaca od

23:13 *Dvije desetine efe iznosile su 4,4 litre. Vidi dodatak B14. ^aIII: "umirujućí". ^bHin je imao 3,67 litara. Vidi dodatak B14.

23. POGL.

a Izl 34:22
Pnz 16:9, 10

b Dj 2:1

c Br 28:26-31
Pnz 16:16

d Le 7:11, 13

e Izl 23:16
Izl 34:22

f Br 28:26, 27

g Le 4:23

2. stupac

a Le 3:1

b Le 7:34
Le 10:14
Br 18:9
Pnz 18:4
1Ko 9:13

c Br 10:10

d Le 19:9
Pnz 24:19
Ru 2:2, 3

e Iza 58:7

f Le 19:33

g Br 10:10
Br 29:1

h Izl 30:10
Le 25:9

i Le 16:29, 30
Br 29:7

j Le 16:34
He 9:12,
24-26
He 10:10
1Iv 2:1, 2

k Br 9:13
Br 15:30

godine dana kao žrtvu zajedništva.^a **20** Neka ta dva janjca i kruhove napravljene od prvina žita svećenik zaniže pred Jehovom kao zanjihanu žrtvu. To je sveto Jehovi i neka pripadne svećeniku.^b **21** Tog dana oglašite sveti skup.^c Nemojte raditi nikakav teški posao. To je trajna odredba koje se trebate pridržavati iz naraštaja u naraštaj u svim mjestima u kojima živite.

22 Kad žanjete na svojoj zemlji, nemojte dokraja požeti rubove svog polja i ne pabirčite ostatke poslije žetve.^d Ostavite to siromahu^e i došljaku.^f Ja sam Jehova, vaš Bog.^g

23 Jehova je dalje rekao Mojsiju: **24** "Kaži Izraelcima: 'Prvi dan sedmog mjeseca neka vam bude dan potpunog odmora, dan sjećanja, sveti skup, koji će se oglašavati trubljenjem u trube.^g **25** Nemojte raditi nikakav teški posao i prinesite Jehovi žrtvu u vatri."^h

26 Jehova je još rekao Mojsiju: **27** "A desetog je dana tog sedmog mjeseca Dan očišćenja*.^h Tada održite sveti skup, žalujte^z zbog svojih grijehaⁱ i prinesite Jehovi žrtvu u vatri. **28** Tog dana nemojte raditi nikakav posao jer je to dan za očišćenje od grijeha, dan u koji će se za vas izvršiti obred očišćenjaⁱ pred Jehovom, vašim Bogom. **29** Svatko tko tog dana ne bi žalovao zbog svojih grijeha neka se pogubi i tako ukloni iz svog naroda.^k **30** Istrijebit ću iz naroda svakoga tko bi tog dana radio bilo

23:27 *Ili: "Dan pomirenja". ^zOpćenito se smatra da se na ovom mjestu izraz "žalovati" odnosi na post i druge oblike samoodricanja.

kakav posao. **31** Nemojte raditi nikakav posao. To je trajna odredba koje se trebate pridržavati iz naraštaja u naraštaj u svim mjestima u kojima živite. **32** Neka vam taj dan bude dan počinka, dan potpunog odmora. Počnite žalovati^a navečer devetog dana tog mjeseca. Držite dan počinka od večeri do večeri.”

33 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **34** “Kaži Izraelcima: ‘Petnaestog dana tog sedmog mjeseca počnite slaviti Blagdan sjenica* i slavite ga sedam dana u čast Jehovi.’” **35** Prvog dana održite sveti skup. Nemojte raditi nikakav teški posao. **36** Sedam dana prinosite Jehovi žrtve u vatri. Osmog dana održite sveti skup^c i prinesite Jehovi žrtvu u vatri. To je svečani skup. Nemojte raditi nikakav teški posao.

37 To su blagdani^d koje ćete slaviti u čast Jehovi i oglasavati u određeno doba godine kao svete skupove^e kako bi se Jehovi prinobile žrtve u vatri: žrtva paljenica^f zajedno sa žitnom žrtvom^g i žrtvama ljevanicama,^h kao što je određeno za svaki dan. **38** To ćete prinostiti uz ono što prinosite na Jehovine dane počinka,ⁱ uza svoje darove,^j uza sve svoje zavjetne žrtve^k i sve svoje dragovoljne žrtve^l koje dajete Jehovi. **39** A petnaestog dana sedmog mjeseca, kad prikupite plodove zemlje, počnite slaviti blagdan u čast Jehovi i slavite ga sedam dana.^m Prvi dan neka bude dan potpunog odmora i osmi dan neka bude dan potpunog odmora.ⁿ **40** Prvog dana

23:34 *Vidi Rječnik.

23. POGL.

- a Le 16:29-31
Le 23:27
Br 29:7
b Izl 23:16
Br 29:12
Pnz 16:13
Ezr 3:4
Ne 8:14-18
Iv 7:2
c Ne 8:18
d Izl 23:14
Pnz 16:16
e Br 28:26
Br 29:7
f Le 1:3
g Le 2:1, 11
h Br 15:5
Br 28:6, 7
i Izl 16:23
Izl 20:8
Izl 31:13
j Izl 28:38
Br 18:29
k Pnz 12:11
l Br 29:39
Pnz 12:6
1Lje 29:9
2Lje 35:8
Ezr 2:68
m Pnz 16:13
n Br 29:12

2. stupac

- a Ne 8:15
Ot 7:9
b Ne 8:10
c Pnz 16:15
d Br 29:12
e Pnz 31:10, 11
f Pnz 31:13
Ps 78:6
g Izl 12:37, 38
Br 24:5

24. POGL.

- h Izl 27:20, 21
Br 8:2
i Izl 25:31
Izl 39:33, 37
He 9:2
j Izl 25:23, 24
1Kr 7:48
k Izl 40:22, 23
1Sa 21:4
Mk 2:25, 26

uzmite plodove s najljepših stabala, palmino lišće,^a grane s lisnatog drveća i topola koje rastu u dolini* pa se veselite^b sedam dana pred Jehovom, svojim Bogom.^c **41** Slavite taj blagdan u čast Jehovi sedam dana svake godine.^d Slavite ga u sedmom mjesecu – to je trajna odredba koje se trebate pridržavati iz naraštaja u naraštaj. **42** Sedam dana stanujte u sjenicama.^e Svi Izraelci neka stanuju u sjenicama **43** da bi vaši budućí naraštaji znali^f da sam ja nastanio Izraelce u sjenicama kad sam ih izveo iz Egipta.^g Ja sam Jehova, vaš Bog.”

44 I tako je Mojsije dao Izraelcima upute o blagdanima koje su u određeno doba godine trebali slaviti u čast Jehovi.

24 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **2** “Zapovjedi Izraelcima da ti donesu čistog ulja od gnječenih maslina za osvijetljenje kako bi uljanice stalno gorjele.^h **3** Neka Aron vodi brigu o tome da u šatoru sastanak, ispred zavjese koja zaklanja kovčeg svjedočanstva, uljanice stalno gore pred Jehovom, od večeri do jutra. To je trajna odredba koju trebate izvršavati iz naraštaja u naraštaj. **4** Neka on redovito održava uljanice na svijećnjakuⁱ od čistog zlata pred Jehovom.

5 Uzmi finog brašna i od nje ga ispeci 12 kolutastih kruhova. Svaki kruh pripravi od dvije desetine efe* brašna. **6** Stavi ih pred Jehovu na stol od čistog zlata^j i naslaži ih u dva kupa, po šest kruhova u svaki kup.^k

23:40 *Ili: “vadiju”. Vidi izraz “vadi” u Rječniku. **24:5** *Dvije desetine efe iznosile su 4,4 litre. Vidi dodatak B14.

7 Na svaki kup stavi čistog tamjana i neka se on u vatri prinese Jehovi kao žrtva^a koja predočava* kruh. 8 Neka se na svaki dan počinka taj kruh naslaže pred Jehovom.^b To je tražan savez s Izraelcima. 9 Neka taj kruh pripadne Aronu i njegovim sinovima^c i neka ga oni jedu na svetom mjestu,^d jer je on posebno svet, svetiji od drugih žrtava koje se u vatri prinose Jehovi, te pripada svećeniku. To je trajna uredba.”

10 Jednog dana u taboru su se potukli sin jedne Izraelke, kojem je otac bio Egipćanin,^e i neki Izraelac. 11 Tada je sin Izraelke počeo huliti na Božje ime i proklinjati ga.^f Zato su ga doveli k Mojsiju.^g Njegova majka zvala se Šelomita, a bila je Dibrijeva kći, iz Danovog plemena. 12 I stavili su ga pod stražu dok Jehova ne obznani što trebaju učiniti.^h

13 Tada je Jehova rekao Mojsiju: 14 “Onoga koji je proklinjao moje ime izvedi iz tabora. I neka svi oni koji su ga čuli kako huli polože ruke na njegovu glavu pa neka ga sav narod kamenuje.ⁱ 15 A ti kaži Izraelcima: ‘Ako tko prokune svog Boga, odgovarat će za svoj grijeh. 16 Onaj tko pohuli na Jehovino ime, neka se pogubi.^j Neka ga sav narod kamenuje. Bio došljak ili Izraelac, ako pohuli na Božje ime, neka se pogubi.

17 Ako tko oduzme život čovjeku*, neka se pogubi.^k 18 Tko ubije tuđu domaću životinju*, neka da naknadu za

24:7 *Ili: “podsjeća Boga na”. 24:17 *Ili: “udari ljudsku dušu tako da ona umre”. 24:18 *Ili: “udari dušu životinje tako da ona ugine”.

24. POGL.

a Le 2:2
Le 6:15

b Br 4:7
1Lje 9:32
2Lje 2:4

c Le 21:22
Le 22:10
1Sa 21:4, 6
Mt 12:3, 4
Lk 6:3, 4

d Le 6:14, 16

e Izl 12:38
Br 11:4

f Izl 20:7
Izl 22:28
Le 19:12

g Izl 18:22

h Izl 18:15, 16
Br 15:32, 34

i Br 15:32, 35
Pnz 17:7

j Pnz 5:11

k Pos 9:6
Izl 21:12
Br 35:31
Pnz 19:11-13

2. stupac

a Izl 21:23, 24

b Pnz 19:21
Mt 5:38

c Izl 22:1

d Pos 9:6
Izl 21:12

e Izl 12:49
Le 17:10
Le 19:34
Br 9:14
Br 15:16

f Br 15:33, 36
Pnz 17:7

25. POGL.

g Pos 15:16

h Le 26:34
2Lje 36:20, 21

i Izl 23:10, 11

nju – život za život*. 19 Ako tko ozlijedi svog bližnjeg, neka mu se učini onako kako je on učinio njemu.^a 20 Prijelom za prijelom, oko za oko, zub za zub – ista ozljeda kakvu je on nanio svom bližnjem neka se nanese i njemu.^b 21 Tko udari tuđu životinju tako da ona ugine, neka da naknadu za nju,^c ali tko zada smrtni udarac čovjeku, neka se pogubi.^d

22 Neka isti zakon vrijedi za svakoga – i za došljaka i za Izraelca^e – jer sam ja Jehova, vaš Bog.”

23 Potom je Mojsije to prenio Izraelcima pa su oni izveli iz tabora čovjeka koji je proklinjao Božje ime te su ga kamenovali.^f Tako su Izraelci učinili ono što je Jehova zapovjedio Mojsiju.

25 Jehova je zatim rekao Mojsiju na gori Sinaju: 2 “Kaži Izraelcima: ‘Kad uđete u zemlju koju vam dajem,^g neka zemlja počiva u skladu s Jehovininim zakonom.^h 3 Šest godina zasijavaj svoje polje i šest godina obrezuj svoj vinograd te skupljaj plodove zemlje.ⁱ 4 Ali sedme godine neka zemlja počiva, neka to bude vrijeme potpunog odmora za zemlju – počinak posvećen Jehovi. Nemoj zasijavati svoje polje niti obrezivati svoj vinograd. 5 Nemoj žeti ono što samo od sebe uzraste od sjemenja koje je ostalo na polju nakon žetve i nemoj brati grožđe s neobrezane loze. Neka to bude godina potpunog odmora za zemlju. 6 Ali smiješ jesti ono što zemlja sama rodi za vrijeme svog počivanja. To smiješ jesti i ti i tvoj rob,

24:18 *Ili: “dušu za dušu”.

tvoja robinja, tvoj najamnik i došljaci koji žive među vama, **7** a i tvoja stoka te divlje životinje koje su u tvojoj zemlji. Sve što zemlja rodi smije se jesti.

8 Nabroji sedam godina određenih za počinak, odnosno sedam puta po sedam godina, tako da to razdoblje iznosi 49 godina. **9** A desetog dana sedmog mjeseca zapovjedi da se glasno oglasi rog. Na Dan očišćenja*^a neka se oglasi rog po svojoj vašoj zemlji. **10** Proglasite svetom pedesetu godinu i u zemlji objavite slobodu svim njenim stanovnicima.^b To neka vam bude oprosna godina* i neka se svaki od vas vrati na svoj posjed i k svom rodu.^c **11** Neka vam pedeseta godina bude oprosna. Nemojte ništa sijati, nemojte žeti ono što samo od sebe uzraste od sjemenja koje je ostalo na polju i nemojte brati grožđe s neobrezane loze.^d **12** Jer to je oprosna godina. Neka vam bude sveta. Smijete jesti samo ono što zemlja sama rodi.^e

13 Kad nastupi oprosna godina, neka se svaki od vas vrati na svoj posjed.^f **14** Ako prodajete nešto svom bližnjem ili ako kupujete nešto od njega, nemojte zakidati jedan drugoga.^g **15** Kad kupuješ zemlju od svog bližnjeg, uzmi u obzir koliko je godina prošlo od prethodne oprosne godine, a onaj koji ti prodaje zemlju, neka uzme u obzir koliko se godina s nje još može ubirati ljetina.^h **16** Ako je do oprosne godine preostalo još mnogo godina, on može odrediti višu cijenu, a ako je preostalo malo godina, on

25:9 *Ili: "Dan pomirenja". 25:10 *Ili: "jubilej; jubilarna godina".

25. POGL.

a Le 16:30
Le 23:27, 28

b Iza 61:1, 2
Lk 4:18, 19
Ri 8:20, 21

c Le 27:24
Br 36:4
Pnz 15:1

d Le 25:5

e Izl 23:11
Le 25:6

f Le 25:29, 30
Le 27:24

g 1Sa 12:3
Izr 14:31

h Le 27:18

2. stupac

a Le 19:13
Izr 22:22

b Le 25:43
Izr 1:7
Izr 8:13

c Iza 33:22

d Pnz 12:10
Ps 4:8
Izr 1:33

e Ps 67:6

f Le 26:3-5

g Le 25:4, 5
Mt 6:25

h Pos 26:12
Pnz 28:8
Mi 3:10

i 1Kr 21:3

j Ps 24:1

k 1Lje 29:15

l Ru 2:20
Ru 4:4-6

m Le 25:50

treba odrediti nižu cijenu jer ti zapravo prodaje broj preostalih ljetina. **17** Neka nitko od vas ne zakida svog bližnjeg,^a nego se bojte svog Boga,^b jer ja sam Jehova, vaš Bog.^c **18** Budete li postupali po mojim odredbama i držali se mojih zakona, živjet ćete u svojoj zemlji bez straha.^d **19** Zemlja će davati svoj plod,^e a vi ćete jesti do sitosti i živjet ćete u njoj bez straha.^f

20 A ako se upitate: "Što ćemo jesti sedme godine ako ne budemo zasijavali svoja polja ni prikupljali ljetinu?"^g **21** znajte da ću vam šeste godine udijeliti blagoslov i zemlja će toliko roditi da ćete imati dovoljno za tri godine.^h **22** Osme godine zasijavat ćete svoja polja, ali jest ćete staru ljetinu sve do devete godine. Dok ne prikupite novu ljetinu, jest ćete staru.

23 Zemlja koja se proda ne smije ostati u trajnom vlasništvu kupca,ⁱ jer zemlja pripada meni,^j a vi ste u mojim očima došljaci i pridošlice.^k **24** Zato u cijeloj zemlji koju ću vam dati u posjed morate dopustiti pravo otkupa zemlje.

25 Ako tvoj sunarodnjak osiromaši, pa bude prisiljen prodati dio svog posjeda, neka dođe njegov bliski rođak koji ima pravo otkupa i otkupi ono što je njegov rođak prodao.^l **26** Ako tko nema otkupitelja, ali postane imućan i pribavi dovoljno novca za otkup, **27** neka prebroji godine koje su protekle otkad je prodao posjed i izračuna koliko on trenutno vrijedi, pa neka vrati taj iznos čovjeku kojem je prodao posjed. Potom neka se vrati na svoj posjed.^m

28 Ali ako ne može pribaviti dovoljno novca da otkupi od

njega ono što je prodao, neka to ostane u vlasništvu kupca do oprosne godine.^a A kad nastupi oprosna godina, neka mu se posjed vrati. Potom se on može vratiti na svoj posjed.^b

29 Ako tko proda kuću u gradu opasnom zidinama, ima je pravo otkupiti dok ne istekne godina dana od prodaje. Ima je pravo otkupiti^c cijelu godinu dana. **30** Ali ako je ne otkupi u roku od godine dana, kuća u gradu opasnom zidinama ostat će u trajnom vlasništvu kupca i njegovih potomaka. Neka se ne vraća prijašnjem vlasniku ni kad nastupi oprosna godina. **31** No na kuće u mjestima koja nisu opasna zidinama neka se gleda jednako kao i na zemljišni posjed. One se uvijek mogu otkupiti, a kad nastupi oprosna godina, moraju se vratiti prijašnjem vlasniku.

32 A što se tiče kuća Levijevaca u njihovim gradovima,^d Levijevci ih uvijek imaju pravo otkupiti. **33** Ako Levijevac ne otkupi kuću koju je prodao, neka mu se ta kuća, koja se nalazi u gradu što pripada Levijevcima, vrati kad nastupi oprosna godina.^e Naime, kuće u gradovima koji pripadaju Levijevcima njihovo su vlasništvo među Izraelcima.^f **34** A polja za ispašu^g oko njihovih gradova ne smiju se prodati, jer ona moraju trajno ostati u njihovom vlasništvu.

35 Ako tvoj sunarodnjak koji živi kraj tebe osiromaši i nema od čega živjeti, pomози mu^h kao što bi pomogao došljaku i pridošliciⁱ kako bi ostao živjeti kraj tebe*. **36** Ne uzimaj od

25. POGL.

- a Le 27:24
b Le 25:10, 13
c Le 25:25-27
d Br 35:2, 8
e Le 25:28
f Br 18:20
Br 35:2, 4
Pnz 18:1
g Br 35:7
Js 14:4
h Pnz 15:7
Ps 41:1
Ps 112:5
Izr 3:27
Izr 19:17
Mk 14:7
Dj 11:29
1Ti 6:18
1Iv 3:17
i Izl 22:21
Izl 23:9
Le 19:34
Pnz 10:18

2. stupac

- a Izl 22:25
Pnz 23:19
Ps 15:5
Izr 28:8
b Izr 8:13
c Pnz 23:20
Lk 6:34, 35
d Izl 20:2
1Kr 8:51
e Izl 6:7
f Izl 21:2
Pnz 15:12
g 1Kr 9:22
h Le 25:53
i Izl 21:3
Le 25:10
j Izl 1:13, 14
Izl 19:5
Le 25:55
k Izl 3:7
Ef 6:9
Kol 4:1
l Le 25:17
Pr 12:13
m Izl 12:38
Js 9:21
n Le 25:39, 43

njega kamate i nemoj zarađivati na njegov račun.^a Boj se svog Boga,^b pa će tvoj sunarodnjak ostati živjeti kraj tebe. **37** Nemoj mu pozajmljivati novac uz kamate^c i nemoj mu posuđivati hranu tako da ostvariš dobit. **38** Ja sam Jehova, vaš Bog. Ja sam vas izveo iz Egipta^d da vam dam Kanaan i da vam budem Bog.^e

39 Ako tvoj sunarodnjak koji živi kraj tebe osiromaši, pa bude prisiljen prodati se tebi,^f nemoj ga tjerati da radi kao rob.^g **40** Ponašaj se prema njemu kao prema najamniku,^h kao prema pridošlici. Neka ti služi do oprosne godine. **41** Potom neka ode od tebe, i on i njegova djeca, i neka se vrati svom rodu. Neka se vrati na posjed svojih predaka.ⁱ

42 Jer Izraelci su moji robovi koje sam izveo iz Egipta.^j Oni ne smiju sebe prodati kao što se prodaju robovi. **43** Nemoj s njima okrutno postupati,^k nego se boj svog Boga.^l **44** Neka tvoji robovi i robinje budu iz naroda koji žive oko vas – među njima možete kupiti roba ili robinju. **45** Možete ih kupovati i među došljacima koji žive s vama^m i među njihovim potomcima rođenim u vašoj zemlji. Ti će robovi postati vaše vlasništvo. **46** Možete ih predati u nasljedstvo svojim sinovima i neka trajno ostanu u njihovom vlasništvu. Oni mogu raditi za vas. Ali sa svojom braćom Izraelcima ne smijete okrutno postupati.ⁿ

47 Ako se došljak ili pridošlica koji živi među vama obogati, a tvoj sunarodnjak koji živi kraj njega osiromaši, pa bude prisiljen prodati se došljaku ili

25:35 *Ili: "ostao na životu".

pridošlici koji živi među vama ili nekom članu došljakove obitelji, **48** on ima pravo biti otkupljen nakon što se proda. Može ga otkupiti netko od njegove braće,^a **49** može ga otkupiti i njegov stric ili sin njegovog strica, a može ga otkupiti i bilo koji drugi bliski rođak*, netko od njegove rodbine.

A ako se obogati, može i sam sebe otkupiti.^b **50** Neka s onim tko ga je kupio izračuna vrijeme od godine kad mu se prodao do oprosne godine,^c pa neka cijena za njega odgovara broju godina.^d Vrijednost njegovog rada tijekom tog razdoblja neka se odredi prema nadnici koja se plaća najamnom radniku.^e **51** Ako je ostalo još mnogo godina, neka za svoj otkup plati cijenu razmjernu godinama koje su preostale. **52** Ako je do oprosne godine ostalo malo godina, neka izračuna iznos i neka za svoj otkup plati cijenu razmjernu godinama koje su preostale. **53** Neka se gospodar ponaša prema njemu kao prema najamnom radniku cijelo vrijeme dok mu služi. Pazite da gospodar ne postupa s njim okrutno.^f **54** Ali ako se ne može otkupiti na taj način, onda neka bude oslobođen kad nastupi oprosna godina^g – neka budu oslobođeni i on i njegova djeca.

55 Naime, Izraelci su moji robovi. Oni su moji robovi koje sam izveo iz Egipta.^h Ja sam Jehova, vaš Bog.

26 Ne pravite sebi bezvrijedne bogove,ⁱ ne podizite sebi rezbarene kipove^j ni obredne stupove i ne postav-

25:49 *Ili: "krvni srodnik".

25. POGL.

- a Le 25:25
b Le 25:26, 27
c Le 25:10
d Le 25:15, 16
e Pnz 15:18
f Le 25:40, 43
Kol 4:1
g Izl 21:3
h Izl 20:2
Le 25:42

26. POGL.

- i Izl 20:4
Le 19:4
Dj 17:29
1Ko 8:4
j Pnz 5:8

2. stupac
a Br 33:52
b Da 3:18
1Ko 10:14
c Pnz 11:13–15
Pr 12:13
d Pnz 28:12
Iza 30:23
Eze 34:26
Jl 2:23
e Ps 67:6
Ps 85:12
f Le 25:18
g 1Lje 22:9
Ps 29:11
Hg 2:9

- h Mi 4:4
i Pnz 28:7
Jš 23:10
Su 7:15, 16
Su 15:15, 16
1Lje 11:20
j Pnz 28:4
k Izl 6:4
l Izl 25:8
Eze 37:26
Ot 21:3
m Pnz 23:14
n Izl 6:7
2Ko 6:16

ljajte u svojoj zemlji izrezbarene kamenove^a da se pred njima klanjate.^b Jer ja sam Jehova, vaš Bog. **2** Držite moje dane počinka i pokazujte poštovanje* prema mom svetišću. Ja sam Jehova.

3 Budete li živjeli po mojim odredbama, držali se mojih zapovijedi i po njima postupali,^c **4** davat ću vam kišu u pravo vrijeme,^d pa će zemlja davati svoj rod,^e a vočke će donositi plodove. **5** Vršidba će vam trajati sve do berbe grožđa, a berba grožđa trajat će sve do sjetve. Jest ćete svoj kruh do sitosti i živjet ćete bez straha u svojoj zemlji.^f **6** Zemlji ću dati mir,^g tako da ćete spokojno lijegati jer neće biti nikoga tko bi vas plašio.^h I uklonit ću iz zemlje sve opasne zvijeri i nitko neće s mačem dolaziti u vašu zemlju da ratuje s vama. **7** Tjerat ćete u bijeg svoje neprijatelje, a oni će pred vama padati od mača. **8** Peticica vas tjerat će u bijeg stotinu neprijatelja, a stotina vas tjerat će u bijeg 10 000 neprijatelja, i oni će pred vama padati od mača.ⁱ

9 Blagoslovit ću vas i dat ću vam mnogo djece i umnožit ću vaše potomstvo.^j Držat ću se svog saveza s vama.^k **10** Dok još budete jeli prošlogodišnju ljetinu, već će doći nova, pa ćete morati baciti staru ljetinu da napravite mjesta za novu. **11** Postavit ću među vama svoj sveti šator^l i neće vas odbaciti. **12** Bit ću među vama i bit ću vaš Bog,^m a vi ćete biti moj narod.ⁿ **13** Ja sam Jehova, vaš Bog, ja sam vas izveo iz Egipta

26:2 *Ili: "strahopoštovanje". Dosl.: "strah".

da više ne budete robovi Egipćanima. Slomio sam ropski jaram koji ste nosili i oslobodio vas*.

14 Ali ako me ne budete slušali i ne budete se držali svih tih zapovijedi,^a **15** ako odbacite moje odredbe^b i ako vam moji zakoni postanu mrski pa se prestanete držati svih mojih zapovijedi i prekršite moj savez,^c **16** onda ću ja vama učiniti ovo: Za kaznu ću vam nanijeti nevolju, sušicu* i jaku vrućicu što će vam gasiti oči i oduzimati svu snagu. Uzalud ćete zasijavati polja, jer će vašu ljetinu pojesti vaši neprijatelji.^d **17** Okrenut ću se protiv vas, pa će vas poraziti vaši neprijatelji.^e Gazit će vas oni koji vas mrze^f i bježat ćete i onda kad vas nitko ne bude progonio.^g

18 Ako me ni tada ne budete slušali, kaznit ću vas sedam puta žešće za vaše grijehе. **19** Slomit ću vaš silni ponos i učiniti da vam nebesa budu poput željeza,^h a zemlja poput bakra. **20** Uzalud ćete trošiti snagu jer vam zemlja neće davati rod,ⁱ a drveće neće donositi plodove.

21 Budete li mi se i dalje suprotstavljali i ne budete li me htjeli slušati, kaznit ću vas sedam puta žešće za vaše grijehе. **22** Poslat ću na vas divlje životinje.^j One će vam pobiti djecu^k i poklati stoku, pa će vas biti malo i putevi će vam opustjeti.^l

23 A ako ni tada ne prihvatite moj ukor,^m nego mi se nastavite suprotstavljati, **24** onda ću se i ja suprotstaviti vama i kaznit ću vas sedam puta žeš-

26:13 *Dosl.: "dao vam da hodate uspravno". **26:16** *Ili: "tuberkulozu".

26. POGL.

- a Pnz 28:15
b 2Kr 17:15
c Izl 24:7
Pnz 31:16
He 8:9
d Pnz 28:22, 33
Su 6:3
e Pnz 28:15, 25
Su 2:14
1Sa 4:10
f Ps 106:41
Tu 1:5
g Le 26:36
h Pnz 11:17
1Kr 17:1
i Jr 12:13
Hg 1:6, 10
j Pnz 32:24
Jr 15:3
k Eze 5:17
l Su 5:6
Iza 33:8
Za 7:14
m Iza 1:16
Jr 2:30
Jr 5:3

2. stupac

- a Izl 24:7
b Pnz 28:21
Jr 24:10
Am 4:10
c Su 2:14
1Sa 4:10
d Eze 5:16
e Eze 4:16
f Iza 9:20
Mi 6:14
Hg 1:6
g Jr 21:5
h Pnz 28:53
2Kr 6:29
Jr 19:9
Tu 4:10
Eze 5:10
i 2Lje 34:3
Iza 27:9
j 1Kr 13:2
2Kr 23:8, 20
Eze 6:5
k Ps 78:58, 59
l 2Kr 25:9, 10
2Lje 36:17
Ne 2:3
Iza 1:7
Jr 4:7
m Jr 9:11
n Pnz 28:37
Pnz 29:22-24
Jr 18:16
Tu 2:15
Eze 5:15
o Ps 44:11
p Jr 9:16
Eze 12:14
r Za 7:14

će za vaše grijehе. **25** Doved ću na vas neprijateljski mač da vam se osvetim zbog toga što ste prekršili savez sa mnom.^a Ako se skupite u svojim gradovima, poslat ću na vas bolesti^b i predat ću vas u ruke vašim neprijateljima.^c **26** Kad vam uništim zalihe kruha*,^d deset će žena peći kruh u samo jednoj peći i davat će vam kruh na mjeru.^e I vi ćete jesti, ali nećete se nasititi.^f

27 Ako me ni tada ne budete slušali, nego mi se nastavite suprotstavljati, **28** ja ću vam se još snažnije suprotstaviti^g i kaznit ću vas sedam puta žešće za vaše grijehе. **29** Jest ćete meso svojih sinova i jest ćete meso svojih kćeri.^h **30** Uništiti ću vaše svete uzvišice,ⁱ oboriti vaše kadione stalke i nabacati vaša trupla na vaše beživotne, odvratne idole*^j i s gadenjem ću vam okrenuti leđa.^k **31** Uništiti ću vaše gradove,^l opustošit ću vaša svetišta i više neću mirisati ugodne* mirise vaših žrtava. **32** Ja ću opustošiti zemlju,^m pa će se vaši neprijatelji koji dođu da se u njoj nastane zaprepastiti kad je vide.ⁿ **33** Rasijat ću na vas po narodima^o i dovest ću na vas neprijateljski mač,^p pa će se vaša zemlja pretvoriti u puštoš,^r a gradovi u ruševine.

34 Vaša će zemlja nadoknaditi propuštene godine počinaka* kad bude pusta, dok vi budete u zemlji svojih neprijatelja. Tada će zemlja počivati,

26:26 *Dosl.: "štapove s kruhom". Vjerojatno je riječ o štapovima na kojima su se čuvali kolutasti kruhovi. **26:30** *Moguće je da je hebrejski izraz srodan riječi koja znači "izmet". Njime se izražavao prezir. **26:31** *Ili: "umirujuće". **26:34** *Ili: "nadoknaditi svoje počinke".

jer mora nadoknaditi propuštene godine počinka.^a **35** Počivat će sve dok bude pusta, jer joj vi niste dali da počiva dok ste živjeli u njoj.

36 A onima koji ostanu na životu^b ispunit ću srce beznađem dok budu živjeli u zemljama svojih neprijatelja. U bijeg će ih natjerati čak i šuštaj lista što ga nosi vjetar, pa će bježati kao da bježe od mača i padati iako ih nitko neće progoniti.^c **37** Spoticat će se jedan o drugoga kao da bježe od mača, iako ih nitko neće progoniti. Nećete se moći oduprijeti svojim neprijateljima.^d **38** Izginut ćete rasijani po drugim narodima^e i proždrijet će vas zemlja vaših neprijatelja. **39** A oni od vas koji ostanu na životu, trunut će u zemljama svojih neprijatelja^f zbog svojih prijestupa. Trunut će zbog prijestupa svojih otaca.^g **40** Tada će priznati svoj prijestup^h te prijestup i nevjernost svojih otaca i priznat će da su me iznevjerili time što su mi se suprotstavljali,ⁱ **41** zbog čega sam se ja suprotstavio njima^j i odveo ih u zemlju njihovih neprijatelja.^k

Možda će se tada njihovo neobrezano* srce poniziti^l i oni će namirani dug za svoj prijestup. **42** A ja ću se sjetiti svog saveza s Jakovom,^m svog saveza s Izakomⁿ i svog saveza s Abrahamom,^o a sjetit ću se i zemlje. **43** Sve vrijeme dok oni ne budu živjeli u zemlji, ona će nadoknađivati propuštene godine počinka^p i ležat će pusta, a oni će plaćati za svoj prijestup zato što su odbacili moje zakone i zato što su im moje odred-

26:41 *Ili: "tvrdokorno".

26. POGL.

a 2Lje 36:20,21

b Iza 24:6

c Le 26:17
Iza 30:17

d Js 7:12
Su 2:14
Jr 37:10

e Pnz 4:27
Pnz 28:48
Jr 42:17

f Pnz 28:65

g Izl 20:5
Br 14:18

h 1Kr 8:33
Ne 9:2
Eze 6:9
Da 9:5

i Eze 36:31

j Le 26:24

k 1Kr 8:47
2Lje 36:20

l Pnz 30:6
Jr 4:4
Dj 7:51

m Pos 28:13

n Pos 26:3

o Pos 12:7
Pnz 4:31
Ps 106:45

p Le 26:34
2Lje 36:20,21

2. stupac

a 2Kr 17:15

b Pnz 4:31
2Kr 13:23
Ne 9:31

c Pnz 4:13
Jr 14:21

d Izl 24:3, 8
Pnz 9:9

e Eze 20:9

f Le 27:34
Pnz 6:1

27. POGL.

g Pnz 23:21
Su 11:30, 31
1Sa 1:11

h Le 5:7, 11
Le 12:8
Le 14:21

i Lk 21:2-4
2Ko 8:12

be postale mrske.^a **44** Unatoč svemu tome, dok budu u zemlji svojih neprijatelja, neću ih sasvim odbaciti^b niti će mi postati toliko mrski da ih istrijem i tako prekršim svoj savez^c s njima, jer ja sam Jehova, njihov Bog. **45** Radi njih ću se sjetiti saveza s njihovim precima^d koje sam izveo iz Egipta naočigled drugih naroda^e da im budem Bog. Ja sam Jehova.^f

46 To su uredbе, zapovijedi i zakoni koje je Jehova preko Mojsija dao Izraelcima na gori Sinaju.^f

27 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **2** "Kaži Izraelcima: 'Ako se tko posebnim zavjetom^g obaveže da će dati Jehovi onoliko novca koliko je određeno za neku osobu, **3** neka za muškarca u dobi od 20 do 60 godina da 50 šekela* srebra, prema šekelu koji se čuvao u svetom mjestu^h, **4** a za ženu neka da 30 šekela. **5** Za muško u dobi od 5 do 20 godina neka da 20 šekela, a za žensko 10 šekela. **6** Za muško dijete u dobi od mjesec dana do pet godina neka da 5 šekela srebra, a za žensko 3 šekela srebra.

7 Za muškarca u dobi od 60 godina ili više neka da 15 šekela, a za ženu 10 šekela. **8** Ali ako je onaj tko se zavjetovao previše siromašan da plati iznos koji je određen,^h neka osoba na koju se odnosi zavjet dode pred svećenika pa neka svećenik odredi koliko novca treba dati za nju. Svećenik će to odrediti prema mogućnosti onoga tko se zavjetovao.ⁱ

27:3 *Šekel je imao 11,4 grama. Vidi dodatak B14. ^fIli: "prema svetom šekelu".

9 Ako se zavjet odnosi na životinju koja se može prinijeti na žrtvu Jehovi, koju god da životinju odluči dati Jehovi, ona će biti sveta. **10** Ne može umjesto nje dati drugu životinju – ne može zamijeniti ni dobru lošom ni lošu dobrom. Ali ako jednu životinju ipak zamijeni drugom, onda će i prva životinja i ona kojom je zamijenjena biti svete. **11** Ako se zavjet odnosi na neku nečistu životinju^a koja se ne smije prinijeti Jehovi na žrtvu, neka životinju dovede pred svećenika. **12** Neka svećenik procijeni njenu vrijednost, ovisno o tome je li dobra ili loša. Koliku cijenu svećenik odredi, toliko za nju treba dati. **13** Ali ako je čovjek kasnije poželi otkupiti, neka na procijenjenu vrijednost doda još petinu.^b

14 Ako tko posveti svoju kuću kao sveti dar Jehovi, neka svećenik procijeni njenu vrijednost, ovisno o tome je li dobra ili loša. Na koliko je svećenik procijeni, tolika joj treba biti cijena.^c **15** Ali ako onaj koji je posvetio svoju kuću poželi otkupiti je, neka na njenu procijenjenu vrijednost doda još petinu cijene, pa neka kuća bude njegova.

16 Ako tko posveti Jehovi komad zemlje koja je u njegovom vlasništvu, neka se vrijednost tog komada zemlje procijeni razmjerno količini sjemena potrebnog da se zasije: 1 homer* sjemena ječma vrijedi 50 šekela srebra. **17** Ako svoju zemlju posveti oprosne godine,^d neka se cijena zemlje procijeni prema toj propisa-

27:16 *Homer je imao 220 litara. Vidi dodatak B14.

27. POGL.

a Le 20:25
Pnz 14:7, 8

b Le 27:19

c Le 27:11, 12

d Le 25:10

2. stupac

a Le 25:15, 16

b Br 18:8, 14

c Le 25:25

d Le 27:11, 12
Le 27:18

e Le 25:10, 28

f Izl 13:2
Br 18:17

g Izl 22:30
Pnz 15:19

h Le 27:11-13

noj vrijednosti. **18** A ako svoju zemlju posveti poslije oprosne godine, neka joj svećenik procijeni vrijednost prema godinama koje preostanu do sljedeće oprosne godine i neka razmjerno tome smanji cijenu.^a **19** No ako onaj koji je posvetio zemlju kasnije poželi otkupiti je, neka na njenu procijenjenu vrijednost doda još petinu cijene, pa će zemlja ostati njegova. **20** Ali ako se zemlja ne otkupi, nego bude prodana nekom drugom, ne može se više otkupiti. **21** Kad nastupi oprosna godina, neka ta zemlja bude određena za svetu svrhu, neka bude sveta Jehovi. Neka postane svećeničko vlasništvo.^b

22 Ako tko posveti Jehovi zemlju koju je kupio i koja nije dio njegovog nasljedstva,^c **23** neka svećenik procijeni vrijednost te zemlje razmjerno broju godina preostalih do oprosne godine, pa neka čovjek tog dana plati iznos koji je određen.^d To je sveto Jehovi. **24** Kad nastupi oprosna godina, zemlja će se vratiti onome od koga je kupljena, onome tko je njen vlasnik.^e

25 Svaka procjena vrijednosti neka se vrši prema šekelu koji se čuvao u svetom mjestu. Jedan šekel ima 20 gera*.

26 No neka nitko ne posvećuje prvorodne životinje, jer ono što je prvorodeno ionako pripada Jehovi.^f Bilo to grlo krupne ili sitne stoke, ono ionako pripada Jehovi.^g **27** Ali ako je životinja nečista i čovjek je želi otkupiti prema vrijednosti koja je određena, neka na nju doda još petinu.^h A ako

27:25 *Gera je imala 0,57 grama. Vidi dodatak B14.

se životinja ne otkupi, neka se proda prema vrijednosti koja je određena.

28 Ali ako netko bezuvjetno posveti Jehovi bilo što od onoga što posjeduje – bio to čovjek, životinja ili zemlja koja je u njegovom vlasništvu – to se ne može prodati niti otkupiti. Sve što je bezuvjetno posvećeno Jehovi, njemu je posebno sveto.^a

29 Isto tako, nitko tko je osuđen na smrt ne može biti otkupljen.^b Mora biti pogubljen.^c

30 Desetina^d od svega što zemlja rodi – bilo od uroda s polja bilo od plodova s drveća – pripada Jehovi. To je sve-

27. POGL.

a Br 18:8, 14

b Br 21:2

c Jš 6:17
1Sa 15:3, 18

d Pos 14:20
Pos 28:22
Br 18:21, 26
Pnz 14:22
2Lje 31:5
Ne 13:12
Mi 3:10
Lk 11:42
He 7:5

2. stupac

a Le 27:9, 10

b Izl 3:1
Br 1:1

to Jehovi. **31** Ako tko poželi otkupiti neku od svojih desetina, neka na njenu vrijednost doda još petinu cijene. **32** A što se tiče desetine od krupne i sitne stoke, od svega što prolazi ispod pastirskog štapa, svako deseto grlo neka bude sveto Jehovi. **33** Neka vlasnik ne pregledava je li stoka dobra ili loša i neka je ne zamjenjuje. Ako je ipak odluči zamijeniti, onda će i prva životinja i ona kojom je zamijenjena biti svete.^a Ne smiju se otkupljivati.”

34 To su zapovijedi koje je na gori Sinaju^b Jehova dao Mojsiju za Izraelce.

BROJEVI

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|---|---|
| <p>1 Popis muškaraca sposobnih za vojsku (1–46)
Levijevci pošteđeni vojne službe (47–51)
Svatko neka se utabori na dodijeljenom mjestu (52–54)</p> <p>2 Tabor podijeljen na troplemenske skupine (1–34)
Judina skupina na istočnoj strani (3–9)
Rubenova skupina na južnoj strani (10–16)
Levijev tabor u sredini (17)
Efrajimova skupina na zapadnoj strani (18–24)
Danova skupina na sjevernoj strani (25–31)
Ukupan broj popisanih muškaraca (32–34)</p> <p>3 Aronovi sinovi (1–4)
Leviti postavljeni da pomažu svećenicima (5–39)
Otkup prvorođenaca (40–51)</p> <p>4 Dužnosti Kehatovaca (1–20)
Dužnosti Geršonovaca (21–28)</p> | <p>Dužnosti Merarijevaca (29–33)
Rezultati popisa (34–49)</p> <p>5 Nečiste odvojiti iz tabora (1–4)
Priznavanje grijeha i naknada (5–10)
Žena optužena za nevjeru treba popiti gorku vodu (11–31)</p> <p>6 Nazirejski zavjet (1–21)
Svećenički blagoslov (22–27)</p> <p>7 Prilozi za posvećenje šatora (1–89)</p> <p>8 Aron pali sedam uljanica (1–4)
Leviti očišćeni, počinju služiti (5–22)
Dobna granica za levitsku službu (23–26)</p> <p>9 Upute za naknadnu proslavu Pashe (1–14)
Oblak i vatra iznad svetog šatora (15–23)</p> <p>10 Srebrne trube (1–10)
Odlazak iz Sinajske pustinje (11–13)
Redoslijed kojim se kretalo na put (14–28)
Mojsije moli Hobaba da bude vodič Izraelcima (29–34)
Mojsijeva molitva prilikom kretanja na put (35, 36)</p> |
|---|---|

- 11 Narod prigovara, Bog šalje vatru na njih (1-3)
Narod plače jer nema mesa (4-9)
Mojsije se osjeća nedoraslim da vodi narod (10-15)
Jehova daje duh sedamdesetorici starješina (16-25)
Eldad i Medad; Jošua zabrinut zbog Mojsija (26-30)
Prepelice; narod kažnjen zbog pohlepe (31-35)
- 12 Mirjam i Aron govore protiv Mojsija (1-3)
Mojsije najkrotkiji čovjek na zemlji (3)
Jehova brani Mojsija (4-8)
Mirjam kažnjena gubom (9-16)
- 13 U Kanaan poslano 12 uroda (1-24)
Desetorica uhoda loše govore o zemlji (25-33)
- 14 Narod se želi vratiti u Egipat (1-10)
Jošua i Kaleb dobro govore o zemlji (6-9)
Jehova je gnjevan; Mojsije se zauzima za narod (11-19)
Kazna: 40 godina lutanja pustinjom (20-38)
Amalečani porazili Izraelce (39-45)
- 15 Propisi o prinošenju žrtava (1-21)
Ista odredba za Izraelce i za došljake (15, 16)
Žrtve za nenamjerno počinjene grijeha (22-29)
Kazna za namjerno počinjene grijeha (30, 31)
Pogubljen čovjek koji je prekršio zakon o danu počinka (32-36)
Praviti rese na rubovima haljina (37-41)
- 16 Pobuna Koraha, Datana i Abirama (1-19)
Butnovnici kažnjeni (20-50)
- 17 Aronov propupali štap znak upozorenja (1-13)
- 18 O dužnostima svećenika i levita (1-7)
Dio koji pripada svećenicima (8-19)
Osoljeni savez (19)
Leviti trebaju dobiti i davati desetinu (20-32)
- 19 Riđa junica i voda za očišćenje (1-22)
- 20 Mirjam umrla u Kadešu (1)
Mojsije udara po stijeni i čini grijeh (2-13)
- Edomci ne dopuštaju Izraelcima prolazak kroz zemlju (14-21)
Aronova smrt (22-29)
- 21 Poražen aradski kralj (1-3)
Bakrena zmija (4-9)
Izraelci prolaze uz moapsku granicu (10-20)
Poražen amorejski kralj Sihon (21-30)
Poražen amorejski kralj Og (31-35)
- 22 Balak unajmio Bileama (1-21)
Bileamova magarica govori (22-41)
- 23 1. Bileamova proročanska pjesma (1-12)
2. Bileamova proročanska pjesma (13-30)
- 24 3. Bileamova proročanska pjesma (1-11)
4. Bileamova proročanska pjesma (12-25)
- 25 Izraelci čine grijeh s Moapkama (1-5)
Pinhas ubija Zimirja i Midjanku (6-18)
- 26 Drugi popis izraelskih plemena (1-65)
- 27 Selofhadove kćeri (1-11)
Jošua postavljen za Mojsijevog nasljednika (12-23)
- 28 Propisi o raznim prinosima (1-31)
Svakodnevne žrtve (1-8)
Na dan počinka (9, 10)
Na početku mjeseca (11-15)
Na Pashu (16-25)
Tijekom Blagdana tjedana (26-31)
- 29 Propisi o prinošenju raznih žrtava (1-40)
Dan u koji se oglašavaju trube (1-6)
Dan očišćenja (7-11)
Blagdan sjenica (12-38)
- 30 Zavjeti muškaraca (1, 2)
Zavjeti žena i kćeri (3-16)
- 31 Osveta Midjancima (1-12)
Ubijen Bileam (8)
Upute o podjeli ratnog plijena (13-54)
- 32 Naseljavanje zemlje istočno od Jordana (1-42)
- 33 Dionice puta kojim su Izraelci išli kroz pustinju (1-49)
Upute o osvajanju Kanaana (50-56)
- 34 Granice Kanaana (1-15)
Ljudi zaduženi da razdijele zemlju (16-29)
- 35 Gradovi dani Levijevcima (1-8)
Gradovi utočišta (9-34)
- 36 Zakon o udaji žena koje su stekle nasljedstvo (1-13)

1 Prvog dana drugog mjeseca druge godine nakon izlaska iz Egipta Jehova se obratio Mojsiju u Sinajskoj pustinji,^a u šatoru sastanka.^b Rekao mu je: **2** "Popiši^c sve Izraelce, svakog pojedinca u narodu, po njihovim porodicama, po njihovim rodovima, navodeći sve muškarce po imenu. **3** Ti i Aron popišite po četama sve muškarce u Izraelu od 20 godina naviše^d koji su sposobni za vojsku.

4 Povedite sa sobom po jednom čovjeka iz svakog plemena koji je poglavar svog roda.^e **5** Ovo su imena ljudi koji će vam pomagati: iz Rubenovog plemena Šedeurov sin Elisur,^f **6** iz Šimunovog plemena Surišadajev sin Šelumiel,^g **7** iz Judinog plemena Aminadabov sin Nahšon,^h **8** iz Isakarovog plemena Suarov sin Netanel,ⁱ **9** iz Zebulunovog plemena Helonov sin Elijab,^j **10** od Josipovih potomaka: iz Efrajimovog^k plemena Amihudov sin Elišama, a iz Manaševog plemena Pedahsurov sin Gamilijel, **11** iz Benjaminovog plemena Gidonijev sin Abidan,^l **12** iz Danovog plemena Amišadajev sin Ahiezer,^m **13** iz Ašeurovog plemena Okranov sin Pagiel,ⁿ **14** iz Gadovog plemena Deuelov sin Elijasaf,^o **15** iz Naftalijevog plemena Enanov sin Ahira.^p **16** Oni su izabrani iz naroda. To su poglavari plemenâ svojih predaka, oni su poglavari izraelskih rodova.*^{q,s}

17 Tako su Mojsije i Aron povelili te ljude koji su bili poimence određeni. **18** Prvog dana drugog mjeseca skupili su sav narod kako bi se svi mu-

1. POGL.

a Izl 19:1
Dj 7:38

b Izl 25:22
Izl 40:17

c Izl 30:12

d Izl 30:14

e Izl 18:25
Br 1:16
Jš 22:13, 14
Jš 23:2
1Lje 27:1

f Br 2:10

g Br 7:11, 36

h Ru 4:20
Lk 3:23, 32

i Br 10:15

j Br 7:11, 24

k Pos 48:20

l Br 2:22

m Br 7:11, 66

n Br 7:11, 72

o Br 2:14
Br 7:11, 42
Br 10:20

p Br 2:29
Br 10:27

r Izl 18:21
Br 7:2

s Pnz 1:15

2. stupac

a Izl 30:14

b Br 26:1, 2

c Pos 29:32
Br 2:10, 11

d Pos 29:33
Pos 46:10
Br 2:12, 13

e Pos 30:10, 11
Pos 46:16
Br 2:14, 15

f Pos 29:35
Pos 46:12
Br 2:3, 4
1Lje 5:2
Mt 1:2
He 7:14

g Pos 30:17, 18
Pos 46:13
Br 2:5, 6

škarci od 20 godina naviše^a ubilježili po imenima, po porodicama i po rodovima, **19** kao što je Jehova zapovjedio Mojsiju. Tako ih je on popisao u Sinajskoj pustinji.^b

20 Potomci Izraelovog prvorođenca Rubena^c bili su popisani po imenima, po porodicama i po rodovima. Bili su popisani svi muškarci od 20 godina naviše koji su bili sposobni za vojsku. **21** Broj popisanih iz Rubenovog plemena iznosio je 46 500.

22 Šimunovi potomci^d bili su popisani po imenima, po porodicama i po rodovima. Bili su popisani svi muškarci od 20 godina naviše koji su bili sposobni za vojsku. **23** Broj popisanih iz Šimunovog plemena iznosio je 59 300.

24 Gadovi potomci^e bili su popisani po imenima, po porodicama i po rodovima. Bili su popisani svi muškarci od 20 godina naviše koji su bili sposobni za vojsku. **25** Broj popisanih iz Gadovog plemena iznosio je 45 650.

26 Judini potomci^f bili su popisani po imenima, po porodicama i po rodovima. Bili su popisani svi muškarci od 20 godina naviše koji su bili sposobni za vojsku. **27** Broj popisanih iz Judinog plemena iznosio je 74 600.

28 Isakarovi potomci^g bili su popisani po imenima, po porodicama i po rodovima. Bili su popisani svi muškarci od 20 godina naviše koji su bili sposobni za vojsku. **29** Broj popisanih iz Isakarovog plemena iznosio je 54 400.

30 Zebulunovi potomci^a bili su popisani po imenima, po porodicama i po rodovima. Bili su popisani svi muškarci od 20 godina naviše koji su bili sposobni za vojsku. **31** Broj popisanih iz Zebulunovog plemena iznosio je 57 400.

32 Potomci Josipovog sina Efrajima^b bili su popisani po imenima, po porodicama i po rodovima. Bili su popisani svi muškarci od 20 godina naviše koji su bili sposobni za vojsku. **33** Broj popisanih iz Efrajimovog plemena iznosio je 40 500.

34 Manašeovi potomci^c bili su popisani po imenima, po porodicama i po rodovima. Bili su popisani svi muškarci od 20 godina naviše koji su bili sposobni za vojsku. **35** Broj popisanih iz Manašeovog plemena iznosio je 32 200.

36 Benjaminovi potomci^d bili su popisani po imenima, po porodicama i po rodovima. Bili su popisani svi muškarci od 20 godina naviše koji su bili sposobni za vojsku. **37** Broj popisanih iz Benjaminovog plemena iznosio je 35 400.

38 Danovi potomci^e bili su popisani po imenima, po porodicama i po rodovima. Bili su popisani svi muškarci od 20 godina naviše koji su bili sposobni za vojsku. **39** Broj popisanih iz Danovog plemena iznosio je 62 700.

40 Ašerovi potomci^f bili su popisani po imenima, po porodicama i po rodovima. Bili su popisani svi muškarci od 20 godina naviše koji su bili sposobni za vojsku. **41** Broj popisanih iz Ašerovog plemena iznosio je 41 500.

1. POGL.

- a Pos 30:20
Br 2:7, 8
- b Pos 41:51, 52
Pos 46:20
Pos 48:17-19
Br 2:18, 19
- c Br 2:20, 21
- d Pos 43:29
Pos 46:21
Br 2:22, 23
- e Pos 30:4-6
Pos 46:23
Br 2:25, 26
Br 10:25
- f Pos 35:26
Br 2:27, 28

2. stupac

- a Pos 30:7, 8
Pos 46:24
Br 2:29, 30
Br 26:48
- b Pos 13:16
Pos 22:17
Pos 46:3
Izl 38:26
Br 2:32
- c Pos 29:34
Pos 46:11
Br 3:12
- d Br 2:33
Br 26:63, 64
- e Br 26:62, 63
- f Izl 31:18
- g Izl 38:21
Br 3:6, 8
- h Br 4:15
Br 4:24-26
Br 4:31-33
- i Br 3:30, 31
Br 4:12
- j Br 2:17
Br 3:23, 29
Br 3:35, 38
- k Br 10:17, 21
- l Br 3:10
Br 18:22
- m Br 2:2, 34

42 Naftalijevi potomci^a bili su popisani po imenima, po porodicama i po rodovima. Bili su popisani svi muškarci od 20 godina naviše koji su bili sposobni za vojsku. **43** Broj popisanih iz Naftalijevog plemena iznosio je 53 400.

44 To su muškarci što su ih popisali Mojsije, Aron i 12 izraelskih poglavara koji su predstavljali svoje rodove*. **45** Svi muškarci u Izraelu od 20 godina naviše koji su bili sposobni za vojsku bili su popisani po svojim rodovima. **46** Ukupan broj popisanih iznosio je 603 550.^b

47 Ali Levijevci^c nisu bili popisani po rodovima svojih otaca kao druga plemena.^d **48** Jehova je rekao Mojsiju: **49** "Samo Levijevo pleme nemoj popisati i nemoj ga pribrojiti ostalim Izraelcima.^e **50** Postavi levite nad šatorom u kojem je kovčeg svjedočanstva,^f nad svim njegovim priborom i nad svime što mu pripada.^g Oni neka nose sveti šator i sav njegov pribor,^h neka u njemu služeⁱ i neka žive u šatorima oko njega.^j **51** Kad treba premjestiti sveti šator, neka ga leviti rastave.^k Kad ga treba ponovno sastaviti, neka to učine leviti. Ako mu se približi netko tko na to nema pravo*, neka se pogubi.^l

52 Neka svaki Izraelac podigne svoj šator na mjestu koje mu je dodijeljeno, svaki u svojoj troplemenskoj skupini,^m svaki u svojoj četi. **53** A Levijevci neka se utabore oko šatora u kojem je kovčeg svjedočan-

1:44 *Ili: "svoja plemena". 1:51 *Odnosno netko tko nije iz Levijevog plemena.

stva da se ne razgnjevim na izraelski narod.^a Leviti neka vode brigu o* šatoru u kojem je kovčeg svjedočanstva.”^b

54 Izraelci su sve učinili kako je Jehova zapovjedio Mojsiju. Upravo su tako učinili.

2 Jehova je rekao Mojsiju i Aronu: **2** “Neka se svaki Izraelac utabori na mjestu koje je dodijeljeno njegovoj troplemenskoj skupini,^c kod zastave* svog roda. Neka se utabore oko šatora sastanka, okrenuti prema njemu.

3 Neka se na istočnoj strani, prema izlasku sunca, utabori troplemenska skupina na čelu s Judinim plemenom, po svojim četama. Poglavar Judinih potomaka Aminadabov je sin Nahšon.^d **4** Broj popisanih za vojsku iz tog plemena iznosi 74 600.^e **5** Pored Judinog plemena neka se utabori Isakarovog potomaka Suarov je sin Netanel.^f **6** Broj popisanih za vojsku iz tog plemena iznosi 54 400.^g **7** Neka se s druge strane pored Judinog plemena utabori Zebulunovo pleme. Poglavar Zebulunovih potomaka Helonov je sin Elijab.^h **8** Broj popisanih za vojsku iz tog plemena iznosi 57 400.ⁱ

9 Ukupan broj popisanih muškaraca sposobnih za vojsku u taboru kojem je na čelu Juda iznosi 186 400. Oni neka kreću prvi.^j

10 Na južnoj strani neka se utabori troplemenska skupina na čelu s Rubenovim plemenom,^k po svojim četama. Poglavar Rubenovih potomaka Še-

1:53 *Ili: “čuvaju pristup; vrše službu u”.
2:2 *Ili: “znaka”.

1. POGL.

a Br 8:19
Br 18:5

b Br 8:24
Br 18:2, 3
1Lje 23:32

2. POGL.

c Br 1:52

d Br 7:12
Br 10:14
Ru 4:20
Mt 1:4

e Br 1:27

f Br 7:11, 18
Br 10:15

g Br 1:29

h Br 7:11, 24
Br 10:16

i Br 1:31

j Br 10:14

k Br 1:20

2. stupac

a Br 7:11, 30
Br 10:18

b Br 1:21

c Br 7:11, 36
Br 10:19

d Br 1:23

e Br 7:11, 42
Br 10:20

f Br 1:25

g Br 10:18

h Br 1:51

i 1Ko 14:33, 40

j Br 7:11, 48
Br 10:22

k Br 1:33

l Pos 48:20

m Br 7:11, 54
Br 10:23

n Br 1:35

deurov je sin Elisur.^a **11** Broj popisanih za vojsku iz tog plemena iznosi 46 500.^b **12** Pored Rubenovog plemena neka se utabori Šimunovo pleme. Poglavar Šimunovih potomaka Surišadajev je sin Šelumiel.^c **13** Broj popisanih za vojsku iz tog plemena iznosi 59 300.^d **14** Neka se s druge strane pored Rubenovog plemena utabori Gadovo pleme. Poglavar Gadovih potomaka Reuelov je sin Elijasaf.^e **15** Broj popisanih za vojsku iz tog plemena iznosi 45 650.^f

16 Ukupan broj popisanih muškaraca sposobnih za vojsku u taboru kojem je na čelu Ruben iznosi 151 450. Oni neka kreću drugi.^g

17 Kad se šator sastanka bude premještao,^h neka Levijev tabor bude usred drugih tabora.

Neka plemena kreću onim redom kojim su i utaborenaⁱ – svako pleme treba se držati svog mjesta i svoje troplemenske skupine.

18 Na zapadnoj strani neka se utabori troplemenska skupina na čelu s Efrajimovim plemenom, po svojim četama. Poglavar Efrajimovih potomaka Amihudov je sin Elišama.^j **19** Broj popisanih za vojsku iz tog plemena iznosi 40 500.^k **20** Pored Efrajimovog plemena neka se utabori Manašeoovo pleme.^l Poglavar Manašeovih potomaka Pedahsurov je sin Gamalijel.^m **21** Broj popisanih za vojsku iz tog plemena iznosi 32 200.ⁿ **22** Neka se s druge strane pored Efrajimovog plemena utabori Benjaminovo pleme. Poglavar Benjaminovih potomaka Gidonijev je

sin Abidan.^a **23** Broj popisanih za vojsku iz tog plemena iznosi 35 400.^b

24 Ukupan broj popisanih muškaraca sposobnih za vojsku u taboru kojem je na čelu Efrajim iznosi 108 100. Oni neka kreću treći.^c

25 Na sjevernoj strani neka se utabori troplemenska skupina na čelu s Danovim plemenom, po svojim četama. Poglavar Danovih potomaka Amišadajev je sin Ahiezer.^d

26 Broj popisanih za vojsku iz tog plemena iznosi 62 700.^e

27 Pored Danovog plemena neka se utabori Ašerovo pleme. Poglavar Ašerovih potomaka Okranov je sin Pagiel.^f

28 Broj popisanih za vojsku iz tog plemena iznosi 41 500.^g

29 Neka se s druge strane pored Danovog plemena utabori Naftalijevo pleme. Poglavar Naftalijevih potomaka Enanov je sin Ahira.^h **30** Broj popisanih za vojsku iz tog plemena iznosi 53 400.ⁱ

31 Ukupan broj popisanih muškaraca u taboru kojem je na čelu Dan iznosi 157 600. Oni neka kreću posljednji^j od svih troplemenskih skupina.”

32 To su Izraelci koji su bili popisani po svojim rodovima. Ukupan broj popisanih muškaraca sposobnih za vojsku u svim taborima iznosio je 603 550.^k **33** Ali Levijevci nisu bili popisani^l s ostalim Izraelcima,^m kao što je Jehova zapovjedio Mojsiju. **34** Izraelci su sve učinili kako je Jehova zapovjedio Mojsiju. Na propisani način podizali su tabore po troplemenskim skupinama,ⁿ a tako su i kretali,^o svaki u svojoj porodici i u svom rodu.

2. POGL.

a Br 7:11, 60

Br 10:24

b Br 1:37

c Br 10:22

d Br 7:11, 66

Br 10:25

e Br 1:39

f Br 7:11, 72

Br 10:26

g Br 1:41

h Br 7:11, 78

Br 10:27

i Br 1:43

j Br 10:25

k Pos 15:5

Izl 38:26

Br 1:46

Br 14:29

Br 26:51, 64

l Br 1:47

Br 26:62, 63

m Br 3:15

n Br 2:2

o Br 10:28

2. stupac

3. POGL.

a Izl 19:2

b Le 10:1

1Lje 24:2

c Izl 6:25

Pnz 10:6

d Izl 6:23

Izl 38:21

1Lje 6:3

e Izl 28:1

Le 8:2, 3

f Le 10:1, 2

g Br 3:32

Br 20:26

h Br 4:28

Br 7:8

i Br 8:6

Br 18:2

j Br 1:50

Br 8:11

k Br 4:12

l Br 1:51

m Br 8:15, 16

Br 18:6

n Izl 40:15

Br 18:7

o Br 16:39, 40

1Sa 6:19

2Lje 26:16, 18

p Br 3:41, 45

3 Ovo je Aronova i Mojsijeva obiteljska loza iz vremena kad je Jehova govorio Mojsiju na gori Sinaju.^a **2** Ovo su imena Aronovih sinova: prvorođena Nadab, zatim Abihu,^b Eleazar^c i Itamar.^d **3** To su imena Aronovih sinova, pomazanih svećenika koji su bili postavljeni da služe kao svećenici.^e **4** Ali Nadab i Abihu poginuli su pred Jehovom kad su u Sinajskoj pustinji pred Jehovom prinijeli kad na nedozvoljeni način.^f Oni nisu imali sinova. A Eleazar^g i Itamar^h nastavili su služiti kao svećenici sa svojim ocem Aronom.

5 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **6** “Dovedi Levijevo plemeⁱ i postavi ga pred svećenika Arona da mu služi.^j **7** Neka pred šatorom sastanka čine ono što su dužni činiti za Arona i za cijeli narod, izvršavajući svoje dužnosti povezane sa svetim šatorom. **8** Neka se brinu za sav pribor^k što pripada šatoru sastanka i neka čine ono što su dužni činiti za Izraelce, izvršavajući svoje dužnosti povezane sa svetim šatorom.^l **9** Daruj levite Aronu i njegovim sinovima. Oni su darovani, od svih Izraelaca oni su mu dani na dar.^m **10** Aron i njegovi sinovi postavljeni su za svećenike i neka vrše svoju svećeničku službu.ⁿ Ako bi tu službu pokušao vršiti netko tko na to nema pravo*, neka se pogubi.”^o

11 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **12** “Ja uzimam levite među Izraelcima umjesto svih izraelskih prvorođenaca*.^p

3:10 *Odnosno netko tko nije iz Aronove porodice. **3:12** *Dosl.: “prvorođenaca koji otvaraju maternicu”.

Leviti neka pripadnu meni. **13** Naime, meni pripada svaki prvorođenac.^a Onog dana kad sam pogubio sve prvorođence u Egiptu,^b sebi sam posvetio sve prvorođence u Izraelu – i od čovjeka i od životinje.^c Oni neka pripadnu meni. Ja sam Jehova.”

14 Jehova je zatim rekao Mojsiju u Sinajskoj pustinji:^d

15 “Popiši Levijevce po njihovim rodovima i po njihovim porodicama. Popiši sve muške osobe od jednog mjeseca naviše.”^e **16** Tako ih je Mojsije popisao po Jehovinoj naredbi, kao što mu je bilo zapovjedbano. **17** Ovo su imena Levijevih sinova: Geršon, Kehat i Merari.^f

18 A ovo su imena Geršonovih sinova po kojima su nazvane njihove porodice: Libni i Šimi.^g

19 Kehatovi sinovi po kojima su nazvane njihove porodice jesu Amram, Ishar, Hebron i Uziel.^h

20 Merarijevi sinovi po kojima su nazvane njihove porodice jesu Mahliⁱ i Muši.^j

To su porodice Levijevaca po njihovim rodovima.

21 Od Geršona potječe porodica Libnijevaca^k i porodica Šimijevaca. To su porodice Geršonovaca. **22** Broj svih popisanih muških osoba iz njihovih porodica od jednog mjeseca naviše iznosio je 7500.^l **23** Porodice Geršonovaca bile su utaborene iza svetog šatora,^m sa zapadne strane. **24** Poglavar roda Geršonovaca bio je Laelov sin Eliasaf. **25** Geršonovi su potomciⁿ bili zaduženi za šator^o i njegove pokrove,^p za zastor^r na ulazu u

3. POGL.

a Izl 13:2
Izl 34:19
Br 18:15
Lk 2:23
b Izl 13:15
c Le 27:26
d Izl 19:1
e Br 3:39
f Izl 6:16
Br 26:57
1Lje 23:6
g Izl 6:17
h Izl 6:18
i 1Lje 6:29
j Izl 6:19
k 1Lje 6:20
l Br 4:38-40
m Br 1:53
n Br 4:24-26
o Izl 26:7
p Izl 26:14
r Izl 26:36

2. stupac

a Izl 27:9
b Izl 27:16
c Br 3:19
d Br 4:34-36
e Br 1:53
f Izl 6:22
1Lje 6:18
g Izl 25:10
h Izl 25:23
i Izl 25:31
j Izl 27:1, 2
Izl 30:1-3
k Izl 38:3
l Izl 26:31
m Br 4:15
n Br 4:16
Br 20:28
o Br 3:20
Br 26:58
p Br 4:42-44
r Br 1:53
s Izl 36:20
t Izl 36:31
u Izl 26:32, 37
Izl 36:37, 38
v Izl 27:19
z Br 4:31, 32
a Izl 27:10, 11

šator sastanka, **26** za dvorišne zastore^a i za zastor^b na ulazu u dvorište koje je oko šatora i žrtvenika, za šatorsku užad i za sve poslove koji su povezani s tim.

27 Od Kehata potječe porodica Amramovaca, porodica Isharovaca, porodica Hebronovaca i porodica Uzielovaca. To su porodice Kehatovaca.^c

28 Broj svih muških osoba od jednog mjeseca naviše iznosio je 8600. Oni su bili zaduženi da vode brigu o svetom mjestu.^d

29 Porodice Kehatovaca bile su utaborene s južne strane šatora.^e **30** Poglavar porodica iz roda Kehatovaca bio je Uzielov^f sin Elisafan. **31** Oni su bili zaduženi za kovčeg,^g stol,^h svijećnjak,ⁱ žrtvenike^j i pribor^k koji se koristi za službu na svetom mjestu te za zavjesu^l i za sve poslove koji su povezani s tim.^m

32 Vrhovni poglavar Levijevaca bio je Eleazar,ⁿ sin svećenika Arona. On je nadgledao one koji su bili zaduženi da vode brigu o svetom mjestu.

33 Od Merarija potječe porodica Mahlijevaca i porodica Mušijevaca. To su Merarijeve porodice.^o **34** Broj svih popisanih muških osoba od jednog mjeseca naviše iznosio je 6200.^p **35** Poglavar porodica iz roda Merarijevaca bio je Abihajilov sin Suriel. Oni su bili utaboreni sa sjeverne strane šatora.^r **36** Merarijevi potomci bili su zaduženi za zidne okvire^s šatora, za njegove prečke,^t stupove,^u postolja, za sav pribor^v i za sve poslove koji su povezani s tim,^z **37** a i za stupove oko dvorišta, njihova postolja^a te klinove i užad za dvorište.

38 A ispred svetog šatora, šatora sastanka, s njegove istočne strane – strane koja gleda prema izlasku sunca – bili su utaboreni Mojsije, Aron i njegovi sinovi. Oni su bili zaduženi da vode brigu o svetištu. To su bili dužni činiti u ime Izraelaca. Ako bi se svetištu približio netko tko na to nema pravo*, bio bi pogubljen.^a

39 Svih muških osoba iz Levijevog plemena od jednog mjeseca naviše koje su Mojsije i Aron na Jehovinu zapovijed popisali po njihovim porodicama bilo je 22 000.

40 Potom je Jehova rekao Mojsiju: "Popiši sve muške prvorodence u izraelskom narodu od jednog mjeseca naviše,^b prebroji ih i napravi popis njihovih imena. **41** Levite uzmi za mene umjesto svih prvorodenaca u izraelskom narodu,^c a uzmi i stoku levita umjesto svakog prvorodenog grla stoke Izraelaca.^d Ja sam Jehova."

42 Mojsije je tada popisao sve prvorodence u izraelskom narodu kao što mu je zapovjedio Jehova. **43** Broj svih muških prvorodenaca popisanih po imenima od jednog mjeseca naviše iznosio je 22 273.

44 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **45** "Uzmi levite umjesto svih prvorodenaca u izraelskom narodu, a uzmi i stoku levita umjesto njihove stoke. Leviti neka pripadnu meni. Ja sam Jehova. **46** A za otkupninu^e 273 izraelska prvorodenca koji premašuju broj levita^f **47** uzmi 5 šekela* po osobi,^g

3:38 *Odnosno netko tko nije iz Levijevog plemena. **3:47** *Šekel je imao 11,4 grama. Vidi dodatak B14.

3. POGL.

a Br 3:10

b Br 3:15

c Br 3:12

d Izl 13:2
Br 18:15

e Br 18:15

f Br 3:39, 43

g Br 18:15, 16

2. stupac

a Le 27:25

4. POGL.

b Br 3:19, 27

c 1Lje 23:3
Lk 3:23

d Br 8:25, 26

e Br 4:30
1Lje 6:48f Br 3:30, 31
Br 4:15g Izl 26:31
Izl 40:3
Le 16:2

h Izl 25:10

i Izl 25:13

j Izl 25:23, 24

prema šekelu koji se čuvao u svetom mjestu*. Jedan šekel ima 20 gera[#].^a **48** Daj taj novac Aronu i njegovim sinovima kao otkupninu za one koji premašuju broj levita." **49** Tako je Mojsije uzeo novac za otkupninu prvorodenaca koji su premašivali broj levita. **50** Uzeo je novac za otkupninu izraelskih prvorodenaca – 1365 šekela, prema šekelu koji se čuvao u svetom mjestu. **51** Potom je Mojsije po Jehovinoj naredbi dao novac od otkupnine Aronu i njegovim sinovima, kao što je Jehova zapovjedio Mojsiju.

4 Jehova je rekao Mojsiju i Aronu: **2** "Neka se među Levijevcima popišu Kehatovi potomci^b po svojim porodicama i po svojim rodovima, **3** svi muškarci od 30^c do 50 godina^d koji su u skupini zaduženoj za obavljanje poslova u vezi sa šatorom sastanka.^e

4 Kehatovim potomcima povjerenjeno je na brigu ono što je posebno sveto. Ovo su njihove dužnosti povezane sa šatorom sastanka:^f **5** Kad tabor kreće na put, neka Aron i njegovi sinovi uđu u šator i skinu pregradnu zavjesu^g te njome pokriju kovčeg^h svjedočanstva. **6** Neka preko njega stave i pokrivalo od tuljanovih koža te povrh njega razastru plavo platno, a zatim neka namjeste motke.ⁱ

7 Neka prostru plavo platno preko stola na kojem stoje kruhovi što se stavljaju pred Boga^j i neka na njega stave

3:47 *Ili: "prema svetom šekelu". [#] Gera je imala 0,57 grama. Vidi dodatak B14.

zdjele, čaše, posude i vrčeve za žrtve ljevanice.^a Sveti kruhovi^b neka uvijek budu na njemu.

8 Preko toga neka prostru grimizno platno i neka sve to prekriju pokrivalom od tuljanovih koža, a zatim neka namjeste motke za nošenje stola.^c **9** Neka uzmu plavo platno i prekriju svijetljičnjak^d za osvjetljenje i njegove uljanice,^e njegova klijesta za gašenje stijenja, njegove pepeonike^f i sve posude u kojima se drži ulje za uljanice. **10** Neka njega i sav njegov pribor umotaju u pokrivalo od tuljanovih koža i polože na nosiljku. **11** I neka preko zlatnog žrtvenika^g razastru plavo platno, prekriju ga pokrivalom od tuljanovih koža i zatim namjeste motke.^h **12** Potom neka uzmu sav priborⁱ za službu koji koriste na svetom mjestu i umotaju ga u plavo platno, prekriju pokrivalom od tuljanovih koža i polože na nosiljku.

13 Neka uklone pepeo* sa žrtvenika^j i razastru preko žrtvenika tkaninu od purpurne vune. **14** Neka na njega stave sav pribor koji koriste kad služe kod njega: pepeonike, vilice, lopate i zdjele – sav pribor za žrtvenik.^k Neka ga prekriju pokrivalom od tuljanovih koža i zatim namjeste motke.^l

15 Kad tabor kreće na put, neka Aron i njegovi sinovi prekriju stvari iz svetišta^m i sav pribor koji pripada svetištu. Potom neka dođu Kehatovi potomci da to ponesu,ⁿ ali ne smiju dodirnuti svetište da ne poginu.^o Za te stvari iz šatora

4:13 *Ili: "masni pepeo". Riječ je o pepelu natopljenom mašću žrtvenih životinja.

4. POGL.

a Izl 25:29
b Le 24:5, 6
c Izl 25:28
d Izl 25:31
e Izl 25:37
f Izl 25:38
g Izl 30:1
Izl 37:25, 26
h Izl 30:5
i Br 3:30, 31
j Le 6:12
k Izl 27:3
l Izl 27:6
m Br 4:5
n Br 7:6-9
1Lje 15:2
o 2Sa 6:6, 7

2. stupac

a Br 3:32
b Izl 27:20
c Izl 30:34, 35
d Izl 30:23-25
e Br 3:27
f Br 4:4
g Izl 19:21
1Sa 6:19
h Br 3:21
i Br 3:25, 26
j Izl 26:1
k Izl 26:7, 14
l Izl 26:36
m Izl 27:9
n Izl 27:16

sastanka zaduženi su Kehatovi potomci.

16 A Eleazar,^a sin svećenika Arona, neka se brine za ulje koje služi za osvjetljenje,^b mirisni kad,^c redovitu žitnu žrtvu i ulje za pomazanje.^d Neka se brine za sveto mjesto i sve što je u njemu – za šator i njegov pribor.”

17 Jehova je zatim rekao Mojsiju i Aronu: **18** “Nemojte dopustiti da porodice Kehatovaca^e budu istrijebljene iz Levijevog plemena. **19** Savjesno izvršavajte svoje dužnosti da Kehatovci ostanu na životu i da ne poginu zbog toga što pristupaju onom što je posebno sveto.^f Neka Aron i njegovi sinovi uđu u šator sastanka i neka odrede što su čije dužnosti i što će tko nositi. **20** Kad Kehatovci uđu, ne smiju čak ni na tren vidjeti svete stvari da ne poginu.”^g

21 Potom je Jehova rekao Mojsiju: **22** “Neka se Geršonovi potomci^h popišu po svojim rodovima i po svojim porodicama. **23** Popiši sve muškarce od 30 do 50 godina, sve koji su u skupini zaduženoj za obavljanje poslova u vezi sa šatorom sastanka. **24** Porodice Geršonovaca neka budu zadužene za sljedeće:ⁱ **25** neka nose šatorska platna svetog šatora,^j pokrov šatora sastanka i pokrov od tuljanovih koža koji je povrh njega,^k zastor koji je na ulazu u šator sastanka,^l **26** dvorišne zastore,^m zastor na ulazu u dvorišteⁿ koje je oko šatora i žrtvenika, šatorsku užad, sav pribor i sve stvari koje koriste kako bi izvršili svoju službu. To neka bude njihova dužnost.

27 Neka Geršonovci^a pod vodstvom Arona i njegovih sinova izvršavaju svoje dužnosti i nose stvari koje su im povjerene. Uputite ih što su sve dužni nositi. **28** To neka budu dužnosti vezane za šator sastanka koje treba izvršavati porodica Geršonovaca.^b Trebaju ih izvršavati pod vodstvom Itamara,^c sina svećenika Arona.

29 I Merarijeve potomke^d popiši po njihovim porodicama i po njihovim rodovima. **30** Popiši sve muškarce od 30 do 50 godina, sve koji su u skupini zaduženoj za obavljanje poslova u vezi sa šatorom sastanka. **31** Za ovo su zaduženi u vezi sa šatorom sastanka: trebaju nositi^e zidne okvire^f šatora, njegove prečke,^g stupove^h i postolja,ⁱ **32** dvorišne stupove,^j njihova postolja,^k klinove^l i užad te sav pribor i sve stvari koje koriste za svoju službu. Svakoga od njih ponaosob uputite što treba nositi. **33** To neka budu dužnosti vezane za šator sastanka koje treba izvršavati porodica Merarijevaca.^m Trebaju ih izvršavati pod vodstvom Itamara, sina svećenika Arona.ⁿ

34 Mojsije, Aron i poglavari^o naroda popisali su Kehatove potomke^p po njihovim porodicama i po njihovim rodovima, **35** sve muškarce od 30 do 50 godina koji su u skupini zaduženoj za obavljanje poslova u vezi sa šatorom sastanka.^r **36** Ukupan broj popisanih po njihovim porodicama iznosio je 2750.^s **37** To su muškarci iz porodica Kehatovaca koji su bili popisani, a svi su služili kod šatora sastanka. Mojsije i

4. POGL.

a Br 3:21, 23

b Br 3:25, 26

c Izl 6:23

Br 4:33

Br 7:8

d Izl 6:19

Br 3:33

e Br 3:36, 37

f Izl 26:15

g Izl 26:26

h Izl 26:37

Izl 36:38

i Izl 26:19

Izl 38:27

j Izl 27:10

k Izl 27:11

l Izl 27:19

m Br 3:33

n Br 4:28

o Br 1:16

p Br 3:19, 27

r Br 4:47

Br 8:25, 26

s Br 3:27, 28

2. stupac

a Br 3:15

b Br 3:21

c Br 3:21, 22

d Br 4:22, 23

e Br 8:25, 26

f Br 3:33, 34

g Br 4:29

h Br 4:15

Br 4:24-26

Br 4:31-33

i Br 3:39

Aron popisali su ih po naredbi koju je Jehova dao preko Mojsija.^a

38 Geršonovi potomci^b bili su popisani po svojim porodicama i po svojim rodovima, **39** svi muškarci od 30 do 50 godina koji su u skupini zaduženoj za obavljanje poslova u vezi sa šatorom sastanka. **40** Ukupan broj popisanih po njihovim porodicama i po njihovim rodovima iznosio je 2630.^c **41** To su muškarci iz porodica Geršonovaca koji su bili popisani, a svi su služili kod šatora sastanka. Mojsije i Aron popisali su ih po Jehovinoj naredbi.^d

42 Merarijevi potomci bili su popisani po svojim porodicama i po svojim rodovima, **43** svi muškarci od 30 do 50 godina koji su u skupini zaduženoj za obavljanje poslova u vezi sa šatorom sastanka.^e **44** Ukupan broj popisanih po njihovim porodicama iznosio je 3200.^f **45** To su muškarci iz porodica Merarijevaca koji su bili popisani. Mojsije i Aron popisali su ih po naredbi koju je Jehova dao preko Mojsija.^g

46 Mojsije, Aron i izraelski poglavari popisali su sve te Levijevce po njihovim porodicama i po njihovim rodovima. **47** Popisali su muškarce od 30 do 50 godina, sve koji su zaduženi za nošenje stvari i obavljanje poslova u vezi sa šatorom sastanka.^h **48** Ukupan broj popisanih iznosio je 8580.ⁱ **49** Bili su popisani po naredbi koju je Jehova dao preko Mojsija, svaki prema svojim dužnostima i prema onome što je nosio. Bili su popisani kao što je Jehova zapovjedio Mojsiju.

5 Jehova je rekao Mojsiju: **2** "Zapovjedi Izraelcima da odvoje iz tabora svakoga tko je gubav,^a svakoga tko ima iscjedak^b ili boluje od krvarenja i svakoga tko se onečistio mrtvacem*.^c **3** Odvojite i muško i žensko! Pošaljite ih izvan tabora da ne onečiste^d tabor onih među kojima ja prebivam."^e **4** Stoga su Izraelci učinili tako i poslali ih izvan tabora. Kako je Jehova rekao Mojsiju, tako su Izraelci učinili.

5 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **6** "Ovako kaži Izraelcima: 'Ako tko, muškarac ili žena, učini bilo kakav grijeh uobičajen za ljude i time postupi nevjerno prema Jehovi, bit će kriv za ono što je učinio.^f **7** Neka prizna^g počinjeni grijeh i neka za ono što je skrivio da naknadu u punoj vrijednosti i neka tome doda još petinu vrijednosti.^h Neka to da onome kome je nanesena nepravda. **8** Ali ako taj umre, a nema bliskog rođaka kome bi se dala naknada, neka se ona da Jehovi i neka pripadne svećeniku, uz ovna za očišćenje kojim će svećenik izvršiti obred očišćenja za onoga tko je počinio grijeh.ⁱ

9 Svaki sveti prilog^j koji Izraelci donesu svećeniku neka pripadne njemu.^k **10** Svete stvari koje netko prinese ostaju njemu*.^e Neka svećeniku pripadne sve što mu netko donese."

11 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **12** "Kaži Izraelcima: 'Ako nečija žena zastrani i bude nevjerna svom mužu **13** te se

5:2 *Ili: "dušom", odnosno mrtvom dušom. Vidi izraz "duša" u Rječniku. 5:10 *Moguće je da se misli na svećenika.

5. POGL.

a Le 13:45, 46

b Le 15:2

c Le 22:4
Br 19:11

d Br 19:22

e Izl 25:8
Le 26:11

f Le 5:1, 17

g Le 5:5
Js 7:19
Jk 5:16

h Le 6:4, 5

i Le 5:16
Le 6:6, 7
Le 7:7j Le 6:14, 17
Le 7:1, 6
Le 10:12, 13k Izl 29:27, 28
Br 18:8
Pnz 18:3
Eze 44:29
1Ko 9:13

2. stupac

a Le 18:20
Pnz 5:18b Jr 17:10
He 13:4

c Br 5:15, 25

d Br 5:22, 24

e Ri 7:2

upusti u spolne odnose s nekim drugim muškarcem,^a ali njen muž to ne sazna i njihov se grijeh ne otkrije - dakle ako se žena okalja, ali protiv nje ne bude svjedoka i ne bude uhvaćena na djelu - treba postupiti ovako: **14** Ako muža obuzme ljubomora i on počne sumnjati u vjernost svoje žene, bilo da se ona zaista okaljala bilo da to nije učinila, **15** neka muž dovede svoju ženu svećeniku i neka donese žrtvu za nju: desetinu efe* ječmenog brašna. Neka na to ne lijeva ulje i ne stavlja tamjan jer je to žitna žrtva za ljubomoru, žitna žrtva koja je podsjetnik na prijestup.

16 Neka svećenik odvede ženu i postavi je pred Jehovu.^b

17 Potom neka svećenik uzme svete vode u zemljanu posudu i neka uzme zemlje s poda u svetom šatoru te je stavi u vodu.

18 Svećenik neka ženu postavi pred Jehovu, neka joj skine pokrivalo s glave i stavi joj na ruke žitnu žrtvu koja je podsjetnik na prijestup, to jest žitnu žrtvu za ljubomoru.^c Neka svećenik drži u ruci gorku vodu koja donosi prokletstvo.^d

19 Zatim neka svećenik traži od žene da se zakune i neka joj kaže: "Ako nijedan drugi muškarac nije spavao s tobom otkad si se udala za svog muža*^e i ako nisi zastranila i okaljala se, neka ti ništa ne bude od ove gorke vode koja donosi prokletstvo. **20** Ali ako si zastranila otkad si se udala za svog muža, ako si se okaljala

5:15 *Desetina efe iznosila je 2,2 litre. Vidi dodatak B14. 5:19 *Ili: "otkad si došla pod vlast svog muža".

i spavala s nekim muškarcem^a koji nije tvoj muž..." **21** Neka svećenik zatraži od žene da se složi s riječima zakletve koja uključuje prokletstvo i neka joj kaže: "Ako Jehova učini da ti bedra* uvenu[#] i da ti se trbuh nadme, onda neka te Jehova postavi kao primjer koji će se u narodu spominjati prilikom proklinjanja i zaklinjanja. **22** Neka ova voda koja donosi prokletstvo uđe u tvoju utrobu i neka ti se od nje trbuh nadme i bedra ti uvenu." A žena treba reći: "Neka bude tako!"

23 Svećenik neka zapiše te kletve u knjigu pa ih ispere u gorkoj vodi. **24** Potom neka da ženi da pije gorku vodu koja donosi prokletstvo i neka voda koja donosi prokletstvo uđe u njenu utrobu i neka ona osjeti njenu gorčinu. **25** Neka svećenik najprije uzme iz ženine ruke žitnu žrtvu za ljubomoru,^b zaniše žitnu žrtvu pred Jehovom i odnese je do žrtvenika. **26** Neka svećenik uzme šaku brašna od žitne žrtve i spali ga na žrtveniku.^c To predočava cijelu žrtvu. Potom neka da ženi da pije vodu. **27** Nakon što joj da vodu da je popije, ako se žena okaljala i bila nevjerna svom mužu, voda koja donosi prokletstvo ući će u njenu utrobu i ona će osjetiti njenu gorčinu, pa će joj se trbuh naduti, a bedra će joj uvenuti. I ta će žena postati primjer koji će se u narodu spominjati prilikom proklinjanja. **28** No ako se žena nije okaljala, nego je čista, neće je stići takva kazna,

5:21 *Po svemu sudeći, izraz "bedra" označava spolne organe. #Moguće je da se misli na gubitak plodnosti. 5:22 *Ili: "Amen! Amen!"

5. POGL.

a Le 18:20
1Ko 6:9, 10

b Br 5:15

c Le 2:9

2. stupac

a Br 5:14, 15

6. POGL.

b Su 13:5

c Le 10:9
Am 2:11, 12
Lk 1:15

d Su 13:5
Su 16:17
1Sa 1:11

e Le 21:1, 11

te će moći zatrudnjati i roditi djecu.

29 To je zakon o ljubomori^a koji treba primijeniti kad žena zastrani i okalja se nakon što se udala za svog muža **30** ili kad nekog muškarca obuzme ljubomora, pa posumnja da mu je žena nevjerna. Neka on tada dovede svoju ženu pred Jehovu, a svećenik neka s njom postupi po svim propisima ovog zakona. **31** Neka muž ne bude kriv nizašto, a žena neka odgovara za svoj prijestup ako je doista kriva."

6 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **2** "Kaži Izraelcima: 'Ako tko, muškarac ili žena, da poseban zavjet da će živjeti kao nazirej^b pred Jehovom, **3** neka ne pije vino ni bilo kakvo drugo opojno piće. Neka ne pije ocat dobiven od vina ni ocat dobiven od drugog opojnog pića.^c Neka ne pije nikakvo piće napravljeno od grožđa i neka ne jede grožđe, ni svježe ni suho. **4** Dokle god traje njegovo nazirejstvo, ne smije jesti ništa što raste na vinovoj lozi, ni nezrelo grožđe ni kožice grožđa.

5 Dokle god je pod nazirejskim zavjetom, neka britva ne dotiče njegovu glavu.^d Neka bude svet i neka pušta da mu kosa na glavi raste sve dok ne prođe razdoblje tijekom kojeg je posvećen za službu Jehovi. **6** Dokle god je odvojen za službu Jehovi, neka ne prilazi mrtvacu*. **7** Čak ni ako bi mu umrla otac, majka, brat ili sestra, ne smije se onečistiti^e

6:2 *"Nazirej" znači "izdvojen; posvećen; predan". 6:6 *Ili: "duši", odnosno mrtvoj duši. Vidi izraz "duša" u Rječniku.

zbog njih jer na svojoj glavi ima znak da je Božji nazirej.

8 Dokle god traje njegovo nazirejstvo, on je svet pred Jehovom. **9** Ali umre li tko iznada pokraj njega,^a pa se on zbog toga onečisti dok mu je na glavi znak nazirejstva, neka obrije glavu^b na dan kad bude proglašen čistim. Neka je sedmog dana obrije. **10** A osmog dana neka donese svećeniku na ulaz u šator sastanka dvije grlice ili dva mlada goluba. **11** Neka svećenik jednu pticu prinese kao žrtvu za grijeh, a drugu kao žrtvu paljenicu, i neka za njega izvrši obred očišćenja jer je zgriješio^c dotaknuvši mrtvacu. Tog dana neka se posveti*. **12** I neka se ponovno odvoji za službu Jehovi na jednako dugo razdoblje kao i prije kad je dao nazirejski zavjet te neka prinese mladog ovna starog do godine dana kao žrtvu za krivnju. A prijašnje mu se vrijeme neće računati jer je onečistio svoje nazirejstvo.

13 Ovo je zakon za nazireja: Kad završi razdoblje njegovog nazirejstva,^d neka ga dovedu na ulaz u šator sastanka. **14** I neka kao svoju žrtvu Jehovi prinese jednog janjca bez mane starog do godine dana kao žrtvu paljenicu,^e jedno janje bez mane - ženku staru do godine dana - kao žrtvu za grijeh,^f jednog ovna bez mane kao žrtvu zajedništva,^g **15** košaru punu beskvasnih kolutastih kruhova od finog brašna pomiješanog s uljem i beskva-

6:11 *Doisl.: "neka posveti svoju glavu", po svemu sudeći tako da opet počne puštati kosu.

6. POGŁ.
a Br 19:14

b Br 6:13, 18

c Le 5:8, 10

d Br 30:2
Pr 5:4

e Le 1:10

f Le 4:32

g Le 3:1

2. stupac

a Le 2:1
Le 6:14

b Br 15:8, 10

c Le 2:9

d Br 6:5

e Le 8:31

f Izl 29:23, 24

g Le 7:34

h Su 13:5

i Le 9:22
Pnz 10:8

j Ru 2:4
Ps 134:3

k Ps 31:16
Ps 67:1

snih lepinja namazanih uljem te žitnu žrtvu^a i žrtve ljevanice koje idu uz to.^b **16** Neka ih svećenik donese pred Jehovu i neka prinese njegovu žrtvu za grijeh i žrtvu paljenicu. **17** Neka ovna prinese Jehovi kao žrtvu zajedništva zajedno s košarom punom beskvasnih kruhova. Svećenik neka prinese i žitnu žrtvu^c te žrtvu ljevanicu koje idu uz to.

18 Nazirej neka na ulazu u šator sastanka obrije glavu^d i neka uzme tu kosu koja mu je narasla tijekom njegovog nazirejstva te je stavi na vatru koja gori pod žrtvom zajedništva. **19** Neka svećenik uzme kuhanu^e plečku ovna, jedan beskvasni kolutasti kruh iz košare, jednu beskvasnu lepinju i stavi sve to na ruke nazireju nakon što on s glave obrije znak svog nazirejstva. **20** Neka to svećenik zanjiše pred Jehovom kao zanjihanu žrtvu.^f To je sveto i pripada svećeniku, zajedno s prsima zanjihane žrtve i butom, koji je posvećeni dio.^g Poslije toga nazirej može piti vino.

21 Ovo je zakon za nazireja^h koji se zavjetuje: Ako se zavjetuje da će na žrtvu Jehovi dati više od onog što je propisano za nazireja i ako to može dati, onda neka izvrši svoj zavjet iz poštovanja prema zakonu o nazirejstvu."

22 Jehova je tada rekao Moj-siju: **23** "Kaži Aronu i njegovim sinovima: 'Ovako blagoslivljajte' Izraelce:

24 "Neka vas Jehova blagoslovi i neka vas čuva.

25 Neka vas Jehova obasja svjetlošću svog lica^k i iskaže vam naklonost.

26 Neka vam Jehova bude blagonaklon* i podari vam mir."^a

27 I neka mojim imenom blagoslivljaju Izraelce,^b pa ću ih ja blagosloviti."^c

7 Onog dana kad je Mojsije završio podizanje svetog šatora,^d pomazao^e ga je i posvetio – i njega i svu njegovu opremu – a tako i žrtvenik i sav njegov pribor.^f Kad je sve to pomazao i posvetio,^g **2** izraelski poglavari,^h glavari svojih rodova, priložili su svoj dar. Ti plemenski poglavari koji su nadgledali popisivanje **3** donijeli su pred Jehovu svoj prilog: šest pokrivenih kola i 12 goveda – po jedna kola za dvojicu poglavara i bika* za svakog od njih. Dovedi su ih pred sveti šator. **4** Tada je Jehova rekao Mojsiju: **5** "Uzmi to od njih da se upotrijebi za službu oko šatora sastanka. Daj to levitima, svakom prema njegovim dužnostima."

6 Tako je Mojsije uzeo kola i goveda te ih dao levitima. **7** Geršonovcima je dao dvojica kola i četiri goveda, koliko im je trebalo za izvršavanje njihovih dužnosti,ⁱ **8** a Merarijevcima je dao četverica kola i osam goveda, koliko im je trebalo za izvršavanje njihovih dužnosti. Oni su svoje dužnosti izvršavali pod vodstvom Itamara, sina svećenika Arona.^j **9** A Kehatovcima nije dao ništa jer su njihove dužnosti bile vezane za sveto mjesto.^k Oni su nosili sve te stvari na ramenima.^l

10 Na svečanosti održanoj povodom postavljanja žrtveni-

6:26 *Dosl.: "Neka Jehova podigne lice prema vama". **7:3** *Ili: "govedo".

6. POGL.

a Ps 29:11
Lk 2:14

b Pnz 28:10
Iza 43:7, 10

c Ps 5:12
Ps 67:7

7. POGL.

d Izl 40:17

e Izl 30:26

f Le 8:10

g Izl 40:10

h Izl 18:21
Br 1:4, 16

i Br 3:25, 26
Br 4:24-26

j Br 3:36, 37
Br 4:31-33

k Br 3:30, 31
Br 4:15

l 2Sa 6:13
1Ije 15:15

2. stupac

a 1Kr 8:63
2Lje 7:5

b Br 1:4, 7
Br 2:3
Ru 4:20
Mt 1:4

c Le 27:25

d Le 2:1

e Le 1:3

f Le 4:22, 23

g Le 3:1

h Izl 6:23
Lk 3:23, 33

i Br 1:4, 8
Br 2:5
Br 10:15

j Le 27:25

k Le 2:1

l Le 1:3

m Le 4:22, 23

ka, onog dana kad je bio pomazan, poglavari su priložili još jedan dar.^a Kad su poglavari donijeli svoj prilog pred žrtvenik, **11** Jehova je rekao Mojsiju: "Neka svakog dana po jedan poglavar donese svoj prilog na svečanost povodom postavljanja žrtvenika."

12 Prvog je dana svoj prilog donio Aminadabov sin Nahšon^b iz Judinog plemena. **13** Njegov je prilog bio: jedna srebrna posuda teška 130 šekela* i jedna srebrna zdjela teška 70 šekela (prema šekelu koji se čuvao u svetom mjestu^c), obje pune finog brašna pomiješanog s uljem, za žitnu žrtvu;^d **14** jedna zlatna čaša* teška 10 šekela puna kada; **15** jedan junac, jedan ovan i jedan janjac star do godine dana za žrtvu paljenicu;^e **16** jedno jare za žrtvu za grijeh;^f **17** a za žrtvu zajedništva^g dva goveda, pet ovnova, pet jaraca i pet jednogodišnjih janjaca. To je bio prilog Aminadabovog^h sina Nahšona.

18 Drugog je dana Suarov sin Netanel,ⁱ poglavar Isakarovog plemena, donio svoj prilog. **19** Kao prilog donio je jednu srebrnu posudu tešku 130 šekela i jednu srebrnu zdjelu tešku 70 šekela (prema šekelu koji se čuvao u svetom mjestu^j), obje pune finog brašna pomiješanog s uljem, za žitnu žrtvu;^k **20** jednu zlatnu čašu tešku 10 šekela punu kada; **21** jednog junca, jednog ovna i jednog janjca starog do godine dana za žrtvu paljenicu;^l **22** jedno jare za žrtvu za grijeh;^m **23** a za

7:13 *Šekel je imao 11,4 grama. Vidi dodatak B14. ^aIli: "prema svetom šekelu". **7:14** *Ili: "posudica".

žrtvu zajedništva^a dva goveda, pet ovnova, pet jaraca i pet jednogodišnjih janjaca. To je bio prilog Suarovog sina Netanela.

24 Trećeg je dana poglavar Zebulunovog plemena, Helonov sin Elijab,^b **25** kao svoj prilog donio jednu srebrnu posudu tešku 130 šekela i jednu srebrnu zdjelu tešku 70 šekela (prema šekelu koji se čuvao u svetom mjestu^c), obje pune finog brašna pomiješanog s uljem, za žitnu žrtvu;^d **26** jednu zlatnu čašu tešku 10 šekela punu kada; **27** jednog junca, jednog ovna i jednog janjca starog do godine dana za žrtvu paljenicu;^e **28** jedno jare za žrtvu za grijeh;^f **29** a za žrtvu zajedništva^g dva goveda, pet ovnova, pet jaraca i pet jednogodišnjih janjaca. To je bio prilog Helonovog sina Elijaba.^h

30 Četvrtog je dana poglavar Rubenovog plemena, Šedeurov sin Elisur,ⁱ **31** kao svoj prilog donio jednu srebrnu posudu tešku 130 šekela i jednu srebrnu zdjelu tešku 70 šekela (prema šekelu koji se čuvao u svetom mjestu^j), obje pune finog brašna pomiješanog s uljem, za žitnu žrtvu;^k **32** jednu zlatnu čašu tešku 10 šekela punu kada; **33** jednog junca, jednog ovna i jednog janjca starog do godine dana za žrtvu paljenicu;^l **34** jedno jare za žrtvu za grijeh;^m **35** a za žrtvu zajedništvaⁿ dva goveda, pet ovnova, pet jaraca i pet jednogodišnjih janjaca. To je bio prilog Šedeurovog sina Elisura.^o

36 Petog je dana poglavar Šimunovog plemena, Surišadajev sin Šelumiel,^p **37** kao svoj pri-

7. POGL.

a Le 3:1

b Br 2:7

Br 10:16

c Le 27:25

d Le 2:1

e Le 1:3

f Le 4:22, 23

g Le 3:1

h Br 1:4, 9

i Br 2:10

Br 10:18

j Le 27:25

k Le 2:1

l Le 1:3

m Le 4:22, 23

n Le 3:1

o Br 1:4, 5

p Br 2:12

2. stupac

a Le 27:25

b Le 2:1

c Le 1:3

d Le 4:22, 23

e Le 3:1

f Br 1:4, 6

g Br 2:14

Br 10:20

h Le 27:25

i Le 2:1

j Le 1:3

k Le 4:22, 23

l Le 3:1

m Br 1:4, 14

n Br 2:18

Br 10:22

o Le 27:25

p Le 2:1

log donio jednu srebrnu posudu tešku 130 šekela i jednu srebrnu zdjelu tešku 70 šekela (prema šekelu koji se čuvao u svetom mjestu^a), obje pune finog brašna pomiješanog s uljem, za žitnu žrtvu;^b **38** jednu zlatnu čašu tešku 10 šekela punu kada; **39** jednog junca, jednog ovna i jednog janjca starog do godine dana za žrtvu paljenicu;^c **40** jedno jare za žrtvu za grijeh;^d **41** a za žrtvu zajedništva^e dva goveda, pet ovnova, pet jaraca i pet jednogodišnjih janjaca. To je bio prilog Surišadajevog sina Šelumiel.^f

42 Šestog je dana poglavar Gadovog plemena, Deuelov sin Elijasaf,^g **43** kao svoj prilog donio jednu srebrnu posudu tešku 130 šekela i jednu srebrnu zdjelu tešku 70 šekela (prema šekelu koji se čuvao u svetom mjestu^h), obje pune finog brašna pomiješanog s uljem, za žitnu žrtvu;ⁱ **44** jednu zlatnu čašu tešku 10 šekela punu kada; **45** jednog junca, jednog ovna i jednog janjca starog do godine dana za žrtvu paljenicu;^j **46** jedno jare za žrtvu za grijeh;^k **47** a za žrtvu zajedništva^l dva goveda, pet ovnova, pet jaraca i pet jednogodišnjih janjaca. To je bio prilog Deuelovog sina Elijasafa.^m

48 Sedmog je dana poglavar Efrajimovog plemena, Amihudov sin Elišama,ⁿ **49** kao svoj prilog donio jednu srebrnu posudu tešku 130 šekela i jednu srebrnu zdjelu tešku 70 šekela (prema šekelu koji se čuvao u svetom mjestu^o), obje pune finog brašna pomiješanog s uljem, za žitnu žrtvu;^p **50** jednu zlatnu čašu tešku 10 šekela

punu kada; **51** jednog junca, jednog ovna i jednog janjca starog do godine dana za žrtvu paljenicu;^a **52** jedno jare za žrtvu za grijeh;^b **53** a za žrtvu zajedništva^c dva goveda, pet ovnova, pet jaraca i pet jednogodišnjih janjaca. To je bio prilog Amihudovog sina Elišame.^d

54 Osmog je dana poglavar Manašeovog plemena, Pedahsurov sin Gamalijel,^e **55** kao svoj prilog donio jednu srebrnu posudu tešku 130 šekela i jednu srebrnu zdjelu tešku 70 šekela (prema šekelu koji se čuvao u svetom mjestu^f), obje pune finog brašna pomiješanog s uljem, za žitnu žrtvu;^g **56** jednu zlatnu čašu tešku 10 šekela punu kada; **57** jednog junca, jednog ovna i jednog janjca starog do godine dana za žrtvu paljenicu;^h **58** jedno jare za žrtvu za grijeh;ⁱ **59** a za žrtvu zajedništva^j dva goveda, pet ovnova, pet jaraca i pet jednogodišnjih janjaca. To je bio prilog Pedahsurovog sina Gamalijela.^k

60 Devetog je dana poglavar^l Benjaminovog plemena, Gidonijev sin Abidan,^m **61** kao svoj prilog donio jednu srebrnu posudu tešku 130 šekela i jednu srebrnu zdjelu tešku 70 šekela (prema šekelu koji se čuvao u svetom mjestuⁿ), obje pune finog brašna pomiješanog s uljem, za žitnu žrtvu;^o **62** jednu zlatnu čašu tešku 10 šekela punu kada; **63** jednog junca, jednog ovna i jednog janjca starog do godine dana za žrtvu paljenicu;^p **64** jedno jare za žrtvu za grijeh;^r **65** a za žrtvu zajedništva^s dva goveda, pet ovnova, pet jaraca i pet jed-

7. POGL.

a Le 1:3
b Le 4:22, 23
c Le 3:1
d Br 1:4, 10
e Br 2:20
Br 10:23
f Le 27:25
g Le 2:1
h Le 1:3
i Le 4:22, 23
j Le 3:1
k Br 1:4, 10
l Br 1:16
m Br 2:22
Br 10:24
n Le 27:25
o Le 2:1
p Le 1:3
r Le 4:22, 23
s Le 3:1

2. stupac

a Br 1:4, 11
b Br 2:25
Br 10:25
c Le 27:25
d Le 2:1
e Le 1:3
f Le 4:22, 23
g Le 3:1
h Br 1:4, 12
i Br 2:27
Br 10:26
j Le 27:25
k Le 2:1
l Le 1:3
m Le 4:22, 23
n Le 3:1
o Br 1:4, 11
p Br 2:29
Br 10:27

nogodišnjih janjaca. To je bio prilog Gidonijevog sina Abidana.^a

66 Desetog je dana poglavar Danovog plemena, Amišadajev sin Ahiezer,^b **67** kao svoj prilog donio jednu srebrnu posudu tešku 130 šekela i jednu srebrnu zdjelu tešku 70 šekela (prema šekelu koji se čuvao u svetom mjestu^c), obje pune finog brašna pomiješanog s uljem, za žitnu žrtvu;^d **68** jednu zlatnu čašu tešku 10 šekela punu kada; **69** jednog junca, jednog ovna i jednog janjca starog do godine dana za žrtvu paljenicu;^e **70** jedno jare za žrtvu za grijeh;^f **71** a za žrtvu zajedništva^g dva goveda, pet ovnova, pet jaraca i pet jednogodišnjih janjaca. To je bio prilog Amišadajevog sina Ahiezera.^h

72 Jedanaestog je dana poglavar Ašerovog plemena, Okranov sin Pagieli,ⁱ **73** kao svoj prilog donio jednu srebrnu posudu tešku 130 šekela i jednu srebrnu zdjelu tešku 70 šekela (prema šekelu koji se čuvao u svetom mjestu^j), obje pune finog brašna pomiješanog s uljem, za žitnu žrtvu;^k **74** jednu zlatnu čašu tešku 10 šekela punu kada; **75** jednog junca, jednog ovna i jednog janjca starog do godine dana za žrtvu paljenicu;^l **76** jedno jare za žrtvu za grijeh;^m **77** a za žrtvu zajedništvaⁿ dva goveda, pet ovnova, pet jaraca i pet jednogodišnjih janjaca. To je bio prilog Okranovog sina Pagiela.^o

78 Dvanaestog je dana poglavar Naftalijevog plemena, Enanov sin Ahira,^p **79** kao svoj prilog donio jednu srebrnu

posudu tešku 130 šekela i jednu srebrnu zdjelu tešku 70 šekela (prema šekelu koji se čuvao u svetom mjestu^a), obje pune finog brašna pomiješanog s uljem, za žitnu žrtvu;^b **80** jednu zlatnu čašu tešku 10 šekela punu kada; **81** jednog junca, jednog ovna i jednog janjca starog do godine dana za žrtvu paljenicu;^c **82** jedno jare za žrtvu za grijeh;^d **83** a za žrtvu zajedništva^e dva goveda, pet ovnova, pet jaraca i pet jednogodišnjih janjaca. To je bio prilog Enanovog sina Ahire.^f

84 Ovo je bio prilog^g izraelskih poglavara koji su donijeli povodom postavljanja žrtvenika, onog dana kad je bio pomazan: 12 srebrnih posuda, 12 srebrnih zdjela i 12 zlatnih čaša.^h **85** Svaka srebrna posuda težila je 130 šekela, a svaka zdjela 70 šekela. Ukupna težina srebra od kojeg je posuđe bilo napravljeno iznosila je 2400 šekela (prema šekelu koji se čuvao u svetom mjestu). **86** Zlatnih čaša punih kada bilo je 12 i svaka je čaša težila 10 šekela (prema šekelu koji se čuvao u svetom mjestu). Ukupna težina zlata od kojeg su čaše bile napravljene iznosila je 120 šekela. **87** Za žrtvu paljenicu donijeli su ukupno 12 junaca, 12 ovnova i 12 jednogodišnjih janjaca s njihovim žiteljima. Za žrtvu za grijeh donijeli su ukupno 12 jarića. **88** Za žrtvu zajedništva donijeli su ukupno 24 bika, 60 ovnova, 60 jaraca i 60 jednogodišnjih janjaca. To je bio prilog za svečanostⁱ održanu povodom postavljanja žrtvenika, nakon što je bio pomazan.^k

7. POGL.

- a Le 27:25
- b Le 2:1
- c Le 1:3
- d Le 4:22, 23
- e Le 3:1
- f Br 1:4, 15
- g Br 7:10
Ezr 2:68
- h Br 7:13-17
- i Le 27:25
- j Br 7:10
- k Br 7:1

2. stupac

- a Izl 33:9
Br 11:17
Br 12:8
- b Izl 25:22
Izl 37:6
- c Izl 25:18
1Sa 4:4
Ps 80:1

8. POGL.

- d Izl 25:37
Izl 40:24, 25
Le 24:2
- e He 9:2
- f Izl 37:17
- g Izl 25:9, 40
1Lje 28:12, 19
- h Izl 29:4
Iza 52:11
- i Izl 30:18, 19
Le 16:28
Br 19:7
- j Le 1:3
- k Le 2:1
- l Le 4:3
- m Le 8:2, 3
- n Br 3:9, 41
- o Le 7:30
Br 8:21
- p Br 1:50
Br 3:6
2Lje 31:2
- r Izl 29:10

89 Kad bi Mojsije ulazio u šator sastanka da razgovara s Bogom,^a čuo bi glas koji mu je govorio odozgo, iznad poklopca,^b između dva keruba^c na kovčegu svjedočanstva. Tako bi mu Bog govorio.

8 Jehova je rekao Mojsiju: **2** "Kaži Aronu: 'Kad budeš palio uljanice na svijećnjaku, neka sedam uljanica osvjetljava prostor ispred njega.'"^d **3** I Aron je učinio tako. Upalio je uljanice da osvjetljavaju prostor ispred svijećnjaka,^e kao što je Jehova zapovjedio Mojsiju. **4** Svijećnjak je bio načinjen od kovanog zlata - od središnjeg stupa do cvjetova bio je iskovan od zlata.^f Bio je izrađen po uzoru na ono što je Jehova u viđenju^g pokazao Mojsiju.

5 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **6** "Odijeli levite od Izraelaca i očisti ih."^h **7** Ovako ih očisti: Poškropi ih vodom koja čisti od grijeha, a oni neka obriju cijelo tijelo, operu svoju odjeću i tako se očiste.ⁱ **8** Neka zatim uzmu junca^j i žitnu žrtvu^k od finog brašna pomiješanog s uljem koja ide uz to, a ti uzmi drugog junca kao žrtvu za grijeh.^l **9** Dovedi levite pred šator sastanka i sakupi sve Izraelce.^m **10** Kad dovedeš levite pred Jehovu, neka Izraelci polože ruke na levite.ⁿ **11** I neka Aron prinese* levite pred Jehovom kao zanjihanu žrtvu^o koju daju Izraelci. Oni će vršiti službu Jehovi.^p

12 Potom neka leviti polože ruke juncima na glavu.^r Neka se zatim jedan junac prinese kao žrtva za grijeh, a drugi kao žrtva paljenica Jehovi, da se

8:11 *Dosl.: "zanjiše".

izvrši obred očišćenja^a za levite. **13** I postavi levite pred Arona i njegove sinove te ih prinesi Jehovi kao zanjihanu žrtvu. **14** Odijeli levite od Izraelaca i neka leviti pripadnu meni.^b **15** Potom neka leviti dođu služiti kod šatora sastanka. Tako ih očisti i prinesi kao zanjihanu žrtvu. **16** Jer oni su darovani, od svih Izraelaca oni su mi dani na dar. Njih uzimam sebi umjesto svih izraelskih prvorodenaca.^c **17** Jer meni pripada svaki prvorodenac u Izraelu – i od ljudi i od životinja.^d Njih sam posvetio sebi onog dana kad sam pogubio sve prvorodence u Egiptu.^e **18** Uzet ću levite umjesto svih prvorodenaca među Izraelcima. **19** Dat ću levite Aronu i njegovim sinovima, od svih Izraelaca njih ću im dati na dar da služe kod šatora sastanka^f u korist Izraelaca i da vrše obred očišćenja za Izraelce, da ne bi kakva nevolja pogodila Izraelce^g ako se približe svetom mjestu.”

20 Mojsije, Aron i sav izraelski narod učinili su tako s levitima. Izraelci su učinili s levitima sve što je Jehova zapovjedio Mojsiju za njih. **21** Nakon što su se leviti očistili i oprali svoje haljine,^h Aron ih je prinio pred Jehovom kao zanjihanu žrtvu.ⁱ I Aron je za njih izvršio obred očišćenja da budu čisti.^j **22** Nakon toga su leviti počeli vršiti svoju službu kod šatora sastanka pred Aronom i njegovim sinovima. Narod je učinio s levitima upravo onako kako je Jehova zapovjedio Mojsiju za njih.

23 Tada je Jehova rekao Mojsiju: **24** “Ovo vrijedi za le-

8. POGL.

a Le 1:4

b Br 3:45
Br 16:9

c Br 3:12

d Izl 13:2, 12
Le 27:26e Izl 12:29
Izl 13:15f Br 3:9
Br 18:6
1Lje 23:32
Eze 44:11g Br 1:53
Br 18:5
1Sa 6:19

h Br 8:7

i Br 8:11

j Br 8:12

2. stupac

a Br 1:53
Br 3:32
Br 18:4

9. POGL.

b Izl 40:2
Br 1:1

c Izl 12:27

d Izl 12:3, 6
Le 23:5
Pnz 16:1
1Ko 5:7

e Izl 12:8

f Br 5:2
Br 19:14, 16g Izl 18:15
Br 15:33
Br 27:1, 2h Le 7:21
Pnz 16:2i Izl 25:22
Le 16:2
Ps 99:6

vite: Kad levit navršši 25 godina, stupa u redove onih koji služe kod šatora sastanka. **25** A kad navršši 50 godina, neka istupi iz redova onih koji služe kod šatora sastanka i neka više ne služi ondje. **26** Neka pomaže svojoj braći pri obavljanju njihovih dužnosti kod šatora sastanka, ali sam neka ne služi ondje. Postupaj u skladu s tim propisima koji se tiču levita i njihovih dužnosti.”^a

9 Prvog mjeseca^b druge godine nakon izlaska iz Egipta Jehova se obratio Mojsiju u Sinajskoj pustinji i rekao mu: **2** “Neka Izraelci pripreme pashalnu žrtvu^c u propisano vrijeme.^d **3** Pripremite je u propisano vrijeme, u suton* četrnaestog dana ovog mjeseca. Pripremite je prema svim odredbama i propisima koji se odnose na nju.”^e

4 Tako je Mojsije rekao Izraelcima da pripreme pashalnu žrtvu. **5** I pripremili su pashalnu žrtvu u Sinajskoj pustinji u suton četrnaestog dana prvog mjeseca. Izraelci su sve učinili onako kako je Jehova zapovjedio Mojsiju.

6 A neki su bili nečisti jer su dodirnuli mrtvaca,^f pa tog dana nisu mogli pripremiti pashalnu žrtvu. Zato su tog dana došli pred Mojsija i Arona.^g **7** I rekli su Mojsiju: “Mi smo nečisti jer smo dodirnuli mrtvaca. Zašto bi nam zbog toga bilo uskraćeno prinijeti žrtvu Jehovi u propisano vrijeme zajedno s ostalim Izraelcima?”^h

8 Tada im je Mojsije rekao: “Pričekajte da čujem što će Jehova zapovjediti za vas.”ⁱ

9:3 *Dosl.: “između dvije večeri”.

9 A Jehova je rekao Mojsiju: **10** "Kaži Izraelcima: 'Ako se tko od vas ili od vaših potomaka onečisti dodirnuvši mrtvaca^a ili ako bude na dalekom putu, neka ipak pripremi pashalnu žrtvu Jehovi. **11** Neka je pripremi četrnaestog dana drugog mjeseca,^b u suton. Neka je jede s beskvasnim kruhom i gorkim biljem.^c **12** Neka ništa od nje ne ostavi do jutra^d i neka ne slomi nijednu kost na njoj.^e Neka je pripremi prema svim odredbama koje se odnose na Pashu. **13** Ali ako je tko čist i ne bude na putu, a ipak propusti pripremiti pashalnu žrtvu, taj neka se pogubi i tako ukloni iz svog naroda^f jer nije prinio Jehovi žrtvu u propisano vrijeme. Neka taj čovjek odgovara za svoj grijeh.

14 Ako s vama živi došljak, neka i on pripremi pashalnu žrtvu Jehovi.^g Neka je pripremi prema odredbama i propisima koji se odnose na Pashu.^h Neka iste odredbe vrijede i za vas i za došljake."ⁱ

15 Na dan kad je podignut sveti šator/ oblak je prekrio šator. A od večeri do jutra nad tim je šatorom, u kojem se nalazio kovčeg svjedočanstva, bilo nešto nalik vatri.^k **16** Tako je bilo stalno: danju ga je prekrivao oblak, a noću nešto nalik vatri.^l **17** Kad bi se god oblak podignuo sa šatora, Izraelci bi odmah krenuli.^m A gdje bi se oblak zaustavio, ondje bi se Izraelci utaborili.ⁿ **18** Na Jehovinu bi se zapovijed utaborili.^o Dok bi god oblak stajao nad šatorom, oni bi bili utaboreni. **19** Ako bi oblak ostao

9. POGL.

a Br 5:2

b 2Lje 30:2, 15

c Izl 12:8

d Izl 12:10

e Izl 12:46
Ps 34:20
Iv 19:36

f Izl 12:15

g Izl 12:19, 48

h Izl 12:8

i Le 24:22
Pnz 31:12

j Izl 40:2, 17

k Izl 40:34, 38

l Izl 13:22
Ne 9:19

m Br 10:11, 34

n Izl 40:36, 37

o Izl 17:1
Br 10:11-13

2. stupac

a Izl 40:37

b Izl 40:36
Ps 78:14

10. POGL.

c Le 23:24

d Br 1:18
Pnz 29:10, 11e Izl 18:21
Br 1:16
Br 7:2
Pnz 1:15
Pnz 5:23

f Br 2:3

g Br 2:10

nad šatorom dugo vremena, Izraelci bi se držali Jehovine zapovijedi i ne bi kretali na put.^a **20** Ponekad bi oblak ostao nad šatorom nekoliko dana. Oni bi, po Jehovinoj zapovijedi, ostali utaboreni, a krenuli bi kad bi Jehova to zapovjedio. **21** Ponekad bi oblak ostao nad šatorom samo od večeri do jutra. Ujutro bi se oblak podignuo i oni bi krenuli. Po danu ili po noći, kad god bi se oblak podignuo, oni bi krenuli na put.^b **22** Sve dok bi oblak stajao nad svetim šatorom - bilo to dva dana, mjesec dana ili duže - Izraelci bi ostali utaboreni i ne bi kretali na put. Ali čim bi se oblak podignuo, oni bi krenuli. **23** Na Jehovinu bi se zapovijed utaborili i na Jehovinu bi se zapovijed krenuli. Činili su što je Jehova tražio od njih, kao što je Jehova zapovjedio preko Mojsija.

10 Jehova je potom rekao Mojsiju: **2** "Napravi dvije trube^c od kovanog srebra. Neka ti služe za sazivanje naroda i za objavu polaska. **3** Kad se oglase obje trube, neka se sav narod skupi i dođe k tebi kod ulaza u šator sastanka.^d **4** Ako se oglasi samo jedna truba, neka se skupe samo poglavari izraelskih rodova* i neka dođu k tebi.^e

5 Kad se trube oglase isprekidanim* zvukom, neka krenu plemena utaborena na istočnoj strani.^f **6** Kad se trube po drugi put oglase isprekidanim zvukom, neka krenu plemena utaborena na južnoj strani.^g Neka se trube tako oglase

10:4 *Dosl.: "tisuća". **10:5** *Ili: "promjenjivim".

svaki put kad jedna troplemenska skupina treba krenuti.

7 Neka se trube oglase^a i kad se saziva narod, ali ne isprekidanim zvukom. **8** Neka Aronovi sinovi, svećenici, trube u trube.^b To neka bude trajna odredba koju trebate izvršavati iz naraštaja u naraštaj.

9 Ako u svojoj zemlji podete u rat protiv tlačitelja koji vas ugnjetava, neka vaše trube oglase ratni poziv,^c pa će vas se Jehova, vaš Bog, sjetiti i izbaviti vas od vaših neprijatelja.

10 I u radosnim prigodama^d – na svoje blagdanec^e i na početku svakog mjeseca – trubite u trube nad svojim žrtvama paljenicama^f i žrtvama zajedništva.^g Neka zvuci trube budu vašem Bogu spomen na vas. Ja sam Jehova, vaš Bog.^h

11 Dvadesetog dana drugog mjeseca druge godineⁱ oblak se podignuo sa šatora^j u kojem je kovčeg svjedočanstva.

12 Tada su Izraelci krenuli iz Sinajske pustinje utvrđenim redosljedom^k i putovali su sve dok se oblak nije zaustavio u pustinji Paranu.^l **13** Bilo je to prvi put da su krenuli na zapovijed koju je Jehova dao preko Mojsija.^m

14 Prvi je, po svojim četama, krenuo tabor troplemenske skupine na čelu s Judinim plemenom. Aminadabov sin Nahšonⁿ bio je nad Judinim plemenom. **15** Nad Isakarovim plemenom bio je Suarov sin Netanel.^o **16** Nad Zebulunovim plemenom bio je Helonov sin Eljab.^p

17 Kad je šator bio rastavljen,^r krenuli su Geršonovci^s i Merarijevci,^t koji su nosili šator.

10. POGL.

- a Br 10:3
b Br 31:6
1Lje 15:24
1Lje 16:6
2Lje 29:26
Ne 12:35, 41
c 2Lje 13:12
d 1Lje 15:28
2Lje 5:12
2Lje 7:6
Ezr 3:10
e Le 23:24
Br 29:1
f Br 28:11
g Le 3:1
h Izl 6:7
Le 11:45
i Br 1:1
j Br 9:17
Ps 78:14
k Izl 40:36
Br 2:9, 16, 17, 24, 31
l Br 12:16
Br 13:26
Pnz 1:1, 2
m Br 2:34
Br 9:23
n Br 1:4, 7
Br 2:3
o Br 1:4, 8
Br 2:5
p Br 2:7
r Br 1:51
s Br 3:25, 26
t Br 3:36, 37

2. stupac

- a Br 1:4, 5
Br 2:10
b Br 1:5, 6
Br 2:12
c Br 1:4, 14
Br 2:14
d Br 3:30, 31
Br 4:15
Br 7:9
e Br 1:4, 10
Br 2:18, 24
f Br 1:4, 10
Br 2:20
g Br 1:4, 11
Br 2:22
h Br 1:4, 12
Br 2:25, 31
i Br 1:4, 13
Br 2:27
j Br 1:4, 15
Br 2:29
k Br 2:34
l Izl 2:16, 18
Izl 3:1
Izl 18:1, 5
m Pos 12:7
Pos 13:14, 15
Pos 15:18
n Su 1:16
Su 4:11
1Sa 15:6
o Izl 3:8
Izl 6:7

18 Zatim je, po svojim četama, krenuo tabor troplemenske skupine na čelu s Rubenovim plemenom. Šedeurov sin Elisur^a bio je nad Rubenovim plemenom. **19** Nad Šimunovim plemenom bio je Surišadajev sin Šelumiel.^b **20** Nad Gadovim plemenom bio je Deuelov sin Elijasaf.^c

21 Potom su krenuli Kehatovci, koji su nosili stvari iz svetišta.^d Do njihovog je dolaska sveti šator već trebao biti podignut.

22 Zatim je, po svojim četama, krenuo tabor troplemenske skupine na čelu s Efrajimovim plemenom. Amihudov sin Elišama^e bio je nad Efrajimovim plemenom. **23** Nad Manaševim plemenom bio je Pedahsurov sin Gamalijel.^f **24** Nad Benjaminovim plemenom bio je Gidonijev sin Abidan.^g

25 Zatim je, po svojim četama, krenuo tabor troplemenske skupine na čelu s Danovim plemenom, kao straža koja je sve tabore štitila s leđa. Amišadajev sin Ahiezer^h bio je nad Danovim plemenom. **26** Nad Ašerovim plemenom bio je Okranov sin Pagiel.ⁱ **27** Nad Naftalijevim plemenom bio je Enanov sin Ahira.^j **28** Tim su redosljedom izraelske čete polazile kad su kretale na put.^k

29 I Mojsije je rekao Hobabu, sinu Midjanca Reuela^{*,l} Mojsijevog tasta: "Zaputili smo se u kraj za koji je Jehova rekao: 'Vama ću ga dati.'^m Pođi s namaⁿ i bit ćemo dobri prema tebi, jer je Jehova obećao Izraelu mnogo dobra."^o **30** Ali on mu je odgovorio: "Neću ići

10:29 *Odnosno Jitra.

s vama. Vratit ću se u svoju zemlju i k svom rodu.” **31** Nato je Mojsije rekao: “Molim te, ne ostavljaj nas, jer ti znaš gdje se u pustinji možemo utaboriti, pa ćeš nam biti vodič. **32** Ako pođeš s nama,^a dijelit ćemo s tobom sva dobra koja će nam Jehova dati.”

33 Tako su otišli od Jehovine gore^b i prešli tri dana hoda, a kovčeg^c Jehovinog saveza išao je pred njima tijekom tog trodnevnog putovanja kako bi im pronašao mjesto za počinak.^d **34** I Jehovin je oblak^e bio nad njima danju, kad su kretali iz tabora.

35 Kad bi kovčeg kretao, Mojsije bi rekao: “Ustani Jehova!^f Neka se rasiju tvoji neprijatelji i neka pred tobom pobjegnu oni koji te mrze!” **36** A kad bi se zaustavljao, rekao bi: “Vrati se, Jehova, nebrojenim izraelskim rodovima!”^g

11 Narod je počeo naveliko prigovarati pred Jehovom. Kad je Jehova to čuo, silno se razljutio. I Jehova je poslao vatru na njih te je ona progutala neke na rubnim dijelovima tabora. **2** A narod je zavapio k Mojsiju, pa se on usrdno pomolio Jehovi^h i vatra se ugasila. **3** Tako je to mjesto dobilo ime Tabera*, jer je ondje Jehova poslao vatru na njih.ⁱ

4 Ljudi iz drugih naroda^j koji su bili među njima polakomili^k su se za hranom, pa su i Izraelci opet počeli plakati, govoreći: “Tko će nam dati mesa da se najedemo?” **5** Dobro se sjećamo kako smo u Egiptu badava jeli ribe, a i krastavce, lu-

11:3 *"Tabera" znači "izgaranje; požar; plamen".

10. POGL.

a Su 1:16
Su 4:11

b Izl 3:1
Izl 19:3
Izl 24:16
Pnz 5:2

c Izl 25:10, 17

d Pnz 1:32, 33
Js 3:3, 4

e Izl 13:21
Ne 9:12
Ps 78:14

f Ps 132:8

g Pnz 1:10

11. POGL.

h Izl 32:11
Pnz 9:19
Ps 106:23
Jk 5:16

i Pnz 9:22

j Izl 12:37, 38
Le 24:10

k 1Ko 10:6, 10

l Ps 78:18, 22
Ps 106:14

2. stupac

a Izl 16:3

b Izl 16:35
Br 21:5

c Izl 16:14
Ne 9:20
Iv 6:31

d Izl 16:31

e Izl 16:16, 23

f Ps 78:24

g Br 11:1

h Izl 17:4
Pnz 1:12

i Pos 13:14, 15
Pos 26:3

j Izl 18:17, 18
Pnz 1:9

k 1Kr 19:2, 4
Job 6:8, 9

benice, poriluk, luk i češnjak!^a **6** A sada smo iznemogli. Pred nama nema ničega osim ove mane.”^b

7 A mana^c je bila poput sjemena korijandra^d i izgledala je poput smole bdelijia. **8** Narod je išao oko i skupljao je pa ju je mljeo ručnim mlinovima ili tucao u mužaru. Zatim ju je kuhao u loncu ili od nje pravio pogače.^e Imala je okus slatkog kolača pripravljenog s uljem. **9** Kad bi se noću spuštala rosa po taboru, s njom bi se spuštala i mana.^f

10 Mojsije je čuo kako plaču sve obitelji u narodu – svatko je jadikovao na ulazu u svoj šator. Jehova se zbog toga razgnjevio,^g a i Mojsije se razljutio.

11 Tada je Mojsije rekao Jehovi: “Zašto nanosiš bol svom sluzi? Zašto sam u tvojoj nemilosti, pa si mi na leđa stavio toliki teret – brigu za sav ovaj narod?”^h **12** Jesam li ja začeo sav ovaj narod? Jesam li ih ja rodio, pa da mi kažeš neka ih nosim u svom naručju, kao što hranitelj nosi dojenče, i odnesem ih u zemlju za koju si se zakleo da ćeš je dati njihovim precima?ⁱ **13** Odakle mi meso da ga dam svim ovim ljudima? Jer plaču preda mnom, govoreći: ‘Daj nam mesa da se najedemo!’ **14** Ja ne mogu sam nositi sav ovaj narod, to je preteško za mene.^j **15** Ako ćeš tako postupati sa mnom, najbolje je da me odmah ubiješ*.^k Ako sam stekao tvoju naklonost, ne daj da više patim.”

16 A Jehova je rekao Mojsiju: “Izaberi 70 muškaraca koji su starješine u Izraelu, za koje

11:15 *Ili: “molim te, odmah me ubij”.

znaš da su sposobni starješine i upravitelji u narodu.^a Dovedi ih do šatora sastanka pa neka ondje stanu s tobom.

17 Ja ću sići^b i ondje ću govoriti s tobom.^c Uzet ću nešto duha^d što je na tebi i stavit ću ga na njih, pa će ti oni pomoći da nosiš teret brige za narod, kako ne bi taj teret nosio sam.^e **18** A narodu kaži: 'Posvetite se za sutra^f jer ćete jesti mesa zato što ste plakali pred Jehovom,^g govoreći: "Tko će nam dati mesa da se najedemo? Bilo nam je bolje u Egiptu."^h Jehova će vam dati mesa pa ćete ga jesti.'ⁱ **19** Nećete ga jesti jedan dan, ni dva dana, ni pet dana, ni deset dana, ni dvadeset dana, **20** nego ćete ga jesti cijeli mjesec, dok vam ne izađe na nos i ne zgadi vam se,^j jer ste odbacili Jehovu, koji je među vama, i plakali ste pred njim, govoreći: "Zašto smo uopće otišli iz Egipta?"^k

21 A Mojsije je odvratio: "U narodu među kojim živim ima 600 000 muškaraca*,^l a ti kažeš: 'Dat ću im toliko mesa da će ga jesti cijeli mjesec!' **22** Kad bi se poklala cijela stada sitne i krupne stoke, bi li im to bilo dosta? Kad bi se pohvatale sve ribe iz mora, bi li im to bilo dosta?"

23 Nato je Jehova rekao Mojsiju: "Zar je Jehovina ruka prekratka?^m Sada ćeš vidjeti hoće li se dogoditi što sam rekao ili neće."

24 Potom je Mojsije izašao i prenio narodu Jehovine riječi. Izabrao je 70 muškaraca koji su starješine u narodu i po-

11:21 *Dosl.: "pješaka", odnosno muškaraca sposobnih za vojsku.

11. POGL.

a Pnz 16:18

b Izl 19:11
Izl 25:22
Izl 34:5
Br 12:5c Br 11:25
Br 12:8d 1Sa 10:6
2Kr 2:15
Ne 9:20
Dj 2:17

e Izl 18:21, 22

f Izl 19:10

g Izl 16:7

h Br 11:4, 5

i Izl 16:8

j Ps 78:29

k Br 21:5

l Izl 12:37
Izl 38:26
Br 1:45, 46m Pos 18:14
Iza 59:1
Mk 10:27
Lk 1:37**2. stupac**

a Br 11:16

b Izl 33:9
Br 12:5
Pnz 31:15

c Ps 99:7

d Br 11:17
2Kr 2:9, 15e 1Sa 10:6
1Sa 19:20f Izl 17:9
Izl 24:13
Izl 33:11
Br 27:18-20
Pnz 31:3

g Mk 9:38

h Izl 16:13
Ps 78:26, 27stavio ih oko šatora sastanka.^a

25 I Jehova je sišao u oblaku^b i govorio je s njim^c te je uzeo nešto duha^d koji je bio na njemu i stavio ga na svakog od 70 starješina. Čim je duh sišao na njih, počeli su prorokovati*.^e Ali to se nikad više nije ponovilo.

26 A dvojica od njih ostala su u taboru. Zvala su se Eldad i Medad. Duh je sišao na njih jer su i njihova imena bila na popisu izabranih. Budući da nisu došli do šatora, počeli su prorokovati u taboru.

27 Neki je mladić otrčao i javio Mojsiju: "Eldad i Medad prorokuju u taboru!" **28** Nato je Nunov sin Jošua,^f koji je od svoje mladosti bio Mojsijev sluga, rekao: "Mojsije, gospodar moj, zabrani im!"^g **29** A Mojsije mu je odvratio: "Zar te brine kako će se to odraziti na mene?*" Nemoj se brinuti. Volio bih da u Jehovinom narodu svi budu proroci i da Jehova stavi svoj duh na njih!" **30** Potom se Mojsije vratio u tabor zajedno s izraelskim starješinama.

31 I Jehova je podignuo vjetar koji je s mora donio prepelice te su one popadale oko tabora,^h na dan hoda s jedne strane i na dan hoda s druge strane, oko cijelog tabora. Bilo ih je toliko da su pokrile tlo do visine od oko 2 lakta*. **32** Narod je cijeli taj dan, cijelu noć i cijeli sutrašnji dan skupljao prepelice. Nitko nije skupio ma-

11:25 *Ili: "počeli su se ponašati kao proroci". **11:29** *Dosl.: "Zar si ljubomoran zbog mene?" **11:31** *Lakat je imao 44,5 centimetara. Vidi dodatak B14.

nje od 10 homera*. I raširili su ih po tlu oko cijelog tabora. **33** No dok im je meso još bilo među zubima, prije nego što su ga stigli prožvakati, Jehova se razgnjevio na narod. Jehova je kaznio narod vrlo velikim pomorom.^a

34 To je mjesto dobilo ime Kibrot-Hataava*^b jer su ondje pokopali one koji su se polakomili za hranom.^c **35** Iz Kibrot-Hataave narod je krenuo prema Haserotu te se ondje i utaborio.^d

12 Mirjam i Aron počeli su govoriti protiv Mojsija zbog toga što se oženio Kušan-kom.^e **2** Govorili su: "Zar Jehova govori samo preko Mojsija? Ne govori li i preko nas?"^f Jehova je to slušao.^g **3** A Mojsije je bio najkrotkiji čovjek na zemlji, krotkiji od svih drugih ljudi*.^h

4 Jehova je odmah rekao Mojsiju, Aronu i Mirjam: "Vas troje otidite do šatora sastanka." Tako je njih troje otišlo onamo. **5** Tada je Jehova sišao u stupu od oblakaⁱ i stao na ulaz u šator te je pozvao Arona i Mirjam pa je njih dvoje prišlo bliže. **6** Bog im je rekao: "Molim vas, poslušajte moje riječi. Da se među vama pojavi Jehovin prorok, ja bih mu se objavio u viđenju^j i govorio bih mu u snu.^k **7** Ali to ne vrijedi za mog slugu Mojsija. Njemu je povjeren sav moj narod.*^l

11:32 *Homer je imao 220 litara. Vidi dodatak B14. **11:34** *"Kibrot-Hataava" znači "grobovi lakomosti". **12:3** *Ili: "vrlo ponizan (blag), ponizniji (blaži) od svih ljudi na zemlji". **12:7** *Dozl.: "U cijelom mom domu on pokazuje da je vjeran."

11. POGI.a Ps 78:30, 31
1Ko 10:10b Br 33:16
Pnz 9:22

c 1Ko 10:6

d Br 33:17

12. POGI.

e Izl 2:16, 21

f Izl 4:14-16
Izl 4:30
Izl 15:20
Izl 28:30
Mi 6:4

g Br 11:1

h Mt 11:29

i Izl 34:5
Br 11:25j Pos 15:1
Pos 46:2
Izl 24:9-11

k Pos 31:10, 11

l He 3:2, 5

2. stupaca Izl 33:11
Pnz 34:10

b Pnz 24:9

c 2Lje 26:19

d Izl 32:11
Jk 5:16e Le 13:45, 46
Br 5:2

f Pnz 24:9

g Br 11:35
Br 33:18

h Br 10:12

13. POGI.i Izl 18:25
Pnz 1:15

j Pnz 1:22, 23

k Br 12:16
Pnz 1:19

8 S njim razgovaram licem u lice^a i govorim mu otvoreno, a ne u zagonetkama. Njemu se ja, Jehova, ukazujem. Kako se onda niste bojali govoriti protiv mog slugu Mojsija?"

9 I Jehova se razgnjevio na njih te je otišao. **10** Čim se oblak udaljio od šatora, Mirjam je postala gubava, bijela kao snijeg.^b A Aron se okrenuo prema Mirjam i vidio da je gubava.^c **11** Aron je odmah rekao Mojsiju: "Preklinjem te, gospodaru, ne uzmi nam to za grijeh! To što smo učinili bilo je bezumno. **12** Molim te, nemoj da moja sestra bude poput mrtvo-rođenčeta, kojem je tijelo već prilikom rođenja napola istrunulo!" **13** I Mojsije je zavapio k Jehovi: "Bože, molim te, izliječi je! Molim te!"^d

14 A Jehova je rekao Mojsiju: "Da joj je otac pljunuo u lice, ne bi li bila posramljena sedam dana? Neka sedam dana provede izvan tabora, odvojena od naroda,^e a poslije neka se vrati." **15** Tako je Mirjam sedam dana provela izvan tabora, odvojena od naroda.^f Narod nije krenuo na put sve dok se Mirjam nije vratila. **16** Potom je narod otišao iz Haserota^g i utaborio se u pustinji Paranu.^h

13 Jehova je rekao Mojsiju: **2** "Pošalji ljude da izvide Kanaan, zemlju koju dajem Izraelcima. Iz svakog plemena pošalji po jednog čovjeka, koji je poglavarⁱ u plemenu svog praoca."^j

3 I Mojsije ih je poslao iz pustinje Parana^k po Jehovinoj zapovijedi. Svi ti ljudi bili su izraelski poglavari. **4** A ovo su njihova imena: iz Rubenovog plemena Zakurov sin

Šamua, **5** iz Šimunovog plemena Horijev sin Šafat, **6** iz Judinog plemena Jefuneov sin Kaleb,^a **7** iz Isakarovog plemena Josipov sin Igal, **8** iz Efrajimovog plemena Nunov sin Hošea,^b **9** iz Benjaminovog plemena Rafuov sin Palti, **10** iz Zebulunovog plemena Sodijev sin Gadiel, **11** iz Josipovog plemena^c (odnosno iz Manašeovog^d plemena) Susijev sin Gadi, **12** iz Danovog plemena Gemalijev sin Amiel, **13** iz Ašerovog plemena Mihaelov sin Setur, **14** iz Naftalijevog plemena Vofsijev sin Nahbi, **15** iz Gadovog plemena Makijev sin Geuel. **16** To su imena ljudi koje je Mojsije poslao da izvide zemlju. A Nunovog sina Hošeu Mojsije je prozvao Jošua*.^e

17 Kad ih je poslao da izvide Kanaan, Mojsije im je rekao: "Podite ovim putem u Negeb, a onda se popnite u brda.^f **18** Pogledajte kakva je to zemlja.^g Ispitajte je li narod koji živi u njoj jak ili slab, malobrojan ili mnogobrojan, **19** te je li zemlja dobra ili loša i jesu li gradovi u kojima ti ljudi žive utvrđeni zidinama ili su bez zidina. **20** Saznajte je li tlo plodno ili siromašno^h te ima li na njemu drveća ili nema. Budite hrabri i donesite nešto plodova iz te zemlje." A bilo je to u vrijeme kad dozrijeva rano grožđe.ⁱ

21 Tako su otišli da izvide zemlju od pustinje Zina^k do Rehoba,^l koji se nalazi blizu Lebo-Hamata*.^m **22** Popeli su se u Negeb i potom došli do Hebrona,ⁿ u kojem su živjeli Ana-

13:16 *"Jošua" znači "Jehova je spase-nje". **13:21** *Ili: "ulaza u Hamat".

13. POGL.

- a Br 13:30
Br 14:30, 38
Br 34:18, 19
1Lje 4:15
b Br 11:28
Br 13:16
Br 14:30
Br 34:17
c Pos 48:5
d Pos 48:17, 19
e Izl 17:9
f Pnz 1:7
g Izl 3:8
Pnz 8:7
h Ne 9:25
Eze 20:6
i Pnz 31:6
Js 1:6, 9
j Br 13:23
k Br 34:2, 3
Js 15:1
l 2Sa 10:6, 8
m Br 34:8
n Pos 13:18
Js 15:13
Js 21:11, 12

2. stupac

- a Pnz 9:1, 2
Js 11:21
b Su 1:10
c Br 32:9
d Pnz 1:25
Pnz 8:7-9
e Pnz 1:24
f Br 14:33, 34
g Pnz 1:19
h Izl 3:8
Le 20:24
i Pnz 1:25
j Br 13:22, 33
Pnz 1:27, 28
k Pos 36:12
Izl 17:8
1Sa 15:3
l Br 13:17
m Su 1:21
2Sa 5:6, 7
n Pos 10:15, 16
o Izl 23:23
Pnz 7:1
Pnz 20:17
p Pos 10:19
r Js 14:7, 8
s Br 32:9
t Br 14:36

kovci^a Ahiman, Šešaj i Talmaj.^b A Hebron je bio sagrađen sedam godina prije Soana u Egiptu. **23** Kad su došli u Eškolsku dolinu*,^c odrezali su granu s jednim grozdom, koju su dvojica morala nositi na motki, a ponijeli su i šipaka i smokava.^d **24** Ta je dolina nazvana Eškol*^e zbog grozda koji su Izraelci ondje odrezali.

25 Nakon 40 dana^f vratili su se iz zemlje koju su izvidali. **26** Došli su u Kadeš,^g u pustinju Paran, gdje su bili Mojsije i Aron i cijeli izraelski narod. Podnijeli su izvještaj cijelom narodu i pokazali mu plodove iz te zemlje. **27** Ovako su rekli Mojsiju: "Otišli smo u zemlju u koju si nas poslao. U njoj zaista teče med i mlijeko,^h a ovo su plodovi iz te zemlje.ⁱ **28** Ali narod koji živi u toj zemlji doista je jak, a gradovi su im utvrđeni i vrlo veliki. Vidjeli smo ondje i Anakovce.^j **29** Amalečani^k žive u području Negeba,^l Hetiti, Jebusejci^m i Amorejciⁿ žive u brdima, a Kanaanci^o žive uz more^p i duž Jordana."

30 Tada je Kaleb pokušao umiriti narod koji je stajao pred Mojsijem, govoreći: "Podimo odmah u tu zemlju i zaposjednimo je jer je sigurno možemo osvojiti."^r **31** Ali oni koji su s njim izvidali zemlju rekli su: "Ne možemo napasti te ljude jer su jači od nas."^s **32** I opet su počeli Izraelcima loše govoriti^t o zemlji koju su izvidali: "Zemlja koju smo obišli proždire svoje stanovnike, a svi ljudi koji su u njoj neobič-

13:23 *Ili: "vadi". Vidi izraz "vadi" u Rječniku. **13:24** *"Eškol" znači "grozd".

no su krupnog stasa.^a **33** Ondje smo vidjeli divove, Anakovce^b koji potječu od nefila. U usporedbi s njima sami sebi izgledali smo kao skakavci, a tako smo izgledali i njima.”

14 Tada je sav narod počeo vikati te je jadikovao i plakao cijelu noć.^c **2** Svi su Izraelci počeli gundati protiv Mojsija i Arona,^d sav im je narod govorio: “Da smo barem pomrli u Egiptu! Ili da smo barem pomrli u ovoj pustinji! **3** Zašto nas Jehova vodi u tu zemlju da padnemo od mača?^e Naše žene i naša djeca postat će plijen.^f Nije li bolje da se vratimo u Egipat?”^g **4** Čak su među sobom govorili: “Postavimo sebi vođu i vratimo se u Egipat!”^h

5 Nato su Mojsije i Aron pali niče pred svim okupljenim Izraelcima. **6** A Nunov sin Izušⁱ i Jefuneov sin Kaleb,^j koji su bili među onima što su izviđali zemlju, razderali su svoje haljine **7** i ovako rekli svim Izraelcima: “Zemlja koju smo obišli i izvidjeli doista je vrlo dobra zemlja.^k **8** Ako smo po volji Jehovi, on će nas dovesti u nju i dat će nam tu zemlju u kojoj teče med i mlijeko.^l **9** Ali nemojte se buniti protiv Jehove i nemojte se bojati naroda te zemlje^m jer ih možemo lako poraziti^{*}. Oni su ostali bez zaštite, a s nama je Jehova.ⁿ Ne bojte ih se!”

10 No sav je narod govorio da će ih kamenovati.^o Tada se Jehovina slava pokazala nad šatorom sastanka svim Izraelcima.^p

14:9 *Ili: “pojesti kao kruh”.

13. PUGL.

a Am 2:9
b Pnz 1:28
Pnz 9:1, 2

14. PUGL.

c Pnz 1:32, 33
d Pnz 1:27
Ps 106:25
e Ps 78:40
f Br 14:31
Pnz 1:39
g Br 11:5
h Ne 9:17
i Br 13:8, 16
j Br 13:6, 16
Br 14:30
k Br 13:26, 27
Pnz 1:25
Pnz 8:7, 8
l Izl 3:8
m Pnz 7:17, 18
Pnz 20:3
n Izl 33:16
Pnz 20:1
o Izl 17:4
p Izl 16:10

2. stupac

a Izl 16:28
Br 14:22, 23
b Pnz 9:23
He 3:19
c Izl 32:10
d Izl 32:12
Eze 20:9
e Izl 15:13, 14
JS 2:10
JS 5:1
f Pnz 4:12
Pnz 5:4
g Izl 13:21
Ps 78:14
h Pnz 9:28
i Ps 103:8
Mi 7:18
j Izl 34:6, 7
k Izl 34:9
Ps 78:38
l Jk 5:16

11 Jehova je rekao Mojsiju: “Dokle će me ovaj narod prezirati?^a Dokle mi neće vjerovati usprkos svim čudima koja sam učinio među njima?”^b **12** Kaznit ću ih pošasću i istrijebiti, a od tebe ću načiniti narod koji će biti veći i moćniji od njih.”^c

13 Ali Mojsije je rekao Jehovi: “Za to će čuti Egipćani, iz čije si zemlje izveo ovaj narod svojom silom,^d **14** i pričat će o tome stanovnicima ove zemlje. Oni su već čuli da si ti, Jehova, među ovim narodom^e i da mu se javljaš licem u lice.^f Čuli su da si ti Jehova i da tvoj oblak stoji nad ovim narodom te da ideš pred njim u stupu od oblaka danju i u stupu od vatre noću.^g

15 Ako sada pobiješ sav ovaj narod, onda će narodi koji su čuli o tvojoj slavi reći: **16** ‘Jehova nije mogao dovesti taj narod u zemlju za koju se zakleo da će im je dati, pa ih je pobio u pustinji.’^h **17** Zato te sada molim, Jehova, pokaži svoju veliku moć, kao što si i obećao kad si rekao: **18** ‘Jehova je strpljiv^{*} i pun vjerne ljubavi,ⁱ on oprašta prijestupe i krivnju, ali krivce ne ostavlja nekažnjene, nego ih kažnjava za njihove prijestupe te daje da posljedice tih prijestupa snose i njihovi sinovi, unuci i praunuci.’^j **19** Molim te, oprost prijestupe ovom narodu zbog svoje velike vjerne ljubavi, kao što si opraštao ovom narodu otkad su bili u Egiptu pa sve do sada.”^k

20 Nato je Jehova rekao: “Opraštam im kao što si me zamolio.^l **21** Ipak, zaklinjem se

14:18 *Ili: “spor srditi se”. #Ili: “treći i četvrti naraštaj”.

samim sobom, sva će se zemlja ispuniti Jehovinom slavom.^a

22 No nitko od onih koji su vidjeli moju slavu i čuda^b koja sam činio u Egiptu i u pustinji, a ipak su me iskušavali^c već deset puta i nisu me slušali,^d **23** neće vidjeti zemlju za koju sam se zakleo da ću je dati njihovim očevima. Nitko od onih koji me preziru neće je vidjeti.^e **24** A budući da je moj sluga Kaleb^f pokazao drugačiji duh i da mi je svim srcem bio poslušnik, njega ću dovesti u zemlju koju je izviđao i njegovi će je potomci zaposjesti.^g **25** Budući da Amalečani i Kanaanci^h žive u dolini, sutra se okrenite i pođite u pustinju Crvenomorskim putem.”ⁱ

26 Jehova je zatim rekao Mojsiju i Aronu: **27** “Dokle će ovaj zli narod gundati protiv mene? Čuo sam što Izraelci govore protiv mene.^k **28** Reci im: “Zaklinjem se samim sobom”, kaže Jehova, “ono što sam čuo da govorite, to ću vam učiniti!” **29** U ovoj će pustinji popadati vaša mrtva tijela^m – pomrijet će svi oni od 20 godina naviše koji su popisani, svi koji su gundali protiv mene.ⁿ **30** Nitko od vas neće ući u zemlju za koju sam se zakleo* da ću vas u njoj naseliti^o – nitko osim Jefuneovog sina Kaleba i Nunovog sina Jošue.^p

31 A u nju ću dovesti vašu djecu, za koju ste rekli da će postati plijen,^r pa će oni upoznati zemlju koju ste vi prezreli.^s **32** A vaša će mrtva tijela popadati u ovoj pustinji. **33** Vaši će sinovi biti pa-

14:30 *Dosl.: “za koju sam podignuo ruku”.

14. POGL.

- a Ps 72:19
Hb 2:14
b Ne 9:17
c Izl 17:2
Ps 95:9
Ps 106:14
He 3:16
d Ps 81:11
e Br 26:63, 64
Br 32:11
Pnz 1:35
Ps 95:11
Ps 106:26
He 3:18
He 4:3
f Br 13:30
Br 26:65
g Js 14:9, 14
h Br 13:29
i Pnz 1:40
j Izl 16:28
Br 14:11
k 1Ko 10:6, 10
l Br 14:2
Br 26:64
Br 32:11
Pnz 1:35
m Ps 106:26
1Ko 10:5
He 3:17
n Br 1:45, 46
Jd 5
o Izl 6:8
p Br 26:65
Br 32:11, 12
Pnz 1:34-38
r Br 14:3
Pnz 1:39
s Ps 106:24

2. stupac

- a Br 32:13
Js 14:10
b Pnz 1:3
Pnz 2:14
c Br 13:25
d Ps 95:10
Dj 7:36
Dj 13:18
e Br 14:29
He 3:17
f Br 13:32
g 1Ko 10:6, 10
Jd 5
h Br 14:30
Br 26:65
Br 32:11, 12
Pnz 1:35, 36
Js 14:6
i Pnz 1:41
j Le 26:14, 17
Pnz 1:42
k Br 13:29
l 2Lje 15:2

stiri u pustinji 40 godina^a i snosit će posljedice vaše nevjernosti* sve dok i posljednji od vas ne padne mrtav u pustinji.^b **34** Budući da ste izviđali zemlju 40 dana,^c snosit ćete kaznu za svoje prijestupe 40 godina^d – koliko dana, toliko godina, po jednu godinu za svaki dan – pa ćete znati kako prolaze oni koji mi se protive*.

35 Ja, Jehova, tako sam rekao. Ovako ću učiniti cijelom ovom zlom narodu, onima koji su se udružili protiv mene: U ovoj će pustinji izginuti, ovdje će pomrijeti.^e **36** Ljudi koje je Mojsije poslao da izvide zemlju i koji su nakon povratka naveli sav narod da gunda protiv njega govoreći loše o toj zemlji,^f **37** ti ljudi koji su loše govorili o zemlji, bit će kažnjeni i umrijet će pred Jehovom.^g **38** A Nunov sin Jošua i Jefuneov sin Kaleb, koji su bili među onima što su izviđali zemlju, ostat će na životu.”^h

39 Kad je Mojsije kazao te riječi svim Izraelcima, narod se jako ražalostio. **40** A ujutro su rano ustali i htjeli se popeti na vrh brda, govoreći: “Istina, zgriješili smo. Ali sada smo spremni popeti se na mjesto o kojem je Jehova govorio.”ⁱ **41** No Mojsije je rekao: “Zašto prestupate Jehovinu zapovijed? To neće izaći na dobro. **42** Nemojte ići onamo jer Jehova nije s vama. Vaši će vas neprijatelji poraziti.^j **43** Dočekat će vas Amalečani i Kanaanci,^k pa ćete pasti od mača. Budući da ste okrenuli leđa Jehovi, Jehova neće biti s vama.”^l

14:33 *Dosl.: “vašeg bluda”. **14:34** *Ili: “koji mene imaju za neprijatelja”.

44 No oni su drsko krenuli na vrh brda,^a ali kovčeg Jehovinog saveza i Mojsije nisu se micali iz tabora.^b 45 Tada su se Amalečani i Kanaanci koji su živjeli na tom brdu spustili i navalili na njih te su ih potjerali sve do Horne.^c

15 Jehova je rekao Mojsiju: **2** "Kaži Izraelcima: 'Kad dođete u zemlju koju vam dajem da u njoj živite,^d **3** pa odlučite u vatri prinijeti Jehovi grlo sitne ili krupne stoke – bilo kao žrtvu paljenicu,^e žrtvu koja se prinosi radi posebnog zavjeta, dragovoljnu žrtvu^f ili žrtvu koja se prinosi za vaše godišnje blagdane,^g kako bi Jehova osjetio njen ugodan* miris^h – **4** neka onaj koji prinosi svoju žrtvu prinese Jehovi uz nju i žitnu žrtvu, desetinu efe* finog brašnaⁱ pomiješanog s četvrtinom hina[#] ulja. **5** Kad prinosiš janjca kao žrtvu paljenicu ili kao neku drugu žrtvu, prinesi uz njega i žrtvu ljevanicu,^j četvrtinu hina vina. **6** A kad prinosiš ovna, prinesi uz njega i žitnu žrtvu, dvije desetine efe finog brašna pomiješanog s trećinom hina ulja. **7** Prinesi i žrtvu ljevanicu, trećinu hina vina, kako bi Jehova osjetio ugodan miris.

8 Ako Jehovi prinosiš junca kao žrtvu paljenicu^k ili kao neku drugu žrtvu radi posebnog zavjeta^l ili kao žrtvu zajedništva,^m **9** onda uz junca prinesi i žitnu žrtvu,ⁿ tri desetine efe finog brašna pomiješanog s pola hina ulja. **10** Prine-

15:3 *Ili: "umirujući". 15:4 *Desetina efe iznosila je 2,2 litre. Vidi dodatak B14. #Hin je imao 3,67 litara. Vidi dodatak B14.

14. POGL.

a Pnz 1:43

b Br 10:33

c Br 21:1, 3
Pnz 1:44

15. POGL.

d Pos 15:18

e Le 1:2, 3

f Le 7:16
Le 22:18, 19
Le 22:21g Le 23:4
Br 28:16
Br 29:1
Pnz 16:13, 16

h Le 1:9

i Izl 29:40
Le 2:1, 11j Br 28:6, 7
Br 28:11, 14

k Le 1:3

l Le 7:16

m Le 3:1, 3
Le 7:11n Le 6:14
Br 28:11, 12
Br 29:6

2. stupac

a Br 28:11, 14

b Izl 12:49
Le 24:22
Br 9:14

c Le 19:34

d Js 5:11, 12

e Izl 23:19
Le 2:14
Br 18:8, 12
Pnz 26:1, 2
Izr 3:9

si i žrtvu ljevanicu,^a pola hina vina. Prinesi je Jehovi u vatri kako bi on osjetio njen ugodan miris. **11** Neka se tako učini za svakog junca, svakog ovna i svakog janjca ili jarića koji se prinosi. **12** Koliko ih god prinosite, tako učinite za svaku pojedinu žrtvenu životinju. **13** Neka svaki Izraelac na taj način prinosi u vatri žrtvu Jehovi kako bi on osjetio njen ugodan miris.

14 Ako došljak koji živi među vama ili onaj koji je među vama već naraštajima želi prinijeti u vatri žrtvu Jehovi kako bi on osjetio njen ugodan miris, neka to učini onako kako vi to činite.^b **15** Ista odredba neka vrijedi za vas, Izraelce*, i za došljake koji žive među vama. To neka bude trajna odredba koju trebate izvršavati iz naraštaja u naraštaj. Neka pred Jehovom došljaci budu isti kao vi.^c **16** Neka vrijedi isti zakon i isti propis za vas i za došljake koji žive među vama."

17 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **18** "Kaži Izraelcima: 'Kad dođete u zemlju u koju vas vodim **19** i kad budete jeli plodove* te zemlje,^d dajte prilog Jehovi. **20** Kao prilog od prvina^e svog grubog brašna prinesite kolutaste kruhove. Prinesite ih kao što prinosite i prilog s gumna. **21** Neka se iz naraštaja u naraštaj odvaja prilog Jehovi od prvina grubog brašna.

22 Ako narod pogriješi i ne izvrši neku od ovih zapovijedi koje je Jehova objavio Mojsiju – **23** nešto od onog što

15:15 *Ili: "skupštinu". Vidi izraz "skupština" u Rječniku. 15:19 *Dosl.: "kruh".

vam je Jehova zapovjedio preko Mojsija, a vrijedi od dana kad je Jehova to zapovjedio pa nadalje, za sve vaše naraštaje – **24** ako je narod to učinio nehotice i nije bio svjestan da je pogriješio, neka sav narod prinese junca kao žrtvu paljenicu kako bi Jehova osjetio ugodan miris, a uz njega i žitnu žrtvu i žrtvu ljevanicu, kao što je propisano,^a te jedno jare kao žrtvu za grijeh.^b **25** Neka svećenik izvrši obred očišćenja za sve Izraelce, pa će im biti oprošteno^c jer su zgriješili nehotice te su zbog toga prinijeli u vatri žrtvu Jehovi, a prinijeli su pred Jehovom i svoju žrtvu za grijeh. **26** I bit će oprošteno svim Izraelcima i došljacima koji žive među njima, jer je sav narod nehotice zgriješio.

27 Ako tko zgriješi nehotice, neka prinese jare, ženku staru do godine dana, kao žrtvu za grijeh.^d **28** I neka svećenik izvrši obred očišćenja za čovjeka koji je nenamjerno počinio grijeh pred Jehovom, neka za njega izvrši obred očišćenja, pa će mu biti oprošteno.^e **29** Kad tko nenamjerno zgriješi, neka vrijedi isti zakon za Izraelce i za došljake koji žive među njima.^f

30 Ali ako tko namjerno počinio grijeh,^g bio on Izraelac ili došljak, taj huli na Jehovu. Neka se pogubi i tako ukloni iz naroda. **31** Budući da je taj čovjek prezreo Jehovinu riječ i prekršio njegovu zapovijed, neka se pogubi.^h Neka odgovara za svoj prijestup.ⁱ

32 Kad su Izraelci bili u pustinji, jednom su prilikom zatekli nekog čovjeka kako skuplja

15. POGL.

a Br 15:8-10

b Br 28:15

c Le 4:20
He 2:17
1Iv 2:1, 2

d Le 4:27, 28

e Le 4:32, 35

f Izl 12:49
Le 24:22
Br 9:14
Br 15:15g Izl 21:14
Pnz 17:12
He 10:26, 27

h He 10:28

i Eze 18:20

2. stupac

a Izl 20:9, 10
Izl 35:2
Pnz 5:13, 14

b Le 24:11, 12

c Izl 31:14

d Le 24:14

e Pnz 22:12
Mt 23:5

f Pnz 11:18

g Izl 34:15

h Le 11:44
Ri 12:1
1Pe 1:15i Pos 17:8
Izl 29:45
Le 25:38j Izl 3:15
Izl 6:2, 3

16. POGL.

k Jd 11

l Izl 6:21

m Izl 6:18

n Izl 6:16

o Br 26:7-9

p Pos 46:8

drva na dan počinka.^a **33** Oni koji su ga zatekli kako skuplja drva doveli su ga pred Mojsija, Arona i sav narod. **34** Stavili su ga pod stražu^b jer još nije bilo propisano što treba učiniti s njim.

35 A Jehova je rekao Mojsiju: "Tog čovjeka treba pogubiti.^c Neka ga sav narod kamenuje izvan tabora."^d **36** Tada ga je sav narod odveo izvan tabora i kamenovao te ga tako pogubio, kao što je Jehova zapovjedio Mojsiju.

37 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **38** "Kaži Izraelcima neka prave rese na rubovima svojih haljina iz naraštaja u naraštaj i neka iznad resa prišiju plavu vrpču.^e **39** Reci im: 'Rese trebate imati kako biste se, kad ih pogledate, sjetili svih Jehovinih zapovijedi i izvršavali ih.^f Nemojte se povoditi za svojim srcem i za svojim očima, koji vas navode da budete nevjerni svom Bogu*.^g **40** To će vam pomoći da imate na umu sve moje zapovijedi, pa ćete ih izvršavati i bit ćete sveti svom Bogu.^h **41** Ja sam Jehova, vaš Bog, ja sam vas izveo iz Egipta da vam budem Bog.ⁱ Ja sam Jehova, vaš Bog."^j

16 Korah,^k koji je bio Isharov^l sin, Kehatov^m unuk, a Levijevⁿ praunuk, pobunio se s Eljabovim sinovima Datanom i Abiramom^o te Peletovim sinom Onom – Rubenovim potomcima.^p **2** Oni su se pobunili protiv Mojsija zajedno s 250 drugih Izraelaca, narodnih poglavara, uglednih ljudi koji su bili predstavnici naroda

15:39 *Ili: "da činite duhovni blud".

na skupovima*. **3** Skupili su se i okomili^a se na Mojsija i Arona, govoreći: "Dosta nam je vas dvojice! Sav je narod svet,^b svi u njemu, i Jehova je među njima.^c Zašto se onda vi uzvisujete nad Jehovim narodom*?"

4 Kad je Mojsije to čuo, pao je ničice. **5** Zatim je rekao Korahu i svim njegovim pristašama: "Ujutro će Jehova pokazati tko je njegov,^d tko je svet i tko mu smije pristupiti.^e Koga on izabere,^f taj će mu smjeti pristupiti. **6** Učinite ovako: Koraše, ti i svi tvoji pristaše^g uzmite kadionice^h **7** pa sutra pred Jehovom stavite u njih žara i na njega stavite kada. Koga Jehova izabere,ⁱ taj će biti svet. Levijevci,^j prevršili ste svaku mjeru!"

8 Mojsije je potom rekao Korahu: "Molim vas, Levijevci, poslušajte! **9** Zar vam nije dovoljno što vas je Izraelov Bog odijelio od izraelskog naroda^k i dopustio vam da mu pristupate kako biste služili kod Jehovino^g šatora te stajali pred narodom i služili mu?^l **10** Zar tebi i svoj tvojoj braći, Levijevcima, nije dovoljno što vas je doveo k sebi? Morate li tražiti još i svećeničku službu?^m **11** Ti i svi tvoji pristaše zapravo se bunite protiv Jehove. A tko je Aron da gundate protiv njega?"ⁿ

12 Potom je Mojsije poslao po Elijabove sinove Datana i Abirama,^o ali oni su rekli: "Nećemo doći! **13** Zar ti nije dosta što si nas izveo iz zemlje u kojoj teče med i mlijeko

16:2 *Ili: "skupštinama". Vidi izraz "skupština" u Rječniku. 16:3 *Ili: "skupštinom". Vidi izraz "skupština" u Rječniku.

16. POGL.

a Br 12:1, 2
Br 14:2
Ps 106:16

b Izl 19:6

c Izl 29:45

d 2Ti 2:19

e Izl 28:43
Le 21:6

f Izl 28:1
Br 17:5
Ps 105:26

g Br 16:2

h Le 10:1

i Br 3:10

j Br 16:1

k Br 3:9, 41

l Br 1:53
Br 3:6
Br 4:4
Pnz 10:8

m Flp 2:3

n Izl 16:8
Ps 106:16

o Br 16:1

2. stupac

a Izl 16:3
Br 14:28, 29

b Izl 3:8
Le 20:24

c 1Sa 12:1, 3
Dj 20:33
2Ko 7:2

d Br 16:2

e Br 12:5
Br 14:10

f Br 3:10, 38
Br 16:45

g Job 12:10
Pr 3:19
Pr 12:7

h Pos 18:23

i Br 16:1, 2

kako bi nas pobio u pustinji?^a Zar se sada želiš još nametnuti kao vladar* nad nama? **14** Još uvijek nas nisi doveo u zemlju u kojoj teče med i mlijeko^b niti si nam dao u nasljedstvo polja i vinograde. Misliš li ovim ljudima oči iskopati? Nećemo doći!"

15 Nato se Mojsije silno razljutio pa je rekao Jehovi: "Nemoj se obazirati na njihovu žitnu žrtvu! Nijednog magarca nisam im uzeo niti sam oštetio ikoga od njih."^c

16 Potom je Mojsije rekao Korahu: "Ti i svi tvoji pristaše sutra dođite pred Jehovu: ti, oni i Aron. **17** Neka svaki uzme svoju kadionicu i stavi u nju kada pa neka svaki doneše svoju kadionicu pred Jehovu - ukupno 250 kadionica. I ti i Aron donesite svaki svoju kadionicu." **18** Tako je svaki od njih uzeo svoju kadionicu, stavio u nju žara i na njega je stavio kada pa su svi s Mojsijem i Aronom stali pred ulaz u šator sastanka. **19** Kad je Korah pred ulazom u šator sastanka skupio one koji su se protivili^d Mojsiju i Aronu, Jehovina slava pokazala se svemu narodu.^e

20 Jehova je rekao Mojsiju i Aronu: **21** "Odvajite se od tih ljudi da ih odmah pobijem!"^f

22 A oni su pali ničice i rekli: "O Bože! Bože, koji svima daješ život!"^g Zar ćeš se zbog grijeha jednog čovjeka razgnjeviti na cijeli narod?"^h

23 Jehova je nato rekao Mojsiju: **24** "Kaži narodu: 'Udaljite se od Korahovog, Datanovog i Abiramovog šatora!'"ⁱ

16:13 *Ili: "zagospodariti". 16:22 *Ili: "Bože životnog duha u svakom tijelu!"

25 Potom je Mojsije ustao i otišao k Datanu i Abiramu, a s njim su pošli i izraelski starješine.^a 26 I rekao je narodu: "Udaljite se od šatora ovih zlih ljudi i ne dotičite ništa što je njihovo, da ne poginete zbog njihovih grijeha." 27 I odmah su se udaljili od Korahovog, Datanovog i Abiramovog šatora. A Datan i Abiram izašli su iz svojih šatora i stali na ulaz sa svojim ženama te sa svojom odraslom i malom djecom.

28 Tada je Mojsije rekao: "Po ovom ćete znati da me Jehova poslao da činim sva ova djela, da ih ne činim na svoju ruku*: 29 Ako ovi ljudi umru prirodnom smrću, kao i svi drugi ljudi, i ako skončaju isto kao i svi drugi ljudi, onda me nije poslao Jehova.^b 30 Ali ako Jehova učini nešto neviđeno te se zemlja otvori* i proguta i njih i sve što je njihovo te živi odu u grob^c, onda ćete znati da su ti ljudi prezreli Jehovu."

31 Čim je izgovorio sve te riječi, tlo se pod njima raspukulo.^c 32 Zemlja se otvorila i progutala njih, njihove obitelji, sve Korahove ljude^d i sav njihov imetak. 33 Tako su oni i svi koji su bili uz njih otišli živi u grob^e i zemlja ih je prekrila te su bili istrijebljeni iz naroda.^e 34 Svi Izraelci koji su bili oko njih razbježali su se u strahu kad su čuli njihov vrisak, govoreći: "Bježimo da i nas zemlja ne proguta!" 35 Tada je Jehova poslao vatru^f i ona je spa-

16:28 *Dosl.: "po svom srcu". 16:30 *Dosl.: "otvori svoja usta". 16:30, 33 #Ili: "šeol". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku.

16. POGL.

a Br 11:16

b Pnz 18:21, 22

c Br 26:10
Pnz 11:6
Ps 106:17d Izl 6:24
Br 26:11
1Lje 6:31, 37

e Jd 11

f Le 10:1, 2
Br 11:1

2. stupac

a Br 16:17
Br 26:10
Ps 106:18

b Br 16:6, 7

c Izl 38:1

d Br 16:5
Br 17:10e Br 3:10
Br 18:7
2Lje 26:16-18f Ps 106:17
Jd 11

g Br 14:2

h Izl 16:7
Br 14:10
Br 16:19

i Br 20:2, 6

j Izl 23:20, 21
1Ko 10:6, 10

k Br 16:21, 22

l Le 6:12

lila 250 ljudi koji su prinosili kad.^a

36 Jehova je zatim rekao Mojsiju: 37 "Kaži Eleazaru, sinu svećenika Arona, da pokupi kadionice^b sa zgarišta, jer su svete. Reci mu i da razaspe žar podalje. 38 Neka se od kadionica tih ljudi koji su zbog svog grijeha izgubili život naprave tanke pločice i neka se njima obloži žrtvenik.^c Naime, oni su ih donijeli pred Jehovu, pa su postale svete. Neka služe kao znak Izraelcima."^d 39 Tako je svećenik Eleazar uzeo bakrene kadionice što su ih donijeli oni koji su bili spaljeni pa ih je prekovao da se njima obloži žrtvenik, 40 kao što mu je Jehova rekao preko Mojsija. To je Izraelce trebalo podsjećati da pred Jehovom ne smije paliti kad nitko tko na to nema pravo – nitko tko nije Aronov potomak^e – kako više nitko ne bi postupio* poput Koraha i njegovih pristaša.^f

41 Ali već je sutradan cijeli izraelski narod počeo gundati protiv Mojsija i Arona:^g "Vas ste dvojica pobili Jehovin narod!" 42 Kad se narod okomio na Mojsija i Arona, svi su se okrenuli prema šatoru sastanka i vidjeli da je oblak pokrio šator i da se pokazuje Jehovina slava.^h

43 Mojsije i Aron otišli su pred šator sastankaⁱ 44 i Jehova je rekao Mojsiju: 45 "Udaljite se od tog naroda da ga odmah pobijem."^j A oni su pali ničice.^k 46 Tada je Mojsije rekao Aronu: "Uzmi kadionicu i stavi u nju žara sa žrtvenika,^l a na njega stavi kada pa brzo

16:40 *Ili: "poginuo".

otiđi k narodu i izvrši za nje-ga obred očišćenja^a jer se Jehova razgnjevio. Počeo je pomor!" **47** Aron je odmah uzeo kadionicu, kao što mu je Mojsije rekao, i otrčao je k narodu. A među narodom je već počeo pomor. Stoga je on zapalio kad i počeo vršiti obred očišćenja za narod. **48** Stajao je između mrtvih i živih dok pošast nije prestala. **49** Od pošasti je pomrlo 14 700 ljudi, ne računajući one koji su poginuli zbog Koraha. **50** Nakon što je pošast prestala, Aron se vratio k Mojsiju na ulaz u šator sastanka.

17 I Jehova je rekao Mojsiju: **2** "Obrati se Izraelcima i uzmi od njih po jedan štap za svako pleme – od svakog poglavara njihovih plemena^b – ukupno 12 štapova. Napiši ime svakog poglavara na njegov štap. **3** Aronovo ime napiši na štapu koji pripada Levijevom plemenu, jer svaki štap predočava poglavara jednog plemena. **4** Položi štapove u šator sastanka pred kovčeg svjedočanstva,^c gdje se sastajem s vama.^d **5** Štap onoga koga izaberem^e propupat će i tako ću prekinuti gundanje Izraelaca, koji govore protiv mene,^f a i protiv vas."^g

6 Kad je to Mojsije rekao Izraelcima, svi njihovi poglavari dali su mu štapove – po jedan štap za poglavara svakog plemena, ukupno 12 štapova. Među njihovim štapovima bio je i Aronov štap. **7** I Mojsije je položio štapove pred Jehovu u šator u kojem je kovčeg svjedočanstva.

8 Sutradan je Mojsije ušao u šator u kojem je kovčeg svjedočanstva i vidio je da je

16. Pogl.a Izl 34:9
Br 8:19**17. Pogl.**

b Br 1:4, 16

c Izl 34:29

d Izl 25:22
Izl 30:36
Le 16:2

e Br 16:5

f Br 11:1
Br 14:27
Br 16:11
1Ko 10:6, 10g Br 14:2
Br 16:13, 41**2. stupac**

a He 9:4

b Br 16:38

c Pnz 9:7
Pnz 31:27d Br 1:51
Br 18:4, 7

e Br 16:49

18. Pogl.f Izl 25:8
Le 21:10-12g Izl 28:38
Le 22:9
Br 18:23h Br 3:6
Br 8:22
Br 16:9

i Br 1:53

j Br 3:25, 26
Br 3:30, 31
Br 3:36, 37k Br 4:15, 20
Br 16:39, 40

Aronov štap, koji je pripadao Levijevom plemenu, propupao. Na njemu su potjerali pupoljci, procvjetali cvjetovi i rodili zreli bademi. **9** Tada je Mojsije uzeo sve štapove koji su bili pred Jehovom i iznio ih pred sav izraelski narod. Oni su ih pogledali i svaki je poglavar uzeo svoj štap.

10 Jehova je zatim rekao Mojsiju: "Vrati Aronov štap^a pred kovčeg svjedočanstva da se čuva kao znak^b upozorenja buntovnicima^c kako bi prestali gundati protiv mene i kako ne bi poginuli." **11** Mojsije je odmah učinio kako mu je Jehova zapovjedio. Upravo je tako učinio.

12 A Izraelci su rekli Mojsiju: "Pomrijet ćemo! Izginut ćemo, svi ćemo izginuti!" **13** Tko se god približi Jehovinom šatoru, poginut će!^d Zar ćemo tako svi poginuti?"^e

18 Tada je Jehova rekao Aronu: "Ti i tvoji sinovi i tvoji daljnji potomci odgovarat ćete za svaki prijestup počinjen protiv svetišta.^f Ti i tvoji sinovi odgovarat ćete i za svaki prijestup koji oskrvrnjuje vašu svećeničku službu.^g **2** Dovedi i svoju braću iz Levijevog plemena, iz plemena svog praoca, da ti pomažu i da služe tebi^h i tvojim sinovima pred šatorom u kojem je kovčeg svjedočanstva.ⁱ **3** Neka izvršavaju dužnosti koje im povjeriš i neka obavljaju sve poslove vezane za šator.^j Ali neka ne prilaze priboru svetog mjesta ni žrtveniku da ne poginu ni oni ni vi.^k **4** Neka ti pomažu i neka izvršavaju svoje dužnosti vezane za šator sastanka i

svoju službu oko šatora. Neka vam nitko tko na to nema pravo* ne prilazi kako bi vršio svećeničku službu.^a **5** A vi izvršavajte svoje dužnosti vezane za sveto mjesto^b i žrtvenik,^c da opet ne iskalim svoj gnjev^d na Izraelce. **6** Ja sam među Izraelcima uzeo vašu braću, levite, i dao ih vama na dar.^e Oni su darovani Jehovi da vrše službu kod šatora sastanka.^f **7** Tebi i tvojim sinovima povjerene su svećeničke dužnosti vezane za žrtvenik i ono što je iza zavjese.^g Trebate izvršavati te dužnosti.^h Svećeničku službu dao sam vama na dar. No ako netko pristupi svetišću kako bi vršio svećeničku službu, a na to nema pravo*, neka se pogubi.ⁱ

8 Jehova je još rekao Aronu: "Zadužujem te da vodiš brigu o prinosima i prilozima koji se meni donose.^j Tebi i tvojim sinovima dajem dio od svih svetih prinosa koje Izraelci prinose. Neka tako bude iz naraštaja u naraštaj.^k **9** Od posebno svetih žrtava koje se prinose u vatri ovo neka bude tvoje: sve žrtve koje mi narod prinese – žitne žrtve,^l žrtve za grijeh^m i žrtve za krivnju.ⁿ One neka budu posebno svete i neka pripadnu tebi i tvojim sinovima. **10** Jedi ih na svetom mjestu.^o Trebaju ih jesti svi muškarci. Neka ti budu svete.^p **11** Neka i ovo bude tvoje: darovi koje Izraelci prilažu^r zajedno sa svim svojim zanjihanim žrtvama.^s To dajem tebi i tvojim sinovima i kćerima. Neka tako bude iz na-

18:4 *Odnosno nitko tko nije iz Aronove porodice. **18:7** *Misli se na nekoga tko nije iz Aronove porodice.

18. POGL.

- a Br 1:51
Br 3:10
b Le 24:2, 3
Br 3:32
c Izl 30:7
d Br 16:46
e Br 3:9, 12
Br 8:15, 16
f Br 8:19
g Le 16:2, 12
He 9:3, 7
h 1Sa 2:28
He 5:4
i Br 3:10
Br 16:39, 40
j Izl 23:19
Le 27:28, 30
Br 18:11, 26
k Le 7:34
Br 5:9
l Le 2:3
m Le 5:11, 12
Le 6:25, 26
n Le 7:1, 7
o Izl 29:32
Le 6:14, 16
Le 10:12, 13
p Le 6:18
Le 7:1, 6
Le 14:13
Le 21:22
r Br 15:20
Eze 44:30
s Izl 29:27
Le 7:34

2. stupac

- a Le 10:14
Pnz 18:3
b Le 22:4-6
c Izr 3:9
d Le 2:14
Pnz 18:4
e Izl 23:19
f Le 27:21, 28
g Izl 13:2
Le 27:26
Br 3:13
h Izl 13:13
i Izl 34:20
Le 27:27
j Le 27:6
k Izl 22:30
Pnz 15:19
l Le 17:11
m Le 3:16
n Izl 29:26
Le 7:31, 34
o Izl 23:19
Br 15:18, 19
Br 18:11, 26
Br 31:28, 29

raštaja u naraštaj.^a Tko je god čist u tvom domu, može to jesti.^b

12 Sve najbolje od ulja, mladog vina i žita – prvine^c koje daju Jehovi – ja dajem tebi.^d

13 Prvine od sveg uroda njihove zemlje, koje budu donosili Jehovi, neka budu tvoje.^e Tko je god čist u tvom domu, može ih jesti.

14 Sve u Izraelu što je bezuvjetno posvećeno Bogu*, neka bude tvoje.^f

15 Sve prvorodeno od svih živih bića,^g i od ljudi i od životinja, koje se bude dovodilo pred Jehovu, neka bude tvoje. Ali svakako dopusti da se otkupi prvorodenac od ljudi,^h a i prvorodeno od nečistih životinja.ⁱ **16** Neka se prvorodenac u dobi od mjesec dana navise otkupi po otkupnoj cijeni, prema vrijednosti koja je određena: 5 šekela* srebra,^j prema šekelu koji se čuvao u svetom mjestu.^k Jedan šekel ima 20 gera^l. **17** Samo prvorodenog junca, janca ili jarića nemoj otkupiti.^k Oni su sveti. Njihovom krvlju poškropi žrtvenik^l i spali njihovo salo kao žrtvu koja se u vatri prinosi Jehovi kako bi on osjetio njen ugodan* miris.^m **18** Njihovo meso neka pripadne tebi. Neka ono pripadne tebi kao i prsa zanjihane žrtve i desni but.ⁿ **19** Sve svete priloge koje Izraelci budu donosili Jehovi^o dajem tebi i tvojim sinovima i kćerima. Neka tako bude

18:14 *Odnosno sve što je posvećeno Bogu, ali se ne može otkupiti. **18:16** *Šekel je imao 11,4 grama. Vidi dodatak B14. ^llli: "prema svetom šekelu". ^lGera je imala 0,57 grama. Vidi dodatak B14. **18:17** *lli: "umirujući".

iz naraštaja u naraštaj.^a To je osoljen savez*, trajan savez između Jehove i tebe i tvog potomstva.”

20 Jehova je zatim rekao Aronu: “U njihovoj zemlji nećeš imati nasljedstva i nećeš dobiti svoj dio zemlje među njima.^b Ja sam tvoj dio i tvoje nasljedstvo među Izraelcima.^c

21 A Levijevcima dajem u nasljedstvo svaku desetinu^d u Izraelu za službu koju obavljaju, službu u šatoru sastanka.

22 Neka Izraelci više ne prilaze šatoru sastanka, inače će na sebe navući grijeh i poginuti.

23 Neka samo Levijevci obavljaju službu u šatoru sastanka i neka oni odgovaraju za prijestupe naroda počinjene protiv svetišta.^e Neka Levijevci nemaju nasljedstva među Izraelcima – to neka vam bude trajna odredba koja vrijedi iz naraštaja u naraštaj.^f **24** Naime, Levijevcima dajem u nasljedstvo desetinu koju će izraelski narod donositi kao prilog Jehovi. Zato sam rekao: ‘Neka nemaju nasljedstva među Izraelcima.’”^g

25 Potom je Jehova rekao Mojsiju: **26** “Kaži levitima: ‘Od Izraelaca ćete dobivati desetinu koju vam dajem u nasljedstvo,^h a vi od te desetine dajte desetinu kao prilog Jehovi.’ **27** To će se smatrati vašim prilogom, kao da dajete žito sa svog gumnaⁱ ili pak vino ili ulje iz svog tijeska. **28** Tako ćete i vi davati Jehovi prilog od svih desetina koje budete dobivali od Izraelaca. Od toga dajte svoj prilog za Jehovu svećeniku Aronu. **29** Od svih darova koje dobijete dajte ono najbolje

18:19 *Odnosno nepromjenjiv savez.

18. POGL.

a 2Lje 31:4

b Br 26:62, 63

Pnz 10:9

Pnz 14:27

Jš 14:3

c Pnz 18:1, 2

Jš 18:7

Eze 44:28

d Le 27:30

Ne 10:37

Ne 12:44

He 7:5

e Br 3:6, 7

Br 18:1

f Jš 13:33

g Pnz 10:9

h Br 18:21

Pnz 12:19

i Ne 10:38

j Br 15:20

2. stupac

a Br 18:8, 12

b 1Ko 9:13

c Le 22:2, 15

19. POGL.

d Le 22:20

Ml 1:14

e He 9:13, 14

f Le 4:11, 12

g Ps 51:7

kao prilog Jehovi^a – ti prilozi su sveti.’

30 Još reci levitima: ‘Kad prilazete ono najbolje od dobivenih darova, to će se smatrati kao da dajete žito sa svog gumna ili pak vino ili ulje iz svog tijeska. **31** A preostali dio onoga što ste dobili na dar možete vi i vaši ukućani jesti na svakom mjestu jer vam je to plaća za službu koju vršite kod šatora sastanka.^b **32** Sve dok budete prilagali ono najbolje od dobivenih darova, nećete navući na sebe grijeh. Ne smijete skvrniti svete prinose Izraelaca da ne biste poginuli.’”^c

19 Jehova se opet obratio Mojsiju i Aronu te im je rekao: **2** “Ovo je zakonska odredba koju je Jehova dao: ‘Recite Izraelcima neka vam dovedu zdravu riđu junicu bez mane^d na koju još nije stavljen jaram. **3** Predajte je svećeniku Eleazaru, a on neka je odvede izvan tabora pa neka je zakolju pred njim. **4** Potom neka svećenik Eleazar umoči prst u njenu krv i neka njome poškropi sedam puta prema prednjoj strani šatora sastanka.^e **5** Neka se onda junica spali pred njim. Njena koža, meso i krv neka se spale zajedno s njenom balegom.^f **6** A svećenik neka uzme cedrovinu, izop^g i grimiznu tkaninu pa neka to baci u vatru u kojoj se spaljuje junica. **7** Nakon toga neka svećenik opere svoju odjeću i okupa se u vodi, pa onda može ući u tabor, ali neka bude nečist do večeri.

8 Onaj tko je spalio junicu neka opere u vodi svoju odjeću i neka se okupa u vodi te bude nečist do večeri.

9 Neka netko tko je čist skupi pepeo junice^a i odloži ga na čisto mjesto izvan tabora i neka ga izraelski narod čuva kako bi se koristio za pripremu vode za očišćenje.^b Ta je junica žrtva za grijeh. 10 Onaj tko skupi pepeo junice neka opere svoju odjeću i bude nečist do večeri.

Ovo neka bude trajna odredba za Izraelce i došljake koji žive među njima:^c 11 Tko god dotakne mrtvacu, neka bude nečist sedam dana.^d 12 Takav neka se očisti tom vodom trećeg dana, pa će sedmog dana biti čist. Ali ako se trećeg dana ne očisti, sedmog dana neće biti čist. 13 Tko god dotakne tijelo mrtvog čovjeka, a ne očisti se, oskrvrnjuje Jehovin šator.^e Takav neka se pogubi i tako ukloni iz Izraela.^f Budući da nije bio pošćropljen vodom za očišćenje,^g on je nečist i njegova nečistoća ostaje na njemu.

14 Ovo je zakon koji vrijedi kad netko umre u šatoru: Tko god uđe u šator i tko se god već nalazi u njemu, neka bude nečist sedam dana. 15 Svaka otvorena posuda na kojoj nema pričvršćenog poklopca neka bude nečista.^h 16 Tko god izvan tabora dotakne tijelo čovjeka ubijenog mačem, ili tijelo umrloga, ili ljudske kosti, ili grob, neka bude nečist sedam dana.ⁱ 17 Da bi se očistilo onoga tko je nečist, neka se uzme pepela od spaljene žrtve za grijeh i stavi u kakvu posudu te se u nju nalije vode s potoka. 18 Potom neka netko tko je čist^j uzme izopa,^k umoči ga u vodu i pošćropi ša-

19. POGL.

a He 9:13, 14

b Br 19:13, 21

c Izl 12:49

Le 24:22

Br 15:15

d Le 21:1, 11

Br 5:2

Br 6:9

Br 9:6

Br 31:19

e Le 15:31

f Le 22:3

He 10:28

g Br 19:9

h Le 11:31, 32

i Br 19:11

Br 31:19

j Br 19:9

k Ps 51:7

2. stupac

a Le 14:9

Br 19:12

Br 31:19

b Br 19:13

c Br 19:18

He 9:9, 10

He 9:13, 14

d Le 15:4, 5

20. POGL.

e Br 13:26

Br 20:22

Br 33:36

Pnz 2:14

f Izl 15:20

Br 26:59

Mi 6:4

g Izl 17:1

h Izl 17:2

i Izl 14:11

Izl 17:3

Br 16:13, 14

Br 21:5

j Pnz 8:14, 15

k Pnz 8:7, 8

tor i sve posude i ljude koji su bili u njemu te onoga koji je dotaknuo kosti, ili tijelo ubijeno-ga, ili tijelo umrloga, ili grob. 19 Neka onaj tko je čist pošćropi nečistoga trećeg i sedmog dana, te će ga tako sedmog dana očistiti od grijeha.^a Potom neka nečisti opere svoju odjeću i okupa se u vodi, pa će navečer biti čist.

20 Ali ako se onaj tko je nečist ne očisti, neka se pogubi i tako ukloni iz svog naroda^b jer je oskrvrnuo Jehovino svetište. Nije bio pošćropljen vodom za očišćenje, pa je nečist.

21 Neka im ovo bude trajna odredba: Neka onaj tko je nečistoga pošćropio vodom za očišćenje^c opere svoju odjeću i neka onaj tko je dotaknuo vodu za očišćenje bude nečist do večeri. 22 Što god nečisti dotakne, neka bude nečisto, i ako tko dotakne nešto što je on dotaknuo, neka bude nečist do večeri."^d

20 U prvom mjesecu cijeli je izraelski narod stigao u pustinju Zin i nastanio se u Kađešu.^e Ondje je umrla Mirjam^f i ondje je bila sahranjena.

2 A narod nije imao vode,^g pa se okupio i okomio na Mojsija i Arona. 3 Narod se prepirao s Mojsijem,^h govoreći: "Da smo barem izginuli kad su naša braća izginula pred Jehovom! 4 Zašto ste doveli Jehovin narod u ovu pustinju da ovdje pomremo i mi i naša stoka?ⁱ 5 Zašto ste nas izveli iz Egipta da nas dovedete na ovo užasno mjesto?^j Ovdje ne rađa ni žito, ni smokva, ni loza, ni šipak, a nema ni vode za piće."^k 6 Potom su se Mojsije i Aron udalji-

li od naroda i došli do ulaza u šator sastanka te su ondje pali ničice. Tada im se pokazala Jehovina slava.^a

7 I Jehova je rekao Mojsiju: **8** "Uzmi štap pa ti i tvoj brat Aron okupite narod te pred njima recite stijeni neka im da vodu. Učini da iz stijene potekne voda te napoji narod i njegovu stoku."^b

9 Tako je Mojsije uzeo štap koji je bio pred Jehovom,^c kao što mu je on zapovjedio.

10 Potom su Mojsije i Aron okupili narod pred stijenom, pa im je Mojsije rekao: "Čujte, buntovnici! Da vam damo vode iz ove stijene?"^d **11** I Mojsije je podignuo ruku i dvaput udario štapom po stijeni, te je iz nje poteklo mnogo vode, tako da je pio i narod i stoka.^e

12 A Jehova je kasnije rekao Mojsiju i Aronu: "Budući da mi niste vjerovali i niste me posvetili pred Izraelcima, nećete dovesti ovaj narod u zemlju koju ću mu dati."^f **13** To su vode u Meribi*,^g kod kojih su se Izraelci prepirali s Jehovom, a on se posvetio među njima.

14 Potom je Mojsije iz Kadeša poslao glasnike edomskom kralju s porukom:^h "Ovako kažu tvoja braća Izraelci:ⁱ 'Ti dobro znaš kakve su nas sve nevolje snašle. **15** Naši su preci otišli u Egipat.^j Ondje smo boravili mnogo godina,^k ali Egipćani su loše postupali s nama i našim precima.^l **16** Na koncu smo zavapili k Jehovi^m i on nas je čuo, te je poslao anđelaⁿ i izveo nas iz Egipta. Sada smo u Kadešu, gradu na granici tvog područja. **17** Molimo

20:13 * "Meriba" znači "prepirka".

20. POGL.

a Izl 16:10
Br 14:10

b Izl 17:5, 6
Ps 78:15
Ps 105:41
Ps 114:8
Iza 48:21

c Izl 7:12, 19
Br 17:10

d Ps 106:32, 33

e 1Ko 10:1, 4

f Br 27:12-14
Pnz 1:37
Pnz 3:26
Pnz 32:51, 52
Pnz 34:4
Js 1:2

g Ps 106:32, 33

h Su 11:17

i Pos 36:8
Pnz 2:4
Pnz 23:7

j Pos 46:6

k Pos 15:13
Izl 12:40

l Izl 1:11, 14

m Izl 2:23
Izl 3:7

n Izl 14:19
Izl 23:20
Izl 33:2

2. stupac

a Br 21:21, 22
Pnz 2:26, 27

b Pnz 2:5, 6

c Pnz 2:26, 28

d Su 11:17

e Pnz 2:8
Su 11:18

f Br 21:4
Br 33:37

g Br 33:38
Pnz 32:50

h Br 20:12
Pnz 32:51, 52

i Izl 28:2
Izl 29:29

j Izl 6:23
Br 4:16

te, pusti nas da prođemo kroz tvoju zemlju. Nećemo ići preko polja ni preko vinograda i nećemo piti vode iz bunara. Ići ćemo Kraljevskim putem i nećemo skretati ni nadesno ni nalijevo dok ne izađemo iz tvoje zemlje."^a

18 Ali edomski kralj im je odgovorio: "Ne smijete proći kroz moju zemlju. Ako dođete ovamo, dočekat ću vas s mačem." **19** Nato su mu Izraelci rekli: "Ići ćemo cestom, a bude-mo li mi ili naša stoka pili tvoju vodu, za to ćemo ti platiti.^b Ne želimo ništa drugo osim da prođemo pješice."^c **20** Ali on je odvratio: "Ne smijete proći!"^d I edomski je kralj krenuo prema njima s velikom i moćnom vojskom. **21** Tako Edomci nisu dali Izraelcima da prođu kroz njihovu zemlju. Stoga su Izraelci pošli drugim putem.^e

22 Sav izraelski narod krenuo je iz Kadeša i došao do gore Hora.^f **23** I Jehova je kod gore Hora, koja je na granici Edoma, rekao Mojsiju i Aronu: **24** "Aron će se pridružiti svojim precima*.^g Neće ući u zemlju koju ću dati Izraelcima jer ste se vas dvojica pobunili protiv moje zapovijedi koju sam dao kod voda u Meribi.^h **25** Podi na goru Hor s Aronom i njegovim sinom Eleazarom. **26** I svuci s Arona njegove haljineⁱ pa ih obuci njegovom sinu Eleazaru.^j A Aron će ondje umrijeti."

27 I Mojsije je učinio kao što je Jehova zapovjedio. Pred cijelim narodom popeli su se na goru Hor. **28** Mojsije je potom

20:24 * Ovo je pjesnički izraz koji znači "umrijeti".

svukao s Arona njegove haljine i obukao ih njegovom sinu Eleazaru. Nakon toga Aron je umro ondje, na vrhu gore.^a A Mojsije i Eleazar sišli su s gore. **29** Kad je narod vidio da je Aron umro, svi su Izraelci oplakivali Arona 30 dana.^b

21 Kad je aradski kralj, Kanaanac^c koji je živio u Negebu, čuo da Izraelci dolaze Atarimskim putem, napao ih je i neke od njih zarobio. **2** Tada su se Izraelci ovako zavjetovali Jehovi: "Ako predaš ovaj narod u naše ruke, uništiti ćemo njegove gradove." **3** I Jehova je uslišio Izraelce i predao im Kanaanca, pa su Izraelci uništili i njih i njihove gradove. Stoga je to mjesto dobilo ime Horma*.^d

4 Dok su od gore Hora^e išli Crvenomorskim putem da zaobiđu Edom,^f narodu je dodijalo putovanje. **5** I počeli su govoriti protiv Boga i Mojsija:^g "Zašto ste nas izveli iz Egipta da pomremo u ovoj pustinji? Nemamo ni hrane ni vode,^h a ovaj odvratni kruh više ne možemo podnijeti*."ⁱ **6** Zato je Jehova poslao među narod zmije otrovnice. One su ujedale Izraelce, pa ih je mnogo pomrlo.^j

7 Stoga je narod došao k Mojsiju i rekao mu: "Sagriješili smo time što smo govorili protiv Jehove i protiv tebe.^k Zauzmi se za nas kod Jehove kako bi uklonio zmije od nas." I Mojsije se pomolio za narod.^l **8** A Jehova je rekao Mojsiju: "Načini kip zmije otrovnice i postavi ga na stup. Kad nekoga

21:3 *"Horma" znači "određeno za uništenje". **21:5** *Ili: "ovaj nam se bijedni kruh zgadio".

20. POG.

a Br 33:39
Pnz 10:6
Pnz 32:50

b Pnz 34:8

21. POG.

c Br 33:40
Js 12:7, 14

d Br 14:45

e Br 33:41

f Br 20:21
Pnz 2:8
Su 11:18

g Izl 14:11
Izl 15:24
Br 16:13

h Br 20:5

i Izl 16:15
Br 11:6
Ps 78:24, 25

j 1Ko 10:6, 9

k Ps 78:34

l Izl 32:11

2. stupac

a 2Kr 18:1, 4

b Iv 3:14, 15

c Iv 6:40

d Br 33:43

e Br 33:44

f Pnz 2:13

g Br 22:36
Su 11:18

h Js 13:15, 17

ujede zmija, neka pogleda taj kip, pa će ostati živ." **9** Mojsije je odmah načinio bakrenu zmiju^a i postavio je na stup,^b pa kad bi nekoga ujela zmija i kad bi taj pogledao bakrenu zmiju, ostao bi živ.^c

10 Potom su Izraelci otišli odande i utaborili se u Obotu.^d

11 Zatim su otišli iz Obota i utaborili se u Ije-Abarimu,^e u pustinji nasuprot Moabu, prema istoku. **12** Odande su otišli dalje i utaborili se u dolini* Zereda.^f **13** Potom su krenuli dalje i utaborili se u području Arnona,^g koji je u pustinji što počinje kod amorejske granice. Naime, Arnon je moapska granica između Moabaca i Amorejaca. **14** Zato se u Knjizi Jehovinih ratova spominju "Vaheb u Sufi i arnonski pritočnici" **15** koji se zajedno s Arnonom spuštaju prema mjestu Aru i nalaze se uz moapsku granicu".

16 Odande su otišli u Beer. Ondje je bunar kod kojeg je Jehova rekao Mojsiju: "Skupi narod da mu dam vode!"

17 Tada je Izrael zapjevao ovu pjesmu:

"Izviri, studenče! (A vi mu pjesmom odgovarajte!)

18 To je studenac koji su poglavari iskopali, koji su narodni dostojanstvenici izdubili

zapovjedničkom palicom i svojim štapovima."

Potom su iz pustinje otišli u Matanu, **19** iz Matane u Nahaliel, iz Nahaliela u Bamot.^h

21:12 *Ili: "vadiju". Vidi izraz "vadi" u Rječniku. **21:14** *Ili: "vadiji". Vidi izraz "vadi" u Rječniku.

20 Iz Bamota su otišli u dolinu koja se nalazi na području Moaba,^a na vrhu Pisce,^b s koje se pruža pogled prema Ješimonu*.^c

21 Izraelci su tada poslali glasnike amorejskom kralju Sihonu s porukom:^d **22** "Pušti nas da prođemo kroz tvoju zemlju. Nećemo ići preko polja ni preko vinograda i nećemo piti vode iz vaših bunara. Ići ćemo Kraljevskim putem sve dok ne izađemo iz tvoje zemlje."^e **23** Ali Sihon nije dopustio Izraelcima da prođu kroz njegovu zemlju, nego je okupio cijelu svoju vojsku i krenuo u pustinju kako bi se sukobio s njima. Kad je došao do Jahasa, napao je Izraelce.^f **24** Ali oni su ga porazili mačem^g i zaposjeli njegovu zemlju^h od Arnonaⁱ do Jaboka,^j blizu granice s Amoncima, jer je Jazer^k uz granicu s Amoncima.^l

25 Tako su Izraelci zauzeli sve amorejske gradove i nastanili su se u njima,^m u Hešbonu i svim okolnim gradovima. **26** A Hešbon je bio grad amorejskog kralja Sihona, koji je bio ratovao s moapskim kraljem i osvojio svu njegovu zemlju do Arnona. **27** Zbog toga su nastali ovi podrugljivi stihovi:

"Dodite u Hešbon!
Neka se Sihonov grad
izgradi i utvrdi.

28 Jer vatra je planula
iz Hešbona, plamen
iz Sihonovog grada.

Proždrla je Ar u Moabu,
gospodare arnonskih
uzvišica.

21. POGL.

- a Br 33:49
b Pnz 3:27
Pnz 34:1
c Br 23:28
d Pnz 2:26–28
e Br 20:14, 17
f Pnz 2:30–35
Pnz 29:7
Su 11:19, 20
g Ps 135:10, 11
h Br 32:33
Ne 9:22
i Br 21:13
Pnz 3:16
j Su 11:21, 22
k Br 32:1
1Lje 6:77, 81
l Jš 12:1, 2
m Pos 10:15, 16
Pos 15:16
Izl 3:8
Pnz 7:1

2. stupac

- a Su 11:23, 24
1Kr 11:7
2Kr 23:13
b Jš 13:15, 17
c Jš 13:8, 9
d Br 32:1
e Pnz 3:11
Pnz 4:47
Jš 13:8, 12
f Pnz 3:1
Pnz 3:8, 10
g Pnz 20:3
h Izl 23:27
Pnz 7:24
i Pnz 3:2
Ps 135:10, 11
j Pnz 3:3
k Jš 12:4–6

22. POGL.

- l Br 33:48
m Jš 24:9
Su 11:25

29 Teško tebi, Moabe! Bit ćeš uništen, narode boga Kemoša!^a

On će svoje sinove učiniti
bjeguncima, a svoje kćeri
zarobljenicima amorej-
skog kralja Sihona.

30 Napadnimo ih!

Hešbon će biti uništen sve
do Dibona.^b

Opustošimo ga sve do
Nofaha,
neka vatra hara sve do
Medebe."^c

31 Tako su se Izraelci nastanili u zemlji Amorejaca.

32 I Mojsije je poslao uhode da izvide Jazer.^d Potom su Izraelci osvojili njegove okolne gradove i otjerali Amorejce koji su bili ondje. **33** Nakon toga pošli su Bašanskim putem. Bašanski kralj Og^e izašao je pred njih s cijelom svojom vojskom kako bi se sukobio s njima kod Edreja.^f **34** Jehova je rekao Mojsiju: "Ne boj ga se^g jer ću u tvoje ruke predati njega, svu njegovu vojsku i njegovu zemlju.^h Učini s njim onako kako si učinio s amorejskim kraljem Sihonom, koji je živio u Hešbonu."ⁱ **35** I pobili su njega, njegove sinove i svu njegovu vojsku, tako da nitko od njegovih ljudi nije ostao na životu.^j Potom su zaposjeli njegovu zemlju.^k

22 Poslije toga Izraelci su pošli dalje i utaborili se u pustim moapskim ravninama, s one strane Jordana koja je nasuprot Jerihonu.^l **2** A Soporov sin Balak^m saznao je što su Izraelci učinili Amorejcima. **3** A Moapci su se veoma uplašili Izraelaca, jer ih je bilo jako mnogo. Obuzeo ih je silan

strah od tog naroda.^a **4** Zato su Moapci rekli midjanskim starješinama:^b "Sada će taj narod proždrijeti sve oko nas kao što bik proždire travu po polju."

A Siporov sin Balak bio je moapski kralj u to vrijeme.

5 On je poslao glasnike Beorovom sinu Bileamu u Petor,^c koji se nalazi blizu Rijeke*, u njegovom zavičajju. Pozvao ga je rekavši mu: "Neki je narod došao iz Egipta. Prekrio je cijelu zemlju^d i naselio se tu preda mnom.

6 Zato te molim, dođi i prokuni ovaj narod^e jer je jači od mene. Možda ću ih onda moći poraziti i istjerati iz zemlje. Naime, dobro znam da je blagoslovljen onaj koga ti blagosloviš, a proklet onaj koga ti prokuneš."

7 Tako su moapski starješine i midjanski starješine pošli k Bileamu te su ponijeli nagradu za vraćanje.^f Kad su došli k njemu, prenijeli su mu Balakove riječi. **8** On im je nato rekao: "Prenočite ovdje, a ja ću vam prenijeti što god mi Jehova kaže." Tako su moapski poglavari ostali kod Bileama.

9 Potom se Bog obratio Bileamu i upitao ga:^g "Tko su ovi ljudi koji su kod tebe?" **10** A Bileam je odgovorio pravom Bogu: "Siporov sin Balak, moapski kralj, poslao ih je k meni s porukom: **11** 'Narod koji je došao iz Egipta prekrio je cijelu zemlju. Dođi i prokuni ga.^h Možda ću se onda moći boriti protiv njega i istjerati ga iz zemlje.'" **12** Ali Bog je rekao Bileamu: "Nemoj ići s njima! Nemoj prokleti taj narod jer je blagoslovljen."ⁱ

22:5 *Po svemu sudeći, riječ je o Eufratu.

22. POGL.

a Izl 15:15
Pnz 2:25

b Br 31:7, 8
Js 13:15, 21

c Pnz 23:3, 4
Js 13:22
2Pe 2:15

d Pos 13:14, 16

e Br 23:7
Js 24:9
Ne 13:1, 2

f 2Pe 2:15
Jd 11

g Br 22:20

h Br 22:5, 6
Br 23:7, 11
Br 24:10

i Pos 12:1-3
Pos 22:15, 17
Pnz 33:29

2. stupac

a Br 24:13

b Br 22:8

c Br 22:35
Br 23:11, 12

d 2Pe 2:15
Jd 11

13 Ujutro je Bileam ustao i rekao poglavarima koje je Balak poslao: "Idite u svoju zemlju jer mi Jehova ne dopušta da idem s vama." **14** Nato su moapski poglavari otišli i vratili se Balaku te mu rekli: "Bileam nije htio poći s nama."

15 Ali Balak je opet poslao poglavare. Bilo ih je više i bili su ugledniji od onih prvih.

16 Oni su došli k Bileamu i rekli mu: "Ovako je poručio Siporov sin Balak: 'Molim te, nemoj dopustiti da te išta spriječi da dođeš k meni **17** jer ću te bogato nagraditi i učinit ću sve što mi kažeš. Zato, molim te, dođi i prokuni ovaj narod!'"

18 Ali Bileam je odgovorio Balakovim slugama: "Da mi Balak da svoju kuću punu srebra i zlata, ne bih mogao učiniti ništa osim onoga što mi naredi Jehova, moj Bog, bilo to nešto malo ili veliko.^a **19** Ali, molim vas, ostanite noćas ovdje da doznam što će mi Jehova još reći."^b

20 Bog se po noći obratio Bileamu te mu rekao: "Ako su ti ljudi došli po tebe, pođi s njima. Ali smiješ govoriti samo ono što ti ja kažem."^c **21** Tako je Bileam ujutro ustao, osedlao svoju magaricu i pošao s moapskim poglavarima.^d

22 No Bog se razgnjevio zbog toga što je on pošao s njima. I Jehovin je anđeo stao na put da ga zaustavi. Bileam je jahao na svojoj magarici, a s njim su bila dvojica njegovih slugu.

23 Kad je magarica vidjela da na putu stoji Jehovin anđeo s isukanim mačem u ruci, pokušala je skrenuti s puta i otići u polje. Nato je Bileam počeo

tući magaricu kako bi se vratila na put. **24** Tada je Jehovin anđeo stao na uzak put između dva vinograda, a s obje strane bio je kameni zid. **25** Kad je magarica vidjela Jehovinog anđela, počela se stikati uza zid, pa je Bileamu pritisnula nogu uza zid. Stoga ju je on opet počeo tući.

26 Tada je Jehovin anđeo pošao naprijed i stao na usko mjesto na kojem se nije moglo skrenuti ni nadesno ni nalijevo. **27** Kad je magarica vidjela Jehovinog anđela, legla je na zemlju. A Bileam se razgnjevio i počeo tući magaricu štapom. **28** Na koncu je Jehova dao da magarica progovori,^a pa je ona rekla Bileamu: "Što sam ti učinila da me već treći put tučeš?"^b **29** A Bileam joj je odgovorio: "Zato što od mene praviš budalu. Da imam mač u ruci, ubio bih te!" **30** Nato je magarica rekla Bileamu: "Nisam li ja tvoja magarica na kojoj jašeš cijeli život, sve do današnjeg dana? Jesam li ti ikad takvo što učinila?" A on je odgovorio: "Nisi!" **31** Tada je Jehova otvorio oči Bileamu,^c pa je on vidio da na putu stoji Jehovin anđeo s isukanim mačem u ruci. I odmah se poklonio i pao ničice, licem do zemlje.

32 Jehovin mu je anđeo rekao: "Zašto si tri puta tukao svoju magaricu? Došao sam da te zaustavim jer postupaš protivno mojoj volji."^d **33** A magarica me vidjela i tri puta^e se pokušala skloniti od mene. Zamisli samo što bi bilo da se nije sklanjala od mene! Tebe bih dosad već ubio, a nju bih ostavio na životu." **34** Nato je Bileam rekao Jehovinom anđelu: "Sa-

22. POGL.

a 2Pe 2:15, 16

b Br 22:32

c 2Kr 6:17

d Br 22:12
2Pe 2:15, 16e Br 22:23
Br 22:25
Br 22:27

2. stupac

a Br 22:16, 17
Br 24:10, 11b Br 23:26
Br 24:13

c Br 23:13, 14

23. POGL.

d Br 22:41

e Br 23:13, 14
Br 23:28–30

griješio sam jer nisam znao da ti stojiš preda mnom na putu. Ali ako ti nije po volji to što sam pošao s ovim ljudima, ja ću se vratiti." **35** No Jehovin je anđeo rekao Bileamu: "Idi s tim ljudima, ali smiješ govoriti samo ono što ti ja kažem." Tako je Bileam otišao dalje s poglavarima koje je poslao Balak.

36 Kad je Balak čuo da Bileam dolazi, požurio mu je u susret u moapski grad koji leži na obali Arnona, na moapskoj granici. **37** I Balak je rekao Bileamu: "Zar nisam slao ljude po tebe? Zašto nisi došao k meni? Zar si mislio da te ne mogu bogato nagraditi?"^a **38** A Bileam je odgovorio Balaku: "Evo me, sad sam ovdje. Ali ne znam hoće li mi biti dopušteno da išta kažem. Mogu reći samo ono što mi Bog zapovjedi da kažem*."^b

39 Tako je Bileam otišao s Balakom i došli su u Kirijat-Husot. **40** Balak je zaklao* krupnu i sitnu stoku te je nešto mesa poslao Bileamu i poglavarima koji su bili s njim. **41** A ujutro je Balak poveo Bileama u Bamot-Baal, odakle je mogao vidjeti sav narod.^c

23 I Bileam je rekao Balaku: "Načini ovdje sedam žrtvenika^d i pripremi mi sedam junaca i sedam ovnova." **2** Balak je odmah učinio kako mu je Bileam rekao. Potom su Balak i Bileam na svakom žrtveniku prinijeli po jednog junca i jednog ovna.^e **3** Tada je Bileam rekao Balaku: "Ostani ovdje pored svoje žrtve paljenice, a ja idem. Možda će mi se

22:38 *Doisl.: "stavi u usta". 22:40 *Ili: "žrtvovao".

Jehova obratiti. Prenijet ću ti sve što mi on kaže.” I otišao je na jedno golo brdo.

4 Tada se Bog obratio Bileamu,^a a on mu je rekao: “Podignu sam sedam žrtvenika i na svakom od njih prinio sam po jednom junca i jednog ovna.”

5 A Jehova je zapovjedio Bileamu što da kaže^{*b} te mu rekao: “Vrati se k Balaku i tako mu kaži.” **6** I Bileam se vratio k Balaku i našao ga kako sa svim moapskim poglavarima stoji pored svoje žrtve paljenice. **7** Tada je izgovorio ovu proročansku pjesmu:^c

“Moapski kralj Balak
doveo me iz Arama,^d
s istočnih gora:

‘Dođi i prokuni Jakova!
Dođi i osudi Izraela!’^e

8 Kako mogu prokleti one
koje Bog ne proklinje?
Kako mogu osuditi one koje
Jehova ne osuđuje?^f

9 S vrha stijena ja ih vidim,
s bregova ih gledam.
Oni su narod koji ondje
živi sam.^g

Smatraju se drugačijima
od drugih naroda.^h

10 Tko može izbrojiti Jakov-
ljev narod kad ga ima
kao zemaljskog praha?ⁱ
Može li tko izbrojiti makar
i četvrtinu izraelskog
naroda?

Neka umrem onako kako
umiru čestiti,
neka skončam kao i oni!”

11 Nato je Balak rekao Bileamu: “Što si mi to učinio? Doveo sam te da prokuneš moje neprijatelje, a ti si ih blagoslo-

23:5 *Dosl.: “stavio Bileamu riječi u usta”.

23. POGL.

a Br 22:20

b Br 22:35

c Br 23:18
Br 24:3d Pos 10:22
Br 22:5
Pnz 23:3, 4

e Br 22:6

f Br 22:12

g 1Kr 8:53

h Izl 33:16

i Pos 13:14, 16
Pos 22:17
Izl 1:7

2. stupac

a Br 24:10
Js 24:10
Ne 13:1, 2b Br 22:38
Br 24:13

c Br 22:11

d Pnz 34:1

e Br 22:41
Br 23:1
Br 23:28, 29f Br 22:35
Br 23:5g Br 23:7
Br 24:3h Ps 89:35
Tit 1:2

i 1Sa 15:29

j Iza 14:24
Iza 46:10
Mi 7:20k Pos 12:1, 2
Pos 22:15, 17
Br 22:12

l Br 22:18

vio.”^a **12** A on mu je odvratio: “Zar nisam dužan govoriti ono što mi Jehova zapovijeda da kažem?”^b

13 A Balak mu je rekao: “Molim te, pođi sa mnom na drugo mjesto odakle ih možeš vidjeti. Vidjet ćeš samo jedan dio naroda, nećeš ih sve vidjeti. Prokuni ih odande.”^c **14** I odveo ga je na visoravan Sofim, na vrh Pisge.^d Ondje je načinio sedam žrtvenika te na svakom od njih prinio po jednom junca i jednog ovna.^e **15** Potom je Bileam rekao Balaku: “Ostani ovdje pored svoje žrtve paljenice, a ja ću otići onamo kako bih razgovarao s Bogom.” **16** I Jehova se obratio Bileamu i zapovjedio mu što da kaže^f te mu rekao: “Vrati se k Balaku i tako mu kaži.” **17** Tako se Bileam vratio k njemu i našao ga kako sa svim moapskim poglavarima stoji pored svoje žrtve paljenice. Balak ga je upitao: “Što je Jehova rekao?” **18** Tada je Bileam izgovorio ovu proročansku pjesmu:^g

“Ustani, Balače, i poslušaj!
Čuj me, Siporov sine!

19 Bog nije čovjek da laže,^h
ni sin čovječji pa da stalno
mijenja mišljenje*.ⁱ

Kad on nešto kaže, neće li
to i učiniti?

Kad on nešto obeća, neće li
to i ispuniti?^j

20 Evo, rečeno mi je da blago-
slovim taj narod.

Bog ih je blagoslovio^k i ja to
ne mogu promijeniti.^l

21 On ne dozvoljava da se
vračanjem nanese zlo
Jakovu,

23:19 *Ili: “da zbog nečega požali”.

on ne dopušta da ikakva nevolja snađe Izraela.

S njima je Jehova, njihov Bog,^a

i oni mu kliču kao svom kralju.

22 Bog ih je izveo iz Egipta.^b On je njima kao rogovi divljem biku.^c

23 Jer zlokobno znamenje ne može nauditi Jakovu,^d vraćanje ne može nauditi Izraelu.^e

Sada se može reći za Jakova i Izraela:
‘Pogledajte što je Bog učinio!’

24 Taj će narod ustati kao lav, dignut će se poput lava.^f Neće leći dok ne proguta plijen i ne popije krv pobijenih.”

25 Nato je Balak rekao Bileamu: “Ako ga već ne možeš prokleti, nemoj ga ni blagoslivljati.” **26** A Bileam je odgovorio Balaku: “Zar ti nisam rekao: ‘Učinit ću sve što Jehova kaže?’”^g

27 Potom je Balak rekao Bileamu: “Molim te, daj da te odvedem na još jedno mjesto. Možda će pravom Bogu biti po volji da ga odande prokuneš.”^h **28** Tada je Balak odveo Bileama na vrh Peora, odakle se pruža pogled na Ješimon*.ⁱ **29** I Bileam je rekao Balaku: “Načini ovdje sedam žrtvenika i pripremi mi sedam junaca i sedam ovnova.”^j **30** Stoga je Balak učinio kako je Bileam rekao te je na svakom žrtveniku prinio po jednog junca i jednog ovna.

23:28 *Moguće i: “pustinju”.

23. POGL.

a Izl 13:21
Izl 23:20
Izl 29:45
Iza 8:10

b Izl 20:2

c Br 24:8

d Pos 12:1, 3

e Br 22:7

f Br 24:9

g Br 22:38
Br 23:12

h Br 23:13

i Br 21:20

j Br 22:41
Br 23:1, 14

2. stupac

24. POGL.

a Br 23:3, 15
Br 23:23

b Br 2:2
Br 23:9

c 1Sa 19:20

d Br 23:7, 18

e Br 24:16

f Br 1:52
Br 2:2

g Br 22:11

h Pnz 8:7

i Pos 49:10
Ps 2:6
Iv 1:49

j Br 24:20

k 1Ije 14:2
Da 2:44
Ot 11:15

l Izl 23:27
Pnz 9:5

24 Kad je Bileam vidio da je Jehovi po volji da blagoslovi Izraela, više nije išao tražiti zlokobno znamenje,^a nego se okrenuo prema pustinji. **2** Kad je Bileam podignuo pogled i vidio Izraelce koji su bili utaboreni po svojim plemenima,^b na njega je sišao Božji duh.^c **3** Tada je izgovorio ovu proročansku pjesmu:^d

“Ovo su riječi Beorovog sina Bileama, riječi čovjeka kojem su se otvorile oči,

4 riječi onoga koji čuje Božje objave, koji je vidio viđenje Svemogućega, koji se otvorenih očiju srušio na zemlju.^e

5 Kako su krasni tvoji šatori, Jakove, tvoja bivališta, Izraelce!^f

6 Kao doline nadaleko se prostiru,^g kao vrtovi pored rijeke, kao aloje što ih je Jehova posadio, kao cedrovi pored voda.

7 Voda teče iz njegovih mjhova, njegovu je sjeme posijano* pored mnogih voda.^h Njegov će kraljⁱ biti veći od Agagaⁱ i njegovo će se kraljevstvo uzdignuti.^k

8 Bog ga je izveo iz Egipta. Bog je njemu kao rogovi divljem biku. Izrael će proždrijeti narode, svoje tlačitelje,^l kosti će im oglodati, razbit će ih svojim strijelama.

24:7 *Moguće i: “njegovi će potomci prebivati”.

9 Spustio se na zemlju, legao je kao lav. Tko ga se usuđuje izazivati? Blagoslovljeni su oni koji tebe blagoslivljaju, prokleti oni koji tebe proklinju.”^a

10 Tada se Balak razgnjevio na Bileama. Ljutito je pljesnuo rukama i rekao Bileamu: “Pozvao sam te da prokuneš moje neprijatelje,^b a ti si ih već triput blagoslovio. **11** Smjesta se vrati kući! Htio sam te bogato nagraditi,^c ali Jehova ti je uskratilo nagradu.”

12 Nato je Bileam rekao Balaku: “Nisam li glasnicima koje si poslao k meni rekao: **13** ‘Da mi Balak da svoju kuću punu srebra i zlata, ne bih mogao učiniti ništa na svoju ruku, ne bih mogao učiniti ništa osim onoga što mi naredi Jehova, bilo to dobro ili zlo. Govorit ću samo ono što mi Jehova zapovjedi da kažem?’^d **14** A sada odlazim k svom narodu. Objaviti ću ti što će ovaj narod učiniti tvom narodu u budućnosti*.” **15** Tada je izgovorio ovu proročansku pjesmu:^e

“Ovo su riječi Beorovog sina Bileama, riječi čovjeka kojem su se otvorile oči,^f

16 riječi onoga koji čuje Božje objave, onoga kojem Svevišnji daje znanje, onoga koji je vidio videnje Svemogućega dok se otvorenih očiju rušio na zemlju:

17 Vidjet ću ga, ali ne sada, ugledat ću ga, ali ne uskoro.

24:14 *Ili: “na svršetku dana”.

24. POGL.

a Pos 12:1-3
Pos 27:29

b Br 22:10, 11
Br 23:11
Ne 13:1, 2

c Br 22:16, 17

d Br 22:18, 38

e Br 23:7

f Br 24:3, 4

2. stupac

a Ot 22:16

b Ps 110:2
He 1:8

c 2Sa 7:16, 17
Iza 9:7

d 2Sa 8:2
1Lje 18:2
Ps 108:9

e Pos 27:37
2Sa 8:14
Am 9:11, 12

f Pos 36:8
Jš 24:4

g 1Lje 4:42, 43
Eze 25:14

h Pos 49:10
Ps 2:9
Ps 72:11
Ot 6:2
Ot 19:15

i Izl 17:8, 14

j Pnz 25:19
1Sa 15:3
1Lje 4:43

k Pos 15:18, 19
Su 1:16

l Pos 10:2, 4
Eze 27:6

m Na 3:18

Zvijezda^a će izaći iz Jakova, žezlo^b će se podignuti iz Izraela.^c

On će Moabu^d razbiti čelo, razbit će lubanju svim silovitim ratnicima.

18 Edom će biti osvojen.^e

Da, Seir^f će osvojiti njegovi neprijatelji,^g

a Izrael će pokazati svoju hrabrost.

19 Iz Jakova će doći čovjek koji će pokoriti neprijatelje,^h

on će pobiti sve preživjele iz grada.”

20 Kad je vidio Amaleka, postavio je svoju proročansku pjesmu:

“Amalek je bio prvi od naroda,ⁱ ali na kraju će nestati.”^j

21 Kad je vidio Kenijce,^k postavio je svoju proročansku pjesmu:

“Tvoje je prebivalište sigurno, stan ti je na stijeni.

22 Ali Kajin* će biti spaljen. Koliko je još vremena preostalo prije nego li te Asirija odvede u zarobljeništvo?”

23 I nastavio je svoju proročansku pjesmu:

“Ja! Tko će preživjeti kad Bog to učini?”

24 Doplovit će brodovi s obale Kitima^l

i tlačit će Asiriju,^m

a tlačit će i Eber.

Ali na kraju će i njih* snaći propast.”

24:22 *Izraz “Kajin” odnosi se na Kenijce. **24:24** *Dosl.: “njega”.

25 Potom je Bileam^a otišao odande i vratio se u svoje mjesto. A i Balak je otišao svojim putem.

25 Dok je Izrael boravio u Šitimu,^b narod se upustio u blud s Moapkama.^c **2** One su pozivale Izraelce da s njima prinose žrtve njihovim bogovima^d te je narod jeo ono što je bilo žrtvovano i klanjao se njihovim bogovima.^e **3** Tako su Izraelci počeli štovati Baala peorskog,^f pa se Jehova razgnjevio na njih. **4** I Jehova je rekao Mojsiju: "Skupi sve predvodnike tih buntovnika i pogubi ih te njihova tijela objesi pred Jehovom usred bijela dana kako bi se Jehova prestao gnjeviti na Izraela." **5** Potom je Mojsije rekao izraelskim sucima:^g "Neka svatko pobije svoje ljude koji su počeli štovati Baala peorskog."^h

6 Upravo je tada jedan Izraelac došao među svoju braću s nekom Midjankom,ⁱ naočigled Mojsiju i svim okupljenim Izraelcima, koji su plakali pred ulazom u šator sastanka. **7** Kad je to vidio Eleazarov sin Pinhas,^j unuk svećenika Arona, odmah je otišao od okupljenog naroda i uzeo koplje u ruku. **8** Zatim je ušao za onim Izraelcem u šator te je probo i tog Izraelca i tu ženu, nju kroz trbuh*. Tada je prestala pošast među Izraelcima.^k **9** Od pošasti je pomrlo 24 000 ljudi.^l

10 Potom je Jehova rekao Mojsiju: **11** "Eleazarov sin Pinhas,^m unuk svećenika Arona, odvratio je moju srdžbu od Izraelca jer nije dao da se štuje ijedan drugi bog osim mene.ⁿ Za-

25:8 *Ili: "kroz spolne organe".

24. PUGL.

a Br 31:7, 8

25. PUGL.

b Jš 2:1
Mi 6:5
c Br 31:16
1Ko 10:8
Ot 2:14
d Izl 34:15
1Ko 10:20
e Izl 20:5
f Pnz 4:3
Jš 22:17
Ps 106:28, 29
Ho 9:10
g Izl 18:21
h Izl 22:20
Izl 32:25, 27
Pnz 13:6-9
i Br 25:14, 15
j Izl 6:25
Jš 22:30
k Ps 106:30
l Br 25:4
Pnz 4:3
1Ko 10:8
m Br 25:7
n Ps 106:30, 31

2. stupac

a Izl 20:5
Izl 34:14
Pnz 4:24
b 1Lje 6:4
Ezr 7:1, 5
Ezr 8:1, 2
c 1Kr 19:10
d Br 31:7, 8
Jš 13:21
e 1Lje 1:32, 33
f Br 31:1, 2
g Br 25:3
Br 31:16
h Br 25:8, 15
i Br 25:9

26. PUGL.

j Br 25:7, 8
k Izl 30:12
Izl 38:26
Br 1:2
l Br 20:26
m Br 22:1
Br 33:48
n Jš 6:1
o Br 1:3
p Pos 29:32
r Pos 46:8, 9
Izl 6:14

to nisam istrijebio Izraelce, iako zahtijevam da se odanost iskažu isključivo meni.^a **12** Stoga mu kaži da ću s njim sklopiti svoj savez mira. **13** Taj će savez omogućiti njemu i njegovim potomcima^b da služe kao svećenici iz naraštaja u naraštaj, jer nije dao da se štuje ijedan drugi bog osim mene^c i očistio je Izraelce od grijeha."

14 A Izraelac koji je bio ubijen zajedno s Midjankom zvao se Zimri i bio je Saluov sin. On je bio poglavar jednog roda u Šimunovom plemenu. **15** Ubijena Midjanka zvala se Kozbi i bila je kći Sura,^d poglavara porodica jednog roda u Midjanu.^e

16 Potom je Jehova rekao Mojsiju: **17** "Napadnite Midjance i pobijte ih^f **18** jer su oni napali vas. Zaveli su vas svojim lukavstvima pomoću Peora^g i Kozbi, kćeri midjanskog poglavara, koja je bila ubijena^h u vrijeme kad je izbila pošast zbog Peora."ⁱ

26 Poslije te pošasti^j Jehova je ovako rekao Mojsiju i Eleazaru, sinu svećenika Arona: **2** "Popišite sve Izraelce od 20 godina naviše po njihovim rodovima, sve u Izraelu koji su sposobni za vojsku."^k **3** I tako su se Mojsije i svećenik Eleazar^l obratili narodu u pustim moapskim ravnicama^m uz Jordan, nasuprot Jerihonu,ⁿ i rekli: **4** "Popišite sve ljude od 20 godina naviše, kao što je Jehova zapovjedio Mojsiju."^o

A Izraelci koji su izašli iz Egipta bili su: **5** Pleme Izraelovog prvorođenca Rubena.^p Rubenovi potomci^r bili su: od Hanoka porodica Hanokovaca, od Palua porodica Paluovaca, **6** od Hesrona porodica

Hesronovaca, od Karmija porodica Karmijevaca. **7** To su bile porodice Rubenovaca. Broj popisanih iz njihovog plemena iznosio je 43 730.^a

8 Paluov sin bio je Elijab. **9** Elijabovi sinovi bili su Nemuel, Datan i Abiram. Taj Datan i Abiram bili su predstavnici naroda na skupovima*. Oni su se pobunili protiv Mojsija^b i Arona zajedno s Korahovim pristašama.^c Oni su se pobunili protiv Jehove.^d

10 I zemlja se otvorila i pogutala ih. A Korah je poginuo zajedno sa svojim pristašama kad je vatra spalila 250 ljudi.^e To što im se dogodilo služi kao upozorenje drugima.^f

11 No Korahovi sinovi nisu poginuli.^g

12 Šimunovi potomci^h po svojim porodicama bili su: od Nemuela porodica Nemuelovaca, od Jamina porodica Jaminovaca, od Jakina porodica Jakinovaca, **13** od Zeraha porodica Zerahovaca, od Šaula porodica Šaulovaca. **14** To su bile porodice Šimunovaca. Broj popisanih iz njihovog plemena iznosio je 22 200.ⁱ

15 Gadovi potomci^j po svojim porodicama bili su: od Sefona porodica Sefonovaca, od Hagija porodica Hagijevaca, od Šunija porodica Šunijevaca, **16** od Oznija porodica Oznijevaca, od Erija porodica Erijevaca, **17** od Aroda porodica Arodovaca, od Arelija porodica Areljevaca. **18** To su bile porodice Gadovih potomaka. Broj popisanih iz njihovog plemena iznosio je 40 500.^k

26:9 *Ili: "skupštinama". Vidi izraz "skupština" u Rječniku.

26. POGL.

- a Br 1:21
b Br 16:12
c Br 16:1
d Br 16:5, 19
Pnz 11:6
Ps 106:17
e Br 16:32, 35
Ps 106:18
f Br 16:38
1Ko 10:10, 11
g Izl 6:24
Br 26:58
Ps 42:nsl.
h Pos 35:23
Pos 46:10
Izl 6:15
1Lje 4:24
i Br 1:23
j Pos 35:26
Pos 46:16
k Br 1:25

2. stupac

- a Pos 29:35
Pos 46:12
b Pos 38:2-4
c Pos 38:7-10
d Pos 38:2, 5
Pos 38:26
1Lje 4:21
e Pos 38:29
Ru 4:18
Mt 1:3
f Pos 38:30
1Lje 2:4
g Ru 4:19
h 1Lje 2:5
i Br 1:27
j Pos 30:18
Pos 35:23
Pos 46:13
1Lje 7:1
k 1Lje 7:2
l Br 1:29
m Pos 30:20
Pos 46:14
n Br 1:31
o Pos 30:24
Pos 35:24
Pos 46:20
p Pos 41:52
r Pos 41:51
s Pos 50:23
Pnz 3:15
1Lje 7:14
t Js 17:1

19 Judini sinovi^a bili su Er i Onan.^b Ali Er i Onan umrli su u Kanaanu.^c **20** Judini potomci po svojim porodicama bili su: od Šele^d porodica Šelinaca, od Peresa^e porodica Peresovaca, od Zeraha^f porodica Zerahovaca. **21** Peresovi potomci bili su: od Hesrona^g porodica Hesronovaca, od Hamula^h porodica Hamulovaca. **22** To su bile Judine porodice. Broj popisanih iz njihovog plemena iznosio je 76 500.ⁱ

23 Isakarovi potomci^j po svojim porodicama bili su: od Tole^k porodica Tolinaca, od Puve porodica Puvinaca, **24** od Jašuba porodica Jašubovaca, od Šimrona porodica Šimronovaca. **25** To su bile Isakarove porodice. Broj popisanih iz njihovog plemena iznosio je 64 300.^l

26 Zebulunovi potomci^m po svojim porodicama bili su: od Sereda porodica Seredovaca, od Elona porodica Elonovaca, od Jahleela porodica Jahleelovaca. **27** To su bile porodice Zebulunovaca. Broj popisanih iz njihovog plemena iznosio je 60 500.ⁿ

28 Josipovi potomci^o po svojim porodicama bili su Manašeovci i Efrajimovci.^p **29** Manašeovi^r potomci bili su: od Makira^s porodica Makirovaca. Makiru se rodio Gilead,^t a od Gileada je potekla porodica Gileadovaca. **30** Ovo su bili Gileadovi potomci: od Jezera porodica Jezerovaca, od Heleka porodica Helekovaca, **31** od Asriela porodica Asrielovaca, od Šekema porodica Šekemovaca, **32** od Šemide porodica Šemidovaca, od Hefera porodica Heferovaca. **33** A Heferov

sin Selofhad nije imao sinova, nego samo kćeri.^a Selofhadove kćeri^b zvale su se Mahla, Noa, Hogla, Milka i Tirsa. **34** To su bile Manašeove porodice. Broj popisanih iz njihovog plemena iznosio je 52 700.^c

35 Ovo su bili Efrajimovi^d potomci po svojim porodicama: od Šutelaha^e porodica Šutelahovaca, od Bekera porodica Bekerovaca, od Tahana porodica Tahanovaca. **36** A Šutelahovi potomci bili su: od Erana porodica Eranovaca. **37** To su bile porodice Efrajmovih potomaka. Broj popisanih iz njihovog plemena iznosio je 32 500.^f To su bili Josipovi potomci po svojim porodicama.

38 Benjaminovi potomci^g po svojim porodicama bili su: od Bele^h porodica Belovaca, od Ašbela porodica Ašbelovaca, od Ahirama porodica Ahirarovaca, **39** od Šefufama porodica Šefufamovaca, od Hufama porodica Hufamovaca. **40** Belini sinovi bili su Ard i Naaman:ⁱ od Arda porodica Ardovaca, od Naamana porodica Naamanovaca. **41** To su Benjaminovi potomci po svojim porodicama. Broj popisanih iz njihovog plemena iznosio je 45 600.^j

42 Ovo su bili Danovi^k potomci po svojim porodicama: od Šuhama porodica Šuhamovaca. To su bile Danove porodice po svojim porodicama. **43** Broj popisanih u svim porodicama Šuhamovaca iznosio je 64 400.^l

44 Ašerovi potomci^m po svojim porodicama bili su: od Imnaha porodica Imnahovaca, od Išvija porodica Išvijevaca, od

26. POGL.

a Br 27:7
1Lje 7:15

b Br 36:11

c Br 1:35

d Pos 41:52

e 1Lje 7:20

f Br 1:33
Js 17:17g Pos 35:24
Pos 46:21
1Lje 8:1

h 1Lje 7:6

i 1Lje 8:3, 4

j Br 1:37

k Pos 30:6

l Br 1:39

m Pos 30:13
Pos 35:26
Pos 46:17
1Lje 7:30

2. stupac

a Br 1:41

b Pos 30:8
Pos 35:25
Pos 46:24
1Lje 7:13

c Br 1:43

d Izl 38:26
Br 1:46, 49
Br 14:29e Js 11:23
Js 14:1

f Br 33:54

g Br 34:13
Js 14:2
Js 17:4
Js 18:6
Izr 16:33h Pos 46:11
Izl 6:16

i Br 3:19

Berije porodica Berijevaca. **45** Od Berijinih potomaka: od Hebera porodica Heberovaca, od Malkiela porodica Malkielovaca. **46** Ašerova kći zvala se Seraha. **47** To su bile porodice Ašerovih potomaka. Broj popisanih iz njihovog plemena iznosio je 53 400.^a

48 Naftalijevi potomci^b po svojim porodicama bili su: od Jahseela porodica Jahseelovaca, od Gunija porodica Gunijevaca, **49** od Jesera porodica Jeserovaca, od Šilema porodica Šilemovaca. **50** To su bile Naftalijeve porodice po svojim porodicama. Broj popisanih iz njihovog plemena iznosio je 45 400.^c

51 Ukupan broj popisanih Izraelaca iznosio je 601 730.^d

52 Potom je Jehova rekao Mojsiju: **53** "Njima neka se podijeli zemlja u nasljedstvo prema popisu imena*.^e **54** Većim skupinama daj veće nasljedstvo, a manjim skupinama daj manje nasljedstvo.^f Neka se svakoj skupini da nasljedstvo razmjerno broju popisanih. **55** Ali zemlja neka se podijeli ždrijebom.^g Neka dobiju nasljedstvo prema imenima plemena svojih predaka. **56** Neka se svako nasljedstvo odredi ždrijebom i neka se podijeli među velikim i malim skupinama."

57 A ovo su pripadnici Levijevog plemena^h koji su bili popisani po svojim porodicama: od Geršona porodica Geršonovaca, od Kehataⁱ porodica Kehatovaca, od Merarija porodica Merarijevaca. **58** Ovo su bile porodice Levijevih potomaka:

26:53 *Ili: "razmjerno broju popisanih imena".

porodica Libnijevaca,^a porodica Hebronovaca,^b porodica Mahlijevaca,^c porodica Mušijevaca,^d porodica Korahovaca.^e

A Kehatu se rodio Amram.^f **59** Amramova žena zvala se Jokebeda^g i bila je Levijeva kći, koja se Leviju rodila u Egiptu. Ona je Amramu rodila Arona i Mojsija te njihovu sestru Mirjam.^h **60** A Aronu su se rodili Nadab, Abihu, Eleazar i Itamar.ⁱ **61** Ali Nadab i Abihu poginuli su jer su pred Jehovom prinosili kad na nezovoljeni način.^j

62 Ukupan broj popisanih muških osoba od jednog mjeseca naviše iznosio je 23 000.^k Naime, oni nisu bili popisani zajedno s ostalim Izraelcima^l jer nisu trebali dobiti nasljedstvo među njima.^m

63 To su oni koje su popisali Mojsije i svećenik Eleazar kad su popisivali Izraelce u pustim moapskim ravnica uz Jordan, nasuprot Jerihonu. **64** Ali među njima nije bilo nikoga od onih koje su popisali Mojsije i svećenik Aron kad su popisivali Izraelce u Sinajskoj pustinji.ⁿ **65** Jer Jehova je za njih rekao: "Pomrijet će u pustinji."^o Tako nije preostao nitko od njih osim Jefuneovog sina Kaleba i Nunovog sina Josue.^p

27 Potom su pristupile kćeri Selofhada,^r sina Hefera, sina Gileada, sina Makira, Manašeovog sina, iz jedne od porodica Josipovog sina Manaše. A njegove kćeri zvale su se Mahla, Noa, Hogla, Milka i Tirsas. **2** One su stale pred Mojsija, svećenika Eleazara, poglavare^s i sav narod ispred ulaza u šator sastanka te su rekle:

26. POG.

a Izl 6:17
Br 3:18
b Br 3:27
c Izl 6:19
Br 3:33
d Br 3:20
1Lje 23:23
e Izl 6:24
f Izl 6:18
Br 3:19
g Izl 2:1
Izl 6:20
h Izl 15:20
Mi 6:4
i Izl 6:23
Izl 24:9
j Le 10:1, 2
Br 3:2, 4
1Lje 24:2
k Br 3:39
l Br 1:49
m Br 18:24
Pnz 10:9
Pnz 14:27
Js 14:3
n Br 1:2
Pnz 2:14
1Ko 10:5
o He 3:17
p Br 14:29, 30
Js 14:14
Js 19:49

27. POG.

r Br 26:33
s Izl 18:25, 26

2. stupac

a Br 14:35
Br 16:1, 2
Br 16:19, 35
b Izl 18:15, 16
Izl 33:11
Le 24:11, 12
c Br 36:2
Js 17:3, 4
d Br 33:47
Pnz 32:48, 49
e Pos 13:14, 15
Pnz 3:27
Pnz 32:52
Pnz 34:1
f Br 31:2
Pnz 34:7
g Br 20:24, 28
Br 33:38
Pnz 10:6
Pnz 32:50
h Br 20:10, 12
Pnz 1:37
Ps 106:32, 33
i Pnz 1:2
j Js 15:1

3 "Naš je otac umro u pustinji, ali nije bio među onima koji su se pobunili protiv Jehove, među Korahovim pristašama.^a Umro je zbog svog vlastitog grijeha, a nije imao sinova. **4** Zašto da ime našeg oca nestane iz njegove porodice samo zato što nije imao sina? Daj nam nasljedstvo među braćom našeg oca!" **5** I Mojsije je iznio njihov slučaj pred Jehovu.^b

6 A Jehova je rekao Mojsiju: **7** "Selofhadove kćeri imaju pravo. Svakako im daj posjed koji će biti njihovo nasljedstvo među braćom njihovog oca i prenesi na njih nasljedstvo njihovog oca.^c **8** A Izraelcima reci: 'Kad čovjek umre, a nema sina, prenesite njegovo nasljedstvo na njegovu kćer. **9** Ako nema ni kćeri, dajte njegovo nasljedstvo njegovoj braći. **10** Ako nema ni braće, dajte njegovo nasljedstvo braći njegovog oca. **11** A ako njegov otac nema braće, dajte njegovo nasljedstvo njegovom najbližem krvnom srodniku, pa neka ga on dobije. Neka to bude zakonska odredba za Izraelce, kao što je Jehova zapovjedio Mojsiju."

12 Jehova je potom rekao Mojsiju: "Popni se na ovu goru u abarimskom^d kraju i pogledaj zemlju koju ću dati Izraelcima.^e **13** Kad je pogledaš, i ti ćeš se pridružiti svojim precima^f, kao što im se pridružio i tvoj brat Aron,^g **14** zato što ste se pobunili protiv moje naredbe kad se narod prepirao sa mnom u pustinji Zinu i niste me posvetili pred njima kod voda u Meribi,^h u blizini Kadeša,ⁱ u pustinji Zinu."^j

27:13 * Ovo je pjesnički izraz koji znači "umrijeti".

15 A Mojsije je rekao Jehovi: **16** "Neka Jehova, Bog koji svima daje život*, postavi nad ovim narodom čovjeka **17** koji će ih voditi i kojega će oni slijediti, kako Jehovin narod ne bi bio poput ovaca bez pastira." **18** Tada je Jehova rekao Mojsiju: "Uzmi Nunovog sina Jošuu, sposobnog čovjeka*, i položi ruku na njega.^a **19** Zatim ga dovedi pred svećenika Eleazara i pred sav narod te ga pred njima postavi za vođu.^b **20** Predaj mu dio svoje vlasti*^c kako bi ga slušao cijeli izraelski narod.^d **21** Neka dolazi pred svećenika Eleazara, koji će pomoću Uri-^ema^e u njegovo ime tražiti vodstvo od Jehove. Njegovu zapovijed* svi će slušati, on i svi Izraelci, sav narod."

22 I Mojsije je učinio kako mu je Jehova zapovjedio. Uzeo je Jošuu, doveo ga pred svećenika Eleazara i pred sav narod **23** te je položio ruke na njega i postavio ga za vođu,^f kao što mu je rekao Jehova.^g

28 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **2** "Zapovjedi Izraelcima: 'Savjesno mi prinosite moje prinose, moju hranu. U propisano vrijeme prinosite mi žrtve u vatri kako bih osjetio njihov ugodan* miris.'^h

3 Kaži im ovako: 'Ovo je žrtva koju ćete u vatri prinositi Jehovi: svaki dan dva jednogodišnja janjca bez mane kao redovitu žrtvu paljenicu.ⁱ **4** Jednog janjca prinesite ujutro, a

27:16 *Ili: "Bog životnog duha u svakom tijelu" **27:18** *Ili: "čovjeka koji ima duha". **27:20** *Ili: "časti; autoriteta". **27:21** *Ili: "Božju zapovijed", koja je mogla biti dana preko Jošue ili Eleazara. **28:2** *Ili: "umirujući".

27. Pogl.

a Pnz 34:9
Dj 6:5, 6

b Pnz 31:7

c Pnz 1:38
Pnz 31:3
Pnz 34:10

d Js 1:17

e Izl 28:30
1Sa 23:9
1Sa 28:6
Ne 7:65

f Br 27:18

g Pnz 3:28
Pnz 31:14, 23

28. Pogl.

h 2Lje 8:13
Ne 10:32, 33i Izl 29:38
Le 6:9
Eze 46:15

2. stupac

a Izl 29:39

b Izl 29:40
Br 15:4c Izl 29:38, 42
2Lje 2:4
Ezr 3:3

d Izl 29:39, 40

e Izl 29:41

f Izl 16:29
Izl 20:10
Eze 20:12

g Br 28:3, 7

h Br 10:10
1Lje 23:31
2Lje 2:4
Ne 10:32, 33

i Le 2:11

j Le 1:10

drugog janjca prinesite u suton*.^a **5** a uz svakog od njih prinesite i žitnu žrtvu, desetinu efe* finog brašna pomiješanog s četvrtinom hina^a ulja od gnječenih maslina.^b **6** To je redovita žrtva paljenica,^c koja je bila propisana na gori Sinaju, žrtva koju trebate u vatri prinositi Jehovi kako bi on osjetio njen ugodan miris, **7** a uz nju prinesite i žrtvu ljevanicu, četvrtinu hina vina za svakog janjca.^d Izlijte opojno piće na svetom mjestu kao žrtvu ljevanicu Jehovi. **8** Drugog janjca prinesite u suton, onako kao i onog ujutro, s jednakom žitnom žrtvom i s jednakom žrtvom ljevanicom. Prinesite ga Jehovi u vatri kako bi on osjetio ugodan miris te žrtve.^e

9 A na dan počinka^f prinesite dva jednogodišnja janjca bez mane i dvije desetine efe finog brašna pomiješanog s uljem kao žitnu žrtvu, a uz to i žrtvu ljevanicu. **10** To je žrtva paljenica koja se treba prinositi na dan počinka, uz redovitu žrtvu paljenicu i njenu žrtvu ljevanicu.^g

11 Na početku svakog mjeseca prinesite Jehovi kao žrtvu paljenicu dva junca, jednog ovna i sedam jednogodišnjih janjaca bez mane.^h **12** Usto prinesite tri desetine efe finog brašna pomiješanog s uljem kao žitnu žrtvuⁱ za svakog junca, dvije desetine efe finog brašna pomiješanog s uljem kao žitnu žrtvu za ovna^j **13** i jednu desetinu efe finog brašna pomiješanog s uljem

28:4 *Dosl.: "između dvije večeri". **28:5** *Desetina efe iznosila je 2,2 litre. Vidi dodatak B14. ^aHin je imao 3,67 litara. Vidi dodatak B14.

kao žitnu žrtvu za svakog janjca. To je žrtva paljenica koja se u vatri prinosi Jehovi kako bi on osjetio njen ugodan miris.^a **14** Uz nju prinesite i žrtve ljevanice: pola hina vina za svakog junca,^b trećinu hina za ovna^c i četvrtinu hina za svakog janjca.^d To je mjesečna žrtva paljenica, žrtva koja se treba prinositi svakog mjeseca tijekom cijele godine. **15** Neka se uz redovitu žrtvu paljenicu i njenu žrtvu ljevanicu Jehovi prinese i jedan jarić kao žrtva za grijeh.

16 Četrnaestog dana prvog mjeseca slavite Pashu u čast Jehovi,^e **17** a petnaestog dana tog mjeseca počnite slaviti blagdan. Neka se sedam dana jedu beskvasni kruhovi.^f **18** Prvog dana neka se održi sveti skup. Nemojte raditi nikakav teški posao. **19** Prinesite Jehovi u vatri kao žrtvu paljenicu dva junca, jednog ovna i sedam jednogodišnjih janjaca. Neka životinje koje prinosite budu bez mane.^g **20** Uz njih prinesite i žitne žrtve od finog brašna pomiješanog s uljem:^h tri desetine efe za svakog junca, dvije desetine efe za ovna **21** i jednu desetinu efe za svakog od sedam janjaca. **22** Prinesite i jednog jarca kao žrtvu za grijeh kako bi se za vas izvršio obred očišćenja. **23** To prinosite uz jutarnju žrtvu paljenicu, koja je dio redovite žrtve paljenice. **24** Prinosite to na isti način sedam dana, svaki dan, kao hranu, kao žrtvu koja se u vatri prinosi Jehovi kako bi on osjetio njen ugodan miris. Neka se to prinosi uz redovitu žrtvu paljenicu i njenu žrtvu ljevanicu. **25** Sedmog dana

28. POGL.

a Le 1:10, 13

b Br 15:8, 10

c Br 15:6, 7

d Br 15:5

e Izl 12:14
Le 23:5
Pnz 16:1
Eze 45:21
1Ko 5:7f Izl 12:15
Le 23:6
1Ko 5:8g Le 22:20, 22
Pnz 15:21

h Le 2:1

2. stupac

a Izl 13:6

b Izl 12:16
Le 23:8
Pnz 16:8

c Izl 23:16

d Le 23:15, 16

e Izl 34:22
Pnz 16:10
Dj 2:1

f Le 23:16, 21

g Le 23:16, 18

h Le 23:16, 19

i Le 1:3

29. POGL.

j Le 23:24, 25

k Br 10:2
Ps 81:3

l Br 28:11-13

održite sveti skup.^a Nemojte raditi nikakav teški posao.^b

26 Na dan kad prinosite prvine,^c kad prinosite Jehovi žitnu žrtvu od prvina,^d održite sveti skup tijekom Blagdana tjedana.^e Nemojte raditi nikakav teški posao.^f **27** Prinesite Jehovi kao žrtvu paljenicu dva junca, jednog ovna i sedam jednogodišnjih janjaca kako bi on osjetio njihov ugodan miris.^g **28** Uz njih prinesite žitnu žrtvu od finog brašna pomiješanog s uljem: tri desetine efe za svakog junca, dvije desetine efe za ovna **29** i jednu desetinu efe za svakog od sedam janjaca. **30** Prinesite i jednog jarića kako bi se za vas izvršio obred očišćenja.^h **31** Prinesite ih uz redovitu žrtvu paljenicu i njenu žitnu žrtvu. Neka životinje koje prinosite budu bez mane,ⁱ a prinesite i žrtve ljevanice koje idu uz njih.

29 Prvog dana u sedmom mjesecu održite sveti skup. Nemojte raditi nikakav teški posao.^j Tog dana neka se oglase trube.^k **2** Prinesite Jehovi kao žrtvu paljenicu jednog junca, jednog ovna i sedam jednogodišnjih janjaca, sve bez mane, kako bi on osjetio njihov ugodan* miris. **3** Uz njih prinesite i žitne žrtve od finog brašna pomiješanog s uljem: tri desetine efe za junca, dvije desetine za ovna **4** i jednu desetinu za svakog od sedam janjaca. **5** Prinesite i jednog jarića kao žrtvu za grijeh kako bi se za vas izvršio obred očišćenja. **6** To prinosite uz mjesečnu žrtvu paljenicu i njenu žitnu žrtvu^l te uz redovitu žrtvu pa-

29:2 * Ili: "umirujući".

ljenicu i njenu žitnu žrtvu,^a uz koje idu i njihove žrtve ljevanice,^b kao što je propisano. Prinosite ih Jehovi u vatri kako bi on osjetio njihov ugodan miris.

7 A desetog dana tog sedmog mjeseca održite sveti skup^c i žalujte* zbog svojih grijeha. Nemojte raditi nikakav posao.^d

8 Prinesite Jehovi kao žrtvu paljenicu jednog junca, jednog ovna i sedam jednogodišnjih janjaca, sve bez mane,^e kako bi on osjetio njihov ugodan miris.

9 Uz njih prinesite žitnu žrtvu od finog brašna pomiješanog s uljem: tri desetine efe za junca, dvije desetine za ovna **10** i jedna desetina za svakog od sedam janjaca, **11** a prinesite i jednog jarića kao žrtvu za grijeh. To prinesite uz žrtvu za očišćenje od grijeha^f i uz redovitu žrtvu paljenicu i njenu žitnu žrtvu, a uz njih prinesite i žrtve ljevanice.

12 A petnaestog dana sedmog mjeseca održite sveti skup. Nemojte raditi nikakav teški posao, nego sedam dana slavite blagdan u čast Jehovi.^g **13** Prinesite kao žrtvu paljenicu,^h žrtvu koja se u vatri prinosi Jehovi kako bi on osjetio njen ugodan miris, 13 junaca, 2 ovna i 14 jednogodišnjih janjaca. Neka sve životinje budu bez mane.ⁱ **14** Uz njih prinesite žitnu žrtvu od finog brašna pomiješanog s uljem: tri desetine efe za svakog od 13 junaca, dvije desetine za svakog od 2 ovna **15** i jedna desetina za svakog od 14 janjaca, **16** a prinesite i jednog jarića kao žrtvu za grijeh. To prine-

29:7 *Općenito se smatra da se na ovom mjestu izraz "zalovati" odnosi na post i druge oblike samoodricanja.

29. POGL.

a Br 28:3, 5

b Br 28:6, 7

c Le 16:29

d Le 23:27-31

e Le 1:3
Le 22:22
Pnz 15:21
Pnz 17:1

f Le 16:3

g Izl 23:16
Le 23:34-36
Pnz 16:13-15
Ne 8:14-18

h Ezr 3:4

i Le 22:22
Pnz 17:1

2. stupac

a Br 28:3-8

b Le 22:22
Pnz 17:1

c Br 28:3-8

d Le 22:22
Pnz 17:1

e Br 28:3-8

f Le 22:22
Pnz 17:1

g Br 28:3-8

h Pnz 15:21
Pnz 17:1

site uz redovitu žrtvu paljenicu, njenu žitnu žrtvu i njenu žrtvu ljevanicu.^a

17 Drugog dana prinesite 12 junaca, 2 ovna i 14 jednogodišnjih janjaca, sve bez mane.^b

18 Prinesite i žitnu žrtvu i žrtve ljevanice koje idu uz junce, ovnove i janjce prema njihovom broju, kao što je propisano, **19** a prinesite i jednog jarića kao žrtvu za grijeh. To prinesite uz redovitu žrtvu paljenicu i njenu žitnu žrtvu te uz njihove žrtve ljevanice.^c

20 Trećeg dana prinesite 11 junaca, 2 ovna i 14 jednogodišnjih janjaca, sve bez mane.^d

21 Prinesite i žitnu žrtvu i žrtve ljevanice koje idu uz junce, ovnove i janjce prema njihovom broju, kao što je propisano, **22** a prinesite i jednog jarca kao žrtvu za grijeh. To prinesite uz redovitu žrtvu paljenicu, njenu žitnu žrtvu i njenu žrtvu ljevanicu.^e

23 Četvrtog dana prinesite 10 junaca, 2 ovna i 14 jednogodišnjih janjaca, sve bez mane.^f

24 Prinesite i žitnu žrtvu i žrtve ljevanice koje idu uz junce, ovnove i janjce prema njihovom broju, kao što je propisano, **25** a prinesite i jednog jarića kao žrtvu za grijeh. To prinesite uz redovitu žrtvu paljenicu, njenu žitnu žrtvu i njenu žrtvu ljevanicu.^g

26 Petog dana prinesite 9 junaca, 2 ovna i 14 jednogodišnjih janjaca, sve bez mane.^h

27 Prinesite i žitnu žrtvu i žrtve ljevanice koje idu uz junce, ovnove i janjce prema njihovom broju, kao što je propisano, **28** a prinesite i jednog jarca kao žrtvu za grijeh.

To prinesite uz redovitu žrtvu paljenicu, njenu žitnu žrtvu i njenu žrtvu ljevanicu.^a

29 Šestog dana prinesite 8 junaca, 2 ovna i 14 jednogodišnjih janjaca, sve bez mane.^b

30 Prinesite i žitnu žrtvu i žrtve ljevanice koje idu uz junce, ovnove i janjce prema njihovom broju, kao što je propisano,

31 a prinesite i jednog jarca kao žrtvu za grijeh. To prinesite uz redovitu žrtvu paljenicu, njenu žitnu žrtvu i njene žrtve ljevanice.^c

32 Sedmog dana prinesite 7 junaca, 2 ovna i 14 jednogodišnjih janjaca, sve bez mane.^d

33 Prinesite i žitnu žrtvu i žrtve ljevanice koje idu uz junce, ovnove i janjce prema njihovom broju, kao što je propisano, **34** a prinesite i jednog jarca kao žrtvu za grijeh. To prinesite uz redovitu žrtvu paljenicu, njenu žitnu žrtvu i njenu žrtvu ljevanicu.^e

35 A osmog dana održite svečani skup. Nemojte raditi nikakav teški posao.^f **36** Prinesite kao žrtvu paljenicu, žrtvu koja se u vatri prinosi Jehovu kako bi on osjetio njen ugodan miris, jednog junca, jednog ovna i sedam jednogodišnjih janjaca. Neka sve životinje budu bez mane.^g **37** Prinesite i žitnu žrtvu i žrtve ljevanice koje idu uz junca, ovna i janjce prema njihovom broju, kao što je propisano, **38** a prinesite i jednog jarca kao žrtvu za grijeh. To prinesite uz redovitu žrtvu paljenicu, njenu žitnu žrtvu i njenu žrtvu ljevanicu.^h

39 Uz prinosite Jehovu na svoje godišnje blagdane,ⁱ uz svoje zavjetne žrtve^j i drago-

29. PUGL.

a Br 28:3-8

b Le 22:22
Pnz 17:1

c Br 28:3-8

d Le 22:22
Pnz 17:1

e Br 28:3-8

f Le 23:36, 39

g Le 22:22
Pnz 17:1

h Br 28:3-8

i Le 23:2
Pnz 16:16

j Pnz 12:5, 6

2. stupaca Le 7:16
Le 22:21

b Le 1:3

c Le 2:1

d Br 15:5

e Le 3:1

30. PUGL.

f Izl 18:25

g Pos 28:20-22
Su 11:30, 31

h Ps 132:1-5

i Pnz 23:21
Ps 116:14
Ps 119:106
Pr 5:4
Mt 5:33j Ps 50:14
Ps 66:13

k Izl 20:12

voljne žrtve^a koje prinosite kao žrtve paljenice,^b žitne žrtve,^c žrtve ljevanice^d i žrtve zajedništva.^e **40** I Mojsije je prenio Izraelcima sve što mu je Jehova zapovjedio.

30 Potom je Mojsije rekao poglavarima^f izraelskih plemena: "Ovako je zapovjedio Jehova: **2** Ako se čovjek zavjetuje^g Jehovi ili ako se zakletvom^h obaveže da će se od čega uzdržavati, ne smije prekršiti svoju riječ.ⁱ Neka učini sve na što se zavjetovao.^j

3 Ako se mlada žena koja živi u kući svog oca zavjetuje Jehovi ili ako se zakletvom obaveže da će se od čega uzdržavati, **4** a njen otac čuje za zavjet koji je dala ili za zakletvu kojom se obavezala da će se od čega uzdržavati pa ne kaže da ima nešto protiv, tada vrijede svi zavjeti koje je dala i svaka zakletva kojom se obavezala da će se od čega uzdržavati. **5** Ali ako joj otac, kad čuje za zavjete koje je dala ili za zakletve kojima se obavezala da će se od čega uzdržavati, zabrani da ih izvrši, onda oni ne vrijede. Jehova će joj oprostiti, jer joj je otac zabranio da ih izvrši.^k

6 Ako se uda dok je pod svojim zavjetom ili pod obavezom da izvrši obećanje koje je nepromišljeno dala **7** pa njen muž čuje za njih, ali tog dana kad čuje za njih ne kaže da ima nešto protiv, onda vrijede zavjeti koje je dala i zakletve kojima se obavezala da će se od čega uzdržavati. **8** Ali ako joj muž onog dana kad čuje za njih zabrani da ih izvrši, time poništava zavjet pod kojim je bila ili

obavezu da izvrši obećanje koje je nepromišljeno dala,^a pa će joj Jehova oprostiti.

9 No ako udovica ili razvedena žena da kakav zavjet, mora izvršiti sve na što se obavezala.

10 Ali ako žena, dok je u kući svog muža*, da zavjet ili ako se obaveže da će se od čega uzdržavati, **11** a njen muž čuje za to i ne kaže da ima nešto protiv ili da to ne odobrava, tada vrijede svi zavjeti koje je dala i svaka zakletva kojom se obavezala da će se od čega uzdržavati. **12** Ali ako njen muž onog dana kad čuje za njih poništi zavjete koje je dala ili zakletvu kojom se obavezala da će se od čega uzdržavati, tada oni ne vrijede.^b Njen ih je muž poništio, pa će joj Jehova oprostiti. **13** Svaki zavjet koji žena daje i svaku zakletvu kojom se obavezuje da će se čega odricati, njen muž treba ili potvrditi ili poništiti. **14** No ako dani prolaze, a muž ne govori da ima išta protiv, time potvrđuje sve zavjete koje je dala i sve zakletve kojima se obavezala da će se od čega uzdržavati. Potvrđuje ih jer joj onog dana kad je čuo za njih nije rekao da ima išta protiv. **15** Ali ako ih poništi kasnije, neko vrijeme nakon što je čuo za njih, on će biti kriv za njen prijestup.^c

16 To su uredbe što ih je Jehova dao Mojsiju u vezi sa zavjetima. One propisuju kako trebaju postupiti muž i njegova žena te otac i njegova kći, ako je ona još djevojka i živi u kući svog oca.”

30:10 *Odnosno dok je u braku.

30. PUGL.

a Ri 7:2
1Ko 11:3
Ef 5:22

b 1Ko 11:3
1Pe 3:1

c Pnz 23:21

2. stupac

31. PUGL.

a Ps 94:1
Iza 1:24
Na 1:2

b Br 22:7
Br 25:1-3
Br 25:17, 18
1Ko 10:8
Ot 2:14

c Br 27:12, 13
Pnz
32:48-50

d Br 26:51

e Br 25:7, 8

f Br 10:2, 9

g Br 22:12
2Pe 2:15
Ot 2:14

h Br 22:1

31 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **2** “Osveti^a se Midjancima za ono što su učinili Izraelcima.^b Potom ćeš se pridružiti svojim precima.”^c

3 Tada je Mojsije rekao narodu: “Izaberite među sobom ljude i opremite ih za bitku protiv Midjanaca kako bi izvršili Jehovinu osvetu na njima. **4** Pošaljite u bitku po 1000 ljudi iz svakog izraelskog plemena.” **5** Tako je u izraelskim rodovima^d bilo izabrano po 1000 ljudi iz svakog plemena, ukupno 12 000 ljudi opremljenih za boj.

6 I Mojsije ih je poslao u rat, po 1000 iz svakog plemena, a s vojskom je poslao i Pinhasa,^e sina svećenika Eleazara. On je nosio sveti pribor i trube^f za oglašavanje ratnih naredbi. **7** I borili su se s Midjancima, kao što je Jehova zapovjedio Mojsiju, te su pobili sve muškarce. **8** Među onima koje su pobili bila su i petorica midjanskih kraljeva: Evi, Rekem, Sur, Hur i Reba. Ubili su mačem i Beorovog sina Bileama.^g **9** A Midjanke i njihovu djecu Izraelci su zarobili. Osim toga, zaplijenili su sve njihove životinje, svu njihovu stoku, i sav njihov imetak. **10** I spalili su sve gradove u kojima su oni živjeli i sva njihova naselja. **11** Uzeli su sav plijen i sve što su opljačkali, i ljude i životinje. **12** Potom su zarobljenike i sve što su opljačkali i oplijenili donijeli Mojsiju, svećeniku Eleazaru i ostalim Izraelcima, koji su bili utaboreni u pustim moapskim ravnicama^h uz Jordan, nasuprot Jerihonu.

31:2 *Ovo je pjesnički izraz koji znači “umrijeti”. **31:5** *Dosl.: “tisućama”.

13 A Mojsije, svećenik Eleazar i svi narodni poglavari izašli su im u susret izvan tabora.

14 No Mojsije se razljutio na vojne zapovjednike, na tisućnike i stotnike, koji su se vratili iz vojnog pohoda. **15** Rekao im je: "Zar ste sve žene ostavili na životu? **16** A baš su one, po Bileamovom savjetu, navele Izraelce da budu nevjerni^a Jehovi i da štuju lažnog peorskog boga,^b pa je na Jehovin narod došla pošast.^c **17** Zato sada pobijte sve dječake, a ubijte i sve žene koje su imale spolne odnose s muškarcem. **18** Ali sve djevojke koje nisu imale spolne odnose s muškarcem ostavite na životu.^d **19** I ostanite izvan tabora sedam dana. Svatko od vas tko je nekoga* ubio i svatko tko je dotaknuo nekoga tko je bio ubijen^e neka se očisti^f trećeg i sedmog dana. Očistite se i vi i vaše zarobljenice. **20** Očistite od grijeha svu odjeću, sve predmete od kože, sve načinjeno od kozje dlake i sve drvene predmete."

21 Tada je svećenik Eleazar rekao vojnicima koji su bili u bici: "Ovo je zakonska odredba koju je Jehova dao Mojsiju: **22** 'Zlato, srebro, bakar, željezo, kositar i olovo - **23** sve što podnosi vatru - provucite kroz vatru i bit će čisto. Ali neka se očisti i vodom za očišćenje.^g A sve što ne podnosi vatru provucite kroz vodu. **24** Sedmog dana operite svoju odjeću i bit ćete čisti. Potom možete ući u tabor.'"^h

25 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **26** "Popiši sve što je

31:19 *Ili: "neku dušu".

31. POGL.

a Br 25:1, 2
Ot 2:14

b Br 25:17, 18
Pnz 4:3
Js 22:17

c Br 25:9
1Ko 10:8

d Br 31:35

e Br 5:2
Br 19:11, 16

f Br 19:20

g Br 19:9

h Br 19:19, 20

2. stupac

a Js 22:7, 8
1Sa 30:24

b Br 18:20, 29

c Pnz 12:19

d Br 3:6, 7
Br 18:2, 3
1Lje 23:32

e Br 31:18

zaplijenjeno i prebroji zarobljene žene i životinje. Neka ti u tome pomognu svećenik Eleazar i poglavari izraelskih rodova. **27** Razdijeli plijen na dva dijela - jedan dio daj ratnicima koji su sudjelovali u bici, a drugi svima ostalima u narodu.^a **28** Od ratnika koji su išli u bitku uzmi kao porez za Jehovu po jednu ženu od njih 500 i po jednu životinju od njih 500 - od krupne stoke, od magaraca i od sitne stoke. **29** Uzmite to od njihove polovine plijena i dajte svećeniku Eleazaru kao prilog Jehovi.^b **30** A od polovine plijena koja pripadne Izraelcima uzmi po jednu ženu od njih 50 i po jednu životinju od njih 50 - od krupne stoke, od magaraca i od sitne stoke, od svake vrste životinja - pa ih daj levitima,^c koji izvršavaju svoje dužnosti povezane s Jehovinim šatorom."^d

31 Mojsije i svećenik Eleazar učinili su kao što je Jehova zapovjedio Mojsiju. **32** Ovo je plijen koji je preostao od svega što je vojska zaplijenila: 675 000 grla sitne stoke, **33** 72 000 grla krupne stoke **34** i 61 000 magaraca. **35** Žena koje nisu imale spolne odnose s muškarcem^e bilo je ukupno 32 000. **36** Polovina plijena koja je pripala onima koji su išli u bitku iznosila je 337 500 grla sitne stoke. **37** Porez za Jehovu od sitne stoke iznosio je 675 grla. **38** Krupne stoke bilo je 36 000 grla, a porez za Jehovu iznosio je 72 grla. **39** Magaraca je bilo 30 500, a porez za Jehovu iznosio je 61 grlo. **40** Žena je bilo 16 000, a porez za Jehovu iznosio je 32 osobe. **41** I Mojsije je predao svećeniku Elea-

zaru porez kao prilog za Jehovu,^a kao što mu je Jehova zapovjedio.

42 A polovina plijena koja je pripala Izraelcima, koju je Mojsije odvojio od one koja je pripala ljudima koji su išli u bitku, **43** iznosila je 337 500 grla sitne stoke, **44** 36 000 grla krupne stoke, **45** 30 500 magaraca **46** i 16 000 žena. **47** Potom je Mojsije od te polovine koja je pripala Izraelcima uzeo po jednu ženu od njih 50 i po jednu životinju od njih 50 i dao ih levitima,^b koji izvršavaju svoje dužnosti povezane s Jehovinim šatorom,^c kao što je Jehova zapovjedio Mojsiju.

48 Nakon toga Mojsiju su pristupili vojni zapovjednici – tisućnici^d i stotnici – **49** pa su mu rekli: “Tvoji su sluge prebrojili ratnike koji su pod našim zapovjedništvom i nitko od naših ljudi ne nedostaje.^e **50** Zato će svatko od nas prinjati Jehovi na dar ono što je zaplijenio – predmete od zlata, lančići koji se nose oko gležnja, narukvice, pečatnjake, naušnice i drugi nakit – da se za nas izvrši obred očišćenja pred Jehovom.”

51 Tako su Mojsije i svećenik Eleazar uzeli od njih zlato, sav taj nakit. **52** Zlata koje su tisućnici i stotnici dali kao prilog Jehovi bilo je 16 750 šekela^f. **53** Svi ratnici bili su uzeli plijen. **54** Tako su Mojsije i svećenik Eleazar uzeli zlato od tisućnika i stotnika te su ga donijeli u šator sastanka da pred Jehovom služi kao spomen, da bude na dobrobit Izraelaca.

31:52 *Šekel je imao 11,4 grama. Vidi dodatak B14.

31. POGL.

a Br 18:8, 19

b Pnz 12:19

c Br 3:6, 7
Br 18:2, 3
11Je 23:32

d Br 31:4

e Izl 23:27
Le 26:7, 8

2. stupac

32. POGL.

a Br 26:7

b Br 26:18

c Br 21:32

d Br 21:26

e Br 33:47

f Br 32:37, 38

g Br 21:23, 24
Pnz 2:24

h Pnz 2:35

i Br 13:31
Js 14:7, 8j Br 13:23
Pnz 1:24k Br 13:32
Pnz 1:26-28l Ps 95:11
Eze 20:15
He 3:18m Br 14:29, 30
Pnz 2:14n Pos 13:14, 15
Pos 26:3
Pos 28:13

o Br 13:30

p Js 19:49

r Br 14:24
Pnz 1:34-38
Js 14:8

32 Rubenovci^a i Gadovci^b imali su vrlo mnogo stoke i vidjeli su da je zemlja oko Jazera^c i područje Gileada pogodno za uzgoj stoke. **2** Zato su Gadovci i Rubenovci otišli k Mojsiju, svećeniku Eleazaru i narodnim poglavarima te su im rekli: **3** “Atarot, Dibon, Jazer, Nimra, Hešbon,^d Eleale, Sebam, Nebo^e i Beon^f – **4** područje koje je Jehova pokorio za izraelski narod^g – područje je pogodno za uzgoj stoke, a tvoji sluge imaju mnogo stoke.”^h **5** Zatim su nastavili: “Ako smo stekli tvoju naklonost, neka se ova zemlja da u posjed tvojim slugama. Nemoj nas slati preko Jordana.”

6 A Mojsije je odgovorio Gadovcima i Rubenovcima: “Zar ćete vi ovdje mirno živjeti dok vaša braća ratuju? **7** Zašto da pokolebate Izraelce, pa da oni odustanu od ulaska u zemlju koju im Jehova daje? **8** To su učinili i vaši očevi kad sam ih poslao iz Kadeš-Barnee da izvide zemlju.ⁱ **9** Nakon što su otišli do Eškolske doline^j i izvidjeli zemlju, pokolebali su Izraelce, pa su oni odustali od odlaska u zemlju koju im je Jehova namjeravao dati.^k **10** Zato se tog dana Jehova razgnjevio te se zakleo:^l **11** ‘Ljudi od 20 godina naviše koji su izašli iz Egipta neće vidjeti zemlju^m za koju sam se zakleo da ću je dati Abrahamu, Izaku i Jakovu,ⁿ jer mi nisu bili poslušni svim srcem. **12** Vidjet će je samo Kaleb,^o sin Kenazovca Jefunea, i Nunov sin Jošua,^p jer su oni svim srcem bili poslušni Jehovi.’^r

32:9 *Ili: “vadija”. Vidi izraz “vadi” u Rječniku.

13 I Jehova se razgnjevio na Izraelce te ih je primorao da lutaju pustinjom 40 godina.^a Tako su lutali njome dok nije pomro sav naraštaj koji je činio ono što je zlo u Jehovininim očima.^b **14** A sad vi, grešni naraštaju, idete stopama svojih očeva i navlačite na Izraelce još veći Jehovin gnjev. **15** Ako mu okrenete leđa, onda će ih on opet ostaviti u pustinji, pa će zbog vas izginuti sav ovaj narod.”

16 Potom su opet pristupili Mojsiju te su mu rekli: “Podignut ćemo ovdje kamene torove za svoju stoku i gradove za svoju djecu. **17** Naša će djeca ostati u utvrđenim gradovima, zaštićena od stanovnika ove zemlje, a mi ćemo naoružani^c ići ispred Izraelaca dok ih ne dovedemo u njihova mjesta. **18** Nećemo se vratiti svojim kućama dok svi Izraelci ne dobiju svoju zemlju u nasljedstvo.^d **19** A mi nećemo zajedno s njima dobiti nasljedstvo s druge strane Jordana jer smo već dobili nasljedstvo s ove, istočne strane Jordana.”^e

20 Nato im je Mojsije rekao: “Ako tako učinite, ako se naoružate za rat kao što je Jehova zapovjedio,^f **21** ako svi uzmete oružje u ruke i prijeđete Jordan kako biste se borili za Jehovu dok on bude tjerao svoje neprijatelje ispred sebe^g **22** i ako se budete borili sve dok zemlja ne bude pokorena pred Jehovom,^h onda ćete se moći vratitiⁱ i nećete biti krivi ni pred Jehovom ni pred Izraelom. Tada će ova zemlja postati vaše vlasništvo pred Jehovom.^j **23** Ali ako ne učinite tako, zgriješit ćete Je-

32. POGL.

a Br 14:33
Pnz 29:5
Js 5:6
Ps 95:10
Dj 13:18

b Br 26:63, 64
Pnz 2:14
1Ko 10:5
He 3:17

c Pnz 3:18
Js 4:12

d Js 22:1, 4

e Br 32:33
Js 12:1
Js 13:8

f Js 4:13

g Ps 78:55

h Js 11:23
Js 18:1
Ps 44:2

i Js 22:4, 9

j Pnz 3:19, 20
Js 1:14, 15
Js 13:8

2. stupac

a Br 32:16
Br 32:34-38

b Js 1:12-14

c Js 4:12

d Js 13:15, 24

e Js 4:13

f Pnz 3:12

g Js 22:7

h Br 21:23, 24
Pnz 2:31

i Pnz 3:4

hovi. Znajte da će vas tada stići kazna za vaš grijeh. **24** Dakle, možete sagraditi gradove za svoju djecu i torove za svoja stada,^a ali morate ispuniti svoje obećanje.”

25 Tada su Gadovci i Rubenovci rekli Mojsiju: “Tvoji će sluge učiniti kako naš gospodar zapovijeda. **26** Naša djeca, žene, stoka i sve naše životinje ostat će ovdje, u gileadskim gradovima,^b **27** a tvoji će se sluge svi naoružati za boj te prijeći Jordan i ratovati u Jehovino ime,^c kao što naš gospodar zapovijeda.”

28 Tada je Mojsije u vezi s njima izdao zapovijed svećeniku Eleazaru, Nunovom sinu Jošui i poglavarima rodu izraelskih plemena. **29** Mojsije im je rekao: “Ako svi Gadovci i Rubenovci prijeđu Jordan s vama, naoružani za boj, i ratuju u Jehovino ime, pa vi pokorite zemlju, onda im dajte područje Gileada u vlasništvo.^d **30** Ali ako ne uzmu oružje u ruke i ne prijeđu Jordan s vama, onda neka se nastane među vama u Kanaanu.”

31 Nato su Gadovci i Rubenovci rekli: “Učinit ćemo sve što je Jehova rekao tvojim slugama. **32** Uzet ćemo oružje u ruke i prijeći u Kanaan kako bismo se borili u Jehovino ime,^e ali neka nam se u nasljedstvo da zemlja s ove strane Jordana.” **33** Tada je Mojsije dao njima – Gadovcima, Rubenovcima^f i polovini plemena Josipovog sina Manašea^g – kraljevstvo amorejskog kralja Sihona^h i kraljevstvo bašanskog kralja Oga,ⁱ zemlju koja pripada gradovima na tim područjima i mjesta u udaljenim područjima.

34 Gadovci su sagradili* Dibon,^a Atarot,^b Aroer,^c **35** Atrot-Šofan, Jazer,^d Jogbehu,^e **36** Bet-Nimru^f i Bet-Haran,^g utvrđene gradove, a sagradili su i kamene torove za stada. **37** A Rubenovci su sagradili Hešbon,^h Eleale,ⁱ Kirijatajim,^j **38** Nebo^k i Baal-Meon^l (i promijenili im imena) te Sibmu. Dali su druga imena gradovima koje su obnovili.

39 Potomci Manaševog sina Makira^m krenuli su na Gilead, osvojili ga i protjerali Amorejce koji su bili ondje. **40** I Mojsije je dao Gilead Manaševom sinu Makiru te se on naselio u njemu.ⁿ **41** Manašev potomak Jair krenuo je na Amorejce i osvojio njihova sela u kojima su živjeli pod šatorima, pa im je dao ime Havot-Jair*.^o **42** A Nobah je napao i osvojio Kenat i okolne gradove te ga prozvao svojim imenom, Nobah.

33 Ovo su dionice puta kojim su Izraelci išli nakon izlaska iz Egipta,^p a putovali su po svojim četama^r pod vodstvom Mojsija i Arona.^s **2** Mojsije je za svaku dionicu puta bilježio mjesta s kojih su kretali na put, kao što mu je Jehova zapovjedio. Ovo su dionice puta kojim su išli, od jednog mjesta do drugoga:^t **3** Krenuli su iz Ramezesa^u petnaestog dana prvog mjeseca.^v Dan poslije Pashe^z Izraelci su se odvažno* zaputili odande načigled svih Egipćana. **4** Za to vrijeme Egipćani su pokapali sve svoje prvorođence koje je

32:34 *Ili: "obnovili". **32:41** *"Havot-Jair" znači "Jairova šatorska sela". **33:3** *Dosl.: "uzdignutih pesnica".

32. POGL.

a Br 33:45
jS 13:15, 17
b Br 32:3, 4
c Pnz 2:36
jS 12:1, 2
d Br 21:32
e Su 8:11
f Br 32:3, 4
g jS 13:27, 28
h Br 21:26
i Br 32:3, 4
j jS 13:15, 19
k Br 32:3, 4
l jS 13:15, 17
m Br 26:29
n Pnz 3:13
jS 13:31
jS 17:1
o Pnz 3:14
jS 13:29, 30

33. POGL.

p Izl 12:51
r Izl 13:18
s jS 24:5
1Sa 12:8
t Br 9:17
u Pos 47:11
Izl 12:37
v Izl 12:2
Izl 13:4
z Izl 12:3, 6
Pnz 16:1

2. stupac

a Izl 12:29
Ps 78:51
b Izl 12:12
Izl 18:11
c Izl 12:37
d Izl 13:20
e Izl 14:9
f Izl 14:2
g Izl 14:22
h Izl 15:22
i Izl 13:20
j Izl 15:23
k Izl 15:27
l Izl 16:1
m Izl 17:1, 8
n Izl 18:5
Izl 19:1, 2
Br 1:1
Br 3:4
Br 9:1
o Br 11:34
Pnz 9:22
p Br 11:35
Br 12:16

Jehova pobio,^a jer je Jehova izvršio presudu nad egipatskim bogovima.^b

5 Dakle, Izraelci su otišli iz Ramezesa i utaborili se u Sukotu.^c **6** Zatim su otišli iz Sukota i utaborili se u Etamu,^d koji je na rubu pustinje. **7** Poslije toga otišli su iz Etama i skrenuli prema Pihahirotu, koji se nalazi nedaleko od Baal-Sefona,^e te su se utaborili pred Migdolom.^f **8** Potom su otišli iz Pihahirota i prošli posred mora^g te su došli u pustinju.^h Putovali su tri dana pustinjom Etamom,ⁱ a onda su se utaborili u Mari.^j

9 Zatim su otišli iz Mare i došli u Elim. A u Elimu je bilo 12 izvora vode i 70 palmi, pa su se ondje utaborili.^k **10** Potom su otišli iz Elima i utaborili se pored Crvenog mora. **11** Nakon toga otišli su od Crvenog mora i utaborili se u pustinji Sinu.^l **12** Zatim su otišli iz pustinje Sina i utaborili se u Dofki. **13** Poslije toga otišli su iz Dofke i utaborili se u Alušu. **14** Potom su otišli iz Aluša i utaborili se u Refidimu.^m Ondje nije bilo vode da narod pije. **15** Onda su otišli iz Refidima i utaborili se u Sinajskoj pustinji.ⁿ

16 Otišli su iz Sinajske pustinje i utaborili se u Kibrot-Hataavi.^o **17** Zatim su otišli iz Kibrot-Hataave i utaborili se u Haserotu.^p **18** Potom su otišli iz Haserota i utaborili se u Ritmi. **19** Nakon toga otišli su iz Ritme i utaborili se u Rimon-Peresu. **20** Zatim su otišli iz Rimon-Peresa i utaborili se u Libni. **21** Otišli su iz Libne i utaborili se u Risi. **22** Potom

su otišli iz Rise i utaborili se u Kehelati. **23** A nakon što su otišli iz Kehelate, utaborili su se na gori Šeferu.

24 Potom su otišli s gore Šefera i utaborili se u Haradi. **25** Zatim su otišli iz Harade i utaborili se u Makhelotu. **26** Poslije toga otišli^a su iz Makhelota i utaborili se u Tahatu. **27** Zatim su otišli iz Tahata i utaborili se u Terahu. **28** Onda su otišli iz Teraha i utaborili se u Mitki. **29** Potom su otišli iz Mitke i utaborili se u Hašmoni. **30** Zatim su otišli iz Hašmone i utaborili se u Moserotu. **31** Nakon toga otišli su iz Moserota i utaborili se u Bene-Jaakanu.^b **32** Zatim su otišli iz Bene-Jaakana i utaborili se u Hor-Hagidgadu. **33** Poslije toga otišli su iz Hor-Hagidgada i utaborili se u Jotbati.^c **34** Potom su otišli iz Jotbate i utaborili se u Abroni. **35** Onda su otišli iz Abrone i utaborili se u Esjon-Geberu.^d **36** Zatim su otišli iz Esjon-Gebera i utaborili se u pustinj^e Zinu,^e to jest u Kadešu.

37 Potom su otišli iz Kadeša i utaborili se na gori Horu,^f na granici Edoma. **38** A svećenik Aron popeo se na goru Hor po Jehovinoj naredbi i ondje je umro prvog dana petog mjeseca četrdesete godine nakon izlaska Izraelaca iz Egipta.^g **39** Aron je imao 123 godine kad je umro na gori Horu.

40 A aradski kralj,^h Kanaanac koji je živio u Negebu, u Kanaanu, čuo je da dolaze Izraelci.

41 Potom su Izraelci otišli s gore Horaⁱ i utaborili se u Salmoni. **42** Nakon toga otišli su iz Salmone i utaborili se u

33. POGL.

a Br 9:17

b Pnz 10:6

c Pnz 10:7

d Pnz 2:8
1Kr 9:26e Br 20:1
Br 27:14
Pnz 32:51
Js 15:1

f Br 20:22

g Pnz 10:6

h Br 21:1

i Br 21:4

2. stupac

a Br 21:10

b Pos 19:36, 37
Br 21:11, 13

c Br 32:34

d Br 27:12
Pnz 32:48, 49

e Pnz 34:1

f Br 22:1

g Br 25:1
Js 2:1

h Js 3:17

i Le 26:1

j Le 19:4
Pnz 27:15k Izl 23:24
Izl 34:13, 17
Pnz 7:5
Pnz 12:3

l Pnz 32:8

m Izr 16:33

n Br 26:53, 54

o Js 15:1
Js 16:1
Js 18:11p Su 1:21
Ps 106:34

Punonu. **43** Zatim su otišli iz Punona i utaborili se u Obotu.^a **44** Onda su otišli iz Obota i utaborili se u lje-Abarimu na moapskoj granici.^b **45** Zatim su otišli iz Ijima* i utaborili se u Dibon-Gadu.^c **46** Poslije toga otišli su iz Dibon-Gada i utaborili se u Almon-Diblatajimu. **47** Potom su otišli iz Almon-Diblatajima i utaborili se na abarimskim gorama,^d pred Nebom.^e **48** Na koncu su otišli s abarimskih gora i utaborili se u pustim moapskim ravnica^f uz Jordan, nasuprot Jerihonu.^f **49** I ostali su utaboreni u pustim moapskim ravnica^f uz Jordan. Tabor im se protezao od Bet-Ješimota pa sve do Abel-Šitima.^g

50 Jehova je rekao Mojsiju u pustim moapskim ravnica^f uz Jordan, nasuprot Jerihonu: **51** "Kaži Izraelcima: 'Uskoro ćete prijeći Jordan i ući u Kanaan.^h **52** Protjerajte pred sobom sve stanovnike te zemlje te uništite sve njihove kamene kipoveⁱ i sve njihove lijevane* kipoveⁱ i opustošite sve njihove svete uzvišice.^k **53** I zaposjednite tu zemlju i živite u njoj jer vam je dajem u posjed.^l

54 Ždrijebom^m razdijelite zemlju po svojim porodicama. Većim skupinama dajte veće nasljedstvo, a manjim skupinama dajte manje nasljedstvo.ⁿ Svaka skupina neka dobije u nasljedstvo ono što joj ždrijebom bude određeno. Dobit ćete zemlju u nasljedstvo prema plemenima svojih predaka.^o

55 No ako ne protjerate stanovnike te zemlje,^p onda će oni

33:45 *Po svemu sudeći, riječ je o skraćenom obliku imena "lje-Abarim".
33:52 *Ili: "metalne".

kojima dopustite da ostanu biti kao bodljike u vašim očima i kao trnje u vašim bokovima te će vas ugnjetavati u zemlji u kojoj budete živjeli.^a **56** I što sam namjeravao učiniti njima, učinit ću vama.”^b

34 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **2** “Ovako kaže Izraelcima: ‘Kad uđete u Kanaan,^c ovo će biti granice područja koje ćete dobiti u nasljedstvo:’^d

3 Vaša južna granica protezat će se od pustinje Zina uz Edom. Na istoku će južna granica početi od kraja Slanog mora*.^e **4** Granica će skrenuti južno od uspona Akrabima^f i pružat će se do Zina, a krajnja točka bit će joj južno od Kadeš-Barnee.^g Zatim će se protezati prema Hasar-Adaru^h i nastaviti do Asmona. **5** Kod Asmona granica će skrenuti prema potoku* Egiptu i na kraju će izbiti na More*.ⁱ

6 Vaša zapadna granica bit će obala Velikog mora*. To će biti vaša zapadna granica.^j

7 A ovo će biti vaša sjeverna granica: od Velikog mora povucite granicu do gore Hora*.

8 Od gore Hora povucite granicu do Lebo-Hamata*,^k a krajnja točka granice neka bude kod Sedada.^l **9** Granica će zatim ići dalje prema Zifronu i završiti u Hasar-Enanu.^m To će biti vaša sjeverna granica.

34:3 *Odnosno Mrtvog mora. **34:5** *Ili: “vadiju”. Vidi izraz “vadi” u Rječniku. ^aOdnosno Veliko more, Sredozemnog mora. **34:6** *Odnosno Sredozemnog mora. **34:7** *Točan položaj ovog mjesta nije poznat. Vjerojatno je riječ o jednom od većih vrhova libanonskog gorja. **34:8** *Ili: “ulaza u Hamat”.

33. POGL.

a Izl 23:31–33
Pnz 7:3, 4
Js 23:12, 13
Su 2:2, 3
b Le 18:28
Js 23:15

34. POGL.

c Pos 15:18
Pos 17:8
d Pos 10:19
Pnz 4:38
Js 1:4
Js 14:1
Jr 3:19
Dj 17:26
e Js 15:1, 2
f Su 1:36
g Br 13:26
Br 32:8
h Js 15:1, 3
i Izl 23:31
Js 15:1, 4
j Js 1:4
Js 15:12
k Br 13:21
2Kr 14:25
l Eze 47:15
m Eze 47:17

2. stupac

a Pnz 3:16, 17
Js 11:1, 2
Lk 5:1
Iv 6:1
b Js 15:1, 2
c Pnz 8:7–9
d Br 26:55
Br 33:54
Js 14:2
Js 18:6
Izr 16:33
e Br 32:33
Pnz 3:12, 13
Js 13:8
f Br 32:5, 32
g Br 3:32
Br 20:26
Js 14:1
h Br 14:38
Br 27:18
Js 19:51
i Br 1:4, 16
j Js 15:1
k Br 14:30
Br 26:65
l Js 19:1
m Js 18:11
n Js 19:40
o Pos 46:20
Pos 48:5
Js 16:1
p Js 17:1

10 Na istoku povucite granicu od Hasar-Enana do Šefama.

11 Granica će se protezati od Šefama do Rible*, koja je istočno od Ajina. Odande će se granica spuštati i prelaziti preko obronaka na istočnoj strani Kineretskog mora*.^a **12** Granica će se zatim protezati duž Jordana i završavati na Slanom moru.^b To će biti vaša zemlja^c i njene granice.”

13 I Mojsije je kazao Izraelcima: “To je zemlja koju ćete ždrijebom razdijeliti među sobom,^d zemlja koju će po Jehovinoj zapovijedi dobiti devet i pol plemena. **14** Naime, pleme Rubenovaca, pleme Gadovaca i polovina Manaševog plemena već su primili svoje nasljedstvo.^e **15** Ta dva i pol plemena već su primila svoje nasljedstvo u kraju koji je istočno od Jordana, nasuprot Jerihonu, prema izlasku sunca.”^f

16 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **17** “Ovo su imena ljudi koji će vam razdijeliti zemlju: svećenik Eleazar^g i Nunov sin Jošua.^h **18** Pozovi po jednog poglavara iz svakog plemena da im pomogne razdijeliti zemlju koju ćete dobiti u nasljedstvo.ⁱ **19** Ovo su imena tih ljudi: iz Judinog plemena^j Jefuneov sin Kaleb,^k **20** iz plemena Šimunovaca^l Amihudov sin Šemuel, **21** iz Benjaminovog plemena^m Kisonov sin Elidad, **22** iz plemena Danovacaⁿ poglavar Buki, Joglijev sin, **23** od Josipovih potomaka:^o iz plemena Manaševovaca^p

34:11 *Riječ je o Ribli koja se nalazila na istočnoj granici Kanaana, a ne o Ribli u zemlji Hamatu. ^aOdnosno Genezaretskog jezera, ili Galilejskog mora.

poglavar Haniel, Efodov sin, **24** a iz plemena Efrajimovaca^a poglavar Kemuel, Šiftanov sin, **25** iz plemena Zebulunovaca^b poglavar Elisafan, Parnakov sin, **26** iz plemena Isakarovaca^c poglavar Paltiel, Azanov sin, **27** iz plemena Ašerovaca^d poglavar Ahihud, Šelomijev sin, **28** iz plemena Naftalijevaca^e poglavar Pedahel, Amihudov sin.” **29** To su oni kojima je Jehova zapovjedio da Izraelcima razdijele nasljedstvo u Kanaanu.^f

35 Jehova je zatim rekao Mojsiju u pustim moapskim ravnica uz Jordan,^g nasuprot Jerihonu: **2** “Zapovjedi Izraelcima da od svog nasljedstva daju Levijevcima gradove u kojima će živjeti.^h Neka im daju i pašnjake oko gradova.ⁱ **3** Neka Levijevci žive u tim gradovima, a pašnjaci neka budu za njihovu stoku i za sve ostale životinje te za njihova dobra. **4** Pašnjaci uz gradove, koje ćete dati Levijevcima, neka se protežu 1000 lakata* od zidina oko cijelog grada. **5** Izmjerite izvan grada 2000 lakata na istočnoj strani, 2000 lakata na južnoj strani, 2000 lakata na zapadnoj strani i 2000 lakata na sjevernoj strani, a grad neka bude u sredini. Neka to budu pašnjaci uz njihove gradove.

6 Od gradova koje ćete dati Levijevcima neka ih šest budu gradovi utočišta,^j koje ćete dati da ubojica može onamo pobjeći.^k Uz to im dajte još 42 grada. **7** Levijevcima ćete ukupno dati 48 gradova s pašnjacima.^l

35:4 *Lakat je imao 44,5 centimetara. Vidi dodatak B14.

34. POG.

a Jš 16:5

b Jš 19:10

c Jš 19:17

d Jš 19:24

e Jš 19:32

f Br 34:18

Pnz 32:8

Jš 19:51

Dj 17:26

35. POG.

g Br 22:1

Br 36:13

h Pos 49:7

Pnz 18:1

Jš 14:4

i Le 25:32–34

Jš 21:3

2Lje 11:14

j Jš 20:2, 3,

7, 8

Jš 21:13, 21,

27, 32, 36, 38

k Pnz 4:42

l Jš 21:3

2. stupac

a Pos 49:7

b Br 26:54

Br 33:54

c Izl 3:8

Izl 23:23

Br 34:2

d Izl 21:12, 13

Pnz 4:42

Pnz 19:4, 5

e Br 35:19

Pnz 19:6

f Pnz 19:11, 12

Jš 20:5, 9

g Pnz 4:41–43

h Pnz 19:8, 9

Jš 20:7

i Izl 12:49

Le 19:34

Br 15:16

j Jš 20:2, 3

k Pos 9:5

Izl 21:12

Le 24:17

Pnz 19:11, 12

8 Gradove koje ćete im dati izdvojite od posjeda izraelskog naroda.^a Od većih plemena uzmite više, a od manjih plemena uzmite manje.^b Neka svako pleme da Levijevcima neke od svojih gradova razmjerno dobivenom nasljedstvu.”

9 Jehova je zatim rekao Mojsiju: **10** “Kaži Izraelcima: ‘Uskoro ćete prijeći Jordan i ući u Kanaan.’ **11** Izaberite gradove koji su pogodni da vam budu gradovi utočišta, u koje može pobjeći ubojica koji nekoga* ubije nehotice.^d **12** Ti gradovi neka vam budu utočište od krvnog osvetnika^e da ubojica ne pogine prije nego što dođe na sud pred narod.^f **13** Neka vam za to služi tih šest gradova utočišta koje ćete dati. **14** Odredite tri grada s ove strane Jordana^g i tri grada u Kanaanu^h da vam budu gradovi utočišta. **15** Tih šest gradova neka budu utočišta Izraelcima, došljacimaⁱ i pridošlicama koji žive među njima kako bi u njihov pobjegao svatko tko nekoga ubije nehotice.^j

16 Ali ako tko udari neko- ga nekim željeznim predmetom te ga usmrti, onda je ubojica. Ubojica neka se pogubi.^k

17 Ako ga udari kamenom od kojeg čovjek može poginuti te ga usmrti, onda je ubojica. Ubojica neka se pogubi.

18 Ako ga udari nekim drvenim predmetom od kojeg čovjek može poginuti te ga usmrti, onda je ubojica. Ubojica neka se pogubi.

19 Krvni osvetnik neka pogubi ubojicu. Kad ga sretne, neka ga pogubi. **20** Ako tko

35:11 *Ili: “neku dušu”.

gurne nekoga iz mržnje ili baci nešto na njega u zloj namjeri* te ga usmrti,^a **21** ili ako ga iz mržnje udari šakom te ga usmrti, onaj koji je to učinio neka se pogubi. On je ubojica. Neka krvni osvetnik pogubi ubojicu kad ga sretne.

22 Ali ako ga gurne slučajno, a ne iz mržnje, ili ako baci nešto na njega, ali ne u zloj namjeri,^b **23** ili ako na njega, ne vidjevši ga, baci kamen te ga usmrti, a nije mu bio neprijatelj niti mu je htio nanijeti zlo, **24** onda neka narod sudi između ubojice i krvnog osvetnika po ovom zakonu.^c **25** Neka narod izbavi ubojicu iz ruku krvnog osvetnika i vrati ga u grad utočište u koji je bio pobjegao. Neka ubojica ostane ondje do smrti velikog svećenika, koji je pomazan svetim uljem.^d

26 Ali ako ubojica izađe izvan granica grada utočišta u koji je pobjegao **27** pa ga krvni osvetnik nađe izvan granica njegovog grada utočišta i pogubi ga, neće biti kriv za prolivenu krv. **28** Jer ubojica mora ostati u svom gradu utočištu do smrti velikog svećenika. A kad veliki svećenik umre, ubojica se može vratiti na svoj posjed.^e **29** To neka vam bude zakon po kojem ćete suditi iz naraštaja u naraštaj u svim mjestima u kojima budete živjeli.

30 Svatko tko ubije čovjeka neka bude pogubljen kao ubojica^f na temelju izjava svjedoka,^g ali nikoga se ne može pogubiti na temelju izjave samo jednog svjedoka. **31** Ne smijete uzeti otkupninu za život ubojice koji

35. POGŁ.

a Izl 21:14
Pnz 19:11, 12b Izl 21:12, 13
Pnz 19:4, 5
Js 20:2, 3c Br 35:12
Js 20:4, 5

d Izl 29:4, 7

e Js 20:6

f Pos 9:6
Izl 20:13g Pnz 17:6
Pnz 19:15
He 10:28

2. stupac

a Pos 9:5
Izl 21:14
Pnz 19:13b Pos 4:8, 10
Ps 106:38
Lk 11:50

c Pos 9:6

d Izl 25:8
Le 26:12

36. POGŁ.

e Br 26:29

f Br 26:55
Br 33:54

g Br 27:1-7

h Le 25:10

je zaslužio smrt jer on mora biti pogubljen.^a **32** Ne smijete uzeti otkupninu za onoga tko je pobjegao u svoj grad utočište i tako mu dopustiti da se prije smrti velikog svećenika vrati u svoju zemlju kako bi ondje živio.

33 Nemojte onečistiti zemlju u kojoj živite. Naime, krv onečišćuje zemlju^b i zemlja se ne može očistiti od krvi koja je prolivena na njoj, osim krvlju onoga koji ju je prolio.^c **34** Nemojte okaljati zemlju u kojoj živite i u kojoj ja prebivam. Jer ja, Jehova, prebivam među Izraelcima.^d

36 Tada su poglavari rodu^e va koji potječu od Gileada, Makirovog^e sina, Manašeovog unuka – iz porodica Josipovih potomaka – došli pred Mojsija i pred poglavare izraelskih plemena. **2** Rekli su im: “Jehova je zapovjedio našem gospodararu da ždriježom^f podijeli zemlju u nasljedstvo Izraelcima. Jehova mu je zapovjedio i da nasljedstvo našeg brata Selofhada da njegovim kćerima.^g **3** Ako se udaju za čovjeka iz nekog drugog izraelskog plemena, onda će njihovo nasljedstvo biti oduzeto od nasljedstva naših predaka i biti dodano nasljedstvu plemena u koje su se udale. Tako ćemo izgubiti dio nasljedstva koje nam je bilo dodijeljeno ždriježom. **4** I kad Izraelcima nastupi oprosna godina*,^h nasljedstvo tih žena dodat će se nasljedstvu plemena u koje su se udale. Tako ćemo izgubiti dio nasljedstva koje pripada plemenu naših predaka.”

35:20 *Dosl.: “iz zasjede”.

36:4 *Ili: “jubilej; jubilarina godina”.

5 Nato je Mojsije po Jehovinoj zapovijedi rekao Izraelcima: "Pleme Josipovih potomaka ima pravo. 6 Ovako Jehova zapovijeda za Selofhadove kćeri: 'Mogu se udati za koga hoće. Međutim, taj čovjek mora pripadati nekoj od porodica iz plemena njihovog oca. 7 Neka nasljedstvo Izraelaca ne prelazi s jednog plemena na drugo jer Izraelci moraju zadržati nasljedstvo koje pripada pleмену njihovih predaka. 8 Neka se svaka kći koja stekne nasljedstvo u nekom izraelskom pleмену uda za nekoga iz plemena svog oca^a kako bi Izraelci zadržali u svom posjedu nasljedstvo svojih predaka.

36. POGL.

a 1Lje 23:22

2. stupac

a Br 36:6

b Br 27:1

c Br 26:3
Br 33:50
Br 35:1

9 Neka nasljedstvo ne prelazi s jednog plemena na drugo jer svako izraelsko pleme mora zadržati svoje nasljedstvo."

10 Selofhadove kćeri učinile su onako kako je Jehova zapovjedio Mojsiju.^a 11 Mahla, Tirsa, Hogla, Milka i Noa, Selofhadove kćeri,^b udale su se za sinove svojih stričeva. 12 Udale su se za muškarce iz porodica Josipovog sina Manashea, pa je njihovo nasljedstvo ostalo u pleмену kojem je pripadala porodica njihovog oca.

13 To su zapovijedi i zakoni koje je Jehova dao Izraelcima preko Mojsija u pustim moapskim ravnica uz Jordan, nasuprot Jerihonu.^c

PONOVLJENI ZAKON

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|--|---|
| <p>1 Odlazak od Horeba (1-8)
Postavljeni poglavari i suci (9-18)
Neposluh u Kadeš-Barnei (19-46)
Izraelci ne žele ući u zemlju (26-33)
Neuspjeli pokušaj osvajanja Kanaana (41-46)</p> <p>2 Lutanje pustinjom 38 godina (1-23)
Pobjeda nad hešbonskim kraljem Sihonom (24-37)</p> <p>3 Pobjeda nad bašanskim kraljem Ogom (1-7)
Podjela zemlje istočno od Jordana (8-20)
Jošui rečeno: "Ne bojte ih se" (21, 22)
Mojsije neće ući u Obećanu zemlju (23-29)</p> <p>4 Poticaj Izraelcima da budu poslušni (1-14)
Ne zaboravite ono što je Bog učinio (9)</p> | <p>Jehova zahtijeva da se odanost iskazuje isključivo njemu (15-31)
Nema drugog Boga osim Jehove (32-40)
Gradovi utočišta istočno od Jordana (41-43)
Uvod u ponavljanje Zakona (44-49)</p> <p>5 Savez s Jehovom u Horebu (1-5)
Ponovljeno Deset zapovijedi (6-22)
Narod se uplašio kod gore Sinaja (23-33)</p> <p>6 Ljubi Jehovu svim svojim srcem (1-9)
"Čuj, Izraele" (4)
Roditelji trebaju poučavati djecu (6, 7)
Nemojte zaboraviti Jehovu (10-15)
Ne iskušavajte Jehovu (16-19)
Pričajte o tome svojoj djeci (20-25)</p> <p>7 Sedam naroda koje treba pobiti (1-6)
Zašto je Jehova izabrao Izraelce (7-11)
Poslušnost će donijeti blagoslove (12-26)</p> |
|--|---|

- 8 Kako je Jehova blagoslovio Izraelce (1-9)
 "Čovjek ne živi samo od kruha" (3)
 Nemojte zaboraviti Jehovu (10-20)
- 9 Zašto je Izraelcima dano da zaposjednu zemlju (1-6)
 Izraelci četiri puta izazivali Jehovu (7-29)
 Zlatno tele (7-14)
 Mojsije se zauzima za narod (15-21, 25-29)
 Izraelci izazivali Jehovu još tri puta (22)
- 10 Isklesane dvije nove ploče (1-11)
 Što Jehova traži od tebe (12-22)
 Boj se Jehove i ljubi ga (12)
- 11 Vidjeli ste Jehovinu veličanstvenost (1-7)
 Obećana zemlja (8-12)
 Nagrade za poslušnost (13-17)
 Božje riječi usaditi u srce (18-25)
 Izaberite blagoslov ili prokletstvo (26-32)
- 12 Štovati Boga na mjestu koje on izabere (1-14)
 Dopušteno jesti meso, ali ne i krv (15-28)
 Nemojte upasti u zamku da štujete druge bogove (29-32)
- 13 Kako postupati s otpadnicima (1-18)
- 14 Neprimjereno izražavanje žalosti (1, 2)
 Čista i nečista hrana (3-21)
 Odvajanje desetine za Jehovu (22-29)
- 15 Opraštanje dugova svake sedme godine (1-6)
 Pomaganje siromašnima (7-11)
 Oslobođanje robova svake sedme godine (12-18)
 Šilom probušiti uho robu (16, 17)
 Prvorođeni mužjaci posvećeni Jehovi (19-23)
- 16 Pasha; Blagdan beskvasnih kruhova (1-8)
 Blagdan tjedana (9-12)
 Blagdan sjenica (13-17)
 Postavljanje sudaca (18-20)
 Što se ne smije štovati (21, 22)
- 17 Žrtve moraju biti bez mane (1)
 Kako postupati s otpadnicima (2-7)
 Slučajevi u kojima je preteško donijeti presudu (8-13)
 Odredbe za budućeg kralja (14-20)
 Kralj mora prepisati Zakon (18)
- 18 Ono što pripada svećenicima i levitima (1-8)
- Zabranjeno bavljenje okultizmom (9-14)
 Prorok kao što je Mojsije (15-19)
 Kako prepoznati lažne proroke (20-22)
- 19 Krivnja za prolivenu krv i gradovi utočišta (1-13)
 Ne pomicati međe (14)
 Svjedoci na sudu (15-21)
 Moraju postojati dva ili tri svjedoka (15)
- 20 Odredbe o ratovanju (1-20)
 Tko je pošteđen odlaska u bitku (5-9)
- 21 Kad se ne zna tko je ubio čovjeka (1-9)
 Ženidba sa zarobljenim ženama (10-14)
 Prava koja ima prvorođenac (15-17)
 Tvrdoglavi sin (18-21)
 Proklet je onaj tko je obješen na stup (22, 23)
- 22 Brinuti se za životinje svog blišnjega (1-4)
 Ne odijevati se poput osoba suprotnog spola (5)
 Obzirnost prema životinjama (6, 7)
 Ograda na krovu (8)
 Što ne ide jedno s drugim (9-11)
 Kićanke na odjeći (12)
 Odredbe u vezi s bludom i silovanjem (13-30)
- 23 Tko ne smije biti primljen u Božju zajednicu (1-8)
 Čistoća tabora (9-14)
 Odbjegli rob (15, 16)
 Zabrana hramskog bluda (17, 18)
 Kamate i zavjeti (19-23)
 Što prolaznici smiju jesti (24, 25)
- 24 Brak i razvod (1-5)
 Poštovanje prema životu (6-9)
 Biti obziran prema siromašnima (10-18)
 Odredbe o pabirčenju (19-22)
- 25 Odredbe o kažnjavanju;
 40 udaraca (1-3)
 Ne zavezati usta biku kad vrši žito (4)
 Djevski brak (5-10)
 Žena ne smije uhvatiti muškarca za spolovilo (11, 12)
 Točni utezi i mjerne posude (13-16)
 Amalečane treba pobiti (17-19)
- 26 Prinošenje prvina (1-11)
 Još jedna desetina (12-15)
 Izrael – Jehovino najdraže vlasništvo (16-19)

- | | |
|---|--|
| <p>27 Na kamenje uklesati riječi Zakona (1-10)
Na gori Ebalu i na gori Gerizimu (11-14)
Izricanje kletvi (15-26)</p> <p>28 Poslušnost donosi blagoslove (1-14)
Neposlušnost donosi prokletstvo (15-68)</p> <p>29 Savez s Izraelcima u Moabu (1-13)
Upozorenje na posljedice
neposlušnosti (14-29)
Ono što je skriveno, ono što je
otkriveno (29)</p> <p>30 Kad se vratite Jehovi (1-10)
Jehovine zapovijedi nisu preteške (11-14)
Izaberite život ili smrt (15-20)</p> <p>31 Mojsije će uskoro umrijeti (1-8)
Javno čitanje Zakona (9-13)</p> | <p>Jošua postavljen za vođu (14, 15)
Prorečena buntovnost Izraelaca (16-30)
Pjesma koju Izraelci trebaju
naučiti (19, 22, 30)</p> <p>32 Mojsijeva pjesma (1-47)
Jehova je Stijena (4)
Izraelci zaboravili Stijenu (18)
"Moja je osveta" (35)
"Veselite se, narodi, s njegovim
narodom" (43)
Mojsije će umrijeti na gori Nebu (48-52)</p> <p>33 Mojsije izriče blagoslove
plemenima (1-29)
Jehovine "vječne ruke" (27)</p> <p>34 Jehova Mojsiju pokazuje zemlju (1-4)
Mojsijeva smrt (5-12)</p> |
|---|--|

1 Ovo su riječi koje je Mojsije uputio cijelom Izraelu u jordanskom kraju u pustinji, u pustim ravninama nasuprot Sufu, između Parana, Tofela, Labana, Haserota i Dizahaba. **2** (Od Horeba do Kadeš-Barnee^a ima 11 dana hoda ako se ide preko gore Seira.) **3** Mojsije se prvog dana jedanaestog mjeseca četrdesete godine^b obratio Izraelcima i prenio im sve što mu je Jehova zapovjedio da im kaže. **4** Bilo je to nakon što je porazio amorejskog kralja Sihona,^c koji je živio u Hešbonu, i nakon što je u Edreju^d porazio bašanskog kralja Oga,^e koji je živio u Aštarotu. **5** U jordanskom kraju, u Moabu, Mojsije je počeo objašnjavati ovaj Zakon,^f govoreći:

6 "Jehova, naš Bog, rekao nam je u Horebu*: 'Dovoljno ste dugo živjeli u ovim brdima.'^g **7** Spremite se i podite u brda u kojima žive Amorejci^h te u sva okolna područja: u Arabu,ⁱ u brdski kraj, u Šefelu, u Negeb

1:6 *Vidi Rječnik.

1. POGŁ.

- a Pnz 9:23
- b Br 32:13
Br 33:38
- c Br 21:23, 24
Jš 12:1, 2
- d Jš 13:8, 12
e Br 21:33-35
- f Pnz 4:8
Pnz 17:18
Ne 8:7
- g Izl 19:1
Br 10:11, 12
- h Pos 15:16
- i Jš 12:2, 3

2. stupac

- a Jš 9:1, 2
- b Jš 13:1, 5
1Kr 9:19
- c Pos 15:18
- d Pos 26:3
- e Pos 28:13
- f Pos 12:7
Pos 13:14, 15
Pos 17:1, 7
- g Izl 18:17, 18
- h Pos 15:1, 5
Izl 32:13
Br 26:51
Pnz 10:22
- i 1Kr 3:8
- j Pos 12:1-3
Pos 22:15, 17
Pos 26:3, 4
Izl 23:25
- k Izl 18:17, 18
Br 11:11
Br 20:3
- l Izl 18:21

i na morsku obalu.^a Pođite u zemlju Kanaanaca i otidite na Libanon*^b i sve do velike rijeke Eufrata.^c **8** Predajem vam tu zemlju. Idite i zaposjednite zemlju za koju se Jehova zakleo vašim praocima – Abrahamu, Izaku^d i Jakovu^e – da će je dati njima i njihovom potomstvu.^f

9 I tada sam vam rekao: 'Ne mogu vas sam voditi, to mi je prevelik teret.'^g **10** Jehova, vaš Bog, umnožio vas je, pa vas danas ima mnogo kao zvijezda na nebu.^h **11** Neka vas Jehova, Bog vaših predaka, umnoži još tisuću puta i neka vas blagoslovi kao što vam je obećao.ⁱ **12** Kako da vas ja sam nosim i rješavam vaše prepirke? Kako da sam nosim taj teret i to breme?^k **13** Izaberite iz svojih plemena mudre, razborite i iskusne ljude pa ću vam ih postaviti za poglavare.^l **14** A vi ste mi odgovorili:

1:7 *Po svemu sudeći, riječ je o libanonskom gorju.

'Dobro je da se učini to što si nam rekao.' **15** Tako sam izdvojio poglavare iz vaših plemena, mudre i iskusne ljude, i postavio sam vam ih za tisućnike, stotnike, pedesetnike i desetnike te za upravitelje u vašim plemenima.^a

16 Tada sam rekao vašim sucima: 'Kad rješavate spor između svoje braće, sudite im pravedno,^b bilo da se radi o sporu između dva Izraelca ili o sporu između Izraelca i došljaka.^c **17** Ne budite pristrani kad sudite.^d Saslušajte maloga jednako kao i velikoga.^e Ne bojte se ljudi^f jer sudite u Božje ime*.^g A ako vam neki spor bude pretežak, iznesite ga meni da ga saslušam.'^h **18** I tako sam vam tada rekao sve što trebate činiti.

19 Potom smo krenuli iz Horeba i prošli kroz svu onu veliku i zastrašujuću pustinjuⁱ koju ste vidjeli. Išli smo putem koji vodi do brda u kojima žive Amorejci,^j kao što nam je Jehova, naš Bog, zapovjedio. Na koncu smo stigli u Kadeš-Barneu.^k **20** Tada sam vam rekao: 'Došli ste u brdoviti kraj u kojem žive Amorejci, koji nam daje Jehova, naš Bog. **21** Jehova, vaš Bog, predao vam je tu zemlju. Idite i zaposjednite je, kao što vam je rekao Jehova,^l Bog vaših predaka. Ne bojte se! Ne plašite se!'

22 Ali vi ste svi došli k meni i rekli: 'Pošaljimo pred sobom ljude da izvide zemlju i da nam jave kojim putem trebamo ići i na kakve ćemo gradove ondje naići.'^m **23** Taj mi se prijedlog činio dobrim, pa

1:17 *Dosl.: "jer je sud Božji".

1. POGL.

- a Izl 18:25
b Izl 23:8
Pnz 16:18
Iv 7:24
c Izl 22:21
Le 19:34
Le 24:22
d Le 19:15
Ri 2:11
e Izl 23:3
f Izr 29:25
g 2Lje 19:6
h Izl 18:25, 26
i Br 10:12
Pnz 8:14, 15
Jr 2:6
j Br 13:29
k Br 13:26
l Izl 23:27
Pnz 1:8
m Br 13:1, 2

2. stupac

- a Br 13:3
b Br 13:17
c Br 13:23-27
d Br 14:1-4
e Br 32:9
Jš 14:7, 8
f Br 13:28, 33
g Br 13:22
Jš 11:21
h Br 14:9
i Izl 14:14
Jš 10:42
j Br 14:22
k Ps 78:22
Ps 106:24
He 3:16, 19
Jd 5
l Izl 13:21
Izl 40:36
Br 10:33, 34
Ps 78:14
m Br 14:28, 35
Br 32:10-12
Pnz 2:14
Ps 95:11
He 3:11

sam među vama izabrao 12 ljudi, po jednog iz svakog plemena.^a **24** Oni su krenuli na put i otišli u brda^b te su došli do Eškolske doline* i izvidjeli taj kraj. **25** Ubrali su nešto plodova te zemlje, donijeli nam ih i izvijestili nas: 'Zemlja koju nam daje Jehova, naš Bog, vrlo je dobra.'^c **26** Ali vi niste htjeli poči onamo, nego ste se pobunili protiv naredbe Jehove, svog Boga.^d **27** Gundali ste u svojim šatorima: 'Jehova nas mrzi, pa nas je izveo iz Egipta da nas preda u ruke Amorejcima kako bi nas oni istrijebili. **28** Kamo mi to idemo? Naša braća posijala su strah u naša srca,^e govoreći: "Ti su ljudi snažniji i viši od nas, gradovi su im veliki i zidine im sežu do neba,^f a vidjeli smo ondje i Anakovce."^g

29 Tada sam vam rekao: 'Ne plašite se! Ne bojte ih se!^h **30** Jehova, vaš Bog, ići će pred vama i borit će se za vasⁱ kao što se borio za vas u Egiptu pred vašim očima.^j **31** I u pustinji ste vidjeli kako vas je Jehova, vaš Bog, nosio kuda god ste išli - kao što čovjek nosi svog sina - sve dok niste došli do ovog mjesta.' **32** Ali usprkos svemu tome niste vjerovali Jehovi, svom Bogu,^k **33** koji je išao pred vama kako bi vam pronašao mjesto za tabor. Noću je išao pred vama u vatri, a danju u oblaku da vam pokaže put kojim trebate ići.^l

34 Cijelo to vrijeme Jehova je slušao što ste govorili, pa se razgnjevio i zakleo se:^m

35 'Nitko od ovog zlog naraštaja neće vidjeti dobru zemlju

1:24 *Ili: "vadija". Vidi izraz "vadi" u Rječniku.

za koju sam se zakleo da ću je dati vašim očevima.^a **36** Vidjet će je samo Jefuneov sin Kaleb. Njemu i njegovim potomcima dat ću zemlju kojom je išao jer je svim srcem* bio poslušan Jehovi.^b **37** (Jehova se i na mene razgnjevio zbog vas te mi je rekao: “Ni ti nećeš ući u tu zemlju!”^c **38** Nunov sin Jošua, koji ti služi,^d ući će u nju.^e Ojačaj ga jer će pod njegovim vodstvom Izraelci naslijediti tu zemlju.”) **39** Vaša djeca za koju ste rekli da će postati plijen^g – vaši sinovi koji još ne znaju što je dobro, a što zlo – ući će u nju i njima ću je dati u posjed.^h **40** A vi se okrenite i pođite u pustinju Crvenomorskim putem.ⁱ

41 Nato ste mi odgovorili: ‘Zgriješili smo Jehovi. Poći ćemo gore i boriti se, kao što nam je Jehova, naš Bog, zapovjedio!’ I tako ste pripasali svaki svoje oružje i mislili ste da će biti lako doći u brda i osvojiti taj kraj.^j **42** Ali Jehova mi je rekao: ‘Kaži im: “Nemojte ići onamo i ne započinite borbu jer ja neću biti s vama.^k Ako me ne poslušate, vaši će vas neprijatelji poraziti.”’ **43** I ja sam vam govorio, ali vi niste htjeli slušati. Pobunili ste se protiv Jehovine naredbe i drsko ste krenuli u brda. **44** Ali dočekali su vas Amorejci koji su živjeli u tim brdima i navalili su na vas poput pčela, pa ste se raspršili i pobjegli u Seir sve do Horne. **45** A onda ste se vratili i plakali pred Jehovom, ali Jehova vas nije slušao niti je obratio pažnju na vas. **46** Zato ste tako dugo ostali u Kadešu.

1:36 *Dosl.: “u svemu; potpuno”.

1. POGL.

- a Br 14:29, 35
1Ko 10:1, 5
He 3:17
- b Br 14:24
Js 14:9
- c Br 20:12
Br 27:13, 14
Pnz 3:26
Ps 106:32
- d Izl 33:11
Br 11:28
- e Br 14:38
- f Br 27:18
Pnz 31:7
Js 1:6, 9
- g Br 14:3
- h Br 14:30, 31
- i Br 14:25
- j Br 14:39–45
- k Le 26:14, 17

2. stupac

2. POGL.

- a Br 14:25
- b Pos 27:39, 40
Pos 36:8, 9
- c Br 20:14
Pnz 23:7
- d Izl 15:15
Izl 23:27
- e Pnz 32:8
Js 24:4
Dj 17:26
- f Br 20:18, 19
- g Pnz 29:5
Ne 9:21
Ps 23:1
Ps 34:9, 10
- h Br 20:20, 21
- i 2Lje 8:17
- j Br 21:13
Su 11:17, 18
2Lje 20:10
- k Pos 19:36, 37
- l Pos 14:5
- m Pnz 3:11
1Lje 20:6
- n Br 13:22, 33
- o Pos 14:6
Pos 36:20

2 Potom smo pošli u pustinju Crvenomorskim putem, kao što mi je Jehova zapovjedio,^a i dugo smo išli oko gore Seira. **2** Na koncu mi je Jehova rekao: **3** ‘Dovoljno ste dugo išli oko ove gore. Sada pođite na sjever. **4** Ovako zapovjedi narodu: “Proći ćete pored Seira,^b područja na kojem žive vaša braća, Ezavovi potomci.^c Oni će vas se bojati,^d ali vi dobro pazite **5** da se ne upuštate s njima u borbu^e jer vam od njihove zemlje neću dati ni komadić na koji biste mogli stati nogom. Naime, goru Seir dao sam Ezavu u posjed.^e **6** Platite im novcem hranu koju budete jeli i vodu koju budete pili.^f **7** Jer Jehova, vaš Bog, blagoslovio vas je u svemu što ste činili. On je bdio nad vama dok ste putovali kroz ovu veliku pustinju. Ovih 40 godina Jehova, vaš Bog, bio je s vama. Ništa vam nije nedostajalo.”^g **8** Tako smo prošli pored svoje braće, Ezavovih potomaka,^h koji žive u Seiru. Nismo išli putem koji vodi u Arabu, Elat i Esjon-Geber.ⁱ

Zatim smo pošli putem preko moapske pustinje.^j **9** I Jehova mi je rekao: ‘Ne upuštajte se u borbu s Moapcima i ne ratujte protiv njih jer vam neću dati u posjed ništa od njihove zemlje. Naime, Ar sam dao u posjed Lotovim potomcima.^k **10** (Prije su ondje živjeli Emijci,^l moćan i brojnan narod, ljudi visokog stasa kao Anakovci. **11** I Refaimci^m su izgledali kao Anakovci,ⁿ pa su ih Moapci zvali Emijci. **12** U Seiru su prije živjeli Horijski,^o ali su ih

2:5 *Ili: “da ih ne izazivate”.

Ezavovi potomci porazili i istrijebili te se naselili na njihovoj zemlji.^a Tako će Izraelci učiniti sa zemljom koja im pripada, koju će im Jehova dati.)

13 A sada idite i prijedite dolinu* Zereda.' I tako smo prešli dolinu Zereda.^b **14** Od našeg odlaska iz Kadeš-Barnee pa do prelaska doline Zereda prošlo je 38 godina. Za to je vrijeme u taboru pomro sav naraštaj muškaraca sposobnih za rat, kao što im se Jehova zakleo.^c **15** Jehovina je ruka bila protiv njih, tako da nitko od njih nije preostao u taboru, nego su svi pomrli.^d

16 Kad su u narodu pomrli svi muškarci sposobni za rat,^e **17** Jehova mi je rekao: **18** 'Danas ćete prijeći granicu Moaba, to jest Ara. **19** Kad se približite Amoncima, nemojte ih napadati ni izazivati jer vam neću dati u posjed ništa od amonske zemlje. Naime, nju sam dao u posjed Lotovim potomcima.^f

20 (I nju se nekad smatralo refaimskom zemljom.^g Prije su u njoj živjeli Refaimci, a Amonci su ih zvali Zamzumijci. **21** Bio je to moćan i brojan narod. Bili su visokog stasa kao Anakovci.^h No Jehova je pomogao Amoncima da ih istrijebe i oni su se naselili na njihovoj zemlji. **22** To je učinio i za Ezavove potomke, koji žive u Seiru,ⁱ kad im je pomogao da istrijebe Horijce^j kako bi zauzeli njihov posjed i naselili se na njihovoj zemlji, na kojoj žive i danas. **23** A Avimci su živjeli u mjestima na području Gaze^k sve dok ih Kaftorci, koji su do-

2:13, 24 *Ili: "vadi". Vidi izraz "vadi" u Rječniku.

2. POGL.

a Pos 27:39, 40

b Br 21:12

c Br 14:33

Br 32:11

Pnz 1:35

Ps 95:11

He 3:18

Jd 5

d 1Ko 10:1, 5

e Br 26:63, 64

f Pos 19:36, 38

Pnz 2:9

Su 11:15

2Lj 20:10

Dj 17:26

g Pos 15:18-20

Pnz 3:11

h Br 13:33

Pnz 9:1, 2

i Pos 36:8

j Pos 14:6

Pnz 2:12

k Pos 10:19

2. stupac

a Pos 10:13, 14

b Br 21:13

c Br 21:23

d Izl 15:14

Izl 23:27

Pnz 11:25

Js 2:9, 10

e Js 13:15, 18

Js 21:8, 37

f Pnz 20:10

g Br 21:21, 22

h Ri 9:18

i Br 21:25

j Br 32:33

Ps 135:10-12

k Br 21:23, 24

Su 11:20

šli s Kaftora*,^a nisu istrijebili i naselili se na njihovoj zemlji.)

24 Sada krenite i prijedite dolinu* Arnona.^b Predajem vam u ruke Amorejca Sihona,^c hešbonskog kralja. Počnite osvajati njegovu zemlju i krenite u rat protiv njega. **25** Danas ću učiniti da vas se svi narodi pod nebom počnu bojati i da počnu strepiti pred vama kad čuju za vas. Zbog vas će se uznemiriti i drhtat će od straha.^d

26 Potom sam iz pustinje Kedemota^e poslao glasnike hešbonskom kralju Sihonu s ovim miroljubivim riječima:^f

27 'Pusti nas da prođemo kroz tvoju zemlju. Ići ćemo glavnim putem i nećemo skretati ni nadesno ni nalijevo.^g **28** Jest ćemo samo hranu koju kupimo od tebe i piti samo vodu koju nam prodaš. Samo nas pusti da prođemo pješice **29** kao što su nas pustili Ezavovi potomci koji žive u Seiru i Moapci koji žive u Aru. Tada ćemo prijeći Jordan i ući u zemlju koju nam daje Jehova, naš Bog.' **30** Ali hešbonski kralj Sihon nije nas pustio da prođemo preko njegove zemlje jer je Jehova, naš Bog, dao da bude* tvrdoglav^h i da mu otvrdne srce kako bi ga predao nama u ruke, a upravo se tako i dogodilo.ⁱ

31 Tada mi je Jehova rekao: 'Predajem vam u ruke Sihona i njegovu zemlju. Počnite osvajati njegovu zemlju.'^j **32** Kad je Sihon izašao pred nas sa svom svojom vojskom kako bi se sukobio s nama kod Jahasa,^k **33** Jehova, naš Bog, predao nam ga je u ruke, tako

2:23 *Odnosno Krete. 2:30 *Dosl.: "da njegov duh postane".

da smo porazili njega, njegove sinove i svu njegovu vojsku. **34** Tada smo osvojili i uništili sve njegove gradove te smo u njima pobili muškarce, žene i djecu. Nikoga nismo ostavili na životu.^a **35** Za sebe smo zadržali samo stoku i plijen iz gradova koje smo osvojili. **36** Od Aroera,^b koji se nalazi na rubu doline Arnona (i od grada koji je u toj dolini), pa sve do Gileada nije bilo grada koji nismo mogli osvojiti. Jehova, naš Bog, sve nam ih je predao u ruke.^c **37** Jedino se niste približili zemlji Amonaca,^d nijednom dijelu te zemlje uz dolinu* Jaboka,^e niti gradovima u brdima, niti bilo kojem drugom mjestu kojem vam je Jehova, naš Bog, zabranio prići.

3 Potom smo poslali Bašanskim putem. Bašanski kralj Og izašao je pred nas s cijelom svojom vojskom kako bi se sukobio s nama kod Edreja.^f **2** A Jehova mi je rekao: 'Ne boj ga se jer ću u tvoje ruke predati njega, svu njegovu vojsku i njegovu zemlju. Učini s njim onako kako si učinio s amorejskim kraljem Sihonom, koji je živio u Hešbonu.' **3** Tako nam je Jehova, naš Bog, predao u ruke i bašanskog kralja Oga sa svom njegovom vojskom. Sve smo ih pobili tako da nitko od njegovih ljudi nije ostao na životu. **4** Tada smo osvojili sve njegove gradove. Nije bilo grada koji im nismo oteli - 60 gradova u cijelom argopskom kraju, u Ogovom kraljevstvu u Bašanu.^g **5** Svi ti gradovi bili su utvrđeni visokim zidinama, vra-

2:37 *Ili: "vadi". Vidi izraz "vadi" u Rječniku.

2. POGL.
a Pnz 20:16, 17

b Pnz 3:12
Pnz 4:47, 48
Js 13:8, 9

c Ps 44:3

d Pnz 3:16
Su 11:15

e Br 21:23, 24

3. POGL.
f Br 21:33-35

g Br 32:33
Pnz 29:7, 8
Js 13:29, 30

2. stupac

a Le 18:25
Le 27:29

b Br 32:33

c Js 12:1, 2

d Br 21:33

e Br 32:34

f Br 32:33

g Br 32:39
Js 13:29-31
1Lje 5:23

h 1Lje 2:22

i Pnz 3:4

j Js 13:13

tima i zasunima. Osvojili smo i vrlo mnogo neutvrđenih mjesta. **6** U tom smo kraju učinili isto što i u zemlji hešbonskog kralja Sihona: uništili smo sve gradove i pobili njihove stanovnike - muškarce, žene i djecu.^a **7** A za sebe smo uzeli svu stoku i plijen iz tih gradova.

8 Tako smo zauzeli zemlju dvojice amorejskih kraljeva^b koji su bili u jordanskom kraju, od doline* Arnona do gore Hermona^c **9** (Sidonci su tu goru zvali Sirjon, a Amorejci su je zvali Senir), **10** sve gradove na visoravni, cijeli Gilead i cijeli Bašan sve do Saleke i Edreja,^d gradova u Ogovom kraljevstvu u Bašanu. **11** Bašanski kralj Og bio je posljednji od Refaimaca. (Njegov je ođar* bio načinjen od željeza^e i još uvijek se nalazi u amonskom gradu Rabi. Dug je 9 lakata^Δ, a širok 4 lakta, prema uobičajenoj mjeri za lakat.) **12** To je zemlja koju smo tada zaposjeli. Ona se proteže od Aroera,^e koji leži na rubu doline Arnona, i obuhvaća polovinu gileadskih brda. Gradove na tom području dao sam Rubenovcima i Gadovcima.^f **13** Ostali dio Gileada i cijeli Bašan, koji su pripadali Ogovom kraljevstvu, dao sam polovini Manašeovog plemena.^g Cijeli argopski kraj, koji je u Bašanu, bio je poznat kao refaimska zemlja.

14 Manašeov potomak Jair^h zauzeo je cijeli argopski kraj/ sve do granice s Gešurcima i Maakaćanima.ⁱ Sela u tom dije-

3:8 *Ili: "vadija". Vidi izraz "vadi" u Rječniku. **3:11** *Ili: "sarkofag; ljes". ^aMoguće i: "crnog bazalta". ^ΔLakat je imao 44,5 centimetara. Vidi dodatak B14.

lu Bašana nazvao je po sebi – Havot-Jair*.^a Tako se zovu i danas. **15** A Makiru sam dao Gilead.^b **16** Rubenovcima i Gadovcima^c dao sam područje od Gileada do doline Arnona – sredina doline je granica – i do doline Jaboka, koja je granica s Amoncima, **17** te Arabu, Jordan i njegovu istočnu obalu, od Kinereta do mora Arabe (to jest Slanog mora*), koje se nalazi pod obroncima Pisege prema istoku.^d

18 Tada sam vam zapovjedio: 'Jehova, vaš Bog, dao vam je da zaposjednete ovu zemlju. Neka svi vaši hrabri ljudi uzmu oružje i prijeđu rijeku ispred svoje braće Izraelaca.^e **19** Neka samo vaše žene, vaša djeca i vaša stoka (znam da imate mnogo stoke) ostanu u gradovima koje sam vam dao **20** sve dok Jehova vašoj braći ne podari mir, kao što ga je dao i vama, i dok oni ne zaposjednu zemlju koju im Jehova, vaš Bog, daje s druge strane Jordana. Neka se potom svaki od vas vrati na svoj posjed koji sam mu dao.'^f

21 U to sam vrijeme zapovjedio Jošui:^g 'Na svoje si oči vidio što je Jehova, naš Bog, učinio onoj dvojici kraljeva. Jehova će isto učiniti svim kraljevstvima u koja dođeš.^h **22** Ne bojte ih se jer se Jehova, vaš Bog, bori za vas.'ⁱ

23 Tada sam počeo preklinjati Jehovu: **24** 'Svevišnji Gospodine Jehova! Ti si svom sluzi počeo pokazivati svoju veličinu i moć*.^j Jer koji bog

3:14 * "Havot-Jair" znači "Jairova šatorska sela". **3:17** *Odnosno Mrtvog mora. **3:24** *Dosl.: "moćnu ruku".

3. POGL.

- a Br 32:40, 41
b Br 32:39
Js 17:1
c Br 32:33
Js 22:9
d Br 34:11, 12
e Br 32:20–22
f Js 1:14, 15
Js 22:4, 8
g Br 11:28
Br 14:30
Br 27:18
h Js 10:25
i Izl 14:14
Izl 15:3
Pnz 1:30
Pnz 20:4
Js 10:42
j Izl 15:16
Pnz 11:2

2. stupac

- a Izl 15:11
2Sa 7:22
1Kr 8:23
Ps 86:8
Jr 10:6, 7
b Izl 3:8
Pnz 1:7
Pnz 11:11, 12
c Br 20:12
Br 27:13, 14
Pnz 4:21
Ps 106:32
d Br 27:12
e Pnz 34:1, 4
f Br 27:18–20
Pnz 1:38
Pnz 31:7
g Js 1:1, 2
h Pnz 4:45, 46
Pnz 34:5, 6

4. POGL.

- i Le 18:5
j Pnz 12:32
Izr 30:5, 6
Ot 22:18, 19
k Br 25:5, 9
Ps 106:28
Ho 9:10
1Ko 10:7, 8
l Le 26:46
Br 30:16
Br 36:13
Pnz 6:1
m 1Kr 2:3

PONOVLJENI ZAKON 3:15–4:6

na nebu ili na zemlji čini tako moćna djela kao ti?^a **25** Molim te, daj da prijeđem Jordan i da vidim tu dobru zemlju s druge strane rijeke, ta krasna brda i Libanon.^b **26** Ali Jehova se još uvijek gnjevio na mene zbog vas^c i nije me uslišio. I Jehova mi je rekao: 'Doista! Ne govori mi više o tome! **27** Popni se navrh Pisege^d i pogledaj na zapad, sjever, jug i istok te promotri tu zemlju, jer preko Jordana nikad nećeš prijeći.^e **28** Postavi Jošuu za vođu,^f ohrabri ga i ojačaj, jer će on prijeći rijeku^g na čelu ovog naroda i pod njegovim će vodstvom narod naslijediti zemlju koju ćeš vidjeti.' **29** Sve se to događalo dok smo bili u dolini nasuprot Bet-Peoru.^h

4 A sada, Izraele, poslušaj uredbe i zakone kojima te učim. Budete li ih se držali, ostat ćete na životuⁱ i ući u zemlju koju vam daje Jehova, Bog vaših predaka, i zaposjesti je. **2** Nemojte ništa dodavati onome što vam zapovijedam i nemojte od toga ništa oduzimati.^j Držite se zapovijedi Jehove, svog Boga, koje vam dajem.

3 Na svoje ste oči vidjeli što je Jehova učinio zbog Baala peorskog. Jehova, vaš Bog, iskorijenio je iz vaše sredine svakoga tko je štovao Baala peorskog.^k **4** A svi vi koji se čvrsto držite Jehove, svog Boga, danas ste živi. **5** Evo, poučio sam vas uredbama i zakonima,^l kao što mi je zapovjedio Jehova, moj Bog, kako biste postupali po njima u zemlji koju ćete zaposjesti. **6** Vjerno ih se držite^m jer će tada narodi koji budu čuli za sve te uredbe

vidjeti da ste mudri^a i razboriti,^b pa će reći: 'Ovaj veliki narod zaista je mudar i razborit.'^c **7** Jer kojem su velikom narodu bogovi tako blizu kao što je nama Jehova, naš Bog, kad god ga prizovemo?^d **8** I koji veliki narod ima pravedne uredbe i zakone kao što je sav ovaj Zakon koji vam danas iznosim?^e

9 Samo se čuvajte i dobro pazite da ne zaboravite ono što ste vidjeli na svoje oči i da vam to ne iščezne iz srca dok ste god živi. I poučavajte o tome svoje sinove i svoje unuke.^f **10** Onog dana kad ste u Horebu* stajali pred Jehovom, svojim Bogom, Jehova mi je rekao: 'Skupi mi narod! Hoću da čuju moje riječi^g kako bi naučili bojati^h me se sve dane svog života i kako bi o tome poučili svoje sinove.'ⁱ

11 Tada ste pristupili i stali u podnožje gore, a gora je u ognju plamtjela sve do neba. Obavio ju je mrak, oblak i gusta tama.^j **12** I Jehova vam se obratio iz vatre.^k Čuli ste riječi, ali nikoga niste vidjeli^l – samo se čuo glas.^m **13** Objavio vam je svoj savezⁿ – Deset zapovijedi*.^o Zapovjedio vam je da ih se držite i potom ih je napisao na dvije kamene ploče.^p **14** A meni je tada Jehova zapovjedio da vas poučim uredbama i zakonima, kojih se trebate držati u zemlji u koju ćete ući kako biste je zaposjeli.

15 Budući da niste nikoga vidjeli onog dana kad vam se u Horebu Jehova obratio iz vatre, dobro pazite **16** da se ne biste iskvarili i napravili sebi

4:10 *Vidi Rječnik. 4:13 *Dosl.: "Deset riječi". Nazivaju se i Dekalog.

4. POGL.

- a Ps 111:10
- b Ps 119:98, 100
- c 1Kr 4:34
1Kr 10:4-7
Da 1:19, 20
- d Izl 25:8
Le 26:12
Pnz 5:26
2Sa 7:23
- e Ps 147:19, 20
- f Pos 18:19
Pnz 6:6, 7
- g Izl 19:9
- h Izl 20:20
Pnz 5:29
- i Izr 22:6
Ef 6:4
- j Izl 19:18
He 12:18, 19
- k Pnz 9:10
- l Iza 40:18
Iv 1:18
Iv 4:24
- m Izl 20:22
- n Izl 19:5
Pnz 5:2
Pnz 9:9
He 9:19, 20
- o Izl 20:1
Izl 34:28
Pnz 10:4
- p Izl 24:12
Izl 31:18
Izl 32:19
Izl 34:1

2. stupac

- a Izl 20:4
Pnz 27:15
Iza 40:18
Dj 17:29
1Ko 10:14
- b Pnz 5:8
Ri 1:22, 23
- c 1Sa 5:4
- d Pnz 17:2, 3
2Kr 17:16
Eze 8:16
- e Izl 19:5
- f Ps 106:32
- g Br 20:12
Pnz 31:1, 2
- h Pnz 3:27
- i Izl 24:3
- j Izl 20:4
- k Izl 24:17
Pnz 9:3
He 12:29
- l Izl 20:5
Izl 34:14
Br 25:11
Lk 10:27
- m Su 18:30
2Kr 21:1, 7
- n 2Kr 17:16, 17

rezbareni kip bilo čega: kip muškarca ili žene,^a **17** kip kakve životinje koja je na zemlji ili kakve ptice koja leti nebom,^b **18** kip bilo čega što gmiže po zemlji ili kakve ribe koja je u vodama na zemlji*.^c **19** I kad podignete pogled prema nebu i vidite sunce, mjesec i zvijezde – svu nebesku vojsku – nemojte se dati zavesti i klanjati im se te ih štovati.^d Njih je Jehova, vaš Bog, dao svim narodima koji žive pod nebom. **20** A vas je Jehova izveo iz Egipta, izvadio vas je iz peći u kojoj se tali željezo, da postanete narod koji je njegovo vlasništvo,^e a danas to i jeste.

21 Jehova se zbog vas razgnjevio na mene^f i zakleo se da neću prijeći Jordan niti ući u dobru zemlju koju vam Jehova, vaš Bog, daje u nasljedstvo.^g **22** Zato ću umrijeti u ovoj zemlji. Ja neću prijeći Jordan,^h ali vi ćete ga prijeći i zaposjest ćete tu dobru zemlju. **23** Pazite da ne zaboravite savez koji je Jehova, vaš Bog, sklopio s vamaⁱ i nemojte praviti sebi rezbarene kipove bilo čega što vam je Jehova, vaš Bog, zabranio.^j **24** Jer je Jehova, vaš Bog, poput vatre koja guta sve pred sobom.^k On je Bog koji zahtijeva da se odanost iskazuje isključivo njemu.^l

25 Ako se, kad već budete dugo živjeli u toj zemlji i kad vam se rode sinovi i unuci, iskvarite i napravite sebi rezbarene kipove^m bilo čega i počnete činiti ono što je zlo u očima Jehove, vašeg Boga, i tako ga uvrjedite,ⁿ **26** jamčim vam – i za svjedoke protiv vas uzimam

4:18 *Ili: "ispod razine zemlje".

danas nebo i zemlju – da ćete brzo nestati iz zemlje u koju idete preko Jordana da je zaposjednete. Nećete u njoj dugo živjeti, nego ćete biti potpuno istrijebljeni.^a **27** Jehova će vas rasijati po narodima^b i malo će vas ostati na životu^c među tim narodima u koje će vas Jehova odvesti. **28** Ondje ćete štovati drvene i kamene bogove koje su načinile ljudske ruke,^d bogove koji ne mogu ni vidjeti, ni čuti, ni jesti, ni mirisati.

29 Budete li ondje tražili Jehovu, svog Boga, naći ćete ga^e ako ga budete tražili svim svojim srcem i svom svojom dušom*.^f **30** Kad vas sve to snađe i kad budete u teškoj nevolji, tada ćete se vratiti Jehovi, svom Bogu, i bit ćete mu poslušni.^g **31** A Jehova, vaš Bog, milosrdan je Bog.^h Neće vas ostaviti niti zatrti i neće zaboraviti savez koji je sklopio s vašim precima.ⁱ

32 Raspitajte se kako je bilo u prijašnjim vremenima, dok vas još nije bilo, što se događalo od dana kad je Bog stvorio čovjeka na zemlji. Pitajte od jednog kraja svijeta do drugoga. Da li se ikad dogodilo nešto tako veliko? Da li se ikad čulo za takvo što?^j **33** Je li ijedan drugi narod čuo Božji glas kako dopire iz vatre, kao što ste ga vi čuli, i ostao živ?^k **34** Je li Bog ikad pokušao uzeti sebi narod iz nekog drugog naroda presudama*, znakovima, čudima,^l ratom,^m snažnom i moćnomⁿ rukomⁿ te zastrašujućim djelima?^o Je li Jehova, vaš Bog, ikad prije učinio

4:29 *Vidi Rječnik. 4:34 *Ili: "kušnjajama". ⁿDosl.: "podignutom".

4. POGL.

- a Le 18:24, 28
Le 26:27, 32
b Pnz 28:64
Ne 1:8
c Pnz 28:62
d Pnz 28:15, 36
Jr 16:13
Eze 20:39
e 2Lje 15:4, 15
f Pnz 30:1-3
Pnz 30:8-10
1Kr 8:48, 49
Jr 29:13
Jl 2:12
g 2Lje 33:13
Ne 1:9
h Izl 34:6
Pnz 30:3
2Lje 30:9
Ne 9:31
Iza 54:7
Iza 55:7
i Le 26:42
j Ps 44:1
k Pnz 5:26
l Izl 7:3
m Izl 15:3
n Izl 13:3
o Pnz 26:8
Ps 78:43-51

2. stupac

- a Izl 6:7
b Izl 15:11
Pnz 32:39
1Sa 2:2
Iza 45:18
Mk 12:32
c Izl 19:18
Izl 20:22
d Pnz 10:15
Ps 105:6
e Izl 23:28
Pnz 7:1
Pnz 9:1
Js 3:10
f 2Lje 20:6
g Iza 44:6
h Pos 48:3, 4
i Br 35:14
j Br 35:22-24
k Br 35:11, 25
Pnz 19:4, 5
l Js 21:8, 36
m Js 21:8, 38
n Js 21:27
o Js 20:8, 9
p Pnz 17:18
Pnz 27:2, 3
Ga 3:24
r Le 26:46
Pnz 4:1

ono što je na vaše oči učinio za vas u Egiptu? **35** Vama je bilo dano da to vidite kako biste znali da je Jehova pravi Bog.^a Nema drugoga osim njega.^b **36** Dao vam je da čujete njegov glas s neba kako bi vas poučio. Dao vam je da na zemlji vidite njegovu veliku vatru i čuli ste kako iz vatre dopiru njegove riječi.^c

37 Budući da je volio vaše pretke i da je poslije njih izabrao njihove potomke za svoj narod,^d bio je uz vas dok vas je izvodio iz Egipta svojom velikom silom. **38** Otjerao je pred vama narode veće i moćnije od vas kako bi vas doveo u njihovu zemlju i predao vam je u nasljedstvo, kao što već danas možete vidjeti.^e **39** Zato danas spoznajte i uzmite k srcu da je Jehova pravi Bog gore na nebu i dolje na zemlji.^f Nema drugoga.^g **40** Držite se njegovih uredbi i njegovih zapovijedi koje vam danas dajem da dobro bude vama i vašim sinovima poslije vas i da dugo ostanete u zemlji koju vam daje Jehova, vaš Bog."^h

41 Tada je Mojsije odvojio tri grada s istočne strane Jordana.ⁱ **42** Ako netko nenamjerno ubije svog bližnjeg, a nije ga mrzio,^j treba pobjeći u jedan od tih gradova da ostane živ.^k **43** To su ovi gradovi: Beser^l u pustinji, na visoravni, za Rubenovce, Ramot^m u Gileadu za Gadovce i Golanⁿ u Bašanu za Manašeovce.^o

44 A ovo je Zakon^p koji je Mojsije dao Izraelcima. **45** Ovo su opomene, uredbi i zakoni koje je Mojsije dao Izraelcima nakon što su izašli iz Egipta^r

46 u jordanskom kraju, u dolini nasuprot Bet-Peoru,^a u zemlji amorejskog kralja Sihona, koji je živio u Hešbonu,^b a kojeg su Mojsije i Izraelci porazili nakon što su izašli iz Egipta.^c 47 I zaposjeli su njegovu zemlju i zemlju bašanskog kralja Oga,^d zemlju dvojice amorejskih kraljeva koji su živjeli u kraju istočno od Jordana. 48 Ta se zemlja protezala od Aroera,^e koji se nalazi na rubu doline* Arnona, do gore Siona, to jest Hermona.^f 49 Obuhvaćala je i cijelu Arabu u kraju istočno od Jordana, koja je sezala sve do mora Arabe*, koje se nalazi pod obroncima Pisege.^g

5 Mojsije je potom sazvao sav izraelski narod i rekao: "Čuj, Izraele, uredbe i zakone koje vam danas objavljujem! Naučite ih i savjesno ih se držite. 2 Jehova, naš Bog, sklopio je s nama savez u Horebu*.^h 3 Jehova nije taj savez sklopio s našim precima, nego s nama, svima nama koji smo danas ovdje. 4 Jehova vam se na gori obraćao licem u lice, govorio vam je iz vatre.ⁱ 5 Ja sam tada stajao između Jehove i vas^j kako bih vam prenosio Jehovine riječi jer ste se bojali vatre i niste se popeli na goru.^k A Bog je rekao:

6 'Ja sam Jehova, tvoj Bog, koji te izveo iz Egipta, zemlje u kojoj si bio rob.^l 7 Nemoj imati drugih bogova osim mene*.^m

8 Ne pravi sebi kipoveⁿ ni slike ičega što je gore na nebu,

4:48 *Ili: "vadija". Vidi izraz "vadi" u Rječniku. 4:49 *Odnosno Slanog mora, ili Mrtvog mora. 5:2 *Vidi Rječnik. 5:7 *Ili: "te mi tako prkositi".

4. PUGL.

- a Pnz 1:5
Pnz 3:29
- b Br 21:26
- c Br 21:23, 24
- d Br 21:33
Pnz 3:4
- e Pnz 2:36
Pnz 3:12
- f Pnz 3:8, 9
- g Pnz 3:16, 17
Pnz 34:1

5. PUGL.

- h Izl 19:5
He 9:19, 20
- i Izl 19:9, 18
Dj 7:38
- j Izl 20:19
Ga 3:19
- k Izl 19:16
- l Izl 13:3
Izl 20:2
- m Izl 20:3-6
2Kr 17:35
- n Le 26:1
Pnz 4:15, 16
Pnz 4:23
Pnz 27:15
Dj 17:29

2. stupac

- a Izl 23:24
1Ko 10:14
- b Izl 34:14
Pnz 4:24
Iza 42:8
Mt 4:10
- c Izl 34:6, 7
- d Izl 22:28
Le 19:12
- e Izl 20:7
Le 24:16
- f Izl 16:23
Izl 20:8-10
Izl 31:13
- g Izl 34:21
- h Izl 16:29
- i Ne 13:15
- j Izl 23:12
- k Pnz 10:17
Ef 6:9
- l Izl 6:6
Pnz 4:34
- m Izl 21:15
Le 19:3
Pnz 27:16
Izr 1:8
Mk 7:10
- n Izl 20:12
Ef 6:2, 3
- o Pos 9:6
Izl 20:13
Br 35:20, 21
Mt 5:21
Ri 13:9
- p Izl 20:14
1Ko 6:18
He 13:4
- r Izl 20:15
Le 19:11
Izr 30:8, 9
1Ko 6:10
Ef 4:28

dođe na zemlji ili u vodama na zemlji*. 9 Ne klanjaj im se i nemoj ih štovati^a jer sam ja, Jehova, tvoj Bog, Bog koji zahtijeva da se odanost iskazuje isključivo njemu.^b Ja dajem da sinovi, unuci i prauunci* snose posljedice grijeha svojih očeva koji me mrze,^c 10 a iskazujem vjernu ljubav i tisućitom naraštaju onih koji me vole i drže se mojih zapovijedi.

11 Ne spominji ime Jehove, svog Boga, na nedostojan način^d jer Jehova neće poštediti kazne nikoga tko nedostojno spominje njegovo ime.^e

12 Drži dan počinka i neka ti bude svet, kao što ti je zapovjedio Jehova, tvoj Bog.^f 13 Šest dana radi i obavljaj sve svoje poslove,^g 14 a sedmi dan neka bude dan počinka posvećen Jehovi,^h tvom Bogu. Nemoj raditi nikakav posao,ⁱ ni ti, ni tvoj sin, ni tvoja kći, ni tvoj rob, ni tvoja robinja, ni tvoj bik, ni tvoj magarac, ni ostala tvoja stoka, ni došljak koji živi u tvom gradu,^j da se tvoj rob i tvoja robinja mogu odmoriti kao i ti.^k 15 Sjeti se da si i ti bio rob u Egiptu i da te Jehova, tvoj Bog, izveo odande snažnom i moćnom rukom.^l Zato ti je Jehova, tvoj Bog, zapovjedio da držiš dan počinka.

16 Poštuj svog oca i majku^m - kao što ti je Jehova, tvoj Bog, zapovjedio - da dugo živiš i da ti bude dobro u zemlji koju ti daje Jehova, tvoj Bog.ⁿ

17 Ne ubij.^o

18 Ne učini preljub.^p

19 Ne ukradi.^r

5:8 *Ili: "ispod razine zemlje". 5:9 *Ili: "treći i četvrti naraštaj".

20 Nemoj lažno svjedočiti protiv svog bližnjeg.^a

21 Ne poželi ženu svog bližnjeg.^b Nemoj sebično žudjeti za kućom svog bližnjeg, ni za njegovim poljem, ni za njegovim robom, ni za njegovom robinjom, ni za njegovim bikom, ni za njegovim magarcem, ni za bilo čim što pripada tvom bližnjem.^c

22 Te je zapovijedi* Jehova na gori jakim glasom uputio iz vatre, oblaka i guste tame^d cijeloj vašoj zajednici[#] i ništa im nije dodao. Potom ih je napisao na dvije kamene ploče te ih je dao meni.^e

23 A kad ste čuli glas iz gustog oblaka, dok je gora plamtjela u ognju,^f k meni su pristupili svi poglavari vaših plemena i vaši starješine. **24** I rekli ste: 'Jehova, naš Bog, pokazao nam je svoju slavu i svoju veličinu i čuli smo njegov glas iz vatre.^g Danas smo vidjeli da čovjek može ostati živ kad Bog razgovara s njim.^h **25** Ipak, zašto da se izlažemo opasnosti da poginemo? Ova velika vatra može nas progutati. Budemo li i dalje slušali glas Jehove, svog Boga, pomrijet ćemo. **26** Naime, je li itko od ljudi čuo glas živog Boga kako dopire iz vatre, kao što smo ga mi čuli, i ostao živ? **27** Ti pridi i poslušaj sve što će reći Jehova, naš Bog, pa nam onda prenesi sve što ti kaže Jehova, naš Bog, a mi ćemo to poslušati i postupiti po tome.ⁱ

28 I Jehova je čuo što ste mi rekli pa mi je Jehova kazao: 'Čuo sam što ti je ovaj narod

5:22 *Dosl.: "riječi". #Ili: "skupštini". Vidi izraz "skupština" u Rječniku.

5. POGL.

- a Izl 20:16
Izl 23:1
Le 19:16
Pnz 19:16-19
Izr 6:16, 19
Izr 19:5
b Mt 5:28
c Izl 20:17
Lk 12:15
Ri 7:7
d Izl 19:9, 18
e Izl 24:12
Izl 31:18
Pnz 4:12, 13
f Izl 20:18
He 12:18, 19
g Izl 24:17
h Pnz 4:33, 36
i Izl 20:19
He 12:18, 19

2. stupac

- a Pnz 18:16, 17
b Pnz 10:12
Job 28:28
Izr 1:7
Mt 10:28
1Pe 2:17
c Izr 4:4
Izr 7:2
Pr 12:13
Iza 48:18
Ilv 5:3
d Ps 19:8, 11
Jk 1:25
e Pnz 6:3, 25
Pnz 8:1
f Pnz 12:32
Jš 1:7, 8
g Pnz 10:12
h Pnz 4:40
Pnz 12:28
Ri 10:5

6. POGL.

- i Pos 18:19
Pnz 4:9
j Izr 3:1, 2
k Pnz 5:7
Iza 42:8
Za 14:9
Mk 12:29, 32
1Ko 8:6
l Pnz 10:12
Pnz 11:13
Pnz 30:6
Mt 22:37
m Mk 12:30, 33
Lk 10:27

rekao. Dobro je sve što su rekli.^a **29** Kad bi ih barem srce uvijek poticalo da me se boje^b i da se drže mojih zapovijedi!^c Tada bi zauvijek bilo dobro i njima i njihovim sinovima.^d **30** Iđi i reci im: "Vratite se u svoje šatore!" **31** A potom se vrati i ostani kod mene da ti objavim sve zapovijedi, uredbe i zakone kojima ih trebaš poučiti i po kojima oni trebaju postupati u zemlji koju im dajem da je zaposjednu.' **32** Zato se savjesno držite svega što vam je zapovjedio Jehova,^e vaš Bog. Ne skrećite ni nadesno ni nalijevo.^f **33** U svemu postupajte onako kako vam je zapovjedio Jehova, vaš Bog.^g Tada ćete ostati na životu i bit će vam dobro te ćete dugo živjeti u zemlji koju zaposjednete.^h

6 A ovo su zapovijedi, uredbe i zakoni, koje je Jehova, vaš Bog, dao da bi vas poučio, kako biste ih se držali kad uđete u zemlju koju trebate zaposjesti. **2** Dao vam ih je kako biste se cijelog života bojali Jehove, svog Boga, i držali se svih njegovih odredbi i zapovijedi koje vam dajem – vama, vašim sinovima i vašim unucimaⁱ – da biste dugo živjeli.^j **3** Slušaj ih, Izraele, i savjesno ih se drži, da ti bude dobro i da bude mnogo tvojih potomaka u zemlji u kojoj teče med i mlijeko, kao što ti je obećao Jehova, Bog tvojih predaka.

4 Čuj, Izraele: Jehova je naš Bog, jedan* je Jehova!^k **5** Ljubavi Jehovu, svog Boga, svim svojim srcem, svom svojom dušom* i svom svojom snagom[#].^m

6:4 *Ili: "jedan jedini; jedinstven". 6:5 *Vidi Rječnik. #Ili: "svime što imaš".

6 Neka se zapovijedi koje ti danas dajem urežu u tvoje srce. 7 Usađuj ih u svoju djecu^a i govori o njima kad sjediš u svojoj kući i kad ideš putem, kad liježeš i kad ustaješ.^b 8 Priveži ih sebi na ruku da ti služe kao podsjetnik i neka ti budu kao povez na čelu*.^c 9 Napiši ih na dovratnicima svoje kuće i na vratima svog grada.

10 Kad vas Jehova, vaš Bog, dovede u zemlju za koju se zakleo vašim praocima Abrahamu, Izaku i Jakovu da će vam je dati^d – zemlju u kojoj su veliki i lijepi gradovi koje niste gradili,^e 11 kuće pune svakojakih dobara za koja niste radili, napačnice koje niste kopali, vinogradi i maslinici koje niste sadili – i kad se najedete i nasitite,^f 12 pazite da ne zaboravite Jehovu,^g koji vas je izveo iz Egipta, zemlje u kojoj ste bili robovi. 13 Bojte se Jehove,^h svog Boga, njemu služiteⁱ i njegovim se imenom zaklinjite.^j 14 Ne štujte druge bogove, bogove naroda koji su oko vas,^k 15 jer Jehova, vaš Bog, koji je usred vas, zahtijeva da se odanost iskazuje isključivo njemu.^l Inače će se Jehova, vaš Bog, razgnjeviti^m na vas i istrijebiti će vas s lica zemlje.ⁿ

16 Ne iskušavajte Jehovu,^o svog Boga, kao što ste ga iskušavali kod Mase.^p 17 Savjesno se držite zapovijedi Jehove, svog Boga, te opomena i uredbi koje vam je on dao. 18 Činite ono što Jehova smatra dobrim i ispravnim. Tada će vam biti dobro i ući ćete u dobru zemlju za koju se Jehova zakleo da će je dati vašim

6. POGL.

- a Pos 18:19
- Pnz 4:9
- Izr 22:6
- Ef 6:4
- b Pnz 11:19
- c Pnz 11:18
- d Pos 15:18
- e Jš 24:13
- Ps 105:44
- f Pnz 8:10
- g Su 3:7
- h Pnz 10:12
- Pnz 13:4
- i Lk 4:8
- j Jr 12:16
- k Izl 34:14
- l Izl 20:5
- Pnz 4:24
- m Izl 32:9, 10
- Br 25:3
- Pnz 11:16, 17
- Su 2:14
- n 2Kr 17:18
- o Mt 4:7
- Lk 4:12
- 1Kr 10:9
- p Izl 17:2, 7
- Ps 95:8, 9
- He 3:8, 9

2. stupac

- a Pos 15:18
- b Izl 23:30
- c Izl 7:3
- d Pnz 4:34
- e Izl 13:5
- Pnz 1:8
- f Ps 111:10
- Izr 14:27
- g Le 8:5
- Pnz 4:1
- Ga 3:12
- h Pr 12:13
- Ri 10:5

7. POGL.

- i Pnz 31:3
- j Izl 33:2
- Jš 3:10
- k Pos 15:16
- l Pos 10:15-17
- m Pnz 20:1
- n Br 33:52
- o Le 27:29
- Jš 6:17
- Jš 10:28
- p Izl 23:32
- Izl 34:15
- Pnz 20:16, 17
- r Jš 23:12, 13
- 1Kr 11:1, 2
- Ezr 9:2

precima te ćete je zaposjesti.^a 19 Otjerat ćete ispred sebe sve svoje neprijatelje, kao što je Jehova obećao.^b

20 Ako vas jednog dana vaši sinovi upitaju: 'Zašto vam je Jehova, naš Bog, dao te opomene, uredbi i zakone?' 21 onda kažite svojim sinovima: 'Bili smo faraonovi robovi u Egiptu, ali Jehova nas je svojom moćnom rukom izveo iz Egipta. 22 I Jehova je pred našim očima učinio velike znakove i čuda kojima je nanio nevolje Egiptu,^c faraonu i svima u njegovom domu.^d

23 A nas je izveo iz Egipta kako bi nas doveo ovamo i dao nam zemlju za koju se zakleo da će je dati našim precima.^e 24 Potom nam je Jehova zapovjedio da se držimo svih tih uredbi. Jehova, naš Bog, zapovjedio nam je da ga se bojimo kako bi nam uvijek bilo dobro^f i kako bismo ostali živi,^g kao što smo živi sve do danas. 25 Budemo li se savjesno držali svih tih zapovijedi i slušali Jehovu, svog Boga, kao što nam je zapovjedio, on će nas smatrati pravednima.^h

7 Kad vas Jehova, vaš Bog, dovede u zemlju u koju ćete uskoro ući i zaposjesti je,ⁱ otjerat će ispred vas velike narode:^j Hetite, Girdašane, Amorejce,^k Kanaance, Perizane, Hivijce i Jebusejce,^l sedam naroda većih i moćnijih od vas.^m 2 Jehova, vaš Bog, predat će ih vama, a vi ćete ih poraziti.ⁿ Sve ih pobijte.^o Nemojte s njima sklapati nikakav savez i nemojte im se smilovati.^p 3 Ne sklapajte brakove s njima. Nemojte davati svoje kćeri njihovim sinovima niti uzimati njihove kćeri za svoje sinove.^r 4 Jer

6:8 *Dosl.: "među očima".

će navesti vašu djecu da prestanu služiti Jehovi i počnu štovati druge bogove.^a Tada će se on razgnjeviti na vas i brzo će vas istrijebiti.^b

5 Nego učinite ovako: porušite njihove žrtvenike, oborite njihove obredne stupove,^c posijecite njihova obredna debla^{*d} i spalite njihove rezbarene kipove.^e **6** Jer vi ste narod koji je svet Jehovi, vašem Bogu. Vas je Jehova, vaš Bog, izabrao među svim narodima na zemlji da budete njegov narod, njegovo najdraže vlasništvo.^f

7 Jehova vam je pokazao naklonost i izabrao vas,^g ali ne zato što ste bili najveći od svih naroda – zapravo, bili ste najmanji od svih naroda.^h **8** Jehova vas je izabrao zato što vas je volio i zato što se želio držati zakletve koju je dao vašim precima.ⁱ Zato vas je Jehova izveo svojom moćnom rukom i oslobodio* vas iz zemlje u kojoj ste bili robovi,^j iz ruke faraona, egipatskog kralja. **9** Vi dobro znate da je vaš Bog, Jehova, pravi Bog, vjerni Bog koji se drži svog saveza i koji kroz tisuću naraštaja iskazuje vjernu ljubav onima koji ga vole i drže se njegovih zapovijedi.^k **10** Ali onima koji ga mrze uzvratit će tako što će ih zatrti.^l Neće oklijevati obračunati se s onima koji ga mrze, nego će im uzvratiti. **11** Stoga se savjesno držite zapovijedi, uredbi i zakona koje vam danas dajem i postupajte po njima.

12 Ako budete slušali te zakone, držali ih se i postupali po njima, Jehova, vaš Bog, držat

7:5 *Vidi Rječnik. 7:8 *Dosl.: "otkupio".

7. POGL.

- a Izl 34:16
1Kr 11:4
b Pnz 6:14, 15
c Izl 23:24
Izl 34:13
d Pnz 16:21, 22
e Pnz 7:25
Pnz 12:2, 3
f Izl 19:5, 6
Pnz 14:2
Am 3:2
g Pnz 10:15
h Pnz 10:22
i Pos 22:16, 17
j Izl 6:6
Izl 13:3, 14
k Izl 34:6, 7
l Izr 2:22
2Pe 3:7

2. stupac

- a Le 26:9
b Le 26:4
c Pos 13:14, 15
d Pnz 33:29
Ps 147:20
e Izl 23:26
Pnz 28:11
Ps 127:3
f Pnz 28:15, 27
g Pnz 7:1, 2
Pnz 20:16
Js 10:28
h Pos 15:16
Le 18:25
Pnz 9:5
i Izl 20:3
j Izl 23:33
Pnz 12:30
Su 2:2, 3
Ps 106:36
k Br 13:31
l Pnz 1:29
Pnz 31:6
Ps 27:1
Iza 41:10
m Izl 14:13
n Ne 9:10, 11
Jr 32:20
o Pnz 4:34
p Izl 23:28
Js 3:10
r Izl 23:29
Pnz 2:25
Js 2:9
Js 24:12

će se svog saveza i iskazivat će vam vjernu ljubav, kao što se zakleo vašim precima. **13** Voljet će vas, blagosloviti i umnožiti. Blagoslovit će vas i podariti vam puno djece^{*a} i obilje plodova zemlje – žita, mladog vina i ulja^b – te mnogo teladi i janjadi u zemlji za koju se zakleo vašim precima da će vam je dati.^c **14** Bit ćete blagoslovljeni više od svih drugih naroda.^d Nijedan muškarac i nijedna žena među vama neće biti bez djece, a ni vaša stoka neće biti neplodna.^e **15** Jehova će ukloniti od vas svaku bolest i neće dati da obolite ni od koje opake bolesti za koju ste znali dok ste bili u Egiptu.^f Umjesto toga pustit će ih na sve one koji vas mrze. **16** Pobjite sve narode koje vam Jehova, vaš Bog, preda u ruke.^g Nemojte se sažaliti na njih^h i nemojte štovati njihove bogoveⁱ jer bi vam to bila zamka.^j

17 Možda ćete pomisliti: "Ti su narodi brojniji od nas. Kako ćemo ih protjerati?"^k **18** Ali ne bojte ih se.^l Sjetite se što je Jehova, vaš Bog, učinio faraonu i cijelom Egiptu,^m **19** sjetite se velikih djela* koja ste vidjeli na svoje oči te znakova, čudaⁿ i snažne i moćne ruke kojima vas je izveo Jehova, vaš Bog.^o Tako će Jehova, vaš Bog, učiniti svim narodima kojih se bojite.^p **20** Jehova, vaš Bog, širit će strah* među njima dok ne izginu oni koji prestanu^r i koji se budu skrivali pred vama. **21** Nemojte ih se plašiti jer je s vama vaš Bog,

7:13 *Dosl.: "Blagoslovit će plod vaše utrobe". 7:19 *Ili: "kazni; kušnji". 7:20 *Ili: "obeshrabrenje".

Jehova,^a veliki Bog koji izaziva strahopoštovanje.^b

22 Jehova, vaš Bog, tjerat će te narode pred vama malo-pomalo.^c Nećete ih smjeti istrijebiti odjednom da se ne bi namnožile divlje životinje koje bi vam mogle nauditi. **23** Jehova, vaš Bog, predat će ih vama u ruke i nanositi im poraz za porazom sve dok ne budu istrijebljeni.^d **24** I njihove će kraljeve predati vama u ruke,^e pa ćete izbrisati njihovo ime s lica zemlje.^f Nitko vam se neće moći oduprijeti,^g sve ćete ih istrijebiti.^h **25** Spalite rezbarene kipove njihovih bogova.ⁱ Nemojte poželjeti srebra ni zlata što je na njima i nemojte ga uzimati za sebe^j da vam ne postane zamka, jer je to odvratno Jehovi, vašem Bogu.^k **26** Ne unosite u svoju kuću ono što je odvratno da ne budete uništeni kao i te gadosti. Neka vam se one gade iz dna duše i neka vam budu krajnje odvratne jer ih treba uništiti.

8 Savjesno se držite svih zapovijedi koje vam danas dajem da biste živjeli,^l namnožili se i zaposjeli zemlju za koju se Jehova zakleo da će je dati vašim precima.^m **2** Sjećajte se dugog puta kojim vas je Jehova, vaš Bog, vodio pustinjom 40 godinaⁿ da bi vas naučio poniznosti i iskušao vas^o te tako doznao što vam je u srcu,^p hoćete li se držati njegovih zapovijedi ili nećete. **3** Učio vas je poniznosti, morio vas glađu^r i hranio vas manom,^s koju nikad prije niste vidjeli ni vi ni vaši očevi, da bi vas poučio da čovjek ne živi samo od kruha nego i od svake riječi koja izla-

7. POGL.

- a Br 14:9
- b Pnz 10:17
1Sa 4:7, 8
- c Izl 23:30
- d Pnz 9:3
- e Js 10:24
Js 12:1
- f Izl 17:14
Ps 9:5
- g Pnz 11:25
Js 1:5
Ri 8:31
- h Js 11:14
- i Pnz 12:3
1Lje 14:12
- j Iza 30:22
- k Pnz 27:15

8. POGL.

- l Izr 3:1, 2
- m Pos 15:18
- n Pnz 2:7
- o Izl 16:4
Izl 20:20
- p Pnz 13:3
Izr 17:3
- r Izl 16:3
- s Izl 16:31
Ps 78:24

2. stupac

- a Mt 4:4
- b Pnz 29:5
Ne 9:21
- c Izr 3:12
1Ko 11:32
He 12:5–7
Ot 3:19
- d Izl 3:8
Le 26:4
Pnz 11:11, 12
- e Br 13:23
- f Eze 20:6
- g Pnz 6:10–12
- h Ho 13:6
- i Pnz 9:4
Pnz 32:15
- j Ps 106:21
- k Pnz 1:19
Jr 2:6
- l Br 20:11

zi iz Jehovinih usta.^a **4** Odjeća koju ste nosili nije se trošila niti su vam noge oticale tih 40 godina.^b **5** Vi dobro znate u svom srcu da vas je Jehova, vaš Bog, ukoravao kao što čovjek ukorava svog sina.^c

6 Zato se držite zapovijedi Jehove, svog Boga, tako da idete njegovim putevima i da ga se bojite. **7** Jer vas Jehova, vaš Bog, vodi u dobru zemlju,^d zemlju punu potoka, izvora i dubinskih voda koje izviru u dolinama i u brdima, **8** zemlju u kojoj ima obilje pšenice i ječma, vinove loze, smokava i šipaka,^e maslinovog ulja i meda,^f **9** zemlju u kojoj neće biti gladi i u kojoj vam ništa neće nedostajati, zemlju u kojoj kamenje ima željeza i u kojoj ćete iz brda vaditi bakar.

10 Kad se najedete i nasitate, hvalite Jehovu, svog Boga, zbog dobre zemlje koju vam je dao.^g **11** Pazite da ne zaboravite Jehovu, svog Boga, zanemarujući njegove zapovijedi, zakone i odredbe koje vam danas dajem. **12** Kad se najedete i nasitate te sagradite lijepe kuće i nastanite se u njima,^h **13** kad vam se namnoži krupna i sitna stoka te vam se nagemila srebro i zlato i svega budete imali u izobilju, **14** ne dajte da vam se srce uzoholi,ⁱ pa da zaboravite Jehovu, svog Boga, koji vas je izveo iz Egipta, zemlje u kojoj ste bili robovi,^j **15** koji vas je vodio kroz veliku i zastrašujuću pustinju^k u kojoj su zmije otrovnice i škorpioni, a zemlja je spržena i bez vode. Dao vam je vodu iz stijene tvrde kao kremen^l **16** i u pustinji vas hra-

nio manom,^a koju vaši očevi nikad prije nisu vidjeli, da bi vas naučio poniznosti^b i iskušao vas kako bi vam naposljetku bilo dobro.^c **17** Ako biste pomislili: 'Ovo smo bogatstvo stekli svojom snagom i vlastitim rukama',^d **18** sjetite se da je Jehova, vaš Bog, onaj koji vam daje snagu da stječete bogatstvo.^e On to čini kako bi ispunio svoj savez koji je sklopio s vašim precima i tako postupava sve do danas.^f

19 Ako zaboravite Jehovu, svog Boga, i ako počnete štovati druge bogove te im služiti i klanjati im se, upozoravam vas danas da ćete propasti.^g **20** Propast ćete kao i narodi koje Jehova zatire pred vama jer niste slušali Jehovu, svog Boga.^h

9 Čuj, Izraele! Danas prelazite Jordanⁱ da uđete u tu zemlju i pokorite narode veće i moćnije od sebe,^j velike gradove kojima zidine sežu do neba,^k **2** snažne i visoke ljude, Anakovce,^l za koje već znate i za koje ste čuli da se govori: 'Tko se može oduprijeti Anakovcima?' **3** Zato znajte danas da Jehova, vaš Bog, ide pred vama.^m On je vatra koja guta sve pred sobom,ⁿ on će ih istrijebiti. Pokorit će ih Jehova pred vašim očima da ih možete brzo protjerati i pobiti, kao što vam je obećao.^o

4 Kad ih Jehova, vaš Bog, bude tjerao ispred vas, nemojte pomisliti: 'Jehova nas je zbog naše pravednosti doveo u ovu zemlju da je zaposjednemo.'^p Naprotiv, Jehova tjera te narode ispred vas zbog njihove zloće.^q **5** Njihovu zemlju

8. POGL.

a Izl 16:35
b Pnz 8:2
c He 12:11
d Ho 12:8
e Ps 127:1
Ho 2:8
f Pnz 7:12
g Pnz 4:25, 26
Pnz 30:17, 18
Js 23:12, 13
h Da 9:11, 12

9. POGL.

i Js 4:19
j Pnz 7:1
k Br 13:28
l Br 13:33
m Pnz 1:30
Pnz 20:4
Pnz 31:3
n Pnz 4:24
He 12:29
o Izl 23:31
Pnz 7:23, 24
p Pnz 7:7, 8
Eze 36:22
r Pos 15:16
Pnz 12:31
Pnz 18:9, 12

2. stupac

a Le 18:25
b Pos 13:14, 15
Pos 17:1, 8
c Pos 26:3
d Pos 28:13
e Izl 34:9
Ps 78:8
f Pnz 9:22
Ps 78:40
He 3:16
g Izl 17:2
Br 11:4
Br 16:1, 2
Br 25:2, 3
Pnz 31:27
h Izl 32:4, 10
i Izl 24:12
Izl 31:18
Izl 32:16
j Izl 24:7
k Izl 24:18
l Izl 19:19
Pnz 4:10-13
m Izl 32:7
n Izl 32:4

PONOVLJENI ZAKON 8:17-9:13

ne idete zaposjesti zbog svoje pravednosti ili zbog čestitosti svog srca. Naprotiv, Jehova, vaš Bog, tjera te narode ispred vas^a zbog njihove zloće i zato da Jehova ispuni zakletvu koju je dao vašim praocima Abrahamu,^b Izaku^c i Jakovu.^d **6** Znajte, dakle, da vam Jehova, vaš Bog, ne daje da zaposjednete ovu dobru zemlju zbog vaše pravednosti, jer ste nepokoran* narod.^e

7 Upamtite i nikad ne zaboravite kako ste u pustinji izazivali Jehovu, svog Boga.^f Od dana kad ste izašli iz Egipta pa dok niste došli na ovo mjesto bunili ste se protiv Jehove.^g

8 I u Horebu* ste izazivali Jehovu, pa se Jehova toliko razgnjevio na vas da vas je htio istrijebiti.^h **9** Kad sam se popeo na goru da dobijem kamene ploče,ⁱ ploče saveza koji je Jehova sklopio s vama,^j ostao sam na gori 40 dana i 40 noći^k i za to vrijeme ništa nisam nijeo ni pio. **10** Tada mi je Jehova dao dvije kamene ploče koje je ispisao svojim prstom. Na njima su bile sve riječi koje vam je Jehova rekao na gori kad vam se iz vatre obratio onog dana kad ste se ondje okupili.^l **11** Poslije 40 dana i 40 noći Jehova mi je dao dvije kamene ploče, ploče saveza. **12** I Jehova mi je rekao: 'Brzo siđi s gore jer se tvoj narod koji si izveo iz Egipta iskvario.^m Brzo su skrenuli s puta kojim su po mojoj zapovijedi trebali ići. Načinili su sebi zlatni* kip.'ⁿ **13** I Jehova mi je još rekao: 'Vidim da je taj narod doista

9:6 *Dosl.: "tvrdovrat". 9:8 *Vidi Rječnik. 9:12 *Ili: "lijevani".

nepokoran.^a **14** Pusti me da ih istrijem i izbrišem njihovo ime s lica zemlje, a od tebe ću načiniti narod koji će biti moćniji i brojniji od njih.^b

15 Potom sam se okrenuo i išao s gore, dok je gora plamtjela u ognju,^c a u rukama sam držao dvije ploče saveza.^d **16** Tada sam vidio da ste zgriješili Jehovi, svom Bogu. Načinili ste sebi zlatno tele. Brzo ste skrenuli s puta kojim ste po Jehovinoj zapovijedi trebali ići.^e **17** Tada sam objema rukama podignuo te dvije ploče pa ih bacio i razbio pred vama.^f **18** Zatim sam pao ničice pred Jehovom kao i prvi put te sam ostao pred njim 40 dana i 40 noći. Ništa nisam ni jeo ni pio^g zbog svih grijeha koje ste počinili tako što ste radili ono što je zlo u Jehovinim očima i vrijeđali ga. **19** Naime, bojao sam se jer se Jehova toliko razgnjevio na vas^h da vas je htio istrijebiti. Ali Jehova me i taj put uslišio.ⁱ

20 Jehova se toliko razgnjevio na Arona da ga je htio pogubiti,^j ali ja sam se tada i za njega usrdno pomolio. **21** Zatim sam uzeo tele^k koje ste načinili, i time sagriješili, te sam ga spalio. Razbio sam ga i satro, tako da je od njega ostao samo prah, a potom sam taj prah bacio u potok koji teče s gore.^l

22 Jehovu ste razgnjevili i kod Tabere,^m Maseⁿ i Kibrot-Hataave.^o **23** Kad vas je Jehova poslao iz Kadeš-Barnee^p i rekao vam: 'Podite i zauzmite zemlju koju vam dajem!' opet ste se pobunili protiv naredbe Jehove,^r svog Boga, i niste mu vjerovali^s niti ste ga poslušali.

9. PUGL.

- a Izl 32:9
- b Izl 32:10
- c Izl 19:18
- d Izl 32:15
- e Izl 20:3, 4
- f Izl 32:19
- g Izl 34:28
- h Izl 32:10
- i Izl 32:11, 14
Ps 106:23
- j Izl 32:2, 21
- k Izl 32:4
- l Izl 32:20
- m Br 11:3
- n Izl 17:7
- o Br 11:4, 34
- p Br 13:26
- r Br 14:3, 4
- s Pnz 1:32
Ps 106:24, 25
He 3:19

2. stupac

- a Izl 34:28
- b Izl 19:5
Ps 135:4
- c Izl 32:11
- d Izl 3:6
Izl 6:8
Pnz 9:5
- e Izl 32:31, 32
- f Izl 32:12
Br 14:15, 16
- g 1Kr 8:51
Ne 1:10
- h Izl 6:6
Pnz 4:20, 34

10. PUGL.

- i Izl 34:1
- j Izl 34:4
- k Izl 32:15
- l Izl 20:1
Izl 34:28
Pnz 4:13
- m Pnz 4:36
Pnz 5:4
- n Izl 19:17
Pnz 5:22

24 Bunite se protiv Jehove otkad vas znam.

25 Zato sam 40 dana i 40 noći^a padao ničice pred Jehovom. Činio sam to jer je Jehova rekao da će vas istrijebiti. **26** Usrdno sam se molio Jehovi: 'Svevišnji Gospodine Jehova, nemoj zatrti svoj narod. Oni su tvoje vlasništvo^b koje si u svojoj veličanstvenosti izbavio* i izveo iz Egipta svojom moćnom rukom.^c **27** Sjeti se svojih slugu Abrahama, Izaka i Jakova.^d Oprosti ovom narodu njegovu tvrdoglavost, njegovu zloću i njegov grijeh.^e **28** Inače bi ljudi u zemlji iz koje si nas izveo mogli reći: "Jehova ih nije mogao dovesti u zemlju koju im je obećao. On ih mrzi, pa ih je zato izveo da ih pobije u pustinji."^f **29** Oni su ipak tvoj narod i tvoje vlasništvo,^g narod koji si izveo svojom velikom silom i moćnom rukom."^h

10 Tada mi je Jehova rekao: 'Iskleši dvije kamene ploče, kao što su bile one prve,ⁱ i popni se k meni na goru. Napravi i kovčeg od drva.

2 Ja ću na tim pločama napisati riječi što su bile na prvim pločama, koje si razbio, a ti ih stavi u kovčeg.' **3** Tako sam napravio kovčeg od akacijinog drva i isklešao dvije kamene ploče, kao što su bile one prve, pa sam se popeo na goru noseći u rukama te dvije ploče.^j

4 I Jehova je na ploče napisao iste riječi koje je napisao i prije,^k Deset zapovijedi*,^l koje vam je rekao na gori kad vam se iz vatre obratio^m onog dana kad ste se ondje okupili.ⁿ

9:26 *Dosl.: "otkupio". 10:4 *Dosl.: "Deset riječi". Nazivaju se i Dekalog.

Potom ih je Jehova dao meni. **5** A ja sam se okrenuo i sišao s gore^a te stavio ploče u kovčeg koji sam napravio, kao što mi je Jehova zapovjedio. Ondje se i sada nalaze.

6 Izraelci su potom otišli iz Beerot-Bene-Jaakana u Mose-ru. Ondje je umro Aron i ondje je pokopan.^b A njegov sin Eleazar počeo je služiti kao svećenik umjesto njega.^c **7** Odande su otišli u Gudgodu, a iz Gudgode u Jotbatu,^d u kraj bogat potocima.

8 Tada je Jehova odvojio Levijevo pleme^e kako bi njegovi pripadnici nosili kovčeg Jehovinog saveza,^f stajali pred Jehovom i služili mu te izricali blagoslove u njegovo ime,^g kao što čine i danas. **9** Zato Levijevci nisu dobili nijedan dio zemlje ni nasljedstvo sa svojom braćom. Jehova je njihovo nasljedstvo, kao što im je Jehova, vaš Bog, i rekao.^h **10** Ja sam, kao i prvi put, ostao na gori 40 dana i 40 noći,ⁱ a Jehova me i taj put uslišio.^j Jehova je odlučio da vas neće istrijebiti. **11** I Jehova mi je rekao: 'Pripremi narod za put i povedi ih kako bi zaposjeli zemlju za koju sam se zakleo njihovim precima da ću im je dati.'^k

12 Dakle, Izraele, što Jehova, tvoj Bog, traži od tebe?/ Samo da se bojiš Jehove,^m svog Boga, da u svemu ideš njegovim putevima,ⁿ da ga ljubiš i da služiš Jehovi, svom Bogu, svim svojim srcem i svom svojom dušom*^o **13** te da se držiš Jehovinih zapovijedi i njegovih odredbi koje ti danas dajem za tvoje dobro.^p **14** Evo, Jehova

10:12 *Vidi Rječnik.

10. PUGL.

- a Izl 34:29
b Br 20:23, 24
Br 33:31, 38
c Br 20:28
d Br 33:33
e Br 1:50
Br 3:6
Br 8:14
f Br 3:30, 31
g Br 6:23-27
Pnz 21:5
ZLje 30:27
h Br 18:20, 24
Pnz 18:1
i Izl 24:18
Izl 34:28
j Izl 32:14
k Pos 15:18
l Mi 6:8
m Pnz 5:29
n Pnz 5:33
Js 22:5
o Pnz 6:5
Lk 10:27
p Pnz 6:24

2. stupac

- a 1Lje 29:11
Ps 24:1
Ps 115:16
b Pnz 4:37
c Pnz 30:6
d Izl 34:9
Pnz 9:6
Pnz 31:27
e Izl 18:11
ZLje 2:5
Ps 97:9
f Dj 10:34
Ri 2:11
g Ps 68:5
Jk 1:27
h Le 19:10
Pnz 24:14
Ps 146:9
i Izl 22:21
Le 19:34
j Lk 4:8
k Izl 15:2
Ot 19:6
l 2Sa 7:23
m Pos 46:27
Izl 1:5
Dj 7:14
n Pos 15:1, 5

11. PUGL.

- o Pnz 6:5
Pnz 10:12
Mk 12:30
p Pnz 8:5
He 12:6
r Pnz 5:24
Pnz 9:26

vi, vašem Bogu, pripada nebo i nebo nad nebesima, zemlja i sve što je na njoj.^a **15** Ali samo je vašim precima Jehova bio privržen i samo je njima iskazivao ljubav te je od svih naroda izabrao vas, njihovo potomstvo,^b kao što se vidi danas. **16** Očistite* svoje srce^c i ne budite više tvrdoglav^{iv}.^d **17** Jer vaš Bog, Jehova, Bog je nad bogovima^e i gospodar nad gospodarima. On je velik i moćan Bog koji izaziva strahopoštovanje, nije pristran^f i ne prima mito. **18** On daje pravdu djeci bez oca* i udovicama,^g voli došljake^h i daje im hranu i odjeću. **19** I vi trebate voljeti došljake jer ste i sami bili došljaci u Egiptu.ⁱ

20 Bojte se Jehove, svog Boga. Njemu služite,^j njega se držite i njegovim se imenom zaklinjite. **21** Njega trebate hvalliti.^k On je vaš Bog koji je za vas učinio sva ona velika djela koja izazivaju strahopoštovanje, što ste ih na svoje oči vidjeli.^l **22** Kad su vaši preci otišli u Egipat, bilo ih je 70,^m a sada vas je Jehova, vaš Bog, umnožio pa vas ima mnogo kao zvijezda na nebu.ⁿ

11 Ljubite Jehovu, svog Boga,^o i uvijek izvršavajte sve svoje dužnosti prema njemu te se držite njegovih odredbi, zakona i zapovijedi. **2** Znajte da se danas obraćam vama, a ne vašim sinovima koji nisu iskusili ni vidjeli kako Jehova, vaš Bog, poučava*,^p koji nisu iskusili ni vidjeli njegovu veličanstvenost,^r niti njegovu

10:16 *Dosl.: "Obrežite". #Ili: "tvrdoglaviti". 10:18 *Ili: "siročadi". 11:2 *Ili: "ukorava".

snažnu i moćnu ruku.^a **3** Oni nisu vidjeli znakove ni čuda koja je u Egiptu učinio na faraonu, egipatskom kralju, i na svojoj njegovoj zemlji.^b **4** Nisu vidjeli što je učinio egipatskoj vojsci, faraonovim konjima i bojnim kolima koje je potopio vodama Crvenog mora kad su vas progonili, pa ih je Jehova zatro jednom zauvijek.^c **5** Nisu vidjeli što je činio za vas u pustinji dok niste došli do ovog mjesta, **6** ni što je učinio Datanu i Abiramu, sinovima Rubenovog sina Elijaba, kad se zemlja otvorila i pred očima svih Izraelaca progutala njih, njihove obitelji, njihove šatore i sve koji su stali uz njih.^d **7** Na svoje ste oči vidjeli sva velika djela koja je Jehova učinio.

8 Držite se svih zapovijedi koje vam danas dajem, kako biste postali moćan narod i ušli u tu zemlju i zaposjeli je **9** i kako biste dugo živjeli^e u zemlji za koju se Jehova zakleo da će je dati vašim precima i njihovom potomstvu,^f zemlji u kojoj teče med i mlijeko.^g

10 Zemlja u koju idete da je zaposjednete nije kao Egipat iz kojeg ste izašli, u kojem ste nakon sijanja sjemena morali navodnjavati* polje kao da je povrtnjak. **11** Zemlja u koju idete da je zaposjednete puna je brda i dolina.^h Natapa je kiša s neba.ⁱ **12** To je zemlja za koju se brine Jehova, vaš Bog. Oči Jehove, vašeg Boga,

11:10 *Dosl.: "navodnjavati nogom". Izraz se odnosi na navodnjavanje nekom spravom na nožni pogon, naprimjer nekom vrstom vodenog kola, ili kanalčića za vodu koji su se oblikovali i otvarali nogama.

11. POGL.

- a Izl 13:3
- b Pnz 4:34
- c Izl 14:23, 28
He 11:29
- d Br 16:1, 32
- e Pnz 4:40
Izr 3:1, 2
- f Pos 13:14, 15
Pos 26:3
Pos 28:13
- g Izl 3:8
Eze 20:6
- h Pnz 1:7
- i Pnz 8:7

2. stupac

- a Pnz 4:29
Pnz 6:5
Pnz 10:12
Mt 22:37
- b Le 26:4
Pnz 8:7-9
Pnz 28:12
Jr 14:22
- c Pnz 8:10
- d Pnz 8:19
Pnz 29:18
He 3:12
- e Pnz 28:15, 23
1Kr 8:35, 36
2Lje 7:13, 14
- f Pnz 8:19
- g Izr 7:1-3
- h Pnz 6:6-9
Izr 22:6
Ef 6:4
- i Pnz 4:40
Izr 4:10
- j Pos 13:14, 15
- k Pnz 6:5
Lk 10:27

stalno počivaju na njoj, od početka do kraja godine.

13 Ako budete slušali zapovijedi koje vam danas dajem i ljubili Jehovu, svog Boga, te mu služili svim svojim srcem i svom svojom dušom*,^a **14** on će vašoj zemlji davati kišu u pravo vrijeme, jesenju i proljetnu kišu, da imate žita, mladog vina i ulja.^b **15** On će davati da na vašim poljima raste trava za vašu stoku. Imat ćete obilje hrane i bit ćete siti.^c **16** Pazite da vas srce ne navede da pođete krivim putem i počnete štovati druge bogove i klanjati im se.^d **17** Ako se to dogodi, Jehova će se razgnjeviti na vas i zatvoriti nebo da ne bude kiše,^e pa zemlja neće davati plod i vi ćete brzo nestati s dobre zemlje koju vam daje Jehova.^f

18 Te moje riječi usadite u svoje srce i u svoju dušu te ih privežite sebi na ruku da vam služe kao podsjetnik i neka vam budu kao povež na čelu*.^g **19** Poučavajte o njima svoju djecu i govorite o njima kad sjedite u svojoj kući i kad idete putem, kad liježete i kad ustajete.^h **20** Napišite ih na dovratnicima svoje kuće i na vratima svog grada, **21** da biste vi i vaši potomci dugo živjeliⁱ u zemlji za koju se Jehova zakleo vašim precima da će im je dati,^j da biste živjeli u njoj dokle god bude neba nad zemljom.

22 Budete li se vjerno držali svih ovih zapovijedi koje vam dajem i izvršavali ih te ljubili Jehovu, svog Boga,^k u svemu išli njegovim putevima i njega

11:13 *Vidi Rječnik. **11:18** *Dosl.: "među očima".

se držali,^a **23** Jehova će otjerati sve te narode pred vama,^b a vi ćete pokoriti narode koji su moćniji i brojniji od vas.^c **24** Svako mjesto na koje stupi vaša noga bit će vaše.^d Vaša će se granica protezati od pustinje do Libanona te od Rijeke, rijeke Eufrata, do zapadnog mora*.^e **25** Nitko vam se neće moći oduprijeti.^f Jehova, vaš Bog, širit će pred vama strah i trepet po svoj zemlji koju budete osvajali,^g kao što vam je obećao.

26 Evo, danas vam dajem da izaberete blagoslov ili prokletstvo^h – **27** blagoslov ćete dobiti ako budete slušali zapovijedi Jehove, svog Boga, koje vam danas dajem,ⁱ **28** a prokletstvo će vas snaći ako ne budete slušali zapovijedi Jehove,^j svog Boga, nego skrenete s puta za koji vam danas zapovijedam da njime idete te počnete štovati druge bogove koje dotad niste poznavali.

29 Kad vas Jehova, vaš Bog, dovede u zemlju koju trebate zaposjesti, neka se blagoslov izrekne na gori Gerizimu, a prokletstvo na gori Ebalu.^k

30 Te su gore s druge strane Jordana, na zapadu, u zemlji Kanaanaca koji žive u Arabi, nasuprot Gilgalu, pokraj velikih stabala u Moreu.^l **31** Uskoro ćete prijeći Jordan i zaposjesti zemlju koju vam daje Jehova, vaš Bog.^m Kad je zaposjednete i počnete živjeti u njoj, **32** pazite da postupate po svim uredbama i zakonima koje vam danas dajem.ⁿ

11:24 *Odnosno Velikog mora, Sredozemnog mora.

11. POGL.

- a Pnz 10:20
Pnz 13:4
Jš 22:5
b Izl 23:28
Jš 3:10
c Pnz 7:1
Pnz 9:1, 5
d Jš 14:9
e Pos 15:18
Izl 23:31
f Pnz 7:24
Jš 1:5
g Izl 23:27
Jš 2:9, 10
Jš 5:1
h Pnz 30:15
i Pnz 28:1, 2
Ps 19:8, 11
j Le 26:15, 16
Iza 1:20
k Pnz 27:12, 13
Jš 8:33, 34
l Pos 12:6
m Jš 1:11
n Pnz 5:32
Pnz 12:32

2. stupac

12. POGL.

- a Izl 34:13
b Izl 23:24
c Pnz 7:25
d Izl 23:13
Jš 23:7
e Le 18:3
Pnz 12:31
f 2Lje 7:12
g Le 1:3
h Pnz 14:22
i Br 18:19
Pnz 12:11
j 1Lje 29:9
Ezr 2:68
k Pnz 12:17
Pnz 15:19
l Pnz 15:19, 20
m Le 23:40
Pnz 12:12, 18
Pnz 14:23, 26
Ps 32:11
Ps 100:2
Flp 4:4
n 1Kr 8:56
1Lje 23:25
o Jš 3:17

12 Ovo su uredbе i zakoni kojih se trebate savjesno držati sve dok budete živjeli u zemlji koju vam Jehova, Bog vaših predaka, daje u posjed. **2** Do temelja uništite sva mjesto na kojima narodi koje ćete protjerati štiju svoje bogove,^a bila ona na visokim brdima, na bregovima ili pod kakvim drvetom koje se zeleni. **3** Porušite njihove žrtvenike, razbijte njihove obredne stupove,^b spalite njihova obredna debla* i posijecite rezbarene kipove njihovih bogova^c kako biste izbrisali njihova imena s tog mjesta.^d

4 Ne štujte Jehovu, svog Boga, onako kako oni štiju svoje bogove.^e **5** Umjesto toga, štujte Jehovu, svog Boga, na mjestu koje će on izabrati među svim vašim plemenima kako bi se ondje slavilo njegovo ime i kako bi ondje bilo njegovo prebivalište te onamo odlazite.^f **6** Na to mjesto donosite svoje žrtve paljenice^g i druge žrtve, desetine,^h priloge,ⁱ zavjetne žrtve, dragovoljne žrtve^j i prvorođeno od svoje krupne i sitne stoke.^k **7** Zajedno sa svojim ukućanima jedite ondje pred Jehovom,^l svojim Bogom, i radujte se svim plodovima svog rada^m jer vas je blagoslovio Jehova, vaš Bog.

8 Ne postupajte ubuduće onako kako mi danas postupamo – svatko onako kako misli da je ispravno – **9** jer još niste došli na mjesto počinkaⁿ ni dobili nasljedstvo koje vam daje Jehova, vaš Bog. **10** Kad prijeđete Jordan^o i nastanite se u zemlji koju vam Jehova, vaš Bog, daje u posjed, on će vam

12:3 *Vidi Rječnik.

dati mir i štiti vas od svih vaših neprijatelja, pa ćete živjeti bez straha.^a **11** Sve što vam zapovijedam donosit ćete na mjesto koje Jehova, vaš Bog, izabere da se ondje slavi* njegovo ime^b – donosit ćete svoje žrtve paljenice i druge žrtve, desetine,^c priloge i sve što odlučite zavjetovati Jehovi kao zavjetnu žrtvu. **12** Radujte se pred Jehovom, svojim Bogom,^d vi i vaši sinovi i kćeri, vaši robovi i robinje te Levijevci koji žive u vašim gradovima (naime, Levijevci nisu dobili nijedan dio zemlje ni nasljedstvo s vama^e). **13** Pazite da ne prinosite žrtve paljenice na nekom drugom mjestu koje vam se sviđi.^f **14** Prinosite ih samo na mjestu koje Jehova izabere na području jednog od vaših plemena i ondje činite sve što vam zapovijedam.^g

15 Ali kad god poželite jesti meso, možete zaklati neku od svojih životinja u svakom od svojih gradova i jesti njeno meso,^h ovisno o tome koliko vas je Jehova, vaš Bog, blagoslovio. I nečist i čist smiju jesti njeno meso, kao da je od gazele ili jelena. **16** Ali ne smijete jesti krv.ⁱ Prolijte je na zemlju kao vodu.^j **17** U svojim gradovima ne smijete jesti ono što morate izdvojiti kao desetinu – ni od žita, ni od mladog vina, ni od ulja – ni prvorodeno od svoje krupne ili sitne stoke,^k niti išta od onoga što odlučite zavjetovati kao zavjetnu žrtvu, ni dragovoljne žrtve, ni priloge. **18** To jedite pred Jehovom, svojim Bogom, na mjestu koje izabere Jehova, vaš

12:11 *Ili: "da ondje prebiva".

12. POGL.

- a Pnz 33:28
1Kr 4:25
- b Pnz 16:2
Pnz 26:2
- c Pnz 14:22, 23
- d Pnz 14:26
1Kr 8:66
Ne 8:10
- e Br 18:20, 24
Pnz 10:9
Pnz 14:28, 29
Js 13:14
- f Le 17:3, 4
1Kr 12:28
- g 2Lje 7:12
- h Pnz 12:21
- i Pos 9:4
Le 7:26
Le 17:10
Dj 15:20, 29
- j Le 17:13
Pnz 15:23
- k Pnz 14:22, 23

2. stupac

- a Pnz 12:11
Pnz 14:26
- b Br 18:21
Pnz 14:27
2Lje 31:4
Ne 10:38, 39
Mi 3:8
- c 1Kr 4:21
- d Pos 15:18
Izl 34:24
Pnz 11:24
- e Le 11:2-4
- f Pnz 14:23
2Lje 7:12
- g Pnz 14:4, 5
- h Le 3:17
Pnz 12:16
- i Pos 9:4
Le 17:11, 14
- j Le 17:13
Pnz 15:23
- k Le 17:11
- l Le 4:29, 30

Bog.^a Jedite to vi i vaši sinovi i kćeri, vaši robovi i robinje te Levijevci koji žive u vašim gradovima. I radujte se pred Jehovom, svojim Bogom, svim plodovima svog rada. **19** Pazite da ne zanemarujete Levijevce^b dokle god živite u svojoj zemlji.

20 Kad Jehova, vaš Bog, proširi vaše granice,^c kao što vam je obećao,^d i vi želite jesti mesa pa kažete: 'Htjeli bismo jesti mesa', možete ga jesti kad god to poželite.^e **21** Ako mjesto koje Jehova, vaš Bog, izabere da se ondje slavi njegovo ime^f bude daleko od vas, zakoljite grlo svoje krupne ili sitne stoke koju vam Jehova daje, kao što sam vam zapovjedio, te jedite njegovo meso u svojim gradovima kad god to poželite.

22 Možete jesti meso te životinje kao što biste jeli meso gazele ili jelena.^g I nečist i čist smiju ga jesti. **23** Samo dobro pazite da ne jedete krvi^h jer krv je život.ⁱ Ne jedite meso u kojem je život. **24** Ne jedite krv. Prolijte je na zemlju kao vodu.^j **25** Ne jedite je, da bude dobro vama i vašoj djeci poslije vas zato što činite ono što je ispravno u Jehovinih očima. **26** Kad budete išli na mjesto koje Jehova izabere, ponesite samo svete darove koje želite prinijeti i svoje zavjetne žrtve. **27** Ondje na žrtveniku Jehove, svog Boga, prinesite svoje žrtve paljenice, njihovo meso i krv.^k Krv drugih žrtava koje prinesete neka se prolije uz podnožje žrtvenika^l Jehove, vašeg Boga, a meso smijete jesti.

28 Savjesno slušajte sve ove zapovijedi koje vam dajem, da

uvijek bude dobro vama i vašoj djeci poslije vas zato što činite ono što je dobro i ispravno u očima Jehove, svog Boga.

29 Kad Jehova, vaš Bog, pred vama istrijebi narode čiju zemlju trebate zauzeti^a i kad se nastanite u njihovoj zemlji, **30** pazite da ne upadnete u zamku nakon što oni budu istrijebljeni. Nemojte se raspitivati o njihovim bogovima, govoreći: 'Kako su ti narodi štovali svoje bogove? I mi ćemo tako činiti.'^b **31** Nemojte tako štovati Jehovu, svog Boga, jer oni svoje bogove štiju tako što čine sve gadosti koje Jehova mrzi – čak svoje sinove i kćeri spaljuju na žrtvu svojim bogovima.^c **32** Savjesno se držite svake zapovijedi koju vam dam. ^dNemojte tome ništa dodavati i nemojte od toga ništa oduzimati.^e

13 Ako se u vašoj sredini pojavi kakav prorok ili čovjek koji proriče po snovima i navijesti kakav znak ili znamenje, **2** pa se taj znak ili znamenje koje je navijestio doista dogodi i on vam kaže: 'Štujemo druge bogove', bogove koje dotad niste poznavali, 'te im služimo', **3** ne slušajte riječi tog proroka ni čovjeka koji proriče po snovima, ^fjer vas Jehova, vaš Bog, iskušava^g da vidi ljubite li Jehovu, svog Boga, svim svojim srcem i svom svojom dušom*.^h **4** Jehovu, svog Boga, štujte i njega se bojte, njegovih se zapovijedi držite i njega slušajte. Njemu služite i njega se držite.ⁱ **5** A onaj prorok ili onaj čovjek koji proriče po snovima neka se pogubi,^j jer vas je poticao na po-

13:3 *Vidi Rječnik.

12. POGL.

a Izl 23:23
Ps 44:2
Ps 78:55

b Pnz 7:16
Ps 106:36
Eze 20:28

c Le 18:3, 21
Le 20:2
Pnz 18:10-12
Jr 32:35

d Js 22:5

e Pnz 4:2
Js 1:7

13. POGL.

f Iza 8:19
Jr 27:9

g Pnz 8:2

h Pnz 6:5
Pnz 10:12
Mt 22:37

i Pnz 10:20

j Pnz 18:20

2. stupac

a Pnz 17:2, 3, 7
1Ko 5:13

b 1Kr 11:4
2Pe 2:1

c Ga 1:8

d Izl 22:20
Izl 32:27
Br 25:5

e Pnz 17:2, 3, 7

f Le 20:2, 27

g Pnz 17:13
1Ti 5:20

bunu protiv Jehove, vašeg Boga – koji vas je izveo iz Egipta i oslobodio* iz zemlje u kojoj ste bili robovi – kako bi vas naveo da skrenete s puta kojim vam je Jehova, vaš Bog, zapovjedio da idete. Uklonite zlo iz svoje sredine!^a

6 Ako bi te tvoj brat, sin tvoje majke, ili tvoj sin, ili tvoja kći, ili tvoja voljena žena, ili tvoj najbližiji prijatelj* nagovarao u tajnosti: 'Hajde da štujemo druge bogove',^b bogove koje dotad nisi poznavao ni ti ni tvoji preci, **7** bogove okolnih naroda, bili oni u tvojoj blizini ili daleko od tebe, na jednom kraju zemlje ili na drugom, **8** ne daj da te nagovori na to i nemoj ga poslušati.^c Nemoj mu se smilovati niti se sažaliti na njega i nemoj ga štiti, **9** nego ga pogubi.^d Ti prvi digni ruku na njega da ga pogubiš, a onda neka to učini cijeli narod.^e **10** Kamenuj^f ga jer te htio navesti da prestane služiti Jehovi, svom Bogu, koji te je izveo iz Egipta, zemlje u kojoj si bio rob. **11** Sav će Izrael čuti za to i uplašit će se, pa se više neće činiti takvo zlo u vašoj sredini.^g

12 Ako čujete da se u nekom od gradova koje vam Jehova, vaš Bog, daje da u njima prebivate govori: **13** 'U vašoj su se sredini pojavili neki zli ljudi koji nagovaraju stanovnike svog grada da prestanu služiti Bogu, govoreći: "Hajde da štujemo druge bogove", bogove koje dosad niste poznavali', **14** tada to provjerite tako da sve temeljito istražite

13:5 *Dosl.: "otkupio". 13:6 *Ili: "tvoj prijatelj kojeg voliš kao samog sebe".

i ispitajte.^a Ako se utvrdi da se nešto tako odvratno uistinu dogodilo u vašoj sredini, **15** pobijte mačem stanovnike tog grada.^b Uništite grad i pobijte^c mačem sve što je u njemu, uključujući i stoku. **16** Sav plijen iz grada skupite nasred trga i spalite grad. Neka taj plijen posluži kao žrtva paljenica koja se cijela prinosi Jehovi, vašem Bogu. Neka od tog grada zauvijek ostane samo hrpa ruševina i neka se nikada ne obnovi. **17** Nemojte uzeti ništa od onoga što je određeno za uništenje^d kako bi se Jehova prestao gnjeviti te kako bi vam iskazao milosrđe i samilost i umnožio vas, kao što se zakleo vašim precima.^e **18** Slušajte Jehovu, svog Boga, i držite se svih njegovih zapovijedi koje vam danas dajem. Tako ćete činiti ono što je ispravno u očima Jehove, vašeg Boga.^f

14 Vi ste sinovi Jehove, svog Boga. Ne režite se po tijelu^g niti brijte obrve* za mrtvacem.^h **2** Jer vi ste narod koji je svetⁱ Jehovi, vašem Bogu. Vas je Jehova izabrao među svim narodima na zemlji da budete njegov narod, njegovo najdraže vlasništvo.^j

3 Nemojte jesti ništa što je odvratno.^k **4** Ovo su životinje koje smijete jesti:^l govedo, ovca, koza, **5** jelen, gazela, srnadač, divlja koza, antilopa, divlja ovca i planinska ovca. **6** Smijete jesti sve životinje koje imaju posve razdvojene papke i koje preživaju. **7** Ali ne smijete jesti životinje koje samo preživaju ili samo ima-

14:1 *Ili: "čelo".

13. POGL.

- a Pnz 19:15
1Ti 5:19
- b Pnz 17:4, 5
2Lje 28:6
- c Izl 22:20
- d Js 6:18
- e Pos 22:15, 17
Pos 26:3, 4
- f Pnz 6:18

14. POGL.

- g Le 19:28
- h Le 21:1, 5
- i Le 19:2
Le 20:26
Pnz 28:9
1Pe 1:15
- j Izl 19:5, 6
Pnz 7:6
- k Le 11:43
Le 20:25
Dj 10:14
- l Le 11:2, 3

2. stupac

- a Le 11:4–8
- b Le 11:9, 10
- c Le 11:13–20
- d Izl 22:31
Le 17:15
- e Izl 23:19
Izl 34:26
- f Pnz 12:11
Pnz 26:12

ju razdvojene papke, a to su: deva, zec i pečinar, jer one preživaju, ali nemaju razdvojene papke. Neka vam budu nečiste.^a **8** Isto tako ni svinju, jer ona ima razdvojene papke, ali ne preživa. Neka vam bude nečista. Ne jedite njihovo meso i ne dotičite njihovu strvinu.

9 Od onoga što živi u vodi smijete jesti sve što ima peraje i ljuske. To smijete jesti.^b **10** Ali ne smijete jesti ništa što nema peraje i ljuske. Neka vam to bude nečisto.

11 Svaku čistu pticu smijete jesti. **12** Ali ove ne smijete jesti: orla, orla ribara, smeđoglavog supa,^c **13** crvenu lunju, crnu lunju, sve vrste jastreba, **14** sve vrste gavrana, **15** noja, sovu, galeba, sve vrste sokola, **16** čuka, ušaru, labuda, **17** pelikana, supa, kormorana, **18** rodu, sve vrste čaplji, pupavca i šišmiša. **19** Svi krilati kukci neka vam budu nečisti. Njih ne smijete jesti. **20** A svako čisto leteće stvorenje smijete jesti.

21 Ne smijete jesti meso životinje koja je uginula.^d Možete je dati došljaku koji živi u vašem gradu da jede njeno meso ili je možete prodati tuđincu. Jer vi ste narod koji je svet Jehovi, vašem Bogu.

Ne kuhajte jare u mlijeku njegove majke.^e

22 Svake godine odvajajte desetinu od svega što uzraste iz sjemena koje ste posijali na svom polju.^f **23** I jedite desetinu od svog žita, mladog vina i ulja te prvorodeno od svoje krupne i sitne stoke. Jedite to pred Jehovom, svojim Bogom, na mjestu koje će on izabrati

da se ondje slavi* njegovo ime.^a Tako ćete naučiti uvijek se boriti Jehove, svog Boga.^b

24 No ako mjesto koje Jehova, vaš Bog, izabere da se ondje slavi njegovo ime^c nekome od vas bude predaleko i ako mu put dotamo bude predug, pa ne bude mogao sve to nositi (jer će ga Jehova, vaš Bog, obilno blagosloviti), **25** neka to proda za novac pa s novcem u ruci otpuče u mjesto koje Jehova, vaš Bog, izabere. **26** Neka tim novcem kupi što god poželi – goveda, ovce, koze, vino i druga opojna pića ili bilo što drugo što zaželi. Neka to jede ondje pred Jehovom, svojim Bogom, zajedno sa svojim ukučanima i raduje se.^d **27** I ne zanemarujte Levijevce koji žive u vašim gradovima^e jer oni nisu dobili nijedan dio zemlje ni nasljedstvo s vama.^f

28 Na kraju svake treće godine iznesite svu desetinu od svog uroda dobivenog te godine i pohranite je u svojim gradovima.^g **29** I neka dođu Levijevci – koji nisu dobili nijedan dio zemlje ni nasljedstvo s vama – te došljaci, djeca bez oca* i udovice koji žive u vašim gradovima pa neka se do sita najedu.^h Tada će vas Jehova, vaš Bog, blagosloviti u svemu što radite.ⁱ

15 Svake sedme godine trebate oprostiti dugove.^j **2** A opraštanje dugova neka se vrši ovako: Svaki vjerovnik neka svom bližnjem oprost dug kojim se zadužio kod njega. Neka ne zahtijeva od svog bližnjeg ili od svog brata da mu

14:23 *Ili: "da ondje prebiva". **14:29** *Ili: "siročad".

14. POGL.

- a Pnz 12:5, 17
Pnz 15:19, 20
b Ps 111:10
c Pnz 12:5, 6
d Pnz 12:7
Pnz 26:11
Ps 100:2
e Br 18:21
2Lje 31:4
1Ko 9:13
f Br 18:20
Pnz 10:9
g Pnz 26:12
h Izl 22:21
Pnz 10:18
Jk 1:27
i Pnz 15:10
Ps 41:1
Izr 11:24
Izr 19:17
Mi 3:10
Lk 6:35

15. POGL.

- j Le 25:2

2. stupac

- a Pnz 31:10
b Izl 12:43
Pnz 14:21
Pnz 23:20
c Pnz 28:8
d Js 1:7, 8
Iza 1:19
e Pnz 28:12
f Pnz 28:13
1Kr 4:24, 25
g Izr 21:13
Jk 2:15, 16
1Iv 3:17
h Le 25:35
Izr 19:17
Mt 5:42
Lk 6:34, 35
Ga 2:10
i Pnz 15:1
j Izl 22:22, 23
Pnz 24:14, 15
Izr 21:13
k Dj 20:35
2Ko 9:7
1Ti 6:18
He 13:16
l Pnz 24:19
Ps 41:1

vrati dug, jer je proglašeno opraštanje dugova u čast Jehovi.^a **3** Od tuđinca smijete zahtijevati da vam vrati dug,^b ali svom bratu trebate oprostiti svaki dug. **4** A nitko u Izraelu ne bi trebao biti siromašan jer će vas Jehova blagosloviti^c u zemlji koju vam Jehova, vaš Bog, daje da je zaposjednete i da vam bude nasljedstvo. **5** Ali Jehova, vaš Bog, blagoslovit će vas samo ako ga budete u svemu slušali i savjesno se držali svih ovih zapovijedi koje vam danas dajem.^d **6** Blagoslovit će vas Jehova, vaš Bog, kao što vam je obećao, te ćete pozajmljivati mnogim narodima, a sami nećete trebati pozajmljivati od drugih.^e Imat ćete prevlast nad mnogim narodima, neće oni imati prevlast nad vama.^f

7 Ako tko od vaše braće osiromaši u nekom od gradova u zemlji koju vam daje Jehova, vaš Bog, nemojte da vam otvrdne srce i nemojte pred svojim siromašnim bratom zatvoriti ruku.^g **8** Naprotiv, budite široke ruke prema njemu^h i posudite mu što god mu treba ili mu nedostaje. **9** Pazite da ne pomislite: 'Približava se sedma godina, godina opraštanja dugova',ⁱ pa da zbog te opake misli uskratite pomoć svom siromašnom bratu i ne date mu ništa. Ako on zavapi k Jehovi i požali se na vas, to će vam biti grijeh.^j **10** Ono što mu treba dajte mu velikodušno,^k a ne preko volje*, jer će vas zbog toga Jehova, vaš Bog, blagosloviti u svemu što činite i u svemu što poduzimate.^l

15:10 *Ili: "i neka tvoje srce ne bude škrto".

11 Naime, siromašnih će uvijek biti u zemlji.^a Zato vam zapovijedam: 'Budite široke ruke prema svojoj braći koja su u nevolji i koja su siromašna.'^b

12 Ako kupiš nekog svog sunarodnjaka, Hebreja ili Hebrejku, i on ti služi šest godina, sedme ga godine trebaš osloboditi.^c **13** I kad ga oslobodiš, nemoj ga otpustiti praznih ruku. **14** Velikodušno mu daj nešto od svoje stoke i nešto sa svog gumna te iz svog tijejska za ulje i vino. Kao što je Jehova, tvoj Bog, velikodušno dao tebi*, tako i ti daj njemu. **15** Sjeti se da si i ti bio rob u Egiptu i da te Jehova, tvoj Bog, oslobodio*. Zato ti sve ovo danas zapovijedam.

16 Ali ako ti on kaže: 'Ne želim otići od tebe', jer mu je dobro kod tebe i voli tebe i tvoje ukućane,^d **17** uzmi šilo te prisloni tog čovjeka uz vrata i probuši mu uho, pa neka ti bude rob do kraja života. Tako postupi i sa svojom robinjom. **18** Neka ti ne bude teško osloboditi ga, jer si od njega tijekom tih šest godina koliko ti je služio imao dvostruko više koristi nego da si uzeo najamnog radnika, a Jehova, tvoj Bog, u svemu te blagoslivlja.

19 Svakog prvorodenog mužjaka od svoje krupne i sitne stoke posvetite Jehovi, svom Bogu.^e Ne obavljajte nikakav posao s prvorodenim bikom niti strizite prvorodeno grlo svoje sitne stoke. **20** Vi i vaši ukućani jedite njegovo meso svake godine pred Jehovom, svojim Bogom, na mjestu koje

15:14 *Dosl.: "blagoslovio tebe". 15:15 *Dosl.: "otkupio".

15. POGL.

- a Mt 26:11
- b Izr 3:27
Mt 5:42
Lk 12:33
- c Izl 21:2
Le 25:39
- d Izl 21:5, 6
- e Izl 13:2
Izl 22:30
Br 3:13
Br 18:15, 17

2. stupac

- a Pnz 12:5, 6
Pnz 14:23
Pnz 16:11
- b Le 22:20
Pnz 17:1
Mi 1:8
He 9:14
- c Pnz 12:15
Pnz 14:4, 5
- d Pos 9:4
Le 7:26
Dj 15:20, 29
- e Le 17:10, 13
Pnz 12:16

16. POGL.

- f Izl 12:14
Le 23:5
Br 9:2
Br 28:16
1Ko 5:7
- g Izl 34:18
- h Mt 26:17
- i Izl 12:5, 6
2Lje 35:7
- j 1Kr 8:29
- k Izl 13:3
Le 23:6
Br 28:17
1Ko 5:8
- l Izl 12:33
- m Izl 12:14
Izl 13:8, 9
- n Izl 12:15
Izl 13:7
- o Izl 12:10
Izl 34:25
- p Izl 12:3, 6
Br 9:2, 3
Mt 26:19, 20
- r Izl 12:8
2Lje 35:13

Jehova izabere.^a **21** Ali ako ta životinja ima kakvu manu – ako je hroma, slijepa ili ima neku drugu manu – ne smijete je žrtvovati Jehovi, svom Bogu.^b **22** Njeno meso pojedite u svom gradu. Može ga jesti i onaj tko je nečist i onaj tko je čist, kao da je od gazele ili jelena.^c **23** Ali ne smijete jesti njenu krv.^d Prolijte je na zemlju kao vodu.^e

16 Imajte na umu da u mjesecu abibu* trebate slaviti Pashu u čast Jehovi, svom Bogu,^f jer vas je u mjesecu abibu Jehova, vaš Bog, po noći izveo iz Egipta.^g **2** Prinesite kao pashalnu žrtvu Jehovi,^h svom Bogu, grlo sitne i krupne stoke,ⁱ na mjestu koje Jehova izabere da se ondje slavi* njegovo ime.^j **3** S njom nemojte jesti ništa što u sebi ima kvasca.^k Sedam dana jedite beskvasni kruh, nevoljnički kruh, jer ste u žurbi izašli iz Egipta.^l Činite to kako biste se cijeli život sjećali dana kad ste izašli iz Egipta.^m **4** Sedam dana ne smije biti ukvasanog tijesta nigdje na vašem područjuⁿ i ništa od mesa koje ćete žrtvovati uvečer prvog dana ne smijete ostavljati preko noći, do sljedećeg jutra.^o **5** Ne smijete prinijeti pashalnu žrtvu u bilo kojem od gradova koje vam daje Jehova, vaš Bog, **6** nego je trebate prinijeti na mjestu koje Jehova, vaš Bog, izabere da se ondje slavi njegovo ime. Prinesite pashalnu žrtvu uvečer, čim zađe sunce,^p na dan kad ste izašli iz Egipta. **7** Pripremite je i pojedite^r na mjestu

16:1 *Vidi dodatak B15. 16:2 *Ili: "da ondje prebiva".

koje izabere Jehova, vaš Bog,^a a ujutro se vratite u svoje šatore. **8** Šest dana jedite beskvasni kruh, a sedmog dana održite svečani skup u čast Jehovi, svom Bogu. Nemojte raditi nikakav posao.^b

9 Izbrojite sedam tjedana. Započnite brojati od dana kad srpom počnete žeti žito.^c

10 Potom slavite Blagdan tje-dana u čast Jehovi, svom Bogu,^d prinoseći dragovoljnu žrtvu, u skladu s tim koliko vas je blagoslovio Jehova, vaš Bog.^e

11 I radujte se pred Jehovom, svojim Bogom, na mjestu koje Jehova, vaš Bog, izabere da se ondje slavi njegovo ime. Radujte se i vi, i vaši sinovi, i vaše kćeri, i vaši robovi, i vaše robinje, i svi Levijevci koji žive u vašim gradovima te došljaci, djeca bez oca* i udovice koji žive među vama.^f **12** Sjetite se da ste bili robovi u Egiptu.^g Držite se tih uredbi i postupajte po njima.

13 Sedam dana slavite Blagdan sjenica*^h kad pokupite žito sa svog gumna te ulje i vino iz svog tijeska. **14** Radujte se na svoj blagdan,ⁱ vi i vaši sinovi i vaše kćeri, vaši robovi i vaše robinje te Levijevci, došljaci, djeca bez oca i udovice koji žive u vašim gradovima. **15** Sedam dana slavite blagdan^j u čast Jehovi, svom Bogu, na mjestu koje Jehova izabere, jer će Jehova, vaš Bog, blagosloviti svaku vašu žetvu i sve što činite,^k pa ćete biti veoma radosni.^l

16 Triput godišnje neka svi muškarci iz vašeg naroda dođu

16:11 *Ili: "siročad". 16:13, 21 *Vidi Rječnik.

16. POGL.

- a Iv 2:13
lv 11:55
b Izl 12:16
Le 23:8
c Izl 23:16
Izl 34:22
Le 23:15
d Br 28:26
e Pnz 16:17
1Ko 16:2
2Ko 8:12
f Pnz 12:5-7
g Izl 3:7
Pnz 5:15
h Izl 23:16
Le 23:34
Br 29:12
Pnz 31:10, 11
Iv 7:2
i Pnz 12:12
Ne 8:10, 17
Pr 5:18
j Le 23:36, 40
Ne 8:18
k Pnz 7:13
Pnz 28:8
Pnz 30:16
l Flp 4:4
Iso 5:16

2. stupac

- a Izl 23:14, 15
b Pnz 16:10
c Pnz 16:13
d 2Ko 8:12
e Izl 18:25, 26
Pnz 1:16
2Lje 19:4, 5
f Izl 23:2
Le 19:15
g Pnz 1:17
h Izl 23:8
1Sa 12:3
Pr 7:7
i Mi 6:8
j Izl 34:13
k Izl 23:24
Le 26:1
Pnz 12:3

17. POGL.

- l Le 22:20
Pnz 15:21
Mi 1:8
m Pnz 4:23
Pnz 13:6-9
n Pnz 4:19
o Pnz 13:12-15

pred Jehovu, vašeg Boga, na mjesto koje će on izabrati: na Blagdan beskvasnih kruhova,^a na Blagdan tjedana^b i na Blagdan sjenica.^c Neka nitko od njih ne dođe pred Jehovu praznih ruku. **17** Neka svatko prinese dar u skladu s tim koliko ga je blagoslovio Jehova, njegov Bog.^d

18 Postavite suce^e i upravitelje u svakom plemenu, u svim gradovima koje vam daje Jehova, vaš Bog, da pravedno sude narodu. **19** Ne izvrćite pravdu,^f ne budite pristrani^g i ne primajte mito jer mito zasljepljuje oči mudrima^h i izvrće riječi pravednima. **20** Uvijek se držite pravdeⁱ da ostanete na životu i da zaposjednete zemlju koju vam daje Jehova, vaš Bog.

21 Ne sadite nikakvo drvo da vam služi kao obredno deblo*^j kod žrtvenika Jehove, svog Boga, koji ćete načiniti.

22 Ne postavljajte nikakav obredni stup^k jer Jehova, vaš Bog, to mrzi.

17 Ne smijete žrtvovati Jehovi, svom Bogu, grlo krupne ili sitne stoke koje ima bilo kakvu manu ili nedostatak jer bi to bilo odvratno Jehovi, vašem Bogu.^l

2 Ako se u vašoj sredini, u nekom od gradova koje vam daje Jehova, vaš Bog, nađu muškarac ili žena koji čine ono što je zlo u očima Jehove, vašeg Boga, i krše njegov savez,^m

3 idu krivim putem i štuju druge bogove te se klanjaju tim bogovima ili pak suncu, mjesecu ili svoj nebeskoj vojsci,ⁿ što nisam zapovjedio,^o **4** a vama to netko javi ili čujete nešto o tome, temeljito to istražite.

Ako se utvrdi da je to istina^a i da su se te gadosti doista dogodile u Izraelu, **5** onda muškarca ili ženu koji su počinili to zlo izvedite na gradska vrata te ih kamenujte i tako ih pogubite.^b **6** Čovjeka se smije pogubiti samo na temelju izjave dvaju ili triju svjedoka.^c Ne smije ga se pogubiti na temelju izjave jednog svjedoka.^d **7** Neka svjedoci prvi dignu ruku na njega da ga pogube, a onda neka to učini cijeli narod. Uklonite zlo iz svoje sredine!^e

8 Ako se u nekom od vaših gradova pojavi slučaj u kojem vam je preteško donijeti presudu, bilo da je riječ o prolivenoj krvi,^f o kakvoj tužbi, o počinjenom nasilnom djelu ili o nečemu drugom, tada pođite u mjesto koje izabere Jehova, vaš Bog.^g **9** Otidite svećenicima, Levijevcima, i sucu^h koji bude služio u to vrijeme te im iznesite taj slučaj, pa će vam oni reći koja je njihova presuda.ⁱ **10** Tada postupite u skladu s presudom koju vam izreknu u mjestu koje izabere Jehova. Pazite da sve učinite onako kako vam kažu. **11** Postupite po zakonu na koji vam ukažu i po presudi koju izreknu.^j Od presude koju vam objave nemojte odstupiti ni nadesno ni nalijevo.^k **12** Ako bi tko pokazao drskost tako što ne bi htio poslušati suca ili svećenika koji služi Jehovi, vašem Bogu, neka se pogubi.^l Uklonite zlo iz Izraela!^m **13** Sav će narod čuti za to i uplašit će se, pa više neće drsko postupati.ⁿ

14 Kad dođete u zemlju koju vam daje Jehova, vaš Bog, te je zaposjednete i nastani-

17. POGL.

- a Iv 7:51
- b Pnz 13:6, 10
- c Mt 18:16
Iv 8:17
1Ti 5:19
He 10:28
- d Br 35:30
Pnz 19:15
- e Pnz 13:5
1Ko 5:13
- f Br 35:11
- g Pnz 12:5
1Kr 3:16, 28
Ps 122:2, 5
- h 1Sa 7:15, 16
- i Pnz 19:17
Pnz 21:5
- j Mi 2:7
- k Pnz 5:32
Pnz 12:32
- l Izr 11:2
He 10:28
- m Pnz 13:5
1Ko 5:13
- n Pnz 13:11
Pnz 19:20

2. stupac

- a 1Sa 8:5, 20
1Sa 10:19
- b 1Sa 9:17
1Sa 10:24
1Sa 16:12, 13
- c Pnz 20:1
2Sa 8:4
Ps 20:7
Izr 21:31
- d Iza 31:1
- e 1Kr 11:1–3
Ne 13:26
- f Job 31:24, 28
1Ti 6:9
- g Pnz 31:9, 26
2Kr 22:8
- h 2Lje 34:18
- i Ps 1:2
Ps 119:97

18. POGL.

- j Br 18:20, 24
Pnz 10:9
Jš 13:14, 33
1Ko 9:13

te se u njoj pa kažete: 'Postavit ćemo nad sobom kralja kao što ga imaju svi narodi oko nas',^a **15** onda postavite nad sobom kralja kojeg izabere Jehova, vaš Bog.^b Za kralja postavite nekoga od svoje braće. Ne smijete nad sobom postaviti tuđinca koji nije vaš brat. **16** No neka kralj ne drži mnogo konja^c i neka ne šalje ljude natrag u Egipat da mu nabave više konja,^d jer vam je Jehova rekao: 'Nikad se više ne vraćajte onamo!' **17** Osim toga, neka nema mnogo žena da ga srce ne navede na krivi put^e i neka ne gomila sebi mnogo srebra i zlata.^f **18** A kad sjedne na prijestolje i počne kraljevati, neka sebi prepíše u knjigu* ovaj Zakon, iz primjerka koji čuvaju svećenici, Levijevci.^g

19 Neka ga drži kod sebe i neka ga čita cijeli život^h da nauči bojati se Jehove, svog Boga, i držati se svih riječi ovog Zakona i svih njegovih uredbi te postupati po njima.ⁱ **20** Bude li to činio, neće sebe smatrati boljim od svojih sunarodnjaka i neće odstupiti od tih zapovijedi ni nadesno ni nalijevo. Tada će on i njegovi sinovi dugo vladati u svom kraljevstvu, u Izraelu.

18 Neka svećenici iz Levijevog plemena i cijelo Levijevo pleme ne dobiju nijedan dio zemlje ni nasljedstvo s Izraelom. Neka jedu žrtve koje se u vatri prinose Jehovi – one pripadaju njemu.^j **2** Dakle, Levijevci ne smiju imati nasljedstvo među svojom braćom. Jehova

17:18 *Ili: "svitak".

je njihovo nasljedstvo, kao što im je i rekao.

3 Neka narod daje svećenici-
ma ono što im pripada: Tko
god prinosi žrtvu – grlo krupne
ili sitne stoke – neka da svećeni-
niku plečku, obje vilice i želudac.
4 Dajte mu i prvine svog
žita, mladog vina i ulja te prv-
ne vune koju ostrijete sa svojih
ovaca.^a **5** Od svih vaših ple-
mena Jehova, vaš Bog, izabrao
je Levija i njegove potomke da
uvijek služe u Jehovino ime.^b

6 Ali ako neki Levijevac ode
iz jednog od vaših gradova u Iz-
raelu u kojem je dotad živio^c i
poželi doći u mjesto koje Je-
hova izabere*,^d **7** može ondje
vršiti službu u ime Jehove,
svog Boga, kao i sva njegova
braća Levijevci, koji ondje
služe pred Jehovom.^e **8** Neka
dobiva jednak dio hrane kao
i oni,^f iako je dobio novac od
prodaje očevine.

9 Kad uđete u zemlju koju
vam daje Jehova, vaš Bog, ne-
mojte činiti iste gadosti ka-
kve čine ti narodi.^g **10** Neka
ne bude među vama nikoga tko
bi svog sina ili kćer žrtvovao
u vatri*,^h ni tko bi gatao,ⁱ ni
tko bi čarao, ni tko bi prori-
cao po znamenju,^j ni tko bi vra-
ćao,^k **11** ni tko bi bacao uro-
ke, ni tko bi prizivao duhove,^l
ni tko bi proricao budućnost,^m
ni tko bi pitao mrtve.ⁿ **12** Jer
tko god takvo što čini odvratn
je Jehovi i zbog takvih gadosti
Jehova, vaš Bog, tjera te nardo-
de ispred vas. **13** Budite čes-
titi pred Jehovom, svojim Bogom.^o

18:6 *Odnosno mjesto koje će Jehova izabrati kao središte prave religije.
18:10 *Dosl.: "proveo kroz vatru".

18. POGL.

- a Izl 23:19
Br 18:8, 12
2Lje 31:4
Ne 12:44
b Izl 28:1
Br 3:10
Pnz 10:8
c Br 35:2
d Pnz 12:5, 6
Pnz 16:2
Ps 26:8
e 2Lje 31:2
f Le 7:10
g Le 18:26
Pnz 12:30
h Pnz 12:31
2Kr 16:1, 3
2Lje 28:1, 3
Ps 106:35–37
Jr 32:35
i 2Kr 17:17
Dj 16:16
j Eze 21:21
k Izl 22:18
Le 19:26
Dj 19:19
l Le 20:27
1Lje 10:13
m Le 19:31
n 1Sa 28:7–11
Iza 8:19
Ga 5:19, 20
o Mt 5:48
2Pe 3:14

2. stupac

- a Le 19:26
Jš 13:22
2Kr 21:1, 2, 6
b Pos 49:10
Br 24:17
Lk 7:16
Iv 1:45
Iv 6:14
Dj 3:22
Dj 7:37
c Izl 19:17
d Izl 20:19
e Izl 34:28
Br 12:3
Mt 4:1, 2
Mt 11:29
Iv 5:46
f Iv 17:8
g Iv 12:49
He 1:2
h Dj 3:23
i Pnz 13:1–5
Jr 28:11–17

19. POGL.

- j Pnz 7:1
Pnz 9:1

14 Ti narodi čiju ćete zemlju zauzeti slušaju one koji vraćaju^a i gataju, ali vama Jehova, vaš Bog, ne dopušta da takvo što činite. **15** Jehova, vaš Bog, podignut će vam iz vašeg naroda proroka kao što sam ja. Njega slušajte!^b **16** To ste i tražili od Jehove, svog Boga, onog dana kad ste se okupili u Horebu*^c i rekli: 'Nemoj da više slušamo glas Jehove, svog Boga, niti da gledamo ovu veliku vatru kako ne bismo poginuli.'^d **17** Tada mi je Jehova rekao: 'Dobro su rekli. **18** Podignut ću im iz njihovog naroda proroka kao što si ti.^e I stavit ću mu svoje riječi u usta,^f pa će im govoriti sve što mu zapovjedim.^g **19** Tko god ne poslušaa moje riječi koje će taj prorok govoriti u moje ime, pozvat ću ga na odgovornost.^h

20 Ali ako bi se neki prorok drznuo govoriti u moje ime ono što mi nisam zapovjedio ili ako bi govorio u ime drugih bogova, neka se taj prorok pogubi.ⁱ **21** No možda ćete se zapitati: "Kako ćemo znati da te riječi nisu došle od Jehove?" **22** Ako prorok govori u Jehovino ime, a njegove se riječi ne obistine i ne ispuni se ono što je rekao, tada te riječi nisu došle od Jehove. Taj se prorok drznuo govoriti na svoju ruku. Ne bojte ga se!

19 Kad Jehova, vaš Bog, is-
trijebi narode čiju vam
zemlju daje Jehova, vaš Bog,
i vi zauzmete njihovu zemlju
te se naselite u njihovim gra-
dovima i u njihovim kućama,^j
2 odvojite tri grada usred
zemlje koju vam Jehova, vaš

18:16 *Vidi Rječnik.

Bog, daje da je zaposjednete.^a **3** Razdijelite na tri dijela zemlju koju vam Jehova, vaš Bog, daje u posjed i načinite puteve kako bi svatko tko nenamjerno ubije nekoga mogao pobjeći u neki od tih gradova.

4 U ovom slučaju ubojica može pobjeći onamo kako bi ostao živ: Ako svog bližnjeg ubije nenamjerno, a ne iz mržnje^b – **5** naprimjer, ako sa svojim bližnjim ode u šumu po drva pa zamahne sjekirom da posiječe drvo, ali glava sjekire sklizne s drške i pogodi njegovog bližnjeg, pa on umre – neka ubojica pobjegne u jedan od tih gradova kako bi ostao živ.^c

6 Ali ako bi mu grad bio predaleko, krvni osvetnik^d mogao bi u svom gnjevu krenuti za njim, sustići ga i ubiti*. No on ne zaslužuje umrijeti jer nije mrzio ubijenoga.^e **7** Zato vam zapovijedam: 'Odvojite tri grada!'

8 A kad Jehova, vaš Bog, proširi vaše granice, kao što se zakleo vašim precima,^f i da vam svu zemlju koju je obećao dati vašim precima^g – **9** samo ako se budete vjerno držali svih ovih zapovijedi koje vam danas dajem, ljubili Jehovu, svog Boga, i uvijek išli njegovim putevima^h – onda dodajte tim gradovima još tri grada.ⁱ **10** Tako se neće proljevati nevinu krv^j u zemlji koju vam Jehova, vaš Bog, daje u nasljedstvo i nećete biti krivi za prolivenu krv.^k

11 Ali ako tko mrzi svog bližnjeg^l i traži priliku da mu naudi te ga napadne i smrtno rani*, pa ovaj umre, a on-

19:6 *Ili: "ubiti njegovu dušu". 19:11 *Ili: "smrtno rani njegovu dušu".

19. POGL.

- a Br 35:14
Jš 20:7, 9
- b Br 35:15
Pnz 4:42
- c Br 35:25
- d Br 35:12, 19
- e Jš 20:4, 5
- f Pos 15:18
Izl 23:31
Pnz 11:24
- g Pos 28:14
- h Pnz 11:22, 23
- i Jš 20:7, 8
- j Izr 6:16, 17
- k Pnz 21:6–9
- l 1Iv 3:15

2. stupac

- a Pos 9:6
Izl 21:12
Br 35:16
Pnz 27:24
- b Le 24:17, 21
Br 35:33
2Sa 21:1
- c Pnz 27:17
- d Br 35:30
Pnz 17:6
- e Mt 18:16
Iv 8:17
2Ko 13:1
1Ti 5:19
- f Izl 23:1
1Kr 21:13
Mk 14:56
- g Pnz 17:8, 9
- h Pnz 13:14
Pnz 17:4
2Lje 19:6
- i Izr 19:5
- j Pnz 21:20, 21
Pnz 24:7
1Ko 5:13
- k Pnz 13:11
Pnz 17:13
1Ti 5:20
- l Pnz 19:13
- m Izl 21:23–25
Le 24:20
Mt 5:38

da ubojica pobjegne u neki od tih gradova, **12** neka starješine iz njegovog grada pošalju ljude da ga dovedu odande i neka ga potom predaju u ruke krvnom osvetniku da ga pogubi.^a **13** Nemojte se sažaliti na njega, nego očistite Izraela od krivnje za prolivenu nevinu krv,^b i bit će vam dobro.

14 Kad dobijete svoje nasljedstvo u zemlji koju vam Jehova, vaš Bog, daje da je zaposjednete, nemojte pomicati oznake za među svog bližnjeg^c koje postavite vaši preci.

15 Nikoga se ne može proglasiti krivim za neki prijestup ili grijeh na temelju izjave samo jednog svjedoka.^d Svaka optužba mora biti potvrđena izjavom dvaju ili triju svjedoka.^e **16** Ako neki zlonamjerman svjedok svjedoči protiv nekoga i optuži ga za kakav prijestup,^f **17** onda neka ta dvojica koja se spore dođu pred Jehovu, pred svećenike i pred suce koji budu služili u to vrijeme.^g

18 Neka suci provedu temeljitu istragu,^h pa ako ustanove da je svjedok lažno svjedočio, da je lažno optužio svog brata, **19** učinite mu onako kako je on namjeravao učiniti svom bratu.ⁱ Uklonite zlo iz svoje sredine!^j **20** Ostali će to čuti i uplašit će se, pa više neće činiti takvo zlo u tvojoj sredini.^k **21** Nemojte se sažaliti na takvog čovjeka^l – uzmite život za život, oko za oko, zub za zub, ruku za ruku, nogu za nogu.^m

20 Ako pođete u rat protiv svojih neprijatelja pa vidite da su njihovi konji, bojna kola i vojska brojniji od vaših, ne bojte ih se, jer je s vama Jehova, vaš Bog, koji vas je

izveo iz Egipta.^a **2** Prije nego što pođete u bitku, neka svećenik dođe pred narod i obrati mu se.^b **3** Neka im kaže: 'Čuj, Izraele! Vi danas idete u bitku protiv svojih neprijatelja. Ne budite strašljivi! Ne bojte ih se i ne plašite ih se i nemojte pred njima drhtati od straha **4** jer Jehova, vaš Bog, ide s vama da se bori za vas protiv vaših neprijatelja i da vas spasi.'^c

5 Neka se i vojskovođe obrate narodu i neka kažu: 'Ima li među vama nekoga tko je sagradio novu kuću, a nije se uselio u nju? Neka se vrati kući jer bi mogao poginuti u bici, pa bi se netko drugi u nju uselio. **6** Ima li među vama nekoga tko je zasadio vinograd, a još nije brao grožđe u njemu? Neka se vrati kući jer bi mogao poginuti u bici, pa bi netko drugi u njemu brao grožđe. **7** Ima li među vama nekoga tko se zaručio s djevojkom, a još se nije njome oženio? Neka se vrati kući^d jer bi mogao poginuti u bici, pa bi se netko drugi njome oženio.' **8** Neka vojskovođe kažu narodu još i ovo: 'Ima li među vama nekoga tko se boji i tko je strašljiv?'^e Neka se vrati kući da ne posije strah među svojom braćom, da ne postanu plašljiva kao i on.'^f **9** Kad vojskovođe kažu sve to narodu, neka postavljaju zapovjednike da vode vojku.

10 Ako se približite kojem gradu da ga napadnete, najprije mu iznesite uvjete za sklapanje mira.^g **11** Ako prihvatite vaše uvjete i otvori vam svoja vrata, svim njegovim stanovnicima nametnite prisilni rad i neka vam služe.^h **12** Ali ako

20. POGL.

a Pnz 3:22
Pnz 31:6
Ps 20:7
Izr 21:31

b Br 31:6

c Izl 14:14
Js 23:10

d Pnz 24:5

e Su 7:3

f Br 13:33
Br 14:1-3
Br 32:9
Pnz 1:28

g Js 11:19

h Le 25:44, 46
Js 9:22, 27

2. stupac

a 2Lje 14:13

b Js 22:8

c Js 6:17
Js 10:28
Js 11:11

d Pnz 7:1

e Izl 34:15
Pnz 7:4
Js 23:12, 13
Iza 2:6
1Ko 5:6
1Ko 15:33

f Ne 9:25

PONOVLJENI ZAKON 20:2-21:1

ne želi s vama sklopiti mir, nego se zarati s vama, tada započnite opsadu grada. **13** Jehova, vaš Bog, predat će vam ga u ruke, a vi pobijte mačem sve muškarce u njemu. **14** No žene, djecu, stoku i sve što bude u gradu – sav plijen – možete uzeti za sebe.^a Slobodno uzmite plijen svojih neprijatelja, koji vam daje Jehova, vaš Bog.^b

15 Tako učinite svim gradovima koji su jako daleko od vas i koji ne pripadaju gradovima okolnih naroda. **16** Ali u gradovima tih naroda koje vam Jehova, vaš Bog, daje u nasljedstvo ne ostavljajte na životu ništa što diše.^c **17** Pobijte ih sve do jednoga – Hetite, Amorejce, Kanaanca, Perizane, Hivijce i Jebusejce,^d kao što vam je zapovjedio Jehova, vaš Bog – **18** da vas ne bi naučili činiti sve gadosti koje oni čine u čast svojim bogovima i tako vas naveli da zgriješite Jehovi, svom Bogu.^e

19 Kad napadnete neki grad pa ga morate mnogo dana opsjedati kako biste ga osvojili, nemojte uništavati njegovo drveće obarajući ga sjekirom. Možete jesti plodove s tog drveća, ali nemojte ga posjeći.^f Zar je drvo čovjek da se borite protiv njega? **20** Možete obarati samo drveće za koje znate da mu plod nije jestiv. Njega možete sjeći i praviti od njega utvrde za opsadu grada koji se zaratio s vama, sve dok grad ne padne.

21 Ako se u zemlji koju vam Jehova, vaš Bog, daje da je zaposjednete nađe na polju leš nekog čovjeka, a ne zna se tko je ubio tog čovjeka,

2 neka vaši starješine i suci^a odu i izmjere udaljenost od ubijenoga do okolnih gradova.

3 Potom neka starješine iz grada koji je najbliže ubijenome uzmu iz krda junicu koja se još nije koristila za rad, koja još nije vukla jaram, 4 pa neka starješine iz tog grada odvedu junicu u dolinu* u kojoj ima vode, koja se ne obrađuje i ne zasijava, i neka u toj dolini slome vrat junici.^b

5 I neka im pristupe svećenici, Levijevci, jer je njih Jehova, vaš Bog, izabrao da mu služe.^c Jehova ih je izabrao da u njegovo ime izriču blagoslove^d i da kažu kako treba riješiti svaki spor koji uključuje neko nasilno djelo.^e 6 Potom neka svi starješine iz grada koji je najbliže ubijenome operu ruke^f nad junicom kojoj je vrat slomljen u dolini 7 i neka izjave: 'Naše ruke nisu prokile tu krv niti su naše oči vidjele kako se to dogodilo. 8 Jehova, nemoj to zlodjelo pripisati svom narodu Izraelu, koji si izbavio*,^g i oslobodi svoj narod Izraela krivnje za proljevanje nevine krvi.'^h Tada neće biti krivi za prolivenu krv. 9 Tako ćete učiniti ono što je ispravno u Jehovinom očima i očistiti sebe od krivnje za proljevanje nevine krvi.

10 Ako podete u rat protiv svojih neprijatelja i Jehova, vaš Bog, preda vam ih u ruke te ih zarobite,ⁱ 11 a netko od vas među zarobljenicima ugleda lijepu ženu i ona mu se sviđa te je uzme za ženu, 12 može je dovesti u svoju kuću. Neka ona tada obrije glavu i odre-

21:4 *Ili: "vadi". Vidi izraz "vadi" u Rječniku. 21:8 *Dosl.: "otkupio".

21. POGL.

a Pnz 16:18

b Br 35:33

c Izl 28:1

d Br 6:23-27
1Lje 23:13

e Pnz 17:8, 9

f Ps 26:6
Mt 27:24

g 2Sa 7:23

h Iza 26:21
Jr 26:15

i Br 31:9
Pnz 20:13, 14

2. stupac

a Br 20:29
Pnz 34:8

b Pnz 24:1

c Pos 29:30, 33

d Pos 25:31
2Lje 21:3

e Izl 20:12
Pnz 27:16
Izr 1:8
Ef 6:1

f Pnz 8:5
Izr 13:24
Izr 19:18
Izr 23:13
He 12:9

g Izr 28:7

h Ri 13:13
1Ko 6:10
Ef 5:18

i Pnz 13:10, 11

že nokte 13 te skine haljine u kojima je bila zarobljena i neka živi u njegovoj kući. Neka mjesec dana oplakuje^a svog oca i svoju majku, a nakon toga on može spavati s njom. I neka joj bude muž, a ona neka mu bude žena. 14 Ali ako mu ne bude po volji, neka je pusti^b da ide kamo god želi. No ne smije ju prodati za novac niti okrutno postupati s njom jer ju je osramotio.

15 Ako tko ima dvije žene, jednu koju više voli i drugu koju manje voli*, pa mu obje rode sinove, a prvorođenac bude od one koju manje voli,^c 16 kad dođe dan da svojim sinovima razdijeli nasljedstvo, ne smije svojim prvorođencem proglasiti sina one koju više voli i tako oštetiti sina one koju manje voli, a koji je uistinu prvorođenac. 17 Za prvorođenca mora priznati sina one koju manje voli i dati mu dvostruki dio svega što ima, jer je on njegov prvi potomak. Njemu pripadaju prava koja ima prvorođenac.^d

18 Ako tko ima tvrdoglavog i buntovnog sina koji ne sluša svog oca ni svoju majku^e i kojeg oni ukoravaju, ali on ih i dalje ne sluša,^f 19 neka ga njegovi otac i majka odvedu starješinama koji sjede kod gradskih vrata 20 pa neka kažu starješinama iz njegovog grada: 'Ovaj naš sin tvrdoglav je i buntovan i ne sluša nas. Izjelica^g je i pijanica.'^h 21 Tada neka ga svi ljudi iz njegovog grada kamenuju i tako pogube. Tako uklonite zlo iz svoje sredine! To će čuti sav Izrael i uplašit će se.ⁱ

21:15 *Dosl.: "jednu koju voli i jednu koju mrzi".

22 Ako tko počini grijeh koji zaslužuje smrtnu kaznu te bude pogubljen^a i obješen na stup,^b **23** neka njegovo tijelo ne ostane na stupu preko noći.^c Pobrinite se da bude pokopan istog dana, jer je onaj tko je obješen proklet pred Bogom.^d Nemojte okaljati svoju zemlju, koju vam Jehova, vaš Bog, daje u nasljedstvo.^e

22 Ako vidiš govedo ili ovcu svog brata kako luta, nemoj samo proći pored te životinje.^f Odvedi je natrag svom bratu. **2** Ako tvoj brat ne živi blizu tebe ili ako ne znaš tko je vlasnik životinje, odvedi je svojoj kući i neka bude kod tebe dok tvoj brat ne dođe po nju. Tada mu je vrati.^g **3** Tako trebaš učiniti s njegovim magarcem, s njegovom odjećom i sa svime što tvoj brat izgubi, a ti pronađeš. Ne smiješ samo proći pored toga.

4 Ako vidiš da su magarac ili govedo tvog brata pali na putu, nemoj samo proći pored njih. Pomozi mu da ih podigne.^h

5 Žena ne smije nositi mušku odjeću niti muškarac smije nositi žensku odjeću, jer tko god takvo što čini odvratn je Jehovi, tvom Bogu.

6 Ako naiđeš na ptičje gnijezdo s ptićima ili s jajima, bilo da je ono na drvetu ili na zemlji, a u njemu majka leži na ptićima ili na jajima, ne smiješ uzeti majku s ptićima.ⁱ **7** Majku pusti da odleti, a ptiće možeš uzeti. Budeš li tako činio, bit će ti dobro i dugo ćeš živjeti.

8 Ako sagradiš novu kuću, načini i ogradu na krovu kako

21. POGL.

a Br 25:5

b Jš 10:26
Dj 10:39

c Jš 8:29
Iv 19:31

d Ga 3:13

e Br 35:34

22. POGL.

f Izl 23:4

g Mt 7:12

h Izl 23:5
Le 19:18
Lk 10:27
Ga 6:10

i Le 22:28
Ps 145:9
Izr 12:10
Mt 10:29

j 2Sa 11:2
Dj 10:9

2. stupac

a Le 19:19

b Izr 12:10

c Le 19:19

d Br 15:38
Mt 23:2, 5

e Izl 18:21
Pnz 1:13
Pnz 16:18

f Pnz 25:2
Izr 10:13
Izr 19:29

tvoja obitelj ne bi bila kriva za prolivenu krv ako tko padne s krova.

9 Ne sij u svom vinogradu dvije vrste sjemena.*^a Inače će sav urod od posijanog sjemena i sav urod od vinove loze pripasti svetištu.

10 Ne upreži bika i magarca u isti jaram kad oreš.^b

11 Ne nosi odjeću satkanu od mješavine vune i lana.^c

12 Načini kićanke* na četiri kraja ogrtača koji nosiš.^d

13 Ako se tko oženi i ima spolne odnose sa svojom ženom, ali je potom zamrzi* **14** i optuži je za sramotna djela te je dovede na loš glas govoreći: 'Oženio sam se ovom ženom, ali kad sam spavao s njom, ustanovio sam da nije djevica*', **15** neka tada otac i majka te mlade žene donesu dokaz njenog djevičanstva starješinama kod gradskih vrata.

16 I neka njen otac kaže starješinama: 'Svoju kćer dao sam za ženu ovom čovjeku, a on je mrzi*' **17** i optužuje za sramotna djela govoreći: "Ustanovio sam da tvoja kći nije djevica." Ali evo dokaza da je moja kći bila djevica! Neka tada njeni roditelji rašire njenu haljinu pred gradskim starješinama. **18** A starješine tog grada^e neka kazne muža tako da mu zadaju udarce.^f **19** Neka mu naplate kaznu od 100 šekela*

22:9 *Ili: "Ne uzgajaj u svom vinogradu dvije sorte vinove loze; Ne uzgajaj u svom vinogradu ništa drugo osim vinove loze." **22:12** *Odnosno ukrase od resa. **22:13** *Ili: "odbaci". **22:14** *Ili: "nisam našao dokaz da je djevica". **22:16** *Ili: "odbacuje". **22:19** *Šekel je imao 11,4 grama. Vidi dodatak B14.

srebra i daju taj novac ocu mlade žene, zato što je taj čovjek doveo na loš glas djevicu u Izraelu.^a Ona neka mu i dalje bude žena. Ne smije se razvesti od nje dok je živ.

20 Ali ako je optužba istinita i nema dokaza da je djevojka bila djeвица, **21** neka izvedu djevojku pred vrata kuće njenog oca i neka je ljudi iz njenog grada kamenuju i tako pogube jer je počinila sramotno djelo^b u Izraelu odavši se bludu dok je živjela u kući svog oca.^c Tako ukloni zlo iz svoje sredine!^d

22 Ako se kojeg muškarca zatekne kako spolno opći sa ženom drugog čovjeka, neka se oboje pogube – i muškarac koji je općio sa ženom i ta žena.^e Tako ukloni zlo iz Izraela!

23 Ako neki muškarac zrene u gradu djevicu koja je zaručena za drugoga i spolno opći s njom, **24** izvedite ih oboje na vrata tog grada te ih kamenujte i tako pogubite – djevojku zato što nije zvala u pomoć u gradu, a muškarca zato što je osramotio ženu svog bližnjeg.^f Tako ukloni zlo iz svoje sredine!

25 Ali ako muškarac naiđe u polju na zaručenu djevojku pa je svlada i spolno opći s njom, neka se pogubi samo muškarac koji je općio s njom, **26** a djevojci neka se ne naudi. Djevojka nije zgriješila i ne zaslužuje smrt. To je isto kao kad tko napadne svog bližnjeg i ubije ga*.^g **27** Naime, muškarac je na nju naišao u polju. Zaručena djevojka je zapomagala, ali

22:26 *Ili: "njegovu dušu".

22. POGL.

a Mi 2:16

b He 13:4

c Le 21:9

d Le 11:45
1Ko 5:13

e Pos 20:3
Izi 20:14
Le 20:10
1Ko 6:9, 10
1Ko 6:18

f Le 20:10
Pnz 5:18
Iso 4:3, 6
He 13:4

g Pos 4:8
Br 35:20, 21
Jk 2:11

2. stupac

a Pos 34:2, 5

b Pos 34:11, 12
Izi 22:16

c Le 18:8
Le 20:11
Pnz 27:20
1Ko 5:1

23. POGL.

d Le 21:18, 20
Iza 56:4, 5

e Izi 20:14
Le 20:10

f Ne 13:1, 2

g Su 11:18

h Br 22:6
Jš 24:9

i Br 22:35

j Br 23:11, 25
Br 24:10

k Pnz 7:7, 8

nije bilo nikoga da joj priskoči u pomoć.

28 Ako muškarac naiđe na djevicu koja nije zaručena te je svlada i spolno opći s njom pa se to sazna,^a **29** muškarac koji je općio s djevojkom neka njenom ocu da 50 šekela srebra, a nju neka uzme za ženu.^b Budući da ju je osramotio, ne smije se razvesti od nje dok je živ.

30 Nitko se ne smije oženiti ženom svog oca jer bi time nanio sramotu svom ocu.^c

23 Nitko tko je osakaćen tako što su mu zdrobljeni sjemenici* ili mu je odrezan muški ud ne smije biti primljen u Jehovinu zajednicu.^d

2 Ni nezakoniti sin ne smije biti primljen u Jehovinu zajednicu.^e Nitko od njegovih potomaka sve do desetog naraštaja ne smije biti primljen u Jehovinu zajednicu.

3 Ni Amonac ni Moabac ne smiju biti primljeni u Jehovinu zajednicu.^f Nitko od njihovih potomaka – sve do desetog naraštaja, a i dalje – ne smije biti primljen u Jehovinu zajednicu **4** zato što vam nisu pritekli u pomoć i dali vam kruha i vode kad ste bili na putu nakon što ste izašli iz Egipta^g i zato što su unajmili Beorovog sina Bileama iz Petora u Mezopotamiji da vas prokune.^h **5** Ali Jehova, vaš Bog, nije htio poslušati Bileama.ⁱ Umjesto toga Jehova, vaš Bog, pretvorio je prokletstvo u blagoslovi jer vas Jehova, vaš Bog, voli.^k **6** Dok ste god živi, nemojte ni na koji

23:1 *Ili: "testisi". ^fIli: "skupštinu". Vidi izraz "skupština" u Rječniku.

način doprinositi miru i blagostanju tih ljudi.^a

7 Nemojte mrziti Edomce jer su vam braća.^b

Nemojte mrziti Egipćane jer ste bili došljaci u njihovoj zemlji.^c **8** Treći naraštaj njihovih potomaka smije biti primljen u Jehovinu zajednicu.

9 Kad podete s vojskom na svoje neprijatelje, pazite da se ne onečistite*.^d **10** Ako netko postane nečist zbog noćnog izljeva sjemena,^e neka izađe iz tabora i neka se ne vraća u njega. **11** Kad padne večer, neka se opere vodom. Nakon zalaska sunca može se vratiti u tabor.^f

12 Odredite skrovito mjesto izvan tabora na kojem ćete vršiti nuždu. **13** Među svojom opremom trebate imati lopaticu. Kad idete van vršiti nuždu, njome iskopajte rupu i potom zatrpajte izmet. **14** Budući da Jehova, vaš Bog, ide po vašem taboru^g da vas izbavi i da vam preda vaše neprijatelje u ruke, neka vaš tabor bude svet^h da on ne bi našao kod vas ništa nedolično i da vas ne bi napustio.

15 Nemojte predati roba njegovom gospodaru kad pobjegne od njega i dođe k vama. **16** Neka živi na mjestu koje izabere u jednom od vaših gradova, gdje mu se najviše sviđa. Nemojte s njim loše postupati.ⁱ

17 Neka nijedna Izraelka ne bude hramska bludnica^j i neka nijedan Izraelac ne bude hramski bludnik.^k **18** Novac koji je dan bludnici i novac koji je dan* bludnikuⁿ ne smije se donositi u dom Jehove, vašeg

23:9 *Ili: "čuvajte se svakog zla". **23:18** *Ili: "i plaća". "Dosl.: "psu".

23. POGL.

- a 2Sa 8:2
2Sa 12:31
b Pos 25:25, 26
Pos 36:1
Br 20:14
c Pos 46:6
Le 19:34
Ps 105:23
d 1Sa 21:5
2Sa 11:11
e Le 15:16
f Le 15:31
g Le 26:12
h 1Pe 1:16
i Izl 22:21
j Le 19:29
Le 21:9
k 1Kr 14:24
2Kr 23:7

2. stupac

- a Izl 22:25
Le 25:36, 37
Ne 5:10
Ps 15:5
b Pnz 15:6
c Izr 28:8
d Pnz 15:4
Pnz 15:7, 10
Izr 19:17
Lk 6:34, 35
e Su 11:30, 31
1Sa 1:11
f Jn 2:9
g Pr 5:4, 6
h Pr 5:5
i Br 30:2
Ps 15:4
Izr 20:25
j Su 11:35
1Sa 14:24
Mt 5:33
k Mt 6:11
Ri 13:10
l Mt 12:1
Lk 6:1

24. POGL.

- m Mt 5:31, 32
Mk 10:4, 11
n Mi 2:16
Mt 1:19
Mt 19:3-8
o Le 21:7

PONOVLJENI ZAKON 23:7-24:3

Boga, kako bi se njime ispunio neki zavjet jer se oboje gadi Jehovi, vašem Bogu.

19 Ne traži od svog brata kamate^a – ni na novac, ni na hranu, ni na išta za što se obično nameću kamate. **20** Od tuđinca smiješ tražiti kamate,^b ali od svog brata ne smiješ tražiti kamate,^c da bi te Jehova, tvoj Bog, blagoslovio u svemu što budeš radio u zemlji u koju ideš da je zaposjedneš.^d

21 Ako daš kakav zavjet Jehovi,^e svom Bogu, ne oklijevaj ispuniti ga.^f Jehova, tvoj Bog, to će tražiti od tebe. Ako ga ne ispuniš, to će ti biti grijeh.^g

22 A ako se ne zavjetuješ, nećeš biti kriv.^h **23** Izvrši ono što si obećao učinitiⁱ i ispuni zavjet koji si dao kao dragovoljnu žrtvu Jehovi, svom Bogu.^j

24 Ako udeš u vinograd svog blišnjeg, možeš jesti grožđa dok se ne nasitiš, ali ništa ne stavlja u svoju posudu.^k

25 Ako udeš u polje svog blišnjeg na kojem je nepožnjeveno žito, smiješ rukom trgati zrelo klasje, ali nemoj srpom sjeći žito svog blišnjeg.^l

24 Ako se neki muškarac oženi pa mu žena ne bude po volji jer je otkrio nešto nedolično* u vezi s njom, neka joj napiše potvrdu o razvodu,^m uruči joj je i otpusti je iz svoje kuće.ⁿ **2** Kad ona ode iz njegove kuće, može se udati za drugoga.^o **3** Ako je i drugi muž zamrzi* i napiše joj potvrdu o razvodu, uruči joj je i otpusti je iz svoje kuće ili ako taj drugi koji ju je uzeo za ženu umre,

24:1 *Ili: "sramotno". **24:3** *Ili: "odbaciti".

4 prvi muž koji ju je otpustio ne smije ju ponovno uzeti za ženu nakon što je bila okaljana, jer je to odvratno Jehovi. Ne dajte da se čini grijeh u zemlji koju vam Jehova, vaš Bog, daje u nasljedstvo.

5 Ako se netko nedavno oženio, neka ne ide u vojsku i neka mu se ne nameću nikakve druge obaveze. Neka godinu dana bude oslobođen svih dužnosti i neka ostane kod kuće i raduje svoju ženu.^a

6 Neka nitko ne uzima u zalag ručni mlin ili njegov žrvanj jer bi tako uzeo u zalog^b nečija sredstva za život*.

7 Ako se otkrije da je netko oteo nekog od svoje braće Izraelaca te da je s njim okrutno postupao i prodao ga,^c otmičar neka se pogubi.^d Uklonite zlo iz svoje sredine!^e

8 Ako se pojavi guba*, savjesno se držite svih uputa koje će vam dati svećenici, Levi-jevci.^f Činite točno onako kako sam im zapovjedio. 9 Sjetite se što je Jehova, vaš Bog, učinio Mirjam na putu nakon što ste izašli iz Egipta.^g

10 Ako svom bližnjem daš kakav zajam,^h nemoj ulaziti u njegovu kuću da od njega uzmeš ono što je ponudio kao zalag. 11 Ostani vani, a onaj kome si dao zajam neka ti iznese ono što namjerava dati u zalag. 12 Ako je taj čovjek siromašan, nemoj ići na spavanje dok je kod tebe ono što ti je

24:6 *Ili: "nečiji život". 24:8 *Hebrejska riječ prevedena s "guba" ima široko značenje i može se odnositi na različite zarazne kožne bolesti. Može se odnositi i na neke bolesti koje su se pojavljivale na odjeći i u kućama.

24. POGL.

a Pnz 20:7
Izr 5:18
Pr 9:9

b Izl 22:26, 27

c Pos 37:28
Pos 40:15

d Izl 21:16

e Pnz 19:18, 19
Pnz 21:20, 21

f Le 13:2, 15
Mk 1:44
Lk 17:14

g Br 12:10, 15

h Pnz 15:7, 8
Izr 3:27

2. stupac

a Job 24:9, 10

b Izl 22:26, 27

c Le 25:39, 43
Izr 14:31

d Le 19:13
Jr 22:13
Mt 20:8

e Izr 22:22, 23
Jk 5:4

f 2Lje 25:3, 4

g Eze 18:20

h Izl 22:21, 22

i Izl 22:26, 27

j Pnz 5:15

k Le 19:9
Le 23:22
Ru 2:16
Ps 41:1

l Pnz 15:7, 10
Izr 11:24
Izr 19:17
Lk 6:38
2Ko 9:6
1Iv 3:17

m Le 19:10
Pnz 26:13

dao kao zalag.^a 13 Vрати mu zalag čim sunce zađe, pa će on otići na spavanje u svojoj haljini^b i blagoslivljat će te. Tada će te Jehova, tvoj Bog, smatrati pravednim.

14 Nemoj zakidati najamnika koji je siromašan i u nevolji, bio on tvoj brat ili došljak koji živi u nekom od gradova u tvojoj zemlji.^c 15 Daj mu njegovu plaću isti dan,^d prije nego što sunce zađe, jer on je siromašan i život mu ovisi o dobivenoj plaći. Ako to ne učiniš, on će zavapiti k Jehovi zbog tebe i to će ti se uzeti za grijeh.^e

16 Neka očevi ne budu pogubljeni zbog onog što čine njihova djeca i neka djeca ne budu pogubljena zbog onog što čine njihovi očevi.^f Neka čovjek bude pogubljen samo zbog vlastitog grijeha.^g

17 Ne izvrći pravdu došljaku ni djetetu bez oca*^h i ne uzimaj udovici haljinu u zalag.ⁱ 18 Sjeti se da si bio rob u Egiptu i da te Jehova, tvoj Bog, oslobodio* iz te zemlje.^j Zato ti sve ovo zapovijedam.

19 Kad žanješ žito na svom polju pa zaboraviš snop na polju, nemoj se vraćati po njega. Neka ostane došljaku, djetetu bez oca i udovici,^k da bi te Jehova, tvoj Bog, blagoslovio u svemu što radiš.^l

20 Kad pobereš plodove s masline, nemoj ponovno tresti grane. Neka ono što preostane bude za došljaka, dijete bez oca i udovicu.^m

21 Kad pobereš grožđe u svom vinogradu, nemoj se vraćati kako bi sakupio preostale

24:17 *Ili: "siročetu". 24:18 *Dosl.: "otkupio".

grozdove. Neka ostanu došljaku, djetetu bez oca i udovici. **22** Sjeti se da si bio rob u Egiptu. Zato ti sve ovo zapovijedam.

25 Kad nastane spor među ljudima, neka dođu pred suce^a pa neka im oni sude. Neka pravednoga proglašene nedužnim, a zloga krivim.^b **2** Ako onaj tko je kriv zaslužuje batine,^c neka sudac naredi da ga polegnu i da ga pred njim istuku. Broj udaraca treba odgovarati težini počinjenog zlodjela. **3** Može mu se zadati 40 udaraca,^d ali ne više od toga. Ako bi mu se zadalo više udaraca, vaš bi brat bio osramoćen pred vama.

4 Ne zavezujte usta biku kad vrši žito.^e

5 Ako braća žive zajedno pa jedan od njih umre, a iza sebe ne ostavi sina, neka se žena umrloga ne uda za čovjeka izvan te obitelji. Neka je njen djever uzme za ženu i s njom sklopi djeverski brak.^f **6** Prvorodenac kojeg ona rodi nastavit će lozu* njegovog umrlog brata,^g pa njegovo ime neće nestati iz Izraela.^h

7 Ali ako se brat umrloga ne želi oženiti udovicom svog brata, neka udovica ode k starješinama kod gradskih vrata i kaže im: 'Moj djever ne želi sačuvati ime svom bratu u Izraelu. Ne želi sa mnom sklopiti djeverski brak.' **8** Neka ga starješine iz njegovog grada pozovu i razgovaraju s njim. Ako on ostane pri svom i kaže: 'Ne želim je uzeti za ženu', **9** neka mu tada pred starješinama pristu-

25. POGL.

a Pnz 16:18
Pnz 17:8, 9
Pnz 19:16, 17

b Izl 23:6
2Lje 19:6
Izr 17:15
Izr 31:9

c Izr 10:13
Izr 20:30
Izr 26:3
Lk 12:48
He 2:2

d 2Ko 11:24

e Izr 12:10
1Ko 9:9
1Ti 5:18

f Pos 38:7, 8
Ru 4:5
Mk 12:19

g Pos 38:9
Ru 4:10, 17

h Br 27:1, 4

2. stupac

a Ru 4:7

b Izr 11:1
Izr 20:10
Mi 6:11

c Le 19:36

d Pnz 4:40

e Le 19:35

f Izl 17:8
Br 24:20

g Js 22:4

pi udovica njegovog brata, izuje mu sandalu s noge,^a pljune mu u lice i kaže: 'Tako treba učiniti čovjeku koji ne želi produžiti lozu svog brata.' **10** Nakon toga njegova će obitelj* u Izraelu biti poznata kao 'Dom onoga kojemu je izuvena sandala'.

11 Ako se dvojica potuku, pa se žena jednog od njih umiješa kako bi obranila svog muža od onoga koji ga tuče i pritom tog čovjeka uhvati za spolovilo, **12** odsjecite joj ruku. Nemojte se sažaliti na nju.

13 Nemojte imati u svojoj torbi dva različita kamena utega za istu mjeru^b – jedan teži, a drugi lakši. **14** Nemojte imati u svojoj kući dvije različite posude za istu mjeru^c – jednu veću, a drugu manju. **15** Neka vam uteg bude točan i ispravan i neka vam mjerna posuda bude točna i ispravna da biste dugo živjeli u zemlji koju vam daje Jehova, vaš Bog.^d **16** Jer svaki nepošten čovjek koji čini takvo što odvratat je Jehovi, vašem Bogu.^e

17 Sjetite se što su vam učinili Amalečani kad ste bili na putu nakon izlaska iz Egipta,^f **18** kako su vas dočekali na putu i napali vas kad ste bili iscrpljeni i umorni te pobili sve one koji su bili na začelju. Nisu se bojali Boga. **19** Kad vam Jehova, vaš Bog, da mir u zemlji koju vam Jehova, vaš Bog, daje da je zaposjednete i da vam bude nasljedstvo^g i oslobodi vas od svih neprijatelja koji vas okružuju, tada istrijebite

25:10 *Dosl.: "njegovo će ime". **25:14** *Ili: "dvije različite efe". Vidi dodatak B14.

25:6 *Dosl.: "nositi će ime".

Amalečane kako ih se više nitko pod nebom ne bi sjećao.^a Nemojte to zaboraviti!

26 Kad naposljetku dođeš u zemlju koju ti Jehova, tvoj Bog, daje u nasljedstvo te je zaposjedneš i naseliš se u njoj, **2** uzmi dio prvina svega što ti zemlja rodi, svega što požanješ sa zemlje koju ti daje Jehova, tvoj Bog, i stavi to u košaru pa otiđi na mjesto koje Jehova, tvoj Bog, izabere da se ondje slavi* njegovo ime.^b **3** Dođi k svećeniku koji tada bude vršio službu i reci mu: 'Izjavljujem danas pred Jehovom, tvojim Bogom, da sam došao u zemlju za koju se Jehova zakleo našim precima da će nam je dati.'^c

4 Neka svećenik tada uzme košaru iz tvoje ruke i položi je pred žrtvenik Jehove, tvog Boga. **5** A ti onda reci pred Jehovom, svojim Bogom: 'Moj je otac bio Aramejac^d koji je lutao uokolo*. Otišao je u Egipat^e sa svojom malobrojnomo obitelji^f i u toj se zemlji nastanio kao došljak. Ali ondje je od njega nastao velik, moćan i brojnan narod.^g **6** A Egipćani su loše postupali s nama, tlačili nas i nametnuli nam teško ropstvo.^h **7** Stoga smo zavapili k Jehovi, Bogu naših predaka, i Jehova nas je čuo i obratio je pažnju na našu nevolju, muku i patnju.ⁱ **8** I Jehova nas je izveo iz Egipta svojom snažnom i moćnom rukom,^j zastrašujućim djelima, znakovima i čudima.^k **9** A onda nas je doveo ovamo i dao nam ovu zemlju,

26:2 *Ili: "da ondje prebiva". 26:5 *Moćuće i: "kojem je život bio u opasnosti".

25. POGL.

a Izl 17:14
1Sa 14:47, 48
1Sa 15:1-3
1Lje 4:42, 43

26. POGL.

b Izl 23:19
Le 23:10
Br 18:8, 12
2Lje 6:6
2Lje 31:5
Izr 3:9

c Pos 17:1, 8
Pos 26:3

d Pos 28:5
Ho 12:12

e Pos 46:3
Dj 7:15

f Pos 46:27

g Izl 1:7
Pnz 10:22
Ps 105:24

h Izl 1:11

i Izl 3:9
Izl 4:31
Dj 7:34

j Izl 6:6

k Izl 7:3
Pnz 4:33, 34

2. stupac

a Izl 3:8
Pnz 8:7, 8
Eze 20:6

b Pnz 26:2

c Pnz 12:7
Pnz 16:14

d Pnz 12:5, 6
Pnz 14:22

e Pnz 14:28, 29
Izr 14:21
1Iv 3:17

f Jk 1:27

g Izl 23:25

h Pos 15:18
Pos 26:3

i Pnz 8:7, 8

j Pnz 6:6
Pnz 11:1
Ps 119:34
1Iv 5:3

zemlju u kojoj teče med i mlijeko.^a **10** Evo, donio sam prvine onog što mi je rodila zemlja koju mi je dao Jehova.^b

Tada ih položi pred Jehovu, svog Boga, i pokloni se pred Jehovom, svojim Bogom. **11** A onda se zajedno s Levijevcem i došljakom koji živi u tvojoj sredini raduj svemu dobru koje je Jehova, tvoj Bog, dao tebi i tvojoj obitelji.^c

12 Kad treće godine, koja je godina desetine, odvojiš desetinu^d od sveg svog uroda, daj je Levijevcu, došljaku, djetetu bez oca* i udovici pa neka se do sita najedu u tvojim gradovima.^e **13** Potom reci pred Jehovom, svojim Bogom: 'Iz kuće sam iznio ono što je sveto i dao sam to Levijevcu, došljaku, djetetu bez oca i udovici,^f kao što si mi zapovjedio. Nisam prekršio tvoje zapovijedi niti sam ih zanemario. **14** Ništa od toga nisam jeo dok sam tugovao, nisam dirao ništa od toga dok sam bio nečist niti sam išta od toga dao za mrtvaca. Slušao sam Jehovu, svog Boga, i učinio sam sve što si mi zapovjedio. **15** Pogledaj sada iz svog svetog prebivališta, s neba, i blagoslovi svoj narod, Izraelce, i zemlju koju si nam dao,^g kao što si se zakleo našim precima,^h zemlju u kojoj teče med i mlijeko.'ⁱ

16 Danas vam Jehova, vaš Bog, zapovijeda da izvršavate ove uredbe i zakone. Držite ih se i izvršavajte ih svim svojim srcem^j i svom svojom dušom*. **17** Danas vam je Jehova dao riječ da će on biti vaš Bog bu-

26:12 *Ili: "siročetu". 26:16 *Vidi Rječnik.

dete li išli njegovim putevima i držali se njegovih uredbi,^a zapovijedi^b i zakona^c te mu bili poslušni. **18** A vi ste Jehovi danas dali svoju riječ da ćete, u skladu s njegovim obećanjem, biti njegov narod, njegov najdraže vlasništvo,^d i da ćete se držati svih njegovih zapovijedi. **19** I rekao vam je da će vas, u skladu sa svojim obećanjem, uzviliti iznad svih drugih naroda koje je stvorio,^e što će vam donijeti hvalu, slavu i čast, ako budete narod svet Jehovi, svom Bogu.”^f

27 Potom je Mojsije s izraelskim starješinama zapovjedio narodu: “Držite se svih zapovijedi koje vam danas dajem. **2** Kad prijedete Jordan i uđete u zemlju koju vam daje Jehova, vaš Bog, postavite veliko kamenje i nanosite na njega žbuku*.^g **3** I napišite na njemu sve riječi ovog Zakona kad prijedete rijeku kako biste ušli u zemlju koju vam daje Jehova, vaš Bog, zemlju u kojoj teče med i mlijeko, kao što vam je obećao Jehova, Bog vaših predaka.^h **4** Kad prijedete Jordan, postavite to kamenje na gori Ebaluⁱ i nanosite na njega žbuku, kao što vam danas zapovijedam. **5** Usto sagradite ondje žrtvenik Jehovi, svom Bogu, žrtvenik od kamena koje niste obradili željeznim alatom.^j **6** Sagradite žrtvenik Jehovi, svom Bogu, od neklesanog kamena i prinesite na njemu žrtve paljenice Jehovi, svom Bogu. **7** Prinesite i žrtve zajedništva^k i jedite ih ondje^l te se radujte pred Jehovom, svojim Bogom.”^m **8** A na

27:2 *Ili: “premažite ga vapnom”.

26. POGL.

a Le 26:46

b Pr 12:13

c Le 19:37

d Pnz 14:2
Pnz 29:10–13

e Pnz 4:8

f Pnz 7:6
Pnz 28:1, 9

27. POGL.

g Jš 8:30–32

h Br 13:26, 27

i Pnz 11:29

j Izl 20:25

k Le 3:1

l Le 7:15

m Pnz 12:7

2. stupac

a Izl 24:12

b Izl 19:5
Pnz 26:18

c 1Kr 2:3
Mt 19:17
1Iv 5:3

d Pnz 11:29

e Jš 8:33

f Pnz 33:10

g Izl 20:4
Izl 34:17
Le 19:4
Pnz 4:15, 16
Iza 44:9

h Pnz 7:25
Pnz 29:17

i Izl 20:12
Pnz 21:18–21
Izr 20:20
Izr 30:17
Mt 15:4

j Pnz 19:14
Izr 23:10

k Le 19:14

kamenju čitko uklešite sve riječi ovog Zakona.”^a

9 Zatim je Mojsije sa svećenicima, Levijevcima, rekao cijelom Izraelu: “Šuti i slušaj, Izraele! Danas ste postali narod Jehove, svog Boga.^b **10** Slušajte Jehovu, svog Boga, i držite se njegovih zapovijedi^c i njegovih uredbi koje vam danas dajem.”

11 Mojsije je tog dana zapovjedio narodu: **12** “Kad prijedete Jordan, neka ova plemena stanu na gori Gerizimu^d da narodu izriču blagoslove: Simonovo, Levijevo, Judino, Isakarovo, Josipovo i Benjaminovo pleme. **13** A ova neka stanu na gori Ebalu^e da izriču prokletstva: Rubenovo, Gadovo, Ašerovo, Zebulunovo, Danovo i Naftalijevo pleme. **14** A Levijevci neka jakim glasom kažu svim Izraelcima:^f

15 ‘Proklet bio čovjek koji načini rezbareni ili lijevani* kip^g – nešto što je odvratno Jehovi,^h što je djelo nekog zanatlije^h – i postavi ga na skriveno mjesto.’ (A sav narod neka nato kaže: ‘Amen!’^h)

16 ‘Proklet bio onaj tko prezire svog oca ili svoju majku.’ⁱ (A sav narod neka kaže: ‘Amen!’)

17 ‘Proklet bio onaj tko pomakne oznake za među svog bližnjeg.’^j (A sav narod neka kaže: ‘Amen!’)

18 ‘Proklet bio onaj tko slijepca navede da pođe krivim putem.’^k (A sav narod neka kaže: ‘Amen!’)

27:15 *Ili: “metalni”. ^hIli: “čovjeka koji obrađuje drvo u metal”. ^hIli: “Neka bude tako!”

19 'Proklet bio onaj tko izvrće pravdu^a došljaku, djetetu bez oca* i udovici.^b (A sav narod neka kaže: 'Amen!')

20 'Proklet bio onaj tko se upusti u spolne odnose sa ženom svog oca, jer je nanio sramotu svom ocu.^c (A sav narod neka kaže: 'Amen!')

21 'Proklet bio onaj tko se upusti u spolno općenje s nekom životinjom.^d (A sav narod neka kaže: 'Amen!')

22 'Proklet bio onaj tko se upusti u spolne odnose sa svojom sestrom, sa kćeri svog oca ili kćeri svoje majke.^e (A sav narod neka kaže: 'Amen!')

23 'Proklet bio onaj tko se upusti u spolne odnose sa svojom punicom.^f (A sav narod neka kaže: 'Amen!')

24 'Proklet bio onaj tko iz zasjede ubije svog bližnjeg.^g (A sav narod neka kaže: 'Amen!')

25 'Proklet bio onaj tko primi novac* kako bi oduzeo život nevinom čovjeku.^h (A sav narod neka kaže: 'Amen!')

26 'Proklet bio onaj tko se ne drži riječi ovog Zakona i ne postupa po njima.ⁱ (A sav narod neka kaže: 'Amen!')

28 Ako budete slušali Jehovu, svog Boga, i savjesno izvršavali sve njegove zapovijedi koje vam danas dajem, Jehova, vaš Bog, uzvisit će vas iznad svih drugih naroda na zemlji.^j **2** Budete li slušali Jehovu, svog Boga, na vas će doći svi ovi blagoslovi i uvijek će vas pratiti.^k

3 Blagoslovljeni ćete biti u gradu i blagoslovljeni ćete biti u polju.^l

27:19 *Ili: "siročetu". 27:25 *Ili: "mito". ^aIli: "prolio krv nevine duše".

27. POGL.

- a Pnz 16:20
Izr 17:23
Mi 3:11
- b Izl 22:21, 22
Pnz 10:17, 18
Mi 3:5
Jk 1:27
- c Le 18:8
1Ko 5:1
- d Izl 22:19
Le 18:23
Le 20:15
- e Le 18:9
Le 20:17
- f Le 18:17
Le 20:14
- g Izl 20:13
Izl 21:12
Br 35:31
- h Mt 27:3, 4
i Pnz 28:15
Ga 3:10

28. POGL.

- j Pnz 26:18, 19
- k Le 26:3, 4
Izr 10:22
Iza 1:19
- l Pnz 11:14

2. stupac

- a Le 26:9
Ps 127:3
Ps 128:3
- b Pnz 7:13
- c Pnz 26:2
- d Izl 23:25
- e Pnz 32:30
Js 10:11
- f Pnz 7:23
2Lje 14:13
- g Le 26:10
Izr 3:9, 10
Mi 3:10
- h Pnz 7:6
i Izl 19:6
- j Iza 43:10
Da 9:19
Dj 15:17
- k Br 22:3
Pnz 11:25
Js 5:1
- l Pnz 30:9
Ps 65:9
- m Pos 15:18
- n Le 26:4
Pnz 11:14
- o Pnz 15:6
p 1Kr 4:21

4 Blagoslovljena će biti vaša djeca*,^a plodovi vaše zemlje i mladunčad vaše stoke – vaša telad, janjad i jarad.^b

5 Blagoslovljena će biti vaša košara^c i posuda u kojoj mijesite kruh.^d

6 Blagoslovljeni ćete biti u svemu što budete činili.

7 Jehova će poraziti pred vama sve neprijatelje koji vas napadnu.^e Iz jednog će vas smjera napasti, a u sedam će smjerala bježati od vas.^f **8** Jehova će blagosloviti vaša spremišta^g i svaki vaš posao. Jehova, vaš Bog, blagoslovit će vas u zemlji koju vam daje. **9** Jehova će vas učiniti svojim svetim narodom,^h kao što vam se zakleo.ⁱ Jehova, vaš Bog, učinit će to budete li se držali njegovih zapovijedi i išli njegovim putevima. **10** Svi narodi na zemlji vidjet će da nosite Jehovino ime,^j pa će vas se bojati.^k

11 Jehova će vam dati mnogo djece i mnogo stoke te obilne ljetine^l u zemlji za koju se Jehova zakleo vašim precima da će vam je dati.^m **12** Jehova će otvoriti svoju bogatu riznicu, nebo, kako bi na vrijeme davao kišu vašoj zemljiⁿ i tako blagoslovio sav vaš posao. Vi ćete pozajmljivati mnogim narodima, a sami nećete trebati pozajmljivati od drugih.^o **13** Jehova će vas postaviti da budete glava, a ne rep. Bit ćete na vrhu,^p a ne na dnu, ako budete slušali zapovijedi Jehove, svog Boga, koje vam danas dajem da ih se držite i da po njima postupate. **14** Nemojte odstupiti ni od jedne zapovijedi koju vam danas dajem – ne

28:4 *Dosl.: "plod vaše utrobe".

odstupajte ni nadesno ni nalijevo^a – i nemojte štovati druge bogove niti im služiti.^b

15 Ali ako ne budete slušali Jehovu, svog Boga, i ne budete savjesno izvršavali sve njegove zapovijedi i njegove odredbe koje vam danas dajem, na vas će doći sva ova prokletstva i uvijek će vas pratiti:^c

16 Prokleti ćete biti u gradu i prokleti ćete biti u polju.^d

17 Prokleta će biti vaša košara^e i posuda u kojoj mijesite kruh.^f

18 Prokleta će biti vaša djeca,^g plodovi vaše zemlje te vaša telad, janjad i jarad.^h

19 Prokleti ćete biti u svemu što budete činili.

20 Jehova će slati na vas prokletstvo i pomutnju i kažnjavat će vas u svemu što budete radili, pa ćete biti uništeni i brzo ćete nestati zbog svojih zlih djela i zbog toga što ste ga napustili.ⁱ **21** Jehova će vas kažnjavati strašnim bolestima dok vas ne istrijebi iz zemlje u koju idete da je zaposjednete.^j **22** Jehova će vas kazniti sušicom*, jakom vrućicom,^k upalama, groznicom[#], mačem,^l sušom i plijesni.^m To će vas progoniti dok vas ne nestane. **23** Nebo nad vama postat će kao bakar, a zemlja pod vama postat će kao željezo.ⁿ **24** Jehova će dati da prašina i pijesak umjesto kiše padaju na vašu zemlju sve dok ne budete istrijebljeni. **25** Jehova će dati da vas poraze vaši neprijatelji.^o Iz jednog ćete ih smjera napasti, a u sedam ćete smjerova bježati od njih. Sva će se

28:22 *Ili: "tuberkulozom". #Ili: "žegom".

28. POGL.

a Pnz 5:32
Jš 1:7
Iza 30:21

b Le 19:4

c Le 26:16, 17
Da 9:11

d 1Kr 17:1

e Pnz 26:2

f Le 26:26

g Tu 2:11, 19
Tu 4:10

h Le 26:20, 22

i Jš 23:16

j Le 26:25
Jr 24:10

k Le 26:16

l Le 26:33

m Am 4:9

n Le 26:19
Pnz 11:17
1Kr 17:1

o Le 26:14, 17
1Sa 4:10

2. stupac

a Jr 29:18
Lk 21:24

b Jr 7:33

c Izl 4:11

d Iza 59:10

e Su 3:14
Su 6:1–5
Ne 9:27

f Iza 5:9
Tu 5:2

g Am 5:11
Mi 6:15

h 2Lje 29:9

i Ne 9:37
Iza 1:7

kraljevstva na zemlji prestraviti kad vide što vam se dogodilo.^a **26** Meso vaših mrtvacu jest će sve ptice koje lete nebom i sve životinje na zemlji, a neće biti nikoga da ih otjera.^b

27 Jehova će vas kazniti čirevima kakvi izbijaju Egipćanima, hemoroidima, osipom* i svrabom, od čega se nećete moći izliječiti. **28** Jehova će vas kazniti ludilom, sljepilom^c i smetenošću. **29** Usred bijela dana pipat ćete uokolo kao što slijepac pipa u mraku^d i ni u čemu nećete imati uspjeha. Drugi će vas uvijek zakidati i pljačkati, a neće biti nikoga da vas spasi.^e **30** Zaručit ćete se sa ženom, ali drugi će je uzeti i silovati. Sagradit ćete kuću, ali nećete živjeti u njoj.^f Zasadit ćete vinograd, ali nećete brati grožđe u njemu.^g **31** Vašeg će bika zaklati na vaše oči, ali vi nećete jesti njegovo meso. Vašeg će magarca pred vama oteći i neće vam ga vratiti. Vaše će ovce uzeti vaši neprijatelji i neće biti nikoga da vam pomogne. **32** Vaše sinove i kćeri na vaše će oči odvesti drugi narod^h i vi ćete zauvijek čeznuti za njima, ali nećete moći ništa učiniti. **33** Vašu ljetinu i sve plodove vaše zemlje jest će narod koji ne poznajete,ⁱ a vi ćete uvijek biti zakidani i gaženi. **34** I poludjet ćete od onoga što budete na svoje oči gledali.

35 Jehova će vas kazniti bolnim i neizlječivim čirevima po koljenima i po nogama. Izbit će vam čirevi od tabana do tjemena. **36** Jehova će vas i kralja kojeg postavite nad sobom odvesti među narod koji niste

28:27 *Ili: "ekcemom".

poznavali ni vi ni vaši preci^a pa ćete ondje štovati druge bogove, načinjene od drva i kame-
na.^b **37** Svi narodi među koje će vas Jehova protjerati prestravit će se kad vide što vam se dogodilo, prezirat će vas* i rugat će vam se.^c

38 Posijaj ćete mnogo sjemena po polju, ali požet ćete malo žita^d jer će ga skakavci proždrijeti. **39** Sadit ćete vinograde i obrađivati ih, ali nećete piti vina niti ćete brati grožđe^e jer će crvi se izjesti. **40** Imat ćete maslina po cijelom svom području, ali se nećete mazati uljem jer će vaše masline otpasti. **41** Rađat će vam se sinovi i kćeri, ali neće ostati s vama jer će biti odvedeni u zarobljeništvo.^f **42** Rojevi kukaca* opustošit će sve vaše drveće i plodove vaše zemlje. **43** Došljaci koji žive u vašoj sredini sve će se više uzdizati iznad vas, a vi ćete padati sve niže. **44** Oni će pozajmljivati vama, a nećete vi pozajmljivati njima.^g Oni će biti glava, a vi ćete biti rep.^h

45 Sva ta prokletstvaⁱ doći će na vas, progonit će vas i stizati sve dok ne budete istrijebljeni,^j jer niste slušali Jehovu, svog Boga, i niste se držali zapovijedi i odredbi koje vam je dao.^k **46** Ona će zadesiti vas i vaše potomstvo i zauvijek će svima biti znak i upozorenje^l **47** jer niste Jehovi, svom Bogu, služili vesela i radosna srca kad ste svega imali u izobilju.^m **48** Jehova će poslati na vas vaše neprijatelje pa ćete im služiti.ⁿ I bit ćete glad-

28:37 *Ili: "spominjat će vas u izreci".
28:42 *Ili: "Kukci koji zuje".

28. POGL.

a 2Kr 17:6
2Kr 25:7
2Lje 33:11
2Lje 36:5, 6

b Jr 16:13

c 1Kr 9:8
2Lje 7:20
Jr 24:9
Jr 25:9

d Iza 5:10
Hg 1:6

e Sf 1:13

f 2Kr 24:14
Jr 52:15, 30

g Izz 22:7

h Ezr 9:7

i Pnz 28:15
Pnz 29:27

j 2Kr 17:20
Jr 24:10

k Pnz 11:26-28

l 1Ko 10:11

m Pnz 12:7
Ne 9:35

n 2Lje 12:8, 9
Jr 5:19

2. stupac

a Jr 44:27

b Jr 6:22
Hb 1:6

c Jr 4:13
Ho 8:1

d Jr 5:15

e 2Lje 36:17
Iza 47:6
Lk 19:44

f Le 26:26
Jr 15:13

g 2Kr 17:5
2Kr 25:1
Lk 19:43

h 2Kr 6:28
Tu 4:10
Eze 5:10

i Jr 52:6

j Tu 4:5

ni^a i žedni, bez odjeće i u oskudici. Na vrat će vam staviti željezni jaram koji ćete nositi sve dok vas ne istrijebi.

49 Jehova će poslati na vas narod koji dolazi izdaleka,^b s kraja zemlje. Taj će se narod obrušiti na vas poput orla.^c To će biti narod čiji jezik nećete razumjeti,^d **50** okrutan narod, koji neće imati obzira prema starima niti će biti milostiv prema mladima.^e **51** Oni će jesti vašu stoku i plodove vaše zemlje. Neće vam ostaviti ni žita, ni mladog vina, ni ulja, ni teladi, ni janjadi, ni jaradi. Tako će činiti sve dok vas ne zatru.^f

52 Opkolit će vas, pa ćete ostati zatočeni u svim svojim gradovima diljem svoje zemlje sve dok ne padnu visoke i utvrđene zidine u koje se uzdate. Opkolit će vas u svim vašim gradovima diljem zemlje koju vam daje Jehova, vaš Bog.^g **53** Tada ćete zbog teške opsade i nevolje koju će vam nanositi vaši neprijatelji jesti vlastitu djecu,^h meso svojih sinova i svojih kćeri, koje vam je dao Jehova, vaš Bog.

54 Čak se ni najnježniji ni najtankočutniji muškarac u vašoj sredini neće smilovati svom bratu, ni svojoj voljenoj ženi, ni svojim sinovima koji tada još budu živi **55** i ni s kim od njih neće podijeliti meso svojih sinova, koje će jesti jer ništa drugo neće imati zbog teške opsade i nevolje koju će vam nanijeti vaši neprijatelji u vašim gradovima.ⁱ **56** Žena u vašoj sredini koja je toliko nježna i osjetljiva da nikada ne bi svojom nogom stala na zemlju/

neće se smilovati svom voljenom mužu, ni svom sinu, ni svojoj kćeri, **57** pa čak ni posteljici koja izađe između njenih nogu ni sinovima koje rodi, nego će ih potajno jesti zbog teške opsade i nevolje koju će vam nanijeti vaši neprijatelji u vašim gradovima.

58 Ako se ne budete savjesno držali svih riječi ovog Zakona koje su zapisane u ovoj knjizi^a i ne budete se bojali imena Jehove,^b svog Boga, veličanstvenog imena koje pobuđuje strahopoštovanje,^c **59** Jehova će vama i vašim potomcima nanijeti teške nevolje, velike i dugotrajne,^d te opake i dugotrajne bolesti. **60** Pustit će na vas sve bolesti kojih ste se bojali u Egiptu i nećete ih se moći riješiti. **61** Jehova će puštati na vas i sve druge bolesti i nevolje koje nisu zapisane u knjizi ovog Zakona sve dok ne budete istrijebljeni. **62** I premda vas sada ima mnogo kao zvijezda na nebu,^e ostatak će vas vrlo malo^f jer niste slušali Jehovu, svog Boga.

63 I kao što vam je Jehova nekad sa zadovoljstvom činio dobro i umnožavao vas, tako će vas Jehova sa zadovoljstvom zatrti i istrijebiti. I bit ćete iščupani iz zemlje koju ćete zaposjesti.

64 Jehova će vas rasijati po svim narodima od jednog kraja zemlje do drugoga^g i ondje ćete štovati druge bogove, načinjene od drva i kamena, koje niste poznavali ni vi ni vaši preci.^h **65** Među tim narodima nećete imati miraⁱ i nećete pronaći mjesto na kojem biste počinuli, nego će Jehova dati da vam

28. POGL.

a Izl 24:7
Pnz 31:26

b Izl 3:15
Izl 6:3
Izl 20:2
Ps 83:18
Ps 113:3
Iza 42:8

c Pnz 10:17
Ps 99:3

d Le 26:21
Da 9:12

e Pnz 10:22

f Pnz 4:27

g Le 26:33
Ne 1:8
Lk 21:24

h Pnz 4:27, 28

i Am 9:4

2. stupac

a Eze 12:19

b Le 26:16, 36

29. POGL.

c Izl 24:8

d Izl 19:4
Js 24:5

e Pnz 4:34
Ne 9:10

f Ri 11:8

g Pnz 1:3
Pnz 8:2

h Pnz 8:4
Ne 9:21
Mt 6:31

i Br 21:26

PONOVLJENI ZAKON 28:57-29:7

se srce ispuni tjeskobom,^a da vam oči usahnu i da budete puni očaja.^b **66** Život će vam biti u velikoj opasnosti, bit ćete u strahu i noću i danju i nećete biti sigurni hoćete li ostati živi. **67** Ujutro ćete govoriti: 'Da je barem večer!' a uvečer ćete govoriti: 'Da je barem jutro!' zbog straha koji će vam ispuniti srce i zbog onoga što ćete gledati. **68** I Jehova će vas brodovima odvesti natrag u Egipat, za koji sam vam rekao: 'Nikada ga više nećete vidjeti', i ondje ćete biti primorani prodavati se kao roblje svojim neprijateljima, ali nitko vas neće htjeti kupiti."

29 Ovo su riječi saveza koji je Mojsije po Jehovinoj zapovijedi sklopio s Izraelcima u Moabu, uz savez koji je bio sklopio s njima u Horebu*.^c

2 Mojsije je sazvaio sve Izraelce i rekao im: "Vidjeli ste sve što je Jehova u Egiptu na vaše oči učinio faraonu i svim njegovim slugama i svoj njegovoj zemlji,^d **3** velika ste djela* vidjeli, sve one velike znakove i čuda.^e **4** Ali Jehova vam sve do današnjeg dana nije dao razboritosti* da shvatite ono što ste svojim očima vidjeli i svojim ušima čuli.^f **5** 'Dok sam vas 40 godina vodio pustinjom,^g odjeća na vama nije se istrošila niti su se istrošile sandale na vašim nogama.^h **6** Niste jeli kruha i niste pili vina ni drugog opojnog pića. Ipak, ja sam se brinuo za vas kako biste znali da sam ja Jehova, vaš Bog.' **7** I kad smo došli na ovo mjesto, hešbonski kralj Sihonⁱ

29:1 *Vidi Rječnik. **29:3** *Ili: "kazne; kušnje". **29:4** *Dosl.: "nije dao srce".

i bašanski kralj Og^a izašli su pred nas kako bi se sukobili s nama, ali mi smo ih porazili.^b **8** Potom smo uzeli njihovu zemlju i dali je u nasljedstvo Rubenovcima, Gadovcima i polovini Manašeovog plemena.^c **9** Zato se držite riječi ovog saveza i postupajte po njima, pa ćete imati uspjeha u svemu što budete činili.^d

10 Svi vi danas stojite pred Jehovom, svojim Bogom – poglavari vaših plemena, vaši starješine, vaši upravitelji, svi muškarcu u Izraelu, **11** vaša djeca, vaše žene^e i došljaci^f koji žive u vašem taboru, od onih koji vam sijeku drva do onih koji vam donose vodu. **12** Ovdje ste da stupite u savez s Jehovom, svojim Bogom, savez potvrđen zakletvom, koji Jehova, vaš Bog, danas sklapa s vama^g **13** kako bi vas danas učinio svojim narodom^h i kako bi bio vaš Bog,ⁱ kao što vam je obećao i kao što se zakleo vašim praocima Abrahamu,^j Izaku^k i Jakovu.^l

14 Ovaj savez potvrđen zakletvom ne sklapam samo s vama **15** nego i sa svima koji danas stoje ovdje s nama pred Jehovom, našim Bogom, i s onima koji danas nisu ovdje s nama. **16** (Naime, dobro znate kako smo živjeli u Egiptu i da smo na svom putu prošli kroz područje mnogih naroda.^m **17** I vidjeli ste njihove gadosti i njihove odvratne idoleⁿ od drva i kamena, srebra i zlata.) **18** Neka među vama koji ste danas ovdje ne bude ni muškar-

29:17 *Moguće je da je hebrejski izraz srodan riječi koja znači "izmet". Njime se izražavao prezir.

29. POGL.

- a Br 21:33
- b Ps 135:10, 11
- c Br 32:33
Pnz 3:12, 13
- d Pnz 4:6
Pnz 8:18
Js 1:7, 8
1Kr 2:3
Ps 103:17, 18
Lk 11:28
- e Ne 8:2
- f Izl 12:38
- g Pnz 1:3
Pnz 29:1
- h Izl 19:5
Pnz 7:6
Pnz 28:9
- i Izl 6:7
Izl 29:45
- j Pos 17:1, 7
Pos 22:16, 17
- k Pos 26:3
- l Pos 28:13
- m Pnz 2:4
- n Br 25:1, 2

2. stupac

- a Pnz 11:16
He 3:12
- b He 12:15
- c Js 24:19
- d Pnz 27:26
Pnz 28:15
- e Pos 19:24
Jd 7
- f Pos 10:19
Pos 14:2
- g 1Kr 9:8, 9
2Lje 7:21, 22
Jr 22:8, 9
- h 1Kr 19:10

ca ni žene, ni obitelji ni plemena kojima bi se srce odvrtilo od Jehove, našeg Boga, pa bi počeli štovati bogove tih naroda.^a Neka među vama ne bude nikoga tko je poput korijena iz kojeg raste otrovan plod i pelin.^b

19 Ali ako tko čuje riječi ove zakletve i samouvjereno kaže u sebi: 'Bit će mi dobro iako uporno činim ono što mi srce želi', pa upropasti sve oko sebe*, **20** Jehova mu to neće htjeti oprostiti.^c Jehova će se silno razgnjeviti na tog čovjeka, pa će ga snači sva prokletstva zapisana u ovoj knjizi^d i Jehova će izbrisati njegovo ime s lica zemlje. **21** Tako će ga Jehova odvojiti od svih Izraelovih plemena i nanijeti mu nevolju – snači će ga sva prokletstva spomenuta u savezu koji je zapisan u ovoj knjizi Zakona.

22 Kad budući naraštaji, vaši potomci, i tuđinci koji dođu iz daleke zemlje vide nevolje koje su pogodile ovu zemlju, nedaće koje joj je Jehova nanio – **23** sumpor, sol i palež, zbog kojih se na cijeloj zemlji ništa ne sije niti na njoj išta ničé niti na njoj raste ikakvo raslinje, kao nakon uništenja Sodome i Gomore,^e Adme i Sebojima,^f koje je Jehova uništio u svom gnjevu i u svojoj srdžbi – **24** oni i svi drugi narodi upitat će: 'Zašto je Jehova to učinio ovoj zemlji?^g Zašto se tako silno i žestoko razgnjevio?' **25** Tada će im odgovoriti: 'Zato što su se prestali držati saveza koji je Jehova,^h Bog njihovih predaka, sklopio

29:19 *Dosl.: "i natopljeno i suho [tlo]".

s njima kad ih je izveo iz Egipta.^a **26** I počeli su štovati druge bogove i klanjati im se, bogove koje prije nisu poznavali i koje im on nije dopustio štovati.^b **27** Tada se Jehova razgnjevio na ovu zemlju i poslao je na nju sva prokletstva zapisana u ovoj knjizi.^c **28** Zato ih je Jehova u gnjevu, bijesu i velikoj srdžbi iščupao iz njihove zemlje^d te ih prognao u drugu zemlju, u kojoj su i danas.^e

29 Jehova, naš Bog, zna sve što je skriveno,^f a ono što je otkrio zauvijek je povjerio nama i našim potomcima kako bismo izvršavali sve riječi ovog Zakona.^g

30 Kad se na vama ispune sve te riječi – kad iskusi te blagoslove i prokletstva koja sam vam dao na izbor^h – i vi ih se prisjetiteⁱ kad budete živjeli među svim onim narodima po kojima vas rasije^j Jehova, vaš Bog, **2** te se i vi i vaši sinovi svim svojim srcem i svom svojom dušom^{*k} vratite Jehovi, svom Bogu,^l i počnete ga slušati izvršavajući sve zapovijedi koje sam vam danas dao, **3** tada će vas Jehova, vaš Bog, vratiti iz zarobljeništva^m i smilovatⁿ će vam se te će vas opet skupiti iz svih naroda po kojima vas Jehova, vaš Bog, bude rasijao.^o **4** Ako budete rasijani i nakraj svijeta, i odande će vas Jehova, vaš Bog, skupiti i dovesti natrag.^p **5** Jehova, vaš Bog, odvest će vas u zemlju koju su nekad zaposjeli vaši preci pa će ona opet biti vaša. On će vam činiti dobro i umnožiti vas više nego vaše pretke.^r

30:2 *Vidi Rječnik.

29. POGL.

- a Jr 31:32
b Su 2:12
c Le 26:16
Pnz 27:26
d Pnz 28:45, 63
1Kr 14:15
2Kr 17:18
Lk 21:24
e Ezr 9:7
Da 9:7
f Ri 11:33
g Ps 78:5
Pr 12:13

30. POGL.

- h Pnz 11:26–28
Pnz 28:2, 15
i 1Kr 8:47
Ne 1:9
Eze 18:28
Jl 2:13
j 2Kr 17:6
2Lje 36:20
k Pnz 4:29
l Iza 55:7
1lv 1:9
m Jr 29:14
n Tu 3:22
o Ezr 1:2, 3
Ps 147:2
Jr 32:37
Eze 34:13
p Pnz 28:64
Sf 3:20
r Ne 1:9

2. stupac

- a Jr 32:37, 39
b Pnz 6:5
c Pos 12:2, 3
Jr 25:12
Tu 3:64
Ri 12:19
d Iza 65:21, 22
Mi 3:10
e Jr 32:37, 41
f Ne 1:9
Dj 3:19
g Iza 45:19
h Ri 10:6
i Ri 10:8
j Mt 7:21
Jk 1:25

6 Jehova, vaš Bog, očistit^{*} će vaše srce i srce vaših potomaka,^a da biste ljubili Jehovu, svog Boga, svim svojim srcem i svom svojom dušom i da biste ostali na životu.^b **7** I Jehova, vaš Bog, poslat će sva ova prokletstva na vaše neprijatelje, koji su vas mrzili i progonili.^c

8 A vi ćete se vratiti i slušati Jehovu i držati se svih njegovih zapovijedi koje vam danas dajem. **9** Jehova, vaš Bog, obilno će blagosloviti sve što budete radili^d te će vam podariti puno djece, mnogo stoke i obilje plodova zemlje. Jehova će se opet radovati zbog vas i činiti vam dobro, kao što se radovao i zbog vaših predaka te im činio dobro.^e **10** Tako će vam biti kad počnete slušati Jehovu, svog Boga, i držati se njegovih zapovijedi i njegovih odredbi zapisanih u ovoj knjizi Zakona i kad se svim svojim srcem i svom svojom dušom vratite Jehovi, svom Bogu.^f

11 Ove zapovijedi koje vam danas dajem nisu preteške za vas niti su predaleko od vas.^g

12 Nisu na nebu, pa da morate reći: "Tko će se popeti na nebo i skinuti nam ih kako bismo ih čuli i postupali po njima?"^h

13 Nisu ni preko mora, pa da morate reći: "Tko će prijeći more i donijeti nam ih kako bismo ih čuli i postupali po njima?"

14 Jer te su riječi posve blizu vas – u vašim ustima i u vašem srcuⁱ – kako biste postupali po njima.^j

15 Evo, danas vam dajem da izaberete život i dobro ili smrt

30:6 *Dosl.: "obrezat". **30:11** *Ili: "niti su nerazumljive za vas".

i zlo.^a **16** Ako budete slušali zapovijedi Jehove, svog Boga, koje vam danas dajem te ljubili Jehovu, svog Boga,^b išli njegovim putevima i držali se njegovih zapovijedi, odredbi i zakona, ostat ćete na životu^c i namnožiti se i Jehova, vaš Bog, blagoslovit će vas u zemlji u koju idete da je zaposjednete.^d

17 Ali ako se vaše srce odvрати od Boga^e i ako ga ne budete slušali, nego se date zavesti te se počnete klanjati drugim bogovima i štovati ih,^f **18** kažem vam danas da ćete zaista propasti.^g Nećete dugo živjeti u zemlji u koju idete preko Jordana da je zaposjednete. **19** Uzimam danas za svjedoke protiv vas nebo i zemlju i dajem vam da izaberete život ili smrt, blagoslov ili prokletstvo.^h Izaberite život da ostanete na životu,ⁱ i vi i vaši potomci.^j **20** Stoga ljubite Jehovu, svog Boga,^k slušajte ga i čvrsto ga se držite^l jer on vam daje život i omogućit će vam da dugo živite u zemlji za koju se Jehova zakleo da će je dati vašim praocima Abrahamu, Izaku i Jakovu.”^m

31 Potom je Mojsije stao pred sve Izraelce i rekao im ove riječi: **2** “Meni je danas 120 godina.ⁿ Više vas ne mogu voditi jer mi je Jehova rekao: ‘Nećeš prijeći Jordan.’^o **3** Jehova, vaš Bog, ići će pred vama. On će pred vama istrijebiti one narode, a vi ćete zauzeti njihovu zemlju.^p Jošua će vas voditi,^r kao što je rekao Jehova. **4** Jehova će zatrti one narode kao što je zatro amorejske kraljeve Sihona^s i Oga^t te uništio njihovu zemlju.^u **5** Jehova će ih predati vama u ruke,

30. POGL.

- a Pnz 11:26
- b Pnz 6:5
- c Le 18:5
- d Le 25:18
- e Pnz 30:5
- e Pnz 29:18
- f He 3:12
- f Pnz 4:19
- g Pnz 8:19
- h Js 23:15
- i 1Sa 12:25
- h Pnz 11:26
- i Pnz 27:26
- j Pnz 28:2, 15
- i Pnz 32:47
- j Js 24:15
- k Pnz 10:12
- l Pnz 4:4
- m Pos 12:7
- Pos 15:18

31. POGL.

- n Izl 7:7
- Pnz 34:7
- Dj 7:23
- o Br 20:12
- Pnz 3:27
- p Pnz 9:3
- r Br 27:18
- Pnz 3:28
- Js 1:2
- s Br 21:23, 24
- t Br 21:33, 35
- u Izl 23:23

2. stupac

- a Br 33:52
- Pnz 7:2, 24
- Pnz 20:16
- b Js 1:6
- Ps 27:14
- Ps 118:6
- c Br 14:9
- Pnz 7:18
- d Pnz 4:31
- Js 1:5
- He 13:5
- e Js 10:25
- f Pnz 1:38
- g Izl 33:14
- h Js 1:9
- i Izl 34:27
- j Pnz 15:1
- k Le 23:34
- l Pnz 16:16
- m Ne 8:7
- n Pnz 4:10
- He 10:25
- o Pnz 6:6, 7
- Ef 6:4
- p Pnz 30:16

a vi s njima postupite točno onako kako sam vam zapovjedio.^a **6** Budite hrabri i jaki!^b Ne bojte ih se i ne plašite ih^c se jer Jehova, vaš Bog, ide s vama. Neće vas napustiti niti će vas ostaviti.”^d

7 Mojsije je zatim pozvao Jošua i rekao mu pred cijelim Izraelom: “Budi hrabar i jak^e jer ćeš ti dovesti ovaj narod u zemlju za koju se Jehova zakleo njihovim precima da će im je dati i ti ćeš im je predati u nasljedstvo.^f **8** Jehova ide pred tobom. On će biti s tobom^g i neće te napustiti niti te ostaviti. Ne boj se i ne plaši se!”^h

9 Potom je Mojsije napisao ovaj Zakonⁱ i dao ga svećenicima, Levijevcima, koji su nosili kovčeg Jehovino saveza, i svim izraelskim starješinama. **10** I Mojsije im je zapovjedio: “Na kraju svake sedme godine, godine opraštanja dugova,^j u popisano vrijeme, na Blagdan sjenica*,^k **11** kad svi Izraelci dođu pred Jehovu, vašeg Boga,^l na mjesto koje će on izabrati, pročitajte ovaj Zakon pred svim Izraelcima da ga mogu čuti.^m **12** Skupite narodⁿ – muškarce, žene, djecu i došljake koji žive u vašim gradovima – da ga čuju, da uče o Jehovi, vašem Bogu, da ga se boje i da se savjesno drže svih riječi ovog Zakona. **13** Tada će njihovi sinovi koji još ne poznaju taj Zakon slušati^o i učiti da se boje Jehove, vašeg Boga, sve dok živite u zemlji u koju idete preko Jordana kako biste je zaposjeli.”^p

14 Potom je Jehova rekao Mojsiju: “Evo, bliži se vrijeme

31:10 *Vidi Rječnik.

da umreš.^a Pozovi Jošuu pa dođite pred šator sastanka da ga postavim za vođu.”^b Tako su Mojsije i Jošua došli pred šator sastanka. **15** Tada se Jehova pojavio pred šatorom u stupu od oblaka. Stup od oblaka stajao je na ulazu u šator.^c

16 I Jehova je rekao Mojsiju: “Uskoro ćeš umrijeti*, a ovaj će narod početi štovati tuđe bogove[#], bogove naroda koji žive u zemlji u koju idu.^d Ostavit će me^e i prekršit će savez koji sam sklopio s njima.^f **17** Tada ću se razgnjeviti na njih,^g pa ću ih ostaviti^h i okrenuti lice od njih.ⁱ Neću ih ni pogledati sve dok ne budu uništeni. A kad ih snađu mnoga zla i nevolje,^j reći će: ‘Nisu li nas ove nevolje snašle zato što naš Bog nije među nama?’^k **18** Ali ja ih ni tada neću pogledati zbog sveg zla koje čine time što štuju druge bogove.^l

19 A sada zapišite ovu pjesmu^m i pobrinite se da je Izraelci nauče.ⁿ Neka je izraelski narod nauči pa će ona služiti kao moj svjedok protiv njih.^o

20 Kad ih dovedem u zemlju za koju sam se zakleo njihovim precima da ću im je dati^p – zemlju u kojoj teče med i mlijeko^r – pa kad budu jeli do sita i ži-vjeli u blagostanju*,^s počēt će štovati druge bogove i služiti im, a mene će prezreti i prekršit će moj savez.^t **21** Kad ih snađu mnoga zla i nevolje,^u ta će pjesma svjedočiti protiv njih (njihovi je potomci ne smiju zaboraviti). Jer dobro znam čemu

31:16 *Dosl.: “počinuti sa svojim pracocima”. *Ili: “činiti duhovni blud s tuđim bogovima”. **31:20** *Dosl.: “ujojili se”.

su skloni već danas,^a a još ih nisam ni doveo u zemlju za koju sam se zakleo da ću im je dati.”

22 Tako je Mojsije tog dana zapisao tu pjesmu i pobrinuo se da je Izraelci nauče.

23 Bog je Nunovog sina Jošuu postavio za vođu^b te mu rekao: “Budi hrabar i jak^c jer ćeš ti dovesti Izraelce u zemlju za koju sam se zakleo da ću im je dati,^d a ja ću biti s tobom.”

24 Kad je Mojsije zapisao u knjigu sve riječi ovog Zakona,^e **25** zapovjedio je Levi-jevcima koji su nosili kovčeg Jehovinog saveza: **26** “Uzмите ovu knjigu Zakona^f i stavite je uz kovčeg^g saveza Jehove, svog Boga, da bude ondje kao svjedok protiv vas, Izraelci. **27** Jer ja dobro znam koliko ste buntovni^h i nepokorni*.ⁱ Ako se toliko bunite protiv Jehove dok sam ja još među vama, koliko ćete se tek buniti kad umrem! **28** Sazovite sve starješine svojih plemena i svoje upravitelje pa neka dođu k meni da pred njima kažem ove riječi i da za svjedoke protiv njih uzmem nebo i zemlju.^j **29** Jer znam da ćete se nakon moje smrti iskvariti^k i da ćete skrenuti s puta kojim sam vam zapovjedio da idete. I naposljetku će vas snaći nevolja,^l jer ćete činiti ono što je zlo u Jehovininim očima i vrijedat ćete ga svojim djelima.”

30 I dok ga je sav izraelski narod* slušao, Mojsije je od početka do kraja izgovorio riječi ove pjesme:^m

31:27 *Dosl.: “tvrdovrati”. **31:30** *Ili: “skupština”. Vidi izraz “skupština” u Rječniku.

31. POGL.

- a Br 27:13
b Pnz 3:28
c Izl 33:9
Izl 40:38
d Su 2:17
Ps 106:37–39
e 1Kr 11:33
f Su 2:12, 20
g Pnz 29:20
h 1Lje 28:9
2Lje 15:2
2Lje 24:20
i Pnz 32:20
Ps 104:29
Eze 39:23
j Ne 9:27
k Su 6:13
l Iza 59:2
m Pnz 31:30
Pnz 32:44
n Pnz 4:9
Pnz 11:19
o Pnz 31:21
p Pos 15:18
r Izl 3:8
Br 13:26, 27
s Ne 9:25
t Izl 24:7
Pnz 8:12–14
Pnz 29:1
Ne 9:26
u Pnz 28:59

2. stupac

- a Izl 16:4
b Br 27:18
Pnz 31:14
c Jš 1:6, 9
d Pnz 1:38
Pnz 3:28
e Izl 34:27
f Pnz 17:18
2Lje 34:14
g 1Kr 8:9
h Pnz 9:24
Ne 9:26
i Izl 32:9
Ps 78:8
j Pnz 30:19
k Su 2:19
l Pnz 28:15
m Pnz 32:44

- 32** "Slušajte, nebesa, ja ću govoriti,
 čuj, zemljo, riječi mojih usta.
- 2** Moja će pouka padati kao kiša,
 moje će riječi sipiti kao rosa,
 kao sitna kiša po travi,
 kao obilan pljusak po raslinju.
- 3** Objavljivat ću Jehovino ime.^a
 Govorite o uzvišenosti našeg Boga!^b
- 4** On je Stijena, sve što čini savršeno je^c
 jer svi su njegovi putevi pravedni.^d
 On je vjeran Bog,^e nikad ne postupa nepravedno.^f
 On je pravedan i istinoljubiv.^g
- 5** Oni su ti koji čine zlo,^h
 Oni nisu njegova djeca i sami su krivi za to.ⁱ
 Oni su iskvaren i izopačen naraštaj!^j
- 6** Zar tako uzvraćate Jehovi,^k
 bezumni i nerazumni narode?!
 Nije li on vaš Otac koji vas je stvorio,^m
 koji vas je načinio i utemeljio?
- 7** Sjetite se davnih dana, razmišljajte o tome što se zbivalo u prijašnjim naraštajima.
 Upitajte svoje očeve i reći će vam,ⁿ
 upitajte starce i kazat će vam.
- 8** Kad je Svevišnji davao nasljedstvo narodima,^o
 kad je razdvajao Adamove potomke*,^p

32. POGL.

- a Iv 17:26
 b 1Lje 29:11 Ps 145:3
 c 2Sa 22:31 Ps 18:2 Ps 19:7 Jk 1:17
 d Ps 33:5
 e Pnz 7:9 1Pe 4:19
 f Pnz 25:16
 g Pos 18:25
 h Pnz 31:27 Su 2:19 Ps 14:1
 i Iza 1:4
 j Ps 78:8 Lk 9:41
 k Iza 1:2
 l Jr 4:22
 m Izl 4:22 Pnz 32:18 Iza 63:16
 n Izl 13:14 Ps 44:1
 o Pos 10:5 Ps 115:16
 p Pos 11:9

2. stupac

- a Pnz 2:5, 19 Dj 17:26
 b Pos 15:18 Izl 23:31
 c Izl 19:5 Pnz 7:6
 d Ps 78:71
 e Pnz 8:14, 15
 f Jr 2:6
 g Ne 9:19, 20
 h Za 2:8
 i Izl 19:4
 j Pnz 1:31
 k Iza 43:12
 l Pnz 33:29
 m Pnz 8:7, 8
 n Ps 147:14
 o Pnz 31:20 Ne 9:25

postavio je granice narodima^a
 prema broju Izraelaca.^b

- 9** Jer Jehovi pripada njegov narod,^c
 Jakov je njegovo vlasništvo.^d
- 10** Našao ga je u pustoj zemlji,^e
 u praznoj pustinji u kojoj zvijeri zavijaju.^f
 Štitio ga je, brinuo se za njega^g
 i čuvao ga kao zjenicu svog oka.^h
- 11** Kao što orao podiže orliće iz svog gnijezda,
 lebdi nad svojim ptićima,
 širi svoja krila, uzima ptiće i nosi ih na svojim krilima,ⁱ
- 12** tako ga* je Jehova sam vodio,^j
 nijedan tuđi bog nije bio s njim.^k
- 13** Dao mu je da zavlada zemaljskim uzvišicama,^l
 pa je jeo plodove s polja.^m
 Hranio ga je medom iz stijene
 i uljem iz stijene tvrde kao kremen,
- 14** maslacem od kraljevog mlijeka i ovcjim mlijekom,
 najboljim ovcama*,
 bašanskim ovnovima, jarcima
 i najboljom pšenicom.ⁿ
 Pojio ga je vinom, krvlju^o
 od grožđa.
- 15** Kad se Ješurun* ugojio, pobunio se i počeo se ritati.
 (Ugojio si se, Ješurune, udebljao si se i usalio.)^o

32:12 *Misli se na Jakova. **32:14** *Dosl.: "ovnujskim salom". #Ili: "so-kom". **32:15** *"Ješurun" znači "čestiti". To je počasni naziv za Izraela.

32:8 *Moguće i: "ljudski rod".

- I ostavio je Boga, koji ga je načinio,^a prezreo je Stijenu koja mu je davala spasenje.
- 16** Gnjevili su ga štujući tuđe bogove,^b vrijeđali su ga gadostima.^c
- 17** Žrtve su prinostili demonima, a ne Bogu,^d bogovima koje prije nisu poznavali, novim bogovima koji su se nedavno pojavili, koje vaši preci nisu poznavali.
- 18** Zaboravio si Stijenu^e koja te donijela na svijet, više se nisi sjećao Boga koji te rodio.^f
- 19** Kad je Jehova to vidio, odbacio ih je,^g jer su ga njegovi sinovi i kćeri vrijeđali.
- 20** I rekao je: 'Okrenut ću lice od njih,^h vidjet ću što će biti s njima. Jer oni su izopačen naraštaj,ⁱ sinovi koji nisu vjerni.^j
- 21** Izazivali su moj gnjev* štujući one koji nisu bogovi,^k vrijeđali su me štujući bezvrijedne idole.^l Zato ću ja izazivati njihovu ljubomoru služeći se onima koji nisu narod,^m vrijeđat ću ih bezumnim narodom.ⁿ
- 22** Zbog mog gnjeva zapalila se vatra^o koja će gorjeti do najvećih dubina groba*^p

32:21 *Ili: "ljubomoru". **32:22** *Ili: "šeola". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "seol" u Rječniku.

32. POGL.

- a Iza 1:4
Ho 13:6
- b Su 2:12
1Kr 14:22
1Ko 10:21, 22
- c 2Kr 23:13
Eze 8:17
- d Le 17:7
Ps 106:37
1Ko 10:20
- e Ps 106:21
Iza 17:10
Jr 2:32
- f Pnz 4:34
- g Su 2:14
Ps 78:59
- h Pnz 31:17
- i Pnz 32:5
Iza 65:2
Mt 17:17
- j Iza 1:2
- k Ps 96:5
1Ko 10:21, 22
- l 1Sa 12:10, 21
- m Ho 2:23
Ri 9:25
Ri 11:11
1Pe 2:10
- n Ri 10:19
- o Tu 4:11
- p Am 9:2

2. stupac

- a Pnz 28:53
- b Pnz 28:21, 22
- c Le 26:22
- d Tu 1:20
- e Eze 7:15
- f 2Lje 36:17
Tu 2:21
- g 1Sa 12:22
Eze 20:14
- h Izi 32:12
Br 14:15, 16
- i Ps 115:2
- j Mt 13:15
- k Ps 81:13
- l Ho 14:9
- m Jr 2:19
- n 2Lje 24:24
- o Su 2:14
1Sa 12:9

- i proždrijet će zemlju i njen urod te će zapaliti temelje gora.
- 23** Umnožit ću im nevolje, na njih ću potrošiti svoje strijele.
- 24** Bit će iscrpljeni od gladi,^a proždirat će ih jaka vrućica i strašna pošast.^b Poslat ću na njih grabežljivce^c i otrovne gmazove koji gmižu po zemlji.
- 25** Vani će im djeca ginuti od mača,^d a u kući će strah obuzeti^e i mladiće i djevojke, i dojenčad i sjedokose starce.^f
- 26** Htio sam reći: "Rasijat ću ih, izbrisat ću spomen na njih među ljudima",
- 27** ali bojao sam se da bi se neprijatelji mogli hvalisati^g jer bi to mogli pogrešno protumačiti.^h Mogli bi reći: "Mi smo svojom snagom izvojevali pobjedu,ⁱ nije Jehova učinio ništa od toga."
- 28** Jer Izraelci su narod bez razuma*, među njima nema razboritosti.^j
- 29** Da su barem mudri!^k Onda bi promišljali o ovome.^l Razmišljali bi o tome što će biti s njima.^m
- 30** Kako bi jedan čovjek mogao progoniti 1000 njih i dvojica potjerati 10 000ⁿ da ih njihova Stijena nije prodala,^o

32:28 *Moguće i: "koji ne sluša savjete".

da ih Jehova nije predao njihovim neprijateljima?

31 (Jer njihova stijena nije kao naša Stijena.^a

To znaju čak i naši neprijatelji.^b)

32 Jer oni su loza koja potječe od sodomske loze

i iz gomorskih vinograda.^c Njihovo je grožđe otrovno, njihovi su grozdovi gorki.^d

33 Njihovo je vino zmijski otrov, smrtonosan kobrin otrov.

34 Nije li sve to kod mene pohranjeno, zapečaćeno u mojim riznicama?^e

35 Moja je osveta, ja ću ih kazniti.^f

Doći će vrijeme da im se noga oklizne^g jer je blizu dan njihove propasti

i brzo će ih snaći ono što im se sprema.^h

36 Jer Jehova će suditi svom narodu^h

i smilovat će se svojim slugamaⁱ

kad vidi da im je nestalo snage

i da su ostali samo oni koji su bespomoćni i slabi.

37 I reći će: ‘Gdje su njihovi bogovi,^j stijena u kojoj su tražili zaklon,

38 oni koji su jeli salo njihovih žrtava*^k

i pili vino njihovih ljevnica?^k

Neka ustanu i pomognu vam!

Neka vam budu zaklon!

32:38 *Ili: “njihove najbolje žrtve”.

32. POGL.

a 1Sa 2:2

b Izl 14:25
1Sa 4:8
Ezr 1:2, 3

c Jd 7

d Iza 5:4
Jr 2:21

e Ri 2:5

f Na 1:2
Ri 12:19
He 10:30

g Ps 73:12, 18

h He 10:30

i Su 2:18
Ps 90:13
Ps 106:45
Ps 135:14

j Su 10:14

k Ho 2:8
1Ko 10:20, 21

2. stupac

a Iza 41:4
Iza 48:12

b Pnz 4:35

c 1Sa 2:6
Ps 68:20

d 2Lje 21:16, 18

e Br 12:13
Jr 17:14

f Iza 43:13

g 1Ti 1:17
Ot 10:5, 6

h Na 1:3

i Iza 1:24
Iza 59:18

j Pos 12:2, 3
1Kr 8:43
Ri 3:29
Ri 15:10

k 2Kr 9:7
Ot 6:10

l Mi 5:15

m Ot 15:3

n Br 11:28
Pnz 31:22, 23

o Pnz 11:18

39 Vidite sada da sam ja Bog^a i da nema drugih bogova osim mene.^b

Ja usmrćujem i oživljavam.^c

Ja ranjavam^d i ja ću izliječiti rane^e

i nitko se ne može izbaviti iz moje ruke.^f

40 Podižem ruku prema nebu i zaklinjem se svojim beskrajnim životom,^g

41 kad naoštirim svoj blistavi mač

i pripremam se za izvršenje presude,^h

izvršit ću osvetu nad svojim protivnicimaⁱ

i uzvratit ću onima koji me mrže.

42 Strijele ću svoje opiti krvlju,

krvlju pobijenih i zarobljenih,

a moj će mač jesti meso, glave neprijateljskih vođa.^j

43 Veselite se, narodi, s njegovim narodom,^j

jer će Bog osvetiti krv svojih slugu,^k

izvršit će osvetu nad svojim protivnicima^l

i očistit će zemlju svog naroda.”

44 Tako je Mojsije izrekao sve riječi te pjesme, a sav ga je narod slušao.^m Uz njega je bio i Nunov sin Hošea*.ⁿ

45 Nakon što je Mojsije izgovorio sve te riječi cijelom Izraelu,

46 rekao im je: “Usadite u srce sve opomene koje vam danas dajem^o kako biste mogli učiti svoju djecu da se savjesno

32:44 * “Hošea” je prvobitno Jošuinovo ime. To je skraćeni oblik imena “Hošaja”, koje znači “Jah (ga) je spasio”.

drže svih riječi ovog Zakona.^a
47 Jer to za vas nisu prazne riječi, nego vam one znače život.^b Budete li se držali tih riječi, dugo ćete živjeti u zemlji u koju idete preko Jordana da je zaposjednete.”

48 Jehova je tog istog dana rekao Mojsiju: **49** “Popni se na ovu goru u abarimskom^c kraju, na goru Nebo,^d koja je u Moab, nasuprot Jerihonu, i pogledaj Kanaan, zemlju koju dajem u posjed Izraelcima.^e **50** Na toj gori na koju se trebaš popeti umrijet ćeš i pridružiti ćeš se svojim precima*, kao što je tvoj brat Aron umro na gori Horu^f i pridružio se svojim precima, **51** zato što ste me obojica iznevjerili pred Izraelcima kod voda u Meribi,^g u Kadešu, u pustinji Zinu, i zato što me niste posvetili pred izraelskim narodom.^h **52** Vidjet ćeš tu zemlju izdaleka, ali nećeš ući u zemlju koju dajem izraelskom narodu.”ⁱ

33 A ovo je blagoslov koji je Mojsije, sluga pravog Boga, izrekao Izraelcima prije svoje smrti.^j **2** Rekao je:

“Jehova je došao sa Sinaja,^k obasjao ih je sa Seira, zasjao je u svojoj slavi s paranskih brda.^l

S njim su bile nebrojene tisuće* njegovih svetih anđela,^m

zdesna su mu bili njegovi ratnici.ⁿ

3 On voli svoj narod.^o

Sav taj sveti narod u tvojoj je ruci, Bože.^p

32:50 *Ovo je pjesnički izraz koji znači “umrijeti”. **33:2** *Ili: “bili deseci tisuća”.

32. POGL.

- a Pnz 6:6, 7
 b Le 18:5
 Pnz 30:19
 Ri 10:5
 c Br 27:12
 d Pnz 34:1
 e Pos 10:19
 Pos 15:18
 Js 1:3
 f Br 20:28
 Br 33:38
 g Br 20:12, 13
 h Le 22:32
 Iza 8:13
 i Br 27:13, 14
 Pnz 3:27
 Pnz 34:4, 5

33. POGL.

- j Ps 49:28
 k Izl 19:18
 l Hb 3:3
 m Da 7:10
 Jd 14
 n Ps 68:17
 o Pnz 7:8
 Ho 11:1
 p Izl 19:6

2. stupac

- a Izl 19:23
 b Izl 20:19
 c Izl 24:8
 d Pnz 4:8
 Dj 7:53
 e Iza 44:2
 f Izl 18:25
 Izl 19:7
 g Br 1:44, 46
 h Pos 49:3
 i Br 26:7
 Js 13:15
 j Pos 49:8
 1Lje 5:2
 k Ps 78:68
 l Su 1:2
 2Sa 7:8, 9
 m Pos 49:5
 Br 3:12
 n Izl 28:30
 Le 8:6, 8
 o Izl 32:26
 p Izl 17:7
 r Br 20:13
 s Izl 32:27
 Le 10:6, 7
 t Mi 2:4, 5

PONOVLJENI ZAKON 32:47–33:9

Sjedili su kod tvojih nogu,^a slušali su tvoje riječi.^b

4 (Mojsije nam je dao zapovijedi, dao nam je zakone.^c

Oni pripadaju Jakovljevom narodu*.^d)

5 I Bog je postao kralj u Ješurunu*^e

kad su se skupili narodni poglavari^f i sva izraelska plemena.^g

6 Neka živi Ruben i neka nikad ne izumre.^h

Neka njegovih ljudi ne bude malo.”ⁱ

7 A ovo je blagoslov koji je izrekao za Judu:^j

“Čuj, Jehova, Judin glas^k i vrati Judu k njegovom narodu.

On svojim rukama brani ono što mu pripada, pomoz mu u borbi protiv njegovih neprijatelja.”^l

8 Za Levija je rekao:^m

“Tvoj* Tumim i tvoj Urimⁿ pripadaju čovjeku koji ti je vjeran,^o

kojeg si iskušao u Masi.^p Prepirao si se s njim kod voda u Meribi^q

9 i on je rekao o svom ocu i svojoj majci: ‘Ne marim za njih.’

Ni za svoju braću nije mario^s i nije se obazirao na svoje sinove

jer je slušao tvoju riječ i držao se tvog saveza.^t

33:4 *Ili: “skupštini”. Vidi izraz “skupština” u Rječniku. **33:5** * “Ješurun” znači “čestiti”. To je počasni naziv za Izraela. **33:8** *U ovom retku zamjenice “tvoj” i “ti” odnose se na Boga.

- 10** Neka poučava Jakova
tvojim zapovijedima^a
i Izraela tvom Zakonu.^b
Neka ti pali kad da osjetiš
ugodan miris*^c
i neka prinosi cijele žrtve
paljenice na tvom žrtve-
niku.^d
- 11** Blagoslovi, Jehova, njegovu
snagu,
neka ti po volji budu djela
njegovih ruku.
Polomi noge* onima koji ga
napadaju,
tako da oni koji ga mrze
više nikad ne ustanu.”
- 12** Za Benjamina je rekao:^e
“Neka onaj kojeg
Jehova voli živi uz njega
bez straha.
Neka ga on štiti cijeli dan,
neka prebiva među njego-
vim ramenima.”
- 13** Za Josipa je rekao:^f
“Neka Jehova blagoslivlja
njegovu zemlju^g
dobrim darovima s neba,
rosom i vodama koje izviru
odozdo,^h
- 14** najboljim plodovima koje
daruje sunce
i najboljim urodom svakog
mjeseca,ⁱ
- 15** onim što je najbolje s pra-
davnih* gora^j
i onim što je najbolje s vječ-
nih bregova,
- 16** najboljim plodovima zemlje
i njenim bogatstvom^k
i naklonošću onoga koji se
ukazao u grmu.^l

33:10 *Ili: “pred tvojim nosnicama”.
33:11 *Ili: “bedra”. 33:15 *Moguće i:
“istočnih”.

33. POGL.

- a Pnz 17:9
b 2Lje 17:8, 9
Mi 2:7
c Izl 30:7
Br 16:40
d Le 1:9
e Pos 49:27
f Pos 49:22
g Jš 16:1
h Pos 49:25
i Le 26:5
Ps 65:9
j Jš 17:17, 18
k Pnz 8:7, 8
l Izl 3:4
Dj 7:30
- 2. stupac**
a Pos 37:7
Pos 49:26
1Lje 5:1, 2
b Pos 48:19, 20
c Pos 49:13
d Pos 49:14
e Pos 49:19
f Jš 13:24–28
g Br 32:1–5
h Jš 22:1, 4

Neka sve to okruni Josi-
povu glavu,
tjeme onoga koji je bio
izabran među svojom
braćom.^a

- 17** Veličanstven je kao prvo-
rođeni bik,
rogovi su mu poput rogova
divljeg bika.
Njima će tjerati* sve narode
do svih krajeva zemlje.
Takve su nebrojene tisuće
Efrajimovih vojnika,^b
takve su tisuće Manaševih
vojnika.”
- 18** Za Zebuluna je rekao:^c
“Raduj se, Zebulune, na
svojim putovanjima
i ti, Isakare, u svojim
šatorima.^d
- 19** Oni će narode zvati
na goru,
ondje će prinositi žrtve
u pravедnosti.
Jer će uživati* obilno
morsko bogatstvo
i blago skriveno u pijesku.”
- 20** Za Gada je rekao:^e
“Neka je blagoslovljen onaj
koji širi Gadove granice.^f
On leži ondje poput lava,
spreman je otrgnuti neprija-
teljima ruku i glavu.
- 21** Izabrat će za sebe najbolju
zemlju^g
jer je to područje za njega
sačuvao onaj koji je
prenio Zakon.^h
Skupit će se narodni
poglavari.
On će provoditi Jehovinu
pravdu

33:17 *Ili: “bosti”. 33:19 *Dosl.: “sisa-
ti”.

i njegove zakone zajedno s Izraelom.”

22 Za Dana je rekao:^a

“Dan je lavič^b
koji će skočiti iz Bašana.”^c

23 Za Naftalija je rekao:^d

“Naftalija Jehova obilno daruje svojom naklonošću i obasipa svojim blagoslovom.
Osvoji zapad i jug!”

24 Za Ašera je rekao:^e

“Ašer je blagoslovljen s mnogo sinova.
Neka bude drag svojoj braći i neka svoje noge umače* u ulje.

25 Tvoji su zasuni od željeza i bakra,^f

živjet ćeš spokojno* sve dane svog života.”

26 Potom je rekao: “Nitko nije kao Ješurunov^g Bog,^h

koji jaše nebom da ti pomogne,
koji u svojoj uzvišenosti jaše na oblacima.ⁱ

27 Bog je tvoje utočište od davnina,^j

njegove te vječne ruke nose.^k

On će pred tobom tjerati neprijatelje^l

i reći će: ‘Pobij ih!’^m

28 Izrael će živjeti bez straha, Jakovljevi potomci* prebivat će spokojno u zemlji punoj žita i mladog vina,ⁿ

u kojoj će s neba sipiti rosa.^o

33:24 *Ili: “kupa”. 33:25 *Ili: “snaga će tvoja trajati”. 33:28 *Dosl.: “Jakovljevi izvor”.

33. POGL.

a Pos 49:16

b Su 13:2, 24
Su 15:8, 20
Su 16:30

c Js 19:47

d Pos 49:21

e Pos 49:20

f Pnz 8:7, 9

g Iza 44:2

h Izl 15:11

i Ps 68:32–34

j Ps 46:11
Ps 91:2

k Iza 40:11

l Pnz 9:3

m Pnz 31:3, 4

n Pnz 8:7, 8

o Pnz 11:11

2. stupac

a Ps 33:12

Ps 144:15
Ps 146:5

b Pnz 4:7

2Sa 7:23

Ps 147:20

c Ps 27:1

Iza 12:2

d Ps 115:9

e Ps 66:3

34. POGL.

f Pnz 32:49

g Pnz 3:27

h Br 36:13

i Su 18:29

j Izl 23:31

Br 34:2, 6

Pnz 11:24

k Js 15:1

l Pos 13:10

m Pos 19:22, 23

n Pos 12:7

Pos 26:3

Pos 28:13

o Br 20:12

p Pnz 32:50

Js 1:2

r Jd 9

s Pnz 31:1, 2

Dj 7:23

Dj 7:30, 36

t Br 20:29

29 Sretan si, Izraele!^a

Tko je kao ti?^b

Ti si narod koji Jehova spašava.^c

On je štit koji te brani,^d
tvoj veličanstveni mač.

Tvoji će neprijatelji puzati
pred tobom,^e
a ti ćeš ih gaziti*.”

34 Potom je Mojsije otišao iz pustih moapskih ravni- ca na goru Nebo,^f navrh Pis- ge,^g koja je nasuprot Jerihonu.^h I Jehova mu je pokazao svu zemlju: područje od Gileada do Dana,ⁱ **2** svu Naftalijevu zem- lju, Efrajimovu i Manaševu zemlju, svu Judinu zemlju do zapadnog mora*^j **3** te Negeb^k i jordansku ravnicu*^l uključuju- ċi i dolinu oko Jerihona, grada palmi, sve do Soara.^m

4 Tada mu je Jehova rekao: “To je zemlja za koju sam se zakleo Abrahamu, Izaku i Ja- kovu: ‘Dat ću je tvom potom- stvu.’ⁿ Dopustio sam ti da je vi- diš svojim očima, ali nećeš ući u nju.”^o

5 Potom je Jehovin sluga Mojsije umro ondje u Moabu, kao što je Jehova rekao.^p **6** I on* ga je pokopao u dolini u Moabu, nasuprot Bet-Peoru. Ni dan-danas nitko ne zna gdje je njegov grob.^r **7** Mojsije je imao 120 godina kad je umro.^s Vid mu nije oslabio niti ga je snaga izdala. **8** Izraelski na- rod oplakivao je Mojsija 30 dana^t u pustim moapskim ravnica- ma. Potom je završilo razdoblje

33:29 *Moguće i: “gazit ćeš po njihovi- vim uzvišicama”. 34:2 *Odnosno Veli- kog mora, Sredozemnog mora. 34:3 *Odnosno područje koje obuhvaća južni dio Jordanske doline. 34:6 *Po svemu sudeći, riječ je o Bogu.

u kojem su oplakivali Mojsija i tugovali za njim.

9 A Nunov sin Jošua bio je pun mudrosti* jer je Mojsije položio ruku na njega.^a Izraelci su ga slušali i činili su onako kako je Jehova zapovjedio Mojsiju.^b **10** Ali u Izraelu se više nikad nije pojavio prorok kao što je bio Mojsije,^c s ko-

34:9 *Ili: "mudrosti koju mu je dao Božji duh".

34. POGL.

- a Pnz 31:14
1Ti 4:14
- b Br 27:18, 21
Js 1:16
- c Pnz 18:15
Dj 3:22
Dj 7:37

2. stupac

- a Izl 33:11
Br 12:8
- b Pnz 4:34
- c Pnz 26:8
Lk 24:19

jim je Jehova razgovarao* licem u lice.^a **11** Mojsije je učinio sve znakove i čuda koja mu je Jehova rekao da učini na faraonu, na svim njegovim slugama i na svojoj zemlji kad ga je poslao u Egipat.^b **12** I Mojsije je pred cijelim Izraelom činio moćna i zadivljujuća djela.^c

34:10 *Dosl.: "kojeg je Jehova poznao".

JOŠUA

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|--|---|
| <p>1 Jehova hrabri Jošuu (1-9)
Pažljivo čitaj Zakon (8)
Pripreme za prelazak Jordana (10-18)</p> <p>2 Jošua šalje u Jerihon dvojicu uhoda (1-3)
Rahaba skriva uhode (4-7)
Obećanje Rahabi (8-21a)
Skerletna vrpca je znak (18)
Uhode se vraćaju k Jošui (21b-24)</p> <p>3 Izraelci prelaze Jordan (1-17)</p> <p>4 Kamenje je trajan spomen (1-24)</p> <p>5 Obrezivanje u Gilgalu (1-9)
Proslava Pashe; Bog prestaje davati manu (10-12)
Zapovjednik Jehovine vojske (13-15)</p> <p>6 Pad jerihonskih zidina (1-21)
Rahaba i njena obitelj ostavljeni na životu (22-27)</p> <p>7 Izraelci poraženi kod Aja (1-5)
Jošua molitva (6-9)
Izraelci poraženi zbog grijeha (10-15)
Akan razotkriven i kamenovan (16-26)</p> <p>8 Jošua postavlja zasjedu Ajanima (1-13)
Aj osvojen (14-29)
Čitanje Zakona na gori Ebalu (30-35)</p> <p>9 Gibeonjani žele sklopiti mir (1-15)
Razotkrivena varka Gibeonjana (16-21)
Gibeonjanima određeno da sijeku drva i donose vodu (22-27)</p> | <p>10 Izraelci brane Gibeonjane (1-7)
Jehova se bori za Izraelce (8-15)
Neprijatelji u bijegu pogibaju od tuče (11)
Sunce stoji nad Gibeonom (12-14)
Ubijena petorica neprijateljskih kraljeva (16-28)
Osvojeni gradovi na jugu (29-43)</p> <p>11 Osvojeni gradovi na sjeveru (1-15)
Što je sve Jošua osvojio (16-23)</p> <p>12 Kraljevi poraženi istočno od Jordana (1-6)
Kraljevi poraženi zapadno od Jordana (7-24)</p> <p>13 Zemlja koju još treba osvojiti (1-7)
Podjela zemlje istočno od Jordana (8-14)
Rubenovo nasljedstvo (15-23)
Gadovo nasljedstvo (24-28)
Manašeovo nasljedstvo na istoku (29-32)
Jehova je nasljedstvo Levijevaca (33)</p> <p>14 Podjela zemlje zapadno od Jordana (1-5)
Kaleb dobiva Hebron (6-15)</p> <p>15 Judino nasljedstvo (1-12)
Kalebova kći dobiva zemlju (13-19)
Judini gradovi (20-63)</p> <p>16 Nasljedstvo Josipovih potomaka (1-4)
Efrajimovo nasljedstvo (5-10)</p> |
|--|---|

- | | |
|--|---|
| <p>17 Manašeovo nasljedstvo na zapadu (1-13)
Dodatna zemlja za Josipove potomke (14-18)</p> <p>18 Preostala zemlja razdijeljena u Šilu (1-10)
Benjaminovo nasljedstvo (11-28)</p> <p>19 Šimunovo nasljedstvo (1-9)
Zebulunovo nasljedstvo (10-16)
Isakarovo nasljedstvo (17-23)
Ašerovo nasljedstvo (24-31)
Naftalijevo nasljedstvo (32-39)
Danovo nasljedstvo (40-48)
Jošuin nasljedstvo (49-51)</p> <p>20 Gradovi utočišta (1-9)</p> <p>21 Gradovi za Levijevce (1-42)
Za Aronove potomke (9-19)
Za preostale Kehatovce (20-26)
Za Geršonovce (27-33)
Za Merarijevce (34-40)
Ispunjena sva Jehovina obećanja (43-45)</p> | <p>22 Muškarci iz istočnih plemena vraćaju se kući (1-8)
Podignut žrtvenik pored Jordana (9-12)
Zašto je žrtvenik podignut (13-29)
Riješen spor (30-34)</p> <p>23 Jošuline oproštajne riječi izraelskim poglavarima (1-16)
Nijedno Jehovino obećanje nije ostalo neispunjeno (14)</p> <p>24 Jošuin osvrt na povijest Izraela (1-13)
Jošua potiče narod da služi Jehovi (14-24)
"Ja i moja obitelj služiti ćemo Jehovi!" (15)
Jošuin savez s Izraelcima (25-28)
Jošulina smrt i sahrana (29-31)
Josipove kosti sahranjene u Šekemu (32)
Eleazarova smrt i sahrana (33)</p> |
|--|---|

1 Nakon smrti Jehovinog sluga Mojsija Jehova je rekao Nunovom sinu Jošui*,^a Mojsijevom pomoćniku.^b **2** "Moj je sluga Mojsije mrtav.^c Sada ti i sav ovaj narod prijeđite Jordan i uđite u zemlju koju dajem izraelskom narodu.^d **3** Dat ću vam svako mjesto na koje stupite svojom nogom, kao što sam i obećao Mojsiju.^e **4** Vaše će se područje protezati od pustinje do Libanona i do velike rijeke, Eufrata – preko cijele hetitske zemlje^f – pa sve do Velikog mora* na zapadu.^g **5** Nitko te neće moći poraziti dokle god budeš živ.^h Ja ću biti s tobom kao što sam bio s Mojsijem.ⁱ Neću te napustiti niti te ostaviti.^j **6** Budi hrabar i jak,^k jer će pod tvojim vodstvom ovaj narod naslijediti zemlju za koju sam se

1:1 *"Jošua" znači "Jehova je spasenje".
1:4 *Odnosno Sredozemnog mora.

1. POGL.

- a Pnz 31:14
b Izl 24:13
Br 11:28
c Pnz 34:5
d Pnz 3:28
e Pnz 11:24
f Br 13:29
g Pos 15:18
Iz 23:31
Br 34:2, 3
Pnz 1:7
Js 15:1, 4
h Pnz 7:24
Pnz 11:25
i Izl 3:12
Js 3:7
j Pnz 31:6
k Pnz 31:23

2. stupac

- a Pos 12:7
Pos 15:18
Pos 26:3
b Pnz 5:32
c Pnz 29:9
1Kr 2:3
d Pnz 6:6
Pnz 30:14
e Pnz 17:18, 19
Ps 1:1, 2
1Ti 4:15
Jk 1:25
f 1Ije 22:13
g Izl 23:27
Pnz 31:7, 8

zakleo njihovim praocima da ću im je dati.^a

7 Samo budi hrabar i vrlo jak i savjesno se drži svega što piše u Zakonu koji ti je dao moj sluga Mojsije. Ne odstupaj od njega ni nadesno ni nalijevo,^b pa ćeš mudro postupati kamo god da pođeš.^c **8** Neka se riječi zapisane u ovoj knjizi Zakona ne odvajaju od tvojih usta.^d Pažljivo je čitaj* dan i noć da bi se mogao savjesno držati svega što je u njoj napisano.^e Tada ćeš imati uspjeha u onom što budeš radio i tada ćeš postupati mudro.^f **9** Opet ti zapovijedam: Budi hrabar i jak! Ne boj se i ne plaši se, jer s tobom je Jehova, tvoj Bog, kamo god da pođeš!^g

10 Tada je Jošua zapovjedio narodnim upraviteljima:

1:8 *Ili: "Prigušenim je glasom čitaj; Duboko razmišljaj o pročitanome".

11 "Prođite kroz tabor i ovako zapovjedite narodu: 'Spremite sebi hrane jer ćete za tri dana prijeći Jordan i zaposjesti zemlju koju vam Jehova, vaš Bog, daje u posjed!'"^a

12 A Rubenovcima, Gadovcima i polovini Manaševog plemena Jošua je rekao: **13** "Sjetite se što vam je zapovjedio Jehovin sluga Mojsije:^b 'Jehova, vaš Bog, daje vam ovu zemlju da u njoj mirno živite. **14** Vaše žene, vaša djeca i vaša stoka ostat će u zemlji koju vam je Mojsije dao s ove strane* Jordana.^c A svi koji ste odvažni i sposobni za rat^d svrstajte se u bojne redove pa prijedite rijeku ispred svoje braće.^e Pomažite im **15** sve dok Jehova vašoj braći ne podari mir, kao što ga je dao i vama, i dok ne zaposjednu zemlju koju im daje Jehova, vaš Bog. Tada se vratite u zemlju koju ste dobili i zaposjednite je, zemlju koju vam je Jehovin sluga Mojsije dao s istočne strane Jordana.'"^f

16 A oni su odgovorili Jošui: "Učinit ćemo sve što si nam zapovjedio i otići ćemo kamo nas god pošalješ.^g **17** Kao što smo Mojsija slušali u svemu, tako ćemo slušati i tebe. Samo neka Jehova, tvoj Bog, bude s tobom kao što je bio s Mojsijem.^h **18** Tko se god pobuni protiv onoga što narediš i ne poslušaj sve što mu zapovjediš, neka se pogubi!ⁱ Samo budi hrabar i jak!"^j

2 Tada je Nunov sin Jošua potajno poslao iz Šitima^k dvojicu uhoda i rekao im: "Idite i izvidite zemlju, a naročito Jerihon!" I oni su otišli i došli su u

1:14; 2:10 *Odnosno istočne strane.

1. POGL.

- a Pnz 9:1
Jš 3:2, 3
- b Br 32:20-22
Jš 22:1-4
- c Pnz 3:19, 20
Pnz 29:8
Jš 13:8
- d Br 1:3
Br 26:2
- e Pnz 3:18
- f Br 32:33
Jš 22:4, 9
- g Br 32:17, 25
- h Br 27:18, 20
Pnz 34:9
- i Pnz 17:12
- j Pnz 31:7
Jš 1:6, 9

2. POGL.

- k Br 25:1
Br 33:49

2. stupac

- a Jš 6:17
Mt 1:5
He 11:31
Jk 2:25
- b Su 3:28
Su 12:5
- c Izl 3:8
- d Izl 23:27
Pnz 2:25
Pnz 11:25
- e Izl 15:15
Jš 5:1
- f Izl 14:21
Izl 15:13, 14
- g Br 21:21-24
- h Br 21:33, 34
Pnz 3:3
Jš 9:9, 10
- i Pnz 4:39
ZLje 20:6
Da 4:35

kuću bludnice* koja se zvala Rahaba^a te su se ondje smjestili. **2** No kralju Jerihona bilo je dojavljeno: "Evo, neki su Izraelci došli noćas ovamo da izvide zemlju." **3** Nato je kralj Jerihona poslao svoje ljude k Rahabi i poručio joj: "Izvedi ljude koji su došli ovamo i borave u tvojoj kući, jer su došli izvidjeti svu zemlju."

4 Ali Rahaba je sakrila onu dvojicu uhoda. A kraljevima je ljudima rekla: "Istina, ti si ljudi došli k meni, ali ja nisam znala odakle su. **5** Otišli su kad su se u sumrak zatvarala gradska vrata. Ne znam kamo su krenuli, ali ako brzo pođete u potjeru za njima, stići ćete ih!"

6 (No ona ih je bila odvela na krov i sakrila pod stabljike lana koje su bile prostrte po krovu.) **7** Tako su ljudi krenuli u potjeru za njima prema jordanskim gazovima.^b Čim su oni izašli, gradska su se vrata zatvorila.

8 A prije nego što su uhode zaspali, Rahaba se popela k njima na krov. **9** Rekla im je: "Znam da će vam Jehova dati ovu zemlju.^c Uplašili smo vas se.^d Svi stanovnici ove zemlje strepe od vas^e **10** jer smo čuli kako je Jehova pred vama isušio vode Crvenog mora kad ste izašli iz Egipta^f i što ste učinili dvojici amorejskih kraljeva, Sihon^g i Ogu,^h koje ste pogubili s druge strane* Jordana.

11 Kad smo to čuli, prestrašili smo se* i zbog vas smo izgubili hrabrost^g jer je vaš Bog, Jehova, Bog gore na nebu i dolje na zemlji.ⁱ **12** Stoga vas sad molim, zakunite mi se Jehovom

2:1 *Ili: "prostitutke". 2:11 *Ili: "srca su nam se rastopila od straha". ^gDozl.: "duh".

da ćete zbog toga što sam ja pomogla* vama i vi pomoći# mojoj obitelji. Obećajte mi da ćete ispuniti svoju riječ![^] **13** Ostavite na životu mog oca i moju majku, moju braću i moje sestre i sve njihove i spasite nas* od smrti.”^a

14 Nato su joj uhode rekli: “Svojim životom jamčimo ti da ćete ostati živi!” Ako nas ne izdate, mi ćemo vam pomoći# i održat ćemo svoju riječ kad nam Jehova preda ovu zemlju.” **15** Potom im je pomogla da se po užetu spuste kroz prozor jer joj je dom bio u gradskim zidinama. Zapravo, živjela je na vrhu gradskih zidina.^b **16** Još im je rekla: “Idite u brda i skrivajte se ondje tri dana da vas ne nađu ljudi koji su otišli u potjeru za vama. A kad se oni vrate, podite svojim putem.”

17 Uhode su joj odgovorili: “Držat ćemo se zakletve koju smo ti na tvoju molbu dali,^c **18** pod ovim uvjetom: Kad uđemo u zemlju, priveži ovu vrpcu od grimiznog konca na prozor kroz koji ćemo se spustiti. Okupi u svojoj kući svog oca, svoju majku, svoju braću i cijelu obitelj svog oca.”^d **19** Ako itko izađe iz tvoje kuće, sam će biti kriv za svoju smrt*, a mi nećemo biti krivi. Ali ako pogine itko tko ostane s tobom u kući, mi ćemo snositi krivnju za njegovu smrt#.” **20** No ako nas izdaš,^e tada ćemo biti oslobođeni zakletve koju smo ti na tvoju mol-

2. POGL.

a Jš 6:23

b He 11:31

c Br 30:2

d Jš 6:23

e Jš 2:14

2. stupac

a Izl 23:31

Jš 6:2

Jš 21:44

b Izl 15:14-16

Jš 2:9-11

Jš 5:1

3. POGL.

c Br 25:1

Jš 2:1

d Pnz 1:15

Jš 1:10, 11

e Br 4:15

1Lje 15:2

f Izl 19:10

Le 20:7

g Izl 34:10

h Izl 25:10

Br 4:15

bu dali.” **21** Ona je nato kazala: “Neka bude kako ste rekli!”

Tada ih je pustila da idu i oni su otišli svojim putem. Kasnije je na prozor privezala grimiznu vrpcu. **22** A oni su otišli u brda i ostali ondje tri dana dok se ljudi koji su išli u potjeru za njima nisu vratili. Tražili su ih na svim putevima, ali nisu ih našli. **23** Zatim su dvojica uhoda sišla s brda, prešla rijeku i došla k Nunovom sinu Jošui. Ispričali su mu sve što im se dogodilo. **24** Potom su rekli Jošui: “Jehova nam je predao cijelu tu zemlju^a i svi njeni stanovnici zbog nas drhte od straha.”^b

3 Rano ujutro Jošua je ustao te su on i svi Izraelci krenuli iz Šitima^c i došli do Jordana. Ondje su prenočili prije nego što su prešli rijeku.

2 Nakon tri dana narodni upravitelji^d prošli su kroz tabor **3** i zapovjedili narodu: “Kad vidite svećenike, Levijevce, kako nose kovčeg saveza Jehove,^e vašeg Boga, tada krenite i vi sa svog mjesta i slijedite ga. **4** Ali neka između vas i kovčega bude razmak od oko 2000 lakata*. Ne približavajte mu se više od toga! Tako ćete vidjeti kojim putem trebate ići, jer još nikad niste tuda išli.”

5 Potom je Jošua rekao narodu: “Posvetite se,^f jer sutra će Jehova među vama učiniti čudesna djela!”^g

6 A svećenicima je Jošua rekao: “Uzmite kovčeg saveza^h i podite pred narodom!” Tako su oni uzeli kovčeg saveza i krenuli pred narodom.

3:4 *Nešto manje od 900 metara. Vidi dodatak B14.

2:12 *Ili: “iskazala vjernu ljubav”. 2:12,

14 #Ili: “iskazati vjernu ljubav”. 2:12

^Ili: “Dajte mi pouzdan znak!” 2:13 *Ili:

“naše duše”. 2:14 *Ili: “Naše će duše

poginuti umjesto vas!” 2:19 *Ili: “njego-

va krv past će na njegovu glavu”. #Ili:

“njegova krv past će nama na glavu”.

7 Jehova je zatim rekao Jošui: "Danas ću se pobrinuti da te svi Izraelci počnu smatrati velikim.^a Učinit ću to kako bi znali da ću biti s tobom^b kao što sam bio s Mojsijem.^c **8** A ti ovako zapovjedi svećenicima koji nose kovčeg saveza: 'Kad dođete do obale Jordana, uđite u vodu i stanite ondje.'^d

9 Tada je Jošua rekao Izraelcima: "Pridite i poslušajte riječi Jehove, svog Boga!" **10** I Jošua je kazao: "Po ovom ćete znati da je živi Bog među vama^e i da će pred vama doista otjerati Kanaanca, Hetite, Hivijce, Perizane, Girgašane, Amorejce i Jebusejce.^f **11** Evo, kovčeg saveza Gospodara cijele zemlje poći će pred vama u Jordan. **12** Dovedite 12 ljudi iz izraelskih plemena, po jednog čovjeka iz svakog plemena.^g **13** I čim svećenici koji nose kovčeg Jehove, Gospodara cijele zemlje, zagaze u Jordan, voda koja dolazi odozgo zaustavit će se i stajati na mjestu poput zida."^h

14 Kad je narod krenuo iz svojih šatora da prijeđe Jordan, svećenici koji su nosili kovčeg savezaⁱ pošli su pred narodom. **15** Čim su svećenici koji su nosili kovčeg došli do Jordana i zagazili u vodu na obali rijeke (naime, Jordan se izliva iz korita^j i preplavljuje svoje obale cijelo vrijeme dok traje žetva), **16** voda koja je tekla odozgo zaustavila se. Podignula se poput zida jako daleko odande, kod Adama, grada pored Saretana. A voda koja je tekla prema moru Arabi, prema Slanom moru*, sasvim je otekla. Voda je prestala teći, a narod je prešao rijeku na mjestu nasuprot

3. POGL.

a Jš 4:14

b Jš 1:5, 17

c Izl 3:12
Izl 14:31

d Jš 3:17

e Pnz 7:21

f Izl 3:8
Pnz 7:1
Ps 44:2

g Jš 4:2, 3

h Ps 114:1, 3

i Izl 25:10
Jš 3:6
Dj 7:44, 45j Jš 4:18
1Lje 12:15

2. stupac

a Jš 4:3

b Ps 66:6

4. POGL.

c Jš 3:12, 13

d Jš 3:17

e Jš 4:19, 20

f Izl 13:14
Pnz 6:20, 21
Ps 78:3, 4

g Jš 3:13, 16

h Pnz 4:9

Jerihonu. **17** Dok su svećenici koji su nosili kovčeg Jehovinog saveza stajali na suhom nasred Jordana,^a svi su Izraelci prelazili po suhom tlu.^b Tako su stajali sve dok cijeli narod nije prešao Jordan.

4 Kad je sav narod prešao Jordan, Jehova je rekao Jošui: **2** "Dovedite iz naroda 12 ljudi, po jednog čovjeka iz svakog plemena,^c **3** i ovako im zapovjedite: 'Uzmite iz sredine Jordana, s mjesta na kojem stoji svećenik,^d 12 kamenova pa ih ponesite sa sobom i postavite na mjesto na kojem ćete prenoćiti.'^e

4 Stoga je Jošua pozvao 12 ljudi koje je izabrao među Izraelcima, po jednog čovjeka iz svakog plemena, **5** i rekao im: "Otiđite do sredine Jordana, pred kovčeg Jehove, svog Boga, i uzmite svaki po jedan kamen na rame, prema broju izraelskih plemena, **6** da vas podsjećaju na ono što je Bog učinio. Ako vas vaša djeca jednog dana upitaju: 'Što znači ovo kamenje?'^f **7** recite im: 'Postavljeno je zato što se rijeka Jordan zaustavila pred kovčegom^g Jehovinog saveza. Kad se kovčeg prenosio preko Jordana, voda je prestala teći. Ovo je kamenje trajan spomen izraelskom narodu.'^h

8 I Izraelci su učinili kako im je Jošua zapovjedio. Uzeli su 12 kamenova iz sredine Jordana, prema broju izraelskih plemena, baš kao što je Jehova rekao Jošui. Odnijeli su ih na mjesto na kojem su trebali prenoćiti i ondje su ih postavili.

9 Jošua je postavio drugih 12 kamenova usred Jordana na mjesto na kojem su stajali sve-

ćenici koji su nosili kovčeg saveza.^a To se kamenje ondje nalazi sve do danas.

10 Svećenici koji su nosili kovčeg stajali su usred Jordana dok Izraelci nisu izvršili sve što im je Jehova zapovjedio preko Jošue, u skladu sa svim što je Mojsije bio zapovjedio Jošui. A narod je žurno prelazio. **11** Kad je sav narod prešao, prešli su i svećenici s Jehovinom kovčegom, a narod je to gledao.^b **12** A Rubenovci, Gadovci i polovina Manaševog plemena prešli su svrstani u bojne redove^c pred drugim Izraelcima, kako im je Mojsije bio naredio.^d **13** Oko 40 000 vojnika opremljenih za boj prešlo je pred Jehovom i došlo u pustu ravnicu kod Jerihona.

14 Tog se dana Jehova pobrinuo da Jošuu svi Izraelci počnu smatrati velikim^e te su ga oni duboko poštovali* cijelog njegovog života, baš kao što su duboko poštovali Mojsija.^f

15 Tada je Jehova rekao Jošui: **16** "Zapovjedi svećenicima koji nose kovčeg^g svjedočanstva da izađu iz Jordana." **17** I Jošua je zapovjedio svećenicima: "Izadite iz Jordana!" **18** Kad su svećenici koji su nosili kovčeg^h Jehovinog saveza izašli iz Jordana i stali na suho tlo, voda je ponovno počela teći te se kao i prije izlila iz korita i preplavila svoje obale.ⁱ

19 Narod je prešao Jordan desetog dana prvog mjeseca i utaborio se u Gilgalu,^j istočno od Jerihona.

20 A onih 12 kamenova koje su uzeli iz Jordana Jošua je postavio u Gilgalu.^k **21** Potom

4:14 *Dosl.: "oni su ga se bojali".

4. POGL.

a Js 3:17

b Js 3:8, 17

c Js 1:12, 14

d Br 32:20-22
Br 32:25-29

e Js 3:7

f Izl 14:31

g Izl 25:22

h Br 4:15

i Js 3:13, 15

j Js 4:3
Js 5:8, 9
Js 10:6

k Js 4:8

2. stupac

a Ps 44:1

b Js 3:17
Ps 66:6

c Izl 14:21
Iza 63:12
He 11:29

d Izl 9:16
Izl 15:6
Pnz 28:10
1Sa 17:46
2Kr 19:19
Ps 106:8

5. POGL.

e Pos 10:15, 16

f Br 13:29

g Izl 15:15
Js 2:24

h Js 2:9-11

i Pos 17:9-11

j Js 5:8, 9

k Br 14:29
Br 26:65
Pnz 2:14

je rekao Izraelcima: "Kad vas jednog dana vaša djeca upitaju: 'Što znači ovo kamenje?'^a **22** kažite im: 'Izrael je prešao Jordan po suhom tlu^b **23** kad je Jehova, naš Bog, pred nama isušio Jordan tako da smo ga mogli prijeći, kao što je Jehova, naš Bog, učinio i s Crvenim morem kad ga je isušio pred nama tako da smo ga mogli prijeći.^c **24** To je učinio da bi svi narodi na zemlji znali koliko je moćna Jehovina ruka^d te da biste se vi uvijek bojali Jehove, svog Boga.'"

5 Kad su svi amorejski^e kraljevi, koji su bili zapadno od Jordana*, i svi kanaanski^f kraljevi, koji su bili uz more, čuli da je Jehova isušio Jordan pred Izraelcima kako bi ga mogli prijeći, jako su se uplašili^g i posve izgubili hrabrost^h zbog Izraelaca.^h

2 U to je vrijeme Jehova rekao Jošui: "Napravi kremene noževe i po drugi put obrežiⁱ muške pripadnike izraelskog naroda." **3** Stoga je Jošua napravio kremene noževe i obrezao je muške pripadnike izraelskog naroda kod Gibeat-Haaralota*.^j **4** Evo zašto ih je Jošua obrezao: Svi muškarci iz naroda koji su izašli iz Egipta, svi muškarci koji su bili sposobni za rat*, pomrli su na putu kroz pustinju nakon što su izašli iz Egipta.^k **5** Svi muškarci koji su izašli iz Egipta bili su obrezani, ali svi oni koji su se rodili dok je narod putovao kroz

5:1 *Dosl.: "na strani Jordana prema moru". ^aIli: "srca su im se rastopila od straha". ^bDosl.: "duh". 5:3 *"Gibeat-Haaralot" znači "brežuljak kožica s vrha uda". 5:4 *Ili: "u dobi kad su mogli ići u rat".

pustinju nakon izlaska iz Egipta nisu bili obrezani. **6** Izraelci su lutali pustinjom 40 godina,^a dok nije pomro sav narod, odnosno svi muškarci sposobni za rat koji su izašli iz Egipta i koji nisu slušali Jehovu.^b Njima se Jehova zakleo da im neće dati da vide zemlju^c za koju se Jehova bio zakleo našim precima da će nam je dati,^d zemlju u kojoj teče med i mlijeko.^e **7** U tu je zemlju umjesto njih doveo njihove sinove.^f Njih je Jošua obrezao. Naime, oni su bili neobrezani jer se na putu nikoga nije obrezivalo.

8 Kad su svi muškarci iz naroda bili obrezani, ostali su u taboru i mirovali dok se nisu oporavili.

9 Tada je Jehova rekao Jošui: "Danas sam stao na kraj ruganju koje ste doživljavali od Egipćana*." Zato je ono mjesto dobilo ime Gilgal^g,^g i tako se zove sve do danas.

10 Izraelci su ostali utaboreni u Gilgalu, na pustoj ravnici kod Jerihona, i ondje su proslavili Pashu uvečer četrnaestog dana u mjesecu.^h **11** A sutradan, dan poslije Pashe, počeli su jesti plodove zemlje – beskvasni kruhⁱ i prženo zrnje. **12** Tog dana kad su počeli jesti plodove zemlje mana se prestala pojavljivati. Tako Izraelci više nisu dobivali manu,^j nego su te godine počeli jesti plodove kanaanske zemlje.^k

13 Kad se Jošua približio Jerihonu, podignuo je pogled i pred sobom ugledao čovjeka^l s isukanim mačem u ruci.^m Jošua

5:9 *Dosl.: "odvaljao sam od vas ruganje Egipta". # "Gilgal" znači "odvaljati; kotrljati".

5. PUGL.

- a Br 14:33
Pnz 1:3
b Br 14:22, 23
c Pnz 1:35
d Pos 13:14, 15
Izl 33:1
e Izl 3:8
Br 13:26, 27
Eze 20:6
f Br 14:31
g Js 4:19
Js 5:3
h Izl 12:24, 25
Br 9:5
i Izl 12:18
j Izl 16:35
k Pnz 6:10-12
Pnz 8:10
l Pos 18:2
Su 13:6
Dj 1:10
m Izl 23:23
Br 22:23
1Lje 21:16

2. stupac

- a Izl 23:20
1Kr 22:19
Da 10:13
b Izl 3:4, 5

6. PUGL.

- c Js 2:9
d Br 14:9
Pnz 7:24
Ne 9:24
e Su 7:22
f He 11:30
g Br 4:15

mu je prišao i upitao ga: "Jesi li na našoj strani ili na strani naših neprijatelja?" **14** On mu je nato rekao: "Ni na jednoj. Ja dolazim kao zapovjednik* Jehovine vojske."^a Tada je Jošua pun strahopoštovanja pao ničice, licem do zemlje, te mu kazao: "Što moj gospodar ima reći svom sluzi?" **15** A zapovjednik Jehovine vojske odgovorio je Jošui: "Skinu sandale sa svojih nogu jer je mjesto na kojem stojiš sveto!" I Jošua je smjesta to učinio.^b

6 Vrata Jerihona bila su čvrsto zatvorena jer su se njegovi stanovnici bojali Izraelaca. Nitko nije izlazio niti je tko ulazio.^c

2 Tada je Jehova rekao Jošui: "Evo, predajem ti u ruke Jerihon i njegovog kralja te njegove hrabre ratnike.^d **3** Svi vi, ratnici, obidite oko grada jedanput na dan. Tako činite šest dana. **4** Neka sedam svećenika ide pred kovčegom i puše u sedam ovnujskih rogova. A sedmog dana obidite oko grada sedam puta i neka svećenici pušu u rogove.^e **5** I kad se oglasi ovnujski rog – čim čujete zvuk roga – neka se svi ratnici oglase snažnim bojnim poklikom. Tada će se gradski zidovi srušiti do temelja.^f Neka zatim svi ratnici, svaki sa svog mjesta, pohrle u grad."

6 Tako je Nunov sin Jošua pozvao svećenike i rekao im: "Uzmite kovčeg saveza, a sedam svećenika neka ide pred Jehovinim kovčegom^g i puše u sedam ovnujskih rogova." **7** A ratnicima je rekao: "Idite i obidite oko grada! Naoružani rat-

5:14 *Ili: "knez".

nici^a neka idu pred Jehovinom kovčegom.” **8** I učinili su kako im je Jošua rekao. Sedam svećenika koji su pred Jehovom nosili sedam ovnujskih rogova krenulo je i zapuhalo u rogove, a kovčeg Jehovinovog saveza išao je za njima. **9** Naoružani ratnici išli su pred svećenicima koji su puhali u rogove, dok je iza kovčega išla straža koja ih je štitila s leđa, a svećenici su cijelo vrijeme puhali u rogove.

10 Jošua je usto zapovjedio ratnicima: “Ne vičite, nemojte da vam se čuje glas. Nijedna riječ ne smije izaći iz vaših usta sve dok vam ne kažem: ‘Vičite!’ Tada ćete vikati.” **11** I poslao ih je da s Jehovinom kovčegom idu oko grada i da ga jedanput obiđu. Potom su se vratili u tabor i ondje prenoćili.

12 Sutradan ujutro Jošua je ustao rano, a svećenici su uzeli Jehovin kovčeg.^b **13** Sedam svećenika koji su nosili sedam ovnujskih rogova hodalo je pred Jehovinom kovčegom i neprestano puhalo u rogove. Naoružani ratnici hodali su pred njima, a iza Jehovinovog kovčega išla je straža koja ih je štitila s leđa. Cijelo to vrijeme svećenici su puhali u rogove. **14** Tako su i drugog dana jednom obišli oko grada, a potom su se vratili u tabor. To su činili šest dana.^c

15 Sedmog su dana ustali rano, čim je svanula zora, i na isti su način obišli oko grada, ali ovaj put to su učinili sedam puta. Jedino su tog dana obišli oko grada sedam puta.^d **16** A kad su sedmi put obišli oko grada, svećenici su zapuhali u rogove i Jošua je rekao ratnicima:

6. POGL.

a Br 10:14,
18, 22
Jš 1:12, 14

b 1Lje 15:2

c Jš 6:3

d Jš 6:4

2. stupac

a Jš 6:5, 10

b Le 27:29
Pnz 7:2
Pnz 20:16

c Jš 2:1
Mt 1:5
He 11:31

d Pos 12:3
Jš 2:4, 6
Jk 2:25

e Pnz 7:26

f Pnz 13:17
Jš 7:11, 21

g Jš 7:25

h Br 31:22, 23

i Jš 6:24
1Kr 7:51
1Lje 18:11

j Jš 6:4, 16

k Jš 6:5
He 11:30

l Pnz 7:2
Pnz 20:16

m Jš 2:14
He 11:31

n Jš 2:12, 13
Jš 2:17-19

o Jš 6:19

“Vičite,^a jer vam je Jehova predao grad! **17** Grad i sve što je u njemu moraju biti potpuno uništeni.^b Sve to pripada Jehovi. Samo bludnica* Rahaba^c neka ostane na životu, ona i svi koji su s njom u kući, jer je sakrila ljude koje smo poslali.^d **18** Držite se podalje od onoga što mora biti uništeno^e da ne biste poželjeli nešto od toga i to uzeli.^f Tako biste na izraelski tabor navukli nevolju, pa bi zbog vas bio uništen.^g **19** A sve srebro, zlato te predmeti od bakra i željeza sveti su Jehovi.^h Treba ih odnijeti u Jehovinu riznicu.”ⁱ

20 I kad su svećenici zapuhali u rogove, ratnici su počeli vikati.^j Čim su ratnici začuli zvuk roga i oglasili se snažnim bojnim poklikom, zidine su se srušile.^k Potom su svi ratnici, svaki sa svog mjesta, pohrlili u grad te su ga osvojili. **21** Sve što je bilo u gradu – muško i žensko, mlado i staro, goveda, ovce i magarce – pobili su mačem.^l

22 A onoj dvojici koji su izvidali zemlju Jošua je rekao: “Podite do kuće one bludnice i izvedite tu ženu i sve njezine, kao što ste joj se zakleli.”^m **23** Stoga su ti mladići koji su izvidali zemlju otišli i izveli iz kuće Rahabu, njenog oca, majku, braću i sve njezine. Izveli su svu njenu rodbinuⁿ i odveli ih na sigurno, izvan izraelskog tabora.

24 Zatim su spalili grad i sve što je bilo u njemu. Ali srebro, zlato te predmete od bakra i željeza odnijeli su u riznicu Jehovinovog doma.^o **25** Jošua je

6:17 * ili: “prostitutka”.

ostavio na životu samo bludnicu Rahabu i dom njenog oca i sve njene.^a Tako je ona ostala živjeti među Izraelcima sve do današnjeg dana^b jer je sakrila ljude koje je Jošua poslao da izvide Jerihon.^c

26 U to je vrijeme Jošua izrekao ovu kletvu*: "Neka je proklet pred Jehovom čovjek koji bi pokušao ponovno sagraditi ovaj grad, Jerihon! Svojim prvorođencem platit će ako mu položi temelj, a svojim najmlađim sinom platit će ako mu postavi vrata."^d

27 Jehova je bio s Jošuo^e i glas o njemu proširio se po cijeloj zemlji.^f

7 No Izraelci su bili nevjerni i nisu poslušali zapovijed da unište ono što je bilo određeno za uništenje. Naime, Karmijev sin Akan,^g koji je bio Zabdijev unuk, a Zerahov praunuk, iz Judinog plemena, uzeo je neke stvari koje je trebalo uništiti.^h Zato se Jehova razgnjevio na Izraelce.ⁱ

2 A Jošua je poslao ljude iz Jerihona u Aj,^j koji je blizu Bet-Avena, istočno od Betela,^k i rekao im: "Idite i izvidite zemlju!" I ljudi su otišli i izvidjeli Aj.

3 Kad su se vratili k Jošui, rekli su mu: "Ne treba ići cijela vojska. Dovoljno je dvije do tri tisuće ljudi da se osvoji Aj. Ne muči svu vojsku da ide onamo jer u tom gradu ima malo stanovnika."

4 Tako je otišlo oko 3000 ratnika, ali morali su pobjeći pred ljudima iz Aja.^l **5** Ajani su ubili 36 njihovih ljudi te su ih progonili od gradskih vrata pa sve

6:26 *Moguće je: "naredio narodu da izrekne ovu kletvu".

6. Pogl.

a Jš 2:14
Jš 6:17, 22

b Mt 1:5

c He 6:10
Jk 2:25

d 1Kr 16:34

e Pnz 31:6
Jš 1:5

f Jš 9:1, 2
Jš 9:9, 10

7. Pogl.

g Jš 22:20
1Lje 2:7

h Pnz 7:26

i Jš 6:17, 18

j Pos 12:8

k Pos 28:19

l Le 26:14, 17
Pnz 28:15, 25
Pnz 32:30

2. stupac

a Pnz 32:26, 27
Ps 106:8
Ps 143:11
Eze 20:9

b Izl 24:7

c Jš 6:17

d Izl 20:15

e Jš 7:21

f Pnz 7:26
Jš 6:18
Iza 59:2

g Izl 19:10

do Šebarima* i ubijali ih cijelim putem niz padinu. Zbog toga je narod izgubio hrabrost.[#]

6 Tada je Jošua razderao svoje haljine, pao ničice pred Jehovinom kovčegom i ostao tako sve do večeri. To su učinili i on i izraelski starješine te su posipali glave prašinom.

7 Potom je Jošua rekao: "Jao, Svevišnji Gospodine Jehova, zašto si ovaj narod preveo preko Jordana? Zar zato da nas predaš u ruke Amorejcima da nas pobiju? Da smo barem ostali s druge strane* Jordana!

8 Oprosti mi, Jehova, ali što da kažem kad je Izrael pobjegao* pred svojim neprijateljima? **9** Kad Kanaanci i svi stanovnici ove zemlje čuju za to, opkolit će nas i izbrisat će naše ime s lica zemlje. A što će onda biti s tvojim velikim imenom?"^a

10 No Jehova je rekao Jošui:

"Ustani! Zašto si pao ničice? **11** Izrael je zgriješio. Prekršili su savez sklopljen sa mno^b kojeg su se trebali držati po mojoj zapovijedi. Uzeli su nešto od onoga što je moralo biti uništeno,^c ukrali su to^d i sakrili među svoje stvari.^e **12** Zato se Izraelci neće moći oduprijeti svojim neprijateljima. Bježit će pred njima jer su sami sebe osudili na uništenje. Neću biti s vama dok iz svoje sredine ne uklonite ono što mora biti uništeno.^f **13** Idi i posveti narod!^g Reci im: 'Posvetite se za sutra jer ovako kaže Jehova, Izraelov Bog: "Među vama je, Izraelce, ono što treba

7:5 *"Šebarim" znači "kamenolomi".
[#]Ili: "Zbog toga se narodu srce rastopilo od straha i postalo kao voda."
7:7 *Odnosno istočne strane. **7:8** *Ili: "okrenuo leđa".

biti uništeno. Nećete se moći oduprijeti svojim neprijateljima dok iz svoje sredine ne uklonite ono što mora biti uništeno. **14** Ujutro se okupite po svojim plemenima. Pleme koje Jehova izdvoji^a neka istupi po svojim porodicama, porodica koju Jehova izdvoji neka istupi po svojim obiteljima, a iz obitelji koju Jehova izdvoji neka istupe muškarci jedan po jedan. **15** Kad se otkrije tko je uzeo ono što mora biti uništeno, neka ga se pogubi i spali,^b njega i sve njegovo, zato što je prekršio Jehovin savez^c i počinio to sramotno djelo u Izraelu.””

16 Tako je rano ujutro Jošua ustao i zapovjedio da sva izraelska plemena istupe jedno po jedno te je od svih njih bilo izdvojeno Judino pleme. **17** Potom je zapovjedio da istupe porodice iz Judinog plemena te je od svih njih bila izdvojena porodica Zerahovaca.^d Nato je zapovjedio da iz porodice Zerahovaca istupe muškarci jedan po jedan te je od svih njih bio izdvojen Zabdi. **18** Naposljetku je zapovjedio da iz Zabdijeve obitelji istupe muškarci jedan po jedan te je od svih njih bio izdvojen Karmijev sin Akan, Zabdijev unuk, Zerahov praunuk, iz Judinog plemena.^e **19** Jošua je tada rekao Akanu: “Sine moj, molim te, iskaži čast* Jehovi, Izraelovom Bogu, i priznaj mu svoj grijeh. Reci mi, molim te, što si učinio. Ne krij to od mene.”

20 Akan je odgovorio Jošui: “Priznajem, ja sam zgriješio Jehovi, Izraelovom Bogu. Evo što sam učinio: **21** Kad sam među

7:19 *Dosl.: “daj slavu”.

7. POGL.

a Izr 16:33

b Js 1:18
Js 7:25

c Izl 24:7

d Pos 38:30
Br 26:20
1Lje 2:4, 6e Izr 16:33
Dj 5:3

2. stupac

a Pos 10:10

b Js 22:20

c Js 15:7, 12
Iza 65:10
Ho 2:15

d Js 6:19

e Js 6:18
1Lje 2:7f Le 24:14
Js 1:18

g Js 7:15

h Pnz 13:17

8. POGL.

i Pnz 7:18
Pnz 31:8
Js 1:9
Iza 12:2
Ri 8:31

j Ps 44:3

k Js 6:2, 21

plijenom ugledao lijep skupocjeni ogrtač iz Šinara,^a 200 šekela* srebra i jednu zlatnu polugu tešku 50 šekela, poželio sam ih i uzeo. Sve je to zakopano u mom šatoru, a novac je na dnu.”

22 Jošua je odmah poslao ljude, a oni su otrčali u šator. I u šatoru su pronašli skriveni ogrtač, a ispod njega novac. **23** Uzeli su sve što je bilo u šatoru i odnijeli Jošui i svim Izraelcima te stavili pred Jehovu. **24** Tada su Jošua i svi Izraelci koji su bili s njim odveli Zerahovog sina Akana^b u dolinu Akor,^c a ponijeli su i srebro, skupocjeni ogrtač i zlatnu polugu.^d Onamo su odveli i njegove sinove i kćeri, njegova goveda, magarce i sitnu stoku te odnijeli njegov šator i sve što je bilo njegovog. **25** I Jošua je rekao: “Zašto si na nas navukao nevolju?^e Jehova će danas tebi nanijeti nevolju.” Nato su ih svi Izraelci kamenovali,^f a zatim su ih spalili.^g Sve su ih kamenovali. **26** Potom su na Akanovo tijelo nabacali veliku gomilu kamenja, koja stoji do današnjeg dana. Tako se Jehovin žestoki gnjev stišao.^h Zato je ta dolina dobila ime Akor*, i tako se zove sve do danas.

8 Tada je Jehova rekao Jošui: “Ne boj se i ne plaši se!ⁱ Povedi sa sobom sve ratnike, pa napadni Aj! Evo, predajem ti u ruke ajskog kralja, njegov narod, njegov grad i njegovu zemlju.^j **2** Učini s Ajem i njegovim kraljem^k kao što si učinio s Jerihonom i njegovim kraljem,

7:21 *Šekel je imao 11,4 grama. Vidi do-datak B14. 7:26 *Akor” znači “nevo-lja; osuda”.

samo što sada plijen i stoku možete uzeti za sebe. Postavi zasjedu iza grada.”

3 Tako su Jošua i svi ratnici krenuli na Aj. Jošua je odabrao 30 000 hrabrih ratnika i poslao ih po noći prema Aju. **4** Zapovjedio im je: “Postavite zasjedu iza grada. Ne idite predaleko od grada i svi budite spremni. **5** A ja i svi ljudi koji budu sa mnom približit ćemo se gradu, pa kad nas oni napadnu kao i prvi put,^a počet ćemo se povlačiti pred njima. **6** Oni će poći u potjeru za nama, misleći da bježimo pred njima kao i prvi put.^b Ali mi ćemo bježati pred njima samo da ih izmamimo iz grada. **7** Tada vi izađite iz zasjede i zauzmite grad. Jehova, vaš Bog, predat će vam ga u ruke. **8** Čim osvojite grad, zapalite ga!^c Učinite onako kako vam je Jehova rekao. Eto, to je zapovijed koju vam dajem.”

9 Potom ih je Jošua poslao da idu i oni su se uputili prema mjestu na kojem su trebali postaviti zasjedu. Zauzeli su položaj između Betela i Aja, zapadno od Aja, a Jošua je tu noć proveo s ostalim ratnicima.

10 Sutradan ujutro Jošua je ustao rano i postrojio vojsku te zajedno s izraelskim starješinama poveo vojsku prema Aju. **11** Svi ratnici^d koji su bili s njim krenuli su prema gradu i došli mu sprijeda. Utaborili su se sjeverno od Aja, tako da je između njih i Aja bila dolina. **12** U međuvremenu je Jošua izabrao oko 5000 ljudi i postavio ih u zasjedu^e između Betela^f i Aja, zapadno od grada. **13** Tako se većina vojske utaborila sjeverno od grada,^g a zasjeda je bila postavljena zapad-

8. POGL.

a Jš 7:5

b Jš 8:16

c Jš 8:19, 28

d Jš 8:1, 3

e Jš 8:2

f Pos 28:19

g Jš 8:5

2. stupac

a Jš 8:4

b Jš 8:6

c Izl 17:11
Jš 8:26

d Pnz 7:24

e Jš 8:8, 28

no od grada.^a I Jošua je te noći pošao prema sredini doline.

14 Čim je ajski kralj to vidio, on i ljudi iz grada požurili su rano ujutro da se sukobe s Izraelcima na mjestu s kojeg se pruža pogled na pustu ravninu. To nije znao da mu je iza grada postavljena zasjeda.

15 Kad su ih ljudi iz Aja napali, Jošua i svi Izraelci počeli su bježati prema pustinji.^b

16 Tada su svi ljudi iz grada bili pozvani da krenu u potjeru za njima. I dok su progonili Jošuu, udaljavali su se od grada.

17 U Aju i Betelu nije bilo čovjeka koji nije krenuo za Izraelcima. Ostavili su grad širom otvoren i otišli u potjeru za Izraelcima.

18 Jehova je tada rekao Jošui: “Koplje koje ti je u ruci pruži prema Aju^c jer ti ga predajem u ruke!”^d I Jošua je pružio prema gradu koplje koje mu je bilo u ruci. **19** Čim je on ispružio ruku, ljudi koji su bili u zasjedi skočili su na noge, otrčali u grad i osvojili ga te su ga odmah zapalili.^e

20 Kad su se Ajani osvrnuli, vidjeli su kako se iz grada diže dim prema nebu i više nisu imali snage nikamo pobjeći. Tada su ratnici koji su bježali prema pustinji krenuli na svoje progonitelje. **21** Kad su Jošua i svi Izraelci koji su bili s njim vidjeli da su ratnici koji su bili u zasjedi osvojili grad i da se iz grada diže dim, okrenuli su se i napali Ajane. **22** A i ratnici koji su zauzeli grad krenuli su prema Ajanima, tako da su se oni našli u zamci jer su im i s jedne i s druge strane bili Izraelci. I Izraelci su ih sve pobili, nitko nije preživio niti po-

bjegao.^a **23** No ajskog kralja^b uhvatili su živog i doveli ga k Jošui.

24 Kad su Izraelci pobili sve stanovnike Aja u pustinji u kojoj su ih oni bili gonili, kad su svi do jednoga pali od mača, svi su se Izraelci vratili u Aj i pobili mačem one koji su preostali u gradu. **25** Tog je dana izginulo 12 000 muškaraca i žena, svi stanovnici Aja. **26** I Jošua nije spuštao ruku u kojoj je držao koplje^c dok svi stanovnici Aja nisu bili pobijeni.^d **27** Ali stoku i plijen iz tog grada Izraelci su uzeli za sebe, prema zapovijedi koju je Jehova dao Jošui.^e

28 Potom je Jošua spalio Aj, pa je od njega za sve vjekove ostalo samo brdo ruševina,^f koje postoji do današnjeg dana. **29** Pogubio je ajskog kralja i objesio njegovo tijelo na stup* te ga ostavio da visi do večeri. A prije zalaska sunca Jošua je zapovjedio da se njegovo tijelo skine sa stupa.^g Zatim su ga bacili pred gradska vrata te na njega nabacali veliku gomilu kamenja, koja se nalazi ondje sve do danas.

30 Tada je Jošua na gori Ebalu^h sagradio žrtvenik Jehovi, Izraelovom Bogu. **31** Načinio ga je onako kako je Jehovin sluga Mojsije zapovjedio Izraelcima i kako je napisano u knjizi Mojsijevog zakona:ⁱ "Sagradi žrtvenik od neklesanog kamena, koje nije obrađeno željeznim alatom."^j Na njemu su Jehovi prinijeli žrtve paljenice i žrtve zajedništva.^k

32 Zatim je Jošua na kame-nje uklesao Zakon^l koji je Mojsije bio napisao pred izraelskim

8. POGL.

- a Le 27:29
Pnz 7:2
b Jš 8:29
Js 12:7, 9
c Izl 17:11
Js 8:18
d Le 27:29
e Jš 8:2
f Jš 8:8
g Pnz 21:22, 23
h Pnz 11:29
Pnz 27:4, 5
i Pnz 31:9
Js 1:8
j Izl 20:25
k Pnz 27:6, 7
l Pnz 27:2, 3

2. stupac

- a Izl 24:4
Izl 34:27
b Le 24:22
Br 15:16
c Pnz 27:12, 13
d Pnz 11:29
e Pnz 31:9
Ne 8:3
f Pnz 28:2
g Pnz 27:15
Pnz 28:15
h Pnz 4:2
Pnz 12:32
i Le 24:22
Br 15:16
j Pnz 29:10, 11
Pnz 31:12
Ne 8:2

9. POGL.

- k Js 12:7, 8
l Br 34:2, 6
m Pos 15:18-21
Izl 3:17
Izl 23:23
Pnz 7:1
n Js 24:11
o Js 10:2
Js 11:19
p Js 6:20
r Js 8:24

narodom.^a **33** Svi Izraelci, njihovi starješine, upravitelji i suci stajali su s obje strane kovčega pred svećenicima, Levijevcima, koji su nosili kovčeg Jehovinom savezu. Ondje su bili i došljaci i Izraelci.^b Jedna polovina stajala je pred gorom Gerizimom, a druga polovina pred gorom Ebalom^c (kao što je Jehovin sluga Mojsije ranije zapovjedio)^d da bi izraelski narod dobio blagoslov. **34** Nakon toga Jošua je naglas pročitao sve riječi Zakona,^e blagoslove^f i prokletstva,^g točno onako kako je napisano u knjizi Zakona. **35** Nije izostavio nijednu riječ od svega što je Mojsije bio zapovjedio, sve je naglas pročitao pred cijelom izraelskom zajednicom*,^h u kojoj su bili i žene i djeca te došljaciⁱ koji su živjeli među njima.^j

9 Kad su o tim događajima čuli svi kraljevi koji su bili na zapadnoj strani Jordana,^k oni koji su živjeli u brdima, u Šefeli, duž čitave obale Velikog mora*^l i pod Libanomom - Hetiti, Amorejci, Kanaanci, Perizani, Hivijci i Jebusejci^m - **2** udružili su se kako bi zajedno ratovali protiv Jošue i Izraela.ⁿ

3 I stanovnici Gibeona^o čuli su što je Jošua učinio Jerihonu^p i Aju.^r **4** Stoga su se mudro dosjetili što da naprave. Stavili su hranu u istrošene vreće i natovarili ih na magarce zajedno s istrošenim vinskiim mjehovima koji su bili proderani pa zakrpani, **5** obuli su iznošene i pokrpane sandale te obukli iznošene haljine.

8:35 *Ili: "skupštinom". Vidi izraz "skupština" u Rječniku. **9:1** *Odnosno Sredozemnog mora.

Sav kruh koji su ponijeli bio je suh i razdrobljen. **6** Potom su došli k Jošui u tabor u Gilgal^a te su rekli njemu i Izraelcima: "Dolazimo iz daleke zemlje. Sklopite savez s nama!" **7** No Izraelci su rekli tim Hivijcima:^b "Možda živite negdje blizu nas. Kako ćemo onda sklopiti savez s vama?"^c **8** Nato su oni odgovorili Jošui: "Tvoji smo sluge*."

A Jošua ih je upitao: "Tko ste i odakle dolazite?" **9** Odgovorili su mu: "Tvoji sluge dolaze iz vrlo daleke zemlje^d zbog imena Jehove, tvog Boga. Čuli smo za njegovu slavu, za sve što je učinio u Egiptu^e **10** i za sve što je učinio dvojici amorejskih kraljeva koji su bili s druge strane* Jordana – hešbonskom kralju Sihonu^f i bašanskom kralju Ogu,^g koji je bio u Aštartu. **11** Stoga su nam naši starješine i svi stanovnici naše zemlje rekli: 'Uzmite hrane za put i pođite im u susret. Recite im: "Bit ćemo vam sluge.^h Sklopite savez s nama!"'ⁱ **12** Ovaj je kruh bio vruć kad smo ga ponijeli na put, onog dana kad smo iz svojih domova krenuli k vama. A sada je, kao što vidite, suh i razdrobljen.^j **13** Ovi su vinski mjehovi bili novi kad smo ih napunili, a sad su proderani.^k Naše haljine i sandale istrošile su se od dalekog puta."

14 Tada su Izraelci uzeli nešto njihove hrane da to provjere, ali nisu Jehovu pitali za savjet.^l **15** I tako je Jošua sklopio mir s Gibeonjanima.^m S njima je sklopio i savez kojim se obavezao da će ih ostaviti na životu, a narodni poglavari zakleli su im se da će se držati tog saveza.ⁿ

9:8 *Ili: "robovi". 9:10 *Odnosno istočne strane.

9. POGL.

- a Jš 5:10
Jš 10:43
b Pos 10:15, 17
Pos 34:2
Izl 3:8
c Izl 34:12
Pnz 7:2
Pnz 20:16-18
d Pnz 20:10, 15
e Izl 9:16
Izl 15:13, 14
Jš 2:9, 10
f Br 21:21-24
Pnz 2:32-34
g Br 21:33-35
Pnz 3:3
h Pnz 20:10, 11
i Jš 9:6
j Jš 9:5
k Jš 9:4
l Br 27:18, 21
1Sa 30:7, 8
m Jš 11:19
n 2Sa 21:2

2. stupac

- a Jš 10:2
b Jš 18:11, 14
1Sa 7:1
1Lje 13:5
c Br 30:2
Pnz 6:13
d 2Sa 21:1
Ps 15:4
Pr 5:4, 6
e Jš 9:6, 16
f Pos 9:25, 26
g Pnz 7:1
Pnz 20:16
h Pnz 2:25
Pnz 11:25
Jš 5:1
i He 11:31

16 A tri dana nakon što su s njima sklopili savez Izraelci su čuli da su im to susjedi i da žive u njihovoj blizini. **17** Tako su Izraelci krenuli na put i trećeg dana došli u njihove gradove. Njihovi su gradovi bili Gibeon,^a Kefira, Beerot i Kirijat-Jearim.^b **18** No Izraelci ih nisu napali jer su im se narodni poglavari bili zakleli Jehovom,^c Izraelovim Bogom. I sav je narod počeo gundati protiv poglavara. **19** Tada su svi poglavari rekli narodu: "Budući da smo im se zakleli Jehovom, Izraelovim Bogom, ne smijemo ih dirati. **20** Ovako ćemo učiniti: Ostavit ćemo ih na životu da nas ne stigne Božji gnjev zbog zakletve koju smo im dali."^d **21** U skladu s obećanjem koje su dali Gibeonjanima, poglavari su još rekli: "Neka ostanu na životu, pa neka sijeku drva i donose vodu za sav narod."

22 Jošua je potom pozvao Gibeonjane i rekao im: "Zašto ste nas prevarili rekavši: 'Živimo vrlo daleko od vas', a zapravo živite blizu nas?"^e **23** Odsad ćete biti prokleti!^f Zauvijek ćete biti robovi – sjeći ćete drva i donositi vodu za dom mog Boga." **24** A oni su odgovorili Jošui: "Tvojim je slugama bilo jasno rečeno da je Jehova, tvoj Bog, zapovjedio svom sluzi Mojsiju da vam preda svu ovu zemlju i da pred vašim očima istrijebi sve stanovnike ove zemlje.^g Zbog vas smo se jako uplašili za svoj život*,^h pa smo zato to učinili.ⁱ **25** Sada smo prepušteni tebi na milost i nemilost*. Učini s nama što misliš da je dobro i ispravno." **26** On je

9:24 *Ili: "svoje duše". 9:25 *Dosl.: "u tvojim rukama".

to i učinio. Izbavio ih je od Izraelaca te ih nisu pobili. **27** Tog je dana Jošua odredio da sijeku drva i donose vodu za narod^a i za Jehovin žrtvenik na mjestu koje Bog odabere.^b Oni to rade sve do danas.^c

10 Kad je jeruzalemski kralj Adoni-Sedek čuo da je Jošua osvojio Aj i uništio ga – da je s Ajem i njegovim kraljem^d učinio isto što i s Jerihonom i njegovim kraljem^e – te da su stanovnici Gibeona sklopili mir s Izraelom^f i da žive među njima, **2** jako se uznemirio^g jer je Gibeon bio velik grad, kao kakav kraljevski grad. Bio je veći od Aja,^h a svi njegovi muškarci bili su ratnici. **3** Stoga je jeruzalemski kralj Adoni-Sedek ovako poručio hebronskomⁱ kralju Hohamu, jarmutskom kralju PIRAMU, lakiškom kralju JAFIJI i eglonskom kralju DEBIRU: **4** “Dođite mi u pomoć! Napadnimo Gibeon jer je sklopio mir s Jošuum i Izraelcima.”^k **5** Tako je pet amorejskih kraljeva^l – jeruzalemski kralj, hebronski kralj, jarmutski kralj, lakiški kralj i eglonski kralj – udružilo svoje vojske i krenulo na Gibeon. Utaborili su se pred gradom kako bi ga napali.

6 Tada su ljudi iz Gibeona poručili Jošui, koji je bio u taboru u Gilgalu:^m “Nemoj uskrtati pomoć svojim robovima!ⁿ Brzo dođi, spasi nas i pomoz nam! Svi amorejski kraljevi koji žive u brdima udružili su se protiv nas.” **7** Stoga je Jošua krenuo iz Gilgala sa svim svojim ratnicima i hrabrim junacima.^o

8 A Jehova je rekao Jošui: “Ne boj ih se,^p jer ih dajem tebi

9. POGL.

a Jš 9:21

b 1Kr 8:29
2Lje 6:6

c 1Lje 9:2
Ezr 7:24
Ezr 8:17
Ne 3:26
Ne 7:60

10. POGL.

d Jš 8:24, 29

e Jš 6:2, 21

f Jš 9:9, 15
Jš 11:19

g Pnz 2:25
Pnz 11:25
Jš 2:10, 11
Jš 5:1

h Jš 8:25

i Pos 23:2
Br 13:22

j Jš 12:7,
10-12

k Jš 9:9, 15
Jš 11:19

l Pos 15:16

m Jš 5:10

n Jš 9:25, 27

o Jš 8:3

p Pnz 3:2
Pnz 20:1

2. stupac

a Pnz 7:24
Jš 11:6

b Jš 1:3-5

c Ps 44:3

d 2Kr 20:10
Ps 135:6
Iza 38:8

e Iza 28:21

f 2Sa 1:17, 18

g Pnz 9:18, 19
1Kr 17:22
Jk 5:16

h Pnz 1:30
Jš 23:3

i Jš 5:10
Jš 9:6

j Jš 10:10

k Jš 10:28

u ruke.^a Nitko od njih neće ti se moći oduprijeti.”^b **9** Jošua je krenuo iz Gilgala, išao prema njima čitavu noć te ih iznenađao napao. **10** Jehova je stvorio pomutnju među njima,^c tako da su Izraelci pobili vrlo mnogo njihovih ljudi kod Gibeona. Progonili su ih putem koji se penje prema Bet-Horonu i ubijali ih sve do Azeke i Makede. **11** Dok su bježali pred Izraelcima niz bethoronsko brdo, Jehova je s neba poslao krupnu tuču koja je padala na njih sve do Azeke, te su izginuli. I više ih je poginulo od tuče nego od mača izraelskih ratnika.

12 Onog dana kad je Jehova predao Amorejce Izraelcima, Jošua je pred Izraelcima rekao Jehovi:

“Sunce, stani^d nad
Gibeonom,^e

mjeseče, zaustavi se nad
Ajalonskom dolinom!”

13 Tada je sunce stalo i mjesec se zaustavio sve dok se narod nije osvetio svojim neprijateljima. Ne piše li to u Jašarovoj knjizi?^f Sunce je stajalo nasred neba i nije se žurilo da zađe skoro cijeli dan. **14** Takvog dana nije bilo ni prije ni poslije, dana u kojem je Jehova na takav način poslušao čovjeka,^g jer se Jehova borio za Izraelce.^h

15 Potom se Jošua sa svim Izraelcima vratio u tabor u Gilgalu.ⁱ

16 Dok se sve to zbivalo, pet je kraljeva pobjeglo i sakrilo se u pećinu kod Makede.^j **17** Jošui je bilo dojavljeno: “Pronašli su petoricu kraljeva kako se kriju u pećini kod Makede.”^k **18** Tada je Jošua rekao:

“Navalajte veliko kamenje na ulaz u pećinu i postavite ljuđe da čuvaju stražu. **19** A vi ostali nemojte se zaustavljati, nego krenite u potjeru za svojim neprijateljima i napadajte ih s leđa.^a Ne dajte im da uđu u svoje gradove jer vam ih Jehova, vaš Bog, predaje u ruke.”

20 Jošua i Izraelci pobili su velik broj neprijatelja, gotovo su ih sve istrijebili. Samo su neki preživjeli i uspjeli pobjeći te se skloniti u utvrđene gradove.

21 Nakon toga svi su se ratnici živi i zdravi vratili k Jošui u tabor u Makedi. I nitko se više nije usudio reći ni riječ* protiv Izraelaca. **22** Tada je Jošua rekao: “Otvorite ulaz u pećinu i izvedite mi onih pet kraljeva.” **23** Tako su iz pećine izveli pred njega onih pet kraljeva: jeruzalemskog kralja, hebronskog kralja, jarmutskog kralja, lakiškog kralja i eglonskog kralja.^b **24** Kad su te kraljeve izveli pred njega, Jošua je pozvao sve Izraelce, a zapovjednicima vojske koji su ga pratili rekao je: “Pristupite i stavite noge na vratove ovih kraljeva!” Tako su pristupili i stavili noge na njihove vratove.^c **25** Tada im je Jošua rekao: “Ne bojte se i ne plašite se!^d Budite hrabri i jaki jer ovako će Jehova učiniti svim neprijateljima protiv kojih ratujete.”^e

26 Zatim ih je Jošua pogubio i objesio na pet stupova*. Na tim su stupovima visjeli do večeri. **27** A prije nego što je zašlo sunce, Jošua je zapovjedio da ih skinu sa stupova^f i bace u pećinu u koju su se bili sakrili. Zatim su na ulaz u pe-

10:21 *Dosl.: “oštriti svoj jezik”. **10:26** *Ili: “stabala”.

10. POGL.

a Pnz 28:7

b Jš 10:3-5
Jš 12:7,
10-12

c Izl 23:27

d Pnz 31:6
Jš 1:9e Pnz 3:21
Pnz 7:18, 19f Pnz 21:22, 23
Jš 8:29

2. stupac

a Jš 10:10
Jš 15:20, 41

b Pnz 20:16

c Jš 12:7, 16

d Jš 15:20, 42
Jš 21:13

e Jš 12:7, 15

f Jš 6:2, 21

g Jš 10:3, 4
Jš 12:7, 11
Jš 15:20, 39

h Pnz 20:16

i Jš 12:7, 12
Jš 16:10
Jš 21:20, 21
1Kr 9:16j Jš 10:3, 4
Jš 12:7, 12
Jš 15:20, 39k Pnz 20:16
Jš 10:32l Pos 13:18
Pos 23:19
Br 13:22
Jš 10:3, 4
Jš 15:13
Jš 21:13

ćinu stavili veliko kamenje, koje ondje stoji i danas.

28 Tog je dana Jošua osvojio Makedu^a i sve u njoj pobio mačem. Pogubio je njenog kralja i sve njene stanovnike*. Nikoga nije ostavio na životu.^b S makedskim^c je kraljem učinio isto što i s jerihonskim kraljem.

29 Potom su Jošua i svi Izraelci krenuli iz Makede u Libnu^d te su je napali. **30** Jehova je i nju i njenog kralja^e predao Izraelcima u ruke, a oni su je razorili i pobili mačem sve njene stanovnike. Nikoga nisu ostavili na životu. Tako su s njenim kraljem učinili isto što i s jerihonskim kraljem.^f

31 Zatim su Jošua i svi Izraelci krenuli iz Libne u Lakiš.^g Utaborili su se kod grada, a potom ga napali. **32** Jehova je predao Lakiš Izraelcima u ruke, tako da su ga drugog dana osvojili. Razorili su ga i pobili mačem sve njegove stanovnike,^h kao što su učinili i u Libni.

33 Tada je gezerskiⁱ kralj Horam došao u pomoć Lakišu, ali Jošua ga je pogubio i pobio njegov narod, tako da nitko nije ostao na životu.

34 Zatim su Jošua i svi Izraelci krenuli iz Lakiša u Eglon.^j Utaborili su se kod grada, a potom ga napali. **35** Tog su dana osvojili grad i sve u njemu pobili mačem. Sve njegove stanovnike tog su dana pogubili, kao što su učinili i u Lakišu.^k

36 Potom su Jošua i svi Izraelci otišli iz Eglona u Hebron^l te su ga napali. **37** Tog su dana osvojili i razorili Hebron i okolne gradove te pogubili mačem njegovog kralja i sve njegove

10:28 *Ili: “duše”.

stanovnike. Nikoga nisu ostavili na životu. Uništili su grad i pobili sve njegove stanovnike, kao što su učinili i u Eglonu.

38 Na kraju su Jošua i svi Izraelci krenuli na Debir^a i napali ga. **39** Osvojili su i razorili Debir i sve okolne gradove te pogubili mačem njegovog kralja i sve njegove stanovnike.^b Nikoga nisu ostavili na životu.^c Učinili su s Debirom i njegovim kraljem isto što i s Hebronom te s Libnom i njenim kraljem.

40 Jošua je osvojio cijelu zemlju – brdovito područje, Negeb, Šefelu^d i obronke – te porazio sve njihove kraljeve. Nikoga nije ostavio na životu.^e Pobio je sve stanovnike, kao što je i zapovjedio Jehova, Izraelov Bog.^f **41** Jošua je osvojio sve od Kadeš-Barnee^g do Gaze^h te sav gošenski kraj i sve krajeve do Gibeona.ⁱ **42** Jošua je pokorio sve te kraljeve i njihovu zemlju u jednom pohodu jer se Jehova, Izraelov Bog, borio za Izraela.^k **43** Potom su se Jošua i svi Izraelci vratili u tabor u Gilgalu.^l

11 Kad je hasorski kralj Jabin čuo što se dogodilo, poslao je glasnike madonskom kralju^m Jobabu, šimronskom kralju, akšafskom kralju,ⁿ **2** kraljevima u brdima na sjeveru, onima u pustim ravninama* južno od Kinereta, onima u Šefeli i na obroncima kod Dora^o na zapadu, **3** Kanaancima^p na istoku i zapadu, Amorejcima,^r Hetitima, Perizanima i Jebusejcima u brdima te Hivijcima^s u podnožju Hermona^t u zemlji Mispi. **4** Svi su oni krenuli sa svojim vojskama,

11:2 *Ili: "Arabi".

10. Pogl.

- a Jš 12:7, 13
Jš 15:15
b Pnz 7:2
c Jš 11:14
d Jš 9:1, 2
Su 1:9
e Le 27:29
Pnz 20:16
Jš 11:14
f Pnz 7:2
Pnz 9:5
g Br 34:2, 4
Pnz 9:23
h Pnz 2:23
i Jš 15:20, 51
j Jš 11:16, 19
k Izl 14:14
Pnz 1:30
l Jš 4:19

11. Pogl.

- m Jš 12:7, 19
n Jš 12:7, 20
o Jš 17:11
Su 1:27
p Br 13:29
r Pos 15:16
s Pnz 7:1
Pnz 20:17
t Pnz 4:48

2. stupac

- a Jš 10:8
b Pnz 17:16
Izr 21:31
c Jš 21:44
d Pos 10:19
Jš 19:28, 31
e Jš 13:1, 6
f Pnz 20:16
g Jš 11:6
h Jš 12:7, 19
i Le 27:29
j Pnz 20:16
Jš 11:14
k Pnz 9:5
l Pnz 7:2, 16
m Jš 8:2, 27
n Pnz 7:2

s mnoštvom kojeg je bilo mnogo kao pijeska na morskoj obali, te s vrlo mnogo konja i bojnih kola. **5** Svi ti kraljevi sastali su se kod meromskih voda te su se ondje utvorili kako bi krenuli u rat protiv Izraela.

6 Tada je Jehova rekao Jošui: "Ne boj ih se,^a jer sutra u ovo doba sve ću ih predati Izraelu da ih pobije. Njihovim konjima prereži tetive na nogama,^b a njihova kola spali." **7** Jošua i svi njegovi ratnici iznenađeni su ih napali kod meromskih voda. **8** Jehova ih je predao Izraelcima u ruke^c i oni su ih porazili te su ih progonili sve do Velikog Sidona^d i Misrefot-Majima^e te do doline Mispe na istoku. Sve su ih pobili, tako da nitko nije ostao na životu.^f **9** Potom je Jošua učinio ono što mu je Jehova zapovjedio: njihovim je konjima prerezao tetive na nogama, a njihova je kola spalio.^g

10 Jošua se zatim vratio i osvojio Hasor, a njegovog je kralja pogubio mačem,^h jer je Hasor bio najznačajniji grad među svim tim kraljevstvima. **11** Sve njegove stanovnike* pobio je mačem.ⁱ Nikoga nije ostavio na životu.^j Potom je spalio Hasor. **12** Tako je Jošua osvojio sve gradove onih kraljeva i pobio mačem sve te kraljeve.^k Pobio je sve stanovnike,^l kako je Jehovin sluga Mojsije i zapovjedio. **13** Ali Izraelci nisu spalili nijedan grad koji se nalazio na uzvisini osim Hasora. Jedino je njega Jošua spalio. **14** Sav plijen iz tih gradova i svu stoku Izraelci su uzeli sebi,^m a sve ljude pobili su mačem, i tako su ih istrijebili.ⁿ Nikoga nisu ostavili na

11:11 *Ili: "duše".

životu.^a **15** Ono što je Jehova zapovjedio svom sluzi Mojsiju to je Mojsije zapovjedio Jošui,^b a Jošua je to učinio. Izvršio je svaku zapovijed koju je Jehova dao Mojsiju.^c

16 Tako je Jošua zauzeo cijelu tu zemlju – brdovito područje, sav Negeb,^d sav gošenski kraj, Šefelu,^e Arabu^f te izraelska brda i njihovu Šefelu* – **17** od gore Halaka, koja se diže prema Seiru, pa sve do Baal-Gada^g u Libanonskoj dolini u podnožju gore Hermona,^h a sve je njihove kraljeve porazio, zarobio i pogubio. **18** Jošua je dugo vremena ratovao sa svim tim kraljevima. **19** Nijedan grad nije sklopio mir s Izraelcima, osim Gibeona u kojem su živjeli Hivijci.ⁱ Sve druge gradove Izraelci su osvojili ratom.^j **20** Jehova je dopustio da oni postupe tvrdoglav^k i da ratuju protiv Izraelaca kako bi ih Izraelci pobili jer nisu zaslužili milost.^l Njih je trebalo istrijebiti, kao što je Jehova i zapovjedio Mojsiju.^m

21 U to je vrijeme Jošua istrijebio Anakovceⁿ koji su živjeli u brdovitom području – u Hebronu, Debiru i Anabu, u svim Judinim brdima i u svim Izraelovim brdima. Jošua ih je zatro zajedno s njihovim gradovima.^o **22** Nijedan Anakovac nije ostao u izraelskoj zemlji. Ostali su^p samo u Gazi,^r Gatu^s i Ašdodu.^t **23** Tako je Jošua zauzeo svu zemlju, kao što je Jehova bio zapovjedio Mojsiju.^u Potom ju je Jošua dao u nasljedstvo Izraelu po njegovim plemenima – svakom plemenu njegov dio.^v I zemlja je počinula od rata.^z

11:16 *Ili: "njihove brežuljke".

11. POGL.

- a Pnz 20:16
b Pnz 3:28
Pnz 7:1
Pnz 31:7
c Pnz 4:2, 5
d Br 13:17
Pnz 1:7
e Jš 10:40, 41
f Jš 12:7, 8
g Jš 13:1, 5
h Pnz 4:48
Jš 13:8, 11
i Jš 9:7, 15
j Pnz 20:17
k Pnz 2:30
l Izl 34:12
Pnz 7:2
m Pnz 20:16
n Br 13:22
Pnz 1:28
Jš 15:13, 14
o Le 27:29
Jš 11:12
Jš 24:11
p Izl 23:28–30
r Su 1:18
s 1Sa 17:4
t 2Lje 26:1, 6
u Izl 23:27
Pnz 11:23
v Br 26:53, 54
Jš 14:1
z Jš 14:15
Jš 21:44
Jš 23:1

2. stupac

12. POGL.

- a Pnz 2:24
b Pnz 3:8
c Pnz 4:47–49
d Br 21:23, 24
e Pnz 3:12
f Br 21:13
g Iv 6:1
h Pnz 3:27
i Br 21:33–35
j Pnz 3:11
k Pnz 29:7
l Jš 13:13
m Br 21:26
n Br 21:23, 24
Br 21:33–35
o Br 32:33
Pnz 3:12, 13
p Jš 13:1, 5
r Jš 1:4
s Jš 11:16, 17
t Pnz 2:12

12 Ovo su kraljevi koje su Izraelci porazili istočno od Jordana i čiju su zemlju zauzeli – od doline* Arnona^a pa sve do gore Hermona^b i svu Arabu prema istoku:^c **2** Jedan je bio amorejski kralj Sihon,^d koji je živio u Hešbonu. Njegovo se kraljevstvo protezalo od Aroera,^e koji leži na rubu doline Arnona,^f te sredinom doline i polovinom Gileada sve do doline* Jaboka, koji je granica prema Amoncima. **3** Kraljevao je i nad istočnom stranom Arabe, od Kineretskog mora*^g do mora Arabe, ili Slanog mora^h, u smjeru Bet-Ješimota i prema jugu sve do obronaka Pisge.^h

4 Drugi kralj čije su područje Izraelci zauzeli bio je bašanski kralj Og,ⁱ jedan od posljednjih Refaimaca,^j koji je živio u Aštarotu i Edreju. **5** On je kraljevao nad gorom Hermonom, Salekom i svim Bašanom^k sve do granice s Gešurcima i Maakaćanima^l te nad polovinom Gileada, do područja koje je pripadalo hešbonskom kralju Sihonu.^m

6 Njih su porazili Jehovin sluga Mojsije i Izraelci.ⁿ Potom je Jehovin sluga Mojsije dao njihovu zemlju u posjed Rubenovcima, Gadovcima i polovini Manašeovog plemena.^o

7 A ovo su kraljevi koje su Jošua i Izraelci porazili na zapadnoj strani Jordana, od Baal-Gada^p u Libanonskoj dolini^r pa do gore Halaka,^s koja se diže prema Seiru,^t nakon čega je Jošua tu zemlju dao u posjed izraelskim plemenima, svakom

12:1, 2 *Ili: "vadija". Vidi izraz "vadi" u Rječniku. 12:3 *Odnosno Genezaretskog jezera, ili Galilejskog mora. ^hOdnosno Mrtvog mora.

plemenu njegov dio,^a **8** u brdovitom području, u Šefeli, u Arabi, na obroncima, u pustinji i u Negebu^b – zemlju Hetita, Amorejaca,^c Kanaanaca, Pe-rižana, Hivijaca i Jebusejaca:^d

9 kralj Jerihona,^e jedan; kralj Aja,^f koji je kod Betela, jedan;

10 kralj Jeruzalema, jedan; kralj Hebrona,^g jedan;

11 kralj Jarmuta, jedan; kralj Lakiša, jedan;

12 kralj Eglona, jedan; kralj Gezera,^h jedan;

13 kralj Debira,ⁱ jedan; kralj Gedera, jedan;

14 kralj Horme, jedan; kralj Arada, jedan;

15 kralj Libne,^j jedan; kralj Adulama, jedan;

16 kralj Makede,^k jedan; kralj Betela,^l jedan;

17 kralj Tapuaha, jedan; kralj Hefera, jedan;

18 kralj Afeka, jedan; kralj Lašarona, jedan;

19 kralj Madona, jedan; kralj Hasora,^m jedan;

20 kralj Šimron-Merona, jedan; kralj Akšafa, jedan;

21 kralj Taanaka, jedan; kralj Megida, jedan;

22 kralj Kedeša, jedan; kralj Jokneamaⁿ na Karmelu, jedan;

23 kralj Dora na dorskim obroncima,^o jedan; kralj Gojima iz Gilgala, jedan;

24 kralj Tirse, jedan. Ukupno 31 kralj.

13 Jošua je već bio star i njegov se život bližio kraju.^p Stoga mu je Jehova rekao: "Ti si ostario i nije ti preostalo još puno godina, a još je mnogo zemlje ostalo neosvojeno. **2** Ovo je zemlja koja

12. POGL.

a Jš 11:23

b Jš 10:40
Jš 11:16

c Pos 15:16

d Izl 3:8
Izl 23:23
Pnz 7:1

e Jš 6:2

f Jš 8:29

g Jš 10:23, 26

h Jš 10:33

i Jš 10:38

j Jš 10:29

k Jš 10:28

l Su 1:22

m Jš 11:1, 10

n Jš 21:34

o Jš 11:1, 2

13. POGL.

p Jš 23:1
Jš 24:29

2. stupac

a Izl 23:29, 30

b 1Sa 27:8

c Pos 10:19

d Su 3:1, 3
1Sa 6:4

e Jš 15:20, 46

f Su 14:19

g 2Sa 21:19

h 1Sa 5:10

i Pnz 2:23

j Su 1:31

k 1Kr 5:18

l Br 34:2, 8

m Pnz 3:25

n Jš 11:8

o Su 3:1-3

p Izl 23:30

r Br 34:17
Jš 14:1

s Br 33:54

t Br 32:33
Jš 22:4

u Pnz 3:12

v Br 21:13

z Br 21:23, 24

je još ostala:^a svi filistejski i svi gešurski^b krajevi **3** (od nilskog rukavca* koji je istočno od Egipta[#] pa sve do ekronske granice na sjeveru, sve se to računalo kao kanaansko područje^c), uključujući i područje koje je pripadalo petorici filistejskih vladara,^d onih iz Gaze, Ašdoda,^e Aškelona,^f Gata^g i Ekrona;^h zatim područje Avimacaⁱ **4** na jugu; cijeli Kanaan; Meara, koja pripada Sidoncima,^j sve do Afeka, do amorejske granice; **5** zemlja Gebaljana^k i cijeli Libanon prema istoku, od Baal-Gada u podnožju gore Hermona do Lebo-Hamata*;^l **6** sav brdoviti kraj od Libanona^m do Misrefot-Majimaⁿ i cijelo područje u kojem žive Sidonci.^o Ja ću protjerati te narode pred Izraelcima.^p A ti samo razdijeli tu zemlju i daj je Izraelcima u nasljedstvo, kao što sam ti zapovjedio.^f **7** Razdijeli sada tu zemlju pa neka je u nasljedstvo dobije devet plemena i polovina Manašeovog plemena."^s

8 A druga polovina plemena te Rubenovci i Gadovci dobili su svoje nasljedstvo koje im je Mojsije dao na istočnoj strani Jordana, upravo onako kako im ga je dodijelio Jehovin sluga Mojsije:^f **9** zemlju koja se proteže od Aroera,^u koji leži na rubu doline* Arnona,^v zatim grad koji je usred doline i svu medepsku visoravan do Dibona; **10** sve gradove amorejskog kralja Sihona, koji je vladao u Hešbonu, sve do amonske granice;^z **11** Gilead i područje koje je pripadalo

13:3 *Ili: "od Šihora". #Ili: "pred Egiptom". **13:5** *Ili: "do ulaza u Hamat". **13:9** *Ili: "vadija". Vidi izraz "vadi" u Rječniku.

Gešurcima i Maakaćanima,^a čitavu goru Hermon i sav Bašan^b do Saleke;^c **12** cijelo kraljevstvo bašanskog kralja Oga, koji je vladao u Aštarotu i u Edreju. (On je bio jedan od posljednjih Refaimaca.)^d Njih je Mojsije porazio i protjerao.^e **13** Ali Izraelci nisu protjerali^f Gešurce i Maakaćane, pa tako stanovnici Gešura i Maakata žive među Izraelcima sve do danas.

14 Samo Levijevom plemenu nije dao nasljedstvo.^g Njihovo su nasljedstvo žrtve paljene Jehovi,^h Izraelovom Bogu, kako im je i obećao.ⁱ

15 I Mojsije je dao nasljedstvo Rubenovom plemenu, po njegovim porodicama. **16** Dobili su područje od Aroera, koji leži na rubu doline Arnona, zatim grad koji je usred doline i svu medepsku visoravan; **17** Hešbon sa svim okolnim gradovima^j koji su na visoravni: Dibon, Bamot-Baal, Bet-Baal-Meon,^k **18** Jahas,^l Kedemot,^m Mefaat,ⁿ **19** Kirijatajim, Sibmu,^o Seret-Sahar u gori iznad doline, **20** Bet-Peor, obronke Pisge,^p Bet-Ješimot,^r **21** sve gradove na visoravni i cijelo kraljevstvo amorejskog kralja Sihona, koji je vladao u Hešbonu.^s Mojsije je porazio i njega^t i midjanske poglavare Evija, Rekema, Sura, Hura i Rebu,^u koji su bili podčinjeni Sihonu i koji su živjeli u toj zemlji. **22** Izraelci su ubili vračara^v Bileama,^z Beorovog sina, zajedno s ostalima koje su pobili mačem. **23** Jordan je bio granica Rubenovaca. To područje s gradovima i njihovim okolnim mjestima bilo je nasljedstvo Rubenovaca po njihovim porodicama.

13. POGL.

- a Pnz 3:14
b Js 17:1
c 1Lje 5:11
d Pnz 3:11
e Br 21:23, 24
Br 21:33-35
f Br 33:55
Js 23:12, 13
g Br 18:20
Pnz 10:9
Pnz 12:12
h Le 7:33-35
Pnz 18:1
i Br 18:24
j Br 21:25, 26
k Br 32:37, 38
l Br 21:23
m Pnz 2:26
n Js 21:8, 37
o Br 32:37, 38
p Pnz 3:16, 17
r Br 33:48, 49
s Br 21:25
t Pnz 2:30
u Br 31:7, 8
v Br 22:7
z Br 22:5
2Pe 2:15

2. stupac

- a Br 32:34, 35
b Js 12:2
Su 11:13
c 2Sa 11:1
d Br 21:26
e Pos 32:2
Js 21:8, 38
f Br 32:34, 36
g Pos 33:17
h Br 21:26
i Br 34:2, 11
Pnz 3:16, 17
lv 6:1
j Pnz 3:13
k 1Lje 6:77, 80
l Br 32:40, 41
Pnz 3:14
m Br 21:33
n Br 32:39
o Br 32:33
p Pnz 10:9
Js 18:7
r Br 18:24
Br 26:62, 63
Pnz 18:1

24 Mojsije je dao nasljedstvo i Gadovom plemenu, po njegovim porodicama. **25** Gadovci su dobili ovo područje: Jazer,^a sve gileadske gradove, polovinu amonske zemlje^b sve do Aroera, koji je nasuprot Rabi;^c **26** područje od Hešbona^d do Ramat-Mispe i Betonima te od Mahanajima^e do debirske granice; **27** a u dolini su dobili Bet-Haram, Bet-Nimru,^f Sukot^g i Safon, ostali dio kraljevstva hešbonskog kralja Sihona.^h Jordan je omeđivao to područje sve do južnog kraja Kineretskog mora.ⁱ Granica je išla istočnom stranom Jordana. **28** To je nasljedstvo Gadovaca po njihovim porodicama, s gradovima i njihovim okolnim mjestima.

29 Mojsije je dao nasljedstvo i polovini Manašeovog plemena, po njihovim porodicama.^j **30** Dobili su područje koje se protezalo od Mahanajima^k i obuhvaćalo sav Bašan, cijelo kraljevstvo bašanskog kralja Oga i sva Jairova sela^l u Bašanu, u kojima se živjelo pod šatorima. Na tom je području bilo 60 gradova. **31** A polovina Gileada, Aštarot i Edrej,^m gradovi Ogovog kraljevstva u Bašanu, pripali su sinovima Manašeovog sina Makira,ⁿ i to polovini Makirovih sinova po njihovim porodicama.

32 To im je Mojsije predao u nasljedstvo kad su bili u pustim moapskim ravninama s druge strane Jordana, istočno od Jerihona.^o

33 A Levijevom plemenu Mojsije nije dao nasljedstvo.^p Jehova, Izraelov Bog, njihovo je nasljedstvo, kako im je i obećao.^r

14 Izraelci su u Kanaanu dobili u nasljedstvo zemlju koju su im svećenik Eleazar, Nunov sin Jošua i poglavari rodova izraelskih plemena predali da je naslijede.^a **2** Ždrijećom su razdijelili nasljedstvo^b među devet i pol plemena, kako je Jehova i zapovjedio preko Mojsija.^c **3** Za dva i pol plemena Mojsije je već prije odredio nasljedstvo s druge strane* Jordana,^d a Levijevom plemenu nije dao nasljedstvo među njima.^e **4** Od Josipovih potomaka nastala su dva plemena^f – Manaše i Efrajim.^g A Levijevom plemenu nije dano nikakvo nasljedstvo u zemlji, osim gradova^h za stanovanje i okolnih pašnjaka za njihovu stoku i za njihova dobra.ⁱ **5** I tako su Izraelci razdijelili zemlju kao što je Jehova zapovjedio Mojsiju.

6 Tada su ljudi iz Judinog plemena pristupili Jošui u Gilgalu,^j a Kaleb,^k sin Kenazovca Jefunea, rekao mu je: "Ti dobro znaš što je za mene i za tebe Jehova rekao Mojsiju, sluzi pravog Boga,^m u Kadeš-Barnei.ⁿ **7** Bilo mi je 40 godina kad me Jehovin sluga Mojsije poslao iz Kadeš-Barnee da izvidim zemlju^o i ja sam ga iskreno i pošteno izvijestio o svemu što sam vidio.^p **8** Iako su moja braća koja su išla sa mnom uplašila narod*, ja sam svim srcem^q bio poslušan Jehovi, svom Bogu.^r **9** Zato se Mojsije tog dana zakleo: 'Zemlja na koju je stupila tvoja noga pripast će tebi i tvojim sinovima u trajno na-

14:3 *Odnosno istočne strane. **14:8** *Ili: "učinila da se narodu srce rastopi od straha". #Dosl.: "u svemu; potpuno".

14. POGL.

a Br 34:17
Jš 19:51
b Br 26:55
Br 33:54
Izr 16:33
Dj 13:19
c Br 34:13
d Br 32:29
e Pnz 10:9
Jš 13:14
f Pos 48:5
1Lje 5:2
g Pos 48:19, 20
h Br 35:7
Jš 21:1, 2
i Br 35:2, 5
j Jš 4:19
Jš 10:43
k Br 32:11, 12
l Pnz 1:35, 36
m Br 12:7, 8
n Br 13:26
o Br 13:2, 6
p Br 13:30
Br 14:6, 7
r Br 14:24
Br 32:11, 12

2. stupac

a Pnz 1:36
b Jš 21:45
c Br 14:29, 30
d Br 14:33
e Br 13:33
f Br 13:22, 28
g Br 14:8
Ri 8:31
h Jš 15:14
Su 1:20
i Jš 10:36, 37
Jš 15:13
Jš 21:11, 12
1Lje 6:55, 56
j Br 14:24
Pnz 1:35, 36
Jš 14:8
k Pos 23:2
l Le 26:6
Jš 11:23

15. POGL.

m Br 26:55
n Pos 36:19
o Br 34:2, 3
p Su 1:36

sljedstvo jer si svim srcem bio poslušan Jehovi, mom Bogu.^a **10** Jehova me, kao što je i obećao,^b sačuvao na životu.^c Već je prošlo 45 godina otkad je Jehova dao to obećanje Mojsiju, dok je Izrael još hodao pustinjom,^d a ja sam i danas živ i imam 85 godina. **11** I danas sam jednako jak kao što sam bio onog dana kad me Mojsije poslao da izvidim zemlju. Imam jednako snage kao i tada, bilo za rat bilo za što drugo. **12** Zato mi sada daj ova brda, koja mi je Jehova obećao onog dana. I sam si onog dana čuo da ondje žive Anakovci^e u velikim utvrđenim gradovima,^f ali Jehova će sigurno biti uz mene^g i ja ću ih protjerati, kao što je Jehova i obećao."^h

13 Tada je Jošua blagoslovio Jefuneovog sina Kaleba i dao mu Hebron u nasljedstvo.ⁱ **14** Tako Hebron sve do danas pripada Kalebu, sinu Kenazovca Jefunea. Dobio ga je u nasljedstvo jer je svim srcem bio poslušan Jehovi, Izraelovom Bogu.^j **15** Hebron se prije zvao Kirijat-Arba^k (Arba je bio velik čovjek među Anakovcima). I zemlja je počinula od rata.^l

15 Područje koje je pripalo*^m Judinog plemenu, po njegovim porodicama, protezalo se do edomskeⁿ granice, pustinje Zina i Negeba na njegovom južnom kraju. **2** Južna je granica išla od kraja Slanog mora*,^o od zaljeva koji je na jugu. **3** Odande se pružala na jug i prolazila južno od uspona Akrabima.^p Zatim je išla preko

15:1 *Ili: "zdrijećom dodijeljeno". **15:2** *Odnosno Mrtvog mora.

Zina, nakon čega je skretala prema gore i prolazila južno od Kadeš-Barnee^a te se nastavljala gore prema Hesronu, zatim prema Adaru, a onda prema Karki. **4** Potom je išla do Asmona^b i protezala se do potoka* Egipta.^c Na kraju je izbijala na More^d. To im je bila južna granica.

5 Istočna je granica bilo Slano more* sve do ušća Jordana, a sjeverna je granica počinjala od zaljeva na sjevernom kraju mora, kod ušća Jordana.^d **6** Ta je granica išla gore do Bet-Hogle^e i prolazila je sjeverno od Bet-Arabe,^f a potom je išla gore do kamena Rubenovog sina Bohana.^g **7** Granica se zatim uspinjala do Debara, koji leži u dolini Akoru,^h pa je zaokretala na sjever prema Gilgalu,ⁱ koji leži ispred uspona Adumima, južno od riječne doline. Dalje je išla prema vodama En-Šemešaⁱ i završavala kod En-Rogela.^k **8** Odatle se granica penjala prema Dolini Hinomovog sina,^l do obronka jebusejskog^m grada, to jest do Jeruzalema,ⁿ na jugu. Potom se uspinjala do vrha gore koja gleda na dolinu Hinom sa zapada, a ta se gora nalazi na sjevernom kraju Refaimske doline. **9** Granica je išla s vrha gore prema izvoru vode Neftoahu^o te se protezala do gradova na gori Efronu. Granica je išla do Baale, to jest do Kirijat-Jearima.^p **10** Kod Baale je granica zaokretala na zapad prema gori Seiru i išla do sjevernog obronka gore Jearima, to jest do Ke-

15:4 *Ili: "vadija". Vidi izraz "vadi" u Rječniku. ^aOdnosno Veliko more, Sredozemno more. **15:5** *Odnosno Mrtvo more.

15. POGL.

a Br 34:4

b Br 34:2, 5

c 1Kr 8:65

d Br 34:12

e Jš 18:19, 20

f Jš 18:21, 22

g Jš 18:17, 20

h Jš 7:26

i Jš 5:8, 9

j Jš 18:17, 20

k 1Kr 1:9

l Jš 18:16, 20

m 2Kr 23:10

n Jr 7:31

o Su 1:21

p Jš 18:28

Su 19:10

o Jš 18:15, 20

p Jš 9:16, 17

2Sa 6:2

1Lje 13:6

2. stupac

a Jš 21:8, 16

b Jš 19:43, 48

Su 14:1, 2

2Lje 28:18

c 1Sa 5:10

1Sa 7:14

2Kr 1:2

d Br 34:2, 6

Pnz 11:24

e Br 13:30

Pnz 1:36

f Pos 23:2

Pos 35:27

Jš 20:7

Jš 21:11, 12

g Br 13:33

Jš 11:21

h Br 13:22

Su 1:10, 20

i Jš 10:38, 39

j Su 3:9-11

k 1Lje 4:13

l 1Lje 2:49

m Su 1:14, 15

salona. Potom se spuštala do Bet-Šemeša^a i dalje do Timne.^b **11** Odatle se granica protezala do sjevernog obronka Ekrona,^c pružala se prema Šikeronu, išla do gore Baale, a onda izlazila na Jabneel. Na kraju je izbijala na more.

12 Zapadna granica bila je obala Velikog mora*.^d To su bile granice područja koje je pripalo porodicama Judinog plemena.

13 A Jefuneovom sinu Kalebu^e Jošua je dao dio među Judinim potomcima, kao što mu je Jehova i zapovjedio. Naime, dao mu je Kirijat-Arbu (Arba je bio Anakov otac), to jest Hebron.^f **14** Odande je Kaleb protjerao Anakove^g potomke, tri Anakova sina: Šešaja, Ahimana i Talmaja.^h **15** Potom je otišao odande i krenuo na stanovnike Debira.ⁱ (Debir se prije zvao Kirijat-Sefer.) **16** Tada je Kaleb rekao: "Onome tko napadne Kirijat-Sefer i osvoji ga dat ću svoju kćer Aksu za ženu." **17** I osvojio ga je Otniel,^j sin Kalebovog brata Kenaza.^k Stoga mu je Kaleb dao svoju kćer Aksu^l za ženu. **18** Kad je polazila u dom svog muža, nagovarala ga je da zatraži polje od njenog oca. Zatim je sišla s magarca*, a Kaleb ju je upitao: "Što želiš?"^m **19** Ona mu je odgovorila: "Molim te, daj mi nešto na dar kao znak svog blagoslova! Budući da si mi dao samo suhu zemlju na jugu*, daj mi i Gulot-Majimⁿ." I on joj je dao Gornji Gulot i Donji Gulot.

15:12 *Odnosno Sredozemnog mora. **15:18** *Moguće i: "Dok je sjedila na magarcu, pljesnula je rukama da dozove oca". **15:19** *Ili: "u Negebu". ^a"Gulot-Majim" znači "izvori vode".

20 To je nasljedstvo Judinog plemena, po njegovim porodicama.

21 Gradovi u rubnom području Judinog plemena prema granici s Edomom^a na jugu bili su: Kabseel, Eder, Jagur, **22** Kina, Dimona, Adada, **23** Kedeš, Hasor, Itnan, **24** Zif, Telem, Bealot, **25** Hasor-Hadata, Kerijot-Hesron (to jest Hasor), **26** Amam, Šema, Molada,^b **27** Hasar-Gada, Hešmon, Bet-Pelet,^c **28** Hasar-Šual, Beer-Šeba,^d Bizjotija, **29** Baala, Ijim, Esem, **30** Eltolad, Kesil, Horma,^e **31** Siklag,^f Madmana, Sansana, **32** Lebaot, Šilhim, Ajin i Rimon^g - ukupno 29 gradova s okolnim mjestima.

33 Gradovi u Šefeli^h bili su: Eštaol, Sora,ⁱ Ašna, **34** Zanoah, En-Ganim, Tapuah, Enam, **35** Jarmut, Adulam,^j Soko, Aze-ka,^k **36** Šaarajim,^l Aditajim, Gedera i Gederotajim* - 14 gradova s okolnim mjestima.

37 Senan, Hadaša, Migdal-Gad, **38** Dilean, Mišpa, Joktel, **39** Lakiš,^m Boskat, Eglon, **40** Kabon, Lahmam, Kitliš, **41** Gederot, Bet-Dagon, Naama i Makedaⁿ - 16 gradova s okolnim mjestima.

42 Libna,^o Eter, Ašan,^p **43** Iftah, Ašna, Nesib, **44** Keila, Akzib i Mareša - 9 gradova s okolnim mjestima.

45 Ekron s okolnim gradovima i mjestima. **46** Od Ekrona prema zapadu sve što se nalazi pokraj Ašdoda i okolnih mjesta.

47 Ašdod^r s okolnim gradovima i mjestima. Gaza^s s okol-

15:36 *Moguće i: "Gedera sa svojim torovima".

15. POGL.

a Br 34:2, 3
Pnz 2:5
b Jš 19:1, 2
c Ne 11:25, 26
d Pos 21:31
Jš 19:1-3
e Br 14:44, 45
Jš 19:1, 4
Su 1:17
f Jš 19:1, 5
1Sa 27:5, 6
1Lje 12:1
g Jš 19:1, 7
Ne 11:25, 29
h Su 1:9
i Jš 19:40, 41
Su 16:31
j 1Sa 22:1
k 1Sa 17:1
l 1Sa 17:52
m 2Kr 18:14
n Jš 10:28
o Jš 10:29
2Kr 8:22
p Jš 19:1, 7
r 1Sa 5:1
s Pos 10:19

2. stupac

a Br 34:2, 5
b Jš 21:8, 14
c 1Lje 6:57
d Jš 11:16
e 2Sa 15:12
f Jš 14:15
g 1Sa 23:25
1Sa 25:2, 3
h 1Sa 23:14
i Pos 38:12
j Jš 9:16, 17
Jš 18:11, 14
1Sa 7:1
k Jš 18:21, 22
l 1Sa 23:29
m Pos 10:15, 16
n Br 33:55
Su 1:8, 21
Su 19:11
2Sa 5:6
1Lje 11:4

16. POGL.

o Pos 49:22
Pnz 33:13
p Br 26:55
Br 33:54
Izr 16:33
r Jš 18:11, 13

nim gradovima i mjestima, sve do potoka Egipta i Velikog mora* s obalnim područjem.^a

48 Gradovi u brdima bili su: Šamir, Jatir,^b Soko, **49** Dana, Kirijat-Sana (to jest Debir), **50** Anab, Eštemo,^c Anim, **51** Gošen,^d Holon i Gilo^e - 11 gradova s okolnim mjestima.

52 Arab, Duma, Ešan, **53** Janim, Bet-Tapuah, Afeka, **54** Humta, Kirijat-Arba (to jest Hebron)^f i Sior - 9 gradova s okolnim mjestima.

55 Maon,^g Karmel, Zif,^h Jutta, **56** Jizreel, Jokdeam, Zanoah, **57** Kajin, Gibea i Timnaⁱ - 10 gradova s okolnim mjestima.

58 Halhul, Bet-Sur, Gedor, **59** Maarat, Bet-Anot i Eltekon - 6 gradova s okolnim mjestima.

60 Kirijat-Baal (to jest Kirijat-Jearim)^j i Raba - 2 grada s okolnim mjestima.

61 Gradovi u pustinji bili su: Bet-Araba,^k Midin, Sekaka, **62** Nibšan, Grad Soli i En-Gedi^l - 6 gradova s okolnim mjestima.

63 A Judejci nisu mogli proterati Jebusejce^m koji su živjeli u Jeruzalemu.ⁿ Stoga Jebusejci žive s Judejcima u Jeruzalemu sve do danas.

16 Josipovim^o potomcima ždrijebom^p je dodijeljeno područje koje se protezalo od Jordana kod Jerihona do izvora istočno od Jerihona te preko pustinje koja ide od Jerihona prema betelskim brdima.^r

2 Protezalo se od Betela koji je kod Luza do granice s Arkijcima kod Atarota, **3** a potom se spuštalo na zapad do granice s

15:47 *Odnosno Sredozemnog mora.

Jafletovcima pa sve do Donjeg Bet-Horona^a i Gezera^b te je završavalo kod mora.

4 Tako su Josipovi potomci^c – Manašeovo i Efrajimovo pleme – dobili zemlju u posjed.^d **5** Granice područja koje su Efrajimovi potomci dobili po svojim porodicama išle su ovako: Na istoku je granica išla od Atarot-Adara^e pa sve do Gornjeg Bet-Horona^f **6** i odande se pružala prema moru. Na sjeveru je granica počinjala kod Mikmetata^g i potom je zaokretala na istok prema Taanat-Šilu te išla dalje prema Janoahu. **7** Od Janoaha išla je dolje do Atarota i Naare, sezala je do Jerihona^h i protezala se do Jordana. **8** Od Tapuahaⁱ granica je išla na zapad prema potoku* Kani i završavala kod mora.^j To je nasljedstvo Efrajimovog plemena po njegovim porodicama. **9** A Efrajimovim potomcima pripadali su i neki izdvojeni gradovi koji su se nalazili unutar nasljedstva Manašeovog^k plemena, svi takvi gradovi s okolnim mjestima.

10 No Efrajimovci nisu proterjali Kanaance koji su živjeli u Gezeru.^l Stoga Kanaanci žive među njima sve do danas,^m ali nametnut im je prisilni rad.ⁿ

17 Potom je i plemenu Manašeova,^o Josipovog prvorođenca,^p ždrijebom^r dodijeljen dio zemlje. Budući da je Makir,^s Manašeov prvorođenac i Gileadov otac, bio ratnik, njemu su pripali Gilead i Bašan.^t **2** I ostali Manašeovi potomci ždrijebom su dobili svoj dio po svojim porodicama: Abi-Ezerovi^u

16:8 *Ili: "vadiju". Vidi izraz "vadi" u Rječniku.

16. POGL.

- a Jš 18:11, 13
11Lje 7:24
b 11Lje 7:20, 28
c Pos 48:5
d Pnz 33:13-15
Jš 17:17, 18
e Jš 18:11, 13
f 2Lje 8:1, 5
g Jš 17:7
h Jš 6:20, 26
i Jš 17:8
j Br 34:2, 6
k Jš 17:9
l Su 1:29
m Br 33:52, 55
n Jš 17:13

17. POGL.

- o Pos 41:51
Pos 46:20
Pos 48:17, 18
p Pnz 21:17
r Br 26:55
Br 33:54
Izr 16:33
s Pos 50:23
Br 26:29
11Lje 7:14
t Pnz 3:13
Jš 13:31
u Su 6:11

2. stupac

- a Br 26:29-32
b Br 26:33
c Br 27:1, 2
Br 34:17
Jš 14:1
d Br 27:7, 11
e Br 36:6, 12
f Jš 13:29
g Jš 16:5, 6
h Jš 20:7
Jš 24:1
11Lje 6:66, 67
i Jš 16:8
j Jš 16:9
k Jš 16:8

sinovi, Helekovi sinovi, Asriellovi sinovi, Šekemovi sinovi, Heferovi sinovi i Šemidini sinovi. Oni su bili potomci Josipovog sina Manašeova, poglavari svojih porodica.^a **3** A Selofhad,^b sin Hefera, sina Gileada, sina Makira, sina Manašeovog, nije imao sinova, nego samo kćeri. Njihova su imena bila: Mahla, Noa, Hogla, Milka i Tirsa. **4** One su došle pred svećenika Eleazara,^c pred Nunovog sina Jošuu i pred poglavare te im rekle: "Jehova je Mojsiju zapovjedio da nam se da nasljedstvo među našom braćom."^d I on* im je po Jehovinoj zapovijedi dao nasljedstvo među braćom njihovog oca.^e

5 Manašeu je, osim Gileada i Bašana, koji su s druge strane* Jordana, pripalo deset područja^f **6** jer su žene iz Manašeovog plemena dobile nasljedstvo kao i muškarci iz tog plemena. A Gilead je pripao ostalim Manašeovim potomcima.

7 Manašeova je granica išla od Ašera do Mikmetata,^g koji je nasuprot Šekemu,^h a potom je skretala na jug* prema zemlji koja je pripadala stanovnicima En-Tapuaha. **8** Kraj oko Tapuahaⁱ pripao je Manašeu, ali sam Tapuah, koji je bio na Manašeovoj granici, pripao je Efrajimovim potomcima. **9** Granica je išla dolje do potoka* Kane, južno od doline. Neke Efrajimovi gradovi bili su na Manašeovom području,^j a Manašeova je granica išla sjeverno od doline i završavala je kod mora.^k **10** Područje na ju-

17:4 *Misli se na Jošuu ili Eleazara. **17:5** *Odnosno istočne strane. **17:7** *Dosl.: "nadesno". **17:9** *Ili: "vadija". Vidi izraz "vadi" u Rječniku.

gu pripadalo je Efrajimu, a na sjeveru Manašeu, i more mu je bilo granica.^a Na sjeveru je Manaše graničio s Ašerom, a na istoku s Isakarom.

11 A unutar područja Isakara i Ašera Manašeu su pripali: Bet-Šean s okolnim gradovima, Ibleam^b s okolnim gradovima, stanovnici Dora^c s okolnim gradovima, stanovnici En-Dora^d s okolnim gradovima, stanovnici Taanaka^e s okolnim gradovima i stanovnici Megida s okolnim gradovima. Pripala su mu tri brdska područja.

12 Ali Manašeovi potomci nisu mogli osvojiti te gradove. Kanaanci su im se oduprli i ostali su živjeti u toj zemlji.^f **13** No kad su Izraelci ojačali, nametnuli su Kanaancima prisilni rad^g umjesto da su ih sve otjerali.^h

14 A Josipovi su potomci upitali Jošuu: "Zašto si nam dao u nasljedstvo samo jedno područje?ⁱ Mi smo mnogobrojan narod jer nas je Jehova blagoslivljao sve dosad."^j **15** A Jošua im je odgovorio: "Ako ste tako brojan narod, idite u šumu u kraju u kojem žive Perizani^k i Refaimci^l i iskrčite je kako biste mogli ondje živjeti, jer su vam Efrajimova brda^m pretijesna." **16** Nato su Josipovi potomci odgovorili: "Brda nam nisu dovoljna, a svi Kanaanci koji žive u dolini imaju bojna kolaⁿ sa željeznim oštrocama*, oni koji su u Bet-Šeanu^o i okolnim gradovima i oni koji su u Jizreelskoj dolini."^p **17** Tada je Jošua rekao Josipovim potomcima, Efrajimovom i Manašeovom plemenu: "Mnogobrojan ste narod i veoma ste

17:16 *Dosl.: "željezna kola".

17. POGL.

a Br 34:2, 6
b 2Kf 9:27
c Jš 12:7, 23
d 1Sa 28:7
e Jš 12:7, 21
f Su 1:27
g Jš 16:10
Su 1:30
2Lje 8:8
h Izl 23:33
Br 33:55
Pnz 20:16, 17
Jš 23:12, 13
Su 1:28
i Br 33:54
j Pos 48:19
k Izl 33:2
l Pos 15:18-20
m Jš 24:33
n Pnz 20:1
Su 1:19
o Jš 17:11
p Jš 19:17, 18
Su 6:33

2. stupac

a Jš 17:14
b Br 33:53
Jš 20:7
Su 4:5
c Pnz 20:1
Pnz 31:6
Jš 13:6
Izr 21:31

18. POGL.

d Jš 19:51
Jš 22:9
Su 21:19
e 1Sa 1:3
1Sa 4:3
Ps 78:60
Jr 7:12
Dj 7:44, 45
f Br 14:8
Pnz 7:22
Pnz 33:29
g Br 33:53, 55
h Br 34:13
Jš 19:51
i Jš 15:1
j Jš 16:1, 4
k Br 26:55
Br 33:54
Jš 14:2
Izr 16:33
Dj 13:19
l Br 18:20
Jš 13:33
m Pnz 10:9
Pnz 18:1
n Pnz 3:12, 13

moćni. Nećete dobiti samo jedan dio područja,^a **18** nego će vam pripasti i brdski kraj.^b On je prekriven šumom, ali vi je iskrčite, pa će taj kraj biti granica vašeg područja. Istjerat ćete Kanaance premda su jaki i imaju bojna kola sa željeznim oštrocama."^c

18 Potom se sav izraelski narod okupio u Šilu.^d Ondje su postavili šator sastanka^e jer su pokorili zemlju.^f **2** No među Izraelcima je ostalo još sedam plemena kojima nije bilo dodijeljeno nasljedstvo. **3** Zato je Jošua rekao Izraelcima: "Dokle ćete oklijevati? Podite i zaposjednite zemlju koju vam je dao Jehova, Bog vaših predaka!^g **4** Odredite po tri čovjeka iz svakog plemena, a ja ću ih poslati da obiju zemlju i zapišu sve pojedinosti o njoj radi podjele nasljedstva. Nakon toga se trebaju vratiti k meni. **5** Neka među sobom podijele zemlju na sedam dijelova.^h Juda neka ostane na svom području na jugu,ⁱ a Josipovi potomci neka ostanu na svom području na sjeveru.^j **6** A vi zapišite pojedinosti o zemlji i podijelite je na sedam dijelova pa mi donesite svoje zapise i ja ću ovdje izvlačiti ždrijeb^k za vas pred Jehovom, našim Bogom. **7** Ali Levijevci neće dobiti zemlju u nasljedstvo^l jer je njihovo nasljedstvo svećenička služba Jehovi.^m A Gad, Ruben i polovina Manašeovog plemenaⁿ već su primili svoje nasljedstvo na istočnoj strani Jordana, koje im je dao Jehovin sluga Mojsije."

8 I tako su se ti ljudi koji su trebali zapisati pojedinosti o zemlji pripremili za polazak,

a Jošua im je zapovjedio: "Idite, obidite zemlju i zapišite po jedinosti o njoj pa se vratite k meni, a ja ću ovdje u Šilu^a za vas izvlačiti ždrijež pred Jehovom!" **9** I ljudi su otišli, propu- tovali zemlju i popisali gradove te zapisali sve pojedinosti u knjigu, a zemlju su podijelili na sedam dijelova. Potom su se vratili k Jošui u tabor u Šilu. **10** Tada je Jošua u Šilu za njih izvlačio ždrijež pred Jehovom.^b I tako je Jošua ondje razdijelio zemlju Izraelcima, svakom je plemenu dao njegov dio.^c

11 I ždriježom je prvo bilo odabrano Benjaminovo pleme po svojim porodicama, a područje koje im je ždrijež određio bilo je između područja koje su dobili Judini potomci^d i područja koje su dobili Josipovi potomci.^e **12** Na sjeveru im je granica počinjala kod Jordana, a zatim je išla uz sjeverni obronak Jerihona^f i dalje na goru prema zapadu te se protezala do betavenske^g pustinje. **13** Odande je granica išla do Luza, na južni obronak Luza, to jest Betela.^h Dalje se granica spuštala do Atarot-Adaraⁱ na gori koja je južno od Donjeg Bet-Horona.^j **14** Na zapadnoj strani granica je zaokretala prema jugu kod gore koja gleda na Bet-Horon s juga. Završavala je kod Judinog grada Kirijat-Baala, to jest Kirijat-Jearima.^k To je bila zapadna granica.

15 Južna je strana počinjala od ruba Kirijat-Jearima, a potom se granica protezala na zapad te je išla do izvora Neftoha.^l **16** Granica se zatim spuštala do podnožja gore što gleda na Dolinu Hinomovog sina^m

18. POG.

- a Jš 19:51
Su 21:19
b Izr 16:33
c Br 33:54
Dj 13:19
d Jš 15:1
e Jš 16:1
f Jš 2:1
Jš 16:1
g Jš 7:2
h Pos 28:18, 19
i Jš 16:5
j Jš 10:11
Jš 21:20, 22
k Jš 15:9
l Jš 15:9, 12
m Jš 15:8, 12
Jr 7:31
Jr 19:2
Mt 5:22

2. stupac

- a Pnz 2:11
b Jš 15:63
c Jš 15:7, 12
1Kr 1:9
d Jš 15:7, 12
e Pnz 19:14
f Jš 15:6, 12
g Jš 15:6, 12
h Br 34:12
i Jš 15:6, 12
j Pos 12:8
1Kr 12:28, 29
k Jš 21:8, 17
l Jš 9:16, 17
1Kr 3:4
m 2Sa 21:14
n Jš 15:8, 12
1Lje 11:4
2Lje 3:1
o 1Sa 10:26

19. POG.

- p Jš 18:6
r Pos 46:10

i nalazi se na sjeveru Refaim-ske^a doline. Odande se spuštala u dolinu Hinom, do obronka je- busejskog^b grada na jugu, te je išla dolje u En-Rogel.^c **17** Zatim je išla na sjever i izlazila je na En-Šemeš, a potom na Gelilot, koji leži ispred uspo- na Adumima,^d te se spuštala do kamena^e Rubenovog sina Bohana.^f **18** Zatim je išla na sjeverni obronak koji je ispred Arabe, a onda se spuštala u Arabu. **19** Granica je dalje išla na sjeverni obronak Bet-Hogle,^g a završavala je kod sjevernog zaljeva Slanog mora^{*,h} na južnom kraju Jordana. To je bila južna granica. **20** A Jordan je bio granica s istočne strane. To je nasljedstvo Benjaminovih potomaka po njihovim porodicama, s granicama njihove zemlje sa svih strana.

21 Gradovi Benjaminovog plemena po njegovim porodicama jesu: Jerihon, Bet-Hogla, Emek-Kesis, **22** Bet-Araba,ⁱ Semarajim, Betel,^j **23** Avim, Para, Ofra, **24** Kefar-Amoni, Ofni i Geba^k – 12 gradova s okolnim mjestima.

25 Gibeon,^l Rama, Beerot, **26** Mispa, Kefira, Mosa, **27** Re- kem, Irpeel, Tarala, **28** Sela,^m Ha-Elef, Jebusi, to jest Jeruzalem,ⁿ Gibeo^o i Kirijat – 14 grado- va s okolnim mjestima.

To je nasljedstvo Benjaminovih potomaka po njihovim porodicama.

19 Drugim ždriježom^p bio je odabran Šimun, odnosno Šimunovo pleme^r po svojim porodicama. Njihovo je nasljedstvo bilo unutar nasljedstva

18:19 *Odnosno Mrtvog mora.

Judinih potomaka.^a **2** Dodijeljeni su im kao nasljedstvo: Beer-Šeba^b sa Šebom, Molada,^c **3** Hasar-Šual,^d Bala, Esem,^e **4** Eltolad,^f Betul, Horma, **5** Siklag,^g Bet-Markabot, Hasar-Susa, **6** Bet-Lebaot^h i Šaruhen - 13 gradova s okolnim mjestima. **7** Zatim Ajin, Rimon, Eter i Ašanⁱ - 4 grada s okolnim mjestima. **8** Dodijeljena su im i sva mjesta što su oko tih gradova sve do Baalat-Beera, to jest južne Rame. To je nasljedstvo Šimunovog plemena po njegovim porodicama. **9** Nasljedstvo Šimunovih potomaka bilo je uzeto od dijela koji su dobili Judini potomci, jer je Judinim potomcima njihov dio bio prevelik. Stoga su Šimunovi potomci dobili u posjed zemlju unutar njihovog nasljedstva.^j

10 Trećim ždrijebom^k bili su odabrani Zebulunovi^l potomci po svojim porodicama, a granica njihovog nasljedstva sezala je sve do Sarida. **11** Potom je njihova granica išla gore na zapad prema Marealu i sezala je do Dabešeta, a zatim do doline* koja je ispred Jokneama. **12** Od Sarida je išla na istok, prema sunčevom izlasku, do granice Kislot-Tabora pa je izlazila na Daberat^m i išla do Jafie. **13** Odande je išla dalje na istok, prema sunčevom izlasku, do Gat-Heferaⁿ i Et-Kasina te je izlazila na Rimon i pružala se do Nee. **14** Sjeverno od nje granica je zaokretala prema Hanatonu i završavala kod doline Iftah-Ela. **15** Tu spadaju i Katat, Nahalal, Šimron,^o Idala i Betlehem^p - ukupno 12 gradova

19:11 *Ili: "vadija". Vidi izraz "vadi" u Rječniku.

19. POGL.

a Pos 49:5, 7

b Pos 21:31

Pos 26:32, 33

Js 15:21, 28

c Js 15:21, 26

1Lje 4:28-31

d Js 15:21, 28

e Js 15:20, 29

f Js 15:21, 30

g Js 15:21, 31

1Sa 27:6

h Js 15:21, 32

i Js 15:20, 42

1Lje 4:24, 32

1Lje 6:59, 64

j Su 1:3

k Js 18:6

l Pos 49:13

m Js 21:27, 28

n 2Kr 14:25

o Js 12:7, 20

p Su 12:8

2. stupac

a Br 26:27

b Br 33:54

c Pos 49:14

d Js 17:16

Su 6:33

1Kr 21:1

e 1Sa 28:4

1Kr 1:3

2Kr 4:8

f Js 21:8, 29

g Su 4:6

h Br 26:25

i Br 26:55

Js 18:6

j Pos 49:20

k Js 21:8, 31

l 1Kr 18:19

m Pos 10:15

Su 1:31

n 2Sa 5:11

1Kr 5:1

o Su 1:31

p Js 21:8, 31

s okolnim mjestima. **16** To je nasljedstvo Zebulunovih potomaka po njihovim porodicama.^a To su njihovi gradovi s okolnim mjestima.

17 Četvrtim ždrijebom^b bio je odabran Isakar,^c odnosno Isakarovi potomci po svojim porodicama. **18** Granica njihove zemlje sezala je do Jizreela,^d Kesulota, Šunema,^e **19** Hafarajima, Šiona, Anaharata, **20** Rabita, Kišiona, Ebesa, **21** Remeta, En-Ganima,^f En-Hadua i Bet-Pasesa. **22** Granica se protezala do Tabora,^g Šahasume i Bet-Šemeša te završavala kod Jordana - bilo je ukupno 16 gradova s okolnim mjestima. **23** To je nasljedstvo Isakarovog plemena po njegovim porodicama.^h To su njihovi gradovi s okolnim mjestima.

24 Petim ždrijebomⁱ bilo je odabrano Ašerovo^j pleme po svojim porodicama. **25** Granica njihove zemlje sezala je do Helkata,^k Halija, Betena, Akšafa, **26** Alameleka, Amada i Mišala. Granica je na zapadu sezala do Karmela^l i do Šihor-Libnata, **27** a zatim je skretala prema istoku do Bet-Dagona i sezala do Zebuluna te do sjeverne strane doline Iftah-Ela, do Bet-Emeka i Neiela, i protezala se lijevo od Kabula **28** pa na Ebron, Rehob, Hamon, Kanu i sve do Velikog Sidona.^m **29** Granica je zatim skretala prema Rami i išla sve do utvrđenog grada Tira.ⁿ Odatle je granica skretala prema Hosi te završavala na moru, u kraju kod Akziba, **30** Ume, Afeka^o i Rehoba^p - bila su ukupno 22 grada s okolnim mjestima. **31** To je nasljedstvo Ašerovog plemena po njegovim

porodicama.^a To su njihovi gradovi s okolnim mjestima.

32 Šestim ždrijebom^b bili su odabrani Naftalijevi potomci po svojim porodicama. **33** Granica njihove zemlje išla je od Helefa i velikog stabla u Saananimu^c preko Adami-Nekeba i Jabneela pa sve do Lakuma. Završavala je kod Jordana. **34** A u smjeru zapada granica je išla prema Aznot-Taboru, odande je išla na Hukok te na jugu sezala do Zebuluna, na zapadu do Ašera, a na istoku do Jude* na Jordanu. **35** Utvrđeni gradovi bili su: Sidim, Ser, Hamat,^d Rakat, Kineret, **36** Adama, Rama, Hador,^e **37** Kedeš,^f Edrej, En-Hador, **38** Jiron, Migdal-El, Horrem, Bet-Anat i Bet-Šemeš^g – ukupno 19 gradova s okolnim mjestima. **39** To je nasljedstvo Naftalijevog plemena po njegovim porodicama.^h To su njihovi gradovi i okolna mjesta.

40 Sedmim ždrijebomⁱ bilo je odabrano Danovo^j pleme po svojim porodicama. **41** Granica njihove zemlje sezala je do Sore,^k Eštaola, Ir-Šemeša, **42** Šaalabina,^l Ajalona,^m Itle, **43** Elona, Timne,ⁿ Ekrona,^o **44** Eltekea, Gibetona,^p Baalata, **45** Jehuda, Bene-Beraka, Gat-Rimona,^r **46** Me-Jarkona i Rakona te je prolazila ispred Jope.^s **47** Ali Danovim je potomcima njihovo područje bilo premalo.^t Zato su krenuli u rat protiv Lešema^u i osvojili ga te sve u njemu pobili mačem. Potom su zaposjeli Lešem i nastanili se u njemu te su ga prozvali Dan, po imenu svog praoca

19:34 *Po svemu sudeći, ne misli se na Judino pleme, nego na obitelj jednog čovjeka iz Judinog plemena.

19. POGL.

- a Br 26:47
b Br 26:55
Jš 18:6
c Su 4:11
d Jš 21:32
e Jš 11:10
Su 4:2
1Sa 12:9
f Jš 20:7
g Su 1:33
h Br 26:50
i Jš 18:6
j Pos 49:17
k Jš 15:20, 33
Su 13:2
l Su 1:35
m Jš 10:12
Jš 21:8, 24
n Su 14:1
o Jš 15:20, 45
p Jš 21:8, 23
r Jš 21:8, 24
s Jn 1:3
Dj 9:36
t Br 26:54
Br 33:54
u Su 18:7

2. stupac

- a Su 18:29
b Jš 24:29, 30
c Br 34:17
Jš 14:1
d Su 21:19
Jr 7:12
e Jš 18:1, 8

20. POGL.

- f Izl 21:12, 13
Br 35:14, 15
Pnz 4:41
g Pos 9:6
Izl 21:23
Br 35:26, 27
h Pnz 19:3
i Izr 31:23
j Br 35:22-24
Pnz 19:4-6
k Br 35:12, 24
l Br 35:25

Dana.^a **48** To je nasljedstvo Danovog plemena po njegovim porodicama. To su njihovi gradovi s okolnim mjestima.

49 Tako su završili podjelu zemlje i predali sva područja u nasljedstvo. Tada su Izraelci dali nasljedstvo Nunovom sinu Jošui u svojoj zemlji. **50** Po Jehovinoj zapovijedi dali su mu grad koji je tražio, Timnat-Serah,^b u efrajimskim brdima. On ga je obnovio i nastanio se u njemu.

51 To su nasljedstva koja su svećenik Eleazar, Nunov sin Jošua i poglavari rodova izraelskih plemena ždrijebom razdijelili^c pred Jehovom u Šilu,^d na ulazu u šator sastanka.^e Tako su završili podjelu zemlje.

20 Tada je Jehova rekao Jošui: **2** "Kaži Izraelcima: 'Određite gradove koji će vam biti gradovi utočišta^f o kojima sam vam govorio preko Mojsija **3** da bi onamo mogao pobjeći ubojica koji nekoga ubije nehotice, nenamjerno*. Oni će vam služiti kao utočište od krvnog osvetnika.^g **4** Neka ubojica pobjegne u jedan od tih gradova^h pa neka stane kod gradskih vrataⁱ i iznese svoj slučaj starješinama tog grada. Neka ga oni tada prime u grad i odrede gdje će boraviti, a on neka ostane živjeti kod njih. **5** Ako bi krvni osvetnik progonio ubojicu, ne smiju ga predati njemu u ruke, jer je svog bližnjeg ubio nehotice, a ne iz mržnje.^j **6** I on neka boravi u tom gradu dok ne dođe na sud pred narod^k i neka ostane ondje dok ne umre veliki svećenik^l koji bude služio u to vrijeme.

20:3 *Ili: "nesretnim slučajem".

Tada se ubojica može vratiti u grad iz kojeg je pobjegao – u svoj grad i u svoj dom.”^a

7 Stoga su izabrali* Kedeš^b u Galileji u Naftalijevim brdima, Škem^c u Efrajimovim brdima i Kirijat-Arbu, to jest Hebron,^d u Judinim brdima. **8** A s druge strane Jordana, istočno od Jerihona, na pustinjskoj visoravni izabrali su Beser,^e na području Rubenovog plemena, Ramot^f u Gileadu, na području Gadovog plemena, i Golan^g u Bašanu, na području Manašeovog plemena.^h

9 To su bili gradovi određeni za utočište svim Izraelcima i došljacima koji su živjeli među njima. Onamo je mogao pobjeći svatko tko je nekoga ubio nehotice,ⁱ da ne bi poginuo od ruke krvnog osvetnika prije nego što dođe na sud pred narod.^j

21 A poglavari rodova Levijevaca pristupili su svećeniku Eleazaru,^k Nunovom sinu Jošui i poglavarima rodova izraelskih plemena **2** pa su im rekli u Šilu,^l u Kanaanu: “Jehova je preko Mojsija zapovjedio da nam se daju gradovi u kojima ćemo živjeti i pašnjaci oko njih za našu stoku.”^m **3** Stoga su Izraelci po Jehovinoj zapovijedi od svog nasljedstva dali Levijevcima neke gradove s okolnim pašnjacima.ⁿ

4 I ždrijebom je prvo bila odabrana porodica Kehatovaca.^o Tako je tim Levijevcima koji su bili potomci svećenika Arona ždrijebom bilo dodijeljeno 13 gradova od Judinog plemena,^p Šimunovog plemena^q i Benjaminovog plemena.^s

20:7 *Ili: “posvetili”.

20. POGL.

- a Br 35:28
- b Jš 21:32
- c Pos 33:18
Jš 21:20, 21
- d Jš 14:15
Jš 21:13
- e Jš 21:8, 36
1Lje 6:77, 78
- f Jš 21:8, 38
1Lje 6:77, 80
- g Jš 21:27
1Lje 6:71
- h Pnz 4:41-43
- i Br 35:11, 15
- j Br 35:12, 24
Pnz 21:5

21. POGL.

- k Br 34:17
- l Jš 18:1
- m Le 25:33, 34
Br 35:2-4
Jš 14:4
- n Pos 49:5, 7
Br 35:8
- o Pos 46:11
Br 3:27-31
- p 1Lje 6:54, 55
- r Jš 19:1
- s 1Lje 6:60, 64

2. stupac

- a 1Lje 6:66
- b 1Lje 6:61, 70
- c Izl 6:17
Br 3:21, 22
- d Br 32:33
1Lje 6:62
- e Izl 6:19
- f 1Lje 6:63
- g Br 35:2, 5
- h 1Lje 6:64, 65
- i Pos 23:2
Pos 35:27
Jš 15:13, 14
Jš 20:7
Su 1:10
- j 2Sa 2:1
2Sa 15:10
1Lje 6:54-56
- k Su 1:20
- l Jš 15:20, 54
- m Br 35:6, 15
- n Jš 15:20, 42
- o Jš 15:20, 48
- p Jš 15:20, 50
- r Jš 15:20, 51
- s Jš 15:20, 49
1Lje 6:57, 58
- t Jš 19:1, 7
- u Jš 15:20, 55
- v Jš 9:3
Jš 18:21, 25
- z 1Lje 6:57, 60
- a Jr 1:1

5 A ostalim Kehatovcima pripalo je 10 gradova od porodica Efrajimovog plemena,^a Danovog plemena i polovine Manašeovog plemena.^b

6 Geršonovcima^c je pripalo 13 gradova od porodica Isakarovog plemena, Ašerovog plemena, Naftalijevog plemena i polovine Manašeovog plemena u Bašanu.^d

7 A Merarijevcima^e je po njihovim porodicama pripalo 12 gradova od Rubenovog plemena, Gadovog plemena i Zebulunovog plemena.^f

8 Tako su Izraelci ždrijebom dodijelili Levijevcima ove gradove s okolnim pašnjacima, kao što je Jehova i zapovjedio preko Mojsija.^g

9 Od Judinog plemena i Šimunovog plemena uzeli su gradove koji se ovdje poimence navode^h **10** te su ih dali Aronovim potomcima, Levijevcima iz porodica Kehatovaca, jer su oni prvi bili odabrani ždrijebom. **11** Dali su im Kirijat-Arbuⁱ (Arba je bio Anakov otac), to jest Hebron,^j u Judinim brdima, i sve okolne pašnjake. **12** A polja i mjesta oko tog grada bili su dani u nasljedstvo Jefuneovom sinu Kaleb^k.

13 Potomcima svećenika Arona dali su: Hebron^l s pašnjacima kao grad utočište za ubojice,^m Libnuⁿ s pašnjacima, **14** Jatir^o s pašnjacima, **15** Holon^r s pašnjacima, Debir^s s pašnjacima, **16** Ajin^t s pašnjacima, Jutu^u s pašnjacima i Bet-Šemeš^v s pašnjacima – 9 gradova od ta dva plemena.

17 Od Benjaminovog plemena: Gibeon^v s pašnjacima, Gebu s pašnjacima,^z **18** Anatot^a

s pašnjacima i Almon s pašnjacima – 4 grada.

19 Tako su svećenici, Aronovi potomci, dobili ukupno 13 gradova s pašnjacima.^a

20 A preostalim porodicama Kehatovaca iz Levijevog plemena ždrijebom su dodijeljeni gradovi od Efrajimovog plemena.

21 Dali su im: Šekem^b s pašnjacima, u efrajimskim brdima, kao grad utočište za ubojice,^c Gezer^d s pašnjacima, **22** Kib-sajim s pašnjacima i Bet-Horon^e s pašnjacima – 4 grada.

23 Od Danovog plemena: El-teke s pašnjacima, Gibeton s pašnjacima, **24** Ajalon^f s pašnjacima i Gat-Rimon s pašnjacima – 4 grada.

25 A od polovine Manašeovog plemena: Taanak^g s pašnjacima i Gat-Rimon s pašnjacima – 2 grada.

26 Tako su ostale porodice Kehatovaca dobile ukupno 10 gradova s pašnjacima.

27 A porodice Geršonovaca^h iz Levijevog plemena dobile su od polovine Manašeovog plemena Golanⁱ u Bašanu s pašnjacima kao grad utočište za ubojice i Beešteru s pašnjacima – 2 grada.

28 Od Isakarovog plemena:^j Kišion s pašnjacima, Daberat^k s pašnjacima, **29** Jarmut s pašnjacima i En-Ganim s pašnjacima – 4 grada.

30 Od Ašerovog plemena:^l Mišal s pašnjacima, Abdon s pašnjacima, **31** Helkat^m s pašnjacima i Rehobⁿ s pašnjacima – 4 grada.

32 Od Naftalijevog plemena: Kedeš^o u Galileji s pašnjacima kao grad utočište^p za ubojice,

21. POGL.

a Le 25:33, 34
Br 35:4

b Jš 20:7
1Kr 12:1

c Br 35:11, 15

d Jš 16:10

e Jš 16:1, 3
Jš 18:11, 13

f Jš 10:12
Su 1:35
2Lje 28:18

g Jš 17:11

h Jš 21:6

i 1Lje 6:71

j 1Lje 6:72, 73

k Jš 19:12, 16

l 1Lje 6:74, 75

m Jš 19:25, 31

n Jš 19:28, 31
Su 1:31

o Jš 20:7

p Br 35:14, 15

2. stupac

a Jš 21:7

b 1Lje 6:77

c Jš 19:10, 11

d Su 1:30

e Pnz 4:41-43
Jš 20:8

f 1Lje 6:78, 79

g 1Lje 6:80, 81

h Jš 20:8, 9
1Kr 22:3

i Pos 32:2
2Sa 2:8

j Br 21:26
Br 32:37

k Br 32:1

l Br 35:5, 7

m Pos 13:14, 15
Pos 15:18
Pos 26:3
Pos 28:4

n Izl 23:30

o Izl 33:14
Pnz 12:3
Jš 1:13
Jš 11:23
Jš 22:4

p Pnz 28:7

r Pnz 7:24
Pnz 31:3

Hamot-Dor s pašnjacima i Kartan s pašnjacima – 3 grada.

33 Tako su Geršonovci po svojim porodicama dobili ukupno 13 gradova s pašnjacima.

34 Porodice Merarijevaca,^a preostali Levijevci, dobili su od Zebulunovog plemena:^b Jokneam^c s pašnjacima, Kartu s pašnjacima, **35** Dimnu s pašnjacima i Nahalal^d s pašnjacima – 4 grada.

36 Od Rubenovog plemena: Beser^e s pašnjacima, Jahas s pašnjacima,^f **37** Kedemot s pašnjacima i Mefaat s pašnjacima – 4 grada.

38 Od Gadovog plemena:^g Ramot u Gileadu^h s pašnjacima kao grad utočište za ubojice, Mahanajimⁱ s pašnjacima, **39** Hešbon^j s pašnjacima i Jazer^k s pašnjacima – ukupno 4 grada.

40 Merarijevci, koji su preostali od porodica Levijevaca, po svojim su porodicama dobili ukupno 12 gradova.

41 Levijevcima je u zemlji koju su Izraelci dobili u nasljedstvo pripalo ukupno 48 gradova s pašnjacima.^l **42** Svi ti gradovi imali su pašnjake unaokolo – tako je bilo sa svim tim gradovima.

43 Tako je Jehova Izraelu dao svu zemlju za koju se zakleo njihovim praocima^m da će im je dati te su je oni zaposjeli i nastanili se u njoj.ⁿ **44** Osim toga, Jehova im je dao mir na svim njihovim granicama, kao što se zakleo njihovim precima,^o pa im se nijedan njihov neprijatelj nije mogao oduprijeti.^p Jehova im je sve njihove neprijatelje predao u ruke.^r **45** Nije ostalo neispunjeno nijedno obe-

ćanje* od svih dobrih obećanja što ih je Jehova dao izraelskom narodu. Sva su se ispunila.^a

22 Tada je Jošua sazvao Rubenovce, Gadovce i polovinu Manašeovog plemena **2** pa im je rekao: "Vi ste učinili sve što vam je Jehovin sluga Mojsije zapovjedio^b i poslušali ste sve što sam vam ja zapovjedio.^c **3** Niste napustili svoju braću sve ovo vrijeme, bili ste uz njih sve do današnjeg dana.^d Izvršili ste ono što ste bili dužni po zapovijedi Jehove, svog Boga.^e **4** Sada je Jehova, vaš Bog, dao mir vašoj braći, kao što im je i obećao.^f Zato se vi sada vratite u svoje šatore, u zemlju koju vam je Jehovin sluga Mojsije dao u nasljedstvo s druge strane* Jordana.^g **5** Samo dobro pazite da postupate po zapovijedima i Zakonu koji vam je dao Jehovin sluga Mojsije^h – da ljubite Jehovu, svog Boga,ⁱ da u svemu idete njegovim putevima,^j da izvršavate njegove zapovijedi,^k da se čvrsto držite njega^l te da mu služite^m svim svojim srcem i svom svojom dušom*!"ⁿ

6 Potom ih je Jošua blagoslovio i otpustio te su oni otišli u svoje šatore. **7** Polovini Manašeovog plemena Mojsije je dao nasljedstvo u Bašanu,^o dok je drugoj polovini Jošua dao nasljedstvo na zapadnoj strani Jordana,^p kao i njihovoj braći. I kad ih je Jošua otpustio da idu u svoje šatore, blagoslovio ih je **8** i rekao im: "Vratite se u svoje šatore s velikim blagom, s mnogo stoke, sa srebrom i zlatom, s bakrom i željezom te

21:45 *Ili: "riječ". **22:4** *Odnosno istočne strane. **22:5** *Vidi Rječnik.

21. Pogl.

a Jš 23:14
1Kr 8:56
He 6:18

22. Pogl.

b Br 32:20-22
Pnz 3:18

c Jš 1:16

d Jš 11:18

e Br 32:25-27

f Jš 21:44

g Br 32:33

h Pnz 6:6
Pnz 12:32
2Kr 21:8

i Pnz 6:5
Pnz 11:1
Mt 22:37

j Pnz 10:12

k Pnz 13:4
1Iv 5:3

l Pnz 4:4
Pnz 10:20
Jš 23:8

m Pnz 6:13
Jš 24:15
Lk 4:8

n Pnz 4:29
Pnz 11:13
Mk 12:30, 33

o Jš 13:29, 30

p Jš 17:5

2. stupac

a Pnz 28:8

b Br 31:27

c Br 32:1

d Br 32:33

e Pnz 13:12-15

f Jš 18:1
Jš 19:51

g Izl 6:25
Br 25:11
Su 20:28

h Br 1:16
Pnz 1:13

i Jš 22:11, 12

j Pnz 12:13, 14

s mnoštvom haljina.^a Ponesite plijen^b koji ste uzeli svojim neprijateljima i podijelite ga sa svojom braćom."

9 Potom su Rubenovci, Gadovci i polovina Manašeovog plemena otišli od ostalih Izraelaca. Napustili su Silo u Kanaanu i vratili se u Gilead^c – zemlju koja im je bila dana u nasljedstvo i u kojoj su se naselili, kao što im je Jehova zapovjedio preko Mojsija.^d **10** Kad su Rubenovci, Gadovci i polovina Manašeovog plemena došli u jordanski kraj u Kanaanu, podignuli su žrtvenik pored Jordana. Taj je žrtvenik bio vrlo velik. **11** Nakon nekog vremena ostali Izraelci čuli su za to^e i rekli: "Eno, Rubenovci, Gadovci i polovina Manašeovog plemena podignuli su žrtvenik kod kanaanske granice u jordanskom kraju, na našoj strani rijeke." **12** Kad su Izraelci to čuli, svi su se skupili u Silu^f da krenu u rat protiv njih.

13 Tada su Izraelci poslali k Rubencima, Gadovcima i polovini Manašeovog plemena u Gilead svećenika Pinhasa,^g Eleazarovog sina, **14** a s njim i desetoricu poglavara – svaki od njih bio je predstavnik jednog izraelskog plemena i poglavar svog roda u Izraelu*,^h **15** Kad su oni došli k Rubencima, Gadovcima i polovini Manašeovog plemena u Gilead, rekli su im:

16 "Ovako kaže sav Jehovin narod: 'Kako ste mogli tako iznevjeriti Izraelovog Boga?'ⁱ Vi ste danas okrenuli leđa Jehovi jer ste sagradili sebi žrtvenik i pobunili se protiv Jehove.^j

22:14 *Dosl.: "među Izraelovim tisućama".

17 Zar nam nije dosta to što smo kod Peora zgriješili Bogu? Od tog se grijeha sve do danas nismo očistili premda je pomor došao na Jehovin narod.^a

18 Zar želite danas okrenuti leđa Jehovi? Ako se vi danas pobunite protiv Jehove, sutra će se on razgnjeviti na sav izraelski narod.^b 19 Ako mislite da je zemlja koju ste dobili u nasljedstvo nečista, prijedite prijeko u Jehovinu zemlju^c u kojoj se nalazi Jehovin šator^d pa se naselite među nama. Ali nemojte se buniti protiv Jehove i nemojte i nas činiti buntovnicima gradeći sebi žrtvenik kad već postoji žrtvenik Jehove, našeg Boga.^e 20 Kad je Zerahov sin Akan^f postupio nevjerno uzevši ono što je bilo određeno za uništenje, nije li se Bog razgnjevio na cijeli izraelski narod?^g Osim toga, nije samo Akan poginuo zbog svog prijestupa.^h

21 Tada su Rubenovci, Gadovci i polovina Manašeovog plemena odgovorili poglavari-
ma izraelskih rodova*ⁱ 22 "Jehova, Bog nad bogovima", zna zašto smo to učinili. Jehova, Bog nad bogovima,^j to zna, a neka zna i Izrael. Ako smo to učinili zbog pobune i zbog nevjernosti prema Jehovi, nemojte nas danas poštediti. 23 Ako smo podignuli žrtvenik da bismo okrenuli leđa Jehovi i da bismo na njemu prinosili žrtve paljenice, žitne žrtve i žrtve zajedništva, Jehova će nas kazniti.^k 24 Ali mi to nismo učinili zbog toga, nego iz drugog razloga – zato što smo se bojali da će jednog dana

22:21, 30 *Dosl.: "tisuća". 22:22 *Ili: "moćni Bog".

22. PUGL.

a Br 25:3, 9
Pnz 4:3

b Jš 7:1
1IJe 21:14

c Br 34:2
Jš 1:11

d Jš 18:1

e Pnz 12:13, 14

f Jš 7:1

g Jš 7:11, 15

h Jš 7:5
Jš 7:24, 25

i Jš 22:13, 14

j Pnz 10:17

k Pnz 12:11, 13

2. stupac

a Pos 31:48
Jš 24:27

b Pnz 12:5, 6

c Pnz 6:14

d Pnz 12:14

e Jš 22:13, 14

vaši sinovi reći našim sinovima: 'Što vi imate s Jehovom, Izraelovim Bogom? 25 Jehova je postavio Jordan kao granicu između nas i vas, Rubenovci i Gadovci. Vi nemate ništa s Jehovom!' I tako bi vaši sinovi onemogućili našim sinovima da štuju Jehovu*.

26 Zato smo rekli: 'Podigni-
mo sebi žrtvenik, ali ne za žrtve paljenice niti za druge žrtve, 27 nego da bude svjedok između nas i vas^a i između naših potomaka* poslije nas – neka svjedoči da želimo služiti Jehovi paljenicama, prinosima i žrtvama zajedništva,^b kako vaši sinovi ne bi jednog dana rekli našim sinovima: "Vi nemate ništa s Jehovom!"' 28 Stoga smo rekli: 'Ako ikada to kažu nama ili našim potomcima u budućnosti, mi ćemo tada odgovoriti: "Pogledajte žrtvenik koji su naši preci načinili po uzoru na Jehovin žrtvenik, ali ne da bi na njemu prinosili žrtve paljenice niti kakve druge žrtve, nego da bude svjedok između nas i vas!"' 29 Nipošto se ne želimo buniti protiv Jehove i okretati danas leđa Jehovi^c gradeći žrtvenik za paljenice, žitne žrtve i druge žrtve kad već postoji žrtvenik Jehove, našeg Boga, koji stoji pred njegovim šatorom!"^d

30 Kad su svećenik Pinhas i narodni poglavari, poglavari izraelskih rodova*, koji su bili s njim čuli što su rekli Rubenovi, Gadovi i Manašeovi potomci, bili su zadovoljni njihovim odgovorom.^e 31 Zato je svećenik Pinhas, Eleazarov sin, rekao Rubencima, Gadovcima i Manašeovcima: "Budući da niste

22:25 *Dosl.: "da se boje Jehove". 22:27 *Dosl.: "naraštaja".

iznevjerili Jehovu, mi sada znamo da je Jehova među nama. Izbavili ste Izraelce iz Jehovine ruke.”

32 Potom su se svećenik Pinhas, Eleazarov sin, i poglavari vratili od Rubenovaca i Gadovaca iz Gileada u Kanaan i prenijeli odgovor ostalim Izraelcima. **33** I Izraelci su bili zadovoljni njihovim odgovorom. Stoga su počeli hvaliti Boga i odustali su od namjere da idu u rat protiv Rubenovaca i Gadovaca te da opustoše zemlju u kojoj su oni živjeli.

34 A Rubenovci i Gadovci dali su žrtveniku ime*, jer su rekli: “On nam je svjedok da je Jehova pravi Bog.”

23 Protoklo je dosta vremena otkako je Jehova dao Izraelu mir^a oslobodivši ga od svih neprijatelja koji su ga okruživali, a Jošua je bio star i nije mu preostalo još mnogo godina života.^b **2** I Jošua je sazvaio sve Izraelce^c – njihove starješine, poglavare, suce i upravitelje^d – te im rekao: “Ja sam ostario i nije mi preostalo još mnogo godina. **3** Vi ste vidjeli sve što je Jehova, vaš Bog, učinio svim tim narodima radi vas, jer se Jehova, vaš Bog, borio za vas.^e **4** Evo, ždrijebom^f sam razdijelio i dao vašim plemenima u nasljedstvo zemlju naroda koje još treba pokoriti^g i zemlju svih onih naroda koje sam istrijebio,^h od Jordana do Velikog mora* na zapadu. **5** Sam Jehova, vaš Bog, tjerao ih je pred vamaⁱ i radi vas ih je protjerao, a vi ste zaposjeli nji-

22:34 *Žrtvenik je vjerojatno dobio ime “Svjedok”. **23:4** *Odnosno Sredozemnog mora.

23. POGL.

- a Izl 33:14
Le 26:6
Js 21:44
b Js 13:1
c Pnz 31:28
d Pnz 16:18
e Pnz 20:4
Js 10:11-14
Js 10:40, 42
f Js 18:10
g Js 13:2-6
h Pnz 7:1
i Izl 23:30
Izl 33:2
Pnz 11:23

2. stupac

- a Br 33:53
b Izl 24:7
Pnz 17:18
Pnz 31:26
c Pnz 5:32
Pnz 12:32
Js 1:7, 8
d Izl 23:33
Pnz 7:2
e Izl 23:13
f Izl 20:5
g Pnz 10:20
Js 22:5
h Pnz 11:23
i Js 1:3-5
j Le 26:8
Su 3:31
2Sa 23:8
k Izl 23:27
Pnz 3:22
l Pnz 28:7
m Pnz 4:9
Js 22:5
n Pnz 6:5
o Izl 23:29
Js 13:2-6
p Izl 34:16
Pnz 7:3
Su 3:6
1Kr 11:4
Ezr 9:2
r Su 2:3, 21
s Br 33:55

hovu zemlju, kao što vam je Jehova, vaš Bog, i obećao.^a

6 Zato budite vrlo hrabri kako biste se držali svega što je napisano u knjizi Mojsijevog zakona^b i postupali u skladu s time – nemojte od toga odstupati ni nadesno ni nalijevo^c **7** i nemojte se družiti s tim narodima^d koji su preostali među vama. Ne spominjite ime na njihovih bogova^e niti se kunite njima, nemojte ih štovati niti im se klanjajte,^f **8** nego se čvrsto držite Jehove, svog Boga,^g kao što ste činili sve do danas. **9** Jehova će pred vama otjerati velike i moćne narode,^h kao što je to činio i dosad, pa vam se nitko nije uspio oduprijeti.ⁱ **10** Jedan jedini od vas otjerat će tisuću^j jer će se Jehova, vaš Bog, boriti za vas,^k kao što vam je i obećao.^l **11** Zato uvijek pazite na sebe^m – ljubite Jehovu, svog Boga.ⁿ

12 Ali ako okrenete leđa Bogu i počnete se družiti s pripadnicima tih naroda koji su preostali među vama^o te počnete s njima sklapati brakove^p i pomiješate se s njima i oni s vama, **13** dobro znajte da Jehova, vaš Bog, neće više radi vas protjerivati te narode.^r Oni će vam biti stupica i zamka, bič na vašim leđima^s i trnje u vašim očima, dok ne nestanete s ove dobre zemlje koju vam je dao Jehova, vaš Bog.

14 Evo, ja ću uskoro umrijeti*, a vi dobro znate svim svojim srcem i svom svojom dušom^u da nije ostalo neispunjeno nijedno obećanje^a od svih dobrih obećanja koja vam je dao Jehova, vaš

23:14 *Dosl.: “ja danas idem na put na koji moraju poći svi na zemlji”. “Vidi Rječnik. ^a Ili: “riječ”.

Bog. Sva su se ispunila. Niti jedno obećanje nije ostalo neispunjeno.^a **15** No kao što vam je Jehova, vaš Bog, ispunio sva dobra obećanja koja vam je dao,^b tako vam Jehova može nanijeti i sve nevolje koje vam je najavio i istrijebiti vas iz ove dobre zemlje koju vam je dao Jehova, vaš Bog.^c **16** Ako prekršite savez Jehove, svog Boga, za koji vam je zapovjedio da ga se držite, i ako počnete štovati druge bogove i klanjati im se, Jehova će se silno razgnjeviti na vas^d i brzo ćete nestati s dobre zemlje koju vam je dao.”^e

24 Potom je Jošua okupio sva izraelska plemena u Šekemu te je sazvaio izraelske starješine, poglavare, suce i upravitelje,^f i oni su stali pred pravog Boga. **2** Jošua je rekao svemu narodu: “Ovako kaže Jehova, Izraelov Bog: ‘Nekad su vaši praoci,^g a među njima i Terah, Abrahamov i Nahorov otac, živjeli s druge strane Rijeke^{*h} i štivali druge bogove.’ⁱ

3 Ali ja sam zapovjedio vašem praocu Abrahamu^j da prijeđe na drugu stranu Rijeke i vodio sam ga po cijelom Kanaanu te mu umnožio potomstvo.^k Dao sam mu Izaka,^l **4** a Izaku sam dao Jakova i Ezava.^m Potom sam Ezavu u posjed dao goru Seir,ⁿ a Jakov i njegovi sinovi otišli su u Egipat.^o **5** Nakon toga poslao sam vam Mojsija i Arona^p te sam nanio nevolje Egiptu,^r a zatim sam vas izveo iz njega. **6** Kad sam vaše pretke vodio iz Egipta^s i kad su došli do mora, Egipćani su s bojnim kolima i konjanicima krenuli u potjeru za vašim precima i sustigli ih kod

24:2 *Odnosno Eufрата.

23. POGL.

- a Jš 21:45
1Kr 8:56
b Le 26:3-12
Pnz 28:1
c Le 26:14-17
Pnz 28:15, 63
d 2Kr 24:20
e Jš 23:12, 13

24. POGL.

- f Izl 18:25
Jš 23:2
g Pos 11:26, 27
h Pos 11:28, 31
i Jš 24:15
j Pos 12:1
Ne 9:7
Dj 7:2
k Pos 15:1, 5
l Pos 21:3
m Pos 25:26
n Pos 36:8
Pnz 2:5
o Pos 46:2, 3
p Izl 3:10
r Izl 11:1
s Izl 12:37

2. stupac

- a Izl 14:9
b Izl 14:10
c Izl 14:20, 27
Ps 106:11
d Izl 3:20
Pnz 4:34
e Br 14:34
f Br 21:23
g Ne 9:22
h Br 22:2, 5
Pnz 23:3, 4
i Br 22:12
j Br 23:11, 25
Br 24:10
k Br 31:7, 49
l Jš 3:17
m Jš 5:10
n Jš 11:16
Jš 21:44
He 11:30
o Izl 23:28
Jš 2:9, 10
p Ps 44:3
r Jš 11:14
s Pnz 6:10, 11
Pnz 8:7, 8
t Pos 17:1
Pnz 10:12
Pnz 18:13
1Sa 12:24
u Le 17:7
Eze 23:8

Crvenog mora.^a **7** Oni su zavapili k meni,^b pa sam ja, Jehova, postavio mračan oblak između njih i Egipćana te na njih oborio more i prekrio ih njime.^c Svojim ste očima vidjeli što sam učinio u Egiptu.^d Potom ste mnogo godina boravili u pustinji.^e

8 Onda sam vas doveo u zemlju Amorejaca, koji su živjeli s druge strane* Jordana, i oni su vas napali.^f Ali ja sam ih predao u vaše ruke kako biste zaposjeli njihovu zemlju i istrijebio sam ih pred vama.^g

9 Potom se protiv Izraela borio moapski kralj Balak, Sipo-rov sin. On je pozvao Beorovog sina Bileama da dođe i da vas prokune.^h **10** Ali ja nisam htio poslušati Bileama.ⁱ Zato vas je više puta morao blagosloviti.^j Tako sam vas izbavio iz njegove ruke.^k

11 Potom ste prešli Jordan^l i došli do Jerihona.^m A poglavari* Jerihona, Amorejci, Perizani, Kanaanci, Hetiti, Girgašani, Hivijci i Jebusejci zaratili su se s vama, no ja sam ih predao u vaše ruke.ⁿ **12** Dao sam da se pred vama širi strah* i to ih je – kao i dva amorejska kralja – otjeralo pred vama.^o Nije to učinio vaš mač ni vaš luk.^p **13** Tako sam vam dao zemlju oko koje se niste trudili i gradove koje niste gradili,^r pa ste se u njima naselili. Sada jedete iz vinograda i maslinika koje niste sadili.^s

14 Zato se bojte Jehove i služite mu čestito i vjerno*!^t Uklonite bogove koje su vaši preci štivali s druge strane Rijeke i u Egiptu^u i služite Je-

24:8 *Odnosno istočne strane. 24:11 *Moguće i: “građani”. 24:12 *Ili: “obeshrabrenje”. 24:14 *Ili: “po istini; istinito”.

hovi! **15** Ako ne želite služiti Jehovi, sami danas izaberite kome ćete služiti^a - bogovima kojima su služili vaši preci s druge strane Rijeke^b ili bogovima Amorejaca u čijoj zemlji živite.^c A ja i moja obitelj služiti ćemo Jehovi!”

16 Nato je narod odgovorio: “Nipošto nećemo ostaviti Jehovu ni štovati druge bogove! **17** Jehova, naš Bog, izveo je nas i naše pretke iz Egipta,^d zemlje u kojoj smo bili robovi.^e On je pred našim očima učinio velika čuda^f i on nas je čuvao cijelim putem kojim smo išli i štitio od svih naroda kroz čiju smo zemlju prolazili.^g **18** Jehova je otjerao sve narode koji su prije nas živjeli u ovoj zemlji, pa tako i Amorejce. Stoga ćemo i mi služiti Jehovi, jer on je naš Bog!”

19 Tada je Jošua rekao narodu: “Vi ne možete služiti Jehovi jer je on svet Bog,^h Bog koji zahtijeva da se odanost iskazuje isključivo njemu.ⁱ On vam neće opraštati prijestupe* ni grijeha.^j **20** Ako vi ostavite Jehovu i počnete štovati tuđe bogove, on će se okrenuti protiv vas i istrijebit će vas iako vam je dosad uvijek činio dobro.”^k

21 A narod je odvratio Jošui: “Nećemo to učiniti, nego ćemo služiti Jehovi!”^l **22** Nato je Jošua rekao narodu: “Sami ste svjedoci* da ste svojom voljom izabrali služiti Jehovi.”^m A oni su rekli: “Svjedoci smo!”

23 “Zato uklonite tuđe bogove koji su među vama i svim srcem služite Jehovi, Izraelo-

24:19 *Ili: “buntovnost”. **24:22** *Dosl.: “svjedoci protiv sebe”.

24. POGL.

a Pnz 30:19, 20
1Kr 18:21

b Jš 24:2

c Izl 23:32
Pnz 7:25
Su 6:10
Su 10:6

d Izl 19:4
Pnz 32:12

e Pnz 6:12

f Izl 14:31
Pnz 4:34
Pnz 29:2

g Izl 23:23

h Le 19:2
Ps 99:5
Iza 6:3
1Pe 1:15

i Izl 20:5
Izl 34:14
Br 25:11
Mt 4:10

j Izl 23:20, 21
Br 14:35

k Pnz 28:15, 20
Jš 23:16
2Lje 15:2
Iza 63:10
Jr 17:13

l Izl 19:8

m Pnz 26:17
Jš 24:15

2. stupac

a Pnz 31:26

b Pos 31:45

c Pos 31:48

d Su 2:6

e Su 2:8, 9

f Jš 19:49, 50

g Pnz 31:12, 13
Su 2:7

h Pos 50:25
Izl 13:19
He 11:22

i Pos 33:18, 19

j Dj 7:15, 16

k Jš 20:7

l Br 3:4
Br 20:26

m Izl 6:25
Su 20:28

vom Bogu!” **24** A narod je kazao Jošui: “Služit ćemo Jehovi, svom Bogu, i slušat ćemo ga!”

25 I Jošua je tog dana u Šekemu sklopio savez s narodom te im je na temelju tih riječi dao uredbu i propis. **26** Potom je Jošua te riječi upisao u knjigu Božjeg zakona,^a a onda je uzeo veliki kamen^b i postavio ga pod golemo stablo pored Jehovinog svetišta.

27 I Jošua je cijelom narodu rekao: “Evo, ovaj će nam kamen biti svjedok^c jer je čuo sve što nam je Jehova rekao. A ako se odreknete svog Boga, taj će kamen svjedočiti protiv vas.”

28 Tada je Jošua otpustio narod te je svatko otišao na svoju zemlju koju je dobio u nasljedstvo.^d

29 Poslije tih događaja Nunov sin Jošua, Jehovin sluga, umro je u dobi od 110 godina.^e

30 Sahranili su ga na području koje je dobio u nasljedstvo, u Timnat-Serahu,^f koji se nalazi u efrajimskim brdima, sjeverno od gore Gaaša. **31** A Izrael je služio Jehovi sve dok je Jošua bio živ i sve dok su bili živi stariješine koji su nadživjeli Jošuu i koji su vidjeli sva djela koja je Jehova učinio za Izraela.^g

32 A Izraelci su Josipove kosti,^h koje su donijeli iz Egipta, sahranili u Šekemu, na polju što ga je Jakov za 100 kesita^{*i} kupio od sinova Hamora,^j Šekemovog oca. Ono je pripalo u nasljedstvo Josipovim sinovima.^k

33 Umro je i Aronov sin Eleazar^l i sahranili su ga u efrajimskim brdima, na brdu koje je dobio njegov sin Pinhas.^m

24:32 *Kesit je stara novčana jedinica nepoznate vrijednosti.

KNJIGA O SUCIMA

PREGLED SADRŽAJA

- Osvajanja Judinog i Šimunovog plemena (1-20)
Jebusejci ostaju živjeti u Jeruzalemu (21)
Josipovi potomci osvojili Betel (22-26)
Izraelci nisu otjerali sve Kanaance (27-36)
- Jehovin anđeo upozorava narod (1-5)
Jošuaina smrt (6-10)
Jehova postavlja suce koji izbavljaju Izraelce (11-23)
- Jehova iskušava Izraelce (1-6)
Otniel, prvi sudac (7-11)
Sudac Ehud ubija gojaznog kralja Eglona (12-30)
Sudac Šamgar (31)
- Kanaanski kralj Jabin tlači Izraelce (1-3)
Proročica Debora i sudac Barak (4-16)
Jaela ubija vojnog zapovjednika Siseru (17-24)
- Pobjednička pjesma Debore i Baraka (1-31)
Zvijezde se borile protiv Sisere (20)
Potok Kišon otplavio sve neprijatelje (21)
Oni koji vole Jehovu neka budu kao sunce (31)
- Midjanci tlače Izraelce (1-10)
Anđeo uvjerava suca Gideona u Božju podršku (11-24)
Gideon ruši Baalov žrtvenik (25-32)
Božji duh silazi na Gideona (33-35)
Gideon i runo (36-40)
- Gideon i njegovih 300 ljudi (1-8)
Gideonova vojska pobjeđuje Midjance (9-25)
"Mač Jehovin i Gideonov!" (20)
Pomutnja u midjanskom taboru (21, 22)
- Efrajimovci prigovaraju Gideonu (1-3)
Gideon ide u potjeru za midjanskim kraljevima i ubija ih (4-21)
Gideon ne želi biti kralj (22-27)
Kratak osvrt na Gideonov život (28-35)
- Abimelek postaje kralj u Šekemu (1-6)
Jotamova priča (7-21)
- Abimelekova nasilna vladavina (22-33)
Abimelek napada Šekem (34-49)
Žena razbija lubanju Abimeleku; on umire (50-57)
- Suci Tola i Jair (1-5)
Izraelci postaju buntovni, a potom se kaju (6-16)
Amonci se spremaju napasti Izraelce (17, 18)
- Sudac Jiftah otjeran, kasnije postavljen za vođu (1-11)
Jiftah nastoji urazumiti Amonce (12-28)
Jiftahov zavjet i njegova kći (29-40)
Jiftahova kći ostaje neudana (38-40)
- Sukob s Efrajimovcima (1-7)
Šibolet ili sibolet? (6)
Suci Ibsan, Elon i Abdon (8-15)
- Anđeo dolazi k Manoahu i njegovoj ženi (1-23)
Samsonovo rođenje (24, 25)
- Sudac Samson želi se oženiti Filistejkom (1-4)
Samson ubija lava uz pomoć Jehovinog duha (5-9)
Samson zadaje zagonetku na svadbi (10-19)
Samsonovu ženu dobio drugi čovjek (20)
- Samsonova osveta Filistejcima (1-20)
- Samson u Gazi (1-3)
Samson i Dalila (4-22)
Samsonova osveta i smrt (23-31)
- Mikini idoli i svećenik (1-13)
- Danovci izviđaju zemlju (1-31)
Danovci uzeli Miki idole i odveli svećenika (14-20)
Lajiš osvojen i nazvan Dan (27-29)
Danovci štiju rezbareni kip (30, 31)
- Zločin izopačenih Benjaminovaca u Gibei (1-30)
- Rat protiv Benjaminovaca (1-48)
- Benjaminovo pleme spašeno (1-25)

1 Poslije Jošuine smrti^a Izraelci su upitali Jehovu:^b "Tko će od nas prvi krenuti u boj protiv Kanaanaca?" **2** Jehova je odgovorio: "Neka krene Juda!^c Evo, dajem* zemlju u njegove ruke." **3** Tada je Juda rekao svom bratu Šimunu: "Podi sa mnom u zemlju koja mi je dodijeljena*^d da se zajedno borimo protiv Kanaanaca. Zatim ću ja ići s tobom u zemlju koja je tebi dodijeljena." Tako je Šimun pošao s njim.

4 Kad je Judino pleme pošlo u boj, Jehova je predao Kanaanca i Perižane u njihove ruke^e te su u Bezeku porazili vojsku od 10 000 ljudi. **5** Naime, u Bezeku su naišli na Adoni-Bezeka, borili se protiv njega te porazili Kanaanca^f i Perižane.^g **6** Kad je Adoni-Bezek pobjegao, krenuli su u potjeru za njim, uhvatili ga i odrezali mu palčeve na rukama i nogama. **7** Tada je Adoni-Bezek rekao: "Sedamdeset kraljeva kojima sam odrezao palčeve na rukama i nogama skupljalo je hranu pod mojim stolom. Kako sam činio, tako mi Bog vraća." I odveli su ga u Jeruzalem^h te je ondje umro.

8 Zatim su Judejci napali Jeruzalemⁱ i osvojili ga. Njegove su stanovnike pobili mačem, a grad su spalili. **9** Potom su Judejci otišli boriti se protiv Kanaanaca koji su živjeli u brdima, u Negebu i u Šefeli.^j **10** I Juda je krenuo na Kanaanca koji su živjeli u Hebronu (Hebron se prije zvao Kirijat-Arba) i porazili su Šešaja, Ahimana i Talmaja.^k

1:2 *Ili: "dao sam". 1:3 *Ili: "dodijeljena ždrijebom".

1. POGL.

- a Js 24:29
b Br 27:18, 21
Su 20:18
c Pos 49:8
Pnz 33:7
1Lje 5:2
d Js 15:1
Js 19:1, 9
e Pnz 9:3
f Pos 10:6
Pnz 20:17
g Pos 15:18-21
Izl 3:8
Su 3:5
1Kr 9:20, 21
h Js 15:8, 12
i Js 15:63
Su 1:21
j Js 11:16
Js 15:20, 33
k Js 11:21
Js 15:13, 14

2. stupac

- a Js 10:38
b Js 15:15
c Br 13:3, 6
Br 14:24
Pnz 1:35, 36
Js 14:13
d Js 15:16-19
e Su 3:9
f 1Lje 4:13
g Br 24:21
Su 4:11
h Izl 3:1
Izl 4:18
Izl 18:1
Br 10:29
i Pnz 34:3
Su 3:13
j Br 21:1
k Br 10:29-32
l Le 27:29
Pnz 20:16
m Js 19:1, 4
n Pos 10:19
Js 11:22
o Su 14:19
p Js 13:1-3
Js 15:20, 45

11 Potom su otišli odande i krenuli na stanovnike Debira.^a (Debir se prije zvao Kirijat-Sefer.)^b **12** Tada je Kaleb^c rekao: "Onome tko napadne Kirijat-Sefer i osvoji ga, dat ću svoju kćer Aksu za ženu."^d **13** I osvojio ga je Otniel,^e sin Kalebovog mlađeg brata Kenaza.^f Stoga mu je Kaleb dao svoju kćer Aksu za ženu. **14** Kad je polazila u dom svog muža, nagovarala ga je da zatraži polje od njenog oca. Zatim je sišla s margarca*, a Kaleb ju je upitao: "Što želiš?" **15** Ona mu je odgovorila: "Molim te, daj mi nešto na dar kao znak svog blagoslova! Budući da si mi dao samo suhu zemlju na jugu*, daj mi i Gulot-Majim^g." I Kaleb joj je dao Gornji Gulot i Donji Gulot.

16 A potomci Kenijca,^g Mojsijevog tasta,^h otišli su s Judejcima iz Grada Palmi*ⁱ u Judejsku pustinju, koja se nalazi južno od Arada.^j Došli su i nastanili se među tamošnjim stanovništvom.^k **17** A Juda je krenuo dalje sa svojim bratom Šimunom te su napali Kanaanca koji su živjeli u Sefatu i uništili grad.^l Zato su grad nazvali Horma*.^m **18** Juda je potom osvojio Gazuⁿ s njenim područjem, Aškelon^o s njegovim područjem i Ekron^p s njegovim područjem. **19** Jehova je bio s Judom, tako da su pripadnici tog plemena zaposjeli brda, ali nisu mogli otjerati stanovnike doline jer su oni imali bojna

1:14 *Moguće i: "Dok je sjedila na margarcu, pljesnula je rukama da dozove oca". 1:15 *Ili: "u Negebu". * "Gulot-Majim" znači "izvori vode". 1:16 *Odnosno Jerihona. 1:17 * "Horma" znači "uništenje".

kola sa željeznim oštricama*.^a
20 Kaleb su dali Hebron, kao što je Mojsije obećao,^b a on je odande otjerao tri Anakova sina.^c

21 A Benjaminovci nisu otjerali Jebusejce koji su živjeli u Jeruzalemu. Stoga Jebusejci žive s Benjaminovcima u Jeruzalemu sve do danas.^d

22 Josipovi potomci^e napali su Betel i Jehova je bio s njima.^f

23 Poslali su uhode da izvide Betel (grad se prije zvao Luz)^g

24 i oni su vidjeli nekog čovjeka kako izlazi iz grada. Rekli su mu: "Pokaži nam kako se može ući u grad, pa ćemo ti se smilovati*"^h **25** I čovjek im je pokazao kako se može ući u grad. A oni su stanovnike grada pobili mačem, ali tog su čovjeka i cijelu njegovu obitelj pustili da odu.^h

26 Taj je čovjek otišao u hetitsku zemlju te ondje sagradio grad i nazvao ga Luz, kako se zove sve do danas.

27 Manaše nije zaposjeo Bet-Šean i okolne gradove ni Tananakⁱ i okolne gradove i nije otjerao stanovnike Dora i okolnih gradova, ni stanovnike Ibleama i okolnih gradova, ni stanovnike Megida i okolnih gradova.^j Kanaanci su mu se oduprli i ostali su živjeti u toj zemlji. **28** No kad su Izraelci ojačali, nametnuli su Kanaancima prisilni rad^k umjesto da su ih sve otjerali.^j

29 Ni Efrajim nije otjerao Kanaance koji su živjeli u Gezeru. Kanaanci su ostali živjeti među njima u Gezeru.^m

30 Zebulun nije otjerao stanovnike Kitrona ni stanovnike Nahalola.ⁿ Kanaanci su ostali

1:19 *Dosl.: "željezna kola". 1:24 *Dosl.: "iskazati vjernu ljubav".

1. POGL.

a Pnz 20:1
 Jš 17:16
 b Br 14:24
 Jš 14:9
 c Br 13:22
 d Jš 15:63
 2Sa 5:6
 e Jš 14:4
 f Pos 49:22, 24
 Jš 16:1
 Ps 44:3
 g Pos 35:6
 h Jš 6:25
 1Sa 15:6
 i Jš 21:8, 25
 Su 5:19
 j Jš 17:11, 12
 k Pos 9:25
 1Kr 9:20, 21
 l Br 33:55
 Pnz 7:2
 Pnz 20:16
 Jš 17:13
 m Jš 16:10
 1Kr 9:16
 n Jš 19:15, 16

2. stupac

a Pnz 20:17
 Su 2:2
 b Jš 11:8
 Jš 19:28, 31
 c Jš 19:29, 31
 d Jš 19:30, 31
 e Jš 21:8, 31
 f Jš 19:38, 39
 g Pnz 7:2
 h Jš 19:47
 Su 18:1
 i Jš 10:12
 j Jš 19:42, 48
 k Br 34:2, 4
 Jš 15:3, 12

2. POGL.

l Izl 23:20, 23
 Jš 5:13, 14
 m Jš 5:8, 9
 n Pos 12:7
 Pos 26:3
 o Pos 17:1, 7
 Le 26:42
 p Izl 23:32
 Pnz 7:2
 2Ko 6:14
 r Izl 34:13
 Br 33:52
 s Su 1:28
 t Su 2:20-23
 u Br 33:55
 Jš 23:12, 13
 v Izl 23:33
 Pnz 7:16
 1Kr 11:2

živjeti među njima, ali bio im je nametnut prisilni rad.^a

31 Ašer nije otjerao stanovnike Akka, ni stanovnike Sidona,^b Ahlaba, Akziba,^c Helbe, Afika^d i Rehoba.^e **32** I tako su Ašerovci živjeli među Kanaancima, koji su ostali u toj zemlji, jer ih nisu otjerali.

33 Naftali nije otjerao stanovnike Bet-Šemeša ni stanovnike Bet-Anata,^f nego je ostao među Kanaancima koji su živjeli u toj zemlji.^g Stanovnicima Bet-Šemeša i Bet-Anata nametnuli su prisilni rad.

34 A Amorejci su potisnuli Danovce u brda i nisu im dali da siđu u dolinu.^h **35** Dakle, Amorejci su im se oduprli te su ostali živjeti na gori Heresu, u Ajalonuⁱ i u Šaalbimu.^j Ali kad su Josipovi potomci ojačali, nametnuli su Amorejcima prisilni rad. **36** Područje Amorejaca protezalo se od uspona Akrabima^k i od Sele prema gorju.

2 Jehovin anđeo^l došao je iz Gilgala^m u Bokim i rekao: "Izveo sam vas iz Egipta i doveo vas u zemlju za koju sam se zakleo da ću je dati vašim pracicima.ⁿ I rekao sam: 'Nikad neću raskinuti svoj savez s vama.'^o

2 A vi nemojte sklapati saveze sa stanovnicima ove zemlje^p i porušite njihove žrtvenike!^r Ali vi me niste poslušali.^s Zašto ste tako postupili? **3** Zato, kao što sam vam rekao, neću pred vama otjerati stanovnike ove zemlje,^t pa će vam oni biti zamka^u i njihovi će vas bogovi odvući od mene."^v

4 Kad je Jehovin anđeo rekao to svim Izraelcima, narod je počeo glasno plakati. **5** Zato su ono mjesto prozvali Bo-

kim* i ondje su prinijeli žrtve Jehovi.

6 Kad je Jošua otpustio narod, Izraelci su otišli svaki na svoju zemlju koju su dobili u nasljedstvo kako bi je zaposjeli.^a **7** I narod je služio Jehovi sve dok je Jošua bio živ i sve dok su bili živi starješine koji su nadživjeli Jošuu i koji su vidjeli sva Jehovina velika djela što ih je učinio za Izraela.^b **8** A Nunov sin Jošua, Jehovin sluga, umro je u dobi od 110 godina.^c **9** I sahranili su ga na području koje je dobio u nasljedstvo, u Timnat-Heresu,^d u efrajimskim brdima, sjeverno od gore Gabaša.^e **10** Sav onaj naraštaj pridružio se svojim precima*, a poslije njih došao je drugi naraštaj, koji nije poznao Jehovu i nije znao što je sve on učinio za Izraela.

11 Stoga su Izraelci počeli činiti ono što je zlo u Jehovininim očima i štovati Baale.^f **12** Ostavili su Jehovu, Boga svojih predaka, koji ih je izveo iz Egipta.^g I počeli su štovati druge bogove,^h bogove naroda koji su bili oko njih, te su im se klanjali i time vrijeđali Jehovu.ⁱ **13** Ostavili su Jehovu i počeli štovati Baala i kipove Aštarte.^j **14** Tada se Jehova silno razgnjevio na Izraelce, te ih je predao u ruke pljačkašima, njima na milost i nemilost.^k Predao* ih je u ruke njihovim neprijateljima koji su živjeli unaokolo,^l pa im se više nisu mogli odupirati.^m **15** Kuda su god pošli, Jehovina ruka dizala se na njih i donosila im propast,ⁿ kao što je Jehova rekao i kao što im se

2:5 *"Bokim" znači "oni koji plaču".
2:10 *Ovo je pjesnički izraz koji znači "umrijeti". 2:14 *Dosl.: "Prodao".

2. POGL.

- a Js 24:28
b Js 23:3
Js 24:31
c Js 24:29
d Js 19:49, 50
e Js 24:30
f Su 3:7
Su 10:6
1Kr 18:17, 18
g Pnz 31:16
h Pnz 6:14
i Izl 20:5
j Su 3:7
Su 10:6
1Kr 11:5
k Su 3:8
2Kr 17:20
Ps 106:40, 41
l Su 4:2
m Le 26:17, 37
Pnz 28:15, 25
n Pnz 28:15

2. stupac

- a Pnz 4:25, 26
b Su 10:9
c Su 3:9
1Sa 12:11
Ne 9:27
Ps 106:43
d Su 2:7
e Su 3:9
f Pnz 32:36
Ps 106:45
g Su 4:3
h Su 4:1
Su 8:33
i Pnz 7:4
Su 10:7
Ps 106:40
j Izl 24:3, 8
Izl 34:27
Pnz 29:1
Js 23:16
k Le 26:14, 17
l Js 13:1, 2
m Br 33:55
Pnz 8:2
Js 23:12, 13
Su 3:4

Jehova zakleo.^a I tako su bili u velikoj nevolji.^b **16** Stoga je Jehova postavljao suce, koji su ih izbavljali iz ruku pljačkaša.^c

17 Ali nisu slušali ni suce, nego su štovali druge bogove* i klanjali im se. Brzo su skrenuli s puta kojim su išli njihovih preci, koji su slušali Jehovine zapovijedi.^d A oni nisu tako činili. **18** Kad im je Jehova postavljao suce,^e Jehova je bio sa svakim sucem i izbavljao ih iz ruku njihovih neprijatelja sve dok je sudac bio živ. Naime, Jehova bi im se smilovao^f kad bi vidio kako uzdišu zbog onih koji ih tlače^g i ungnjetavaju.

19 A kad bi sudac umro, oni bi opet činili zlo, još veće nego njihovi očevi – štovali bi druge bogove i klanjali im se.^h Nisu se odvratili od svojih djela ni od svojih tvrdoglavih postupaka. **20** Na kraju se Jehova silno razgnjevio na Izraelaⁱ te je rekao: "Budući da je ovaj narod prekršio moj savez/ koji sam sklopio s njihovim precima i nije me slušao,^k **21** ja neću pred njima otjerati nijedan od onih naroda koji su ostali u zemlji nakon Jošuine smrti.^l **22** Tako ću ja, Jehova, iskušati Izraela da vidim hoće li se držati mog puta^m i ići njime kao što su to činili njegovi preci." **23** Zato je Jehova dopustio da ti narodi ostanu u zemlji. Nije ih odmah otjerao niti ih je predao u ruke Jošui.

3 Ovo su narodi kojima je Jehova dopustio da ostanu u zemlji kako bi preko njih iskušavao sve Izraelce koji nisu sudjelovali ni u jednom od

2:17 *Dosl.: "bludničili s drugim bogovima".

kanaanskih ratova^a **2** (a dopustio im je da ostanu zato da bi pokoljenja Izraelaca koja nisu sudjelovala u ratu stekla ratno iskustvo): **3** pet filistejskih vladara^b i svi Kanaanci te Sidonci^c i Hivijci^d koji su živjeli na libanonskom gorju^e od gore Baal-Hermona pa sve do Lebo-Hamata*.^f **4** Njima je dopustio da ostanu kako bi iskušao Izraela i vidio hoće li slušati zapovijedi koje je Jehova dao njihovim precima preko Mojsija.^g **5** Tako su Izraelci živjeli među Kanaancima,^h Hetitima, Amorejcima, Perižanima, Hivijcima i Jebusejcima. **6** Ženili su se njihovim kćerima, a svoje su kćeri davali njihovim sinovima i počeli su štovati njihove bogove.ⁱ

7 Izraelci su činili ono što je zlo u Jehovinim očima i zaboravili su Jehovu, svog Boga, te su štivali Baale^j i obredna debila*.^k **8** Zato se Jehova silno razgnjevio na Izraelce i predao* ih je u ruke Kušan-Rišatajimu, kralju Mezopotamije^l. Izraelci su služili Kušan-Rišatajimu osam godina. **9** Kad su Izraelci prizvali Jehovu u pomoć,^m Jehova im je poslao spasitelja da ih izbaviⁿ - Otniela,ⁿ sina Kalebovog mlađeg brata Kenaza. **10** Jehovin duh došao je na njega^o i on je postao sudac u Izraelu. Kad je izašao u boj, Jehova je u njegove ruke predao Kušan-Rišatajima, kralja Mezopotamije*, pa je pobijedio Kušan-Rišatajima. **11** Otada je zemlja bila u miru 40 godina. Potom je umro Kenazov sin Otniel.

3:3 *Ili: "do ulaza u Hamat". **3:7** *Vidi Rječnik. **3:8** *Dosl.: "prodao". ^aDosl.: "Aram-Naharajima". **3:10** *Dosl.: "Arama".

3. POGL.

- a Pnz 8:2
Su 2:10
b Su 1:18, 19
c Jš 13:1, 4
Su 1:31
d Jš 9:1, 2
e Jš 13:1, 6
f Br 34:2, 8
Jš 13:1, 5
g Izl 23:33
Su 2:21, 22
h Su 1:29
Ps 106:34
i Izl 34:15, 16
Br 25:1, 2
Pnz 7:3, 4
1Kr 11:1, 4
j Pnz 31:16
Su 2:11
Su 10:6
k Izl 34:13
Pnz 12:3
Pnz 16:21
l Pnz 4:30
Su 10:10, 15
m Su 2:16, 18
Su 3:15
n 1Lje 4:13
o Br 11:16, 17
Su 6:34
Su 11:29
Su 14:5, 6
Su 15:14
1Sa 11:6
1Sa 16:13
2Lje 15:1

2. stupac

- a Su 2:19
b Pos 19:36, 37
c Pos 19:36, 38
Su 11:4, 5
d Izl 17:8
Su 6:3
e Pnz 34:3
f Pnz 28:48
g Ps 78:34
h Su 3:9
i Su 4:1
j Pos 49:27
k Su 20:15, 16
l Jš 4:19
Jš 5:8, 9

12 A Izraelci su opet počeli činiti ono što je zlo u Jehovinim očima.^a Jehova je dao da moapski^b kralj Eglon postane nadmoćniji od Izraelaca, jer su činili ono što je zlo u Jehovinim očima. **13** I Eglon se udružio s Amoncima^c i Amalećanima.^d Oni su napali Izraela i osvojili Grad Palmi*.^e **14** Izraelci su služili moapskom kralju Eglonu 18 godina.^f **15** Tada su Izraelci prizvali Jehovu u pomoć,^g pa im je Jehova poslao spasitelja^h - Gerinog sina Ehuda,ⁱ Benjaminovca^j koji je bio ljevak.^k Po njemu su Izraelci poslali danak moapskom kralju Eglonu. **16** A Ehud je sebi načinio mač s dvije oštrice, lakat* dug, i pripisao ga ispod haljine, uz desni bok. **17** I donio je danak moapskom kralju Eglonu. A Eglon je bio vrlo debeo.

18 Kad je Ehud predao danak, krenuo je natrag s ljudima* koji su nosili danak. **19** Ali kad je došao do kamenih kipova* kod Gilgala,^l vratio se kralju i rekao mu: "Imam za tebe tajnu poruku!" Nato je kralj rekao: "Ostavite nas!" Tada su svi njegovi sluge otišli od njega. **20** A Ehud je ušao k njemu dok je on sam sjedio u sobi na krovu jer je ondje bilo svježije. I Ehud je rekao: "Imam za tebe poruku od Boga!" Nato je Eglon ustao s prijestolja*. **21** Tada je Ehud lijevom rukom izvukao mač koji mu je bio pripisan uz desni bok i zabio mu ga u trbuh. **22** Za oštricom je ušla i drška te je

3:13 *Odnosno Jerihon. **3:16** *Moguće je da je riječ o kratkom laktu, dugačkom otprilike 38 centimetara. Vidi dodatak B14. **3:18** *Dosl.: "otпустиo je ljude". **3:19** *Moguće i: "kamenolomā". **3:20** *Ili: "stolice".

salo prekrilo mač, jer ga nije izvukao iz trbuha, i izašao je izmet. **23** Ehud je zatvorio za sobom vrata sobe na krovu i zaključao ih te izašao kroz trijem*. **24** Nakon što je otišao, vratili su se kraljevi sluge i vidjeli da su vrata sobe zaključana. Stoga su rekli: "Sigurno vrši nuždu u gornjoj sobi." **25** I čekali su sve dok se nisu zabrinuli, a kad su vidjeli da se vrata sobe na krovu ne otvaraju, uzeli su ključ i otvorili ih te ugledali svog gospodara kako mrtav leži na podu*.

26 Dok su oni čekali, Ehud je pobjegao, prošao pored kamenih kipova*^a i stigao u Seiru. **27** Kad je došao onamo, u efrajmska brda,^b zapuhao je u rog.^c I Izraelci su se spustili s brda, a on im je bio na čelu. **28** Tada im je rekao: "Pođite za mnom, jer vam je Jehova predao u ruke vaše neprijatelje Moapce!" I pošli su za njim te osvojili jordanske gazove nasuprot Moapcima i nikome nisu dali da prijede rijeku. **29** Tada su pobili oko 10 000 Moabaca,^d sve snažnih i hrabrih ljudi. Nijedan nije pobjegao.^e **30** Tog se dana Izraelci pokorili Moapce i zemlja je bila u miru 80 godina.^f

31 Poslije Ehuda došao je Anatov sin Šamgar,^g koji je ostanom za goveda^h pobio 600 Filistejaca.ⁱ I on je izbavio Izraela.

4 A poslije Ehudove smrti Izraelci su opet počeli činiti ono što je zlo u Jehovinom očima.^j **2** Zato ih je Jehova predao* u ruke kanaanskom kralju

3:23 *Moguće i: "otvor za zrak". 3:25 *Dosl.: "zemlji". 3:26 *Moguće i: "kamenolomā". 4:2 *Dosl.: "prodano".

3. POGL.

a Su 3:19

b Su 7:24

c Su 6:34
1Sa 13:3

d Pnz 28:7

e Le 26:7, 8

f Su 3:11

g Su 5:6

h Su 15:3, 15
1Sa 17:47, 50

i Jš 13:1, 2

4. POGL.

j Su 2:19

2. stupac

a Su 2:14
Su 3:8
Su 10:7

b Su 4:16

c Su 2:18
Su 3:9
Ps 107:19d Jš 17:16
Su 1:19

e Pnz 28:48

f Izl 15:20
2Kr 22:14
Lk 2:36
Dj 21:8, 9

g Jš 18:21, 25

h Pos 28:17, 19

i He 11:32

j Jš 21:32

k 1Kr 18:40
Ps 83:9

l Pnz 20:1

m Su 4:21, 22
Su 5:24, 26n Jš 20:7, 9
Jš 21:32

o Su 5:18

p Br 24:21
Su 1:16
1Sa 15:6

r Br 10:29

Jabinu,^a koji je vladao u Hatoru. Zapovjednik njegove vojske bio je Sisera, koji je živio u neznabožačkom Harošetu*.^b **3** I Izraelci su zavapili k Jehovi^c jer je Jabin imao 900 bojnih kola sa željeznim oštricama*^d i okrutno je tlačio Izraelce^e 20 godina.

4 U to je vrijeme proročica^f Debora, Lapidotova žena, sudila Izraelu. **5** Obično je sjedila pod svojom palmom* između Rame^g i Betela^h u efrajmskim brdima. Izraelci su dolazili k njoj da im objavi Božje presude. **6** I ona je poslala po Abinoamovog sina Barakaⁱ iz Kedeš-Naftalijaⁱ i rekla mu: "Jehova, Izraelov Bog, zapovjedio ti je: 'Pođi na goru Tabor! Sa sobom povedi 10 000 ljudi iz Naftalijeveg i Zebulunovog plemena. **7** Ja ću ti dovesti Sisera, zapovjednika Jabinove vojske, njegova bojna kola i njegovu vojsku do potoka* Kišona^k i predat ću ga tebi u ruke.'"^l

8 Nato joj je Barak rekao: "Ako podeš sa mnom, ići ću, ali ako ne podeš sa mnom, neću ići." **9** A ona je odgovorila: "Ići ću s tobom! Ali pohod u koji ideš neće ti donijeti slavu jer će Jehova Sisera predati u ruke ženi."^m Tada je Debora ustala i otišla s Barakom u Kedeš.ⁿ **10** Barak je okupio Zebulunovce i Naftalijevce^o u Kedešu, te je 10 000 ljudi pošlo za njim. I Debora je pošla s njim.

11 A Kenijac Heber odvojio se od Kenijaca,^p potomaka Mojsijevog tasta Hobaba,^r i razapeo je svoj šator u blizini velikog

4:2 *Ili: "u Harošet-Gojimu". 4:3 *Dosl.: "željeznih kola". 4:5 *Dosl.: "pod Deborinom palmom". 4:7 *Ili: "vadija". Vidi izraz "vadi" u Rječniku.

stabla u Saananimu, kod Ke-deša.

12 Siseri su javili da je Abinoamov sin Barak došao na goru Tabor.^a **13** Tada je Sisera skupio sva svoja bojna kola – 900 bojnih kola sa željeznim oštricama – i sve vojnike koji su bili s njim te ih odveo iz nezna-božaćkog Harošeta i doveo do potoka Kišona.^b **14** I Debora je rekla Baraku: “Pođi! Ovo je dan u koji će ti Jehova predati u ruke Siseru. Zar ne ide Jehova pred tobom?” I Barak se spustio s gore Tabora s 10 000 ljudi koji su išli za njim. **15** I Jehova je smeo Siseru i izazvao pomutnju među svim vozačima njegovih bojnih kola i svom njegovom vojskom^c te ih porazio Barakovim mačem. A Sisera je sišao s kola i pobjegao pješice. **16** Barak je krenuo u potjeru za bojnim kolima i vojskom te ih progonio sve do nezna-božaćkog Harošeta. Tako je sva Sisera vojska pala od mača, nitko nije ostao na životu.^d

17 No Sisera je pješice pobjegao do šatora Jaele,^e žene Kenijca Hebera,^f jer je hasorski kralj Jabin^g bio u miru s obitelji Kenijca Hebera. **18** Tada je Jaela izašla u susret Siseri i rekla mu: “Dodi, gospodar, dodi k meni! Ne boj se!” I on je ušao u njen šator, a ona ga je pokrila pokrivačem. **19** Tada joj je on rekao: “Daj mi, molim te, da popijem malo vode jer sam žedan.” A ona je otvorila mijeh s mlijekom i dala mu da pije^h pa ga je opet pokrila. **20** On joj je rekao: “Stani na ulaz u šator pa ako tko dođe i upita te: ‘Ima li tu koga?’ odgovori mu: ‘Nema!’”

4. POGL.

- a Su 4:6
b Su 5:20, 21
c Izl 14:24
Jš 10:10
d Le 26:7
e Su 5:24
f Su 4:11
g Su 4:1, 2
h Su 5:25

2. stupac

- a Su 4:9
Su 5:26, 27
b He 11:32, 33
c Pos 9:25
d Pnz 7:24

5. POGL.

- e Su 4:4
f Su 4:6
He 11:32
g Izl 15:1
Ps 18:nsl.
h Su 4:10
i 2Sa 22:50
Ps 7:17
j Izl 20:2
k Pnz 33:2
l Pnz 4:11

- m Izl 19:18
Ne 9:13
n Izl 20:2

21 A Heberova žena Jaela uzela je u ruke šatorski klin i malj. Kad je Sisera od umora čvrsto zaspao, prišla mu je kradom i klinom mu probola glavu kroz sljepoočnice tako da se klin zabio u zemlju. I on je umro.^a

22 Tada je došao Barak, koji je progonio Sisera, a Jaela mu je izašla u susret i rekla: “Dođi, pokazat ću ti čovjeka kojeg tražiš.” I ušao je s njom u šator i vidio kako Sisera leži mrtav, s klinom u sljepoočnicama.

23 Tako je Bog toga dana pokorio kanaanskog kralja Jabina pred Izraelcima.^b **24** I Izraelci su sve žešće ratovali protiv kanaanskog^c kralja Jabina dok ga na koncu nisu pogubili.^d

5 Tog su dana Debora^e i Abinoamov sin Barak^f zapjevali ovu pjesmu:^g

2 “Zato što su ratnici u Izraelu raspustili kosu*,
zato što se narod drago-
voljno odazvao,^h
hvalite Jehovu!

3 Poslušajte, kraljevi! Čujte, vladari!

Ja ću Jehovi pjevati,
pjevat ću* hvalospjeve Jehovi,ⁱ Izraelovom Bogu.^j

4 Jehova, kad si silazio sa Seira,^k
kad si odlazio iz edomskog kraja,
zemlja se tresla i nebesa su se izlivala,
iz oblaka je kiša lila.

5 Brda su se topila* pred Jehovinom licem^l
i Sinaj pred licem Jehove,^m Izraelovog Boga.ⁿ

5:2 *Moguće je da je to bio znak zavjeta ili predanja Bogu. 5:3 *Ili: “svirat ću”. 5:5 *Moguće i: “tresla”.

- 6** U danima Anatovog sina Šamgara,^a u Jaelinim^b danima, putevi su opustjeli, a ljudi koji su putovali išli su sporednim putevima.
- 7** Pusta su bila izraelska sela, pusta su bila dok nisam ustala ja, Debora,^c dok nisam ustala kao majka u Izraelu.^d
- 8** Oni su izabrali nove bogove.^e Tada im je rat bio na vratima.^f Ni štit ni koplje nisu se vidjeli među 40 000 ljudi u Izraelu.
- 9** Moje je srce uz izraelske zapovjednike,^g koji su dragovoljno s narodom otišli u bitku.^h Hvalite Jehovu!
- 10** Vi koji na riđim magaricama jašete, koji na raskošnim sagovima sjedite i koji putevima idete, razmislite!
- 11** Čuli su se glasovi onih koji dijele vodu na pojilištima. Nabrajali su ondje Jehovina pravedna djela, pravedna djela pripadnika njegovog naroda koji žive u selima diljem Izraela. Tada je Jehovin narod sišao do vrata.
- 12** Probudi se, Debora,ⁱ probudi se! Probudi se, probudi se i pjesmu zapjevaj!^j Ustani, Barače!^k Odvedi svoje zarobljenike, sine Abinoamov!
- 13** Tada su preživjeli sišli k uglednicima.
- 5. POGL.**
a Su 3:31
b Su 4:17
c Su 4:4
d Su 4:5
e Pnz 32:16, 17
Su 2:12
f Su 4:1-3
g Su 4:6
h Su 4:10
i Su 4:4
j Su 5:1
k Su 4:6
- 2. stupac**
a Br 32:39
b Su 4:6
He 11:32
c Su 4:14
d Br 32:1
e Js 22:9
f Js 19:46, 48
g Js 19:24, 29
h Su 4:14
i Su 4:6, 10
j Su 4:13
k Su 1:27
l Su 4:16

- Jehovin je narod sišao k meni da se bori protiv silnika.
- 14** Iz Efrajima su potekli oni koji su u ravnicu došli, oni su s tobom, Benjamine, među tvojim ljudima. Iz Makira^a su zapovjednici izašli, iz Zebuluna oni koji ljude uzimaju u vojsku*.
- 15** Isakarovi poglavari bili su s Deborom. Isakar je bio s njom, a tako i Barak.^b On je bio pješice poslan u ravnicu.^c Dugo se kolebalo srce Rubenovaca.
- 16** Zašto si sjeo među bisage te slušaš kako pastiri sviraju frulu stadima?^d Rubenovcima se srce dugo kolebalo.
- 17** Gilead je ostao s druge strane Jordana.^e A zašto je Dan ostao na brodovima?^f Ašer je besposleno sjedio na obali, prebivao je u svojim pristaništima.^g
- 18** Zebulunovci su narod koji je svoj život* izložio smrti, a to su na brdima^h učinili i Naftalijevci.ⁱ
- 19** Kraljevi su u boj došli. Kanaanski kraljevi tada su se borili^j u Taanaku, kod megidskih voda,^k no srebra nisu zaplijenili.^l

5:14 *Moguće i: "oni koji se služe pisarskim priborom". 5:18 *Ili: "dušu".

20 S neba su se zvijezde borile, sa svojih su se staza protiv Sisere borile.

21 Potok Kišon sve ih je otplavio,^a potok pradavni, potok Kišon.

Dušo* moja, moćnu si vojsku zgazila!

22 Tada se čuo topot konja, njegovi su pastusi silovito jurili.^b

23 'Proklinjite Meroz!' rekao je Jehovin anđeo.

'Proklinjite njegove stanovnike, jer nisu Jehovi pritekli u pomoć, nisu zajedno s junacima pritekli Jehovi u pomoć!'

24 Neka je blagoslovljena Jaela,^c

žena Kenijca Hebera,^d više od svih žena, neka je blagoslovljena više od svih žena koje žive u šatorima!

25 Tražio je vode, dala mu je mlijeka.

U krasnu zdjelu nalila mu je kiselog mlijeka*.^e

26 Rukom je posegnula za klinom,

a desnicom za maljem. I udarila je Siseru, probila mu glavu, smrskala mu sljepoočnice i probola ih.^f

27 Pred njenim se nogama srušio. Pao je i ostao ležati.

Pred njenim se nogama srušio i pao.

Ostao je mrtav ondje gdje se srušio.

5:21 *Vidi Rječnik. 5:25 *Ili: "nalila mu je vrhnja".

5. POGL.

a Su 4:7, 13
Ps 83:9

b Ps 20:7
Izr 21:31

c Su 4:17

d Su 4:11

e Su 4:19

f Su 4:21, 22

2. stupac

a Su 4:15, 16

b Ps 83:9

c Su 3:10, 11
Su 3:30

6. POGL.

d Su 2:19

e Pnz 28:15, 48
Su 2:14
Ne 9:28

f Br 33:55

g 1Sa 13:5, 6

h Su 3:13

i Su 8:10

28 S prozora je gledala Sisera majka, pogledom ga je tražila kroz prozorsku rešetku:

'Zašto mu se kola tako dugo ne vraćaju?

Zašto još ne čujem topot konja koji vuku njegova kola?'^a

29 Njene najmundrije plemkinje odgovarale su joj,

a i sama je sebi ponavljala:

30 'Sigurno dijele plijen koji su uzeli,

djevojku, dvije djevojke svakom ratniku, obojene tkanine za Siseru, obojene tkanine, vezenu haljinu, obojenu tkaninu, dvije vezene haljine

da budu ukras oko vrata pljačkašima.'

31 Neka propadnu svi tvoji neprijatelji,^b Jehova!

A oni koji te vole neka budu kao sunce kad izlazi u svojoj krasoti!"

I zemlja je bila u miru 40 godina.^c

6 Tada su Izraelci opet počeli činiti ono što je zlo u Jehovinim očima,^d pa ih je Jehova predao u ruke Midjancima na sedam godina.^e **2** I Midjanci su tlačili Izraelce.^f Zbog njih su Izraelci načinili sebi skrovišta* u brdima, u pećinama i na teško dostupnim mjestima.^g **3** I kad bi Izraelci posijali sjeme, napali bi ih Midjanci, Amalečani^h i narodi s Istoka.ⁱ **4** Utaborili bi se na njihovoj zemlji i uništili urod zemlje sve do Gaze. Nisu ostavljali Izrael-

6:2 *Moguće i: "podzemna spremišta".

cima ni hrane, ni ovaca, ni goveda, ni magaraca.^a **5** Dolazili su sa svojom stokom i sa svojim šatorima, a bili su brojni kao skakavci,^b nije se moglo izbrojiti ni njih ni njihove deve.^c Dolazili su u zemlju da je opustoše. **6** Tako je Izrael zbog Midjanaca upao u veliku bijedu. I Izraelci su počeli prizivati Jehovu u pomoć.^d

7 Kad su Izraelci prizvali Jehovu u pomoć zbog Midjanaca,^e **8** Jehova im je poslao jednog proroka, koji im je rekao: "Ovako kaže Jehova, Izraelov Bog: 'Ja sam vas izveo iz Egipta, zemlje u kojoj ste bili robovi.'^f **9** Izbavio sam vas iz ruke Egipćana i iz ruke svih vaših tlačitelja te sam otjerao pred vama vaše neprijatelje i dao vam njihovu zemlju.^g **10** I rekao sam vam: "Ja sam Jehova, vaš Bog."^h Nemojte štovati bogove Amorejaca u čijoj zemlji živite!"ⁱ Ali vi me niste poslušali!"^j

11 Potom je došao Jehovin anđeo^k i sjeo pod veliko stablo u Ofri koje je pripadalo Abiezerovcu Joašu.^l Njegov sin Gideon^m mlatio je pšenicu u vinskih mlatu kako je Midjanci ne bi vidjeli. **12** I ukazao mu se Jehovin anđeo te mu rekao: "Jehova je s tobom,ⁿ hrabri ratniče!" **13** A Gideon mu je odgovorio: "Oprosti, gospodaru, ali ako je Jehova s nama, zašto nas je sve ovo snašlo?"^o Gdje su sva njegova čudesna djela o kojima su nam pričali naši preci,^p govoreći: 'Nije li nas Jehova izveo iz Egipta?'^q A sad nas je Jehova napustio^r i predao nas u ruke Midjancima." **14** Tada se Jehova okrenuo prema njemu i rekao: "Idi i upotrijebi snagu

6:10 *Dosl.: "niste poslušali moj glas".

6. POGL.

a Pnz 28:15, 33
Pnz 28:31, 48

b Su 8:10

c Su 7:12

d Pnz 4:30

e Su 2:18
Ps 107:19

f Izl 20:2
Le 26:13
Su 2:1

g Jš 10:42
Ne 9:24

h Pnz 6:4

i Jš 24:15

j Pnz 28:15
Su 2:2
Jr 3:13

k Su 2:1

l Jš 17:2
Su 6:24
Su 8:32

m Pos 49:22, 24
He 11:32

n Su 2:18

o Su 6:2

p Pnz 4:9
Ps 44:1

r Izl 13:14

s Pnz 31:17
2Lje 15:2

2. stupac

a Su 8:22
He 11:32

b Pnz 20:3, 4
Su 2:18

c Pos 18:3, 5
Su 13:15

d Pos 18:6, 7
Pos 19:1, 3

e Le 9:24
Su 13:19, 20
1Kr 18:38
1Lje 21:26
2Lje 7:1

f Su 13:8, 9
He 13:2

g Pos 16:7, 13
Pos 32:24, 30
Su 13:21, 22
Lk 1:11, 12

h Da 10:19

koju imaš! Izbavit ćeš Izraelce iz ruku Midjanaca.^a Ne šaljem li te ja?" **15** A Gideon mu je odgovorio: "Oprosti, Jehova! Kako bih ja mogao izbaviti Izraelce? Moj je rod* najslabiji u Manašeu, a ja sam najneznačniji u domu svog oca." **16** No Jehova mu je rekao: "Ja ću biti s tobom^b i zato ćeš s lakoćom poraziti Midjance."

17 Nato mu je Gideon kazao: "Ako sam stekao tvoju naklonost, daj mi znak da doista ti govoriš sa mnom. **18** Molim te, nemoj otići odavde dok se ne vratim i donesem ti svoj dar te ga stavim pred tebe!"^c A on mu je rekao: "Ostat ću ovdje dok se ne vratiš." **19** Tada je Gideon otišao i pripremio jare te od efe* brašna zamijesio beskvasne kruhove.^d Meso je stavio u košaru, a juhu u lonac, pa je to donio k njemu i poslužio pod velikim stablom.

20 A anđeo pravog Boga rekao mu je: "Uzmi meso i beskvasne kruhove pa ih stavi na onu veliku stijenu, a juhu prolij." I učinio je tako. **21** Tada je Jehovin anđeo pružio štap koji mu je bio u ruci i vrhom dodirnuo meso i beskvasne kruhove. Nato je iz stijene planula vatra te spalila meso i beskvasne kruhove.^e A Jehovin anđeo nestao je pred njegovim očima. **22** Tada je Gideon shvatio da je to bio Jehovin anđeo.^f

I rekao je: "Jao, Svevišnji Gospodine Jehova! Vidio sam tvog anđela, Jehova, licem u lice!"^g **23** A Jehova mu je kazao: "Mir s tobom! Ne boj se,^h nećeš umrijeti." **24** I Gideon je ondje sagradio Jehovi žrtvenik,

6:15 *Dosl.: "moja je tisuća". **6:19** *Efa je imala 22 litre. Vidi dodatak B14.

koji do današnjeg dana nosi ime Jehova-Šalom*.^a Još uvijek stoji u Ofri, koja pripada Abiezerovcima.

25 Te je noći Jehova rekao Gideonu: "Uzmi junca koji pripada tvom ocu, junca* od sedam godina, i sruši Baalov žrtvenik koji pripada tvom ocu i posijeci obredno deblo[#] koje je pokraj njega.^b **26** Kad sagrađiš žrtvenik Jehovi, svom Bogu, na vrhu ove uzvisine, slažući kamenje u redove, uzmi onog junca i prinesi ga kao žrtvu paljenicu na drvima od obrednog debela koje posiječeš." **27** Tada je Gideon odabrao deset ljudi među svojim slugama i učinio kako mu je Jehova rekao. Ali bojao se obitelji svog oca i ljudi iz grada, pa to nije učinio po danu, nego po noći.

28 Kad su sutradan rano ujutro ljudi iz grada ustali, vidjeli su da je Baalov žrtvenik srušen i da je obredno deblo pokraj njega posječeno te da je junac prinesen na novom žrtveniku. **29** I pitali su jedni druge: "Tko je to učinio?" Nakon što su se raspitali, rekli su: "To je učinio Joašev sin Gideon." **30** Tada su ljudi iz grada rekli Joašu: "Izvedi svog sina! On zaslužuje smrt jer je srušio Baalov žrtvenik i posjekao obredno deblo pokraj njega!" **31** A Joaš^c e svima koji su navalili na njega rekao: "Zar ćete vi braniti Baala? Zar ćete ga vi spasiti? Tko ga god bude branio, neka se pogubi još ovog jutra.^d Ako je Baal bog, neka se sam brani,^e neka se suprotstavi onome tko mu je srušio žrtvenik."

6:24 *"Jehova-Šalom" znači "Jehova je mir". **6:25** *Dosl.: "drugog junca".
[#]Vidi Rječnik.

6. POGL.

a Pos 22:14
Izl 17:15b Izl 23:24
Pnz 12:3

c Su 6:11

d Pnz 13:5
Pnz 17:2-5e 1Kr 18:26, 27
Ps 115:5
Jr 10:5

2. stupac

a Br 25:17, 18
Su 6:2b Izl 17:16
Br 24:20
Pnz 25:19c Su 6:3
Su 7:12d Su 3:9, 10
Su 11:29
Su 13:24, 25
Su 14:6
Su 15:14
Za 4:6

e Su 3:26, 27

f Js 17:2

g Su 6:14

32 I tog je dana Gideona prozvao Jerubaal*, rekavši: "Neka se Baal sam brani, neka se suprotstavi onome tko mu je srušio žrtvenik."

33 A svi Midjanci,^a Amalečani^b i narodi s Istoka udružili su se^c i prešli rijeku te su se utaborili u Jizreelskoj dolini.

34 I Jehovin duh sišao je na Gideona^d te je on zapuhao u rog^e i Abiezerovci^f su došli k njemu da mu pruže podršku. **35** Razaslao je glasnike po cijelom Manaševom plemenu te su i oni došli k njemu da mu pruže podršku. Razaslao je glasnike i po Ašerovom, Zebulunovom i Naftalijevom plemenu te su mu i oni krenuli u susret.

36 Tada je Gideon rekao pravom Bogu: "Ako ćeš mojom rukom izbaviti Izraela, kao što si obećao,^g **37** daj mi znak: Ja ću ostaviti runo na gumnu, pa ako rosa bude samo na runu, a sva zemlja oko njega ostane suha, znat ću da ćeš mojom rukom izbaviti Izraela, kao što si obećao." **38** Tako se i dogodilo. Kad je sutradan rano ustao i ocijedio runo, iscijedio je iz njega dovoljno rose da napuni veliku zdjelu. **39** Ali Gideon je rekao pravom Bogu: "Nemoj se razgnjeviti na mene, nego mi dopusti da te zamolim još nešto. Dopusti mi, molim te, da još jednom pomoću runa provjerim jesi li uz mene. Molim te, neka samo runo bude suho, a posvuda po zemlji neka bude rosa." **40** I Bog je tako učinio te noći. Samo je runo ostalo suho, a posvuda po zemlji bila je rosa.

6:32 *"Jerubaal" znači "neka se Baal brani".

7 Jerubaal, to jest Gideon,^a i sav narod što je bio s njim ustali su rano i utaborili se kod izvora Haroda. A midjanski tabor nalazio se sjeverno od njih, u podnožju brda Morea, u dolini. **2** I Jehova je rekao Gideonu: "Previše je naroda s tobom. Neću predati Midjance njima u ruke.^b Kad bih to učinio, Izraelci bi se mogli hvaliti predamnom, govoreći: 'Naše su nas ruke izbavile.'^c **3** Sada, molim te, objavi cijelom narodu: 'Onaj tko se boji i koga je strah, neka se vrati kući!'"^d Tim ih je riječima Gideon iskušao te se 22 000 ljudi vratilo kući, a 10 000 ih je ostalo.

4 Ali Jehova je rekao Gideonu: "Još uvijek ima previše ljudi. Odvedi ih do potoka pa ću ih ja ondje iskušati kako bih ti pomogao odabrati tko će ići s tobom. Za koga ti kažem: 'Ovaj će ići s tobom', taj će ići s tobom, a za koga ti kažem: 'Ovaj neće ići s tobom', taj neće ići." **5** Stoga je odveo ljude do potoka.

Tada je Jehova rekao Gideonu: "Svakoga tko rukom prinese vodu ustima, lapčući vodu jezikom kao što pas lapće, odvoji od onih koji se spuste na koljena da piju." **6** Onih koji su rukom prinostili vodu ustima i laptali bilo je 300. A svi ostali spustili su se na koljena da piju.

7 I Jehova je rekao Gideonu: "Izbavit ću vas s ovih 300 ljudi koji su laptali i predat ću Midjance u vaše ruke.^e Svi ostali neka se vrate kući." **8** Kad su uzeli hranu i rogove od ostalih vojnika, Gideon je sve ostale izraelske vojnike poslao kući, a zadržao je samo 300 ljudi. Mid-

7. PUGL.
a Su 6:11, 32

b 1Sa 14:6
2Lje 14:11

c 1Sa 17:47

d Pnz 20:8

e Su 7:2

2. stupac
a Su 6:33

b Su 3:9, 10
Su 4:14

c Su 6:33

d Su 6:3, 5

e Su 6:16

f Su 6:14

g Su 7:7

h Su 7:11

i Su 7:8

janski tabor bio je ispod njegovog tabora u dolini.^a

9 Te mu je noći Jehova rekao: "Ustani i napadni tabor jer ti ga predajem u ruke!"^b **10** Ali ako se bojiš krenuti u napad, najprije siđi u njihov tabor sa svojim slugom Purom. **11** Slušaj što govore, pa ćeš nakon toga imati hrabrosti da napadneš tabor." Tada su on i njegov sluga Pura sišli do ruba neprijateljskog tabora.

12 A Midjanci, Amalečani i svi narodi s Istoka^c raširili su se po dolini poput skakavaca. Njihovim devama nije bilo broja,^d bilo ih je mnogo kao pijeska na morskoj obali. **13** Kad je Gideon došao, jedan je vojnik pričao drugome san koji je usnio: "Poslušaj što sam sanjao. Vidio sam kako se ječmena pogača kotrlja u midjanski tabor. Došla je do jednog šatora i pogodila ga tako jako da je pao."^e Šator se prevrnuo i srušio." **14** A drugi mu je vojnik rekao: "To može biti samo mač Izraelca Gideon, f Joaševog sina. Bog mu je predao u ruke Midjance i sav tabor."^g

15 Kad je Gideon čuo taj san i njegovo tumačenje,^h poklonio se* Bogu. Potom se vratio u izraelski tabor i rekao: "Ustajte, jer vam je Jehova predao u ruke midjanski tabor!" **16** I razdijelio je svojih 300 ljudi u tri čete te im svima dao rogoveⁱ i prazne čupove u kojima su bile baklje. **17** Tada im je rekao: "Gledajte mene i činite isto što i ja. Kad dođem do ruba tabora, činite isto što i ja budem činio. **18** Kad ja i svi koji su sa mnom zapušemo u rog, tada

7:15 * Ili: "iskazao je štovanje".

i vi sa svojih položaja oko tabora zapušite u rog i vičite: ‘Za Jehovu i Gideon!’”

19 Gideon i 100 ljudi koji su bili s njim došli su do ruba tabora na početku srednje noćne straže*, nakon što je obavljena smjena straže. I zapuhali su u rogove^a te razbili ćupove koji su im bili u ruci.^b **20** Tako su tri čete zapuhale u rogove i razbile ćupove. U lijevoj su ruci držali baklje, a u desnoj rogove te su vikali: “Mač Jehovin i Gideonov!” **21** I svaki je stajao na svom mjestu oko tabora, a u taboru su se svi ustrčali te su počeli vikati i bježati.^c **22** Tristo ljudi puhalo je u rogove, a Jehova je sve vojnike u taboru naveo da mačem napadnu jedni druge.^d I vojnici su pobjegli sve do Bet-Šite, u Sereru i do granice Abel-Mehole^e kod Tabata.

23 A Izraelci iz Naftalijevog, Ašerovog i cijelog Manašeovog plemena skupili su se^f i krenuli u potjeru za Midjancima. **24** I Gideon je poslao glasnike po svim efrajmskim brdima s porukom: “Sidite i napadnite Midjance. Zauzmite gazove na Jordanu i njegovim pritocima sve do Bet-Bare kako ih oni ne bi prešli.” Tako su se skupili svi Efrajimovci i zauzeli gazove na Jordanu i njegovim pritocima sve do Bet-Bare. **25** Zarobili su i dva midjanska zapovjednika, Oreba i Zeeba. Oreba su ubili na Orebovoj stijeni,^g a Zeeba su ubili kod Zeebovog tijeska. I progonili su Midjance^h te su donijeli Orebovu i Zeebovu glavu Gideonu u jordanski kraj.

7:19 *Srednja noćna straža počinjala je otprilike u 22 sata, a završavala otprilike u 2 sata.

7. PUGL.

a Su 7:8

b Su 7:16

c Izl 14:25
2Kr 7:6, 7

d 2Lje 20:23

e 1Kr 19:16

f Su 6:35

g Ps 83:11
Iza 10:26

h Su 8:4

2. stupac

8. PUGL.

a Su 7:2

b Su 12:1
2Lje 25:10

c Su 7:24

d Su 6:11, 34

e Su 7:24, 25

f Su 8:16

g Su 8:17

h Su 7:12

8 Tada su mu Efrajimovci rekli: “Što si nam to učinio? Zašto nas nisi zvao kad si išao u boj protiv Midjanaca?”^a I žestoko su mu prigovarali.^b **2** A on im je rekao: “Pa što sam ja učinio u usporedbi s vama? Nije li Efrajimovo pabirčenje^c bolje od Abi-Ezerove berbe?^d **3** Bog je vama predao u ruke midjanske zapovjednike Oreba i Zeeba.^e A što sam ja učinio u usporedbi s vama?” Kad im je odgovorio na taj način, oni su se smirili*.

4 Potom je Gideon došao na Jordan i prešao ga. On i njegovih 300 ljudi bili su umorni, ali nastavili su s potjerom.

5 Stoga je rekao ljudima u Sukotu: “Molim vas, dajte kruha ljudima koji su sa mnom jer su umorni, a progonimo midjanske kraljeve Zebaha i Salmunu!” **6** Ali sukotski poglavari rekli su: “Zar su Zebah i Salmuna već u tvojoj ruci, pa moramo dati kruha tvojoj vojsci?”

7 Nato je Gideon kazao: “Ako je tako, onda ću vas išibati pustinjским trnjem i bodljikavim granama nakon što mi Jehova preda u ruke Zebaha i Salmunu.”^f **8** Odande je otišao u Penuel i zatražio isto od ljudi u Penuelu, ali oni su mu odgovorili isto što i Sukoćani. **9** Stoga je zaprijetio i ljudima u Penuelu: “Kad se vratim kao pobjednik, srušit ću ovu kulu.”^g

10 A Zebah i Salmuna bili su u Karkoru sa svojom vojskom, koja je brojila oko 15 000 ljudi. To je bilo sve što je preostalo od vojske naroda s Istoka,^h jer je dotad već palo 120 000 ljudi naoružanih mačem. **11** Gideon

8:3 *Dozl.: “smirio se njihov duh”.

je otišao putem kojim prolaze oni što žive pod šatorima, istočno od Nobaha i Jogbehe,^a i napao je utaborenu vojsku, koja je bila nespremna za napad. **12** Kad su Zebah i Salmuna pobjegli, on je krenuo u potjeru za njima. I zarobio je dva midjanska kralja, Zebaha i Salmunu, te izazvao pomutnju u cijelom taboru.

13 Potom se Joašev sin Gideon vratio iz rata preko uspona koji vodi na Heres. **14** Putem je zarobio nekog mladića iz Sukota i počeo ga ispitivati. I mladić mu je napisao imena sukotskih poglavara i starješina, ukupno 77 ljudi. **15** Zatim je otišao Sukoćanima i rekao im: "Evo Zebaha i Salmune zbog kojih ste mi se rugali: 'Zar su Zebah i Salmuna već u tvojoj ruci, pa moramo dati kruha tvojim iznemoglim ljudima?'"^b **16** Tada je uhvatio gradske starješine te uzeo puštinjsko trnje i bodljikave grane i njima kaznio Sukoćane.^c **17** Osim toga, srušio je kulu u Penuelu^d i pobio sve muškarce u gradu.

18 I upitao je Zebaha i Salmunu: "Kakvi su bili ljudi koje ste pobili na gori Taboru?" A oni su odgovorili: "Bili su takvi kao ti, svaki je izgledao kao kraljev sin." **19** Nato je rekao: "To su bila moja braća, sinovi moje majke. Zaklinjem se Jehovom, živim Bogom, da ste ih ostavili na životu, ne bih vas ubio!" **20** Tada je rekao svom prvo-rođencu Jeteru: "Hajde, pogubi ih!" Ali on nije izvukao svoj mač. Bojao se jer je još bio mlad. **21** A Zebah i Salmuna rekli su: "Sam nas pogubi jer čovjeka se prosuđuje po nje-

8. POGŁ.

a Br 32:34, 35

b Su 8:5, 6

c Su 8:7

d Su 8:8, 9

2. stupac

a Ps 83:11

b Su 6:14

c Izl 15:18
1Sa 10:19
Iza 33:22
Iza 43:15d Pos 16:11
Pos 25:13
Pos 28:9
Pos 37:28

e Su 8:21

f Izl 28:6
Su 17:5

g Su 6:11

h Su 2:17

i Ps 106:36

j Su 6:1

k Su 3:11
Su 5:31l Su 6:32
1Sa 12:11

govoj snazi*!" Tada je Gideon pogubio Zebaha i Salmunu^a te uzeo ukrase u obliku polumjeseca s vrata njihovih deva.

22 Potom su Izraelci rekli Gideonu: "Vladaj nad nama, ti i tvoj sin i tvoj unuk, jer si nas izbavio iz ruke Midjanaca!"^b **23** Ali Gideon im je rekao: "Ja neću vladati nad vama niti će moj sin vladati nad vama. Jehova će vladati nad vama!"^c **24** Gideon im je još rekao: "Jedino vas molim da mi svaki od vas da nosni prsten od svog plijena." (Naime, neprijatelji koje su porazili nosili su zlatni prsten u nosu jer su bili Jišmaelci.^d) **25** A oni su odgovorili: "Dat ćemo ti ih." Raširili su ogrtač i svaki je na njega bacio nosni prsten od svog plijena. **26** Težina zlatnih prstenova što ih je zatražio iznosila je 1700 šekela* zlata, a bilo je i ukrasa u obliku polumjeseca, privjesaka, purpurnih vunjenih haljina koje su nosili midjanski kraljevi i ogrlica koje su bile devama oko vrata.^e

27 Gideon je od toga načinio svećeničku pregaču^f i izložio je u svom gradu Ofri.^g Sav ju je Izrael ondje štovao*^h i to je bila zamka Gideonu i njegovoj obitelji.ⁱ

28 Tako su Izraelci pokorili Midjanca,^j pa ih oni više nisu napadali*. U Gideonovo vrijeme zemlja je bila u miru 40 godina.^k

29 I Joašev sin Jerubaa^l vratio se kući i ostao ondje.

8:21 *Ili: "jer kakav je čovjek, takva mu je i snaga". **8:26** *Šekel je imao 11,4 grama. Vidi dodatak B14. **8:27** *Ili: "Sav je Izrael ondje činio duhovni blud s njom". **8:28** *Dosl.: "pa oni više nisu podizali svoje glave".

30 Gideonu se rodilo 70 sinova jer je imao mnogo žena.

31 I njegova inoča koja je živjela u Šekemu rodila mu je sina, kojem je dao ime Abimelek.^a

32 Naposljetku je Joašev sin Gideon umro u dubokoj starosti. Sahrani su ga u grobu njegovog oca Joaša u Ofri, koja pripada Abiezerovcima.^b

33 Kad je Gideon umro, Izraelci su opet počeli štovati Baale^{*c} i proglasili su Baal-Berita svojim bogom.^d **34** Nisu se sjećali Jehove, svog Boga,^e koji ih je izbavio iz ruke svih neprijatelja koji su ih okruživali.^f **35** I nisu iskazali vjernu ljubav obitelji Jerubaala, to jest Gideona, unatoč svemu dobru koje je učinio Izraelu.^g

9 Jerubaaov sin Abimelek^h otišao je u Šekem k braći svoje majke te rekao njima i cijeloj obitelji svog djeda*: **2** "Upitajte, molim vas, sve poglavare* Šekema: 'Što vam je bolje, da nad vama vlada svih 70 Jerubaaovih sinova' ili samo jedan čovjek? Sjetite se da sam ja vaš rod po krvi!"ⁱ

3 Tako su braća njegove majke prenijela njegove riječi svim poglavarima Šekema te se njihovo srce priklonilo Abimeleku. Rekli su: "On je naš brat!" **4** I dali su mu 70 srebrnjaka iz Baal-Beritovog hrama.^j Tim je novcem Abimelek unajmio besposlene i obijesne ljude da idu s njim. **5** Potom je otišao u Ofru,^k u dom svog oca, i na jednom kamenu pobio svoju braću,^l Jerubaaove sinove, 70 ljudi. Samo

8:33 *Ili: "činiti duhovni blud s Baalima". 9:1 *Dosl.: "oca svoje majke". 9:2 *Moguće i: "građane". #Dosl.: "vaša kost i vaše meso".

8. POGL.

a Su 9:1, 2
2Sa 11:21

b Su 6:11, 24

c Su 2:17, 19
Su 10:6

d Su 9:4

e Su 3:7

f Ps 106:43

g Su 9:16-18

9. POGL.

h Su 8:30, 31

i Su 8:30

j Su 8:33
Su 9:46

k Su 6:11
Su 8:27

l 2Kr 11:1
2Lje 21:4

2. stupac

a Pnz 17:14
1Sa 8:7

b Pnz 11:29
Jš 8:33
lv 4:20

c Su 8:22

d Su 9:6

e Su 9:6

je Jotam, Jerubaaov najmlađi sin, ostao živ jer se sakrio.

6 Nakon toga skupili su se svi poglavari Šekema i svi stanovnici Bet-Mila te su postavili Abimeleka za kralja^a kod velikog stabla, kod stupa koji je stajao u Šekemu.

7 Kad su to javili Jotamu, on je otišao navrh gore Gerizima^b i odande im povikao na sav glas: "Čujte me, poglavari Šekema, pa će Bog čuti vas!"

8 Jednom su pošla stabla da pomažu nekoga za svog kralja. Tako su rekla maslini: 'Vladaj nad nama!'^c **9** Ali maslina im je odgovorila: 'Zar da se odrekнем svog ulja, koje se koristi na slavu Bogu i ljudima, pa da vladam* nad drugim stablima?' **10** Potom su stabla rekla smokvi: 'Dodi i vladaj nad nama!' **11** Ali smokva im je rekla: 'Zar da se odrekнем svoje slatkoće i svog krasnog ploda, pa da vladam nad drugim stablima?' **12** Zatim su stabla rekla vinovoj lozi: 'Dodi i vladaj nad nama!' **13** A vinova loza im je odgovorila: 'Zar da se odrekнем svog mladog vina koje veseli Boga i ljude, pa da vladam nad stablima?' **14** Na koncu su sva stabla rekla trnovitom grmu: 'Dodi i vladaj nad nama!'^d **15** A trnoviti je grm odgovorio stablima: 'Ako me zaista hoćete pomazati za svog kralja, dođite i sklonite se u moju sjenu. A ako nećete, vatra će izći iz trnovitog grma i spaliti libanonske cedrove!'

16 A sada, jeste li ispravno i pošteno postupili kad ste Abimeleka postavili za kralja?^e Jeste li iskazali dobrotu Jeruba-

9:9 *Dosl.: "da se njišem".

alu i njegovoj obitelji i jeste li postupili s njim kako je zaslužio? **17** Kad se moj otac borio za vas,^a svoj je život* izložio opasnosti da bi vas izbavio iz ruku Midjanaca.^b **18** A vi ste se danas okomili na obitelj mog oca i na jednom ste kamenu pobili njegove sinove, 70 ljudi.^c Zatim ste Abimeleka, sina njegove robinje,^d postavili za kralja nad poglavarima Šekema samo zato što vam je brat. **19** Dakle, ako ste danas ispravni i pošteno postupili prema Jerubaalu i njegovoj obitelji, radujte se s Abimelekom i neka se on raduje s vama! **20** Ali ako niste, neka Abimelek spali poglavare Šekema i stanovnike Bet-Mila^e te neka poglavari Šekema i stanovnici Bet-Mila spale Abimeleka!^f

21 Tada se Jotam^g dao u bijeg i pobjegao u Beer te je ostao ondje jer se bojao svog brata Abimeleka.

22 I Abimelek je vladao* nad Izraelom tri godine. **23** Tada je Bog dopustio da se razvije neprijateljstvo* između Abimeleka i poglavara Šekema, pa su se oni odmetnuli od Abimeleka. **24** Bilo je to zato da se osveti zločin počinjen nad 70 Jerubaalovih sinova i da krivnja za njihovu prolivenu krv padne na njihovog brata Abimeleka, jer ih je ubio,^h i na poglavare Šekema, jer su mu pomogli da ubije svoju braću. **25** I poglavari Šekema postavili su ljude da ga vrebaju u zasjedi po gorskim vrhovima te su oni pljačkali svakoga tko bi putem prošao pored njih. Abimelek je s vremenom saznao za to.

9:17 *Ili: "dušu". 9:22 *Ili: "ponašao se kao vladar". 9:23 *Dosl.: "poslao loš duh".

9. PUGL.

a Su 7:9

b Su 8:28

c Su 9:5

d Su 8:30, 31

e Su 9:6, 49

f Su 9:39, 53

g Su 9:5

h Pos 9:6
Su 9:5

2. stupac

a Js 21:20, 21
Js 24:1

b Su 8:33

c Su 6:32

26 Potom je Ebedov sin Gaal došao sa svojom braćom u Šekem.^a I poglavari Šekema pružili su mu podršku. **27** Otišli su u svoje vinograde i ondje brali grožđe, gazili ga i veselili se. Zatim su otišli u hram svog boga^b te su jeli, pili i proklinjali Abimeleka. **28** A Ebedov sin Gaal rekao je: "Tko je Abimelek, Jerubaalov^c sin? I tko je Zebul, njegov povjerenik u Šekemu? Tko su oni da im služimo? Služite radije ljudima Hamora, Šekemovog oca! Zašto da služimo Abimeleku? **29** Kad bi ovaj narod bio pod mojim zapovjedništvom, svrgnuo bih Abimeleka!" I poručio je Abimeleku: "Skupi još više vojnika i izađi u boj!"

30 Kad je gradski upravitelj Zebul čuo riječi Ebedovog sina Gaala, silno se razgnjevio. **31** U tajnosti* je poslao glasnike Abimeleku i poručio mu: "Ebedov sin Gaal i njegova braća došli su u Šekem i nagovaraju grad da se pobuni protiv tebe. **32** Zato dođi sa svojim ljudima po noći i postavi zasjedu izvan grada. **33** A rano ujutro, kad grane sunce, napadni grad! Kad Gaal i njegovi ljudi krenu na tebe, učini sve što možeš da ga poraziš."

34 Tako su Abimelek i svi njegovi ljudi ustali po noći i podijelili se u četiri čete te postavili zasjedu oko Šekema. **35** Kad je Ebedov sin Gaal izašao i stao pred gradska vrata, Abimelek i njegovi ljudi izašli su iz zasjede. **36** Kad je Gaal ugledao ljude, rekao je Zebulu: "Gle, ljudi silaze s gorskih vrhova!" No Zebul mu je odvratio:

9:31 *Ili: "Podmuklo".

“Samo ti se čini da su to ljudi. To su sjenke na gorama.”

37 Kasnije je Gaal rekao: “Gle, ljudi silaze s uzvisine koja je usred naše zemlje, a jedna četa dolazi putem koji prolazi pored velikog stabla Meoneni-ma.” **38** Nato mu je Zebul rekao: “Nisi li se ti hvalio: ‘Tko je Abimelek da mu služimo?’^a Nisu li to ljudi koje si prezreo? Izadiš sad i bori se protiv njih!”

39 I Gaal je poveo u boj poglavare Šekema i sukobio se s Abimelekom. **40** Ali Abimelek je nadjačao Gaala, pa je on pobjegao pred njim. Mnogi su poginuli te je mrtvih bilo sve do gradskih vrata.

41 I Abimelek je ostao u Arumi, a Zebul^b je Gaala i njegovu braću protjerao iz Šekema. **42** Sljedećeg su dana ljudi izašli iz grada, a Abimelek je doznao za to. **43** Stoga je podijelio svoje ljude u tri čete i postavio zasjedu u polju. Kad je vidio da su ljudi izašli iz grada, napao ih je i pobio. **44** Abimelek i ljudi koji su bili s njim pojurali su naprijed i postavili se kod gradskih vrata, dok su druge dvije čete napale sve koji su bili izvan grada i pobile ih. **45** Abimelek se cijeli taj dan borio protiv grada i na koncu ga osvojio. Pobio je ljude u njemu, a potom je razorio grad^c i posuo sol po njemu.

46 Kad su to čuli svi poglavari koji su živjeli u šekemskoj kuli, otišli su u podrum* El-Beritovog hrama.^d **47** I kad su Abimeleku javili da su se ondje skupili svi poglavari koji su živjeli u šekemskoj kuli, **48** Abimelek je sa svojim ljudima oti-

9. POGL.

a Su 9:28, 29

b Su 9:30

c 1Kr 12:25

d Su 8:33

Su 9:4, 27

2. stupac

a 2Sa 11:21

b Pos 9:6

Su 9:5, 24

c Su 6:32

d Su 9:7, 20

10. POGL.

e Su 2:16

šao na goru Salmon. Uzeo je sjekiru u ruke, odsjekao granu s drveta, stavio je na rame i rekao ljudima koji su bili s njim: “Što ste vidjeli da sam ja učinio, brzo učinite i vi!” **49** Tada su i svi ljudi odsjekli po granu i krenuli za Abimelekom. Zatim su nabacali grane oko podruma i zapalili ga. Tako su poginuli i svi stanovnici šekemske kule, oko 1000 muškaraca i žena.

50 Abimelek je potom krenuo na Tebes, opkolio ga i osvojio. **51** Usred grada bila je jaka kula u koju su pobjegli svi muškarci i žene i svi poglavari tog grada. Zatvorili su vrata za sobom i popeli se na vrh kule. **52** I Abimelek je došao do kule i napao je. Primaknuo se vratima kule kako bi ih zapalio. **53** Tada je neka žena bacila mlinski kamen Abimeleku na glavu i razbila mu lubanju.^a **54** A on je brzo pozvao slugu koji mu je nosio oružje i rekao mu: “Izvuci svoj mač i ubij me da ljudi za mene ne kažu: ‘Žena ga je ubila.’” Stoga ga je njegov sluga probo i on je umro.

55 Kad su Izraelci vidjeli da je Abimelek poginuo, svi su se vratili kući. **56** Tako je Bog kaznio Abimeleka za zlo koje je on učinio svom ocu pobivši sedamdesetoricu svoje braće.^b **57** Bog je kaznio i stanovnike Šekema za sve zlo koje su počinili. Tako ih je snašlo prokletstvo Jerubaalovog^c sina Jotama.^d

10 Poslije Abimeleka pojavio se novi sudac koji je izbavljao Izraela.^e Zvao se Tola, a bio je Puin sin, Dodin unuk, iz Isakarovog plemena. Živio je u Šamiru, u efrajimskim brdima.

9:46 *Ili: “skrovište”.

2 Sudio je Izraelu 23 godine. Potom je umro i bio pokopan u Šamiru.

3 Poslije njega pojavio se novi sudac – Gileadovac Jair, koji je sudio Izraelu 22 godine. 4 Imao je 30 sinova koji su jahali 30 magaraca i imali 30 gradova, koji se do današnjeg dana zovu Havot-Jair,^a a nalaze se u Gileadu. 5 Potom je Jair umro i bio pokopan u Kamonu.

6 A Izraelci su opet počeli činiti ono što je zlo u Jehovinićim očima^b i štovali su Baale,^c Aštarte, aramske* bogove, sidonske bogove, moapske bogove,^d amonske bogove^e i filistejske bogove.^f Ostavili su Jehovu i prestali mu služiti. 7 Tada se Jehova silno razgnjevio na Izraelce i predao* ih je u ruke Filistejcima i Amoncima.^g 8 I te su godine oni počeli ugnjetavati i žestoko tlačiti Izraelce – 18 godina tlačili su sve Izraelce koji su bili s druge strane Jordana, u amorejskoj zemlji, u Gileadu. 9 Amonci su prelazili Jordan te su napadali i Judu, Benjamina i Efrajima. I Izrael se našao u velikoj nevolji. 10 Tada su Izraelci počeli prizivati Jehovu u pomoć,^h govoreći: “Zgriješili smo ti jer smo ostavili tebe, svog Boga, i štovali Baale.”ⁱ

11 A Jehova je rekao Izraelcima: “Nisam li vas izbavljao od Egipćana,^j Amorejaca,^k Amonaca, Filistejaca,^l 12 Sidonaca, Amalečana i Midjanaca kad su vas tlačili? Kad ste zavapili k meni, ja sam vas izbavljao iz njihove ruke. 13 Ali vi ste me ostavili i počeli ste štovati druge

10:6 *Ili: “sirijske”. 10:7 *Dosl.: “prodao”.

10. POGL.

a Pnz 3:14

b Su 2:19
Su 4:1
Su 6:1
Ne 9:28c Su 3:7
Ps 106:36-38

d Br 25:1, 2

e 1Kr 11:5
2Kr 23:13f Su 16:23
1Sa 5:4
2Kr 1:2g Pnz 28:15, 48
Pnz 31:17
Su 2:14
Su 4:2

h Pnz 4:30

i Su 2:13
Su 3:7
1Sa 12:9, 10

j Izl 14:30

k Br 21:23-25

l Su 3:31

2. stupac

a Su 2:12

b 2Lje 15:2
Mi 3:4

c 1Kr 18:27

d Jr 2:28

e Pnz 7:26

f 2Lje 7:14
2Lje 33:13, 15
Ps 106:44
Iza 63:9g Pos 19:36, 38
Su 3:13

h Su 11:1

11. POGL.

i Su 12:7
1Sa 12:11
He 11:32

j Su 10:17

bogove.^a Zato vas više neću izbavljati.^b 14 Idite k bogovima koje ste izabrali i njih prizivajte u pomoć!^c Neka vas oni izba-ve iz nevolje!”^d 15 A Izraelci su odgovorili Jehovi: “Zgriješili smo. Učini s nama što god želiš. Samo nas danas izbavi, molimo te!” 16 I uklonili su tuđe bogove iz svoje sredine i počeli služiti Jehovi,^e pa on* više nije mogao gledati kako pate.^f

17 A Amonci^g su se skupili i utaborili u Gileadu. Tada su se skupili i Izraelci i utaborili se u Mispi. 18 Gileadski narod i njegovi poglavari govorili su jedni drugima: “Tko će povesti boj protiv Amonaca?”^h Neka taj bude poglavar svim stanovnicima Gileada!”

11 A Gileadovac Jiftahⁱ bio je hrabar ratnik. Bio je sin jedne bludnice, a otac mu je bio Gilead. 2 Ali Gileadu je i njegova žena rodila sinove. Kad su sinovi njegove žene odrasli, otjerali su Jiftaha, rekavši mu: “Nećeš naslijediti ništa od imovine našeg oca jer si sin druge žene.” 3 Zato je Jiftah pobjegao od svoje braće i naselio se u zemlji Tobu. Jiftahu su se pridružili ljudi koji su bili bez posla te su s njim pljačkali neprijatelje.

4 Poslije nekog vremena Amonci su napali Izraelce.^j 5 A kad su Amonci napali Izraelce, gileadski starješine otišli su k Jiftahu da ga dovedu iz zemlje Toba. 6 Rekli su mu: “Dođi i budi nam zapovjednik, da se možemo boriti protiv Amonaca!” 7 Ali Jiftah je rekao gileadskim starješinama: “Niste li me vi toliko mrzili da ste me

10:16 *Ili: “njegova duša”.

otjerali iz doma mog oca?^a Zašto ste došli k meni sada kad ste u nevolji?” **8** Tada su gileadski starješine rekli Jiftahu: “Istina je to što kažeš, upravo zato smo došli k tebi. Ako pođeš s nama u boj protiv Amonaca, bit ćeš poglavar nama i svim stanovnicima Gileada.”^b **9** A Jiftah je rekao gileadskim starješinama: “Ako me odvedete natrag da se borim protiv Amonaca i ako mi Jehova pomogne da ih porazim, onda ću vam biti poglavar!” **10** Nato su gileadski starješine rekli Jiftahu: “Neka nam Jehova bude svjedok* i neka nam on sudi ako ne učinimo kako si rekao!” **11** Tako je Jiftah otišao s gileadskim starješinama i narod ga je postavio za svog poglavara i zapovjednika. I Jiftah je pred Jehovom u Mispici^c ponovio sve svoje riječi.

12 Potom je Jiftah poslao glasnike amonskom^d kralju i poručio mu: “Što imaš protiv mene, pa si došao napasti moju zemlju?” **13** A amonski je kralj rekao Jiftahovim glasnicima: “Došao sam jer je Izrael, nakon izlaska iz Egipta, uzeo moju zemlju^e od Arnona^f do Jaboka i do Jordana.^g Sada je mirno vratio!” **14** Ali Jiftah je ponovno poslao glasnike amonskom kralju **15** da mu kažu:

“Ovako kaže Jiftah: ‘Izrael nije uzeo ni moapsku^h ni amonskuⁱ zemlju. **16** Naime, kad je Izrael izašao iz Egipta, išao je pustinjom do Crvenog mora^j i došao u Kadeš.^k **17** Tada je Izrael poslao glasnike edomskom kralju^l i poručio mu: “Molim te, pusti nas da prođemo kroz tvoju zemlju!” Ali edomski

11:10 *Ili: “Neka nas Jehova čuje”.

11. POGL.

a Su 11:2

b Su 10:18

c Su 10:17
Su 11:34

d Pos 19:36, 38

e Br 21:23, 24

f Br 21:26

g Pnz 3:16, 17

h Pos 19:36, 37
Pnz 2:9

i Pnz 2:19, 37

j Br 14:25

k Br 20:1

l Pos 36:1
Br 20:14
Pnz 2:4

2. stupac

a Pos 19:36, 37

b Br 20:22

c Br 21:4

d Br 21:11

e Br 21:13

f Br 21:21–26
Pnz 2:26, 27

g Pnz 2:32, 33

h Jš 13:15, 21

i Pnz 2:36

j Ne 9:22

k 1Kr 11:7

l Izl 23:28
Izl 34:11
Br 33:53
Pnz 9:5
Pnz 18:12m Br 22:2, 3
Jš 24:9

n Br 21:25

kralj nije ga poslušao. Izrael je poslao glasnike i moapskom^a kralju, ali ni on nije poslušao. Tako je Izrael ostao u Kadešu.^b **18** Kad su išli pustinjom, zaobišli su Edom^c i Moab. Išli su istočno od Moaba^d i utaborili se s druge strane Arnona. Stoga nisu prešli moapsku granicu,^e jer je Arnon bio moapska granica.

19 Potom je Izrael poslao glasnike amorejskom kralju Sihonu, koji je vladao u Hešbonu. I Izrael mu je poručio: “Molim te, pusti nas da prođemo kroz tvoju zemlju do svog odredišta!”^f **20** Ali Sihon nije vjerovao Izraelu da će samo proći kroz njegovo područje. Stoga je Sihon skupio svu svoju vojsku, utaborio se u Jahasu i napao Izraela.^g **21** Tada je Jehova, Izraelov Bog, predao Sihona i svu njegovu vojsku u ruke Izraelu, koji ih je porazio. I Izrael je osvojio svu zemlju Amorejaca, koji su ondje prebivali.^h **22** Tako je osvojio svu amorejsku zemlju od Arnona do Jaboka i od pustinje do Jordana.ⁱ

23 Dakle, Jehova, Izraelov Bog, otjerao je Amorejce pred svojim narodom Izraelom,^j a ti sad želiš otjerati njih. **24** Zar ti ne posjeduješ sve što ti je dao tvoj bog Kemoš?^k Tako i mi zaposedamo zemlju svakog naroda što ga Jehova, naš Bog, tjera pred nama.^l **25** Zar si ti bolji od Soporovog sina Balaka,^m moapskog kralja? Da li se on prepirao s Izraelom? Da li se borio protiv njega? **26** Izrael već 300 godina živi u Hešbonu i okolnim gradovima,ⁿ u Aroeru i okolnim gradovima i u svim gradovima koji su uz Arnon, pa zašto im sve to vrije-

me niste pokušali oteći te gradove?^a **27** Ja ti ništa nisam zgriješio, ali ti meni činiš nepravdu time što želiš poći u rat protiv mene. Neka Jehova, Veliki Sudac,^b danas sudi između Izraelaca i Amonaca!”

28 Ali amonski kralj nije poslušao ono što mu je Jiftah poručio.

29 Tada je Jehovin duh sišao na Jiftaha^c i on je proputovao Gilead i Manašeovo područje te došao do Mispe u Gileadu,^d a od Mispe u Gileadu krenuo je na Amonce.

30 I Jiftah se zavjetovao^e Jehovi: “Ako mi Amonce predaš u ruke, **31** tko god izađe na vrata mog doma i pođe mi u susret kad se kao pobjednik vratim iz bitke s Amoncima, pripast će Jehovi^f i ja ću ga prinijeti kao žrtvu paljenicu.”^g

32 Tako je Jiftah otišao u bitku s Amoncima i Jehova mu ih je predao u ruke. **33** Porazio ih je i pobio mnoge od njih te je osvojio zemlju od Aroera do Minita, 20 gradova, pa sve do Abel-Keramima. Tako su Izraelci pokorili Amonce.

34 Kad se Jiftah vratio kući u Mispu,^h u susret mu je izašla njegova kći, udarajući u def i plešući. A ona mu je bila jedinica. Osim nje nije imao ni sina ni kćeri. **35** Kad ju je ugledao, razderao je svoje haljine i rekao: “O ne, kćeri moja! Srce mi se para zbog tebe*, jer baš tebe moram poslati od kuće! Zavjetovao sam se Jehovi i ne mogu povući svoje obećanje.”ⁱ

36 A ona mu je odgovorila: “Oče moj, ako si se zavjetovao Jehovi, učini sa mnom kako si

11:35 *Ili: “U tugu si me bacila”.

11. POGŁ.

a Br 21:26

b Iza 33:22

c Su 3:9, 10
Za 4:6

d Su 10:17

e Pnz 23:21

f 1Sa 1:11

g 1Sa 1:24

h Su 10:17
Su 11:11

i Br 30:2
Ps 15:4
Pr 5:4

2. stupac

a Su 11:30, 31

b 1Sa 1:22, 24

12. POGŁ.

c Su 8:1

d Su 11:29

e Pnz 3:12, 13

obećao,^a jer se Jehova osvetio tvojim neprijateljima, Amoncima.” **37** Još je rekla svom ocu: “Molim te samo ovo: dopusti mi da odem u gore na dva mjeseca i da sa svojim prijateljicama tugujem zbog toga što se nikad neću udati.*”

38 Nato joj je on rekao: “Idi!” Tako ju je pustio da ode na dva mjeseca. I ona je otišla u gore sa svojim prijateljicama i tugovala zbog toga što se nikad neće udati. **39** Kad su prošla dva mjeseca, vratila se svom ocu i on je postupio onako kako se zavjetovao.^b Ona nikad nije spavala s muškarcem. I tako je u Izraelu nastao običaj **40** da izraelske djevojke svake godine, četiri dana u godini, idu pohvaliti kćer Gileadovca Jiftaha.

12 Tada su se Efrajimovci skupili, prešli rijeku i otišli u Safon* te rekli Jiftahu: “Zašto nas nisi pozvao da pođemo s tobom kad si išao u boj protiv Amonaca?^c Spalit ćemo ti kuću i tebe u njoj!” **2** Ali Jiftah im je rekao: “Moj narod i ja žestoko smo se sukobili s Amoncima. Ja sam vas pozvao u pomoć, ali vi me niste izbacili iz njihovih ruku. **3** Kad sam vidio da mi od vas nema pomoći, odlučio sam svoj život izložiti opasnosti* i krenuti na Amonce,^d a Jehova mi ih je predao u ruke. Pa zašto ste se onda danas došli boriti protiv mene?”

4 Jiftah je tada skupio sve ljude iz Gileada^e i oni su se borili s Efrajimom. Gileadovci su porazili Efrajimovce, koji su im znali govoriti: “Gileadovci,

11:37 *Ili: “zbog toga što ću ostati djevičica”. 12:1 *Moguće i: “na sjever”. 12:3 *Ili: “staviti svoju dušu na dlan”.

vi ste obični bjegunci iz Efrajima iako živite na području Efrajimovog i Manašeovog plemena!" **5** I Gileadovci su zauzeli jordanske gazove^a ispred Efrajimovog područja. I kad bi neki Efrajimovac pokušao pobjeći, rekao bi: "Pustite me da prijeđem!" Tada bi ga Gileadovci pitali: "Jesi li ti Efrajimovac?" Kad bi ovaj odgovorio: "Nisam", **6** oni bi mu rekli: "Hajde, reci Šibolet!" A on bi rekao: "Šibolet", jer nije mogao ispravno izgovoriti tu riječ. Tada bi ga uhvatili i pogubili na jordan-
skim gazovima. Tako je u to vrijeme poginulo 42 000 Efrajimovaca.

7 Jiftah je sudio Izraelu šest godina. Potom je Gileadovac Jiftah umro i bio pokopan u svom gradu u Gileadu.

8 Poslije njega Izraelu je sudio Ibsan iz Betlehema.^b **9** Imao je 30 sinova i 30 kćeri. Svoje je kćeri poudao izvan svog roda te je doveo 30 žena koje nisu bile iz njegovog roda da se udaju za njegove sinove. On je sudio Izraelu sedam godina. **10** Potom je Ibsan umro i bio pokopan u Betlehemu.

11 Poslije njega Izraelu je sudio Zebulunovac Elon. I sudio je Izraelu deset godina. **12** Potom je Zebulunovac Elon umro i bio pokopan u Ajalonu u Zebulunovoj zemlji.

13 Poslije njega Izraelu je sudio Abdon, sin Piratonjanina Hilela. **14** Imao je 40 sinova i 30 unuka, koji su jahali 70 magaraca. On je sudio Izraelu osam godina. **15** Potom je umro Abdon, sin Piratonjanina Hilela, i bio je pokopan u Piratonu u Efrajimovoj zemlji, u amalečkim^c brdima.

12. PUGL.

a Su 3:28
Su 7:24

b Su 2:16

c Pos 36:12
Izl 17:16
Br 13:29
1Sa 15:2

2. stupac

13. PUGL.

a Su 2:11, 19
Su 10:6

b Jš 13:1-3
Su 10:7

c Jš 15:20, 33
Jš 19:41, 48

d Pos 49:16

e Su 16:31

f Pos 30:22, 23

g Pos 18:10
1Sa 1:20
Lk 1:11, 13

h Br 6:2, 3
Lk 1:15

i Le 11:26, 27

j Br 6:2, 5

k Su 2:16
Su 13:1
Ne 9:27

l Su 13:17, 18

13 Izraelci su opet počeli činiti ono što je zlo u Jehovinim očima,^a pa ih je Jehova predao u ruke Filistejcima^b na 40 godina.

2 A bio je neki čovjek iz Sore,^c iz porodice Danovaca,^d po imenu Manoah.^e Žena mu je bila nerotkinja, te nije imala djece.^f **3** Poslije nekog vremena ženi se ukazao Jehovin anđeo i rekao joj: "Ti si nerotkinja i nemaš djece. Ali zatrudnjet ćeš i roditi ćeš sina."^g **4** Odsad nemoj piti vina ni opojnog pića^h i nemoj jesti ništa nečisto.ⁱ **5** Evo, zatrudnjet ćeš i roditi ćeš sina. Neka mu britva ne dotiče glavu^j jer će to dijete biti Božji nazirej od rođenja*. On će izjavljati Izraelce iz ruku Filistejaca."^k

6 Tada je žena otišla svom mužu i rekla mu: "Došao mi je sluga pravog Boga. Izgledao je kao anđeo pravog Boga, ulijevao je strahopoštovanje. Nisam ga pitala odakle je niti mi je on rekao svoje ime."^l **7** Ali kazao mi je: 'Evo, zatrudnjet ćeš i roditi ćeš sina. Odsad nemoj piti vina ni opojnog pića i nemoj jesti ništa nečisto, jer će to dijete biti Božji nazirej od rođenja pa do dana svoje smrti.'"

8 Manoah je usrdno zamolio Jehovu: "Molim te, Jehova, neka opet dođe sluga pravog Boga kojeg si poslao i neka nas pouči što trebamo činiti s djetetom koje će se roditi."^m **9** I prvi je Bog poslušao Manoaha. Anđeo pravog Boga opet je došao k ženi dok je sjedila u polju, a njen muž Manoah nije bio s njom. **10** Žena je brzo otrčala svom mužu i rekla mu: "Evo,

13:5 *Ili: "od majčine utrobe".

ukazao mi se čovjek koji mi je došao neki dan.”^a

11 Nato je Manoah pošao sa svojom ženom. Došao je do onog čovjeka i upitao ga: “Jesi li ti čovjek koji je razgovarao s mojom ženom?” On je odgovorio: “Jesam.” **12** Tada je Manoah rekao: “Neka se ispune tvoje riječi! Kakvim će životom dijete živjeti i što će raditi?”^b **13** A Jehovin anđeo rekao je Manoahu: “Neka se tvoja žena uzdržava od svega što sam joj rekao.”^c **14** Neka ne jede ništa što raste na vinovoj lozi, neka ne pije vina ni opojnog pića^d i neka ne jede ništa nečisto.^e Neka se drži svega što sam joj zapovjedio.”

15 Manoah je tada rekao Jehovinom anđelu: “Molim te, ostani s nama i dopusti da ti pripremimo jare.”^f **16** No Jehovin anđeo rekao je Manoahu: “Ako i ostanem, neću jesti tvoju hranu. Ali ako želiš prinijeti Jehovi žrtvu paljenicu, možeš to učiniti.” A Manoah nije znao da je to Jehovin anđeo. **17** Tada je Manoah rekao Jehovinom anđelu: “Kako ti je ime?^g Htjeli bismo ti iskazati čast kad se ispune tvoje riječi.” **18** Ali Jehovin anđeo rekao mu je: “Zašto pitaš za moje ime? Ono je čudesno.”

19 Tada je Manoah uzeo jare i žitnu žrtvu te ih na stijeni prinio Jehovi. I Bog je učinio čudo, a Manoah i njegova žena to su promatrali. **20** Kad se plamen podignuo sa žrtvenika prema nebu, u tom se plamenu podignuo i Jehovin anđeo. Kad su Manoah i njegova žena to vidjeli, poklonili su se licem do zemlje. **21** Tada je Manoah shvatio da je to bio Jehovin anđeo.^h

13. POGŁ.

a Su 13:3

b Su 13:8

c Su 13:4

d Br 6:2, 3

e Le 11:26, 27

f Pos 18:5, 7
Su 6:18, 19
He 13:2g Pos 32:29
Su 13:6

h Su 6:22, 23

2. stupac

a Izl 33:20
Iv 1:18

b Su 13:16

c He 11:32

d Su 3:9, 10
Su 6:34
Su 11:29
1Sa 11:6

e Su 18:11, 12

f Js 15:20, 33

14. POGŁ.

g Phz 7:3

h Su 13:1

i Su 13:24, 25

I Jehovin se anđeo više nije ukazivao Manoahu i njegovoj ženi. **22** Manoah je nato rekao svojoj ženi: “Sigurno ćemo umrijeti jer smo vidjeli Boga.”^a **23** A ona mu je odgovorila: “Da nas je Jehova htio usmrtniti, ne bi prihvatio žrtvu paljenicu^b i žitnu žrtvu iz naše ruke, ne bi nam pokazao sve ovo niti bi nam rekao išta od svega što smo čuli.”

24 I žena je rodila sina i dala mu ime Samson.^c Dječak je rastao, a Jehova ga je blagoslivljao. **25** Poslije nekog vremena Jehovin je duh sišao na njega^d u Mahane-Danu,^e između Sore i Eštaola.^f

14 Samson je otišao u Timnu i ondje je zapazio jednog Filistejku. **2** Kad se vratio, rekao je svom ocu i svojoj majci: “U Timni mi je jedna Filistejka zapela za oko, pa želim da je dovedete i oženite me njome.”

3 A otac i majka rekli su mu: “Zar ne možeš naći ženu među svojim rođacima i među čitavim našim narodom?^g Moraš li ići po ženu kod neobrezanih Filistejaca?” Ali Samson je rekao svom ocu: “Nju mi dovedi jer je ona prava žena za mene!” **4** A njegov otac i majka nisu znali da iza toga stoji Jehova i da on* traži priliku za sukob s Filistejcima. Naime, u to su vrijeme Filistejci vladali Izraelom.^h

5 Tako je Samson sa svojim ocem i majkom pošao u Timnu. Kad je došao do timnjanskih vinograda, iznenada se pojavio mladi lav i ričući krenuo prema njemu. **6** Tada je Jehovin duh došao na njegaⁱ i on je golim rukama rastrgao lava kao da trga

14:4 *Vjerojatno se misli na Boga.

jare. Ali nije rekao ocu ni majci što je učinio. **7** Kad je stigao u Timnu, razgovarao je s onom Filistejkom. Još je uvijek smatrao da je ona prava žena za njega.^a

8 Nakon nekog vremena Samson je ponovno pošao onamo kako bi je odveo svojoj kući,^b a putem je svratio da vidi mrtvog lava. Kad je prišao strvini, u njoj je bio roj pčela i med. **9** I uzeo je meda u ruke i jeo ga dok je išao putem. Kad se opet našao s ocem i majkom, dao je i njima te su i oni jeli. Ali nije im rekao da je med izvadio iz mrtvog lava.

10 Zatim je Samson sa svojim ocem otišao k onoj ženi i ondje priredio gozbu, jer su tako činili mladići. **11** Kad su ga ljudi vidjeli, izabrali su 30 mladića da ga prate na svadbi. **12** I Samson im je rekao: "Hajde da vam zadam zagonetku! Ako je za sedam dana, koliko traje gozba, odgonetnete i kažete mi odgovor, dat ću vam 30 lanenih donjih haljina i 30 gornjih haljina. **13** Ali ako je ne uspijete odgonetnuti, onda ćete vi meni dati 30 lanenih donjih haljina i 30 gornjih haljina." Nato su mu rekli: "Zadaj nam zagonetku. Želimo je čuti!" **14** I on im je rekao:

"Iz onoga koji jede
izašlo je jelo

i iz jakoga izašlo je slatko."^c

I tri dana nisu mogli odgonetnuti zagonetku. **15** A četvrtog su dana rekli Samsonovoj ženi: "Izvuci na prijeveru od svog muža^d rješenje zagonetke. Ako to ne učiniš, spalit ćemo i tebe i obitelj tvog oca! Zar ste nas pozvali ovamo da nam uzmete

14. POGL.

a Su 14:2

b Pos 24:67
Mt 1:24

c Su 14:8, 9

d Su 16:5

2. stupac

a Su 16:15

b Su 16:16, 18

c Su 14:14

d Su 14:15

e Su 13:24, 25
Su 14:6
Su 15:14f Jš 13:2, 3
Su 1:18

g Su 14:12

h Su 14:2

i Su 14:11
Su 15:1, 2

15. POGL.

j Su 14:17

imetak?" **16** Stoga je Samsnova žena počela plakati pred svojim mužem i govoriti mu: "Ti me mrziš, ne voliš me!^a Zadao si mojima zagonetku, a meni je nisi otkrio." Nato joj je on rekao: "Nisam je otkrio ni svom ocu ni svojoj majci. Zašto bih je onda otkrio tebi?" **17** Ali ona je plakala pred njim do kraja sedmodnevne gozbe. Sedmog dana konačno joj je otkrio rješenje zagonetke jer mu je stalno dodijavala. A ona je odgovor prenijela ljudima iz svog naroda.^b **18** I tako su sedmog dana prije zalaska sunca* ljudi iz tog grada rekli Samsonu:

"Što je slađe od meda
i što je jače od lava?"^c

A on im je odvratio:

"Da niste orali mojom
junicom,^d
ne biste odgonetnuli
zagonetku."

19 Tada je Jehovin duh došao na njega^e te je on otišao u Aškelon^f i ubio 30 ljudi. Skinuo im je haljine i dao ih onima koji su otkrili rješenje zagonetke.^g Potom se silno gnjevan vratio u očevu kuću.

20 A Samsonovu ženu^h dobio je jedan od mladića koji su ga pratili na svadbi.ⁱ

15 Poslije nekog vremena, u danima žetve pšenice, Samson je otišao posjetiti svoju ženu, noseći joj jare. I rekao je: "Želim otići k svojoj ženi u spavaću sobu!" Ali njen otac nije dopustio Samsonu da uđe. **2** Rekao mu je: "Mislio sam da si je zamrzio,^j pa sam je dao jednom od mladića koji su te pra-

14:18 *Moguće i: "prije nego što je ušao u njenu sobu".

tili na svadbi.^a Nije li njena mlada sestra ljepša od nje? Hajde, uzmi nju za ženu!" **3** Ali Samson im je rekao: "Ovaj me put Filistejci neće moći kriviti za zlo koje ću im nanijeti."

4 Tako je Samson otišao i ulovio 300 lisica. Zatim je lisice dvije po dvije svezao za repove te uzeo baklje i svakom paru lisica stavio po jednu baklju između repova. **5** Tada je zapalio baklje i pustio lisice u filistejska žitna polja. Zapalio je sve, od snopova do nepožnjavenog žita, a isto tako i vinograde i maslinike.

6 Filistejci su pitali ljude: "Tko je to učinio?" Oni su im odgovorili: "Samson, zet onog Timnjanina, jer mu je on uzeo ženu i dao ju jednom od mladića koji su ga pratili na svadbi."^b Nato su Filistejci otišli i spalili tu ženu i njenog oca.^c **7** Tada im je Samson rekao: "Budući da ste to učinili, neću stati dok vam se ne osvetim."^d **8** I pobio ih je sve odreda u velikom pokolju, a potom je otišao i nastanio se u pećini u stijeni Etamu.

9 Poslije nekog vremena Filistejci su došli i utaborili se u Judi te se raširili po području oko Lehija.^e **10** Tada su ih Judejci upitali: "Zašto ste došli na nas?" A oni su odgovorili: "Došli smo da uhvatimo* Samsona i da mu učinimo ono što je on učinio nama." **11** Stoga se 3000 Judejaca spustilo do stijene Etama i reklo Samsonu: "Zar ne znaš da Filistejci vladaju nad nama?^f Pa zašto si nam onda ovo učinio?" A on im je odgovorio: "Kako su oni učinili meni, tako sam ja učinio njima." **12** Ali oni su mu re-

15:10 *Ili: "svezemo".

15. POGL.

a Su 14:11, 20

b Su 14:11, 20

c Su 14:15

d Su 14:4

e 2Sa 23:11, 12

f Su 13:1

2. stupac

a Su 13:24, 25
Su 14:5, 6

b Su 16:9, 12

c Su 3:31

d Su 16:30

e Su 15:9

f Izl 17:6

g Pos 49:16
Su 2:16
Su 13:1, 5
Su 16:31
He 11:32

kli: "Došli smo te uhvatiti* i predati Filistejcima." A Samson im je odvratio: "Zakunite mi se da vi nećete dignuti ruku na mene!" **13** Oni su mu rekli: "Mi ćemo te samo svezati i predati njima. Nećemo te ubiti."

Tako su ga svezali s dva nova užeta i izveli iz pećine. **14** Kad je došao u Lehi, Filistejci su ga ugledali i počeli radosno klicati. Tada je Jehovin duh došao na njega^a i užad na njegovim rukama postala je kao laneni konci spaljeni vatrom te je pala s njegovih ruku.^b **15** Uto je Samson spazio magareću čeljust*. Pružio je ruku i dohvatio je te njome pobio 1000 ljudi.^c **16** Tada je rekao:

"Magarećom čeljusti pobio sam gomilu neprijatelja, dvije gomile!

Magarećom čeljusti pobio sam 1000 ljudi!"^d

17 Kad je to rekao, bacio je čeljust i prozvao to mjesto Ramat-Lehi*.^e **18** Budući da je jako ožednio, zavapio je k Jehovi: "Ti si dao ovu veliku pobjedu svom sluzi. Zar ću sada umrijeti od žeđi i pasti u ruke neobrezanima?" **19** Tada je Bog u Lehiju načinio pukotinu u udubini u zemlji i iz nje je potekla voda.^f Kad se Samson napio, vratila mu se snaga* te je živnuo. Zato je tom izvoru dao ime En-Hakore^g, a on još danas postoji u Lehiju.

20 I Samson je sudio Izraelu 20 godina, u vrijeme kad su Filistejci vladali zemljom.^g

15:12 *Ili: "svezati". 15:15 *Dosl.: "svježu magareću čeljust". 15:17 *"Ramat-Lehi" znači "čeljusna uzvisina". 15:19 *Dosl.: "duh". # "En-Hakore" znači "izvor onoga koji vapi".

16 Jednom je Samson došao u Gazu i vidio ondje neku bludnicu, pa je ušao k njoj u kuću. **2** Stanovnicima Gaze javili su: "Samson je došao ova-mo!" Stoga su ga oni opkolili i vrebali ga cijelu noć na gradskim vratima. Cijelu su noć mirno čekali, misleći: "Ubit ćemo ga čim svane zora."

3 Ali Samson je ondje ležao samo do ponoći. A u ponoć je ustao, uhvatio gradska vrata s oba dovratnika i iščupao ih zajedno sa zasunom. Stavio ih je na ramena i odnio na vrh gore koja je nasuprot Hebronu.

4 Poslije toga zaljubio se u ženu iz doline* Soreka, koja se zvala Dalila.^a **5** Filistejski vladari došli su k njoj i rekli joj: "Na prijevaru saznaj*^b odakle mu tako velika snaga te kako ga možemo nadjačati, svezati i obuzdati! Ako to učiniš, svaki od nas dat će ti po 1100 srebrnjaka."

6 Potom je Dalila rekla Samsonu: "Molim te, reci mi odakle ti tako velika snaga i čime bi te trebalo svezati da te se svlada."

7 A Samson joj je odgovorio: "Kad bi me svezali sa sedam sirovih, neosušenih tetiva za luk, izgubio bih snagu i bio bih kao svaki drugi čovjek." **8** Tada su joj filistejski vladari donijeli sedam sirovih, neosušenih tetiva i ona ga je vezala njima. **9** I postavili su zasjedu u drugoj sobi, a ona je povikala: "Samsone, Filistejci su došli po tebe!" A on je pokidao tetive, kao što se kida lanena nit* kad je vatra dotakne.^c I nije se saznalo u čemu je tajna njegove snage.

16:4 *Ili: "vadija". Vidi izraz "vadi" u Rječniku. **16:5** *Ili: "Nagovori ga da ti kaže". **16:9** *Ili: "kudjelja".

16. POGL.

a Su 16:18

b Su 14:15

c Su 15:14

2. stupac

a Su 16:9

b Su 16:7, 11

c Su 14:16

d Su 16:7

Su 16:11

Su 16:13

e Su 14:17

f Br 6:5

Su 13:5, 7

10 Tada je Dalila rekla Samsonu: "Prevario si me* i slagao mi. Molim te, reci mi sada čime bi te se moglo svezati!" **11** A on joj je odgovorio: "Kad bi me svezali novom užadi koja se još nije koristila u radu, izgubio bih snagu i bio bih kao svaki drugi čovjek." **12** Stoga je Dalila uzela novu užad i svezala ga njome te povikala: "Samsone, Filistejci su došli po tebe!" (A u drugoj je sobi bila postavljena zasjeda.) Tada je on pokidao užad na svojim rukama kao da su konci.^a

13 Potom je Dalila rekla Samsonu: "Dosad si me varao i lagao mi.^b Reci mi čime bi te se moglo svezati!" A on joj je odgovorio: "Sedam pletenica s moje glave trebaš utkati u osnovu tkanja." **14** I ona ih je učvrstila klinom i povikala: "Samsone, Filistejci su došli po tebe!" A on se probudio iz sna i istrгнуo tkalački klin i osnovu.

15 Nato mu je rekla: "Kako možeš govoriti: 'Volim te',^c kad mi nisi dao svoje srce? Već si me triput prevario i nisi mi rekao odakle ti ta velika snaga."^d

16 Ona mu je iz dana u dan dodijavala i toliko navaljivala na njega da to više nije mogao podnijeti*.^e **17** Na koncu joj je otvorio svoje srce i rekao joj: "Britva mi nikad nije dotaknula glavu, jer sam Božji nazirej od rođenja*.^f Da me obriju, snaga bi me ostavila, oslabio bih i bio bih kao svaki drugi čovjek."

18 Kad je Dalila vidjela da joj je otvorio svoje srce, poslala je

16:10 *Ili: "Ti si sa mnom zbijao šalu".

16:16 *Ili: "da mu je to nasmrtno izjedalo dušu". **16:17** *Dosl.: "od majčine utrobe".

ljude da pozovu filistejske vladare^a i poručila im: "Dodite sada, jer mi je otvorio svoje srce!" I filistejski vladari došli su k njoj i donijeli novac. **19** A ona ga je uspavala na svojim koljenima i potom pozvala čovjeka da obrije sedam pletenica s njegove glave. Od tog trenutka on je bio u njenoj vlasti jer ga je snaga ostavila. **20** Tada je povikala: "Samsone, Filistejci su došli po tebe!" A on se probudio iz sna i pomislio: "Izvući ću se kao i prije^b i oslobodit ću se!" Ali nije znao da ga je Jehova ostavio. **21** I tako su ga Filistejci uhvatili i iskopali mu oči. Zatim su ga odveli u Gazu, stavili mu bakrene okove i bacili ga u zatvor, gdje je morao okretati mlin. **22** Ali nakon što su mu obrijali glavu,^c kosa mu je s vremenom ponovno narasla.

23 A filistejski vladari okupili su se da održe proslavu i prinesu veliku žrtvu svom bogu Dagonu.^d Govorili su: "Naš bog predao nam je u ruke našeg neprijatelja Samsona!" **24** Kad je narod vidio Dagonov kip, počeo je veličati svog boga i govoriti: "Naš bog predao nam je u ruke našeg neprijatelja, koji je pustošio našu zemlju^e i koji je pobio mnoge od nas."^f

25 Budući da je vladalo veselo ozračje, rekli su: "Dovedite Samsona da nas zabavlja!" Stoga su doveli Samsona iz zatvora da ga ismijavaju. I postavili su ga između stupova. **26** Tada je Samson rekao dječaku koji ga je držao za ruku: "Pusti me da opipam stupove na kojima stoji ovaj hram da se naslonim na njih." **27** (A hram je bio pun muškaraca i žena. Svi filistejski vladari bili su ondje,

16. POGŁ.

a Su 16:5

b Su 16:9
Su 16:12
Su 16:14

c Su 13:5

d 1Sa 5:4

e Su 15:4, 5

f Su 15:7, 8
Su 15:15, 16

2. stupac

a He 11:32

b Su 14:5, 6
Su 14:19
Su 15:14

c Su 16:21

d Su 16:27

e Su 14:19
Su 15:7, 8
Su 15:15, 16

f Su 13:8

g Su 13:2

h Su 2:16
Su 15:20

17. POGŁ.

i Js 17:14, 15

j Izl 20:4
Le 26:1
Pnz 27:15

a na krovu je bilo oko 3000 muškaraca i žena koji su se zabavljali rugajući se Samsonu.)

28 Tada je Samson^a zazvao Jehovu: "Svevišnji Gospodine Jehova, sjeti me se, molim te! Daj mi snage^b samo još ovaj put, molim te, Bože, i daj da se osvetim Filistejcima za jedno od svoja dva oka!"^c

29 Tada se Samson uhvatio za dva središnja stupa na kojima je stajao hram i oslonio se na njih - na jednog desnom, a na drugog lijevom rukom.

30 I povikao je: "Neka poginem* s Filistejcima!" Nato je upro iz sve snage i hram se srušio na vladare i na sve ljude koji su bili u njemu.^d Tako je više Filistejaca pobio dok je umirao nego što ih je pobio za života.^e

31 Potom su njegova braća i cijela obitelj njegovog oca došli i uzeli njegovo tijelo. Odnijeli su ga i pokopali u grobu njegovog oca Manoaha,^f između Sore^g i Eštaola. Samson je sudio Izraelu 20 godina.^h

17 U efrajimskim brdimaⁱ živio je jedan čovjek po imenu Mika. **2** On je rekao svojoj majci: "Sječaš li se onih 1100 srebrnjaka koji su ti bili ukradeni i zbog kojih si izgovorila kletvu, koju sam i ja čuo? To je srebro kod mene. Ja sam ga uzeo." Nato je njegova majka rekla: "Neka Jehova blagoslovi mog sina!" **3** Tada je on vratio svojoj majci 1100 srebrnjaka, ali majka mu je rekla: "Posvetit ću svoje srebro Jehovi. Od tog srebra napravi sebi jedan rezbareni i jedan lijevani* kip.^j Zato ti ga sada vraćam."

16:30 *Ili: "Neka moja duša pogine".
17:3 *Ili: "metalni".

4 Nakon što je on vratio srebro svojoj majci, ona je uzela 200 srebrnjaka i dala ih srebraru. On je načinio jedan rezbareni i jedan lijevani kip. Ti su kipovi bili postavljeni u Mikinu kuću. 5 A Mika je imao svetište. Načinio je svećeničku pregaču^a i kipove kućnih bogova^{*, b}, a jednog od svojih sinova postavio je da mu služi kao svećenik.^c 6 U to vrijeme nije bilo kralja u Izraelu.^d Svatko je činio ono što je smatrao ispravnim.^e

7 A u Betlehemu^f u Judi bio je neki mladić iz Judinog plemena*. On je bio Levijevac^g i živio je ondje neko vrijeme. 8 Taj je čovjek otišao iz grada Betlehema u Judi da nađe mjesto gdje će živjeti. Na svom je putu došao u efrajimska brda, do Mikine kuće.^h 9 I Mika ga je upitao: "Odakle dolaziš?" On mu je odgovorio: "Ja sam Levijevac iz Betlehema u Judi i putujem kako bih našao mjesto gdje ću živjeti." 10 A Mika mu je rekao: "Ostani kod mene i budi mi savjetnik* i svećenik. Dat ću ti 10 srebrnjaka na godinu te svećeničku odjeću i hranu." I Levijevac je ušao u njegovu kuću. 11 Tako je Levijevac odlučio ostati kod njege. Miki je taj mladić postao kao jedan od njegovih sinova. 12 Potom je Mika postavio Levijevca da mu služi kao svećenik.ⁱ I mladić je živio u Mikinoj kući. 13 Tada je Mika rekao: "Sada znam da će mi Jehova činiti dobro jer imam Levijevca za svećenika."

17:5 *Ili: "terafa". 17:7 *To možda naravno znači da je on živio na području Judinog plemena. 17:10 *Dosl.: "otac".

17. POGL.

a Izl 28:6
Su 8:27

b Pos 31:19

c Br 3:10
Pnz 12:11, 13
2Lje 13:8, 9

d 1Sa 8:4, 5

e Su 21:25

f Mi 5:2

g Br 3:45
Js 14:3
Js 18:7

h Su 17:1, 5

i Br 3:10
Su 17:5

2. stupac

18. POGL.

a Su 8:23
1Sa 8:4, 5

b Js 19:40

c Js 19:47, 48
Su 1:34

d Js 19:41, 48

e Su 17:1, 5

f Su 17:9, 10

g Js 19:47, 48
Su 18:29

h Su 18:27

i Js 15:20, 33
Su 18:2

18 U to vrijeme u Izraelu nije bilo kralja.^a Danovci^b su u to vrijeme tražili područje na kojem bi se mogli naseliti jer dotad nisu u potpunosti zaposjeli zemlju koja im je bila dana u nasljedstvo među izraelskim plemenima.^c

2 Zato su Danovci poslali peoricu ljudi iz svog plemena, hrabre ljude iz Sore i Eštaola,^d da izvide zemlju i istraže je. Rekli su im: "Idite, istražite zemlju!" Ti su ljudi došli u efrajimska brda, do Mikine kuće,^e i ondje su prenoćili. 3 Kad su bili blizu njegove kuće, prepoznali su glas* mladog Levijevca, pa su mu prišli i upitali ga: "Tko te doveo ovamo? Što radiš ovdje? Zašto si ovdje?" 4 On im je ispričao kako je Mika postupio prema njemu te im je rekao: "Unajmio me da mu služim kao svećenik."^f 5 A oni su mu rekli: "Molimo te, upitaj Boga hoće li naše putovanje dobro proći!" 6 Tada im je svećenik kazao: "Idite u miru! Jehova će biti s vama na vašem putovanju."

7 Tako je tih pet ljudi otišlo i stiglo u Lajiš.^g Vidjeli su da tamošnji ljudi ni o kom ne ovise, nego žive poput Sidonaca. Živjeli su mirno i bezbrižno.^h U njihovoj zemlji nije bilo okrutnih osvajača koji bi ih napadali i tlačili. Osim toga, bili su daleko od Sidonaca te nisu bili povezani ni s jednim drugim narodom.

8 Kad su se vratili k svojoj braći u Soru i Eštaol,ⁱ braća su ih upitala: "Kako je bilo?" 9 A oni su odgovorili: "Napadnimo ih jer je zemlja koju smo vidjeli

18:3 *Ili: "naglasak".

vrlo dobra. Nemojte oklijevati! Ne budite neodlučni, nego krenite i zaposjednite tu zemlju! **10** Kad dođete onamo, vidjet ćete da ti ljudi žive bezbrižno^a i da je zemlja prostrana. Bog predaje u vaše ruke tu zemlju u kojoj ničega ne nedostaje.”^b

11 Tada se 600 ljudi iz Danovog plemena naoružalo za boj i krenulo iz Sore i Eštaola.^c

12 Otišli su i utaborili se kod Kirijat-Jearima^d u Judi. Zato se to mjesto, koje se nalazi zapadno od Kirijat-Jearima, do današnjeg dana naziva Mahane-Dan*.^e **13** Odande su krenuli u efrajimska brda i došli do Mikine kuće.^f

14 Tada su petorica koja su prije izvidala zemlju oko Lajiša^g rekla svojoj braći: “Znate li da se u ovim kućama nalaze svećenička pregača, kipovi kućnih bogova* te jedan rezbareni i jedan lijevani^h kip?”^h Razmislite što ćete učiniti!” **15** I tako su svratili onamo i došli u Mikinu kuću, u kojoj je živio mladi Levijevac,ⁱ te ga upitali kako je. **16** Dotle je 600 ljudi iz Danovog plemena^j naoružanih za boj stajalo pred vratima. **17** Petorica koja su prije izvidala zemlju^k ušla su u kuću kako bi uzela rezbareni kip, svećeničku pregaču,^l kipove kućnih bogova^m i lijevani kip.ⁿ (A svećenik^o je stajao pred vratima sa 600 ljudi naoružanih za boj.) **18** Tako su ušli u Mikinu kuću i uzeli rezbareni kip, svećeničku pregaču, kipove kućnih bogova i lijevani kip. A svećenik im je rekao: “Što to činite?” **19** Oni

18:12 * “Mahane-Dan” znači “Danov tabor”. **18:14** *Ili: “terafa”. #Ili: “metalni”.

18. POGL.

a Su 18:7, 27

b Izl 3:8
Pnz 8:7-9

c Su 18:2

d 1Sa 7:1

e Su 13:24, 25

f Su 17:1, 5

g Su 18:2
Su 18:29

h Pnz 27:15
Su 17:4, 5

i Su 17:7, 12
Su 18:30

j Su 18:11

k Su 18:2

l Izl 28:6
Su 8:27

m Pos 31:19

n Le 19:4
Pnz 27:15
Su 17:3-5

o Su 17:12

2. stupac

a Su 17:12

b Su 18:30

c Su 17:4, 5

d Js 19:47, 48
Su 18:29

e Su 18:7, 10

su mu odgovorili: “Šuti! Ne govori ništa, nego* podi s nama pa nam budi savjetnik[#] i svećenik. Je li ti bolje da budeš svećenik domu jednog čovjeka^a ili da budeš svećenik jednom rodu u Izraelu, pa čak i plemenu?”^b **20** Svećenik se obradovao kad je to čuo, pa je uzeo svećeničku pregaču, kipove kućnih bogova i rezbareni kip^c te pošao s njima.

21 Potom su otišli svojim putem, a djecu, stoku i dragocjenosti stavili su na čelo povorke. **22** Kad su se Danovci udaljili od Mikine kuće, skupili su se ljudi koji su živjeli u kućama blizu Mikine kuće i krenuli za njima. Kad su sustigli Danovce, **23** počeli su vikati za njima, a oni su se okrenuli i rekli Miki: “Što hoćeš? Zašto si došao s toliko ljudi?” **24** A on je odgovorio: “Uzeli ste moje bogove koje sam načinio, a odveli ste mi i svećenika. Što je meni ostalo? Kako me onda možete pitati: ‘Što hoćeš?’” **25** Nato su mu Danovci rekli: “Ne viči na nas! Ako ne prestaneš, gnjevni ljudi mogli bi te napasti, a to bi moglo koštati života i tebe i tvoju obitelj.” **26** Potom su Danovci otišli dalje, a Mika se, vidjevši da su jači od njega, okrenuo i vratio kući.

27 Nakon što su uzeli predmete koje je načinio Mika i sa sobom povelu njegovog svećenika, otišli su u Lajiš^d da napadnu miran i bezbrižan narod.^e Pobili su ih mačem, a grad su spalili. **28** Nije bilo nikoga da izbavi te ljude jer su bili daleko od Sidona i nisu bili

18:19 *Dozl.: “Stavi ruku na usta te”. #Dozl.: “otac”.

povezani ni s jednim drugim narodom, a grad se nalazio u ravnici Bet-Rehoba.^a Potom su Danovci opet sagradili grad i nastanili se u njemu. **29** I nazvali su ga Dan^b po imenu svog oca Dana, koji se rodio Izraelu.^c A grad se prije zvao Lajš.^d **30** Potom su Danovci ondje postavili rezbareni kip.^e A Jonatan,^f potomak Mojsijevog sina Geršoma,^g i njegovi potomci bili su svećenici Danovom plemenu sve do dana kad su stanovnici te zemlje bili odvedeni u izgnanstvo. **31** I onaj rezbareni kip koji je načinio Mika ostao je ondje sve vrijeme dok je dom* pravog Boga bio u Šilu.^h

19 U to vrijeme, kad nije bilo kralja u Izraelu,ⁱ neki je levit, koji je živio daleko u efrajimskim brdima,^j uzeo za inoću jednu ženu iz Betlehema^k u Judi. **2** No inoča mu je bila nevjerna te ga je ostavila i otišla u kuću svog oca u Betlehem u Judi. Ondje je ostala četiri mjeseca. **3** Tada je njen muž otišao za njom kako bi je nagovorio da se vrati. Sa sobom je poveo svog slugu i dva magarca. Ona ga je uvela u kuću svog oca. Kad ga je njen otac ugledao, obradovao se što ga vidi. **4** I njegov tast, otac mlade žene, nagovorio ga je da ostane kod njega tri dana. Jeli su i pili i on je noćio ondje.

5 A četvrtog dana, kad su rano ujutro ustali i htjeli poći, otac mlade žene rekao je svom zetu: "Pojedi nešto da se okrijepiš pa onda idite!" **6** Tako su sjeli i obojica su jela i pila. Potom je otac mlade žene rekao čovjeku: "Molim te, prenoći ov-

18:31 *Ili: "sveti šator".

18. POGL.

a Br 13:17, 21

b Js 19:47, 48

Su 20:1

1Kr 4:25

1Kr 12:28, 29

c Pos 30:6

Pos 32:28

d Su 18:7

e Su 17:1, 4

Su 18:18

f Su 17:12

g Izl 2:21, 22

h Izl 40:2

Js 18:1

1Sa 1:3

19. POGL.

i 1Sa 8:4, 5

j Js 17:14, 15

k Pos 35:19

Mi 5:2

2. stupac

a Js 15:8, 63

Js 18:28

Su 1:8

b Js 18:28

c Js 18:21, 25

d Pos 19:2

dje i opusti se!" **7** A kad je čovjek ustao da pođe, njegov ga je tast počeo nagovarati da ostane, pa je on još jednom prenoćio ondje.

8 Kad je petog dana rano ujutro ustao i htio poći, otac mlade žene rekao mu je: "Molim te, pojedi nešto da se okrijepiš!" I tako su zajedno sjedili i jeli sve do kasno poslijepodne. **9** Kad je čovjek sa svojom inoćom i svojim slugom ustao da pođe, njegov tast, otac mlade žene, rekao mu je: "Evo, uskoro će pasti mrak. Molim te, prenoćite ovdje! Dan je na izmaku. Prenoci ovdje i opusti se! A sutra ustanite rano i podite na put te se vratite svojoj kući*." **10** Ali čovjek nije htio ostati još jednu noć, nego je krenuo na put i došao pred Jebus, to jest Jeruzalem.^a Sa sobom je imao dva osedlana magarca, inoću i slugu.

11 Kad su bili blizu Jebusa, dan je već bio na izmaku. Zato je sluga upitao svog gospodara: "Da svratimo u ovaj jebusejski grad i prenoćimo u njemu?" **12** Ali gospodar mu je rekao: "Nećemo ići u grad tuđinaca, čiji stanovnici nisu Izraelci. Produžit ćemo do Gibe." **13** Još je rekao svom sluzi: "Požurimo da stignemo u Gibeu ili u Ramu^c pa ćemo prenoćiti u jednom od tih mjesta." **14** Tako su pošli svojim putem, a sunce je već zalazilo kad su došli blizu Gibe koja pripada Benjaminovcima.

15 Stoga su svratili u Gibeu kako bi ondje prenoćili. Sjeli su na gradski trg, ali nitko ih nije primio u kuću da prenoće.^d

19:9 *Dosl.: "šatoru".

16 Nakon nekog vremena našao je neki starac koji se vraćao kući nakon rada u polju. Bio je iz efrajimskih brda,^a a boravio je u Gibei. Stanovnici tog grada bili su Benjaminovci.^b

17 Kad je starac podignuo pogled, vidio je putnika na gradskom trgu i upitao ga: "Kamo ideš i odakle dolaziš?" 18 On mu je odgovorio: "Putujemo iz Betlehema u Judi i idemo daleko u efrajimska brda, u kojima živim. Otišao sam u Betlehem u Judi^c i sada idem u Jehovin dom*, ali nitko me ne prima u svoju kuću. 19 A imam i slame i hrane za magarce^d te kruha^e i vina za sebe, svoju inoću i našeg slugu. Imamo svega dosta." 20 Tada je starac rekao: "Mir s tobom! Ja ću se pobrinuti za sve što ti treba. Samo nemoj ostati preko noći na trgu!" 21 Tako ga je doveo u svoju kuću i dao hranu magarcima. Potom su oprali noge te su jeli i pili.

22 Dok su se oni veselili, neki iskvareni ljudi iz grada okružili su kuću i počeli lupati po vratima. Govorili su starcu, vlasniku te kuće: "Izvedi čovjeka koji je ušao u tvoju kuću da spolno općimo s njim!"^f

23 Tada je vlasnik kuće izašao i rekao im: "Nemojte, braćo moja, ne činite zlo, molim vas, jer je taj čovjek gost u mojoj kući! Ne činite takvo sramotno djelo! 24 Ovdje su moja kći, koja je djevica, i inoća ovog čovjeka. Dajte da vam njih izvedem, pa ih osramotite ako morate."^g Ali nemojte ovom čovjeku učiniti takvo sramotno djelo!"

19:18 *Moguće i: "i služim u Jehovinom domu". 19:24 *Ili: "pa ih zlostavljajte i činite s njima što želite".

19. POGŁ.

a Su 19:1

b Jš 18:21, 28

c Su 19:1, 2

d Pos 24:32

e Pos 18:5
Pos 19:3f Pos 19:4, 5
Le 20:13
Ri 1:27
1Ko 6:9, 10
Jd 7

g Pos 19:6-8

2. stupac

a Su 19:2

b Su 20:7

20. POGŁ.

c Jš 19:47, 48
Su 18:29

d Jš 22:9

e 1Sa 7:5
1Sa 10:17
2Kr 25:23f Su 20:17
2Sa 24:9

25 No ljudi ga nisu htjeli poslušati. Tada je levit zgrabio svoju inoću^a i izveo je van k njima. I oni su je silovali i zlostavljali cijelu noć do jutra. Kad je počela svitati zora, pustili su je da ode. 26 Rano ujutro žena je došla do kuće u kojoj je bio njen gospodar te je pala pred vratima i ostala ležati dok se nije razdanilo. 27 Kad je njen gospodar ujutro ustao te otvorio vrata kuće da bi izašao i nastavio putovanje, ugledao je ženu, svoju inoću, kako leži na ulazu u kuću s rukama na pragu. 28 Rekao joj je: "Ustani, idemo!" Ali ona mu nije ništa odgovorila. Tada ju je čovjek stavio na magarca i uputio se svojoj kući.

29 Kad je došao kući, dohvatio je nož, uzeo tijelo svoje inoče i rasjekao ga na 12 komada te je svakom izraelskom plemenu poslao jedan komad. 30 I svi koji su to vidjeli rekli su: "Takvo što nikad se nije dogodilo niti se ikad vidjelo od dana kad su Izraelci izašli iz Egipta pa do danas. Razmislite o tome, posavjetujte se^b i kažite što da učinimo!"

20 Tada su se svi Izraelci, od Dana^c do Beer-Šebe i iz gileadskog kraja,^d digli na noge i složno* se okupili pred Jehovom u Mispi.^e 2 I poglavari naroda – poglavari svih izraelskih plemena – zauzeli su svoje mjesto na skupu* Božjeg naroda. Ondje je bilo 400 000 pješaka naoružanih mačem.^f

3 A Benjaminovci su čuli da su Izraelci otišli u Mispu.

20:1 *Dosl.: "kao jedan". 20:2 *Ili: "u skupštini". Vidi izraz "skupština" u Rječniku.

Tada su Izraelci rekli: "Kažite nam kako se dogodilo to zlo."^a **4** A onaj levit,^b muž ubijene žene, odgovorio je: "Došao sam sa svojom inočom u Gibeuc koja je na području Benjaminada ondje prenoćim. **5** No građani Gibee htjeli su me napasti, pa su po noći okružili kuću u kojoj sam bio. Htjeli su me ubiti, ali su umjesto toga silovali moju inoču i ona je umrla.^d **6** Zato sam uzeo njeno tijelo, rasjekao ga na komade i poslao ih svim izraelskim plemenima,^e jer su ti ljudi počinili odvratn i sramotan zločin u Izraelu. **7** I sada se svi vi, Izraelci, posavjetujte i odlučite ovdje što treba učiniti."^f

8 Tada je sav narod ustao u isti čas* i rekao: "Nitko od nas neće otići u svoj šator i nitko se neće vratiti svojoj kući. **9** Ovako ćemo učiniti Gibei: Odlučimo ždrijebom koji će ljudi krenuti na nju.^g **10** Iz svih izraelskih plemena uzet ćemo po 10 ljudi od njih 100, po 100 od njih 1000 i po 1000 od njih 10000 te ih zadužiti da skupe hranu za vojsku kako bi ona mogla krenuti na Gibeu u području Benjaminada zbog sramotnog zločina što su ga njeni stanovnici počinili u Izraelu." **11** Tako su se svi Izraelci udružili kako bi ujedinjeno* napali taj grad.

12 Tada su izraelska plemena poslala ljude po cijelom Benjaminovom plemenu s porukom: "Kakvo se to zlo dogodilo među vama? **13** Zato sada predajte te iskvarene ljude iz Gibee^h kako bismo ih pogubili i uklonili zlo iz Izraela!"ⁱ Ali Be-

20:8, 11 *Dosl.: "kao jedan".

20. POGL.

a Su 19:22

b Su 19:1, 2

c Su 19:12, 14

d Su 19:25, 26

e Su 19:29

f Su 19:30

g Su 20:18
Izr 16:33

h Su 19:22, 25

i Pnz 13:5
Pnz 17:7
Pnz 22:22
1Ko 5:6, 13

2. stupac

a Su 20:2

b Izl 28:30
Br 27:21
Su 20:27

c Su 20:28

d Su 20:21

njaminovci nisu htjeli poslušati svoju braću Izraelce.

14 Tada su Benjaminovci izašli iz svojih gradova i okupili se u Gibeu da pođu u boj protiv Izraelaca. **15** Tog su dana Benjaminovci iz svojih gradova skupili 26 000 ljudi naoružanih mačem, ne računajući 700 vještih ratnika iz Gibee. **16** U toj je vojsci bilo 700 vještih ratnika koji su bili ljevaci. Svaki je od njih kamenom iz pračke pogadao točno u cilj, ni za dlaku ne bi promašio.

17 Preostala izraelska plemena skupila su 400 000 ljudi naoružanih mačem,^a sve samih iskusnih ratnika. **18** I Izraelci su pošli u Betel da zatraže savjet od Boga.^b Upitali su: "Tko će nas povesti u boj protiv Benjaminovaca?" A Jehova je odgovorio: "Neka vas povede Juda."

19 Tako su ujutro Izraelci ustali i utaborili se pred Gibeom.

20 Izraelci su krenuli u boj protiv Benjaminovaca i postrojili se pred Gibeom. **21** A Benjaminovci su izašli iz Gibee i tog su dana pobili 22 000 Izraelaca. **22** Ali izraelski vojnici bili su hrabri i opet su se postrojili na istom mjestu kao i prvog dana. **23** A Izraelci su otišli i plakali pred Jehovom sve do večeri. I upitali su Jehovu: "Da li da opet pođemo u boj protiv svoje braće Benjaminovaca?"^c A Jehova je odgovorio: "Pođite u boj protiv njih!"

24 Stoga su se drugog dana Izraelci približili Benjaminovcima. **25** A Benjaminovci su tog drugog dana izašli na njih iz Gibee i pobili još 18 000 izraelskih ratnika,^d koji su bili naoružani

mačem. **26** Tada su svi Izraelci otišli u Betel. Ondje su plakali i sjedili pred Jehovom.^a Tog su dana postili^b do večeri i pri-nijeli su žrtve paljenice^c i žrtve zajedništva^d pred Jehovom. **27** Potom su Izraelci zatražili savjet od Jehove,^e pravog Boga, jer se u to vrijeme ondje nalazio kovčeg njegovog saveza. **28** A Eleazarov sin Pinhas,^f Aronov unuk, služio je u to vrijeme pred kovčegom. Oni su upitali: "Hoćemo li opet poći u boj protiv svoje braće Benjaminovaca ili da odustanemo?"^g A Jehova je odgovorio: "Pođite jer ću ih sutra predati u vaše ruke!" **29** Tada su Izraelci postavili zasjedu^h oko Gibe.

30 Izraelci su trećeg dana krenuli u boj protiv Benjaminovaca i postrojili se pred Gibeom kao i prije.ⁱ **31** Kad su Benjaminovci izašli na njih, oni su ih namamili da se udalje od grada.^j Tada su ih Benjaminovci, kao i prije, napali i ubili neke od njih na putevima, od kojih jedan ide u Betel, a drugi u Gibeu, i tako su ubili tridesetak Izraelaca.^k **32** Stoga su Benjaminovci rekli: "Porazit ćemo ih kao i prije."^l A Izraelci su se prije dogovorili: "Povući ćemo se i namamiti ih na puteve, daleko od grada." **33** Zato su se svi Izraelci bili povukli sa svog položaja i postrojili se kod Bal-Tamara, a oni Izraelci koji su čekali u zasjedi krenuli su u napad iz svojih skrovišta blizu Gibe. **34** Tako je pred Gibeu došlo 10 000 vještih ratnika iz cijelog Izraela i bitka je bila žestoka. A Benjaminovci nisu znali da će ih snači propast.

35 Jehova je porazio Benjamina^m pred Izraelom te su

20. POGL.

a Su 20:23

b 2Lje 20:3
Ezr 8:21

c Le 1:3

d Le 3:1

e Br 27:21
Su 20:18f Izl 6:25
Br 25:7

g Su 20:23

h Js 8:3, 4

i Su 20:20, 22

j Su 20:36

k Su 20:39

l Su 20:21, 25

m Su 20:28, 48

2. stupac

a Su 20:14, 15
Su 20:46

b Su 20:31

c Su 20:29

d Su 20:31

e Su 20:21, 25

f Su 20:15

g Su 21:13

Izraelci tog dana pobili 25 100 Benjaminovaca, koji su bili naoružani mačem.^a

36 Naime, Benjaminovci su mislili da će poraziti Izraelce jer su se oni bili povukli pred njima,^b ali povukli su se zato što su se uzdali u zasjedu koju su postavili oko Gibe.^c **37** A ljudi koji su bili u zasjedi iznenada su napali Gibeu. Prošli su po gradu i sve njegove stanovnike pobili mačem.

38 A Izraelci su se dogovorili s onima u zasjedi da im daju dimni znak iz grada.

39 Kad su se Izraelci počeli povlačiti iz boja, Benjaminovci su ih napali i ubili tridesetak Izraelaca^d pa su rekli: "Sigurno ćemo ih opet poraziti, kao i u prijašnjoj bici."^e **40** No tada se iz grada počeo dizati stup dima, što je bio dogovoreni znak. Kad su se Benjaminovci obazreli, vidjeli su da se iz čitavog grada diže plamen prema nebu.

41 Tada su se Izraelci okrenuli i navalili na njih, a Benjaminovce je obuzeo strah jer su vidjeli da će ih snači propast. **42** I počeli su bježati pred Izraelcima prema pustinji, ali oni su pošli za njima i ubijali ih, a ubijali su ih i Izraelci koji su došli iz grada. **43** Opkolili su Benjaminovce i neumoljivo ih progonili. Porazili su ih pred Gibeom, na istočnoj strani grada. **44** I poginulo je 18 000 Benjaminovaca, odvažnih ratnika.^f

45 Benjaminovci su pobjegli u pustinju prema gori Rimonu,^g a Izraelci su na putevima pobili još 5000 njihovih ljudi i progonili ih sve do Gidoma te su pobili još 2000 ljudi. **46** Tog je dana poginulo ukupno 25 000

Benjaminovaca naoružanih mačem,^a odvažnih ratnika. **47** A 600 ljudi povuklo se u pustinju do gore Rimona i ostali su na gori Rimonu četiri mjeseca.

48 A Izraelci su se vratili i ponovno napali Benjaminovce te su pobili mačem sve što je bilo u gradovima, od ljudi do stoke, sve što je ostalo ondje. Osim toga, spalili su sve gradove na koje su naišli.

21 Izraelci su se zakleli u Mispu:^b "Nitko od nas neće dati svoju kćer za ženu Benjaminovcu."^c **2** Potom je narod došao u Betel^d i ondje je sjedio pred pravim Bogom do večeri, naričući i gorko plačući. **3** I govorili su: "Jehova, Bože Izraelov, zašto se to dogodilo u Izraelu? Zašto da danas nestane jedno pleme iz Izraela?" **4** Sutradan je narod uranio i sagradio ondje žrtvenik te prionio žrtve paljenice i žrtve zajedništva.^e

5 Tada su Izraelci rekli: "Ima li koga među svim izraelskim plemenima da nije došao na Jehovin skup?" Naime, svečano su se zakleli da će pogubiti svakoga tko ne dođe pred Jehovu u Mispu. **6** A Izraelcima je bilo žao zbog onoga što se dogodilo njihovoj braći Benjaminovcima. Rekli su: "Danas je skoro nestalo jedno pleme u Izraelu. **7** Što ćemo učiniti da preostali Benjaminovci dobiju žene kad smo se zakleli Jehovom^f da im za žene nećemo dati svoje kćeri?"^g

8 Upitali su: "Ima li koga među izraelskim plemenima da nije došao pred Jehovu u Mispu?"^h Ustanovili su da nitko iz Jabeš-Gileada nije došao na

20. POG.
a Su 20:15, 35

21. POG.
b Su 20:1

c Su 21:18

d Su 20:18, 26

e Le 3:1

f Le 5:4
Le 19:12
Mt 5:33

g Su 21:1, 18

h Su 20:1

2. stupac
a Su 21:5

b Js 18:1

c Su 20:46, 47

d Su 21:8, 12

e Su 21:6

f Le 19:12
Su 21:1

g Js 18:1

skup u tabor. **9** Naime, kad su prebrojili narod, vidjeli su da ondje nema nikoga od stanovnika Jabeš-Gileada. **10** Stoga je okupljeni narod poslao onamo 12 000 najhrabrijih ljudi. Zapovjedili su im: "Idite i pobijte mačem stanovnike Jabeš-Gileada, čak i žene i djecu!"^a **11** Učinite ovako: Pobijte sve muškarce i sve žene koje su imale spolne odnose s muškarcem!" **12** Među stanovnicima Jabeš-Gileada našli su 400 djevojaka koje su bile djevice, koje nisu imale spolne odnose s muškarcem. I doveli su ih u tabor u Šilo,^b u Kanaanu.

13 Potom je sav okupljeni narod poslao glasnike da prenesu poruku Benjaminovcima koji su bili na gori Rimonu^c i da im ponude mir. **14** Tada su se Benjaminovci vratili. Izraelci su im dali žene iz Jabeš-Gileada koje su ostavili na životu,^d ali nije ih bilo dovoljno za sve. **15** I narodu je bilo žao zbog onoga što se dogodilo Benjaminovcima,^e zbog toga što ih je Jehova razdvojio od ostalih izraelskih plemena. **16** Narodni starješine rekli su: "Što ćemo učiniti da preostali Benjaminovci dobiju žene kad su iz Benjaminovog plemena istrijebljene sve žene?" **17** I kazali su: "Neka preživjeli Benjaminovci ostanu u zemlji koju su dobili u nasljedstvo da se ne bi zadržalo jedno pleme u Izraelu. **18** Ali mi im ne smijemo dati svoje kćeri za žene jer su se Izraelci zakleli: 'Neka je proklet onaj koji da ženu Benjaminovcu!'"^f

19 Potom su rekli: "Evo, svake se godine slavi blagdan u čast Jehovi u Šilu,^g gradu koji

se nalazi sjeverno od Betela, istočno od puta što vodi od Betela u Šekem i južno od Lebone.”

20 Stoga su zapovjedili Benjaminovcima: “Idite i čekajte u zasjedi u vinogradima! **21** I kad vidite da su djevojke iz Šila izašle plesati kolo, neka svaki od vas istrči iz vinograda i otme neku od djevojaka iz Šila sebi za ženu pa se onda vratite u Benjaminovu zemlju. **22** A ako njihovi očevi ili njihova braća dođu k nama s pritužbom, mi ćemo im reći: ‘Smilujte im se zbog nas, jer nismo uspjeli za svakoga od njih uzeti ženu u ratu,^a a vi im niste mogli dati ženu

21. POGL.
a Su 21:12, 14

2. stupac
a Su 21:1, 18

b Su 20:48

c Su 17:6
1Sa 8:4, 5

jer biste inače prekršili zakletvu.”^a

23 I Benjaminovci su postupili tako te je svaki uzeo sebi za ženu neku od djevojaka koje su plesale. Potom su se vratili u zemlju koju su dobili u nasljedstvo te su obnovili gradove^b i naselili se u njima.

24 A Izraelci su se tada razišli odande. I svaki se vratio u svoje pleme i u svoju porodicu. Svaki se vratio na zemlju koju je dobio u nasljedstvo.

25 U ono vrijeme nije bilo kralja u Izraelu.^c Svatko je činio ono što je smatrao ispravnim.

KNJIGA O RUTI

PREGLED SADRŽAJA

- Elimelek s obitelji odlazi u Moab (1, 2)
Naomi, Orpa i Ruta postaju udovice (3–6)
Ruta ostaje uz Naomi i njenog Boga (7–17)
Naomi se s Rutom vraća u Betlehem (18–22)
- Ruta pabirci na Boazovom polju (1–3)
Ruta upoznaje Boaza (4–16)

- Ruta priča Naomi kako joj je Boaz iskazao dobrotu (17–23)
- Naomi daje upute Ruti (1–4)
Ruta i Boaz na gumnu (5–15)
Ruta se vraća k Naomi (16–18)
- Boaz postaje otkupitelj (1–12)
Boazu i Ruti rodio se Obed (13–17)
Davidovo rodoslovlje (18–22)

1 U danima sudaca^{*a} zavlada-la je glad u zemlji, pa je jedan čovjek sa svojom ženom i svoja dva sina otišao iz Betlehema^b u Judi kako bi se nastanio u Moabu.^c **2** Taj se čovjek zvao Elimelek*, njegova se

1:1 *Dosl.: “kad su suci sudili”. **1:2** **“Elimelek” znači “moj Bog je kralj”.

1. POGL.
a Su 2:16

b Mi 5:2

c Pos 19:36, 37
Pnz 2:9
Su 3:30

žena zvala Naomi*, a njegova dva sina zvala su se Mahlon[#] i Kiljon[^]. Oni su bili Efraćani iz Betlehema u Judi. Kad su

1:2 *“Naomi” znači “moje veselje”. [#]“Moguće je da je ime “Mahlon” izvedeno od hebrejske riječi koja znači “oslabjeti; razboljeti se”. [^]“Kiljon” znači “onaj koji vene; onaj koji propada”.

stigli u Moab, nastanili su se ondje.

3 Nakon nekog vremena umro je Naomin muž Elimelek i ona je ostala sa svoja dva sina. **4** Oni su se poslije oženili Moapkama. Jednoj je ime bilo Orpa, a drugoj Ruta.^a U Moabu su živjeli oko deset godina. **5** Potom su umrla i Naomina dva sina, Mahlon i Kiljon. Tako je ona ostala i bez sinova i bez muža. **6** Tada je odlučila vratiti se iz Moaba sa svojim snahama jer je čula da se Jehova smilovao svom narodu i dao mu hrane*.

7 Otišla je iz mjesta u kojem je živjela, a s njom su pošle i obje njene snahae. Tako su zajedno krenule natrag u Judu. Dok su išle putem, **8** Naomi je rekla svojim snahama: "Idite, vratite se svaka u dom svoje majke! Neka vam Jehova iskaže vjernu ljubav,^b kao što ste je vi iskazale umrlima i meni. **9** Neka vam Jehova omogućiti* da nađete mir^c, svaka u domu svog muža."^c Tada ih je poljubila, a one su briznule u plač. **10** Govorile su joj: "Ne, nego ćemo s tobom otići tvom narodu." **11** Ali Naomi je rekla: "Vratite se, kćeri moje! Zašto da idete sa mnom? Mogu li roditi još sinova koji bi vam bili muževi?^d **12** Vratite se, kćeri moje! Idite, jer ja sam prestara za udaju. Čak i kad bi bilo nade da se još večeras udam i da rodim sinove, **13** zar biste čekale da oni odrastu? Zar biste zbog njih ostale neudane? Ne, kćeri moje, ogorčena sam zbog toga što vas je snašlo jer se Jehova okrenuo protiv mene."^e

1:6 *Dosl.: "kruha". 1:9 *Ili: "podari".
*Ili: "spokoj; sigurnost".

1. POGL.

a Mt 1:5

b Izl 34:6

Ru 2:20

c Ru 3:1

d Pnz 25:5, 6

e Ru 1:20

2. stupac

a Ru 2:11, 12

b Ru 1:1, 2

c Ru 1:13

d Ru 1:3, 5

e Br 21:13

Ru 1:1

f Ru 2:23

2. POGL.

g Ru 2:20

Ru 4:21, 22

Mt 1:5

Lk 3:23, 32

14 Nato su one počele još jače plakati. Orpa je zatim poljubila svoju svekrvu i otišla, ali Ruta je nije htjela napustiti.

15 Naomi joj je rekla: "Evo, tvoja se šogorica vratila svom narodu i svojim bogovima. Vрати se i ti s njom!"

16 Ali Ruta joj je odgovorila: "Nemoj me nagovarati da te ostavim i odem od tebe, jer kamo ti podeš, poći ću i ja, i gdje se ti nastaniš, nastanit ću se i ja. Tvoj će narod biti moj narod i tvoj Bog moj Bog.^a **17** Gdje ti umreš, umrijet ću i ja i ondje ću biti pokopana. Neka me Jehova strogo kazni ako me išta osim smrti rastavi od tebe."

18 Kad je Naomi vidjela da je Ruta čvrsto odlučila ići s njom, više je nije nagovarala da se vrati. **19** Tako su zajedno išle dalje dok nisu stigle u Betlehem.^b A kad su došle u Betlehem, sav se grad uskomešao zbog njih. Žene su govorele: "Je li to Naomi?" **20** A ona im je govorila: "Ne zovite me Naomi*. Zovite me Mara^c jer mi je Svemogući jako zagorčao život.^c **21** Kad sam otišla, imala sam sve, a Jehova me vratio bez ikoga i ičega. Zašto da me zovete Naomi kad mi se Jehova suprotstavio, kad mi je Svemogući nanio nevolju?"^d

22 Tako se Naomi s Moapkam Rutom, svojom snahom, vratila iz Moaba.^e U Betlehem su stigle na početku žetve ječma.^f

2 Naomi je imala rođaka s muževe strane koji je bio vrlo bogat. Zvao se Boaz^g i bio je iz Elimelekovе porodice.

1:20 *"Naomi" znači "moje veselje".
* "Mara" znači "gorčina".

2 Moapka Ruta rekla je Naomi: "Molim te, pusti me da odem u polje i pabirčim^a klasje za onim tko mi se smiluje." A Naomi joj je odgovorila: "Idi, kćeri moja!" 3 Nato je Ruta otišla i počela pabirčiti za žeteocima u polju. I našla se na polju što je pripadalo Boazu,^b koji je bio iz Elimelekove porodice.^c 4 Boaz je upravo tada došao iz Betlehema i rekao žeteocima: "Jehova s vama!" A oni su mu odvratili: "Jehova te blagoslovio!"

5 Nato je Boaz upitao čovjeka koji je nadgledao žeteoce: "Čija je ona mlada žena?" 6 A on mu je odgovorio: "To je mlada Moapka^d koja se s Naomi vratila iz Moaba.^e 7 Upitala me: 'Mogu li, molim te, pabirčiti^f i skupljati požnjeveno klasje koje ostane* iza žetelaca?' Bila je na nogama otkako je jutros došla pa sve do maloprije, kad je sjela u hladovinu da se kratko odmori."

8 Potom je Boaz rekao Ruti: "Slušaj, kćeri moja! Ne idi pabirčiti na drugo polje, ne idi nikamo, nego se drži mojih djevojaka.^g 9 Gledaj na kojem polju žanju, pa idi za njima. Zapovjedio sam žeteocima da te puste na miru*. Kad ožedniš, pođi do vrčeva s vodom i pij što su moji sluge zahvatili."

10 Tada je ona kleknula i poklonila se do zemlje te mu rekla: "Kako to da sam našla milost u tvojim očima i da si mi iskazao dobrotu kad sam tuđinica?"^h 11 A Boaz joj je odgovorio: "Čuo sam što si sve učinila

2:7 *Moguće i: "skupljati klasje među snopovima koji ostanu". 2:9 *Dosl.: "da te ne diraju".

2. POGL.

a Le 23:22
Pnz 24:19

b Ru 2:20

c Ru 1:2

d Ru 1:3, 4

e Ru 1:16, 22

f Le 23:22
Pnz 24:19

g Ru 2:22

h Izl 23:9
Le 19:34

2. stupac

a Ru 1:14, 16

b Ru 4:11, 17
Mt 1:5, 16c Ps 17:8
Ps 36:7
Ps 57:1
Ps 63:7d Le 19:9
Ru 2:2

e Ru 2:9

f Ru 2:7

g Ru 2:14

h Ps 41:1

za svoju svekrvu nakon što ti je umro muž i kako si ostavila svog oca i svoju majku i svoju domovinu te pošla k narodu koji prije nisi poznavala.^a 12 Neka te Jehova nagradi za tvoja djela^b i neka ti potpunu plaću* da Jehova, Izraelov Bog, pod čijim si krilima došla potražiti utočište!"^c 13 A ona je rekla: "Daj da ostanem u tvojoj milosti, gospodar, jer si me utješio i svojim si riječima umirio svoju sluškinju*, premda nisam jedna od tvojih sluškinja."

14 Kad je došlo vrijeme za jelo, Boaz je rekao Ruti: "Dođi ovamo i pojed i nešto. Uzmi kruha i umoči ga u ocat." Tako je sjela pokraj žetelaca. On joj je dao prženog zrnja te se ona najela, a još joj je i preostalo. 15 Kad je ustala i pošla pabirčiti,^d Boaz je zapovjedio svojim žeteocima: "Pustite je da pabirči i među požnjevenim klasjem* i ne uznemiravajte je.^e 16 Čak joj iz svojih snopova izvlačite klasje i ostavljajte ga za sobom da ga pokupi i nemojte joj prigovarati."

17 Tako je pabirčila na polju sve do večeri.^f Kad je izmlatila što je napabirčila, bilo je oko efe* ječma. 18 Uzela je to, otišla u grad i pokazala svojoj svekrvi koliko je napabirčila. Tada je Ruta izvadila hranu koja joj je ostala^g nakon što se najela te ju je dala Naomi.

19 A svekrva ju je upitala: "Gdje si danas pabirčila? Gdje si radila? Neka je blagoslovljen onaj koji ti je iskazao dobrotu!"^h

2:12 *Ili: "nagradu". 2:13 *Dosl.: "i govorio si srcu svoje sluškinje". 2:15 *Moguće i: "među snopovima". 2:17 *Efa je imala 22 litre. Vidi dodatak B14.

I ona je kazala svojoj svekrvi kod koga je radila. Rekla je: "Čovjek kod kojeg sam danas radila zove se Boaz." **20** Tada je Naomi rekla svojoj snahi: "Neka ga blagoslovi Jehova, koji nije uskratio svoju vjernu ljubav ni živima ni umrlima!"^a Još je rekla: "Taj nam je čovjek rod.^b On je jedan od naših otkupitelja*."^c **21** Nato je Moapka Ruta dodala: "Rekao mi je i ovo: 'Drži se mojih ljudi dok ne požanji sve što je moje.'"^d **22** A Naomi je kazala svojoj snahi Ruti: "Bolje je, kćeri moja, da ideš s njegovim djevojkama nego da te uznemiravaju na nekom drugom polju."

23 Tako se Ruta držala Boazovih djevojaka i pabirčila dok nije završila i žetva ječma^e i žetva pšenice. A živjela je kod svoje svekrve.^f

3 Tada je Ruti njena svekrva Naomi rekla: "Kćeri moja, ne bih li ti trebala potražiti dom*^g da ti bude dobro? **2** Boaz, s čijim si djevojkama radila, naš je rođak.^h On večeras vije ječam na gumnu. **3** Operi se i namaži mirisnim uljem, obuci svoju najljepšu haljinu i otiđi na gumno. Pazi da te on ne vidi dok ne završi s jelom i pićem. **4** A kad legne, zapamti gdje je legao. Onda idi, otkrij mu noge i leži. On će ti reći što ti je činiti."

5 Ona joj je odgovorila: "Učinit ću sve što si mi rekla." **6** I otišla je na gumno te učinila sve što joj je svekrva kazala. **7** A nakon što je Boaz jeo i pio, bio je dobre volje. Tada je oti-

2:20 *Ili: "jedan od naših rođaka koji ima pravo na otkup". 3:1 *Dosl.: "počivalište".

2. POGL.

a Izl 34:6
Ru 1:8
Ps 36:7

b Ru 2:1

c Le 25:25
Pnz 25:5, 6
Ru 3:9, 12

d Ru 2:8

e Ru 1:22

f Ru 1:16

3. POGL.

g Ru 1:9

h Ru 2:1, 20

2. stupac

a Le 25:25
Pnz 25:5, 6
Ru 2:20

b Ru 1:14, 16

c Ru 3:9

d Le 25:25
Ru 2:20

e Ru 4:1

f Ru 4:5

šao do hrpe žita i legao kraj nje. A Ruta je kradom došla, otkrila mu noge i legla. **8** U ponoć se čovjek trgnuo iz sna* pa se nagnuo naprijed i vidio ženu kako leži kod njegovih nogu. **9** "Tko si ti?" upitao je. Ona mu je odgovorila: "Ja sam Ruta, tvoja sluškinja. Zaštiti svoju sluškinju* jer si ti otkupitelj."^a **10** Nato joj je rekao: "Neka te Jehova blagoslovi, kćeri moja! Vjerna ljubav koju ovim pokazuješ veća je od one koju si ranije pokazala,^b jer nisi tražila mladića, ni siromašnog ni bogatog. **11** I sada, kćeri moja, ne boj se! Sve što kažeš učinit ću za tebe^c jer u mom gradu svatko zna* da si uzorna žena. **12** Istina je da sam ja otkupitelj,^d ali postoji otkupitelj koji vam je u bližem srodstvu od mene.^e **13** Ostani noćas ovdje, pa ako te on ujutro otkupi, nemam ništa protiv. Neka te otkupi.^f Ali ako te on ne bude htio otkupiti, zaklinjem se Jehovom, živim Bogom, da ću te ja otkupiti! Lezi tu do jutra."

14 I ona je ležala kod njegovih nogu do jutra i ustala je rano, dok još čovjek čovjeka nije mogao prepoznati. Tada joj je on kazao: "Pazi da se ne dozna da je žena došla na gumno!" **15** Još je rekao: "Skinu svoj ogrtač i drži ga raširenog." I Ruta je tako držala ogrtač, a Boaz je u njega nasuo šest mjera* ječma te ga stavio na nju. Zatim je otišao u grad.

3:8 *Ili: "čovjek je počeo drhtati". 3:9 *Ili: "Pokrij svoju sluškinju skutom svoje haljine". 3:11 *Dosl.: "jer sva vrata mog naroda znaju". 3:15 *Moguće je da se radilo o 6 seaha, odnosno 44 litre. Vidi dodatak B14.

16 Kad je Ruta došla svojoj svekrvi, ona ju je upitala: “Kako je prošlo*, kćeri moja?” A ona joj je ispričala sve što je Boaz učinio za nju. **17** Još je kazala: “Dao mi je ovih šest mjera ječma i rekao: ‘Nemoj svojoj svekrvi doći praznih ruku!’” **18** Tada joj je Naomi rekla: “Čekaj ovdje, kćeri moja, dok ne doznaš kako će to završiti, jer taj čovjek neće imati mira dok još danas sve ne riješi!”

4 A Boaz je otišao na gradska vrata^a i sjeo ondje. I gle, našao je onaj otkupitelj o kojem je Boaz bio govorio.^b Boaz mu je rekao: “Čovječe*, dođi ovamo i sjedni!” I on je došao i sjeo. **2** Zatim je Boaz dozvao deset gradskih starješina^c i rekao: “Sjednite ovdje!” I oni su sjeli.

3 Tada je rekao otkupitelju:^d “Naomi, koja se vratila iz Moaba,^e mora prodati polje koje je pripadalo našem bratu Elimeleku.^f **4** Mislio sam da ti to trebам javiti i reći: ‘Kupi ga pred mještanima i starješinama mog naroda.^g Ako ga želiš otkupiti, otkupi ga. Ako ga ne želiš otkupiti, reci mi da znam, jer ti prvi imaš pravo na otkup, a iza tebe dolazim ja.’” On je odgovorio: “Hoću, otkupit ću ga.”^h **5** Nato je Boaz rekao: “Onog dana kad kupiš polje od Naomi, moraš ga kupiti i od Moapke Rute, žene umrloga, kako bi nasljedstvo umrloga ostalo u njegovoj obitelji*.”ⁱ **6** Tada je otkupitelj re-

3:16 *Dosl.: “Tko si”. **4:1** *Ili: “Ti, taj i taj”. Pisac ove biblijske knjige odlučio je ne spomenuti ime tog čovjeka. **4:5** *Dosl.: “kako bi ime umrloga ostalo na nasljedstvu”.

4. POGL.

a Pnz 25:7
Izr 31:23

b Ru 3:12

c Pnz 16:18

d Le 25:25
Pnz 25:5, 6
Ru 2:20
Ru 3:9, 12

e Ru 1:1, 6

f Ru 1:2

g Pos 23:18
Jr 32:9, 10

h Ru 3:13

i Pos 38:7, 8
Pnz 25:5, 6

2. stupac

a Pnz 25:7, 9

b Pos 23:18
Ru 4:4
Jr 32:12c Pos 38:7, 8
Pnz 25:5, 6

d Ru 4:4

e Pos 28:3
Pos 35:23–26
Pos 46:15, 18
Pos 46:22, 25

f Pos 35:19

g Ru 1:1
Mi 5:2

h Ps 127:3

i Pos 38:29
Br 26:20
Mt 1:3

kao: “Ne mogu ga ja otkupiti da ne raspem* svoje nasljedstvo. Ti ga otkupi mojim pravom na otkup jer ga ja ne mogu otkupiti.”

7 U staro doba u Izraelu je bio običaj da se valjanost prijenosa vlasništva i prijenosa prava na otkup potvrdi ovako: Čovjek je morao izuti svoju sandalu^a i dati je drugome. Tako se u Izraelu potvrđivao dogovor. **8** Zato je otkupitelj, kad je rekao Boazu: “Ti ga kupi”, izuo svoju sandalu. **9** Tada je Boaz rekao starješinama i svim ljudima: “Vi ste danas svjedoci^b da od Naomi kupujem sve što je bilo Elimelekovo i sve što je bilo Kiljonovo i Mahlonovo. **10** Ujedno uzimam za ženu Moapku Rutu, Mahlonovu udovicu, da nasljedstvo umrloga ostane u njegovoj obitelji^c kako se ime umrloga ne bi zaboravilo među njegovom braćom i njegovim sugrađanima. Vi ste danas tome svjedoci.”^d

11 Nato su starješine i svi drugi ljudi koji su bili na gradskim vratima rekli: “Svjedoci smo! Neka Jehova blagoslovi ženu koja dođe u tvoj dom i neka ona bude kao Rahela i Lea, od kojih je potekao izraelski narod.^e Budi blagoslovljen u Efrati^f i stekni dobro ime u Betlehemu.^g **12** Neka tvoja obitelj, od potomstva koje će ti Jehova dati preko te mlade žene,^h bude kao obitelj Peresa,ⁱ kojeg je Tamara rodila Judi.”

13 Tako je Boaz uzeo Rutu za ženu. I spavao je s njom, a Jehova joj je dao da zatrudni te je rodila sina. **14** Tada su

4:6 *Dosl.: “upropastim”.

žene rekle Naomi: “Neka je hvaljen Jehova, koji te danas nije ostavio bez otkupitelja! Neka se djetetovo ime obznani u Izraelu. **15** To te dijete vratilo u život i bit će ti skrbnik u starosti jer ga je rodila tvoja snaha koja te voli^a i koja ti je bolja od sedam sinova.” **16** I Naomi je uzela dijete u naručje i otad se brinula za njega*. **17** A susjede su mu dale ime. Rekle su: “Naomi se rodio sin!” Nazvale

4:16 *Ili: “i postala mu dadiljom”.

4. POGL.

a Ru 1:14, 16

2. stupac

a Mt 1:5

Lk 3:23, 32

b 1Sa 17:12

Iza 11:1

Ri 15:12

c Ru 4:12

Mt 1:2–6

d Pos 46:12

Br 26:21

1Lje 2:5

e 1Lje 2:9–15

f Izl 6:23

g Ru 4:17

1Sa 16:1

h 2Sa 7:8

1Lje 2:13, 15

su ga Obed.^a On je otac Jišaja,^b Davidovog oca.

18 A ovo su Peresovi potomci*:^c Peresu se rodio Hesron,^d **19** Hesronu se rodio Ram, Ramu se rodio Aminadab,^e **20** Aminadabu^f se rodio Nahšon, Nahšonu se rodio Salmon, **21** Salmonu se rodio Boaz, Boazu se rodio Obed, **22** Obedu se rodio Jišaj,^g a Jišaju se rodio David.^h

4:18 *Ili: “ovo su naraštaji Peresovih potomaka”.

PRVA SAMUELOVA

KNJIGA

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|---|--|
| <p>1 Elkana i njegove žene (1–8)
Hana se moli da dobije sina (9–18)
Hana rodila Samuela i darovala ga Jehovi (19–28)</p> <p>2 Hanina molitva (1–11)
Grijesi Elijevih sinova (12–26)
Jehova osudio Elija i njegove potomke (27–36)</p> <p>3 Samuel postavljen za proroka (1–21)</p> <p>4 Filistejci oteli kovčeg saveza (1–11)
Smrt Elija i njegovih sinova (12–22)</p> <p>5 Kovčeg saveza kod Filistejaca (1–12)
Dagon ponižen (1–5)
Jehova kažnjava Filistejce (6–12)</p> <p>6 Filistejci vraćaju kovčeg Izraelcima (1–21)</p> <p>7 Kovčeg u Kirijat-Jearimu (1)
Samuel potiče narod da služi jedino Jehovi (2–6)
Pobjeda Izraelaca kod Mispe (7–14)
Samuel sudi Izraelu (15–17)</p> <p>8 Izraelci žele kralja (1–9)
Samuel upozorava narod (10–18)
Jehova pristaje dati Izraelcima kralja (19–22)</p> | <p>9 Samuelov susret sa Šaulom (1–27)</p> <p>10 Šaul pomazan za kralja (1–16)
Samuel Šaula predstavio narodu (17–27)</p> <p>11 Šaulova pobjeda nad Amoncima (1–11)
Potvrđeno da je Šaul kralj (12–15)</p> <p>12 Samuelov oproštajni govor (1–25)
Nemojte se povesti za bezvrijednim idolima (21)
Jehova neće ostaviti svoj narod (22)</p> <p>13 Šaul izabire ljude za vojsku (1–4)
Šaul postupa samovoljno (5–9)
Samuel prekora Šaula (10–14)
Izraelci nemaju oružja (15–23)</p> <p>14 Jonatanov pothvat u Mikmašu (1–14)
Bog izazvao pomutnju među Izraelovim neprijateljima (15–23)
Šaulova nepromišljena zakletva (24–46)
Ljudi jedu meso s krvlju (32–34)
Šaulovi ratovi; njegova obitelj (47–52)</p> <p>15 Šaul neposlušan, poštudio Agaga (1–9)
Samuel prekora Šaula (10–23)
“Poslušnost je bolja od žrtve” (22)
Šaul odbačen, više neće biti kralj (24–29)
Samuel ubija Agaga (30–35)</p> |
|---|--|

- | | |
|--|---|
| <p>16 Samuel pomazao Davida za kralja (1-13)
"Jehova gleda što je u srcu" (7)
Bog oduzeo Šaulu svoj duh (14-17)
David Šaulu svira harfu (18-23)</p> <p>17 David i Golijat (1-58)
Golijat se ruga Izraelcima (8-10)
David odlučuje boriti se s Golijatom (32-37)
David se bori u Jehovino ime (45-47)</p> <p>18 David i Jonatan postaju prijatelji (1-4)
Šaul ljubomoran na Davida zbog njegovih pobjeda (5-9)
Šaul želi ubiti Davida (10-19)
David se ženi Šaulovom kćeri Mikalom (20-30)</p> <p>19 Šaul i dalje mrzi Davida (1-13)
David bježi od Šaula (14-24)</p> <p>20 Jonatan odan Davidu (1-42)</p> <p>21 David jede sveti kruh u Nobu (1-9)
David se u Gatu pretvara da je lud (10-15)</p> <p>22 David kod Adulama i u Mispi (1-5)
Šaul dao ubiti svećenike u Nobu (6-19)
Ebjarat bježi k Davidu (20-23)</p> <p>23 David izbavlja stanovnike Keile (1-12)
Šaul u potjeri za Davidom (13-15)
Jonatan hrabri Davida (16-18)
David jedva umaknuo Šaulu (19-29)</p> | <p>24 David Šaulu poštedio život (1-22)
David iskazuje poštovanje prema Jehovinom pomazaniku (6)</p> <p>25 Samuelova smrt (1)
Nabal odbija molbu Davidovih ljudi (2-13)
Abigajilin mudar postupak (14-35)
Život "pohranjen na sigurnom kod Jehove" (29)
Jehova kaznio bezumnog Nabala (36-38)
David uzima Abigajilu za ženu (39-44)</p> <p>26 David opet poštedio Šaulu život (1-25)
David iskazuje poštovanje prema Jehovinom pomazaniku (11)</p> <p>27 Filistejci daju Siklag Davidu (1-12)</p> <p>28 Šaul odlazi u En-Dor k ženi koja priziva duhove (1-25)</p> <p>29 Filistejci nepovjerljivi prema Davidu (1-11)</p> <p>30 Amalečani pljačkaju i spaljuju Siklag (1-6)
David se ohrabrio uz pomoć Jehove (6)
Davidova pobjeda nad Amalečanima (7-31)
David izbavlja one koji su bili zarobljeni (18, 19)
Davidova zapovijed o podjeli plijena (23, 24)</p> <p>31 Smrt Šaula i trojice njegovih sinova (1-13)</p> |
|--|---|

1 U Ramatajim-Sofimu,^a u efrajimskim brdima,^b živio je čovjek* po imenu Elkana.^c Taj je Efrajimljanin bio sin Jehoraha, sina Elihua, sina Tohua, sina Sufova. **2** Imao je dvije žene. Jedna se zvala Hana, a druga Penina. Penina je imala djece, a Hana ih nije imala. **3** Taj je čovjek svake godine išao iz svog grada u Šilo^d da se ondje pokloni* Jehovi nad vojskama i prinese mu žrt-

1:1 *Ili: "U Rami, u efrajimskim brdima, živio je Sufovac". **1:3** *Ili: "da iskaže štovanje".

1. POGL.

a 1Sa 1:19
1Sa 7:15, 17

b Jš 16:5

c 1Lje 6:22, 27

d Izl 23:14
Izl 34:23
Pnz 12:5, 6
Jš 18:1
Su 21:19
Lk 2:41

2. stupac

a 1Sa 2:12, 22
1Sa 4:17

b Br 3:10
Pnz 33:10
Mi 2:7

c Le 7:15

ve. Ondje su dva Elijeva sina, Hofni i Pinhas,^a služila kao Jehovini svećenici.^b

4 Jednog dana Elkana je priuo žrtvu, pa je komad mesa do žrtve dao svojoj ženi Penini, a isto tako i svim njenim sinovima i kćerima,^c **5** ali Hani je dao poseban komad jer je nju više volio. No Jehova joj nije dao djece*. **6** Usto joj se njena suparnica Penina stalno rugala i uznemiravala je zbog toga što joj Jehova nije dao djece.

1:5 *Dosl.: "Jehova joj je zatvorio matericu".

7 Tako je činila iz godine u godinu. Kad bi god Hana išla u Jehovin dom,^a njena bi joj se suparnica toliko rugala da bi ona plakala i ne bi jela. 8 A njen muž Elkana rekao joj je: "Hana, zašto plačeš? Zašto ne jedeš i zašto si tako tužna*? Ne vrijedim li ti ja više nego deset sinova?"

9 Nakon što su u Šilu jeli i pili, Hana je ustala i otišla do Jehovinog hrama*. A svećenik Eli sjedio je na stolici kraj ulaza u hram.^b 10 Hana se sva očajna počela moliti Jehovi^c i gorko plakati. 11 I zavjetovala se ovako: "Jehova nad vojskama, ako obratiš pažnju na nevolju svoje sluškinje i sjetiš me se i ako ne zaboraviš svoju sluškinju te daš muško dijete svojoj sluškinji,^d ja ću ga dati tebi, Jehova, da ti služi cijelog života i britva neće dotaknuti njegovu glavu."^e

12 Hana se dugo molila Jehovi, a Eli je promatrao njena usta. 13 Govorila je u sebi* i samo su joj usne podrhtavale, ali glas se nije čuo. Zato je Eli mislio da je pijana. 14 Eli joj je rekao: "Što radiš ovdje tako pijana? Prestani piti vino!" 15 A Hana mu je odgovorila: "Nisam pijana, gospodaru, nego sam vrlo tužna*. Nisam pila ni vina ni opojnog pića, nego otvaram dušu^f Jehovi.^f 16 Nemoj misliti da je tvoja sluškinja neka nevaljala žena! Molila sam se sve dosad zbog svoje velike tuge i nevolje." 17 Tada joj je Eli odvratio: "Idi u miru! Neka ti Iz-

1:8 *Ili: "zašto ti je srce žalosno". 1:9 *Odnosno svetog šatora. 1:13 *Dosl.: "u svom srcu". 1:15 *Ili: "očajna u duhu". ^fVidi Rječnik.

1. POGL.

a Pnz 16:16
1Sa 2:18, 19

b Izl 25:8
1Sa 3:3
2Sa 7:2

c Ps 55:22
Ps 65:2

d Pos 30:22

e Br 6:5

f Ps 42:6
Ps 62:8
Ps 142:2

2. stupac

a 1Sa 1:11

b 1Sa 1:1

c 1Sa 1:11
Ps 66:19
Izr 15:29

d Pos 5:29
Pos 41:51
Izl 2:21, 22
Mt 1:21

e 1Sa 1:3

f Pnz 16:16

g 1Sa 1:11
1Sa 2:11
2Lje 31:16

h Br 15:8-10

i Js 18:1

raelov Bog usliši molitvu koju si mu uputila."^a 18 Nato je ona rekla: "Neka tvoja sluškinja nađe milost u tvojim očima." Potom je otišla svojim putem te je jela. I nestala je tuga s njenog lica.

19 Elkana i njegova obitelj ustali su rano ujutro i poklonili se pred Jehovom, a onda su se vratili svojoj kući u Ramu.^b I Elkana je spavao sa svojom ženom Hanom i Jehova je se sjetio.^c 20 U roku od godine dana* Hana je zatrudnjela i rodila sina. Dala mu je ime^d Samuel^f jer je rekla: "Izmolila sam ga od Jehove."

21 Nakon nekog vremena Elkana je sa svojom obitelji otišao prinijeti Jehovi godišnju žrtvu^e i svoju zavjetnu žrtvu. 22 A Hana nije išla,^f jer je rekla svom mužu: "Kad prestanem dojiti dječaka, odvest ću ga u Jehovin dom* i on će zauvijek ostati ondje."^g 23 Nato joj je njen muž Elkana kazao: "Učini ono što misliš da je najbolje. Ostani kod kuće dok ga ne prestaneš dojiti. Neka se Jehova pobrine da bude onako kako si rekla." Tako je žena ostala kod kuće i dojila svog sina dok ga nije odbila od prsa.

24 Kad ga je prestala dojiti, odvela ga je u Šilo, a sa sobom je povela i trogodišnjeg junca te ponijela efu* brašna i velik čup vina.^h Došla je u Jehovin dom u Šiluⁱ i dovela dječaka sa sobom. 25 Tada su zaklali junca, a dječaka su odveli Eliju.

1:20 *Moguće i: "Kad je došlo vrijeme".
^f"Samuel" znači "Božje ime". 1:22 *Dosl.: "odvest ću ga da se pokaže pred Jehovom". 1:24 *Efa je imala 22 litre. Vidi dodatak B14.

26 I ona je rekla: "Oprosti, gospodaru! Vjeruj mi na riječ*, gospodaru, ja sam žena koja je stajala s tobom na ovom mjestu i molila se Jehovi.^a 27 Molila sam se za to da rodim ovog dječaka i Jehova je uslišio molitvu koju sam mu uputila.^b 28 Zato ga sada darujem Jehovi. Sve dane svog života neka bude posvećen Jehovi."

I Elkana se ondje poklonio Jehovi.

2 Potom je Hana rekla u molitvi:

"Srce mi je radosno zahvaljujući Jehovi,^c Jehova mi je dao snagu*. Hrabro otvaram svoja usta kako bih odgovorila svojim neprijateljima jer se radujem spasenju koje ti daješ.

2 Nitko nije svet kao ti, Jehova, nitko nije poput tebe^d i nema stijene kao što je naš Bog.^e

3 Ne govorite oholo, neka iz vaših usta ne izlaze drske riječi, jer Jehova je Bog koji sve zna,^f on ispravno prosuđuje svačija djela!

4 Snažnim ratnicima krše se lukovi, a oni koji su slabi, dobivaju snagu.^g

5 Oni koji su bili siti, rade kao najamnici da bi imali kruha, a gladni više ne gladuju.^h

1:26 *Ili: "Tako živa bila tvoja duša". 2:1 *Dosl.: "Jehova je uzdignuo moj rog". Vidi izraz "rog" u Rječniku.

1. POGL.

a 1Sa 1:15
b 1Sa 1:11, 17
Ps 66:19

2. POGL.

c Ps 13:6
Lk 1:46
d Izl 15:11
Pnz 4:35
Ps 73:25
Ps 86:8
Ps 89:6
e Pnz 32:4
f Job 36:4
Job 37:16
Ri 11:33
g Iza 40:29
h Lk 1:53

2. stupac

a 1Sa 1:11, 20
b Pnz 32:39
Job 14:13
Ps 30:3
Ps 49:15
Ps 68:20
Ho 13:14
Iv 11:24
1Ko 15:55
c Pnz 8:18
Pnz 28:12
2Lje 1:11, 12
Job 42:12
Izr 10:22

d Ps 75:7

e Ps 113:5, 7
Lk 1:52

f Ps 102:25

g Ps 91:11
Ps 97:10
Ps 121:3

h Ps 37:28

i Ps 33:16
Za 4:6

j Izl 15:6

k 1Sa 7:10
2Sa 22:14
Ps 18:13

l Ps 96:13
Dj 17:31

m Ps 2:6
Ps 110:1
Mt 28:18

n Lk 1:69
Dj 4:17

o 1Sa 1:11
1Sa 3:1, 15

1. SAMUELOVA 1:26-2:11

Nerotkinja je rodila sedam sinova,^a

a ona koja je imala mnogo sinova, ostala je sama*.

6 Jehova usmrćuje i ostavlja na životu*, obara u grob^g i odande podiže.^b

7 Jehova osiromašuje i obogaćuje,^c ponizuje i uzvisuje.^d

8 Uboge podiže iz prašine, siromahe diže iz pepela*^e da ih posjedne s uglednicima

i dodijeli im počasna mjesta. Jehovi pripadaju stupovi zemlje,^f na njih je postavio tlo.

9 On čuva korake svojih vjernih slugu,^g a zlikovci će biti ušutkani u tmuni groba^h jer čovjek ne može svojom snagom izvojevati pobjedu.ⁱ

10 Jehova će uništiti one koji se bore protiv njega*,^j zagrmjet će na njih z besesa.^k

Jehova će suditi cijeloj zemlji,^l dat će moć onome kojeg je postavio za kralja,^m dat će snaguⁿ svom pomažaniku.ⁿ

11 Potom je Elkana otišao kući u Ramu, a dječak je počeo služiti Jehovi^o pod vodstvom svećenika Elija.

2:5 *Dosl.: "usahnula je". 2:6 *Ili: "vraća u život". *Ili: "šeol". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku. 2:8 *Moguće i: "sa smetlišta". 2:10 *Moguće i: "Uplašit će se oni koji se protive Jehovi". *Dosl.: "uzdignut će rog".

12 A Elijevi sinovi bili su zli,^a nisu marili za Jehovu. **13** Umjesto da su postupali onako kako je bilo propisano za svećenike,^b oni su činili ovako: Kad bi tko prinosiso žrtvu, došao bi svećenikov sluga s trozubom vilicom u ruci, dok se meso još kuhalo, **14** i zabadao bi njome u kotao, u lonac, u kotlić ili u tavu. Što bi se god nabolo na vilicu, svećenik bi uzeo sebi. Tako su činili u Šilu svim Izraelcima koji su onamo dolazili. **15** Isto tako, prije nego što bi onaj koji je prinosiso žrtvu spalio salo,^c došao bi svećenikov sluga i kazao mu: "Daj svećeniku meso da ga ispeče! On neće uzeti od tebe kuhano meso, nego samo sirovo." **16** Ako bi mu čovjek odgovorio: "Neka se najprije spali salo^d pa onda uzmi što god želiš", sluga bi rekao: "Ne, daj mi ga odmah! Ako mi ne daš, uzet ću ga silom!" **17** I grijeh tih slugu bio je vrlo velik u Jehovinom očima^e jer su se ti ljudi s nepoštovanjem odnosili prema žrtvama koje su se prinobile Jehovi.

18 A Samuel je služio^f pred Jehovom, noseći lanenu pregaču,^g iako je još bio dječak. **19** Majka bi mu svake godine načinila malenu tuniku pa bi mu je donijela kad bi s mužem dolazila prinijeti godišnju žrtvu.^h **20** I Eli je blagoslovio Elkanu i njegovu ženu riječima: "Neka ti Jehova podari dijete od ove žene umjesto ovoga koje je darovano Jehovi!"ⁱ Potom su se vratili kući. **21** I Jehova se smilovao Hani i dao joj da ima još djece^j te je rodila tri sina i dvije kćeri. A dječak Samuel rastao je služeći Jehovi*.^k

2:21 *Ili: "pred Jehovom".

2. POGL.

a 1Sa 2:22

b Le 7:34

c Le 3:3-5

d Le 3:16
Le 7:25, 31

e 1Sa 2:29

f 1Sa 2:11
1Sa 3:15

g 2Sa 6:14

h Izl 23:14
1Sa 1:3, 21

i 1Sa 1:27, 28

j Pos 21:1, 2
1Sa 1:19k 1Sa 2:26
1Sa 3:19

2. stupac

a 1Sa 2:12-17

b Izl 38:8
Le 21:6c Br 15:31
1Sa 2:17
1Sa 3:13, 14d Izr 29:1
Izr 30:17

e 1Sa 2:21

f Izl 4:14, 27

g Izl 28:1
Le 8:12
Br 17:5, 8

h Br 18:7

i Le 2:3
Le 6:16
Le 10:14
Br 5:9
Br 18:9j Izl 25:8
Jš 18:1
1Sa 1:3

k 1Sa 2:14-16

22 Eli je bio vrlo star, ali čuo je sve što su njegovi sinovi činili^a cijelom Izraelu i da su spavali sa ženama koje su služile na ulazu u šator sastanka.^b **23** I govorio im je: "Zašto tako postupate? Čujem da sav narod loše govori o vama. **24** Nemojte tako, sinovi moji! Nije dobro ono što se među Jehovinim narodom govori o vama. **25** Ako čovjek zgriješi drugom čovjeku, netko se može zauzeti za njega pred Jehovom*. Ali ako čovjek zgriješi Jehovi,^c tko se može moliti za njega?" No oni nisu poslušali svog oca jer ih je Jehova odlučio pogubiti.^d **26** A dječak Samuel rastao je i sve se više dopadao i Jehovi i ljudima.^e

27 Jednog je dana Eliju došao neki čovjek kojeg je poslao Bog te mu je rekao: "Ovako kaže Jehova: 'Nisam li se objavio tvom praocu i njegovoj obitelji dok su bili u Egiptu i robovali faraonu*?'^f **28** I među svim izraelskim plemenima izabrao sam tvog praoca^g da mi služi kao svećenik i da na mom žrtveniku prinosi žrtve,^h da pali kad* i da nosi svećeničku pregaču preda mnom. I dao sam tvom praocu i njegovim potomcima sve paljene žrtve koje Izraelci prinose.ⁱ **29** Zašto onda prezirete moje žrtve i prinose što sam ih odredio za svoje prebivalište? Zašto svojim sinovima iskazuješ veću čast nego meni? Zašto se gojite jedući najbolje dijelove svih žrtava mog naroda Izraela?"^k

30 Zato ovako kaže Jehova, Izraelov Bog: "Istina, rekao sam da će mi tvoji potomci i po-

2:25 *Moguće i: "Bog će se zauzeti za njega". 2:27 *Dosl.: "faraonovom domu". 2:28 *Moguće i: "da na mom žrtveniku spaljuje žrtve".

tomci tvog praoca uvijek vršiti svećeničku službu.”^a Ali sada Jehova kaže: “Neće biti tako! Jer ja ću iskazati čast onima koji meni iskazuju čast,^b a oni koji me preziru bit će prezreni.” **31** Evo, dolaze dani kad ću oduzeti snagu* tebi i potomcima tvog praoca, pa nitko u tvojoj obitelji neće dočekati starost.^c **32** Izrael će uživati u svemu dobrome, a ti ćeš gledati svog suparnika u mom prebivalištu^d i nikad više neće biti starca u tvojoj obitelji. **33** Zbog jednoga od tvojih potomaka kojeg ću ostaviti da služi kod mog žrtvenika usahnut će ti oči i bit ćeš u velikoj žalosti. A veći dio tvoje obitelji poginut će od mača.^e **34** Ono što će se dogoditi dvojici tvojih sinova, Hofniju i Pinhasu, bit će ti znak: u jedan dan obojica će poginuti.^f **35** A ja ću sebi odabrati vjernog svećenika.^g On će sve činiti onako kako mi srce želi*. Trajno ću utemeljiti njegovu svećeničku lozu^h te će on zauvijek služiti kao svećenik mom pomazaniku. **36** A tko god ostane od tvoje obitelji, doći će i pokloniti mu se za plaću i za kruh te će reći: “Molim te, primi me u neku svećeničku službu da imam komad kruha!”^h”

3 Dječak Samuel služio je Jehoviⁱ pod Elijevim vodstvom. A u ono su vrijeme Jehovine objave rijetko dolazile i videnja^j nisu bila česta.

2 Jednog je dana Eli spavao u svojoj sobi. Vid ga je izdavao i bio je gotovo slijep.^k **3** Svijećnjak u Božjem domu^l još nije

2:31 *Dosl.: “odsjeći ruku”. 2:35 *Ili: “sve činiti po mom srcu i po mojoj duši”.^h *Ili: “Sagradit ću mi trajan dom”.

2. POGŁ.

a Izl 28:43

b Ps 18:20
Ps 91:14

c 1Sa 3:14
1Sa 4:11, 18
1Sa 22:18
1Kr 2:27

d Ps 78:60, 61

e 1Sa 22:18, 21

f 1Sa 4:11, 17

g 1Kr 2:27, 35
1Lje 29:22

h Le 2:3
Br 5:9

3. POGŁ.

i 1Sa 2:11, 18

j Br 12:6
1Lje 17:15

k 1Sa 4:15

l Le 24:2

2. stupac

a 1Sa 1:9
1Sa 3:15

b Am 3:7

c 1Sa 4:17

d Br 23:19
1Sa 2:31–34
Iza 55:10, 11

e 1Sa 2:22, 23
Iv 15:22
Jk 4:17

f Br 15:30
1Sa 2:12, 17

g Pr 8:11

1. SAMUELOVA 2:31–3:14

bio ugašen, a Samuel je spavao u Jehovinom hramu*,^a u kojem je bio Božji kovčeg. **4** I Jehova je pozvao Samuela, a on je odvratio: “Evo me!” **5** Nato je otrčao k Eliju i rekao mu: “Evo me, zvao si me!” Ali on je rekao: “Nisam te zvao. Vрати se i spavaj!” I on je otišao i legao. **6** No Jehova ga je opet pozvao: “Samuele!” A Samuel je ustao i otišao k Eliju te mu rekao: “Evo me, zvao si me!” Ali on je kazao: “Nisam te zvao, sine! Vрати se i spavaj!” **7** (Naime, Samuel još nije dobro poznavao Jehovu i Jehova mu dotad još ništa nije objavio.^b) **8** Potom ga je Jehova pozvao po treći put: “Samuele!” A on je ustao i otišao k Eliju te mu rekao: “Evo me, zvao si me!”

Tada je Eli shvatio da Jehova zove dječaka. **9** Zato je rekao Samuelu: “Idi i lezi, pa ako te on ponovno pozove, reci: ‘Kaži, Jehova, sluša te tvoj sluga!’” I Samuel je otišao i legao na svoje mjesto.

10 A Jehova je došao i stao ondje te ga pozvao kao i prije: “Samuele! Samuele!” Samuel je odvratio: “Kaži, sluša te tvoj sluga!” **11** Jehova je tada rekao Samuelu: “Evo, učinit ću u Izraelu nešto što će zaprepastiti sve koji za to čuju*.^c **12** Tog dana izvršit ću sve što sam rekao za Elija i njegovu obitelj, od početka do kraja.^d **13** Reci mu da zauvijek osuđujem njegovu obitelj jer on zna za grijeh svojih sinova,^e zna da hule na Boga,^f a nije ih ni ukorio.^g **14** Zato sam se zakleo

3:3 *Odnosno svetom šatoru. 3:11 *Dosl.: “nešto od čega će svima koji za to čuju zujati u oba uha”.

1. SAMUELOVA 3:15-4:13

Elijevoj obitelji da se njen grijeh nikad neće očistiti žrtvama ni prinosima.”^a

15 Samuel je spavao do jutra, a onda je otvorio vrata Jehovinog doma. Bojao se ispričati viđenje Eliju. **16** No Eli ga je pozvao: “Samuele, sine moj!” On je odgovorio: “Evo me!” **17** Nato ga je upitao: “Što ti je rekao? Molim te, nemoj mi ništa tajiti. Neka te Bog strogo kazni ako mi zatajiš ijednu riječ od svega što ti je rekao!” **18** Tada mu je Samuel sve ispričao i ništa mu nije zatajio. A Eli je kazao: “To je Jehovina volja! Neka učini ono što smatra ispravnim.”

19 I Samuel je rastao, a Jehova je bio s njim^b i nije dopustio da ijedna njegova riječ ostane neispunjena*. **20** Svi Izraelci, od Dana do Beer-Šebe, spoznali su da je Samuel postavljen za Jehovinog proroka. **21** A Jehova se i dalje javljao u Šilu. Jehova je u Šilu otkrivao sebe Samuelu putem Jehovine riječi.^c

4 I Samuel je prenosio Božje riječi svim Izraelcima.

Tada su Izraelci pošli u boj protiv Filistejaca. Utaborili su se kod Ebenezero, a Filistejci su se utaborili u Afeku. **2** Filistejci su se postrojili kako bi se sukobili s Izraelcima. Bitka je pošla po zlu te su Filistejci porazili Izraelce i pobili oko 4000 ljudi na bojnopolju. **3** Kad se vojska vratila u tabor, izraelski starješine rekli su: “Zašto je Jehova dopustio da nas Filistejci danas poraze?”^d Uzmi-

3:19 *Dosl.: “padne na zemlju”. **4:3** *Dosl.: “Zašto nas je Jehova danas porazio pred Filistejcima?”

3. POGL.

a 1Sa 4:11
1Sa 22:21
1Kr 2:27

b 1Sa 2:21

c 1Sa 3:1, 4
Ps 99:6

4. POGL.

d Pnz 28:15, 25
Pnz 32:30
Su 2:14

2. stupac

a 2Sa 15:25

b Izl 25:18
Br 7:89
2Kr 19:15
Ps 80:1

c 1Sa 2:12

d Izl 14:25
Izl 15:14

e Izl 7:5
Ps 78:43, 51

f Pnz 28:48
Su 10:7
Su 13:1

g Le 26:14, 17
Pnz 28:25
1Sa 4:2

h 1Sa 2:31, 34
1Sa 4:3, 17
Ps 78:61, 64

i Js 7:6

mo iz Šila kovčeg Jehovinog saveza^a da bude s nama i izbavi nas iz ruku naših neprijatelja.”

4 Tako je narod poslao ljude u Šilo i oni su odande donijeli kovčeg saveza Jehove nad vojskama, koji sjedi na prijestolju iznad* keruba.^b A dva Elijeva sina, Hofni i Pinhas,^c pratila su kovčeg saveza pravog Boga.

5 Kad je kovčeg Jehovinog saveza stigao u tabor, svi Izraelci počeli su tako glasno klicati da se zemlja tresla. **6** Kad su Filistejci čuli njihovo klicanje, rekli su: “Zašto Hebreji tako glasno kliču u svom taboru?” Na koncu su saznali da je Jehovin kovčeg stigao u tabor.

7 I Filistejci su se uplašili jer su zaključili: “Bog je došao u tabor!”^d Stoga su rekli: “Teško nama, jer se takvo što nikad prije nije dogodilo. **8** Teško nama! Tko će nas izbaviti iz ruke tog moćnog Boga? To je Bog koji je kaznio Egipat svakovrsnim pomorom u pustinji.^e

9 Filistejci, budite hrabri i držite se junački da ne biste služili Hebrejima kao što su oni služili vama! Držite se junački i borite se!” **10** Tada su Filistejci krenuli u boj i porazili Izraelce,^g te su oni pobjegli svaki svojoj kući*. Pokolj je bio vrlo velik, poginulo je 30 000 izraelskih pješaka. **11** Usto je Božji kovčeg bio otet, a oba Elijeva sina, Hofni i Pinhas, poginula su.^h

12 A neki je Benjaminovac otrčao s bojnog polja i još istog dana stigao u Šilo razderanih haljina i glave posute prašinom.ⁱ **13** Kad je on stigao, Eli je sjedio na stolici pokraj puta

4:4 *Moguće i: “između”. **4:10** *Dosl.: “svaki u svoj šator”.

i čekao da dođe kakva vijest jer mu je srce strepilo zbog kovčega pravog Boga.^a Kad je onaj čovjek ušao u grad i prenio vijesti stanovnicima, nastala je vika u cijelom gradu. **14** Eli je čuo viku, pa je upitao: "Kakav je to metež?" I onaj je čovjek brzo došao da o svemu obavijesti Elija. **15** (A Eli je imao 98 godina i više nije vidio jer je oslijepio.)^b **16** Čovjek je rekao Eliju: "Dolazim s bojnog polja! Danas sam pobjegao s njega." Nato ga je on upitao: "Što se dogodilo, sine?" **17** A glasnik je odgovorio: "Izraelci su pobjegli pred Filistejcima i doživjeli su težak poraz.^c Poginula su oba tvoja sina, Hofni i Pinhas,^d a kovčeg pravog Boga je otet."^e

18 Kad je on spomenuo kovčeg pravog Boga, Eli je pao unatrag sa stolice kraj gradskih vrata, slomio vrat i umro jer je bio star i težak. Bio je sudac u Izraelu 40 godina. **19** A njegova snaha, Pinhasova žena, bila je trudna i pred porodom. Kad je čula vijest da je kovčeg pravog Boga otet i da su joj poginuli svekar i muž, savila se od bolova jer su je iznenađeno uhvatili trudovi te se porodila. **20** Dok je umirala, žene koje su stajale pored nje rekle su joj: "Ne boj se, rodila si sina!" Ali ona im nije odgovorila niti je marila za to. **21** Dječaku je dala ime Ikabod^f i rekla: "Slava je iz Izraela otišla u izgnanstvo."^g Time je mislila na otmicu kovčega pravog Boga i na ono što se dogodilo njenom svekru i njenom mužu.^h **22** Kazala je: "Slava je iz Izraela otišla u izgnanstvo jer je otet kovčeg pravog Boga."ⁱ

4:21 * "Ikabod" znači "gdje je slava".

4. POGL.

a 1Sa 4:4

b 1Sa 3:2

c 1Sa 3:11

d 1Sa 2:34

e 1Sa 4:10, 11

f 1Sa 14:3

g Ps 78:61

h 1Sa 2:32, 34
1Sa 4:5, 11i 1Sa 4:11
Jr 7:12

2. stupac

5. POGL.

a 1Sa 4:11

b Su 16:23
1Lje 10:8-10c Izl 12:12
1Lje 16:26
Ps 97:7

d Iza 46:6, 7

e 1Sa 6:5, 6

f 1Sa 17:4

5 Kad su Filistejci oteli kovčeg^a pravog Boga, odnijeli su ga iz Ebenezero u Ašdod. **2** I Filistejci su uzeli kovčeg pravog Boga, unijeli ga u Dagonov hram i stavili pored Dagona.*^b **3** Kad su sutradan rano ujutro stanovnici Ašdoda ustali, Dagon je ležao licem na zemlji pred Jehovinim kovčegom.^c Oni su uzeli Dagona i vratili ga na njegovo mjesto.^d **4** A kad su idući dan rano ujutro ustali, Dagon je opet ležao licem na zemlji pred Jehovinim kovčegom. Dagonova glava i obje njegove šake bile su odsječene i ležale su na pragu. Samo mu je riblji dio tijela ostao netaknut. **5** Zato sve do današnjeg dana Dagonovi svećenici i svi što ulaze u Dagonov hram ne staju na Dagonov prag u Ašdodu.

6 I Jehova je kaznio* stanovnike Ašdoda. Nanio im je nevolju tako što je prouzročio da ljudi u Ašdodu i okolici dobiju hemoroide.^e **7** Kad su stanovnici Ašdoda vidjeli što se događa, rekli su: "Ne dajte da kovčeg Izraelovog Boga ostane među nama jer on kažnjava i nas i našeg boga Dagona!" **8** Sazvali su k sebi sve filistejske vladare te ih upitali: "Što da radimo s kovčegom Izraelovog Boga?" Oni su odgovorili: "Neka se kovčeg Izraelovog Boga prenese u Gat."^f Stoga su onamo prenijeli kovčeg Izraelovog Boga.

9 Nakon što su ga prenijeli u Gat, Jehova je kaznio taj grad i izazvao veliku pomutnju. Kaznio je stanovnike grada, od maloga do velikoga, te su im izbili

5:2 * Vidi Rječnik. 5:6 * Ili: "Jehovina ruka oborila se na".

hemoroidi.^a **10** Zato su poslali kovčeg pravog Boga u Ekron.^b Ali kad je kovčeg pravog Boga stigao u Ekron, Ekronjani su povikali: "Donijeli su kovčeg Izraelovog Boga k nama da pobiju i nas i naš narod!"^c **11** Zato su sazvali sve filistejske vladare i rekli im: "Pošaljite natrag kovčeg Izraelovog Boga, neka se vrati na svoje mjesto, da ne pomremo i mi i naš narod!" Naime, u cijelom je gradu zavladao strah od smrti jer ih je pravi Bog strogo kaznio.^d **12** Onima koji nisu umrli, izbili su hemoroidi. Vapaj Ekronjana dizao se do neba.

6 Jehovin kovčeg^e bio je u filistejskoj zemlji sedam mjeseci. **2** I Filistejci su pozvali svećenike i gataoce^f te ih upitali: "Što da radimo s Jehovinom kovčegom? Kažite nam kako da ga pošaljemo natrag na njegovo mjesto." **3** A oni su odgovorili: "Ako šaljete natrag kovčeg Jehove, Izraelovog Boga, nemojte ga slati bez žrtve. Uz njega obavezno pošaljite i žrtvu za krivnju.^g Jedino ćete tako ozdraviti i saznat ćete zašto vas Izraelov Bog još uvijek kažnjava." **4** Nato su oni upitali: "Kakvu mu žrtvu za krivnju trebamo poslati?" A oni su odgovorili: "Pošaljite pet zlatnih hemoroida i pet zlatnih miševa, prema broju filistejskih vladara,^h jer je ista počast pogodila svakog od vas, a i vaše vladare. **5** Načinite figure svojih hemoroida i figure miševaⁱ koji uništavaju vašu zemlju i iskažite čast* Izraelovom Bogu. Možda će on prestati kažnjavati vas, vašeg boga i vašu zemlju./

6:5 *Dosl.: "dajte slavu".

5. POGL.

a 1Sa 5:6

b Jš 15:20, 45
2Kr 1:2
Am 1:8

c 1Sa 5:7

d 1Sa 5:6, 9

6. POGL.

e 1Sa 4:11
1Sa 5:1
Ps 78:61

f Pnz 18:9, 10
Iza 2:6

g 1Sa 6:4, 17

h Jš 13:2, 3
1Sa 6:16

i 1Sa 6:18

j 1Sa 5:6, 11

2. stupac

a Izl 7:13
Izl 8:15
Izl 14:17

b Izl 9:14, 16
Ri 9:17, 18

c Izl 6:1
Izl 11:1
Izl 12:33

d 1Sa 6:3, 4

e Jš 15:10, 12
Jš 21:8, 16
2Lje 28:18

f 1Sa 6:8, 9

g 1Sa 6:7

6 Zašto biste bili tvrdoglavi* poput Egipćana i faraona?^a Kad ih je Bog kaznio,^b morali su pustiti Izraelce da odu i oni su otišli.^c **7** Zato sada načinite nova kola i uzmite dvije krave koje imaju teliče i koje još nisu nosile jaram. Upregnite ih u kola, a njihovu telad odvojite od njih i odvedite u staju. **8** Uzmite Jehovin kovčeg i stavite ga na kola, a zlatne predmete koje mu šaljete kao žrtvu za krivnju stavite u sanduk pokraj njega.^d Zatim pošaljite kovčeg neka ide **9** i gledajte: Ako krene putem prema Bet-Šemešu,^e prema svom kraju, onda nam je njihov Bog učinio ovo veliko zlo. Ali ako ne krene tim putem, znat ćemo da nas nije on kaznio, nego da nam se to dogodilo slučajno."

10 I ljudi su tako učinili. Uze li su dvije krave koje su imale teliče i upregnuli ih u kola, a njihovu telad zatvorili su u staju. **11** Potom su na kola stavili Jehovin kovčeg i sanduk sa zlatnim miševima i s figurama svojih hemoroida. **12** I krave su krenule ravno putem prema Bet-Šemešu.^f Držale su se tog puta, mukale su idući i nisu skretale ni nadesno ni nalijevo. A filistejski vladari išli su za njima sve do granice Bet-Šemeša. **13** Stanovnici Bet-Šemeša upravo su želi pšenicu u dolini. Kad su podignuli pogled i ugleдали kovčeg, obradovali su se. **14** Kola su došla u polje Bet-Šemešanina Jošue i zaustavila se ondje kraj nekog velikog kamena. Tada su stanovnici Bet-Šemeša iscijepali drvena kola i prinijeli krave^g kao žrtvu paljenicu Jehovi.

6:6 *Ili: "tvrda srca".

15 Leviti^a su skinuli Jehovin kovčeg i sanduk kraj njega, u kojem su bili zlatni predmeti, i stavili ih na veliki kamen. Stanovnici Bet-Šemeša^b tog su dana prinijeli Jehovi žrtve paljenice i druge žrtve.

16 Kad su to vidjela petorica filistejskih vladara, vratila su se u Ekron istog dana. **17** A zlatni hemoroidi što su ih Filistejci poslali Jehovi kao žrtvu za krivnju^c bili su za ove gradove: jedan za Ašdod,^d jedan za Gazu, jedan za Aškelon, jedan za Gat^e i jedan za Ekron.^f **18** A broj zlatnih miševa odgovarao je broju svih filistejskih gradova koji su pripadali petorici vladara – kako utvrđenih gradova tako i sela koja nisu ograđena zidinama.

Veliki kamen na koji je bio položen Jehovin kovčeg do današnjeg je dana svjedok u polju Bet-Šemešanina Jošue. **19** Ali Bog je kaznio stanovnike Bet-Šemeša jer su gledali Jehovin kovčeg. Pobio je 50 070 muškaraca* i narod je počeo tugovati jer ih je Jehova kaznio velikim pomorom.^g **20** Stanovnici Bet-Šemeša rekli su: "Tko može opstati pred Jehovom, ovim svetim Bogom?^h Zašto ne ode od nas nekom drugom?"ⁱ **21** Zatim su poslali glasnike stanovnicima Kirijat-Jearim^j i poručili im: "Filistejci su vratili Jehovin kovčeg. Dodite ovamo i odnesite ga sa sobom!"^k

7 I tako su došli ljudi iz Kirijat-Jearima i odnijeli Jehovin kovčeg u Abinadabovu kuću^l na brijegu, a njegovog su

6:19 *Dosl.: "70 muškaraca, 50 000 muškaraca".

6. POGL.

a Br 3:30, 31

b Js 21:8, 16

c 1Sa 6:4

d 1Sa 5:1

e 1Sa 5:8

f Su 1:18

1Sa 5:10

g Br 4:15, 20

1Lje 13:10

h Le 11:45

i Br 17:12, 13

2Sa 6:8, 9

Ps 76:7

j Js 18:14

1Lje 13:5, 6

k 1Lje 16:1

2Lje 1:4

7. POGL.

l 2Sa 6:2, 4

1Lje 13:5, 7

2. stupac

a Ne 9:28

b 1Sa 12:24

c Js 24:14, 23

Su 3:7

d Su 2:13

Su 10:6

1Kr 11:33

e Pnz 10:20

Pnz 13:4

Lk 4:8

f Pnz 28:1

g Su 10:16

h Su 20:1

1Sa 10:17

2Kr 25:23

Jr 40:6

i 1Sa 12:23

Jk 5:16

j 2Lje 20:3

Ne 9:1

Jl 2:12

k Su 10:10

l Su 2:18

m Js 13:2, 3

1Sa 6:4

n 1Sa 12:19

Iza 37:4

o Le 1:10

p Ps 99:6

sina Eleazara posvetili i zadužili da čuva Jehovin kovčeg.

2 Prošlo je mnogo vremena, ukupno 20 godina, od dana kad je kovčeg stigao u Kirijat-Jearim i sav je izraelski narod počeo prizivati Jehovu*.^a

3 Tada je Samuel rekao cijelom izraelskom narodu: "Ako se svim srcem želite vratiti Jehovi,^b uklonite iz svoje sredine kipove tuđih bogova^c i Aštarte^d te budite svim srcem odani Jehovi i jedino njemu služite,^e pa će vas on izbaviti iz ruke Filistejaca."^f **4** Stoga su Izraelci uklonili kipove Baala i Aštarte i počeli služiti jedino Jehovi.^g

5 A Samuel je rekao: "Okupite sve Izraelce u Mispi,^h pa ću se pomoliti Jehovi za vas."ⁱ

6 Tako su se okupili u Mispi te su vadili vodu i izlivali je pred Jehovom i postili taj dan.^j Kazali su: "Zgriješili smo Jehovi."^k I Samuel je u Mispi počeo služiti kao sudac^l Izraelcima.

7 Kad su Filistejci čuli da su se Izraelci okupili u Mispi, filistejski su vladari^m krenuli u napad na Izraelce. Kad su Izraelci to čuli, uplašili su se Filistejaca. **8** Zato su rekli Samuelu: "Nemoj prestati prizivati Jehovu, našeg Boga, i moliti ga da nam pomogneⁿ i da nas izbavi iz ruke Filistejaca!" **9** Tada je Samuel uzeo janje koje je još sisalo i prinio ga Jehovi kao žrtvu paljenicu.^o Prizvao je Jehovu i zamolio ga da pomogne Izraelu, a Jehova ga je uslišio.^p **10** Dok je Samuel prinosio žrtvu paljenicu, Filistejci su se približili kako bi napali Izraelce. Ali Jehova je tog dana zagrmio na Filistejce silnom

7:2 *Ili: "žaliti za Jehovom".

grmljavinom^a i smeo ih,^b pa su ih Izraelci porazili.^c **11** Izraelci su izašli iz Mispe i krenuli u potjeru za Filistejcima te su ih ubijali sve do mjesta južno od Bet-Kara. **12** A Samuel je uzeo kamen,^d postavio ga između Mispe i Ješane i nazvao ga Ebenezer* jer je rekao: "Jehova nam je pomogao kao i prije."^e **13** Tako su Filistejci bili pokoreni i više nisu dolazili na područje Izraela.^f A Jehova je potiskivao Filistejce sve dok je Samuel bio živ.^g **14** Izraelu su bili vraćeni gradovi, od Ekrona do Gata, koje su Filistejci bili oduzeli. Tako je Izrael ponovno zaposjeo područje tih gradova koji su bili u rukama Filistejaca.

I vladao je mir između Izraelaca i Amorejaca.^h

15 Samuel je sudio Izraelu cijelog života.ⁱ **16** Svake bi godine otišao u Betel,^j Gilgal^k i Mispu^l te sudio Izraelu u svim tim mjestima. **17** Potom bi se vratio u Ramu,^m jer mu je ondje bila kuća, te je i ondje sudio Izraelu. Ondje je sagradio žrtvenik Jehovi.ⁿ

8 Kad je Samuel ostario, postavio je svoje sinove za suce u Izraelu. **2** Njegov prvorođeni sin zvao se Joel, a drugi se zvao Abija.^o Oni su bili suci u Beer-Šebi. **3** Ali njegovi sinovi nisu išli njegovim stopama, nego su na nepošten način stjecali dobitak,^p primali su mito^q i izvrtali pravdu.^s

4 Poslije nekog vremena okupili su se svi izraelski starješine i došli k Samuelu u Ramu. **5** Kazali su mu: "Evo, ti si ostario, a tvoji sinovi ne idu

7:12 *"Ebenezer" znači "kamen pomoći".

7. POGL.

a 1Sa 2:10
2Sa 22:14
b Jš 10:10
Su 4:15
c Pnz 20:4
Pnz 28:7
d Jš 4:9
Jš 24:26
e Ps 44:3
f 1Sa 9:16
1Sa 13:5
g 1Sa 14:22, 23
1Sa 17:51
h Pos 15:18, 21
i 1Sa 3:20
1Sa 12:11
1Sa 25:1
Dj 13:20
j Jš 16:1
k Jš 15:7, 12
1Sa 11:15
l 1Sa 7:5
m 1Sa 1:1
1Sa 8:4
1Sa 19:18
n Izl 20:25

8. POGL.

o 1Lje 6:28
p Izl 18:21
r Izl 23:8
Pnz 16:19
Ps 15:5
Izr 29:4
s Pnz 24:17

2. stupac

a Pnz 17:14, 15
1Sa 12:13
Dj 13:21
b Su 8:23
1Sa 10:19
1Sa 12:12
Iza 33:22
c Pnz 9:24
d Su 2:19
e 1Sa 10:25
f 1Sa 14:52
g 1Kr 9:22
1Kr 10:26
h 1Kr 4:26
i 2Sa 18:1
1Lje 27:1
j 2Kr 1:14
k 1Lje 27:26
l 1Kr 4:7
m 1Kr 4:26
n 1Kr 4:22
o 1Lje 27:28, 31

tvojim stopama. Zato nam postavi kralja da nam sudi, kao što je to kod svih ostalih naroda."^a **6** Ali Samuelu nije bilo drago* što su rekli: "Daj nam kralja da nam sudi!" Tada se Samuel pomolio Jehovi, **7** a Jehova mu je rekao: "Poslušaj sve što ti narod govori. Oni nisu odbacili tebe, nego su odbacili mene kao svog kralja."^b **8** Učinili su isto što čine od dana kad sam ih izveo iz Egiptta pa do danas. Ostavljaju me^c i štuju druge bogove,^d a to čine i tebi. **9** Zato ih sada poslušaj. No ozbiljno ih upozori i reci im što će kralj koji bude vladao nad njima moći* zahtijevati od njih."^e

10 Tako je Samuel prenio sve Jehovine riječi narodu koji je od njega tražio kralja. **11** Rekao je: "Ovo će kralj koji bude vladao nad vama moći zahtijevati od vas:^e Uzimat će vaše sinove^f kako bi mu služili kod bojnih kola^g ili kao konjanici,^h a neki će trčati pred njegovim kolima. **12** Postavit će sebi tisućnikeⁱ i pedesetnike,^j a neki će za njega orati,^k žeti mu žito^l te mu izrađivati oružje i opremu za njegova kola.^m **13** Vaše će kćeri uzimati da mu prave mirisna ulja te da mu budu kuharice i pekarice.ⁿ **14** Uzimat će vam najbolja polja, vinograde i maslinike^o te ih davati svojim slugama. **15** Uzimat će desetinu od vaših žitnih polja i vaših vinograda i davati je svojim dvoranima i slugama. **16** Uzimat će vaše sluge i sluškinje, vašu najbolju stoku i vaše magarce i koristit će ih za svoj

8:6 *Dosl.: "Ali u Samuelovim očima bilo je zlo". 8:9 *Ili: "imati pravo".

posao.^a **17** Uzimat će desetinu od vaše sitne stoke,^b a vi ćete mu postati sluge. **18** Doći će dan kad ćete zavapiti zbog svog kralja, kojeg ste sami izabrali,^c ali Jehova vas tada neće uslišiti.”

19 Ali narod se nije obazirao na ono što je Samuel rekao, nego su kazali: “Nije bitno! Mi želimo imati kralja nad sobom! **20** Tada ćemo biti kao i svi ostali narodi. Naš će nam kralj suditi, biti naš vođa i voditi naše bitke.” **21** Kad je Samuel čuo sve što je narod rekao, prenio je to Jehovi. **22** A Jehova je rekao Samuelu: “Poslušaj ih i postavi im kralja da vlada nad njima.”^d Potom je Samuel kazao Izraelcima: “Vratite se svaki u svoj grad!”

9 Bio je jedan čovjek iz Benjaminovog plemena po imenu Kiš,^e sin Abiela, sina Serora, sina Bekorata, sina Afiahovog. Taj je Benjaminovac^f bio vrlo bogat. **2** Imao je sina po imenu Šaul,^g koji je bio mlad i lijep – među Izraelcima nije bilo ljepšeg čovjeka od njega – i bio je za glavu viši od svih ljudi u narodu.

3 Jednog dana izgubile su se magarice Šaulovog oca Kiša, pa je Kiš rekao svom sinu Šaulu: “Molim te, povedi sa sobom jednog slugu pa idi tražiti magarice.” **4** Oni su prošli efrajimska brda i zemlju Šališu, ali nisu ih pronašli. Zatim su prošli zemlju Šaalim, ali magarice nisu bile ni ondje. Prošli su i cijelu zemlju Benjaminovaca, ali nisu ih pronašli.

5 Kad su došli u zemlju Suf, Šaul je rekao slugi koji ga je pratio: “Hajde, vratimo se da

8. POGŁ.

a 1Kr 5:15, 16

b 1Kr 4:22, 23

c 1Kr 12:3, 4

d 1Sa 8:7
Ho 13:11

9. POGŁ.

e 1Sa 14:51
1Lj 8:33
Dj 13:21

f Su 21:17

g 1Sa 11:15
1Sa 13:13
1Sa 15:26
1Sa 28:7
1Sa 31:4
2Sa 1:23

2. stupac

a 1Sa 10:2

b 1Sa 3:19

c 1Sa 9:19
2Sa 15:27
1Lj 9:22
1Lj 29:29

d 1Sa 9:19

e 1Sa 7:9
1Sa 16:5

f 1Kr 3:2
1Lj 16:39
2Lj 1:3

se moj otac ne bi počeo brinuti zbog nas umjesto zbog magarica!”^a **6** A sluga mu je kazao: “U ovom je gradu čovjek koji prenosi Božje objave, čovjek kojeg svi poštuju. Sve što kaže uvijek se ispuni.^b Pođimo k njemu. Možda nam on može reći kojim putem da krenemo.” **7** Šaul je rekao svom slugi: “Ako pođemo, što ćemo donijeti tom čovjeku? U našim torbama više nema kruha. Nemamo ništa što bismo donijeli na dar čovjeku koji prenosi objave pravog Boga. Što mu možemo dati?” **8** Sluga je odgovorio Šaulu: “Evo, imam četvrt šekela* srebra. To ću dati čovjeku koji prenosi objave pravog Boga i on će nam reći kojim putem da krenemo.” **9** (Nekad se u Izraelu ovako govorilo kad bi se išlo pitati Boga za savjet: “Hajde, pođimo k vidiocu!”^c Naime, onaj tko se danas naziva prorokom, nekad se nazivao vidiocem.) **10** Nato je Šaul rekao svom slugi: “Dobro kažeš. Hajde, pođimo!” I pošli su u grad u kojem je bio čovjek koji prenosi objave pravog Boga.

11 Kad su se penjali usponom prema gradu, sreli su djevojke koje su izašle zahvatiti vodu. Upitali su ih: “Je li ovdje vidjelac?”^d **12** A one su im odgovorile: “Da, eno ga pred vama! Požurite se, danas je došao u grad jer narod prinosi žrtvu^e na uzvišici.^f **13** Naći ćete ga čim uđete u grad. Pođite prije nego što se popne na uzvišicu da jede žrtvu. Narod neće jesti dok on ne dođe jer on treba blagosloviti žrtvu. Tek kad

9:8 *Šekel je imao 11,4 grama. Vidi do-datak B14.

1. SAMUELOVA 9:14-10:3

to učini, uzvanici će jesti. Zato idite odmah i naći ćete ga!" **14** Stoga su nastavili ići prema gradu. Kad su ušli u grad, Samuel im je došao u susret kako bi s njima pošao na uzvišicu.

15 Dan prije nego što je Šaul došao, Jehova je rekao Samuelu: **16** "Sutra u ovo doba poslat ću k tebi čovjeka iz Benjaminove zemlje.^a Pomaži ga da bude vođa mom narodu Izraelu.^b On će izbaviti moj narod iz ruke Filistejaca. Jer vidio sam nevolju svog naroda i njihov je vapaj dopro do mene."^c **17** Kad je Samuel vidio Šaula, Jehova mu je kazao: "To je čovjek za kojeg sam ti rekao: 'On će vladati nad mojim narodom.'"^d

18 I Šaul je pristupio Samuelu na gradskim vratima te mu rekao: "Molim te, reci mi gdje je vidiočeva kuća!" **19** Samuel je odgovorio Šaulu: "Ja sam uzdjelac. Pođi sa mnom* na uzvišicu. Danas ćete jesti sa mnom.^e Ujutro ću te otpustiti i reći ću ti sve što želiš znati^f. **20** I nemoj se brinuti za magarice koje su se izgubile prije tri dana^f jer su pronađene. Uostalom, kome pripada sve što je dragocjeno u Izraelu? Zar ne tebi i cijeloj obitelji tvog oca?"^g **21** A Šaul je odgovorio: "Nisam li ja Benjaminovac, iz najmanjeg od svih izraelskih plemena,^h i nije li moja obitelj najnezatnija od svih obitelji u Benjaminovom plemenu? Zašto mi onda govoriš takvo što?"

22 Potom je Samuel poveo Šaula i njegovog slugu i odveo ih u blagovaonicu te im

9:19 *Dosl.: "preda mnom". ^fDosl.: "što ti je na srcu".

9. POGL.

a Jb 18:11

b 1Sa 10:1
1Sa 15:1c Ps 106:43, 44
Ps 107:19d 1Sa 10:24
1Sa 15:17
Dj 13:21

e 1Sa 9:13, 24

f 1Sa 9:3

g 1Sa 8:5, 19
1Sa 12:13

h Su 20:46, 47

2. stupac

a 1Sa 9:13, 19

b 1Sa 9:3, 10

10. POGL.

c 1Sa 16:13
2Kr 9:2, 3d 1Sa 9:16
Dj 13:21e Izl 19:5
Pnz 32:9

f Pos 35:19

g 1Sa 9:3, 5

dao mjesto na čelu među uzvanicima, kojih je bilo tridesetak. **23** Samuel je kazao kuharu: "Donesi dio koji sam ti dao i za koji sam ti rekao: 'Stavi ga na stranu!'" **24** Tada je kuhar uzeo but i stavio ga pred Šaula. I Samuel je rekao: "Pred tobom je ono što je sačuvano za tebe. Jedi, to se za tebe čuvalo za ovu prigodu jer sam rekao da sam pozvao goste." Tako je Šaul tog dana jeo sa Samuelom. **25** Potom su sišli s uzvišice^a u grad. I Samuel je nastavio razgovarati sa Šaulom na krovu svoje kuće. **26** Ustali su rano i Samuel je u zoru pozvao Šaula, koji je bio na krovu, te mu rekao: "Spremi se, da te mogu otpustiti!" Šaul se spremio te su i on i Samuel izašli van. **27** Kad su izašli iz grada i spuštali se niz brdo, Samuel je rekao Šaulu: "Reci sluzi^b da pođe ispred nas." I sluga je pošao naprijed. Zatim je Samuel rekao: "A ti sada stani da ti objavim Božju riječ."

10 Tada je Samuel uzeo bocu ulja i izlio je Šaulu na glavu.^c Poljubio ga je i rekao: "Jehova te pomazao da budeš vođa^d njegovom narodu*.^e **2** Kada danas odeš od mene, naći ćeš na dva čovjeka kod Rahelinog groba,^f na Benjaminovom području kod Selsaha, i oni će ti reći: 'Pronađene su magarice koje si išao tražiti, ali tvoj otac sada više ne misli na magarice,^g nego se zabrinuo za vas te govori: 'Što da učinim kad mi se sin još nije vratio?'" **3** Odande pođi dalje i otiđi do velikog stabla u Taboru. Ondje ćeš susresti tri čovjeka koja će

10:1 *Ili: "vlasništvu".

ići k pravom Bogu u Betel.^a Jedan će nositi tri jareta, drugi će nositi tri kruha, a treći će nositi velik čup vina. **4** Oni će te pozdraviti i dat će ti dva kruha, a ti ih uzmi. **5** Potom ćeš doći na brdo pravog Boga, gdje je filistejska vojska. Kad uđeš u grad, srest ćeš skupinu proroka koja će silaziti s uzvišice. Dok budu proricali, pred njima će ići svirači sa psaltirima, defovima, frulama i harfama. **6** I Jehovin duh doći će na tebe,^b pa ćeš i ti proricati s njima i postat ćeš sasvim drugi čovjek.^c **7** Kad se ispune ti znakovi, učini što god budeš smatrao prikladnim, jer je pravi Bog s tobom. **8** Zatim otidi prije mene u Gilgal,^d a ja ću doći onamo k tebi da prinesem žrtve paljenice i žrtve zajedništva. Sedam dana čekaj dok ne dođem k tebi. Tada ću ti reći što trebaš učiniti.”

9 Čim se Šaul okrenuo da ode od Samuela, Bog je učinio da mu se srce promijeni i da postane drugačiji čovjek. I tog su se dana ispunili svi oni znakovi. **10** Kad su odande otišli* na brdo, u susret mu je došla skupina proroka. I odmah je na njega došao Božji duh^e te je među njima počeo proricati.^f **11** Kad su svi koji su ga otprije poznavali vidjeli da proriče s prorocima, rekli su jedni drugima: “Što se to događa s Kiševim sinom? Zar je sad i Šaul postao prorok?” **12** Tada je neki čovjek odande rekao: “A što je s ovim drugim prorocima? Tko je njima otac?” Tako je nastala izreka: “Sad je i Šaul postao prorok!”^g

10:10 *Po svemu sudeći, riječ je o Šaulu i njegovom slugu.

10. POGL.

a Pos 28:19, 22

b Br 11:25

c 1Sa 10:10

d 1Sa 7:15, 16
1Sa 11:14e Su 14:5, 6
1Sa 11:6
1Sa 16:13f 1Sa 10:6
1Sa 19:23

g 1Sa 19:24

2. stupac

a 1Sa 9:3

b 1Sa 7:5

c Izl 13:14
Pnz 4:34d 1Sa 8:7
1Sa 12:12e Js 7:16-18
Dj 1:24

f 1Sa 9:21

g Dj 13:21

h Su 1:1
Su 20:18, 28
1Sa 23:2

13 Kad je prestao proricati, došao je na uzvišicu. **14** Kasnije je Šaulov stric upitao Šaula i njegovog slugu: “Kamo ste išli?” A Šaul je odgovorio: “Išli smo tražiti magarice,^a ali vidjeli smo da ih nema, pa smo otišli Samuelu.” **15** Nato je Šaulov stric rekao: “Molim te, kaži mi što vam je Samuel rekao.” **16** Šaul je odgovorio svom stricu: “Rekao nam je da su magarice pronađene.” Ali Šaul mu nije rekao da mu je Samuel kazao da će postati kralj.

17 Poslije toga Samuel je pozvao narod da dođe pred Jehovu u Mispu^b **18** te je rekao Izraelcima: “Ovako kaže Jehova, Izraelov Bog: ‘Ja sam izveo Izraela iz Egipta i izbavio vas iz ruke Egipćana^c i iz ruke svih kraljevstava koja su vas tlačila. **19** A vi ste danas odbacili svog Boga^d koji vas je izbavljao iz svih nevolja i neprilika što su vas snašle i rekli ste: ‘Postavi kralja nad nama!’ Zato sada stanite pred Jehovu po svojim plemenima i po svojim rodovima*.”

20 Tada je Samuel pozvao sva izraelska plemena da pristupe jedno po jedno^e i izbor je pao na Benjaminovo pleme.^f

21 Potom je pozvao Benjaminovo pleme da pristupi po svojim porodicama i izbor je pao na porodicu Matrijevaca. Napsljetku je bio izabran Kišev sin Šaul.^g Ali kad su ga išli tražiti, nisu ga mogli naći. **22** Zato su upitali Jehovu:^h “Je li taj čovjek uopće došao ovamo?” A Jehova je odgovorio: “Eno ga, skriva se među prtljagom.” **23** Stoga su otrčali i doveli ga. Kad je stao

10:19 *Dosl.: “tisućama”.

među narod, bio je za glavu viši od svih.^a **24** Samuel je rekao svemu narodu: "Pogledajte onoga koga je Jehova izabrao!^b Nitko nije kao on u čitavom narodu!" I sav je narod počeo klicati: "Živio kralj!"

25 Tada je Samuel objavio narodu što će sve kraljevi imati pravo tražiti od njih^c i zapisao je to u knjigu koju je položio pred Jehovu. Potom je Samuel otpustio sav narod i svatko je otišao svojoj kući. **26** I Šaul je otišao svojoj kući u Gibeu, a s njim su pošli i ratnici koje je Jehova na to potaknuo. **27** A neki zli ljudi rekli su: "Kako će nas ovaj spasiti?"^d I prezreli su ga, pa mu nisu donijeli nikakav dar.^e Ali on na to nije rekao ni riječ.

11 Potom je Amonac^f Nahaš došao i utaborio se pred Jabešom^g u Gileadu. Svi stanovnici Jabeša rekli su Nahašu: "Sklopi savez s nama, pa ćemo ti služiti!" **2** Ali Amonac Nahaš odgovorio im je: "Sklopit ću savez s vama pod uvjetom da svakome od vas iskopam desno oko. Učinit ću to da ponizim sve Izraelce." **3** A jabeški starješine rekli su mu: "Daj nam sedam dana da možemo poslati glasnike u sve izraelske krajeve. Pa ako ne bude nikoga da nas izbavi, predat ćemo ti se." **4** Glasnici su došli u Šaulov grad Gibeu^h i prenijeli te riječi narodu. I sav je narod počeo glasno plakati.

5 A Šaul se upravo vraćao s polja idući za govedima pa je upitao: "Što je ljudima? Zašto plaču?" Stoga su mu ispričali što su rekli Jabešani. **6** Kad je Šaul čuo te riječi, Božji duh došao je na njegaⁱ i on se jako raz-

10. POGŁ.

a 1Sa 9:2

b Pnz 17:14, 15
1Sa 9:17

c 1Sa 8:11-18

d 1Sa 11:12

e 1Kr 10:1, 10
2Lje 17:5

11. POGŁ.

f Pnz 2:19

g Su 21:8
1Sa 31:11, 12h 1Sa 10:26
1Sa 14:2i Su 3:9, 10
Su 6:34
Su 11:29
Su 14:5, 6
1Sa 10:10, 11
1Sa 16:13

2. stupac

a 1Sa 11:3

b 1Sa 11:1

c 1Sa 10:26, 27

d 2Sa 19:22

e 1Sa 7:15, 16

f 1Sa 10:17, 24

g Le 7:11

h 1Kr 1:39, 40
2Kr 11:12, 14
1Lje 12:39, 40

gnjevio. **7** Uzeo je dva bika i isjekao ih na komade te ih preko glasnika poslao u sve izraelske krajeve i poručio narodu: "Ako netko ne pođe za Šaulom i Samuelom, ovo će se dogoditi njegovoj stoci!" Narod je obuzeo strah od Jehove, tako da su svi pošli kao jedan. **8** Potom ih je prebrojio u Bezeku – bilo je 300 000 Izraelaca i 30 000 Judejaca. **9** I rekli su glasnici koji su došli iz Jabeša: "Ovakvo kažite stanovnicima Jabeša u Gileadu: 'Sutra, kad sunce pripeče, bit ćete spašeni.'" Tada su glasnici otišli i prenijeli to Jabešanima, a oni su se jako obradovali. **10** I tako su Jabešani kazali Amoncima: "Sutra ćemo vam se predati, a vi učinite s nama što god poželite."^a

11 Sutradan je Šaul razdijelio ljude u tri čete. Za jutarnje straže* ušli su u tabor i tukli Amonce^b do najveće dnevne vrućine. Preživjeli su se razbježali, svatko na svoju stranu. **12** Tada je narod rekao Samuelu: "Tko je govorio: 'Zar će Šaul kraljevati nad nama?'^c Dovedite te ljude da ih pogubimo!" **13** Ali Šaul je kazao: "Na današnji dan nitko ne smije biti pogubljen^d jer je danas Jehova spasio Izraela."

14 Potom je Samuel rekao narodu: "Hajde, pođimo u Gilgal^e da ondje potvrdimo da je Šaul kralj."^f **15** Tako je sav narod otišao u Gilgal i ondje su postavili Šaula za kralja pred Jehovom. Zatim su pred Jehovom prinijeli žrtve zajedništva^g te su Šaul i svi Izraelci proslavili taj događaj i veoma se radovali.^h

11:11 * Jutarnja straža počinjala je otprilike u 2 sata, a završavala u 6 sati.

12 I Samuel je rekao svim Izraelcima: "Evo, učinio sam sve* što ste tražili od mene i postavio sam kralja da vlada nad vama.^a **2** Evo kralja koji će vas voditi!^b A ja sam ostario i osijedio i moji su sinovi tu među vama.^c Ja sam vas vodio od svoje mladosti pa do današnjeg dana.^d **3** Evo me! Svjedočite protiv mene pred Jehovom i pred njegovim pomazanikom^e i recite: Jesam li kome uzeo bika ili magarca?^f Jesam li koga prevario ili tlačio? Jesam li iz čije ruke primio mito da bih zažmirio na jedno oko?^g Ako jesam, sve ću vam vratiti!"^h **4** Oni su odgovorili: "Nisi nas varao ni tlačio niti si išta primio iz ičije ruke." **5** Nato im je rekao: "Jehova mi je svjedok i njegov je pomazanik svjedok u ovaj dan da niste našli ništa za što biste me optužili*." A oni su odgovorili: "Bog[#] je svjedok!"

6 Samuel je kazao narodu: "Jehova je svjedok, on koji je izabrao Mojsija i Arona i koji je izveo vaše pretke iz Egipta.ⁱ **7** Zato sada pristupite da vam sudim pred Jehovom i da vas podsjetim na sva pravedna djela koja je Jehova učinio za vas i vaše pretke.

8 Kad je Jakov došao u Egipat^j i kad su vaši preci počeli prizivati Jehovu da im pomogne,^k Jehova je poslao Mojsija^l i Arona da izvedu vaše pretke iz Egipta i nasele ih na ovom mjestu.^m **9** Ali oni su zaboravili Jehovu, svog Boga, te ih je

12:1 *Dosl.: "poslušao sam vaš glas u svemu". 12:2 *Dosl.: "koji ide pred vama". 12:5 *Dosl.: "ništa u mojoj ruci". #Moguće i: "Božji pomazanik".

12. POGL.

a 1Sa 8:5
1Sa 10:24
1Sa 11:14, 15
b 1Sa 8:20
c 1Sa 8:1, 3
d 1Sa 3:19
e 1Sa 9:16, 17
1Sa 10:1
f Br 16:15
g Pnz 16:19
h Izl 22:4
Le 6:4
i Izl 6:26
j Pos 46:6
k Izl 2:23
l Izl 3:9, 10
m Jš 11:23

2. stupac

a Pnz 32:18, 30
Su 2:12, 14
b Su 4:2
c Su 10:7
Su 13:1
d Su 3:12
e Su 2:18
Su 3:9
f Su 10:10, 15
g Su 3:7
h Su 2:13
i Su 6:32
j Su 11:1
k He 11:32
l Le 26:6
m 1Sa 11:1
n 1Sa 8:5, 19
o Su 8:23
1Sa 8:7
Iza 33:22
p 1Sa 9:16, 17
1Sa 10:24
r Pnz 10:12
Pnz 17:19
s Jš 24:14
t Pnz 13:4
Pnz 28:2
u Le 26:14, 17
Pnz 28:15
Jš 24:20
v 1Sa 8:7
Ho 13:11

1. SAMUELOVA 12:1-18

on predao^{*a} u ruke Siseri,^b zapovjedniku hasorske vojske, i u ruke Filistejcima^c i u ruke moapskom kralju,^d koji su ratovali protiv njih. **10** I prizivali su Jehovu da im pomogne,^e govoreći: "Zgriješili smo^f jer smo ostavili Jehovu i štivali Baale^g i Aštarte.^h Izbavi nas sada iz ruku naših neprijatelja da ti možemo služiti!" **11** Tada je Jehova poslao Jerubaala,ⁱ Bedana, Jiftaha^j i Samuela^k te vas izbavio iz ruku vaših neprijatelja koji su bili svuda oko vas, tako da ste mogli živjeti bez straha.^l **12** A kad ste vidjeli da je amonski kralj Nahaš^m došao ratovati s vama, uporno ste mi govorili: "Želimo da kralj vlada nad nama!"ⁿ premda je vaš Bog, Jehova, vaš kralj.^o **13** I evo vam sada kralja kojeg ste htjeli, kojeg ste tražili! Evo, Jehova je postavio kralja nad vama.^p **14** Ako se budete bojali Jehove,^r služili mu^s i slušali ga^t i ako se ne budete bunili protiv Jehovinih naredbi te ako i vi i kralj koji bude vladao nad vama pokažete da u svemu slušate Jehovu, svog Boga, bit će vam dobro. **15** Ali ako ne budete slušali Jehovu i ako se budete bunili protiv Jehovinih naredbi, Jehova će kazniti i vas i vaše očeve.^u **16** Sada pristupite i gledajte ovaj veliki znak koji će Jehova učiniti pred vašim očima! **17** Nije li danas žetva pšenice? Prizvat ću Jehovu da pošalje gromove i kišu, pa ćete spoznati i razumjeti koliko je u Jehovinim očima veliko zlo koje ste učinili tražeći sebi kralja."^v

18 Tada je Samuel prizvao Jehovu i Jehova je poslao

12:9 *Dosl.: "prodao".

gromove i kišu u taj dan, tako da je sav narod obuzeo velik strah pred Jehovom i Samuelom. **19** I sav je narod rekao Samuelu: "Moli se Jehovi, svom Bogu, za nas^a jer ne želimo umrijeti! Mi smo svim svojim grijesima dodali još jedno zlo tražeći sebi kralja."

20 A Samuel je kazao narodu: "Ne bojte se! Istina, vi ste učinili sve ovo zlo, ali nemojte okrenuti leđa Jehovi,^b nego služite Jehovi svim svojim srcem.^c

21 Nemojte mu okrenuti leđa i povesti se za bezvrijednim idolima,^d od kojih nema koristi^e i koji vas ne mogu izbaviti jer su bezvrijedni. **22** A Jehova neće ostaviti svoj narod^f zbog svog velikog imena,^g jer je Jehova odlučio učiniti vas svojim narodom.^h **23** A ja nipošto ne želim zgriješiti Jehovi i prestati moliti se za vas. I dalje ću vas učiti onom što je dobro i ispravno. **24** Samo se bojte Jehoveⁱ i služite mu vjerno* svim svojim srcem! Ne zaboravite kakva je velika djela učinio za vas.^j **25** Ali ako budete uporno činili zlo, izginut ćete^k i vi i vaš kralj."^l

13 Šaul je imao...* godina kad je postao kralj^m i vladao je dvije godine nad Izraelom. **2** Šaul je među Izraelcima izabrao 3000 ljudi - od toga je 2000 ljudi bilo s njim u Mikmašu i betelskim brdima, a 1000 ih je bilo s Jonatanomⁿ u Gibeio^o koja pripada Benjaminovcima. A ostali je narod Šaul otpustio, pa je svatko otišao svojoj kući. **3** A Jonatan je potukao filistejsku vojsku^p koja je

12:24 *Ili: "iskreno". 13:1 *U hebrejskom tekstu nedostaje broj.

12. POGL.

- a 1Sa 7:5
1Sa 12:23
b Pnz 31:29
Jš 23:6
1Sa 12:15
c Pnz 6:5
d Pnz 32:21
Jr 2:11
e Ps 115:4, 5
Jr 16:19
f 1Kr 6:13
Ps 94:14
Ri 11:1
g Jš 7:9
Ps 23:3
Ps 106:8
Jr 14:21
Eze 20:14
h Izl 19:5
Pnz 7:7
i 1Sa 12:14
Ps 111:10
Pr 12:13
j Pnz 10:12, 21
k Jš 24:20
l Pnz 28:15, 36

13. POGL.

- m Dj 13:21
n 1Sa 18:1
2Sa 1:4
2Sa 21:7
o Jš 18:28
1Sa 10:26
p Jš 13:2, 3
1Sa 9:16

2. stupac

- a Jš 21:8, 17
b Su 3:26, 27
Su 6:34
2Sa 2:28
c Jš 5:9
1Sa 11:14
d Pnz 20:1
e Jš 7:2
Jš 18:11, 12
1Sa 14:23
f 1Sa 14:11
g Br 32:1, 33
Jš 13:24, 25
h 1Sa 15:22, 23
i 1Sa 13:6, 8
j 1Sa 13:5

bila u Gebi^a i Filistejci su to saznali. Šaul je zapovjedio da se po cijeloj zemlji oglasi rog^b i da se kaže: "Neka čuju Hebreji!"

4 I svi su Izraelci čuli vijest: "Šaul je potukao filistejsku vojsku i sada su Filistejci zamrzili Izraelce." I narod je bio pozvan da se pridruži Šaulu u Gilgalu.^c

5 A Filistejci su se skupili da se bore protiv Izraelaca: imali su 30 000 bojnih kola, 6000 konjanika i vojnika mnogo kao pijeska na morskoj obali.^d Utaborili su se u Mikmašu, istočno od Bet-Avena.^e **6** Izraelci su vidjeli da su u nevolji jer ih je neprijatelj snažno pritiskovao, pa su se posakrivali u pećine,^f jame, stijene, podzemna skloništa* i nakapnice. **7** Neki su Hebreji čak prešli preko Jordana u Gadovu zemlju i na područje Gileada.^g No Šaul je još uvijek bio u Gilgalu, a sav narod što je bio s njim drhtao je od straha. **8** I Šaul je čekao sedam dana do vremena koje je Samuel odredio, ali Samuel nije došao u Gilgal, pa su ljudi počeli odlaziti od Šaula. **9** Na koncu je Šaul rekao: "Donesite mi žrtvu paljenicu i žrtve zajedništva!" Zatim je prinio žrtvu paljenicu.^h

10 Ali tek što je završio s prinošenjem žrtve paljenice, stigao je Samuel. Šaul mu je izašao u susret i pozdravio ga.

11 A Samuel ga je upitao: "Što si učinio?" Šaul je odgovorio: "Vidio sam da ljudi odlaze od mene,ⁱ a ti nisi došao do vremena koje si odredio, a i Filistejci su se skupili u Mikmašu,^j **12** pa sam pomislio: 'Sada će Filistejci doći na mene u Gilgal, a ja nisam zamolio Jeho-

13:6 *Ili: "podrume; rupe u zemlji".

vu da nam iskaže milost*.' Zato sam zaključio da moram pri-
nijeti žrtvu paljenicu."

13 Tada je Samuel rekao Šaulu: "Ludo si postupio! Nisi poslušao zapovijed koju ti je dao Jehova, tvoj Bog.^a Da je-
si, Jehova bi zauvijek učvrstio
tvoje kraljevstvo nad Izraelom.
14 A ovako se tvoje kraljevstvo
neće održati.^b Jehova će naći
čovjeka koji mu je po volji*^c i
Jehova će njega postaviti za vo-
đu svom narodu^d jer ti nisi po-
slušaš ono što ti je Jehova za-
povjedio."^e

15 Potom je Samuel otišao
iz Gilgala i pošao u Gibeu ko-
ja pripada Benjaminovcima, a
Šaul je prebrojio ljude koji su
ostali s njim. Bilo ih je otprilike
600.^f **16** Šaul, njegov sin Jo-
natan i narod što je ostao s
njima boravili su u Gebi^g koja
pripada Benjaminovcima, a Fi-
listejci su se utaborili u Mikma-
šu.^h **17** Iz filistejskog tabora
tri su čete krenule u pljač-
ku. Jedna je četa krenula pu-
tem prema Ofri, u zemlju Šual,
18 druga je krenula putem pre-
ma Bet-Horonu,ⁱ a treća je kre-
nula putem koji vodi prema
granici što gleda na dolinu Se-
boim, prema pustinji.

19 A u cijeloj izraelskoj zem-
lji nije bilo nijednog kovača jer
su Filistejci rekli: "Ne želimo da
Hebreji izrađuju mačeve ili kop-
lja." **20** I svi su Izraelci morali
ići k Filistejcima da bi naoštrili
svoje raonike, motike, sjekire ili
srpove. **21** A cijena oštrenja
bila je 1 pim* za raonike, moti-

13:12 *Ili: "nisam smekšao lice Jehovi".
13:14 *Dosl.: "po srcu". **13:21** *Stara
mjera za težinu, iznosila je otprilike dvi-
je trećine šekela, odnosno otprilike 8
grama. Vidi dodatak B14.

1. SAMUELOVA 13:13-14:7

13. POGŁ.

a 1Sa 15:11

b 1Sa 15:28

c 1Sa 16:1
2Sa 7:15
Ps 78:70
Dj 13:22

d Pos 49:10
2Sa 5:2
2Sa 7:8
1Lje 28:4

e Izr 11:2

f 1Sa 13:7
1Sa 14:2

g 1Sa 13:3

h 1Sa 13:2

i Js 10:11

2. stupac

a 1Sa 17:47, 50

b 1Sa 13:2
1Sa 14:4, 5

14. POGŁ.

c 1Sa 14:49
1Sa 18:1
2Sa 1:4

d 1Sa 10:26

e 1Sa 13:15

f 1Sa 4:21

g 1Sa 22:9

h 1Sa 2:12
1Sa 4:17

i 1Sa 1:9

j Js 18:1
1Sa 1:3

k Izl 29:5
Br 27:21

l 1Sa 13:2, 3

m Pos 17:9, 10
Su 14:3
Su 15:18
1Sa 17:36
1Lje 10:4

n Su 7:2
2Kr 6:15, 16
2Lje 14:11

ke, trozube alatke i sjekire te za
učvršćivanje ostana za goveda.

22 Tako na dan bitke nitko od
ljudi koji su bili sa Šaulom i Jo-
natanom nije imao ni mač ni
koplje.^a Samo su Šaul i njegov
sin Jonatan imali oružje.

23 I filistejska vojska* kre-
nula je prema prijelazu preko
klanca kod Mikmaša.^b

14 Jednog je dana Šaulov
sin Jonatan^c kazao sluzi
koji mu je nosio oružje: "Haj-
de da prijedemo do filistejske
straže koja je na drugoj strani."
Ali svom ocu nije rekao
ništa. **2** Šaul je boravio pod
šipkom u Migronu, u okolici Gi-
bee.^d S njim je bilo otprilike
600 ljudi.^e **3** (A Ahija, sin Ika-
bodovog^f brata Ahituba,^g unuk
Pinhasa,^h praunuk Elija,ⁱ koji je
bio Jehovin svećenik u Šilu,^j
nosio je svećeničku pregaču.^k)
A vojnici nisu znali da je Jo-
natan otišao. **4** Između prije-
laza što ih je Jonatan htio prije-
ći kako bi došao do filistejske
straže bile su dvije litice oš-
tre kao zub*, jedna s jedne strane,
a druga s druge. Jednoj je
ime bilo Boses, a drugoj Sene.
5 Jedna se litica izdizala kao
stup na sjevernoj strani nasu-
prot Mikmašu, a druga je bila
na južnoj strani nasuprot Gebi.^l

6 Jonatan je rekao svom šti-
tonoši: "Hajde da prijedemo do
straže onih neobrezanih ljudi.^m
Možda će nam Jehova pomo-
ći, jer Jehovu ništa ne može
spriječiti da nam podari po-
bjeđu*, bilo nas mnogo ili ma-
lo."ⁿ **7** Štitonoša mu je odvr-
tatio: "Učini ono na što te srce
potiče! Idi kamo želiš, a ja ću

13:23 *Ili: "straža". **14:4** *Ili: "nalik
zubu". **14:6** *Ili: "spasenje".

1. SAMUELOVA 14:8-27

poći za tobom kamo te god srce potakne da pođeš.” **8** Nato je Jonatan rekao: “Prijeći ćemo k njima i pokazat ćemo im se. **9** Ako nam kažu: ‘Ostanite gdje jeste dok ne dođemo do vas’, ostat ćemo na svom mjestu i nećemo ići k njima. **10** Ali ako nam kažu: ‘Krenite na nas!’ otići ćemo gore jer će nam ih Jehova predati u ruke. To će nam biti znak.”^a

11 Tada su se obojica pokazala filistejskoj straži. A Filistejci su rekli: “Gle, Hebreji izlaze iz rupa u kojima su se skrivali!”^b **12** I stražari su doviknuli Jonatanu i njegovom štitonoši: “Popnite se k nama da vas naučimo pameti!”^c Nato je Jonatan rekao svom štitonoši: “Pođi za mnom, jer će ih Jehova predati u ruke Izraelu!”^d **13** I Jonatan se popeo služeći se rukama i nogama, a za njim i njegov štitonoša. Filistejci su počeli padati pred Jonatanom, a njegov ih je štitonoša ubijao za njim. **14** U prvom napadu Jonatan i njegov štitonoša pobili su dvadesetak ljudi na oko pola jutra* zemlje.

15 Tada je strah zavladao u taboru u polju i među svim stražarima. Uplašili su se čak i vojnici koji su išli u pljačkaške pohode.^e Zemlja se zatresla i Bog ih je sve ispunio strahom. **16** A Šaulovi stražari u Gibeí koja pripada Benjaminovcima vidjeli su da se po cijelom filistejskom taboru širi metež.^g

17 I Šaul je rekao ljudima koji su bili s njim: “Prebrojite

14:14 *Odnosno četvrt hektara. Jutro (ral) mjera je za površinu zemljišta koje jedan par bikova može izorati u jednom danu.

14. Pogl.

a Pos 24:14
Su 7:11
1Sa 10:7

b 1Sa 13:6
1Sa 14:22

c 1Sa 14:10

d 1Sa 14:6
2Sa 5:23, 24
2Kr 6:15, 16

e 1Sa 13:17

f 1Sa 10:26
1Sa 14:2

g 1Sa 14:20

2. stupac

a 1Sa 14:3

b 1Sa 13:6

c Pnz 33:29
Su 2:18

d 1Sa 13:5

e Le 5:4
Br 30:2
Pnz 23:21

ljudje i vidite tko je otišao od nas!” Kad su ih prebrojili, vidjeli su da nema Jonatana i njegovog štitonoše. **18** Tada je Šaul kazao Ahiji:^a “Donesi kovčeg pravog Boga!” (Naime, u to je vrijeme* kovčeg pravog Boga bio kod Izraelaca.) **19** I dok je Šaul razgovarao sa svećenikom, u filistejskom je taboru vladao sve veći metež. Zato je Šaul rekao svećeniku: “Pusti sad to što radiš!”* **20** A Šaul i svi vojnici koji su bili s njim skupili su se i krenuli u bitku. Kad su došli do Filistejaca, vidjeli su da je svaki od njih dignuo mač na svog bližnjeg te da među njima vlada vrlo velika pomutnja. **21** A oni Hebreji koji su prije stali na stranu Filistejaca i bili u njihovom taboru, sada su se pridružili Izraelcima koje su predvodili Šaul i Jonatan. **22** Svi Izraelci koji su se skrivali^b u efrajimskim brdima čuli su da Filistejci bježe, pa su i oni odmah pojurili u bitku i krenuli u potjeru za njima. **23** I Jehova je tog dana izbavio Izraelce,^c a bitka se vodila sve do Bet-Avena.^d

24 Izraelci su tog dana bili vrlo iscrpljeni jer je Šaul svoje ljude vezao zakletvom, rekavši: “Proklet bio čovjek koji išta pojede prije večeri, prije nego što se osvetim svojim neprijateljima!” Stoga nitko od njegovih ljudi nije ništa jeo.^e

25 I sva je vojska došla u šumu, a ondje je na tlu bilo meda. **26** Kad su vojnici došli u šumu, vidjeli su da med kapa iz saća, ali nitko ga nije ni okusio jer su se bojali zakletve. **27** A Jona-

14:18 *Dosl.: “tog je dana”. **14:19** *Dosl.: “Povuci ruku!”

tan nije čuo da je njegov otac ljude vezao zakletvom,^a pa je pružio vrh štapa koji mu je bio u ruci i umočio ga u saće meda. Kad je prinio ruku svojim ustima, oči su mu zasjale. **28** Nato je netko od vojnika rekao: "Tvoj je otac ljude vezao zakletvom, rekavši: 'Proklet bio čovjek koji danas išta pojede!'"^b Zato su ljudi tako umorni." **29** No Jonatan je odvratio: "Moj je otac nanio veliku nevolju zemlji. Pogledajte kako su mi oči zasjale jer sam okusio ovo malo meda!" **30** Koliko bi bilo bolje da su ljudi danas smjeli pojesti^c nešto od plijena koji su uzeli svojim neprijateljima! Tada bismo pobili još više Filistejaca."

31 Tog su dana tukli Filistejce od Mikmaša do Ajalona,^d pa su ljudi bili iznemogli. **32** Stoga su pohlepno navalili na plijen i uzeli ovce, goveda i telad i zaklali ih na zemlji te su jeli meso s krvlju.^e **33** Tada su javili Šaulu: "Gle, ljudi griješe Jehovi jer jedu meso s krvlju!"^f A on je odvratio: "Nevjerno ste postupili! Odmah mi dovaljajte velik kamen!" **34** Potom je Šaul rekao: "Pođite među ljude i recite im: 'Neka svaki od vas dovede svog junca i svoju ovcu pa ih ovdje zakoljite, a onda ih jedite! Nemojte griješiti Jehovi jedući meso s krvlju!'"^g Tako je te noći svaki od njih doveo svog junca i ondje ga zaklao. **35** I Šaul je sagradio žrtvenik Jehovi.^h Bio je to prvi žrtvenik koji je sagradio Jehovi.

36 Potom je Šaul rekao: "Pođimo noćas za Filistejcima i pljačkajmo ih dok ne svane jutro! Nijednog od njih nećemo ostaviti na životu!" A oni su od-

14. POGL.

a 1Sa 14:17

b 1Sa 14:24

c 1Sa 14:26

d Js 10:12

e Ps 9:4
Le 3:17
Le 17:10
Pnz 12:16
Dj 15:29

f Pnz 12:23

g 1Sa 14:32

h 1Sa 7:15, 17

2. stupac

a Br 27:21
1Sa 30:7, 8b Su 1:1
1Sa 30:8
2Sa 5:19c Izl 28:30
Pnz 33:8
Ezr 2:62, 63

d Izr 16:33

e 1Sa 14:27

f 1Sa 14:24

g 1Sa 14:14

h 1Sa 14:6

1. SAMUELOVA 14:28-45

vratili: "Učini što god smatraš ispravnim!" Tada je svećenik kazao: "Obratimo se ovdje pravom Bogu!"^a **37** I Šaul je upitao Boga: "Da li da pođem za Filistejcima?"^b Hoćeš li ih predati u ruke Izraelu?" Ali Bog mu nije odgovorio taj dan. **38** Zato je Šaul rekao: "Pristupite ovamo, svi vojni zapovjednici, pa ispitajte kakav je grijeh danas počinjen!" **39** Jer zaklinjem se Jehovom, živim Bogom, koji je izbavio Izraela, čak i ako ga je počinio moj sin Jonatan, umrijet će!" Ali nitko od ljudi nije mu odgovorio. **40** Tada je on rekao Izraelcima: "Vi stanite na jednu stranu, a ja i moj sin Jonatan stat ćemo na drugu stranu." A ljudi su rekli Šaulu: "Učini što god smatraš ispravnim!"

41 Nato je Šaul rekao Jehovi: "Bože Izraelov, odgovori nam preko Tumima!"^c I izbor je pao na Jonatana i Šaula, a ostali su bili oslobođeni. **42** Šaul je zatim kazao: "Neka ždrijeb^d odluči između mene i mog sina Jonatana." I izbor je pao na Jonatana. **43** Tada je Šaul rekao Jonatanu: "Reci mi što si učinio!" Jonatan mu je odgovorio: "Samo sam okusio malo meda s vrha štapa koji mi je u ruci."^e Evo me, spreman sam umrijeti!"

44 Nato je Šaul rekao: "Neka me Bog strogo kazni ako ne umreš, Jonatane!"^f **45** Ali ljudi su rekli Šaulu: "Zar da umre Jonatan, onaj koji je donio ovu veliku pobjedu^g Izraelu? Nipošto! Zaklinjemo se Jehovom, živim Bogom, nijedna vlas s njegove glave neće pasti na zemlju jer nam je uz Božju pomoć danas donio pobjedu!"^h

Tako su ljudi izbavili Jonatana te on nije poginuo.

46 I Šaul je odustao od potjere za Filistejcima, a Filistejci su otišli u svoj kraj.

47 Šaul je učvrstio svoju kraljevsku vlast nad Izraelom i ratovao je protiv svih svojih neprijatelja koji su ga okruživali: protiv Moabaca,^a Amonaca,^b Edomaca,^c sopskih^d kraljeva i Filistejaca.^e Kamo god bi pošao, porazio bi neprijatelje. **48** Hrabro se borio i porazio je Amalečane^f te je izbavio Izraela iz ruku onih koji su ga pljačkali.

49 Šaulovi sinovi bili su Jonatan, Išvi i Malki-Šua.^g Imao je i dvije kćeri: starija se zvala Meraba,^h a mlađa Mikala.ⁱ **50** Šaulova žena zvala se Ahinoama i bila je Ahimaasova kći. Zapovjednik njegove vojske zvao se Abner^j i bio je Nerov sin i Šaulov stric. **51** Kiš^k je bio Šaulov otac, a Abnerov otac Ner^l bio je Abielov sin.

52 Sve vrijeme dok je Šaul bio kralj vodio se žestok rat protiv Filistejaca.^m Kad bi Šaul vidio kakvog snažnog ili hrabrog čovjeka, uzeo bi ga u svoju službu.ⁿ

15 Samuel je rekao Šaulu: "Jehova me poslao da te pomažem za kralja nad njegovim narodom Izraelom.^o Zato poslušaj što ti Jehova ima reći!" **2** Ovako kaže Jehova nad vojskama: "Kaznit ću Amalečane zbog onoga što su učinili Izraelu kad su ga napali na putu dok je izlazio iz Egipta.^r **3** Sada idi i napadni Amalečane^s te zatri i njih^t i sve što imaju! Nemoj ih poštediti*, nego pobij^u muškarce i žene, djecu i do-

15:3 *Ili: "Nemoj im se smilovati".

14. POGL.

- a 1Sa 12:9
- b 1Sa 11:11
- c Pos 36:8
- d 2Sa 10:6
- e 1Sa 9:16, 17
- f Izl 17:14
Pnz 25:19
1Sa 15:3
- g 1Sa 31:2
1Lje 8:33
1Lje 9:39
- h 1Sa 18:17
- i 1Sa 18:27
1Sa 25:44
2Sa 3:13
2Sa 6:20
- j 1Sa 17:55
2Sa 2:8
2Sa 3:27
- k 1Sa 9:1
- l 1Kr 2:5
- m Pos 49:27
1Sa 9:16, 17
n 1Sa 8:11
1Sa 10:26

15. POGL.

- o 1Sa 9:16
1Sa 10:1
- p 1Sa 12:14
- r Izl 17:8
Br 24:20
Pnz 25:17, 18
- s Izl 17:14
Pnz 25:19
1Lje 4:43
- t Le 27:29
1Sa 15:18
u Pnz 9:1, 3

2. stupac

- a Pnz 13:17
Js 6:18
- b 1Sa 11:8
1Sa 13:15
- c Br 10:29, 32
Br 24:21
Su 1:16
- d Pos 18:25
Pos 19:12, 13
Js 6:17
- e Izl 18:9, 12
- f Pnz 25:19
1Sa 14:47, 48
- g Pos 25:17, 18
- h 1Sa 27:8
- i 1Sa 15:33
- j Le 27:29
1Sa 15:3
- k Js 7:12
- l 1Sa 13:13
1Sa 15:3
- m 1Sa 16:1
- n Js 15:20, 55
o 2Sa 18:18

jenčad, goveda i ovce, deve i magarcel!"^a **4** Tada je Šaul sazvao vojsku i prebrojio vojnike u Telaimu. Bilo je 200 000 pješaka i 10 000 Judejaca.^b

5 I Šaul je došao do amalečkog grada i postavio zasjedu u dolini*. **6** Potom je Šaul poručio Kenijcima:^c "Odvojite se od Amalečana i otidite od njih da i vas ne zatrem s njima!"^d Jer vi ste iskazali vjernu ljubav cijelom izraelskom narodu^e kad je izlazio iz Egipta." Tako su Kenijci otišli od Amalečana. **7** Potom je Šaul pobio Amalečane^f od Havile^g do Šura,^h koji je blizu Egipta. **8** Amalečkog kralja Agagaⁱ uhvatio je živog, a sav ostali narod pobio je mačem.^j **9** Ali Šaul i njegovi ljudi pošteđjeli su Agaja i najbolju stoku, sitnu i krupnu, ugojene životinje, ovnove i sve što je bilo dobro.^k Nisu ih htjeli pobiti. No pobili su sve što je bilo bezvrijedno i nepoželjno.

10 Tada je Samuelu došla Jehovina objava: **11** "Žao mi je što sam postavio Šaula za kralja jer mi je okrenuo leđa i nije učinio ono što sam mu zapovjedio."^l To je jako pogodilo Samuela, pa je svu noć vapio k Jehovi.^m **12** Samuel je ustao rano ujutro kako bi pošao k Šaulu. Ali Samuelu su javili: "Šaul je otišao u Karmelⁿ i ondje podignuo sebi spomenik.^o Potom je otišao u Gilgal." **13** Kad je Samuel naposljetku došao k Šaulu, on mu je rekao: "Neka te Jehova blagoslovi! Izvršio sam Jehovinu zapovijed." **14** Ali Samuel je odvratio: "Kakvo je to onda blejanje ovaca i

15:5 *Ili: "vadiju". Vidi izraz "vadi" u Rječniku.

koza koje dopire do mojih ušiju i mukanje goveda koje čujem?"^a

15 A Šaul je odgovorio: "Uzeti su od Amalečana, jer su moji ljudi poštedjeli najbolje ovce, koze i goveda da ih žrtvuju Jehovi, tvom Bogu. Ali sve ostalo smo pobili." **16** Nato je Samuel kazao Šaulu: "Stani! Daj da ti kažem što mi je noćas rekao Jehova!"^b On mu je odvratio: "Reci!"

17 I Samuel je rekao: "Nisi li bio neznatan u svojim očima^c kad si postao poglavar izraelskih plemena i kad te Jehova pomazao za kralja nad Izraelom?"^d **18** Potom te Jehova poslao u pohod i rekao ti: 'Idi i pobij grešne Amalečane!^e Bori se protiv njih dok ih ne istrijebiš!'^f **19** Zašto onda nisi poslušao Jehovu? Umjesto toga ti si pohlepno navalio na plijen^g i učinio ono što je zlo u Jehovinih očima!"

20 A Šaul je odgovorio Samuelu: "Ali ja sam poslušao Jehovu! Otišao sam u pohod u koji me Jehova poslao i doveo sam amalečkog kralja Agaga, a Amalečane sam pobio."^h **21** Ali ljudi su uzeli ovce i goveda od plijena – i to najbolje od onoga što je trebalo pobiti – kako bi ih žrtvovali Jehovi, tvom Bogu, u Gilgalu."ⁱ

22 A Samuel je odvratio: "Što je Jehovi draže: žrtve paljenice i druge žrtve^j ili poslušnost Jehovi? Znaj, poslušnost je bolja od žrtve^k i pokornost je bolja od ovčjeg sala.^l **23** Jer buntovnost^m je grijeh jednak gatanjuⁿ i drska samovolja jednaka je vraćanju i idolopoklonstvu*. Budući da si odbacio

15:23 *Dosl.: "kipovima terafa". Terafi su bili kućni bogovi.

15. POGL.

a 1Sa 15:3

b 1Sa 15:10, 11

c 1Sa 9:21
1Sa 10:22

d 1Sa 9:16
1Sa 10:1

e 1Sa 15:3

f Pnz 25:19

g Pnz 13:17
1Sa 15:9

h Le 27:29
Pnz 7:16
1Sa 15:3, 9

i 1Sa 15:15

j Iza 1:11

k Izz 21:3
Ho 6:6
Mk 12:33

l Le 3:16

m 1Sa 12:15

n Le 20:6
Pnz 18:10, 12
1Lje 10:13

2. stupac

a 1Sa 15:3

b 1Sa 13:14
1Sa 16:1
Dj 13:22

c 1Sa 15:30

d 1Sa 13:14
1Sa 16:1

e 1Sa 13:14
1Sa 16:12, 13
Dj 13:22

f 1Lje 29:11

g Tit 1:2
He 6:18

h Br 23:19

i 1Sa 15:25

Jehovinu zapovijed,^a on je odbacio tebe kao kralja."^b

24 Tada je Šaul kazao Samuelu: "Zgriješio sam time što sam prestupio Jehovinu naredbu i tvoje riječi jer sam se bojao ljudi te sam poslušao ono što su mi rekli. **25** Zato te sada molim da mi oprostiš grijeh i vratiš se sa mnom da se poklonim Jehovi."^c **26** Ali Samuel je rekao Šaulu: "Neću se vratiti s tobom. Ti si odbacio Jehovinu zapovijed i zato je Jehova odbacio tebe, pa više nećeš biti kralj nad Izraelom."^d

27 Kad se Samuel okrenuo da ode, Šaul je zgrabio rub njegovog ogrtača, ali on mu se istrgnuo iz ruke. **28** Tada mu je Samuel kazao: "Jehova je danas otrgnuo od tebe kraljevsku vlast nad Izraelom i dat će je nekome tko je bolji od tebe."^e **29** A uzvišeni Izraelov Bog^f neće slagati^g niti će se predomisliti*, jer on nije čovjek pa da se predomisli."^h

30 Šaul je nato rekao: "Zgriješio sam. Ali, molim te, iskaži mi čast pred starješinama mog naroda i pred Izraelom. Vrati se sa mnom i ja ću se pokloniti Jehovi, tvom Bogu!"ⁱ **31** Stoga se Samuel vratio sa Šaulom i Šaul se poklonio Jehovi. **32** Potom je Samuel rekao: "Dovedite mi amalečkog kralja Agaga!" Agag je nerado* došao k njemu, ali u sebi je pomislio: "Sigurno je prošla opasnost od smrti."^j **33** No Samuel mu je kazao: "Kao što je tvoj mač žene ostavljao bez djece, tako će i tvoja majka ostati bez djece." Tada je Samuel

15:29 *Ili: "niti će požaliti". #Ili: "da zbog čega požali". 15:32 *Moguće i: "samouvjerenost". #Dosl.: "gorčina smrti".

isjekao Agaga pred Jehovom u Gilgalu.^a

34 Potom je Samuel pošao u Ramu, a Šaul se zaputio svojoj kući u Gibeu. **35** Samuel više nije vidio Šaula sve do svoje smrti i bio je vrlo žalostan zbog njega.^b A Jehovi je bilo žao što je postavio Šaula za kralja nad Izraelom.^c

16 Jednog dana Jehova je rekao Samuelu: "Dokle ćeš biti žalostan zbog Šaula^d kad sam ga ja odbacio i odredio da više ne kraljuje nad Izraelom?^e Napuni uljem svoj rog^f i kreni na put. Šaljem te Jišaju^g iz Betlehema jer sam među njegovim sinovima izabrao kralja."^h **2** Ali Samuel je kazao: "Kako da idem? Ako to čuje Šaul, ubit će me!"ⁱ Jehova mu je odvratio: "Uzmi sa sobom junicu i reci: 'Došao sam prinijeti žrtvu Jehovi.' **3** Pozovi Jišaja na mjesto na kojem ćeš prinijeti žrtvu, a ja ću ti tada reći što ćeš učiniti. Trebaš mi pomazati onoga koga ti pokažem."^j

4 I Samuel je učinio što mu je Jehova rekao. Kad je došao u Betlehem,^k gradski starješine došli su mu u susret drščući od straha te su ga upitali: "Dolaziš li u miru?" **5** On je odgovorio: "Da, dolazim u miru. Došao sam prinijeti žrtvu Jehovi. Posvetite se pa pođite sa mnom prinijeti žrtvu." Potom je posvetio Jišaja i njegove sinove i pozvao ih na prinošenje žrtve. **6** Kad su došli i kad je ugledao Elijaba,^l pomislio je: "Sigurno je on Jehovin pomazanik!" **7** Ali Jehova je rekao Samuelu: "Ne obaziri se na to kako izgleda i koliko je visok,^m jer sam ga odbacio. Bog ne gleda ono što čovjek gleda, jer čovjek gleda ono

15. POGL.

a Izl 17:14
Pnz 25:19
1Sa 15:3
b 1Sa 16:1
c 1Sa 15:11

16. POGL.

d 1Sa 15:35
e 1Sa 15:23, 26
f 1Kr 1:39
g Ru 4:17
1Lje 2:12
h Pos 49:10
1Sa 13:14
Ps 78:70
Dj 13:22
i 1Sa 22:17
j Ps 89:20
k Ru 4:11
1Sa 20:6
l 1Sa 17:28
1Lje 2:13
m 1Sa 10:21, 23

2. stupac

a 1Kr 8:39
1Lje 28:9
Ps 7:9
Izr 24:12
Jr 17:10
Dj 1:24
b 1Sa 17:13
1Lje 2:13
c 2Sa 13:3
d 1Sa 17:14
e 2Sa 7:8
Ps 78:70
f 1Sa 17:42
g 1Sa 13:14
Ps 89:20
Dj 13:22
h 1Sa 16:1
1Kr 1:39
i Br 11:17
Su 3:9, 10
1Sa 10:6
2Sa 23:2
j 1Sa 1:1, 19
k 1Sa 18:12
1Sa 28:15
l 1Sa 18:10
1Sa 19:9
m Izr 22:29

što se očima vidi, a Jehova gleda što je u srcu."^a **8** Jišaj je zatim pozvao Abinadaba^b i doveo ga pred Samuela, ali on je kazao: "Ni njega Jehova nije izabrao." **9** Potom je Jišaj doveo Šamu,^c ali Samuel je rekao: "Ni njega Jehova nije izabrao." **10** Tako je Jišaj doveo pred Samuela sedmoricu svojih sinova, ali Samuel je kazao Jišaju: "Jehova nije izabrao nijednoga od njih."

11 Na koncu je Samuel upitao Jišaja: "Jesu li to svi tvoji sinovi?" A on je odgovorio: "Ostao je još najmlađi,^d ali on pase ovce."^e Nato je Samuel rekao Jišaju: "Pošalji po njega jer nećemo sjesti za stol dok on ne dođe!" **12** I Jišaj je poslao po njega. A mladić je bio rumen, lijepih očiju i krasna stasa.^f Tada je Jehova rekao: "Hajde, pomazi ga jer to je taj!"^g **13** Stoga je Samuel uzeo rog s uljem^h i pomazao ga pred njegovom braćom. Jehovin duh došao je na Davida i od tog je dana ostao na njemu.ⁱ Potom je Samuel otišao u Ramu.^j

14 I Jehova je oduzeo svoj duh Šaulu.^k Tada je Jehova dao da ga muči zlovolja*.^l **15** A slugu su kazali Šaulu: "Kao što vidiš, kralju, Bog je dopustio da te muči zlovolja. **16** Neka naš gospodar zapovjedi svojim slugama što stoje pred tobom da potraže čovjeka koji zna dobro svirati harfu.^m Kad Bog dopusti da te uhvati zlovolja, on će svirati, pa će ti biti bolje." **17** Stoga je Šaul rekao svojim slugama: "Nađite mi čovjeka koji zna dobro svirati i doveđite mi ga!"

16:14 *Dosl.: "uznemirava zao duh".

18 A jedan od njegovih slugu kazao je: "Vidio sam da jedan od sinova Jišaja iz Betlehema zna dobro svirati, a usto je hrabar i snažan ratnik.^a Vješt je govornik, lijep je^b i Jehova je s njim."^c **19** Tada je Šaul poslao glasnike Jišaju i poručio mu: "Pošalji mi svog sina Davida, koji je kod stada!"^d **20** I Jišaj je natovarao na magarca kruh, mijeh vina i jare pa je to poslao Šaulu po svom sinu Davidu. **21** Tako je David došao k Šaulu i stupio u njegovu službu.^e Šaul ga je veoma zavolio, pa ga je postavio za svog štitonošu. **22** Šaul je poručio Jišaju: "Pusti da David ostane kod mene u službi jer je stekao moju naklonost." **23** I kad bi Bog dopustio da Šaula uhvati zlovolja, David bi uzeo harfu i svirao. Tada bi Šaul osjetio olakšanje i bilo bi mu bolje, a zlovolja bi ga prošla.^f

17 Filistejci^g su skupili vojsku za rat. Sastali su se kod Soka,^h koji pripada Judi, i utaborili se u Efes-Damimu,ⁱ između Soka i Azeke.^j **2** A Šaul i Izraelci skupili su se i utaborili u dolini Eli^k te su se postrojili kako bi se sukobili s Filistejcima. **3** Filistejci su bili na jednom brdu, a Izraelci na drugom brdu. Između njih bila je dolina.

4 Iz filistejskog tabora izašao je jedan izazivač koji se zvao Golijat,^l a bio je iz Gata.^m Bio je visok 6 lakata i 1 pedalj*. **5** Na glavi je imao bakrenu kacigu i nosio je oklop s pločicama koje su se preklapale. Bakreni oklopⁿ bio je težak 5000

17:4 *Oko 290 centimetara. Vidi dodatak B14.

16. Pogl.

a 1Sa 17:32, 36
1Sa 17:45, 46

b 1Sa 16:12

c 1Sa 18:12

d 1Sa 17:15

e Izr 22:29

f 1Sa 16:14
1Sa 18:10
1Sa 19:9

17. Pogl.

g Su 3:1, 3
1Sa 9:16
1Sa 14:52

h 2Lje 28:18

i 1Lje 11:12, 13

j Jš 15:20, 35
Jr 34:7

k 1Sa 21:9

l 1Sa 17:23

m Jš 11:22
2Sa 21:20, 21

n 1Sa 17:38, 39
1Kr 22:34

2. stupac

a 1Sa 17:45

b 1Lje 20:5

c Br 33:55

d 1Sa 17:26
2Kr 19:22

e Pos 35:16, 19
Ru 1:2

f 1Sa 17:58
Mi 5:2
Mt 2:6

g Ru 4:22

h 1Lje 2:13-15

i Br 1:3

j 1Sa 16:6

k 1Sa 16:8

l 1Sa 16:9

m 1Lje 2:13, 15

n 1Sa 16:11, 19

1. SAMUELOVA 16:18-17:15

šekela*. **6** Na nogama je imao bakrene štitnike za potkoljenice, a na leđima kratko koplje^a od bakra. **7** Drveni držak njegovog dugačkog koplja bio je kao tkalačko vratilo,^b a željezna oštrica tog koplja bila je teška 600 šekela*. Njegov je štitonoša išao pred njim. **8** I Filistejac je stao pred izraelske čete^c i počeo im dovikivati: "Zašto ste se postrojili za boj? Nisam li ja Filistejac? Niste li vi Šaulovi sluge? Izaberite jednog čovjeka iz svojih redova pa neka se bori sa mnom! **9** Ako me svlada u borbi i ubije me, bit ćemo vam sluge. Ali ako ja nadjačam njega i ubijem ga, onda ćete vi nama biti sluge i služiti ćete nam." **10** Filistejac je još rekao: "Ja danas izazivam* izraelske čete.^d Pošaljite mi čovjeka da se borim s njim!"

11 Kad su Šaul i sav Izrael čuli što je rekao Filistejac, uplašili su se i obuzeo ih je velik strah.

12 A David je bio sin jednog Efračanina^e iz Betlehema^f u Judi. On se zvao Jišaj^g i imao je osam sinova.^h Za Šaulove vladavine taj je čovjek već bio star.

13 Tri najstarija Jišajeva sina otišla su za Šaulom u rat.ⁱ A ta tri sina koja su otišla u rat zvala su se: Eljab,^j koji je bio prvorođenac, Abinadab,^k koji je bio drugi, i Šama,^l koji je bio treći. **14** David je bio najmlađi,^m a tri najstarija otišla su za Šaulom.

15 Dok je bio u Šaulovoj službi, David bi se vraćao kući kako bi čuvao ovceⁿ svog oca

17:5 *Oko 57 kilograma. Vidi dodatak B14. 17:7 *Nešto manje od 7 kilograma. Vidi dodatak B14. 17:10 *Ili: "izvrgavam ruglu".

u Betlehemu. **16** A onaj je Filistejac 40 dana svakog jutra i svake večeri dolazio pred Izraelce.

17 Jišaj je rekao svom sinu Davidu: "Molim te, uzmi ovu efu* prženog zrnja i ovih deset kruhova pa ih brzo odnesi svojoj braći u tabor. **18** A ovih deset sireva* odnesi njihovom tisućniku. Provjeri jesu li tvoja braća dobro i donesi od njih nešto po čemu ću vidjeti da su živi i zdravi." **19** A oni su bili sa Šaulom i svim Izraelcima u dolini Eli,^a u ratu protiv Filistejaca.^b

20 Tako je David ustao rano ujutro i zadužio nekoga da čuva ovce. Potom se spremio i otišao kao što mu je zapovjedio Jišaj. Kad je stigao do tabora, vojska je izlazila na bojno polje uzvikujući bojni poklik. **21** Izraelci i Filistejci svrstali su se u bojne redove jedni nasuprot drugima. **22** A David je ostavio svoje stvari čuvaru prtljage i otrčao na bojno polje. Kad je došao, pitao je svoju braću kako su.^c

23 Dok je razgovarao s njima, došao je onaj izazivač, koji se zvao Golijat,^d Filistejac iz Gata. On je istupio iz filistejskih bojnih redova te rekao isto što i prije,^e a David je to čuo. **24** Kad su Izraelci ugledali tog čovjeka, svi su ustuknuli od straha.^f **25** Izraelci su govorili: "Vidite li onog čovjeka? On dolazi da bi se rugao Izraelu*.^g Kralj će dati veliko bogatstvo onome tko ga ubije, dat će mu i svoju kćer za ženu,^h a

17:17 *Efa je imala 22 litre. Vidi dodatak B14. 17:18 *Dosl.: "mjera mlijeka". 17:25 *Ili: "da bi izazivao Izraela".

17. POGL.

a 1Sa 17:2
1Sa 21:9

b 1Sa 9:16, 17

c 1Sa 17:17, 18

d 1Sa 17:4

e 1Sa 17:10

f 1Sa 17:11

g 1Sa 17:10

h Js 15:16
1Sa 14:49
1Sa 18:17, 21

2. stupac

a 1Sa 17:10
Jr 10:10

b 1Sa 16:6, 7
1Lje 2:13

c 1Sa 17:20

d 1Sa 17:26

e 1Sa 17:25

f 1Sa 16:18

g 1Sa 17:42

h Iza 31:4

dom njegovog oca oslobodit će poreza i drugih obaveza prema izraelskom kralju."

26 Tada je David upitao ljude koji su stajali oko njega: "Što će dobiti čovjek koji ubije tog Filistejca i skine sramotu s Izraela? Jer tko je taj neobrezani Filistejac da se ruga četama* živog Boga?"^a **27** A ljudi su ponovili koja je nagrada obećana i rekli: "To će dobiti čovjek koji ga ubije." **28** Kad je Davidov najstariji brat Elijab^b čuo da on razgovara s ljudima, razgnjevio se na njega i kazao mu: "Zašto si došao ovamo? Kome si ostavio ono malo ovaca u pustinji?^c Znam ja koliko si drzak i koliko su loše tvoje namjere! Došao si ovamo samo da bi gledao bitku!" **29** David je nato rekao: "Što sam sad učinio? Samo sam pitao!" **30** Tada se okrenuo prema drugima i upitao ih isto što i one ljude prije,^d a ovi su mu odgovorili isto kao i oni prije.^e

31 Neki su čuli što je David pitao, pa su to javili Šaulu. Zato ga je on pozvao k sebi. **32** I David je kazao Šaulu: "Neka nitko zbog njega ne gubi hrabrost*! Tvoj će sluga otići i boriti se s tim Filistejcem!"^f **33** Ali Šaul je odvratio Davidu: "Ne možeš se ti boriti s tim Filistejcem jer si još dijete,^g a on je ratnik od svoje mladosti!" **34** A David je rekao Šaulu: "Kad je tvoj sluga čuvao ovce svog oca, došao je lav,^h a jednom drugom prilikom medvjed, i odnio ovcu iz stada. **35** Ja sam potrčao za njim, oborio ga i izbavio ovcu iz

17:26 *Ili: "da izaziva čete". 17:32 *Dosl.: "srce".

njegovih ralja. A kad je on nar-
srnuo na mene, uhvatio sam ga
za vrat*, oborio sam ga i ubio.

36 Tvoj je sluga ubio i lava i
medvjeda, a i taj će neobrez-
nani Filistejac proći kao jedan
od njih jer se ruga četama* ži-
vog Boga!"^a **37** David je još re-
kao: "Jehova, koji me izbavio iz
lavljih i medvjedih pandža, iz-
bavit će me i iz ruku tog Fi-
listejca."^b Tada je Šaul kazao
Davidu: "Idi i neka Jehova bude
s tobom!"

38 I Šaul je obukao Davida u
svoju ratnu odoru. Stavio mu je
na glavu bakrenu kacigu, a po-
tom je na njega stavio oklop.
39 Tada je David pripasao nje-
gov mač preko odore i pokušao
hodati, ali nije mogao jer nikad
prije nije nosio takvu opremu.
David je rekao Šaulu: "Ne mo-
gu hodati u ovome jer to nikad
prije nisam nosio." Zato je Da-
vid skinuo sa sebe bojnu opre-
mu. **40** Tada je uzeo u ruku
svoj štap i izabrao pet glatkih
kamenova iz potoka* te ih stavi-
o u svoju pastirsku torbu. Zati-
m je s pračkom^c u ruci pošao
prema Filistejcu.

41 Filistejac je prilazio sve
bliže Davidu, a pred njim je išao
njegov štitonoša. **42** Kad je
Filistejac ugledao Davida, pre-
zirno mu se podsmjehnuo jer je
bio tek dječak, rumena i lije-
pa lica.^d **43** Filistejac je kazao
Davidu: "Zar sam ja pas^e da
ideš na mene sa štapovima?"
I stao je proklinjati Davida za-
zivajući svoje bogove. **44** Zati-
m je Filistejac rekao Davidu:
"Samo dođi k meni, pa ću tvo-

17:35 *Ili: "čeljust". Dosl.: "bradu".
17:36 *Ili: "jer izaziva čete". **17:40** *Ili:
"vadija". Vidi izraz "vadi" u Rječniku.

17. POGL.

a 1Sa 17:10
Jr 10:10

b Pnz 7:21
2Kr 6:16
He 11:32-34

c Su 20:15, 16

d 1Sa 16:12
1Sa 17:33

e 1Sa 24:14
2Sa 16:9
2Kr 8:13

2. stupac

a 1Sa 17:4, 6

b 2Sa 5:10
He 11:32-34

c 1Sa 17:10
2Kr 19:22

d Pnz 9:1-3
Js 10:8

e Izl 9:16
Pnz 28:10
1Kr 8:43
2Kr 19:19
Da 3:29

f Ps 44:6, 7
Za 4:6

g 2Lje 20:15
Izr 21:31

h Pnz 20:4

i 1Sa 17:37
2Sa 21:22

j Su 3:31
Su 15:15, 16
1Sa 17:47

k 1Sa 21:9

l Pnz 28:7
Js 23:10
He 11:32-34

je meso dati pticama i zvijeri-
ma!"

45 A David je odvratio Fi-
listejcu: "Ti ideš na mene s
mačem, kopljem i sulicom*,^a a
ja idem na tebe u ime Jeho-
ve nad vojskama,^b Boga izrael-
skih četa, kojim si se rugao[#].^c

46 Danas će te Jehova predati
meni u ruke^d i ja ću te ubiti i od-
sjeći ti glavu. Danas ću mrtva
tijela filistejske vojske dati pti-
cama i zvijerima. Svi narodi na
zemlji znat će da je Bog uz Iz-
raelce.^e **47** I sve ovo mnoštvo*
znat će da Jehovi ne treba ni
mač ni koplje da bi nas spasio^f
jer Jehova odlučuje o ishodu
bitke^g i on će sve vas predati
nama u ruke."^h

48 Tada je Filistejac krenuo
prema Davidu i prišao mu još
bliže, a David je brzo potrčao
prema neprijateljskim redovi-
ma, u susret Filistejcu. **49** Da-
vid je gurnuo ruku u torbu, iz-
vadio iz nje kamen i bacio ga
iz pračke. Pogodio je Filistej-
ca ravno u čelo. I kamen mu
se zabio u čelo te je on pao
licem na zemlju.ⁱ **50** Tako je
David nadjačao Filistejca prač-
kom i kamenom. Oborio je Fili-
stejca i ubio ga, a nije imao mač
u ruci.^j **51** Zatim je dotrčao i
stao kraj Filistejca. Dohvatio je
njegov mač,^k izvukao ga iz ko-
rica i njime mu odsjekao glavu
kako bi se uvjerio da je mrtav.
Kad su Filistejci vidjeli da je nji-
hov junak poginuo, dali su se u
bijeg.^l

52 Tada su Izraelci i Judejci
napali Filistejce te ih uz bojne

17:45 *Ili: "kratkim kopljem". [#]Ili: "ko-
jeg si izazivao". **17:47** *Ili: "sva ova
skupština". Vidi izraz "skupština" u Rječ-
niku.

poklike tjerali od doline^a sve do ulaza u Ekron.^b Filistejci su padali mrtvi po putu od Šarajima^c do Gata i do Ekrona. **53** Potom su se Izraelci vratili iz žestoke potjere za Filistejci-
ma i opljačkali njihov tabor.

54 David je uzeo Filistejčevu glavu i odnio je u Jeruzalem, a njegovo je oružje stavio u svoj šator.^d

55 Kad je Šaul vidio Davida kako ide u susret Filistejcu, upitao je Abnera,^e zapovjednika vojske: "Abnere, čiji je sin taj mladić?"^f A Abner je odgovorio: "Kunem ti se*, kralju, ne znam!" **56** Nato je kralj rekao: "Saznaj čiji je sin taj mladić!"

57 Kad se David vratio nakon što je pogubio Filistejca, Abner ga je poveo sa sobom i doveo pred Šaula. A David je u ruci držao Filistejčevu glavu.^g

58 Šaul ga je upitao: "Mladiću, čiji si ti sin?" David je odgovorio: "Ja sam sin tvog sluge Jišaja^h iz Betlehema."ⁱ

18 Nakon tog razgovora između Davida i Šaula, Jonatan^j i David postali su bliski prijatelji i Jonatan ga je zavolio kao samog sebe.^k **2** Tog dana Šaul je Davida uzeo u stalnu službu i nije mu dao da se vraća očevoj kući.^l **3** Jonatan je sklopio savez s Davidom^m jer ga je volio kao samog sebe.ⁿ **4** I Jonatan je skinuo ogrtač koji je nosio i dao ga Davidu, a tako i svoju odoru, svoj mač, luk i pojas. **5** David je počeo odlaziti u vojne pohode. Kamo bi ga god Šaul poslao, on bi uspješno izvršio svoj zadatak*,^o pa ga je Šaul postavio nad svo-

17:55 *Ili: "Tako živa bila tvoja duša".
18:5 *Ili: "on bi postupao mudro".

17. POGL.

a 1Sa 17:2, 19
b Js 15:20, 45
c Js 15:20, 36
d 1Sa 21:9
e 1Sa 14:50
f 1Sa 16:19, 21
g 1Sa 17:54
h Ru 4:22
1Sa 16:1
1Lje 2:13, 15
Mt 1:6
Lk 3:23, 32
Dj 13:22
i 1Sa 17:12

18. POGL.

j 1Sa 14:1, 49
k 1Sa 19:2
1Sa 20:17, 41
2Sa 1:26
l 1Sa 8:11
1Sa 16:22
1Sa 17:15
m 1Sa 20:8, 42
1Sa 23:18
2Sa 9:1
2Sa 21:7
n 1Zr 17:17
1Zr 18:24
o 1Sa 18:30

2. stupac

a 1Sa 14:52
b 1Zr 15:20, 21
Su 5:1
c Su 11:34
d 1Sa 21:11
1Sa 29:5
e Pos 4:5
1Zr 14:30
f 1Sa 13:14
1Sa 15:27, 28
1Sa 16:13
1Sa 20:31
1Sa 24:17, 20
g 1Sa 16:14
h 1Sa 16:16, 23
i 1Sa 19:9, 10
j 1Sa 20:33
k 1Sa 18:28, 29
l 1Sa 16:14
m 2Sa 5:2
n 1Sa 18:5
o Pos 39:2
Js 6:27
1Sa 10:7
1Sa 16:18

jim ratnicima.^a To je bilo po volji čitavom narodu i svim Šaulovim ljudima.

6 Kad bi se David i ostali vraćali nakon pobjede nad Filistejcima, žene iz svih izraelskih gradova izlazile bi da pjesmom^b i plesom dočekaju kralja Šaula, radosno kličući uz zvuke defa^c i psaltira. **7** Žene koje su slavile pobjedu pjevale bi:

"Šaul je pobio tisuće,
a David desetke tisuća
svojih neprijatelja."^d

8 Kad je Šaul čuo tu pjesmu, veoma se razgnjevio^e jer mu nije bila po volji. I rekao je: "Za Davida su rekly da je pobio desetke tisuća, a za mene su rekly da sam pobio samo tisuće. Još samo treba da ga postave za kralja!"^f **9** Od tog je dana Šaul sumnjičavo gledao Davida.

10 Sutradan je Bog dopustio da Šaula uhvati zlovolja*,^g pa se on počeo neobično ponašati u kući^h, a David je svirao harfu^h kao i prije. Šaul je u ruci imao kopljeⁱ **11** te ga je bacio,^j misleći: "Pribit ću Davida uza zid!" Ali David je dvaput pobjegao od njega. **12** I Šaul se počeo bojati Davida jer je Jehova bio s njim,^k a Šaula je napustio.^l **13** Zato ga je Šaul udaljio od sebe i postavio ga za tisućnika te je David vodio vojsku u ratne pohode.^m **14** David je imao uspjeha*ⁿ u svakom pothvatu i Jehova je bio s njim.^o **15** Kad je Šaul vidio da David ima puno uspjeha u svemu što čini, počeo ga se bojati. **16** Ali svi u Izraelu i Judi voljeli su Davida jer

18:10 *Dosl.: "uznemirava zao duh".
^aIli: "pa se on u kući počeo ponašati kao da je pao u proročki zanos". 18:14 *Ili: "postupao mudro".

ih je uspješno predvodio u ratnim pohodima.

17 Kasnije je Šaul rekao Davidu: "Dat ću ti za ženu^a svoju najstariju kćer Merabu.^b Ali i dalje mi hrabro služi i vodi Jehovine ratove!"^c No Šaul je zapravo mislio: "Neka ne pogine od moje ruke. Neka pogine od ruke Filistejaca."^d **18** A David je odvratio Šaulu: "Tko sam ja i po čemu se obitelj mog oca ističe u Izraelu da bih imao čast postati kraljev zet?"^e **19** Ali kad je došao dan da se David oženi Šaulovom kćeri Merabom, saznao je da ju je Šaul već dao za ženu Meholjaninu Adrielu.^f

20 A Šaulova kći Mikala^g bila je zaljubljena u Davida. Kad su to javili Šaulu, bilo mu je drago. **21** Šaul je pomislio: "Dat ću mu je da ga preko nje namamim u zamku, pa će poginuti od filistejske ruke."^h Stoga je Šaul po drugi put rekao Davidu: "Danas ćeš mi postati zet." **22** Tada je Šaul naredio svojim slugama: "Razgovarajte s Davidom nasamo i recite mu: 'Gle, drag si kralju i svi te njegovi sluge vole. Zato postani kraljev zet!'" **23** Kad su Šaulovi sluge rekli to Davidu, on je odvratio: "Mislite li da je za siromašnog i neznatnog čovjeka kao što sam ja mala stvar postati kraljev zet?"ⁱ **24** Tada su sluge obavijestili Šaula o tome što je David rekao.

25 A Šaul je odvratio: "Ovakvo recite Davidu: 'Kralj ne želi novac za nevjestu,^j nego 100 kožica s vrha uđa^k filistejskih ratnika da se kralj osveti svojim neprijateljima.'" Šaul je to rekao jer je mislio da će David poginuti u borbi s Filistejcima.

18. POGŁ.

a 1Sa 17:25

b 1Sa 14:49

c 1Sa 25:28

d 1Sa 18:25

e 2Sa 7:18

f 2Sa 21:8

g 1Sa 14:49

1Sa 19:11

1Sa 25:44

2Sa 3:13

2Sa 6:16

h 1Sa 18:17

i 1Sa 18:18

j Pos 29:18

k 1Sa 17:26, 36

2Sa 3:14

2. stupac

a 1Sa 18:21

b 1Sa 17:25

c 1Sa 16:13

1Sa 24:17, 20

d 1Sa 18:20

e 1Sa 18:9, 12

1Sa 20:33

f 1Sa 18:5

g 2Sa 7:9

19. POGŁ.

h 1Sa 18:9

lzr 27:4

i 1Sa 18:1

lzr 18:24

j 1Sa 20:9, 13

lzr 17:17

k 1Sa 22:14

l 1Sa 17:49

1. SAMUELOVA 18:17-19:5

26 Kad su sluge javili Davidu te riječi, njemu je bilo po volji da postane kraljev zet.^a Još prije zadanog roka **27** David je otišao sa svojim ljudima i pobio 200 filistejskih ratnika. I David je donio kožice s njihovih uđova i sve ih predao kralju da bi postao kraljev zet. Tada mu je Šaul dao za ženu svoju kćer Mikalu.^b **28** Šaul je shvatio da je Jehova s Davidom^c i da ga njegova kći Mikala voli.^d **29** Zato se Šaul još više uplašio Davida, te mu je otada pa do kraja svog života bio neprijatelj.^e

30 Kad bi filistejski vođe otišli u rat, David bi svaki put imao više uspjeha u boju* od svih Šaulovih ljudi.^f I njegovo je ime postalo vrlo slavno.^g

19 Šaul je kasnije rekao svom sinu Jonatanu i svim svojim slugama da namjerava ubiti Davida.^h **2** Šaulov sin Jonatan jako je volio Davida.ⁱ Zato mu je rekao: "Moj otac Šaul namjerava te ubiti. Molim te, budi na oprezu sutra ujutro, sakrij se nekamo i ostani ondje. **3** Ja ću izaći van sa svojim ocem i stajat ću pored njegova ondje gdje ti budeš. Govorit ću o tebi svom ocu, pa ako bilo što saznam, javit ću ti."^j

4 I Jonatan je svom ocu Šaulu govorio dobro o Davidu.^k Rekao mu je: "Neka se kralj ne ogriješi i svog slugu Davida jer se on nije ogriješio o tebe i ono što je radio bilo je dobro za tebe. **5** Svoj je život doveo u opasnost* kako bi ubio Filistejca,^l pa je Jehova donio veliku pobjedu cijelom Izraelu. Vidio si to i radovao si se. Zašto bi onda

18:30 *Ili: "postupio mudrije". **19:5** *Ili: "Svoju je dušu stavio na dlan".

zgriješio tako da bez razloga ubiješ Davida i time proliješ nevinu krv?"^a **6** Šaul je poslušao Jonatana i zakleo se: "Tako mi Jehove, živog Boga, neću ga ubiti!" **7** Tada je Jonatan pozvao Davida i prenio mu sve te riječi. Stoga je Jonatan doveo Davida Šaulu i David mu je služio kao i prije.^b

8 Poslije nekog vremena opet je izbio rat i David je krenuo u boj protiv Filistejaca. Pobio ih je vrlo mnogo te su se oni dali u bijeg pred njim.

9 Jednog je dana Jehova dopustio da Šaula uhvati zlovolja^c dok je on sjedio u svojoj kući s kopljem u ruci, a David je svirao harfu.^d **10** Šaul je pokušao kopljem pribiti Davida uza zid, ali on se izmaknuo Šaulu te se koplje zabilo u zid. David je te noći pobjegao. **11** A Šaul je poslao ljude da nadziru Davidovu kuću i da ga ujutro ubiju.^e Ali Davidu je njegova žena Mikala rekla: "Ako noćas ne pobjegneš, sutra ćeš biti mrtav." **12** Tada je Mikala pomogla Davidu da se spusti kroz prozor te je on pobjegao i spasio se. **13** Mikala je zatim uzela kip kućnog boga* i položila ga u krevet, stavila tkaninu od kozje dlake ondje gdje je Davidu trebala biti glava i pokrila kip pokrivačem.

14 Šaul je poslao ljude da uhvate Davida, no ona je kazala: "Bolestan je." **15** Ali Šaul je ponovno poslao ljude da vide Davida i rekao im: "Donesite mi ga zajedno s njegovom posteljom da ga ubijem!"^f **16** Kad su ljudi ušli, vidjeli su da je u kre-

19:9 *Dosl.: "uznemirava zao duh".
19:13 *Ili: "terafa".

19. Pogl.

a 1Sa 20:32

b 1Sa 16:21

1Sa 18:2, 13

c 1Sa 16:14

d 1Sa 18:10, 11

e Ps 59:nsl., 3

f 1Sa 18:9

2. stupac

a 1Sa 18:29

b 1Sa 7:15, 17

c 1Sa 20:1

d 1Sa 19:18

e 1Sa 10:11

vetu kip kućnog boga i da se na mjestu gdje je Davidu trebala biti glava nalazi tkanina od kozje dlake. **17** I Šaul je kazao Mikali: "Zašto si me tako prevarila i pustila mog neprijatelja^a da pobjegne?" Mikala je odgovorila Šaulu: "On mi je rekao: 'Pusti me da odem ili ću te ubiti!'"

18 Tako je David pobjegao i spasio se. Otišao je k Samuelu u Ramu^b i ispričao mu sve što mu je učinio Šaul. Potom su on i Samuel otišli te su ostali u Najotu.^c **19** Nakon nekog vremena javili su Šaulu: "Eno Davida u Najotu u Rami!" **20** Šaul je odmah poslao ljude da uhvate Davida. Kad su Šaulovi ljudi vidjeli skupinu starijih proroka koji su prorokovali na čelu sa Samuelom, Božji duh došao je na njih, pa su i oni počeli prorokovati*.

21 Kad su to javili Šaulu, on je odmah poslao druge ljude, ali i oni su počeli prorokovati. Tada je Šaul poslao i treću skupinu ljudi, ali i oni su počeli prorokovati. **22** Naposljetku je i on otišao u Ramu. Kad je došao do velike nakapnice u Sekuu, upitao je ljude: "Gdje su Samuel i David?" Oni su mu odgovorili: "Eno ih u Najotu^d u Rami!" **23** I Šaul se odande uputio prema Najotu u Rami. A Božji duh došao je i na njega te je cijelim putem prorokovao sve dok nije došao u Najot u Rami. **24** Tada je i on skinuo svoje haljine pa je i on prorokovao pred Samuelom. Zatim je ondje legao oskudno odjeven* i ležao tako cijeli taj dan i cijelu noć. Zato se kaže: "Sad je i Šaul postao prorok!"^e

19:20 *Ili: "pa su se i oni počeli ponašati kao proroci".
19:24 *Dosl.: "gol".

20 David je pobjegao iz Najota u Rami. Došao je pred Jonatana te ga upitao: "Što sam učinio?^a Što sam skrivio i kako sam zgriješio tvom ocu da me želi ubiti*?" **2** Jonatan mu je odgovorio: "Ti nipošto nećeš umrijeti!^b Evo, moj otac ne čini ništa, ni veliko ni malo, a da mi to ne otkrije. Zašto bi moj otac sakrio takvo što od mene? Neće se to dogoditi!" **3** Ali David mu je nato rekao: "Tvoj otac sigurno zna da sam stekao tvoju naklonost,^c pa misli: 'Jonatan ne treba ništa znati o tome da se ne uznemiri.' Istinu govorim pred Jehovom, živim Bogom, i pred tobom, samo me korak dijeli od smrti!"^d

4 Nato je Jonatan kazao Davidu: "Učinit ću za tebe što god želiš." **5** A David je rekao Jonatanu: "Evo, sutra je mladač^e i ja bih trebao s kraljem sjediti za stolom i jesti. Učinimo ovako: ti me pusti da odem, a ja ću se sakriti negdje izvan grada do prekосуtra navečer. **6** Ako tvoj otac primijeti da me nema, reci mu: 'David me zamolio da ga pustim da odmah ode u svoj grad Betlehem^f kako bi sa svojom obitelji prinio godišnju žrtvu.'^g **7** Ako on kaže: 'Dobro!' onda tvoj sluga može biti miran. Ali ako se razgnjevi, budi uvjeren da mi sprema zlo. **8** Iskaži vjernu ljubav svom sluzi^h jer si sa svojim slugom sklopio savez pred Jehovom.ⁱ Ali ako sam nešto skrivio,^j ubij me ti sam! Zašto bi me predao svom ocu?"

9 A Jonatan mu je odgovorio: "Nikada ti ne bih učinio takvo što! Znaš da bih ti javio kad bih doznao da ti moj otac

20. POGL.

a 1Sa 24:11
Ps 18:20

b 1Sa 19:6

c 1Sa 18:1
1Sa 19:2

d 1Sa 27:1

e Br 10:10
2Lje 2:4

f 1Sa 16:4, 18

g 1Sa 20:28, 29

h Izr 17:17

i 1Sa 18:3
1Sa 23:18

j 1Sa 20:1

2. stupac

a 1Sa 19:2

b 1Sa 16:13
1Sa 17:37c 1Sa 10:7
1Sa 11:6d 2Sa 9:1, 3
2Sa 9:6, 7

e 2Sa 21:7

f 1Sa 18:1, 3
2Sa 1:26
Izr 18:24

g 1Sa 20:5

1. SAMUELOVA 20:1-21

sprema zlo."^a **10** Nato je David upitao Jonatana: "Tko će mi javiti ako ti tvoj otac ljutito odgovori?" **11** A Jonatan mu je odgovorio: "Hajde, podimo izvan grada!" Tako su obojica otišla izvan grada. **12** I Jonatan je rekao Davidu: "Neka Jehova, Izraelov Bog, bude svjedok da ću do sutra ili prekосуtra otkriti što misli moj otac! Ako ti je moj otac naklonjen, poslat ću nekoga da ti to javi. **13** Ali ako ti moj otac sprema zlo, neka me Jehova strogo kazni ako ti to ne javim i ne pustim te da odeš u miru. Neka Jehova bude s tobom,^b kao što je bio s mojim ocem!^c **14** Nećeš li i ti meni iskazivati vjernu ljubav kakvu iskazuje Jehova dokle god budem živ, pa čak i nakon što umrem?^d **15** Nikad nemoj uskratiti svoju vjernu ljubav mojim potomcima,^e čak ni onda kad Jehova istrijebi sve Davidove neprijatelje s lica zemlje." **16** Tada je Jonatan sklopio savez s Davidom i njegovim potomcima te je rekao: "Neka Jehova kazni Davidove neprijatelje!" **17** Tako je Jonatan potaknuo Davida da se još jednom zakune svojom ljubavlju prema njemu jer ga je volio kao samog sebe.^f

18 I Jonatan mu je rekao: "Sutra je mladač^g i sigurno će se primijetiti da te nema jer će tvoje mjesto biti prazno. **19** A prekосуtra će se još više primijetiti da te nema. Zato otiđi na mjesto na kojem si se sakrio nekidan* i ostani ondje kod kamena. **20** A ja ću odapeti tri strijele pokraj kamena kao da gađam metu. **21** I poslat ću

20:1 *Ili: "da traži moju dušu".

20:19 *Dosl.: "onog radnog dana".

slugu i reći mu: 'Idi, pronađi strijele!' Ako kažem sluzi: 'Gle, strijele su ti s ove strane, donesi ih!' onda se možeš vratiti jer je sve dobro i ne prijete ti nikakva opasnost, tako mi Jehove, živog Boga! **22** Ali ako kažem mladiću: 'Gle, strijele su dalje od tebe!' ti onda idi, jer te Jehova šalje odavde. **23** A što se tiče obećanja koje smo dali jedan drugome,^a neka nam Jehova zauvijek bude svjedok."^b

24 I David se sakrio izvan grada. Kad je došao mladak, kralj je sjeo za stol da jede.^c **25** Sjeo je na svoje uobičajeno mjesto iza zid. Jonatan je bio nasuprot njemu, Abner^d je sjedio kraj Šaula, a Davidovo mjesto bilo je prazno. **26** Šaul nije ništa rekao taj dan jer je pomislio: "Nešto se dogodilo, pa nije čist."^e Da, sigurno je nečist." **27** A sutradan, dan poslije mladaka, Davidovo je mjesto i dalje bilo prazno. Tada je Šaul upitao svog sina Jonatana: "Zašto Jišajev sin^f nije došao na objed ni jučer ni danas?" **28** Jonatan je odgovorio Šaulu: "David me zamolio da ga pustim da ode u Betlehem."^g **29** Kazao je: 'Molim te, dopusti mi da idem jer u gradu trebamo prinijeti obiteljsku žrtvu i brat mi je rekao da moram doći. Stoga, ako sam stekao tvoju naklonost, molim te, pusti me da odem i vidim svoju braću.' Zato nije došao za kraljev stol." **30** Tada se Šaul razgnjevio na Jonatana pa mu je rekao: "Buntovniče! Zar misliš da ne znam da si se udružio s Jišajevim sinom na svoju sramotu i na sramotu svoje majke? **31** Jer sve dok je Jišajev sin živ tvoja se kraljevska vlast neće učvrstiti."^h

20. POGL.

a 1Sa 20:13, 14

b 1Sa 20:42

c 1Sa 20:5

d 1Sa 14:50

e Le 11:23, 24
Le 15:4, 5
Le 15:16, 18
Br 19:16

f 1Sa 17:12

g 1Sa 20:6

h 1Sa 18:8

2. stupac

a 1Sa 19:6, 10

b 1Sa 19:5
Izr 17:17
Izr 18:24c 1Sa 18:11
1Sa 19:10

d 1Sa 20:6, 7

e 1Sa 18:1

f 1Sa 20:19-22

g 1Sa 20:17, 23

A sada pošalji ljude da mi ga dovedu jer mora umrijeti!"^a

32 Ali Jonatan je upitao svog oca Šaula: "Zašto mora umrijeti?"^b Što je učinio?" **33** Nato je Šaul bacio koplje na njega da ga probode.^c Tako je Jonatan shvatio da je njegov otac odlučio ubiti Davida.^d **34** Tada je Jonatan ustao od stola silno gnjevan i tog dana nije ništa jeo jer se uznemirio zbog Davida,^e zbog toga što ga je njegov otac osramotio.

35 Ujutro je Jonatan otišao izvan grada kako bi se prema dogovoru našao s Davidom, a s njim je išao i jedan mladi sluga.^f **36** I on je rekao svom sluzi: "Molim te, otrči i pronađi strijele koje ću odapeti!" I sluga je otrčao, a Jonatan je odapeo strijelju tako da je preletjela preko njega. **37** Kad je sluga došao do mjesta na kojem je bila strijela koju je Jonatan odapeo, Jonatan je doviknuo sluzi: "Nije li strijela dalje od tebe?" **38** I Jonatan je vikao za slugom: "Brže! Požuri! Ne zastajkuj!" Jonatanov sluga pokupio je strijele i vratio se svom gospodaru. **39** No sluga nije razumio o čemu se radi. Samo su Jonatan i David znali što to znači. **40** Tada je Jonatan dao sluzi svoje oružje i rekao mu: "Idi, odnesi to u grad!"

41 Kad je sluga otišao, David je ustao s mjesta na kojem je bio, na južnoj strani. Zatim je pao ničice i poklonio se tri puta. Potom su poljubili jedan drugoga i obojica su zaplakala, a David je naročito gorko plakao. **42** I Jonatan je rekao Davidu: "Idi u miru! Jer obojica smo se zakleli^g u Je-

hovino ime: 'Neka Jehova zavijek bude svjedok saveza između tebe i mene i između tvog potomstva i mog potomstva.'"^a

Potom je David otišao odande, a Jonatan se vratio u grad.

21 David je zatim došao u Nob^b k svećeniku Ahimeleku. A Ahimelek se uplašio kad je susreo Davida te ga je upitao: "Zašto si sam i nema nikoga s tobom?"^c **2** David je kazao svećeniku Ahimeleku: "Kralj mi je zapovjedio da nešto učinim, ali mi je rekao: 'Nitko ne smije ništa znati o zadatku na koji te šaljem i o zapovijedima koje sam ti dao.' Dogovorio sam se sa svojim ljudima da se nađemo na određenom mjestu. **3** A sad, ako imaš pri ruci pet kruhova ili bilo što drugo od hrane, daj mi!" **4** No svećenik je odgovorio Davidu: "Nemam pri ruci običan kruh, nego samo sveti kruh^d – ali možete ga jesti ako su se ljudi uzdržavali od žena*."^e **5** David je rekao svećeniku: "Uzdržavali smo se od žena kao i prije kad sam odlazio u vojne pohode.^f Ljudi su čisti* i kad idu na običan zadatak, a kamoli ne danas kad su na posebnom zadatku!" **6** Stoga mu je svećenik dao sveti kruh,^g jer ondje nije bilo drugog kruha osim toga koji je bio stavljen pred Jehovu, a potom uklonjen i istog dana zamijenjen svježim kruhom.

7 A tog je dana ondje bio jedan Šaulov sluga, koji je morao ostati pred Jehovom*. Zvao se

21:4 *Ili: "ako ljudi nisu spavali sa ženama". **21:5** *Ili: "sveti". **21:7** *Odnosno kod svetog šatora. Moguće je da je to bilo zbog nekog zavjeta, nečistoće ili sumnje da boluje od gube.

20. POGL.

a 1Sa 23:18
2Sa 9:7

21. POGL.

b 1Sa 22:9, 19

c 1Sa 18:13

d Izl 25:30
Le 24:5, 9
Mt 12:3, 4

e Izl 19:15
Le 15:16
2Sa 11:11

f Le 15:18

g Le 24:7-9
Mk 2:25, 26
Lk 6:3, 4

2. stupac

a 1Sa 22:9
Ps 52:nsl.

b Pos 36:1

c 1Sa 17:51, 54

d 1Sa 17:2, 50

e Izl 28:6

f 1Sa 27:1

g Jš 11:22
1Sa 5:8
1Sa 17:4
1Sa 27:2
Ps 56:nsl.

h 1Sa 18:6-8
1Sa 29:4, 5

i Ps 56:3, 6

j Ps 34:nsl.

22. POGL.

k 1Sa 21:10

l Jš 15:20, 35
2Sa 23:13
Ps 34:19
Ps 56:13

1. SAMUELOVA 21:1-22:1

Doeg,^a a bio je Edomac.^b On je bio Šaulov glavni pastir.

8 David je tada kazao Ahimeleku: "Imaš li pri ruci kakvo koplje ili mač? Nisam uzeo sa sobom ni svoj mač ni svoje oružje jer je zadatak na koji me kralj poslao bio hitan." **9** Nato je svećenik rekao: "Ovdje je mač Filistejca Golijata,^c kojeg si ubio u dolini Eli,^d umotan je u platno i leži iza svećeničke pregače.^e Ako ga želiš uzeti, uzmi ga, jer ovdje nema drugog oružja." David je kazao: "Nema mača kao što je taj. Daj mi ga!"

10 David je tog dana otišao odande i nastavio bježati od Šaula.^f Nakon nekog vremena došao je gatskom kralju Akišu.^g

11 A Akiševi sluge rekli su kralju: "Nije li to David, kralj izraelske zemlje? Nije li se o njemu uz ples pjevalo:

'Šaul je pobio tisuće,
a David desetke tisuća
svojih neprijatelja?'"^h

12 David se zamislio nad tim riječima i veoma se uplašioⁱ gatskog kralja Akiša. **13** Zato se pred njima počeo pretvarati da je lud^j i ponašao se kao luđak dok je bio među njima*. Šarao je po gradskim vratima i puštao da mu se slina cijedi niz bradu. **14** Naposlijetku je Akiš rekao svojim slugama: "Vidite da je čovjek lud! Zašto ste mi ga doveli? **15** Zar nemam dosta luđih, pa ste mi morali dovesti još i ovoga? Zar će taj čovjek ući u moju kuću?"

22 I David je otišao odande^k i sklonio se u pećinu kod Adulama.^l Kad su to čula njegova braća i cijela njegova obitelj,

21:13 *Dosl.: "u njihovim rukama".

otišli su k njemu. **2** Pridružili su mu se svi koji su bili u nevo-
lji, koji su bili u dugovima i koji
su bili ogorčeni zbog nepravde
te im je on postao vođa. Uz nje-
ga je pristalo oko 400 ljudi.

3 Potom je David odande oti-
šao u Mispu u Moabu i rekao
moapskom kralju:^a "Molim te,
dopusti da moj otac i moja maj-
ka ostanu kod vas dok ne sa-
znam što će Bog učiniti za me-
ne." **4** I tako ih je ostavio kod
moapskog kralja te su oni bora-
vili kod njega sve dok je David
bio u svom skrovištu.^b

5 Nakon nekog vremena pro-
rok Gad^c rekao je Davidu: "Ne-
moj ostati u svom skrovištu, ne-
go otići u Judu."^d Tako je David
otišao u heretsku šumu.

6 Šaul je čuo da je otkrive-
no gdje se nalaze David i lju-
di koji su bili s njim. A Šaul
je tada bio u Gibei.^e Sjedio je
pod stablom tamarisa na uzvi-
šici, s kopljem u ruci, a svi nje-
govi vojni zapovjednici stajali
su oko njega. **7** Tada je Šaul
rekao zapovjednicima koji su
stajali oko njega: "Čujte, Benja-
minovci! Hoće li i Jišajev sin^f
svima vama dati polja i vinogra-
de? Hoće li sve vas postaviti za
tisućnike i stotnike?"^g **8** Svi ste
se urotili protiv mene! Nitko
mi nije javio da je moj vlastiti
sin sklopio savez s Jišajevim si-
nom!^h Nitko od vas ne suosjeća
sa mnom i nitko mi nije javio da
je moj vlastiti sin naveo mog
slugu da se okrene protiv mene,
pa mi on sad radi o glavi."

9 Tada je Edomac Doeg,ⁱ koji
je bio ondje i zapovijedao Ša-
ulovim ljudima, kazao:^j "Vidio
sam da je Jišajev sin došao u
Nob k Ahitubovom sinu Ahi-
meleku.^k **10** I on je u njego-

22. POGL.

a Ru 4:10, 17
1Sa 14:47

b 1Sa 22:1

c 2Sa 24:11, 12
1Lje 21:9, 10
1Lje 29:29
2Lje 29:25

d 1Sa 23:3

e 1Sa 10:26

f Ru 4:22

g 1Sa 8:11, 12

h 1Sa 18:3
1Sa 20:17i 1Sa 21:1, 7
Ps 52:nsl.

j Ps 52:2, 3

k 1Sa 14:3
1Sa 22:20

2. stupac

a 1Sa 21:6, 9

b 1Sa 19:4
1Sa 20:32
1Sa 24:11
1Sa 26:23c 1Sa 17:25
1Sa 18:27

d 1Sa 18:5, 13

e 1Sa 22:10

f 1Sa 21:1, 2

g 1Sa 14:44
1Sa 20:31

h 1Sa 2:27, 32

i Ps 52:nsl.

j Pos 25:30

vo ime zatražio savjet od Jeho-
ve te mu dao hranu. Dao mu
je čak i mač Filistejca Golija-
ta."^a **11** Nato je kralj zapovje-
dio da mu dovedu svećenika
Ahimeleka, Ahitubovog sina, i
sve svećenike iz loze njegovog
oca, koji su bili u Nobu. I svi su
došli pred kralja.

12 I Šaul je rekao: "Slušaj,
Ahitubov sine!" On je odvratio:
"Slušam, gospodaru!" **13** Šaul
ga je zatim upitao: "Zašto ste
se ti i Jišajev sin urotili protiv
mene? Zašto si mu dao kruh i
mač te u njegovo ime tražio sa-
vjet od Boga? On se okrenuo
protiv mene, pa mi sad radi
o glavi." **14** Tada je Ahimelek
odgovorio kralju: "Tko je među
svim tvojim slugama tako pouz-
dan* kao David?^b On je kraljev
zet,^c zapovjednik je tvoje tjele-
sne straže i poštovan je u tvojoj
kući.^d **15** Zar sam danas prvi
put u njegovo ime tražio savjet
od Boga?^e Nikad se ne bih uto-
čio protiv tebe! Neka kralj ni za
što ne okrivljuje svog slugu i
sve potomke mog oca jer tvoj
sluga o svemu tome nije znao
baš ništa."^f

16 Ali kralj je rekao: "Um-
rijet ćeš,^g Ahimeleče, i ti i svi
potomci tvog oca!"^h **17** I kralj
je zapovjedio stražarima koji su
stajali oko njega: "Idite i po-
gubite Jehovine svećenike jer
su pristali uz Davida! Znali su
da je u bijegu, a nisu mi javi-
li da su ga vidjeli." Ali kralje-
vi ljudi nisu htjeli dignuti ruku
na Jehovine svećenike i pogu-
biti ih. **18** Tada je kralj kazao
Doegu:ⁱ "Ti pogubi svećenike!"
Nato je Edomac^j Doeg prišao
svećenicima i sam ih pogubio.

22:14 *Ili: "vjeran".

Tog je dana smaknuo 85 ljudi koji su nosili lanenu svećeničku pregaču.^a **19** I mačem je pobio stanovnike svećeničkog grada Noba.^b Pobio je muškarce i žene, djecu i dojenčad, goveda, magarce i ovce.

20 Ali jedan sin Ahimeleka, Ahitubovog sina, po imenu Ebjatar,^c uspio je umaknuti te je pobjegao k Davidu. **21** Ebjatar je rekao Davidu: "Šaul je pobio Jehovine svećenike." **22** A David je kazao Ebjataru: "Onog dana kad sam ondje vidio Edomca Doega^d znao sam da će on to sigurno javiti Šaulu. Ja sam kriv za smrt svih* potomaka tvog oca. **23** Ostani sa mnom i ne boj se jer tko god bude htio ubiti tebe, morat će najprije ubiti mene. Pod mojom si zaštitom!"^e

23 Poslije nekog vremena javili su Davidu: "Filistejci ratuju protiv Keile^f i otimaju žito na gumnima!" **2** Zato je David upitao Jehovu:^g "Da li da krenem na Filistejce i napadnem ih?" A Jehova je odgovorio Davidu: "Idi, napadni Filistejce i izbavi Keilu!" **3** Ali Davidu su njegovi ljudi rekli: "Gle, strah nas je i ovdje u Judi,^h a što će tek biti ako odemo u Keilu i napadnemo filistejske čete!" **4** Zato je David još jednom upitao Jehovu za savjet.ⁱ Jehova mu je odgovorio: "Idi u Keilu jer ću predati Filistejce u tvoje ruke!"^k **5** I David je sa svojim ljudima otišao u Keilu i borio se protiv Filistejaca. Odveo je njihovu stoku i pobio mnogo njihovih ljudi. Tako je David izbavio stanovnike Keile.^l

22:22 *Ili: "svake duše".

22. POGL.

a 1Sa 2:27, 31

b 1Sa 21:1
1Sa 22:9

c 1Sa 23:6
1Sa 30:7
2Sa 20:25
1Kr 2:27

d 1Sa 21:1, 7

e 1Kr 2:26

23. POGL.

f Js 15:20, 44

g 1Sa 30:8
2Sa 5:19
Ps 37:5

h 1Sa 22:5

i 1Sa 13:5
1Sa 14:52

j Su 6:39

k 1Sa 14:6
2Sa 5:19

l 1Sa 23:1

2. stupac

a 1Sa 22:20

b 1Sa 23:14

c Br 27:21
1Sa 30:7

d 1Sa 22:19

e 1Sa 22:1, 2
1Sa 25:13
1Sa 30:9

f Js 15:20, 55
1Sa 23:19
1Sa 26:1

g 1Sa 18:29
1Sa 20:33
1Sa 27:1

6 (Kad je Ahimelekov sin Ebjatar^a pobjegao k Davidu u Keilu, ponio je sa sobom svećeničku pregaču.) **7** I Šaulu su javili: "David je došao u Keilu." Nato je Šaul rekao: "Bog mi ga je predao* u ruke,^b jer se sam uhvatio u zamku došavši u grad koji ima vrata i zasune." **8** Tada je Šaul pozvao sve ljude da krenu u rat - da pođu na Keilu i opkole Davida i njegove ljude. **9** Kad je David saznao da mu Šaul smišlja zlo, kazao je svećeniku Ebjataru: "Donesi ovamo svećeničku pregaču!"^c **10** David je zatim rekao: "Jehova, Bože Izraelov, tvoj je sluga čuo da Šaul namjerava doći u Keilu da razori grad zbog mene.^d **11** Hoće li me poglavari* Keile predati u njegove ruke? Hoće li Šaul doći, kao što je čuo tvoj sluga? Jehova, Bože Izraelov, molim te, reci svom sluzi!" A Jehova je odgovorio: "Doći će." **12** David je zatim upitao: "Hoće li poglavari Keile predati mene i moje ljude u Šaulove ruke?" Jehova je odgovorio: "Predat će vas."

13 Tada su David i njegovi ljudi, kojih je bilo oko 600,^e otišli iz Keile te su se selili iz mjesta u mjesto, gdje god je bilo sigurno. Kad su Šaulu javili da je David pobjegao iz Keile, on nije krenuo u potjeru za njim. **14** David je boravio u pustinji, na teško dostupnim mjestima, u brdovitim predjelima zifske^f pustinje. Šaul ga je neprestano tražio,^g ali Jehova ga nije predao u njegove ruke. **15** A David je znao da ga Šaul traži* i

23:7 *Dosl.: "prodao". 23:11 *Moguće i: "građani". 23:15 *Moguće i: "David se bojao zato što ga Šaul traži".

želi ga* ubiti. U to vrijeme David je bio u zifskoj pustinji, u Horešu.

16 Tada je Šaulov sin Jonatan otišao k Davidu u Horeš i pomogao mu da ojača svoje pouzdanje u Jehovu.^a **17** Rekao mu je: "Ne boj se jer te moj otac Šaul neće pronaći. Ti ćeš kraljevati nad Izraelom,^b a ja ću biti prvi do tebe. To zna i moj otac Šaul."^c **18** Tada su njih dvojica sklopila savez^d pred Jehovom. I David je ostao u Horešu, a Jonatan je otišao svojoj kući.

19 Jednog su dana ljudi iz Zifa došli k Šaulu u Gibeu^e i rekli mu: "Ne krije li se David blizu nas,^f na teško dostupnim mjestima u Horešu,^g na brdu Hakili,^h južno od* Ješimona[#]?"

20 Kad god poželiš doći, kralju, ti dođi, i mi ćemo ga predati u tvoje ruke."ⁱ **21** A Šaul je odvratio: "Neka vas Jehova blagoslovi zato što suosjećate sa mnom! **22** Molim vas, idite i saznajte gdje točno boravi i tko ga je ondje vidio jer su mi rekli da je vrlo lukav. **23** Pažljivo ispitajte gdje se nalaze sva njegova skrovišta pa se vratite k meni kad sve pouzdano saznate. Tada ću poći s vama! Ako je u zemlji, pretražiću zbog nje ga sve Judine rodove*."

24 Tako su otišli u Zif^k prije Šaula, a David je sa svojim ljudima bio u maonskoj^l pustinji u Arabi,^m južno od Ješimona. **25** Potom je Šaul došao sa svojim ljudima da ga traži.ⁿ Kad su to javili Davidu, on se odmah povukao do neke litice^o koja se

23:15 *Ili: "njegovu dušu". 23:19 *Dosl.: "s desne strane". #Moguće i: "pustinje". 23:23 *Dosl.: "tisuće".

23. POGL.

a Ps 37:5
Izr 17:17

b 1Sa 16:13
2Sa 2:4
2Sa 5:3

c 1Sa 20:31
1Sa 24:17, 20

d 1Sa 18:3
1Sa 20:42

e 1Sa 10:26

f 1Sa 26:1
Ps 54:nsl.

g 1Sa 23:15

h 1Sa 26:3

i 1Sa 23:24

j Ps 54:3

k 1Sa 23:14

l Jš 15:20, 55
1Sa 25:2, 3

m Pnz 1:7

n 1Sa 26:2
Ps 54:3

o 1Sa 23:28

2. stupac

a Ps 31:22

b Ps 17:9

c Ps 54:7

d Jš 15:20, 62
Pj 1:14

24. POGL.

e 1Sa 23:28, 29

f Ps 57:nsl.
Ps 142:nsl.

g 1Sa 26:8, 23

h 2Sa 24:10

nalazila dublje u maonskoj pustinji i ostao je ondje. Šaul je to čuo, pa je krenuo u potjeru za Davidom u maonsku pustinju.

26 Šaul je išao jednom stranom brda, a David je sa svojim ljudima išao drugom stranom brda. David se žurio da umakne^a Šaulu, ali Šaul se sa svojim ljudima sve više približavao Davidu i njegovim ljudima kako bi ih uhvatio.^b **27** No Šaulu je došao glasnik i rekao mu: "Brzo dođi, jer su Filistejci napali zemlju!" **28** Stoga je Šaul odustao od potjere za Davidom^c i otišao boriti se s Filistejcima. Zato su ono mjesto prozvali Litica razdvajanja.

29 A David je otišao odande i boravio na teško dostupnim mjestima u En-Gediju.^d

24 Kad se Šaul vratio iz potjere za Filistejcima, javili su mu: "Eno Davida u engedskoj pustinji!"^e

2 I Šaul je s 3000 ljudi koje je izabrao iz cijelog Izraela pošao u potragu za Davidom i njegovim ljudima po strmim stijenama na kojima obitavaju kozorazi. **3** Došao je do kamenih torova pokraj puta, gdje je bila neka pećina. I Šaul je ušao da obavi nuždu, a David i njegovi ljudi sjedili su na skrovitom mjestu u dnu pećine.^f **4** Tada su Davidu njegovi ljudi rekli: "Ovo je dan u koji ti Jehova kaže: 'Evo, predajem tvog neprijatelja u tvoje ruke!'"^g Učini s njim što god želiš!"^h David je prišao Šaulu i neprimjetno odrezao rub njegovog ogrtača. **5** Ali poslije je Davida osuđivalo njegovo srce^{*h} zato što je odrezao rub Šaulovog ogr-

24:5 *Ili: "savjest".

tača. **6** I rekao je svojim ljudima: "Nezamislivo mi je da dignem ruku na Jehovinog pomazanika, da učinim takvo što svom gospodaru, jer on je Jehovin pomazanik.^a U Jehovinom bi očima to bilo zlo." **7** David je tim riječima zaustavio* svoje ljude i nije im dopustio da napadnu Šaula. A Šaul je izašao iz pećine i pošao svojim putem.

8 Potom je David izašao iz pećine i povikao za Šaulom: "Gospodaru, kralju!"^b Kad se Šaul osvrnuo, David se poklonio i pao ničice, licem do zemlje. **9** I David je rekao Šaulu: "Zašto slušaš ljude koji ti govore: 'David ti želi nanijeti zlo?'"^c

10 Ovog si dana na svoje oči vidio da te Jehova u pećini predao meni u ruke! Ali kad su mi rekli da te ubijem,^d ja sam ti se smilovao i kazao sam: 'Neću dignuti ruku na svog gospodara jer je on Jehovin pomazanik.'^e **11** Evo, oče moj, pogledaj rub svog ogrtača u mojoj ruci. Kad sam odrezao rub tvog ogrtača, mogao sam te i ubiti, ali nisam! Sada možeš vidjeti i uvjeriti se da ti ne želim nauditi niti se buniti protiv tebe i da se nisam ogriješio o tebe.^f A ti me progoniš i želiš mi oduzeti život*!^g **12** Neka Jehova sudi između tebe i mene!^h Neka Jehova izvrši osvetu nad tobom za ono što si mi učinio,ⁱ ali moja se ruka neće dignuti na tebe.^j **13** Stara izreka kaže: 'Od zloga dolazi zlo.' Zato se moja ruka neće dignuti na tebe. **14** Za kim je izraelski kralj izašao u potjeru? Koga progoniš? Zar mrtvog psa, običnu buhu?^k

24:7 *Moguće i: "rastjerao". 24:11 *Illi: "dušu".

24. POGL.

a Izl 22:28
1Sa 26:11
2Sa 1:14
1Lje 16:22

b 1Sa 26:17

c 1Sa 26:19

d 1Sa 24:4

e 1Sa 9:16
1Sa 10:1
1Sa 26:9
Ps 105:15

f 1Sa 26:18
Ps 35:7

g 1Sa 23:14

h 1Sa 26:23

i Pnz 32:35

j 1Sa 26:11

k 1Sa 26:20

2. stupac

a 1Sa 25:39
Ps 35:1

b 1Sa 26:17

c 1Sa 26:21

d 1Sa 24:4, 10

e 1Sa 26:25
Ps 18:20

f 1Sa 13:14
1Sa 15:28
1Sa 18:8
1Sa 20:31
1Sa 23:17

g Le 19:12
Pnz 6:13

h 2Sa 9:1
2Sa 21:7

i 1Sa 15:34

j 1Sa 23:29

25. POGL.

k 1Sa 1:20
1Sa 2:18
1Sa 3:20
Ps 99:6

l 1Sa 7:15, 17

m 1Sa 23:24

n Jš 15:20, 55

o 1Sa 25:25

p 1Sa 27:3

1. SAMUELOVA 24:6-25:3

15 Neka nam Jehova bude sudac! On će suditi između tebe i mene. On će sve vidjeti i vodit će moju parnicu.^a On će mi suditi i izbaviti me iz tvoje ruke."

16 Kad je David izgovorio te riječi, Šaul mu je odvratio: "Je li to tvoj glas, Davide, sine moj?"^b I Šaul je glasno zaplakao. **17** Zatim je rekao Davidu: "Pravedniji si od mene, jer ti si meni činio dobro, a ja sam ti uzvratilo zlom.^c **18** Evo, sam si danas rekao da si mi učinio dobro time što me nisi ubio kad me Jehova predao tebi u ruke.^d **19** Kad čovjek pronade svog neprijatelja, zar ga pusti da mirno ode svojim putem? Jehova će ti uzvratiti dobrom^e za ovo što si mi danas učinio. **20** Evo, sada znam da ćeš sigurno biti kralj^f i da će kraljevska vlast nad Izraelom ostati u tvojoj ruci! **21** Zato mi se sada zakuni Jehovom^g da nećeš istribebiti moje potomke poslije mene i da nećeš izbrisati moje ime iz loze mog oca."^h **22** I David se zakleo Šaulu. Tada je Šaul otišao kući,ⁱ a David je sa svojim ljudima otišao u svoje skrovište.^j

25 Poslije nekog vremena umro je Samuel.^k Svi su se Izraelci okupili da bi ga oplakali te su ga pokopali kraj njegove kuće u Rami.^l Zatim je David otišao u pustinju Paran.

2 A u Maonu^m je bio neki čovjek koji je imao stoku u Karmelu*.ⁿ Bio je jako bogat, imao je 3000 ovaca i 1000 koza. Upravo je strigao svoje ovce u Karmelu. **3** Čovjek se zvao Nabal,^o a žena mu se zvala Abigajila.^p

25:2 *Karmel je grad u Judi. Ne treba ga brkati s gorom Karmelom.

Žena je bila razborita i lijepa, ali muž je bio grub i zao.^a Bio je Kalebov potomak.^b **4** David je u pustinji čuo da Nabal striže ovce. **5** Stoga je k njemu poslao desetericu svojih ljudi, rekavši im: "Idite u Karmel i otidite k Nabal pa ga u moje ime pozdravite. **6** Kažite mu: 'Želim ti dug život! Mir tebi i tvom domu, mir svemu što imaš! **7** Evo, čuo sam da strižeš ovce. Kad su tvoji pastiri bili kod nas, mi im nismo naudili^c i ništa im nije nestalo sve dok su bili u Karmelu. **8** Pitaj svoje ljude i oni će ti reći! Neka moji ljudi nađu milost u tvojim očima jer smo došli u vrijeme veselja*. Molim te, daj svojim slugama i svom sinu Davidu ono što ti bude višak.'"^d

9 Tako su Davidovi ljudi došli i rekli Nabal u sve te riječi u Davidovo ime. Kad su rekli što su imali, **10** Nabal je ovako odgovorio Davidovim slugama: "Tko je David? Tko je taj Jišajev sin? Danas ima mnogo slugu koji bježe od svojih gospodara.^e **11** Zar da uzmem svoj kruh, svoju vodu i meso od stoke koju sam poklao za one što mi strigu ovce i dam to ljudima za koje ne znam ni odakle su?"

12 Tada su se Davidovi ljudi vratili i prenijeli Davidu sve te riječi. **13** David je nato rekao svojim ljudima: "Neka svatko pripaše svoj mač!"^f I svi su pripasali mačeve, a i David je pripasao svoj mač. Oko 400 ljudi pošlo je s Davidom, dok ih je 200 ostalo kod prtljage.

14 U međuvremenu je jedan sluga javio Nabalovoj ženi Abi-

25. POGL.
a 1Sa 25:17, 21

b Br 13:6
Br 32:11, 12

c 1Sa 25:14-16

d Pnz 15:7

e 1Sa 22:2

f Ps 37:8
Izr 15:1
Pr 7:9

2. stupac

a 1Sa 25:10

b 1Sa 25:7

c 1Sa 25:13

d 1Sa 25:3

e 1Sa 25:3

f 2Sa 16:1
2Sa 17:27-29

g 1Sa 25:7

h 1Sa 25:10
Ps 35:12

gajili: "Evo, David je iz pustinje poslao glasnike da zažele dobro našem gospodar, ali on se izvikao na njih i izvrijeđao ih.^a **15** A ti su ljudi bili vrlo dobri prema nama. Nisu nam naudili i ništa nam nije nestalo sve dok smo bili s njima u polju.^b **16** Štitili su nas poput bedema danju i noću, sve dok smo bili s njima i pasli stada. **17** Sada odluči što ćeš učiniti jer se sprema zlo našem gospodar, cijeloj njegovoj obitelji i njegovim slugama,^c a on je tako zao čovjek^d da se s njim ne može ni razgovarati."

18 Stoga je Abigajila^e brzo uzela 200 kruhova, dva velika čupa vina, pet zaklanih ovaca, pet seaha* prženog zrnja, 100 gruda grožđica i 200 gruda suhih smokava pa je sve to nатовarila na magarce.^f **19** I rekla je svojim slugama: "Pođite ispred mene, a ja ću ići za vama!" Ali svom mužu Nabal u nije ništa rekla.

20 Dok je ona jahala na magarcu, David i njegovi ljudi spuštali su se prema njoj, ali nisu je vidjeli jer ju je gora skrivala od njihovog pogleda. Na koncu su se susreli. **21** A David je ranije kazao: "Uzalud sam u pustinji čuvao sve što pripada tom čovjeku. Nije mu nestalo ništa od svega što posjeduje,^g a on mi sada vraća zlo za dobro.^h **22** Neka Bog strogo kazni Davidove neprijatelje* ako tom čovjeku do sutra ujutro ostavim na životu ijedno muško#!"

25:18 *Seah je imao 7,33 litre. Vidi do-datak B14. **25:22** *Moguće i: "Davida". #Do-sl.: "ikoga tko mokri uza zid". Riječ je o pogrdom hebrejskom izrazu koji se odnosio na osobe muškog spola.

23 Kad je Abigajila ugledala Davida, brzo je sišla s margarca te kleknula pred njim i poklonila mu se do zemlje.

24 Potom mu se bacila pred noge i rekla: "Gospodaru, neka na mene padne krivnja! Dopusti da ti tvoja sluškinja nešto kaže i poslušaj riječi svoje sluškinje!"

25 Molim te, neka moj gospodar ne obraća pažnju na tu ništariju Nabala,^a jer kakvo mu je ime, takav je i on. Nabal* mu je ime i prati ga bezumlje. A ja, tvoja sluškinja, nisam vidjela ljude koje si ti poslao, gospodaru moj.

26 Zato sada, gospodaru, istinu govorim pred Jehovom, živim Bogom, i pred tobom, Jehova te sprečava^b da navučesh na sebe krivnju za krvoproliće^c i da se osvetiš*. Neka tvojim neprijateljima i svima koji žele zlo mom gospodaru bude kao Nabal! **27** A ovaj dar*^d koji je tvoja sluškinja donijela svom gospodaru neka se da ljudima koji slijede mog gospodara.^e

28 Oprosti, molim te, prijestup svojoj sluškinji, jer će Jehova sigurno dati da tvoji potomci, gospodaru moj, dugo budu kraljevi^f zato što ti vodiš Jehovine ratove^g i zato što se nikakvo zlo nije našlo na tebi za cijelog tvog života.^h **29** Ako te netko krene progoniti i poželi te ubiti, život mog gospodara bit će pohranjen na sigurnom* kod Jehove, tvog Boga, a živote tvojih neprijatelja on će baciti kao što se kamen baca iz pračke. **30** I kad Jehova tebi,

25:25 *"Nabal" znači "bezuman; lud".
25:26 *Dosl.: "da svojom rukom donešeš spasenje".
25:27 *Dosl.: "blagoslov".
25:29 *Ili: "pohranjen na sigurnom u svežnju života".

25. POGL.

a 1Sa 25:17

b Pos 20:6

c Pos 9:6

d 1Sa 25:18

e 1Sa 22:2
1Sa 25:13

f 1Sa 15:28
2Sa 7:8, 11
1Kr 9:5

g 1Sa 17:45
1Sa 18:17

h 1Sa 24:11
1Kr 15:5

2. stupac

a 1Sa 13:13, 14
1Sa 23:17
2Sa 6:21
2Sa 7:8
Ps 89:20

b Pnz 32:35
1Sa 24:15

c Pnz 19:10
1Sa 25:26

d 1Sa 25:24

e 1Sa 25:18

f 1Sa 25:22

g 1Sa 24:15
Ps 35:1

h 1Sa 25:10, 14

i 1Sa 25:34

mom gospodaru, učini sve dobro koje ti je obećao i postavi te za vođu Izraelu,^a **31** nećeš osjećati grižnju savjesti i neće te mučiti krivnja jer ćeš znati da nisi prolio nevinu krv i da se nisi osvetio.^b Kad Jehova učini dobro mom gospodaru, sjeti se svoje sluškinje."

32 Nato je David rekao Abigajili: "Neka je hvaljen Jehova, Izraelov Bog, koji te danas poslao meni u susret! **33** Blagoslovljena bila tvoja razumnost i blagoslovljena bila ti jer si me spriječila danas da navučem na sebe krivnju za krvoproliće^c i da se osvetim. **34** Ali zaklinjem se Jehovom, živim Izraelovim Bogom, koji me spriječio da ti učinim zlo,^d da mi nisi tako brzo došla u susret,^e Nabal do jutra ne bi ostalo nijedno muško*!"^f **35** Tada je David uzeo od nje ono što mu je donijela i rekao joj: "Idi u miru svojoj kući! Evo, saslušao sam te i učinit ću onako kako si rekla."

36 Abigajila se zatim vratila k Nabal, a on se gostio poput kralja u svojoj kući. Bio je dobre volje* i potpuno pijan. I ona mu nije rekla ništa dok nije svanulo jutro. **37** A ujutro, kad se Nabal otrijeznio, žena mu je rekla što se dogodilo. Nato mu je obamrlo srce i ostao je ležati nepomično kao kamen. **38** Desetak dana kasnije Jehova je kaznio Nabala i on je umro.

39 Kad je David čuo da je Nabal umro, rekao je: "Neka je hvaljen Jehova koji se zauzeo za mene^g i skinuo s mene sramotu koju mi je nanio Nabal.^h Jehova je spriječio svog slugu da učini kakvo zlo,ⁱ a

25:34 *Dosl.: "nitko tko mokri uza zid".
25:36 *Ili: "vesela srca".

Nabala je kaznio zbog njegove zloće!" Potom je David poslao sluge k Abigajili da joj poruče kako je želi uzeti za ženu.

40 Tako su Davidovi sluge došli k Abigajili u Karmel i rekli joj: "David nas je poslao k tebi jer bi te htio uzeti za ženu."

41 A ona je odmah ustala, poklonila se licem do zemlje i rekla: "Evo tvoje robinje koja će kao sluškinja prati noge^a slugama svog gospodara!" **42** Abigajila^b se brzo spremila i sjela na magarca, a sa sobom je povela pet svojih sluškinja. Otišla je s Davidovim glasnici i poerala mu žena.

43 David se već bio oženio i Ahinoamom^c iz Jizreela,^d pa su tako obje bile njegove žene.^e

44 A Šaul je svoju kćer Mikalu,^f Davidovu ženu, dao Lajiševom sinu Paltiju,^g koji je bio iz Galima.

26 Poslije nekog vremena došli su ljudi iz Zifa^h k Šaulu u Gibeuⁱ i rekli mu: "Ne krije li se David na brdu Hakili, nasuprot Ješimonu?"^j **2** Stoga je Šaul otišao u zifsku pustinju s 3000 probranih izraelskih vojnika da ondje traži Davida.^k

3 Šaul se utaborio kraj puta, na brdu Hakili, koje je nasuprot Ješimonu. David je tada boravio u pustinji i doznao je da je Šaul došao za njim u pustinju.

4 Zato je David poslao uhode da provjeri je li Šaul zaista došao. **5** David je kasnije otišao do mjesta na kojem se Šaul utaborio. I David je vidio mjesto gdje su spavali Šaul i Nerov sin Abner,^l zapovjednik vojske. Šaul je spavao u ograđenom dijelu tabora, a vojska je bila

25. POG.

a Pos 18:3, 4
Lk 7:44

b 1Sa 25:3

c 1Sa 27:3
2Sa 3:2
1Lje 3:1

d Jš 15:20, 56

e 1Sa 30:5
2Sa 5:13

f 1Sa 18:20

g 2Sa 3:14, 15

26. POG.

h Jš 15:20, 55

i Su 19:14
1Sa 10:26

j 1Sa 23:14
1Sa 23:19, 24
Ps 54:nsf.

k 1Sa 24:2

l 1Sa 14:50
1Sa 17:55
2Sa 2:8
2Sa 3:27

2. stupac

a Pos 10:15

b 2Sa 16:9
2Sa 18:5
2Sa 23:18

c 2Sa 2:18
1Lje 2:15, 16

d 1Sa 24:4
1Sa 26:23

e 1Sa 10:1

f 1Sa 24:6
2Sa 1:14
1Lje 16:22
Ps 20:6

g Pnz 32:35
1Sa 24:12
1Sa 25:38
Ps 94:1, 23

h Ps 37:12, 13

i 1Sa 31:3, 6

j Le 19:18
1Sa 24:6
1Lje 16:22
Ps 105:15

k 1Sa 24:4

l 1Sa 14:50
1Sa 17:55
2Sa 2:8
2Sa 3:8

utaborena oko njega. **6** Tada je David upitao Hetita^a Ahimeleka i Joabovog brata Abišaja,^b Serujinog sina:^c "Tko će sa mnom ići k Šaulu u tabor?" A Abišaj je odgovorio: "Ja ću ići s tobom." **7** Tako su David i Abišaj po noći otišli do Šaulovog tabora. I pronašli su Šaula kako spava u ograđenom dijelu tabora, a koplje mu je bilo zabijeno u zemlju pored glave. Abner i vojnici ležali su oko njega.

8 Abišaj je rekao Davidu: "Bog ti je danas predao u ruke tvog neprijatelja.^d Molim te, dopusti mi da ga kopljem pribijem za zemlju jednim udarcem! Druzi mi udarac neće ni trebati!"

9 Ali David je odvratio Abišaju: "Nemoj ga ubiti! Jer tko može dignuti ruku na Jehovinog pomazanika^e i ostati nedužan?"^f

10 David je zatim rekao: "Tako mi Jehove, živog Boga, Jehova će ga ubiti^g ili će doći njegov dan da umre^h ili će pak otići u bitku i poginuti!ⁱ **11** Nezamislivo mi je dignuti ruku na Jehovinog pomazanika jer bi to bilo zlo u Jehovininim očima!^j Molim te, uzmi sada koplje što mu je pored glave i vrč za vodu pa hajdemo odavde."

12 I David je uzeo koplje i vrč za vodu koji su bili pored Šaulove glave, a zatim su otišli. Nitko ih nije vidio^k niti opazio i nitko se nije probudio. Naime, svi su spavali zato što je Jehova prouzročio da utonu u dubok san. **13** Tada je David prešao na drugu stranu i stao podalje navrh gore, tako da su bili na velikoj udaljenosti jedni od drugih.

14 I David je stao dozivati vojnike i Nerovog sina Abnera,^l

26:1 *Moguće i: "pustinji".

govoreći: “Zar se nećeš odazvati, Abnere?” A Abner je odgovorio: “Tko si ti što dozivaš kralja?” **15** Nato je David rekao Abneru: “Nisi li ti junak? Tko je kao ti u Izraelu? Zašto onda nisi čuvao svog gospodara, kralja? Jer jedan od vojnika došao je da ubije tvog gospodara, kralja.^a **16** Nisi izvršio svoju dužnost. Tako mi Jehove, živog Boga, zaslužili ste smrt jer niste čuvali svog gospodara, Jehovinog pomazanika!^b Osvrni se oko sebe! Gdje je kraljevo koplje i gdje je vrč za vodu^c koji su mu bili pored glave?”

17 Šaul je prepoznao Davidov glas, pa je rekao: “Je li to tvoj glas, Davide, sine moj?”^d A David je odgovorio: “Da, to je moj glas, gospodaru moj, kralju!” **18** Zatim je dodao: “Zašto moj gospodar progona svog slugu?^e Što sam učinio i što sam skrivio?^f **19** Molim te, gospodaru moj, kralju, poslušaj riječi svog sluga! Ako te Jehova potaknuo da kreneš na mene, neka prihvati moju žitnu žrtvu. Ali ako su to učinili ljudi,^g neka su prokleti pred Jehovom jer su me danas otjerali od Jehovinog naroda^h i time kao da su rekli: ‘Idi, služi drugim bogovima!’ **20** Zato nemoj dopustiti da moja krv bude prolivena na zemlju daleko od Jehovinog lica. Izraelski kralju, ti si pošao tražiti običnu buhu,ⁱ progoniš me kao da loviš jarebicu po brdima.”

21 Tada je Šaul rekao: “Zgriješio sam!^j Vrati se, Davide, sine moj! Neću ti više činiti

26:19 * Ili: “vlasništva”. Taj izraz može se odnositi na narod, a i na zemlju koju su dobili u nasljedstvo.

26. POGL.

a 1Sa 26:8

b 1Sa 9:16, 17
1Sa 10:1

c 1Sa 26:11

d 1Sa 24:8, 16

e Ps 35:7

f 1Sa 24:9, 11

g 1Sa 24:9

h Izl 19:5
Pnz 26:18

i 1Sa 24:14

j 1Sa 24:17

2. stupac

a 1Sa 24:10
1Sa 26:11

b Ps 7:8
Ps 18:20

c 1Sa 24:6
1Sa 26:9

d Ps 34:19

e 1Sa 24:19

f 1Sa 24:22
1Sa 27:4

27. POGL.

g 1Sa 19:18
1Sa 22:1, 5

h 1Sa 18:29
1Sa 23:23

i 1Sa 25:13
1Sa 30:9

j 1Sa 21:10, 14
1Sa 27:12

k 1Sa 25:43

l 1Sa 25:39, 42

m 1Sa 23:14
1Sa 26:25

1. SAMUELOVA 26:15–27:5

zla zato što si danas pokazao da ti je moj život dragocjen.^a Evo, ludo sam postupio i učinio sam veliku grešku.” **22** A David je odvratio: “Evo kraljevog koplja! Neka dođe netko od tvojih ljudi i uzme ga! **23** Jehova će svakoga nagraditi prema njegovoj pravednosti^b i njegovoj vjernosti. Premda te Jehova danas predao meni u ruke, nisam htio dignuti ruku na Jehovinog pomazanika.^c **24** I zato, kao što je meni danas bio dragocjen tvoj život, tako neka moj život bude dragocjen Jehovi i neka me on izbavi iz svih nevolja.”^d **25** Nato je Šaul rekao Davidu: “Blagoslovljen bio, Davide, sine moj! Ti ćeš sigurno činiti velika djela i sigurno ćeš izvršiti sve što naumiš.”^e Potom je David otišao svojim putem, a Šaul se vratio kući.^f

27 Ali David je rekao u sebi: “Prije ili kasnije Šaul će me ubiti. Bilo bi najbolje za mene da pobjegnem^g u Filisteju. Tada će Šaul odustati od toga da me traži po svim izraelskim krajevima^h i ja ću se izbaviti iz njegove ruke.” **2** Stoga su David i 600 ljudiⁱ koji su bili s njim otišli gatskom kralju Akišu,^j Maokovom sinu. **3** I David se nastanio kod Akiša u Gatu, on i njegovi ljudi, svaki sa svojom obitelji. S Davidom su bile njegove dvije žene – Ahinoama^k iz Jizreela i Abigajila^l iz Karmela, Nabalova udovica. **4** Kad su Šaulu javili da je David pobjegao u Gat, on ga je prestao tražiti.^m

5 A David je rekao Akišu: “Ako sam stekao tvoju naklonost, daj mi da se naselim u jednom gradu u zemlji. Zašto da tvoj sluga stanuje kod tebe u

kraljevskom gradu?" **6** I Akiš mu je tog dana dao Siklag.^a Zato Siklag pripada Judinim kraljevima sve do današnjeg dana.

7 David je ostao u filistejskoj zemlji godinu dana i četiri mjeseca.^b **8** Sa svojim je ljudima išao u vojne pohode na Gešurce,^c Girzijce i Amalečane^d jer su oni živjeli na području od Telama do Šura^e pa sve do Egipta. **9** Kad bi David napao zemlju, ne bi ostavio na životu ni muškarca ni žene.^f Uzeo bi sitnu i krupnu stoku, magarce, deve i odjeću, a potom bi se vratio k Akišu. **10** I Akiš bi ga pitao: "Kamo ste danas išli u pohod?" A David bi mu odgovorio: "Na jug* Jude"^g ili "Na jug zemlje Jerahmeelovaca"^h ili "Na jug zemlje Kenijaca".ⁱ **11** David nije ostavljao na životu ni muškarca ni ženu da ih ne bi morao dovesti u Gat, jer je mislio: "Mogli bi nas odati i ispričati što sam učinio." (I tako je činio sve dok je boravio u filistejskoj zemlji.) **12** A Akiš je vjerovao Davidu i govorio u sebi: "Doista je postao mrzak svom narodu Izraelu. Zato će mi zauvijek biti sluga!"

28 U ono su vrijeme Filistejci skupili vojsku za rat protiv Izraelaca.^j Akiš je rekao Davidu: "Ti, naravno, znaš da ćete ti i tvoji ljudi ići sa mnom u rat."^k **2** A David je kazao Akišu: "Dobro znaš što će učiniti tvoj sluga." Nato je Akiš odvratio Davidu: "Zato ću te postaviti da zauvijek budeš moj čuvar."^l

3 U to vrijeme Samuel je već bio mrtav i sav ga je Izrael oplak-

27:10 *Ili: "U Negeb".

27. POGL.

a Jš 19:1, 5
1Sa 30:1
2Sa 1:1
1Lje 12:1, 20

b 1Sa 29:3

c Jš 13:1, 2

d Pos 36:12
Izl 17:8, 14
Br 13:29
1Sa 15:2
2Sa 1:1

e Pos 25:17, 18
Izl 15:22
1Sa 15:7

f Pnz 25:19
1Sa 15:3

g Jš 15:1, 2

h 1Lje 2:9

i Br 24:21
1Sa 15:6

28. POGL.

j 1Sa 14:52

k 1Sa 27:12
1Sa 29:3

l 1Sa 29:2

2. stupac

a 1Sa 25:1

b Izl 22:18
Le 19:31
Le 20:6, 27
Pnz 18:10, 11
Ot 21:8

c Jš 19:17, 18
2Kr 4:8

d 1Sa 31:1
2Sa 1:21
2Sa 21:12

e 1Sa 28:20

f 1Sa 14:37

g Izl 28:30
Br 27:21

h Izl 22:18
Le 19:31
Le 20:6
1Sa 15:23
1Sa 28:3

i Jš 17:11

j Pnz 18:10, 11
1Lje 10:13

k 1Sa 28:3

l Izl 22:18
Le 20:27

m 1Sa 28:3

kao i pokopao u njegovom gradu Rami.^a A Šaul je istrijebio iz zemlje one koji su prizivali duhove i proricali budućnost.^b

4 Filistejci su se skupili te su otišli u Šunem^c i utaborili se ondje. A Šaul je skupio svu izraelsku vojsku te su se utaborili na Gilboi.^d **5** Kad je vidio filistejski tabor, uplašio se i srce mu je počelo jako lupati.^e **6** Iako je Šaul pitao Jehovu za savjet,^f Jehova mu nije odgovarao – ni u snovima, ni preko Urima,^g ni preko proroka. **7** Na koncu je Šaul rekao svojim slugama: "Potražite mi ženu koja priziva duhove,^h pa ću otići k njoj i upitati je za savjet." A sluge u mu kazali: "Evo, u En-Doruⁱ ima jedna žena koja priziva duhove."

8 Tada se Šaul prerušio i obukao druge haljine te je sa svoja dva čovjeka po noći otišao k toj ženi. I rekao joj je: "Ženo koja prizivaš duhove,^j molim te, otkrij mi budućnost i dozovi mi onoga koga ti kažem." **9** Ali žena mu je kazala: "Sigurno znaš što je učinio Šaul, kako je istrijebio iz zemlje one koji prizivaju duhove i proriču budućnost.^k Zašto me onda pokušavaš uhvatiti u zamku da me pogube?"^l **10** A Šaul joj se zakleo Jehovom: "Tako mi Jehove, živog Boga, nećeš biti kriva za ovo!" **11** Nato je žena upitala: "Koga da ti dozovem?" On je odgovorio: "Dozovi mi Samuela!" **12** Kad je žena ugledala "Samuela"^m, povikala je iz svega glasa i rekla Šaulu: "Zašto si me prevario? Pa ti si Šaul!" **13** A kralj joj je odgo-

28:12 *Ili: "onoga koji je izgledao kao Samuel".

vorio: "Ne boj se, reci što vidiš!" Žena je nato kazala Šaulu: "Vidim neko nadljudsko biće* kako izlazi iz zemlje." **14** Šaul ju je upitao: "Kako izgleda?" Ona je odgovorila: "Vidim starca zagornutog ogrtačem."^a Tada je Šaul zaključio da je to Samuel, pa se poklonio i pao ničice, licem do zemlje.

15 A "Samuel" je upitao Šaula: "Zašto si me uznemirio dozavši me gore?" Šaul je odgovorio: "U velikoj sam nevolji. Filistejci su se zaratili sa mnom, a Bog me napustio i više mi ne odgovara ni preko proroka ni u snovima.^b Zato sam dozvao tebe da mi kažeš što da radim."^c

16 "Samuel" je odvratio: "Zašto mene pitaš za savjet kad te Jehova napustio^d i postao ti protivnik? **17** Jehova će učiniti onako kako je prorekao preko mene: Istrgnut će Jehova kraljevstvo iz tvoje ruke i dati ga jednom od tvojih bližnjih, Davidu.^e **18** Ti nisi poslušao Jehovu i nisi istrijebio Amalečane^f koji su izazvali njegovu žestoku srdžbu i zato Jehova danas ovako postupa s tobom. **19** Osim toga, Jehova će i Izraelce i tebe predati u ruke Filistejcima,^g pa ćete ti^h i tvoji sinoviⁱ sutra biti sa mnom. Jehova će i izraelsku vojsku predati u ruke Filistejcima."^j

20 Nato je Šaul pao na zemlju koliko je dug i širok jer se jako uplašio zbog "Samuelovih" riječi. Ponestalo mu je snage jer cijeli dan i cijelu noć nije ništa jeo. **21** Kad je žena prišla Šaulu, vidjela je da je jako potresen, pa mu je rekla: "Evo, tvoja te sluškinja poslušala. Iz-

28:13 *Ili: "nekoga poput boga".

28. POGL.

a 1Sa 15:27

b 1Sa 28:6

c Le 19:31

d 1Sa 15:23
1Sa 16:14

e 1Sa 13:14
1Sa 15:28
1Sa 16:13
1Sa 24:20

f 1Sa 15:9
1Lje 10:13

g 1Sa 28:1
1Sa 31:1

h 1Sa 31:5

i 1Sa 31:2
2Sa 2:8

j 1Sa 31:7

2. stupac

a Le 20:27

b 1Sa 28:8

29. POGL.

c 1Sa 28:1

d Js 19:17, 18
1Sa 29:11

e 1Sa 28:2

f 1Sa 27:7, 12

g 1Lje 12:19

h 1Sa 14:21

1. SAMUELOVA 28:14–29:5

ložila sam svoj život opasnosti^a i učinila sam što si mi rekao. **22** A sada te molim da ti poslušаш svoju sluškinju! Dopusti da pred tebe stavim komad kruha, pa jedi da ti se vrati snaga i da možeš poći svojim putem." **23** Ali on nije htio, nego je rekao: "Neću jesti!" No njegovi sluge i ta žena nagovarali su ga te ih je na koncu poslušao. Ustao je sa zemlje i sjeo na ležaj. **24** A žena je u kući imala ugojeno tele. Brzo ga je zaklala* te uzela brašna, umijesila tijesto i ispekla beskvasni kruh. **25** Sve je to stavila pred Šaula i njegove sluge te su jeli. Potom su ustali i iste noći otišli.^b

29 Filistejci^c su skupili svu svoju vojsku kod Afeka, a Izraelci su se utaborili kod izvora u Jizreelu.^d **2** Filistejski vladari išli su sa svojim stotinama i tisućama, a David i njegovi ljudi išli su na začelju s Akišem.^e **3** I filistejski vođe upitali su: "Što ti Hebreji rade ovdje?" Nato je Akiš odgovorio filistejskim vođama: "To je David, sluga izraelskog kralja Šaula, koji je kod mene već godinu dana ili više.^f Nisam mu našao nikakve zamjerke od onog dana kad je prebjegao k meni pa sve do danas." **4** Ali filistejski vođe naljutili su se na njega i rekli mu: "Pošalji tog čovjeka natrag!^g Neka se vrati u mjesto koje si mu dao! Neka ne ide s nama u boj da se u boju ne bi okrenuo protiv nas.^h Čime bi on mogao opet steći naklonost svog gospodara ako ne glavama naših ljudi? **5** Nije li to onaj David o kojem se uz ples pjevalo:

28:21 *Ili: "Stavila sam svoju dušu na dlan". **28:24** *Ili: "žrtvovala".

‘Šaul je pobio tisuće, a David desetke tisuća svojih neprijatelja?’”^a

6 Tada je Akiš^b pozvao Davida i rekao mu: “Tako mi Jehove, živog Boga, ti si čestit čovjek i volio bih da ideš u boj s mojom vojskom^c jer ti nisam našao nikakve zamjerke od onog dana kad si došao k meni pa sve do danas.^d Ali drugi vladari ti ne vjeruju.^e **7** Zato se vrati u miru i nemoj učiniti ništa čime bi razljutio filistejske vladare.” **8** David je odvratio Akišu: “Zašto? Što sam učinio? Kakvu si zamjerku našao svom sluzi od onog dana kad sam došao k tebi pa sve do danas? Zašto ne mogu ići s tobom i boriti se protiv neprijatelja svog gospodara, kralja?” **9** A Akiš je odgovorio Davidu: “Po mom mišljenju, ti si dobar kao Božji anđeo.^f Ali filistejski vođe rekli su: ‘Ne daj mu da ide s nama u boju!’ **10** Zato ustani rano ujutro, ti i sluga tvog gospodara koji su došli s tobom. Ustanite rano ujutro, čim svane, pa idite.”

11 I tako su David i njegovi ljudi ustali rano ujutro i zaputili se u Filisteju. A Filistejci su otišli prema Jizreelu.^g

30 David je sa svojim ljudima treći dan stigao u Siklag.^h A Amalečaniⁱ su bili otišli u pljačkaški pohod na jug* i u Siklag te su zapalili Siklag i spalili ga. **2** Zarobili su žene^j i sve koji su bili ondje, od najmanjeg do najvećeg. Nikoga nisu ubili, nego su ih odveli sa sobom i otišli svojim putem. **3** Kad su David i njegovi ljudi došli u grad, vidjeli su da je grad spaljen te

30:1 *Ili: “Negeb”.

29. POGL.

a 1Sa 18:7
1Sa 21:11

b 1Sa 21:10
1Sa 27:2

c 1Sa 28:2

d 1Sa 27:11, 12

e 1Sa 29:3, 9

f 1Sa 27:12

g Jš 19:17, 18
1Sa 29:1

30. POGL.

h Jš 15:21, 31
1Sa 27:5, 6

i Pos 36:12
Izl 17:14
1Sa 15:2
1Sa 27:8

j 1Sa 27:3

2. stupac

a 1Sa 25:42
1Sa 25:43

b Ps 18:6
Ps 31:1, 9
Ps 34:19
Ps 143:5

c 1Sa 22:20
1Kr 2:26

d 1Sa 23:9

e Br 27:21
Su 20:28
1Sa 23:2, 11
1Sa 28:6

f 1Sa 30:18
Ps 34:19

g 1Sa 23:13
1Sa 27:2

h 1Sa 30:21

da su njihove žene, njihovi sinovi i njihove kćeri odvedeni u zarobljeništvo. **4** Tada su David i ljudi koji su bili s njim počeli glasno plakati i tako su plakali do iznemoglosti. **5** Bile su zarobljene i obje Davidove žene – Ahinoama iz Jizreela i Abigaila, udovica Nabala iz Karmela.^a **6** David se našao na velikoj mucijer jer su ljudi govorili da će ga kamenovati. Naime, svi su bili ogorčeni jer su izgubili svoje sinove i kćeri. Ali David se ohrabrio uz pomoć Jehove, svog Boga.^b

7 Tada je David rekao svećeniku Ebjataru,^c Ahimelekovom sinu: “Molim te, donesi ovamo svećeničku pregaču.”^d I Ebjatar je donio pregaču Davidu. **8** Tada je David upitao Jehovu: “Da li da pođem u potjeru za tim razbojnicima? Hoću li ih stići?” A on mu je odgovorio: “Idi u potjeru jer ćeš ih sigurno stići i izbavit ćeš zarobljene!”^f

9 Nato je David krenuo u potjeru sa 600 ljudi^g koji su bili s njim i došli su do potoka* Besora. Ondje su ostavili dio ljudi. **10** David je nastavio potjeru s 400 ljudi, a 200 onih koji su bili toliko umorni da nisu mogli prijeći potok Besor ostalo je ondje.^h

11 U polju su našli nekog Egipćanina i odveli ga k Davidu. Dali su mu kruha da jede i vode da pije. **12** Dali su mu i grudu suhih smokava te dvije grude grožđica. Kad je to pojeo, vratila mu se snaga*, jer tri dana i tri noći nije ništa jeo ni pio. **13** Tada ga je David upitao: “Čiji si ti i odakle si?” A on

30:9 *Ili: “vadija”. Vidi izraz “vadi” u Rječniku. 30:12 *Dosl.: “duh”.

mu je odgovorio: "Ja sam Egipćanin, rob jednog Amalećanina, ali moj me gospodar ostavio jer sam se prije tri dana razbolio. **14** Napali smo južni dio kerećanske^a zemlje i područje Jude i južni dio Kalebove zemlje,^b a Siklag smo spalili." **15** Nato ga je David upitao: "Hoćeš li me odvesti k tim razbojnicima?" On mu je odgovorio: "Zakuni mi se Bogom da me nećeš pogubiti i da me nećeš predati mom gospodaru, pa ću te odvesti k njima!"

16 I tako ga je on odveo k tim razbojnicima. A oni su se bili raširili po cijelom onom kraju te su jeli, pili i veselili se zato što su oteli velik plijen iz Filisteje i iz Jude. **17** I David ih je ubijao od zore pa sve do večeri, tako da nije umaknuo nitko^c osim 400 ljudi koji su pobjegli na devama. **18** David je uzeo od Amalećana sve što su bili oteli^d i izbavio je svoje obje žene. **19** Njemu i njegovim ljudima ništa nije nestalo, ni malo ni veliko. Izbavili su svoje sinove i kćeri i uzeli sav plijen.^e David je vratio sve što im je bilo oteto. **20** A David je uzeo i svu njihovu sitnu i krupnu stoku. Njegovi ljudi gonili su je pred svojom stokom. Rekli su: "Ovo je Davidov plijen!"

21 I David se vratio k onih 200 ljudi koji nisu mogli ići s njim jer su bili preumorni te su ostali kod potoka Besora.^f A oni su došli u susret Davidu i ljudima koji su bili s njim. Kad im se David približio, pozdravio ih je. **22** Tada su svi zlikovci i ništarije među onima koji su išli s Davidom rekli: "Budući da oni nisu išli s nama, nećemo im dati ništa od plijena koji smo

uzeli. Neka svatko od njih uzme sa sobom samo svoju ženu i djecu pa neka ide!" **23** Ali David je odvratio: "Braćo moja, ne činite tako s onim što nam je dao Jehova! On nas je zaštitio i dao nam u ruke razbojnike koji su nas napali.^g **24** Kako bi se itko mogao složiti s tim što ste rekli? Onaj koji je sjedio kod prtljage^b dobit će jednaki dio kao i onaj koji je išao u boj. Svi će dobiti jednako!"^c **25** I to je postalo uredba i zakon u Izraelu. Po tome se postupa sve do današnjeg dana.

26 Kad se David vratio u Siklag, poslao je dio plijena Judinim starješinama koji su mu bili prijatelji i poručio im: "Evo vam dar* od plijena koji smo uzeli Jehovinom neprijateljima!" **27** I poslao je taj dar onima u Betelu,^d onima u Ramotu u Negebu*, onima u Jatiru,^e **28** onima u Aroeru, onima u Sifmotu, onima u Eštemoi,^f **29** onima u Rakalu, onima u gradovima gdje su Jerahmeelovci,^g onima u gradovima gdje su Kenijci,^h **30** onima u Hormi,ⁱ onima u Borašanu, onima u Ataku, **31** onima u Hebronu^j i onima u svim mjestima u koja je David dolazio sa svojim ljudima.

31 Filistejci su se zaratili s Izraelcima.^k A Izraelci su pobjegli pred Filistejcima i mnogi su bili pobijeni na gori Gilboi.^l **2** Filistejci su sustigli Šaula i njegove sinove te su ubili Šaulove sinove Jonatana,^m Abinadaba i Malki-Šuu.ⁿ **3** Oko Šaula je boj postajao sve žešći. Strijelci su ga

30:26 *Dosl.: "blagoslov". **30:27** *Ili: "na jugu".

30. POGL.

a 2Sa 8:18
1Kr 1:38
1Lje 18:17
Eze 25:16
Sf 2:5

b Jš 14:13

c Izl 17:14

d 1Sa 30:3

e 1Sa 30:8
Ps 34:19

f 1Sa 30:10

2. stupac

a 1Sa 30:8

b 1Sa 30:10

c Br 31:27
Jš 22:8
Ps 68:12

d Jš 19:4, 8

e Jš 15:20, 48
Jš 21:8, 14

f Jš 15:20, 50
Jš 21:8, 14

g 1Sa 27:10
1Lje 2:9

h Su 1:16
1Sa 15:6

i Br 21:3
Jš 19:1, 4
Su 1:17

j Jš 14:13
2Sa 2:1

31. POGL.

k 1Sa 14:52
1Sa 29:1

l 1Sa 28:4
2Sa 1:21
1Lje 10:1-5

m 1Sa 13:2

n 1Lje 8:33

pronašli i teško ranili.^a **4** Tada je Šaul rekao svom štitonoši: "Izvuci mač i probodi me njime da ti neobrezani ljudi^b ne bi okrutno postupali sa mnom* i ubili me!" Ali štitonoša nije htio to učiniti jer se veoma bojao. Zato je Šaul uzeo mač i bacio se na njega.^c **5** Kad je štitonoša vidio da je Šaul mrtav,^d i on se bacio na svoj mač i umro s njim. **6** Tako su tog dana zajedno poginuli Šaul, tri njegova sina, njegov štitonoša i svi njegovi ljudi.^e **7** Kad su Izraelci koji su bili u dolini i oni koji su bili u jordanskom kraju saznali da je izraelska vojska pobjegla te da su Šaul i njegovi sinovi poginuli, počeli su napuštati gradove i bježati.^f Potom su Filistejci došli i naselili se u njima.

31:4 *Ili: "da mi se (...) ne bi rugali".

31. POGL.

a 2Sa 1:4, 6

b 1Sa 17:26

2Sa 1:20

c 1Lje 10:4

d 1Sa 26:10

1Lje 10:13

e 1Sa 28:19

1Lje 10:6, 7

f 1Sa 13:6

2. stupac

a 1Sa 28:4

1Sa 31:1

2Sa 1:6

1Lje 10:8-12

b 2Sa 1:20

c Su 16:23

d Jš 17:11

Su 1:27

e 1Sa 11:1, 9-11

f 2Sa 21:12

g 2Sa 2:4, 5

8 Kad su sutradan Filistejci došli oplijeniti pobijene, našli su Šaula i tri njegova sina kako leže na gori Gilboi.^a **9** Šaulu su odsjekli glavu i skinuli s njega oklop* te su poslali glasnike po cijeloj Filisteji da objave vijest^b u hramovima svojih idola^c i u narodu. **10** Na koncu su njegov oklop stavili u Aštartin hram, a njegovo su tijelo pribili na zid grada Bet-Šana.^d **11** Kad su stanovnici Jabeš-Gileada^e čuli što su Filistejci učinili Šaulu, **12** skupili su se svi ratnici i putovali cijelu noć kako bi skinuli Šaulovo tijelo i tijela njegovih sinova sa zida Bet-Šana. I vratili su se u Jabeš i ondje ih spalili. **13** Potom su uzeli njihove kosti^f te ih pokopali pod tamarisom u Jabešu.^g I postili su sedam dana.

31:9 *Ili: "oružje".

DRUGA SAMUELOVA

KNJIGA

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|--|--|
| <p>1 David saznaje da je Šaul mrtav (1-16)
Davidova tužaljka za Šaulom
i Jonatanom (17-27)</p> <p>2 David kralj nad Judom (1-7)
Iš-Bošet kralj nad Izraelom (8-11)
Rat između Davidovih pristaša
i pristaša Šaulove obitelji (12-32)</p> <p>3 Davidovi pristaše postaju sve jači (1)
Davidovi sinovi (2-5)
Abner prelazi k Davidu (6-21)
Joab ubija Abnera (22-30)
David tuguje za Abnerom (31-39)</p> <p>4 Iš-Bošet ubijen (1-8)
David daje pogubiti ubojice (9-12)</p> | <p>5 David postaje kralj nad cijelom
Izraelom (1-5)
Osvojen Jeruzalem (6-16)
Sion, Davidov grad (7)
Davidova pobjeda nad Filistejcima (17-25)</p> <p>6 Kovčeg donesen u Jeruzalem (1-23)
Uza uhvatio kovčeg i poginuo (6-8)
Mikala prezire Davida (16, 20-23)</p> <p>7 David neće graditi hram (1-7)
Jehova sklapa savez s Davidom (8-17)
David u molitvi zahvaljuje Bogu (18-29)</p> <p>8 Davidove pobjede (1-14)
Visoki službenici u Davidovom
kraljevstvu (15-18)</p> |
|--|--|

- | | |
|---|--|
| <p>9 David iskazuje vjernu ljubav Mefibošetu (1-13)</p> <p>10 Pobjede nad Amoncima i Sirijcima (1-19)</p> <p>11 Davidov preljub s Bat-Šebom (1-13)
David šalje Uriju u smrt (14-25)
David uzima Bat-Šebu za ženu (26, 27)</p> <p>12 Natan ukorava Davida (1-15a)
Bat-Šebin sin umire (15b-23)
Bat-Šeba rađa Salamuna (24, 25)
Osvojen amonski grad Raba (26-31)</p> <p>13 Amnon siluje Tamaru (1-22)
Abšalom ubio Amnona (23-33)
Abšalom bježi u Gešur (34-39)</p> <p>14 Joab i žena iz Tekoe (1-17)
David prozreo Joabove namjere (18-20)
Abšalomu dopušteno da se vrati kući (21-33)</p> <p>15 Abšalomova urota i pobuna (1-12)
David bježi iz Jeruzalema (13-30)
Ahitofel se pridružuje Abšalomu (31)
Hušaj poslan da osujeti Ahitofelove namjere (32-37)</p> <p>16 Siba kleveče Mefibošeta (1-4)
Šimi proklinje Davida (5-14)
Hušaj dolazi k Abšalomu (15-19)
Ahitofelov savjet (20-23)</p> <p>17 Hušaj sprečava da se Ahitofelov savjet provede u djelo (1-14)
David upozoren; uspijeva umaknuti Abšalomu (15-29)
Barzilaj i drugi donose hranu i ostale potrepštine (27-29)</p> | <p>18 Abšalomov poraz i smrt (1-18)
David saznaje za Abšalomovu smrt (19-33)</p> <p>19 David tuguje za Abšalomom (1-4)
Joab prekora Davida (5-8a)
David se vraća u Jeruzalem (8b-15)
Šimi traži oprost (16-23)
David uviđa da je Mefibošet nedužan (24-30)
Barzilaju iskazana čast (31-40)
Spor među plemenima (41-43)</p> <p>20 Šebina pobuna; Joab ubio Amasu (1-13)
Potjera za Šebom, odsjekli mu glavu (14-22)
Visoki službenici u Davidovom kraljevstvu (23-26)</p> <p>21 Gibeonjani se osvećuju Šaulovim potomcima (1-14)
Ratovi s Filistejcima (15-22)</p> <p>22 David hvali Boga jer mu je dao velike pobjede (1-51)
"Jehova je moja hrid" (2)
Jehova s vjernim postupava vjerno (26)</p> <p>23 Davidove posljednje riječi (1-7)
Pothvati Davidovih istaknutih ratnika (8-39)</p> <p>24 David zgriješio jer je dao popisati narod (1-14)
Od pošasti umire 70 000 ljudi (15-17)
David podiže žrtvenik (18-25)
Ne želi prinositi žrtve koje ga ništa ne koštaju (24)</p> |
|---|--|

1 Poslije Šaulove smrti David se vratio u Siklag^a nakon što je porazio Amalečane. Ondje je bio dva dana. **2** A trećeg je dana došao neki čovjek iz Šaulovog tabora razderanih haljina i glave posute prašinom. Kad je prišao Davidu, pao je ničice i poklonio se do zemlje.

3 David ga je upitao: "Otkle dolaziš?" A on mu je odgovorio: "Pobjegao sam iz izra-

1. POGL.

a 1Sa 27:5, 6

2. stupac

a 1Sa 31:1, 6
1Lje 10:4, 6

b 1Sa 28:4
1Lje 10:1

elskog tabora." **4** Nato ga je David upitao: "Što se dogodilo? Hajde, ispričaj mi!" A on mu je odgovorio: "Vojska je bježala iz bitke i mnogo je ljudi palo i poginulo. Poginuli su i Šaul i njegov sin Jonatan."^a **5** Tada je David upitao mladića koji mu je javio tu vijest: "Kako znaš da su poginuli Šaul i njegov sin Jonatan?" **6** A mladić mu je odgovorio: "Slučajno sam se našao na gori Gilboi^b i ugledao Šaula

kako se oslanja na svoje koplje, a kola i konjanici samo što ga nisu sustigli!^a **7** Nato se on okrenuo i ugledao me pa me pozvao, a ja sam mu rekao: 'Evo me!' **8** Zatim me upitao: 'Tko si ti?' A ja sam mu odgovorio: 'Ja sam Amalečanin.'^b **9** Tada mi je rekao: 'Molim te, dođi ovamo i ubij me jer sam u velikim mukama, a nikako da umrem!' **10** I došao sam k njemu i ubio ga^c jer sam znao da neće ostati živ zato što je teško ranjen. Zatim sam uzeo krunu* s njegove glave i narukvicu s njegove ruke te ih donio ovamo svom gospodaru."

11 Nato je David zgrabio svoje haljine i razderao ih, a tako su učinili i svi ljudi koji su bili s njim. **12** Naricali su, plakali i postili^d do večeri za Šaulom, za njegovim sinom Jonatanom i za Jehovininim narodom, za Izraelcima,^e jer su izginuli od mača.

13 Potom je David upitao mladića koji mu je to javio: "Odakle si?" A on je odgovorio: "Ja sam sin jednog došljaka, Amalečanina." **14** Tada mu je David rekao: "Kako si se usudio dignuti ruku na Jehovinog pomazanika i ubiti ga?"^f **15** Nato je David pozvao jednog od svojih ljudi i zapovjedio mu: "Dođi ovamo i pogubi ga!" I on ga je pogubio.^g **16** A David mu je kazao: "Sam si kriv za svoju smrt* jer su tvoja usta svjedočila protiv tebe kad si rekao: 'Ja sam ubio Jehovinog pomazanika.'^h"

17 Potom je David zapjevao tužaljku za Šaulom i njegovim sinom Jonatanomⁱ **18** i zapo-

1:10 *Ili: "dijademu". 1:16 *Ili: "Tvoja će krv pasti na tvoju glavu".

1. POGL.

a 1Sa 31:3
1Lje 10:3

b Izl 17:16
Pnz 25:19
1Sa 15:20
1Sa 30:1

c 1Sa 31:4

d 1Sa 31:11, 13

e 1Sa 31:1

f Br 12:8
1Sa 24:6
1Sa 26:9
1Sa 31:4

g 2Sa 4:10

h 2Sa 1:6, 10

i 1Sa 31:6

2. stupac

a Js 10:13

b 1Sa 31:8

c 1Sa 31:9

d 1Sa 31:1
1Lje 10:1

e Le 27:16

f 1Sa 18:4
1Sa 20:20

g 1Sa 14:47

h 1Sa 18:1

i 1Sa 31:6
1Lje 10:6

j Job 9:26

k Izr 30:30

l 1Sa 31:8

m 1Sa 18:1, 3

vjedio je da Judin narod uči tužaljku nazvanu "Luk", koja je zapisana u Jašarovoj knjizi:^a

19 "Slava tvoja, Izraele, mrtva leži na tvojim gorama.^b

Izginuli su junaci!

20 Ne pričajte o tome u Gat,^c ne širite glas o tome po

ulicama Aškelona,

da se ne bi radovale

filistejske kćeri,

da ne bi klicale kćeri

neobrezanih!

21 Gilbojsko gorje,^d

neka te ne natapa ni rosa ni kiša,

neka tvoja polja ne donesu

urod za prinos Bogu,^e

jer na tebi su okaljani

štitovi junaka.

Šaulov štit više se neće mazati uljem.

22 Jonatanov luk nije se ustezao^f

prolijevati krv neprijatelja

i probadati salo junaka,

a Šaulov mač nije se vraćao bez pobjede.^g

23 Šaul i Jonatan,^h voljeni i

cijenjeni* za svog života,

ni u smrti se nisu razdvojili!

Od orlova su brži bili,ⁱ

od lavova jači!^k

24 Izraelske kćeri, oplakujte Šaula,

koji vas je u grimiz oblačio i nakitom kitio,

koji je zlatom ukrašavao vaše haljine!

25 Izginuli su junaci u boju!

Jonatan mrtav leži na gori!^l

26 Žao mi je što te više nema, brate moj, Jonatane!

Kako si mi bio drag!^m

1:23 *Ili: "dragi".

Tvoja mi je ljubav više značila od ljubavi koju su mi pokazale žene.^a

27 Izginuli su junaci i bojno je oružje propalo!"

2 Poslije toga David je upitao Jehovu:^b "Da li da pođem u neki grad u Judi?" A Jehova mu je odgovorio: "Pođi!" David ga je zatim upitao: "Kamo da pođem?" On mu je odgovorio: "U Hebron."^c **2** Tako je David otišao onamo, a s njim i njegove dvije žene – Ahinoama^d iz Jizreela i Abigajila,^e udovica Nabala iz Karmela. **3** David je poveo i ljude koji su bili s njim,^f svako-ga s njegovom obitelji, te su se nastanili u gradovima oko Hebrona. **4** Tada su došli Judejci i ondje pomazali Davida za kralja nad Judinim plemenom.^g

A Davidu je stigla vijest: "Ljudi iz Jabeš-Gileada pokopali su Šaula." **5** Nato je David poslao glasnike k ljudima u Jabeš-Gileadu i poručio im: "Neka vas Jehova blagoslovi jer ste iskazali vjernu ljubav svom gospodaru Šaulu time što ste ga pokopali!"^h **6** Neka vam Jehova iskaže ljubav* i vjernost! A i ja ću vam iskazati dobrotu jer ste to učinili.ⁱ **7** Budite jaki i hrabri! Jer iako je mrtav vaš gospodar Šaul, mene je Judino pleme pomazalo za svog kralja."

8 Ali Nerov sin Abner,^j zapovjednik Šaulove vojske, odveo je Šaulovog sina Iš-Bošeta^k u Mahanajim^l **9** i postavio ga za kralja nad Gileadom,^m Ašurovcima, Jizreelom,ⁿ Efrajimom,^o Benjaminom i nad cijelim Izraelom. **10** Šaulov sin Iš-Bošet imao je 40 godina kad je postao kralj u Izraelu i vladao je dvije

2:6 *Ili: "vjernu ljubav".

1. POGL.

a 1Sa 19:2
1Sa 20:17, 41
1Sa 23:16–18
Izr 17:17
Izr 18:24

2. POGL.

b Br 27:21
1Sa 28:6
c Pos 23:2
Br 13:22
Js 14:14
Js 20:7
2Sa 5:1
1Kr 2:11
d 1Sa 25:43
e 1Sa 25:42
1Sa 30:5
f 1Sa 22:1, 2
1Sa 27:2
1Lje 12:1
g Pos 49:10
1Sa 15:24, 28
1Sa 16:13
2Sa 5:4, 5
1Lje 11:3
h 1Sa 31:11–13
i 2Sa 9:7
2Sa 10:2
j 1Sa 14:50
1Sa 17:55
1Sa 26:5
2Sa 4:1
1Kr 2:5
k 2Sa 4:5–8
2Sa 4:12
l Pos 32:1, 2
Js 13:29, 30
m Js 13:8, 11
n Js 19:17, 18
o Js 16:5–8

2. stupac

a 2Sa 2:4
b 1Lje 3:4
c 2Sa 2:8
d Js 10:12
Js 18:21, 25
Js 21:8, 17
2Sa 20:8
2Lje 1:3
e 1Lje 2:15, 16
f 2Sa 8:16
2Sa 20:23
1Kr 1:5, 7
g 1Lje 2:15, 16
h 2Sa 10:7
2Sa 24:2
1Kr 11:15
1Lje 11:6
i 1Sa 26:6
2Sa 20:6
1Lje 11:20
j 2Sa 3:27
2Sa 23:24
1Lje 27:1, 7

2. SAMUELOVA 1:27–2:21

godine. A Judino pleme podupiralo je Davida.^a **11** David je u Hebronu kraljevao nad Judinim plemenom sedam godina i šest mjeseci.^b

12 Poslije nekog vremena Nerov sin Abner i vojnici Šaulovog sina Iš-Bošeta otišli su iz Mahanajima^c u Gibeon.^d

13 Onamo je krenuo i Serujin^e sin Joab^f s Davidovim ljudima te su se susreli kod gibeonskog jezerca*. Jedni su stali s jedne strane jezerca, a drugi s druge strane. **14** Tada je Abner rekao Joabu: "Neka dođu ljudi i neka se bore* pred nama!" A Joab je odvratio: "Neka dođu!"

15 I sa svake strane istupio je jednak broj vojnika: 12 u ime Benjaminovaca i Šaulovog sina Iš-Bošeta i 12 u ime Davidovih ljudi. **16** I svaki je uhvatio svog protivnika za glavu i zabio mu mač pod rebra te su svi popadali zajedno. Zato je to mjesto, koje se nalazi kod Gibeona, dobilo ime Helkat-Hasurim*.

17 Tog se dana vodila vrlo žestoka bitka i Davidovi su ljudi uspjeli poraziti Abnera i Izraelce. **18** A ondje su bila e tri Serujina sina:^g Joab,^h Abišajⁱ i Asahel.^j A Asahel je bio brz kao gazela u polju. **19** I Asahel je krenuo u potjeru za Abnerom. Slijedio ga je u stopu, ne skrećući ni nadesno ni nalijevo.

20 Abner se osvrnuo i upitao: "Jesi li to ti, Asahele?" A on je odgovorio: "Jesam." **21** Tada mu je Abner rekao: "Skreni nadesno ili nalijevo i uhvati jednog od mladića pa uzmi sve što skineš s njega!" Ali Asahel

2:13 *Ili: "spremnika s vodom". 2:14 *Ili: "nadmeću". 2:16 *Helkat-Hasurim" znači "polje kremenih noževa".

ga nije htio prestati progoniti. **22** Abner je opet rekao Asahelu: "Prestani me progoniti! Zašto da te sastavim sa zemljom? Kako bih onda pogledao u oči tvom bratu Joabu?" **23** Ali on ga nije htio prestati progoniti. Zato mu je Abner zario u trbuh stražnji kraj koplja,^a tako da mu je koplje izišlo kroz leđa. I on je pao i na mjestu umro. Svi koji su došli na mjesto na kojem je Asahel pao i umro zastali su ondje.

24 Tada su Joab i Abišaj krenuli u potjeru za Abnerom. Kad je sunce zalazilo, došli su do brda Ame, koje je nasuprot Gijahu, na putu prema gibeonskoj pustinji. **25** A Benjaminovci su se skupili iza Abnera i svrstali se u jednu četu te zauzeli položaj navrh jednog brda. **26** Potom je Abner viknuo Joabu: "Hoće li mač zauvijek proždirati? Ne znaš li da će na kraju ostati samo gorčina? Kad ćeš napokon reći svojim ljudima da prestanu progoniti svoju braću?" **27** A Joab je odvratio: "Tako mi živog i pravog Boga, da nisi progovorio, ljudi bi tek ujutro prestali progoniti svoju braću!" **28** Tada je Joab zapuhao u rog i njegovi su ljudi prestali progoniti Izraelce i tako je bitka završila.

29 Abner i njegovi ljudi išli su kroz Arabu^b cijelu onu noć, prešli Jordan, prošli kroz cijelu dolinu* i na koncu stigli u Mahanajim.^c **30** Kad je Joab prestao progoniti Abnera, skupio je svu vojsku. U Davidovoj vojski nedostajalo je 19 ljudi i Asahel. **31** A Davidovi su vojnici porazili Benjaminovce i ostale

2:29 *Moguće i: "cijeli Bitron".

2. POGL.

a 2Sa 3:27

b Pnz 1:7
Js 12:2, 3c Js 21:8, 38
2Sa 2:8

2. stupac

a 2Sa 2:18
1Lje 2:15, 16b Pos 35:19
Ru 4:11
1Sa 16:1c 2Sa 2:1, 3
1Lje 11:1

3. POGL.

d 1Sa 15:27, 28
1Sa 24:17, 20
1Sa 26:25

e 2Sa 2:17

f 1Lje 3:1-4

g 2Sa 13:1

h 1Sa 25:43

i 1Sa 25:42

j 2Sa 15:12

k 2Sa 13:37

l 1Kr 1:5

m 2Sa 2:8

n 2Sa 21:8-11

o 2Sa 2:10

p 2Sa 16:21
1Kr 2:22

Abnerove ljude i pritom pobili 360 njihovih ljudi. **32** Ponijeli su Asahela^a i pokopali ga u grobu njegovog oca u Betlehemu.^b Potom su Joab i njegovi ljudi hodali cijelu noć i u zoru su stigli u Hebron.^c

3 Rat između pristaša Šaulove obitelji i Davidovih pristaša potrajao je još dugo vremena. David je postajao sve moćniji,^d a pristaše Šaulove obitelji sve slabiji.^e

2 Davidu su se rodili sinovi u Hebronu.^f Prvorodenac mu je bio Amnon,^g kojeg je rodila Ahinoama^h iz Jizreela. **3** Njegov drugi sin bio je Kileab, kojeg je rodila Abigajila,ⁱ udovica Nabala iz Karmela. Treći je bio Abšalom,^j sin Maake, kćeri gešurskog kralja Talmaja.^k **4** Četvrti je bio Adonija,^l Hagitin sin, peti Šefatija, Abitalin sin, **5** a šesti Itream, kojeg je rodila Davidova žena Eglu. Oni su se rodili Davidu u Hebronu.

6 Dok je trajao rat između pristaša Šaulove obitelji i Davidovih pristaša, Abner^m je postajao sve utjecajniiji među pristašama Šaulove obitelji. **7** Šaul je imao inoću koja se zvala Rispa,ⁿ a bila je Ajina kći. Jednog je dana Iš-Bošet^o upitao Abnera: "Zašto si spavao s inoćom mog oca?"^p **8** A Abner se jako razljutio kad je čuo Iš-Bošetove riječi, pa mu je rekao: "Jesam li ja pas u Judi? Do danas sam bio odan* obitelji tvog oca Šaula, njegovoj braći i njegovim prijateljima i nisam te predao u ruke Davidu, a ti me sada pozivaš na red zato što sam spavao s nekom ženom! **9** Neka me Bog strogo kazni

3:8 *Ili: "iskazivao vjernu ljubav".

ako se ne pobrinem da David dobije ono za što mu se Jehova zakleo,^a **10** a zakleo se da će oduzeti kraljevstvo Šaulovoj obitelji i utvrditi Davido-vo prijestolje nad Izraelom i nad Judom, od Dana do Beer-Šebe!”^b **11** A Iš-Bošet se nije usudio odgovoriti ni riječi Abneru jer ga se bojao.^c

12 A Abner je smjesta poslao glasnike Davidu i poručio mu: “Čija je zemlja?” I još je rekao: “Sklopi sa mnom savez i ja ću učiniti sve što je u mojoj moći* da sav Izrael obratim na tvoju stranu!”^d **13** A David mu je odgovorio: “Dobro, sklopit ću savez s tobom. Samo jedno tražim od tebe: kad budeš dolazio da me vidiš, nemoj se pojaviti preda mnom ako ne dovedeš sa sobom Šaulovu kćer Mikalu!”^e

14 David je zatim poslao glasnike Šaulovom sinu Iš-Bošet-^f i poručio mu: “Vrati mi moju ženu Mikalu, koju sam dobio za 100 kožica s udova filistejskih ratnika!”^g **15** Tako je Iš-Bošet poslao sluge po nju da je uzmu od njenog muža Paltielu,^h Lajiševog sina. **16** A njen je muž pošao za njom i pratio je plačući sve do Bahurima.ⁱ Tada mu je Abner rekao: “Idi, vrati se kući!” I on se vratio.

17 A Abner je u međuvremenu poslao glasnike izraelskim starješinama i poručio im: “I prije ste željeli postaviti Davida za svog kralja. **18** Učinite to sada, jer je Jehova rekao Davidu: ‘Rukom svog slugu Davida^j izbavit ću svoj narod, Izraelce, iz ruke Filistejaca i iz ruke svih njihovih neprijatelja.” **19** Zatim je Abner razgo-

3. POGL.

a 1Sa 15:27, 28
Ps 78:70
Ps 89:20

b Su 20:1
2Sa 24:2

c 2Sa 3:39

d 2Sa 5:3

e 1Sa 18:20
1Sa 19:11
1Lje 15:29

f 2Sa 2:10

g 1Sa 18:25, 27

h 1Sa 25:44

i 2Sa 16:5
1Kr 2:8

j 1Sa 13:14
1Sa 15:27, 28
1Sa 16:1, 13
Ps 89:3, 20
Ps 132:17
Dj 13:22

2. stupac

a 1Sa 10:20, 21
1Lje 12:29

b 2Sa 8:16

c 1Sa 14:51

d 1Sa 14:50
2Sa 2:8, 22

e 2Sa 3:20

varao s Benjaminovcima.^a Abner je ujedno otišao u Hebron da razgovara nasamo s Davidom i kaže mu što je odlučio Izrael i svi Benjaminovci.

20 Kad je Abner s dvadesetoricom ljudi došao k Davidu u Hebron, David je priredio gozbu za Abnera i za ljude koji su bili s njim. **21** Tada je Abner rekao Davidu: “Dopusti mi da pođem i pridobijem sve Izraelce na stranu svog gospodara, kralja, pa će sklopiti savez s tobom i ti ćeš kraljevati nad svime što želiš.” Potom je David otpustio Abnera i on je otišao u miru.

22 Davidovi ljudi i Joab upravo su se tada vratili iz vojnog pohoda i sa sobom donijeli velik plijen. A Abner više nije bio kod Davida u Hebronu jer ga je David pustio da ode u miru.

23 Kad je stigao Joab^b i sva vojska što je bila s njim, javili su Joabu: “Nerov^c sin Abner^d bio je kod kralja i on ga je pustio da ode u miru.” **24** Stoga je Joab otišao kralju i rekao mu: “Što si to učinio? Abner je bio kod tebe. Zašto si ga pustio da ode u miru? **25** Ti znaš kakav je Nerov sin Abner! Došao je ovamo da te prevari, da dozna svaki tvoj korak i sazna sve što radiš.”

26 Tada je Joab otišao od Davida i poslao glasnike za Abnerom, koji su ga pronašli kod nakapnice Sire i vratili u Hebron. A David ništa nije znao o tome. **27** Kad se Abner vratio,^e Joab ga je odveo na stranu, u nadsvođeni prolaz gradskih vrata, kao da želi s njim nasamo razgovarati. Ali ondje mu je zabio mač u trbuh te je

on umro.^a Učinio je to zato što je on ubio* njegovog brata Asahela.^b **28** Kad je David poslije čuo za to, rekao je: "Ja i moje kraljevstvo nevinu smo pred Jehovom u svu vječnost, nismo krivi za krv^c Nerovog sina Abnera. **29** Neka krivnja za njegovu krv padne na Joaba^d i na sve potomke njegovog oca. Neka u Joabovoj obitelji uvijek bude muškaraca koji imaju iscjedak iz spolovila*,^e gubavaca,^f muškaraca koji rade s vretenom^g, onih koji padaju od mača i onih koji nemaju hrane."^g **30** Tako su Joab i njegov brat Abišaj^h ubili Abneraⁱ jer je on pogubio njihovog brata Asahela u bici^j kod Gibeona.

31 Tada je David rekao Joabu i svim ljudima što su bili s njim: "Razderite svoje haljine, ogrnite kostrijet i naričite za Abnerom!" I sam kralj David išao je za mrtvačkim nosilima. **32** Abnera su pokopali u Hebronu. Kralj je glasno plakao na Abnerovom grobu, a plakao je i sav narod. **33** I kralj je ispjevao ovu naricaljku za Abnerom:

"Zar je Abner morao umrijeti tako sramotnom smrću?

34 Ruke ti nisu bile vezane, noge ti nisu bile u okovima. Pao si kao što se pada od ruke zločinaca."^k

Nato je sav narod ponovno zaplakao za njim.

35 Kasnije je sav narod došao kako bi nagovorio Davida

3:27 *Dosl.: "zbog krvi". **3:29** *Misli se na neku bolest spolnih organa. ^aMoguće je da se to odnosi na invalide koji su primorani raditi ženski posao.

3. POGL.

- a 1Kr 2:5
b 2Sa 2:22, 23
c Pos 9:6
Izl 21:12
Br 35:33
Pnz 21:9
d Ps 7:16
Ps 55:23
Izr 5:22
e Le 15:2
f Le 13:44
Br 5:2
g Pnz 27:24
Ps 109:2, 10
h 2Sa 2:24
i 2Sa 2:8
j 2Sa 2:23
k 1Kr 2:31, 32

2. stupac

- a Su 20:26
b 2Sa 3:28
1Kr 2:5
c 1Sa 14:50
2Sa 2:8
2Sa 3:12
d 2Sa 2:4
e 1Lje 2:15, 16
f 2Sa 19:13
2Sa 20:10
g 2Sa 3:29
1Kr 2:5, 34

4. POGL.

- h 2Sa 2:8
i 2Sa 3:27
j Js 9:17
Js 18:21, 25
k Ne 11:31, 33
l 1Sa 20:16
m 2Sa 9:3
n 1Sa 29:1, 11

da nešto pojede* dok je još dan. Ali David se zakleo: "Neka me Bog strogo kazni ako prije nego što sunce zade okusim kruha ili bilo što drugo!"^a **36** I sav je narod to saznao i bilo mu je to po volji. Kao i sve drugo što je kralj činio, i to je bilo po volji svemu narodu. **37** Tog su dana svi ljudi kralja Davida i svi Izraelci saznali da on nije odgovoran za smrt Nerovog sina Abnera.^b **38** Tada je kralj rekao svojim slugama: "Ne znate li da je danas u Izraelu pao poglavar i velik čovjek?"^c **39** Iako sam pomazani kralj,^d danas se osjećam nemoćnim, a ovi ljudi, Serujini sinovi,^e previše su okrutni.^f Neka Jehova naplati zločinu po njegovom zlodjelu!"^g

4 Kad je Šaulov sin Iš-Bošet^h čuo da je Abner poginuo u Hebronu,ⁱ izgubio je hrabrost* i svi su se Izraelci uznemirili. **2** A dva su čovjeka zapovijedala ljudima Šaulovog sina koji su odlazili u pljačkaške pohode. Jedan se zvao Baanah, a drugi Rekab. Bili su sinovi Beeroćanina Rimona, iz Benjaminovog plemena. (Naime, i Berot^j je pripadao Benjaminu. **3** Beeroćani su pobjegli u Gita-jim^k i ondje su ostali kao došljaci sve do današnjeg dana.)

4 A Šaulov sin Jonatan^l imao je sina koji je bio hrom na obje noge.^m Dječak je imao pet godina kad su iz Jizreelaⁿ stigle vijesti o Šaulovoj i Jonatanovoj smrti. Njegova ga je dadilja uzela u ruke i pobjegla, ali dok je u strahu bježala, on joj je pao i os-

3:35 *Ili: "da pojede kruha koji se jede za vrijeme žalovanja". **4:1** *Dosl.: "klonule su mu ruke".

tao hrom. Ime mu je bilo Mefi-bošet.^a

5 Sinovi Beeroćanina Rimona, Rekab i Baanah, otišli su do Iš-Bošetove kuće za najveće dnevne vrućine, oko podneva, dok je on ležao i odmarao se. **6** I ušli su u kuću praveći se da su došli po pšenicu, a onda su mu zabili mač u trbuh. Potom su Rekab i njegov brat Baanah^b pobjegli. **7** Kad su bili ušli u kuću, Iš-Bošet je ležao na krevetu u svojoj sobi, a oni su ga napali i ubili ga te mu odsjekli glavu. Potom su uzeli njegovu glavu i cijelu su noć išli putem koji vodi kroz Arabu. **8** I donijeli su Iš-Bošetovu^c glavu Davidu u Hebron i rekli su kralju: "Evo glave Iš-Bošeta, sina tvog neprijatelja Šaula^d koji te htio ubiti.^e Jehova se danas u ime našega gospodara, kralja, osvetio Šaulu i njegovim potomcima."

9 Ali David je odvratio Reka-bu i njegovom bratu Baanahu, sinovima Beeroćanina Rimona: "Tako mi Jehove, živog Boga koji me izbavio* iz svih nevolja,^f **10** kad mi je došao čovjek i javio da je Šaul mrtav,^g misleći da mi nosi dobre vijesti, ja sam ga uhvatio i pogubio^h u Siklagu. Tako sam ga nagradio za vijest koju mi je donio! **11** A što ću tek učiniti zločincima koji su ubili pravednog čovjeka u njegovoj kući, na njegovom krevetu! Zar da vas ne kaznim zbog toga što ste prolili njegovu krvⁱ i da vas ne istrijebim sa zemlje?" **12** Tada je David zapovjedio svojim ljudima da ih pogube.^j Potom su im odsjekli šake i stopala te su ih objesili^k

4:9 *Ili: "otkupio".

4. PUGL.

a 2Sa 9:13
1Lje 8:34

b 2Sa 4:2

c 2Sa 2:10

d 1Sa 18:28, 29

e 1Sa 18:10, 11
1Sa 20:1, 33
1Sa 23:15

f 1Sa 24:12
1Sa 26:25
2Sa 12:7
Ps 34:7

g 2Sa 1:2, 4

h 2Sa 1:13-15

i Pos 9:6
Izl 21:12
Br 35:16, 30

j Ps 55:23

k Pnz 21:22

2. stupac

5. PUGL.

a 2Sa 2:1, 11
1Lje 12:23

b 1Lje 11:1-3

c 1Sa 18:13
1Sa 25:28

d Pos 49:10
1Sa 16:1
1Sa 25:30
2Sa 6:21
2Sa 7:8
1Lje 28:4
Ps 78:71

e 2Kr 11:17

f 1Sa 16:13
2Sa 2:4
Dj 13:22

g 1Lje 29:26, 27

h Pos 14:18

i Izl 23:23
Jš 15:63
Su 1:8, 21

j 1Lje 11:4-6

k 1Kr 2:10
Ne 12:37

kod jezerca u Hebronu. A Iš-Bošetovu su glavu uzeli i pokopali je u Abnerovom grobu u Hebronu.

5 Poslije nekog vremena došla su sva izraelska plemena k Davidu u Hebron^a i rekla mu: "Evo, mi smo tvoja braća*.^b **2** Prije, dok je Šaul bio naš kralj, ti si predvodio Izraelce u vojnim pohodima.^c I Jehova ti je rekao: 'Ti ćeš biti pastir mom narodu Izraelu, ti ćeš biti vođa Izraelu.'"^d **3** Tako su svi izraelski starješine došli kralju Davidu u Hebron i on je s njima sklopio savez^e u Hebronu pred Jehovom. Potom su pomazali Davida za kralja nad Izraelom.^f

4 David je imao 30 godina kad je postao kralj, a kraljevao je 40 godina.^g **5** U Hebronu je kraljevao nad Judom 7 godina i 6 mjeseci, a u Jeruzalemu^h je kraljevao 33 godine nad cijelim Izraelom i nad Judom. **6** I kralj je krenuo sa svojim ljudima u Jeruzalem da se bori protiv Jebusejaca,ⁱ koji su živjeli u tom kraju. A oni su se rugali Davidu: "Nikad nećeš ući ovamo! Otjerat će te čak i slijepi i hromi!" Naime, mislili su da David nikad neće osvojiti grad.^j **7** Ali David je ipak osvojio utvrdu Sion, koja se danas naziva Davidov grad.^k **8** I David je tog dana rekao: "Neka oni koji idu u napad na Jebusejce prođu kroz tunnel za vodu i udare na te 'hrome i slijepi', koje David mrzi!" Zato se kaže: "Slijepi i hromi nikad neće ući u ovaj dom!" **9** Tada se David nastanio u utvrdu, koja je dobila ime* Davidov grad. I David je

5:1 *Dosl.: "tvoja kost i tvoje meso".

5:9 *Moguće i: "koju je nazvao".

počeo podizati zidine i druge građevine na Milu^a i u drugim dijelovima grada.^b **10** Tako je David postajao sve moćniji,^c a Jehova, Bog nad vojskama, bio je s njim.^d

11 Tirski kralj Hiram^e poslao je Davidu glasnike te cedrovo drvo,^f tesare i zidare koji rade s kamenom. I oni su počeli graditi Davidov dvor.^g

12 I David je spoznao da je Jehova učvrstio njegovu kraljevsku vlast nad Izraelom^h i da je uzvisio njegovo kraljevstvo radi svog naroda Izraela.ⁱ

13 Nakon što je došao iz Hebrona, David je u Jeruzalemu uzeo još inoča^k i žena. Tako mu se rodilo još sinova i kćeri.^l

14 Ovo su imena sinova koji su mu se rodili u Jeruzalemu: Šamua, Šobab, Natan,^m Salamun,ⁿ

15 Ibhar, Elišua, Nefeg, Jafia, **16** Elišama, Elijada i Elifelet.

17 Filistejci su čuli da je David pomazan za kralja nad Izraelom,^o pa su svi krenuli da ga uhvate.^p Kad je David to čuo, otišao je u svoje skrovište.^r **18** A Filistejci su došli i raširili se po Refaimskoj dolini.^s **19** David je upitao Jehovu: "Da li da napadnem Filistejce? Hoćeš li ih predati u moje ruke?" A Jehova je odgovorio Davidu: "Napadni Filistejce jer ću ih predati u tvoje ruke!"^u **20** Tada je David došao u Baal-Perasim i ondje ih pobio. I rekao je: "Jehova je preda mnom probio redove mojih neprijatelja^v kao što voda probije nasip." Zato je to mjesto nazvao Baal-Perasim*.^z **21** Filistejci su ondje ostavili svoje

5:9 *Ili: "Humku". 5:20 *"Baal-Perasim" znači "gospodar proboja".

5. POGL.

a 1Kr 9:15, 24
1Kr 11:27
2Lje 32:5
b 1Lje 11:7-9
c 1Sa 16:13
2Sa 3:1
d 1Sa 17:45
e 1Kr 5:1, 8
f 2Lje 2:3
g 2Sa 7:2
1Lje 14:1, 2
h 2Sa 7:16
Ps 41:11
Ps 89:21
i Ps 89:27
j 1Kr 10:9
2Lje 2:11
k 2Sa 15:16
l 1Lje 3:5-9
1Lje 14:3-7
m Lk 3:23, 31
n 2Sa 12:24
o 2Sa 5:3
p Ps 2:2
r 1Sa 22:1, 5
1Sa 24:22
2Sa 23:14
1Lje 14:8
s Js 15:8, 12
1Lje 11:15
1Lje 14:9
t Br 27:21
u 1Lje 14:10-12
v 2Sa 22:41
z Iza 28:21

2. stupac

a Js 15:8, 12
1Lje 11:15
1Lje 14:13-17
b Le 26:7
c Js 18:21, 24
d Js 16:10

6. POGL.

e 1Sa 7:2
1Kr 8:1
1Lje 13:1-5
f Pnz 20:4
1Sa 1:3
1Lje 17:24
g Izl 25:22
1Sa 4:4
1Lje 13:6-11
Ps 80:1
h Izl 25:14
Br 7:9
Js 3:14
i 1Sa 7:1
j 1Sa 10:5
k Izl 15:20
l Ps 150:3-5

idole pa su ih David i njegovi ljudi odnijeli.

22 Poslije nekog vremena Filistejci su opet došli i raširili se po Refaimskoj dolini.^a **23** David je zatražio savjet od Jehove, a on mu je odgovorio: "Nemoj ići ravno na njih, nego im pridi s leđa i napadni ih ispred grmova *bake**. **24** Kad začuješ topot koraka u vrhovima grmova *bake*, odmah kreni odlučno, jer će Jehova ići pred tobom da pobije filistejsku vojsku!" **25** I David je učinio kako mu je Jehova zapovjedio i pobio je Filistejce^b od Gebe^c pa sve do Gezera.^d

6 Jednog dana David je opet skupio sve najbolje vojnike u Izraelu, njih 30 000. **2** Potom je David sa svim ljudima što su bili s njim pošao u Baale-Judu da odande donese kovčeg pravog Boga^e pred kojim ljudi prizivaju ime Jehove nad vojskama,^f koji sjedi na prijestolju iznad* keruba.^g **3** Međutim, kovčeg pravog Boga stavili su na nova kola^h da ga odvezu iz Abinadabove kuće,ⁱ koja se nalazila na brijegu. A Abinadabovi sinovi Uza i Ahjo upravljali su kolima.

4 Tako su kovčeg pravog Boga odvezli iz Abinadabove kuće, koja se nalazila na brijegu, a Ahjo je išao pred kovčegom. **5** David i sav izraelski narod veselili su se pred Jehovom svirajući razna glazbala načinjena od drva borovice, zatim harfe i druga žičana glazbala^j te defove,^k zvečke i činele.^l **6** No kad su došli do Nakonovog gumna, Uza je pružio ruku

5:23 *Nije poznato o kojoj je vrsti grma riječ. 6:2 *Moguće i: "između".

i uhvatio kovčeg pravog Boga^a jer su ga goveda skoro prevrnula. **7** Tada se Jehova razgnjevio na Uzu i pravi ga je Bog na mjestu pogubio^b zbog nepoštovanja koje je pokazao.^c I tako je Uza umro ondje, kraj kovčega pravog Boga. **8** A David se rasrdio zbog toga što je Jehova u svom gnjevu pogubio Uzu. I ono je mjesto dobilo ime Peres-Uza*, koje nosi do današnjeg dana. **9** Tog se dana David uplašio Jehove^d i upitao se: "Kako da donesem k sebi Jehovin kovčeg?"^e **10** I David nije htio dovesti Jehovin kovčeg k sebi u Davidov grad,^f nego je zapovjedio da ga odnesu u kuću Obed-Edoma^g iz Gata.

11 Jehovin je kovčeg tri mjeseca ostao u kući Obed-Edoma iz Gata i Jehova je blagoslivljao Obed-Edoma i sve njegove ukučane.^h **12** Kralju Davidu su javili: "Jehova je blagoslovio Obed-Edomov dom i sve što ima zbog kovčega pravog Boga." Tada je David radosno otišao prenijeti kovčeg pravog Boga iz Obed-Edomove kuće u Davidov grad.ⁱ **13** Kad su oni što su nosili^j Jehovin kovčeg napravili šest koraka, on je prinio na žrtvu junca i ugojeno tele.

14 I David je ushićeno plešao pred Jehovom, a nosio je lanenu pregaču.^k **15** Tako su David i sav izraelski narod pratili Jehovin kovčeg^l radosno kličući^m i pušući u rog.ⁿ **16** A kad je Jehovin kovčeg ušao u Davidov grad, Šaulova kći Mikala^o pogledala je kroz prozor i vidjela kralja Davida kako poskakuje i pleše pred Jehovom.

6:8 *"Peres-Uza" znači "provala gnjeva na Uzu".

6. POGL.

- a Br 4:15
1Lje 15:2
b Le 10:1, 2
1Sa 6:19
c Izr 11:2
d 1Sa 6:20
Ps 119:120
e 1Lje 13:12-14
f 2Sa 5:7
g 1Lje 15:25
h Pos 30:27
Pos 39:5
i 1Lje 15:25, 26
Ps 24:7
Ps 68:24
j Br 4:15
Br 7:9
Js 3:3
1Lje 15:2, 15
k 1Lje 15:27, 28
l Izl 37:1
Ps 132:8
m 1Lje 15:16
n Ps 150:3
o 1Sa 14:49
1Sa 18:20, 27
2Sa 3:14

2. stupac

- a 1Lje 15:29
b 1Lje 15:1
c Le 1:3
d Le 3:1
1Lje 16:1-3
e 1Sa 18:27
f Izl 22:28
g 1Sa 13:13, 14
1Sa 15:27, 28
1Sa 16:1, 12
h 1Sa 14:49
2Sa 6:16

7. POGL.

- i 1Lje 17:1
j 2Sa 12:1
1Lje 29:29
k 2Sa 5:11

I prezrela ga je u svom srcu.^a **17** Tako su Jehovin kovčeg donijeli u šator koji je David za njega podignuo i postavili ga na njegovo mjesto.^b Potom je David prinio pred Jehovom žrtve paljenice^c i žrtve zajedništva.^d **18** Kad je David prinio žrtve paljenice i žrtve zajedništva, blagoslovio je narod u ime Jehove nad vojskama. **19** Zatim je razdijelio svemu narodu, čitavom Izraelovom mnoštvu, svakom muškarcu i svakoj ženi, po jedan kolutasti kruh, grudu datulja i grudu groždica. Potom je sav narod otišao, svaki svojoj kući.

20 Kad se David vratio da blagoslovi svoj dom, Šaulova kći Mikala^e izišla je u susret Davidu i rekla mu: "Kako li se danas proslavio izraelski kralj kad se razgolitio pred robinjama svojih slugu i poskakivao pred njima polugol kao kakav bezumnik!"^f **21** Nato je David odvratio Mikali: "Veselio sam se pred Jehovom, koji me izabrao umjesto tvog oca i umjesto svih njegovih potomaka te me postavio za vođu Jehovinom narodu, Izraelu.^g Zato ću se veseliti pred Jehovom **22** i još ću se više poniziti i bit ću neznatan čak i u svojim očima. A robinje o kojima govoriš iskazivat će mi čast." **23** I Šaulova kći Mikala^h nije imala djece do svoje smrti.

7 Kad je kralj počeo živjeti u svom dvoruⁱ i kad mu je Jehova dao mir oslobodivši ga od svih njegovih neprijatelja koji su ga okruživali, **2** kralj je rekao proroku Natanu:^j "Ja živim u dvoru od cedrovine,^k a kovčeg pravog Boga nalazi se

pod šatorom.”^a **3** Tada je Natan kazao kralju: “Idi i učini sve na što te srce potiče jer je Jehova s tobom!”^b

4 Ali te je noći Natanu došla Jehovina objava: **5** “Idi i reci mom sluzi Davidu: ‘Ovakvo kaže Jehova: “Zar ćeš mi ti sagraditi kuću da u njoj prebivam?”’^c

6 Ja nisam prebivao u kući od dana kad sam izveo izraelski narod iz Egipta pa do današnjeg dana,^d nego sam stalno putovao uokolo i bio pod šatorom.”^e

7 Dok sam putovao uokolo sa svim Izraelcima, jesam li ikojem od izraelskih plemenskih poglavara koje sam postavio za pastire svom narodu Izraelu ikada rekao: ‘Zašto mi niste sagradili kuću od cedrovine?’”^f

8 Zato sada ovakvo kaži mom sluzi Davidu: ‘Ovakvo kaže Jehova nad vojskama: “Ja sam te uzeo s pašnjaka, od stada koje si čuvao,^g i postavio te za vođu svom narodu Izraelu.”^g

9 Bit ću s tobom kamo god pođeš^h i istrijebit ću pred tobom sve tvoje neprijatelje.ⁱ Stvorit ću ti veliko ime,^j koje će biti poput imena velikih ljudi na zemlji.

10 I pobrinut ću se da moj narod Izrael dobije prebivalište i ondje ću ih naseliti. Oni će živjeti ondje i nitko ih više neće uznemiravati. Zli ljudi neće ih više tlačiti kao što su to činili u prošlosti,^k **11** od dana kad sam počeo postavljati suce^l svom narodu Izraelu. Ja ću ti dati mir tako što ću te osloboditi od svih tvojih neprijatelja.”^m

Jehova će utemeljiti tvoju kraljevsku lozu.ⁿ **12** Kad ti dođe smrtni čas^o i kad te sahrane*, nakon

7:12 *Dosl.: “kad počineš sa svojim pracicima”.

7. POGL.

- a 2Sa 6:17
b 1Kr 8:17
1Lje 17:2
1Lje 22:7
c 1Kr 5:3
1Kr 8:17-19
1Lje 17:4-6
1Lje 22:7, 8
d Jš 18:1
e Izl 40:18, 34
f 1Sa 16:11
g 2Sa 5:2
1Lje 17:7-10
1Lje 28:4
Ps 78:70, 71
h 1Sa 18:14
2Sa 5:10
i 2Sa 22:1
Ps 18:37
j 1Lje 14:2, 17
k Su 2:14
Ps 89:20, 22
l Su 2:16
m Pnz 25:19
n 1Kr 2:24
Ps 89:4
o 1Kr 2:1

2. stupac

- a Pos 49:10
1Kr 8:20
1Lje 17:11-14
Ps 132:11
Iza 9:7
Iza 11:1
Mt 21:9
Mt 22:42
Lk 1:32, 33
Iv 7:42
Dj 2:30
b 1Kr 5:5
1Kr 6:12
Za 6:12, 13
c 1Kr 1:37
1Lje 22:10
1Lje 28:7
Ps 89:4, 36
d 1Lje 28:6
Mt 3:17
He 1:5
e Ps 89:30, 32
Jr 52:3
f 1Sa 15:23, 26
g Ps 45:6
Ps 89:36
Da 2:44
He 1:8
Ot 11:15
h 1Lje 17:15
i 1Lje 17:16-22
j 1Sa 16:7
Ps 17:3
k Ps 25:14
l Pnz 3:24
1Lje 16:25
m Izl 15:11
Ps 83:18
n Pnz 4:35

tebe postaviti ću za kralja tvog potomka, tvog sina, i učvrstit ću njegovu kraljevsku vlast.”^a

13 On će sagraditi dom koji će nositi moje ime,^b a ja ću učvrstiti njegovo prijestolje i kraljevsku vlast za sva vremena.^c

14 Ja ću mu biti otac, a on će mi biti sin.^d Kad pogriješi, ukorit ću ga, kaznit ću ga prutom kao što to čine ljudi.^e

15 Njemu neću uskratiti podršku kao što sam je uskratio* Šaulu,^f kojeg sam uklonio pred tobom.

16 Tvoja loza i tvoja kraljevska vlast trajat će zauvijek. Tvoje prijestolje čvrsto će stajati u svu vječnost.”^g

17 Natan je prenio Davidu sve te riječi i cijelo viđenje.^h

18 Nato je kralj David sjeo pred Jehovu i rekao: “Tko sam ja, Svevišnji Gospodine Jehova, i po čemu je moja obitelj tako značajna da si dosad toliko učinio za mene?”ⁱ

19 I kao da to nije dovoljno, Svevišnji Gospodine Jehova, nego još govoriš što će biti s potomcima tvog slugu u dalekoj budućnosti! I to je odredba* koja će vrijediti za sve ljude, Svevišnji Gospodine Jehova.

20 Što bi ti još tvoj sluga David mogao reći kad me ti tako dobro poznaješ,^j Svevišnji Gospodine Jehova?

21 Zbog svoje riječi i zato što je to bilo po tvom srcu* ti si učinio sva ova velika djela i obznanio ih svom sluzi.^k

22 Zato i jesi velik,^l Svevišnji Gospodine Jehova! Nitko nije kao ti^m i nitko nije Bog osim tebeⁿ – sve što smo svojim ušima čuli, potvrđuje to. **23** Koji

7:15 *Ili: “neću prestati pokazivati vjernu ljubav kao što sam je prestao pokazivati”. 7:19 *Ili: “zakon”. 7:21 *Ili: “po tvojoj volji”.

je narod na zemlji kao tvoj narod Izrael?^a Njega si, Bože, oslobodio* kako bi bio tvoj narod^b i proslavio si svoje ime^c učinivši za njega velika djela koja izazivaju strahopoštovanje.^d Radi svog naroda, koji si oslobodio iz Egipta, otjerao si druge narode i njihove bogove. **24** I odredio si da Izrael zauvijek bude tvoj narod,^e a ti si, Jehova, postao njegov Bog.^f

25 Zato sada, Jehova Bože, ispuni obećanje koje si za sva vremena dao u vezi sa svojim slugom i njegovim potomcima. Učini sve kako si obećao.^g **26** Neka se tvoje ime veliča u svu vječnost^h i neka se govori: 'Jehova nad vojskama Izraelov je Bog!' Neka kraljevska loza tvog sluga Davida bude čvrsto utemeljena pred tobom!ⁱ

27 Jer ti si, Jehova nad vojskama, Bože Izraelov, javio svom sluzi: 'Utemeljiti ću tvoju kraljevsku lozu.'^j Zato se tvoj sluga odvažio da ti se obrati ovom molitvom. **28** Doista, Svevišnji Gospodine Jehova, ti si pravi Bog i tvoje su riječi istinite,^k a ti si svom sluzi dao ovo lijebo obećanje. **29** Molim te, blagoslovi lozu svog sluga i neka ona zauvijek ostane pred tobom.^l Jer ti si to obećao, Svevišnji Gospodine Jehova, pa neka tvoj blagoslov počiva na lozi tvog sluga za sva vremena!"^m

8 Nakon nekog vremena David je porazio Filistejceⁿ i pokorio ih.^o I David je oteo Meg-
teg-Amu iz ruku Filistejaca.

2 Porazio je Moapce^p te ih polegnuo na zemlju i izmjerio užetom. Na taj je način dvije trećine Moabaca odredio za po-

7:23 *Dosl.: "otkupio".

7. POGL.

a Pnz 4:7
Ps 147:19, 20
b Izl 3:8
Izl 19:5
Iza 63:9
c Izl 9:16
d Pnz 10:21
e Pnz 26:18
f Izl 15:2
g 1Lje 17:23-27
Ps 89:20, 28
h 1Lje 29:11
Ps 72:19
Mt 6:9
Iv 12:28
i Iza 9:7
Jr 33:22
j 2Sa 7:11
k Br 23:19
Ps 89:35
Ps 132:11
Iv 17:17
l Ps 89:20, 36
Ps 132:12
m 2Sa 22:51
Ps 72:17

8. POGL.

n Js 13:2, 3
2Sa 21:15
o 1Lje 18:1
p Br 24:17
Su 3:29
1Sa 14:47
Ps 60:8

2. stupac

a Pnz 23:3-6
b 2Kr 3:4
1Lje 18:2
c 2Sa 10:6
1Kr 11:23
Ps 60:nsL
d Pos 15:18
Izl 23:31
1Kr 4:21
1Lje 18:3, 4
e Pnz 17:16
Ps 20:7
Ps 33:17
f Iza 7:8
g 1Lje 18:5, 6
h Pnz 7:24
2Sa 8:14
i 1Lje 18:7, 8
j 2Kr 14:28
k 1Lje 18:9-11
l Js 6:19
1Kr 7:51
1Lje 22:14
1Lje 26:27
m 2Sa 8:2
n 2Sa 8:1
o 1Sa 30:18

gubljenje, a jednu trećinu ostavio na životu.^a I Moapci su postali Davidovi sluga i plaćali mu danak.^b

3 David je porazio i sopskog^c kralja Hadadezera, Rehobovog sina, kad je on krenuo u pohod kako bi ponovno uspostavio svoju vlast na području uz rijeku Eufrat.^d **4** David je zarobio 1700 njegovih konjanika i 20 000 pješaka. Svim konjima upregnutima u bojna kola David je pre-rezao tetive na nogama, samo je 100 konja poštedio.^e

5 Kad su Sirijci iz Damaska^f došli u pomoć sopskom kralju Hadadezeru, David je pobio 22 000 Sirijaca.^g **6** Potom je David postavio vojsku u Damasku, u Siriji. I Sirijci su postali Davidovi sluga i plaćali mu danak. Jehova je Davidu davao da pobijedi u svakom vojnom pothvatu.^h **7** David je uzeo okrugle štitove od zlata što su ih nosili ljudi koji su bili u Hadadezerovoj službi i donio ih u Jeruzalem.ⁱ **8** Iz Hadadezerovih gradova Betaha i Bero-taja kralj David odnio je vrlo mnogo bakra.

9 A hamatski^j kralj Toj čuo je da je David porazio čitavu Hadadezerovu vojsku.^k **10** Zato je Toj poslao kralju Davidu svog sina Jorama da mu prenese pozdrave i čestita mu što je ratovao protiv Hadadezera i porazio ga. (Naime, Hadadezer je često ratovao s Tojem.) Joram mu je donio predmete od srebra, zlata i bakra. **11** Njih je kralj David posvetio Jehovi, kao što je posvetio srebro i zlato koje je uzeo od svih naroda što ih je pokorio^l - **12** od Sirijaca, Moabaca,^m Amonaca, Filistejacaⁿ i Amalečana,^o te od plijena

koji je uzeo kad je porazio sokskog kralja Hadadezera,^a Rehobovog sina. **13** David se proslavio kad se vratio iz bitke u kojoj je pobio 18 000 Edomaca u Slanoj dolini.^b **14** I rasporedio je svoju vojsku u Edomu. Po cijelom Edomu rasporedio je vojsku i svi su Edomci postali Davidovi sluge.^c Jehova je Davidu davao da pobijedi u svakom vojnom pothvatu.^d

15 David je kraljevaio nad svim Izraelom^e te je pravedno sudio^f cijelom svom narodu.^g **16** Serujin sin Joab^h zapovijedao je vojskom, a Ahiludov sin Jošafatⁱ bio je ljetopisac. **17** Ahitubov sin Sadok^j i Ebjatarov sin Ahimelek bili su svećenici, a Seraja je bio pisar. **18** Jojadin sin Benaja^k zapovijedao je Kerećanima i Pelećanima,^l a Davidovi sinovi bili su namjesnici*.

9 Jednog dana David je upitao: "Ima li koga živog iz Šaulove obitelji, pa da mu iskažem vjernu ljubav zbog Jonatana?"^m **2** A u Šaulovoj obitelji bio je neki sluga po imenu Siba.ⁿ Njega su pozvali k Davidu i kralj ga je upitao: "Jesi li ti Siba?" A on mu je odgovorio: "Jesam, tvoj sam sluga!" **3** Kralj je zatim nastavio: "Ima li koga živog iz Šaulove obitelji, pa da mu iskažem vjernu ljubav kakvu Bog iskažuje?" A Siba je odgovorio kralju: "Još je živ jedan Jonatanov sin. On je hrom na obje noge."^o **4** Tada ga je kralj upitao: "Gdje je on?" Siba je odgovorio kralju: "U kući Amielovog sina Makira^p u Lo-Debaru."

8:18 *Dosl.: "svećenici".

8. POGL.

- a 2Sa 8:7
b 1Lje 18:12, 13
Ps 60:nsl.
c Pos 25:23, 26
Pos 27:29, 37
Br 24:18
d Ps 60:12
e 2Sa 5:3, 5
f 1Kr 3:6
g 1Lje 18:14-17
h 2Sa 20:23
1Lje 11:6
i 2Sa 20:24
1Kr 4:3
j 2Sa 15:27
1Lje 6:8
1Lje 24:3
k 2Sa 23:20
1Kr 1:44
1Kr 2:35
l 2Sa 15:18
2Sa 20:7

9. POGL.

- m 1Sa 18:1, 3
1Sa 20:15, 42
n 2Sa 16:1
2Sa 19:17
o 2Sa 4:4
2Sa 9:13
2Sa 19:26
p 2Sa 17:27-29

2. stupac

- a lzl 11:17
b 2Sa 19:28
lzl 11:25
c 1Sa 24:14
d 2Sa 9:1
2Sa 16:4
2Sa 19:29
e 2Sa 19:28
f 2Sa 19:17
g 1Lje 8:34
1Lje 9:40
h 2Sa 9:7
2Sa 19:28
i 2Sa 4:4

5 I kralj David odmah je poslao slugu da ga dovedu iz kuće Amielovog sina Makira u Lo-Debaru. **6** Kad je Jonatanov sin Mefibošet, Šaulov unuk, došao k Davidu, kleknuo je i poklonio mu se do zemlje. A David je rekao: "Mefibošete!" Nato mu je on odvratio: "Evo tvog sluge!" **7** David mu je zatim rekao: "Ne boj se, jer ću ti iskazati vjernu ljubav^a zbog tvog oca Jonatana! Vratit ću ti svu zemlju koja je pripadala tvom djedu Šaulu, a ti ćeš uvijek jesti za mojim stolom."^b

8 Nato mu se Mefibošet poklonio do zemlje i rekao: "Što je tvoj sluga da si obratio pažnju na mrtvog psa^c kao što sam ja?" **9** Kralj je tada pozvao Šaulovog slugu Sibua i rekao mu: "Sve što je pripadalo Šaulu i cijeloj njegovoj obitelji dajem unuku tvog gospodara.^d **10** Ti ćeš mu sa svojim sinovima i svojim slugama obrađivati zemlju i skupljati ljetinu da obitelji unuka tvog gospodara ima što jesti. A Mefibošet, unuk tvog gospodara, uvijek će jesti za mojim stolom."^e

Siba je imao 15 sinova i 20 slugu.^f **11** Nato je Siba rekao kralju: "Tvoj će sluga učiniti sve što je moj gospodar, kralj, zapovjedio svom sluzi." I tako je Mefibošet jeo za Davidovim stolom kao jedan od kraljevih sinova. **12** Mefibošet je imao malog sina po imenu Mika.^g A svi koji su živjeli u Sibinoj kući postali su Mefibošetovi sluge. **13** I Mefibošet je živio u Jeruzalemu jer je uvijek jeo za kraljevim stolom.^h A bio je hrom na obje noge.ⁱ

10 Poslije nekog vremena umro je Nahaš, kralj Amonaca,^a a nakon njega počeo je vladati njegov sin Hanun.^b **2** David je pomislio: "Iskazat ću vjernu ljubav Nahaševom sinu Hanunu, kao što je njegov otac meni iskazao vjernu ljubav." Stoga je David poslao svoje sluge da Hanunu prenesu izraze sućuti zbog smrti njegovog oca. Ali kad su Davidovi sluge došli u zemlju Amonaca, **3** amonski poglavari rekli su svom gospodaru Hanunu: "Zar misliš da je David poslao svoje sluge k tebi zato što želi iskazati čast tvom ocu? Nije li David poslao svoje sluge k tebi zato da promotri i izvidi grad, pa da ga potom razori?" **4** Tada je Hanun uhvatio Davidove sluge, obrijao im pola brade^c i odsjekao im haljine dopola, tako da im se vidjela stražnjica, te ih poslao natrag. **5** Kad je David to čuo, smjestja je poslao svoje sluge k njima jer su ti ljudi bili jako osramoćeni. I kralj im je poručio: "Ostanite u Jerihonu^d dok vam ne naraste brada pa se onda vratite."

6 Amonci su vidjeli da su postali mrski Davidu te su poslali glasnike da unajme Sirijce iz Bet-Rehoba^e i Sirijce iz Sobe,^f 20 000 pješaka, zatim kralja Maake^g s 1000 ljudi te ljude iz Ištoba*, njih 12 000.^h **7** Kad je David to čuo, poslao je Joaba s cijelom vojskom i sa svojim najboljim ratnicima.ⁱ **8** I Amonci su izašli iz grada i postrojili se pred gradskim vratima, a Sirijci iz Sobe i Rehoba te ljudi iz Ištoba i Maake postrojili su se zasebno na polju.

10:6 *Ili: "iz Toba".

10. POGL.

a Pos 19:36, 38
Su 10:7
Su 11:12, 33
1Sa 11:1

b 1Lje 19:1-5

c Le 19:27

d Js 18:21

e Br 13:21

f 2Sa 8:5

g Js 13:13

h 1Lje 19:6, 7

i 2Sa 23:8
1Lje 19:8, 9

2. stupac

a 1Lje 19:10-13

b 1Sa 26:6
2Sa 2:18
2Sa 23:18
1Lje 2:15, 16

c Br 21:24

d Pnz 31:6

e Ps 37:5
Ps 44:5
Izr 29:25

f 1Lje 19:14, 15

g 1Lje 19:16

h 2Sa 8:3-5

i Pos 15:18
Izl 23:31

j 1Lje 19:17-19

9 Kad je Joab vidio da mu prijeti napad neprijatelja i sprijeda i straga, izabrao je najbolje ratnike među Izraelcima i postrojio ih za boj sa Sirijcima.^a

10 Zapovjedništvo nad preostalop vojskom povjerio je svom bratu Abišaju^b kako bi on postrojio ljude za boj s Amoncima.^c **11** I rekao mu je: "Ako Sirijci budu jači od mene, dođi mi u pomoć. A ako Amonci budu jači od tebe, ja ću tebi doći u pomoć. **12** Moramo biti jaki i hrabro^d se boriti za svoj narod i za gradove našeg Boga, a Jehova će učiniti ono što smatra ispravnim."^e

13 Tada je Joab s vojskom koja je bila s njim krenuo u boj protiv Sirijaca, a oni su se razbježali pred njim.^f **14** Kad su Amonci vidjeli da su se Sirijci razbježali, i oni su se dali u bijeg pred Abišajem i povukli su se u grad. Nakon bitke s Amoncima Joab se vratio u Jeruzalem.

15 Kad su Sirijci vidjeli da su ih Izraelci porazili, ponovno su okupili vojsku.^g **16** I Hadadezer^h je poslao glasnike da dovedu Sirijce koji žive pokraj Rijeke^{*i} te su oni došli u Helam pod vodstvom Šobaka, zapovjednika Hadadezerove vojske.

17 Čim je David to čuo, skupo je svu izraelsku vojsku te prešao Jordan i došao u Helam. Sirijci su se postrojili za boj s Davidom i sukobili se s njim.^j **18** Ali Sirijci su se razbježali pred Izraelcima. David im je pobio 700 vozača bojnih kola i 40 000 konjanika te je smrtno ranio Šobaka, zapovjednika njihove vojske, i on je ondje

10:16 *Odnosno Eufрата.

umro.^a **19** Kad su svi kraljevi koji su bili Hadadezerovi slugе vidjeli da su ih Izraelci porazili, sklopili su mir s Izraelcima i pokorili im se.^b I Sirijci se nakon toga više nisu usudili pomagati Amoncima.

11 Početkom sljedeće godine*, u doba kad kraljevi idu u rat, David je poslao Joaba i svoje ljude te svu izraelsku vojsku da pobiju Amonce. Oni su započeli opsadu Rabe,^c a David je ostao u Jeruzalemu.^d

2 Jedne večeri* David je ustao iz kreveta i šetao se po krovu kraljevskog dvora. S krova je ugledao ženu kako se kupa, a žena je bila vrlo lijepa. **3** I David je poslao slugu da sazna tko je ta žena. On mu je rekao: "To je Eliamova kći Bat-Šeba,^e žena Hetita^f Urije."^g **4** I David je poslao glasnike da mu je dovedu.^h Tako je ona došla k njemu i on je spavao s njom.ⁱ (To se zbilo dok se ona obredno čistila*.)^j Nakon toga vratila se svojoj kući.

5 I žena je zatrudnjela, pa je poručila Davidu: "Trudna sam!" **6** Tada je David poručio Joabu: "Pošalji mi Hetita Uriju!" I Joab je poslao Uriju k Davidu. **7** Kad je Urija došao k njemu, David ga je pitao kako je Joab, kako je vojska i kako napreduje rat. **8** Na koncu je David rekao Uriji: "Idi svojoj kući i odmori se*!" Kad je Urija otišao iz kraljevog dvora, za njim su poslali kraljev dar*. **9** Ali Urija nije otišao svojoj kući, nego je

11:1 *Odnosno u proljeće. **11:2** *Ili: "Jednog dana kasno poslijepodne". **11:4** *Moguće je da je riječ o čišćenju nakon mjesečnice. **11:8** *Dosl.: "operi noge". #Moguće je da je riječ o hrani koju je domaćin slao uvaženom gostu.

10. Pogl.

a Pnz 20:1
Ps 18:37, 38

b Pos 15:18
Pnz 20:10, 11

11. Pogl.

c 2Sa 12:26

d 1Lje 20:1

e 2Sa 12:24
1Kr 1:11
1Lje 3:5, 9

f Pos 10:15
Pnz 20:17

g 2Sa 23:8, 39
1Kr 15:5

h Izl 20:14, 17

i Le 18:20
Le 20:10
Izr 6:32
He 13:4

j Le 12:2
Le 15:19
Le 18:19

2. stupac

a 2Sa 6:17
2Sa 7:2

b Le 15:16
1Sa 21:5

c Ps 51:14
Izr 3:29

d 2Sa 12:9

spavao kod ulaza u kraljev dvor sa svim drugim slugama svog gospodara. **10** Stoga su javili Davidu: "Urija nije otišao svojoj kući." Tada je David upitao Uriju: "Zar nisi došao s puta? Zašto onda nisi otišao svojoj kući?"

11 A Urija je odgovorio Davidu: "Kovčeg^a i vojnici Izraela i Jude borave pod šatorima, a moj gospodar Joab i slugе mog gospodara borave u taboru u polju. Pa kako bih onda mogao otići svojoj kući te jesti i piti i spavati sa svojom ženom?^b Kurnem ti se*, neću to učiniti!"

12 Nato je David rekao Uriji: "Ostani još danas ovdje, a sutra ću te poslati natrag!" I tako je Urija ostao u Jeruzalemu još taj dan i sutradan. **13** I David ga je pozvao da jede i pije s njim te ga je napio. Ali Urija je uvečer otišao spavati zajedno sa slugama svog gospodara i nije otišao svojoj kući. **14** Ujutro je David napisao pismo Joabu i poslao ga po Uriji. **15** A u pismu je napisao ovako: "Postavite Uriju u prve redove, gdje je boj najžešći, pa se odmaknite od nje-ga da ga pogode i ubiju!"^c

16 I Joab je dobro promotrio grad te je postavio Uriju ondje gdje su bili najjači neprijateljski ratnici. **17** Kad su ljudi iz grada izašli da se bore protiv Joaba, poginulo je nekoliko Davidovih ljudi, a među njima je bio i Hetit Urija.^d **18** Potom je Joab poslao glasnika da izvjesti Davida o svemu što se dogodilo u boju. **19** I zapovjedio mu je: "Kad izvjestiš kralja o svemu što se dogodilo u boju, **20** kralj će se možda razgnjevi-

11:11 *Ili: "Tako mi tvog života i tvoje duše".

ti i reći ti: 'Zašto ste se toliko približili gradu da se borite? Zar niste znali da će vas gađati s vrha zida?' **21** Tko je ubio Jerubešetovog^a sina Abimeleka?^b Nije li jedna žena bacila mlinski kamen na njega s vrha zida te je poginuo u Tebesu? Zašto ste se toliko primaknuli zidu?' Ti mu onda reci: 'Poginuo je i tvoj sluga Hetit Urija.'"

22 Tako je glasnik otišao k Davidu i rekao mu sve što mu je Joab zapovjedio. **23** Zatim je glasnik kazao Davidu: "Ti su ljudi bili jači od nas te su izašli iz grada i sukobili se s nama na polju, ali mi smo ih potisnuli sve do gradskih vrata. **24** Tada su strijelci gađali tvoje sluge s vrha zida, pa je poginulo nekoliko kraljevih slugu, a poginuo je i tvoj sluga Hetit Urija."^c **25** Nato je David rekao glasniku: "Ovakvo kaže Joabu: 'Nemoj to uzimati k srcu jer mač može proždrijeti svakoga! Još jače navali na grad i razori ga!'^d I ohrabri Joaba."

26 Kad je Urijina žena čula da joj je poginuo muž, oplakivala ga je. **27** Čim je prošlo vrijeme oplakivanja, David je poslao po nju i doveo je u svoj dvor. Ona mu je postala žena^e te mu je rodila sina. Ali ono što je David učinio bilo je mrsko Jehovi*.^f

12 Stoga je Jehova poslao Natana^g k Davidu. Kad je došao k njemu,^h rekao mu je: "U nekom su gradu živjela dva čovjeka, jedan bogat, a drugi siromašan. **2** Bogataš je imao vrlo mnogo ovaca i gove-

11:27 *Dosl.: "bilo je zlo u Jehovinim očima".

da,^a **3** a siromah nije imao ništa, osim jedne ovčice, koju je kupio.^b Brinuo se za nju i ona je rasla uz njega i uz njegove sinove. Jela je ono što joj je davao od svoje neimaštine, pila je iz njegove čaše i spavala mu u naručju. Bila mu je kao kći. **4** Poslije nekog vremena bogatašu je došao u posjet neki čovjek. A bogatašu je bilo žao uzeti neku svoju ovcu ili govedo i pripremiti jelo putniku koji je došao k njemu, pa je uzeo ovčicu onog siromaha i pripremio je čovjeku koji je došao k njemu."^c

5 Tada se David razgnjevio na tog čovjeka, pa je rekao Natanu: "Tako mi Jehove, živog Boga,^d čovjek koji je to učinio zaslužuje smrt! **6** A budući da je postupio tako nemilosrdno, neka ovcu plati četverostruko!"^e

7 Nato je Natan rekao Davidu: "Ti si taj čovjek! Ovakvo kaže Jehova, Izraelov Bog: 'Ja sam te pomazao za kralja nad Izraelom^f i izbavio te iz Šaulove ruke.^g **8** Dao sam ti kuću tvog gospodara^h i žene tvog gospodaraⁱ i dao sam ti vlast nad Izraelom i nad Judom.^j Da to nije bilo dovoljno, dao bih ti i puno više.^k **9** Zašto si onda prezreo Jehovinu riječ i učinio što je zlo u njegovim očima? Hetita Uriju pogubio si mačem.^l A nakon što si ga ubio mačem Amonaca, njegovu si ženu uzeo sebi za ženu.^m **10** Zato se mač nikad neće udaljiti od tvoje obitelji,ⁿ jer si me prezreo time što si ženu Hetita Urije uzeo sebi za ženu.' **11** Ovakvo kaže Jehova: 'Evo, dovest ću na tebe zlo koje će doći iz tvoje obitelji.'^o

11. POG.

- a Su 6:32
Su 7:1
b Su 9:50-53
c 2Sa 11:17
d 2Sa 12:26
e 2Sa 5:13
2Sa 12:9
f Pos 39:7-9
1Kr 15:5
Ps 5:6
Ps 11:4
He 13:4

12. POG.

- g 1Kr 1:8
1Lje 17:1
1Lje 29:29
h Ps 51:nsl.

2. stupac

- a 2Sa 5:13
2Sa 15:16
b 2Sa 11:3
c 2Sa 11:4
d Pnz 6:13
e Izl 22:1
f 1Sa 16:13
2Sa 7:8
g 1Sa 18:10, 11
1Sa 19:10
1Sa 23:14
h 1Sa 13:13, 14
1Sa 15:26, 28
i 2Sa 3:7
1Kr 2:22
j 2Sa 2:4
2Sa 5:5
k 2Sa 7:19
l Izl 20:13
m Izl 20:14, 17
2Sa 11:15, 27
n Br 14:18
2Sa 13:32
2Sa 18:33
Ga 6:7
o 2Sa 12:15, 19
2Sa 13:10-15
2Sa 15:14

Uzet ću tvoje žene tebi naočigled i dati ih drugom čovjeku*.^a I on će spavati s tvojim ženama pred svima.^b **12** Ti si radio tajno,^c a ja ću ovo što sam rekao učiniti pred čitavim Izraelom, da svi vide.”

13 Nato je David rekao Natanu: “Zgriješio sam Jehovi.”^d A Natan je odvratio Davidu: “Jehova ti je oprostio grijeh.^e Nećeš umrijeti.^f **14** Ipak, budući da si svojim postupcima pokazao krajnje nepoštovanje prema Jehovi, umrijet će sin koji ti se rodio.”

15 Potom je Natan otišao svojoj kući.

A Jehova je prouzročio da se razboli dijete koje je Urijina žena rodila Davidu. **16** I David se molio pravom Bogu za dječaka. Strogo je postio, a kad bi ušao u svoje odaje, cijelu bi noć ležao na podu.^g **17** Dvorski starješine stajali su oko njega i nagovarali ga da ustane s poda, ali on nije htio i nije jeo s njima. **18** Sedmog dana dijete je umrlo, ali slugu se bojali reći Davidu da je dijete mrtvo. Govorili su među sobom: “Dok je dijete bilo živo, pokušavali smo razgovarati s njim, ali on nas nije htio slušati. Pa kako da mu sada kažemo da je dijete umrlo? Mogao bi sebi učiniti kakvo zlo!”

19 Kad je David vidio da njegovi slugu šapću među sobom, shvatio je da je dijete umrlo. Zato je David upitao svoje slugu: “Je li dijete umrlo?” A oni su mu odgovorili: “Umrlo je.” **20** Tada je David ustao s poda, oprao se, namazao uljem^h i obukao druge haljine. Zatim je

12:11 *Ili: “tvom bližnjem”.

12. POGL.

- a Izl 21:24
Job 31:9-11
Job 34:11
- b 2Sa 16:21, 22
- c 2Sa 11:4, 15
- d Pos 39:9
Ps 32:5
Ps 38:3
Ps 51:nsl., 4
Izr 28:13
- e Izl 34:6
Ps 32:1
- f Le 20:10
Ps 103:10
- g 2Sa 12:22
Jn 3:8, 9
- h Ru 3:3
2Sa 14:2

2. stupac

- a 2Sa 6:17
- b 2Sa 12:16
Jl 1:14
- c Iza 38:3, 5
Jl 2:13, 14
Am 5:15
Jn 3:8, 9
- d Pr 9:6
- e Job 30:23
Pr 3:20
Dj 2:29, 34
Dj 13:36
- f Pr 9:5, 10
- g 2Sa 11:3
- h 1Lje 3:5, 9
1Lje 22:9
1Lje 28:5
Mt 1:6
- i 2Sa 7:12
1Lje 29:1
- j 2Sa 7:4, 5
2Sa 12:1
1Kr 1:8
- k Pnz 3:11
Js 13:24, 25
- l Pnz 23:3, 6
- m 2Sa 11:25
1Lje 20:1
- n 2Sa 11:1

otišao u Jehovin dom^a i ondje se poklonio. Potom se vratio u svoj dvor i zatražio da mu donesu hrane te je jeo. **21** A slugu su ga upitali: “Zašto se tako ponašaš? Dok je dijete bilo živo, postio si i plakao, a sad kad je dijete umrlo, ustao si i jedeš.” **22** A on je odgovorio: “Dok je dijete bilo živo, postio^b sam i plakao jer sam mislio: ‘Tko zna, možda će mi se Jehova smilovati i ostaviti dijete na životu!’^c **23** A sad kad je umrlo, zašto da postim? Mogu li ga vratiti?^d Ja ću otići k njemu,^e ali ono se neće vratiti k meni.”^f

24 Potom je David utješio svoju ženu Bat-Šebu.^g Otišao je k njoj i spavao s njom. Nakon nekog vremena ona je rodila sina kojem su dali ime Salamun*.^h I Jehova ga je zavolio,ⁱ **25** pa je preko proroka Natana^j poručio da ga nazovu Jedidija*. Jehova je to učinio zato što ga je volio.

26 A Joab se borio protiv Rabe,^k koja je pripadala Amoncima,^l i na koncu je osvojio kraljevski grad.^m **27** Joab je poslao glasnike Davidu te mu poručio: “Napao sam Rabuⁿ i osvojio dio grada u kojem je voda. **28** Zato sada skupi ostalu vojsku, opkoli grad i osvoji ga. U protivnom ću ja osvojiti grad, pa će zasluga za to pripasti meni*.”

29 Stoga je David skupio svu vojsku i krenuo na Rabu. Napao je grad i osvojio ga. **30** Skinuo je s Malkamove glave krunu načinjenu od jednog

12:24 *Ime “Salamun” izvedeno je od hebrejske riječi koja znači “mir”. 12:25 * “Jedidija” znači “Jahov voljeni”. 12:28 *Ili: “pa će grad nositi moje ime”.

talenta* zлата i ukrašenu dragim kamenjem. Tu su krunu stavili Davidu na glavu. David je usto odnio vrlo mnogo plijena^a iz grada.^b **31** Odveo je narod koji je bio u njemu i postavio ga da radi s pilama za kamen, ostrim željeznim alatka i željeznim sjekirama te da izrađuje opeke. Tako je učinio u svim amonskim gradovima. Na posljetku se David sa svom vojskom vratio u Jeruzalem.

13 Davidov sin Abšalom imao je lijepu sestru po imenu Tamara.^c A Davidov sin Amnon^d zaljubio se u nju. **2** To je toliko mučilo Amnona da se razbolio zbog svoje sestre Tamare. Budući da je ona bila djevica, Amnonu se činilo nemogućim da učini s njom ono što je želio. **3** Amnon je imao prijatelja po imenu Jonadab,^e koji je bio sin Davidovog brata Šimeje.^f Jonadab je bio vrlo lukav. **4** On mu je kazao: "Zašto si svakog jutra tako potišten, kraljev sine? Zar mi nećeš reći?" Nato mu je Amnon odgovorio: "Zaljubljen sam u Tamaru, sestru^g svog brata Abšaloma." **5** A Jonadab mu je rekao: "Lezi u krevet i pravi se da si bolestan. Kad te tvoj otac dođe posjetiti, kaži mu: 'Molim te, neka dođe moja sestra Tamara i da mi jesti. Ako preda mnom pripremi jelo* i posluži mi ga, onda ću jesti.'"

6 Tako je Amnon legao i pravio se da je bolestan, a kralj ga je došao posjetiti. I Amnon je rekao kralju: "Molim te, neka dođe moja sestra Tamara i is-

12:30 *Talent je imao 34,2 kilograma. Vidi dodatak B14. **13:5** *Ili: "jelo za bolesne".

12. POGL.
a 2Sa 8:11, 12

b 1Lje 20:2, 3

13. POGL.
c 1Lje 3:9

d 2Sa 3:2

e 2Sa 13:35

f 1Sa 16:9
1Lje 2:13

g Le 18:9
Le 20:17

2. stupac

a Le 18:9, 29
Le 20:17
Pnz 27:22

b Pos 34:2, 7
Su 20:5, 6

2. SAMUELOVA 12:31-13:17

peče preda mnom dva peciva* i posluži mi ih, pa ću onda jesti." **7** Tada je David poslao glasnike k Tamari u kuću i poručio joj: "Molim te, otidi u dom svog brata Amnona i pripremi mu jelo." **8** I Tamara je otišla u dom svog brata Amnona, a on je ležao u krevetu. Umijesila je tijesto i pred njim napravila peciva te ih ispekla. **9** Potom je uzela tavu i poslužila ga. No Amnon nije htio jesti, nego je rekao: "Neka svi izađu odavde!" I svi su izašli.

10 Nato je Amnon rekao Tamari: "Donesi jelo u moju sobu i posluži me!" I Tamara je uzela peciva koja je napravila i odnijela ih svom bratu Amnonu u sobu. **11** Kad mu je donijela jelo, on ju je zgrabio i rekao joj: "Dodi, lezi sa mnom, sestro moja!" **12** Ali ona mu je odvrtila: "Nemoj, brate moj! Nemoj me osramotiti jer se tako ne radi u Izraelu!^a Ne čini to sramotno djelo!^b **13** Kako bih mogla živjeti s takvom sramotom? A tebe bi u Izraelu smatrali nečasnim čovjekom. Molim te, razgovaraj s kraljem! On me neće tebi uskratiti!" **14** Ali on je nije htio poslušati, nego ju je svladao i silovao te je tako osramotio. **15** Tada ju je Amnon silno zamrzio, te je njegova mržnja bila veća od ljubavi koju je prije osjećao prema njoj. I Amnon joj je rekao: "Ustani! Odlazi!" **16** Nato mu je ona rekla: "Nemoj, brate moj! Ako me otjeraš, to će biti gore od onoga što si mi već učinio!" Ali on je nije htio poslušati.

17 Potom je pozvao svog slugu i rekao mu: "Makni ovu

13:6 *Ili: "srcolika peciva".

ženu od mene i zaključaj vrata za njom!" **18** (A ona je imala na sebi posebnu* tuniku jer su takvu odjeću nosile kraljeve kćeri koje su bile djevice.) I njegov sluga izveo ju je van i zaključao vrata za njom. **19** A Tamara se posula pepelom po glavi^a i razderala lijepu tuniku koju je imala na sebi. Pokrila je glavu rukama i otišla odande te je cijelim putem glasno plakala.

20 A njen brat Abšalom^b upitao ju je: "Da nije tvoj brat Amnon bio s tobom? Šuti, sestro moja! On ti je brat.^c Nemoj više razmišljati o tome!" I Tamara je ostala živjeti u kući svog brata Abšaloma te se povukla u osamu. **21** Kad je kralj David čuo sve što se dogodilo, vrlo se razgnjevio.^d No nije želio povrijediti svog sina Amnona jer ga je volio zato što mu je bio prvorodenac. **22** A Abšalom nije razgovarao s Amnom, ni lijepo ni ružno. Mrzio je^e Amnona zato što je osramotio njegovu sestru Tamaru.^f

23 A poslije dvije godine Abšalom je strigao ovce u Baal-Hasoru, blizu Efrajima,^g i pozvao je sve kraljeve sinove na gozbu.^h **24** I Abšalom je došao kralju te mu rekao: "Tvoj sluga striže ovce. Molim te, neka kralj i njegovi sluge pođu sa mnom!" **25** Ali kralj je odgovorio Abšalomu: "Ne, sine, ako svi dođemo, bit ćemo ti na teret." Iako ga je Abšalom nagovarao, kralj nije htio ići, nego ga je blagoslovio. **26** Nato je Abšalom rekao: "Ako ti nećeš ići, molim te, dopusti da barem moj brat Amnon pođe s nama."ⁱ A kralj mu je odvratio: "Zašto da on ide s tobom?" **27** No Abšalom ga je

13. POGL.

a Jš 7:6
Es 4:1
Jr 6:26

b 2Sa 3:3
2Sa 13:1

c Le 18:9
Pnz 27:22

d Izr 19:13

e Izr 18:19

f Pos 34:7

g Iv 11:54

h 1Kr 1:9, 19

i Ps 55:21
Izr 10:18
Izr 26:24-26

2. stupac

a 2Sa 13:3

b 1Sa 16:9
1Lje 2:13

c 2Sa 12:10

d Pos 27:41
Ps 7:14
Izr 18:19

e Le 18:9, 29

f 2Sa 13:12-14

g 2Sa 13:38

h 2Sa 13:3

nagovarao, pa je kralj naposljetku pustio s njim Amnona i sve svoje sinove.

28 Potom je Abšalom zapovjedio svojim slugama: "Pazite i čekajte. Kad se Amnon razveseli od vina, ja ću vam reći: 'Ubijte Amnona!' Tada ga pogubite. Ne bojte se jer sam vam ja tako zapovjedio. Budite jaki i hrabri!" **29** I Abšalomovi sluga pogubili su Amnona, kao što im je Abšalom zapovjedio. Tada su svi ostali kraljevi sinovi ustali, uzjahali svaki svoju mulu i pobjegli. **30** Dok su oni još bili na putu, do Davida je stigla vijest: "Abšalom je pobio sve kraljeve sinove, nijedan nije preživio." **31** Nato je kralj ustao, razderao svoje haljine i legao na pod, a svi njegovi sluge stajali su oko njega razderanih haljina.

32 Ali Jonadab,^a sin Davidovog brata Šimeje,^b rekao je: "Neka moj gospodar ne misli da su pobijeni svi mladi kraljevi sinovi. Poginuo je samo Amnon.^c Abšalom je tako naredio jer je to namjeravao učiniti^d još od onog dana kad je Amnon osramotio njegovu sestru^e Tamaru.^f **33** Zato neka sada moj gospodar, kralj, ne obraća pažnju na* vijest da su poginuli svi kraljevi sinovi. Poginuo je samo Amnon."

34 Abšalom je u međuvremenu pobjegao.^g A mladić koji je bio na straži podignuo je pogled i ugledao mnoštvo ljudi kako dolazi putem koji je prolazio obroncima gore. **35** Tada je Jonadab^h kazao kralju: "Evo, dolaze kraljevi sinovi, baš kao što je rekao tvoj sluga!"

13:18 *Ili: "kičenu".

13:33 *Dosl.: "ne uzima k srcu".

36 Tek što je on to izgovorio, ušli su kraljevi sinovi, glasno plačući. I kralj i svi njegovi sluge gorko su plakali.

37 A Abšalom je pobjegao i otišao k Amihudovom sinu Talmaju,^a gešurskom kralju. David je mnogo dana tugovao zbog smrti svog sina. 38 Tako je Abšalom pobjegao u Gešur^b i ostao ondje tri godine.

39 Naposljetku je David poželio otići k Abšalomu jer se pomirio s Amnonovom smrću*.

14 A Serujin sin Joab^c zapazio je da kraljevo srce čezne za Abšalomom.^d 2 Tada je Joab poslao sluge u Tekou^e da odande dovedu jednu domišljatu ženu pa joj je rekao: "Pretvaraj se da si u žalosti. Obuci haljine koje ljudi nose kad žaluju i nemoj se mazati uljem.^f Ponašaj se kao žena koja je već dugo u žalosti za nekim tko joj je umro. 3 Zatim otidi kralju i kaži mu ono što ću ti reći!" I Joab joj je rekao što da kaže.

4 I žena iz Tekoe došla je pred kralja, pala ničice, licem do zemlje, i rekla: "Pomozi mi, kralju!" 5 Kralj ju je upitao: "Što ti se dogodilo?" A ona je odgovorila: "Nažalost, ja sam udovica, umro mi je muž. 6 Tvoja je sluškinja imala dva sina. Njih su se dvojica posvađala u polju, a nije bilo nikoga da ih razdvoji, pa je jedan udario drugoga i ubio ga. 7 I sad se cijela obitelj podignula na mene, tvoju sluškinju, te mi govore: 'Predaj nam onoga koji je ubio svog brata da ga pogubimo jer je oduzeo život svom bratu^g - učinit ćemo to makar time pogubili nasljed-

13:39 *Ili: "jer se utješio za Amnonom".

13. POGL.

a 2Sa 3:3

b Pnz 3:14

Jš 12:4, 5

2Sa 14:23

14. POGL.

c 2Sa 2:18

1Lje 2:15, 16

d 2Sa 13:39

2Sa 18:33

2Sa 19:2

e 2Lje 11:5, 6

2Lje 20:20

Am 1:1

f Pr 9:8

Da 10:3

g Br 35:19

Pnz 19:11, 12

2. stupac

a Br 35:19, 27

Pnz 19:6

b Pnz 6:13

Pr 8:4

c Izl 19:5

Br 6:27

d 2Sa 13:38

nika! Oni će ugasiti posljednju iskru koja tinja na našem ognjištu*, pa mom mužu neće ostaviti ni imena ni potomstva na zemlji."

8 Tada je kralj rekao ženi: "Idi svojoj kući, a ja ću zapovijediti da se tvoj slučaj riješi!" 9 A žena iz Tekoe kazala je kralju: "Moj gospodaru, kralju, neka krivnja padne na mene i na obitelj mog oca, a kralj i njegovog prijestolje nedužni su!" 10 Kralj je zatim nastavio: "Ako ti itko išta kaže, dovedi ga k meni i više te nikad neće uznemiravati!" 11 A ona je kazala: "Molim te, kralju, sjeti se Jehove, svog Boga, da krvni osvetnik^a ne bi učinio još veće zlo i pogubio mi sina!" On je odvratio: "Tako mi Jehove, živog Boga,^b tvom sinu ni vlas s glave neće pasti na zemlju!" 12 Ali žena je rekla: "Molim te, dopusti da tvoja sluškinja još nešto kaže svom gospodaru, kralju!" A on je odvratio: "Kaži!"

13 I žena je nastavila: "Zašto si onda odlučio učiniti nešto slično, na štetu Božjem narodu?^c Kad kralj ovako govori, sam sebe osuđuje jer nije doveo natrag svog sina kojeg je prognao.^d 14 Svi ćemo umrijeti i bit ćemo kao voda koja se prolije na zemlju i više se ne može vratiti. Ali Bog ne oduzima život*, nego traži razloge da onaj koji je prognan ne ostane zauvijek prognan. 15 A ja sam došla razgovarati sa svojim gospodarom, kraljem, jer su me ljudi uplašili. Zato je tvoja sluškinja pomislila: 'Moram razgovarati s kraljem! Možda će kralj

14:7 *Odnosno posljednju nadu za nastavkom obiteljske loze. 14:14 *Ili: "dušu".

učiniti ono što kaže njegova robinja. **16** Možda će kralj poslušati svoju robinju i izbaviti je iz ruke onoga koji želi zatrti mene i mog jedinog sina i lišiti nas nasljedstva koje nam je dao Bog.^a **17** Zato je tvoja sluškinja pomislila: 'Neka me utješi riječ mog gospodara, kralja!' Moj je gospodar, kralj, kao anđeo pravog Boga jer razlikuje dobro i zlo. Neka Jehova, tvoj Bog, bude s tobom!"

18 Kralj je nato odgovorio ženi: "Nešto ću te upitati. Nemoj mi ništa zatajiti!" A žena je rekla: "Neka kaže moj gospodar, kralj!" **19** Tada je kralj upitao: "Da li te Joab nagovorio na sve to?"^b A žena je odgovorila: "Istinu govorim pred tobom, moj gospodaru, kralju, sve je upravo onako kako si rekao. Da, tvoj sluga Joab poslao je tvoju sluškinju k tebi i rekao joj da ti kaže sve ovo. **20** Tvoj sluga Joab učinio je to da bi ti drugačije sagledao stvari, ali moj je gospodar mudar kao anđeo pravog Boga i zna sve što se zbiva u zemlji."

21 Tada je kralj rekao Joabu: "Dobro, učinit ću to što si tražio.^c Idi i dovedi natrag mog sina Abšaloma!"^d **22** A Joab je pao ničice, licem do zemlje, i zahvalio kralju te rekao: "Danas je tvoj sluga uvidio da je stekao tvoju naklonost, moj gospodaru, kralju, jer je kralj učinio ono što je tražio njegov sluga." **23** Potom je Joab ustao i otišao u Gešur^e te doveo Abšaloma u Jeruzalem. **24** No kralj je rekao: "Neka se on vrati svojoj kući, ali neka se ne pojavljuje preda mnom!" Tako se Abšalom vratio svojoj kući, ali nije dolazio pred kralja.

14. POGL.

a 2Sa 14:2, 7

b 2Sa 14:1-3

c 2Sa 14:13

d 2Sa 13:38

e Pnz 3:14
2Sa 3:3
2Sa 13:37

2. stupac

a 2Sa 18:18

b 2Sa 14:24

c 2Sa 14:23

d Pos 45:15

25 A u cijelom Izraelu nikoga nisu toliko hvalili zbog njegove ljepote kao Abšaloma. Od glave do pete nije bilo mane na njemu. **26** Kad bi ošišao kosu – a morao ju je šišati krajem svake godine jer mu je bila preteška – i izvagao je, ona je težila 200 šekela*, po kraljevskoj mjeri^f. **27** Abšalomu su se rodila tri sina^g i jedna kći po imenu Tamara. Ona je bila vrlo lijepa žena.

28 Abšalom je živio u Jeruzalemu dvije godine, ali nije dolazio pred kralja.^b **29** Stoga je Abšalom pozvao Joaba k sebi kako bi ga poslao kralju, ali on nije htio doći k njemu. Pozvao ga je i drugi put, ali on opet nije htio doći. **30** Naposljetku je Abšalom rekao svojim slugama: "Joab ima polje pokraj mojega, na kojem ima nešto ječma. Idite i zapalite ga!" I Abšalomovi sluge zapalili su polje. **31** Tada je Joab otišao k Abšalomu u njegovu kuću te ga upitao: "Zašto su tvoji sluge zapalili moje polje?" **32** A Abšalom je rekao Joabu: "Evo, poručio sam ti: 'Dođi ovamo da te pošaljem kralju da ga u moje ime upitaš: "Zašto sam se vratio iz Gešura?"^c Bilo bi mi bolje da sam ostao ondje. Dopusti mi da te vidim, kralju, pa ako sam nešto skrivio, pogubi me!"^d

33 I Joab je otišao kralju i rekao mu sve to. Potom je kralj pozvao Abšaloma. On je došao pred njega te kleknuo i poklonio mu se licem do zemlje. Zatim je kralj poljubio Abšaloma.^d

14:26 *Otprilike 2,3 kilograma. Vidi do-datak B14. ^fMožda se radilo o standardnom utegu koji se čuvao u kraljevskoj palači ili je postojao "kraljevski" šekel koji se razlikovao od običnog.

15 Poslije svega toga Abšalom je sebi nabavio kola, konje i 50 ljudi koji su kao njegova straža trčali pred njim.^a

2 I Abšalom bi ustao rano i zatim stao kraj puta koji vodi prema gradskim vratima.^b Svako- ga tko je imao neku parnicu u kojoj je kralj trebao donijeti presudu^c Abšalom bi pozvao k sebi i upitao ga: "Odakle si?" A čovjek bi odgovorio: "Tvoj je sluga iz jednog od izraelskih plemena." **3** Nato bi mu Abšalom rekao: "Vidiš, ono što tražiš dobro je i opravdano, ali nema te tko saslušati kod kralja." **4** Abšalom bi zatim kazao: "Kad bi barem mene postavili za suca u zemlji! Onda bi svatko tko ima neku parnicu ili spor došao k meni i ja bih mu udijelio pravdu!"

5 I kad bi mu se tko približio da mu se pokloni, Abšalom bi pružio ruku, privukao ga k sebi i poljubio.^d **6** Tako je Abšalom postupao sa svim Izraelcima koji su dolazili kralju na sud. Na taj je način pridobivao srca Izraelaca.^e

7 Kad su prošle četiri godine*, Abšalom je rekao kralju: "Molim te, dopusti mi da odem u Hebron^f kako bih izvršio zavjet koji sam dao Jehovi!" **8** Jer tvoj se sluga zavjetovao^g Jehovi kad je bio u Gešuru^h u Siriji: 'Ako me Jehova dovede natrag u Jeruzalem, prinijet ću mu žrtve.'" **9** A kralj mu je odgovorio: "Idi u miru!" I on je otišao u Hebron.

10 Tada je Abšalom razaslao uhode po svim izraelskim ple-

15:7 *Moguće i: "40 godina". Vjerojatno 40 godina otkako je David pomazan za kralja.

15. POGL.

a 1Sa 8:11
1Kr 1:5
Izr 11:2

b Pnz 25:7
Ru 4:1

c 1Sa 8:20
2Sa 8:15

d Ps 10:9
Ps 55:21
Izr 26:25

e Izr 11:9

f 2Sa 3:2

g Le 22:21

h 2Sa 13:38
2Sa 14:23

2. stupac

a 2Sa 2:1
2Sa 5:1, 5
1Lje 3:4

b 2Sa 16:23
2Sa 17:14
2Sa 23:8, 34

c Ps 41:9
Ps 55:12, 13
Iv 13:18

d Js 15:20, 51

e Ps 3:1
Izr 24:21

f 2Sa 19:9
Ps 3:misl.

g 2Sa 12:11

h Izr 18:24

i 2Sa 12:11
2Sa 16:21
2Sa 20:3

j 2Sa 8:18
2Sa 20:7
1Kr 1:38
1Lje 18:17

k Js 13:2, 3

l 1Sa 27:4
1Lje 18:1

m 2Sa 18:2

2. SAMUELOVA 15:1-20

menima i rekao im: "Kad čujete zvuk roga, povičite: 'Abšalom je postao kralj u Hebronu!'"^a

11 A s Abšalomom je iz Jeruzalema otišlo 200 ljudi, koje je on pozvao. Oni su pošli s njim ništa ne sluteći jer nisu znali što se sprema. **12** Kad je prnio žrtve, Abšalom je pozvao Gilonjanina Ahitofela,^b Davidovog savjetnika,^c da dođe iz svog grada Gila.^d Urota je uzimala maha i sve je više ljudi pristajalo uz Abšaloma.^e

13 Poslije nekog vremena k Davidu je stigao glasnik i javio mu: "Srce Izraelaca priklonilo se Abšalomu." **14** Tada je David rekao svim svojim ljudima koji su bili s njim u Jeruzalemu: "Podimo odavde! Bježimo,^f jer inače nećemo umaknuti Abšalomu! Požurite se da nas on ne uhvati i ne svlada te da mačem ne pobije sve stanovnike grada!"^g **15** Kraljevi su ljudi rekli kralju: "Tvoji će sluge učiniti sve što odluči naš gospodar, kralj."^h **16** Tako je kralj otišao sa svim svojim domom, ali ostavio je deset svojih inočaⁱ da čuvaju dvor. **17** Kralj i sav narod koji je pošao s njim otišli su iz grada i zaustavili su se kod Bet-Merhaka.

18 I svi kraljevi ljudi koji su pošli s njim i svi Kerećani i Pelećani^j te Gaćani,^k 600 ljudi koji su ga pratili iz Gata,^l prošli su pred njim, a on je pregledao svoje snage. **19** Tada je kralj rekao Itaju^m iz Gata: "Zašto i ti ideš s nama? Vрати se i boravi kod novog kralja! Ti si tuđinac i izgnan si iz svoje zemlje. **20** Jučer si došao, pa zar da te danas povedemo da lutaš s nama i ideš tko zna kamo?"

Vrati se i povedi sa sobom svoje ljude, a Jehova neka ti iskaže ljubav* i vjernost!"^a **21** Ali Itaj je odvratio kralju: "Istinu govorim pred Jehovom, živim Bogom, i pred tobom, moj gospodaru, kralju, kamo god kralj pođe, bilo u smrt bilo u život, onamo će poći i tvoj sluga!"^b **22** Nato je David rekao Itaju:^c "Dobro, pođi sa mnom preko doline!" I tako je Itaj iz Gata prešao dolinu sa svim svojim ljudima i njihovim obiteljima.

23 Cijela je zemlja glasno plakala dok su svi ti ljudi prelazili dolinu. Kralj je stajao pred dolinom Kidronom,^d a svi njegovi ljudi prelazili su dolinu i išli putem prema pustinji. **24** Ondje je bio i Sadok,^e a s njim i svi leviti^f koji su nosili kovčeg^g saveza pravog Boga.^h I oni su spustili kovčeg pravog Boga, a Ebjatarⁱ je stajao ondje sve dok svi ljudi nisu izašli iz grada i prešli dolinu. **25** Tada je kralj rekao Sadoku: "Ondesi kovčeg pravog Boga natrag u grad!^j Ako steknem Jehovinu naklonost, on će me dovesti natrag i dopustiti mi da opet vidim kovčeg i njegovo prebivalište.^k **26** Ali ako Bog kaže da nu misam po volji, neka sa mnom učini što god želi!" **27** Kralj je još rekao svećeniku Sadoku: "Nisi li ti vidjelac?"^l Vrati se u miru u grad s Ebjatarom te povedi sa sobom svog sina Ahimaasa i Ebjatarovog sina Jonatana!^m **28** Evo, ja ću se zadržavati kraj riječnih gazova u pustom kraju dok ne dođe od vas glasnik i ne doneše mi vijesti."ⁿ **29** Tako su Sadok i Ebjatar odnijeli kovčeg

15:20 *Ili: "vjernu ljubav".

15. POGL.

- a 2Sa 2:5, 6
Ps 25:10
Ps 57:3
Ps 61:7
Ps 89:14
b Izr 17:17
Izr 18:24
c 2Sa 18:2
d 1Kr 2:36, 37
2Lje 30:14
Iv 18:1
e 2Sa 8:17
2Sa 20:25
1Kr 1:8
1Kr 2:35
1Lje 6:8
f Br 8:19
g Izl 37:1
Le 16:2
h Br 4:15
Br 7:9
1Lje 15:2
i 1Sa 22:20
1Sa 30:7
j 2Sa 6:17
k 2Sa 7:2
Ps 26:8
Ps 27:4
l 1Sa 9:9
m 2Sa 17:17
n 2Sa 15:36
2Sa 17:16, 21

2. stupac

- a Mt 21:1
Mt 24:3
Dj 1:12
b Ps 41:9
Ps 55:12, 13
Iv 13:18
c Ps 3:nsl.
d 2Sa 16:23
2Sa 17:14
Ps 3:7
e Jš 16:1, 2
f 2Sa 16:16
g 2Sa 16:18, 19
h 2Sa 17:7, 14
i 2Sa 17:15, 16
j 2Sa 18:19
k 2Sa 17:17
1Kr 1:42
l 2Sa 16:16
1Lje 27:33

16. POGL.

- m 2Sa 15:30
n 2Sa 9:6
o 2Sa 9:2, 9
p 1Sa 25:18

pravog Boga natrag u Jeruzalem i ostali su ondje.

30 Dok se uspinjao na Maslinsku goru,^a David je plakao. Hodao je pokriven glave i bos. A i svi ljudi koji su bili s njim hodali su pokriveni glave i putem plakali. **31** Tada su Davidu javili da se i Ahitofel urotio^b s Abšalomom.^c Nato je David rekao: "Jehova, molim te, pretvori Ahitofelov savjet u ludost!"^d

32 Kad je David došao na vrh gore, ondje gdje se narod klanjao Bogu, u susret mu je došao Arkijac^e Hušaj,^f razderane haljine i glave posute prašinom. **33** A David mu je rekao: "Ako pođeš sa mnom, nećeš mi moći puno pomoći. **34** Ali ako se vratiš u grad i kažeš Abšalomu: 'Kralju, tvoj sam sluga! Prije sam služio tvom ocu, ali sada ću služiti tebi',^g moći ćeš spriječiti da se Ahitofelovi savjeti provedu u djelo i tako ćeš mi pomoći.^h **35** Neće li uz tebe biti i svećenici Sadok i Ebjatar? Kaži svećenicima Sadoku i Ebjataru sve što čuješ na kraljevom dvoru!"ⁱ **36** Evo, s njima su dva njihova sina: Sadokov sin Ahimaas^j i Ebjatarov sin Jonatan.^k Preko njih mi javljajte sve što čujete!" **37** Tako se Davidov prijatelj^l Hušaj vratio u Jeruzalem kad je Abšalom ulazio u grad.

16 Kad je David prešao vrh gore,^m u susret mu je došao Mefibošetovⁿ sluga Siba^o s dva osedlana magarca natovarena s 200 kruhova, 100 gruda grožđica, 100 gruda ljetnog voća* i velikim ćupom vina.^p **2** I kralj je upitao Sibua: "Zašto

15:37 *Ili: "povjerljivi prijatelj". 16:1 *Vjerojatno smokava, a možda i datulja.

si to donio?" A Siba je odgovorio: "Magarci su za kraljevu obitelj za jahanje, kruh i ljetno voće ljudima za jelo, a vino za piće onima koji se umore u pustinji."^a **3** Tada je kralj upitao: "Gdje je unuk* tvog gospodara?"^b A Siba je odgovorio kralju: "Ostao je u Jeruzalemu jer je pomislio: 'Danas će mi Izraelci vratiti kraljevstvo mog djeda.'^c" **4** Nato je kralj rekao Sibi: "Evo, tvoje je sve što pripada Mefibošetu!"^d A Siba je odvratio: "Klanjam ti se! Daj mi da ostanem u tvojoj milosti, moj gospodaru, kralju!"^e

5 Kad je kralj David došao do Bahurima, neki je čovjek od Šaulovog roda po imenu Šimi,^f Gerin sin, izišao odande i proklinjao ga dok mu je prilazio.^g **6** I počeo je bacati kamenje na Davida i na sve slugе kralja Davida te na vojnike i junake koji su Davidu bili zdesna i slijeva. **7** I Šimi ga je proklinjao: "Odlazi! Odlazi, ubojico! Nitkove!" **8** Jehova je na tebe svalio svu krivnju za to što si prolio krv Šaula i njegove obitelji te počeo kraljevati umjesto njega. Ali Jehova je predao kraljevsku vlast u ruke tvom sinu Abšalomu. Sada te snašla nevolja jer si kriv za krvoproliće!"^h

9 Tada je Serujin sin Abišajⁱ rekao kralju: "Zar da ovaj mrtvi pas^j proklinje mog gospodara, kralja?"^k Molim te, dopusti mi da odem prije ko i skinem mu glavu!"^l **10** Ali kralj je odgovorio: "Što vi imate s tim, Serujini sinovi?"^m Neka me proklinjeⁿ jer mu je Jehova rekao:^o 'Proklinji Davida!' Tko mu onda smije reći: 'Zašto to činiš?' **11** Da-

16:3 *Dosl.: "sin". ^aDosl.: "oca".

16. POGL.

a 2Sa 17:27-29

b 2Sa 9:3

c 2Sa 19:25-27

d 2Sa 9:9, 10

e Izr 26:22

f 2Sa 19:16

1Kr 2:8, 44

g Izl 22:28

Pr 10:20

h 1Sa 24:6, 7

1Sa 26:9, 11

Ps 3:1, 2

Ps 7:1

Ps 71:10, 11

i 1Lje 2:15, 16

j 1Sa 24:14

k Izl 22:28

l 1Sa 26:8

m 2Sa 19:22

1Kr 2:5

n Ps 37:8

1Pe 2:23

o 2Sa 12:10

2. stupac

a 2Sa 12:11

2Sa 15:14

2Sa 17:12

b 2Sa 19:16

c Pos 29:32

Izl 3:7

Ps 25:18

d Ps 109:28

e 2Sa 16:5

f 2Sa 15:12, 31

g Jš 16:1, 2

h 2Sa 15:32, 37

1Lje 27:33

i 1Kr 1:25

j 2Sa 15:34

k Ps 37:12

l Le 18:8

Le 20:11

1Kr 2:22

m 2Sa 15:16

vid je zatim rekao Abišaju i svim svojim slugama: "Moj sin, moja vlastita krv, želi mi oduzeti život,^a a kako onda ne bi ovaj Benjaminovac!^b Pustite ga neka me proklinje jer mu je Jehova tako rekao! **12** Možda će Jehova vidjeti moju nevolju,^c pa će Jehova kletve kojima me ovaj danas proklinje pretvoriti u blagoslov."^d **13** I David je sa svojim ljudima išao dalje putem, a Šimi je išao obronkom brda usporodo s njim i proklinjao^e ga te bacao kamenje i mnogo prašine.

14 Naposljetku su kralj i svi ljudi koji su bili s njim stigli umorni na svoje odredište i ondje su se odmorili.

15 A Abšalom i svi Izraelci koji su bili uz njega ušli su u Jeruzalem. I Ahitofel^f je bio s njim. **16** Kad je Davidov prijatelj* Arkijac^g Hušaj^h došao pred Abšaloma, Hušaj je rekao Abšalomu: "Živio kralju! Živio kralju!" **17** Nato je Abšalom kazao Hušaju: "Zar tako iskazuješ vjernu ljubav svom prijatelju? Zašto nisi otišao sa svojim prijateljem?" **18** A Hušaj je odgovorio Abšalomu: "Nisam otišao jer sam na strani onog kojeg je izabrao Jehova, ovaj narod i svi Izraelci. Uz njega ću ostati. **19** Uostalom, kome ću služiti? Zar ne njegovom sinu? Kao što sam služio tvom ocu, tako ću služiti i tebi."ⁱ

20 Potom je Abšalom rekao Ahitofelu: "Savjetuj^k mi što da radimo!" **21** Tada je Ahitofel savjetovao Abšalomu: "Spavaj s inočama svog oca^l koje je ostavio da čuvaju dvor."^m Tako će sav Izrael saznati da si postao

16:16 *Ili: "povjerljivi prijatelj".

mrzak svom ocu, pa će se osmjeliti svi koji su uz tebe.” **22** I razapeli su za Abšaloma šator na krovu^a i Abšalom je spavao s inočama svog oca^b naočigled svih Izraelaca.^c

23 U to su vrijeme savjeti koje je davao Ahitofel^d bili toliko cijenjeni kao da dolaze od pravog Boga. Tako su i David i Abšalom gledali na svaki Ahitofelov savjet.

17 Ahitofel je zatim rekao Abšalomu: “Molim te, dopusti mi da odaberem 12 000 ljudi pa da još ove noći krenem u potjeru za Davidom! **2** Napast ću ga dok je umoran i bespomoćan^e i uplašit ću ga. Tada će se razbježati svi ljudi koji su s njim te ću ubiti samo kralja,^f **3** a sav ću narod dovesti natrag k tebi. Ako čovjek kojeg tražiš umre, svi će se ljudi vratiti k tebi. Potom će sav narod biti u miru.” **4** Taj se prijedlog sviديو Abšalomu i svim izraelskim starješinama.

5 Ali Abšalom je rekao: “Pozovite i Arkijca Hušaja^g da čujemo što će on reći!” **6** Kad je Hušaj došao pred Abšaloma, Abšalom mu je rekao: “Ahitofel je savjetovao to i to. Hoćemo li postupiti u skladu s njegovim savjetom? Ako nećemo, reci nam ti što da učinimo.” **7** Nato je Hušaj rekao Abšalomu: “Savjet koji je dao Ahitofel ovaj put nije dobar!”^h

8 Hušaj je zatim nastavio: “Dobro znaš da su tvoj otac i njegovi ljudi junaciⁱ i da su razjareni kao medvjedica koja je izgubila svoju mladunčad u polju.^j Povrh toga, tvoj je otac ratnik^k i neće nočiti s narodom. **9** On se sada krije u nekoj pe-

16. PUGL.

a 2Sa 11:2

b Pnz 22:30
2Sa 20:3

c 2Sa 12:11, 12

d 2Sa 15:12
2Sa 17:14, 23

17. PUGL.

e 2Sa 16:14

f Ps 37:12
Ps 41:9
Ps 55:12, 13g 2Sa 15:32
2Sa 16:16

h 2Sa 15:34

i 1Sa 16:18
2Sa 15:18
2Sa 23:8, 18
1Lje 11:26

j 1Zr 17:12

k 1Sa 17:50
1Sa 18:7
1Sa 19:8
2Sa 10:18

2. stupac

a 1Sa 22:1
1Sa 23:19b Pos 49:9
2Sa 1:23
1Za 31:4

c 1Sa 18:5

d Su 20:1

e 1Kr 4:20

f 1Zr 21:1

g 2Sa 15:31, 34
2Sa 16:23
1Zr 19:21
1Zr 21:30h Pnz 2:30
2Lje 25:20i 2Sa 8:17
2Sa 15:35

ćini* ili na nekom drugom mjestu.^a Ako on prvi napadne naše ljude, tko god to čuje reći će: ‘Poraženi su ljudi koji su pristali uz Abšaloma!’ **10** Tada će i najhrabriji čovjek, koji ima srce poput lavlje, ^b ustuknuti od straha jer sav Izrael zna da je tvoj otac junak^c i da su njegovi ljudi hrabri. **11** Zato ja savjetujem ovako: Neka se oko tebe skupe svi Izraelci, od Dana do Beer-Šebe,^d tako da ih bude mnogo, kao pijeska na morskoj obali,^e pa ih ti povedi u boj. **12** Napast ćemo tvog oca gdje god se bude nalazio i iznenada ćemo navaliti na njega s vojskom koje će biti mnogo poput rose na zemlji. Nitko od njih neće ostati na životu, ni on ni itko od ljudi koji su s njim. **13** A ako se povuče u neki grad, svi će Izraelci donijeti užad, pa ćemo svezati taj grad i odvući ga u riječnu dolinu, tako da od njega neće ostati ni kamenčić.”

14 Tada su Abšalom i svi Izraelci koji su bili s njim rekli: “Savjet Arkijca Hušaja bolji je^f od Ahitofelovog savjeta!” Bilo je to zato što je Jehova odlučio* da se Ahitofelov dobar savjet ne provede u djelo.^g Jehova je to učinio kako bi mogao nanijeti nevolju Abšalomu.^h

15 Potom je Hušaj rekao svećenicima Sadoku i Ebjataru:ⁱ “Ahitofel je to i to savjetovao Abšalomu i izraelskim starješinama, a ja sam im savjetovao to i to. **16** Zato sada brzo poručite Davidu: ‘Noćas nemoj boraviti kraj riječnih gazova* u pu-

17:9 *Ili: “jami; klanču”. 17:14 *Ili: “zapovjedio”. 17:16 *Moguće je: “u ravnicama”.

stom kraju, nego odmah prijedi na drugu stranu rijeke. Inače će poginuti kralj i svi ljudi koji su s njim!”^a

17 A Jonatan^b i Ahimaas^c nalazili su se kod En-Rogela.^d Jedna je sluškinja došla k njima i donijela im vijesti kako bi ih oni prenijeli kralju Davidu jer se oni nisu usudili ući u grad da ih ne bi tko vidio. **18** Ali vidio ih je neki mladić i javio to Abšalomu. Stoga su njih dvojica brzo otišla i došla u kuću nekog čovjeka u Bahurimu,^e koji je u dvorištu imao bunar. I spustili su se u taj bunar, **19** a žena tog čovjeka raširila je pokrivač preko otvora bunara i po njemu rasula stučeno zrnje. Nitko nije ništa primijetio. **20** Abšalomovi sluge došli su k toj ženi u kuću i upitali je: “Gdje su Ahimaas i Jonatan?” Žena im je odgovorila: “Otišli su prema vodi.”^f I krenuli su ih tražiti, ali ih nisu našli, pa su se vratili u Jeruzalem.

21 Kad su sluge otišli, oni su izašli iz bunara i otišli prenijeti vijesti kralju Davidu. I rekli su mu: “Idite odavde i brzo prijedite preko rijeke jer je to i to savjetovao Ahitofel protiv vas!”^g **22** Stoga su David i svi ljudi koji su bili s njim odmah krenuli na put i prešli Jordan. Kad je svanulo, više nije bilo nijednoga koji nije prešao Jordan.

23 Kad je Ahitofel vidio da nisu postupili prema njegovom savjetu, osedlao je magarca i otišao kući u svoj grad.^h Nakon što je izdao potrebne zapovijedi svojim ukućanima,ⁱ objesio se.^j Tako je Ahitofel umro te su ga pokopali u grobu njegovih predaka.

17. POGL.

- a Ps 35:24, 25
b 1Kr 1:42
c 2Sa 15:27, 36
2Sa 18:19
d Jš 15:7, 12
Jš 18:16, 20
1Kr 1:9
e 2Sa 16:5
2Sa 19:16
f Izl 1:19
Jš 2:3–5
1Sa 19:12, 14
1Sa 21:2
g 2Sa 17:1, 2
h Jš 15:20, 51
2Sa 15:12
i 2Kr 20:1
j 1Sa 31:4
1Kr 16:18
Ps 5:10
Ps 55:23
Mt 27:3, 5
Dj 1:18

2. stupac

- a Pos 32:1, 2
Jš 13:24, 26
b 2Sa 19:13
2Sa 20:4, 10
c 2Sa 8:16
d 1Lje 2:16, 17
e Br 32:1
Pnz 3:15
f Pnz 3:11
Jš 13:24, 25
2Sa 12:26, 29
g 2Sa 9:3–5
h 2Sa 19:31, 32
1Kr 2:7
i Izr 11:25
j 1Sa 25:18
2Sa 16:2

18. POGL.

- k Izr 20:18
l 2Sa 8:16
2Sa 10:7
m 2Sa 23:18, 19
n 1Lje 2:15, 16
o 2Sa 15:19, 21
p 2Sa 21:17
r 2Sa 17:1–3
Tu 4:20

2. SAMUELOVA 17:17–18:4

24 David je u međuvremenu došao u Mahanajim,^a a Abšalom je prešao Jordan sa svim Izraelcima. **25** Abšalom je Amasu^b postavio za zapovjednika nad vojskom umjesto Joaba.^c Amasa je bio sin nekog Izraelca po imenu Itra, koji je spavao s Nahaševom kćeri Abigajilom,^d sestrom Joabove majke Seruje. **26** Izraelci i Abšalom utaborili su se u gileadskom kraju.^e

27 Kad je David stigao u Mahanajim, došli su Nahašev sin Šobi iz Rabe^f koja pripada Amoncima, Amielov sin Makir^g iz Lo-Debara i Gileadovac Barzilaj^h iz Rogelima **28** te su donijeli prostirki, zdjela, lončarskog posuđa, pšenice, ječma, brašna, prženog zrnja, boba, leće, prženih sjemenki, **29** meda, maslaca, ovaca i sira. Sve su to donijeli Davidu i ljudima koji su bili s njim da jedu jer su mislili: “Ljudi su u pustinji ogladnjeli, umorili se i ožednjeli.”^j

18 Potom je David prebrojio ljude koji su bili s njim i postavio nad njima tisućnike i stotnike.^k **2** I David je trećinu svojih ljudi stavio pod Joabovo zapovjedništvo,^l trećinu pod zapovjedništvo Joabovog brata Abišaja,^m Serujinog sina,ⁿ a trećinu pod zapovjedništvo Itaja^o iz Gata. Kralj je zatim rekao ljudima: “I ja ću poći s vama!” **3** Ali oni su odvrtili: “Ti ne smiješ ići!”^p Ako mi pobjegnemo, nitko neće mariti za to. I ako polovina nas izgine, nitko neće mariti za to. Ali ti sam vrijediš kao 10 000 naših ljudi.^r Zato bi bilo bolje da nam pomažeš iz grada.” **4** A kralj im je rekao:

“Učinit ću sve što mislite da je dobro.” I kralj je stajao kod gradskih vrata, a sva je vojska izlazila u četama po stotinu i po tisuću ljudi. **5** Tada je kralj zapovjedio Joabu, Abišaju i Itaju: “Zbog mene budite blaži prema mom sinu Abšalomu!”^a I sva je vojska čula što je kralj naredio svim zapovjednicima za Abšalomu.

6 I vojska je izašla iz grada kako bi se sukobila s Izraelcima, a bitka se vodila u Efrajimovoj šumi.^b **7** Ondje su Davidovi ljudi porazili izraelsku vojsku^c i tog je dana poginulo mnogo ljudi – bilo je 20 000 mrtvih. **8** Boj se proširio po cijelom kraju. Tog je dana više ljudi progutala šuma nego što ih je poginulo od mača.

9 Na kraju se i sam Abšalom našao pred Davidovim ljudima. Abšalom je jahao na muli, ali kad je mula prolazila ispod guste krošnje velikog stabla, kosa mu je zapela za grane i on je ostao visjeti u zraku*, a mula koju je jahao otišla je dalje. **10** To je vidio neki čovjek, pa je javio Joabu:^d “Vidio sam Abšalomu kako visi na stablu!” **11** Nato je Joab rekao čovjeku koji mu je to javio: “Kad si ga vidio, zašto ga nisi na mjestu ubio? Tada bih ti drage volje dao 10 srebrnjaka i jedan pojas.” **12** Ali čovjek je odvratio Joabu: “Kad bi mi dao i 1000 srebrnjaka, ne bih dignuo ruku na kraljevog sina, jer smo čuli da je kralj tebi, Abišaju i Itaju zapovjedio: ‘Čuvajte mi svi sina Abšalomu!’^e **13** Da sam se oglušio na tu zapovijed i oduzeo mu život*, to se ne

18:9 *Dosl.: “između neba i zemlje”.
18:13 *Ili: “Da sam kao izdajnik naučio njegovoj duši”.

18. POGŁ.

a 2Sa 18:12

b 2Sa 17:26

c 2Sa 16:15
Ps 3:7
Izr 24:21, 22

d 2Sa 8:16
2Sa 18:2

e 2Sa 18:5

2. stupac

a 2Sa 12:10
Izr 2:22
Izr 20:20
Izr 30:17

b Js 7:24, 26
Js 8:29
Js 10:23, 27

c Pos 14:17

d 2Sa 14:27

e 2Sa 15:35, 36
2Sa 17:17

f Ps 9:4

g 2Sa 18:5

h Pos 10:6

bi moglo sakriti od kralja, a ti me ne bi zaštitio.” **14** A Joab je odvratio: “Neću više gubiti vrijeme s tobom!” I uzeo je u ruku tri strijele*, otišao do Abšalomu, koji je još uvijek živ visio na stablu, i zabio mu ih u srce. **15** Nato je prišlo deset Joabovih slugu koji su mu nosili oružje te su njime udarali Abšalomu dok nije umro.^a **16** Tada je Joab zapuhao u rog i vojska je prestala progoniti Izraelce jer je Joab zaustavio vojsku. **17** Potom su uzeli Abšalomovo tijelo, bacili ga u veliku jamu usred šume i nabacali na njega vrlo veliku gomilu kamenja.^b A svi su Izraelci pobjegli svojim kućama.

18 Abšalom je za života podignuo sebi u čast stup u Kraljevjoj dolini^c jer je mislio: “Nemam sina koji bi sačuvao sjećanje na moje ime.”^d Tako je taj stup nazvao svojim imenom. Sve do današnjeg dana taj se stup zove Abšalomov spomenik.

19 Sadokov sin Ahimaas^e rekao je Joabu: “Molim te, dopusti mi da otrčim i javim vijest kralju, jer mu je Jehova udijelio pravdu tako što ga je izbavio od njegovih neprijatelja!”^f **20** Ali Joab mu je odvratio: “Nećeš danas nositi nikakve vijesti! Možeš mu donijeti vijesti neki drugi dan, ali danas nećeš nositi nikakve vijesti jer je poginuo kraljev sin.”^g **21** Tada je Joab kazao jednom Kušaninu:^h “Idi i javi kralju što si vidio!” Nato se Kušanin poklonio Joabu i otrčao. **22** A Sadokov sin Ahimaas opet je zamolio Joaba: “Što god da se dogodilo, molim

18:14 *Moguće i: “koplja”. Dosl.: “štap”.

te, dopusti mi da i ja otrčim za Kušaninom!" Ali Joab mu je odgovorio: "Zašto bi ti trčao, sine moj, kad nemaš što javiti?"

23 No on je ponovio: "Što god da se dogodilo, dopusti mi da otrčim!" Nato mu je Joab rekao: "Hajde, trči!" I Ahimaas je otrčao putem kroz jordansku ravninu* i prestigao Kušanina.

24 David je sjedio između unutarnjih i vanjskih gradskih vrata.^a A stražar^b se popeo na zid i stao na krov iznad vrata. Kad je pogledao u daljinu, ugledao je jednog čovjeka kako trči sam. **25** Stražar je povikao i javio to kralju. A kralj je kazao: "Ako je sam, znači da donosi vijest." Dok se onaj čovjek sve više približavao gradu, **26** stražar je ugledao još jednog čovjeka kako trči. I stražar je povikao vrataru: "Vidim još jednog čovjeka kako trči sam!" A kralj je odvratio: "I taj donosi vijest."

27 Stražar je rekao: "Prvi trči kao Sadokov sin Ahimaas."^c A kralj je odvratio: "On je dobar čovjek i sigurno donosi dobru vijest." **28** Tada je Ahimaas povikao kralju: "Sve je dobro!" Nato se poklonio kralju licem do zemlje. Zatim je rekao: "Neka je hvaljen Jehova, tvoj Bog, koji je mom gospodaru, kralju, predao ljude koji su se pobunili* protiv njega!"^d

29 Ali kralj je upitao: "Je li dobro moj sin Abšalom?" A Ahimaas je odgovorio: "Vidio sam veliko komešanje kad je Joab poslao kraljevog slugu i mene, tvog slugu, ali ne znam što je

18:23 *Odnosno područje koje obuhvaća južni dio Jordanske doline i proteže se sve do Soara. **18:28** *Dosl.: "koji su podignuli svoju ruku".

18. POGL.

a 2Sa 18:4

b 2Kr 9:17

c 2Sa 18:19

d 2Sa 22:47
Ps 144:1

2. stupac

a 2Sa 18:22

b 2Sa 18:21

c 2Sa 22:49
Ps 55:18
Ps 94:1
Ps 124:2, 3

d Ps 27:2

e 2Sa 12:10
2Sa 17:14
2Sa 19:1
Izr 19:13

19. POGL.

f 2Sa 18:5
2Sa 18:14

g 2Sa 17:24

h 2Sa 18:33

i 2Sa 3:2-5
2Sa 5:14-16

j 2Sa 13:1

k 2Sa 5:13
2Sa 15:16

2. SAMUELOVA 18:23-19:6

bilo."^a **30** Kralj mu je nato rekao: "Odstupi i stani ovdje!" I on je odstupio i stao ondje.

31 Uto je stigao i Kušanin^b te je kazao: "Donosim ti ovu vijest, moj gospodaru, kralju: Danas ti je Jehova udijelio pravdu i izbavio te iz ruku svih onih koji su se pobunili protiv tebe!"^c **32** Ali kralj je upitao Kušanina: "Je li dobro moj sin Abšalom?" A Kušanin je odgovorio: "Neka svi neprijatelji mog gospodara, kralja, i svi oni koji se bune protiv tebe i žele ti nanijeti zlo prođu kao taj mladić!"^d

33 To je potreslo kralja, pa je plačući otišao u gornju sobu iznad gradskih vrata. Dok je išao, jadikovao je: "Sine moj, Abšalome! Sine moj! Sine moj, Abšalome! Da sam barem ja jamro umjesto tebe, Abšalome, sine moj, sine moj!"^e

19 Joabu su javili: "Kralj plače i tuguje za Abšalomom."^f **2** Tako se tog dana sveopća radost zbog pobjede pretvorila u tugu, jer su vojnici čuli da kralj tuguje za svojim sinom. **3** I vojnici su tog dana kradom ulazili u grad,^g poput onih koji se stide jer su pobjegli iz boja. **4** A kralj je pokrio lice i glasno jadikovao: "Sine moj, Abšalome! Abšalome, sine moj, sine moj!"^h

5 Tada je Joab došao kralju u kuću i rekao mu: "Ponizio si sve svoje slugu koji su danas spasili tvoj život i život tvojih sinova,ⁱ tvojih kćeri,ⁱ tvojih žena i tvojih inoča.^k **6** Ti voliš one koji te mrze, a mržiš one koji te vole. Danas si jasno pokazao da ti ništa ne znače ni tvoji zapovjednici ni slugu.

Siguran sam da bi ti bilo draže da je Abšalom danas živ, a da smo svi mi poginuli. **7** Zato sada ustani i izađi te ohrabri* svoje slugе, jer ako ne izađeš, kunem ti se Jehovom, nijedan čovjek neće noćas ostati s tobom! To će ti biti gore nego sva zla koja su te snašla od tvoje mladosti pa do danas.” **8** Tada je kralj ustao i sjео kod gradskih vrata. I svem su narodu javili: “Kralj sjedi kod vrata.” I tako je sav narod došao pred kralja.

A Izraelci su bili pobjegli svaki svojoj kući.^a **9** U svim izraelskim plemenima ljudi su se prepirali: “Kralj nas je izbavio od naših neprijatelja,^b on nas je spasio od Filistejaca, a sada je morao pobjeći iz zemlje zbog Abšaloma.^c **10** A Abšalom, kojeg smo pomazali sebi za kralja,^d poginuo je u boju.^e Zašto onda ništa ne poduzimamo da dovedemo kralja natrag?”

11 Kralj David poručio je svećenicima Sadoku^f i Ebjataru:^g “Ovako kažite Judinim starješinama:^h ‘Zar ćete čekati da netko drugi dovede kralja natrag na njegov dvor? Ono što cijeli Izrael govori došlo je do kralja u njegovo prebivalište. **12** Vi ste moja braća, vi ste moja krv*. Zar ćete čekati da netko drugi dovede kralja natrag?’ **13** A Amasiⁱ kažite: ‘Nisi li ti moja krv? Neka me Bog strogo kazni ako odsad ti ne budeš zapovjednik moje vojske umjesto Joaba!’”^j

14 Tako je David pridobio srca svih Judejaca te su svi do

19:7 *Dosl.: “govori srcu”. 19:12 *Dosl.: “moja kost i moje meso”.

19. POGL.

a 2Sa 18:17

b 1Sa 17:50

1Sa 18:7
1Sa 19:5
2Sa 5:25
2Sa 8:5

c 2Sa 15:14

d 2Sa 15:10, 12

e 2Sa 18:14

f 2Sa 8:17

2Sa 15:25
1Kr 1:8

g 1Sa 22:20

1Sa 30:7
2Sa 15:24
1Lje 15:11, 12

h 2Sa 2:4

i 2Sa 17:25

1Lje 2:16, 17

j 2Sa 8:16

2Sa 18:5, 14

2. stupac

a Jš 5:9

1Sa 11:14

b 2Sa 16:5

1Kr 2:8, 9

c 2Sa 9:2, 10

2Sa 16:1

d 2Sa 16:5

e 2Sa 2:18

2Sa 23:18

f Izl 22:28

2Sa 16:7
1Kr 21:13

g 2Sa 3:39

2Sa 16:10

h 1Kr 2:8, 9

jednoga poručili kralju: “Vrati se, i ti i svi tvoji slugе!”

15 I kralj je krenuo natrag te stigao do Jordana, a Judejci su došli u Gilgal^a u susret kralju kako bi ga pratili preko Jordana. **16** Tada se Gerin sin Šimi,^b Benjaminovac iz Bahurima, požurio da s Judejcima pođe u susret kralju Davidu, **17** a s njim je bilo 1000 ljudi iz Benjaminovog plemena. Požurio se i Siba,^c sluga Šaulove obitelji, s 15 svojih sinova i 20 slugu kako bi došao na Jordan prije kralja. **18** On* je prešao Jordan preko gaza da pomogne kraljevoj obitelji prijeći rijeku i da učini što god kralj želi. A Gerin sin Šimi pao je ničice pred kralja kad je on htio prijeći Jordan. **19** I rekao je kralju: “Neka me moj gospodar ne smatra krivim i neka se ne sjeća zla koje je tvoj sluga učinio^d onog dana kad je moj gospodar, kralj, odlazio iz Jeruzalema. Neka to kralj ne uzima k srcu, **20** jer tvoj sluga dobro zna da je zgriješio. Zato sam danas od sveg Josipovog doma prvi došao u susret svom gospodaru, kralju.”

21 Nato je Serujin sin Abišaj^e rekao: “Zar Šimi ne zaslužuje smrt zato što je proklinjao Jehovinog pomazanika?”^f

22 Ali David je odvratio: “Što vi imate s tim, Serujini sinovi,^g pa mi se danas suprotstavljate? Zar da se danas ikoga pogubi u Izraelu? Zar ja ne znam da sam danas opet kralj nad Izraelom?” **23** Tada je kralj rekao Šimiju: “Nećeš poginuti!” I kralj mu se zakleo da će održati svoju riječ.^h

19:18 *Moguće i: “Oni”.

24 I Šaulov unuk Mefibošet^a došao je pozdraviti kralja. On nije prao* noge, nije uređivao bradu[#] i nije prao svoje haljine od dana kad je kralj otišao pa sve do dana kad se vratio u miru. **25** Kad je došao u Jeruzalem* pozdraviti kralja, kralj ga je upitao: "Zašto nisi pošao sa mnom, Mefibošete?" **26** A on je odgovorio: "Gospodaru moj, kralju, moj me sluga^b prevario. Rekao sam mu: 'Osedlaj mi magaricu da je uzjašem i pođem s kraljem', jer sam ja, tvoj sluga, hrom.^c **27** No on je oklevetao tvog slugu pred mojim gospodarom, kraljem.^d Ali moj je gospodar, kralj, kao anđeo pravog Boga. Zato učini što god misliš da je dobro. **28** Moj gospodar, kralj, mogao je osuditi na smrt cijelu obitelj mog oca, a ti si ipak dopustio da tvoj sluga sjedi za tvojim stolom zajedno s onima koji jedu s tobom.^e Kako bih onda mogao još nešto tražiti od kralja?"

29 A kralj mu je rekao: "Ne trebaš više ništa reći. Određujem da ti i Siba podijelite zemlju!"^f **30** Nato je Mefibošet rekao kralju: "Neka uzme sve! Meni je dovoljno to što se moj gospodar, kralj, vratio u miru svojoj kući."

31 I Gileadovac Barzilaj^g došao je iz Rogelima na Jordan da isprati kralja do Jordana. **32** Barzilaj je bio vrlo star, bilo mu je 80 godina. On je bio veoma bogat i opskrbljivao je kralja hranom dok je kralj boravio u Mahanajimu.^h **33** Zato je kralj rekao Barzilaju: "Pođi sa mnom preko rijeke i jest ćeš za

19:24 *Ili: "uređivao". #Ili: "brkove".
19:25 *Moguće i: "iz Jeruzalema".

19. POGL.

a 2Sa 9:3, 6
2Sa 16:3, 4

b 2Sa 9:9

c 2Sa 4:4

d Le 19:16
2Sa 16:3

e 2Sa 9:7-10

f 2Sa 16:4

g 2Sa 17:27-29
1Kr 2:7

h Izn 3:27

2. stupac

a Izn 11:25

b Ps 90:10

c Pr 2:8

d Pos 50:13

e 1Kr 2:7

f Pos 31:55
1Sa 20:41
Dj 20:37

g 1Sa 11:14

h 2Sa 2:4

i Su 8:1
Su 12:1
2Sa 19:15

j Ps 78:68, 70

mojim stolom u Jeruzalemu."^a

34 Ali Barzilaj je rekao kralju: "Koliko mi je još godina života ostalo, pa da idem s kraljem u Jeruzalem? **35** Sada mi je 80 godina.^b Mogu li razabrati što je dobro, a što zlo? Može li tvoj sluga osjetiti okus onoga što jede i pije? Mogu li još slušati glas pjevača i pjevačica?^c Zašto bi onda tvoj sluga bio na teret tebi, gospodaru moj, kralju? **36** Tvom je sluzi dovoljno to što može kralja otpratiti do Jordana. Zašto bi mi kralj uzvratilo takvom nagradom? **37** Molim te, dopusti svom sluzi da se vrati, da umrem u svom gradu, u kojem je grob mog oca i moje majke.^d Ali evo tvog sluge Kimhama,^e pa neka on pođe s mojim gospodarom, kraljem. Učini za njega ono što smatraš dobrim!"

38 A kralj je rekao: "Kimham će poći sa mnom i učinit ću za njega što smatraš dobrim. Što god zatražiš od mene, učinit ću za tebe." **39** Tada je sav narod počeo prelaziti Jordan, a prešao je i kralj. Kralj je poljubio Barzilaja^f i poželio mu svako dobro, a on se vratio u svoje mjesto. **40** Kad je kralj prešao rijeku na putu u Gilgal,^g s njim je prešao Kimham. Svi Judejci i polovina izraelskog naroda pratili su kralja preko rijeke.^h

41 Potom su svi Izraelci došli kralju i rekli mu: "Zašto su naša braća iz Judinog plemena došla bez našeg znanja i prevela preko Jordana kralja i njegovu obitelj i sve Davidove ljude?"ⁱ

42 Tada su svi Judejci odgovorili Izraelcima: "Zato što je kralj u srodstvu s nama.^j Zašto se ljutite zbog toga? Jesmo li jeli

na kraljev trošak? Jesmo li dobili kakav dar?"

43 No Izraelci su odgovorili Judejcima: "Nas je deset plemena, stoga polažemo više prava na Davida nego vi. Zašto nas onda prezirete? Nismo li mi trebali dovesti svog kralja natrag?" Ali Judejci su u toj raspravi pobijedili Izraelce.

20 A ondje se našao neki pokvareni čovjek po imenu Šeba,^a sin Benjaminovca Bikrija. On je zapuhao u rog^b i povikao: "Mi nemamo ništa s Davidom! Mi nemamo nasljedstva s Jišajevim sinom!^c Vratite se k svojim bogovima*, Izraelc!^d **2** Nato su svi Izraelci otišli od Davida i pristali uz Bikrijevog sina Šebu.^e Ali Judejci su ostali uz svog kralja i otppratili ga od Jordana do Jeruzalema.^f

3 Kad je kralj David došao u svoj dvor u Jeruzalemu,^g uzeo je deset inoča koje je ostavio da čuvaju dvor^h te ih je odveo u kuću koja je bila pod stražom. Brinuo se za njihove potrebe, ali nije imao spolne odnose s njima.ⁱ Ostale su ondje sve do svoje smrti i živjele su kao udovice iako je njihov muž bio živ.

4 Potom je kralj rekao Amasi:^j "Imaš tri dana da sazoveš sve Judejce. Neka se okupe preda mnom, a i ti budi s njima."
5 I Amasa je otišao sazvati Judejce, ali nije se vratio do roka koji mu je kralj odredio.

6 A David je kazao Abišaju:^k "Bikrijevi sin Šeba' nanijet će nam više zla nego Abšalom.^m Uzmi sa sobom slugu svog gospodara i pođi u potjeru za njim da ne uspije doći do utvrđenih gradova

20. POGL.

a 2Sa 20:21

b Su 3:26, 27
2Sa 15:10

c 2Sa 19:43

d 1Kr 12:16

e Izr 24:21

f 2Sa 19:15
2Sa 19:41, 42

g 2Sa 5:11

h 2Sa 15:16

i 2Sa 16:21, 22

j 2Sa 17:25
2Sa 19:13
1Lje 2:17

k 1Sa 26:6
2Sa 10:10
2Sa 23:18
1Lje 18:12

l 2Sa 20:1

m 2Sa 15:12

2. stupac

a 2Sa 8:16

b 2Sa 8:18
2Sa 15:18
1Kr 1:38

c Js 18:21, 25
Js 21:8, 17

d 2Sa 17:25
2Sa 19:13

e 2Sa 3:27
1Kr 2:5

f 2Sa 20:1

g 1Kr 15:20
2Kr 15:29

i da nam ne pobjegne." **7** Tako su Joabovi ljudi,^a Kerećani, Pelećani^b i svi junaci pošli u potjeru pod njegovim vodstvom. Otišli su iz Jeruzalema u potjeru za Bikrijevim sinom Šebom. **8** Kad su bili blizu velikog kamena u Gibeonu,^c u susret im je došao Amasa.^d Joab je imao na sebi ratnu odoru, a uz bok mu je bio pripasan mač u koricama. Kad se približio Amasi, ispao mu je mač*.

9 Joab je rekao Amasi: "Jesi li dobro, brate?" Tada je Joab desnom rukom uhvatio Amasu za bradu kao da će ga poljubiti. **10** Amasa se nije obazirao na mač koji je Joab imao u ruci, a Joab mu ga je zabio u trbuh^e i prosuo mu crijeva na zemlju. Nije morao ponoviti udarac, jedan je bio dovoljan da ga ubije. Potom su Joab i njegov brat Abišaj nastavili potjeru za Bikrijevim sinom Šebom.

11 Jedan od Joabovih ljudi ostao je kod Amase i govorio: "Tko je na Joabovoj strani i tko podupire Davida, neka pođe za Joabom!" **12** A Amasa je ležao u krvi nasred puta. Kad je onaj čovjek vidio da se svi koji onuda prolaze zaustavljaju pred Amase, odvukao ga je s puta u polje i bacio preko njege haljinu. **13** Kad ga je maknuo s puta, svi su pošli za Joabom u potjeru za Bikrijevim sinom Šebom.^f

14 Šeba je prošao kroz sva izraelska plemena i došao do Abel Bet-Maake.^g Tada su se skupili svi Bikrijevcima, pa su i oni za njim ušli u grad.

15 Joab i njegovi ljudi došli su i opkolili ga u Abel Bet-Ma-

20:1 *Moguće i: "u svoje šatore".

20:8 *Ili: "pustio je da mu ispadne mač".

aki. I podignuli su opsadni nasip jer je grad bio utvrđen. Svi ljudi koji su bili s Joabom počeli su potkopavati zid da ga sruše. **16** Tada je jedna mudra žena povikala s gradskog zida: "Čujte, ljudi! Čujte! Molim vas, recite Joabu da dođe ovamo da razgovaram s njim!" **17** Kad se on približio, žena je upitala: "Jesi li ti Joab?" On je odgovorio: "Jesam." Nato mu je rekla: "Poslušaj što ti ima reći tvoja sluškinja!" On joj je odgovorio: "Slušam." **18** A ona je nastavila: "Nekada se govorilo ovako: 'Pitaj za savjet ljude u Abelu', i tako bi se sve riješilo. **19** Ja govorim u ime miroljubivih i vjernih u Izraelu. Ti želiš uništiti grad koji je poput majke u Izraelu. Zašto da zatreš nasljedstvo dobiveno od Jehove?"^a **20** Nato je Joab odgovorio: "Nipošto ga ne želim zatrti i uništiti. **21** Ne radi se o tome, nego se čovjek iz efrajimskih brda^b po imenu Šeba,^c Bikrijev sin, pobunio protiv kralja Davida. Ako mi predate tog čovjeka, otići ću od grada!" Tada je žena rekla Joabu: "Evo, bacit ćemo ti njegovu glavu preko zida!"

22 Tako je ta mudra žena otišla i razgovarala sa svim ljudima. I odsjekli su glavu Bikrijevom sinu Šebi i bacili je Joabu. On je tada zapuhao u rog i vojnici su se razišli od grada, svaki svojoj kući.^d A Joab se vratio kralju u Jeruzalem.

23 Joab je zapovijedao cijelom izraelskom vojskom,^e a Jojadin^f sin Benaja^g zapovijedao je Kerećanima i Pelećanima.^h **24** Adoramⁱ je nadgledao one koji su bili određeni da rade za kralja, a Ahiludov sin Joša-

20. POGL.a Izl 19:5
Pnz 32:9b Jš 17:14, 15
Su 2:8, 9

c 2Sa 20:1

d Pr 9:14, 15
Pr 9:18e 2Sa 8:16
2Sa 19:13

f 1Lje 12:27

g 2Sa 23:20
1Lje 27:5h 2Sa 8:18
2Sa 15:18
1Kr 1:38, 44i 1Kr 4:6
1Kr 12:18**2. stupac**

a 1Kr 4:3

b 2Sa 15:27

c 2Sa 17:15
2Sa 19:11
1Kr 4:4**21. POGI.**

d Le 26:18, 20

e Pos 9:6
Izl 20:13
Br 35:30, 33

f Jš 9:3, 27

g Pos 10:15, 16

h Jš 9:15

i Br 35:31

j 2Sa 21:1

k Br 25:4
Pnz 21:22

l 1Sa 10:26

m 1Sa 9:17

n 2Sa 4:4
2Sa 9:10
2Sa 19:24**2. SAMUELOVA 20:16-21:7**

fat^a bio je ljetopisac. **25** Ševa je bio pisar, a Sadok^b i Ebjatar^c bili su svećenici. **26** Jairovac Ira postao je Davidov namjesnik*.

21 Jednom je u Davidovo vrijeme nastupila glad^d koja je trajala tri godine. Stoga se David obratio Jehovi za savjet, a Jehova mu je rekao: "Šaul i njegovi potomci krivi su za krvoproliće, za pokolj Gibeonjana."^e **2** Tada je kralj pozvao Gibeonjane^f da razgovara s njima. (A Gibeonjani nisu bili Izraelci, nego ostatak Amorejaca.^g Premda su im se Izraelci bili zakleli da će im poštediti život,^h Šaul ih je htio pobiti u svojoj pretjeranoj gorljivosti za Izraela i Judu.) **3** David je rekao Gibeonjanima: "Što da učinim za vas i kako da ispravim nepravdu koja vam je nanesena da biste blagosloville Jehovin narod*?" **4** A Gibeonjani su mu odgovorili: "Ne tražimo ni srebra ni zlataⁱ kao naknadu za ono što su nam učinili Šaul i njegovi potomci niti imamo pravo pogubiti koga u Izraelu." On je nato rekao: "Učinit ću za vas što god zatražite!" **5** A oni su rekli kralju: "Budući da nas je taj čovjek pokušao zatrti i da je smišljao kako da nas istrijebi, tako da nas nestane s cijelog područja Izraela,^j **6** neka nam se preda sedam njegovih sinova. Ubit ćemo ih i objesiti njihova tijela^k pred Jehovom u Gibej,^l gradu Jehovinovog izabranika Šaula."^m Nato je kralj rekao: "Predat ću vam ih."

7 Ali kralj se smilovao Jonatanovom sinu Mefibošetu,ⁿ

20:26 *Dosl.: "svećenik". **21:3** *Ili: "vlasništvo".

Šaulovom unuku. David je to učinio zato što su se on i Šaulov sin Jonatan^a jedan drugome zakleli pred Jehovom. **8** I kralj je uzeo Armonija i Mefibošeta, dva sina koja je Ajina kći Rispa^b rodila Šaulu, te pet sinova koje je Šaulova kći Mikala^{*c} rodila Adrielu,^d sinu Meholjanina Barzilaja. **9** Zatim ih je predao Gibeonjanima, a oni su ih ubili i objesili njihova tijela na gori pred Jehovom.^e Tako su sva sedmorica pogubljena zajedno. Bilo je to u prvim danima žetve, na početku žetve ječma. **10** A Ajina kći Rispa^f uzela je kostrijet i prostrla je na stijeni te je ostala ondje od početka žetve pa dok kiša s neba nije pala na njihova tijela. Nije dala da se ptice spuste na njih danju niti da im se divlje životinje približe noću.

11 Davidu su javili što je učinila Šaulova inoča Rispa, Ajina kći. **12** Stoga je David otišao i uzeo Šaulove kosti i kosti njegovog sina Jonatana od poglavara* Jabeš-Gileada.^g Oni su potajno bili odnijeli njihova tijela s trga u Bet-Šanu, gdje su ih Filistejci objesili onog dana kad su ubili Šaula na Gilboi.^h **13** David je odnio odande Šaulove kosti i kosti njegovog sina Jonatana, a skupili su i kosti onih koji su bili pogubljeni.ⁱ **14** Potom su pokopali kosti Šaula i njegovog sina Jonatana u grobu Šaulovog oca Kiša^j u Seli,^k na području Benjamina. Kad su izvršili sve što im je kralj zapovjedio, Bog je uslišio njihove usrdne molitve i smilovao se narodu.^l

21:8 *Moguće i: "Meraba". **21:12** *Moguće i: "građana".

21. POGL.

- a 1Sa 18:3
1Sa 20:42
b 2Sa 3:7
c 1Sa 18:20
1Sa 25:44
2Sa 3:14
2Sa 6:23
d 1Sa 18:19
e Br 35:31
Pnz 19:21
f 2Sa 3:7
g 2Sa 2:5
h 1Sa 28:4
1Sa 31:1
1Sa 31:11, 12
2Sa 1:6
1Lje 10:8
i 2Sa 21:9
j 1Sa 9:1
1Sa 10:11
k Js 18:28
l Js 7:24-26
2Sa 24:25

2. stupac

- a 2Sa 5:17, 22
b Pnz 2:11
c 1Sa 17:4, 7
1Lje 11:23
d 2Sa 23:18, 19
e 2Sa 22:19
f 2Sa 18:3
g 1Kr 11:36
1Kr 15:4
2Kr 8:19
h 1Lje 20:4
i 1Lje 11:26, 29
1Lje 27:1, 11
j Pos 14:5
k 1Lje 20:5
l 1Sa 17:4, 7
m 1Lje 20:6-8
n 1Sa 17:10, 45
2Kr 19:22
o 1Sa 16:9
1Sa 17:13
1Lje 2:13
p Ps 60:12

22. POGL.

- r Izl 15:1
Su 5:1
s Ps 34:19
t 1Sa 23:14
Ps 18:nsL

15 I opet je izbio rat između Filistejaca i Izraelaca.^a Stoga je David sa svojim ljudima otišao u boj protiv Filistejaca. No David se umorio. **16** A jedan od Refaimaca^b po imenu Išbi-Benob, čije je bakreno koplje bilo teško 300 šekela^{*c} i koji je imao novi mač, htio je ubiti Davida. **17** Ali Serujin sin Abišaj^d odmah je Davidu priskočio u pomoć,^e napao Filistejca i ubio ga. Potom su se Davidovi ljudi zakleli: "Nećeš više ići s nama u boj^f da se Izraelu ne ugasi svjetiljka^{*!}"^g

18 Poslije toga opet je izbio rat s Filistejcima^h u Gobu. Tada je Hušanin Sibekajⁱ ubio Safa, jednog od Refaimaca.^j

19 Kad je opet izbio rat s Filistejcima^k u Gobu, Jaare-Oregimov sin Elhanan iz Betlehema ubio je Golijata iz Gata, čije je koplje imalo držak kao tkalačko vratilo.^l

20 Potom je opet izbio rat u Gatu, gdje je bio neki čovjek neobično krupnog stasa, koji je imao po 6 prstiju na svakoj ruci i na svakoj nozi, ukupno 24. I on je bio jedan od Refaimaca.^m

21 On se rugao Izraelcima,ⁿ pa ga je ubio Jonatan, sin Davidovog brata Šimija.^o

22 Ta četvorica bili su Refaimci iz Gata, a ubili su ih David i njegovi ljudi.^p

22 David je spjevao Jehovi ovu pjesmu^f u vrijeme kad ga je Jehova izbavio iz ruke svih njegovih neprijatelja^s i iz Šaulove ruke.^t **2** Rekao je:

21:16 *Oprilike 3,42 kilograma. Vidi dodatak B14. **21:17** *Odnosno da Izrael ne ostane bez vode.

“Jehova je moja hrid, moja tvrđava^a i moj izbavitelj.^b

- 3** Moj je Bog stijena moja,^c u njemu pronalazim utočište.

On je moj štit^d i moj moćni izbavitelj*, moje sigurno utočište^e,

moj zaklon^f i moj spasitelj.^g On me od nasilja izbavlja.

- 4** Prizivam Jehovu, koji je dostojan hvale, i bit ću izbavljen od svojih neprijatelja.

- 5** Valovi smrti bjesnjeli su svuda oko mene,^h bujice zlih ljudi plašile su me.ⁱ

- 6** Užad groba* okružila me,^j zamke smrti ispriječile su se preda mnom.^k

- 7** U nevolji sam prizvao Jehovu,^l vapio sam k svom Bogu. Iz svog hrama on je čuo moj glas, moj je vapaj dopro do njegovih ušiju.^m

- 8** Zemlja se zaljuljala i zatresla,ⁿ uzdrhtali su temelji nebesa,^o

zaljuljali su se jer se on razgnjevio.^p

- 9** Dim je suknuo iz njegovih nosnica, iz usta mu je izašla vatra koja guta sve pred sobom,^r oko njega je prštalo ražareno ugljeglje.

22:3 *Ili: “rog mog spasenja”. Vidi izraz “rog” u Rječniku. [#]Ili: “sigurna gorska utvrda”. **22:6** *Ili: “šeola”. Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz “seol” u Rječniku.

22. POGL.

a Ps 31:3

b Ps 18:2, 3

c Pnz 32:4

1Sa 2:1, 2

d Pos 15:1

Pnz 33:29

Ps 3:3

e Ps 9:9

Izr 18:10

f Ps 59:16

g Iza 12:2

Lk 1:46, 47

Tit 3:4

h Ps 69:14

i Ps 18:4

j Ps 116:3, 4

k Ps 18:5

l Ps 142:1

Jn 2:2

m Izl 3:7

Ps 18:6

Ps 34:15

n Su 5:4

o Job 26:11

p Ps 18:7-12

Ps 77:18

r Iza 30:27

2. stupac

a Ps 144:5

Iza 64:1

b Pnz 4:11

1Kr 8:12

Ps 18:9

Ps 97:2

c 1Sa 4:4

Ps 80:1

Ps 99:1

d He 1:7

e Job 36:29

f Izl 19:16

1Sa 2:10

g Ps 18:13-16

Iza 30:30

h Ps 7:13

Ps 77:17

i Ps 144:6

j Izl 14:21

Ps 106:9

Ps 114:3

k Izl 15:8

l Ps 18:16-19

Ps 124:2-4

Ps 144:7

m Ps 3:7

Ps 56:9

n 1Sa 19:11

1Sa 23:26

2Sa 15:10

o Ps 31:8

p Ps 149:4

r 1Sa 26:23

1Kr 8:32

s Ps 18:20-24

Ps 24:3, 4

2. SAMUELOVA 22:3-21

- 10** Nagnuo je nebesa dok je silazio,^a crni oblaci bili su mu pod nogama.^b

- 11** Sjeo je na keruba^c i doletio, pokazao se na krilima andela*.^d

- 12** Oko sebe je kao zaklon podignuo tamu,^e crne kišne oblake.

- 13** Pred njim su sjevale munje i s neba je padalo razgorjelo ugljeglje.

- 14** Jehova je zagrmio s nebesa,^f Svevišnji je pustio svoj glas.^g

- 15** Odapeo je strijele^h i rastjerao neprijatelje, poslao je munje i smeo ih.ⁱ

- 16** Pokazalo se morsko dno,^j otkrili su se temelji zemlje zbog Jehovinoz ukora, zbog silovitog daha iz njegovih nosnica.^k

- 17** On je s visine pružio ruku, uhvatio me i izvukao iz duboke vode.^l

- 18** Izbavio me od mog jakog neprijatelja,^m od onih koji su me mrzili, a bili su jači od mene.

- 19** Navalili su na mene u dan kad me zadesila nevolja,ⁿ ali Jehova mi je bio potpora.

- 20** Odveo me na sigurno,^o izbavio me jer sam mu drag.^p

- 21** Jehova me nagrađuje prema mojoj pravednosti,^r uzvrća mi prema nedužnosti* mojih ruku,^s

22:11 *Ili: “vjetra”. **22:21** *Dosl.: “čistoći”.

- 22 jer držao sam se Jehovinih puteva
i nisam se odmetnuo od svog Boga.
- 23 Sve njegove zapovijedi^a uvijek su mi pred očima, neću odstupiti od njegovih zakona.^b
- 24 Ostat ću čestit^c pred njim i pazit ću da ne učinim prijestup.^d
- 25 Neka me Jehova nagradi zbog moje pravednosti,^e zbog toga što sam nedužan pred njim.^f
- 26 S vjernim čovjekom postupaš vjerno,^g s čestitim čestito,^h
- 27 s čistim postupaš čisto,ⁱ a pokvarenoga nadmudruješ*.^j
- 28 Ti spašavaš one koji su ponizni,^k a oholi ti nisu po volji te ih ponižavaš.^l
- 29 Jer ti si moja svjetiljka, Jehova.^m
Ti, Jehova, rasvjetljavaš moju tamu.ⁿ
- 30 Uz tvoju pomoć mogu i razbojničku družinu napasti, uz pomoć svog Boga i na zidine se mogu popeti.^o
- 31 Put je pravog Boga savršen,^p riječ je Jehovina čista.^r
On je štit svima koji kod njega traže utočište.^s
- 32 Tko je Bog osim Jehove?^t I tko je stijena osim našeg Boga?^u
- 33 Pravi je Bog moja jaka utvrda,^v on će moj put učiniti savršenim.^z

22:27 *Moguće i: "s pokvarenim postupaš bezumno".

22. POGL.

- a Pnz 6:1
Ps 19:9
b Pnz 8:11
c Ps 84:11
d Ps 18:23
Izr 14:16
e Job 34:11
Iza 3:10
He 11:6
f Ps 18:24
Izr 5:21
g Ps 37:28
Ps 97:10
h Ps 18:25-30
i Mt 5:8
1Pe 1:16
j Ps 125:5
k Job 34:28
l Da 4:37
1Pe 5:5
m Ps 27:1
n Ps 97:11
o Ps 18:29
Flp 4:13
He 11:33, 34
p Pnz 32:4
r Ps 12:6
Izr 30:5
s Ps 35:2
Ps 91:4
t Iza 44:6
u Pnz 32:31
Ps 18:31-42
v Ps 27:1
Iza 12:2
z Iza 26:7

2. stupac

- a Iza 33:15, 16
Hb 3:19
b Ps 18:35
Ps 113:6-8
c Ps 17:5
d Izl 14:13
e 1Sa 23:5
f 1Sa 17:49
Ps 44:3, 5
g Pos 49:8
h Ps 18:40
i 1Sa 28:6
Izr 1:28
Iza 1:15
Mi 3:4
j 1Sa 30:6
2Sa 15:12
k 2Sa 8:3
Ps 2:8
Ps 60:8
l Ps 18:43-45

- 34 On mi daje noge hitre kao u košute
i daje mi da čvrsto stojim na strmim liticama.^a
- 35 Moje ruke uči ratovanju.
Moje mišice mogu napeti bakreni luk.
- 36 Ti mi daješ svoj štit spasenja,
tvoja me poniznost čini velikim.^b
- 37 Širiš put kojim trebam ići, pa mi se noga* neće okliznuti.^c
- 38 Progonit ću svoje neprijatelje i zatrti ih,
neću se vratiti dok ih ne istrijem.
- 39 Istrijebit ću ih i razbiti, pa više neće ustati,^d past će pod moje noge.
- 40 Ti ćeš mi dati snage za boj,^e oborit ćeš moje neprijatelje preda mnom.^f
- 41 Natjerat ćeš moje neprijatelje da pobjegnu preda mnom.^g
Ja ću zatrti* one koji me mrze.^h
- 42 Oni zapomažu, ali nema nikoga da ih spasi.
Vape i k Jehovi, ali on ih ne uslišava.ⁱ
- 43 Satrt ću ih, pa će postati poput prašine,
zgazit ću ih i zgnječiti poput blata na ulici.
- 44 Ti ćeš me izbaviti od prigovaranja mog naroda.^j
Ti ćeš me štititi i postaviti me za poglavara naroda.^k
Narod koji nisam poznavao služit će mi.^l

22:37 *Dosl.: "gležanj". 22:41 *Dosl.: "ušutkati".

- 45 Tuđinci će podložno doći k meni.^a
Pokorit će mi se zbog onog što čuju o meni.
- 46 Tuđinci će izgubiti hrabrost*,
drščući će izaći iz svojih utvrda.
- 47 Živ je Jehova! Neka je hvaljena Stijena moja.^b
Neka je uzvišen Bog, Stijena koja mi daje spasenje.^c
- 48 Pravi se Bog osvećuje mojim protivnicima,^d
pokorava mi narode,^e
- 49 izbavlja me od mojih neprijatelja.
Ti me podižeš visoko^f da me ne mogu dohvatiti oni koji me napadaju,
izbavljaš me od nasilnika.^g
- 50 Jehova, zato ti zahvaljujem među narodima,^h
pjesmom slavim* tvoje ime.ⁱ
- 51 Ti daješ velike pobjede svom kralju/
i iskazuješ vjernu ljubav svom pomazaniku –
Davidu i njegovom potomstvu u svu vječnost.”^k

23 Ovo su Davidove posljednje riječi:!

“Ovako kaže Jišajev sin David,^m

čovjek kojem je bila iskazana čast,ⁿ
pomazanik^o Jakovljevog Boga,
koji je lijepo pjevao Izraelove pjesme*:^p

2 Jehovin duh govorio je preko mene,^r

22:46 *Ili: “uvenuti”. 22:50 *Ili: “pjevam i sviram slaveći”. 23:1 *Ili: “koji je opjevan u Izraelovim pjesmama”.

22. POGL.

- a Pnz 33:29
b Pnz 32:4
c Ps 18:46
Ps 89:26
d 1Sa 25:29
2Sa 18:19
e Ps 18:47
Ps 110:1
Ps 144:1, 2
f 2Sa 5:12
2Sa 7:9
g Ps 18:48
h Pnz 32:43
Ps 117:1
i 1Lje 16:9
Ps 145:2
Ri 15:9
j Ps 2:6
Ps 21:1
k Ps 89:20, 29
Lk 1:32, 33

23. POGL.

- l Pos 49:1
Pnz 33:1
m 1Sa 17:58
Mt 1:6
n 2Sa 7:8
o 1Sa 16:13
p 1Lje 16:9
r Mk 12:36
2Ti 3:16

2. stupac

- a Dj 1:16
2Pe 1:21
b Pnz 32:4
Ps 144:1
c Izr 29:2
Iza 9:7
Iza 32:1
d Izl 18:21
Iza 11:3
e Mi 4:2
Mt 17:2
Ot 1:16
f Ps 72:1, 6
g 2Sa 7:16, 19
1Lje 17:11
Ps 89:3
Ps 89:28, 29
Ps 132:11
h Iza 9:7
Iza 11:1
Am 9:11
i Ps 37:10
j 2Sa 10:7
2Sa 20:7
1Lje 11:10
k 1Lje 11:11
l 1Lje 27:1, 4
m 1Lje 11:12-14

2. SAMUELOVA 22:45-23:9

Božja riječ bila je na mom jeziku.^a

- 3** Izraelov Bog kazao je, Izraelova Stijena^b rekla mi je:
‘Kad je onaj koji vlada ljudima pravedan,^c
kad vlada bojeći se Boga,^d
4 njegova je vlast kao jutarnja svjetlost kad grane sunce,^e
kao jutro bez oblaka.
Ona je kao sunčev sjaj nakon kiše,
zbog koje trava niče iz zemlje.’^f

- 5** Nije li takva moja loza pred Bogom?
Jer on je sa mnom sklopio vječni savez,^g
u kojem je sve utvrđeno i koji se neće promijeniti.
Taj je savez moje spasenje i sva moja radost.

Neće li Bog zbog toga mom domu podariti uspjeh?^h

- 6** A zli su ljudi odbačeniⁱ kao trnje,
koje se ne može uzeti u ruku.
7 Ako ga tko želi dodirnuti,
treba se naoružati željeznim alatom i kopljem i na mjestu ga spaliti.”

8 Ovo su imena Davidovih istaknutih ratnika:^j Tahkemonać Jošeb-Bašebet, koji je bio glavni među trojicom najistaknutijih ratnika.^k On je jednom prilikom svojim kopljem pobio 800 ljudi. **9** Drugi je bio Dodin^l sin Eleazar,^m Ahohijev unuk. On je bio među trojicom Davidovih istaknutih ratnika kad su izazivali Filistejce. Filistejci su se ondje bili skupili za boj,

a kad su se Izraelci povukli, **10** Eleazar je ostao i ubijao Filistejce sve dok mu se nije umorila ruka i ukočila šaka u kojoj je čvrsto držao mač.^a Tako je Jehova u taj dan izvojevao veliku pobjedu.^b A vojnici su pošli za Eleazarom da oplijene pobijene.

11 Treći je bio Šama, sin Hararca Age. Jednom su se Filistejci skupili u Lehiju, gdje je bilo polje puno leće. Vojska je pobjegla pred Filistejcima, **12** a on je stao nasred polja, obranio ga i pobio Filistejce. Tako je Jehova dao veliku pobjedu svom narodu.^c

13 Jednom su trojica od tridesetorice zapovjednika u vrijeme žetve došla k Davidu u pećinu kod Adulama.^d A filistejska vojska bila je utaborena u Refaimskoj dolini.^e **14** David je tada bio u svom skrovištu,^f a filistejska straža bila je u Betlehemu. **15** I David je s čežnjom rekao: "Da se barem mogu napiti vode iz betlehemske nakapnice koja se nalazi kraj gradskih vrata!" **16** Nato su ta tri odvažna ratnika prodrli u filistejski tabor, zahvatila vodu iz betlehemske nakapnice koja se nalazi kraj gradskih vrata te je donijela Davidu. Ali on je nije htio piti, nego ju je izlio na zemlju pred Jehovom.^g **17** I rekao je: "Nikad ne bih učinio takvo što, Jehova! Zar da pijem krv^h ovih ljudi koji su svoj život izložili opasnosti?" I nije htio piti. To su učinila njegova tri istaknuta ratnika.

18 A Joabov brat Abišaj,ⁱ Serujin sin,^j bio je glavni među drugom trojicom istaknutih ratnika. On je jednom prilikom svojim kopljem pobio 300 ljudi.

23. POGL.

a Su 8:4

b Su 15:14, 16
1Sa 14:6
1Sa 19:5c Ps 3:8
Ps 44:3d Jš 15:20, 35
1Sa 22:1e Jš 15:1, 8
2Sa 5:22
1Lje 11:15-19f 1Sa 22:1, 4
1Lje 12:16g Le 9:9
Le 17:13h Pos 9:4
Le 17:10i 1Sa 26:6
2Sa 21:17j 2Sa 2:18
1Lje 2:15, 16

2. stupac

a 1Lje 11:20, 21

b 2Sa 8:18
2Sa 20:23
1Kr 1:8
1Kr 2:29
1Lje 27:5, 6

c Jš 15:21

d 1Lje 11:22-25
Izr 30:30e 2Sa 2:18, 23
1Lje 2:15, 16
1Lje 27:1, 7

f 1Lje 11:26-41

g 1Lje 27:1, 10

h 1Lje 27:1, 9

i Jš 21:8, 18
Jr 1:1

j 1Lje 27:1, 12

k 1Lje 27:1, 13

l 1Lje 27:1, 14

m Su 2:8, 9

Bio je nadaleko poznat kao i ona trojica najistaknutijih ratnika.^a **19** Premda je bio najistaknutiji među drugom trojicom i bio im zapovjednik, nije dostigao onu trojicu najistaknutijih ratnika.

20 Jojadin sin Benaja^b bio je hrabar čovjek, koji je učinio velika djela u Kabseelu.^c Ubio je dva sina Moapca Arije-la, a jednog je snježnog dana sišao u jamu za vodu i ubio lava.^d **21** Ubio je i nekog Egipćanina neobično krupnog stasa. Premda je Egipćanin u ruci imao koplje, Benaja je krenuo na njega samo sa štapom, izbio mu koplje iz ruke i ubio ga njegovim vlastitim kopljem. **22** To je učinio Jojadin sin Benaja. Bio je nadaleko poznat kao i ona tri istaknuta ratnika. **23** Premda je bio istaknutiji od tridesetorice, nije dostigao trojicu najistaknutijih ratnika. Ali David ga je postavio za zapovjednika svoje tjelesne straže.

24 Joabov brat Asahel^e bio je među tridesetoricom, a isto tako i Elhanan, sin Dode iz Betlehema,^f **25** Šama iz Haroda, **26** Pelečanin Heles,^g Ira,^h sin Tekoanca Ikeša, **27** Anatočaninⁱ Abi-Ezer,^j Hušanin Mebunaj, **28** Ahothijevac Salmon, Netofljanin Mahrak,^k **29** Heleb, sin Netofljanina Baanaha, Itaj, sin Ribaja iz Gibee koja pripada Benjaminovcima, **30** Piratonjanin Benaja,^l Hidaj iz gaaških^m dolina*, **31** Abi-Albon iz Bet-Arabe, Barhumljanin Azmavet, **32** Elijahba iz Šaalbona, Jašenovni sinovi, Jonatan, **33** Hararac Šama, Ahiam, sin Ha-

23:30 *Ili: "vadija". Vidi izraz "vadi" u Rječniku.

rarca Šarara, **34** Elifelet, sin Ahasbaja, sina nekog Maakačanina, Eliam, sin Gilonjanina Ahitofela,^a **35** Hesro iz Karmela, Paaraj iz Araba, **36** Igal, sin Natana iz Sobe, Gadovac Bani, **37** Amonac Sele, Beročanin Naharaj, koji je bio štitonoša Serujinog sina Joaba, **38** Itrijac Ira, Itrijac^b Gareb **39** i Hetit Urija^c – ukupno 37 ljudi.

24 Jehova se opet razgnjevio na Izraelce^d kad je David bio naveden da im učini zlo i prebroji^e Izraela i Judu.^f **2** Kralj je rekao Joabu,^g zapovjedniku vojske koji je bio s njim: "Obiđi sva izraelska plemena, od Dana do Beer-Šebe,^h i popiši narod da znam koliko ga ima!" **3** Ali Joab je rekao kralju: "Neka Jehova, tvoj Bog, umnoži narod još 100 puta i neka to moj gospodar, kralj, vidi svojim očima. Ali zašto moj gospodar, kralj, želi učiniti takvo što?"

4 Ali kraljeva je riječ bila jača od Joabove i od riječi vojnih zapovjednika. I tako su Joab i vojni zapovjednici otišli od kralja da popišu izraelski narod.ⁱ **5** Prešli su Jordan i utaborili se kod Aroera,^j južno* od grada koji je usred doline^z, a zatim su krenuli prema Gadovcima i Jazeru.^k **6** Potom su došli u Gilead^l i zemlju Tahtim-Hodši, nastavili do Dan-Jaana, a onda skrenuli prema Sidonu.^m **7** Zatim su otišli do utvrđenog grada Tiraⁿ i u sve hivijske^o i kanaanske gradove, a svojom put završili u Beer-Šebi,^p koja je u Negebu,^r u Judinoj zem-

24:5 *Dosl.: "desno". #Ili: "vadija". Vidi izraz "vadi" u Rječniku.

23. POGL.

a 2Sa 15:31
2Sa 16:23
2Sa 17:23
1Lje 27:33
b 1Lje 2:53
c 2Sa 11:3
1Kr 15:5

24. POGL.

d 2Sa 21:1
e 1Lje 27:23, 24
f 1Lje 21:1–3
g 2Sa 8:16
2Sa 20:23
h Su 20:1
i Br 1:2
1Lje 21:4
j Pnz 2:36
Js 13:8, 9
k Br 32:34, 35
l Br 32:40
m Pos 10:15
Pos 49:13
Js 11:8
n Js 19:24, 29
o Js 11:19
p Pos 21:31
Js 15:21, 28
r Js 15:1

2. stupac

a Br 2:32
Br 26:51
1Lje 21:5, 6
1Lje 27:23
b 1Sa 24:5
Ri 2:15
c 2Sa 12:13
d Ps 130:3
Ho 14:2
1Iv 1:9
e 1Lje 21:8–13
f 1Sa 22:5
1Lje 29:29
g Izr 3:12
h Le 26:18, 20
2Sa 21:1
i Le 26:14, 17
j Le 26:16
k He 12:6
l Ps 103:8
Ps 119:156
m 2Lje 28:1, 5
n Br 16:46
1Lje 27:24
o 2Sa 24:2
1Lje 21:14, 15
p Ps 78:38
Jr 26:19
Jl 2:13

lji. **8** Tako su obišli svu zemlju i poslije devet mjeseci i dva deset dana došli u Jeruzalem. **9** I Joab je dao kralju broj popisanih ljudi. U Izraelu je bilo 800 000 ratnika naoružanih mačem, a u Judi 500 000.^a

10 Ali nakon što je prebrojio narod, Davida je počela peći savjest*.^b Tada je David rekao Jehovi: "Teško sam zgriješio^c kad sam to učinio! Molim te, Jehova, oprosti grijeh svom sluzi^d jer sam veoma ludo postupio!"^e

11 Kad je David ujutro ustao, Jehovina objava došla je proroku Gadu,^f Davidovom vidiocu: **12** "Idi i reci Davidu: 'Ovako kaže Jehova: "Nudim ti tri vrste kazne. Izaberi kojom ću te od njih kazniti!"'^g **13** I Gad je došao k Davidu i rekao mu: "Hoćeš li da u tvojoj zemlji sedam godina vlada glad^h ili da tri mjeseca bježiš pred svojim protivnicima, a da te oni progone,ⁱ ili da tri dana bude pošast u tvojoj zemlji?^j Sada dobro razmisli, pa mi reci što da odgovorim onom tko me poslao!" **14** A David je rekao Gadu: "Na velikoj sam mucu! Molim te, neka padnemo Jehovi u ruke,^k jer je veliko njegovo milosrđe,^l samo neka ne padnem ljudima u ruke!"^m

15 I Jehova je pustio pošastⁿ na Izraelce od jutra do vremena koje je odredio, tako da je poginulo 70 000 ljudi od Dana do Beer-Šebe.^o **16** A kad je anđeo pružio svoju ruku prema Jeruzalemu da pobije njegove stanovnike, Jehovi je bilo žao zbog nevolje^p koju je nanio narodu, pa je rekao anđelu koji ih je ubijao: "Dosta je! Spusti ruku!"

24:10 *Ili: "David je u svom srcu požalio zbog toga".

A Jehovin je anđeo bio kod gumna Jebusejca^a Araune.^b

17 Kad je David vidio anđela koji je ubijao narod, rekao je Jehovi: “Ja sam zgriješio, ja sam učinio zlo! A što su ove ovčice^c učinile? Molim te, neka tvoja ruka dođe na mene i na dom mog oca!”^d

18 I Gad je još istog dana došao k Davidu i rekao mu: “Idi i podigni Jehovi žrtvenik na gumnu Jebusejca Araune!”^e **19** I David je, prema Gadovim riječima, otišao onamo kamo mu je Jehova zapovjedio. **20** Kad je Arauna ugledao kralja i njegove sluge i vidio da idu prema njemu, odmah im je prišao i poklonio se kralju licem od zemlje. **21** I Arauna je upitao: “Zašto je moj gospodar, kralj, došao k svom sluzi?” A David je odgovorio: “Da kupim od tebe gumno i sagradim Jehovi žrtvenik kako bi pre-

24. POGL.

a Pos 10:15, 16
Js 15:8

b 2Lje 3:1

c Ps 95:7

d 1Lje 21:16, 17

e 1Lje 21:18–23
2Lje 3:1

2. stupac

a Br 16:46, 47
Br 25:8
2Sa 24:15

b 1Lje 21:24–28

c Izl 20:25
1Lje 22:1

d 2Sa 21:14
2Lje 33:13

stala pošast među narodom.”^a

22 Nato je Arauna rekao Davidu: “Neka ga uzme moj gospodar, kralj, i neka žrtvuje što god želi! Evo goveda za žrtvu paljenicu, a za drva uzmi vršilicu, plug i jaram! **23** Sve to, kralju, Arauna poklanja tebi.” Arauna je još rekao kralju: “Neka te Jehova, tvoj Bog, blagoslovi!”

24 Ali kralj je rekao Arauni: “Nipošto! Želim to kupiti od tebe za novac! Neću prinostiti Jehovi, svom Bogu, žrtve paljenice koje me ništa ne koštaju!” Tako je David kupio gumno i goveda za 50 šekela* srebra.^b **25** I David je ondje sagradio žrtvenik Jehovi^c i prinio mu žrtve paljenice i žrtve zajedništva. Tada je Jehova uslišio usrdne molitve za zemlju^d i prestala je pošast u Izraelu.

24:24 *Šekel je imao 11,4 grama. Vidi dodatak B14.

PRVA KNJIGA O

KRALJEVIMA

PREGLED SADRŽAJA

- David i Abišaga (1–4)
Adonija se želi domoći prijestolja (5–10)
Natan i Bat-Šeba razgovaraju s Davidom (11–27)
David naređuje da se Salamuna pomaže za kralja (28–40)
Adonija se hvata za rogove žrtvenika (41–53)
- David daje upute Salamunu (1–9)
Davidova smrt; Salamun sjeda na prijestolje (10–12)
Adonija životom platio svoj podli naum (13–25)

- Ebjatar otjeran; Joab pogubljen (26–35)
Šimi pogubljen (36–46)
- Salamun se ženi faraonovom kćeri (1–3)
Jehova se Salamunu ukazuje u snu (4–15)
Salamun traži mudrost (7–9)
Salamun sudi u sporu između dvije majke (16–28)
 - Visoki službenici u Salamunovom kraljevstvu (1–19)
Blagostanje za Salamunove vladavine (20–28)

- Život bez straha, svatko pod svojom lozom i smokvom (25)
Salamunova mudrost i mudre izreke (29-34)
- 5 Kralj Hiram šalje drvo za gradnju hrama (1-12)
Salamun izabire ljude koji će raditi za njega (13-18)
- 6 Salamun gradi hram (1-38)
Svetinja nad svetinjama (19-22)
Kerubi (23-28)
Rezbarije, vrata, unutarnje dvorište (29-36)
Hram dovršen za otprilike sedam godina (37, 38)
- 7 Salamunov dvor i drugi objekti (1-12)
Hiram radi za Salamuna (13-47)
Dva bakrena stupa (15-22)
Lijevano more (23-26)
Deset bakrenih kolica i spremnika za vodu (27-39)
Načinjena oprema od zlata (48-51)
- 8 Kovčeg donesen u hram (1-13)
Salamun se obraća narodu (14-21)
Salamunova molitva povodom otvorenja hrama (22-53)
Salamun blagoslivlja narod (54-61)
Žrtve i blagdan (62-66)
- 9 Jehova se ponovno ukazuje Salamunu (1-9)
Salamunov dar kralju HIRAMU (10-14)
Razni Salamunovi pothvati (15-28)
- 10 Kraljica od Sabe dolazi k Salamunu (1-13)
Salamunovo veliko bogatstvo (14-29)
- 11 Salamunu žene navele srce na krivi put (1-13)
Salamunovi neprijatelji (14-25)
Jeroamoam obećano deset plemena (26-40)
Salamunova smrt; Roboam postaje kralj (41-43)
- 12 Roboamov oštar odgovor narodu (1-15)
Pobuna deset plemena (16-19)
Jeroamoam postaje kralj u Izraelu (20)
Roboamu rečeno da se ne bori protiv Izraelaca (21-24)
Jeroamoam uvodi štovanje teleta (25-33)
- 13 Proročanstvo protiv žrtvenika u Betelu (1-10)
Žrtvenik se raspao (5)
Neposluš Božjeg sluga (11-34)
- 14 Ahijino proročanstvo protiv Jeroamoama (1-20)
Roboam vlada nad Judom (21-31)
Šišak napada Jeruzalem (25, 26)
- 15 Abijam kralj u Judi (1-8)
Asa kralj u Judi (9-24)
Nadab kralj u Izraelu (25-32)
Baša kralj u Izraelu (33, 34)
- 16 Jehova objavljuje osudu Baši (1-7)
Ela kralj u Izraelu (8-14)
Zimri kralj u Izraelu (15-20)
Omri kralj u Izraelu (21-28)
Ahab kralj u Izraelu (29-33)
Hiel ponovno sagradio Jerihon (34)
- 17 Ilija proriče sušu (1)
Iliju hrane gavrani (2-7)
Ilija odlazi k udovici u Sarfatu (8-16)
Udovici umire sin, Ilija ga uskrsava (17-24)
- 18 Ilija razgovara s Obadijom i Ahabom (1-18)
Ilija se suočava s Baalovim prorocima na Karmelu (19-40)
"Dokle ćete biti neodlučni?" (21)
Kraj suše nakon tri i pol godine (41-46)
- 19 Izebela prijete Iliji, on bježi (1-8)
Jehova se ukazuje Iliji na Horebu (9-14)
Ilija treba pomazati Hazaela, Jehua i Elizeja (15-18)
Elizej postavljen za Ilijinog nasljednika (19-21)
- 20 Sirijci kreću u rat protiv Ahaba (1-12)
Ahabova pobjeda nad Sirijcima (13-34)
Proročanstvo protiv Ahaba (35-43)
- 21 Ahab želi Nabotov vinograd (1-4)
Izebelina spletko, Nabot ubijen (5-16)
Ilijina objava protiv Ahaba (17-26)
Ahab se ponizio pred Bogom (27-29)
- 22 Jošafat pristaje uz Ahaba (1-12)
Mikaja proriče poraz (13-28)
Andeo će prevariti Ahaba (21, 22)
Ahab ubijen kod Ramot-Gileada (29-40)
Jošafat vlada nad Judom (41-50)
Ahazija kralj u Izraelu (51-53)

1 Kralj David bio je vrlo star^a i premda su ga pokrivali haljinama, nije se mogao ugrijati.

2 Stoga su mu njegovi sluge rekli: "Neka se za kralja, našeg gospodara, potraži djevojka, djeвица, koja će ga posluživati i njegovati. Neka leži u njegovom naručju kako bi se naš gospodar, kralj, ugrijao."

3 Tako su počeli tražiti lijevu djevojku po cijeloj izraelskoj zemlji i naposljetku su našli Šunamku^b Abišagu^c te je doveli kralju. **4** Djevojka je bila izuzetno lijepa. Njegovala je kralja i posluživala ga, ali kralj nije imao spolne odnose s njom.

5 U to se vrijeme Hagitin sin Adonija^d počeo uzvisivati i govoriti: "Ja ću biti kralj!" Nabavio je sebi kola s konjanicima, a imao je i 50 ljudi koji su trčali pred njim.^e **6** A njegov otac nikad ga nije prekorio niti ga je upitao*: "Zašto to činiš?" Osim toga, Adonija je bio vrlo lijep, a majka ga je rodila nakon Abšaloma. **7** Savjetovao se sa Serujinim sinom Joabom i sa svećenikom Ebjatarom,^f i oni su pristali uz njega i pomagali mu.^g **8** Ali svećenik Sadok,^h Jojadin sin Benaja,ⁱ prorok Natan,^j Šimi,^k Rei i Davidovi hrabri ratnici^l nisu pristali uz Adoniju.

9 Nakon nekog vremena Adonija je kraj kamena Zoheleta, koji je blizu En-Rogela, prinio na žrtvu^m ovce, goveda i ugojenu telad te je pozvao svu svoju braću, kraljeve sinove, i sve ljude u Judi koji su bili kraljevi sluge. **10** Ali nije pozvao proroka Natana, ni Benaju, ni Davidove hrabre ratnike, ni

1:6 *Ili: "nije ga htio povrijediti i nije ga upitao".

1. POGL.

a 2Sa 5:4
1Lje 29:26, 27

b Jš 19:17, 18

c 1Kr 2:17, 22

d 2Sa 3:2, 4
1Lje 3:1, 2

e 2Sa 15:1

f 2Sa 20:25

g 1Kr 2:22

h 2Sa 8:17

i 2Sa 20:23
1Lje 27:5

j 2Sa 7:2
2Sa 12:1

k 1Kr 4:7, 18

l 2Sa 23:8
1Lje 11:10

m 2Sa 15:12

2. stupac

a 2Sa 7:4, 5

b 2Sa 12:24

c 2Sa 11:3, 27

d 2Sa 3:2, 4

e Su 9:4-6
1Kr 1:21
2Kr 11:1

f 1Lje 22:9
1Lje 28:5
1Lje 29:1

g 1Kr 1:1, 3

h 1Kr 1:13
1Lje 22:9, 10

i 1Kr 1:5, 11

j 1Kr 1:7

k 1Kr 1:9, 10

svog brata Salamuna. **11** Tada je Natan^a poručio Salamunovoj majci^b Bat-Šebi:^c "Zar nisi čula da je Hagitin sin Adonija^d postao kralj, a naš gospodar David ne zna ništa o tome? **12** Zato, molim te, dođi da ti dam savjet da spasiš život sebi i svom sinu Salamunu.^e **13** Otiđi kralju Davidu i reci mu: 'Gospodaru moj, kralju, nisi li se ti zakleo svojoj sluškinji: "Tvoj sin Salamun bit će kralj poslije mene i on će sjediti na mom prijestolju"?'^f Zašto je onda Adonija postao kralj?' **14** Dok ti još budeš razgovarala s kraljem, ja ću doći za tobom i potvrdit ću tvoje riječi."

15 Tako je Bat-Šeba otišla kralju u odaju u kojoj je spavao. A kralj je bio vrlo star i posluživala ga je Šunamka Abišaga.^g **16** Bat-Šeba se poklonila i pala ničice pred kraljem, a on je upitao: "Što želiš?" **17** Ona mu je odgovorila: "Gospodaru moj, ti si se svojoj sluškinji zakleo Jehovom, svojim Bogom: "Tvoj sin Salamun bit će kralj poslije mene i on će sjediti na mom prijestolju."^h **18** Ali evo, Adonija je postao kralj, a moj gospodar, kralj, ne zna ništa o tome.ⁱ **19** Prinio je na žrtvu mnogo goveda, ugojene teladi i ovaca i pozvao je sve kraljeve sinove, svećenika Ebjataru i vojskovođu Joaba,^j ali tvog slugu Salamuna nije pozvao.^k **20** A sada su u tebe, gospodaru moj, kralju, uprte oči svih Izraelaca. Oni čekaju da im kažeš tko će poslije tebe sjesti na tvoje prijestolje. **21** Inače će se, čim moj gospodar, kralj, umre*,

1:21 *Dosl.: "počine sa svojim praoci-ma".

na mene i na mog sina Salamuna početi gledati kao na izdajice.”

22 I dok je ona još razgovarala s kraljem, došao je prorok Natan.^a **23** Odmah su javili kralju: “Došao je prorok Natan!” On je izašao pred kralja i pao ničice pred njim, licem do zemlje. **24** Natan je zatim kazao: “Gospodaru moj, kralju, jesi li ti rekao: ‘Adonija će biti kralj poslije mene i on će sjediti na mom prijestolju?’^b **25** Jer on je danas otišao prinijeti na žrtvu^c mnogo goveda, ugojene teladi i ovaca i pozvao je sve kraljeve sinove, vojne zapovjednike i svećenika Ebjatara.^d Eno ondje jedu i piju s njim i govore: ‘Živio kralj Adonija!’ **26** Ali on nije pozvao mene, tvog slugu, ni svećenika Sadoka, ni Jojadinog sina Benaju,^e ni tvog slugu Salamuna. **27** Gospodaru moj, kralju, jesi li ti to odobrio a da nisi rekao svom sluzi tko će poslije tebe sjesti na tvoje prijestolje?”

28 Nato je kralj David odgovorio: “Pozovite mi Bat-Šebu!” I ona je došla i stala pred kralja. **29** Kralj je tada rekao: “Zaklinjem se Jehovom, živim Bogom koji me izbavio iz svih nevolja,^f **30** danas ću ispuniti ono za što sam ti se zakleo Jehovom, Izraelovim Bogom, kad sam rekao: ‘Tvoj sin Salamun bit će kralj poslije mene i on će sjediti na mom prijestolju umjesto mene!’” **31** Tada se Bat-Šeba poklonila kralju i pala ničice pred njim te rekla: “Neka vječno živi moj gospodar, kralj David!”

32 Nato je kralj David naredio: “Pozovite mi svećenika Sadoka, proroka Natana i Jojadi-

1. POGL.

a 1Kr 1:14

b 1Kr 1:5

c 2Sa 15:12

d 1Kr 1:5, 7

e 1Lje 27:5

f Ps 71:23
Ps 103:4

2. stupac

a 2Sa 20:23

2Sa 23:20

1Kr 1:8

1Lje 27:5

b 1Kr 1:38

Lk 19:33-35

c 2Lje 32:30

d 1Sa 16:13

e 1Sa 10:1, 24

2Sa 15:10

2Kr 11:12

f 1Lje 28:20

g 1Kr 3:12

1Kr 10:23

Ps 72:8

h 1Lje 27:5

i 2Sa 15:18

1Lje 18:17

j 1Kr 1:33

Mt 21:7

k 2Lje 32:30

l 2Sa 6:17

m Izl 30:23-25

1Sa 16:13

n 1Lje 29:22

o 1Sa 4:5

p 1Kr 1:9, 25

r 2Sa 15:36

2Sa 17:17

nog sina Benaju!”^a I oni su došli pred kralja. **33** A kralj im je rekao: “Uzмите sa sobom slugе svog gospodara, posjednite mog sina Salamuna na moju mulu^b i odvedite ga do Gihona.^c **34** Ondje neka ga svećenik Sadok i prorok Natan pomažu^d za kralja nad Izraelom. A vi zatim zapušite u rog i recite: ‘Živio kralj Salamun!’^e **35** Potom se vratite s njim ovamo, a on neka dođe i sjedne na moje prijestolje. On će kraljevati umjesto mene i njega ću postaviti za vođu Izraelu i Judi.” **36** Nato je Jojadin sin Benaja rekao kralju: “Neka bude tako!* Neka to potvrdi Jehova, Bog moga gospodara, kralja. **37** Kako je Jehova bio uz mog gospodara, kralja, tako neka bude i uz Salamuna^f i neka uzvisi njegovo prijestolje još više nego prijestolje mog gospodara, kralja Davida.”^g

38 Tada su svećenik Sadok, prorok Natan, Jojadin sin Benaja,^h Kerečani i Pelečaniⁱ otišli i posjeli Salamuna na mulu kralja Davida^j te ga odveli do Gihona.^k **39** Svećenik Sadok uzeo je iz šatora^l rog s uljem^m i pomazao Salamuna.ⁿ Onda su počeli puhati u rog, a sav je narod počeo klicati: “Živio kralj Salamun!” **40** Potom je sav narod pošao za njim. Svirali su frule i silno se veselili, tako da se zemlja tresla od njihove vike.^o

41 A Adonija i svi njegovi uzvanici čuli su to upravo kad su završili s jelom.^p I čim je Joab začuo zvuk roga, upitao je: “Kakva je to vika i vreva u gradu?” **42** Dok je on još govorio, došao je Jonatan,^r sin svećenika Ebjatara. I Adonija je

1:36 * Ili: “Amen!”

rekao: "Dođi, jer si dobar* čovjek i sigurno nosiš dobre vijesti!" **43** Ali Jonatan je odvratio Adoniji: "Ne nosim! Naš gospodar, kralj David, postavio je Salamuna za kralja! **44** Kralj je poslao s njim svećenika Sado-ka, proroka Natana, Jojadinog sina Benaju, Kerećane i Pelećane i oni su ga posjeli na kraljevu mulu.^a **45** Svećenik Sadok i prorok Natan na Gihonu su ga pomazali za kralja. Potom su svi otišli odande veseleći se i sav se grad uskomešao. To je vika koju ste čuli. **46** Salamun je već sjeo na kraljevsko prijestolje. **47** A i kraljevi sluge došli su čestitati našem gospodar, kralju Davidu, govoreći: 'Neka tvoj Bog proslavi Salamunovo ime više od tvog imena i uzvisi njegovo prijestolje više od tvog prijestolja! Nato se kralj na svojoj postelji poklonio Bogu. **48** Kralj je još rekao: 'Neka je hvaljen Jehova, Izraelov Bog, koji je danas dopustio mom sinu da sjedne na moje prijestolje i dao mi da to vidim svojim očima!'"

49 Tada su se svi Adonijini uzvanici prestrašili te su ustali i otišli svaki svojim putem. **50** I Adonija se uplašio Salamuna, pa je ustao i otišao te se uhvatio za robove žrtvenika.^b **51** Salamunu su javili: "Gle, Adonija se uplašio kralja Salamuna, pa se uhvatio za robove žrtvenika i rekao: 'Neka mi se kralj Salamun najprije zakune da svog slugu neće pogubiti mačem!'" **52** A Salamun je odvratio: "Bude li se ponašao kao čestit čovjek, neće mu pasti ni vlas s glave. Ali ako učini kakvo zlo,^c poginut će." **53** Tada je

1:42 *Ili: "čestit".

1. POGL.

a 1Kr 1:33, 34

b Izl 21:14
Izl 38:1, 2
1Kr 2:28

c 1Kr 2:23

2. stupac

2. POGL.

a Pnz 31:6
Js 1:6
1Lje 28:20

b 1Kr 3:7

c Pnz 17:18-20
Pr 12:13

d Pnz 6:5
2Kr 20:3
2Kr 23:3
2Lje 17:3
Mt 22:37

e 2Sa 7:12, 16
1Kr 8:25
1Lje 17:11
Ps 132:11, 12

f 2Sa 3:27, 30

g 2Sa 17:25
2Sa 20:10
1Lje 2:17

h Br 35:33
2Sa 3:28

i 2Sa 3:29
1Kr 2:31-34

j 2Sa 19:31

k 2Sa 17:27-29

l 2Sa 15:14

kralj Salamun poslao svoje sluge da ga odvedu od žrtvenika. I on je došao te se poklonio kralju Salamunu, a Salamun mu je rekao: "Idi svojoj kući!"

2 Kad se Davidu približio smrtni čas, rekao je svom sinu Salamunu: **2** "Ja ću uskoro umrijeti.* Stoga budi jak^a i hrabar.^b **3** Čini ono što od tebe traži Jehova, tvoj Bog - idi njegovim putevima i drži se njegovih odredbi, zapovijedi, zakona i opomena, kako je zapisano u Mojsijevom zakonu.^c Tada ćeš imati uspjeha* u svemu što poduzmeš i kamo god da pođeš. **4** I Jehova će ispuniti obećanje koje mi je dao kad je rekao: 'Budu li tvoji sinovi pazili na svoje korake i budu li mi vjerno služili svim srcem i svom dušom*,^d uvijek će netko od tvojih potomaka sjediti na izraelskom prijestolju.'^e

5 Osim toga, dobro znaš što mi je učinio Serujin sin Joab, što je učinio dvojici zapovjednika izraelske vojske - Nerovom sinu Abneru^f i Jeterovom sinu Amasi.^g Ubio ih je, prolio je krv^h u miru kao u ratu te je tom krvlju natopio pojas oko svog struka i sandale na svojim nogama. **6** Zato postupi mudro i ne daj da se njegova sijeda glava u miru spusti u grob*.ⁱ

7 A sinovima Gileadovca Barzilaja^j iskaži vjernu ljubav. Neka budu među onima koji jedu za tvojim stolom jer su bili uz mene^k kad sam bježao pred tvojim bratom Abšalomom.^l

2:2 *Dozl.: "Ja idem kamo idu svi na zemlji." 2:3 *Ili: "mudro postupati". 2:4 *Vidi Rječnik. 2:6 *Ili: "šeol". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku.

8 Tu je i Šimi, sin Benjaminovca Gere iz Bahurima, koji me proklinjao užasnim kletvama^a onog dana kad sam išao u Mahanajim.^b Ali kad mi je došao u susret kod Jordana, zakleo sam mu se Jehovom: 'Neću te pogubiti mačem!'^c 9 No ti ga nemoj ostaviti nekažnjeno^d jer si mudar čovjek i znaš što trebaš učiniti s njim. Njegovu sijedu glavu s krvlju otpremi u grob*."^e

10 Potom je David umro* i bio je pokopan u Davidovom gradu.^f 11 David je vladao nad Izraelom 40 godina. U Hebronu^g je vladao 7 godina, a u Jeruzalemu je vladao 33 godine.^h

12 Zatim je Salamun sjeo na prijestolje svog oca Davida i učvrstio je svoju vlast.ⁱ

13 Nakon nekog vremena Hagitin sin Adonija došao je Salamunovoj majci Bat-Šebi. Kad ga je upitala: "Dolaziš li u miru?" odgovorio je: "Da, dolazim u miru." 14 Potom je kazao: "Htio bih ti nešto reći." A ona je odvrtila: "Reci!" 15 On je kazao: "Ti dobro znaš da je kraljevstvo trebalo pripasti meni i da su svi Izraelci očekivali da ja postanem kralj.^j Ali to se nije dogodilo. Kraljevska vlast pripala je mom bratu jer je Jehova tako htio.^k 16 No sada te samo jedno molim. Nemoj me odbiti!" A ona mu je odvrtila: "Reci!" 17 On je tada rekao: "Molim te, kaži kralju Salamunu – jer tebe neće odbiti – neka mi da za ženu Šunamku Abišagu."^l 18 A Bat-Šeba mu je

2:9 *Ili: "šeol". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku. 2:10 *Dosl.: "počinuo sa svojim praocima".

2. POGL.

a 2Sa 16:5-7

b 2Sa 17:24

c 2Sa 19:23

d Izl 22:28

e 1Kr 2:44, 46

f 2Sa 5:7

1Lje 11:7

1Lje 29:26, 27

Dj 2:29

g 1Lje 12:23

h 2Sa 5:4, 5

i 2Sa 7:8, 12

1Lje 29:23

2Lje 1:1

Ps 89:36, 37

Ps 132:12

j 1Kr 1:5, 25

k 1Lje 22:9

l 1Kr 1:1, 3

2. stupac

a 2Sa 16:21

b 1Lje 3:1, 2, 5

c 2Sa 8:16

1Kr 1:7

d 1Lje 22:9, 10

e 2Sa 7:11

1Lje 17:10

f 1Kr 1:51, 52

g 2Sa 8:18

1Kr 1:8

1Lje 27:5

h 1Sa 22:20

1Kr 1:7

i Js 21:8, 18

Jr 1:1

j 1Sa 23:6

2Sa 15:24

1Lje 15:11, 12

rekla: "Dobro, razgovarat ću s kraljem."

19 I tako je Bat-Šeba došla kralju Salamunu da razgovara s njim o Adonijinoj molbi. Kralj je odmah ustao, pošao joj u susret i poklonio joj se. Zatim je sjeo na svoje prijestolje i zapovjedio da postave prijestolje za njegovu majku, da ona sjedne njemu zdesna. 20 Ona je tada rekla: "Htjela bih da udovoljiš jednoj mojoj maloj molbi. Nemoj me odbiti!" A kralj joj je odvratio: "Kaži, majko! Neću te odbiti." 21 Tada je rekla: "Daj Šunamku Abišagu svom bratu Adoniji za ženu." 22 Nato je kralj Salamun rekao svojoj majci: "Zašto tražiš Šunamku Abišagu za Adoniju? Mogla si onda tražiti i kraljevstvo za njega^a jer on je moj stariji brat,^b a podupiru ga i svećenik Ebjatar i Serujin sin Joab!"^c

23 Tada se kralj Salamun zakleo Jehovom: "Neka me Bog strogo kazni ako Adonija svojim životom ne plati to što je zatražio! 24 Zaklinjem se Jehovom – koji me postavio na prijestolje mog oca Davida i učvrstio mi vlast^d te je utemeljio moju kraljevsku lozu*,^e kao što je i obećao – Adonija će danas biti pogubljen."^f 25 Kralj Salamun odmah je poslao Jojadinog sina Benaju,^g koji je otišao i ubio Adoniju.

26 A svećeniku Ebjataru^h kralj je rekao: "Idi u Anatotⁱ na svoj posjed! Zaslužio si smrt, ali neću te danas pogubiti jer si nosio kovčeg Svevišnjeg Gospodina Jehove pred mojim ocem Davidomⁱ i jer si bio uz mog oca i podnosio s njim

2:24 *Ili: "načinio mi dom".

sve nevolje koje su ga snašle.”^a
27 Tako je Salamun otjerao Ebjatara da više ne služi kao Jehovin svećenik kako bi se ispunilo ono što je Jehova rekao u Šilu^b protiv Elijeve obitelji.^c

28 Kad je vijest o tome stigla do Joaba – koji je pristao uz Adoniju,^d ali ranije nije pristao uz Abšaloma^e – on je pobjegao do Jehovinog šatora^f i uhvatio se za rogove žrtvenika. **29** Tada su javili kralju Salamunu: “Joab je pobjegao do Jehovinog šatora i stoji kraj žrtvenika.” A Salamun je poslao Jojadinog sina Benaju i rekao mu: “Idi i pogubi ga!” **30** Tako je Benaja otišao do Jehovinog šatora i rekao Joabu: “Kralj ti zapovijeda da izađeš!” Ali on je odvratio: “Neću izaći, ovdje ću umrijeti!” Nato je Benaja javio kralju: “Tako mi je Joab rekao i tako mi je odgovorio.” **31** Tada mu je kralj zapovjedio: “Učini kako je rekao! Pogubi ga i pokopaj ga i tako skini s mene i s obitelji mog oca krv koju je Joab prolio bez opravdanog razloga.^g **32** Sam će pred Jehovom biti kriv za svoju smrt* jer je bez znanja mog oca Davida mačem pogubio dvojicu ljudi pravednijih i boljih od sebe: Nerovog sina Abnera,^h zapovjednika Izraelove vojske,ⁱ i Jeterovog sina Amasu,^j zapovjednika Judine vojske.^k **33** Neka krivnja za njihovu prolivenu krv zauvijek bude na* Joabu i njegovom potomstvu! A na Davidu i njegovom potomstvu, njegovoj

2:32 *Ili: “Jehova će učiniti da njegovu krv padne na njegovu glavu”. **2:33** *Ili: “Neka njihova krv zauvijek padne na glavu”.

2. POGL.

a 1Sa 22:22, 23

b Js 18:1

c 1Sa 2:31
1Sa 3:12

d 1Kr 1:7

e 2Sa 18:14

f 1Lje 21:29

g Pos 9:6
Izl 21:14
Br 35:33
Pnz 19:13
1Kr 2:5

h 2Sa 3:26, 27

i 2Sa 2:8

j 2Sa 20:10

k 2Sa 17:25

l 2Sa 3:29

2. stupac

a 1Lje 11:24
1Lje 27:5b 1Sa 2:35
1Lje 6:50, 53
1Lje 12:28
1Lje 16:37, 39
1Lje 24:3

c 1Kr 2:8

d 2Sa 15:23
2Kr 23:6
Iv 18:1e 1Sa 21:10
1Sa 27:2

f 1Kr 2:38

lozi i njegovom prijestolju neka u svu vječnost počiva mir koji daje Jehova!” **34** Tako je Jojadin sin Benaja otišao i pogubio Joaba. Pokopali su ga kod njegovog doma u pustinji. **35** Tada je kralj umjesto njega nad vojskom postavio Jojadinog sina Benaju,^a a na Ebjatarovo mjesto postavio je svećenika Sadoka.^b

36 Potom je kralj poslao po Šimija^c i rekao mu: “Sagradi sebi kuću u Jeruzalemu i živi ovdje. Nemoj nikamo odlaziti odavde! **37** Onog dana kad izađeš i prijeđeš dolinu Kidron^d sigurno ćeš poginuti! Sam ćeš biti kriv za svoju smrt.*” **38** A Šimi je odgovorio kralju: “Pravedno je to što si kazao. Tvoj će sluga učiniti ono što je rekao moj gospodar, kralj.” I Šimi je dugo živio u Jeruzalemu.

39 Ali poslije tri godine dva su Šimijeva roba pobjegla k Makinom sinu Akišu,^e gatskom kralju. Kad su Šimiju javili: “Eno, tvoji su robovi u Gat”, **40** Šimi je odmah osedlao margarca i otišao u Gat k Akišu da potraži svoje robove. Kad se sa svojim robovima vratio iz Gata, **41** Salamunu su javili: “Šimi je otišao iz Jeruzalema u Gat i vratio se.” **42** Nato je kralj poslao po Šimija i rekao mu: “Nisam li te zakleo Jehovom i upozorio te: ‘Onoga dana kad izađeš odavde i pođeš bilo kamo sigurno ćeš poginuti?’ I nisi li mi rekao: ‘Pravedno je to što si kazao. Učinit ću tako?’” **43** Zašto se onda nisi držao zakletve koju si izgovorio pred Jehovom i zapovijedi koju

2:37 *Ili: “Tvoja krv past će na tvoju glavu.”

sam ti dao?" **44** Kralj je potom rekao Šimiju: "Dobro znaš u svom srcu kakva si sve zla nanio mom ocu Davidu.^a Jehovi ćeš platiti za* sva ta zla koja si učinio.^b **45** A kralj Salamun bit će blagoslovljen^c i Davidovo prijestolje bit će utvrđeno pred Jehovom u svu vječnost."

46 Tada je kralj zapovjedio Jojadinom sinu Benaji da pogubi Šimija. I on je otišao i ubio ga.^d

Tako se kraljevstvo utvrdilo pod Salamunovom vlašću.^e

3 Salamun se ženidbom povezao s faraonom, egipatskim kraljem. Oženio se faraonomovom kćer^f i doveo ju je u Davidov grad^g da ondje živi dok on ne dovrši gradnju svog dvora,^h Jehovinog domaⁱ i zida oko Jeruzalema.^j **2** Ali narod je još uvijek prinio žrtve na uzvišicama^k jer dotad još nije bio sagrađen dom koji nosi Jehovino ime.^l **3** Salamun je volio Jehovu i živio po odredbama svog oca Davida, jedino što je na uzvišicama prinio žrtve i spaljivao prinose.^m

4 Kralj Salamun otišao je u Gibeon prinijeti žrtve jer je ondje bila najznačajnija uzvišica.ⁿ Na tamošnjem je žrtveniku prinio 1000 žrtava paljenica.^o **5** U Gibeonu se Jehova po noći ukazao Salamunu u snu. Bog mu je rekao: "Traži što želiš da ti dam!"^p **6** A Salamun je odvratio: "Ti si svom sluzi Davidu, mom ocu, u velikoj mjeri iskazao vjernu ljubav jer ti je služio vjerno, pravedito i čestitog srca. I dan-danas mu u velikoj mjeri iskazuješ vjernu ljubav jer si dao da nje-

2:44 *Dosl.: "Jehova će na tvoju glavu oboriti".

2. POGL.

- a 2Sa 16:5, 13
b Ps 7:16
Izr 5:22
c Ps 21:6
Ps 72:17
d 1Kr 2:8, 9
e 2Lje 1:1
Izr 16:12

3. POGL.

- f Pnz 7:3, 4
1Kr 7:8
1Kr 9:24
1Kr 11:1
Ne 13:25-27
g 2Sa 5:7
1Lje 11:7
h 1Kr 7:1
i 1Kr 8:17-19
j 1Kr 9:15
k 2Lje 33:17
l Pnz 12:5, 6
1Kr 5:3
1Lje 28:6
m 1Sa 7:9
1Sa 10:8
1Lje 21:26
n 1Lje 16:39, 40
1Lje 21:29
o 2Lje 1:3-6
p 2Lje 1:7-10

2. stupac

- a 1Kr 2:1, 4
b 1Lje 29:1
Jr 1:6
c Izl 19:5, 6
d Ps 72:1
Ps 119:34
e He 5:14
f Izr 15:8
g 1Lje 22:12
1Lje 29:19
2Lje 1:11, 12
Izr 16:16
h Pr 1:16
Ilv 5:14
i 1Kr 4:29
Izr 2:3-5
Jk 1:5
j Mt 12:42
k Ps 84:11
Mt 6:33
Ef 3:20
l 1Kr 4:21
Pr 7:11
m 1Kr 10:23
n 1Kr 15:5
o Ps 21:4
Ps 91:14, 16
Izr 3:13, 16
p Le 7:11

1. KRALJEVIMA 2:44-3:17

gov sin sjedi na njegovom prijestolju.^a **7** I sada, Jehova, Bože moj, ti si svog slugu postavio za kralja nakon mog oca Davida iako sam još mlad i neiskuslan.^b

8 Tvoj sluga vlada tvojim narodom koji si izabrao,^c narodom toliko velikim da se ne može izbrojiti niti mu se broj može odrediti. **9** Zato daj svom sluzi poslušno srce da može suditi tvom narodu^d i razlikovati dobro od zla,^e jer kako bih inače mogao suditi tvom mnogobrojnom* narodu?"

10 Jehovi je bilo drago što je Salamun to zatražio.^f **11** Bog mu je tada rekao: "Zato što nisi tražio dug život niti bogatstvo niti smrt svojih neprijatelja, nego si tražio razbor da možeš ispravno suditi,^g **12** udovoljit ću tvojoj molbi.^h Dat ću ti mudro i razumno srceⁱ da budeš čovjek kakvog nije bilo prije tebe niti će ga biti poslije tebe.^j

13 Dat ću ti i ono što nisi tražio^k - bogatstvo i slavu^l - tako da za cijelog tvog života nijedan kralj neće biti poput tebe.^m

14 Budeš li išao mojim putevima, držeći se mojih uredbi i mojih zapovijedi, kao što je to činio i tvoj otac David,ⁿ dat ću ti i dug život."^o

15 Tada se Salamun probudio i shvatio da je to bio san. Potom je otišao u Jeruzalem, stao pred kovčeg Jehovinog saveza i prinio žrtve paljenice i žrtve zajedništva^p te priredio gozbu za sve svoje sluge.

16 U to su vrijeme dvije bludnice došle kralju i stale pred njega. **17** Jedna od njih rekla je: "Gospodaru moj, molim te,

3:9 *Moguće i: "tvrdoglavom". Dosl.: "teškom".

saslušaj me. Ova žena i ja živimo u istoj kući i ja sam rodila dok je ona bila u kući. **18** Trećeg dana nakon mog poroda rodila je i ova žena. Bile smo zajedno, samo nas dvije. Nije bilo nikoga drugog s nama u kući. **19** Jedne je noći sin ove žene umro jer je legla na njega. **20** I ona je ustala usred noći, uzela mog sina koji je bio uz mene dok sam ja, tvoja robinja, spavala. Potom ga je stavila sebi u naručje, a svog je mrtvog sina stavila meni u naručje. **21** Kad sam ujutro ustala da podojim svog sina, vidjela sam da je mrtav. A kad sam ga bolje pogledala, vidjela sam da to nije moj sin, dijete koje sam rodila.” **22** Ali druga je žena rekla: “Nije istina! Moj je sin ovaj živi, a tvoj je onaj mrtvi.” No prva je žena govorila: “Nije istina! Tvoj je sin onaj mrtvi, a moj je ovaj živi.” I tako su se prepirale pred kraljem.

23 Na koncu je kralj rekao: “Ova kaže: ‘Moj je sin ovaj živi, a tvoj je onaj mrtvi!’ a ona kaže: ‘Nije istina, nego je tvoj sin onaj mrtvi, a moj je ovaj živi!’” **24** Kralj je zatim naredio: “Donesite mi mač.” I kralju su donijeli mač. **25** A kralj je rekao: “Rasijecite živo dijete na dva dijela, pa polovicu dajte jednoj ženi, a polovicu drugoj.” **26** Tada je ženu čiji je sin bio živ steglo oko srca zbog njenog sina, pa je stala preklinjati kralja: “Molim te, gospodaru moj, njoj daj živo dijete! Samo ga nemoj ubiti!” Ali druga je žena govorila: “Neka ne bude ni moj ni tvoj! Rasijecite ga!” **27** Nato je kralj rekao: “Dajte prvog ženi živo dijete! Nemojte ga ubiti! Ona mu je majka.”

2. stupac

3. POGL.

a 1Lje 29:23-25
Ps 72:5

b 1Kr 3:9, 10

4. POGL.

c 2Lje 9:30
Pr 1:12d 1Lje 6:8
1Lje 27:16, 17e 2Sa 8:17
1Lje 27:32f 2Sa 8:16
2Sa 20:24g 1Kr 1:8
1Kr 2:35
1Lje 27:5

h 1Kr 2:26

i 1Kr 1:9, 10

j 2Sa 15:37
1Lje 27:33k 2Sa 20:24
1Kr 5:14
1Kr 12:18

l 1Kr 9:15

m 1Lje 27:1

n Jš 19:42, 48

o 2Kr 23:29

p Jš 17:11
1Sa 31:8, 10

r Jš 21:34

s Pnz 4:41-43
1Kr 22:3

28 I svi su Izraelci čuli kakvu je presudu donio kralj. Osjećali su strahopoštovanje prema kralju^a jer su vidjeli da mu je Bog podario mudrost da pravedno sudi.^b

4 Kralj Salamun vladao je nad cijelim Izraelom.^c **2** A ovo su njegovi visoki službenici: Sadokov^d sin Azarija bio je svećenik; **3** Šišini sinovi Elihoref i Ahija bili su pisari;^e Ahiludov sin Jošafat^f bio je ljetopisac; **4** Jojadin sin Benaja^g zapovijedao je vojskom; Sadok i Ebjatar^h bili su svećenici; **5** Natanovⁱ sin Azarija bio je nad namjesnicima; Natanov sin Zabud bio je svećenik i kraljev prijatelj;^j **6** Ahišar je bio upravitelj dvora, a Abdin sin Adoniram^k nadgledao je one koji su bili određeni da rade za kralja.^l

7 Salamun je imao 12 namjesnika nad cijelim Izraelom koji su opskrbljivali hranom kralja i njegov dvor. Svaki je po mjesec dana u godini bio zadužen za opskrbu hranom.^m **8** Ovo su njihova imena: Hurov sin u efrajmskim brdima; **9** Dekerov sin u Makasu, Šaalbimu,ⁿ Bet-Šemešu i Elon-Bet-Hanenu; **10** Hesedov sin u Arubotu (pod njegovom su upravom bili Soko i cijelo područje Hefera); **11** Abinadabov sin u brdima kod Dora (žena mu je bila Salamunova kći Tafata); **12** Ahiludov sin Baana u Taanaku, Megidu^o i u cijelom Bet-Šeanu,^p koji se nalazi kraj Saretana podno Jizreela, od Bet-Šeana do Abel-Mehole i do jokmeamskog kraja;^r **13** Geberov sin u Ramot-Gileadu^s (pod njegovom su

3:28 *Dosl.: “obuzeo ih je strah od kralja”.

upravom bila sela u Gileadu^a u kojima se živjelo pod šatorima, ona sela koja je bio osvojio Manašev sin Jair;^b pod njegovom je upravom bio i argopski kraj,^c koji je u Bašanu:^d 60 velikih gradova opasnih zidinama i s bakrenim zasunima na vratima); 14 Idov sin Ahinadab u Mahanajimu;^e 15 Ahimaas u Naftaliju (i on je uzeo za ženu jednu od Salamunovih kćeri, Basematu); 16 Hušajev sin Baana u Ašeru i Bealotu; 17 Paruahov sin Jošafat u Isakaru; 18 Elin sin Šimi^f u Benjaminu;^g 19 Urijev sin Giber u gileadskom kraju,^h zemlji amorejskog kralja Sihonaⁱ i bašanskog kralja Oga.^j A jedan je namjesnik bio nad svim ostalim namjesnicima u zemlji.

20 Judejaca i Izraelaca bilo je mnogo kao što je mnogo pijeska na morskoj obali.^k Jeli su, pili i veselili se.^l

21 Salamun je vladao nad svim kraljevstvima od Rijeke^m do filistejske zemlje i do egipatske granice. I ta su kraljevstva donosila darove i služila Salamunu do kraja njegovog života.ⁿ

22 Salamunu je za hranu svaki dan trebalo 30 kora^{*} finog brašna i 60 kora običnog brašna, 23 10 ugojenih goveda, 20 govoda s paše i 100 grla sitne stoke, a uz to i jelena, gazela, srndača i ugojenih kukavica. 24 Vladao je nad svime s ove strane Rijeke^{*,o} od Tifsaha do Gaze,^p i nad svim kraljevima s ove strane Rijeke. I mir je vladao u svoj njegovoj zemlji i na svim njenim granicama.^r

4:21 *Odnosno Eufрата. 4:22 *Kor je imao 220 litara. Vidi dodatak B14. 4:24 *Odnosno zapadno od Eufрата.

4. POGL.

a Br 32:1
b Br 32:41
Pnz 3:14
c Pnz 3:4
d Jš 13:8, 11
e Pos 32:1, 2
2Sa 2:8, 9
f 1Kr 1:8
g Jš 18:11
h Jš 17:1
i Br 21:21
j Pnz 3:4
k Pos 22:15, 17
l Pr 2:24
m Pos 15:18
Izl 23:31
2Sa 8:3
Ps 72:8-10

n Ps 72:10

o Jš 1:4

p Pos 10:19

r 1Kr 5:4
1Lj 22:9
Ps 72:7

2. stupac

a Pnz 17:15, 16
1Kr 10:24-26
2Lj 1:14, 17

b 1Kr 4:7

c 1Kr 10:23
2Lj 1:10
Izr 2:6

d Dj 7:22

e Ps 89:nsl.

f Ps 88:nsl.

g 1Lj 2:4, 6

h 1Kr 10:1, 7
Lk 11:31i Izr 1:1
Pr 12:9

j Pj 1:1

k Izl 12:22

l Izr 30:30

m Izr 30:19

n Izr 6:6
Izr 30:25

1. KRALJEVIMA 4:14-34

25 Juda i Izrael živjeli su bez straha^{*}, svatko pod svojom lozom i pod svojom smokvom, od Dana do Beer-Šebe, u sve dane Salamunove.

26 I Salamun je u svojim stajama imao 4000^{*} odjeljaka za konje koji su vukli bojna kola i imao je 12 000 konja^{*,a}.

27 Spomenuti namjesnici opskrbljivali su hranom kralja Salamuna i sve koji su jeli za njegovim stolom. Svaki je to činio po mjesec dana i brinu se da ničega ne manjka.^b 28 Donosili su i ječam i slamu za zaprežne i ostale konje gdje god je trebalo, svaki kako mu je bilo određeno.

29 A Bog je Salamunu podario vrlo veliku mudrost i iznimnu razboritost te mu dao mnogo razuma^{*} kao što je mnogo pijeska na morskoj obali.^c

30 Salamunova mudrost bila je veća od mudrosti svih ljudi na Istoku i od sve egipatske mudrosti.^d 31 Bio je mudriji od svih ljudi, od Ezhahovca Etana^e i od Maholovih sinova Hemana,^f Kalkola^g i Darde. Bio je slavan među svim okolnim narodima.^h

32 Izrekao^{*} je 3000 mudrih izrekaⁱ i spjevao 1005 pjesama.^j

33 Govorio je o drveću, od cedra na Libanonu do izopa^k koji niče na zidu. Govorio je o životinjama,^l o pticama,^m o stvorenjima što gmižu po zemljiⁿ i o ribama. 34 Ljudi iz svih naroda dolazili su čuti Salamunovu

4:25 *Ili: "u sigurnosti". 4:26 *Ovaj broj navodi se u nekim rukopisima i u paralelnom izvještaju. U drugim rukopisima navodi se broj 40 000. *Ili: "kornjanika". 4:29 *Ili: "u srce usadio mnogo razuma". 4:32 *Ili: "Sročio". 4:33 *Moguće je da se taj izraz odnosi na gmazove i kukce.

mudrost, pa tako i kraljevi iz cijelog svijeta koji su čuli za njegovu mudrost.^a

5 Kad je tirski^b kralj Hiram čuo da je Salamun pomazan za kralja nakon svog oca, poslao je svoje sluge k Salamunu jer je oduvijek bio Davidov prijatelj*.^c **2** A Salamun je poručio Hiramumu:^d **3** "Ti dobro znaš da moj otac David nije mogao sagraditi dom koji bi nosio ime Jehove, njegovog Boga, zbog toga što je ratovao s neprijateljima koji su ga napadali sa svih strana, sve dok mu Jehova nije dao da ih pobijedi*.^e

4 A meni je sada Jehova, moj Bog, dao mir na svim mojim granicama.^f Nemam protivnika i u zemlji nema nikakvih nevolja.^g **5** Zato namjeravam sagraditi dom koji će nositi ime Jehove, mog Boga, kao što je Jehova obećao mom ocu Davidu kad mu je rekao: 'Tvoj sin kojeg ću nakon tebe postaviti na tvoje prijestolje sagradit će dom koji će nositi moje ime.'^h

6 Zato sada zapovijedi svojim ljudima da mi nasijeku libanonske cedrove!ⁱ Moji će sluge raditi s tvojim slugama i dat ću plaću tvojim slugama koliko god odlučiš jer dobro znaš da nitko od nas ne zna sjeći drva kao Sidonci."^j

7 Kad je Hiram čuo Salamunove riječi, jako se obradovao te je rekao: "Neka je danas hvaljen Jehova jer je dao Davidu mudrog sina da vlada nad tim velikim narodom!"^k **8** I Hiram je poslao Salamunu ovaj odgovor: "Čuo sam što si mi poru-

5:1 *Ili: "oduvijek volio Davida". **5:3** *Ili: "sve dok ih Jehova nije podložio pod njegove noge".

4. POGL.
a 2Lje 9:1, 23

5. POGL.
b Eze 27:3

c 2Sa 5:11

d 2Lje 2:3

e 2Sa 7:5
1Lje 22:7, 8

f 1Kr 4:24, 25

g Izr 16:7

h 2Sa 7:12, 13
1Lje 22:9, 10
2Lje 2:4

i 1Kr 6:9, 20

j 2Lje 2:8

k 2Lje 2:11, 12

2. stupac

a 2Sa 6:5
1Kr 6:15
2Lje 3:5

b 2Lje 2:15, 16
Ezr 3:7

c 2Lje 2:10

d 1Kr 3:12
1Kr 4:29
Jk 1:5

e 1Kr 9:15

f 2Sa 20:24
1Kr 4:6
1Kr 12:18

g 1Lje 22:15

h J5 16:10
1Kr 9:20-22
2Lje 2:2
2Lje 2:17, 18
2Lje 8:7-9

i 1Kr 9:23

j 1Kr 7:9
1Lje 22:2

k 1Kr 6:7

l Ot 21:14

čio. Ispunit ću sve tvoje želje i poslat ću ti cedrovog drva i drva borovice.^a **9** Moji će ih sluge dopremiti s Libanona na more, a ja ću ih dati povezati i od njih načiniti splavi te morem dovesti do mjesta koje mi odlučiš. Ondje ću ih dati rastaviti pa ih ti odnesi. A ti zauzvrat ispu- ni moju želju i pribavljaj hranu za ljude na mom dvoru."^b

10 Tako je Hiram davao Salamunu cedrovog drva i drva borovice koliko god je on želio.

11 A Salamun je Hiramumu davao 20 000 kora* pšenice za hranu ljudima na njegovom dvoru i 20 kora najboljeg maslinovog ulja^c. To je Salamun davao Hiramumu svake godine.^c **12** A Jehova je Salamunu dao mudrost, kako mu je i obećao.^d Između Hiramumu i Salamuna vladao je mir i njih su dvojica sklopila savez.

13 Kralj Salamun izabrao je iz cijelog Izraela ljude koji su trebali raditi za njega. Onih koji su bili određeni za rad^e bilo je 30 000. **14** Slao ih je na izmjenice na Libanon, po 10 000 svaki mjesec. Mjesec dana bili bi na Libanonu, a dva mjeseca kod kuće. Adoniram^f je nadgledao one koji su bili određeni za rad. **15** Salamun je imao 70 000 nosača* i 80 000 klesara^g u planini^h **16** te 3300 svojih namjesnikaⁱ koji su nadzirali radnike. **17** Po kraljevoj su zapovijedi vadili gromade skupljenog kamena^j i zatim su ga klesali^k kako bi se mogao upotrijebiti za polaganje temelja^l Božjeg doma. **18** Tako su Salamunovi graditelji, Hiramom-

5:11 *Kor je imao 220 litara. Vidi dodatak B14. ^aIli: "ulja od gnječenih maslina". **5:15** *Ili: "radnika".

vi graditelji i Gebaljani^a klesali kamen te pripremali drvenu građu i kamenje za izgradnju Božjeg doma.

6 A 480. godine nakon što su Izraelci izašli iz Egipta,^b četvrte godine svog kraljevanja nad Izraelom, u mjesecu zivu^{*c} – to jest drugom mjesecu – Salamun je počeo graditi Jehovin dom^{#.d} **2** Dom koji je kralj Salamun gradio Jehovi bio je dug 60 lakata*, širok 20 lakata i visok 30 lakata.^e **3** Predvorje^f ispred Svetinje* bilo je široko 20 lakata, koliko je bio širok i dom, a dugo 10 lakata, mjereno od prednje strane doma.

4 Načinio je na domu prozore kojima su otvori s vanjske strane zida bili uži,^g a s unutarnje širi*. **5** Zatim je uza zid doma izgradio pobočnu zgradu. Ona je okruživala[#] zidove doma, odnosno Svetinje* i Svetinje nad svetinjama^{Δ,h} U toj je zgradi načinio pokrajnje prostorije.ⁱ **6** Prizemlje s pokrajnjim prostorijama bilo je široko 5 lakata, prvi kat bio je širok 6 lakata, a drugi je bio širok 7 lakata. Salamun je, naime, unaokolo s vanjske strane doma načinio stepeničaste zasjeke da se grede ne moraju ugrađivati u zidove doma.^j

7 Dom se gradio od kamena koji je već bio oklesan u kamenolomu,^k tako da se tijekom gradnje nisu čuli ni čekić ni sjekira ni bilo kakvo željezno oru-

6:1 *Vidi dodatak B15. [#]Vidi dodatak B8. **6:2** *Lakat je imao 44,5 centimetara. Vidi dodatak B14. **6:3, 5** *Dosl.: "hrama". **6:4** *Moguće i: "s vanjske strane zida bili širi, a s unutarnje uži". **6:5** [#]Ta se zgrada protezala uz tri strane doma. ^ΔDosl.: "najskrovitije prostori-je".

5. POGL.
a Js 13:1, 5

6. POGL.
b Izl 12:14, 51

c 1Kr 6:37

d 1Lje 28:11, 12
2Lje 3:1, 2

e 2Lje 3:3
Ezr 6:3

f 2Lje 3:4

g Eze 41:26

h Le 16:2
2Lje 5:7
He 9:3

i 1Kr 6:10
Eze 41:5, 26

j Eze 41:6, 7

k 1Kr 5:17

2. stupac

a Eze 41:11

b 1Kr 6:38

c 1Kr 5:6
1Kr 6:20

d 1Kr 6:5

e Pnz 17:18, 19
1Kr 8:25
1Lje 28:9

f 2Sa 7:13
1Lje 22:9

g Izl 25:8
Le 26:12
Ps 132:13

h 1Lje 28:20

i 1Kr 5:8
2Lje 3:5

j 1Kr 6:5

k 2Lje 3:8, 9
He 9:3

l He 9:2

m 1Kr 7:24

n Izl 25:33

đe. **8** U prizemlje s pokrajnjim prostorijama ulazilo se s južne* strane doma.^a Zavojitim stepenicama penjalo se na prvi kat, a s prvoga na drugi kat. **9** Salamun je nastavio graditi dom i dovršio sav preostali posao.^b Prekrio je dom cedrovim gredama i redovima dasaka od cedrovine.^c **10** Duž cijelog doma izgradio je pokrajnje prostorije,^d od kojih je svaka bila visoka 5 lakata. One su cedrovim gredama bile spojene s domom.

11 Tada je Salamunu došla Jehovina objava: **12** "Budeš li živio po mojim odredbama i izvršavao moje zakone i držao se svih mojih zapovijedi,^e onda ću i ja ispuniti na tebi obećanje koje sam dao tvom ocu Davidu,^f obećanje u vezi s ovim domom koji gradiš. **13** Prebivat ću među Izraelcima^g i neću ostaviti svoj narod, Izrael."^h

14 I tako je Salamun gradio Božji dom i dovršio ga. **15** Zidove unutar doma obložio je cedrovim daskama. Dom je iznutra od poda do stropnih greda obložio drvom, a pod u domu obložio je daskama od borovice.ⁱ **16** Sa stražnje strane doma odijelio je dio od 20 lakata i obložio ga cedrovim daskama od poda do stropnih greda te je tako unutar doma načinio najskrovitiju prostori-ju,^j Svetinju nad svetinjama.^k **17** A Svetinja^{#l} – to jest dio doma koji je bio ispred nje – imao je 40 lakata. **18** Na cedrovini unutar doma bile su izrezbarene tikve^m i cvjetovi.ⁿ Sve je bilo od cedrovine, kamen se nigdje nije vidio.

6:8 *Dosl.: "desne". **6:17** *Dosl.: "hram". Misli se na prostoriiju koja se nalazila ispred Svetinje nad svetinjama.

19 A Svetinju nad svetinjama^a u unutrašnjosti doma uređio je da u nju stavi kovčeg Jehovino^b saveza. **20** Svetinja nad svetinjama bila je duga 20 lakata, široka 20 lakata i visoka 20 lakata.^c Obložio ju je čistim zlatom, a žrtvenik^d je obložio cedrovinom. **21** Salamun je iznutra dom obložio čistim zlatom^e i rastegnulo je zlatne lance ispred Svetinje nad svetinjama,^f koja je bila obložena zlatom. **22** Cijeli je dom u potpunosti obložio zlatom i sav žrtvenik^g ispred Svetinje nad svetinjama obložio je zlatom.

23 U Svetinji nad svetinjama načinio je dva keruba^h od borovine*. Svaki je bio visok 10 lakata.ⁱ **24** Jedno krilo keruba imalo je 5 lakata, a i drugo krilo keruba imalo je 5 lakata. Od kraja jednog krila do kraja drugog krila bilo je 10 lakata. **25** I drugi je kerub bio visok 10 lakata. Oba su keruba bila iste veličine i istog oblika. **26** I jedan i drugi kerub bili su visoki 10 lakata. **27** Postavio je kerube^j u Svetinju nad svetinjama*. A kerubima su krila bila raširena, tako da je krilo jednog keruba dodirivalo jedan zid, a krilo drugog keruba dodirivalo je drugi zid, dok su u sredini doma krila dodirivala jedno drugo. **28** I kerube je obložio zlatom.

29 Na svim zidovima doma unaokolo, u prednjem i u stražnjem dijelu, izrezbario je likove keruba,^k palme^l i cvjetove.^m **30** Pod u domu, u prednjem i stražnjem dijelu, obložio je zla-

6:19 *Dosl.: "najskrovitiju prostoriju". **6:23** *Dosl.: "drva uljanog stabla". Moguće je da je riječ o alepskom boru. **6:27** *Dosl.: "u unutrašnjost doma".

6. POGL.

a He 9:3

b Izl 40:21
1Kr 8:6

c 1Kr 6:16

d Izl 30:1
1Kr 7:48e Izl 26:29
2Lje 3:7

f Izl 26:33

g Izl 30:1, 3
Izl 40:5h Pos 3:24
2Kr 19:15
Ps 99:1i 2Lje 3:10-13
2Lje 5:8j Ps 80:1
Iza 37:16
He 9:4, 5

k 2Lje 3:14

l Eze 41:17, 18

m Izl 25:33
1Kr 6:18

2. stupac

a Eze 41:24, 25

b Izl 27:9
2Lje 4:9
2Lje 7:7

c 1Kr 7:12

d 1Kr 6:1

e 1Lje 28:11, 12

7. POGL.

f 1Kr 9:10

g Pr 2:4, 5

h 1Kr 10:16, 17
Iza 22:8

tom. **31** Na ulazu u Svetinju nad svetinjama načinio je dvojna vrata od borovine, polustupove i dovratnike, kao peti dio*. **32** Ta su dvojna vrata bila od borovine i na njima je izrezbario kerube, palme i cvjetove. Vrata je obložio zlatom, a kerube i palme okovao zlatom. **33** Tako je i za ulaz u Svetinju* načinio dovratnike od borovine koji su pripadali četvrtom dijeluⁿ. **34** Načinio je dvojna vrata od drva borovice. Jedna vrata imala su dvojna krila koja su se okretala na nosačima, a i druga vrata imala su dvojna krila koja su se okretala na nosačima.^a **35** Izrezbario je kerube, palme i cvjetove, a onda je sve što je izrezbario obložio zlatom.

36 Izgradio je i unutarnje dvorište^b podignuvši zid od tri reda klesanog kamena i jednog reda cedrovih greda.^c

37 Četvrte godine, u mjesecu zivu*, bio je položen temelj Jehovino^d doma,^d **38** a jedanaeste godine, u mjesecu bulu* – to jest osmom mjesecu – dom je bio dovršen prema nacrtu^e i sa svim svojim pojedinostima. Salamun ga je gradio sedam godina.

7 A svoj je dvor^f Salamun gradio 13 godina, dok ga nije potpuno završio.^g

2 Sagradio je i kuću zvanu Libanonska šuma,^h koja je bila duga 100 lakata*, široka 50 lakata i visoka 30 lakata te je po-

6:31 *Moguće i: "petinu". Izraz se možda odnosi na konstrukciju vratnog okvira ili na veličinu vrata. **6:33** *Dosl.: "hram". *Moguće i: "četvrtini". Izraz se možda odnosi na konstrukciju vratnog okvira ili na veličinu vrata. **6:37, 38** *Vidi dodatak B15. **7:2** *Lakat je imao 44,5 centimetara. Vidi dodatak B14.

čivala na četiri reda cedrovih stupova, a na stupovima su bile cedrove grede.^a **3** Oplata od cedrovine bila je postavljena na poprečnim nosačima, koji su ležali na stupovima. Njih* je bilo 45, po 15 u jednom redu. **4** Kuća je imala tri reda uokvirenih prozora, a prozori su stajali jedan nasuprot drugome, poredani u tri niza. **5** Sva vrata i dovratnici bili su četverokutni, kao i prozori koji su stajali jedan nasuprot drugome, poredani u tri niza.

6 Načinio je i Trijem sa stupovima dug 50 lakata i širok 30 lakata. Ispred njega bio je još jedan trijem sa stupovima i nadstrešnicom.

7 Načinio je i Prijestolni trijem,^b gdje je sudio - Sudski trijem^c - koji je od poda do stropnih greda bio obložen cedrovinom.

8 Dvor u kojem je trebao živjeti nalazio se iza Trijema*, u drugom dvorištu,^d i bio je sagrađen na sličan način kao i Trijem. Salamun je sagrađio još jednu kuću sličnu Trijemu. U njoj je živjela faraonova kći, kojom se bio oženio.^e

9 Sve te građevine, od temelja do vijenca na vrhu zida, i sve što je bilo vani u velikom dvorištu^f bilo je sagrađeno od skupocjenog kamena,^g klesanog po mjeri i sa svih strana rezanog pilom za kamen. **10** Temelji su im bili načinjeni od velikih komada skupocjenog kamena - neki su komadi imali 10 lakata, a neki 8 lakata. **11** Na njih je bio postavljen skupocjen ka-

7:3 *Moguće je da je riječ o poprečnim nosačima. 7:8 *Vjerojatno je riječ o Prijestolnom trijemu.

7. POGL.

a 1Kr 5:8

b 1Kr 10:18
Ps 122:2, 5c 1Kr 3:9, 28
Izr 20:8

d 2Kr 20:4

e 1Kr 3:1
1Kr 9:24
2Lje 8:11

f 2Lje 4:9

g 1Kr 5:17

2. stupac

a 1Kr 6:36
2Lje 4:9
2Lje 7:7

b 1Kr 6:3

c 1Kr 7:40
2Lje 2:13, 14

d 2Lje 4:16

e Izl 36:1

f 1Kr 7:21

g 2Kr 25:13, 17
2Lje 3:15
Jr 52:21h 2Kr 25:17
2Lje 4:12, 13

men, klesan po mjeri, i cedrovina. **12** Veliko dvorište bilo je okruženo zidom od tri reda klesanog kamena i jednog reda cedrovih greda, a tako i unutar nje dvorište^a Jehovinom doma i predvorje doma.^b

13 Kralj Salamun poslao je svoje sluge da dovedu Hiram^c iz Tira. **14** On je bio sin jedne udovice iz Naftalijevog plemena, a otac mu je bio iz Tira i radio je s bakrom*.^d Hiram je bio vrstan zanatlija, čovjek iskusan u svom poslu koji je znao svašta izradivati^e od bakra. Tako je došao kralju Salamunu i napravio mu sav posao.

15 Salio je dva stupa od bakra.^f Svaki je stup bio visok 18 lakata i svakom od njih opseg je bio 12 lakata*.^g **16** Načinio je i dvije glave* salivene od bakra da se stave na vrh stupova. Jedna je glava bila visoka 5 lakata, a i druga je glava bila visoka 5 lakata. **17** Glave na vrhu stupova imale su mrežasti oplet s pletenim ukrasima u obliku lančića,^h sedam za glavu jednog stupa i sedam za glavu drugog stupa. **18** Načinio je dva reda šipaka na svakom opletu unaokolo da prekriju glave na vrhu stupova. Tako je načinio za glave obaju stupova. **19** Glave na vrhu stupova koji su stajali uz predvorje u gornjem su dijelu bile načinjene u obliku ljiljana i taj je dio bio visok 4 lakta. **20** Ti dijelovi glava stajali su na dva

7:14 *Ili: "broncom". Isto vrijedi i za sva ostala mjesta u ovom poglavlju na kojima se spominje riječ "bakar". 7:15 *Ili: "i da bi se obuhvatio svaki od ta dva stupa, trebao je konop od 12 lakata". 7:16 *Ili: "dva kapitela".

stupa, iznad zaobljene izbočine oko koje se nalazio mrežasti oplet. Oko svake glave bilo je 200 šipaka u redovima.^a

21 Stupove je postavio uz predvorje hrama^{*.b} Jedan je stup postavio s desne[#] strane i nazvao ga Jakin^Δ, a drugi je stup postavio s lijeve[□] strane i nazvao ga Boaz^{□.c} **22** Vrh stupova bio je načinjen u obliku ljljana. Tako su stupovi bili dovršeni.

23 Potom je načinio lijevano more^{*.d} Ono je bilo okruglo, od jednog do drugog ruba imalo je 10 lakata, bilo je visoko 5 lakata, a opseg mu je bio 30 lakata^{#.e}

24 Ispod ruba imalo je ukrase u obliku tikve^f koji su ga okruživali svuda unaokolo - bilo ih je po deset na lakat. Bila su dva reda tikvi, salivenih zajedno s morem. **25** Ono je stajalo na 12 bikova,^g od kojih su tri gledala prema sjeveru, tri prema zapadu, tri prema jugu, a tri prema istoku. More je stajalo na tim bikovima, a njima je stražnji dio bio okrenut unutra. **26** More je bilo debelo 1 dlan^{*}, a rub mu je bio izrađen kao rub čaše, nalik ljljanovom cvijetu. U njemu je obično bilo 2000 bata[#] vode.

27 Potom je načinio deset kolica^{*h} od bakra. Svaka su kolica bila duga 4 lakta, široka 4 lakta i visoka 3 lakta. **28** Ovakko su izgledala kolica: imala

7:21 *Izraz "hram" ovdje se odnosi na Svetinjju. [#]Ili: "južne". ^Δ"Jakini" znači "on [Jehova] će utemeljiti". [□]Ili: "sjeverne". [□]Moguće je da "Boaz" znači "u snazi". 7:23 *Ili: "spremnik". [#]Ili: "a da bi se obuhvatilo, trebalo je uže od 30 lakata". 7:26 *Dlan je imao 7,4 centimetra. Vidi dodatak B14. [#]Bat je imao 22 litre. Vidi dodatak B14. 7:27 *Ili: "kolica za vodu".

7. POGL.

a 2Kr 25:17
2Lje 3:16
Jr 52:22, 23

b 1Kr 6:3
Eze 40:48

c 2Lje 3:17

d Izl 30:18
2Kr 25:13

e 2Lje 4:2-5

f 1Kr 6:18

g Jr 52:20

h 2Kr 25:16
Jr 52:17

2. stupac

a Eze 41:19

b Pos 3:24
Izl 25:18
1Kr 6:27
2Lje 3:7
Eze 41:17, 18

c 1Kr 6:29
1Kr 6:32

d 1Kr 7:27

e 1Kr 7:15, 46
2Lje 4:3

su stranice, a stranice su bile umetnute u okvire. **29** Na stranicama u okvirima bili su prikazani lavovi,^a bikovi i kerubi,^b a isto tako i na okvirima. Iznad i ispod lavova i bikova bili su načinjeni vijenci.

30 Svaka su kolica imala četiri bakrena kotača i bakrene osovine, a na svoja četiri ugla imala su nosače za osovine. Ispod spremnika za vodu bili su potpornji, saliveni zajedno s vijencima koji su se nalazili na njima. **31** Rub spremnika bio je umetnut u okvir. Od dna spremnika do ruba okvira bio je 1 lakat. Gornji dio okvira bio je okrugao te je zajedno s potpornjima činio postolje visoko lakat i pol. Na okviru su se nalazile rezbarije. Pločice na njemu bile su četverokutne, a ne okrugle. **32** Četiri kotača bila su ispod stranica kolica, a držači kotača bili su pričvršćeni za kolica. Svaki je kotač bio visok lakat i pol. **33** Kotači su bili izrađeni poput kotača na običnim kolima. Njihovi držači, nplatci, žbice i glavčine - sve je to bilo saliveno. **34** Na četiri ugla svakih kolica bila su četiri nosača. Nosači i kolica bili su saliveni kao jedna cjelina. **35** Na vrhu kolica bio je okrugao okvir visok pola lakta. Okvirici i pločice koji su se nalazili na vrhu kolica bili su saliveni s njima kao jedna cjelina. **36** Na okviricama i pločicama izrezbario je kerube, lavove i palme, ovisno o tome koliko je na njima bilo mjesta, a unaokolo je načinio vijence.^c **37** Na taj je način izradio svih deset kolica.^d Sva su bila jednako salivena^e - bila su jednakih mjera i jednakog oblika.

38 Načinio je i deset bakrenih spremnika za vodu,^a a u svaki je stalo 40 bata vode. Svaki je spremnik imao 4 lakta*. Na svaka od deset kolica bio je stavljen po jedan spremnik. **39** Zatim je pet kolica postavio s desne strane doma, a pet s lijeve strane doma. More je postavio s desne strane doma, prema jugoistoku.^b

40 Hiram^c je ujedno načinio spremnike za vodu, lopate^d i zdjele.^e

Tako je Hiram dovršio sav posao na Jehovinom domu koji je obavljao za kralja Salamuna:^f

41 dva stupa^g i zdjelaste glave koje su bile na vrhu dvaju stupova; dva mrežasta opleta^h koja su prekrivala te dvije zdjelaste glave na vrhu stupova;

42 400 šipakaⁱ za dva mrežasta opleta, za svaki oplet po dva reda šipaka da prekriju dvije zdjelaste glave na vrhu dvaju stupova; **43** deset kolica^j i deset spremnika za vodu^k na kolicima; **44** more^l i 12 bikova ispod mora **45** te lonce, lopate, zdjele i sav pribor koji je Hiram od ulaštenog bakra načinio kralju Salamunu za Jehovin dom.

46 Kralj ih je dao saliti u kalupnima od gline u jordanskoj ravnici*, između Sukota i Saretana.

47 Salamun nije ni vagao sav taj pribor jer ga je bilo izuzetno mnogo. Težina utrošenog bakra nije se mogla utvrditi.^m **48** Salamun je načinio i svu drugu opremu za Jehovin dom: zlatni žrtvenik,ⁿ zlatni stol^o na koji

7:38 *Ili: "imao promjer četiri lakta".
7:46 *Odnosno području koje obuhvaća južni dio Jordanske doline i proteže se sve do Soara.

7. POGL.

- a Izl 30:18
b 2Lje 4:6, 10
c 1Kr 7:13
2Lje 2:13
d Izl 27:3
2Kr 25:14
e Izl 24:6
f 2Lje 4:11-17
g 1Kr 7:15
h 1Kr 7:17
i 1Kr 7:20
j 1Kr 7:27
k 1Kr 7:38
l 1Kr 7:23
m 1Lje 22:14, 16
2Lje 4:18-22
n Izl 37:25
o Izl 37:10

2. stupac

- a Izl 37:17
Ot 1:20
b 1Kr 6:18
c Izl 37:23
d Jr 52:18
e Izl 25:29
f Le 16:12
g 1Kr 6:31
h 1Kr 6:33
i 2Sa 8:10-12
j 2Lje 5:1

8. POGL.

- k 2Lje 5:2, 3
l 2Sa 6:17
m 2Sa 5:7
1Lje 11:5
n Le 23:34
Pnz 16:13
o 1Lje 15:2, 15
2Lje 5:4-6
p Izl 40:2
2Lje 1:13
r 1Lje 16:1

1. KRALJEVIMA 7:38-8:5

su se kruhovi stavljali pred Boga; **49** svijećnjake^a od čistog zlata, pet s desne strane i pet s lijeve strane pred najskrovitijom prostorijom; zlatne cvjetove,^b uljanice i kliješta za gašenje stijenja;^c **50** umivaonike, podrezivače stijenja,^d zdjele, čaše,^e pepeonike,^f sve od čistog zlata, te zlatna ležišta za vrata najskrovitije prostorije,^g to jest Svetinje nad svetinjama, i za vrata hrama u domu.^h

51 Tako je kralj Salamun dovršio sav posao oko Jehovinom doma. Potom je donio stvari koje je posvetio njegov otac Davidⁱ te je u riznicu Jehovinom doma stavio srebro, zlato i druge predmete.^j

8 Tada je Salamun pozvao k sebi izraelske starješine, sve plemenske glavare i poglavare izraelskih rodova.^k Oni su došli kralju Salamunu u Jeruzalem kako bi donijeli kovčeg Jehovinom saveza iz Davidovog grada,^l to jest Siona.^m

2 Tako su se svi ljudi iz Izraela okupili pred kraljem Salamunom na blagdan* u mjesecu etanimuⁿ, to jest sedmom mjesecu.^o **3** Kad su došli svi izraelski starješine, svećenici su ponijeli kovčeg.^o **4** Donijeli su Jehovin kovčeg, šator sastanka^p i sav sveti pribor koji je bio u šatoru. Sve su to donijeli svećenici i leviti*. **5** A kralj Salamun i svi Izraelci, koji su bili pozvani da dođu k njemu, okupili su se pred kovčegom. Žrtvovali su toliko ovaca i goveda^r da ih se nije moglo izbrojiti niti im se mogao odrediti broj.

8:2 *Odnosno Blagdan sjenica. ^aVidi podatak B15. **8:4** *Ili: "svećenici iz Levijevog plemena".

6 Potom su svećenici unijeli kovčeg Jehovinog saveza na njegovo mjesto,^a u najskrovitiju prostoriju doma, u Svetinju nad svetinjama, pod krila kerubima.^b

7 A kerubima su krila bila raširena iznad mjesta na kojem je stajao kovčeg, tako da su kerubi odozgo zaklanjali kovčeg i njegove motke.^c 8 Motke^d su bile tako duge da su se njihovi krajevi vidjeli iz Svetinje, koja je bila pred najskrovitijom prostorijom, ali izvana se nisu vidjeli. Ondje stoje sve do današnjeg dana. 9 U kovčegu nije bilo ničega osim dviju kamenih ploča^e koje je Mojsije stavio u njega^f u Horebu*, kad je Jehova sklopio savez^g s Izraelcima nakon što su izašli iz Egipta.^h

10 Kad su svećenici izašli iz svetog mjesta, oblakⁱ je ispunio Jehovin dom.^j 11 Svećenici nisu mogli od oblaka stajati ondje i vršiti svoju službu jer je Jehovina slava ispunila Jehovin dom.^k 12 Tada je Salamun kazao: "Jehova, ti si rekao da ćeš prebivati u gustoj tami." 13 Ja sam ti sagradio veličanstven dom, mjesto na kojem ćeš zauvijek prebivati."^m

14 Potom se kralj okrenuo i počeo blagoslivljati sve okupljene Izraelce*, a oni su svi stajali ondje.ⁿ 15 I rekao je: "Ne-ka je hvaljen Jehova, Izraelov Bog, koji je sam* dao obećanje mom ocu Davidu te ispunio^o obećanje koje je dao kad je rekao: 16 'Od dana kad sam iz Egipta izveo svoj narod, Izrael-

8:9 *Vidi Rječnik. 8:14 *Ili: "cijelu skupštinu Izraelaca". Vidi izraz "skupština" u Rječniku. 8:15 *Dosl.: "svojim ustima". ^oDosl.: "svojom rukom ispunio".

8. POGL.

- a Izl 26:33
Izl 40:21
2Sa 6:17
Ot 11:19
- b 1Kr 6:27
2Lje 5:7
Ps 80:1
Eze 10:5
- c Izl 25:20
2Lje 5:8-10
- d Izl 25:14
Izl 37:4
- e Pnz 4:13
He 9:4
- f Izl 40:20
Pnz 10:5
- g Izl 24:8
- h Izl 19:1
Br 10:11, 12
- i Izl 40:34
Le 16:2
- j 2Lje 5:11-14
- k Izl 40:35
Eze 10:4
Eze 43:4
Eze 44:4
Dj 7:55
Ot 21:23
- l Izl 20:21
Pnz 5:22
2Lje 6:1, 2
Ps 18:11
Ps 97:2
- m Ps 78:69
Ps 132:13, 14
- n 2Lje 6:3-11

2. stupac

- a Pnz 12:11
- b 2Sa 7:1-3
1Lje 17:1, 2
- c 2Sa 7:12, 13
- d 1Lje 28:5, 6
- e Izl 34:28
Pnz 9:9
Pnz 31:26
- f 2Lje 6:12
- g Izl 15:11
1Sa 2:2
2Sa 7:22
- h Pnz 7:9
- i 2Lje 6:14-17
j 2Sa 7:12, 13

ce, na području svih izraelskih plemena nisam izabrao niti jedan grad da se u njemu sagra-di dom u kojem bi se slavilo* moje ime.^a Ali izabrao sam Davida da vlada nad mojim narodom Izraelom.^j 17 Moj je otac David svim srcem želio sagraditi dom koji će nositi ime Jehove, Izraelovog Boga.^b 18 No Jehova je rekao mom ocu Davidu: "Ti svim srcem želiš sagraditi dom koji će nositi moje ime i dobro je što u svom srcu imaš tu želju. 19 Ali nećeš ti sagraditi taj dom, nego tvoj sin koji će ti se roditi* - on će sagraditi dom koji će nositi moje ime."^c 20 Jehova je ispunio obećanje koje je dao i ja sam naslijedio svog oca Davida i sjeo na izraelsko prijestolje, kao što je Jehova i obećao. I sagradio sam dom koji nosi ime Jehove, Izraelovog Boga,^d 21 i odredio u njemu mjesto za kovčeg u kojem su ploče saveza^e što ga je Jehova sklopio s našim precima kad ih je izveo iz Egipta.^f

22 Potom je Salamun pred svim okupljenim Izraelcima stao pred Jehovin žrtvenik i podignuo ruke prema nebu^f 23 te rekao: "Jehova, Bože Izraelov, nema Boga kao što si ti^g gore na nebu ni dolje na zemlji. Ti se držiš saveza i iskazuješ vjernu ljubav^h onima koji ti služe* svim svojim srcem.ⁱ 24 Ispunio si obećanje koje si dao svom sluzi Davidu, mom ocu. Sam si mu dao obećanje i danas si ga ispunio.^j 25 A sada, Jehova, Bože Izraelov, is-
8:16 *Ili: "u kojem bi prebivalo". 8:19 *Dosl.: "koji će izaći iz tvojih bokova". 8:23 *Dosl.: "svojim slugama koji hode pred tobom".

puni svom sluzi Davidu, mom ocu, ono što si mu obećao kad si rekao: 'Budu li tvoji sinovi pazili na svoje korake i služili mi kao što si mi ti služio, uvijek će netko od tvojih potomaka sjediti preda mnom na izraelskom prijestolju.'^a **26** Molim te sada, Bože Izraelov, neka se ispuni obećanje koje si dao svom sluzi Davidu, mom ocu!

27 Ali hoćeš li ti, Bože, doista prebivati na zemlji?^b Evo, ni nebesa ni nebo nad nebesima nisu dovoljno veliki da bi ti u njima prebivao,^c a kamoli ovaj dom koji sam sagradio!^d

28 Jehova, Bože moj, čuj molitvu i usrdnu molbu koju ti upućujem ja, tvoj sluga! Poslušaj moj vapaj i molitvu koju ti danas upućujem! **29** Neka tvoje oči noć i dan budno motre ovaj dom, ovo mjesto za koje si rekao: 'Ondje će se slaviti moje ime',^e i poslušaj molitvu koju ti uputim* okrenut prema ovom mjestu.^f **30** Poslušaj usrdnu molbu svog sluge i molbu svog naroda Izraela koju ti upute moleći se okrenuti prema ovom mjestu! Čuj iz svog prebivališta na nebu,^g čuj i oprostí!^h

31 Ako tko bude optužen da je zgriješio svom bližnjem te se mora zakletí* i snositi posljedice svoje zakletve^z, i ako pod zakletvom[^] dođe pred tvoj žrtvenik u ovom domu,ⁱ **32** tada čuj s neba te budi sudac svojim slugama: zloga proglašim krivim* i kazni ga za ono što je učinio, a pravednoga proglašim neduž-

8:29 *Dosl.: "koju ti tvoj sluga uputi".

8:31 *Riječ je o zakletvi koja donosi prokletstvo onome tko se lažno zakune ili prekrši zakletvu. ^zIli: "posljedice prokletstva". [^]Ili: "prokletstvom". **8:32** *Dosl.: "zlim".

8. POGL.

- a 1Kr 2:4
Ps 132:12
b Iza 66:1
c Ps 148:13
Jr 23:24
d 2Lje 2:6
2Lje 6:18-21
Ne 9:6
Dj 17:24
e Izi 20:24
2Sa 7:13
f Da 6:10
1Pe 3:12
g Ps 33:13
h 2Lje 7:13, 14
Da 9:19
i 2Lje 6:22, 23

2. stupac

- a Job 34:11
b Le 26:14, 17
Jš 7:8, 11
2Kr 17:6, 7
c Ne 1:11
d 2Kr 19:19, 20
2Lje 6:24, 25
e Ps 106:47
f Le 26:19
Pnz 28:23
g Eze 14:13
h 2Lje 6:26, 27
i Iza 30:20
Iza 54:13
j 1Kr 18:1
k Le 26:16
2Kr 6:25
l Pnz 28:21, 22
Am 4:9
m 2Lje 6:28-31
n 2Lje 33:12, 13
o Izi 14:10
p Iza 63:15
r Ps 130:4
s Job 34:11
Ps 18:20
t 1Sa 16:7
1Lje 28:9
Jr 17:10

nim* i nagradi ga za njegovu pravednost.^z

33 Ako tvoj narod, Izraela, poraze njegovi neprijatelji zato što ti je griješio,^b ali on se vrati k tebi i počne u ovom domu slaviti tvoje ime,^c moliti se tebi i preklinjati te za milost,^d **34** tada čuj s neba, oprosti grijeh svom narodu, Izraelu, i vrati ga u zemlju koju si dao njegovim precima.^e

35 Ako se zatvori nebo i ne bude kiše^f jer su ti griješili,^g pa ti se pomole okrenuti prema ovom mjestu i počnu slaviti tvoje ime i prestanu griješiti jer si dao da ih snađu nevolje*,^h

36 tada čuj s neba i oprosti grijeh svojim slugama, svom narodu, Izraelu - jer ti ćeš ih učitiⁱ pravom putu kojim treba ju ići - i pusti kišu na svoju zemlju^j koju si dao svom narodu u nasljedstvo.

37 Ako u zemlji zavlada glad,^k pošast ili suša ili se pojavi plijesan,^l ako navale skakavci u jatu ili proždrljivi skakavci, ako ih opkoli neprijatelj u bilo kojem gradu u njihovoj zemlji, ako ih snađe bilo kakva druga nevolja ili bolest,^m **38** svaku molitvu, svaku usrdnu molbuⁿ koju ti uputi koji god čovjek ili sav tvoj narod Izrael - jer svatko zna bol u svom srcu^o - pružajući u molitvi ruke prema ovom domu, **39** ti čuj s neba, iz svog prebivališta,^p i oprostí^r te učini ono što si naumio. I daj svakome prema svim njegovim djelima^s - jer ti poznaješ njegovo srce, samo ti uistinu poznaješ srce svakog čovjeka^t - **40** da bi te se bojali sve dane

8:32 *Dosl.: "pravednim". **8:35** *Ili: "jer si ih naučio poniznosti".

dok žive na zemlji koju si dao našim precima.

41 Pa i kad tuđinac, koji ne pripada tvom narodu Izraelu, dođe iz daleke zemlje zbog tvog imena*^a **42** i pomoli se okrenut prema ovom domu (jer ljudi će čuti za tvoje veliko ime^b te za tvoju snažnu i moćnu ruku), **43** tada čuj s neba, iz svog prebivališta,^c i učini sve što te zamoli taj tuđinac da bi svi narodi na zemlji upoznali tvoje ime i bojali se tebe,^d kao i tvoj narod Izrael, i da bi znali da ovaj dom što sam ga sagradio nosi tvoje ime.

44 Ako tvoj narod pode u rat protiv svojih neprijatelja putem kojim ga pošalješ^e i pomoli se tebi,^f Jehova, okrenut prema gradu koji si izabrao^g i prema domu koji sam sagradio i koji nosi tvoje ime,^h **45** tada čuj s neba njihovu molitvu i njihovu usrdnu molbu i daj im pravdu.

46 Ako ti zgriješe – jer nema čovjeka koji ne griješiⁱ – i ti se razgnjeviš na njih i predaš ih neprijateljima, pa ih njihovi porobljivači odvedu u zarobljeništvo u neprijateljsku zemlju, daleko ili blizu,^j **47** a oni se urazume u zemlji u koju budu odvedeni u zarobljeništvo,^k vrate se k tebi^l i stanu te preklinjati za milost u zemlji svojih porobljivača,^m govoreći: 'Zgriješili smo, krivo smo postupali, činili smo zlo',ⁿ **48** ako se vrate k tebi svim svojim srcem^o i svom svojom dušom* u zemlji svojih neprijatelja koji su ih odveli u zarobljeništvo i pomole ti se okrenuti prema svojoj zemlji koju si dao njihovim precima, prema gradu koji si izabrao i

8:41 *Ili: "jer je čuo glas o tebi". 8:48 *Vidi Rječnik.

8. POGL.

- a Br 9:14
Ru 1:16
2Kr 5:15
2Lje 6:32, 33
Iza 56:6, 7
Dj 8:27
b Ne 9:10
c Ps 11:4
d Ps 67:2
Ps 102:15
e Izl 23:31
1Kr 20:13
f 2Lje 14:11
2Lje 20:5, 6
g Ps 78:68
Ps 132:13
h 2Lje 6:34, 35
i Ps 51:5
Ps 130:3
Pr 7:20
Ri 3:23
1Iv 1:8
j Pnz 28:15, 36
2Kr 17:6
2Kr 25:21
2Lje 6:36-39
k Le 26:40
l Pnz 30:1, 2
m Pnz 4:27, 29
2Lje 33:12, 13
n Ne 1:6
Ps 106:6
Izr 28:13
Da 9:5
o 1Sa 7:3

2. stupac

- a Da 6:10
b Iza 63:15
c 2Lje 30:9
Ezr 7:28
Ne 2:7, 8
d Izl 19:5
Pnz 9:26
e Izl 14:30
f Pnz 4:20
g 2Lje 6:40
h Ps 86:5
Ps 145:18
i Izl 19:6
Pnz 4:34
Pnz 32:9
j 2Lje 6:12, 13
k 1Kr 4:24, 25
l Pnz 10:11
Ji 21:45
m Pnz 31:6
Js 1:5
2Lje 32:7
Ps 46:7
n Iza 41:10
He 13:5
o Ps 86:11
Ps 119:36
2So 3:5

prema domu koji sam sagradio i koji nosi tvoje ime,^a **49** tada čuj s neba, iz svog prebivališta,^b njihovu molitvu i njihovu usrdnu molbu, daj im pravdu **50** i oprosti svom narodu koji ti je zgriješio, oprosti mu sve prijestupe, sve što ti je skrivio. Daj da im budu milostivi njihovi porobljivači i da im se smiluju,^c **51** jer su tvoj narod i tvoje vlasništvo,^d narod koji si izveo iz Egipta,^e iz te peći u kojoj se tali željezo.^f **52** Obrati pažnju* na usrdnu molbu^g svog sluge i na usrdnu molbu svog naroda Izraela i usliši ih kad god te prizovu.^h **53** Jer ti si ih, Svevišnji Gospodine Jehova, odvojio od svih naroda na zemlji da budu tvoji,ⁱ kao što si i rekao preko svog sluge Mojsija kad si naše pretke izveo iz Egipta!"

54 A kad je Salaman završio cijelu ovu molitvu i usrdnu molbu upućenu Jehovi, ustao je ispred Jehovinog žrtvenika, gdje je bio klečao ruku podignutih prema nebu.^j **55** Stojeći tako blagoslovio je sve okupljene Izraelce glasno rekavši: **56** "Neka je hvaljen Jehova, koji je svom narodu Izraelu dao mir*, kao što je i obećao.^k Nije ostalo neispunjeno niti jedno obećanje od svih njegovih dobrih obećanja koja je dao preko svog sluge Mojsija.^l **57** Neka Jehova, naš Bog, bude s nama kao što je bio i s našim precima.^m Neka nas nikad ne ostavi i ne napusti.ⁿ **58** Neka privuče naše srce k sebi^o da u svemu idemo njegovim putevima i držimo se nje-

8:52 *Dosl.: "Neka tvoje oči budu otvorene". ^aIli: "usliši ih što god da traže od tebe". 8:56 *Ili: "mjesto na kojem će mirno živjeti".

govih zapovijedi, uredbi i zakona, koje je dao našim precima. **59** I neka ove moje riječi kojima sam Jehovu molio za milost pamti Jehova, naš Bog, danju i noću, da bi davao pravdu svojim slugama i svom narodu Izraelu, dan za danom kako bude potrebno, **60** kako bi svi narodi na zemlji znali da je Jehova pravi Bog^a i da nema drugoga.^b **61** Stoga svim svojim srcem budite odani^c Jehovi, našem Bogu, živeći po njegovim uredbama i držeći se njegovih zapovijedi kao danas!"

62 Tada su kralj i svi Izraelci koji su bili s njim prinijeli pred Jehovom veliku žrtvu.^d **63** Salamun je kao žrtvu zajedništva^e prinio Jehovi 22 000 govoda te 120 000 ovaca. Tako su kralj i svi Izraelci svečano otvorili Jehovin dom.^f **64** Tog je dana kralj morao posvetiti središnji dio dvorišta koji se nalazi ispred Jehovinog doma jer je ondje trebao prinositi žrtve paljenice, žitne žrtve i masne komade žrtava zajedništva. Morao je to učiniti jer je bakreni žrtvenik^g koji stoji pred Jehovom bio premalen za tolike žrtve paljenice, žitne žrtve i masne komade^h žrtava zajedništva. **65** U to je vrijeme Salamun slavio blagdanⁱ sa svim Izraelom, mnoštvom naroda iz cijele zemlje, od Lebo-Hamata^j do potoka^k Egipta,^j pred Jehovom, našim Bogom, 7 dana i još 7 dana, ukupno 14 dana. **66** Dan nakon toga* otpustio je ljude, a oni su blagoslovlili kra-

8:65 *Ili: "od ulaza u Hamat". ^aIli: "vadija". Vidi izraz "vadi" u Rječniku. **8:66** *Dosl.: "Osmog dana". To je bio dan koji je uslijedio nakon drugog sedmodnevnog razdoblja.

8. POGL.

- a Js 4:24
1Sa 17:46
Eze 36:23
Eze 39:7
b Pnz 4:35, 39
Iza 44:6
c Pnz 18:13
2Kr 20:3
1Lje 28:9
Mt 22:37
d 2Lje 7:4, 5
e Le 3:1
f Eze 6:16
Ne 12:27
g 2Lje 4:1
h Le 3:16
i Le 23:34
j Pos 15:18
Br 34:5, 8

2. stupac

- a Ps 31:19
Iza 63:7
Jr 31:12

9. POGL.

- b 2Lje 8:1
Pr 2:4
c 2Lje 7:11
d 1Kr 3:5
e Pnz 12:5, 6
1Kr 8:28, 29
f 2Lje 6:40
2Lje 16:9
Ps 132:13
g 1Kr 3:6
h Ps 78:70, 72
i 1Lje 29:17
j Pr 12:13
k 2Lje 7:17, 18
l 2Sa 7:16, 17
1Kr 2:4
Ps 89:20, 29
m 1Kr 11:4
2Lje 7:19-22
n Le 18:28
Pnz 4:26
2Sa 7:14
2Kr 17:22, 23
Ps 89:30-32
o 2Kr 25:9, 10
2Lje 15:2
p Pnz 28:37
Ps 44:14
r 2Lje 36:19
Iza 64:11

lja i otišli svojim kućama radni i vesela srca zbog sve dobrote^a koju je Jehova iskazao svom sluzi Davidu i svojem narodu Izraelu.

9 Kad je Salamun završio gradnju Jehovinog doma, kraljevskog dvora^b i svega što je želio sagraditi,^c **2** Jehova se po drugi put ukazao Salamunu, kao što mu se bio ukazao u Gibeonu.^d **3** I Jehova mu je rekao: "Uslišio sam tvoju molitvu i usrdnu molbu koju si iznio preda mnom. Posvetio sam ovaj dom koji si mi sagradio i u njemu će se vječno slaviti* moje ime.^e Moje oči i moje srce uvijek će biti ovdje.^f **4** A ti, budeš li mi služio kao što mi je služio* tvoj otac David,^g čista srca^h i čestito,ⁱ čineći sve što sam ti zapovjedio,^j i budeš li se držao mojih uredbi i zakona,^k **5** utvrdit ću za sva vremena prijestolje tvog kraljevstva nad Izraelom, kao što sam obćao tvom ocu Davidu kad sam mu rekao: 'Uvijek će netko od tvojih potomaka sjediti na izraelskom prijestolju.' **6** Ali ako mi vi i vaši sinovi okrenete leđa i ako se ne budete držali mojih zapovijedi i odredbi koje sam vam dao, nego počnete štovati druge bogove i klanjati im se,^m **7** istrijebit ću Izraelce iz zemlje koju sam im dao.ⁿ I dom koji sam posvetio svom imenu odbacit ću i više ga neću gledati,^o a Izraelce će svi narodi prezirati* i rugat će im se.^p **8** Od ovog doma ostat će samo ruševine.^r Tko god bude prolazio pokraj njega, ostat će zaprepašten te

9:3 *Ili: "u njemu će vječno prebivati". **9:4** *Dosl.: "budeš li hodio preda mnom kao što je hodio". **9:7** *Ili: "spominjati u izreci".

1. KRALJEVIMA 9:9-10:1

će se čuditi* i pitati: 'Zašto je Jehova to učinio ovoj zemlji i ovom domu?'^a **9** Ljudi će mu odgovoriti: 'Zato što su Izraelci ostavili Jehovu, svog Boga, koji je njihove pretke izveo iz Egipta, te su se priklonili drugim bogovima, klanjali im se i štovali ih. Zato im je Jehova nanio svu tu nevolju.'"^b

10 Salamun je u 20 godina sagradio dvije građevine, Jehovin dom i kraljev dvor.^c **11** Tirski kralj Hiram^d dobavljaio je Salamunu cedrovog drva, drva borovice i zlata koliko je god ovaj želio,^e pa je stoga kralj Salamun dao Hiramu 20 gradova u galilejskoj zemlji. **12** I Hiram je otišao iz Tira da vidi gradove koje mu je dao Salamun, ali nisu mu se sviđjeli. **13** Rekao je: "Kakve si mi to gradove dao, brate moj?" Zato se oni sve do današnjeg dana zovu zemlja Kabil*. **14** A Hiram je bio poslao kralju 120 talenata* zlata.^f

15 I kralj Salamun odredio je ljude za rad^g kako bi sagradio Jehovin dom,^h svoj dvor, Milo*,ⁱ jeruzalemski zid, Hasor,^j Megido^k i Gezer.^l **16** (Faraon, egiptanski kralj, bio je došao i osvojio Gezer te ga spalio vatrom i pobio Kanaance^m koji su živjeli u gradu. Potom ga je dao u miraz svojoj kćeri,ⁿ Salamunovoj ženi.) **17** Salamun je ponovno sagradio* Gezer, Donji Bet-Horon,^o **18** Baalat,^p Tamar, koji je u pustinjskom dijelu zemlje, **19** sve svoje gradove sa žitnicama i skladištima, gradove za bojna kola,^r gradove za konjani-

9:8 *Dosl.: "te će zviždati". 9:13 *Moguće i: "zemlja koja ništa ne vrijedi". 9:14 *Talent je imao 34,2 kilograma. Vidi dodatak B14. 9:15 *Ili: "Humak". 9:17 *Ili: "utvrдио".

9. POGL.

- a Pnz 29:24, 25
Jr 22:8, 9
b Pnz 28:64
Jr 5:19
Jr 12:7
c 1Kr 6:37-7:1
2Lje 8:1, 2
d 1Kr 5:1, 7
e 1Kr 5:8
f 1Kr 10:21
g 1Kr 4:6
1Kr 5:13
h 1Kr 6:37
i 2Sa 5:9
1Kr 11:27
2Kr 12:20
j Js 19:32, 36
k Js 17:11
Su 5:19
2Kr 9:27
l Su 1:29
m Js 16:10
n 1Kr 3:1
o Js 16:1, 3
2Lje 8:4-6
p Js 19:44, 48
r 1Kr 4:26

2. stupac

- a Br 13:29
Pnz 7:1
Su 1:21
b 2Lje 8:7-10
c Pos 9:25
d Le 25:39
e 1Kr 5:16
2Lje 2:18
f 1Kr 3:1
1Kr 7:8
2Lje 8:11
g 2Sa 5:9
h 1Kr 9:15
i Izl 23:14
j 2Lje 8:12, 13
k 2Lje 8:16
l Pnz 2:8
m 2Lje 8:17, 18
n 1Kr 5:12
o Pos 10:29
1Lje 29:3, 4
Ps 45:9

10. POGL.

- p 1Kr 4:29

ke i sve što je god Salamun poželio graditi u Jeruzalemu, na Libanonu i u cijeloj zemlji kojom je vladao. **20** A sve koji su preostali od Amorejaca, Hetita, Perizana, Hivijaca i Jebusejaca,^a koji nisu pripadali izraelском narodu,^b **21** njihove potomke koji su ostali u zemlji – one koje Izraelci nisu mogli istrijebiti – Salamun je odredio za ropski rad i tako je ostalo sve do danas.^c **22** Ali nikoga od Izraelaca Salamun nije učinio robom.^d Oni su bili njegovi ratnici, sluge, upravitelji, pobočnici i zapovjednici njegovih bojnih kola i konjanika. **23** Salamun je imao 550 glavnih namjesnika koji su nadgledali njegove radove i nadzirali ljude što su obavljali te radove.^e

24 A faraonova kći^f otišla je iz Davidovog grada^g u kuću koju je Salamun za nju sagradio. Zatim je sagradio Milo.^h

25 Salamun je tri puta na godinuⁱ prinosio žrtve paljenice i žrtve zajedništva na žrtveniku koji je podignuo Jehovi^j te je spaljivao prinose na žrtveniku koji je bio pred Jehovom. Tako je dovršio dom.^k

26 Kralj Salamun sagradio je i brodovlje u Esjon-Geberu,^l koji je kraj Elota, na obali Crvenog mora u edomskoj zemlji.^m

27 Hiram je slao svoje sluge, iskusne mornare, da sa Salamunovim slugama plove na tim brodovima.ⁿ **28** Svaki put kad bi oni otplovili u Ofir,^o odande bi uzeli 420 talenata zlata te ga dopremili kralju Salamunu.

10 A kraljica od Sabe čula je za Salamunovu slavu, koju je stekao zbog Jehovinog imena.^p Stoga je došla da

ga iskuša teškim pitanjima*.^a **2** Stigla je u Jeruzalem s vrlo velikom pratnjom^b i s devama koje su nosile balzam,^c drago kamenje i vrlo mnogo zlata. Kad je došla k Salamunu, razgovarala je s njim o svemu što joj je bilo na umu. **3** A Salamun joj je odgovorio na sve što ga je pitala. Nije bilo ničega što joj kralj nije znao objasniti.

4 Kad je kraljica od Sabe vidjela svu Salamunovu mudrost,^d dom koji je sagradio,^e **5** jela na njegovom stolu,^f njegove dvorane kako sjede za stolom, njegove poslužitelje što su dvorili kod stola i njihovu odjeću, njegove peharnike i žrtve paljenice koje je prinasio u Jehovinom domu, zastao joj je dah. **6** Stoga je rekla kralju: "Istina je ono što sam čula u svojoj zemlji o tvojim djelima* i o tvojoj mudrosti. **7** Ali nisam povjerovala onome što se govori dok nisam došla i vidjela to svojim očima. Doista, ni pola mi nije bilo rečeno! Svojom mudročću i blagostanjem uvelike nadmašuješ ono što sam čula o tebi. **8** Sretni su tvoji ljudi i sretni su tvoji sluge koji su svaki dan pred tobom i slušaju tvoju mudrost!^g **9** Neka je hvaljen Jehova,^h tvoj Bog, kojem si tako omilio da te postavio na izraelsko prijestolje! Jehova te zbog svoje vječne ljubavi prema Izraelu postavio za kralja da sudiš i dijeliš pravdu."

10 Potom je dala kralju 120 talenata* zlata, drago kamenjeⁱ i vrlo mnogo balzama.^j Nikad više nije bilo doneseno toliko balzama koliko je kraljica od Sabe dala kralju Salamunu.

10:1 *Ili: "zagonetkama". **10:6** *Ili: "riječima". **10:10** *Talent je imao 34,2 kilograma. Vidi dodatak B14.

10. POGL.

a 2Lje 9:1, 2
Mt 12:42

b Ps 72:10

c Izl 25:3, 6
2Kr 20:13

d 1Kr 3:28
Pr 12:9

e 2Lje 9:3-8

f 1Kr 4:22

g Izr 8:34

h 1Kr 5:7

i Ps 72:10

j Pos 43:11

2. stupac

a 1Kr 9:27, 28
Ps 45:9

b 2Lje 2:8

c 2Lje 9:10, 11

d 2Lje 5:12
Ps 150:3

e 2Lje 9:12

f 2Lje 9:13, 14

g 1Kr 14:25, 26

h 2Lje 9:15, 16

i 1Kr 7:2

j Ps 122:2, 5

k 2Lje 9:17-19

l Pos 49:9
Br 23:24
Br 24:9

11 Hiramovo brodovlje, kojim se dovozilo zlato iz Ofira,^a dopremalo je odande i vrlo mnogo algumovog drva^b te drago kamenje.^c **12** Kralj je od algumovog drva načinio potpurne u Jehovinom domu i u kraljevskom dvoru te harfe i psaltire za pjevače.^d Takvo algumovo drvo nikad više nije bilo dovezeno niti se vidjelo sve do današnjeg dana.

13 A kralj Salamun dao je kraljici od Sabe sve što je poželjela i zatražila, povrh onog što joj je već dao potaknut svojom darežljivošću. Ona je potom otišla te se sa svojim slugama vratila u svoju zemlju.^e

14 Salamunu je svake godine stizalo 666 talenata zlata,^f **15** ne računajući ono što je pristizalo od trgovaca i prihod od prodavača, od svih arapskih kraljeva i od upravitelja zemlje.

16 Kralj Salamun načinio je 200 velikih štitova od zlatne slitine^g (svaki je štit obložio sa 600 šekela* zlata)^h **17** i 300 malih štitova* od zlatne slitine (svaki je štit obložio s 3 mine* zlata). Zatim ih je kralj stavio u kuću zvanu Libanonska šuma.ⁱ

18 Kralj je načinio i veliko prijestolje^j od bjelokosti i obložio ga čistim zlatom.^k **19** Do prijestolja je vodilo šest stepenica, a straga je prijestolje bilo natkriveno okruglim svodom. S obje strane imalo je naslone za ruke, a uz naslone su stajala dva lava.^l **20** Na šest stepenica stajalo je 12 lavova, po

10:16 *Šekel je imao 11,4 grama. Vidi dodatak B14. **10:17** *Takve su štitove obično nosili strijelci. ^mMina koja se spominje u hebrejskom dijelu Biblije imala je 570 grama. Vidi dodatak B14.

jedan na svakom kraju svake stepenice. Takvo što nije bilo načinjeno ni u jednom drugom kraljevstvu.

21 Sve posude iz kojih je pio kralj Salamun bile su od zlata i sve posude u kući zvanog Libanonska šuma^a bile su od čistog zlata. Ništa nije bilo načinjeno od srebra jer se u Salamunovo vrijeme ono smatralo bezvrijednim.^b **22** Kralj je imao na moru taršiško^c brodovlje, koje je plovilo s Hiramovim brodovljem. Svake treće godine taršiško je brodovlje dovozilo zlato, srebro, bjelokost,^d majmune i paunove.

23 Tako je kralj Salamun bogatstvom^e i mudročuču^f nadmašio sve druge kraljeve na svijetu. **24** I ljudi iz svih krajeva svijeta željeli su doći pred Salamuna i čuti njegovu mudrost, koju mu je Bog podario.^g **25** Svatko bi mu donio svoj dar – predmete od srebra i od zlata, haljine, oružje, balzam, konje i mule. Tako su činili iz godine u godinu.

26 Salamun je imao sve više bojnih kola i konja*. Nakupio je 1400 kola i 12 000 konja*^h te ih je rasporedio po gradovima u kojima je držao kola, a imao ih je i kod sebe u Jeruzalemu.ⁱ

27 Kralj je u Jeruzalemu nakupio toliko mnogo srebra da ga je bilo kao kamenja, a cedrovine kao divljih smokava u Šefeli.^j

28 Salamun je uvezio konje iz Egipta*. Kraljevi trgovci nabavljali su konje^k po određenoj

10:26 *Ili: "konjanika". 10:28 *Moguće i: "iz Egipta i Koe". Naziv "Koa" možda se odnosi na Ciliciju. ^kMoguće i: "kupovali su ih u Koi".

10. POGL.

- a 1Kr 7:2
b 2Lje 9:20, 21
c Pos 10:4
Ps 72:10
Eze 27:12
Jn 1:3
d 1Kr 10:18
e Pr 5:19
f 1Kr 3:12, 13
1Kr 4:29
2Lje 9:22-24
g IZR 2:6
h Pnz 17:15, 16
1Kr 4:26
i 2Lje 1:14
2Lje 9:25
j 2Lje 1:15
2Lje 9:27

2. stupac

- a 2Lje 1:16, 17
2Lje 9:28
b Js 1:4

11. POGL.

- c 1Kr 3:1
d Pnz 17:15, 17
Ne 13:26
e Pos 19:36, 37
f 1Kr 14:21
g 1Kr 16:30, 31
h Pos 26:34, 35
i IZL 34:16
Pnz 7:3
Js 23:12, 13
2Ko 6:14
j 1Kr 11:42
k Pnz 7:3, 4
Ne 13:26
l Su 2:11, 13
Su 10:6
1Sa 7:3
m Sf 1:5
n 1Kr 15:5
o Le 26:30
Br 33:52
2Kr 21:1, 3
p 2Kr 23:13

- r Le 18:21
Dj 7:43

cijeni.^a **29** Svaka kola dovezена iz Egipta plaćala su se 600 srebrnjaka, a konj se plaćao 150 srebrnjaka. Ti su ih trgovci prodavali i svim hetitskim^b i sirijskim kraljevima.

11 A kralj Salamun je osim faraonove kćeri^c volio i mnoge druge žene tuđinke:^d Moapke,^e Amonke,^f Edomke, Sidonke^g i Hetitkinje.^h **2** One su bile iz naroda za koje je Jehova rekao Izraelcima: "Ne odlazite k njima* i oni neka ne dolaze k vama! Oni će sigurno navesti vaše srce da se okrene njihovim bogovima."ⁱ Ali Salamun im se priklonio i volio ih je. **3** Imao je 700 žena, koje su uživale kraljevski ugled, i 300 inoča. Njegove su žene s vremenom navele njegovo srce na krivi put.* **4** Kad je Salamun ostaro,^j njegove su žene navele njegovo srce da se okrene drugim bogovima^k i srce mu više nije bilo potpuno odano Jehovi, njegovom Bogu, kao što je bilo srce njegovog oca Davida. **5** I Salamun je počeo štovati sidonsku božicu Aštartu^l i odvratnog amonskog boga Milkoma.^m **6** Salamun je činio ono što je zlo u Jehovinim očima i nije u svemu slušao Jehovu kao što je to činio njegov otac David.ⁿ

7 Tada je Salamun na gori nasuprot Jeruzalemu sagrađio obrednu uzvišicu^o odvratnom moapskom bogu Kemošu, a i odvratnom amonskom bogu^p Moleku.^r **8** To je učinio za sve svoje žene tuđinke, koje su spaljivale prinose svojim bogovima i prinosile im žrtve.

11:2 *Ili: "Ne sklapajte brakove s njima".
11:3 *Ili: "Njegove su žene u velikoj mjeri utjecale na njega."

9 Jehova se razgnjevio na Salamuna jer se njegovo srce odvratilo od Jehove, Izraelovog Boga,^a koji mu se dvaput ukazao^b 10 i zapovjedio mu* da ne štuje druge bogove.^c No on se nije držao toga što mu je Jehova zapovjedio. 11 Tada je Jehova rekao Salamunu: "Budući da si tako postupao i nisi se držao mog saveza ni odredbi koje sam ti dao, otrgnut ću kraljevstvo od tebe i dat ću ga jednom od tvojih slugu.^d 12 Ali zbog tvog oca Davida neću to učiniti za tvog života. Otrgnut ću ga iz ruku tvog sina,^e 13 no neću od nje ga otrgnuti cijelo kraljevstvo.^f Jedno ću pleme dati tvom sinu^g zbog mog sluga Davida i zbog Jeruzalema, koji sam izabrao."^h

14 Potom je Jehova poslao Salamunu neprijatelja,ⁱ Edomca Hadada, koji je bio iz edomske kraljevske loze.^j 15 Kad je David porazio Edomce,^k došao je vojni zapovjednik Joab da pokopa pobijene. Htio je pobiti sve muškarce u Edomu. 16 (Naime, Joab je s čitavom izraelskom vojskom bio ondje šest mjeseci dok nije istrijebio sve muškarce u Edomu.) 17 Ali Hadad, koji je tada bio još malen dječak, pobjegao je s nekim Edomcima, slugama svog oca, i otišao u Egipat. 18 Nakon što su otišli iz Midjana, došli su u Paran. Uzeli su sa sobom ljude iz Parana^l i otišli u Egipat k faraonu, egipatskom kralju. On je Hadadu dao kuću i zemlju te je naredio da mu se daje hrana. 19 Hadad je stekao toliku naklonost faraona da mu je on za ženu dao sestru svoje žene, kraljice Tafne-

11:10 *Ili: "upozorio ga".

11. POGL.

a Pnz 7:3, 4
Izr 4:23

b 1Kr 3:5
1Kr 9:2

c 2Lje 7:19, 20

d 2Kr 17:21

e 2Lje 10:18, 19

f 2Sa 7:12, 15

g 1Kr 12:20
2Lje 11:1

h Pnz 12:11

i 2Sa 7:12, 14

j Pos 27:40

k 2Sa 8:13

l Br 10:12

2. stupac

a 1Kr 2:10

b 1Kr 2:34

c 1Kr 11:14

d 2Sa 8:3

e 2Sa 10:18

f 2Sa 8:5
1Kr 19:15
Iza 7:8

g 1Kr 11:31
1Kr 12:32
1Kr 14:10
2Lje 11:14
2Lje 13:3, 20

h 1Kr 9:22

i 2Lje 13:6

j 1Kr 9:15, 24

k 2Sa 5:7

l 1Kr 5:16

se. 20 Tafnesina sestra rodila mu je sina Genubata, a Tafnesa ga je odgojila na faraonovom dvoru, tako da je Genubat ostao na faraonovom dvoru među faraonovim sinovima.

21 Hadad je u Egiptu čuo da je David umro*^a te da ni vojni zapovjednik Joab više nije živ.^b Stoga je Hadad rekao faraonu: "Pusti me da idem u svoju zemlju!" 22 Ali faraon mu je rekao: "Što ti nedostaje kod mene da sada želiš ići u svoju zemlju?" On je odgovorio: "Ništa, ali molim te, pusti me da idem!"

23 Bog je Salamunu poslao još jednog neprijatelja,^c Elijadinog sina Rezona, koji je pobjegao od svog gospodara, sopskog kralja Hadadezera.^d 24 On je skupio ljude oko sebe i postao vođa razbojničke družine u vrijeme kad je David porazio* sopsku vojsku.^e Tada su otišli u Damask,^f nastanili se ondje i počeli vladati u Damasku. 25 Bio je neprijatelj Izraelu sve dok je Salamun bio živ te je kao i Hadad činio zlo Izraelu. Mrzio je Izraela dokle god je vladao nad Sirijom.

26 Bio je tu i Nebatov sin Jeroboam,^g Efrajimovac iz Serede, Salamunov sluga.^h Majka mu se zvala Serua i bila je udovica. On se također pobunio protiv kralja.ⁱ 27 A evo zašto se pobunio: Dok je Salamun gradio Milo*^j i utvrđivao dio zida u gradu svog oca Davida,^k 28 vidio je Jeroboama, snažnog mladića, kako se trudi u poslu, pa ga je postavio nad svima^l iz Josipovog plemena koji su bili određeni za rad.

11:21 *Dosl.: "počinuo sa svojim praocima". 11:24 *Dosl.: "pobio". 11:27 *Ili: "Humak".

1. KRALJEVIMA 11:29-12:4

29 U to je vrijeme Jeroboam otišao iz Jeruzalema i na putu ga je susreo prorok Ahija^a iz Šila, koji je na sebi imao novi ogrtač. Njih su dvojica bili sami u polju. **30** Tada je Ahija uzvo novu ogrtač koji je imao na sebi i razderao ga na 12 komada. **31** Potom je rekao Jeroboamu:

“Uzmi sebi deset komada, jer ovako kaže Jehova, Izraelov Bog: ‘Evo, istrgnut ću kraljevstvo iz Salamunove ruke i tebi ću dati deset plemena.’^b **32** Ali jedno će pleme ostati njemu^c zbog mog sluga Davida^d i zbog Jeruzalema, grada koji sam izabrao među svim izraelskim plemenima.^e **33** To ću učiniti zato što su me ostavili^f i počeli se klanjati sidonskoj božici Aštarti, moapskom bogu Kemošu i amonskom bogu Milkomu. Nisu išli mojim putevima, nisu činili što je ispravno u mojim očima niti su se držali mojih odredbi i zakona kao što je to činio Salamunov otac David. **34** No neću uzeti cijelo kraljevstvo iz njegove ruke, nego ću ga ostaviti da bude poglavar do kraja svog života, zbog Davida, mog sluga kojeg sam izabrao,^g jer on se držao mojih zapovijedi i odredbi. **35** Ali uzet ću kraljevstvo iz ruke njegovog sina i dat ću ga tebi. Dat ću ti deset plemena.^h **36** A njegovom ću sinu dati jedno pleme, da bi moj sluga David uvijek imao svjetiljku* preda mnom u Jeruzalemu,ⁱ gradu koji sam sebi izabrao da se u njemu slavi moje ime^l. **37** Tebe ću postaviti da vladaš nad svim što želiš i bit ćeš kralj nad Izraelom. **38** Bu-

11:36 *Odnosno nasljednika iz svoje kraljevske loze. ^lIli: “da u njemu prebiva moje ime”.

11. POGŁ.

a 1Kr 12:15
1Kr 14:2
2Lje 9:29

b 1Kr 12:16

c 1Kr 12:20
2Lje 11:1

d Pos 49:10

e Pnz 12:5, 6
1Kr 11:13
Ps 132:13

f Pnz 28:15
2Lje 15:2

g 1Kr 9:4, 5
Ps 89:49
Ps 132:17
Iza 9:7

h 1Kr 12:20
2Lje 10:16

i 2Sa 7:29
1Kr 15:4
2Kr 8:19

2. stupac

a 1Kr 15:5

b 2Sa 7:11

c 1Kr 12:16

d Pos 49:10
Iza 11:1
Lk 1:32, 33

e 1Kr 14:25

f 2Lje 10:2

g 2Lje 9:29-31

h 1Lje 3:10
2Lje 13:7
Mt 1:7

12. POGŁ.

i Pos 12:6
Js 20:7, 9
Su 9:1, 2
Dj 7:15, 16

j 2Lje 10:1-4

k 1Kr 11:26, 40

l 1Sa 8:11-18
1Kr 4:7

deš li poslušao sve što ti zapovjedim i išao mojim putevima te činio što je ispravno u mojim očima, držeći se mojih odredbi i zapovijedi, kao što je to činio moj sluga David,^a ja ću biti s tobom. Načinim ću ti kraljevsku lozu koja će biti dugog vijeka*, kao što sam to učinio Davidu.^b Dat ću ti da vladaš nad Izraelom. **39** Ponzit ću Davidove potomke zbog njihovih zlih djela,^c ali ne zauvijek.”^d

40 Zato je Salamun htio pogubiti Jeroboama, ali Jeroboam je pobjegao u Egipat egipatskom kralju Šišaku.^e Ostao je u Egiptu^f sve do Salamunove smrti.

41 A ostali događaji iz Salamunovog života, sva njegova djela i njegova mudrost, sve je to zapisano u knjizi o Salamunovom životu.^g **42** Salamun je 40 godina vladao u Jeruzalemu nad cijelim Izraelom. **43** Potom je Salamun umro* i bio je pokopan u gradu svog oca Davida, a nakon njega počeo je vladati njegov sin Roboam.^h

12 Roboam je otišao u Šekemⁱ jer su svi Izraelci došli onamo da ga postavite za kralja.^j **2** Za to je čuo Nebatov sin Jeroboam dok je još bio u Egiptu. (Naime, Jeroboam je pobjegao od kralja Salamuna i živio je u Egiptu.)^k **3** Tada su poslali po njega. Tako su Jeroboam i svi Izraelci koji su se ondje okupili* došli Roboamu i rekli mu: **4** “Tvoj je otac stavio na nas težak jaram.^l Ako nam olakšaš tešku službu koju nam je on nametnuo i težak jaram koji

11:38 *Ili: “Načinit ću ti trajan dom”. **11:43** *Dosl.: “počinuo sa svojim praocima”. **12:3** *Ili: “cijela izraelska skupština”. Vidi izraz “skupština” u Rječniku.

je stavio na nas, mi ćemo ti služiti.”

5 On im je nato rekao: “Idite pa za tri dana opet dođite k meni!” I narod je otišao.^a **6** Kralj Roboam potom se posavjetovao sa starijim muškarcima* koji su služili njegovom ocu Salamunu dok je bio živ i upitao ih je: “Što mi savjetujete da kažem ovom narodu?” **7** A oni su mu rekli: “Ako danas pokažeš da želiš služiti ovom narodu te udovoljiš njihovoj molbi i daš im ono što traže, oni će ti zauvijek biti sluge.”

8 Ali on se oglušio na savjet koji su mu dali stariji muškarci* i posavjetovao se s mlađim muškarcima koji su odrasli s njim i koji su bili u njegovoj službi.^b **9** Upitao ih je: “Što savjetujete da kažemo tom narodu koji mi je rekao: ‘Olakšaj jaram koji je tvoj otac stavio na nas?’” **10** A mlađi muškarci koji su odrasli s njim odgovorili su mu: “Narodu koji ti je rekao: ‘Tvoj je otac stavio na nas težak jaram, a ti nam ga olakšaj’, kaži ovako: ‘Moj je mali prst deblji od bedara mog oca. **11** Moj otac stavio je na vas težak jaram, a ja ću vaš jaram učiniti još težim. Moj otac kažnjavao vas je bičevima, a ja ću vas kažnjavati bodljikavim bičevima.”

12 Trećeg dana Jeroboam i sav narod došli su kralju Roboamu jer je bio rekao: “Dođite opet k meni trećeg dana.”^c **13** Kralj je oštro odgovorio narodu, oglušivši se na savjet koji su mu dali stariji muškarci*. **14** Odgovorio im je kako su ga savještovali mlađi muškar-

12:6 *Ili: “starješinama”. 12:8, 13 *Ili: “starješine”.

1. KRALJEVIMA 12:5-21

12. POGL.

a 2Lje 10:5-7

b 2Lje 10:8-11

c 2Lje 10:12-15

2. stupac

a Pnz 2:30
2Lje 22:7
Ri 9:18

b 1Kr 11:31

c 2Lje 10:16, 17

d 1Kr 11:12, 13
2Lje 11:13, 16

e 2Sa 20:24
1Kr 4:6
1Kr 5:13, 14

f 2Lje 10:18, 19

g 2Kr 17:21

h 1Kr 11:30, 31

i 1Kr 11:12, 13
Ho 11:12

j 2Lje 11:1-4
2Lje 25:5

ci: “Moj otac stavio je na vas težak jaram, a ja ću vaš jaram učiniti još težim. Moj otac kažnjavao vas je bičevima, a ja ću vas kažnjavati bodljikavim bičevima.” **15** Dakle, kralj nije poslušao narod jer je Jehova tako vodio događaje.^a Jehova je to učinio kako bi ispunio obećanje koje je preko Ahije^b iz Šila dao Nebatovom sinu Jeroboamu.

16 Kad su Izraelci vidjeli da ih kralj nije poslušao, odgovorili su mu: “Što mi imamo s Davidom? Nemamo mi nasljedstva s Jišajevim sinom! Vрати se svojim bogovima, Izrael! A vi, Davidovi potomci, sami se brinite za sebe!” I svi su Izraelci otišli u svoje domove.^c **17** A Roboam je vladao nad Izraelcima koji su živjeli u Judinim gradovima.^d

18 Potom je kralj Roboam poslao Izraelcima Adorama,^e koji je nadgledao one što su bili određeni za rad, ali Izraelci su ga kamenovali te je poginuo. A kralj Roboam uspio je uskočiti u kola i pobjeći u Jeruzalem.^f

19 I tako pobuna Izraelaca^g protiv Davidove kraljevske loze traje sve do današnjeg dana.

20 Kad su svi Izraelci čuli da se Jeroboam vratio, okupili su se i pozvali ga k sebi te su ga postavili za kralja nad cijelim Izraelom.^h Nitko iz naroda nije pristao uz Davidove potomke osim Judinog plemena.ⁱ

21 Čim je Roboam došao u Jeruzalem, okupio je sve ljude iz Judinog i Benjaminovog plemena, 180 000 vrsnih ratnika, da se bore protiv Izraelaca i da Salamunovom sinu Roboamu vrate vlast nad kraljevstvom.^j

12:16 *Dosl.: “šatore”.

22 Tada je Božjem sluzi Šemaji^a došla objava pravog Boga: 23 "Kaži Salamunovom sinu Roboamu, Judinom kralju, i svim ljudima iz Judinog i Benjaminovog plemena te ostalom narodu: 24 'Ovako kaže Jehova: "Ne idite i ne borite se protiv svoje braće Izraelaca! Vratite se svaki svojoj kući, jer ja sam prouzročio da se to dogodi.'" ^bI oni su poslušali Jehovinu riječ i vratili se kući kako im je Jehova rekao.

25 Jeroboam je utvrdio Šekem^c u efrajimskim brdima i nastanio se u njemu. Potom je otišao odande i utvrdio Penuel.^d

26 Jeroboam je pomislio*: "Sad će se kraljevska vlast vratiti Davidovim potomcima.^e 27 Bude li ovaj narod nastavio odlaziti u Jeruzalem da prinosi žrtve u Jehovinom domu,^f srce ovog naroda vratit će se njihovom gospodaru Roboamu, Judinom kralju. Oni će me ubiti i vratiti se Judinom kralju Roboamu." 28 Nakon što je kralj razgovarao sa svojim savjetnicima, načinio je dva zlatna teleta^g i rekao narodu: "Preteško vam je odlaziti u Jeruzalem. Evo, Izraele, tvog Boga koji te izveo iz Egipta!"^h

29 I jedno je tele postavio u Betelu,ⁱ a drugo u Danu.^j 30 Zbog toga je narod počeo griješiti.^k Ljudi su odlazili sve do Dana kako bi štovali tele koje se ondje nalazilo.

31 I načinio je svetišta na uzvišicama te je za svećenike postavio ljude iz običnog naroda, koji nisu bili Levijevci.^l

32 Osim toga, Jeroboam je uveo blagdan u osmom mjesecu, petnaestog dana u mjesecu, kao što je bio blagdan koji se slavio

12:26 * Ili: "rekao u svom srcu".

12. Pogl.

a 2Lje 12:5

b 1Kr 11:30, 31

c 1Kr 12:1

d Pos 32:30
Su 8:13, 17

e 1Kr 11:38

f Pnz 12:5, 6

g Izl 20:4
2Kr 10:29h Izl 32:4, 8
2Lje 11:15, 16i Pos 12:8, 9
Pos 28:19j Pos 14:14
Pnz 34:1
Su 18:29
Su 20:1k 2Kr 10:31
2Kr 17:21-23l Br 3:10
1Kr 13:33
2Lje 11:14
2Lje 13:9

2. stupac

a Le 23:34

b Am 7:13

13. Pogl.

c 1Kr 12:32
Am 3:14

d 2Kr 23:16, 17

e 2Kr 21:24
2Kr 22:1f 2Kr 23:15, 16
2Lje 34:33g 2Lje 16:10
Jr 20:2

h 2Kr 6:18

u Judi.^a Na žrtveniku koji je načinio u Betelu^b prinosio je žrtve kipovima teleta koje je izradio i postavio je svećenike u Betelu da služe na obrednim uzvišicama koje je načinio. 23 Petnaestog dana osmog mjeseca, mjeseca koji je sam odredio, počeo je prinositi žrtve na žrtveniku koji je bio načinio u Betelu. Tako je uveo blagdan za izraelski narod. Popeo se na žrtvenik da prinese žrtve i spali prinose.

13 Dok je Jeroboam stajao kraj žrtvenika^c i spaljivao prinose, neki je Božji sluga^d po Jehovinoj zapovijedi došao iz Jude u Betel. 2 Potom je po Jehovinoj zapovijedi povikao prema žrtveniku: "Žrtveniče, žrtveniče! Ovako kaže Jehova: 'Evo, iz Davidove kraljevske loze doći će sin po imenu Jošija!^e On će na tebi žrtvovati svećenike s obrednih uzvišica, one koji na tebi spaljuju prinose, i spalit će na tebi ljudske kosti.'"^f

3 Tog je dana objavio znak od Boga. Rekao je: "Ovo je znak da su to Jehovine riječi: Evo, žrtvenik će se raspasti i prosut će se pepeo* koji je na njemu!"

4 Kad je kralj Jeroboam čuo riječi koje je sluga pravog Boga objavio protiv žrtvenika u Betelu, maknuo je ruku sa žrtvenika, ispružio je prema tom čovjeku i rekao: "Uхватite ga!"^g Ali čim je ispružio ruku prema njemu, ruka mu se osušila* i nije ju više mogao privući k sebi.^h

5 A žrtvenik se raspao i prosuo se pepeo sa žrtvenika, kako je to sluga pravog Boga i najavio u skladu s onim što mu je Jehova rekao.

13:3 * Ili: "masni pepeo". Riječ je o pepelu koji je bio natopljen mašću žrtvovanih životinja. 13:4 * Ili: "oduzela".

6 Nato je kralj rekao služi pravog Boga: "Molim te, zamoli Jehovu, svog Boga, da mi se smiluje* i pomoli se za mene kako bi mi ozdravila ruka!"^a Tada je sluga pravog Boga zamolio Jehovu za milost i kralju je ruka ozdravila te je bila kao prije. 7 Kralj je potom rekao služi pravog Boga: "Pođi sa mnom mojoj kući da nešto pojedješ, a dat ću ti i dar!" 8 Ali sluga pravog Boga odvratio je kralju: "Da mi daš i polovinu svoje kuće, ne bih pošao s tobom niti bih jeo kruha ili pio vode na ovom mjestu. 9 Jer od Jehove sam dobio ovu zapovijed: 'Ne jedi kruha i ne pij vode niti se vraćaj putem kojim si došao.'" 10 Tako je otišao drugim putem, nije se vratio putem kojim je došao u Betel.

11 A u Betelu je živio neki stari prorok. Njegovi su sinovi došli kući i ispričali mu sve što je sluga pravog Boga učinio tog dana u Betelu i sve što je rekao kralju. Kad su to ispričali svom ocu, 12 on ih je upitao: "Kojim je putem otišao?" I njegovi sinovi pokazali su mu put kojim je otišao sluga pravog Boga koji je bio došao iz Jude. 13 A on je rekao svojim sinovima: "Osedlajte mi magarca!" I oni su mu osedlali magarca, a on ga je uzjahao.

14 Pošao je za slugom pravog Boga i našao ga kako sjedi pod velikim stablom. Upitao ga je: "Jesi li ti sluga pravog Boga koji je došao iz Jude?"^b A on je odgovorio: "Jesam." 15 Tada mu je rekao: "Pođi sa mnom kući da nešto pojedješ!" 16 Ali on je odgovorio: "Ne mo-

13:6 *Ili: "smekšaj lice Jehove, svog Boga".

13. POGL.

a Izl 10:16, 17
Br 21:7
Jr 37:3
Dj 8:24

b 1Kr 13:1

2. stupac

a 1Kr 13:30
2Kr 23:17, 18

b 2Sa 6:7
1Kr 20:35, 36
2Kr 17:25

1. KRALJEVIMA 13:6-26

gu se vratiti s tobom niti ući u tvoju kuću, ne smijem jesti ni piti s tobom na ovom mjestu. 17 Jer dobio sam zapovijed od Jehove: 'Nemoj ondje jesti kruha ni piti vode! Ne vraćaj se putem kojim si došao!'" 18 On mu je nato rekao: "I ja sam prorok poput tebe i anđeo mi je prenio Jehovinu zapovijed: 'Vrati ga sa sobom kući da jede kruha i pije vode!'" Ali prevario ga je. 19 Tako se ovaj vratio s njim te je u njegovoj kući jeo i pio.

20 Dok su sjedili za stolom, Jehovina objava došla je proroku koji ga je doveo natrag. 21 On je Božjem služi iz Jude glasno rekao: "Ovakvo kaže Jehova: 'Zato što si se pobunio protiv Jehovine naredbe i nisi se držao zapovijedi koju ti je dao Jehova, tvoj Bog, 22 nego si se vratio ovamo da jedeš i piješ iako ti je bilo rečeno: "Ne jedi kruha i ne pij vode", tvoje mrtvo tijelo neće biti položeno u grob tvojih predaka.'"^a

23 Nakon što je sluga pravog Boga jeo i pio, stari prorok osedlao mu je magarca*. 24 Ovaj je potom otišao, no na putu ga je napao lav i usmrtio ga.^b Njegovo tijelo ležalo je na putu, a magarac i lav stajali su kraj mrtvog tijela. 25 Ljudi koji su prolazili onuda vidjeli su mrtvo tijelo koje je ležalo na putu i lava kako stoji kraj tijela. I otišli su odande i ispričali to u gradu u kojem je živio stari prorok.

26 Kad je to čuo prorok koji ga je bio nagovorio da se vrati, rekao je: "To je sluga pravog Boga koji se pobunio protiv

13:23 *Dosl.: "osedlao je magarca proroku kojeg je bio doveo natrag".

Jehovine naredbe,^a pa je Jehova dao da ga lav napadne i usmrti, kao što mu je Jehova i rekao.”^b **27** Potom je kazao svojim sinovima: “Osedlajte mi magarca!” I osedlali su ga. **28** Tako je otišao i našao njegovo mrtvo tijelo kako leži na putu te magarca i lava kako stoje kraj tijela. Lav nije pojeo tijelo niti je napao magarca. **29** Prorok je podignuo tijelo sluge pravog Boga, stavio ga na magarca i odnio natrag u svoj grad da ga oplache i pokopa. **30** Položio je tijelo u svoj grob, a onda su ga oplakivali, govoreći: “Jao, brate moj!” **31** Nakon što ga je pokopao, prorok je rekao svojim sinovima: “Kad umrem, pokopajte me u grob u kojem je pokopan sluga pravog Boga. Moje kosti položite kraj njegovih kostiju.”^c **32** Sigurno će se ispuniti Jehovina osuda koju je objavio protiv žrtvenika u Betelu i protiv svih svetišta na uzvišicama^d u samarijskim gradovima.”^e

33 Ni poslije tog događaja Jeroboam nije prestao činiti zlo, već je i dalje ljude iz običnog naroda postavljao za svećenike na obrednim uzvišicama.^f Svakoga tko je to htio postavio je za svećenika, govoreći: “Neka bude svećenik na obrednim uzvišicama!”^g **34** Zbog tog je grijeha Jeroboamov dom^h bio zatrht i istrijebljen s lica zemlje.ⁱ

14 U to vrijeme razbolio se Jeroboamov sin Abija. **2** I Jeroboam je rekao svojoj ženi: “Molim te, idi i preruši se da ne bi prepoznali da si moja žena, pa pođi u Šilo. Ondje je prorok Ahija. On mi je rekao da ću postati kralj nad ovim naro-

13. POG.

a 1Kr 13:9

b 1Kr 13:21, 22

c 2Kr 23:17, 18

d Le 26:30
1Kr 12:29, 31

e 2Kr 23:15, 19

f 1Kr 12:25, 31

g 2Lje 11:14, 15

h 1Kr 16:30, 31
2Kr 3:1, 3
2Kr 10:31
2Kr 13:1, 2i 1Kr 14:10
1Kr 15:25-29
2Kr 17:22, 23**2. stupac****14. POG.**

a 1Kr 11:30, 31

b Jš 18:1
1Sa 4:3c 1Kr 11:30, 31
1Kr 12:20

d 1Kr 12:16

e 1Kr 15:5
Dj 13:22f Pnz 27:15
2Lje 11:15g Ne 9:26
Ps 50:17

dom.^a **3** Ponesi deset kruhova, pogače i vrč meda, pa otiđi k njemu. On će ti reći što će biti s našim sinom.”

4 Jeroboamova žena učinila je kako joj je on rekao. Spremila se i otišla u Šilo^b te je došla u Ahijinu kuću. A Ahija više ništa nije vidio jer je zbog starosti oslijepio.

5 Ali Jehova je rekao Ahiji: “Evo, dolazi Jeroboamova žena da te pita za svog sina jer je bolestan. Ja ću ti reći što ćeš joj kazati. A kad dođe, pretvarat će se da je neka druga žena.”

6 Čim je Ahija čuo njene korake kad je došla na vrata, rekao je: “Uđi, Jeroboamova žena! Zašto se pretvaraš da si neka druga žena? Dobio sam zadatak da ti prenesem loše vijesti. **7** Idi i reci Jeroboamu: ‘Ovako kaže Jehova, Izraelov Bog: “Izabrao sam te iz tvog naroda da te postavim za vođu svom narodu Izraelu.”^c **8** Oduzeo sam kraljevsku vlast Davidovim potomcima i dao je tebi.^d Ali ti nisi bio kao moj sluga David, koji se držao mojih zapovijedi i bio mi odan* svim svojim srcem te je činio samo ono što je ispravno u mojim očima.”^e

9 Postupao si gore od svih svojih prethodnika i načinio si sebi drugog boga i lijevane* kipove kojima si me vrijeđao,^f a meni si okrenuo leđa.^g **10** Zato ću nanijeti nevolju Jeroboamovom potomstvu i istrijebit ću iz njegove obitelji sve što je muško*, čak i one najbjednije u Izraelu, i pomest ću Jeroboamovo po-

14:8 *Dosl.: “i išao za mnom”. **14:9** *Ili: “metalne”. **14:10** *Dosl.: “svakoga tko mokri uza zid”. Riječ je o pogrdnom hebrejskom izrazu koji se odnosio na osobe muškog spola.

tomstvo^a kao što se čisti izmet dok se posve ne ukloni.

11 Svakog Jeroboamovog potomka koji umre u gradu pojest će psi, a svakoga koji umre u polju pojest će ptice, jer tako kaže Jehova.”

12 A sada ustani i pođi kući! Kad nogom kročiš u grad, dječak će umrijeti. **13** Sav će ga Izrael oplakivati i pokopat će ga. On je jedini iz Jeroboamove obitelji koji će biti položen u grob jer je iz cijele Jeroboamove obitelji samo kod njega Jehova, Izraelov Bog, našao nešto dobro. **14** Doći će dan – i to uskoro – kad će Jehova postaviti nad Izraelom kralja koji će istrijebiti Jeroboamove potomke.^b **15** Jehova će udariti Izraela i on će se zaljuljati kao trska u vodi. Iščupat će Izraela iz ove dobre zemlje koju je dao njihovim precima^c i rasijati ih u krajeve preko Rijeke^d jer su načinili sebi obredna debla^e i tako vrijeđali Jehovu. **16** I napustit će Izraela zbog grijeha koje je počinio Jeroboam i na koje je navodio Izraela.”^f

17 Tada je Jeroboamova žena ustala i otišla u Tirsu. Čim je stupila na kućni prag, njen je sin umro. **18** Pokopali su ga i sav ga je Izrael oplakivao, kao što je Jehova i rekao preko pro-roka Ahije, svog slugu.

19 A ostali događaji iz Jeroboamovog života, kako je ratovao^g i kako je vladao, sve je to zapisano u ljetopisima izraelskih kraljeva. **20** Jeroboam je vladao 22 godine, a onda je umro*.^h Nakon njega počeo je vladatai njegov sin Nadab.ⁱ

14:15 *Odnosno Eufрата. ^aVidi Rječnik. **14:20, 31** *Dozl.: “počinuo sa svo-
jim praocima”.

14. POGŁ.

a 1Kr 15:25-29

b 1Kr 15:25-29

c Pnz 8:7-9
Pnz 29:28
Js 23:15
2Kr 17:6

d Pnz 28:64
2Kr 15:29
2Kr 18:11

e Pnz 12:3

f 1Kr 12:28-30
1Kr 13:33, 34

g 2Lje 12:15
2Lje 13:3

h 2Lje 13:20

i 1Kr 15:25

2. stupac

a Ps 78:68
Ps 132:13

b Izl 20:24
Pnz 12:5, 6
1Kr 8:16, 17

c 1Kr 11:1
2Lje 12:13

d 1Kr 11:7
2Lje 12:1

e Iza 65:2

f Le 26:1

g Iza 65:7

h Pnz 12:2, 3
Iza 57:5
Jr 2:20
Ho 4:13

i Pnz 23:17, 18
1Kr 15:11, 12
1Kr 22:46
2Kr 23:7
Ho 4:14

j 1Kr 11:40

k 2Lje 12:2-4

l 1Kr 7:51
1Kr 15:18
2Kr 18:14, 15
2Kr 24:12, 13

m 1Kr 10:16, 17
2Lje 12:9-11

n 1Lje 27:24
2Lje 12:15

o 1Kr 15:6

21 U to je vrijeme Salamu-
nov sin Roboam kraljevao u Ju-
di. Roboam je imao 41 godinu
kad je postao kralj i vladao je
17 godina u Jeruzalemu, gradu
koji je Jehova izabrao^a među
svim gradovima izraelskih
plemena da se u njemu slavi*
njegovo ime.^b Roboamova maj-
ka zvala se Naama i bila je
Amonka.^c **22** Judejci su čini-
li ono što je zlo u Jehovinom
očima.^d Grijesima koje su čini-
li izazivali su ga više nego
svi njihovi preci.^e **23** I oni su
gradili sebi obredne uzvišice,
obredne stupove i obredna de-
bla^f na svakom visokom brdu^g
i pod svakim stablom koje se
zeleni.^h **24** U zemlji je bilo i
hramskih bludnika.ⁱ Judejci su
činili sve gadosti što su ih čini-
li narodi koje je Jehova otjerao
pred Izraelcima.

25 Pete godine Roboamovog
kraljevanja egipatski kralj Šišak/
napao je Jeruzalem.^k **26** Uzeo
je blago iz Jehovinog doma i blago
iz kraljevog dvora.^l Uzeo je
sve, pa tako i sve zlatne štito-
ve koje je načinio Salamu.^m **27**
Umjesto njih kralj Roboam
načinio je bakrene štitove i po-
vjerio ih zapovjednicima straže
koja je stajala na ulazu u kraljev
dvor. **28** Kad je god kralj išao
u Jehovin dom, stražari su ih
nosili, a potom su ih vraćali u
stražarnicu.

29 A ostali događaji iz Ro-
boamovog života, sva njegova
djela, sve je to zapisano u
ljetopisima Judinih kraljeva.ⁿ
30 Roboam i Jeroboam nepre-
stano su međusobno ratova-
li.^o **31** Naposljetku je Roboam
umro* i bio je pokopan među

14:21 *Ili: “da u njemu prebiva”. **14:23**
*Vidi Rječnik.

svojim precima u Davidovom gradu.^a Majka mu se zvala Nama, a bila je Amonka.^b Nakon njega počeo je vladati njegov sin Abijam*.^c

15 Osmamnaeste godine kraljevanja Nebatovog sina Jeroboama^d Abijam je postao kralj u Judi.^e **2** Tri je godine vladao u Jeruzalemu. Majka mu se zvala Maaka^f i bila je Abišalomova* unuka. **3** Činio je sve grijeha koje je činio i njegov otac prije njega i srce mu nije bilo potpuno odano Jehovi, njegovom Bogu, kao što je bilo srce njegovog pretka Davida. **4** Ali Jehova, njegov Bog, dao mu je zbog Davida^g svjetiljku* u Jeruzalemu^h tako što je postavio njegovog sina za kralja nakon njega i sačuvao Jeruzalem. **5** Jer David je činio ono što je ispravno u Jehovinim očima i cijelog svog života nije odstupio ni od čega što mu je on zapovjedio, osim onog što je bilo s Hetitom Urijom.ⁱ **6** A Roboam i Jeroboam međusobno su ratovali cijelog Roboamovog života.^j

7 Ostali događaji iz Abijamovog života, sva njegova djela, sve je to zapisano u ljetopisima Judinih kraljeva.^k Između Abijama i Jeroboama isto se vodilo rat.^l **8** Naposlijetku je Abijam umro* i pokopali su ga u Davidovom gradu. Nakon njega počeo je vladati njegov sin Asa.^m

9 Dvadesete godine vladavine izraelskog kralja Jeroboama Asa je počeo vladati nad Ju-

14:31 *Zvao se i Abija. **15:2** *Po svemu sudeći, riječ je o drugom obliku Abšalomovog imena. **15:4** *Odnosno nasljednika iz njegove kraljevske loze. **15:8** *Dosl.: "počinuo sa svojim praocima".

14. POGŁ.

a 1Kr 11:43

b 1Kr 11:1
2Lje 12:13c 1Lje 3:10
Mt 1:7

15. POGŁ.

d 1Kr 12:20

e 2Lje 13:1, 2

f 2Lje 11:20-22

g 2Sa 7:8, 12
Ps 89:33-37
Iza 37:35
Jr 33:20, 21h 1Kr 11:36
2Lje 21:7
Ps 132:13, 17i 2Sa 11:4, 15
Ps 51:nsl.j 1Kr 14:30
2Lje 12:15

k 2Lje 13:22

l 2Lje 13:3

m 1Lje 3:10
2Lje 14:1
Mt 1:7

2. stupac

a 2Lje 11:21, 22

b 2Lje 14:2-5
2Lje 14:11
2Lje 15:17c Pnz 23:17, 18
1Kr 14:24
1Kr 22:45, 46d 1Kr 11:7
1Kr 14:22, 23

e 2Lje 11:18, 20

f Pnz 7:5
2Kr 18:1, 4
2Lje 34:1, 4g 2Sa 15:23
2Lje 15:16-18
Iv 18:1h Br 33:52
Pnz 12:2
1Kr 22:41, 43

i 1Lje 26:26, 27

j 1Kr 16:3, 12

k Js 18:21, 25

l 2Lje 16:1-6

m 2Lje 16:7

dom. **10** Vladao je u Jeruzalemu 41 godinu. Baka mu se zvala Maaka^a i bila je Abišalomova unuka. **11** Asa je činio ono što je ispravno u Jehovinim očima,^b poput svog pretka Davida. **12** Protjerao je iz zemlje hramske bludnike^c i uklonio sve odvratne idole* koje su načinili njegovi preci.^d **13** Čak je i svoju baku Maaku^e svrgnuo s položaja kraljice majke jer je načinila grozan idol koji se koristio u štovanju obrednog debla*. Asa je posjekao njen grozni idol^f i spalio ga u dolini Kidronu.^g **14** Ali obredne uzvišice nisu bile uklonjene.^h Ipak, Asino je srce bilo potpuno odano Jehovi cijelog njegovog života. **15** On je unio u Jehovin dom stvari koje su posvetili on i njegov otac: srebro, zlato i razno posuđe.ⁱ

16 Asa i izraelski kralj Baša^j neprestano su međusobno ratovali. **17** Izraelski kralj Baša napao je Judu i počeo utvrđivati Ramu^k da nitko ne bi mogao odlaziti od Judinog kralja Ase^l niti dolaziti k njemu*. **18** Tada je kralj Asa uzeo sve srebro i zlato što je ostalo u riznici Jehovinog doma i u riznici kraljevog dvora i dao ga svojim slugama. Potom ih je poslao sirijskom kralju^m Ben-Hadadu, Tabrimonovom sinu, Hezjonovom unuku, koji je živio u Damasku, te mu poručio: **19** "Sjeti se saveza koji postoji između mene i tebe, između mog oca i tvog

15:12 *Moguće je da je hebrejski izraz srodan riječi koja znači "izmet". Njime se izražavao prezir. **15:13** *Vidi Rječnik. **15:17** *Ili: "odlaziti s područja pod vlašću Judinog kralja Ase niti dolaziti na njega".

oca. Šaljem ti na dar srebro i zlato. Hajde, raskini svoj savez s izraelskim kraljem Bašom da otide od mene!” **20** Ben-Hadad je poslušao kralja Asu i poslao zapovjednike svoje vojske na izraelske gradove te su oni osvojili Ijon,^a Dan,^b Abel-Bet-Maku, sav Kineret i svu Naftalijevu zemlju. **21** Kad je Baša to doznao, odmah je prestao utvrđivati Ramu i vratio se u Tirsu.^c **22** Kralj Asa potom je okupio sve Judejce, bez izuzetka. I odnijeli su kamenje i drvenu građu kojima je Baša bio utvrđivao Ramu. Time je kralj Asa utvrdio Gebu^d na području Benjamina i Mispu.^e

23 Svi ostali događaji iz Asinog života, svi njegovi pothvati, sva njegova djela i gradovi koje je sagradio*, sve je to zapisano u ljetopisima Judinih kraljeva. A u starosti ga je mučila bolest nogu.^f **24** Naposljetku je Asa umro* i bio je pokopan među svojim precima u gradu svog pretka Davida. Nakon njega počeo je kraljevati njegov sin Jošafat.^g

25 Jeroboamov sin Nadab^h postao je kralj u Izraelu druge godine vladavine Judinog kralja Ase i vladao je nad Izraelom dvije godine. **26** Činio je ono što je zlo u Jehovinim očima i išao je stopama svog oca,ⁱ čineći grijehе koje je činio njegov otac i na koje je navodio Izraela.^j **27** Ahijin sin Baša, Isakarov potomak, skovao je urotu protiv njega. Baša ga je ubio kod Gibetona,^k koji je pripadao Filistejcima, dok su Nadab i svi Izraelci opsjedali Gibeton.

15:23 *Ili: “utvrdio”. 15:24 *Dosl.: “počinuo sa svojim praocima”.

15. POGL.

a 2Kr 15:29

b Su 18:29
1Kr 12:28, 29c 1Kr 14:17
Pj 6:4

d Js 21:8, 17

e Js 18:21, 26
Su 20:1
1Sa 7:5
Jr 40:6

f 2Lje 16:11-14

g 1Kr 22:42
2Lje 17:3, 4
2Lje 18:1
2Lje 19:4
Mt 1:8

h 1Kr 14:20

i 1Kr 14:7, 9

j 1Kr 12:28-30
1Kr 13:33k Js 19:44, 48
Js 21:20, 23
1Kr 16:15

2. stupac

a 1Kr 14:9, 10

b 2Lje 12:15

c 1Kr 16:8

d 1Kr 16:7

e 1Kr 12:28-30
1Kr 13:33

16. POGL.

f 2Lje 16:7

g 2Lje 19:2
2Lje 20:34

h 1Sa 2:8

i 1Kr 13:33

j 1Kr 14:10, 11
1Kr 15:29

1. KRALJEVIMA 15:20-16:4

28 Baša ga je ubio treće godine vladavine Judinog kralja Ase te počeo vladati umjesto njega. **29** Čim je postao kralj, pobio je cijelu Jeroboamovu obitelj. Nije ostavio na životu nikoga* iz njegove obitelji. Istrijebio ih je prema proročanstvu koje je Jehova objavio preko svog slugе Ahije iz Šila.^a **30** To se dogodilo zbog grijehа koje je Jeroboam počinio i na koje je navodio Izraela i zbog toga što je silno vrijeđao Jehovu, Izraelovog Boga. **31** Ostali događaji iz Nadabovog života, sva njegova djela, sve je to zapisano u ljetopisima izraelskih kraljeva. **32** A Asa i izraelski kralj Baša neprestano su međusobno ratovali.^b

33 Treće godine vladavine Judinog kralja Ase Ahijin je sin Baša u Tirsi počeo kraljevati nad cijelim Izraelom i vladao je 24 godine.^c **34** No činio je ono što je zlo u Jehovinim očima^d i išao je Jeroboamovim stopama, čineći grijehе koje je on činio i na koje je navodio Izraela.^e

16 Tada je Jehova preko Hananijevog^f sina Jehua^g objavio osudu Baši: **2** “Podignu sam te iz prašine i postavio te za vođu svog naroda Izraela,^h a ti si pošao Jeroboamovim stopama i naveo moj narod, Izraelce, da griješe, tako da su me vrijeđali svojim grijesima.ⁱ **3** Stoga ću zatrti Bašu i njegovu obitelj i učinit ću s njegovom obitelji kao s obitelji Nebatovog sina Jeroboama.^j **4** Tko iz Bašine obitelji umre u gradu, pojest će ga psi, a tko iz njegove obitelji umre u polju, pojest će ga ptice.”

15:29 *Ili: “nikoga tko diše”.

5 A ostali događaji iz Bašinnog života, sva njegova djela i njegovi pothvati, sve je to zapisano u ljetopisima izraelskih kraljeva. 6 Naposlijetku je Baša umro* i bio je pokopan u Tirsi.^a Nakon njega počeo je vladati njegov sin Ela. 7 A Jehova je preko proroka Jehua, Hananijevog sina, objavio osudu Baši i njegovoj obitelji zbog sveg zla koje je počinio pred Jehovom, vrijeđajući ga svojim djelima kao što je to činila i Jeroboamova obitelj, a i zbog toga što je ubio Nadaba.^b

8 Dvadeset i šeste godine vladavine Judinog kralja Ase Bašin je sin Ela u Tirsi počeo kraljevati nad Izraelom i vladao je dvije godine. 9 Njegov sluga Zimri, koji je zapovijedao polovinom bojnih kola, urotio se protiv njega dok je on bio u Tirsi i opijao se u kući Arse, upravitelja njegovog dvora u Tirsi. 10 Zimri je došao, napao ga i ubio^c te počeo vladati umjesto njega. To se dogodilo dvadeset i sedme godine vladavine Judinog kralja Ase. 11 Čim je Zimri postao kralj i sjeo na prijestolje, pobio je svu Bašinu obitelj. Nije poštedio nijedno muško*, ni njegove rođake[#] ni prijatelje. 12 Tako je Zimri istrijebio cijelu Bašinu obitelj, čime se ispunilo ono što je Jehova ranije rekao protiv Baše preko proroka Jehua.^d 13 To se dogodilo zbog svih grijeha koje su počinili Baša i njegov sin Ela i zbog grijeha na koje su navodili Izraela, vrijeđajući Jehovu, Izraelo-

16:6 *Dosl.: "počinuo sa svojim praocima". 16:11 *Dosl.: "nikoga tko mokri uz zid". Riječ je o pogrdom hebrejskom izrazu koji se odnosio na osobu muškog spola. #Ili: "krvne osvetnike".

16. POGL.

a 1Kr 15:21, 33

b 1Kr 15:25-29

c 2Kr 9:31

d 1Kr 16:1-3

2. stupac

a Pnz 32:21

1Sa 12:21

2Kr 17:15

Iza 41:29

b Js 19:44, 48

Js 21:20, 23

1Kr 15:27

c 2Kr 8:26

Mi 6:16

d Su 9:53, 54

1Sa 31:4

2Sa 17:23

e 1Kr 12:28-30

1Kr 14:7, 9

vog Boga, svojim bezvrijednim idolima.^a 14 A ostali događaji iz Elinog života, sva njegova djela, sve je to zapisano u ljetopisima izraelskih kraljeva.

15 Dvadeset i sedme godine vladavine Judinog kralja Ase Zimri je postao kralj i vladao je sedam dana u Tirsi, a vojska je u to vrijeme opsjedala Gibeton,^b koji je pripadao Filistejcima. 16 I vojnici u taboru čuli su da se govori: "Zimri je skovao urotu i ubio kralja." Stoga su istog dana svi Izraelci u taboru postavili vojnog zapovjednika Omrija^c za kralja nad Izraelom. 17 Tada su Omri i svi Izraelci koji su bili s njim otišli od Gibetona i stali opsjedati Tirsu. 18 Kad je Zimri vidio da je grad osvojen, otišao je u kulu kraljevskog dvora i zapalio dvor te je poginuo u požaru.^d 19 To se dogodilo zbog grijeha koje je počinio tako što je radio ono što je zlo u Jehovinim očima i išao Jeroboamovim stopama, a i zbog grijeha na koje je navodio Izraela.^e 20 A ostali događaji iz Zimrijevog života i urota koju je skovao, sve je to zapisano u ljetopisima izraelskih kraljeva.

21 Tada se izraelski narod razdijelio. Jedan dio naroda pristao je uz Ginatovog sina Tibnija i htio ga postaviti za kralja, a drugi je dio pristao uz Omrija. 22 No narod koji je pristao uz Omrija nadjačao je one koji su pristali uz Ginatovog sina Tibnija. Tibni je umro, a Omri je postao kralj.

23 Trideset i prve godine vladavine Judinog kralja Ase Omri je postao kralj Izraela i vladao je 12 godina. Šest je go-

dina vladao u Tirsi. **24** Potom je od Šemera kupio goru Samariju za dva talenta* srebra i sagradio je grad na gori. Nazvao ga je Samarija^a po Šemeru, kojem je prije pripadala ta gora^Δ. **25** Omri je činio ono što je zlo u Jehovim očima i bio je gori od svih svojih prethodnika.^b **26** U svemu je išao stopama Nebatovog sina Jeroboama te je činio grijehe koje je on činio i na koje je navodio Izraela, vrijeđajući Jehovu, Izraelovog Boga, svojim bezvrijednim idolima.^c **27** A ostali događaji iz Omrijevog života, sva njegova djela i njegovi pothvati, sve je to zapisano u ljetopisima izraelskih kraljeva. **28** Naposljetku je Omri umro* i bio je pokopan u Samariji. Nakon njega počeo je vladati njegov sin Ahab.^d

29 Omrijevi sin Ahab postao je kralj Izraela trideset i osme godine vladavine Judinog kralja Ase. I Omrijevi sin Ahab vladao je 22 godine nad Izraelom u Samariji.^e **30** Činio je ono što je zlo u Jehovim očima i bio je gori od svih svojih prethodnika.^f **31** I kao da mu nije bilo dosta što je činio iste grijehe kao i Nebatov sin Jeroboam,^g nego je još i uzeo za ženu Izebelu,^h kćer sidonskogⁱ kralja Etbaala, te je počeo štovati Baala^j i klanjati mu se. **32** Usto je podignuo žrtvenik Baalu u Baalovom hranu^k koji je sagradio u Samariji. **33** Ahab je načinio i obredno deblo*^j. Vrijeđao je Jehovu,

16:24 *Talent je imao 34,2 kilograma. Vidi dodatak B14. ^Δ"Samarija" znači "posjed Šemerovog roda". ^ΔIli: "prijašnjem gospodaru te gore". **16:28** *Dosl.: "počinuo sa svojim praocima". **16:33** *Vidi Rječnik.

16. POG.

a 1Kr 20:1
2Kr 17:24
Am 6:1
Dj 8:5

b Mi 6:16

c 1Kr 12:28-30
1Kr 13:33

d 1Kr 16:33
1Kr 21:4
1Kr 21:20-22
2Kr 10:1

e 1Kr 16:23, 24
Iza 7:9

f 1Kr 16:25
1Kr 21:25
2Kr 3:1, 2

g 1Kr 12:28-30

h 1Kr 18:4, 19
1Kr 21:7
2Kr 9:30
Ot 2:20

i Pos 10:15

j Su 2:11
Su 10:6
2Kr 10:19
2Kr 17:16

k 2Kr 10:21, 27

l Izl 34:13
2Kr 10:26, 28
2Kr 13:6

2. stupac

a Js 6:26

17. POG.

b 1Kr 17:15, 16
1Kr 17:22, 24
1Kr 18:36, 38
1Kr 18:46
2Kr 2:8, 11
Lk 1:17
Iv 1:19, 21

c Js 22:9

d Pnz 28:15, 23
Jr 14:22
Lk 4:25
Jk 5:17

e Ps 37:25
Mt 6:11

f Br 11:23
Su 15:19

g 1Kr 18:5

h Lk 4:25, 26

Izraelovog Boga, više od svih izraelskih kraljeva koji su bili prije njega.

34 Za njegovog je vremena Hiel iz Betela ponovno sagradio Jerihon. Svojim prvorođencem Abiramom platio je to što je položio temelj grada, a svojim najmladim sinom Segubom platio je to što je postavio gradska vrata. Tako se ispunilo ono što je Jehova ranije rekao preko Nunovog sina Jošue.^a

17 Tišbijac Ilija*,^b jedan od stanovnika Gileada,^c rekao je Ahabu: "Zaklinjem se Jehovom, Izraelovim Bogom kojem služim^d, ovih godina neće biti ni rose ni kiše, osim po mojoj naredbi!"^d

2 Potom mu je Jehova rekao: **3** "Otiđi odavde i kreni na istok pa se sakrij u dolini potoka Kerita*, što se nalazi istočno od Jordana. **4** Iz potoka ćeš piti, a gavranima ću zapovjediti da ti donose hranu."^e **5** On je odmah otišao i učinio kako mu je Jehova rekao. Otišao je i boravio kod potoka Kerita, istočno od Jordana. **6** Gavrani su mu donosili kruha i mesa ujutro i isto tako kruha i mesa uvečer, a iz potoka je pio.^f **7** Ali nakon nekog vremena potok je presušio^g jer u cijeloj zemlji nije bilo kiše.

8 Tada mu je Jehova rekao: **9** "Podi u Sarfatu, koja pripada Sidonu, i ostani ondje. Evo, zapovjedit ću jednoj udovici iz tog grada da te hrani."^h **10** Tako je on otišao u Sarfatu. Kad je došao do gradskih vrata,

17:1 *"Ilija" znači "moj Bog je Jehova". ^ΔDosl.: "pred kojim stojim". **17:3** *Ili: "u vadiju Keritu". Vidi izraz "vadi" u Rječniku.

ugledao je jednu udovicu koja je skupljala drva. Dozvaov ju je i rekao joj: "Molim te, donesi mi malo vode da pijem!"^a **11** Kad je krenula po vodu, on joj je doviknuo: "Molim te, donesi mi i malo kruha!" **12** Ona je nato rekla: "Tako mi Jehove, tvog Boga, nemam kruha, već samo šaku brašna u čupu i malo ulja u vrču.^b I evo, skupljam malo drva da odem i pripremi nešto za sebe i za svog sina da to pojedemo pa da umremo."

13 Tada joj je Ilija rekao: "Ne boj se! Idi i učini kako si rekla! Samo od toga što imaš najprije napravi malenu pogaču za mene pa mi je iznesi. Poslije pripremi nešto za sebe i za svog sina. **14** Jer ovako kaže Jehova, Izraelov Bog: 'Brašno u čupu neće se potrošiti niti će ulja u vrču nestati sve dok Jehova ne pusti kišu na zemlju."^c **15** Tako je ona otišla i učinila kako je rekao Ilija. I mnogo su dana imali što jesti on, ona i njeni ukućani.^d **16** Brašno u čupu nije se potrošilo niti je ulja u vrču nestalo, kao što je Jehova rekao preko Ilije.

17 Poslije toga razbolio se sin te žene kod koje je Ilija boravio. Njegova je bolest bila sve teža te je na koncu izdahnuo.^e **18** Tada je žena rekla Iliji: "Što sam ti skrivila, slugo Božji? Jesi li došao da me podsjetiš na moje grijeh e i da mi usmrtiš sina?"^f **19** No on joj je odvratio: "Daj mi svog sina!" Tada ga je uzeo iz njenog naručja i odnio ga u gornju sobu u kojoj je stanovao te ga je položio na svoju postelju.^g **20** I zavvao je Jehovu: "Jehova, Bože moj,^h zar ćeš i ovoj udovici kod koje boravam na-

17. PUGL.

a He 11:32, 37

b 2Kr 4:2

c Ps 34:10
Ps 37:17, 19
Flp 4:19d Mt 10:41, 42
Lk 4:25, 26

e 2Kr 4:19, 20

f Job 13:26

g 2Kr 4:21, 32

h Ps 99:6

2. stupac

a Jk 5:16

b Pnz 32:39
1Sa 2:6
2Kr 4:32, 34
2Kr 13:21
Lk 7:15
Lk 8:54, 55
Iv 5:28, 29
Iv 11:44
Dj 9:40, 41
Dj 20:9, 10
Ri 14:9
He 11:17, 19

c He 11:35

d Iv 3:2

18. PUGL.

e Lk 4:25
Jk 5:17f Ps 65:9, 10
Jr 14:22g Le 26:26
Pnz 28:24

h 1Kr 16:31

nijeti zlo i usmrtiti joj sina?"

21 Potom se tri puta ispružio nad dječakom i zavvao k Jehovi: "Jehova, Bože moj, molim te, daj da se vrati život u ovo dijete!" **22** I Jehova je uslišio Ilijinu molbu^a te se život vratio u dječaka.^b **23** Tada je Ilija uzeo dječaka, donio ga iz gornje sobe u kuću i dao ga njegovoj majci, govoreći: "Evo, tvoj je sin živ!"^c **24** Nato je žena rekla Iliji: "Sad znam da si ti zaista Božji sluga^d i da je istina ono što Jehova govori preko tebe."

18 Nakon nekog vremena, to jest treće godine,^e Jehova je rekao Iliji: "Idi i pokaži se Ahabu jer ću pustiti kišu na zemlju!"^f **2** Tako je Ilija otišao pokazati se Ahabu u vrijeme kad je u Samariji vladala velika glad.^g

3 I Ahab je pozvao Obadiju, koji je bio upravitelj njegovog dvora. (A Obadija se veoma bojao Jehove. **4** Kad je Izebela^h ubijala Jehovine proroke, Obadija je odveo 100 proroka i sakrio ih u pećine, po 50 u svaku pećinu, te im je donosio kruha i vode.) **5** Potom je Ahab rekao Obadiji: "Obidi sve izvore vode i sve doline* u zemlji! Možda pronađemo nešto trave da sačuvamo konje i mule na životu i da nam više ne ugiba stoka." **6** Tako su podijelili među sobom zemlju koju će obići. Ahab je sam otišao jednim putem, a Obadija je sam otišao drugim putem.

7 Dok je Obadija bio na putu, u susret mu je došao Ilija. Obadija ga je odmah prepoznao i pao ničice te rekao: "Jesi

18:5 *Ili: "vadije". Vidi izraz "vadi" u Rječniku.

li to ti, gospodaru moj Ilija?"^a
8 A on mu je odgovorio: "Ja sam! Idi i reci svom gospodaru: 'Došao je Ilija!'" **9** Ali on mu je rekao: "Koji sam grijeh počinio da svog slugu predaješ u ruke Ahabu da me pogubi? **10** Tako mi Jehove, tvog Boga, nema naroda ni kraljevstva kamo moj gospodar nije slao da te traže. Kad su mu rekli: 'Nije ovdje', tražio je od tog kraljevstva ili naroda da se zakunu da te nisu našli.^b **11** A ti sad kažeš: 'Idi i reci svom gospodaru: "Došao je Ilija!"' **12** No kad ja odem od tebe, Jehovin duh odnijet će te^c tko zna kamo, pa kad javim Ahabu da si ovdje, a on te ne nađe, ubit će me. Ali tvoj se sluga od svoje mladosti boji Jehove. **13** Nije li moj gospodar čuo što sam učinio kad je Izebela ubijala Jehovine proroke, kako sam 100 Jehovinih proroka sakrio u pećine, po 50 u svaku pećinu, i donosio im kruha i vode?^d **14** A ti sad kažeš: 'Idi i reci svom gospodaru: "Došao je Ilija!"' On će me ubiti!" **15** No Ilija je rekao: "Zaklinjem se Jehovom nad vojskama, živim Bogom kojem služim*, danas ću mu se pokazati."

16 Tada je Obadija počao u susret Ahabu i javio mu vijest. I Ahab je krenuo u susret Iliji.

17 Čim je Ahab ugledao Iliju, rekao mu je: "Jesi li ti onaj koji Izraelu donosi tešku nevolju?"

18 On je nato odgovorio: "Ne donosim ja nevolju Izraelu, nego ti i obitelj tvog oca jer ste se prestali držati Jehovinih zapovijedi i počeli ste štovati Baale.^e **19** A sada zapovjedi da svi Izra-

18:15 *Dosl.: "pred kojim stojim".

18. POGL.

a 2Kr 1:8

b 1Kr 17:2, 3

c 2Kr 2:15, 16
Mt 4:1
Dj 8:39

d 1Kr 18:4

e Izl 20:4
1Kr 9:9
1Kr 16:30-33

2. stupac

a Js 19:26, 31

b 1Kr 16:33

c Jr 2:11
Ho 10:2
Mt 12:30
1Ko 10:21
2Ko 6:14, 15d Izl 20:5
Js 24:15
1Sa 7:3
Ps 100:3

e 1Kr 19:9, 10

f Su 6:31

g Le 9:23, 24
Pnz 4:24
Su 6:21
1Lje 21:26
2Lje 7:1h Iza 45:20
Jr 10:5
Da 5:23
Hb 2:18, 19
1Ko 8:4

i Iza 41:23

elci dođu k meni na goru Karmel^a s 450 Baalovih proroka te s 400 proroka koji štiju obredno deblo^b i jedu za Izebelinim stolom." **20** Tako je Ahab pozvao sav izraelski narod i sakupio proroke na gori Karmelu.

21 Tada je Ilija pristupio narodu i rekao: "Dokle ćete biti neodlučni?^c Ako je Jehova pravi Bog, služite njemu,^d a ako je Baal, služite njemu!" Ali narod mu nije odgovorio ni riječi.

22 A Ilija je rekao narodu: "Ja sam jedini preostao od Jehovinih proroka,^e a Baalovih proroka ima 450. **23** Neka nam daju dva junca pa neka oni izaberu jednog junca, isijeku ga na komade i stave na drva, ali neka ne potpale vatru. A ja ću pripremiti drugog junca i staviti ga na drva, ali neću potpaliti vatru. **24** Tada vi prizovite ime svog boga,^f a ja ću prizvati Jehovino ime. Bog koji odgovori vatrom pokazat će da je pravi Bog."^g Nato je sav narod odgovorio: "Neka bude tako!"

25 Potom je Ilija rekao Baalovim prorocima: "Izaberite jednog junca i prvi ga pripremite, jer vas je više. I prizovite ime svog boga, ali nemojte potpaliti vatru." **26** Tako su uzeli junca kojeg su izabrali. Pripremili su ga i prizivali Baalovo ime od jutra do podneva, govoreći: "Baale, usliši nas!" Ali nije bilo ni glasa ni odgovora.^h A oni su poskakivali* oko žrtvenika koji su načinili. **27** Oko podneva Ilija im se stao rugati: "Zovite ga na sav glas! Pa on je bog!ⁱ Valjda se nešto zamislio

18:19 *Vidi Rječnik. 18:21 *Ili: "kolebati se između dva uvjerenja; hramati na dvije strane". 18:26 *Ili: "hramajući plesali".

ili je otišao obaviti nuždu*! A možda i spava, pa ga treba probuditi!" **28** I oni su vikali na sav glas te su se po svom običaju rezali bodežima i kopljima dok ih nije oblila krv. **29** Kad je prošlo podne, oni su se i dalje ponašali mahnito* sve dok nije došlo vrijeme da se prinese večernja žitna žrtva, ali nije bilo ni glasa ni odgovora. Nitko ih nije slušao.^a

30 Naposljetku je Ilija rekao narodu: "Dođite k meni!" I sav mu je narod pristupio. Tada je počeo popravljati Jehovin žrtvenik koji je bio srušen.^b

31 Ilija je uzeo 12 kamenova, prema broju plemena što su potekla od sinova Jakova, kojim je Jehova rekao: "Ime će ti biti Izrael!"^c **32** Od tog je kamenja sagradio žrtvenik^d u čast Jehovinom imenu. Potom je oko žrtvenika načinio jarak. Taj je jarak okruživao površinu koja bi se mogla zasijati s 2 seaha* sjemena. **33** Zatim je naslagao drva, isjekao junca na komade i položio ga na drva.^e Tada je rekao: "Napunite vodom četiri čupa i izlijte vodu na žrtvu paljenicu i na drva!" **34** Potom je rekao: "Učinite to još jednom!" I učinili su to još jednom. A on je rekao: "Učinite to i treći put!" I učinili su to i treći put. **35** I voda je potekla svuda oko žrtvenika. Ilija je i jarak napunio vodom.

36 Kad je došlo vrijeme da se prinese večernja žitna žrtva,^f prorok Ilija pristupio je žrtveniku i rekao: "Jehova, Bože Abrahamov,^g Izakov^h i Izraelov, neka

18:27 *Moguće i: "otišao na put".
18:29 *Ili: "kao da su pali u proročki zanos".
18:32 *Seah je imao 7,33 litre.
Vidi dodatak B14.

18. POGL.

a Iza 44:19, 20

b 1Kr 19:14

c Pos 32:28, 30
Pos 35:10
Iza 48:1d Izi 20:25
Pnz 27:6e Pos 22:9
Le 1:7, 8

f Izi 29:41

g Pos 26:24

h Pos 28:13

2. stupac

a Br 16:28
Iv 11:42b Jr 31:18
Eze 33:11c Le 9:23, 24
Su 6:21
2Lje 7:1

d 1Kr 18:23, 24

e Su 5:20, 21
Ps 83:9f Pnz 13:1-5
Pnz 18:20

g 1Kr 17:1

h Jk 5:17, 18

i 1Sa 12:18
Job 38:37j Jš 19:17, 18
1Kr 21:1

danas svi spoznaju da si ti Bog u Izraelu i da sam ja tvoj sluga te da sam po tvojoj zapovijedi sve ovo učinio!^a **37** Usliši me, Jehova! Usliši me da bi ovaj narod znao da si ti, Jehova, pravi Bog i da ti želiš da se svim srcem vrate k tebi!"^b

38 Tada je sišla vatra koju je poslao Jehova te je spalila žrtvu paljenicu,^c drva, kamenje i prašinu te popila vodu u jarku.^d **39** Kad je sav narod to vidio, pao je ničice i rekao: "Jehova je pravi Bog! Jehova je pravi Bog!" **40** Tada im je Ilija rekao: "Pohvatajte Baalove proroke! Ne dajte da ijedan pobjegne!" I pohvatali su ih, a Ilija ih je zatim odveo do potoka Kišona^e i ondje pobio.^f

41 Potom je Ilija rekao Ahabu: "Pođi odavde te jedi i pij, jer već se čuje jak pljusak!"^g

42 I Ahab je otišao jesti i piti, a Ilija se popeo na vrh Karmela, prignuo se k zemlji i stavio lice među koljena.^h **43** Zatim je rekao svom sluzi: "Molim te, idi gore i pogledaj prema moru!" I on je otišao i pogledao te je rekao: "Ništa se ne vidi." Ilija mu je sedam puta rekao: "Idi ponovno!" **44** A sedmi put sluga mu je kazao: "Eno, s mora se diže oblak malen kao ljudski dlan!" Tada je Ilija rekao: "Idi i reci Ahabu: 'Upregni konje u kola i pođi dolje da te ne uhvati pljusak!'" **45** Uto su nebo prekrili crni oblaci, zapuhao je vjetar i spustio se jak pljusak.ⁱ A Ahab se na kolima odvezao u Jizreel.^j **46** No Jehova je dao snage Iliji te je on zataknuo skute svoje haljine za pojas i trčao pred Ahabom sve do Jizreela.

19 Ahab^a je ispričao Izebela^b sve što je Ilija učinio i kako je mačem pobio sve proroke.^c **2** Tada je Izebela poslala Iliji glasnika i poručila mu: "Ne-ka me bogovi strogo kazne ako sutra u ovo doba ne učinim tebi ono što si ti učinio svakom od njih!" **3** On se tada uplašio, pa je pobjegao da spasi živu glavu.^d Kad je došao u Beer-Šebu,^e koja je u Judi,^f ostavio je ondje svog slugu. **4** Otišao je dan hoda u pustinju, sjeo pod neko drvo i počeo moliti Boga da umre*. Rekao je: "Dosta mi je! Jehova, oduzmi mi život^g jer nisam ništa bolji od svojih predaka!"

5 Zatim je legao i zaspao pod tim drvetom. Ali najednom ga je dotaknuo anđeo^h i rekao mu: "Ustani i jedi!"ⁱ **6** Kad je otvorio oči, kraj glave je ugledao pogaču na užarenom kamenju i vrč vode. Jeo je i pio pa je opet legao. **7** A Jehovin anđeo došao je i drugi put, dotaknuo ga i rekao: "Ustani i jedi jer pred tobom je težak put!" **8** Potom je Ilija ustao, jeo i pio te je tako okrijepljen hodao 40 dana i 40 noći sve do Horeba, gore pravog Boga.^j

9 Ondje je ušao u neku pećinu^k da u njoj prenoči. I Jehova ga je upitao: "Što radiš ovdje, Ilija?" **10** A on je odgovorio: "Revno sam služio Jehovi, Bogu nad vojskama,^l ali Izraelci su se prestali držati tvog saveza,^m porušili su tvoje žrtvenike, a tvoje su proroke pobili mačem.ⁿ Samo sam ja ostao, a sada i mene* žele ubiti."^o **11** Ali Bog mu je rekao: "Izadi

19:4 *Ili: "da mu duša umre". **19:10** *Ili: "moju dušu".

19. POGL.

a 1Kr 16:29
1Kr 21:25
b 1Kr 16:31
c 1Kr 18:40
d Izl 2:15
1Sa 27:1
e Pos 21:31
f Js 15:21, 28
g Br 11:15
Job 3:21
Jn 4:3
h Da 10:8-10
Dj 12:7
i Ps 34:7
He 1:7, 14
j Izl 3:1
Izl 19:18
Ml 4:4
k He 11:32, 38
l Izl 20:4, 5
Br 25:11
Ps 69:9
m Pnz 29:24, 25
Su 2:20
1Kr 8:9
2Kr 17:15
n 1Kr 18:4
o 1Kr 19:2
Ri 11:2, 3

2. stupac

a Izl 33:22
b Ps 50:3
Iza 29:6
c 1Sa 14:15
Job 9:6
Ps 68:8
Na 1:5
d Pnz 4:11
e Izl 34:5, 6
f Izl 3:6
g Pnz 31:20
Ps 78:37
Iza 1:4
Jr 22:9
h Ri 11:2, 3
i 2Kr 8:7, 8
Am 1:4
j 2Kr 9:1-3
2Kr 9:30-33
k 2Kr 2:9, 15
l 2Kr 8:12
2Kr 10:32
2Kr 13:3
m 2Kr 9:14, 24
2Kr 10:6, 7
2Kr 10:23, 25
n 2Kr 2:23, 24
o Ri 11:4
p Izl 20:5
r Ho 13:2
s 2Kr 2:8

i stani pred Jehovu na ovoj gori!" I gle, Jehova je prolazio onuda,^a a silan i jak vjetar razdirao je gore i lomio litice pred Jehovom,^b ali Jehova nije bio u vjetru. Nakon vjetra došao je potres,^c ali Jehova nije bio u potresu. **12** Nakon potresa došla je vatra,^d ali Jehova nije bio u vatri. A nakon vatre začuo se glas, tih i blag.^e **13** Kad ga je Ilija čuo, pokrio je lice svojim ogrtačem^f te je izašao i stao na ulaz u pećinu. Potom mu je taj glas rekao: "Što radiš ovdje, Ilija?" **14** A on je odgovorio: "Revno sam služio Jehovi, Bogu nad vojskama, ali Izraelci su se prestali držati tvog saveza,^g porušili su tvoje žrtvenike, a tvoje su proroke pobili mačem. Samo sam ja ostao, a sada i mene žele ubiti."^h

15 Nato mu je Jehova rekao: "Idi i vrati se u damašćansku pustinju. Kad dođeš onamo, pomaži Hazaelaⁱ za kralja nad Sirijom. **16** Nimšijevog unuka Jehua^j pomaži za kralja nad Izraelom, a Elizeja^k, Šafatovog sina iz Abel-Mehole, pomaži da služi kao prorok nakon tebe.^k **17** Onoga tko umakne Hazaelovom maču/ pogubit će Jehu,^m a onoga tko umakne Jehuovom maču pogubit će Elizej.ⁿ **18** U Izraelu još uvijek imam 7000 ljudi^o koji nisu kleknuli pred Baalom^p niti su ga poljubili."^r

19 Tako je on otišao odande i našao je Šafatovog sina Elizeja kako ore. Pred sobom je imao 12 jarmova bikova, a sam je bio kod dvanaestog. Ilija je otišao k njemu i bacio na njega svoj proročki ogrtač.^s **20** Tada je on ostavio bikove, potrčao

19:16 *"Elizej" znači "Bog je spasenje".

za Ilijom i rekao: “Molim te, dopusti mi da poljubim svog oca i svoju majku, pa ću onda poći za tobom!” A on mu je odvratio: “Idi, vrati se, zar te ja sprečavam u tome?” **21** I on se vratio te je uzeo dva bika i zaklao* ih, a na drvima od pluga i jarma u koji su bili upregnuti bikovi skuhao je njihovo meso i dao ga narodu da jede. Potom je pošao za Ilijom i počeo mu služiti.^a

20 Sirijski^b kralj Ben-Hadad^c skupio je svu svoju vojsku, a s njim su bila i 32 kralja sa svojim konjima i kolima. Otišao je opsjedati^d Samariju^e i boriti se protiv nje. **2** Poslao je u grad glasnike izraelskom kralju Ahabu^f i poručio mu: “Ovako kaže Ben-Hadad: **3** ‘Tvoje srebro i tvoje zlato moje je, a i tvoje najljepše žene i tvoji najljepši sinovi moji su!’” **4** A izraelski kralj odgovorio je: “Kao što si rekao, gospodaru moj, kralju, tvoj sam ja i sve što imam.”^g

5 No glasnici su ponovno došli i rekli: “Ovako kaže Ben-Hadad: ‘Poslao sam glasnike k tebi i poručio ti: “Svoje srebro, svoje zlato, svoje žene i svoje sinove dat ćeš meni.”’” **6** A ja ću sutra u ovo doba poslati svoje slugu k tebi da dobro pretraže tvoj dvor i kuće tvojih slugu. I sve što smatraš dragocjenim oni će uzeti i odnijeti.”

7 Tada je izraelski kralj sazvao sve starješine u zemlji i rekao im: “Pogledajte, molim vas, kako se ovaj čovjek okomio na nas i želi nam nanijeti nevolju, jer tražio je da mu dam svoje žene, svoje sinove, svoje srebro i svoje zlato, i nisam mu to

19. POGL.

a Izl 24:13
2Kr 2:3
2Kr 3:11

20. POGL.

b 2Sa 8:6
2Kr 5:2
Iza 9:12

c 2Kr 8:7

d Pnz 28:52

e 2Kr 6:24
2Kr 17:5

f 1Kr 16:29

g Pnz 28:15, 48

2. stupac

a Izr 16:18
Izr 27:1
Pr 7:8

b 1Kr 16:29

c Izl 14:18
Ps 37:20

odbio dati!” **8** A svi starješine i sav narod rekli su mu: “Nemoj ga poslušati i nemoj na to pristati!” **9** Stoga je Ahab rekao Ben-Hadadovim glasnicima: “Ovako recite mom gospodaru, kralju: ‘Sve što si prvi put zatražio od svog slugu učiniti ću, ali ovo ne mogu učiniti.’” I glasnici su otišli i prenijeli mu odgovor.

10 Tada mu je Ben-Hadad poručio: “Neka me bogovi strogo kazne ako od Samarije ostane toliko praha da svaki čovjek koji je sa mnom dobije po šaku!” **11** A izraelski je kralj odgovorio: “Ovako mu recite: ‘Neka se onaj koji se tek sprema u bitku ne hvali kao onaj koji je bitku već dobio!’”^a **12** Ben-Hadad je čuo taj odgovor dok je s kraljevima pio u šatorima i odmah je naredio svojim slugama: “Pripremite se za napad!” I oni su se pripremili da napadnu grad.

13 Ali jedan je prorok pristupio izraelskom kralju Ahabu^b i rekao: “Ovako kaže Jehova: ‘Jesi li vidio sve ovo silno mnoštvo? Evo, predat ću ga danas tebi u ruke i tada ćeš znati da sam ja Jehova!’”^c **14** Nato je Ahab upitao: “Preko koga ćeš to učiniti?” A prorok je odgovorio: “Ovako kaže Jehova: ‘Preko ljudi koji su u službi upraviteljâ pokrajina.’” Potom je upitao: “Tko će započeti bitku?” A on je odgovorio: “Ti!”

15 Tada je Ahab prebrojio ljude koji su bili u službi upraviteljâ pokrajina i bilo ih je 232, a potom je prebrojio sve izraelske vojnike i bilo ih je 7000. **16** Izašli su iz grada u podne, dok se Ben-Hadad opijao u šatorima s 32 kralja koji su mu

došli pomoći. **17** Prvi su izašli ljudi koji su bili u službi upravitelja pokrajina. Ben-Hadad je nato poslao glasnike i oni su mu javili: "Izašli su ljudi iz Samarije." **18** Tada je rekao: "Ako su izašli radi mira, pohvatajte ih žive. A ako su izašli radi bitke, isto ih pohvatajte žive." **19** A kad su ljudi koji su bili u službi upravitelja pokrajina i vojska koja je išla za njima izašli iz grada, **20** napali su svaki svog protivnika. Tada su se Sirijci dali u bijeg,^a a Izraelci su krenuli u potjeru za njima. No sirijski kralj Ben-Hadad pobjegao je na konju zajedno s nekoliko konjanika. **21** Tada je došao izraelski kralj i udario na konje i kola te nanio težak poraz Sirijcima.

22 Poslije toga prorok^b je došao izraelskom kralju i rekao mu: "Idi, ojačaj svoje snage i razmisli što ćeš učiniti^c jer će početkom iduće godine* sirijski kralj opet doći i napasti te!"^d

23 A sirijskom su kralju njegovi sluge rekli: "Njihov Bog je Bog gora. Zato su nas nadjačali. Ali budemo li se borili protiv njih u ravnici, mi ćemo njih nadjačati. **24** Dakle, učini ovako: Makni kraljeve^e s njihovih mjesta na čelu vojske i umjesto njih postavi upravitelje. **25** Potom skupi vojsku jednako veliku kao što je bila ona koju si izgubio, s jednako mnogo konja i kola. Povedimo bitku s njima u ravnici i sigurno ćemo ih nadjačati." On je poslušao njihov savjet i učinio tako.

26 Početkom godine* Ben-Hadad je skupio Sirijce i krenuo u Afek^f u bitku protiv Iz-

20. POGL.

a Le 26:8
Pnz 28:7

b 1Kr 20:13

c Izr 20:18

d 2Sa 11:1

e 1Kr 20:1, 16

f 2Kr 13:17

2. stupac

a Su 6:5, 6
1Sa 13:5
2Lje 32:7

b Pnz 32:26, 27
Eze 20:9
Eze 36:22

c Izl 6:7
Izl 7:5
Ps 83:18
Eze 6:14
Eze 39:7

d 1Kr 20:26

raelaca. **27** A i Izraelci su se skupili i opskrbili svime što im je bilo potrebno te im izašli u susret. Kad su se Izraelci utaborili ispred njih, bili su kao dva mala stada koza, a Sirijci su prekrili čitav taj kraj.^a **28** Tada je sluga pravog Boga došao izraelskom kralju i rekao mu: "Ovako kaže Jehova: 'Zato što Sirijci kažu: 'Jehova je Bog gora, a ne Bog ravnica', sve ovo silno mnoštvo predat ću tebi u ruke^b i tada ćete znati da sam ja Jehova.'"^c

29 Sedam su dana bili utaboreni jedni nasuprot drugima, a sedmog je dana započela bitka. Izraelci su u jednom danu pobili 100 000 sirijskih pješaka. **30** Oni koji su preostali pobjegli su u Afek,^d u sam grad. No zidine su se srušile na 27 000 ljudi koji su preostali. Ben-Hadad je isto pobjegao u grad te se sklonio u skrovitu sobu u nekoj kući.

31 I njegovi su mu sluge rekli: "Evo, čuli smo da su izraelski kraljevi milostivi*. Molimo te, dopusti nam da stavimo kostrijet oko bokova i konopce oko glave pa da izađemo pred izraelskog kralja. Možda će ti poštedjeti život^e." **32** Tako su oni stavili kostrijet oko bokova i vezali konopce oko glave pa su došli pred izraelskog kralja i rekli: "Tvoj sluga Ben-Hadad kaže: 'Molim te, ostavi me na životu!'" Nato je on upitao: "Zar je još živ? On mi je brat." **33** A oni su to shvatili kao dobar znak i zaključili da doista tako misli, pa su rekli: "Ben-Hadad ti je brat." A on je

20:31 *Ili: "da izraelski kraljevi iskazuju vjernu ljubav". ^eIli: "sačuvati dušu na životu".

20:22 *Odnosno sljedećeg proljeća.
20:26 *Odnosno u proljeće.

e Jn 3:8, 9

rekao: "Idite i dovedite ga!" Tada je Ben-Hadad došao k njemu i on ga je uzeo na kola.

34 A Ben-Hadad mu je rekao: "Vratit ću gradove koje je moj otac uzeo tvom ocu, a ti u Damasku izaberi sebi ulice u kojima ćeš trgovati kao što je moj otac izabrao sebi u Samariji!"

Nato je Ahab odvratio: "Sklopimo savez pod tim uvjetima i pustit ću te da odeš!"

Tako je sklopio savez s njim i pustio ga da ode.

35 A jedan od proročkih sinova^a po Jehovinoj je zapovijedi rekao čovjeku koji je bio s njim: "Molim te, udari me!" Ali čovjek ga nije htio udariti.

36 Stoga mu je on rekao: "Budući da nisi poslušao Jehovu, čim odeš od mene, ubit će te lav." I kad je taj čovjek otišao od njega, napao ga je lav i ubio ga.

37 Potom je naišao na drugog čovjeka i rekao mu: "Molim te, udari me!" I on ga je izudarao i izranjavao.

38 Tada je prorok otišao i stao kraj puta da dočeka kralja, a preko očiju je stavio povez da ga ne prepoznaju. **39** I kad je kralj prolazio onuda, on je povikao kralju: "Tvoj je sluga otišao u najžešću bitku. Uto je jedan čovjek izašao iz boja i doveo mi nekog zarobljenika te mi rekao: 'Čuvaj ovog čovjeka! Ako pobjegne, svojom ćeš glavom platiti za njega^b ili ćeš dati talent* srebra.' **40** I dok

20:35 *Izraz "proročki sinovi" vjerojatno se odnosi na zajednicu u kojoj su se proroci školovali za svoju službu ili na skupinu proroka koji su međusobno surađivali. **20:39** *Talent je imao 34,2 kilograma. Vidi dodatak B14.

20. POGL.

a 2Kr 2:3

b 2Kr 10:24
Dj 12:19
Dj 16:27**2. stupac**

a 1Kr 20:35

b Le 27:29
1Sa 15:9
Jr 48:10c 1Kr 22:31, 35
2Lje 18:33d 2Kr 6:24
2Kr 8:12
2Lje 18:16

e 1Kr 16:29

21. POGL.

f Jš 19:17, 18

g Le 25:23
Br 36:7h 1Kr 16:31
1Kr 18:4
1Kr 19:2
1Kr 21:25

je tvoj sluga bio zaokupljen svojim poslom, čovjek je nestao." Nato mu je izraelski kralj rekao: "Eto ti presude! Sam si je izrekao." **41** Tada je ovaj brzo sklopio savez s očiju i izraelski je kralj prepoznao da je on jedan od proroka.^a **42** I on je rekao kralju: "Ovakvo kaže Jehova: 'Budući da si pustio čovjeka kojeg sam odredio da se pogubi,^b svojom ćeš glavom platiti za njega^c i tvoj će narod biti zatrt umjesto njegovog naroda.'"^d **43** Tada je izraelski kralj zlovoljan i potišten otišao svojoj kući u Samariju.^e

21 Poslije tih događaja zbio se ovo: Jizreelac Nabot imao je vinograd u Jizreelu,^f kraj palače samarijskog kralja Ahaba, **2** pa je Ahab rekao Nabotu: "Daj mi svoj vinograd da mi služi kao povrtnjak jer je blizu moje kuće. Ja ću ti za njega dati bolji vinograd. Ili, ako ti je draže, platit ću ti ga novcem." **3** Ali Nabot je odgovorio Ahabu: "Nipošto ti ne mogu dati nasljedstvo svojih predaka jer bi to u Jehovinim očima bilo neispravno."^g **4** Tako se Ahab vratio kući zlovoljan i potišten jer mu je Jizreelac Nabot rekao: "Neću ti dati nasljedstvo svojih predaka." Legao je na svoju postelju, okrenuo lice prema zidu i nije htio ništa jesti.

5 A njegova žena Izebela^h došla je k njemu i upitala ga: "Zašto si tako žalostan da nećeš ni jesti?" **6** A on joj je odgovorio: "Zato što sam rekao Jizreelcu Nabotu: 'Daj mi svoj vinograd za novac. Ili, ako ti je draže, dat ću ti za njega drugi vinograd.' Ali on je kazao: 'Neću

ti dati svoj vinograd.” **7** Tada mu je njegova žena Izebela rekla: “Zar ti nisi kralj nad Izraelom? Ustani, jedi i budi veseo! Ja ću ti dati vinograd Jizreelca Nabota.”^a **8** Potom je u Ahabovo ime napisala pisma i zapečatila ih njegovim pečatom.^b Pisma je poslala starješinama^c i dostojanstvenicima koji su živjeli u Nabotovom gradu. **9** U pismima je napisala: “Oglasite post i posjednite Nabota pred sav narod. **10** Nasuprot njemu posjednite dva zla čovjeka koja će svjedočiti protiv nje-ga^d i reći: ‘Prokleo si Boga i kralja!’^e Tada ga izvedite van i kamenujte ga da pogine.”^f

11 I ljudi iz njegovog grada – starješine i dostojanstvenici koji su živjeli u njegovom gradu – učinili su kako je pisalo u pismima koja im je Izebela poslala. **12** Oglasili su post i posjeli Nabota pred sav narod. **13** Potom su došla dva zla čovjeka i sjela nasuprot njemu. Oni su pred narodom svjedočili protiv Nabota i rekli: “Nabot je prokleo Boga i kralja!”^g Zatim ga je narod izveo iz grada i kamenovao, tako da je poginuo.^h **14** Tada su poručili Izebeli: “Nabot je kamenovan i mrtav je.”ⁱ

15 Kad je Izebela čula da je Nabot kamenovan i da je mrtav, rekla je Ahabu: “Idi i uzmi vinograd Jizreelca Nabota,^j koji ti on nije htio dati za novac, jer Nabot više nije živ – mrtav je.” **16** Čim je Ahab čuo da je Jizreelac Nabot mrtav, pošao je u njegov vinograd da ga uzme.

17 No Jehova je rekao Tišbju-cu Iliji:^k **18** “Brzo pođi u susret izraelskom kralju Ahabu, koji vlada u Samariji!” Eno ga

21. POGL.

- a Mi 2:1
Mi 7:3
b Ne 9:38
Es 8:8
c Pnz 16:18
d Izl 20:16
Pnz 17:6
e Izl 22:28
f Le 24:16
Iv 10:33
g Am 5:12
Hb 1:4
h 2Kr 9:25, 26
Pr 4:1
i Pr 5:8
Pr 8:14
Hb 1:13
j 1Kr 21:7
k 1Kr 17:1
l 1Kr 16:29

2. stupac

- a Pos 4:8, 10
b Pnz 5:21
Hb 2:9
c 1Kr 22:37, 38
2Kr 9:25, 26
d 1Kr 18:17
Am 5:10
e 1Kr 16:30
f 2Kr 10:7, 17
g 2Kr 9:7-9
h 1Kr 15:25-29
i 1Kr 16:3, 11
j 2Kr 9:10, 35
k 1Kr 14:11
1Kr 16:4
l 1Kr 16:30
m 1Kr 16:31
2Lje 22:2, 3
Ot 2:20
n Izl 23:28
Pnz 9:5

1. KRALJEVIMA 21:7-27

u Nabotovom vinogradu! Otišao je onamo da ga uzme. **19** Reci mu: ‘Ovako kaže Jehova: “Jesi li ubio čovjeka^a i oteo mu posjed?”’^b Potom mu reci: ‘Ovako kaže Jehova: “Na mjestu na kojem su psi lizali Nabotovu krv i tvoju će krv lizati psi!”’^c

20 Ahab je rekao Iliji: “Vidim da si me pronašao, neprijatelju moj!”^d A ovaj je odgovorio: “Pronašao sam te! ‘Budući da uporno činiš ono što je zlo u Jehovininim očima,^e **21** ja ću ti nanijeti nevolju. Zatrt ću te i is-trijebit ću u Ahabovom domu sve što je muško*^f čak i one najbjednije u Izraelu.^g **22** Učinit ću s tvojom obitelji kao s obitelji Nebatovog sina Jerobama^h i kao s obitelji Ahijinog sina Bašeⁱ jer si me rasrdio i naveo Izraelce na grijeh.’ **23** A za Izebelu ovako kaže Jehova: ‘Psi će proždrijeti Izebelu na jizreelskom polju!’ **24** Tko god iz Ahabove obitelji umre u gradu, pojest će ga psi, a tko god umre u polju, pojest će ga ptice!^k **25** Nikada nitko nije poput Ahaba^l tako uporno činio ono što je zlo u Jehovininim očima, na što ga je navodila njegova žena Izebela.^m **26** Postupao je krajnje ogavno i štovao odvratne idole* kao što su to činili Amorejci, koje je Jehova otjerao pred Izraelcima.”ⁿ

27 Kad je Ahab čuo te riječi, razderao je svoje haljine i obukao kostrijet na golo tijelo. Postio je, spavao u kostrijeti

21:21 *Dosl.: “svakoga tko mokri uza zid”. Riječ je o pogrdnom hebrejskom izrazu koji se odnosio na osobe muškog spola. **21:26** *Moguće je da je hebrejski izraz srodan riječi koja znači “izmet”. Njime se izražavao prezir.

i hodao sav potišten. **28** Tada je Jehova rekao Tišbijcu Iliji: **29** “Jesi li vidio kako se Ahab ponizio preda mnom?”^a Budući da se ponizio preda mnom, neću nanijeti onu nevolju za njegovog života. U vrijeme njegovog sina nanijet ću nevolju njegovoj obitelji.”^b

22 Tri godine nije bilo rata između Sirije i Izraela. **2** Treće je godine Judin kralj Jošafat^c došao izraelskom kralju.^d **3** I izraelski kralj rekao je svojim dvoranima: “Znate li da Ramot-Gilead^e pripada nama? A mi oklijevamo vratiti taj grad koji je oteo sirijski kralj.” **4** Zatim je upitao Jošafata: “Hoćeš li poći sa mnom u bitku za Ramot-Gilead?” A Jošafat je odgovorio izraelskom kralju: “Ti i ja smo jedno. Moj će narod ići s tvojim narodom. Moji će konji ići s tvojim konjima.”^f

5 Ali Jošafat je rekao izraelskom kralju: “Molim te, upitaj najprije što kaže Jehova!”^g

6 Tako je izraelski kralj okupio proroke, oko 400 ljudi, i upitao ih: “Da li da krenem u rat protiv Ramot-Gileada ili da odustanem od toga?” A oni su odgovorili: “Idi, Jehova će ga predati kralju!”

7 Tada je Jošafat upitao: “Zar nema ovdje i koji Jehovin prorok? Pitajmo i preko njega!”^h

8 Nato je izraelski kralj rekao Jošafatu: “Ima još jedan čovjek preko kojeg možemo pitati Jehovu za savjet,ⁱ ali ja ga mrzim/ jer mi nikad ne proriče dobro, nego samo zlo.^k To je Imlin sin Mikaja.” Ali Jošafat je odvratio: “Neka kralj ne govori tako!”

9 Tada je izraelski kralj dozvao nekog dvoranina i rekao

21. POGŁ.

a Ps 78:34

b 2Kr 9:25, 26
2Kr 10:7, 11

22. POGŁ.

c 1Kr 15:24

d 2Lje 18:2, 3

e Js 20:8, 9
1Kr 4:7, 13

f 2Kr 3:7
2Lje 19:2

g Br 27:21
2Lje 18:4, 5

h 2Kr 3:11
2Lje 18:6, 7

i 1Kr 18:4

j 1Kr 21:20
2Lje 36:16

k Iza 30:9, 10
Jr 38:4

2. stupac

a 2Lje 18:8–11

b Eze 13:2, 3

c 2Lje 18:12–16

d Pnz 28:15, 25

e 2Lje 18:17

f Iza 6:1
Eze 1:26

mu: “Brzo dovedi Imlinog sina Mikaju!”^a **10** Izraelski kralj i Judin kralj Jošafat sjedili su svaki na svom prijestolju, odjeveni u kraljevske odore, na gumnu kod samarijskih vrata, a svi su proroci prorokovali pred njima.^b **11** Tada je Keaanin sin Sidkija načinio sebi željezne rogove i rekao: “Ovako kaže Jehova: ‘Njima ćeš bosti Sirijce dok ih ne istrijebiš.’” **12** Svi drugi proroci prorokovali su isto tako: “Idi na Ramot-Gilead i pobijedit ćeš! Jehova će ga predati kralju.”

13 A glasnik koji je otišao po Mikaju rekao mu je: “Evo, proroci složno navješćuju dobro kralju. Molim te, reci isto što i oni. I ti mu prouci dobro!”^c **14** Ali Mikaja je odgovorio: “Zaklinjem se Jehovom, što mi Jehova kaže, to ću govoriti!” **15** Zatim je došao pred kralja, a kralj ga je upitao: “Mikaja, da li da krenemo u rat protiv Ramot-Gileada ili da odustanemo od toga?” A on mu je odgovorio: “Idi i pobijedit ćeš! Jehova će ga predati kralju.”

16 Nato mu je kralj rekao: “Koliko ću te puta zaklinjati da mi govoriš samo istinu u Jehovino ime?” **17** Tada je on odvratio: “Vidim sve Izraelce rasijane po gorama^d kao ovce koje nemaju pastira. Jehova je rekao: ‘Ovi nemaju gospodara. Neka se svi u miru vrate svojim kućama!’”

18 Nato je izraelski kralj rekao Jošafatu: “Nisam li ti rekao da mi neće prorokovati dobro, nego samo zlo?”^e

19 Tada je Mikaja rekao: “Sada čuj Jehovinu riječ: Vidio sam Jehovu kako sjedi na svom prijestolju^f i svu nebesku vojsku kako mu stoji zdesna i slije-

va.^a **20** I Jehova je rekao: "Tko će prevariti Ahaba da krene na Ramot-Gilead i ondje pogine?" I jedan je rekao ovako, a drugi onako. **21** Naposljetku je istupio jedan duh*,^b stao pred Jehovu i rekao: "Ja ću ga prevariti." A Jehova ga je upitao: "Kako ćeš to učiniti?" **22** Ovaj je odgovorio: "Otići ću i navest ću sve njegove proroke da prorokuju laži*."^c A on je rekao: "Usplet ćeš ga prevariti. Idi i učini tako!" **23** I tako je Jehova naveo sve ove tvoje proroke da prorokuju laži*,^d ali Jehova ti navješćuje nevolju."^e

24 Tada je Kenaanin sin Sidkija pristupio Mikaji, ošamario ga i rekao: "Želiš li reći da je Jehovin duh otišao od mene, pa sada govori preko tebe?"^f **25** A Mikaja je odgovorio: "Saznat ćeš to onog dana kad uđeš u najskrovitiju sobu da se sakriješ." **26** Tada je izraelski kralj rekao: "Uzmite Mikaju i odvedite ga gradskom zapovjedniku Amonu i kraljevom sinu Joašu! **27** I recite im: 'Ovako kaže kralj: "Bacite ovoga u zatvor^g i držite ga na malo kruha i vode dok se ne vratim živ i zdrav!"'" **28** Mikaja je nato rekao: "Ako se zaista vratiš živ i zdrav, onda Jehova nije govorio preko mene."^h Potom je dodao: "Zapamtite to svi*!"

29 Tako su izraelski kralj i Judin kralj Jošafat otišli na Ramot-Gilead.ⁱ **30** Izraelski kralj rekao je Jošafatu: "Ja ću se preporučiti i tako poći u bitku, a ti

22:21 *Ili: "anđeo". **22:22** *Dosl.: "i bit ću prijevaran duh u ustima svih njegovih proroka". **22:23** *Dosl.: "stavio prijevaran duh u usta svih ovih tvojih proroka". **22:28** *Dosl.: "svi narodi".

22. POGL.

a 2Lje 18:18-22
Job 1:6
Da 7:9, 10
Mt 18:10
Ot 5:11

b Ps 104:4
He 1:7, 14

c 1Kr 22:6

d Eze 14:9

e 1Kr 20:42

f 2Lje 18:23-27

g He 11:32, 36

h Br 16:28, 29

i 2Lje 18:28-32

2. stupac

a 2Lje 35:22

b 1Kr 20:1

c 2Lje 18:33, 34

d 1Kr 20:42

e 1Kr 22:17

f 1Kr 21:18, 19

g 1Kr 10:22
Eze 27:15

obuci svoju kraljevsku odoru!" Tako se izraelski kralj prurušio^a i otišao u bitku. **31** A sirijski kralj naredio je trideset i dvojici zapovjednika svojih bojnih kola:^b "Ne napadajte nikoga, ni maloga ni velikoga, osim izraelskog kralja!" **32** Čim su zapovjednici kola vidjeli Jošafata, pomislili su: "To je sigurno izraelski kralj!" I krenuli su na njega, a Jošafat je stao dozivati u pomoć. **33** No kad su zapovjednici kola vidjeli da to nije izraelski kralj, prestali su ga progoniti.

34 Ali neki je čovjek odapeo luk i slučajno pogodio izraelskog kralja ondje gdje mu se sastavljao oklop. Tada je kralj rekao vozaču svojih kola: "Okreni kola i izvedi me iz boja jer sam teško ranjen!"^c **35** Žestoka bitka trajala je cijeli dan i kralja su morali držati uspravno u kolima nasuprot Sirijcima. Krv iz njegove rane tekla je u kola, a navečer je umro.^d **36** U vrijeme zalaska sunca taborom je odjeknuo povik: "Svatko neka se vrati u svoj grad! Svatko neka se vrati u svoju zemlju!"^e **37** Tako je kralj umro te su ga odnijeli u Samariju. Ondje su ga i pokopali. **38** Kad su prali bojna kola kralj samarijskog jezerca, psi su lizali njegovu krv i bludnice su se ondje kupale*, kao što je Jehova i rekao.^f

39 A ostali događaji iz Ahabovog života, što je sve učinio i kako je izgradio dvor od bjelokosti^g i sve svoje gradove, sve je to zapisano u ljetopisima izraelskih kraljeva. **40** Naposljetku

22:38 *Moguće i: "ondje gdje su se bludnice kupale psi su lizali njegovu krv".

je Ahab umro^a,^a a nakon njega počeo je vladati njegov sin Ahazija.^b

41 Asin sin Jošafat^c postao je kralj u Judi četvrte godine vladavine izraelskog kralja Ahaba. **42** Jošafat je imao 35 godina kad je postao kralj i vladao je 25 godina u Jeruzalemu. Majka mu se zvala Azuba, a bila je Šilhijeva kći. **43** U svemu je išao stopama svog oca Ase.^d Nije odstupio od toga i činio je ono što je ispravno u Jehovinim očima.^e No obredne uzvišice nisu bile uklonjene te je narod još uvijek na njima prinosiso žrtve i spaljivao prinose.^f **44** Jošafat je bio u miru s izraelskim kraljem.^g **45** A ostali događaji iz Jošafatovog života, njegovi pothvati i ratovi koje je vodio, sve je to zapisano u ljetopisima Judinih kraljeva. **46** Osim toga, odstranio je iz zemlje hramske bludnike^h koji su ostali od vremena njegovog oca Ase.ⁱ

47 U to vrijeme u Edomu^j nije bilo kralja, nego je namjesnik služio kao kralj.^k

22:40, 50 *Dosl.: "počinuo sa svojim praocima".

22. POGL.

- a 1Kr 16:28
b 2Kr 1:2
2Lje 20:35
c 1Lje 3:10
2Lje 17:1
2Lje 20:31
Mt 1:8
d 1Kr 15:11
2Lje 14:11
2Lje 15:8
e 2Lje 17:3
f Pnz 12:14
1Kr 14:23
1Kr 15:14
g 2Lje 18:1
2Lje 19:2
h Pnz 23:17, 18
1Kr 14:24
i 1Kr 15:11, 12
j Pos 36:1, 9
k 2Sa 8:14
2Kr 8:20–22
Ps 108:9

2. stupac

- a 1Kr 10:22
b 1Kr 9:26
2Lje 20:35–37
c 1Kr 2:10
d 2Kr 8:16
2Lje 21:1, 5
e 2Kr 1:2
f 1Kr 16:30
g 1Kr 21:25
h 1Kr 12:28–30
1Kr 13:33
i 1Kr 16:31, 32
2Kr 1:2
j Izl 20:3
Izl 34:14

48 Jošafat je načinio i taršiške brodove* da idu u Ofir po zlato.^a Ali brodovi nisu otišli jer su se razbili kod Esjon-Gebera.^b

49 Tada je Ahabov sin Ahazija rekao Jošafatu: "Neka moji slugе idu s tvojim slugama na brodove", ali Jošafat nije pristao na to.

50 Naposljetku je Jošafat umro^c i bio je pokopan među svojim precima u gradu svog pretka Davida, a nakon njega počeo je vladati njegov sin Joram.^d

51 Ahabov sin Ahazija^e u Samariji je počeo kraljevati nad Izraelom sedamnaeste godine vladavine Judinog kralja Jošafata i vladao je nad Izraelom dvije godine. **52** Činio je ono što je zlo u Jehovinim očima te je išao stopama svog oca^f i svoje majke^g i stopama Nebatovog sina Jeroboama, koji je Izraela navodio na grijeh.^h **53** Štovao je Baalaⁱ i klanjao mu se te je vrijeđao Jehovu, Izraelovog Boga,^j kao što je to činio i njegov otac.

22:48 *Vidi Rječnik.

DRUGA KNJIGA O

KRALJEVIMA

PREGLED SADRŽAJA

- 1 Ilija proriče Ahazijinu smrt (1–18)
2 Ilija u olujnom vjetru uzašao na nebo (1–18)
Elizej dobiva Ilijin proročki ogrtač (13, 14)

Elizej učinio da voda u Jerihonu bude zdrava (19–22)
Medvjedice rastrgale dječake iz Betela (23–25)

- 3 Joram kralj u Izraelu (1–3)

- Moapci se bune protiv Izraelaca (4–25)
Moapci poraženi (26, 27)
- 4 Elizej udovici umnožio zalihu ulja (1–7)
Šunamka ugošćuje Elizeja (8–16)
Šunamka dobila sina, koji je kasnije umro (17–31)
Elizej uskrsnuo dječaka (32–37)
Elizej učinio varivo jestivim (38–41)
Elizej umnožio kruhove (42–44)
- 5 Elizej izliječio Naamana od gube (1–19)
Pohlepni Gehazi kažnjen gubom (20–27)
- 6 Elizej učinio da sjekira ispliva (1–7)
Elizej i Sirijci (8–23)
Jehova otvorio oči Elizejevom sluzi (16, 17)
Jehova oslijepio Sirijce (18, 19)
Glad u opkoljenoj Samariji (24–33)
- 7 Elizej proriče da će gladi doći kraj (1, 2)
Pronađena hrana u napuštenom sirijском taboru (3–15)
Ispunilo se Elizejevo proročanstvo (16–20)
- 8 Šunamki vraćena zemlja (1–6)
Elizej, Ben-Hadad i Hazael (7–15)
Joram kralj u Judi (16–24)
Ahazija kralj u Judi (25–29)
- 9 Jehu pomazan za kralja u Izraelu (1–13)
Jehu ubija Jorama i Ahaziju (14–29)
Izebela ubijena; psi jedu njeno meso (30–37)
- 10 Jehu ubija Ahabovu obitelj i pristaše (1–17)
Jonadab se pridružuje Jehuu (15–17)
Jehu pobio štovatelje Baala (18–27)
Kratak osvrt na Jehuovu vladavinu (28–36)
- 11 Atalija prigrabila prijestolje (1–3)
Joaš potajno postavljen za kralja (4–12)
Atalija pogubljena (13–16)
Jojada uvodi promjene (17–21)
- 12 Joaš kralj u Judi (1–3)
Joaš popravlja hram (4–16)
Napad Sirijaca (17, 18)
Joaš ubijen (19–21)
- 13 Joahaz kralj u Izraelu (1–9)
Joaš kralj u Izraelu (10–13)
Elizej iskušava Joaševu revnost (14–19)
Elizejeva smrt; mrtvac uskrsnuo kad se dotaknuo njegovih kostiju (20, 21)
Ispunjava se Elizejevo posljednje proročanstvo (22–25)
- 14 Amasija kralj u Judi (1–6)
Rat s Edomcima i Izraelcima (7–14)
Smrt izraelskog kralja Joaša (15, 16)
Amasijina smrt (17–22)
Jeroboam II. kralj u Izraelu (23–29)
- 15 Azarija kralj u Judi (1–7)
Posljednji izraelski kraljevi:
Zaharija (8–12), Salum (13–16),
Menahem (17–22), Pekahija (23–26),
Pekah (27–31)
Jotam kralj u Judi (32–38)
- 16 Ahaz kralj u Judi (1–6)
Ahaz potkupio Asirce (7–9)
Ahaz pravi kopiju poganskog žrtvenika (10–18)
Ahazova smrt (19, 20)
- 17 Hošea kralj u Izraelu (1–4)
Izrael osvojen (5, 6)
Izraelci odvedeni u izgnanstvo jer su štovali druge bogove (7–23)
Tuđinci dovedeni u samarijske gradove (24–26)
Samaritani štuju Jehovu i druge bogove (27–41)
- 18 Ezekija kralj u Judi (1–8)
Ponovni osvrt na pad Izraela (9–12)
Sanherib napada Judu (13–18)
Rabšak se ruga Jehovi (19–37)
- 19 Ezekija preko Izaije traži pomoć od Boga (1–7)
Sanherib prijete Jeruzalemu (8–13)
Ezekijina molitva (14–19)
Izaija prenosi Božju objavu (20–34)
Anđeo pobio 185 000 Asiraca (35–37)
- 20 Ezekijina bolest i izlječenje (1–11)
Poslanici iz Babilona (12–19)
Ezekijina smrt (20, 21)
- 21 Manaše kralj u Judi; njegovi grijesi (1–18)
Jeruzalem će biti uništen (12–15)
Amon kralj u Judi (19–26)
- 22 Jošija kralj u Judi (1, 2)
Upute u vezi s popravkom hrama (3–7)
Pronađena knjiga Zakona (8–13)
Huldino proročanstvo o nevolji (14–20)
- 23 Jošijine reforme (1–20)
Proslava Pashe (21–23)
Daljnje Jošijine reforme (24–27)
Jošijina smrt (28–30)
Joahaz kralj u Judi (31–33)
Jojakim kralj u Judi (34–37)

- 24 Jojakimova pobuna i smrt (1-7)
 Jojakin kralj u Judi (8, 9)
 Prvi Judejci odvedeni
 u izgnanstvo (10-17)
 Sidkija kralj u Judi; njegova
 pobuna (18-20)
- 25 Nebukadnezar opsjeda Jeruzalem (1-7)

Jeruzalem i hram uništeni; preostali
 narod odveden u izgnanstvo (8-21)
 Gedalija postavljen za upravitelja (22-24)
 Gedalija ubijen; narod bježi
 u Egipat (25, 26)
 Jojakin u Babilonu pušten
 iz zatvora (27-30)

1 Nakon Ahabove smrti Moab^a se pobunio protiv Izraela.

2 Jednog dana Ahazija je pao kroz rešetku u gornjoj sobi svoje kuće u Samariji i ozlijedio se. Stoga je poslao glasnike i rekao im: "Idite i pitajte ekronskog^b boga Baal-Zebuba hoću li se oporaviti od ove ozljede."^c

3 Ali Jehovin anđeo rekao je Tišbijcu Iliji*^d: "Hajde, pođi u susret glasnici samarijskog kralja i kaži im: 'Zar u Izraelu nema Boga, pa idete pitati za savjet ekronskog boga Baal-Zebuba?'^e **4** Zato ovako kaže Jehova: "Nećeš ustati iz postelje na kojoj ležiš, nego ćeš umrijeti!"^f Potom je Ilija otišao.

5 Kad su se glasnici vratili kralju, on ih je upitao: "Zašto ste se vratili?" **6** A oni su mu odgovorili: "Došao nam je u susret neki čovjek i rekao nam: 'Idite i vratite se kralju koji vas je poslao te mu recite: "Ovako kaže Jehova: 'Zar u Izraelu nema Boga, pa šalješ ljude da pitaju za savjet ekronskog boga Baal-Zebuba? Zato nećeš ustati iz postelje na kojoj ležiš, nego ćeš umrijeti!"^g **7** Nato ih je kralj upitao: "Kako je izgledao taj čovjek koji vam je došao u susret i to vam rekao?" **8** A oni su mu odgovorili: "Imao je

1:3 *"Ilija" znači "moj Bog je Jehova".

1. POGL.

a Pos 19:36, 37
 2Sa 8:2
 Ps 60:8

b Js 13:2, 3
 1Sa 5:10

c 2Kr 1:16

d 1Kr 17:1
 1Kr 18:36

e Iza 8:19
 Jr 2:11

f 1Lje 10:13, 14

2. stupac

a 1Kr 19:19
 Za 13:4
 He 11:32, 37

b Mt 3:4

c Pnz 33:1

d Br 11:1
 Br 16:35
 Lk 9:54
 Jd 7

ogrtič od dlake^a i kožni pojas opasan oko struka."^b On je odmah rekao: "To je Tišbijac Ilija."

9 Tada je kralj poslao k Iliji pedesetnika s njegovih 50 vojnika. Kad je on došao k njemu, našao ga je kako sjedi na vrhu brda. I rekao mu je: "Slugo pravog Boga,^c kralj je naredio: 'Sidi!'" **10** Ali Ilija je odvratio pedesetniku: "Ako sam ja Božji sluga, neka vatra siđe s neba^d te proguta tebe i tvojih 50 vojnika!" I vatra je sišla s neba te progutala njega i njegovih 50 vojnika.

11 Potom je kralj poslao k njemu drugog pedesetnika s njegovih 50 vojnika. I on je otišao i rekao mu: "Slugo pravog Boga, kralj je ovako naredio: 'Brzo sidi!'" **12** Ali Ilija im je odvratio: "Ako sam ja sluga pravog Boga, neka vatra siđe s neba te proguta tebe i tvojih 50 vojnika!" I Božji je vatra sišla s neba te progutala njega i njegovih 50 vojnika.

13 Tada je kralj poslao i trećeg pedesetnika s njegovih 50 vojnika. A treći je pedesetnik otišao gore i pao na koljena pred Ilijom te ga zamolio za milost: "Slugo pravog Boga, molim te, poštedi život meni i ovoj pedesetnici svojih slugu!" **14** Vatra je sišla s neba te pro-

gutala prvu dvojicu pedesetnika i njihovih 50 vojnika, ali ti sada budi milostiv i poštedi mi život!”

15 Tada je Jehovin anđeo rekao Iliji: “Sidi s njim! Ne boj ga se!” Tako je on ustao i otišao s njim pred kralja. **16** I Ilija je kazao kralju: “Ovako kaže Jehova: ‘Poslao si glasnike da pitaju za savjet ekronskog^a boga Baal-Zebuba. Zar u Izraelu nema Boga?’^b Zašto njega nisi pitao za savjet? Zato nećeš ustati iz postelje na kojoj ležiš, nego ćeš umrijeti!” **17** Tako je i umro, kao što je Jehova objavio preko Ilije. Budući da nije imao sina, nakon njega počeo je vladati Joram*.^c Bilo je to druge godine vladavine Judinog kralja Jorama,^d Jošafatovog sina.

18 A ostali događaji iz Ahazijinog^e života, sva njegova djela, sve je to zapisano u ljetopisima izraelskih kraljeva.

2 Prije nego što je Jehova u olujnom vjetru uzeo Iliju^f na nebo,^g Ilija i Elizej^h otišli su iz Gilgala.ⁱ **2** I Ilija je rekao Elizeju: “Molim te, ostani ovdje! Mene Jehova šalje u Betel.” Ali Elizej je kazao: “Zaklinjem se pred Jehovom, živim Bogom, i pred tobom, neću te ostaviti!” I otišli su u Betel.^j **3** A proročki sinovi* koji su bili u Betelu došli su k Elizeju i rekli mu: “Znaš li da će danas Jehova uzeti tvog gospodara, pa ti više neće biti učitelj?”^k On je odgo-

1:17 *Riječ je o Ahazijinom mlađem bratu. **2:3** *Izraz “proročki sinovi” vjerojatno se odnosi na zajednicu u kojoj su se proroci školovali za svoju službu ili na skupinu proroka koji su međusobno surađivali.

1. POGL.
a Jš 13:2, 3

b 2Kr 1:3

c 2Kr 3:1
2Kr 9:22

d 2Kr 8:16

e 1Kr 22:51

2. POGL.
f 1Kr 17:1

g 2Kr 2:11

h 1Kr 19:16

i 2Kr 4:38

j Pos 28:18, 19
1Kr 12:28, 29
2Kr 2:23

k 1Kr 19:16

2. stupac
a Jš 6:26
1Kr 16:34

b 1Kr 19:19

c Izl 14:21, 22
Jš 3:17
2Kr 2:13, 14

d Pnz 21:17

e Pnz 34:9
1Kr 19:16
Lk 1:17

f 2Kr 6:17
Ps 68:17

g 2Lje 21:5, 12
lv 3:13

vorio: “Znam! Nemojte govoriti o tome.”

4 Potom mu je Ilija rekao: “Elizeju, molim te, ostani ovdje! Mene Jehova šalje u Jerihon.”^a Ali on je kazao: “Zaklinjem se pred Jehovom, živim Bogom, i pred tobom, neću te ostaviti!” I otišli su u Jerihon. **5** A proročki sinovi koji su bili u Jerihonu pristupili su Elizeju i rekli mu: “Znaš li da će danas Jehova uzeti tvog gospodara, pa ti više neće biti učitelj?” On je odgovorio: “Znam! Nemojte govoriti o tome.”

6 Ilija je opet rekao Elizeju: “Molim te, ostani ovdje! Mene Jehova šalje do Jordana.” Ali on je rekao: “Zaklinjem se pred Jehovom, živim Bogom, i pred tobom, neću te ostaviti!” I obojica su otišla. **7** A 50 proročkih sinova pošlo je za njima. Kad su se njih dvojica zaustavila kraj Jordana, oni su stali podalje i promatrali ih. **8** Tada je Ilija uzeo svoj proročki ogrtač,^b smotao ga i udario njime po vodi, a voda se razdijelila te su obojica prešla po suhom.^c

9 A kad su došli na drugu stranu, Ilija je rekao Elizeju: “Reci što želiš da ti učinim prije nego što me Bog uzme od tebe!” I Elizej je kazao: “Molim te, mogu li dobiti dvostruki dio^d tvog duha?”^e **10** A on je odgovorio: “Mnogo tražiš. Ako budeš vidio kako me Bog uzima od tebe, dobit ćeš to što tražiš. A ako to ne budeš vidio, nećeš dobiti to što tražiš.”

11 I dok su tako išli i razgovarali, vatrena bojna kola s vatreim konjima^f najednom su stala između njih i Ilija je u olujnom vjetru uzašao na nebo.^g

12 A Elizej je to gledao i vikao: "Oče moj, oče moj! Gle, Izraelova bojna kola i njegovi konjanici!"^a Kad ga više nije mogao vidjeti, uhvatio je svoje haljine i razderao ih.^b **13** Nakon toga podignuo je Ilijin proročki ogrtač^c koji je bio pao s njega te je krenuo natrag i došao do obale Jordana. **14** Tada je uzeo Ilijin proročki ogrtač koji je bio pao s njega, udario njime po vodi i rekao: "Gdje je Jehova, Ilijin Bog?" Kad je udario po vodi, voda se razdjelila i Elizej je prešao na drugu stranu.^d

15 Kad su ga izdaleka vidjeli proročki sinovi iz Jerihona, rekli su: "Ilijin duh sišao je na Elizeja."^e Stoga su mu izašli u susret i poklonili mu se do zemlje. **16** I kazali su mu: "Među tvojim je slugama 50 hrabrih ljudi. Dopusti im da idu tražiti tvog gospodara! Možda ga je Jehovin duh^f podignuo i bacio na kakvu goru ili u kakvu dolinu."^f Ali Elizej je rekao: "Ne šalžite ih!" **17** No oni su ga uporno nagovarali dok mu nije postalo neugodno, te je rekao: "Pošaljite ih!" I poslali su pedeseticu. Oni su ga tražili tri dana, ali ga nisu našli. **18** Kad su se vratili k Elizeju u Jerihon,^g gdje je boravio, on im je kazao: "Zar vam nisam rekao da ne idete?"

19 Nakon nekog vremena ljudi iz grada rekli su Elizeju: "Gospodaru, kao što vidiš, grad je na dobrom položaju,^h ali voda je loša i zemlja je neplodna*." **20** Nato je on kazao: "Donesite mi novu zdjelicu i stavite u nju soli." I donijeli su mu je. **21** A on je otišao na izvor vode, bacio u njega soli

2:16 *Ili: "vjetar". 2:19 *Moguće i: "i u zemlji ima pobačaja".

2. POGL.

a 2Kr 13:14

b 2Sa 1:11, 12
Job 1:19, 20c 1Kr 19:19
2Kr 1:8
Za 13:4
Mt 3:4d Jš 3:13
2Kr 2:8e Br 11:24, 25
Br 27:18, 20
2Kr 2:9

f 1Kr 18:11, 12

g Jš 6:26
1Kr 16:34

h Pnz 34:1-3

i Izl 15:23-25
2Kr 4:38-41

2. stupac

a 2Lje 36:15, 16
Lk 10:16

b Izr 17:12

c 2Kr 1:10

d 2Kr 4:25

3. POGL.

e 2Kr 1:17

f 1Kr 16:30-33

g 1Kr 12:28-30

h 1Kr 22:37

i 2Sa 8:2

i rekao: "Ovako kaže Jehova: 'Učinio sam da ova voda bude zdrava. Više neće uzrokovati ni smrt ni neplodnost*.'" **22** I voda je zdrava sve do današnjeg dana, prema riječi koju je izrekao Elizej.

23 Odande je Elizej otišao u Betel. Dok je išao putem, iz grada su izašli neki dječaci te su mu se počeli rugati^a i govoriti: "Idi, ćelavi! Idi, ćelavi!" **24** A on se naposljetku okrenuo, pogledao ih i prokleo u Jehovino ime. Tada su iz šume izašle dvije medvjedice^b i rastrgale četrdeset i dvoje djece.^c **25** Potom je Elizej otišao na goru Karmel,^d a odande se vratio u Samariju.

3 Ahabov sin Joram^e u Samariji je počeo kraljevati nad Izraelom osamnaeste godine vladavine Judinog kralja Jošafata i vladao je 12 godina. **2** Činio je ono što je zlo u Jehovinim očima, ali ne onoliko koliko su to činili njegov otac i njegova majka. Naime, on je uklonio Baalov obredni stup koji je bio napravio njegov otac.^f **3** No činio je iste grijeh-e na koje je Nebatov sin Jeroboam navodio Izraela.^g Nije ih prestao činiti.

4 Moapski kralj Meša bavio se ovčarstvom i plaćao je izraelskom kralju danak od 100 000 janjaca i 100 000 nestriženih ovnova. **5** No čim je Ahab umro,^h moapski kralj pobunio se protiv izraelskog kralja.ⁱ **6** Stoga je u to vrijeme kralj Joram izišao iz Samarije i okupio sve Izraelce. **7** Potom je poslao glasnike Judinom kralju Jošafatu i poručio mu: "Moapski kralj pobunio se

2:21 *Moguće i: "pobačaje".

protiv mene. Hoćeš li poći sa mnom u rat protiv Moaba?" A ovaj je odgovorio: "Poći ću!^a Ti i ja smo jedno. Moj će narod ići s tvojim narodom. Moji će konji ići s tvojim konjima."^b **8** Zatim je upitao: "Kojim ćemo putem ići?" A on je odgovorio: "Kroz edomsku pustinju."

9 Tako je izraelski kralj krenuo u vojni pohod s Judinim kraljem i edomskim^c kraljem. Nakon što su sedam dana išli zaobilaznim putem, ponestalo im je vode za vojsku i za stoku koju su vodili sa sobom.

10 Tada je izraelski kralj povikao: "Jao nama! Jehova je pozvao nas trojicu kraljeva da nas preda u ruke Moapcima!"

11 A Jošafat je rekao: "Zar ovdje nema nijednog Jehovinog proroka da preko njega pitamo Jehovu za savjet?"^d Tada je jedan od slugu izraelskog kralja odgovorio: "Tu je Šafatov sin Elizej,^e koji je bio Ilijin sluga*."^f

12 A Jošafat je rekao: "Jehova govori preko njega." Tako su izraelski kralj te Jošafat i edomski kralj otišli k njemu.

13 A Elizej je rekao izraelskom kralju: "Zašto si došao k meni?"^g Idi k prorocima svoga oca i k prorocima svoje majke!^h Ali izraelski kralj kazao mu je: "Nemoj me odbiti jer Jehova je pozvao nas trojicu kraljeva da nas preda u ruke Moapcima." **14** A Elizej je odvratio: "Zaklinjem se Jehovom nad vojskama, živim Bogom kojem služim*, ne bih te ni pogledao niti bih se obazirao na tebe da ne poštujem Judinog kralja Jošafata!" **15** Dovedite mi sada ne-

3:11 *Ili: "koji je Iliji vodom polijevao ruke". 3:13 *Ili: "Što ja imam s tobom?" 3:14 *Dosl.: "pred kojim stojim".

3. POGL.

a 2Lje 19:2

b 1Kr 22:3, 4

c 2Sa 8:14

d 1Kr 22:7

e 1Kr 19:16

2Kr 2:15

f 1Kr 19:19, 21

g 1Sa 2:30

Eze 14:3

h Su 10:14

1Kr 18:19

1Kr 22:6

i 2Lje 17:3, 4

2Lje 19:3, 4

Izr 15:29

2. stupac

a 1Sa 10:5

1Lje 25:1

b 1Kr 18:46

Eze 1:3

Dj 11:21

c Ps 107:35

d Jr 32:17

Mk 10:27

e Pnz 28:7

f Pnz 3:5

g 2Kr 3:25

h Izl 29:39, 40

i Izl 15:9, 10

j Le 26:7

k Pos 26:15

2Lje 32:4

2. KRALJEVIMA 3:8-25

kog čovjeka koji svira harfu!"^a

Čim je svirač počeo svirati, Jehovin duh* došao je na Elizeja.^b

16 I on je rekao: "Ovako kaže Jehova: 'Iskopajte u ovoj dolini* mnogo jaraka **17** jer ovako kaže Jehova: 'Nećete vidjeti vjetra niti ćete vidjeti kiše, a ova će se dolina ipak napuniti vodom,^c pa ćete piti i vi i vaša stoka i ostale vaše životinje.'"

18 No to je sitnica za Jehovu^d – on će vam još i Moapce predati u ruke.^e **19** A vi razorite sve utvrđene gradove^f i sve važne gradove, posijecite sva dobra stabla, zatrpajte sve izvore vode i zaspite kamenjem svaku plodnu njivu, tako da na njoj više ništa ne može rasti!"^g

20 I ujutro, u vrijeme prinošenja žitne žrtve,^h odjednom je došla voda iz smjera Edoma i zemlja se napunila vodom.

21 Svi su Moapci čuli da su se kraljevi došli boriti protiv njih, pa su sazvali sve koji su bili sposobni za rat te su postavili vojnike na granicu. **22** Kad su rano ujutro ustali i kad je sunce zasjalo nad vodom, Moapcima sa suprotne strane voda se učinila crvena kao krv. **23** I rekli su: "To je krv! Zacijelo su se kraljevi pobili mačem. Zato sad pođi u pljačku,ⁱ Moabe!"

24 Ali kad su Moapci došli u izraelski tabor, Izraelci su navalili na njih, pa su se oni dali u bijeg.^j I Izraelci su ih progonili i prodrli u Moab, ubijajući Moapce pred sobom. **25** Srušili su gradove, bacili su svaki po kamen na svaku plodnu njivu dok je nisu zasuli, zatrpali su sve izvore vode^k i posjekli sva dobra

3:15 *Dosl.: "ruka". 3:16 *Ili: "u ovom vadiju". Vidi izraz "vadi" u Rječniku.

stabla.^a Ostao je samo Kir-Harreset,^b opasan kamenim zidinama. I njega su pračkari opkolili i napali.

26 Kad je moapski kralj vidio da je izgubio bitku, uzeo je sa sobom 700 ljudi naoružanih mačem i pokušao se probiti do edomskog kralja,^c ali nije uspio. **27** Stoga je uzeo svog prvorođenca, koji je trebao vladati nakon njega, te ga je na zidu prionio kao žrtvu paljenicu.^d Tada se podignuo silan gnjev na Izraelce, pa su oni otišli od moapskog kralja i vratili se u svoju zemlju.

4 Jednom je žena jednog od proročkih sinova^e zavapila k Elizeju: "Moj muž, tvoj sluga, umro je, a ti dobro znaš da se tvoj sluga uvijek bojao Jehove!^f Sada je došao vjerovnik da oba moja sina uzme sebi za robove." **2** Elizej joj je nato rekao: "Kako da ti pomognem? Reci mi što imaš u kući." A ona je odgovorila: "Tvoja sluškinja nema u kući ništa osim vrča ulja."^g **3** Tada joj je Elizej rekao: "Idi i posudi od svih svojih susjeda prazne posude! Uzmi ih što više. **4** Onda se zatvori u kuću sa svojim sinovima. Nalijevaj ulje u sve te posude, a pune stavljalj na stranu." **5** I ona je otišla od njega.

Kad se zatvorila u kuću sa svojim sinovima, oni su joj davali posude, a ona ih je punila.^h **6** Kad je napunila posude, rekla je jednom od svojih sinova: "Donesi mi još koju posudu!"ⁱ Ali on joj je odvratio: "Nema ih više." Tada je ulje prestalo teći.^j **7** I ona je otišla i javila to sluzi pravog Boga, a on je rekao: "Idi, prodaj ulje i pod-

3. POGL.

a 2Kr 3:19

b Iza 16:7

c 2Kr 3:9

d Pnz 12:31
2Lje 28:1, 3
Ps 106:37, 38

4. POGL.

e 2Kr 2:3, 5

f 1Kr 19:18

g 1Kr 17:9, 12

h Mk 6:41
Mk 8:6-8
Iv 2:7-9

i Mt 14:19

j Js 5:12
1Kr 17:14

2. stupac

a Js 19:17, 18

b Pos 19:1-3
Su 13:15c Su 3:20
1Kr 17:19d Mt 10:41
Ri 12:13
He 13:2e 2Kr 5:25-27
2Kr 8:4

f Js 19:17, 18

g Ri 16:6

h 2Kr 4:1, 2
He 6:10

i 2Kr 8:3

j Pos 15:2
Pos 30:1

k Pos 18:10

miri dugove, a od ostatka ćete moći živjeti ti i tvoji sinovi."

8 Jednog je dana Elizej stigao u Šunem^a i ondje ga je jedna ugledna žena nagovorila da dođe k njoj nešto pojesti.^b I kad god bi išao u Šunem, svratio bi k njoj na jelo. **9** Stoga je ona rekla svom mužu: "Znam da je ovaj čovjek koji često navraća k nama sveti Božji sluga. **10** Načinimo mu sobicu na krovu^c i stavimo mu ondje krevet, stol, stolicu i svijećnjak. Ondje će moći boraviti svaki put kad dođe k nama."^d

11 Jednog je dana opet došao k njima te je otišao u sobu na krovu da ondje počine. **12** Potom je svom sluzi Gehaziju^e rekao: "Pozovi Šunamku!"^f I on ju je pozvao da dođe k njemu. **13** Tada je kazao Gehaziju: "Molim te, reci joj ovako: 'Toliko si toga učinila za nas!^g Što da ja učinim za tebe?'^h Želiš li da kažem što za tebe kraljuⁱ ili zapovjedniku vojske?"^j A ona je odgovorila: "Ne treba. Dobro mi je jer živim među svojim narodom." **14** Potom je on rekao: "Što bi se onda moglo učiniti za nju?" Tada je Gehazi kazao: "Ona nema sina,^j a muž joj je star." **15** Nato mu je Elizej kazao: "Pozovi je!" I on ju je pozvao, a ona je stala kod vrata. **16** Tada joj je rekao: "Dogodine u ovo doba u naručju ćeš držati sina!"^k A ona je odgovorila: "Ne, gospodaru moj, slugo pravog Boga! Nemoj lagati svojoj sluškinji!"

17 No žena je zatrudnjela i rodila sina dogodine u isto doba, kao što joj je Elizej i rekao. **18** Kad je dječak porastao, jednog je dana otišao k svom

ocu, koji je bio sa žeteocima. **19** I žalio se ocu: "Moja glava! Boli me glava!" Tada je otac kazao sluzi: "Ondesi ga njegovoj majci!" **20** I sluga ga je odnio njegovoj majci. Dječak je do podneva sjedio majci u krilu, a onda je umro.^a **21** Ona ga je tada odnijela gore u sobu i položila na postelju sluge pravog Boga,^b a zatim je zatvorila vrata i otišla. **22** Potom je pozvala svog muža i rekla mu: "Molim te, pošalji mi jednog slugu i jednu magaricu i dopusti mi da brzo odem k sluzi pravog Boga pa se vratim!" **23** Ali on je upitao: "Zašto danas ideš k njemu? Nije ni mlađak^c ni dan počinka." A ona je odgovorila: "Ne brini se, sve je u redu!" **24** Tako je osedlala magaricu i kazala sluzi: "Požuri! Nemoj zbog mene zastajati, osim ako ti ne kažem!"

25 Tako je otišla k sluzi pravog Boga na goru Karmel. Kad ju je izdaleka ugledao sluga pravog Boga, rekao je svom sluzi Gehaziju: "Eno ide ona Šunamka!" **26** Molim te, otrči joj u susret i upitaj je: 'Jesi li dobro? Je li ti muž dobro? Je li ti dijete dobro?'" A ona je odgovorila: "Sve je u redu." **27** Kad je došla na goru k sluzi pravog Boga, uhvatila mu se za noge.^d Nato je Gehazi prišao da je odgurne, ali je sluga pravog Boga rekao: "Pusti je jer je jako žalosna, a Jehova je to sakrio od mene i nije mi kazao!" **28** Ona je tada kazala: "Jesam li tražila od svog gospodara da dobijem sina? Nisam li ti rekla: 'Nemoj mi buditi lažnu nadu?'"^e

29 A on je odmah rekao Gehaziju: "Zataknite skute svoje ha-

4. POGL.

a 1Kr 17:17

b 2Kr 4:9, 10

c Br 10:10
Br 28:11

d Mt 28:9

e 2Kr 4:16

2. stupac

a 1Kr 18:46

b Mt 15:22, 28

c Mt 17:15, 16
Mk 9:17, 18

d 2Kr 4:21

e 1Kr 17:19, 20
Iv 11:41
Dj 9:40f 1Kr 17:21, 22
Dj 20:9, 10

g 2Kr 8:1, 5

h He 11:35

i Pnz 28:23, 24
2Kr 8:1
Eze 14:13

j 2Kr 2:3, 5

k 2Kr 4:12

ljine za pojas,^a uzmi u ruku moj štap i kreni! Ako koga sretnoš, nemoj ga pozdravljati, a ako tko tebe pozdravi, nemoj mu odgovarati! Moj štap položi dječaku na lice!" **30** Nato je dječakova majka kazala: "Zaklinjem se pred Jehovom, živim Bogom, i pred tobom, neću poći bez tebe!"^b Tada je Elizej ustao i otišao s njom. **31** A Gehazi je otišao pred njima. Kad je došao do dječaka, stavio mu je štap na lice, ali on se nije ni pomaknuo niti je išta rekao.^c Zato se Gehazi vratio Elizeju i rekao mu: "Dječak se nije probudio."

32 Kad je Elizej došao u kuću, dječak je mrtav ležao na njegovoj postelji.^d **33** Elizej je ušao u sobu, zatvorio vrata i počeo se moliti Jehovi.^e **34** Zatim je došao do postelje, legao na dijete te prislonio svoja usta na njegova usta, svoje oči na njegove oči i svoje dlanove na njegove dlanove. I dok je bio tako ispružen nad njim, djetetovo se tijelo ugrijalo.^f **35** Potom je ustao i počeo hodati amo-tamo po kući, a onda je opet prišao postelji i ispružio se nad dječakom. I dječak je kihnuo sedam puta, a zatim je otvorio oči.^g **36** Onda je Elizej pozvao Gehazija i rekao mu: "Pozovi Šunamku!" On ju je pozvao i ona je došla k njemu. Tada joj je kazao: "Uzmi svog sina!"^h **37** A ona mu je prišla i pala pred njegove noge te mu se poklonila do zemlje. Zatim je uzela svog sina i izašla.

38 Kad se Elizej vratio u Gilgal, u zemlji je vladala glad.ⁱ Dok su proročki sinovi^j sjedili pred njim, on je rekao svom sluzi:^k "Pristavi veliki lonac i skuhaj varivo za proročke sinove!"

39 Tada je jedan od njih otišao u polje da nabere sljeza, ali je našao neku divlju biljku penjačicu te je nabrao s nje divljih tikvica koliko mu je stalo u nabore haljine. Kad se vratio, narazao ih je u lonac, ne znajući kakve su. **40** Potom su poslušili ljudima da jedu. No kad su oni počeli jesti varivo, povikali su: "Slugo Božji, u loncu je otrov*!" I nisu mogli to jesti. **41** A Elizej je rekao: "Donesite malo brašna!" Kad ga je bacio u lonac, rekao je: "Dajte ljudima da jedu!" I ono što je bilo u loncu više nije bilo otrovno.^a

42 Neki je čovjek došao iz Baal-Šališe^b i donio sluzi pravog Boga 20 ječmenih kruhova^c načinjenih od prvina žetve i vreću novog žita.^d A Elizej je rekao: "Daj ljudima da jedu!" **43** No njegov je sluga upitao: "Kako da to stavim pred stotinu ljudi?"^e A on je odgovorio: "Daj ljudima da jedu jer ovako kaže Jehova: 'Jest će i još će ostati.'"^f **44** Tada je stavio jelo pred njih te su jeli i još im je ostalo,^g kao što je Jehova i rekao.

5 Naaman, zapovjednik vojske sirijskog kralja, bio je ugledan čovjek kojeg je njegov gospodar jako cijenio jer je preko njega Jehova dao pobjedu Siriji. Bio je odvažan ratnik, ali bolovao je od gube*. **2** Jednom su Sirijci išli u pljačku te su u izraelskoj zemlji zarobili jednu djevojčicu i ona je postala sluškinja Naamanovoj ženi. **3** Djevojčica je rekla svojoj gospodari: "Kad bi samo moj gospodar otišao k proroku^h koji živi u Samariji! On bi ga izlije-

4:40 *Dosl.: "smrt". 5:1 *Ili: "kožne bolesti".

4. POGL.

a Izl 15:23-25
2Kr 2:19-21

b 1Sa 9:3, 4

c Iv 6:9

d 1Sa 9:6, 7

e Mt 14:17
Mk 8:4

f Mt 14:20
Mk 8:8

g Lk 9:17
Iv 6:13

5. POGL.

h 1Kr 19:16

2. stupac

a Mt 8:2
Mt 11:5
Lk 4:27

b Pnz 32:39

c 1Kr 17:24
1Kr 19:16
2Kr 3:11, 12
2Kr 8:4

d Le 14:7
Br 19:4

e Iv 9:6, 7

f Iza 7:8

čio od gube."^a **4** Stoga je on* otišao svom gospodaru i rekao mu što je kazala djevojčica iz Izraela.

5 A sirijski je kralj rekao: "Hajde, idi! Ja ću poslati pismo izraelskom kralju." Tako je on otišao i ponio sa sobom 10 talenata* srebra, 6000 zlatnika i 10 haljina. **6** I donio je izraelskom kralju pismo u kojem je stajalo: "S ovim pismom šaljem ti i svog slugu Naamana da ga izliječiš od gube." **7** Kad je izraelski kralj pročitao pismo, razderao je svoje haljine i rekao: "Zar sam ja Bog, pa da mogu koga ubiti ili mu spasiti život?^b Evo, ovaj šalje k meni čovjeka da ga izliječi od gube! Pogledajte samo kako traži povod za svađu sa mnom!"

8 A kad je Elizej, sluga pravog Boga, čuo da je izraelski kralj razderao svoje haljine, odmah mu je poručio: "Zašto si razderao svoje haljine? Molim te, neka taj čovjek dođe k meni i uvjeri se da postoji prorok u Izraelu!"^c **9** Tako je Naaman došao sa svojim konjima i bojnim kolima i stao na ulazu u Elizejevu kuću. **10** No Elizej je poslao k njemu glasnika i poručio mu: "Idi i okupaj se sedam puta^d u Jordanu,^e pa ćeš ozdraviti i bit ćeš čist!" **11** Nato se Naaman razljutio i okrenuo se da ode te je rekao: "Ja sam mislio da će izaći pred mene pa će stati i zazvati ime Jehove, svog Boga, te će prelaziti rukom iznad oboljelog mjesta i izliječiti gubu. **12** Nisu li Abana i Parpar, rijeke u Damasku,^f bolje od svih izraelskih voda? Zar se ne

5:4 *Moguće je da je riječ o Naamanu. 5:5 *Talent je imao 34,2 kilograma. Vidi dodatak B14.

mogu u njima okupati i očistiti se?" Potom se okrenuo i otišao jako ljut.

13 Ali tada su mu pristupili njegovi sluge i rekli: "Oče, da je prorok zatražio od tebe nešto teško, zar ne bi to učinio? Ne bi li ga onda još prije trebao poslušati kad ti je jednostavno rekao: 'Okupaj se i bit ćeš čist?'"

14 Tada je Naaman sišao do Jordana i zaronio u vodu sedam puta, kao što mu je rekao sluga pravog Boga.^a I koža mu je postala kao u malog djeteta^b te se očistio.^c

15 Potom se vratio sluzi pravog Boga^d sa svom svojom pratnjom. Stao je pred njega i rekao mu: "Sad znam da nema Boga nigdje na zemlji osim u Izraelu.^e Molim te, prihvati dar od svog sluge." **16** Ali Elizej je odvratio: "Zaklinjem se Jehovom, živim Bogom kojem služim*, neću ga prihvatiti!"^f Naaman ga je nagovarao da prihvati dar, ali on nije htio. **17** Na koncu je Naaman rekao: "Ako je tako, molim te, dopusti da tvoj sluga uzme izraelske zemlje koliko mogu ponijeti dvije mule, jer tvoj sluga neće više prinostiti paljenice ni druge žrtve nijednom drugom bogu osim Jehovi. **18** Ali neka Jehova oprosti ovo tvom sluzi: Kad moj gospodar ulazi u Rimonov hram da se ondje pokloni, oslanja se na moju ruku, pa se i ja moram pokloniti u Rimonovom hramu. Molim te, neka Jehova oprosti tvom sluzi kad se pokloni u Rimonovom hramu!" **19** Nato mu je rekao: "Idi u miru!" Kad je Naaman otišao od njega i već dobro odmaknuo, **20** Geha-

5:16 *Dosl.: "pred kojim stojim".

5. POGL.

a 2Kr 5:10

b Job 33:25

c Lk 4:27
Lk 5:13

d Lk 17:15, 16

e Ps 96:4, 5
Iza 43:10

f Mt 10:8

2. stupac

a 2Kr 4:12
2Kr 8:4

b 1Kr 17:24

c 2Kr 5:1
Lk 4:27

d 2Kr 5:5

e 2Kr 5:16

f Dj 5:8, 9

g Mt 10:8
Lk 12:15
Dj 20:33
1Ti 6:10

h 2Kr 5:1

i Izl 4:6
Br 12:10

2. KRALJEVIMA 5:13-27

zi,^a sluga Božjeg proroka^b Elizeja, pomislio je: "Moj je gospodar pustio tog Sirijca Naamana^c da ode i nije htio prihvatiti od njega ono što je donio. Tako mi Jehove, živog Boga, ja ću potrčati za njim i uzeti štogod od njega!" **21** I Gehazi je potrčao za Naamanom. Kad je Naaman vidio da netko trči za njim, sišao je sa svojih kola i pošao mu u susret te upitao: "Je li sve dobro?" **22** A on je odgovorio: "Sve je dobro. Moj gospodar šalje me da ti kažem: 'Upravo su k meni došla dva mladića iz efrajmskih brda, dvojica proročkih sinova. Molim te, daj mi za njih talent srebra i dvije haljine.'"^d **23** A Naaman je rekao: "Evo uzmi dva talenta!" I stao ga je nagovarati da uzme.^e Stavio je dva talenta srebra i dvije haljine u dvije vreće te je sve to dao dvojici svojih slugu da nose pred njim.

24 Kad je Gehazi došao do Ofela*, uzeo je od njih stvari i spremio ih u kuću, a ljude je poslao natrag. Nakon što su otišli, **25** on je ušao i stao pred svog gospodara. I Elizej ga je upitao: "Odakle dolaziš, Gehazi?" On je odgovorio: "Tvoj sluga nije nikamo išao."^f **26** No Elizej mu je rekao: "Nisam li u duhu bio s tobom kad je čovjek sišao sa svojih kola i pošao ti u susret? Zar je sad vrijeme da se prihvaća srebro ili da se prihvaćaju haljine, maslinici, vinogradi, ovce, stoka, sluge ili sluškinje?"^g **27** Zato će guba od koje je Naaman bolovao^h biti zauvijek na tebi i tvojim potomcima!" I Gehazi je otišao od njega gubav, bijel kao snijeg.ⁱ

5:24 *Ofel se nalazio u Samariji. Moguće je da je riječ o brdu ili o utvrđi.

6 Proročki sinovi^a rekli su Elizeju: "Gle, pretijesno nam je živjeti ovdje kod tebe. **2** Moli-mo te, dopusti nam da odemo do Jordana i uzmemo svaki po brvno te načinimo sebi ondje mjesto gdje ćemo stanovati." A on je kazao: "Idite!" **3** Jedan od njih rekao mu je: "Molim te, pođi sa svojim slugama!" A on je odvratio: "Poći ću." **4** I tako je otišao s njima. Kad su došli do Jordana, počeli su sjeći drva. **5** I dok je jedan od njih sjekao drvo, sjekira mu je pala u vodu. A on je povikao: "Jao, gospo-daru, bila je posuđena!" **6** Tada je sluga pravog Boga upitao: "Gdje je pala?" Kad mu je poka-zao gdje je pala, on je odsjekao komad drva te ga bacio onamo i učinio da sjekira ispliva. **7** I rekao je: "Izvadi je!" Nato je čovjek pružio ruku i uzeo je.

8 A sirijski kralj zaratio se s Izraelom.^b Posavjetovao se sa svojim slugama i rekao im: "Utaborit ćemo se na tom i tom mjestu!" **9** Tada je sluga pravog Boga^c poručio izraelskom kralju: "Čuvaj se da ne prolaziš pored tog mjesta jer će onamo sići Sirijci!" **10** Stoga je izrael-ski kralj poslao poruku u ono mjesto za koje mu je rekao sluga pravog Boga. Tako je Elizej nekoliko puta upozorio kralja, a on se svaki put držao podalje od tih mjesta.^d

11 Sirijski kralj* razgnjevio se zbog toga, pa je pozvao svoje sluge i kazao im: "Recite mi, tko je od naših na strani izraelskog kralja?" **12** A jedan od njegovi-h slugu odgovorio je: "Nitko od nas, gospodaru moj, kralju. Eno Elizej, prorok u Izraelu, go-

6:11 *Ili: "Srce sirijskog kralja".

6. POGL.

a 2Kr 2:3, 5
2Kr 9:1

b 1Kr 20:1, 34
1Kr 22:31

c 1Kr 17:24

d Mt 2:12

2. stupac

a Da 2:22, 28

b Pos 37:16, 17

c Izl 14:13
Ps 3:6

d 2Sa 22:31
2Lje 32:7
Ps 18:2
Ps 27:3
Ps 46:7
Ps 55:18
Ps 118:11
Ri 8:31

e Dj 7:56

f Ps 34:7
Mt 26:53

g 2Kr 2:11
Ps 68:17
Za 6:1

h Pos 19:10, 11

i 1Kr 16:29

j Izr 25:21
Ri 12:20

vori izraelskom kralju i ono što ti kažeš u svojoj spavaćoj sobi."^a **13** Nato je kralj rekao: "Podite i doznajte gdje je, pa ću poslati ljude da ga uhvate." Kasnije su mu javili da je u Dotanu.^b **14** Kralj je odmah poslao onamo konje, bojna kola i veliku vojsku. Došli su noću i opkolili grad.

15 Kad je rano ujutro sluga proroka pravog Boga ustao i izašao van, vidio je da je vojska s konjima i bojnim kolima opkolila grad. I sluga je rekao pro-roku: "Jao, gospodaru! Što da učinimo?" **16** A on je odgovorio: "Ne boj se,^c jer naših ima više nego njihovih!"^d **17** Tada se Elizej pomolio: "Jehova, molim te, otvori mu oči da vidi!"^e Jehova je odmah otvorio oči Elizejevom sluzi i on je vidio da su brda oko Elizeja^f puna vatrenih konja i kola.^g

18 Kad su Sirijci sišli k nje-mu, Elizej se pomolio Jehovi: "Molim te, oslijepi ove ljude!"^h I on ih je oslijepio, kao što ga je Elizej i zamolio. **19** Tada im je Elizej kazao: "Ovo nije pravi put niti je ovo pravi grad. Podite za mnom i ja ću vas odvesti do čovjeka kojeg tražite!" Ali odveo ih je u Samariju.ⁱ

20 Kad su stigli u Samariju, Elizej je rekao: "Jehova, otvori im oči da vide!" I Jehova im je otvorio oči te su vidjeli da su usred Samarije. **21** A kad ih je izraelski kralj ugledao, upitao je Elizeja: "Da ih pobijem, oče moj? Da ih pobijem?" **22** Ali on je odgovorio: "Nemoj ih po-biti! Zar bi ti ubio one koje si zarobio svojim mačem i lukom? Iznesi pred njih kruha i vode da jedu i piju,^j pa neka se vrate

svom gospodaru!" **23** Tako im je priredio veliku gozbu. Nakon što su jeli i pili, otpustio ih je te su se vratili svom gospodaru. Otad sirijske čete više nisu dolazile pljačkati^a izraelsku zemlju.

24 Poslije toga sirijski kralj Ben-Hadad skupio je svu svoju vojsku, krenuo na Samariju i opkolio je.^b **25** I u Samariji je zavladao velika glad.^c Opsada je trajala sve dok magareća glava^d nije dosegla cijenu od 80 srebrnjaka, a četvrtina kaba* golubinjeg izmeta 5 srebrnjaka. **26** Kad je jednom izraelski kralj hodao po zidinama, neka mu je žena doviknula: "Gospodaru moj, kralju, pomози nam!" **27** A on je odgovorio: "Ako vam Jehova ne pomogne, kako ću vam ja pomoći? Misliš li da vam mogu dati žita ili vina ili ulja?"

28 Potom ju je kralj upitao: "Što te muči?" A ona je odgovorila: "Ova mi je žena rekla: 'Daj svog sina da ga pojedemo danas, a mog ćemo pojedeti sutra!'"^e **29** Tako smo skuhalе mog sina i pojele ga.^f A sutradan sam joj rekla: 'Daj ovamo svog sina da ga pojedemo!' Ali ona je sakrila svog sina."

30 Kad je kralj čuo što je ta žena kazala, razderao je svoje haljine.^g I dok je hodao po zidinama, ljudi su vidjeli da ispod odjeće* nosi kostrijet. **31** Tada je kralj rekao: "Neka me Bog strogo kazni ako Šafatovom sinu Elizeju danas ostane glava na ramenu!"^h

32 A Elizej je sjedio u svojoj kući i starješine su sjedili s njim. Tada je kralj poslao pred

6:25 *Kab je imao 1,22 litre. Vidi dodatak B14. 6:30 *Ili: "na golom tijelu".

6. POGL.

a 2Kr 5:2

b Pnz 28:52
1Kr 20:1c Le 26:26
Pnz 28:15, 17d Pnz 14:3
Eze 4:14e Le 26:29
Pnz 28:53-57
Eze 5:10

f Tu 4:10

g Pos 37:29
1Kr 21:27

h Jr 38:4

2. stupac

a 1Kr 18:13
1Kr 21:9, 10

7. POGL.

b Pnz 32:36
2Kr 7:18

c Br 14:11

d Br 11:23

e 2Kr 7:17

f Le 13:45, 46

g 2Kr 6:25

sobom jednog od svojih ljudi. Ali prije nego što je taj glasnik došao k Elizeju, on je kazao starješinama: "Znate li da je onaj krvnikov sin^a poslao čovjeka da mi skinе glavu? Pazite! Kad dođe glasnik, zatvorite vrata i uprite se o njih da se ne mogu otvoriti. Ne čujete li već korake njegovog gospodara koji dolazi za njim?" **33** Dok im je on još govorio, k njemu je došao glasnik. Potom je došao i kralj te je rekao: "Ova je nevolja od Jehove. Zašto da onda i dalje čekam Jehovinu pomoć?"

7 Tada je Elizej rekao: "Čujte Jehovinu riječ! Ovako kaže Jehova: 'Sutra će u ovo doba na samarijskim vratima* seah^a fino brašna stajati samo 1 šekel^b, a i 2 seaha ječma stajat će samo 1 šekel.'"^b **2** Nato je pobočnik u kojeg je kralj imao povjerenja odgovorio sluzi pravog Boga: "Čak i kad bi Jehova otvorio nebeske ustave, bi li se to moglo dogoditi?"^c A on je odgovorio: "Vidjet ćeš to svojim očima,^d ali nećeš jesti!"^e

3 A kod gradskih vrata bila su četiri gubavca.^f I rekli su jedan drugome: "Zašto da sjedimo ovdje dok ne umremo?"

4 Ako odemo u grad dok u njemu vlada glad,^g umrijet ćemo. A ako ostanemo ovdje, isto ćemo umrijeti. Zato podimo u sirijski tabor! Ako nam poštedе život, živjet ćemo, a ako to ne učine, umrijet ćemo." **5** Nakon što se smračilo, ustali su i uputili se u sirijski tabor. Kad su došli od ruba tabora, u njemu nije bilo nikoga.

7:1 *Ili: "tržnicama". ^aSeah je imao 7,33 litre. Vidi dodatak B14. ^bŠekel je imao 11,4 grama. Vidi dodatak B14.

6 Naime, Jehova je učinio da se u sirijskom taboru čuje tutnjava bojnih kola i topot konja, buka velike vojske.^a Stoga su Sirijci govorili jedan drugome: "Gle, izraelski kralj platio je hetitskim kraljevima i egipatskim kraljevima da nas napadnu!" 7 I u sumrak su ustali i pobjegli. Ostavili su svoje šatore, konje, magarce i sav tabor kakav je bio te su pobjegli da spase živu glavu*.

8 Kad su oni gubavci došli do ruba tabora, ušli su u jedan šator te su se najeli i napili. Pokupili su iz njega srebro, zlato i haljine, a onda su otišli i to sakrili. Potom su se vratili, ušli u drugi šator, odnijeli stvari iz njega te otišli i sakrili ih.

9 Na koncu su rekli jedan drugome: "Nije dobro ovo što radimo. Danas je sretan dan i trebamo drugima javiti dobre vijesti! Budemo li oklijevali i čekali dok ne svane jutro, snaći će nas zaslužena kazna. Zato sada pođimo i javimo to kraljevom dvoru!" 10 Tako su otišli i pozvali gradske vratare te im kazali: "Otišli smo u sirijski tabor, ali ondje nije bilo nikoga niti se čuo ičiji glas. Vidjeli smo samo privezane konje i magarce te napuštene šatore." 11 Nato su gradski vratari dozvali ljude u kraljevom dvoru i javili im što su čuli.

12 Iako je bila noć, kralj je odmah ustao i kazao svojim slugama: "Reći ću vam što Sirijci namjeravaju učiniti. Znaju da smo gladni^b i zato su otišli iz tabora i sakrili se u polju. Oni govore: 'Kad izađu iz grada, uhvatit ćemo ih žive i ući u grad!'"^c

7:7 *Ili: "svoje duše".

7. POGL.

a Pnz 28:7
2Sa 5:24

b 2Kr 6:25
2Kr 6:28, 29

c Js 8:4, 12
Su 20:29, 37

2. stupac

a Br 23:19
2Kr 7:1
Iza 55:10, 11

b 2Kr 7:1, 2

13 Nato je jedan od njegovih slugu rekao: "Molim te, izaberi ljude koji će uzeti pet konja od onih što su još preostali u gradu. Pošaljimo ih da vidimo što se događa! Ako poginu, neće im biti ništa gore nego svim Izraelcima koji su ostali ovdje i svim Izraelcima koji su već pomrli." 14 Tako su uzeli dvojica kola s konjima i kralj ih je poslao u sirijski tabor, rekavši im: "Idite i izvidite!" 15 Oni su išli za Sirijcima sve do Jordana. Cijeli je put bio prekriven haljinama i stvarima koje su Sirijci pobacali dok su u strahu bježali. Glasnici su se vratili i javili to kralju.

16 Potom je narod izašao i opljačkao sirijski tabor. I tako je seah finog brašna stajao samo 1 šekel, a i 2 seaha ječma stajala su samo 1 šekel, kao što je Jehova i rekao.^a 17 A kralj je onog pobočnika u kojeg je imao povjerenja postavio da nadgleda gradska vrata, ali narod ga je izgazio na vratima te je umro, kao što je sluga pravog Boga i rekao kralju kad je on došao k njemu. 18 Tako se ispunilo ono što je sluga pravog Boga kazao kralju: "Sutra će u ovo doba na samarijskim vratima 2 seaha ječma stajati samo 1 šekel, a i seah finog brašna stajat će samo 1 šekel."^b 19 Ali pobočnik je ovako bio odgovorio sluzi pravog Boga: "Čak i kad bi Jehova otvorio nebeske ustave, bi li se takvo što moglo dogoditi?" Nato mu je Elizej rekao: "Vidjet ćeš to svojim očima, ali nećeš jesti!" 20 Upravo se to i dogodilo. Naime, narod ga je izgazio na vratima te je umro.

8 Elizej je rekao ženi kojoj je oživio sina:^a "Pođi sa svojom obitelji i nastani se negdje u tuđini jer Jehova je objavio da će zemlju zadesiti glad^b koja će trajati sedam godina." **2** I žena je učinila ono što joj je kazao sluga pravog Boga. Otišla je sa svojom obitelji i nastanila se kao tuđinka u filistejskoj zemlji^c te je živjela ondje sedam godina.

3 Kad je prošlo sedam godina, žena se vratila iz filistejske zemlje i otišla zamoliti kralja da dobije natrag svoju kuću i svoje polje. **4** A kralj je upravo razgovarao s Gehazijem, slugom Božjeg proroka, i rekao mu: "Molim te, ispričaj mi sva velika djela koja je učinio Elizej!"^d **5** I dok je pričao kralju kako je Elizej oživio mrtvoga, došla je žena čijeg je sina oživio^e kako bi zamolila kralja da dobije natrag svoju kuću i svoje polje.^f Tada je Gehazi rekao: "Gospodaru moj, kralju, ovo je ta žena i ovo je njen sin kojeg je Elizej oživio!" **6** Nato je kralj upitao ženu o tome i ona mu je sve ispričala. Tada je kralj pozvao jednog dvoranina i rekao mu: "Vrati joj sve što joj pripada i sav prihod od njenog polja od dana kad je napustila zemlju do sada!"

7 Kad je Elizej došao u Damask,^g sirijski kralj Ben-Hadad^h bio je bolestan. Stoga su mu javili: "Sluga pravog Bogaⁱ došao je ovamo." **8** Nato je kralj kazao Hazaelu:^j "Uzmi dar pa otiđi u susret sluzi pravog Boga.^k Preko njega pitaj Jehovu hoću li se oporaviti od ove bolesti." **9** Tako mu je Hazael otišao u susret, a sa sobom je ponio na dar svakojaka dobra iz Dama-

8. POGŁ.

a 2Kr 4:32-35

b Le 26:19
Pnz 28:15, 23
1Kr 17:1

c Js 13:2, 3

d 2Kr 2:14
2Kr 2:20, 21
2Kr 3:17
2Kr 4:4, 7
2Kr 6:5-7
2Kr 7:1

e 2Kr 4:32-35

f Br 36:9

g Iza 7:8

h 1Kr 20:1
2Kr 6:24

i 1Kr 17:24

j 1Kr 19:15

k 1Sa 9:8
1Kr 14:2, 3**2. stupac**

a 2Kr 8:15

b 2Kr 10:32
2Kr 12:17
2Kr 13:3
Am 1:3c Pnz 28:63
Am 1:13

d 1Kr 19:15

e 2Kr 8:10

f 1Kr 16:8, 10
2Kr 11:1
2Kr 15:8, 10

g 1Kr 19:15

h 2Kr 1:17

i 1Kr 22:50
2Lje 21:3, 5

j 1Kr 12:28-30

k 1Kr 16:32, 33
1Kr 21:25

ska koja je natovario na 40 de-va. Kad je došao, stao je pred Elizeja i rekao: "Tvoj sin, sirijski kralj Ben-Hadad, poslao me k tebi da pita hoće li se oporaviti od bolesti." **10** Elizej mu je odvratio: "Idi i reci mu: 'Oporavit ćeš se.' Ali Jehova mi je otkrio da će umrijeti!"^a **11** Elizej je netremice gledao u Hazaela sve dok njemu nije postalo neugodno. A onda je sluga pravog Boga zaplakao. **12** Hazael je upitao: "Zašto moj gospodar plače?" A on je odgovorio: "Zato što znam kakvo ćeš zlo nanijeti Izraelcima.^b Njihove ćeš utvrde spaliti vatrom, njihove ćeš najbolje vojnike pobiti mačem, njihovu ćeš djecu smrskati, a njihove trudne žene rasporeti."^c **13** Nato je Hazael rekao: "Ali tvoj je sluga običan pas! Kako bi onda mogao učiniti takvo što?" A Elizej je odgovorio: "Jehova mi je otkrio da ćeš ti kraljevati nad Sirijom."^d

14 Potom je Hazael otišao od Elizeja i vratio se svom gospodaru. On ga je upitao: "Što ti je rekao Elizej?" Nato mu je Hazael odgovorio: "Rekao mi je da ćeš se oporaviti."^e **15** Ali sutradan je Hazael uzeo pokrivač, umočio ga u vodu te ga stavio kralju na lice i tako ga ugušio.^f I Hazael je počeo vladati umjesto njega.^g

16 A pete godine vladavine izraelskog kralja Jorama,^h Ahabovog sina, dok je Jošafat još bio kralj nad Judom, počeo je kraljevati Joram,ⁱ sin Judinog kralja Jošafata. **17** Imao je 32 godine kad je postao kralj i vladao je osam godina u Jeruzalemu. **18** Išao je stopama izraelskih kraljeva,^j kao što su to činili i članovi Ahabove obitelji,^k

jer mu je Ahabova kći bila žena.^a Činio je ono što je zlo u Jehovininim očima.^b **19** Ali Jehova nije htio zatrti Judu zbog svog sluga Davida,^c jer mu je obećao da će dati svjetiljku* njemu^d i njegovim sinovima zauvijek.

20 U Joramovo se vrijeme Edom pobunio protiv Jude^e i postavio je sebi kralja.^f **21** Zato je Joram otišao u Sair sa svim svojim bojnim kolima te je po noći napao i porazio Edomce koji su opkolili njega i zapovjednike kola. A vojnici su pobjegli u svoje šatore. **22** No Edom se nastavio buniti protiv Jude sve do današnjeg dana. U to se vrijeme pobunila i Libna.^g

23 A ostali događaji iz Joramovog života, sva njegova djela, sve je to zapisano u ljetopisima Judinih kraljeva. **24** Naposljetku je Joram umro* i bio je pokopan među svojim precima u Davidovom gradu.^h A nakon njega počeo je vladati njegov sin Ahazija.ⁱ

25 Dvanaeste godine vladavine izraelskog kralja Jorama, Ahabovog sina, počeo je kraljevati Ahazija, sin Judinog kralja Jorama.^j **26** Ahazija je imao 22 godine kad je postao kralj i vladao je godinu dana u Jeruzalemu. Majka mu se zvala Atalija^k i bila je unuka izraelskog kralja Omrija.^l **27** On je išao stopama Ahaba^m i njegovih potomaka te je činio ono što je zlo u Jehovininim očima, kao što su to činili Ahab i njegova obitelj, jer je ženidbom došao u srodstvo s Ahabovom obitelji.ⁿ

8:19 *Odnosno nasljednika iz njegove kraljevske loze. **8:24** *Dosl.: "počinuo sa svojim praocima".

8. POGL.

a 2Kr 8:26, 27
2Lje 18:1

b 2Lje 21:6, 7

c Pos 49:10
2Sa 7:16, 17

d 1Kr 11:36
Ps 132:17

e Pos 27:40
2Sa 8:14

f 1Kr 22:47
2Lje 21:8-10

g Jš 21:13
2Kr 19:8

h 1Kr 2:10
2Lje 21:18-20

i 1Lje 3:10, 11
2Lje 21:16, 17
2Lje 22:1, 2

j 2Kr 9:29

k 2Kr 11:1
2Kr 11:13, 16

l 1Kr 16:16, 23

m 1Kr 16:33

n 2Kr 8:16, 18
2Lje 22:3, 4

2. stupac

a Jš 21:38
1Kr 22:2, 3

b 1Kr 19:17
2Lje 22:5

c Jš 19:17, 18
1Kr 21:1
2Lje 22:6

d 2Kr 9:15

9. POGL.

e 2Kr 8:25, 28

f 1Kr 19:16, 17

g 2Lje 22:7

h 1Kr 19:16

28 Zato je s Ahabovim sinom Joramom krenuo u rat protiv sirijskog kralja Hazaela kod Ramot-Gileada.^a Ali Sirijci su ranili Jorama.^b **29** Stoga se kralj Joram vratio u Jizreel^c da se oporavi od rana koje su mu Sirijci zadali kod Rame* kad se borio protiv sirijskog kralja Hazaela.^d A Judin kralj Ahazija, Joramov sin, otišao je u Jizreel da posjeti Ahabovog sina Jorama jer je on bio ranjen^e.

9 Prorok Elizej pozvao je jednog od proročkih sinova te mu rekao: "Zatakni skute svoje haljine za pojas i brzo uzmi u ruku ovu bocu s uljem pa idi u Ramot-Gilead!"^e **2** Kad dođeš onamo, potraži Jošafatovog sina Jehua,^f Nimšijevog unuka. Odvedi ga od njegove braće i otiđi s njim u najskrovitiju sobu. **3** Potom uzmi bocu s uljem i izlij mu je na glavu te reci: "Ovako kaže Jehova: "Pomazujem te za kralja nad Izraelom!"^g Zatim otvori vrata i odmah pobjegni!"

4 Tako je prorokov sluga otišao u Ramot-Gilead. **5** Kad je stigao, zapovjednici vojske sjedili su na okupu. I on je rekao: "Imam ti nešto reći, zapovjedniče!" A Jehu je upitao: "Kome od nas?" On je odgovorio: "Tebi, zapovjedniče!" **6** Jehu je tada ustao i ušao u kuću, a prorokov sluga izlio mu je ulje na glavu i rekao mu: "Ovako kaže Jehova, Izraelov Bog: 'Pomazujem te za kralja nad Jehovininim narodom, nad Izraelom!'"^h **7** Pobjij potomke svog gospodara Ahaba jer ću osvetiti krv svojih slugu proroka i svih Jehovinih slugu koje

8:29 *Skrraćeno ime Ramot-Gileada. ^e||i: "bolestan".

je ubila Izebela!^a **8** Svi će Ahabovi potomci biti pobijeni. Is-trijebit ću u Ahabovoj obitelji sve što je muško*, pa tako i one najbjednije u Izraelu.^b **9** I učin- nit ću da Ahabova obitelj bu- de kao obitelj Nebatovog sina Jeroboama^c i kao obitelj Ah- jinog sina Baše.^d **10** A Izebe- lu će proždrijeti psi na jizre- elskom polju^e i nitko je neće pokopati.” Tada je otvorio vra- ta i pobjegao.^f

11 Kad se Jehu vratio k os- talim zapovjednicima kraljeve vojske, oni su ga upitali: “Je li sve u redu? Zašto je taj luđak došao k tebi?” A on im je odgo- vorio: “Znate kakav je to čovjek i kako on govori!” **12** No oni su rekli: “Nisi nam rekao istinu! Hajde, kaži nam što se do- godilo!” Tada je kazao: “Govor- io mi je tako i tako, a potom je rekao: ‘Ovako kaže Jehova: ‘Pomazujem te za kralja nad Izraelom!’”^g **13** Nato je svaki od njih brzo uzeo svoju haljinu i prostro je pred njim po go- lim stepenicama.^h Zapuhali su u rog i rekli: “Jehu je postao kralj!”ⁱ **14** Potom je Jošafatov sin Jehu,^j Nimšijev unuk, sko- vao urotu protiv Jorama.

A Joram je u to vrijeme sa svom izraelskom vojskom bio u Ramot-Gileadu^k i štitio Izraelce od napada sirijskog kralja Ha- zaela.^l **15** Kasnije se kralj Jo- ram vratio u Jizreel^m da se opo- ravi od rana koje su mu zadali Sirijci kad se borio protiv sirijs- kog kralja Hazaela.ⁿ

Tada je Jehu rekao: “Ako vam je po volji, ne dajte nikome da

9. POGL.

a 1Kr 18:4
1Kr 19:2
1Kr 21:15, 25
Lk 18:7

b 1Kr 21:20, 21

c 1Kr 15:28, 29

d 1Kr 16:11, 12

e 1Kr 21:23

f 2Kr 9:3

g 2Kr 9:6

h Mt 21:7

i 2Sa 15:10
1Kr 1:34, 39

j 1Kr 19:16

k 2Kr 8:28

l 1Kr 19:15
2Kr 8:15
2Kr 10:32

m Js 19:17, 18
1Kr 21:1

n 2Lje 22:6

2. stupac

a 2Kr 8:25
2Kr 8:29
2Lje 22:7

b 1Kr 21:1, 15

c 1Kr 16:31
1Kr 18:4
1Kr 19:2
1Kr 21:7

d Le 20:6
Pnz 18:10
1Kr 18:19

pobjegne iz grada i ode to javiti u Jizreel!” **16** I Jehu se popeo na kola i otišao u Jizreel jer je Joram ondje ležao ranjen. A Ju- din kralj Ahazija došao je posje- titi Jorama. **17** Dok je stražar stajao na kuli u Jizreelu, vidio je kako se približava mnoštvo Je- huovih ljudi. Stoga je odmah ja- vio: “Vidim mnoštvo ljudi.” A Jo- ram je rekao: “Pošalji konjanika da im izađe u susret i pita ih do- laze li u miru!” **18** Tako im je konjanik došao u susret i rekao: “Kralj pita dolazite li u miru.” Ali Jehu je odgovorio: “Što je tebe briga dolazim li u miru? Hajde za mnom!”

Stražar je potom javio: “Gla- snik je došao do njih, ali se ne vraća.” **19** Tada je poslao dru- gog konjanika, koji je došao do njih i rekao: “Kralj pita dolazi- te li u miru.” Ali Jehu je odgo- vorio: “Što je tebe briga dolazi- m li u miru? Hajde za mnom!”

20 I stražar je tada javio: “Došao je do njih, ali se ne vra- ća. A jedan od njih vozi kao Nimšijev unuk Jehu jer vozi mahnito.” **21** Tada je Joram naredio: “Upregnite mi kola!” I upregnuli su njegova bojna kola te su izraelski kralj Joram i Judin kralj Ahazija^a izašli sva- ki u svojim bojnim kolima i kre- nuli u susret Jehuu. Susreli su se s njim na zemlji Jizreelca Na- bota.^b

22 Kad je Joram ugledao Je- hua, upitao je: “Dolaziš li u mi- ru, Jehu?” Ali on je odgovorio: “Kako može biti mir dok se tvoja majka Izebela odaje bludu^c i toli- ko se bavi vraćanjem?”^d **23** Na- to je Joram okrenuo svoja kola da pobjegne te je doviknuo Aha- ziji: “Prevareni smo, Ahazija!” **24** A Jehu je dohvatio svoj luk

9:8 *Dosl.: “svakoga tko mokri uza zid”. Riječ je o pogrdnom hebrejskom izrazu koji se odnosio na osobe muškog spola.

i ustrijelio Jorama u pleća tako da mu je strijela prošla kroz srce, i on se srušio u svojim kolima. **25** Tada je Jehu rekao svom pobočniku Bidkaru: "Podigni ga i baci na polje Jizreelca Nabota!^a Sjeti se da smo ti i ja vozili kola* iza njegovog oca Ahaba kad je sam Jehova izrekao protiv njega ovu objavu:^b **26** "Jučer sam vidio Nabotovu krv^c i krv njegovih sinova", kaže Jehova. "Budi uvjeren da ćeš mi platiti^d za njihovu krv na ovom polju!" kaže Jehova.' Zato ga sada podigni i baci na ovo polje, da se ispuni ono što je Jehova rekao."^e

27 Kad je Judin kralj Ahazija^f vidio što se događa, pobjegao je putem koji vodi prema kući u vrtu. (Kasnije je Jehu krenuo u potjeru za njim i kazao: "Ubijte i njega!") I rani-li su ga dok je bio u kolima na putu prema Guru, koji se nalazi kraj Ibleama.^g Ali uspio je pobjeći u Megido, gdje je na koncu umro. **28** Sluge su ga kolima prevezli u Jeruzalem i pokopali u njegovom grobu s njegovim precima u Davidovom gradu.^h **29** A Ahazijaⁱ je bio postao kralj u Judi jedanaeste godine kraljevanja Ahabovog sina Jorama.)

30 Poslije toga Jehu je došao u Jizreel.^j Kad je to čula Izebela,^k namazala je oči crnom bojom i lijepo uredila kosu, pa je gledala s prozora. **31** Kad je Jehu ulazio na gradska vrata, rekla je: "Je li dobro prošao Zimri, ubojica svog gospodara?"^l **32** Nato je on pogledao prema prozoru i upitao: "Tko je na mojoj strani? Tko?"^m Tada su

9:25 *Ili: "jahali".

9. POGL.

a 1Kr 21:19

b 1Kr 21:29

c Pos 4:8, 10
Ps 9:12
Ps 72:14d Pos 9:5
Le 24:17

e 1Kr 21:24

f 2Kr 8:29
2Lje 22:7

g Js 17:11

h 2Sa 5:7

i 2Kr 8:24
2Lje 22:2

j 1Kr 21:1

k 1Kr 16:31
1Kr 21:25

l 1Kr 16:15-19

m Izl 32:26
Ps 94:16

2. stupac

a 1Kr 16:31

b 2Kr 9:10

c Iza 55:10, 11

d 1Kr 21:23

10. POGL.

e 1Kr 16:29

f 1Kr 21:8

g 2Kr 9:24, 27

dva ili tri dvoranina pogledala prema njemu. **33** A on je kazao: "Bacite je dolje!" I bacili su je, a njena je krv poprskala zid i konje. I njegovi su je konji pregazili. **34** Potom je ušao te jeo i pio. Zatim je rekao: "Pobrnite se za tu prokletnicu i pokopajte je. Ona je ipak kraljeva kći."^a **35** No kad su otišli da je pokopaju, nisu našli ništa osim njene lubanje, stopala i šaka.^b **36** Kad su se vratili i javili mu to, on je kazao: "Time se ispunito ono što je Jehova rekao^c preko Tišbijca Ilije, svog sluge: 'Na jizreelskom polju psi će proždrijeti Izebelino tijelo.'^d **37** Izebelino će truplo biti kao gnoj na jizreelskom polju, pa se neće moći reći: "To je Izebela."^e

10 Ahab^e je imao 70 sinova u Samariji. Stoga je Jehu napisao pisma i poslao ih u Samariju jizreelskim glavari-ma, starješinama^f i skrbnicima Ahabove djece. Poručio im je: **2** "Kod vas su sinovi vašeg gospodara, imate bojna kola, konje i oružje, a grad vam je utvrđen zidinama. Kad vam stigne ovo pismo, **3** izaberite najboljeg i najdostojnijeg među sinovima svog gospodara te ga postavite na prijestolje njegovog oca i borite se za dom svog gospodara!"

4 A oni su se jako uplašili i rekli: "Ako mu se dva kralja nisu mogla oduprijeti,^g kako ćemo mu se mi oduprijeti?" **5** Stoga su upravitelj dvora, zapovjednik grada, starješine i skrbnici poručili Jehuu: "Mi smo tvoji sluge i učinit ćemo sve što nam kažeš. Nikog nećemo postaviti za kralja. Učini što misliš da je dobro!"

6 Potom im je napisao drugo pismo i u njemu rekao: "Ako ste na mojoj strani i spremni ste poslušati me, sutra u ovo doba dodite k meni u Jizreel i donesite mi glave sinova svog gospodara!"

A 70 kraljevih sinova bilo je kod uglednih ljudi u gradu koji su ih odgajali. 7 Čim su primili pismo, odveli su 70 kraljevih sinova i sve ih pobili.^a Potom su njihove glave stavili u košare i poslali mu u Jizreel. 8 I došao je glasnik i javio mu: "Donijeli su glave kraljevih sinova." A on je rekao: "Stavite ih u dvije hrpe kod gradskih vrata, neka stoje ondje do jutro." 9 A ujutro je izašao, stao pred narod i kazao: "Vi ste nedužni! Ja sam skovao urotu protiv svog gospodara i ubio ga,^b ali tko je pobio sve ove? 10 Znajte, dakle, da neće ostati neispunjena* nijedna Jehovina riječ koju je Jehova izrekao^c protiv Ahabove obitelji! Jehova je učinio ono što je rekao preko svog slugu Ilije."^d 11 I Jehu je pobio sve koji su preostali od Ahabove obitelji u Jizreelu, sve uglednike koji su bili u Ahabovoj službi te njegove znanice i njegove svećenike.^e Nikoga od njih nije ostavio na životu.^f

12 Potom je Jehu krenuo u Samariju. Na putu je prošao pokraj pastirske kolibe u kojoj se strigu ovce. 13 Ondje je naišao na braću Judinog kralja Ahazije.^g Upitao ih je: "Tko ste vi?" A oni su odgovorili: "Mi smo Ahazijina braća i idemo vidjeti jesu li dobro kraljevi sinovi i sinovi kraljice majke." 14 Tada je Jehu naredio: "Po-

10:10 * Dosl.: "neće pasti na zemlju".

10. POGL.

a 1Kr 21:21

b 2Kr 9:14, 24

c 1Sa 15:29
Iza 14:27d 1Kr 21:19-24
2Kr 9:7, 36e 1Kr 18:19
2Kr 23:19, 20

f 1Kr 21:21

g 2Kr 8:29
2Kr 9:21, 27
2Lje 22:1

2. stupac

a 2Lje 22:8

b 1Lje 2:55

c Jr 35:6, 19

d Br 25:11
1Kr 19:10e 2Kr 9:8
2Lje 22:7f 1Kr 21:20, 21
2Kr 9:26g 1Kr 16:32, 33
1Kr 18:22

h 2Kr 3:13

i 2Kr 10:11

hvatajte ih žive!" I pohvatili su ih žive te su ih pobili kraj nakapnice uz kolibu u kojoj se strigu ovce, njih četrdeset i dvojicu. Jehu nije niti jednoga ostavio na životu.^a

15 Kad je otišao odande, naišao je na Rekabovog^b sina Jonadaba,^c koji mu je izašao u susret. Nakon što ga je pozdravio, upitao ga je: "Jesi li svim srcem uz mene kao što sam ja svim srcem uz tebe?"

A Jonadab je odgovorio: "Jesam!"

Jehu mu je nato rekao: "Ako je tako, pruži mi ruku!"

I pružio mu je ruku, a Jehu ga je uzeo k sebi u kola. 16 I rekao je: "Pođi sa mnom, pa ćeš vidjeti kako ne dopuštam da se štuje ijedan drugi bog osim Jehove*."^d Tako ga je poveo sa sobom u svojim bojnim kolima. 17 Potom je došao u Samariju i počeo ubijati sve koji su preostali iz Ahabove obitelji u Samariji. Sve ih je istrijebio,^e i tako se ispunilo ono što je Jehova rekao Iliji.^f

18 Potom je Jehu skupio sav narod i kazao mu: "Ahab je malo štovao Baala,^g no Jehu će ga štovati mnogo više. 19 Zato sada pozovite k meni sve Baalove proroke,^h sve njegove štovatelje i sve njegove svećenike.ⁱ Neka ne izostane niti jedan jer ću prinijeti Baalu veliku žrtvu. Tko god izostane, izgubit će život!" A Jehu je postupao lukavo jer je htio istrijebiti Baalove štovatelje.

20 Jehu je nadalje rekao: "Oglasite svečani skup u čast Baalu!" I oni su ga oglasili.

10:16 * Ili: "vidjeti moju revnost za Jehovu".

21 Potom je Jehu poslao glasnike po cijelom Izraelu te su došli svi Baalovi štovatelji. Nije izostao nijedan. Svi su oni ušli u Baalov hram,^a tako da je Baalov hram bio dupkom pun. **22** Tada je Jehu kazao čuvaru odjeće: "Iznesi haljine za sve Baalove štovatelje!" I on im je iznio odjeću. **23** Potom je Jehu s Rekabovim sinom Jonadabom^b ušao u Baalov hram i rekao Baalovim štovateljima: "Pogledajte pažljivo jesu li među vama samo Baalovi štovatelji ili ima i nekih koji štiju Jehovu." **24** I oni su počeli prinositi žrtve paljenice i druge žrtve. A Jehu je vani bio postavio 80 svojih ljudi te im rekao: "Ako pobjegne tko od ovih ljudi koje predajem u vaše ruke, svojom ćete glavom platiti za njega!"

25 Kad je završio prinošenje žrtve paljenice, Jehu je naredio stražarima i pobočnicima: "Udite i pobijte ih! Ne dajte da ijedan pobjegne!"^c Tako su ih stražari i pobočnici pobili mačem i pobacali ih van. Prodrli su sve do svetišta* Baalovog hrama. **26** Iznijeli su obredne stupove^d iz Baalovog hrama i sve ih spalili.^e **27** Zatim su srušili Baalov obredni stup^f i razrušili Baalov hram^g te ga pretvorili u zahode, koji postoje sve do danas.

28 Tako je Jehu iskorijenio štovanje Baala iz Izraela. **29** Ali Jehu nije prestao činiti grijeha na koje je Nebatov sin Jeroboam navodio Izraela. Naime, nije iskorijenio štovanje zlatnog teleta u Betelu i u Danu.^h **30** I Jehova je rekao Jehuu: "Zato što si

10:25 *Dosl.: "grada". Vjerojatno je riječ o građevini koja je sličila utvrdi.

10. POGL.

a 1Kr 16:30, 32

b 2Kr 10:15
Jr 35:6, 19c Izl 32:26, 27
Pnz 13:6-9
Eze 9:5

d Le 26:1

e Pnz 7:25

f Le 26:30
Pnz 7:5

g 1Kr 16:30, 32

h 1Kr 12:28-30
1Kr 13:33
Ho 8:6**2. stupac**

a 1Kr 21:21

b 2Kr 13:1, 10
2Kr 14:23
2Kr 15:8, 12c Pnz 10:12
Ho 1:4d 1Kr 12:28-30
1Kr 13:34
1Kr 14:16e 1Kr 19:17
2Kr 8:12
2Kr 13:22f Br 32:33
Js 22:9g Pnz 3:13-16
Pnz 28:63
Js 13:8-12

h 2Kr 13:1

11. POGL.i 2Kr 8:26
2Kr 11:20
2Lje 21:5, 6
2Lje 24:7

j 2Kr 9:27

k 2Lje 21:4
2Lje 22:10-12

l 2Kr 12:1

dobro postupio te učinio ono što je ispravno u mojim očima i izvršio sve što sam odlučio učiniti Ahabovoj obitelji,^a četiri naraštaja tvojih potomaka sjedit će na izraelskom prijestolju."^b **31** Ali Jehu se nije trudio svim srcem postupati po zakonu Jehove, Izraelovog Boga.^c Nije prestao činiti grijeha na koje je Jeroboam navodio Izraela.^d

32 U to je vrijeme Jehova počeo Izraelcima oduzimati* zemlju dio po dio. I Hazael je napadao Izraelce na cijelom njihovom području,^e **33** od Jordana prema istoku, cijeli gileadski kraj - Gadovce, Rubenovce i Manaševce^f - od Aroera, koji leži na rubu doline* Arnona, do Gileada i Bašana.^g

34 A ostali događaji iz Jehuovog života, sva njegova djela i svi njegovi pothvati, sve je to zapisano u ljetopisima izraelskih kraljeva. **35** Naposljetku je Jehu umro* i pokopali su ga u Samariji, a nakon njega počeo je vladati njegov sin Joahaz.^h **36** Jehu je iz Samarije vladao nad Izraelom 28 godina.

11 Kad je Ahazijina majka Atalijaⁱ vidjela da joj je sin mrtav,^j odlučila je pobiti sve pripadnike kraljevske loze.^k **2** Ali Ahazijina sestra Jošeba, kći kralja Jorama, potajno je odvela Ahazijinog sina Joša^l od kraljevih sinova koji su trebali biti ubijeni te je njega i njegovu dadilju sklonila u spavaću sobu. Tako su ga sakrili od Atalije, pa nije bio pogubljen. **3** Šest je godina ostao sakri-

10:32 *Ili: "smanjivati". **10:33** *Ili: "vadija". Vidi izraz "vadi" u Rječniku. **10:35** *Dosl.: "počinuo sa svojim pracima".

ven u Jehovinom domu dok je Atalija vladala zemljom.

4 A sedme je godine Jojada poslao po stotnike kraljevskih stražara* i dvorskih stražara^a te ih doveo k sebi u Jehovin dom. Sklopio je savez s njima i zatražio od njih da se u Jehovinom domu zakunu da će se držati tog saveza. Potom im je pokazao kraljevog sina.^b **5** I zapovjedio im je: "Ovako učinite: Jedna trećina vas koji ćete biti na dužnosti u subotu* neka čuva stražu u kraljevom dvoru,^c **6** druga trećina neka bude kod Vrata temelja, a posljednja trećina neka bude kod vrata koja su iza dvorskih stražara. Tako ćete naizmjenice čuvati hram*. **7** Vaše dvije skupine koje ne bi trebale biti na dužnosti u subotu neka ostanu čuvati stražu u Jehovinom domu kako bi štatile kralja. **8** Okružite kralja, svaki s oružjem u ruci. Pogubite svakoga tko pokuša proći kroz vaše redove. Budite uz kralja kuda god bude išao."

9 Stotnici^d su učinili upravo onako kako im je zapovjedio svećenik Jojada. Svaki od njih poveo je svoje ljude koji su bili na dužnosti u subotu i one koji nisu bili na dužnosti u subotu, te su došli k svećeniku Jojadi.^e **10** Svećenik je tada dao stotnicima koplja i okrugle štitove kralja Davida, koji su bili u Jehovinom domu. **11** A dvorski su se stražari,^f svaki s oružjem u ruci, postavili od desne strane doma do lijeve strane doma, kod žrtvenika^g i kod doma, tako da su okružili budućeg kralja.

11:4 *Dosl.: "Karijaca". **11:5** *Ili: "na dan počinka". Vidi izraz "dan počinka" u Rječniku. **11:6** *Moguće i: "dvor".

11. POGL.

a 1Kr 14:27

b 2Lje 23:1-3

c 1Kr 7:1
2Lje 23:4-7

d 2Kr 11:4

e 2Lje 23:8-11

f 1Kr 14:27

g 1Kr 8:22
2Lje 4:1

2. stupac

a 2Kr 11:2

b Izl 25:21
Izl 31:18

c 1Kr 1:39, 40

d 2Lje 23:12-15

e 2Kr 23:3

f 2Lje 5:12

g 2Kr 11:4
2Lje 23:9

h 1Kr 7:1

i 1Sa 10:25
2Sa 5:3

j 2Lje 23:16, 17

k Pnz 12:3

l Pnz 7:25

m Pnz 13:5

n 2Lje 23:18-21

o 2Kr 11:4, 15

p 1Kr 14:27

2. KRALJEVIMA 11:4-19

12 Tada je Jojada izveo kraljevog sina^a i stavio mu na glavu krunu*, a iznad njegove glave držao je svitak u kojem je bio zapisan Božji zakon^{a, b}. Tako su ga postavili za kralja i pomazali ga. Pljeskali su i uzvikivali: "Živio kralj!"^c

13 Kad je Atalija čula ljuđe kako trče i viču, pohitala je k narodu u Jehovin dom.^d **14** Ugledala je kralja kako stoji kod stupa, kao što je to bio običaj.^e Uz njega su bili zapovjednici i trubači,^f a sav se narod veselio i trubio u trube. Tada je Atalija razderala svoje haljine i povikala: "Urota! Urota!" **15** A svećenik Jojada naredio je stotnicima,^g koji su zapovijedali vojskom: "Izvedite je iz redova stražara i ako se narod veselio i trubio u trube. Tada je Atalija razderala svoje haljine i povikala: "Urota! Urota!" **15** A svećenik Jojada naredio je stotnicima,^g koji su zapovijedali vojskom: "Izvedite je iz redova stražara i ako bi tko pošao za njom, pogubite ga mačem!" Naime, svećenik je bio naredio: "Nemojte je pogubiti u Jehovinom domu!" **16** Tako su je uhvatili i odveli do ulaza za konje kod kraljevog dvora^h te su je ondje pogubili.

17 Tada je Jojada sklopio savez između Jehove, kralja i naroda,ⁱ kojim su se oni obavezali da će i dalje biti Jehovin narod, a sklopio je i savez između kralja i naroda.^j **18** Zatim je sav narod otišao u Baalov hram te porušio njegove žrtvenike^k i porazbijao njegove kipove,^l a Baalovog svećenika^m Matana pogubio je pred žrtvenicima.

Potom je svećenik postavio nadglednike nad Jehovinom domom.ⁿ **19** I poveo je stotnike,^o kraljevske stražare, dvorske stražare^p i sav narod da otprate kralja iz Jehovinom doma. I ušli

11:12 *Ili: "dijademu". #Ili: "držao je Svjedočanstvo".

su u kraljev dvor kroz vrata dvorskih stražara. I kralj je sjeo na svoje prijestolje.^a **20** Sav se narod radovao i grad je bio u miru jer su Ataliju pogubili mačem u kraljevom dvoru.

21 Joaš^b je imao sedam godina kad je postao kralj.^c

12 Sedme godine Jehuovog kraljevanja^d Joaš^e je postao kralj i vladao je 40 godina u Jeruzalemu. Majka mu se zvala Sibija i bila je iz Beer-Šebe.^f

2 Joaš je činio ono što je ispravno u Jehovininim očima dokle god ga je poučavao svećenik Jojada. **3** No obredne uzvišice^g nisu bile uklonjene te je narod još uvijek na tim uzvišicama prinosio žrtve i spaljivao prinose.

4 Joaš je rekao svećenicima: "Uzmite sav novac od svetih prinosa koji se donosi u Jehovin dom:^h novac koji je svakome određen kao porez,ⁱ novac skupljen od onih* što su dali zavjete i sav novac koji netko donese u Jehovin dom jer ga na to potiče srce.^j **5** Neka svećenici uzmu novac od onih koji ga donesu i neka taj novac upotrijebe za popravak doma, gdje god se nađu kakva oštećenja."^k

6 Ali do dvadeset i treće godine Joaševog kraljevanja svećenici još nisu bili popravili oštećenja na domu.^l **7** Stoga je kralj Joaš pozvao svećenika Jojadu^m i ostale svećenike te ih upitao: "Zašto ne popravljate oštećenja na domu? Odsad više nemojte skupljati novac od onih koji ga donose ako se on neće upotrijebiti za popravak doma."ⁿ **8** I svećenici su pristali na to da više ne skupljaju novac od naroda i da više ne

11. POGŁ.

a 2Sa 7:8, 16

b 2Kr 11:2

c 2Lje 24:1

12. POGŁ.

d 1Kr 19:16

2Kr 10:30

e 2Kr 11:2

1Lje 3:10, 11

f 2Lje 24:1, 2

g Br 33:52

h 2Lje 31:12

i Izl 30:13

2Lje 24:9

j Izl 25:2

Izl 35:21

k 2Lje 24:7

l 2Lje 24:5

m 2Kr 11:4

2Lje 23:1

2Lje 24:15

n 2Lje 24:6

2. stupac

a 2Lje 24:8

Mk 12:41

Lk 21:1

b 2Lje 24:10

c 2Lje 24:11

d 2Kr 22:4-6

2Lje 24:12

e Br 10:2

2Lje 5:12

f 2Lje 24:14

g 2Kr 22:7

h Le 5:15

i Le 7:7

Br 18:8

vode brigu o popravljanju oštećenja na domu.

9 Tada je svećenik Jojada uzeo jedan kovčeg,^a prorezao rupu na njegovom poklopcu i stavio ga kraj žrtvenika, da bude s desne strane onome tko ulazi u Jehovin dom. U njega su svećenici koji su služili kao vratari stavljali sav novac koji se donosio u Jehovin dom.^b

10 Kad bi vidjeli da u kovčegu ima mnogo novca, kraljev pisar i veliki svećenik došli bi pokupiti* i prebrojiti novac koji je bio donesen u Jehovin dom.^c

11 Prebrojeni novac predali bi ljudima koji su bili postavljeni da nadgledaju radove u Jehovinom domu, a oni su ga isplaćivali tesarima i graditeljima koji su radili na Jehovinom domu.^d **12** te zidarima i klesarima. Tim su novcem ujedno kupovali drvenu građu i klesani kamen za popravak oštećenja na Jehovinom domu te podmirivali sve druge troškove oko popravka doma.

13 Ali novac koji se donosio u Jehovin dom nije se koristio za izradu srebrnih posuda, podreziivača stijenja, zdjela, truba^e niti bilo kakvih zlatnih ili srebrnih predmeta za Jehovin dom.^f **14** Taj su novac davali ljudima koji su nadgledali radove da njime poprave Jehovin dom. **15** Od ljudi kojima su predavali novac da ga daju radnicima nisu tražili da polažu račune za to kako ga troše jer su oni bili dostojni povjerenja.^g **16** Ali novac od žrtava za krivnju^h i novac od žrtava za grijeh nije se donosio u Jehovin dom. On je pripadao svećenicima.ⁱ

12:10 *Ili: "staviti u vreće". Dosl.: "svezati".

12:4 *Ili: "duša".

17 U to je vrijeme sirijski kralj Hazael^a krenuo u rat protiv Gata^b i osvojio ga. Potom je odlučio napasti Jeruzalem.^c

18 A Judin kralj Joaš uzeo je sve svete prinose koje su posvetili njegovi preci Jošafat, Joram i Ahazija, Judini kraljevi, te svoje svete prinose i sve zlato koje se nalazilo u riznici Jehovinog doma i u riznici kraljevog dvora i poslao ih sirijskom kralju Hazaelu.^d Tako je on otišao od Jeruzalema.

19 A ostali događaji iz Joaševog života, sva njegova djela, sve je to zapisano u ljetopisima Judinih kraljeva. 20 Na koncu su se Joaševi sluge urotili protiv njega^e i ubili ga u tvrđavi Milu*,^f koja se nalazila na putu što vodi u Silu. 21 Ubili su ga Šimeatin sin Jozakar i Šomerov sin Jozabad.^g Bio je pokopan među svojim precima u Davidovom gradu, a nakon njega počeo je vladati njegov sin Amasija.^h

13 Dvadeset i treće godine vladavine Judinog kralja Joaša,ⁱ Ahazijinog^j sina, Jehuov sin Joahaz^k u Samariji je počeo kraljevati nad Izraelom i vladao je 17 godina. 2 Činio je ono što je zlo u Jehovininim očima. Uporno je činio grijeh na koje je Nebatov sin Jeroboam navodio Izraela.^l Nije prestao griješiti. 3 Zato se Jehova žestoko rasrdio^m na Izraelceⁿ i predao ih je u ruke sirijskom kralju Hazaelu^o i u ruke Hazaelovom sinu Ben-Hadadu^p te je dopustio da ih oni stalno tlače.

4 Ali Joahaz je molio Jehovu za milost* i Jehova ga je

12:20 *Ili: "Humku". 13:4 *Ili: "smekšao Jehovino lice".

12. POGL.

a 1Kr 19:15

2Kr 8:13

2Kr 10:32

b 1Lje 18:1

c 2Lje 24:23

d 1Kr 15:18

2Kr 16:8

2Kr 18:15

e 2Lje 24:25, 26

2Lje 25:27

f 2Sa 5:9

1Kr 9:15, 24

2Lje 32:5

g 2Kr 14:1, 5

h 2Lje 24:27

13. POGL.

i 2Kr 11:2, 21

j 2Kr 8:26

2Kr 9:27

k 2Kr 10:30, 35

l 1Kr 12:28-30

1Kr 13:33

1Kr 14:16

m He 12:29

n Le 26:14, 17

o 1Kr 19:17

2Kr 8:12

p 2Kr 13:24

2. stupac

a Izl 3:7

Su 10:16

2Kr 14:26, 27

b Ne 9:27

c 2Kr 10:29

2Kr 17:21

d Pnz 7:5

1Kr 14:15

1Kr 16:33

e 2Kr 8:12

2Kr 10:32

f Am 1:3

g 2Kr 10:35

h 2Kr 14:1

i 2Kr 10:29

j 2Kr 14:8, 13

k 2Kr 14:28

uslišio jer je vidio kako sirijski kralj tlači Izraela.^a 5 Jehova je dao Izraelcima spasitelja^b kako bi ih izbavio iz sirijske ruke, pa su Izraelci mogli mirno živjeti u svojim domovima kao i prije. 6 (Ali nisu prestali činiti grijeha koje je činila Jeroboamova obitelj i na koje je Jeroboam navodio Izraela.^c Nastavili su tako griješiti, a obredno deblo*^d i dalje je stajalo u Samariji.) 7 Joahazu je od vojske ostalo samo 50 konjanika, 10 bojnih kola i 10 000 pješaka jer je ostalu vojsku sirijski kralj potukao^e i pregazio kao što se prah gazi za vrijeme vrsidbe.^f

8 A ostali događaji iz Joahazovog života, sva njegova djela i pothvati, sve je to zapisano u ljetopisima izraelskih kraljeva. 9 Naposljetku je Joahaz umro* i pokopali su ga u Samariji,^g a nakon njega počeo je vladati njegov sin Joaš.

10 Trideset i sedme godine vladavine Judinog kralja Joaša Joahazov sin Joaš^h u Samariji je počeo kraljevati nad Izraelom i vladao je 16 godina.

11 Činio je ono što je zlo u Jehovininim očima i nije prestao činiti grijeha na koje je Nebatov sin Jeroboam navodio Izraela.ⁱ Nastavio je činiti sve te grijeha.

12 A ostali događaji iz Joaševog života, sva njegova djela i njegovi pothvati te izvještaj o tome kako je ratovao s Judinim kraljem Amasijom,^j sve je to zapisano u ljetopisima izraelskih kraljeva. 13 Naposljetku je Joaš umro*, a na njegovo je prijestolje sjeo Jeroboam*.^k

13:6 *Vidi Rječnik. 13:9, 13 *Dosl.: "počinuo sa svojim praocima". 13:13 *Odnosno Jeroboam II.

Joaš je bio pokopan u Samariji među izraelskim kraljevima.^a

14 Kad se Elizej^b razbolio od bolesti od koje je kasnije i umro, došao mu je izraelski kralj Joaš, zagrlio ga te mu plačući rekao: "Oče moj, oče moj! Izraelova bojna kola i njegovi konjanici!"^c **15** A Elizej mu je rekao: "Uzmi luk i strijele!" I on je uzeo luk i strijele. **16** Tada je Elizej rekao izraelskom kralju: "Uzmi luk u ruku!" I on je uzeo luk u ruku, a Elizej je stavio svoje ruke na kraljeve ruke. **17** I rekao je: "Otvori prozor prema istoku!" I on ga je otvorio. "Odpadni!" rekao je Elizej. I on je odapeo strijelu. Zatim je Elizej rekao: "Jehovina strijela koja donosi pobjedu*, strijela koja donosi pobjedu nad Sirijom#! Kod Afeka^d ćeš potpuno poraziti Siriju!"

18 Potom je Elizej rekao: "Uzmi strijele!" I kralj ih je uzeo. Tada je rekao izraelskom kralju: "Udaraj o tlo!" I on je udario tri puta, a onda je stao. **19** Tada se sluga pravog Boga razljutio na njega i rekao: "Trebao si udariti pet ili šest puta! Tada bi potpuno porazio Siriju, a ovako ćeš je poraziti samo tri puta."^e

20 Potom je Elizej umro i bio pokopan. A čete moapskih razbojnika^f obično su početkom godine* napadale zemlju. **21** Kad su jednom ljudi htjeli pokopati nekog čovjeka, ugledali su razbojnike, pa su brzo bacili mrtvaca u Elizejev grob i pobjegli. Kad se mrtvac dotaknuo Elizejevih kostiju, oživio je^g i stao na noge.

13:17 *Ili: "spasenje". #Ili: "spasenje od Sirije". 13:20 *Vjerojatno u proljeće.

13. POGL.

a 2Kr 10:35
2Kr 13:9

b 1Kr 19:16

c 2Kr 2:11, 12

d 1Sa 29:1
1Kr 20:26

e 2Kr 13:25

f 2Kr 1:1
2Kr 24:2

g Iv 11:44
He 11:35

2. stupac

a 1Kr 19:15

b 2Kr 8:12
2Kr 10:32

c 2Kr 14:26, 27

d Pos 13:14-16

e Pos 26:3

f Pos 28:13
Ps 105:8
Mi 7:20

g 2Kr 13:19

14. POGL.

h 2Kr 13:10

i 2Lje 25:1-4

j 1Kr 15:5

k 2Lje 24:2

l 1Kr 15:14

m 2Kr 12:1, 3

n 2Kr 12:20
2Lje 24:25

22 A sirijski kralj Hazael^a tlačio je Izraelce^b sve dane Joahazovog kraljevanja. **23** Ali Jehova im je iskazao naklonost i smilovao im se.^c I pokazao je da mu je stalo do njih zbog saveza koji je sklopio s Abrahamom,^d Izakom^e i Jakovom.^f Nije ih htio zatrti i nije ih odbacio* sve do danas. **24** Kad je umro sirijski kralj Hazael, počeo je vladati njegov sin Ben-Hadad. **25** Joahazov sin Joaš tada je Hazaelovom sinu Ben-Hadadu preoteo gradove koje je Hazael bio uzeo u ratu njegovom ocu Joahazu. Joaš ga je tri puta porazio^g i tako je vratio izraelske gradove.

14 Druge godine vladavine izraelskog kralja Joaša,^h Joahazovog sina, Amasija, sin Judinog kralja Joaša, postao je kralj. **2** Imao je 25 godina kad je postao kralj i vladao je 29 godina u Jeruzalemu. Majka mu se zvala Joadina i bila je iz Jeruzalema.ⁱ **3** Činio je ono što je ispravno u Jehovinim očima, ali ne kao njegov predak David.^j Činio je sve kao i njegov otac Joaš.^k **4** No obredne uzvišice nisu bile uklonjene^l te je narod još uvijek na tim uzvišicama prinosio žrtve i spaljivao prinose.^m **5** A kad je učvrstio svoju kraljevsku vlast, pobio je svoje slugе koji su ubili kralja, njegovog oca.ⁿ **6** Ali sinove tih ubojica nije pogubio, nego je postupio prema Jehovinoj zapovijedi koja je zapisana u knjizi Mojsijevog zakona: "Neka očevi ne budu pogubljeni zbog svojih sinova i neka sinovi ne budu pogubljeni

13:23 *Dosl.: "odbacio od svog lica".

zbog svojih očeva! Neka svatko bude pogubljen zbog vlastitog grijeha!^a **7** On je pobio 10 000 Edomaca^b u Slanoj dolini^c i u ratu je osvojio grad Selu^d te mu je dao ime Jokteel, koje nosi sve do danas.

8 Tada je Amasija poslao glasnike izraelskom kralju Joašu, Joahazovom sinu, Jehuovom unuku, i poručio mu: "Dođi da odmjerimo snage u boju!"^e **9** Izraelski kralj Joaš poslao je Judinom kralju Amasiji ovakav odgovor: "Trnoviti korov na Libanonu poručio je libanonskom cedru: 'Daj svoju kćer mom sinu za ženu!' Ali neka libanonska divlja životinja prošla je onuda i izgazila trnoviti korov. **10** Potukao si Edomce,^f pa ti se srce uzoholilo. Uživaj u svojoj slavi, ali ostani kod kuće! Zašto izazivaš nevolju? Zar hoćeš da propadnete i ti i Juda s tobom?" **11** Ali Amasija nije poslušao.^g

Tako je došao izraelski kralj Joaš te su se on i Judin kralj Amasija sukobili kod Bet-Šemeša,^h koji pripada Judi.ⁱ **12** I Izrael je porazio Judu, tako da su Judini vojnici pobjegli svaki svojoj kući*. **13** Izraelski kralj Joaš zarobio je kod Bet-Šemeša Judinog kralja Amasiju, Joaševog sina, Ahazijinog unuka. Potom ga je doveo u Jeruzalem te je srušio dio jeruzalemskog zida od Efrajimovih vrata^j pa do Ugaonih vrata,^k ukupno 400 lakata*. **14** Uzeo je sve zlato i srebro te sve predmete koji su bili u Jehovinom domu i u riznici kraljevog dvora, a usto je

14:8 *Ili: "da se nademo licem u lice".
14:12 *Dosl.: "svaki u svoj šator".
14:13 *Otprilike 178 metara. Vidi dodatak B14.

14. POGL.

a Pnz 24:16

b 2Kr 8:20

c 2Sa 8:13
1Lje 18:12

d 2Lje 25:11, 12

e 2Lje 25:17-19

f 2Kr 14:7

g 2Lje 25:15, 16

h Js 15:10, 12
Js 21:8, 16i 2Lje
25:20-24j Ne 8:16
Ne 12:38, 39k Jr 31:38
Za 14:10

2. stupac

a 2Kr 10:35
2Kr 13:9b Ho 1:1
Am 1:1
Am 7:10

c 2Kr 14:1

d 2Kr 13:10

e 2Lje
25:25-28

f 2Kr 12:20

g 1Kr 2:10

h Mt 1:8

i 2Kr 15:1, 2

j 2Lje 26:1

k Pnz 2:8
1Kr 9:26
2Kr 16:6

l 2Lje 26:2

m Ho 1:1
Am 1:1

odveo taoce. Potom se vratio u Samariju.

15 A ostali događaji iz Joaševog života, njegova djela i njegovi pothvati te izvještaj o tome kako je ratovao s Judinim kraljem Amasijom, sve je to zapisano u ljetopisima izraelskih kraljeva. **16** Napoljetku je Joaš umro* i bio je pokopan u Samariji^a među izraelskim kraljevima, a nakon njega počeo je vladati njegov sin Jeroboam[#].^b

17 Judin kralj Amasija,^c Joašev sin, živio je još 15 godina nakon smrti izraelskog kralja Joaša,^d Joahazovog sina.^e

18 A ostali događaji iz Amasijinog života zapisani su u ljetopisima Judinih kraljeva. **19** Kasnije su protiv njega skovali urotu^f u Jeruzalemu, pa je on pobjegao u Lakiš. Ali za njim su u Lakiš poslali ljude koji su ga ondje ubili. **20** Odande su ga dovezli na kolima i bio je pokopan u Jeruzalemu među svojim precima u Davidovom gradu.^g **21** Tada su svi Judejci doveli Azariju*,^h koji je imao 16 godina,ⁱ i postavili ga za kralja umjesto njegovog oca Amasije.^j **22** On je Judi vratio Elat^k i obnovio ga nakon što je kralj[#] umro*.^l

23 Petnaeste godine vladavine Judinog kralja Amasije, Joaševog sina, Jeroboam,^m sin izraelskog kralja Joaša, postao je kralj u Samariji i vladao je 41 godinu. **24** Činio je ono što je

14:16, 22 *Dosl.: "počinuo sa svojim praocima".
14:16 #Odnosno Jeroboam II.
14:21 # "Azarija" znači "Jehova je pomogao". U 2Kr 15:13; 2Lje 26:1-23; Iza 6:1; Za 14:5 naziva se Uzija.
14:22 #Odnosno njegov otac Amasija.

zlo u Jehovinim očima. Nije prestao činiti grijeha na koje je Nebatov sin Jeroboam navodio Izraela.^a **25** On je ponovno uspostavio izraelsku granicu od Lebo-Hamata*^b do mora Arabe[#],^c prema riječi koju je Jehova, Izraelov Bog, objavio preko svog sluga Jone,^d Amitajevog sina, proroka iz Gat-Hefera.^e **26** Jer Jehova je vidio Izraelovu tešku nevolju.^f Nije ostalo nikoga tko bi pomogao Izraelu, čak ni bespomoćnih ni jadnih. **27** Ali Jehova je bio obećao da Izraelovo ime neće izbrisati s lica zemlje.^g Zato ih je spasio rukom Joaševog sina Jeroboama.^h

28 A ostali događaji iz Jeroboamovog života, sva njegova djela i njegovi pothvati te izvještaji o tome kako je ratovao i kako je vratio Damaskⁱ i Hamat/ pod Judinu i Izraelovu vlast, sve je to zapisano u ljetopisima izraelskih kraljeva. **29** Naposljetku je Jeroboam umro*^j te je bio pokopan među izraelskim kraljevima, a nakon njega počeo je vladati njegov sin Zaharija.^k

15 Dvadeset i sedme godine vladavine izraelskog kralja Jeroboama* Azarija[#],^l sin Judinog kralja Amasije,^m postao je kralj.ⁿ **2** Imao je 16 godina kad je postao kralj i vladao je 52 godine u Jeruzalemu. Majka mu se zvala Jekolija i bila je iz Jeruzalema. **3** Činio je ono što je ispravno u Jehovinim

14:25 *Ili: "ulaza u Hamat". #Odnosno Slanog mora, ili Mrtvog mora. 14:29; 15:7 *Dosl.: "počinuo sa svojim pracicima". 15:1 *Odnosno Jeroboama II. "Azarija" znači "Jehova je pomogao". U 2Kr 15:13; 2Lje 26:1-23; Iza 6:1; Za 14:5 naziva se Uzija.

14. POGL.

a 1Kr 12:28-30
1Kr 13:34
Ps 106:20

b Br 13:21
Br 34:2, 7, 8

c Pnz 3:16, 17

d Jn 1:1
Mt 12:39

e Jš 19:10, 13

f Izi 3:7
Su 10:16
Ps 106:43, 44

g Jr 31:20

h 2Kr 13:4, 5

i 2Sa 8:6

j 2Lje 8:3

k 2Kr 15:8

15. POGL.

l 2Kr 14:21

m 2Kr 14:1

n 2Lje 26:1, 3

2. stupac

a 2Lje 26:4, 5

b Br 33:52

c Pnz 12:13, 14
1Kr 22:41, 43
2Kr 14:1, 4

d Br 12:10
2Kr 5:27

e Le 13:45, 46

f 2Kr 15:32

g 2Lje 26:16-21

h 2Lje 26:22, 23

i Iza 6:1

j 2Kr 14:21

k 2Kr 14:29

l 1Kr 12:28-30
1Kr 13:33
1Kr 14:16

m Ho 1:4
Am 7:9

n Jš 17:11

o 2Kr 13:1, 10
2Kr 14:23, 29

p 2Kr 10:30

r 2Lje 26:1

s 1Kr 14:17
1Kr 15:21
1Kr 16:8, 17

očima, kao što je to činio i njegov otac Amasija.^a **4** No obredne uzvišice nisu bile uklonjene^b te je narod još uvijek na tim uzvišicama prinosiso žrtve i spaljivao prinose.^c **5** A Jehova je kaznio kralja gubom, pa je on ostao gubav^d sve do svoje smrti. I živio je u zasebnoj kući,^e a kraljev sin Jotam^f upravljao je dvorom i sudio narodu.^g **6** A ostali događaji iz Azarijinog života,^h sva njegova djela, sve je to zapisano u ljetopisima Judinih kraljeva. **7** Naposljetku je Azarija umro*ⁱ i pokopali su ga među njegovim precima u Davidovom gradu, a nakon njega počeo je vladati njegov sin Jotam.

8 Trideset i osme godine vladavine Judinog kralja Azarije/ Jeroboamov sin Zaharija^k u Samariji je počeo kraljevati nad Izraelom i vladao je šest mjeseci. **9** Činio je ono što je zlo u Jehovinim očima, kao što su to činili i njegovi preci. Nije prestao činiti grijeha na koje je Nebatov sin Jeroboam navodio Izraela.^l **10** Tada je Jabešev sin Šalum skovao urotu protiv njega i ubio ga^m u Ibleamu.ⁿ Nakon što ga je ubio, počeo je kraljevati umjesto njega. **11** A ostali događaji iz Zaharijinog života zapisani su u ljetopisima izraelskih kraljeva. **12** Tako se ispunilo ono što je Jehova rekao Jehuu: "Četiri naraštaja tvojih potomaka^o sjedit će na izraelskom prijestolju."^p Tako je i bilo.

13 Jabešev sin Šalum postao je kralj trideset i devete godine vladavine Judinog kralja Uzije^r i vladao je mjesec dana u Samariji. **14** Tada je Gadijev sin Menahem došao iz Tirse^s u Samariju te je ondje ubio Jabeševog

sina Šaluma.^a Nakon što ga je ubio, počeo je kraljevati umjesto njega. **15** A ostali događaji iz Šalumovog života i izvještaj o uroti koju je skovao, sve je to zapisano u ljetopisima izraelskih kraljeva. **16** Kad je Menahem došao iz Tirse, razorio je Tifsah i pobio sve koji su bili u njemu i njegovoj okolici jer mu nisu otvorili gradska vrata. Razorio je grad i rasporio je sve trudne žene u njemu.

17 Trideset i devete godine vladavine Judinog kralja Azarije Gadijev sin Menahem postao je kralj u Izraelu i vladao je deset godina u Samariji. **18** Činio je ono što je zlo u Jehovininim očima. Cijelog svog života nije prestao činiti grijeha na koje je Nebatov sin Jeroboam navodio Izraela.^b **19** Tada je zemlju napao asirski kralj Pul^c i Menahem je dao Pulu 1000 talenata* srebra da mu on pomogne učvrstiti vlast nad kraljevstvom.^d **20** Menahem je to srebro pribavio od Izraelaca, iznudivši ga od svih uglednih i bogatih ljudi.^e Dao je asirskom kralju 50 šekela* srebra po čovjeku. Tada je asirski kralj povukao vojsku i nije ostao u zemlji. **21** A ostali događaji iz Menahemovog^f života, sva njegova djela, sve je to zapisano u ljetopisima izraelskih kraljeva. **22** Naposljetku je Menahem umro*, a nakon njega počeo je vladati njegov sin Pekahija.

23 Pedesete godine vladavine Judinog kralja Azarije Mena-

15:19 *Talent je imao 34,2 kilograma. Vidi dodatak B14. 15:20 *Šekel je imao 11,4 grama. Vidi dodatak B14. 15:22 *Dosl.: "počinuo sa svojim praoci-
ma".

15. POGL.

a 2Kr 15:10

b 1Kr 12:28-30
1Kr 13:33
1Kr 14:16

c 1Lje 5:26

d 2Kr 12:18
2Kr 16:8

e 2Kr 23:35

f 2Kr 15:14

2. stupac

a 1Kr 12:28-30
1Kr 13:33
1Kr 14:16

b 2Lje 28:6

c 2Lje 28:6
Iza 7:1, 4d 1Kr 12:28-30
1Kr 13:33
1Kr 14:16e 2Kr 16:7
1Lje 5:6
1Lje 5:26
2Lje 28:19, 20

f 1Kr 15:20

g Js 20:7, 9

h Br 32:40

i Iza 9:1

j Le 26:38
Pnz 28:64
2Kr 17:22, 23
Iza 8:4

k 2Kr 17:1

l 2Lje 27:1

hemov sin Pekahija u Samariji je počeo kraljevati nad Izraelom i vladao je dvije godine.

24 Činio je ono što je zlo u Jehovininim očima. Nije prestao činiti grijeha na koje je Nebatov sin Jeroboam navodio Izraela.^a **25** No tada je njegov pobočnik Pekah,^b Remalijin sin, skovao urotu protiv njega i ubio ga u Samariji, u kuli kraljevskog dvora, zajedno s Argobom i Arjeom. Uz njega je bilo 50 ljudi iz Gileada. Nakon što ga je ubio, počeo je kraljevati umjesto njega. **26** A ostali događaji iz Pekahijinog života, sva njegova djela, sve je to zapisano u ljetopisima izraelskih kraljeva.

27 Pedeset i druge godine vladavine Judinog kralja Azarije Remalijin sin Pekah^c u Samariji je počeo kraljevati nad Izraelom i vladao je 20 godina. **28** Činio je ono što je zlo u Jehovininim očima. Nije prestao činiti grijeha na koje je Nebatov sin Jeroboam navodio Izraela.^d **29** Za vladavine izraelskog kralja Pekaha asirski je kralj Tiglat-Pileser^e napao i osvojio Ijon, Abel-Bet-Maaku,^f Janoah, Kedeš,^g Hasor i Gilead^h te Galileju, to jest svu Naftalijevu zemlju,ⁱ a njihove je stanovnike odveo u izgnanstvo u Asiriju.^j **30** Tada je Elin sin Hošea^k skovao urotu protiv Remalijinog sina Pekaha te ga je napao i ubio. I počeo je kraljevati umjesto njega dvadesete godine Uzijinog sina Jotama*.^l **31** A ostali događaji iz Pekahovog života, sva njegova djela, sve je to zapisano u ljetopisima izraelskih kraljeva.

15:30 *Po svemu sudeći, misli se na 20. godinu otkad je Jotam postao kralj.

32 Druge godine vladavine izraelskog kralja Pekaha, Remalijinog sina, Jotam,^a sin Judinog kralja Uzije,^b postao je kralj. **33** Imao je 25 godina kad je postao kralj i vladao je 16 godina u Jeruzalemu. Majka mu se zvala Jeruša, a bila je Sadokova kći.^c **34** Činio je ono što je ispravno u Jehovinih očima, kao što je to činio i njegov otac Uzija.^d **35** No obredne uzvišice nisu bile uklonjene te je narod još uvijek na tim uzvišicama prinosiso žrtve i spaljivao prinose.^e Jotam je sagradio gornja vrata na Jehovinom domu.^f **36** A ostali događaji iz Jotamovog života, sva njegova djela, sve je to zapisano u ljetopisima Judinih kraljeva. **37** U to je vrijeme Jehova potaknuo sirijskog kralja Resina i Remalijinog sina Pekaha^g da počnu napadati Judu.^h **38** Naposlijetku je Jotam umro* i bio je pokopan među svojim precima u gradu svog pretka Davida, a nakon njega počeo je vladati njegov sin Ahaz.

16 Sedamnaeste godine vladavine Remalijinog sina Pekaha Ahaz,ⁱ sin Judinog kralja Jotama, postao je kralj. **2** Ahaz je imao 20 godina kad je postao kralj i vladao je 16 godina u Jeruzalemu. Nije činio ono što je ispravno u očima Jehove, njegovog Boga, kao što je to činio njegov predak David.^j **3** Naprotiv, išao je stopama izraelskih kraljeva^k i čak je svog sina žrtvovao u vatri*,^l po odvratnom običaju naroda^m koje je Jehova otjerao pred Izraelci-

15:38 *Dosl.: "počinuo sa svojim pracocima". 16:3 *Dosl.: "proveo kroz vatrau".

15. POGL.

a 2Lje 27:7
Mt 1:9

b 2Kr 14:21

c 2Lje 27:1

d 2Lje 27:2

e Br 33:52
Pnz 12:14

f 2Lje 27:3

g 2Kr 15:27
2Lje 28:6h 2Kr 16:5
Iza 7:1, 2

16. POGL.

i Iza 1:1
Iza 7:1
Ho 1:1
Mi 1:1
Mt 1:9

j 2Lje 28:1-4

k 1Kr 12:28-30
1Kr 16:33l Le 20:2, 3
2Lje 33:1, 6
Jr 7:31

m Pnz 12:29-31

2. stupac

a Br 33:52

b Pnz 12:2

c 2Kr 15:37
2Lje 28:5, 6

d 2Kr 14:21, 22

e 2Kr 15:29

f 1Kr 15:18, 19

g Am 1:4, 5

h Iza 9:11

i Pnz 12:30

j Iza 8:2

k Jr 23:11
Eze 22:26

ma. **4** Ujedno je prinosiso žrtve i spaljivao prinose na obrednim uzvišicama,^a na bregovima i pod svakim stablom koje se zeleni.^b

5 U to su vrijeme sirijski kralj Resin i izraelski kralj Pekah, Remalijin sin, došli ratovati protiv Jeruzalema.^c Opolikli su Ahaza, ali nisu uspjeli osvojiti grad. **6** Tada je sirijski kralj Resin vratio Edomu Elat,^d a potom je Židove* protjerao iz Elata. I Edomci su ušli u Elat i žive u njemu sve do danas. **7** Stoga je Ahaz poslao glasnike asirskom kralju Tiglat-Pileseru^e i poručio mu: "Ja sam tvoj sluga i tvoj sin. Dođi i izbavi me iz ruke sirijskog kralja i iz ruke izraelskog kralja, koji su me napali!" **8** Tada je Ahaz uzeo srebro i zlato koje se nalazilo u Jehovinom domu i u riznici kraljevog dvora te ga je poslao asirskom kralju na dar.^f **9** Asirski kralj udovoljio je njegovoj molbi pa je otišao u Damask, osvojio ga i odveo njegove stanovnike u izgnanstvo u Kir,^g a Resina je pogubio.^h

10 Tada je kralj Ahaz otišao u Damask da se sastane s asirskim kraljem Tiglat-Pileserom. Kad je kralj Ahaz vidio žrtvenik koji se nalazio u Damasku, poslao je svećeniku Uriji nacrt žrtvenika i prikaz svih pojedinosti na njemu.ⁱ **11** Svećenik Urija^j načinio je žrtvenik^k točno po uputama koje mu je kralj Ahaz poslao iz Damaska. I tako je svećenik Urija dovršio žrtvenik prije nego što se kralj Ahaz vratio iz Damaska. **12** Kad se kralj vratio iz Damaska i vidio žrtvenik, pristupio

16:6 *Ili: "Judejce".

mu je i prinio žrtve na njemu.^a

13 Na tom je žrtveniku spalio svoje žrtve paljenice i svoje žitne žrtve. Na njega je ujedno izlio svoje žrtve ljevanice te ga je poškropio krvlju žrtava zajedništva koje je prinio. **14** A bakreni žrtvenik^b koji je bio pred Jehovom ispred doma – između novog žrtvenika i Jehovinom doma – dao je maknuti s njegovog mjesta te ga je postavio sa sjeverne strane svog žrtvenika. **15** Kralj Ahaz zapovjedio je svećeniku Uriji:^c “Na velikom žrtveniku spaljuj jutarnju žrtvu paljenicu^d i večernju žitnu žrtvu,^e kraljevu žrtvu paljenicu i njegovu žitnu žrtvu te žrtve paljenice, žitne žrtve i žrtve ljevanice cijelog naroda. Škropi žrtvenik krvlju svih žrtava paljenica i svih drugih žrtava. A o bakrenom ću žrtveniku još razmisliti.” **16** Svećenik Urija učinio je sve što mu je zapovjedio kralj Ahaz.^f

17 Povrh toga, kralj Ahaz isjekao je na komade stranice kolica^g i skinuo s kolica spremnike za vodu,^h a more je skinuo s bakrenih bikovaⁱ na kojima je stajalo te ga je stavio na kameni pod.^j **18** Iz Jehovinom doma uklonio je natkriveni hodnik koji je bio sagrađen u domu i koristio se subotom* te vanjski prilaz za kralja. Učinio je to zbog asirskog kralja.

19 A ostali događaji iz Ahazovog života, sva njegova djela, sve je to zapisano u ljetopisima Judinih kraljeva.^k **20** Naposljetku je Ahaz umro* i bio je pokopan među svojim precima

16:18 *Ili: “na dan počinka”. Vidi izraz “dan počinka” u Rječniku. **16:20** *Dosl.: “počinuo sa svojim praocima”.

16. POGŁ.

a 2Lje 28:22, 23
2Lje 28:25

b 2Lje 4:1

c Iza 8:2

d 2Lje 28:23

e Izl 29:39-41

f 2Kr 16:11

g 1Kr 7:27, 28

h 1Kr 7:38
2Lje 4:6

i 1Kr 7:23, 25

j 2Lje 28:24
2Lje 29:19

k 2Lje 28:26, 27

2. stupac

a 2Kr 18:1
2Lje 29:1
Iza 1:1
Ho 1:1
Mt 1:9

17. POGŁ.

b 2Kr 15:30

c 2Kr 18:9
Iza 10:5, 6
Ho 10:14, 15

d 2Kr 18:14

e Iza 31:1

f Ho 13:16

g Le 26:32, 33
Pnz 4:27
Pnz 28:64
1Kr 14:15

h 1Lje 5:26

i 2Kr 18:9-11

j Izl 20:2

k Izl 20:5

2. KRALJEVIMA 16:13-17:9

u Davidovom gradu, a nakon njega počeo je vladati njegov sin Ezekija*.^a

17 Dvanaeste godine vladavine Judinog kralja Ahaza Elin sin Hošea^b u Samariji je počeo kraljevati nad Izraelom i vladao je devet godina. **2** Činio je ono što je zlo u Jehovinim očima, ali ne onoliko koliko su to činili izraelski kraljevi koji su bili prije njega. **3** Asirski kralj Salmanasar napao je Hošeu^c te mu je on postao sluga i plaćao mu danak.^d **4** Ali asirski kralj otkrio je da Hošea kuje urotu, jer je Hošea bio poslao glasnike egipatskom^e kralju Sou i nije donio danak asirskom kralju kao što je to činio svake godine. Zato ga je asirski kralj zatvorio i svezanog držao u zatvoru.

5 Asirski kralj napao je svu zemlju, a kad je došao do Samarije, opsjedao ju je tri godine. **6** Devete godine Hošeine vladavine asirski kralj osvojio je Samariju.^f Odveo je Izraelce u izgnanstvo^g u Asiriju te ih je naselio u Halahu i Haboru na rijeci Gozanu^h i u medijskim gradovima.ⁱ

7 To se dogodilo zato što su Izraelci griješili Jehovi, svom Bogu, koji ih je izveo iz Egipta i izbavio od vlasti faraona, egipatskog kralja.^j Izraelci su štovali druge bogove^k **8** i živjeli su po običajima naroda koje je Jehova otjerao pred njima i po običajima koje su uveli izraelski kraljevi.

9 Izraelci su činili ono što nije ispravno u očima Jehove, njihovog Boga. Gradili su

16:20 *“Ezekija” znači “Jehova daje snagu”.

obredne uzvišice po svim svojim naseljima,^a od stražarskih kula do utvrđenih gradova*.

10 Podizali su sebi obredne stupove i obredna debla^b na svakom visokom brijegu i pod svakim stablom koje se zeleni.^c

11 I na svim su obrednim uzvišicama spaljivali prinose kao što su to činili narodi koje je Jehova bio otjerao pred njima.^d Činili su zla djela kojima su vrijeđali Jehovu.

12 Štovali su odvratne idole^e iako im je Jehova bio rekao: "Ne činite to!"^f **13** Jehova je upozoravao Izraela i Judu preko svih svojih proroka i svih svojih vidjelaca:^g "Prestanite činiti zlo!^h Držite se mojih zapovijedi i mojih odredbi, svega što je zapisano u zakonu koji sam dao vašim precima i koji sam vam prenio preko svojih slugu, proroka." **14** Ali oni nisu poslušali, nego su ostali tvrdoglavi* kao i njihovi preci koji nisu vjerovali Jehovi, svom Bogu.ⁱ **15** Odbacili su njegove uredbе i savez^j koji je sklopio s njihovim precima. Zanemarivali su upozorenja koja im je davao.^k Štovali su bezvrijedne idole,^l pa su i sami postali bezvrijedni.^m Oponašali su okolne narode premda im je Jehova zapovjedio da ih ne oponašaju.ⁿ

16 Odbacili su sve zapovijedi Jehove, svog Boga, i načinili su dva lijevana^o kipa teleta^o i obredno deblo^p te su se klanja-

17:9 *Odnosno u svim mjestima, i onima koja su imala malo stanovnika i onima koja su bila gusto naseljena. **17:10, 16** *Vidi Rječnik. **17:12** *Moguće je da je hebrejski izraz srodan riječi koja znači "izmet". Njime se izražavao prezir. **17:14** *Ili: "tvrdovrati". **17:16** *Ili: "metalna".

17. POGL.

- a Ho 12:11
b Izl 34:13
Pnz 16:21, 22
c Pnz 12:2
Iza 57:5
d Le 20:23
e 1Kr 12:28-30
1Kr 21:25, 26
f Izl 20:3-5
Le 26:1
Pnz 4:23
g 2Lje 24:18, 19
2Lje 36:15, 16
Jr 25:4
h Iza 55:7
i Pnz 1:32
Pnz 31:27
j Pnz 5:2
Pnz 29:12
k Ho 4:6
l Pnz 32:21
1Sa 12:21
m Ps 115:4-8
Iza 44:9
n Pnz 12:30
o 1Kr 12:28-30
p 1Kr 14:15
1Kr 16:33

2. stupac

- a Pnz 4:19
Jr 8:2
b 1Kr 16:30, 31
1Kr 22:51, 53
2Kr 10:21
2Kr 23:4, 5
c 2Kr 16:1, 3
d Pnz 18:10
Mi 5:12
e J5 23:12, 13
Iza 42:24
f 1Kr 14:22
Jr 3:8
g Eze 23:4, 11
h 1Kr 12:20
i 1Kr 12:28-30
j Pnz 28:45, 63
1Kr 14:16
Ho 1:4
Am 5:27
Mi 1:6
k 2Kr 18:11
l 2Kr 19:11, 13

li svojoj nebeskoj vojsci^a i štovali Baala.^b **17** Osim toga, svoje su sinove i svoje kćeri žrtvovali u vatri^c, gatali su^d i proricali po znamenju te su svjesno činili^e ono što je zlo u Jehovinim očima i tako ga vrijeđali.

18 Zato se Jehova jako srdio na Izraela, pa ga je odbacio da ga više ne gleda.^e Nije ostavio nikog osim Judinog plemena.

19 Ni Juda nije slušao zapovijedi Jehove, svog Boga,^f nego se držao istih običaja kao i Izrael.^g **20** Jehova je odbacio sve Izraelove potomke te im je nanosio sramotu i predavao ih u ruke pljačkašima sve dok ih nije posve napustio. **21** Otrgnuo je Izraelce od Davidovog doma, a oni su sebi za kralja postavili Nebatovog sina Jeroboama.^h No Jeroboam je naveo Izraelce da ostave Jehovu i da učine velik grijeh. **22** Izraelci su činili sve grijehе koje je činio i Jeroboam.ⁱ Nisu ih prestali činiti **23** sve dok Jehova nije odbacio Izraela da ga više ne gleda, kao što je bio rekao preko svih svojih slugu, proroka.^j Tako je Izrael bio odveden iz svoje zemlje i izgnan u Asiriju,^k gdje se nalazi i danas.

24 Potom je asirski kralj doveo ljude iz Babilona, Kute, Ave, Hamata i Sefarvajima^l i naselio ih u samarijskim gradovima umjesto Izraelaca. Oni su zauzeli Samariju i živjeli u njenim gradovima. **25** Kad su počeli ondje živjeti, nisu štovali Jehovu*. Stoga je Jehova

17:16 *Odnosno nebeskim tijelima. **17:17** *Dosl.: "provodili kroz vatru". *Ili: "te su se prodali kako bi činili". **17:25** *Dosl.: "nisu se bojali Jehove".

poslao među njih lavove,^a koji su ih ubijali. **26** Tada su javili asirskom kralju: "Narodi koje si odveo u izgnanstvo i naselio po gradovima u Samariji ne znaju kako treba štovati Boga* te zemlje. Zato on šalje na njih lavove koji ih ubijaju, jer nitko ne zna kako treba štovati Boga te zemlje."

27 Nato je asirski kralj zapovjedio: "Pošaljite u tu zemlju jednog od svećenika koje ste odande odveli u izgnanstvo. Neaka se vrati i nastani se ondje i neka ih pouči kako trebaju štovati Boga one zemlje." **28** Tako se jedan od svećenika koji su iz Samarije bili odvedeni u izgnanstvo vratio u Betel^b i nastanio se u njemu. I on ih je učio kako da štiju Jehovu*.^c

29 Ali svaki je narod načinio svog boga* i postavio ga u svetišta na uzvišicama koje su bili načinili Samaričani. Svaki je narod to učinio u gradovima u kojima je živio. **30** Tako su ljudi iz Babilona načinili Sukot-Benota, oni iz Kuta načinili su Nergala, oni iz Hamata^d načinili su Ašimu, **31** a Avijci su načinili Nibhaza i Tartaka. Sefarvajimci su u vatri spaljivali svoje sinove u čast sefarvajimskim bogovima^e Adrameleku i Anameleku. **32** Iako su štovali Jehovu, postavili su ljude iz svog naroda da služe kao svećenici na obrednim uzvišicama, pa su oni za njih vršili službu u svetištima na uzvišicama.^f **33** Štovali su Jehovu, ali su štovali i svoje bogove kao što su to čini-

17:26 *Ili: "ne poznaju vjerske običaje koji su po volji Bogu". **17:28** *Dosl.: "da se boje Jehove". **17:29** *Ili: "svoje bogove".

17. POGL.

a Izl 23:29

b Pos 28:18, 19
Js 16:1
1Kr 12:28, 29

c Iv 4:20-22

d 2Kr 17:24

e 2Kr 18:34

f 1Kr 12:31, 32
1Kr 13:33

2. stupac

a 2Kr 17:24, 41

b Pos 32:28

c Izl 19:5
Izl 24:7
Pnz 29:1d Izl 20:3-5
Izl 23:24
Izl 34:14
Pnz 5:9

e Pnz 6:12, 13

f Izl 6:6

g Pnz 31:9

h Pnz 4:23

i 2Kr 17:34

j Ezr 4:1, 2

18. POGL.

k 2Kr 15:30
2Kr 17:1l 2Lje 28:27
Mt 1:9

m 2Kr 16:2, 20

2. KRALJEVIMA 17:26-18:2

li narodi* u zemljama iz kojih su bili preseljeni.^a

34 Oni se sve do današnjeg dana drže svojih starih vjerskih običaja. Ne štiju Jehovu niti postupaju prema odredbama, naredbama, zakonima i zapovijedima što ih je Jehova dao sinovima Jakova, kojem je promijenio ime u Izrael.^b **35** Kad je Jehova sklopio savez s njima,^c zapovjedio im je: "Nemojte štovati druge bogove, ne klanjajte im se, ne služite im niti im prinosite žrtve."^d **36** Štujte Jehovu,^e koji vas je izveo iz Egipta velikom silom i snažnom rukom,^f njemu se klanjajte i njemu prinosite žrtve. **37** Uvijek se vjerno držite uredbi, naredbi, zakona i zapovijedi koje vam je napisao.^g Nemojte štovati druge bogove. **38** Nemojte zaboraviti savez koji sam sklopio s vama^h i nemojte štovati druge bogove. **39** Štujte Jehovu, svog Boga, jer će vas on izbaviti od svih vaših neprijatelja."

40 Ali ti narodi nisu poslušali, nego su se držali svojih starih vjerskih običaja.ⁱ **41** Tako su štovali Jehovu,^j ali štovali su i svoje rezbarene kipove. Njihovi sinovi i njihovi unuci sve do današnjeg dana čine sve kako su činili i njihovi preci.

18 Treće godine vladavine izraelskog kralja Hošee,^k Elinog sina, počeo je kraljevati Ezekija,^l sin Judinog kralja Ahaza.^m **2** Imao je 25 godina kad je postao kralj i vladao je 29 godina u Jeruzalemu. Majka mu se zvala Abi*, a bila

17:33 *Ili: "po vjerskim običajima naroda". **18:2** *"Abi" je skraćeni oblik imena "Abija".

je Zaharijina kći.^a **3** Ezekija je činio ono što je ispravno u Jehovininim očima,^b kao što je to činio i njegov predek David.^c **4** Uklonio je obredne uzvišice,^d porazbijao obredne stupove i posjekao obredno deblu*.^e Razbio je i bakrenu zmiju koju je bio načinio Mojsije^f jer su joj sve do tada Izraelci spaljivali prinose. Zvali su je Nehuštan.^g **5** Ezekija se uzdao u Jehovu,^g Izraelovog Boga. Nije bilo takvog kralja među svim Judinim kraljevima poslije njege, a ni među onima prije njege. **6** Čvrsto se držao Jehove^h i nije mu okrenuo leđa, nego je postupao po zapovijedima koje je Jehova dao Mojsiju. **7** I Jehova je bio uz njege. Ezekija je postupao razborito u svemu što je poduzimao. Pobunio se protiv asirskog kralja i nije mu više htio služiti.ⁱ **8** Usto je porazio Filistejce^j i redom osvojio njihova naselja sve do Gaze i njenog područja, od stražarskih kula do utvrđenih gradova*.

9 Četvrte godine vladavine kralja Ezekije, odnosno sedme godine vladavine izraelskog kralja Hošee,^k Elinog sina, asirski je kralj Salmanasar krenuo u pohod na Samariju i opkolio je.^l **10** Osvojio ju je^m nakon tri godine. Šeste godine vladavine kralja Ezekije, odnosno devete godine vladavine izraelskog kralja Hošee, pala je Samarija. **11** Potom je asirski kralj odveo Izraelce u izgnanstvoⁿ u Asiriju te ih je naselio u Halahu i Haboru na rijeci Gozanu i u medijskim gradovima.^o **12** To se

18:4 *Vidi Rječnik. ^aIlI: "Idol su zvali bakrena zmija." **18:8** *Odnosno sva mjesta, i ona koja su imala malo stanovnika i ona koja su bila gusto naseljena.

18. POGL.

- a 2Lje 29:1, 2
b 2Kr 20:3
2Lje 31:20, 21
Ps 119:128
c 1Kr 15:5
d Br 33:52
1Kr 3:2
2Kr 14:1, 4
e Pnz 7:5
Pnz 12:3
2Lje 31:1
f Br 21:8, 9
g 2Kr 19:15
2Lje 32:7, 8
h Pnz 10:20
Js 23:8
i 2Kr 16:7
j 2Lje 28:18, 19
Iza 14:28, 29
k 2Kr 17:1
l 2Kr 17:3-6
m Ho 13:16
Am 3:11
Mi 1:6
n Iza 8:4
Am 6:1, 7
o 2Kr 17:6
1Lje 5:26

2. stupac

- a Pnz 8:20
1Kr 14:15
b Iza 10:5
c 2Lje 32:1
Iza 36:1
d 2Kr 12:18
2Kr 16:8
2Lje 16:2, 3
e 1Kr 6:33-35
f 2Lje 29:1, 3
g Js 15:20, 39
2Lje 11:5, 9
h 2Lje 32:9
i Iza 36:2, 3
j 2Kr 19:2
Iza 22:20-24
k Iza 22:15-19
l 2Lje 32:10
Iza 36:4-10

dogodilo zato što nisu poslušali Jehovu, svog Boga, nego su kršili njegov savez, sve što je zapovjedio Jehovin sluga Mojsije.^a Nisu to slušali niti izvršavali.

13 Četrnaeste godine Ezekijinog kraljevanja asirski kralj Sanherib^b napao je sve Judine utvrđene gradove i osvojio ih.^c

14 Tada je Judin kralj Ezekija poručio asirskom kralju u Lakiš: "Pogriješio sam! Povuci svoju vojsku, pa ću ti dati što god zatražiš od mene." Asirski kralj zatražio je od Judinog kralja Ezekije da mu da 300 talenata* srebra i 30 talenata zlata. **15** I Ezekija je dao sve srebro koje se našlo u Jehovinom domu i u riznici kraljevog dvora.^d **16** Tada je Judin kralj Ezekija skinuo vrata Jehovinog hrama^e i dovratnike koje je sam bio obložio zlatom^f te je zlato s njih dao asirskom kralju.

17 Potom je asirski kralj poslao kralju Ezekiji tartana*, rabsarisa^g i rabšaka^h s velikom vojskom. Oni su došli iz Lakiša^g u Jeruzalem^h i zauzeli položaj kod vodovoda gornjeg jezera, na cesti koja vodi do polja peraća^h rublja.ⁱ **18** Kad su pozvali kralja, k njima su došli dvorski upravitelj Elijakim,^j Hilkin sin, te pisar Šebna^k i ljetopisac Joah, Asafov sin.

19 I rabšak im je kazao: "Recite Ezekiji: 'Ovako kaže veliki kralj, kralj Asirije: "U što se ti to uzdaš?'" **20** Govoriš: 'Imam vještinu i vojnu silu potrebnu za rat', ali to su samo prazne riječi.

18:14 *Talent je imao 34,2 kilograma. Vidi dodatak B14. **18:17** *IlI: "zapovjednika vojske". ^aIlI: "glavnog dvorskog službenika". ^hIlI: "glavnog peharnika". ⁱIlI: "bjelilaca".

U koga se to uzdaš da si se usudio pobuniti protiv mene?^a **21** Gle, uzdaš se u podršku Egipta,^b te slomljene trske koja probada dlan onome tko se na nju nasloni. Takav je faraon, egipatski kralj, svima koji se uzdaju u njega. **22** A ako mi kažete: 'Uzdamo se u Jehovu, svog Boga',^c nije li upravo njegove uzvišice i žrtvenike Ezekija uklonio,^d pa sada govori Judi i Jeruzalemu: 'Klanjajte se Bogu pred ovim žrtvenikom u Jeruzalemu?'"^e **23** Hajde, okladi se s mojim gospodarom, asirskim kraljem. Dat ću ti 2000 konja ako možeš naći jahače za njih.^f **24** Kako ćeš, dakle, poraziti i najmanjeg upravitelja među slugama mog gospodara kad se uzdaš u to da će ti Egipat dati kola i konjanike? **25** Uostalom, jesam li bez Jehovinog odobrenja krenuo u pohod na ovo mjesto da ga opustošim? Sam Jehova rekao mi je: 'Napadni tu zemlju i opustoši je!'"

26 Nato su Hilkiin sin Elijakim te Šebna^g i Joah rekli rabšaku:^h "Molimo te, govori svojim slugama aramejskim* jezikomⁱ jer mi ga razumijemo! Nemoj nam govoriti jezikom Židova pred ovim ljudima koji su na zidu!"^j **27** Ali rabšak im je rekao: "Zar me moj gospodar poslao da ove riječi kažem samo tvom gospodaru i tebi? Nije li me poslao i ljudima koji stoje na zidu, koji će zajedno s vama jesti svoj izmet i piti svoju mokraću?"

28 Potom je rabšak počeo vikati na sav glas na jeziku Židova: "Čujte što vam poručuje veliki kralj, kralj Asirije!"^k **29** Ovako kaže kralj: 'Ne dajte

18:26 *Ili: "sirijskim".

18. Pogl.

a 2Kr 18:7

b Iza 30:1, 2

c 2Lje 32:8

d 2Lje 31:1

e Pnz 12:11, 13
2Lje 32:12

f Iza 10:12, 13

g 2Kr 18:18

h 2Kr 18:17

i Ezi 4:7
Da 2:4

j Iza 36:11, 12

k Iza 36:13-20

2. stupac

a 2Lje 32:15

b 2Kr 19:32-34

c 2Kr 17:6

d Br 13:21

e 2Kr 17:24

f 2Kr 17:6

g 2Kr 19:17-19
2Lje 32:15
Iza 37:23

h Iza 36:21, 22

19. Pogl.

i Iza 37:1-4

2. KRALJEVIMA 18:21-19:2

da vas zavara Ezekija jer on vas ne može izbaviti iz moje ruke!^a **30** I ne dajte da vas Ezekija nagovori da se pouzdate u Jehovu govoreći vam: "Jehova će nas sigurno izbaviti i ovaj grad neće biti predan u ruke asirskom kralju."^b **31** Ne slušajte Ezekiju! Ovako kaže asirski kralj: "Sklopite mir sa mnom i predajte mi se, pa će svaki od vas jesti sa svog trsa i sa svoje smokve i pit će vodu iz svoje nakapnice **32** dok ne dođem i ne odvedem vas u zemlju kao što je vaša,^c zemlju u kojoj ima obilje žita i mladog vina, kruha i vinograda, maslina i meda. Tako ćete ostati živi i nećete umrijeti. Ne slušajte Ezekiju jer on vas zavarava govoreći: 'Jehova će nas izbaviti!'" **33** Je li ijedan od bogova drugih naroda izbavio svoju zemlju iz ruke asirskog kralja? **34** Gdje su hamatski^d i arpadski bogovi? Gdje su sefarvajimski,^e henski i ivski bogovi? Jesu li oni izbavili Samariju iz moje ruke?^f **35** Koji je od svih bogova tih zemalja izbavio svoju zemlju iz moje ruke? Zar će onda Jehova izbaviti Jeruzalem iz moje ruke?"^g

36 A ljudi su šutjeli i nisu mu odgovorili ni riječi jer je kralj bio zapovjedio: "Nemojte mu odgovarati!"^h **37** Potom su dvorski upravitelj Elijakim, Hilkiin sin, te pisar Šebna i ljetopisac Joah, Asafov sin, razderali svoje haljine i otišli k Ezekiji te mu prenijeli rabšakove riječi.

19 Čim je kralj Ezekija to čuo, razderao je svoje haljine, ogrnuo kostrijet i otišao u Jehovin dom.ⁱ **2** Potom je dvorskog upravitelja Elijakima,

pisara Šebnu i svećeničke starješine poslao ogrnute kostrijeću k proroku Izaiji,^a Amosovom sinu. **3** Oni su mu rekli: "Ovako kaže Ezekija: 'Ovo je dan nevolje, ukora* i sramote, jer mi smo poput žene kojoj je došlo vrijeme da rodi, a nema snage za to.^b **4** Možda će Jehova, tvoj Bog, čuti sve riječi rabšaka, kojeg je asirski kralj, njegov gospodar, poslao da se ruga živom Bogu,^c pa će ga Jehova, tvoj Bog, pozvati na odgovornost zbog riječi koje je čuo. Pomoli se^d za ostatak naroda koji je još živ.'"

5 Nakon što su sluge kralja Ezekije prenijeli Izaiji njegovu poruku,^e **6** Izaija im je rekao: "Recite svom gospodaru: 'Ovako kaže Jehova: "Ne boj se^f riječi koje si čuo, kojima su sluge asirskog kralja hulili na mene!^g **7** Ja ću tom kralju staviti u um misao* da se vrati u svoju zemlju kad čuje jednu vijest. I učinio ću da bude ubijen mačem u svojoj zemlji."^h

8 Kad je rabšak čuo da je asirski kralj prekinuo opsadu Lakiša,ⁱ vratio se k njemu i našao ga kako se bori protiv Libne.^j **9** A kralj je čuo vijest da je etiopski kralj Tirhaka krenuo u rat protiv njega. Stoga je ponovno poslao glasnike^k Ezekiji, rekavši im: **10** "Ovako recite Judinom kralju Ezekiji: 'Ne daj da te tvoj Bog u kojeg se uzdaš zavarava riječima: "Jeruzalem neće biti predan u ruke asirskom kralju."^l **11** Eto, čuo si što su asirski kraljevi učinili svim zemljama koje su opustošili.^m Zar ćeš se samo ti iz-

19:3 *Ili: "uvrede". 19:7 *Dosl.: "staviti duh u njega".

19. POGL.

a Iza 1:1

b Iza 26:17, 18

c 1Sa 17:45
2Kr 18:35d 2Sa 22:7
2Lje 20:9
2Lje 32:20
Ps 50:15

e Iza 37:5-7

f Pnz 20:3
Iza 41:10
Iza 51:7

g 2Kr 18:17

h 2Lje 32:21
Iza 37:37, 38

i 2Kr 18:14

j Iza 37:8-13

k 2Kr 18:17

l 2Lje 32:15

m 2Kr 17:5
2Lje 32:10, 13
Iza 10:8-11

2. stupac

a Pos 11:31

b 2Kr 17:24
2Kr 18:33, 34c 1Kr 8:30
Iza 37:14-20

d 2Lje 32:20

e Izl 25:22

f 1Lje 29:10, 11

g 1Kr 8:29
Ps 65:2h 2Lje 16:9
Da 9:18i 2Kr 16:8, 9
2Kr 17:6, 24

j Iza 41:29

k Jr 10:3

l Ps 83:17, 18
Iza 45:5, 6

m 2Kr 19:15

n Iza 37:21, 22

baviti? **12** Jesu li narode koje su moji preci zadržali spasili njihovi bogovi? Gdje su Gozanci, Haranci,^a Resefci i Edenci koji su bili u Tel-Asaru? **13** Gdje su kralj Hamata i kralj Arpada te kraljevi gradova Sefarvajima, Hene i Ive?"^b

14 Ezekija je primio pisma koja su mu donijeli glasnici i pročitao ih. Potom je otišao u Jehovin dom i raširio ih pred Jehovom.^c **15** Tada se Ezekija obratio Jehovi u molitvi^d i rekao mu: "Jehova, Bože Izraelov, koji sjediš na prijestolju iznad* keruba,^e ti si jedini pravi Bog, Bog svih kraljevstava na zemlji.^f Ti si stvorio nebo i zemlju. **16** Jehova, prigni uho i čuj!^g Jehova, otvori oči^h i vidi! Čuj riječi koje nam je Sanherib uputio da bi se rugao živom Bogu. **17** Istina je, Jehova, da su asirski kraljevi opustošili narode i njihovu zemlju.ⁱ **18** I pobacali su njihove bogove u vatrau jer to nisu bili bogovi,^j nego djelo ljudskih ruku,^k drvo i kamen. Zato su ih i mogli uništiti. **19** A sada, Jehova, Bože naš, molim te, izbavi nas iz njegove ruke kako bi sva kraljevstva na zemlji spoznala da si ti, Jehova, jedini Bog!"^l

20 Tada je Amosov sin Izaija poručio Ezekiji: "Ovako kaže Jehova, Izraelov Bog: 'Čuo sam molitvu^m koju si mi uputio zbog asirskog kralja Sanheriba.ⁿ **21** Evo riječi koje Jehova objavljuje protiv njega:

"Djevica, kći sionska,
prezire te i ruga ti se.

Kći jeruzalemska odmahuje
glavom i podsmjehuje
ti se.

19:15 *Moguće i: "između".

22 Kome se rugaš i na koga hu-liš?^a

Na koga vičeš^b
i koga oholo gledaš?

Svetog Izraelovog Boga!^c

23 Preko svojih glasnika^d ru-gaš se Jehovi^e i kažeš:
‘S mnoštvom svojih bojnih
kola

popet ću se na vrhove gora,
na najudaljenije obronke
Libanona.

Posjeći ću njegove visoke
cedrove, njegove krasne
borovice.

Doći ću u njegova najudalje-nija
skrovišta, u njegove
najgušće šume.

24 Iskopat ću bunare i pit ću
tuđe vode.

Svoje ću stopalima isušiti
sve potoke* u Egiptu.’

25 Nisi li čuo što od davnine
namjeravam učiniti?^f
Davnih dana to sam
smislio.^g

Sada ću to ostvariti.^h

Ti ćeš opustošiti utvrđene
gradove i pretvoriti ih
u ruševine.ⁱ

26 Njihovi stanovnici bit će
bepomoćni,
silno će se prestrašiti i biti
posramljeni.

Postat će kao poljsko bilje
i zelena trava,^j

kao trava na krovovima
koju je sasušio istočni
vjetar.

27 Ali ja dobro znam kad
sjediš, kad nekamo ideš
i kad se vraćaš,^k
a znam i kad bjesniš
na mene,^l

19. POGL.

a 2Kr 19:10

b 2Kr 18:30
Iza 10:12, 13

c Iza 37:23-25

d 2Kr 18:17

e 2Lje 32:17
Iza 10:10, 11

f Iza 14:24

g Ps 33:11

h Iza 46:10

i Iza 10:5
Iza 37:26, 27

j Iza 40:7

k IZR 5:21
He 4:13

l Iza 37:28, 29

2. stupac

a Ps 46:6
Iza 10:5, 15

b 2Kr 18:35
Iza 10:12, 13

c Ps 32:9

d 2Kr 19:33

e Le 25:4-6

f Iza 37:30-32

g 2Lje 32:22
Iza 10:20

h Iza 59:17
Za 1:14, 15

i Iza 10:24

j 2Lje 32:22

k Iza 37:33-35

l Iza 31:5

m 1Sa 12:22
Iza 43:25
Eze 36:22

n 2Kr 20:6
Jr 23:5

o 2Lje 32:21
Iza 31:8

p Izi 12:30
Iza 37:36-38

r Jn 1:2

s 2Kr 19:7, 28

28 jer su tvoje bijesne riječi^a
i tvoja rika doprli do
mojih ušiju.^b

Zato ću ti staviti kuku u nos
i uzde u usta^c

i vratit ću te putem kojim si
došao.”^d

29 A ovo će ti* biti znak da
će se to dogoditi: Ove godine
jest ćete ono što samo nara-
ste^e, iduće godine jest ćete žito
koje iznikne od toga,^e a tre-
će godine sijat ćete i žeti, sa-
dit ćete vinograde i jesti njihov
rod.^f **30** Preživjeli iz Judinog
naroda, oni koji preostanu,^g pu-
stić će korijen u dubinu i radati
plod u visinu. **31** Jer ostatak
će doći iz Jeruzalema i preži-
vjeli s gore Siona. To će u svo-
joj revnosti učiniti Jehova nad
vojskama.^h

32 Zato Jehova ovako kaže
za asirskog kralja:ⁱ

“On neće ući u ovaj grad,^j
neće ovamo odapeti strijelu,
neće mu se primaknuti
sa štitom

i neće pred njim nasuti
opsadni nasip.”^k

33 Vratit će se putem kojim je
došao.

Neće ući u ovaj grad”, kaže
Jehova.

34 “Branit ću ovaj grad^l i
spasiti ga radi sebe^m
i radi svog sluga Davida.”ⁿ

35 Te iste noći došao je Je-
hovin anđeo i pobio 185 000 voj-
nika u asirskom taboru.^o Kad
su rano ujutro ljudi ustali, oko
njih su bili sve sami mrtva-
ci.^p **36** Stoga je asirski kralj
Sanherib otišao odande i vratio
se u Ninivu^r te ostao u njoj.^s

19:29 * Odnosi se na Ezekiju. ^e Ili: “ono
što naraste od prosutog sjemenja”.

19:24 * Ili: “nilske prokope za navodnja-
vanje”.

37 Kad se jednom klanjao u hramu svog boga Nisroka, njegovi sinovi Adramelek i Sareser ubili su ga mačem^a i potom pobjegli u zemlju Ararat.^b A umjesto njega počeo je kraljevati njegov sin Esar-Hadon.^c

20 U to vrijeme Ezekija se teško razbolio i bio je na samrti.^d Tada je prorok Izaija, Amosov sin, došao k njemu i rekao mu: "Ovako kaže Jehova: 'Izdaj potrebne zapovijedi svojoj obitelji* jer ćeš umrijeti. Nećeš se oporaviti.'"^e **2** Nato se Ezekija okrenuo licem prema zidu i pomolio se Jehovi: **3** "Preklinjem te, Jehova, sjeti se da sam ti vjerno služio i bio ti odan cijelim srcem te činio ono što je dobro u tvojim očima."^f I Ezekija je počeo gorko plakati.

4 Izaija još nije došao ni do središnjeg dvorišta kad mu je stigla Jehovina objava:^g

5 "Vrati se i reci Ezekiji, vodi mog naroda: 'Ovako kaže Jehova, Bog tvog pretka Davida: "Čuo sam tvoju molitvu i vidio sam tvoje suze.^h Evo, izliječit ću te' i prekosutra* ćeš otići u Jehovin dom./ **6** Produžit ću ti život za 15 godina i izbavit ću tebe i ovaj grad iz ruke asirskog kralja^k i branit ću ovaj grad radi sebe i radi svog sluga Davida."^m

7 Izaija je potom rekao: "Donesite oblog od suhih smokava!" I oni su ga donijeli i stavili Ezekiji na čir, tako da je ozdravio.^m

8 Ezekija je prije toga upitao Izaiju: "Što će biti znakⁿ po kojem ću znati da će me Jehova

20:1 *Ili: "svima na svom dvoru". 20:5 *Dosl.: "trećeg dana".

19. POGŁ.

a 2Lje 32:21

b Pos 8:4

c Ezr 4:2

20. POGŁ.

d 2Lje 32:24

e Iza 38:1-3

f 2Lje 31:20, 21
Ps 25:7
Ps 119:49

g Iza 38:4-6

h Ps 39:12

i Pnz 32:39
Ps 41:3
Ps 103:3
Ps 147:3

j Ps 66:13
Ps 116:12-14

k 2Lje 32:22
Iza 10:24

l 2Kr 19:34
Iza 37:35

m Iza 38:21, 22

n Su 6:17
Iza 7:11

2. stupac

a Iza 38:7, 8

b Jš 10:12
2Lje 32:31

c Iza 39:1, 2

d 2Lje 32:27

e Iza 39:3, 4

f Iza 39:5-7

izliječiti i da ću prekosutra otići u Jehovin dom?" **9** A Izaija je odgovorio: "Ovo će biti znak od Jehove po kojem ćeš znati da će Jehova ispuniti ono što je rekao: 'Želiš li da se sjena na stepeništu pomakne deset stepenica* naprijed ili deset stepenica unatrag?'"^a **10** Ezekija je odgovorio: "Lako je učiniti da se sjena produži za deset stepenica, ali nije lako učiniti da se pomakne deset stepenica unatrag." **11** Tada je prorok Izaija zazvao Jehovu te je on sjenu na Ahazovom stepeništu pomaknuo deset stepenica unatrag nakon što se ona već bila spustila niza stepenište.^b

12 U to je vrijeme babilonski kralj Berodak-Baladan, Baladanov sin, poslao pisma i dar Ezekiji jer je čuo da je Ezekija bio bolestan.^c **13** A Ezekija je srdačno dočekao* njegove poslanike i pokazao im cijelu svoju riznicu^d – srebro, zlato, balzam, skupocjeno ulje, oružje i sve ostalo što je bilo u njegovoj riznici. Nije bilo ničega u Ezekijinom dvoru i u cijelom njegovom kraljevstvu što im on nije pokazao.

14 Potom je prorok Izaija došao kralju Ezekiji i upitao ga: "Što su rekli ti ljudi i odakle su došli?" A Ezekija je odgovorio: "Došli su iz daleke zemlje, iz Babilona."^e **15** Nato ga je on upitao: "Što su vidjeli u tvom dvoru?" A Ezekija je odgovorio: "Vidjeli su sve što je u mom dvoru. U mojoj riznici nema ničega što im nisam pokazao."

16 Tada je Izaija rekao Ezekiji: "Čuj Jehovinu objavu:^f

20:9 *Moguće je da su te stepenice služile za računanje vremena, poput sunčanog sata. 20:13 *Ili: "saslušao".

17 'Evo dolaze dani kad će sve što je u tvom dvoru i sve što su tvoji preci do danas nakupili biti odneseno u Babilon.^a Ništa neće ostati', kaže Jehova. 18 'I neki tvoji potomci bit će odvedeni u zarobljeništvo^b i postat će dvorani u palači babilonskog kralja.'^c

19 Nato je Ezekija rekao Izajiji: "Dobro* je to što je Jehova rekao."^d Potom je dodao: "Dobro je ako će mir i spokojstvo^e trajati za mog života."^e

20 Ostali događaji iz Ezekijinog života i svi njegovi pothvati, kako je načinio jezerce^f i sagradio vodovod te doveo vodu u grad,^g sve je to zapisano u ljetopisima Judinih kraljeva. 21 Naposljetku je Ezekija umro*,^h a nakon njega počeo je vladati njegov sin Manaše.ⁱ

21 Manaše^j je imao 12 godina kad je postao kralj i vladao je 55 godina u Jeruzalemu.^k Majka mu se zvala Hefsi-ba. 2 Činio je ono što je zlo u Jehovininim očima i radio iste gadosti kao i narodi^l koje je Jehova otjerao pred Izraelcima.^m

3 Ponovno je načinio obredne uzvišice koje je uništio njegov otac Ezekija,ⁿ podignuo je žrtvenike Baalu i načinio obredno deblo*,^o kao što je bio učinio i izraelski kralj Ahab.^p Klanjao se svoj nebeskoj vojsci* i što-vao je.^r

4 Načinio je i žrtvenike u Jehovinom domu,^s za koji je Jehova rekao: "U Jeruzalemu će se slaviti moje ime."^t

5 I načinio je žrtvenike svoj nebeskoj vojsci^u u oba dvorišta

20:19 *Ili: "Pravedno". *Ili: "istina". 20:21 *Dosl.: "počinuo sa svojim pracocima". 21:3 *Vidi Rječnik. *Odnosno nebeskim tijelima.

20. POGL.

a 2Kr 24:12, 13
2Kr 25:13
2Lje 36:7, 18
Jr 27:21, 22
Da 1:2
b 2Kr 24:12
c Da 1:19
Da 2:49
d Ps 141:5
e Iza 39:8
f Iv 9:11
g 2Lje 32:30
h 1Kr 2:10
i 2Kr 21:16
2Kr 23:26
2Lje 32:33
2Lje 33:11-13

21. POGL.

j 1Lje 3:13
Mt 1:10
k 2Lje 33:1
l Pnz 12:30, 31
2Lje 36:14
Eze 16:51
m 2Lje 33:2-6
n 2Kr 18:1, 4
o 2Kr 23:4
p 1Kr 16:30, 32
r Pnz 4:19
s Jr 32:34
t Pnz 12:5
2Sa 7:12, 13
1Kr 8:29
1Kr 9:3
u Eze 8:16

2. stupac

a 1Kr 6:36
1Kr 7:12
b Le 19:26
c Le 20:27
Pnz 18:10, 11
d 2Kr 23:6
e 2Lje 33:7-9
f 1Lje 17:9
g Pnz 28:1
h Pnz 7:1
i 2Lje 33:10
2Lje 36:15, 16
Jr 7:25
Mt 23:37
j Pos 15:16
k Le 18:24, 25
2Kr 23:26
2Kr 24:3
Jr 15:4
l 2Kr 22:16, 17
Mi 3:12
m Jr 19:3
n Iza 28:17
Tu 2:8
o 2Kr 17:6
Eze 23:33

Jehovinog doma.^a 6 Vlastitog je sina žrtvovao u vatri*, vraćao je, proricao po znamenju^b i postavio ljude da prizivaju duhove i proriču budućnost.^c Činio je mnogo toga što je zlo u Jehovininim očima i tako ga je vrijeđao.

7 Načinio je i rezbareni kip Ašere*^d te ga postavio u dom za koji je Jehova rekao Davidu i njegovom sinu Salamu: "U ovom domu i u Jeruzalemu, koji sam izabrao među svim gradovima Izraelskih plemena, vječno će se slaviti moje ime.^e 8 I nikad više neću dati da Izraelci budu otjerani iz zemlje koju sam dao njihovim precima^f budu li se savjesno držali svega što sam im zapovjedio,^g cijelog zakona koji im je dao moj sluga Mojsije." 9 Ali Izraelci nisu poslušali i Manaše ih je odveo na krivi put. Naveo ih je da čine još veće zlo nego narodi koje je Jehova istrijebio pred njima.^h

10 A Jehova je ovako govorio preko svojih slugu, proroka:ⁱ 11 "Judin kralj Manaše činio je sve te gadosti. Činio je veće zlo nego svi Amorejci/ prije njega,^k a i Judu je naveo na grijeh svojim odvratnim idolima*. 12 Zato ovako kaže Jehova, Izraelov Bog: 'Nanijet ću Jeruzalemu i Judi takvu nevolju^l da će se svatko tko čuje za nju zaprepastiti*.^m 13 Rastegnuto ću nad Jeruzalemom isto mjesto užeⁿ kao nad Samarijom^o i upotrijebiti istu

21:6 *Dosl.: "proveo kroz vatru". 21:7 *Ili: "obrednog debbla". Vidi izraz "obredno deblo" u Rječniku. 21:11 *Moguće je da je hebrejski izraz srodan riječi koja znači "izmet". Njime se izražavao prezir. 21:12 *Dosl.: "da će svakome tko čuje za nju zujati u oba uha".

mjernu spravu* kao nad Ahabovom obitelji.^a I izbrisat ću Jeruzalem kao što se briše zdjela – obriše se pa se preokrene.^b

14 Napustit ću ostatak onih koji su moje vlasništvo^c i predat ću ih u ruke njihovim neprijateljima, pa će oni i njihova imovina postati plijen svim njihovim neprijateljima^d **15** jer su činili ono što je zlo u mojim očima i vrijedali me od dana kad su njihovi preci izašli iz Egipta pa sve do danas.”^e

16 Osim toga, Manaše je prolio mnogo nevine krvi, toliko da je njome napunio Jeruzalem od jednog kraja do drugoga.^f Usto je sagriješio tako što je Judu naveo da griješi, da čini ono što je zlo u Jehovinim očima. **17** A ostali događaji iz Manašeovog života, sva njegova djela i grijesi koje je počinio, sve je to zapisano u ljetopisima Judinih kraljeva. **18** Naposljetku je Manaše umro* i bio je pokopan u vrtu svog dvora, u Uzinom vrtu.^g Nakon njega počeo je vladati njegov sin Amon.

19 Amon^h je imao 22 godine kad je postao kralj i vladao je dvije godine u Jeruzalemu.ⁱ Majka mu se zvala Mešulemeta i bila je kći Harusa iz Jotbe. **20** Činio je ono što je zlo u Jehovinim očima, kao što je to činio i njegov otac Manaše.^j **21** U svemu je išao stopama svog oca te je štovao odvratne idole koje je štovao i njegov otac i klanjao im se.^k **22** Tako je ostavio Jehovu, Boga svojih predaka, i nije išao Jehovinim putem.^l **23** Na koncu su se sluge kralja Amona urotili protiv njega i ubili ga u

21:13 *Ili: “visak”. 21:18 *Dosl.: “počinuo sa svojim praocima”.

21. POGL.

a 1Kr 21:21
2Kr 10:11

b Jr 25:9

c Pnz 32:9
2Kr 17:18

d Le 26:25
Pnz 28:63

e Pnz 9:21
Pnz 31:29
Su 2:11, 13

f 2Kr 24:3, 4
Jr 2:34
Mt 23:30
He 11:37

g 2Kr 21:23, 26

h Mt 1:10

i 2Lje 33:21

j 2Lje 33:22, 23

k 2Kr 21:1, 3

l 2Kr 22:16, 17
Jr 2:13

2. stupac

a 2Lje 33:25

b 2Kr 21:18

c Mt 1:10

22. POGL.

d 1Kr 13:2
Jr 1:2
Sf 1:1

e 2Lje 34:1, 2

f Js 15:20, 39

g 1Kr 15:5

h 2Lje 34:8

i 1Lje 6:13

j 2Kr 12:4, 5
2Lje 24:8

k 2Kr 12:9
2Lje 34:9

l 2Kr 12:11, 12
2Lje 34:10

m 2Lje 34:11

n 2Kr 12:15
2Lje 34:12

o 2Kr 22:3

njegovom dvoru. **24** No narod je pobio sve koji su se urotili protiv kralja Amona te je umjesto njega postavio za kralja njegovog sina Jošiju.^a **25** A ostali događaji iz Amonovog života, sva njegova djela, sve je to zapisano u ljetopisima Judinih kraljeva. **26** Pokopali su ga u njegovom grobu u Uzinom vrtu,^b a nakon njega počeo je vladati njegov sin Jošija.^c

22 Jošija^d je imao osam godina kad je postao kralj i vladao je 31 godinu u Jeruzalemu.^e Majka mu se zvala Jedida i bila je kći Adaje iz Boskata.^f **2** Jošija je činio ono što je ispravno u Jehovinim očima i u svemu je išao stopama svog pretka Davida,^g nije skretao ni nadesno ni nalijevo.

3 Osamnaeste godine svoje vladavine kralj Jošija poslao je svog pisara Šafana, Asaljinog sina, Mešulamovog unuka, u Jehovin dom^h i rekao mu: **4** “Idi k velikom svećeniku Hilkiji.ⁱ Neka uzme sav novac koji je donesen u Jehovin dom,^j koji su vratari skupili od naroda.^k **5** Neka se novac uruči onima koji su postavljeni da nadgledaju poslove u Jehovinom domu, a oni neka ga daju radnicima u Jehovinom domu koji trebaju popraviti oštećenja na domu,^l **6** naime graditeljima, zidarima i drugim zanatlijama. Oni neka njime kupe drvenu građu i klesani kamen za popravak doma.^m **7** Ali neka se od njih ne traži da polažu račune za to kako troše novac koji im je uručen, jer su oni dostojni povjerenja.”ⁿ

8 Kasnije je veliki svećenik Hilkija rekao pisaru Šafanu:^o “Pronašao sam knjigu Zako-

na^a u Jehovinom domu.” I Hil-
kija je knjigu dao Šafanu te
ju je on počeo čitati.^b **9** Tada
je pisar Šafan otišao kralju i
rekao mu: “Tvoji su sluge is-
tresli iz kovčega novac done-
sen u dom i predali ga onima
koji su postavljeni da nadgleda-
ju poslove u Jehovinom domu.”^c
10 Pisar Šafan još je rekao kra-
lju: “Svećenik Hilkiya dao mi je
ovu knjigu.”^d I Šafan ju je po-
čeo čitati pred kraljem.

11 Kad je kralj čuo riječi za-
pisane u knjizi Zakona, razde-
rao je svoje haljine.^e **12** I za-
povjedio je svećeniku Hilkiji,
Šafanovom sinu Ahikamu,^f Mi-
kajinom sinu Akboru, pisaru
Šafanu i kraljevom sluzi Asaji:
13 “Idite i upitajte Jehovu za
mene, za narod i za svu Judinu
zemlju. Pitajte što znače riječi
zapisane u ovoj knjizi koja je
pronađena, jer Jehova se jako
razgnjevio na nas^g zato što naši
prezi nisu slušali riječi ove knji-
ge i nisu činili ono što je za nas
napisano u njoj.”

14 Tako su svećenik Hilkiya
te Ahikam, Akbor, Šafan i Asa-
ja otišli k proročici^h Huldi. Ona
je bila žena Tikvinog sina Šalu-
ma, Harhasovog unuka, čuvara
odjeće, i živjela je u novom dije-
lu Jeruzalema. Kad su došli k
njoj, kazali su joj što se dogodi-
lo.ⁱ **15** Ona im je nato rekla:
“Ovako kaže Jehova, Izraelov
Bog: ‘Recite čovjeku koji vas je
poslao k meni: **16** “Ovako ka-
že Jehova: ‘Nanijet ću nevolju
ovom mjestu i njegovim stanov-
nicima i ispunit ću sve što stoji
u knjizi koju je pročitao Jud-
din kralj.’ **17** Budući da su me
ostavili te sada spaljuju prino-
se drugim bogovima^k i vrijeđaju
me svime što čine,^l moj će gnjev

22. POGL.

a Pnz 31:24–26

b 2Lje 34:14, 15

c 2Lje 34:16–18

d Pnz 31:9

e 2Lje 34:19–21
Jl 2:13f 2Kr 25:22
Jr 26:24g Pnz 4:24
Pnz 29:27
Pnz 31:17h Izl 15:20
Su 4:4
Ne 6:14
Lk 2:36
Dj 21:8, 9

i 2Lje 34:22–28

j 2Kr 22:8

k Izl 20:3
Pnz 32:17
Su 2:12
Jr 2:11

l Iza 2:8

2. stupac

a Pnz 32:22
Iza 33:14
Jr 7:20
Eze 20:48b 1Kr 21:29
Jk 4:6

c 2Kr 22:11

23. POGL.

d 2Lje 34:29, 30

e Pnz 31:26

f Izl 24:8

g 2Kr 22:8

h 2Kr 11:17
2Lje 15:10, 12i Js 24:24, 25
2Lje 34:31, 32

j 2Kr 22:4

2. KRALJEVIMA 22:9–23:4

planuti na ovo mjesto i neće se
ugasiti.”^a **18** A Judinom kra-
lju, koji vas je poslao da pita-
te Jehovu, recite ovo: “Ovako
kaže Jehova, Izraelov Bog, za
riječi koje si čuo: **19** ‘Budući
da je tvoje srce prihvatilo moje
opomene pa si se ponizio^b pred
Jehovom kad si čuo što sam ob-
javio protiv ovog mjesta i nje-
govih stanovnika – da će ih sna-
ći prokletstvo i da će se ljudi
zgražati nad njima – te si razde-
rao svoje haljine^c i plakao pre-
da mnom, ja sam te uslišio’,
kaže Jehova. **20** ‘Zato ću te
pribrati k tvojim precima* i u
miru ćeš biti položen u svoj
grob, pa tvoje oči neće vidjeti
svu tu nevolju koju ću nanijeti
ovom mjestu.’”^d I javili su kra-
lju taj odgovor.

23 Tada je kralj poslao gla-
snike da sazovu k njemu
sve Judine i jeruzalemske star-
ješine.^d **2** Potom je kralj oti-
šao u Jehovin dom, a s njim i
svi Judejci, svi stanovnici Jeru-
zalema, svećenici i proroci –
svi ljudi, od najvećeg do najma-
njeg. Pročitao je pred njima sve
riječi knjige^e saveza^f koja je bila
pronađena u Jehovinom domu.^g
3 Stojeći kraj stupa, kralj je
sklopio* savez pred Jehovom^h
i obećao da će svim srcem i
svom dušom^h slušati Jehovu i
držati se njegovih zapovijedi,
opomena i odredbi te da će iz-
vršavati riječi saveza koje su
zapisane u toj knjizi. I sav je nar-
od prihvatio savez.ⁱ

4 Potom je kralj zapovjedio
velikom svećeniku Hilkiji^j te os-
talim svećenicima i vratarima

22:20 *Ovo je pjesnički izraz koji se
odnosi na smrt. **23:3** *Ili: “obnovio”.
^hVidi Rječnik.

da iznesu iz Jehovinog hrama sve predmete načinjene za Baala, za obredno deblo^a i za svu nebesku vojsku^z. I spalio ih je izvan Jeruzalema u kidronskim poljima, a njihov je pepeo odnio u Betel.^b **5** Raspustio je svećenike tuđih bogova, koje su Judini kraljevi bili postavili da spaljuju prinose na obrednim uzvišicama u Judinim gradovima i u okolici Jeruzalema, a tako i one koji su spaljivali prinose Baalu, suncu, mjesecu, zvijezdima* i svoj nebeskoj vojsci.^c **6** Iznio je iz Jehovinog doma obredno deblo^d i odnio ga izvan Jeruzalema, u dolinu Kidron, te ga spalio^e u dolini Kidronu i satro u prah, a prah je prosuo po grobovima običnog naroda.^f **7** Osim toga, porušio je stanove hramskih bludnika,^g koji su se nalazili u Jehovinom domu i u kojima su žene tkale platno za svetišta obrednog deblo.

8 Potom je doveo sve svećenike iz Judinih gradova te je oskvrnuo obredne uzvišice na kojima su ti svećenici spaljivali prinose, od Gebe^h do Beer-Šebe. Usto je porušio obredne uzvišice na vratima, one koje su bile kod vrata gradskog zapovjednika Jošue, s lijeve strane kad se uđe na gradska vrata. **9** Svećenici s obrednih uzvišica nisu služili kod Jehovinog žrtvenika u Jeruzalemu,ⁱ ali jeli su beskvasne kruhove sa svojom braćom. **10** Jošija je oskvrnuo i Tofet,^k koji se nalazi u Dolini Hinomovih sinova*,^l da više nitko ne bi svog sina

23:4 *Vidi Rječnik. ^zOdnosno nebeska tijela. **23:5** *Ili: "zvijezdima zodijaka". **23:10** *Vidi izraz "gehena" u Rječniku.

23. POGL.

- a 2Kr 21:1, 7
2Lje 34:4
- b 1Kr 12:28, 29
- c 2Kr 21:1, 3
Jr 8:1, 2
- d 2Kr 21:1, 7
- e Pnz 7:25
- f 2Lje 34:4
- g Le 18:22
Pnz 23:17, 18
1Kr 15:11, 12
1Kr 22:46
- h Js 21:17, 19
1Kr 15:22
- i Pos 21:31
- j Eze 44:10
Mi 2:7, 8
- k Jr 7:31
- l Js 15:8

2. stupac

- a 2Kr 16:2, 3
Jr 32:35
- b Pnz 4:19
Eze 8:16
- c Jr 19:13
Sf 1:4, 5
- d 2Kr 21:1, 5
- e 1Kr 11:5, 7
Sf 1:4, 5
- f Izl 23:24
Pnz 7:5
2Lje 34:1, 3
- g 1Kr 12:28, 33
- h 2Lje 34:6, 7

ili svoju kćer žrtvovao u vatru* u čast Moleku.^a **11** I zabranio je da konji koje su Judini kraljevi posvetili suncu ulaze u Jehovin dom kroz odaju* dvoranina Natan-Meleka, koja se nalazila u trijemu, a kola posvećena suncu^b spalio je vatrom. **12** Kralj je ujedno porušio žrtvenike koje su Judini kraljevi bili načinili na krovu^c Ahazove gornje sobe i žrtvenike koje je Manaše načinio u oba dvorišta Jehovinog doma.^d Satro ih je, a njihov je prah razasuo u dolini Kidronu. **13** Kralj je oskvrnuo obredne uzvišice nasuprot Jeruzalemu, na južnom* dijelu Gore uništenja^e, koje je izraelski kralj Salamon bio načinio odvratnom sidonskoj božici Aštarti, odvratnom moapskom bogu Kemošu i odvratnom amonskom bogu Milkomu.^e **14** Porazbijao je obredne stupove i posjekao obredna deblo,^f a mjesta na kojima su stajali napunio je ljudskim kostima. **15** Srušio je i žrtvenik u Betelu i obrednu uzvišicu što ih je bio načinio Nebatov sin Jeroboam i tako naveo Izraela na grijeh.^g Nakon što je srušio žrtvenik i obrednu uzvišicu, spalio je uzvišicu i satro je u prah, a spalio je i obredno deblo.^h

16 Kad se Jošija okrenuo i vidio grobove na gori, poslao je ljude da izvade kosti iz grobova te ih je spalio na žrtveniku i tako ga oskvrnuo, čime se ispunila Jehovina riječ što ju je ob-

23:10 *Doisl.: "proveo kroz vatru". **23:11** *Ili: "blagovaonicu". **23:13** *Doisl.: "desnom". ^zOdnosno Maslinske gore, osobito njenog južnog kraja koji se naziva i Gora prijestupa.

javio sluga pravog Boga, koji je prerekao da će se to dogoditi.^a

17 Potom je upitao: "Kakav je ono nadgrobni spomenik što ga vidim?" A ljudi iz grada odgovorili su mu: "To je grob sluge pravog Boga iz Jude^b koji je prerekao sve ovo što si ti učinio s betelskim žrtvenikom."

18 Nato je Jošija rekao: "Pustite ga da počiva! Neka nitko ne dira njegove kosti!" Tako nisu dirali njegove kosti, a ni kosti proroka koji je došao iz Samarije.^c

19 Jošija je uklonio i sva svetišta na uzvišicama u samarijskim gradovima^d koja su podignuli izraelski kraljevi i tako vrijeđali Boga. Učinio je s njima sve što je učinio i u Betelu.^e

20 Na žrtvenicima je pogubio sve svećenike s obrednih uzvišica koji su bili ondje i spalio je na njima ljudske kosti.^f Potom se vratio u Jeruzalem.

21 Tada je kralj zapovjedio svemu narodu: "Proslavite Pashu u čast Jehovi, svom Bogu, kako je zapisano u ovoj knjizi saveza."^h **22** Takva se Pasha nije slavila od vremena kad su suci sudili Izraelu niti tijekom cijelog razdoblja u kojem su nad Izraelom i Judom vladali kraljevi.ⁱ **23** Ta Pasha u čast Jehovi bila je proslavljena u Jeruzalemu osamnaeste godine Jošijinog kraljevanja.

24 Jošija je ujedno uklonio one koji su prizivali duhove i proricali budućnost,^j kipove kućnih bogova,^k odvratne idole^g i sve gadosti koje su se mogle vidjeti u Judinoj zemlji i u

23:24 *Ili: "terafa". ^aMoguće je da je hebrejski izraz srodan riječi koja znači "izmet". Njime se izražavao prezir.

23. POGL.

a 1Kr 13:2

b 1Kr 13:1

c 1Kr 13:30, 31

d 1Kr 12:25, 31
1Kr 13:32
2Kr 17:9

e 2Lje 34:6, 7

f 1Kr 13:2

g 2Lje 35:1

h Izl 12:3-14

i 2Lje 35:18, 19

j Le 19:31
Pnz 18:10, 11
2Kr 21:1, 6
Iza 8:19

k Pos 31:19

2. stupac

a Br 33:52
Pnz 12:2

b 2Kr 22:8

c Pnz 4:29

d 2Kr 21:11, 12
2Kr 24:3, 4
Jr 15:4

e Pnz 29:28
2Kr 25:11
Eze 23:33

f 2Kr 18:11
2Kr 21:13

g Pnz 12:5
1Kr 8:29
1Kr 9:3

h 1Kr 9:15
2Lje
35:20-25
Za 12:11

i 2Lje 36:1, 2

j Jr 22:11

k 2Kr 24:18

Jeruzalemu da bi izvršio riječi Zakona^a zapisane u knjizi koju je svećenik Hilkija pronašao u Jehovinom domu.^b **25** Prije njega nije bilo takvog kralja koji se vratio Jehovi i služio mu svim srcem, svom dušom^{*c} i svom snagom, čineći sve prema Mojsijevom zakonu, a ni poslije njega nije bilo takvog kralja kao što je bio on.

26 Ipak, Jehova se nije preštao gnjeviti na Judu, nego je njegova srdžba i dalje plantjela zbog svih gadosti kojima ga je Manaše vrijeđao.^d **27** Jehova je rekao: "Udaljit ću Judu od sebe da ga više ne gledam,^e kao što sam i Izraela udaljio od sebe.^f Odbacit ću ovaj grad koji sam izabrao, Jeruzalem, i dom za koji sam rekao: 'Ondje će se slaviti* moje ime.'^g

28 A ostali događaji iz Jošijinog života, sva njegova djela, sve je to zapisano u ljetopisima Judinih kraljeva. **29** U njegovo je vrijeme faraon Neho, egipatski kralj, pošao prema rijeci Eufratu kako bi se ondje našao s asirskim kraljem. Kralj Jošija krenuo je u boj protiv Neha, ali on ga je ubio kod Megida^h čim ga je ugledao. **30** Njegovi slugge položili su njegovo mrtvo tijelo na kola i odvezli ga iz Megida u Jeruzalem te ga pokopali u njegovom grobu. Potom je narod doveo Jošijinog sina Johaza te ga pomazao i postavio za kralja nakon njegovog oca.ⁱ

31 Joahaz^j je imao 23 godine kad je postao kralj i vladao je tri mjeseca u Jeruzalemu. Majka mu se zvala Hamutala,^k a bila je kći Jeremije iz Libne.

23:25 *Vidi Rječnik. **23:27** *Ili: "Ondje će prebivati".

32 Joahaz je činio ono što je zlo u Jehovininim očima, sve kako su činili i njegovi preci.^a

33 Faraon Neho^b bacio ga je u zatvor u Ribli,^c u hamatskoj zemlji, kako više ne bi vladao u Jeruzalemu, a zemlji je nametnuo danak od 100 talenata* srebra i jednog talenta zlata.^d

34 Potom je faraon Neho postavio Jošijinog sina Elijakima da kraljuje umjesto svog oca Jošije i promijenio mu je ime u Jojakim. A Joahaza je odveo u Egipat,^e gdje je on na koncu i umro.^f **35** Jojakim je dao faraonu srebro i zlato, ali morao je nametnuti narodu porez da bi faraonu mogao dati novac koji je on zahtijevao. Svakome iz naroda uzimao je procijenjenu količinu srebra i zlata da bi ga dao faraonu Nehu.

36 Jojakim^g je imao 25 godina kad je postao kralj i vladao je 11 godina u Jeruzalemu.^h Majka mu se zvala Zebida, a bila je kći Pedaje iz Rume. **37** Činio je ono što je zlo u Jehovininim očima,ⁱ sve kako su činili i njegovi preci.^j

24 U Jojakimovo je vrijeme babilonski kralj Nebukadnezar^{*k} napao zemlju. Jojakim mu je bio sluga tri godine, a potom se pobunio protiv njega i odmetnuo se. **2** Tada je Jehova počeo slati na Jojakima čete kaldejskih,^l sirijskih, moapskih i amonskih razbojnika. Slao ih je na Judinu zemlju da je unište, prema riječi koju je Jehova objavio^m preko svojih slugu, proroka. **3** To je snašlo Judu zato što je Jehova tako naredio.

23:33 *Talent je imao 34,2 kilograma. Vidi dodatak B14. **24:1** *Ili: "Nabukodonozor".

23. POGL.

- a 2Kr 21:1, 2
2Kr 21:19-21
b 2Kr 23:29
c Jr 39:5
Jr 52:10
d 2Lje 36:3
e 2Lje 36:4, 5
f Jr 22:11, 12
g Jr 1:3
Jr 22:18, 19
h 2Lje 36:5
i Jr 26:21
Jr 36:22-24
j 2Lje 28:24, 25
2Lje 33:1, 4

24. POGL.

- k Jr 25:1
Jr 46:2
Da 1:1
Da 3:1
Da 4:33
l Hb 1:6
m Le 26:27, 28
Pnz 28:15
2Kr 23:27

2. stupac

- a Le 26:33
Pnz 4:26
b 2Kr 21:11
2Kr 23:26
c 2Kr 21:16
Jr 2:34
Jr 19:4
d Jr 15:1
Tu 3:42
e 2Lje 36:8
f Jr 22:18, 19
Jr 36:30
g Jr 46:2
h Br 34:2, 5
i Pos 15:18
1Kr 4:21
j Jr 24:1
Jr 37:1
k 2Lje 36:8
l Da 1:1
m 2Lje 36:9, 10
Jr 24:1
Eze 17:12
n Jr 29:1, 2
o Jr 52:28
p 2Kr 20:13, 17

On je odbacio taj narod i više ga nije htio gledati^a zbog svih grijeha koje je Manaše učinio,^b a i zbog nevine krvi koju je prolio^c i kojom je napunio Jeruzalem. Jehova mu to nije htio oprostiti.^d

5 A ostali događaji iz Jojakimovog života, sva njegova djela, sve je to zapisano u ljetopisima Judinih kraljeva.^e **6** Naposljetku je Jojakim umro^{*f}, a nakon njega počeo je vladati njegov sin Jojakim.

7 Egipatski kralj nije više izlazio s vojskom iz svoje zemlje jer je babilonski kralj zauzeo sva područja koja su pripadala egipatskom kralju,^g od potoka* Egipta^h do rijeke Eufrata.ⁱ

8 Jojakim^j je imao 18 godina kad je postao kralj i vladao je tri mjeseca u Jeruzalemu.^k Majka mu se zvala Nehušta, a bila je kći Elnatana iz Jeruzalema.

9 Jojakim je činio ono što je zlo u Jehovininim očima, sve kako je činio i njegov otac. **10** U to je vrijeme vojska babilonskog kralja Nebukadnezara došla napasti Jeruzalem i opkolila je grad.^l **11** Babilonski kralj Nebukadnezar došao je do grada dok ga je njegova vojska opsjedala.

12 Judin kralj Jojakim izašao je pred babilonskog kralja^m sa svojom majkom, svojim slugama, svojim velikodostojnicima* i svojim dvoranima.ⁿ I babilonski kralj zarobio ga je osme godine svog kraljevanja.^o **13** Potom je odnio sve blago iz Jehovinog doma i blago iz kraljevog dvora.^p Polomio

24:6 *Dosl.: "počinuo sa svojim pracocima". **24:7** *Ili: "vadija". Vidi izraz "vadi" u Rječniku. **24:12** *Ili: "sinovi-ma".

je sav zlatni pribor koji je izraelski kralj Salamun načinio za Jehovin hram.^a Sve se to dogodilo upravo onako kako je Jehova bio prerekao. **14** Babilonski je kralj odveo u izgnanstvo sve stanovnike Jeruzalema, sve velikodostojnike*,^b sve hrabre ratnike, sve zanatlije i kovače^{nc} - 10 000 ljudi odveo je u izgnanstvo. Nitko nije ostao u zemlji osim najsiromašnijeg naroda.^d **15** Tako je odveo Jojakina^e u izgnanstvo u Babilon.^f A i kraljevu majku, kraljeve žene, njegove dvorane i najistaknutije ljude u zemlji odveo je iz Jeruzalema u izgnanstvo u Babilon. **16** Babilonski kralj odveo je u izgnanstvo u Babilon i sve ratnike, njih 7000, te 1000 zanatlija i kovača*. Sve su to bili odvažni ljudi, sposobni za rat. **17** Babilonski je kralj umjesto Jojakina postavio za kralja njegovog strica^g Mataniju i promijenio mu ime u Sidkija.^h

18 Sidkija je imao 21 godinu kad je postao kralj i vladao je 11 godina u Jeruzalemu. Majka mu se zvala Hamutala,ⁱ a bila je kći Jeremije iz Libne. **19** Sidkija je činio ono što je zlo u Jehovinom očima, sve kako je činio i Jojakim.^j **20** Sve se to dogodilo u Jeruzalemu i Judi jer se Jehova razgnjevio na njih, pa ih je odbacio da ih više ne gleda.^k A Sidkija se pobunio protiv babilonskog kralja.^l

25 Devete godine Sidkijinog kraljevanja, desetog dana desetog mjeseca te godine, babilonski kralj Nebukadnezar^m

24:14 *Ili: "kraljeve sinove". #Moguće i: "graditelje utvrda". **24:16** *Moguće i: "graditelja utvrda".

24. POGL.

a 1Kr 7:48-50
Ezr 1:7
Da 5:2
b Da 1:3, 6
c Jr 24:1
d 2Kr 25:12
e 2Kr 25:27
1Lje 3:17
f Jr 22:24, 25
g 1Lje 3:15
h 2Lje 36:10-12
Jr 37:1
Jr 52:1
i 2Kr 23:31
j 2Kr 23:36, 37
Jr 24:8
Jr 37:1, 2
Jr 38:5, 6
Eze 21:25
k 2Kr 23:27
l 2Lje 36:11, 13
Jr 27:12
Jr 38:17
Eze 17:12-15

25. POGL.

m Jr 27:8
Jr 43:10
Da 4:1

2. stupac

a 2Lje 36:17
Jr 34:2
Eze 24:1, 2
b Iza 29:3
Jr 32:2, 28
Jr 39:1
Jr 52:4, 5
Eze 4:1, 2
Eze 21:21, 22
c Le 26:26
Pnz 28:53
Jr 37:21
Jr 38:2
Tu 4:4
Eze 4:16
Eze 5:10, 12
d Jr 52:6-11
e Jr 21:4
Jr 39:2, 4-7
Eze 33:21
f Eze 12:12
g Jr 21:7
h Jr 32:4, 5
Eze 12:12, 13
Eze 17:16
i Jr 52:12-14
Tu 4:12
j Jr 40:1
k 1Kr 9:8
Ps 74:3
Ps 79:1
Iza 64:11
Jr 7:14
Tu 1:10
Tu 2:7
Mi 3:12
l 1Kr 7:1
m Jr 34:22
n 2Lje 36:19
o Ne 1:3
Jr 39:8

došao je sa svom svojom vojskom napasti Jeruzalem.^a Utaborio se pred gradom i sagradio opsadni zid oko njega.^b

2 Grad je bio pod opsadom sve do jedanaeste godine Sidkijinog kraljevanja. **3** Devetog dana četvrtog mjeseca, dok je u gradu vladala tako velika glad^c da narod nije imao što jesti,^d

4 gradski zid bio je provaljen.^e Iako su Kaldejci bili posvuda oko grada, svi su vojnici po noći pobjegli kroz vrata između dvostrukog zida koji je bio blizu kraljevog vrta. I kralj Sidkija krenuo je prema Arabi.^f

5 Ali kaldejska vojska krenula je u potjeru za kraljem i stigla ga u pustoj ravnici kod Jerihona, a sva se njegova vojska razbježala i ostavila ga.

6 Uхватili su kralja^g i odveli ga babilonskom kralju u Riblu te su mu ondje sudili. **7** Sidkijine sinove pogubili su pred njegovim očima. Potom je Nebukadnezar oslijepio Sidkiju, okovao ga u bakrene okove i odveo u Babilon.^h

8 Devetnaeste godine vladavine babilonskog kralja Nebukadnezara, sedmog dana petog mjeseca te godine, došao je u Jeruzalemⁱ zapovjednik straže Nebuzaradan,^j sluga babilonskog kralja. **9** On je spalio Jehovin dom,^k kraljev dvor^l i sve kuće u Jeruzalemu.^m Spalio je i kuće svih velikaša.ⁿ **10** Sva kaldejska vojska koja je došla sa zapovjednikom straže srušila je zidine oko Jeruzalema.^o **11** Zapovjednik straže Nebuzaradan odveo je u izgnanstvo ljude koji su preostali u gradu, one koji su pobjegli babilonskom kralju

i ostalo stanovništvo.^a **12** No neke od najsiromašnijih ljudi zapovjednik straže ostavio je u zemlji i odredio da rade kao vinnogradari i ratari.^b **13** Kaldejci su porazbijali bakrene stupove^c u Jehovinom domu te kolica^d i bakreno more^e što su bili u Jehovinom domu i sav su bakar odnijeli u Babilon.^f **14** Uzeli su i lonce, lopate, podrezivače stijenja, čaše i sav bakreni pribor koji se koristio za službu u hramu. **15** Zapovjednik straže uzeo je pepeonike i zdjele, sve od čistog zlata^g i srebra.^h **16** A bakar od kojeg su bila izrađena dva stupa, more i kolica – predmeti koje je Salaman bio načinio za Jehovin dom – nije se mogao izvagati.ⁱ **17** Svaki stup bio je visok 18 lakata^j i imao je glavu^k od bakra. Glava je bila visoka 3 lakta, a mrežasti oplet i šipci oko glave bili su od bakra.^k Takav je bio i drugi stup s mrežastim opletom.

18 Osim toga, zapovjednik straže odveo je svećeničkog glavara Seraju,^l svećenika Sefaniju,^m koji je bio njegov pomoćnik, i trojicu vratara.ⁿ **19** Iz grada je odveo i jednog dvoranina koji je nadzirao vojnike, pet kraljevih savjetnika koji su se zatekli u gradu, zatim pisara vojnog zapovjednika, onoga koji je narod pozivao u vojsku, i 60 ljudi iz običnog naroda što su još uvijek bili u gradu. **20** Zapovjednik straže Nebuzaradan^o odveo ih je babilonskom kralju u Riblu.^p **21** Babilonski kralj pogubio ih je u Ribli, u hamatskoj zemlji.^r Tako je Judin narod otišao u izgnanstvo iz svoje zemlje.^s

25:17 ^aLakat je imao 44,5 centimetara. Vidi dodatak B14. ^b”Ili: ”kapitel”.

25. POGL.

- a Jr 15:2
Jr 39:9
Jr 52:15, 30
Eze 5:2
b Jr 39:10
Jr 52:16
c 1Kr 7:15
d 1Kr 7:27
e 1Kr 7:23
f 2Kr 20:17
Jr 52:17-20
g 1Kr 7:48, 50
h 2Lje 24:14
2Lje 36:18
Ezr 1:7, 10, 11
Da 5:2
i 1Kr 7:47
j 1Kr 7:15
k 1Kr 7:16, 20
Jr 52:21-23
l Ezr 7:1
m Jr 21:1, 2
Jr 29:25, 29
n Jr 52:24-27
o 2Kr 25:8
Jr 39:9
Jr 40:1
p Jr 39:5
r Br 34:2, 8
1Kr 8:65
s Pnz 28:36, 64
2Kr 23:27
Jr 25:11

2. stupac

- a Jr 26:24
b Jr 39:13, 14
c 2Kr 22:8
d Jr 40:5, 6
e Jr 40:7-9
f Jr 27:12
g Jr 40:15
h Jr 41:1, 2
i Jr 42:14
Jr 43:4, 7
j Jr 41:17, 18
k 2Kr 24:8, 12
Jr 24:1
Mt 1:11
l Jr 52:31-34

22 Babilonski kralj Nebukadnezar postavio je Ahikamovog^a sina Gedaliju,^b Šafanovog^c unuka, da bude upravitelj nad narodom koji je ostavio u Judinoj zemlji.^d **23** Kad su svi vojni zapovjednici i njihovi ljudi čuli da je babilonski kralj postavio Gedaliju za upravitelja, odmah su došli Gedaliji u Mispu. Došli su Netanijin sin Jišmael, Kareahov sin Johanan te Seraja, sin Netofljanina Tanhumeta, i Jaazanja, sin nekog Maakačanina – oni i njihovi ljudi.^e **24** Gedalija se zakleo njima i njihovim ljudima te im je rekao: “Ne bojte se služiti Kaldejcima. Ostanite u zemlji i služite babilonskom kralju, pa će vam biti dobro.”^f

25 Sedmog mjeseca došao je Netanijin sin Jišmael,^g Elišamin unuk, koji je bio kraljevskog roda, a s njim je došlo još deset ljudi. Oni su napali i ubili Gedaliju te Židove i Kaldejce koji su bili s njim u Mispi.^h **26** Tada su svi ljudi, od najmanjeg do najvećeg, zajedno s vojnim zapovjednicima, otišli u Egipatⁱ jer su se uplašili Kaldejaca.^j

27 Trideset i sedme godine izgnanstva Judinog kralja Jojakina,^k dvadeset i sedmog dana dvanaestog mjeseca te godine, babilonski je kralj Evil-Merodak u prvoj godini svog kraljevanja pustio iz zatvora Judinog kralja Jojakina.^l **28** Ljubazno je razgovarao s njim i dao mu viši položaj nego svim drugim kraljevima koji su bili s njim u Babilonu. **29** Tako je Jojakin skinuo zatvorske haljine i jeo je za njegovim stolom do kraja svog života. **30** Svaki dan do kraja svog života dobivao je od kralja hrane koliko mu je trebalo.

PRVA KNJIGA

LJETOPISA

PREGLED SADRŽAJA

- 1 Od Adama do Abrahama (1-27)
Abrahamovi potomci (28-37)
Edomci, njihovi kraljevi i plemenski poglavari (38-54)
- 2 Dvanaest Izraelovih sinova (1, 2)
Judini potomci (3-55)
- 3 Davidovi potomci (1-9)
Davidova kraljevska loza (10-24)
- 4 Drugi Judini potomci (1-23)
Jabes i njegova molitva (9, 10)
Šimunovi potomci (24-43)
- 5 Rubenovi potomci (1-10)
Gadovi potomci (11-17)
Hagriji pokoreni (18-22)
Polovina Manaševog plemena (23-26)
- 6 Levijevi potomci (1-30)
Pjevači u hramu (31-47)
Aronovi potomci (48-53)
Mjesta koja su pripala Levijevcima (54-81)
- 7 Potomci Isakara (1-5), Benjamina (6-12), Naftalija (13), Manašea (14-19), Efrajima (20-29) i Ašera (30-40)
- 8 Benjaminovi potomci (1-40)
Šaulova obiteljska loza (33-40)
- 9 Rodoslovni zapisi nakon povratka iz izgnanstva (1-34)
Ponovno navedena Šaulova obiteljska loza (35-44)
- 10 Smrt Šaula i njegovih sinova (1-14)
- 11 David pomazan za kralja nad cijelim Izraelom (1-3)
David osvojio Sion (4-9)
Davidovi istaknuti ratnici (10-47)
- 12 Ljudi koji su podupirali Davida (1-40)
- 13 Kovčeg saveza donesen iz Kirijat-Jearima (1-14)
Uza pogubljen (9, 10)
- 14 Učvršćena Davidova kraljevska vlast (1, 2)
Davidova obitelj (3-7)
Filistejci poraženi (8-17)
- 15 Leviti donose kovčeg u Jeruzalem (1-29)
Mikala prezrela Davida (29)
- 16 Kovčeg postavljen u šator (1-6)
Davidov psalam, zahvala Jehovi (7-36)
"Jehova je počeo kraljevati!" (31)
Služba pred kovčegom saveza (37-43)
- 17 David neće graditi hram (1-6)
Jehova sklapa savez s Davidom (7-15)
David u molitvi zahvaljuje Bogu (16-27)
- 18 Davidove pobjede (1-13)
Visoki službenici u Davidovom kraljevstvu (14-17)
- 19 Amonci osramotili Davidove glasnike (1-5)
Pobjede nad Amoncima i Sirijcima (6-19)
- 20 Osvojena Raba (1-3)
Ubijeni filistejski gorostasi (4-8)
- 21 David zgriješio jer je dao popisati narod (1-6)
Jehovina kazna (7-17)
David podiže žrtvenik (18-30)
- 22 David počinje s pripremama za gradnju hrama (1-5)
David daje upute Salamunu (6-16)
Poglavarima zapovjedbno da pomažu Salamunu (17-19)
- 23 David razdijelio Levijevce u skupine po njihovim zaduženjima (1-32)
Aron i njegovi sinovi odabrani za posebnu službu (13)
- 24 David podijelio svećenike u 24 skupine (1-19)
Ostali Levijevci koji su dobili zaduženja (20-31)
- 25 Svirači i pjevači u Božjem domu (1-31)
- 26 Skupine vratara (1-19)
Rizničari i drugi službenici (20-32)
- 27 Zapovjednici i upravitelji u kraljevskoj službi (1-34)

- 28 Davidov govor o gradnji hrama (1-8)
David daje Salamunu upute i nacрте hrama (9-21)
- 29 Prilaganje darova za hram (1-9)
Davidova molitva (10-19)

Narod se raduje; Salamun postaje kralj (20-25)
Davidova smrt (26-30)

- 1** Adam,
Šet,^a
Enoš,
2 Kenan,
Mahalale,^b
Jared,^c
3 Henok,^d
Metušalah,
Lamek,^e
4 Noa,^f
Šem,^g Ham i Jafet.^h
5 Jafetovi sinovi bili su Gomer, Magog, Madaj, Javan, Tubal,ⁱ Mešek^j i Tiras.^k
6 Gomerovi sinovi bili su Aškenaz, Rifat i Togarma.^l
7 Javanovi sinovi bili su Eliša, Taršiš, Kitim i Rodanim.
8 Hamovi sinovi bili su Kuš,^m Misrajim, Put i Kanaan.ⁿ
9 Kuševi sinovi bili su Seba,^o Havila, Sabta, Raama^p i Sabteka.
Raamini sinovi bili su Šeba i Dedan.^r
10 Kušu se rodio i Nimrod.^s On je postao prvi silnik na zemlji.
11 Od Misrajima su potekli Ludim,^t Anamim, Lehabim, Naftuhim,^u 12 Patrusim,^v Kasluhim (od kojeg su potekli Filistejci^w) i Kaftorim*.^a

1:12 *Moguće je da se navedena imena odnose i na narode koji su potekli od tih ljudi.

1. POGLED.

- a Pos 4:25
b Pos 5:12, 15
c Pos 5:18
d He 11:5
e Pos 5:25, 28
f Pos 5:29
g Pos 11:10
h Pos 6:10
i Iza 66:19
j Eze 27:13
k Pos 10:2
l Pos 10:3
Eze 27:14
m Iza 11:11
n Pos 10:6
o Ps 72:10
p Eze 27:22
r Pos 10:7
s Pos 10:8, 9
t Jr 46:9
u Pos 10:13, 14
v Eze 29:14
z Js 13:2, 3
a Pnz 2:23
Am 9:7

2. stupac

- a Iza 23:2
b Pos 10:15-18
c Su 1:21
d Pos 15:16
Br 13:29
Pnz 3:8
e Pnz 7:1
f Js 9:3, 7
g Eze 27:11
h Ezr 4:9
i Eze 27:23
j Pos 10:22, 23
k Pos 11:14
l Pos 11:19
m Pos 10:26-29
n 1Kr 9:28
o Pos 2:11
Pos 25:18
p Pos 11:19
r Pos 11:21
s Pos 11:23
t Pos 11:25
u Pos 11:26

13 Od Kanaana je potekao Sidon,^a njegov prvorođenać, i Het,^b **14** zatim Jebusejci,^c Amorejci,^d Girgašani,^e **15** Hivijci,^f Arkijci, Sinijci, **16** Arvadijci,^g Semarijci i Hamaćani.

17 Šemovi sinovi bili su Elam,^h Ašur,ⁱ Arpakšad, Lud, Aram

te* Us, Hul, Geter i Maš.^j

18 Arpakšadu se rodio Šelah,^k a Šelahu se rodio Eber.

19 Eberu su se rodila dva sina. Jednome je ime bilo Peleg*,^l jer se u njegovo vrijeme zemlja[#] razdijelila. Njegovom je bratu ime bilo Joktan.

20 Joktanu su se rodili Almodad, Šelef, Hasarmavet, Jerah,^m **21** Hadoram, Uzal, Dikla, **22** Obal, Abimael, Šeba, **23** Ofir,ⁿ Havila^o i Jobab. Sve su to bili Joktanovi sinovi.

24 Šem,
Arpakšad,
Šelah,

25 Eber,
Peleg,^p
Reu,^r

26 Serug,^s
Nahor,^t
Terah,^u

1:17 *U nastavku retka navedeni su Aramovi sinovi. Vidi Pos 10:23. 1:19 *"Peleg" znači "podjela". #Ili: "stanovništvo zemlje".

27 Abram, to jest Abraham.^a

28 Abrahamovi sinovi bili su Izak^b i Jišmael.^c

29 Ovo su njihovi potomci: Jišmaelov prvorođenac Nebajot,^d zatim Kedar,^e Adbeel, Mibsam,^f **30** Mišma, Duma, Masa, Hadad, Tema, **31** Jetur, Nafiš i Kedema. To su bili Jišmaelovi sinovi.

32 Sinovi koje je rodila Abrahamova inoča Ketura^g bili su Zimran, Jokšan, Medan, Midjan,^h Išbak i Šuah.ⁱ

Jokšanovi sinovi bili su Šeba i Dedan.^j

33 Midjanovi sinovi bili su Efa,^k Efer, Hanok, Abida i Eldaah.

Sve su to bili Keturini potomci.

34 Abrahamu se rodio Izak.^l Izakovi sinovi bili su Ezav^m i Izrael.ⁿ

35 Ezavovi sinovi bili su Elifaz, Reuel, Jeuš, Jalam i Korah.^o

36 Elifazovi sinovi bili su Teman,^p Omar, Sefo, Gatam i Kenaz te Amalek,^r kojeg je rodila Timna.

37 Reuelovi sinovi bili su Nahat, Zerah, Šama i Miza.^s

38 Seirovi^t sinovi bili su Lotan, Šobal, Sibeon, Ana, Dišon, Eser i Dišan.^u

39 Lotanovi sinovi bili su Hori i Homam. Lotanova sestra bila je Timna.^v

40 Šobalovi sinovi bili su Alvan, Manahat, Ebal, Šefo i Onam.

Sibeonovi sinovi bili su Aja i Ana.^z

41 Anin sin* bio je Dišon.

Dišonovi sinovi bili su Hemandan, Ešban, Itran i Keran.^a

1. POGL.

a Pos 17:5
b Pos 21:3
c Pos 16:11, 12
d Pos 28:9
e Eze 27:21
f Pos 25:13-15
g Pos 25:1-4
h Pos 37:28
i Job 2:11
j Iza 21:13
k Iza 60:6
l Dj 7:8
m Pos 25:25
n Pos 32:28
o Pos 36:4, 5
p Ob 9
r Pos 36:11, 12
s Pos 36:13
t Pos 36:8
u Pos 36:20, 21
v Pos 36:22
z Pos 36:23, 24
a Pos 36:25, 26

2. stupac

a 1Lje 1:38
b Pos 36:27, 28
c Pos 32:3
d Pos 36:31-39
e Jr 49:13
f Pos 36:40-43

2. POGL.

g Pos 32:28
h Pos 29:32
Pos 49:3, 4
i Pos 29:33
j Pos 29:34
Pos 49:5-7
k Pos 29:35
Pos 49:8-12
He 7:14
l Pos 30:18
Pos 49:14, 15
m Pos 30:20
Pos 49:13
n Pos 30:4-6
Pos 49:16-18
o Pos 30:22, 24
Pos 49:22-26
p Pos 35:16, 18
Pos 49:27
r Pos 30:7, 8
Pos 49:21
s Pos 30:9-11
Pos 49:19
t Pos 30:12, 13
Pos 49:20

42 Eserovi^a sinovi bili su Bilhan, Zaavan i Akan.

Dišanovi sinovi bili su Us i Aran.^b

43 Ovo su kraljevi koji su vladali u zemlji Edomu^c prije nego što je prvi kralj počeo vladati nad Izraelcima:^d Beorov sin Bela. Njegov se grad zvao Dinhaba. **44** Kad je umro Bela, počeo je vladati Jobab, sin Zeraha iz Bosre.^e **45** Kad je umro Jobab, počeo je vladati Hušam iz zemlje Temanaca. **46** Kad je umro Hušam, počeo je vladati Bedadov sin Hadad, koji je porazio Midjanca u moapskoj zemlji. Njegov se grad zvao Avit. **47** Kad je umro Hadad, počeo je vladati Samla iz Masreke. **48** Kad je umro Samla, počeo je vladati Šaul iz Rehobota na rijeci.

49 Kad je umro Šaul, počeo je vladati Akborov sin Baal-Hanan. **50** Kad je umro Baal-Hanan, počeo je vladati Hadad. Njegov se grad zvao Pau, a ženi mu je bilo ime Mehetabela. Ona je bila Matredina kći, Mezahabova unuka. **51** Potom je umro i Hadad.

Plemenski poglavari* u Edomu bili su poglavar Timna, poglavar Alva, poglavar Jetet,^f **52** poglavar Oholibama, poglavar Ela, poglavar Pinon, **53** poglavar Kenaz, poglavar Teman, poglavar Mibsar, **54** poglavar Magdiel i poglavar Iram. To su bili plemenski poglavari u Edomu.

2 Ovo su bili Izraelovi^g sinovi: Ruben,^h Šimun,ⁱ Levi,^j Juda,^k Isakar,^l Zebulun,^m **2** Dan,ⁿ Josip,^o Benjamin,^p Naftali,^r Gad^s i Ašer.^t

3 Judini sinovi bili su Er, Onan i Šela. Ovu trojicu rodila mu je Šuina kći, Kanaanka.^a Ali Judin prvorođenac Er činio je ono što je zlo u Jehovim očima, pa ga je on pogubio.^b **4** Judi je njegova snaha Tamara^c rodila Peresa^d i Zeraha. Juda je imao ukupno pet sinova.

5 Peresovi sinovi bili su Hesron i Hamul.^e

6 Zerahovi sinovi bili su Zimri, Etan, Heman, Kalkol i Dara. Ukupno ih je bilo pet.

7 Karmijev sin* bio je Akar[#], koji je navukao nevolju^Δ na Izraela^f jer je nevjerno postupio s onim što je trebalo biti uništeno.^g

8 Etanov sin* bio je Azarija.

9 Hesronu su se rodili sinovi Jerahmeel,^h Ramⁱ i Kelubaj*.

10 Ramu se rodio Aminadab.^j Aminadabu se rodio Nahšon,^k poglavar Judinih potomaka. **11** Nahšonu se rodio Salma.^l Salmi se rodio Boaz.^m **12** Boazu se rodio Obed. Obedu se rodio Jišaj.ⁿ

13 Jišaju se rodio prvorođenac Elijab, a potom drugi sin Abinadab,^o treći Šimea,^p

14 četvrti Netanel, peti Radaj, **15** šesti Osem i sedmi David.^r **16** Sestre su im bile Seruja^s i Abigajila.^s Serujini sinovi bili su Abišaj,^t Joab^u i Asahel,^v njih trojica. **17** Abigajila je rodila Amasu.^z Amasin je otac bio Jišmaelac Jeter.

2:7, 8 *Dosl.: "sinovi". 2:7 # "Akar" znači "onaj koji donosi nevolju; onaj koji donosi osudu". U Jš 7:1 naziva se Akan. ΔIli: "osudu". 2:9 *U recima 18, 19, 42 naziva se Kaleb.

2. POGL.

a Pos 38:2-5

b Pos 38:7

c Pos 38:11

d Lk 3:23, 33

e Br 26:21

f Jš 7:15, 18

g Pnz 7:26

Jš 6:18

Jš 22:20

h 1Sa 27:10

i Ru 4:19-21

Mt 1:3

j Mt 1:4, 5

k Br 2:3

l Lk 3:23, 32

m Ru 2:1

n Ru 4:17, 22

1Sa 16:1

o 1Sa 17:13

p 1Sa 16:6-10

r 1Sa 16:13

1Sa 17:12

Mt 1:6

s 2Sa 17:25

t 2Sa 21:17

2Sa 23:18, 19

u 2Sa 8:16

1Lje 11:6

v 2Sa 2:18

2Sa 3:30

2Sa 23:24

z 2Sa 19:13

1Kr 2:5

2. stupac

a 1Lje 4:4

b 1zl 17:12

1zl 24:14

c 1zl 31:2-5

1zl 36:1

1zl 37:1

d Pos 50:23

1Lje 7:14

e Br 26:29

Jš 17:1

f Pnz 3:14

Jš 13:29, 30

g Br 32:40, 41

h 2Sa 3:3

2Sa 13:38

i 2Sa 8:6

j 1Kr 4:13

k Br 32:42

l Pos 46:12

m 1Lje 4:5

n Ne 3:5

18 Hesronov sin Kaleb* imao je sinove sa svojom ženom Azubom i s Jeriotom. Njeni sinovi bili su Ješer, Šobab i Ardon. **19** Kad je Azuba umrla, Kaleb je uzeo za ženu Efratu,^a koja mu je rodila Hura.^b **20** Huru se rodio Uri. Uriju se rodio Besalel.^c

21 Potom je Hesron spavao sa kćeri Makira,^d Gileadovog^e oca. Uzeo ju je za ženu kad je imao 60 godina i ona mu je rodila Seguba. **22** Segubu se rodio Jair,^f koji je imao 23 grada u gileadskom kraju.^g **23** (Poslije su Gešurci^h i Sirijciⁱ uzeli od tamošnjih stanovnika Havot-Jair^j te Kenat^k s okolnim gradovima, ukupno 60 gradova.) To su sve potomci Gileadovog oca Makira.

24 Kad je Hesron^l umro u Kaleb-Efrati, Hesronova žena Abija rodila mu je Ašhura,^m oca* Tekoe.ⁿ

25 Sinovi Hesronovog prvorođenca Jerahmeela bili su prvorođenac Ram, zatim Buna, Oren, Osem i Ahija. **26** Jerahmeel je imao i drugu ženu, koja se zvala Atara. Ona je bila Onamova majka. **27** Sinovi Jerahmeelovog prvorođenca Rama bili su Maas, Jamin i Eker. **28** Onamovi sinovi bili su Šamaj i Jada. Šamajevi sinovi bili su Nadab i Abišur. **29** Abišurovoj ženi bilo je ime Abihajila i ona mu je rodila Ahbana i Molida. **30** Nadabovi sinovi bili su Seled i Apajim, ali Seled

2:18 *U 9. retku naziva se Kelubaj. 2:24 *Moguće je da se neka imena u ovom poglavlju odnose na mjesta, a ne na ljude. U takvim situacijama "otac" može značiti "osnivač".

je umro bez djece. **31** Apajimov sin* bio je Iši. Išijev sin bio je Šešan, a Šešanov sin bio je Ahlaj. **32** Sinovi Šamajevog brata Jade bili su Jeter i Jonatan, ali Jeter je umro bez djece. **33** Jonatanovi sinovi bili su Pelet i Zaza. To su bili Jerahmeelovi potomci.

34 Šešan nije imao sinova, nego samo kćeri. A Šešan je imao slugu Egipćanina po imenu Jarha. **35** Šešan je svom sluzi Jarhi dao za ženu svoju kćer i ona mu je rodila Ataja. **36** Ataju se rodio Natan. Natanu se rodio Zabad. **37** Zabadu se rodio Eflal. Eflalu se rodio Obed. **38** Obedu se rodio Jehu. Jehuu se rodio Azarija. **39** Azariji se rodio Heles. Helesu se rodio Eleasa. **40** Eleasi se rodio Sismaj. Sismaju se rodio Šalum. **41** Šalumu se rodio Jekamija. Jekamiji se rodio Elišama.

42 Sinovi Jerahmeelovog brata Kaleba*^a bili su prvorodenac Meša, otac Zifa, a i sinovi Mareše, Hebronovog oca. **43** Hebronovi sinovi bili su Korah, Tapuah, Rekem i Šema. **44** Šemi se rodio Raham, otac Jorkeama. Rekemu se rodio Šamaj. **45** Šamajev sin bio je Maon, a Maon je bio otac Bet-Sura.^b **46** Kalebova inoča Efa rodila je Harana, Mosu i Gazeza. Haranu se rodio Gazez. **47** Jahdajevi sinovi bili su Regem, Jotam, Gešan, Pelet, Efa i Šaaf. **48** Kalebova inoča Makaan rodila je Šebera i Tirhanu. **49** Rodila je i Šaafa, oca

2. POGL.

a 1Lje 2:9
b Jš 15:20, 58
Ne 3:16

2. stupac

a Jš 15:21, 31
b Jš 15:20, 57

c 1Lje 2:18

d Jš 15:16, 17

e 1Lje 2:19

f Izl 17:12
Izl 24:14

g Jš 15:9, 12
1Lje 13:5

h Pos 35:19
Iv 7:42

i 1Lje 11:10, 40

j 1Lje 4:2

k Jš 15:20, 33

l Pos 35:19
Mt 2:1

m Su 1:16
Su 4:11
1Sa 15:6

n 2Kr 10:15
Jr 35:6, 19

3. POGL.

o 2Sa 3:2-5

p 2Sa 13:32

r 1Sa 25:43

s 1Sa 25:2, 39

t 2Sa 13:28, 37
2Sa 15:10
2Sa 18:14

u 1Kr 1:5, 11
1Kr 2:24

v 2Sa 5:5

z 2Sa 5:13-16
1Lje 14:3-7

a Lk 3:23, 31

b Mt 1:7

c 2Sa 11:3, 27

Madmane,^a i Ševu, oca Makbene i Gibee.^b Kalebova^c kći bila je Aksa.^d **50** To su bili Kalebovi potomci.

Sinovi Efratinog^e prvorodenca Hura^f bili su Šobal, otac Kirijat-Jearima,^g **51** Salma, otac Betlehema,^h i Haref, otac Bet-Gadera. **52** Sinovi Šobala, oca Kirijat-Jearima, bili su Haroe i polovina Menuhočana. **53** Kirijat-jearimske porodice bile su Itrijci,ⁱ Pućani, Šumaćani i Mišrani. Od njih su potekli Soraćani^j i Eštaoljani.^k **54** Salmi sinovi bili su Betlehem,^l Netofljani, Atrot-Bet-Joab, polovina Manahačana i Sorani. **55** Pisarske porodice koje su živjele u Jabesu bile su Tiraćani, Šimeatijci i Sukatijci. To su Kenijci^m koji su potekli od Hamata, oca Rekabovaca.ⁿ

3 Ovo su bili Davidovi sinovi koji su mu se rodili u Hebronu:^o prvorodenac Amnon,^p kojeg je rodila Jizreelka Ahinoama;^r drugi sin Danijel, kojeg je rodila Abigajila^s iz Karmela; **2** treći Abšalom,^t sin Maake, kćeri gešurskog kralja Talmaja; četvrti Adonija,^u Hagitin sin; **3** peti Šefatija, kojeg je rodila Abitala; i šesti Itream, kojeg je rodila Davidova žena Eglu. **4** Ta šestorica rodila su mu se u Hebronu. Ondje je kraljevao 7 godina i 6 mjeseci, a 33 godine kraljevao je u Jeruzalemu.^v

5 U Jeruzalemu su mu se rodili:^z Šimea, Šobab, Natan^a i Salamun.^b Njih četvorica rodila je Amielova kći Bat-Šeba.^c **6** Devetorica ostalih sinova bili su Ibhah, Elišama, Elifelet, **7** Nogah, Nefeg, Jafia, **8** Elišama,

2:31 *Dosl.: "sinovi". 2:42 *U 9. retku naziva se Kelubaj.

Elijada i Elifelet. **9** Sve su to bili Davidovi sinovi, a Tamara^a im je bila sestra. David je imao sinove i sa svojim inočama.

10 Salamunov sin bio je Ro-boam,^b njegov sin bio je Abija,^c njegov sin Asa,^d njegov sin Jošafat,^e **11** njegov sin Joram,^f njegov sin Ahazija,^g njegov sin Joaš,^h **12** njegov sin Amasija,ⁱ njegov sin Azarija,^j njegov sin Jotam,^k **13** njegov sin Ahaz,^l njegov sin Ezekija,^m njegov sin Manaše,ⁿ **14** njegov sin Amon,^o njegov sin Jošija.^p **15** Jošijini sinovi bili su prvorođenac Johanan, zatim drugi sin Jojakim,^r treći Sidkija^s i četvrti Šalum. **16** Jojakimovi sinovi bili su Jekonija^t i njegov sin Sidkija. **17** Jekonijini sinovi koji su mu se rodili u zarobljeništvu bili su Šealtiel, **18** Malkiram, Pedaja, Šenasar, Jekamija, Hošama i Nedabija. **19** Pedajini sinovi bili su Zerubabel^u i Šimi. Zerubabelovi sinovi bili su Mešulam i Hananija, a Šelomita im je bila sestra; **20** petorica ostalih sinova bili su Hašuba, Ohel, Berekija, Hasadija i Jušab-Hesed. **21** Hananijini sinovi bili su Pelatija i Ješaja; Ješajin sin* bio je Refaja; Refajin sin bio je Arnan; Arnanov sin bio je Obadija; Obadijin sin bio je Šekanija. **22** Šekanijin sinovi bili su Šemaja i njegovi sinovi Hatuš, Igal, Bariah, Nearija i Šafat – ukupno šestorica. **23** Nearijini sinovi bili su Elijoenaj, Hizkija i Azrikam, njih trojica. **24** Elijoenajevi sinovi bili su Hodavija, Elijašib, Pelaja, Akub, Johanan, Delaja i Anani, njih sedmorica.

3:21; 4:13 *Dosl.: "sinovi".

3. POGL.

- a 2Sa 13:1
b 1Kr 11:43
c 2Lje 13:1
d 2Lje 14:1
e 2Lje 20:31
f 2Lje 21:5
g 2Lje 22:2
h 2Lje 24:1
i 2Lje 25:1
j 2Kr 14:21
k 2Lje 27:1
l 2Lje 28:1
m 2Lje 29:1
n 2Kr 21:1
o 2Kr 21:19
p 2Kr 22:1
r 2Kr 23:34
2Lje 36:5
s 2Kr 24:17
2Lje 36:11
t 2Kr 24:6, 8
2Kr 25:27
Es 2:6
u Ezr 5:2
Mt 1:12
Lk 3:23, 27

2. stupac

4. POGL.

- a Pos 38:29
Br 26:20
Ru 4:18
Mt 1:3
b Pos 46:12
1Lje 2:5
c Izl 17:12
Izl 24:14
1Lje 2:19
d 1Lje 2:50
e 1Lje 2:53
f 2Lje 11:5, 6
g 1Lje 2:19
h Mi 5:2
i 1Lje 2:24
j 2Lje 11:5, 6
k Jš 15:16, 17
Su 3:9, 11

4 Judini sinovi bili su Peres,^a Hesron,^b Karmi, Hur^c i Šobal.^d **2** Šobalovom sinu Reaji rodio se Jahat, a Jahatu su se rodili Ahumaj i Lahad. To su bile porodice Soračana.^e **3** Ovo su bili sinovi oca* Etama:^f Jizreel, Išma, Idbaš (njihovoj je sestri bilo ime Haseleponi), **4** Penuel, otac Gedora, i Ezer, otac Huše. To su bili sinovi Efratinog prvorođenca Hura,^g oca Betlehema.^h **5** Ašhur,ⁱ otac Tekoe,^j imao je dvije žene, Helu i Naaru. **6** Naara mu je rodila Ahuzama, Hefera, Temenija i Haahaštarija. To su bili Naarini sinovi. **7** Helini sinovi bili su Seret, Ishar i Etnan. **8** Kosu su se rodili Anub, Sobeba i porodice Harumovog sina Aharhela.

9 Jabes je bio ugledniji od svoje braće. Majka mu je dala ime Jabes*, rekavši: "Rodila sam ga u bolovima." **10** Jabes je zazvao Izraelovog Boga i rekao: "Molim te, blagoslovi me i proširi moje područje. Neka tvoja ruka bude sa mnom i sačuvaj me od zla da mi ne nauđi!" I Bog je uslišio njegovu molitvu.

11 Šuhinom bratu Kelubu rodio se Mehira, koji je bio Eštonov otac. **12** Eštonu su se rodili Bet-Rafa, Paseah i Tehina, otac Ir-Nahaša. To su bili Rekinijini ljudi. **13** Kenazovi sinovi bili su Otniel^k i Seraja, a Otnielov sin* bio je Hatat. **14** Meonotaju se rodio Ofra. Seraji se rodio Joab, otac Ge-Harašima*,

4:3 *Moguće je da se neka imena u ovom poglavlju odnose na mjesta, a ne na ljude. U takvim situacijama "otac" može značiti "osnivač". 4:9 *Moguće je da je ime "Jabes" izvedenica hebrejske riječi koja znači "bol". 4:14 *"Ge-Harašim" znači "dolina zanatlija".

koji je bio tako nazvan jer su njegovi stanovnici bili zanatlije.

15 Sinovi Jefuneovog sina Kaleba^a bili su Iru, Ela i Naam. Elin sin* bio je Kenaz. **16** Jehalelelovi sinovi bili su Zif, Zifa, Tirija i Asarel. **17** Ezrini sinovi bili su Jeter, Mered, Eferi i Jalon. Njegova žena* rodila je Mirjama, Šamaja i Išbaha, oca Eštemoe. **18** (Njegova žena Judejka* rodila je Jereda, oca Gedora, Hebera, oca Soka, i Jekutiela, oca Zanoaha.) To su bili sinovi faraonove kćeri Bitije, koju je Mered uzeo za ženu.

19 Sinovi Hodijine žene, Nahamove sestre, bili su očevi garmijske Keile i maakaćanske Eštemoe. **20** Šimonovi sinovi bili su Amnon, Rina, Ben-Hanan i Tilon. Išijevi sinovi bili su Zohet i Ben-Zohet.

21 Sinovi Judinog sina Šele^b bili su Er, otac Leke, i Lada, otac Mareše. Od Šele su potekle i porodice izrađivača finog platna iz Ašbeinog doma, **22** zatim Jokim, ljudi iz Kozebe, Joaš i Saraf, koji su uzeli za žene Moapke, te Jašubi-Lehem. O tome govore stari zapisi*. **23** Oni su bili lončari i živjeli su u Netaimu i Gederi. Ondje su živjeli i radili su za kralja.

24 Šimunovi sinovi^c bili su Nemuel, Jamin, Jarib, Zerah i Šaul.^d **25** Šaulov sin bio je Šalum, njegov sin Mibsam, njegov sin Mišma. **26** Mišmini sinovi bili su Hamuel, njegov sin Zakur, njegov sin Šimi. **27** Šimi

4:15 *Dosl.: "sinovi". 4:17 *Moguće je da je riječ o Bitiji koja se spominje u 18. retku. 4:18 *Ili: "Židovka". 4:22 *Ili: "predaje".

4. POGL.

a Br 32:11, 12
Js 15:13

b Pos 38:2, 5
Br 26:20

c Pos 46:10

d Br 26:12, 13

2. stupac

a Br 26:22

b Js 19:1, 2

c Js 15:21, 26

d Js 15:21, 28
Js 19:1, 3
Ne 11:25-27

e Js 15:21, 29

f Js 19:1, 4

g Su 1:17

h Js 15:20, 31
Js 19:1, 5
1Sa 27:5, 6

i Js 19:1, 5

j Js 19:1, 7

k Pos 10:6, 20

l 2Lje 29:1

je imao 16 sinova i 6 kćeri. Njegova braća nisu imala mnogo sinova, tako da ni u kojoj od njihovih porodica nije bilo toliko sinova koliko ih je bilo u Judinom plemenu.^a **28** Živjeli su u Beer-Šebi,^b Moladi,^c Hasar-Šualu,^d **29** Bilhi, Esemu,^e Toladu, **30** Betuelu,^f Hormi,^g Siklagu,^h **31** Bet-Markabotu, Hasar-Susumu,ⁱ Bet-Biriju i Šaarajimu. To su bili njihovi gradovi do vremena kad je David počeo kraljevati.

32 Naselili su se i u Etamu, Ajinu, Rimonu, Tokenu i Ašanu,^j u pet gradova, **33** te u mjestima koja su bila u oklici tih gradova, sve do Baala. To su bili njihovi rodoslovni zapisi i mjesta u kojima su živjeli. **34** Mešobab, Jamlek, Amasijin sin Joša, **35** Joel i Jošibijin sin Jehu, Serajin unuk, Asiellov praunuk, **36** zatim Elijoenaj, Jaakoba, Ješohaja, Asaja, Adiel, Jesimiel, Benaja **37** i Ziza, sin Šifija, sina Alona, sina Jedaje, sina Šimrija, Šemajinog sina. **38** Ovi koji su poimence navedeni bili su poglavari u svojim porodicama. Njihov rod veoma se umnožio. **39** Zato su otišli do ulaza u Gedor, na istočnu stranu doline, da traže pašnjake za svoja stada. **40** I našli su bujne i dobre pašnjake, a zemlja je bila prostrana, mirna i sigurna. Ondje su prije živjeli Hamovi potomci.^k **41** Ovi koji su poimence navedeni došli su u vrijeme Judinog kralja Ezekije^l i napali su Hamite i Meunimce koji su ondje boravili u svojim šatorima te ih istrijebili, tako da ni dan-danas nema nijednoga. I naselili su se u njihovim krajevima jer je ondje bilo pašnjaka za njihova stada.

42 Neki od Šimunovih potomaka, njih 500, otišli su u goru Seir^a na čelu s Išijevim sinovima Pelatijom, Nearijom, Refajom i Uzielom. **43** Oni su pobili preživjele Amalečane^b koji su onamo pobjegli. Ti su Šimunovi potomci ostali ondje sve do današnjeg dana.

5 Ovo su sinovi Izraelovog prvorođenca Rubena.^c On je bio prvorođeni sin, ali je oskrvnuo očevu postelju,^d pa su prava koja je imao kao prvorođenac bila dana sinovima Izraelovog sina Josipa.^e Zato Ruben nije upisan u rodoslovlje kao prvorođenac. **2** Iako je Juda^f bio nadmoćniji od svoje braće te je od njega potekao vođa,^g prava prvorođenca dobio je Josip. **3** Sinovi Izraelovog prvorođenca Rubena bili su Hanok, Palu, Hesron i Karmi.^h

4 Joelovi potomci bili su njegov sin Šemaja, njegov sin Gog, njegov sin Šimi, **5** njegov sin Mika, njegov sin Reaja, njegov sin Baal **6** i njegov sin Beerah, kojeg je asirski kralj Tilgat-Pilneserⁱ odveo u izgnanstvo. On je bio poglavar Rubenovaca. **7** Njegova braća, prema rodoslovnim zapisima njihovih porodica, bila su: poglavar Jeiel, Zaharija **8** i Azazov sin Bela, Šemin unuk, Joelov praunuk, koji je sa svojom obitelji živio u području od Aroera^j pa sve do Neba i Baal-Meona.^k **9** Na istoku su se naselili sve do ruba pustinje koja se proteže do rijeke Eufrata^l jer se njihova stoka namnožila u gileadskom kraju.^m **10** U Šaulovim danima ratovali su s Hagrijcima, koje su porazili. I naselili su se u njihove šatore po cijelom području istočno od Gileada.

4. PUGL.

a Pos 36:8

b Izl 17:14, 16
1Sa 15:7**5. PUGL.**c Pos 29:32
Pos 49:3, 4

d Pos 35:22

e Pos 49:22, 26
Js 14:4f Pos 49:8, 10
Br 2:3
Br 10:14
Su 1:1, 2
Ps 60:7g Mt 2:6
He 7:14h Pos 46:9
Izl 6:14

i 2Kr 16:7

j Pnz 2:36

k Br 32:34, 38
Js 13:15, 17
Eze 25:9, 10l Pos 15:18
Pnz 1:7
Js 1:4
2Sa 8:3

m Js 22:9

2. stupaca Pnz 3:8, 10
Js 12:4, 5

b Br 32:1

c Pnz 3:3, 13
Pnz 32:14d 2Kr 15:32
2Lj 27:1
Iza 1:1
Ho 1:1
Mi 1:1

e 2Kr 14:16, 28

f 1Lj 5:10

g Pos 25:13, 15
1Lj 1:31h Ps 20:7
Ps 22:4i Js 10:42
1Sa 17:45, 47
2Lj 20:15j 2Kr 15:29
2Kr 17:6

11 Gadovi potomci živjeli su blizu njih u bašanskom kraju sve do Saleke.^a **12** U Bašanu je poglavar bio Joel, drugi je bio Šafam, a nakon njega Janaj i Šafat. **13** Njihova braća po svojim rodovima bila su Mihael, Mešulam, Šeba, Joraj, Jakan, Zia i Eber, ukupno sedmorica. **14** To su bili sinovi Abihajila, sina Hurija, sina Jaroaha, sina Gileada, sina Mihaela, sina Ješišaja, sina Jahde, Buzovog sina. **15** Abdielov sin Ahi, Gunijev unuk, bio je poglavar njihovog roda. **16** Živjeli su u Gileadu,^b u Bašanu^c i okolnim gradovima i po svim šaronskim pašnjacima do njihovih granica. **17** Svi su oni bili upisani u rodoslovlje u danima Judinog kralja Jotama^d i u danima izraelskog kralja Jeroboama^{*e}.

18 Rubenovci i Gadovci te polovina Manaševog plemena imali su vojsku od 44 760 hrabrih ratnika koji su nosili štit i mač te su bili naoružani lukom. Oni su bili uvježbani za rat. **19** Ratovali su s Hagrijcima,^f Jeturom, Nafišem^g i Nodabom. **20** Kad su ratovali protiv Hagrijaca i svih koji su bili s njima, Bog im je pomogao i predao ih njima u ruke. Naime, u ratu su zazvali Boga da im pomogne i on je uslišio njihovu molitvu jer su se pouzdali u njega.^h **21** Zaplijenili su njihovu stoku – 50 000 deva, 250 000 ovaca i 2000 magaraca – te zarobili 100 000 ljudi^{*}. **22** Mnogo ih je bilo pobijeno jer je pravi Bog vodio taj rat.ⁱ I naselili su se u njihovim krajevima i ostali ondje sve dok nisu bili izgnani.^j

5:17 * Odnosno Jeroboama II. 5:21 * Ili: "ljudskih duša".

23 Potomci polovine Manaševog plemena^a živjeli su u zemlji od Bašana do Baal-Hermona, Senira i gore Hermona.^b I bilo ih je mnogo. **24** Ovo su bili poglavari njihovih rodova: Efer, Iši, Eliel, Azriel, Jeremija, Hodavija i Jahdiel. Bili su to hrabri ratnici, nadaleko poznati ljudi i poglavari svojih rodova. **25** Ali bili su nevjerni Bogu svojih predaka i štovali su bogove* naroda što su živjeli u onoj zemlji,^c koje je Bog istrijebio pred njima. **26** Zato je Izraelov Bog potaknuo* asirskog kralja Pula^d (to jest asirskog kralja Tilgat-Pilnesera)^e da odvede u izgnanstvo Rubenovce, Gadovce i polovinu Manaševog plemena. I doveo ih je u Halah, Habor, Haru i na rijeku Gozan,^f gdje žive do današnjeg dana.

6 Levijevi^g sinovi bili su Geršon, Kehat^h i Merari.ⁱ **2** Kehatovi sinovi bili su Amram, Ishar,^j Hebron i Uziel.^k **3** Amramova^l djeca bila su Aron,^m Mojsijeⁿ i Mirjam.^o Aronovi sinovi bili su Nadab, Abihu,^p Eleazar^r i Itamar.^s **4** Eleazaru se rodio Pinhas,^t Pinhasu se rodio Abišua. **5** Abišui se rodio Buki, Bukiju se rodio Uzi. **6** Uziju se rodio Zerahija, Zerahiji se rodio Merajot. **7** Merajotu se rodio Amarija, Amariji se rodio Ahitub.^u **8** Ahitubu se rodio Sadok,^v Sadoku se rodio Ahimaas.^z **9** Ahimaasu se rodio Azarija, Azariji se rodio Johanan. **10** Johananu se rodio Azarija. On je služio kao svećenik u domu koji je Salamon sagradio u Jeruzalemu.

5:25 *Dosl.: "bludničili su s bogovima".
5:26 *Dosl.: "potaknuo duh".

5. POGL.

a Js 13:29, 30
b Pnz 4:47, 48
c Pnz 5:7-9
Su 2:17
Su 8:33
2Kr 17:10, 11
d Ezr 1:1
Izr 21:1
e 2Kr 15:19, 29
f 2Kr 17:6
2Kr 18:11

6. POGL.

g Pos 29:34
Izl 6:16
h Izl 6:18
Br 3:27
i Br 3:17
Br 26:57
j Izl 6:21
k Izl 6:22
Le 10:4
l Izl 6:20
m 1Lje 23:13
n Izl 6:26
Dj 7:37, 38
o Izl 15:20
p Izl 24:1
Le 10:1
r Br 3:32
Pnz 10:6
s Izl 6:23
Izl 28:1
Br 4:28
1Lje 24:2, 4
t Izl 6:25
Br 25:11
u 2Sa 8:17
v 1Kr 1:8
1Kr 2:35
z 2Sa 15:27, 36

2. stupac

a Ne 11:11
b 2Lje 34:14
c 2Kr 25:18
d Hg 1:1
e Br 3:18
f Br 3:19, 20
g Br 26:57
h Br 3:18
i Br 16:1, 32
Br 26:10, 11
Jd 11
j Izl 6:24
k 1Sa 1:1
l 1Sa 1:20
m 1Sa 8:1, 2
n Izl 6:19
1Lje 23:21

11 Azariji se rodio Amarija, Amariji se rodio Ahitub. **12** Ahitubu se rodio Sadok,^a Sadoku se rodio Šalumu. **13** Šalumu se rodio Hilkija,^b Hilkiji se rodio Azarija. **14** Azariji se rodio Seraja,^c Seraji se rodio Josadak.^d **15** Josadak je otišao u izgnanstvo kad je Jehova odveo u izgnanstvo Judu i Jeruzalem posluživši se Nebukadnezarom*.

16 Levijevi sinovi bili su Geršom*, Kehat i Merari. **17** Geršomovi sinovi bili su Libni i Šimi.^e **18** Kehatovi sinovi bili su Amram, Ishar, Hebron i Uziel.^f **19** Merarijevi sinovi bili su Mahli i Muši.

Ovo su bile porodice Levijevaca po imenima njihovih predaka:^g **20** od Geršoma^h Libni, njegov sin Jahat, njegov sin Zima, **21** njegov sin Joah, njegov sin Ido, njegov sin Zerah, njegov sin Jeatraj. **22** Kehatovi potomci bili su njegov sin Aminadab, njegov sin Korah,ⁱ njegov sin Asir, **23** njegov sin Elkana, njegov sin Ebjasaf,^j njegov sin Asir, **24** njegov sin Tahat, njegov sin Uriel, njegov sin Uzija i njegov sin Šaul. **25** Elkanini sinovi bili su Amasaj i Ahimot. **26** Potomci drugog Elkane bili su njegov sin Sofaj, njegov sin Nahat, **27** njegov sin Elijab, njegov sin Jeroham, njegov sin Elkana.^k **28** Samuelovi^l sinovi bili su prvorođenac Joel i drugi sin Abija.^m **29** Merarijevi potomci bili su njegov sin Mahli,ⁿ njegov sin Libni, njegov sin Šimi, njegov sin Uza, **30** njegov sin Šimea, njegov sin Hagija i njegov sin Asaja.

6:15 *Ili: "Nabukodonozorom". **6:16**
*U 1. retku naziva se Geršon.

31 David je neke postavio da vode pjevanje u Jehovinom domu nakon što je ondje bio smješten kovčeg.^a **32** Oni su bili zaduženi za pjevanje pred šatorom sastanka dok Salamun nije sagradio Jehovin dom u Jeruzalemu.^b Vršili su svoju službu kako im je bilo propisano.^c **33** Ovo su oni koji su vršili tu službu sa svojim sinovima: Od Kehatovaca pjevač Heman,^d sin Joela,^e sina Samuela, **34** sina Elkane,^f sina Jerohama, sina Eliela, sina Toaha, **35** sina Sufa, sina Elkane, sina Mahata, sina Amasaja, **36** sina Elkane, sina Joela, sina Azarije, sina Sefanije, **37** sina Tahata, sina Asira, sina Ebasafa, sina Koraha, **38** sina Ishara, sina Kehata, sina Levija, Izraelovog sina.

39 Njegov brat Asaf^g stajao je njemu zdesna. Asaf je bio sin Berekije, sina Šimee, **40** sina Mihaela, sina Baaseja, sina Malkija, **41** sina Etnija, sina Zeraha, sina Adaje, **42** sina Etana, sina Zime, sina Šimija, **43** sina Jahata, sina Geršoma, Levijevog sina.

44 Ovo su Merarijevi^h potomci, njihova braća koja su stajala s lijeve strane: Etan,ⁱ sin Kišija, sina Abdija, sina Maluka, **45** sina Hašabije, sina Amasije, sina Hilkije, **46** sina Amsija, sina Banija, sina Šemera, **47** sina Mahlija, sina Mušija, sina Merarija, Levijevog sina.

48 Njihova braća, ostali Levijevci, bili su zaduženi za sve vrste službe u šatoru, u domu pravog Boga.^j **49** Aron i njegovi sinovi^k spaljivali su prinose na žrtveniku za žrtve paljenice^l i na kadionom žrtveniku,^m

6. POGL.

- a 2Sa 6:17
1Lje 15:16
b 1Kr 6:14
c 2Lje 35:15
d 1Lje 15:16, 17
e 1Sa 8:1, 2
f 1Sa 1:1
g 1Lje 25:1
2Lje 5:12
Ps 50:nsL
h 1Lje 23:6
i 1Lje 15:16, 17
j Br 3:5-7
k Izl 28:1
Br 3:10
l Izl 29:38
m Izl 30:7

2. stupac

- a Izl 30:10
Le 4:20
Le 17:11
2Lje 29:24
b Izl 6:23
c Izl 28:1
Br 3:32
d 2Sa 8:17
e 1Kr 2:35
f Br 13:22
Jš 21:8, 11
g Jš 14:13
Su 1:20
h Br 35:12, 13
i Jš 20:7, 9
j Jš 15:20, 42
k Jš 15:20, 48
l Jš 21:13-16
m Su 1:11
n 1Lje 4:24, 32
o Jš 15:10, 12
p Jš 18:21, 24
r Jš 21:8, 18
Jr 1:1
s Jš 21:4
t Jš 21:5

ispunjavajući tako svoje najsvetije dužnosti, kako bi izvršili očišćenje za Izraela^a prema svemu onom što je zapovjedio Mojsije, sluga pravog Boga. **50** Ovo su bili Aronovi^b potomci: njegov sin Eleazar,^c njegov sin Pinhas, njegov sin Abišua, **51** njegov sin Buki, njegov sin Uzi, njegov sin Zerahija, **52** njegov sin Merajot, njegov sin Amarija, njegov sin Ahitub,^d **53** njegov sin Sadok^e i njegov sin Ahimaas.

54 Ovo su bila mjesta na njihovom području na kojima su se utaborili: Aronovim potomcima iz porodice Kehatovaca, koji su prvi ždrijebom dobili svoj dio, **55** pripao je Hebron^f u Judinoj zemlji s okolnim pašnjacima. **56** A polja i mjesta oko tog grada pripali su Jefuneovom sinu Kalebu.^g **57** Aronovim potomcima pripali su gradovi utočišta^{*h} Hebron,ⁱ zatim Libnaiⁱ s pašnjacima, Jatir,^k Eštemoa s pašnjacima,^l **58** Hilen s pašnjacima, Debir^m s pašnjacima, **59** Ašanⁿ s pašnjacima i Bet-Šemeš^o s pašnjacima. **60** Od Benjaminovog plemena dobili su Gebu^p s pašnjacima, Aletmet s pašnjacima i Anatot^r s pašnjacima. Za svoje porodice dobili su ukupno 13 gradova.^s

61 A ostalim je Kehatovcima pripalo^{*} 10 gradova od porodica drugih plemena i od Manaševog plemena, od polovine tog plemena.^t

62 Geršomovcima je po njihovim porodicama pripalo 13 gradova od Isakarovog plemena.

6:57 *Moguće i: "grad utočište", u skladu s Jš 21:13. 6:61 *Ili: "ždrijebom bilo dodijeljeno".

na, Ašerovog plemena, Naftalijevog plemena i Manaševog plemena u Bašanu.^a

63 Merarijevcima je po njihovim porodicama ždrijebom bilo dodijeljeno 12 gradova od Rubenovog plemena, Gadovog plemena i Zebulunovog plemena.^b

64 Tako su Izraelci dali Levijevcima te gradove s njihovim pašnjacima.^c **65** Od Judinog plemena, Šimunovog plemena i Benjaminovog plemena ždrijebom su im bili dodijeljeni ti pomicence navedeni gradovi.

66 Neke porodice Kehatovaca dobile su gradove na području Efrajimovog plemena.^d

67 Dali su im gradove utočišta* Šekem^e s pašnjacima, u efrajimskim brdima, Gezer^f s pašnjacima, **68** Jokmeam s pašnjacima, Bet-Horon^g s pašnjacima, **69** Ajalon^h s pašnjacima i Gat-Rimonⁱ s pašnjacima. **70** Ostale porodice Kehatovaca dobile su od polovine Manaševog plemena Aner s pašnjacima i Bileam s pašnjacima.

71 Geršomovci su od porodica polovine Manaševog plemena dobili Golan^j u Bašanu s pašnjacima i Aštarot s pašnjacima.^k **72** Od Isakarovog plemena dobili su Kedeš s pašnjacima, Daberat^l s pašnjacima,^m **73** Ramot s pašnjacima i Anem s pašnjacima. **74** Od Ašerovog plemena dobili su Mašal s pašnjacima, Abdon s pašnjacima,ⁿ **75** Hukok s pašnjacima i Rehob^o s pašnjacima. **76** Od Naftalijevog plemena dobili su Kedeš^p u Galileji^r s pašnjacima,

6:67 *Moguće je: "grad utočište", u skladu s Jš 21:21.

6. POGŁ.

- a Jš 21:27-33
b Jš 21:34-40
c Br 35:2-4
d Jš 21:20-26
e Jš 20:7, 9
f Jš 16:10
g Jš 10:11
h Jš 10:12
Su 1:35
i Jš 19:45, 48
j Pnz 4:41-43
k Jš 21:27
l Jš 19:12, 16
m Jš 21:8, 28
n Jš 21:8, 30
o Jš 19:28, 31
Su 1:31
p Jš 20:7, 9
Jš 21:32, 33
r Mt 3:13

2. stupac

- a Jš 21:34-39
b Br 21:23
c Pnz 2:26
d Pos 32:1, 2
2Sa 2:8
e Br 21:26
f Br 32:1

7. POGŁ.

- g Pos 46:13
Br 26:23, 24
h Br 26:25
i Pos 35:16, 18
Br 26:38, 39
j 1Lje 8:1
k Pos 46:21
l 1Lje 7:10
m Br 26:41

Hamon s pašnjacima i Kirijatajim s pašnjacima.

77 Preostali Merarijevci dobili su od Zebulunovog plemena^a Rimono s pašnjacima i Tabor s pašnjacima. **78** U jordanском kraju kod Jerihona, s istočne strane Jordana, od Rubenovog plemena dobili su Beser u pustinji s pašnjacima, Jahas^b s pašnjacima, **79** Kedemot^c s pašnjacima i Mefaat s pašnjacima. **80** Od Gadovog plemena dobili su Ramot u Gileadu s pašnjacima, Mahanajim^d s pašnjacima, **81** Hešbon^e s pašnjacima i Jazer^f s pašnjacima.

7 Isakarovi sinovi bili su Tola, Pua, Jašub i Šimron,^g njih četvorica. **2** Tolini sinovi bili su Uzi, Refaja, Jeriel, Jahmaj, Ibsam i Šemuel, poglavari svojih rodova. Od Tole su potekli hrabri ratnici. U Davidovim danima bilo ih je 22 600. **3** Uzijevi potomci bili su njegov sin Izrahija i njegovi sinovi Mihael, Obadija, Joel i Išija – sva petorica bila su poglavari. **4** Prema rodoslovnim zapisima tih poglavara rodova među njihovim potomcima bilo je 36 000 vojnika spremnih za rat, jer su imali mnogo žena i sinova. **5** Njihova braća u svim Isakarovim porodicama bila su hrabri ratnici. Prema rodoslovnom zapisu bilo ih je 87 000.^h

6 Benjaminoviⁱ sinovi bili su Bela,^j Beker^k i Jediael,^l njih trojica. **7** Belini sinovi bili su Esbon, Uzi, Uziel, Jerimot i Iri, njih petorica. Oni su bili poglavari svojih rodova, hrabri ratnici, i u njihovom rodoslovnom zapisu bilo ih je upisano 22 034.^m **8** Bekerovi sinovi

bili su Zemira, Joaš, Eliezer, Elijoenaj, Omri, Jeremot, Abija, Anatot i Alemet. Sve su to bili Bekerovi sinovi. **9** Prema rodoslovnom zapisu tih poglavara rodova među njihovim potomcima bilo je 20 200 hrabrih ratnika. **10** Jediaelovi^a potomci bili su njegov sin Bilhan i njegovi sinovi Jeuš, Benjamin, Ehud, Kenaana, Zetan, Taršiš i Ahišahar. **11** Sve su to bili Jediaelovi potomci. Prema rodoslovnom zapisu tih poglavara rodova među njihovim potomcima bilo je 17 200 hrabrih ratnika spremnih za rat.

12 Šupimci i Hupimci* bili su Irovi^b sinovi. Hušimci su bili Aherovi sinovi.

13 Naftalijevi sinovi^c bili su Jahasiel, Guni, Jeser i Šalum, Bilhini potomci.^d

14 Ovo su bili Manašeovi^e sinovi: Asriel, kojeg je rodila njegova inoča Sirijka. (Ona je rodila i Gileadovog oca Makira.^f

15 Makir je našao ženu Hupimu i Šupimu, a njihova* sestra zvala se Maaka.) Drugom sinu bilo je ime Selofhad,^g a Selofhad je imao kćeri.^h

16 Makirova žena Maaka rodila je sina i dala mu ime Pereš. Perešov brat zvao se Šareš, a njegovi sinovi bili su Ulam i Rekem.

17 Ulamov sin* bio je Bedan. To su bili sinovi Makirovog sina Gileada, Manašeovog unuka.

18 Gileadova sestra bila je Hamoleketa. Ona je rodila Išhoda, Abi-Ezera i Mahlu. **19** Šemidini sinovi bili su Ahijan, Šekem, Likhi i Aniam.

20 Efrajimovi potomciⁱ bili su njegov sin Šutelah,^j njegov

21 njegov sin Zabab, njegov sin Tahat, njegov sin Elada, njegov sin Tahat, njegov sin Zabab, njegov sin Šutelah te Ezer i Elad. Ljudi iz Gata^a došli su ukrasti stoku Efrajimovim sinovima, pa su ubili Ezeru i Elada. **22** Njihov otac Efrajim dugo je tugovao, a njegova braća dolazila su mu da ga utješe. **23** Potom je spavao sa svojom ženom i ona je zatrudnjela i rodila sina. Dao mu je ime Berija* jer ga je ona rodila u vrijeme kad je nesreća snašla njegov dom. **24** Njegova je kći bila Šeera. Ona je sagradila Donji^b i Gornji Bet-Horon^c i Uzen-Šeeru. **25** Efrajimovi potomci bili su Refah i Rešef. Rešefov sin bio je Telah, njegov sin Tahan, **26** njegov sin Ladan, njegov sin Amihud, njegov sin Elišama, **27** njegov sin Nun i njegov sin Jošua*.^d

28 Njihovi posjedi i mjesta u kojima su se naselili bili su Betel^e s okolnim gradovima, Naaran na istoku, Gezer s okolnim gradovima na zapadu i Šekem s okolnim gradovima sve do Aje* s okolnim gradovima. **29** Pokraj Manašeovih potomaka bili su Bet-Šean^f s okolnim gradovima, Taanak^g s okolnim gradovima, Megido^h s okolnim gradovima i Dorⁱ s okolnim gradovima. U njima su živjeli potomci Izraelovog sina Josipa.

30 Ašerovi sinovi bili su Imnah, Išva, Išvi i Berija,^j a sestra im je bila Seraha.^k **31** Berijini sinovi bili su Heber i Malkiel, Birzajitov otac. **32** Hebe-

7. POGL.

a 1Lje 7:6

b 1Lje 7:7

c Br 26:48, 49

d Pos 30:3, 8
Pos 46:24, 25

e Pos 41:50, 51

f Pos 50:23
Br 26:29
Pnz 3:15

g Br 26:33

h Br 27:1, 7

i Br 1:33

j Br 26:35

2. stupac

a 1Sa 7:14
1Sa 17:4

b Js 16:1, 3

c Js 16:5
Js 21:20, 22
2Lje 8:3, 5d Izl 33:11
Br 11:28
Br 32:11, 12
Pnz 34:9
Js 1:1e Pos 28:16, 19
Js 16:1, 2f Js 17:11
1Sa 31:8, 10

g Su 5:1, 19

h Su 1:27
1Kr 9:15

i 1Kr 4:7, 11

j Br 26:44, 45

k Pos 46:17

28 Njihovi posjedi i mjesta u kojima su se naselili bili su Betel^e s okolnim gradovima, Naaran na istoku, Gezer s okolnim gradovima na zapadu i Šekem s okolnim gradovima sve do Aje* s okolnim gradovima. **29** Pokraj Manašeovih potomaka bili su Bet-Šean^f s okolnim gradovima, Taanak^g s okolnim gradovima, Megido^h s okolnim gradovima i Dorⁱ s okolnim gradovima. U njima su živjeli potomci Izraelovog sina Josipa.

30 Ašerovi sinovi bili su Imnah, Išva, Išvi i Berija,^j a sestra im je bila Seraha.^k **31** Berijini sinovi bili su Heber i Malkiel, Birzajitov otac. **32** Hebe-

7:23 *"Berija" znači "u nesreći". **7:27** *"Jošua" znači "Jehova je spasenje". **7:28** *Moguće i: "Gaze", ali nije riječ o Gazi u Filisteji.

7:12 *Ili: "Šupim i Hupim". 7:15 *Ili: "njegovu". 7:17 *Dosl.: "sinovi".

ru su se rodili Jaflet, Šomer i Hotam te njihova sestra Šua. **33** Jafletovi sinovi bili su Pasak, Bimhal i Ašvat. To su bili Jafletovi sinovi. **34** Šemerovi* sinovi bili su Ahi, Rohga, Jehuba i Aram. **35** Sinovi njegovog brata Helema* bili su Sofah, Imna, Šeleš i Amal. **36** Sofahovi sinovi bili su Suah, Harnefer, Šual, Beri, Imra, **37** Beser, Hod, Šama, Šilša, Itran i Beera. **38** Jeterovi sinovi bili su Jefune, Pispa i Ara. **39** Ulini sinovi bili su Arah, Haniel i Risija. **40** Sve su to bili Ašerovi potomci, poglavari svojih rodova, birani hrabri ratnici, najistaknutiji vojni zapovjednici. Broj upisanih u njihovom rodoslovnom zapisu^a iznosio je 26 000 vojnika^b spremnih za rat.

8 Benjaminu^c se rodio prvorođenac Bela,^d a potom drugi sin Ašbel,^e treći Aharah, **2** četvrti Noha i peti Rafa. **3** Belini sinovi bili su Adar, Gera,^f Abihud, **4** Abišua, Naaman, Ahoah, **5** Gera, Šefufan i Huram. **6** Ovo su bili Ehudovi sinovi, poglavari porodica koje su živjele u Gebi,^g odakle su bile odvedene u izgnanstvo u Manahat: **7** Naaman, Ahija i Gera, koji ih je predvodio kad su išli u izgnanstvo. Njemu su se rodili Uza i Ahihud. **8** Šaharajimu su se rodila djeca u moapskoj zemlji nakon što je otjerao Moapce, a žene su mu bile Hušima i Baara*. **9** Imao je i ženu Hodešu, koja mu je rodila Jobaba, Sibiju, Mešu, Malkama, **10** Jeusa, Sakiju i Mir-

7:34 *U 32. retku naziva se Šomer. **7:35** *Vjerojatno je riječ o Hotamu koji se spominje u 32. retku. **8:8** *Moguće i: "nakon što je otjerao svoje žene Hušimu i Baaru".

7. POGL.
a Izl 30:14

b Br 1:41
Br 26:47

8. POGL.
c Pos 35:16, 18

d 1Lje 7:6

e Pos 46:21

f Pos 46:21

g Jš 21:8, 17
1Sa 13:16

2. stupac
a Ne 6:2

b Ezr 2:1, 33

c Jš 19:42, 48
Jš 21:8, 24

d Jš 9:15, 17
Jš 21:8, 17
1Lje 21:29

e 1Lje 9:35–38

f 1Sa 14:50

g 1Sa 9:1, 2
1Sa 11:15

h 1Sa 14:45

i 1Sa 14:49

j 1Sa 31:2

k 2Sa 2:8
1Lje 9:39–44

l 2Sa 4:4

mu. To su bili njegovi sinovi, poglavari svojih rodova.

11 Hušima mu je rodila Abituba i Elpaala. **12** Elpaalovi sinovi bili su Eber, Mišam, Šamed (koji je sagradio Ono^a i Lod^b s okolnim gradovima), **13** Berija i Šema. Oni su bili poglavari porodica koje su živjele u Ajalonu.^c Oni su istjerali stanovnike Gata. **14** Ahjo, Šašak, Jeremot, **15** Zebadija, Arad, Eder, **16** Mihael, Išpa i Joha bili su Berijini sinovi. **17** Zebadija, Mešulam, Hizki, Heber, **18** Išmeraj, Izlija i Jobab bili su Elpaalovi sinovi. **19** Jakim, Zikri, Zabdi, **20** Elienaj, Siletaj, Eliel, **21** Adaja, Beraja i Šimrat bili su Šimijevi sinovi. **22** Išpan, Eber, Eliel, **23** Abdon, Zikri, Hanan, **24** Hananija, Elam, Antotija, **25** Ifdeja i Penuel bili su Šašakovi sinovi. **26** Šamšeraj, Šeharija, Atalija, **27** Jaarešija, Ilija i Zikri bili su Jerohamovi sinovi. **28** Oni su bili poglavari svojih rodova, kako su bili upisani u rodoslovne zapise. Ti su poglavari živjeli u Jeruzalemu.

29 U Gibeonu je živio Jeiel, osnivač Gibeona.^d Žena mu se zvala Maaka.^e **30** Njegov prvorođeni sin bio je Abdon, a zatim su mu se rodili Sur, Kiš, Baal, Nadab, **31** Gedor, Ahjo i Zaker. **32** Miklotu se rodio Šimeja. Svi su oni živjeli sa svojom braćom u Jeruzalemu, bližu svoje ostale braće.

33 Neru^f se rodio Kiš, a Kišu se rodio Šaul.^g Šaulu su se rodili Jonatan,^h Malki-Šua,ⁱ Abinadab^j i Ešbaal*.^k **34** Jonatanov sin bio je Merib-Baal*.^l

8:33 *Zvao se i Iš-Bošet. **8:34** *Zvao se i Mefibošet.

Merib-Baalu se rodio Mika.^a **35** Mikini sinovi bili su Piton, Melek, Tarea i Ahaz. **36** Ahazu se rodio Joada. Joadi su se rodili Alemet, Azmavet i Zimri. Zimriju se rodio Mosa. **37** Moš si se rodio Bina, a njegov sin bio je Rafah, njegov sin Eleasa, njegov sin Asel. **38** Asel je imao šest sinova, koji su se zvali Azrikam, Bokeru, Jišmael, Šearija, Obadija i Hanan. Sve su to bili Aselovi sinovi. **39** Sinovi njegovog brata Ešeka bili su prvorođenac Ulam, zatim drugi sin Jeuš i treći Elifelet. **40** Ulamovi sinovi bili su hrabri ratnici koji su vješto gadali lukom. Oni su imali mnogo sinova i unuka, ukupno 150. Sve su to bili Benjaminovi potomci.

9 Svi su Izraelci bili upisani u rodoslovni zapis. Zapisani su u Knjigu o Izraelovim kraljevima. A Juda je zbog svoje nevjernosti bio odveden u izgnanstvo u Babilon.^b **2** Prvi stanovnici koji su se vratili na svoje posjede u svojim gradovima bili su svećenici, leviti, neki drugi Izraelci i hramski sluge*.^c **3** U Jeruzalemu su se nastanili neki od Judinih,^d Benjaminovih,^e Efrajimovih i Manaševih potomaka. **4** Od potomaka Judinog sina Peresa:^f Utaj, sin Amihuda, sina Omrija, sina Imrija, Banijejevog sina. **5** Od Šilonaca: prvorođenac Asaja i njegovi sinovi. **6** Od Zerahovih potomaka:^g Jeuel i njegova braća, njih 690.

7 Od Benjaminovih potomaka: Mešulamov sin Salu, Hodavijin unuk, Hasenuin praunuk, **8** Jerohamov sin Ibneja, Uzi-jin sin Ela, Mikrijev unuk, i

8. POGL.

a 2Sa 9:12

9. POGL.

b Jr 39:9

c Jš 9:3, 27
Ezr 2:43-54
Ezr 2:70
Ezr 8:20
Ne 7:73
Ne 11:3

d Ne 11:4, 5

e Ne 11:7-9

f Pos 46:12
1Lje 2:4

g 1Lje 2:4, 6

2. stupac

a Ne 11:10-14

b Ne 11:15

c 1Lje 2:54
Ne 12:28d Ezr 2:1, 42
Ne 11:19

e Ne 3:29

f Izl 6:25
Br 3:32g Br 25:11, 13
Jš 22:30
Su 20:28

Šefatijin sin Mešulam, Reuelov unuk, Ibnijeov praunuk. **9** Njihove braće, upisane u rodoslovne zapise, bilo je 956. Svi oni bili su poglavari porodica u svojim rodovima.

10 Od svećenika: Jedaja, Jorjarib, Jakin,^a **11** Azarija, sin Hilkije, sina Mešulama, sina Sadoka, sina Merajota, Ahitubovog sina, predstojnik doma* pravog Boga, **12** Adaja, sin Jerohama, sina Pašhura, Malkijinog sina, Masaj, sin Adiela, sina Jahzere, sina Mešulama, sina Mešilemita, Imerovog sina, **13** i njihova braća, poglavari svojih rodova, 1760 snažnih, pouzdanih ljudi koji su mogli vršiti službu u domu pravog Boga.

14 Od levita: Šemaja,^b sin Hašuba, sina Azrikama, Hašabijinog sina, koji je bio Merarijev potomak, **15** Bakbakar, Hereš, Galal, Mikin sin Matanija, Zikrijin unuk, Asafov praunuk, **16** Šemajin sin Obadija, Galalov unuk, Jedutunov praunuk, Asin sin Berekija, Elkanin unuk, koji je živio u selima u kojima su živjeli Netofljani.^c

17 Od vratara:^d Šalum, Akub, Talmon, Ahiman. Njihov brat Šalum bio je poglavar **18** i ranije je služio kod kraljevih vrata na istoku.^e Oni su bili vratari u taboru Levijevaca. **19** Koreov sin Šalum, Ebjasafov unuk, Korahov praunuk, i braća iz njegovog roda, Korahovci, nadgledali su posao. Čuvali su ulaz u šator, kao što su njihovi preci čuvali ulaz u Jehovin tabor. **20** Eleazarov^f sin Pinhas^g nekad je bio njihov predstojnik. Jehova je

9:11 *Ili: "hrama".

9:2 *Ili: "netini". Dosl.: "darovani".

bio uz njega. **21** Mešelemijin sin Zaharija^a bio je vratar na ulazu u šator sastanka.

22 Onih koji su bili odabrani za vratare na ulazima bilo je ukupno 212. Živjeli su u svojim selima, onako kako su bili upisani u rodoslovni zapis.^b Njima su David i vidjelac^c Samuel povjerali tu odgovornu službu. **23** Oni i njihovi sinovi čuvali su stražu na vratima Jehovinog doma,^d na vratima šatora. **24** Vratari su stajali na četiri strane: na istoku, zapadu, sjeveru i jugu.^e **25** S vremena na vrijeme njihova su braća dolazila iz svojih sela da sedam dana služe s njima. **26** Ta je odgovorna služba bila povjereni četvorici glavnih vratara. Oni su bili leviti i bili su zaduženi za prostorije* i riznicu doma pravog Boga.^f **27** Noću su stajali na svojim mjestima oko doma pravog Boga jer im je dužnost bila da stražare. Osim toga, imali su ključ kojim su svako jutro otključavali dom.

28 Neki od njih bili su odgovorni za pribor^g koji se koristio u svetoj službi. Prebrojavali su ga kad su ga donosili i kad su ga odnosili. **29** Neki od njih brinuli su se za drugi pribor, za sav sveti pribor^h te za fino brašno,ⁱ vino,^j ulje,^k tamjan^l i mirisno ulje.^m **30** Neki svećenički sinovi pravili su mirisno ulje. **31** Levit Matitija, prvorođenac Korahovca Šaluma, bio je zadužen za ono što se peklo u tavi.ⁿ **32** Neki od njihove braće Kehatovaca bili su zaduženi za naslagane kruhove*,^o da ih

9:26 *Ili: "blagovaonice". 9:32 *Riječ je o kruhovima koji su se stavljali pred Boga.

9. PUGL.

a 1Lje 26:14, 19

b 1Lje 9:1

c 1Sa 9:9

d 2Lje 23:16, 19
Ne 12:45

e 1Lje 26:14-16

f 1Lje 26:20
1Lje 28:11, 12
2Lje 31:12

g Br 1:50

h 1Kr 8:4

i Le 2:1
1Lje 23:29

j Le 23:12, 13

k Izl 27:20

l Le 2:1, 2

m Izl 25:3, 6

n Le 2:5, 7

o 2Lje 2:4
2Lje 13:11

2. stupac

a Le 24:6, 8

b Js 21:8, 17

c 1Sa 14:50

d 1Sa 9:1, 2
1Sa 11:15

e 1Sa 14:45
1Sa 18:1
2Sa 1:23

f 1Sa 14:49

g 1Sa 31:2

h 2Sa 4:4

i 2Sa 9:12

10. PUGL.

j 1Sa 31:1-5
2Sa 1:21, 25

1. LJETOPIISA 9:21-10:2

pripravljaju na svaki dan počinčinka.^a

33 To su bili pjevači, poglavari levitskih rodova. Oni su bili u hramskim prostorijama*. Bili su oslobođeni drugih dužnosti jer su danju i noću trebali obavljati svoj posao. **34** To su bili poglavari levitskih rodova, kako su bili upisani u rodoslovne zapise. Oni su živjeli u Jeruzalemu.

35 U Gibeonu je živio Jeiel, osnivač Gibeona.^b Žena mu se zvala Maaka. **36** Njegov prvorođeni sin bio je Abdon, a zatim su mu se rodili Sur, Kiš, Baal, Ner, Nadab, **37** Gedor, Ahjo, Zaharija i Miklot. **38** Miklotu se rodio Šimeam. Svi su oni živjeli sa svojom braćom u Jeruzalemu, blizu svoje ostale braće. **39** Neru^c se rodio Kiš, a Kišu se rodio Šaul.^d Šaulu su se rodili Jonatan,^e Malki-Šua,^f Abinadab^g i Ešbaal. **40** Jonatanov sin bio je Merib-Baal.^h Merib-Baalu se rodio Mika.ⁱ **41** Mikini sinovi bili su Piton, Melek, Tahrea i Ahaz. **42** Ahazu se rodio Jara. Jari su se rodili Alemet, Azmavet i Zimri. Zimriju se rodio Mosa. **43** Mosi se rodio Bina, a njegov sin bio je Refaja, njegov sin Eleasa, njegov sin Asel. **44** Asel je imao šest sinova, koji su se zvali Azrikam, Bokeru, Jišmael, Šearija, Obadija i Hanan. To su bili Aselovi sinovi.

10 Filistejci su se zaratili s Izraelcima. A Izraelci su pobjegli pred Filistejcima i mnogi su bili pobijeni na gori Gilboi.^j **2** Filistejci su sustigli Šaula i njegove sinove te

9:33 *Ili: "u blagovaonicama".

1. LJETOPISA 10:3-11:8

su ubili Šaulove sinove Jonatana, Abinadaba i Malki-Šuu.^a **3** Oko Šaula je boj postajao sve žešći. Strijelci su ga pro-našli i ranili.^b **4** Tada je Šaul rekao svom štitonoši: "Izvuci mač i probodi me njime da ti neobrezani ljudi ne bi okrutno postupali sa mnom!"^c Ali štitonoša nije htio to učiniti jer se veoma bojao. Zato je Šaul uzeo mač i bacio se na njega.^d **5** Kad je štitonoša vidio da je Šaul mrtav, i on se bacio na svoj mač i umro. **6** Tako su zajedno poginuli Šaul i tri njegova sina te svi ljudi iz njegovog doma.^e **7** Kad su svi Izraelci koji su bili u dolini saznali da je njihova vojska pobjegla te da su Šaul i njegovi sinovi poginuli, počeli su napuštati svoje gradove i bježati. Potom su došli Filistejci i naselili se u njima.

8 Kad su sutradan Filistejci došli oplijeniti pobijene, našli su Šaula i njegove sinove kako leže na gori Gilboi.^f **9** Šaula su svukli, odsjekli mu glavu i skinuli s njega oklop* te su poslali glasnike po cijeloj Filisteji da objave vijest u hramovima svojih idola^g i u narodu. **10** Na koncu su njegov oklop stavili u hram svog boga, a njegovu su glavu objesili na zid Dagonovog hrama.^h

11 Kad su svi stanovnici Jabešaⁱ u Gileadu čuli sve što su Filistejci učinili Šaulu,^j **12** skupili su se svi ratnici i uzeli Šaulovo tijelo i tijela njegovih sinova. Odnijeli su ih u Jabeš i pokopali njihove kosti pod velikim stablom u Jabešu.^k I postili su sedam dana.

10:4 *Ili: "da mi se (...) ne bi rugali".
10:9 *Ili: "oružje".

10. POGL.

- a 1Lje 8:33
b 1Sa 26:9, 10
c Su 16:21, 23
d 1Lje 10:13
e 1Sa 31:6, 7
f 1Sa 28:4
1Sa 31:8-10
g Su 16:23, 24
h 1Sa 5:2
i 1Sa 11:1
j 1Sa 31:11-13
k 2Sa 2:5
2Sa 21:12

2. stupac

- a 1Sa 13:13
1Sa 15:22, 23
b Le 20:6
1Sa 28:7
c Ru 4:17
1Sa 13:14
1Sa 15:27, 28
2Sa 5:3

11. POGL.

- d Br 13:22
2Sa 2:1
2Sa 5:5
1Lje 12:23
e 2Sa 5:1, 2
f 1Sa 18:6, 13
g 2Sa 6:21
2Sa 7:8, 9
Ps 78:70, 71
h 1Sa 16:13
2Sa 2:4
2Sa 5:3
i 1Sa 15:27, 28
j Jš 15:63
Su 1:21
Su 19:10
k Pos 10:15, 16
Pos 15:18, 21
Izl 3:17
l 2Sa 5:6-10
m 1Kr 8:1
Ps 2:6
Ps 48:2
n 1Kr 2:10
o 2Sa 2:18

13 Šaul je poginuo zato što je bio nevjeran Jehovi i nije slušao ono što je Jehova zapovjedio^a te zato što je pitao za savjet ženu koja priziva duhove^b **14** umjesto da je za savjet pitao Jehovu. Zato ga je on pogubio i predao kraljevsku vlast Jišajevom sinu Davidu.^c

11 Poslije nekog vremena svi su se Izraelci skupili kod Davida u Hebronu^d i rekli mu: "Evo, mi smo tvoja braća*."^e **2** Prije, dok je Šaul bio kralj, ti si predvodio Izraelce u vojnim pohodima.^f I Jehova, tvoj Bog, rekao ti je: "Ti ćeš biti pastir mom narodu Izraelu, ti ćeš biti vođa mom narodu Izraelu."^g **3** Tako su svi izraelski starješine došli kralju Davidu u Hebron i on je s njima sklopio savez u Hebronu pred Jehovom. Potom su pomazali Davida za kralja nad Izraelom,^h kao što je Jehova bio rekao preko Samuela.ⁱ

4 Potom je David krenuo sa svim Izraelcima na Jeruzalem, to jest Jebus,^j u kojem su živjeli Jebusejci.^k **5** Stanovnici Jebusa rugali su se Davidu: "Nikad nećeš ući ovamo!"^l Ali David je ipak osvojio utvrdu Sion,^m koja se danas naziva Davidov grad.ⁿ **6** Tada je David rekao: "Tko prvi napadne Jebusejce, bit će zapovjednik vojske." I Serujin sin Joab^o prvi je to učinio i postao zapovjednik. **7** Potom se David nastanio u utvrđi. Zato su je prozvali Davidov grad. **8** Počeo je podizati i druge građevine svuda unakolo, na Milu* i u okolnom području, a Joab je obnovio os-

11:1 *Dosl.: "tvoja kost i tvoje meso".
11:8 *Ili: "Humku".

tali dio grada. **9** Tako je David postajao sve moćniji,^a a Jehova nad vojskama bio je s njim.

10 A ovo su zapovjednici Davidovih istaknutih ratnika, koji su zajedno sa svim ostalim Izraelcima svesrdno podupirali Davida i postavili ga za kralja, kao što je Jehova bio obećao Izraelu.^b **11** Ovo je popis Davidovih istaknutih ratnika: Jašobam,^c sin nekog Hakmonca, koji je bio glavni među trojicom najistaknutijih ratnika.^d On je jednom prilikom svojim kopljem pobio 300 ljudi.^e **12** Drugi je bio Eleazar,^f sin Ahohijejca^g Dode, koji je bio među trojicom najistaknutijih ratnika. **13** On je bio s Davidom u Pas-Damimu,^h gdje su se Filistejci skupili za rat. Ondje je bilo polje puno ječma. Vojska je pobjegla pred Filistejcima, **14** a on je stao nasred polja, obranio ga i pobio Filistejce. Tako je Jehova dao veliku pobjedu svom narodu.ⁱ

15 Jednom su trojica od tridesetorice zapovjednika otišla do stijene da se pridruže Davidu u pećini kod Adulama,^j a filistejska vojska bila je utaborena u Refaimskoj dolini.^k **16** David je tada bio u svom skrovištu, a filistejska vojska bila je u Betlehemu. **17** I David je s čežnjom rekao: "Da se barem mogu napiti vode iz betlehemske^l nakapnice koja se nalazi kod gradskih vrata!" **18** Nato su ta trojica prodrli u filistejski tabor, zahvatila vodu iz betlehemske nakapnice koja se nalazi kod gradskih vrata te je donijela Davidu. Ali David je nije htio piti, nego ju je izlio na zemlju pred Jehovom. **19** I rekao je: "Zbog svog Boga nikad

11. POGL.

a 2Sa 3:1

b 1Sa 16:12, 13

c 1Lje 27:1, 2

d 2Sa 23:8

e Jš 23:10

f 2Sa 23:9, 10
2Sa 23:15-17

g 1Lje 8:1, 4

h 1Sa 17:1

i Ps 18:50

j 1Sa 22:1

k Jš 15:8, 12
2Sa 23:13-17

l 1Sa 20:6

2. stupac

a Pos 9:4
Le 17:10

b 1Sa 26:6
2Sa 2:18
2Sa 3:30
2Sa 18:2

c 2Sa 23:18, 19

d 1Kr 4:4
1Lje 27:1, 5

e Jš 15:21

f Su 14:5, 6
1Sa 17:36, 37
2Sa 23:20-23

g 1Sa 17:4

h 1Sa 17:7

i 1Sa 17:51

j 1Lje 11:19

k 2Sa 2:18, 23
1Lje 27:1, 7

l 2Sa 23:24-39

ne bih učinio takvo što! Zar da pijem krv ovih ljudi koji su svoj život izložili opasnosti?^a Jer oni su svoj život izložili opasnosti da bi donijeli tu vodu." I nije htio piti. To su učinila njegova tri istaknuta ratnika.

20 A Joabov brat Abišaj^b bio je glavni među drugom trojicom istaknutih ratnika. On je jednom prilikom svojim kopljem pobio 300 ljudi. Bio je nadaleko poznat kao i ona trojica najistaknutijih ratnika.^c **21** Među svojom trojicom bio je istaknutiji od druge dvojice i bio im je zapovjednik. No nije dostigao onu trojicu najistaknutijih ratnika.

22 Jojadin sin Benaja^d bio je hrabar čovjek, koji je učinio velika djela u Kabseelu.^e Ubio je dva sina Moapca Arijela, a jednog je snježnog dana sišao u jamu za vodu i ubio lava.^f

23 Ubio je i nekog Egipćanina neobično krupnog stasa, visokog 5 lakata*.^g Premda je Egipćanin u ruci imao koplje čiji je držak bio kao tkalačko vratilo,^h Benaja je krenuo na njega samo sa štapom, izbio mu koplje iz ruke i ubio ga njegovim vlastitim kopljem.ⁱ **24** To je učinio Jojadin sin Benaja. Bio je nadaleko poznat kao i ona tri istaknuta ratnika. **25** Premda je bio istaknutiji od tridesetorice, nije dostigao trojicu najistaknutijih ratnika.^j Ali David ga je postavio za zapovjednika svoje tjelesne straže.

26 Istaknuti ratnici u vojsci bili su Joabov brat Asahel,^k Elhanan, sin Dode iz Betlehema,^l **27** Šamot iz Harora,

11:23 *Bio je visok otprilike 220 centimetara. Vidi dodatak B14.

Pelonjanin Heles, **28** Ira,^a sin Tekoanca Ikeša, Anatočanin Abi-Ezer,^b **29** Hušanin Sibe-kaj,^c Ahothijevac Ilaj, **30** Netofljanin Mahraj,^d Heled,^e sin Netofljanina Baanaha, **31** Itaj, sin Ribaja iz Gibe koja pripada Benjaminovcima,^f Piratonjanin Benaja, **32** Huraj iz gaaških^g dolina*, Abiel iz Bet-Arabe, **33** Baharumljanin Azmavet, Elijahba iz Šaalbona, **34** sinovi Gizonca Hašema, Jonatan, sin Hararca Šage, **35** Ahiam, sin Hararca Sakara, Urov sin Elifal, **36** Mekeranin Hefer, Pelonjanin Ahija, **37** Hesro iz Karmela, Ezbajev sin Naaraj, **38** Natanov brat Joel, Hagrijev sin Mibhar, **39** Amonac Selek, Berocčanin Naharaj, koji je bio štito-onoša Serujinog sina Joaba, **40** Itrijac Ira, Itrijac Gareb, **41** Hetit Urija,^h Ahljajev sin Zabab, **42** Adina, sin Rubenovca Šize, poglavar Rubenovaca, i s njim 30 ljudi, **43** zatim Maakin sin Hanan, Mitnjanin Jošafat, **44** Aštaročanin Uzija, Šama i Jeiel, sinovi Aroerca Hotama, **45** Šimrijev sin Jediael i njegov brat Tišanin Joha, **46** Mahavac Eliel, Elnaamovi sinovi Jeribaj i Jošavija, Moabac Itma, **47** Eliel, Obed i Mesobajanin Jaasiel.

12 Ovo su ljudi koji su došli k Davidu u Siklagⁱ dok se još skrivao od Kiševog sina Šaula,^j neki od hrabrih ratnika koji su mu pomagali u boju.^k **2** Bili su naoružani lukom te su i desnicom i ljevicom^l znali gađati kamenjem iz pračke^m te odapinjati strijele iz luka. Bili

11:32 *Ili: "vadija". Vidi izraz "vadi" u Rječniku.

11. POGŁ.

a 1Lje 27:1, 9

b 1Lje 27:1, 12

c 2Sa 21:18
1Lje 27:1, 11

d 1Lje 27:1, 13

e 1Lje 27:1, 15

f Su 20:15
1Lje 12:1, 2

g Jš 24:30

h 2Sa 11:3, 17
2Sa 12:9
1Kr 15:5

12. POGŁ.

i 1Sa 27:5, 6
2Sa 1:1

j 1Sa 27:1

k 1Lje 11:10

l Su 3:15
Su 20:15, 16

m 1Sa 17:49

2. stupac

a Pos 49:27

b 1Sa 11:4

c 1Lje 11:26, 33

d Jš 9:3

e 1Lje 11:15

f Br 26:10, 11

g 1Sa 23:14, 29
1Sa 24:22
1Lje 11:16h Pos 49:19
Pnz 33:20

i Le 26:8

j 1Sa 22:1
1Sa 23:14
1Sa 24:22

su Šaulova braća*, Benjaminovci.^a **3** Poglavar je bio Ahiezer, a s njim je bio i Joaš. Obojica su bili sinovi Gibeanca^b Šemaaha. Uz njih su bili i Azmavetovi^c sinovi Jeziel i Pelet, zatim Beraka, Anatočanin Jehu, **4** Gibeonjanin^d Išmaja, koji je bio jedan od tridesetorice hrabrih ratnika^e i njihov vođa, zatim Jeremija, Jahaziel, Johanan, Gederanac Jozabad, **5** Eluzaj, Jerimot, Bealija, Šemarija, Harifejac Šefatija, **6** potom Korahovci^f Elkana, Išija, Azarel, Joezer, Jašobam **7** te Joela i Zebadija, sinovi Jerohama iz Gedora.

8 Neki Gadovci prešli su k Davidu koji je bio u svom skrovištu u pustinji.^g Bili su to hrabri ratnici, vojnici uvježbani za rat koji su uz sebe uvijek imali velike štitove i koplja. Lice im je bilo poput lavljeg i bili su brzi poput gazela po brdima. **9** Ezer je bio prvi među njima, Obadija drugi, Elijab treći, **10** Mišmana četvrti, Jeremija peti, **11** Ataj šesti, Eliel sedmi, **12** Johanan osmi, Elzabad deveti, **13** Jeremija deseti i Makbanaj jedanaesti. **14** Bili su to Gadovci,^h vojni zapovjednici. Najslabiji je mogao nadjačati stotinu ljudi, a najsnažniji tisuću.ⁱ **15** To su bili ljudi koji su prešli Jordan prvog mjeseca, kad se rijeka prelijevala preko svojih obala, te su rastjerali na istok i na zapad sve one koji su živjeli u dolinama.

16 I neki iz Benjaminovog i Judinog plemena došli su k Davidu u njegovo skrovište.^j **17** Tada je David izašao pred

12:2 *Odnosno pripadnici istog plemena.

njih i rekao im: "Ako dolazite k meni u miru, da mi pomognete, drage ću se volje udružiti s vama. Ali ako ste došli da me izdate mojim protivnicima, premda nisam ništa skrivio, neka to vidi Bog naših predaka i neka presudi."^a
18 Tada je Božji duh sišao na Amasaju,^b zapovjednika tridesetorice, i on je rekao:

"Tvoji smo, Davide, s tobom smo, sine Jišajev.^c

Mir, mir tebi, i mir onome koji ti pomaže,
 jer tebi pomaže tvoj Bog!"^d

I David ih je primio i postavio za vojne zapovjednike.

19 I neki iz Manašeovog plemena prebjegli su k Davidu kad je s Filistejcima izišao u boj protiv Šaula. Ali David nije pomogao Filistejcima jer su se njihovi vladari^e međusobno posavjetovali i potom ga odlučili poslati natrag. Rekli su: "On će prebjeći svom gospodaru Šaulu, a to će nas stajati glave."^f

20 Kad se vratio u Siklag,^g k njemu su prebjegli ovi Manašeovci: Adnah, Jozabad, Jediael, Mihael, Jozabad, Elihu i Siletaj, tisućnici iz Manašeovog plemena.^h **21** Oni su pomogli Davidu u borbi protiv razbojnika jer su svi bili snažni, hrabri ljudi.ⁱ Oni su postali zapovjednici u njegovoj vojsci. **22** Iz dana u dan ljudi su dolazili k Davidu/ da mu pomognu, sve dok njegova vojska nije postala velika kao Božja vojska.^k

23 Ovo je broj ljudi naoružanih za rat koji su došli k Davidu u Hebron/ da njemu predaju Šaulovu kraljevsku vlast, kao što je Jehova zapovjedio:^m
24 Iz Judinog plemena bilo je

12. POGL.

a 1Sa 24:12, 15
 1Sa 26:23
 Ps 7:6

b Su 6:34
 Su 13:24, 25

c 2Sa 15:21

d Ps 54:4

e Su 3:1, 3

f 1Sa 29:2-4

g 1Sa 30:1

h Pnz 33:17

i 1Lje 5:23, 24
 1Lje 11:10

j 2Sa 2:3

k 2Sa 3:1

l 2Sa 2:1
 2Sa 5:1

m 1Sa 16:1, 13
 1Lje 11:10

2. stupac

a 1Lje 27:1, 5

b 1Lje 6:49

c 2Sa 8:17
 1Kr 1:8
 1Kr 2:35
 1Lje 6:1, 8
 1Lje 27:16, 17

d 1Lje 8:1, 33
 1Lje 12:1, 2

e Br 32:33
 Js 13:8

6800 ljudi naoružanih za rat koji su nosili velike štitove i koplja. **25** Od Šimunovaca bilo je 7100 snažnih, hrabrih ratnika.

26 Od Levijevaca bilo je 4600 ljudi. **27** Jojada^a je bio vođa Aronovih potomaka^b i s njim je bilo 3700 ljudi. **28** Među njima je bio i Sadok,^c snažan i hrabar mladić, a s njim i 22 zapovjednika iz njegovog roda.

29 Od Benjaminovaca, Šaulove braće,^d bilo je 3000 ljudi, od kojih je većina dotad bila odana Šaulu i njegovoj obitelji. **30** Od Efrajimovaca bilo je 20 800 snažnih, hrabrih ljudi koji su uživali velik ugled među pripadnicima svojih rodova.

31 Od polovine Manašeovog plemena bilo je 18 000 ljudi poimence određenih da dođu postaviti Davida za kralja.

32 Od Isakarovog plemena bilo je 200 zapovjednika koji su razumjeli u kojem vremenu žive te su znali što Izrael treba učiniti. Sva njihova braća bila su pod njihovim zapovjedništvom.

33 Od Zebulunovog plemena bilo je 50 000 ljudi sposobnih za vojsku, koji su bili spremni za boj i naoružani raznim vrstama oružja. Svi su se oni pridružili Davidu i bili su mu potpuno odani. **34** Od Naftalijevog plemena bilo je 1000 zapovjednika i s njima 37 000 ljudi s velikim štitovima i kopljima. **35** Od Danovaca bilo je 28 600 ljudi spremnih za boj. **36** Od Ašerovog plemena bilo je 40 000 ljudi sposobnih za vojsku koji su bili spremni za boj.

37 Od onih s druge strane Jordana^e - od Rubenovaca, Gadovaca i polovine Manašeovog plemena - bilo je 120 000

vojnika naoružanih raznim vrstama oružja. **38** Svi su oni bili ratnici spremni za boj. Došli su u Hebron čvrsto odlučivši postaviti Davida za kralja nad cijelim Izraelom. I svi ostali Izraelci složno su odlučili postaviti Davida za kralja.^a **39** Ostali su ondje s Davidom tri dana te su jeli i pili ono što su njihova braća pripremila za njih. **40** I ljudi iz obližnjih krajeva, ali i iz onih dalekih, sve do područja Isakarovog, Zebulunovog i Naftalijevog plemena, prilagali su mnogo hrane: na magarcima, devama, mulama i govovima donosili su brašno, suhe smokve, groždice, vino i ulje, a dovodili su i govoda i ovce, jer je u Izraelu vladalo veselje.

13 David se posavjetovao s tisućnicima, stotnicima i sa svim drugim vođama.^b **2** Potom je David rekao svim okupljenim Izraelcima*: "Ako je vama po volji i ako je ugodno Jehovi, našem Bogu, pošaljimo glasnike svojoj braći koja su ostala u svim izraelskim krajevima, a isto tako i svećenima i levitima u njihove gradove^c s pašnjacima, da nam se pridruže. **3** Donesimo natrag kovčeg^d svog Boga." Naime, u Šaulovo vrijeme^e Izraelci se nisu brinuli za njega. **4** Svi okupljeni složili su se da se učini tako jer se taj prijedlog svima svidio. **5** Tako je David skupio sve Izraelce od rijeke Egipta* pa do Lebo-Hamata^{#f} da donesu kovčeg pravog Boga iz Kirijat-Jearima.^g

13:2 *Ili: "svoj izraelskoj skupštini". Vidi izraz "skupština" u Rječniku. **13:5** *Ili: "od Šihora u Egiptu". #Ili: "do ulaza u Hamat".

12. PUGL.

a Pos 49:8, 10
1Lje 11:10

13. PUGL.

b 1Lje 15:25

c Br 35:2

d 1Sa 7:2

e 1Sa 14:18

f Br 34:2, 8

g 1Sa 6:21–7:1
2Sa 6:1, 2
1Lje 15:3

2. stupac

a Js 15:9, 12

b Izl 25:22
Br 7:89
1Sa 4:4
2Sa 6:2

c Izl 37:5

d 2Sa 6:3–8

e Izl 15:20

f 1Lje 25:1

g 2Lje 5:13

h Br 4:15

i Le 10:1, 2

j 2Sa 6:9–11

k Pos 30:27
Pos 39:5

14. PUGL.

l 1Kr 5:6, 8

m 2Sa 5:11, 12

6 David i svi Izraelci pošli su u Baalu,^a to jest Kirijat-Jearim, grad u Judi, da odande donesu kovčeg pravog Boga pred kojim ljudi prizivaju ime Jehove, koji sjedi na prijestolju iznad* keruba.^b **7** Medutim, kovčeg pravog Boga stavili su na nova kola^c da ga odvezu iz Abinadabove kuće, a Uza i Ahjo upravljali su kolima.^d **8** David i svi Izraelci silno su se veselili pred pravim Bogom pjevajući i svirajući harfe i druga žičana glazbala te defove,^e činele^f i trube.^g **9** No kad su došli do Kidonovog gumna, Uza je pružio ruku i uhvatio kovčeg jer su ga govoda skoro prevrнула. **10** Tada se Jehova razgnjevio na Uzu i pogubio ga zato što je pružio ruku i uhvatio kovčeg.^h I tako je Uza umro ondje, pred Bogom.ⁱ **11** A David se rasrdio zbog toga što je Jehova u svom gnjevu pogubio Uzu. I ono je mjesto dobilo ime Peres-Uza*, koje nosi do današnjeg dana.

12 Tog se dana David uplašio pravog Boga i upitao se: "Kako da donesem k sebi kovčeg pravog Boga?"^j **13** I David nije donio kovčeg k sebi u Davidov grad, nego je zapovjedio da ga odnesu u kuću Obed-Edoma iz Gata. **14** Kovčeg pravog Boga ostao je tri mjeseca u kući Obed-Edoma. I Jehova je blagoslivljao Obed-Edomove ukućane i sve što je on imao.^k

14 Tirski kralj Hiram^l poslao je Davidu glasnike te cedrovo drvo, zidare koji rade s kamenom i tesare da mu sagrađe dvor.^m **2** I David je spoznao

13:6 *Moguće i: "između". **13:11** *"Peres-Uza" znači "provala gnjeva na Uzu".

da je Jehova učvrstio njegovu kraljevsku vlast nad Izraelom^a i da je uzvisio njegovo kraljevstvo radi svog naroda Izraela.^b

3 David je u Jeruzalemu uzeo još žena,^c tako da mu se rodilo još sinova i kćeri.^d **4** Ovo su imena sinova koji su mu se rodili u Jeruzalemu:^e Šamua, Šobab, Natan,^f Salamun,^g **5** Ibhar, Elišua, Elpalet, **6** Nogah, Nefeg, Jafia, **7** Elišama, Beelijada i Elifelet.

8 Filistejci su čuli da je David pomazan za kralja nad cijelim Izraelom,^h pa su svi krenuli da ga uhvate.ⁱ Kad je David to čuo, izašao je u boj protiv njih. **9** A Filistejci su došli u Refaimsku dolinu^j i počeli napadati njene stanovnike. **10** David je upitao Boga: "Da li da napadnem Filistejce? Hoćeš li ih predati u moje ruke?" A Jehova mu je odgovorio: "Napadni ih i ja ću ih predati u tvoje ruke!"^k

11 Tada je David otišao u Baal-Perasim^l i ondje ih pobio. I rekao je: "Pravi je Bog mojom rukom probio redove mojih neprijatelja kao što voda probijje nasip." Zato su nazvali ono mjesto Baal-Perasim*. **12** Filistejci su ondje ostavili svoje bogove, a David je zapovjedio svojim ljudima da ih spale.^m

13 Poslije nekog vremena Filistejci su opet počeli napadati stanovnike doline.ⁿ **14** David je ponovno zatražio savjet od Boga, a pravi mu je Bog ovaj put rekao: "Nemoj ići ravno na njih, nego im priđi s leđa i napadni ih ispred grmova *bake**.^o **15** Kad začuješ topot koraka

14:11 * "Baal-Perasim" znači "gospodar proboja". **14:14** *Nije poznato o kojoj je vrsti grma riječ.

14. POGL.

- a Ps 89:20, 21
b 2Sa 7:8
c Pnz 17:17
d 2Sa 5:13-16
e 1Lje 3:5-9
f Lk 3:23, 31
g 1Kr 1:47
Mt 1:6
h 1Lje 11:3
i 2Sa 5:17
Ps 2:2
j 2Sa 5:18, 22
2Sa 23:13
k 2Sa 5:19-21
l Iza 28:21
m Pnz 7:25
n 2Sa 5:22-25
o Jš 8:2
Ps 18:34

2. stupac

- a Pnz 23:14
Su 4:14
b Pos 6:22
Izl 39:32
c Jš 16:10
d Pnz 2:25
Pnz 11:25
Jš 2:9

15. POGL.

- e 2Sa 7:1, 2
1Lje 16:1
Ps 132:1-5
f Br 4:15
Pnz 10:8
g 2Sa 6:12
1Lje 13:5
h Br 3:2, 3
i 1Lje 6:1
j 1Lje 6:29, 30
k 1Lje 23:6-8
l Izl 6:18, 22
m Izl 6:16, 18
n 2Sa 8:17
o 1Sa 22:20
1Kr 2:27, 35

u vrhovima grmova *bake*, onda kreni u boj jer će pravi Bog ići pred tobom da pobije filistejsku vojsku!"^a **16** I David je učinio kako mu je pravi Bog zapovjedio.^b Tako su pobili filistejsku vojsku od Gibeona do Gezera.^c **17** Glas o Davidovoj slavi proširio se po svim zemljama i Jehova je ulio strah u sve narode, tako da su se bojali Davida.^d

15 David je sagradio sebi kuće u Davidovom gradu i pripremio mjesto za kovčeg pravog Boga te razapeo šator za njega.^e **2** Tada je David rekao: "Nitko osim levita ne smije nositi kovčeg pravog Boga, Jehove, jer je njih Jehova izabrao da nose njegov kovčeg i da mu služe zauvijek."^f **3** I David je okupio sve Izraelce u Jeruzalemu da prenesu Jehovin kovčeg na mjesto koje je za njega pripremio.^g

4 David je usto okupio Aroнове potomke^h i levite.ⁱ **5** Od Kehatovaca: poglavara Uriela i 120 njegove braće; **6** od Merarijevaca: poglavara Asaju^j i 220 njegove braće; **7** od Geršomovaca: poglavara Joela^k i 130 njegove braće; **8** od Elisafanovih^l potomaka: poglavara Šemaju i 200 njegove braće; **9** od Hebronovih potomaka: poglavara Eliela i 80 njegove braće; **10** od Uzielovih^m potomaka: poglavara Aminadaba i 112 njegove braće. **11** Potom je David pozvao svećenike Sadokaⁿ i Ebjataru^o te levite Uriela, Asaju, Joela, Šemaju, Eliela i Aminadaba **12** i rekao im: "Vi ste poglavari rodova Levijeveg plemena. Posvetite se, vi i vaša braća, pa prenesite kovčeg Jehove, Izraelovog Boga,

1. LJETOPISA 15:13-16:4

na mjesto koje sam pripremio za njega. **13** Prvi put niste ga vi nosili,^a pa se Jehova, naš Bog, razgnjevio na nas^b jer se nismo držali njegovih uputa.”^c

14 Tada su se svećenici i leviti posvetili kako bi prenijeli kovčeg Jehove, Izraelovog Boga.

15 I leviti su ponijeli kovčeg pravog Boga na svojim ramenima, na motkama,^d kao što je zapovjedio Mojsije po Jehovinoj riječi. **16** Tada je David rekao poglavarima levita da postavе svoju braću pjevače kako bi radosno pjevali uz pratnju glazbala – psaltira, harfa^e i činela.^f

17 Stoga su leviti među pripadnicima svog plemena izabrali Joelovog sina Hemana,^g Berekijinog sina Asafa^h te Kušajinog sina Etana,ⁱ Merarijevog potomka. **18** S njima su bila i njihova braća iz druge skupine:^j Zaharija, Ben, Jaazel, Šemiramot, Jehiel, Uni, Elijab, Benaja, Maaseja, Matitija, Elifelehu, Mikneja i vratari Obed-Edom i Jeiel. **19** Pjevači Heman,^k Asaf^l i Etan trebali su udarati bakrene činele;^m **20** Zaharija, Aziel, Šemiramot, Jehiel, Uni, Elijab, Maaseja i Benaja svirali su psaltire ugođene prema alomatu*;ⁿ

21 Matitija,^o Elifelehu, Mikneja, Obed-Edom, Jeiel i Azazija svirali su harfe ugođene prema šeminitu*^p i tako ravnali izvođenjem pjesama. **22** Kenanija,^r poglavar levita, nadgledao je nošenje kovčega jer je bio vješt u tome, **23** a vratari Berekija i Elkana stajali su kod kovčega. **24** Svećenici Šebanija, Jošafat, Netanel, Amasaj, Zaharija, Benaja i Eliezer gla-

15:20, 21 * Vidi Rječnik.

15. POGL.

- a 2Sa 6:3
b 2Sa 6:8
c Br 4:15
Pnz 31:9
d Izl 25:14
Br 4:6
2Lje 5:9
e Ps 33:2
f 1Lje 16:5
2Lje 5:12, 13
g 1Lje 6:31, 33
1Lje 25:5
h 1Lje 6:31, 39
1Lje 25:1, 2
Ps 83:nsl.
i 1Lje 6:31, 44
j 1Lje 25:9
k 1Lje 6:31-33
l 1Lje 25:1
m 1Lje 13:8
n Ps 46:nsl.
o 1Lje 16:4, 5
p Ps 6:nsl.
r 1Lje 15:27

2. stupac

- a 1Lje 16:4, 6
b 2Sa 6:4, 5
2Sa 6:12
1Lje 13:14
c 2Sa 6:13
d 2Sa 6:14, 15
e 1Lje 13:8
f 1Lje 16:4, 6
g 2Sa 6:5
h 1Lje 17:1
i 1Sa 18:27
2Sa 3:13, 14
j 2Sa 6:16

16. POGL.

- k 1Kr 8:1
1Lje 15:1
l 2Sa 6:17-19
1Kr 8:5
m Le 1:3
n Le 3:1
o Br 18:2

sno su trubili u trube pred kovčegom pravog Boga,^a a vratari Obed-Edom i Jehija stajali su kod kovčega.

25 Tako su David, izraelski starješine i tisućnici radosno otišli prenijeti kovčeg Jehovino saveza iz Obed-Edomove kuće.^b **26** Budući da je pravi Bog, Jehova, pomogao levitima koji su nosili kovčeg njegovog saveza, oni su prinijeli na žrtvu sedam junaca i sedam ovnova.^c **27** David je imao na sebi ogrtač bez rukava od finog platna, a isto tako i svi leviti koji su nosili kovčeg, pjevači i Kenanija, koji je nadgledao nošenje kovčega i pjevače. David je imao na sebi i lanenu pregaču.^d **28** Svi su Izraelci pratili kovčeg Jehovino saveza radosno kličući^e uz zvuke rogova, truba^f i činela te glasno svirajući na psaltirima i harfama.^g

29 A kad je kovčeg Jehovino saveza ušao u Davidov grad,^h Šaulova kći Mikalaⁱ pogledala je kroz prozor i vidjela kralja Davida kako poskakuje i veseli se. I prezrela ga je u svom srcu.^j

16 Tako su donijeli kovčeg pravog Boga i postavili ga u šator koji je David za njega podignuo.^k Tada su prinijeli žrtve paljenice i žrtve zajedništva pred pravim Bogom.^l **2** Kad je David prinio žrtve paljenice^m i žrtve zajedništva,ⁿ blagoslovio je narod u Jehovino ime. **3** Zatim je razdijelio svim Izraelcima, svakom muškarcu i svakoj ženi, po jedan kolutasti kruh te grudu datulja i grudu groždica. **4** I postavio je neke levite da služe pred Jehovinom kovčegom,^o da iska-

zuju čast* Jehovi, Izraelovom Bogu, da mu zahvaljuju i hvale ga. **5** Asaf^b je bio poglavar, a pomoćnik mu je bio Zaharija. Jeiel, Šemiramot, Jehiel, Matitija, Elijab, Benaja, Obed-Edom i Jeiel^b svirali su psaltire i harfe,^c Asaf je udarao činele,^d **6** a svećenici Benaja i Jahaziel bez prestanka su trubili u trube pred kovčegom saveza pravog Boga.

7 Tog je dana David prvi put dao Asafu^e i njegovoj braći svoj psalam da njime zahvale Jehovi:

8 "Zahvaljajte Jehovi,^f prizivajte njegovo ime, objavljujte među narodima njegova djela!^g

9 Pjevajte mu, pjevajte* mu hvalospjeve,^h razmišljajte[#] o svim njegovim čudesnim djelima.ⁱ

10 Dičite se njegovim svetim imenom,^j neka se raduje srce onih koji traže Jehovu.^k

11 Tražite Jehovuⁱ i njegovu snagu, stalno tražite njegovu naklonost*.^m

12 Sjećajte se čudesnih djela koja je učinio,ⁿ njegovih čuda i zakona koje je izrekao,

13 vi, potomci njegovog sluga Izraela,^o vi, Jakovljevi sinovi, izabranici Jehovi.^p

14 On je Jehova, naš Bog,^r njegovi zakoni vrijede za cijelu zemlju.^s

16. POGI.

a 1Lje 6:31, 39

b 1Lje 15:18

c 1Lje 15:21

d 1Lje 15:17, 19

e 1Lje 6:31, 39

f Ps 106:1

g Ps 67:2

Ps 105:1-6

Iza 12:4

h 2Sa 23:1

Ef 5:19

i Ps 107:43

j Le 22:32

Iza 45:25

Jr 9:24

k 1Lje 28:9

Flp 4:4

l Am 5:4

Sf 2:3

m Ps 24:5, 6

n Ps 111:2-4

o Iza 41:8

p Ps 135:4

r Ps 95:7

s Ps 105:7-11

2. stupac

a Pnz 7:9

b Pos 15:18

Pos 17:1, 2

c Pos 26:3-5

d Pos 28:14

e Pos 12:7

Pos 17:8

Pos 35:12

f Pnz 32:8

g Pos 34:30

Pnz 26:5

Ps 105:12-15

h Pos 20:1

Pos 46:6

i Pos 31:7, 42

j Pos 12:17

Pos 20:3

k Pos 20:7

l Ps 40:10

Ps 96:1-6

m Izi 15:11

n Iza 45:20

1Ko 8:4

o Iza 44:24

15 Zauvijek se sjećajte njegovog saveza, kroz tisuću naraštaja sjećajte se obećanja koje je dao*^a,

16 saveza sklopljenog s Abrahamom^b i zakletve dane Izaku,^c

17 koju je dao kao jamstvo Jakovu,^d

kao trajan savez Izraelu,

18 kad je rekao: 'Tebi ću dati Kanaan,^e dodijelit ću ti ga u nasljedstvo.'^f

19 Bilo je to kad su još bili malobrojni, kad ih je bilo vrlo malo i kad su bili došljaci u zemlji.^g

20 Išli su od naroda do naroda, iz jednog kraljevstva u drugo.^h

21 Nikome nije dao da ih tlači,ⁱ nego je zbog njih ukoravao kraljeve,^j

22 govoreći: 'Ne dirajte moje pomazanike, mojim prorocima ne činite zla!'^k

23 Pjevaj Jehovi, sva zemljo! Objavljujte iz dana u dan spasenje koje on daje.^l

24 Govorite o njegovoj slavi među narodima, o njegovim čudesnim djelima među svim narodima.

25 Jer velik je Jehova i dostojan najveće hvale, treba ga se bojati više od svih drugih bogova.^m

26 Bezvrijedni su svi bogovi drugih naroda,ⁿ a Jehova je načinio nebesa.^o

16:4 *Dosl.: "da se sjećaju". 16:9 *Ili: "svirajte". #Moguće i: "govorite". 16:11 *Dosl.: "njegovo lice".

16:15 *Dosl.: "riječi koju je zapovjedio".

1. LJETOPIISA 16:27-17:2

- 27 Čast i veličanstvo okružuju ga,^a snaga i radost u njegovom su prebivalištu.^b
- 28 Iskažite čast Jehovi, plemena svih naroda, iskažite čast Jehovi jer je slavan i moćan.^c
- 29 Iskažite Jehovi čast* dostojnu njegovog imena,^d ponesite dar i dođite pred njega.^e
Poklonite se Jehovi[#] u krasnom i svetom ruhu^{Δ, f}
- 30 Strepi pred njim, sva zemljo!
Zemlja čvrsto stoji, ne može se pomaknuti*.^g
- 31 Neka se raduju nebesa i neka se veseli zemlja.^h
Objavljujte među narodima: 'Jehova je počeo kraljevati!'
- 32 Neka hući more i sve što je u njemu, neka se raduju polja i sve što je na njima.
- 33 Neka i drveće u šumi kliče radosno pred Jehovom, jer on dolazi* suditi zemlji.
- 34 Zahvaljujte Jehovi jer je dobar,ⁱ
jer njegova vjerna ljubav traje vječno.^k
- 35 I recite: 'Spasi nas, Bože, spasitelju naš,^l
sakupi nas i izbavi nas od drugih naroda, da bismo veličali tvoje sveto ime
i radosno te hvalili.^m

16:29 *Dosl.: "Dajte Jehovi slavu". #Ili: "Štujte Jehovu". ΔMoguće i: "zbog njegove uzvišene svetosti". 16:30 *Ili: "poljuljati". 16:33 *Ili: "jer je došao".

16. POGL.

a Pnz 33:26
Ps 8:1

b 1Ti 1:11

c Ps 68:34
Ps 96:7-13

d Pnz 28:58
Ne 9:5
Ps 148:13

e 1Lje 29:3-5
Mt 5:23

f Pnz 26:10

g Ps 104:5
Pr 1:4

h Ps 97:1

i Ot 19:6

j 2Lje 5:13
Lk 18:19

k Ps 103:17
Jr 31:3
Tu 3:22

l Ps 68:20

m Ps 122:4
Iza 43:21

2. stupac

a 1Lje 15:16, 17

b 1Lje 16:4-6

c 2Lz 29:38
2Lje 13:11
Ezr 3:4

d 1Lje 12:28

e 1Kr 3:4

f 1Lz 29:39
2Lje 2:4

g 1Lje 25:1

h 1Lje 16:4

i 2Lje 5:13
Ezr 3:11

j 1Lje 6:31, 33
1Lje 15:16, 17

k 1Lje 25:1, 3

17. POGL.

l 1Kr 1:8
1Lje 29:29

m 1Lje 14:1

n 2Sa 7:1-3
1Lje 15:1
2Lje 1:4

36 Neka je hvaljen Jehova, Izraelov Bog, u svu vječnost!"

Sav je narod rekao: "Amen!"* I hvalili su Jehovu.

37 Potom je David ostavio Asafa^a i njegovu braću ondje, pred kovčegom Jehovinom saveza, da bez prestanka služe pred kovčegom^b kako je propisano za svaki dan.^c 38 Ostavio je i Obed-Edoma te njegovu braću, njih 68. Postavio je Jedutunovog sina Obed-Edoma i Hosu da budu vratari. 39 Svećenika Sadoka^d i druge svećenike postavio je pred Jehovinom šatorom^e da Jehovi redovito - ujutro i uvečer - prinose žrtve paljenice na žrtveniku za žrtve paljenice i da vrše sve što je zapisano u Zakonu koji je Jehova dao Izraelu.^f 41 S njima su bili Heman i Jedutun^g i ostali izabrani, koji su poimence bili određeni da upućuju hvale Jehovi,^h jer "njegova vjerna ljubav traje vječno".ⁱ 42 Heman^j i Jedutun bili su s njima da trube u trube, udaraju činele i sviraju druga glazbala kojima su hvalili pravg Boga, a Jedutunovi sinovi^k čuvali su stražu na vratima. 43 Potom se sav narod razišao, svaki svojoj kući, a David je otišao blagosloviti svoj dom.

17 Kad je David počeo živjeti u svom dvoru, rekao je proroku Natanu:^l "Ja živim u dvoru od cedrovine,^m a kovčeg Jehovinom saveza nalazi se pod šatorom."ⁿ 2 Tada je Natan kazao Davidu: "Učini sve na što te srce potiče jer pravi je Bog s tobom!"

16:36 *Ili: "Neka bude tako!"

3 Ali te je noći Natanu došla Božja objava: **4** "Idi i reci mom sluzi Davidu: 'Ovako kaže Jehova: "Nećeš mi ti sagraditi kuću da u njoj prebivam."^a **5** Ja nisam prebivao u kući od dana kad sam izveo Izraela iz Egipta pa do današnjeg dana, nego sam stalno boravio pod šatorom^{*b} i išao od jednog mjesta do drugog. **6** Dok sam putovao uokolo sa svim Izraelcima, jesam li ikojem od izraelskih sudaca koje sam postavio za pastire svom narodu ikada rekao: 'Zašto mi niste sagradili kuću od cedrovine?'"

7 Zato sada ovako kaže mom sluzi Davidu: 'Ovako kaže Jehova nad vojskama: "Ja sam te uzeo s pašnjaka, od stada koje si čuvao, i postavio te za vođu svom narodu Izraelu."^c **8** Bit ću s tobom kamo god pođeš^d i istrijebit ću pred tobom sve tvoje neprijatelje.^e Stvorit ću ti veliko ime, koje će biti poput imena velikih ljudi na zemlji.^f **9** I pobrinut ću se da moj narod Izrael dobije prebivalište i ondje ću ih naseliti. Oni će živjeti ondje i nitko ih više neće uznemiravati. Zli ljudi neće ih više tlačiti kao što su to činili u prošlosti,^g **10** od dana kad sam počeo postavljati suce svom narodu Izraelu.^h Pokorit ću sve tvoje neprijatelje.ⁱ Ujedno ti javljam: 'Jehova će utemeljiti tvoju kraljevsku lozu.'

11 Kad ti dođe smrtni čas i kad te sahrane*, nakon tebe postavit ću za kralja tvog potomka, jednog od tvojih sinova,^j i učvrstit ću njegovu kraljevsku

17:5 *Dosl.: "od šatora do šatora".
17:11 *Dosl.: "kad počineš sa svojim praocima".

17. POGL.

- a 2Sa 7:4-7
1Kr 8:17-19
1Lje 22:7, 8
b Izl 40:2
Br 4:24, 25
2Sa 6:17
Ps 78:60
c 1Sa 16:11, 12
1Sa 17:15
1Sa 25:30
2Sa 7:8-11
Ps 78:70, 71
d 1Sa 18:14
2Sa 8:6
e 1Sa 25:29
1Sa 26:10
Ps 89:20, 22
f 1Sa 18:30
g Izl 2:23
h Su 2:16
i Ps 18:40
j 1Kr 8:20
Ps 132:11

2. stupac

- a 2Sa 7:12-17
1Kr 9:5
1Lje 28:5
Jr 23:5
b 1Kr 5:5
1Lje 22:10
c Ps 89:3, 4
Iza 9:7
Da 2:44
d 2Sa 7:14
Lk 9:35
He 1:5
e Iza 55:3
f 1Sa 15:24, 28
1Lje 10:13, 14
g Da 2:44
Iv 1:49
2Pe 1:11
h Ps 89:36
Jr 33:20, 21
Lk 1:32, 33
He 1:8
Ot 3:21
i 2Sa 7:8
2Sa 7:18-20
j Mt 22:42
Dj 13:34
Ot 22:16
k Ps 139:1
l 2Sa 7:21-24
m Izl 15:11
n Iza 43:10
o Pnz 4:7
Ps 147:20
p Izl 19:5
Ps 77:15
r Pnz 4:34
Ne 9:10
Iza 63:12
Eze 20:9
s Pnz 7:1
Js 10:42
Js 21:44

vlast.^a **12** On će mi sagraditi dom,^b a ja ću učvrstiti njegovo prijestolje za sva vremena.^c **13** Ja ću mu biti otac, a on će mi biti sin.^d Njemu neću uskratiti podršku^e kao što sam je uskratio* tvom prethodniku.^f **14** Postavit ću ga da zauvijek sjedi na mom prijestolju, a njegova vlast^g i kraljevska loza trajat će vječno."^h

15 Natan je prenio Davidu sve te riječi i cijelo viđenje.

16 Nato je kralj David sjeo pred Jehovu i rekao: "Tko sam ja, Jehova Bože, i po čemu je moja obitelj tako značajna da si dosad toliko učinio za mene?" **17** I kao da to nije dovoljno, Bože, nego još govoriš što će biti s potomcima tvog slugu u dalekoj budućnostiⁱ i gledaš na mene kao na čovjeka kojeg treba još više uzvisiti*, Jehova Bože. **18** Što bi ti još tvoj sluga David mogao reći o časti koju mu iskazuješ kad ti tako dobro poznaješ svog slugu?^k **19** Jehova, ti si učinio sva ta velika djela i pokazao koliko si velik zato što ti je stalo do tvog slugu i zato što je to bilo po tvom srcu*.^l **20** Jehova, nitko nije kao ti^m i nitko nije Bog osim tebeⁿ - sve što smo svojim ušima čuli, potvrđuje to. **21** Koji je narod na zemlji kao tvoj narod Izrael?^o Njega si, pravi Bože, oslobodio* kako bi bio tvoj narod.^p Proslavio si svoje ime učinivši velika djela koja izazivaju strahopoštovanje.^f Istjerao si druge narode pred svojim narodom,^s koji si

17:13 *Ili: "neću prestati pokazivati vjernu ljubav kao što sam je prestao pokazivati".
17:17 *Ili: "na uglednog čovjeka".
17:19 *Ili: "po tvojoj volji".
17:21 *Dosl.: "otkupio".

oslobodio iz Egipta. **22** I odredio si da Izrael zauvijek bude tvoj narod,^a a ti si, Jehova, postao njegov Bog.^b **23** Zato sada, Jehova, neka se ispuni obećanje koje si za sva vremena dao u vezi sa svojom slugom i njegovim potomcima. Učini sve kako si obećao.^c **24** Neka tvoje ime bude vječno* i neka se veliča u svu vječnost^d kako bi ljudi govorili: 'Jehova nad vojskama, Izraelov Bog, uistinu je Bog nad Izraelom!' Neka kraljevska loza tvog sluga Davida bude čvrsto utemeljena pred tobom!^e **25** Jer ti si, Bože moj, otkrio svom sluzi da ćeš utemeljiti njegovu kraljevsku lozu. Zato se tvoj sluga usudio uputiti tebi ovu molitvu. **26** Doista, Jehova, ti si pravi Bog i ti si svom sluzi dao ovo lijepo obećanje. **27** Molim te, blagoslovi lozu svog sluga i neka ona zauvijek ostane pred tobom. Jer što ti, Jehova, blagosloviš, bit će blagoslovljeno za sva vremena."

18 Nakon nekog vremena David je porazio Filistejce i pokorio ih. I oteo je iz ruku Filistejaca Gat^f s okolnim gradovima.^g **2** Potom je David porazio Moapce^h te su mu oni postali sluga i plaćali mu danak.ⁱ

3 David je kod Hamata^j porazio sopskog^k kralja Hadadezera^l kad je on krenuo u pohod kako bi uspostavio svoju vlast na području uz rijeku Eufrat.^m **4** David je zarobio 1000 njegovih bojnih kola, 7000 konjanika i 20 000 pješaka.ⁿ Svim konjima upregnutima u bojna

17:24 *Ili: "Neka ono što tvoje ime jamči bude vjerodostojno".

17. POGL.

- a 1Sa 12:22
b Pos 17:7
Pnz 7:6, 9
c 2Sa 7:25-29
d 2Lje 6:33
Ps 72:19
Mt 6:9
lv 12:28
e Ps 89:35, 36

18. POGL.

- f 1Sa 5:8
2Sa 1:20
g 2Sa 8:1
h Br 24:17
Ps 60:8
i 2Sa 8:2
2Kr 3:4
j 2Lje 8:3
k 1Sa 14:47
2Sa 10:6
Ps 60:nsl.
l 1Kr 11:23
m Pos 15:18
lzi 23:31
2Sa 8:3, 4
n Ps 20:7

2. stupac

- a Pnz 17:16
Ps 33:17
b 2Sa 8:5-8
c 1Lje 17:8
d 1Kr 7:23
e 1Kr 7:15, 45
f 2Sa 8:3
2Sa 8:9-11
g Jš 6:19
2Lje 5:1
h 1Lje 20:1
i 2Sa 5:25
j 1Sa 27:8, 9
1Sa 30:18, 20
k 1Sa 26:6
2Sa 3:30
2Sa 10:10
2Sa 20:6
2Sa 21:17
1Lje 2:15, 16
l 2Sa 8:13, 14
m Pos 25:23
Pos 27:40
n Ps 18:48
Ps 144:10
o 1Kr 2:11
p 2Sa 8:15-18
2Sa 23:3, 4
Ps 78:70-72

kola^a David je prerezao tetive na nogama, samo je 100 konja poštedito. **5** Kad su Sirijci iz Damaska došli u pomoć sopskom kralju Hadadezeru, David je pobio 22 000 Sirijaca.^b **6** Potom je David postavio vojsku u Damasku, u Siriji. I Sirijci su postali Davidovi sluga i plaćali mu danak. Jehova je Davidu davao da pobijedi u svakom vojnom pothvatu.^c **7** David je uzeo okrugle štitove od zlata što su ih nosili ljudi koji su bili u Hadadezerovoj službi i donio ih u Jeruzalem. **8** Iz Hadadezerovih gradova Tibhata i Kuna David je odnio vrlo mnogo bakra. Od njega je Salamun načinio bakreno more,^d stupove i bakreni pribor.^e

9 Čim je hamatski kralj Tou čuo da je David porazio čitavu vojsku sopskog kralja Hadadezera,^f **10** poslao je kralju Davidu svog sina Hadorama da mu prenese pozdrave i čestita mu što je ratovao protiv Hadadezera i porazio ga. (Naime, Hadadezer je često ratovao s Touom.) Hadoram mu je donio svakojake predmete od zlata, srebra i bakra. **11** Njih je kralj David posvetio Jehovi,^g kao što je posvetio srebro i zlato koje je uzeo od svih naroda - od Edomaca, Moabaca, Amonaca,^h Filistejacaⁱ i Amalečana.^j

12 A Serujin sin Abišaj^k pobio je 18 000 Edomaca u Slanoj dolini.^l **13** I raspredio je vojsku po Edomu i svi su Edomci postali Davidovi sluga.^m Jehova je Davidu davao da pobijedi u svakom vojnom pothvatu.ⁿ **14** David je kraljevaio nad svim Izraelom^o te je pravedno sudio cijelom svom narodu.^p **15** Serujin sin Joab zapovijedao je

vojskom,^a a Ahiludov sin Jošafat^b bio je ljetopisac. **16** Ahitubov sin Sadok i Ebjatarov sin Ahimelek bili su svećenici, a Šavša je bio pisar. **17** Jojadin sin Benaja zapovijedao je Kerećanima^c i Pelećanima,^d a Davidovi sinovi bili su prvi do kralja.

19 Poslije nekog vremena umro je Nahaš, kralj Amonaca, a nakon njega počeo je vladati njegov sin.^e **2** David je pomislio: "Iskazat ću vjernu ljubav^f Nahaševom sinu Hanunu jer je njegov otac meni iskazao vjernu ljubav." Stoga je David poslao glasnike da Hanunu prenesu izraze sućuti zbog smrti njegovog oca. Ali kad su Davidovi sluge došli u zemlju Amonaca^g kako bi Hanunu izrazili sućut, **3** amonski poglavari rekli su Hanunu: "Zar misliš da je David poslao svoje sluge k tebi zato što želi iskazati čast tvom ocu? Nisu li njegovi sluge došli k tebi zato da promotre i izvide zemlju, pa da te potom poraze?" **4** Tada je Hanun uhvatio Davidove sluge, obrijao ih^h i odsjekao im haljine dopola, tako da im se vidjela stražnjica, te ih poslao natrag. **5** Kad je David čuo što se dogodilo njegovim ljudima, smjesta je poslao svoje sluge k njima jer su bili jako osramoćeni. I kralj im je poručio: "Ostanite u Jerihonuⁱ dok vam ne naraste brada pa se onda vratite."

6 Amonci su vidjeli da su postali mrski Davidu. Stoga su Hanun i Amonci poslali glasnike s 1000 talenata* srebra da unajme bojna kola i konjani-

19:6 *Talent je imao 34,2 kilograma. Vidi dodatak B14.

18. POGL.

a 1Lje 11:6

b 1Kr 4:3

c 1Sa 30:14
Sf 2:5

d 1Kr 1:38

19. POGL.

e 2Sa 10:1–5

f 2Sa 9:7

g Pos 19:36, 38

h Le 19:27

i 1Kr 16:34

2. stupaca 1Sa 14:47
2Sa 8:3
2Sa 10:6

b Js 13:8, 9

c 2Sa 8:16

d 2Sa 10:7, 8
2Sa 23:8

e 2Sa 10:9–12

f 1Lje 11:20, 21

g 2Sa 8:5

h Pnz 31:6
Js 1:9i Le 26:7, 8
Pnz 28:7
2Sa 10:13, 14

ke iz Mezopotamije*, Aram-Maake i Sobe.^a **7** Tako su unajmili 32 000 bojnih kola te kralja Maake i njegove ljude. Oni su došli i utaborili se pred Medebom.^b A Amonci su skupili ljude iz svojih gradova i pošli u boj.

8 Kad je David to čuo, poslao je Joaba^c s cijelom vojskom i sa svojim najboljim ratnicima.^d **9** I Amonci su izašli iz grada i postrojili se pred gradskim vratima, a kraljevi koji su došli postrojili su se zasebno na polju.

10 Kad je Joab vidio da mu prijeti napad neprijatelja i sprijeda i straga, izabrao je najbolje ratnike među Izraelcima i postrojio ih za boj sa Sirijcima.^e **11** Zapovjedništvo nad preostalom vojskom povjerio je svom bratu Abišaju^f kako bi on postrojio ljude za boj s Amoncima. **12** I rekao mu je: "Ako Sirijci^g budu jači od mene, dođi mi u pomoć. A ako Amonci budu jači od tebe, ja ću tebi doći u pomoć. **13** Moramo biti jaki i hrabro se boriti^h za svoj narod i za gradove našeg Boga, a Jehova će učiniti ono što smatra ispravnim."

14 Tada je Joab s vojskom koja je bila s njim krenuo u boj protiv Sirijaca, a oni su se razbježali pred njim.ⁱ **15** Kad su Amonci vidjeli da su se Sirijci razbježali, i oni su se dali u bijeg pred njegovim bratom Abišajem i povukli su se u grad. Nakon toga Joab se vratio u Jeruzalem.

16 Kad su Sirijci vidjeli da su ih Izraelci porazili, poslali su glasnike da dovedu Sirijce

19:6 *Dosl.: "Aram-Naharajima".

koji žive pokraj Rijeke*,^a pod vodstvom Šofaka, zapovjednika Hadadezerove vojske.^b

17 Čim je David to čuo, skupio je svu izraelsku vojsku, prešao Jordan i došao pred njih te postrojio vojsku za boj. David je postrojio vojsku za boj sa Sirijcima i oni su se sukobili s njim.^c **18** Ali Sirijci su se razbježali pred Izraelcima. David im je pobio 7000 vozača bojnih kola i 40 000 pješaka, a ubio je i zapovjednika vojske Šofaka. **19** Kad su Hadadezerovi sluge vidjeli da su ih Izraelci porazili,^d sklopili su mir s Davidom i pokorili mu se.^e I Sirijci nakon toga više nisu htjeli pomagati Amoncima.

20 Početkom sljedeće godine*, u doba kad kraljevi idu u rat, Joab^f je poveo vojsku u vojni pohod i opustošio zemlju Amonaca. Došao je do Rabe^g i započeo opsadu tog grada, a David je ostao u Jeruzalemu.^h Joab je napao Rabu i razorio je.ⁱ **2** Tada je David s Malkamove glave skinuo krunu ukrašenu dragim kamenjem i utvrdio da je načinjena od jednog talenta* zlata. Tu su krunu stavili Davidu na glavu. David je usto odnio vrlo mnogo plijena iz grada.^j **3** Odveo je narod koji je bio u njemu i postavio ga da radi^k s pilama za kamen, oštrim željeznim alatkama i sjekirama. Tako je učinio u svim amonskim gradovima. Naposljetku se David sa svom vojskom vratio u Jeruzalem.

4 Poslije toga izbio je rat s Filistejcima u Gezeru. Tada je Hušanin Sibekaj^l ubio Sipaja,

19:16 *Odnosno Eufrata. **20:1** *Odnosno u proljeće. **20:2** *Talent je imao 34,2 kilograma. Vidi dodatak B14.

19. POGL.

- a 2Sa 8:3
b 2Sa 10:15, 16
c 2Sa 10:17-19
d Ps 18:39
e 1Lje 14:17
Ps 18:44

20. POGL.

- f 1Lje 11:6
g Pnz 3:11
h 2Sa 11:1
i 2Sa 12:26
j 2Sa 8:11, 12
2Sa 12:30, 31
k 1Kr 9:20, 21
l 2Sa 21:18
1Lje 11:26, 29

2. stupac

- a Pnz 3:13
b 1Sa 17:4, 7
1Sa 21:9
c 2Sa 21:19
1Lje 11:23, 24
d Jš 11:22
1Sa 7:14
e Br 13:33
Pnz 2:10
Pnz 3:11
f 2Sa 21:16
2Sa 21:20-22
g 1Sa 17:10
2Kr 19:22
h 1Lje 2:13
i Pnz 2:11
j 1Sa 17:4

21. POGL.

- k 2Sa 24:1-3
l 2Sa 8:16
m Su 18:29
2Sa 17:11
n 2Sa 24:4, 8
o 2Sa 24:9
p Br 1:47
r 1Lje 27:23, 24

jednog od Refaimaca,^a i tako su oni bili pokoreni.

5 Kad je opet izbio rat s Filistejcima, Jairov sin Elhanan ubio je Lahmija, brata Golijata^b iz Gata, čije je koplje imalo držak kao tkalačko vrtilo.^c

6 Potom je opet izbio rat u Gatu,^d gdje je bio neki čovjek neobično krupnog stasa,^e koji je imao po 6 prstiju na svakoj ruci i na svakoj nozi, ukupno 24. I on je bio jedan od Refaimaca.^f **7** On se rugao^g Izraelcima, pa ga je ubio Jonatan, sin Davidovog brata Šimee.^h

8 To su bili Refaimciⁱ iz Gata,^j a ubili su ih David i njegovi ljudi.

21 Tada je Sotona* odlučio napasti Izraela te je naveo Davida da prebroji Izraelce.^k **2** Tako je David rekao Joabu^l i poglavarima naroda: "Idite, prebrojite Izraelce od Beer-Šebe do Dana^m pa mi javite da znam koliko ih ima!" **3** Ali Joab je rekao: "Neka Jehova umnoži svoj narod još 100 puta! Gospodaru moj, kralju, nisu li svi oni sluge mog gospodara? Zašto moj gospodar želi to učiniti? Zašto da navuče krivnju na Izraela?"

4 Ali kraljeva je riječ bila jača od Joabove. Tako je Joab otišao i obišao sav Izrael, a potom se vratio u Jeruzalem.ⁿ **5** I Joab je dao Davidu broj popisanih ljudi. U cijelom Izraelu bilo je 1 100 000 ljudi naoružanih mačem, a u Judi 470 000 ljudi naoružanih mačem.^o **6** Ali Joab nije popisao ljude iz Levijevog i Benjaminovog plemena^p jer mu je kraljeva zapovijed bila mrska.^r

21:1 *Moguće je: "protivnik".

7 Pravom Bogu bilo je vrlo mrsko to što je narod bio prebrojen i zato je odlučio kazniti Izraela. 8 Tada je David rekao pravom Bogu: "Teško sam zgriješio^a kad sam to učinio! Molim te, oprosti grijeh svom sluzi^b jer sam veoma ludo postupio!"^c 9 A Jehova je rekao Davidovom vidiocu Gadu:^d 10 "Idi i reci Davidu: 'Ovako kaže Jehova: "Nudim ti tri vrste kazne. Izaberi kojom ću te od njih kazniti!"'" 11 I Gad je došao k Davidu i rekao mu: "Ovako kaže Jehova: 'Biraj, 12 želiš li da tri godine vlada glad^e ili da te tri mjeseca pobjeđuju tvoji protivnici i da te sustiže mač tvojih neprijatelja^f ili da te tri dana kažnjava Jehovin mač – da bude pošast u zemlji^g i da Jehovin anđeo pustoši^h po svim krajevima Izraela.' Sada razmisli, pa mi reci što da odgovorim onom tko me poslao!" 13 A David je rekao Gadu: "Na velikoj sam mucu! Molim te, neka padnem Jehovi u ruke jer je njegovo milosrđe jako veliko.ⁱ Samo neka ne padnem ljudima u ruke!"^j

14 I Jehova je pustio pošast^k na Izraelce, tako da je poginulo 70 000 Izraelaca.^l 15 Pravi je Bog poslao anđela i u Jeruzalem da pobije njegove stanovnike. No kad je Jehova vidio da se on sprema to učiniti, bilo mu je žao zbog nevolje koju je nanio narodu,^m pa je rekao anđelu koji je ubijao ljude: "Dosta je!ⁿ Spusti ruku!" A Jehovin je anđeo stajao kod gumna Jebusejca^o Ornana.^p

16 Kad je David podignuo pogled, vidio je Jehovinog anđela kako stoji između zemlje i neba s isukanim mačem u ru-

21. POGL.

a 2Sa 12:13

b Ps 25:11
Ps 51:1

c 2Sa 24:10-14

d 1Lje 29:29

e Le 26:26

f Le 26:14, 17

g Le 26:25

h 2Kr 19:35

i Izl 34:6
Ps 51:1
Iza 55:7
Tu 3:22

j 2Lje 28:9

k Br 16:46

l 2Sa 24:15, 16

m Izl 32:14
Pnz 32:36

n Ps 90:13

o 2Sa 5:6

p 2Lje 3:1

2. stupac

a Br 22:31
Jš 5:13

b 2Sa 24:17

c 2Kr 19:1

d Ps 51:4

e Izl 32:12
Br 16:22

f 2Sa 24:11

g 2Sa 24:18-23
2Lje 3:1

h Br 25:8

i Iza 28:27

j 2Sa 24:24, 25

ci,^a ispruženim prema Jeruzalemu. Nato su David i starješine pali ničice,^b obučeni u kostrijet.^c 17 David je rekao pravom Bogu: "Nisam li ja zapovjedio da se prebroji narod? Ja sam zgriješio, ja sam učinio zlo!^d A što su ove ovčice učinile? Jehova, Bože moj, neka tvoja ruka dođe na mene i na dom mog oca, a ne na tvoj narod da ga pomori!"^e

18 Potom je Jehovin anđeo rekao Gadu^f da kaže Davidu neka ode i podigne žrtvenik Jehovi na gumnu Jebusejca Ornana.^g 19 Tako je David otišao onamo kamo ga je Gad uputio u Jehovino ime. 20 Ornan je tada vršio pšenicu. Kad se okrenuo, ugledao je anđela, a njegova četiri sina što su bila s njim sakrila su se. 21 I David je došao do Ornana. Kad je Ornan podignuo pogled i vidio Davida, odmah je otišao s gumna i poklonio se Davidu licem do zemlje. 22 David je rekao Ornanu: "Prodaj mi to gumno da na njemu sagradim Jehovi žrtvenik. Prodaj mi ga po punoj cijeni kako bi prestala pošast među narodom."^h 23 Ali Ornan je rekao Davidu: "Uzmi ga! Neka moj gospodar, kralj, učini što god želi. Evo dajem ti i govoda za žrtve paljenice, vršilicuⁱ da ti bude za drva i pšenicu za žitnu žrtvu. Sve ti to poklanjam!"

24 No kralj David rekao je Ornanu: "Nipošto! Želim to kupiti od tebe po punoj cijeni jer neću uzeti ono što je tvoje i dati to Jehovi niti ću mu prisiliti žrtve paljenice koje me ništa ne koštaju."^j 25 Tako je David dao Ornanu za to mjesto

600 šekela* zlata. **26** I David je ondje sagradio žrtvenik Jehovi^a i prinio mu žrtve paljenice i žrtve zajedništva te je prizvao Jehovu, a on mu je odgovorio vatrom^b koja se s neba spustila na žrtvenik za žrtve paljenice. **27** I Jehova je zapovjedio anđelu^c da vrati mač u korice. **28** Tada je David vidio da ga je Jehova uslišio na gumnu Jebusejca Ornata te je otada ondje priniosio žrtve. **29** Ali Jehovin šator koji je Mojsije načinio u pustinji i žrtvenik za žrtve paljenice u to su se vrijeme nalazili na uzvišici u Gibeonu.^d **30** A David nije išao onamo pitati Boga za savjet jer ga je obuzeo strah zbog mača Jehovinovog anđela.

22 I David je rekao: “Ovo je dom Jehove, pravog Boga, i ovo je Izraelu žrtvenik za žrtve paljenice.”^e

2 Potom je David zapovjedio da se dovedu došljaci^f koji su bili u Izraelovoj zemlji pa ih je odredio za klesare i dao im da klešu kamenje za gradnju doma pravog Boga.^g **3** David je ujedno pripremio mnogo željeza za čavle na vratima i za spone te toliko bakra da ga se nije moglo izvagati,^h **4** a i ogromne količine cedrovih trupaca,ⁱ jer su Sidonci^j i Tirci^k donosili Davidu mnogo cedrovine. **5** I David je rekao: “Moj je sin Salamun mlad i neiskusani,^l a dom koji treba sagraditi Jehovi mora biti doista veličanstven,^m tako da u svim zemljamaⁿ bude na glasu po svojoj ljepoti.^o Zato ću mu sada pripremiti sve što treba.” I David je puno toga pripremio prije svoje smrti.

21:25 *Šekel je imao 11,4 grama. Vidi dodatak B14.

21. POGL.

- a Izl 20:25
b Le 9:23, 24
1Kr 18:38
2Lje 7:1
c 2Sa 24:16
Ps 103:20
d 1Kr 3:4
1Lje 16:39
2Lje 1:3

22. POGL.

- e Pnz 12:5, 6
2Sa 24:18
2Lje 3:1
f 1Kr 9:20, 21
2Lje 2:17, 18
g 1Kr 5:15, 17
1Kr 6:7
1Kr 7:9
h 1Kr 7:47
i 2Sa 5:11
j 1Kr 5:6, 8
k 2Lje 2:3
l 1Kr 3:7
m 2Lje 2:5
n Ps 68:29
o Hg 2:3

2. stupac

- a Pnz 12:5, 6
2Sa 7:2
Ps 132:3–5
b 1Lje 17:4
c 1Lje 28:5
d 2Sa 7:12, 13
1Kr 4:25
1Kr 5:4
e 2Sa 12:24
f Ps 72:7
g 1Kr 5:5
h 2Sa 7:14
He 1:5
i 1Lje 17:12–14
Ps 89:35, 36
j 1Lje 28:20
k 2Lje 1:10
Ps 72:1
l Pnz 4:6
m Le 19:37
1Lje 28:7
n Pnz 12:1
Pnz 17:18, 19
Js 1:8
1Kr 2:3
1Lje 28:7
Ps 19:8, 11
o Js 1:6, 9
1Lje 28:20
p 1Lje 29:6, 7

6 I pozvao je svog sina Salamuna i zapovjedio mu da sagradi dom Jehovi, Izraelovom Bogu. **7** David je rekao svom sinu Salamunu: “Ja sam svim srcem želio sagraditi dom koji će nositi ime Jehove, mog Boga.” **8** Ali došla mi je Jehovina objava: ‘Prolio si mnogo krvi i vodio si velike ratove. Nećeš ti sagraditi dom koji će nositi moje ime^b jer si preda mnom prolio na zemlju mnogo krvi. **9** Evo, rodit će ti se sin^c koji će živjeti u miru. Dat ću mu mir tako što ću ga osloboditi od svih neprijatelja koji ga okružuju.^d Ime će mu biti Salamun*,^e i ja ću u njegovim danima dati Izraelu mir i spokojstvo.^f **10** On će sagraditi dom koji će nositi moje ime.^g On će mi biti sin, a ja ću mu biti otac.^h Utvrdit ću njegovo prijestolje i kraljevsku vlast nad Izraelom za sva vremena.’ⁱ

11 A sada, sine moj, neka Jehova bude s tobom da uspiješ sagraditi dom Jehovi, svom Bogu, kao što je i rekao da ćeš učiniti.^j **12** Samo neka ti Jehova da razboritosti i razuma^k kad te postavi za vladara nad Izraelom, kako bi se držao zakona Jehove, svog Boga.^l **13** U svemu ćeš imati uspjeha budeš li savjesno postupao po uredbama^m i zakonima koje je Jehova dao Mojsiju za Izraela.ⁿ Budi hrabar i jak! Ne boj se i ne plaši se!^o **14** Evo, ja sam uložio puno truda kako bih za Jehovin dom pripremio 100 000 talenata* zlata i 1 000 000 talenata srebra, a bakra i željeza^p toliko

22:9 *Ime “Salamun” izvedeno je od hebrejske riječi koja znači “mir”. **22:14** *Talent je imao 34,2 kilograma. Vidi dodatak B14.

da ih se ne može izvagati. Pripremio sam drvenu građu i kamenje,^a a ti još dodaj tome što god zatreba. **15** Imaš i mnogo radnika – klesara, zidara,^b tesara te raznih drugih zanatlija.^c **16** Zlata, srebra, bakra i željeza ima toliko da se ne može izvagati.^d Idi i gradi! Neka Jehova bude s tobom!”^e

17 Tada je David zapovjedio svim izraelskim poglavarima da pomažu njegovom sinu Salamunu i rekao im: **18** “Nije li s vama Jehova, vaš Bog? Nije li vam dao mir na svim vašim granicama? On je meni predao stanovnike ove zemlje i zemlja je pokorena pred Jehovom i pred njegovim narodom. **19** Sada, dakle, svim srcem i dušom* služite Jehovi^f, svom Bogu!^g Idite i gradite svetište Jehove, pravog Boga,^g kako bi se kovčeg Jehovinom saveza i sveti pribor pravog Boga donijeli u dom^h koji će nositi Jehovino ime!”ⁱ

23 Kad je David ostario i kad se približio kraj njegovog života, postavio je svog sina Salamuna za kralja nad Izraelom.^j **2** I skupio je sve izraelske poglavare, svećenike^k i levite.^l **3** Bili su izbrojeni leviti od 30 godina naviše,^m svaki muškarac pojedinačno, i bilo ih je 38 000. **4** Među njima je bilo 24 000 onih koji su nadgledali posao u Jehovinom domu, zatim 6000 upravitelja i sudaca,ⁿ **5** 4000 vratara^o i 4000 onih koji su hvalili Jehovu^p uz glazbala za koja je David rekao: “Načinio sam ih za hvaljenje Boga.”

6 I David ih je razdijelio* u skupine^r prema Levijevim sino-

22:19 *Vidi Rječnik. ^fDosl.: “tražite Jehovu”. **23:6** *Ili: “organizirao”.

22. POGL.

a 1Lje 29:2–4

b 1Kr 5:17

1Kr 6:7

1Kr 7:9

c 1Kr 7:13, 14

d 1Lje 22:3

e 2Lje 1:1

f Pnz 4:29

2Lje 20:3

Da 9:3

g 1Kr 6:1

h 1Kr 8:6, 21

i Pnz 12:21

1Kr 8:29

1Kr 9:3

23. POGL.

j 1Kr 1:33, 39

1Lje 28:5

k Izl 29:8, 9

l Br 3:6

m Br 4:2, 3

n Pnz 16:18

1Lje 26:29

2Lje 19:8

o 1Lje 26:12

p 1Lje 6:31, 32

r 2Lje 8:14

2Lje 31:2

2. stupac

a Izl 6:16

b 1Lje 26:21, 22

c Izl 6:21

d Izl 6:18

e Izl 4:14

f Izl 6:20, 26

g Izl 28:1

h Le 9:22

Br 6:23–27

Pnz 21:5

i Izl 2:21, 22

j Izl 18:3, 4

k 1Lje 26:24

l 1Lje 26:25

m Br 3:27

n 1Lje 24:20, 22

o 1Lje 24:20, 23

p Izl 6:22

r Izl 6:19

vima: Geršonu, Kehatu i Merariju.^a **7** Od Geršonovaca bili su Ladan i Šimi. **8** Ladanovi sinovi bili su poglavar Jehiel te Zetam i Joel,^b njih trojica. **9** Šimijevi sinovi bili su Šelomot, Hazieli i Haran, njih trojica. To su bili poglavari Ladanovih rodova. **10** Šimijevi sinovi bili su Jahat, Zina, Jeuš i Berija. Njih četvorica bili su Šimijevi sinovi. **11** Jahat je bio poglavar, a Ziza je bio drugi. Ali Jeuš i Berija nisu imali mnogo sinova, pa su se brojili kao jedan rod s istim zaduženjima.

12 Kehatovi sinovi bili su Amram, Ishar,^c Hebron i Uziel,^d njih četvorica. **13** Amramovi sinovi bili su Aron^e i Mojsije.^f Aron i njegovi sinovi bili su trajno odabrani^g da posvećuju Svetinju nad svetinjama, da prinose žrtve pred Jehovom, da mu služe i da u njegovo ime uvijek izriču blagoslove.^h

14 I sinovi Mojsija, sluge pravog Boga, ubrajali su se u Levijevo pleme. **15** Mojsijevi sinovi bili su Geršomⁱ i Eliezer.^j **16** Među Geršomovim sinovima poglavar je bio Šebuel.^k **17** Među Eliezerovim potomcima* poglavar je bio Rehabija.^l Eliezer nije imao drugih sinova, ali Rehabijinih je sinova bilo vrlo mnogo. **18** Među Isharovim sinovima^m poglavar je bio Šelomit.ⁿ **19** Hebronovi sinovi bili su poglavar Jerija, drugi je bio Amarija, treći Jahaziel, a četvrti Jekamam.^o **20** Uzielovi sinovi^p bili su poglavar Mika te Išija, koji je bio drugi.

21 Merarijevi sinovi bili su Mahli i Muši.^r Mahlijevi sinovi

23:17 *Dosl.: “sinovima”.

bili su Eleazar i Kiš. **22** Eleazar je umro, a nije imao sinova, nego samo kćeri. Zato su ih Kiševi sinovi, njihovi rođaci, uzeli za žene. **23** Mušijevi sinovi bili su Mahli, Eder i Jeremot, njih trojica.

24 To su bili Levijevi sinovi popisani po svojim rodovima, odnosno poglavarima rodova. Oni su bili izbrojeni i popisani svaki poimence te su obavljali službu u Jehovinom domu, u dobi od 20 godina naviše. **25** David je, naime, rekao: "Jehova, Izraelov Bog, dao je mir svom narodu^a i zauvijek će prebivati u Jeruzalemu.^b **26** Leviti neće više trebati nositi sveti šator niti ikakav pribor za službu u njemu."^c **27** Jer prema posljednjim Davidovim zapovijedima bili su izbrojeni leviti od 20 godina naviše. **28** Njihov je zadatak bio pomagati Aronovim sinovima^d u Jehovinom domu, brinuti se za dvorišta^e i blagovaonice, čistiti sve svete stvari i raditi sve drugo što je potrebno u službi u domu pravog Boga. **29** Oni su im pomagali i tako što su vodili brigu o naslaganim kruhovima^{*,f} finom brašnu za žitnu žrtvu, beskvasnim lepinjama,^g onome što se peče na tavi, zamiješenom tijestu^h i o svim mjerama za količinu i težinu. **30** Trebali su svako jutroⁱ biti u službi kako bi zahvaljivali Jehovi i hvalili ga, a isto tako i svake večeri.^j **31** Pomagali su kad su se god Jehovi prinosile žrtve paljenice na dane počinka,^k na mladake^l i na blagdane,^m prema broju koji je propisan. To su redovito činili pred Jeho-

23:29 *Riječ je o kruhovima koji su se stavljali pred Boga.

23. POGL.

a 2Sa 7:1

b 1Kr 8:12, 13
Ps 135:21

c Br 4:15

d Br 3:9

e 1Kr 6:36

f Le 24:5, 6
1Lje 9:32g Izl 29:1, 2
Le 2:4

h Le 7:12

i Izl 29:39

j 1Lje 16:4, 37

k Izl 20:10

l Br 10:10
Ps 81:3

m Pnz 16:16

2. stupac

24. POGL.

a Le 10:1

b Izl 6:23
Izl 28:1

c Br 26:61

d Br 16:39, 40

e 2Sa 8:17

f Izr 16:33

g 1Kr 2:35

h 2Sa 19:11
1Kr 1:5, 7

i 2Sa 8:17

j Lk 1:5

vom. **32** Osim toga, u Jehovinom domu izvršavali su svoje dužnosti koje su bile povezane sa šatorom sastanka, svetim mjestom i njihovom braćom, Aronovim sinovima.

24 Aronovi potomci bili su podijeljeni u skupine. Aronovi sinovi bili su Nadab, Abihu,^a Eleazar i Itamar.^b **2** Ali Nadab i Abihu umrli su prije svog oca^c i nisu imali sinova, pa su Eleazar^d i Itamar služili kao svećenici. **3** David je zajedno s Eleazarovim potomkom Sadokom^e i Itamarovim potomkom Ahimelekom podijelio Aronove potomke u skupine po njihovim zaduženjima u službi. **4** Eleazarovi potomci imali su više poglavara od Itamarovih potomaka. Zato su ih podijelili tako da su Eleazarovi potomci imali 16 poglavara svojih rodova, a Itamarovi potomci 8 poglavara svojih rodova.

5 Zatim su i jednu i drugu skupinu podijelili ždrijebom^f jer su poglavari koji su nadzirali sveto mjesto i poglavari koji su služili pravom Bogu bili i od Eleazarovih potomaka i od Itamarovih potomaka. **6** Pisar Šemaja, Netanelov sin, iz Levijevog plemena, popisao je njihova imena pred kraljem, narodnim poglavarima, svećenikom Sadokom,^g Ebjatarovim^h sinom Ahimelekomⁱ te poglavarima svećeničkih i levitskih rodova. Jedan rod birali su od Eleazara, a potom jedan od Itamara.

7 Prvi je ždrijeb pao na Jojariba, drugi na Jedaju, **8** treći na Harima, četvrti na Seorima, **9** peti na Malkiju, šesti na Mijamina, **10** sedmi na Hakoša, osmi na Abiju,^j **11** deveti

na Ješuu, deseti na Šekaniu, **12** jedanaesti na Elijašiba, dvanaesti na Jakima, **13** trinaesti na Hupu, četrnaesti na Ješebaba, **14** petnaesti na Bilgu, šesnaesti na Imera, **15** sedamnaesti na Hezira, osamnaesti na Hapisesa, **16** devetnaesti na Petahiju, dvadeseti na Jehezkele, **17** dvadeset i prvi na Jakina, dvadeset i drugi na Gamula, **18** dvadeset i treći na Delaju te dvadeset i četvrti na Maaziju.

19 Tako su bili raspoređeni za službu^a kad bi dolazili u Jehovin dom po odredbi koju im je dao njihov predak Aron, kao što mu je zapovjedio Jehova, Izraelov Bog.

20 Ostali Levijevci bili su: od Amramovih^b sinova Šubael,^c od Šubaelovih sinova Jehdeja, **21** od Rehabije,^d odnosno od njegovih sinova, poglavar Išija, **22** od Isharovaca Šelomot,^e od Šelomotovih sinova Jahat, **23** od Hebronovih sinova poglavar Jerija,^f drugi Amarija, treći Jahaziel i četvrti Jekamam, **24** od Uzielovih sinova Mika te od Mikinih sinova Šamir. **25** Mikin brat bio je Išija. Od Išijinih sinova bio je Zaharija.

26 Merarijevi^g sinovi bili su Mahli i Muši, od Jaazijinih sinova Beno. **27** Merarijevi potomci bili su: od Jaazije Beno, Šoham, Zakur i Ibri. **28** Od Mahlija Eleazar, koji nije imao sinova,^h **29** Od Kiša, odnosno od njegovih sinova, Jerahmeel. **30** Mušijevi sinovi bili su Mahli, Eder i Jerimot.

To su bili Levijevi potomci po svojim rodovima. **31** I oni su izvlačili ždrijebⁱ kao i njihova braća, Aronovi potomci. Učinili su to pred kraljem Davi-

24. POG.a 2Kr 11:9
Lk 1:8, 23

b Izl 6:18

c 1Lje 23:16
1Lje 26:24

d 1Lje 23:17

e 1Lje 23:18

f 1Lje 26:31

g Pos 46:11

h 1Lje 23:22

i Izr 16:33

2. stupac**25. POG.**a 1Lje 16:41, 42
2Lje 5:11, 12
2Lje 35:15

b 1Sa 10:5

c 1Lje 15:16

d 1Lje 16:41, 42

e 1Lje 15:16, 18

f Ef 5:19

g 1Lje 15:16, 19

h 1Lje 13:8
1Lje 15:16
1Lje 16:5

i Izr 16:33

dom, Sadokom, Ahimelekom te poglavarima svećeničkih i levitskih rodova. Ždrijeb se jednako izvlačio i za poglavare istaknutijih rodova i za njihovu mladu braću, poglavare manjih rodova.

25 David je zatim s poglavarima skupina odvojio za službu neke sinove Asafa, Heman i Jedutuna^a da proriču uz harfe, psaltire^b i činele.^c Ovo su imena onih kojima je bila povjerena ta služba. **2** Od Asafovih sinova: Zakur, Josip, Netanija i Asarela, Asafovi sinovi pod vodstvom Asafa, koji je proricao po kraljevoj naredbi. **3** Od Jedutuna:^d Jedutunovi sinovi Gedalija, Seri, Ješaja, Šimi, Hašabija i Matitija,^e njih šestorica pod vodstvom svog oca Jedutuna, koji je proricao uz harfu te zahvaljivao Jehovi i hvalio ga.^f **4** Od Heman:^g Hemanovi sinovi Bukija, Matanija, Uziel, Šebuel, Jerimot, Hananija, Hanani, Elijata, Gidalti, Romamti-Ezer, Jošbekaša, Maloti, Hotir i Mahaziot. **5** Svi su oni bili sinovi Heman, kraljevog vidioca koji je javljao riječi pravog Boga kako bi ga slavio*. I prvi je Bog dao Hemanu 14 sinova i 3 kćeri. **6** Svi su oni pod vodstvom svog oca pjevali u Jehovinom domu uz činele, psaltire i harfe,^h služeći u domu pravog Boga.

Asaf, Jedutun i Heman dobivali su naredbe od kralja.

7 Zajedno s njihovom braćom bilo ih je 288 i svi su bili uvježbani i vješti u pjevanju pjesama u čast Jehovi. **8** I izvlačili su ždrijebⁱ da odrede svoje dužnosti, i za najmanje i za

25:5 * Dosl.: "kako bi podizao svoj rog".

najveće, i za učitelje i za učenike.

9 Prvi je ždrijeb pao na Asafog sina Josipa,^a drugi na Gedaliju,^b na njegovu braću i njegove sinove, njih 12, **10** treći na Zakura,^c njegove sinove i njegovu braću, njih 12, **11** četvrti na Isrija, njegove sinove i njegovu braću, njih 12, **12** peti na Netaniju,^d njegove sinove i njegovu braću, njih 12, **13** šesti na Bukiju, njegove sinove i njegovu braću, njih 12, **14** sedmi na Jesarelu, njegove sinove i njegovu braću, njih 12, **15** osmi na Ješaju, njegove sinove i njegovu braću, njih 12, **16** deveti na Mataniju, njegove sinove i njegovu braću, njih 12, **17** deseti na Šimija, njegove sinove i njegovu braću, njih 12, **18** jedanaesti na Azarela, njegove sinove i njegovu braću, njih 12, **19** dvanaesti na Hašabiju, njegove sinove i njegovu braću, njih 12, **20** trinaesti na Šubaela,^e njegove sinove i njegovu braću, njih 12, **21** četrnaesti na Matitiju, njegove sinove i njegovu braću, njih 12, **22** petnaesti na Jeremota, njegove sinove i njegovu braću, njih 12, **23** šesnaesti na Hananiju, njegove sinove i njegovu braću, njih 12, **24** sedamnaesti na Jošbekašu, njegove sinove i njegovu braću, njih 12, **25** osamnaesti na Hananija, njegove sinove i njegovu braću, njih 12, **26** devetnaesti na Malotija, njegove sinove i njegovu braću, njih 12, **27** dvadeseti na Elijatu, njegove sinove i njegovu braću, njih 12, **28** dvadeset i prvi na Hottira, njegove sinove i njegovu braću, njih 12, **29** dvadeset i drugi na Gidaltija,^f njegove sinove i njegovu braću, njih 12,

25. POGL.

a 1Lje 25:1, 2

b 1Lje 25:1, 3

c 1Lje 25:1, 2

d 1Lje 25:1, 2

e 1Lje 25:1, 4

f 1Lje 25:1, 4

2. stupac

a 1Lje 25:1, 4

b 1Lje 25:1, 4

26. POGL.

c 1Lje 9:2, 22
2Lje 23:16, 19

d 1Lje 26:14, 19

e 1Lje 26:14, 19

30 dvadeset i treći na Mahazio-ta,^a njegove sinove i njegovu braću, njih 12, **31** dvadeset i četvrti na Romanti-Ezera,^b njegove sinove i njegovu braću, njih 12.

26 Skupine vratara^c bile su: od Korahovaca Korin sin Mešelemija,^d od Asafovih sinova. **2** Mešelemijini sinovi bili su prvorodenac Zaharija, zatim drugi sin Jediael, treći Zebadija, četvrti Jatniel, **3** peti Elam, šesti Johanan i sedmi Elijo-Enaj. **4** Obed-Edomovi sinovi bili su prvorodenac Šemaja, zatim drugi sin Jozabad, treći Joah, četvrti Sakar, peti Netanel, **5** šesti Amiel, sedmi Isakar i osmi Peuletaj. Tako je Bog blagoslovio Obed-Edoma.

6 Njegovom sinu Šemaji rodili su se sinovi koji su bili poglavari svojih rodova, jer su bili hrabri ljudi sposobni za službu. **7** Šemajini sinovi bili su Otni, Refael, Obed i Elzabad, a i Elzabadovi rođaci Elihu i Semakija bili su ljudi sposobni za službu. **8** Sve su to bili Obed-Edomovi sinovi. Oni i njihovi sinovi i njihovi rođaci bili su vrsni ljudi sposobni za službu. Od Obed-Edoma bilo ih je 62. **9** Mešelemija^e je imao sinove i braću, ljude sposobne za službu. Bilo ih je 18. **10** Hosa, od Merarijevih sinova, imao je sinove. Šimri je bio poglavar – iako nije bio prvorodenac, otac ga je postavio za poglavara – **11** Hilkija je bio drugi sin, Tebalija treći, a Zaharija četvrti. Hosinih sinova i braće bilo je ukupno 13.

12 U tim skupinama vratara poglavari su imali svoje dužnosti jednako kao i njihova braća i služili su u Jehovinom domu. **13** I oni najmanji i oni

najveći po svojim su rodovima izvlačili ždrijeb^a za svaka pojedina vrata. **14** I ždrijeb za istočnu stranu pao je na Šelemiju. Potom su izvlačili ždrijeb za njegovog sina Zahariju, razboritog savjetnika, i njegov je ždrijeb pao na sjevernu stranu. **15** Obed-Edomov je pao na južnu stranu, a njegovi sinovi^b bili su dodijeljeni da stražare kod spremišta. **16** Šupimu i Hosi^c bila je dodijeljena zapadna strana, kod Šaleket-skih vrata na putu koji ide uzbrdo. Jedna straža stajala je uz drugu. **17** Na istočnoj je strani bilo šest levita, na sjevernoj svaki dan četiri, na južnoj svaki dan četiri, kod spremišta^d po dva para, **18** a kod trijema na zapadnoj strani bila su četiri na putu^e i dva kod trijema. **19** To su bile skupine vratara od Korahovaca i Merarijevaca.

20 Od ostalih levita Ahija je bio nad riznicom doma pravog Boga i nad riznicom posvećenih stvari.^f **21** Od Ladanovih sinova, to jest od Geršonovih sinova po Ladanu, od obiteljskih poglavara iz roda Geršonovca Ladana, bili su Jehieli^g **22** i Jehielijevi sinovi Zetam i njegov brat Joel. Oni su bili nad riznicom Jehovinog doma.^h **23** Od Amramovaca, Isharovaca, Hebronovaca i Uzielovacaⁱ **24** bio je Šebuel, potomak Mojsijevog sina Geršoma. On je bio nadzornik nad spremištima. **25** Od njegove braće po Eliezeru^j bili su njegov sin Rehabija,^k njegov sin Ješaja, njegov sin Joram, njegov sin Zikri i njegov sin Šelomot. **26** Taj Šelomot i njegova braća bili su nad cijelom riznicom posvećenih stvari^l koje su posvetili

26. POGŁ.

a Izr 16:33
b 1Lje 26:4, 5
c 1Lje 26:10, 11
d 1Lje 26:15
e 1Lje 26:16
f 1Kr 7:51
1Kr 14:25, 26
1Lje 9:26
1Lje 18:10, 11

g 1Lje 29:8

h 1Kr 15:18

i Br 3:27

j Izl 18:3, 4

k 1Lje 23:17

l Br 31:50
1Lje 18:10, 11

2. stupac

a 1Lje 29:3, 4

b 1Lje 29:6, 7

c Br 31:28
Js 6:19

d 1Sa 9:9

e 1Sa 14:50

f 2Sa 2:18
2Sa 20:23

g 1Lje 23:12

h Pnz 17:9
2Lje 19:8

i 1Lje 23:12

j 1Lje 23:19

k 1Lje 29:26, 27

l Js 13:24, 25
Js 21:8, 39

27. POGŁ.

m Izl 18:25
Pnz 1:15
1Sa 8:11, 12
n 1Lje 28:1

kralj David,^a poglavari rodova,^b tisućnici, stotnici i drugi vojni zapovjednici. **27** Dio plijena koji su donosili iz ratova^c posvetili su da se održava Jehovin dom. **28** Bili su i nad svime što su posvetili vidjelac^d Samuel, Kišev sin Šaul, Nerov sin Abner^e i Serujin sin Joab.^f Sve posvećeno bilo je pod nadzorom Šelomita i njegove braće.

29 Od Isharovaca^g bili su Kenanija i njegovi sinovi, koji su vršili dužnosti izvan Božjeg doma. Oni su bili upravitelji i suci^h u Izraelu.

30 Od Hebronovacaⁱ bili su Hašabija i njegova braća, 1700 ljudi sposobnih za službu, koji su upravljali Izraelom na području zapadno od Jordana i obavljali sve poslove u Jehovinoj i kraljevoj službi. **31** Od Hebronovaca Jerija^j je bio poglavar rodova i porodica Hebronovaca. Četrdesete godine Davidovog kraljevanja^k Davidovi su sluge među Hebronovcima tražili hrabre ljude sposobne za službu, i našli su ih u Jazeru^l u Gileadu. **32** Jerijine braće, ljudi sposobnih za službu, bilo je 2700 i oni su bili poglavari svojih domova. I kralj David postavio ih je nad Rubenovcima, Gadovcima i polovinom Manašeovog plemena da obavljaju sve poslove u službi pravom Bogu i sve kraljeve poslove.

27 Ovo je popis Izraelaca, poglavara rodova, tisućnika, stotnika^m i drugih zapovjednika koji su služili kraljuⁿ upravljajući svim poslovima oko vojske koja je po skupinama dolazila i odlazila iz mjeseca u mjesec, tijekom cijele

godine. U svakoj skupini bilo je 24 000 ljudi.

2 Zapovjednik prve skupine, koja je služila prvog mjeseca, bio je Zabdielov sin Jašobam.^a U njegovoj skupini bilo je 24 000 ljudi. **3** On je bio Peresov potomak^b i poglavar svih zapovjednika jedinica koje su bile zadužene da služe prvog mjeseca. **4** Zapovjednik skupine koja je služila drugog mjeseca bio je Ahoijevac^c Dodaj,^d a Miklot je bio vođa u njegovoj skupini. U njegovoj skupini bilo je 24 000 ljudi. **5** Zapovjednik treće skupine, koja je bila zadužena da služi trećeg mjeseca, bio je Benaja,^e sin svećeničkog glavara Jojade.^f U njegovoj skupini bilo je 24 000 ljudi. **6** Taj je Benaja bio junak među trideseticom i zapovijedao je trideseticom. Njegovu skupinu predvodio je njegov sin Amizabad. **7** Zapovjednik četvrte skupine, koja je služila četvrtog mjeseca, bio je Joabov brat Asahel,^g a poslije njega njegov sin Zebadija. U njegovoj skupini bilo je 24 000 ljudi. **8** Zapovjednik pete skupine, koja je služila petog mjeseca, bio je Izrahovac Šamhut. U njegovoj skupini bilo je 24 000 ljudi. **9** Zapovjednik šeste skupine, koja je služila šestog mjeseca, bio je Ira,^h sin Tekoancaⁱ Ikeša. U njegovoj skupini bilo je 24 000 ljudi. **10** Zapovjednik sedme skupine, koja je služila sedmog mjeseca, bio je Pelonjanin Heles,^j Efrajimovac. U njegovoj skupini bilo je 24 000 ljudi. **11** Zapovjednik osme skupine, koja je služila osmog mjeseca, bio je Hušanin Sibekaj,^k Zerahovac.^l U njegovoj skupini bilo je 24 000 ljudi. **12** Za-

27. POGL.

a 1Lje 11:11

b Br 26:20, 21

c 1Lje 8:1, 4

d 2Sa 23:9

e 2Sa 23:20–23
1Kr 4:4

f 1Lje 12:27

g 2Sa 2:18
2Sa 23:8, 24
1Lje 2:15, 16

h 2Sa 23:8, 26

i 2Lje 11:5, 6
Am 1:1

j 1Lje 11:10, 27

k 2Sa 21:18

l Br 26:20

2. stupac

a 1Lje 6:60, 64

b 2Sa 23:8, 27

c 2Sa 23:8, 28

d Br 26:20

e 2Sa 23:8, 30

f 1Sa 16:1, 6
1Sa 17:28

g 1Sa 14:50
2Sa 3:27

povjednik devete skupine, koja je služila devetog mjeseca, bio je Anatočanin^a Abi-Ezer,^b Benjaminovac. U njegovoj skupini bilo je 24 000 ljudi. **13** Zapovjednik desete skupine, koja je služila desetog mjeseca, bio je Netofljanin Mahraj,^c Zerahovac.^d U njegovoj skupini bilo je 24 000 ljudi. **14** Zapovjednik jedanaeste skupine, koja je služila jedanaestog mjeseca, bio je Piratonjanin Benaja,^e Efrajimovac. U njegovoj skupini bilo je 24 000 ljudi. **15** Zapovjednik dvanaeste skupine, koja je služila dvanaestog mjeseca, bio je Netofljanin Heldaj, Otnielovac. U njegovoj skupini bilo je 24 000 ljudi.

16 Ovo su bili poglavari izraelskih plemena: poglavar Rubenovaca bio je Zikrijevi sin Eliezer, poglavar Šimunovaca Maakin sin Sefatija, **17** poglavar Levijevaca Kemuelov sin Hašabija, poglavar Aronovaca Sadok, **18** poglavar Judinog plemena Elihu,^f jedan od Davidove braće, poglavar Isakarovaca Mihaelov sin Omri, **19** poglavar Zebulunovaca Obadijin sin Išmaja, poglavar Naftalijevaca Azriellov sin Jerimot, **20** poglavar Efrajimovaca Azazijin sin Hošea, poglavar polovine Manašeovog plemena Pedajin sin Joel, **21** poglavar polovine Manašeovog plemena koja je u Gileadu Zaharijin sin Ido, poglavar Benjaminovaca Abnerov^g sin Jaasiel, **22** poglavar Danovaca Jerohamov sin Azarel. To su bili poglavari izraelskih plemena.

23 David nije prebrogio one koji su imali 20 godina i manje jer je Jehova obećao da će umnožiti Izraelce da ih bude

kao zvijezda na nebu.^a **24** Serujin sin Joab počeo je prebrojavati narod, ali nije to završio. Bog se razgnjevio na Izraelce zbog prebrojavanja naroda,^b pa njihov broj nije zabilježen u ljetopisima kralja Davida.

25 Nad kraljevom riznicom^c bio je Adielov sin Azmavet. Nad spremištima u poljima, u gradovima, u selima i u kulama bio je Uzijin sin Jonatan. **26** Nad ratarima koji su obrađivali zemlju bio je Kelubov sin Ezri. **27** Nad vinogradima bio je Šimi iz Rame. Nad zalihama vina u vinogradima bio je Šifmejca Zabdi. **28** Nad maslinicima i smokvama^d u Šefeli^e bio je Gederac Baal-Hanan, a nad zalihama ulja Joaš. **29** Nad govedima koja su pasla u Šaronu^f bio je Šaronac Šitraj, a nad govedima u dolinama bio je Adlajev sin Šafat. **30** Nad devama bio je Jišmaelac Obil, a nad magaricama* Merončanin Jehdeja. **31** Nad sitnom stokom bio je Hagrijac Jaziz. Svi su oni upravljali imetkom kralja Davida.

32 Davidov nećak Jonatan,^g razuman čovjek, bio je savjetnik i pisar. Hakmonijev sin Jehiel brinuo se za kraljeve sinove.^h **33** Ahitofelⁱ je bio kraljev savjetnik, a Arkijac Hušaj^j bio je kraljev prijatelj*. **34** Poslije Ahitofela savjetnici su bili Benajin^k sin Jojada i Ebjatar,^l a Joab^m je bio zapovjednik kraljeve vojske.

28 David je u Jeruzalemu skupio sve izraelske uglednike: plemenske poglavare, zapovjednike skupinaⁿ koje su slu-

27:30 *Dosl.: "magaricama". 27:33 *Ili: "povjerljiv prijatelj".

27. POGL.

- a Pos 15:5
b 2Sa 24:2, 15
1Lje 21:6, 7
c 2Kr 18:15
d 2Lje 9:27
e 2Lje 26:9, 10
f Iza 35:2
g 2Sa 13:3
2Sa 21:21
h 1Lje 3:1-9
i 2Sa 15:12
2Sa 16:23
2Sa 17:23
j 2Sa 15:37
2Sa 16:16, 17
k 2Sa 23:20-23
1Kr 2:35
l 1Kr 1:7
m 1Lje 11:6

28. POGL.

- n 1Lje 27:1

2. stupac

- a Izi 18:25
b 1Lje 27:25, 29
c 1Lje 3:1-9
d 1Lje 11:10
e Ps 132:3-5
f 1Lje 22:2-4
g 1Lje 17:4
h 1Lje 22:7, 8
i 1Sa 16:1, 13
2Sa 7:8
Ps 89:20
j Pos 49:10
1Lje 5:2
Ps 60:7
k Ru 4:22
l 1Sa 13:14
1Sa 16:11, 12
m 1Lje 3:1-9
n 1Lje 22:9
o 1Lje 17:14
2Lje 1:8
p 2Sa 7:13, 14
r 1Lje 17:13, 14
Ps 72:8
s Pnz 12:1
1Kr 6:12

žile kralju, tisućnike, stotnike,^a upravitelje koji su nadzirali sav imetak i stoku kralja^b i njegovih sinova^c te dvorane i sve druge utjecajne i istaknute ljude.^d **2** Tada je kralj David ustao i rekao:

"Čujte me, braćo moja i narode moj! Svim sam srcem želio sagraditi dom u kojem će počivati kovčeg Jehovinog saveza i koji će biti podnožje nogama našeg Boga^e te sam pripremio što treba za gradnju.^f **3** Ali pravi Bog rekao mi je: 'Nećeš ti sagraditi dom koji će nositi moje ime^g jer si ratnik i prolijevao si krv.'^h **4** No Jehova, Izraelov Bog, izabrao me od svih ljudi u domu mog oca da zauvijek budem kralj nad Izraelom.ⁱ Jer Judu je izabrao za vodu,^j a u Judinom plemenu dom mog oca.^k A među sinovima mog oca ja sam mu bio po volji, pa me postavio za kralja nad cijelim Izraelom.^l **5** I od svih mojih sinova - a Jehova mi je dao mnogo sinova^m - izabrao je mog sina Salamunaⁿ da sjedi na Jehovinom prijestolju i vlada nad Izraelom.^o

6 Rekao mi je: 'Tvoj sin Salamun sagradit će moj dom i moja dvorišta jer sam ga izabrao da mi bude sin, a ja ću mu biti otac.^p **7** Učvrstiću njegovu kraljevsku vlast za sva vremena^r ako bude odlučno izvršavao moje zapovijedi i držao se mojih zakona^s kao što to čini danas.' **8** Stoga vam pred cijelim Izraelom, pred Jehovinim narodom*, i pred našim Bogom koji ovo sluša kažem: Pomno istražujte i slušajte sve zapovijedi

28:8 *Ili: "skupštinom". Vidi izraz "skupština" u Rječniku.

Jehove, svog Boga, da biste ostali u ovoj dobroj zemlji^a i zauvijek je ostavili u nasljedstvo svojim sinovima nakon sebe.

9 A ti, sine moj Salamune, upoznaj Boga svog oca te mu služi potpuno odana srca^b i radosne duše* jer Jehova ispituje sva srca^c i razabire svaku pomisao i želju.^d Ako ga budeš tražio, dat će ti da ga nađeš.^e Ali ako ga ostaviš, odbacit će te zauvijek.^f **10** Znaj da te Jehova izabrao da sagradiš dom koji će biti svetište! Budi hrabar i prioni na posao!”

11 Potom je David dao svom sinu Salamunu nacrt^g predvorja,^h prostorija u hramu, spremišta, gornjih soba, unutarnjih prostorija i prostorije za pomirbeni poklopac*.ⁱ **12** Dao mu je i nacrt svega drugog za što je dobio upute pod nadahnućem* – za dvorišta^j Jehovinog doma, za sve blagovaonice unaokolo, za riznicu doma pravog Boga i za riznicu posvećenih stvari.^k **13** Dao mu je upute za skupine svećenika^l i levita, za sav posao u službi u Jehovinom domu i za sav pribor za službu u Jehovinom domu. **14** Odredio je količinu zlata potrebnog za sav zlatni pribor za obavljanje različitih službi te količinu srebra za sav srebrni pribor i za sav pribor za obavljanje različitih službi. **15** Odredio je količinu zlata za zlatne svijećnjake^m i njihove uljanice, za svaki svijećnjak i njegove uljanice, isto tako i težinu srebra za srebrne svijećnjake, za svaki svijećnjak i njegove uljanice prema svrsi svakog svijeć-

28:9 *Ili: “spremno”. **28:11** *Ili: “i prostorije za pomirenje; i prostorije za pomirilište”. **28:12** *Dosl.: “po duhu”.

28. PUGL.

- a Pnz 6:3
b Pnz 10:12
c 1Sa 16:7
1Lje 29:17
Izr 17:3
Ot 2:23
d Pnz 31:21
Ps 139:2
e Mt 7:7
He 11:6
Jk 4:8
f Pnz 31:17
2Lje 15:2
He 10:38
g He 8:5
h 2Lje 3:4
i Le 16:2
1Kr 6:19
j 1Kr 6:36
1Kr 7:12
k 1Lje 9:26
1Lje 26:20
l 1Lje 24:1
m 2Lje 4:7

2. stupac

- a 2Lje 4:8, 19
b 1Kr 7:48, 50
c 1Kr 7:48
d Izr 25:20
1Sa 4:4
1Kr 6:23
e Ps 18:10
f 1Lje 28:11
g Izr 25:9, 40
h Pnz 31:6
Js 1:6, 9
Ri 8:31
i Js 1:5
j 1Lje 24:1
k 1Lje 24:20
l Izr 36:1, 2
m 1Lje 22:17
1Lje 28:1

29. PUGL.

- n 1Lje 28:5
o 1Kr 3:7
p 2Lje 2:4

njaka. **16** Odredio je količinu zlata za stolove na kojima će stajati naslagani kruhovi*,^a za svaki stol, i količinu srebra za srebrne stolove **17** i količinu čistog zlata za vilice, zdjele i vrčeve te količinu zlata za zdjelice,^b za svaku zdjelicu, i količinu srebra za zdjelice, za svaku zdjelicu. **18** Odredio je količinu čistog zlata za kationi žrtvenik^c i za zlatne kerube^d koji će predočavati kola^e i raširenih krila zaklanjati kovčeg Jehovinog saveza. **19** David je rekao: “Jehovina je ruka bila na meni i on mi je dao da razumijem što sve treba učiniti te da napravim nacrt^f i zapišem detaljne upute.”^g

20 Potom je David rekao svom sinu Salamunu: “Budi hrabar i jak i prioni na posao! Ne boj se i ne plaši se, jer s tobom je Jehova Bog, moj Bog!^h Neće te napustiti niti će te ostaviti,ⁱ nego će biti s tobom dok se ne završi sav posao oko gradnje Jehovinog doma. **21** Tu su skupine svećenika^j i levita^k koji će obavljati svu službu u domu pravog Boga. Imaš vješte radnike koji su spremni raditi svaku vrstu posla,^l a uz tebe su i poglavari^m i cijeli narod, koji će izvršiti svaku tvoju zapovijed.”

29 Potom je kralj David rekao svima okupljenima*: “Moj sin Salamun, kojeg je Bog izabrao,ⁿ mlad je i neiskusano,^o a pred njim je velik posao, jer taj hram nije za nekog čovjeka, nego za Jehovu Boga.^p **2** Nisam žalio truda kako bih za dom

28:16 *Riječ je o kruhovima koji su se stavljali pred Boga. **29:1** *Ili: “svoj skupštini”. Vidi izraz “skupština” u Rječniku.

svog Boga pripremio sve što treba – pribavio sam zlata za zlatne stvari, srebra za srebrne, bakra za bakrene, željeza za željezne^a i drva^b za drvene, zatim kamena oniksa, kamenja što se veže žbukom, raznobojnog kamenja za slaganje ukrasa*, svakojakog dragog kamenja i mnogo alabastera. **3** Iz ljubavi prema domu svog Boga^c dajem još i svog zlata i srebra^d za dom svog Boga, povrh svega što sam već pripremio za taj sveti dom: **4** 3000 talenata* zlata iz Ofira^e i 7000 talenata čistog srebra za oblaganje zidova prostorija, **5** za zlatne stvari, za srebrne stvari i za sve radove koje će izvesti zanatlije. Bi li još tko želio danas dati dar Jehovi?"^f

6 Tako su poglavari rodova, poglavari izraelskih plemena, tisućnici, stotnici^g i oni koji su vodili kraljeve poslove^h dragovoljno dali dar. **7** I za izgradnju doma pravog Boga dali su 5000 talenata zlata, 10 000 darika*, 10 000 talenata srebra, 18 000 talenata bakra i 100 000 talenata željeza. **8** Svi koji su imali drago kamenje dali su ga u riznicu Jehovinog doma, pod nadzor Geršonovcaⁱ Jehielaja.^j **9** Narod se radovao zbog toga što je dragovoljno priložio te darove, jer ih je priložio Jehovi cijelim srcem.^k A i kralj David jako se radovao.

10 Potom je David izrekao hvalu Jehovi pred svima okupljenima. Rekao je: "Sva hvala pripada tebi, Jehova, Bože našeg oca Izraela, i to u svu vječ-

29:2 *Ili: "mozaika". 29:4 *Talent je imao 34,2 kilograma. Vidi dodatak B14. 29:7 *Darik je bio perzijski zlatnik. Vidi dodatak B14.

29. POGL.

a 1Lje 22:3, 16

b 1Lje 22:4, 14

c Ps 26:8

Ps 27:4

Ps 122:1

d 1Lje 21:24

e Job 28:16

f Izl 35:5

g Izl 18:25

h 1Lje 27:25, 29

1Lje 27:31

i 1Lje 6:1

j 1Lje 26:22

k 2Ko 9:7

2. stupac

a Ps 145:3

1Ti 1:17

b Ot 5:13

c 1Lje 16:27

Ps 8:1

d Ps 24:1

Iza 42:5

e Ps 103:19

Mt 6:10

f Pnz 8:18

Izr 10:22

Flp 4:19

g 2Lje 20:6

h Iza 40:26

i Pnz 3:24

Ef 1:19

Ot 15:3

j 2Lje 1:11, 12

k 2Lje 16:9

Ps 18:32

Iza 40:29

l Le 25:23

He 11:13

m Job 14:1, 2

Jk 4:13, 14

n 1Lje 28:9

o Izr 11:20

Izr 15:8

He 1:9

p Ps 10:17

Ps 86:11

r Mk 12:30

s 1Kr 6:12

t 1Lje 22:14

nost*. **11** Tebe, Jehova, krase veličina,^a moć,^b ljepota, uzvišenost i čast^c jer je tvoje sve na nebu i na zemlji.^d Tebi, Jehova, pripada kraljevska vlast.^e Ti si uzvišen i poglavar si nad svima. **12** Od tebe dolaze bogatstvo i slava,^f ti vladaš nad svime.^g U tvojoj su ruci sila^h i moć,ⁱ ti možeš uzvisiti čovjeka^j i dati snagu svakome.^k **13** Zato ti sada zahvaljujemo, Bože naš, i veličamo tvoje divno ime.

14 Jer tko sam ja i što je moj narod da bismo ti mogli dragovoljno priložiti sve ovo? Od tebe sve dolazi i mi smo ti dali ono što smo dobili iz tvoje ruke. **15** Mi smo pred tobom došli^l i pridobili^m kao i svi naši preci.ⁿ Naši su dani na zemlji prolazni poput sjene^o – nema nam nade. **16** Jehova, Bože naš, sve ovo bogatstvo što smo ga pripremili da ti sagradimo dom koji će nositi tvoje sveto ime dolazi iz tvoje ruke i sve je tvoje. **17** Dobro znam, Bože moj, da ti ispituješ srca^p i da voliš čestitost.^q Ja sam iskrena* srca dragovoljno prinio sve ovo i jako sam sretan kad vidim kako ti tvoj narod koji se ovdje nalazi dragovoljno prinosi darove. **18** Jehova, Bože naših predaka Abrahama, Izaka i Izraela, pomози svom narodu da ti zauvijek ovako spremno i revno služi i da njihovo srce bude privrženo tebi!^r **19** A mom sinu Salamunu daj srce koje će ti biti potpuno odano^s kako bi se držao tvojih zapovijedi,^t opomena i uredbi, kako bi ih sve izvršavao i kako bi sagradio hram za koji sam sve pripremio!"^t

29:10 *Ili: "odvijek a dovijeka". 29:17 *Ili: "čestita".

20 Tada je David rekao svima okupljenima: “Hvalite sada Jehovu, svog Boga!” I sav je narod hvalio Jehovu, Boga svojih predaka, te su se poklonili i pali ničice pred Jehovom i pred kraljem. **21** Tog i idućeg dana prinosili su Jehovi žrtve paljenice^a i druge žrtve. Prinijeli su Jehovi 1000 junaca, 1000 ovnova i 1000 janjaca s njihovim žrtvama ljevanicama.^b Prinijeli su mnogo žrtava za sve Izraelce.^c **22** Tog su dana jeli i pili pred Jehovom i jako se radovali.^d I po drugi su put Davidovog sina Salamuna proglasili kraljem i pomazali ga pred Jehovom za vođu,^e a Sadona su pomazali za svećenika.^f **23** I Salamun je sjeo na Jehovino prijestolje^g kao kralj umjesto svog oca Davida. Imao je uspjeha u svemu što je radio i svi su mu Izraelci bili poslušni. **24** Svi poglavari^h i istak-

29. POGŁ.

- a Le 1:3
 b Le 23:12, 13
 Br 15:5
 c 1Kr 8:63, 64
 d Pnz 12:7
 2Lje 7:10
 Ne 8:12
 e 1Kr 1:38–40
 1Lje 23:1
 f 1Kr 2:35
 g 1Lje 28:5
 h 1Lje 22:17

2. stupac

- a 1Lje 28:1
 b 1Lje 3:1–9
 c 1Kr 3:12
 2Lje 1:1, 12
 Pr 2:9
 d 2Sa 2:11
 e 2Sa 5:4, 5
 f 1Kr 1:1
 g 1Kr 2:10–12
 h 2Sa 7:2
 2Sa 12:1
 i 1Lje 21:9, 10

nuti ratnici^a i svi sinovi kralja Davida^b podložili su se kralju Salamunu. **25** I Jehova je veoma uzvisio Salamuna pred cijelom Izraelom i dao mu kraljevsku čast kakvu prije njega nije imao nijedan izraelski kralj.^c

26 A Jišajev sin David vladao je nad cijelim Izraelom. **27** Vladao je nad Izraelom 40 godina. U Hebronu je vladao 7 godina,^d a u Jeruzalemu je vladao 33 godine.^e **28** Umro je u dubokoj starosti^f i nauživao se života, bogatstva i slave. Nakon njega počeo je vladati njegov sin Salamun.^g **29** Svi događaji iz života kralja Davida, od početka do kraja, zabilježeni su u zapisima vidioca Samuela, proroka Natana^h i vidioca Gada.ⁱ **30** Zapisano je sve o njegovom kraljevanju, njegovim pothvatima i događajima koji su se za njegovog života zbivali u Izraelu i u svim okolnim kraljevstvima.

DRUGA KNJIGA

LJETOPISA

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|---|--|
| 1 Salamun traži mudrost (1–12)
Salamunovo bogatstvo (13–17) | 6 Salamun se obraća narodu (1–11)
Salamunova molitva povodom otvorenja hrama (12–42) |
| 2 Pripreme za gradnju hrama (1–18) | 7 Jehovina slava ispunila hram (1–3)
Svečanost povodom otvorenja hrama (4–10)
Jehova se ukazuje Salamunu (11–22) |
| 3 Salamun počinje graditi hram (1–7)
Svetinja nad svetinjama (8–14)
Dva bakrena stupa (15–17) | 8 Drugi Salamunovi građevinski pothvati (1–11)
Organizirana služba u hramu (12–16)
Salamunovi brodovi (17, 18) |
| 4 Žrtvenik, lijevano more i spremnici za vodu (1–6)
Svijećnjaci, stolovi i dvorišta (7–11a)
Načinjena oprema za hram (11b–22) | 9 Kraljica od Sabe dolazi k Salamunu (1–12) |
| 5 Pripreme za otvorenje hrama (1–14)
Kovčeg saveza donesen u hram (2–10) | |

- Salamunovo bogatstvo (13–28)
Salamunova smrt (29–31)
- 10 Pobuna Izraelaca protiv Roboama (1–19)
- 11 Roboamova vladavina (1–12)
Levijevci odani Jehovi sele se u Judu (13–17)
Roboamova obitelj (18–23)
- 12 Šišak napada Jeruzalem (1–12)
Kraj Roboamove vladavine (13–16)
- 13 Abija kralj u Judi (1–22)
Abijina pobjeda nad Jeroboamom (3–20)
- 14 Abijina smrt (1)
Asa kralj u Judi (2–8)
Asa pobijedio milijun Etiopljana (9–15)
- 15 Asine reforme (1–19)
- 16 Asin savez sa Sirijcima (1–6)
Hanani ukorava Asu (7–10)
Asina smrt (11–14)
- 17 Jošafat kralj u Judi (1–6)
Poučavanje naroda (7–9)
Jošafatova vojna moć (10–19)
- 18 Jošafat pristaje uz Ahaba (1–11)
Mikaja proriče poraz (12–27)
Ahab ubijen kod Ramot-Gileada (28–34)
- 19 Jehu ukorava Jošafata (1–3)
Jošafatove reforme (4–11)
- 20 Okolni narodi prijete Judi (1–4)
Jošafat se moli za pomoć (5–13)
Jehovin odgovor (14–19)
Judejci spašeni na čudesan način (20–30)
Kraj Jošafatove vladavine (31–37)
- 21 Joram kralj u Judi (1–11)
Pismo proroka Ilije (12–15)
Joramov sramotan kraj (16–20)
- 22 Ahazija kralj u Judi (1–9)
Atalija prigrabila prijestolje (10–12)
- 23 Jojada i drugi postavljaju Joša za kralja (1–11)
Atalija pogubljena (12–15)
Jojada uvodi promjene (16–21)
- 24 Joaševa vladavina (1–3)
Joaš obnavlja hram (4–14)
Joaš postaje otpadnik (15–22)
Joaš ubijen (23–27)
- 25 Amasija kralj u Judi (1–4)
Rat s Edomcima (5–13)
Amasija štuje idole (14–16)
Rat s izraelskim kraljem Joašem (17–24)
Amasijina smrt (25–28)
- 26 Uzija kralj u Judi (1–5)
Uzijini vojni pothvati (6–15)
Oholi Uzija postaje gubav (16–21)
Uzijina smrt (22, 23)
- 27 Jotam kralj u Judi (1–9)
- 28 Ahaz kralj u Judi (1–4)
Ahaza porazili Sirijci i Izraelci (5–8)
Oded upozorava Izraelce (9–15)
Jehova nanio nevolju Judi (16–19)
Ahaz štuje idole; Ahazova smrt (20–27)
- 29 Ezekija kralj u Judi (1, 2)
Ezekijine reforme (3–11)
Očišćen hram (12–19)
Ponovno uspostavljena služba u hramu (20–36)
- 30 Ezekija slavi Pashu (1–27)
- 31 Ezekija iskorjenjuje otpadništvo (1)
Svećenici i leviti dobivaju dio koji im pripada (2–21)
- 32 Sanherib prijete Jeruzalemu (1–8)
Sanherib se ruga Jehovi (9–19)
Anđeo pobio asirske vojnike (20–23)
Ezekijina bolest i oholost (24–26)
Ezekijini pothvati i smrt (27–33)
- 33 Manaše kralj u Judi (1–9)
Manaše se pokajao za svoja zla djela (10–17)
Manašeova smrt (18–20)
Amon kralj u Judi (21–25)
- 34 Jošija kralj u Judi (1, 2)
Jošijine reforme (3–13)
Pronađena knjiga Zakona (14–21)
Huldino proročanstvo o nevolji (22–28)
Jošija čita narodu knjigu saveza (29–33)
- 35 Jošija organizira veliku proslavu Pashe (1–19)
Faraon Neho ubio Jošiju (20–27)
- 36 Joahaz kralj u Judi (1–3)
Jojakim kralj u Judi (4–8)
Jojakin kralj u Judi (9, 10)
Sidkija kralj u Judi (11–14)
Razorenje Jeruzalema (15–21)
Kirov proglas o ponovnoj izgradnji hrama (22, 23)

1 Davidov sin Salamun učvrstio je svoju kraljevsku vlast i Jehova, njegov Bog, bio je s njim i veoma ga uzvisio.^a

2 Salamun je sazvaio sve Izraelce – tisućnike, stotnike, suce i sve glavare iz cijelog Izraela, poglavare rodova. **3** Potom su Salamun i sav narod* otišli na uzvišicu u Gibeonu^b jer je ondje bio šator sastanka koji je pripadao pravom Bogu, šator koji je Jehovin sluga Mojsije načinio u pustinji. **4** No David je kovčeg pravog Boga prenio iz Kirijat-Jearima^c na mjesto koje je pripremio za njega. Naime, za njega je bio razapeo šator u Jeruzalemu.^d **5** Bakreni žrtvenik^e koji je načinio Besalel,^f Urijev sin, Hurov unuk, nalazio se pred Jehovinom šatorom. Salamun i sav narod dolazili su onamo da se mole Bogu*. **6** Salamun je ondje prinio žrtve pred Jehovom – prinio je 1000 žrtava paljenica na bakrenom žrtveniku^g koji je bio pred šatorom sastanka.

7 Te se noći Bog ukazao Salamunu i rekao mu: "Traži što želiš da ti dam!"^h **8** A Salamun je odvratio Bogu: "Ti si mom ocu Davidu u velikoj mjeri iskazao vjernu ljubavⁱ i mene si postavio za kralja nakon njega.^j **9** Jehova Bože, neka se sada ispunio obećanje koje si dao mom ocu Davidu,^k jer si me postavio za kralja nad narodom kojeg ima mnogo kao zemaljskog praha.^l **10** Daj mi sada mudrosti i znanja^m da mogu voditi ovaj narod jer kako bih inače mogao suditi tvom velikom narodu?"ⁿ

1:3 *Ili: "skupština". Vidi izraz "skupština" u Rječniku. 1:5 *Ili: "da pitaju Boga za savjet".

1. POGL.

a 1Lje 29:25
Pr 2:9
Mt 6:28, 29
Mt 12:42

b 1Kr 3:4
1Lje 21:29

c 1Lje 13:5

d 1Lje 16:1

e Izl 38:1, 2

f Izl 31:2-5

g 1Kr 3:4

h 1Kr 3:5-9

i 2Sa 7:8

j 1Lje 28:5
Ps 89:28, 29

k 2Sa 7:12
1Lje 28:6
Ps 132:11

l Pos 13:14, 16

m Izr 2:6
Jk 1:5

n Ps 72:1, 2

2. stupac

a 1Kr 3:10-13
1Kr 3:28

b 1Lje 29:25
2Lje 9:22
Pr 2:9

c 1Kr 3:4

d Pnz 17:16
1Kr 4:26

e 2Lje 8:5, 6

f 2Lje 9:25

g 1Kr 10:21

h 1Kr 10:27
2Lje 9:27

i 2Lje 9:28

j 1Kr 10:28, 29

2. POGL.

k Pnz 12:11
1Lje 22:10

l 1Kr 7:1

11 Tada je Bog rekao Salamunu: "Zato što si to zaželio, a nisi tražio izobilje, ni bogatstvo, ni slavu, ni smrt* onih koji te mrze niti si tražio dug život, nego si tražio mudrost i znanje da možeš suditi mom narodu nad kojim sam te postavio za kralja,^a **12** dat ću ti mudrost i znanje. Ali dat ću ti i izobilje i bogatstvo i čast kakvu nije imao nijedan kralj prije tebe i kakvu neće imati nijedan poslije tebe."^b

13 I Salamun je sišao s uzvišice u Gibeonu,^c gdje se nalazio šator sastanka, i vratio se u Jeruzalem. Ondje je kraljevao nad Izraelom. **14** Salamun je imao sve više bojnih kola i konja*. Nakupio je 1400 kola i 12 000 konja*^d te ih je rasporedio po gradovima u kojima je držao kola,^e a imao ih je i kod sebe u Jeruzalemu.^f

15 Kralj je u Jeruzalemu nakupio toliko mnogo srebra i zlata da ga je bilo kao kamenja,^g a cedrovine kao divljih smokava u Šefeli.^h **16** Salamun je uvezio konje iz Egipta*. I kraljevi trgovci nabavljali su konjeⁱ po određenom cijeni.^j **17** Svaka kola dovezena iz Egipta plaćala su se 600 srebrnjaka, a konj se plaćao 150 srebrnjaka. Ti su ih trgovci prodavali i svim hetitskim i sirijskim kraljevima.

2 Salamun je izdao zapovijed da se sagradi dom koji će nositi Jehovino ime^k i kraljevski dvor njemu samom.^l **2** I Salamun je odredio 70 000 ljudi za nosače*, 80 000 za klesare u

1:11 *Ili: "duše". 1:14 *Ili: "konjanika". 1:16 *Moguće i: "iz Egipta i Koe". Naziv "Koa" možda se odnosi na Ciliciju. #Moguće i: "kupovali su ih u Koi". 2:2 *Ili: "radnike".

planini^a i 3600 za nadglednike nad njima.^b **3** Potom je Salamun poručio tirsom kralju Hiramu:^c "Kao što si mom ocu Davidu učinio dobro i poslao mu cedrovine da sagradi dvor u kojem će živjeti,^d tako učini i meni. **4** Evo ja namjeravam sagraditi dom koji će nositi ime Jehove, mog Boga, i posvetiti ga njemu, da se pred njim pali mirisni kad,^e da se redovito postavljaju naslagani kruhovi^{*f} i da se prinose žrtve paljenice ujutro i uvečer,^g na dane počinka,^h na mladakeⁱ i na blagdane/ Jehove, našeg Boga. Tako se zauvijek treba činiti u Izraelu. **5** Dom koji ću graditi bit će velik jer je naš Bog veći od svih drugih bogova. **6** Tko bi mu mogao sagraditi dom kad ni nebesa ni nebo nad nebesima nisu dovoljno veliki da bi on u njima prebivao?^k Tko sam onda ja da mu sagradim dom? Mogu samo sagraditi zdanje u kojem će se pred njim spaljivati prinosi. **7** Zato mi sada pošalji zanatliju koji zna raditi sa zlatom, srebrom, bakrom,^l željezom, purpurnom vunom, grimizom i plavim predivom te koji zna rezbariti. On će raditi u Judi i u Jeruzalemu zajedno s mojim vještima zanatlijama, koje je izabrao moj otac David.^m **8** Pošalji mi iz Libanona cedrovog drva, drva boroviceⁿ i algumovog drva,^o jer znam da su tvoji sluge vješti u sječi libanonskih drva.^p Moji će sluge raditi s tvojim slugama^r **9** kako bi mi pripremili mnogo drva, jer će dom koji namjeravam graditi biti izuzet-

2:4 * Riječ je o kruhovima koji su se stavljali pred Boga.

2. POGL.

a 1Kr 5:15
b 1Kr 5:16
1Kr 9:22
2Lje 2:17, 18

c 1Kr 5:1

d 2Sa 5:11

e Izl 30:7

f Izl 25:30

g Br 28:4

h Br 28:9

i Br 28:11

j Pnz 16:16

k 1Kr 8:27
Iza 66:1
Dj 17:24

l 1Kr 7:13, 14

m 1Lje 22:15

n 1Kr 5:6, 8
2Lje 3:5

o 1Kr 10:11

p 1Kr 5:9

r 1Kr 5:14

2. stupac

a 1Kr 5:11

b 1Kr 5:7

c 2Lje 1:11, 12

d 1Kr 7:13, 14
2Lje 4:11-16

e 2Lje 3:14

f Izl 31:2-5

g 2Lje 2:10

h 1Kr 5:6, 8

i Jš 19:46, 48
Ezr 3:7

j 1Kr 5:9

k 2Lje 8:7, 8

2. LJETOPISA 2:3-17

no velik. **10** Evo dat ću hranu tvojim slugama,^a drvosječama koji će obarati drva: 20 000 kora* pšenice, 20 000 kora ječma, 20 000 bata^b vina i 20 000 bata ulja."

11 Tada je tirski kralj Hiram poslao Salamunu ovaj pismeni odgovor: "Jehova voli svoj narod i zato te postavio za kralja nad njim." **12** Hiram je još rekao: "Neka je hvaljen Jehova, Izraelov Bog, koji je stvorio nebesa i zemlju, jer je dao kralju Davidu mudrog sina,^b obdarenog razboritošću i razumom,^c koji će sagraditi dom Jehovi i kraljevski dvor sebi. **13** Zato ti sada šaljem Hiram-Abija,^d vještog zanatliju i razumnog čovjeka, **14** sina jedne žene iz Danovog plemena, kojem je otac iz Tira. On zna raditi sa zlatom, srebrom, bakrom, željezom, kamenom, drvom, purpurnom vunom, plavim predivom, finim platnom i grimizom.^e Zna izrađivati svakovrsne rezbarije i praviti nacрте za sve što mu se povjeri.^f On će raditi s tvojim zanatlijama i zanatlijama mog gospodara Davida, tvog oca. **15** Neka sada moj gospodar pošalje svojim slugama pšenice, ječma, ulja i vina, kao što je obećao.^g **16** A mi ćemo posjeći drva na Libanonu^h koliko ti god treba pa ćemo ih povezati i od njih načiniti splavi te ih morem dopremiti tebi do Jope.ⁱ Ti ih onda otpremi u Jeruzalem."^j

17 Salamun je potom prebrojio sve došljake koji su bili u izraelskoj zemlji,^k kao što je

2:10 * Kor je imao 220 litara. Vidi dodatak B14. ^b Bat je imao 22 litre. Vidi dodatak B14.

to ranije učinio njegov otac David,^a i bilo ih je 153 600. **18** Od njih je odredio 70 000 ljudi za nosače*, 80 000 za klesare^b u planini i 3600 za nadglednike koji će nadzirati radnike.^c

3 I tako je Salamun počeo graditi Jehovin dom^d u Jeruzalemu na brdu Moriji,^e gdje se Jehova ukazao njegovom ocu Davidu,^f na mjestu koje je pripremio David, na gumnu Jebusejca Ornana.^g **2** Počeo je graditi drugog dana drugog mjeseca četvrte godine svog kraljevanja. **3** Temelji za dom pravog Boga koje je Salamun položio na početku gradnje bili su dugi 60 lakata, a široki 20 lakata,^h po staroj mjeri lakta*. **4** Predvorje ispred doma bilo je široko 20 lakata, koliko je bio širok dom, a visoko 20 lakata*.ⁱ Iznutra ga je Salamun obložio čistim zlatom. **5** Veliku prostoriju* obložio je drvom borovice i prekrrio čistim zlatom,^j a potom je načinio ukrase u obliku palmi^k te lance.^l **6** Zatim je dom ukrasio predivnim dragim kamenjem.^m Zlatoⁿ je bilo iz Parvajima. **7** Zlatom je obložio dom:^o stropne grede, pragove, zidove i vrata. Na zidovima je izrezbario kerube.^p

8 Načinio je i Svetinju nad svetinjama.^r Ta je prostorija bila duga 20 lakata, koliko je bio širok dom, a široka 20 laka-

2:18 *Ili: "radnike". 3:3 *Standardni lakat imao je 44,5 centimetara, ali neki smatraju da se izraz "stara mjera lakta" odnosi na dugi lakat, koji je imao 51,8 centimetara. Vidi dodatak B14. 3:4 *U nekim starim rukopisima piše "120", a u drugim rukopisima i nekim prijevodima piše "20 lakata". 3:5 *Dosl.: "Veliki dom". Taj se izraz vjerojatno odnosi na Svetinju.

2. POGL.

a 1Lje 22:2

b 1Kr 5:17, 18
1Lje 22:15

c 1Kr 5:15, 16

3. POGL.

d 1Kr 6:1
1Kr 6:37

e Pos 22:2, 14

f 2Sa 24:25
1Lje 21:18g 2Sa 24:18
1Lje 21:22

h 1Kr 6:2

i 1Kr 6:3

j 1Kr 6:15, 22

k 1Kr 6:29

l 1Kr 6:21

m 1Lje 29:2, 8

n 1Lje 29:3, 4

o Izl 26:29

p Izl 26:1
1Kr 6:29r Izl 26:33
1Kr 8:6
He 9:24

2. stupac

a 1Kr 6:20

b 1Kr 6:23–28

c 1Kr 8:6
1Lje 28:18d Mt 27:51
He 10:19, 20

e Izl 26:31, 33

f 2Kr 25:13

g 1Kr 7:15–22
2Kr 25:17
2Lje 4:11–13
Jr 52:22, 23

ta. Obložio ju je sa 600 talenta* čistog zlata.^a **9** Zlato za čavle težilo je 50 šekela*. I gornje sobe obložio je zlatom.

10 Za Svetinju nad svetinjama načinio je dva kipa keruba i obložio ih zlatom.^b **11** Krila tih keruba^c protezala su se 20 lakata u dužinu. Prvom je kerubu jedno krilo bilo dugo 5 lakata i dodirivalo je zid doma, a i drugo krilo bilo mu je dugo 5 lakata te je dodirivalo krilo drugog keruba. **12** Tako je i drugom kerubu jedno krilo bilo dugo 5 lakata i dodirivalo je drugi zid doma, a i drugo krilo bilo mu je dugo 5 lakata te je dodirivalo krilo prvog keruba. **13** Raširena krila tih keruba imala su ukupno 20 lakata. Kerubi su stajali uspravno, licem okrenuti prema unutrašnjosti doma*.

14 Načinio je i zavjesu^d od plavog prediva, purpurne vune, grimiza i finog platna te je na njoj izvezao kerube.^e

15 Načinio je dva stupa^f pred domom. Bili su visoki 35 lakata, a na svakome je bila glava* od 5 lakata.^g **16** Potom je načinio lančiće te ih je poput ogrlice stavio na vrh stupova. Načinio je 100 šipaka i objesio ih na lančiće. **17** Stupove je postavio pred hramom, jedan s desne* strane, a drugi s lijeve^h. Desni je nazvao Jakin^Δ, a lijevi Boaz[⊖].

3:8 *Talent je imao 34,2 kilograma. Vidi dodatak B14. 3:9 *Šekel je imao 11,4 grama. Vidi dodatak B14. 3:13 *Odnosno prema Svetinji. 3:15 *Ili: "kapitel". 3:17 *Ili: "južne". ^ΔIli: "sjeverne". [⊖]"Jakini" znači "on [Jehova] će utemeljiti". [⊖]Moguće je da "Boaz" znači "u snazi".

4 Načinio je bakreni žrtvenik^a dug 20 lakata, širok 20 lakata i visok 10 lakata.

2 Potom je načinio lijevano more^{*, b} Ono je bilo okruglo, od jednog do drugog ruba imalo je 10 lakata, bilo je visoko 5 lakata, a opseg mu je bio 30 lakata^{*, c} **3** Ispod ruba imalo je ukrase u obliku tikve^d koji su ga okruživali svuda unaokolo – bilo ih je po deset na lakat. Bila su dva reda tikvi, salivenih zajedno s morem. **4** Ono je stajalo na 12 bikova,^e od kojih su tri gledala prema sjeveru, tri prema zapadu, tri prema jugu, a tri prema istoku. More je stajalo na tim bikovima, a njima je stražnji dio bio okrenut unutra. **5** More je bilo debelo 1 dlan^{*, f}, a rub mu je bio izrađen kao rub čaše, nalik ljljanovom cvijetu. Moglo je primiti 3000 bata^g vode.

6 Hiram je načinio i deset spremnika za vodu koji su služili za pranje. Pet ih je stavio s desne strane, a pet s lijeve.^f Vodom iz njih prale se u žrtve paljenice.^g A more je bilo namijenjeno svećenicima da se peru vodom iz njega.^h

7 Zatim je prema uputamaⁱ načinio deset zlatnih svijećnjakaⁱ i stavio ih u hram, pet s desne strane, a pet s lijeve.^k

8 Potom je načinio deset stolova i postavio ih u hramu, pet s desne strane, a pet s lijeve.^l Načinio je i 100 zlatnih zdjela.

9 Onda je načinio dvorište^m za svećenike,ⁿ veliko dvorište^o i

4:2 *Ili: "spremnik". #Ili: "trebalo je uže od 30 lakata da bi se obuhvatilo". 4:5 *Dlan je imao 7,4 centimetra. Vidi dodatak B14. #Bat je imao 22 litre. Vidi dodatak B14.

4. POGŁ.

- a Izl 38:1, 2
1Kr 8:22
b Izl 30:20
Izl 38:8
c 1Kr 7:23-26
d 1Kr 6:18
e Jr 52:20
f 1Kr 7:38, 39
g Le 1:9
Le 9:14
h Izl 29:4
i 1Lje 28:12, 15
j Izl 37:17
k Izl 40:24
l 2Lje 4:19
m Izl 27:9
Le 6:16
n 1Kr 6:36
o 1Kr 7:12

2. stupac

- a 1Kr 7:39
b Izl 27:3
c 1Kr 7:40-46
d 2Lje 3:17
e 1Kr 7:17
f 1Kr 7:20
g Jr 52:22
h 1Kr 7:27, 38
i 1Kr 7:23, 25
j Izl 38:3
k 2Lje 2:13, 14
l Js 13:27, 28
m 1Kr 7:47
1Lje 22:3, 14
Jr 52:20
n 2Kr 24:13
o Izl 37:25, 26
Ot 8:3
p Izl 25:23, 24
2Lje 4:8
r 1Kr 7:48-50
s Izl 25:31, 37

vrata u velikom dvorištu, a vrata je obložio bakrom. **10** More je postavio s desne strane, prema jugoistoku.^a

11 Hiram je ujedno načinio lonce, lopate i zdjele.^b

Tako je Hiram dovršio posao na domu pravog Boga koji je obavljao za kralja Salamuna:^c **12** dva stupa^d i zdjelaste glave koje su bile na vrhu dvaju stupova; dva mrežasta opleta^e koja su prekrivala te dvije zdjelaste glave na vrhu stupova; **13** 400 šipaka^f za dva mrežasta opleta, za svaki oplet po dva reda šipaka da prekriju dvije zdjelaste glave na vrhu stupova;^g **14** deset kolica^{*} i deset spremnika za vodu na kolicima;^h **15** more i 12 bikova ispod njegaⁱ **16** te lonce, lopate, vilice^j i sav drugi pribor koji je Hiram-Abiv^k načinio od ulaštenog bakra kralju Salamunu za Jehovin dom. **17** Kralj ih je dao saliti u kalupima od gline u jordanskoj ravnicima^l, između Sukota^l i Serede. **18** Salamun je načinio tako mnogo tog pribora da se težina utrošenog bakra nije mogla utvrditi.^m

19 Salamun je načinio i svu drugu opremuⁿ za dom pravog Boga: zlatni žrtvenik;^o stolove^p na koje su se kruhovi stavljali pred Boga;^r **20** svijećnjake s uljanicama od čistog zlata^s koji su se prema propisu trebali paliti pred najskrovitijom prostorijom; **21** zlatne cvjetove, uljanice i klijesta za gašenje stijenja, sve od najčišćeg zlata, **22** te podrezivače stijenja,

4:14 *Ili: "kolica za vodu". 4:17 *Odnosno području koje obuhvaća južni dio Jordanske doline i proteže se sve do Soara.

zdjele, čaše i pepeonike, sve od čistog zlata. I ulaz u dom, unutarnja vrata Svetinje nad svetinjama^a i vrata hrama u domu bila su od zlata.^b

5 Tako je Salamun dovršio sav posao oko Jehovinovog doma.^c Potom je donio stvari koje je posvetio njegov otac David^d te je u riznicu doma pravog Boga stavio srebro, zlato i sve druge predmete.^e **2** Tada je Salamun pozvao k sebi izraelske starješine, sve plemenske glavare i poglavare izraelskih rodova. Oni su došli u Jeruzalem kako bi donijeli kovčeg Jehovinovog saveza iz Davidovog grada,^f to jest Siona.^g **3** Tako su se svi ljudi iz Izraela okupili pred kraljem na blagdan* koji se slavi u sedmom mjesecu.^h

4 Kad su došli svi izraelski starješine, Levijevci su ponijeli kovčeg.ⁱ **5** Donijeli su kovčeg, šator sastanka^j i sav sveti pribor koji je bio u šatoru. Pre su to donijeli svećenici i leviti*. **6** A kralj Salamun i svi Izraelci, koji su bili pozvani da dođu k njemu, okupili su se pred kovčegom. Žrtvovali su toliko ovaca i govoda^k da ih se nije moglo izbrojiti niti im se mogao odrediti broj. **7** Potom su svećenici unijeli kovčeg Jehovinovog saveza na njegovo mjesto, u najskrovitiju prostoriju doma, u Svetinju nad svetinjama, pod krila kerubima.^l **8** A kerubima su krila bila raširena iznad mjesta na kojem je stajao kovčeg, tako da su kerubi odozgo zaklanjali kovčeg i njegove motke.^m **9** Motke su bile tako duge da su se njihovi krajevi vidjeli iz Svetinje, koja je

5:3 *Odnosno Blagdan sjenica. 5:5 *Ili: "svećenici iz Levijevog plemena".

4. POGŁ.

a 1Kr 6:31, 32

b 1Kr 6:33-35

5. POGŁ.

c 1Kr 6:38

d 1Lje 22:14

e 1Kr 7:51

1Lje 26:26

f 2Sa 6:12

2Lje 1:4

g 1Kr 8:1, 2

Ps 2:6

h Le 23:34

2Lje 7:8

i Izl 25:14

Br 4:15

1Kr 8:3-5

1Lje 15:2, 15

j Izl 40:35

Br 4:29, 31

k 2Sa 6:13

l 1Kr 6:20, 23

1Kr 8:6-9

m Izl 25:14

2. stupac

a Izl 34:1

Izl 40:20

b Izl 19:5

Izl 24:7

c Izl 19:1

d Izl 19:10

Br 8:21

e 1Lje 24:1

f 1Lje 15:16

g 1Lje 6:31, 39

h 1Lje 6:31, 33

i 1Lje 16:41

1Lje 25:1, 6

1Lje 25:3

j 1Lje 15:24

k 1Lje 16:34

l Izl 40:34, 35

1Kr 8:10, 11

m 2Lje 7:1, 2

Eze 10:4

Ot 21:23

6. POGŁ.

n Izl 20:21

1Kr 8:12, 13

Ps 97:2

o Ps 132:13, 14

p 1Kr 8:14-21

bila pred najskrovitijom prostorijom, ali izvana se nisu vidjeli. Ondje stoje sve do današnjeg dana. **10** U kovčegu nije bilo ničega osim dviju ploča koje je Mojsije stavio u njega u Horebu*,^a kad je Jehova sklopio savez^b s Izraelcima nakon što su izašli iz Egipta.^c

11 Kad su svećenici izašli iz svetog mjesta (jer su se svi svećenici koji su bili ondje posvetili,^d bez obzira na to kojoj su skupini pripadali^e), **12** svi levitski pjevači^f koje su predvodili Asaf,^g Heman,^h Jedutun,ⁱ njihovi sinovi i njihova braća stajali su istočno od žrtvenika s činelama, psaltirima i harfama, odjeveni u haljine od finog platna. S njima je bilo 120 svećenika koji su trubili u trube.^j

13 I dok su trubači i pjevači složno hvalili Jehovu i zahvaljivali mu i dok se razlijebao zvuk truba, činela i drugih glazbala te je odjekivala pjesma kojom su hvalili Jehovu: "Jer je dobar, jer njegova vjerna ljubav traje vječno",^k oblak je ispunio dom,^l Jehovin dom. **14** Svećenici nisu mogli od oblaka stajati ondje i vršiti svoju službu jer je Jehovina slava ispunila dom pravog Boga.^m

6 Tada je Salamun kazao: "Jehova, ti si rekao da ćeš prebivati u gustoj tami.ⁿ **2** Ja sam ti sagradio veličanstven dom, mjesto na kojem ćeš zauvijek prebivati."^o

3 Potom se kralj okrenuo i počeo blagoslivljati sve okupljene Izraelce*, a oni su svi stajali ondje.^p **4** I rekao je: "Neka je hvaljen Jehova, Izraelov Bog,

5:10 *Vidi Rječnik. 6:3 *Ili: "cijelu skupštinu Izraelaca". Vidi izraz "skupština" u Rječniku.

koji je sam* dao obećanje mom ocu Davidu te ispunio[#] obećanje koje je dao kad je rekao: **5** 'Od dana kad sam iz Egipta izveo svoj narod, Izraelce, na području svih izraelskih plemena nisam izabrao niti jedan grad da se u njemu sagradi dom u kojem bi se slavilo* moje ime^a niti sam izabrao ikoga za vođu svom narodu Izraelu. **6** Ali sada sam izabrao Jeruzalem^b da se u njemu slavi moje ime i izabrao sam Davida da vlada nad mojim narodom Izraelom.^c **7** Moj je otac David svim srcem želio sagraditi dom koji će nositi ime Jehove, Izraelovog Boga.^d **8** No Jehova je rekao mom ocu Davidu: 'Ti svim srcem želiš sagraditi dom koji će nositi moje ime i dobro je što u svom srcu imaš tu želju. **9** Ali nećeš ti sagraditi taj dom, nego tvoj sin koji će ti se roditi* – on će sagraditi dom koji će nositi moje ime.'^e **10** Jehova je ispunio obećanje koje je dao i ja sam naslijedio svog oca Davida i sjeo na izraelsko prijestolje,^f kao što je Jehova i obećao.^g I sagradio sam dom koji nosi ime Jehove, Izraelovog Boga, **11** i ondje stavio kovčeg u kojem su ploče saveza^h što ga je Jehova sklopio s izraelskim narodom."

12 Potom je pred svim okupljenim Izraelcima stao pred Jehovin žrtvenik i podignuo ruke.ⁱ **13** (Naime, Salamun je bio načinio bakreno postolje i postavio ga nasred dvorišta.^j Bilo je dugo 5 lakata*, široko 5 la-

6:4 *Dosl.: "svojim ustima". #Dosl.: "svojim rukama ispunio". **6:5** *Ili: "u kojem bi prebivalo". **6:9** *Dosl.: "koji će izaći iz tvojih bokova". **6:13** *Lakat je imao 44,5 centimetara. Vidi dodatak B14.

6. POGL.

a Pnz 12:5, 6

b Ps 48:1

c 2Sa 7:8
1Lje 28:4d 2Sa 7:2
1Kr 5:3

e 1Lje 17:4

f 1Lje 28:5
1Lje 29:23

g 1Lje 17:11

h Izl 40:20
1Kr 8:9

i 1Kr 8:22

j 1Kr 6:36

2. stupac

a 1Kr 8:54

b Pnz 7:9
1Kr 8:23-26

c 1Kr 3:6

d 2Sa 7:12, 13
1Lje 22:10e 1Kr 2:4
Ps 132:12

f Dj 7:48

g 2Lje 2:6
Iza 40:12
Dj 17:24h 1Kr 8:27-30
Iza 66:1

i Pnz 26:2

kata i visoko 3 lakta. I Salamun je stajao na njemu.) I kleknuo je pred svim okupljenim Izraelcima i podignuo ruke prema nebu^a **14** te rekao: "Jehova, Bože Izraelov, nema Boga kao što si ti na nebu ni na zemlji. Ti se držiš saveza i iskazuješ vjernu ljubav onima koji ti služe* svim svojim srcem.^b **15** Ispunio si obećanje koje si dao svom sluzi Davidu, mom ocu.^c Sam si mu dao obećanje i danas si ga ispunio.^d **16** A sada, Jehova, Bože Izraelov, ispuni svom sluzi Davidu, mom ocu, ono što si mu obećao kad si rekao: 'Ako tvoji sinovi budu pazili na svoje korake i živjeli po mom zakonu kao što si ti živio po mojoj volji, uvijek će netko od tvojih potomaka sjediti preda mnom na izraelskom prijestolju.'^e **17** Molim te sada, Jehova, Bože Izraelov, neka se ispuni obećanje koje si dao svom sluzi Davidu!

18 Ali hoćeš li ti, Bože, doista prebivati s ljudima na zemlji?^f Evo, ni nebеса ni nebo nad nebesima nisu dovoljno veliki da bi ti u njima prebivao,^g a kamoli ovaj dom koji sam sagradio!^h **19** Jehova, Bože moj, čuj molitvu i usrdnu molbu koju ti upućujem ja, tvoj sluga! Poslušaj moj vapaj i molitvu koju ti upućujem!ⁱ **20** Neka tvoje oči dan i noć budno motre ovaj dom, ovo mjesto za koje si rekao da će se u njemu slaviti tvoje ime,^j i poslušaj molitvu koju ti uputim* okrenut prema ovom mjestu. **21** Poslušaj molbe za pomoć koje ti uputi tvoj sluga i molbe svog naroda Izraela

6:14 *Dosl.: "svojim slugama koji hode pred tobom". **6:20** *Dosl.: "koju ti tvoj sluga uputi".

koje ti upute moleći se okrenuti prema ovom mjestu!^a Čuj iz svog prebivališta na nebu,^b čuj i oprost!^c

22 Ako tko bude optužen da je zgriješio svom bližnjem te se mora zakleti* i snositi posljedice svoje zakletve[#], i ako pod zakletvom^Δ dođe pred tvoj žrtvenik u ovom domu,^d **23** tada čuj s neba te budi sudac svojim slugama: zloga kazni za ono što je učinio,^e a pravednoga proglasi nedužnim* i nagradi ga za njegovu pravednost.^f

24 Ako tvoj narod, Izraela, poraze njegovi neprijatelji zato što ti je griješio,^g ali on se vrati k tebi i počne u ovom domu slaviti tvoje ime,^h moliti se tebiⁱ i preklinjati te za milost,^j **25** tada čuj s neba,^k oprost grijehe svom narodu, Izraelu, i vrati ga u zemlju koju si dao njemu i njegovim precima.^l

26 Ako se zatvori nebo i ne bude kiše^m jer su ti griješili,ⁿ pa ti se pomole okrenuti prema ovom mjestu i počnu slaviti tvoje ime i prestanu griješiti jer si dao da ih snađu nevolje*,^o **27** tada čuj s neba i oprost grijeh svojim slugama, svom narodu, Izraelu – jer ti ćeš ih učiti pravom putu kojim trebaju ići^p – i pusti kišu^r na svoju zemlju koju si dao svom narodu u nasljedstvo.

28 Ako u zemlji zavlada glad,^s pošast^t ili suša ili se pojavi plijesan,^u ako navale skakavci u jatu ili proždrljivi skakavci,^v ako ih opkole neprijatelji

6:22 *Riječ je o zakletvi koja donosi prokletstvo onome tko se lažno zakune ili prekrši zakletvu. [#]Il: "posljedice prokletstva". ^ΔIl: "prokletstvo". **6:23** *Dosl.: "pravdnost". **6:26** *Il: "jer si ih naučio poniznosti".

6. POGL.

- a Da 6:10
b 2Kr 19:20
2Lje 30:27
c 2Lje 7:12-14
Mi 7:18
d 1Kr 8:31, 32
e Job 34:11
f Iza 3:10, 11
Eze 18:20
g Le 26:14, 17
Jš 7:8, 11
Su 2:14
h Da 9:3, 19
i Ezi 9:5
j 1Kr 8:33, 34
k Iza 57:15
l Ps 106:47
m Le 26:19
Pnz 28:23
n Eze 14:13
o 1Kr 8:35, 36
p Iza 30:20, 21
Iza 54:13
r 1Kr 18:1
s Ru 1:1
2Kr 6:25
t Le 26:14, 16
Pnz 28:21, 22
u Am 4:9
Hg 2:17
v Pnz 28:38
Jl 1:4

2. stupac

- a 2Lje 12:2
2Lje 32:1
b 1Kr 8:37-40
c 2Lje 20:5, 6
d 2Lje 33:13
e Iza 14:10
f Da 6:10
g Iza 63:15
h Ps 130:4
i 1Sa 16:7
1Lje 28:9
Jr 11:20
Jr 17:10
j Izi 12:48
Ru 1:16
2Kr 5:15
Iza 56:6, 7
Dj 8:27
k 1Kr 8:41-43
l Ps 22:27
Ps 46:10
m Br 31:2
Jš 8:1
Su 1:1, 2
1Sa 15:3
n 2Lje 14:11
2Lje 20:5, 6
o 1Kr 8:44, 45
p Iza 37:36
r Ps 130:3
Pr 7:20
Ri 3:23

u bilo kojem gradu u njihovoj zemlji,^a ako ih snađe bilo kakva druga nevolja ili bolest,^b **29** svaku molitvu,^c svaku usrdnu molbu^d koju ti uputi koji god čovjek ili sav tvoj narod Izrael – jer svatko zna svoju nevolju i svoju bol^e – pružajući u molitvi ruke prema ovom domu,^f **30** ti čuj s neba, iz svog prebivališta,^g i oprost^h te daj svakome prema svim njegovim djelima – jer ti poznaješ njegovo srce, samo ti uistinu poznaješ čovjekovo srceⁱ – **31** da bi te se bojali i išli tvojim putevima sve dane dok žive na zemlji koju si dao našim precima.

32 Pa i kad tuđinac, koji ne pripada tvom narodu Izraelu, dođe iz daleke zemlje zbog tvog velikog imena*^j i tvoje snažne i moćne ruke te se pomoli okrenut prema ovom domu,^k **33** tada čuj s neba, iz svog prebivališta, i učini sve što te zamoli taj tuđinac da bi svi narodi na zemlji upoznali tvoje ime^l i bojali se tebe, kao i tvoj narod Izrael, i da bi znali da ovaj dom što sam ga sagradio nosi tvoje ime.

34 Ako tvoj narod pođe u rat protiv svojih neprijatelja putem kojim ga pošalješ^m i pomoli se tebiⁿ okrenut prema ovom gradu koji si izabrao i prema domu koji sam sagradio i koji nosi tvoje ime,^o **35** tada čuj s neba njihovu molitvu i njihovu usrdnu molbu i daj im pravdu.^p

36 Ako ti zgriješ – jer nema čovjeka koji ne griješi^r – i ti se razgnjeviš na njih i predaš ih neprijateljima, pa ih njihovi porobljivači odvedu u zarobljeništvo u neku zemlju, daleko

6:32 *Il: "zbog toga što je čuo glas o tebi".

ili blizu,^a **37** a oni se urazume u zemlji u koju budu odvedeni u zarobljeništvo, vrate se k tebi i stanu te preklinjati za milost u zemlji u kojoj su zarobljeni, govoreći: 'Zgriješili smo, krivo smo postupali, činili smo zlo',^b **38** ako se vrate k tebi svim svojim srcem^c i svom svojom dušom* u zemlji svojih porobljivača^d koji su ih odveli u zarobljeništvo i pomole ti se okrenuti prema svojoj zemlji koju si dao njihovim precima, prema gradu koji si izabrao^e i prema domu koji sam sagradio i koji nosi tvoje ime, **39** tada čuj s neba, iz svog prebivališta, njihovu molitvu i njihovu usrdnu molbu, daj im pravdu^f i oprost svom narodu koji ti je zgriješio.

40 Sada te molim, Bože moj, obrati pažnju* na svaku molitvu upućenu s ovog mjesta[#] i saslušaj je!^g **41** Jehova Bože, pođi sada na mjesto na kojem ćeš počivati,^h ti i kovčeg koji predočava tvoju snagu. Neka se tvoji svećenici, Jehova Bože, obuku u spasenje i neka se tvoji vjerni sluge raduju tvojoj dobroti.ⁱ **42** Jehova Bože, nemoj odbaciti svog pomazanika!^j Sjeti se svoje vjerne ljubavi koju si iskazao svom sluzi Davidu.^k

7 Kad je Salamun završio molitvu,^l vatra je sišla s neba^m i spalila žrtvu paljenicu i druge žrtve, a Jehovina slava ispunila je dom.ⁿ **2** Svećenici nisu mogli ući u Jehovin dom jer je Jehovina slava ispunila Jehovin dom.^o **3** Kad su svi Izraelci vidjeli kako se vatra spustila s neba i kako se Jehovina slava po-

6:38 *Vidi Rječnik. **6:40** *Dosl.: "neka tvoje oči budu otvorene". #Ili: "u vezi s ovim mjestom".

6. POGL.

a Le 26:34
1Kr 8:46-50
Da 9:7

b Le 26:40
Ezr 9:6
Ne 1:6
Ps 106:6
Da 9:5

c 1Sa 7:3

d Pnz 30:1-3
Da 9:2, 3

e Da 6:10

f Jr 51:36, 37

g 2Lje 7:15
2Lje 16:9
Ps 65:2
Iza 37:17

h 1Lje 28:2

i Ps 65:4
Ps 132:8-10

j 1Kr 1:34
Ps 18:50

k Dj 13:34

7. POGL.

l 1Kr 8:54

m Le 9:24
1Lje 21:26

n Izl 40:34, 35

o 1Kr 8:11

2. stupac

a 1Kr 8:62, 63

b Ezr 6:16

c 1Lje 25:7
2Lje 5:11, 12

d 2Lje 5:13

e Le 1:3

f 2Lje 4:1

g Le 2:1

h Le 4:8-10
1Kr 8:64-66

i Le 23:34
Pnz 16:13

j Br 34:2, 5, 8

k Le 23:36

javila nad domom, poklonili su se i pali ničice na popločeni pod, licem do zemlje, i zahvaljivali su Jehovi "jer je dobar, jer njegova vjerna ljubav traje vječno".

4 Tada su kralj i sav narod prinijeli žrtve pred Jehovom.^a **5** Kralj Salamun prinio je na žrtvu 22 000 goveda i 120 000 ovaca. Tako su kralj i sav narod svečano otvorili dom pravog Boga.^b **6** Svećenici su stajali na svojim mjestima, a i leviti su stajali na svojim mjestima s glazbalima uz koja su pjevali u čast Jehovi.^c (Kralj David načinio je ta glazbala da bi svirajući na njima* zahvaljivao Jehovi i upućivao mu hvale - "jer njegova vjerna ljubav traje vječno".) A pred njima su svećenici glasno trubili u trube,^d dok su svi Izraelci stajali.

7 Tada je Salamun posvetio središnji dio dvorišta koji se nalazio ispred Jehovinog doma jer je ondje morao prinositi žrtve paljenice^e i masne komade žrtava zajedništva. Salamun je morao to učiniti jer na bakreni žrtvenik^f koji je dao izraditi nisu mogle stati tolike žrtve paljenice, žitne žrtve^g i masni komadi.^h **8** U to je vrijeme Salamun sedam dana slavio blagdanⁱ sa svim Izraelom, silnim mnoštvom naroda iz cijele zemlje, od Lebo-Hamata* do potoka* Egipta.^j **9** A osmog su dana* održali svečani skup^k jer je svečanost povodom postavljanja žrtvenika trajala sedam dana i blagdan

7:6 *Ili: "zajedno s njima". Moguće je da je riječ o levitima. **7:8** *Ili: "od ulaza u Hamat". #Ili: "vadija". Vidi izraz "vadi" u Rječniku. **7:9** *Dan nakon blagdana, odnosno 15. dana.

još sedam dana. **10** Dvadeset i trećeg dana sedmog mjeseca otpustio je ljude njihovim kućama. I oni su otišli radosni^a i vesela srca zbog sve dobrote koju je Jehova iskazao Davidu i Salamunu i svojem narodu Izraelu.^b

11 Tako je Salamun završio Jehovin dom i kraljevski dvor^c i uspješno je izvršio sve što je naumio u vezi s Jehovinom domom i svojim dvorom.^d

12 I Jehova se po noći ukazao Salamunu^e i rekao mu: "Uslišio sam tvoju molitvu i izabrao ovo mjesto da mi bude dom u kojem će se prinostiti žrtve.^f **13** Ako zatvorim nebo da ne pada kiša i zapovjedim skakavcima da poharaju zemlju i ako pošaljem pošast na svoj narod, **14** pa se moj narod, koji nosi moje ime,^g ponizi^h i pomoli i potraži me te prestane činiti zlo,ⁱ ja ću tada čuti s neba i oprostiti im grijeh i učinit ću da se njihova zemlja oporavi.^j **15** Moje će uši uvijek slušati one koji mi upućuju molitve s ovog mjesta i moje će ih oči gledati.^k **16** Zato sam izabrao i posvetio ovaj dom da se u njemu vječno slavi* moje ime.^l Moje oči i moje srce uvijek će biti ovdje.^m

17 A ti, budeš li mi služio kao što mi je služio* tvoj otac David, čineći sve što sam ti zapovjedio, i budeš li se držao mojih uredbi i zakona,ⁿ **18** utvrdit ću tvoje prijestolje i kraljevsku vlast,^o držeći se saveza koji sam sklopio s tvojim ocem Davidom^p kad sam rekao: 'Uvijek će netko od tvojih potomaka vladati Izraelom.'^r **19** Ali ako mi okrene-

7:16 *Ili: "da u njemu vječno prebiva". 7:17 *Dosl.: "budeš li hodio pred mnohom kao što je hodio".

7. POGL.

a Pnz 16:15
b 2Lje 6:41
c Pr 2:4
d 1Kr 9:1-3
e 2Lje 1:7
f Pnz 12:5, 6
Ps 78:68
g Iza 43:10
h Le 26:41
2Lje 33:12, 13
i Iza 55:7
j 2Lje 6:39
k 2Lje 6:40
l Pnz 12:21
m 2Lje 6:20
n 1Kr 9:4, 5
o 2Sa 7:12, 13
p Ps 89:28, 29
r 1Kr 2:4

2. stupac

a Izi 20:5
1Kr 9:6-9
b Pnz 4:25, 26
2Kr 17:20
c Pnz 28:37
Jr 24:9
d 2Lje 29:8
Da 9:12
e Pnz 29:24, 25
2Kr 25:8, 9
Jr 22:8, 9
f 2Lje 15:2
g Izi 12:51
h Iza 2:8
Jr 2:11
i 2Lje 36:17

8. POGL.

j 1Kr 6:37, 38
1Kr 7:1
1Kr 9:10
k 1Kr 5:1
l 1Kr 9:17-19
m 2Kr 14:28
n Js 16:5
o Js 16:1, 3
1Lje 7:24
p Js 19:44, 48
r 1Kr 4:26

te leđa i prestanete se držati mojih odredbi i zapovijedi koje sam vam dao te počnete štovati druge bogove i klanjati im se,^a **20** istrijebit ću Izraelce iz zemlje koju sam im dao.^b I ovaj dom koji sam posvetio svom imenu odbacit ću i više ga neću gledati, pa će ga svi narodi prezirati* i rugat će mu se.^c **21** Od ovog doma ostat će samo ruševine. Tko god bude prolazio pokraj njega zaprepasteno će pitati:^d 'Zašto je Jehova to učinio ovoj zemlji i ovom domu?'^e **22** Ljudi će mu odgovoriti: 'Zato što su Izraelci ostavili Jehovu,^f Boga svojih predaka, koji ih je izveo iz Egipta,^g te su se priklonili drugim bogovima, klanjali im se i štovali ih.^h Zato im je on nanio svu tu nevolju.'ⁱ

8 Salamun je u 20 godina sagradio Jehovin dom i svoj dvor.^j **2** Nakon toga utvrdio je gradove koje mu je dao Hiram^k i u njima je naselio Izraelce. **3** Potom je Salamun krenuo na Hamat-Sobu i osvojio je. **4** Zatim je utvrdio* Tadmor u pustinji i sve gradove sa žitnicama i skladištima^l koje je sagradio u Hamatu.^m **5** Ujedno je sagradio* Gornji Bet-Horonⁿ i Donji Bet-Horon,^o utvrđene gradove sa zidinama, vratima i zasunima, **6** zatim Baalat^p i sve svoje gradove sa žitnicama i skladištima, sve gradove za bojna kola^r i gradove za konjanike i sve što je god Salamun poželio graditi u Jeruzalemu, na Libanonu i u cijeloj zemlji kojom je vladao.

7 A sve koji su preostali od Hetita, Amorejaca, Perizana,

7:20 *Ili: "spominjati u izreci". 8:4, 5 *Ili: "obnovio".

Hivijaca i Jebusejaca,^a koji nisu bili Izraelci,^b **8** njihove potomke koji su ostali u zemlji – one koje Izraelci nisu istrijebili^c – Salamun je odredio za rad i tako je ostalo sve do danas.^d **9** Ali nikoga od Izraelaca Salamun nije učinio robom za svoj posao.^e Oni su bili ratnici, zapovjednici njegovih pobočnika te zapovjednici njegovih bojnih kola i konjanika.^f **10** Kralj Salamun imao je 250 glavnih namjesnika koji su nadzirali radnike.^g

11 Osim toga, Salamun je preselio faraonovu kćer^h iz Davidovog grada u kuću koju je za nju sagradio.ⁱ Rekao je: "Premda mi je žena, neće živjeti u domu izraelskog kralja Davida jer je svako mjesto na koje je došao Jehovin kovčeg sveto."^j

12 Tada je Salamun počeo prinostiti žrtve paljenice^k Jehovi na Jehovinom žrtveniku^l koji je načinio ispred predvorja.^m

13 Svakog je dana prinostio žrtve, a prinostio je i žrtve koje su prema Mojsijevoj zapovijedi bile propisane za dane počinkaⁿ i mladake^o te za tri blagdana koja su se slavila tijekom godine^p – Blagdan beskvasnih kruhova,^r Blagdan tjedana^s i Blagdan sjenica*.^t **14** I postavio je skupine svećenika^u da vrše svoje službe, kako je propisao njegov otac David. I levite je postavio na njihove dužnosti da pjevaju hvalospjeve^v i da služe pred svećenicima svaki dan te vratare po njihovim skupinama za svaka vrata,^z jer je tako zapovjedio David, sluga pravog Boga. **15** I ni u čemu nisu odstupili od zapovijedi koju je

8. POGL.

- a Pos 15:18-21
Br 13:29
b 1Kr 9:20-23
c Js 15:63
Js 17:12
d Js 16:10
2Lje 2:17, 18
e Le 25:39
f 1Sa 8:11, 12
g 1Kr 5:16
1Kr 9:23
2Lje 2:18
h 1Kr 3:1
i 1Kr 7:8
1Kr 9:24
j Izl 29:43
k Le 1:3
l 2Lje 4:1
m 1Kr 6:3
n Br 28:9
o Br 28:11-15
p Pnz 16:16
r Le 23:6
s Le 23:15, 16
t Le 23:34
u 1Lje 24:1
v 1Lje 6:31, 32
1Lje 15:16
1Lje 16:37, 42
1Lje 25:1
z 1Lje 26:1

2. stupac

- a 1Kr 6:1
b 1Kr 7:51
c Br 33:1, 35
1Kr 22:48
d Pnz 2:8
2Kr 14:21, 22
2Kr 16:6
e 1Kr 9:26-28
f 2Sa 5:11
g 1Kr 22:48
Ps 45:9
h 1Kr 10:22
i Pr 2:8

9. POGL.

- j Mt 12:42
Lk 11:31
k Ps 72:15
l 1Kr 10:1-3
m 1Kr 3:28
Pr 12:9
n 1Kr 10:4-9
o 1Kr 4:22, 23
p 2Lje 8:12, 13

kralj dao za svećenike i levite i za spremišta. **16** Tako je Salamun dobro uredio* sav posao oko gradnje hrama, od dana kad je bio položen temelj Jehovinovog doma^a pa sve dok nije bio dovršen. I tako je bila završena gradnja Jehovinovog doma.^b

17 Tada je Salamun otišao u Esjon-Geber^c i u Elot,^d koji se nalaze na morskoj obali u edomskoj zemlji.^e **18** Hiram^f mu je po svojim slugama slao brodove iiskusne mornare. Svaki put kad bi oni i Salamunovi sluge otplovili u Ofir,^g odande bi uzeli 450 talenata* zlata^h te ga dopremili kralju Salamunu.ⁱ

9 A kraljica od Sabe^j čula je za Salamunovu slavu. Stoga je došla u Jeruzalem da iskuša Salamuna teškim pitanjima*. Stigla je s vrlo velikom pratnjom i s devama koje su nosile balzam, drago kamenje i vrlo mnogo zlata.^k Kad je došla k Salamunu, razgovarala je s njim o svemu što joj je bilo na umu.^l **2** A Salamun joj je odgovorio na sve što ga je pitala. Nije bilo ničega što joj Salamun nije znao objasniti.

3 Kad je kraljica od Sabe vidjela Salamunovu mudrost,^m dom koji je sagradio,ⁿ **4** jela na njegovom stolu,^o njegove dvorane kako sjede za stolom, njegove poslužitelje što su dvorili kod stola i njihovu odjeću, njegove peharnike i njihovu odjeću te žrtve paljenice koje je prinostio u Jehovinom domu,^p zastao joj je dah. **5** Stoga je

8:16 *Ili: "dobro organizirao; završio".

8:18 *Talent je imao 34,2 kilograma. Vidi dodatak B14. **9:1** *Ili: "zagonetkama".

rekla kralju: "Istina je ono što sam čula u svojoj zemlji o tvojim djelima* i o tvojoj mudrosti. **6** Ali nisam povjerovala onome što se govori dok nisam došla i vidjela to svojim očima.^a Doista, ni pola mi nije bilo rečeno o tvojoj velikoj mudrosti!^b Ti uvelike nadmašuješ ono što sam čula o tebi.^c **7** Sretni su tvoji ljudi i sretni su tvoji sluge koji su svaki dan pred tobom i slušaju tvoju mudrost! **8** Neka je hvaljen Jehova, tvoj Bog, kojem si tako omilio da te postavio na svoje prijestolje da kraljuješ u ime Jehove, svog Boga! Tvoj Bog voli Izraela^d i želi da on zauvijek postoji, pa te zato postavio za kralja da sudiš i dijeliš pravdu."

9 Potom je dala kralju 120 talenata* zlata,^e drago kamenje i vrlo mnogo balzama. Nikad više nije bilo doneseno toliko balzama koliko je kraljica od Sabe dala kralju Salamunu.^f

10 Osim toga, Hiramovi sluge i Salamunovi sluge, koji su dovozili zlato iz Ofira,^g dopremali su algumovo drvo te drago kamenje.^h **11** Kralj je od algumovog drva načinio stepenice u Jehovinom domuⁱ i u kraljevskom dvoru^j te harfe i psaltire za pjevače.^k Takvo se drvo nikad prije nije vidjelo u Judinoj zemlji.

12 A kralj Salamun dao je kraljici od Sabe sve što je poželjela i zatražila – dao joj je više od onog* što je ona donijela kralju. Potom je otišla te se sa svojim slugama vratila u svoju zemlju.^l

9:5 *Ili: "riječima". **9:9** *Talent je imao 34,2 kilograma. Vidi dodatak B14. **9:12** *Moguće i: "povrh darova koji su bili jednako vrijedni kao i ono".

9. POGL.

a Lk 11:31

b Pr 1:16

c 1Kr 4:31, 34
2Lje 1:11, 12

d 2Lje 2:11

e Ps 72:10

f 1Kr 10:10

g 1Kr 9:27, 28
1Kr 10:22
2Lje 8:18

h 1Kr 10:11, 12

i 1Kr 6:8

j 1Kr 7:1

k 1Lje 25:1
Ps 92:3

l 1Kr 10:13

2. stupac

a 1Kr 10:14, 15
2Lje 1:15
Ps 68:29
Ps 72:15

b Ps 72:10

c 2Lje 12:9

d 1Kr 10:16, 17

e 1Kr 7:2

f 1Kr 10:18-20

g Pos 49:9

h Br 23:24

i 1Kr 10:21, 22
1Kr 10:27j Ps 72:10
Jn 1:3

k 1Kr 9:27

l 1Kr 10:18

13 Salamunu je svake godine stizalo 666 talenata zlata,^a **14** ne računajući ono što je pristizalo od trgovaca i od prodavača. I svi arapski kraljevi i upravitelji zemlje donosili su Salamunu zlato i srebro.^b

15 Kralj Salamun načinio je 200 velikih štitova od zlatne slitine^c (svaki je štit obložio sa 600 šekela* zlatne slitine)^d **16** i 300 malih štitova* od zlatne slitine (svaki je štit obložio s 3 mine^e zlata). Zatim ih je kralj stavio u kuću zvanu Libanonska šuma.^e

17 Kralj je načinio i veliko prijestolje od bjelokosti i obložio ga čistim zlatom.^f **18** Do prijestolja je vodilo šest stepenica, a za prijestolje je bila pričvršćena zlatna klupica za noge. S obje strane imalo je naslone za ruke, a uz naslone su stajala dva lava.^g **19** Na šest stepenica stajalo je 12 lavova,^h po jedan na svakom kraju svake stepenice. Takvo što nije bilo načinjeno ni u jednom drugom kraljevstvu. **20** Sve posude iz kojih je pio kralj Salamun bile su od zlata i sve posude u kući zvanj Libanonska šuma bile su od čistog zlata. Ništa nije bilo načinjeno od srebra jer se u Salamunovo vrijeme ono smatralo bezvrijednim.ⁱ **21** Kraljevi su brodovi plovili u Taršiš,^j a njima su upravljali Hiramovi sluge.^k Svake treće godine taršiško je brodovlje dovozilo zlato, srebro, bjelokost,^l majmune i paunove.

9:15 *Šekel je imao 11,4 grama. Vidi dodatak B14. **9:16** *Takve su štitove obično nosili strijelci. ^eMina koja se spominje u hebrejskom dijelu Biblije imala je 570 grama. Vidi dodatak B14.

22 Tako je kralj Salamun bogatstvom i mudrošću nadmašio sve druge kraljeve na svijetu.^a

23 I kraljevi iz svih krajeva svijeta željeli su doći pred Salamuna i čuti njegovu mudrost, koju mu je podario pravi Bog.^b

24 Svatko bi mu donio svoj dar – predmete od srebra i od zlata, haljine,^c oružje, balzam, koње i mule. Tako su činili iz godine u godinu. **25** Salamun je u svojim stajama imao 4000 odjeljaka za konje koji su vukli bojna kola i imao je 12 000 konja*.^d Rasporedio ih je po gradovima u kojima je držao kola, a imao ih je i kod sebe u Jeruzalemu.^e **26** I vladao je nad svim kraljevima od Rijeke* do filistejske zemlje i do egipatske granice.^f **27** Kralj je u Jeruzalemu nakupio toliko mnogo srebra da ga je bilo kao kamenja, a cedrovine kao divljih smokava u Šefeli.^g **28** I Salamunu su dovodili konje iz Egipta^h i iz svih drugih zemalja.

29 A ostali događaji iz Salamunovog života,ⁱ od početka do kraja, sve je to zabilježeno u zapisima proroka Natana,^j u proćanstvu Ahije^k iz Šila i u zapisima vidioca Ida,^l koji je imao viđenja o Nebatovom sinu Jeroboamu.^m **30** Salamun je 40 godina vladao u Jeruzalemu nad cijelim Izraelom. **31** Potom je Salamun umro* te su ga pokopali u gradu njegovog oca Davida,ⁿ a nakon njega počeo je vladati njegov sin Roboam.^o

10 Roboam je otišao u Šekem^p jer su svi Izraelci došli onamo da ga postavie za kralja.^r **2** Kad je za to čuo Ne-

9:25 *Ili: "konjanika". 9:26 *Odnosno Eufрата. 9:31 *Dosl.: "počinuo sa svojom praocima".

9. POGL.

a 1Kr 3:12, 13
1Kr 4:29
1Kr 10:23-25

b 1Kr 3:28
1Kr 4:34
2Lje 1:12
Izr 2:6

c Mt 6:29

d Pnz 17:16
1Kr 4:26

e 1Kr 10:26

f 1Kr 4:21

g 1Kr 10:27
1Lje 27:28

h 1Kr 10:28
2Lje 1:16

i 1Kr 11:41-43

j 2Sa 7:2
2Sa 12:1
1Kr 1:8
1Lje 29:29

k 1Kr 11:30, 31
1Kr 14:2
1Kr 14:6, 10

l 2Lje 12:15
2Lje 13:22

m 1Kr 11:26

n 2Sa 5:9
1Kr 2:10

o 1Kr 14:21

10. POGL.

p Jš 20:7
Jš 24:1
Su 9:1

r 1Kr 12:1-4

2. stupac

a 1Kr 11:28

b 1Kr 11:40

c 1Sa 8:11-18
1Kr 4:7

d 1Kr 12:5-7

e 1Kr 12:8-11

batov sin Jeroboam,^a vratio se iz Egipta. (Naime, Jeroboam je bio u Egiptu jer je pobjegao od kralja Salamuna.)^b **3** Tada su poslali po Jeroboama te su on i svi Izraelci došli Roboamu i rekli mu: **4** "Tvoj je otac stavio na nas težak jaram.^c Ako nam olakšaš tešku službu koju nam je on nametnuo i težak jaram koji je stavio na nas, mi ćemo ti služiti."

5 On im je nato rekao: "Za tri dana opet dodite k meni!" I narod je otišao.^d **6** Kralj Roboam potom se posavjetovao sa starijim muškarcima* koji su služili njegovom ocu Salamunu dok je bio živ i upitao ih je: "Što mi savjetujete da kažem ovom narodu?" **7** A oni su mu rekli: "Ako budeš dobar prema ovom narodu te im udovoljiš i daš im ono što traže, oni će ti zauvijek biti sluge."

8 Ali on se oglušio na savjet koji su mu dali stariji muškarci* i posavjetovao se s mlađim muškarcima koji su odrasli s njim i koji su bili u njegovoj službi.^e **9** Upitao ih je: "Što savjetujete da kažem tom narodu koji mi je rekao: 'Olakšaj jaram koji je tvoj otac stavio na nas?'" **10** A mlađi muškarci koji su odrasli s njim odgovorili su mu: "Narodu koji ti je rekao: 'Tvoj je otac stavio na nas težak jaram, a ti nam ga olakšaj', kaži ovako: 'Moj je mali prst deblji od bedara mog oca. **11** Moj otac stavio je na vas težak jaram, a ja ću vaš jaram učiniti još težim. Moj otac kažnjavao vas je bičevima, a ja ću vas kažnjavati bodljikavim bičevima.'"

10:6 *Ili: "starješinama". 10:8 *Ili: "starješine".

12 Trećeg dana Jeroboam i sav narod došli su kralju Roboamu jer je bio rekao: "Dođite opet k meni trećeg dana."^a

13 Kralj im je oštro odgovorio. Tako se kralj Roboam oglušio na savjet koji su mu dali stariji muškarci*. 14 Odgovorio im je kako su ga savjetovali mladi muškarci: "Učinit ću vaš jaram još težim, još ću ga otežati. Moj otac kažnjavao vas je bičevima, a ja ću vas kažnjavati bodljikavim bičevima." 15 Dakle, kralj nije poslušao narod jer je pravi Bog tako vodio događaje.^b Jehova je to učinio kako bi ispunio obećanje koje je preko Ahije^c iz Šila dao Nebatovom sinu Jeroboamu.

16 Kad su Izraelci vidjeli da ih kralj nije poslušao, odgovorili su mu: "Što mi imamo s Davidom? Nemamo mi nasljedstva s Jišajevim sinom! Neka se svatko vrati svojim bogovima, Izraele! A vi, Davidovi potomci, sami se brinite za sebe!"^d I svi su Izraelci otišli u svoje domove*.^e

17 A Roboam je vladao nad Izraelcima koji su živjeli u Judinim gradovima.^f

18 Potom je kralj Roboam poslao Izraelcima Hadorama,^g koji je nadgledao one što su bili određeni za rad, ali Izraelci su ga kamenovali te je poginuo. A kralj Roboam uspio je uskočiti u kola i pobjeći u Jeruzalem.^h

19 I tako pobuna Izraelaca protiv Davidove kraljevske loze traje sve do današnjeg dana.

11 Čim je Roboam došao u Jeruzalem, okupio je ljude iz Judinog i Benjaminovog plemena,ⁱ 180 000 vrsnih ratni-

10:13 *Ili: "starješine". 10:16 *Dosl.: "šatore".

10. POGL.

a 1Kr 12:12-15

b Pnz 2:30
2Sa 17:14

c 1Kr 11:29-31

d 1Kr 11:32

e 1Kr 12:16, 17

f 1Kr 11:35, 36

g 2Sa 20:24
1Kr 4:6

h 1Kr 12:18, 19

11. POGL.

i Pos 49:27
2Lje 14:8

2. stupac

a 1Kr 12:21-24

b 2Lje 12:15

c 1Kr 11:31
2Lje 10:15d Pos 35:19
Mt 2:1

e Am 1:1

f 2Lje 28:18

g 1Sa 22:1

h 1Lje 18:1

i 1Sa 23:14

j 2Lje 32:9

k Jš 10:10
Jr 34:7

l Jš 19:42, 48

m Jš 14:14, 15
2Sa 2:1

n Br 35:2, 3

o 1Kr 12:31, 32

p 1Kr 13:33

r Le 17:7

s 1Kr 12:26, 28

ka, da se bore protiv Izraela i da vrate kraljevstvo Roboamu.^a

2 Tada je Šemaji,^b sluzi pravog Boga, došla Jehovina objava:

3 "Kaži Salamunovom sinu Roboamu, Judinom kralju, i svim Izraelcima u Judi i Benjaminu: 4 'Ovako kaže Jehova: "Ne idite i ne borite se protiv svoje braće! Vratite se svaki svojoj kući, jer ja sam prouzročio da se to dogodi.'"^c I oni su poslušali Jehovinu riječ i vratili se kući te nisu napali Jeroboama.

5 Roboam je živio u Jeruzalemu i utvrdio je gradove u Judi. 6 Utvrdio je Betlehem,^d Etam, Tekou,^e 7 Bet-Sur, Soko,^f Adulam,^g 8 Gat,^h Marešu, Zif,ⁱ 9 Adorajim, Lakiš,^j Azeku,^k 10 Soru, Ajalon^l i Hebron.^m To su bili gradovi koje je utvrdio u Judi i Benjaminu.

11 Osim toga, ojačao je te gradove. Postavio je u njima zapovjednike i dopremio zalihe hrane, ulja i vina 12 te je u svaki grad dopremio velike štitove i koplja. Tako ih je veoma ojačao. A Juda i Benjamin ostali su pod njegovom vlašću.

13 Svećenici i leviti koji su živjeli diljem Izraela došli su k njemu iz svih svojih krajeva i stali na njegovu stranu.

14 Levijevci su ostavili svoje pašnjake i posjedeⁿ te su došli u Judu i Jeruzalem jer im Jeroboam i njegovi sinovi više nisu dali da služe kao Jehovini svećenici.^o 15 Jeroboam je postavio svoje svećenike za obredne uzvišice^p te za štovanje demona jarčjeg lika^q i kipova teleta koje je načinio.^s 16 Ljudi iz svih izraelskih plemena koji su svim srcem odlučili slu-

11:15 *Dosl.: "jaraca".

žiti Jehovi*, Izraelovom Bogu, došli su za Levijevcima u Jeruzalem kako bi prinosili žrtve Jehovi, Bogu svojih predaka.^a **17** Tri su godine jačali Judino kraljevstvo i podupirali Salamunovog sina Roboama. Tri su godine išli Davidovim i Salamunovim stopama.

18 Roboam je uzeo za ženu Mahalatu, koja je bila kći Davidovog sina Jerimota i Abihajile, kćeri Jišajevog sina Elijaba.^b **19** Ona mu je rodila sinove Jeuša, Šemariju i Zahama. **20** Poslije nje za ženu je uzeo Abšalomovu^c unuku Maaku. Ona mu je rodila Abiju,^d Ataja, Zizu i Šelomita. **21** Roboam je Abšalomovu unuku Maaku volio više od svih svojih žena i inoča,^e a imao je 18 žena i 60 inoča, koje su mu rodile 28 sinova i 60 kćeri. **22** Roboam je postavio Maakinog sina Abiju za poglavara i vođu svojoj braći jer ga je htio postaviti za kralja. **23** Postupio je mudro i poslao neke od svojih sinova u sve krajeve Jude i Benjamina, u sve utvrđene gradove.^f Obilno ih je opskrbio svime što su trebali te ih je oženio s mnogo žena.

12 Ubrzo nakon što je Roboam učvrstio svoju kraljevsku vlast^g i postao moćan, prestao se držati Jehovinog zakona,^h a svi su se Izraelci poveli za njim. **2** Pete godine Roboamovog kraljevanja egipatski je kralj Šiškⁱ krenuo u pohod na Jeruzalem jer je narod bio nevjernan Jehovi. **3** Imao je 1200 bojnih kola, 60 000 konjanika i nebrojeno mnogo vojnika – Libijaca, Sukijaca i Etiopljana^j – koji su došli s njim iz Egipta.

11:16 *Dosl.: "tražiti Jehovu".

11. Pogl.

a Pnz 12:11
1Lje 22:1
2Lje 15:8, 9
2Lje 30:10, 11

b 1Sa 16:6
1Sa 17:13

c 2Sa 13:1
2Sa 18:33

d 1Kr 15:1
2Lje 12:16
Mt 1:7

e Pnz 17:17

f 2Lje 11:5, 11

12. Pogl.

g 2Lje 11:17

h Pnz 32:15
2Lje 26:11, 16

i 1Kr 14:40
1Kr 14:25

j Na 3:9

2. stupac

a 1Kr 12:22-24

b Pnz 28:15
2Lje 15:2

c 2Lje 33:10, 12

d 1Kr 21:29
2Lje 34:26, 27

e 1Kr 7:51

f 1Kr 10:16, 17
1Kr 14:25-28

g 2Lje 33:10, 12

h Tu 3:22

i Pos 18:23-25
1Kr 14:1, 13
2Lje 19:2, 3

4 Osvojio je utvrđene gradove u Judi i došao do Jeruzalema.

5 Tada je prorok Šemaja^a došao k Roboamu i Judinim poglavarima koji su se skupili u Jeruzalemu zbog Šišaka te im rekao: "Ovako kaže Jehova: 'Vi ste ostavili mene, pa i ja ostavljam vas'^b i predajem vas u ruke Šišaku."^c **6** Tada su se izraelski poglavari i kralj ponizili^c te su rekli: "Jehova je pravedan."^d **7** Kad je Jehova vidio da su se ponizili, Šemaji je došla Jehovina oblava: "Ponizili su se. Neću ih zatrti,^d nego ću ih uskoro izbaviti. Neću izliti svoj gnjev na Jeruzalem preko Šišaka. **8** Ali postat će njegovi sluge, pa će shvatiti kako je služiti meni, a kako je služiti kraljevima drugih zemalja."

9 Tako je egipatski kralj Šišk napao Jeruzalem. Uzeo je blago iz Jehovinog doma^e i blago iz kraljevog dvora. Uzeo je sve, pa tako i zlatne štitove koje je načinio Salamun.^f **10** Umjesto njih kralj Roboam načinio je bakrene štitove i povjerio ih zapovjednicima straže koja je stajala na ulazu u kraljev dvor. **11** Kad je god kralj išao u Jehovin dom, stražari su dolazili i nosili ih, a potom su ih vraćali u stražarnicu. **12** Budući da se kralj ponizio, Jehova se prestao gnjeviti na njega^g i nije potpuno zatro grad.^h A i kod Judejaca se našlo nešto dobro.ⁱ

13 Kralj Roboam učvrstio je svoju vlast u Jeruzalemu i nastavio vladati. Roboam je imao 41 godinu kad je postao kralj i vladao je 17 godina u Jeruzalemu, gradu koji je Jehova izabrao među svim gradovima izraelskih plemena da se u njemu

slavi* njegovo ime. Kraljeva majka zvala se Naama i bila je Amonka.^a **14** Ali činio je zlo jer nije u svom srcu odlučio služiti Jehovi*.^b

15 Ostali događaji iz Roboamovog života, od početka do kraja, sve je to navedeno u rodoslovnom zapisu, među zapisima proroka Šemaje^c i vidioca Ida.^d A Roboam i Jeroboam neprestano su međusobno ratovali.^e **16** Naposljetku je Roboam umro* i bio je pokopan u Davidovom gradu.^f Nakon njega počeo je vladati njegov sin Abija.^g

13 Osamnaeste godine Jeroboamovog kraljevanja Abija je postao kralj u Judi.^h **2** Tri je godine vladao u Jeruzalemu. Majka mu se zvala Mikaja' i bila je kći Uriela iz Gibee.ⁱ Između Abije i Jeroboama izbio je rat.^k

3 Abija je pošao u boj s vojskom od 400 000 hrabrih, vrsnih ratnika.^l Jeroboam se s 800 000 vrsnih i hrabrih ratnika postrojio za boj protiv njega. **4** Abija je stao na obronak Semarajimske gore, koja je u efrajimskim brdima, pa je rekao: "Čujte me, Jeroboame i svi Izraelci! **5** Ne znate li da je Jehova, Izraelov Bog, na temelju osoljenog saveza* dao Davidu – njemu i njegovim sinovima^m – kraljevsku vlast nad Izraelom za sva vremena?"ⁿ **6** Ali Nebatov sin Jeroboam,^o sluga Davidovog sina Salamuna,^o pobunio se protiv svog gospodara.^p **7** Oko njega su se skupili besposleni i pokvareni ljudi. Oni su nadjačali Salamunovog

12:13 *Ili: "da u njemu prebiva". 12:14 *Dosl.: "tražiti Jehovu". 12:16 *Dosl.: "počinuo sa svojim praocima". 13:5 *Odnosno trajnog i nepromjenjivog saveza.

12. POGL.

a Pnz 23:3
1Kr 11:1
1Kr 14:21

b 1Sa 7:3
1Kr 18:21
Mk 12:30

c 1Kr 12:22–24

d 2Lje 9:29
2Lje 13:22

e 1Kr 14:30, 31

f 2Sa 5:9

g Mt 1:7

13. POGL.

h 1Kr 15:1, 2

i 2Lje 11:20, 21

j Js 18:28
1Sa 10:26

k 1Kr 15:6

l 2Lje 11:1

m 2Sa 7:12, 13
1Lje 17:11, 14
Lk 1:32

n Pos 49:10
2Sa 7:8
Ps 78:70, 71
Ps 89:28, 29

o 2Lje 10:2

p 1Kr 11:26, 27
1Kr 12:20

2. stupac

a 1Kr 12:26, 28
2Lje 11:15

b 2Lje 11:14

c 1Kr 12:31, 33
1Kr 13:33

d 2Lje 11:16

e Izl 29:39

f Izl 30:1

g Izl 25:30

h Izl 27:20

i Izl 25:31

j Br 10:9

k 2Lje 14:11
2Lje 18:31

sina Roboama, koji je bio mlad i strašljiv te im se nije mogao oduprijeti.

8 A vi sada mislite da se možete oduprijeti Jehovinom kraljevstvu koje je u ruci Davidovih potomaka jer vas je mnogo i imate sa sobom zlatnu telad koju je Jeroboam načinio da vam budu bogovi.^a **9** Niste li otjerali Jehovine svećenike,^b Aronove potomke, i levite te postavili svoje svećenike kao narodi drugih zemalja?^c Tko je god došao i prinio junca i sedam ovnova mogao je postati svećenik lažnih bogova*. **10** Ali naš je Bog Jehova,^d mi ga nismo ostavili. Naši svećenici, koji su Aronovi potomci, služe Jehovi, a leviti im pomažu. **11** Oni svako jutro i svaku večer^e spaljuju Jehovi žrtve paljenice, a i mirisni kad.^f Brinu se da na stolu od čistog zlata budu naslagani kruhovi*^g i svaku večer pale uljanice^h na zlatnom svijecnjaku.ⁱ Mi činimo ono što od nas traži Jehova, naš Bog, a vi ste ga ostavili. **12** Znajte da je uz nas pravi Bog, on nas vodi. Njegovi svećenici spremni su trubama oglasiti poziv za boj protiv vas. Izraelci, nemojte se boriti protiv Jehove, Boga svojih predaka, jer nećete pobijediti!"^j

13 Ali Jeroboam je poslao ljude da im dođu s leđa i postave zasjedu, tako da je Judejcima sprijeda bila vojska, a straga zasjeda. **14** Kad su se Judejci okrenuli, vidjeli su da ih napadaju i sprijeda i straga. Stoga su zavapili k Jehovi,^k a svećenici su glasno zatrúbili u trube. **15** I Judejci

13:9 *Dosl.: "onih koji nisu bogovi". 13:11 *Riječ je o kruhovima koji su se stavljali pred Boga.

su se oglasili bojnim poklikom. A kad su uzviknuli bojni poklik, pravi je Bog porazio Jeroboama i sve Izraelce pred Abijom i Judejcima. **16** Izraelci su se dali u bijeg pred Judejcima i Bog ih je predao njima u ruke. **17** Abija i njegovi ljudi pobili su ih u velikom pokolju – palo je 500 000 vrsnih izraelskih ratnika. **18** Tako su Izraelci tada bili poniženi, a Judejci su ih nadjačali jer su se uzdali u Jehovu, Boga svojih predaka.^a **19** Abija je krenuo u potjeru za Jeroboamom i oduzeo mu njegove gradove – Betel^b s okolnim mjestima, Ješanu s okolnim mjestima i Efrajin^c s okolnim mjestima. **20** Za vrijeme Abijinog života Jeroboam više nikad nije stekao moć koju je imao prije. Na koncu ga je Jehova kaznio te je umro.^d

21 No Abija je postao moćan. Imao je 14 žena,^e koje su mu rodile 22 sina i 16 kćeri. **22** A ostali događaji iz Abijinog života, njegova djela i njegove riječi, sve je to zabilježeno u zapisima* proroka Ida.^f

14 Naposljetku je Abija umro* i pokopali su ga u Davidovom gradu.^g Nakon njega počeo je vladati njegov sin Asa. U njegovo je vrijeme zemlja bila u miru deset godina.

2 Asa je činio ono što je dobro i ispravno u očima Jehove, njegovog Boga. **3** Uklonio je žrtvenike tuđih bogova^h i obredne uzvišice, porazbijao obredne stupoveⁱ i posjekao obredna debela*.^j **4** I naredio je Judejcima da štuju* Jehovu, Boga svo-

13:22 *Ili: "tumačenjima". **14:1** *Dosl.: "počinuo sa svojim praocima". **14:3** *Vidi Rječnik. **14:4** *Dosl.: "traže".

13. POGL.

a 2Kr 18:1, 5
1Lje 5:20
2Lje 16:8
Ps 22:5
Ps 37:5
Na 1:7

b 1Kr 12:28, 29

c Iv 11:54

d 1Sa 25:38
1Kr 14:20
Dj 12:21-23

e Pnz 17:17

f 2Lje 9:29
2Lje 12:15

14. POGL.

g 2Sa 5:9

h Pnz 7:5

i Izl 23:24

j 1Kr 14:22, 23
2Kr 18:1, 4

2. stupac

a 2Lje 34:1, 4

b 2Lje 11:5

c 2Lje 15:15
Izr 16:7

d 2Lje 32:2, 5

e Ps 127:1

f 2Lje 11:1, 12
2Lje 13:3

g 2Lje 16:8

h Jš 15:20, 44
2Lje 11:5, 8

i Izl 14:10
1Lje 5:20
2Lje 32:20

j Su 7:7
1Sa 14:6

k 2Lje 13:12
2Lje 32:7, 8

l 1Sa 17:45
Ps 20:5
Izr 18:10

m Jš 7:9

Ps 9:19

jih predaka, i da se drže Zakona i zapovijedi. **5** Ujedno je iz svih Judinih gradova uklonio obredne uzvišice i kadione stalke.^a Za njegove je vladavine u kraljevstvu vladao mir. **6** Sagradio je utvrđene gradove u Judi^b jer je u zemlji vladao mir. Nitko se nije zaratio s njim tih godina jer mu je Jehova dao mir.^c **7** Asa je rekao Judejcima: "Sagradimo te gradove i opašimo ih zidinama, načinimo kule,^d gradska vrata i zasune! Zemlja je još uvijek naša jer smo služili Jehovi*, svom Bogu. Služili smo mu i on nam je dao mir na svim našim granicama." Tako su sagradili te gradove.^e

8 Asa je imao vojsku od 300 000 Judejaca, koji su nosili velike štitove i koplja, te 280 000 Benjaminovaca, hrabrih ratnika koji su nosili male štitove* i bili naoružani lukovima.^f

9 Na njih je krenuo Etiopljanin Zerah s vojskom od 1 000 000 ljudi i 300 bojnih kola.^g Kad je došao do Mareše,^h **10** Asa je pošao u boj protiv njega. I postrojili su se u dolini Sefati kod Mareše. **11** Tada je Asa zavapio k Jehovi, svom Bogu:ⁱ "Jehova, tebi je svejedno trebaš li pomoći moćnom* ili nejakom narodu.^j Pomozi nam, Jehova, Bože naš, jer se u tebe uzdamo^k i u tvoje smo ime krenuli na ovo mnoštvo.^l Jehova, ti si naš Bog, ne daj da te smrtni čovjek nadjača!"^m

12 Tako je Jehova porazio Etiopljane pred Asom i pred Judejcima te su se Etiopljani dali

14:7 *Dosl.: "tražili Jehovu". **14:8** *Takve su štitove obično nosili strijelci. **14:11** *Dosl.: "mnogobrojnom".

u bijeg.^a **13** Asa i ljudi koji su bili s njim progonili su ih sve do Gerara.^b Ubijali su Etiopljane dok ih nisu sve pobili. Tako su ih Jehova i njegova vojska potukli. Nakon toga Judejci su odnijeli vrlo velik plijen. **14** Potom su osvojili sve gradove oko Gerara jer je njihove stanovnike obuzeo strah od Jehove. I oplijenili su sve te gradove jer je u njima bilo mnogo toga što su mogli odnijeti. **15** Napali su i pastirske šatore te su zaplijenili mnogo sitne stoke i deva, a zatim su se vratili u Jeruzalem.

15 Božji duh sišao je na Odedovog sina Azariju. **2** On je došao pred Asu i rekao mu: "Čujte me, Asa i sav narode Judin i Benjaminov! Jehova će biti s vama sve dok vi budete s njim.^c Ako ga budete tražili, dat će vam da ga nađete,^d ali ako ga ostavite, i on će ostaviti vas.^e **3** Izraelci su dugo bili bez pravog Boga, bez svećenika koji bi ih poučavao i bez zakona.^f **4** Ali kad su se u svojoj nevolji vratili Jehovi, Izraelovom Bogu, i počeli ga tražiti, on im je dao da ga nađu.^g **5** U to se vrijeme nije moglo sigurno putovati jer su među svim stanovnicima ove zemlje vladali veliki nemiri. **6** Jedno je pleme uništavalo drugo i jedan je grad zatirao drugi jer je Bog prouzročio da među njima vlada nered zbog svakojakih nevolja.^h **7** A vi budite jaki i nemojte se obeshrabriti^{*i} jer će vaša djela biti nagrađena!"

8 Kad je Asa čuo te riječi i proročanstvo proroka Odeda,

15:7 *Dosl.: "ne dajte da vam klону ruke".

14. POGL.

a Pnz 28:7

b Pos 20:1

15. POGL.

c Jk 4:8

d Iza 55:6

e 1Lje 28:9
He 10:38f Pnz 33:8, 10
2Lje 17:8, 9
Mi 2:7g Ps 106:43, 44
Iza 55:7

h Pnz 28:15, 48

i J5 1:9
1Lje 28:20

2. stupac

a 2Kr 23:24

b 2Lje 8:12

c 2Lje 11:16
2Lje 30:25d Pnz 4:29
2Kr 23:3
Ne 10:28, 29

e Izl 22:20

f 2Lje 15:2

g Izr 16:7

h 1Kr 15:9, 10

i Pnz 13:6–9

j 1Kr 15:13, 14

k 1Kr 22:43

l 1Kr 14:22, 23
2Kr 14:3, 4
2Kr 23:19, 20

ohrabrio se i uklonio odvratne idole iz sve Judine^a i Benjaminove zemlje te iz gradova koje je osvojio u efrajimskim brdima. Obnovio je Jehovin žrtvenik koji se nalazio ispred predvorja Jehovinog doma.^b **9** I skupio je sve Judejce i Benjaminovce te došljake iz Efrajima, Manašea i Šimuna,^c koji su u velikom broju prebjegli k njemu iz Izraela kad su vidjeli da je s njim Jehova, njegov Bog. **10** Skupili su se u Jeruzalemu trećeg mjeseca petnaeste godine Asinog kraljevanja. **11** Tog su dana prinijeli Jehovi žrtve od plijena koji su donijeli: 700 goveda i 7000 ovaca. **12** I sklopili su savez kojim su se obavezali da će tražiti Jehovu, Boga svojih predaka, svim svojim srcem i svom svojom dušom^{*d} **13** i da će svatko tko ne bude tražio Jehovu, Izraelovog Boga, biti pogubljen, bio malen ili velik*, muškarac ili žena.^e **14** Tako su se zakleli Jehovi jakim glasom, radosno kličući i trubeći u trube i rogove. **15** Svi Judejci radovali su se zbog te zakletve jer su se zakleli svim srcem i revno su ga tražili, pa im je on dao da ga nađu.^f I Jehova im je dao mir na svim njihovim granicama.^g

16 Kralj Asa čak je i svoju baku Maaku^h svrgnuo s položaja kraljice majke jer je načinila grozan idol koji se koristio u štovanju obrednog debla*.ⁱ Asa je posjekao njen grozni idol, satronu ga i spalio u dolini Kidronu.^j **17** Ali obredne uzvišice nisu bile uklonjene^k iz Izraela.^l Ipak, Asino je srce bilo potpuno odano Bogu cijelog njegovog

15:12, 16 *Vidi Rječnik. 15:13 *Ili: "neznanat ili utjecajan; mlad ili star".

života.^a **18** On je unio u dom pravog Boga stvari koje su posvetili on i njegov otac: srebro, zlato i razno posude.^b **19** I nije bilo rata sve do trideset i pete godine Asinog kraljevanja.^c

16 Trideset i šeste godine Asinog kraljevanja izraelski kralj Baša^d napao je Judu i počeo utvrđivati Ramu^e da nitko ne bi mogao odlaziti od Judinog kralja Ase niti dolaziti k njemu*.^f **2** Tada je Asa iznio srebro i zlato iz riznice Jehovinog doma^g i iz riznice kraljevog dvora i poslao ga sirijskom kralju Ben-Hadadu,^h koji je živio u Damasku, te mu poručio: **3** "Sjeti se saveza koji postoji između mene i tebe, između mog oca i tvog oca. Šaljeme ti srebro i zlato. Hajde, raskini svoj savez s izraelskim kraljem Bašom da otiđe od mene!"

4 Ben-Hadad je poslušao kralja Asu i poslao zapovjednike svoje vojske na izraelske gradove te su oni osvojili Ijon,ⁱ Dan,^j Abel-Majim i sva skladišta u Naftalijevim gradovima.^k **5** Kad je Baša to doznao, odmah je prestao utvrđivati Ramu i obustavio je posao. **6** Kralj Asa okupio je sve Judejce te su odnijeli kamenje i drvenu građu kojima je Baša bio utvrđivao Ramu.^l Time je Asa utvrdio Gebu^m i Mispu.ⁿ

7 U to je vrijeme vidjelac Hanani^o došao k Judinom kralju Asi i rekao mu: "Zato što si se uzdao u sirijskog kralja, a nisi se uzdao u Jehovu, svog Boga, vojska sirijskog kralja izmaknula ti je iz ruke.^p **8** Nisu li Eti-

15. POGŁ.

a 1Kr 8:61

b 1Kr 7:51
1Kr 15:15
1Lje 26:26

c 2Lje 14:1

16. POGŁ.

d 1Kr 15:25, 27

e Jš 18:21, 25

f 1Kr 15:17-19

g 1Kr 7:51

h 1Kr 20:1
2Kr 12:18
2Kr 16:8

i 2Kr 15:29

j Su 18:29

k 1Kr 15:20-22

l Jš 18:21, 25
1Kr 15:17m Jš 18:21, 24
1Lje 6:60, 64n Jš 18:21, 26
Su 20:1o 1Kr 16:1
2Lje 19:2
2Lje 20:34

p Jr 17:5

2. stupac

a 2Lje 14:9, 11
Ps 37:39, 40

b Za 4:10

c 1Pe 3:12

d 1Kr 15:32

e 1Kr 15:23

f 1Kr 15:24

g 2Sa 5:7

h Mk 16:1
Lk 23:55, 56
Iv 19:40

17. POGŁ.

i 1Kr 15:24
1Kr 22:41

j 2Lje 15:8

opljani i Libijci imali vrlo veliku vojsku s mnogo bojnih kola i konjanika? No Jehova ti ih je predao u ruke zato što si se uzdao u njega.^a **9** Jer Jehova svojim očima pretražuje svu zemlju^b da pokaže svoju snagu i zaštiti one* kojima je srce potpuno odano njemu.^c Nerazumno si postupio i zato će se od sad voditi ratovi protiv tebe."^d

10 Ali Asa se razljutio na vidioca zbog onog što mu je rekao. Toliko se razgnjevio na njega da ga je bacio u zatvor*. U to je vrijeme Asa počeo zlostavljati i druge ljude iz naroda. **11** A događaji iz Asinog života, od početka do kraja, zapisani su u Knjizi o Judinim i Izraelovim kraljevima.^e

12 Trideset i devete godine svog kraljevanja Asa je obolio od teške bolesti nogu, ali ni u svojoj bolesti nije tražio pomoć od Jehove, nego od liječnika. **13** Naposljedku je Asa umro*^f četrdeset i prve godine svog kraljevanja. **14** I položili su ga u grobnicu koju je bio načinio sebi u Davidovom gradu.^g Položili su ga na odar koji je bio pun balzama i posebne mješavine različitih vrsta mirisnih ulja.^h I u njegovu čast zapisali su vrlo mnogo mirisnih tvari.

17 Njegov sin Jošafatⁱ počeo je kraljevati nakon njega i ojačao je svoju vlast nad Izraelom. **2** Razmjestio je vojsku po svim Judinim utvrđenim gradovima i postavio ćete po Judinoj zemlji i po Efrajimovim gradovima koje je osvojio njegov otac Asa.^j **3** Jehova je bio

16:9 *Ili: "da pruži podršku onima".
16:10 *Ili: "stavio u klade". 16:13
*Dosl.: "počinuo sa svojim praocima".

16:1 *Ili: "odlaziti s područja pod vlašću Judinog kralja Ase niti dolaziti na njega".

s Jošafatom jer je išao stopama svog pretka Davida^a i nije štovao* Baale. **4** Štovao je Boga svog oca^b te je živio po njegovim zapovijedima i nije se povodio za onim što su činili Izraelci.^c **5** Jehova je učvrstio njegovu kraljevsku vlast.^d I svi su Judejci donosili darove Jošafatu, pa je stekao veliko bogatstvo i slavu.^e **6** Odivažno se držao Jehovinih puteva i uklonio je iz Jude obredne uzvišice^f i obredna debla*.^g

7 Treće godine svog kraljevanja pozvao je svoje službenike Ben-Hajila, Obadiju, Zahariju, Netanela i Mikaju te ih je poslao da poučavaju narod u Judinim gradovima. **8** S njima su pošli leviti Šemaja, Netanija, Zebadija, Asahel, Šemiramot, Jonatan, Adonija, Tobija i Tob-Adonija te svećenici Elišama i Joram.^h **9** Oni su poučavali narod u Judi, noseći sa sobom knjigu Jehovineg zakona.ⁱ Obilazili su sve Judine gradove i poučavali narod.

10 Strah od Jehove obuzeo je sva kraljevstva po zemljama oko Jude, tako da se nisu usudila ratovati protiv Jošafata. **11** Filistejci su donosili Jošafatu darove i plaćali mu danak, a Arapi su mu iz svojih stada dovodili po 7700 ovnova i 7700 jaraca.

12 Jošafat je bio sve moćniji^j i u Judi je gradio utvrde^k i gradove sa žitnicama i skladištima.^l **13** Mnogo je toga napravio u Judinim gradovima. U Jeruzalemu je imao vojnike, hrabre ratnike. **14** Oni su bili raspoređeni po svojim rodovi-

17:3 *Dosl.: "tražio". 17:6 *Vidi Rječnik.

17. POGŁ.

a 2Sa 8:15

b Pnz 4:29
2Lje 26:1, 5c 1Kr 12:28-30
1Kr 13:33d 1Kr 9:4, 5
Ps 132:12

e 2Lje 18:1

f 1Kr 22:42, 43

g Pnz 7:5

h Pnz 33:8, 10
Mi 2:7i Pnz 31:11
Jš 1:7, 8
Ne 8:7

j 2Lje 18:1

k 2Lje 14:2, 6

l 1Kr 9:19
2Lje 8:3, 4

2. stupac

a 2Lje 13:3
2Lje 26:11-13

b Pos 49:27

c 2Lje 14:8

d 2Lje 11:5, 23

18. POGŁ.

e 2Lje 17:5

f 1Kr 16:28, 33
1Kr 21:25g 1Kr 22:2-4
2Lje 19:2h Pnz 4:41-43
1Lje 6:77, 80i 2Sa 2:1
1Kr 22:5, 6

ma. Iz Judinog plemena tisućnici su bili: vojskovođa Adna, uz kojeg je bilo 300 000 hrabrih ratnika;^a **15** pod njegovim je zapovjedništvom bio zapovjednik Johanan, uz kojeg je bilo 280 000 ratnika; **16** pod njegovim je zapovjedništvom bio i Zikrijev sin Amazija, koji se dragovoljno stavio u službu Jehovi, a uz njega je bilo 200 000 hrabrih ratnika. **17** Iz Benjaminovog plemena^b bio je hrabri ratnik Elijada, uz kojeg je bilo 200 000 ljudi naoružanih lukom i štitom.^c **18** Pod njegovim je zapovjedništvom bio Jozabad, uz kojeg je bilo 180 000 ljudi opremljenih za boj. **19** Oni su služili kralju, pored onih koje je kralj postavio u utvrđene gradove po svoj Judinoj zemlji.^d

18 Jošafat je stekao veliko bogatstvo i slavu.^e Međutim, ženidbom se povezao s Ahabom.^f **2** Poslije nekoliko godina otišao je k Ahabu u Samariju.^g I Ahab je prinio na žrtvu mnogo ovaca i goveda za njega i za ljude koji su bili s njim. Potom ga je stao nagovarati da pođe s njim u pohod na Ramot-Gilead.^h **3** Tako je izraelski kralj Ahab upitao Judinog kralja Jošafata: "Hoćeš li poći sa mnom na Ramot-Gilead?" A on mu je odgovorio: "Ti i ja smo jedno i moj je narod uz tvog narod. Podržat ću te u ratu."

4 Ali Jošafat je rekao izraelskom kralju: "Molim te, upitaj najprije što kaže Jehova!"ⁱ

5 Tako je izraelski kralj okupio proroke, njih 400, i upitao ih: "Da li da krenemo u rat protiv Ramot-Gileada ili da odustanem od toga?" A oni su odgovorili: "Idi, pravi će ga Bog predati kralju!"

6 Tada je Jošafat upitao: "Zar nema ovdje i koji Jehovin prorok?"^a Pitajmo i preko njega!"^b 7 Nato je izraelski kralj rekao Jošafatu: "Ima još jedan čovjek^c preko kojeg možemo pitati Jehovu za savjet, ali ja ga mrzim jer mi nikad ne proriče dobro, nego mi uvijek proriče zlo."^d To je Imlin sin Mikaja." Ali Jošafat je odvratio: "Neka kralj ne govori tako!"

8 Tada je izraelski kralj dozvao nekog doveranina i rekao mu: "Brzo dovedi Imlinog sina Mikaju!"^e 9 Izraelski kralj i Judin kralj Jošafat sjedili su svaki na svom prijestolju, odjeveni u kraljevske odore. Sjedili su na gumnu kod samarijskih vrata, a svi su proroci prorokovali pred njima. 10 Tada je Kenaanin sin Sidkija načinio sebi željezne rogove i rekao: "Ovako kaže Jehova: 'Njima ćeš bosti Sirijce dok ih ne istrijebiš.'" 11 Svi drugi proroci prorokovali su isto tako: "Idi na Ramot-Gilead i pobijedit ćeš!"^f Jehova će ga predati kralju."

12 A glasnik koji je otišao po Mikaju rekao mu je: "Evo, proroci složno navješćuju dobro kralju. Molim te, reci isto što i oni."^g I ti mu proroci dobro!"^h 13 Ali Mikaja je odgovorio: "Zaklinjem se Jehovom, svojim Bogom, što mi on kaže, to ću govoriti!"ⁱ 14 Zatim je došao pred kralja, a kralj ga je upitao: "Mikaja, da li da krenemo u rat protiv Ramot-Gileada ili da odustanem od toga?" A on mu je odgovorio: "Idi i pobijedit ćeš! Bit će vam predani u ruke." 15 Nato mu je kralj rekao: "Koliko ću te puta zaklinjati da mi govoriš samo istinu u Jehovino ime?" 16 Tada je on odvratio: "Vidim sve Iz-

18. POGL.

a 2Kr 3:11

b 1Kr 22:7, 8

c 1Kr 18:4
1Kr 19:9, 10

d Jr 38:4

e 1Kr 22:9-12

f Mi 3:5

g Iza 30:9, 10

h 1Kr 22:13-17

i Jr 23:28
Dj 20:27

2. stupac

a Le 26:14, 17
Br 27:16, 17

b 1Kr 22:18

c Iza 6:1
Eze 1:26
Ot 20:11d Job 1:6
Da 7:9, 10

e 1Kr 22:19-23

f Ps 104:4

g Iza 19:14
Eze 14:9

h 2Lje 18:10

i 2Lje 18:7

j Jr 20:2
Mk 14:65

k 1Kr 22:24-28

raelce rasijane po gorama kao ovce koje nemaju pastira.^a Jehova je rekao: 'Ovi nemaju gospodara. Neka se svi u miru vrate svojim kućama!'"

17 Nato je izraelski kralj rekao Jošafatu: "Nisam li ti rekao da mi neće prorokovati dobro, nego samo zlo?"^b

18 Tada je Mikaja rekao: "Sada čuj Jehovinu riječ: Vidio sam Jehovu kako sjedi na svom prijestolju^c i svu nebesku vojsku^d kako mu stoji zdesna i slijeva."^e 19 I Jehova je rekao: 'Tko će prevariti izraelskog kralja Ahaba da krene na Ramot-Gilead i ondje pogine?' I jedan je rekao ovako, a drugi onako. 20 Naposljetku je istupio jedan duh*^f, stao pred Jehovu i rekao: 'Ja ću ga prevariti.' A Jehova ga je upitao: 'Kako ćeš to učiniti?' 21 Ovaj je odgovorio: 'Otići ću i navest ću sve njegove proroke da prorokuju laži*.' A on je rekao: 'Uspjeh ćeš ga prevariti. Idi i učini tako!' 22 I tako je Jehova naveo sve ove tvoje proroke da prorokuju laži*^g, ali Jehova ti navješćuje nevolju."

23 Tada je Kenaanin sin Sidkija^h pristupio Mikaji,ⁱ ošamario ga/ i rekao: "Želiš li reći da je Jehovin duh otišao od mene, pa sada govori preko tebe?"^k 24 A Mikaja je odgovorio: "Saznat ćeš to onog dana kad uđeš u najskrovitiju sobu da se sakriješ." 25 Tada je izraelski kralj rekao: "Uzmite Mikaju i odvedite ga gradskom zapovjedniku Amonu i kraljevom sinu

18:20 *Ili: "andeo". 18:21 *Dosl.: "i bit ću prijevaran duh u ustima svih njegovih proroka". 18:22 *Dosl.: "stavio prijevaran duh u usta svih ovih tvojih proroka".

Joašu! **26** I recite im: ‘Ovako kaže kralj: “Bacite ovoga u zatvor^a i držite ga na malo kruha i vode dok se ne vratim živ i zdrav!”’ **27** Mikaja je nato rekao: “Ako se zaista vratiš živ i zdrav, onda Jehova nije govorio preko mene.”^b Potom je dodao: “Zapamtite to svi!”

28 Tako su izraelski kralj i Judin kralj Jošafat otišli na Ramot-Gilead.^c **29** Izraelski kralj rekao je Jošafatu: “Ja ću se prurušiti i tako poći u bitku, a ti obuci svoju kraljevsku odoru!” Tako se izraelski kralj prurušio te su otišli u bitku. **30** A sirijski kralj naredio je zapovjednicima svojih bojnih kola: “Ne napadajte nikoga, ni maloga ni velikoga, osim izraelskog kralja!” **31** Čim su zapovjednici kola vidjeli Jošafata, pomislili su: “To je izraelski kralj!” I krenuli su na njega. Ali Jošafat je stao dozivati u pomoć^d te mu je Jehova Bog pomogao i odmah ih je odvratio od njega. **32** Kad su zapovjednici kola vidjeli da to nije izraelski kralj, prestali su ga progoniti.

33 Ali neki je čovjek odapeo luk i slučajno pogodio izraelskog kralja ondje gdje mu se sastavljao oklop. Tada je kralj rekao vozaču svojih kola: “Okreni kola i izvedi me iz boja jer sam teško ranjen!”^e **34** Žestoka bitka trajala je cijeli dan i izraelskog su kralja morali držati uspravno u kolima nasuprot Sijircima sve do večeri. U sumrak je umro.^f

19 A Judin kralj Jošafat vratio se živ i zdrav^g u svoj dvor u Jeruzalemu. **2** Tada je Jehu,^h sin vidioca Hananija,

18:27 *Dosl.: “svi narodi”.

18. POGL.

a 2Lje 16:10
Dj 5:18

b Br 16:29

c Js 20:8
1Kr 22:29–33
2Lje 18:2

d Izl 14:10
2Lje 13:14

e 1Kr 22:34, 35

f 2Lje 18:22

19. POGL.

g 2Lje 18:31, 32

h 1Kr 16:1

i 2Lje 16:7

2. stupac

a 1Kr 21:25

b Ps 139:21

c 1Kr 14:1, 13

d 2Lje 17:3–6

e Js 17:14, 15

f 2Lje 15:8

g Pnz 16:18

h Pnz 1:16, 17
Ps 82:1

i Izl 18:21

j Pos 18:25
Pnz 32:4

k Dj 10:34
Ri 2:11
1Pe 1:17

l Pnz 10:17
Pnz 16:19

m Pnz 17:9
Pnz 21:5
Pnz 25:1

n Pnz 17:8

izišao pred kralja Jošafata i rekao mu: “Je li ispravno da pomazeš zlima^a i da voliš one koji mrze Jehovu?^b Zato se Jehova razgnjevio na tebe. **3** Ipak, kod tebe se našlo i nešto dobro^c jer si uklonio obredna debła* iz zemlje i u svom si srcu odlučio štovati^d pravog Boga.”

4 Jošafat je živio u Jeruzalemu. Opet je obilazio narod od Beer-Šebe do efrajmskih brda^e kako bi ih obratio Jehovi, Bogu njihovih predaka.^f **5** I postavio je suce po cijeloj zemlji, u svim Judinim utvrđenim gradovima, u svakom gradu.^g **6** Rekao je sucima: “Pazite što radite jer ne sudite u ime čovjeka, nego u ime Jehove! On je s vama dok donosite presude.^h **7** Zato se sada bojte Jehove! Pazite što radite jer kod Jehove, našeg Boga, nema nepravednosti,ⁱ ni pristranosti,^k ni uzimanja mita.”^l

8 Jošafat je i u Jeruzalemu postavio neke levite i svećenike te neke poglavare izraelskih rodova da sude u Jehovino ime i da rješavaju sporove stanovnika Jeruzalema.^m **9** I zapovjedio im je: “Ovako trebate postupati, bojeći se Jehove i služeći mu vjerno i potpuno odana srca: **10** Kad god vaša braća koja žive u drugim gradovima iznesu pred vas neku parnicu u kojoj je riječ o prolijevanju krviⁿ ili prestupanju zakona, zapovijedi, uredbi ili propisa, trebate ih upozoriti da ne budu krivi pred Jehovom. Ako to ne učinite, on će se razgnjeviti na vas i na vašu braću. Tako trebate postupati da na sebe ne navučete krivnju.

19:3 *Vidi Rječnik. ^aIli: “i pripremio svoje srce da tražiš”.

11 Svećenički glavari Amarija bit će nad vama u rješavanju svih sporova koji se tiču službe Jehovi.^a Jišmaelov sin Zebadija bit će kao poglavari Judinog plemena odgovoran za rješavanje svih sporova koji su u nadležnosti kralja. A leviti će služiti kao vaši upravitelji. Budite jaki i krenite na posao! Jehova neka bude uz one koji ispravno postupaju.*^b

20 Poslije toga su Moapci^c i Amonci,^d a s njima i neki Amonimci*, krenuli u boj protiv Jošafata. **2** Jošafatu su javili: "Na tebe dolazi veliko mnoštvo s one strane mora", iz Edoma.^e Eno ih u Hasason-Tamaru, to jest u En-Gediju."^f

3 Nato se Jošafat uplašio te je odlučio tražiti Jehovu.^g Stoga je objavio post po svoj Judi. **4** I Judejci su se skupili da traže savjet od Jehove.^h Došli su iz svih Judinih gradova da Jehovu upitaju za savjet.

5 Tada je Jošafat stao pred okupljene stanovnike* Jude i Jeruzalema u Jehovinom domu, ispred novog dvorišta, **6** i rekao je:

"Jehova, Bože naših predaka! Nisi li ti Bog na nebuⁱ i ne vladaš li ti nad kraljevstvima svih naroda?^j U tvojoj su ruci sila i moć i nitko ti se ne može oduprijeti.^k **7** Nisi li ti, Bože naš, otjerao stanovnike ove zemlje pred svojim narodom Izraelom i dao je u trajni posjed potomstvu tvog prijatelja Abrahamu?"^l **8** I oni su se naselili u njoj i sagradili ti

19:11 *Ili: "neka blagoslovi dobra djela".
20:1 *Moguće i: "Meunimci". 20:2 *Po svemu sudeći, riječ je o Mrtvom moru.
20:5 *Ili: "pred skupštinu". Vidi izraz "skupština" u Rječniku.

19. POG.

a Mi 2:7

b 2Lje 15:2

20. POG.

c Su 3:14

d 2Sa 8:2

Ps 83:2, 6

d Pos 19:36-38

e Js 15:1

f Js 15:20, 62

g 2Lje 19:1, 3

h Pnz 4:29-31

i 1Kr 8:23

Mt 6:9

j 1Lje 29:11

Da 4:17

k 1Lje 29:12

Iza 40:15, 17

Da 4:35

l Pos 12:7

Ne 9:7, 8

Iza 41:8

Jk 2:23

2. stupac

a 2Lje 2:4

b 2Lje 6:20

c 1Kr 8:33, 34

2Lje 6:28-30

d Pos 36:8

e Br 20:17, 18

Pnz 2:5, 9, 19

f Su 11:23, 24

Ps 83:2, 4

g Su 11:27, 28

Ps 7:6

h 2Kr 6:15, 16

i 2Lje 14:11

Ps 25:15

Ps 62:1

j Pnz 1:29, 30

Jš 11:4, 6

2Lje 32:7, 8

k Iza 30:15

u njoj svetište koje nosi tvoje ime^a te su rekli: **9** 'Ako na nas dođe nevolja – mač, osuda, pošast ili glad – stat ćemo pred ovaj dom i pred tebe (jer ovaj se dom zove tvojim imenom)^b da te prizovemo u pomoć u svojoj nevolji, a ti nas usliši i izbavi.'^c **10** A sada su došli Amonci i Moapci i ljudi iz seirskih brda,^d kroz čiju zemlju nisi dao Izraelcima da prođu kad su izlazili iz Egipta. Izraelci su ih zaobišli i nisu ih istrijebili.^e **11** A oni nam sada uzvraćaju time što nas dolaze otjerati iz tvoje zemlje koju si nam dao u nasljedstvo.^f **12** Bože naš, zar im nećeš presuditi?^g Jer mi smo nemoćni pred ovim velikim mnoštvom koje dolazi na nas. Mi ne znamo što nam je činiti.^h Naše su oči uprte u tebe."ⁱ

13 Za to su vrijeme svi Judejci stajali pred Jehovom sa svojim ženama i djecom, čak i onom malenom.

14 Tada je usred okupljenog mnoštva Jehovin duh sišao na Jahaziela, sina Zaharije, sina Benaje, sina Jeiela, Matanijinog sina, levita od Asafovih potomaka. **15** On je rekao: "Poslušajte, svi Judejci i stanovnici Jeruzalema i ti, kralju Jošafate! Ovako vam kaže Jehova: 'Ne bojte se i ne plašite se tog velikog mnoštva jer ovo nije vaš rat, nego Božji!' **16** Sutra siđite i krenite na njih! Oni će se penjati usponom Sisom, a vi ćete ih sresti na kraju doline* pred jeruelskom pustinjom. **17** Nećete se vi boriti u ovom boju. Samo se postavite, mirno stojte^k i gledajte kako će vas

20:16 *Ili: "vadija". Vidi izraz "vadi" u Rječniku.

Jehova spasiti.^a Juda i Jeruzaleme, ne bojte se i ne plašite se!^b Sutra krenite na njih i Jehova će biti s vama.”^c

18 Tada se Jošafat poklonio licem do zemlje, a i svi Judejci i stanovnici Jeruzalema pali su pred Jehovom da se poklone Jehovi. **19** A leviti iz porodice Kehatovaca^d i Korahovaca ustali su i na sav glas hvalili Jehovu, Izraelovog Boga.^e

20 Sutradan su rano ujutro ustali i krenuli prema tekoanskoj^f pustinji. Kad su odlazili, Jošafat je stao pred njih i rekao: “Čujte me, Judejci i stanovnici Jeruzalema! Uzđajte se u Jehovu, svog Boga, pa ćete biti nepokolebljivi*. Uzđajte se u njegove proroke^g i pobijedit ćete.”

21 Nakon što se posavjetovao s narodom, izabrao je ljude da pjevaju^h Jehovi te da mu odjeveni u sveto ruho upućuju hvale idući pred naoružanim ratnicima i govoreći: “Zahvaljajte Jehovi, jer njegova vjerna ljubav traje vječno!”ⁱ

22 Kad su oni počeli radošno pjevati hvalospjeve, Jehova je postavio zasjedu Amoncima i Moapcima i ljudima iz seirskih brda koji su došli napasti Judu, tako da su oni počeli ubijati jedni druge.^j **23** Amonci i Moapci navalili su na stanovnike seirskih brda^k da ih pobiju i istrijebe. A nakon što su istrijebili stanovnike seirskih brda, međusobno su se pobili.^l

24 Kad su Judejci došli do stražarske kule u pustinji^m i pogledali prema mnoštvu, ugledali su mrtva tijela koja su ležala po zemlji.ⁿ Nitko nije preživio.

20:20 *Ili: “ustrajni”.

20. POGL.

a Izl 14:13, 14
Izl 15:2
1Sa 2:1
1Lje 16:23
Tu 3:26

b Pnz 31:8
Js 10:25

c Br 14:9
2Lje 15:2

d 1Lje 23:12
e 1Lje 15:16

f 2Lje 11:5, 6

g Izl 14:31
Izl 19:9

h 1Lje 15:16

i Izl 34:6

j Su 7:22
1Sa 14:20

k Pnz 2:5

l Izl 14:25
Eze 38:21

m 2Lje 20:16

n Izl 14:30
Ps 110:5, 6
Iza 37:36

2. stupac

a Izl 12:35
2Kr 7:15, 16

b Izl 17:14, 15
1Sa 7:12

c 1Sa 2:1
Ps 20:5
Ps 30:1

d 2Sa 6:5
1Lje 16:5

e Br 10:8
1Lje 13:8
2Lje 29:26

f Ps 116:19

g Izl 15:13, 14
Js 9:3, 9
2Lje 17:10

h Js 23:1
2Sa 7:1
2Lje 15:15

i 1Kr 22:41, 42

j 1Kr 15:11

k 2Lje 17:3, 4
2Lje 19:2, 3

l 1Kr 15:14
1Kr 22:43
2Lje 17:1, 6

m 1Kr 18:21

25 I Jošafat je sa svojim ljudima došao pokupiti plijen. Našli su kod njih mnogo blaga, odjeće i dragocjenosti. Uzimali su plijen sve dok ga nisu toliko nakupili da više nisu mogli nositi.^a Trebala su im tri dana da odnesu plijen jer ga je bilo mnogo. **26** Četvrtog dana skupili su se u dolini Beraki i ondje su hvalili* Jehovu. Zato su toj dolini dali ime Beraka^b,^c koje nosi do današnjeg dana.

27 Potom su se svi Judejci i stanovnici Jeruzalema, s Jošafatom na čelu, radosno vratili u Jeruzalem jer ih je Jehova razveselio pobjedom nad njihovim neprijateljima.^c **28** Ušli su u Jeruzalem sa psaltirima, harfama^d i trubama^e te su došli do Jehovinovog doma.^f **29** Strah od Boga obuzeo je sva kraljevstva na zemlji kad su čula da se Jehova borio protiv Izraelovih neprijatelja.^g **30** Tako je Jošafatovo kraljevstvo bilo u miru i njegov Bog dao mu je mir na svim njegovim granicama.^h

31 I Jošafat je kraljevaio nad Judom. Imao je 35 godina kad je postao kralj i vladao je 25 godina u Jeruzalemu. Majka mu se zvala Azuba, a bila je Šilhijeva kći.ⁱ **32** Išaov je stopama svog oca Ase.^j Nije odstupio od toga i činio je ono što je ispravno u Jehovininim očima.^k **33** No obredne uzvišice nisu bile uklonjene.^l Narod još nije u svom srcu odlučio služiti* Bogu svojih predaka.^m

34 A ostali događaji iz Jošafatovog života, od početka do kraja, zabilježeni su u zapisima

20:26 *Dosl.: “blagoslivljali”. #“Beraka” znači “blagoslov”. **20:33** *Ili: “nije pripremio svoje srce da služi”.

Hananijevog^a sina Jehua,^b koji su uvršteni u Knjigu o izraelskim kraljevima. **35** Kasnije je Judin kralj Jošafat sklopio savez s izraelskim kraljem Ahazijom, koji je činio zlo.^c **36** Udružio se s njim da naprave brodove koji će ploviti u Taršiš.^d Tako su napravili brodove u Esjon-Geberu.^e **37** Ali Eliezer, sin Dodavahua iz Mareše, prorokovao je protiv Jošafata i rekao mu: "Budući da si sklopio savez s Ahazijom, Jehova će uništiti tvoja djela."^f Tako su se brodovi razbili^g i nisu mogli ploviti u Taršiš.

21 Naposljetku je Jošafat umro* i bio je pokopan među svojim precima u Davidovom gradu, a nakon njega počeo je vladati njegov sin Joram.^h **2** Njegova braća, Jošafatovi sinovi, bili su Azarija, Jehiel, Zaharija, Azarija, Mihael i Šefatija. Svi su oni bili sinovi izraelskog kralja Jošafata. **3** Njihov im je otac darovao mnogo srebra, zlata i dragocjenosti, a uz to i utvrđene gradove u Judi.ⁱ A vlast nad kraljevstvom dao je Joram^j jer je bio prvorodenac.

4 Kad je Joram počeo vladati kraljevstvom svog oca, učvrstio je svoju vlast tako što je mačem pobio svu svoju braću,^k a i neke izraelske poglavare. **5** Joram je imao 32 godine kad je postao kralj i vladao je osam godina u Jeruzalemu.^l **6** Išao je stopama izraelskih kraljeva,^m kao što su to činili i članovi Ahabove obitelji, jer mu je Ahabova kći bila žena.ⁿ Činio je ono što je zlo u Jehovinim očima.

21:1 *Dosl.: "počinuo sa svojim praoci-
ma".

20. POGL.

- a 2Lje 16:7
b 1Kr 16:1
2Lje 19:2
c 2Kr 1:2, 16
d 1Kr 10:22, 23
e Br 33:1, 35
Pnz 2:8
1Kr 9:26
f 2Lje 19:2
Ps 127:1
g 1Kr 22:48

21. POGL.

- h 1Kr 22:50
i 2Lje 11:5, 23
j 2Kr 8:16
k Su 9:5, 6
l 2Kr 8:17-19
m 1Kr 14:7, 9
Ho 4:1
n 2Lje 22:2
Ne 13:26

2. stupac

- a 2Sa 23:5
Ps 89:20, 28
Jr 33:20, 21
b 2Sa 7:12, 16
1Kr 11:36
Ps 132:11
c Pos 27:40
d 1Kr 22:47
2Kr 8:20-22
e Jš 21:13
2Kr 19:8
f 2Lje 15:2
Jr 2:13
g Pnz 12:2
h 2Kr 2:1, 11
i 2Lje 17:3
j 1Kr 15:11
2Lje 14:2, 5
k 1Kr 16:25, 33
l Izl 34:15
Jr 3:8
m 2Kr 9:22
n 2Lje 21:4

2. LJETOPISA 20:35-21:15

7 Ali Jehova nije htio zatrti Davidovu lozu zbog saveza koji je sklopio s Davidom,^a jer obećao je da će dati svjetiljku* njemu i njegovim sinovima zauvijek.^b

8 U Joramovo se vrijeme Edom pobunio protiv Jude^c i postavio je sebi kralja.^d **9** Zato je Joram pošao onamo sa svojim zapovjednicima i sa svim svojim bojnim kolima te je po noći napao i porazio Edomce koji su opkolili njega i zapovjednike kola. **10** No Edom se nastavio buniti protiv Jude sve do današnjeg dana. U to se vrijeme i Libna^e pobunila protiv Joramove vlasti jer je on ostavio Jehovu, Boga svojih predaka.^f **11** Načinio je i obredne uzvišice^g po Judinim brdima te je tako naveo stanovnike Jeruzalema da budu nevjerni Bogu* i odveo je Judu na krivi put.

12 I došlo mu je pismo od proroka Ilije:^h "Ovakvo kaže Jehova, Bog tvog pretka Davida: 'Nisi išao stopama svog oca Jošafataⁱ niti stopama Judinog kralja Ase.^j **13** Naprotiv, išao si stopama izraelskih kraljeva^k te si naveo Judejce i stanovnike Jeruzalema da mi budu nevjerni*^l kao što mi je nevjerna Ahabova obitelj.^m Osim toga, pobio si svoju braću,ⁿ sinove svog oca, koji su bili bolji od tebe.

14 Zato će Jehova zadati težak udarac tvom narodu, tvojim sinovima, tvojim ženama i svesmu što imaš. **15** I oboljet ćeš od mnogih bolesti. Bolest će ti zahvatiti i crijeva te će svakim danom biti sve teža, dok ti na kraju od te bolesti ne izađu crijeva."

21:7 *Odnosno nasljednika iz njegove kraljevske loze. **21:11, 13** *Ili: "da čine duhovni blud".

16 Potom je Jehova potaknuo^a Filistejce^b i Arape^c koji su živjeli pored Etiopljana da napadnu Jorama. 17 Oni su napali Judu i prodrli u zemlju te odnijeli sve blago koje se našlo u kraljevom dvoru,^d a usto su odveli njegove žene i njegove sinove. Od sinova mu je ostao samo onaj najmlađi, Joahaz*.^e 18 Poslije svega toga Jehova je kaznio Jorama neizlječivom bolešću crijeva.^f 19 I tako su prolazili dani, a nakon dvije godine zbog njegove su mu bolesti izašla crijeva te je umro u strašnim bolovima. Narod nije palio mirisne tvari u njegovu čast kao što je palio njegovim precima.^g 20 Imao je 32 godine kad je postao kralj i vladao je osam godina u Jeruzalemu. Nitko nije žalio za njim kad je umro. I pokopali su ga u Davidovom gradu,^h ali ne u kraljevskoj grobnici.ⁱ

22 Jeruzalemljani su Joramovog najmlađeg sina Ahaziju postavili za kralja nakon njega jer su mu razbojnici koji su s Arapima napali tabor pobili sve starije sinove.^j Tako je Joramov sin Ahazija počeo kraljevati u Judi.^k 2 Ahazija je imao 22 godine kad je postao kralj i vladao je godinu dana u Jeruzalemu. Majka mu se zvala Atalija^l i bila je Omrijeva^m unuka.

3 On je isto išao stopama Ahaba i njegovih potomakaⁿ jer ga je majka svojim savjetima navodila na zlo. 4 Činio je ono što je zlo u Jehovininim očima, kao što su to činili Ahab i njegova obitelj, jer su mu oni bili savjetnici nakon smrti njegovog

21:17 *Zvao se i Ahazija.

21. POGL.

- a 1Kr 11:14
2Lje 33:11
Iza 10:5
b Jš 13:1, 2
2Sa 8:1
c 2Lje 17:11
d 1Kr 14:25, 26
e 2Lje 22:1
f Dj 12:21-23
g 2Lje 16:13, 14
Jr 34:4, 5
h 1Kr 2:10
i 2Lje 24:24, 25
2Lje 28:27

22. POGL.

- j 2Lje 21:16, 17
k 2Kr 8:24-26
l 2Kr 11:1
2Kr 11:13, 16
2Lje 24:7
m 1Kr 16:28
n 1Kr 16:33
2Kr 8:27, 28
Mi 6:16

2. stupac

- a 2Kr 8:15
2Kr 10:32
b 1Kr 22:3
2Lje 18:14
c Jš 19:18, 23
d 2Kr 9:15
e 2Kr 8:16
f 2Kr 3:1
g 2Kr 9:16
h 1Kr 19:16
2Kr 9:20, 21
i 2Kr 9:6, 7
j 2Kr 10:10-14
k 2Kr 9:27, 28
l 2Lje 17:3, 4
m 2Lje 22:2
n 2Kr 11:1-3
o 2Kr 11:21

oca i to ga je na koncu odvelo u propast. 5 Poslušao je njihov savjet te je s Joramom, sinom izraelskog kralja Ahaba, krenuo u rat protiv sirijskog kralja Hazaela^a kod Ramot-Gileada.^b Ondje su strijelci ranili Jorama. 6 On se vratio u Jizreel^c da se oporavi od rana koje su mu zadali kod Rame kad se borio protiv sirijskog kralja Hazaela.^d

A Judin kralj Ahazija*, Joramov^e sin, otišao je u Jizreel da posjeti Ahabovog sina Jorama^f jer je on bio ranjen*.^g 7 Ali Bog je učinio da Ahaziju snađe propast zato što je otišao u posjet Joramom. Kad je došao onamo, otišao je s Joramom u susret Nimšijevom unuku Jehuu,^h kojeg je Jehova bio pomazao da istrijebi Ahabove potomke.ⁱ 8 Kad je Jehu počeo izvršavati presudu nad Ahabovim potomcima, našao je Judine poglavare i sinove Ahazijine braće, koji su bili u Ahazijinoj službi, te ih je pobio.^j 9 Potom je poslao ljude u potragu za Ahazijom. Oni su ga uhvatili dok se skrivao u Samariji, doveli ga Jehuu i pogubili. Poslije su ga pokopali^k jer su zaključili: "On je unuk Jošafata, koji je svim srcem služio Jehovi*."^l I više nije bilo nikoga iz Ahazijine loze tko bi mogao vladati kao kralj.

10 Kad je Ahazijina majka Atalija^m vidjela da joj je sin mrtav, odlučila je pobiti sve pripadnike Judine kraljevske loze.ⁿ 11 Ali kraljeva kći Jošabata potajno je odvela Ahazijinog sina Joaša^o od kraljevih sinova koji su trebali biti ubijeni te je njega i njegovu dadilju

22:6 *U nekim hebrejskim rukopisima "Azarija". #Ili: "bolestan". 22:9 *Dosl.: "tražio Jehovu".

sklonila u spavaću sobu. Jošabata, kći kralja Jorama,^a koja je bila žena svećenika Jojade^b i Ahazijina sestra, sakrila ga je od Atalije, pa ga ona nije pogubila.^c **12** Šest je godina ostao sakriven kod njih u domu pravog Boga dok je Atalija vladala zemljom.

23 A sedme se godine Jojada ohrabrio i sklopio savez sa stotnicima:^d Jerohamovim sinom Azarijom, Johananovim sinom Jišmaelom, Obedovim sinom Azarijom, Adajinim sinom Maasejom i Zikrijevim sinom Elišafatom. **2** Potom su oni počeli obilaziti Judu i skupljati Levijevce^e iz svih Judinih gradova i poglavare rodova u Izraelu. Kad su došli u Jeruzalem, **3** svi okupljeni sklopili su savez^f s kraljem u domu pravog Boga. Nakon toga Jojada im je rekao:

“Evo, kraljev će sin vladati, kao što je Jehova obećao za Davidove sinove.^g **4** Ovako učinite: Jedna trećina svećenika i levita koji će biti na dužnosti^h u subotu* neka bude zadužena za vrata,ⁱ **5** druga trećina neka bude u kraljevom dvoru,^j posljednja trećina neka bude kod Vrata temelja, a sav narod neka bude u dvorištima Jehovinog doma.^k **6** Neka nitko ne ulazi u Jehovin dom osim svećenika i levita koji su u službi.^l Oni smiju ući jer su posvećeni, a sav narod neka izvrši svoje dužnosti prema Jehovi. **7** Leviti neka okruže kralja, svaki s oružjem u ruci. Svatko tko pokuša ući u hram neka bude pogubljen. Budite uz kralja kuda god bude išao.”

23:4, 8 *Ili: “na dan počinka”. Vidi izraz “dan počinka” u Rječniku.

22. POGL.

- a 2Kr 8:16
b 2Lje 23:1
c 2Sa 7:12, 13
1Kr 15:4
2Lje 21:7

23. POGL.

- d 2Kr 11:4
e 2Lje 8:14
f 2Sa 5:3
g 2Sa 7:8, 12
1Kr 2:4
1Kr 9:5
Ps 89:20, 29
h 1Lje 24:3
i 2Kr 11:5-8
1Lje 9:22-25
1Lje 26:1
j 1Kr 7:1
k 1Kr 7:12
l 1Lje 23:28, 32

2. stupac

- a 2Kr 11:9-12
b 1Lje 24:1
1Lje 26:1
c 2Kr 11:4
d 2Sa 8:7
e 1Lje 26:26, 27
2Lje 5:1
f 2Kr 11:2
g Pnz 17:18
h 1Sa 10:1, 24
i 2Kr 11:13-16
j 2Lje 23:1

- k 1Kr 1:39, 40

8 Leviti i svi Judejci učinili su upravo onako kako im je zapovjedio svećenik Jojada. Svaki od njih poveo je svoje ljude koji su bili na dužnosti u subotu* i one koji nisu bili na dužnosti u subotu^a jer svećenik Jojada nije njihove skupine^b otpustio s dužnosti. **9** Tada je svećenik Jojada dao stotnicima^c koplja, male štitove* i okrugle štitove kralja Davida,^d koji su bili u domu pravog Boga.^e **10** I postavio je ljude, svakog s oružjem u ruci, od desne strane doma do lijeve strane doma, kod žrtvenika i kod doma, tako da su okružili budućeg kralja. **11** Tada su izveli kraljevog sina^f i stavili mu na glavu krunu*, a iznad njegove glave držali su svitak u kojem je bio zapisan Božji zakon^g te su ga tako postavili za kralja. Tada su ga Jojada i njegovi sinovi pomazali i uzviknuli: “Živio kralj!”^h

12 Kad je Atalija čula ljude kako trče i veličaju kralja, pohitala je k narodu u Jehovin dom.ⁱ **13** Ugledala je kralja kako stoji kod svog stupa na ulazu. Uz njega su bili zapovjednici^j i trubači, a sav se narod veselio^k i trubio u trube. Pjevači s glazbalima predvodili su u pjevanju hvalospjeva. Tada je Atalija razderala svoje haljine i povikala: “Urota! Urota!”

14 A svećenik Jojada poslao je stotnike, koji su zapovijedali vojskom, i rekao im: “Izvedite je iz redova stražara i ako bi tko pošao za njom, pogubite ga mačem!” Naime, svećenik je bio naredio: “Nemojte je pogubiti

23:9 *Takve su štitove obično nosili strijelci. **23:11** *Ili: “dijademu”. *Ili: “držali su Svjedočanstvo”.

u Jehovinom domu!” **15** Tako su je uhvatili i odveli do Konjskih vrata kod kraljevog dvora te su je ondje pogubili.

16 Tada je Jojada sklopio savez između sebe, svega naroda i kralja, kojim su se obavezali da će i dalje biti Jehovin narod.^a **17** Zatim je sav narod otišao u Baalov hram i razorio ga.^b Porazbijao je njegove žrtvenike i njegove kipove,^c a Baalovog svećenika Matana pogubio^d je pred žrtvenicima. **18** Potom je Jojada povjerio nadzor nad Jehovininim domom svećenicima i levitima, koje je David bio razdijelio u skupine za službu u Jehovinom domu, da prinose žrtve paljenice Jehovi^e kako je zapisano u Mojsijevom zakonu,^f veselo i s pjesmom, prema Davidovim uputama. **19** Postavio je i vrata na vratima^g Jehovinnog doma da ne bi mogao ući nitko tko se bilo čime onečistio. **20** Zatim je skupio stotnike,^h dostojanstvenike, narodne poglavare i sav narod pa je otpratio kralja iz Jehovinnog doma. Potom su kroz gornja vrata ušli u kraljev dvor i posjeli kralja na kraljevsko prijestolje.ⁱ **21** Sav se narod radovao i grad je bio u miru jer su Ataliju pogubili mačem.

24 Joaš je imao sedam godina kad je postao kralj^j i vladao je 40 godina u Jeruzalemu. Majka mu se zvala Sibija i bila je iz Beer-Šebe.^k **2** Joaš je činio ono što je ispravno u Jehovininim očima dok je god svećenik Jojada bio živ.^l **3** Jojada ga je oženio dvjema ženama, koje su mu rodile sinove i kćeri.

4 Poslije nekog vremena Joaš je odlučio* obnoviti Jeho-

23. POGL.

a 2Kr 11:17, 18
2Lje 34:1, 31

b 2Kr 10:27, 28

c Pnz 12:3
2Lje 34:1, 4

d Pnz 13:5
1Kr 18:40

e 1Lje 23:6
1Lje 23:30, 31

f Izl 29:38
Br 28:2

g 1Lje 9:26
1Lje 26:1, 13

h 2Kr 11:9

i 1Kr 7:7
2Kr 11:19, 20

24. POGL.

j 2Kr 11:21

k Pos 21:14
2Sa 3:10
2Kr 12:1

l 2Kr 12:2

2. stupac

a 2Kr 22:3–5

b 2Kr 12:4, 5
2Lje 29:1, 3
2Lje 34:9, 10

c 2Kr 12:6

d 2Kr 12:7

e Izl 30:12–16

f Br 1:50

g 2Lje 22:2, 3

h 2Lje 28:24

i Mk 12:41

j 2Kr 12:9

k Izl 30:12–16
Ne 10:32
Mt 17:24

l 1Lje 29:9

m 2Kr 12:10

hovin dom.^a **5** Stoga je skupio svećenike i levite te im rekao: “Otidite u Judine gradove i skupite novac od svih Izraelaca da se dom vašeg Boga može popravljati^b iz godine u godinu. Brzo to učinite!” Ali Levijevci se nisu žurili.^c **6** Zato je kralj pozvao poglavara Jojadu i upitao ga:^d “Zašto ne tražiš od Levijevaca da donose iz Jude i Jeruzalema sveti porez koji je propisao Jehovin sluga Mojsije,^e porez određen izraelskom narodu za šator u kojem je kovčeg svjedočanstva?^f **7** Jer su sinovi zle Atalije^g bili provalili u dom pravog Boga^h i sve su svete stvari iz Jehovinnog doma upotrijebili za štovanje Baalā.” **8** I kralj je zapovjedio da se napravi kovčegⁱ i stavi izvana kod vrata Jehovinnog doma.^j **9** Potom su oglasili po svoj Judinoj zemlji i Jeruzalemu da se Jehovi donosi sveti porez^k koji je Mojsije, sluga pravog Boga, propisao Izraelu u pustinji. **10** Tome su se obradovali svi glavari i sav narod^l te su donosili svoj prilog i bacali ga u kovčeg dok ga nisu napunili*.

11 Kad bi leviti vidjeli da u kovčegu ima mnogo novca, odnijeli bi ga da se preda kralju. Tada bi kraljev pisar i povjerenik svećeničkog glavara došli isprazniti kovčeg,^m a potom bi ga vratili na mjesto. Tako su činili svaki dan i skupili su mnogo novca. **12** Kralj i Jojada predavali su novac onima koji su nadgledali poslove u Jehovinom domu. Oni su pak unajmljivali klesare i druge zanatlije da rade na obnovi Jeho-

24:10 *Moguće i: “dok nisu svi dali prilog”.

24:4 *Ili: “poželio u svom srcu”.

vinog doma^a te ljude koji rade sa željezom i bakrom da vrše popravke na Jehovinom domu.

13 Nadglednici su se dali na posao i pod njihovim je vodstvom obnova dobro napredovala. Utvrdili su dom pravog Boga i vratili ga u prvobitno stanje. **14** Kad su sve završili, ostatak novca donijeli su kralju i Jojadi. Od toga su načinili pribor za Jehovin dom, pribor za službu i za prinošenje žrtava, čaše i druge predmete od zlata i srebra.^b Žrtve paljenice^c redovito su se prinosile u Jehovinom domu dok je god Jojada bio živ.

15 Jojada je doživio duboku starost i uživao se života, a potom je umro. Bilo mu je 130 godina kad je umro. **16** I pokopali su ga među kraljevima u Davidovom gradu^d jer je činio dobro u Izraelu,^e služio pravom Bogu i brinuo se za njegov dom.

17 Poslije Jojadine smrti došli su Judini glavari i poklonili se kralju, a kralj je poslušao ono što su mu rekli. **18** Ostavili su dom Jehove, Boga svojih predaka, te su počeli štovati obredna debela* i idole, pa se Bog razgnjevio na Judu i Jeruzalem zbog njihove krivnje. **19** Jehova im je slao svoje proke da ih potaknu da se vrate k njemu. Oni su ih opominjali, ali ovi nisu htjeli slušati.^f

20 Božji je duh sišao na Zahariju, sina svećenika Jojade,^g i on je stao pred narod te rekao: "Ovako kaže pravi Bog: 'Zašto prestupate Jehovine zapovijedi? Nećete dobro proći! Ostavili ste Jehovu i zato će on ostaviti vas.'"^h **21** Ali oni su se

24. POGL.

a 2Kr 12:11, 12
2Lje 34:10, 11

b Izl 37:16
Br 7:84

c Br 28:3

d 1Kr 2:10

e 2Lje 23:1

f 2Kr 17:13, 14
2Lje 36:15, 16
Jr 7:25, 26

g 2Lje 23:11

h Pnz 29:24, 25
1Lje 28:9
2Lje 15:2

2. stupac

a Jr 11:19

b Mt 23:35
Lk 11:51

c Pos 9:5
Ps 94:1
Jr 11:20
He 10:30

d 2Kr 12:17

e 2Lje 24:17, 18

f Le 26:17, 37
Pnz 32:30

g 2Lje 24:20, 21

h 2Kr 12:20

i 2Sa 5:9
1Kr 2:10

j 2Lje 21:16, 20
2Lje 28:27

k 2Kr 12:21

l 2Lje 24:20

m 2Lje 24:13

urotili protiv njega^a i kamenovali ga po kraljevoj zapovijedi u dvorištu Jehovinog doma.^b

22 Kralj Joaš nije se sjećao vjerne ljubavi koju mu je iskazao Zaharijin otac Jojada, nego mu je ubio sina. I dok je Zaharija umirao, rekao je: "Neka Jehova vidi i neka te kazni!"^c

23 Početkom iduće godine Joaša je napala sirijska vojska. Kad su došli u Judu i Jeruzalem,^d pobili su sve narodne poglavare,^e a sav plijen poslali su kralju u Damask. **24** Premda je sirijska vojska koja je napala zemlju imala malo ljudi, Jehova im je predao u ruke vrlo veliku vojsku^f jer je narod ostavio Jehovu, Boga svojih predaka. Tako su Sirijci izvršili presudu nad Joašem. **25** A kad su otišli od njega, ostavivši ga teško ranjenog^g, njegovi su se sluge urotili protiv njega zato što je ubio^h sinove^a svećenika Jojade.^g Ubili su ga na njegovoj postelji.^h Tako je umro te je bio pokopan u Davidovom gradu,ⁱ ali ne u kraljevskoj grobnici.^j

26 Ovo su imena onih koji su se urotili^k protiv njega: Zabad, sin Amonke Šimeate, i Jozabad, sin Moapke Šimrite. **27** A izvještaj o Joaševim sinovima, o mnoštvu objava izrečenih protiv njega^l i o obnovi doma pravog Boga^m - sve je to zapisano u tumačenju Knjige o kraljevima. Nakon njega počeo je vladati njegov sin Amasija.

25 Amasija je imao 25 godina kad je postao kralj i vladao je 29 godina u Jeruzalemu. Majka mu se zvala

24:25 *Ili: "bolesnog". #Ili: "prolio krv". ^Ili: "sina". Moguće je da se množina koristi kako bi se izrazila uzvišenost.

Joadana i bila je iz Jeruzalema.^a **2** Činio je ono što je ispravno u Jehovinim očima, ali mu srce nije bilo potpuno odano njemu. **3** A kad je učvrstio svoju kraljevsku vlast, pobio je svoje sluge koji su ubili kralja, njegovog oca.^b **4** Ali njihove sinove nije pogubio, nego je postupio prema onome što je zapisano u Zakonu, u Mojsijevoj knjizi, gdje je Jehova zapovjedio: "Neka očevi ne budu pogubljeni zbog svojih sinova i neka sinovi ne budu pogubljeni zbog svojih očeva! Neka svatko bude pogubljen zbog vlastitog grijeha!"^c

5 Amasija je skupio Judejce i zapovjedio da se svi Judejci i Benjaminovci poredaju po svojim rodovima, pod zapovjedništvom tisućnika i stotnika.^d Kad je popisao one od 20 godina naviše,^e utvrdio je da ima 300 000 vrsnih ratnika sposobnih za boj, koji se znaju služiti kopljem i velikim štitom. **6** Osim toga, u Izraelu je za 100 talenata* srebra unajmio još 100 000 hrabrih ratnika. **7** Ali došao mu je sluga pravog Boga i rekao mu: "Kralju, neka s tobom ne ide izraelska vojska jer Jehova nije s Izraelom.^f Nije ni s kim od Efrajmovaca. **8** Idi sam i hrabro se bori u boju! Ne postupiš li tako, pravi bi te Bog mogao oboriti pred neprijateljem jer Bog ima moć da pomogne^g i da obori." **9** Tada je Amasija rekao sluzi pravog Boga: "Ali što će onda biti sa 100 talenata koje sam dao izraelskim vojnicima?" Nato mu je sluga pravog Boga odgovorio: "Jehova ti može dati

25:6 *Talent je imao 34,2 kilograma. Vidi dodatak B14.

25. POGL.

a 2Kr 14:1-6

b 2Lje 24:26

c Pnz 24:16

d 1Sa 8:11, 12

e Br 1:2, 3

f 2Lje 19:2

g 2Lje 14:11
2Lje 20:6

2. stupac

a 1Sa 2:7
Izr 10:22
Hg 2:8b 2Sa 8:13
Ps 60:nsl.c 2Kr 14:7
2Lje 20:10, 11

d 2Lje 25:9

e 1Kr 16:29

f 2Lje 8:3, 5

g Izl 20:3, 5
Pnz 7:25
2Lje 28:22, 23h 2Lje 24:20
Ps 115:8
Jr 2:5
Jr 10:5i 2Lje 16:10
2Lje 18:25, 26

j Iza 30:10

k 1Sa 2:25
Izr 29:1

l 2Kr 14:8-10

puno više od toga."^a **10** I Amasija je odvojio vojnike koji su mu došli iz Efrajima te ih je poslao kući. Ali oni su se jako razljutili na Judu i vratili su se kući plamteći od gnjeva.

11 Tada se Amasija ohrabrio i poveo svoju vojsku u Slanu dolinu.^b Ondje je pobio 10 000 Seiraca.^c **12** Judejci su zarobili još 10 000 ljudi. Odveli su ih na vrh stijene te ih pobacali odozgo, pa su se svi razmrskali kad su pali dolje. **13** A vojnici koje je Amasija poslao na trag da ne idu s njim u boj^d napadali su Judine gradove, od Samarije^e do Bet-Horona.^f U njima su pobili 3000 ljudi te su odnijeli velik plijen.

14 Nakon što je Amasija pobio Edomce, vratio se kući i donio sa sobom bogove koje su štovali Seirci te ih je postavio sebi za bogove.^g Počeo im se klanjati i spaljivati im prinose. **15** Stoga se Jehova silno razljutio na Amasiju i poslao mu proroka, koji ga je upitao: "Zašto štuješ bogove tog naroda, koji nisu mogli izbaviti vlastiti narod iz tvoje ruke?"^h **16** Dok mu je on to govorio, kralj ga je upitao: "Jesmo li te postavili za kraljevog savjetnika?ⁱ Ušutili! Zašto da te pogube?"^j Nato je prorok ušutio, ali je još rekao: "Znam da te Bog odlučio uništiti jer tako postupaš, a ne slušaš moj savjet."^k

17 Nakon što je Judin kralj Amasija porazgovarao sa svojim savjetnicima, poslao je glasnike izraelskom kralju Joašu, Joahazovom sinu, Jehuovom unuku, i poručio mu: "Dođi da odmjerimo snage u boju!"^l **18** Izra-

25:17 *Ili: "da se nađemo licem u lice".

elski kralj Joaš poslao je Judinom kralju Amasiji ovakav odgovor: "Trnoviti korov na Libanonu poručio je libanonskom cedru: 'Daj svoju kćer mom sinu za ženu!' Ali neka libanonska divlja životinja prošla je onuda i izgazila trnoviti korov. **19** Ti kažeš: 'Potukao sam Edomce.'^a Zbog toga ti se srce uzoholilo i tražiš slavu. No radije ostani kod kuće. Zašto izazivaš nevolju? Zar hoćeš da propadnete i ti i Juda s tobom?"

20 Ali Amasija nije poslao.^b To se dogodilo jer je pravi Bog odlučio predati ih neprijatelju u ruke^c zato što su štovali edomske bogove.^d **21** Tako je došao izraelski kralj Joaš te se su on i Judin kralj Amasija sukobili kod Bet-Šemeša,^e koji pripada Judi. **22** I Izrael je porazio Judu, tako da su Judini vojnici pobjegli svaki svojoj kući*. **23** Izraelski kralj Joaš zarobio je kod Bet-Šemeša Judinog kralja Amasiju, Joaševog sina, Joahazovog* unuka. Potom ga je doveo u Jeruzalem te je srušio dio jeruzalemskog zida od Efrajimovih vrata^f pa do Ugaonih vrata,^g ukupno 400 lakata^h. **24** Uzeo je sve zlato i srebro te sve predmete koji su bili u domu pravog Boga pod nadzorom Obed-Edoma* i u riznici kraljevog dvora,^h a usto je odveo taoce. Potom se vratio u Samariju.

25 Judin kralj Amasija,ⁱ Joašev sin, živio je još 15 godina nakon smrti izraelskog kralja Joaša,^j Joahazovog sina.^k

25:22 *Dosl.: "u svoje šatore". **25:23** *Zvao se i Ahazija. #Otprilike 178 metara. Vidi dodatak B14. **25:24** *Moguće i: "u domu pravog Boga, a odveo je i Obed-Edoma".

25. POGL.

- a 2Lje 25:11
b 2Kr 14:11-14
c 2Lje 22:7
d 2Lje 25:14
e Js 21:8, 16
1Sa 6:19
f Ne 8:16
Ne 12:38, 39
g 2Lje 26:9
Jr 31:38
Za 14:10
h 1Kr 7:51
1Kr 15:18
2Kr 24:12, 13
2Kr 25:13-15
2Lje 12:9
i 2Kr 14:1
j 2Kr 13:10
k 2Kr 14:17-20

2. stupac

- a 2Kr 12:20
2Kr 15:8, 10
2Kr 21:23

26. POGL.

- b Mt 1:8
c 2Kr 14:21
d 1Kr 9:26
2Kr 16:6
e 2Kr 14:22
f Iza 1:1
Iza 6:1
g 2Kr 15:2
h 2Kr 14:1, 3
i 2Lje 14:7
Ps 1:2, 3
j 2Sa 8:1
2Lje 21:16
Iza 14:29
k 1Lje 18:1
l Js 15:11, 12
m Js 15:20, 46
1Sa 5:1
n 2Lje 17:11

- o Pos 19:36, 38
Su 11:15

26 A ostali događaji iz Amasijnog života, od početka do kraja, sve je to zapisano u Knjizi o Judinim i Izraelovim kraljevima. **27** Otkako je Amasija okrenuo leđa Jehovi, u Jeruzalemu se protiv njega kovala urota.^a Na koncu je pobjegao u Lakiš, ali za njim su u Lakiš poslali ljude koji su ga ondje ubili. **28** Odande su ga dovezli na kolima i pokopali ga među njegovim precima u Judinom gradu.

26 Tada su svi Judejci doveli Uziju,^b koji je imao 16 godina, i postavili ga za kralja umjesto njegovog oca Amasije.^c **2** On je Judi vratio Elot^d i obnovio ga nakon što je kralj* umro^e. **3** Uzija^f je imao 16 godina kad je postao kralj i vladao je 52 godine u Jeruzalemu. Majka mu se zvala Jekolija i bila je iz Jeruzalema.^g **4** Činio je ono što je ispravno u Jehovinih očima, kao što je to činio i njegov otac Amasija.^h **5** Služio je Bogu* za života Zaharije, koji ga je učio da se boji pravog Boga. Dok je služio pravom Bogu, Jehovi, on ga je blagoslivljao.ⁱ

6 Krenuo je u rat protiv Filistejaca^j i probio zidine Gata,^k zidine Jabne^l i zidine Ašdoda.^m Potom je sagradio gradove na području Ašdoda i u drugim dijelovima filistejske zemlje. **7** Pravi mu je Bog pomagao protiv Filistejaca, protiv Arapaⁿ koji su živjeli u Gurbaalu i protiv Meunimaca. **8** Amonci^o su plaćali danak Uziji, a glas o njemu proširio se sve do Egipta jer je postao vrlo moćan.

26:2 *Odnosno njegov otac Amasija. #Dosl.: "počinuo sa svojim praocima". **26:5** *Dosl.: "Tražio je Boga".

9 Uzija je sagradio i utvrdio kule^a u Jeruzalemu kod Ugaonih vrata,^b kod Dolinskih vrata^c i kod Potpornja. 10 Sagradio je kule^d i u pustinji te je iskopao mnogo nakapnica* jer je imao mnogo stoke. To je učinio i u Šefeli te na visoravni. Imao je ratare i vinogradare u brdima i na Karmelu jer je volio zemljoradnju.

11 Uzija je imao i vojsku opremljenu za rat, vojnike koji su u četama išli u pohode. Njih su izbrojili i popisali^e pisar^f Jeiel i upravitelj Maaseja, koji su bili pod zapovjedništvom Hananije, jednog od kraljevih vojskovođa. 12 Ukupan broj poglavara tim rodova koji su zapovijedali tim hrabrim ratnicima iznosio je 2600. 13 Pod njihovim je zapovjedništvom bila vojska od 307 500 ljudi spremnih za rat. Ta se moćna vojska borila za kralja u bitkama protiv njegovih neprijatelja.^g 14 Uzija je sve vojnike opremio štitovima, kopljima,^h kacigama, oklopimaⁱ i lukovima te im je nabavio kamenje za pračke.^j 15 U Jeruzalemu je načinio ratne sprave prema zamislima vještih graditelja. One su služile za odapinjavanje strijela i bacanje velikog kamenja s kula^k i uglova zidina. Tako je Uzija postao nadaleko poznat jer mu je Bog puno pomagao te je postao moćan.

16 Ali kad je postao moćan, srce mu se toliko uzoholilo da je sam sebe upropastio. Sagriješio je Jehovi, svom Bogu, i ušao je u Jehovin hram da pali kad na kadionom žrtveniku.^l 17 Za njim su odmah

26:10 *Te su nakapnice vjerojatno bile izdubljene u stijeni.

26. POGL.

a 2Lje 14:2, 7

b 2Kr 14:13
Jr 31:38
Za 14:10

c Ne 3:13

d 2Kr 9:17

e Br 1:2, 3
2Sa 24:9

f 2Lje 24:11

g 2Lje 11:1
2Lje 13:3
2Lje 14:8
2Lje 17:14
2Lje 25:5

h 2Lje 11:5, 12

i 1Sa 17:4, 5

j Su 20:16
1Sa 17:49
1Lje 12:1, 2

k 2Lje 14:2, 7

l Br 1:51

2. stupac

a Br 16:39, 40
Br 18:7b Izl 30:7
1Lje 23:13c 2Lje 16:10
2Lje 25:15, 16d Br 12:10
2Kr 5:27e Le 13:45, 46
Br 5:2
Br 12:14, 15

f 2Kr 15:5-7

g Iza 1:1
Iza 6:1

h 2Kr 15:32

27. POGL.

i Iza 1:1
Ho 1:1
Mi 1:1
Mt 1:9

j 2Kr 15:33

ušli svećenik Azarija i 80 drugih hrabrih Jehovinih svećenika. 18 Oni su se suprotstavili kralju Uziji i rekli mu: "Ne smiješ ti, Uzija, paliti kad Jehovi!^a Kād trebaju paliti samo svećenici jer oni su Aronovi potomci.^b Oni su posvećeni za tu službu. Izidi iz svetišta jer si postupio nevjerno i Jehova Bog neće ti za to iskazati čast."

19 Tada se Uzija, koji je držao u ruci kadionicu za paljenje kada, jako razljutio.^c Ali dok se ljutio na svećenike i stajao pored kadionog žrtvenika u Jehovinom domu, pred svećenicima mu je izbila guba^d na čelu. 20 Kad su ga svećenički glavari Azarija i svi drugi svećenici pogledali, vidjeli su da mu je na čelu izbila guba! Stoga su pohitali da ga izvedu odande, a i sam je požurio da izađe jer ga je Jehova kaznio.

21 Kralj Uzija ostao je gubav sve do svoje smrti te je zbog gube živio u zasebnoj kući^e i više nije smio ići u Jehovin dom. Njegov sin Jotam upravljao je kraljevim dvorom i sudio narodu.^f

22 A ostale događaje iz Uzijinog života, od početka do kraja, zapisao je prorok Izaia,^g Amosov sin. 23 Naposlijetku je Uzija umro* i pokopali su ga među njegovim precima, ali na polju izvan kraljevskog groblja, jer su rekli: "Gubav je." Nakon njega počeo je vladati njegov sin Jotam.^h

27 Jotamⁱ je imao 25 godina kad je postao kralj i vladao je 16 godina u Jeruzalemu. Majka mu se zvala Jeruša, a bila je Sadokova kći.^j 2 Činio je

26:23 *Dosl.: "počinuo sa svojim pracicima".

ono što je ispravno u Jehovinom očima, kao što je to činio i njegov otac Uzija.^a Ali za razliku od njega on nije ušao u dio Jehovinovog hrama u koji nije smio ući.^b Međutim, narod je i dalje činio zlo. **3** Jotam je sagradio gornja vrata na Jehovinom domu^c i izveo mnoge građevinske radove na zidinama Ofela.^d **4** Sagradio je i gradove^e u Judinim brdima,^f a u šumama je sagradio utvrde^g i kule.^h **5** Ratovao je s kraljem Amonacaⁱ i nadjačao ga, tako da su mu Amonci te godine dali 100 talenata* srebra, 10 000 kora^j pšenice i 10 000 kora ječma. Isto toliko platili su mu Amonci i druge i treće godine.^k **6** Tako je Jotam bio sve moćniji jer je nepokolebljivo činio ono što je ispravno pred Jehovom, svojim Bogom.

7 A ostali događaji iz Jotamovog života, svi ratovi koje je vodio i sve što je činio, zapisani su u Knjizi o Izraelovim i Judinim kraljevima.^k **8** Imao je 25 godina kad je postao kralj i vladao je 16 godina u Jeruzalemu.^l **9** Naposljetku je Jotam umro* i pokopali su ga u Davidovom gradu,^m a nakon njega počeo je vladati njegov sin Ahaz.ⁿ

28 Ahaz^o je imao 20 godina kad je postao kralj i vladao je 16 godina u Jeruzalemu. Nije činio ono što je ispravno u Jehovinom očima kao što je to činio njegov predak David.^p **2** Naprotiv, išao je stopama izraelskih kraljeva^q i čak je načinio lijevane* kipove^s Baala.

27:5 *Talent je imao 34,2 kilograma. Vidi dodatak B14. ^aKor je imao 220 litara. Vidi dodatak B14. 27:9 *Dosl.: "počinuo sa svojim praocima". 28:2 *Ili: "metalne".

27. POGL.

a 2Kr 15:34, 35
2Lje 26:3, 4

b 2Lje 26:16–18

c Jr 26:10

d 2Lje 33:1, 14
Ne 3:26e 2Lje 11:5
2Lje 14:2, 7

f Jš 14:12, 13

g 2Lje 17:12

h 2Kr 9:17
2Lje 26:9, 10i Su 11:4
2Sa 10:6
2Lje 20:1
Jr 49:1

j 2Lje 26:8

k 2Kr 15:36

l 2Kr 15:33

m 2Sa 5:9

n 2Kr 15:38

28. POGL.

o Ho 1:1
Mi 1:1
Mt 1:9

p 2Kr 16:2

r 1Kr 12:26, 28
1Kr 16:33
s Izl 34:17

2. stupac

a 2Lje 33:1, 6
Jr 7:31

b Pnz 12:31

c Le 26:30

d Iza 57:4, 5

e 2Kr 16:5, 6
2Lje 24:24f 2Sa 8:6
1Lje 18:5g 2Kr 15:37
Iza 7:1h 2Lje 15:2
Ps 73:27i 1Kr 16:23, 24
1Kr 22:51j Su 2:14
Su 3:8k Le 25:39, 46
2Lje 8:9

3 Osim toga, spaljivao je prinose u Dolini Hinomovog sina* i svoje je sinove spaljivao u vatri,^a po odvratnom običaju naroda^b koje je Jehova otjerao pred Izraelcima. **4** Ujedno je prinosisi žrtve i spaljivao prinose na obrednim uzvišicama,^c na bregovima i pod svakim stablom koje se zeleni.^d

5 Zato ga je Jehova, njegov Bog, predao u ruke sirijskom kralju,^e tako da ga je on porazio, zarobio velik broj njegovih ljudi i odveo ih u Damask.^f Bog ga je predao i u ruke izraelskom kralju, koji je nad njegovom vojskom izvršio velik pokolj. **6** Remalijin sin Pekah^g u jednom je danu u Judi pobio 120 000 ljudi, sve redom hrabrih ratnika, jer su Judejci ostavili Jehovu, Boga svojih predaka.^h **7** A Zikri, ratnik iz Efrajimovog plemena, ubio je kraljevog sina Maaseju, dvorskog upravitelja Azrikama i Elkanu, koji je bio prvi do kralja. **8** Osim toga, Izraelci su zarobili 200 000 svoje braće – žena, sinova i kćeri iz Jude. Usto su uzeli mnogo plijena i odnijeli ga u Samariju.ⁱ

9 A ondje je bio Jehovin prorok koji se zvao Oded. On je izišao pred vojsku koja je dolazila u Samariju i rekao im: "Jehova, Bog vaših predaka, rasrdio se na Judejce i zato ih je predao vama u ruke,^j a vi ste ih u bijesu pobili. Učinili ste to tako okrutno da je glas o tome dopro sve do neba. **10** I sada želite podjarmiti stanovnike Jude i Jeruzalema da vam budu sluge i sluškinje.^k Ali niste li i vi krivi pred Jehovom, svojim Bogom?"

28:3 *Vidi izraz "gehena" u Rječniku.

11 Zato me sada poslušajte i vratite zarobljenike koje ste zarobili među svojom braćom jer se Jehova jako razljutio na vas."

12 Tada su se neki poglavari iz Efrajimovog plemena - Johananov sin Azarija, Mešilemottov sin Berekija, Šalumov sin Jehizkija i Hadlajev sin Amasa - usprotivili onima koji su se vraćali iz vojnog pohoda **13** i rekli im: "Nemojte ovamo dovesti zarobljenike jer ćemo navući na sebe krivnju pred Jehovom! Time što ste naumili učiniti povećat ćete naše grijeha i našu krivnju, a naša je krivnja ionako velika i Bog je jako ljut na Izraela." **14** Stoga su ratnici predali zarobljenike i plijen^a poglavarima i svima koji su se ondje okupili*. **15** Tada su ljudi koji su bili poimence određeni preuzeli zarobljenike. Svima koji su bili osudno odjeveni* dali su odjeću iz plijena. Obukli su ih, dali im sandale, nahranili ih i napojili te su im dali ljekovito ulje. Sve iznemogle stavili su na magarce i odveli ih njihovoj braći u Jerihon, grad palmi. Potom su se vratili u Samariju.

16 U to je vrijeme kralj Ahaz zatražio pomoć od asirskih kraljeva.^b **17** Edomci su opet došli i napali Judu te odveli zarobljenike. **18** A Filistejci^c su napali gradove u Šefeli^d i Negebu, na području Jude, i osvojili Bet-Semeš,^e Ajalon,^f Gederot, zatim Soko s okolnim gradovima, Timnu^g s okolnim gradovima i Gimzo s okolnim gradovima. I naselili su se ondje. **19** Jehova je nanio nevo-

28. POGL.

a 2Lje 28:8

b 2Kr 16:7, 8
Iza 7:10-12

c 2Lje 26:1, 6

d 2Lje 26:10

e Js 15:10, 12

f 2Lje 11:10

g Su 14:1

2. stupac

a 2Kr 15:29
2Kr 16:7, 8
1Lje 5:26

b 2Kr 17:5
Iza 7:20

c 2Kr 18:15, 16
2Lje 12:9

d 2Lje 25:14

e 2Kr 16:10-13

f Jr 44:18

g 2Kr 16:17

h 1Kr 6:33, 34
2Lje 29:7

i 1Kr 14:22, 23
2Kr 15:32, 35
2Lje 21:5, 11
2Lje 33:1, 3

j 2Kr 16:19

k 2Lje 21:16, 20
2Lje 33:20

lju Judi* zbog izraelskog^h kralja Ahaza, zato što je on naveo Judejce da postanu razuzdani, pa su svi činili mnoge grijeha i bili nevjerni Jehovi.

20 A asirski kralj Tilgat-Pilneser^a napao je Ahaza i počeo mu zadavati nevolje^b umjesto da mu pomogne. **21** Ahaz je bio ispraznio Jehovin dom, kraljev dvor^c i kuće dostojanstvenika da bi dao dar asirskom kralju, ali to mu nije pomoglo. **22** Dok je bio u nevolji, kralj Ahaz još je više grijehio i bio nevjeran Jehovi. **23** Počeo je prinostiti žrtve damašćanskim bogovima^d čiji su ga štovatelji porazili.^e Naime, mislio je: "Kad sirijskim kraljevima pomažu njihovi bogovi, prinosit ću žrtve tim bogovima da i meni pomognu."^f No oni su njega i sav Izrael odveli u propast. **24** Ahaz je pokupio pribor iz doma pravog Boga. Zatim je polomio taj pribor,^g zatvorio vrata Jehovinog doma^h i načinio sebi žrtvenike na svakom uglu u Jeruzalemu. **25** I po svim Judinim gradovima načinio je obredne uzvišice da se na njima spaljuju prinosi drugim bogovimaⁱ te je vrijeđao Jehovu, Boga svojih predaka.

26 A ostali događaji iz njegovog života, sve što je činio, od početka do kraja, zapisani su u Knjizi o Judinim i Izraelovim kraljevima.^j **27** Naposljetku je Ahaz umro* i pokopali su ga u gradu, u Jeruzalemu, ali ga nisu položili u grobnicu izraelskih kraljeva.^k Nakon njega počeo je vladati njegov sin Eze-kija.

28:19 *Ili: "ponizio Judu; naučio Judu poniznosti". #Ili: "judejskog". **28:27** *Dozl.: "počinuo sa svojim praocima".

28:14 *Ili: "i svoj skupštini". Vidi izraz "skupština" u Rječniku. **28:15** *Dozl.: "goli".

29 Ezekija^a je imao 25 godina kad je postao kralj i vladao je 29 godina u Jeruzalemu. Majka mu se zvala Abija, a bila je Zaharijina kći.^b **2** Ezekija je činio ono što je ispravno u Jehovinim očima,^c kao što je to činio i njegov predak David.^d **3** Prvog mjeseca prve godine svog vladanja otvorio je vrata Jehovinog doma i popravio ih.^e **4** Zatim je doveo svećenike i levite te ih skupio na trgu koji se nalazio na istočnoj strani grada. **5** I rekao im je: "Čujte me, Levijevci! Sada posvetite sebe^f i dom Jehove, Boga svojih predaka, i uklonite iz svetog mjesta sve što je nečisto.^g **6** Naši su očevi bili nevjerni Jehovi, našem Bogu, i činili su ono što je zlo u njegovim očima.^h Ostavili su Jehovu i nisu pokazivali poštovanje prema njegovom prebivalištu*. Okrenuli su leđa Bogu.ⁱ **7** I zatvorili su vrata predvorja^j i pogosili uljanice.^k Prestali su paliti kad^l i prinostiti žrtve paljenice^m Izraelovom Bogu na svetom mjestu. **8** Zato se Jehova razgnjevio na Judu i na Jeruzalem,ⁿ pa je učinio da se nad njima svi zgražaju te da im se čude i rugaju*, kao što vidite svojim očima.^o **9** Zbog toga su naši preci bili poubijani mačem,^p a naši sinovi, naše kćeri i naše žene bili su odvedeni u zarobljeništvo.^r **10** Sada svim srcem želim sklopiti savez s Jehovom, Izraelovim Bogom,^s kako bi se on prestao žestoko gnjeviti na nas. **11** Sinovi moji, nemojte sada biti nemarni* jer je Jehova vas

29:6 *Doisl.: "okrenuli su lice od njegovog prebivališta". **29:8** *Ili: "i da za njima u čudu zvižde". **29:11** *Ili: "počivati".

29. POGL.

- a Iza 1:1
Ho 1:1
Mt 1:10
b 2Kr 18:1, 2
c 2Lje 31:20
d 1Kr 15:5
2Kr 18:3
e 1Kr 6:33, 34
2Lje 28:24
f 1Lje 15:11, 12
g 2Kr 18:4
h 2Lje 28:22, 23
Jr 44:21
i Jr 2:27
Eze 8:16
j 1Kr 6:33, 34
k Le 24:2
l Izl 30:8
m Izl 29:38
n 2Lje 24:18
o Le 26:32
Pnz 28:15, 25
p Le 26:14, 17
r 2Lje 28:5-8
s 2Lje 15:10-13

2. stupac

- a Br 3:6
Pnz 10:8
b 1Lje 23:13
c Br 4:2, 3
1Lje 23:12
d 1Lje 23:21
e 1Lje 23:7
f 1Lje 15:16, 17
1Lje 25:1, 2
g 1Lje 25:5
h 1Lje 25:1
i 2Lje 29:5
j 1Kr 6:36
k 2Kr 23:4, 6
2Lje 15:16
lv 18:1
l 1Kr 6:3
1Lje 28:11
m 2Lje 4:1
n 1Kr 7:40
o 1Kr 7:48
p 2Lje 28:1, 2
2Lje 28:24
r 2Lje 29:5

izabrao da stojite pred njim, služite mu^a i spaljujete mu prinose."^b

12 Tada su se leviti dali na posao: od Kehatovaca^c Amasajev sin Mahat i Azarijin sin Joel. Od Merarijevaca^d Abdijev sin Kiš i Jehalelelov sin Azarija. Od Geršonovaca^e Zimin sin Joah i Joahov sin Eden. **13** Od Elisafanovih sinova Šimri i Jeuel, a od Asafovih^f sinova Zaharija i Matanija. **14** Od Hemanovih^g sinova Jehiel i Šimi, a od Jedutunovih^h sinova Šemaja i Uziel. **15** Oni su skupili svoju braću te su se posvetili, a zatim su došli očistiti Jehovin dom, kako im je kralj zapovjedio po Jehovinoj riječi.ⁱ **16** Potom su svećenici ušli u Jehovin dom da ga očiste. Iznijeli su sve nečiste predmete koje su našli u Jehovinom hramu i odnijeli ih u dvorište^j Jehovinog doma. Leviti su ih potom uzeli i odnijeli u dolinu Kidron.^k **17** Tako su prvog dana prvog mjeseca počeli posvećivati hram, a osmog dana tog mjeseca došli su do predvorja Jehovinog hrama.^l Osam su dana posvećivali Jehovin dom, a šesnaestog dana prvog mjeseca sve su završili.

18 Potom su došli kralju Ezekiji i rekli mu: "Očistili smo cijeli Jehovin dom, žrtvenik za žrtve paljenice^m i sav njegov priborⁿ te stol za naslagane kruhove*^o i sav njegov pribor. **19** Sav pribor koji je nevjerni kralj Ahaz^p uklonio za vrijeme svog kraljevanja pripremili smo i posvetili.^r On se sada nalazi pred Jehovinim žrtvenikom."

20 Kralj Ezekija ustao je rano ujutro i skupio gradske

29:18 *Riječ je o kruhovima koji su se stavljali pred Boga.

glavare te je s njima otišao u Jehovin dom. **21** I doveli su sedam junaca, sedam ovnova, sedam janjaca i sedam jarača kao žrtvu za grijeh kako bi ih prinijeli za kralja i njegov dom, za svetište i za Judu.^a Tada je Ezekija rekao svećenima, Aronovim potomcima, da ih prinesu na Jehovinom žrtveniku. **22** I zaklali su goveda,^b a svećenici su uzeli krv i poškropili njome žrtvenik.^c Potom su zaklali ovnove i krvlju poškropili žrtvenik, a onda su zaklali i janjce te krvlju poškropili žrtvenik. **23** Zatim su pred kralja i pred narod doveli jarce za žrtvu za grijeh i položili ruke na njih. **24** Svećenici su ih potom zaklali i prinijeli na žrtveniku kao žrtvu za grijeh. Njihovu su krv stavili na žrtvenik da se očisti sav Izrael, jer je kralj zapovjedio da se žrtva paljenica i žrtva za grijeh prinesu za sav Izrael.

25 Ezekija je u Jehovinom domu dotad već postavio levite s činelama, psaltirima i harfama,^d kako su bili zapovjedili David,^e kraljev vidjelac Gad^f i prorok Natan.^g Tu je zapovijed Jehova dao preko svojih proroka. **26** Tako su leviti stajali s Davidovim glazbalima, a svećenici s trubama.^h

27 Potom je Ezekija zapovjedio da se na žrtveniku prinesu žrtve paljenice.ⁱ Kad su počeli prinositi žrtve paljenice, zapjevali su Jehovi uz pratnju glazbala izraelskog kralja Davida i uz zvuk truba. **28** I sav se narod poklonio dok je odjekivala pjesma i razlijegao se zvuk truba. Sve je to trajalo dok nije završilo prinošenje žrtava paljenica. **29** Kad je prinošenje

29. POGL.

a Le 4:3
Le 4:13, 14
Br 15:22–24

b Le 4:4

c Le 4:7, 18

d 1Lje 25:1, 6
2Lje 9:11

e 1Lje 28:12, 13
2Lje 8:12, 14

f 2Sa 24:11, 12
1Lje 29:29

g 2Sa 7:2
2Sa 12:1

h Br 10:8
1Lje 15:24

i Le 1:3, 4

2. stupac

a 2Sa 23:1

b 1Lje 16:7

c Le 1:3

d 1Kr 3:4
1Kr 8:63
1Lje 29:21, 22

e Br 8:19
2Lje 30:17
2Lje 35:10, 11

f 2Lje 30:2, 3

g 2Lje 29:32

h Le 3:1
Le 3:14–16

i Br 15:5

j 2Lje 30:12

30. POGL.

k 2Lje 11:14, 16

l 2Lje 34:1,
6, 7

žrtava završilo, kralj i svi koji su bili s njim poklonili su se i pali ničice. **30** Tada su kralj Ezekija i glavari zapovjedili levitima da hvale Jehovu hvalospjevima Davida^a i vidioca Asafa.^b Tako su oni puni radosti hvalili Boga te su pali ničice i poklonili se.

31 Potom je Ezekija rekao: “Sada kad ste posvećeni* da biste služili Jehovi, pristupite i donesite žrtve zahvalnice i druge žrtve u Jehovin dom.” Tako je narod počeo donositi žrtve zahvalnice i druge žrtve, a neki su spremna srca donijeli i žrtve paljenice.^c **32** Narod je za žrtve paljenice doveo 70 goveda, 100 ovnova, 200 janjaca – sve za žrtve paljenice Jehovi.^d **33** Za svete žrtve doveli su 600 goveda i 3000 ovaca. **34** No kako nije bilo dovoljno svećenika da oderu sve žrtve paljenice, pomagala su im njihova braća leviti^e sve dok se posao nije završio i dok se svećenici nisu posvetili^f jer su se leviti posvećivali s većom revnošću nego svećenici. **35** Bilo je i mnogo žrtava paljenica,^g a i sala od žrtava zajedništva^h te žrtava ljevanica za žrtve paljenice.ⁱ Tako je bila ponovno uspostavljena služba u Jehovinom domu. **36** Ezekija i sav narod radovali su se onome što je pravi Bog učinio za svoj narod^j jer se sve to dogodilo tako brzo.

30 Ezekija je poručio svim Izraelcima^k i Judejcima, čak je i napisao pisma Efrajmovom i Manaševom plemenu,^l da dođu u Jehovin dom u Jeruzalem kako bi proslavili

29:31 *Dosl.: “Sada kad ste si napunili ruke”.

Pashu u čast Jehovi, Izraelovom Bogu.^a **2** Kralj, poglavari i sav narod koji se okupio* u Jeruzalemu odlučili su proslaviti Pashu drugog mjeseca^b **3** jer je nisu mogli proslaviti u propisano vrijeme.^c Naime, tada nije bilo dovoljno svećenika koji su se posvetili,^d a narod se još nije bio skupio u Jeruzalemu. **4** Kralj i svi okupljeni tu su odluku smatrali ispravnom. **5** Stoga su odlučili oglasiti po svemu Izraelu, od Beer-Šebe do Dana,^e da ljudi dođu u Jeruzalem i proslave Pashu u čast Jehovi, Izraelovom Bogu, jer se prije toga nisu kao narod okupljali da bi je slavili kako je propisano u Zakonu.^f

6 Potom su glasnici s pismima kralja i poglavara otišli po cijelom Izraelu i Judi, objavljujući prema kraljevoj zapovijedi: "Izraelci, vratite se Jehovi, Bogu Abrahamu, Izaka i Izraela, pa će se i on vratiti k vama koji ste ostali, koji ste se izbačili iz ruku asirskih kraljeva.^g **7** Nemojte biti kao vaši preci i vaša braća, koji su bili nevjerni Jehovi, Bogu svojih predaka, zbog čega je on prouzročio da ih snade propast*, kao što i sami vidite.^h **8** Nemojte biti tvrdoglavi kao što su bili vaši preci!ⁱ Podložite se Jehovi i dodite u njegovo svetište^j koje je on posvetio zauvijek i služite Jehovi, svom Bogu, kako bi se on prestao gnjeviti na vas.^k **9** Jer kad se vratite Jehovi, vašoj će se braći i vašim sinovima smilovati oni koji su ih zarobili^l te će im dopustiti da se vrate u ovu zemlju,^m jer je Jehova,

30:2 *Ili: "sva skupština". Vidi izraz "skupština" u Rječniku. 30:7 *Ili: "da se svi nad njima zgražaju".

30. POGL.

- a Izl 12:43
Le 23:5
Pnz 16:2
2Lje 35:1
- b Br 9:10, 11
- c Izl 12:18
- d 2Lje 29:34
- e Su 18:29
- f 2Lje 35:18
- g 2Kr 15:29
1Lje 5:26
2Lje 28:20, 21
- h 2Lje 29:8, 9
- i Izl 32:9
- j Pnz 12:5, 6
Ps 132:13
- k 2Lje 29:10
- l 1Kr 8:49, 50
- m Pnz 30:1-3

2. stupac

- a Izl 34:6
Ps 86:5
Mi 7:18
- b 2Lje 15:2
Iza 55:7
Jk 4:8
- c 2Lje 30:1
- d 2Lje 36:15, 16
- e 2Lje 11:14, 16
- f Br 9:10, 11
- g Le 23:6
- h 2Lje 28:24
- i 2Kr 18:22
- j Le 1:5
- k 2Lje 29:34
- l 2Lje 30:1

važ Bog, samilostan* i milosrdan^a i neće okrenuti svoje lice od vas ako mu se vratite."^b

10 I glasnici su išli od grada do grada po svoj Efrajimovoj i Manašeovoj^c zemlji sve do Zebuluna, ali ljudi su im se posmjehivali i rugali.^d **11** Međutim, neki iz Ašera, Manašea i Zebuluna ponizili su se i došli u Jeruzalem.^e **12** Pravi Bog iskazao je naklonost* Judejcima i pomogao im da jednodušno izvrše zapovijed koju su im kralj i poglavari dali po Jehovinoj riječi.

13 Mnoštvo ljudi skupilo se u Jeruzalemu da drugog mjeseca^f proslavi Blagdan beskvasnih kruhova.^g Okupljenog naroda bilo je vrlo mnogo. **14** Uklonili su žrtvenike podignute lažnim bogovima i sve kadione žrtvenike^h koji su bili u Jeruzalemuⁱ te su ih bacili u dolinu Kidron. **15** Potom su četrnaestog dana drugog mjeseca zaklali pashalnu žrtvu. Svećenici i leviti postidjeli su se, pa su se posvetili i počeli unositi žrtve paljenice u Jehovin dom. **16** I stali su na svoje mjesto, kako je propisano u zakonu dobivenom preko Mojsija, sluge pravog Boga. Zatim su svećenici škropili žrtvenik krvlju^j koju su uzimali iz ruku levita. **17** Među okupljenim narodom bilo je mnogo onih koji se nisu posvetili, pa su leviti bili zadušeni da kolju pashalne žrtve umjesto svih koji nisu bili čisti,^k kako bi ih posvetili Jehovi. **18** Mnogi iz naroda, naročito ljudi iz Efrajima, Manašea,^l Isakara i Zebuluna, nisu se očistili, ali su ipak jeli pashalnu žrtvu, protivno onome što je

30:9 *Ili: "dobrostitiv". 30:12 *Ili: "Ruka pravog Boga bila je na".

propisano. Ali Ezekija se molio za njih: "Neka dobri Jehova oprost^a 19 svakome tko je u svom srcu odlučio štovati* pravog Boga,^b Jehovu, Boga svojih predaka, ali se nije propisno očit^cio za proslavu svetog blagdana."^c 20 I Jehova je uslišio Ezekiju i oprostio narodu.

21 Tako su Izraelci koji su bili u Jeruzalemu s velikim veseljem^d sedam dana slavili Blagdan beskvasnih kruhova.^e Leviti i svećenici svaki su dan hvalili Jehovu i glasno svirali na slavu Jehovi.^f 22 I Ezekija se obratio ohrabrujućim riječima svim levitima koji su razborito izvršavali službu Jehovi. I sedam dana svi su jeli ono što je bilo propisano za svetkovinu,^g prinoseći žrtve zajedništva^h i upućujući zahvale Jehovi, Bogu svojih predaka.

23 Potom je sav narod odlučio slaviti blagdan još sedam dana, pa su ga s veseljem slavili još sedam dana.ⁱ 24 Judin kralj Ezekija darovao je narodu 1000 junaca i 7000 ovaca, a poglavari su darovali narodu 1000 junaca i 10 000 ovaca.^j I posvetilo se mnogo svećenika.^k 25 Tako su se veselili svi okupljeni Judejci, svećenici, leviti, svi koji su došli iz Izraela^l te došljaci^m koji su došli iz izraelske zemlje i oni koji su živjeli u Judi. 26 U Jeruzalemu je vladalo veliko veselje jer se još od vremena izraelskog kralja Salamuna, Davidovog sina, takvo što nije dogodilo u Jeruzalemu.ⁿ 27 Naposljetku su svećenici, Levijevci, blagoslovi-li narod.^o Bog je čuo njihov glas i njihova je molitva doprla do

30:19 *Dosl.: "tražiti".

30. POGL.

a Ps 86:5

b 2Lje 19:2, 3
Ezr 7:10

c Br 9:6, 10

d Pnz 12:5, 7
Ne 8:10

e Le 23:6

f 2Lje 29:25

g Le 23:6

h Le 3:1

i 1Kr 8:65

j 2Lje 35:7, 8

k 2Lje 29:34

l 2Lje 30:11, 18

m Izl 12:49

n 1Kr 8:65, 66

o Br 6:23–26
Pnz 10:8

2. stupac

31. POGL.

a Izl 23:24

b Pnz 7:5
2Kr 18:1, 4
2Lje 14:2, 3
2Lje 34:1, 3

c Pnz 12:2

d 2Lje 23:16, 17

e 2Lje 30:1, 18

f 1Lje 23:6
1Lje 24:1

g 2Lje 8:14

h 1Lje 23:13
1Lje 23:27–30

i 2Lje 30:24

j Izl 29:39

k Br 28:9

l Br 10:10

m Pnz 16:16

n Br 18:21
Ne 10:38, 39

o Br 18:12

p Izl 22:29
Izl 23:19
Ne 10:37

r Izr 3:9

neba, do njegovog svetog prebivališta.

31 Kad je sve to završilo, svi Izraelci koji su bili ondje razišli su se po Judinim gradovima i počeli razbijati obredne stupove,^a sjeći obredna debla^b te rušiti obredne uzvišice^c i žrtvenike^d po cijeloj Judinoj, Benjaminovoj, Efrajimovoj i Manašeovoj^e zemlji dok nisu sve uništili. Nakon toga svi su se Izraelci vratili u svoje gradove, svaki na svoj posjed.

2 Potom je Ezekija podijelio svećenike i levite u skupine,^f svakog svećenika i levita dodijelio je u određenu skupinu prema službi koju je vršio.^g Trebali su prinostiti žrtve paljenice i žrtve zajedništva te vršiti svoju službu i upućivati zahvale i hvale kod vrata dvorišta Jehovinog hrama.^h 3 Kralj je priložio dio svog imetka za žrtve paljenice,ⁱ za paljenice koje se prinose ujutro i uvečer^j te za paljenice koje se prinose na dane počinka,^k na mladake^l i na blagdane,^m kako je zapisano u Jehovinom zakonu.

4 Zatim je Ezekija zapovjedio stanovnicima Jeruzalema da svećenicima i levitimaⁿ daju dio koji im pripada kako bi se oni mogli potpuno posvetiti Jehovinom zakonu*. 5 Čim je bila objavljena ta zapovijed, Izraelci su počeli donositi velike količine prvina od žita, mladog vina, ulja,^o meda i svega uroda s polja.^p Donosili su desetinu svega i bilo je mnogo onog što su donosili.^r 6 Izraelci i Judejci koji su živjeli u Judinim gradovima donosili su i desetinu

31:1 *Vidi Rječnik. 31:4 *Ili: "čvrsto držati Jehovinom zakona".

od goveda i ovaca te deseti-
nu od svetih stvari^a posveće-
nih Jehovi, njihovom Bogu. Sve
su to donosili i tako se skupi-
lo jako mnogo priloga. **7** Tre-
ćeg mjeseca^b počeli su skupljati
priloge, a sedmog su mjeseca^c
završili. **8** Kad su Ezekija i po-
glavari došli i vidjeli koliko se
priloga skupilo, hvalili su Jeho-
vu i blagoslivljali njegov narod,
Izraela.

9 Potom je Ezekija upitao
svećenike i levite odakle se sku-
pilo toliko priloga, **10** a Azari-
ja, svećenički glavar iz Sadoko-
ve obitelji, rekao mu je: "Otkad
su ljudi počeli donositi priloge
u Jehovin dom,^d svi jedu do sita
i još mnogo toga preostaje. Na-
ime, Jehova je blagoslovio svoj
narod i zato je svega ostalo u
izobilju."^e

11 Tada im je Ezekija re-
kao da pripreme spremišta^{*f}
u Jehovinom domu. I oni su
ih pripremili. **12** Savjesno su
unosili priloge, desetine^g i sve-
te stvari. Levit Konanija bio
je postavljen za nadglednika
nad svim tim poslom, a njegov
brat Šimi bio mu je zamjenik.
13 Jehiel, Azazija, Nahat, Asa-
hel, Jerimot, Jozabad, Eliel,
Ismakija, Mahat i Benaja bili
su pomoćnici Konanije i nje-
govog brata Šimija, postavljeni
po naredbi kralja Ezekije, a
Azarija je bio predstojnik doma
pravog Boga. **14** Imnahov sin
Kore, levit koji je služio kao vr-
tar na istočnoj strani,^h bio je
odgovoran za ono što su ljudi
dragovoljno prinosiliⁱ pravom
Bogu te je dijelio priloge koje
su prinosili Jehoviⁱ i najsvetije
darove.^k **15** Pod njegovim su
vodstvom služili Eden, Minja-

31. POGL.

a Le 27:30
Pnz 14:28

b Le 23:16

c Le 23:24

d Br 18:8

e Mi 3:10

f Ne 10:38, 39
Ne 12:44g Le 27:30
Pnz 14:28

h 1Lje 26:17, 19

i Pnz 12:5, 6
Pnz 16:10

j Br 18:8

k Le 2:10
Le 7:1

2. stupac

a J5 21:19

b 1Lje 24:1

c 1Lje 24:4

d Br 4:2, 3
Br 8:24
1Lje 23:24

e 1Lje 23:6

f Le 25:33, 34
Br 35:2
J5 21:13

g 2Lje 29:35

min, Ješua, Šemaja, Amarija i
Šekanija, koji su bili u svećenič-
kim gradovima.^a Oni su ima-
li odgovoran zadatak da rav-
nopravno dijele priloge svojoj
braći po skupinama,^b kako veli-
kima tako i malima. **16** Osim
toga, dijelili su priloge onima
koji su bili upisani u rodoslov-
ni zapis, odnosno muškarcima
koji su svaki dan dolazili u Je-
hovin dom da po svojoj dužno-
sti vrše službu po svojim skupi-
nama te njihovim sinovima od
tri godine naviše.

17 Svećenici su bili upisa-
ni u rodoslovni zapis po svo-
jim rodovima,^c jednako kao i le-
viti od 20 godina naviše,^d po
dužnostima koje su obavljali u
svojim skupinama.^e **18** U ro-
doslovni zapis levita bila su upi-
sana i sva njihova djeca, njho-
vi sinovi i kćeri, njihove žene -
cijele njihove obitelji. Oni su
uvijek pazili da budu posvećeni
za obavljanje svete službe jer
su im bili povjereni odgovor-
ni zadaci. **19** U rodoslovni za-
pis bili su upisani i Aronovi
potomci, svećenici koji su ži-
vjeli u područjima oko svojih
gradova.^f U svakom gradu bili
su poimence određeni ljudi koji
su trebali davati hranu svakom
muškom pripadniku svećeničke
obitelji te svima koji su bili upi-
sani u rodoslovni zapis levita.

20 Ezekija je tako učinio po
cijeloj Judi. Činio je ono što je
dobro i ispravno u očima Jeho-
ve, njegovog Boga, i bio mu je
vjeran. **21** Sve što je činio da
bi štovao svog Boga - sve što je
imalo veze sa službom u domu
pravog Boga^g te sa Zakonom i
zapovijedima - radio je svim
scrcem i u svemu je imao us-
pjeha.

31:11 *Ili: "blagovaonice".

32 Nakon što je Ezekija učinio sva ta djela kojima je pokazao vjernost Bogu,^a došao je asirski kralj Sanherib i prodro u Judu. Opkolio je utvrđene gradove kako bi ih osvojio.^b

2 Kad je Ezekija vidio da je Sanherib došao u namjeri da ratuje protiv Jeruzalema, **3** posavjetovao se sa svojim velikodostojnicima i ratnicima te je odlučio zatrpati vodene izvore koji su bili izvan grada.^c I oni su mu u tome pružili podršku. **4** Skupilo se mnogo naroda te su zatrpali sve izvore i potok koji teče tim krajem. Rekli su: "Zašto da asirski kraljevi nađu toliku vode kad dođu?"

5 Potom je odlučno nastavio posao i potpuno obnovio porušeni zid te podignuo kule na njemu, a izvana je sagradio još jedan zid. Usto je utvrdio Milo*^d u Davidovom gradu te načinio mnogo kopalja i štitovala. **6** I postavio je vojne zapovjednike nad narodom i skupio ih na trgu pored gradskih vrata te ih bodrio ovim riječima: **7** "Budite hrabri i jaki! Ne bojte se i ne plašite se asirskog kralja^e i mnoštva koje je s njim jer naših ima više nego njihovih!^f **8** On se uzda u ljudsku snagu*, a s nama je Jehova, naš Bog, koji nam pomaže i vodi naše bitke."^g I narod se ohrabrio kad je čuo te riječi Judinog kralja Ezekije.^h

9 Poslije toga je asirski kralj Sanherib, dok je bio kod Lakišaⁱ sa svom svojom vojskom*, poslao svoje sluge u Jeruzalem Judinom kralju Ezekiji i svim

32:5 *Ili: "Humak". 32:8 *Dosl.: "tjelesnu ruku". 32:9 *Ili: "sa svim svojim vojnicima i velikodostojnicima".

32. POGL.

a 2Lje 31:20

b 2Kr 18:7, 13
Iza 36:1

c 2Kr 20:20

d 2Sa 5:9
1Kr 9:24
1Kr 11:27
2Kr 12:20

e 2Kr 19:6

f Pnz 31:6, 8
Js 1:6, 9
2Kr 6:16, 17
2Lje 20:15g Br 14:9
Pnz 20:1, 4
Js 10:42
Jr 17:5

h 2Lje 20:20

i Iza 37:8

2. stupac

a 2Kr 18:17
Iza 36:2b 2Kr 18:19
Iza 36:4c 2Kr 18:29, 30
2Kr 19:10

d 2Kr 18:1, 4

e 2Lje 31:1

f 2Kr 18:22
Iza 36:7g 2Kr 15:29
2Kr 17:5
Iza 37:12h 2Kr 18:33, 34
2Kr 19:17, 18i Izl 14:3
Izl 15:9

j 2Kr 18:29

k Izl 5:2
Pnz 32:27
Da 3:14, 15

l 2Kr 19:14

m Iza 37:29

n 2Kr 17:6
2Kr 19:12

Judejcima koji su bili u Jeruzalemu^a te im poručio:

10 "Ovako kaže asirski kralj Sanherib: 'U što se vi to uzdate da tako mirno sjedite u Jeruzalemu dok je on pod opsadom?'^b **11** Ne vidite li da vas Ezekija zavarava i pušta vas da umrete od gladi i žeđi, govoreći: "Jehova, naš Bog, izbavit će nas iz ruku asirskog kralja?"^c **12** Nije li sam Ezekija uklonio obredne uzvišice^d i žrtvenike^e vašeg Boga te potom zapovjedio Judi i Jeruzalemu: "Klanjajte se pred jednim žrtvenikom i na njemu spaljujte prinose?"^f **13** Zar ne znate što smo ja i moji preci učinili svim drugim narodima?^g Jesu li bogovi tih naroda mogli izbaviti svoju zemlju iz mojih ruku?"^h **14** Koji je od svih bogova tih naroda koje su pobili moji preci mogao izbaviti svoj narod iz mojih ruku? Pa zar onda vaš Bog može vas izbaviti iz mojih ruku?"ⁱ **15** Zato ne dajte da vas Ezekija zavarava i da vas tako obmanjuje!^j Nemojte mu vjerovati jer nijedan bog bilo kojeg drugog naroda ili kraljevstva nije mogao izbaviti svoj narod iz mojih ruku ni iz ruku mojih predaka. Kako će onda vaš Bog vas izbaviti iz mojih ruku?"^k

16 Sanheribovi sluge još su se više rugali Jehovi, pravom Bogu, i njegovom sluzi Ezekiji. **17** Kralj je napisao i pisma^l u kojima je vrijeđao Jehovu, Izraelovog Boga,^m i ovako govorio protiv njega: "Kao što bogovi drugih naroda nisu izbacili svoj narod iz mojih ruku,ⁿ tako ni Ezekijin Bog neće izbaviti svoj narod iz mojih ruku."^o **18** I vikali su na sav glas jezikom Ži-

dova obraćajući se stanovnicima Jeruzalema koji su bili na zidu ne bi li ih zaplašili i smeli te tako osvojili grad.^a **19** Govorili su protiv jeruzalemskog Boga isto kao i protiv bogova drugih naroda, koji su djelo ljudskih ruku. **20** A kralj Ezekija i prorok Izaija,^b Amosov sin, molili su se zbog toga i zavaljivali u pomoć Boga koji je na nebu.^c

21 Tada je Jehova poslao anđela koji je pobio sve hrabre ratnike,^d vojskovođe i zapovjednike u taboru asirskog kralja, tako da se kralj osramoćen vratio u svoju zemlju. Kad je jednog dana ušao u hram svog boga, ondje su ga neki od njegovih sinova ubili mačem.^e **22** Tako je Jehova izbavio Ezekiju i stanovnike Jeruzalema iz ruku asirskog kralja Sanheriba i iz ruku svih drugih neprijatelja te im je dao mir na svim njihovim granicama. **23** I mnogi su donosili darove Jehovi u Jeruzalem. Donosili su i dragocjenosti Judinom kralju Ezekiji,^f koji je otada uživao velik ugled među svim narodima.

24 U to vrijeme Ezekija se teško razbolio i bio je na samrti. Stoga se u molitvi obratio Jehovi,^g a on mu je odgovorio i dao mu znak.^h **25** Ali Ezekija nije pokazao zahvalnost za dobrotu koja mu je bila iskazana jer se njegovo srce uzoholilo. Zato se Bog rasrdio na njega, a i na Judu i Jeruzalem. **26** Međutim, Ezekija se pokajao za to što je bio oholⁱ te su se ponizili i on i stanovnici Jeruzalema. Stoga Jehovina srdžba nije došla na njih za Ezekijinog života.^j

27 I Ezekija je stekao veliko bogatstvo i slavu.^k Načinio

32. POGL.

a 2Kr 18:26, 28
Iza 36:11, 13

b 2Kr 19:2, 20
Iza 37:2

c 2Kr 19:14, 15
2Lje 14:11

d Ps 76:5

e 2Kr 19:35-37
Iza 37:37, 38

f 1Kr 4:21
2Lje 17:1, 5

g 2Kr 20:1, 2
Iza 38:1, 2

h 2Kr 20:5, 9
2Lje 32:31
Iza 38:8

i Jr 26:18, 19

j 2Kr 20:19

k 2Lje 1:11, 12
2Lje 17:1, 5

2. stupac

a 1Kr 9:17-19

b 1Kr 1:33, 45

c 2Lje 32:4

d 2Sa 5:9

e 2Kr 20:8-11
Iza 38:8

f 2Kr 20:12
Iza 39:1

g Pos 22:1

h Pnz 8:2
Ps 7:9
Ps 139:23

i 2Lje 31:20, 21

j Iza 1:1

k 2Kr 20:20

l 1Kr 11:43

33. POGL.

m Mt 1:10

n 2Kr 21:1

o 2Kr 21:2-6

je sebi riznice^a za srebro, zlato, drago kamenje, balzam, štitive i svakojake dragocjenosti. **28** Načinio je i skladišta za žito, mlado vino i ulje, staje za svakojake domaće životinje i torove za stada. **29** Sagradio je i gradove te je imao mnogo sitne i krupne stoke jer mu je Bog dao veoma velik imetak. **30** Ezekija je zatrpao gornji izvor Gihona^b i usmjerio vodu^c dolje na zapadnu stranu Davidovog grada.^d Ezekija je imao uspjeha u svemu što je radio. **31** No kad su došli poslanici babilonskih poglavara, koji su bili poslani k njemu da se raspitaju o znaku^e koji se dogodio u zemlji,^f pravi ga je Bog pustio da sam odluči što će učiniti jer ga je htio iskušati^g i saznati sve što mu je u srcu.^h

32 A ostali događaji iz Ezekijinog života i djela koja je činio potaknut vjernom ljubavlju,ⁱ sve je to zabilježeno u zapisu o videnju proroka Izaije,^j Amosovog sina, i u Knjizi o Judinim i Izraelovim kraljevima.^k **33** Naposljetku je Ezekija umro* i pokopali su ga na usponu kojim se ide prema grobnicama Davidovih potomaka.^l Kad je umro, svi Judejci i Jeruzalemljani odali su mu počast. Nakon njega počeo je vladati njegov sin Manaše.

33 Manaše^m je imao 12 godina kad je postao kralj i vladao je 55 godina u Jeruzalemu.ⁿ

2 Činio je ono što je zlo u Jehovininim očima i radio iste gaddosti kao i narodi koje je Jehova otjerao pred Izraelcima.^o

32:33 *Dosl.: "počinuo sa svojim pracicima".

3 Ponovno je načinio obredne uzvišice koje je porušio njegov otac Ezekija,^a podignuo je žrtvenike Baalima, načinio obredna debela* te se klanjao svoj nebeskoj vojsci[#] i štovao je.^b

4 Načinio je i žrtvenike u Jehovinom domu,^c za koji je Jehova rekao: "U Jeruzalemu će se vječno slaviti moje ime."^d

5 I načinio je žrtvenike svoj nebeskoj vojsci u oba dvorišta Jehovinovog doma.^e **6** Vlastite je sinove žrtvovao u vatru^{#f} u Dolini Hinomovog sina,^g vraćao je,^h gatao i čarao te je postavio ljude da prizivaju duhove i proriču budućnost.ⁱ Činio je mnogo toga što je zlo u Jehovinim očima i tako ga je vrijeđao.

7 Načinio je i rezbareni kip te ga postavio u dom pravog Boga,^j za koji je Bog rekao Davidu i njegovom sinu Salamu: "U ovom domu i u Jeruzalemu, koji sam izabrao među svim gradovima izraelskih plemena, vječno će se slaviti moje ime.^k **8** I nikad više neću otjerati Izraelce iz zemlje koju sam dao njihovim precima budu li se savjesno držali svega što sam im zapovjedio, cijelog Zakona, uredbi i zapovijedi koje sam dao preko Mojsija." **9** Manaše je stanovnike Jude i Jeruzalema odveo na krivi put. Naveo ih je da čine još gora nejdela nego narodi koje je Jehova istrijebio pred Izraelcima.^l

10 Jehova je opominjao Manašea i njegov narod, ali oni nisu marili za to.^m **11** Stoga je Jehova doveo na njih vojne zapovjednike asirskog kralja i oni su uhvatili Manašea ku-

33:3 *Vidi Rječnik. [#]Odnosno nebeskim tijelima. **33:6** *Dozl.: "proveo kroz vatru".

33. POGL.

a 2Kr 18:1, 4

b Pnz 4:19
2Kr 23:5

c 2Kr 16:10, 11

d Pnz 12:11
2Lje 6:6e 1Kr 6:36
1Kr 7:12

f 2Kr 16:1, 3

g Jš 15:8, 12
2Kr 23:10

h Le 19:26

i Le 20:6
Pnz 18:10, 11

j 2Kr 23:6

k 2Kr 21:7-9
2Kr 23:27
2Lje 7:16l Le 18:24
Jš 24:8
2Kr 21:11, 16

m 2Lje 36:15, 16

2. stupac

a Iza 1:18

b Da 4:25

c 2Sa 5:9
2Lje 32:2, 5

d 2Lje 32:30

e Ne 3:3

f 2Lje 27:1, 3

g 2Kr 21:1, 7

h 2Kr 21:1, 4, 5

i 2Lje 29:18

j Le 3:1

k Le 7:12

l 2Lje 33:12, 13

kama*, okovali ga u bakrene okove i odveli u Babilon. **12** A kad se našao u nevolji, preklinjao je Jehovu, svog Boga, da mu iskaže milost* i veoma se ponizio pred Bogom svojih predaka. **13** Molio se Bogu i njega je dirnula njegova usrdna molitva, pa je uslišio njegovu molbu. Doveo ga je natrag u Jeruzalem i vratio mu kraljevsku vlast.^a Tada je Manaše spoznao da je Jehova pravi Bog.^b

14 Poslije toga je uz Davidov grad^c sagradio vanjski zid koji se protezao zapadno od Gihona^d u dolini* pa sve do Ribljih vrata^e te uz Ofel.^f Zid koji je sagradio bio je vrlo visok. I postavio je vojne zapovjednike u svim utvrđenim gradovima u Judi. **15** Potom je uklonio tuđe bogove i rezbareni kip iz Jehovinog doma^g i sve žrtvenike koje je sagradio na gori Jehovinovog doma^h i u Jeruzalemu te ih je bacio izvan grada. **16** Osim toga, obnovio je Jehovin žrtvenikⁱ i počeo na njemu prinostiti žrtve zajedništvaⁱ i žrtve zahvalnice,^k a Judi je zapovjedio da služi Jehovi, Izraelovom Bogu. **17** Ipak, narod je još uvijek prinostio žrtve na obrednim uzvišicama, ali prinostili su ih samo Jehovi, svom Bogu.

18 A ostali događaji iz Manaševog života, njegova molitva Bogu i riječi koje su mu vidio govornili u ime Jehove, Izraelovog Boga, zapisani su u zapisu o povijesti izraelskih kraljeva. **19** U zapisima njegovih vidjelaca zabilježeno je i kako se molio^l te kako je njegova molitva

33:11 *Moguće i: "u pećini". **33:12** *Ili: "trudio se smekšati lice Jehovi, svom Bogu". **33:14** *Ili: "vadiju". Vidi izraz "vadi" u Rječniku.

bila uslišena. Ondje su zapisani i svi njegovi grijesi, djela kojima je pokazao nevjernost^a i mješta na kojima je načinio obredne uzvišice te postavio obredna debbla*^b i rezbarene kipove prije nego što se ponizio. **20** Naposljetku je Manaše umro* i pokopali su ga kod njegovog dvora, a nakon njega počeo je vladati njegov sin Amon.^c

21 Amon^d je imao 22 godine kad je postao kralj i vladao je dvije godine u Jeruzalemu.^e **22** Činio je ono što je zlo u Jehovininim očima, kao što je to činio i njegov otac Manaše.^f Amon je prinosio žrtve svim rezbarenim kipovima koje je načinio njegov otac Manaše^g te ih je štovao. **23** Ali nije se ponizio pred Jehovom^h kao što se ponizio njegov otac Manaše.ⁱ Naprotiv, Amon je bio kriv za još veće grijeha. **24** Na koncu su se njegovi sluge urotili protiv njegaⁱ i ubili ga u njegovom dvoru. **25** No narod je pobio sve koji su se urotili protiv kralja Amona^k te je umjesto njega postavio za kralja njegovog sina Jošiju.^l

34 Jošija^m je imao osam godina kad je postao kralj i vladao je 31 godinu u Jeruzalemu.ⁿ **2** Činio je ono što je ispravno u Jehovininim očima i išao je stopama svog pretka Davida te nije skretao ni nadesno ni nalijevo.

3 Osme godine svog kraljevanja, dok je još bio dječak, počeo je služiti Bogu svog pretka Davida,^o a dvanaeste je godine počeo čistiti Judu i Jeruzalem^p od obrednih uzvišica,^r ob-

33:19; 34:3, 4, 7 *Vidi Rječnik. **33:20** *Dosl.: "počinuo sa svojim praocima".

33. POGL.

a 2Kr 21:2, 9

b 2Kr 21:3, 7

c 2Kr 21:18, 19

d Mt 1:10

e 2Kr 21:19-24

f 2Lje 33:1, 2

g 2Kr 21:1, 7

h Jr 8:12

i 2Lje 33:12, 13

j 2Kr 12:20
2Lje 25:27

k 2Lje 25:1, 3

l 2Kr 21:25, 26

34. POGL.

m 1Kr 13:2
Sf 1:1
Mt 1:10

n 2Kr 22:1, 2

o 2Lje 15:2

p 2Kr 23:4, 14

r 2Lje 33:17

2. stupac

a 2Lje 33:21, 22

b 2Kr 23:6

c 1Kr 13:2
2Kr 23:16

d 2Kr 23:19
2Lje 30:1

e 2Kr 17:41

f 2Lje 31:1

g 2Kr 22:12

h 2Kr 22:3-6

i 2Lje 30:11, 18

2. LJETOPIISA 33:20-34:11

rednih debbla* te rezbarenih^a i lijevanih^b kipova. **4** Pred njim su porušili žrtvenike Baalima, a on je polomio kadione stalke koji su bili na njima. Osim toga, sasjekao je obredna debbla* i porazbijao rezbarene i lijevane kipove te ih je sve satro u prah, a njega je prosuo po grobovima onih što su im prinosili žrtve.^b **5** Kostí svećenika spalio je na njihovim vlastitim žrtvenicima.^c Tako je očistio Judu i Jeruzalem.

6 I u Manašeovim, Efrajimovim^d i Šimunovim gradovima sve do Naftalija, po svim njihovim opustošenim mjestima, **7** porušio je žrtvenike i obredna debbla*, porazbijao rezbarene kipove^e i satro ih u prah. Polomio je sve kadione stalke diljem Izraela,^f a potom se vratio u Jeruzalem.

8 Osamnaeste godine svoje vladavine, kad je očistio zemlju i hram, poslao je Asalijinog sina Šafana,^g gradskog zapovjednika Maaseju i ljetopisca Joaha, Jahazovog sina, da poprave dom Jehove, njegovog Boga.^h **9** Oni su došli k velikom svećeniku Hilki i dali mu novac koji je bio donesen u Božji dom. Leviti koji su služili kao vratari skupili su taj novac od Manašeovog i Efrajimovog plemena i od svih ostalih Izraelacaⁱ te od Judinog i Benjaminovog plemena i od stanovnika Jeruzalema. **10** Potom su novac uručili onima koji su bili postavljeni da nadgledaju poslove u Jehovinom domu, a oni koji su radili u Jehovinom domu upotrebljavali su ga za obnovu i popravak doma. **11** Dali su ga graditeljima i drugim zanatlijama da

34:3 [#]lli: "metalnih".

kupe klesani kamen te drvo za potpornje i grede kako bi obnovili dijelove zdanja koje su Judi- ni kraljevi pustili da propadnu.^a

12 Ti su ljudi radili savjesno.^b Nad njima su kao nadglednici bili postavljeni leviti Jahat i Obadija od Merarijevaca^c te Zaharija i Mešulam od Kehatovaca.^d Leviti, koji su svi redom bili vrsni glazbenici,^e **13** bili su postavljeni nad nosačima* i nadgledali su sve one koji su radili različite poslove. A neki leviti bili su pisari, upravitelji i vratari.^f

14 Dok su iznosili novac koji je bio donesen u Jehovin dom,^g svećenik Hilkiya pronašao je knjigu Jehovinog zakona^h dobivenog preko Mojsija.ⁱ **15** I Hilkiya je rekao pisaru Šafanu: "Pronašao sam knjigu Zakona u Jehovinom domu." Tada je Hilkiya tu knjigu dao Šafanu. **16** A Šafan je knjigu odnio kralju i rekao mu: "Tvoji sluge čine sve za što su zaduženi. **17** Iz kovčega su istresli novac donesen u Jehovin dom i predali ga nadglednicima i radnicima." **18** Pisar Šafan još je rekao kralju: "Svećenik Hilkiya dao mi je ovu knjigu."^j I Šafan ju je počeo čitati pred kraljem.^k

19 Kad je kralj čuo riječi zapisane u Zakonu, razderao je svoje haljine.^l **20** I zapovjedio je Hilkiyi, Šafanovom sinu Ahikamu,^m Mikinom sinu Abdonu, pisaru Šafanu i kraljevom sluzi Asaji: **21** "Idite i upitajte Jehovu za mene i za one koji su preostali u Izraelu i Judi. Pitajte što znače riječi zapisane u knjizi koja je pronađena. Jehova će izliti na nas svoj silan

34. POGL.

a 2Kr 12:11, 12

b 2Kr 12:15

c 1Lje 23:6

d 2Lje 20:19

e 1Lje 25:1

f 2Lje 8:14

g 2Kr 22:4

h Pnz 17:18
Pnz 31:24-26
Js 1:8
2Kr 22:8

i Le 26:46

j 2Kr 22:8

k Pnz 17:18, 19

l 2Kr 22:11-13

m 2Kr 25:22
Jr 40:14**2. stupac**a Pnz 30:17, 18
Pnz 31:16
Pnz 31:24-26
Js 1:8b Izl 15:20
Su 4:4
Lk 2:36
Dj 21:8, 9

c 2Kr 22:14-20

d Jr 35:17

e Le 26:16
Pnz 28:15
Pnz 30:17, 18
Da 9:11

f Pnz 28:20

g 2Kr 21:1, 3, 6
2Lje 28:1, 3h Pnz 29:22, 23
Jr 7:20

i 2Lje 34:19

j 2Lje 32:26
2Lje 33:11, 13k 1Kr 21:29
Iza 39:8

gnjev zato što se naši preci nisu držali Jehovine riječi niti su činili ono što je zapisano u ovoj knjizi."^a

22 Tako su Hilkiya i ljudi koje je poslao kralj otišli k proroci^b Huldi. Ona je bila žena Tikvinog sina Šaluma, Harhasovog unuka, čuvara odjeće, i živjela je u novom dijelu Jeruzalema. Kad su došli k njoj, kazali su joj što se dogodilo.^c **23** Ona im je nato rekla: "Ovako kaže Jehova, Izraelov Bog: 'Recite čovjeku koji vas je poslao k meni: **24** "Ovako kaže Jehova: 'Nanijet ću nevolju ovom mjestu i njegovim stanovnicima,^d učinit ću da ih snađu sve kletve što su zapisane u knjizi^e koju su čitali pred Judi- nom kraljem. **25** Budući da su me ostavili^f te sada spaljuju pri- nose drugim bogovima i vrije- đaju me^g svime što čine, moj će se gnjev izliti na ovo mjesto i neće se utišati.'"^h **26** A Ju- dinom kralju, koji vas je po- slao da pitate Jehovu, recite ovo: "Ovako kaže Jehova, Izra- elov Bog, za riječi koje si čuo:ⁱ **27** 'Budući da je tvoje srce prihvatilo moje opomene pa si se ponizio pred Bogom kad si čuo što je rekao o ovom mjestu i njegovim stanovnicima i zato što si se ponizio preda mnom, razderao svoje haljine i plakao preda mnom, ja sam te usli- šio',^j kaže Jehova. **28** 'Zato ću te pribрати k tvojim precima* i u miru ćeš biti položen u svoj grob, pa tvoje oči neće vidjeti svu tu nevolju koju ću nanijeti ovom mjestu i njegovim stanov- nicima.'"^k

34:28 * Ovo je pjesnički izraz koji se od- nosi na smrt.

34:13 * Ili: "radnicima".

I javili su kralju taj odgovor. **29** Tada je kralj poslao glasnike i sazvaio sve Judine i jeruzalemske starješine.^a **30** Potom je kralj otišao u Jehovin dom, a s njim i svi Judejci, stanovnici Jeruzalema, svećenici i leviti – svi ljudi, od najvećeg do najmanjeg. Pročitao je pred njima sve riječi knjige saveza koja je bila pronađena u Jehovinom domu.^b **31** Stojeći na svom mjestu, kralj je sklopio* savez^c pred Jehovom i obećao da će svim srcem i svom dušom^d slušati Jehovu i držati se njegovih zapovijedi, opomena i uredbi te da će izvršavati riječi saveza koje su zapisane u toj knjizi.^e **32** Zatim je zapovjedio svima koji su bili u Jeruzalemu i na području Benjaminovog plemena da se drže tog saveza. I Jeruzalemljani su počeli postupati prema odredbama saveza koji su sklopili s Bogom, s Bogom svojih predaka.^f **33** Potom je Jošija uklonio sve odvratne bogove iz svih krajeva Izraela^g i pozvao je sve koji su bili u Izraelu da počnu služiti Jehovi, svom Bogu. Cijelog njegovog života oni nisu prestali služiti Jehovi, Bogu svojih predaka.

35 Jošija je u Jeruzalemu priredio Pashu^h u čast Jehovi. I zaklali su pashalnu žrtvuⁱ četrnaestog dana prvog mjeseca.^j **2** Dodijelio je svećenicima njihova zaduženja i ohrabrio ih da vrše svoju službu u Jehovinom domu.^k **3** Zatim se obratio levitima, koji su poučavali sav Izrael^l te su bili posvećeni Jehovi. Rekao im je: “Stavite sveti kovčeg u dom koji je sagradio

34:31 *Ili: “obnovio”. ^aVidi Rječnik.

34. POGL.

a 2Kr 23:1

b 2Kr 23:2
2Lje 17:3, 9
Ne 8:3

c Ezr 10:3

d Pnz 6:5

e Pnz 31:24–26
2Kr 22:8

f 2Lje 30:1, 12
2Lje 33:1, 16

g 2Kr 23:5

35. POGL.

h Izl 12:3–11
2Kr 23:21

i Izl 12:21

j Le 23:5
Pnz 16:1

k 2Lje 23:18
2Lje 31:2

l Pnz 33:10
2Lje 17:8, 9
Ne 8:7, 8

2. stupac

a 1Kr 6:38
2Lje 5:7

b Br 4:15
1Lje 23:25, 26

c 1Lje 23:6

d 2Lje 8:14

e Izl 12:21
2Lje 30:1, 15

f 2Lje 30:24

g 2Kr 23:4
2Lje 34:14

h 1Lje 23:6

i Izl 12:3, 6

j 2Lje 30:16

k 2Lje 29:34

Salamun,^a sin izraelskog kralja Davida. Više ga nećete nositi na ramenima.^b Služite sada Jehovi, svom Bogu, i njegovom narodu Izraelu! **4** Pripravite se za službu po svojim rodovima i po svojim skupinama, kako su propisali izraelski kralj David^c i njegov sin Salamun.^d **5** Stojte na svetom mjestu podijeljeni po rodovima ovog naroda, vaše braće, jer svakom od tih rodova treba služiti jedan rod levita. **6** Zakoljite pashalnu žrtvu,^e posvetite se i pripravite sve za svoju braću kako biste izvršili ono što je Jehova rekao preko Mojsija.”

7 Jošija je darovao narodu sitnu stoku – janjce i jariće – da se prinese kao pashalna žrtva za sve koji su bili ondje. Darovao je ukupno 30 000 grla sitne stoke i još 3000 goveda. Sve je to bilo od kraljevog imetka.^f **8** I njegovi visoki službenici darovali su dragovoljnu žrtvu za narod, svećenike i levite. Hilki-ja,^g Zaharija i Jehiel, predstojnici u domu pravog Boga, dali su svećenicima 2600 grla sitne stoke za pashalne žrtve, a usto i 300 goveda. **9** Konanija i njegova braća Šemaja i Netanel te levitski poglavari Hašabija, Jeiel i Jozabad darovali su levitima 5000 grla sitne stoke za pashalne žrtve, a usto i 500 goveda.

10 Sve je bilo spremno za službu. Svećenici su stajali na svojim mjestima i leviti po svojim skupinama,^h kako je kralj zapovjedio. **11** I klali su pashalne žrtve.ⁱ Svećenici su žrtvenik škropili krvlju koju su primali od levita,^j a leviti su životinjama derali kožu.^k **12** Potom su pripremili žrtve

paljenice da ih daju narodu po njegovim rodovima kako bi one bile prinесene Jehovi, kao što je zapisano u Mojsijevoj knjizi. Tako su učinili i s krupnom stokom. **13** Pashalnu žrtvu pripremali* su na vatri, kao što je bio običaj.^a Svete prinose kuhali su u loncima, kotlovima i tavama, a potom su ih brzo raznosili svemu narodu. **14** Zatim su pripremili pashalno jelo sebi i svećenicima jer su svećenici, Aronovi potomci, prinosisi žrtve paljenice i masne komade sve do noći. Tako su leviti pripremili jelo sebi i svećenicima, Aronovim potomcima.

15 A pjevači, Asafovi^b potomci, bili su na svojim mjestima po zapovijedi Davida,^c Asafa,^d Hemana i kraljevog vodioca Jedutuna.^e Vratari su stajali na svakim vratima.^f Oni nisu trebali prekidati svoju službu jer su njihova braća leviti pripremili pashalno jelo za njih. **16** Tako je toga dana bilo pripremljeno sve što je Jehova odredio za proslavu Pashe^g i za prinošenje žrtava paljenica na Jehovinom žrtveniku, kako je zapovjedio kralj Jošija.^h

17 Izraelci koji su bili u Jeruzalemu tada su slavili Pashu, a potom su sedam dana slavili Blagdan beskvasnih kruhova.ⁱ

18 Pasha se nije tako slavila u Izraelu još od vremena proroka Samuela. Nijedan drugi izraelski kralj nije proslavio Pashu kao što su je proslavili Jošija,ⁱ svećenici, leviti, svi Judejci i Izraelci koji su bili ondje te stanovnici Jeruzalema. **19** Ta se Pasha slavila osamnaeste godine Jošijinog kraljevanja.

35:13 *Moguće i: "pekli".

35. POGL.

a Izl 12:8
Pnz 16:6, 7

b 1Lje 16:37

c 1Lje 23:5

d 1Lje 25:1, 2

e 1Lje 16:41, 42
1Lje 25:3

f 1Lje 26:12, 13

g Le 23:5

h 2Kr 23:21

i Izl 12:15
Le 23:6
Pnz 16:3
2Lje 30:1, 21

j 2Kr 23:22, 23
2Lje 30:5, 26

2. stupac

a Jr 46:2

b 2Kr 23:29

c 1Kr 22:30

d Su 1:27
Su 5:19
Za 12:11
Ot 16:16

e 2Kr 23:30
2Lje 34:28

f Jr 1:1

g Jr 9:17, 20

20 Poslije svega toga, kad je Jošija obnovio hram, egipatski kralj Neho^a pošao je u bitku kod Karkemiša na Eufratu. I Jošija je krenuo u boj protiv njega.^b **21** A Neho mu je poslao glasnike i poručio mu: "Kralju Jude, zašto si krenuo u boj protiv mene? Ne idem danas ratovati s tobom, nego s drugim narodom. Bog mi je rekao da se požurim. Bolje ti je da se ne suprotstavljaš Bogu, koji je uz mene. Ako ne odustaneš, zatrt će te!" **22** Ali Jošija se nije htio povući, nego se prurio^c i otišao je u boj protiv njega. Nije htio poslušati te Nehove riječi, koje su došle od samog Boga. Tako je došao da se bori u megidskoj^d ravnici.

23 I strijelci su pogodili kralja Jošiju, pa je on rekao svojim slugama: "Odvedite me odatle jer sam teško ranjen!" **24** Tako su ga njegovi slugе skinuli s kola i stavili u njegova druga bojna kola te su ga odvezli u Jeruzalem. Ondje je umro i bio je pokopan u grobnici svojih predaka.^e Svi Judejci i Jeruzalemljani tugovali su za Jošijom. **25** I Jeremija^f je ispjevao tužaljku za Jošijom. Svi pjevači i pjevačice^g do dan-danas spominju Jošiju u svojim tužaljkaма. Pjevanje tih tužaljki postao je običaj* u Izraelu i one su zapsane među tužaljkaма.

26 A ostali događaji iz Jošijinog života i djela koja je činio potaknut vjernom ljubavlju, držeći se onoga što je zapisano u Jehovinom zakonu, **27** sve što je činio, od početka do kraja, sve je to zapisano u Knjizi

35:25 *Ili: "Odlučeno je da se te tužaljke pjevaju".

o Izraelovim i Judinim kraljevima.^a

36 Potom je narod doveo Jošijinog sina Joahaza^b i postavio ga za kralja u Jeruzalemu nakon njegovog oca.^c

2 Joahaz je imao 23 godine kad je postao kralj i vladao je tri mjeseca u Jeruzalemu. **3** Ali egipatski kralj svrgnuo ga je u Jeruzalemu te je zemlji nametnuo danak od 100 talenata* srebra i jednog talenta zлата.^d **4** Potom je egipatski kralj postavio Joahazovog brata Elijakima za kralja nad Judom i Jeruzalemom i promijenio mu je ime u Jojakim. A njegovog brata Joahaza Neho^e je odveo u Egipat.^f

5 Jojakim^g je imao 25 godina kad je postao kralj i vladao je 11 godina u Jeruzalemu. Činio je ono što je zlo u očima Jehove, njegovog Boga.^h **6** Babilonski kralj Nebukadnezarⁱ došao je ratovati protiv njega. Namjera-vaov ga je staviti u bakrene okove i odvesti u Babilon.^j **7** Nebukadnezar je odnio u Babilon dio pribora iz Jehovinog doma i stavio ga u svoju palaču u Babilonu.^k **8** A ostali događaji iz Jojakimovog života, gadosti koje je činio i sve zlo što se znalo o njemu, sve je to zapisano u Knjizi o Izraelovim i Judinim kraljevima. Nakon njega počeo je vladati njegov sin Jojakim.^l

9 Jojakim^m je imao 18 godina kad je postao kralj i vladao je tri mjeseca i deset dana u Jeruzalemu. Činio je ono što je zlo u Jehovininim očima.ⁿ **10** Početkom sljedeće godine* kralj Ne-

36:3 *Talent je imao 34,2 kilograma. Vidi dodatak B14. **36:6** *Ili: "Nabukodonozor". **36:10** *Moguće je da je to bilo u proljeće.

35. POGI.
a 2Kr 23:28

36. POGI.

b 1Lje 3:15
Jr 22:11
c 2Kr 23:30, 31
d 2Kr 18:14
2Kr 23:33
e 2Kr 23:29
Jr 46:2
f 2Kr 23:34
Jr 22:11, 12
g Jr 26:20, 21
Jr 36:32
h 2Kr 23:36, 37
i 2Kr 24:1
2Kr 25:1
Jr 25:1
j 2Kr 24:16
Da 1:1
k Ezi 1:7
Jr 27:16
Da 1:2
Da 5:2
l 2Kr 24:5, 6
m Jr 22:24
Mt 1:12
n 2Kr 24:8, 9

2. stupac

a 2Kr 24:10
Jr 29:1, 2
Eze 1:2
b 2Kr 24:13
Jr 27:17, 18
c 2Kr 24:17
d Jr 37:1
e 2Kr 24:18-20
Jr 52:1-3
f Jr 21:1, 2
Jr 34:2
Jr 38:14, 24
g 2Kr 24:20
Eze 17:12-15
h 2Kr 16:11
Eze 8:10, 11
i 2Lje 30:1, 10
j Jr 5:12
k Jr 20:7
l Ps 74:1
m 2Kr 24:2
n Le 26:31
Pnz 28:25
Ps 79:2
o Eze 9:7
p Tu 2:21
r Pnz 28:49-51

bukadnezar poslao je svoje slugu da ga dovedu u Babilon^a te da donesu dragocjenosti iz Jehovinog doma.^b I postavio je njegovog strica Sidkiju za kralja nad Judom i Jeruzalemom.^c

11 Sidkija^d je imao 21 godinu kad je postao kralj i vladao je 11 godina u Jeruzalemu.^e **12** Činio je ono što je zlo u očima Jehove, njegovog Boga. Nije se ponizio pred prorokom Jeremijom,^f koji mu je govorio po Jehovinoj naredbi. **13** Još se i pobunio protiv kralja Nebukadnezara,^g koji ga je bio prisilio da mu se Bogom zakune na vjernost. Ostao je tvrdoglav* i srce mu je otvrdnulo te se nije htio vratiti Jehovi, Izraelovom Bogu. **14** Svi svećenički glavari i narod mnogo su grijeshili i bili nevjerni Bogu, držeći se svih odvratnih običaja drugih naroda. Oskvrnuli su Jehovin dom,^h koji je on bio posvećen u Jeruzalemu.

15 Jehova, Bog njihovih predaka, opominjao ih je preko svojih glasnika, uvijek iznova ih je opominjao, jer mu je bilo žao njegovog naroda i njegovog prebivališta. **16** Ali oni su se stalno rugali glasnicima pravog Boga,ⁱ prezirali su njegove riječi^j i ismijavali njegove proroke^k sve dok nisu prevršili svaku mjeru, pa za njih više nije bilo lijeka. Stoga se Jehova razgnjevio na svoj narod.^l

17 I doveo je na njih kaldejskog^m kralja, koji je njihove mladiće pobio mačemⁿ u njihovom svetištu.^o Nije se smilovao ni mladiću ni djevojci, ni starcu ni onemočalome.^p Bog mu je sve predao u ruke.^r **18** Sav

36:13 *Ili: "tvrdovrat".

pribor iz doma pravog Boga, velike i male predmete, te blago iz Jehovinog doma, kraljevo blago i blago njegovih velikodostojnika, sve je to odnio u Babilon.^a **19** Spalio je dom pravog Boga,^b srušio jeruzalemski zid,^c spalio sve kule i uništio sve dragocjenosti.^d **20** One koji nisu poginuli od mača odveo je u zarobljeništvo u Babilon.^e I bili su sluge njemu^f i njegovim sinovima sve dok tom zemljom nije zavladao perzijsko kraljevstvo,^g **21** da bi se ispunila riječ koju je Jehova objavio preko Jeremije.^h Zemlja je ostala pusta sve dok nije nadoknadiła propuštene godine počinka*.ⁱ

36:21 *Vidi izraz "dan počinka" u Rječniku.

36. POGL.

- a 2Kr 20:16, 17
Iza 39:6
Jr 27:19–22
Jr 52:17
b Ps 74:4–7
c Jr 52:14
d 1Kr 9:7
2Kr 25:9, 10
Ps 79:1
e 2Kr 25:21
Ps 137:1
f Jr 27:6, 7
g Ezr 1:1–3
h Jr 25:9
i Le 26:34

2. stupac

- a Jr 25:12
Za 1:12
b Iza 44:28
Iza 45:1
c Jr 29:14
Jr 32:42
Jr 33:10, 11
d Ezr 1:1–4
e Da 5:18
f Iza 44:28
g Ezr 7:12, 13

Počivala je sve vrijeme dok je bila pusta, sve dok se nije navršilo 70 godina.^a

22 Prve godine vladavine perzijskog kralja Kira,^b da bi se ispunila riječ koju je Jehova objavio preko Jeremije,^c Jehova je potaknuo* perzijskog kralja Kira da napiše proglas i objavi ga po cijelom svom kraljevstvu. U njemu je stajalo:^d **23** "Ovako kaže Kir, kralj Perzije: 'Jehova, Bog nebeski, dao mi je sva zemaljska kraljevstva^e i naredio mi da mu sagradim dom u Jeruzalemu, u Judi.^f Tko god među vama pripada njegovom narodu, neka Jehova, njegov Bog, bude s njim i neka ide u Jeruzalem.'"^g

36:22 *Dosl.: "potaknuo duh".

EZRA

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|---|---|
| <p>1 Kralj Kir izdaje naredbu o ponovnoj izgradnji hrama (1–4)
Pripreme za povratak iz Babilona (5–11)</p> <p>2 Popis izgnanika koji su se vratili (1–67)
Hramski sluge (43–54)
Sinovi Salamunovih slugu (55–57)
Dragovoljno priloženi darovi za hram (68–70)</p> <p>3 Podignut žrtvenik, prinesene žrtve (1–6)
Počinje gradnja hrama (7–9)
Položen temelj hrama (10–13)</p> <p>4 Protivljenje izgradnji hrama (1–6)
Neprijatelji šalju pismo kralju Artakserksu (7–16)
Artakserksov odgovor (17–22)
Obustavljena gradnja hrama (23, 24)</p> <p>5 Židovi nastavljaju graditi hram (1–5)
Tatenajevo pismo kralju Dariju (6–17)</p> | <p>6 Darije daje pretražiti arhiv i izdaje naredbu (1–12)
Hram dovršen i svečano otvoren (13–18)
Proslava Pashe (19–22)</p> <p>7 Ezra dolazi u Jeruzalem (1–10)
Artakserksovo pismo Ezri (11–26)
Ezra hvali Jehovu (27, 28)</p> <p>8 Popis onih koji su odlučili početi s Ezrom (1–14)
Pripreme za put (15–30)
Odlazak iz Babilona i dolazak u Jeruzalem (31–36)</p> <p>9 Izraelci sklapaju brakove s tuđinkama (1–4)
Ezra u molitvi priznaje grijeh naroda (5–15)</p> <p>10 Izraelci sklapaju savez, obavezuju se da će otpustiti tuđinke (1–14)
Tuđinke otpuštene (15–44)</p> |
|---|---|

1 Prve godine vladavine perzijskog kralja Kira,^a da bi se ispunila riječ koju je Jehova objavio preko Jeremije,^b Jehova je potaknuo* perzijskog kralja Kira da napiše proglas i objavi ga po cijelom svom kraljevstvu.^c U njemu je stajalo:

2 "Ovako kaže Kir, kralj Perzije: 'Jehova, Bog nebeski, dao mi je sva zemaljska kraljevstva^d i naredio mi da mu sagradim dom u Jeruzalemu,^e u Judi.

3 Tko god među vama pripada njegovom narodu, neka njegov Bog bude s njim i neka ide u Jeruzalem, u Judi. I neka svi oni ponovno sagrade dom Jehove, Izraelovog Boga – pravog Boga – čiji je dom bio u Jeruzalemu*." **4** Tko god živi kao došljak^f u kojem god mjestu, neka ga njegovi bližnji* potpomognu dajući mu srebro, zlato, razna dobra i stoku te dragovoljne prinose za dom pravog Boga^g u Jeruzalemu."

5 Tada su se poglavari Judinih i Benjaminovih rodova te svećenici i leviti – svi koje je pravi Bog potaknuo na to* da ponovno sagrade Jehovin dom u Jeruzalemu – pripremili za put. **6** A svi njihovi susjedi pomogli su im tako što su im dali predmete od srebra i zlata, razna dobra, stoku i druge dragocjenosti te dragovoljne prinose za Božji dom.

7 Kralj Kir naredio je da im se daju predmeti koji su pripadali Jehovinom domu i koje je Nebukadnezar* bio odnio iz Jeruzalema i stavio u dom

1:1 *Dosl.: "potaknuo duh". 1:3 *Moguće i: "koji je u Jeruzalemu". 1:4 *Ili: "neka ga ljudi iz njegovog mjesta". 1:5 *Dosl.: "kojima je pravi Bog potaknuo duh". 1:7 *Ili: "Nabukodonozor".

1. POGL.

a Iza 45:1
Da 10:1

b Jr 25:12
Jr 29:14
Jr 33:10, 11

c 2Lje 36:22, 23

d Da 4:34, 35

e Iza 44:28

f 2Kr 17:6
Jr 9:16

g Izl 35:21
1Lje 29:9
Ezr 7:14-16

2. stupac

a 2Kr 24:11, 13
2Lje 36:7, 18
Ezr 6:5
Da 1:1, 2
Da 5:2

b Ezr 5:14, 16
Hg 1:1, 14
Hg 2:23

c 2Kr 24:14, 15
2Lje 36:20

2. POGL.

d Ezr 8:1

e 2Kr 24:15, 16
2Kr 25:11
2Lje 36:20

f Ne 7:6, 7

g Ezr 1:8, 11
Hg 1:14
Mt 1:12

h Ezr 3:8
Ezr 5:2
Za 3:1

i Ne 7:8-38

j Ne 6:17, 18

k Ezr 10:30, 44
Ne 3:11

l Ezr 10:26, 44

m Ezr 10:27, 44

n Ezr 10:33, 44

svog boga.^a **8** Perzijski kralj Kir naredio je da se predaja tih predmeta izvrši pod nadzorom rizničara Mitredata, koji ih je popisao i predao Judinom poglavaru Šešbasaru*.^b

9 A ovo je popis predmeta: 30 zlatnih košara, 1000 srebrnih košara, 29 zamjenskih posuda, **10** 30 zlatnih zdjelica, 410 srebrnih zdjelica i 1000 drugih predmeta. **11** Zlatnih i srebrnih predmeta ukupno je bilo 5400. Šešbasar je sve to ponio kad su se izgnanici^c vraćali iz Babilona u Jeruzalem.

2 Ovo su stanovnici pokrajine koji su se vratili iz zarobljenništva,^d oni koje je babilonski kralj Nebukadnezar odveo u izgnanstvo u Babilon^e i koji su se kasnije vratili u Jeruzalem i u Judu, svaki u svoj grad,^f **2** oni koji su došli sa Zerubabelom,^g Ješuom,^h Nehemijom, Serajom, Reelajom, Mordokajem, Bilšanom, Misparom, Bigvajem, Rehumom i Baanahom.

Ovo je broj muškaraca iz Izraela koji su se vratili: **3** Paroševih sinova 2172; **4** Šefatijinih sinova 372; **5** Arahovih sinova/ 775; **6** Pahat-Moabovih sinova,^k od Ješuinih i Joabovih sinova, 2812; **7** Elamovih sinova^l 1254; **8** Zatuovih sinova^m 945; **9** Zakajevih sinova 760; **10** Banijevih sinova 642; **11** Bebajevih sinova 623; **12** Azgadovih sinova 1222; **13** Adonikamovih sinova 666; **14** Bigvajevih sinova 2056; **15** Adinovih sinova 454; **16** Aterovih sinova, od Ezekije, 98; **17** Besajevih sinova 323; **18** Jorinih sinova 112; **19** Hašumovih sinovaⁿ

1:8 *Moguće je da je riječ o Zerubabelu koji se spominje u Ezr 2:2; 3:8.

223; **20** Gibarovih sinova **95**; **21** ljudi iz Betlehema **123**; **22** ljudi iz Netofe **56**; **23** ljudi iz Anatota^a **128**; **24** ljudi iz Azmaveta **42**; **25** ljudi iz Kirijat-Jearima, Kefire i Beerota **743**; **26** ljudi iz Rame^b i Gebe^c **621**; **27** ljudi iz Mikmasa **122**; **28** ljudi iz Betela i Aja^d **223**; **29** ljudi iz Neba^e **52**; **30** ljudi iz Magbiša **156**; **31** sinova drugog Elama **1254**; **32** Harimovih sinova **320**; **33** ljudi iz Loda, Hadida i Ona **725**; **34** ljudi iz Jerihona **345**; **35** Senaahovih sinova **3630**.

36 Svećenika:^f Jedajinih^g sinova iz Ješui^h porodice **973**; **37** Imerovih sinovaⁱ **1052**; **38** Pašhurovih sinova^j **1247**; **39** Harimovih sinova^k **1017**.

40 Levita:^l Ješui^{nih} i Kadmielovih sinova,^m od Hodavijinih sinova, **74**. **41** Pjevača:ⁿ Asafovih sinova^o **128**. **42** Sinova vratara:^p Šalumovih sinova, Aterovih sinova, Talmonovih sinova, Akubovih^s sinova, Hatitinih sinova i Šobajevih sinova, ukupno **139**.

43 Hramskih slugu*^t: Sihi^{nih} sinova, Hasufinih sinova, Tabaotovih sinova, **44** Kerosovih sinova, Siahinih sinova, Padonovih sinova, **45** Lebani^{nih} sinova, Hagabinih sinova, Akubovih sinova, **46** Hagabovih sinova, Šalmajevih sinova, Hananovih sinova, **47** Gidelovih sinova, Gaharovih sinova, Reajinih sinova, **48** Resinovih sinova, Nekodinih sinova, Gazamovih sinova, **49** Uzinih sinova, Paseahovih sinova, Bezajevih sinova, **50** Asninih sinova, Meunimovih sinova, Nefusimovih sinova, **51** Bakbu-

2:43 *Ili: "Netina". Dosl.: "Darovanih".

2. POGL.

- a Jš 21:8, 18
Jr 1:1
b Jš 18:21, 25
c Jš 18:21, 24
d Jš 7:2
e Ezr 10:43, 44
f Ne 7:39-42
g 1Lje 9:2, 10
Ne 11:3, 10
h 1Lje 24:3, 11
i 1Lje 24:3, 14
Ezr 10:20, 44
j Ezr 10:22, 44
k 1Lje 24:3, 8
Ezr 10:21, 44
l Ne 7:43
m Ezr 3:9
Ne 12:8, 24
n Ne 7:44
o 1Lje 15:16, 17
Ne 11:3, 17
p Ne 7:45
r 1Lje 9:2, 17
Ne 11:3, 19
s Ne 12:25, 26
t Jš 9:3, 27
1Lje 9:2
Ne 3:26
Ne 7:46-56

2. stupac

- a Ne 7:57-60
b Ne 7:61-65
c 1Lje 24:3, 10
Ne 3:21
d 2Sa 17:27-29
1Kr 2:7
e Br 3:10
f Le 2:3
Le 6:26
Br 18:11
g Izl 28:30
Br 27:21
1Sa 28:6
h Ne 7:66-69
Iza 10:21
Jr 23:3

kovih sinova, Hakufinih sinova, Harhurovih sinova, **52** Baslutovih sinova, Mehidinih sinova, Haršinih sinova, **53** Barkosovih sinova, Siserinih sinova, Temahovih sinova, **54** Nesiahovih sinova, Hatifinih sinova.

55 Sinova Salamunovih slugu: Sotajevih sinova, Soferetovih sinova, Perudinih sinova,^a **56** Jalinih sinova, Darkonovih sinova, Gidelovih sinova, **57** Šefatijinih sinova, Hatilovih sinova, Pokeret-Hasebajimovih sinova, Amijevih sinova.

58 Svih hramskih slugu i sinova Salamunovih slugu bilo je **392**.

59 A ovo su oni koji su pošli iz Tel-Melaha, Tel-Harše, Keruba, Adona i Imera, ali nisu mogli dokazati iz kojeg su roda i kojeg su porijekla, odnosno jesu li Izraelci:^b **60** Delajini sinovi, Tobijini sinovi, Nekodini sinovi, njih **652**. **61** A od svećeničkih sinova: Habajini sinovi, Hakosovi sinovi,^c sinovi Barzilaja, koji je uzeo za ženu jednu od kćeri Gileadovca Barzilaja^d te je bio prozvan njihovim imenom. **62** Oni su pretraživali rodoslovne popise da bi dokazali svoje porijeklo, ali nisu pronašli imena svojih obitelji, pa nisu smjeli služiti kao svećenici*.^e **63** Upravitelj* im je zabranio jesti ono što je posebno sveto^f sve dok se ne pojavi svećenik koji bi za to mogao pitati Boga pomoću Urima i Tumima.^g

64 Svih koji su se vratili ukupno je bilo **42 360**,^h **65** ne računajući njihove robove i ro-

2:62 *Ili: "pa su bili isključeni iz svećeničke službe kao da su okaljani". **2:63** *Ili: "Tiršata". Perzijska titula upravitelja pokrajine.

binje, kojih je bilo 7337. Bilo je i 200 pjevača i pjevačica. **66** Imali su 736 konja, 245 mula, **67** 435 deva i 6720 magaraca.

68 Kad su došli do ruševina Jehovinovog doma u Jeruzalemu, neki su poglavari rodova dragovoljno priložili darove^a za dom pravog Boga da bi bio ponovno sagrađen na svome mjestu.^b

69 Prema svojim su mogućnostima za gradnju doma dali u riznicu 61 000 zlatnih drahmi*, 5000 mina[†] srebra^c i 100 svećeničkih haljina. **70** Svećenici, leviti, pjevači, vratari, hramski sluge i ostali Izraelci nastanili su se u svojim gradovima. Tako su se svi Izraelci nastanili u svojim gradovima.^d

3 Kad je došao sedmi mjesec^e i kad su Izraelci već bili u svojim gradovima, sav se narod složno okupio u Jeruzalemu. **2** Tada su Josadakov sin Ješua^f i drugi svećenici te Šealtielov sin Zerubabel^g i njegova braća počeli graditi žrtvenik Izraelovom Bogu da na njemu prinose žrtve paljenice, kako je zapisano u zakonu dobivenom preko Mojsija,^h sluge pravog Boga.

3 Tako su podignuli žrtvenik na mjestu na kojem se prije nalazio iako su bili u strahu od okolnih naroda.ⁱ I počeli su na žrtveniku prinostiti žrtve paljenice Jehovi, jutarnje i večernje žrtve paljenice.^j **4** I proslavili

2:69 *Općenito se smatra da je drahma jednaka zlatnom perzijskom dariku, koji je težio 8,4 grama. Ova se drahma razlikuje od one koja se spominje u grčkim knjigama Biblije. Vidi dodatak B14. [†]Mina koja se spominje u hebrejskom dijelu Biblije imala je 570 grama. Vidi dodatak B14.

2. POGL.

a Izl 35:5
1Lje 29:5
Ne 7:70-72

b 2Lje 3:1

c Ezr 8:25

d Ne 7:73

3. POGL.

e 1Kr 8:2

f Hg 1:1

g 1Lje 3:17
Ezr 1:7, 8
Mt 1:12
Lk 3:23, 27

h Izl 20:24
Izl 40:29

i Ezr 4:4

j Br 28:3, 4

2. stupac

a Izl 23:16
Le 23:34

b Izl 29:38
Br 29:12, 13

c Izl 29:39, 42

d Br 10:10
Ps 81:3

e Pnz 16:16

f Pnz 12:5, 6

g Br 29:1

h 1Kr 5:17

i Ezr 5:8

j Js 19:46, 48
1Lje 22:3, 4
2Lje 2:10, 16

k Ezr 1:2, 3
Ezr 6:3, 4

l Ne 7:6, 7

m Ne 3:18

n Za 4:9

o Br 10:8

su Blagdan sjenica*, kako je zapisano u Zakonu,^a i svaki su dan prinostili propisani broj žrtava paljenica.^b **5** Potom su prinostili redovite žrtve paljenice^c i žrtve za mladake^d i za sve svete blagdane koji se slave u čast Jehovi,^e a prinostili su i žrtve svih onih koji su spremno prinostili dragovoljni prinos^f Jehovi. **6** Od prvog dana sedmog mjeseca^g počeli su prinostiti žrtve paljenice Jehovi iako temelj Jehovinovog hrama još nije bio položen.

7 Klesarima^h i drugim zanatlijamaⁱ davali su novac, a Sidoncima i Tircima hranu, piće i ulje da cedrovo drvo s Libana dopreme morskim putem do Jope,^j po dopuštenju perzijskog kralja Kira.^k

8 Druge godine nakon što su došli u Jeruzalem, drugog mjeseca te godine, dom pravog Boga počeli su graditi Šealtielov sin Zerubabel i Josadakov sin Ješua i ostala njihova braća, svećenici i leviti, te svi drugi koji su se iz zarobljeništva vratili u Jeruzalem.^l Postavili su levite od 20 godina naviše da nadgledaju radove na Jehovinom domu. **9** Tako su Ješua i njegovi sinovi i braća te Kadmiel i njegovi sinovi, koji su bili Judini potomci, počeli složno nadgledati one što su radili na domu pravog Boga, zajedno s Henadodovim sinovima^m te njihovim sinovima i braćom, levitima.

10 Kad su graditelji položili temelj Jehovinovog hrama,ⁿ došli su svećenici u službenoj odjeći s trubama^o i leviti, Asafovi potomci, s činelnama kako bi hvalili Jehovu po

3:4 *Vidi Rječnik.

uputama izraelskog kralja Davida.^a **11** I počeli su naizmjenice pjevati^b hvaleći Jehovu i zahvaljujući mu: “Jer je dobar, jer njegova vjerna ljubav prema Izraelu traje vječno.”^c Potom je sav narod počeo glasno klicati hvaleći Jehovu jer je bio položen temelj Jehovinog doma. **12** Mnogi svećenici, leviti i poglavari rodova, stari ljudi koji su vidjeli prijašnji dom,^d glasno su plakali dok su gledali kako se polaže temelj ovom domu, a mnogi su drugi na sav glas klicali od radosti.^e **13** I nije se moglo razlikovati radosno klicanje od plača jer je narod tako glasno klicao da se vika čula vrlo daleko.

4 Kad su neprijatelji Jude i Benjamina^f čuli da povratnici iz izgnanstva^g grade hram Jehovi, Izraelovom Bogu, **2** odmah su pristupili Zerubabelu i poglavarima rodova i rekli im: “I mi želimo graditi s vama, jer i mi poput vas šujemo* vašeg Boga^h i prinosimo mu žrtve od vremena asirskog kralja Esar-Hadona,ⁱ koji nas je doveo ovamo.”^j **3** Ali Zerubabel, Ješua i ostali poglavari izraelskih rodova odgovorili su im: “Vi nemate prava graditi s nama dom našem Bogu.^k Mi ćemo ga sami graditi Jehovi, Izraelovom Bogu, kako nam je zapovjedio perzijski kralj Kir.”^l

4 Tada je narod koji je živio u toj zemlji počeo obeshrabrivati Židove i zastrašivati ih kako bi ih naveo da odustanu od gradnje.^m **5** Plaćali su savjetnicima da osujete njihov naum.ⁿ Činili su to tijekom cijele vladavine perzijskog kra-

4:2 *Dosl.: “tražimo”.

3. POGL.

a 1Lje 6:31, 32
1Lje 23:5
1Lje 25:1

b Izl 15:21
Ne 12:24

c 1Lje 16:34
2Lje 7:3

d 1Kr 6:22
Hg 2:3

e Ps 126:1, 6
Iza 35:10
Za 4:9

4. POGL.

f Ezr 4:6–8
Ne 4:7, 8

g Ezr 2:1, 64

h 2Kr 17:33, 34

i 2Kr 19:36, 37

j 2Kr 17:24

k Ne 2:19, 20
Iv 4:9, 22

l 2Lje 36:23
Ezr 1:1–3
Ezr 6:3, 4

m Ne 6:9

n Ne 6:10–12

2. stupac

a Ezr 4:24
Ezr 5:5
Ezr 6:1

b 2Kr 18:26

c Pos 10:9, 10

d Ne 1:1
Es 1:2
Da 8:2

e Pos 10:22
Iza 11:11
Jr 49:35, 36

f 2Kr 17:24

g Ne 1:3

h 2Kr 23:35
Ne 5:4

lja Kira, sve dok Perzijom nije zavladao kralj Darije.^a **6** A na početku Ahasverove vladavine napisali su pismo u kojem su iznijeli optužbu protiv stanovnika Jude i Jeruzalema. **7** I u danima perzijskog kralja Artakserksa pisali su Bišlam, Mitredat te Tabeel i njegovi suradnici kralju Artakserksu. Sadržaj pisma preveli su na aramejski jezik^b i napisali ga aramejskim pismom.*

8 * Rehum, glavni upravitelj u kraljevstvu, i pisar Šimšaj napisali su kralju Artakserksu sljedeće pismo protiv Jeruzalema. **9** (Pismo su poslali Rehum, glavni upravitelj u kraljevstvu, i pisar Šimšaj te ostali njihovi suradnici, odnosno suci i niži upravitelji, tajnici, ljudi iz Ereka,^c Babilonci, stanovnici Suze*,^d do jest Elamci,^e **10** i ostali narodi koje je veliki i časni Asenapar odveo u izgnanstvo i naselio po gradovima Samarije^f te ostali ljudi iz Prekorječja*.) **11** Ovo je prijepis pisma koje su mu poslali:

“Kralju Artakserksu, pišu ti tvoji sluge, ljudi iz Prekorječja: **12** Neka zna kralj da su Židovi koji su otišli od tebe i došli k nama stigli u Jeruzalem. Oni ponovno grade bunтовnički i pokvareni grad, obnavljaju zidine^g i popravljaju temelje. **13** Neka zna kralj: ako taj grad bude ponovno sagrađen i njegove zidine dovršene, neće mu više plaćati ni porez ni danak^h ni carinu, pa će kra-

4:7 *Moguće i: “Pismo je bilo napisano na aramejskom i potom prevedeno.”
4:8 *Tekst koji se nalazi u Ezri 4:8–6:18 izvorno je napisan na aramejskom. 4:9 *Ili: “Sušana”. 4:10 *Ili: “područja s druge strane Rijeke”. Izraz se odnosi na područje zapadno od Eufrata.

ljevske riznice biti na gubitku. **14** Budući da primamo plaću od dvora*, nije u redu da gledamo kako se kralju nanosi šteta, pa zato šaljemo ovo pismo i javljamo kralju **15** da se istraže ljetopisi tvojih predaka.^a U ljetopisima ćeš naći i utvrditi da je taj grad buntovnički grad, da nanosi štetu kraljevima i pokrajinama i da su se u njemu od davnih dana dizale bune. Zato je taj grad i bio razoren.^b **16** Stoga javljamo kralju: ako taj grad bude ponovno sagrađen i njegove zidine dovršene, više nećeš imati vlast nad Prekorječjem.”^c

17 I kralj je poslao odgovor Rehumu, glavnom upravitelju u kraljevstvu, i pisaru Šimšaju te njihovim suradnicima koji su živjeli u Samariji i ostalim ljudima u Prekorječju:

“Mir vama! Evo, **18** službeni spis koji ste nam poslali bio je razgovijetno pročitan* preda mnom. **19** Stoga sam naredio da se to istraži i utvrdilo se da se taj grad od davnih dana bunio protiv kraljeva i da su se u njemu dizali ustanci i pobune.^d **20** Moćni su kraljevi kraljevali u Jeruzalemu i vladali nad cijelim Prekorječjem te im se plaćao porez, danak i carina. **21** Zato sada izdajte naredbu da ti ljudi ustave posao, da ne bi ponovno sagradili grad dok ja ne izdam naredbu. **22** Pazite da učinite kako sam rekao, da se kralju ne bi nanijela još veća šteta.”^e

23 Nakon što je prijepis službenog spisa kralja Artakserksa bio pročitan pred Rehumom i

4:14 *Dosl.: “jedemo dvorsku sol”.
4:18 *Moguće i: “bio je preveden i pročitan”.

4. POGL.

a Es 2:23
Es 6:1

b Jr 52:3

c Pnz 11:24

d 2Kr 18:1, 7
2Kr 24:20
Ezr 4:15

e Ezr 4:13

2. stupac

a Ezr 5:5
Ezr 6:1
Hg 1:14, 15

5. POGL.

b Hg 1:1

c Za 1:1

d Ne 12:1, 4

e Mt 1:12

f Za 6:11

g Ezr 3:2, 8

h Ezr 6:14
Hg 2:4, 21
Za 4:7

i Ezr 7:6, 28
Ezr 8:22

pisarom Šimšajem te njihovim suradnicima, oni su brzo otišli k Židovima u Jeruzalem i silom ih zaustavili u poslu. **24** Tada su radovi na Božjem domu u Jeruzalemu bili obustavljeni i nisu bili nastavljeni sve do druge godine vladavine perzijskog kralja Darija.^a

5 A onda su prorok Hagaj^b i prorok Zaharija,^c Ido^d unuk, počeli proricati Židovima koji su bili u Judi i u Jeruzalemu, govoreći u ime Izraelovog Boga, koji je bio s njima. **2** U to su vrijeme Šealtielov sin Zerubabel^e i Josadakov sin Ješua^f počeli ponovno graditi Božji dom^g u Jeruzalemu. Božji proroci bili su uz njih i bodrili ih.^h **3** Tada su k njima došli Tatenaj, upravitelj Prekorječja*, Šetar-Bozenaj i njihovi suradnici te su ih upitali: “Tko vam je naredio da gradite ovaj dom i postavljate ove grede?” **4** I još su ih upitali: “Kako se zovu ljudi koji grade ovo zdanje?” **5** Ali Bog je štitio židovske starješine*,ⁱ tako da ih ovi nisu zaustavili u poslu dok Dariju nije bio poslan izvještaj i dok se nije vratio službeni spis o tome.

6 Ovo je prijepis pisma koje su Tatenaj, upravitelj Prekorječja, te Šetar-Bozenaj i njegovi suradnici, niži upravitelji Prekorječja, poslali kralju Dariju. **7** Poslali su mu izvještaj u kojem je pisalo:

“Kralju Darije!

Neka mir bude s tobom!

8 Neka zna kralj da smo otišli

5:3 *Ili: “područja s druge strane Rijeke”. Izraz se odnosi na područje zapadno od Eufrata. **5:5** *Dosl.: “oko njihovog Boga bilo je na židovskim starješinama”.

u pokrajinu Judu do doma velikog Boga. Taj se dom gradi od velikog navaljanog kamenja, a u zidove mu se postavljaju grede. Ljudi marljivo rade i posao dobro napreduje. **9** Obratili smo se njihovim starješinama i upitali ih: 'Tko vam je naredio da gradite ovaj dom i postavljate ove grede?'^a **10** Upitali smo ih i kako se zovu da bismo zapisali imena ljudi koji ih predvode i to ti javili.

11 Oni su nam ovako odgovorili: 'Mi smo sluge Boga neba i zemlje i obnavljamo ovaj dom koji je bio sagrađen prije mnogo godina, koji je gradio i dovršio veliki izraelski kralj.^b **12** Ali naši su očevi rasrdili Boga nebeskog^c i zato ih je on predao u ruke babilonskom kralju Nebukadnezaru,^d Kaldejcu, koji je razorio ovaj dom^e i odveo narod u izgnanstvo u Babilon.^f **13** No babilonski je kralj Kir prve godine svoje vladavine izdao naredbu da se ponovno sagradi Božji dom.^g **14** Osim toga, kralj Kir iznio je iz hrama u Babilonu zlatne i srebrne posude koje je Nebukadnezar bio odnio iz Božjeg doma u Jeruzalemu i donio u babilonski hram.^h Te su posude bile dane čovjeku po imenu Šešbasar*,ⁱ kojeg je Kir postavio za upravitelja.^j **15** Kir mu je rekao: "Uzmi ove posude, pa idi i spremi ih u hram u Jeruzalemu, u Božji dom koji se treba ponovno sagraditi na mjestu na kojem se prije nalazio."^k **16** Potom je taj Šešbasar došao i položio temelje Božjeg doma^l u Jeruzalemu. I od tada pa do da-

5:14 *Moguće je da je riječ o Zerubabelu koji se spominje u Ezr 2:2; 3:8.

5. POGL.

a Ezr 5:3, 4

b 1Kr 7:51

c Pnz 31:17
2Lje 34:24, 25d 2Kr 24:1
2Kr 25:1

e 2Kr 25:8, 9

f 2Kr 25:11

g Ezr 1:1-3

h 2Kr 25:14, 15
2Lje 36:7, 18

i Ezr 1:8, 11

j Hg 1:1, 14

k Ezr 1:2, 7

l Ezr 3:10
Hg 2:18
Za 4:9

2. stupac

a Ezr 4:23, 24

b 2Lje 36:22, 23
Ezr 6:3, 4

6. POGL.

c 2Lje 36:22, 23
Ezr 1:1-3

d 1Kr 6:2

e Ezr 3:7
Ezr 5:8f Ezr 7:20
Iza 49:23g 2Kr 25:13-15
2Lje 36:7, 18
Da 1:1, 2
Da 5:2

h Ezr 1:8, 11

i Ezr 5:3, 6

nas taj se dom ponovno gradi, ali još nije dovršen.'^a

17 A sada, ako je kralju po volji, neka se istraži u kraljevoj riznici u Babilonu je li kralj Kir zaista izdao naredbu da se ponovno sagradi Božji dom u Jeruzalemu^b pa neka nam se javi što je kralj u vezi s tim odlučio."

6 Tada je kralj Darije izdao naredbu da u Babilonu pretraže arhiv u kojem se čuvaju spisi i dragocjenosti. **2** I tako je u tvrđavi u Ekbatani, koja se nalazi u pokrajini Mediji, bio pronađen svitak u kojem je bila zapisana ova odluka:

3 "Prve godine vladavine kralja Kira izdao je kralj Kir naredbu za Božji dom u Jeruzalemu:^c 'Neka Židovi ponovno sagrade taj dom da ondje mogu prinositi žrtve. Neka mu se utvrde temelji i neka bude visok 60 lakata* i širok 60 lakata.^d **4** Neka ima tri reda velikog navaljanog kamenja i jedan red drva.^e Trošak neka snosi kraljev dvor.^f **5** Osim toga, zlatne i srebrne posude iz Božjeg doma koje je Nebukadnezar odnio iz hrama u Jeruzalemu i donio u Babilon^g neka se vrate i stave na svoje mjesto u hram u Jeruzalemu i neka se čuvaju u Božjem domu.'^h

6 Zato se ti, Tatenaju, upravitelju Prekorječja*, Šetar-Bozenaju i vi, njegovi suradnici, niži upravitelji Prekorječja,ⁱ držite podalje od tog mjesta! **7** Nemojte ometati radove na Božjem domu! Neka židovski upravitelj i židovski starješine

6:3 *Otrprike 27 metara. Vidi dodatak B14. 6:6 *Ili: "područja s druge strane Rijeke". Izraz se odnosi na područje zapadno od Eufrata.

ponovno sagrađe Božji dom na mjestu na kojem se prije nalazio. **8** Nadalje, izdajem naredbu kako trebate postupati s tim židovskim starješinama da bi se ponovno sagradio Božji dom: Neka se iz kraljevske riznice,^a odnosno od poreza koji se skuplja u Prekorječju, tim ljudima bez odlaganja podmiruju troškovi da bi mogli nastaviti s radom.^b **9** I što god treba – junce,^c ovnove^d i janjce^e za žrtve paljenice Bogu nebeskom, pšenicu,^f sol,^g vino^h i uljeⁱ – neka se daje tim ljudima svaki dan, prema onome što kažu svećenici u Jeruzalemu, **10** da mogu prinositi žrtve koje su ugodne Bogu nebeskom i moliti se za život kralja i njegovih sinova.^j **11** Osim toga, izdajem naredbu da se svakome tko prekrši ovu odredbu izvadi greda iz njegove kuće i da na nju bude obješen*, a kuća neka mu se zbog tog prijestupa pretvori u javni zahod^z. **12** I neka Bog koji je izabrao to mjesto da se ondje slavi* njegovo ime^k obori svakog kralja i svaki narod koji bi se usudio prekršiti ovu naredbu i razoriti Božji dom u Jeruzalemu. Ja, Darije, izdajem ovu naredbu. Neka se odmah izvrši!”

13 Tada su Tatenaj, upravitelj Prekorječja, Šetar-Bozenaj i njihovi suradnici odmah učinili sve što je zapovjedio kralj Darije. **14** A židovski su starjешine gradili i napredovali s radovima^m ohrabreni proricanjem proroka Hagajaⁿ i Idovog unuka Zaharije.^o Završili su gradnju po naredbi Izraelovog Boga^p

6:11 *Ili: “nabijen; pribijen”. ^zMoguće je: “smetište; gnojište”. **6:12** *Ili: “dao da ondje prebiva”.

6. POGL.

a Ezr 7:20
Hg 2:7, 8
b Ezr 5:5
c Le 1:3, 5
d Le 1:10
e Br 28:3
f Le 2:1
g Le 2:13
h Br 15:5
i Izl 27:20
Le 2:4
j Ezr 7:23
k Pnz 12:5, 6
2Lje 7:16
l Ezr 5:6
m Ezr 3:8
Ezr 4:3
n Hg 1:12
o Ezr 5:1, 2
Za 1:1, 7
Za 6:15
p Hg 1:8

2. stupac

a 2Lje 36:23
Ezr 1:2, 3
Iza 44:28
b Ezr 6:12
c Ezr 7:12, 13
d 1Lje 9:2
Ne 7:73
e 2Lje 7:5
f 1Lje 23:6
g Br 3:6
h Izl 12:2, 14
Le 23:5
Pnz 16:1
Es 3:7
i Izl 30:19, 20
Le 21:8
Le 22:2, 3
j Izl 12:48
Br 9:14
k Izl 12:17
Le 23:6
l Ezr 7:27
Izr 21:1

7. POGL.

m Ne 2:1
n Ne 8:2
Ne 12:26
o 1Lje 6:14

i po naredbi Kira^a i Darija^b i perzijskog kralja Artakserksa.^c **15** Dopršili su Božji dom trećeg dana mjeseca adara* šeste godine vladavine kralja Darija.

16 Potom su Izraelci – svećenici, leviti^d i ostali povratnici iz izgnanstva – s velikom radošću svečano otvorili Božji dom. **17** Na svečanosti povodom otvorenja Božjeg doma prinijeli su 100 junaca, 200 ovnova, 400 janjaca i kao žrtvu za grijeh za cijeli izraelski narod 12 jaraca, prema broju izraelskih plemena.^e **18** I postavili su svećenike po njihovim redovima i levite po njihovim skupinama da služe Bogu u Jeruzalemu,^f kako je propisano u Mojsijevoj knjizi.^g

19 I povratnici iz izgnanstva proslavili su Pashu četrnaestog dana prvog mjeseca.^h **20** Svećenici i leviti očistili su se svi do jednoga, pa su svi bili čisti.ⁱ Zaklali su pashalnu žrtvu za sve povratnike iz izgnanstva, za ostale svećenike i za sebe. **21** Potom su Izraelci koji su se vratili iz izgnanstva jeli žrtvu sa svima onima koji su odbacili nečiste običaje naroda te zemlje i pridružili im se kako bi štovali* Jehovu, Izraelovog Boga.^j **22** I sedam su dana radosno slavili Blagdan beskvasnih kruhova^k jer ih je Jehova razveselio i potaknuo asirskog kralja da im iskaže naklonost,^l pa ih je on podupirao* u gradnji doma pravog Boga, Izraelovog Boga.

7 Poslije tih događaja, za vladavine perzijskog kralja Artakserksa,^m došao je Ezra*.ⁿ On je bio sin Seraje,^o sina

6:15 *Vidi dodatak B15. **6:21** *Dosl.: “tražili”. **6:22** *Ili: “pa im je on ojačao ruke”. **7:1** * “Ezra” znači “pomoć”.

Azarije, sina Hilkije,^a **2** sina Šaluma, sina Sadoka, sina Ahituba, **3** sina Amarije, sina Azarije,^b sina Merajota, **4** sina Zerahiye, sina Uziya, sina Bukija, **5** sina Abišue, sina Pinhasa,^c sina Eleazara,^d sina svećeničkog glavarara Arona.^e **6** Taj Ezra došao je iz Babilona. On je bio prepisivač* dobro upućen u Mojsijev zakon^f, koji je dao Jehova, Izraelov Bog. Kralj mu je dao sve što je tražio jer je Jehova, njegov Bog, bio uz njega^Δ.

7 Sedme godine vladavine kralja Artakserksa u Jeruzalem su otišli neki od Izraelaca, svećenika, levita,^g pjevača,^h vrataraⁱ i hramskih slugu*.^j **8** A Ezra je došao u Jeruzalem petog mjeseca sedme godine kraljeve vladavine. **9** Prvog dana prvog mjeseca krenuo je iz Babilona, a prvog dana petog mjeseca stigao je u Jeruzalem jer je njegov dobri Bog bio uz njega.^k **10** Ezra je pripremio svoje srce* da istražuje Jehovin zakon, da postupa po njemu^l i da narod u Izraelu poučava njegovim uredbama i načelima.^m

11 Ovo je prijepis pisma koje je kralj Artakserks dao svećeniku i prepisivaču Ezri, vrsnom poznavatelju zapovijedi i uredbi* koje je Jehova dao Izraelu:

12 * "Artakserks,ⁿ kralj nad kraljevima, svećeniku Ezri, prepisivaču zakona Boga nebes-

7:6 *Ili: "pisar". ^ΔIli: "On je bio vješt prepisivač Mojsijevog zakona". ^ΔDosl.: "jer je ruka Jehove, njegovog Boga, bila nad njim". 7:7 *Ili: "netina". Dosl.: "darovanih". 7:10 *Ili: "odlučio u svom srcu". 7:11 *Ili: "koji je prepisivao zapovijedi i uredbu". 7:12 *Tekst koji se nalazi u Ezri 7:12-26 izvorno je napisan na aramejskom.

7. POGL.

a 2Kr 22:8

b 2Lje 31:10

c Br 25:11
Su 20:28

d Izl 6:23, 25
Br 3:32
Pnz 10:6

e Izl 7:1
Izl 28:1

f Ne 8:1, 4

g Ezr 8:18, 19

h 1Lje 6:31, 32

i 1Lje 9:22-27

j 1Lje 9:2
Ezr 8:20

k Ezr 8:22

l Pnz 5:1
Pnz 17:10

m Pnz 33:8, 10
Mi 2:7

n Ezr 6:14
Ne 2:1

2. stupac

a Ezr 1:2, 3

b Ezr 1:5, 6
Ezr 8:25

c Le 1:3

d Le 1:10

e Br 28:3

f Br 15:4

g Br 15:5

h Ezr 8:30

i Ezr 6:3, 4
Ezr 6:8

j Ezr 7:6
Ne 8:2

kog: Mir tebi! Evo, **13** izdao sam naredbu: Tko god u mom kraljevstvu od Izraelovog naroda i njegovih svećenika i levita želi ići s tobom u Jeruzalem, neka ide!^a **14** Jer te kralj i njegovih sedam savjetnika šalju da ispitaš postupaju li stanovnici Jude i Jeruzalema po zakonu tvog Boga, koji imaš kod sebe*, **15** i da odneseš srebro i zlato što su ga kralj i njegovi savjetnici dragovoljno dali Izraelovom Bogu, koji prebiva u Jeruzalemu, **16** i sve srebro i zlato što ćeš ga skupiti diljem babilonske pokrajine zajedno s darom koji narod i svećenici dragovoljno daju za dom svog Boga u Jeruzalemu.^b **17** Tim novcem odmah kupi junce,^c ovnove,^d janjad^e i odgovarajuće žitne žrtve^f i žrtve ljevanice^g te ih prinesi na žrtveniku doma vašeg Boga u Jeruzalemu.

18 A sa srebrom i zlatom što preostane učinite ti i tvoja braća ono što smatrate dobrim, postupite po volji svog Boga. **19** Sve posude koje si dobio za službu u domu svog Boga odnesi u Jeruzalem i stavi u Božji dom.^h **20** I sve što još trebaš nabaviti za dom svog Boga namiri iz kraljeve riznice.ⁱ

21 Ja, kralj Artakserks, izdao sam naredbu svim rizničarima u Prekorječju*: sve što svećenik Ezra,^j prepisivač zakona Boga nebeskog, zatraži od vas neka se bez odlaganja izda, **22** i do 100 talenata* srebra,

7:14 *Ili: "koji ti je povjeren". 7:21 *Ili: "području s druge strane Rijeke". Izraz se odnosi na područje zapadno od Eufrata. 7:22 *Talent je imao 34,2 kilograma. Vidi dodatak B14.

100 kora* pšenice, 100 bata[#] vina,^a 100 bata ulja,^b a soli^c neograničeno. **23** Neka se sve što naredi Bog nebeski revno izvrši za dom Boga nebeskog,^d da njegov gnjev ne dođe na kraljevu zemlju i na njegove sinove.^e **24** I još vam se daje na znanje da se nijednom svećeniku, levitu, glazbeniku,^f vrataru, hramskom sluzi^g ni ikome tko radi na Božjem domu ne smije nametnuti porez, danak^h ni carina.

25 A ti, Ezra, oslanjajući se na mudrost koju ti je dao tvoj Bog, postavi zakonoznance i suce da sude narodu u Prekorječju, svima koji poznaju zakone tvog Boga. A tko ih ne zna, vi ga poučite.ⁱ **26** I svakoga tko se ne bude držao zakona tvog Boga i kraljevog zakona treba odmah kazniti: pogubiti, prognati, oglobiti ili baciti u zatvor.^j

27 Neka je hvaljen Jehova, Bog naših predaka, koji je potaknuo kralja* da ukrasi Jehovin dom u Jeruzalemu!^k **28** I iskazao mi je vjernu ljubav* tako što je učinio da steknem naklonost kralja^k i njegovih savjetnika^l i svih moćnih kraljevih velikodostojnika. Tako sam se ohrabrio[#] jer je Jehova, moj Bog, bio uz mene te sam skupio Izraelove poglavare da pođu sa mnom.

8 A ovo su poglavari rodova i oni koji su zabilježeni u rodoslovnom zapisu, svi koji su pošli sa mnom iz Babilona za vladavine kralja Artakserksa:^m

7:22 *Kor je imao 220 litara. Vidi dodatak B14. [#]Bat je imao 22 litre. Vidi dodatak B14. 7:27 *Dosl.: "dao kralju u srce". 7:28 *Vidi Rječnik. [#]Ili: "dobio snagu".

7. POGL.

a Br 15:5

b Izl 27:20
Le 2:1

c Le 2:13

d Ezr 1:2

e Ezr 6:9, 10

f 1Lje 15:16

g 1Lje 9:2

h Ne 5:4

i Ne 8:2, 3

j Ezr 6:22
Izr 21:1
Iza 60:13k Ezr 9:9
Ne 1:11

l Ezr 7:14

8. POGL.

m Ezr 7:7

2. stupac

a 1Lje 6:3, 4

b Izl 6:23

c Ezr 2:1, 6

d Ezr 2:1, 8
Ezr 10:27, 44

e Ezr 2:1, 15

f Ezr 2:1, 7

g Ezr 2:1, 4

h Ezr 2:1, 11
Ezr 10:28, 44

i Ezr 2:1, 12

j Ne 7:6, 18

k Ezr 2:1, 14

l Ezr 8:31

2 od Pinhasovih^a sinova Geršom; od Itamarovih^b sinova Danijel; od Davidovih sinova Hatuš; **3** od Šekanijinih sinova i od Paroševih sinova Zaharija i s njim upisanih 150 muškaraca; **4** od Pahat-Moabovih sinova^c Elijo-Enaj, Zerahirin sin, i s njim 200 muškaraca; **5** od Zatuovih sinova^d Šekanija, Jahazielov sin, i s njim 300 muškaraca; **6** od Adinovih sinova^e Ebed, Jonatanov sin, i s njim 50 muškaraca; **7** od Elamovih sinova^f Ješaja, Atalijin sin, i s njim 70 muškaraca; **8** od Šefatijinih sinova^g Zebadija, Mihaelov sin, i s njim 80 muškaraca; **9** od Joabovih sinova Obadija, Jehielov sin, i s njim 218 muškaraca; **10** od Banijevih sinova Šelomit, Josifjin sin, i s njim 160 muškaraca; **11** od Bebajevih sinova^h Zaharija, Bebajev sin, i s njim 28 muškaraca; **12** od Azgadovih sinovaⁱ Johanan, Hakatanov sin, i s njim 110 muškaraca; **13** posljednji od Adonikamovih sinova^j poimence: Elifelet, Jeiel i Šemaja te s njima 60 muškaraca; **14** i od Bigvajevih sinova^k Utaj i Zabud te s njima 70 muškaraca.

15 Skupio sam ih na rijeci koja teče prema Ahavi^l te smo ondje bili utaboreni tri dana. No kad sam pregledao narod i svećenike, nisam ondje našao nijednog levita. **16** Stoga sam poslao po poglavare Eliezera, Arijela, Šemaju, Elnatana, Jariba, Elnatana, Natana, Zahariju i Mešulama te učitelje Jojariba i Elnatana. **17** I dao sam im zapovijed za Idu, poglavara u mjestu Kasifiji. Rekao sam im da kažu Idi i njegovoj braći,

hramskim slugama* u Kasifiji, neka nam dovedu sluge za dom našeg Boga. **18** I kako je naš dobri Bog bio uz nas*, doveli su nam Šerebiju^a – razboritog čovjeka od sinova Mahlija,^b koji je bio unuk Izraelovog sina Levija – te njegove sinove i njegovu braću, 18 muškaraca. **19** Dovedli su i Hašabiju i s njim Ješaju od Merarijevaca,^c njegovu braću i njihove sinove, 20 muškaraca. **20** A hramskih slugu, koje su David i glavari dali u službu levitima, bilo je 220. Svi su bili poimence određeni.

21 Potom sam ondje, na rijeci Ahavi, oglasio post da se ponizimo pred našim Bogom i da ga molimo da nas vodi na putu i štiti nas, našu djecu i sve naše blago. **22** Naime, sramio sam se zatražiti od kralja vojnika i konjanike da nas putem štite od neprijatelja jer smo bili rekli kralju: “Naš dobri Bog pomaže svima* koji se uzdaju u njega^d, a njegova snaga i njegov gnjev obaraju se na sve one koji ga ostavljaju.”^e **23** Zato smo postili i molili se svom Bogu za to, i on je uslišio našu molitvu.^f

24 Tada sam izabrao dvanaesticu svećeničkih glavara – Šerebiju, Hašabiju^g i s njima desetoricu njihove braće. **25** Potom sam im izvagao srebro, zlato i razne predmete, prilog za dom našeg Boga koji su priložili kralj, njegovi savjetnici, njegovi velikodostojnici i svi Izraelci iz onog kraja.^h **26** I izvagao sam i dao im na ruke 650 talena-

8:17 *Ili: “netinima”. Dosl.: “darovani-ma”. **8:18** *Dosl.: “kako je dobra ruka našeg Boga bila nad nama”. **8:22** *Dosl.: “Dobra je ruka našeg Boga nad svima”. ^dDosl.: “koji ga traže”.

8. POGL.

a Ezr 8:24, 25

b Br 3:20

c 1Lje 6:16

d 2Lje 16:9

Ezr 7:6

Ezr 7:28

Za 4:6

e 2Lje 15:2

f 2Lje 7:14

Jr 29:10, 12

Jr 50:4, 5

g Ezr 8:18, 19

h Ezr 7:14-16

Ezr 7:19

2. stupac

a Le 21:6-8

Iza 52:11

b Ezr 7:19

Ezr 8:33

c Es 3:7

d Ezr 8:15, 21

e Ezr 7:8

f Ezr 7:19

Ezr 8:29

g Ne 3:4, 21

h Ne 8:7

i Ne 12:1, 8

j Le 1:3

ta* srebra, 100 srebrnih predmeta u vrijednosti od 2 talenta, 100 talenata zlata, **27** 20 zlatnih zdjelica u vrijednosti od 1000 darika* i 2 posude od izvrsnog sjajnog bakra, koje su skupocjene kao zlato.

28 Potom sam im rekao: “Vi ste sveti pred Jehovom^a i ovi su predmeti sveti, a ovo srebro i zlato dragovoljni su prinos Jehovi, Bogu vaših predaka. **29** Dobro to čuvajte dok sve ne izvažete pred svećeničkim i levitskim glavarima i pred glavarima Izraelovih rodova u Jeruzalemu,^b u prostorijama* Jehovinog doma.” **30** Tako su svećenici i leviti preuzeli izvagano srebro, zlato i predmete da ih odnesu u Jeruzalem u dom našeg Boga.

31 Naposlijetku smo dvanaestog dana prvog mjeseca^c krenuli od rijeke Ahave^d i pošli na put u Jeruzalem, a naš je Bog bio uz nas i štiti nas je od neprijatelja i od razbojnika. **32** Tako smo stigli u Jeruzalem^e i ondje smo se odmarali tri dana. **33** A četvrtog smo dana izvagali srebro, zlato i predmete u domu našeg Boga^f te smo ih predali svećeniku Meremotu,^g Urijinom sinu, s kojim je bio Pinhasov sin Eleazar, a s njima su bili i leviti Jozabad,^h Ješuin sin, i Nadija, Binujevⁱ sin. **34** Sve je bilo izbrojeno i izvagano i bila je zapisana ukupna težina. **35** Oni koji su došli iz zarobljeništva, povratnici iz izgnanstva, prinijeli su žrtve paljenice Izraelovom Bogu: 12 junaca^j za cijeli iz-

8:26 *Talent je imao 34,2 kilograma. Vidi dodatak B14. **8:27** *Darik je bio perzijski zlatnik. Vidi dodatak B14. **8:29** *Ili: “blagovaonicama”.

raelski narod, 96 ovnova,^a 77 janjaca i 12 jaraca^b kao žrtvu za grijeh – sve je to bila žrtva paljenica Jehovi.^c

36 Zatim smo kraljeve naredbe^d predali kraljevima satrapima* i upraviteljima Prekorječja^e,^e i oni su podupirali narod i dom pravog Boga.^f

9 A kad se sve to završilo, prišli su mi glavari i rekli: "Izraelski narod, svećenici i leviti nisu se držali podalje od okolnih naroda – Kanaanaca, Hetita, Perizana, Jebusejaca, Amonaca, Moabaca, Egipćana^g i Amorejaca^h – i nisu se klonili njihovih odvratnih običaja.ⁱ **2** Oni i njihovi sinovi uzimali su njihove kćeri sebi za žene.^j Tako su se oni, sveti rod,^k pomiješali s okolnim narodima.^l Glavari i namjesnici prednjačili su u tom grijehu."

3 Kad sam to čuo, razderao sam svoju haljinu i ograč te sam počeo sebi čupati kosu i bradu. I tako sam sjedio duboko potresen. **4** I svi koji su duboko poštovali* riječi Izraelovog Boga okupili su se oko mene jer su bili uznemireni zbog grijeha onih što su se vratili iz izgnanstva, a ja sam potresen sjedio sve do večernje žitne žrtve.^m

5 A u vrijeme prinošenja večernje žitne žrtveⁿ ustao sam s mjesta na kojem sam sjedio i tugovao te sam razderane haljine i ogrtača pao na koljena i pružio ruke prema Jehovi, svom

8:36 *Titula koja znači "zaštitnik zemlje". Ovdje se odnosi na namjesnike koji su upravljali pokrajinama Perzijskog Carstva. *Ili: "područja s druge strane Rijeke". Izraz se odnosi na područje zapadno od Eufrata. **9:4** *Ili: "osjećali strahopoštovanje prema".

8. POGL.

a Le 1:10

b Le 22:18, 19

c Ezr 7:17

d Ezr 7:21

e Pos 15:18

f Ezr 6:13

9. POGL.

g Le 18:3

h Pos 15:16

i Le 20:23
Pnz 12:29, 30

j Izl 34:15, 16
Ezr 10:44

k Izl 19:5, 6

l Ne 13:1, 3

m Izl 29:41

n Br 28:4, 5

2. stupac

a Da 9:7

b Br 32:14
2Lje 29:6

c 2Kr 10:32
2Lje 36:17

d 2Kr 17:22, 23
2Kr 25:6, 7

e 2Kr 17:20

f Ne 9:32

g Ne 9:31
Ps 138:7

h Ne 9:36, 37

i Ezr 1:1-3

j Ezr 6:14
Za 4:9

Bogu. **6** I rekao sam: "Bože moj! Stidim se, sramim se podignuti svoje lice k tebi, Bože moj! Jer naši su se prijestupi silno umnožili* i naša je krivnja narasla do neba.^a **7** Od vremena naših predaka pa do danas naša je krivnja velika^b i zbog svojih smo prijestupa mi, naši kraljevi i naši svećenici bili predani u ruke kraljevima drugih zemalja da nas ubijaju mačem,^c odvođe u zarobljeništvo,^d pljačkaju^e i sramote, kao što je to i danas.^f **8** A sad nam ti, Jehova, Bože naš, na trenutak iskazuješ milost jer si dopustio da se ostatak našeg naroda izbavi te si dao da budemo na sigurnom u tvom svetištu^g kako bi podario sjaj našim očima, Bože naš, i malo nam olakšao život u ropstvu. **9** Jer iako smo robovi,^h nisi nas napustio u našem ropstvu, Bože naš. Naprotiv, iskazao si nam vjernu ljubav* tako što si učinio da steknemo naklonost perzijskih kraljeva.ⁱ Time si nas ojačao da bismo tebi, Bože naš, ponovno podignuli dom^j koji je bio pretvoren u ruševine i pružio si nam zaštitu^k u Judi i u Jeruzalemu.

10 A što da kažemo sada, Bože naš, poslije ovog što se dogodilo? Jer prestali smo živjeti po zapovijedima **11** koje si nam dao preko svojih slugu proroka, govoreći: 'Zemlja u koju idete da je zaposjednete nečista je zemlja zbog nečistoće naroda što su u njoj, zbog njihovih odvratnih običaja. Oni su je od jednoga kraja do drugoga napunili svojom

9:6 *Dosl.: "umnožili preko naše glave".

9:9 *Vidi Rječnik. *Ili: "i dao nam kamenu zid".

nečistoćom.^a **12** Zato ne dajte svoje kćeri njihovim sinovima niti njihove kćeri uzimajte za svoje sinove.^b Nemojte činiti ništa čime biste doprinosili njihovom miru i blagostanju.^c Budete li se držali toga, postat ćete jaki i jest ćete ono što je dobro u toj zemlji, a zemlju koju zaposjednete zauvijek ćete ostaviti u nasljedstvo svojim sinovima.^d **13** I poslije svega što nas je snašlo zbog naših zlih djela i naše velike krivnje – premda nas ti, Bože naš, nisi kaznio onoliko koliko smo zaslužili zbog svojih prijestupa^e te si nam dao da preživimo^e – **14** zar ćemo opet kršiti tvoje zapovijedi i sklapati brakove s pripadnicima naroda koji čine takve gadosti?^f Zar se ti ne bi toliko razgnjevio na nas da bi nas zatro, pa nitko od nas ne bi ostao niti preživio? **15** Jehova, Bože Izraelov, ti si pravedan,^g jer smo ostali i preživjeli sve do danas. Evo mi smo pred tobom sa svojom krivnjom premda se s takvom krivnjom ne može stajati pred tobom.”^h

10 Dok se Ezra molioⁱ i priznao grijeha, plačući i ležeći pred domom pravog Boga, oko njega se skupilo veliko mnoštvo Izraelaca – muškaraća, žena i djece – i narod je gorko plakao. **2** Tada je Jehielov^j sin Šekanja, jedan od Elamovih potomaka,^k rekao Ezri: “Mi smo postupali nevjerno prema svom Bogu ženeći se tuđinkama* iz okolnih naroda.^l Ali još ima nade za Izraela. **3** Sklopimo sada savez s našim Bogom:^m obećajmo da ćemo, prema od-

10:2 *Ili: “uzimajući u svoje domove tuđinke”.

9. POGL.

a Le 18:24
Pnz 12:30, 31
Pnz 18:9-11

b Izl 23:32
Izl 34:15, 16
Pnz 7:3, 4
Js 23:12, 13

c Pnz 23:3, 6

d Ps 103:8, 10
Tu 3:22

e Ps 106:46

f Ezr 9:1
Ne 13:23

g Ne 9:33
Da 9:7

h Ps 130:3
Ps 143:2

10. POGL.

i Ezr 9:5, 6

j Ezr 10:26, 44

k Ezr 2:1, 7

l Ezr 9:2

m 2Kr 11:17
2Lje 29:10
2Lje 34:31

2. stupac

a Ezr 9:4

b Ne 10:28-30

c Ezr 9:3, 4
Da 9:3-5

d Ezr 7:26

e Ne 13:23

redbi našeg Boga, Jehove, i onih koji duboko poštuju njegove zapovijedi*, otpustiti sve žene tuđinke i djecu koju su rodile.^a Postupimo po Zakonu! **4** Ustani, jer to je tvoja dužnost, a mi ćemo biti uz tebe. Budi hrabar i prioni na posao!”

5 Tada je Ezra ustao i zatražio od svećeničkih glavara, levita i svih Izraelaca neka se zakunu da će učiniti kako je bilo rečeno.^b I oni su se zakleli. **6** Ezra se zatim udaljio s mjestom na kojem je ležao pred domom pravog Boga i otišao u hramsku prostoriju* Elijašibovog sina Johanana. No nije ništa jeo niti je pio vode jer je tugovao zbog nevjernosti onih koji su se vratili iz izgnanstva.^c

7 Potom su po cijeloj Judinjoj zemlji i po Jeruzalemu oglašili da se svi povratnici iz izgnanstva skupe u Jeruzalemu **8** i da se svakome tko ne bi došao za tri dana, prema odluci glavara i starješina, zaplijeni sva imovina, a njega da se izopći iz zajednice* onih što su se vratili iz izgnanstva.^d **9** Tako su se svi ljudi iz Judinog i Benjaminovog plemena za tri dana skupili u Jeruzalemu. Bio je dvadeseti dan devetog mjeseca i sav je narod sjedio u dvorištu doma pravog Boga, dršćući zbog svega što se dogodilo i zbog jake kiše.

10 Tada je svećenik Ezra ustao i rekao im: “Vi ste postupali nevjerno uzimajući sebi tuđinke za žene^e i tako ste Izraelovu krivnju učinili još većom.

10:3 *Ili: “osjećaju strahopoštovanje prema njegovim zapovijedima”. **10:6** *Ili: “blagovaonicu”. **10:8** *Ili: “skupštine”. Vidi izraz “skupština” u Rječniku.

11 Priznajte sada grijeh Jehovi, Bogu svojih predaka, i izvršite njegovu volju. Odvojite se od drugih naroda i od tuđinki kojima ste se oženili.”^a

12 Nato je sav okupljeni narod odgovorio jakim glasom: “Dužni smo učiniti upravo ono što si nam rekao. **13** Ali ljudi je mnogo, a sada je vrijeme kiša i ne može se stajati vani. Osim toga, to što treba učiniti ne može se napraviti u dan ili dva jer su mnogi od nas u tome* sagriješili. **14** Zato te sada molimo da naši glavari zastupaju cijeli narod^b i neka svi iz naših gradova koji su se oženili tuđinkama dođu u određeno vrijeme, a s njima i starješine i suci svakog grada. Tako ćemo odvratiti od sebe žestoku srdžbu našeg Boga koju smo ovim izazvali.”

15 Međutim, Asahelov sin Jonatan i Tikvin sin Jahzeja usprotivili su se tome, a poduprli su ih leviti Mešulam i Šabetaj.^c **16** Ali povratnici iz izgnanstva učinili su kako je bilo rečeno. Svećenik Ezra i poglavari rodova, svi određeni poimence, odvojili su se i počeli zasjedati prvog dana desetog mjeseca da sve ispituju. **17** I do prvog dana prvog mjeseca završili su ispitivanje svih koji su se oženili tuđinkama. **18** Utvrdilo se da su i neki od svećeničkih sinova uzeli sebi tuđinke za žene:^d od sinova Josadakovog sina Ješue^e i njegove braće: Maaseja, Eliezer, Jarib i Gedalija. **19** Ali oni su obećali* da će otpustiti svoje žene i da će svaki od njih prinijeti ovna iz stada za grijeh koji su počinili.^f

10:13 *Ili: “jer smo teško”. **10:19** *Dosl.: “dali ruku”.

10. POGL.

a Pnz 7:3, 4
Ne 13:3
2Ko 6:17

b Ezz 9:1

c Ne 8:7
Ne 11:16

d Ezz 9:1, 2
Ne 13:28
Eze 44:22
Mi 2:7, 8

e Ezz 2:1, 2
Ezz 3:2
Za 6:11

f Le 5:17, 18

2. stupac

a 1Lje 24:3, 14
Ezz 2:1, 37

b 1Lje 24:3, 8
Ezz 2:1, 39

c Ezz 2:1, 38

d Ezz 2:1, 3
Ne 3:25

e Ezz 2:1, 7
Ezz 8:1, 7

f Ezz 10:2

g Ezz 2:1, 8

h Ezz 2:1, 11
Ezz 8:1, 11

i Ezz 2:1, 6

j Ezz 2:1, 32

k Ne 3:11

l Ezz 2:1, 19
Ne 8:4

m Pnz 7:3, 4

n Ezz 10:16, 17

20 Od Imerovih sinova^a Hanani i Zebadija; **21** od Harimovih sinova^b Maaseja, Ilija, Šemaja, Jehiel i Uzija; **22** od Pašurovih sinova^c Elijoenaj, Maaseja, Jišmael, Netanel, Jozabad i Eleasa. **23** Od levita Jozabad, Šimi, Kelaja (to jest Kelita), Petahija, Juda i Eliezer; **24** od pjevača Elijašib; od vratara Šalum, Telem i Uri.

25 A od Izraela, od Paroševih sinova,^d Ramija, Izija, Malkija, Mijamin, Eleazar, Malkija i Benaja; **26** od Elamovih sinova^e Matanija, Zaharija, Jehiel,^f Abdi, Jeremot i Ilija; **27** od Zatuovih sinova^g Elijoenaj, Elijašib, Matanija, Jeremot, Zabad i Aziza; **28** od Bebajevih sinova^h Johanan, Hananija, Zabaj i Atlaj; **29** od Banijevih sinova Mešulam, Maluk, Adaja, Jašub, Šeal i Jeremot; **30** od Pahat-Moabovih sinovaⁱ Adna, Kelal, Benaja, Maaseja, Matanija, Besalel, Binuj i Manaše; **31** od Harimovih sinova^j Eliezer, Išija, Malkija,^k Šemaja, Šimon, **32** Benjamin, Maluk i Šemarija; **33** od Hašumovih sinova^l Matenaj, Matata, Zabad, Elifelet, Jeremaj, Manaše i Šimi; **34** od Banijevih sinova Maadaj, Amram, Uel, **35** Benaja, Bedeja, Keluhi, **36** Vanija, Meremot, Elijašib, **37** Matanija, Matenaj i Jaasaj; **38** od Binujevih sinova Šimi, **39** Šelemija, Natan, Adaja, **40** Maknabaj, Šašaj, Šaraj, **41** Azarel, Šelemija, Šemarija, **42** Šalum, Amarija i Josip; **43** od Nebovih sinova Jeiel, Matitija, Zabad, Zebina, Jadaj, Joel i Benaja. **44** Svi su se oni oženili tuđinkama,^m ali otpustili su i te žene i djecu koju su im one rodile.ⁿ

NEHEMIJA

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|--|--|
| <p>1 Vijesti iz Jeruzalema (1-3)
Nehemijina molitva (4-11)</p> <p>2 Nehemija poslan u Jeruzalem (1-10)
Nehemija pregledava gradske zidine (11-20)</p> <p>3 Popravljanje zidina (1-32)</p> <p>4 Radovi napreduju unatoč protivljenju (1-14)
Graditelji rade s oružjem u ruci (15-23)</p> <p>5 Nehemija stao na kraj izrabljivanju (1-13)
Nehemijina nesebičnost (14-19)</p> <p>6 Neprijatelji se i dalje protive gradnji (1-14)
Zid dovršen za 52 dana (15-19)</p> <p>7 Gradska vrata i vratari (1-4)
Popis izgnanika koji su se vratili (5-69)
Hramski sluge (46-56)
Sinovi Salamunovih slugu (57-60)
Prilozi za posao (70-73)</p> | <p>8 Leviti čitaju i tumače Zakon narodu (1-12)
Proslava Blagdana sjenica (13-18)</p> <p>9 Narod priznaje svoje grijehе (1-38)
Jehova – Bog koji je spreman oprostiti (17)</p> <p>10 Narod pristao držati se Zakona (1-39)
“Nećemo zanemarivati dom svog Boga” (39)</p> <p>11 Jeruzalem ponovno naseljen (1-36)</p> <p>12 Svećenici i leviti (1-26)
Svečanost povodom podizanja zida (27-43)
Prilozi za hramsku službu (44-47)</p> <p>13 Daljnje Nehemijine reforme (1-31)
Treba davati desetine (10-13)
Ne oskvrnjivati dan počinka (15-22)
Osuđeno sklapanje braka s tuđincima (23-28)</p> |
|--|--|

1 Ovo su riječi Nehemije*,^a Hakalijinog sina: U mjesecu kislevu^b, dvadesete godine^Δ, bio sam u utvrđi[□] Šušanu[□].^b
2 U to je vrijeme Hanani,^c jedan od moje braće, došao k meni s još nekim ljudima iz Jude. Upitao sam ih za ostatak Židova koji se vratio iz zarobljenštva^d i za Jeruzalem. **3** Oni su mi odgovorili: “Ostatak koji se vratio iz zarobljenštva i sad živi u pokrajini, u vrlo je teškom i sramotnom stanju.^e Jeruzalemski je zid razvaljen,^f a vrata su mu spaljena.”^g

4 Kad sam čuo što su rekli, sjeo sam i zaplakao. Tugovao

1:1 * “Nehemija” znači “Jah tješi”. ^Δ Vidi dodatak B15. ^Δ Odnosno 20. godine vladavine perzijskog kralja Artakserksa I. [□] Ili: “palači”. [□] Ili: “Suzi”.

1. POGLED.

- a Ne 1:11
Ne 5:14
Ne 10:1
b Es 1:2
Es 3:15
Da 8:2
c Ne 7:2
d Jr 52:30
e 1Kr 9:7
Ne 9:36, 37
Ps 79:4
f 2Kr 25:10
g Ne 2:17
Tu 1:4

2. stupac

- a 2Lje 20:3
Ezr 8:21
b Pnz 7:9
Da 9:4
c Ps 88:1
Lk 18:7
d 2Lje 29:6
Ezr 9:6
e Ps 106:6
f Le 27:34
Br 36:13
Pnz 12:1
Ne 9:34

1 sam danima, postio sam^a i molio se Bogu nebeskom. **5** Rekao sam: “O, Jehova, Bože nebeski, Bože veliki, ti koji izazivaš strahopoštovanje, koji se držiš svog saveza i iskazuješ vjernu ljubav onima koji te vole i drže se tvojih zapovijedi!”^b
6 Molim te, neka tvoje oči budu otvorene i neka tvoje uho pažljivo sluša molitvu tvog sluge koju ti danas upućujem cijeli dan i cijelu noć^c za tvoje sluge Izraelce, priznajući grijehе kojima ti je izraelski narod zgriješio. Zgriješili smo i ja i obitelj mog oca*.^d **7** Doista smo činili zlo pred tobom^e jer se nismo držali zapovijedi, uredbi i zakona koje si dao svom sluzi Moj-siju.^f

1:6 * Ili: “moj narod”.

8 Molim te, sjeti se onog što si rekao* svom sluzi Mojsiju: 'Budete li postupali nevjerno, rasijat ću vas po narodima.^a

9 Ali ako se vratite meni i počnete se držati mojih zapovijedi i postupati po njima, čak i ako neki od vas budu rasijani nakraj svijeta, odande ću vas sakupiti^b i odvesti na mjesto koje sam izabrao da se u njemu slavi* moje ime.^c 10 Oni su tvoji sluge i tvoj narod, koji si izbavio* svojom velikom silom i svojom moćnom rukom.^d

11 O, Jehova, molim te, neka tvoje uho sasluša molitvu tvog sluge i molitvu tvojih slugu koji od sveg srca pokazuju strahopoštovanje prema tebi*. Molim te, pomozu danas svom sluzi da ostvari što je naumio. Daj da mi se kralj smiluje!"^e

A ja sam bio kraljev pehar-nik.^f

2 U mjesecu nisanu*, dvadesete godine^g vladavine kralja Artakserksa,^h vino je stajalo pred njim, a ja sam, kao i obično, uzeo vino i dao ga kralju.ⁱ No nikad prije nisam bio tužan pred njim. 2 Zato me kralj upitao: "Zašto ti je lice tužno, a nisi bolestan? To nije ništa drugo nego tuga u srcu." A ja sam se jako uplašio.

3 Tada sam rekao kralju: "Živio kralju! Kako mi lice ne bi bilo tužno kad grad u kojem su pokopani moji preci leži u ruševinama, a vrata su mu spaljena."^j

4 Kralj me upitao: "Što bi htio učiniti?" Tada sam se pomolio Bogu nebeskom.^k 5 Zatim sam rekao kralju: "Ako je kra-

1:8 *Ili: "sjeti se upozorenja koje si dao". 1:9 *Ili: "da u njemu prebiva". 1:10 *Dosl.: "otkupio". 1:11 *Dosl.: "tvom imenu". 2:1 *Vidi dodatak B15.

1. POGL.

a Le 26:33
Pnz 4:27
Pnz 28:64

b Pnz 30:1-4

c Pnz 12:5
Ps 132:13

d Le 25:42
Pnz 5:15
Pnz 9:26, 29

e 1Kr 8:49, 50
Ezr 7:6
Ps 106:46
Izr 21:1

f Ne 2:1

2. POGL.

g Ne 1:1

h Ezr 7:1
Ne 13:6

i Ne 1:11

j Ne 1:2, 3

k 1Sa 1:13

2. stupac

a Da 9:25

b Ne 1:11

c Ne 5:14
Ne 13:6

d Jš 1:4
Ezr 5:3

e Ne 7:2

f Ne 1:3

g Ezr 7:21

h Ezr 7:6

i Ne 4:1
Ne 6:2

j Ne 13:1

k Ne 2:19
Ne 4:3
Ne 6:14
Ne 13:7

l 2Lje 26:9

lju po volji i ako ti je mio tvoj sluga, pošalji me u Judu, u grad u kojem su pokopani moji preci da ga obnovim."^a 6 A kralj me upitao pred kraljicom, koja je sjedila pored njega: "Koliko će trajati tvoj put i kad ćeš se vratiti?" Kralju je bilo po volji da me pusti^b i ja sam mu rekao koliko me neće biti.^c

7 Još sam rekao kralju: "Ako je kralju po volji, neka mi se daju pisma za upravitelje Prekorječja^d da mi omoguće siguran prolaz do Jude, 8 a i pismo za Asafa, čuvara Kraljevog perivoja*, da mi da drva za gradnju vrata na Utvrđi^e uz hram, gradskih zidina^f i kuće u kojoj ću živjeti." I kralj mi ih je dao^g jer je moj dobri Bog bio uz mene^h.

9 I tako sam došao k upraviteljima Prekorječja i dao im kraljeva pisma. A kralj je sa mnom poslao i vojne zapovjednike i konjanike. 10 Kad su za to čuli Horonjanin Sanbalatⁱ i kraljev službenik* Amonac^j Tobija,^k razljutili su se zbog toga što je netko došao učiniti nešto dobro za izraelski narod.

11 Na koncu sam došao u Jeruzalem. Nakon tri dana 12 ja i nekoliko ljudi ustali smo po noći, ali nikom nisam govorio na što me moj Bog potaknuo* u vezi s Jeruzalemom. A nisam imao druge životinje osim one na kojoj sam jahao. 13 I izašao sam po noći na Dolinska vrata,^l prošao pored Izvora velike zmije

2:7 *Ili: "područja s druge strane Rijeke". Izraz se odnosi na područje zapadno od Eufrata. 2:8 *Ili: "kraljeve šume". #Dosl.: "jer je dobra ruka mog Boga bila nada mnom". 2:10 *Dosl.: "sluga". 2:12 *Dosl.: "što mi je moj Bog stavio u srce".

i krenuo prema Smetlišnim vratima*.^a Pritom sam pregledavao jeruzalemske zidine, koje su bile srušene, i gradska vrata, koja su bila spaljena.^b **14** Došao sam do Izvorskih vrata^c i do Kraljevog jezerca, ali ondje nije bilo mjesta da prođe životinja na kojoj sam jahao. **15** Ipak, nastavio sam se pod okriljem noći uspinjati strminom koja se uzdiže iz doline*^d i pregledavati zidine. Na kraju sam opet došao do Dolinskih vrata i ušao u grad.

16 A namjesnici^e nisu znali kamo sam išao ni što sam radio, jer dotad još ništa nisam rekao Židovima, ni svećenicima, ni dostojanstvenicima, ni namjesnicima, ni ostalima koji su obavljali posao. **17** Naposljetku sam im kazao: "Vidite da smo u teškom stanju: Jeruzalem leži u ruševinama, a vrata su mu spaljena. Hajde, obnovimo jeruzalemske zidine, da nam više ne budu na sramotu!" **18** I ispričao sam im kako mi je moj dobri Bog pomogao,^f a prenio sam im i riječi koje mi je kazao kralj.^g Oni su nato rekli: "Hajde, počnimo graditi!" I ohrabrilu su jedni druge da prionu na posao.*^h

19 Kad su to čuli Horonjanin Sanbalat, kraljev službenik Amonacⁱ Tobija^j i Arapin Gešem,^k počeli su nam se rugati i prezirno govoriti: "Što to radite? Zar se bunite protiv kralja?"^m **20** A ja sam im odgovorio: "Sam Bog nebeski dat će nam da uspijemo,ⁿ a mi, njegovi sluge, počat ćemo graditi. Ali vi nemate ništa s Jeruzalemom,

2:13 *Ili: "Vratima smetlišnog pepela".
2:15 *Ili: "vadija". Vidi izraz "vadi" u Rječniku. 2:18 *Ili: "I ojačali su svoje ruke za dobro djelo."

2. POGL.

- a Ne 3:13
b Ne 1:3
Tu 1:4
Tu 2:9
c Ne 3:15
Ne 12:37
d 2Sa 15:23
Iv 18:1
e Ne 4:14
f Ezr 7:6, 28
Ne 2:7, 8
g Da 9:25
h Hg 1:14
i Ne 13:1, 2
j Ne 6:14
k Ne 4:7
Ne 6:1, 2
l Ps 79:4
m Ne 6:6
n Ps 127:1

2. stupac

- a Ezr 4:1-3

3. POGL.

- b Ne 12:10
Ne 13:4, 28
c Iv 5:2
d Ne 12:30
e Ne 12:38, 39
f Jr 31:38
Za 14:10
g Ezr 2:1, 34
h 2Lje 33:1, 14
Sf 1:10
i Ne 2:7, 8
j Ezr 8:33
Ne 3:21
k Ne 3:30
Ne 6:17, 18
l Ne 3:27
Am 1:1
m Ne 12:38, 39
n 2Sa 21:2
o Js 18:21, 26
2Lje 16:6
Jr 40:6
p Pos 15:18
r Ne 12:38

ne polažete prava ni na što u njemu i niste dio njegove povijesti."^a

3 Tada su veliki svećenik Elijašib^b i njegova braća svećenici počeli graditi Ovcja vrata.^c Posvetili su ih*^d i postavili vratna krila, posvetili su taj dio zida sve do Kule Meaha^e i do Hananelove kule.^f **2** Do njih su gradili ljudi iz Jerihona,^g a do njih je gradio Imrijev sin Zakur.

3 Hasenaahovi sinovi gradili su Riblja vrata.^h Izradili su drveni okvir,ⁱ a onda postavili vratna krila, klinove i zasune.

4 Do njih je zidine popravljao Urijin sin Meremot,^j Hakosov unuk, do njega je radio Berekijin sin Mešulam,^k Mešezabelov unuk, a do njega Baanin sin Sadok. **5** Do njega su radili Tekoanci,^l ali njihovim je uglednicima bilo ispod časti raditi* pod vodstvom onih koji su nadgledali posao.

6 Paseahov sin Jojada i Besodejin sin Mešulam popravljali su Vrata starog grada.^m Oni su izradili drveni okvir, a onda postavili vratna krila, klinove i zasune. **7** Do njih su popravke obavljali Gibeonjaninⁿ Melatija i Meronočanin Jadon, ljudi iz Gibeona i Mispe,^o koji su bili pod vlašću upravitelja Prekorječja*.^p **8** Do njih je radio Harhajin sin Uziel, jedan od zlatara, a do njega Hananija, jedan od onih koji prave mirisna ulja. Oni su popločili* Jeruzalem sve do Širokog zida.^r

3:1 *Ili: "Svečano su ih otvorili". 3:5 *Ili: "njihovi uglednici nisu prignuli vrat na službu". 3:7 *Ili: "područja s druge strane Rijeke". Izraz se odnosi na područje zapadno od Eufrata. 3:8 *Ili: "popločili kamenim pločama".

9 Do njih je radio Hurov sin Refaja, poglavar polovine jeruzalemskog okruga. **10** Do njega je radio Harumafov sin Jedaja pred svojom kućom, a do njega je radio Hašabnejin sin Ha-
tuš.

11 Harimov sin^a Malkija i Pahat-Moabov sin^b Hašub popravljali su sljedeći dio*, uključujući i Kulu krušnih peći.^c **12** Do njih je radio Halohešev sin Šalum, poglavar polovine jeruzalemskog okruga, sa svojim kćerima.

13 Hanun i stanovnici Zanoaha^d popravljali su Dolinska vrata.^e Izgradili su ih, a onda su postavili vratna krila, klinove i zasune. Usto su izgradili i 1000 lakata* zida sve do Smetlišnih vrata.^f **14** Rekabov sin Malkija, poglavar okruga Bet-Hakere-ma,^g popravljao je Smetlišna vrata. On ih je izgradio te postavio vratna krila, klinove i zasune.

15 Kolhozin sin Šalum, poglavar okruga Mispe,^h popravljao je Izvorska vrata.ⁱ On ih je izgradio, natkrio i postavio vratna krila, klinove i zasune. Usto je popravljao zid kod Kanalskog jezerca^j uz Kraljev vrt^k do Stepenica^l koje silaze iz Davidovog grada.^m

16 Do njega je radio Azbukov sin Nehemija, poglavar polovine okruga Bet-Sura,ⁿ od mjesta nasuprot Davidovim grobnicama^o do umjetnog jezerca^p i do Kuće junaka.

17 Do njega su radili leviti pod vodstvom Banijevog sina Rehuma. Do njega je za svoj

3:11 *Ili: "dio koji je bio određen mjerom". 3:13 *Oprilike 445 metara. Vidi dodatak B14.

3. POGL.

- a Ezr 2:1, 32
b Ezr 2:1, 6
c Ne 12:38
d Jš 15:20, 34
Ne 11:25, 30
e 2Lje 26:9
f Ne 2:13
g Jr 6:1
h Jš 18:21, 26
i Ne 2:14
Ne 12:37
j Iza 22:9
k Jr 39:4
l Ne 12:37
m 2Sa 5:7
n Jš 15:20, 58
2Lje 11:5-7
o 1Kr 2:10
2Lje 16:13, 14
p Ne 2:14

2. stupac

- a Jš 15:20, 44
b Ezr 2:1, 40
c 2Lje 26:9
Ne 3:24
d Ezr 10:28, 44
e Ne 3:1
Ne 13:4
f Ezr 8:33
g Pos 13:10
h Ne 3:19
i 2Sa 5:11
Ne 12:37
j Jr 37:21
k Ezr 2:1, 3
l Jš 9:3, 27
1Lje 9:2
Ezr 2:43-54
Ezr 8:17, 20
m 2Lje 27:1, 3
2Lje 33:1, 14
Ne 11:21
n Ne 8:1
Ne 12:37
o Ne 3:5

okrug radio Hašabija, poglavar polovine okruga Keile.^a **18** Do njega su radila njihova braća leviti pod vodstvom Henadadovog sina Bavaja, poglavara polovine okruga Keile.

19 A do njega je Ješuin sin^b Ezer, poglavar Mispe, popravljao sljedeći dio, kod uspona kojim se ide do Oružarnice, kod Potpornja.^c

20 Do njega je Zabajev^d sin Baruh marljivo radio i popravljao sljedeći dio, od Potpornja do ulaza u kuću velikog svećenika Elijašiba.^e

21 Do njega je Urijin sin Meremot,^f Hakosov unuk, popravljao sljedeći dio, od ulaza u Elijašibovu kuću do kraja Elijašibove kuće.

22 Do njega su radili svećenici, ljudi iz jordanske ravnice*.^g

23 Do njih su radili Benjamin i Hašub pred svojim kućama. Do njih je radio Maasejin sin Azarija, Ananijin unuk, blizu svoje kuće. **24** Do njega je Henadadov sin Binuj popravljao sljedeći dio od Azarijine kuće do Potpornja^h i do ugla.

25 Do njega je Uzajev sin Palal radio kod Potpornja i gornje kule koja se izdiže iznad kraljevskog dvora,ⁱ a nalazi se uz Stražarsko dvorište.^j Do njega je radio Parošev sin^k Pedaja.

26 A hramski sluge*^l koji su živjeli na Ofelu^m popravljali su zid sve do Vodenih vrataⁿ na istoku i do isturene kule.

27 Do njih su Tekoanci^o popravljali sljedeći dio kod velike

3:22 *Odnosno područja koje obuhvaća južni dio Jordanske doline i proteže se sve do Soara. Moguće i: "iz obližnjeg okruga". 3:26 *Ili: "netini". Dosl.: "darovani".

isturene kule, sve do ofelskog zida.

28 Svećenici su radili poviše Konjskih vrata,^a svaki pred svojom kućom.

29 Do njih je radio Imerov sin Sadok^b pred svojom kućom.

Do njega je radio Šekani-jin sin Šemaja, čuvar Istočnih vrata.^c

30 Do njega su Šelemijin sin Hananija i Hanun, šesti Salafov sin, popravljali sljedeći dio.

Do njih je radio Berekijin sin Mešulam^d pred svojom kućom*.

31 Do njega je Malkija, koji je pripadao zlatarskoj udruzi, popravljao sve do prebivališta hramskih slugu^e i trgovaca, kod Nadgledničkih vrata, i sve do gornje sobe na uglu.

32 A između gornje sobe na uglu i Ovcjih vrata^f popravke su vršili zlatari i trgovci.

4 Kad je Sanbalat^g čuo da obnavljamo zidine, razljutio se i jako uznemirio* te se počeo rugati Židovima. **2** Ovako je rekao pred svojom braćom i pred samarijskom vojskom: "Što to rade ti jadni Židovi? Zar misle da mogu sami sve obnoviti? Hoće li prinostiti žrtve? Zar misle da će u jedan dan sve završiti? Zar će iz gomile ruševina uzeti čađavo kamenje i vratiti ga u život?"^h

3 A uz njega je stajao Amnacⁱ Tobija^j te rekao: "Da se lisica popne na kameni zid koji grade, srušila bi ga!"

4 A ja sam se molio: "Bože naš, čuj kako nas preziru!^k Okreni njihovo ruganje protiv njihov samih*^l i daj da budu plijen,

3:30 *Ili: "sobom; odajom". 4:1 *Ili: "uvrijedio". 4:4 *Dosl.: "na njihovom glavu".

3. POGL.

a Jr 31:40

b Ne 13:13

c 1Lje 9:17, 18

d Ne 6:17, 18

e Ne 3:26

f Ne 3:1

iv 5:2

4. POGL.

g Ne 2:10

Ne 6:1, 2

Ne 13:28

h Ne 4:10

i Ne 13:1, 2

j Ne 2:19

k Ps 123:3

l Ps 79:12

2. stupac

a Jr 18:23

b Ne 4:3

c Ne 2:19

d Js 13:2, 3

Ne 13:23

e Ne 13:17

f Br 14:9

Pnz 20:3

Jš 1:9

g Pnz 7:21

Pnz 10:17

da postanu zarobljenici u tuđoj zemlji. **5** Nemoj zatvarati oči pred njihovim prijestupima i nemoj im izbrisati grijeh^a jer vrijedaju graditelje."

6 I tako smo nastavili graditi zid i uskoro je cijeli zid bio dovršen do pola visine. A narod je i dalje radio svim srcem.

7 Kad su Sanbalat, Tobija,^b Arapi,^c Amonci i stanovnici Ašdoda^d čuli da obnova jeruzalemskih zidina napreduje i da se zatvaraju porušeni dijelovi, jako su se razljutili. **8** Skovali su urotu da dođu i bore se protiv Jeruzalema i da u njemu naprave pomutnju. **9** A mi smo se molili svom Bogu i postavljali smo stražu danju i noću da bismo se obranili od njih.

10 Ali Judejci su govorili: "Radnike* izdaje snaga, a ruševina je mnogo. Nećemo moći dovršiti zidine."

11 A naši su neprijatelji govorili: "Doći ćemo među njih prije nego išta doznaju ili primijete, pa ćemo ih pobiti i prekinuti njihov posao."

12 Kad bi god Židovi koji su živjeli blizu njih došli k nama, uvijek iznova* govorili bi nam: "Napast će nas sa svih strana."

13 Zato sam postavio ljude na najnižim mjestima iza zidina, na mjestima koja su izložena napadu. Postavio sam ih po njihovim porodicama, s mačevima, kopljima i lukovima. **14** Čim sam vidio da se boje, rekao sam dostojanstvenicima,^e namjesnicima i ostalom narodu: "Ne bojte ih se!^f Mislite na Jehovu, velikog Boga koji izaziva strahopoštovanje,^g i borite

4:10 *Ili: "Nosače". 4:12 *Dosl.: "deset puta".

se za svoju braću, za svoje sinove i kćeri, za svoje žene i za svoje domove.”

15 Naši su neprijatelji čuli da smo doznali što namjeravaju učiniti i da je pravi Bog osujetio njihove namjere, ali mi smo svi nastavili obnavljati zidine.

16 Od tog je dana polovina mojih ljudi obavljala posao,^a a polovina je nosila koplja, štitove, lukove i oklope. A poglavari^b su podupirali sve ljude iz Judinog plemena* **17** koji su gradili zidine. Oni koji su nosili teret, jednom su rukom obavljali posao, a drugom su držali oružje*. **18** I svakom je graditelju mač bio pripasan uz bok dok je gradio, a uz mene je stajao onaj koji je puhao u rog.^c

19 A ja sam rekao dostojanstvenicima, namjesnicima i ostalom narodu: “Posao je velik i opsežan, a mi smo se raširili po zidinama, daleko jedan od drugoga. **20** Kad čujete zvuk roga, dođite k nama! Naš će se Bog boriti za nas!”^d

21 I dok smo mi radili, druga je polovina držala koplja od rane zore pa dok se nisu pojavile zvijezde. **22** U to sam vrijeme rekao narodu: “Neka svaki čovjek sa svojim slugom ostane noću u Jeruzalemu. Danju neka rade, a noću neka nam naizmjenice čuvaju stražu.” **23** Stoga ni ja, ni moja braća, ni moji slugi,^e ni stražari koji su me pratili nismo skidali svoju odjeću i svatko od nas držao je oružje u desnoj ruci.

5 No u narodu su se neki zajedno sa svojim ženama počeli tužiti na svoju braću Židove.^f **2** Jedni su govorili:

4:16 *Ili: “stajali iza cijelog Judinog plemena”. **4:17** *Ili: “koplje”.

4. POGL.

a Ne 5:16

b Ne 11:1

c Br 10:9
2Lje 13:12d Pnz 1:30
Jš 23:10

e Ne 13:19

5. POGL.

f Pnz 15:9

2. stupac

a Pnz 28:15, 33
Ne 9:36, 37b Izl 21:7
Pnz 15:12c Izl 22:25
Pnz 23:19
Ps 15:5
Eze 22:12d Le 25:35
Pnz 15:7, 8
Jr 34:8, 9e Le 25:36
Ne 5:15

f Eze 18:5, 8

“Imamo mnogo sinova i kćeri. Treba nam žita da imamo što jesti i da ostanemo na životu.”

3 Drugi su govorili: “Svoja polja, vinograde i kuće dajemo u zalag da bismo pribavili žita dok traje glad.” **4** Treći su pak govorili: “Založili smo svoja polja i vinograde kako bismo imali novca da platimo danak kralju.” **5** Mi smo ista krv kao naša braća*, naša djeca vrijede koliko i njihova djeca, ali mi svoje sinove i kćeri moramo davati u ropstvo, a neke naše kćeri već su postale robinje.^b Nikako to ne možemo spriječiti jer naša polja i vinogradi pripadaju drugima.”

6 Kad sam čuo njihove pri-tužbe, jako sam se razljutio. **7** Nakon što sam razmislio o njima, optužio sam dostojanstvenike i namjesnike rekavši im: “Svaki od vas traži kamate* od svog brata.”^c

Zatim sam zbog njih sazvao velik skup. **8** I rekao sam im: “Koliko nam je god bilo moguće, otkupili smo svoju židovsku braću koja su bila prodana drugim narodima. Zar ćete vi sada prodavati svoju braću,^d pa da ih mi opet otkupljujemo?” Nato su ušutjeli i nisu znali što bi odgovorili. **9** Tada sam rekao: “Nije ispravno to što radite. Zar se po vašim postupcima ne bi trebalo vidjeti da se bojite Boga^e kako nam se ne bi rugali narodi, naši neprijatelji? **10** Ja i moja braća i moji slugi posuđujemo im novac i žito i ne tražimo kamate. Molim vas, neka se prestane posuđivati uz kamate!” **11** Molim vas,

5:5 *Ili: “Naše je tijelo isto kao i tijelo naše braće”. **5:7** *Ili: “lihvarske kamate”.

vratite im još danas njihova polja,^a vinograde, maslinike i kuće te stoti dio* od novca, od žita, od mladog vina i od ulja što uzimate od njih kao kamate!”

12 A oni su odgovorili: “Vratit ćemo im sve to i nećemo od njih ništa tražiti. Učinit ćemo točno tako kako si rekao.” Tada sam pozvao svećenike i potaknuo ljude da se zakunu da će učiniti to što su obećali. **13** I istresao sam ono što je bilo u naborima moje haljine* te rekao: “Tako neka pravi Bog svakog čovjeka koji se ne bude držao tog obećanja istrese iz njegove kuće i iz njegove stečevine. Tako neka bude istresen i neka ostane bez ičega!” Nato su svi prisutni[#] rekli: “Neka bude tako!”^Δ I počeli su hvaliti Jehovu. A narod je učinio kako je obećao.

14 Osim toga, od dana kad me kralj postavio za upravitelja^b u Judi, od dvadesete^c do trideset i druge godine^d vladavine kralja Artakserksa,^e dakle 12 godina, ni ja ni moja braća nismo od naroda uzimali hranu na koju upravitelj ima pravo.^f **15** A prijašnji upravitelji, moji prethodnici, opteretili su narod i svakog su dana od njega uzimali 40 šekela* srebra za kruh i vino. I njihovi su sluge tlačili narod. Ali ja nisam tako činio^g zbog straha pred Bogom.^h

16 Usto sam pomagao u poslovima oko ovih zidina. I svi moji sluge radili su ondje, a nismo stekli ni jednu jedinu nji-

5:11 *Ili: “1 posto”, koji se uzimao mjesečno. 5:13 *Dosl.: “istresao sam svoja njedra”. #Ili: “sva skupština”. Vidi izraz “skupština” u Rječniku. ^ΔIli: “Amen!” 5:15 *Šekel je imao 11,4 grama. Vidi dodatak B14.

5. POGL.

a Ne 5:3

b Ne 10:1

c Ne 2:1

d Ne 13:6

e Ezr 8:1

f 1Ko 9:14, 15
2So 3:8g 2Ko 11:9
2Ko 12:14

h Ne 5:9

2. stupac

a Dj 20:33
2Ko 12:17b Ne 13:14
Ps 18:24
Iza 38:3
Mi 3:16

6. POGL.

c Ne 2:10
Ne 4:3d Ne 2:19
Ne 4:7

e Da 9:25

f Ne 3:1, 3

g 1Lje 8:12
Ne 11:31, 35

h Ne 2:19

i Ezr 4:14, 15

vu.^a **17** Za mojim je stolom jelo 150 Židova i namjesnika, a sa mnom su jeli i oni koji su dolazili k nama iz okolnih naroda. **18** Svakog se dana o mom trošku* pripremao jedan bik, šest biranih ovaca i ptice, a svakih deset dana imali smo obilje sva-kovrsnog vina. Unatoč svemu tome nisam od naroda tražio hranu na koju sam kao upravitelj imao pravo, jer je narod već bio opterećen raznim obavezama prema kralju. **19** Sjeti me se po dobru, Bože moj, zbog svega što sam učinio za ovaj narod!^b

6 Kad su Sanbalat, Tobija,^c Arapin Gešem^d i ostali naši neprijatelji čuli da sam obnovio zidine^e i da nijedan dio nije ostao srušen (iako do tog vremena još nisam bio postavio krila na gradskim vratima^f), **2** Sanbalat i Gešem odmah su mi poslali poruku u kojoj je stajalo: “Dodi, nađimo se u neko doba u selima u dolini kod Ona.”^g Ali oni su smišljali kako da mi nanesu zlo. **3** Stoga sam im poslao glasnike s ovim odgovorom: “U velikom sam poslu i ne mogu doći. Posao bi stao kad bih ga ostavio i otišao k vama.” **4** Četiri su mi puta poslali istu poruku, a ja sam im svaki put odvratio istim riječima.

5 A onda je Sanbalat po peti put poslao k meni svog slugu s istom porukom, s otvorenim pismom u ruci. **6** U njemu je pisalo: “Čuje se među narodima, a i Gešem^h to potvrđuje, da ti i Židovi spremate pobunu.ⁱ Zato i gradite zidine, a govori se i da ćeš im ti biti kralj. **7** Čak si i proroke postavio da po cije-

5:18 *Dosl.: “za mene”.

lom Jeruzalemu za tebe govore: 'Juda ima kralja!' Sada će glas o tome doći do kralja. Zato dođi da o tome porazgovaramo!"

8 Ali ja sam mu poslao ovaj odgovor: "Ništa od onog što si rekao nije se dogodilo. Ti si sve to izmislio.*" **9** Naime, oni su nas svi pokušali zastrašiti, misleći: "Obeshrabit će se*, pa neće dovršiti posao."^a A sada te molim, Bože, ojačaj me!^b

10 Zatim sam otišao u kuću Delajinog sina Šemaje, Meheta-belovog unuka, koji se ondje zatvorio*. I on je rekao: "Nađimo se u neko doba u domu pravog Boga, unutar hrama, i zatvorimo vrata hrama jer će doći da te ubiju. Doći će po noći da te ubiju." **11** A ja sam odgovorio: "Zar da bježi čovjek kao što sam ja? Može li netko kao ja ući u hram i ostati živ?^c Neću ući u hram!" **12** I shvatio sam da ga nije poslao Bog, nego da su Tobija i Sanbalat^d unajmili tog proroka da me prevari*. **13** Unajmili su ga da me uplašiši i navede da sagriješim kako bi me mogli dovesti na loš glas i osramotiti me.

14 Sjeti se, Bože moj, Tobije^e i Sanbalata i svega što su učinili, a i proročice Noadije i ostalih proroka koji su me neprestano pokušavali uplašiti.

15 I tako su zidine bile dovršene 25. dana mjeseca elula*, za 52 dana.

16 A kad su to čuli svi naši neprijatelji i kad su to vidjeli svi narodi oko nas, jako su

6:8 *Ili: "Ti si to izmislio u svom srcu".
6:9 *Dosl.: "Klonut će im ruke". 6:10 *Ili: "koji je ondje bio zatvoren". 6:12 *Ili: "da objavi proročanstvo protiv mene". 6:15 *Vidi dodatak B15.

6. POGL.

a Ezr 4:4

b Ps 68:35
Ps 138:3
Iza 41:10c Br 1:51
Br 18:7
2Lje 26:18, 19

d Ne 2:10

e Ne 4:3, 4

2. stupac

a Ne 4:7
Ps 129:5

b Ne 5:7

c Ezr 2:1, 5

d Ne 3:4

e Ne 6:9
Ne 6:10, 13

7. POGL.

f Ne 2:17
Ne 6:15
Da 9:25

g Ne 3:1, 6, 13

h 1Lje 26:1
Ezr 2:1, 42i 1Lje 9:33
Ezr 2:1, 41

j Ezr 3:8

k Ne 1:2

l Ne 2:8

m Ne 5:15

n Ne 11:1

o 1Lje 9:1
Ezr 2:59, 62

se posramili^a i shvatili su da nam je naš Bog pomogao izvršiti taj posao. **17** U onim su danima Judini dostojanstvenici^b slali mnogo pisama Tobiji, a Tobija im je odgovarao. **18** Naime, mnogi u Judi bili su zakletvom vezani za njega jer je on bio zet Arahovog sina^c Šekanije, a njegov sin Johanan uzeo je za ženu kćer Berekijinog sina Mešulama.^d **19** I stalno su mi govorili dobro o Tobiji, a onda su njemu prenosili ono što sam ja govorio. A Tobija je slao pisma da me uplašiši.^e

7 Kad su zidine bile obnovljene,^f odmah sam namjestio vratna krila.^g Potom su bili postavljeni vratari,^h pjevačiⁱ i leviti.^j **2** Zapovjedništvo nad Jeruzalemom povjerio sam svom bratu Hananiju^k te Hananiji, zapovjedniku Utvrde,^l jer je on bio vrlo pouzdan čovjek i bojao se pravog Boga^m više od mnogih drugih. **3** I rekao sam im: "Jeruzalemska vrata ne smiju se otvarati dok sunce ne upeče. Neka vratari koji ondje budu stajali zatvore vrata i navuku zasun. I neka Jeruzalemljani stražare, svaki na svom mjestu i svaki pred svojom kućom." **4** Grad je bio prostran i velik, ali u njemu je živjelo malo ljudiⁿ i kuće još nisu bile sagrađene.

5 A moj me Bog potaknuo* da sakupim dostojanstvenike, namjesnike i narod kako bi se upisali u rodoslovni popis.^o Tada sam našao knjigu rodoslovlja onih koji su se prvi vratili i zapazio da u njoj piše:

6 Ovo su stanovnici pokrajine koji su se vratili iz zarobljeničtva, oni koje je babilonski

7:5 *Dosl.: "moj mi je Bog stavio u srce".

kralj Nebukadnezar^a odveo u izgnanstvo^b i koji su se kasnije vratili u Jeruzalem i u Judu, svaki u svoj grad,^c **7** oni koji su došli sa Zerubabelom,^d Ješuom,^e Nehemijom, Azarijom, Raamijem, Nahamanijem, Mor-dokajem, Bilšanom, Mispere-tom, Bigvajem, Nehumom i Ba-anahom.

Ovo je broj muškaraca iz Izraela koji su se vratili:^f **8** Paroševih sinova 2172; **9** Šefatijinih sinova 372; **10** Arahovih sinova^g 652; **11** Pahat-Moabovih sinova,^h od Ješuinih i Joabovih sinova,ⁱ 2818; **12** Elamovih sinova^j 1254; **13** Zatuovih sinova 845; **14** Zakajevih sinova 760; **15** Binujevih sinova 648; **16** Bebajevih sinova 628; **17** Azgadovih sinova 2322; **18** Adonikamovih sinova 667; **19** Bigvajevih sinova 2067; **20** Adinovih sinova 655; **21** Aterovih sinova, od Ezekije, 98; **22** Hašumovih sinova 328; **23** Besajevih sinova 324; **24** Harifovih sinova 112; **25** ljudi iz Gibeona^k 95; **26** ljudi iz Betlehema i Netofe 188; **27** ljudi iz Anatota^l 128; **28** ljudi iz Bet-Azmaveta 42; **29** ljudi iz Kirijat-Jearima,^m Kefire i Bererotaⁿ 743; **30** ljudi iz Rame i Gebe^o 621; **31** ljudi iz Mikmasa^p 122; **32** ljudi iz Bete-larⁱ i Aja^s 123; **33** ljudi iz drugog Neba 52; **34** sinova drugog Elama 1254; **35** Harimovih sinova 320; **36** ljudi iz Jerihona 345; **37** ljudi iz Loda, Hadida i Ona^t 721; **38** Senaahovih sinova 3930.

39 Svećenika:^u Jedajinih sinova iz Ješuine porodice 973; **40** Imerovih sinova 1052;

7. POGL.

- a 2Kr 25:1
Da 3:1
b 2Kr 24:12, 14
2Lje 36:17, 20
Jr 39:9
Jr 52:15, 28
c Ezr 2:1
d Ezr 1:8, 11
Za 4:9
Mt 1:12
e Ezr 3:8
Ezr 5:2
Hg 1:14
Za 3:1
f Ezr 2:2-35
g Ne 6:17, 18
h Ezr 10:30, 44
i Ezr 8:1, 9
j Ezr 10:26, 44
k Jš 11:19
2Sa 21:2
Ne 3:7
l Jš 21:8, 18
Jr 1:1
m 1Sa 7:2
n Jš 18:25, 28
o Jš 18:21, 24
p 1Sa 13:5
r 1Kr 12:32
s Jš 7:2
t Ne 6:2
Ne 11:31, 35
u Ezr 2:36-39

2. stupac

- a Ezr 10:22, 44
b 1Lje 24:3, 8
c Ezr 2:40
d Ezr 3:9
e 1Lje 25:7
Ezr 2:41
f 1Lje 6:31, 39
g Ezr 2:42
Ne 7:1
h 1Lje 9:2, 17
Ne 11:19
Ne 12:25
i Jš 9:3, 27
1Lje 9:2
Ezr 2:43-54
Ezr 2:58
j Ezr 2:55-58
Ne 11:3
k Jš 9:3, 27
Ne 3:26

41 Pašurovih sinova^a 1247; **42** Harimovih^b sinova 1017.

43 Levita:^c Ješuinih sinova iz Kadmielove porodice,^d od Hodevinih sinova, 74. **44** Pjevača:^e Asafiovih^f sinova 148. **45** Vratara:^g Šalumovih sinova, Aterovih sinova, Talmonovih sinova, Akubovih^h sinova, Hatitinih sinova i Šobajevih sinova 138.

46 Hramskih slugu^{*i}: Sihinih sinova, Hasufinih sinova, Tabatovih sinova, **47** Kerosovih sinova, Sijinih sinova, Pado-novih sinova, **48** Lebaninih sinova, Hagabinih sinova, Šalmajevih sinova, **49** Hananovih sinova, Gidelovih sinova, Gaharovih sinova, **50** Reajinih sinova, Resinovih sinova, Nekodinih sinova, **51** Gazamovih sinova, Uzinih sinova, Paseahovih sinova, **52** Bezajevih sinova, Meunimovih sinova, Nefušesimovih sinova, **53** Bakbukovih sinova, Hakufinih sinova, Harhurovih sinova, **54** Baslitovih sinova, Mehidinih sinova, Haršinih sinova, **55** Barkosovih sinova, Siserinih sinova, Temahovih sinova, **56** Nesiahovih sinova, Hatifinih sinova.

57 Sinova Salamunovih slugu:^j Sotajevih sinova, Sofere-tovih sinova, Peridinih sinova, **58** Jaalinih sinova, Darkonovih sinova, Gidelovih sinova, **59** Šefatijinih sinova, Hatilovih sinova, Pokeret-Hasebajimovih sinova, Amonovih sinova. **60** Svih hramskih slugu^k i sinova Salamunovih slugu bilo je 392.

61 A ovo su oni koji su pošli iz Tel-Melaha, Tel-Harše, Keruba, Adona i Imera, ali nisu mogli dokazati iz kojeg su roda

7:6 *Ili: "Nabukodonozor".

7:46 *Ili: "Netina". Dosl.: "Darovanih".

i kojeg su porijekla, odnosno jesu li Izraelci:^a **62** Delajini sinovi, Tobijini sinovi, Nekodini sinovi, njih 642. **63** A od svećenika: Habajini sinovi, Hakošovi sinovi,^b sinovi Barzilaja, koji je uzeo za ženu jednu od kćeri Gileadovca Barzilaja^c te je bio prozvan njihovim imenom. **64** Oni su pretraživali rodoslovne popise da bi dokazali svoje porijeklo, ali nisu mogli pronaći imena svojih obitelji, pa nisu smjeli služiti kao svećenici*.^d **65** Upravitelj^e im je zabranio jesti ono što je posebno sveto^f sve dok se ne pojavi svećenik koji bi za to mogao pitati Boga pomoću Urima i Tumima.^g

66 Svih koji su se vratili ukupno je bilo 42 360,^h **67** ne računajući njihove robove i robinje,ⁱ kojih je bilo 7337. Bilo je i 245 pjevača i pjevačica.^j **68** Imali su 736 konja, 245 mula, **69** 435 deva i 6720 magaraca.

70 Neki poglavari rodova dali su prilog za posao.^k I upravitelj je dao u riznicu 1000 zlatnih drahmi*, 50 zdjela te 530 svećeničkih haljina.^l **71** A neki od poglavara rodova u riznicu su za gradnju dali 20 000 zlatnih drahmi te 2200 mina* srebra. **72** Ostali je narod dao 20 000 zlatnih drahmi, 2000 mina srebra te 67 svećeničkih haljina.

7:64 *Ili: "pa su bili isključeni iz svećeničke službe kao da su okaljani". 7:65 *Ili: "Tirsata". Perzijska titula upravitelja pokrajine. 7:70 *Općenito se smatra da je drahma jednaka zlatnom perzijskom dariku koji je težio 8,4 grama. Ova se drahma razlikuje od one koja se spominje u grčkim knjigama Biblije. Vidi dodatak B14. 7:71 *Mina koja se spominje u hebrejskom dijelu Biblije imala je 570 grama. Vidi dodatak B14.

7. POGL.

- a Ezr 2:59-63
b 1Lje 24:3, 10
Ne 3:21
c 2Sa 17:27-29
2Sa 19:31
1Kr 2:7
d Br 18:7
e Ne 8:9
Ne 10:1
f Le 2:3
Br 18:8, 9
g Izl 28:30
1Sa 28:6
h Ezr 2:64-67
i Le 25:44
j Izl 15:21
1Sa 18:6
k Ezr 2:68, 69
l Le 6:10

2. stupac

- a Ne 7:1
b Ne 11:20
c Le 23:24, 27
1Kr 8:2
Ezr 3:1
d Ezr 2:70

8. POGL.

- e Ne 3:26
Ne 12:37
f Ezr 7:6
g Pnz 31:9
Js 1:8
h Le 27:34
i Le 23:24
1Kr 8:2
j Pnz 31:12
2Lje 17:8, 9
Ml 2:7
k Dj 13:15
Dj 15:21
l Dj 16:14
Dj 17:11
m Ne 12:40, 42
n Pnz 27:26
o Ne 9:4
p Ezr 8:33
Ne 11:16

73 Svećenici, leviti, vratari, pjevači,^a hramski sluga i ostali Izraelci nastanili su se u svojim gradovima.^b Tako su, kad je došao sedmi mjesec,^c svi Izraelci bili u svojim gradovima.^d

8 I sav se narod složno okupio na trgu koji je pred Vodenim vratima.^e I rekli su prepisivaču* Ezri^f da donese knjigu Mojsijevog zakona,^g koji je Jehova dao Izraelu.^h **2** Stoga je svećenik Ezra prvog dana sedmog mjesecaⁱ donio Zakon pred okupljeni narod*,^j pred muškarce, žene i sve koji su mogli razumjeti ono što čuju. **3** I čitao je naglas iz njega^k na trgu koji je pred Vodenim vratima od sva nuća do podneva pred muškarcima, ženama i svima koji su mogli razumjeti. Narod je pažljivo slušao^l čitanje knjige Zakona. **4** Prepisivač Ezra stajao je na drvenom postolju načinjenom za tu priliku. Njemu zdesna stajali su Matitija, Šema, Anaja, Urija, Hilkija i Maaseja, a slijeva Pedaja, Mišael, Malkija,^m Hašum, Haš-Badana, Zaharija i Mešulam.

5 Ezra je otvorio knjigu. Sav ga je narod mogao vidjeti jer je stajao poviše naroda. Kad ju je otvorio, svi su ustali. **6** Tada je Ezra izrekao hvalu Jehovi, velikom i pravom Bogu, a sav je narod podignutih ruku odgovorio: "Amen!* Amen!"ⁿ Potom su se poklonili i pali ničice pred Jehovom. **7** A leviti Ješua, Bani, Šerebija,^o Jamin, Akub, Šabetaj, Hodija, Maaseja, Kelita, Azarija, Jozabab,^p Hanan i Pelaja objašnjavali

8:1 *Ili: "pisaru". **8:2** *Ili: "pred skupštinu". Vidi izraz "skupština" u Rječniku. **8:6** *Ili: "Neka bude tako!"

su Zakon narodu,^a a narod je stajao. **8** I čitali su naglas iz knjige, iz Zakona pravog Boga, te su ga tumačili i objašnjavali njegov smisao. Tako su pomagali narodu da razumije pročitano.^b

9 Potom su Nehemija, koji je tada bio upravitelj*, Ezra,^c koji je bio svećenik i prepisivač, i leviti koji su poučavali narod rekli cijelom narodu: "Ovaj je dan svet Jehovi, vašem Bogu.^d Ne tugujte i ne plaćite!" To su rekli zato što je sav narod plakao dok je slušao riječi Zakona.

10 A Nehemija im je još rekao: "Idite, jedite najbolja jela i pijte slatka pića i pošaljite hranu na dar^e onima koji nemaju ništa za jelo jer je ovaj dan svet našem Gospodinu. I ne budite žalosni jer radost koju Jehova daje vaša je utvrda*." **11** I leviti su umirivali narod, govoreći: "Nemojte plakati, jer je ovaj dan svet. Nemojte biti žalosni."

12 Tako je sav narod otišao da jede i pije i da šalje hranu na dar i da održi radosno slavlje^f jer su razumjeli riječi koje su im bile objavljene.^g

13 A drugog su se dana poglavari rodova cijelog naroda, svećenici i leviti okupili oko prepisivača Ezre da nastave razmatrati riječi Zakona.

14 I našli su zapisano u Zakonu da je Jehova preko Mojsija zapovjedio Izraelcima da borave u sjenicama* za vrijeme blagdana u sedmom mjesecu.^h **15** te da objave i ogloseⁱ po svim svojim gradovima i po Jeruzalemu: "Idite u brda i donesite zelene

8. POGL.

a Pnz 33:8, 10

b Lk 24:27
Dj 8:30, 31

c Ezr 7:11

d Le 23:24

e Es 9:19

f Ps 126:1-3

g Ne 8:8

h Le 23:34, 42
Pnz 16:13, 16
Iv 7:2

i Le 23:4

2. stupac

a 1Kr 6:36
1Kr 7:12
2Lje 4:9
2Lje 20:5b Ne 3:26
Ne 8:1, 3c 2Kr 14:13
Ne 12:38, 39

d Js 1:1

e Pnz 16:14, 15

f Pnz 31:10-12

g Le 23:34, 36

9. POGL.

h Js 7:6
Jn 3:5, 6i Ezr 9:1, 2
Ne 13:3j Le 26:40
Ezr 9:6
Ps 106:6
Da 9:8

k Ne 8:3, 8

l Ne 8:7

m Ne 8:4

n Jr 33:10, 11

grane s masline, bora, mirte, palme i ostalog drveća te načinite sjenice, kako je zapisano."

16 I narod je otišao i donio grane te su načinili sebi sjenice, svaki na svom krovu, a i u svojim dvorištima, u dvorištima doma pravog Boga,^a na trgu kod Vodenih vrata^b i na trgu kod Efrajimovih vrata.^c **17** Tako su svi koji su se vratili iz zarobljeništva načinili sjenice i boravili u njima. A Izraelci nisu tako činili od vremena Nunovog sina Jošue^d sve do tog dana, pa je njihova radost bila vrlo velika.^e **18** I svaki se dan čitala knjiga Zakona pravog Boga,^f od prvog dana do posljednjeg dana. Sedam su dana slavili blagdan, a osmog je dana bio svečani skup, kako je bilo propisano.^g

9 Dvadeset i četvrtog dana tog mjeseca Izraelci su se okupili. Postili su odjeveni u kostrijet, posuti prašinom.^h

2 Oni koji su po rođenju bili Izraelci odvojili su se od svih tuđinaca.ⁱ I stajali su i priznavali svoje grijehe i grijehe svojih predaka.^j **3** Stojeći na svom mjestu, tri su sata* slušali čitanje knjige Zakona^k Jehove, svog Boga, a onda su tri sata priznavali grijehe i klanjali se Jehovi, svom Bogu.

4 A Ješua, Bani, Kadmiel, Šebanija, Buni, Šerebija,^l Bani i Kenani popeli su se na postolje^m podignuto za levite i glasno zavapili k Jehovi, svom Bogu. **5** Leviti Ješua, Kadmiel, Bani, Hašabneja, Šerebija, Hodi-ja, Šebanija i Petahija rekli su ovako: "Ustanite i hvalite Jehovu, svog Boga, u svu vječnost*!ⁿ

9:3 *Dosl.: "četvrtinu dana". **9:5** *Ili: "odvijek a i dovijeka".

8:9 *Ili: "tiršata". Perzijska titula upravitelja pokrajine. **8:10** *Ili: "snaga". **8:14** *Vidi Rječnik.

Neka je hvaljeno tvoje veličanstveno ime, koje je iznad svake slave i hvale!

6 Ti si jedini, Jehova!^a Ti si stvorio nebesa, nebo nad nebesima i svu njihovu vojsku, zemlju i sve što je na njoj, mora i sve što je u njima. Ti ih sve održavaš na životu i nebeska vojska klanja ti se. **7** Ti si, Jehova, pravi Bog, koji je izabrao Abrama^b i izveo ga iz Ura Kaldejskog^c i dao mu ime Abraham.^d **8** Vidio si da ti je njegovo srce vjerno^e i zato si s njim sklopio savez te si mu obećao dati zemlju Kanaanaca, Hetita, Amorejaca, Perizana, Jebusejaca i Girgašana, obećao si je dati njegovom potomstvu.^f I ispunio si svoja obećanja jer si pravedan.

9 Vidio si nevolju naših predaka u Egiptu^g i čuo si njihov vapaj kod Crvenog mora. **10** I učinio si znakove i čuda kako bi kaznio faraona i sve njegove sluge i cijeli narod njegove zemlje^h jer si vidio da su drsko postupaliⁱ s tvojim narodom. Proslavio si svoje ime i ono je ostalo slavno sve do danas.^j **11** More si pred njima razdvojio, pa su prešli posred mora po suhom,^k a njihove si progonitelje bacio u dubine kao kamen u nemirno more.^l **12** Danju si ih vodio stupom od oblaka, a noću stupom od vatre, kako bi im osvjetlio put kojim su trebali ići.^m **13** Sišao si na goru Sinajⁿ i govorio im s neba^o te im dao pravedne naredbe, pouzdane zakone*, dobre uredbe i zapovijedi.^p **14** Objavio si im svoj sveti dan počinka^r i dao im zapovijedi,

9:13 *Ili: "zakone koji se temelje na istini".

9. POGL.

a Pnz 6:4
b Pos 12:1, 2
c Pos 11:31
d Pos 17:5
e Pos 22:10-12
f Pos 15:18
g Izl 2:23-25
Izl 3:7
h Izl 7:3
Pnz 6:22
i Izl 5:2
j Izl 9:16
k Izl 14:21, 22
l Izl 15:1, 5, 10
m Izl 13:21
Izl 14:19, 20
n Izl 19:11
o Pnz 4:10, 36
p Pnz 4:8
r Izl 16:29
Izl 20:8-11
Pnz 5:12-14

2. stupac

a Izl 16:4
b Izl 17:6
c Br 14:44
d Pnz 9:6
e Br 14:11, 41
f Br 14:1, 4
g Izl 34:6
Br 14:18
h Pnz 4:31
i Izl 32:1, 4
j Br 14:19, 20
k Izl 40:38
Br 9:15
l Br 11:17, 25
m Izl 16:14, 15
n Br 20:8
o Izl 16:35
Br 14:33
Pnz 2:7
p Pnz 29:5
r Jš 11:23
s Br 21:26

uredbe i zakon preko svog sluge Mojsija. **15** Dao si im kruh s neba kad su bili gladni^a i izveo im vođu iz stijene kad su bili žedni.^b I rekao si im neka idu u zemlju za koju si se zakleo* da ćeš im je dati i neka je zaposjednu.

16 Ali oni, naši preci, drsko su postupali^c i postali su tvrdoglavi*^d te nisu slušali tvoje zapovijedi. **17** Nisu htjeli slušati^e niti su se više sjećali čudernih djela koja si učinio za njih, nego su postali tvrdoglavi i postavili su sebi vođu da se vrate u ropstvo u Egipat.^f Ali ti si Bog koji je spreman oprostiti, samilostan* i milosrdan, strpljiv^g i pun vjerne ljubavi,^g pa ih nisi napustio.^h **18** I kad su sebi načinili zlatno* tele i rekli: "To je naš Bog koji nas je izveo iz Egipta",ⁱ i kad su svojim djelima pokazali velik prezir prema tebi, **19** ti ih, zbog svog velikog milosrđa, čak ni tada nisi napustio u pustinji.^j Stup od oblaka nije ih danju prestao voditi putem niti im je stup od vatre noću prestao osvjetljavati put kojim su trebali ići.^k **20** Dao si im svoj dobri duh da budu razboriti,^l njihovim ustima nisi uskratio svoju manu^m i dao si im vode kad su bili žedni.ⁿ **21** Četrdeset godina opskrbljivao si ih hranom u pustinji.^o Ništa im nije nedostajalo. Njihova se odjeća nije trošila^p i njihove noge nisu oticale.

22 Dao si im kraljevstva i narode i razdjelio im njihovu zemlju dio po dio,^r tako da su zaposjeli zemlju hešbonskog^s kralja

9:15 *Dosl.: "za koju si podignuo ruku".
9:16 *Ili: "tvrdovrati". 9:17 *Ili: "dobrostriv". *Ili: "spor srditi se". 9:18 *Ili: "lijevano".

Sihona^a i zemlju bašanskog kralja Oga.^b **23** I njihove si sinove umnožio kao zvijezde na nebu.^c Potom si ih doveo u zemlju za koju si obećao njihovim praocima da će ući u nju i zaposjeli su je.^d **24** Njihovi su sinovi ušli u zemlju i zaposjeli je,^e a ti si pokorio pred njima Kanaance,^f stanovnike te zemlje, i dao ih u njihove ruke – i njihove kraljeve i narode te zemlje – da rade s njima što god hoće. **25** I osvojili su utvrđene gradove^g i plodnu zemlju^h te su zaposjeli kuće pune svakakvog dobra, iskopane nakapnice, vinograde, maslinikeⁱ i mnogo voćaka. I jeli su, sitili se i debljali te uživali u tvojoj velikoj dobroti.

26 Ali postali su neposlušni i pobunili su se protiv tebe/ te su okrenuli leđa tvom Zakonu. Ubijali su tvoje proroke, koji su ih opominjali kako bi ih vratili k tebi, i svojim su djelima pokazivali velik prezir prema tebi.^k **27** Zato si ih predao u ruke njihovih protivnika,^l koji su im zadavali nevolje.^m A kad su u nevolji vapili k tebi, ti si ih čuo s neba i zbog svog velikog milosrđa davao si im spasitelje da bi ih izbavio iz ruku njihovih protivnika.ⁿ

28 Ali čim bi nevolje prestale, oni bi opet činili ono što je zlo pred tobom^o i ti bi ih prepuštao u ruke njihovih neprijatelja, koji bi ih tlačili.^p Tada bi ti se vratili i zvali te u pomoć,^r a ti bi čuo s neba i uvijek bi ih iznova izbavio zbog svog velikog milosrđa.^s **29** Premda si ih opominjao kako bi se opet držali tvog Zakona, oni su drsko postupali i nisu htjeli slušati tvoje zapovijedi^t i ogriježili su se o tvoje zakone,

9. POGL.

- a Br 21:23, 24
 Pnz 2:31
 b Br 21:33, 35
 c Pos 15:1, 5
 d Pos 12:7
 Pos 26:3
 e Br 14:29-31
 Js 21:43
 f Js 18:1
 g Pnz 3:4, 5
 h Pnz 8:7-9
 i Js 24:13
 j Pnz 31:20
 Pnz 32:15
 Su 2:12
 k 2Kr 21:11
 Ps 106:38
 l Su 2:14
 m Pnz 31:17
 n Su 2:18
 Su 3:9, 15
 1Sa 12:11
 2Kr 13:4, 5
 o Su 2:19
 p Su 4:1, 2
 Su 6:1
 r Su 6:6
 s Ps
 106:43-45
 t 2Kr 17:13, 14
 2Lje 24:19

2. stupac

- a Le 18:5
 b Ri 10:21
 c 2Lje 36:15, 16
 Iza 42:24
 Jr 40:2, 3
 d Eze 14:22
 e Izi 34:6
 Pnz 4:31
 f Pnz 7:9
 Da 9:4
 g 2Kr 24:12, 14
 h Jr 34:18-20
 i Tu 4:13, 14
 j 2Kr 17:6
 k Da 9:5
 l Pnz 28:47
 Pnz 32:15
 m Pnz 28:48
 Ezr 9:9
 n Pnz 28:15, 33
 Ne 5:4
 o 2Kr 23:3
 2Lje 15:12
 Ezr 10:3
 p Ne 10:28, 29

koji znače život onome tko ih se drži.^a Tvrđoglavo su ti okretali leđa, bili su nepokorni i nisu htjeli slušati. **30** A ti si mnogo godina bio strpljiv s njima^b i opominjao ih svojim duhom preko svojih proroka, ali nisu htjeli slušati. Na koncu si ih predao u ruke drugim narodima.^c **31** Ali u svom velikom milosrđu nisi ih istrijebio^d niti napustio jer ti si Bog samilostan i milosrdan.^e

32 A sada, Bože naš, Bože veliki i moćni, ti koji izazivaš strahopoštovanje, koji se držiš svog saveza i pokazuješ vjernu ljubav,^f nemoj zaboraviti sve nevolje koje su snašle nas, naše kraljeve, poglavare,^g svećenike,^h proroke,ⁱ pretke i sav tvoj narod od vremena asirskih kraljeva/ pa do danas. **33** Ti si pravedno postupio u svemu što nas je snašlo, jer ti si postupao vjerno, a mi smo činili zlo.^k **34** Naši kraljevi, poglavari, svećenici i preci nisu se držali tvog Zakona, nisu slušali tvoje zapovijedi ni opomene koje si im davao. **35** Čak i kad su bili u svom kraljevstvu i uživali dobra koja si im u izobilju dao, u prostranoj i plodnoj zemlji koju si im podario, oni ti nisu služili^l i nisu prestali činiti zlo. **36** Evo, mi smo danas robovi^m – robovi smo u zemlji koju si dao našim precima da jedu njene plodove i njena dobra. **37** Njen obilan urod ide kraljevima koje si postavio nad nama zbog naših grijeha.ⁿ Oni vladaju nad nama i nad našom stokom kako god žele, a mi smo u velikoj nevolji.

38 Zbog svega toga sklappamo pisani sporazum^o i ovjeravamo ga pečatom naših poglavara, levita i svećenika.^p

10 A svoje su pečate stavili:^a

upravitelj* Nehemija, Haka-
lijin sin,

zatim Sidkija, **2** Seraja, Aza-
rija, Jeremija, **3** Pašur, Ama-
rija, Malkija, **4** Hatuš, Šebani-
ja, Maluk, **5** Harim,^b Meremot,
Obadija, **6** Danijel,^c Gineton,
Baruh, **7** Mešulam, Abija, Mi-
jamin, **8** Maazija, Bilgaj i Še-
maja. To su bili svećenici.

9 Zatim leviti: Azanijin sin
Ješua, Binuj, jedan od Hena-
dadovih potomaka, Kadmiel^d
10 i njihova braća Šebanija,
Hodija, Kelita, Pelaja, Ha-
nan, **11** Mika, Rehob, Hašabi-
ja, **12** Zakur, Šerebija,^e Šeba-
nija, **13** Hodija, Bani i Beninu.

14 Poglavarari naroda: Pa-
roš, Pahat-Moab,^f Elam, Zatu,
Bani, **15** Buni, Azgad, Be-
baj, **16** Adonija, Bigvaj, Adin,
17 Ater, Ezekija, Azur, **18** Ho-
dija, Hašum, Besaj, **19** Harif,
Anatot, Nebaj, **20** Magpiaš,
Mešulam, Hezir, **21** Mešeza-
bel, Sadok, Jadua, **22** Pelati-
ja, Hanan, Anaja, **23** Hošeš,
Hananija, Hašub, **24** Haloheš,
Pilha, Šobek, **25** Rehum, Ha-
šabna, Maaseja, **26** Ahija, Ha-
nan, Anan, **27** Maluk, Harim i
Baanah.

28 A ostali iz naroda – sve-
ćenici, leviti, vratari, pjevači,
hramski slugе* i svi koji su
se odvojili od drugih naroda
u skladu sa Zakonom pravog
Boga^g te njihove žene, sinovi i
kćeri, svi koji su mogli razum-
jeti^h sporazum – **29** podržali
su svoju braću, ugledne ljude,

10:1 *Ili: "tiršata". Perzijska titula upra-
vitelja pokrajine. **10:28** *Ili: "netini".
Dosl.: "darovani". *Moguće i: "svi koji
su bili dovoljno stari da razumiju".

10. POGL.

a Ne 9:38

b Ezr 2:1, 39

c Ezr 8:1, 2

d Ezr 3:9
Ne 12:8

e Ne 12:24

f Ne 7:6, 11

g Ne 8:1
Ne 9:2

2. stupac

a Izl 34:15, 16
Pnz 7:3, 4

b Izl 20:10

c Izl 12:16
Br 29:1, 12

d Izl 23:10, 11
Le 25:4, 5

e Pnz 15:1-3

f Izl 30:13

g Le 24:5-7

h Izl 29:40, 41

i Br 28:9

j Br 28:11-13
11Je 23:31

k Pnz 16:16

l Le 16:15

m Le 1:7
Le 6:12, 13

i svečano se zakletvom* obave-
zali da će živjeti^h po Zakonu
pravog Boga, koji je dan preko
Mojsija, slugе pravog Boga, i da
će se držati svih zapovijedi Je-
hove, našega Gospodina, njego-
vih zakona i uredbi. **30** Zakle-
li su se: "Nećemo davati svoje
kćeri drugim narodima i njiho-
ve kćeri nećemo uzimati za svo-
je sinove.^a

31 Ako drugi narodi na dan
počinka donesu na prodaju ro-
bu i svakovrsno žito, ništa ne-
ćemo kupovati od njih na taj
dan^b niti na bilo koji drugi sve-
ti dan.^c I sedme ćemo se godi-
ne^d odreći prihoda sa zemlje i
naplate svakog duga.^e

32 Osim toga, sami se oba-
vezujemo da ćemo svake go-
dine svi davati trećinu šeke-
la* za službu u domu^f našeg
Boga,^f **33** za naslagane kruho-
ve*^g redovitu žitnu žrtvu^h i re-
dovitu žrtvu paljenicu koje se
prinosu na dane počinkaⁱ i na
mladake,^j za propisane svetko-
vine,^k za svete stvari, za žrtve
za grijeh^l da bi se vršio obred
očišćenja za Izraela i za sav po-
sao u domu našeg Boga.

34 Usto ćemo svake godine,
u vrijeme koje je za to određe-
no, izvlačiti ždrijeb radi nabav-
ljanja drva da ih svećenici, levi-
ti i narod donose u dom našeg
Boga po našim rodovima kako
bi gorjela na žrtveniku Jehove,
našeg Boga, kao što je zapisano
u Zakonu.^m **35** I svake ćemo
godine donijeti u Jehovin dom

10:29 *Dosl.: "zakletvom i proklet-
stvom". Smisao je da se onaj tko se za-
klinje izlaže prokletstvu ako prekrši za-
kletvu. ^hDosl.: "hoditi". **10:32** *Šekel
je imao 11,4 grama. Vidi dodatak B14.
ⁱIli: "hramu". **10:33** *Riječ je o kruho-
vima koji su se stavljali pred Boga.

prvine sa svoje zemlje i prvine od svega uroda sa svakog drveta,^a **36** a donijet ćemo i prvorođenca od svojih sinova i prvorođeno od svojih domaćih životinja^{*b} – kako je zapisano u Zakonu – i prvorođeno od goveda te od ovaca i koza. Donosit ćemo sve to u dom našeg Boga, svećenicima koji služe u domu našeg Boga.^c **37** Osim toga, prvine svog grubog brašna,^d svoje priloge, plodove sa svakog drveta,^e mlado vino i ulje^f donosit ćemo svećenicima u spremišta* doma našeg Boga,^g a i desetinu od svoje zemlje levitima,^h jer leviti skupljaju desetinu u svim gradovima u kojima obrađujemo zemlju.

38 A svećenik, Aronov potomak, neka bude s levitima kad skupljaju desetinu. Neka leviti potom donose desetinu od desetine u dom našeg Bogaⁱ i stavljaju je u spremišta. **39** Naime, u ta spremišta Izraelci i leviti trebaju donositi priloge^j od žita, mladog vina i ulja.^k Ondje se nalazi pribor što pripada svetišću, a ondje su i svećenici koji obavljaju službu, vratari i pjevači. Nećemo zanemarivati dom svog Boga.^l

11 Narodni poglavari nastanili su se u Jeruzalemu,^m a ostali je narod izvlačio ždrijebⁿ kako bi se na svakih deset Izraelaca izabrao jedan koji će se sa svojom obitelji nastaniti u svetom gradu Jeruzalemu. A preostalih devet ostalo je u drugim gradovima. **2** I narod je blagoslovio sve ljude koji

10:36 *Po svemu sudeći, misli se na nečiste životinje. **10:37** *Ili: "blagovaonice".

10. POGL.

a Izl 23:19
Br 18:8, 13
Pnz 26:2

b Izl 13:2
Br 18:15

c Br 18:8, 11
1Ko 9:13

d Br 15:20

e Le 27:30

f Br 18:8, 12
Pnz 18:1, 4

g 2Lje 31:11

h Br 18:21

i Br 18:26

j Pnz 12:5, 6

k Pnz 14:23

l Ne 13:10, 11

11. POGL.

m Ne 7:4

n Izr 16:33

2. stupac

a Js 9:3, 27
Ezr 8:17

b Ezr 2:58

c Ezr 2:70

d Br 26:20

e 1Lje 9:3, 7

f 1Lje 9:10-13

g 1Lje 6:12

h Jr 21:1, 2
Jr 38:1

su se dragovoljno nastanili u Jeruzalemu.

3 A ovo su poglavari iz pokrajine koji su se nastanili u Jeruzalemu. (Ostali Izraelci, svećenici, leviti, hramski sluga^{*a} i sinovi Salamunovih slugu^b nastanili su se u drugim gradovima Jude, svaki na svom posjedu u svom gradu.^c

4 Osim toga, u Jeruzalemu su se nastanili neki iz Judinog i Benjaminovog plemena.) Iz Judinog plemena: Ataja, sin Uzije, sina Zaharije, sina Amarije, sina Šefatije, Mahalalelovog sina, jedan od Peresovih potomaka,^d **5** i Maaseja, sin Baruha, sina Kolhozea, sina Hazaje, sina Adaje, sina Jojariba, Zaharijinog sina, iz porodice Šelinaca. **6** Svih Peresovih potomaka koji su se nastanili u Jeruzalemu bilo je 468 ljudi sposobnih za boj.

7 A iz Benjaminovog plemena: Salu,^e sin Mešulama, sina Joeda, sina Pedaje, sina Kolaje, sina Maaseje, sina Itiela, Ješajinog sina, **8** zatim Gabajev i Salajev dom, ukupno 928 ljudi. **9** Zikrijev sin Joel bio im je nadglednik, a Hasenuin sin Juda bio je njegov zamjenik u gradu.

10 Od svećenika: Jojaribov sin Jedaja, Jakin,^f **11** Seraja, sin Hilkije, sina Mešulama, sina Sadoka, sina Merajota, Ahitubovog^g sina, predstojnik doma* pravog Boga, **12** i njihova braća koja su obavljala posao u domu, njih 822, i Adaja, sin Jerohama, sina Pelalije, sina Amsija, sina Zaharije, sina Pašhura,^h Malkijinog sina,

11:3 *Ili: "netini". Dosl.: "darovani".
11:11 *Ili: "hrama".

13 i njegova braća, poglavari rodova, njih 242, i Amašaj, sin Azarela, sina Ahzaja, sina Mešilemota, Imerovog sina, **14** i njihova braća, koji su bili silni i odvažni ljudi, njih 128, a njihov je nadglednik bio Zabdiel, član ugledne obitelji.

15 Od levita: Šemaja,^a sin Hašuba, sina Azrikama, sina Hašabije, Bunijevog sina, **16** i Šabetaj^b i Jozabad,^c levitski poglavari, koji su nadgledali vanjske poslove u domu pravog Boga, **17** i Matanija,^d sin Mike, sina Zabdija, Asafovog sina,^e koji je ravnao zborom i predvodio upućivanje hvala u molitvi,^f i Bakbukija, njegov pomoćnik, i Abda, sin Šamue, sina Galala, Jedutunovog^g sina. **18** Svih levita u svetom gradu bilo je 284.

19 A vratari su bili Akub, Talmon^h i njihova braća koja su čuvala stražu na vratima, njih 172.

20 A ostali Izraelci, svećenici i leviti nastanili su se po svim drugim Judinim gradovima, svaki na svom naslijeđenom posjedu*. **21** Hramski slugaⁱ živjeli su na Ofelu,^j a Siha i Giša bili su nadglednici hramskim slugama.

22 A nadglednik levita u Jeruzalemu bio je Uzi, sin Banija, sina Hašabije, sina Matanije,^k Mikinog sina, jedan od Asafovih potomaka, pjevača. On je nadgledao posao u domu pravog Boga. **23** Za pjevače je bila izdana kraljeva zapovijed^l prema kojoj je bilo određeno da se svakodnevno podmiruju njihove potrebe. **24** Meše-zabelov sin Petahija, potomak

11. POGŁ.

- a 1Lje 9:2, 14
b Ezr 10:14, 15
c Ezr 8:33
Ne 8:7
d Ne 11:22
Ne 12:25
e Ne 7:6, 44
f 1Lje 16:4
2Lje 5:13
g 1Lje 16:41, 42
2Lje 35:15
h 1Lje 9:2, 17
Ezr 2:1, 42
Ne 12:25
i Ezr 2:1, 58
j 2Lje 27:1, 3
Ne 3:26
k 1Lje 9:2, 15
l Ezr 6:3, 9
Ezr 7:21-24

2. stupac

- a Pos 23:2
Js 14:15
b Js 15:21
2Sa 23:20
c Js 15:21, 26
Js 19:1, 2
d Js 15:21, 27
e Js 19:1, 3
f Js 15:21, 31
Js 19:1, 5
1Sa 27:5, 6
g Js 15:21, 32
h Js 15:20, 33
Js 19:40, 41
i Js 15:20, 34
Ne 3:13
j Js 15:20, 39
Iza 37:8
k Js 15:20, 35
l Js 15:8, 12
2Kr 23:10
m Js 18:21, 24
n Pos 28:19
Js 18:11, 13
o Js 21:8, 18
p 1Sa 21:1
r Js 18:21, 25
s 1Lje 8:12
Ezr 2:1, 33

12. POGŁ.

- t Ezr 1:8, 11
Mt 1:12
u Za 3:1

Judinog sina Zeraha, bio je kraljev povjerenik za sve poslove s narodom.

25 A u mjestima oko kojih su bila polja nastanili su se neki iz Judinog plemena: u Kirijat-Arbi^a i okolnim gradovima, u Dibonu i okolnim gradovima, u Je-kabseelu^b i okolnim mjestima, **26** u Ješui, u Moladi,^c u Bet-Peletu,^d **27** u Hasar-Šualu,^e u Beer-Šebi i njenim okolnim gradovima, **28** u Siklagu,^f u Mekoni i njenim okolnim gradovima, **29** u En-Rimonu,^g u Sori^h i u Jarmutu, **30** u Zanoahuⁱ i u Adulamu te njihovim okolnim mjestima, u Lakišu^j i njegovim poljima te u Azeki^k i njenim okolnim gradovima. Nastanili su se* od Beer-Šebe sve do doline Hinoma.^l

31 A ljudi iz Benjaminovog plemena naselili su se u Gebi,^m Mikmašu, Aji, Beteluⁿ i njegovim okolnim gradovima, **32** Anatu, ^o Nobu,^p Ananiji, **33** Hasoru, Rami,^r Gitajimu, **34** Hadidu, Seboimu, Nebalatu, **35** Lodu i Onu,^s dolini zanatlija*. **36** A neke skupine levita iz Jude naselile su se na području Benjaminovog plemena.

12 Ovo su svećenici i leviti koji su došli sa Šealtielovim sinom Zerubabelom^t i s Ješuom:^u Seraja, Jeremija, Ezra, **2** Amarija, Maluk, Hatuš, **3** Šekanija, Rehum, Meremot, **4** Ido, Ginetoj, Abija, **5** Mijamin, Maadija, Bilga, **6** Šemaja, Jojarib, Jedaja, **7** Salu, Amok, Hilkija i Jedaja. To su bili poglavari svećenika i njihove braće u Ješuinim danima.

11:30 *Ili: "Podigli su tabore". **11:35**

*Moguće i: "Onu i dolini zanatlija".

11:20 *Ili: "svom nasljedstvu".

8 A leviti su bili Ješua, Binuj, Kadmiel,^a Šerebija, Juda i Matanija,^b koji je sa svojom braćom ravnao zborom koji je pjevao zahvalnice. 9 Njihova braća Bakbukija i Uni stajala su nasuprot njima na stražarskoj dužnosti*. 10 Ješui se rodio Jojakim, Jojakimu se rodio Elijašib, a Elijašibu^c se rodio Jojada.^d 11 Jojadi se rodio Jonatan, a Jonatanu se rodio Jadua.

12 U Jojakimovim danima svećenici, poglavari rodova, bili su: od Serajinog^e roda Meraja, od Jeremijinog Hananija, 13 od Ezrinog^f Mešulam, od Amarijinog Johanan, 14 od Malukijevog Jonatan, od Šebanijinog Josip, 15 od Harimovog^g Adna, od Merajotovog Helkaj, 16 od Idovog Zaharija, od Ginetonovog Mešulam, 17 od Abijinog^h Zikri, od Minjaminovog...*, od Moadijinog Piltaj, 18 od Bilginogⁱ Šamua, od Šemajinog Jonatan, 19 od Jojaribovog Matenaj, od Jedajinog^j Uzi, 20 od Salajevog Kalaj, od Amokovog Eber, 21 od Hilkijinog Hašabija, od Jedajinog Neltanel.

22 Poglavari levitskih rodova, a i svećenici, bili su popisani u danima Elijašiba, Jojade, Johana i Jadue^k – sve do vladavine Darija Perzijanca.

23 Leviti koji su bili poglavari rodova bili su popisani u ljetopisima sve do vremena Elijašibovog sina Johana. 24 A levitski poglavari bili su Hašabija, Šerebija i Kadmielov sin/ Ješua.^m Njihova braća stajala su nasuprot njima kako bi upućivala hvale i zahvalnice po

12. POGL.

a Ezer 2:1, 40
Ezer 3:9

b 1 Lje 9:2, 15
Ne 11:17
Ne 12:25

c Ne 3:1

d Ne 13:28

e Ne 11:3, 11

f Ne 12:1

g Ezer 2:1, 39

h Ne 12:1, 4

i Ne 12:1, 5

j Ne 12:1, 6

k Ne 12:10, 11

l Ezer 2:1, 40

m Ne 8:7

2. stupac

a 1 Lje 16:4
1 Lje 23:28, 30

b 1 Lje 9:2, 15

c 1 Lje 9:17
Ezer 2:1, 42
Ne 11:1, 19

d 1 Lje 9:22-27

e Ezer 3:2, 8

f Ezer 7:1, 6

g 2 Lje 5:13
2 Lje 7:6

h 1 Lje 2:54
1 Lje 9:2, 16
Ne 7:6, 26

i Js 15:7, 12

j Js 21:8, 17
Ne 11:31

k Ezer 2:1, 24

l Izl 19:10

m Ne 7:1

n Ne 6:15

o Ne 2:13
Ne 3:13

p Br 10:2
2 Lje 5:12

uputama Davida,^a sluge pravog Boga. Straže su stajale jedna uz drugu. 25 Matanija,^b Bakbukija, Obadija, Mešulam, Talmon i Akub^c čuvali su stražu kao vratari,^d stražarili su kod spremišta blizu vrata. 26 Oni su služili u danima Ješuinog^e sina Jojakima, Josadakovog unuka, i u danima upravitelja Nehemije te svećenika i prepisivača* Ezre.^f

27 Kad se trebala održati svečanost povodom podizanja jeruzalemskih zidina, potražili su levite i doveli ih u Jeruzalem iz svih mjesta u kojima su živjeli kako bi se svečanost održala u veselju, uz zahvalne pjesme,^g uz činele, psaltire i harfe. 28 I skupili su se uvijek-bani pjevači* iz obližnje ravnice^h, iz svih krajeva oko Jeruzalema, iz sela u kojima žive Netofljani,^h 29 iz Bet-Gilgalaⁱ i iz polja oko Gebeⁱ i Azmaveta.^k Naime, pjevači su sebi sagradili sela oko Jeruzalema. 30 Svećenici i leviti obredno su očistili sebe, a zatim narod,^l vrata^m i zidine.ⁿ

31 Potom sam doveo Judine poglavare na vrh zidina. I postavio sam dva velika zbora za pjevanje zahvalnica i ljude da u povorci idu za njima. Jedan je zbor krenuo zidinama nadesno prema Smetlišnim vratima.^o 32 Za njima su išli Hošaja i polovina Judinih poglavara, 33 zatim Azarija, Ezra, Mešulam, 34 Juda, Benjamin, Šemaja i Jeremija. 35 S njima su išli i neki svećenici* s trubama:^p Zaharija, sin Jona-

12:9 *Moguće i: "tijekom službe Bogu".
12:17 *Po svemu sudeći, u hebrejskom tekstu ovdje nedostaje ime.

12:26 *Ili: "pisara". 12:28 *Dosl.: "sinovi pjevača". *Riječ je o jordanskoj ravnici. 12:35 *Dosl.: "svećenički sinovi".

tana, sina Šemaje, sina Mata-nije, sina Mikaje, sina Zakura, Asafovog sina,^a **36** i njegova braća Šemaja, Azarel, Milalaj, Gilalaj, Maaj, Netanel, Juda i Hanani s glazbalima Davida,^b sluge pravog Boga. Prepisivač Ezra^c išao je pred njima. **37** A kod Izvorskih vrata^d krenuli su ravno uz Stepenice^e Davidovog grada^f zidnim usponom iznad Davidovog doma pa sve do Vodenih vrata^g na istoku.

38 Drugi zbor koji je pjevao zahvalnice išao je u suprotnom smjeru*, a za njim smo išli ja i polovina naroda, zidinama iznad Kule krušnih peći^h do Širokog zida,ⁱ **39** zatim iznad Efrajimovih vrata^j do Vrata starog grada^k pa do Ribljih vrata,^l Hananelove kule,^m Kule Meaha i Ovčjih vrata.ⁿ I stali smo kod Stražarskih vrata.

40 Naposljetku su se oba zbora koja su pjevala zahvalnice zaustavila pred domom pravog Boga. To sam učinio i ja i polovina namjesnika koji su bili sa mnom **41** te svećenici Elijakim, Maaseja, Minjamin, Mikaja, Elijoenaj, Zaharija i Hananija s trubama, **42** a isto tako i Maaseja, Šemaja, Eleazar, Uzi, Johanan, Malkija, Elam i Ezer. A pjevači su glasno pjevali pod Izrahijinim ravnanjem.

43 I tog su dana prinijeli velike žrtve i radovali se^o jer ih je pravi Bog ispunio velikom radošću. Radovali su se i žene i djeca^p te se veselje Jeruzalema čulo nadaleko.^r

44 Tog su dana bili postavljeni ljudi da nadgledaju spremišta^s za priloge,^t prvine^u i desetine.^v U njih se s gradskih

12:38 *Ili: "ispred".

12. POGL.

a 1Lje 25:1, 2
b 1Lje 23:5
c Ne 8:4
d Ne 2:14
e Ne 3:15
f 2Sa 5:7, 9
g Ne 3:26
Ne 8:1
h Ne 3:11
i Ne 3:8
j 2Kr 14:13
Ne 8:16
k Ne 3:6
l 2Lje 33:14
Ne 3:3
m Jr 31:38
Za 14:10
n Ne 3:1
Iv 5:2
o Ezz 6:16, 17
p Jr 31:13
r Ezz 3:10, 13
s 2Lje 31:11
t Ne 10:39
u Ne 10:35-37
v Ne 10:38
Ne 13:12, 13

2. stupac

a Izl 34:26
Br 15:18, 19
Pnz 26:2
b Br 18:21
c 1Lje 25:1, 6
d Ezz 3:2
Hg 1:12
Lk 3:23, 27
e Ne 11:23
f Ne 10:39
g Br 18:21

13. POGL.

h Pnz 31:11
Ne 8:2, 3
Dj 15:21
i Pos 19:36-38
j Pnz 23:3, 6
k Br 22:4-6
l Br 23:8
Br 24:10
m Ezz 10:10, 11
Ne 9:1, 2
n Ne 10:37, 38
o Ne 3:1
p Ne 2:10

polja skupljao dio koji Zakon propisuje^a za svećenike i levite.^b Judejci su sve to činili jer su se radovali zbog svećenika i levita koji su bili u službi. **45** Svećenici i leviti počeli su izvršavati dužnosti koje im je Bog povjerio te službu očišćenja za koju su bili zaduženi, a isto su činili i pjevači i vratari, prema uputama Davida i njegovog sina Salamuna. **46** Jer je od davnine, još od Davidovih i Asafovih dana, bilo ravnatelja* pjevača i ravnalo se zborom koji je pjevao hvalospjeve i zahvalnice Bogu.^c **47** U Zerubabelovim^d danima i u Nehemijinim danima svi su Izraelci davali hranu za pjevače^e i vratare,^f koliko im je svaki dan trebalo. Davali su hranu i za levite,^g a leviti su odvajali dio za Aronove potomke.

13 Tog se dana čitalo iz Mojsijeve knjige pred narodom^h i našlo se da u njoj piše kako Amonci i Moapciⁱ ne smiju nikad biti primljeni u zajednicu* pravog Boga^j **2** jer nisu Izraelce dočekali s kruhom i vodom, nego su protiv njih unajmili Bileama da ih prokune.^k Ali naš je Bog pretvorio prokletstvo u blagoslov.^l **3** A kad je narod čuo što piše u Zakonu, počeo je odvajati od Izraela sve tudince*.^m

4 A prije toga je spremišta* domaⁿ našeg Bogaⁿ nadgledao svećenik Elijašib,^o Tobijin^p rođak. **5** On je za njega uredio veliku prostoriju u spremištu*,

12:46 *Ili: "poglavar". 13:1 *Ili: "skupštinu". Vidi izraz "skupština" u Rječniku. 13:3 *Ili: "sve koji su bili napola Izraelci". 13:4 *Ili: "blagovaonice". *Ili: "hrama". 13:5 *Ili: "veliku blagovaonicu".

u kojoj su se prije ostavljale žitne žrtve, tamjan, pribor, deseti-
na od žita, mladog vina i ulja^a
određena za levite,^b pjevače i
vratare te prilozima za svećenike.^c

6 Dok se sve to zbivalo, ja nisam bio u Jeruzalemu, jer sam trideset i druge godine^d vladavine babilonskog kralja Artakserksa^e otišao kralju. A nakon nekog vremena zamolio sam kralja za dopust. **7** Kad sam se vratio u Jeruzalem, saznao sam da je Elijašib^f radi Tobije^g učinio zlo djelo tako što je za njega uredio prostoriju u spremištu koje je bilo u dvorištu doma pravog Boga. **8** To mi je bilo vrlo mrsko. Zato sam iz te prostorije izbacio sve Tobijino pokućstvo. **9** Potom sam izdao zapovijed da se očiste spremišta i vratio sam u njih pribor iz doma pravog Boga^h te žitnu žrtvu i tamjan.ⁱ

10 Doznao sam i da leviti nisu dobivali ono što im pripada,^j pa su leviti i pjevači koji su služili u hramu otišli svaki na svoje polje.^k **11** Stoga sam prekorio namjesnike^l i rekao: "Zašto je dom pravog Boga zanemaren?"^m Zatim sam skupio one koji su bili otišli i vratio ih na njihovo mjesto. **12** A sav je Judin narod donio u spremištaⁿ desetinu^o od žita, mladog vina i ulja. **13** Zatim sam nad spremištima postavio svećenika Šelemiju, prepisivača* Sadoka i levita Pedaju, a Zakurov sin Hanan, Matanijin unuk, bio im je pomoćnik. Njih se smatralo pouzdanima, a dužnost im je bila da doneseno dijele svojoj braći.

14 Sjeti me se^p zbog toga, Bože moj, i nemoj iz sjećanja izbrisati vjernu ljubav koju sam

13. POGL.

a Pnz 18:3, 4

b Br 18:24

c Ne 12:44

d Ne 5:14

e Ezr 7:1
Ne 2:1

f Ne 12:10

g Ne 4:7

h Ne 10:39

i Le 2:14, 15

j Ne 10:37
Ne 12:47
Mi 3:8

k Br 35:2

l Ezr 9:2

m Ne 10:39

n Ne 10:38, 39
Mi 3:10o Le 27:30
Br 18:21

p Ne 5:19

2. stupac

a He 6:10

b Izl 20:10
Izl 34:21
Izl 35:2

c Jr 17:21, 27

d Ne 10:31

e Izl 20:8-10

pokazao prema tvom domu i prema službi koja se vrši u nje-mu!^a

15 U to sam vrijeme u Judi vidio kako ljudi gaze grožđe u tijesku na dan počinka,^b skupljaju žito na hrpe i tovare ga na magarce, a isto tako i vino, grožđe, smokve i svakovrsne terete, te ih na taj dan donose u Jeruzalem.^c I opominjao sam ih da ne prodaju hranu na dan počinka*. **16** A Tirci koji su živjeli u gradu donosili su ribu i svakovrsnu robu te je na dan počinka prodavali Judinom narodu i stanovnicima Jeruzalema.^d **17** Zato sam prekorio Judine dostojanstvenike i rekao im: "Kakvo to zlo činite i oskvrnjujete dan počinka? **18** Nisu li tako činili vaši preci, pa je naš Bog nanio sve ove nevolje nama i ovom gradu? A vi potičete Boga da se još više ljuti na Izraela time što oskvrnjujete dan počinka."^e

19 I čim je uoči dana počinka počeo padati mrak u Jeruzalemu, izdao sam zapovijed da se zatvore gradska vrata. Još sam im rekao da ih ne otvaraju dok ne prođe dan počinka. Na vrata sam postavio nekoliko svojih slugu da se nikakav teret ne bi unio na taj dan. **20** A trgovci i prodavači svakovrsne robe prenočili su izvan Jeruzalema jednom ili dvaput. **21** Tada sam ih upozorio: "Zašto noćite pred zidinama? Učinite li to još jednom, dići ću ruku na vas." Otad više nisu dolazili na dan počinka.

22 Potom sam rekao levitima da se redovito obredno čiste te da dolaze čuvati vrata ka-

13:15 *Moguće i: "opominjao sam ih na dan počinka da ne prodaju hranu".

ko bi dan počinka ostao svet.^a Sjeti me se i po tome, Bože moj, i smiluj mi se zbog svoje velike vjerne ljubavi!^b

23 U to sam vrijeme vidio i da su se neki Židovi oženili Ašdodankama,^c Amonkama i Moapkama.^d **24** Polovina njihove djece govorila je ašdodski, a polovina jezik nekog drugog naroda, ali nitko od njih nije znao govoriti jezik Židova.

25 Zato sam ih prekoračio i upozoravao da će ih Bog kazniti, a neke sam od njih tukao,^e čupao im kosu i zaklinjao ih Bogom: "Nemojte svoje kćeri davati njihovim sinovima i ne uzimajte njihove kćeri za svoje sinove ni za sebe!^f **26** Nije li zbog njih zgriješio i izraelski kralj Salamun? Ni u jednom narodu nije bilo kralja kao što je on.^g Njegov ga je Bog volio,^h te ga je postavio za kralja nad svim

13. POGL.

- a Pnz 5:12
b Ne 5:19
Ne 13:14
Ne 13:30, 31
c Js 13:2, 3
d Pnz 23:3, 4
Ezr 9:1, 2
Ezr 10:10
2Ko 6:14
e Pnz 25:2
Ezr 7:26
f Pnz 7:3, 4
Ne 10:30
g 1Kr 3:12, 13
2Lje 9:22
h 2Sa 12:24

2. stupac

- a 1Kr 11:1-5
b Ezr 10:2
c Ne 12:10
d Ne 3:1
Ne 13:4
e Ne 2:10
Ne 6:14
f Izl 40:15
Br 25:11-13
g Mi 2:4
h 1Lje 23:6
1Lje 25:1
i Ne 10:34
j Ne 5:19

Izraelom. Ali i njega su tuđinke navele na grijeh.^a **27** Nije li sramotno to veliko zlo, ta nevjera koju činite našem Bogu time što se ženite tuđinkama?"^b

28 Jedan od sinova Jojade,^c sina velikog svećenika Elijašiba,^d postao je zet Horonjanina Sanbalata.^e Zato sam ga otjerao od sebe.

29 Sjeti se tih ljudi i kazni ih, Bože moj, jer su okaljali svećeništvo te svećenički^f i levitski^g savez!

30 I očistio sam narod od sveg nečistog utjecaja tuđinaca i odredio sam dužnosti svećenicima i levitima, svakome u skladu sa službom koja mu je bila dodijeljena.^h **31** Pobrinuo sam se i da se u određeno vrijeme nabavljaju drvaⁱ te da se donose prvine.

Bože moj, sjeti me se po dobru!^j

KNJIGA O

ESTERI

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|---|--|
| <p>1 Gozba kralja Ahasvera u Šušanu (1-9)
Kraljica Vašti ne želi poslušati kralja (10-12)
Kralj se savjetuje s mudracima (13-20)
Kralj izdaje odredbu i šalje pisma (21, 22)</p> <p>2 Potraga za novom kraljicom (1-14)
Estera postaje kraljica (15-20)
Mordokaj razotkriva urotu (21-23)</p> <p>3 Kralj uzvisuje Hamana (1-4)
Haman ocrnjuje Židove, želi ih zatrti (5-15)</p> <p>4 Mordokaj gorko jadikuje (1-5)
Mordokaj moli Esteru da se zauzme za Židove (6-17)</p> | <p>5 Estera dolazi pred kralja (1-8)
Hamanova srdžba i oholost (9-14)</p> <p>6 Kralj iskazuje čast Mordokaju (1-14)</p> <p>7 Estera razotkriva Hamanov naum (1-6a)
Haman obješen na stup (6b-10)</p> <p>8 Mordokaj postavljen na visok položaj (1, 2)
Estera se opet obraća kralju (3-6)
Kralj izdaje novu odredbu (7-14)
Židovi spašeni, kliču od radosti (15-17)</p> <p>9 Pobjeda Židova i slavlje (1-19)
Uveden blagdan Purim (20-32)</p> <p>10 Mordokaj prvi do kralja (1-3)</p> |
|---|--|

1 Ovo je izvještaj o tome što se dogodilo u danima Ahasvera*, onog Ahasvera koji je kraljevaio nad 127 pokrajina^a od Indije do Etiopije[#]. **2** U one dane kad je kralj Ahasver sjedio na svom kraljevskom prijestolju u utvrđi* Šušanu^{#, b} **3** treće godine svog kraljevanja, priredio je gozbu za sve svoje velikodostojnike i službenike. Vojska Perzije^c i Medije,^d dostojanstvenici i upravitelji pokrajina došli su k njemu na gozbu. **4** I on im je mnogo dana – punih 180 dana – pokazivao bogatstvo svog veličanstvenog kraljevstva te svoju uzvišenost i moć. **5** Kad su prošli ti dani, kralj je u vrtnom trijemu kraljevske palače priredio sedmodnevnu gozbu za sve koji su se nalazili u utvrđi Šušanu, od najuglednijih ljudi do onih najneznatnijih. **6** Prostor je bio ukrašen zavjesama od lana, pamuka i plave tkanine koje su vrpčama od finog prediva i purpurne vune bile vezane za srebrne kolutove, a oni su bili pričvršćeni za mramorne stupove. Na podu od porfira*, mramora, sedefa i crnog mramora nalazili su se ležajevi načinjeni od zlata i srebra.

7 Vino se služilo u zlatnim peharima, od kojih je svaki bio drugačiji, a kraljevskog je vina bilo u izobilju, kao što i dolikuje kralju. **8** Tom je prilikom vrijedilo pravilo da se nikoga ne smije prisiljavati da pije jer kralj je rekao svim upravitelji-

1:1 *Smatra se da je to bio Kserkso I, sin Darija Velikog (Darija Histaspas). #Ili: "Kuša". 1:2 *Ili: "palači". #Ili: "Suzi". 1:6 *Vrlo tvrd kamen koji je često tamne ljubičastocrvene boje i sadrži kristale glinenca.

1. POGL.

a Es 8:9
Da 6:1

b Ezr 4:9
Ne 1:1
Da 8:2

c Ezr 1:2

d Iza 21:2
Jr 51:11
Da 5:28

2. stupac

a Es 1:12
Es 2:1, 17

b Es 7:9

c Ezr 7:14

d Es 1:12

ma svog dvora neka dopuste svakome da pije koliko želi.

9 I kraljica Vašti^a priredila je gozbu za žene u kraljevskom dvoru kralja Ahasvera.

10 Sedmog dana, kad je srce kralja Ahasvera bilo veselo od vina, on je zapovjedio Mehumanu, Bizeti, Harboni,^b Bigti, Abagti, Zetaru i Karkasu, sedmorici dvorana koji su mu služili, **11** da pred njega dovedu kraljicu Vašti s kraljevskim turbanom na glavi kako bi pokazao narodima i velikodostojnicima njenu ljepotu, jer je bila vrlo lijepa. **12** Ali kraljica Vašti nikako se nije htjela odazvati na kraljevu zapovijed koju su joj prenijeli dvorani. Nato se kralj jako razljutio i njegov se gnjev rasplamsao.

13 Tada se kralj obratio mudracima koji su poznavali stare običaje* (jer kralj se inače tako savjetovao s onima koji su bili upućeni u zakon i pravo, **14** a najbliži su mu bili Karšena, Šetar, Admata, Taršiš, Meres, Marsena i Memukan, sedam velikodostojnika^c Perzije i Medije, koji su imali pristup kralju i koji su zauzimali najviše položaje u kraljevstvu). **15** Kralj ih je upitao: "Kako prema zakonu treba postupiti s kraljicom Vašti jer nije poslušala zapovijed kralja Ahasvera koju su joj prenijeli dvorani?"

16 Nato je Memukan odgovorio pred kraljem i velikodostojnicima: "Kraljica Vašti nije osramotila samo kralja^d nego i sve velikodostojnike i sve narode koji žive u svim pokrajinama kralja Ahasvera. **17** Jer za kraljičin će postupak doznati

1:13 *Ili: "utvrđen način postupanja". Dosl.: "vremena".

sve žene, pa će prezirati svoje muževe i govoriti: 'Kralj Ahasver naredio je da dovedu pred njega kraljicu Vašti, ali ona nije htjela doći.' **18** Već će danas žene perzijskih i medijskih velikodostojnika koje čuju za kraljičin postupak tako govoriti svim kraljevim velikodostojnicima, pa će to izazvati mnogo prezira i srdžbe. **19** Ako je kralju po volji, neka izda naredbu i neka se ona upiše u zakone Perzije i Medije, koji se ne mogu opozvati,^a da se Vašti više ne smije pojaviti pred kraljem Ahasverom. I neka kralj postavi za kraljicu ženu koja je bolja od nje. **20** A kad se kraljeva odredba razglasi po svim krajevima njegovog ogromnog kraljevstva, sve će žene poštovati svoje muževe, od najuglednijih do najneznatnijih."

21 Taj se prijedlog svidio kralju i velikodostojnicima, pa je kralj učinio ono što je Memukan rekao. **22** Stoga je poslao pisma u sve pokrajine svog kraljevstva^b – napisana svakoj pokrajini njenim pismom i svakom narodu njegovim jezikom. U njima je bilo rečeno da svaki muž treba biti gospodar u svome domu i govoriti jezikom svog naroda*.

2 Poslije tih događaja, kad se stišao gnjev kralja Ahasvera,^c on se sjetio onog što je Vašti učinila^d i što je odlučio poduzeti kako bi je kaznio.^e **2** Tada su dvorani koji su služili kralju rekli: "Neka se kralju potraže mlade, lijepe djevice. **3** I neka kralj postavi povjere-

1:22 *Moguće je da to znači da se u kući trebalo govoriti muževim materinim jezikom ako se ženim materinji jezik razlikovao od njegovog.

1. POGL.

a Es 8:8
Da 6:8

b Es 3:12, 14

2. POGL.

c Es 1:1

d Es 1:12

e Es 1:19

2. stupac

a Es 8:9

b Es 2:15

c Es 1:19

d Ezr 4:9
Ne 1:1
Es 1:2
Da 8:2

e Es 3:2
Es 10:3

f Pos 49:27
1Sa 9:21

g 2Kr 24:14, 15
1Lje 3:16
2Lje 36:9, 10
Jr 22:28
Jr 24:1
Jr 37:1
Jr 52:31
Mt 1:11

h Es 2:15

i Es 2:3

j Es 2:12

nike u svim pokrajinama svog kraljevstva^a da mu dovedu sve lijepe mlade djevice u utvrdu* Šušan^b, u kuću za žene^c. Neka budu pod nadzorom Hegaja,^b kraljevog eunuha i čuvara žena, i neka ih se uljepšava^d. **4** A djevojka koja se posebno sviđa kralju neka postane kraljica umjesto Vašti.^e To je kralju bilo po volji i on je tako postupio.

5 U utvrdu Šušanu^d bio je neki Židov po imenu Mordokaj,^e Jairov sin, Šimijev unuk, Kišev praunuk, Benjaminovac,^f **6** koji je bio odveden iz Jeruzalema s prognanicima što ih je babilonski kralj Nebukadnezar* odveo u izgnanstvo zajedno s Judinim kraljem Jekonijom^g. **7** On je bio skrbnik Hadase*, to jest Estere, kćeri svog strica,^h jer ona nije imala ni oca ni majke. Djevojka je bila lijepog stasa i lijepog lica. Poslije smrti njenog oca i majke Mordokaj ju je usvojio. **8** Kad se razglasila kraljeva riječ i njegov zakon, mnogo je djevojkama bilo dovedeno u utvrdu Šušan pod nadzor Hegaja,ⁱ čuvara djevojkama koje su bile dovedene u kraljev dvor pod nadzor Hegaja.

9 Djevojka se svidjela Hegaju i stekla je njegovu naklonost*, pa se on brzo pobrinuo za njeno uljepšavanje^j i za to da dobiva birana jela te joj je dao sedam odabranih djevojkama iz kraljevog dvora. I premjestio je nju i djevojke koje su joj služile u najbolji dio kuće

2:3 *Ili: "palaču". ^bIli: "Suzu". ^cIli: "u harem". ^dIli: "uljepšava masažom". 2:6 *Ili: "Nabukodonozor". ^eU 2Kr 24:8 "Jojakin". 2:7 *"Hadasa" znači "mirta". 2:9 *Ili: "vjernu ljubav".

za žene. **10** Estera nije govorila ni o svom narodu^a ni o svojoj obitelji jer joj je Mordokaj^b zapovjedio da o tome nikome ne govori.^c **11** Mordokaj je svakog dana dolazio pred dvorište kuće za žene da dozna kako je Estera i što se s njom događa.

12 Nakon propisanih 12 mjeseci pripreme sve su djevojke redom odlazile kralju Ahasveru. A ovako je protjecalo razdoblje njihovog uljepšavanja*: šest mjeseci mazalo ih se uljem od smirne,^d a šest mjeseci balzomom^e i raznim uljima za uljepšavanje^f. **13** Potom je svaka djevojka bila spremna doći pred kralja. Sve što bi zatražila iz kuće za žene mogla je dobiti i uzeti sa sobom u kraljev dvor. **14** Uvečer bi ušla, a ujutro bi otišla* u drugu kuću za žene, koja je bila pod nadzorom kraljevog eunuha^f Šaašgaza, čuvara inoča. Nakon toga više ne bi dolazila kralju, osim ako mu se ne bi posebno svidjela, pa bi bila pozvana po imenu.^g

15 Kad je došao red da kralju dođe Estera, Abihajilova kći, sestrična Mordokaja, koju je on usvojio,^h ona nije zatražila ništa osim onog što joj je savjetovao kraljev eunuh Hegaj, čuvar žena. (Za sve to vrijeme Estera je stjecala sve veću naklonost svih koji su je promatrali.) **16** Tako su Esteru odveli kralju Ahasveru u njegov kraljevski dvor u desetom mjesecu, to jest mjesecu tebetu*, sedme godineⁱ njegovog kraljeva-

2:12 *Ili: "masaže". #Ili: "šest mjeseci mazalo ih se balzomom i masiralo". 2:14 *Dosl.: "vratila se". 2:16 *Vidi do-datak B15.

2. POGL.

a Es 3:8

b Es 2:7

c Es 4:12-14

d Izr 7:17

Pj 3:6

e Pos 43:11

1Kr 10:2

2Kr 20:13

f Es 2:3

g Es 4:11

h Es 2:7

i Es 1:3

2. stupac

a Es 4:14

b Es 1:19

c Es 2:3, 4

d Es 2:5, 6

Es 3:8

e Es 2:7, 10

f Es 6:1, 2

3. POGL.

g Es 3:10

Es 8:7

Es 9:24

h Izl 17:16

Br 24:7

Pnz 25:19

1Sa 15:8, 32

i Es 1:14

nja. **17** I kralj je zavolio Esteru više od svih drugih žena. Ona mu se jako svidjela i stekla je njegovu naklonost* više od svih drugih djevoja. Stoga joj je na glavu stavio kraljevski turban i učinio je kraljicom^a umjesto Vašti.^b **18** I kralj je priredio veliku gozbu za sve svoje velikodostojnike i službenike, gozbu u čast Esteri. Svim je pokrajinama udijelio oprost i davao je darove kakvi i dolikuju kralju.

19 Kad su djevice*^c bile skupljene po drugi put, Mordokaj je sjedio kod kraljevih vrata. **20** A Estera nije govorila ni o svojoj obitelji ni o svom narodu,^d kao što joj je Mordokaj i zapovjedio. Estera je i dalje činila ono što bi joj Mordokaj rekao, kao i prije dok je bila pod njegovim skrbništvom.^e

21 U te dane, kad je Mordokaj sjedio kod kraljevih vrata, Bigtan i Tereš, dva kraljeva dvoranina, vratara, razgnjevili su se te su skovali zavjeru da ubiju* kralja Ahasvera. **22** No Mordokaj je to doznao i odmah javio kraljici Esteri, a Estera je u Mordokajevo ime to rekla kralju. **23** Nakon što je stvar bila istražena i potvrđena, obojica su bila obješena na stup. Sve je to bilo zapisano pred kraljem u ljetopise.^f

3 Nakon toga kralj Ahasver unaprijedio je Hamana,^g sina Agagovca^h Hamedate. Uzvisio ga je i dao mu veću vlast nego svim drugim velikodostojnicima* koji su bili s njim.ⁱ

2:17 *Ili: "vjernu ljubav". 2:19 *Ili: "djevojke". 2:21 *Dosl.: "dignu ruku na". 3:1 *Ili: "i njegovo je prijestolje postavio iznad svih drugih velikodostojnika".

2 I svi kraljevi sluge što su bili kod kraljevih vrata klanjali su se Hamanu i padali ničice pred njim jer je kralj tako naredio. Ali Mordokaj mu se nije htio klanjati niti padati ničice pred njim. **3** Stoga su kraljevi sluge koji su bili kod kraljevih vrata govorili Mordokaju: "Zašto ne želiš poslušati kraljevu zapovijed?" **4** To su mu govorili iz dana u dan, ali on nije mario za to. Potom su to javili Hamanu. Mordokaj im je rekao da je Židov,^a pa su htjeli vidjeti hoće li mu biti dopušteno da se i dalje tako ponaša.^b

5 Kad je Haman vidio da mu se Mordokaj ne želi klanjati niti padati ničice pred njim, jako se razljutio.^c **6** Ali nije mu bilo dovoljno ubiti samo Mordokaja, jer su mu rekli iz kojeg je on naroda. Zato je Haman počeo tražiti način da istrijebi sve Židove koji su živjeli diljem Ahasverovog kraljevstva, cijeli Mordokajev narod.

7 Prvog mjeseca, to jest mjeseca nisana*, dvanaeste godine^d Ahasverovog kraljevanja, pred Hamanom se izvlačio pur,^e odnosno ždrijeb, kako bi se utvrdio dan i mjesec u koji će se to izvršiti. I ždrijeb je pao na dvanaesti mjesec, to jest na adar*.^f **8** Haman je zatim rekao kralju Ahasveru: "Ima jedan narod rasijan i raspršen među narodima^g u svim pokrajinama tvog kraljevstva,^h narod čiji su zakoni drugačiji od zakona svih ostalih naroda. Taj se narod ne drži kraljevih zakona, pa nije za kraljevo dobro da ih pusti na miru. **9** Ako je kralju po volji, neka se izda pismeni

3. POGL.

a Es 2:5

b Da 6:13

c Es 5:9

d Es 1:3
Es 2:16

e Es 9:24

f Es 9:1

g Pnz 4:27
Ne 1:8
Jr 50:17

h Es 1:1

2. stupac

a Pos 41:42

b Es 3:1
Es 8:2c Br 24:7
1Sa 15:8, 32

d Es 8:9

e Da 6:8

f Es 8:8
Da 6:17

g Es 9:1

h Es 8:11, 12

i Es 8:14

j Ezr 4:9
Ne 1:1
Da 8:2

nalog da se oni istrijebe. Ja ću kraljevim službenicima dati 10 000 talenata* srebra da ih odnesu u kraljevu riznicu."^h

10 Nato je kralj skinuo s ruke pečatnjak^a i dao ga Hamanu,^b sinu Agagovca^c Hamedate, koji je bio neprijatelj Židova.

11 Kralj je rekao Hamanu: "Evo ti srebro i taj narod, pa učini s njima što god želiš." **12** Tako su trinaestog dana prvog mjeseca bili sazvani kraljevi pisari.^d Oni su zapisali^e sve što je Haman naredio kraljevim satrapima, upraviteljima pokrajina i velikodostojnicima iz raznih naroda. Naredba je bila napisana svakoj pokrajini njenim pismom i svakom narodu njegovim jezikom. Sve je bilo napisano u ime kralja Ahasvera i zapečaćeno kraljevim pečatnjakom.^f

13 U sve su kraljeve pokrajine po glasnicima bila razasлана pisma s naredbom da se u jednom danu – trinaestog dana dvanaestog mjeseca, to jest mjeseca adara^g – istrijebe, pobiju i zatru svi Židovi, mladi i stari, čak i žene i djeca, te da se zaplijeni njihova imovina.^h

14 Ono što je pisalo u toj ispravi trebalo je postati zakonom u svakoj pokrajini i biti objavljeno svim narodima, tako da budu spremni za taj dan. **15** Glasnici su po kraljevoj naredbi brzo krenuli na put.ⁱ Zakon je bio izdan u utvrđi* Šušanu^j. Kralj i Haman potom su sjeli i pili, a u gradu Šušanu ljudi su se uznemirili.

3:9 *Talent je imao 34,2 kilograma. Vidi dodatak B14. ^aMoguće i: "Ja ću dati 10 000 talenata u kraljevu riznicu za one koji budu izvršili to djelo". **3:15** *Ili: "palaci". ^hIli: "Suzi".

3:7 *Vidi dodatak B15.

4 Kad je Mordokaj^a saznao što se sve dogodilo,^b razderao je svoje haljine, obukao se u kostrijet i posuo pepelom. Potom je pošao u središte grada, gorko jadikujući na sav glas. **2** Došao je samo do kraljevih vrata jer niko nije smio proći kroz kraljeva vrata obučen u kostrijet. **3** A u svakoj pokrajini^c u koju su stige kraljeva riječ i njegova odredba zavladała je velika žalost među Židovima. Oni su postili,^d plakali i naricali. Mnogi su ležali na kostrijeti i pepelu.^e **4** Kad su Esterine sluškinje i njeni eunusi došli i rekli joj što se dogodilo, kraljicu je to jako pogodilo. I poslala je Mordokaju haljine da ih obuče umjesto kostrijeti, ali on ih nije htio uzeti. **5** Tada je Estera pozvala Hataka, jednog od kraljevih eunuha, kojeg je on zadužio da joj služi, i zapovjediła mu da dozna od Mordokaja za što je tako postupio i što se događa.

6 I Hatak je otišao k Mordokaju na gradski trg, pred kraljeva vrata. **7** A Mordokaj mu je ispričao sve što mu se dogodilo i o detaljima ga izvjestio o tome koliko je novca^f Haman obećao dati u kraljevu riznicu za istrebljenje Židova.^g **8** Dao mu je i prijepis odredbe o njihovom istrebljenju, koja je bila izdana u Šušanu*.^h On ga je trebao pokazati Esteri, objasniti joj što se zbiva i reći joj da ode kralju kako bi ga molila za milost i zauzela se za svoj narod.

9 Hatak se vratio i ispričao Esteri što je Mordokaj rekao. **10** A Estera mu je zapovjediła da poruči Mordokaju:ⁱ **11** "Svi kraljevi sluge i narod u kraljevim pokrajinama znaju da

4. POGL.

a Es 2:5

b Es 3:8-11

c Es 1:1

d 2Lje 20:3
Ezr 8:21

e Da 9:3

f Es 3:9

g Es 3:8, 13

h Es 3:14, 15

i Es 2:20

j Es 2:5, 7

2. stupac

a Es 5:1

b Es 5:2
Es 8:4c 1Sa 12:22
Iza 54:17

d Es 2:17

e 2Lje 20:3
Ezr 8:21

f Es 5:1

5. POGL.

g Es 4:16

h Es 4:11
Es 8:4

za svakoga tko nepozvan dođe kralju u unutarnje dvorište,^a bio to muškarac ili žena, vrijeđi samo jedan zakon: Tko to učini, mora se pogubiti. Ostat će na životu samo ako kralj prema njemu pruži svoje zlatno žezlo.^b A ja već 30 dana nisam bila pozvana da dođem kralju."

12 Kad su Mordokaju javili Esterine riječi, **13** on joj je poručio: "Nemoj misliti da ćeš proći išta bolje od ostalih Židova i biti pošteđena samo zato što si u kraljevom dvoru! **14** Jer budeš li u ovom času šutjela, Židovima će pomoć i izbavljenje doći s druge strane,^c a ti i dom tvog oca poginut ćete. A tko zna nisi li postala kraljica upravo zato da nam pomogneš u ovoj nevolji?"^d

15 Nato je Estera poručila Mordokaju: **16** "Idi, sakupi sve Židove koji se nalaze u Šušanu i postite^e za mene. Tri dana i tri noći nemojte jesti ni piti.^f I ja ću postiti sa svojim sluškinjama. A onda ću otići kralju, iako to nije po zakonu, pa ako trebam poginuti, neka poginem." **17** I Mordokaj je otišao i učinio sve što mu je Estera zapovjediła.

5 Trećeg dana^g Estera je obukla svoju kraljevsku odjeću i stala u unutarnje dvorište kraljevog dvora, nasuprot dvoru, a kralj je sjedio na svom prijestolju u kraljevskom dvoru nasuprot ulazu. **2** Čim je kralj ugledao kraljicu Esteru kako stoji u dvorištu, obradovao se što je vidi, pa je pružio prema njoj zlatno žezlo^h koje je držao u ruci. Estera je nato pristupila i dotaknula vrh žezla.

3 Kralj ju je upitao: "Što se dogodilo, kraljice Estero? Što želiš? Ako tražiš i polovinu

mog kraljevstva, dobit ćeš je!”

4 Estera je odgovorila: “Ako je kralju po volji, neka dođe kralj s Hamanom^a danas na gozbu koju sam mu priredila.” **5** Stoga je kralj zapovjedio svojim ljudima: “Recite Hamanu da odmah dođe, kao što je Estera zatražila!” Tako su kralj i Haman otišli na gozbu koju je priredila Estera.

6 Dok se na gozbi pilo vino, kralj je rekao Esteri: “Koja je tvoja molba? Samo reci i uslišit ću je! Što tražiš? Ako želiš i polovinu mog kraljevstva, dobit ćeš je!”^b **7** Estera mu je odgovorila: “Ovo je moja molba i ovo tražim: **8** Ako sam stekla kraljevu milost i ako je kralju po volji da usliši moju molbu i učini ono što želim, neka kralj i Haman dođu na gozbu koju ću i sutra prirediti za njih, pa ću sutra reći kralju koja je moja molba.”

9 Haman je tog dana otišao radostan i dobro raspoložen. No kad je kod kraljevih vrata ugledao Mordokaja i vidio da on nije ustao niti je zadržtao od straha pred njim, jako se naljutio na njega.^c **10** No Haman se ipak svladao i otišao je kući. Tada je poslao po svoje prijatelje i po svoju ženu Zerešu.^d **11** Haman se pred njima hvalisao svojim silnim bogatstvom, mnoštvom svojih sinova^e i time što ga je kralj uzvisio i postavio iznad svih svojih velikodostojnika i službenika.^f

12 Potom je Haman rekao: “Povrh svega, kraljica Estera nije pozvala nikoga osim mene da s kraljem dođe na gozbu koju je priredila.^g A i sutra me pozvala da budem s njom i s kraljem.^h **13** Ali ništa me od

5. POGL.

a Es 3:1, 10

b Es 7:2

c Es 3:2-5

d Es 5:14
Es 6:13

e Es 9:7-10

f Es 3:1

g Es 5:5

h Es 5:8

2. stupac

a Es 6:4
Es 7:9

6. POGL.

b Es 10:2

c Es 2:21, 23

d Es 4:11

e Es 5:14

f Es 3:1

g Es 3:2
Es 5:11

svega toga ne veseli dokle god gledam Židova Mordokaja kako sjedi kod kraljevih vrata.”

14 Tada su mu njegova žena Zereša i svi njegovi prijatelji rekli: “Naredi da se podigne stup visok 50 lakata*.” A ujutro reci kralju neka na njega objese Mordokaja.^a Potom idi s kraljem i uživaj na gozbi.” Taj se prijedlog Hamanu učinio dobrim, pa je dao podignuti stup.

6 Te noći kralj nije mogao zaspati. Zato je naredio da mu donesu knjigu s povijesnim zapisima^b te su je počeli čitati kralju. **2** U njoj su našli zapis o tome kako je Mordokaj razotkrio Bigtanu i Tereša, dva kraljeva dvoranina, vratara, koji su skovali zavjeru da ubiju* kralja Ahasvera.^c **3** Tada je kralj upitao: “Kako je Mordokaju iskazana čast i koju je nagradu dobio za to?” Nato su dvorani koji su služili kralju odgovorili: “Ništa mu od toga nije učinjeno.”

4 Kralj je nešto kasnije upitao: “Tko je u dvorištu?” A Haman je upravo bio ušao u vanjsko dvorište^d kraljevog dvora kako bi zatražio od kralja da Mordokaja objese na stup koji je pripremio za njega.^e **5** Kraljevi sluge odgovorili su: “Haman^f stoji u dvorištu.” Stoga je kralj rekao: “Neka uđe!”

6 Kad je Haman ušao, kralj ga je upitao: “Što treba učiniti čovjeku kojem kralj želi iskazati čast?” A Haman je rekao u sebi*: “Kome bi kralj želio iskazati čast ako ne meni?”^g **7** Zato je Haman rekao kralju: “Čovjeku

5:14 *Otprilike 22 metra. Vidi dodatak B14. 6:2 *Dosl.: “da dignu ruku na”.

6:6 *Ili: “pomislio u svom srcu”.

kojem kralj želi iskazati čast **8** treba donijeti kraljevsku odjeću^a u koju se kralj oblači i dovesti konja na kojem kralj jaše i na čijoj je glavi kraljevski ukras. **9** Odjeću i konja treba predati jednom od kraljevih visokih dostojanstvenika. I neka kraljevi sluge obuku čovjeka kojem kralj želi iskazati čast i neka ga provedu na konju po gradskom trgu. Neka uzvikuju pred njim: 'Ovako se postupa s čovjekom kojem kralj želi iskazati čast!'"^b **10** Nato je kralj rekao Hamanu: "Požuri, uzmi odjeću i konja, pa to što si sad rekao učini Židovu Mordokaju koji sjedi kod kraljevih vrata. Učini sve to što si rekao!"

11 Stoga je Haman uzeo odjeću i konja, obukao Mordokaja^c i proveo ga na konju po gradskom trgu, uzvikujući pred njim: "Ovako se postupa s čovjekom kojem kralj želi iskazati čast!" **12** Nakon toga Mordokaj se vratio do kraljevih vrata, a Haman je brzo otišao kući, sav žalostan i pokriven glave. **13** Kad je Haman ispričao svojoj ženi Zereši^d i svim svojim prijateljima što mu se sve dogodilo, njegovi savjetnici* i njegova žena Zereša rekli su mu: "Ako je Mordokaj, pred kojim si počeo padati, od židovskog roda, nećeš ga nadvladati. Sigurno ćeš pred njim pasti."

14 Dok su oni još razgovarali s njim, došli su kraljevi dvorani i žurno odveli Hamana na gozbu koju je priredila Estera.^e

7 Tako su kralj i Haman^f došli na gozbu kraljici Esteri. **2** Dok se na gozbi pilo vino, kralj je i tog drugog dana upi-

6:13 *Dosl.: "mudraci".

6. POGL.

a Es 8:15

b Pos 41:42, 43

c Es 2:5, 6

d Es 5:10, 14

e Es 5:8

7. POGL.

f Es 3:1

2. stupac

a Es 5:3, 6

b Es 2:5, 7

c Es 3:8, 9

d Es 3:13

Es 4:7, 8

e Es 1:10

f Es 5:14

g Es 6:2

tao Esteru: "Koja je tvoja molba, kraljice Estero? Samo reci i uslišit ću je! Što tražiš? Ako želiš i polovinu mog kraljevstva, dobit ćeš je!"^a **3** Kraljica Estera je odgovorila: "Ako sam stekla tvoju naklonost, kralju, i ako je kralju po volji, neka usliši moju molbu i pokloni mi život. Neka učini što tražim i poštedi moj narod."^b **4** Jer prodani smo,^c ja i moj narod, da nas se istrijebi, pobije i zatre.^d Da smo samo prodani u ropstvo, šutjela bih. Ali nemoj dopustiti da se dogodi takva nevolja jer će to kralju biti na štetu."

5 Nato je kralj Ahasver rekao kraljici Esteri: "Tko je taj? Gdje je taj koji se usudio učiniti takvo što?" **6** Estera je odgovorila: "To je učinio ovaj zli Haman! On je naš protivnik i neprijatelj!"

A Haman se jako uplašio kralja i kraljice. **7** Tada je kralj sav bijesan napustio gozbu i otišao u vrt palače, a Haman je ustao i počeo preklinjati kraljicu Esteru da mu spasi život jer je vidio da ga je kralj odlučio kazniti. **8** Kad se kralj vratio iz vrta u kuću u kojoj se pilo vino, vidio je da se Haman bacio na ležaj na kojem je bila Estera. Kralj je povikao: "Zar će još i kraljicu silovati u mojoj kući?" Čim je kralj izgovorio te riječi, Hamanu su pokrili lice. **9** A Harbona,^e jedan od kraljevih dvorana, rekao je: "Haman je pripremio stup za Mordokaja,^f koji je svojim upozorenjem spasio kralja.^g Stup se nalazi kod Hamanove kuće i visok je 50 lakata*." Nato je kralj za-

7:9 *Otprilike 22 metra. Vidi dodatak B14.

povjedio: "Objesite Hamana na taj stup!" **10** Tako su Hamana objesili na stup koji je pripremio za Mordokaja, pa se kraljev gnjev stišao.

8 Onog je dana kralj Ahasver dao kraljici Esteri kuću* Hamana,^a neprijatelja Židova,^b a Mordokaj je došao pred kralja jer je Estera rekla kralju u kojem je srodstvu s njim.^c **2** Kralj je tada skinuo svoj pečatnjak^d koji je bio oduzeo Hamanu te ga je dao Mordokaju. A Estera je postavila Mordokaja nad Hamanovom kućom*.^e

3 Nakon toga Estera se opet obratila kralju. Bacila mu se pred noge i u suzama ga preklinjala da osujeti zli naum Agagovca Hamana i urotu koju je skovao protiv Židova.^f **4** Kralj je prema Esteri pružio zlatno žezlo,^g a ona je ustala i stala pred njega. **5** I rekla je: "Ako je kralju po volji i ako sam stekla njegovu naklonost te ako mu se to čini ispravnim i ako sam mu omiljela, neka se napiše naredba kojom će se opozvati pisma urotnika Hamana,^h sina Agagovcaⁱ Hamedate, koja je napisao u namjeri da istrijebi Židove što žive po svim kraljevim pokrajinama. **6** Jer kako bih mogla gledati zlo koje bi zadesilo moj narod i kako bih mogla gledati propast svoje obitelji?"

7 Nato je kralj Ahasver odgovorio kraljici Esteri i Židovu Mordokaju: "Eto, Hamanovu sam kuću* dao Esteri,^j a njega sam dao objesiti na stup^k jer je namjeravao napasti Židove.

8:1 *Ili: "sav imetak". **8:2** *Ili: "nad svim Hamanovim imetkom". **8:7** *Ili: "Hamanov sam imetak".

8. POGL.

a Es 5:11

b Es 3:8
Es 9:24

c Es 2:5, 7

d Pos 41:41, 42
Es 3:10
Da 6:17

e Da 2:48

f Es 3:9
Es 7:4
Es 9:24, 25

g Es 4:11

h Es 3:12, 14

i Izl 17:16
Br 24:7
Phz 25:19
1Sa 15:8, 33

j Es 8:1

k Es 7:10

2. stupac

a Da 6:8, 15

b Da 6:1

c Es 9:3

d Es 8:2

e Es 9:5-10

f Es 3:13
Es 9:1, 2
Es 9:16, 17

g Ps 149:6, 7

8 Sada u kraljevo ime napišite ono što smatrate dobrim za Židove i zapečatite to kraljevim pečatnjakom jer se odredba koja je napisana u kraljevo ime i zapečaćena kraljevim pečatnjakom ne može opozvati."^a

9 Stoga su u to vrijeme, dva deset i trećeg dana trećeg mjeseca, to jest mjeseca sivana*, bili sazvani kraljevi pisari. Oni su napisali sve što je Mordokaj zapovjedio Židovima te satrapima,^b namjesnicima i upraviteljima 127 pokrajina^c od Indije do Etiopije. Odredba je bila napisana svakoj pokrajini njenim pismom i svakom narodu njegovim jezikom, a Židovima njihovim pismom i njihovim jezikom.

10 I Mordokaj je napisao odredbu u ime kralja Ahasvera, zapečatio je kraljevim pečatnjakom^d te razaslao pisma po glasniciima koji su jahali brze konje uzgojene u kraljevim konjušnicama, a koristili su se za poštansku službu. **11** U tim je pismima kralj dopustio Židovima u svim gradovima da se okupe i da se brane te da istrijebe, pobiju i zatru sve naoružane ljude iz svakog naroda ili pokrajine koji bi ih napali, pa čak i žene i djecu, a njihovu imovinu da zaplijene.^e **12** To se trebalo dogoditi istog dana u svim pokrajinama kralja Ahasvera, trinaestog dana dvanaestog mjeseca, to jest mjeseca adara*.^f **13** Ono što je pisalo u pismima trebalo je postati zakonom u svim pokrajinama i biti objavljeno svim narodima da bi Židovi tog dana bili spremni osvetiti se svojim neprijateljima.^g **14** Glasnici koji su jahali konje

8:9, 12 *Vidi dodatak B15.

kraljevske poštanske službe po kraljevoj su se naredbi odmah spremili i žurno krenuli na put. Zakon je bio izdan u utvrdi* Šušanu^a.

15 Mordokaj je otišao od kralja odjeven u kraljevsku odjeću od plave i bijele tkanine, s velikom zlatnom krunom te ogrtačem od finog platna i purpurne vune.^b A grad Šušan klicao je od radosti. **16** Židovi su osjetili olakšanje te su se radovali i veselili, a ljudi su ih poštovali. **17** U svakoj pokrajini i u svakom gradu, kamo god da je stigla kraljeva odredba i njegov zakon, Židovi su se veselili i radovali te priređivali gozbe i proslave. I mnogi ljudi iz drugih naroda prihvatili su židovstvo^c jer ih je spopao strah od Židova.

9 Trinaestog dana dvanaestog mjeseca, to jest mjeseca adara^d, kad je trebalo izvršiti kraljevu naredbu i provesti njegov zakon,^e onog dana kad su se neprijatelji Židova nadali da će ih nadvladati, dogodilo se suprotno. Židovi su nadvladali one koji su ih mrzili.^f **2** Židovi su se okupili u svojim gradovima po svim pokrajinama kralja Ahasvera^g da napadnu one koji su im htjeli nauditi. I nitko im se nije mogao oduprijeti jer su ih se svi narodi počeli bojati.^h **3** Svi upravitelji pokrajina, satrapi,ⁱ namjesnici i oni koji su vršili kraljeve poslove pomagali su Židovima jer su se bojali Mordokaja. **4** A Mordokaj je postao utjecajan/ na kraljevom dvoru i glas o njegovoj slavi širio se po svim pokrajinama jer je postajao sve moćniji.

8:14; 9:6 *Ili: "palači". 8:14 ^aIli: "Suži". 9:1 *Vidi dodatak B15.

8. POGL.

a Ezr 4:9
Ne 1:1
Es 1:2
Da 8:2

b Es 6:7, 8

c Za 8:23

9. POGL.

d Es 3:7
Es 8:11, 12

e Es 3:13

f Pnz 32:36
2Sa 22:41

g Es 1:1

h Es 8:17

i Da 6:1

j Es 8:15

2. stupac

a Es 8:11

b Ezr 4:9
Ne 1:1
Es 1:2
Da 8:2

c Es 3:8, 10
Es 7:4–6

d Es 8:11
Es 9:16

e Es 9:16

f Es 5:8
Es 7:3
Es 8:5

g Es 8:11

h Es 7:10

i Es 9:21, 22

j Es 7:3

k Es 8:13
Ps 149:6, 7

5 Židovi su sve svoje neprijatelje sasjekli mačem, pobili i zatrli. Onima koji su ih mrzili radili su što su htjeli.^a **6** U utvrdi* Šušanu^b Židovi su smaknuli i pobili 500 ljudi. **7** Ubili su i Paršandatu, Dalfona, Aspatu, **8** Poratu, Adaliju, Aridatu, **9** Parmaštu, Arisaja, Aridaja i Vajzatu, **10** deset sinova Hamedatinog sina Hamana, neprijatelja Židova.^c No nakon što su ih pobili, nisu uzeli nikakav plijen.^d

11 Kralju su još istoga dana javili broj ubijenih u utvrdi Šušanu.

12 Tada je kralj rekao kraljici Esteri: "Židovi su u utvrdi Šušanu smaknuli i pobili 500 ljudi i deset Hamanovih sinova. A što li su tek učinili u ostalim kraljevim pokrajinama?^e Koja je sad tvoja molba? Samo reci i uslišit ću je! Što još tražiš? Do bit ćeš to!" **13** Estera je nato rekla: "Ako je kralju po volji,^f neka se Židovima u Šušanu dopusti da i sutra postupe po današnjoj odredbi^g i neka se deset Hamanovih sinova objesi na stup."^h **14** I kralj je naredio da se tako učini. U Šušanu je bila izdana odredba i deset Hamanovih sinova bilo je obješeno.

15 Židovi u Šušanu okupili su se i četrnaestog dana mjeseca adara,ⁱ pa su u Šušanu pobili još 300 ljudi, ali nisu uzeli nikakav plijen.

16 I ostali Židovi u drugim kraljevim pokrajinama okupili su se i branili.^j Oslobodili su se svojih neprijatelja^k pobivši 75 000 onih koji su ih mrzili, ali nisu uzeli nikakav plijen. **17** To je bilo trinaestog dana

9:6 ^aIli: "Suži".

mjeseca adara. A četrnaestog dana prestali su se boriti i tog su se dana gostili i veselili.

18 Židovi u Šušanu okupili su se trinaestog^a i četrnaestog dana^b kako bi se borili, a petnaestog dana prestali su se boriti i tog su se dana gostili i veselili. **19** No Židovi koji su živjeli po raznim gradovima u drugim pokrajinama veselili su se i gostili već četrnaestog dana mjeseca adara te su tog dana slavili^c i slali jedni drugima hranu na dar.^d

20 Mordokaj^e je zapisao te događaje i razaslao pisma svim Židovima po svim pokrajinama kralja Ahasvera, i onima koji su bili blizu i onima koji su bili daleko. **21** Naredio im je da svake godine slave četrnaesti i petnaesti dan mjeseca adara **22** jer su se u te dane Židovi oslobodili svojih neprijatelja i jer se tog mjeseca njihova žalost pretvorila u radost, a njihova tuga^f u slavlje. U te su se dane trebali gostiti i veseliti te slati jedni drugima hranu na dar i dijeliti poklone siromasima.

23 I Židovi su pristali svake godine slaviti te dane i činiti ono što im je napisao Mordokaj. **24** Jer Haman,^g sin Agagovca^h Hamedate, neprijatelj svih Židova, bio je skovao urotu protiv njih kako bi ih istrijebioⁱ i dao je izvlačiti pur,^j to jest ždrijeb, da im se utjera strah u kosti i da ih se istrijebi. **25** Ali kad je Estera došla pred kralja, on je izdao pismenu zapovijed:^k "Neka se podla urota koju je Haman skovao protiv Židova^l obori na njegovu glavu." Tako su njega i njegove sinove objesili na stup.^m **26** Stoga su te dane nazvali Pu-

9. POGL.

- a Es 9:1, 2
- b Es 9:13, 15
- c Ps 124:2, 6
- d Ne 8:10
- e Es 2:5, 6
- f Es 4:1-3
- g Es 3:1
- h Izl 17:16
Br 24:7
Pnz 25:19
1Sa 15:8, 33
- i Es 3:8, 9
- j Es 3:7
- k Es 8:10
- l Es 8:3
- m Es 5:14
Es 7:10
Es 9:14

2. stupac

- a Es 3:7
- b Le 24:22
Es 8:17
- c Es 8:9
- d Es 1:1
- e Es 9:20, 21
- f Es 9:27
- g 2Lje 20:3
- h Es 4:1
- i Es 9:26

rim, po riječi pur*.^a Zbog svega što je stajalo u tom pismu i što su u vezi s tim vidjeli i doživjeli, **27** Židovi su obavezali sebe, svoje potomke i sve one koji će im se pridružiti^b da svake godine, bez iznimke, u vrijeme koje je za to određeno slave ta dva dana i izvršavaju ono što je bilo propisano za te dane. **28** Tih su se dana trebali sjećati i slaviti ih iz naraštaja u naraštaj u svakoj obitelji, u svakoj pokrajini i u svakom gradu. Ti dani Purima ne smiju se prestati slaviti među Židovima i njihovi ih potomci ne smiju zaboraviti.

29 Potom su se kraljica Estera, Abihajilova kći, i Židov Mordokaj pozvali na sve svoje ovlasti i pismeno potvrdili ono što stoji u drugom pismu o Purimu. **30** I on je svim Židovima u 127 pokrajina^c Ahasverovog kraljevstva^d razaslao pisma u kojima je pisao o miru i vjernosti*. **31** Tim se pismima potvrđivalo da trebaju slaviti Purim u vrijeme koje je za to bilo određeno – prema zapovijedi Židova Mordokaja i kraljice Estere^e te u skladu s onim na što su obavezali sebe i svoje potomke^f – i da pritom trebaju postiti^g i moliti se Bogu za pomoć.^h **32** Na Esterinu su zapovijed ovi propisi o Purimuⁱ bili potvrđeni i to je bilo zapisano u knjigu.

10 Kralj Ahasver odredio je prisilan rad ljudima diljem svog kraljevstva – i na kopnu i na otocima daleko na moru.

9:26 *"Pur" znači "ždrijeb". "Purim" (množina) s vremenom je postao naziv židovskog blagdana koji se slavi u 12. mjesecu njihovog vjerskog kalendara. Vidi dodatke B15. **9:30** *Dosl.: "istini".

2 A sva njegova silna i moćna djela te podroban izvještaj o tome kako je kralj uzvisio^a Mordokaja,^b sve je to zapisano u ljetopisima^c kraljeva Medije i Perzije.^d 3 Jer Židov Mordokaj bio je prvi do kralja Ahasvera. Bio je vrlo uvažan među

10. POGL.

a Es 8:15
Da 2:48

b Es 2:5, 6

c Ezr 4:15
Es 6:1

d Es 1:3
Da 6:15

Židovima i sva su ga njegova braća poštovala. Uvijek je radio za dobro pripadnika svog naroda i zalagao se za dobrobit* svih njihovih potomaka.

10:3 *Ili: "i govorio ono što je doprinosilo miru".

KNJIGA O JOB

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|---|--|
| <p>1 Jobovo bogatstvo i odanost Bogu (1-5)
Sotona dovodi u pitanje Jobove poticaje (6-12)
Job ostaje bez imetka i bez djece (13-19)
Job ne krivi Boga (20-22)</p> <p>2 Sotona opet dovodi u pitanje Jobove poticaje (1-5)
Sotoni dopušteno da naudi Jobu (6-8)
Jobova žena: "Prokuni Boga pa umri!" (9, 10)
Stižu tri Jobova prijatelja (11-13)</p> <p>3 Job proklinje dan svog rođenja (1-26)
Pita se zašto pati (20, 21)</p> <p>4 Elifazov prvi govor (1-21)
Elifaz se ruga Jobovoj čestitosti (7, 8)
Priča što mu je rekao duh (12-17)
Tvrdi da Bog ne vjeruje svojim slugama (18)</p> <p>5 Nastavak Elifazovog prvog govora (1-27)
Bog "hvata mudrace u njihovom lukavstvu" (13)
"Ne odbacuj opomene Svemogućega!" (17)</p> <p>6 Jobov odgovor (1-30)
Job tvrdi da je s pravom jadikovao (2-6)
Tješitelji ga iznevjerili (15-18)
"Istinite riječi ne bole!" (25)</p> <p>7 Nastavak Jobovog odgovora (1-21)
Čovjek živi kao da je na prisilnom radu (1, 2)
"Zašto sam ti ja na meti?" (20)</p> | <p>8 Bildadov prvi govor (1-22)
Bildad tvrdi da su Jobovi sinovi zgriješili (4)
Tvrdi da bi Bog zaštitio Joba kad bi on bio čist (6)
Neizravno kaže da je Job bezbožan (13)</p> <p>9 Jobov odgovor (1-35)
Smrtni se čovjek ne može pravdati s Bogom (2-4)
Bog čini neistraživa djela (10)
Čovjek se ne može sporititi s Bogom (32)</p> <p>10 Nastavak Jobovog odgovora (1-22)
Pita se zašto se Bog pravda s njim (2)
Razlika između Boga i smrtnika Joba (4-12)
"Da barem nakratko osjetim olakšanje" (20)</p> <p>11 Sofarov prvi govor (1-20)
Sofar optužuje Joba da govori prazne riječi (2, 3)
Kaže Jobu neka prestane činiti zlo (14)</p> <p>12 Jobov odgovor (1-25)
"Ni u čemu ne zaostajem za vama" (3)
"Ja sam na podsmijeh svojim bližnjima" (4)
Bog posjeduje mudrost (13)
Bog je iznad sudaca i kraljeva (17, 18)</p> <p>13 Nastavak Jobovog odgovora (1-28)
"Ja bih se htio obratiti Svemogućemu" (3)</p> |
|---|--|

- “Svi ste vi bezvrijedni liječnici” (4)
 “Znam da sam u pravu” (18)
 Pita zašto ga Bog smatra neprijateljem (24)
- 14 Nastavak Jobovog odgovora (1-22)
 Čovjekov život kratak i pun nevolja (1)
 “I za drvo ima nade” (7)
 “O, kad bi me u grob sklonio!” (13)
 “Kad čovjek umre, može li se vratiti u život?” (14)
 Bog će poželjeti djelo svojih ruku (15)
- 15 Elifazov drugi govor (1-35)
 Elifaz tvrdi da se Job ne boji Boga (4)
 Tvrdi da je Job ohol (7-9)
 Kaže: “Bog ne vjeruje svojim svetim slugama” (15)
 Tvrdi da je onaj tko pati zao (20-24)
- 16 Jobov odgovor (1-22)
 “Svi ste vi mučni tješitelji!” (2)
 Job kaže da ga je Bog postavio sebi za metu (12)
- 17 Nastavak Jobovog odgovora (1-16)
 “Okružili su me oni koji mi se rugaju” (2)
 “Bog je učinio da mi se narodi rugaju” (6)
 “Grob će mi postati dom” (13)
- 18 Bildadov drugi govor (1-21)
 Bildad govori o tome kako će proći grešnici (5-20)
 Neizravno kaže da Job ne poznaje Boga (21)
- 19 Jobov odgovor (1-29)
 Job ne prihvaća ukor svojih “prijatelja” (1-6)
 Kaže da su ga svi napustili (13-19)
 “Znam da je moj otkupitelj živ” (25)
- 20 Sofarov drugi govor (1-29)
 Jobove riječi uvrijedile Sofara (2, 3)
 Sofar neizravno kaže da je Job zao (5)
 Tvrdi da Job uživa u grijehu (12, 13)
- 21 Jobov odgovor (1-34)
 Job se pita zašto zli žive u blagostanju (7-13)
 Razotkriva svoje “tješitelje” (27-34)
- 22 Elifazov treći govor (1-30)
 Ima li Bog koristi od čovjeka? (2, 3)
 Elifaz optužuje Joba da je pohlepan i nepravedan (6-9)
 Kaže Jobu neka se vrati k Bogu (23)
- 23 Jobov odgovor (1-17)
 Job želi obrazložiti Bogu svoju parnicu (1-7)
 Kaže da ne može naći Boga (8, 9)
 “Držim se njegovog puta i ne skrećem s njega” (11)
- 24 Nastavak Jobovog odgovora (1-25)
 “Zašto Svemoguću ne odredi vrijeme suda?” (1)
 Kaže da Bog ne mari za to što se čini zlo (12)
 Grešnici vole tamu (13-17)
- 25 Bildadov treći govor (1-6)
 Bildad tvrdi da čovjek ne može biti nedužan pred Bogom (4)
 Tvrdi da je čovjekova odanost Bogu uzaludna (5, 6)
- 26 Jobov odgovor (1-14)
 “Baš si pomogao onome koji nema snage!” (1-4)
 Bog “zemlju drži ni o što obješenu” (7)
 “To su samo djelići njegovih djela” (14)
- 27 Job čvrsto odlučio ostati odan Bogu (1-23)
 “Neću se odreći svoje odanosti Bogu!” (5)
 Bezbožnicima nema nade (8)
 “Zašto su onda vaše riječi posve isprazne?” (12)
 Zli će na koncu ostati bez ičega (13-23)
- 28 Job uspoređuje Zemljina blaga s mudrošću (1-28)
 Ljudi traže rudu pod zemljom (1-11)
 Mudrost vrednija od bisera (18)
 Bojati se Jehove – to je mudrost (28)
- 29 Job se prisjeća sretnih dana iz prošlosti (1-25)
 Iskazivali su mu poštovanje kod gradskih vrata (7-10)
 Pravedna djela koja je činio u prošlosti (11-17)
 Svi su slušali njegove savjete (21-23)
- 30 Job opisuje svoje nove životne okolnosti (1-31)
 Rugaju mu se nevaljali ljudi (1-15)
 Čini mu se da nema pomoći od Boga (20, 21)
 “Koža mi je pocrnjela” (30)

- 31 Job tvrdi da je čestit i odan Bogu (1-40)
 "Savez sa svojim očima" (1)
 Želi da ga Bog izvaže na vagi (6)
 Nije počinio preljub (9-12)
 Nije se uzdao u novac (24, 25)
 Nije štovao lažne bogove (26-28)
- 32 U raspravu se uključuje mladi Elihu (1-22)
 Ljuti se na Joba i njegove "prijatelje" (2, 3)
 S poštovanjem čekao prije nego je počeo govoriti (6, 7)
 Godine same po sebi ne čine čovjeka mudrim (9)
 Elihu jedva čeka reći što misli (18-20)
- 33 Elihu ukorava Joba jer je tvrdio da je pravedan (1-33)
 "Našao sam otkupninu za njega!" (24)
 Vratit će se u dane svoje mladenačke snage (25)
- 34 Elihu brani Božju pravednost i način postupanja (1-37)
 Job rekao da mu je Bog uskratio pravdu (5)
 Pravi Bog nikad ne čini zlo (10)
 Job nema znanja (35)
- 35 Elihu ukazuje na Jobov pogrešan način razmišljanja (1-16)
 Job rekao da je pravedniji od Boga (2)
 Bog je visoko, čovjekovi grijesi ne mogu mu nauditi (5, 6)
 Job treba čekati Boga (14)
- 36 Elihu veliča Božju nedokučivu uzvišenost (1-33)
 Poslušni će živjeti u blagostanju, a bezbožni će biti odbačeni (11-13)
 Nema učitelja poput Boga (22)
 Job treba veličati Boga (24)
- "Bog je mnogo uzvišeniji nego što to možemo shvatiti" (26)
 Bog ima u svojoj vlasti kišu i munje (27-33)
- 37 Prirodne sile otkrivaju Božju veličanstvenost (1-24)
 Bog može zaustaviti čovjekove poslove (7)
 "Razmisli o Božjim čudesnim djelima!" (14)
 Bog je ljudima nedokučiv (23)
 Neka nijedan čovjek ne misli da je mudar (24)
- 38 Jehova pokazuje Jobu koliko je čovjek neznatan (1-41)
 "Gdje si bio kad sam zemlju utemeljio?" (4-6)
 Božji sinovi radosno su uzvikivali (7)
 Pitanja o raznim prirodnim pojavama (8-32)
 Zakoni koji upravljaju nebom (33)
- 39 Čovjek malo zna o životinjskom svijetu (1-30)
 Ženke kozoroga i košute (1-4)
 Divlji magarac (5-8)
 Divlji bik (9-12)
 Ženka noja (13-18)
 Konj (19-25)
 Sokol i orao (26-30)
- 40 Jehova postavlja daljnja pitanja (1-24)
 Job priznaje da nema što reći (3-5)
 "Zar ćeš dovoditi u pitanje moju pravdu?" (8)
 Bog opisuje snagu vodenkonja (15-24)
- 41 Bog opisuje moćnog krokodila (1-34)
- 42 Jobov odgovor Jehovi (1-6)
 Trojica "prijatelja" osuđena (7-9)
 Jehova nagradio Joba (10-17)
 Jobovi sinovi i kćeri (13-15)

1 U zemlji Usu živio je čovjek po imenu Job^a.^a On je bio čestit[#] i pravedan,^b bojao se Boga i klonio se zla.^c **2** Rodilo mu se sedam sinova i tri kćeri.

1:1 *"Job" znači "omražen". #Ili: "odan Bogu".

1. POGŁ.

^a Eze 14:14
 Jk 5:10, 11

^b Pos 6:9

^c Job 2:3

3 Imao je puno stoke – 7000 ovaca, 3000 deva, 1000 goveda* i 500 magarica – te veoma mnogo slugu. Bio je najbogatiji[#] među svim ljudima na Istoku.

1:3 *Ili: "500 jarmova goveda". #Ili: "najugledniji".

4 A svaki od njegovih sinova priređivao je gozbu u svojoj kući u točno određeni dan*. Pozivali bi svoje tri sestre da jedu i piju s njima. 5 Kad bi prošli dani gozbe, Job bi ih pozvao k sebi kako bi ih posvetio. Zatim bi ustao rano ujutro i prionio žrtve paljenice^a za svakoga od njih. Naime, Job je mislio: "Možda su moji sinovi zgriješili i prokleli Boga u svom srcu." Job je uvijek tako činio.^b

6 A stigao je dan kad su sinovi pravog Boga*^c došli pred Jehovu.^d Među onima koji su se okupili bio je i Sotona.^e

7 Jehova je tada upitao Sotonu: "Odakle dolaziš?" Sotona je odgovorio Jehovi: "Prolazio sam zemljom i obilazio je."^f

8 A Jehova je rekao Sotoni: "Jesi li zapazio mog slugu Joba? Nema na zemlji nikoga kao što je on. On je čestit* i pravedan čovjek,^g boji se Boga i kloni se zla." 9 Nato je Sotona odgovorio Jehovi: "Nema li Job koristi od toga što se boji Boga?^h

10 Zar ti ne štitiš* njega,ⁱ njegovu obitelj^j i sve što ima? Bлагословio si djelo njegovih ruku i stoka mu se toliko namnožila da je ima po cijeloj zemlji.

11 Ali pruži ruku i oduzmi mu sve što ima, pa će te prokleti u lice!" 12 Tada je Jehova rekao Sotoni: "Evo, sve što ima u tvojim je rukama*! Samo njega ne diraj!" I Sotona je otišao od Jehove^k.

13 Jednog su dana Jobovi sinovi i kćeri jeli i pili vino

1:4 *Ili: "kad bi došao red na njega". 1:6 *Riječ je o hebrejskom izrazu koji se odnosi na anđele. 1:8 *Ili: "odan Bogu". 1:10 *Dosl.: "nisi ogradio". #Ili: "kuću". 1:12 *Ili: "u tvojoj je vlasti". #Dosl.: "Jehovino lice".

1. POGL.

a Pos 8:20
Pos 12:7, 8

b Pos 18:17, 19

c Pos 6:2
Phz 33:2
Job 38:7

d 1Kr 22:19
Ps 103:20
Da 7:13

e Job 2:1-3
Za 3:1
Mt 4:1, 3
Lk 22:31
Iv 13:2
Ot 12:9

f 1Pe 5:8

g Pos 6:9

h Ot 12:10

i Pos 15:1
Pos 31:7

j Pos 26:12

k Job 2:7

2. stupac

a Job 1:4

b Pos 11:28

c Pos 3:19
Ps 49:17
Pr 5:15
Pr 12:7
1Ti 6:7

d Pr 5:19
Jk 1:17

u kući svog najstarijeg brata.^a

14 A Jobu je došao glasnik i rekao: "Dok su goveda orala, a magarice kraj njih pasle, 15 napali su nas Sabejci i oteli ih, a sluge su pobili mačem. Ja sam jedini uspio pobjeći da ti to javim."

16 Dok je on još govorio, došao je drugi i rekao: "Vatra je od Boga* sišla s neba, rasplamsala se među ovcama i slugama te ih progutala. Ja sam jedini uspio pobjeći da ti to javim."

17 Dok je on još govorio, došao je treći i rekao: "Kaldejci^b su se svrstali u tri čete i napali nas. Oteli su deve, a sluge pobili mačem. Ja sam jedini uspio pobjeći da ti to javim."

18 Dok je on još govorio, došao je četvrti i rekao: "Tvoji sinovi i tvoje kćeri jeli su i pili vino u kući svog najstarijeg brata. 19 Iznenada je iz pustinje zapuhao jak vjetar i potresao kuću tako snažno da se srušila na tvoju djecu i ona su poginula. Ja sam jedini uspio pobjeći da ti to javim."

20 Tada je Job ustao, razderao svoj ogrtač i odrezao svu kosu. Zatim je pao na koljena i poklonio se Bogu 21 te rekao:

"Gol sam izašao iz majčine utrobe,
gol ću se i vratiti u prah.^c
Jehova je dao,^d Jehova je i uzeo.
Neka je hvaljeno Jehovino ime."

22 Unatoč svemu što je doživio Job nije sagriješio niti je optužio Boga da je učinio ikakvo zlo*.

1:16 *Moguće i: "Munja je". 1:22 *Ili: "niti je rekao išta loše o Bogu".

2 Opet je stigao dan kad su sinovi pravog Boga^{a*} došli pred Jehovu.^b Među onima koji su došli pred Jehovu bio je i Sotona.^c

2 Jehova je tada upitao Sotonu: "Odakle dolaziš?" Sotona je odgovorio Jehovi: "Prolazio sam zemljom i obilazio je."^d

3 A Jehova je rekao Sotoni: "Jesi li zapazio mog slugu Joba? Nema na zemlji nikoga kao što je on. On je čestit* i pravedan čovjek,^e boji se Boga i kloni se zla. I dalje mi je odan^f,^f iako me pokušavaš okrenuti protiv njega^g i navesti da ga upropastim bez razloga." **4** Nato je Sotona odvratio Jehovi: "Koža za kožu! Čovjek će dati sve što ima da sačuva svoj život*." **5** Ali pruži ruku i dirni u njegove kosti i njegovo meso, pa će te prokleti u lice!"^h

6 Tada je Jehova rekao Sotoni: "Evo, u tvojim je rukama*! Samo mu nemoj oduzeti život*!" **7** I Sotona je otišao od Jehove* te učinio da Jobu izbiju bolni čireviⁱ od tabana do tjemena. **8** A Job je sjeo u pepeoⁱ i uzeo komad razbijene zemljane posude da se njime struže.

9 A njegova mu je žena rekla: "Zar si još uvijek odan Bogu?*" Prokuni Boga pa umri!" **10** Ali on joj je rekao: "Govoriš poput bezumne žene. Ako od pravog Boga prihvaćamo ono što je dobro, zar ne bismo onda trebali

2:1 *Riječ je o hebrejskom izrazu koji se odnosi na anđele. 2:3 *Ili: "odan Bogu". #Ili: "I dalje je nepokolebljiv u svojoj odanosti meni". 2:4 *Ili: "svoju dušu". 2:6 *Ili: "u tvojoj je vlasti". #Ili: "dušu". 2:7 *Dosl.: "Jehovinog lica". 2:9 *Ili: "Zar si još uvijek nepokolebljiv u svojoj odanosti Bogu?"

2. POGL.

a Pos 6:2
Pnz 33:2
Job 38:7

b Ps 103:20
Da 7:13

c Job 1:6-8

d 1Pe 5:8

e Pos 6:9

f Job 27:5

g Job 1:11

h Le 24:15, 16
Job 1:11, 12
Ot 12:10

i Job 30:30

j Jr 6:26

2. stupac

a Job 1:21

b Jk 5:10, 11

c Job 4:1
Job 15:1
Job 22:1
Job 42:7, 9

d Pos 25:1, 2

e Job 8:1
Job 18:1
Job 25:1

f Job 11:1
Job 20:1

g Eze 27:30, 31

h Job 16:6

3. POGL.

i Jr 20:14, 15

j Job 10:18, 19
Jr 15:10

k Job 10:18, 19

prihvatiti i ono što je zlo?"^a Unatoč svemu što je doživio Job nije sagriješio riječima.^b

11 A tri Jobova prijatelja* – Temanac Elifaz,^c Šuahovac^d Bildad^e i Naamac Sofar^f – čula su za sve nevolje koje su snašle Joba pa su se dogovorili da se sastanu i otiđu k njemu. Krenuli su svaki iz svog mjesta kako bi ga posjetili te tugovali s njim i utješili ga. **12** Kad su ga izdaleka ugledali, nisu ga prepoznali. Počeli su glasno plakati, razderali su svoje haljine te su bacali prašinu u zrak i sebi po glavi.^g **13** I sjedili su kraj njega na zemlji sedam dana i sedam noći. Nijedan mu nije rekao ni riječi jer su vidjeli da je njegova bol vrlo velika.^h

3 Potom je Job progovorio i počeo proklinjati dan svog rođenja.ⁱ **2** Rekao je:

3 "Ne bilo dana u koji sam se rodio^j

i noći kad su rekli: 'Rodio se dječak!'

4 Da se bar taj dan pretvorio u tamu!

Da ga je bar zaboravio Bog koji je na nebu

i da ga bar nije obasjala svjetlost!

5 Da ga je bar progutala gusta tama*,

da su se bar nad njim nadvili crni oblaci

i da ga je prekrila zastrašujuća tmina!

6 Da je bar mrkli mrak obavio onu noć,^k

da se bar ta noć nije radovala s ostalim danima u godini

2:11 *Ili: "poznanika". 3:5 *Ili: "tama i smrtna sjena".

- i da se ni u jedan mjesec nije ubrojila!
- 7** Bolje bi bilo da se te noći nitko nije rodio, da se u njoj nije čulo radosno klicanje!
- 8** Da su bar prokleli tu noć oni koji dane proklinju, oni koji bi i levijatana*^a probudili!
- 9** Bolje bi bilo da su te noći zvijezde potamnjele prije svanuća, da je ta noć uzalud čekala svjetlost dana i da nije ugledala zrake zore,
- 10** jer nije zatvorila vrata utrobe moje majke^b i nije sakrila nevolju od mojih očiju!
- 11** Zašto nisam umro čim sam se rodio?
Zašto nisam izdahnuo kad sam izašao iz majčine utrobe?^c
- 12** Zašto me majka uzela u krilo?
Zašto me stavila na prsa i dojila?
- 13** Jer ja bih sada u miru ležao,^d spavao bih i počivao^e
- 14** s kraljevima i njihovim savjetnicima, koji su sebi sagradili zdanja što su sada u ruševinama,
- 15** ili s velikašima koji su imali zlata, čije su kuće bile pune srebra.
- 16** Zašto me majka nije izgubila dok me u utrobi nosila*?

3:8 *Smatra se da se ovaj izraz odnosi na krokodila ili na neku drugu veliku i snažnu životinju koja živi u vodi. **3:16** *Ili: "izgubila dok me u utrobi nosila a da to nije ni znala".

3. POGL.

a Job 41:1, 10
Ps 104:25, 26

b Job 10:18

c Jr 20:17, 18

d Pr 9:5, 10

e Iv 11:11

2. stupac

a Ps 146:4
Pr 9:10
Iza 57:1, 2

b Job 30:23
Ps 49:10, 12
Pr 8:8
Pr 9:2

c 1Sa 1:10
2Kr 4:27

d Br 11:11, 15
1Kr 19:3, 4
Job 7:15, 16
Jn 4:2, 3

e Job 12:14
Job 19:8

f Ps 102:9, 10

g Ps 22:1
Ps 38:8

Zašto nisam nestao poput djece koja nikad nisu ugledala svjetlost?

- 17** U grobu i zli prestaju bjesnjeti, ondje iznemogli počivaju.^a
- 18** Ondje su svi zatočnici u miru, ne čuju glas onoga koji ih na rad tjera.
- 19** Mali i veliki ondje su jednaki,^b a rob je slobodan od svoga gospodara.
- 20** Zašto Bog daje svjetlo patniku i život onima koji su u velikoj boli*?^c
- 21** Zašto smrt ne dolazi onima koji za njom čeznu,^d koji tragaju za njom više nego za skrivenim blagom,
- 22** onima koji bi se silno radovali, koji bi se veselili kad bi pronašli grob?
- 23** Zašto Bog daje život* čovjeku koji je izgubljen na svom putu?
Zašto ga je zagradio sa svih strana, tako da nema kud?^e
- 24** Ništa ne jedem, samo uzdišem^f i moji vapaji^g naviru poput vode,
- 25** jer snašlo me ono od čega sam strahovao, zadesilo me ono čega sam se bojao.
- 26** Ni dosad nisam imao mira, spokoja ni počinka, a nevolje i dalje pristižu."

3:20 *Ili: "kojima je gorčina u duši".
3:23 *Dosl.: "svjetlo".

4 Nato je Temanac Elifaz^a rekao:

- 2** "Ako ti tko pokuša uputiti koju riječ, hoćeš li imati strpljenja saslušati ga? Jer tko se može suzdržati da ništa ne kaže?
- 3** Ti si učio mnoge i jačao si slabe.
- 4** Tvoje su riječi podizale svakoga tko bi posrnuo, ti si jačao one kojima su koljena klecala.
- 5** Ali sad kad su nevolje snašle tebe, ti si klonuo. Sad kad su pogodile tebe, postao si malodušan.
- 6** Zar ti tvoja bogobojaznost ne daje razloga za pouzdanje u Boga? Zar ti tvoja odanost Bogu^b ne daje nadu?
- 7** Razmisli, molim te: Je li ikada nevin čovjek poginuo? Kad su to izginuli čestiti?
- 8** Koliko sam ja vidio, oni koji oru* zlo i siju nevolju, upravo to i žanju.
- 9** Od Božjeg daha ginu, od provale njegovoga gnjeva nestaju.
- 10** Čuje se lavlja rika i glas mladog lava, ali i snažnim se lavovima lome zubi.
- 11** Lav ugiba jer nema plijena, a lavići se razilaze.
- 12** A ja sam u tajnosti začuo riječi i neki je šapat došao do mojih ušiju.
- 13** Noću, kad ljudi spavaju dubokim snom, imao sam viđenja koja su me uznemirila.

4:8 *Ili: "smišljaju".

4. POGL.

^a Job 2:11
Job 15:1
Job 22:1
Job 42:7, 9

^b Job 1:1

2. stupac

^a Pos 3:19

- 14** Počeo sam jako drhtati i svaka kost u meni ispunila se ježom.
- 15** Neki je duh prošao iznad mog lica, i sav sam se naježio.
- 16** Tada je stao, ali nisam znao tko je to. Neki lik bio mi je pred očima. Bila je tišina. Najednom sam začuo glas:
- 17** 'Može li smrtni čovjek biti pravedniji od Boga? Može li čovjek biti čišći od svog Tvorca?'
- 18** On ne vjeruje svojim slugama i traži greške svojim anđelima*.
- 19** A kako li tek gleda na one koji žive u glinenim kućama, kojima je temelj u prahu,^a koje se zdrobi kao moljca!
- 20** Od jutra do večeri pretvore se u prah, nestanu zauvijek i nitko za to ne mari.
- 21** Ne padaju li poput šatora kojem je užad izvučena? Umiru a da nisu stekli mudrost.
- 5** Zazovi, molim te! Hoće li ti se tko odazvati? Kojem ćeš se od svetih* obratiti?
- 2** Jer ogorčenost će ubiti ludoga i zavist će usmrtniti lakovjernoga.
- 3** Vidio sam kako ljudi napreduje, ali odjednom mu kuća bude osuđena na propast.

4:18 *Ili: "glasnicima". 5:1 *Moguće je da je riječ o anđelima.

- 4 Njegovi su sinovi nezaštićeni,
tlači ih se* na gradskim vratima,^a a nema nikoga da ih izbavi.
- 5 Njegovu ljetinu jedu gladni, otimaju mu čak i ono što raste u trnju, a prepredeni ljudi proždiru imetak njegove obitelji.
- 6 No zlo ne izbija iz zemlje i nevolja ne niče iz tla.
- 7 Zna se da čovjeka u životu čekaju nevolje, kao što se zna da iskre lete uvis.
- 8 Ja bih se na tvom mjestu obratio Bogu, njemu bih iznio svoj slučaj,
- 9 onome koji čini velika i neistraživa djela, čuda kojima nema broja.
- 10 On daje da kiša pada na zemlju i vode šalje na polja.
- 11 On visoko uzdiže ponižene i podiže klonule darujući im spasenje.
- 12 On osujećuje spletke lukavih, pa nemaju uspjeha u onome što rade.
- 13 On hvata mudrace u njihovom lukavstvu,^b pa se namjere prepredjenih izjalovljuju.
- 14 Oni su usred dana obavijeni tamom, u podne tapkaju kao da je noć.
- 15 On spašava čovjeka od njihovog jezika, koji je poput mača, od ruke jakoga spašava siromaha,

5:4 *Ili: "uskraćuje im se pravda".

5. POGL.

a Izr 22:22
Am 5:12

- 16 pa ubogi* dobiva nadu, a nepravedni moraju zatvoriti usta.
- 17 Eto, sretan je čovjek kojeg Bog ukorava! Zato ne odbacuj opomene Svemogućega!
- 18 Jer on ranjava, ali i povija ranu, udara, ali i liječi svojim rukama.
- 19 Iz šest nevolja izbavit će te, a ni u sedmoj te neće snaći nikakvo zlo.
- 20 U gladi će te spasiti* od smrti, a u ratu od mača.
- 21 Od zla jezika^a bit ćeš zaštićen, nećeš se bojati pustošenja kad ono dođe.
- 22 Uništenju i gladi smijati ćeš se, zvijeri se nećeš bojati.
- 23 Jer kamenje ti neće zadržati muku na polju* i zvijeri će biti u miru s tobom.
- 24 Uživati ćeš u miru u svom šatoru i kad obideš svoj pašnjak, vidjet ćeš da ti je sva stoka na broju.
- 25 Imat ćeš mnogo djece, tvojih će potomaka biti kao trave na zemlji.
- 26 Još ćeš uvijek biti u snazi kad u grob odeš, bit ćeš poput snopova žita skupljenih u vrijeme žetve.
- 27 Eto, to smo utvrdili, i to je tako. Razmisli o tome i prihvati to!"

b 1Ko 3:19

2. stupac

a Izr 12:18

5:16 *Ili: "bespomoćan; neznatan".
5:20 *Dosl.: "otkupiti". 5:23 *Ili: "kamenje u polju bit će u savezu s tobom".

- 6** Nato je Job rekao:
- 2** “Kad bi se barem moja muka^a mogla izvagati, kad bi se mogla s mojom nevoljom staviti na vagu!
- 3** Teža je od morskog pijeska. Zato su moje riječi bile nepromišljene.^b
- 4** Strijele Svemogućega probole su me, njihov otrov prodire u moje tijelo.^c
Bog je poslao strahote na mene.
- 5** Njače li divlji magarac^d ako ima trave, muče li bik ako ima hrane?
- 6** Jede li se bljutava hrana bez soli?
Je li ukusno jesti sljezovu sluz?
- 7** Ne želim dotaknuti ništa takvo.
To mi je poput pokvarene hrane.
- 8** Kad bi bar moja molba bila uslišena
i kad bi mi Bog dao ono što želim!
- 9** Kad bi me bar Bog htio uništiti,
kad bi bar zamahnuo svojom rukom i ubio me!^e
- 10** Čak bi mi i to donijelo utjehu,
poskočio bih od radosti iako sam u teškim mukama,
jer nisam zanemario riječi svetog Boga.^f
- 11** Imam li snage čekati?^g
Čemu se mogu nadati pa da imam razloga živjeti*?
- 12** Jesam li čvrst kao stijena?
Je li moje tijelo od bakra?

6:11 *Ili: “produžiti svoj život”.

6. POGL.

a Ps 31:9

b Pr 7:7
Jk 3:2

c Izr 18:14

d Job 24:5

e Br 11:11, 15
1Kr 19:3, 4
Jn 4:3

f Le 19:2
Ho 11:9

g Job 7:6, 7
Ps 103:15, 16

2. stupac

a Izr 3:3
Izr 19:22
Ho 6:6
Za 7:9

b 1Iv 3:17

c Job 19:19
Ps 38:11

d Iza 21:13, 14

e Job 1:14, 15

f Job 13:4

g Ps 38:11

h Job 32:11, 12

- 13** Mogu li sam sebi ikako pomoći
kad je sve na što bih se mogao osloniti nestalo?
- 14** Tko svom bližnjem uskraćuje vjernu ljubav,^a
taj će izgubiti strah od Svemogućega.^b
- 15** Moja su me braća iznevjerila^c kao potoci koji teku samo zimi,
kao potoci koji zimi teku, a ljeti presuše.
- 16** Mutni su od leda,
u njima se krije snijeg koji se topi.
- 17** Ali kada dođe ljeto, presuše i nestanu,
kad sunce pripeče, iščeznu.
- 18** Njihov tok vijuga,
odlaze u pustoš i nestaju.
- 19** Karavane iz Teme^d traže ih, putnici iz Sabe^{*e} nadaju im se.
- 20** Ali kada dođu do njih,
samo se razočaraju,
ostaju posramljeni jer su se uzalud nadali da će naći vodu.
- 21** Takvi ste i vi meni sada.^f
Vidite koliko je strašna moja nevolja, pa ste se uplašili.^g
- 22** Jesam li rekao: ‘Dajte mi štogod’?
Jesam li tražio da mi poklonite nešto od svog blaga?
- 23** Jesam li vas molio da me izbavite iz ruke neprijatelja,
da me spasite* od tlačitelja?
- 24** Poučite me, pa ću zašutjeti!^h
Pomozite mi da shvatim u čemu sam pogriješio!

6:19 *Ili: “povorka Sabejaca”. 6:23 *Dosl.: “otkupite”.

- 25** Istinite riječi ne bole!^a
Ali od kakve je koristi vaš
prijekor?^b
- 26** Zar mislite da me morate
prekoriti zbog mojih
riječi,
riječi očajnika,^c koje ionako
odlaze u vjetar?
- 27** Vi ste u stanju izvlačiti
ždrijeb za siroče^d
i prodati* svog prijatelja!^e
- 28** Zato me sada pogledajte
u oči,
neću vam lagati u lice!
- 29** Razmislite još jednom, mo-
lim vas, nemojte donositi
pogrešan sud o meni!
Razmislite još jednom, jer
sam još uvijek čestit!
- 30** Ima li nepravde na mojim
usnama?
Zar nisam u stanju shvatiti*
da me snašlo zlo?
- 7** Ne muči li se smrtni čovjek
na zemlji kao da je na
prisilnom radu?
Ne provodi li dane poput
najamnika?^f
- 2** Poput roba čezne za
hladom,
poput najamnika čeka svoju
plaću.^g
- 3** Tako su i mene zapali mje-
seci puni ispraznosti,
dane su mi noći pune jada.^h
- 4** Kad legnem, pitam se:
'Kada ću ustati?'ⁱ
A po noći, koja nikako da
prođe, nemirno se prevr-
ćem sve do svanuća.
- 5** Tijelo mi je prekriveno crvi-
ma i grumenima zemlje,^j
koža mi je puna krasta iz
kojih curi gnoj.^k

6:27 *Ili: "pogađati se za". 6:30
*Dosl.: "Zar moje nepce ne prepoznaje".

6. POGL.

a Izr 12:18
Izr 25:11

b Job 16:2, 3
Job 21:34

c Job 10:1

d Job 31:21, 22
Mi 3:5

e Pos 37:28

7. POGL.

f Job 14:5, 6
Ps 39:4

g Le 19:13
Pnz 24:15

h Ps 6:6

i Job 2:8
Job 30:17

j Job 30:19

k Job 30:30

2. stupac

a Ps 102:11
Ps 103:15
Ps 144:4

b Job 17:15

c Ps 89:47
Pr 2:11

d Job 7:21
Jk 4:14

e Job 10:21
Job 14:12
Ps 78:39
Pr 9:10

f Ps 103:15, 16
Ps 146:4
Pr 9:5

g 1Sa 1:10
Job 10:1
Izr 14:10

h Job 3:20, 21

- 6** Dani mi prolaze brže nego
tkalački čunak,^a
u beznađu završavaju.^b
- 7** Sjeti se* da je moj život
samo vjetar,^c
da nikad više neću doživjeti
sretne dane!^d
- 8** Oči koje me sada gledaju
više me neće vidjeti,
ti ćeš me pogledom tražiti,
ali mene neće biti.^d
- 9** Kao što se oblak raspline
i nestane,
tako i onaj tko ode u grob*,
neće iz njega izaći.^e
- 10** Neće se više vratiti u svoj
dom,
u njegovom mjestu više ga
se nitko neće sjećati.^f
- 11** Zato neću obuzdavati svoj
jezik.
Govorit ću s velikom boli
u srcu,
jadikovat ću s gorčinom
u duši!^g
- 12** Jesam li ja more ili morska
neman,
pa da nada mnom postav-
ljaš stražu?
- 13** Kad kažem: 'Moj će me ležaj
utješiti,
moja će mi postelja olakšati
muku',
- 14** ti me plašiš snovima
i strašiš me viđenjima,
- 15** pa bih najradije da me
netko zadavi,
radije bih umro nego da
živim ovako*.^h

7:7 *Po svemu sudeći, Job se obraća Bogu. ^aIli: "moje oko više nikad neće vidjeti dobra". 7:9 *Ili: "šeol". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku. 7:15 *Ili: "da gledam ove svoje kosti".

- 16** Gadi mi se moj život!^a
Ne želim više živjeti!
Pusti me jer moji su dani
samo dah!^b
- 17** Što je smrtni čovjek da
obraćaš pažnju na njega
i da ga pozorno gledaš?^c
- 18** Zašto ga provjeravaš
svakog jutra
i svaki ga čas iskušavaš?^d
- 19** Kad ćeš skinuti pogled
s mene
i pustiti me na miru barem
toliko da slinu progutam?^e
- 20** Ako sam zgriješio, kako
sam time audio tebi koji
promatraš ljude?^f
Zašto sam ti ja na meti?
Jesam li ti postao teret?
- 21** Zašto mi ne oprostiš prije-
stup
i ne prijeđeš preko mog
grijeha?
Jer uskoro ću leći u prah^g
i ti ćeš me tražiti, ali mene
neće biti.”
- 8** Nato je Šuahovac^h Bildadⁱ
rekao:
- 2** “Dokle ćeš tako govoriti?
Riječi koje izlaze iz tvojih
usta nisu ništa drugo
nego huk vjetra!
- 3** Zar Bog izvrće pravdu?
Zar Svemoguću izvrće ono
što je ispravno?
- 4** Sigurno su mu tvoji sinovi
zgriješili,
pa ih je kaznio za njihov
prijestup*.
- 5** Ali kad bi se ti obratio
Bogu,^k
kad bi Svemogućega zamo-
lio za milost

8:4 *Dosl.: “pa ih je predao u ruke njihovom prijestupu”.

7. POGL.

a Pos 27:46
1Kr 19:4
Job 10:1
Jn 4:3

b Ps 62:9
Ps 144:4
Pr 6:12

c Ps 8:4
Ps 103:15
Ps 144:3

d Job 23:10

e Job 14:6

f Job 34:21
Izr 5:21
Jr 16:17
He 4:13
1Pe 3:12

g Pos 3:19
Ps 104:29
Pr 12:7

8. POGL.

h Pos 25:1, 2
Job 42:9

i Job 18:1
Job 25:1

j Job 11:3

k Job 5:8, 9
Job 11:13
Job 22:23

2. stupac

a Job 1:8

b Job 11:14, 17

c Job 15:17, 18

- 6** i kad bi doista bio čist
i čestit,^a
on bi obratio pažnju na
tebe*
i vratio bi ti ono što ti
s pravom pripada.
- 7** I premda si sada neznanat,
čekala bi te blistava buduć-
nost.^b
- 8** Pitaj, molim te, prošle
naraštaje,
razmisli o onome što su
njihovi preci dokučili!^c
- 9** Jer mi smo tek od jučer
i ne znamo ništa
zato što su naši dani na
zemlji kao sjena.
- 10** Neće li te prošli naraštaji
poučiti,
neće li ti kazati ono što
znaju*?
- 11** Zar će papirus narasti ondje
gdje nema močvare?
Zar će trska narasti ondje
gdje nema vode?
- 12** Dok su još u cvatu, nepoko-
šeni,
osušit će se prije svake
druge biljke.
- 13** Tako će završiti svi koji
ne mare za Boga*,
jer neće se ostvariti nade
bezbožnog čovjeka”,
koji se uzda u ono što je
prolazno
i oslanja se na ono što je
krhko poput paukove
mreže.
- 15** Naslonit će se na njegovu
mrežu*, ali ona će se
pokidati,
uhvatit će se za nju, ali ona
neće izdržati.

8:6 *Ili: “ustao da te zaštiti”. 8:10
*Dosl.: “iznijeti riječi iz svog srca”.
8:13 *Ili: “koji zaboravljaju Boga”. *Ili:
“otpadnika”. 8:15 *Dosl.: “kuću”.

- 16** On je poput biljke koja se zeleni na suncu, kojoj se mladice šire po cijelom vrtu.^a
- 17** U gomili kamenja isprepliče svoje korijenje, među kamenjem traži kuću*.
- 18** No kad ga iščupaju iz njegovog prebivališta, ono će ga zaniijekati i reći: 'Nikad te nisam vidio!'^b
- 19** Eto, tako će on nestati,^c a drugi će na njegovom mjestu niknuti iz praša.
- 20** Bog sigurno neće odbaciti one koji su čestiti*, niti će poduprijeti[#] zle.
- 21** Na koncu će ti usta ispuniti smijehom i usne radosnim klicanjem.
- 22** A oni koji te mrže zaodjenut će se sramotom i šatora zlih ljudi više neće biti."
- 9** Nato je Job rekao:
- 2** "Dobro znam da je tako. Ali kako smrtni čovjek može biti u pravu kad se spori s Bogom?"^d
- 3** Kad bi se netko htio raspravljati* s Bogom,^e ne bi mu mogao odgovoriti ni na jedno od tisuću pitanja.
- 4** On je mudra srca i silne moći.^f
Tko mu se može usprotiviti i proći nekažnjeno?^g
- 5** On premješta* gore a da do nitko i ne zna, obara ih u svom gnjevu.

8:17 *Ili: "on gleda kamenu kuću".
8:20 *Ili: "koji su mu odani". [#]Dosl.: "držati za ruku". 9:3 *Ili: "suditi". 9:5 *Ili: "uklanja".

8. POGL.

a Job 5:3

b Job 20:9

c Job 20:5

9. POGL.

d Pnz 32:4
Ps 143:1, 2
Ri 3:23e Job 40:2
Ri 9:20f Job 36:5
Ps 104:24
Iza 40:26
Da 2:20g IZR 14:16
Izr 28:14
Iza 30:1
Da 5:18, 20
Za 7:12
Ri 2:5

2. stupac

a Ps 75:3

b Pos 1:16

c Pos 1:1
Ps 33:6
Iza 44:24

d Job 38:8–11

e Job 38:31
Am 5:8f Iza 40:28
Ri 11:33

g Ps 40:5

h Da 4:35
Ri 9:20

i Pnz 32:22

j Job 26:12

k Job 10:15

- 6** Potresa zemlju i pomiče je s njenog mjesta, pa njeni stupovi podrhtavaju.^a
- 7** Zapovijeda suncu neka ne sja i zapečaćuje zvijezde da se ne vidi njihova svjetlost,^b
- 8** sam razapinje nebesa^c i gazi po visokim morskim valovima.^d
- 9** Stvorio je zvijezda Aš*, Kesil[#] i Kima^{△e}, te zvijezda na južnom nebu[Ⓢ].
- 10** On čini velika i neistraživa djela,^f čuda kojima nema broja.^g
- 11** On prolazi pored mene, a ja ga ne vidim, ide pokraj mene, a ja ga ne opažam.
- 12** Kad on nešto ugrabi, tko mu se može oduprijeti? Tko mu može reći: 'Što radiš?'^h
- 13** Bog neće zatomiti svoj gnjev,ⁱ pred njim i rahabovi*^j pomoćnici puze od straha.
- 14** A kako onda da mu ja odgovorim?
Morao bih pažljivo birati riječi da bih se mogao raspravljati s njim!
- 15** Čak i kad bih bio u pravu, ne bih mu odgovorio.^k
Mogao bih jedino moliti svog suca* da mi se smiluje.
- 9:9** *Moguće je da je riječ o Velikom medvjedu (Velikom kolima). [#]Moguće je da je riječ o Orionu. [△]Moguće je da je riječ o Plejadama (Vlašićima) u zvijezdu Bika. [Ⓢ]Dosl.: "odaje juga". **9:13** *Moguće je da je riječ o nekoj velikoj morskoj nemani. **9:15** *Moguće je: "protivnika u sporu".

- 16** Kad bih ga dozvao, bi li mi se odazvao?
Ne vjerujem da bi htio čuti
moj glas,
- 17** jer me on olujom satire
i zadaje mi ranu za ranom
bez ikakvog razloga.^a
- 18** Ne da mi da dođem do
daha,
puni me gorčinom.
- 19** Kad je riječ o moći, on je
najmoćniji.^b
Kad je riječ o pravdi,
on kaže: 'Tko me može
pozvati na red?'
- 20** Kad bih bio u pravu, moja
bi me usta osudila.
Čak i kad bih ostao
čestit*, on bi me proglasio
krivim*.
- 21** Čak i kad bih ostao čestit,
ne znam što bi se dogo-
dilo sa mnom.
Omrznuo mi je ovakav
život!
- 22** Svejedno mi je.* Zato
kažem:
'On uništava i nevinoga*
i zloga.'
- 23** Kad bi bujica iznenada
donijela smrt,
on bi se rugao očaju
nevinih.
- 24** Zemlja je predana u ruke
zlama,^c
on zatvara oči njenim
sucima.
Ako to ne čini on, tko to
čini?
- 25** Dani moji prolaze brže od
glasnika što trči,^d
bježe a da nisu vidjeli ništa
dobro.

9:20 *Ili: "kad bih ostao odan Bogu; kad bih bio nevin". #Dosl.: "pokvarenim".
9:22 *Ili: "Nema nikakve razlike." #Ili: "čestitoga".

9. POGL.

a Job 2:3
Job 34:5, 6

b Iza 40:28

c 1Iv 5:19

d Job 7:6
Ps 90:10
Jk 4:14

2. stupac

a Job 21:6

b Ps 73:13

c Jr 2:22
Mi 3:2

d Iza 45:9
Ri 9:20

e Job 13:21

10. POGL.

f Br 11:11, 15
1Kr 19:3, 4
Job 7:16
Jn 4:3

- 26** Jure kao brodovi od trske,
kao orlovi kad se obruša-
vaju na plijen.
- 27** Kad bih rekao: 'Zaboravit
ću svoje patnje,
promijenit ću izraz lica
i razvedriti se',
- 28** još bih uvijek bio u strahu
zbog svih svojih boli,^a
jer znam da me nećeš
smatrati nevinim.
- 29** Sigurno ću biti proglašen
krivim*.
Zašto se onda uzalud
trudim?^b
- 30** Kad bih se oprao u vodi
od otopljenog snijega
i ruke očistio lužinom*,^c
- 31** ti bi me u kaljužu umočio,
pa bih i svojim haljinama
bio odvratana.
- 32** Jer on nije čovjek kao ja
da mu mogu odgovoriti
i da s njim idem na sud.^d
- 33** Nema nikoga tko bi mogao
presuditi* između nas,
tko bi nam mogao biti
sudac*.
- 34** Kad bi me prestao udarati*
i plašiti svojim strahotama,^e
- 35** tada bih mu se bez straha
obratio,
jer nemam razloga bojati se
razgovora s njim.
- 10** Gadi mi se moj život!^f
Dat ću oduška svom
jadu.
Govorit ću s gorčinom
u duši.
- 2** Reći ću Bogu: 'Nemoj me
proglasiti krivim!

9:29 *Dosl.: "zlim". 9:30 *Ili: "lugom".
9:33 *Ili: "bio posrednik". #Dosl.: "sta-
vio ruku na nas obojicu". 9:34 *Dosl.:
"maknuo svoj prut s mene".

Kaži mi zašto se raspravljaš sa mnom.

- 3** Imaš li koristi od toga što me ognjetavaš, što odbacuješ djelo svojih ruku,^a a blagonaklono gledaš na namjere zlih?
- 4** Gledaš li ti ljudskim očima? Vidiš li ti kao što smrtni čovjek vidi?
- 5** Jesu li tvoji dani kao dani smrtnika i tvoje godine kao čovječje godine,^b
- 6** pa istražuješ moje prijestupe i tragaš za mojim grijesima?^c
- 7** Ti znaš da nisam kriv,^d a iz tvoje me ruke nitko ne može izbaviti.^e
- 8** Tvoje su me ruke oblikovale i načinile,^f a sada me želiš sasvim uništiti.
- 9** Sjeti se, molim te, da si me od gline načinio,^g a sada me vraćaš u prah.^h
- 10** Nisi li me stavio u majčinu utrobu i oblikovao me ondje?*
- 11** Odjenuo si me kožom i mesom, protkao si me kostima i tetivama.ⁱ
- 12** Podario si mi život i iskazao vjernu ljubav. Brižno si čuvao moj duh*.^j
- 13** Ali potajno si mi namjeravao nanijeti nevolju.* Znam da sva ova zla dolaze od tebe.

10:10 *Dosl.: "Nisi li me ulio poput mlijeka i zgrušao me poput sira?"
10:12 *Ili: "dah; život". 10:13 *Dosl.: "Ali ovo si sakrio u svom srcu."

10. POGL.

a Job 14:15
Ps 138:8
Iza 64:8

b Ps 90:2

c Job 10:14

d Job 1:8
Ps 139:1

e Pnz 32:39

f Ps 119:73
Ps 139:13–16

g Pos 2:7
Iza 45:9
Iza 64:8
Ri 9:21

h Pos 3:19
Ps 104:29
Pr 12:7

i Ps 139:15

j Ps 8:4

2. stupac

a Ps 139:1

b Job 9:15

c Ps 119:153

d Iza 38:13

e Job 3:11
Jr 20:18

f Job 7:6
Job 14:1, 2
Ps 39:5, 6
Ps 103:15, 16

g Job 9:27

h Job 7:9
Ps 115:17
Iza 38:11

i Job 38:17
Ps 88:12
Pr 9:10

11. POGL.

j Job 20:1
Job 42:9

14 Da zgriješim, ti bi me vidio^a i ne bi me oslobodio mog grijeha.

15 Ako sam kriv, teško meni! A ako sam nevin, ni tada ne mogu podignuti glavu,^b jer sam posve osramoćen i shrvan.^c

16 Ako podignem glavu, ti me progoniš kao lav,^d opet iskazuješ svoju moć napadajući me.

17 Dovodiš nove svjedoke protiv mene i još se više gnjeviš na mene.

Snalazi me nevolja za nevoljom.

18 Zašto si me izveo iz majčine utrobe?^e Da sam bar umro prije nego što me itko vidio.

19 Tada bi me iz majčine utrobe odnijeli u grob, i bilo bi kao da nikad nisam ni postojao.^f

20 Nije li mi preostalo još malo dana?^f Neka me on pusti na miru, neka skine svoj pogled s mene, pa da barem nakratko osjetim olakšanje*^g

21 prije nego odem onamo odakle se neću vratiti,^h u zemlju guste tame*,ⁱ

22 u zemlju najcrnije tmine, zemlju mrklog mraka i meteža, gdje je i svjetlost nalik tmini."

11 Nato je Naamac Sofar^j rekao:

2 "Zar će sve te riječi ostati bez odgovora?"

10:20 *Ili: "da se malo razvedrim".
10:21 *Ili: "tame i smrtne sjene".

Zar će mnogo riječi opravdati čovjeka*?

- 3** Zar će tvoje prazne riječi ušutkati ljude?

Zar te nitko neće prekorigi za tvoje podrugljive riječi?^a

- 4** Ti kažeš: "Moje su riječi* čiste,^b ja sam čist u tvojim očima."^c

- 5** Ali kad bi barem Bog progovorio i otvorio usta da ti se obrati!^d

- 6** On bi ti otkrio tajne mudrosti, jer mudrost se očituje na mnogo načina. I spoznao bi da Bog neke tvoje prijestupe predaje zaboravu.

- 7** Možeš li proniknuti u duboke istine o Bogu? Možeš li saznati sve o Svemogućemu*?

- 8** Mudrost je viša od neba. Možeš li išta od toga dokučiti?

Mudrost je dublja od groba*. Možeš li išta od toga shvatiti?

- 9** Duža je od zemlje i šira od mora.

- 10** Prođe li on pokraj čovjeka i baci ga u zatvor te sazove sud, tko mu se može oduprijeti?

- 11** Jer on dobro zna kad je netko prijetrovan*. Kad vidi zlo, neće li na to obratiti pažnju?

11:2 *Ili: "hvalisavac biti u pravu". **11:4** *Ili: "pouke". **11:7** *Ili: "dokučiti veličinu Svemogućega". **11:8** *Ili: "šeola". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku. **11:11** *Ili: "licemjeran".

11. POGL.

a Job 12:4

b Job 6:10

c Job 6:29
Job 10:7

d Job 38:1

2. stupac

a Job 8:13, 14
Job 18:5, 14

- 12** Praznoglav čovjek postat će pametan

kad divlja magarica donese na svijet čovjeka*.

- 13** A ti pripremi svoje srce i u molitvi pruži ruke prema Bogu!

- 14** Ako činiš nešto loše, prestani s tim!

Neka ne bude nepravde u tvojim šatorima.

- 15** Jer tada ćeš moći bez srma podignuti glavu, stajat ćeš čvrsto i nećeš se bojati.

- 16** Zaboravit ćeš svoju nevolju, više je se nećeš sjećati kao ni vode koja je otekla.

- 17** Tvoj će život biti sjajniji od sunca u podne, tama će postati kao svjetlost svanuća.

- 18** Mirno ćeš čekati budućnost jer ćeš imati nadu.

Kad pogledaš oko sebe, sve će biti u redu te ćeš spokojan ići na počinak.

- 19** Leći ćeš i nitko te neće plašiti.

Mnogi će tražiti tvoju naklonost.

- 20** A zlima će se oči ugasiti.

Oni neće imati kamo pobjeći

i jedina nada bit će im smrt."^a

- 12** Nato je Job rekao:

2 "Da, vi sve znate, s vama će izumrijeti mudrost!

- 3** Ali i ja imam razuma.

Ni u čemu ne zaostajem za vama.

11:12 *Ili: "kad se divlji magarac rodi kao čovjek".

Kome nije poznato ono što ste rekli?

- 4** Ja sam na podsmijeh svojim bližnjima^a jer prizivam Boga i očekujem da mi odgovori.^b Ljudi se podsmijehuju onome tko je pravedan i čestit.
- 5** Bezbrižan čovjek ruga se propasti, misleći da ona čeka samo one koji posrću.
- 6** Spokojni su šatori pljačkaša,^c sigurnima se osjećaju oni koji gnjeve Boga,^d oni koji svog boga nose u ruci.
- 7** Ali pitaj, molim te, životinje, i poučit će te. Pitaj ptice što lete nebom, i reći će ti.
- 8** Promotri stvorenja što su na zemlji*, i poučit će te, ribe u moru ispričat će ti.
- 9** Tko od svih njih ne zna da je sve to Jehovina ruka učinila?
- 10** A u njegovoj je ruci život svakog živog bića i duh* svakog čovjeka.^e
- 11** Zar uho ne prosuđuje riječi kao što jezik* kuša hranu?^f
- 12** Zar mudrost nije svojstvena starcima^g i zar dug život ne donosi razboritost?
- 13** Bog posjeduje mudrost i moć,^h on je razborit i ima svoj naum.ⁱ

12:8 *Moguće i: "Razgovaraj sa zemljom". 12:10 *Ili: "dah". 12:11 *Dosl.: "nepce".

12. POGL.

a Job 16:10
Job 17:2
Job 30:1
Ps 22:7
He 11:36

b Ps 91:15
Mi 7:7

c Ps 37:35
Ps 73:12
Jr 12:1

d Job 21:7, 9

e Br 16:22
Ps 104:30
Pr 12:7
Eze 18:4

f Job 34:3

g Job 32:6, 7

h Job 9:4
Da 2:20

i Job 36:5
Ps 147:5
Iza 40:14
Jr 10:12
Ri 11:34

2. stupac

a Jd 7

b Pos 8:1
Izl 14:21
Na 1:4

c Pos 6:17

d Ri 1:20

e Iza 29:14
Iza 44:25

f Da 2:21

g Jr 14:18

h Lk 1:52

i Ps 107:40

j Da 2:22

k Ps 107:40

- 14** Kad on nešto sruši, to se ne može ponovno sagraditi.^a Kad on nešto zatvori, nijedan čovjek to ne može otvoriti.
- 15** Kad on uskrati vodu, sve se osuši.^b Kad je pošalje, ona poplavi zemlju.^c
- 16** On ima snagu i mudrost.^d U njegovoj je ruci onaj koji skreće s pravog puta i onaj koji druge navodi na krivi put.
- 17** On savjetnike navodi da hodaju bosim* i od sudaca čini bezumnike.^e
- 18** Oduzima vlast kraljevima^f i na njih stavlja pojas ropstva.
- 19** On svećenike navodi da hodaju bosim^g i obara one koji čvrsto drže vlast u rukama.^h
- 20** On zatvara usta pouzdanim savjetnicima i oduzima razumnost starcima.
- 21** On izlijeva prezir na dostojanstvenike,ⁱ a moćne čini slabima*.
- 22** On razotkriva ono što je skriveno duboko u tami^j i izvodi na svjetlo ono što je obavijeno tminom.
- 23** On narode čini moćnima, a onda ih zatire, širi njihove granice, a onda ih odvodi u izgnanstvo.
- 24** On oduzima razum vođama naroda i pušta ih da lutaju pustinskim bespućima.^k

12:17 *Ili: "lišava svega". 12:21 *Dosl.: "moćnima otpasuje pojas".

25 Oni pipaju u mraku,^a gdje nema svjetla, a on ih pušta da lutaju unaočulo poput pijanica.^b

13 Sve sam to vidio svojim očima, čuo svojim ušima i razumio.

2 Ono što vi znate, i ja znam, ni u čemu ne zaostajem za vama.

3 Ali ja bih se htio obratiti Svemogućemu, želio bih Bogu obrazložiti svoju parnicu.^c

4 A vi me lažima ocrnjujete. Svi ste vi bezvrijedni liječnici.^d

5 Kad biste barem zašutjeli! Time biste pokazali da ste mudri.^e

6 Molim vas, saslušajte dokaze koje ću iznijeti, poslušajte obranu s mojih usana!

7 Zar u Božje ime iznosite nepravedne optužbe, zar u njegovo ime govorite prijevarne riječi?

8 Zar ste vi stali na njegovu stranu?^{*}
Zar vi zastupate pravog Boga na sudu?

9 Biste li dobro prošli da vas on ispita?^f
Možete li ga prevariti kao što biste prevarili smrtnog čovjeka?

10 On će vas ukoriti ako potajno pokazujete pristranost.^g

11 Zar vas njegova veličanstvenost ne plaši i zar se ne bojite Boga?

13:8 *Ili: "Zar ste vi pristrani prema njemu?"

12. POGL.

a Pnz 28:29

b Ps 107:27

13. POGL.

c Job 23:3, 4
Jk 31:35

d Job 16:2

e Izr 17:28
Jk 1:19

f Ps 139:23
Jr 17:10

g Ps 50:20, 21
Jk 2:9

2. stupac

a Job 19:25
Ps 23:4

b Izl 15:2
Ps 27:1
Iza 12:2

c Job 27:8
Job 36:13
Iza 33:14

d Job 9:34, 35
Job 33:6, 7

12 Vaše mudre* riječi izreke su od pepela, vaša je obrana[#] krhka poput gline.

13 Šutite i pustite me da govorim, a onda neka me snađe što god da me snađe!

14 Zašto ugrožavam svoj život, zašto ga dovodim u opasnost?*

15 Čak i ako bi me na kraju ubio, ja bih i dalje čekao,^a branio bih se pred njim.

16 On bi tada bio moje spasenje,^b jer nitko tko je bezbožan* ne može doći pred njega.^c

17 Pažljivo slušajte moje riječi, obratite pažnju na ono što ću vam reći!

18 Evo, pripremio sam svoju parnicu i znam da sam u pravu.

19 Tko se hoće raspravljati sa mnom?
Umrijet ću budem li i dalje šutio!*

20 Bože, ispuni mi dvije molbe, pa se neću skrivati od tebe:

21 Udalji od mene svoju tešku ruku i ne daj mi razloga da te se plašim!^d

22 Ti me pozovi, a ja ću ti odgovarati, ili daj da ja govorim, a ti mi odgovaraj.

23 Koje sam prijestupe i grijeha počinio?

13:12 *Ili: "nezaboravne". [#]Dosl.: "vaši su štitovi". **13:14** *Ili: "Zašto svoje tijelo nosim u zubima i stavljam svoju dušu na dlan?" **13:16** *Ili: "otpadnik". **13:19** *Moguće i: "Ako to netko može, usutjet ću i umrijeti!"

Pokaži mi moj prijestup i
moj grijeh!

24 Zašto okrećeš lice od mene^a
i smatraš me svojim neprija-
teljem?^b

25 Zar želiš plašiti list koji
vjetar nosi
ili progoniti suhu slamu?

26 Jer ti bilježiš teške optužbe
izrečene protiv mene
i tjeraš me da ispaštam za
grijehe svoje mladosti.

27 Noge si mi stavio u klade.
Ti nadzireš sve moje staze
i pratiš svaki moj korak.

28 Zato se čovjek* raspada
poput truleži,
poput haljine koju izjedaju
moljci.

14 Čovjek, kojeg je rodila
žena,
kratka je vijeka^c i život mu
je pun nevolja.^d

2 Kao cvijet nikne, a onda
uvuvene*,^e
kao sjena bježi i nestaje.^f

3 Da, na takvoga si upravo
pogled
i vodiš ga* na sud da se
parniči s tobom.^g

4 Može li onaj tko je nečist
donijeti na svijet čistoga?^h
Ne može!

5 Ograničen je čovjekov
životni vijek,
u tvojoj je vlasti broj mjese-
ci njegovog života.

Postavio si mu granicu pre-
ko koje ne može prijeći.ⁱ

6 Skini svoj pogled s njega
da se odmori
i pusti ga da, poput najamni-
ka, završi svoj radni dan.^j

13:28 *Moguće je da Job govori o sebi.
14:2 *Moguće i: "i odsijeca se". **14:3**
*Dosl.: "mene".

13. POGL.

a Ps 10:1
Ps 13:1
Ps 44:24

b Job 16:9
Job 19:11
Job 33:8–11

14. POGL.

c Ps 39:5, 6
Jk 4:14

d Pos 3:19
Pos 47:9
Ps 90:10
Pr 2:23

e Ps 103:15, 16
Iza 40:6
Jk 1:10, 11
1Pe 1:24

f 1Lje 29:15
Ps 102:11
Ps 144:4

g Ps 143:2

h Pos 5:3
Ps 51:5
Ri 5:12

i Ps 39:4

j Ps 39:13

2. stupac

a Pr 3:19, 20
Pr 9:10

b Pr 9:5
Pr 12:5

c Ps 13:3
Iv 11:11
Dj 7:59, 60

d 1Sa 2:6
Iza 57:1, 2

e Lk 23:42
Iv 5:28, 29
He 11:35

f Iv 11:25
Dj 26:8
1Ko 15:12
Ot 20:13

g Job 19:25

h Da 12:13
Iv 5:28, 29
Iv 11:43, 44

7 Jer i za drvo ima nade.
Ako se posiječe, opet će
potjerati izdanke,
nove će mladice iz njega
rasti.

8 Ako mu korijen ostari
u zemlji
i panj mu odumre u tlu,

9 potjerat će izdanke kad
osjeti vodu

i pustit će grane kao mlada
biljka.

10 Ali kad čovjek umre, iščez-
ne sva njegova snaga.

Nakon što čovjek izdahne,
gdje je on tada?^a

11 Vode nestaju iz mora,
rijeka otječe i presušuje.

12 Tako i čovjek – kad legne,
više ne ustaje.^b

Dok neba ne nestane, neće
se probuditi

niti će se prenuti iz sna.^c

13 O, kad bi me u grob*
sklonio,^d

kad bi me sakrio dok se
ne utiša tvoj gnjev,

kad bi mi rok odredio
i onda me se sjetio!^e

14 Kad čovjek umre, može li se
vratiti u život?^f

Čekat ću sve dane svog
ropstva*

dok ne dođe moje oslobo-
đenje.^g

15 Zazvat ćeš, i ja ću ti se
odazvati.^h

Djelo svojih ruku poželjeto
ćeš.*

16 A sada brojiš moje korake,
zapažlaš samo moje grijehe.

14:13 *Ili: "šeol". Izraz se odnosi na sim-
bolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vi-
di izraz "šeol" u Rječniku. **14:14** *Ovaj
slikoviti izraz odnosi se na smrt koja lju-
de drži u ropstvu. **14:15** *Ili: "Za dje-
lom svojih ruku čeznut ćeš."

17 Moj je prijestup zapečaćen u vreći,
ti si pohranio moj grijeh i zapečatio ga ljepilom.

18 Kao što se gora ruši i raspada,
kao što se stijena odvaljuje sa svog mjesta,

19 kao što voda dere kamenje i potoci odnose zemlju,
tako ti uništavaš nadu smrtnog čovjeka.

20 Nadjačavaš ga dok ne nestane,^a
izobličuješ ga i šalješ ga u grob.

21 Ako su njegovi sinovi poštovani, on to ne zna.
Ako su prezreni, on nije svjestan toga.^b

22 On osjeća bol samo dok je živ,
tuguje samo dok u njemu ima života.”

15 Nato je Temanac Elifaz^c rekao:

2 “Zar će mudar čovjek odgovarati iznoseći prazne tvrdnje*?

Zar će svoj trbuh napuniti istočnim vjetrovima?

3 Od pukog ukoravanja riječima nema koristi i pričanje samo po sebi neće pomoći.

4 Zbog tebe nestaje straha pred Bogom i slabi svako zanimanje za Boga.

5 Tvoj prijestup kazuje ti što ćeš reći i lukave riječi odabireš.

6 Tvoja te usta osuđuju, a ne ja,

15:2 *Ili: “odgovarati znanjem koje je poput vjetra”.

14. POGLE.

a Pr 8:8
Iza 57:16

b Pr 9:5, 6

15. POGLE.

c Job 2:11
Job 4:1

2. stupac

a Job 42:8

b Job 13:2
Job 16:2

c Job 32:6

d Job 25:4

e Job 25:5, 6
Job 42:7

f Job 4:18, 19

g Job 8:8

tvoje usne svjedoče protiv tebe.^a

7 Zar si ti prvi čovjek koji se rodio?

Zar si prije bregova rođen?

8 Zar ti slušaš ono što Bog u tajnosti govori?

Zar si samo ti mudar?

9 Što ti znaš, a da mi ne znamo?^b

Što ti razumiješ, a da mi ne razumijemo?

10 Među nama ima i sijedih i starih,^c
mnogo starijih od tvog oca.

11 Zar ti nije dovoljna Božja utjeha i blage riječi koje su ti upućene?

12 Zašto te zanosi tvoje srce, zašto iz tvojih očiju sijeva ljutnja?

13 Ti se ljutiš na Boga, dopuštaš da takve riječi izlaze iz tvojih usta.

14 Kako bi smrtni čovjek mogao biti čist?
Kako bi itko koga je žena rodila mogao biti pravedan?^d

15 Znaj, Bog ne vjeruje svojim svetim slugama, čak ni nebesa ne smatra čistima.^e

16 A kako li tek gleda na onoga tko je ogavan i pokvaren,^f
koji žeda za nepravednošću kao za vodom!

17 Reći ću ti nešto, poslušaj me!
Ispričat ću ti ono što sam vidio,

18 ono što su mudri čuli od svojih otaca^g
i nisu to zadržali za sebe.

- 19 Njihova je zemlja pripadala samo njima i nijedan tuđinac nikad nije došao među njih.
- 20 Zli se muči sve dane svog života, nasilnik pati sve godine koje su mu dane.
- 21 Zastrašujući zvuci odzvanjaju mu u ušima.^a U vrijeme mira napadaju ga razbojnici.
- 22 Ne vjeruje da će umaknuti tami,^b čeka ga smrt od mača.
- 23 Tumara u potrazi za hranom*, pita se: 'Gdje je?'
Dobro zna da mu se bliži dan odlaska u tamu.
- 24 Nevolja i tjeskoba plaše ga, navaljuju na njega kao kralj spreman za napad.
- 25 To mu se događa jer diže ruku na Boga i prkosi Svemogućemu*,
- 26 tvrdoglavo na njega nasrće svojim debelim, jakim štitom.
- 27 Lice mu je obloženo salom i nagomilao je salo na bokovima.
- 28 On prebiva u gradovima koji će biti uništeni, u kućama u kojima više nitko neće živjeti, koje će se pretvoriti u hrpe kamenja.
- 29 On se neće obogatiti i njegovo bogatstvo neće rasti, njegov se imetak neće proširiti po zemlji.

15:23 *Dosl.: "kruhon". 15:25 *Ili: "i želi se uzdići iznad Svemogućega".

15. POGL.

a Job 18:11
Job 20:25

b Job 18:12

2. stupac

a Job 4:9

b Job 22:15, 16

c Job 8:11–13

16. POGL.

d Job 13:4, 5
Job 19:2, 3

e Ps 109:25
Mt 27:39

- 30 On neće umaknuti tami, plamen će spaliti njegovu mladicu* i on će nestati u silovitom dahu Božjih usta.^a
- 31 Neka se ne zavarava i neka se ne uzda u ono što je isprazno jer će inače i dobiti ono što je isprazno.
- 32 To će mu se brzo dogoditi. Njegove se grane nikad neće zazelenjeti.^b
- 33 On će biti poput loze koja je sa sebe stresla još nedozrelo grožđe, poput masline koja je odbacila svoje cvjetove.
- 34 Izjalovit će se ono što bezbožnici* čine,^c vatra će proždrijeti šatore u kojima se prima mito.
- 35 Oni začinjaju nevolju i rađaju zlo, iz njihove utrobe izlazi prijevara."
- 16** Nato je Job rekao:
- 2 "Koliko sam se takvih riječi naslušao!
Svi ste vi mučni tješitelji!^d
- 3 Ima li kraja ispraznim riječima*?
Što te^e tjera da mi se tako obračaš?
- 4 I ja bih mogao govoriti poput vas.
Kad biste vi bili na mom mjestu,
i ja bih se na vas mogao okomiti uvjerljivim riječima i prezrivo vam odmahivati glavom.^e

15:30 *Odnosno uništiti svaku nadu da će preživjeti. 15:34 *Ili: "otpadnici". 16:3 *Ili: "riječima koje su poput vjetra".
^e Misli se na Elifaza.

- 5** Ali ja to ne bih učinio, nego bih vas ojačao svojim riječima, utjeha s mojih usana donijela bi vam olakšanje.^a
- 6** Ako govorim, moja bol ne jenjava,^b a i ako šutim, moja se bol ne smiruje.
- 7** Ali Bog me izmorio,^c u propast je svalio sve koji su živjeli u mom domu*.
- 8** A usto me zgrabio, što se i vidi, jer moja mršavost svjedoči protiv mene.
- 9** Bog me razdire u svom gnjevu i mrzi me.^d Zubima škrguće kad me vidi. Moj me protivnik strijelja očima.^e
- 10** Neprijatelji otvaraju usta i prijete mi,^f prezivote me udaraju po obrazima, u velikom broju nasrću na mene.^g
- 11** Bog daje da me napadaju dječaci, baca me u ruke zlima.^h
- 12** Mirno sam živio, a on me satro,ⁱ zgrabio me za vrat* i skršio me, pa me postavio sebi za metu.
- 13** Njegovi su me strijelci opkolili,^j strijelama on probada moje bubrege^k i nema samilosti, izlijeva moju žuč na zemlju.

16:7 *Ili: "koji su se okupljali oko mene".
16:12 *Ili: "šiju".

16. POG.

a Izr 27:9
 Mt 7:12
 Ri 12:15
 1Pe 3:8

b Job 2:13

c Job 7:3

d Job 10:16

e Job 33:8-10

f Ps 22:13

g Ps 35:15

h Ps 27:12

i Job 1:12, 17

j Job 7:20

k Ps 73:21

2. stupac

a 1Kr 21:27
 2Kr 6:30

b Job 30:19
 Ps 7:5

c Ps 6:6
 Ps 31:9
 Tu 1:16

d Pos 4:8, 10
 Ps 72:14

e Job 12:4

f Ps 40:1
 Ps 142:2

g Job 31:35

h Job 7:9
 Job 14:10
 Pr 12:5

17. POG.

i Ps 88:3, 4
 Iza 38:10

j Ps 35:16
 He 11:36

k Izr 17:18

- 14** Uporno udara po meni i probija me kao da sam zid, kao ratnik nasrće na mene.
- 15** Sašio sam pokrivač od kostrijeti da pokrijem svoju kožu^a i svoje sam dostojanstvo* zakopao u prašinu.^b
- 16** Lice mi je crveno od plača,^c oko očiju mi je tamna sjena,
- 17** premda moje ruke nisu učinile nikakvo zlo, premda je moja molitva iskrena*.
- 18** Zemljo, nemoj prekriti moju krv!^d Pusti je neka viče!
- 19** Već sad imam svjedoka na nebesima, u visinama je onaj koji može svjedočiti za mene.
- 20** Prijatelji mi se rugaju^e dok moje oči liju suze pred Bogom*.^f
- 21** Neka netko presudi između čovjeka i Boga, kao što bi presudio između čovjeka i njegovog bližnjeg.^g
- 22** Jer malo mi je još godina preostalo, pa ću poći na put bez povratka.^h
- 17** Duh mi je slomljen, moji se dani gase, grob me čeka.ⁱ
- 2** Okružili su me oni koji mi se rugaju,^j moje oči moraju gledati njihovo buntovništvo.
- 3** Molim te, jamči za mene! Tko bi mi drugi dao ruku kao jamac?^k

16:15 *Ili: "snagu". Dosl.: "rog". **16:17** *Dosl.: "čista". **16:20** *Moguće i: "bez sna gledaju prema Bogu".

- 4 Od njih si sakrio razbori-
tost.^a
Zato im nećeš dati da
pobjede.
- 5 Čovjek nudi svoje imanje
prijateljima,
a njegovoj se djeci oči gase
od gladi.
- 6 Bog je učinio da mi se
narodi rugaju,^b
pa mi ljudi pljuju u lice.^c
- 7 Od silne tuge oči su mi
oslabjele,^d
svi moji udovi postali su
kao sjena.
- 8 Čestiti to u čudu gledaju,
nedužni su uznemireni zbog
onoga što bezbožnici*
čine.
- 9 Pravednik se čvrsto drži
pravednosti,^e
onaj tko je čistih ruku,
postaje sve jači.^f
- 10 A vi se možete i dalje ob-
rušavati na mene svojim
osudama,
jer nitko se od vas nije
pokazao mudrim!^g
- 11 Moji se dani bliže kraju,^h
propadaju moje zamisli,
moje želje.ⁱ
- 12 Noć pretvarate u dan
i govorite: 'Sada je mrak, ali
bliži se svjetlost dana.'
- 13 Još malo i grob* će mi po-
stati dom,^j
u tami ću prostrijeti svoj
ležaj.^k
- 14 Grobnoj jami^l reći ću:
'Oče moj!
a crvima: 'Majko moja,
sestro moja!'

17:8 *Ili: "otpadnici". 17:13 *Ili: "šeol".
Izraz se odnosi na simbolično mjesto
gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u
Rječniku.

17. POGŁ.

a 2Sa 17:14
Iza 6:10
Mt 11:25

b Ps 69:11, 12

c Job 30:9, 10

d Job 16:16
Ps 6:7
Ps 31:9

e Ps 119:165

f Ps 24:3, 4
Ps 84:5, 7

g Job 6:29

h Job 7:6
Job 9:25
Iza 38:10

i Jk 4:13, 14

j Pr 12:5, 7

k Job 10:21, 22

l Ps 49:7, 9
Ps 143:7

2. stupac

a Job 7:6
Job 14:19
Job 19:10

b Pos 3:19
Job 3:19

18. POGŁ.

c Job 2:11
Job 8:1

d Ps 73:22

e Job 8:13, 14
Job 11:20

f Job 5:13

g Job 5:5
Job 22:5, 10

15 Gdje je, dakle, moja nada?^a
Misli li itko da za mene ima
nade?

16 Do vrata groba* moja će
nada sići
kad ona i ja zajedno odemo
u prah.^b

18 Nato je Šuahovac Bildad^c
rekao:

2 "Kad ćeš prestati tako
govoriti?
Urazumi se, pa ćemo onda
razgovarati.

3 Zašto nas smatraš nera-
zumnim životinjama?^d
Zašto misliš da smo
bezumni*?

4 Čak i ako sam sebe uništiš
u svom gnjevu,
hoće li zbog tebe zemlja
opustjeti
i stijene se pomaknuti sa
svog mjesta?

5 Ugasit će se svjetlo zloga,
neće sjati plamen njegove
vatre.^e

6 Potamnjet će svjetlo u nje-
govom šatoru,
ugasit će se svjetiljka nad
njim.

7 Usporit će se njegov žustar
korak,
srušit će ga vlastite zamisli.^f

8 Jer noge će ga odvesti
u mrežu,
kročit će na njenu užad.

9 Stupica će ga uhvatiti za
petu,
zamka će ga zarobiti.^g

10 Skrivena omča vreba ga
na tlu
i klopka ga čeka na putu
kojim ide.

17:16 *Ili: "šeola". 18:3 *Moguće i: "ne-
čisti".

- 11** Strahote ga plaše sa svih strana^a
i progone ga u stopu.
- 12** Snaga ga izdaje.
Nevolja^b će ga pritisnuti,
pa će posrtati.
- 13** Najstrašnija bolest* izjeda
mu kožu,
proždire mu udove.
- 14** Izvlače ga iz njegovog
šatora u kojem je na
sigurnom^c
i odvode ga u strašnu
smrt*.
- 15** Tuđinci će se nastaniti
u njegovom šatoru,
sumpor će se posuti po
njegovom domu.^d
- 16** Posušit će se njegovo ko-
rijenje ispod njega,
uvenut će njegove grane
iznad njega.
- 17** Sjećanje na njega nestat će
sa zemlje,
na ulici nitko neće znati
njegovo ime*.
- 18** Prognat će ga iz svjetlosti
u tamu,
otjerat će ga sa zemlje.
- 19** Neće imati ni djece ni poto-
maka u svom narodu,
neće biti preživjeloga u nje-
govom domu*.
- 20** Kad ga snađe nevolja,
ljudi na zapadu zaprepa-
stit će se,
a ljude na istoku obuzet će
strah.
- 21** Tako prolaze zlikovci*
i oni koji ne poznaju Boga.”

18:13 *Ili: "Najsmrtonosnija bolest".
Dosl.: "Prvorodenac smrti". **18:14**
*Dosl.: "kralju strahota". **18:17** *Dosl.:
"on neće imati imena". **18:19** *Ili: "na
mjestu gdje boravi". **18:21** *Dosl.: "ša-
tori zlikovaca".

18. POGL.

a Job 15:21
Job 20:25

b Job 15:23

c Job 11:20

d Pnz 29:22, 23

2. stupac**19. POGL.**

a Ps 42:10

b Ps 55:21
Izr 12:18

c Izr 18:24

d Ps 22:2
Hb 1:2

e Lk 18:7

f Job 3:23
Ps 88:8

g Job 13:24

h Ps 31:11
Ps 69:8

- 19** Nato je Job rekao:
2 "Dokle ćete me mučiti^a
i satirati me riječima?^b
- 3** Evo, deset ste me puta
ukorili*
i nije vas stid što ste tako
okrutni prema meni.^c
- 4** A ako sam i pogriješio,
to je moja stvar.
- 5** Ali ako me vi uporno
gledate visoka
i tvrdite da zaslužujem
ovu sramotu,
- 6** znajte da me to Bog
obmanuo
i uhvatio me u svoju
lovačku mrežu.
- 7** Vičem: 'Nepravda!' ali nema
odgovora.^d
U pomoć zovem, ali nema
pravde.^e
- 8** Zagradio mi je put kamenim
zidom, pa ne mogu proći,
staze mi je obavio tamom.^f
- 9** Strgnuo je s mene moje
dostojanstvo,
skinuo mi je krunu s glave.
- 10** Razdire me sa svih strana,
pa nestajem,
čupa moju nadu kao drvo.
- 11** Gnjevi se na mene
i smatra me svojim neprija-
teljem.^g
- 12** Njegova vojska dolazi
i opkoljava me,
podiže tabor oko mog
šatora.
- 13** Moju je braću otjerao
od mene,
oni koji me poznaju okre-
nuli su mi leđa.^h
- 14** Napustili su me moji
prijatelji*,

19:3 *Ili: "izvrijeđali". **19:14** *Ili: "rođa-
ci".

- zaboravili su me oni koje sam dobro poznavao.^a
- 15** Oni koji su bili gosti u mojoj kući^b i moje robinje gledaju na mene kao na stranca, u njihovim očima ja sam tuđinac.
- 16** Zovem svog slugu, ali on se ne odaziva, iako ga preklinjem da mi se smiluje.
- 17** Mojoj je ženi odvratniji moj dah,^c gadim se vlastitoj braći*.
- 18** I djeca me preziru. Kad me vide, rugaju mi se.
- 19** Mrzak sam svim svojim bliskim prijateljima,^d svi koje sam volio, okrenuli su se protiv mene.^e
- 20** Postao sam kost i koža,^f jedva sam umaknuo smrti.
- 21** Smilujte mi se, prijatelji, smilujte mi se, jer Božja me ruka udarila!^g
- 22** Zašto me progonite kao i Bog^h i napadate me bez pre-stanka*?ⁱ
- 23** Kad bi se barem moje riječi zapisale, kad bi se barem zabilježile u knjigu!
- 24** Kad bi se barem zauvijek upisale u stijenu, uklesale željeznom pisaljkom i ispunile olovom!
- 25** Ali dobro znam da je moj otkupitelj živ. On će doći kasnije i stati nad zemljom*.

19:17 *Dosl.: "sinovima svoje utrobe". Job misli na utrobu svoje majke. **19:22** *Dosl.: "nikako da se nasitite mog mesa". **19:25** *Dosl.: "prahom".

19. POGL.

a Ps 38:11

b Job 31:32

c Job 2:9

d Job 17:6
Ps 88:8

e Ps 109:5

f Job 30:30
Ps 102:5g Job 1:10–12
Ps 38:2

h Job 2:9, 10

i Ps 69:26

j Job 14:14
Ps 19:14
Ps 69:18
Ps 103:2, 4
Mt 20:28
Mk 10:45**2. stupac**

a Ps 17:15

b Ps 69:26

c Pnz 32:41

d Ps 58:11
Mt 7:1
Ri 14:4
Jk 4:12**20. POGL.**e Job 2:11
Job 11:1

f Job 8:8

g Job 8:13, 19
Job 21:28

- 26** Kad mi koža bude sasvim izjedena, ali dok još budem živ, vidjet ću Boga,
- 27** njega ću ja sam vidjeti, njega će vidjeti moje oči, a ne nečije tuđe.^a Ali sada sam posve shrvan*.
- 28** Vi govorite: 'Kako ga mi to progonimo?'^b jer smatrate da sam ja kriv za sve.
- 29** Bojte se mača,^c jer mač kažnjava čovjeka za grijeh. Znajte da ima sucal!"^d

20 Nato je Naamac Sofar^e rekao:

- 2** "Zbog onog što si rekao moje tjeskobne misli tjeraju me da ti odgovorim, jer sam se uznemirio.
- 3** Čuo sam prijekor koji me uvrijedio, pa me razum* potiče da ti odgovorim.
- 4** Ti sigurno dobro znaš – jer tako se događa otkad je čovjek* stvoren na zemlji^f –
- 5** da klicanje zlih kratko traje, da bezbožnikova* radost prođe za tren.^g
- 6** Iako njegova oholost dopire do neba i glava mu seže do oblaka,
- 7** on će poput svog izmeta nestati zauvijek. Oni koji su ga viđali, pitat će se: 'Gdje je?'

19:27 *Ili: "moji bubrezi venu u meni". **20:3** *Dosl.: "duh mog razuma". **20:4** *Ili: "čovječanstvo; Adam". **20:5** *Ili: "otpadnikova".

- 8 On će se raspliniti kao san i nitko ga više neće naći, nestat će kao prizor viđen noću u snu.
- 9 Oči koje su ga znale vidati, više ga neće vidjeti, njegov ga dom više neće gledati.^a
- 10 Njegova će se djeca dodvoravati siromasima, a on će svojim rukama vraćati oteto blago.^b
- 11 Njegove su kosti pune mladenačke snage, ali ona* će zajedno s njim leći u prah.
- 12 Ako je zlo slatko njegovim ustima, ako ga on čuva pod jezikom,
- 13 ako uživa u njemu i ne pušta ga, nego ga drži u ustima,
- 14 postat će mu gorko kad mu dospije u trbuh, bit će mu kao kobrin otrov.
- 15 Progutao je bogatstvo, ali izbljuvat će ga, Bog će mu ga istjerati iz utrobe.
- 16 Kobrin će otrov sisati, zubi* otrovnice ubit će ga.
- 17 Nikad neće vidjeti kako med i mlijeko* teku u potocima.
- 18 Odreći će se svojih dobara ne okusivši ih, neće uživati u bogatstvu koje je stekao trgovinom.^c
- 19 Jer je tlačio siromahe i nije im pomagao, otimao je kuće koje nije sagradio.

20:11 *Misli se na snagu. 20:16 *Dosl.: "jezik". 20:17 *Dosl.: "maslac".

20. POGL.

a Job 8:13, 18

b Job 20:18

c Job 20:10

2. stupac

a Job 15:21
Job 18:5, 11

- 20 Ali neće osjećati mir u srcu, njegovo ga blago neće izbačiti.
- 21 Nema više ničega što bi mogao proždrijeti, zato njegovo blagostanje neće potrajati.
- 22 Kad postane bogatiji nego ikad, obuzet će ga tjeskoba, nesreća će se svom silinom oboriti na njega.
- 23 Kad on napuni svoj trbuh, Bog će na njega izliti svoju žestoku srdžbu, pustit će je da se kao kiša sruči na njega i slije mu se u utrobu.
- 24 Kad pobjegne od željeznog oružja, probost će ga strijele odapete iz bakrenog luka.
- 25 Izvući će strijelu iz svojih leđa, blistavi šiljak iz svoje jetre*, i obuzet će ga strah.^a
- 26 Crna tama progutat će mu blago, a njega samog proždrijet će vatra koju nitko nije raspirio. Ako netko iz njegovog šatora preživi, snaći će ga nevolja.
- 27 Nebo će otkriti njegov prijestup, zemlja će se pobuniti protiv njega.
- 28 Poplava će mu odnijeti kuću, bujice će navaliti na njega u dan Božjega gnjeva.
- 29 Tako zli čovjek prolazi kod Boga, to je nasljedstvo koje mu Bog određuje."

20:25 *Dosl.: "žući".

- 21** Nato je Job rekao:
2 "Slušajte dobro što ću vam reći
i tako me utješite!
3 Pustite da ja nešto kažem, a kad kažem svoje, onda mi se rugajte!^a
4 Zar su moje pritužbe upućene čovjeku?
Da jesu, ne bih li* izgubio strpljenje?
5 Pogledajte me i čudite se, stavite ruku na usta!
6 Kad počnem razmišljati o svemu, uznemirim se i cijelo mi tijelo zadrhti.
7 Zašto zli ostaju na životu,^b dočekaju starost i bogate se*?^c
8 Njihova su djeca uvijek s njima,
a oni požive toliko da dočekaju i njihove potomke.
9 Kuće su njihove u miru, bez straha,^d
Bog ih ne kažnjava svojim prutom.
10 Njihovi bikovi uvijek uspjevaju oploditi krave, a one se tele i ne pobacuju.
11 Sinovi zlih trčkaraju vani bezbrižno kao stado, djeca im poskakuju unakolo.
12 Pjevaju uz def i harfu, raduju se uz zvuk frule.^e
13 Sretni su sve dane svog života
i spokojni silaze* u grob^f.
14 A pravom Bogu govore:
'Pusti nas na miru!

21:4 *Dosl.: "ne bi li moj duh". **21:7** *Ili: "postanu moćni". **21:13** *Ili: "u trenu siđu". Odnosno umru brzo i bezbolno. ^fIli: "šeol". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku.

21. POGL.

a Job 16:10, 20
Job 17:2
He 11:36

b Hb 1:3, 13

c Job 12:6
Ps 37:7
Ps 73:3
Ps 73:12
Jr 12:1

d Ps 73:3, 5

e Iza 5:12
Iza 22:13
Am 6:4, 5

2. stupac

a Ps 10:4, 11
Ps 73:3, 11

b Izl 5:2
Ps 10:4
Ho 13:6

c Mi 3:14

d Lk 12:19, 20

e Ps 1:1

f Izr 13:9
Izr 20:20
Izr 24:20

g Ps 11:6
Iza 26:11

h Ps 75:8
Iza 51:17
Jr 25:15
Ot 14:10

i Ps 55:23

j Iza 40:13, 14
Ri 11:34
1Ko 2:16

k Iza 40:23

l Ps 49:17
Lk 12:19, 20

m Ps 73:12, 19
Mt 24:38, 39

Ne želimo upoznati tvoje puteve.^a

- 15** Tko je Svemogućí da mu služimo?^b
Što bismo imali od toga da ga upoznamo?^c
16 Ali znam da njihovo blagostanje nije u njihovim rukama.^d
Daleko su od mene razmišljanja* zlih.^e
17 Zar se svjetiljka zlih ikad ugasi?^f
Zar njih ikad snađe nevolja?
Zar ih Bog ikad uništi u svom gnjevu?
18 Postanu li ikad kao slama na vjetru,
kao pljeva koju odnosi vihor?
19 Bog će čovjekovu kaznu čuvati za njegove sinove, ali neka Bog kazni i njega tako da je i sam osjeti.^g
20 Neka vlastitim očima vidi svoju propast
i neka sam pije srdžbu Svemogućega.^h
21 Jer ako se skрати* broj njegovih mjeseci,ⁱ
neće mu biti važno što se događa s njegovim potomcima kad ga više ne bude.
22 Može li itko Boga učiti mudrosti*^j,
kad on sudi i najvišima?^k
23 Jedan čovjek umre u punoj snazi^l
bez ikakvih briga i u miru,^m
24 jakih bedara*
i snažnih kostiju.
25 Drugi čovjek umre u velikom jadu*

21:16 *Ili: "savjeti; namjere". **21:21** *Ili: "prepolovi". **21:22** *Ili: "ićemu". **21:24** *Dosl.: "bedara punih sala". **21:25** *Ili: "s gorčinom u duši".

a da nikad nije uživao ni u čemu dobrom.

- 26** Ali obojica će ležati u prahu^a
i obojicu će prekriti crvi.^b
- 27** Eto, dobro znam vaše pomisli
i spletke koje smišljate kako biste mi naudili*.^c
- 28** Jer kažete: 'Gdje je moćni-kova kuća?
Gdje je šator u kojem je zli čovjek živio?'^d
- 29** Zar nikad niste pitali put-nike?
Ne razmišljate li o njihovim zapažanjima,
- 30** naime da je zli čovjek po-šteden u dan nevolje
i izbaavljen u dan gnjeva?
- 31** Tko će ga prekoriti za nje-gova djela?
Tko će ga kazniti za ono što je učinio?
- 32** Kad ga odnesu na groblje,
postaviti će stražu nad nje-govim grobom.
- 33** Mirno će počivati pod zem-ljom* u dolini.^e
Za njim će poći svi ljudi^f,^f
kao što je već otišlo bezbroj ljudi prije njega.
- 34** Zašto su vaše utjehe tako isprazne?^g
Vaše su riječi samo prazna prijevarena!"
- 22** Nato je Temanac Elifaz^h rekao:
- 2** "Ima li Bog ikakve koristi od čovjeka?
Ima li on ikakve koristi od razboritog čovjeka?"ⁱ

21:27 *Moguće i: "kako biste me napali".
21:33 *Dosl.: "Slatke će mu biti grude zemlje". #Dosl.: "Za sobom će povući sve ljude".

21. POGL.

a Job 3:19
Pr 9:2

b Job 24:20

c Ps 59:3

d Job 20:5, 7

e Job 3:17

f Ri 5:12

g Job 16:2, 3

22. POGL.

h Job 2:11
Job 4:1

i Job 15:14, 15

2. stupac

a Job 2:3
Job 32:3

b Job 1:8
Job 4:7

c Job 31:19, 22

d Job 31:17, 22

e Job 31:25, 28

f Job 18:5, 9

- 3** Zar je Svemogućem stalo do toga* što si pravedan? Ima li on išta od toga što živiš čestito*?^a
- 4** Hoće li te kazniti
i parničiti se s tobom zbog tvoje bogobožnosti?
- 5** Ne događa li ti se to zato što je tvoja zloća tako velika
i zato što nema kraja tvojim prijestupima?^b
- 6** Jer od svoje braće bez razloga uzimaš zalog
i otimaš haljine od ljudi,
skidaš ih do gola*.^c
- 7** Umornome ne daješ vode,
gladnome uskraćuješ kruha.^d
- 8** Zemlja pripada moćnom čovjeku,^e
samo onaj koji je povlašten živi na njoj.
- 9** A ti si udovice otpuštao praznih ruku,
nanosio si bol* djeci bez oca^f.
- 10** Zato su zamke*^f postavljene svuda oko tebe
i plaše te iznenadne strahote.
- 11** Zato si obavijen mrklom mrakom, pa ništa ne vidiš,
i prekrivaju te nabujale vode.
- 12** Ne prebiva li Bog u najvišim nebeskim visinama?
Pogledaj koliko su zvijezde visoko!
- 13** A ti kažeš: 'Što Bog uopće zna?
Može li suditi kroz gustu tamu?

22:3 *Ili: "Zar se Svemogući raduje".
#Ili: "što si mu odan". 22:6 *Dosl.: "skidaš haljine s golih". 22:9 *Dosl.: "lomio si ruke". #Ili: "siročadi". 22:10 *Dosl.: "ptičarske zamke".

- 14 Dok hoda po nebeskom svodu*, oblaci mu zaklanjaju pogled, pa ne vidi.’
- 15 Zar ćeš se držati drevnog puta kojim od davnine idu zli ljudi,
- 16 ljudi koje smrt uzima prije nego što im dođe vrijeme, kojima bujica* odnosi temelje?^a
- 17 Oni govore pravom Bogu: ‘Pusti nas na miru!’ I kažu: ‘Što nam može Svemogući?’
- 18 A on im je kuće napunio dobrima.
(Takvo zlo razmišljanje daleko je od mojega.)
- 19 Pravednici će vidjeti njihovu propast i radovati se, nevini će im se rugati i govoriti:
- 20 ‘Naši su protivnici istrijebljeni, a vatra će proždrijeti one koji su preostali od njih.’
- 21 Upoznaj Boga i bit ćeš u miru s njim.
Tada će ti biti dobro u životu!
- 22 Prihvati zakon iz njegovih usta, čuvaj njegove riječi u svom srcu!^b
- 23 Ako se vratiš Svemogućemu, opet će ti biti kao nekada.^c
Ako nepravdu odstraniš iz svog šatora,
- 24 ako zlato* baciš u prašinu i ofirsko zlato^d među strme stijene,

22:14 *Ili: “krugu”. 22:16 *Dosl.: “rije-ka”. 22:24 *Ili: “grumenje zlata”.

22. PUGL.
a Job 4:18, 19

b Job 11:13

c Job 8:5, 6

d 1Kr 9:28
Job 28:16
Ps 45:9
Iza 13:12

2. stupac

23. PUGL.
a Job 10:1

b Job 13:3
Job 16:21

c Job 31:37

d Ps 22:24
Iza 57:16

- 25 Svemogući će postati tvoje zlato,
on će biti tvoje najčišće srebro.
- 26 Tada će Svemogući biti tvoja radost i s pouzdanjem ćeš podignuti lice prema Bogu.
- 27 Molit ćeš mu se i on će te saslušati,
a ti ćeš izvršiti svoje zavjete.
- 28 Što god odlučiš, provest ćeš u djelo,
i svjetlost će ti obasjavati put.
- 29 Jer kad govoriš bahato, bit ćeš ponižen.
A on će spasiti ponizne*.
- 30 Izbavit će nevine.
Dakle, ako su ti ruke čiste, bit ćeš izbavljen.”

23 Nato je Job rekao:
2 “I danas ću se uporno* braniti.^a

Ostao sam bez snage od uzdisanja.

- 3 Kad bih bar znao gdje mogu naći Boga!^b
Otišao bih ravno do njegovog prebivališta.^c
- 4 Obrazložio bih mu svoju parnicu
i naveo bih mnoštvo dokaza u svoju obranu.
- 5 Čuo bih njegov odgovor, obratio bih pažnju na ono što bi mi rekao.
- 6 Bi li se on u svojoj velikoj moći prepirao sa mnom?
Ne bi, nego bi me saslušao.^d
- 7 Tada bi čestit čovjek riješio stvari s njim,
moj bi me Sudac jednom za-
uvijek oslobodio optužbi.

22:29 *Ili: “onoga tko obara pogled”.
23:2 *Ili: “buntovno”.

- 8 Ali ako pođem na istok,
njeđa nema.
Ako pođem na zapad,
ne mogu ga naći.
- 9 Kad on nešto učini na sjeve-
ru, ne mogu ga vidjeti.
Zatim se okrene prema jugu,
a ja ga i dalje ne vidim.
- 10 Ali on zna put kojim idem.^a
Kad me iskuša, izaći ću kao
čisto zlato.^b
- 11 Moje noge kroče njegovim
stopama,
držim se njegovog puta i
ne skrećem s njega.^c
- 12 Ne odstupam od zapovijedi
njegovih usana.
Njegove riječi čuvam u
srcu^d još revnije nego što
se to od mene očekuje*.
- 13 Kad on nešto odluči, tko mu
se može usprotiviti?^e
Kad on poželi nešto učiniti,
to će i napraviti.^f
- 14 Izvršit će sve što je naumio
sa mnom,
a još mnogo toga tek
sprema.
- 15 Zato zbog njega osjećam
nemir.
Kad razmišljam o njemu,
još ga se više bojim*.
- 16 Bog me učinio strašljivim,
Svemogući me ispunio
strahom*.
- 17 Ali još me nije ušutkala
tama
ni tmina koja mi je prekrila
lice.
- 24** Zašto Svemogući ne od-
redi vrijeme suda?^g
Zašto oni koji ga poznaju
ne vide njegov dan suda?

23:12 *Ili: "što mi je određeno". 23:15
*Ili: "raste moje strahopoštovanje".
23:16 *Ili: "strahopoštovanjem".

23. POGL.

a Job 1:8
Ps 1:6
Ps 139:1

b Job 31:6
Ps 17:3

c Ps 18:21
Ps 44:18

d Ps 119:11, 127
Jr 15:16

e Ri 9:19

f Br 23:19
Ps 135:6
Iza 14:24
Iza 46:10

24. POGL.

g Hb 1:2

2. stupac

a Pnz 19:14
Pnz 27:17
Izr 23:10
Ho 5:10

b Pnz 24:17

c Ps 109:16
Izr 22:16
Iza 10:1, 2
Jk 5:4

d Iza 32:14
Jr 14:6

e Iza 22:26, 27
Pnz 24:13

f 2Kr 4:1

g Iza 22:26, 27
Pnz 24:13

h Jr 22:13
Jk 5:4

i Pr 4:1

- 2 Ljudi pomiču međe,^a
otimaju stada i vode ih na
svoje pašnjake.
- 3 Djeci bez oca odvode
magarca,
udovici uzimaju bika
u zalog.^b
- 4 Siromahe tjeraju s puta,
pa se ti jadni stanovnici
zemlje skrivaju od njih.^c
- 5 Siromasi tragaju za hranom
poput divljih magaraca^d
u pustoši,
u pustinji traže hranu za
svoju djecu.
- 6 Moraju žeti na tuđem polju*
i pabirčiti u vinogradu
zloga.
- 7 Noću spavaju goli, bez
odjeće,^e
nemaju se čime pokriti
kad je hladno.
- 8 Kisnu na gorskom pljusku,
privijaju se uza stijene jer
nemaju zaklona.
- 9 Zli udovicama otimaju
djecu s prsa,^f
siromasima uzimaju haljine
u zalog.^g
- 10 pa oni hodaju goli, bez
odjeće,
i gladni, iako nose snopove
žita.
- 11 Po najvećoj žezi naporno
rade* među kamenim zi-
dovima na brežuljcima,
gaze grožđe u tijesku, a os-
taju žedni.^h
- 12 Oni koji umiru jecaju
u gradu,
smrtno ranjeni zapomažu,ⁱ
ali Bog ne mari* za to.

24:6 *Moguće i: "sabirati na polju hra-
nu za stoku". 24:11 *Moguće i: "Cijede
ulje iz maslina". 24:12 *Moguće i: "ni-
koga ne optužuje".

13 Ima onih koji se bune protiv svjetlosti.^a

Oni ne poznaju njene puteve i ne idu njenim stazama.

14 Ubojica ustaje u zoru i ubija jadne i siromašne,^b a noću krade.

15 Preljubnik čeka sumrak^c i misli: "Nitko me neće vidjeti!"^d

I pokrivalom zastire lice.

16 Po mraku zli provaljuju u kuće, a danju se zatvaraju u svoje kuće.

Oni ne poznaju svjetlost.^e

17 Jer zli se plaše jutra kao što se drugi plaše guste tame, oni poznaju strahote koje se događaju u gustoj tami.

18 Ali vode ih brzo odnose. Njihov posjed na zemlji bit će proklet.^f Neće se više vratiti u svoje vinograde.

19 Kao što suša i žega gutaju otopljeni snijeg, tako i grob* guta grešnike!^g

20 Majka* će zaboraviti grešnika, crvi će se gostiti njime.

Nitko ga se više neće sjećati.^h

A nepravda će se kao stablo skršiti.

21 Zli tlačí nerotkinju i čini zlo udovici.

22 Ali Bog će svojom snagom zatrti silnike.

Mogu oni stjecati moć, ali to im ne jamči da će ostati na životu.

24:19 *Ili: "šeol". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku. 24:20 *Ili: "Majčina utroba".

24. POGL.

a Iv 3:19

b Ps 10:4, 8

c Izr 7:8-10

d 2Sa 12:9, 12
Ps 94:3, 7
Izr 30:20

e Iv 3:20

f Pnz 28:15, 16
Izr 3:33

g Ps 49:13, 14
Ps 55:15
Lk 12:20

h Izr 10:7
Pr 8:10
Pr 9:5

2. stupac

a Pr 8:11
Iza 56:12
Lk 12:19

b Ps 11:4
Izr 5:21
Izr 15:3

c Ps 37:10
Ps 92:7
Jk 1:11

d Pr 8:12, 13

25. POGL.

e Job 2:11
Job 8:1

f Job 4:17, 18
Job 22:3

g Job 15:14, 15

26. POGL.

h Job 16:2, 3

i Job 12:2
Job 17:10

23 Bog im pušta da budu samouvjereni i osjećaju se sigurnima,^a ali njegove oči promatraju sve što čine.^b

24 Oni se nakratko uzdignu, a onda nestanu.^c Ruše se i umiru^d kao i svi drugi, padaju pokošeni poput klasja.

25 Tko može dokazati da lažem ili opovrgnuti moje riječi?"

25 Nato je Šuahovac Bildad^e rekao:

2 "Bog ima vlast i njegova moć ulijeva strah.

On stvara mir na nebesima*.

3 Ima li broja njegovim četama?

Ima li nekoga nad kim njegova svjetlost ne izlazi?

4 Kako onda smrtni čovjek može biti pravedan pred Bogom?^f

Kako onaj kojeg je rodila žena može biti nedužan*?^g

5 Njemu čak ni mjesec nema sjaja, u njegovim očima ni zvijezde nisu čiste,

6 a kako li tek gleda na smrt-nog čovjeka, koji je crv, na sina čovječjeg, koji je bijedni crv!"

26 Nato je Job rekao:

2 "Baš si pomogao onome koji nema snage!

Doista si izbavio onoga kome su ruke iznemogle!^h

3 Lijepo si savjetovao onoga koji nema mudrosti!ⁱ

25:2 *Dosl.: "u svojim visinama". 25:4 *Ili: "čist".

Baš si pokazao da si mudar*!

- 4** Kome ti to govoriš?
Tko te potaknuo da kažeš takve riječi?
- 5** Nemoćni mrtvaci drhte, počivaju ispod voda i onih koji žive u njima.
- 6** Grob* je otkriven pred Bogom,^a mjesto propasti[#] ne može se sakriti od njegovog pogleda.
- 7** On je razapeo sjeverno nebo* nad prazninom,^b zemlju drži ni o što obješenu.
- 8** On svoje oblake puni vodama,^c no oblaci se ne razdiru od tolike vode.
- 9** Svoje prijestolje skriva od pogleda razastirući oblak preko njega.^d
- 10** Ucrtao je obzor* nad površinom voda,^e postavio je granicu između svjetlosti i tame.
- 11** Stupovi neba tresu se, premru od straha kad on zaprijeti.
- 12** Svojom snagom on podiže valove na moru^f i svojom razboritošću satire morskou neman*.^g
- 13** Svojim dahom* vedri nebo. Njegova ruka probada brzu zmiju.

26:3 *Ili: "da imaš zdravog razuma".
26:6 *Ili: "Šeol". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku. [#]Ili: "abadon".
26:7 *Dosl.: "sjever". 26:10 *Dosl.: "krug". 26:12 *Dosl.: "rahaba". 26:13 *Ili: "vjetroj".

26. POGL.

a Ps 139:8
He 4:13

b Job 9:8
Ps 104:2
Iza 42:5

c IZR 30:4
Pr 11:3

d Ps 97:2

e IZR 8:27
Jr 5:22

f Ps 74:13
Iza 51:15

g Job 9:13

2. stupac

a Ps 92:5
Pr 3:11
Iza 55:9

b Job 37:5

27. POGL.

c Job 34:5

d Ru 1:20
2Kr 4:27

e Ps 2:7
Iza 42:5
Dj 17:25

f Job 22:1, 5
IZR 27:11

g Job 2:3

h Job 13:15, 16
Job 36:13

i Job 35:12
Ps 18:37, 41
IZR 28:9
Jr 11:11
Jk 4:3

14 Eto, to su samo djelići njegovih djela,^a o njemu čujemo tek slabi šapat!

A tko će onda razumjeti njegov moćni grom?"^b

27 Job je nastavio svoje izlaganje:

- 2** "Zaklinjem se živim Bogom, koji mi je uskratio pravdu,^c zaklinjem se Svemogućim, koji mi je zagorčao život,^d
- 3** sve dok ima daha u meni i Božjeg duha u mojim nosnicama,^e
- 4** moje usne neće izgovoriti ništa nepravedno i moj jezik neće izreći nikakvu prijevaru!
- 5** Nipošto ne mogu reći za vas da ste pravedni! Dokle god sam živ, neću se odreći svoje odanosti Bogu*!^f
- 6** Branit ću svoju pravednost i neću je odbaciti.^g Srce me neće osuđivati dokle god sam živ.
- 7** Neka moj neprijatelj prođe kao i zli, neka oni koji me napadaju prođu kao i nepravedni.
- 8** Jer čemu se bezbožnik* može nadati kad ga Bog uništi,^h kad mu oduzme život?
- 9** Hoće li Bog čuti njegov vapaj kad ga snađe nevolja?ⁱ
- 10** Hoće li Svemogućí biti njegova radost? Hoće li prizivati Boga u svako doba?

27:5 *Ili: "bit ću odan Bogu". 27:8 *Ili: "otpadnik".

- 11 Poučit ću vas o Božjoj moći*, neću vam ništa kriti o Svemogućemu.
- 12 Ako ste vi svi vidjeli viđenja, zašto su onda vaše riječi posve isprazne?
- 13 Ovako će zli čovjek proći kod Boga,^a ovakvo će nasljedstvo nasilnici dobiti od Svemogućega:
- 14 Bude li imao mnogo sinova, oni će pasti od mača,^b a njegovi potomci neće imati dovoljno hrane.
- 15 One koji ga nadžive pošast će otjerati u grob, a njihove udovice neće ih oplakivati.
- 16 Ako on zgrne srebra kao zemlje, ako nakupi haljina kao blata,
- 17 ako i skupi sve to, pravednik će odjenuti te haljine^c i nedužni će podijeliti njegovo srebro.
- 18 Kuća koju gradi krhka je poput kukuljice moljca, poput sjenice^d koju je sebi podignuo čuvar.
- 19 On će bogat otići na spavanje, ali žetva će mu propasti. Kad otvori oči, ničeg više neće biti.
- 20 Strahote će navaliti na njega kao bujica. Oluja će ga ugrabiti kad padne noć.^e
- 21 Istočni vjetar odnijet će ga i on će nestati,

27:11 *Moguće i: "Poučit ću vas Božjom rukom".

27. POGL.

a Ps 11:6
Pr 8:13
Mi 3:5

b Es 9:7-10
Ho 9:13

c Izr 13:22
Izr 28:8
Pr 2:26

d Iza 1:8
Tu 2:6

e Ps 73:3, 19

2. stupac

a Mt 7:26, 27

b Ps 83:15

c Iza 10:3
Am 2:14

d Tu 2:15

28. POGL.

e Izr 17:3
Mi 3:3

f Pnz 8:7, 9

pomest će ga s njegovog mjesta.^a

- 22 Oborit će se na njega bez milosti,^b a on će očajnički pokušavati pobjeći od njega.^c
- 23 Vjetar* će mu podrugljivo pljeskati rukama i zviždati^d mu sa svog mjesta.

28 Ima mjesto gdje se vadi srebro

i mjesto gdje se vadi zlato, koje se pročišćava.^e

- 2 Željezo se uzima iz zemlje, bakar se taljenjem izdvaja iz stijena.^f
- 3 Čovjek pobjeđuje tamu. U potrazi za rudom* prodire do najvećih dubina u mraku i gustoj tami.
- 4 Kopa rovove daleko od mjesta na kojima ljudi borave, na zaboravljenim mjestima, ondje gdje ljudska noga inače ne kroči. Neki se ljudi spuštaju onamo i rade viseći na užadi.
- 5 Hrana raste na površini zemlje, a ispod nje se ruje i pustoši, kao da hara vatra*.
- 6 Ondje u stijenama počivaju safiri, a u prašini ima zlata.
- 7 Put dotamo nijedna ptica grabljivica ne zna, oko crne lunje nikad ga nije vidjelo.
- 8 Velike zvijeri nikad nisu njime kročile, lav nikad nije njime prošao.

27:23 *Moguće i: "Ljudi". 28:3 *Dosl.: "kamenom". 28:5 *Po svemu sudeći, Job misli na poslove u rudniku.

- 9 Svojom rukom čovjek razbija kremen,
prevrće gore potkopavajući njihove temelje.
- 10 U stijenama prokopava prolaze za vodu,^a
njegove oči zapažaju sve što je dragocjeno.
- 11 Zatvara mjesta gdje prodire voda,
iskrini na vidjelo ono što je skriveno.
- 12 Ali gdje se mudrost može naći?^b
Gdje izvire razboritost?^c
- 13 Nitko od ljudi ne prepoznaje njenu vrijednost,^d
ne može je se naći u zemlji živih.
- 14 Vodeni bezdan kaže: 'Nema je u meni!
More govori: 'Nije kod mene!'^e
- 15 Ona se ni čistim zlatom ne može kupiti,
nema tog srebra kojim se može platiti.^f
- 16 Ne može se kupiti ofirskim zlatom^g
ni rijetkim kamenjem – oniksom ili safirom.
- 17 Zlato i staklo ne mogu se s njome usporediti.
Ona se ne može dobiti ni za posudu od suhog* zlata.^h
- 18 U usporedbi s njom koralj i kristal nisu vrijedni spomena.ⁱ
Vreća mudrosti vrijedi više nego vreća bisera.
- 19 Topaz^j iz Kuša ne može se s njome usporediti,
ne može je se kupiti ni čistim zlatom.

28:17 * Ili: "pročišćenog".

28. POGL.

a 2Kr 20:20
2Lje 32:30

b lzr 2:6
Jk 1:5

c Job 28:28

d lzr 3:15

e Ri 11:34

f lzr 3:13, 14

g lza 13:12

h lzr 16:16

i lzr 8:11
lzr 20:15

j lzl 28:15, 17

2. stupac

a Job 28:12

b Pr 8:17
1Ko 2:8, 11

c Jk 1:5

d lzr 15:3
Za 4:10
1Pe 3:12

e Ps 148:8
Pr 1:6

f Job 5:10
Job 26:8
Job 37:10
Ps 135:7
lzr 30:4
lza 40:12

g Za 10:1

h Job 38:25

i Pnz 4:6
Ps 111:10
lzr 9:10
Pr 12:13
Ri 1:20

j lzr 3:7

29. POGL.

k Ps 18:28
Ps 119:105

- 20 Ali odakle dolazi mudrost?
Odakle izvire razboritost?^a
- 21 Skrivena je od pogleda svih živih stvorenja,^b
zaklonjena od ptica što lete nebom.
- 22 Propast i smrt govore:
'Do naših je ušiju dopro samo glas o njoj.'
- 23 Bog zna kako je pronaći,
samo on zna gdje ona prebiva,^c
- 24 jer njegov pogled seže do svih krajeva zemlje,
on vidi sve što je pod nebom.^d
- 25 Kad je odredio snagu* vjetru^e
i raspodijelio vode,^f
- 26 kad je postavio zakon kiši^g
i zacrtao put olujnim oblacima i gromovima,^h
- 27 tada je vidio mudrost u svojim djelima i obznanio ju je,
tada ju je učvrstio i ispitao.
- 28 I rekao je čovjeku:
'Bojati se Jehove* – to je mudrost!ⁱ
Kloniti se zla – to je razboritost!''^j
- 29** Job je nastavio svoje izlaganje:
- 2 "Kad bih se barem vratio u prijašnje mjesece,
u dane kad je Bog bdio nada mnom,
- 3 kad mi je njegova svjetiljka sjala nad glavom,
kad me njegovo svjetlo vodilo kroz mrak,^k
- 4 kad sam proživljavao najljepše godine svog života,
- 28:25 * Dosl.: "težinu". 28:28 * Ili: "Osjećati strahopoštovanje prema Jehovi".

- kad se u mom domu moglo osjetiti da mi je Bog prijatelj,^a
- 5** kad je Svemogućí još bio uz mene,
kad su moja djeca* bila oko mene,
- 6** kad je mojim stazama tekao maslac,
a iz stijena mi se izlivalo ulje u potocima!^b
- 7** Kad sam išao do gradskih vrata^c
kako bih sjeo na svoju stolicu na trgu,^d
- 8** dječaci bi se sklanjali kad bi me vidjeli,
čak bi i starci ustajali i ostali stajati.^e
- 9** Uglednici bi prestajali govoriti,
ruku bi stavljali na usta.
- 10** Glas dostojanstvenika utihnuo bi,
jzik bi im se zalijepio za nepce.
- 11** Tko god bi me čuo, govorio bi lijepo o meni,
oni koji bi me vidjeli, hvalili bi me.
- 12** Jer izbavljao sam siromahe kad su zvali u pomoć,^f
djecu bez oca i svakoga tko nije imao pomoćnika.^g
- 13** Oni koje sam spasio od pogibli, blagoslivljali su me,^h
srce udovica pjevalo je od radosti jer sam im pomagao.ⁱ
- 14** Pravednost sam odijevao kao haljinu,
pravda mi je bila kao ogrtač i kao turban.

29:5 *Ili: "sluge".

29. POGL.

- a Ps 25:14
Izr 3:32
- b Pnz 32:13
Pnz 33:24
- c Ru 4:1
Izr 31:23
- d Ne 8:1
- e Le 19:32
- f Izr 21:13
Izr 24:11
- g Jk 1:27
- h Pnz 24:12, 13
- i Pnz 10:17, 18
- 2. stupac**
- a Lk 14:13
Jk 1:27
- b Izr 29:7
- c Ps 58:6
Izr 30:14
- d Pos 25:8
2Kr 22:20
- e Job 29:9
- f Ps 72:6
Izr 16:15
- g Job 1:3
- h Pr 7:2

- 15** Slijepima sam bio oči,
a hromima noge.
- 16** Siromašnima sam bio otac,^a
rješavao sam parnice onima koje nisam poznavao.^b
- 17** Lomio sam čeljusti zlotvorima^c
i čupao plijen iz njihovih zuba.
- 18** Govorio sam: 'Umrijet ću u svom domu*,^d
mojih će dana biti mnogo kao pijeska.
- 19** Moje će se korijenje pružati do vode,
rosa će cijelu noć biti na mojim granama.
- 20** Moj ugled nikad neće biti narušen,
luk u mojoj ruci uvijek će odapinjati strijele.'
- 21** Ljudi su me puni nade slušali,
u tišini su čekali da od mene čuju savjet.^e
- 22** Kad bih ja rekao svoje, nisu imali što dodati,
moje su riječi godile* njihovim ušima.
- 23** Čekali su me kao što se čeka kiša,
željno su čekali moje riječi kao proljetni pljusak.^f
- 24** Kad bih im se nasmiješio, nisu mogli vjerovati da to činim,
vedrina mog lica ohrabrila bi ih*.
- 25** Davao sam im upute kao njihov poglavar,
živio sam kao kralj među svojom vojskom,^g
kao onaj koji tješi žalosne.^h

29:18 *Dosl.: "gnijezdu". 29:22 *Ili: "nježno padale po". 29:24 *Moguće i: "nisu mogli skinuti vedrinu s mog lica".

- 30** A sada mi se smiju^a ljudi koji su mladi od mene, čije očeve ne bih poslao ni među pse da s njima čuvaju moje stado.
- 2** Od kakve mi je koristi snaga njihovih ruku? Nema jakosti u njima.
- 3** Oni su iznemogli od oskudice i gladi, glođu što nađu na suhoj zemlji, koja je poharana i opustošena.
- 4** Beru slano lišće s grmlja, hrane se korijenom žutilovke.
- 5** Ljudi ih izgone iz svoje zajednice,^b viču za njima kao za lopovima.
- 6** Žive na liticama u klancima, u jamama i među stijenama.
- 7** Zapomažu iz grmova, šćućurili su se među koprivama.
- 8** Oni su sinovi bezumnih i bezimernih ljudi, protjerani su* iz zemlje.
- 9** A sada me oni ismijavaju u svojim pjesmama,^c izruguju mi se.^d
- 10** Gnušaju se nada mnom i drže se nadalje od mene,^e ne ustručavaju se pljunuti mi u lice.^f
- 11** Bog me razoružao* i ponižio, pa su se oni bez imalo uzdržanja^g okomili na mene.
- 12** Zdesna navaljuju na mene poput nasilne svjetine, tjeraju me u bijeg,

30:8 *Ili: "bičem su istjerani". **30:11** *Dosl.: "otпустиo je moj luk". ^aIli: "neobuzdano; žestoko".

30. POGL.

a Job 12:4

b Ps 4:12
Ps 109:10
Da 4:25c Ps 69:12
Tu 3:14

d Job 17:6

e Job 19:13

f Br 12:14
Pnz 25:9
Iza 50:6
Mt 27:30**2. stupac**a Job 16:2
Ps 69:26

b Ps 22:14

c Job 10:15

d Ps 6:2

e Job 2:8, 13
Job 7:4f Job 19:7
Ps 22:2g Job 7:20
Job 19:6

a onda mi postavljaju pogubne prepreke na putu.

- 13** Raskopavaju moje staze i otežavaju mi nevolju,^a a nema nikoga da ih zaustavi*.
- 14** Naviru kao kroz širok procjep u zidu, obrušavaju se na mene u mojoj nevolji.
- 15** Silan me strah obuzima, moje dostojanstvo nestaje kao da ga vjetar odnosi, moja nada u spasenje iščezava poput oblaka.
- 16** I sada moj život istječe iz mene,^b sustigli su me dani nevolje.^c
- 17** Noću bol probada moje kosti,^d bol koja me izjeda nikako da prestane.^e
- 18** Od siline moje nevolje odjeća* mi se izobličila^f, guši me poput uskog ovratnika na mojoj haljini.
- 19** Bog me oborio u blato, od mene je ostao samo prah i pepeo.
- 20** Vapim k tebi, ali ti mi ne odgovaraš,^f stojim pred tobom, ali ti me samo gledaš.
- 21** Okrenuo si se protiv mene i postao okrutan prema meni,^g napadaš me svom snagom.
- 22** Podižeš me i odnosiš s vjetrom, a zatim me bacaš amo-tamo u oluji*.

30:13 *Moguće i: "i ne trebaju pomoćnika". **30:18** *Moguće je da Job misli na svoju kožu. *Moguće i: "sav sam se izobličio". **30:22** *Moguće i: "razbijaš uz tresak".

- 23** Znam da ćeš me odvesti u smrt,
u kuću u koju odlaze svi živi.
- 24** Ali nitko ne želi dokrajčiti slomljenog čovjeka*^a koji moli za pomoć u vrijeme nevolje.
- 25** Nisam li ja plakao nad onima kojima su došli teški dani?
Nisam li se žalostio zbog siromaha?^b
- 26** Nadao sam se dobru, ali snašlo me zlo.
Čekao sam svjetlost, ali došao je mrak.
- 27** Sve se u meni komeša i nikako da se smiri, dani nevolje došli su na mene.
- 28** Hodam smrknut,^c ne vidim svjetlost sunca.
Ustajem na skupu i molim za pomoć.
- 29** Postao sam brat šakalima i prijatelj nojevima.^d
- 30** Koža mi je pocrnjela i otpada s mene,^e kosti mi gore od vrućine*.
- 31** Moja harfa sada svira samo tužaljke,
a moja frula samo jadicovke.
- 31** Sklopio sam savez sa svojim očima.^f
Kako bih onda mogao požudno gledati* neku djevicu?^g
- 2** Što bi mi tada Bog nebeski dao,
što bi mi Svemogući udijelio s visine?

30:24 *Dosl.: "ruševinu". **30:30** *Moguće i: "groznice". **31:1** *Ili: "poklanjati neprimjerenu pažnju".

30. POGL.

a Job 13:25

b Izr 14:21
Izr 14:31
Izr 19:17c Ps 38:6
Ps 42:9
Ps 43:2

d Mi 1:8

e Job 7:5
Tu 4:8**31. POGL.**f Izr 6:25, 26
Mt 5:28

g Job 31:9, 10

2. stupaca Job 20:26–29
Ps 73:3, 18
Izr 10:29b Pos 16:13
2Lje 16:9
Ps 139:3
Izr 5:21
Jr 32:19c Ps 26:5
Izr 6:16, 18

d 1Sa 2:3

e Job 2:3
Job 27:5
Ps 7:8f Pnz 11:16
Jr 10:23g Br 15:39
Pr 11:9
Eze 6:9
Mt 5:29
1Iv 2:16

h Le 26:16

i Job 31:1
Mt 5:28

j Job 24:15

k 2Sa 12:9, 11
Jr 8:10l Pos 38:24
Le 20:10
Pnz 22:22m Izr 6:25–27
Izr 7:27

- 3** Zar propast ne čeka zlo-tvore
i nevolja one koji čine zlo?^a
- 4** Zar on ne vidi moje puteve,^b ne broji li on sve moje korake?
- 5** Jesam li ikad govorio neistinu?^{*}
Jesam li ikad ikoga prevario?^{*,c}
- 6** Neka me Bog izvaže na točnoj vagi,^d pa će uvidjeti da sam mu odan*.^e
- 7** Ako su moje noge zašle s pravog puta,^f ako se moje srce povelu za mojim očima^g ili ako su se moje ruke okaljale,
- 8** neka drugi jede ono što ja posijem^h i neka se iščupa ono što posadim*.
- 9** Ako je moje srce zavela neka ženaⁱ i ako sam tražio prilikuⁱ da zgriješim sa ženom svog bližnjeg,
- 10** neka moja žena drugome melje žito
i neka drugi spavaju s njom!^k
- 11** Jer time bih počinio sramotna djela,
prijestupe koje bi suci trebali kazniti.^l
- 12** Takva bi djela bila poput vatre koja guta i uništava sve pred sobom,^m koja bi do korijena spalila* svu moju ljetinu*.

31:5 *Moguće i: "Jesam li se ikad družio s ljudima koji govore neistinu?" ^aDosl.: "Je li moja noga trčala k prijeveri?" **31:6** *Ili: "da sam čestit". **31:8** *Ili: "iskorijene moji potomci". **31:12** *Ili: "koja bi iskorijenila". ^kIli: "imetak".

- 13** Ako sam svom robu ili robini uskraćivao pravdu kad su se žalili na mene*,
- 14** što ću učiniti kad me Bog pozove na red?
Što ću mu odgovoriti kad zatraži da mu položim račun?^a
- 15** Nije li onaj koji je mene načinio u majčinoj utrobi načinio i njih?^b
Nije li nas isti tvorac sazdao prije nego što smo se rodili?^c
- 16** Ako sam odbio dati siromasima ono što su željeli^d ili sam udovicama tjerao suze na oči,^e
- 17** ako sam svoje obroke jeo sam,
a nisam ni zalogaja podijelio sa siročadi^f
- 18** (naime, od moje mladosti siročad je uz mene rasla kao uz oca
i od djetinjstva sam pomagao udovicama),
- 19** ako sam gledao kako čovjek strada jer nema odjeće ili kako se siromah nema čime pokriti,^g
- 20** ako mi on nije zahvaljivao*^h za to što se grijao vunom mojih ovaca,
- 21** ako sam ikad šakom prijetio siročetuⁱ
kad mu je trebala moja pomoć* na gradskim vratima,^j
- 22** neka mi ruka ispadne iz ramena,
neka mi se ruka slomi u laktu*!

31:13 *Ili: "parničili sa mnom". **31:20** *Dosl.: "ako me njegovi bokovi nisu blagoslivljali". **31:21** *Moguće i: "kad sam vidio da imam podršku". **31:22** *Ili: "ispadne iz zgloba".

31. POGL.

a Izr 22:22, 23
Iza 10:1-3

b Job 34:19
Izr 14:31
Izr 22:2
Mi 2:10

c Ps 139:16

d Pnz 15:7, 8

e Pnz 10:18
Izr 28:27

f Eze 18:5, 7
Jk 1:27
1Iv 3:17

g Iza 58:7
Lk 3:11
Jk 2:15, 16

h Pnz 24:13

i Izr 14:21

j Izr 31:23

2. stupac

a Ps 49:6, 7
1Ti 6:17

b Es 5:11
Ps 62:10
Izr 11:28

c Pnz 8:17, 18

d Pnz 4:19

e Pnz 11:16

f Izr 17:5
Izr 24:17, 18

g Mt 5:44
Ri 12:14

h Pos 18:5
Ri 12:13

i Pos 19:1, 3
He 13:2
1Pe 4:9

j Pos 3:8
Izr 28:13
Dj 5:8

- 23** Ali nisam tako činio jer sam se bojao da me Bog ne kazni,
jer sam osjećao strahopostovanje prema njemu*.
- 24** Ako sam se pouzdao u zlato ili govorio čistom zlatu:
'Uz tebe se osjećam sigurno',^a
- 25** ako sam se dičio svojim velikim bogatstvom^b
jer sam puno toga stekao,^c
- 26** ako sam gledao sunce kako sja
ili krasni mjesec kako putuje nebom^d
- 27** pa se moje srce potajno dalo zavesti
te sam im rukom slao poljupce štujući ih kao bogove,^e
- 28** to bi bio prijestup koji bi suci trebali kazniti,
jer bih se odrekao pravog Boga koji je na nebu.
- 29** Jesam li se radovao propasti svog neprijatelja^f
ili se naslađivao kad ga je zadesilo zlo?
- 30** Nisam dopustio svojim ustima da zgriješe
proklinjući ga i zazivajući njegovu smrt.^g
- 31** Nisu li ljudi iz mog šatora govorili:
'Može li itko pronaći čovjeka koji se nije najeo za njegovim stolom*?'^h
- 32** Došljaka nikad nisam ostavljao da noću spava vani,ⁱ
putnicima su moja vrata uvijek bila otvorena.
- 33** Jesam li ikad tajio svoje grijeha, kao što to čine drugi ljudi,^j

31:23 *Dosl.: "njegovom veličanstvu".
31:31 *Dosl.: "najeo njegovog mesa".

i skrivao svoj prijestup
u njedrima?

34 Jesam li se plašio mnoštva
ili se bojao da će me ljudi iz
drugih obitelji prezirati,
pa sam šutio i od straha
nisam izlazio iz kuće?

35 Kad bi me barem netko
saslušao!^a
Potpisao bih sve što sam
rekao.*

Neka mi Svemogući odgo-
vori!^b

Kad bi barem moj optužitelj
ispisao optužnicu protiv
mene!

36 Ja bih je nosio na ramenu,
stavio bih je sebi na glavu
kao krunu.

37 Položio bih mu račun za
svaki svoj korak,
pristupio bih mu uzdignute
glave, poput nekog vođe.

38 Ako je moja zemlja uzdisala
zbog mene
i ako su njene brazde zajed-
no plakale,

39 ako sam jeo njen urod, a ni-
sam ga platio,^c
ili ako sam njene vlasnike
bacio u očaj,^d

40 neka mi umjesto pšenice
rodi trnje,
a umjesto ječma smrdljivi
korov!”

Ovdje završavaju Jobove
riječi.

32 Tada su se ona tri čovje-
ka prestala raspravljati s
Jobom jer je on bio uvjeren u
to da je pravedan*.^e **2** No Eli-
hu, sin Buzovca/ Barakela, iz
Ramove porodice, jako se raz-
ljutio. Razgnjevio se na Joba

31:35 *Ili: "Evo mog potpisa." **32:1** *Ili:
"jer je on u svojim očima bio pravedan".

31. POGL.

a Job 19:7

b Job 13:22

c Jk 5:4

d 1Kr 21:15

32. POGL.

e Job 6:29
Job 27:6

f Ps 22:20, 21

2. stupac

a Job 10:2, 3

b Izl 20:7
Job 4:18–20
Job 22:2, 3
Job 25:5, 6
Job 42:8

c Le 19:32

d Job 15:10

e 1Ti 5:1
1Pe 5:5

f 1Kr 3:12
1Kr 4:29
Job 35:11
Izr 2:6
Pr 2:26
Da 1:17
Mt 11:25
Jk 1:5

g Ps 119:100
Pr 4:13

h Jk 1:19

i Izr 15:28

zato što ih je uvjeravao da je
on u pravu, a ne Bog.^a **3** Raz-
gnjevio se i na tri Jobova pri-
jatelja jer mu ni na što nisu
odgovorili kako treba, nego su
Boga proglasili zlim.^b **4** Budu-
ći da su svi oni bili stariji od
njega, Elihu je čekao da kažu
svoje pa da se onda obrati Jo-
bu.^c **5** Kad je vidio da je to sve
što ta tri čovjeka imaju reći,
još se više razgnjevio. **6** Na-
posljertku je Elihu, sin Buzovca
Barakela, progovorio i rekao:

“Ja sam mlad,
a vi ste starci.^d

Zato sam se s poštovanjem
povukao^e
i nisam se usudio reći vam
ono što znam.

7 Razmišljao sam: ‘Neka
stariji govore,
neka mnoge godine pokažu
mudrost.’

8 Ali Božji duh,
dah Svemogućega, daje
ljudima razboritost.^f

9 Godine same po sebi ne
čine čovjeka mudrim
niti su samo starci oni koji
znaju što je ispravno.^g

10 Zato kažem: ‘Poslušaj me*,
pa ću i ja tebi reći ono
što znam.’

11 Evo, čekao sam da vi kažete
svoje,
slušao sam vaša razmiš-
ljanja^h
dok ste tražili prave riječi.ⁱ

12 Pažljivo sam vas slušao,
ali nitko od vas nije doka-
zao da je Job u krivu*
niti je opovrgnuo njegove
tvrdnje.

32:10 *Po svemu sudeći, Elihu se ovdje
obraća Jobu. **32:12** *Ili: "nije ukorio
Joba".

- 13 Zato nemojte govoriti: 'Mi smo mudri.
Njega Bog pobija, a ne čovjek.'
- 14 No njegove riječi nisu bile uperene protiv mene, pa mu se neću obraćati vašim riječima.
- 15 Oni su ustuknuli, ponestalo im je riječi, ne znaju više što bi rekli.
- 16 Ja sam čekao, ali oni više ne govore, samo stoje i više ništa ne odgovaraju.
- 17 Sada ću ja preuzeti riječ. I ja ću iznijeti ono što znam,
- 18 jer toliko toga imam reći, duh koji je u meni tjera me na to.
- 19 U meni sve kipi poput vina u čvrsto zatvorenom mijehu, poput vina u novom mijehu koji samo što se ne raspukne.^a
- 20 Dajte mi da govorim, to će mi olakšati muku!
Otvorit ću svoja usta i dati odgovor.
- 21 Ni prema kome neću biti pristran!^b
Nikome neću laskati,
- 22 a i ne znam laskati.
Jer kad bih to činio, moj bi me Tvorac brzo uklonio.
- 33** Molim te, Jobe, čuj moje riječi,
saslušaj sve što ću ti reći!
- 2 Evo moram otvoriti usta, moj jezik* mora govoriti.
- 3 Moje riječi dolaze iz čestitosti mog srca,^c
moje usne iskreno govore ono što znam.

33:2 *Dosl.: "jezik i nepce".

32. POGL.

a Mt 9:17

b Le 19:15
Izr 24:23
Jk 3:17

33. POGL.

c Mt 12:34
Lk 6:45

2. stupac

a Ps 119:73

b Pos 2:7
Pr 12:7
Dj 17:25

c Pos 2:7

d Job 10:7
Job 16:16, 17
Job 23:11

e Job 29:14

f Job 13:24
Job 16:9
Job 19:11g Job 13:27
Job 14:16
Job 31:4h Job 12:13
Ps 8:4
Iza 40:25
Iza 55:9i Iza 45:9
Ri 9:20

j Job 13:24

k Br 12:6
Da 4:5

l Job 36:10

- 4 Božji me duh načinio,^a
dah Svemogućega dao mi je život.^b
- 5 Odgovori mi ako možeš,
iznesi svoje tvrdnje preda mnom, pripremi se na obranu!
- 6 Znaj, pred pravim Bogom ja sam isti kao ti,
i ja sam od gline načinjen.^c
- 7 Zato nema razloga da me se plašiš,
težina mojih riječi neće te satrti.
- 8 No na svoje uši čuo sam,
tvoje mi riječi još uvijek odzvanjaju u ušima:
- 9 'Ja sam čist, nemam grijeha.^d
Čist sam, nikakav prijestup nisam počinio.^e
- 10 Ali Bog traži razloge da mi se suprotstavi,
smatra me svojim neprijateljem.^f
- 11 Noge mi stavlja u klade.
Nadzire sve moje staze.'^g
- 12 Nisi u pravu kad tako govoriš. Zato ti kažem:
Bog je mnogo veći od smrtnog čovjeka.^h
- 13 Zašto se žališ na njega?ⁱ
Zar zato što ti nije odgovorio na sve ono što si rekao?^j
- 14 Bog govori jednom, pa onda još jednom
– ali nitko na to ne obraća pažnju –
- 15 u snu, u viđenju po noći,^k
kad ljudi utonu u dubok san, kad spavaju na postelji.
- 16 Tada im on govori na uho,^l
svoje im pouke usađuje* u um,

33:16 *Dosl.: "zapečaćuje".

- 17 kako bi čovjeka odvratio od zlih djela^a i sačuavao ga od ponosa.^b
- 18 Bog mu čuva dušu* da ne ode u grobnu jamu,^c čuva mu život da mu ga mač[#] ne oduzme.
- 19 Ukoravaju ga i bolovi na njegovoj postelji i neprestana bol u njegovim kostima,
- 20 pa mu se gadi hrana, ne želi okusiti ni najukusnije jelo.^d
- 21 Naočigled mu nestaje mesa s kostiju i one sada strše*, a prije se nisu vidjele.
- 22 Njegova se duša* približava grobnoj jami, ubojice će mu uskoro oduzeti život.
- 23 Ako se za njega nađe glasnik*, jedan zastupnik među njih tisuću, koji bi razjasnio čovjeku kako može biti čestit,
- 24 tada će mu se Bog smilovati i reći:
‘Izbavi ga da ne ode u grobnu jamu!^e
Našao sam otkupninu za njega!^f
- 25 Neka mu tijelo postane zdravije* nego u mladosti,^g neka se vrati u dane svoje mladenačke snage!^h
- 26 Zavapit će k Boguⁱ i on će mu iskazati naklonost. Gledat će Božje lice i radosno klicati,

33:18, 22, 28 *Ili: “život”. 33:18 #Ili: “oružje (strijela)”. 33:21 *Ili: “ogoljele su”. 33:23 *Ili: “anđeo”. 33:25 *Dosl.: “svježije”.

33. POGL.

a Pos 20:6, 7
Mt 27:19

b Da 4:24, 25

c Pos 31:24

d Ps 107:17, 18

e Job 14:13

f Job 19:25
Mt 20:28

g 2Kr 5:14

h Pnz 34:7
Job 42:16
Ps 103:3-5

i Ps 30:8

2. stupac

a 2Sa 12:13
Ps 32:5
Izr 28:13
Lk 15:21
1Iv 1:9

b Ps 19:14
Iza 38:17

c Ps 56:13

34. POGL.

d Job 29:14
Job 33:9

e Job 27:2

- a Bog će smrtnog čovjeka opet smatrati pravednim.
- 27 Taj će čovjek govoriti* drugima:
‘Griješio sam^a i izvrtao ono što je ispravno, ali nisam dobio kaznu koju sam zaslužio[#].
- 28 On je izbavio[#] moju dušu* kako ne bi otišla u grobnu jamu,^b pa ću i dalje gledati svjetlost.’
- 29 Doista, sve to Bog čini za čovjeka, i to dvaput, pa i tripud,
30 da ga izbavi iz grobne jame, kako bi ga obasjala svjetlost života.^c
- 31 Pazi, Jobe! Saslušaj me! Šuti, a ja ću još govoriti!
- 32 Ako imaš što reći, reci mi! Govori, jer bih rado potvrdio da si u pravu!
- 33 Ali ako nemaš što reći, onda me saslušaj!
Šuti i poučit ću te mudrosti!”

- 34** Elihu je još rekao:
2 “Slušajte moje riječi, vi koji ste mudri, saslušajte me, vi koji puno toga znate!
3 Jer uho prosuđuje riječi kao što jezik* kuša hranu.
4 Ispitajmo sami što je ispravno.
Odlučimo zajedno što je dobro.
5 Jer Job je rekao: ‘Ja sam u pravu,^d ali Bog mi je uskratilo pravdu.^e

33:27 *Dosl.: “pjevati”. #Moguće i: “ali to mi nije donijelo nikakvu korist”. 33:28 #Dosl.: “otkupio”. 34:3 *Dosl.: “nepce”.

- 6** Zar ću lagati i reći da ne zaslužujem povoljnu presudu?
Moja je rana neizlječiva iako nisam učinio nikakav prijestup.^a
- 7** Ima li čovjeka kao što je Job,
koji porugu pije kao vodu?
- 8** U društvu je zlotvora, druži se sa zlikovcima.^b
- 9** Jer rekao je: 'Čovjek nema koristi od toga što želi ugoditi Bogu.'^c
- 10** Stoga me poslušajte, razboriti ljudi!
Pravi Bog nikad ne bi učinio nikakvo zlo,^d
Svemogući nikad ne bi nepravedno postupio!^e
- 11** Jer on će nagraditi čovjeka u skladu s njegovim djelima^f
i dat će mu ono što zaslužuje*.
- 12** Doista, Bog ne čini zlo,^g
Svemogući ne izvrće pravdu.^h
- 13** Tko mu je povjerio vlast nad zemljom?
Tko ga je postavio nad cijelim svijetom?
- 14** Ako se on okrene protiv ljudi,
ako k sebi uzme njihov duh i njihov dah,ⁱ
- 15** svi će izginuti
i čovječanstvo će se vratiti u prah.^j
- 16** Zato, ako si razborit, poslušaj ovo!
Pažljivo slušaj što ću ti reći!

34:11 *Ili: "dat će da snosi posljedice svojih postupaka".

34. POGL.

- a Job 9:17, 18
b Izr 1:10, 15
Izr 4:14
c Job 9:22-24
Job 35:3
d Pos 18:25
2Lje 19:7
Ps 92:15
e Pnz 32:4
Ri 9:14
He 6:10
f 1Lje 28:9
Ps 62:12
Izr 24:12
Jr 32:19
Eze 33:20
Ri 2:6
2Ko 5:10
Ga 6:7
1Pe 1:17
Ot 22:12
g Jk 1:13
h Ps 89:14
Ps 97:2
Ps 99:4
Ri 2:11
i Ps 104:29
Pr 12:7
Iza 42:5
Dj 17:25
j Pos 3:19
Ps 146:4
Pr 3:20

2. stupac

- a Izl 22:28
Pr 8:2-4
Pr 10:20
b Pnz 10:17
2Lje 19:7
Dj 10:34
Ri 2:11
Ef 6:9
c Job 31:13-15
Izr 22:2
d Ps 73:3, 19
Dj 12:21-23
e Izl 12:29
Da 5:30
f 1Sa 25:38
g Pos 6:5
2Lje 16:9
Job 31:4
Izr 5:21
Izr 15:3
Jr 16:17
Jr 32:19
1Pe 3:12
h Ps 139:11, 12
Iza 29:15
Jr 23:24
Am 9:3
He 4:13
i Eze 21:26, 27
Da 2:21
Da 4:25
j Ho 7:2
k 1Sa 4:17
Da 5:30
l Br 12:10
m 1Sa 15:11
n Ps 28:5

- 17** Zar bi netko tko mrzi pravdu mogao vladati?
Zar bi ti optužio moćnoga koji je pravedan?
- 18** Zar bi kralju rekao: 'Nitkove'?
Ili dostojanstvenicima: 'Zlikovci'?^a
- 19** Bog nije pristran prema uglednicima
i bogataš* mu nije draži od siromaha,^b
jer svi su oni djelo njegovih ruku.^c
- 20** Oni mogu umrijeti iznenađeno,^d usred noći.^e
Ljudi drhte i ginu,
čak i moćni pogibaju, ali ne od ljudske ruke.^f
- 21** Jer Bog promatra čovjekove puteve,^g
on vidi sve njegove korake.
- 22** Nema tog mraka ni guste tame
gdje bi se zlotvori mogli sakriti.^h
- 23** Jer Bog nijednom čovjeku ne određuje vrijeme
kad će pred njega doći na sud.
- 24** On obara moćne a da ih i ne mora saslušati,
i zatim druge postavlja na njihovo mjesto.ⁱ
- 25** Budući da zna njihova djela,^j
obara ih usred noći i satire.^k
- 26** Udara ih zbog njihove zloće na mjestu gdje svi to mogu vidjeti!^l
- 27** jer su mu okrenuli leđa^m
i ne mare ni za koji njegov put.ⁿ
- 28** Zbog njih siromasi vape k Bogu,

34:19 *Ili: "dostojanstvenik".

a on sluša viku onih koji su potlačeni.^a

29 Kad Bog ništa ne poduzima, tko ga može osuditi?

Kad okrene lice, tko ga može vidjeti?

Okrene li ga od cijelog naroda ili od jednog čovjeka, isto je.

30 Bog to čini da bezbožan čovjek* ne bi vladao^b niti postavljao zamke narodu.

31 Zar će itko reći Bogu: 'Kažnjen sam iako nisam počinio nikakav prijestup.'^c

32 Pomozi mi da uvidim ono što dosad nisam uvidio. Ako sam učinio nešto loše, neću to ponoviti.'

33 Hoće li te Bog nagraditi onako kako ti misliš iako odbacuješ njegovu presudu? Ti trebaš donijeti odluku, a ne ja.

Reci mi, dakle, ono što tako dobro znaš!

34 Razboriti ljudi, a i svaki mudar čovjek koji čuje moje riječi, reći će:

35 'Job govori, ali nema znanja,^d u njegovim riječima nema razboritosti.'

36 Neka se* Joba dokraja iskuša jer odgovara poput zlih ljudi!

37 On svom grijehu dodaje još i pobunu,^e podrugljivo plješće rukama pred nama

34:30 *Ili: "otpadnik". **34:36** *Moguće i: "Oče moj, neka se"

34. POGL.

a Izl 22:22, 23
Jk 5:4

b Job 13:16
Job 27:8

c Da 9:7
Ri 3:23

d Job 35:16
Job 38:2
Job 42:3

e Job 10:1
Job 19:6

2. stupac

a Job 35:2

35. POGL.

b Job 10:7
Job 16:16, 17
Job 34:5

c Job 9:22–24
Job 34:9
Ps 73:13

d Job 2:11

e Ps 68:34

f Izr 8:36
Izr 9:12

g Izr 19:3

h Ri 11:35

i Izr 29:2

j Iza 51:12, 13
1Pe 4:19

k Ps 42:8
Ps 149:5
Dj 16:25

l Ps 94:12
Iza 48:17

m Pos 1:26

i govori mnoštvo riječi protiv pravog Boga!"^a

35 Elihu je još rekao:

2 "Zar si toliko uvjeren da si u pravu da govoriš:

'Pravedniji sam od Boga?'^b

3 Ti govoriš: 'Od kakve ti* je koristi ako činim ono što je ispravno?

Je li mi sada bolje nego što bi mi bilo da sam činio grijeh?'^c

4 Ja ću ti odgovoriti – i tebi i tvojim prijateljima^d.

5 Podigni oči prema nebu i pogledaj, promotri oblake,^e koji su visoko iznad tebe.

6 Ako griješiš, hoćeš li time naštetiti Bogu?^f

Ako gomilaš prijestupe, hoćeš li mu time nauditi?^g

7 A ako si pravedan, što mu time daješ i što on dobiva od tebe?^h

8 Tvoja zloča može nauditi samo čovjeku kao što si ti, a tvoja pravednost može koristiti samo sinu čovječjem.

9 Ljudi zapomažu kad ih se jako tlači, vape za oslobođenjem od vlasti moćnika.ⁱ

10 Ali nitko ne kaže: 'Gdje je Bog, moj Veliki Tvorac,^j onaj koji ljudima daje razloga da ga noću hvale pjesmom?'^k

11 On nas poučava^l više nego životinje na zemlji^m i čini nas mudrijima od ptica na nebu.

35:3 *Vjerojatno se odnosi na Boga.

- 12** Ljudi zapomažu, ali on ne odgovara^a zbog ponosa zlih.^b
- 13** Bog nipošto ne sluša isprazne vapaje*,^c Svemogući ne obraća pažnju na njih.
- 14** A kamoli kad se žališ da ga ne vidiš!^d Tvoja je parnica pred njim, zato ga željno čekaj!^e
- 15** Jer on te nije gnjevno pozvao na odgovornost, prešao je preko tvojih krajnje nepromišljenih riječi.^f
- 16** Job uzalud otvara usta, nema znanja, a gomila riječi."^g
- 36** Elihu je zatim rekao:
2 "Budi još malo strpljiv sa mnom da ti nešto objasnim jer još nešto želim reći u Božje ime*.
3 Podrobno ću govoriti o onome što znam i objavit ću da je moj Tvorac pravedan.^h
4 Moje riječi doista nisu lažne, one potječu od onoga koji ima savršeno znanje.ⁱ
5 Uistinu, Bog je moćan/ i nikoga neće odbaciti, silan je u svojoj razboritosti.
6 Neće zle ostaviti na životu,^k dat će pravdu onima koji su u nevolji.^l
7 Od pravednika ne odvrća svoje oči.^m Na prijestolje ih postavlja s kraljevimaⁿ da bi uvijek bili uzvišeni.

35:13 *Ili: "laži". 36:2 *Ili: "u Božju obranu". 36:7 *Moguće i: "postavlja kraljeve".

35. POGL.

- a Ps 18:41
 b Izr 1:28, 29
 1Pe 5:5
 c Izr 15:29
 Iza 1:15
 Jr 11:11
 d Job 9:11
 e Ps 37:5
 f Ps 103:10-12
 g Job 34:35
 Job 38:2

36. POGL.

- h Pnz 32:4
 Ps 11:7
 Ps 139:14
 Da 9:14
 Ot 15:3
 i 1Sa 2:3
 Job 37:16
 j Ps 24:8
 Ps 99:4
 Jr 32:18
 k Ps 9:17
 Ps 68:2
 2Pe 2:9
 l Ps 10:14
 Ps 140:12
 Izr 22:22, 23
 m Ps 33:18
 Ps 34:15
 n Ps 78:70, 71
 Ps 113:7, 8
 Iza 9:7

2. stupac

- a Eze 18:30
 b Jr 26:13
 c Job 33:16-18
 Iza 1:19, 20
 Ri 2:8
 d Ps 55:23
 e 1Kr 14:24
 f Iza 30:21
 g Ps 18:19
 h Iza 55:2
 i Izr 2:22
 Jr 25:31
 j Izr 19:19
 Izr 29:22

- 8** No ako su okovani lancima i svezani užetom nevolje,
9 on im ukazuje na njihova nedjela, na njihove prijestupe počinjene iz oholosti.
10 Otvara im uši da čuju opomenu i govori im da prestanu činiti zlo.^a
11 Ako poslušaju i počnu mu služiti, proživjet će svoje dane u blagostanju i svoje godine u zadovoljstvu.^b
12 Ali ako ne poslušaju, poginut će od mača*,^c umrijet će a da ništa nisu naučili.
13 Oni kojima je srce bezbožno*, bit će ogorčeni. Oni ne mole za pomoć kad im on stavlja okove.
14 Umiru dok su još mladi,^d jer provode dane s* hramskim bludnicima.^e
15 A Bog izbavlja one koji su u nevolji, otvara im uši kada pate kako bi ga mogli čuti.
16 Izbavlja te iz nevolje^f i dovodi na prostrano mjesto, gdje te ništa ne sputava,^g i tješi te obiljem hrane na tvom stolu.^h
17 Bit ćeš zadovoljan presudom koju će dobiti zliⁱ kad ona bude donesena i kad pobijedi pravda.
18 No pazi da te bijes ne navede da budeš pakostan*^j

36:12 *Ili: "oružja (strijele)". 36:13 *Ili: "otpadničko". 36:14 *Moguće i: "život im se gasi među". 36:18 *Ili: "da pakosno plješeš rukama".

i ne daj da te veliko mito zavede.

- 19** Hoće li te tvoj vapaj ili tvoj silan trud sačuvati od nevolje?^a
- 20** Nemoj čeznuti za noći, kad ljudi nestaju sa svog mjesta!
- 21** Pazi da ne počneš činiti zlo zbog toga što ne želiš trpjeti nevolju.^b
- 22** Gle, Bog je uzvišen u svojoj snazi!
Ima li učitelja poput njega?
- 23** Zar njemu itko određuje što treba činiti?^c
Može li mu itko reći: 'Krivo si postupio'?^d
- 24** Sjeti se veličati njegova djela,^e
o kojima ljudi pjevaju.^f
- 25** Sav ih ljudski rod pro-matra,
smrtni čovjek gleda ih izdaleka.
- 26** Zaista, Bog je mnogo uzvišeniji nego što to možemo shvatiti,^g
broj njegovih godina ne može se dokučiti.^h
- 27** On crpi kapi vode u visinu,ⁱ
para se pretvara u kišne kapi,
- 28** a zatim one padaju iz oblaka,^j
pljušte po ljudima.
- 29** Može li itko razumjeti širenje oblaka,
grmljavinu iz njegovog šatora?^k
- 30** Pogledaj kako sijeva munjama^l iznad svog šatora

36:23 *Moguće i: "Zar njega itko može pozvati na odgovornost zbog njegovih djela?" **36:30** *Ili: "razastire svoju svjetlost".

36. POGL.

- a Job 34:20
Ps 33:16
Izr 11:4
- b He 11:24, 25
- c Iza 40:14
- d Job 34:10
Ri 9:14
- e Ps 92:5
Ps 104:24
- f Izl 15:1
- g Ps 145:3
Ps 148:13
Ot 15:3
- h Ps 90:2
Ps 102:25–27
1Ti 1:17
He 1:10–12
- i Pos 2:6
Am 5:8
- j Izr 3:20
Iza 55:10
Jr 14:22
- k 2Sa 22:12
- l Job 37:3

2. stupac

- a Dj 14:17
- b 2Sa 22:15
Ps 18:14
Ps 144:6

37. POGL.

- c Job 37:11
Ps 97:4
- d Job 40:9
Ps 29:3
Ps 68:33
- e 2Sa 22:14
- f Pr 3:11
Ot 15:3
- g Ps 147:16
- h Am 9:6

i vodama prekriva morsko dno.

- 31** Time on podržava život ljudima*
i daje im hranu u izobilju.^a
- 32** U svojim rukama on drži munju
i zapovijeda joj kamo da udari.^b
- 33** Grom najvešćuje njegov dolazak,
čak i stoka najavljuje tko* dolazi.

37 Zbog toga mi srce snažno lupa,
kao da će iskočiti sa svog mjesta.

- 2** Pažljivo slušajte tutnjavu njegovog glasa
i grmljavinu što izlazi iz njegovih usta.
- 3** On je pušta preko cijelog neba,
šalje svoje munje^c do svih krajeva zemlje.
- 4** Iza njih razliježe se tutnjava,
Bog grmi veličanstvenim glasom,^d
a munje ne prestaju sijevati dok se njegov glas ori.
- 5** Bog čudesno grmi svojim glasom,^e
čini velike stvari, koje ne možemo dokučiti.^f
- 6** Jer snijegu govori: 'Padni na zemlju!'^g
i kiši: 'Snažno zapljušti!'^h
- 7** Bog zaustavlja sve čovjekove poslove*
da bi svaki smrtni čovjek upoznao njegova djela.

36:31 *Moguće i: "brani narode".
36:33 *Moguće i: "što". **37:7** *Dosl.: "zapečaćuje ruku svakom čovjeku".

- 8 Divlje životinje ulaze u svoje brloge, borave u svojim jazbinama.
- 9 Olujni vjetar izlazi iz svojih odaja,^a sjeverni vjetrovi donose studen.^b
- 10 Od Božjeg daha nastaje led^c i vodena se površina smr-zava.^d
- 11 Da, on oblake puni vodom, prosipa munje^e iz oblaka,
- 12 pa one jure kamo god ih pošalje, na površini nastanjene zemlje čine sve što im zapovjedi.^f
- 13 Pomoću oblaka on izvršava kaznu,^g natapa tlo ili pokazuje vjernu ljubav.^h
- 14 Poslušaj ovo, Jobe, stani i dobro razmisli o Božjim čudesnim djelima!ⁱ
- 15 Znaš li kako Bog upravlja* oblacima i kako stvara munje koje sijevaju iz oblaka?
- 16 Znaš li kako oblaci plove?^j To su čudesna djela onoga koji ima savršeno znanje.^k
- 17 Zašto ti se haljine užare kad zemlja utihne zbog južnog vjetra?^l
- 18 Možeš li s Bogom razapeti* nebesa,^m čvrsta poput lijevanog ogledala?
- 19 Reci nam što da mu kažemo! Mi ne znamo odgovore jer smo u tami.
- 20 Zar ću reći Bogu da želim razgovarati s njim?

37:15 *Ili: "zapovijeda". 37:18 *Ili: "iskovati".

37. POGL.

- a Ps 104:3
b Izr 25:23
c Ps 147:16
d Job 38:29, 30
e Job 37:3
f Ps 148:8
g Izl 9:23
1Sa 12:17, 18
h 1Kr 18:45
Job 36:29, 31
Job 38:25–27
Jk 5:17, 18
i Ps 111:2
Ps 145:5
j Job 36:29
k Job 36:4
Ps 18:30
Ps 104:24
l Lk 12:55
m Iza 44:24

2. stupac

- a Ri 11:34
b 1Lje 16:27
Ps 8:1
c Ps 145:3
Pr 3:11
Ri 11:33
d 1Lje 29:11
Job 36:22
Iza 40:26
e Pnz 32:4
Ps 33:5
Ps 37:28
f Ps 11:7
Ps 71:19
g Ps 33:8
Izr 1:7
Mt 10:28
h Izr 3:7
Mt 11:25
Ri 11:20
Ri 12:16
1Ko 1:26

38. POGL.

- i Izl 19:16, 19
1Kr 19:11
j Job 42:3
k Pos 1:1
Ne 9:6
Ps 136:6
Izr 8:29
He 1:10
l Ps 104:5
m Ot 22:16

Je li itko rekao nešto toliko važno da bi on to trebao čuti?^a

- 21 Ljudi ne mogu vidjeti sunčevu svjetlost, iako ona blista na nebu, sve dok ne dođe vjetar i ne rastjera oblake.
- 22 Sa sjevera dolazi zlatni sjaj. Božja veličanstvenost^b budi strahopoštovanje.
- 23 Svemogući nam je nedokučiv.^c Neizmjereno je moćan^d i nikad ne gazi svoju pravdu^e i veliku pravednost.^f
- 24 Zato ga se ljudi trebaju bojati!^g Njemu nisu dragi oni koji misle* da su mudri."^h

38 Nato se Jehova iz vihora obratio Jobu:ⁱ

- 2 "Tko to zamagljuje moje riječi i govori, a ništa ne zna?^j
- 3 Molim te, čovječe, pripremi se za ono što slijedi. Ja ću te pitati, a ti mi odgovori.
- 4 Gdje si bio kad sam zemlju utemeljio?^k Reci mi ako misliš da razumiješ kako sam to učinio.
- 5 Znaš li možda tko je određio njene mjere i tko ju je mjernim užetom izmjerio?
- 6 Na čemu počivaju njeni temelji i tko joj je položio ugaoni kamen^l
- 7 dok su jutarnje zvijezde^m zajedno klicale

37:24 *Ili: "koje vlastito srce uvjerava".

- i svi Božji sinovi*^a radosno uzvikivali?
- 8** Tko je vratima zatvorio more^b kad je navrlo kao iz majčine utrobe,
- 9** kad sam ga odjenuo oblacima i povio gustom tamom,
- 10** kad sam mu odredio granicu i postavio vrata sa zasunima^c
- 11** te rekao: 'Dotle možeš dolaziti, ali ne dalje, tu će se zaustavljati tvoji ponosni valovi?'^d
- 12** Jesi li ikad jutru zapovjedio da svane ili kazao zori gdje da se pojavi^e
- 13** te da uhvati zemlju za krajeve i s nje strese zle?^f
- 14** Kad je obasja jutarnja svjetlost, zemlja se preobražava kao glina pod pečatom i sve na njoj zablista poput ukrasa na haljini.
- 15** A zlima se uskraćuje njihova svjetlost i slama se njihova podignuta ruka.
- 16** Jesi li ikad sišao do mjesta na kojima izvire more? Jesi li istražio morske dubine?^g
- 17** Jesu li ti se pokazala vrata smrti?^h Jesi li vidio vrata guste tame*?ⁱ
- 18** Jesi li upoznao zemljina prostranstva?^j Reci mi ako sve to znaš!

38:7 *Riječ je o hebrejskom izrazu koji se odnosi na anđele. **38:17** *Ili: "smrtne sjene".

38. POGL.

a Pos 6:2
1Kr 22:19
Job 1:6
Job 2:1
Ps 89:6

b Ps 33:7
Izr 8:29

c Pos 1:9
Jr 5:22

d Izr 8:29

e Pos 1:5
Ps 74:16

f Job 24:15
1So 5:7

g Pos 1:2
Ps 77:19

h Ps 9:13
Mt 16:18

i Job 10:21, 22

j Ps 74:17
Ps 89:11

2. stupac

a Iza 45:7

b Job 37:6

c Js 10:11
Iza 30:30

d Izl 9:24
Eze 13:13

e Ps 135:7

f Job 28:26

g Ps 104:13
Ps 107:35

h Ps 147:7, 8

i 1Sa 12:18
Iza 30:23
Jr 5:24

j Pos 27:28

k Ps 147:16

l Job 37:10

- 19** Znaš li gdje prebiva svjetlost^a i gdje boravi tama?
- 20** Možeš li ih onamo odnijeti? Znaš li puteve do njihove kuće?
- 21** Znaš li sve to? Zar si već bio živ* kad sam sve to stvarao? Imaš li doista toliko godina?
- 22** Jesi li ušao u riznice snijega^b i jesi li vidio riznice tuče,^c
- 23** koje čuvam za vrijeme nevolje, za dan boja i rata?^d
- 24** Kojim se putem širi svjetlost* i odakle istočni vjetar puše na zemlji?^e
- 25** Tko je na nebu napravio žljebove za kišu i odredio put olujnim oblacima i gromovima^f
- 26** da bi kiša padala ondje gdje nitko ne živi, u pustim krajevima u kojima nema ljudi,^g
- 27** da napoji голу pustoš i učini da nikne trava?^h
- 28** Ima li kiša oca?ⁱ Tko je otac kapima rose?^j
- 29** Iz čije utrobe izlazi led i tko rađa inje što se spušta s neba?^k
- 30** Tko čini da voda postane čvrsta poput kamena, da se površina vodenog bezdana zaledi?^l
- 31** Možeš li svezati zvijezde u zviježđu Kima*
- 38:21** *Ili: "rođen". **38:24** *Moguće je: "munja". **38:31** *Moguće je da je riječ o Plejadama (Vlašićima) u zviježđu Bika.

ili odriješiti zvijezde u
zviježđu Kesil*?^a

32 Možeš li izvesti neko zviježđe* u pravo vrijeme

ili voditi zviježđe Aš# s njegovim sinovima?

33 Poznaješ li zakone koji upravljaju nebom^b

i možeš li im* dati vlast nad zemljom?

34 Možeš li svojim glasom doviknuti oblacima da izliju jaku kišu na tebe?^c

35 Možeš li kamo poslati munje?

Hoće li one doći k tebi i reći: 'Evo nas'?

36 Tko je mudrost stavio u oblake*^d

i dao razbor nebeskim pojavama*?^e

37 Tko je dovoljno mudar da prebroji oblake

i tko može prevrnuti nebeske čupove s vodom,^f

38 pa da se prašina pretvori u blato

i da se grude zemlje slijepe?

39 Možeš li lavu loviti plijen i mladim lavovima utažiti glad^g

40 dok vrebaju iz zaklona, dok leže u zasjedi u svom skrovištu?

41 Tko gavranu pribavlja hranu^h

kad njegovi ptici vape k Bogu

i lutaju jer nemaju što jesti?

38:31 *Moguće je da je riječ o Orionu.

38:32 *Dosl.: "Mazarot". U 2Kr 23:5 spominje se srodni izraz u množini, koji se odnosi na zviježđa zodijaka. *Moguće je da je riječ o Velikom medvjedu (Velikim kolima). **38:33** *Moguće i: "Bogu". **38:36** *Moguće i: "čovjeka". *Moguće i: "dao razbor umu".

38. POGL.

a Am 5:8

b Izr 3:19

Jr 31:35

Jr 33:25

c Za 10:1

d Jr 10:12

e Ps 136:5

Izr 3:20

f Jr 10:13

g Ps 104:21

Ps 145:15, 16

Na 2:12

h Ps 147:9

Mt 6:26

Lk 12:24

2. stupac

39. POGL.

a Ps 104:18

b Ps 29:9

c Job 24:5

Ps 104:10, 11

d Pnz 33:17

39 Znaš li kada je ženkama kozoroga vrijeme da se ojare?^a

Jesi li ikad promatrao kako košute donose na svijet svoje mlade?^b

2 Brojiš li koliko ih mjeseci nose?

Znaš li kada je vrijeme da se otele?

3 Zgrče se kad mlade donose na svijet, a onda im bolovi prestanu.

4 Njihova mladunčad jača i raste u divljini, a potom ode i više se ne vraća k njima.

5 Tko je divljeg magarca pustio na slobodu,^c tko mu je odriješio užad?

6 Pustinju sam učinio njegovim domom i dao sam mu da živi na slanoj zemlji.

7 On prezire gradsku revu, ne mora slušati povike goniča.

8 Luta po gorama u potrazi za pašnjacima ne bi li pronašao kakvu zelenu biljku.

9 Hoće li ti divlji bik htjeti služiti?^d

Hoće li provesti noć u tvojoj staji*?

10 Možeš li divljeg bika užetom vezati za plug*?

Hoće li on poći za tobom da ore^e u dolini?

11 Hoćeš li se pouzdati u njegovu veliku snagu i prepustiti mu svoj težak posao?

39:9 *Ili: "uz tvoje jasje". **39:10** *Dosl.: "brazdu". *Ili: "drlja".

12 Hoćeš li se pouzdati u njega da će ti prikupiti žito i da će ti ga dovesti na gumno?

13 Ženka noja veselo maše krilima, no mogu li se njena krila i perje usporediti s roditeljima?^a

14 Ona svoja jaja ostavlja na zemlji, grije ih u tlu.

15 Zaboravlja da bi ih nečija noga mogla zdrobiti ili da bi ih neka životinja mogla zgaziti.

16 Nemilosrdno postupa sa svojim pticama, kao da nisu njezini.^b

Ne boji se da bi joj trud mogao biti uzaludan.

17 Jer Bog ju je lišio mudrosti*, nije joj udijelio razboritosti.

18 A kad potrči i zamahne krilima, smije se konju i njegovom jahaču.

19 Zar ti konju daješ snagu?^c Jesi li mu ti ukrasio vrat lepršavom grivom?

20 Možeš li učiniti da skače kao skakavac?

Zastrašujuće je njegovo ponosno rzanje.^d

21 Kopitom udara o tlo u dolini i propinje se.^e juriša u bitku*.^f

22 Strahu se smije i ničeg se ne plaši,^g pred mačem ne uzmiče.

23 Nad njim zvekeću strijele u tobolcu, sijevaju koplje i sulica*.

39:17 *Dosl.: "Bog joj je dao da zaboravi mudrost". 39:21 *Dosl.: "nasrće na oružje". 39:23 *Ili: "kratko koplje".

39. POGL.

a Ps 104:17
Za 5:9

b Tu 4:3

c Ps 147:10
Iza 31:1

d Jr 8:16

e Su 5:22
Ps 32:9

f IZR 21:31
Jr 46:9
Jr 47:3
Hb 1:8

g Iza 5:28
Jr 8:6

2. stupac

a Jr 46:4

b IZR 23:5
Iza 40:31

c Jr 49:16
Ob 4

d Job 9:26
Jr 49:22

e Mt 24:28

40. POGL.

f Job 33:12, 13
Iza 45:9

g Job 13:3
Job 23:3-5
Job 31:35

h Job 42:5, 6

i Ps 39:9
Izr 30:32

24 Drhteći od nestrpljenja, juri naprijed*, nitko ga ne može zadržati[#] kad začuje zvuk roga.

25 Čim se oglasi rog, on uzbuđeno njišti.

Izdaleka njuši bitku, čuje viku zapovjednika i ratni poklik.^a

26 Jesi li ti naučio sokola da se vine uvis i raširi svoja krila prema jugu?

27 Zar se na tvoju naredbu orao diže uvis^b i gradi svoje gnijezdo na visini^c

28 te noć provodi na litici, živi u svom zaklonu na vrhu litice?

29 Odande kreće u potragu za hranom,^d njegove oči vide daleko.

30 Njegovi ptici piju krv. Gdje god ima leševa, ondje je i on.^e

40 Jehova je nadalje rekao Jobu:

2 "Hoće li se onaj koji priguvara prepirati sa Svemoćnim?^f

Neka odgovori onaj koji želi ukoriti Boga!"^g

3 Nato je Job odgovorio Jehovi:

4 "Ja sam neznan.^h Što da ti odgovorim?

Stavljam ruku na usta.ⁱ

5 Govorio sam jednom, ali više neću odgovarati, dvaput sam govorio, ali više ništa neću reći."

39:24 *Ili: "guta prostranstva". [#]Može i: "on ne vjeruje".

6 Nato je Jehova iz vihora rekao Jobu:^a

7 "Molim te, čovječe, pripremi se za ono što slijedi. Ja ću te pitati, a ti mi odgovori.^b

8 Zar ćeš dovoditi u pitanje* moju pravdu? Zar ćeš mene osuditi da bi sebe opravdao?^c

9 Je li tvoja ruka moćna poput Božje?^d Može li tvoj glas grmjeti poput njegovog?^e

10 Ukrasi se, molim te, slavom i veličanstvom, odjeni se dostojanstvom i krasotom!

11 Iskali svoj žestoki gnjev, pogledaj sve ohole i ponizi ih!

12 Pogledaj sve ohole i obori ih, zgazi zle u trenu!

13 Sve ih sakrij u prahu, sveži ih na skrivenom mjestu,

14 pa ću čak i ja priznati* da te tvoja desnica može spasiti.

15 A sada promotri voden-konja*, kojeg sam načinio kao i tebe.

On jede travu kao bik.

16 Gle kako su mu snažni bokovi, koliko snage ima u mišićima na trbuhu!

17 Rep mu je čvrst kao cedar, isprepletene su tetive njegovih bedara.

18 Njegove su kosti poput bakrenih cijevi,

40. POGL.

a Job 38:1

b Job 38:3
Job 42:4

c Ps 51:4
Ri 3:4

d Izl 15:6
Ps 89:13
Iza 40:26
1Ko 10:22

e Job 37:4
Ps 29:3

2. stupac
a Jb 3:15

41. POGL.

b Ps 104:25, 26

noge su mu poput željeznih poluga.

19 On je najistaknutiji među Božjim djelima.

Samo mu se njegov Tvorac može približiti s mačem.

20 Čitave gore daju mu hranu, a sve životinje igraju se na njima.

21 On leži pod lotosima, zaklanja ga trska u močvari.

22 Lotosi mu daju hlad, okružuju ga topole u dolini*.

23 Ako rijeka nabuja, on se ne plaši.

Miran je čak i kad mu Jordan^a navali u usta.

24 Može li ga itko uhvatiti dok su mu oči otvorene ili mu kukom probiti nos?

41 Možeš li krokodila*^b uhvatiti udicom ili mu jezik privezati užetom?

2 Možeš li mu uže* provući kroz nozdrve ili mu kukom^c probiti čeljust?

3 Hoće li te moliti za milost ili ti se obratiti blagim riječima?

4 Hoće li s tobom sklopiti savez, pa da ti bude rob do kraja života?

5 Možeš li se igrati s njim kao s pticom ili ga vezati uzicom da bi se s njim igrale tvoje djevojčice?

6 Hoće li ga ribari uloviti i cjenkati se za njega?

40:22 *Ili: "vadiju". Vidi izraz "vadi" u Rječniku. 41:1 *Dosl.: "levijatana". 41:2 *Dosl.: "rogoz". ^cDosl.: "bodljom".

40:8 *Ili: "obezvrjediti". 40:14 *Ili: "pa ću te čak i ja pohvaliti". 40:15 *Dosl.: "behemota".

- Hoće li ga raskomadati
i prodati trgovcima?
- 7** Možeš li mu kožu isproba-
dati ribarskim kopljima^a
ili glavu ostima?
- 8** Digneš li ruku na njega,
zapamtit ćeš borbu s njim i
nećeš to ponoviti!
- 9** Uzaludno je nadati se da
ćeš ga pokoriti.
Čim bi ga ugledao, ostao bi
bez daha*.
- 10** Nitko se ne usudi
izazivati ga.
A tko se onda može meni
suprotstaviti?^b
- 11** Je li meni itko išta dao, pa
da mu se trebam odužiti?^c
Sve što je pod nebom,
moje je.^d
- 12** Još ću nešto reći o njego-
vom tijelu,
o njegovoj snazi i o njegovoj
skladnoj građi.
- 13** Tko mu može skinuti
odjeću?
Tko smije ući među njegove
razjapljene čeljusti?
- 14** Tko mu može otvoriti usta*?
Njegovi su zubi zastra-
šujući.
- 15** Na leđima mu se nižu
ljuske*,
čvrsto priljubljene jedna
uz drugu.
- 16** Toliko su zbijene
da ni vjetar ne može pro-
drijeti među njih.
- 17** Snažno prianjaju jedna
uz drugu,
čvrsto se drže i ne mogu se
razdvojiti.
- 18** Kad on ispusti zrak kroz no-
zdrve, svjetlost zabljesne,

41:9 *Ili: "srušio bi se". **41:14** *Dosl.:
"vrata lica". **41:15** *Moguće i: "Nizovi
ljusaka njegov su ponos".

41. POGL.

a Job 41:26

b 2Lje 20:6
Da 4:35
Dj 11:17
Ri 9:19

c Ri 11:35

d Pnz 10:14
Ps 24:1
Ps 50:12
1Ko 10:26

2. stupac

a Job 41:7

b Iza 41:15

- a oči su mu poput sunčevih
zraka u zoru.
- 19** Iz njegovih usta sijejaju
munje,
iskaču ognjene iskre.
- 20** Iz njegovih nozdrva suklja
dim,
kao iz peći u kojoj gori
rogoz.
- 21** Njegov dah potpaljuje
ugljevlje,
plamen izlazi iz njegovih
usta.
- 22** Vrat mu je izuzetno snažan.
Pred njim se širi strah.
- 23** Izbrazdana koža na njego-
vom trbuhu jako je čvrsta,
poput oklopa salivenog od
željeza koji se ne može
skinuti s njega.
- 24** Srce mu je tvrdo kao kamen,
tvrdo je kao donji mlinski
kamen.
- 25** Kad se podigne, i junaci se
uplaše.
Kad udari po vodi, smetu se
od straha.
- 26** Mač ga ne može nadvladati,
a ni koplje, ni strijela, ni
strelica.^a
- 27** Njemu je željezo kao slama,
bakar kao trulo drvo.
- 28** Strijela ga ne može natjera-
ti u bijeg,
kamenje iz pračke za njega
je kao slama.
- 29** I toljaga mu je kao slamka,
on se smije zveckanju kop-
lja.
- 30** Na trbuhu kao da ima oštre
krhotine lončarije.
U blatu ostavlja trag kao
vršilica.^b
- 31** Od njega dubina uzavri kao
voda u loncu,
more se uspjesi kao mirisno
ulje u loncu.

- 32** Za sobom ostavlja blistave brazde,
pa se čini kao da voda ima sijede vlasi.
- 33** Na zemlji mu ništa nije slično,
stvoren je da se ničega ne boji.
- 34** Neustrašivo promatra sve ohole životinje.
Kralj je nad svim veličanstvenim zvijerima.”
- 42** Nato je Job odgovorio Jehovi:
- 2** “Sada znam da ti sve možeš i da tebi ništa što naumiš nije neostvarivo.^a
- 3** Rekao si: “Tko to zamagljuje moje riječi, a ništa ne zna?”^b
Eto, govorio sam, ali nisam razumio
ono što je prečudesno za mene, što ne poznajem.^c
- 4** Rekao si: ‘Molim te, slušaj, a ja ću govoriti.
Ja ću te pitati, a ti mi odgovori.’^d
- 5** Dodao sam samo slušao o tebi,
ali sada te vidim svojim očima.
- 6** Zato povlačim sve što sam rekao^e
i kajem se u prahu i pepelu.”^f
- 7** I tako je Jehova završio razgovor s Jobom. Zatim je Jehova rekao Temancu Elifazu:
- “Razgnjevio sam se na tebe i na tvoja dva prijatelja,^g jer niste o meni govorili istinu^h kao moj sluga Job. **8** Zato uzmite sada sedam junaca i sedam ovnova pa otidite mom sluzi Jobu te prinesite za sebe žrtvu paljenicu. A moj sluga Job pomolit će

42. POGL.

a Pos 18:14
Ps 135:6
Iza 43:13
Iza 55:10, 11
Jr 32:17
Mk 10:27
Lk 18:27

b Job 38:2

c Ps 40:5
Ps 139:6

d Job 38:3
Job 40:7

e Job 40:4

f Ezr 9:6
Ps 51:17

g Job 2:11

h Job 11:6
Job 15:14, 15
Job 22:2, 3

2. stupac

a Pos 20:17
Jk 5:15

b Mt 6:14

c Job 2:6, 7
Jk 5:11

d Pos 32:10
1Sa 2:7
2Lje 25:9
Izr 22:4
Iza 61:7

e Job 19:13

f Izr 3:33
Izr 10:22
He 11:6
Jk 5:11

g Job 1:3

h Job 1:1, 2

se za vas.^a Uslišit ću njegovu molbu, te vas neću kazniti za vašu ludost, za to što niste o meni govorili istinu kao moj sluga Job.”

9 Tada su Temanac Elifaz, Šuahovac Bildad i Naamac Sofar otišli odande i učinili ono što im je Jehova rekao. I Jehova je uslišio Jobovu molitvu.

10 Nakon što se Job pomolio za svoje prijatelje,^b Jehova je otklonio njegove nevolje^c i ponovno mu podario blagostanje*. Jehova mu je svega dao dvostruko više nego što je prije imao.^d **11** Sva Jobova braća i sestre i svi njegovi nekadašnji prijatelji^e došli su k njemu i jeli s njim u njegovoj kući. Pokazali su mu suosjećanje i tješili ga zbog svih nevolja koje su ga snašle jer je Jehova to dopustio. Svatko od njih dao mu je na dar novac i zlatni prsten.

12 I tako je Jehova više blagoslovio Joba u kasnijim godinama njegovog života nego u njegovim mlađim danima,^f pa je Job imao 14 000 ovaca, 6000 deva, 2000 goveda* i 1000 magarica.^g **13** A dobio je i sedam sinova i tri kćeri.^h **14** Prvoj je dao ime Jemima, drugoj Kasija, a trećoj Keren-Hapuk. **15** U cijeloj zemlji nije bilo tako lijepih žena kao što su bile Jobove kćeri. Njihov im je otac dao nasljedstvo kao i njihovoj braći.

16 Poslije toga Job je poživio još 140 godina te je vidio svoje potomke sve do četvrtog naraštaja. **17** Na koncu je Job umro u dubokoj starosti, zadovoljan svojim životom.

42:10 *Ili: “Jehova je izbavio Joba iz zatočeništva”. **42:12** *Ili: “1000 jarmova goveda”.

PSALMI

PREGLED SADRŽAJA

- 1 Put pravednih i put zlih
Sretan je onaj tko čita Božji zakon (2)
Pravednici su kao drvo koje donosi plod (3)
Zli su kao pljeva koju raznosi vjetar (4)
- 2 Jehova i njegov pomazanik
Jehova se smijeje narodima (4)
Jehova postavio svog kralja (6)
Iskazujte poštovanje sinu (12)
- 3 Pouzdanje u Boga u nevolji
"Zašto je tako mnogo mojih protivnika?" (1)
"Spasenje dolazi od Jehove" (8)
- 4 Molitva kojom se izražava pouzdanje u Boga
"Ako se razljutite, nemojte grijешiti" (4)
"U miru ću leći i spavati" (8)
- 5 Jehova je utočište pravedniku
Bog mrzi zlo (4, 5)
"Pravedni Bože, vodi me" (8)
- 6 Molitva za milost
Mrtvi ne hvale Boga (5)
Bog sluša usrdne molbe (9)
- 7 Jehova je pravedan sudac
"Sudi mi, Jehova" (8)
- 8 Božja veličanstvenost i čovjekovo dostojanstvo
"Nema imena koje je veličanstveno kao tvoje!" (1, 9)
"Što je smrtni čovjek da misliš na njega?" (4)
Čovjek okrunjen krasotom (5)
- 9 Objavljivanje Božjih čudesnih djela
Jehova je sigurno utočište (9)
"Oni koji poznaju tvoje ime uzdat će se u tebe" (10)
- 10 Jehova pomaže bespomoćnima
Zli kaže: "Nema Boga" (4)
Bespomoćni se obraćaju Jehovi (14)
"Jehova je kralj u svu vječnost" (16)
- 11 Tražiti utočište kod Jehove
"Jehova je u svom svetom hramu" (4)
Bog mrzi svakoga tko voli nasilje (5)
- 12 Jehova izbavlja one koji su u nevolji
Božje su riječi čiste (6)
- 13 Čežnja za spasenjem koje daje Jehova
Dokle će biti tako, Jehova? (1, 2)
Jehova velikodušno nagrađuje (6)
- 14 Opis bezumnih ljudi
"Nema Jehove" (1)
"Nema nikoga tko čini dobro" (3)
- 15 Tko može biti gost u Jehovinom šatoru?
Onaj tko govori istinu u svom srcu (2)
Onaj tko ne kleveće (3)
Onaj tko drži obećanje, makar mu to bilo i na štetu (4)
- 16 Sve dobro u životu dolazi od Jehove
"Jehova je moje nasljedstvo" (5)
"Noću me opominju misli" (7)
"On mi je zdesna" (8)
"Ti me nećeš ostaviti u grobu" (10)
- 17 Molitva za zaštitu
"Istražio si moje srce" (3)
"Sakrij me u sjeni svojih krila" (8)
- 18 Psalmist hvali Boga jer ga je izbavio
"Jehova je moja hrid" (2)
Jehova s vjernim čovjekom postupa vjerno (25)
Božji put je savršen (30)
"Tvoja me poniznost čini velikim" (35)
- 19 Božja djela stvaranja i njegovi zakoni svjedoče o njemu
"Nebesa objavljuju Božju slavu" (1)
Božji savršeni zakon vraća snagu (7)
"Očisti me od grijeha kojih nisam svjestan" (12)
- 20 Bog spašava kralja kojeg je pomazao
Neki se uzdaju u kola i konje, "a mi prizivamo ime Jehove" (7)
- 21 Jehova blagoslivlja kralja koji se uzda u njega
Kralju podaren dug život (4)
Bog će poraziti svoje neprijatelje (8-12)
- 22 Psalmist očajan, potom hvali Boga
"Bože moj, zašto si me ostavio?" (1)
"Izvlače ždrijeb za moju odjeću" (18)
"Hvalit ću te usred okupljenog mnoštva" (22, 25)
Cijeli svijet štovat će Boga (27)
- 23 "Jehova je moj pastir"
"Ništa mi neće nedostajati" (1)

- “Krijepi me” (3)
 “Moja se čaša prelijeva” (5)
- 24 Slavni kralj ulazi na vrata
 “Jehovi pripada zemlja” (1)
- 25 Molitva za vodstvo i oprost
 “Nauči me hoditi tvojim stazama” (4)
 “Jehova je prisan prijatelj onima koji ga se boje” (14)
 “Oprosti mi sve moje grijehе” (18)
- 26 Živjeti čestito
 “Ispitaj me, Jehova” (2)
 Kloniti se lošeg društva (4, 5)
 “Obilazit ću tvoj žrtvenik, Jehova” (6)
- 27 “Jehova je tvrđava mog života”
 Cijenjenje Božjeg hrama (4)
 “Ako me otac i majka ostave,
 Jehova će me prihvatiti” (10)
 “Uzdaj se u Jehovu” (14)
- 28 Uslišena psalmistova molitva
 “Jehova je moja snaga i moj štit” (7)
- 29 Jehovin silan glas
 Štovati Jehovu u “svetom ruhu” (2)
 “Veličanstveni Bog grmi svojim glasom” (3)
 Jehova daje snagu svom narodu (11)
- 30 Tuga pretvorena u radost
 Božja milost traje čitav život (5)
- 31 Tražiti utočište kod Jehove
 “U tvoje ruke povjeravam svoj duh” (5)
 Jehova je istinoljubivi Bog (5)
 Velika je Božja dobrota (19)
- 32 Sretni su oni kojima je grijeh oprostěn
 “Napokon priznao svoj grijeh” (5)
 Bog čini čovjeka razboritim (8)
- 33 Psalmist hvali Stvoritelja
 “Pjevajte mu novu pjesmu” (3)
 Sve je sazđano Jehovinom riječju i njegovim duhom (6)
 Jehovin je narod sretan (12)
 “Jehovine oči bdiju” (18)
- 34 Jehova izbavlja svoje slugе
 “Uzvisujmo njegovo ime zajedno” (3)
 Jehovin anđeo štiti bogobožjane (7)
 “Iskušajte Jehovu i uvjerite se da je dobar” (8)
 Pravedniku nijedna kost nije slomljena (20)
- 35 Molitva Bogu za izbavljenje od neprijatelja
 Neprijatelji će biti otjerani (5)
- “Hvalit ću te među mnoštvom ljudi” (18)
 “Oni koji me bez razloga mrže” (19)
- 36 Dragocjena je Božja vjerna ljubav
 Zli se ne boji Boga (1)
 Bog je izvor života (9)
 “Zahvaljujući tvojoj svjetlosti mi vidimo svjetlost” (9)
- 37 Oni koji se uzđaju u Jehovu bit će blagoslovljeni
 “Nemoj se uznemiravati zbog onih koji čine zlo” (1)
 “Neka ti Jehova bude najveća radost” (4)
 “Dopusti Jehovi da te vodi u životu” (5)
 “Krotki će posjedovati cijelu zemlju” (11)
 Pravednik neće prositi kruha (25)
 Pravednici će vječno živjeti na zemlji (29)
- 38 Molitva pokajnika koji pati
 “Potišten sam i posve malodušan” (6)
 Jehova čuje one koji ga čekaju (15)
 “Mučio me moj grijeh” (18)
- 39 O kratkoći života
 Čovjek je samo dah (5, 11)
 “Nemoj zanemariti moje suze!” (12)
- 40 Zahvala Bogu kojem nitko nije ravan
 Božjih djela ima toliko da se ne mogu sva spomenuti (5)
 Bogu nije prvenstveno stalo do žrtava (6)
 “Uživam vršiti tvoju volju” (8)
- 41 Molitva čovjeka koji je na bolesničkoj postelji
 Bog će okrijepiti bolesnoga (3)
 Izdao ga bliski prijatelj (9)
- 42 Psalmist hvali Boga, svog velikog spasitelja
 Čezne za Bogom kao što košuta čezne za potocima (1, 2)
 “Zašto sam očajan?” (5, 11)
 “Čekat ću Boga” (5, 11)
- 43 Bog je sudac koji spašava
 “Pošalji svoje svjetlo i svoju istinu” (3)
 “Zašto sam očajan?” (5)
 “Čekat ću Boga” (5)
- 44 Molitva za pomoć
 “Ti si nas spasio” (7)
 “Smatraju nas ovcama za klanje” (22)
 “Pritekni nam u pomoć!” (26)

- 45 Svadba pomazanog kralja
"Ljupke riječi teku s tvojih usana" (2)
"Bog je tvoje prijestolje u svu vječnost" (6)
Kralj čežna za nevjestinom ljepotom (11)
Sinovi će biti poglavari po svojoj zemlji (16)
- 46 "Bog nam je utočište"
Božja zapanjujuća djela (8)
Bog prekida ratove po cijeloj zemlji (9)
- 47 Bog je kralj cijele zemlje
Jehova ulijeva strahopoštovanje (2)
"Pjevajte hvalospjeve Bogu" (6, 7)
- 48 Sion, grad Velikog Kralja
Radost je svojoj zemlji (2)
Obiđite grad i pregledajte njegove kule (11-13)
- 49 Nerazumno je uzdati se u bogatstvo
Čovjek ne može otkupiti drugog čovjeka (7, 8)
Bog izbavlja od "ruke groba" (15)
Bogatstvo ne može spasiti od smrti (16, 17)
- 50 Bog sudi onima koji su mu vjerni i zlima
Oni koji su s Bogom sklopili savez prinijevši žrtvu (5)
"Bog je sudac" (6)
Sve životinje pripadaju Bogu (10, 11)
Bog razotkriva zle (16-21)
- 51 Molitva pokajnika
Grešan od začeca (5)
"Izopom me očisti od grijeha" (7)
"Stvori u meni čisto srce" (10)
Bog neće odbaciti slomljeno srce (17)
- 52 Pouzdanje u Božju vjernu ljubav
Upozorenje onima koji se hvale svojim zlodjelima (1-5)
Bezbožnik se uzda u svoje bogatstvo (7)
- 53 Opis bezumnih ljudi
"Nema Jehove" (1)
"Nema nikoga tko čini dobro" (3)
- 54 Psalmist se moli za pomoć jer je okružen neprijateljima
"Bog mi pomaže" (4)
- 55 Molitva psalmista kad ga je izdao prijatelj
Ruga mu se blizak prijatelj (12-14)
"Baci na Jehovu svoje breme" (22)
- 56 Molitva progonjenoga
"Uzdam se u Boga" (4)
"Skupi moje suze u svoj mijeh" (8)
"Što mi može učiniti čovjek?" (4, 11)
- 57 Molitva za milost
Utočište u sjeni Božjih krila (1)
Neprijatelji će upasti u vlastitu zamku (6)
- 58 Postoji Bog koji sudi cijeloj zemlji
Molitva da zli budu kažnjeni (6-8)
- 59 Bog je štit i utočište
"Nemoj se smilovati nijednom zlobnom izdajici" (5)
"Ja ću pjevati o tvojoj snazi" (16)
- 60 Bog pokorava neprijatelje
"Uzaludno je nadati se spasenju od ljudi" (11)
"Od Boga ćemo dobiti snagu" (12)
- 61 Bog je čvrsta kula koja štiti od neprijatelja
"Zauvijek ću biti gost u tvom šatoru" (4)
- 62 Istinsko spasenje dolazi od Boga
"Strpljivo čekam Boga" (1, 5)
Otvoriti srce Bogu (8)
"Ljudi su samo dah" (9)
Ne uzdati se u bogatstvo (10)
- 63 Čežnja za Bogom
"Tvoja vjerna ljubav bolja je od života" (3)
Jehova daje "ono što je najbolje" (5)
"O tebi razmišljam za besanih noći" (6)
"Vezao sam se uz tebe" (8)
- 64 Zaštita od skrivenih napada
"Bog će na njih odapeti strijelju" (7)
- 65 Bog se brine za zemlju
"Ti si onaj koji sluša molitve" (2)
"Sretan je onaj koga ti odabereš" (4)
Obilje Božje dobrote (11)
- 66 Božja djela ulijevaju strahopoštovanje
"Dođite i gledajte Božja djela!" (5)
"Izvršit ću zavjete koje sam ti dao" (13)
Bog sluša molitve (18-20)
- 67 Cijela će se zemlja bojati Boga
Svi trebaju upoznati Božje puteve (2)
Neka svi narodi hvale Boga (3, 5)
"Bog će nas blagosloviti" (6, 7)
- 68 Neka se rasiju Božji neprijatelji
"Otac je djeci bez oca" (5)

- “Onima koji su sami Bog daje dom” (6)
 Žene objavljuju dobru vijest (11)
 “Uzeo si ljude kao darove” (18)
 Jehova “svaki dan nosi naš teret” (19)
- 69 Molitva za izbavljenje
 “Revnost za tvoj dom gori u meni” (9)
 “Brzo me usliši” (17)
 “Dali su mi ocat da pijem” (21)
- 70 Psalmist moli Boga da mu pohita u pomoć
 “Bože, brzo mi pomози!” (5)
- 71 Pouzdanje u Boga u starosti
 “U tebe se uzdam od svoje mladosti” (5)
 “Kad me snaga izda” (9)
 “Bože, ti me učiš od moje mladosti” (17)
- 72 Miroljubiva vladavina kralja kojeg je Bog postavio
 “Cvjetat će pravednici” (7)
 Imat će podanike od mora do mora (8)
 Izbavit će ih od nasilja (14)
 Na zemlji će biti obilje žita (16)
 Neka je hvaljeno Božje ime u svu vječnost (19)
- 73 Božji sluga opet vidi stvari u pravom svjetlu
 “Meni su noge zamalo zašle s puta” (2)
 “Zlo me pogađa svaki dan” (14)
 Otišao u Božje svetište (17)
 Zli su na klizavom tlu (18)
 Dobro je biti blizu Boga (28)
- 74 Psalmist moli Boga da se sjeti svog naroda
 Prisjeća se kako je Bog spašavao svoje sluge (12–17)
 “Sjeti se, Jehova, kako ti se neprijatelj rugao” (18)
- 75 Bog sudi pravedno
 Zli će piti iz Jehovine čaše (8)
- 76 Božja pobjeda nad Sionovim neprijateljima
 Bog spašava krotke (9)
 Ponosni neprijatelji bit će poniženi (12)
- 77 Molitva u vrijeme nevolje
 Razmišljanje o Božjim djelima (11, 12)
 “Koji je bog velik kao ti, Bože?” (13)
- 78 Bog se brine za Izraelce, a oni nemaju vjere
 Pričati budućem naraštaju (2–8)
- “Nisu se uzdali u Boga” (22)
 “Nebesko žito” (24)
 “Žalostili su svetog Izraelovog Boga” (41)
 Od Egipta do Obećane zemlje (43–55)
 Prkosili su Bogu (56)
- 79 Molitva kad su narodi napali Božji narod
 “Rugaju nam se” (4)
 “Pomozi nam (...) zbog svog veličanstvenog imena” (9)
 “Uzvrati našim susjedima sedmerostruko” (12)
- 80 Molitva Izraelovom Pastiru da narodu opet iskaže milost
 “Bože, ponovno nam iskaži svoju milost” (3)
 Izrael je Božja loza (8–15)
- 81 Poticaj na poslušnost
 Ne štovati tuđe bogove (9)
 “Da me barem moj narod slušao” (13)
- 82 Poziv sucima da pravedno sude
 Bog sudi među “bogovima” (1)
 “Branite uboge” (3)
 “Vi ste bogovi” (6)
- 83 Molitva za pomoć u opasnosti od neprijatelja
 “Bože, nemoj šutjeti” (1)
 Neprijatelji “kao čičak uskovitlan u vihoru” (13)
 Bogu je ime Jehova (18)
- 84 Čežnja za Božjim veličanstvenim prebivalištem
 Levit želi biti poput ptice (3)
 “Jedan dan u tvojim dvorištima” (10)
 “Bog je sunce i štit” (11)
- 85 Molitva Bogu da narodu opet iskaže milost
 Bog će svojim vjernim slugama govoriti o miru (8)
 “Ljubav i vjernost srest će se” (10)
- 86 Nijedan bog nije kao Jehova
 Jehova je spreman oprostiti (5)
 Svi će narodi štovati Jehovu (9)
 “Pouči me, Jehova, svom putu” (11)
 “Daj mi nepodijeljeno srce” (11)
- 87 Sion, grad pravog Boga
 Oni koji su rođeni u Sionu (4–6)
- 88 Molitva za izbavljenje od smrti
 “Život mi je na rubu groba” (3)
 “Moja molitva svako jutro dolazi pred tebe” (13)

- 89 Pjesma o Jehovinoj vjernoj ljubavi
Savez s Davidom (3)
Bog će utvrditi Davidovu lozu u svu vječnost (4)
Pomazanik kaže Bogu: "Ti si moj Otac" (26)
Bog neće prekršiti svoj savez s Davidom (34-37)
Čovjek ne može izbjeći odlazak u grob (48)
- 90 Bog živi vječno, a čovjekov je život kratak
Tisuću godina kao jučerašnji dan (4)
Čovjek živi 70-80 godina (10)
"Nauči nas brojiti naše dane" (12)
- 91 Zaštita u Božjem skrovitom zaklonu
"On će te spasiti od ptičarske zamke" (3)
Utočište pod Božjim krilima (4)
Tisuće će pasti, ali tebe neće zadesiti zlo (7)
Anđelima zapovjedbano da te čuvaju (11)
- 92 Jehova uzvišen u svu vječnost
Božja veličanstvena djela i duboke misli (5)
"Pravednici će kao palme procvasti" (12)
"Cvst će i u starosti" (14)
- 93 Jehova je veličanstveni vladar
"Jehova je počeo kraljevati!" (1)
"Tvoje su opomene nadasve pouzdane" (5)
- 94 Molitva Bogu da se kao osvetnik zauzme za svoj narod
"Dokle će se zli radovati?" (3)
Sretan je čovjek kojeg Jah odgaja (12)
Bog neće ostaviti svoj narod (14)
"Stvaraju neprilike služeći se zakonom" (20)
- 95 Štovanje pravog Boga i poslušnost
"Kad biste barem poslušali danas njegove riječi" (7)
"Nemojte biti tvrdoglavi" (8)
"Oni neće ući u moj počinak" (11)
- 96 "Pjevajte Jehovi novu pjesmu!"
Jehova je dostojan najveće hvale (4)
Bezvrjedniji su bogovi drugih naroda (5)
Štovati Jehovu u "svetom ruhu" (9)
- 97 Jehova uzvišeniji od drugih bogova
"Jehova je počeo kraljevati!" (1)
- "Ljubite Jehovu, mrzite zlo!" (10)
Svjetlost sja pravednicima (11)
- 98 Jehova je spasitelj i pravedan sudac
"Jehova je obznanio da on daje spasenje" (2, 3)
- 99 Jehova je sveti kralj
Sjedi na prijestolju iznad keruba (1)
Bog oprašta, ali i kažnjava (8)
- 100 Zahvalna pjesma Stvoritelju
"Služite Jehovi s veseljem!" (2)
Bog nas je načinio (3)
- 101 Razborit i čestit vladar
Ne trpi oholost (5)
"Upravit ću pogled na vjerne" (6)
- 102 Molitva potlačenoga koji je očajan
"Nalik sam samotnoj ptici na krovu" (7)
"Moji su dani kao sjena koja nestaje" (11)
"Jehova će opet izgraditi Sion" (16)
Jehova živi vječno (26, 27)
- 103 "Hvali Jehovu, dušo moja!"
Bog udaljuje od nas naše grijeha (12)
Bog je milosrdan poput oca (13)
Bog ne zaboravlja da smo prah (14)
Jehova je utvrdio svoje prijestolje i kraljuje (19)
Anđeli izvršavaju Božje zapovijedi (20)
- 104 Psalmist hvali Boga zbog njegovih stvaralačkih djela
Zemlja će postojati u svu vječnost (5)
Bog je čovjeku dao vino i kruh (15)
"Kako je mnogo tvojih djela!" (24)
"Uzmeš li njihov duh, umiru" (29)
- 105 Jehova je vjerno pomagao svom narodu
Bog se sjeća svog saveza (8-10)
"Ne dirajte moje pomazanike!" (15)
Josip u zatvoru, Bog ga postavlja na visok položaj (17-22)
Božja čuda u Egiptu (23-36)
Izlazak Izraelaca iz Egipta (37-39)
Bog se sjetio obećanja koje je dao Abrahamu (42)
- 106 Izraelci ne cijene Jehovinu ljubav
Brzo su zaboravili što je Bog učinio (13)
Božju slavu zamijenili kipom bika (19, 20)
Nisu vjerovali Božjem obećanju (24)
Počeli su štovati Baala (28)
Žrtvovali su djecu demonima (37)

- 107 Zahvaljujte Bogu za njegova čudesna djela
 "Uputio ih je na pravi put" (7)
 "Napojio je žedne i nasitio gladne" (9)
 "Izveo ih je iz guste tame" (14)
 "Poslao je svoju riječ i izliječio ih" (20)
 Siromaha štiti od tlačjenja (41)
- 108 Molitva za pobjedu nad neprijateljima
 "Uzaludno je nadati se spasenju od ljudi" (12)
 "Od Boga ćemo dobiti snagu" (13)
- 109 Molitva čovjeka koji pati
 Neka njegovu službu preuzme netko drugi (8)
 Bog stoji zdesna ubogome (31)
- 110 Kralj i svećenik poput Melkisedeka
 "Idi među svoje neprijatelje i pokori ih" (2)
 Mladi su kao kapi rose (3)
- 111 Hvalite Jehovu zbog njegovih velikih djela
 Božje ime je sveto i ulijeva strahopoštovanje (9)
 Strahopoštovanje prema Jehovi potrebno da bi se stekla mudrost (10)
- 112 Pravednik se boji Jehove
 Tko velikodušno posuđuje drugima, dobro će proći (5)
 "Pravednik zauvijek ostaje u Božjem sjećanju" (6)
 Velikodušan čovjek daje siromašnima (9)
- 113 Bog koji prebiva u visinama podiže uboge
 Neka je dovijeka hvaljeno Jehovino ime (2)
 Bog se saginje (6)
- 114 Izbavljenje Izraelaca iz Egipta
 More je pobjeglo (5)
 Gore su poskakivale kao ovnovi (6)
 Stijena pretvorena u izvor vode (8)
- 115 Samo Boga treba slaviti
 Beživotni idoli (4-8)
 Zemlju je Bog dao ljudima (16)
 "Mrtvi ne hvale Jaha" (17)
- 116 Zahvalna pjesma
 "Kako da uzvratim Jehovi?" (12)
 "Uzet ću čašu spasenja" (13)
 "Izvršit ću svoje zavjete Jehovi" (14, 18)
 Preskupa je smrt onih koji su vjerni Jehovi (15)
- 117 Poziv svim narodima da hvale Jehovu
 Bog velikodušno iskazuje vjernu ljubav (2)
- 118 Zahvala za pobjedu koju je podario Jehova
 "Prizvao sam Jaha" i "Jah me uslišio" (5)
 "Jehova je na mojoj strani" (6, 7)
 Odbačeni kamen postao glavni ugaoni kamen (22)
 "Onaj koji dolazi u Jehovino ime" (26)
- 119 Cijenjenje prema dragocjenoj Božjoj riječi
 "Kako mladić može sačuvati svoj život čistim?" (9)
 "Tvoje su mi opomene prirasle srcu" (24)
 "Uzdam se u tvoju riječ" (74, 81, 114)
 "Kako volim tvoj zakon!" (97)
 "Razboritiji sam od svih svojih učitelja" (99)
 "Tvoja je riječ svjetiljka mojoj nozi" (105)
 "Srž je tvoje riječi istina" (160)
 Mir imaju oni koji vole Božji zakon (165)
- 120 Psalmist čezne za mirom
 "Izbavi me od lažljivih usana" (2)
 "Ja želim mir" (7)
- 121 Jehova čuva svoj narod
 "Pomoć će mi doći od Jehove" (2)
 Jehova nikad neće zaspasti (3, 4)
- 122 Molitva za mir Jeruzalema
 Radost je ići u Jehovin dom (1)
 Cijeli grad izgleda kao jedna građevina (3)
- 123 Jehovini sluge čekaju da im se on smiluje
 Njihove su oči "uprte u Jehovu" (2)
 "Već smo siti prezira" (3)
- 124 "Da Jehova nije bio s nama"
 Bijeg iz zamke koja se slomila (7)
 "Nama pomaže onaj kojem je ime Jehova" (8)
- 125 Jehova štiti svoj narod
 "Kao što gore okružuju Jeruzalem" (2)
 "Neka mir počiva na Izraelu!" (5)
- 126 Radost zbog obnove Siona
 "Jehova je za nas učinio čudesna djela" (3)
 Oni koji plaču, radosno će klicati (5, 6)

- 127 Bez Božje pomoći sve je uzaludno
"Ako Jehova kuću ne gradi" (1)
Djeca su dar od Boga (3)
- 128 Sretan je onaj tko se boji Jehove
Žena će biti kao rodna loza (3)
Gledaj "kako Jeruzalem cvate" (5)
- 129 Psalmista napadaju, ali nisu ga
nadvladali
Osramotit će se svi koji mrze Sion (5)
- 130 "U najdubljem očaju prizivam te"
"Ako ćeš na grijeha obraćati
pažnju" (3)
Jehova istinski oprašta ljudima (4)
"Željno čekam Jehovu" (6)
- 131 Psalmist zadovoljan kao malo dijete
Ne teži za onim što je za njega
preveliko (1)
- 132 Jehova je odabrao Davida i Sion
"Nemoj odbaciti svog
pomazanika" (10)
Sionski svećenici odjenuti u
spasenje (16)
- 133 Braća žive u jedinstvu
Kao ulje izliveno na Aronovu glavu (2)
Kao rosa s Hermona (3)
- 134 Hvalite Boga noću
"U molitvi podignite svoje ruke
u svetosti" (2)
- 135 Hvalite Jaha jer je velik
Znakovi i čuda u Egiptu (8, 9)
"Tvoje je ime vječno" (13)
Beživotni idoli (15-18)
- 136 Jehovina vjerna ljubav traje vječno
Bog je vješto načinio nebesa
i zemlju (5, 6)
Faraon poginuo u Crvenom moru (15)
Bog misli na one koji su potišteni (23)
Daje hranu svakom živom biću (25)
- 137 Pokraj babilonskih rijeka
Nisu pjevali pjesme o Sionu (3, 4)
Babilon će biti opustošen (8)
- 138 Iako je visoko na nebu, Bog se brine
za ljude
"Ti si me uslišio" (3)
Čak i kad budem u nevolji, "ti ćeš me
sačuvati na životu" (7)
- 139 Bog dobro pozna svoje sluge
"Kamo da uteknem od tvog duha?" (7)
"Hvalim te (...) jer sam čudesno
stvoren" (14)
- Bog me vidio "još dok sam bio
zametak" (16)
"Vodi me vječnim putem" (24)
- 140 Jehova je moćni spasitelj
Zli ljudi su kao zmije (3)
Nasilnici će biti zatrti (11)
- 141 Molitva za zaštitu
Neka molitva bude kao kad (2)
Pravednikov je ukor poput ulja (5)
Zli će upasti u vlastite mreže (10)
- 142 Molitva za izbavljenje od progonitelja
"Nemam kamo pobjeći" (4)
Bog je "sve što imam" (5)
- 143 Psalmist žeda za Bogom kao suha
zemlja
"Promišljam o djelima tvojih ruku" (5)
"Nauči me vršiti tvoju volju" (10)
"Tvoj je duh dobar, neka me vodi" (10)
- 144 Molitva za pobjedu
"Što je smrtni čovjek?" (3)
"Rasprši neprijatelje" (6)
Sretan je Jehovin narod (15)
- 145 Psalmist hvali Boga, velikog kralja
"Ja ću pripovijedati o tvojoj
veličanstvenosti" (6)
"Jehova je dobar prema svima" (9)
"Tvoji vjerni sluge hvalit će te" (10)
Božja je kraljevska vlast vječna (13)
Bog daje svima ono što žele (16)
- 146 Uzdati se u Boga, a ne u ljude
Kad čovjek umre, njegove misli
propadnu (4)
Bog uspravlja pognute (8)
- 147 Hvalite Boga zbog njegovih moćnih
djela i ljubavi
On liječi one koji su slomljena srca (3)
Svaku zvijezdu zove po imenu (4)
"Snijegom pokriva zemlju kao
vunenim pokrivačem" (16)
- 148 Neka sve što je stvoreno hvali Jehovu
"Hvalite ga, svi njegovi anđeli!" (2)
Neka ga hvale sunce, mjesec i
zvijezde (3)
Neka ga hvale stari i mladi (12, 13)
- 149 Pjesma koja veliča Boga zbog
njegove pobjede
Bog se raduje svom narodu (4)
Čast pripada Božjim vjernim
slugama (9)
- 150 "Sve što diše neka hvali Jaha!"
"Hvalite Jaha!" (1, 6)

PRVA KNJIGA
(Psalmi 1-41)

- 1** Sretan je čovjek koji ne postupa* po savjetima zlih, ne zalazi na put kojim idu grešnici^a i ne sjedi u društvu podrugljivaca,^b
- 2** nego uživa u Jehovinom zakonu^c i pažljivo čita* njegov zakon dan i noć.^d
- 3** On je kao drvo posadeno pokraj voda tekućica, koje svoj plod donosi u svoje vrijeme i kojem lišće ne vene. On ima uspjeha u svemu što radi.^e
- 4** Zli nisu takvi. Oni su kao pljeva koju raznosi vjetar.
- 5** Zato zli neće proći bez kazne^f niti će grešnici ostati među pravednicima.^g
- 6** Jer Jehova poznaje* put pravednih,^h a put zlih vodi u propast.ⁱ
- 2** Zašto se narodi bune, zašto ljudi razmišljaju o onom što je isprazno?ⁱ
- 2** Kraljevi iz svih krajeva svijeta podižu se i vladari se udružuju*^k protiv Jehove i protiv njegovog pomazanika*.^l
- 3** Oni govore: "Raskinimo njihove okove i zbacimo sa sebe njihovu užad!"

1:1 *Dosl.: "ne hodi". 1:2 *Ili: "prigušenim glasom čita; duboko razmišlja o". 1:6 *Ili: "promatra; cijeni". 2:2 *Ili: "kuju urotu". #Ili: "njegovog Krista".

1. PSAL.

- a Izr 4:14
b Izr 22:10
c Ps 19:7
Ps 40:8
Ps 112:1
Mt 5:3
Ri 7:22
Jk 1:25
d Jš 1:8
Ps 119:97
1Ti 4:15
e 1Lje 22:13
Jr 17:7, 8
f Mt 25:41
g Mi 3:18
Mt 13:49, 50
h Ps 37:18
Jr 12:3
1Pe 3:12
i Izr 14:12

2. PSAL.

- j Dj 4:25-28
k Mt 27:1, 2
Lk 23:10, 11
Ot 19:19
l Ps 89:20
Iza 61:1

2. stupac

- a Ps 45:6
Eze 21:27
Da 7:13, 14
Ot 19:16
b 2Sa 5:7
Ot 14:1
c Mt 3:16, 17
Mk 1:9-11
Ri 1:4
d Dj 13:33
He 1:5
He 5:5
e Ps 72:8
He 1:2
Ot 11:15
f Ot 12:5
Ot 19:15
g Da 2:44
Ot 2:26, 27
h Flp 2:9-11
i Iv 3:36

- 4** Onaj koji stoluje na nebesima smijati će se, Jehova će im se rugati.
- 5** Tada će im se obratiti u svom gnjevu, uplašit će ih žestinom svoje srdžbe,
- 6** govoreći: "Ja sam postavio svog kralja^a na Sionu,^b na svojoj svetoj gori."
- 7** Objavit ću Jehovinu odluku. On mi je rekao: "Ti si moj sin.^c Ja sam danas postao tvoj otac.^d
- 8** Traži od mene i dat ću ti narode u nasljedstvo i cijelu zemlju u posjed.^e
- 9** Razbit ćeš ih željeznim žezlom,^f satrt ćeš ih kao glinenu posudu."^g
- 10** Zato, kraljevi, postupite razborito. Prihvatite ukor*, zemaljski suci.
- 11** Služite Jehovi sa strahom, radujte se puni strahopostovanja.
- 12** Iskazujte poštovanje sinu*^h da se Bog ne razgnjevi i da ne poginete na svom putuⁱ jer Božji gnjev može brzo planuti. Sretni su svi koji kod Boga traže utočište.

2:10 *Ili: "Poslušajte upozorenje".

2:12 *Dosl.: "Poljubite sina".

Davidova pjesma, koju je spjevao kad je bježio od svog sina Abšaloma.^a

3 O Jehova, zašto je tako mnogo mojih protivnika?^b Zašto su se toliki ljudi okomili na mene?^c

2 Mnogi za mene kažu: "Neće ga Bog spasiti."^d (Sela)*

3 Ali ti si, Jehova, štit koji me zaklanja sa svih strana,^e moja slava,^f onaj koji mi podiže glavu.^g

4 Iz sveg ću glasa prizvati Jehovu i on će me uslišiti sa svoje svete gore.^h (Sela)

5 Ja ću leći i zaspati i probudit ću se spokojan jer me Jehova podupire.ⁱ

6 Ne plašim se tisuća ljudi koji su me opkolili sa svih strana.^j

7 Ustani, Jehova! Spasi me,^k Bože moj!

Udari po licu* sve moje neprijatelje.

Razbij zube zlima.^l

8 Spasenje dolazi od Jehove.^m Tvoj blagoslov počiva na tvom narodu. (Sela)

Ravnatelj. Za izvođenje uz žičana glazbala. Davidova pjesma.

4 Kad te prizovem, usliši me, Bože moj pravedni.ⁿ Izbavi me kad se nađem u nevolji.

Smiluj mi se i čuj moju molitvu.

2 Ljudi, dokle ćete me ponižavati?

Dokle ćete voljeti ono što je bezvrijedno i ići za onim što je lažno? (Sela)

3:2; 5:nsl. *Vidi Rječnik. 3:7 *Ili: "če-ljusti".

3. PSAL.

a 2Sa 15:14

b 2Sa 15:12
2Sa 16:15

c 2Sa 12:11

d 2Sa 16:7, 8

e Pos 15:1

f Iza 45:25

g Ps 27:6

h 2Sa 15:25
Ps 2:6

i Ps 4:8
Izr 3:24

j 2Kr 6:15, 16
Ps 27:3
Ri 8:31

k 1Ti 4:10

l 2So 1:6

m Ps 37:39
Iza 43:11
Ot 19:1

4. PSAL.

n Ps 11:7

2. stupac

a Ef 4:26

b Ps 37:3
Ps 62:8
Izr 3:5
1Pe 4:19

c Br 6:26
Ps 80:7
Izr 16:15
1Pe 3:12

d Ps 3:5
Izr 3:24, 26

e Le 25:18

5. PSAL.

f Ps 65:2
1Pe 3:12

g Ps 55:16, 17

h Mk 1:35

3 Znajte da će Jehovi biti poseban onaj* tko mu je vjeran.

Jehova će čuti kad ga prizovem.

4 Ako se razljutite, nemojte griješiti.^a

Zadržite riječi u svom srcu, razmišljajte o njima na svojoj postelji, i šutite.* (Sela)

5 Prinesite žrtve u pravednosti i uzdajte se u Jehovu.^b

6 Mnogi govore: "Tko će nam omogućiti da vidimo bolja vremena?"

Jehova, neka nas obasja svjetlost tvog lica.^c

7 Ti ćeš mi srce ispuniti radošću, bit ću radosniji od onih koji imaju obilje pšenice i mladog vina.

8 U miru ću leći i spavati^d jer mi jedino ti, Jehova, daješ da živim bez straha.^e

Ravnatelj, za nehilot*. Davidova pjesma.

5 Poslušaj moje riječi, Jehova,^f čuj moje uzdisaje.

2 Slušaj moj vapaj, Kralju moj i Bože moj, jer tebi se molim.

3 Jehova, ujutro ćeš čuti moj glas,^g ujutro ću ti izreći svoje brige^h i željno ću čekati tvoj odgovor.

4:3 *Ili: "da će se Jehova na poseban način ophoditi s onim". 4:4 *Ili: "Ono što želite reći recite u sebi, dok ležite na svojoj postelji, ali nemojte to reći naglas."

- 4 Ti nisi Bog koji se raduje zlu,^a
zli ne mogu boraviti kod tebe.^b
- 5 Bahati ne mogu stajati pred tobom.
Ti mrziš sve koji čine zlo,^c
- 6 istrijebit ćeš one koji govore laži.^d
Jehovi se gade nasilnici* i varalice.^e
- 7 A ja ću doći u tvoj dom^f
jer je velika tvoja vjerna ljubav,^g
pun strahopoštovanja prema tebi poklonit ću se prema tvom svetom hramu*.^h
- 8 Jehova, pravedni Bože, vodi me i sačuvaj me od neprijatelja,
pomoz mi da se ne spotaknem na tvom putu.ⁱ
- 9 Jer ne može se vjerovati ničemu što kažu.
U njima nema ničega osim zlobe,
njihovo je grlo otvoren grob, laskaju svojim jezikom.^j
- 10 Bog će ih proglasiti krivima, njihove će ih spletke svaliti u propast.^k
Otjeraj ih zbog mnoštva njihovih prijestupa,
jer su se pobunili protiv tebe.
- 11 Ali radovat će se svi koji kod tebe traže utočište,^l
uvijek će radosno klicati. Ti ćeš ih štittiti
i zbog tebe će se radovati oni koji vole tvoje ime.
- 12 Jer ti ćeš, Jehova, blagosloviti pravednika.
Tvoja će mu naklonost biti poput velikog štita.^m

5:6 *Ili: "ljudi koji prolijevaju krv". 5:7 *Ili: "svetištu".

5. PSAL.

a Ps 89:14

lZr 6:16-19

Hb 1:13

b Ps 15:1-5

lZr 12:19

c Ri 12:9

He 1:9

d lZr 20:19

lv 8:44

Kol 3:9

Ot 21:8

e Pos 9:6

Ps 55:23

lZr 6:16, 17

1Pe 3:10

f 1Sa 3:3

1Lje 16:1

g Ps 69:13

h Ps 28:2

Ps 138:2

i Ps 25:4, 5

Ps 27:11

j lZr 29:5

Ri 3:13

k 2Sa 15:31

2Sa 17:23

Ps 7:14, 15

l Ps 40:16

m Pos 15:1

Ps 3:3

2. stupac

6. PSAL.

a Ps 38:1

Jr 10:24

b Ps 41:4

Ps 103:2, 3

c Mt 26:38, 39

d Ps 13:1, 2

e Ps 50:15

f Ps 119:88

Tu 3:22

g Ps 30:9

Ps 115:17

Pr 9:5, 10

h Ps 69:3

i Ps 39:12

j Ps 31:9

k Ps 3:4

Ps 145:18, 19

He 5:7

l Ps 31:22

Ps 40:1

Jn 2:2

m Ps 40:14

Jr 20:11

Ravnatelj. Za izvođenje uz žičana glazbala ugođena prema šeminitu*. Davidova pjesma.

- 6 Jehova, nemoj me ukoraviti u svojoj srdžbi,
nemoj me kažnjavati u svom gnjevju.^a
- 2 Smiluj mi se*, Jehova, jer mi nestaje snage.
Izliječi me, Jehova,^b jer sav drhtim od straha*.
- 3 Duša mi je puna nemira.^c
Jehova, dokle će biti tako?^d
- 4 Dođi, Jehova, izbavi me,^e
spasi me zbog svoje vjerne ljubavi.^f
- 5 Jer mrtvi te ne spominju*.
Tko će te u grobu^g hvaliti?^g
- 6 Iznemogao sam od uzdisanja,^h
svu noć suzama natapam svoju postelju,
jecajima zalijevam svoj ležaj.ⁱ
- 7 Oči su mi od tuge oslabjele,^j
vid me ostavlja* zbog svih koji me napadaju.
- 8 Odlazite od mene, svi koji činite zlo,
jer Jehova će čuti moj plač.^k
- 9 Čut će Jehova moju usrdnu molbu,^l
uslišit će Jehova moju molitvu.
- 10 Svi moji neprijatelji bit će posramljeni i past će u očaj,
iznenada će ustuknuti u sramoti.^m

6:nsl. *Vidi Rječnik. 6:2 *Ili: "Iskaži mi naklonost". ^gDosl.: "jer mi se kosti tresu". 6:5 *Ili: "mrtvi te se ne sjećaju". ^hIli: "šeolu". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku. 6:7 *Ili: "ostarjele su".

Davidova tužaljka, koju je spjevao Jehovi zbog riječi Benjaminovca Kuša.

7 Jehova, Bože moj, ti si moje utočište.^a

Spasi me od svih koji me progone i izbavi me.^b

2 Inače će me oni poput lava rastrgati,^c

zgrabit će me, a neće biti nikoga da me izbavi.

3 Jehova, Bože moj, ako sam u nečemu pogriješio, ako sam učinio kakvu nepravdu,

4 ako sam učinio nešto našao onome tko je bio dobar prema meni^d

ili ako sam bez razloga oplijenio svog neprijatelja*,

5 neka me neprijatelj progoni i sustigne,

neka me obori na zemlju i zgazi, neka moju čast satre u prašini. (*Sela*)

6 Ustani, Jehova, u svojoj srdžbi, podigni se na moje neprijatelje koji su puni gnjeva,^e probudi se i pomози mi, zapovjedi da se izvrši pravda.^f

7 Neka te narodi okruže, a ti im se suprotstavi s visine.

8 Jehova će izreći presudu narodima.^g

Sudi mi, Jehova, prema mojoj pravednosti i prema mojoj čestitosti.^h

9 Molim te, stani na kraj zlim djelima opakih ljudi. A pravednika ojačajⁱ

7:4 *Moguće i: "a poštediti onoga koji mi se bez razloga protivi".

7. PSAL.

a Ps 18:2
Izr 18:10

b Jr 15:15
2Ko 4:9
2Pe 2:9

c Ps 10:9

d Izr 17:13

e Ps 3:7
Ps 35:1

f Ps 103:6

g Pos 18:25
Ps 9:7, 8

h Ps 18:20
Ps 26:11
Ps 41:12

i Ps 37:25

2. stupac

a Pnz 32:4
Ot 15:3

b 1Sa 16:7

c 1Lj 28:9
Jr 17:10
Ot 2:23

d Pos 15:1
Izr 30:5

e Izr 2:21

f Pos 18:25
Ps 9:4
Ps 98:9

g Iza 55:7

h Pnz 32:41

i Pnz 32:21, 23

j Pnz 32:42

k Jk 1:15

l Es 7:10
Ps 10:2
Ps 35:7, 8
Ps 57:6
Izr 26:27

m Es 9:24, 25

n Ps 35:28

o Iza 25:1
He 13:15
Ot 15:4

p Da 4:17

8. PSAL.

r 1Kr 8:27
Ps 104:1
Ps 148:13

s Mt 21:16
Lk 10:21
1Ko 1:27

jer ti si pravedan Bog^a koji ispituje srce^b i najskrovitije osjeća^c.

10 Bog je moj štit,^d on spašava one koji su čestita srca.^e

11 Bog je pravedan sudac,^f svaki dan objavljuje svoje osude protiv zlih.

12 Ako se čovjek ne pokaje,^g Bog će naoštiti svoj mač,^h zategnut će svoj luk i pripremiti ga da odapne strijele.ⁱ

13 Pripremit će svoje smrtonosno oružje, zapalit će vrhove svojih strijela.^j

14 Pogledaj onoga koji u sebi nosi zlo*.

On je začeo nevolju i rodit će laži.^k

15 Iskopao je duboku jamu, ali sam će pasti u tu jamu koju je načinio.^l

16 Nevolje koje izaziva obit će mu se o glavu,^m nasilje koje čini naštetit će njemu samome.

17 A ja ću hvaliti Jehovu zbog njegove pravednosti,ⁿ pjevat ću* hvalospjeve ime-nu Jehove,^o Svevišnjega.^p

Ravnatelj, za gitit*. Davidova pjesma.

8 Jehova, Gospodine naš, na cijeloj zemlji nema imena koje je veličanstveno kao tvoje!

Tvoja uzvišenost nadvisuje nebesa!^r

2 Riječima iz usta djece i dojenčadi^s pokazao si svoju snagu onima koji ti se protive

7:9 *Dosl.: "bubrege". 7:14 *Dosl.: "koji je zatrudnio zlom". 7:17 *Ili: "svirat ću". 8:nsl. *Vidi Rječnik. 8:1 *Moguće i: "Tvoja uzvišenost objavljuje se nad nebesima!"

kako bi ušutkao neprijatelje i osvetnike.

- 3** Kad gledam tvoja nebesa, djelo tvojih prstiju, mjesec i zvijezde koje si načinio,^a
- 4** pomislim: Što je smrtni čovjek da misliš na njega, što je sin čovječji da se za njega brineš?^b
- 5** Učinio si ga malo nižim od onih što su slični Bogu*, okrunio si ga slavom i krasotom.
- 6** Dao si mu vlast nad djelima svojih ruku,^c sve si mu podložio:
- 7** svu sitnu i krupnu stoku, divlje životinje,^d
- 8** ptice na nebu i ribe u moru, sve što pliva morskim stazama.
- 9** Jehova, Gospodine naš, na cijeloj zemlji nema imena koje je veličanstveno kao tvoje!
- Ravnateljju, za mut-laben*.
Davidova pjesma.
- Ⲛ [alef]^a
- 9** Hvalit ću te, Jehova, svim svojim srcem, govorit ću o svim tvojim čudesnim djelima.^e
- 2** Radovat ću ti se i veseliti, pjevat ću* hvalospjeve tvom imenu, Svevišnji.^f
- ⲛ [bet]
- 3** Kad moji neprijatelji uzmaknu,^g posrnut će i izginuti pred tobom.

8:5 *Ili: "od anđela". **9:nsl.** *Vidi Rječnik. **9:1** #U izvorniku je ovaj psalam pisan alfabetskim akrostihom, naime njegovi stihovi počinju slovima po alfabetskom redu (premda neka slova nedostaju). Akrostih se nastavlja u 10. psalmu. **9:2** *Ili: "svirat ću".

8. PSAL.

- a Ps 19:1
Ps 104:19
Iza 40:26
Ri 1:20
- b Pos 1:29
Pos 9:3
Ps 144:3
Mt 6:25, 30
Iv 3:16
Dj 14:17
He 2:6-8
- c Pos 1:26
Pos 9:1, 2
- d Pos 1:28
Pos 9:3

9. PSAL.

- e 1Lje 16:12
1Lje 29:11
Ot 4:11
- f Ps 28:7
- g Ps 56:9

2. stupac

- a Ps 89:14
1Pe 2:23
- b Pnz 9:4
- c Pnz 25:19
- d Ps 90:2
1Ti 1:17
- e Ri 14:10
Ot 20:11
- f Pos 18:25
Ps 85:11
Iza 26:9
- g Ps 96:13
Ps 98:9
Dj 17:31
- h Ps 91:2
- i Ps 46:1
Ps 54:7
- j Ps 91:14
Izr 18:10
Jr 16:21
- k 2Lje 20:12
Ps 25:15
2Ko 1:10
- l Ps 96:10
Ps 107:19, 22
Iza 12:3, 4
- m Pos 4:9, 10
Pos 9:5
Pnz 32:43
2Kr 9:24, 26
2Kr 24:3, 4
Lk 11:49-51
- n Izl 3:7
Ps 72:13, 14
Lk 18:7

- 4** Jer ti braniš moja prava i vodiš moju parnicu, sjediš na prijestolju i sudiš pravedno.^a

λ [gimel]

- 5** Prekorio si narode^b i uništio zle, izbrisao si im ime za sva vremena.
- 6** Tvoji su neprijatelji uništeni zauvijek. Iz korijena si iščupao njihove gradove, tvojih se neprijatelja više nitko neće sjećati.^c
- ⲏ [he]
- 7** Ali Jehova će u svu vječnost sjediti na prijestolju.^d On je utvrdio svoje prijestolje kako bi pravedno sudio.^e
- 8** On će pravedno suditi svijetu,^f izreći će narodima pravedne presude.^g
- ⲧ [vau]
- 9** Jehova će potlačenima biti sigurno utočište*,^h bit će im sigurno utočište u vrijeme nevolje.ⁱ
- 10** Oni koji poznaju tvoje ime uzdat će se u tebe.^j Jehova, ti nećeš ostaviti one koji te traže.^k
- ⲛ [zajin]
- 11** Pjevajte hvalospjeve Jehovi, koji prebiva na Sionu, objavljujte njegova djela narodima.^l
- 12** Jer on će se sjetiti onih koji su u nevolji i osvetit će njihovu krv,^m neće zaboraviti njihov vapaj.ⁿ

9:9 *Ili: "sigurna gorska utvrda".

𐤇 [het]

- 13** Smiluj mi se, Jehova, pogledaj u kakvoj sam nevolji zbog onih koji me mrze. Ti me izbavljaš kad se na dem pred vratima smrtni,^a
- 14** da bih objavljivao na vratima kćeri sionske sva tvoja hvalevrijedna djela^b i da bih se radovao jer me ti spašavaš.^c

𐤃 [tet]

- 15** Narodi su pali u jamu koju su sami iskopali, njihova se noga uhvatila u mrežu koju su potajno namjestili.^d
- 16** Jehovu se poznaje po presudama koje izvršava.^e Zlima njihova vlastita djela postaju zamka.^f Higajon.* (Sela)

* [jod]

- 17** Zli će otići u grob*, onamo će otići svi narodi koji ne mare za Boga*.
- 18** Ali siromasi neće zauvijek biti zaboravljeni^g niti će se nada krotkih ikada pokazati uzaludnom.^h
- 𐤂 [kaf]
- 19** Ustani, Jehova! Ne daj da smrtni čovjek bude moćniji od tebe. Neka se narodima sudi pred tobom.ⁱ

- 20** Ispuni ih strahom, Jehova,^j neka narodi spoznaju da su samo smrtni ljudi. (Sela)

𐤅 [lamed]

- 10** Jehova, zašto si daleko od nas? Zašto se skrivaš kad smo u nevolji?^k

9:16 *Vidi Rječnik. **9:17** *Ili: "šeol". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku. *Ili: "koji zaboravljaju Boga".

9. PSAL.

a Ps 30:3
Iza 38:9, 10
Ot 1:17, 18

b Jr 17:19, 20

c Ps 13:5
Ps 20:5

d Pnz 32:35
Izr 5:22

e Izl 14:14
Js 2:10
2Kr 19:19

f Izr 26:27
Iza 3:11

g Ps 12:5
Ps 72:4

h Ps 10:17
Mt 5:5

i Pos 18:25
Ps 82:8

j Izl 15:16
Izl 23:27

10. PSAL.

k Ps 13:1
Ps 22:1
Jr 14:8

2. stupac

a Izl 14:17

b Ps 7:14, 16
Ps 37:7
Izr 5:22
Izr 26:27

c Izl 15:9
Ho 12:8

d Ps 14:1, 2
Ps 53:1
Sf 1:12

e Ps 37:35

f Iza 26:11
Ho 14:9

g Izr 14:16
Pr 8:11

h Ri 3:14

i Ps 7:14
Ps 12:2
Ps 55:21

j Izr 1:10, 11

k Ps 17:9, 11

l Job 38:39, 40
Ps 17:12
Ps 59:3

m Ps 140:5
Jr 5:26

- 2** Zli oholo progoni bespomoćnoga,^a ali sam će se uhvatiti u spletku koje smišlja.^b
- 3** Jer zli se hvali svojim sebičnim željama^c i blagoslivlja pohlepnoga*.

𐤅 [nun]

On prezire Jehovu.

- 4** Zli u svojoj bahatosti ne traži Boga. Zaključio je: "Nema Boga."^d
- 5** Ima uspjeha u onom što radi,^e ali tvoji su mu zakoni nedokučivi.^f Ruga se svim svojim protivnicima.
- 6** U svom srcu kaže: "Neće me zadesiti nikakvo zlo*, nikad* me neće snaći nevolja."^g

𐤃 [pe]

- 7** Usta su mu puna kletvi, laži i prijetnji.^h Na jeziku su mu zlo i nepravda.ⁱ
- 8** Čeka u zasjedi blizu naselja, iz potaje ubija nevine.^j

𐤅 [ajin]

Njegove oči vrebaju žrtve.^k

- 9** Pritajio se u zasjedi kao lav u svom brlogu*.^l Vreba da uhvati bespomoćne. Hvata bespomoćne u svoju mrežu.^m
- 10** Svoje žrtve satire i obara na zemlju, nesretnici padaju u njegove pandže.

10:3 *Moguće i: "pohlepnik blagoslivlja sam sebe". **10:6** *Ili: "Nikad neću posnuti". #Dosl.: "iz naraštaja u naraštaj". **10:9** *Ili: "u šikari".

- 11** Zli kaže u svom srcu:
"Bog je zaboravio."^a
Okrenuo je lice.
On ništa ne vidi."^b
ⲡ [kof]
- 12** Ustani, Jehova!^c Bože,
pokaži svoju moć!^d
Nemoj zaboraviti bespo-
moćne.^e
- 13** Zašto zli prezire Boga?
U svom srcu kaže: "Bog me
neće pozvati na red."
Ⲛ [reš]
- 14** Ali ti vidiš nevolju i jad.
Promatraš sve to i poduzi-
maš ono što treba.^f
Tebi se obraća nesretnik,^g
ti pomažeš djetetu bez
oca*.^h
ⲛ [šin]
- 15** Slomi ruku* opakima
i zlima,ⁱ
tako da njihove zloće više
ne bude
kad je budeš tražio.
- 16** Jehova je kralj u svu
vječnost.^j
Zli narodi nestali su sa
zemlje.^k
ⲛ [tau]
- 17** Jehova, ti ćeš saslušati
molbe krotkih.^l
Ti ćeš im ojačati srce^m
i pažljivo ih slušati.ⁿ
- 18** Ti ćeš udijeliti pravdu djeci
bez oca i onima koji su
potlačeni^o
kako više ne bi strahovali
od smrtnog čovjeka.^p
Ravnatelj. Davidov psalam.
- 11** Jehova je moje utopište.^r
Kako mi onda možete
reći:
"Odleti u goru kao ptica!

10:12 *Dosl.: "podigni ruku". 10:14 *Ili:
"siročetu". 10:15 *Ili: "Skrši snagu".

10. PSAL.

a Pr 8:11
b Ps 73:3, 11
Ps 94:3, 7
Eze 8:12
Eze 9:9
c Ps 3:7
d Mi 5:9
e Ps 9:12
Ps 35:10
f 2Kr 9:26
2Lje 6:23
g 1Pe 4:19
h Pnz 10:17, 18
Ps 146:9
He 13:6
i Job 38:15
j Izl 15:18
Ps 145:13
Jr 10:10
Da 4:34
1Ti 1:17
k Ps 9:5
Ps 44:2
l Ps 9:18
m 1Lje 29:18, 19
n Izr 15:8
1Pe 3:12
o Ps 72:4
p Iza 51:12

11. PSAL.

r 2Lje 14:11
Ps 7:1
Ps 56:11

2. stupac

a Mi 1:2
Hb 2:20
b 2Lje 20:6
Ps 103:19
Ot 4:2, 3
c 2Lje 16:9
Izr 15:3
Za 4:10
He 4:13
d Pos 6:5
Pos 7:1
e Izr 3:31
Izr 6:16, 17
f Pos 19:24
Eze 38:22
g Pnz 32:4
h Ps 146:8
i Job 36:7
Ps 34:15
1Pe 3:12

12. PSAL.

j Ps 28:3
k Izl 15:9, 10
1Sa 2:3
Eze 28:2

- 2** Pogledaj kako zli zatežu luk.
Zapinju strijelu za tetivu
da iz mraka gađaju one
koji su čestita srca.
- 3** Kad se temelji pravde ruše,
što da učini pravednik?"
- 4** Jehova je u svom svetom
hramu.^a
Jehovino je prijestolje na
nebu.^b
Njegove oči sve vide, on
pomno promatra ljude.^c
- 5** Jehova pažljivo promatra
i pravednoga i zloga.^d
On mrzi svakoga tko voli
nasilje.^e
- 6** Na zle će pustiti kišu
nevolja*.
Vatra, sumpor^f i vruć vjetar
bit će u čaši koju će mo-
rati ispiti.
- 7** Jer Jehova je pravedan,^g
on voli pravedna djela.^h
Čestiti će steći njegovu
naklonost*.ⁱ

Ravnatelj. ugodeno prema šeminitu*.
Davidova pjesma.

- 12** Spasi me, Jehova, jer
više nema vjernih ljudi,
nestalo je ljudi u koje se
čovjek može pouzdati.
- 2** Govore laži jedan drugome.
Laskaju svojim usnama,
njihove riječi dolaze
iz dvoličnog srca.^j
- 3** Jehova će istrijebiti sve
laskave usne
i jezik koji se silno hvali,^k
- 4** istrijebit će one koji govore:
"Svojim jezikom steći
ćemo prevlast.
Svojim usnama govorimo
što god želimo.

11:6 *Dosl.: "zamki". 11:7 *Dosl.: "vi-
djeti njegovo lice". 12: nsl. *Vidi Rječ-
nik.

Tko može nama gospodari-
riti?”^a

- 5** “Zato što zli tlače one koji
su u nevolji,
zato što ubogi uzdišu,^b
ja ću ustati”, kaže Jehova.
“Izbavit ću ih od onih koji se
prezrivo ophode s njima.”
- 6** Jehovine su riječi čiste.^c
One su poput srebra pro-
čišćenog u glinenoj peći*,
sedam puta pročišćenog.
- 7** Jehova, ti ćeš ih čuvati,^d
svakog od njih zauvijek ćeš
štititi od takvih ljudi*.
- 8** Budući da ljudi odobravaju
pokvarenost,
zli se ne ustručavaju činiti
zlo.^e

Ravnateljju. Davidova pjesma.

13 Dokle ćeš me, Jehova,
zaboravljati? Zar zav-
u vijek?

Dokle ćeš okretati lice od
mene?^f

- 2** Dokle ću biti tjeskoban
te iz dana u dan nositi tugu
u srcu?
Dokle će moj neprijatelj
vladati nada mnom?^g
- 3** Pogledaj me i usliši me,
Jehova, Bože moj!
Vrati sjaj mojim očima da
ne umrem*,
- 4** da moj neprijatelj ne kaže:
“Porazio sam ga!”
Ne daj da se moji protivnici
raduju zbog mog pada.^h
- 5** Ja se uzdam u tvoju vjernu
ljubav.ⁱ
Moje će se srce radovati
zbog spasenja koje ti
daješ.^j

12:6 *Moguće je: “u talioničkoj peći po-
stavljenoj na zemlji”. **12:7** *Dosl.:
“ovog naraštaja”. **13:3** *Ili: “da ne za-
spim smrtnim snom”.

12. PSAL.

a Ps 10:5

b Izl 3:7

c 2Sa 22:31
Ps 19:8

d 1Sa 2:9

e Pr 8:11

13. PSAL.

f Job 13:24
Ps 6:3
Ps 22:2

g Ps 22:7, 8

h Ps 25:2
Ps 35:19

i Ps 52:8
Ps 147:11
1Pe 5:6, 7

j 1Sa 2:1

2. stupac

a Ps 116:7
Ps 119:17

14. PSAL.

b Ps 10:4
Iza 29:16

c Ps 53
Ri 3:10-12

d 2Lje 16:9
Ps 33:13-15
He 11:6

e Pr 7:29

f Izl 15:16

g Ps 9:9
Ps 142:5

h Ri 11:26, 27

15. PSAL.

i Ps 2:6
Ps 24:3, 4

6 Pjevati ću Jehovi jer me ve-
likodušno nagrađuje*.^a

Ravnateljju. Davidov psalam.

14 Bezumnici kažu u svom
srcu:

“Nema Jehove.”^b

Oni čine zlo, njihova su
djela odvratna.

Nema nikoga tko čini
dobro.^c

2 A Jehova s neba gleda ljude
kako bi vidio ima li ikoga
tko je razborit, traži li
itko Jehovu.^d

3 Svi su zastranili,^e
pokvareni su svi do
jednoga.

Nema nikoga tko čini dobro,
nema niti jednoga.

4 Zar nitko od onih koji čine
zlo nije ništa naučio?
Oni proždiru moj narod
kao da jedu kruh.

Ne prizivaju Jehovu.

5 Ali obuzet će ih velik strah^f
jer Jehova je s naraštajem
pravednika.

6 Zlotvori, vi želite osujetiti
namjere* potlačenog
čovjeka,
ali Jehova je njegovo uto-
čište.^g

7 Neka Izraelu dođe spasenje
sa Siona!^h

Kad Jehova vrati svoj
zarobljeni narod,
neka se veseli Jakob,
neka se raduje Izrael.

Davidova pjesma.

15 Jehova, tko može biti
gost u tvom šatoru?

Tko može prebivati na
tvojim svetoj gori?ⁱ

13:6 *Ili: “jer je dobar prema meni”.
14:6 *Ili: “planove; zamisli”.

- 2 Onaj tko živi* čestito^{#, a} čini ono što je ispravno^b i govori istinu u svom srcu.^c
- 3 On ne kleveće svojim jezikom.^d Nikakvo zlo ne čini svom bližnjem^e i ne govori ružno* o svojim prijateljima.^f
- 4 On odbacuje svakoga tko zaslužuje prezir,^g a iskazuje čast onima koji se boje Jehove. Ne odstupa od svog obećanja*, makar mu ono i na štetu bilo.^h
- 5 Ne posuđuje drugima novac uz kamateⁱ i ne uzima mito kako bi naudilo nevinome.^j Takav čovjek nikad neće propasti*.^k

Davidov miktam*.

- 16** Štiti me, Bože, jer ti si moje utočište.^l
- 2 Rekao sam Jehovi: "Jehova, sve dobro u mom životu dolazi od tebe*."
- 3 Tvoji sveti slugе koji su na zemlji, tvoji divni slugе, velika su mi radost.^m
- 4 Oni koji štiju druge bogove gomilaju sebi patnje.ⁿ Ja neću tim bogovima izljevati krvne žrtve ljevanice niti će moje usne spominjati njihova imena.^o
- 5 Jehova je moje nasljedstvo^p i moj pehar.^r Ti čuvaš moju baštinu.

15:2 *Dosl.: "hodi". #Ili: "vjerno". 15:3 *Ili: "sramotno". 15:4 *Dosl.: "svoje zakletve". 15:5 *Ili: "posrnuti". 16:nsI. *Vidi Rječnik. 16:2 *Ili: "ti si moj izvor dobrote".

15. PSAL.

a Ps 1:1
b Iza 33:15, 16
Dj 10:34, 35
c IZR 3:32
Ef 4:25
d Le 19:16
Ps 101:5
Izr 20:19
e Izr 14:21
Ri 12:17
f Izl 23:1
g Es 3:2
h Js 9:18-20
Su 11:34, 35
Ps 50:14
Mt 5:33
i Izl 22:25
j Izl 23:8
k Ps 16:7, 8
Izr 12:3
2Pe 1:10

16. PSAL.

l Ps 25:20
m Ps 119:63
n Pnz 8:19
Ps 97:7
Jn 2:8
o Izl 23:13
Js 23:6, 7
p Ps 73:26
r Ps 23:5

2. stupac

a Ps 78:55
b Iza 48:17
c Ps 17:3
Ps 26:2
d Ps 139:17, 18
e Ps 73:23
Dj 2:25-28
f Ps 49:15
Dj 2:31
Dj 3:15
Ot 1:17, 18
g Job 14:13, 14
Dj 13:34-37
h Izr 12:28
i Ps 21:6
Mt 5:8

17. PSAL.

j Ps 145:18
k Ps 37:5, 6
l Ps 11:5
Ps 16:7
1Ko 4:4
m Ps 26:2
Mi 3:3
1Pe 1:6, 7

- 6 Pripao mi je divan posjed, mila mi je moja baština.^a
- 7 Hvalit ću Jehovu, koji me savjetuje.^b Noću me opominju misli koje su duboko u meni*.^c
- 8 Jehovu stalno imam pred sobom.^d On mi je zdesna i zato nikad neću posrnuti.^e
- 9 Zato se moje srce veseli, radujem se cijelim bićem i živim spokojno.
- 10 Jer ti me* nećeš ostaviti u grobu^{#, f} Nećeš dopustiti da tvoj vjernih slugа dospije u jamu^{Δ, g}
- 11 Pokazuješ mi put koji vodi u život.^h Kad stojim pred tobom, silno sam radostan,ⁱ divno* je biti tebi zdesna u svu vječnost.

Davidova molitva.

- 17** Jehova, čuj kad te molim za pravdu, poslušaj moj vapaj, saslušaj moju iskrenu molitvu.^j
- 2 Izreci pravednu presudu u moju korist,^k neka tvoje oči vide što je ispravno.
- 3 Istražio si moje srce, ispitao si me noću,^l pročistio si me,^m vidio si da nisam smišljao nikakvo zlo. Neću zgriješiti svojim ustima.

16:7 *Ili: "moji najskrovitiji osjećaji". Dosl.: "bubrezi". 16:10 *Ili: "moju dušu". #Ili: "šeolu". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku. ΔMoguće: "trune u jami". 16:11 *Ili: "velika sreća".

- 4 Što god da drugi ljudi čine, ja se klonim razbojničkog puta jer si ti tako zapovjedio.^a
- 5 Pomozi mi da uvijek koračam tvojim stazama, pa moja noga neće posrnuti.^b
- 6 Ja te prizivam, Bože, jer znam da ćeš me uslišiti.^c Prigni uho k meni.* Čuj moje riječi.^d
- 7 Pokaži svoju vjernu ljubav čineći divna djela.^e Ti spašavaš one koji pod tvojom desnicom traže utočište od onih koji se bune protiv tebe.
- 8 Čuvaj me kao zjenicu svog oka,^f sakrij me u sjeni svojih krila.^g
- 9 Čuvaj me od zlih koji me napadaju, od mojih smrtnih neprijatelja koji su me opkolili.^h
- 10 Postali su bešćutni, govore oholo.
- 11 Okružuju nas sa svih strana,ⁱ traže priliku da nas obore*.
- 12 Svaki je od njih poput lava koji želi rastrgati plijen, poput mladog lava koji vrebava iz prikrajka.
- 13 Ustani, Jehova, suprotstavi im se^j i obori ih. Svojim mačem izbavi me od zlih.
- 14 Jehova, izbavi me svojom rukom od ljudi ovoga svijeta, koji mare samo za ono što ovaj život pruža,^k

17:6 *Ili: "Sagni se i poslušaj me."
17:11 *Ili: "bace na zemlju".

17. PSAL.

- a Ps 119:9
b Ps 18:36
Ps 94:18
Ps 119:133
Ps 121:3
c Ps 55:16
d Iza 37:17
e Ps 31:21
Tu 3:22
f Pnz 32:9, 10
Za 2:8
g Ru 2:12
Ps 36:7
Ps 57:1
h 1Sa 24:11
Ps 35:4
i 1Sa 23:26
j Ps 7:6
k Ps 73:12

2. stupac

- a Mt 5:45
b Ps 65:4

18. PSAL.

- c 2Sa 22:1
d Ps 18:32
Iza 12:2
e Ps 3:3
Ps 37:39, 40
Ps 40:17
f Pnz 32:4
g Pos 15:1
2Sa 22:2-4
h Ps 50:15
i 1Sa 20:3
Ps 116:3
j 2Sa 20:1
2Sa 22:5, 6
Ps 22:16

k Pr 9:12

l Ps 11:4

m 2Sa 22:7
Ps 10:17
Ps 34:15
1Pe 3:12

od onih kojima daješ svako-
jaka dobra,^a

od onih koji ostavljaju na-
sljedstvo svojoj mnogo-
brojnoj djeci.

- 15 A ja živim pravedno i zato
ću steći tvoju naklonost*,
sretan sam što se budim
znajući da si ti uz mene.^b

Ravnatelj. Od Jehovinog sluge
Davida, koji je Jehovi spjevao ovu
pjesmu kad ga je Jehova izbavio
iz ruke svih njegovih neprijatelja
i iz Šaulove ruke. On je rekao:^c

18

Ljubim te, Jehova, snago
moja.^d

- 2 Jehova je moja hrid, moja
tvrđava i moj izbavitelj.^e
Moj je Bog stijena moja,^f
u njemu pronalazim
utočište.

On je moj štit i moj moćni
izbavitelj*, moje sigurno
utočište.^g

- 3 Prizivam Jehovu, koji je
dostojan hvale,
i bit ću izbavljen od svojih
neprijatelja.^h

- 4 Užad smrti obavila me,ⁱ
bujice zlih ljudi plašile
su me.^j

- 5 Užad groba* okružila me,
zamke smrti ispriječile su
se preda mnom.^k

- 6 U nevolji sam prizvao
Jehovu,
vapio sam k svom Bogu.
Iz svog hrama on je čuo
moj glas,^l
moj je vapaj dopro do
njihovih ušiju.^m

17:15 *Dosl.: "vidjeti tvoje lice". 18:2
*Ili: "rog mog spasenja". Vidi izraz "rog"
u Rječniku. ^aIli: "sigurna gorska utvr-
da". 18:5 *Ili: "šeola". Izraz se odnosi
na simbolično mjesto gdje se nalaze
mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku.

- 7 Zemlja se zaljuljala i zatresla,^a uzdrhtali su temelji gora, zaljuljali su se jer se on razgnjevio.^b
- 8 Dim je suknuo iz njegovih nosnica, iz usta mu je izašla vatra koja guta sve pred sobom,^c oko njega je prštalo ražareno ugljevlje.
- 9 Nagnuo je nebesa dok je silazio,^d crni oblaci bili su mu pod nogama.^e
- 10 Sjeo je na keruba i doletio,^f dojurio je na krilima anđela*.^g
- 11 Obavio se tamom.^h Oko njega su kao zaklon bili crni kišni oblaci.ⁱ
- 12 Pred njim su sijevale munje, a tuča i razgorjelo ugljevlje padalo je iz oblaka.
- 13 Jehova je zagrmio na nebesima,^j Svevišnji je pustio svoj glas,^k tuču i razgorjelo ugljevlje.
- 14 Odapeo je strijele i rastjerao neprijatelje,^l poslao je munje i smeo ih.^m
- 15 Pokazala su se riječna korita,ⁿ otkrili su se temelji zemlje zbog tvog ukora, Jehova, zbog silovitog daha iz tvojih nosnica.^o
- 16 On je s visine pružio ruku, uhvatio me i izvukao iz duboke vode.^p
- 17 Izbavio me od mog jakog neprijatelja,^q od onih koji su me mrzili, a bili su jači od mene.^s

18:10 *Ili: "vjetra". Dosl.: "duha".

18. PSAL.

- a Su 5:4
b 2Sa 22:8-16
Ps 77:18
c Iza 30:27
d Ps 144:5
Iza 64:1
e 2Sa 22:10
f Ps 99:1
g Ps 104:3
He 1:7
h Ps 97:2
i Job 36:29
j 1Sa 2:10
1Sa 7:10
k 2Sa 22:14
Ps 29:3
l Iza 30:30
m Job 36:32
Ps 144:6
n Ps 74:15
Ps 106:9
Ps 114:1, 3
o Izl 15:8
2Sa 22:16
p 2Sa 22:17-20
Ps 124:2-4
r Ps 3:7
s Ps 35:10

2. stupac

- a 1Sa 19:11
1Sa 23:26
b Ps 149:4
c 1Sa 26:23
1Kr 8:32
d 1Sa 24:11
2Sa 22:21-25
Ps 24:3, 4
e Ps 84:11
f 2Sa 22:24
Izr 14:16
g Iza 3:10
He 11:6
h 2Sa 22:25
Izr 5:21
i Ps 97:10
j 2Sa 22:26-31
Job 34:11
Jr 32:19
k Mt 5:8
l Ps 125:5
m Job 34:28
n Izr 6:16, 17
Iza 2:11
Lk 18:14
o Ps 97:11
Iza 42:16
p 2Sa 5:19
He 11:32-34
r 2Sa 22:30
Flp 4:13

- 18 Navalili su na mene u dan kad me zadesila nevolja,^a ali Jehova mi je bio potpora.
- 19 Odveo me na sigurno, izbavio me jer sam mu drag.^b
- 20 Jehova me nagrađuje prema mojoj pravednosti,^c uzvrća mi prema nedužnosti* mojih ruku,^d
- 21 jer držao sam se Jehovinih puteva i nisam se odmetnuo od svog Boga.
- 22 Sve njegove zapovijedi uvijek su mi pred očima, neću zanemariti njegove zakone.
- 23 Ostat ću čestit pred njim^e i pazit ću da ne učinim prijestup.^f
- 24 Neka me Jehova nagradi zbog moje pravednosti,^g zbog toga što sam nedužan pred njim.^h
- 25 S vjernim čovjekom postupaš vjerno,ⁱ s čestitim čestito,^j
- 26 s čistim postupaš čisto,^k a pokvarenoga nadmudruješ.^l
- 27 Ti spašavaš one koji su ponizni*,^m a ohole ponižavaš.ⁿ
- 28 Jer ti, Jehova, pališ moju svjetiljku, moj Bog rasvjetljava moju tamu.^o
- 29 Uz tvoju pomoć mogu i razbojničku družinu napasti,^p uz pomoć svog Boga i na zidine se mogu popeti.^q

18:20 *Dosl.: "čistoći". 18:27 *Ili: "koji su u nevolji".

- 30** Put je pravog Boga savršen,^a
riječ je Jehovina čista.^b
On je štit svima koji kod njega traže utočište.^c
- 31** Tko je Bog osim Jehove?^d
I tko je stijena osim našeg Boga?^e
- 32** Pravi Bog zaodijeva me snagom,^f
on će moj put učiniti savršenim.^g
- 33** On mi daje noge hitre kao u košute
i daje mi da čvrsto stojim na strmim liticama.^h
- 34** Moje ruke uči ratovanju.
Moje mišice mogu napeti bakreni luk.
- 35** Ti mi daješ svoj štit spasenja,ⁱ
tvoja me desnica podupire,
tvoja me poniznost čini velikim.^j
- 36** Širiš put kojim trebam ići,
pa mi se noga* neće okliznuti.^k
- 37** Progonit ću svoje neprijatelje i sustići ih,
neću se vratiti dok ih ne istrijebim.
- 38** Razbit ću ih, pa više neće moći ustati,^l
past će pod moje noge.
- 39** Ti ćeš mi dati snage za boj,
oborit ćeš moje neprijatelje preda mnom.^m
- 40** Natjerat ćeš moje neprijatelje da pobjegnu preda mnom.
Ja ću zatrti* one koji me mrze.ⁿ
- 41** Oni zapomažu, ali nema nikoga da ih spasi.

18:36 *Dosl.: "gležanj". 18:40 *Dosl.: "ušutkati".

18. PSAL.

- a Pnz 32:4
Da 4:37
Ot 15:3
- b Ps 12:6
Ps 19:8
- c Ps 18:2
Ps 84:11
- d Ps 86:8
Iza 45:5
- e Pnz 32:31
1Sa 2:2
2Sa 22:32-43
- f Ps 84:5, 7
- g Iza 26:7
- h Hb 3:19
- i Pos 15:1
Pnz 33:29
Ps 28:7
- j 2Sa 22:36
Ps 113:6-8
- k Ps 17:5
- l Ps 2:8, 9
- m Ps 44:5
- n 2Sa 22:41
Ps 34:21

2. stupac

- a 1Sa 30:6
- b 2Sa 8:3
Ps 2:8
- c 2Sa 22:44-46
- d Pnz 33:29
- e Pnz 32:4
- f Izl 15:2
2Sa 22:47-49
- g Pnz 32:35
Na 1:2
Ri 12:19
- h 2Sa 7:9
Ps 59:1
- i Pnz 32:43
Ps 117:1
Iza 11:10
- j 2Sa 22:50, 51
1Lje 16:9
Ri 15:9
- k Ps 2:6
Ps 144:10
- l 2Sa 7:15-17
1Kr 3:6
- m Ps 89:20, 36
Iza 9:7
Lk 1:32, 33
Ot 5:5

Vape i k Jehovi, ali on ih ne uslišava.

- 42** Satr ću ih, pa će postati poput prašine koju nosi vjetar,
izbacit ću ih kao da su blato s ulice.
- 43** Ti ćeš me izbaviti od prigo-
varanja mog naroda.^a
Postavit ćeš me za poglavara narodima.^b
Narod koji nisam poznavao služit će mi.^c
- 44** Čim čuju za mene, pokorit će mi se,
tuđinci će podložno doći k meni.^d
- 45** Tuđinci će izgubiti hrabrost*,
dršćući će izaći iz svojih utvrda.
- 46** Živ je Jehova! Neka je hvaljena Stijena moja.^e
Neka je uzvišen Bog, moj spasitelj.^f
- 47** Pravi se Bog osvećuje mojim protivnicima^g
i pokorava mi narode.
- 48** Izbavlja me od ljutih neprijatelja.
Ti me podižeš visoko da me ne mogu dohvatiti oni koji me napadaju,^h
izbavljaš me od nasilnika.
- 49** Jehova, zato te slavim među narodima,ⁱ
pjesmom slavim* tvoje ime.^j
- 50** Ti daješ velike pobjede svom kralju^k
i iskazuješ vjernu ljubav svom pomazaniku^l -
Davidu i njegovom potomstvu u svu vječnost.^m

18:45 *Ili: "klonuti". 18:49 *Ili: "pjevam i sviram slaveći".

Ravnatelj. Davidova pjesma.

19 Nebesa objavljuju Božju slavu,^a

nebeski svod govori o djelu njegovih ruku.^b

2 Iz dana u dan govore o tome, iz noći u noć prenose znanje o Bogu.

3 Nema tu govora, nema tu riječi, od njih se glasa ne čuje.

4 Ali po cijeloj zemlji širi se njihovo svjedočanstvo* i njihova poruka dopire do svih krajeva svijeta.^c

Bog je na nebesima postavio šator suncu.

5 Ono izlazi kao mladoženja iz svoje svadbene odaje, raduje se kao junak koji trči svojom stazom.

6 S jednog kraja neba polazi i putuje sve do drugog kraja.^d

Ništa nije skriveno od njegove topline.

7 Jehovin je zakon savršen,^e vraća snagu.^f Jehovine su opomene^g pouzdane,^g daju mudrost neiskusnome.^h

8 Jehovine su naredbe pravde, vesele srce.ⁱ

Jhovine su zapovijedi čiste, daju sjaj očima.^j

9 Strahopoštovanje prema Jehovi*^k je čisto, traje zauvijek.

19:4 *Moguće i: "Po cijeloj zemlji rastežu svoje mjesto uže". 19:7 *Ili: "krijepi dušu". #Izvorna hebrejska riječ može se prevesti i izrazima "pouke koje se ponavljaju; podsjetnici". Ta se riječ može odnositi na zakone, zapovijedi ili propise na koje Bog podsjeća svoj narod. 19:9 *Ili: "Strah pred Jehovom".

19. PSAL.

a Ps 8:3, 4
Iza 40:22
Ri 1:20
b Ps 150:1
Ot 4:11
c Ri 10:18
d Ps 104:19
e Ps 119:72
f Ps 23:3
g Ps 119:111, 129
h Izr 1:5
2Ti 3:15
i 2Lje 24:9, 10
j Izr 4:4
Izr 6:23
Mt 6:22
k Pnz 10:12
Izr 1:7
Mi 3:16

2. stupac

a Ps 119:137, 160
Ot 16:7
b Ps 119:127
Izr 8:10
c Ps 119:103
Izr 16:24
d Ps 119:11
e Ps 119:165
f 1Ko 4:4
g Pos 20:6
Pnz 17:12
1Sa 15:23
2Sa 6:7
2Lje 26:16-18
h Ps 119:133
i Iza 38:3
j Ps 49:3
Ps 51:15
Ps 143:5
Flp 4:8
k Ps 18:2
l Job 19:25
Iza 43:14

20. PSAL.

m Ps 9:10
Izr 18:10
n 2Lje 20:8, 9
o 2Sa 5:7
Ps 50:2
Ps 134:3
p Ps 21:1, 2

Jehovine su presude ispravne, posve su pravedne.^a

10 Poželjnije su od zlata, od gomile suhog* zlata,^b slađe su od meda,^c od meda koji kaplje iz saća.

11 One opominju tvog slugu.^d Tko ih se drži, prima veliku nagradu.^e

12 Tko će prepoznati svoje pogreške?^f Očisti me od grijeha kojih nisam svjestan.

13 Čuvaj svog slugu od oholih djela,^g ne daj da mnome ovladaju.^h Tada ću biti bez krivnjeⁱ i ostat ću čist od velikih grijeha*.

14 Neka riječi mojih usta i razmišljanje mog srca bude ugodno tebi,^j Jehova, stijeno moja^k i izbavitelju* moj.^j

Ravnatelj. Davidova pjesma.

20 Neka te Jehova usliši u dan nevolje.

Neka te zaštiti ime Jakovljevog Boga.^m

2 Neka ti on pošalje pomoć sa svetog mjestaⁿ i podupre te sa Siona.^o

3 Neka se sjeti svih tvojih žrtvenih darova i neka prihvati tvoju žrtvu paljenicu. (*Sela*)

4 Neka ti da ono što ti srce želi^p

i pomogne ti da ostvariš sve svoje namjere*.

19:10 *Ili: "pročišćenog". 19:13 *Ili: "mnogih prijestupa". 19:14 *Dosl.: "otkupitelju". 20:4 *Ili: "planove; zamisli".

5 Radosno ćemo klicati zbog tvojih pobjeda*^a i u ime svog Boga podignut ćemo svoje zastave.^b Neka Jehova ispuni sve tvoje molbe.

6 Sada znamo da Jehova spašava svog pomazanika.^c Uslišava ga sa svojih svetih nebesa, svojim desnicom donosi mu veliko spasenje*.^d

7 Jedni se uzdaju u kola, drugi u konje,^e a mi prizivamo ime Jehove, svog Boga.^f

8 Oni se ruše i padaju, a mi ustajemo i stojimo uspravno.^g

9 Jehova, spasi kralja!^h Bog* će nas uslišiti u dan kad ga prizovemo.ⁱ

Ravnatelj. Davidova pjesma.

21 Jehova, zbog tvoje moći kralj se raduje,^j silno se raduje zbog spasenja koje mu ti daješ.^k

2 Dao si mu ono što mu srce želi^l i nisi mu uskratio ono što su njegove usne zatražile. (*Sela*)

3 Podario si mu obilne blagoslove, na glavu si mu stavio krunu od suhog* zlata.^m

4 Molio te za dug život i ti si mu ga dao,ⁿ dao si mu da živi dugo, u svu vječnost.

5 Njegova je slava velika zbog spasenja koje mu daješ.^o

20:5 *Ili: "zbog spasenja koje ti daješ". 20:6 *Ili: "velike pobjede". 20:9 *Moguće i: "Kralj". 21:3 *Ili: "pročišćenog".

20. PSAL.

a Ps 59:16

b 1Sa 17:45

c Ps 2:2, 4

d Ps 17:7

e Ps 33:17
Iza 31:1

f 2Lje 14:11
2Lje 20:12
2Lje 32:8

g Su 5:31
Ps 125:1

h Ps 18:50

i Ps 44:4

21. PSAL.

j Ps 63:11

k Ps 28:7

l Ps 2:8
Ps 20:4

m 2Sa 12:30

n Ps 13:3
Ps 61:6

o 2Sa 7:8, 9

2. stupac

a Ps 72:17

b Ps 16:11
Ps 45:7

c 1Sa 30:6

d Ps 16:8

e Pnz 32:22
Ps 110:5
Ml 4:1

f Ps 34:16

g Ps 2:1

h Ps 9:3
Ps 56:9

22. PSAL.

i Ps 22:16
Mt 27:46
Mk 15:34

j He 5:7

Daruješ mu čast i veličanstvo.

6 Ti ga blagoslivljaš i činit ćeš to u svu vječnost.^a On se raduje jer si ti uz njega.^b

7 Kralj se uzda u Jehovu.^c Zbog vjerne ljubavi Sveviš-njega nikad neće posrnuti.^d

8 Tvoja će ruka naći sve tvoje neprijatelje, tvoja će desnica naći one koji te mrže.

9 Kad dođe vrijeme da se razračunaš s njima, bit će im kao da su bačeni u užarenu peć.

Jehova će ih uništiti u svom gnjevu i vatra će ih proždrijeti.^e

10 Njihove potomke istrijebit ćeš sa zemlje, njihovo potomstvo iz ljudskog roda.

11 Jer žele ti učiniti zlo,^f kuju spletke, ali svoje nakane neće moći izvršiti.^g

12 Natjerat ćeš ih u bijeg^h kad u njih uperiš svoje strijele*.

13 Ustani, Jehova, i pokaži svoju snagu. Pjesmom ćemo slaviti* tvoju moć.

Ravnatelj. za "Košutu u zoru"*.
Davidova pjesma.

22 Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?ⁱ

Zašto si daleko od mene, zašto me ne spasiš?

Zašto ne čuješ moje vapaje?^j

21:12 *Ili: "svoj luk". 21:13 *Ili: "Pjevati ćemo i svirati slaveći". 22:nsl. *Moguće je da je riječ o nazivu pjesme ili o načinu izvođenja.

- 2** Bože moj, danju te zovem,
a ti ne odgovaraš,^a
noću te ne prestajem zazi-
vati.
- 3** Ipak, ti si svet,^b
okružuju te hvale* koje ti
upućuje Izrael.
- 4** U tebe su se uzdali naši
očevi,^c
uzdali su se i ti si ih
izbavljao.^d
- 5** K tebi su vapili i bili su
spašeni.
U tebe su se uzdali i nisu se
razočarali*.^e
- 6** No ja sam crv, a ne čovjek.
Rugaju mi se ljudi, prezire
me narod.^f
- 7** Podsmjehuju mi se svi koji
me vide,^g
rugaju mi se i prezrivo
odmahuju glavom,
govoreći:^h
- 8** "Uzdao se u Jehovu. Neka
ga on spasi!
Neka ga on izbavi kad mu je
tako drag!"ⁱ
- 9** Ti si me izveo iz majčine
utrobe,^j
zbog tebe sam se osjećao
sigurnim na majčini
grudima.
- 10** Od rođenja sam povjeren
tebi na brigu.
Otkad sam izišao iz majčine
utrobe, ti si moj Bog.
- 11** Ne budi daleko od mene
jer je nevolja blizu,^k
a nemam nikog drugog
da mi pomogne.^l
- 12** Mnoštvo mladih bikova
opkolilo me,^m
jaki bašanski bikovi okružī-
li su me.ⁿ

22:3 *Ili: "sjediš na prijestolju među
(nad) hvalama". **22:5** *Ili: "osramotili".

22. PSAL.

- a Ps 42:3
b Iza 6:3
1Pe 1:15
c Pos 15:1, 6
d Izl 14:13
He 11:32-34
e Ps 25:2
Ps 99:6
Ri 10:11
f Ps 31:11
Iza 53:3
g Ps 35:16
h Ps 109:25
i Mt 27:41-43
Lk 23:35, 36
j Ps 71:6
Ps 139:16
k Ps 10:1
l Lk 23:46
He 5:7
m Ps 68:30
n Eze 39:18

2. stupac

- a Mt 26:4
b Ps 57:4
1Pe 5:8
c Lk 22:44
Iv 12:27
d Mt 26:38
Mk 14:33
e Izr 17:22
f Iv 19:28
g Iza 53:12
1Ko 15:3, 4
h Ps 59:5, 6
Lk 22:63
i Ps 86:14
j Mt 27:35
Iv 20:25
k Ps 34:20
Iv 19:36
l Mk 15:24
Lk 23:34
Iv 19:23, 24
m Ps 10:1
n Ps 40:13
o Ps 22:16
p Ps 35:17
r Iv 17:6
s Ps 40:9
He 2:11, 12

- 13** Otvaraju usta i prijete mi,^a
poput ričućeg lava koji
razdire plijen.^b
- 14** Snaga mi se razlijeva kao
voda,
sve mi se kosti razdvajaju.
Srce mi je postalo poput
voska,^c
rastapa se duboko u meni.^d
- 15** Moja se snaga sasušila kao
krhotina glinene posude,^e
jezik mi se zaljepio za
nepce,^f
polazeš me u prah*.^g
- 16** Jer psi su me okružili,^h
opkolili su me kao gomila
zlotvora,ⁱ
navalili su kao lav na moje
ruke i noge.^j
- 17** Sve svoje kosti mogu
izbrojiti.^k
Oni gledaju i zure u mene.
- 18** Među sobom dijele moje
haljine
i izvlače ždrijeb za moju
odjeću.^l
- 19** Ali ti, Jehova, nemoj biti
daleko od mene.^m
Ti si moja snaga, pohitaj mi
u pomoć.ⁿ
- 20** Spasi me od mača,
izbavi moj dragocjeni život*
od pasa koji me žele ras-
trgati.^o
- 21** Spasi me od lavljih ralja^p
i rogova divljih bikova,
usliši me i spasi me.
- 22** Objavljivat ću tvoje ime
svojoj braći,^r
hvalit ću te usred okuplje-
nog mnoštva*.^s

22:15 *Dosl.: "smrtni prah". **22:20**
*Dosl.: "moje jedino". Misli se na njego-
vu dušu, odnosno život. **22:22** *Ili: "u
skupštini". Vidi izraz "skupština" u Rječ-
niku.

- 23** Vi koji se bojite Jehove,
hvalite ga!
Slavite ga, svi Jakovljevi
potomci!^a
Duboko ga poštujujte,
svi Izraelovi potomci!
- 24** Jer on ne prezire patnje
potlačenoga, one mu se
ne gade.^b
Nije okrenuo lice od njega,^c
čuo ga je kad je on zavapio
k njemu za pomoć.^d
- 25** Hvalit ću te usred okuplje-
nog mnoštva,^e
izvršit ću svoje zavjete pred
onima koji te se boje.
- 26** Krotki će jesti i nasititi se,^f
hvalit će Jehovu oni koji ga
traže.^g
Neka žive* zauvijek!
- 27** Ljudi iz svih krajeva svijeta
sjetit će se Jehove i doći
k* njemu.
Poklonit će ti se svi narodi.^h
- 28** Jer kraljevska vlast pripada
Jehovi,ⁱ
on vlada narodima.
- 29** Svi na zemlji koji se ponose
svojim bogatstvom gostit
će se i pokloniti mu se,
svi koji odlaze u prah pred
njim će kleknuti,
nitko od njih neće ostati na
životu*.
- 30** Njihovi će mu potomci
služiti.
Idućem naraštaju govorit će
se o Jehovi.
- 31** Ljudi će doći i pričati o nje-
govoj pravednosti.
Onima koji će se roditi
govorit će o onom što je
učinio.

22:26 *Dosl.: "Neka vaše srce živi".
22:27 *Ili: "obratiti se". **22:29** *Ili: "sa-
čuvati dušu".

22. PSAL.

a Ps 50:23
b Ps 34:6
Ps 69:33
c Br 6:25
d He 5:7
e Ps 35:18
Ps 40:10
Ps 111:1
f Ps 37:11
Iza 65:13
g Sf 2:3
h Pos 22:18
Ot 7:9
Ot 15:4
i 1Lje 29:11
Ot 11:17

2. stupac

23. PSAL.

a Ps 80:1
Jr 23:3
Eze 34:12
1Pe 2:25
b Ps 34:9
Ps 84:11
Mt 6:33
Flp 4:19
He 13:5
c Eze 34:13, 14
d Ps 19:7
Ps 51:12
e Ps 31:3
f Job 38:17
g Ps 3:6
Ps 27:1
Iza 41:10
h Iza 43:2
Ri 8:31
i Ps 22:26
Ps 31:19
j Lk 7:46
Jk 5:14
k Ps 16:5
l Ps 103:17
m Ps 15:1-5
Ps 27:4
Ps 65:4
Ps 122:1

24. PSAL.

n 1Lje 29:11
Job 41:11
1Ko 10:26
o Pos 1:9
Job 38:11
Ps 136:6
Jr 5:22
p Ps 15:1-5
r 2Sa 22:21
Iza 33:15, 16
Mt 5:8

Davidova pjesma.

- 23** Jehova je moj pastir.^a
Ništa mi neće nedosta-
jati.^b
- 2** Na zelenim pašnjacima daje
mi počinak,
vodi me na počivališta koja
obiluju vodom*.^c
- 3** Krijepi me*,^d
vodi me stazama pravedno-
sti radi svog imena.^e
- 4** Iako hodam dolinom guste
tame,^f
ne bojim se zla^g
jer si ti sa mnom.^h
Tvoj štap i tvoja palica daju
mi spokoj*.
- 5** Prostireš stol za mene
naočigled mojih neprija-
telja.ⁱ
Uljem mi mažeš glavu.*^j
Moja se čaša prelijeva.^k
- 6** Tvoja dobrota i vjerna lju-
bav pratit će me sve dane
mog života,^l
prebivat ću u Jehovinom
domu cijeli svoj život.^m

Davidov psalam. Pjesma.

- 24** Jehovi pripada zemlja
i sve što je na njoj,ⁿ
svijet i oni koji žive na
njemu.
- 2** Jer on ju je utemeljio na
morima,^o
učvrstio ju je na rijekama.
- 3** Tko se može popeti na
Jehovinu goru^p
i tko može stajati na njego-
vom svetom mjestu?
- 4** "Onaj kome su ruke nevine
i srce čisto,^r

23:2 *Moguće i: "na mirne vode". **23:3**
*Ili: "Krijepi mi dušu". **23:4** *Ili: "tješe
me". **23:5** *Ili: "Ulje kojim mi mažeš
glavu osvježava me."

koji se ne zaklinje mnome*
lažno

i ne priseže krivo.”^a

5 On će dobiti blagoslove
od Jehove^b

i Bog, njegov spasitelj,
smatrat će ga
pravednim*.^c

6 Takav je naraštaj onih koji
ga traže,

onih koji traže tvoje lice,
Bože Jakovljevi. (*Sela*)

7 Vrata, podignite svoje
glave,^d

otvorite se*, vrata prastara,
da uđe slavni kralj!^e

8 Tko je taj slavni kralj?
Jehova, silan i moćan,^f

Jehova, moćan u boju.^g

9 Vrata, podignite svoje
glave,^h

otvorite se, vrata prastara,
da uđe slavni kralj!

10 Tko je on, taj slavni kralj?
Jehova nad vojskama –

on je slavni kralj.ⁱ (*Sela*)

Davidov psalam.

א [alef]

25 Tebi se, Jehova, obra-
ćam.

ב [bet]

2 Bože moj, u tebe se uzdam,^j
ne daj da se osramotim.^k

Ne daj da moji neprijatelji
likuju nada mnom.^l

ג [gimel]

3 Nitko tko se uzda u tebe
neće se osramotiti!^m

Osramotit će se oni koji
bez razloga okreću leđa
drugima.ⁿ

24:4 *Ili: “mojim životom; mojom dušom”. Misli se na Jehovin život, kojim se netko zaklinje. **24:5** *Ili: “udijelit će mu pravdu”. **24:7** *Ili: “dižite se”.

24. PSAL.

a Ps 34:12, 13

MI 3:5

b Ps 128:1–5

c Iza 12:2

d Ps 118:19

Ps 122:2

e 2Sa 6:15

Ps 48:1–3

f Ps 93:1

g Izi 15:3

1Sa 17:47

2Lje 20:15

Iza 42:13

h Ps 118:19

i 1Lje 29:11

25. PSAL.

j Iza 26:3

k Ri 10:11

l Ps 41:11

m Ps 69:6

n Ps 31:17

2. stupac

a Izi 33:13

Ps 86:11

Ps 143:8

b Ps 27:11

c Ps 43:3

d Izi 34:6

Iza 55:3

e Ps 103:17

Ps 136:1

f Ps 6:4

Ps 51:1

g Izi 33:19

Ps 27:13

h Ps 92:15

Ps 119:68

Ps 145:9

Dj 14:17

i Ps 119:33

Iza 30:20

MI 4:2

j Sf 2:3

k Ps 32:8

l Pnz 29:1

m Ps 19:7

א [dalet]

4 Daj da upoznam tvoje
puteve, Jehova,^a
nauči me hoditi tvojim
stazama.^b

ב [he]

5 Pomozi mi da hodim u tvo-
joj istini i pouči me^c
jer ti si Bog koji mi daje
spasenje.

ג [vau]

U tebe se uvijek uzdam.

ד [zajin]

6 Sjeti se, Jehova, svog
milosrđa i svoje vjerne
ljubavi,^d
koje oduvijek pokazuješ.^e

ה [het]

7 Nemoj se sjećati grijeha
iz moje mladosti i njihovih
prijestupa.

Jehova, sjeti me se zbog
svoje vjerne ljubavi,^f
zbog svoje dobrote.^g

ו [tet]

8 Dobar je i pravedan
Jehova,^h

Zato grešnike uči hoditi
pravim putem.ⁱ

ז [jod]

9 Krotke upućuje da čine ono
što je ispravno*,^j
uči krotke da hode njego-
vim putem.^k

ח [kaf]

10 Sve Jehovine staze svjedo-
če o ljubavi* i vjernosti
što ih pokazuje onima
koji se drže njegovog sa-
veza^l i slušaju njegove
opomene^m.

25:9 *Ili: “da žive po njegovom zakonu”.

25:10 *Ili: “vjernoj ljubavi”. #Izvorna hebrejska riječ može se prevesti i izraziti “pouke koje se ponavljaju; podsjetnici”. Ta se riječ može odnositi na zakone, zapovijedi ili propise na koje Bog podsjeća svoj narod.

↳ [lamed]

11 Jehova, radi svog imena^a
oprosti mi moj prijestup,
iako je velik.

𐤇 [mem]

12 Koji se čovjek boji Jehove?^b
Njega će Bog poučiti koji
put da odabere.^c

𐤍 [nun]

13 Takav će čovjek uživati
u dobru^d
i njegovi će potomci posje-
dovati zemlju.^e

𐤎 [samek]

14 Jehova je prisan prijatelj
onima koji ga se boje^f
i obznanjuje im svoj savez.^g

𐤏 [ajin]

15 Moje su oči stalno uprte
u Jehovu^h
jer će mi on osloboditi noge
iz mreže.ⁱ

𐤐 [pe]

16 Okreni lice prema meni
i smiluj mi se
jer sam osamljen i bespo-
moćan.

𐤑 [cade]

17 Umnožili su se jadi u mom
srcu.^j
Oslobodi me tjeskobe.

𐤒 [reš]

18 Pogledaj moju nevolju
i moju muku^k
i oprost mi sve moje
grijehe.^l

19 Pogledaj kako je mnogo
mojih neprijatelja
i kako me žestoko mrze.

𐤓 [šin]

20 Sačuvaj mi život
i spasi me.^m

Ne daj da se osramotim,
jer kod tebe pronalazim
utočište.

25. PSAL.

a Ps 31:3
Ps 79:9
Ps 109:21
Ps 143:11
Eze 36:22
Da 9:19
Mt 6:9

b Ps 111:10

c Ps 37:23

d Ps 31:19

e Ps 37:11

f Izr 3:32
lv 15:15g Pos 18:17
Pos 22:17
Am 3:7

h Ps 141:8

i Ps 91:3
Ps 124:6–8

j Ps 73:21

k 2Sa 16:12

l Ps 32:5
Ps 51:9m Ps 17:8
Ps 121:7

2. stupac

a Ps 41:12

b Ps 37:34

26. PSAL.

c 2Kr 20:3

d Ps 21:7

e Ps 17:3
Ps 66:10f Ps 43:3
Ps 86:11

g Jr 15:17

h Ps 139:21

i Ps 1:1

j Ps 50:23
Ps 95:2k 1Sa 3:3
1IJe 16:1
Ps 27:4

l Ps 63:2

m 1Sa 25:29

𐤕 [tau]

21 Neka me čestitost i praved-
nost čuvaju^a
jer u tebe se uzdam.^b

22 Bože, izbavi* Izraela iz svih
njegovih nevolja.

Davidov psalam.

26 Sudi mi, Jehova, jer ži-
vim* čestito.^c

U Jehovu se uzdam i moje se
pouzdanje neće poljuljati.^d

2 Ispitaj me, Jehova,
i iskušaj me,

pročisti moje najskrovitije
misli* i moje srce.^e

3 Jer tvoja vjerna ljubav
uvijek mi je pred očima,
ja hodim u tvojoj istini.^f

4 Ne družim se* s podmuklim
ljudima^g
i klonim se onih koji priki-
vaju kakvi su^h.

5 Mrzim društvo zlih^h
i ne želim se družiti
s opakima.ⁱ

6 Oprat ću ruke da pokažem
svoju nevinost
i obilazit ću tvoj žrtvenik,
Jehova,

7 da ti naglas uputim svoje
zahvale^j
i da objavim sva tvoja
čudesna djela.

8 Jehova, volim dom u kojem
ti prebivaš,^k
mjesto na kojem obitava
tvoja slava.^l

9 Nemoj me* pogubiti s greš-
nicima^m
niti mi oduzeti život s nasil-
nicimaⁿ,

25:22 *Dosl.: "otkupi". 26:1 *Dosl.:
"hodim". 26:2 *Ili: "najskrovitije osje-
ćaje". Dosl.: "bubrege". 26:4 *Dosl.:
"Ne sjedim". *Ili: "i ne družim se s lice-
mjerima". 26:9 *Ili: "moju dušu". *Ili:
"ljudima koji proljevaju krv".

- 10** kojima su ruke uprljane sramotnim djelima i kojima je desnica puna mita.
- 11** A ja ću živjeti čestito. Izbavi me* i budi milostiv prema meni.
- 12** Moja noga čvrsto stoji, neću se spotaknuti,^a usred okupljenog mnoštva* hvalit ću Jehovu.^b

Davidov psalam.

- 27** Jehova je moja svjetlost^c i moje spasenje. Koga da se bojim?^d Jehova je tvrđava mog života.^e Pred kime da strepim?
- 2** Kad su me zlotvori napali kako bi me proždrli,^f tada su oni, moji protivnici i neprijatelji, posrnuli i pali.
- 3** Da me vojska opkoli, moje se srce ne bi bojalo.^g Da se protiv mene objavi rat, i tada bih se u Boga uzdao.
- 4** Za jedno molim Jehovu, samo to tražim, da živim u Jehovinom domu sve dane svog života^h kako bih promatrao Jehovinu dobrotu* i divio se njegovom hramu.ⁱ
- 5** Jer u dan nevolje on će me zakloniti u svom skrovištu,^j sakrit će me u skrovitom zaklonu, u svom šatoru,^k visoko na stijenu postaviti će me.^l

26:11 *Dosl.: "Otkupi me". **26:12** *Ili: "velike skupštine". Vidi izraz "skupština" u Rječniku. **27:4** *Ili: "krasotu". ^aIli: "i gledao njegovo svetište te razmišljao o njemu".

26. PSAL.

a 1Sa 2:9
Izr 10:9

b Ps 111:1

27. PSAL.

c Ps 36:9
Ps 43:3
Ps 119:105

d Ps 23:4
Ri 8:31
He 13:6

e Ps 62:6
Iza 12:2

f Ps 22:16

g 2Lje 20:15
2Lje 32:7
Ps 3:6

h Ps 23:6
Ps 65:4

i 1Sa 3:3
1Lje 16:1
Ps 26:8

j Ps 32:7
Ps 57:1
Sf 2:3

k Ps 61:4

l Ps 40:2

2. stupac

a Ps 130:2

b Ps 4:1
Ps 5:2

c Ps 63:1
Ps 105:4
Sf 2:3

d Ps 69:17
Ps 143:7

e Ps 46:1

f Ps 69:8

g Iza 49:15

h Ps 25:4
Ps 86:11
Iza 30:20
Iza 54:13

i Ps 31:8
Ps 41:2
Ps 41:11

j Mt 26:59–61

k Job 33:28–30

- 6** Zato dižem glavu visoko iznad svojih neprijatelja koji su svuda oko mene.

Prinosit ću žrtve u njegovom šatoru uz radosne poklike, pjevat ću* hvalospjeve Jehovi.

- 7** Čuj, Jehova, kad te prizivam,^a smiluj mi se i usliši me.^b

- 8** Srce me podsjeća na tvoju zapovijed: "Tražite me*."

Jehova, tražit ću te.^c

- 9** Nemoj okrenuti lice od mene.^d

Nemoj odbaciti svog slugu u svom gnjevu.

Ti mi uvijek pomažeš.^e

Nemoj me napustiti i nemoj me ostaviti, Bože, spasitelju moj.

- 10** Čak i ako me otac i majka ostave,^f

Jehova će me prihvatiti.^g

- 11** Jehova, pouči me svom putu^h

i vodi me stazom čestitosti da budem zaštićen od svojih neprijatelja.

- 12** Nemoj me predati mojim protivnicima,ⁱ jer optužuju me lažni svjedoci^j

i prijete mi nasiljem.

- 13** Gdje bih sad bio da nisam vjerovao da ću iskusiti Jehovinu dobrotu dok sam još u zemlji živih?^{*k}

27:6 *Ili: "svirat ću". **27:8** *Ili: "moju naklonost". Dosl.: "moje lice". **27:13** *Moguće i: "Vjerujem da ću iskusiti Jehovinu dobrotu u zemlji živih."

- 14 Uzđaj se u Jehovu,^a
budi hrabar i neka
tvoje srce bude nepo-
kolebljivo*.^b
Uzđaj se u Jehovu!
Davidov psalam.
- 28** Jehova, stijeno moja,
tebe prizivam,^c
nemoj se oglušiti na moje
riječi.
Ako me ne uslišiš,
postat ću poput onih koji
u grobnu jamu odlaze.^d
- 2 Čuj moje usrdne molitve
kad k tebi vapim,
kad podižem ruke prema
najsakrovitijoj prostoriji
tvog svetišta.^e
- 3 Nemoj me ukloniti zajedno
sa zlotvorima, s onima
koji zlo čine,^f
s onima koji ljubazno*
govore s bližnjima, a srce
im je puno zla.^g
- 4 Uzvrati im za njihova djela,^h
za njihove zle postupke.
Uzvrati im za djela njihovih
ruku,
za ono što rade.ⁱ
- 5 Jer oni ne mare za ono što
Jehova čini/
niti za djela njegovih ruku.^k
On će ih oboriti, neće ih
podupirati.
- 6 Neka je hvaljen Jehova
jer je čuo moje usrdne
molitve.
- 7 Jehova je moja snaga^l i moj
štit,^m
u njega se moje srce uzda.ⁿ
On mi pomaže, pa se moje
srce raduje.
Zato ću ga pjesmom hvaliti.

27:14 *Ili: "snažno". 28:3 *Ili: "mirolju-
bivo".

27. PSAL.

a Ps 25:3

Ps 62:5

b Iza 40:31

28. PSAL.

c Pnz 32:4

Iza 26:4

d Job 33:28

e Ps 5:7

f Br 16:25, 26

Ps 26:9

g Ps 62:4

h Ps 59:12

Jr 18:22

i Ps 62:12

2So 1:6

j Job 34:26, 27

k Iza 5:12

l Iza 12:2

m Pos 15:1

2Sa 22:3

Ps 3:3

n Ps 56:4

2. stupac

a 1Sa 16:13

2Sa 22:3

Ps 20:6

b Pnz 9:29

c Iza 40:11

29. PSAL.

d 1Lje 16:28, 29

e 1Sa 7:10

Ps 18:13

f Ps 104:3

g Job 26:11

Job 40:9

h Iza 2:12, 13

i Pnz 3:8, 9

j Izl 19:18

Ps 77:18

k Iza 13:13

He 12:26

l Br 13:26

- 8 Jehova je snaga svom
narodu.

On je tvrđava, on donosi
veličanstveno spasenje
svom pomazaniku.^a

- 9 Spasi svoj narod i blagoslo-
vi svoje vlasništvo.^b

Pasi ih i nosi ih u svom na-
ručju u svu vječnost.^c

Davidova pjesma.

- 29** Iskažite čast Jehovi, vi
koji ste moćni*,
iskažite čast Jehovi jer je
slavan i moćan.^d

- 2 Iskažite Jehovi čast* do-
stojnu njegovog imena.
Poklonite se Jehovi^e u kra-
snom i svetom ruhu^Δ.

- 3 Jehovin glas čuje se iznad
voda*,
veličanstveni Bog grmi
svojim glasom.^e
Jehova je iznad mnogih
voda.^f

- 4 Jehovin je glas silan,^g
Jehovin je glas veličanstven.

- 5 Jehovin glas lomi cedrove,
Jehova krši libanonske
cedrove.^h

- 6 Zbog njega Libanon* po-
skakuje poput teleta,
Sirjon^{mi} skače poput mladog
divljeg bika.

- 7 Jehovin glas sipa plamene
munje,ⁱ

- 8 od Jehovinog glasa pusti-
nja se trese.^k
zbog Jehove se kadeška^l
pustinja trese.

29:1 *Dosl.: "sinovi moćnih". 29:2
*Dosl.: "Dajte Jehovi slavu". ^ΔIli: "Štuj-
te Jehovu". ^ΔMoguće i: "zbog njego-
ve uzvišene svetosti". 29:3 *Po svemu
sudeći, izraz "vode" odnosi se na olujne
oblake. 29:6 *Po svemu sudeći, riječ je
o libanonskom gorju. ^ΔStari sidonski
naziv za goru Hermon.

- 9 Od Jehovinog glasa košute uzdrhte, pa se porađaju, njegov glas šume ogoljuje.^a U njegovom hramu svi govore: "Slava Bogu!"
- 10 Jehova vlada nad silnim vodama*,^b Jehova vlada kao kralj u svu vječnost.^c
- 11 Jehova će dati snagu svom narodu.^d Jehova će blagosloviti svoj narod mirom.^e
- Pjesma za svečanost povodom dovršetka gradnje doma. Davidov psalam.
- 30** Uzvisivat ću te, Jehova, jer si me izbavio. Nisi dao da moji neprijatelji likuju nada mnom.^f
- 2 Jehova, Bože moj, k tebi sam vapio i ti si me izliječio.^g
- 3 Jehova, spasio si me od groba*,^h Sačuvao si me na životu, nisi dopustio da odem u grobnu jamu.ⁱ
- 4 Pjevajte* hvalospjeve Jehovi, njegovi vjerni slugi,^j hvalite njegovo sveto ime^k,
- 5 jer njegov gnjev traje samo tren,^l a njegova milost* čitav život.^m Večer može donijeti plač, ali jutro donosi radosno klicanje.ⁿ
- 6 Kad sam bio spokojan, rekao sam:

29:10 *Ili: "nebeskim morem". 30:3 *Ili: "šeola". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku. 30:4 *Ili: "Svirajte". ^aDoisl.: "upućujte hvale njegovom svetom spomenu". 30:5 *Ili: "naklonost".

29. PSAL.

a Iza 10:17, 18
Eze 20:47
b Job 38:25
c 1Ti 1:17
d Iza 40:29
e Ps 72:7

30. PSAL.

f Ps 25:2
Ps 41:11
g 2Kr 20:5
Ps 6:2
Ps 103:3
h Ps 86:13
i Ps 16:10
Ps 28:1
Iza 38:17
Jn 2:6
j Ps 32:11
k Izl 3:15
l Iza 12:1
m Iza 54:8
n Ps 126:5

2. stupac

a 2Sa 5:12
Ps 89:17
b Ps 10:1
Ps 143:7
c Ps 34:6
Ps 77:1
d Ps 28:1
e Ps 6:5
Ps 115:17
Pr 9:10
f Ps 88:11
Iza 38:18
g Ps 143:1
h Ps 28:7

31. PSAL.

i Ps 18:2
j Ps 22:4, 5
Ri 10:11
k Ps 143:1
l Ps 40:17
Ps 70:1
Ps 71:2
m 2Sa 22:3
Ps 18:2
n 2Sa 22:2

"Neće me snaći nikakvo zlo."^a

- 7 Jehova, dok sam uživao tvoju naklonost, osjećao sam se snažnim poput gore.^a Ali kad si okrenuo lice od mene, obuzeo me strah.^b
- 8 Jehova, tebe sam prizivao.^c Jehovu sam usrdno molio za milost.
- 9 Kakva je korist od moje smrti*, od toga da odem u grobnu jamu?^d Hoće li te prah hvaliti?^e Hoće li on govoriti o tvojoj vjernosti?^f
- 10 Čuj me, Jehova, i smiluj mi se.^g Jehova, priskoči mi u pomoć.^h
- 11 Ti si moju tugu pretvorio u ples. Skinuo si s mene kostrijet i odjenuo me radošću
- 12 da bih ti pjevao* hvalospjeve i da ne bih šutio. Jehova, Bože moj, hvalit ću te u svu vječnost!
- Ravnatelj. Davidova pjesma.
- 31** Ti si, Jehova, moje utočište.ⁱ Ne daj da se ikada osramotim.^j Izbavi me jer si pravedan.^k
- 2 Prigni uho k meni.* Pohitaj, izbavi me! Budi moja gorska utvrda, tvrđava u kojoj ću pronaći spas.^m
- 3 Jer ti si moja hrid i moja tvrđava,ⁿ
- 30:6 *Ili: "Nikad neću posrnuti." 30:9 *Doisl.: "krvi". 30:12 *Doisl.: "da bi ti moja slava pjevala". 31:2 *Ili: "Sagni se i poslušaj me."

radi svog imena^a vodit ćeš me i usmjeravati.^b

- 4** Oslobodi me iz mreže koju su mi potajno namjestili,^c jer ti si moja utvrda.^d
- 5** U tvoje ruke povjeravam svoj duh*.^e Ti si me izbavio^f, Jehova, istinoljubivi^g Bože.^f
- 6** Mrzim one koji štuju bezvrijedne, ništavne idole. Ja se uzdam u Jehovu.
- 7** Svim srcem radovat ću se tvojoj vjernoj ljubavi, jer ti si vidio moju nevolju,^g ti dobro znaš kolika je moja tjeskoba.
- 8** Nisi me predao u ruke neprijatelju, nego si me smjestio na sigurno.
- 9** Smiluj mi se, Jehova, jer sam tjeskoban. Od jada su mi oslabjele oči,^h a i cijelo tijelo*.ⁱ
- 10** Život mi je prožet tugom^j i godine su mi pune uzdisanja.^k Zbog mog prijestupa nestaje mi snage, slabe mi kosti.^l
- 11** Rugaju mi se svi moji protivnici,^m ponajviše moji susjedi. Znanci me se boje. Kad me vide vani, bježe od mene.ⁿ
- 12** Više im nisam u srcu*^o, zaboravili su me, kao da sam mrtav. Postao sam kao razbijena posuda.

31. PSAL.

a Ps 25:11
Jr 14:7
b Ps 23:3
c Ps 91:3
Mt 6:13
d Izr 18:10
e Lk 23:46
Dj 7:59
f Pnz 32:4
g Ps 9:13
h Ps 6:7
i Ps 22:14
j Izr 15:13
k Ps 71:9
l Ps 32:3
Ps 102:3, 5
m Ps 22:6
Ps 42:10
Ps 102:8
n Ps 38:11

2. stupac

a Jr 20:10
b Ps 57:4
c Ps 56:4
d Ps 43:5
e Ps 142:6
f Br 6:25
g Ps 25:2
Iza 50:7
h Ne 6:16
Iza 41:11
Jr 20:11
i 1Sa 2:9
j Ps 12:3
Ps 63:11
k Ps 73:1
Iza 63:7
l Iza 64:4
1Ko 2:9
m Ps 126:2
Iza 26:12
n Ps 27:5
Ps 32:7
o Ps 64:2, 3

- 13** Čujem mnoge zlobne glasine, bojim se jer mi prijete sa svih strana.^a Oni su se udružili protiv mene i smišljaju kako da mi oduzmu život.^b
- 14** Ali ja se uzdam u tebe, Jehova,^c i kažem: "Ti si moj Bog."^d
- 15** Moji su dani u tvojoj ruci. Izbavi me iz ruku mojih neprijatelja i od mojih progonitelja.^e
- 16** Neka svjetlost tvog lica obasja tvog slugu.^f Spasi me svojom vjernom ljubavlju.
- 17** Jehova, ne daj da se osramotim kad te prizovem.^g Neka se zli osramote,^h neka zašute u grobu*.ⁱ
- 18** Neka zanijem lažljive usne,^j usne koje drsko govore protiv pravednika, koje govore oholo i prezrivo.
- 19** Kako je velika tvoja dobrot!^k Ti je čuvaš za one koji te se boje^l i pred svim je ljudima iskazuješ onima koji kod tebe traže utočište.^m
- 20** U skrovitom zaklonu blizu sebeⁿ sklonit ćeš ih od ljudskih urota. U svom okrilju sakrit ćeš ih od zlobnih napada*.^o

31:5 *Ili: "životnu silu". [#]Dosl.: "otkupio". [^]Ili: "vjerni". **31:9** *Ili: "i duša i utroba". **31:12** *Ili: "mislima".

31:17 *Ili: "šeolu". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku. **31:20** *Ili: "svadljivih jezika".

- 21 Neka je hvaljen Jehova jer mi je na čudesan način pokazao vjernu ljubav^a u opkoljenom gradu.^b
- 22 Ja sam prestravljen rekao: "Poginut ću pred tobom."^c Ali ti si čuo moje usrdne molitve kad sam k tebi vapio.^d
- 23 Ljubite Jehovu, svi njegovi vjerni sluge.^e Jehova štiti vjerne,^f a oštro kažnjava sve koji su oholi.^g
- 24 Budite hrabri i nepokolebljiva* srca,^h svi vi koji čekate Jehovu!

Davidov psalam. Maskil.*

- 32** Sretan je onaj kojem je prijestup oprostjen, kojem je grijeh pokriven*.^j
- 2 Sretan je čovjek kojeg Jehova ne smatra krivim^k i u čijem srcu nema prijevare.
- 3 Kad sam šutio, kosti su mi usahnule od neprestanog jecanja.^l
- 4 Jer danju i noću tvoja me ruka pritiskala*.^m Snaga mi je iščeznulaⁿ poput vode za ljetne žege. (Sela)
- 5 A onda sam ti napokon priznao svoj grijeh, više nisam skrivao svoju krivnju.ⁿ Rekao sam: "Priznat ću Jehovi svoje prijestupe."^o I ti si me oslobodio krivnje za moje grijeha.^p (Sela)

31:24 *Ili: "snažna". 32:nsl. *Vidi Rječnik. 32:1 *Ili: "oprostjen". 32:4 *Ili: "tvoje me negodovanje tištalo". ⁿIli: "Nestalo je životnog soka u meni".

31. PSAL.

a Ps 17:7
b 1Sa 23:7
c Jn 2:4
d 2Lje 33:13
Ps 6:9
Izr 15:29
He 5:7
e Pnz 10:12
f 1Sa 2:9
Ps 145:20
g 2Sa 22:28
Iza 2:11
Jk 4:6
h Iza 35:4
i Ps 62:1
Tu 3:20, 21
Mi 7:7

32. PSAL.

j Iza 1:18
Dj 3:19
k Ri 4:7, 8
l Izr 28:13
m Ps 38:2
n Ps 38:18
Ps 51:4
1Iv 1:9
o Le 5:5
Ps 41:4
p 2Sa 12:13
Ps 86:5
Ps 103:3
Iza 44:22

2. stupac

a Ps 65:2, 3
b Ps 69:13
Iza 55:6
c Ps 9:9
d Izl 15:1
2Sa 22:1
e Ps 86:11
f Izr 3:6
g Izr 26:3
Jr 8:6
h Ps 34:8
Izr 13:21
Izr 16:20

33. PSAL.

i Flp 4:4
j Ps 40:3
Ps 98:1
Ps 149:1
Iza 42:10
Ot 5:9
k Ps 12:6

- 6 Zato će ti se svaki tvoj vjerni sluga moliti^a dok te još može naći.^b Onda ga ni bujice neće zahvatiti kad navale.
- 7 Ti si moj zaklon, ti ćeš me čuvati od nevolje.^c Okružiti ćeš me onima koji radosno kliču zbog mog spasenja.*^d (Sela)
- 8 Rekao si: "Učinit ću te razboritim i poučit ću te putu kojim trebaš ići."^e Savjetovat ću te, bdjet ću* nad tobom.^f
- 9 Ne budite kao konj ili mula, koji nemaju razuma,^g koje treba ubuzdavati uzdama ili povocem da bi slušali."^h
- 10 One koji su zli snalaze mnoge nevolje. A one koji se uzdaju u Jehovu štiti njegova vjerna ljubav.^h
- 11 Radujte se Jehovi i veselite se, pravednici! Radosno kličite, svi koji ste čestita srca!
- 33** Pravednici, radosno kličite zbog Jehove.ⁱ Čestitima priliči da mu upućuju hvale.
- 2 Zahvaljujte Jehovi uz harfu, pjevajte mu* hvalospjeve uz pratnju glazbala s deset žica.
- 3 Pjevajte mu novu pjesmu,^j vješto svirajte na žicama i radosno kličite.
- 4 Jer Jehovina je riječ istinita,^k sva njegova djela otkrivaju da je dostojan povjerenja.

32:7 *Ili: "Kamo god pođem, klicat ću zbog svog spasenja." 32:8 *Ili: "moje će oko bdjeti". 33:2 *Ili: "svirajte mu".

- 5 On voli pravednost i pravdu.^a
Zemlja je puna Jehovine vjerne ljubavi.^b
- 6 Jehovinom riječju sazdana su nebesa,^c
dahom* njegovih usta sve što je na njima[#].
- 7 Bedemima omeđuje morske vode,^d
uzburkane vode stavlja u spremišta.
- 8 Neka se cijela zemlja boji Jehove.^e
Neka svi koji žive na zemlji osjećaju strahopoštovanje prema njemu.
- 9 Jer on je rekao i nastalo je,^f
on je zapovjedio i postalo je.^g
- 10 Jehova osujećuje spletke naroda,^h
on sprečava narode da svoje namjere provedu u djelo.ⁱ
- 11 A Jehovine odluke* vrijede u svu vječnost,^j
pomisli njegovog srca ostaju iste iz naraštaja u naraštaj.
- 12 Sretan je narod kojem je Bog Jehova,^k
narod koji je on odabrao da bude njegovo vlasništvo.^l
- 13 Jehova gleda s nebesa, on vidi sve ljude.^m
- 14 S mjesta na kojem prebiva promatra sve koji žive na zemlji.
- 15 On im svima oblikuje srce, ispituje sva njihova djela.ⁿ
- 16 Kralja ne spašava velika vojska,^o
silnog čovjeka ne izbavlja njegova velika snaga.^p

33:6 *Dosl.: "duhom". #Dosl.: "sva njihova vojska". 33:11 *Ili: "namjere".

33. PSAL.

- a Job 37:23
Ps 11:7
Ps 45:7
- b Ps 145:16
Dj 14:17
- c He 11:3
- d Pos 1:9
Job 38:8–11
Izr 8:29
Jr 5:22
- e Ot 14:7
- f Ps 148:4, 5
- g Ps 119:90
- h Iza 8:10
Iza 19:3
- i Ps 21:8, 11
- j Izr 19:21
Iza 46:10
- k Pnz 33:29
- l Ps 65:4
Ps 135:4
1Pe 2:9
- m Ps 11:4
Ps 14:2
Izr 15:3
He 4:13
- n 1Ije 28:9
Job 34:21
Izr 24:12
- o Js 11:6
- p 2Ije 32:21
Ps 44:4, 5

2. stupac

- a 2Kr 7:6, 7
Ps 20:7
Izr 21:31
Iza 31:1
- b Job 36:7
Ps 34:15
- c Iza 33:15, 16
- d Pnz 33:29
- e Ps 28:7
Izr 18:10
- f Ps 32:10
- g Mi 7:7

34. PSAL.

- h 1Sa 21:12, 13
- i Jr 9:24
1Ko 1:31
- j Ps 35:27
- k He 5:7
- l Ps 18:48

- 17 Uzaludno je nadati se da će konj donijeti spasenje*,^a
njegova velika snaga ne jamči izbavljenje.
- 18 Jehovine oči bdiju nad onima koji ga se boje,^b
nad onima koji se uzdaju u njegovu vjernu ljubav,
- 19 kako bi ih izbavio od smrti i sačuvao ih na životu u vrijeme gladi.^c
- 20 Mi čekamo Jehovu.
On nam pomaže i štiti nas.^d
- 21 Naše se srce raduje zbog njega,
jer mi se uzdamo u njegovo sveto ime.^e
- 22 Jehova, neka tvoja vjerna ljubav počiva na nama^f
dok te čekamo.^g

Davidov psalam, koji je spjevao nakon što se pravio ludim pred Abimelekom^h te otišao od njega jer ga je ovaj otjerao.

Ⲁ [alef]

- 34** Hvalit ću Jehovu u svako doba,
moje će mu usne stalno upućivati hvale.

Ⲁ [bet]

- 2 Jehovom ću se dičiti,ⁱ
krotki će čuti i radovati se.

Ⲁ [gimel]

- 3 Veličajte Jehovu sa mnom,^j
uzvisujmo njegovo ime zajedno.

Ⲁ [dalet]

- 4 Obratio sam se Jehovi i on me uslišio.^k
Oslobodio me svih mojih strahova.^l

Ⲁ [he]

- 5 Lica onih koji su gledali u njega zablitala su,
oni se ne mogu posramiti.

33:17 *Ili: "pobjedu".

† [zajin]

6 Ovaj je neznatni čovjek
zazvao Jehovu i on ga je
čuo.

Spasio ga je iz svih njegovih
nevolja.^a

𐤀 [het]

7 Jehovin anđeo štiti one*
koji se boje Boga^b
i izbavlja ih.^c

𐤀 [tet]

8 Iskušajte Jehovu i uvjerite
se da je dobar.^d
Sretan je čovjek kojem je on
utočište.

* [jod]

9 Bojte se Jehove, svi njegovi
sveti sluge,
jer oni koji ga se boje ni u
čemu ne oskudijevaju.^e

𐤀 [kaf]

10 Čak i snažni mladi lavovi
ponekad gladuju,
a onima koji služe Jehovi
ništa dobro ne nedostaje.^f

𐤀 [tamed]

11 Dođite, sinovi moji, poslu-
šajte me,
učit ću vas da se bojite
Jehove.^g

𐤀 [mem]

12 Tko se od vas raduje životu?
Tko bi volio doživjeti mno-
go dobrih dana?^h

𐤀 [nun]

13 Stoga suspreži svoj jezik
od zla,ⁱ
obuzdavaju svoje usne da
ne govore laži.^j

𐤀 [samek]

14 Kloni se zla i čini dobro,^k
teži za mirom i gradi ga.^l

𐤀 [ajin]

15 Jehovine oči gledaju
pravednike^m

34:7 *Ili: "stoji na straži oko onih".

34. PSAL.

a 2Sa 22:1

b 2Kr 6:17

Ps 91:11

Mt 18:10

He 1:7, 14

c 2Kr 19:35

Da 6:22

Dj 5:18, 19

Dj 12:11

d 1Pe 2:3

e Ps 23:1

Flp 4:19

f Ps 23:6

Ps 84:11

g Job 28:28

Izr 1:7

Izr 8:13

h Pnz 6:1, 2

Pnz 30:19, 20

1Pe 3:10-12

i Jk 1:26

Jk 3:8

j Izr 12:19

Izr 15:4

1Pe 2:1

k Ps 37:27

Ps 97:10

Am 5:15

Ri 12:9

l Mt 5:9

He 12:14

m Job 36:7

Ps 33:18

2. stupac

a Ps 18:6

Iza 59:1

b Ps 37:10

Izr 10:7

c Ps 145:18, 19

d 2Lje 32:22

Dj 12:11

e Ps 147:3

Iza 61:1

f Ps 51:17

Iza 57:15

Iza 66:2

g Izr 24:16

2Ti 3:12

h Da 6:21, 22

1Ko 10:13

i Iv 19:36

j Ps 84:11

35. PSAL.

k 1Sa 24:15

l Ps 3:7

m Izl 15:3

n Iza 42:13

i njegove uši slušaju njihov
vapaj.^a

𐤀 [pe]

16 Ali Jehova okreće lice od
onih koji čine zlo
kako bi sa zemlje izbrisao
svako sjećanje na njih.^b

𐤀 [cade]

17 Zavapili su pravednici
i Jehova ih je čuo,^c
izbavio ih je iz svih njihovih
nevolja.^d

𐤀 [kof]

18 Jehova je blizu onih koji su
slomljena srca,^e
on spašava one koji su
klonuli duhom*.^f

𐤀 [res]

19 Mnogo nevolja ima
pravednik,^g
ali Jehova ga iz svih
izbavlja.^h

𐤀 [šin]

20 On čuva sve njegove kosti,
nijedna od njih nije slom-
ljena.ⁱ

𐤀 [tau]

21 Nevolja će ubiti zloga,
oni koji mrze pravednika
bit će proglašeni krivima.

22 Jehova spašava* život
svojim slugama,
nitko kome je on utočište
neće biti proglašen
krivim.^j

Davidov psalam.

35 Jehova, obrani me na
sudu od mojih protiv-
nika,^k

bori se protiv onih koji me
napadaju.^l

2 Uzmi štiti, i mali i veliki,^m
i stani mi u obranu.ⁿ

34:18 *Ili: "obeshabreni". 34:22

*Dosl.: "otkupljuje".

- 3** Podigni koplje i ratnu* sje-kiru pa kreni na moje progonitelje.^a
Reci mi: "Ja sam tvoje spa-senje."^b
- 4** Neka budu posramljeni i poniženi oni koji me žele ubiti.^c
Neka se osramote i uzmak-nu oni koji smišljaju kako da me zatru.
- 5** Neka budu kao pljeva na vjetru,
neka ih Jehovin anđeo otjera.^d
- 6** Neka im put bude mračan i klizav
kad ih Jehovin anđeo bude gonio.
- 7** Jer bez razloga su mi potaj-no namjestili mrežu da me u nju uhvate,
bez razloga su iskopali jamu da u nju upadnem.
- 8** Neka ih iznenada zadesi propast.
Neka se ulove u mrežu koju su sami postavili,
neka upadnu u nju i neka ih snađe pogibao.^e
- 9** A ja ću se radovati Jehovi,
radovat ću se spasenju koje on daje.
- 10** Sve će moje kosti govoriti:
"Jehova, tko je kao ti?
Ti bespomoćnoga izbavljaš od onih koji su jači od njega,^f
bespomoćnoga i siromaha izbavljaš od onih koji ih pljačkaju."^g
- 11** Zlonamjerni svjedoci svje-doče protiv mene,^h
optužuju me za zlodjela o kojima ništa ne znam.
- 35. PSAL.**
a 1Sa 23:26
b Iza 12:2
c Jr 17:18
d Izi 14:19, 20
Iza 37:36
e Ps 57:6
Ps 141:10
f Ps 18:17
g Ps 40:17
Izr 22:22, 23
h Ps 27:12
Mt 26:59
- 2. stupac**
a 1Sa 19:4, 5
1Sa 20:33
Jr 18:20
b Ps 37:12
c Hb 1:13
d Ps 142:6
e Ps 22:20
Ps 57:4
f Ps 22:22
g Izr 6:12, 13
h Ps 69:4
Iv 15:24, 25
- 12** Vraćaju mi zlo za dobro,^a
veliku mi tugu nanose.
- 13** A kad su oni bili bolesni,
ja sam nosio kostrijet,
morio sam sebe postom.
I kad moje molitve nisu bile uslišene*,
- 14** hodao sam uokolo žalujući za njima kao za svojim prijateljem ili bratom,
od tuge sam pognuo glavu kao onaj tko žaluje za majkom.
- 15** A kad sam se ja našao u nevolji, oni su se radovali i skupili,
skupili su se kako bi me napali iz zasede.
Razdirali su me riječima i nisu šutjeli.
- 16** Bezbožnici me preziru i rugaju mi se*,
škrguću zubima kad me vide.^b
- 17** Jehova, dokle ćeš samo gledati?^c
Izbavi me od njihovih napada,^d
izbavi moj dragocjeni život* od mladih lavova.^e
- 18** Tada ću ti zahvaljivati usred okuplje-nog mnoštva*,^f
hvalit ću te među množ-tvom ljudi.
- 19** Ne daj da nada mnom likuju oni koji su mi bez razloga neprijatelji,
ne daj da zlobno namiguju^g oni koji me bez razloga mrze.^h

35:13 *Dosl.: "kad mi se molitva vraća-la u njedra". **35:16** *Moguće i: "Bez-božnici mi se rugaju da bi dobili kruha". **35:17** *Dosl.: "moje jedino". Misli se na njegovu dušu, odnosno život. **35:18** *Ili: "velike skupštine". Vidi izraz "skup-ština" u Rječniku.

20 Jer oni ne govore o miru, nego podmuklo smišljaju spletke protiv miroljubivih u zemlji.^a

21 Otvaraju usta i optužuju me, govoreći: "Da! Tako je! Vidjeli smo svojim očima."

22 Ti to vidiš, Jehova. Nemoj šutjeti!^b
Jehova, nemoj biti daleko od mene.^c

23 Probudi se i brani me, Bože moj, Jehova, obrani me na sudu.

24 Sudi mi po svojoj pravednosti,^d Jehova, Bože moj, ne daj da oni likuju nada mnom.

25 Ne daj da ikad pomisle: "Dobili smo što smo htjeli." Ne daj da ikad kažu: "Proždrlji smo ga."^e

26 Neka se postide i osramote svi koji se naslađuju mojom nevoljom.

Oni koji me gledaju svisoka neka se zaodjenu sramotom i poniženjem.

27 A oni koji se vesele mojoj pravednosti neka radosno kliču.

Neka uvijek govore: "Neka se veliča Jehova, koji se raduje miru svoga sluge."^f

28 Tada će moj jezik govoriti* o tvojoj pravednosti^g i hvalit će te svaki dan.^h

Ravnatelj. Psalam Jehovinog sluge Davida.

36 Prijestup leži u srcu zloga i govori mu što da radi, on ne vidi zašto bi se trebao bojati Boga.ⁱ

35:28 *Ili: "Tada ću razmišljati".

35. PSAL.

a Ps 31:13
Jr 11:19
Mt 26:4

b Ps 28:1

c Ps 10:1
Ps 71:12

d Ps 26:1
Ps 96:13

e Ps 41:1, 2

f Ps 84:11
Ps 149:4

g Ps 51:14

h Ps 71:24

36. PSAL.

i Ri 3:18

2. stupac

a Pnz 29:19, 20

b Ps 103:11

c Ps 71:19

d Ri 11:33

e Ps 145:9
1Ti 4:10

f Mi 7:18

g Ru 2:12
Ps 17:8
Ps 91:4

h Ps 65:4

i Ps 16:11

j Job 33:4
Jr 2:13
Dj 17:28
Ot 4:11

k Ps 27:1
Ps 43:3
Jk 1:17
1Pe 2:9

l Ps 103:17

m Ps 7:10
Ps 97:11

n Ps 1:5

2 On previsoko misli o sebi i zato ne može uvidjeti svoj prijestup i zamrziti ga.^a

3 Iz njegovih usta izlaze zle i lažljive riječi, nije dovoljno razborit da bi činio dobro.

4 Smišlja zlo čak i na svojoj postelji.
Ide putem koji nije dobar, ne odbacuje zlo.

5 Jehova, tvoja vjerna ljubav seže do nebesa,^b tvoja vjernost dopire do oblaka.

6 Tvoja je pravednost poput veličanstvenih* gora,^c tvoji su zakoni poput dubokih voda.^d

Jehova, ti čuvaš^e čovjeka i životinju.^e

7 Kako je dragocjena tvoja vjerna ljubav, Bože!^f
U sjeni tvojih krila ljudi nalaze utočište.^g

8 Oni jedu do sitosti ono što je najbolje u tvojoj kući,^h napajaš ih radošću* koja teče u potocima.ⁱ

9 Ti si izvor života.^j
Zahvaljujući tvojoj svjetlosti mi vidimo svjetlost.^k

10 Iskazuj svoju vjernu ljubav onima koji te poznaju^l i svoju pravednost onima koji su čestita srca.^m

11 Ne daj da me gazi noga oholih,
ne daj da me otjera ruka zlih.

12 Padaju oni koji zlo čine, oboreni su i ne mogu ustati.ⁿ

36:6 *Dosl.: "Božjih". ^eIli: "spašavaš".

36:8 *Ili: "svojim divotama".

Davidov psalam.

𐤀 [alef]

37 Nemoj se uznemiravati*
zbog onih koji čine zlo.Nemoj zavidjeti onima koji
čine nepravdu.^a

- 2** Oni će kao trava brzo
uvenuti,^b
usahnut će kao mlada
zelena trava.

𐤁 [bet]

- 3** Uzday se u Jehovu i čini
dobro,^c

živi na zemlji i postupaj
vjerno.^d

- 4** Neka ti Jehova bude najve-
ća radost,
pa će ti on dati ono što ti
srce želi.

𐤂 [gimel]

- 5** Dopusti Jehovi da te vodi
u životu,^e

uzday se u njega i on će ti
pomagati.^f

- 6** Dat će da tvoja pravednost
zasja kao zora
i tvoja pravda kao sunce
u podne.

𐤃 [dalet]

- 7** Šuti pred Jehovom^g
i željno* ga čekaj.

Nemoj se uznemiravati
zbog čovjeka
koji svoje zle zamisli pro-
vodi u djelo.^h

𐤄 [he]

- 8** Odbaci gnjev i odagnaj
srđžbu.ⁱ

Nemoj se uznemiravati
i činiti zlo.*

- 9** Jer zli će biti uništeni,^j
a oni koji se uzdaju u Jeho-
vu posjedovat će cijelu
zemlju.^k

37:1 *Ili: "ljutiti". 37:7 *Ili: "strpljivo".
37:8 *Moguće i: "Nemoj se uznemirava-
ti jer to samo vodi u zlo."

37. PSAL.a Ps 73:3
Izr 23:17

b Ps 73:12, 19

c Iza 1:17
He 13:16

d Izr 28:20

e Ps 55:22
Izr 16:3f Mt 6:33
Flp 4:6
1Pe 5:6, 7g Ps 62:1
Tu 3:26h Job 21:7
Ps 73:3
Jr 12:1i Izr 14:29
Ef 4:26

j Ps 55:23

k Ps 25:12, 13
Ps 37:29
Mt 5:5
2Pe 2:9**2. stupac**

a Job 24:24

b 1Sa 25:39
Ps 52:4, 5c Iza 45:18
Mt 5:5
Ot 21:3d Ps 72:7
Ps 119:165
Iza 48:18

e 1Sa 18:21, 25

f 1Sa 26:9, 10

g 2Sa 17:23
Es 7:10
Ps 7:15h Izr 16:8
Izr 30:8, 9
1Ti 6:6

i Ps 16:11

𐤅 [vau]

- 10** Još malo i zlih više neće
biti.^a

Pogledat ćeš onamo gdje su
prije bili,
a njih neće biti.^b

- 11** A krotki će posjedovati
cijelu zemlju^c
i uživat će u obilju mira.^d

𐤆 [zajin]

- 12** Zao čovjek smišlja spletke
protiv pravednoga,^e
škrguće zubima kad ga vidi.

- 13** Ali Jehova mu se smije
jer zna da dolazi dan u koji
će poginuti.^f

𐤇 [het]

- 14** Zli potežu mačeve i napinju
lukove
da obore potlačene i siro-
mahe,
da pobiju one koji žive
čestito.

- 15** Ali njihov će mač probosti
srce njima samima,^g
njihovi će se lukovi slomiti.

𐤈 [tet]

- 16** Bolje je ono malo što ima
pravednik

nego izobilje koje imaju
mnogi zli.^h

- 17** Jer slomit će se ruke zlima,
a Jehova će poduprijeti
pravednike.

𐤉 [jod]

- 18** Jehova zna kroz što prolaze
čestiti*,
njihovo će nasljedstvo traja-
ti zauvijek.ⁱ

- 19** Oni se neće osramotiti kad
dođe nevolja.

Kad nastupi glad, imat će
obilje hrane.

37:18 *Ili: "poznaje život čestitih".

כ [kaf]

20 A zli će propasti,^a
Jehovini neprijatelji nestat
će kao bujni pašnjaci,
nestat će poput dima.

ל [lamed]

21 Zli posuđuje i ne vraća,
a pravednik je velikodušan*
i darežljiv.^b

22 Oni koje Bog blagoslovi po-
sjedovat će cijelu zemlju,
a oni koje on prokune bit će
uništeni.^c

מ [mem]

23 Jehova usmjerava* korake
čovjeku^d
ako mu je njegov put po-
volji.^e

24 Ako on i posrne, neće pasti^f
jer ga Jehova drži za ruku*.^g

נ [nun]

25 Bio sam mlad i ostario sam,
ali nikad nisam vidio pra-
vednika ostavljenog^h
niti njegovu djecu da prose
kruha.ⁱ

26 On uvijek velikodušno*
posuđuje drugima,^j
njegovu djecu očekuju
blagoslovi.

ס [samek]

27 Kloni se zla i čini dobro,^k
pa ćeš živjeti zauvijek.

28 Jer Jehova voli pravdu
i neće ostaviti one koji su
mu vjerni.^l

צ [ajin]

Oni će uvijek biti zaštićeni,^m
a potomci zlih bit će
uništeni.ⁿ

29 Pravednici će posjedovati
cijelu zemlju^o
i vječno će živjeti na njoj.^p

37:21 *Ili: "milostiv". 37:23 *Ili: "utvr-
đuje". 37:24 *Ili: "podupire svojom ru-
kom". 37:26 *Ili: "rado".

37. PSAL.

a Izr 10:7
b Pnz 15:11
Job 31:16, 22
Ps 112:9
Izr 19:17
c Ps 37:9
d Izr 16:9
e Izr 11:20
f Ps 34:19
Izr 24:16
g Ps 91:11, 12
h Ps 94:14
Mt 6:33
He 13:5
i Pnz 24:19
Ps 145:15
Izr 10:3
j Pnz 15:7, 8
Ps 112:5
k Ps 34:14
Iza 1:17
l 2Sa 22:26
m Ps 97:10
Izr 2:7, 8
n Izr 2:22
o Pnz 30:20
Ps 37:9
Izr 2:21
Mt 5:5
p Mt 25:46
Ot 21:3, 4

2. stupac

a Mt 12:35
Ef 4:29
Kol 4:6
b Pnz 6:6
Ps 40:8
c Ps 121:3
d 2Pe 2:9
e Ps 109:31
f Ps 37:22
g Ps 52:5, 6
h Es 5:11
Job 21:7
i Izl 15:9, 10
j Ps 37:10
k Job 1:1
l Job 42:12, 16
m Ps 1:4
Izr 10:7
2Pe 2:9
n Iza 12:2

פ [pe]

30 Pravednikova usta
prenose* mudrost,
a njegov jezik govori
o pravdi.^a

31 U srcu mu je zakon
njegovog Boga,^b
njegove noge neće
posrtati.^c

צ [cade]

32 Zli vrebja pravednoga
i smišlja kako da ga ubije.

33 Ali Jehova ga neće ostaviti
i pustiti da padne zlome
i ruke^d
i neće ga smatrati krivim
kad mu se bude sudilo.^e

ק [kof]

34 Uzda se u Jehovu i drži se
njegovog puta.

On će te uzvisiti i dat će ti
da živiš na zemlji.

Kad zli budu uništeni,^f ti
ćeš to vidjeti.^g

ר [reš]

35 Vidio sam kako se okrutan,
zao čovjek
širi kao razgranato drvo na
svom tlu.^h

36 Ali iznenada je nestao i više
ga nije bilo,ⁱ
tražio sam ga, ali nisam ga
mogao naći.^j

ש [šin]

37 Gledaj čestitoga*,
promatraj pravednoga,^k
jer takvog čovjeka čeka
mirna budućnost.^l

38 A svi će prijestupnici biti
uništeni,
zli nemaju nikakvu buduć-
nost.^m

ט [tau]

39 Pravednicima spasenje
dolazi od Jehove,ⁿ

37:30 *Ili: "tiho kazuju". 37:37 *Ili:
"vjernoga".

on je njihova utvrda u vrijeme nevolje.^a

40 Jehova će im pomoći i izbaviti ih.^b

Izbavit će ih od zlih i spasiti ih jer kod njega traže utočište.^c

Davidova pjesma, za prisjećanje.

38 Jehova, nemoj me ukoravati u svojoj srdžbi niti me kažnjavati u svom gnjevu.^d

2 Jer tvoje su se strijele za-bole duboko u mene i tvoja me ruka pritišće.^e

3 Cijelo mi je tijelo bolesno* zbog tvoje srdžbe.

Nema mira mojim kostima zbog mog grijeha.^f

4 Jer moji su se prijestupi prelili preko moje glave.^g

Oni su mi kao težak teret, preteško mi ih je nositi.

5 Moje rane zaudaraju i gnoje se zbog moje ludosti.

6 Potišten sam i posve malodušan, po cijeli dan hodam žalostan.

7 Moja nutrina* gori, cijelo mi je tijelo bolesno.^h

8 Obamro sam i posve sam slomljen, glasno stenjem zbog boli u srcu.

9 Jehova, ti znaš sve moje želje, moji uzdasi nisu skriveni od tebe.

10 Srce mi jako lupa, snaga me ostavila, gasi se svjetlost mojih očiju.ⁱ

37. PSAL.

a Ps 9:9
Iza 33:2

b Iza 46:4
1Ko 10:13

c Ps 22:4
Da 3:17
Da 6:23

38. PSAL.

d Jr 10:24

e Ps 32:4

f Ps 6:2
Ps 41:4
Ps 51:8

g Ezr 9:6
Ps 40:12

h Ps 38:3

i Ps 6:7

2. stupac

a 2Sa 16:7
Ps 62:4

b 2Sa 16:11

c Ps 39:2, 9

d 2Sa 16:12
Ps 123:2

e Ps 138:3

f Ps 77:2

g Ps 32:5

h Ps 51:3

i Ps 22:11
Ps 35:22

j Ps 27:1
Ps 62:2
Iza 12:2

11 Moji prijatelji i znanci izbjegavaju me zbog moje boli, moji najbliži stoje podalje od mene.

12 Oni koji mi žele oduzeti život postavljaju mi zamke, oni koji mi žele nauditi govore o mojoj propasti,^a po cijeli dan smišljaju prijevare.

13 A ja sam poput gluhoga, ne slušam ih,^b poput nijemoga, ne otvaram svoja usta.^c

14 Postao sam poput čovjeka koji ne čuje, koji ništa ne govori u svoju obranu.

15 Jer tebe, Jehova, čekam.^d Ti ćeš mi odgovoriti, Jehova, Bože moj.^e

16 Rekao sam: "Ne daj da likuju nada mnom, ne daj da me gledaju svi-soka ako mi se noga oklizne."

17 Jer umalo sam pao, moja me bol uvijek prati.^f

18 Priznao sam svoj prijestup,^g mučio me moj grijeh.^h

19 A moji su neprijatelji puni snage i osilili su se*, mnogo je onih koji me bez razloga mrze.

20 Vraćaju mi zlo za dobro, protiv me se zato što činim dobro.

21 Nemoj me ostaviti, Jehova! Bože, nemoj biti daleko od mene!ⁱ

22 Pohitaj mi u pomoć, Jehova, spasitelju moj!^j

38:3 *Ili: "Nema zdravog mjesta na mom tijelu". **38:7** *Dosl.: "bokovi".

38:19 *Moguće i: "A brojni su oni koji mi se ni zbog čega protivu".

Ravnateljju, za jedutun*,^a
Davidova pjesma.

- 39** Rekao sam: "Pazit ću na svoje korake da ne zgriješim svojim jezikom.^b Imat ću brnjicu na ustima^c sve dok zlotvor bude pored mene."^d
- 2** Bio sam nijem i nisam ni glasa pustio,^d šutio sam čak i o onom što je dobro, ali silna je bila* moja bol.
- 3** Srce mi je usplamtjelo u grudima. Dok sam razmišljao*, u meni je sve gorjelo. Tada sam rekao:
- 4** "Jehova, pomози mi da shvatim koliko mi je život kratak* i koliko je malo mojih dana.^e Pomози mi da uvidim kako mi je život prolazan.
- 5** Doista, malo je dana koje si mi dao,^f moj je životni vijek kao ništa za tebe.^g Svaki je čovjek, koliko god se činio jakim, samo dah.^h (*Sela*)
- 6** Uistinu, svaki čovjek prolazi kroz život poput sjene. Uzalud se muči. Zgrće imetak, a ne zna tko će uživati u njemu.ⁱ
- 7** Čemu se onda mogu nadati, Jehova? Ti si mi jedina nada.
- 8** Izbavi me od svih mojih prijestupa.^j Ne daj da mi se bezumnik ruga.

39:nsl. *Vidi Rječnik. 39:2 *Ili: "pojačala se". 39:3 *Ili: "uzdisao". 39:4 *Dosl.: "da spoznam svoj kraj".

39. PSAL.

a 1Lje 16:41
1Lje 25:1

b Izr 18:21

c Ps 141:3

d Ps 38:13
Mt 27:12
1Pe 2:23

e Ps 90:12

f Ps 90:9
Jk 4:14

g Ps 90:4

h Ps 62:9
Ps 144:4

i Ps 49:10
Pr 2:18, 19
Pr 4:8
Lk 12:19, 20

j Ps 25:11
Mi 7:19

2. stupac

a Job 40:4
Ps 38:13

b 2Sa 16:10

c Ps 90:8

d Ps 39:5
Ps 102:11

e Ps 28:1

f Le 25:23
1Lje 29:15

g He 11:13

40. PSAL.

h Ps 34:15

i Ps 33:3
Ps 98:1

- 9** Šutio sam, nisam otvarao usta,^a jer si ti sve to učinio.^b
- 10** Ukloni od mene nevolju koju si mi nanio. Iznemogao sam jer me tvoja ruka udara.
- 11** Ti ukoravaš čovjeka tako što ga kažnjavaš za njegove prijestupe,^c uništavaš ono što mu je dragocjeno kao što moljac izjeda tkaninu. Doista, svaki je čovjek samo dah.^d (*Sela*)
- 12** Čuj moju molitvu, Jehova, poslušaj moj vapaj.^e Nemoj zanemariti moje suze! Jer ja sam tebi samo gost,^f putnik koji je samo nakratko svratio, kao i svi moji preci.^g
- 13** Nemoj me više gnjevno gledati, da se razvedrim prije nego što umrem i više me ne bude."^h

Ravnateljju. Davidov psalam. Pjesma.

- 40** Svim srcem uzdao sam se u* Jehovu i on je prignuo uho k meni[#] i čuo moj vapaj.^h
- 2** Izvukao me iz jame u kojoj huče vode, izvadio me iz dubokog blata. Postavio mi je noge na stijenu, učvrstio je moje korake.
- 3** Zatim mi je u usta stavio novu pjesmu,ⁱ hvalospjev našem Bogu. Mnogi će to promatrati sa strahopoštovanjem i pouzdat će se u Jehovu.

40:1 *Ili: "Strpljivo sam čekao". #Ili: "sagnuo se i poslušao me."

- 4** Sretan je čovjek koji se uzda u Jehovu i koji se ne oslanja na prkosne ljude niti na lažljivce.
- 5** Jehova, Bože moj, mnoga si čudesna djela učinio i mnogo si toga naumio s nama.^a
Nitko ti nije ravan.^b
Kad bih o svemu tome htio pričati i govoriti, bilo bi toga tako mnogo da ne bih uspio sve spomenuti.^c
- 6** Žrtve i prinose nisi želio*,^d ali otvorio si mi uši da mogu čuti.^e
Nisi tražio žrtve paljenice ni žrtve za grijeh.^f
- 7** Tada sam rekao: "Evo, došao sam, u svitku piše o meni."^g
- 8** Uživam* vršiti tvoju volju, Bože moj,^h i tvoj je zakon duboko u meni.ⁱ
- 9** Objavljujem dobru vijest o pravednosti usred okupljenog mnoštva*.^j
Ne zatvaram svoja usta.^k
Jehova, ti to dobro znaš.
- 10** Ne skrivam tvoju pravednost u svom srcu.
Objavljujem tvoju vjernost i spasenje koje daješ.
Ne štitim o tvojoj vjernoj ljubavi i tvojoj istinoljubivosti usred okupljenog mnoštva."^l
- 11** Jehova, nemoj mi uskratiti svoju milost.

40:6 *Ili: "nisu ti bili dragi". **40:8** *Ili: "Želim". **40:9** *Ili: "velike skupštine".
Vidi izraz "skupština" u Rječniku.

40. PSAL.

a Ot 15:3
b Izl 15:11
c Ps 139:17, 18
d 1Sa 15:22
Ps 51:16, 17
Ho 6:6
e Iza 50:5
f He 10:5–9
g Lk 24:44
h Iv 4:34
i Ps 37:31
Ri 7:22
j Ps 22:22
k He 13:15
l He 2:12

2. stupac

a Ps 61:6, 7
b Ps 71:20
c Ps 38:4
d Ps 25:17
e Ps 38:22
Ps 70:1–5
f Pnz 4:29
g Ps 13:5
h Ps 35:27
i Ps 54:4
Iza 50:7
He 13:6
j Ps 143:7

41. PSAL.

k Pnz 15:7, 8
Ps 112:9
Izr 14:21
Izr 22:9

Neka me tvoja vjerna ljubav i tvoja istinoljubivost uvijek čuvaju.^a

- 12** Sa svih me strana pogađaju nevolje, toliko ih je da se ne mogu izbrojiti.^b
Shrvalo me mnoštvo mojih prijestupa, pa više ne znam kuda bih krenuo.^c
Više ih je nego vlasi na mojoj glavi,
pa mi je srce klonulo.
- 13** Molim te, Jehova, spasi me!^d
Jehova, pohitaj mi u pomoć!^e
- 14** Neka se postide i osramote svi koji mi žele oduzeti život.
Neka budu poniženi i neka uzmaknu
oni koji se raduju mojoj nevolji.
- 15** Neka se oni koji mi govore: "Tako ti i treba!"
zaprepaste kad i njih same snađe sramota.
- 16** A oni koji ti služe*,^f neka ti se raduju i vesele.^g
Neka oni koji željno očekuju[#] spasenje koje daješ uvijek govore:
"Neka se veliča Jehova!"^h
- 17** A ja sam bespomoćan i jadan.
Neka se Jehova brine za mene.
Ti mi pružaš pomoć i izbavljaš me.ⁱ
Bože moj, nemoj zakasniti!
Ravnatelju. Davidova pjesma.
- 41** Sretan je onaj tko je obziran prema ubogome*,^k
Jehova će ga izbaviti u dan nevolje.

40:16 *Dosl.: "koji te traže". [#]Dosl.: "koji vole". **41:1** *Ili: "bespomoćnome; neznatnome".

- 2 Jehova će ga zaštititi i sačuvati na životu.
Na cijeloj zemlji ljudi će ga smatrati sretnim.^a
Ti ga nećeš predati u ruke* njegovim neprijateljima.^b
- 3 Jehova će ga okrijepiti na bolesničkoj postelji.^c
Brinut ćeš se za njega, Bože, u njegovoj bolesti.
- 4 Rekao sam: "Jehova, smiluj mi se!^d
Izliječi me,^e jer sam ti zgriješio."^f
- 5 Moji neprijatelji zlobno govore o meni:
"Kada će umrijeti i kada će njegovo ime nestati?"
- 6 Dođe li tko od njih da me vidi, njegovo srce govori laži.
On kod mene traži nešto loše o čemu bi mogao pričati,
a potom odlazi i govori o tome drugima.

41:2 *Ili: "prepuštiti na milost i nemilost".

41. PSAL.

a Mt 5:7

b 2Pe 2:9

c 2Kr 20:5
Ps 103:3

d Ps 51:1

e Ps 6:2
Ps 147:3f Ps 32:5
Ps 38:3
Izr 28:13

2. stupac

a Ps 3:2
Ps 71:10, 11b 2Sa 15:12
Job 19:19
Ps 55:12, 13c Mk 14:18
Iv 13:18
Iv 13:26d Ps 31:8
Jr 20:13e Ps 25:21
Izr 2:7

f Ps 34:15

g 1Lje 16:36
1Lje 29:10

- 7 Svi koji me mrže došaptavaju se,
smišljaju mi zlo i govore:

8 "Snašla ga je nevolja.
Sad kad je pao u postelju,
više neće ustati."^a

9 Čak se i moj bliski prijatelj*, u kojeg sam imao povjerenja^b
i koji je jeo moj kruh, okrenuo protiv[#] mene.^c

10 A ti mi se, Jehova, smiluj i podigni me
da im mogu uzvratiti.

11 Znat ću da sam ti drag ako se moj neprijatelj ne bude radovao pobjedi nada mnom.^d

12 Ti me podupireš zato što sam ti odan.^e
Dopustit ćeš mi da zauvijek stojim pred tobom.^f

13 Neka je hvaljen Jehova,
Izraelov Bog,
u svu vječnost!^g
Amen! Amen!

41:9 *Ili: "čovjek s kojim sam živio u miru".
#Dosl.: "podignuo je petu na".

DRUGA KNJIGA
(Psalmi 42–72)

Ravnatelj. Maskil* Korahovih sinova.^a

42 Kao što košuta čezne za potocima,
tako ja čeznem za tobom,
Bože.

2 Žeđam za Bogom, za živim Bogom.^b
Kada ću doći pred Boga
i pojaviti se pred njim?^c

3 Suzama se hranim danju i noću.
Po cijele mi se dane rugaju:
"Gdje je tvoj Bog?"^d

42:nsl.; 42:4 *Vidi Rječnik.

42. PSAL.

a 2Lje 20:19

b Ps 63:1

c Ps 27:4
Ps 84:2d Ps 3:2
Ps 42:10
Ps 79:10

2. stupac

a Pnz 16:14, 16
2Lje 30:23, 24b Ps 55:4
Mk 14:34c Ps 37:7
Tu 3:24
Mi 7:7

4 Tebi otvaram svoju dušu* kad se sjetim
kako sam nekad hodao s mnoštvom
i dostojanstveno[#] išao pred njim u Božji dom
uz radosno klicanje i zahvaljivanje
mnoštva koje slavi blagdan.^a

5 Zašto sam očajan?^b
Zašto sam tako nemiran?
Čekat ću Boga,^c

42:4 #Ili: "polako".

jer opet ću ga hvaliti kao svog velikog spasitelja.^a

- 6** Bože moj, očajan sam.^b
Zato mislim na tebe^c
u jordanskom kraju i na hermonskim vrhovima,
na gori Misaru*.
- 7** Vodeni bezdan doziva vodeni bezdan
hukom tvojih slapova.
Nevolje su me preplavile
poput tvojih pobješnjelih valova.^d
- 8** Danju će mi Jehova darivati svoju vjernu ljubav,
a ja ću noću pjevati o nje-
mu, molit ću se Bogu koji
mi daje život.^e
- 9** Reći ću Bogu, svojoj hridi:
"Zašto si me zaboravio?^f
Zašto moram hodati ža-
lostan jer me neprijatelj
tlači?"^g
- 10** Neprijatelji mi se pakosno rugaju*,
po cijele mi se dane rugaju:
"Gdje je tvoj Bog?"^h
- 11** Zašto sam očajan?
Zašto sam tako nemiran?
Čekat ću Bogaⁱ –
opet ću ga hvaliti kao svog
velikog spasitelja i svog
Boga.^j

43 Sudi mi, Bože,^k
obrani me na sudu^l od
nevjernog naroda.

Izbavi me od varalice
i nepravednika.

- 2** Jer ti si moj Bog, moja
utvrda.^m
Zašto si me odbacio?
Zašto moram hodati ža-
lostan jer me neprijatelj
tlači?ⁿ

42. PSAL.

a Ps 43:5
b Ps 22:1
lv 12:27
c Jn 2:7
d Ps 88:7
e Ps 27:1
f Ps 13:1
g Ps 38:6
Ps 43:2
h Ps 3:2
Ps 42:3
Ps 79:10
i Ps 37:7
j Ps 42:5
Ps 43:5

43. PSAL.

k Ps 26:1
Ps 35:24
l Ps 35:1
Izr 22:22, 23
m Ps 28:7
Ps 140:7
n Ps 42:9

2. stupac

a Ps 40:11
Izr 6:23
b Ps 5:8
Ps 27:11
Ps 143:10
c 1Lje 16:1
Ps 78:68, 69
d Ps 84:3
e 2Sa 6:5
f Ps 37:7
g Ps 42:5, 11

44. PSAL.

h 2Lje 20:19
i Izl 13:14
Br 21:14
Su 6:13
j Pnz 7:1
k Izl 15:17
Ps 78:55
Ps 80:8, 9
l Jš 10:5, 11
Ps 135:10, 11
m Pnz 4:38
Jš 24:12
n 1Sa 12:22
o Iza 63:11-13
p Pnz 7:7, 8
r Ps 74:12
Iza 33:22

- 3** Pošalji svoje svjetlo i svoju
istinu.^a

Neka me vode,^b
neka me dovedu na tvoju
svetu goru i u tvoje veli-
čanstveno prebivalište.^c

- 4** Tada ću pristupiti Božjem
žrtveniku,^d
pristupit ću Bogu, zbog
kojeg radosno kličem.
Hvalit ću te uz harfu,^e Bože,
Bože moj.

- 5** Zašto sam očajan?

Zašto sam tako nemiran?

Čekat ću Boga^f –
opet ću ga hvaliti kao svog
velikog spasitelja i svog
Boga.^g

Ravnatelj. Psalam Korahovih sinova.^h
Maskil.*

44 Bože, svojim smo ušima
čuli,

naši su nam očevi pričaliⁱ
o djelima koja si učinio
u njihovim danima,
u davnim danima.

- 2** Svojom rukom otjerao si
narode,^j

a naše si pretke ondje
naselio.^k

Razbio si narode i protje-
rao ih.^l

- 3** Naši preci nisu svojim ma-
čem zaposjeli zemlju^m

i nije im njihova ruka
donijela pobjedu,ⁿ

nego je to učinila
tvoja desnica, tvoja ruka^o
i svjetlost tvog lica,
jer si ih volio.^p

- 4** Ti si moj kralj, Bože.^r
Pomozi Jakovu izvojevati
potpunu pobjedu.*

44:nsl. *Vidi Rječnik. **44:4** *Ili: "Podari Jakovu veličanstveno spasenje."

42:6 *Ili: "na maloj gori". **42:10** *Mo-
guće i: "lome kosti svojim ruganjem".

- 5 Tvojom snagom potisnut ćemo svoje protivnike,^a u tvoje ime zgazit ćemo one koji nas napadaju.^b
- 6 Ja se ne uzdam u svoj luk i ne može me spasiti moj mač.^c
- 7 Ti si nas spasio od naših protivnika,^d ti si posramio one koji nas mrže.
- 8 Boga ćemo slaviti svaki dan, hvalit ćemo tvoje ime u svu vječnost. (*Sela*)
- 9 Ali sad si nas odbacio i ponizio i ne ideš u boj s našom vojskom.
- 10 Puštaš da uzmičemo pred svojim protivnicima.^e Oni koji nas mrže otimaju nam što god žele.
- 11 Predao si nas našim neprijateljima da nas proždru kao ovce, rasijao si nas po narodima.^f
- 12 Prodao si svoj narod u besćenje,^g nisi se obogatio njihovom prodajom.
- 13 Dopustio si da nam se rugaju naši susjedi, da nam se podsmjehuju i podruguju svi oko nas.
- 14 Dopustio si da nam se izruguju* narodi,^h da podrugljivo odmahuju glavom kad nas vide.
- 15 Stalno se osjećam poniženim i sramota mi je prekrila lice
- 16 zato što slušam njihovo ruganje i njihove uvrede, zato što nam se neprijatelji osvećuju.

44:14 *Ili: "da nas spominju u izreci".

44. PSAL.

a Ps 18:39
Flp 4:13

b Ps 60:12

c 1Sa 17:45
Ps 20:7
Ps 33:16

d Jš 24:8

e Pnz 28:15, 25

f Pnz 28:64

g Pnz 32:30

h Pnz 28:37
2Lje 7:20

2. stupac

a Izl 34:10

b Ps 139:1
Pr 12:14
Jr 17:10

c Ri 8:36

d Ps 7:6
Ps 78:65, 66

e Job 13:24
Ps 13:1
Ps 88:14

f Ps 119:25

g Ps 33:20

h Ps 130:7

45. PSAL.

i 2Lje 20:19

j Ps 2:6

k Iza 8:1

l 2Sa 23:2
Ezr 7:6

- 17 Sve nas je to snašlo, ali nismo te zaboravili i nismo prekršili tvoj savez.^a
- 18 Naše srce nije zastranilo, naši koraci nisu skrenuli s tvoje staze.
- 19 A ti si nas satio i prepustio šakalima, prekrpio si nas gustom tamom.
- 20 Da smo zaboravili ime svoga Boga ili da smo u molitvi pružali ruke prema tuđem bogu,
- 21 zar Bog to ne bi saznao? On zna tajne koje su skrivene u srcu.^b
- 22 Zbog tebe nas stalno ubijaju, smatraju nas ovcama za klanje.^c
- 23 Probudi se! Zašto spavaš, Jehova?^d Ustani! Nemoj nas zauvijek odbaciti.^e
- 24 Zašto si okrenuo lice od nas? Zašto zaboravljaš našu nevolju i našu patnju?
- 25 Jer mi smo bačeni u prah, tijela su nam se priljubila uza zemlju.^f
- 26 Pritekni nam u pomoć!^g Izbavi* nas zbog svoje vjerne ljubavi.^h
- Ravnatelju, za "Ljiljane".
Psalam Korahovih sinova.ⁱ Maskil.^j
Pjesma o ljubavi.
- 45** Srce mi je ushićeno zbog dobrih vijesti.
Kažem: "Moja pjesma* govori o kralju."^j
Neka moj jezik bude pisaljka^k vještog prepisivača.^l

44:26 *Dosl.: "Otkupi". 45:nsi. *Vidi Rječnik. 45:1 *Ili: "Moje djelo".

- 2** Najljepši si među ljudima, ljupke riječi teku s tvojih usana.^a
Zato te Bog blagoslovio u svu vječnost.^b
- 3** Pripaši uz bok svoj mač,^c junače silni,^d opaši se čašću i veličanstvom.^e
- 4** U svojoj veličanstvenosti kreni u pobjedu.^f Jaši zastupajući istinu, poniznost i pravednost^g i tvoja će desnica učiniti zadivljujuća djela*.
- 5** Tvoje su strijele oštre, narodi padaju pred tobom.^h One se zabadaju u srce kraljevih neprijatelja.ⁱ
- 6** Bog je tvoje prijestolje u svu vječnost,^j žezlo tvog kraljevstva žezlo je pravednosti.^k
- 7** Ti voliš pravdu^l i mrziš zlo.^m Zato te Bog, tvoj Bog, pomazaoⁿ uljem radosti^o više nego druge kraljeve*.
- 8** Sve tvoje haljine mirišu na smirnu, aloju i kasiju. Veseli te zvuk žičanih glazbala koji dopire iz veličanstvene palače od bjelokosti.
- 9** Kćeri kraljeva među uglednim su ženama na tvom dvoru. Kraljica stoji tebi zdesna, ukrašena ofirskim zlatom.^p
- 10** Slušaj, kćeri, prigni uho i poslušaj. Zaboravi svoj narod i dom svog oca.

45:4 *Ili: "tvoja će te desnica poučiti o djelima koja ulijevaju strahopoštovanje". **45:7** *Odnosno druge kraljeve iz Davidove loze.

45. PSAL.

a Iv 7:46

b Ps 72:17

c Ot 1:16
Ot 19:15

d Iza 9:6

e He 1:3

f Ot 6:2

g Ot 19:11

h Ps 2:9
2So 1:7, 8i Ot 17:14
Ot 19:19

j Ps 89:29, 36

k Iza 11:4
Jr 33:15
He 1:8, 9

l He 7:26

m Mt 7:23

n Iza 61:1
Dj 10:38

o Ps 21:6

p Iza 13:12

2. stupac

a Iza 32:1

b Ps 72:17

46. PSAL.

c 2Lje 20:19

d Izr 14:26
Iza 25:4e Pnz 4:7
Ps 145:18, 19
Na 1:7

f Iza 54:10

g Ps 93:4
Jr 5:22

- 11** Kralj će čeznuti za tvojom ljepotom.

On je tvoj gospodar, zato mu se pokloni.

- 12** Kći tirska doći će s darom. Najbogatiji ljudi tražit će tvoju naklonost*.

- 13** Kraljeva kći* izgleda prekrasno u palači, odjeća joj je izvezena zlatom.

- 14** Doved će je kralju u raskošnim* haljinama.

Pred njega^r će dovesti i djevice koje su u njenoj pratnji, njene prijateljice.

- 15** Doved će ih s radošću i veseljem, ući će u kraljevu palaču.

- 16** Tvoji će sinovi preuzeti mjesto tvojih predaka. Neke od njih postavit ćeš za poglavare po cijeloj zemlji.^a

- 17** Učinit ću da se tvoje ime obznanjuje iz naraštaja u naraštaj.^b

Zato će te narodi hvaliti u svu vječnost.

Ravnatelj. Psalam Korahovih sinova,^c za alamot*. Pjesma.

46 Bog nam je utočište i snaga,^d

pomoć koja se u nevoljama lako nalazi.^e

- 2** Zato se nećemo bojati, čak ni ako se zemlja preobrazi,

ni ako se gore sruše u morske dubine,^f

- 3** ni ako se njegove vode uskomešaju i uspjene,^g

ni ako se gore potresu od njegove žestine. (Sela)

45:12 *Ili: "htjet će smekšati tvoje lice".

45:13 *Odnosno nevjesta. Vidi 10. redak.

45:14 *Moguće i: "izvezenim". ^rDozl.: "tebe". **46:nsl.** *Vidi Rječnik.

- 4 Postoji rijeka čiji tokovi raduju grad Božji,^a sveto prebivalište Svevišnjega.
- 5 Bog je u tom gradu,^b zato on ne može pasti. Bog će mu priskočiti u pomoć kad svane dan.^c
- 6 Narodi su se uskomešali, kraljevstva su pala. On je zagrmio svojim glasom i zemlja se rastopila.^d
- 7 Jehova nad vojskama s nama je,^e Jakovljevi Bog naše je sigurno utočište*. (Sela)
- 8 Dođite i gledajte Jehovina djela, zapanjujuća djela koja čini na zemlji.
- 9 On prekida ratove po cijeloj zemlji.^f Luk lomi, koplje krši, bojna kola* pali vatrom.
- 10 "Pokorite se i spoznajte da sam ja Bog. Hvalit će me među narodima,^g hvalit će me na zemlji."^h
- 11 Jehova nad vojskama s nama je,ⁱ Jakovljevi Bog naše je sigurno utočište.^j (Sela)
- Ravnatelj. Psalm Korahovih sinova.^k Pjesma.
- 47** Plješčite rukama, svi narodi! Pobjednički kličite Bogu, kličite radosno!
- 2 Jer Jehova, Svevišnji Bog, ulijeva strahopoštovanje.^l On je veliki kralj koji vlada nad cijelom zemljom.^m
- 3 Pokorava nam narode, podlaže nam plemena.ⁿ

46:7 *Ili: "sigurna gorska utvrda".
46:9 *Moguće i: "štitove".

46. PSAL.

a 2Lje 6:6

b Pnz 23:14
Ps 132:13
Iza 12:6

c Izl 14:24

d Js 2:24

e Js 1:9
Jr 1:19
Ri 8:31f Iza 11:9
Mi 4:3

g Iza 2:11

h 1Lje 29:11

i 2Lje 20:17

j Ps 48:3
Ps 125:2

47. PSAL.

k 2Lje 20:19

l Ps 76:12

m Ps 22:28

n Pnz 33:29

2. stupac

a Pnz 9:5

b Pnz 7:6
Mi 1:2c Jr 10:7
Za 14:9d 1Lje 16:31
Ps 96:10
Ps 97:1
Ot 19:6

e Ps 97:9

48. PSAL.

f 2Lje 20:19

g Tu 2:15

h Ps 47:8
Ps 135:21
Mt 5:34, 35

i Ps 125:1

- 4 Izabire nam nasljedstvo^a – ponos njegovog voljenog Jakova.^b (Sela)
- 5 Bog dolazi uz radosno klicanje, Jehova dolazi uz zvuk roga*.
- 6 Pjevajte* hvalospjeve Bogu, pjevajte mu hvalospjeve! Pjevajte hvalospjeve našem Kralju, pjevajte mu hvalospjeve!
- 7 Jer Bog je kralj cijele zemlje.^c Pjevajte mu hvalospjeve i postupajte razborito.
- 8 Bog kraljuje nad narodima.^d Bog sjedi na svom svetom prijestolju.
- 9 Vođe naroda okupljaju se i pridružuju narodu Abrahamovog Boga. Jer Bogu pripadaju zemaljski vladari*.
- On je veoma uzvišen.^e

Pjesma. Psalm Korahovih sinova.^f

- 48** Jehova je velik i nadasve dostojan da mu se iskazuje hvala u gradu našeg Boga, na njegovoj svetoj gori.
- 2 Krasna je zbog svoje visine i radost je svoj zemlji^g gora Zion na krajnjem sjeveru, grad Velikog Kralja.^h
- 3 U njegovim kulama Bog se pokazao sigurnim utočištem*.ⁱ
- 4 Jer, gle, kraljevi su se skupili, zajedno su došli do grada.

47:5 *Ili: "ovnujskog roga; trube".
47:6 *Ili: "Svirajte". 47:9 *Dosl.: "stítovi". 48:3 *Ili: "sigurnom gorskom utvrdom".

- 5 Kad su ga vidjeli, zapanjili su se.
Prestravili su se i u strahu pobjegli.
- 6 Ondje ih je obuzelo drhtanje, silna bol kao kod žene koja rađa.
- 7 Istočnim vjetrom razbijaš taršiške brodove.
- 8 Ono o čemu smo dosad slušali, sada i sami vidimo u gradu Jehove nad vojskama, u gradu našeg Boga. Bog će ga štititi u svu vječnost.^a (*Sela*)
- 9 Razmišljamo o tvojoj vjernoj ljubavi, Bože,^b usred tvog hrama.
- 10 Tvoje ime, Bože, i tvoja hvala dopiru do svih krajeva zemlje.^c
Tvoja je desnica puna pravednosti.^d
- 11 Neka se raduje gora Sion,^e neka se vesele Judini gradovi, zbog tvojih zakona.^f
- 12 Prođite oko Siona i obidite ga, izbrojite njegove kule.^g
- 13 Dobro promotrite njegove bedeme.^h
Pregledajte njegove kule da biste o tome pričali budućim naraštajima.
- 14 Jer Bog koji ondje prebiva naš je Bogⁱ u svu vječnost. On će nas voditi zauvijek*.^j
- Ravnatelju. Psalam Korahovih sinova.^k
Pjesma.
- 49** Čujte ovo, svi narodi.
Poslušajte, svi ljudi na svijetu,
2 mali i veliki,
bogati i siromašni.

48:14 *Moguće i: "dok ne umremo".

48. PSAL.

a Ps 87:5
Iza 2:2
Mi 4:1

b Ps 26:3
Ps 40:10
Ps 63:3

c Ps 113:3

d Ps 17:7
Ps 60:5
Ps 98:2

e Ps 78:68

f Ps 97:8

g Ne 12:38, 39

h Iza 26:1

i Ps 31:14

j Iza 58:11

49. PSAL.

k 2Lje 20:19

2. stupac

a Ps 143:5

b Ps 27:1

c Pnz 8:17, 18
Izr 18:11

d Jr 9:23
1Ti 6:17

e Izr 11:4
Mt 16:26

f Ps 89:48

g Pr 2:16
Ri 5:12

h Ps 39:6
Izr 11:4
Izr 23:4
Pr 2:18
Lk 12:19, 20

i Ps 39:5
Jk 1:11

j Ps 49:20

k Lk 12:19, 20

- 3 Moja će usta govoriti ono što je mudro
i moje će srce razmišljati^a
o onome što je razborito.
- 4 Pažljivo ću slušati izreku,
uz harfu ću tumačiti svoju zagonetku.
- 5 Zašto da se bojim u vrijeme nevolje,^b
kad me okruži zloća* onih
koji me žele satrti?
- 6 Nitko od onih koji se uzdaju
u svoj imetak^c
i koji se hvale svojim velikim bogatstvom^d
- 7 ne može otkupiti brata
niti dati Bogu otkupninu
za njega^e
- 8 (otkupnina za čovjekov život toliko je visoka
da je ljudi nikad ne mogu platiti),
- 9 pa da on živi zauvijek i
ne vidi grobnu jamu.^f
- 10 Čovjek vidi da i mudri
umiru,
ginu i bezumni i
nerazumni,^g
i moraju drugima ostaviti
svoje bogatstvo.^h
- 11 Oni žele da njihove kuće
stoje zauvijek,
da njihovi šatori stoje iz naraštaja u naraštaj.
Svoje posjede nazivaju
svojim imenom.
- 12 Ali čovjek, koliko god bio
poštovan, ne može zauvijek
ostati na životu.ⁱ
Nije ništa bolji od životinja
koje ginu.^j
- 13 Tako prolaze bezumni^k
i oni koji ih slijede, koji uživaju
u njihovim ispraznim riječima. (*Sela*)

49:5 *Dosl.: "prijestup".

- 14** Poput ovaca odlaze u grob*.
Smrt će ih pasti,
kad dođe jutro, čestiti će
zavladati nad njima.^a
Od njih neće ostati ni
traga,^b
njihov će dom biti grob*,^c
a ne palača.^d
- 15** Ali mene će Bog izbaviti*
od ruke groba[#],^e
On će me zaštititi. (*Sela*)
- 16** Neka te ne brine* što se
netko bogati,
što njegova kuća postaje
sve raskošnija,
- 17** jer kad umre, neće moći
ništa ponijeti sa sobom,^f
njegovu bogatstvo neće
s njim otići u grob.^g
- 18** Sada dok je živ sam sebe
veliča.^h
(Ljudi hvale čovjeka kad mu
ide dobro u životu.)ⁱ
- 19** No on će se na koncu pri-
družiti svojim precima.
Više nikad oni neće vidjeti
svjetlost.
- 20** Čovjek koji to ne razumije,
koliko god bio poštovan,^j
nije ništa bolji od životinja
koje ginu.

Asafova pjesma.^k

- 50** Jehova, Bog nad bogovi-
vima*,^l govori.
On doziva sav svijet
od istoka do zapada*.^m
- 2** Bog sja sa Siona, savršen-
stva ljepote.ⁿ
- 3** Naš će Bog doći i neće
šutjeti.^o

49:14 *Ili: "seol". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "seol" u Rječniku. **49:15** *Dosl.: "otkupiti". #Ili: "šeola". **49:16** *Dosl.: "ne plaši". **50:1** *Ili: "moćni Bog". #Ili: "od izlaska do zalaska sunca".

49. PSAL.

a Mi 4:3
b Ps 39:11
c Job 24:19
d 1Sa 2:6
Job 7:9
e Job 33:28
Ps 16:10
Ps 30:3
Ps 86:13
f Job 1:21
Pr 5:15
1Ti 6:17
g Iza 10:3
h Lk 12:19
i Izr 14:20
j Ps 49:12

50. PSAL.

k 1Lje 25:1
l Ps 95:3
m Ps 48:2
Tu 2:15
n Iza 65:6

2. stupac

a Izl 19:18
Da 7:9, 10
He 12:29
b Ps 97:3, 4
c Pnz 30:19
Pnz 32:1
Iza 1:2
d Mi 6:2
e Izl 24:8
f Ps 75:7
g Ne 9:30
Ps 81:8
h Izl 20:2
i 1Sa 15:22
Iza 1:11
Jr 7:22, 23
Ho 6:6
j Mi 6:7
k 1Lje 29:14
Dj 17:24
l Job 38:41
m Pnz 10:14
Job 41:11
1Ko 10:26
n Mi 6:6–8
o Ps 69:30, 31
Izr 21:3
Ho 6:6
He 13:15
p Pnz 23:21
Ps 76:11
Pr 5:4
r 2Lje 33:12, 13
Ps 91:15
s Ps 22:21–23
Ps 50:23

Pred njim ide vatra koja sve
proždire^a
i svuda oko njega bjesni
oluja.^b

- 4** On doziva nebesa i zemlju^c
kako bi sudio svom narodu:^d
- 5** "Skupite k meni one koji
su mi vjerni,
one koji su sa mnom sklopili
savez prinijevši žrtvu."^e
- 6** Nebesa objavljuju njegovu
pravednost,
jer Bog je sudac.^f (*Sela*)
- 7** "Slušaj me, narode moj,
a ja ću govoriti.
Izraele, svjedočit ću protiv
tebe.^g
Ja sam Bog, tvoj Bog.^h
- 8** Ne ukoravam te zbog tvojih
žrtava
niti zbog tvojih cijelih palje-
nica koje su stalno preda
mnom.ⁱ
- 9** Ne treba mi bik iz tvoje staje
ni jarci iz tvojih torova.^j
- 10** Jer moje su sve šumske
životinje,^k
čak i zvijeri na tisućama
gora.
- 11** Znam svaku pticu na
gorama,^l
moje je nebrojeno mnoštvo
životinja u polju.
- 12** Kad bih bio gladan, ne bih
tebi rekao
jer moje je plodno tlo i sve
što je na njemu.^m
- 13** Zar ću ja jesti meso bikova
i piti krv jaraca?ⁿ
- 14** Prinesi Bogu zahvalu na
žrtvu^o
i ispuni zavjete koje si dao
Svevišnjemu.^p
- 15** Prizovi me u vrijeme
nevolje.^r
Izbavit ću te, a ti ćeš me
slaviti."^s

- 16** A zlome će Bog reći:
"Odakle ti pravo da spomi-
nješ moje uredbe^a
i da govoriš o mom savezu?^b
- 17** Jer ti mržiš pouku*
i okrećeš leđa mojim
riječima^{#, c}
- 18** Kad god vidiš lopova, blago-
naklono gledaš na njega^{*d}
i družiš se s preljubicima.
- 19** Tvoja usta šire zlo
i na jeziku ti je prijevara.^e
- 20** Sjediš s drugima i govoriš
protiv svog brata,^f
loše govoriš o sinu* svoje
majke.
- 21** Sve si to činio, a ja sam
šutio,
pa si mislio da ću ja biti
kao i ti.
Ali sad ću te ukoriti
i iznijet ću svoje optužbe
protiv tebe.^g
- 22** Molim vas, razmislite
o tome, vi koji ne marite
za Boga*,^h
jer ću vas inače rastrgati
i neće biti nikoga da vas
izbavi.
- 23** Tko prinosi zahvalu na
žrtvu, taj me slavi.ⁱ
Onome tko se drži pravog
puta,
dat ću da vidi spasenje
od Boga.^m
- Ravnatelj. Davidova pjesma,
koju je spjevao kad mu je došao
prorok Natan nakon što je David
spavao s Bat-Šebom.^k
- 51** Smiluj mi se, Bože, zbog
svoje vjerne ljubavi.^l
Izbriši moje prijestupe zbog
svog velikog milosrđa.^m

50:17 *Ili: "ukor; opomene". #Dosl.:
"moje riječi bacaš iza leđa". 50:18
*Moguće i: "pridružuješ mu se". 50:20
*Ili: "dovodiš na loš glas sina". 50:22
*Ili: "koji zaboravljate Boga".

50. PSAL.

a Jr 7:4
Mt 7:22, 23
Ri 2:21
b Pnz 31:20
He 8:9
c Ne 9:26
Iza 5:24
d Iza 5:22, 23
e Jr 9:5
f Le 19:16
g Ps 50:4
Pr 12:14
h Ps 9:17
Jr 2:32
Ho 4:6
i 1So 5:18
He 13:15
j Mi 6:8

51. PSAL.

k 2Sa 11:3
l Br 14:18
Ps 25:7
Ps 41:4
m Ps 103:13
Izr 28:13
Iza 43:25
Iza 44:22

2. stupac

a Iza 1:18
1Ko 6:11
b He 9:13, 14
1Iv 1:7
c Ps 32:5
Ps 40:12
d Pos 39:9
2Sa 12:13
e 2Sa 12:9
Ps 38:18
f Ri 3:4
g Job 14:4
Ri 3:23
Ri 5:12
h 1Sa 16:7
2Kr 20:3
1Lje 29:17
i Le 14:3, 4
He 9:13, 14
j Iza 1:18
k Ps 6:2
Ps 38:3
Iza 57:15
l Ps 103:12
Iza 38:17
m Mi 7:19
n Jr 32:39
o Eze 11:19
Ef 4:23
p Ps 21:1

- 2** Posve me operi od mog
prijestupa,^a
očisti me od mog grijeha.^b
- 3** Jer potpuno sam svjestan
svojih prijestupa,
moj mi je grijeh stalno
u mislima*.^c
- 4** Tebi sam zgriješio, ponaj-
prije tebi,^d
učinio sam ono što je zlo
u tvojim očima.^e
A ti si pravedan kad
govoriš,
tvoja je presuda pravedna.^f
- 5** Od rođenja sam kriv za
prijestup,
grešan sam od trenutka
kad me majka začela.^g
- 6** Znam da se ti raduješ
kad je čovjeku istina
u srcu.^h
Pouči moje srce pravom
mudrosti.
- 7** Izopom me očisti od grije-
ha, da budem čist.ⁱ
Operi me, da budem bjelji
od snijega.^j
- 8** Daj mi da osjetim radost
i veselje,
da se obraduju kosti koje si
slomio.^k
- 9** Okreni lice od mojih
grijeha,^l
izbriši sve moje prijestupe.^m
- 10** Stvori u meni čisto srce,
Bože,ⁿ
i daj mi nov, postojan duh.^o
- 11** Nemoj me odbaciti od sebe
i nemoj mi oduzeti svoj sveti
duh.
- 12** Daj mi da se ponovno ra-
dujem spasenju koje ti
daješ,^p
pobudi u meni želju da ti
budem poslušan.

51:3 *Dosl.: "stalno preda mnom".

- 13 Poučit ću prijestupnike
tvojim putevima,^a
da se grešnici vrate k tebi.
- 14 Oslobodi me krivnje za
krv,^b Bože, spasitelju
moj,^c
da bi moj jezik radosno
objavljivao tvoju praved-
nost.^d
- 15 Jehova, otvori moje usne,
da bi te moja usta hvalila.^e
- 16 Jer ti ne želiš žrtvu – inače
bih ti je prinio.^f
Nisu ti po volji cijele palje-
nice.^g
- 17 Žrtva koja je Bogu po volji
duh je slomljen.
Srce slomljeno i satrveno,
Bože, nećeš odbaciti*.^h
- 18 U svojoj milosti učini dobro
Sionu,
obnovi jeruzalemske zidine.
- 19 Tada će ti biti mile žrtve
prinesene u pravednosti,
žrtve paljenice i cijele žrtve.
Tada će se junci prinositi na
tvom žrtveniku.ⁱ

Ravnatelj. Maskil.* Davidov psalam,
koji je spjevao nakon što je Edomac
Doeg rekao Šaulu da je David
došao u Ahimelekovu kuću.^j

- 52** Zašto se hvališ svojim
zlodjelima, silniče?^k
Bog iskazuje svoju vjernu
ljubav svaki dan.^l
- 2 Tvoj je jezik oštar poput
britve,^m
smišlja zlo i postupa pod-
muklo.ⁿ
- 3 Više voliš zlo nego dobro,
draže ti je lagati nego govo-
riti istinu. (Sela)
- 4 Voliš svaku riječ koja
nanosi zlo,
jeziče podmukli!

51:17 *Ili: "prezreti". 52:ns!.; 53:ns!.
*Vidi Rječnik.

51. PSAL.

a Dj 2:38
b Pos 9:6
c Ps 38:22
Iza 12:2
Ot 7:10
d Ne 9:33
Ps 35:28
Ps 59:16
Da 9:7
e Ps 34:1
Ps 109:30
He 13:15
f IZR 21:3
g 1Sa 15:22
Ps 40:6
Ho 6:6
h 2Kr 22:18, 19
2Lje 33:13
Ps 22:24
Ps 34:18
Izr 28:13
Iza 57:15
Lk 15:22–24
Lk 18:13, 14
i Ho 14:2

52. PSAL.

j 1Sa 22:9
k 1Sa 21:7
Ps 94:3, 4
l Ps 103:17
m Ps 57:4
Ps 59:7
n 1Sa 22:9, 18
Ps 109:2

2. stupac

a Izr 12:19
Izr 19:9
b Ps 37:9
c Izr 2:22
d Ps 37:34
e Ps 58:10
f Jr 17:5
g Ps 49:6, 7
Izr 11:28
h Ps 13:5
Ps 147:11
i Ps 50:15
j Ps 27:14
Ps 123:2
Izr 18:10

53. PSAL.

k Ps 10:4
Ri 1:21
l Ps 14:1–7
Ri 3:10
m Ps 11:4
Ps 33:13–15
Jr 16:17
Jr 23:24
n 1Lje 28:9
2Lje 15:2
2Lje 19:1, 3
Iza 55:6
1Pe 3:12
o Pr 7:20
Ri 3:12

- 5 Zato će te Bog srušiti jed-
nom za svagda,^a
zgrabit će te i iščupati iz
tvog šatora,^b
istrgnut će te iz zemlje
živih.^c (Sela)
- 6 Pravednici će to vidjeti i
bit će puni strahopošto-
vanja.^d
Smijati će se zlotvoru:^e
- 7 "Evo čovjeka koji nije tražio
utočište kod Boga,^f
nego se uzdao u svoje veliko
bogatstvo^g
i oslanjao se na svoje zle
zamisli*."
- 8 A ja ću biti kao maslina koja
se zeleni u Božjem domu.
Uzdat ću se u Božju vjernu
ljubav^h u svu vječnost.
- 9 Vječno ću te hvaliti zbog
djela koja si učinio.ⁱ
Pred onima koji su ti vjerni
pokazat ću da se uzdam u
tvoje ime,^j jer je to dobro*.

Ravnatelj, mahalat*. Maskil.*
Davidov psalam.

- 53** Bezumnici kažu u svom
srcu:
"Nema Jehove."^k
Njihova su nepravedna djela
zla i odvratna.
Nema nikoga tko čini
dobro.^l
- 2 A Jehova Bog s neba gleda
ljude^m
kako bi vidio ima li ikoga
tko je razborit, traži li ga
itko.ⁿ
- 3 Svi su zastranili,
pokvareni su svi do
jednoga.
Nema nikoga tko čini dobro,
nema niti jednoga.^o

52:7 *Ili: "i nalazio zaklon u zlu koje je
činio". 52:9 *Ili: "jer je ono dobro".

4 Zar nitko od onih koji čine
zlo nije ništa naučio?
Oni proždiru moj narod kao
da jedu kruh.

Ne prizivaju Jehovu.^a

5 Ali obuzet će ih velik strah,
strah kakav nikad prije nisu
osjetili*,
jer Bog će rasuti kosti onih
koji te napadaju.

Ti ćeš ih posramiti jer ih je
Jehova odbacio.

6 Neka Izraelu dođe spasenje
sa Siona!^b

Kad Jehova vrati svoj za-
robljeni narod,
neka se veseli Jakov, neka
se raduje Izrael.

Ravnateljju. Za izvođenje uz žičana
glazbala. Maskil.* Davidov psalam,
koji je spjevao nakon što su Zifijci rekli
Saulu: "David se krije kod nas."^c

54 Bože, spasi me svojim
imenom^d
i brani me*^e svojom silom.

2 Bože, čuj moju molitvu,^f
saslušaj riječi koje naviru
iz mojih usta.

3 Jer tuđinci me napadaju,
okrutni ljudi žele mi oduzeti
život.^g

Oni ne mare za Boga*.^h
(Sela)

4 Ali, gle, Bog mi pomaže,ⁱ
Jehova je s onima koji me
podupiru.

5 Zlo koje čine moji neprija-
telji on će svaliti na njih
same.^j

Satri ih* jer si vjeran.^k

6 Drage volje prinijet ću ti
žrtvu.^l

53:5 *Moguće i: "ondje gdje se nisu
imali čega bojati". 54:1 nsl.; 55:nsl.
*Vidi Rječnik. 54:1 *Ili: "pribavi mi
pravdu". 54:3 *Ili: "nemaju Boga pred
sobom". 54:5 *Doisl.: "Ušutkaj ih".

53. PSAL.

a Job 21:7, 14

b Iza 12:6

54. PSAL.

c 1Sa 23:19

1Sa 26:1

d Ps 20:1

Ps 79:9

Izr 18:10

e Ps 43:1

f Ps 13:3

Ps 65:2

g Ps 22:16

Ps 59:3

h Ps 36:1

i 1Lj 12:18

He 13:6

j Ri 12:19

k Ps 143:12

l Ps 50:14

He 13:15

2. stupac

a Ps 7:17

Ps 52:9

b 2Sa 4:9

Ps 34:19

Ps 37:39

c Ps 37:34

Ps 59:10

55. PSAL.

d 1Pe 3:12

e Ps 28:2

Ps 143:7

f Ps 17:1

g Iza 38:14

h 2Sa 16:5-7

i Ps 69:29

j Ps 18:4

Ps 116:3

Iza 38:10

k 2Sa 15:14

l 1Sa 23:14

m 2Sa 15:31

2Sa 17:7

n 2Sa 17:1

Jehova, hvalit ću tvoje ime,
jer je to dobro.^a

7 Jer ti me izbavljaš iz svake
nevolje,^b
pa ću vidjeti propast svojih
neprijatelja.^c

Ravnateljju. Za izvođenje uz žičana
glazbala. Maskil.* Davidov psalam.

55 Poslušaj moju molitvu,
Bože,^d

nemoj se oglušiti na moju
molbu za milost*.^e

2 Saslušaj me i odgovori mi.^f
Uznemiren sam od brige^g
i izbezumljen sam

3 zbog onog što neprijatelji
govore
i zbog toga što me zlikovci
tlače.

Stvaraju mi mnoge nevolje,
gnjeve se na mene
i mrze me.^h

4 Srce mi se razdire od boli,ⁱ
jako se bojim da ću izgubiti
život.^j

5 Hvata me strah i drhtanje,
jeza me obuzima.

6 I govorim: "Kad bih barem
imao krila kao golub!
Odlatio bih na sigurno
i ostao ondje.

7 Pobjegao bih daleko,^k
boravio bih u pustinji.^l
(Sela)

8 Pojurio bih u zaklon,
sklonio bih se od jakog
vjetra, od oluje."

9 Smeti ih, Jehova, osujeti
njihove namjere*,^m
jer vidio sam nasilje i suko-
be u gradu.

10 Dan i noć kruže po njego-
vim zidinama.
U njemu su pakost i zlo.ⁿ

55:1 *Ili: "nemoj se kriti kad te molim za
pomoć". 55:9 *Doisl.: "razdijeli njihov
jezik".

- 11** Nevolje su u njemu, tlačenje i prijevara nikad ne odlaze s njegovog trga.^a
- 12** Ne ruga mi se neprijatelj,^b to bih mogao podnijeti. Nije me napao protivnik, od njega bih se mogao sakriti.
- 13** To si učinio ti, čovjek poput mene*,^c moj prijatelj kojeg dobro znam.^d
- 14** A bili smo tako bliski prijatelji, zajedno smo išli s mnoštvom u Božji dom.
- 15** Neka ih snađe propast!^e Neka živi odu u grob* jer zlo prebiva među njima i u njima.
- 16** A ja ću Jehovu Boga prizivati i on će me spasiti.^f
- 17** I uvečer, i ujutro, i u podne tjeskoban sam i jecam*,^g a on čuje moj glas.^h
- 18** Izbavit će me* od onih koji se bore protiv mene i podariti će mi mir iako na mene ustaju čitava mnoštva.ⁱ
- 19** Bog će me čuti i obračunat će se s njima,^j Bog koji od davnina sjedi na prijestolju.^k (*Sela*)
Oni koji se ne boje Boga neće se htjeti promijeniti.^l
- 20** On* je napao one koji su s njim bili u miru,^m

55:13 *Ili: "čovjek ravan meni". **55:15** *Ili: "seol". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "seol" u Rječniku. **55:17** *Ili: "i uznemiren". **55:18** *Dosl.: "Otkupit će me". **55:20** *Misli se na Davidovog bivšeg prijatelja koji se spominje u 13. i 14. retku.

55. PSAL.

- a Ps 109:2
b Ps 41:9
Mt 26:21
lv 13:18
c 2Sa 15:12
2Sa 16:23
d Lk 22:21
Lk 22:48
e 2Sa 17:23
2Sa 18:14
Ps 109:15
Mt 27:3, 5
Dj 1:16, 18
f Ps 91:15
g Ps 119:147
Da 6:10
h Ps 5:3
i 2Lje 32:7
Ps 3:6
j Ps 143:12
k Pnz 33:27
Ps 90:2
l Ps 36:1
m 2Sa 15:12

2. stupac

- a 2Sa 5:3
Pr 8:2
b 2Sa 16:23
c Ps 28:3
Ps 62:4
d Ps 43:5
1Pe 5:6, 7
e Ps 37:5
Ps 68:19
Flp 4:6, 7
f Ps 37:23, 24
Ps 62:2
Ps 121:3
g Ps 55:15
h Ps 5:6
Izr 10:27

56. PSAL.

- i 1Sa 21:10
j 1Sa 21:12
k Ps 18:2
l Ps 27:1
Ps 56:10, 11
Ri 8:31
He 13:6
m Jr 18:18

prekršio je savez koji je sklopio.^a

- 21** Riječi su mu mekše od maslaca,^b ali srce mu je ratoborno. Riječi su mu blaže od ulja, a zapravo su poput isukanih mačeva.^c
- 22** Baci na Jehovu svoje breme*^d i on će te poduprijeti.^e Neće dati da pravednik ikada padne*.^f
- 23** A ti češ, Bože, oboriti zle u najdublju jamu.^g Ti ubojice* i varalice neće proživjeti ni polovinu svog životnog vijeka.^h A ja ću se uzdati u tebe.

Ravnatelj, za "Nijemu golubicu koja je daleko". Miktam.* Davidov psalam, koji je spjevao kad su ga Filistejci uhvatili u Gatu.ⁱ

56 Smiluj mi se, Bože, jer me ljudi* napadaju.

Neprestano se bore protiv mene i tlače me.

- 2** Moji neprijatelji stalno naruču na mene, mnogi se bahato bore protiv mene.
- 3** Kad me obuzme strah,^j ja se uzdam u tebe.^k
- 4** Uzdam se u Boga, kojeg hvalim zbog njegovih obećanja.
Uzdam se u Boga, nije me strah.
Što mi može učiniti čovjek?!
- 5** Svaki dan rade protiv mene, misle samo na to da mi nanesu zlo.^m
- 6** Vrebaju iz prikrajka kako bi me napali,

55:22 *Ili: "Povjeri Jehovu svoje brige". *Ili: "posrne". **55:23** *Ili: "ljudi koji su krivi za krv". **56:nsl.** *Vidi Rječnik. **56:1** *Dosl.: "smrtni čovjek".

prate svaki moj korak^a
nadajući se da će mi oduzeti
život.^b

- 7 Odbaci ih zbog njihove
zloće.

U gnjevu kazni narode,
Bože.^c

- 8 Ti bilježiš moja lutanja.^d
Skupi moje suze u svoj
mijeh.^e

Nisu li one zapisane u tvojoj
knjizi?^f

- 9 Uzmaknut će moji neprijatelji
u dan kad te prizovem
u pomoć.^g

Uvjeren sam: Bog je uz
mene.^h

- 10 Uzdam se u Boga, kojeg
hvalim zbog njegovih
obećanja.

Uzdam se u Jehovu, kojeg
hvalim zbog njegovih
obećanja.

- 11 Uzdam se u Boga, nije me
strah.ⁱ

Što mi može učiniti čovjek?^j

- 12 Vežu me zavjete koje sam ti
dao, Bože.^k

Prinijet ću ti žrtve zahval-
nice.^l

- 13 Jer izbavio si me od smrti,^m
spasio si moje noge od
pada,ⁿ

kako bih služio tebi, Bože,
u svjetlosti života.^o

Ravnatelj, za "Nemoj pogubiti!"
Miktam. * Davidov psalam, koji je
spjevao kad je pobjegao od Šaula
i sklonio se u pećinu.^p

- 57** Smiluj mi se, Bože,
smiluj mi se
jer kod tebe nalazim utoči-
šte.^r

U sjeni tvojih krila nalazim
utočište dok ne prođu
nevolje.^s

56. PSAL.

a Lk 20:20

b Ps 59:3

Ps 71:10

c Jr 18:23

d 1Sa 27:1

e Ps 39:12

f Mi 3:16

g Ps 18:40

h Ri 8:31

i Ps 27:1

j Ps 56:4

Iza 51:7, 12

k Br 30:2

Pr 5:4

l Ps 50:23

m 2Ko 1:10

n Ps 94:18

Ps 116:8

o Job 33:29, 30

57. PSAL.

p 1Sa 22:1

1Sa 24:3

Ps 142:nsl.

r Ps 18:2

s Ru 2:12

Ps 17:8

2. stupac

a Ps 144:7

Dj 12:11

b Ps 40:11

Ps 61:7

c Ps 22:13

Ps 35:17

d Ps 52:2

Ps 64:3

Izr 25:18

e Ps 57:11

Ps 108:5

f Ps 35:7

g Ps 42:6

h 1Sa 24:4

Izr 26:27

i Ps 112:7

j Ps 108:2-5

k Ps 9:11

Ps 145:11, 12

l Ri 15:9

m Ps 36:5

Ps 103:11

- 2 Prizivam svevišnjeg Boga,
pravog Boga, koji će ih radi
mene okončati.

- 3 On će poslati pomoć s ne-
besa i spasiti me.^a

Zaustavit će onoga koji me
napada. (Sela)

Bog će pokazati svoju
ljubav* i vjernost.^b

- 4 Okružen sam lavovima.^c
Čak i kad legnem na poči-
nak oko mene su ljudi koji
me žele proždrijeti.

Zubi su im koplja i strijele,
jezik im je oštar mač.^d

- 5 Uzvisi se iznad nebesa,
Bože,
neka tvoja slava bude nad
svom zemljom.^e

- 6 Postavili su mrežu mojim
nogama,^f
pognuo sam se pod teretom
nevolja.^g

Za mene su iskopali jamu,
ali sami su u nju upali.^h
(Sela)

- 7 Moje je srce postojano,
Bože,ⁱ
moje je srce postojano.
Pjevat ću ti i pjesmom te
hvaliti.

- 8 Probudi se, srce moje!
Probudi se, psaltire, i ti,
harfo!

Zoru ću probuditi.^j

- 9 Hvalit ću te među narodi-
ma, Jehova,^k
pjevat ću* ti hvalospjeve
među narodima.^l

- 10 Jer tvoja je vjerna ljubav
velika, seže do nebesa,^m
i tvoja je vjernost velika,
dopire do oblaka.

57:3 *Ili: "vjernu ljubav". 57:9 *Ili:
"svirat ću".

- 11 Uzvisi se iznad nebesa,
Bože,
neka tvoja slava bude nad
svom zemljom.^a

Ravnatelj, za "Nemoj pogubiti!"
Davidov psalam. Miktam.*

58 Možete li govoriti o prav- di ako šutite?^b

Ljudi, možete li suditi pra-
vedno?^c

- 2 A vi u svom srcu smišljate
nepravdu^d
i svojim rukama činite zlo
po zemlji.^e
- 3 Zli idu krivim putem* od
rođenja,
tvrdo glavi su, govore laži
otkad se rode.
- 4 Njihove su riječi poput
zmijskog otrova,^f
gluhi su kao kobra koja
zatvara uši.
- 5 Ona ne sluša glas krotitelja,
koliko god oni vješto čarali.
- 6 Bože, izbij im zube iz usta!
Jehova, razbij čeljusti tim
lavovima!
- 7 Neka nestanu kao vode koje
otječu.
Neka Bog napne svoj luk pa
neka padnu od njegovih
strijela.
- 8 Neka budu kao puž koji se
rastapa dok puže,
kao mrtvorođenče koje ni-
kad neće vidjeti sunca.
- 9 Prije nego što vaši lonci
osjete toplinu potpaljenog
trnja,
Bog će poput olujnog vjetra
odnijeti i zelene i nagorje-
le grančice.^g
- 10 Pravednik će se radovati
jer će vidjeti kako se izv-
ršava osveta nad zloma.^h

58:nsl.; 59:nsl. *Vidi Rječnik. 58:3 *Ili:
"izopačeni su".

57. PSAL.

a Ps 8:1
Ps 57:5
Ps 108:5

58. PSAL.

b 2Lje 19:6

c Ps 82:2

d Pr 3:16
Mi 3:9

e Pr 5:8
Iza 10:1, 2

f Ps 140:3
Jk 3:8

g Izr 10:25
Jr 23:19

h Ps 52:5, 6
Ps 64:10
Eze 25:17
Ot 18:20

2. stupac

a Izr 21:18

b Iza 3:10

c Ps 9:16
Ps 98:9

59. PSAL.

d 1Sa 19:11

e 1Sa 19:12
Ps 18:48
Ps 71:4

f Ps 12:5
Ps 91:14

g 1Sa 19:1
Ps 10:9
Ps 71:10

h 1Sa 24:11
1Sa 26:18
Ps 69:4

i Pnz 33:29

j Izr 2:22

k 1Sa 19:11

l Ps 22:16

m Ps 59:14

n Ps 57:4
Ps 64:3

o Ps 10:4, 11
Ps 73:3, 11

Noge će mu se kupati u krvi
zlih.^a

- 11 Tada će ljudi reći: "Praved-
nik uistinu dobiva nagra-
du.^b

Doista postoji Bog koji sudi
na zemlji."^c

Ravnatelj, za "Nemoj pogubiti!"
Miktam.* Davidov psalam, koji je
spjevao kad je Šaul poslao ljude
da nadziru Davidovu kuću
kako bi ga ubio.^d

59 Izbavi me od mojih nepri- jatelja, Bože moj,^e

zaštiti me od onih koji me
napadaju.^f

- 2 Izbavi me od onih koji čine
zlo,
spasi me od nasilnika*.
- 3 Oni me vrebaju iz
prikrajka,^g
silnici me napadaju
iako nisam bio buntovan,
Jehova, niti sam u čemu
zgriješio.^h
- 4 Nisam učinio ništa
loše, a oni se spremaju
napasti me.

Ustani kad te prizovem i po-
gledaj što mi se događa.

- 5 Jehova, Bože nad vojska-
ma, ti si Izraelov Bog.ⁱ
Probudi se i pregledaj sve
narode.
Nemoj se smilovati nijed-
nom zlobnom izdajici.^j
(Sela)

- 6 Oni se vraćaju svaku večer,^k
reže* kao psiⁱ i šuljaju se
gradom.^m

- 7 Gle, iz njihovih usta naviru
ružne riječi.

Usne su im poput mačeva.ⁿ
Oni govore: "Tko nas
čuje?"^o

59:2 *Ili: "ljudi koji su žedni krvi". 59:6
*Ili: "laju".

- 8** Ali ti ćeš im se, Jehova, smijati,^a
rugat ćeš se svim narodima.^b
- 9** Snago moja, tebe ću čekati.^c
Jer Bog je moje sigurno utočište*.^d
- 10** Bog koji mi pokazuje vjernu ljubav priteći će mi u pomoć,^e
Bog će mi dati da vidim prosperitet svojih neprijatelja.^f
- 11** Nemoj ih odmah pobiti da moj narod ne zaboravi što si učinio.
Pokaži svoju moć i natjeraj ih da lutaju,
obori ih, Jehova, štite naš.^g
- 12** Neka im njihov ponos bude zamka
jer griješe svojim ustima, riječima sa svojih usana,^h
jer govore kletve i laži.
- 13** Dokrajči ih u svom gnjevu,ⁱ
dokrajči ih da ih više ne bude.
Pokaži im da Bog vlada u Jakovu i na cijeloj zemlji.^j
(Sela)
- 14** Neka se oni vraćaju uvečer,
neka reže kao psi i šuljaju se gradom.^k
- 15** Neka lutaju u potrazi za hranom.^l
Ne daj im da se nasite niti da nađu prenoćište.
- 16** A ja ću pjevati o tvojoj snazi^m
i ujutro ću radosno pričati o tvojoj vjernoj ljubavi.
Jer ti si moje sigurno utočišteⁿ
i zaklon u koji bježim kad me snađe nevolja.^o

59:9 *Ili: "sigurna gorska utvrda".

59. PSAL.

a Ps 37:12, 13

b Ps 33:10

c Ps 27:1
Ps 46:1d Ps 9:9
Ps 62:2

e Ps 6:4

f Ps 54:7

g Ps 15:1
Pnz 33:29
Ps 3:3h Ps 64:8
Izr 12:13
Izr 16:18

i Ps 7:9

j 1Sa 17:46
Ps 9:16
Ps 83:17, 18

k Ps 59:6

l Ps 109:2, 10

m Job 37:23
Ps 21:13
Ps 145:10-12n 1Sa 17:37
Ps 61:3

o Izr 18:10

2. stupac

a Iza 12:2

b Ps 59:10

60. PSAL.

c 2Sa 8:13
1Ije 18:3

d Ps 60:10

e Iza 51:17

f Ps 18:35
Ps 21:8
Ps 108:6
Ps 118:15
Iza 41:10

g Ps 12:6, 7

h Jš 13:27, 28
Ps 108:7-9

i Jš 13:29-31

j Pos 49:10

- 17** Snago moja, tebi ću pjevati* hvalospjeve.^a

Jer Bog je moje sigurno utočište, Bog koji mi pokazuje vjernu ljubav.^b

Ravnatelj, za "Ljiljan za podsjećanje".
Miktam.* Za poučavanje. Davidov psalam, koji je spjevao kad se borio s vojskom iz Aram-Naharajima i Aram-Sobe, a Joab se vratio i pobio 12 000 Edomaca u Slanoj dolini.^c

- 60** Bože, ti si nas odbacio, razbio si našu obranu.^d

Razgnjevio si se na nas, ali molimo te da nas opet prihvatiš.

- 2** Potresao si zemlju, rastvorio si je.

Zatvori njene pukotine jer se raspada.

- 3** Dao si da tvoj narod snađe nevolja.

Dao si nam da pijemo vino od kojeg teturamo.^e

- 4** Onima koji te se boje daj* znak

da uzmaknu i pobjegnu od strijela. (Sela)

- 5** Da bi bili izbačeni oni koje voliš,
spasi nas svojom desnicom i usliši nas.^f

- 6** Bog je rekao u svojoj svetosti*:

"Klicat ću, dat ću Šekem u nasljedstvo,^g

izmjerit ću ravnicu Sukot i dati je svom narodu.^h

- 7** Gilead je moj i Manaše je moj,ⁱ

Efrajim mi je kaciga*,
Juda mi je zapovjednička palica.^j

59:17 *Ili: "svirati". 60:nsl. *Vidi Rječnik. 60:4 *Moguće i: "dao si". 60:6 *Moguće i: "iz svog svetog prebivališta". 60:7 *Dosl.: "utvrda za glavu".

- 8 Moab mi je posuda za pranje,^a
na Edom ću baciti svoju sandalu,^b
nad Filistejom ću pobjednički klicati.”^c
- 9 Tko će me uvesti u opkoljeni* grad?
Tko će me voditi sve do Edoma?^d
- 10 Zar nećeš ti, Bože, koji si nas odbacio,
ti, Bože naš, koji više ne ideš u boj s našom vojskom?^e
- 11 Pomozi nam u našoj nevolji
jer uzaludno je nadati se spasenju od ljudi.^f
- 12 Od Boga ćemo dobiti snagu,^g
on će zgaziti naše protivnike.^h

Ravnatelj. Za izvođenje uz žičana glazbala. Davidov psalam.

- 61** Bože, čuj moj vapaj.
Saslušaj moju molitvu.ⁱ
- 2 S kraja zemlje zavapit ću k tebi
kad mi se srce ispuni tjeskobom*.^j
Povedi me na stijenu na koju se ne mogu sam popeti.^k
- 3 Jer ti si moje utočište,
čvrsta kula koja me štiti od neprijatelja.^l
- 4 Zauvijek ću biti gost u tvom šatoru,^m
pronaći ću utočište pod tvojim krilima.ⁿ (Sela)
- 5 Jer ti si, Bože, čuo moje zavjete.
Dao si mi nasljedstvo koje dobivaju oni koji se boje tvog imena.^o

60:9 *Moguće i: "utvrđeni". 61:2 *Ili: "kad mi srce klone".

60. PSAL.

a Br 24:17
2Sa 8:2
b Br 24:18
2Sa 8:14
c 2Sa 8:1
d 2Sa 8:14
Ps 108:10–13
e Pnz 1:42
Pnz 20:4
Js 7:12
f Ps 62:9
Ps 118:8
Ps 146:3
g Ps 18:32
h 2Sa 10:12
Ps 44:5

61. PSAL.

i Ps 5:2
Ps 17:1
Ps 28:2
Ps 55:1
j Jn 2:2
k Ps 27:5
Ps 40:2
l 1Sa 17:45
Ps 18:2
Izr 18:10
m Ps 23:6
Ps 27:4
n Ps 63:7
o Ps 115:13

2. stupac

a Ps 18:50
Ps 21:1, 4
b 2Sa 7:16, 17
Ps 41:12
c Ps 40:11
Ps 143:12
Izr 20:28
d Ps 146:2
e Ps 65:1
Ps 66:13
Pr 5:4

62. PSAL.

f Ps 37:39
Ps 68:19
Iza 12:2
g Ps 18:2
h Ps 37:23, 24
2Ko 4:8, 9
i Ps 38:12
j Ps 5:9
Ps 28:3
Ps 55:21
k Ps 43:5
Mi 7:7
l Ps 62:1, 2
Ps 71:5
m Ps 16:8
Izr 10:30

- 6 Produžit ćeš život kralju*^a,
njegove će se godine protezati iz naraštaja u naraštaj.
- 7 On će vječno sjediti na prijestolju* pred Bogom.^b
Podari mu svoju ljubav*
i vjernost da ga čuvaju.^c
- 8 A ja ću zauvijek pjevati*
hvalospjeve tvom imenu^d
i izvršavati svoje zavjete dan za danom.^e

Ravnatelj. za jedutun*.
Davidova pjesma.

- 62** Strpljivo čekam Boga,
od njega mi dolazi spasenje.^f
- 2 Da, on je moja stijena i moje spasenje, moje sigurno utočište*.^g
Nikad neću posrnuti i pasti.^h
- 3 Dokle ćete nasrtati na čovjeka s namjerom da ga ubijete?ⁱ
Svi ste vi opasni poput nagnutog zida, kamenog zida* koji samo što se ne sruši.
- 4 Jer oni se dogovaraju da ga obore s njegovog visokog položaja.
Uživaju u laži.
Svojim ustima blagoslivljaju, a u srcu proklinju.^j
(Sela)
- 5 Strpljivo čekam Boga*
jer on mi daje nadu.^l
- 6 Da, on je moja stijena i moje spasenje, moje sigurno utočište,
nikad neću posrnuti.^m

61:6 *Dosl.: "Dane ćeš pridodati kraljevim danima". 61:7 *Ili: "vječno živjeti". *Ili: "vjernu ljubav". 61:8 *Ili: "svirati". 62: nsl. *Vidi Rječnik. 62:2 *Ili: "sigurna gorska utvrda". 62:3 *Moguće i: "Svi ga hoćete oboriti kao da je nagnuti zid, kameni zid".

7 O Bogu ovisi moje spasenje
i moja čast.

Bog je moja čvrsta stijena,
moje utočište.^a

8 U njega se uzdaj, narode,
u svako doba.

Njemu otvorite svoje srce.^b
Bog je naše utočište.^c (*Sela*)

9 Ljudi su samo dah,
oni su lažno utočište.^d

Kad ih se stavi na vagu, svi
zajedno lakši su od daha.^e

10 Ne uzdajte se u iznuđivanje,
ne polažite nade u pljačku.
Ako vaš imetak raste, ne
dajte da vam srce prione
uz njega.^f

11 Dvapat sam čuo da je Bog
rekao:
"Moć pripada Bogu."^g

12 I vjerna ljubav pripada tebi,
Jehova,^h
jer ti uzvraćaš svakome po
njegovim djelima.ⁱ

Davidova pjesma, koju je spjevao
kad je bio u Judejskoj pustinji.^j

63 Bože, ti si moj Bog, tebe
tražim.^k

Žeđam za tobom.^l
Ginem od čežnje za tobom
u zemlji suhoj i sprženoj,
u kojoj nema vode.^m

2 Gledao sam te u svetom
mjestu,
vidio sam tvoju silu i tvoju
slavu.ⁿ

3 Tvoja vjerna ljubav bolja je
od života,^o
zato će te moje usne
slaviti.^p

4 Hvalit ću te cijelog života,
podizat ću ruke u molitvi
prizivajući tvoje ime.

5 Daješ mi obilje, sve ono
što je najbolje.

Zato će te moja usta rado-
sno hvaliti.^r

62. PSAL.

a Ps 95:1
Iza 26:4
b 1Sa 1:15
c Izr 14:26
d Ps 60:11
e Iza 40:15
f Pnz 6:10-12
Job 31:24, 28
Izr 11:4, 28
Izr 23:4, 5
Mt 6:19, 24
Mk 8:36
Lk 12:15
1Ti 6:17
1Iv 2:16
g Job 9:4
Na 1:3
Ot 19:1
h Ps 36:7
Ps 86:15
Mi 7:18
i Job 34:11
Izr 24:12
Ri 2:6
2Ko 5:10
Ga 6:7
2Ti 4:14
Ot 20:12, 13
Ot 22:12

63. PSAL.

j 1Sa 23:14
k Iza 26:9
l Ps 42:2
m Ps 63:nsl.
Ps 143:6
n 1Ije 16:28
Ps 96:6
o Ps 30:5
Ps 100:5
p Ps 66:16, 17
r Ps 71:23
Ps 135:3

2. stupac

a Ps 119:55,
148
b 1Sa 17:37
c Ps 5:11
Ps 57:1
Ps 61:4
d Iza 41:10

64. PSAL.

e Ps 55:1
f Ps 56:6
Ps 109:2
g Ps 10:4, 11
Ps 59:7

6 Na tebe mislim kad ležim
u postelji,
o tebi razmišljam za besa-
nih noći*.^a

7 Jer ti mi pružaš pomoć,^b
u sjeni tvojih krila radosno
kličem.^c

8 Svom dušom vezao sam se
uz tebe,
tvoja me desnica čvrsto
drži.^d

9 A oni koji mi žele oduzeti
život
otići će duboko pod zemlju.

10 Past će od mača,
postat će hrana šakalima*.

11 A kralj će se radovati
onom što će Bog učiniti
za njega.
Svatko tko se zaklinje Bo-
gom klicat će*
jer će onima koji govore laži
biti začepljena usta.

Ravnatelju. Davidova pjesma.

64 Bože, čuj moj glas kad te
preklinjem.^e

Sačuvaj mi život od straš-
nog neprijatelja.

2 Zaštiti me od spletke koje zli
potajno smišljaju,^f
od mnoštva zlotvora.

3 Oni svoj jezik oštire kao mač,
izbacuju svoje okrutne rije-
či kao strijele

4 da iz potaje pogode neduž-
noga.

Iznenada odapinju strijelu
na njega i ne boje se.

5 Ne odstupaju od svoje zle
namjere*,
dogovaraju se kako će sa-
kriti svoje zamke.

Kažu: "Tko će ih vidjeti?"^g

63:6 *Ili: "za noćnih straža". 63:10 *Ili:
"liscama". 63:11 *Ili: "dicit će se nji-
me". 64:5 *Ili: "Potiču jedni druge da
čine zlo".

- 6 Smišljaju nova zlodjela, potajno kuju lukave spletke.^a
Nedokučivo je ono što im je u srcu i mislima.
- 7 Ali Bog će na njih odapeti strijelju.^b
Ona će ih iznenada raniti.
- 8 Njihov će ih jezik svaliti u propast.^c
Svi koji to budu promatrali zaprepašteno će odmahivati glavom.
- 9 Tada će se svi ljudi uplašiti, pa će govoriti o onom što je Bog učinio i razumjet će njegova djela.^d
- 10 A pravednik će se radovati Jehovi i tražit će utočište kod njega.^e
Klicat će* svi koji su čestita srca.

Ravnatelj. Davidov psalam. Pjesma.

- 65** Bože, hvalit ćemo te na Sionu,^f
izvršit ćemo zavjete koje smo ti dali.^g
- 2 Ti si onaj koji sluša molitve, k tebi dolaze sve vrste ljudi.^h
- 3 Shrvali su me moji grijesi,ⁱ ali ti nam opraštaš prijestupe.^j
- 4 Sretan je onaj koga ti odabereš i dovedeš k sebi da prebiva u tvojim dvorištima.^k
Nasitit ćemo se dobrom iz tvog doma,^l
iz tvog svetog hrama*.^m
- 5 Bože, spasiteljju naš, uslišit ćeš nas čineći pravedna djela koja ulijevaju strahopoštovanje.ⁿ

64:10 *Ili: "Njime će se dičiti". 65:4 *Ili: "svetišta".

64. PSAL.

a Ps 140:5
b Ps 7:11, 12
c Izr 12:13
Izr 18:7
d Ps 107:40, 43
e Ps 58:10
Ps 68:2, 3

65. PSAL.

f Ps 76:2
g Ps 116:18
Pr 5:4
h Ps 145:18
Dj 10:31
Ilv 5:14
i Ps 40:12
Ri 7:23, 24
Ga 5:17
j Ps 51:2
Iza 1:18
Ilv 1:7
k Ps 15:1-5
Ps 27:4
Ps 84:1-4
Ps 84:10
l Ps 36:7, 8
m 1Sa 3:3
1Lje 16:1
n Pnz 10:21
Ot 15:3

2. stupac

a Ps 22:27
b Ps 93:1
c Ps 89:9
Ps 107:29
d Iza 17:12, 13
Iza 57:20
e Ps 66:3
f Pnz 11:11, 12
Dj 14:17
g Ps 104:14, 15
h Ps 147:7, 8
i Pos 27:28
Pnz 33:16
MI 3:10
j Iza 35:1
k Iza 55:12
l Iza 30:23
m Dj 14:17

66. PSAL.

n Ps 98:4
o Ps 72:19
Ot 4:11

U tebe se uzdaju ljudi na cijeloj zemlji^a
i oni koji žive na dalekim morima.

- 6 Ti si svojom snagom utvrdio gore,
zaodjenuo si se silom.^b
- 7 Utišavaš pobješnjelo more,^c
huku njegovih valova i previranje u narodima.^d
- 8 Tvoja djela ispunit će strahopoštovanjem stanovnike udaljenih krajeva.^e
Dat ćeš da od istoka do zapada* ljudi radosno kliču.
- 9 Ti se brineš za zemlju.
Dao si da obilno rađa i ispunio si je bogatstvima.^f
Božji potok pun je vode.
Ti daješ žito ljudima.^g
Tako si pripremio zemlju.
- 10 Natapaš njene brazde, ravnaš izoranu zemlju.
Mekšaš je pljuškovima, blagoslivljaš njen urod.^h
- 11 Svaku godinu kruniš dobri-
ma*,
tvojim stazama teče obilje.ⁱ
- 12 Bujaju* pašnjaci u pustoši,^j
bregovi su zaodjenuti veseljem.^k
- 13 Pašnjaci su prekriveni stadima,
ravnice su pokriveno žitom.^l
Pobjednički kliču i pjevaju.^m
- Ravnatelj. Psalam. Pjesma.
- 66** Pobjednički kliču Bogu,
sva zemljo!ⁿ
- 2 Pjevajte* hvalospjeve njegovom veličanstvenom imenu.
Hvalite Boga i slavite ga.^o

65:8 *Ili: "od izlaska do zalaska sunca".
65:11 *Ili: "svojom dobrotom". 65:12
*Dosl.: "Kapaju". 66:2 *Ili: "Svirajte".

- 3** Recite Bogu: "Tvoja djela ulijevaju strahopoštovanje!^a
Zbog tvoje velike moći tvoji će neprijatelji puzati pred tobom.^b
- 4** Sva zemlja poklonit će se tebi.^c
Pjevat će ti hvalospjeve, pjevat će hvalospjeve tvom imenu."^d (*Sela*)
- 5** Dođite i gledajte Božja djela! Ono što čini za ljude ulijeva strahopoštovanje.^e
- 6** More je pretvorio u suho tlo.^f
Narod je pregazio rijeku.^g
Ondje smo se obradovali onome što je učinio za nas.^h
- 7** Njegova je vlast vječnaⁱ jer je on moćan.
Njegove oči bdiju nad narodima.^j
Neka se tvrdooglavi ne uzvišuju.^k (*Sela*)
- 8** Hvalite našeg Boga, narodi,^l glasno ga hvalite.
- 9** On nas čuva na životu,^m ne dopušta da nam noga posrne.ⁿ
- 10** Jer ti si nas ispitaio, Bože,^o pročistio si nas kao što se pročišćava srebro.
- 11** Stjerao si nas u lovačku mrežu,
stavio si na nas teško breme.
- 12** Dopustio si da nas smrtni čovjek pregazi,
prošli smo kroz vatru i kroz vodu,
a onda si nas doveo na mjesto na kojem smo našli olakšanje.
- 13** Doći ću u tvoj dom s cijelim paljenicama,^p

66. PSAL.

a Izl 15:16
Ps 76:12
Iza 2:19
Jr 10:10
b Ps 81:15
c Ps 22:27
Mi 1:11
d Iza 42:10
Ot 15:4
e Ps 46:8
Sf 2:11
f Izl 14:21, 22
g Js 3:15, 16
h Izl 15:1
i Da 4:34
1Ti 1:17
j Ps 11:4
Izr 15:3
He 4:13
k Iza 37:29
l Pnz 32:43
Ri 15:10
m 1Sa 25:29
n 1Sa 2:9
Ps 121:3
o Pnz 8:2
p Br 15:3

2. stupac

a Ps 56:12
Ps 116:14
Pr 5:4, 5
b Br 30:2
Su 11:35
c Ps 22:24
d Job 27:8, 9
Izr 15:29
Izr 28:9
Iza 1:15
Iv 9:31
e Ps 34:6
Ps 65:2
Ps 116:1
1Iv 3:22
f He 5:7

67. PSAL.

g Br 6:25
Izr 16:15
h Ri 10:18
Kol 1:23
i Ps 98:2
Iza 49:6
Lk 2:30, 31
Dj 28:28
Tit 2:11
j Iza 42:10
k Ps 9:8
Ps 96:10
Ps 98:9
Ri 2:5

izvršit ću zavjete koje sam ti dao,^a

- 14** koje su moje usne izrekle^b i moja usta izgovorila kad sam bio u nevolji.
- 15** Prinijet ću ti cijele paljenice od ugojenih životinja zajedno sa žrtvenim ovnovima.
Prinijet ću junce s jarcima. (*Sela*)
- 16** Dođite, poslušajte, svi koji se bojite Boga,
ispričat ću vam što je učinio za mene.^c
- 17** Njega sam prizivao svojim ustima
i slavio ga svojim jezikom.
- 18** Da je u mom srcu bilo imalo zla,
Jehova me ne bi čuo.^d
- 19** Ali Bog me čuo,^e saslušao je moju molitvu.^f
- 20** Neka je hvaljen Bog, koji se nije oglušio na moju molitvu
niti mi je uskratio svoju vjernu ljubav.
- Ravnatelj. Za izvođenje uz žičana glazbala. Psalam. Pjesma.
- 67** Smilovat ćeš nam se, Bože, i blagosloviti nas, obasjat ćeš nas svjetlošću svog lica,^g (*sela*)
- 2** da bi cijela zemlja upoznala tvoje puteve,^h
da bi svi narodi znali za tvoje pobjede.*ⁱ
- 3** Neka te hvale narodi, Bože, neka te hvale svi narodi.
- 4** Neka se narodi vesele i radosno kliču^j
jer ćeš im suditi pravedno.^k
Vodit ćeš narode na zemlju. (*Sela*)

67:2 *Ili: "za spasenje koje ti daješ".

- 5 Neka te hvale narodi, Bože, neka te hvale svi narodi.
 6 Zemlja će davati svoj urod,^a blagoslovit će nas Bog, naš Bog.^b
 7 Bog će nas blagosloviti i cijela će ga se zemlja bojati*.^c

Ravnatelj. Davidov psalam. Pjesma.

- 68** Neka Bog ustane, neka se rasiju njegovi neprijatelji, neka oni koji ga mrze pobjegnu pred njim.^d
 2 Kao što se dim rasprši, tako ti njih rasprši. Kao što se vosak topi kraj vatre, tako neka zli nestanu pred Bogom.^e
 3 A pravednici neka se raduju,^f neka se vesele pred Bogom i neka radosno kliču.
 4 Pjevajte Bogu, pjevajte* hvalospjeve njegovom imenu.^g Zapjevajte onome koji jaše kroz puste ravnice*. Jah^h mu je ime.^h Radujte se pred njim!
 5 Bog koji je u svom svetom prebivalištuⁱ otac je djeci bez oca i zaštitnik* udovicama.^j
 6 Onima koji su sami Bog daje dom da u njemu žive,^k on oslobađa zatočenike i daje im blagostanje.^l A tvrdoglavi* će živjeti na sprženoj zemlji.^m

67:7 *Ili: "slaviti". 68:4 *Ili: "svirajte". ^aMoguće i: "na oblacima". ^h"Jah" je skraćeni oblik imena "Jehova". 68:5 *Dosl.: "sudac". 68:6 *Ili: "buntovnici".

67. PSAL.

a Le 26:4
Ps 85:12
Iza 30:23
Eze 34:27

b Pos 17:7

c Ps 22:27
Ot 15:4

68. PSAL.

d Br 10:35
Ps 21:8

e Na 1:6

f Ps 32:11

g Iza 12:4

h Izl 6:3

i Iza 57:15

j Izl 22:22–24
Pnz 10:17, 18
Ps 10:14
Ps 146:9

k Ps 113:9

l Iza 61:1

m Pnz 28:15, 23
Ps 107:33, 34

2. stupac

a Izl 13:21

b Ps 114:1, 4
He 12:26

c Izl 19:18
Su 5:4, 5

d Br 10:34

e Izl 15:20
Su 5:1
Su 11:34
1Sa 18:6

f Br 31:25–27
Jš 10:12, 16
Jš 12:7
Su 5:19

g Br 31:27
1Sa 30:23–25

h Br 21:3
Jš 10:5, 10

i Br 21:33
Pnz 3:8, 10

j 1Lje 11:5
Ps 48:2, 3
Ps 132:13

- 7 Bože, kad si vodio svoj narod,^a kad si koračao pustinjom, (sela)

- 8 zemlja se tresla,^b kiša se spustila s neba zbog tebe, Bože, Sinaj se potresao zbog tebe, Bože Izraelov.^c

- 9 Podario si im obilje kiše, Bože, dao si novu snagu svom iznemoglom narodu*.

- 10 Živjeli su u tvojim šatorima.^d U svojoj dobroti, Bože, bri- nuo si se za siromahe.

- 11 Jehova je izdao zapovijed. Žene koje objavljuju dobru vijest velika su vojska.^e

- 12 Kraljevi koji zapovijedaju vojskama bježe,^f svi do jednoga bježe.

Žene koje ostaju kod kuće dobivaju dio plijena.^g

- 13 Iako ste ležali u taboru oko vatre*, dobit ćete golubicu kojoj su krila prevučena srebrom, a vršci krila suhim^h zlatom.

- 14 Kad je Svemogući rastjerao kraljeve te zemlje,^h pao je snijeg* na Salmonu.

- 15 Bašanskoⁱ gorje Božja* je gora, bašansko gorje puno je vrhova.

- 16 Gorje puno vrhova, zašto zavidno gledaš goru* koju je Bog izabrao* za svoje prebivalište?^j

68:9 *Ili: "vlasništvu". 68:13 *Moguće i: "ležali među torovima". ^hIli: "zelenkastožutim". 68:14 *Ili: "izgledalo je kao da je pao snijeg". 68:15 *Ili: "veličanstvena". 68:16 *Misli se na goru Sion. ^hIli: "poželio".

- Da, Jehova će zauvijek prebivati na njoj.^a
- 17 Božjih bojnih kola ima na desetke tisuća, na tisuće tisuća.^b
- Jehova je sa Sinaja došao u sveto mjesto.^c
- 18 Ti si uzašao na visinu,^d sa sobom si poveo zarobljenike, uzeo si ljude kao darove,^e čak i one tvrdoglave,^f kako bi prebivao među njima, Jah Bože.
- 19 Neka je hvaljen Jehova, koji svaki dan nosi naš teret,^g pravi Bog, naš spasitelj. (*Sela*)
- 20 Pravi Bog je Bog koji nas spašava.^h
- Jehova, Svevišnji Gospodin, može čovjeka izbaviti od smrti.ⁱ
- 21 Da, Bog će smrskati glavu svojim neprijateljima, smrskat će tjeme svakom tko ustraje* u svojim prijestupima.^j
- 22 Jehova je rekao: "Vratit ću ih s Bašana,^k vratit ću ih iz morskih dubina,
- 23 da okupaš noge u krvi neprijatelja,^l da tvoji psi ližu njihovu krv."
- 24 Ljudi vide tvoje pobjedničke povorke, Bože, vide pobjedničke povorke mog Boga, mog kralja, koje idu u sveto mjesto.^m
- 25 Naprijed idu pjevači, za njima oni koji sviraju žičana glazbala,ⁿ a u sredini djevojke koje udaraju u defove.^o

68:21 *Ili: "hodi".

68. PSAL.

a Pnz 12:5, 6

1Kr 9:3

He 12:22

b 2Kr 6:16, 17

Mt 26:53

c Izl 19:23

Pnz 33:2

d 2Sa 5:7

e Ef 4:8, 11

f Pnz 2:36

Pnz 7:22

g Ps 55:22

1Pe 5:6, 7

h Iza 12:2

Iza 45:17

i Pnz 32:39

j Ps 55:23

Eze 18:26

k Br 21:33

l Ps 58:10

m 1Lje 15:25, 28

Ps 24:7

n 1Lje 15:16

Ps 87:7

Ps 150:3

o Su 11:34

1Sa 18:6

2. stupac

a Ps 95:6

Iza 44:2

b Pos 49:27

1Sa 9:21

c Ps 138:8

d 1Kr 10:10

2Lje 32:23

Ps 72:10

e 1Kr 6:1

1Lje 16:1

Ezr 5:14

f Eze 39:18

g Iza 45:14

Iza 60:5

h Pnz 32:43

i Ps 104:3

j Ps 96:7

- 26 Usred okupljenog mnoštva hvalite Boga, hvalite Jehovu, vi koji potječete od Izvora Izraelovog.^a
- 27 Benjamin,^b najmlađi od njih, pokorava ih. Pokoravaju ih i Judini poglavari sa svojim mnoštvom koje kliče, a i Zebulunovi poglavari i Naftalijevi poglavari.
- 28 Tvoj je Bog zapovjedio da ti se podari snaga. Pokaži svoju snagu, Bože, kao što si to već činio za nas.^c
- 29 Kraljevi će ti donositi darove^d za tvoj hram u Jeruzalemu.^e
- 30 Zaprijeti zvijerima u trstici, krdu bikova^f i njihovoj teladi kako bi se narodi poklonili i donijeli srebro. Rastjeraj narode koji uživaju u ratu.
- 31 Brončani predmeti donijet će se* iz Egipta,^g Kuš[#] će pohitati da donese darove Bogu.
- 32 Sva kraljevstva na zemlji, pjevajte Bogu,^h pjevajte hvalospjeve Jehovi, (*sela*)
- 33 onome koji jaše pradavnim nebom nad nebesima.ⁱ Slušajte, on grmi svojim glasom, svojim jakim glasom.
- 34 Hvalite Boga i priznajte da je moćan.^j On je uzvišeni vladar nad Izraelom, s nebesa* pokazuje svoju moć.

68:31 *Moguće i: "Poslanici će doći".

#Ili: "Etiopija". 68:34 *Dosl.: "iz oblaka".

35 Bog, koji prebiva u svom veličanstvenom svetištu, ulijeva strahopoštovanje.^a On je Izraelov Bog, on daje snagu i moć svom narodu.^b Hvalite Boga!

Ravnatelj, za "Ljiljane".
Davidov psalam.

69 Spasi me, Bože, jer su mi vode došle do grla.^c

2 Upao sam u duboko blato, nema čvrstog tla pod mojim nogama.^d

Našao sam se u dubokim vodama, odnosi me jaka struja.^e

3 Iznemogao sam od vikanja,^f grlo mi je promuklo, oči su mi oslabjele čekajući mog Boga.^g

4 Onih koji me bez razloga mrže^h ima više nego vlasi na mojoj glavi.

Onih koji me žele pogubiti, mojih podmuklih neprijatelja*, velik je broj.

Morao sam vraćati ono što nisam ukrao.

5 Bože, ti znaš da sam postu-pao ludo, moja krivnja nije skrivena od tebe.

6 Svevišnji Gospodine, Jehova nad vojskama, neka se oni koji se u tebe uzdaju ne osramote zbog mene.

Bože Izraelov, neka oni koji ti služe ne budu poniženi zbog mene.

7 Zbog tebe podnosim porugu,ⁱ poniženje mi prekriva lice.^j

69:4 *Ili: "onih koji su mi neprijatelji bez razloga".

68. PSAL.

a Ps 47:2
Ps 66:5

b Ps 29:11
Iza 40:29–31

69. PSAL.

c Ps 144:7
Tu 3:54
Jn 2:5

d Ps 40:2

e Ps 32:6
Jn 2:3

f Ps 22:2

g Ps 119:82
Ps 119:123
Iza 38:14

h Lk 23:22
Iv 15:24, 25

i Ps 22:6
Jr 15:15

j Iza 50:6
Mt 26:67
Mt 27:29

2. stupac

a Job 19:13
Ps 31:11
Iv 1:11
Iv 7:5

b 1Kr 19:10
Ps 119:139
Mt 21:12, 13
Mk 11:15–17
Iv 2:13–17

c Ri 15:3

d Iza 49:8
He 5:7

e Ps 68:20

f Ps 144:7

g Ps 69:2

h Ps 16:10

i Ps 63:3
Ps 109:21

j Ps 25:16

k Ps 27:9
Ps 102:2

l Ps 31:9
Ps 40:13

8 Postao sam tuđinac svojoj braći, stranac sinovima svoje majke.^a

9 Revnost za tvoj dom gori u meni,^b poruge onih koji se tebi rugaju padaju na mene.^c

10 Kad sam se ponizio* i postio, rugali su mi se.

11 Kad sam odjenuo kostrijet, počeli su mi se izrugivati*.

12 O meni govore oni koji sjede kod gradskih vrata, pijanice pjevaju pjesme o meni.

13 Jehova, neka moja molitva dođe do tebe

u vrijeme tvoje milosti*.^d Bože, moj pouzdani spasi-telj,^e

usliši me zbog svoje velike vjerne ljubavi.

14 Izbavi me iz blata, ne daj da potonem. Izbavi me od onih koji me mrže

i iz dubokih voda.^f

15 Ne daj da me odnesu po-bješnjele bujice,^g

da me progutaju morske dubine,

da jama* zatvori usta nada mnom.^h

16 Usliši me, Jehova, jer je tvoja vjerna ljubav snažna.ⁱ

Zbog svog velikog milosrđa pogledaj prema meni,^j

17 nemoj okrenuti lice od svog sluga.^k

Brzo me usliši jer sam u nevolji.^l

69:10 *Moguće i: "Kad sam plakao".

69:11 *Ili: "spominjati me u izreci".

69:13 *Ili: "u povoljno vrijeme". **69:15** *Ili: "bunar".

- 18** Približi mi se i izbavi me.
Spasi* me od mojih neprijatelja.
- 19** Ti znaš kakvu porugu, sramotu i poniženje podnosim.^a
Vidiš sve moje protivnike.
- 20** Rujanje mi je slomilo srce, rana je neizlječiva*.
Nadao sam se da će mi netko pokazati suosjećanje, ali nitko to nije učinio,^b i da će me netko utješiti, ali nitko mi nije pružio utjehu.^c
- 21** Umjesto toga za jelo su mi dali otrov*,^d a kad sam bio žedan, dali su mi ocat da pijem.^e
- 22** Neka im njihov stol postane zamka, neka im njihovo blagostanje postane stupica.^f
- 23** Neka im oči potamne da ne vide.
Daj da im se bedra stalno tresu.
- 24** Izlij na njih svoju srdžbu, neka ih stigne tvoj žestoki gnjev.^g
- 25** Neka njihov tabor opusti, neka u njihovim šatorima više nitko ne živi.^h
- 26** Jer oni progone onoga koga si ti udario i stalno govore o bolima onih koje si ranio.
- 27** Njihovoj krivnji pridodaj još krivnje i nemoj ih proglasiti pravednima.
- 28** Neka im se imena izbrišu iz knjige živih*ⁱ

69:18 *Dosl.: "Otkupi". 69:20 *Ili: "pa sam očajan". 69:21 *Ili: "otrovnu biljku". 69:28 *Ili: "knjige života".

69. PSAL.

- a Ps 22:6
b Ps 142:4
c Job 19:14
d Mt 27:34
Mk 15:23
e Mt 27:48
Mk 15:36
Lk 23:36
Iv 19:29
f Ri 11:9, 10
g Ps 21:9
h Dj 1:20
i Izl 32:33

2. stupac

- a Flp 4:3
Ot 3:5
Ot 13:8
b Ps 109:22
c Ps 50:13-15
Ho 14:2
d Ps 10:17
Ps 102:17
Iza 66:2
e Ps 146:7
Iza 61:1
Lk 4:18
f Ps 96:11
Iza 49:13
g Ps 51:18
h Iza 61:9
Iza 66:22
i Ps 91:14
Jk 1:12

70. PSAL.

- j Ps 40:13-17

i neka ne budu upisani s pravednicima.^a

- 29** A ja sam u tjeskobi i u boli.^b
Spasi me, Bože, i zaštititi me!
- 30** Pjevati ću hvalospjeve Božjem imenu i veličati ću Boga svojim zahvalama.
- 31** To će Jehovi biti draže od bika, od junca s rogovima i papcima.^c
- 32** Krotki će to vidjeti i radovat će se.
Vi koji služite Bogu, neka vam srce živne!
- 33** Jer Jehova sluša uboge*,^d on neće prezreti svoj zatočeni narod.^e
- 34** Neka ga hvale nebo i zemlja,^f mora i sve što se miče u njima.
- 35** Jer Bog će spasiti Sion^g i obnoviti Judine gradove.
Njegov će narod živjeti ondje i posjedovati zemlju.
- 36** Potomci njegovih slugu naslijedit će je^h i oni koji vole njegovo imeⁱ na njoj će živjeti.
Ravnatelju, Davidov psalam, za prisjećanje.
- 70** Bože, spasi me!
Jehova, pohitaj mi u pomoć!^j
- 2** Neka se postide i osramote oni koji mi žele oduzeti život.
Neka budu poniženi i neka uzmaknu oni koji se raduju mojoj nevolji.
- 3** Neka ustuknu i neka se posrame

69:33 *Ili: "bespomoćne; neznatne".

oni koji mi govore: "Tako ti i treba!"

- 4** A oni koji ti služe*, neka ti se raduju i vesele.^a Neka oni koji željno očekuju[#] spasenje koje daješ uvijek govore: "Neka se veliča Bog!"
- 5** A ja sam bespomoćan i jadan.^b Bože, brzo mi pomози!^c Ti mi pružiš pomoć i izbavljaš me.^d Jehova, nemoj zakasniti!^e

71 Ti si, Jehova, moje utočište.

Ne daj da se ikada osramotim.^f

- 2** Spasi me i izbavi me jer si pravedan. Prigni uho k meni* i spasi me.^g
- 3** Budi mi kamena utvrda u koju uvijek mogu ući. Zapovjedi da budem spašen, jer ti si moja hrid i moja tvrđava.^h
- 4** Bože moj, izbavi me iz ruku zloga,ⁱ iz šaka tlačitelja koji mi čine nepravdu.
- 5** Jer ti si moja nada, Svevišnji Gospodine Jehova, u tebe se uzdam od svoje mladosti.^j
- 6** Na tebe se oslanjam od rođenja, ti si me izveo iz majčine utrobe.^k Neprestano te hvalim.
- 7** Mnogi su se divili kad su vidjeli što mi se dogodilo,

70:4 *Dosl.: "koji te traže". #Dosl.: "koji vole". 71:2 *Ili: "Sagni se i poslušaj me".

70. PSAL.

a Ps 5:11
Tu 3:25

b Ps 109:22

c Ps 141:1

d Ps 18:2

e Ps 13:3

71. PSAL.

f Ps 25:2
Ps 31:1-3
Iza 45:17
Jr 17:18

g Ps 34:15

h 2Sa 22:2, 3
Ps 18:2
Ps 144:2

i Ps 17:8, 9
Ps 59:1
Ps 140:4
Mt 6:13

j 1Sa 17:45
Jr 17:7

k Ps 22:9, 10
Ps 139:16
Iza 46:3

2. stupac

a Ps 51:15
He 13:15

b Ps 92:14

c Ps 73:26
Pr 12:3

d 2Sa 17:1, 2

e Ps 3:2
Ps 42:10
Mt 27:42, 43

f Ps 22:11
Ps 35:22
Ps 38:21, 22

g 2Sa 17:23

h Ps 109:29

i Ps 35:28
Ps 40:9

j Ps 40:5

k Ps 71:5

l 2Sa 22:1
1Lje 16:4
Ps 9:1

jer ti si moje snažno utočište.

- 8** Moja te usta stalno hvale,^a cijeli dan govorim o tvojoj veličanstvenosti.
- 9** Nemoj me odbaciti u starosti.^b Nemoj me ostaviti kad me snaga izda.^c
- 10** Moji neprijatelji govore protiv mene, oni koji mi žele oduzeti život kuju urotu protiv mene.^d
- 11** Govore: "Bog ga je ostavio. Krenite u potjeru za njim i uhvatite ga, nema ga tko spasiti."^e
- 12** Bože, nemoj biti daleko od mene! Bože moj, pohitaj mi u pomoć!^f
- 13** Neka se postide i neka nestanu^g oni koji mi se protive. Neka se pokriju sramotom i poniženjem^h oni koji mi žele nanijeti zlo.
- 14** A ja ću te i dalje čekati i još ću te više hvaliti.
- 15** Moja će usta govoriti o tvojoj pravednosti,ⁱ cijeli dan govorit će o spasenju koje ti daješ, o tvojim djelima kojih je tako mnogo da im ne znam broja.^j
- 16** Govorit ću o tvojim moćnim djelima, Svevišnji Gospodine Jehova, spominjat ću tvoju pravednost, samo tvoju.
- 17** Bože, ti me učiš od moje mladosti,^k sve do sada govorim drugima o tvojim čudesnim djelima.^l

18 Nemoj me ostaviti, Bože, ni kad ostarim i kad mi kosa posijedi.^a

Daj mi da budućem naraštaju pričam o tvojoj snazi, da svima koji će se tek roditi pričam o tvojoj moći.^b

19 Tvoja pravednost, Bože, seže do visina.^c

Velika si djela učinio. Bože, tko je kao ti?^d

20 Dopustio si da iskusim veliku tjeskobu i mnoge nevolje.^e

Sad me vrati u život i izvuci me iz zemaljskih dubina*.^f

21 Vrati mi moje dostojanstvo, zaštititi me i utješi.

22 Tada ću te hvaliti uz psaltir zbog tvoje vjernosti, Bože moj.^g

Pjevat ću ti hvalospjeve uz harfu*, sveti Bože Izraelov.

23 Moje će usne radosno klicati pjevajući ti hvalospjeve^h jer si mi spasio* život.ⁱ

24 Moj će jezik svaki dan govoriti* o tvojoj pravednosti^j jer će se oni koji mi žele nanijeti zlo postidjeti i osramotiti.^k

O Salamunu.

72 Bože, daj kralju da sudi poput tebe, podari kralju* svoju pravednost.^l

2 Neka pravedno sudi tvom narodu, neka pribavi pravdu ubogima*.^m

71:20 *Ili: "vodenih bezdana zemlje". 71:22 *Ili: "Svirat ću ti na harfi". 71:23 *Dosl.: "otkupio". 71:24 *Ili: "Svaki ću dan razmišljati". 72:1 *Dosl.: "kraljevom sinu". 72:2 *Ili: "nezatnima".

71. PSAL.

- a Ps 37:25
Ps 71:9
b Izl 13:8
1Lje 29:10, 11
Ps 78:2-4
c Ps 36:6
d Izl 15:11
Ps 86:8
Ps 89:6
Jr 10:7
e 2Sa 12:10, 11
f Ps 40:2
Ps 86:13
g Ps 25:10
Ps 108:4
Ps 146:6
h Ps 63:5
Ps 104:33
i 2Sa 4:9
Ps 103:4
j Ps 71:8
k Ps 71:13

72. PSAL.

- l 1Lje 22:11, 12
1Lje 29:19
Jr 23:5
m 1Kr 3:9, 28

2. stupac

- a Iza 11:4
b Ps 89:36, 37
Lk 1:32, 33
Ot 11:15
c 2Sa 23:3, 4
Izr 16:15
Izr 19:12
d Iza 61:11
e 1Kr 4:25
1Lje 22:9
Iza 2:4
Iza 9:6
f Izl 23:31
1Kr 4:21
Ps 2:8
Ps 22:27, 28
Da 2:35
Za 9:10

- g Ps 2:9
Ps 110:1

- h 1Kr 4:21

- i 1Kr 10:1, 2

3 Neka gore donesu mir narodu, a bregovi pravdu.

4 Neka brani uboge* u narodu,

neka spasi sinove siromaha i neka satre onoga tko ih tlači.^a

5 Oni će se bojati tebe, Bože, dok je sunca i mjeseca, iz naraštaja u naraštaj.^b

6 Kralj će biti poput kiše koja pada na pokošenu travu, poput pljusкова koji nata-paju zemlju.^c

7 Za njegove vladavine cvjetat će pravednici^d i posvuda će vladati mir^e sve dok bude mjeseca.

8 Imat će podanike* od mora do mora

i od Rijeke^f do svih krajeva zemlje.^f

9 Pred njim će se pokloniti stanovnici nepustinje, a njegovi će neprijatelji lizati prašinu.^g

10 Kraljevi Taršiša i mnogih otoka plaćat će mu danak.^h

Kraljevi Sabe i Sebe donosit će mu darove.ⁱ

11 Svi će mu se kraljevi pokloniti, svi će mu narodi služiti.

12 Jer on će izbaviti siromaha koji zapomaže, ubogoga i svakoga kome nema tko pomoći.

13 Sažalit će se na ubogoga i na siromaha i spasit će život siromasima.

72:4 *Ili: "udijeli pravdu ubogima". 72:8 *Ili: "Vladat će". ^fOdnosno Eufrata.

- 14** Izbavit će* ih od tlačenja i nasilja, njihova će krv biti dragocjena u njegovim očima.
- 15** Neka živi kralj i neka mu se da zlata iz Sabe.^a Neka se ljudi stalno za njega mole, neka ga blagoslov uvijek prati.
- 16** Na zemlji će biti obilje žita,^b po vrhovima gora bit će ga u izobilju. Kraljeva će polja bujati kao drveće na Libanonu,^c a u gradovima će ljudi cvasti kao trava na zemlji.^d

72:14 *Ili: "Otkupit će".

72. PSAL.

a 1Kr 10:10

b Iza 30:23

c Iza 35:1, 2

d 1Kr 4:20

2. stupac

a Ps 45:17
Ps 89:35, 36

b Pos 22:18
Ga 3:14

c 1Lje 29:10

d Izl 15:11

e Ot 5:13

f Br 14:21
Hb 2:14

g 1Sa 17:58

- 17** Neka se kraljevo ime sačuva za sva vremena,^a neka postoji dok je sunca. Neka ljudi budu blagoslovljeni preko njega,^b neka ga svi narodi nazivaju sretnim.
- 18** Neka je hvaljen Jehova Bog, Izraelov Bog,^c jedini koji čudesna djela čini.^d
- 19** Neka je hvaljeno njegovo veličanstveno ime u svu vječnost,^e neka njegova slava ispuni cijelu zemlju.^f Amen! Amen!
- 20** Ovim završavaju molitve Jišajevog sina Davida.^g

TREĆA KNJIGA (Psalmi 73–89)

Asafova pjesma.^a

73 Bog je zaista dobar prema Izraelu, prema onima koji su čista srca.^b

- 2** A meni su noge zamalo zašle s puta, umalo sam se okliznuo.^c
- 3** Jer počeo sam zavidjeti oholima* kad sam vidio blagostanje zlih ljudi.^d

4 Ne muče se kad umiru, tijelo im je zdravo*.^e

5 Ne pogađaju ih nevolje kao druge ljude,^f ne pate kao svi ostali.^g

6 Zato oholost nose na sebi kao ogrlicu,^h nasiljem su zaodjenuti kao odjećom.

7 Oči su im izbuljene od pretilosti*,

73:3 *Ili: "hvalisavcima". 73:4 *Dosl.: "trbuh im je debeo". 73:7 *Ili: "blagostanja".

73. PSAL.

a 2Lje 35:15

b Ps 84:11
Mt 5:8

c Ps 94:18

d Job 21:7
Jr 12:1

e Pr 7:15

f Job 12:6
Job 21:7, 9

g Jr 12:1

h Job 21:14, 15

2. stupac

a Ps 53:1

b 1Kr 21:7

c Ps 10:4, 11
Ps 94:3, 7
Eze 8:12
Sf 1:12

d Ps 37:35

e Ps 17:14

f Job 34:7, 9
Job 35:3

imaju više nego što su mogli i zamisliti*.

- 8** Rugaju se i govore pakosno,^a oholo prijete silom.^b
- 9** Hvale se kao da njihova veličina seže do neba, njihov jezik bahato obilazi zemlju.
- 10** Zato Božji narod ide za njima i pije njihovu vodu koje ima u izobilju.
- 11** Oni govore: "Što Bog zna?^c Zar Svevišnji doista zna sve?"
- 12** Eto, takvi su zli, sve im ide dobro u životu,^d samo zgrću bogatstvo.^e
- 13** Uzalud sam se trudio da mi srce ostane čisto, uzalud sam prao ruke da pokažem svoju nevinost.^f

73:7 *Ili: "zamisliti u svom srcu".

- 14 Zlo me pogađa svaki dan,^a
kaznu dobivam svakog
jutra.^b
- 15 Ali da sam naglas izrekao
sve to,
izdao bih tvoj narod.
- 16 Trudio sam se sve to
razumjeti
i to me mučilo
- 17 sve dok nisam otišao
u Božje veličanstveno
svetište
i shvatio kakva budućnost
čeka zle.
- 18 Doista, postavljaš ih na
klizavo tlo,^c
u propast ih obaraš.^d
- 19 Iznenada će ih snaći
propast!^e
Iznenada će im doći kraj,
strašno će završiti!
- 20 Kao što čovjek zaboravi san
kad se probudi,
tako ćeš ti, Jehova, kad us-
taneš, odbaciti njih*.
- 21 Ali u srcu mi je bila gorčina^f
i duboko u nutрини* proba-
dala me bol.
- 22 Bio sam nerazuman i ništa
nisam shvaćao.
Pred tobom sam bio poput
životinje bez razuma.
- 23 Ali odsad ću uvijek biti
uz tebe,
ti me držiš za desnicu.^g
- 24 Vodiš me svojim savjetima,^h
a na koncu ćeš me dovesti
u slavu.ⁱ
- 25 Koga ja imam na nebu
osim tebe?
Dok imam tebe, ništa mi
drugo ne treba na zemlji.^j
- 26 Moje tijelo i moje srce
mogu klonuti,

73:20 *Ili: "prezreti njihov položaj".
73:21 *Dosl.: "u bubrežima".

73. PSAL.

- a Ps 34:19
b Job 7:17, 18
c Ps 35:6, 7
Jr 23:11, 12
d Ps 37:10, 20
Ps 55:23
Izr 3:33
e Job 21:23
Ps 37:1, 2
Iza 30:13
f Ps 73:3
g Ps 16:8
Ps 63:8
Iza 41:10
h Ps 25:9
Ps 32:8
Ps 37:23
Ps 143:10
Izr 3:6
i Ps 37:34
j Ps 42:2
Ps 84:2
Iza 26:9

2. stupac

- a Ps 16:5
Tu 3:24
b Br 15:39
Jk 4:4
c Ps 65:4
Jk 4:8
d Ps 118:17

74. PSAL.

- e 1Lje 25:1
2Lje 35:15
f Tu 5:20
g Pnz 29:19, 20
Ps 100:3
h Pnz 9:29
i Pnz 4:20
Pnz 32:9
j Ps 48:2
Ps 132:13
k Da 9:17
l Ps 79:1
m Tu 2:7
n 1Kr 6:18, 35
o 2Kr 25:9
Iza 64:11

ali Bog je stijena mom srcu
i moja baština u svu vječ-
nost.^a

- 27 Doista, oni koji se drže po-
dalje od tebe nestat će.
Pogubit* ćeš svakoga tko
se pokaže nevjernim
i ostavi te.^b
- 28 A meni je dobro biti blizu
Boga.^c
Svevišnji Gospodin Jehova
moje je utočište.
Objavit ću sva tvoja djela.^d
Maskil.* Asafov psalam.^e

- 74** Zašto si nas, Bože, odbac-
cio zauvijek?^f
Zašto si se razgnjevio na
stado sa svog pašnjaka?^g
- 2 Sjeti se naroda koji si davno
stekao,^h
plemena koje si izbavio*
kako bi postalo tvoje vlas-
ništvo.ⁱ
Sjeti se gore Siona, na kojoj
si prebivao.^j
- 3 Kreni prema vjekovnim
ruševinama.^k
Neprijatelj je sve uništio na
svetom mjestu.^l
- 4 Tvoji su protivnici pobjed-
nički klicali na mjestu
na kojem se tvoj narod
sastajao s tobom.^m
Ondje su postavili svoje
zastave.
- 5 Bili su poput ljudi koji sje-
kirama krče sebi put kroz
gustu šumu.
- 6 Sjekirama i željeznim šip-
kama porazbijali su sve
rezbarije.ⁿ
- 7 Zapalili su tvoje svetište.^o
Do temelja su oskvrnuli
svetište koje nosi tvoje
ime.

73:27 *Dosl.: "Ušutkat". 74:nsl. *Vidi
Rječnik. 74:2 *Dosl.: "otkupio".

- 8** Oni i njihovi potomci rekli su u sebi:
“Trebalo spaliti sva mjesta u zemlji na kojima oni štiju Boga*.”
- 9** Ne vidimo nikakve znakove, više nema nijednog proroka i nitko među nama ne zna dokle će biti ovako.
- 10** Bože, dokle će ti se protivnik rugati?^a
Hoće li neprijatelj zauvijek pokazivati prezir prema tvom imenu?^b
- 11** Zašto sustežeš svoju ruku, svoju desnicu?^c
Izvuci je iz njedara* i uništi ih.
- 12** Ali Bog je moj kralj od davnine,
on spašava svoje sluge po svoj zemlji.^d
- 13** Ti si uzburkao more svojom snagom,^e
smrskao si glave morskim nemanima.
- 14** Ti si zdrobio glavu* levijatanu*,
dao si ga za hranu ljudima, onima koji žive u pustinji.
- 15** Ti si otvorio zemlju i dao da iz nje poteku izvori i potoci,^f
ti si isušio rijeke koje nikad ne presušuju.^g
- 16** Tvoj je dan i tvoja je noć,
ti si načinio svjetlost* i sunce.^h
- 17** Ti si odredio sve granice zemlje,ⁱ
ti si načinio ljeto i zimu.^j
- 18** Sjeti se, Jehova, kako ti se neprijatelj rugao,

74:8 *Ili: “na kojima se oni sastaju s Bogom”. **74:11** *Ili: “iz nabora svoje haljine”. **74:14** *Dosl.: “glave”. #Vidi Rječnik. **74:16** *Ili: “izvor svjetlosti”.

74. PSAL.

a Ps 13:2
Ps 79:4

b Eze 36:23

c Ps 44:23
Iza 64:12
Tu 2:3

d Iza 15:2
Iza 33:22

e Iza 14:21
Ne 9:10, 11

f Iza 48:21

g Jb 3:13

h Pos 1:3, 5
Ps 136:7, 8

i Dj 17:26

j Pos 8:22

2. stupac

a Iza 52:5

b Ps 12:5

c Eze 3:11

d Ps 89:50, 51
Iza 52:5

75. PSAL.

e 2Lje 35:15

f Iza 30:27

kako je bezuman narod pokazivao prezir prema tvom imenu.^a

- 19** Nemoj zvijerima predati svoju grlicu*.
Nemoj zauvijek zaboraviti svoje sluge koji su u nevolji.
- 20** Sjeti se saveza koji si sklopio s nama,
jer mračna mjesta u zemlji puna su nasilja.
- 21** Neka potlačeni ne odu razočarani.^b
Neka ubogi i siromasi hvale tvoje ime.^c
- 22** Ustani, Bože, vodi svoju parnicu.
Sjeti se da ti se bezumnik ruga po cijeli dan.^d
- 23** Ne zaboravi što govore tvoji protivnici.
Vika onih koji ti prkose ne-
prestanu se podiže k tebi.
Ravnatelj. Uz napjev “Nemoj pogubiti!” Asafov psalam.^e Pjesma.
- 75** Zahvaljujemo ti, Bože!
Zahvaljujemo ti!
Ti si* uz nas,^f
ljudi objavljuju tvoja čudesna djela.
- 2** Ti kažeš: “Kad odredim vrijeme za sud,
sudim pravedno.
- 3** Kad je zadrhtala* zemlja i svi koji žive na njoj,
ja sam čvrsto držao njene stupove.” (*Sela*)
- 4** Hvalisavcima kažem: “Nemojte se hvalisati”,
a zlima: “Nemojte veličati svoju snagu*.”

74:19 *Ili: “dušu svoje grlice”. **75:1** *Dosl.: “Tvoje je ime”. **75:3** *Ili: “Kad se od straha rastopila”. **75:4** *Dosl.: “uzvisivati svoj rog”.

- 5 Nemojte veličati svoju snagu niti govoriti prkosno.
- 6 Jer čast ne dolazi ni s istoka, ni sa zapada, ni s juga.
- 7 Bog je sudac.^a
On jednoga ponizuje,
a drugoga uzvisuje.^b
- 8 Jer čaša je Jehovi u ruci.^c
U njoj se pjenuša vino,
opojno vino.
On će ga izliti
i svi zli na zemlji ispit će ga
do posljednje kapi.”^d
- 9 A ja ću u svu vječnost govoriti o tome,
pjevat ću* hvalospjeve
Jakovljevom Bogu.
- 10 Jer on kaže: “Skršit ću
snagu zlih,
a snaga pravednika sve će
više rasti.”

Ravnatelj. Za izvođenje uz žičana glazbala. Asafov psalam.^e Pjesma.

- 76** U Judi svi znaju Boga,^f
veliko je njegovo ime
u Izraelu.^g
- 2 On stanuje u Šalemu,^h
prebiva na Sionu.ⁱ
- 3 Ondje je skršio goruće
strijele odapete iz luka,
štit, mač i drugo bojno
oružje.^j (Sela)
- 4 Ti sav blistaš*,
veličanstveniji si od gora
punih plijena.
- 5 Oplijenjeni su oni koji su
bili hrabra srca.^k
Zaspali su smrtnim snom,
svi su ratnici bili bespo-
moćni.^l
- 6 Kad si im ti zaprijetio, Bože
Jakovljeve,
i vozač bojnih kola i konj za-
spali su smrtnim snom.^m

75:9 *Ili: “svirat ću”. 76:4 *Ili: “Ti si obavijen svjetlom”.

75. PSAL.

- a Ps 50:6
Ps 58:11
- b 1Sa 2:7
Da 2:21
Da 4:17
Lk 1:52
- c Ps 11:5, 6
- d Job 21:19, 20
Jr 25:15, 28
Jr 49:12
Ot 14:9, 10
Ot 16:19
Ot 18:6

76. PSAL.

- e 2Lje 35:15
- f Ps 48:1, 3
- g 2Lje 2:5
- h Pos 14:18
- i Ps 74:2
Ps 132:13
Ps 135:21
- j 2Lje 32:21
Ps 46:9
- k Lk 1:51
- l Iza 31:8
Iza 37:36
- m Na 2:13

2. stupac

- a Ps 89:7
- b Jr 10:10
Na 1:6
- c 1Kr 8:49
- d 2Lje 20:29
Ps 2:4, 5
- e Ps 147:6
Izr 3:34
Sf 2:3
- f Izr 16:4
Da 3:19, 28
- g Br 30:2
- h 2Lje 32:23
Ps 89:7

77. PSAL.

- i 2Lje 35:15
- j Ps 34:6
Izr 15:29
- k Ps 18:6
Ps 50:15
- l Ps 42:5
- m Ps 143:4

- 7 Samo ti ulijevaš strahopo-
štovanje.^a
Tko može podnijeti tvoj
žestoki gnjev?^b
- 8 S neba si oglosio presudu.^c
Zemlja se uplašila i zanije-
mjela je^d
- 9 kad je Bog krenuo da izvrši
presudu,
da spasi sve krotke na
zemlji.^e (Sela)
- 10 Jer ljudski će gnjev na kon-
cu tebi donijeti hvalu.^f
Kad ljudi posljednji put is-
kale svoj gnjev, ti ćeš se
ovjenčati slavom.
- 11 Zavjetujte se Jehovi, svom
Bogu, i izvršite svoje za-
vjete.^g
Neka svi koji su oko
njega sa strahopoštova-
njem donesu svoj dar.^h
- 12 On će poniziti ponosne
vođe*.
On ulijeva strah kraljevima
iz svih krajeva svijeta.
- Ravnatelj. za jedutun*. Asafov
psalam.ⁱ Pjesma.
- 77** Glasno ću zavapiti
k Bogu,
zavapit ću k Bogu i on će
čuti moj glas.^j
- 2 U dan nevolje tražim
Jehovu.^k
Noću bez prestanka pružam
ruke prema njemu.
Ne mogu naći utjehu.
- 3 Kad pomislim na Boga,
uzdišem.^l
Tjeskoban sam i snaga me
izdaje.^m (Sela)
- 4 Ti mi ne daš da sklopim oči,
uznemiren sam i ne mogu
govoriti.

76:12 *Dosl.: “duh vođa”. 77:nsl. *Vidi Rječnik.

- 5** U mislima se vraćam u davne dane,^a
u davno minule godine.
- 6** Noću se prisjećam svoje pjesme*.^b
Duboko razmišljam,^c
pomno tražim odgovore.
- 7** Zar nas je Jehova zauvijek odbacio?^d
Zar nam više nikad neće iskazati milost?^e
- 8** Je li njegove vjerne ljubavi zauvijek nestalo?
Zar nijedan budući naraštaj neće vidjeti ispunjenje njegovog obećanja?
- 9** Je li nam Bog zaboravio iskazati svoju milost,^f
je li nam zbog svog gnjeva uskratilo milosrđe? (*Sela*)
- 10** Govorim: "Ovo me uznemirava*."^g
Svevišnji nam je uskratilo pomoć*."
- 11** Sjećat ću se Jahovih djela. Sjećat ću se čudesnih djela koja si učinio u davno doba.
- 12** Duboko ću razmišljati o svim tvojim djelima, promišljat ću o tvojim postupcima.^h
- 13** Bože, tvoji su putevi sveti. Koji je bog velik kao ti, Bože?ⁱ
- 14** Ti si pravi Bog, činiš čudesna djela.^j
Svoju si snagu obznanio narodima.^k
- 15** Svojom silom* izbavio si svoj narod,^l
Jakovljeve i Josipove sinove. (*Sela*)

77:6 *Ili: "glazbe svojih struna". 77:10 *Dosl.: "probada". #Ili: "povukao svoju desnicu". 77:15 *Dosl.: "rukom". #Dosl.: "otkupio si".

77. PSAL.

a Ps 143:5
Iza 51:9
b Ps 42:8
c Ps 77:12
d Ps 74:1
e Ps 79:5
f Iza 49:14
Iza 63:15
g Ps 31:22
h 1Lje 16:9
Ps 143:5
i Izi 15:11
Ps 89:8
j Ps 72:18
Ot 15:3
k Izi 9:16
Iza 52:10
Da 3:29
Da 6:26, 27
l Izi 6:6
Pnz 9:29

2. stupac

a Izi 14:21
Js 3:16
Ps 114:1-3
b 2Sa 22:15
Ps 144:6
c Ps 29:3
d Ps 97:4
e Izi 19:18
2Sa 22:8
f Ne 9:10, 11
Hb 3:15
g Izi 13:21
Ps 78:52
h Iza 63:11
Dj 7:35, 36

78. PSAL.

i 1Lje 25:1
j Izi 1:5, 6
Mt 13:34, 35
k Izi 13:8
Ps 44:1
l Pnz 4:9
Pnz 6:6, 7
Pnz 6:21
Pnz 11:18, 19
Js 4:6, 7
m Iza 63:7
n Ps 98:1

- 16** Vode su te vidjele, Bože, vode su te vidjele i uskomešale su se.^a
Duboke su se vode uzburkale.
- 17** Iz oblaka se sručila voda. Oblačnim nebom prolomila se grmljavina i tvoje su strijele poletjele na sve strane.^b
- 18** Tutnjava tvojih gromova^c odjekivala je poput kotača bojnih kola, munje su obasjale svijet,^d zemlja se uzdrimala i zatrešla.^e
- 19** Tvoj je put išao kroz more,^f tvoja staza kroz silne vode, a tvoje stope nitko nije mogao pronaći.
- 20** Vodio si svoj narod kao stado,^g povjerio si ih Mojsiju i Aronu.^h
Maskil. * Asafov psalam.ⁱ
- 78** Narode moj, slušaj moj zakon*,
prigni uho riječima koje naviru iz mojih usta.
- 2** Iz mojih će usta izlaziti izreke.
Govorit ću zagonetke iz davnih vremena.^j
- 3** Ono što smo čuli i saznali, što su nam naši preci pričali,^k
- 4** nećemo kriti od njihovih potomaka.
Pričat ćemo budućem naraštaju^l
o Jehovinim hvalevrijednim djelima i njegovoj snazi,^m
o čudesnim djelima koja je učinio.ⁿ

78:nsI. *Vidi Rječnik. 78:1 *Ili: "pouke".

- 5** On je dao uredbu Jakovu i postavio je zakon Izraelu, zapovjedio je našim precima da o tome govore svojoj djeci^a
- 6** kako bi za to saznao budući naraštaj, djeca koja će se roditi.^b A oni su pak trebali govoriti o tome svojoj djeci.^c
- 7** Tada bi se oni uzdali u Boga. Ne bi zaboravili Božja djela,^d nego bi se držali njegovih zapovijedi.^e
- 8** Tada ne bi bili poput svojih predaka, koji su bili nepokoran i bunтовan naraštaj,^f naraštaj kojem je srce bilo neodlučno^g i koji nije bio vjeran Bogu.
- 9** Efrajimovci su bili naoružani lukom, ali povukli su se u dan bitke.
- 10** Nisu se držali Božjeg saveza^h i nisu htjeli živjeti po Božjem zakonu.ⁱ
- 11** Zaboravili su njegova djela,^j čuda koja je učinio pred njima.^k
- 12** Učinio je čudesna djela pred očima njihovih predaka^l u Egiptu, u soanskom kraju.^m
- 13** Razdvojio je more i proveo ih na drugu stranu, učinio je da vode stoje poput zida.ⁿ
- 14** Danju ih je vodio oblakom, a svu noć svjetlošću vatre.^o

78. PSAL.

- a Pos 18:19
Pnz 6:6, 7
- b Ps 71:17, 18
Ps 102:18
- c Pnz 4:10
- d Pnz 4:9
Ps 103:2
- e Pnz 5:29
- f Izl 32:9
Pnz 1:43
Pnz 31:27
2Kr 17:13, 14
Eze 20:18
Dj 7:51
- g Ps 81:11, 12
Jr 7:24-26
- h Pnz 31:16
- i 2Lje 13:8, 9
Ne 9:26
- j Pnz 32:18
2Lje 13:12
Jr 2:32
- k Ps 106:21, 22
- l Pnz 4:34
Ne 9:10
- m Br 13:22
- n Izl 14:21, 22
Izl 15:8
- o Izl 13:21
Izl 14:20, 24

2. stupac

- a Izl 17:6
Br 20:11
Ps 105:41
Iza 48:21
1Ko 10:4
- b Pnz 8:14, 15
- c Pnz 9:21, 22
Ps 95:8
He 3:16
- d Ps 106:14
- e Izl 16:8
- f Izl 17:6
- g Izl 16:3
- h Br 11:10
- i He 12:29
- j Br 11:1
- k Ps 106:24
He 3:10
Jd 5
- l Izl 16:14, 35
Izl 16:31, 32
Br 11:7
Pnz 8:3
Iv 6:31
1Ko 10:2, 3
- m Ps 103:20
- n Izl 16:12

- 15** Rascijepio je stijene u pustinji, dao im je da piju vodu, koje je bilo u obilju.^a
- 16** Potoke je izveo iz litice i dao je da vode poteku kao rijeke.^b
- 17** Ali oni su mu i dalje grijeshili, bunili su se protiv Svevišnjega u pustinji.^c
- 18** Prkosili su Bogu* u svom srcu^d tražeći hranu za kojom su čežnuli.
- 19** Gundali su protiv Boga i govorili: "Može li Bog prostrti stol u pustinji?"^e
- 20** On je udario po stijeni, pa su potekle vode i navrli potoci.^f A oni su rekli: "Može li nam dati i kruha? Može li svom narodu pribaviti mesa?"^g
- 21** Kad ih je Jehova čuo, razgnjevio se.^h Vatraⁱ je sišla na Jakova, Božji je gnjev planuo na Izraela^j
- 22** jer nisu se uzdali u Boga,^k nisu vjerovali da ih on može spasiti.
- 23** A on je dao zapovijed nebeskim oblacima i otvorio je vrata neba.
- 24** Dao je da im za jelo pada mana, davao im je nebesko žito.^l
- 25** Ljudi su jeli kruh moćnih*,^m davao im je toliko da su jeli do sita.ⁿ
- 26** Podignuo je na nebu istočni vjetar

78:18 *Dosl.: "Iskušavali su Boga".
78:25 *Ili: "andela".

- i svojom je silom učinio da zapuše južni vjetar.^a
- 27** I dao je da po njima pada meso kao prašina, ptice kao morski pijesak.
- 28** Dao je da padaju usred njegovog tabora, svuda oko njegovih šatora.
- 29** A oni su ih jeli i halapljivo gutali.
Dao im je ono što su toliko željeli.^b
- 30** Ali prije nego što su utažili svoju pohlepu, dok im je hrana još bila u ustima,
- 31** Bog se jako rasrdio na njih.^c Pobio je njihove najснаžnije ljude,^d pokosio je izraelske mladiće.
- 32** Unatoč tome oni su još više grijehili^e i nisu se uzdali u njegova čudesna djela.^f
- 33** Zato im je okončao dane kao da su dah,^g okončao im je godine iznenadnim strahotama.
- 34** Ali kad bi god pobio neke od njih, oni bi ga počeli tražiti.^h
Vratili bi se Bogu i tražili bi ga,
- 35** sjetili bi se da je Bog njihova stijena,ⁱ da je sveišnji Bog njihov izbavitelj*.^j
- 36** Ali pokušavali su ga obmanuti svojim ustima, lagali su mu svojim jezikom.
- 37** Njihovo srce nije mu bilo odano^k i nisu bili vjerni njegovom savezu.^l

78:35 *Ili: "osvetnik; otkupitelj".

78. PSAL.

a Br 11:31-34

b Br 11:19, 20

c Br 11:10

d Br 11:34

e Br 14:2-4
Br 25:3
1Ko 10:8-10f Izl 16:15
Pnz 8:14, 15g Br 14:29, 35
Pnz 2:14h Br 21:7
Su 4:3

i Pnz 32:4

j Izl 6:6

k Ps 95:10
He 3:10l Pnz 31:20
Jr 31:32**2. stupac**a Izl 34:6
Br 14:18
Ne 9:31b Br 14:19, 20
Jr 30:11
Tu 3:22c Ne 9:27
Iza 48:9
Eze 20:9

d Ps 103:14

e Br 14:11

f Iza 63:10
Ef 4:30
He 3:16g Br 14:22
Pnz 6:16
Ps 95:8, 9

h Izl 14:30

i Pnz 4:34
Ne 9:10
Ps 105:27-36

j Izl 7:19

k Izl 8:24

l Izl 8:6

m Izl 10:14, 15

n Izl 9:23

o Izl 9:25

- 38** Ali on je bio milosrdan,^a opraštao im je prijestupe i nije ih istrijebio.^b
Mnogo je puta obuzdao svoj gnjev^c i nije na njih izlio svu svoju srdžbu.
- 39** Jer sjetio bi se da su samo ljudi,^d vjetar koji prođe i više se ne vrati*.
- 40** Koliko su se puta bunili protiv njega u pustom kraju,^e nanosili mu bol u pustinji!^f
- 41** Uvijek iznova iskušavali su Boga,^g žalostili su* svetog Izraelovog Boga.
- 42** Nisu se sjećali njegove moći* ni dana kad ih je izbavio^h od protivnika.^h
- 43** Nisu se sjećali kako je činio znakove u Egiptuⁱ i čuda u soanskom kraju
- 44** ni kako je vodu u nilskim prokopima pretvorio u krv,^j pa ljudi nisu mogli piti iz svojih potoka.
- 45** Poslao je na Egipćane rojeve obada da ih izjedaju^k i žabe da im zadaju muke.^l
- 46** Dao je njihove usjeve nezasitnim skakavcima, plodove njihovog rada jati-ma skakavaca.^m
- 47** Uništio im je trsove tučomⁿ i smokve gradom.
- 48** Predao je njihovu stoku tuči,^o a njihova stada munjama*.

78:39 *Moguće i: "da duh odlazi i ne vraća se". **78:41** *Ili: "zadavali su bol". **78:42** *Dosl.: "ruke". #Dosl.: "otkupio". **78:48** *Moguće i: "jakoj vrućici".

- 49** Sručio je na njih svoj žestoki gnjev, bijes, srdžbu i nesreću, poslao je čete anđela koji donose nevolju.
- 50** Dao je oduška* svom gnjevu. Nije ih poštediti smrti, predao ih[#] je pošasti.
- 51** Na koncu je pobio sve egiptatske prvorođence,^a prvence koji su se rodili u Hamovim šatorima.
- 52** Zatim je svoj narod izveo kao ovce^b i vodio ih kao stado kroz pustinja.
- 53** Vodio ih je i čuvao, a oni se nisu bojali.^c More je progutalo njihove neprijatelje.^d
- 54** I doveo ih je u svoju svetu zemlju,^e ovaj gorski kraj koji je njegova desnica osvojila.^f
- 55** Protjerao je narode pred njima,^g razdijelio im je nasljedstvo mjernim užetom.^h Naselio je izraelska plemena u njihove domove.ⁱ
- 56** Ali oni su prkosili* svevišnjem Bogu i bunili se protiv njega,^j nisu marili za njegove opomene^{#, k}
- 57** Okrenuli su mu leđa i iznevjerili ga kao i njihovi preci.^l Bili su nepouzdati poput nezategnutog luka.^m

78:50 *Ili: "Raščistio je put". [#]Dosl.: "njihov život". 78:56 *Dosl.: "iskušavali". [#]Izvorna hebrejska riječ može se prevesti i izrazima "pouke koje se ponavljaju; podsjetnici". Ta se riječ može odnositi na zakone, zapovijedi ili propise na koje Bog podsjeća svoj narod.

78. PSAL.

a Izl 12:29
Ps 105:36

b Ps 77:20
Ps 105:37

c Izl 14:20
He 11:29

d Izl 14:27
Izl 15:10

e Izl 15:17
f Ps 44:3

g Js 24:12
Ps 44:2

h Js 13:7

i Ne 9:24, 25

j Pnz 31:16
Pnz 32:15

Su 2:11
2Sa 20:1
Ne 9:26

k 2Kr 17:15
Jr 44:23

l Pnz 9:7
Su 3:6

m Ho 7:16

2. stupac

a Pnz 12:2
Su 2:2
Eze 20:28

b Su 2:12
1Sa 7:3

c Su 2:20

d Js 18:1
1Sa 4:11

e Jr 7:12

f 1Sa 4:21
1Sa 5:1

g 1Sa 4:2, 10

h 1Sa 2:33, 34
1Sa 4:11

i 1Sa 4:19

j Ps 44:23

k Iza 42:13

l 1Sa 5:6

m Pos 49:10

n Ps 87:2
Ps 132:13
Ps 135:21

o Ps 76:2

- 58** Vrijeđali su ga svojim obrednim uzvišicama,^a izazivali su njegov gnjev* svojim rezbarenim kipovima.^b

59 Bog je to vidio i silno se razgnjevio,^c pa je posve odbacio Izraela.

60 Naposljetku je napustio svoj šator u Šilu,^d

šator u kojem je prebivao među ljudima.^e

61 Dao je da ono što predočava njegovu snagu ode u zarobljeništvo, da njegova veličanstvenost padne u ruke protivniku.^f

62 Svoj je narod predao maču,^g

žestoko se razgnjevio na svoje vlasništvo.

63 Vatra je progutala njegove mladiće, njegovim djevojkama nitko nije pjevao svatovske pjesme.

64 Njegovi su svećenici pali od mača,^h a njihove udovice nisu zaplakale.ⁱ

65 Tada se Jehova probudio kao iz sna,^j kao junak^k koji se budi nakon mnogo vina.

66 Natjerao je u bijeg svoje protivnike,^l nanio im je vječnu sramotu.

67 Odbacio je Josipov šator, nije izabrao Efrajimovo pleme,

68 nego je izabrao Judino pleme,^m goru Sion, koju voli.ⁿ

69 Učinio je svoje svetište čvrstim poput nebesa,^o

78:58 *Ili: "ljubomoru".

poput zemlje koju je postavio da stoji vječno.^a

70 Izabrao je Davida,^b svog slugu,

i odveo ga od ovčjih torova,^c

71 od dojljica koje je čuvao, pa ga je postavio za pastira Jakovu, svom narodu,^d

za pastira Izraelu, svom vlasništvu.^e

72 On ih je čista srca pasao^f i vješto ih je vodio.^g

Asafova pjesma.^h

79 Bože, narodi su napali tvoje vlasništvo,ⁱ oskrvnili su tvoj sveti hram,^j

Jeruzalem su pretvorili u ruševine.^k

2 Mrtva tijela tvojih slugu dali su za hranu pticama, trupla tvojih vjernih slugu dali su zvijerima.^l

3 Prolili su njihovu krv kao vodu po Jeruzalemu, a nema nikoga da ih pokopa.^m

4 Rugaju nam se naši susjedi,ⁿ podsmjehuju nam se i podruguju oni koji su oko nas.

5 Dokle ćeš se gnjeviti, Jehova? Zar zavijek?^o Dokle će tvoja srdžba plamtjeti kao vatra?^p

6 Izlij svoj gnjev na narode koji te ne poznaju i na kraljevstva koja ne prizivaju tvoje ime.^q

7 Jer oni su proždrlji Jakova i opustošili njegovu zemlju.^s

8 Nemoj nas kažnjavati za grijehе naših predaka.^t

78. PSAL.

a Ps 104:5
Ps 119:90
Pr 1:4
b 1Sa 16:12, 13
c 1Sa 17:15
d 2Sa 7:8
e 2Sa 6:21
f 2Sa 8:15
IKr 3:6
IKr 9:4
IKr 15:5
g 1Sa 18:14

79. PSAL.

h 1Lje 25:1
i Izl 15:17
j 2Kr 24:12, 13
Ps 74:3, 7
Tu 1:10
k 2Kr 25:9, 10
2Lje 36:17-19
Jr 52:13
l Jr 7:33
Jr 15:3
Jr 34:20
m Jr 14:16
Jr 16:4
n Pnz 28:37
Eze 36:4
o Ps 74:1
Ps 85:5
Iza 64:9
p Sf 1:18
r Jr 10:25
s 2Lje 36:20, 21
t Ne 9:34

2. stupac

a Ps 69:17
Tu 3:22
b 1Lje 16:35
c Js 7:9
1Sa 12:22
2Lje 14:11
Ps 115:1, 2
Iza 48:9
Jr 14:7
d Jl 2:17
e Jr 51:35
Eze 36:23
f Izl 2:23
Iza 42:6, 7
g Ps 102:19, 20
h Jr 12:14
i Ps 74:18
j Ps 74:1
Ps 95:7
Ps 100:3
k Ps 145:4
Iza 43:21

80. PSAL.

l 1Lje 25:1
m Ps 77:20
Iza 40:11
Jr 31:10
Eze 34:12
Ipe 2:25
n Izl 25:20, 22
1Sa 4:4
o Iza 42:13
p Iza 25:9

Brzo nam pokaži svoje milosrđe^a jer smo u velikom jadu.

9 Pomozi nam, Bože, spasi-
telju naš,^b

zbog svog veličanstvenog imena.

Izbavi nas i oprosti* nam grijehе zbog svog imena.^c

10 Zašto da narodi govore:
"Gdje je njihov Bog?"^d

Neka pred našim očima narodi saznaju da ti osvećuješ prolivenu krv svojih slugu.^e

11 Čuj uzdisaje zatočenika!^f Svojom velikom silom* sačuvaj^g one koji su osuđeni na smrt.^g

12 Uzvrati našim susjedima sedmerostru^h za poruge kojima su se ob-
rušili na tebe, Jehova.ⁱ

13 Tada ćemo ti mi, tvoj na-
rod i stado s tvog paš-
njaka,^j zahvaljivati u svu vječnost. Hvalit ćemo te iz naraštaja u naraštaj.^k

Ravnatelju, za "Ljiljane".

Za podsjećanje. Asafov psalam.^l
Pjesma.

80 Poslušaj, Pastiru Izraelov, ti koji vodiš Josipa kao stado.^m

Ti koji sjediš na prijestolju iznad* keruba,ⁿ zasjaj!^o

2 Pred Efrajimom, Benjami-
nom i Manašom
pokaži svoju moć,^o
dodi i spasi nas.^p

79:9 *Dosl.: "pokrij". **79:11** *Ili: "moćnom rukom". **#**Moguće i: "oslobodi". **80:1** *Moguće i: "između". **#**Ili: "pokaži svoju krasotu".

- 3** Bože, ponovno nam iskaži svoju milost.^a
Neka nas obasja svjetlost tvog lica da bismo se spasili.^b
- 4** Jehova, Bože nad vojskama, dokle ćeš kipjeti od gnjeva i zatvarati uši kad ti se tvoj narod moli?^c
- 5** Hraniš ih suzama kao kruhom,
obilno ih suzama pojiš.
- 6** Puštaš da se naši susjedi svađaju oko toga tko će nas pokoriti,
neprijatelji nam se rugaju do mile volje.^d
- 7** Bože nad vojskama, ponovno nam iskaži svoju milost.
Neka nas obasja svjetlost tvog lica da bismo se spasili.^e
- 8** Izveo si lozu^f iz Egipta, protjerao si narode i posadio je.^g
- 9** Očistio si mjesto za nju, a ona je pustila korijenje i proširila se po zemlji.^h
- 10** Prekrila je gore svojom sjenom
i Božje cedrove svojim granama.
- 11** Njene su grane sezale sve do mora
i njene mladice sve do Rijeke*.ⁱ
- 12** Zašto si porušio kamene zidove vinograda,^j
pa svi koji onuda prolaze beru njeno grožđe?^k
- 13** Veprovi iz šume uništavaju je,
divlje životinje hrane se njome.^l
- 14** Bože nad vojskama, molim te, vrati se!

80:11 *Odnosno Eufрата.

80. PSAL.

- a Ps 85:4
Tu 5:21
- b Br 6:25
Ps 67:1, 2
- c Ps 74:1
Ps 85:5
Tu 3:44
- d Ps 44:13
Ps 79:4
- e Ps 80:3, 19
- f Iza 5:7
- g Ps 44:2
Ps 78:55
Jr 2:21
- h Izl 23:28, 30
Js 24:12, 13
1Kr 4:25
- i Pos 15:18
Izl 23:31
1Kr 4:21
Ps 72:8
- j Iza 5:5
- k Na 2:2
- l 2Kr 18:9
2Kr 24:1
2Kr 25:1
2Lje 32:1
Jr 39:1

2. stupac

- a Iza 63:15
- b Iza 5:7
Jr 2:21
- c Izl 4:22
Iza 49:5
- d Ps 79:5
Jr 52:12, 13
- e Ps 89:20, 21
- f Ps 80:7

81. PSAL.

- g 1Lje 25:1
- h Ps 28:8
- i Br 29:1
- j Izl 23:16
Br 10:10
- k Le 23:23, 24
- l Izl 12:14
- m Izl 12:12

Pogledaj s neba i vidi što se događa.

Pobrine se za ovu lozu,^a

- 15** za trs koji je tvoja desnica posadila,^b
za sina* kojeg si ojačao sebi na čast.^c

- 16** Spaljena je,^d posječena.
Narod gine jer si ga ukorio*.

- 17** Neka tvoja ruka podupre čovjeka koji ti je zdesna,
sina čovječjeg kojeg si ojačao sebi na čast.^e

- 18** Onda ti više nikad nećemo okrenuti leđa.

Sačuvaj nas na životu da bismo prizivali tvoje ime.

- 19** Jehova, Bože nad vojskama, ponovno nam iskaži svoju milost.

Neka nas obasja svjetlost tvog lica da bismo se spasili.^f

Ravnatelj, za gitit*. Asafov psalam.^g

- 81** Radosno kličite Bogu, našoj snazi.^h

Pobjednički kličite Jakovljevom Bogu.

- 2** Zasvirajte pjesmu, uzmite def,
milozvučnu harfu i psaltir.

- 3** Pušite u rog za mladog mjesecaⁱ
i za punog mjeseca, na dan našeg blagdana.^j

- 4** Jer to je naredba dana Izraelu,
zapovijed Jakovljevog Boga.^k

- 5** On ju je dao Josipu kao spomen^l
kad je prolazio* Egiptom.^m

80:15 *Ili: "granu". 80:16 *Dosl.: "od prijetnje tvog lica". 81:nsl. *Vidi Rječnik. 81:5 *Misli se na Boga.

Čuo sam glas*, ali nisam ga prepoznao*:

- 6** "Skinuo sam breme s njegovog ramena,^a njegove ruke oslobodio sam košare s teretom.
- 7** U nevolji si me zazvao i ja sam te izbavio.^b Odgovorio sam ti iz oblaka iz kojeg su grmjeli gromovi*.^c Iskušao sam te kod voda u Meribi*.^d (*Sela*)
- 8** Slušaj, narode moj, ja ću svjedočiti protiv tebe. Izraele, da si me barem poslušao!^e
- 9** Kod tebe ne bi bilo tuđeg boga i ne bi se klanjao stranom bogu.^f
- 10** Ja, Jehova, tvoj sam Bog, onaj koji te izveo iz Egipta.^g Širom otvori usta i ja ću ih napuniti hranom.^h
- 11** Ali moj me narod nije slušao, Izrael mi se nije htio podložiti.ⁱ
- 12** Stoga sam ih pustio da se povode za svojim prkosnim srcem. Činili su ono što su sami smatrali ispravnim.^j
- 13** Da me barem moj narod slušao,^k da je barem Izrael išao mojim putevima!
- 14** Brzo bih pokorio njihove neprijatelje, dignuo bih ruku na njihove protivnike.^m
- 15** Oni koji mrze Jehovu pu-zat će pred njim

81:5 *Ili: "jezik". #Ili: "nisam razumio što govori". 81:7 *Dosl.: "iz skrovišta gromova". # "Meriba" znači "prepirka".

81. PSAL.

a Izl 1:13, 14
Izl 6:6
b Izl 14:10, 13
Ps 91:15
c Izl 19:16, 19
d Izl 17:6, 7
e Izl 15:26
f Izl 20:2-5
Pnz 6:13, 14
g Pnz 5:6
h Pnz 32:13, 14
i Izl 32:1
Pnz 32:15
j Jr 7:23, 24
Jr 11:7, 8
Mi 6:16
k Pnz 32:29
l Pnz 5:29
Iza 48:17, 18
m Br 14:9

2. stupac

a Ps 147:14
b Pnz 32:13, 14

82. PSAL.

c 1Lje 25:1
d 2Lje 19:6
e Izl 18:21, 22
Ps 82:6
Iv 10:34, 35
f Le 19:15
Pr 5:8
g Pnz 1:16, 17
2Lje 19:7
Izr 18:5
h Pnz 24:17
i Jr 22:3
j Mi 3:1
k Ps 11:3
Izr 29:4
l Iv 10:34, 35
1Ko 8:5
m Ps 49:12
n Ps 146:3, 4
o Ps 96:13

83. PSAL.

p 2Lje 20:14
r Ps 28:1
s Ps 2:1, 2

i njihova će kazna biti vječna.

- 16** Ali svoj će narod on hraniti najboljom pšenicom.^a Nasitit će ga medom iz stijene."^b

Asafova pjesma.^c

- 82** Bog stoji usred svoje skupštine,^d među bogovima* on sudi i govori:^e

2 "Dokle ćete suditi nepravedno^f i biti pristrani prema zlima?^g (*Sela*)

3 Branite* uboge i djecu bez oca!^h

Udijelite pravdu bespomoćnima i siromašnima!ⁱ

4 Izbavite uboge i siromahe, spasite ih iz ruke zlih!"

5 Oni ne shvaćaju, ne razumiju.^j

Hodaju u tami.

Poljuljani su svi temelji zemlje.^k

6 "Rekao sam: 'Vi ste bogovi,^l svi ste vi sinovi Svevišnjega.

7 Ali umrijet ćete kao i svi drugi ljudi,^m

past ćete kao i svi drugi poglavari."ⁿ

8 Ustani, Bože, sudi zemlji,^o jer tebi pripadaju svi narodi.

Pjesma. Asafov psalam.^p

- 83** Bože, nemoj šutjeti.^r Ne budi nijem, Bože, nemoj stajati po strani.

2 Jer tvoji neprijatelji bjesne,^s

oni koji te mrze, oholo ti se suprotstavljaju*.

82:1 *Ili: "onima koji su nalik bogovima". Po svemu sudeći, riječ je o sucima u Izraelu. 82:3 *Ili: "Sudite". 83:2 *Ili: "podizhu glavu".

- 3 U tajnosti lukavo smišljaju spletke protiv tvog naroda, kuju urotu protiv onih koji su ti veoma dragi*.
- 4 Govore: "Dodite, zadržimo taj narod^a da se Izraelovo ime zauvijek zaboravi."
- 5 Jednodušno su se složili, sklopili su savez protiv tebe:^b
- 6 šatori Edomaca i Jišmaelaca, Moapci^c i Hagrijci,^d
- 7 Gebal, Amon^e i Amalek, Filisteja^f i stanovnici Tira.^g
- 8 I Asirija^h se udružila s njima. Pružili su podršku Lotovim potomcima*.ⁱ (*Sela*)
- 9 Učini im onako kako si učinio Midjanu,^j kako si učinio Siseri i Jabinu kod potoka* Kišona.^k
- 10 Bili su istrijebljeni kod En-Dora,^l pognojili su zemlju.
- 11 Njihovim dostojanstvenicima učini kao Orebu i Zeebu,^m njihovim poglavarima kao Zebahu i Salmuni,ⁿ
- 12 jer su rekli: "Osvojimo zemlju u kojoj Bog prebiva."
- 13 Bože moj, daj da budu kao čičak uskovitlan u vihoru*^o,
kao slama koju nosi vjetar.
- 14 Kao što vatra spaljuje šumu, kao što plamen guta gore,^p
- 15 tako ih ti otjeraj svojom olujom^r i zastraši ih svojim vihorom.^s

83:3 *Dosl.: "koje si sakrio". 83:8 *Mislili se na Moapce i Amonce. 83:9 *Ili: "vadija". Vidi izraz "vadi" u Rječniku. 83:13 *Ili: "suh korov koji se kotrlja na jakom vjetru".

83. PSAL.

- a Izl 1:8-10
2Lje 20:1
Es 3:6
- b 2Sa 10:6
Iza 7:2, 5
- c 2Lje 20:1, 10
- d 1Lje 5:10
- e Jr 49:2
- f Izl 15:14
Ps 60:8
- g Am 1:9
- h 2Kr 17:5
- i Pos 19:36-38
Pnz 2:9
- j Su 8:10, 12
- k Su 4:2, 7, 15
- l Js 17:11
- m Su 7:25
- n Su 8:21
- o Iza 17:13
- p Ps 144:5
Na 1:6
- r Iza 30:30
- s Ps 11:6

2. stupac

- a Izl 6:3
Ps 68:4
Iza 42:8
Iza 54:5
- b Ps 59:13
Ps 92:8
Da 4:17

84. PSAL.

- c 2Lje 20:19
- d Ps 27:4
Ps 43:3
Ps 46:4
- e Ps 42:1, 2
Ps 63:1, 2
- f Ps 23:6
Ps 65:4
- g 1Lje 25:7
Ps 150:1
- h Ps 28:7

- 16 Prekrij im lice sramotom da traže tvoje ime, Jehova.
- 17 Neka vječno budu posramljeni i uplašeni, neka se osramote i izginu.
- 18 Neka ljudi znaju da si jedino ti, kojem je ime Jehova,^a svevišnji vladar cijele zemlje.^b

Ravnatelj, za gitit*. Psalm Korahovih sinova.^c Pjesma.

84

Kako volim* tvoje veličanstveno prebivalište,^d Jehova nad vojskama!

- 2 Cijelim svojim bičem čeznem
- ginem od čežnje -
za Jehovinim dvorištima.^e Moje srce i moje tijelo rado-sno kliču živom Bogu.
- 3 Ondje čak i ptica nalazi dom,
lastavica svija gnijezdo i brine se za svoje ptice u blizini tvog veličanstvenog žrtvenika, Jehova nad vojskama,
Kralju moj i Bože moj!
- 4 Sretni su oni koji prebivaju u tvom domu.^f Oni te hvale bez prestanka.^g (*Sela*)
- 5 Sretni su ljudi koji u tebi nalaze snagu,^h koje srce vuče u tvoj dom.
- 6 Kad prolaze suhom dolinom u kojoj rastu grmovi *bake**,
ona im postaje poput zemlje pune izvora.
Rana kiša zaodijeva jeⁱ blagoslovima.

84:nsl. *Vidi Rječnik. 84:1 *Ili: "Kako je krasno". 84:6 *Nije poznato o kojoj je vrsti grma riječ. *Moguće i: "učitelj se zaodijeva".

- 7 Idu dalje i ne gube snagu,^a svaki od njih dolazi pred Boga na Sion.
- 8 Jehova, Bože nad vojskama, čuj moju molitvu, saslušaj me, Bože Jakovljevi. *(Sela)*
- 9 Pogledaj, Bože, štite naš*,^b pogledaj lice svog poma-zanika.^c
- 10 Jer bolje je provesti jedan dan u tvojim dvorištima nego tisuću dana bilo gdje drugdje.^d
- Radije ću stajati na pragu doma svog Boga nego boraviti u šatorima zlih.
- 11 Jer Jehova Bog je sunce^e i štit.^f
- On iskazuje milost i čast. Jehova neće uskratiti ništa dobro onima koji žive čestito.^g
- 12 Jehova nad vojskama, sretan je čovjek koji se u tebe uzda.^h

Ravnatelj. Psalam Korahovih sinova.ⁱ Pjesma.

- 85** Jehova, iskazao si naklonost svojoj zemlji,^j vratio si Jakovljevi narod iz zarobljeničtva.^k
- 2 Oprostio si* prijestupe svom narodu, izbrisao si sve njegove grijeha.^l *(Sela)*
- 3 Obuzdao si svu svoju srdžbu, prestao si se gnjeviti.^m
- 4 Ponovno nam iskaži svoju milost*, Bože, spasitelju naš,

84:9 *Moguće i: "Pogledaj, Bože, naš štit". 85:2 *Dosl.: "Pokrio si". 85:4 *Ili: "Dovedi nas natrag".

84. PSAL.

a Ps 18:32
Iza 40:29-31
Hb 3:19
b Pos 15:1
c 1Sa 2:10
d Ps 26:8
Ps 27:4
Ps 43:3, 4
e Ps 27:1
Iza 60:19, 20
f Pnz 33:29
2Sa 22:3
Ps 144:2
g Ps 34:9
Ps 37:18
h Ps 146:5
Jr 17:7

85. PSAL.

i 2Lje 20:19
j Le 26:42
Jl 2:18
k Ezr 2:1
Jr 30:18
Eze 39:25
l Jr 50:20
Mi 7:18
m Ps 103:9
Iza 12:1

2. stupac

a Ps 80:3, 4
b Ps 74:1
Ps 79:5
c Ezr 3:11
Jr 33:10, 11
d Tu 3:22
e Iza 57:19
f Pnz 8:17, 18
Ps 78:7
g Iza 46:13
h Ps 72:3
Iza 32:17
i Iza 26:9
Iza 45:8
j Ps 84:11
Jk 1:17
k Le 26:4
Ps 67:6
Iza 25:6
Iza 30:23
l Ps 89:14

86. PSAL.

m Ps 34:6
Iza 66:2
n Ps 37:28

- i nemoj se više ljutiti na nas.^a
- 5 Zar ćeš se vječno gnjeviti na nas?^b
- Zar ćeš se srditi iz naraštaja u naraštaj?
- 6 Zar nam nećeš dati novu snagu
- da se tvoj narod raduje zbog tebe?^c
- 7 Jehova, iskaži nam vjernu ljubav^d
- i podari nam spasenje.
- 8 Slušat ću što će pravi Bog Jehova reći,
- jer će o miru govoriti svom narodu,^e svojim vjernim slugama.
- Ali neka se oni više nikad ne uzdaju u sebe.^f
- 9 Zaista, on je spreman spasiti one koji ga se boje^g
- da bi njegova slava obitala u našoj zemlji.

- 10 Ljubav* i vjernost srest će se, pravednost i mir poljubit će se.^h
- 11 Vjernost će niknuti iz zemlje i pravednost će zasjati s neba.ⁱ
- 12 Doista, Jehova će dati ono što je dobro*^j
- i naša će zemlja davati ljetinu.^k
- 13 Pravednost će ići pred njim^l i utabat će mu put.

Davidova molitva.

- 86** Prigni uho*, Jehova, i usliši me
- jer me nevolja i jad pritišću.^m
- 2 Sačuvaj mi život jer sam ti vjeran.ⁿ

85:10 *Ili: "Vjerna ljubav". 85:12 *Ili: "blagostanje". 86:1 *Ili: "Sagni se i poslušaj me".

Spasi svog slugu koji se
u tebe uzda,

jer ti si moj Bog.^a

3 Smiluj mi se, Jehova,^b
jer te prizivam po cijeli dan.^c

4 Razveseli svog slugu
jer ja se obraćam tebi,
Jehova.

5 Jer ti si, Jehova, dobar^d i
spreman oprostiti.^e
Velikodušno iskazuješ vjer-
nu ljubav svima koji te
prizivaju.^f

6 Poslušaj moju molitvu,
Jehova,
saslušaj moje usrdne
molitve.^g

7 Prizivam te u dan nevolje^h
jer ćeš me uslišiti.ⁱ

8 Nitko među bogovima nije
kao ti, Jehova,^j
nema takvih djela kakva su
tvoja.^k

9 Svi narodi koje si stvorio
doći će i pokloniti se pred
tobom, Jehova,^l
i slaviti će tvoje ime.^m

10 Jer ti si velik i činiš čude-
sna djela,ⁿ
jedino si ti Bog.^o

11 Pouči me, Jehova, svom
putu.^p
Hodit ću u tvojoj istini.^r
Daj mi nepodijeljeno srce
da bih se bojao tvog
imena.^s

12 Hvalim te, Jehova, Bože
moj, svim svojim srcem^t
i u svu vječnost slaviti ću
tvoje ime

13 jer mi velikodušno iskazu-
ješ vjernu ljubav
i izbavio si me iz najvećih
dubina groba^u.

86:13 *Ili: "šeola". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "seol" u Rječniku.

86. PSAL.

a 2Lje 16:9

b Ps 57:1

c Ps 25:5

d Ps 25:8
Ps 145:9

Lk 18:19

e Iza 55:7
Mi 7:18

f Ps 130:7

g Ps 17:1

h Ps 18:6

i Ps 116:1

j Izl 15:11

Ps 96:5

1Ko 8:5, 6

k Pnz 3:24

Ps 104:24

l Iza 2:2, 3

Za 14:9

Ot 7:9, 10

m Ot 15:4

n Ps 72:18

Da 6:27

o Pnz 6:4

Ps 83:18

Iza 44:6

1Ko 8:4

p Ps 27:11

Ps 119:33

Ps 143:8

Iza 54:13

r Ps 43:3

s Pr 12:13

Jr 32:39

t Mt 22:37

u Job 33:28

Ps 56:13

Ps 116:8

2. stupac

a 2Sa 15:12

b Ps 10:4

Ps 54:3

c Izl 34:6

Ne 9:17

Jn 4:2

d Ps 25:16

e Ps 28:7

87. PSAL.

f 2Lje 20:19

g Ps 48:1

h Ps 78:68

Ps 132:13

i Ps 48:2

Iza 60:14

j Ps 89:10

Iza 30:7

14 Bože, oholi su se okomili
na mene,^a

gomila nasilnika želi mi
oduzeti život.

Oni ne mare za tebe^{*. b}

15 A ti si, Jehova, Bog milo-
srdan i samilostan^{*},
strpljiv[#], pun ljubavi^Δ i vjer-
nosti^{Ω. c}

16 Pogledaj me i smiluj mi se.^d
Daj snage svom sluzi^e
i spasi sina svoje robinje.

17 Pokaži na meni svoju do-
brotu

da je vide oni koji me mrze
i da budu posramljeni.

Jer ti mi, Jehova, pomažeš
i tješiš me.

Psalam Korahovih sinova.^f Pjesma.

87 Temelji Božjeg grada
počivaju na svetim
gorama.^g

2 Jehova više voli vrata Siona^h
nego sve Jakovljeve šatore.

3 Divote se govore o tebi, gra-
de pravog Boga.ⁱ (*Sela*)

4 Među one koji me poznaju^{*}
ubrojiti ću ljude iz Rahabaⁱ
i Babilona.

Među njima će biti i ljudi iz
Filisteje i Tira, a i Kuša.

O svakome od njih govorit
će se: "Taj je rođen
ondje[#]."

5 A o Sionu će se reći:
"Svaki od njih rođen je
u njemu."

Svevišnji će ga utvrditi.

6 Kad bude popisivao narode,
Jehova će objaviti:
"Taj je rođen ondje[#]." (*Sela*)

86:14 *Ili: "nemaju tebe pred sobom".

86:15 *Ili: "dobrostitv". #Ili: "spor srditi se". ΔIli: "vjerne ljubavi". ΩIli: "istine". **87:4** *Ili: "priznaju". **87:4, 6** #Misi se na Sion.

7 Pjevač^a i oni koji plešu
kolo^b govorit će:

“U njemu su svi moji
izvori.”^{*c}

Psalam. Pjesma Korahovih sinova.^d
Ravnatelju, za mahalat*, za
naizmjenično pjevanje. Maskil*
Ezrahovca Hemana.^e

88 Jehova, Bože, spasitelju
moj,^f

danju vapim k tebi,
noću dolazim pred tebe.^g

2 Neka moja molitva dođe
k tebi.^h

Prigni uho* i čuj moj vapaj.ⁱ

3 Jer duša* mi je puna jada,^j
život mi je na rubu groba^{*,k}

4 Već me ubrajaju među one
koji odlaze u grobnu jamu.^l
Bespomoćan sam*,^m

5 ostavljen sam među
mrtvima
poput ubijenih koji leže
u grobu,
kojih se više ne sjećaš
i koji više ne dobivaju tvoju
pomoć*.

6 Stavio si me u najdublju
jamu,
na mračna mjesta, u dubok
bezdan.

7 Tvoja me srdžba snažno
pritišće,ⁿ
udaraš me svojim pobješ-
njelim valovima. (*Sela*)

8 Udaljio si od mene moje
znance,^o
ogadio si me njima.
U zamci sam i nemam izlaza.

87:7 *Ili: “Za mene je on izvor sve-
ga.” 88:nsL.; 88:3; 89:nsL. *Vidi Rječ-
nik. 88:2 *Ili: “Sagni se i poslušaj me.”
88:3 *Ili: “šeola”. Izraz se odnosi na
simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi.
Vidi izraz “šeol” u Rječniku. 88:4 *Ili:
“Postao sam poput čovjeka koji je ostao
bez svage”. 88:5 *Ili: “koji su daleko
od tvoje ruke”.

87. PSAL.

a 1Lje 15:16

b Ps 150:4

c Ps 46:4

88. PSAL.

d 2Lje 20:19

e 1Kr 4:30, 31

1Lje 2:6

f Ps 27:9

Iza 12:2

g Ps 22:2

h 1Kr 8:30

i Ps 141:1

j Ps 71:20

k Iza 38:10

l Ps 143:7

m Ps 31:12

n Ps 90:7

Ps 102:10

o Job 19:13, 19

Ps 31:11

Ps 142:4

2. stupac

a Job 17:7

Ps 42:3

Tu 3:49

b Ps 55:17

c Job 14:14

Ps 115:17

Iza 38:18

d Pr 2:16

Pr 8:10

Pr 9:5

e Ps 46:1

f Ps 55:17

Ps 119:147

g Ps 43:2

h Job 13:24

Ps 13:1

i Job 17:1

j Ps 102:10

k Job 19:13

Ps 31:11

Ps 38:11

Ps 142:4

89. PSAL.

l 1Kr 4:30, 31

1Lje 2:6

9 Oči mi se gase od nevolje.^a

Prizivam te, Jehova, po
cijeli dan,^b

u molitvi pružam ruke k tebi.

10 Zar ćeš za mrtve činiti
čudesna djela?

Mogu li nemoćni mrtvaci
ustati i hvaliti te?^c (*Sela*)

11 Zar će se o tvojoj vjernoj
ljubavi govoriti u grobu,
o tvojoj vjernosti na mjestu
propasti*?

12 Zar će se tvoja čudesna
djela objavljivati u tami,
tvoja pravednost u zemlji
zaborava?^d

13 A ja ipak vapim k tebi,
Jehova,^e
moja molitva svako jutro
dolazi pred tebe.^f

14 Zašto me, Jehova, odba-
cuješ?^g
Zašto si okrenuo lice
od mene?^h

15 Još od djetinjstva
mučim se i gledam smrti
u oči.ⁱ

Obamro sam od strahota ko-
je dopuštaš da me snalaze.

16 Satire me tvoj žestoki gnjev,^j
razdiru me tvoje strahote.

17 Okružuju me kao vode po
cijeli dan,
navaljuju na mene sa svih
strana*.

18 Udaljio si od mene moje
prijatelje i znance,^k
jedini mi je prijatelj tama.

Maskil.* Psalam Ezrahovca Etana.^l

89 O Jehovinoj vjernoj lju-
bavi pjevat ću u svu
vječnost.

Objavljivat ću tvoju vjernost
iz naraštaja u naraštaj.

88:11 *Ili: “u abadonu”. 88:17 *Mogu-
će i: “sve odjednom”.

- 2 Jer rekao sam: "Tvoja će vjerna ljubav trajati* u svu vječnost.^a
U nebesima si utvrdio svoju vjernost."
- 3 "Sklopio sam savez sa svojim izabranikom,^b zakleo sam se svom sluzi Davidu:^c
- 4 "Utvrđit ću tvoju lozu*^d u svu vječnost i učvrstit ću tvoje prijestolje, pa će ono stajati iz naraštaja u naraštaj."^e (*Sela*)
- 5 Nebesa hvale tvoja čudesa djela, Jehova, hvale tvoju vjernost na skupu svetih.
- 6 Jer tko se na nebu može usporediti s Jehovom?^f
Tko je među Božjim sinovima*^g kao Jehova?
- 7 Na skupu svetih vlada strahopoštovanje prema Bogu.^h
On je veličanstven i ulijeva strahopoštovanje svima koji su oko njega.ⁱ
- 8 Jehova, Bože nad vojskama, tko je silan kao ti, Jah?^j
Ti si vjeran u svemu.^k
- 9 Ti vladaš pobješnjelim morem.^l
Kad se podignu njegovi valovi, ti ih smiruješ.^m
- 10 Ti si satro Rahaba*ⁿ i ubio ga.^o
Svojom moćnom rukom raspršio si svoje neprijatelje.^p
- 11 Nebesa su tvoja i zemlja je tvoja,^r
svijet i sve što je na njemu^s – ti si ih načinio.

89:2 *Ili: "stajati poput čvrste građevine". 89:4 *Ili: "tvoje potomke". 89:6 *Ili: "angelima". 89:10 *Vidi Rječnik.

89. PSAL.

a 1Lje 16:41
Iza 54:10
b 2Sa 7:8
1Kr 8:16
Lk 1:32, 33
c Ps 132:11
Eze 34:23
Ho 3:5
Iv 7:42
d 1Lje 17:11
Ot 22:16
e 2Sa 7:12, 13
He 1:8
f Ps 40:5
Ps 71:19
g Job 38:7
h Iza 6:2, 3
i Da 7:9, 10
j 1Sa 2:2
Ps 84:12
k Pnz 32:4
l Jr 31:35
m Ps 65:7
Ps 107:29
n Iza 30:7
o Izl 14:26
Izl 15:4
p Izl 3:20
Pnz 4:34
Lk 1:51
r 1Ko 10:26
s 1Lje 29:11
Ps 50:12

2. stupac

a Js 19:22, 23
b Pnz 3:8
Js 12:1
c Izl 6:6
d Izl 13:3
e Ps 44:3
f Pnz 32:4
Ps 71:19
Ot 15:3
g Izl 34:6
Jr 9:24
h Br 10:10
Ps 98:6
i Ps 28:7
j 1Sa 2:10
k Ps 2:6
l 1Sa 18:14
m 2Sa 7:8
n Dj 13:22
o 1Sa 16:12, 13
Dj 10:38
p Ps 80:17
Iza 42:1
r 1Lje 17:9

- 12 Sjever i jug ti si stvorio, Tabor^a i Hermon^b radosno hvale tvoje ime.
- 13 Tvoja je mišica snažna,^c tvoja je ruka jaka,^d tvoja je desnica podignuta.^e
- 14 Pravednost i pravda temelj su tvog prijestolja,^f ljubav* i vjernost uvijek su pred tobom.^g
- 15 Sretan je narod koji ti rado-sno kliče,^h
Jehova, obasjava ih svjetlost tvog lica.
- 16 Zbog tvog se imena vesele po cijeli dan i tvoja ih pravednost uzvi-suje.
- 17 Jer ti si njihova krasota i njihova snaga,ⁱ zbog tvoje naklonosti naša snaga raste*.^j
- 18 Jer naš štiti potječe od Jehove.
Našeg kralja dao nam je sveti Izraelov Bog.^k
- 19 Tada si u viđenju govorio svojim vjernim slugama i rekao im:
"Podario sam snagu junaku,^l uzveličao sam onoga koga sam izabrao iz naroda.^m
- 20 Našao sam svog slugu Davida,ⁿ svojim svetim uljem poma-zao sam ga.^o
- 21 Moja će ga ruka podupirati,^p moja će ga mišica jačati.
- 22 Neprijatelji mu neće name-tati danak, nepravednici ga neće tlačiti.^r

89:14 *Ili: "vjerna ljubav". 89:17 *Dosl.: "naš se rog uzdiže".

- 23** Pred njim ću razbiti njegove protivnike,^a zatrt ću one koji ga mrže.^b
- 24** Moja vjernost i ljubav* bit će s njim,^c ojačat ću ga zbog svog imena.
- 25** Ruku ću mu postaviti* nad morem i desnicu nad rijekama.^d
- 26** On će mi govoriti: "Ti si moj Otac, moj Bog i stijena koja mi daje spasenje."^e
- 27** A ja ću ga učiniti prvorođencem,^f najuzvišenijim među svim kraljevima na zemlji.^g
- 28** Pokazivat ću mu vjernu ljubav u svu vječnost.^h Savez koji sam s njim sklopio nikad se neće raskinuti.ⁱ
- 29** Utvrdit ću njegovu lozu u svu vječnost i učinit ću da njegovo prijestolje traje koliko i nebesa.^j
- 30** Ako njegovi sinovi ostave moj zakon i ako ne budu živjeli po mojim uredbama,
- 31** ako budu kršili moje odredbe i ako se ne budu držali mojih zapovijedi,
- 32** njihovu ću neposlušnost* kazniti prutom^k i njihove grijehe udarcima.
- 33** Ali njemu neću uskratiti svoju vjernu ljubav^l niti ću pogaziti svoje obećanje*.

89:24 *Ili: "vjerna ljubav". **89:25** *Ili: "Dat ću mu vlast". **89:32** *Ili: "buntovnost". **89:33** *Dosl.: "vjernost".

89. PSAL.

- a 2Sa 3:1
2Sa 7:9
- b Ps 110:1
- c 2Sa 7:15
1Lje 17:13
Dj 13:34
- d 1Kr 4:21
Ps 72:8
- e 2Sa 22:47
Ps 18:2
- f Ps 2:7
He 1:5
- g 1Ti 6:15
Ot 1:5
Ot 19:16
- h Dj 13:34
- i 2Sa 23:5
Ps 89:34
- j Iza 9:7
Jr 33:17
He 1:8
- k 2Sa 7:14
1Kr 11:14, 31
- l 2Sa 7:15
1Kr 11:32, 36

2. stupac

- a Jr 33:20, 21
- b Jk 1:17
- c Br 23:19
Ps 132:11
- d 2Sa 7:16, 17
Ps 72:17
Iza 11:1
Jr 23:5
Iv 12:34
Ot 22:16
- e Da 7:14
Lk 1:32, 33
- f 1Lje 28:9

g Pnz 28:37

h Pnz 28:25

- 34** Neću prekršiti svoj savez^a niti ću promijeniti riječi koje su prešle preko mojih usana.^b
- 35** Jednom za sva vremena zakleo sam se u svojoj svetosti. Neću lagati Davidu.^c
- 36** Njegova će loza biti vječna,^d njegovo će prijestolje stajati preda mnom koliko i sunce.^e
- 37** Bit će utvrđeno u svu vječnost poput mjeseca, vjernog svjedoka na nebu."^f (*Sela*)
- 38** A ti si ga napustio i odbacio,^f razgnjevio si se na svog pomazanika.
- 39** Prezreo si savez sa svojim slugom, oskvrnuo si njegovu krunu* bacivši je na zemlju.
- 40** Porušio si sve njegove kamene zidine*, njegove si utvrde pretvorio u ruševine.
- 41** Pljačkaju ga svi koji onuda prolaze, rugaju mu se njegovi susjedi.^g
- 42** Dao si pobjedu* njegovim protivnicima,^h razveselio si sve njegove neprijatelje.
- 43** Otupio si njegov mač i nisi mu pomagao u boju.
- 44** Okončao si njegovu slavu i oborio na zemlju njegovo prijestolje.
- 45** Skratio si dane njegove mladosti, zaodjenuo si ga sramotom. (*Sela*)

89:39 *Ili: "dijademu". **89:40** *Ili: "kamena skrovišta". **89:42** *Dosl.: "Uzdi-gao si desnicu".

46 Dokle ćeš se skrivati, Jehova? Zar zauvijek?^a
Zar će tvoja srdžba stalno plamtjeti kao vatra?

47 Sjeti se koliko je kratak moj život!^b

Zar si bez ikakve svrhe stvorio sav ljudski rod?

48 Koji to čovjek živi a da neće vidjeti smrti?^c

Može li sebe* spasiti od ruke groba#? (Sela)

89:48 *Ili: "svoju dušu". #Ili: "šeola". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku.

89. PSAL.

a Ps 13:1

b Job 7:7

Ps 39:5

c Job 30:23

Ps 49:7, 9

2. stupac

a 2Sa 7:12–15

Ps 132:11

Iza 55:3

b Ps 41:13

Ps 72:18

49 Jehova, gdje su tvoja prijašnja djela kojima si iskazao svoju vjernu ljubav, za koja si se u svojoj vjernosti zakleo Davidu da ćeš ih učiniti?^a

50 Sjeti se, Jehova, ruganja koje trpe tvoji sluga. Sjeti se kako podnosi ruganje svih naroda.

51 Sjeti se kako su tvoji neprijatelji vrijeđali tvog pomazanika, Jehova, kako su ga vrijeđali na svakom njegovom koraku.

52 Neka je hvaljen Jehova u svu vječnost. Amen! Amen!^b

ČETVRTA KNJIGA (Psalmi 90–106)

Molitva Mojsija, sluga pravog Boga.^a

90 Jehova, ti si naše utočište*^b iz naraštaja u naraštaj.

2 Ti si bio prije nego su se rodile gore, prije nego si sazdao* zemlju i sve što je na njoj.^c

Oduvijek i zauvijek ti si Bog.^d

3 Smrtnog čovjeka vraćaš u prah.

Govoriš: "Vratite se u prah, sinovi ljudski!"^e

4 Jer tebi tisuću godina prođe brzo kao jučerašnji dan^f

i kao jedna noćna straža*.

5 Ti odnosiš ljude kao bujica,^g oni nestaju poput sna.

Ujutro su poput trave koja niče.^h

90:1 *Ili: "prebivalište". 90:2 *Dosl.: "u porođajnim bolovima rodio". 90:4 *Jedna noćna straža trajala je oko četiri sata.

90. PSAL.

a Pnz 33:1

b Pnz 33:27

Ps 91:1

c Jr 10:12

d Ps 93:2

Iza 40:28

Hb 1:12

1Ti 1:17

Ot 1:8

Ot 15:3

e Pos 3:19

Ps 104:29

Ps 146:3, 4

Pr 3:20

Pr 12:7

f 2Pe 3:8

g Job 9:25

h Ps 103:15

1Pe 1:24

2. stupac

a Job 14:2

b Br 17:12, 13

Pnz 32:22

c Jr 16:17

d IZR 24:12

He 4:13

e 2Sa 19:34, 35

f Job 14:10

Ps 78:39

Lk 12:20

Jk 4:13, 14

6 Ona ujutro cvate i buja, a do večeri uvene i osuši se.^a

7 Jer nestaje nas zbog tvog gnjeva,^b prestrašeni smo zbog tvoje srdžbe.

8 Ti vidiš* naše prijestupe,^c svjetlost tvog lica razotkri-la je naše tajne grijeh#.^d

9 Naši dani* nestaju zbog tvog gnjeva, naše godine prolaze brzo kao uzdah.

10 Naš je životni vijek sedamdeset godina, a ako smo snažniji, osamdeset godina.^e

No život nam je pun nevolja i tuge, godine nam brzo prolaze i mi nestajemo*.^f

11 Tko može pojmiti snagu tvog gnjeva?

90:8 *Dosl.: "Ti si stavio pred sebe". #Ili: "grijehe kojih nismo svjesni". 90:9 *Ili: "Naš život". 90:10 *Ili: "odlijeće-mo".

Tvoja je srdžba velika kao i strahopoštovanje koje zaslužuješ.^a

12 Nauči nas brojiti* naše dane^b kako bismo stekli mudro srce.

13 Vрати se, Jehova!^c Dokle ćeš čekati?^d

Smiluj se svojim slugama.^e

14 Okrijepi nas ujutro svojom vjernom ljubavlju^f da radosno kličemo i veselimo se^g sve dane svog života.

15 Daj nam da se radujemo onoliko dana koliko si nam nanosio nevolju,^h onoliko godina koliko smo trpjeli zlo.ⁱ

16 Neka tvoji slugе vide tvoja djela, neka njihovi sinovi vide tvoju veličanstvenost.^j

17 Jehova, Bože naš, iskaži nam svoju naklonost. Daj da uspije djelo naših ruku, daj da djelo naših ruku uspije.^k

91 Tko živi u skrovitom zaklonu Svevišnjega,^l nalazi utočište u sjeni Svemogućega.^m

2 Reći ću Jehovi: "Ti si moje utočište i moja tvrđava,ⁿ moj Bog, u kojeg se uzdam."^o

3 Jer on će te spasiti od ptičarske zamke, od pogubne pošasti.

4 Svojim će te perjem zakloniti*, pod njegovim krilima naći ćeš utočište.^p

Njegova će vjernost^r biti kao velik štit^s i kao bedem.

90:12 *Ili: "dobro koristiti". **91:4** *Ili: "zapriječiti pristup k tebi".

90. PSAL.

a Iza 33:14

Lk 12:5

b Ps 39:4

c Ps 6:4

d Ps 89:46

e Pnz 32:36

Ps 135:14

f Ps 36:7

Ps 51:1

Ps 63:3

Ps 85:7

g Ps 149:2

h Ps 30:5

i Pnz 2:14

j Br 14:31

Js 23:14

k Ps 127:1

Izr 16:3

Iza 26:12

1Ko 3:7

91. PSAL.

l Ps 27:5

Ps 31:20

Ps 32:7

m Ps 57:1

n Ps 18:2

Izr 18:10

o Izr 3:5

p Izl 19:4

Pnz 32:11

Ru 2:12

r Ps 57:3

Ps 86:15

s Pos 15:1

Ps 84:11

2. stupac

a Ps 121:4, 6

Iza 60:2

b Ps 64:2, 3

Iza 54:17

c Izl 12:13

d Ps 71:3

Ps 90:1

e Izr 12:21

f 2Kr 6:17

Ps 34:7

Mt 18:10

g Izl 23:20

He 1:7, 14

h Iza 63:9

i Ps 37:24

Mt 4:6

Lk 4:10, 11

j Lk 10:19

k Ps 18:2

l Ps 9:10

Izr 18:10

m Ri 10:13

He 5:7

n Ps 138:7

Iza 43:2

5 Nećeš se bojati strahota koje se zbivaju noću,^a ni strijele koja leti danju,^b

6 ni pošasti koja vreba u mraku, ni propasti koja hara usred bijela dana.

7 Tisuću će ih pasti pored tebe i deset tisuća tebi zdesna, ali tebe neće zadesiti nikakvo zlo.^c

8 Sve ćeš to samo gledati, svojim ćeš očima vidjeti kako zle snalazi kazna*.

9 Ti si rekao: "Jehova je moje utočište" i učinio si Svevišnjega svojim prebivalištem.^d

10 Zato te nikakvo zlo neće snaći,^e nikakva pošast neće se približiti tvom šatoru.

11 Jer on će svojim anđelima^f zapovjediti da te čuvaju na svim tvojim putevima.^g

12 Oni će te nositi na svojim rukama^h kako ne bi nogom zapeo o kamen.ⁱ

13 Gazit ćeš mladog lava i kobru, zgazit ćeš grabežljivog lava i veliku zmiju.^j

14 Bog je rekao: "Zato što me voli*, izbavit ću ga,^k zaštitit ću ga jer poznaje[#] moje ime.^l

15 On će me prizvati i ja ću ga uslišiti.^m Bit ću uz njega u nevolji,ⁿ izbavit ću ga i proslaviti.

91:8 *Dosl.: "plaću zlih". **91:14** *Ili: "Zato što mi je privržen". [#]Ili: "priznaje".

- 16 Podarit ću mu dug život^a
i pokazat ću mu svoju spa-
sonosnu moć.”^b

Psalam. Pjesma za dan počinka.

- 92** Dobro je zahvaljivati tebi,
Jehova,^c
pjevati* hvalospjeve tvom
imenu, Svevišnji,
2 ujutro govoriti o tvojoj vjer-
noj ljubavi^d
i noću o tvojoj vjernosti,
3 uz pratnju glazbala s deset
žica i psaltira,
uz njezan zvuk harfe.^e
4 Jer ti me, Jehova, veseliš
svojim djelima,
zbog djela tvojih ruku rado-
sno kličem.
5 Kako su veličanstvena tvoja
djela, Jehova!^f
Kako su samo duboke tvoje
misli!^g
6 Nerazuman čovjek ne može
ih shvatiti.
Bezumnik ne može ovo
razumjeti.^h
7 Kad zli niču kao korov*,
kad cvatu svi koji čine zlo,
to je zato da budu istrijeb-
ljeni zauvijek.ⁱ
8 A ti si, Jehova, uzvišen
u svu vječnost.
9 Jehova, gledaj propast
svojih neprijatelja,
gledaj kako će tvoji neprija-
telji izginuti.
Raspršit ćeš sve zlotvore.^j
10 A meni ćeš dati snagu* kao
u divljeg bika.
Namazat ću svoju kožu
uljem koje daje svježinu.^k
11 Moje će oči gledati propast
mojih neprijatelja,^l

92:1 *Ili: "svirati". 92:7 *Ili: "trava".
92:10 *Dosl.: "uzdignuti rog".

91. PSAL.

a Ps 21:1, 4
Izr 3:1, 2

b Iza 45:17

92. PSAL.

c Ps 50:23

d Iza 63:7

e 1Lje 15:16
1Lje 25:6
2Lje 29:25

f Ps 40:5
Ps 145:4
Pr 3:11
Ot 15:3

g Job 26:14
Ri 11:33

h Ps 14:1
1Ko 2:14

i Ps 37:35, 38
Jr 12:1–3

j Pnz 28:7
Ps 68:1

k Ps 23:5

l Ps 37:34

2. stupac

a Ps 52:8
Iza 61:3
Iza 65:22

b Ps 100:4

c Ps 71:18
Izr 16:31
Iza 40:31
Iza 46:4

d Jr 17:7, 8

e Pnz 32:4

93. PSAL.

f Ps 96:10
Ps 97:1
Iza 52:7
Ot 11:17
Ot 19:6

g Ps 145:13

h Ps 90:2

i Ps 65:7

j Ps 8:1
Ps 76:4

k Ps 19:7
Ps 119:111

l Eze 43:12
1Pe 1:16

moje će uši slušati o porazu
zlotvora koji me napadaju.

- 12 A pravednici će kao palme
procvasti,
kao cedrovi na Libanonu
oni će narasti.^a
13 Oni su posađeni u Jehovi-
nom domu,
cvjetaju u dvorištima našeg
Boga.^b
14 Cvast će i u starosti*,^c
ostat će čili i puni snage^d
15 i govorit će svima da je Je-
hova pravedan.
On je moja stijena,^e u njemu
nema nepravde.

93 Jehova je počeo kralje-
vati!^f

Zaodjenuo se veličanstve-
nošću,

Jehova se zaodjenuo sna-
gom,
opasao se njome.

Zemlja čvrsto stoji,
ne može se pomaknuti*.

- 2 Tvoje prijestolje čvrsto stoji
od davnina,^g
ti postojiš oduvijek.^h
3 Rijeke su nabujale, Jehova,
rijeke su nabujale i huče,
rijeke bujaju i tutnje.
4 Jehova je veličanstven
u nebeskim visinama,
jači je od huke silnih voda,ⁱ
moćniji je od pobješnjelih
morskih valova.^j
5 Tvoje su opomene* nadasve
pouzdana.^k
Jehova, svetost će krasiti
tvoj dom[#] u svu vječnost.

92:14 *Ili: "kad im kosa posijedi". 93:1
*Ili: "poljuljati". 93:5 *Izborna hebrej-
ska riječ može se prevesti i izrazima "po-
uke koje se ponavljaju; podsjetnici". Ta
se riječ može odnositi na zakone, zapo-
vijedi ili propise na koje Bog podsjeća
svoj narod. [#]Ili: "dolikuje tvom domu".

- 94** Bože osvetniče, Jehova,^a
Bože osvetniče, zasjaj!
2 Ustani, suče cijele zemlje!^b
Kazni ohole onako kako
zaslužuju.^c
3 Dokle će se, Jehova,
dokle će se zli radovati?^d
4 Oni govore nepromišljeno
i bahato,
svi se zlotvori hvale.
5 Gaze tvoj narod, Jehova,^e
tlače tvoje vlasništvo.
6 Ubijaju udovice i došljake,
oduzimaju život djeci
bez oca.
7 Govore: "Jah ne vidi,^f
Jakovljevi Bog ne primjećuje
što se događa."^g
8 Urazumite se, vi koji ste
nerazumni!
Bezumnici, kad ćete postati
razboriti?^h
9 Zar onaj koji je načinio uho
ne može čuti?
Zar onaj koji je oblikovao
oko ne može vidjeti?ⁱ
10 Zar onaj koji odgaja narode
ne može ukoriti?^j
On je taj koji prenosi znanje
ljudima!^k
11 Jehova poznaje ljudske
misli,
zna da su samo dah.^l
12 Sretan je čovjek kojeg ti,
Jah, odgajaš,^m
kojeg poučavaš na temelju
svog zakona,ⁿ
13 da bi mu dao spokoj u vrije-
me nevolje,
dok se ne iskopa jama
zlobe.^o
14 Jer Jehova neće ostaviti
svoj narod,^p
neće napustiti svoje vlas-
ništvo.^q
15 Opet će se donositi praved-
ne presude

94. PSAL.

a Pnz 32:35

Na 1:2

Ri 12:19

b Pos 18:25

Dj 17:31

c Ps 31:23

d Ps 73:3

Ps 74:10

e Ps 14:4

f Ps 59:2, 7

Eze 8:12

g Ps 10:4, 11

Ps 73:3, 11

Iza 29:15

h IZR 1:22

i Ps 34:15

j Ps 9:5

Iza 10:12

k Ps 25:8

Iza 28:26

Iv 6:45

l 1Ko 3:20

m Ps 119:71

Izr 3:11

1Ko 11:32

He 12:5, 6

n Ps 19:8

o Ps 55:23

2Pe 2:9

p 1Sa 12:22

Ps 37:28

He 13:5

r Pnz 32:9

2. stupac

a Ps 124:2, 3

2Ko 1:10

b 1Sa 2:9

Ps 37:24

Ps 121:3

Tu 3:22

c Ps 86:17

Flp 4:6, 7

d Iza 10:1

Da 6:7

Dj 5:27, 28

e Ps 59:3

f 1Kr 21:13

g Ps 18:2

h IZR 5:22

2So 1:6

i 1Sa 26:9, 10

95. PSAL.

j 2Sa 22:47

k Ps 50:23

Ps 100:4

i svi koji su čestita srca
živjet će po njima.

- 16** Tko će za mene ustati na
zlotvore?

Tko će se zauzeti za mene
i stati protiv onih koji čine
zlo?

- 17** Da mi Jehova nije pomogao,
začas bih izgubio život*.^a

- 18** Jehova, kad sam rekao:
"Noga će mi se okliznuti",
tvoja me vjerna ljubav
poduprla.^b

- 19** Kad su me obuzele tjeskob-
ne misli,
ti si me utješio i umirio*.^c

- 20** Mogu li se s tobom udružiti
pokvareni vladari*
koji stvaraju neprilike slu-
žeći se zakonom?^d

- 21** Oni žestoko napadaju
pravednika^e
i na smrt osuđuju
nevinoga*.^f

- 22** Ali Jehova će biti moje
sigurno utočište*,
moj će Bog biti stijena koja
mi utočište pruža.^g

- 23** On će oboriti na njih nji-
hova zlodjela.^h
Uništiti će* ih njihovom
vlastitom zloćom.
Uništiti će ih Jehova, naš
Bog.ⁱ

95

Dođite, radosno kličimo
Jehovi!

Pobjednički kličimo Stijeni
koja nam daje spasenje!^l

- 2** Dođimo pred njega* sa
zahvalama,^k

94:17 *Ili: "počinuo na mjestu tišine".

94:19 *Ili: "tvoja mi je utjeha umirila

dušu". **94:20** *Ili: "suci". Dosl.: "prijestolje".

94:21 *Dosl.: "proglašavaju

krivom krv nevinoga". **94:22** *Ili: "si-

gurna gorska utvrda". **94:23** *Dosl.:

"Ušutkat će". **95:2** *Dosl.: "pred njego-

vo lice".

pjevajmo mu i pobjednički
kličimo.

- 3** Jer Jehova je velik Bog
i velik kralj, koji je iznad
svih drugih bogova.^a
- 4** U njegovoj su ruci zemalj-
ske dubine,
njemu pripadaju gorski
vrhovi.^b
- 5** Njemu pripada more, koje je
načinio,^c
njegove su ruke oblikovale
kopno.^d
- 6** Dođite, padnimo ničice*
i poklonimo mu se!
Kleknimo pred Jehovom,
svojim Tvorcem!^e
- 7** Jer on je naš Bog,
a mi smo narod s njegovog
pašnjaka,
ovce koje on* čuva.^f
Kad biste barem poslušali
danas njegove riječi:^g
- 8** "Nemojte biti tvrdoglavi*
kao kod Meribe"^h
kao onog dana kod Mase^Δ
u pustinji,ⁱ
- 9** kad su me vaši preci iskušavali.^j
Prkosili su mi iako su vidjeli
moja djela.^k
- 10** Četrdeset godina gadio mi
se taj naraštaj, pa sam
rekao:
'Njih srce uvijek navodi
na krivi put,
oni nisu upoznali moje
puteve.'
- 11** Zato sam se zakleo u svom
gnjevu:
'Oni neće ući u moj poči-
nak.'^l

95:6 *Ili: "iskažimo mu štovanje". **95:7**
*Ili: "njegova ruka". **95:8** *Dosl.: "Ne-
mujte da vam otvrdnu srca". *"Meriba"
znači "prepirka". ^Δ"Masa" znači "isku-
šavanje; kušnja".

95. PSAL.

a Izl 18:11
Jr 10:10
1Ko 8:5, 6

b Am 4:13
Am 9:3

c Jr 5:22

d Pos 1:9, 10

e Ps 100:3
Mt 4:10
Ot 14:7

f Ps 23:1
Iza 40:11

g He 3:7–11
He 4:7

h He 3:15

i Izl 17:7

j Ps 78:18
1Ko 10:9

k Br 14:22, 23

l Pos 2:3
Br 14:22, 23
He 4:3

2. stupac

96. PSAL.

a Ps 33:3
Ps 40:3
Ps 98:1
Ps 149:1
Iza 42:10

b 1Lje 16:23–25
Ps 66:4

c Ps 40:10
Ps 71:15
Iza 52:7

d Mt 28:19
1Pe 2:9
Ot 14:6

e Ps 97:7
Iza 44:10

f 1Lje 16:26
1Ko 8:4

g Izl 24:9, 10
Iza 6:1–3
Eze 1:27, 28
Ot 4:2, 3

h 1Lje 16:27
1Lje 29:11

i 1Lje 16:28–33
Ps 29:1

j Ps 29:2
Ps 72:19

k Ps 93:1
Ps 97:1
Ot 11:15
Ot 19:6

l Ps 67:4
Ps 98:9

96 Pjevajte Jehovi novu
pjesmu!^a

- Pjevaj Jehovi, sva zemljo!^b
- 2** Pjevajte Jehovi, hvalite
njegovo ime!
Objavljujte iz dana u dan
dobru vijest o spasenju
koje on daje.^c
- 3** Govorite o njegovoj slavi
među narodima,
o njegovim čudesnim djeli-
ma među svim narodima.^d
- 4** Velik je Jehova i dostojan
najveće hvale,
treba ga se bojati više od
svih drugih bogova.
- 5** Bezvrijedni su svi bogovi
drugih naroda,^e
a Jehova je načinio nebesa.^f
- 6** Čast i veličanstvo
okružuju ga,^g
snaga i ljepota u njegovom
su svetišću.^h
- 7** Iskažite čast Jehovi, pleme-
na svih naroda,
iskažite čast Jehovi jer je
slavan i moćan.ⁱ
- 8** Iskažite Jehovi čast* do-
stojnu njegovog imena,^j
ponesite dar i dođite u nje-
gova dvorišta.
- 9** Poklonite se Jehovi* u kra-
snom i svetom ruhu*.
Strepi pred njim, sva zem-
ljo!
- 10** Objavljujte među narodima:
"Jehova je počeo kralje-
vati!^k
Zemlja čvrsto stoji, ne može
se pomaknuti*.
On će pravedno suditi*
narodima."^l

96:8 *Dosl.: "Dajte Jehovi slavu". **96:9**
*Ili: "Štujte Jehovu". *Moguće i: "zbog
njegove uzvišene svetosti". **96:10** *Ili:
"poljuljati". *Ili: "pribaviti pravdu".

- 11 Neka se raduju nebesa i
neka se veseli zemlja.
Neka hući more i sve što je
u njemu.^a
- 12 Neka se raduju polja i sve
što je na njima.^b
Neka i drveće u šumi kliče
radosno^c
- 13 jer Jehova dolazi*,
on dolazi suditi zemlji.
Suditi će svijetu po pravdi^d
i narodima po svojoj vjer-
nosti.^e
- 97** Jehova je počeo kralje-
vatil^f
Neka se veseli zemlja,^g
neka se raduju svi otoci!^h
- 2 Oblaci i gusta tama oba-
vijaju ga.ⁱ
Pravednost i pravda temelj
su njegovog prijestolja.^j
- 3 Vatra ide pred njim^k
i proždire protivnike oko
njega.^l
- 4 Njegove munje obasjavaju
svijet.
Zemlja to gleda i drhti.^m
- 5 Gore se kao vosak rastapa-
ju pred Jehovom,ⁿ
pred Gospodarom cijele
zemlje.
- 6 Nebesa objavljuju njegovu
pravednost,
svi narodi vide njegovu
slavu.^o
- 7 Neka se osramote svi koji
štiju rezbarene kipove,^p
koji se diče svojim bez-
vrijednim bogovima.^r
Poklonite se njemu*, svi
bogovi!^s
- 8 Sion sluša i raduje se,^t
Judini se gradovi vesele

96:13 *Ili: "je došao". 97:7 *Ili: "Štujte njega".

96. PSAL.

a Ps 98:7
b Ps 65:13
c 1Lje 16:33
d Pos 18:25
Ps 9:8
Ps 98:9
Dj 17:31
2Pe 3:7
e Pnz 32:4

97. PSAL.

f Ps 96:10
Ot 11:16, 17
Ot 19:6
g Iza 49:13
h Iza 60:9
i Iza 20:21
j Ps 99:4
k Ps 50:3
Da 7:9, 10
l Na 1:2, 6
Mi 4:1
m Iza 19:16, 18
Ps 77:18
Ps 104:32
n Su 5:5
Na 1:5
Hb 3:6
o Hb 2:14
p Jr 10:14
r Iza 37:19
s Iza 12:12
Iza 18:11
t Iza 51:3

2. stupac

a Ps 48:11
b Iza 18:11
Iza 44:8
c Ps 34:14
Ps 101:3
Ps 119:104
Ri 12:9
He 1:9
d Ps 37:28
Ps 145:20
e Da 3:28
Mt 6:13
f Ps 112:4
Iza 4:18
Iza 30:26
Mi 7:9

98. PSAL.

g Ps 33:3
Ps 96:1
Ps 149:1
Iza 42:10
h Iza 15:11
Ps 111:2
i Iza 15:6
Iza 52:10
Iza 59:16
Iza 63:5
j Lk 2:30, 31
k Iza 5:16
l Le 26:42
Lk 1:54, 55
m Iza 49:6
Dj 28:28
Ri 10:18
n Ps 47:1
Ps 67:4

zbog tvojih zakona,
Jehova.^a

- 9 Jer ti si, Jehova, svevišnji
vladar cijele zemlje.
Ti si daleko uzvišeniji od
svih drugih bogova.^b
- 10 Vi koji ljubite Jehovu,
mrzite zlo!^c
On čuva život onih koji su
mu vjerni,^d
izbavlja ih iz ruke zlih.^e
- 11 Svjetlost je zasjala praved-
nicima^f
i radost onima koji su čes-
tita srca.
- 12 Radujte se Jehovi, praved-
nici,
i hvalite njegovo sveto ime*.

Pjesma.

- 98** Pjevajte Jehovi novu
pjesmu,^g
jer je učinio čudesna djela.^h
Njegova desnica, njegova
sveta ruka, donijela je
spasenje*.ⁱ
- 2 Jehova je obznanio da on
daje spasenje,^j
pred narodima je otkrio
svoju pravednost.^k
- 3 Sjetio se svoje ljubavi*
i vjernosti prema izrael-
skom narodu.^l
Cijela je zemlja vidjela spa-
senje koje je dao* naš
Bog.^m
- 4 Pobjednički kliči Jehovi,
sva zemljo!
Veselite se, radosno kličite
i pjevajte* hvalospjeve!ⁿ
- 5 Pjevajte hvalospjeve Jehovi
uz harfu,
hvalite ga uz harfu i pjesme!

97:12 *Dosl.: "upućujte hvale njegovom svetom spomenu". 98:1 *Ili: "donijela mu je pobjedu". 98:3 *Ili: "vjerne ljubavi". *Ili: "pobjedu koju je izvojevao". 98:4 *Ili: "svirajte".

- 6 Uz trube i zvuk roga^a
pobjednički kličite pred
Kraljem, Jehovom!
- 7 Neka hući more i sve što je
u njemu,
zemlja i oni koji žive na njoj.
- 8 Neka rijeke plješću rukama,
neka gore kliču radosno^b
- 9 jer Jehova dolazi* suditi
zemlji.
Pravedno će suditi svijetu^c
i pošteno narodima.^d
- 99** Jehova je počeo kraljeva-
ti.^e Neka narodi drhte!
On sjedi na prijestolju
iznad* keruba.^f Neka se
zemlja trese!
- 2 Velik je Jehova na Sionu,
on vlada nad svim
narodima.^g
- 3 Neka hvale tvoje veliko ime^h
jer ono ulijeva strahopošto-
vanje i sveto je.
- 4 On je moćan kralj koji voli
pravdu.ⁱ
Ti si utvrdio ono što je
ispravno.
Uspostavio si u Jakovu
pravdu i pravednost.^j
- 5 Veličajte Jehovu, našeg
Boga,^k i poklonite se*
pred njim[#].^l
On je svet.^m
- 6 Mojsije i Aron bili su među
njegovim svećenicima,ⁿ
Samuel je bio među onima
koji su prizivali njegovo
ime.^o
Prizivali su Jehovu
i on im je odgovarao.^p
- 7 Obraćao im se iz stupa
od oblaka.^r

98:9 *Ili: "došao je". 99:1 *Moguće i:
"između". 99:5 *Ili: "iskažite mu što-
vanje". #Ili: "pred njegovim nogama".

98. PSAL.

a Br 10:10
1Lje 15:28
2Lje 29:27
b Iza 44:23
c Ps 9:8
Dj 17:31
d Ps 67:4
Ps 96:10
Ri 2:6

99. PSAL.

e Ps 93:1
Ot 11:17
f Izl 25:22
g Ps 83:18
h Ps 8:1
Ps 148:13
Ot 15:4
i Job 36:6
j Pnz 10:17, 18
Jr 9:24
k Izl 15:2
l 1Lje 28:2
Ps 132:7
m Le 19:2
n Izl 24:6
Br 14:19, 20
o 1Sa 7:9
p Izl 15:24, 25
1Sa 15:10
r Izl 19:9

2. stupac

a Izl 40:16
1Sa 12:3
b Pnz 9:19
c Mi 7:18
d Izl 34:6, 7
e Izl 15:2
f Ps 2:6
g 1Sa 2:2
Iza 6:3

100. PSAL.

h Ps 95:1, 2
Ps 98:4
i Pnz 12:12
Ne 8:10
j Pnz 6:4
k Ps 149:2
l Ps 95:6, 7
Eze 34:31
1Pe 2:25
m Ps 50:23
Ps 66:13
Ps 122:1, 2
n Ps 65:4
o Ps 96:2
He 13:15
p Ps 86:5
Lk 18:19
r Izl 34:6, 7
Pnz 7:9
Ps 98:3

Slušali su opomene* i držali
se uredbi koje im je dao.^a

- 8 Jehova, Bože naš, ti si im
odgovarao.^b
Ti si im opraštao,^c
ali si ih i kažnjavao* za
njihove grijeha.^d
- 9 Veličajte Jehovu, našeg
Boga,^e
i poklonite se pred njego-
vom svetom gorom^f
jer je Jehova, naš Bog, svet.^g

Zahvalna pjesma.

100

Pobjednički kličite Jeho-
vi, sva zemljo!^h

- 2 Služite Jehovi s veseljem!ⁱ
Dođite pred njega radosno
kličući!
- 3 Znajte* da je Jehova Bog.^j
On nas je načinio i mi mu
pripadamo[#].^k
Mi smo njegov narod i ovce
s njegovog pašnjaka.^l
- 4 Udite na njegova vrata sa
zahvalama,^m
u njegova dvorišta s hva-
lama.ⁿ
Zahvaljujte mu, hvalite
njegovo ime.^o
- 5 Jer Jehova je dobar,^p
njegova vjerna ljubav traje
vječno,
njegova vjernost iz narašta-
ja u naraštaj.^r

Davidov psalam. Pjesma.

101

Pjevat ću o vjernoj lju-
bavi i pravdi.

Tebi ću, Jehova, pjevati*
hvalospjeve.

99:7 *Izvorna hebrejska riječ može se
prevesti i izrazima "pouke koje se po-
navljaju; podsjetnici". Ta se riječ može
odnositi na zakone, zapovijedi ili propi-
se na koje Bog podsjeća svoj narod.
99:8 *Dosl.: "osvećivao im se". 100:3
*Ili: "Priznajte". #Moguće i: "a ne mi
sami". 101:1 *Ili: "svirati".

2 Postupat ću razborito i živjeti čestito.

Kada ćeš mi priteći u pomoć?

I u svom ću domu postupati čestito*.^a

3 Neću stavljati pred svoje oči ništa što je bezvrijedno*. Mrzim djela onih koji su skrenuli s pravog puta,^b ne želim imati ništa s njima*.

4 Držim se podalje od ljudi pokvarena srca

i klonim se onog* što je zlo.

5 Ušutkat ću* onoga tko potajno kleveće svog bližnjeg.^c

Neću trpjeti

onoga tko je oholih očiju i bahata srca.

6 Upravit ću pogled na vjerne na zemlji, oni će sa mnom stanovati. Tko živi čestito, taj će mi služiti.

7 Nitko tko obmanjuje druge, neće stanovati u mom domu.

Nitko tko govori laži, neće ostati preda mnom.

8 Svakog jutra zatirat ću* sve zle na zemlji da iz Jehovinog grada istrijebim sve koji čine zlo.^d

Molitva potlačenoga koji je očajan*, pa svoje brige povjerava Jehovi.^e

102 Jehova, čuj moju molitvu,^f neka moj vapaj dopre do tebe.^g

101:2 *Ili: "biti odan tebi svim srcem". **101:3** *Ili: "zlo". *Ili: "njihova djela neće prionuti uz mene". **101:4** *Dosl.: "ne želim znati za ono". **101:5** *Ili: "Uništiti ću". **101:8** *Dosl.: "ušutkavat ću". **102:nsl.** *Ili: "klonuo".

101. PSAL.

a 1Kr 9:4
Ps 78:70, 72

b Ps 97:10

c Izr 20:19

d Izr 20:8

102. PSAL.

e Ps 61:2
Ps 142:2

f Ps 55:1
Da 9:17

g Izl 2:23

2. stupac

a Ps 27:9
Tu 1:20

b Ps 143:7
Iza 65:24

c Tu 1:13

d Ps 143:4

e Ps 6:6
Ps 38:8

f Job 19:20
Izr 17:22

g Ps 38:11

h Ps 31:11
Ps 74:10
Ps 79:4

i Tu 3:15

j Ps 80:5

k Ps 39:5

l Job 14:1, 2
Ps 102:4

m Ps 90:2

n Izl 3:15

o Iza 49:15

2 Nemoj okrenuti lice od mene kad se nadem u nevolji.^a

Prigni uho k meni*, brzo me usliši kad te prizovem.^b

3 Jer dani mi nestaju kao dim, kosti su mi usijane kao ognjište.^c

4 Srce mi vene kao trava i suši se,^d zaboravljam jesti.

5 Od glasnog uzdisanja^e postao sam kost i koža.^f

6 Sličim na pelikana u pustoši.

Nalik sam ćuku koji živi među ruševinama.

7 San mi ne dolazi na oči*, nalik sam samotnoj ptici na krovu.^g

8 Po cijeli dan neprijatelji mi se rugaju.^h Oni koji mi se podsmjehuju*, spominju moje ime u kletvama.

9 Pepeo jedem kao kruhⁱ i sa suzama miješam svoje piće^j

10 zbog tvoje srdžbe i tvog gnjeva, jer si me najprije podignuo, a onda odbacio.

11 Moji su dani kao sjena koja nestaje*,^k sušim se kao trava.^l

12 A ti, Jehova, ostaješ u svu vječnost,^m tvoja slava* traje iz naraštaja u naraštaj.ⁿ

13 Ti ćeš ustati i smilovat ćeš se Sionu^o

102:2 *Ili: "Sagni se i poslušaj me". **102:7** *Moguće i: "Ispijem sam". **102:8** *Ili: "od mene prave ludu". **102:11** *Ili: "izdužena sjena". **102:12** *Ili: "ime". Dosl.: "spomen".

jer je vrijeme da mu iskažeš
milost,^a

došlo je vrijeme za to.^b

14 Jer tvoji sluge vole njegovo
kamenje,^c

čeznu čak i za njegovim
prahom.^d

15 Drugi narodi bojat će se
Jehovinog imena,
svi kraljevi na zemlji bojat
će se tvoje slave.^e

16 Jer Jehova će opet izgraditi
Sion,^f
pokazat će se u svojoj slavi.^g

17 Saslušat će molitve onih
koji su ostali bez ičega,^h
neće prezreti njihove
molitve.ⁱ

18 Ovo je napisano za budući
naraštaj^j
kako bi oni koji će se roditi*
hvalili Jaha.

19 Jer on gleda iz svog svetog
prebivališta u visinama,^k
s nebesa Jehova gleda zem-
lju,

20 da čuje uzdisaje
zatočenika,^l

da oslobodi one koji su
osuđeni na smrt,^m

21 kako bi se Jehovino ime
objavilo na Sionuⁿ
i njegova hvala u Jeruza-
lemu

22 kad se narodi i kraljevstva
skupe da služe Jehovi.^o

23 Prerano mi je oduzeo
snagu,
skratio mi je dane.

24 Rekao sam: "Bože moj,
ti kojem godine teku iz
naraštaja u naraštaj,^p
nemoj mi uzeti život na
polovini mog vijeka.

102:18 *Dosl.: "narod koji će biti stvo-
ren".

102. PSAL.

a Iza 60:10

b Ezr 1:1, 2

Iza 40:2

Da 9:2

c Ne 2:3

Ps 137:5

d Ps 79:1

e Iza 60:3

Za 8:22

f Ps 147:2

Jr 33:7

g Iza 60:1

h Da 9:20, 21

i Ps 22:24

j Ps 78:4

Ri 15:4

k 2Lje 16:9

l Izl 3:7

Iza 61:1

m 2Lje 33:12, 13

Ps 79:11

n Ps 9:13, 14

Ps 22:22

Iza 51:11

o Iza 11:10

Iza 49:22

Iza 60:3

p Ps 90:2

Hb 1:12

Ot 1:8

2. stupac

a Ps 8:3

Iza 48:13

He 1:10–12

b Job 36:26

Mi 3:6

Jk 1:17

c Iza 66:22

103. PSAL.

d Pnz 8:2

Ps 105:5

e 2Sa 12:13

Iza 43:25

f Izl 15:26

Ps 41:3

Ps 147:3

Iza 33:24

Jk 5:15

Ot 21:4

g Ps 56:13

h Mi 7:18

i Ps 23:5

Ps 65:4

j Ps 51:12

Iza 40:31

k Ps 9:8

l Ps 12:5

Izr 22:22, 23

Jk 5:4

m Izl 24:4

Br 12:8

n Ps 147:19

o Iza 55:7

Jk 5:11

p Izl 34:6

Jl 2:13

Jn 4:2

25 Davno si položio temelje
zemlji,

nebesa su djelo tvojih ruku.^a

26 Oni će nestati, a ti ćeš
ostati.

Istrošit će se kao haljina.

Zamijenit ćeš ih kao odjeću
i oni će nestati.

27 A ti si isti i tvojim godinama
nema kraja.^b

28 Djeca tvojih slugu živjet će
bez straha*,
njihovi će potomci spokojno
živjeti pred tobom."^c

Davidov psalam.

103 Hvali Jehovu, dušo*
moja!

Neka sve što je u meni hvali
njegovo sveto ime.

2 Hvali Jehovu, dušo moja,
i ne zaboravi sva njegova
djela.^d

3 On ti oprašta sve
prijestupe^e
i liječi sve tvoje bolesti*,^f

4 spašava te da ne odeš
u grobnu jamu^g

i kruni te vjernom ljubavlju
i milosrdem.^h

5 Cijeli ti život velikodušno
daje svakojaka dobra,ⁱ
pa ti se mladenačka snaga
obnavlja kao u orla.^j

6 Jehova postupa pravedno
i pravično^k
prema svima koji su potla-
čeni.^l

7 Obznanio je svoje puteve
Mojsiju,^m
svoja djela Izraelcima.ⁿ

8 Jehova je milosrdan i sami-
lostan*,^o
strpljiv[#] i pun vjerne
ljubavi.^p

102:28 *Ili: "u sigurnosti". 103:1 *Vidi
Rječnik. 103:3 *Ili: "boli". 103:8 *Ili:
"dobrostitv". #Ili: "spor srditi se".

- 9 Neće nas zauvijek ukoravati zbog naših grešaka^a niti će se vječno ljutiti na nas.^b
- 10 Ne postupa s nama po našim grijesima^c niti nas kažnjava onako kako smo zaslužili zbog svojih prijestupa.^d
- 11 Jer koliko su nebesa viša od zemlje, toliko je velika vjerna ljubav koju on iskazuje onima koji ga se boje.^e
- 12 Koliko je istok daleko od zapada, toliko od nas udaljuje naše prijestupe.^f
- 13 Kao što je otac milosrdan svojoj djeci, tako je Jehova milosrdan onima koji ga se boje.^g
- 14 Jer on dobro poznaje našu građu,^h ne zaboravlja da smo prah.ⁱ
- 15 Smrtnom čovjeku dani traju kratko kao i travi.^j On je poput cvijeta koji cvate u polju.^k
- 16 Ali kad zapuše vjetar, nestane ga, kao da ga nikad nije ni bilo*.
- 17 A Jehovina će vjerna ljubav u svu vječnost počivati na onima koji ga se boje^l i njegova pravednost na djeci njihove djece,^m
- 18 na onima koji se drže njegovog savezaⁿ i koji savjesno izvršavaju njegove naredbe.
- 19 Jehova je utvrdio svoje prijestolje na nebesima,^o on kraljuje nad svime.^p

103:16 *Dosl.: "više ga ne poznaje njegovo mjesto".

103. PSAL.

a Ps 30:5
b Iza 57:16
c Ne 9:31
d Ezr 9:13
Ps 130:3
Iza 55:7
e Ps 103:17
Iza 55:9
f Le 16:21, 22
Iza 43:25
Jr 31:34
g Ps 78:38
Iza 49:15
Mi 3:17
Jk 5:15
h Ps 78:39
i Pos 2:7
j Ps 90:5, 6
1Pe 1:24
k Job 14:1, 2
l Lk 1:50
m Izl 20:6
n Izl 19:5
Pnz 7:9
Ps 25:10
o 2Lje 20:6
Iza 66:1
p Ps 47:2
Ps 145:13
Da 4:25

2. stupac

a Da 7:10
b 2Kr 19:35
Lk 1:19
c 1Kr 22:19
Ps 148:2
Lk 2:13, 14
d Mt 13:41
He 1:7

104. PSAL.

e Ps 103:1
f Ps 86:10
g 1Lje 16:27
Eze 1:27, 28
Da 7:9
h Jk 1:17
1lv 1:5
i Iza 40:22
j Ps 18:11
Am 9:6
k Pnz 33:26
Iza 19:1
l 2Sa 22:11
Job 38:1
m Eze 1:13
He 1:7, 14
n Job 38:4, 6
Ps 24:1, 2
o Pr 1:4
p Pos 1:2
r Pos 1:9

- 20 Hvalite Jehovu, svi njegovi anđeli,^a koji ste iznimno moćni, koji izvršavate njegovu riječ^b i slušate njegove zapovijedi*.
- 21 Hvalite Jehovu, sve njegove vojske,^c njegovi sluge koji vršite njegovu volju.^d
- 22 Hvalite Jehovu, sva njegova djela, na svim mjestima gdje on vlada. Hvali Jehovu, dušo moja!

104 Hvali Jehovu, dušo* moja!^e

Jehova, Bože moj, neizmjereno si velik.^f

Veličanstvom i krasotom ti si se zaodjenuo.^g

- 2 Zaogrnuo si se svjetlošću^h kao plaštem,

razapeo si nebesa kao šatorsko platno.ⁱ

- 3 Među nebeskim vodama postavljajš grede za svoje gornje odaje,^j od oblaka praviš svoja kola,^k putuješ na krilima vjetra.^l

- 4 Svojim anđelima daješ moć*, svoje sluge pretvaraš u vatru koja guta sve pred sobom.^m

- 5 Postavio si zemlju na njene temelje,ⁿ neće se pomaknuti sa svog mjesta* u svu vječnost.^o

- 6 Prekrio si je dubokim vodama kao haljinom.^p

Vode su stajale iznad gora.

- 7 Kad si im zaprijetio, razbježale su se,^r

103:20 *Dosl.: "slušate glas (zvuk) njegove riječi". 104:1 *Vidi Rječnik. 104:4 *Dosl.: "Svoje anđele činiš duhovima". 104:5 *Ili: "neće se poljuljati".

- od tutnjave tvojih gromova
prestravljeni su pobjegle
- 8** na mjesto koje si za njih
odredio.
Gore su se uzdignule,^a
a doline spustile.
- 9** Postavio si granicu koju
ne smiju prijeći^b
da nikad više ne prekriju
zemlju.
- 10** Šalješ vode u doline*,
među gorama one teku.
- 11** Napajaju sve životinje
u divljini,
divlji magarci njima gase
žed.
- 12** Na drveću pokraj tih voda
ptice počivaju,
iz gustih krošnji odjekuje
njihov pjev.
- 13** Ti natapaš gore iz svojih
gornjih odaja.^c
Zemlja se siti plodovima
tvog rada.^d
- 14** Daješ da niče trava za stoku
i bilje za ljude^e
kako bi sa zemlje dobivali
hranu
- 15** i vino koje čovjeku veseli
srce,^f
ulje od kojeg mu lice sjaji
i kruh koji krijepi srce
smrtnom čovjeku.^g
- 16** Napojena su Jehovina
stabla,
libanonski cedrovi koje je
posadio,
- 17** na kojima ptice svijaju
gnijezda.
Rodi^h je dom na stablima
borovice.
- 18** Visoke gore pripadaju kozo-
rozima,ⁱ
litice su zaklon pećinarima.^j
- 104:10** *Ili: "vadije". Vidi izraz "vadi" u
Rječniku.

104. PSAL.

a Izr 8:25

b Job 38:8-10

Ps 33:7

Izr 8:29

Jr 5:22

c Job 38:37

Ps 147:8

Jr 10:13

Am 9:6

Mt 5:45

d Ps 65:9

Dj 14:17

e Pos 1:29, 30

Pos 9:3

f Pr 9:7

g Pr 10:19

h Jr 8:7

i Job 39:1

j Izr 30:26

2. stupac

a Pos 1:16

Ps 19:6

Jr 31:35

b Pos 1:5

Ps 74:16

Iza 45:7

c Am 3:4

d Ps 147:9

e Ne 9:6

f Izr 3:19

Jr 10:12

g Pos 1:21

h Job 41:1

i Ps 136:25

Ps 145:15

Ps 147:9

Mt 6:26

j Lk 12:24

k Ps 107:9

Ps 145:16

l Pos 3:19

Job 34:14, 15

Ps 146:3, 4

Pr 3:19, 20

Pr 12:7

m Job 33:4

Dj 17:28

n Pos 1:31

- 19** Načinio si mjesec da se od-
ređuju vremena.
Sunce zna kada treba zaći.^a
- 20** Ti razastireš tamu, pa pada
noć^b
i tada sve šumske životinje
lutaju okoilo.
- 21** Mladi lavovi riču za plije-
nom^c
i traže hranu koju daje Bog.^d
- 22** Kad izađe sunce,
povlače se i liježu u svoje
brloge.
- 23** Čovjek se prihvaća posla
i radi do večeri.
- 24** Kako je mnogo tvojih djela,
Jehova!^e
Sva si ih mudro načinio.^f
Zemlja je puna onoga što si
stvorio.
- 25** A more, tako veliko i široko,
vrvi bezbrojnim živim biči-
ma, malima i velikima.^g
- 26** Njime plove brodovi.
Levijatana^{*h} si načinio da se
u njemu igra.
- 27** Svi oni očekuju od tebe
da im daš hranu u pravo
vrijeme.ⁱ
- 28** Što im daješ, uzimaju.^j
Kad otvoriš ruku, dobivaju
obilje svakojakih dobara.^k
- 29** Kad okreneš lice od njih,
uznemire se.
Uzmeš li njihov duh*, umiru
i vraćaju se u prah.^l
- 30** Pošalješ li svoj duh, nastaje
život.^m
Ti obnavljaš lice zemlji.
- 31** Jehovina slava trajat će
u svu vječnost.
Jehova će se radovati
svojim djelima.ⁿ
- 32** On pogleda zemlju i ona se
zatrese,
- 104:26** *Vidi Rječnik. **104:29** *Ili: "ži-
votnu silu".

dotakne gore i one se za-
dime.^a

33 Pjevat ću Jehovi^b cijelog
života,
pjevat ću* hvalospjeve svom
Bogu dokle god sam živ.^c

34 Neka mu moje misli budu
ugodne.*
Radovat ću se Jehovi.

35 Grešnici će biti izbrisani
s lica zemlje,
zlih više neće biti.^d
Hvali Jehovu, dušo moja!
Hvalite Jaha!*

105 Zahvaljajte Jehovi,^e
prizivajte njegovo
ime,
objavljajte među narodima
njegova djela!^f

2 Pjevajte mu, pjevajte* mu
hvalospjeve,
razmišljajte[#] o svim njego-
vim čudesnim djelima.^g

3 Dičite se njegovim svetim
imenom,^h
neka se raduje srce onih
koji traže Jehovu.ⁱ

4 Tražite Jehovu^j i njegovu
snagu,
stalno tražite njegovu na-
klonost*.

5 Sjećajte se čudesnih djela
koja je učinio,
njegovih čuda i zakona
koje je izrekao,^k

6 vi, potomci njegovog sluge
Abrahama,^l
vi, Jakovljevi sinovi, izabra-
nici njegovi.^m

104:33 *Ili: "svirat ću". **104:34** *Mogu-
će i: "Neka mu bude ugodno moje raz-
mišljanje o njemu." **104:35** *Ili: "Ale-
luja!" "Jah" je skraćeni oblik imena
"Jehova". **105:2** *Ili: "svirajte". [#]Mo-
guće i: "govorite". **105:4** *Dosl.: "nje-
govo lice".

104. PSAL.

a Izl 19:18
b Ps 13:6
c Ps 146:2
d Ps 37:10, 38
Izr 2:22

105. PSAL.

e Ps 136:1
f 1Lje 16:8–13
Ps 96:3
Ps 145:11, 12
Iza 12:4
g Ps 77:12
Ps 119:27
h Jr 9:24
i Ps 119:2
j Am 5:4
Sf 2:3
k Pnz 7:18, 19
l Izl 3:6
m Izl 19:5, 6
Iza 41:8

2. stupac

a Izl 20:2
Ps 100:3
b 1Lje 16:14–18
Iza 26:9
Ot 15:4
c Ne 1:5
d Pnz 7:9
Lk 1:72, 73
e Pos 17:1, 2
Pos 22:15–18
f Pos 26:3
g Pos 12:7
Pos 13:14, 15
Pos 15:18
Pos 26:3
Pos 28:13
h Ps 78:55
i Pos 34:30
j Pos 17:8
Pos 23:4
1Lje 16:19–22
Dj 7:4, 5
k Pos 20:1
Pos 46:6
l Pos 31:7, 42
m Pos 12:17
Pos 20:2, 3
n Pos 26:9, 11
o Pos 41:30, 54
Pos 42:5
Dj 7:11
p Pos 37:28, 36
Pos 45:4, 5
Pos 50:20
r Pos 39:20

7 On je Jehova, naš Bog,^a
njegovi zakoni vrijede za
cijelu zemlju.^b

8 On će se zauvijek sjećati
svog saveza,^c
kroz tisuću naraštaja sjećat
će se obećanja koje je
dao*,^d

9 saveza sklopljenog s Abra-
hamom^e
i zakletve dane Izaku,^f

10 koju je dao kao jamstvo
Jakovu,

kao trajan savez Izraelu,
11 kad je rekao: "Tebi ću dati
Kanaan,^g
dodijelit ću ti ga u nasljed-
stvo."^h

12 Bilo je to kad su još bili
malobrojni,ⁱ
kad ih je bilo vrlo malo i kad
su bili došljaci u zemlji.^j

13 Išli su od naroda do naroda,
iz jednog kraljevstva u
drugo.^k

14 Nikome nije dao da ih tlači,^l
nego je zbog njih ukoravao
kraljeve,^m

15 govoreći: "Ne dirajte moje
pomazanike,
mojim prorocima ne činite
zla!"ⁿ

16 Dozvaio je glad na zemlju,^o
uništio im je sve zalihe
kruha*.

17 Pred njima je poslao Josipa,
čovjeka koji je bio prodan
u roblje.^p

18 Okovima su mu stegnuli
noge,^r
oko vrata su mu stavili že-
ljezne lance.

105:8 *Dosl.: "riječi koju je zapovjedio".
105:16 *Dosl.: "štapove s kruhom". Vje-
rojatno je riječ o štapovima na kojima su
se čuvali kolutasti kruhovi.

19 Do vremena kad se ispunilo ono što je rečeno,^a Jehovina ga je riječ proči-stila.

20 Kralj je zapovjedio da ga puste iz zatvora,^b vladar nad narodima oslobodio ga je.

21 Postavio ga je za gospodara nad svojim dvorom, za upravitelja nad svim svojim imanjem.^c

22 Dao mu je da vlada nad njegovim velikašima* kako god želi i da uči mudrosti njegove starješine.^d

23 Potom je Izrael došao u Egipat,^e Jakov je živio kao došljak u Hamovoj zemlji.

24 Bog je svom narodu dao mnogo djece,^f učinio ih je moćnijima od njihovih neprijatelja.^g

25 Dopustio je da neprijatelji zamrze njegov narod, da se lukavo okome na njegove sluge.^h

26 Poslao je svog slugu Mojsija,ⁱ a i Arona,^j kojeg je odabrao da pođe s njim.

27 Preko njih je činio znakove među njima*, čuda u Hamovoj zemlji.^k

28 Poslao je tamu, koja je obavila zemlju.^l Oni* se nisu pobunili protiv njegovih riječi.

29 Pretvorio im je vode u krv i pomorio im je ribu.^m

105:22 *Dosl.: "da veže njegove velikaše". 105:27 *Po svemu sudeći, misli se na Egipćane. 105:28 *Moguće je da se misli na Mojsija i Arona.

105. PSAL.

a Dj 7:10

b Pos 41:14

c Pos 41:39–41
Pos 41:48
Pos 45:8

d Pos 41:33, 38

e Pos 46:4, 6

f Izl 1:7
Dj 7:17

g Izl 1:8, 9

h Izl 1:10
Dj 7:18, 19i Izl 3:10
Izl 4:12
Izl 6:11j Izl 4:14
Izl 7:1k Ne 9:10
Ps 78:43–51

l Izl 10:22, 23

m Izl 7:20, 21

2. stupac

a Izl 8:6

b Izl 8:17, 24

c Izl 9:23–26

d Izl 10:13–15

e Izl 12:29

f Pos 15:13, 14
Izl 3:22
Izl 12:35, 36

g Izl 12:33

h Izl 14:19, 20

i Izl 13:21

j Ps 78:27

k Izl 16:12–15
Ps 78:24l Izl 17:6
1Ko 10:1, 4

m Ps 78:15, 16

n Pos 12:7
Pos 15:13, 14
Izl 2:24
Pnz 9:5

30 Žabe su preplavile njihovu zemlju,^a čak i kraljeve odaje.

31 Naredio je neka navale obadi i komarci u sve njihove krajeve.^b

32 Kišu im je pretvorio u tuču i poslao munje* na njihovu zemlju.^c

33 Potukao im je lozu i smokve i polomio drveće na cijelom njihovom području.

34 Rekao je neka navale skakavci, bezbrojni mladi skakavci.^d

35 Oni su proždri sve bilje u zemlji, proždri su i urod s njihovih polja.

36 Potom je pobio sve prvorođeno u njihovoj zemlji,^e sve njihove prvence.

37 Izveo je svoj narod sa srebrom i zlatom.^f Među njegovim plemenima nije bilo nemoćnoga.

38 Egipćani su se obradovali odlasku Izraelaca jer ih je spopao strah od njih.^g

39 Bog je razastro oblak da ih zakloni^h i poslao vatru da im svijetli noću.ⁱ

40 Tražili su mesa, pa im je poslao prepelice.^j Hranio ih je kruhom s neba.^k

41 Otvorio je stijenu i potekle su vode,^l potekle su kroz pustinju kao rijeka.^m

42 Jer sjetio se svetog obećanja koje je dao svom sluzi Abrahamu.ⁿ

105:32 *Ili: "vatru".

43 Izveo je svoj narod i oni su se veselili,^a

izveo je svoje izabranike i oni su radosno klicali.

44 Dao im je zemlje drugih naroda,^b

dao im je da naslijede ono što su drugi s puno truda stekli,^c

45 kako bi se pridržavali njegovih uredbi^d i držali se njegovih zakona. Hvalite Jaha!^{*}

106 Hvalite Jaha!^{*} Zahvaljajte Jehovi jer je dobar,^e

njegova vjerna ljubav traje vječno.^f

2 Tko može objaviti sva Jehovina moćna djela, razglasiti sva njegova hvalevrijedna djela?^g

3 Sretni su oni koji postupaju pravedno, koji uvijek čine ono što je ispravno.^h

4 Sjeti me se, Jehova, kad iskažeš naklonost* svom narodu.ⁱ

Pobrini se za mene i spasi me

5 da iskusim dobrotu koju pokazuješ svojim izabranicima,^j

da se radujem s tvojim narodom,

da te ponosno hvalim* zajedno s tvojim vlasništvom.

6 Zgriješili smo kao i naši preci,^k

krivo smo postupali, činili smo zlo.^l

105:45; 106:1 *Ili: "Aleluja!" "Jah" je skraćeni oblik imena "Jehova". 106:4 *Ili: "milost". 106:5 *Ili: "da se dičim tobom".

105. PSAL.

a Br 33:3

b Js 11:23

Js 21:43

Ne 9:22

Ps 78:55

Dj 13:19

c Pnz 6:10, 11

Js 5:11, 12

d Pnz 4:40

106. PSAL.

e Lk 18:19

f 1Lje 16:34

Ezr 3:11

Ps 103:17

Ps 107:1

g Ps 40:5

h Ps 15:1, 2

Iza 64:5

i Ne 5:19

Ps 51:18

Ps 119:132

j Izl 19:5

k Ne 9:16

Ps 78:8

l Ezr 9:6

Da 9:5

2. stupac

a Izl 14:11, 12

b Ps 143:11

Eze 20:14

c Izl 9:16

Ri 9:17

d Izl 14:21, 22

e Izl 14:30

f Iza 49:26

g Izl 14:13, 28

h Izl 14:31

i Izl 15:1

j Izl 15:24

Izl 16:2, 3

Izl 17:7

k Br 11:4

Pnz 9:22

1Ko 10:6

l Izl 17:2

Ps 78:18

1Ko 10:9

He 3:8, 9

m Br 11:31, 33

Ps 78:29–31

n Br 16:3

o Le 21:8

Br 16:5–7

p Br 16:27, 32

r Br 16:35

7 Naši preci u Egiptu nisu marili za* tvoja čudesna djela.

Nisu se sjećali tvoje neizmjerne vjerne ljubavi, nego su se pobunili kraj mora, kraj Crvenog mora.^a

8 A on ih je spasio zbog svog imena,^b da pokaže svoju moć.^c

9 Zaprijetio je Crvenom moru i ono je presahnulo.

Proveo ih je kroz njegove dubine kao kroz pustinju,^d

10 spasio ih je iz ruke njihovih protivnika,^e izbavio ih je iz ruke neprijatelja.^f

11 Vode su progutale njihove protivnike, nitko od njih nije preživio.^g

12 Tada su povjerovali njegovom obećanju,^h zapjevali su mu hvalu.ⁱ

13 Ali brzo su zaboravili što je učinio.^j

Nisu čekali da im da upute.

14 Prepustili su se svojim sebičnim željama u pustoši,^k iskušavali su Boga u pustinji.^l

15 On im je dao što su tražili, a onda je na njih poslao bolest koja ih je izjela.^m

16 Narod u taboru počeo je zavidjeti Mojsiju, a i Aronu,ⁿ Jehovinom svetom sluzi.^o

17 Tada se zemlja otvorila i progutala Datana i zatrpala Abiramove prištaše.^p

18 Vatra je buknila usred njihove družine, plamen je progutao zle.^r

106:7 *Ili: "nisu shvatili važnost".

- 19** Napravili su tele u Horebu* i klanjali se lijevanom[#] kipu.^a
- 20** Zamijenili su Božju slavu kipom bika, koji travu jede.^b
- 21** Zaboravili su Boga,^c svog spasitelja, koji je učinio velika djela u Egiptu,^d
- 22** čudesna djela u Hamovoj zemlji,^e veličanstvena djela* na Crvenom moru.^f
- 23** Već je htio izdati zapovijed da budu istrijebljeni, ali tada se njegov izabranik Mojsije zauzeo za njih kako bi utišao njegov razoran gnjev.^g
- 24** Potom su prezreli prekrasnu zemlju,^h nisu vjerovali njegovom obećanju.ⁱ
- 25** Gundali su u svojim šatorima,^j nisu slušali Jehovu.^k
- 26** Tada se on zakleo* da će ih pobiti u pustinji,^l
- 27** da će njihove potomke rasijati po narodima i da će oni pomrijeti u drugim zemljama.^m
- 28** A oni su počeli štovati Baala peorskogⁿ i jeli su žrtve prinесene mrtvima*.
- 29** Izazivali su Boga svojim postupcima,^o pa je među njima izbila pošast.^p

106:19 *Vidi Rječnik. [#]Ili: "metalnom".
106:22 *Ili: "djela koja ulijevaju strahopoštovanje". **106:26** *Dosl.: "podignuo je ruku". **106:28** *Odnosno žrtve prinесene mrtvim ljudima ili beživotnim bogovima.

106. PSAL.

a Izl 32:4
 Pnz 9:12
 b Izl 20:4
 c Pnz 32:18
 d Pnz 4:34
 e Ps 78:51
 f Izl 14:25
 g Izl 32:10, 11
 Pnz 9:14, 19
 h Br 13:32
 Pnz 8:7-9
 i Br 14:11
 j Br 14:2
 Pnz 1:27
 k Br 14:22, 23
 l Br 14:28, 29
 He 3:11
 m Le 26:33
 Pnz 4:27
 n Br 25:3
 Ho 9:10
 o Br 25:6
 Pnz 32:16
 p Br 25:9
 1Ko 10:8

2. stupac

a Br 25:7, 8
 b Br 25:11-13
 c Br 20:2, 12
 Br 27:13, 14
 d Br 20:10
 e Jš 16:10
 Jš 17:12
 Su 1:21
 f Br 33:52
 Pnz 7:1, 2
 g Jš 15:63
 Su 1:33
 h Iza 2:6
 i Su 2:11, 12
 2Kr 17:12
 j Izl 23:32, 33
 k Pnz 12:31
 2Kr 16:1, 3
 2Kr 17:17, 18
 Jr 7:30, 31
 1Ko 10:20
 l 2Kr 21:16
 m Eze 16:20
 n Jr 3:9
 o Pnz 32:30
 Su 3:8
 p Su 10:6-8

- 30** Ali kad se Pinhas umiješao i kaznio krivce, pošast je prestala.^a
- 31** Zato ga Bog smatra pravednim iz naraštaja u naraštaj, u svu vječnost.^b
- 32** Oni su izazivali Boga kod voda u Meribi*, pa je Mojsija zbog njih snašla nevolja.^c
- 33** Razljutili su ga*, pa se pre naglio svojim ustima.^d
- 34** Oni nisu istrijebili narode,^e kao što im je Jehova zapovjedio.^f
- 35** Naprotiv, miješali su se s narodima^g i počeli postupati poput njih*.^h
- 36** Štovali su njihove idoleⁱ i oni su im postali zamka.^j
- 37** Žrtvovali su svoje sinove i svoje kćeri demonima.^k
- 38** Prolijevali su nevinu krv,^l krv svojih sinova i kćeri koje su žrtvovali kanaan-skim idolima,^m i zemlja se okaljala krvoproliećem.
- 39** Onečistili su se svojim djelima i bili su nevjerni svom Bogu*.ⁿ
- 40** Zato se Jehova razgnjevio na svoj narod, zgađilo mu se njegovo vlasništvo.
- 41** Predavao ih je u ruke narodima,^o da oni koji ih mrze vladaju njima.^p

106:32 **Meriba" znači "prepirka".
106:33 *Dosl.: "njegov duh". **106:35** *Ili: "naučili se njihovim djelima".
106:39 *Ili: "i svojim su djelima činili duhovni blud".

- 42** Neprijatelji su ih tlačili,
a oni su se morali pokoriti
njihovoj vlasti.
- 43** Mnogo ih je puta izbavljao,^a
ali oni su se uvijek iznova
bunili i bili mu nepo-
slušni,^b
pa su zbog svojih prijestupa
doživljavali poniženje.^c
- 44** A on bi vidio njihovu ne-
volju^d
i čuo njihove vapaje.^e
- 45** Radi njih bi se sjetio svog
saveza
i smilovao bi im se zbog
svoje neizmjerne vjerne
ljubavi.^f

106. PSAL.

a Su 10:11, 12
1Sa 12:11
b Su 4:1
c Su 6:1-5
d Su 2:18
e Su 3:9
f Izl 34:6
Pnz 32:36
Iza 63:7
Tu 3:32
Jl 2:13

2. stupac

a Ezr 9:9
b Ps 79:9
c Jr 32:37
d 1Lje 16:35
e 1Lje 29:10
Ps 41:13
Lk 1:68

- 46** Dao bi da im se smiluju
svi koji su ih porobili.^a
- 47** Spasi nas, Jehova, Bože
naš,^b
i sakupi nas iz drugih
naroda,^c
da bismo veličali tvoje
sveto ime
i radosno te hvalili.^d
- 48** Neka je hvaljen Jehova,
Izraelov Bog,
u svu vječnost!^e
A sav narod neka kaže:
"Amen!"*
Hvalite Jaha!

106:48 *Ili: "Neka bude tako!"

PETA KNJIGA
(Psalmi 107-150)

- 107** Zahvaljajte Jehovi
jer je dobar,^a
njegova vjerna ljubav traje
vječno.^b
- 2** Neka to kažu oni koje je
Jehova izbavio*,
oni koje je izbavio iz ruke
protivnika,^c
- 3** koje je skupio iz svih ze-
malja,^d
s istoka i sa zapada,
sa sjevera i s juga.^e
- 4** Lutali su po pustom kraju,
po pustinji,
nisu našli put do grada u
kojem bi se nastanili.
- 5** Bili su gladni i žedni,
klonuli su od iznemoglosti.
- 6** Zavapili su k Jehovi zbog
svojih nedaća^f
i on ih je izbavio iz njihove
nevolje.^g
- 7** Uputio ih je na pravi put^h
da dođu u grad u kojem
će se nastaniti.ⁱ

107. PSAL.

a Lk 18:19
b 1Lje 16:34
Ps 103:17
c Iza 35:10
Jr 15:21
Mi 4:10
d Ps 106:47
Jr 29:14
e Iza 43:5, 6
Jr 31:8
f Ho 5:14, 15
g Iza 41:17
h Iza 30:21
i Ne 11:3

2. stupac

a 1Lje 16:8
b Ps 40:5
c Ps 34:10
Iza 55:2
Lk 1:53
d Ps 106:43
Tu 3:42
e Le 26:21
f Ps 68:6
Ps 146:7
Iza 49:8, 9
Iza 61:1
g Tu 3:22

- 8** Neka svi zahvaljuju Jehovi^a
za njegovu vjernu ljubav
i za čudesna djela koja je
učinio za ljude.^b
- 9** Jer napojio je žedne
i nasitio gladne svakojakim
dobrima.^c
- 10** Neki su živjeli u gustoj tami,
okovani nevoljom i lancima,
11 jer su se bunili protiv
Božjih riječi
i prezirali upute Sveviš-
njega.^d
- 12** Zato je njihova srca učio
poniznosti nanoseći im
nevolje.^e
Oni su posrtali, a nije bilo
nikoga da im pomogne.
- 13** Prizvali su Jehovu u pomoć
zbog svojih nedaća
i on ih je spasio iz njihove
nevolje.
- 14** Izveo ih je iz guste tame,
raskinuo je njihove okove.^f
- 15** Neka svi zahvaljuju Jehovi
za njegovu vjernu ljubav^g

107:2 *Dosl.: "otkupio".

- i za čudesna djela koja je učinio za ljude.
- 16** Jer razbio je bakrena vrata i slomio željezne zasune.^a
- 17** Oni su bili bezumni i snašla ih je nevolja^b zbog njihovih grijeha i prijestupa.^c
- 18** Izgubili su volju za jelom, došli su pred vrata smrti.
- 19** Prizvali su Jehovu u pomoć zbog svojih nedaća i on ih je spasio iz njihove nevolje.
- 20** Poslao je svoju riječ i izlijčio ih,^d izbavio ih je iz jame u koju su upali.
- 21** Neka svi zahvaljuju Jehovi za njegovu vjernu ljubav i za čudesna djela koja je učinio za ljude.
- 22** Neka prinose žrtve zahvalnice^e i objavljuju njegova djela radosno kličući.
- 23** Oni koji na brodovima plove morem, koji radi trgovine putuju preko velikih voda,^f
- 24** oni su vidjeli Jehovina djela, njegova čudesna djela na pučini.^g
- 25** Vidjeli su kako se na njegovu riječ podiže olujni vjetar,^h koji diže morske valove.
- 26** Moreplovci se dižu do neba, a onda poniru u dubine. Napušta ih hrabrost zbog nevolje koja im prijete.
- 27** Posrću i teturaju poput pijanice, uzaludno je sve njihovo znanje i iskustvo.ⁱ

107. PSAL.

a Iza 45:1, 2

b Jr 2:19

c Tu 3:39

d Ps 147:3

e Le 7:12
Ps 50:14f 2Lje 9:21
Eze 27:9g Pos 1:21
Ps 104:25h Ps 135:7
Jr 10:13
Jn 1:4

i Jn 1:4, 13

2. stupac

a Jn 1:14

b Ps 65:7
Ps 89:9
Jn 1:15

c Ps 105:5

d Ps 111:1

e 1Kr 17:1, 7
Iza 42:15
Am 4:7f Pos 13:10
Pnz 29:22, 23g 2Kr 3:17
Iza 35:7
Iza 41:18h Ps 146:7
Lk 1:53

i Ps 107:7

j Iza 65:21

k Dj 14:17

l Pnz 7:13, 14

m Job 12:21, 24

n 1Sa 2:8

- 28** Tada vape k Jehovi zbog svojih nedaća^a i on ih izbavlja iz njihove nevolje.
- 29** Utišava oluju, pa se morski valovi umire.^b
- 30** Kad se oni smire, moreplovci se raduju, a on ih vodi u željenu luku.
- 31** Neka svi zahvaljuju Jehovi za njegovu vjernu ljubav i za čudesna djela koja je učinio za ljude.^c
- 32** Neka ga uzvisuju pred okupljenim narodom,^d neka ga hvale u vijeću starješina.
- 33** On pretvara rijeke u pustinju, izvore vode u suho tlo,^e
- 34** a plodnu zemlju u slanu pustoš^f zbog zloće onih koji žive na njoj.
- 35** On pretvara pustinju u jezero i suhu zemlju u izvore vode.^g
- 36** Ondje naseljava gladne^h da podignu grad u kojem će živjeti.ⁱ
- 37** Siju polja i sade vinograde^j i oni im donose obilan urod.^k
- 38** On ih blagoslivlja, pa imaju mnogo djece, i ne dopušta da im se smanje stada.^l
- 39** Ali onda opet budu malobrojni i poniženi zbog ugnjetavanja, nevolje i tuge.
- 40** On izljevja prezir na dostojanstvenike i pušta ih da lutaju pustinjskim bespućima.^m
- 41** A siromaha štiti od tlačenjaⁿ i daje mu obitelj veliku kao stado.

- 42 Čestiti to vide i raduju se,^a
a svi nepravedni zatvaraju
usta.^b
- 43 Tko je mudar, taj će razmi-
sliti o svemu tome^c
i promišljati o djelima koja
Jehova čini zbog svoje
vjerne ljubavi.^d

Pjesma. Davidov psalam.

108

Moje je srce postojano,
Bože.

Pjevat ću ti i pjesmom te
hvaliti od sveg srca.^e

- 2 Probudi se, psaltire, i ti,
harfo!^f
Zoru ću probuditi.
- 3 Hvalit ću te među narodi-
ma, Jehova,
pjevat ću* ti hvalospjeve
među narodima.
- 4 Jer tvoja je vjerna ljubav
velika, seže do nebesa,^g
i tvoja je vjernost velika,
dopire do oblaka.
- 5 Uzvisi se iznad nebesa,
Bože,
neka tvoja slava bude nad
svom zemljom.^h
- 6 Da bi bili izbavljeni oni koje
voliš,
spasi nas svojom desnicom
i usliši me.ⁱ
- 7 Bog je rekao u svojoj sveto-
sti*:
"Klicat ću, dat ću Šekem^j
u nasljedstvo,
izmjerit ću ravnice Sukot
i dati je svom narodu.^k
- 8 Gilead^l je moj i Manaše je
moj,
Efrajim mi je kaciga*,^m
Juda mi je zapovjednička
palica.ⁿ

108:3 *Ili: "svirat ću". 108:7 *Moguće
i: "iz svog svetog prebivališta". 108:8
*Dosl.: "utvrda za glavu".

107. PSAL.

a Ps 58:10

b Izl 11:7
Ps 63:11

c Ps 64:9
Ho 14:9

d Ps 77:12
Ps 143:5
Jr 9:24

108. PSAL.

e Ps 57:7-11
Ps 104:33

f Ps 81:2

g Ps 36:5
Ps 103:11

h Ps 8:1
Ps 57:5, 11

i Ps 20:6
Ps 60:5

j Js 17:7

k Pos 33:17
Ps 60:6-8

l Jz 13:8, 11

m Pnz 33:17

n Pos 49:10

2. stupac

a 2Sa 8:2

b Br 24:18
2Sa 8:14

c 2Sa 8:1

d Ps 60:9-12
e Pnz 23:14

f Ps 18:6

g Ps 118:8
Ps 146:3, 4

h 1Sa 2:4
2Sa 22:40
Iza 40:29-31

i Ps 44:5

109. PSAL.

j Ps 33:1

k 2Sa 15:2, 3
Ps 31:18

l 2Sa 15:12
2Sa 16:5-7
Ps 69:4

m 2Sa 13:39

n Ps 35:11, 12
Ps 38:19, 20

o Ps 55:12-14

- 9 Moab mi je posuda za
pranje,^a
na Edom ću baciti svoju
sandalu,^b
nad Filistejom ću pobjed-
nički klicati.^c
- 10 Tko će me uvesti u utvrđeni
grad?
Tko će me voditi sve do
Edoma?^d
- 11 Zar nećeš ti, Bože, koji si
nas odbacio,
ti, Bože naš, koji više
ne ideš u boj s našom
vojskom?^e
- 12 Pomozi nam u našoj nevolji^f
jer uzaludno je nadati se
spasenju od ljudi.^g
- 13 Od Boga ćemo dobiti
snagu,^h
on će zgaziti naše protivni-
ke.ⁱ

Ravnateljju. Davidov psalam. Pjesma.

109

Bože moj, kojeg hva-
lim,^j nemoj šutjeti!

- 2 Jer zli i lukavi otvaraju usta
i napadaju me.
Govore o meni lažljivim
jezikom,^k
- 3 obasipaju me zlobnim
riječima,
napadaju me bez razloga.^l
- 4 Na ljubav mi uzvraćaju
protivljenjem,^m
a ja se stalno molim.
- 5 Vraćaju mi zlo za dobro,ⁿ
mržnju za ljubav.^o
- 6 Postavi zloga nad mojim
neprijateljem,
neka mu protivnik* stoji
zdesna.
- 7 Kad mu se bude sudilo,
neka bude proglašen
krivim*,

109:6 *Ili: "optužitelj". 109:7 *Ili: "zli-
kovcem".

- neka mu se čak i molitva uzme za grijeh.^a
- 8** Neka mu preostane malo dana,^b
neka njegovu nadgledničku službu preuzme netko drugi.^c
- 9** Neka mu djeca ostanu bez oca,
a njegova žena udovica.
- 10** Neka mu djeca lutaju unaokolo i prose,
neka tragaju za kruhom i žive u ruševinama.
- 11** Neka mu lihvar uzme sve što ima,
neka tuđinci razgrabe svu njegovu imovinu.
- 12** Neka mu nitko ne iskaže dobrotu*
i neka se nitko ne smiluje njegovoj djeci kad ostanu bez oca.
- 13** Neka se istrijebe njegovi potomci,^d
neka njihovo ime padne u zaborav s njihovim naraštajem.
- 14** Neka se Jehova sjeća krivnje njegovih predaka,^e
neka ne izbriše grijeh njegove majke.
- 15** Neka Jehova nikad ne zaboravi ono što su učinili
i neka izbriše sa zemlje sjećanje na njih.^f
- 16** Jer zli se nije sjetio iskazati dobrotu*,^g
nego je progonio potlačene,^h uboge i one koji su slomljena srca kako bi ih ubio.ⁱ
- 17** Volio je proklinjati druge, pa ga je snašlo prokletstvo.

109:12, 16 *Ili: "vjernu ljubav".

109. PSAL.

a Iza 1:15
Mi 3:4

b Ps 55:23
Mt 27:5

c Dj 1:16-20

d Ps 37:28

e 2Sa 3:28, 29
2Sa 21:1

f Ps 34:16

g Jk 2:13

h Ps 10:2

i 2Sa 16:11
2Sa 17:1, 2
Ps 37:32

2. stupac

a Ps 109:29

b 2Sa 17:23

c Ps 25:11
Ps 31:3

d Ps 36:7
Ps 69:16
Ps 86:5

e Ps 40:17

f Ps 102:4

g Ps 31:11

h Ps 22:7
Mt 27:39

Nije htio blagoslivljati druge, pa ni sam nije dobio blagoslov.

18 Zaodjenuo se prokletstvima kao haljinom.

I ona su ušla u njegovo tijelo kao voda,
prodrila su u njegove kosti kao ulje.

19 Neka ga njegova prokletstva obaviju poput odjeće koju nosi^a

i poput pojasa kojim je stalno opasan.

20 To je plaća koju Jehova daje onome koji mi se protivi^b

i onima koji zlobno govore o meni.

21 A ti Jehova, Svevišnji Gospodine,
pomozi mi radi svog imena.^c
Izbavi me jer je tvoja vjerna ljubav snažna.^d

22 Jer ja sam bespomoćan i jadan,^e
ranjeno mi je srce u grudima.^f

23 Odlazim kao sjena koja nestaje.
Otresaju me kao skakavca.

24 Koljena mi klecaju od posta,
omršavjelo mi je tijelo i ja kopnim*.

25 Postao sam im ruglo.^g
Kad me vide, podrugljivo odmahuju glavom.^h

26 Pomozi mi, Jehova, Bože moj,
spasi me svojom vjernom ljubavlju.

27 Neka znaju da je to tvoja ruka učinila,
da si to ti, Jehova, učinio.

109:24 *Dosl.: "osušilo mi se tijelo i nema ulja na njemu".

28 Neka me oni proklinju, ali ti me blagoslovi.

Kad se okome na mene, neka se osramote, a tvoj sluga neka se raduje.

29 Neka se moji protivnici zadržanu poniženjem, neka se obaviju sramotom kao haljinom*.^a

30 Zdušno ću hvaliti Jehovu svojim ustima, hvalit ću ga pred mnoštvom.^b

31 Jer on će stati zdesna ubogome da ga spasi od onih koji ga osuđuju.

Davidov psalam. Pjesma.

110 Jehova je rekao mom Gospodinu:

“Sjedi mi zdesna^c dok tvoje neprijatelje ne položim pod* tvoje noge.”^d

2 Jehova će sa Siona pružiti tvoje vladalačko žezlo, govoreći:

“Idi među svoje neprijatelje i pokori ih.”^e

3 Tvoj će narod spremno poći za tobom* u dan kad svoju vojsku povedeš u rat.

Ukrašeni svetošću, kao kapi rose koje se rađaju u zoru, k tebi dolaze tvoji mladi ratnici.

4 Jehova se zakleo i neće se predomisliti*:

“Ti ćeš zauvijek biti svećenik^f poput Melkisedeka!”^g

109:29 *Ili: “ogrtačem”. 110:1 *Ili: “dok od tvojih neprijatelja na načinim podnožje za”. 110:2 *Ili: “Vladaj usred svojih neprijatelja”. 110:3 *Ili: “spremno se staviti na raspolaganje”. 110:4 *Ili: “neće požaliti”.

109. PSAL.

a Ps 35:26

b Ps 22:22

110. PSAL.

c Ri 8:34

Ef 1:20

He 8:1

He 12:2

d Mt 22:43, 44

Mk 12:36

Lk 20:42, 43

Dj 2:34, 35

1Ko 15:25

He 1:3, 13

He 10:12, 13

e Ps 2:8, 9

Ps 45:4, 5

Mt 28:18

Ot 6:2

Ot 12:5

Ot 19:11, 15

f He 7:21, 28

g Pos 14:18

He 5:5, 6

He 6:19, 20

He 7:3, 11

2. stupac

a Ps 16:8

b Ps 2:2

Ri 2:5

Ot 11:18

Ot 19:19

c Ps 79:6

d Jr 25:31–33

111. PSAL.

e Ps 68:4

Ps 113:1

Ot 19:1

f Ps 9:1

g Ps 98:1

Ps 139:14

Ot 15:3

h Ps 77:12

Ps 143:5

i Ps 103:17

j Pnz 31:19

Jš 4:5–7

k Izl 34:6

Jk 5:11

l Ps 37:25

Mt 6:33

5 Jehova će ti biti zdesna,^a satrt će kraljeve u dan svog gnjeva.^b

6 Izvršit će presudu nad narodima,^c zemlju će napuniti leševima.^d

Satrt će poglavara ogromne* zemlje.

7 On* će se putem napiti iz potoka.

Zato će podignuti glavu.

111 Hvalite Jaha!^{*e}

↗ [alef]

Hvalit ću Jehovu svim srcem^f

↘ [bet]

na skupu čestitih i usred okupljenog mnoštva^g.

↗ [gimel]

2 Jehovina su djela velika,^g

↘ [dalek]

o njima razmišljaju* svi koji u njima uživaju.^h

↘ [he]

3 Njegova su djela krasna i veličanstvena,

↗ [vau]

njegova pravednost traje vječno.ⁱ

↘ [zajin]

4 Njegova su djela toliko čudesna da se ne mogu zaboraviti.^j

↘ [het]

Jehova je samilostan* i milosrdan.^k

↘ [tet]

5 Daje hranu onima koji ga se boje.^l

110:6 *Ili: “cijele”. 110:7 *Misli se na “Gospodina”, koji se spominje u 1. retku. 111:1 *Ili: “Aleluja!” “Jah” je skraćeni oblik imena “Jehova”. #Ili: “u skupštini”. Vidi izraz “skupština” u Rječniku. 111:2 *Ili: “istražuju ih”. 111:4 *Ili: “dobrostitv”.

ˆ [jod]

Zauvijek će se sjećati svog
saveza.^a

כ [kaf]

6 Svom je narodu pokazao
svoja moćna djela

ל [lamed]

kad im je dao nasljedstvo
drugih naroda.^b

מ [mem]

7 Djela njegovih ruku odražava-
vaju istinu i pravdu,^c

נ [nun]

sve su njegove naredbe
pouzdana.^d

ס [samek]

8 Na njih se čovjek uvijek
može osloniti*, i sada
i zauvijek.

ע [ajin]

Temelje se na istini i pra-
vednosti.^e

פ [pe]

9 Izbavio je* svoj narod.^f

צ [cade]

Zapovjedio je da njegov sa-
vez traje za sva vremena.

ק [kof]

Njegovo je ime sveto i ulije-
va strahopoštovanje.^g

ר [reš]

10 Strahopoštovanje prema
Jehovi* prvo je što čovje-
ku treba da bi stekao
mudrost#. ^h

ש [sin]

Svi koji izvršavaju njegove
naredbe doista su razbo-
riti.ⁱ

ת [tau]

Neka je hvaljen u svu vječ-
nost.

111:8 *Ili: "One imaju čvrst temelj".
111:9 *Dosl.: "Otkupio je". **111:10** *Ili:
"Strah pred Jehovom". #Dosl.: "poče-
tak je mudrosti".

111. PSAL.

a Ps 89:34
Ps 105:8b Ps 44:2
Ps 105:44

c Pnz 32:4

d Ps 19:8
Iza 55:10, 11

e Ps 19:9

f Izl 15:13
Lk 1:68
Ot 7:10g Ps 89:7
Iza 6:2, 3
Lk 1:49
Ot 4:8h Job 28:28
Izr 1:7
Pr 12:13i Pnz 4:6
Jš 1:7, 8
1Kr 2:3
Ps 119:100
2Ti 3:14, 15

2. stupac

112. PSAL.

a Izl 15:2
Ot 19:1

b Ps 111:10

c Ps 1:1, 2
Ps 40:8d Ps 25:12, 13
Ps 37:25, 26e Ps 97:11
1Pe 2:9f Lk 6:36
Ef 4:32g Pnz 15:7, 8
Ps 41:1
Izr 19:17
Lk 6:34, 35
Dj 20:35
He 13:16h Ps 15:5
Ps 125:1i Ne 5:19
Izr 10:7j Ps 27:1
Izr 3:25k Ps 62:8
Iza 26:3**112** Hvalite Jaha! ^{*a}

נ [alef]

Sretan je čovjek koji se boji
Jehove,^b

כ [bet]

koji istinski uživa u njego-
vim zapovijedima.^c

ג [gimel]

2 Njegovi će potomci biti
moćni na zemlji.

ד [dalet]

Naraštaj čestitih bit će bla-
goslovljen.^d

ה [he]

3 Obilje i bogatstvo u njego-
voj su kući,

ו [vau]

njegova pravednost traje
zauvijek.

ז [zajin]

4 Čestitima on sja kao svjetlo
u tami.^e

ח [het]

On je samilostan*, milosr-
dan^f i pravedan.

ט [tet]

5 Dobro će biti čovjeku
koji velikodušno* posuđu-
je drugima.^g

י [jod]

On svoje poslove obavlja
pravedno.

כ [kaf]

6 Nikada neće posrnuti.^h

ל [lamed]

Pravednik zauvijek ostaje
u Božjem sjećanju*. ⁱ

מ [mem]

7 Ne boji se loših vijesti.^j

נ [nun]

Srce mu je postojano, uzda
se u Jehovu.^k

112:1 *Ili: "Aleluja!" "Jah" je skraćeni ob-
lik imena "Jehova". **112:4** *Ili: "dobro-
stiv". **112:5** *Ili: "milostivo". **112:6**
*Moguće i: "ostaje ljudima u sjećanju".

☞ [samek]

- 8 Srce mu je nepokolebljivo*,
on se ne boji.^a

☞ [ajin]

Na koncu će vidjeti propast
svojih protivnika.^b

☞ [pe]

- 9 Velikodušno on dijeli, daje
siromašnima.^c

☞ [cade]

Njegova pravednost traje
zauvijek.^d

☞ [kof]

Njegova će snaga rasti
i bit će proslavljen.*

☞ [reš]

- 10 Zlotvor će to gledati
i ljutiti se.

☞ [sin]

Škrgut će zubima i usah-
nuti.

☞ [tau]

Želje zlih neće se ostvariti.^e

113 Hvalite Jaha!* Hvalite Jehovu, nje- govi sluge,

hvalite Jehovino ime!

- 2 Neka je hvaljeno
Jehovino ime
odsada pa u svu vječnost.^f
- 3 Od istoka do zapada*
neka se hvali Jehovino ime.^g
- 4 Jehova vlada nad svim
narodima,^h
njegova slava nadvisuje
nebesa.ⁱ
- 5 Tko je kao Jehova, naš Bog,^j
koji prebiva* u visinama?
- 6 On se saginje da bi gledao
nebo i zemlju,^k

112:8 *Ili: "odvažno". 112:9 *Dosl.: "Njegov će se rog uzdizati u slavi."
113:1 *Ili: "Aleluja!" "Jah" je skraćeni oblik imena "Jehova". 113:3 *Ili: "Od izlaska do zalaska sunca". 113:5 *Ili: "sjeđi na prijestolju".

112. PSAL.

a Izr 28:1
b Ps 59:10
c Pnz 15:11
Izr 11:24
Izr 19:17
d Pnz 24:12, 13
2Ko 9:9
He 6:10
e Izr 11:7

113. PSAL.

f 1Lje 16:36
1Lje 29:10
Ps 106:48
g Ps 72:19
Ps 86:9
Iza 59:19
Mi 1:11
h Ps 97:9
Ps 99:2
i 1Kr 8:27
j Izl 15:11
k Ps 18:35
Ps 138:6
Iza 57:15
Iza 66:2

2. stupac

a 1Sa 2:7
b 1Sa 2:5
Iza 54:1

114. PSAL.

c Izl 12:41
d Izl 6:7
Izl 19:6
Pnz 32:9
e Izl 14:21
f Jš 3:16
g Izl 19:18
Su 5:4
h Izl 15:8
i Jš 4:23
j 1Lje 16:29, 30
k Izl 17:6
Br 20:11
Pnz 8:14, 15
Ps 107:35

115. PSAL.

l Iza 48:11
Iv 12:28
m Ps 138:2
n Izl 32:12
Br 14:15, 16
Pnz 32:26, 27
Ps 79:10

- 7 ubogoga* podiže iz prašine.
Siromaha diže iz pepela.^a
- 8 da ga posjedne s dostojan-
stvenicima,
s dostojanstvenicima svog
naroda.
- 9 Nerotkinji daje dom,
daje joj da postane majka
i raduje se svojoj djeci.^b
Hvalite Jaha!

- ## 114
- Kad je Izrael izašao iz
Egipta,^c
kad su Jakovljevi potomci
izašli iz naroda koji govori
drugim jezikom,
- 2 Juda je postao Božje sveti-
šte,
Izrael njegovo kraljevstvo.^d
- 3 More je to vidjelo i pobjeglo,^e
Jordan je ustuknuo.^f
- 4 Gore su poskakivale kao
ovnovi,^g

- bregovi kao janjad.
- 5 More, zašto si pobjeglo?^h
Jordane, zašto si ustuknuo?ⁱ
- 6 Gore, zašto ste poskakivale
kao ovnovi,
a vi, bregovi, kao janjad?
- 7 Drhti, zemljo, zbog Gospo-
dina,
zbog Jakovljevog Boga,^j
- 8 koji stijenu pretvara u jezero,
stijenu tvrdu kao kremen
u izvor vode.^k

- ## 115
- Ne nas, Jehova,
ne nas*,
nego svoje ime proslavi!
zbog svoje ljubavi^l i svoje
vjernosti.^m

- 2 Zašto da narodi govore:
"Gdje je njihov Bog?"ⁿ

113:7 *Ili: "bespomoćnoga; neznatno-
ga". #Moguće i: "sa smetlišta". 115:1
*Ili: "Mi ne zaslužujemo ništa, Jehova,
mi ne zaslužujemo ništa". #Ili: "vjerne
ljubavi".

- 3 Naš je Bog na nebesima.
On čini sve što želi.
- 4 Njihovi su idoli od srebra
i zlata,
djelo ljudskih ruku.^a
- 5 Usta imaju, ali ne govore,^b
oči imaju, ali ne vide,
- 6 uši imaju, ali ne čuju,
nos imaju, ali ne mirišu,
- 7 ruke imaju, ali ništa ne
dodiruju,
noge imaju, ali ne hodaju,^c
ne puštaju glas iz grla.^d
- 8 Takvi će postati ljudi koji ih
prave,^e
a i svi koji se u njih uzdaju.^f
- 9 Izraele, uzdaj se u Jehovu^g
– on je tvoja pomoć i tvoj
štit.^h
- 10 Aronovi potomci,ⁱ uzdajte
se u Jehovu
– on je vaša pomoć i vaš štit.
- 11 Vi koji se bojite Jehove,
uzdajte se u Jehovuⁱ
– on je vaša pomoć i vaš
štit.^k
- 12 Jehova misli na nas i blago-
slovit će nas.
Blagoslovit će Izraelove
potomke,^l
blagoslovit će Aronove
potomke.
- 13 Blagoslovit će one koji se
boje Jehove,
i male i velike.
- 14 Jehova će vas umnožiti,
vas i vašu djecu.^m
- 15 Neka vas blagoslovi Jehova,ⁿ
onaj koji je stvorio nebo
i zemlju.^o
- 16 Nebesa pripadaju Jehovi,^p
a zemlju je dao ljudima.^r
- 17 Mrtvi ne hvale Jaha,^s
nitko od onih koji odu
u smrt*.^t

115:17 *Dosl.: "siđu u tišinu".

115. PSAL.

a Ps 135:15-18
Iza 40:19
Iza 46:6
Jr 10:3, 4
Jr 10:8, 9
Dj 19:26
1Ko 10:19

b Hb 2:19

c 1Sa 5:3

Iza 46:7

d Hb 2:18

e Iza 44:9

f Ps 97:7

g IZR 3:5

h Pnz 33:29

Ps 33:20

i Izl 28:1

j IZR 16:20

k Ps 84:11

l Pos 12:2

m Pos 13:16

n Ps 3:8

o Ps 96:5

p Iza 66:1

r Pos 1:28

Ps 37:29

Iza 45:18

Dj 17:26

s Ps 6:5

Pr 9:5

t Ps 31:17

2. stupac

116. PSAL.

a Ps 18:6

b Ps 34:15

c Iza 38:10

d Ps 18:4

Ps 38:6

e Ps 34:6

Ri 10:13

f Pnz 32:4

g Izl 34:6

Ne 9:17

Da 9:9

h Ps 19:7

i Ps 56:13

Ps 94:18

j 2Ko 4:13

k Ri 3:4

- 18 A mi ćemo hvaliti Jaha
odsada pa u svu vječnost.
Hvalite Jaha!*

116 Ljubim Jehovu
jer on čuje* moj glas,
moje usrdne molbe.^a

- 2 Prignuo je uho k meni*,^b
prizivat ću ga dokle god
sam živ.
- 3 Užad smrti obavila me,
grob me zgrabio*.^c
Obuzela me tjeskoba i tuga.^d
- 4 Ali prizvao sam Jehovino
ime:^e
"O Jehova, izbavi me!"
- 5 Jehova je samilostan*
i pravedan,^f
naš je Bog milosrdan.^g
- 6 Jehova čuva neiskusne.^h
Bio sam jadan i on me
spasio.
- 7 Neka moja duša* opet nađe
mir,
jer Jehova je bio dobar
prema meni.
- 8 Jer ti si me* izbavio od
smrti,
izbavio si moje oko od suza,
moju nogu od pada.ⁱ
- 9 Služit ću Jehovi u zemlji
živih.
- 10 Vjerovao sam, zato sam
govorio.^j
Bio sam u teškoj nevolji.
- 11 Prestravio sam se i rekao:
"Svaki je čovjek lažljivac."^k
- 12 Kako da uzvratim Jehovi
za sve dobro što je učinio
za mene?
- 115:18 *Ili: "Aleluja!" "Jah" je skraćeni oblik imena "Jehova". 116:1 *Moguće i: "Ja ljubim jer Jehova čuje". 116:2 *Ili: "Sagnuo se da bi me poslušao." 116:3 *Ili: "snašle su me nevolje kao da sam u grobu (seolu)". 116:5 *Ili: "dobroživ". 116:7 *Vidi Rječnik. 116:8 *Ili: "moju dušu".

- 13** Uzet ću čašu spasenja*
i prizvat ću Jehovino ime.
- 14** Izvršit ću svoje zavjete
Jehovi
pred svim njegovim naro-
dom.^a
- 15** Preskupa* je u Jehovinim
očima
smrt onih koji su mu
vjerni.^b
- 16** Preklinjem te, Jehova,
jer ja sam tvoj sluga.
Ja sam tvoj sluga, sin tvoje
robinje.
Ti si me oslobodio okova.^c
- 17** Tebi ću prinijeti žrtvu za-
hvalnicu.^d
Prizvat ću Jehovino ime.
- 18** Izvršit ću svoje zavjete
Jehovi^e
pred svim njegovim naro-
dom,^f
- 19** u dvorištima Jehovinog
doma,^g
usred tebe, Jeruzaleme.
Hvalite Jaha!^{*h}
- 117** Hvalite Jehovu, svi
narodi,ⁱ
veličajte ga, sva plemena!^j
- 2** Jer on nam velikodušno
iskazuje vjernu ljubav.^k
Jehovina vjernost/ traje
vječno.^m
Hvalite Jaha!^{*n}
- 118** Zahvaljajte Jehovi
jer je dobar,^o
njegova vjerna ljubav traje
vječno.
- 2** Neka Izrael kaže:
“Njegova vjerna ljubav traje
vječno.”

116:13 *Ili: “veliĉanstvenog spasenja”.
116:15 *Dosl.: “Dragocjena”. **116:19**;
117:2 *Ili: “Aleluja!” “Jah” je skraćenik ob-
lik imena “Jehova”.

116. PSAL.

a Ps 22:25
Jn 2:9

b 1Sa 25:29
Job 1:12
Ps 91:14
Za 2:8
2Pe 2:9

c Ps 107:14

d Le 7:12
Ps 50:23

e Ps 22:25
Ps 76:11

f Ps 116:14

g Ps 96:8

h Ot 19:1

117. PSAL.

i Ot 7:9, 10

j Ri 15:11

k Tu 3:22

l Ps 25:10
Ps 91:4

m Ps 100:5

n Ps 111:1

118. PSAL.

o Mt 19:17

2. stupac

a Ps 18:19

b Ps 27:1

c Iza 51:12
Ri 8:31
He 13:6

d Mt 26:52, 53

e Ps 54:7

f Ps 40:4
Ps 146:3, 4
Jr 17:5

g Eze 29:6, 7

h 2Lje 20:15, 17

i 2Lje 14:11

j Izl 15:2
Ps 18:2
Iza 12:2

3 Neka Aronovi potomci kažu:
“Njegova vjerna ljubav traje
vječno.”

4 Neka oni koji se boje Jeho-
ve kažu:
“Njegova vjerna ljubav traje
vječno.”

5 U svojoj nevolji prizvao sam
Jaha*.

Jah me uslišio i doveo me
na sigurno.^a

6 Jehova je na mojoj strani,
neću se bojati.^b

Što mi može učiniti čovjek?^c

7 Jehova je na mojoj strani
i pomaže mi*,^d

pa ću vidjeti propast onih
koji me mrze.^e

8 Bolje je tražiti utočište
kod Jehove

nego uzdati se u ljude.^f

9 Bolje je tražiti utočište
kod Jehove

nego uzdati se u velikaše.^g

10 Svi su me narodi okružili,
ali ja sam u Jehovino ime
odbio njihove napade.^h

11 Okružili su me, sa svih su
me strana okružili,
ali ja sam u Jehovino ime
odbio njihove napade.

12 Okružili su me kao pčele,
ali brzo su se ugasil, kao
vatra koja bukne u trnju.

U Jehovino ime
odbio sam njihove
napade.ⁱ

13 Silovito su me gurnuli
da padnem,
ali Jehova mi je pomogao.

14 Jah je moj zaklon i moja
snaga,
on me spasio.^j

118:5 *“Jah” je skraćeni oblik imena “Je-
hova”. **118:7** *Moguće i: “među onima
koji mi pomažu”.

- 15** Radosno klicanje zbog spa-
senja*
ču je se iz šatora praved-
nika.
Jehovina desnica pokazuje
svoju snagu.^a
- 16** Jehovina je desnica podig-
nuta,
Jehovina desnica pokazuje
svoju snagu.^b
- 17** Ne, neću umrijeti, živjet ću
kako bih objavljivao Jahova
djela.^c
- 18** Jah me oštro ukorio,^d
ali nije me predao smrti.^e
- 19** Otvorite mi vrata praved-
nosti!^f
Ući ću na njih i hvaliti Jaha.
- 20** Ovo su Jehovina vrata.
Pravednici će ući na njih.^g
- 21** Hvalit ću te jer si me
uslišio^h
i spasio me.
- 22** Kamen koji su graditelji
odbacili
postao je glavni ugaoni
kamen*.ⁱ
- 23** To* je Jehovino djelo,^j
čudesno je to u našim
očima.^k
- 24** To je dan koji je Jehova
stvorio.
Veselit ćemo se i radovati
u taj dan.
- 25** Jehova, preklinjemo te,
spasi nas!
Jehova, molimo te, podari
nam pobjedu!
- 26** Blagoslovljen je onaj koji
dolazi u Jehovino ime.^l
Blagoslovljamo vas iz Jeho-
vinog doma.

118:15 *Ili: "pobjede". **118:22** *Dosl.: "glava uga". **118:23** *Ili: "On", odno-
sno (ugaoni) kamen.

118. PSAL.

a Ps 89:13
Iza 63:12

b Iza 15:6
Iza 40:26

c Ps 6:5
Ps 71:17

d Ps 66:10
Ps 94:12

e Ps 16:10

f Iza 26:2
Ot 22:14

g Ps 24:3, 4

h Ps 116:1

i Iza 28:16
Lk 20:17
Dj 4:11
1Ko 3:11
Ef 2:19, 20
1Pe 2:4–7

j Dj 5:31

k Mk 12:10, 11

l Mt 21:7–9
Mt 23:39
Mk 11:7–10
Lk 19:37, 38

2. stupac

a Ps 18:28
1Pe 2:9

b Le 23:34
Ps 42:4

c Iza 27:2

d Iza 15:2
Iza 25:1

e Ps 50:23

f Ezr 3:11
Ps 118:1

119. PSAL.

g 2Kr 20:3
Jk 1:25

h Ps 19:7

i 2Lje 31:20, 21

j Iza 38:3

k Pnz 5:33
Jr 7:23
Jk 2:10

l Ps 51:10

m Ps 119:80

- 27** Jehova je Bog,
on nam daje svjetlo.^a
Pridružite se blagdanskoj
povorci s granama u
ruci,^b
sve do rogova žrtvenika.^c
- 28** Ti si moj Bog i ja ću te
hvaliti.
Ti si moj Bog i ja ću te
uzvisivati.^d
- 29** Zahvaljajte Jehovi^e jer je
dobar,
njegova vjerna ljubav traje
vječno.^f

℟ [alef]

- 119** Sretni su oni koji žive
čestito,
koji uvijek postupaju po
Jehovinom zakonu.^g
- 2** Sretni su oni koji slušaju
njegove opomene*,^h
koji ga traže svim srcem.ⁱ
- 3** Oni ne čine nepravdu,
idu njegovim putevima.^j
- 4** Ti si nam zapovjedio
da se savjesno držimo
tvojih naredbi.^k
- 5** Silno želim ostati postoi-
jan*^l
i držati se tvojih uredbi.
- 6** Stoga se neću posramiti^m
kad budem razmišljao
o svim tvojim zapovije-
dima.
- 7** Hvalit ću te čestita srca
kad upoznam tvoje pra-
vedne presude.
- 8** Držat ću se tvojih uredbi.
Nikad me nemoj posve
napustiti.

119:2 *Izvorna hebrejska riječ koja je u ovom psalmu prevedena izrazom "opomene" može se prevesti i izrazima "pouke koje se ponavljaju; podsjetnici". Ta se riječ može odnositi na zakone, zapovijedi ili propise na koje Bog podsjeća svoj narod. **119:5** *Ili: "da moji putevi budu postojani".

𐤁 [bet]

- 9 Kako mladić može sačuvati svoj život čistim? Tako da pazi na sebe i postupa po tvojoj riječi.^a
- 10 Svim srcem tebe tražim. Ne daj da odstupim od tvojih zapovijedi.^b
- 11 U svom srcu čuvam tvoju riječ^c da ti ne bih zgriješio.^d
- 12 Sva hvala pripada tebi, Jehova. Nauči me svojim uredbama.
- 13 Moja usta objavljuju sve presude koje si izrekao.
- 14 Radujem se tvojim opomenama^e više nego svemu drugom što je vrijedno.^f
- 15 Razmišljat ću o* tvojim naredbama,^g razmatrat ću tvoje puteve.^h
- 16 Tvoje su mi odredbe prirasle srcu. Neću zaboraviti tvoju riječ.ⁱ

𐤂 [gimel]

- 17 Budi dobar prema svom sluzi da bih živio i držao se tvoje riječi.^j
- 18 Otvori mi oči da jasno vidim krasote u tvom zakonu.
- 19 Osjećam se poput došljaka u zemlji.^k Nemoj od mene skrivati svoje zapovijedi.
- 20 Neprestano gorim od čežnje da upoznam tvoje presude.
- 21 Prekorio si ohole, proklete koji odstupaju od tvojih zapovijedi.^l

119:15 *Ili: "Proučavat ću".

119. PSAL.

a Izr 6:20, 22

b Ps 25:5

c Ps 112:1

d Ps 19:13
Ps 37:31

e Jr 15:16

f Ps 19:8, 10
Ps 119:72

g Ps 119:93
Ps 119:100

h Ps 25:10

i Jk 1:23–25

j Iza 38:20

k 1Lje 29:15

l Pnz 28:15

2. stupac

a Ps 119:14
Ps 119:168

b Pnz 17:18–20
Ps 119:105
2Ti 3:16, 17

c Ps 22:15

d Ps 119:154
Ps 143:11

e Ps 86:11

f Ps 145:5

g Ps 141:4
Izr 30:8

h Js 24:15

i Ps 19:7

j Ps 25:20
Ps 119:80

- 22 Skini s mene porugu i prezir jer ja slušam tvoje opomene.
- 23 Čak i kad se velikaši sastanu i govore protiv mene, tvoj sluga razmišlja o tvojim uredbama.
- 24 Tvoje su mi opomene prirasle srcu,^a one su moji savjetnici.^b
- 𐤃 [dalet]
- 25 Ležim u prašini.^c Sačuvaj me na životu kao što si obećao*.^d
- 26 Ispričao sam ti sve o svojim putevima i ti si mi odgovorio. Nauči me svojim uredbama.^e
- 27 Pomozi mi da razumijem smisao tvojih naredbi, pa ću razmišljati o tvojim čudesnim djelima.^f
- 28 San mi ne dolazi na oči od tuge. Ojačaj me kao što si obećao.
- 29 Pomozi mi da se klonim prijevare,^g milostivo me pouči svom zakonu.
- 30 Ja sam odlučio postupati vjerno.^h Znam da su tvoje presude ispravne.
- 31 Čvrsto se držim tvojih opomena.ⁱ Jehova, ne daj da se razočaram*.^j
- 32 Svesrdno ću se držati* tvojih zapovijedi

119:25 *Ili: "po svojoj riječi". 119:31 *Ili: "osramotim". 119:32 *Ili: "Gorljivo ću kročiti putem".

jer širiš moje srce da one
u njega stanu*.

𐤀 [he]

33 Pouči me, Jehova,^a da se
držim tvojih uredbi,
pa ću po njima postupati
sve do kraja.^b

34 Daj mi razboritosti
da bih se držao tvog za-
kona,
da bih ga se držao svim
srcem.

35 Vodi me* stazom svojih
zapovijedi^c
jer uživam ići njome.

36 Potakni moje srce da voli
tvoje opomene,
a ne da sebično žudi za
dobitkom.^d

37 Odvrati moje oči od onog
što je bezvrijedno,^e
daj mi da idem tvojim pu-
tem i sačuvaj me na
životu.

38 Ispuni obećanje koje si dao
svom sluzi,
kako bi ljudi osjećali
strahopoštovanje prema
tebi.*

39 Ukloni sramotu koje se
bojim,
jer tvoje su presude dobre.^f

40 Gle kako čeznem za tvojim
naredbama!
Sačuvaj me na životu jer si
pravedan.

𐤅 [vau]

41 Jehova, daj da iskusim
tvoju vjernu ljubav^g
i spasenje koje daješ, kao
što si obećao,^h

119:32 *Moguće i: "jer u moje srce ulije-
vaš pouzdanje". **119:35** *Ili: "Daj mi
da kročim". **119:38** *Moguće i: "Ispuni
svom sluzi obećanje koje si dao onima
koji osjećaju strahopoštovanje prema
tebi."

119. PSAL.

a Iza 48:17
Iv 6:45
Jk 1:5

b Ps 119:112

c Ps 23:3

d Lk 12:15
1Ti 6:10
He 13:5

e Br 15:39
Izr 4:25
Izr 23:4, 5

f Ps 19:9
Ps 119:75

g Ps 51:1
Ps 90:14

h Ps 119:76

2. stupac

a Ps 119:33

b Ps 118:5

c Ri 1:16

d Job 23:12
Ps 119:174
Ri 7:22

e Ps 119:127

f Ps 119:23
Ps 119:71

g Ps 94:19
Ri 15:4

h Ps 119:157

i Br 16:5
Pnz 1:35, 36
Pnz 4:3

j Ri 15:4

k Ps 119:158
Ps 139:21
Izr 28:4

42 pa ću moći odgovoriti ono-
me koji mi se ruga,
jer uzdam se u tvoju riječ.

43 Nemoj mi nikada uzeti iz
usta riječ istine,
jer uzdam se u* tvoj pra-
vedni sud.

44 Uvijek ću se držati tvog
zakona,
držat ću ga se u svu vječ-
nost.^a

45 Spokojno ću kročiti kroz
život^b
jer se trudim držati tvojih
naredbi.

46 Govorit ću pred kraljevi-
ma o tvojim opomenama
i neću se posramiti.^c

47 Tvoje su mi zapovijedi
prirasle srcu,
doista ih volim.^d

48 Podignut ću ruke u
molitvi jer volim tvoje
zapovijedi^e
i razmišljat ću o tvojim
uredbama.^f

𐤆 [zajin]

49 Sjeti se obećanja koje si
dao svom sluzi,
obećanja kojim mi ulijevaš
nadu*.

50 To mi je utjeha u nevolji,^g
jer tvoja mi riječ čuva ži-
vot.

51 Oholi me preziru iz dna
duše,
ali ja ne odstupam od tvog
zakona.^h

52 Jehova, sjećam se tvojih
presuda iz davnog dobaⁱ
i one me tješe.^j

53 Obuzeo me bijes zbog zlih,
koji odbacuju tvoj zakon.^k

119:43 *Ili: "jer čekam". **119:49** *Ili:
"čije ispunjenje moram čekati".

- 54** Tvoje su mi uredbe kao pjesma gdje god da živim*.
- 55** Noću se prisjećam tvog imena, Jehova,^a da bih se držao tvog zakona.
- 56** Sve to činim jer se držim tvojih naredbi.
 ▮ [het]
- 57** Jehova, ti si moja baština.^b Obećao sam da ću se držati tvojih riječi.^c
- 58** Preklinjem te* svim srcem,^d smiluj mi se^e kao što si obećao.
- 59** Razmišljam o svom životnom putu kako bih se vratio tvojim opomenama.^f
- 60** Žurim i ne oklijevam držati se tvojih zapovijedi.^g
- 61** Užad zlih obavila me, ali ja ne zaboravljam tvoj zakon.^h
- 62** U ponoć ustajem da ti zahvalimⁱ za tvoje pravedne presude.
- 63** Prijatelj sam svima koji te se boje i koji se drže tvojih naredbi.^j
- 64** Jehova, zemlja je puna tvoje vjerne ljubavi.^k Nauči me svojim uredbama.
 ▮ [tet]
- 65** Činiš dobro svom sluzi, Jehova, kao što si obećao.
- 66** Nauči me ispravno prosuđivati i daj mi znanje,^l

119:54 *Ili: "u kući u kojoj sam došljak".
119:58 *Ili: "Nastojim smekšati tvoje lice; Nastojim izmamiti tvoj osmijeh".

119. PSAL.

- a Ps 63:6
Iza 26:9
- b Ps 16:5
- c Izl 19:8
- d Ps 51:17
- e Ps 57:1
- f Ps 119:101
Ef 5:15
- g 2Lje 29:1, 3
- h 1Sa 26:8, 9
2Lje 29:1, 2
- i Ps 42:8
- j Izr 13:20
- k Ps 33:5
Ps 104:13
- l 1Kr 3:9
Ps 94:10
Da 2:21
Flp 1:9

2. stupac

- a Ps 119:11
- b Ps 86:5
Mk 10:18
- c Iza 48:17
- d Iza 6:10
- e Ps 40:8
Ri 7:22
- f 1Ko 11:32
He 12:9-11
- g Pnz 17:18, 19
- h Ps 19:7, 10
Izr 3:13-15
- i 1Lje 22:12
Job 32:8
- j Ps 119:147
- k Ps 119:160

- l Pnz 32:4
He 12:11
- m Izl 34:6
Ps 86:5

jer uzdam se u tvoje zapovijedi.

- 67** Prije nego me snašla nevolja, često sam znao začina krivi put*, ali sada se držim tvoje riječi.^a
- 68** Ti si dobar^b i činiš dobro. Nauči me svojim uredbama.^c
- 69** Oholi me ocrnjuju lažima, ali ja se svim srcem držim tvojih naredbi.
- 70** Njima je srce beščutno*,^d ali meni je tvoj zakon prirastao srcu.^e
- 71** Dobro je što sam u nevolji^f jer ću se tako naučiti tvojim uredbama.
- 72** Zakon koji si dao za moje je dobro,^g bolji je nego tisuće zlatnika i srebrnjaka.^h
 * [jod]
- 73** Tvoje su me ruke načinile i oblikovale. Daj mi razboritosti da bih naučio tvoje zapovijedi.ⁱ
- 74** Oni koji osjećaju strahopoštovanje prema tebi* vide me i raduju se jer se uzdam u^o tvoju riječ.^j
- 75** Dobro znam, Jehova, da su tvoje presude pravedne^k i da te vjernost potaknula da me kazniš.^l
- 76** Molim te, neka me tvoja vjerna ljubav^m tješi, kao što si obećao svom sluzi.

119:67 *Ili: "griješio sam nehotice".
119:70 *Dosl.: "neosjetljivo poput sala".
119:74 *Ili: "koji te se boje". #Ili: "jer čekam".

77 Iskaži mi milosrđe da bih ostao na životu,^a
jer tvoj mi je zakon prirastao srcu.^b

78 Neka se oholi osramote jer mi bez razloga* čine zlo.
A ja ću razmišljati o tvojim naredbama.^c

79 Neka uz mene stanu oni koji osjećaju strahopoštovanje prema tebi, oni koji poznaju tvoje opomene.

80 Neka se moje srce besprijezdno drži tvojih uredbi^d
da se ne bih osramotio.^e

☞ [kaf]

81 Čeznem za spasenjem koje ti daješ,^f
jer uzdam se u tvoju riječ.

82 Oči mi čeznu za ispunjenjem tvog obećanja,^g
govorim: "Kad ćeš me utješiti?"^h

83 Jer ja sam poput mijeha koji se osušio na dimu, ali ne zaboravljam tvoje uredbi.ⁱ

84 Koliko dugo tvoj sluga mora čekati?
Kada ćeš izvršiti presudu nad mojim progoniteljima?^j

85 Oholi, oni koji prkose tvom zakonu,
kopaju jame da u njih upadnem.

86 Sve su tvoje zapovijedi pouzdane.
Oni me progone bez razloga. Pomozi mi!^k

87 Zamalo su me izbrisali s lica zemlje,

119. PSAL.

a Ps 51:1
Ps 103:13
Ps 119:116
Da 9:18
Lk 1:50

b Ri 7:22

c Ps 119:45

d 1Kr 8:58

e Ps 119:5, 6
1Iv 2:28

f Mi 7:7

g Ps 69:3

h Ps 86:17
Ps 102:2

i Ps 119:61
Ps 119:176

j Ps 7:6
Ot 6:9, 10

k Ps 142:6

2. stupac

a Ps 89:2
Ps 119:152

b Pnz 7:9

c Ps 104:5
Pr 1:4

d Izr 6:23
Mt 4:4

e Le 18:5
Pnz 30:16
Iv 6:63
Ri 10:5

f Ps 86:2
Iza 41:10

g Ps 119:15

h Ps 40:8

i Ps 1:2

j Ps 19:7
Izr 2:6
Izr 10:8

ali ja nisam ostavio tvoje naredbe.

88 Sačuvaj me na životu zbog svoje vjerne ljubavi da bih slušao opomene koje si dao.

☞ [lamed]

89 Tvoja će riječ, Jehova, vječno trajati na nebesima.^a

90 Tvoja vjernost traje iz naraštaja u naraštaj.^b
Učvrstio si zemlju i ona stoji.^c

91 Po tvojim odredbama oni* stoje do danas, jer svi su oni tvoji slugi.

92 Da mi tvoj zakon nije prirastao srcu, umro bih u svojoj nevolji.^d

93 Nikada neću zaboraviti tvoje naredbe jer njima mi čuvaš život.^e

94 Ja sam tvoj. Spasi me^f jer se trudim držati tvojih naredbi.^g

95 Zli me vrebaju, žele me ubiti, ali ja razmišljam o tvojim opomenama.

96 Svemu savršenom vidim granice, ali tvoja zapovijed nema granica*.

☞ [mem]

97 Kako volim tvoj zakon!^h
Cijeli dan razmišljam o njemu.ⁱ

98 Tvoje me zapovijedi čine mudrijim od mojih neprijatelja^j jer su mi one uvijek u mislima.

119:78 *Moguće i: "jer mi lažima".

119:91 *Misli se na sva Božja djela stvaranja. 119:96 *Dosl.: "vrlo je široka".

- 99** Razboritiji sam od svih svojih učitelja^a jer razmišljam o tvojim opomenama.
- 100** Razboritiji sam i od staraca jer se držim tvojih naredbi.
- 101** Klonim se svakog zlog puta^b da bih se držao tvoje riječi.
- 102** Ne odstupam od tvojih odredbi jer si me ti poučio.
- 103** Kako su mom nepcu slatke tvoje riječi! Mojim su ustima slađe od meda.^c
- 104** Slušam tvoje naredbe, pa postupam razborito.^d Zato mrzim svaki krivi put.^e
-] [nun]
- 105** Tvoja je riječ svjetiljka mojoj nozi i svjetlo mojoj stazi.^f
- 106** Zakleo sam se da ću se držati tvojih pravednih odredbi i izvršit ću svoju zakletvu.
- 107** U velikoj sam nevolji.^g Jehova, sačuvaj me na životu kao što si obećao.^h
- 108** Jehova, neka ti budu ugodne hvale koje ti dragovoljno prinosisim^{*i} i nauči me svojim odredbama.^j
- 109** Život mi je neprestano u opasnosti^{*}, ali nisam zaboravio tvoj zakon.^k
- 110** Zli su mi postavili zamku, ali ja nisam odstupio od tvojih naredbi.^l

119:108 *Dosl.: "neka ti budu ugodne dragovoljne žrtve mojih usta". **119:109** *Ili: "Duša mi je neprestano na dlanu".

119. PSAL.

- a Mt 11:25
Lk 2:46, 47
- b Ps 18:23
Ps 119:59
- c Ps 19:7, 10
Izr 24:13, 14
- d Ps 119:100
- e Ps 97:10
Ps 101:3
Izr 8:13
Izr 13:5
Ri 12:9
- f Ps 43:3
Izr 6:23
Iza 51:4
Ri 15:4
2Ti 3:16, 17
2Pe 1:19
- g Ps 34:19
- h Ps 119:88
Ps 143:11
- i Ps 50:23
Ho 14:2
He 13:15
- j Pnz 33:10
Iza 48:17
- k Ps 119:61
- l Ps 119:87

2. stupac

- a Ps 19:8
Ps 119:129
Jr 15:16
- b 1Kr 18:21
Ot 3:16
- c Ps 40:8
Ps 119:97
- d Ps 32:7
Ps 91:2
- e Ps 130:5
- f Ps 26:5
- g Iza 41:10
- h Ps 25:2
Ri 10:11
- i Iza 41:13
- j Jš 1:8
Ps 119:48
- k 1Lje 28:9
Ps 95:10
- l Izr 2:22
Izr 25:4, 5
Eze 22:18

- 111** Zauvijek sam usvojio tvoje opomene^{*} jer one mi raduju srce.^a
- 112** Odlučio sam držati se^{*} tvojih uredbi cijeli život, do samoga kraja.
- D [samek]
- 113** Mrzim one koji ti služe s pola srca^{*,b} a volim tvoj zakon.^c
- 114** Ti si moj zaklon i moj štit^d jer se uzdam u tvoju riječ.^e
- 115** Odlazite od mene, zlo-tvori,^f da bih se mogao držati zapovijedi svog Boga.
- 116** Podupri me kao što si obećao,^g da bih ostao na životu. Ne daj da se moja nada pretvori u razočaranje^{*,h}
- 117** Pomozi mi i spasi me.ⁱ Tada će mi misli uvijek biti usmjerene na tvoje uredbe.^j
- 118** Ti odbacuješ sve koji odstupaju od tvojih uredbi^k jer oni lažu i prepređeni su.
- 119** Uklanjaš sve zle sa zemlje kao bezvrijednu trosku.^l Zato volim tvoje opomene.
- 120** Od straha pred tobom tijelo mi drhti, osjećam strahopoštovanje prema tvojim presudama.
- W [ajin]
- 121** Činim ono što je pošteno i pravedno.
-
- 119:111** *Ili: "Tvoje su opomene moja vječna baština". **119:112** *Ili: "Svim srcem držat ću se". **119:113** *Ili: "one kojima je srce podijeljeno". **119:116** *Ili: "da se osramotim zbog svoje nade".

Nemoj me predati mojim tlačiteljima.

122 Zajamči svom sluzi da ćeš se brinuti za njega,

ne daj da me oholi tlačče.

123 Oči su mi oslabjele čekajući spasenje od tebe^a i ispunjenje tvog pravednog obećanja.^b

124 Iskaži svom sluzi vjernu ljubav^c i nauči me svojim uredbama.^d

125 Ja sam tvoj sluga, daj mi razboritosti^e da razumijem tvoje opomene.

126 Jehova, došlo je vrijeme da nešto učiniš^f jer oni krše tvoj zakon.

127 Ja volim tvoje zapovijedi više nego zlato, više nego suho* zlato.^g

128 Zato smatram da su sve tvoje upute* ispravne.^h Mrzim svaki krivi put.ⁱ

▣ [pe]

129 Divne su tvoje opomene, zato ih slušam.

130 Kad se tvoje riječi objave*, to čovjeku donosi prosvjetljenje,^j neiskusnome daje razboritost.^k

131 Širom otvaram usta i uzdišem jer čežnem za tvojim zapovjedima.^l

132 Okreni se k meni i smiluj mi se,^m kao što* uvijek postupaš s onima koji vole tvoje ime.ⁿ

119:127 *Ili: "pročišćeno". **119:128** *Ili: "naredbe". **119:130** *Ili: "rastumače". **119:132** *Ili: "držeci se načela po kojima".

119. PSAL.

a Ps 69:3

Ps 143:7

b Ps 119:81

c Ps 69:16

d Ps 143:10

e Ps 119:34

2Ti 2:7

Jk 1:5

f Ps 9:19

Jr 18:23

g Ps 19:9,10

Ps 119:72

Izr 3:13,14

h Ps 19:8

i Ps 119:104

j Ps 119:105

Izr 6:23

2Ko 4:6

2Pe 1:19

k Ps 19:7

Izr 1:1,4

2Ti 3:15

l Ps 42:1

1Pe 2:2

m 1Sa 1:10,11

2Sa 16:11,12

Iza 38:9,20

n He 6:10

2. stupac

a Ps 19:13

Ri 6:12

b Br 6:25

Ps 4:6

c Eze 9:4

2Pe 2:7,8

d Pnz 32:4

e Ot 16:5,7

f 2Kr 10:16

Ps 69:9

Iv 2:17

g Ps 12:6

Ps 119:160

h Ps 119:97

i Ps 22:6,7

j Ps 36:6

k Izl 34:6

Ps 119:160

Iv 17:17

l Ps 119:34

133 Usmjeravaj moje korake* svojom riječju, ne daj da mnome ovlada ikakvo zlo.^a

134 Izbavi me* od tlačitelja, a ja ću se držati tvojih naredbi.

135 Neka svjetlost* tvog lica obasja tvog slugu,^b nauči me svojim uredbama.

136 Iz očiju mi teku potoci suza jer se ljudi ne drže tvog zakona.^c

▣ [cade]

137 Ti si pravedan, Jehova,^d i tvoje su odredbe ispravne.^e

138 Tvoje su opomene pravedne i sasvim pouzdane.

139 Gorim od revnosti^f jer su moji neprijatelji zaboravili tvoje riječi.

140 Tvoja je riječ potpuno čista*^g i tvoj je sluga voli.^h

141 Ja sam neznan i prezren,ⁱ ali nisam zaboravio tvoje naredbe.

142 Tvoja je pravednost vječna pravednost^j i tvoj je zakon istina.^k

143 Snašla me tjeskoba i nevolja, ali tvoje su mi zapovijedi i dalje u srcu.

144 Vječna je pravednost tvojih opomena. Daj mi razboritosti^l da bih ostao na životu.

119:133 *Ili: "Daj sigurnost mojim koracima". **119:134** *Dosl.: "Otkupi me". **119:135** *Ili: "osmijeh". **119:140** *Ili: "pročišćena u vatri".

פ [kof]

- 145** Svim srcem vapim k tebi.
Usliši me, Jehova!
Držat ću se tvojih uredbi.
- 146** Prizivam te, spasi me!
Slušat ću tvoje opomene.
- 147** Budim se prije zore da te
molim za pomoć^a
jer se uzdam u tvoje riječi.
- 148** Otvaram oči za vrijeme
noćnih straža
da bih razmišljao o tvojoj
riječi.^b
- 149** Čuj moj glas zbog svoje
vjerne ljubavi.^c
Jehova, sačuvaj me na
životu zbog svoje praved-
nosti.
- 150** Približavaju mi se oni koji
čine sramotna* djela.
Oni su daleko od tvog
zakona.
- 151** Ti si mi blizu, Jehova,^d
i svi su tvoje zapovijedi
istina.^e
- 152** Odavno znam da si svoje
opomene
postavio za svu vječnost.^f

ר [reš]

- 153** Pogledaj moju nevolju
i izbavi me^g
jer nisam zaboravio tvoj
zakon.
- 154** Brani me* i izbavi me,^h
sačuvaj me na životu kao
što si obećao.
- 155** Spasenje je daleko od zlih
jer se ne žele držati tvojih
uredbi.ⁱ
- 156** Veliko je tvoje milosrđe,
Jehova.^j
Sačuvaj me na životu zbog
svoje pravednosti.

119:150 *Ili: "besramna". 119:154 *Ili:
"Vodi moju parnicu".

119. PSAL.

- a Ps 5:3
Ps 88:13
Mk 1:35
- b Ps 63:6
Lk 6:12
- c Ps 51:1
Iza 63:7
- d Pnz 4:7
Ps 46:1
Ps 145:18
- e Ps 19:9
Iv 17:17
- f Ps 119:144
Pr 3:14
- g Ps 9:13
- h 1Sa 24:15
Ps 43:1
- i 2Kr 17:15, 18
Ps 73:27
Izr 15:29
- j 1Lje 21:13
Ps 86:15
Iza 55:7
2Ko 1:3
Jk 5:11

2. stupac

- a Ps 25:19
- b Ps 139:21
- c Ps 119:40, 88
Tu 3:22
- d 2Sa 7:28
Ps 12:6
Iv 17:17
- e Ps 119:23
- f 2Kr 22:19
- g Jr 15:16
- h Ps 101:7
Ps 119:29,
104
- i Ps 1:2
- j Ps 1:2, 3
Izr 3:1, 2
Iza 32:17
Iza 48:18
- k Ps 1:2
Ps 40:8
Ri 7:22
- l Ps 139:3
Izr 5:21
Izr 15:11
He 4:13
- m Ps 18:6

- 157** Mnogo je mojih progonite-
lja i mojih neprijatelja,^a
ali ja ne odstupam od tvo-
jih opomena.
- 158** Gade mi se varalice
jer se ne drže tvoje riječi.^b
- 159** Gle kako volim tvoje na-
redbe!
Jehova, sačuvaj me na ži-
votu zbog svoje vjerne
ljubavi.^c
- 160** Srž je tvoje riječi istina,^d
sve tvoje pravedne odred-
be vrijede u svu vječnost.

ש [sin] ili [šin]

- 161** Velikaši me bez razloga
progone,^e
ali srce mi je puno straho-
poštovanja prema tvojim
riječima.^f
- 162** Radujem se tvojoj riječi^g
kao netko tko je našao
veliko blago.
- 163** Mrzim laž, ona mi se gadi,^h
a tvoj zakon volim.ⁱ
- 164** Sedam puta na dan
hvalim te
zbog tvojih pravednih
presuda.
- 165** Velik mir imaju oni koji
vole tvoj zakon,^j
ništa ih ne može navesti
da se spotaknu*.
- 166** Uzdam se u to da ćeš me
spasiti, Jehova,
i držim se tvojih zapovijedi.
- 167** Slušam tvoje opomene,
veoma ih volim.^k
- 168** Slušam tvoje naredbe i
tvoje opomene
jer ti znaš sve što radim.^l

ת [tau]

- 169** Neka moj vapaj dopre do
tebe, Jehova.^m

119:165 *Ili: "za njih ne postoji kamen
spoticanja".

Putem svoje riječi pomoz
mi da steknem razbori-
tost.^a

170 Neka moja usrdna molba
dode pred tebe.

Izbavi me kao što si obe-
ćao.

171 Neka s mojih usana navire
hvala,^b
jer učiš me svojim ured-
bama.

172 Neka moj jezik pjeva o tvo-
joj riječi^c
jer su sve tvoje zapovijedi
pravedne.

173 Neka mi tvoja ruka bude
spremna pomoći^d
jer želim slušati tvoje
naredbe.^e

174 Čeznem za spasenjem koje
ti daješ, Jehova,
i tvoj mi je zakon prirastao
srcu.^f

175 Sačuvaj me na životu da te
mogu hvaliti,^g
neka mi tvoje odredbe
uvijek pomažu.

176 Zalutao sam kao izgubljena
ovca.^h Potraži svog slugu
jer nisam zaboravio tvoje
zapovijedi.ⁱ

Pjesma za uspinjanje.*

120 Prizvao sam Jehovu
u nevolji^j

i on me uslišio.^k

2 Jehova, izbavi me od laž-
ljivih usana
i od podmuklog jezika.

3 Što će ti Bog učiniti i kako
će te kazniti,
jeziče podmukli?^l

4 Oštrim strijelama^m iz ruke
ratnika
i užarenim ugljvljemⁿ od
žutilovkinog drva.

119. PSAL.

a 1Lje 22:12

lzl 2:3, 5

b Ps 63:5

Ps 71:17

Ps 145:7

c Ps 40:9

d Ps 60:5

e Pnz 30:19

Js 24:15, 22

f Ps 1:2

g Ps 9:13, 14

lza 38:19

h Ps 95:7

Lk 15:4

1Pe 2:25

i Pr 12:13

120. PSAL.

j Ps 18:6

k Ps 50:15

Jn 2:1, 2

l lzl 12:22

m Ps 7:13

n Ps 140:10

2. stupac

a Pos 10:2

b Jr 49:28

c Ps 57:4

121. PSAL.

d Ps 125:2

e Ps 46:1

lza 41:13

Jr 20:11

He 13:6

f Ps 91:11, 12

lzl 3:26

g lza 27:3

lza 40:28

h Ps 91:1

lza 25:4

i Ps 16:8

Ps 109:31

j lza 49:10

Ot 7:16

k Ps 91:5, 6

l Ps 91:10

lzl 12:21

m Ps 97:10

Ps 145:20

122. PSAL.

n 2Sa 6:15

Ps 27:4

Ps 42:4

Ps 84:10

o 2Lje 6:6

Ps 84:7

Ps 100:4

5 Teško meni, jer živim kao
došljak u Mešek,^a
živim među kedarskim
šatorima.^b

6 Predugo živim
s onima koji mrze mir.^c

7 Ja želim mir, ali kad god
progovorim,
oni žele rat.

Pjesma za uspinjanje.

121 Podižem oči prema
gorama.^d

Odakle će mi pomoć doći?

2 Pomoć će mi doći od
Jehove,^e
onoga koji je stvorio nebo
i zemlju.

3 On nikad neće dopustiti
da ti se noga oklizne*.^f
Onaj koji te čuva nikad
neće zadrijemati.

4 Ne, nikad neće zadrijemati
niti zaspati
onaj koji čuva Izraela.^g

5 Jehova te čuva.
Jehova ti je sjena,^h on ti je
zdesna.ⁱ

6 Sunce ti neće nauditi danju
ni mjesec noću.^k

7 Jehova će te čuvati od sva-
kog zla,^l
sačuvat će te na životu.^m

8 Jehova će te čuvati u svemu
što budeš činio
odsada pa u svu vječnost.

Pjesma za uspinjanje.

Davidov psalam.

122 Obradovao sam se kad
su mi rekli:

“Hajdemo u Jehovin dom!”ⁿ

2 A sad naše noge stoje
na tvojim vratima, Jeruza-
leme.^o

3 U Jeruzalemu su kuće to-
liko zbijene

da cijeli grad izgleda kao jedna građevina.^a

- 4 Onamo se uspinju plemena, Jahova* plemena, prema zapovijedi danoj Izraelu, da hvale Jehovino ime.^b
- 5 Jer ondje su postavljena prijestolja s kojih se sudi,^c prijestolja za kraljeve iz Davidove loze.^d

6 Molite se za mir Jeruzalema.^e
Grade, oni koji te vole, bit će sigurni.

7 Neka mir vlada unutar tvojih bedema, sigurnost unutar tvojih kula.

8 Radi svoje braće i svojih prijatelja govorit ću: "Neka u tebi vlada mir!"

9 Radi doma Jehove, našeg Boga,^f molit ću se za tvoje dobro.

Pjesma za uspinjanje.

123 Podižem oči prema tebi^g

koji stoluješ na nebesima.

2 Kao što su oči slugu uprte u ruku njihovog gospodara i oči sluškinje u ruku njene gospodarice, tako su naše oči uprte u Jehovu, našeg Boga,^h dok čekamo da nam se smiluje.ⁱ

3 Smiluj nam se, Jehova, smiluj nam se jer već smo siti prezira.^j

4 Već smo siti rujanja onih koji su samodopadni i prezira onih koji su bahati.

122:4 * "Jah" je skraćeni oblik imena "Jehova".

122. PSAL.

- a 2Sa 5:9
b Izl 23:17
Pnz 12:5, 6
c Pnz 17:8, 9
2Lje 19:8
d 2Sa 7:16
1Kr 10:18
1Lje 29:23
e Ps 51:18
f 1Lje 29:3
Ps 26:8
Ps 69:9

123. PSAL.

- g Ps 25:15
Ps 121:1
h Ps 119:82
Ps 130:6
i Tu 3:25
Mi 7:7
j Ne 4:4
Ps 44:13

2. stupac

124. PSAL.

- a Ps 46:7
Ri 8:31
He 13:6
b Ps 54:4
Ps 118:6
c Ps 3:1
Ps 22:16
d Ps 27:2
e Ps 56:1
f Ps 18:4
g 1Sa 23:26-28
2Sa 17:21, 22
h Ps 25:15
Ps 91:3
i Izr 18:10

125. PSAL.

- j Jr 17:7
k 1Kr 8:12, 13
Ps 48:2
Ps 132:13, 14
l 1Kr 11:7
Dj 1:12
m Ps 34:7
Iza 31:5
Za 2:4, 5
n Iza 14:5
o Pr 7:7
p Ps 51:18
r Ps 36:10
Ps 73:1

Pjesma za uspinjanje.
Davidov psalam.

124 "Da Jehova nije bio s nama"^a

– a sad neka i Izraelci kažu –

- 2 "da Jehova nije bio s nama"^b kad su nas neprijatelji napali,^c
- 3 žive bi nas progutali^d kad su se gnjevno okomili na nas.^e
- 4 Vode bi nas odnijele, bujica bi nas otplavila.^f
- 5 Pobješnjele bi nas vode preplavile.
- 6 Neka je hvaljen Jehova jer nije dao da postanemo plijen u njihovim zubima.
- 7 Mi smo poput ptice koja je pobjegla iz lovčeve zamke.^g Zamka se slomila i mi smo pobjegli.^h

8 Nama pomaže onaj kojem je ime Jehova,ⁱ onaj koji je stvorio nebo i zemlju."

Pjesma za uspinjanje.

125 Oni koji se uzdaju u Jehovu^j

nalik su gori Sionu, koja se ne može poljuljati, nego stoji vječno.^k

- 2 Kao što gore okružuju Jeruzalem,^l tako Jehova okružuje svoj narod^m odsada pa u svu vječnost.
- 3 Žezlo zloće neće zauvijek vladati nad zemljom koja je dana pravednicima,ⁿ da oni ne bi počeli činiti zlo*.^o
- 4 Jehova, čini dobro onima koji su dobri,^p onima koji su čestita srca!^r

125:3 *Ili: "pružili ruke za zlom".

5 A one koji su zastranili
i pošli krivim putem
Jehova će ukloniti zajedno
sa zlotvorima.^a

Neka mir počiva na Izraelu!

Pjesma za uspinjanje.

126 Kad je Jehova vratio
zarobljeni narod na
Sion,^b

mislili smo da sanjamo.

2 Tada su nam usta bila puna
smijeha,
a jezik radosnog klicanja.^c
Tada se govorilo među na-
rodima:

“Jehova je za njih učinio
čudesna djela.”^d

3 Da, Jehova je za nas učinio
čudesna djela^e
i zato smo presretni.

4 Jehova, vrati naš zarobljeni
narod*
kao što u Negebu[#] kiše
vraćaju potoke u njihova
korita.

5 Oni koji siju sa suzama,
žet će s radošću.

6 Onaj tko plače kad ide
u polje
i nosi sjeme za sjetvu,
radosno će klicati kad se
bude vraćao^f
i nosio svoje snopove.^g

Pjesma za uspinjanje.
Salamunov psalam.

127 Ako Jehova kuću
ne gradi,
uzalud se njeni graditelji
trude.^h
Ako Jehova grad ne čuva,ⁱ
uzalud stražari bdiju.

2 Uzalud vam je rano ustajati,
kasno lijevati

126:4 *Ili: “daj da nam opet bude kao
prije”. #Ili: “na jugu”.

125. PSAL.

a 1Lje 10:13
Ps 53:5
Iza 59:8

126. PSAL.

b Ezr 1:2, 3
Ps 85:1

c Ezr 3:11
Ps 106:47
Iza 49:13
Jr 31:12

d Jš 2:9, 10
Ne 6:15, 16

e Ezr 7:27, 28
Iza 11:11

f Ps 30:5
Iza 61:1–3

g Iza 9:3

127. PSAL.

h IZR 3:6
Izr 10:22
Izr 16:3

i Iza 27:3

2. stupac

a Ps 3:5
Pr 5:12

b Pos 33:4, 5
Pos 48:3, 4
1Sa 2:21

c Pos 41:51, 52
Le 26:9
Job 42:12, 13
Ps 128:3

d IZR 17:6

e Pos 50:23

128. PSAL.

f Ps 112:1
He 5:7

g Ps 119:1
Mi 6:8

h Pr 5:18
Iza 65:22

i Izl 23:26
Ps 127:3

j Ps 127:4, 5

k Ps 122:6
Iza 33:20

129. PSAL.

l Izl 5:6, 9

i mukotrпно raditi za svoj
kruh

jer Bog se brine za one koje
voli i daje im san.^a

3 Gle, djeca* su dar od
Jehove,^b
plod utrobe je nagrada.^c

4 Kao strijele u ruci junaka,
takvi su sinovi dobiveni
u mladosti.^d

5 Sretan je čovjek koji je nji-
ma napunio svoj tobolac.^e
Neće se osramotiti
jer će oni razgovarati s ne-
prijateljima kod gradskih
vrata.

Pjesma za uspinjanje.

128 Sretan je svatko tko se
boji Jehove,^f

tko ide njegovim putevima.^g

2 Jest ćeš ono što su tvoje
ruke stekle marljivim
radom.

Bit ćeš sretan i živjet ćeš
u blagostanju.^h

3 Tvoja će žena biti u tvom
domu kao rodna loza.ⁱ
Tvoji će sinovi biti oko
tvog stola kao mladice
masline.

4 Eto tako će biti blago-
slovljen

čovjek koji se boji Jehove.^j

5 Jehova će te blagosloviti
sa Siona.

Neka ti oči cijeli život gleda-
ju kako Jeruzalem cvate^k

6 i neka vide sinove tvojih
sinova.

Neka mir počiva na Izraelu!

Pjesma za uspinjanje.

129 “Od mladosti me ne-
prestano napadaju”^l
– a sad neka i Izraelci kažu –

127:3 *Dosl.: “sinovi”.

- 2 "od mladosti me neprestano napadaju,^a ali nisu me nadvladali.^b
- 3 Orači su orali po mojim leđima,^c duge su brazde povlačili."
- 4 Ali Jehova je pravedan,^d presjekao je užad zlih.^e
- 5 Osratomit će se i posramljeni uzmaknuti svi koji mrze Sion.^f
- 6 Bit će kao trava na krovovima, koja se osuši prije nego što je počupaju,
- 7 koje ima toliko malo da žetelac njome ne može napuniti ruku niti naručiti onaj koji sakuplja snopove.
- 8 Prolaznici neće govoriti: "Neka Jehovin blagoslov počiva na vama! Blagoslivljamo vas u Jehovino ime."

Pjesma za uspinjanje.

- 130** U najdubljem očaju prizivam te, Jehova.^g
- 2 Jehova, čuj moj glas. Neka tvoje uši poslušaju moje usrdne molbe.
- 3 Jah*, ako ćeš na grijeh obraćati pažnju[#], tko će opstati, Jehova?^h
- 4 Jer ti istinski opraštaš ljudima,ⁱ zato oni osjećaju strahopoštovanje prema tebi*.^j
- 5 Uzdajem se u Jehovu, cijelim bićem uzdam se u njega. Čekam da ispuni svoju riječ.

130:3 * "Jah" je skraćeni oblik imena "Jehova". #Ili: "grijeh bilježiti". 130:4 *Dosl.: "zato te se boje".

129. PSAL.

a Tu 1:3

b Ps 118:13
Ps 125:3

c Ps 66:12
Iza 51:23

d Ezi 9:15
Ne 9:33

e Ps 124:7

f Ne 4:4
Ne 6:15, 16
Es 6:13
Es 9:5
Ps 137:7
Za 12:3

130. PSAL.

g Tu 3:55
Jn 2:1, 2

h Ps 38:4
Ps 103:14
Ps 143:1, 2
Iza 55:7
Da 9:18
Ri 3:20
Tit 3:5

i Izi 34:6, 7
Ps 25:11

j Jr 33:8, 9

2. stupac

a Mi 7:7

b Ps 119:147

c Ps 86:5

131. PSAL.

d Ps 78:70
Ps 138:6

e 1Sa 18:23

f 1Sa 30:6
Ps 62:1
Iza 30:15
Tu 3:26

g Ps 130:7
Mi 7:7

132. PSAL.

h 1Sa 20:1

i 2Sa 7:2, 3

j 2Sa 5:11

- 6 Željno čekam Jehovu,^a čekam ga više nego stražari jutro,^b više nego što stražari čekaju jutro.
- 7 Neka Izrael čeka Jehovu, jer Jehova vjerno pokazuje ljubav^c i velika je njegova izbaviteljska* moć.
- 8 On će osloboditi* Izraela svih njegovih prijestupa.

Pjesma za uspinjanje.
Davidov psalam.

131 Jehova, srce mi nije oholo

i oči mi nisu ponosne.^d Ne težim za onim što je za mene preveliko^e niti za onim što mi je nedostizno.

- 2 Ne, ja sam se umirio i utišao^f kao malo dijete u naručju svoje majke. Osjećam se zadovoljno kao malo dijete.
- 3 Neka Izrael čeka Jehovu^g odsada pa u svu vječnost.

Pjesma za uspinjanje.

132 Sjeti se, Jehova, Davida

i svih njegovih patnji,^h

2 sjeti se kako se zakleo Jehovi, kako se zavjetovao moćnom Jakovljevom Bogu:ⁱ

3 "Neću ući u svoj šator, u svoj dom,^j neću leći na svoj ležaj, na svoju postelju,

4 neću dati sna svojim očima ni odmora svojim kopcima

5 dok ne nađem mjesto za Jehovu,

130:7 *Dosl.: "otkupiteljska". 130:8 *Dosl.: "otkupiti".

prikladno* prebivalište
za moćnog Jakovljevog
Boga.”^a

- 6 Evo, u Efrati smo čuli za njega*,^b
našli smo ga u šumovitom
kraju.^c
- 7 Uđimo u Božje prebivalište,^d
poklonimo se pred njegovo-
moga nogama.^e
- 8 Ustani, Jehova, i pođi na
mjesto na kojem ćeš
počivati,^f
ti i kovčeg koji predočava
tvoju snagu.^g
- 9 Neka se tvoji svećenici odje-
nu u pravednost,
neka tvoji vjerni sluge ra-
dosno kliču.
- 10 Radi svog sluge Davida
nemoj odbaciti svog
pomazanika.^h
- 11 Jehova se zakleo Davidu
i sigurno neće povući
svoju riječ:
“Jednog od tvojih
potomaka*
postavit ću na tvoje prije-
stolje.”ⁱ
- 12 Budu li se tvoji sinovi držali
mog saveza
i mojih zapovijedi* kojima
ih učim,^j
i njihovi će sinovi
zauvijek sjediti na tvom
prijestolju.”^k
- 13 Jer Jehova je odabrao
Sion.^l
Poželio ga je za svoje prebi-
valište^m i rekao:
- 14 “Ovo će zauvijek biti mjesto
na kojem ću počivati,

132:5 *Ili: “veličanstveno”. 132:6 *Po svemu sudeći, riječ je o kovčegu saveza. 132:11 *Dosl.: “Plod tvoje utrobe”. 132:12 *Ili: “opomena”.

132. PSAL.

a 2Sa 7:2
1Kr 8:17
1Lje 15:3, 12
Dj 7:45, 46
b 1Sa 17:12
c 1Sa 7:1
1Lje 13:6
d Ps 43:3
e 1Lje 28:2
Ps 5:7
f Br 10:35
2Sa 6:17
g 2Lje 6:41, 42
h 1Kr 15:4
2Kr 19:34
i 1Kr 8:25
Ps 89:3, 4
Ps 89:20, 36
Iza 9:7
Jr 33:20, 21
Mt 9:27
Lk 1:69
Dj 2:30, 31
Dj 13:22, 23
j 1Lje 29:19
k 2Sa 7:12, 16
1Lje 17:11, 12
Ps 89:20, 29
l Ps 48:2, 3
Ps 78:68
He 12:22
m Ps 87:2

2. stupac

a Ps 46:5
Iza 24:23
b Ps 22:26
Ps 147:12, 14
c Ps 149:4
d Ps 132:8, 9
e 1Kr 11:36
1Kr 15:4
2Lje 21:7
f Ps 2:6
Ps 72:8
Iza 9:6
Ot 11:15

133. PSAL.

g Pos 13:8
Iv 13:35
Kol 3:14
He 13:1
h Izr 27:9
i Izl 29:4, 7
j Pnz 3:8, 9
1Lje 5:23
k Ps 125:2

134. PSAL.

l Ot 19:5
m 1Lje 9:33
1Lje 23:27, 30
Lk 2:37
Ot 7:15
n Ps 28:2
Ps 141:2

ovdje ću stanovati^a jer to
želim.

- 15 Blagoslovit ću ga obiljem
hrane,
njegove ću siromahe nasititi
kruhom.^b
- 16 Njegove ću svećenike odje-
nuti u spasenje,^c
njegovi će vjerni sluge ra-
dosno klicati.^d
- 17 Ondje ću učiniti da Davido-
va snaga* raste.
Priradio sam svjetiljku za
svog pomazanika.^e
- 18 Njegove ću neprijatelje
zaodjenuti sramotom,
a kruna* na njegovoj glavi
blistat će.”^f

Pjesma za uspinjanje.
Davidov psalam.

- 133** Gle, kako je dobro
i kako je krasno
kad braća žive* u jedinstvu!^g
- 2 To je kao dragocjeno ulje
izliveno na glavu,^h
koje teče niz bradu,
Aronovu bradu,ⁱ
i slijeva se na ovratnik nje-
govih haljina.
- 3 To je kao rosa s Hermona/
koja se spušta na sionsko
gorje.^k
Jehova je odredio da ondje
ljudi budu blagoslovljeni,
da dobiju vječni život.

Pjesma za uspinjanje.

- 134** Hvalite Jehovu,
svi Jehovini sluge,^l
vi koji noću služite u Jeho-
vinom domu.^m
- 2 U molitvi podignite svoje
rukeⁿ u svetosti*
i hvalite Jehovu.

132:17 *Dosl.: “rog”. 132:18 *Ili: “di-
jadema”. *Dosl.: “cvjetat će”. 133:1
*Ili: “borave zajedno”. 134:2 *Moguće
i: “u svetištu”.

3 Neka te Jehova, koji je stvorio nebo i zemlju, blagoslovi sa Siona.

135 Hvalite Jaha!* Hvalite Jehovino ime,

hvalite Jehovu, njegovi sluge,^a

2 vi koji služite u Jehovinom domu, u dvorištima doma našeg Boga.^b

3 Hvalite Jaha jer je dobar Jehova.^c

Pjevajte* hvalospjeve njegovom imenu jer je to krasno[#].

4 Jer Jah je izabrao sebi Jakova, izabrao je Izraela da bude njegovo najdraže vlasništvo.^d

5 Dobro znam da je Jehova velik, naš je Gospodin veći od svih drugih bogova.^e

6 Jehova čini sve što želi^f na nebu i na zemlji, u morima i u svim dubokim vodama.

7 On podiže oblake* sa svih krajeva zemlje, šalje munje dok pada kiša[#] i izvodi vjetar iz svojih spremišta.^g

8 Pobio je egipatske prvorođence, i ljude i životinje.^h

9 Učinio je znakove i čuda usred tebe, Egipte,ⁱ na faraonu i na svim njegovim slugama.^j

135:1 *Ili: "Aleluja!" "Jah" je skraćeni oblik imena "Jehova". 135:3 *Ili: "Svi-rajte". #Ili: "jer je ono krasno". 135:7 *Ili: "paru". #Moguće i: "kiši je načinio slivnike".

135. PSAL.

a Ps 113:1
Ot 19:5
b Ps 96:8
Ps 116:19
c Ps 119:68
Mt 19:17
d Izl 19:5
Pnz 7:6
e Pnz 10:17
Ps 97:9
f Ps 115:3
Iza 46:10
g Izl 14:21
Br 11:31
Jr 10:13
Jr 51:16
Jn 1:4
h Izl 12:12, 29
i Izl 7:20
Izl 8:6, 17
Izl 9:6, 10
Izl 9:23
Izl 10:12, 21
j Ps 136:15

2. stupac

a Ps 44:2
b Js 12:7, 8
c Br 21:23, 24
d Br 21:33-35
e Js 11:23
f Izl 3:15
Ps 102:12
g Izl 14:31
h Pnz 32:36
i Ps 115:4-8
Iza 46:6
Dj 17:29
1Ko 10:19
j Hb 2:19
k Jr 10:14
l Iza 44:9
m Ps 97:7
n Pnz 10:8
o Ps 48:1
Ps 132:13
p Jr 3:17
r Ot 19:6

136. PSAL.

s Lk 18:19
t 2Lje 7:3
2Lje 20:21
Ps 106:1
Ps 107:1

10 Porazio je mnoge narode^a i pogubio moćne kraljeve:^b

11 amorejskog kralja Sihona,^c bašanskog kralja Oga^d i sva kanaanska kraljevstva.

12 Dao je njihovu zemlju u nasljedstvo, u nasljedstvo svom narodu Izraelu.^e

13 Jehova, tvoje je ime vječno. Jehova, tvoja slava* traje iz naraštaja u naraštaj.^f

14 Jer Jehova će braniti* svoj narod^g i sažalit će se na svoje sluge.^h

15 Idoli drugih naroda od srebra su i zlata, djelo ljudskih ruku.ⁱ

16 Usta imaju, ali ne govore,^j oči imaju, ali ne vide,

17 uši imaju, ali ne čuju, nema daha u njihovim ustima.^k

18 Takvi će postati ljudi koji ih prave,^l a i svi koji se u njih uzdaju.^m

19 Izraelovi potomci, hvalite Jehovu!
Aronovi potomci, hvalite Jehovu!

20 Levijevi potomci, hvalite Jehovu!ⁿ
Vi koji se bojite Jehove, hvalite Jehovu!

21 Neka je na Sionu hvaljen Jehova,^o onaj koji prebiva u Jeruzalemu.^p
Hvalite Jaha!^r

136 Zahvaljujte Jehovi jer je dobar^s

- njegova vjerna ljubav traje vječno.^t

135:13 *Ili: "ime". Dosl.: "spomen".
135:14 *Ili: "pribaviti pravdu".

- 2** Zahvaljajte Bogu nad bogovima^a
– njegova vjerna ljubav traje vječno.
- 3** Zahvaljajte Gospodaru nad Gospodarima
– njegova vjerna ljubav traje vječno.
- 4** Jedino on čini velika i čudesna djela^b
– njegova vjerna ljubav traje vječno.^c
- 5** On je vješto* načinio nebesa^d
– njegova vjerna ljubav traje vječno.
- 6** Razastro je zemlju iznad voda^e
– njegova vjerna ljubav traje vječno.
- 7** Načinio je velike izvore svjetlosti^f
– njegova vjerna ljubav traje vječno –
- 8** sunce da vlada nad danom^g
– njegova vjerna ljubav traje vječno –
- 9** a mjesec i zvijezde da vladaju nad noći^h
– njegova vjerna ljubav traje vječno.
- 10** Pobio je egipatske prvorođenceⁱ
– njegova vjerna ljubav traje vječno.
- 11** Izveo je Izraela iz Egipta^j
– njegova vjerna ljubav traje vječno –
- 12** svojom snažnom i moćnom rukom^k
– njegova vjerna ljubav traje vječno.
- 13** Razdvojio je Crveno more^l
– njegova vjerna ljubav traje vječno.
- 14** Proveo je Izraela posred mora^a
– njegova vjerna ljubav traje vječno.
- 15** Bacio je faraona i njegovu vojsku u Crveno more^b
– njegova vjerna ljubav traje vječno.
- 16** Vodio je svoj narod kroz pustinju^c
– njegova vjerna ljubav traje vječno.
- 17** Potukao je velike kraljeve^d
– njegova vjerna ljubav traje vječno.
- 18** Pogubio je moćne kraljeve
– njegova vjerna ljubav traje vječno –
- 19** amorejskog kralja Sihona^e
– njegova vjerna ljubav traje vječno –
- 20** i bašanskog kralja Oga^f
– njegova vjerna ljubav traje vječno.
- 21** Dao je njihovu zemlju u nasljedstvo^g
– njegova vjerna ljubav traje vječno –
- 22** u nasljedstvo svom sluzi Izraelu
– njegova vjerna ljubav traje vječno.
- 23** Sjetio nas se kad smo bili potišteni^{*h}
– njegova vjerna ljubav traje vječno.ⁱ
- 24** Izbavljao nas je od naših protivnika^j
– njegova vjerna ljubav traje vječno.
- 25** On daje hranu svakom životinju^k
– njegova vjerna ljubav traje vječno.

136. PSAL.

a Ps 97:9
Da 2:47b Izl 15:11
Ot 15:3

c Ps 103:17

d Job 38:36
Izr 3:19, 20e Ps 1:9
Ps 24:1, 2

f Ps 1:14

g Ps 1:16
Jr 31:35

h Ps 8:3

i Izl 12:29

j Izl 12:51

k Izl 13:14

l Izl 14:21

2. stupac

a Izl 14:29

b Izl 14:27, 28

c Izl 13:18
Izl 15:22

d Js 12:7, 8

e Br 21:21–24

f Br 21:33–35

g Br 32:33

h Pnz 32:36

i Ne 9:32

j Su 3:9
Su 6:9k Ps 145:15
Ps 147:9

26 Zahvaljujte Bogu nebeskome
– njegova vjerna ljubav traje vječno!

137 Sjedili smo pokraj babilonskih rijeka.^a

Plakali smo kad bismo se sjetili Siona.^b

2 Po tamošnjim* topolama povješali smo svoje harfe.^c

3 Jer ondje su naši porobljivači tražili da im pjevamo,^d
oni koji nam se rugaju, htjeli su da ih uveseljavamo, pa su govorili:

“Pjevajte nam neku pjesmu o Sionu!”

4 Kako da pjevamo Jehovinu pjesmu kad smo na tuđem tlu?

5 Ako te zaboravim, Jeruzaleme,
neka moja desnica zaboravi sve što zna*.^e

6 Neka mi se jezik za nepce zalijepi ako te se ne budem sjećao, ako mi Jeruzalem ne bude najveća radost.^f

7 Sjeti se, Jehova, kako su Edomci u dan kad je Jeruzalem pao govorili: “Srušite ga! Srušite ga do temelja!”^g

8 Kćeri babilonska, uskoro ćeš biti opustošena.^h
Sretan će biti onaj tko te kazni i učini ti onako kako si ti nama činila.ⁱ

9 Sretan će biti onaj tko zgrabi tvoju djecu i razbije ih o stijene.^j

137:2 *Misli se na Babilon. 137:5 *Moguće i: “neka mi se desnica osuši”.

137. PSAL.

a Jr 51:13

Eze 3:15

Da 10:4

b Da 9:2, 3

c Iza 24:8

d Ps 123:4

e Ne 2:3

Ps 84:2

Ps 102:13, 14

Iza 62:1

Jr 51:50

f Ps 122:1

g Jr 49:7

Tu 4:22

Eze 25:12

Ob 10–13

h Iza 47:1

Jr 25:12

Jr 50:2

i Jr 50:29

Ot 18:6

j Iza 13:1, 16

2. stupac

138. PSAL.

a Ps 9:1

b 1Sa 3:3

1Lje 16:1

Ps 28:2

c Iv 17:6

d Ps 18:6

e Ps 29:11

Iza 12:2

Iza 41:10

f Ps 102:15

Iza 60:3

g 1Kr 8:10, 11

h 1Sa 2:8

Ps 113:6–8

Iza 57:15

i Jk 4:6

1Pe 5:5

j Ps 71:20

k Ps 103:17

l Job 14:15

Ps 71:18

Davidov psalam.

138 Hvalit ću te svim svojim srcem.^a

Pred drugim bogovima pjevati ću ti hvalospjeve.*

2 Poklonit ću se prema tvom svetom hramu*^b i hvalit ću tvoje ime^c zbog tvoje ljubavi[#] i tvoje vjernosti.

Jer uzveličao si svoje obećanje i svoje ime i uzdignuo ih iznad svega ostalog^Δ.

3 U dan kad sam te prizvao, ti si me uslišio,^d dao si mi odvažnost i snagu.^e

4 Hvalit će te, Jehova, svi kraljevi na zemlji^f jer će čuti obećanja koja si dao.

5 Pjevati će o Jehovinim putevima jer je Jehovina slava velika.^g

6 Jehova je visoko, a ipak vidi poniznoga.^h Ali ohologa drži podalje od sebe*.ⁱ

7 Čak i kad budem koračao kroz nevolju, ti ćeš me sačuvati na životu.^j

Ti podižeš ruku na moje gnjevne neprijatelje, tvoja će me desnica spasiti.

8 Jehova će izvršiti sve što je naumio za mene.

Jehova, tvoja vjerna ljubav traje vječno.^k Nemoj ostaviti djelo svojih ruku!^l

138:1 *Moguće i: “Prkoseći drugim bogovima, ja ću ti svirati.” 138:2 *Ili: “svetištu”. #Ili: “vjerne ljubavi”. ΔMoguće i: “uzveličao si svoje obećanje i uzdignuo ga iznad svog vlastitog imena”. 138:6 *Dozl.: “poznaje izdaleka”.

Ravnatelj. Davidov psalam. Pjesma.

139 Jehova, ti si proniknuo u moju nutrinu i poznaš me.^a

- 2 Ti znaš kad sjednem i kad ustanem,^b raspoznaješ moje misli izdaleka.^c
- 3 Ti me promatraš* kad hodam i kad počivam, dobro poznaješ sve moje puteve.^d
- 4 Čak i prije nego što izgovorim ijednu riječ, ti, Jehova, već znaš što želim reći.^e
- 5 Straga i sprijeda ti me zaklanjaš, tvoja ruka počiva na meni.
- 6 Tvoje znanje o meni toliko je čudesno da to ne mogu pojmiti, toliko je duboko da to ne mogu dokučiti.^f
- 7 Kamo da uteknem od tvog duha? Kamo da pobjegnem od tvog lica?^g
- 8 Kad bih se popeo na nebo, ti bi bio ondje, kad bih u grobu* prostro svoj ležaj, ti bi i ondje bio.^h
- 9 Kad bih odletio na krilima zore i nastanio se na obali najdaljeg mora,
- 10 i ondje bi me tvoja ruka vodila, tvoja bi me desnica podupirala.ⁱ
- 11 Kad bih rekao: "Tama će me sakriti", tada bi se noć oko mene pretvorila u svjetlost.

139:3 *Ili: "ispituješ". **139:8** *Ili: "šeolu". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku.

139. PSAL.

a 1Sa 16:6, 7
1Lj 28:9
Ps 17:3
Ps 139:23
Jr 20:12

b Pos 16:13

c Ps 94:11

d Pos 28:15
2Sa 8:14
Job 31:4
Ps 121:8
Izr 5:21

e He 4:12

f Job 26:14
Job 42:3
Ps 40:5
Ri 11:33

g Jn 1:3

h Job 26:6
Izr 15:11

i Ps 63:8
Ps 73:23
Iza 41:13

2. stupac

a Da 2:22

b He 4:13

c Ps 22:9
Ps 71:6
Jr 1:5

d Pos 12:26

e Ps 19:1
Ps 104:24
Ps 111:2
Ot 15:3

f Job 10:10, 11

g Iza 55:9

h Ri 11:33

i Ps 40:5

j Ps 63:6

k Ps 5:6

12 Ni tmina za tebe ne bi bila pretamna, noć bi ti bila svijetla kao dan.^a

Tama je za tebe kao svjetlost.^b

13 Jer ti si stvorio moje bubrege, zaklanjao si me* u utrobi moje majke.^c

14 Hvalim te, pun strahopoštovanja, jer sam čudesno stvoren.^d

Tvoja su djela čudesna,^e ja to dobro znam.

15 Moje kosti nisu ti bile sakrivene dok sam nastajao u tajnosti, dok si me tkao u zemaljskim dubinama.^f

16 Tvoje su me oči vidjele još dok sam bio zametak.

Svi njegovi dijelovi bili su zapisani u tvojoj knjizi prema danima njihovog nastanka.

Bili su zapisani kad još nije bilo nijednoga.

17 Kako su mi dragocjene tvoje misli, Bože!^g

Kako je velik njihov broj!^h

18 Kad bih ih počeo brojiti, bilo bi ih više nego pijeska.ⁱ

Kad bih se probudio, u mislima bih još bio s tobom*.^j

19 Bože, kad bi barem ubio zle!^k

Tada bi odstupili od mene nasilnici*.

20 oni koji zlonamjerno* govore protiv tebe.

139:13 *Moguće i: "satkao si me". **139:18** *Moguće i: "još bih ih brojio". **139:19** *Ili: "oni koji prolijevaju krv". **139:20** *Ili: "po vlastitoj zamisli".

Oni su tvoji protivnici, na nedostojan način spominju tvoje ime.^a

- 21** Ne mrzim li one koji tebe mrže, Jehova?^b
Ne gade li mi se oni koji se bune protiv tebe?^c
- 22** Mrzim ih iz dna duše.^d
Smatram ih svojim neprijateljima.
- 23** Pronikni u moju nutrinu, Bože, i upoznaj moje srce.^e
Ispitaj me i upoznaj moje tjeskobne misli.^f
- 24** Vidi ima li u meni išta što me vuče na poguban put,^g vodi me^h vječnim putem.

Ravnatelj. Davidova pjesma.

- 140** Izbavi me, Jehova, od zlih ljudi, zaštiti me od nasilnika,ⁱ
- 2** od onih koji u svom srcu smišljaju pakosti^j i po cijeli dan zameću svađe.
- 3** Naoštrili su jezik kao zmija,^k otrov ljutice na njihovim je usnama.^l (*Sela*)
- 4** Zaštiti me, Jehova, od ruke zlih,^m sačuvaj me od nasilnika, od onih koji smišljaju kako da me sapletu.
- 5** Oholi mi potajno namještaju zamku, konopcima razapinju mrežu pored puta.ⁿ
Postavljaju mi stupice.^o (*Sela*)
- 6** Govorim Jehovi: "Ti si moj Bog.
Poslušaj, Jehova, moje usrdne molitve!"^p
- 7** Jehova, Svevišnji Gospodine, moj moćni spasitelj, ti mi štitiš glavu u dan boja.^r
- 8** Jehova, nemoj ispuniti želje zlima.

139. PSAL.

a Izl 20:7
b 2Lje 19:2
2Ko 6:14
c Ps 119:158
d Ps 101:3
e Jr 20:12
f Ps 94:19
g Ps 17:3
h Ps 5:8
Ps 143:8
Ps 143:10

140. PSAL.

i Ps 18:48
Ps 59:1
j Ps 64:2, 6
k Ps 52:1, 2
Ps 58:3, 4
l Ri 3:13
Jk 3:8
m Ps 17:8
Ps 36:11
Ps 71:4
n Ps 10:9
o Jr 18:22
p Ps 28:2
Ps 55:1
r 1Sa 17:37

2. stupac

a 2Sa 15:31
Ps 27:12
b Ps 7:16
Izr 12:13
c Ps 11:5, 6
d Ps 55:23
e Ps 12:3
f Ps 10:17, 18
Ps 22:24
g Ps 23:6

141. PSAL.

h Ps 31:17
i Ps 40:13
Ps 70:5
j Ps 39:12
k Izl 30:34-36
l Lk 1:9, 10
Ot 5:8
Ot 8:3, 4
m Izr 29:41
n Izr 13:3
Izr 21:23
Jk 1:26
o 1Kr 8:58
Ps 119:36

Ne daj da ostvare svoje spletke kako se ne bi uzvisili.^a (*Sela*)

- 9** Neka se zlo o kojem govore oni što me okružuju obori na njihovu glavu.^b
- 10** Neka se užareno ugljvlje sruči na njih.^c
Neka budu bačeni u vatru, u duboke jame*,^d da više nikad ne ustanu.
- 11** Neka za klevetnike ne bude mjesta na zemlji.^e
Neka zlo progoni nasilnike i zatre ih.
- 12** Znam da će Jehova braniti uboge* i udijeliti pravdu siromasi-ma.^f
- 13** Zaista, pravednici će hvaliti tvoje ime, čestiti će prebivati pred tobom*.^g

Davidova pjesma.

141 Prizivam te, Jehova.^h
Pohitaj mi u pomoć!ⁱ

Poslušaj me kad te prizovem.^j

- 2** Neka ti moja molitva bude kao pomno pripremljeni kad^k koji se prinosi pred tobom,^l
neka ti moje podignute ruke budu kao večernja žitna žrtva.^m
- 3** Postavi, Jehova, stražu na moja usta, čuvara na vrata mojih usana.ⁿ
- 4** Ne daj da mi se srce prikloni ikakvom zlu,^o da činim zla djela zajedno sa zlima.

140:10 *Ili: "u jame ispunjene vodom".

140:12 *Ili: "bespomoćne; neznatne".

140:13 *Dosl.: "tvojim licem".

Ne želim se gostiti njihovim poslasticama.

- 5 Ako me pravednik udari, to je izraz vjerne ljubavi,^a ako me ukori, to mi je poput ulja izlivenog na glavu,^b koje moja glava neće odbiti.^c Molit ću se za njega i kad bude u nevolji.
- 6 Narodni suci bačeni su s litice, ali narod će slušati moje riječi jer su ugodne.
- 7 Kao što grude zemlje nakon oranja ostanu rasute po polju, tako su naše kosti rasute na ustima groba*.
- 8 A meni su oči uprte u tebe, Jehova, Svevišnji Gospodine.^d Ti si moje utočište. Nemoj mi oduzeti život.*
- 9 Sačuvaj me od zamke koju su mi postavili, od stupica onih koji čine zlo.
- 10 Zli će svi do jednog upasti u mreže koje su sami postavili,^e a ja ću sve to izbjeći.

Maskil.* Davidov psalam, koji je spjevao kad je bio u pećini.^f Molitva.

- 142** Glasno zovem Jehovu u pomoć,^g glasno molim Jehovu za milost.
- 2 Njemu povjeravam svoje brige, njemu govorim o svojoj tjeskobi^h
- 3 kad klonem duhom*.

141:7 *Ili: "šeola". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku. 141:8 *Ili: "Ne daj da mi duša ode u smrt." 142:nsl. *Vidi Rječnik. 142:3 *Ili: "kad me snaga izda".

141. PSAL.

a 2Sa 12:7, 9
Izr 17:10
Ga 6:1

b Izr 6:23
Jk 5:14

c Izr 9:8
Izr 19:25
Izr 25:12

d 2Lje 20:12
Ps 25:15

e Es 7:10
Ps 7:14, 15
Ps 9:15
Ps 57:6

142. PSAL.

f 1Sa 22:1
1Sa 24:3
He 11:32, 38

g Ps 28:2
Ps 141:1

h Ps 18:6
Jn 2:7
Mt 26:38, 39
Mk 15:34
He 5:7

2. stupac

a Ps 139:3

b Ps 31:11
Ps 69:20

c 1Sa 23:11

d Izr 18:10

e 1Sa 20:33
1Sa 23:26
1Sa 25:29

143. PSAL.

f Ps 65:2

g Job 9:2
Ps 130:3
Pr 7:20
Ri 3:20
Ga 2:16
1Iv 1:10

h Ps 142:3

i Ps 102:4

Tada ti paziš na moje korake.^a

Na stazi kojom hodam potajno mi namještaju zamku.

- 4 Pogledaj meni zdesna, osvjedoči se da nitko ne mari za mene.^b Nema kamo pobjeći,^c nikog nije briga za mene.
- 5 Tebe, Jehova, zovem u pomoć. Kažem: "Ti si mi utočište,^d sve što imam* u zemlji živih."
- 6 Poslušaj moj vapaj jer sam u velikom jadu. Izbavi me od mojih proginitelja^e jer su jači od mene.
- 7 Izvedi me iz tamnice da hvalim tvoje ime. Neka se pravednici skupe oko mene jer si ti dobar prema meni.

Davidova pjesma.

143

Jehova, čuj moju molitvu,^f

poslušaj moju usrdnu molbu.

Usliši me jer si vjeran i pravedan.

- 2 Ne izvodi svog slugu pred sud jer nitko živ ne može biti pravedan pred tobom.^g
- 3 Neprijatelj me progoni, oborio me na zemlju i satro. Prisilio me da prebivam u tmini kao oni koji su odavno mrtvi.
- 4 Klonuo sam duhom*,^h obamrlo mi je srce u grudima.ⁱ

142:5 *Ili: "moja baština". 143:4 *Ili: "Izdaje me snaga".

- 5 Sjećam se davnih dana,
razmišljam o svim tvojim
djelima,^a
duboko promišljam* o dje-
lima tvojih ruku.
- 6 U molitvi pružam ruke
k tebi,
kao suha zemlja žeđam za
tobom.^b (*Sela*)
- 7 Brzo me usliši, Jehova!^c
Snaga* mi je na izmaku.^d
Nemoj okrenuti lice od
mene^e
da ne postanem poput onih
koji odlaze u grobnu jamu.^f
- 8 Daj mi da ujutro slušam
o tvojoj vjernoj ljubavi,
jer u tebe se uzdam.
Pokaži mi put kojim trebam
ići,^g
jer tebi se obraćam.
- 9 Izbavi me od mojih neprija-
telja, Jehova!
Kod tebe tražim zaklon.^h
- 10 Nauči me vršiti tvoju voljuⁱ
jer si ti moj Bog.
Tvoj je duh dobar,
neka me vodi po ravnom
tlu*.
- 11 Zbog svog imena, Jehova,
sačuvaj me na životu.
Zbog svoje pravednosti iz-
bavi me iz nevolje.^j
- 12 Zbog svoje vjerne ljubavi
zatri* moje neprijatelje,^k
pobij sve koji me tlače,^l
jer ja sam tvoj sluga.^m

Davidov psalam.

144 Neka je hvaljen Jeho-
va, moja stijena,ⁿ
koji moje ruke uči boju
i moje prste ratu.^o

143:5 *Ili: "proučavam". 143:7 *Dosl.:
"Duh". 143:10 *Ili: "vodi zemljom čes-
titosti". 143:12 *Dosl.: "ušutkaj".

143. PSAL.

a Ps 77:5, 6
Ps 77:11, 12
Ps 111:2, 3

b Ps 63:1

c Ps 40:13
Ps 70:5

d Ps 142:3

e Ps 27:9

f Ps 28:1

g Ps 5:8
Izr 3:6

h Ps 59:1
Ps 61:3, 4
Ps 91:1

i Ps 25:4

j Ps 31:1

k 1Sa 25:29
1Sa 26:9, 10

l 1Sa 24:12

m Ps 89:20

144. PSAL.

n Pnz 32:4

o 2Sa 22:35
Ps 18:2, 34

2. stupac

a 2Sa 22:2, 3

b Ps 18:47

c Ps 8:4
He 2:6

d Ps 39:5

e 1Lje 29:15
Job 14:1, 2

f Ps 18:9

g Izl 19:18

h Job 36:32

i 2Sa 22:15

j 2Sa 22:17, 18
Ps 18:16, 17
Ps 54:3

k Ps 33:3
Ps 40:3
Ps 96:1

lza 42:10
Ot 5:9
Ot 14:3

l 2Sa 5:19

Ps 18:50

m 1Sa 17:45, 46

2Sa 21:15, 17

- 2 On mi iskazuje vjernu lju-
bav, on je moja tvrđava,
moje sigurno utočište*
i moj izbavitelj,
moj štit i moj zaklon,^a
onaj koji mi pokorava
narode.^b
- 3 Jehova, što je čovjek da se
na njega obazireš,
što je smrtni čovjek* da za
njega mariš?^c
- 4 Čovjek je poput daha,^d
njegovi su dani poput sjene
koja nestaje.^e
- 5 Jehova, spusti* svoja nebe-
sa i siđi,^f
dotakni gore da se zadime.^g
- 6 Sijevni munjom i rasprši
neprijatelje,^h
pošalji svoje strijele
i smeti ih.ⁱ
- 7 Pruži ruke s neba,
izbavi me i spasi me iz po-
bješnjelih voda,
iz ruku tuđinaca,^j
- 8 koji svojim ustima govore
laži
i koji podižu desnicu kako
bi se lažno zakleli*.
- 9 Bože, pjevat ću ti novu
pjesmu.^k
Pjevat ću ti hvalospjeve uz
pratnju glazbala s deset
žica,
- 10 jer ti daješ pobjedu* kralje-
vima,^l
ti izbavljaš svog slugu Davi-
da od ubojitog mača.^m
- 11 Izbavi me i spasi me iz ruku
tuđinaca,
koji svojim ustima govore
laži

144:2 *Ili: "sigurna gorska utvrda"

144:3 *Ili: "sin smrtnog čovjeka". 144:5

*Ili: "nagni". 144:8 *Ili: "čija je desnica

lažljiva". 144:10 *Ili: "spasenje".

i koji podižu desnicu kako bi se lažno zakleli.

12 Tada će naši sinovi biti kao mlade biljke koje brzo rastu,

a naše kćeri kao isklesani ugaoni stupovi koji krase palaču.

13 Naše će žitnice obilovati svakovrsnim žitom.

Naše će se ovce i koze namnožiti, bit će ih na tisuće, na desetke tisuća po našim poljima.

14 Naše će krave biti brede, a nijednoj se ništa loše neće dogoditi i nijedna neće pobaciti.

Na našim se trgovima neće čuti jadikovanje.

15 Sretan je narod kojem će biti tako!

Sretan je narod kojem je Bog Jehova!^a

Davidov hvalospjev.

⌕ [alef]

145 Uzvisivat ću te, Bože moj, kralju moj,^b hvalit ću tvoje ime u svu vječnost.^c

⌕ [bet]

2 Cijeli ću te dan hvaliti,^d hvalit ću tvoje ime u svu vječnost.^e

⌕ [gimel]

3 Jehova je velik i dostojan da mu se iskazuje svaka hvala,^f njegova je veličina neistraživa*.^g

⌕ [dalet]

4 Naraštaj za naraštajem hvalit će tvoja djela, pričat će o tvojim moćnim djelima.^h

145:3 *Ili: "nedokučiva".

⌕ [he]

5 Govorit će o iznimnoj krasoti tvog veličanstva,^a a ja ću razmišljati o tvojim čudesnim djelima.

⌕ [vau]

6 Oni će govoriti o tvojim djelima* koja ulijevaju strahopoštovanje, a ja ću pripovijedati o tvojoj veličanstvenosti.

⌕ [zajin]

7 Ushićeno će te hvaliti kad se sjetе tvoje neizmjerne dobrote,^b radosno će klicati zbog tvoje pravednosti.^c

⌕ [het]

8 Jehova je samilostan* i milosrdan,^d strpljiv^e i pun vjerne ljubavi.^e

⌕ [tet]

9 Jehova je dobar prema svima,^f njegovo se milosrđe očituje u svim njegovim djelima.

⌕ [jod]

10 Sva tvoja djela, Jehova, veličat će te,^g tvoji vjerni sluge hvalit će te.^h

⌕ [kaf]

11 Pričat će o slavi tvoje kraljevske vlastiⁱ i govorit će o tvojoj moći^j

⌕ [lamed]

12 kako bi ljude upoznali s tvojim moćnim djelima^k i s iznimnom krasotom tvoje kraljevske vlasti.^l

⌕ [mem]

13 Tvoja je kraljevska vlast vječna,

145:6 *Ili: "o tvojoj moći". **145:8** *Ili: "dobrostitv". #Ili: "spor srditi se".

144. PSAL.

a Ps 33:12
Ps 37:9
Ps 37:37
Ps 146:5

145. PSAL.

b Iza 33:22
Ot 11:17

c 1Lje 29:10

d Ps 119:164

e Ps 146:2

f Ps 150:2
Ri 1:20
Ot 15:3

g Job 26:14
Ps 139:6
Ri 11:33

h Izl 12:26, 27

2. stupac

a Ps 8:1

b 1Kr 8:66
Ps 13:6
Ps 31:19
Iza 63:7
Jr 31:12

c Ps 51:14
Ot 15:3

d 2Lje 30:9
Ef 2:4

e Izl 34:6
Ne 9:17

f Ps 25:8
Na 1:7
Mt 5:44, 45
Dj 14:17
Jk 1:17

g Ps 19:1

h Ps 30:4
He 13:15

i Lk 10:8, 9

j Pnz 3:24
1Lje 29:11
Ot 15:3

k Ps 98:1

l Ps 103:19

ti vladaš iz naraštaja
u naraštaj.^a

☞ [samek]

- 14** Jehova podupire sve koji
posrnu^b
i uspravlja sve koji su pog-
nuti.^c

☞ [ajin]

- 15** Oči svih stvorenja uprte su
u tebe,
ti im daješ hranu u pravo
vrijeme.^d

☞ [pe]

- 16** Ti otvaraš ruku
i daješ svim živim stvore-
njima ono što žele.^e

☞ [cade]

- 17** Jehova je pravedan na svim
svojim putevima^f
i vjeran u svemu što čini.^g

☞ [kof]

- 18** Jehova je blizu svih koji ga
prizivaju,^h
svih koji ga prizivaju iskren-
na srca.*ⁱ

☞ [reš]

- 19** Ispunjava želje onima koji
ga se boje,^j
čuje njihov vapaj i izbav-
lja ih.^k

☞ [sin]

- 20** Jehova čuva sve koji ga
vole,^l
a zle će sve istrijebiti.^m

☞ [tau]

- 21** Moja će usta hvaliti
Jehovu.ⁿ
Neka svako živo biće hvali
njegovo sveto ime u svu
vječnost.^o

- 146** Hvalite Jaha!^{*p}
Hvali Jehovu, dušo
moja!

145:18 *Ili: "u istini". 146:1; 147:1 *Ili: "Aleluja!" "Jah" je skraćeni oblik imena "Jehova".

145. PSAL.

a Ps 146:10
1Ti 1:17
b Ps 37:23, 24
Ps 94:18
c Ps 146:8
d Pos 1:30
Ps 136:25
e Ps 104:27, 28
Ps 107:9
Ps 132:14, 15
f Pos 18:25
Pnz 32:4
g Ps 18:25
Ot 15:3, 4
h Ps 34:18
Jk 4:8
i Ps 17:1
j Ps 34:9
k Ps 37:39, 40
Ps 50:15
l Ps 31:23
Ps 97:10
m Izr 2:22
n Ps 34:1
Ps 51:15
o Ps 117:1
Ps 150:6

146. PSAL.

p Ot 19:6
r Ps 103:1

2. stupac

a Ps 62:9
Ps 118:8, 9
Iza 2:22
Jr 17:5
b Pos 3:19
Ps 104:29
Pr 3:20
Pr 12:7
c Pr 9:5, 10
Iza 38:18
d Ps 46:7
e Ps 71:5
Jr 17:7
f Dj 4:24
Ot 14:7
g Pnz 7:9
h Ps 107:9
Ps 145:16
i Ps 107:14
Ps 142:7
j Iza 29:18
Iza 35:5
k Ps 145:14
2Ko 7:6
l Pnz 10:18
Ps 68:5
m Ps 145:20
n Izl 15:18
Da 6:26
Ot 11:15

- 2** Hvalit ću Jehovu cijelog
života.

Pjevati ću* hvalospjeve svom
Bogu dokle god sam živ.

- 3** Ne uzdajte se u velikaše*,
ne uzdajte se ni u kojeg
čovjeka, jer on ne može
donijeti spasenje.^a

- 4** Njegov duh* iziđe, a on se
vraća u prah.^b

U taj dan propadnu njegove
misli.^c

- 5** Sretan je čovjek kojem po-
maže Jakovljevi Bog,^d
koji se uzda u Jehovu,
svog Boga.^e

- 6** onoga koji je stvorio nebo,
zemlju i more

i sve što je u njima,^f

onoga koji je uvijek vjeran,^g

- 7** koji pribavlja pravdu potla-
čenima,
koji daje kruha gladnima.^h
Jehova oslobađa zatvore-
nike.*ⁱ

- 8** Jehova otvara oči slijepima.^j
Jehova uspravlja pognute.^k
Jehova voli pravednike.

- 9** Jehova štiti došljake,
pomaže djeci bez oca i
udovicama,^l
a zlima osujećuje
namjere*.^m

- 10** Jehova će biti kralj u svu
vječnost,ⁿ
tvoj će Bog, Sione, kraljeva-
ti iz naraštaja u naraštaj.
Hvalite Jaha!

- 147** Hvalite Jaha!^{*p}
Dobro je pjevati*
hvalospjeve našem
Bogu.

146:2 *Ili: "Svirati ću". 146:3 *Ili: "do-
stojanstvenike". 146:4 *Ili: "dah".
146:7 *Dosl.: "svezane". 146:9 *Ili: "is-
krivljava puteve". 147:1 *Ili: "svirati".

Krasno je hvaliti ga jer on je dostojan svake hvale.^a

- 2 Jehova gradi Jeruzalem,^b sakuplja rasijane Izraelce.^c
- 3 On liječi one koji su slomljena srca, povija im rane.
- 4 On zna koliko ima zvijezda, sve ih zove po imenu.^d
- 5 Naš je Gospodin velik i izuzetno moćan,^e neizmjereno je razborit*.^f
- 6 Jehova uzdiže krotke,^g a zle obara na zemlju.
- 7 Pjevajte Jehovi i zahvaljajte mu.
Uz pratnju harfe pjevajte hvalospjeve našem Bogu,
- 8 onome koji oblacima prekriva nebo, koji zemlji daje kišu,^h koji daje da trava ničeⁱ po gorama.
- 9 On životinjama daje hranu,^j mladim gavranima koji grakću jer su gladni.^k
- 10 On ne mari za snagu konja,^l ne mari ni za snagu čovjekovih nogu.^m
- 11 Jehovu raduju oni koji ga se boje,ⁿ oni koji se uzdaju u njegovu vjernu ljubav.^o
- 12 Slavi Jehovu, Jeruzaleme! Hvali svog Boga, Sione!
- 13 On je učvrstio zasune tvojih vrata, blagoslivlja tvoje sinove koji su usred tebe.
- 14 Daje mir cijelom tvom području,^p hrani te najboljom pšenicom.^r
- 15 Šalje zapovijed zemlji, njegova riječ brzo trči.

147:5 * Ili: "njegov je razbor nedokučiv".

147. PSAL.

a Ps 135:3
b Ps 102:16
c Pnz 30:1-3
Eze 36:24
d Iza 40:26
e Na 1:3
f Iza 40:28
Ri 11:33
g Ps 37:11
h 1Kr 18:45
Jr 14:22
Mt 5:45
i Job 38:25-27
Iza 30:23
j Ps 136:25
k Job 38:41
Lk 12:24
l Iza 31:1
Ho 1:7
m 1Sa 16:7
n Ml 3:16
o Ps 33:18
p Le 26:6
Iza 60:17
r Pnz 8:7, 8
Ps 132:14, 15

2. stupac

a Job 37:6
b Job 38:29
c Js 10:11
d Job 37:10
e Ps 148:8
f Pnz 4:5
g Izl 19:5
Izl 31:16, 17
Pnz 4:8
1Lje 17:21
Ri 3:1, 2
h Ot 19:6

148. PSAL.

i Ps 89:5
j Ps 103:20
Lk 2:13
k Jr 32:18
Jd 14
l Ps 19:1
m Ps 33:6
n Ps 89:37
o Ps 119:91
Jr 31:35, 36
Jr 33:25

- 16 Snijegom prekriva zemlju kao vunenim pokrivačem,^a mraz prosipa kao pepeo.^b
- 17 Baca tuču* kao mrve kruha.^c Tko može podnijeti tu hladnoću?^d
- 18 On izda naredbu, i sve se otopi.
Zapovijedi vjetru da zapuše,^e i vode poteku.
- 19 Svoju riječ objavljuje Jakovu, svoje uredbe i zakone Izraelu.^f
- 20 Nije tako učinio nijednom drugom narodu,^g oni ne znaju ništa o njegovim zakonima.
Hvalite Jaha!^h

148 Hvalite Jaha!*

Hvalite Jehovu na nebesima,ⁱ

hvalite ga u visinama!

- 2 Hvalite ga, svi njegovi anđeli!
Hvali ga, sva njegova vojsko!^k
- 3 Hvalite ga, sunce i mjesečel!
Hvalite ga, sve zvijezde sjajne!^l
- 4 Hvalite ga, nebo nad nebesima
i vode nad nebesima!
- 5 Neka hvale Jehovino ime jer su na njegovu zapovijed stvoreni.^m
- 6 Postavio ih je da stoje u svu vječnost.ⁿ
Dao im je zakon koji se nikad neće ukinuti.^o
- 7 Hvalite Jehovu na zemlji, velike morske životinje i sve duboke vode,

147:17 * Ili: "led". 148:1 * Ili: "Aleluja!"
"Jah" je skraćeni oblik imena "Jehova".

- 8 munje i tučo, sniježe i gusti oblaci,
olujni vjete, koji izvršavaš njegovu riječ,^a
- 9 gore i svi bregovi,^b vočke i svi cedrovi,^c
- 10 divlje životinje^d i sve domaće životinje, stvorenja što gmižu i ptice,
- 11 kraljevi iz svih krajeva svijeta i svi narodi, velikaši i svi suci na zemlji,^e
- 12 mladići i djevojke, staro i mlado!
- 13 Neka svi hvale Jehovino ime jer je njegovo ime najuzvišenije.^f
Njegova veličanstvenost nadvisuje zemlju i nebo.^g
- 14 On će ojačati* svoj narod, i to će biti na slavu svim njegovim vjernim slugama, izraelskom narodu, narodu koji mu je blizak.
Hvalite Jaha!

- 149** Hvalite Jaha!*
Pjevajte Jehovi novu pjesmu,^h
hvalite ga na skupu njegovih vjernih slugu.ⁱ
- 2 Neka se Izrael raduje svom Velikom Tvorcu,^j
neka se sinovi Siona vesele svom Kralju.
- 3 Neka hvale njegovo ime plesom^k
i pjevaju mu hvalospjeve uz pratnju defa i harfe.^l
- 4 Jer Jehova se raduje svom narodu.^m

148:14 *Dosl.: "uzdignuti rog". 149:1; 150:1 *Ili: "Aleluja!" "Jah" je skraćeni oblik imena "Jehova".

148. PSAL.

a Izl 9:23
Ps 107:25
Iza 30:30

b Ps 98:8

c 1Lje 16:33
Iza 44:23

d Iza 43:20

e Ps 2:10, 11

f Ps 8:1
Iza 12:4

g 1Kr 8:27
1Lje 29:11

149. PSAL.

h Ps 33:3
Ps 96:1
Iza 42:10
Ot 5:9

i Ps 22:22

j Ps 100:3
Iza 54:5

k Su 11:34

l Izl 15:20
Ps 150:4

m Ps 84:11

2. stupac

a Ps 132:16
Iza 61:10

b Ps 63:6

c Pnz 7:1

150. PSAL.

d Ot 19:6

e Ps 116:19

f Ps 19:1

g Ps 107:15
Ot 15:3

h Pnz 3:24
Ps 145:3

i Ps 81:3

j 1Lje 15:28

k Izl 15:20

l Ps 92:1, 3
Ps 144:9

m 1Sa 10:5

n 2Sa 6:5
1Lje 15:19
1Lje 16:5

o Ot 5:13

- On krotkima daje spasenje*.^a
- 5 Neka se njegovi vjerni sluge raduju zbog časti koju im daje,
neka radosno kliču na svojim posteljama.^b
- 6 Neka im u ustima budu hvalospjevi Bogu,
a u ruci dvosjekli mač
- 7 da izvrše osvetu nad narodima
i kazne plemena,
- 8 da njihove kraljeve stave u lance
i njihove dostojanstvenike u željezne okove,
- 9 da nad njima izvrše kaznu koja im je propisana.^c
Ta čast pripada svim njegovim vjernim slugama.
Hvalite Jaha!

150 Hvalite Jaha!*

Hvalite Boga u njegovom svetištu!^e

- Hvalite ga pod nebom koje svjedoči o njegovoj moći!^f
- 2 Hvalite ga zbog njegovih moćnih djela!^g
Hvalite ga zbog njegove beskrajne veličanstvenosti!^h
- 3 Hvalite ga zvucima roga!ⁱ
Hvalite ga psaltinom i harfom!^j
- 4 Hvalite ga defom^k i plesom u kolu!
Hvalite ga žicama^l i frulom!^m
- 5 Hvalite ga činelama koje zveckaju!
Hvalite ga činelama koje zveče!ⁿ
- 6 Sve što diše neka hvali Jaha!
Hvalite Jaha!^o

149:4 *Dosl.: "krotke ukrašava spasenjem".

MUDRE IZREKE

PREGLED SADRŽAJA

- 1 Svrha mudrih izreka (1-7)
Loše društvo vodi u zlo (8-19)
Prava mudrost uzvikuje na ulici (20-33)
- 2 Vrijednost mudrosti (1-22)
Traži mudrost kao skriveno blago (4)
"Sposobnost prosuđivanja pazit će na tebe" (11)
Blud vodi u propast (16-19)
- 3 Budi mudar i uzdaj se u Jehovu (1-12)
Iskazuj čast Jehovi imetkom (9)
Mudrost donosi sreću (13-18)
Mudrost pruža zaštitu (19-26)
Ispravno ponašanje prema bližnjima (27-35)
Čini dobro drugima kad god je to moguće (27)
- 4 Očeve mudre pouke (1-27)
Stekni mudrost, ona je najvažnija (7)
"Ne idi putem zlih" (14, 15)
Pravednička je staza kao svjetlost koja sve jače svijetli (18)
"Čuvaj svoje srce" (23)
- 5 Kloni se nemoralne žene (1-14)
Raduj se sa svojom ženom (15-23)
- 6 Ako si pristao biti jamac (1-5)
"Idi k mravu, lijenčino" (6-11)
Pokvaren i zao čovjek (12-15)
Sedam stvari koje Jehova mrzi (16-19)
Čuvaj se zle žene (20-35)
- 7 Drži se Božjih zapovijedi i živjet ćeš (1-5)
Razuzdana žena zavodi naivnog mladića (6-27)
"Kao bik koji ide na klanje" (22)
- 8 Govori personificirana mudrost (1-36)
Ona je najranije od Božjih davnih djela (22)
Bila uz Boga kao vješt graditelj (30)
"Naročito sam se radovala ljudima" (31)
- 9 Prava mudrost poziva ljude (1-12)
"Zahvaljujući meni umnožit će ti se dani" (11)
Bezumna žena poziva prolaznike (13-18)
"Slatke su ukradene vode" (17)
- 10 SALAMUNOVE MUDRE IZREKE (10:1-24:34)
"Mudar sin raduje svog oca" (1)
Marljive ruke obogaćuju čovjeka (4)
Kad se mnogo govori, to vodi do grijeha (19)
"Jehovin blagoslov obogaćuje" (22)
"Strahopoštovanje prema Jehovi produžuje život" (27)
- 11 "Mudrost je u skromnih" (2)
Otpadnik uništava svog bližnjeg (9)
"Kad postoji mnogo savjetnika, uspjeh je zajamčen" (14)
Velikodušan čovjek uživat će blagostanje (25)
Tko se uzda u bogatstvo, propada (28)
- 12 "Tko mrzi ukor, nerazuman je" (1)
"Nepromišljene riječi probadaju poput mača" (18)
Promicanje mira donosi radost (20)
"Jehovi se gade lažljive usne" (22)
"Od zabrinutosti čovjeku klone srce" (25)
- 13 "Mudri su oni koji pitaju za savjet" (10)
"Od predugog očekivanja razboli se srce" (12)
"Vjeran poslanik donosi izlječenje" (17)
"Tko se druži s mudrima, postat će mudar" (20)
Tko voli svog sina, opominje ga (24)
- 14 "Srce poznaje svoju gorčinu" (10)
Put koji se čini ispravnim može voditi u smrt (12)
"Lakovjeran vjeruje svakoj riječi" (15)
"Bogataš ima mnogo prijatelja" (20)
"Mirno srce život je tijelu" (30)
- 15 "Blag odgovor utišava gnjev" (1)
"Jehovine su oči na svakome mjestu" (3)
Molitva čestitih ugodna je Bogu (8)
"Zamisli propadaju kad se ljudi ne dogovaraju" (22)
Promisli prije nego nešto kažeš (28)
- 16 "Jehova prosuđuje poticaje" (2)
"Sve što želiš učiniti povjeri Jehovi u ruke" (3)
Točna je vaga od Jehove (11)
"Oholost ide pred slomom" (18)
"Sijeda je kosa prekrasna kruna" (31)

- 17 Ne vraćati zlo za dobro (13)
Prije nego izbije svađa, udalji se (14)
Pravi prijatelj uvijek pokazuje ljubav (17)
"Veselo srce odličan je lijek" (22)
"Mudar čovjek obuzdava svoj jezik" (27)
- 18 Tko se osamljuje, postupa sebično i nije mudar (1)
"Jehovino ime jaka je kula" (10)
Bogatstvo je lažna zaštita (11)
Mudro je saslušati obje strane (17)
Ima prijatelja privrženijih od brata (24)
- 19 "Čovjek koji razumije druge ne gnjevi se lako" (11)
Svadljiva žena je kao krov koji prokišnjava (13)
"Razborita je žena dar od Jehove" (14)
Ukoravaj dijete dok još ima nade (18)
Mudro je poslušati savjet (20)
- 20 "Vino izvrgava čovjeka podsmijehu" (1)
"Lijenčina zimi ne ore" (4)
Čovjekove su misli kao duboka voda (5)
Nije dobro brzopleto se zavjetovati (25)
"Mladiće krase njihova snaga" (29)
- 21 Jehova usmjerava kraljevo srce (1)
Pravedno postupanje Jehovi je draže od žrtve (3)
Marljivost vodi do uspjeha (5)
Tko ne sluša vapaje onoga koji je u nevolji, ni sam neće biti uslišen (13)
Nema mudrosti kod onih koji se protive Jehovi (30)
- 22 "Bolje je biti na dobrom glasu nego imati veliko bogatstvo" (1)
"Poučavaj dijete putu kojim treba ići" (6)
Lijenčina govori: "Lav je vani!" (13)
Pouka uklanja ludost (15)
Čovjek vješt u poslu radi za kraljeve (29)
- 23 Postupaj razborito kad te pozovu u goste (2)
Ne teži za tim da se obogatiš (4)
Bogatstvo može nestati (5)
"Ne budi među onima koji piju previše vina" (20)
Vino "ujeda kao zmija" (32)
- 24 "Nemoj zavidjeti zlim ljudima" (1)
"Mudročću se gradi dom" (3)
Pravednik može pasti, ali opet će ustati (16)
Ne osvećuj se (29)
Lijenost i drijemanje vode u siromaštvo (33, 34)
- 25 SALAMUNOVE MUDRE IZREKE KOJE SU PREPISALI LJUDI KRALJA EZEKIJE (25:1-29:27)
Povjerljivost (9)
Riječi izgovorene u pravo vrijeme (11)
Ne ići često u kuću svog bližnjeg (17)
Zgrtati ugljevlje na neprijateljevu glavu (21, 22)
Dobra je vijest kao hladna voda (25)
- 26 Opis lijencine (13-16)
Ne miješati se u tuđe svađe (17)
Ne zbijati neslane šale (18, 19)
Kad nema drva, vatra se ugasi (20, 21)
"Klevetnike su riječi kao ukusni zalogaji" (22)
- 27 Dobro je prihvatiti ukor od prijatelja (5, 6)
Sine moj, obraduj mi srce (11)
Željezo se oštiri željezom (17)
Upoznaj svoje stado (23)
"Bogatstvo ne traje vječno" (24)
- 28 Mrska je molitva onoga koji se ne drži zakona (9)
Tko prizna prijestupe, iskazat će mu se milosrđe (13)
"Tko se želi brzo obogatiti, neće ostati nedužan" (20)
Ukor je bolji od laskanja (23)
Velikodušan čovjek ni u čemu ne oskudijeva (27)
- 29 Raspušteno dijete sramoti majku (15)
"Kad nema Božjih objava, narod se razuzda" (18)
"Čovjek sklon srdžbi izaziva svađu" (22)
"Onome tko je ponizan bit će iskazana čast" (23)
"Strah od ljudi je zamka" (25)
- 30 AGUROVE RIJEČI (1-33)
"Ne daj mi ni siromaštva ni bogatstva" (8)
Ono što je nezasitno (15, 16)
Ono što ne ostavlja trag (18, 19)
Preljubnica (20)
Životinje koje su po prirodi mudre (24)
- 31 RIJEČI KRALJA LEMUELA (1-31)
"Tko će naći dobru ženu"? (10)
Vrijedna, naporno radi (17)
Na jeziku joj je dobrota (26)
Djeca i muž hvale je (28)
Ljupkost i ljepota su prolazne (30)

1 Mudre izreke Salamuna,^a Davidovog sina,^b izraelskog kralja,^c

- 2** izrečene da se stekne mudrost^d i primi pouka*, da se razumiju mudre riječi,
3 da se primi pouka^e koja daje razboritost te vodi do pravednosti,^f ispravnog rasuđivanja^g i čestitosti*,
4 da se neiskusnima da oštroumnost,^h a mladiću znanje i sposobnost prosuđivanja.ⁱ
5 Mudar će slušati i više će naučiti.^j Razuman će prihvatiti dobre savjete*^k
6 da razumije mudre izreke i zagonetne izjave*, riječi mudrih ljudi i njihove zagonetke.^l
7 Strahopoštovanje prema Jehovi* prvo je što čovjeku treba da bi stekao znanje.^m Samo ljudi preziru mudrost i pouku*.ⁿ
8 Sine moj, slušaj pouku* svog oca^o i ne odbacuj upute* svoje majke.^p
9 One su krasan vijenac na tvojoj glavi^r i lijep ukras na tvom vratu.^s
10 Sine moj, ako te grešnici pokušaju namamiti na krivi put, nemoj ih poslušati*.^t
11 Ako kažu: "Pođi s nama! Hajde da iz zasjede ubijemo nekoga!

1:2 *Ili: "opomena; ukor; kazna". 1:3 *Ili: "poštenja". 1:5 *Ili: "mudro vodstvo". 1:6 *Ili: "usporedbe; poučne priče". 1:7 *Dosl.: "Strah pred Jehovom". 1:7, 8 *Ili: "opomenu; ukor; kaznu". 1:8 *Ili: "zakon". 1:10 *Ili: "ne daj se nagovoriti".

1. POGL.

- a 1Kr 4:29, 32
Pr 12:9
b 2Sa 12:24
c 1Kr 2:12
d Izr 8:11
e Izr 3:11, 12
f He 12:11
g 1Kr 3:28
h Izr 15:5
i Izr 2:11
Izr 3:21
Izr 8:12
j Izr 9:9
k 1Sa 25:32, 33
Izr 24:6
l Pr 12:11
m Job 28:28
Izr 9:10
n Izr 5:12, 13
Izr 18:2
o Pnz 6:6, 7
Ef 6:4
He 12:9
p Le 19:3
Izr 31:26
2Ti 1:5
r Izr 4:7, 9
s Izr 3:21, 22
t Pos 39:7, 8
Pnz 13:6-8

2. stupac

- a Izr 4:14
Izr 13:20
1Ko 15:33
b Izr 6:16-18
Ri 3:15
c Izr 15:27
d Ri 16:27
1Ko 1:20
Jk 3:17
e Mt 10:27
f Izr 8:1-3
Izr 9:1, 3
g Iv 18:20
Dj 20:20

Bez razloga vrebat ćemo nedužne.

- 12** Progutat ćemo ih žive kao što grob* guta ljude, i to cijele, kao što su oni koji odlaze u jamu.
13 Otmimo im sve vrijedno što imamo*!
 Napunit ćemo svoje kuće plijenom.
14 Pridruži nam se.*
 Što ukrademo, podijelit ćemo na jednake dijelove.*^m
15 Sine moj, ne idi s njima. Nemoj nogom kročiti na njihov put.^a
16 Jer oni hitaju* činiti zlo i žure se prolijevati krv.^b
17 Nema smisla razapinjati mrežu ptici pred očima.
18 Zato oni čekaju u zasjedi da ubiju nekoga, vrebaju ljude da im oduzmu život.
19 Tako postupaju oni koji teže za nepoštenim dobitkom. Oni koji ga stječu na kraju će izgubiti život.^c
20 Prava mudrost^d uzvikuje na ulici.^e Na trgovima pušta svoj glas.^f
21 Na ulgovima ulica punih ljudi doziva. Na ulazima, kod gradskih vrata, govori:^g
22 "Ludi, dokle ćete voljeti ludost*?"

1:12 *Ili: "šeol". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku. 1:13 *Ili: "sve njihovo blago". 1:14 *Ili: "Izvući s nama svoj zdrijeb." *Ili: "Imat ćemo jednu vreću za sve nas." 1:16 *Dosl.: "njihove noge trče". 1:22 *Ili: "Neiskusni, dokle ćete voljeti neiskusno??"

Podrugljivci, dokle ćete uživati u rujanju?

Bezumni, dokle ćete mrziti znanje?^a

23 Prihvatite moj ukor.*^b
Tada ću vam dati mudrost[#],
obznanit ću vam svoje riječi.^c

24 Zvala sam vas, ali niste htjeli slušati,
pružala sam ruku, ali nitko nije obraćao pažnju.^d

25 Niste marili ni za jedan moj savjet
i niste prihvaćali moj ukor.

26 Zato ću se i ja smijati kad vas snađe propast,
rugat ću se kad dođe ono čega se bojite,^e

27 kad ono čega se bojite navali kao oluja
i vaša propast stigne kao olujni vjetar,
kad nevolja i zlo dođu na vas.

28 Tada će me zvati, ali ja se neću odazvati,
tražit će me, ali me neće naći,^f

29 jer su mrzili znanje^g
i nisu htjeli pokazati strahopoštovanje prema Jehovi.^h

30 Odbacili su moj savjet,
prezreli su svaki moj ukor.

31 Zato će snositi posljedice* svojih djelaⁱ
i prisjest će im njihove zamisli[#].

32 Jer lude* će ubiti njihova svojeglavost
i bezumne će upropastiti njihova lakomislenost.

1:23 *Ili: "Obratite se kad vas ukorim."
#Dosl.: "izliti svoj duh". Moguće je da se taj izraz odnosi na mudrost koju daje Božji duh. 1:31 *Dosl.: "jesti plodove".
#Ili: "spletke". 1:32 *Ili: "neiskusne".

1. POGL.

a Izr 5:12, 13
lv 3:20

b Ps 141:5
Ot 3:19

c Iza 54:13

d Iza 65:12

e Su 10:13, 14

f Tu 3:44

g Ho 4:6

h Su 5:8

i Jr 6:19
Ga 6:7

2. stupac

a Iza 48:18

b 2Kr 6:15, 16
Iza 26:3
2Pe 2:9

2. POGL.

c Pnz 6:6, 8

d Izr 1:5

e He 5:14

f 1Kr 3:11, 12
Izr 9:10
2Ti 2:7

g Flp 1:9

h Ps 19:9, 10

i Job 28:15–18

j Job 28:28
Izr 8:13
Jr 32:40

k Jr 9:24
1lv 5:20

l Izl 31:2, 3
1Kr 4:29
2Ti 3:16, 17
Jk 3:17

m Ps 41:12
Izr 28:18

n Ps 97:10

o Pr 12:13
Mi 6:8
Mt 22:37–40

p Ps 119:111

r Dj 17:11

33 A tko me sluša, bit će spojanoj^a

i živjet će mirno, ne bojeći se zla.^b

2 Sine moj, ako prihvatiš moje riječi

i u srce pohraniš moje zapovijedi,^c

2 ako prigneš uho da bi slušao mudrost^d

i prikloniš svoje srce k razboru,^e

3 i ako prizoveš razum^f
i zavapiš za razborom,^g

4 ako sve to tražiš kao srebro^h

i tragaš za svim tim kao za skrivenim blagom,ⁱ

5 tada ćeš razumjeti što znači imati strahopoštovanje prema Jehovi*^j

i naći ćeš znanje o Bogu.^k

6 Jer Jehova daje mudrost,^l
iz njegovih usta dolazi znanje i razboritost.

7 Čestitima pomaže da postupaju mudro*,
štit je onima koji su poštenj[#].^m

8 On pazi na staze pravednih*
i čuva put onih koji su mu vjerni.ⁿ

9 Tada ćeš razumjeti što je pravedno, ispravno i pošteno,
znat ćeš prepoznati pravi put*.^o

10 Kad ti mudrost uđe u srce^p
i znanje postane drago tvojoj duši*,^r

2:5 *Dosl.: "strah pred Jehovom". 2:7 *Ili: "On čuva mudrost za čestite". #Ili: "koji su mu odani; koji su čestiti". 2:8 *Ili: "staze pravde". 2:9 *Ili: "što je dobro". 2:10 *Vidi Rječnik.

- 11 sposobnost prosuđivanja
pazit će na tebe,^a
a razboritost će te čuvati,
- 12 i izbavit će te od zlog puta*,
od čovjeka koji govori ono
što je izopačeno,^b
- 13 od onih koji ostavljaju staze
čestitosti
da bi išli putevima tame,^c
- 14 od onih koji se raduju kad
čine zlo,
koji uživaju u zlu i izopače-
nosti,
- 15 od onih kojima su staze
iskvarene
i koji u svemu postupaju
podlo.
- 16 Izbavit će te od grešne
žene*,
od slatkorječive[#]
bludnice^{Δ, d}
- 17 koja ostavlja muža* s kojim
je bila od svoje mladosti^e
i zaboravlja savez sa svojim
Bogom.
- 18 Jer njena kuća tone u smrt
i njene staze vode k nemoć-
nim mrtvacima.^f
- 19 Tko god spava s njom*
neće se vratiti
niti će više ikada stati na
puteve života.^g
- 20 Zato idi putem dobrih ljudi
i drži se staza pravednika.^h
- 21 Jer samo će pravedni živjeti
na zemlji
i čestiti će ostati na njoj.ⁱ
- 22 A zli će biti istrijebljeni
sa zemlje^j

2:12 *Ili: "neispravnog ponašanja".
2:16 *Dosl.: "strankinje". Po svemu sude-
ći, riječ je o ženi koja je moralno zastrani-
la i udaljila se od Boga. #Ili: "zavodljivi-
vih riječi". ΔDosl.: "tuđinke". Po svemu
sudeći, riječ je o ženi koja je u mor-
alnom pogledu otuđena od Boga. 2:17
*Ili: "bliskog prijatelja". 2:19 *Ili: "ima
posla s njom".

2. POGL.

a Pr 7:12

b Izr 8:13

c Iv 3:19

d Pos 39:10–12

Izr 6:23, 24

Izr 7:4, 5

e Pos 2:24

Izr 5:18

f Izr 5:3, 5

Izr 5:20, 23

Izr 9:16–18

Ef 5:5

g Pr 7:26

Ot 22:15

h Izr 13:20

i Ps 37:11, 29

j Ps 104:35

Izr 10:7

Mt 25:46

2. stupac

a Pnz 28:45, 63

3. POGL.

b Pnz 5:16

c Ho 12:6

d Pnz 6:6, 8

e 2Ko 8:21

f Iza 26:4

Jr 17:7

g Izr 28:26

Jr 10:23

1Ko 3:18

h 1Sa 23:2, 4

Ne 1:11

Flp 4:6

i Jš 1:7

Ps 25:9

Jk 1:5

j Izr 26:12

Ri 12:16

k Br 31:50

Pnz 16:16

Lk 16:9

1Ti 6:18

l Izl 23:19

m 2Lj 31:10

Mi 3:10

MUDRE IZREKE 2:11–3:10

i oni koji izdajnički* po-
stupaju bit će iščupani
iz nje.^a

3 Sine moj, ne zaboravljam
moju pouku*

i neka se tvoje srce drži
mojih zapovijedi

2 jer to će ti podariti mnoge
dane

i godine života i donijet će ti
mir.^b

3 Nikad nemoj izgubiti
ljubav* i vjernost^{#, c}

Priveži ih sebi oko vrata.

Napiši ih na ploču svog
srca.^d

4 pa ćeš steći naklonost Boga
i ljudi^e

i oni će te smatrati razbori-
tim.

5 Uzдай se u Jehovu^f svim
svojim srcem

i ne oslanjaj se na vlastiti
razum.^g

6 Imaj ga na umu na svim
svojim putevima^h

i on će ispraviti tvoje staze.ⁱ

7 Ne misli sam o sebi da si
mudar.^j

Boj se Jehove i kloni se zla.

8 To će donijeti zdravlje tvom
tijelu

i dati snagu tvojim kostima.

9 Iskazuj čast Jehovi svojim
imetkom*^k

i prvinama sveg svog
uroda^{#, l}

10 Tada će tvoje žitnice biti
dupkom pune^m

i iz tvojih će se kaca* pre-
lijevati mlado vino.

2:22 *Ili: "nevjerno". 3:1 *Ili: "zakon".

3:3 *Ili: "vjernu ljubav". #Ili: "istinu".

3:9 *Ili: "dragocjenostima". #Ili: "onim

najboljim od svega što imaš; najboljim

plodovima svog rada". 3:10 *Ili: "tijesa-

ka".

- 11** Sine moj, ne odbacuj Jehovine opomene*^a
i neka ti ne bude mrzak
njegov ukor^b
- 12** jer koga Jehova ljubi, njega ukorava,^c
kao otac sina kojeg voli.^d
- 13** Sretan je čovjek koji nađe mudrost^e
i čovjek koji stekne razboritost.
- 14** Steći mudrost bolje je nego steći srebro,
imati mudrost bolje je nego imati zlato*.^f
- 15** Ona je dragocjenija od bisera*
i ništa što bi mogao poželjeti ne može se usporediti s njom.
- 16** Dug joj je život u desnici,
a bogatstvo i čast u ljevici.
- 17** Ići njenim putevima donosi zadovoljstvo
i hodati svim njenim stazama donosi mir.^g
- 18** Ona je drvo života onima koji je prihvate.
Oni koji je se čvrsto drže,
bit će sretni.^h
- 19** Jehova je mudročću utemeljio zemlju.ⁱ
Razboritošću je učvrstio nebesa.^j
- 20** Njegovim su se znanjem razdvojili vodeni bezdani
i iz nebeskih oblaka počela je kapati rosa.^k
- 21** Sine moj, neka ti to* stalno bude pred očima.
Sačuvaj mudrost i sposobnost prosuđivanja.

3:11 *Ili: "pouke; upute; ukor". 3:14 *Ili: "ona je veći dobitak i od zlata". 3:15 *Dosl.: "koralja". 3:21 *Po svemu sudeći, riječ je o Božjim osobinama koje se spominju u prethodnim recima.

3. POGL.

- a Izr 15:32
He 12:5, 6
- b Ps 94:12
- c Ot 3:19
- d Pnz 8:5
He 12:7, 9
- e Pr 7:12
- f Job 28:15, 18
- g Flp 4:9
- h Ps 1:1, 2
- i Ps 104:24
- j Izr 8:27
Jr 10:12
- k Job 36:27
Job 38:37
Jr 10:13

2. stupac

- a Iza 26:7
- b Ps 3:5
Izr 6:22
- c Pr 5:12
- d Ps 27:1
- e Ps 73:12, 19
- f Izr 10:29
Izr 28:1
- g Ps 91:14
- h Jk 2:15, 16
- i Pnz 15:7, 8
Izr 28:27
- j Izr 6:16, 18
- k Izr 18:6
Izr 20:3
- l Ri 12:18
- m Ps 37:1
Izr 23:17
- n Izr 6:16, 17
- o Ps 15:1, 2
Ps 24:3, 4
Ps 25:14
- p Pnz 28:15
Jš 7:24, 25
Es 9:24, 25
- r Job 42:12, 13
Ps 37:25
- s Izr 19:29
- t Ps 37:11
Ps 138:6
Iza 57:15
Jk 4:6

- 22** One će ti podariti život
i bit će ukras na tvom vratu.
- 23** Tada ćeš bez straha kročiti svojim putem
i ni o što se nećeš spotaknuti*.^a
- 24** Kad legneš, nećeš se bojati.^b
Leći ćeš i san će ti biti sladak.^c
- 25** Nećeš se bojati iznenadne strahote^d
niti oluje koja dolazi na zle.^e
- 26** Jer Jehova će biti tvoja uzdanica.^f
Neće dati da ti se noga uhvati u zamku.^g
- 27** Nemoj uskratiti dobra onima koji su u potrebi^h
ako im možeš pomoći*.ⁱ
- 28** Nemoj reći svom bližnjem:
"Idi pa dođi drugi put.
Sutra ću ti dati",
ako već sada možeš dati.
- 29** Ne smišljaj kako ćeš učiniti zlo svom bližnjem^j
dok on spokojno živi kod tebe.
- 30** Ni s kim se ne prepiri bez razloga,^k
ako ti nije učinio ništa loše.^l
- 31** Nemoj zavidjeti nasilnom čovjeku^m
i nemoj se ni u čemu povesti za njim.
- 32** Jer Jehovi se gadi pokvaren čovjek,ⁿ
a prislan je s* čestitima.^o
- 33** Prokletstvo od Jehove počiva na kući zloga,^p
a dom pravednih on blagoslivlja.^r
- 34** Podrugljivce izvrgava ruglu,^s
a krotkima iskazuje naklonost.^t

3:23 *Ili: "i ni u što nećeš udariti nogom".
3:27 *Ili: "ako tvoja ruka može to učiniti".
3:32 *Ili: "blizak je prijatelj".

- 35** Mudri će steći čast,
a bezumni se ponose onim
što donosi sramotu.^a
- 4** Sinovi moji, slušajte očeve
opomene*,^b
pažljivo slušajte da biste
stekli razboritost
- 2** jer dat ću vam dobru pouku.
Ne odbacujte moje upute*.^c
- 3** Ja sam bio dobar sin svom
ocu,^d
dijete koje je majka posebno
voljela.^e
- 4** Otac me poučavao i govorio
mi: "Neka se tvoje srce
čvrsto drži mojih riječi.^f
Drži se mojih zapovijedi i
dugo ćeš živjeti.^g
- 5** Stekni mudrost, stekni raz-
boritost.^h
Nemoj zaboraviti ono što ti
govorim i ne odstupaj od
toga.
- 6** Ne odbacuj mudrost i čuvat
će te.
Voli je i štitit će te.
- 7** Mudrost je najvažnija,ⁱ zato
stekni mudrost,
a uza sve što stekneš svaka-
ko stekni i razboritost.^j
- 8** Duboko je cijeni i uzvisit
će te.^k
Donijet će ti čast kad je pri-
grliš.^l
- 9** Na glavu će ti staviti ljupki
vijenac,
ukrasit će te divnom kru-
nom.^m
- 10** Sine moj, slušaj i prihvati
moje riječi,
pa ćeš živjeti mnogo godi-
na.ⁿ
- 11** Poučit ću te putu mudrosti,ⁿ
vodit ću te stazama česti-
tosti.^o

4:1, 13 *Ili: "pouke; upute; ukor". 4:2
*Ili: "zakon".

3. POGL.

a Es 6:11, 12
Izr 12:8

4. POGL.

b Pnz 6:6, 7
Izr 19:20
Ef 6:1

c 1Lje 28:9

d 1Kr 2:12

e 1Kr 1:16-21

f Pnz 4:9

g Le 18:5

h Ne 8:3, 8
Izr 9:10

i Pr 7:12

j Izr 15:14
Mt 13:23
He 5:14

k Da 1:17, 20

l 1Kr 4:29

m Pnz 5:16

n 1Kr 4:29

o Iza 26:7

2. stupac

a Izr 8:10
He 2:1
He 12:5, 6

b Pnz
32:45-47
He 12:11

c Ps 1:1
1Ko 15:33

d Am 5:15
Ef 5:11

e Izr 5:3, 8
1So 5:22

f 2Sa 23:3, 4
Ps 119:105
1Ko 13:12
2Ko 4:6
2Pe 1:19

g Ps 40:8
Izr 2:1

h 1Ti 4:8

i Jr 17:9
Mk 7:21-23
Ef 6:14

j 1Pe 2:1

MUDRE IZREKE 3:35-4:25

- 12** Kad budeš hodao, tvoji ko-
raci neće biti sputani.
Potrčiš li, nećeš se spotak-
nuti.
- 13** Prihvaćaj opomene*, ne od-
bacuj ih.^a
Čuvaj ih, jer one su ti život.^b
- 14** Ne stupaj na stazu pokva-
renih ljudi
i ne idi putem zlih.^c
- 15** Kloni ga se, ne idi njime,^d
okreni se od njega i mimo-
idi ga.^e
- 16** Jer takvi ljudi ne mogu spa-
vati ako ne učine zlo.
San im ne dolazi na oči ako
koga ne svale u propast.
- 17** Oni jedu kruh zlobe
i piju vino nasilja.
- 18** A pravednička je staza kao
sjajna svjetlost svanuća
koja sve jače svijetli dok se
sasvim ne razdani*.^f
- 19** Put je zlih kao mrak,
ne znaju o što se spotiču.
- 20** Sine moj, obrati pažnju na
moje riječi.
Pažljivo slušaj* moje pouke.
- 21** Neka ti stalno budu pred
očima.
Čuvaj ih duboko u svom
srcu^g
- 22** jer one su život onima koji
ih prigrle^h
i zdravlje cijelom njihovom
tijelom.
- 23** Više od svega čuvaj svoje
srceⁱ
jer iz njega izvire život.
- 24** Odbaci lažljive* riječi^j
i udalji od sebe prijevaran
govor.
- 25** Neka tvoje oči gledaju rav-
no naprijed,

4:18 *Ili: "dok ne bude potpuni dan".
4:20 *Dosl.: "Prigni uho". 4:24 *Ili:
"pokvarene".

upravi pogled ravno ispred sebe.^a

26 Poravnaj* stazu kojom kro-
čiš,^b

pa će svi tvoji putevi biti
postojani.

27 Ne skreći ni nadesno ni
nalijevo.^c
Kloni se zla.

5 Sine moj, obrati pažnju na
moje mudre pouke.
Pažljivo slušaj* što ću ti reći
o razboritosti^d

2 da bi sačuvao sposobnost
prosuđivanja
i da bi tvojim riječima
upravljalo znanje.^e

3 Jer s usana grešne žene*
kaplje med kao iz sača^f
i riječi^g su joj ugodnije od
ulja.^g

4 Ali na kraju je gorka kao
pelin^h
i ranjava kao dvosjekli mač.ⁱ

5 Noge joj silaze u smrt,
koraci joj vode ravno u
grob*.

6 Ona ne razmišlja o putu
koji vodi u život.
Staze joj krivudaju, ni sama
ne zna kamo ide.

7 Zato me sad poslušajte,
sinovi moji,
i ne odbacujte ono što vam
govorim.

8 Drži se podalje od nje
i ne približavaj se vratima
njene kuće^j

9 da ne bi u očima drugih
izgubio dostojanstvo^k
i požeo godine pune boli,^l

4:26 *Moguće i: "Dobro razmisli o". **5:1**
*Dosl.: "Prigni uho". **5:3** *Dosl.: "stran-
kinje". Vidi Izr 2:16. *Ili: "usta". **5:5**
*Ili: "seol". Izraz se odnosi na simbolično
mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz
"seol" u Rječniku.

4. POGL.

a Mt 6:22

b Ef 5:15

c Pnz 12:32
Jš 1:7

5. POGL.

d 1Kr 4:29
Jk 1:19

e Izr 15:7

f Izr 7:14–21

g Izr 9:16, 17

h Pr 7:26

i Izr 6:32, 33

j Izr 9:14, 15

k Izr 29:3

l Izr 6:33–35
Izr 7:23

2. stupac

a Izr 31:3
Lk 15:30

b Izr 7:22, 23

c Izr 6:27–29

d 1Ko 7:3
He 13:4

e Izr 5:20

f Pos 2:24

g Pnz 24:5
Pr 9:9

h Pj 2:9

i Pos 26:8
Pos 29:20
Pj 8:6

j Izr 22:14

10 da stranci ne bi potrošili
tvoju imovinu*^a
i da ono što si svojim trudom
stekao ne ode u tuđu kuću.

11 Inače ćeš gorko plakati kad
tvom životu dođe kraj
i kad ti se snaga i tijelo
istroše.^b

12 Tada ćeš reći: "Kako sam
mrzio opomene!
Kako je moje srce preziralo
ukor!"

13 Nisam slušao one koji su me
poučavali,
nisam se obazirao na ono
što su mi govorili moji
učitelji.

14 Došao sam do ruba propasti
naočigled cijelog naroda*.^c

15 Pij vodu iz svoje nakapnice
i vodu koja teče* iz tvog
vrela.^d

16 Zašto da se tvoji izvori raz-
lijevaju po ulicama
i tvoji potoci po trgovima?^e

17 Neka oni budu samo za
tebe,
nemoj ih dijeliti s drugima.^f

18 Neka je blagoslovljen tvoj
izvor
i raduj se sa ženom s kojom
si u braku od svoje mla-
dosti,^g

19 koja ti je mila kao košuta
i ljupka kao srna*.^h
Neka te njene grudi opijaju
u svako doba.

Budi uvijek zanesen njenom
ljubavlju.ⁱ

20 Zašto bi, sine moj, bio zane-
sen grešnom ženom*
ili grlio grudi bludnice*?^j

5:10 *Ili: "snagu". **5:14** *Ili: "skupšti-
ne". Vidi izraz "skupština" u Rječniku.
5:15 *Ili: "svježju vodu". **5:19** *Dosl.:
"kozorog". **5:20** *Dosl.: "strankinjom".
Vidi Izr 2:16. *Dosl.: "tuđinke". Vidi Izr
2:16.

- 21** Jer Jehova promatra čovjeko-
kove puteve,
pomno motri sve njegove
staze.^a
- 22** Zli upada u zamku svojih
prijestupa
i zapliće se u užad svog
grijeha.^b
- 23** Umrijet će jer ne prihvaća
pouku
i zastranit će zbog svoje
silne ludosti.
- 6** Sine moj, ako si pristao
jamčiti za dug svog bliž-
njeg,^c
ako si se rukovao* s tuđin-
cem,^d
- 2** ako si se uhvatio u zamku
onim što si obećao,
ako su te zarobile tvoje
riječi,^e
- 3** učini ovo, sine moj, i
izbavi se,
jer si dospio u ruke svom
bližnjem:
Otiđi svom bližnjem, ponizi
se pred njim i usrdno ga
moli za milost.^f
- 4** Ne daj sna svojim očima
ni odmora svojim kopcima.
- 5** Izbavi se kao gazela iz ruke
lovca
i kao ptica iz ruke ptičara.
- 6** Idi k mravu, lijenčino,^g
promatraj što on radi i po-
stani mudar.
- 7** Iako nema zapovjednika,
upravitelja ni gospodara,
- 8** on ljeti priprema sebi
hranu,^h
u doba žetve skuplja zalihe
hrane.
- 9** Lijenčino, dokle ćeš ležati?
Kad ćeš se probuditi
i ustati?

6:1 *Rukovanje je značilo da čovjek pri-
staje biti jamac.

5. POGL.

a 2Lje 16:9
Ps 11:4
Ps 17:3
Jr 17:10
He 4:13
b Ps 7:14-16
Ga 6:7

6. POGL.

c lzr 17:18
d lzr 11:15
lzr 20:16
e lzr 18:7
f Mt 5:25
g lzr 10:26
lzr 26:13-15
h lzr 30:24, 25

2. stupac

a lzr 20:13
lzr 24:33, 34
Pr 4:5
b lzr 13:4
lzr 20:4
lzr 24:30-34
c lzr 16:27
Jk 3:6
d lzr 10:10
lzr 16:30
e Ps 36:1, 4
Iza 32:7
Mi 2:1
f lzr 16:28
Ri 16:17
g Ps 73:12, 18
h Ps 101:5
lzr 8:13
lzr 16:5
i lzr 12:22
Ot 21:8
j Pos 4:8, 10
Br 35:31
Pnz 27:25
k lzr 11:20
Za 8:17
Mi 2:16
l lzl 23:1
m Le 19:16
Ga 5:20, 21
Jk 3:14, 15
n Pnz 21:18, 21
Ef 6:1

- 10** Još malo odspavaj, još malo
odrijemaj,
još malo sklopi ruke i pri-
legni,^a
- 11** pa će ti siromaštvo doći
kao razbojnik
i oskudica kao naoružan
čovjek.^b
- 12** Pokvaren i zao čovjek ide
uokolo i govori laži*,^c
- 13** namiguje okom,^d daje zna-
kove nogom, pokazuje
prstima.
- 14** Srce mu je izopačeno,
stalno smišlja neko zlo^e
i zameće svađu.^f
- 15** Zato će ga iznenada snaći
propast,
u tren oka bit će satrven
i neće mu biti lijeka.^g
- 16** Šest je stvari koje Jehova
mrzi,
sedam ih je koje mu* se
gade:
- 17** ohole oči,^h lažljiv jezikⁱ
i ruke koje prolijevaju
nevinu krv,^j
- 18** srce koje kuje zle zamisli,^k
noge koje brzo trče činiti
zlo,
- 19** lažan svjedok koji laže čim
otvori usta^l
i onaj tko zameće svađu
među braćom.^m
- 20** Sine moj, drži se zapovijedi
svog oca
i ne odbacuj upute* svoje
majke.ⁿ
- 21** Zauvijek ih veži za svoje
srce,
priveži ih sebi oko vrata.
- 22** Kad budeš hodao, vodit
će te;
kad legneš, bdjet će nad
tobom;

6:12 *Ili: "pokvareno govori". 6:16 *Ili:
"njegovoj duši". 6:20 *Ili: "zakon".

- a kad se probudiš, poučavat će te*.
- 23** Jer zapovijed je svjetiljka^a i zakon je svjetlo,^b a opomena i ukor vode u život.^c
- 24** Čuvati će te od pokvarene žene,^d od zavodljivih riječi bludnice*.^e
- 25** Ne poželi u svom srcu njenu ljepotu^f i ne daj da te osvoji svojim zavodljivim pogledom,
- 26** jer zbog bludnice* čovjek spadne na komad kruha,^g a preljubnica vreba njegov dragocjeni život.
- 27** Može li tko staviti vatru u njedra a da mu se odjeća ne zapali?^h
- 28** Može li tko hodati po žeravicima a da ne opeče noge?
- 29** Tako će proći i onaj tko se upusti u spolne odnose sa ženom svog bližnjeg – tko je god dotakne, neće proći nekažnjeno.ⁱ
- 30** Ljudi ne preziru lopova ako ukrade da se nasiti jer je gladan.
- 31** No kad ga uhvate, vratit će sedmerostruko – dat će sve vrijedno što ima u kući.^j
- 32** Tko čini preljub sa ženom, bezuman je*.
Tko tako postupa, sam će sebe upropastiti.^k
- 33** Zadobit će rane i bit će prezren!
i njegova sramota neće nestati.^m

6:22 *Ili: "govorit će ti". **6:24;** **7:5** *Dosl.: "tuđinke". Vidi Izr 2:16. **6:26** *Ili: "prostitutke". **6:32** *Ili: "nema razborito srce".

- 6. POGL.**
a Ps 119:105
b Iza 51:4
c Izr 4:13
He 12:11
d Pr 7:26
e Izr 5:3
Izr 7:4, 5
f Mt 5:28
Jk 1:14, 15
g Izr 29:3
Lk 15:16, 30
h Ga 6:7
i 2Sa 11:4
2Sa 12:10, 11
Izr 6:32–35
He 13:4
j Izl 22:1, 4
k Izr 2:18, 19
Izr 5:20, 23
Mi 3:5
1Ko 6:9, 10
He 13:4
l Izr 5:8, 9
m 1Kr 15:5
1Lje 5:1
Mt 1:6

2. stupac
a Pos 39:19, 20

- 7. POGL.**
b Izr 10:14
c Le 18:5
Pnz 5:16
Iza 55:3
Iv 12:50
d Izr 2:10, 11
e Izr 23:27, 28
f Izr 2:11, 16
Izr 5:3
Izr 6:23, 24
g Izr 6:32
Izr 9:16, 17
h Job 24:15
i Jr 4:30

- 34** Jer ljubomora muža tjera u bijes, osvetit će se bez milosti.^a
- 35** Neće pristati ni na kakvu naknadu*, neće se smiriti koliki mu god dar nudio.
- 7** Sine moj, drži se mojih riječi i pohrani u srce moje zapovijedi.^b
- 2** Drži se mojih zapovijedi i živjet ćeš.^c
Čuvaj moju pouku* kao zjenicu svog oka.
- 3** Priveži ih sebi oko prstiju i napiši ih na ploču svog srca.^d
- 4** Reci mudrosti: "Ti si mi sestra", i razboritost zovi rođakinjom,
- 5** da te čuvaju od grešne žene^{#, e} od bludnice* i njene slatkorečivosti^{Δ, f}.
- 6** Dok sam s prozora svoje kuće gledao kroz rešetku
- 7** i promatrao lakovjerne*, među mladima sam zapazio nerazumnog mladića^{#, g}.
- 8** Prolazio je ulicom blizu njenog ugla i koračao prema njenoj kući
- 9** u sumrak, uvečer,^h kad se spušta noć, kad pada mrak.
- 10** I vidio sam kako mu je u susret izašla žena lukava srca, odjevena kao bludnica*.ⁱ

6:35 *Ili: "otkup". **7:2** *Ili: "zakon". **7:5** #Dosl.: "strankinje". Vidi Izr 2:16. ^ΔIli: "zavodljivih riječi". **7:7** *Ili: "neiskusne". #Ili: "mladića koji nema razborito srce". **7:10** *Ili: "prostitutka".

- 11 Razuzdana je i svojeglava.^a
Nikad ne ostaje kod kuće.
- 12 Čas je na ulici, čas na trgovima,
i vreba kod svakog ugla.^b
- 13 Uхватила ga je i poljubila.
Besramno mu je rekla:
- 14 "Morala sam prinijeti žrtve zajedništva^c
i baš sam danas izvršila svoje zavjete.
- 15 Zato sam ti izašla u susret.
Pošla sam da te potražim,
i evo našla sam te!
- 16 Prostrla sam preko svog kreveta krasne prekrivače,
raznobojni lan iz Egipta.^d
- 17 Namirisala sam svoju postelju smirnom, alojom i cimetom.^e
- 18 Dođi, opijajmo se ljubavlju do jutra,
prepustimo se ljubavnim strastima.
- 19 Jer muž mi nije kod kuće, otišao je na dalek put.
- 20 Ponio je sa sobom vreću s novcem,
vratit će se kući tek u dan punog mjeseca."
- 21 Ona ga je vješto obmanula uvjerljivim riječima,^f
zavela ga je svojom slatko-rječivošću.
- 22 I on je odmah pošao za njom, kao bik koji ide na klanje,
kao bezumni kojeg će za kaznu staviti u klade*.^g
- 23 Na koncu će mu strijela probiti jetru.
Kao ptica koja ulijeće u zamku, on ne zna da će to platiti životom.^h

7:22 *Ili: "okove".

7. POGL.
a Izr 9:13-18
- b Izr 23:27, 28
- c Le 19:5
- d Eze 27:7
- e Pj 3:6
Pj 4:14
- f Izr 5:3
- g 1Ko 6:18
- h Izr 5:8-11
2. stupac
a Izr 5:8
- b Pr 7:26
- c 1Ko 10:8
8. POGL.
d Izr 1:20, 21
- e Mt 10:27
- f Dj 20:20
- g Ps 19:7
- 24 Zato me poslušajte, sinovi moji,
obratite pažnju na ono što vam govorim.
- 25 Ne daj da ti srce zastrani i pođe njenim putevima.
Nemoj zalutati na njene staze.^a
- 26 Jer mnoge je odvela u smrt^b
i velik je broj onih koje je pobila.^c
- 27 Njena je kuća put koji vodi u grob*,
iz nje se silazi u odaje smrti.
- 8 Ne zove li mudrost?
Ne pušta li razboritost svoj glas?^d
- 2 Stoji na uzvisinama^e uz cestu,
na raskrižju puteva.
- 3 Pored vrata na ulazu u grad,
na ulaznim vratima,
ona glasno viče:^f
- 4 "Vas zovem, ljudi,
obraćam se svima vama*."
- 5 Vi neiskusni, steknite oštroumnost,^g
a vi bezumni, steknite razboritost*."
- 6 Slušajte me jer je ono što govorim važno,
moje usne govore ono što je ispravno.
- 7 Jer moja usta tiho govore istinu,
a zloća se gadi mojim usnama.
- 8 Govorim samo ono što je pravedno.
Iz mojih usta ne izlazi ništa izopачeno ni iskvareno.
- 7:27 *Ili: "šeol". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku. 8:4 *Dosl.: "ljudskim sinovima". 8:5 *Ili: "razborito srce".

- 9** Sve su moje riječi jasne razboritima
i ispravne onima koji su stekli znanje.
- 10** Prihvatite moju pouku* radije nego srebro
i znanje radije nego suho zlato.^a
- 11** Jer mudrost je bolja od bisera*,
ništa što bi čovjek mogao poželjeti ne može se usporediti s njom.
- 12** Ja, mudrost, živim s oštromumnošću.
Posjedujem znanje i sposobnost prosuđivanja.^b
- 13** Bojati se Jehove* znači mrziti zlo.^c
Ja mrzim umišljenost[#] i oholost,^d zao put i izopačen govor.^e
- 14** Ja mogu dati dobar savjet i znam kako postupati mudro.^f
Ja imam razboritost^g i moć.^h
- 15** Uz moju pomoć kraljevi kraljuju
i oni koji imaju vlast donose pravedne odluke.ⁱ
- 16** Uz moju pomoć upravitelji vladaju
i dostojanstvenici sude pravedno.
- 17** Ja volim one koji mene vole,
i oni koji me traže, naći će me.^j
- 18** Kod mene su bogatstvo i čast,
trajno blagostanje* i pravednost.

8:10 *Ili: "opomene; ukor". **8:11** *Dosl.: "koralja". **8:13** *Ili: "Imati strahopoštovanje prema Jehovi". [#]Ili: "samouzvišivanje". **8:18** *Ili: "vrijedno nasljeđe".

8. POGL.

a Ps 19:9, 10
Ps 119:72, 127
Izr 3:13-15

b Izr 2:11
Izr 5:1, 2

c Ps 97:10
Ps 101:3
Izr 16:6
Ri 12:9

d Ps 101:5
Ipe 5:5

e Izr 4:24

f Izr 2:7

g Izr 4:7

h Izr 24:5

i Ps 72:1

j Izr 2:4, 5

2. stupac

a Izr 3:13, 14

b Iv 1:1-3, 14

c Kol 1:15-17

d Mi 5:2

e Iv 8:58
Iv 17:5

f Pos 1:2

g Ps 33:6
Jr 10:12

h Pos 1:6, 7
Job 26:10

i Job 38:8-11
Ps 33:7
Ps 104:6-9
Jr 5:22

- 19** Moj je plod bolji od zlata,
od suhog zlata,
i ono što dajem bolje je od čistog srebra.^a
- 20** Ja koračam putem pravednosti,
posred staza pravde.
- 21** Onima koji me vole dajem vrijedno nasljedstvo,
punim njihove riznice.
- 22** Jehova me stvorio, ja sam početak njegovog stvaralačkog puta,^b
najranije od njegovih djela iz davnih vremena.^c
- 23** Postavljena sam još od davnine*,^d
od početka, od vremena prije nastanka zemlje.^e
- 24** Rođena sam* kad još nije bilo vodenih bezdana,^f
kad nije bilo izvora obilnih voda.
- 25** Rođena sam prije nego što su utemeljene gore,
prije bregova,
- 26** kad Bog još nije načinio zemlju ni polja
ni prve grude zemljinog tla.
- 27** Kad je uređivao nebesa,^g
bila sam prisutna.
Kad je iscrtavao obzor* nad površinom voda,^h
- 28** kad je postavljao* oblake u visini,
kad je pravio izvore vodenog bezdana,
- 29** kad je moru odredio granicu
koju njegove vode ne smiju prijeći,ⁱ
kad je polagao* temelje zemlji,

8:23 *Ili: "od iskona". **8:24** *Dosl.: "Rođena sam u porođajnim bolovima". **8:27** *Dosl.: "krug". **8:28** *Dosl.: "učvršćivao". **8:29** *Ili: "određivao".

- 30** tada sam bila uz njega kao vješt graditelj.^a
Meni se naročito radovao^b
dan za danom*
i veselila sam se pred njim
sve vrijeme.^c
- 31** Veselila sam se zemlji
koju je načinio da se
na njoj živi
i naročito sam se radovala
ljudima*.
- 32** Zato me poslušajte, sinovi
moji.
Sretni su oni koji se drže
mojih puteva.
- 33** Slušajte pouku*^d i postanite
mudri.
Ne zanemarujte je.
- 34** Sretan je čovjek koji me
sluša,
koji dan za danom rano uju-
tro dolazi na moja vrata*
i čeka me kod mojih dovrat-
nika.
- 35** Jer tko me nađe, naći će
život^e
i steći će Jehovinu naklo-
nost.
- 36** A tko me zanemaruje, na-
udit će samom sebi.
Oni koji me mrze, vole
smrt.”^f
- 9** Prava je mudrost sebi sa-
gradila kuću,
isklesala je sedam stupova.
2 Pripremila je meso*,
začinila je vino
i postavila je stol.
3 Poslala je svoje sluškinje
da pozivaju ljude s najviših
mjesta u gradu:^g

8:30 *Ili: "Mene je uvijek posebno vo-
lio". **8:31** *Ili: "i posebno sam voljela
ljude (ljudske sinove)". **8:33** *Ili: "slu-
šajte opomene; prihvatite ukor". **8:34**
*Ili: "bdije pred mojim vratima". **9:2**
*Dosl.: "Poklala je svoju stoku".

8. POGL.

a Pos 1:26
Iv 1:1, 3
Iv 17:5
Kol 1:15, 16

b Iza 42:1
Mt 3:17

c Job 38:7

d IZR 3:11
IZR 4:13
He 12:7, 9

e IZR 13:14

f IZR 5:23

9. POGL.

g IZR 1:20–22

2. stupac

a Ps 119:130

b IZR 4:5
IZR 13:20

c IZR 15:12

d 1Kr 21:20, 21
1Kr 22:8
2Lje 25:15, 16
Mt 7:6

e Ps 141:5
IZR 27:6
IZR 28:23

f IZR 1:5
IZR 15:31
IZR 17:10
IZR 25:12

g Ps 111:10

h 1Lje 28:9
Mt 11:27
Iv 17:3

i Pnz 6:1, 2
IZR 8:35
IZR 10:27

j IZR 7:10, 11

k IZR 23:27, 28

MUDRE IZREKE 8:30–9:15

- 4** "Tko je neiskus, neka
dođe ovamo!"
A nerazumno* govori:
- 5** "Dođi, jedi kruh koji sam
pripremila
i pij vino koje sam začinila.
- 6** Nemoj više biti bezuman*,
pa ćeš živjeti.^a
Idi putem razboritosti."^b
- 7** Tko opominje podrugljivca,
izlaže se sramoti^c
i tko ukorava zloga, nastra-
dat će.
- 8** Ne ukoravaj podrugljivca
jer će te zamrziti.^d
Ukori mudroga, i on će te
zavoljeti.^e
- 9** Savjetuj mudroga, i bit će
još mudriji.^f
Pouči pravednika, i znat će
više.
- 10** Strahopoštovanje prema
Jehovi* prvo je što čovje-
ku treba da bi stekao
mudrost,^g
a znanje o Najsvetijemu^h
donosi mu razboritost.
- 11** Zahvaljujući meni umnožit
će ti se daniⁱ
i dodat će ti se godine života.
- 12** Ako si mudar, za svoje si
dobro mudar.
Ako se rugaš, sam ćeš
snositi posljedice.
- 13** Bezumna žena je neobuz-
dana*.^j
Nerazumna je i ništa ne zna.
- 14** Sjedi na ulazu u svoju kuću,
na stolici, na gradskim
uzvisinama,^k
- 15** i poziva prolaznike,
one koji idu ravno svojim
putem:

9:4 *Ili: "onome koji nema razbori-
to srce". **9:6** *Ili: "neiskus". **9:10**
*Dosl.: "Strah pred Jehovom". **9:13** *Ili:
"brbljava; bučna".

- 16 “Tko je neiskusani, neka svrati ovamo!”
A nerazumnome govori:^a
- 17 “Slatke su ukradene vode i užitak je potajno jesti.”^b
- 18 No on ne zna da su ondje nemoćni mrtvaci, da se njeni gosti nalaze u dubinama groba*.^c
- 10** Salamunove mudre izreke:^d
- Mudar sin raduje svog oca,^e
a bezuman sin žalosti svoju majku.
- 2 Blago stečeno na nepošten način ništa ne koristi, ali pravednost izbavlja od smrti.^f
- 3 Jehova neće dati da pravednik gladuje,^g
a zlima će uskratiti ono za čim žude.
- 4 Lijene ruke osiromašuju čovjeka,^h
a marljive ga obogaćuju.ⁱ
- 5 Razborit sin ljeti skuplja urod,
a sramotan sin čvrsto spava u vrijeme žetve.^j
- 6 Pravednik dobiva blagoslove,^k
a usta zlih kriju nasilje koje im je u srcu.
- 7 Pravednika se ljudi sjećaju i dobro govore o njemu*,^l
a ime zlih trune.^m
- 8 Tko je mudra srca, prihvaća pouku*,ⁿ
a tko bezumno govori, bit će zgažen.^o
- 9 Tko živi čestito, živi bez straha,^p

9:18 *Ili: “šeola”. Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz “šeol” u Rječniku. 10:7 *Ili: “Sjećanje na pravednika (Dobar glas pravednika) donosi blagoslov”. 10:8 *Dosl.: “zapovijedi”.

9. POGL.

- a lzr 6:32
b lzr 7:18, 19
c lzr 2:18, 19
lzr 7:23, 26
lzr 23:27, 28

10. POGL.

- d lzr 1:1
e lzr 13:1
lzr 27:11
f lzr 11:4
g Ps 33:18, 19
Ps 37:25
Mt 6:33
h lzr 20:4
Pr 10:18
i lzr 12:24
lzr 13:4
lzr 21:5
j lzr 6:6, 9
k lzl 23:25
lzr 28:20
l Ps 112:6
Pr 7:1
m Ps 9:5
n Pnz 4:6
Ps 19:7
Ps 119:34
Ps 119:100
o lzr 18:6
p Ps 25:21

2. stupac

- a 1Ti 5:24
b lzr 6:12, 13
c lzr 18:21
d lzr 11:30
e Mt 12:35
Jk 3:5
f lzr 17:9
1Ko 13:4, 7
1Pe 4:8
g lza 50:4
h lzr 26:3
i lzr 9:9
j lzr 13:3
lzr 18:7
k lzr 19:7
lzr 30:8, 9
Pr 7:12
l Mt 7:17
m 1Sa 18:17, 21
n Pr 5:2

- o Ps 39:1
lzl 17:27
lzl 21:23
Jk 1:19
p lzr 12:18
lzl 16:13

a tko postupa pokvareno,
bit će razotkriven.^a

- 10 Tko podmuklo namiguje okom, nanosi bol.^b
Tko bezumno govori, bit će zgažen.^c
- 11 Usta su pravednikova izvor života,^d
a usta zlih kriju nasilje koje im je u srcu.^e
- 12 Mržnja izaziva svađe,
a ljubav pokriva sve prijestupe.^f
- 13 Na usnama razboritoga nalazi se mudrost,^g
a nerazuman čovjek* dobiva prutom po leđima.^h
- 14 Mudri prikupljaju znanje,ⁱ
a usta ludoga srljaju u propast.^j
- 15 Bogatstvo je* bogatome utvrđeni grad,
a siromašnima je propast njihovo siromaštvo.^k
- 16 Pravednikov rad vodi u život,
a djela zloga vode u grijeh.^l
- 17 Tko prihvaća opomene*,
upućuje druge na put*
koji vodi u život,
a tko odbacuje ukor, vodi ih na stranpoticu.
- 18 Tko prikriva svoju mržnju,
govori laži,^m
i tko širi klevete*,
bezuman je.
- 19 Kad se mnogo govori, to ne prolazi bez grijeha,ⁿ
a tko zauzdava svoj jezik*,
postupa razborito.^o
- 20 Pravednikov je jezik poput čistog srebra,^p
a srce zloga malo vrijedi.

10:13 *Ili: “čovjek koji nema razborito srce”. 10:15 *Ili: “Dragocjenosti su”. 10:17 *Ili: “pouku; ukor; kaznu”. *Moguće i: “ide putem”. 10:18 *Ili: “glasi-ne”. 10:19 *Dosl.: “usne”.

- 21** Pravednikove usne hrane* mnoge,^a
a ljudi umiru zbog svoje bezumnosti.^b
- 22** Jehovin blagoslov obogaćuje,^c
a Bog pritom ne zadaje nikakvu bol*.
- 23** Bezumniku je zabavno činiti sramotna djela,
a razborit čovjek drži se mudrosti.^d
- 24** Zloga će snaći ono čega se boji,
a pravednicima će se ispuniti želja.^e
- 25** Kad prohuji oluja, zloga više neće biti,^f
a pravednik je poput vječnog temelja.^g
- 26** Što je ocat zubima i dim očima,
to je lijenčina svom gospodaru*.
- 27** Strahopoštovanje prema Jehovi* produžuje život,^h
a zlima će se skratiti godine života.ⁱ
- 28** Ono što pravednici iščekuju* ispunjava ih radošću,^j
a ono čemu se zli nadaju neće se ostvariti.^k
- 29** Jehovin je put zaštita čestitima,^l
a onima koji čine zlo donosi propast.^m
- 30** Pravednik neće nikada posrnuti,ⁿ
a zli više neće živjeti na zemlji.^o
- 31** Iz pravednikovih usta izlazi mudrost,

10:21 *Ili: "vode". 10:22 *Ili: "tugu; nevolju". 10:26 *Ili: "onome tko ga šalje". 10:27 *Dosl.: "Strah pred Jehovom". 10:28 *Ili: "Ono čemu se pravednici nadaju".

10. POGL.

- a Jr 3:15
b Ho 4:6
c Pnz 8:17, 18
Ps 37:22
1Ti 6:6
d Izr 2:10, 11
Izr 14:9
Izr 15:21
e Ps 37:4
1Iv 5:14
f Ps 37:10
g Mt 7:24, 25
h Ps 91:15, 16
i Ps 55:23
j Ps 16:9
Ri 12:12
k Izr 11:7
l Izr 18:10
Iza 40:31
m Ri 2:6-8
n Ps 16:8
o Ps 37:9

2. stupac

11. POGL.

- a Le 19:36
b Izr 16:18
Lk 14:8, 9
c Mi 6:8
1Pe 5:5
d Ps 26:1
Izr 13:6
e Izr 28:18
f Eze 7:19
Mt 16:26
g Pos 7:1
h 2Sa 17:23
Es 7:10
Izr 5:22
i Jr 39:18
j Izr 1:32
k Izl 15:9, 10
Lk 12:18-20
l Es 7:9
Izr 21:18
Da 6:23, 24
m Izr 2:10-12

a izopačen jezik bit će zauvijek ušutkan.

- 32** Pravednikove usne znaju što je ugodno,
a usta zlih puna su izopačenosti.

11 Vaga kojom se vara ljude* gadi se Jehovi,
a ispravan mu je uteg po volji.^a

- 2** Kad dođe oholost, dođe i sramota,^b
a mudrost je u skromnih.^c

- 3** Čestite vodi njihovo poštenje*,^d
a izdajnike* upropašćuje njihova podmuklost.^e

- 4** Bogatstvo* ne koristi u dan gnjeva*,^f
a pravednost izbavlja od smrti.^g

- 5** Čestitome njegova pravednost poravnava put,
a zli će pasti zbog vlastite zloće.^h

- 6** Čestite izbavlja njihova pravednost,ⁱ
a izdajnici se hvataju u zamku vlastitih želja.^j

- 7** Kad zao čovjek umre, propadne mu nada,
a propadne i njegovo pouzdanje u vlastitu snagu.^k

- 8** Pravednik će biti izbavljen iz nevolje,
a zli će umjesto njega upasti u nju.^l

- 9** Otpadnik* svojim ustima uništava svog bližnjeg,
a pravednici se izbavljaju znanjem.^m

- 10** Zbog dobrote pravednih grad se veseli,

11:1 *Ili: "Nepoštena vaga". 11:3 *Ili: "čestitost; odanost Bogu". #Ili: "varalice". 11:4 *Ili: "Dragocjenosti". #Ili: "Božjeg gnjeva". 11:9 *Ili: "Bezbožnik".

- a kad zlih nestane, čuje se radosno klicanje.^a
- 11** Zbog blagoslova čestitih grad se uzdiže,^b a usta zlih razaraju ga.^c
- 12** Nerazuman* prezire svog blišnjeg, a istinski razborit čovjek šuti.^d
- 13** Klevetnik ide okolo i otkriva tuđe tajne,^e a tko je dostojan povjerenja*, čuva ih.
- 14** Kad nema mudrog vodstva, narod propada, a kad postoji mnogo savjetnika, uspjeh* je zajamčen.^f
- 15** Tko jamči za dug tuđinca, loše će proći,^g a tko ne želi* dati ruku kao jamac, pošteđen je briga.
- 16** Žena lijepih osobina* stječe čast[#],^h a nemilosrdni zgrću bogatstvo.
- 17** Dobar čovjek* čini dobro samom sebi,ⁱ a onaj tko je okrutan, navlači nevolju[#] na sebe.^j
- 18** Zao čovjek dobiva varljivu plaću,^k a tko sije pravednost, dobiva pravu nagradu.^l
- 19** Tko se čvrsto drži pravednosti, na putu je života,^m a tko trči za zlom, srlja u smrt.
- 20** Jehovi se gade ljudi pokvarena srca,ⁿ a raduju ga oni koji žive čestito.^o
-
- 11:12** *Ili: "Tko nema razborito srce".
11:13 *Ili: "vjeran". **11:14** *Ili: "spas".
11:15 *Dosl.: "tko mrzi". **11:16** *Ili: "Ljupka žena". *Ili: "hvalu". **11:17** *Ili: "Čovjek koji pokazuje vjernu ljubav".
11:17, 29 *Ili: "sramotu".

11. POGL.

- a Izl 15:20, 21
Es 9:19, 22
- b Izr 14:34
- c Jk 3:6
- d Izr 17:27
1Pe 2:23
- e Le 19:16
Izr 20:19
Izr 26:22
- f Izr 15:22
Izr 20:18
Izr 24:6
- g Izr 6:1, 5
Izr 20:16
- h 1Sa 25:39
1Pe 3:3, 4
- i Lk 6:38
- j Jk 5:3, 4
- k Job 27:13, 14
- l Ga 6:7, 8
- m Dj 10:34, 35
Ot 2:10
- n Ps 18:26
Izr 3:32
- o Ps 51:6
Izr 15:8

2. stupac

- a Pr 8:13
Eze 18:4
- b Iza 26:9
Mt 5:6
- c Pnz 15:10
Izr 19:17
Pr 11:1, 2
- d Hg 1:6
- e Dj 20:35
2Ko 9:6
- f Lk 6:38
- g Izr 12:2
- h Es 7:10
Ps 10:2
- i Job 31:24, 28
Ps 52:5, 7
- j Ps 1:2, 3
Ps 52:8
- k Js 7:15
- l Izr 15:4
- m 1Ko 9:20-22
Jk 5:19, 20

- 21** Budi uvjeren u ovo:* zao čovjek neće proći nekažnjeno,^a a djeca pravednika izbavit će se.
- 22** Zlatan prsten na rilu svinje, to je žena koja je lijepa, a nerazumna.
- 23** Želja pravednih donosi dobro,^b a ono čemu se zli nadaju izaziva Božji gnjev.
- 24** Netko velikodušno daje, a ima sve više.^c Drugi uskraćuje ono što bi trebao dati, a sve je siromašniji.^d
- 25** Onaj tko je velikodušan, uživat će blagostanje.^e Tko krijepi druge, i sam će dobiti okrepu.^{*f}
- 26** Narod proklinje onoga tko ne da žito, a blagoslivlja onoga koji ga prodaje.
- 27** Tko se trudi činiti dobro, nastoji steći milost,^g a tko traži zlo, ono će ga i snaći.^h
- 28** Tko se uzda u svoje bogatstvo, propada,ⁱ a pravednici uspijevaju kao zeleno lišće.^j
- 29** Tko navlači nevolju[#] na svoj dom, nasljeđuje vjetar*,^k i bezumnik postaje sluga onome tko ima mudro srce.
- 30** Pravednikov je plod drvo života,^l i tko pridobiva duše*, mudar je.^m

- 11:21** *Ili: "Mada ruka pomaže ruci".
11:25 *Dosl.: "Tko obilno napaja druge, i sam će biti obilno napojen." **11:29** *Odnosno ono što je bezvrijedno. **11:30** *Vidi Rječnik.

31 Ako pravednik na zemlji dobiva ono što zaslužuje, kako li će tek proći zao čovjek i grešnik!^a

12 Tko voli pouku*, voli znanje,^b

a tko mrzi ukor, nerazuman je.^c

2 Dobar čovjek stječe Jehovinu naklonost, a čovjeka koji smišlja zlo on osuđuje.^d

3 Čovjek ne stječe sigurnost čineći zlo,^e a pravednici nikad neće biti iskorijenjeni.

4 Dobra žena* kruna je svom mužu,^f a žena koja postupa sramotno je kao trulež u njegovim kostima.^g

5 Misli pravednih su pravedne, a savjet je zlih prijevaran.

6 Riječi su zlih pogubna zamka*,^h a čestite izbavljaju njihova usta.ⁱ

7 Kad zli budu oboreni, više ih neće biti, a kuća pravednih čvrsto će stajati.^j

8 Čovjeka hvale zbog njegovih razboritih riječi,^k a onaj tko ima izopačeno srce, bit će prezren.^l

9 Bolje je biti neugledan, a imati slugu, nego uzvisivati samog sebe, a nemati što jesti*.^m

10 Pravednik se brine za svoje životinje,ⁿ a zli je okrutan čak i kad postupa milosrdno.

12:1 *Ili: "opomene; ukor". 12:4 *Ili: "Vrsna žena; Žena koju krasi lijepa osobine". 12:6 *Ili: "poput ubojice koji čeka u zasjedi". 12:9 *Dosl.: "kruha".

11. POGL.

a Eze 18:24
2So 1:6
1Pe 4:18

12. POGL.

b Izr 4:13

c Ps 32:9

d Pnz 25:1
1Kr 8:31, 32

e Ps 37:10, 38

f Izr 18:22
Izr 19:14

g 1Kr 21:25

h 2Sa 17:1, 2

i Es 7:3, 4
Izr 14:3

j Izr 24:3
Mt 7:24, 25

k Pos 41:39
1Sa 16:18

l 1Sa 25:14, 17
Mt 27:3, 4

m Izr 13:7

n Pos 33:12-14
Izl 23:12

Pnz 22:4, 10
Pnz 25:4
Jn 4:11

2. stupac

a Izr 28:19
Ef 4:28

b 1Kr 2:23, 24
Ps 5:6
Pr 5:6

c Izr 13:2
Izr 18:20

d Izr 3:7
Izr 26:12

e Izr 1:5

f Izr 29:11

g Izr 16:24

h 1Pe 3:10

i Izr 19:9
Dj 5:3, 5

j Mt 5:9

k Ps 91:9, 10

l Izr 1:30, 31
Iza 48:22

MUDRE IZREKE 11:31-12:21

11 Tko obrađuje svoju zemlju, jest će do sita,^a a tko teži za onim što je bezvrijedno, nerazuman je*.

12 Zao čovjek zavidi drugim zlim ljudima na njihovom plijenu, a korijen pravednih donosi plod.

13 Zao čovjek upada u zamku svojih grešnih riječi,^b a pravednik se izbavlja iz nevolje.

14 Zahvaljujući plodu svojih riječi* čovjek se siti dobrom^c i ono što čini rukama donosi mu nagradu.

15 Ludome se njegov put čini ispravnim,^d a mudar čovjek sluša savjete.^e

16 Bezumnik odmah* pokazuje da je ljut,^f a pametan prelazi preko uvrede.

17 Vjerodostojan svjedok govori istinu*, a lažan svjedok obmanjuje druge svojim riječima.

18 Nepromišljene riječi probadaju poput mača, a jezik je mudrih lijek.^g

19 Istinoljubive usne traju zauvijek,^h a lažljiv jezik samo tren.ⁱ

20 Prijevara je u srcu onih koji smišljaju zlo, a oni koji promiču mir radosni su.^j

21 Pravednika ne snalazi nikakvo zlo,^k a zli doživljavaju mnoge nevolje.^l

12:11 *Ili: "nema razborito srce". 12:14 *Dosl.: "usta". 12:16 *Ili: "još istog dana". 12:17 *Dosl.: "ono što je pravedno".

- 22** Jehovi se gade lažljive usne,^a
a raduju ga oni koji postu-
paju vjerno.
- 23** Pametan čovjek ne otkriva
ono što zna,
a bezumnik obznanjuje
svoju ludost*.^b
- 24** Ruka marljivih ljudi vlada,^c
a lijene ruke završit će
u ropstvu.^d
- 25** Od zabrinutosti čovjeku
klone srce*^e,
a dobra riječ veseli ga.^f
- 26** Pravednik pažljivo bira
pašnjake,
a zle njihov put vodi na
stranputicu.
- 27** Lijenčina neće uloviti
plijen,^g
a marljivost je čovjeku
dragocjeno blago.
- 28** Staza pravednosti vodi
u život,^h
tko njome ide, izbjeci će
smrt.
- 13** Mudar sin prihvaća oče-
ve opomene*ⁱ,
a podrugljivac ne sluša
ukor.^j
- 2** Zahvaljujući plodu svojih
riječih* čovjek jede ono
što je dobro,^k
a izdajnici žude za nasiljem.
- 3** Tko pazi što govori*, čuva
svoj život.^l
Tko nepromišljeno govori*^m,
propada.^m
- 4** Lijenčina je pun želja, ali
nema ništa,ⁿ
a marljiv čovjek nasitit
će se.^o

12:23 *Ili: "a srce bezumnika razglašuje njegovu ludost". **12:25** *Ili: "Od tjeskobe koja pritišće srce čovjek postaje potišten". **13:1** *Ili: "pouku; ukor; kaznu". **13:2** *Dosl.: "usta". **13:3** *Dosl.: "čuva svoja usta". ^aDosl.: "široim otvara svoje usne".

12. Pogl.

a Ps 5:6
lzl 6:16, 17
Ot 21:8
b lzl 10:19
c Pos 39:4
1Kr 11:28
d lzl 19:15
e Ps 38:6
lzl 13:12
lzl 15:13
f lzl 16:24
lza 50:4
g lzl 26:13–15
h Ps 37:27
lzl 10:7
Hb 2:4

13. Pogl.

i He 12:7, 9
j 1Sa 2:22–25
lzl 9:7
k lzl 12:14
lzl 18:20
l Ps 39:1
Ps 141:3
lzl 21:23
m lzl 10:19
Mt 12:36
n lzl 26:13–15
o lzl 10:4
lzl 12:24

2. stupac

a Ps 119:163
lzl 8:13
Ef 4:25
b Ps 25:21
c lzl 12:9
d Jr 41:8
e Jr 39:10
f Ps 97:11
g lzl 24:20
h Su 8:1
i lzl 11:2
lzl 24:6
Dj 15:5, 6
j lzl 28:8
Jr 17:11

k Ps 143:7
l Pos 21:5–7
Lk 2:29, 30
m 2Lje 36:15, 16
n Ps 19:8, 11
lzl 13:18
o lzl 24:14

- 5** Pravednik mrzi laži,^a
a djela zloga donose sramo-
tu i porugu.
- 6** Pravednost čuva onoga tko
postupa čestito,^b
a zloća uništava grešnika.
- 7** Netko se pretvara da je
bogat, a nema ništa.^c
Netko se pretvara da je si-
romašan, a ima velik
imetak.
- 8** Bogataš daje bogatstvo
da bi otkupio svoj život,^d
a siromahu nitko i ne
prijeti*.^e
- 9** Svjetlost pravednih jasno
sja*^f,
a svjetiljka zlih ugasiť će se.^g
- 10** Oholost samo vodi do
svađe,^h
a mudri su oni koji pitaju
za savjet*.ⁱ
- 11** Bogatstvo stečeno na brzi-
nu* iščeznut će,^j
a bogatstvo onoga tko ga
skuplja malo-pomalo^k
bit će sve veće.
- 12** Od predugog očekivanja*
razboli se srce,^k
a ostvarena je želja drvo
života.^l
- 13** Tko prezire odredbu*,
plaća kaznu,^m
a tko poštuje zapovijed,
dobiva nagradu.ⁿ
- 14** Pouka* mudroga izvor je
života,^o
izbavlja čovjeka od zamki
smrti.
- 15** Velika razboritost donosi
naklonost drugih,

13:8 *Dosl.: "siromah ne čuje prijekor". **13:9** *Ili: "donosi radost". **13:10** *Ili: "koji se međusobno savjetuju". **13:11** *Moguće je da je riječ o bogatstvu stečenom na nepošten način. ^aDosl.: "rukomic". **13:12** *Ili: "nadanja". **13:13** *Ili: "rijec". **13:14** *Ili: "Zakon".

- a put onih koji postupaju izdajnički težak je.
- 16** Pametan čovjek postupa promišljeno,^a
a bezumnik razotkriva svoju ludost.^b
- 17** Zao glasnik upada u nevolju,^c
a vjeran poslanik donosi izlječenje.^d
- 18** Onoga tko ne mari za opomene* stiže siromaštvo i sramota,
a onome tko prihvaća ukor bit će iskazana čast.^e
- 19** Ispunjena želja raduje čovjeka,^f
a bezumnicima je mrsko kloniti se zla.^g
- 20** Tko se druži s mudrima, postat će mudar,^h
a tko ima posla s* bezumnicima, loše će proći.ⁱ
- 21** Grešnike progoni nevolja,^j
a blagostanje* je nagrada pravednicima.^k
- 22** Dobar čovjek ostavlja nasljedstvo svojoj unučadi,
a grešnikovo bogatstvo čuva se za pravednika.^l
- 23** Oranica siromaha daje obilje hrane,
ali može biti oteta* zbog nepravde.
- 24** Tko štedi prut, mrzi svog sina*,^m
a tko ga voli, brižnoⁿ ga opominje.ⁿ
- 25** Pravednik jede dok se ne nasiti,^o
a trbuh zlih ostaje prazan.^p

13:18 *Ili: "pouku; ukor". **13:20** *Ili: "tko je prijatelj". **13:21** *Ili: "uspjeh; dobrobit". **13:23** *Ili: "on može propasti". **13:24** *Ili: "Tko ne ukorava svog sina (Tko svom sinu uskraćuje kaznu), zapravo ga mrzi". ⁿMoguće i: "bez oklijevanja".

13. POGL.

- a Izr 14:15
b 1Sa 25:25
c 2Sa 4:9, 10
d Izr 25:25
e Ps 141:5
Izr 15:32
He 12:11
f 1Kr 1:47, 48
g Am 5:10
h Dj 4:13
i Pos 34:1, 2
j Pnz 28:20
k Ri 2:9, 10
l Pnz 6:10, 11
m 1Sa 3:12, 13
1Kr 1:5, 6
Izr 29:15
n Pnz 6:6, 7
Izr 19:18
Izr 22:15
Ef 6:4
He 12:6
o Ps 34:10
Ps 37:25
p Iza 65:13

2. stupac**14. POGL.**

- a Izr 24:3
Izr 31:26
b Izr 6:16, 19
Izr 19:5
c Izr 18:15
d Izr 13:20
e Izr 14:12
f Izr 10:23
Izr 30:20
g Izr 21:12
h Izr 30:12
i Izr 16:25

- 14** Istinski mudra žena gradi svoju kuću,^a
a luda je ruši vlastitim rukama.
- 2** Tko živi čestito, boji se Jehove,
a tko postupa pokvareno, prezire ga.
- 3** Bezumnikove su ohole riječi poput pruta,
a mudre ljude čuvaju njihovih usne.
- 4** Gdje nema goveda, jaslje su čiste,
a bikova snaga donosi obilnu ljetinu.
- 5** Vjerodostojan svjedok ne laže,
a lažan svjedok laže čim otvori usta.^b
- 6** Podrugljivac traži mudrost i ne nalazi je,
a razborit čovjek lako dolazi do znanja.^c
- 7** Kloni se bezumnog čovjeka jer od njega nećeš čuti ništa pametno.^d
- 8** Pametnom čovjeku mudrost pomaže da razumije kamo ide,
a bezumne zavarava njihova ludost*.^e
- 9** Bezumni se smiju svojoj krivnji*,^f
a čestiti su spremni pomiriti se.^g
- 10** Srce poznaje svoju gorčinu i nitko drugi ne može dijeliti njegovu radost.
- 11** Kuća zlih propast će,^g
a šator čestitih cvjetat će.
- 12** Neki se put čovjeku čini ispravnim,^h
ali na kraju vodi u smrt.ⁱ

14:8 *Moguće i: "bezumni zavaravaju druge svojom ludošću". **14:9** *Ili: "potrebi da se iskupe za svoj prijestup" ^hIli: "među čestitima vlada sloga".

- 13** I u smijehu srce može osjećati bol,
i veselje može završiti u tuzi.
- 14** Tko je buntovan u srcu,
snosit će posljedice svojih djela,^a
a dobar čovjek bit će nagrađen za ono što čini.^b
- 15** Lakovjeran* vjeruje svakoj riječi,
a pametan promišlja o svakom koraku.^c
- 16** Mudar je čovjek oprezan
i kloni se zla,
a bezumnik je nepromišljen*
i previše samouvjeren.
- 17** Tko se brzo razljuti, postupa nerazumno,^d
a čovjek koji o svemu pomno promišlja* omražen je.
- 18** Lakovjerni* nasljeđuju ludost,
a oštroumne krasí znanje.^e
- 19** Zli se moraju pokloniti pred dobrima
i opaki pred pravednikovim vratima.
- 20** Siromah je mrzak i svojim bližnjima,^f
a bogataš ima mnogo prijatelja.^g
- 21** Tko prezire svog bližnjeg,
čini grijeh,
a tko je samilostan prema onima koji su u nevolji*,
sretan je.^h
- 22** Neće li oni koji smišljaju lo poći stranputicom?
No onima koji nastoje činiti dobro bit će iskazana ljubav* i vjernost.ⁱ

14:15 *Ili: "Neiskusan". 14:16 *Ili: "gnjevan". 14:17 *Ili: "koji je sposoban prosuđivati". 14:18 *Ili: "Neiskusni". 14:21 *Ili: "ubogima". 14:22 *Ili: "vjerna ljubav".

14. POG.

- a Izr 1:32
b Ga 6:7, 8
c Ne 6:2, 3
Izr 27:12
d Izr 12:16
Izr 16:32
e Izr 4:7–9
f Izr 19:7
g Izr 19:4
h Ps 41:1
Izr 19:17
Iza 58:7, 8
i Job 42:10
Ps 25:10

2. stupac

- a Izr 28:19
b Izr 27:22
c Ps 34:9
Ri 8:31
d Izr 18:10
Jr 15:11
e 1Kr 4:21
f Izr 17:27
Jk 1:19
g Izr 25:28
Izr 29:11
Pr 7:9
h Pos 37:3, 4
1Sa 18:8, 9
i Pnz 24:14, 15
Ps 12:5
j Mt 19:21
k Izr 2:7
Izr 10:9
l Izr 15:28

- 23** Od svakog napornog rada ima koristi,
a puste riječi vode u oskućicu.^a
- 24** Mudrima je kruna njihovo bogatstvo,
a ludost bezumnih ostaje ludost.^b
- 25** Istinit svjedok spašava živote,
a lažan svjedok laže čim otvori usta.
- 26** Strahopoštovanje prema Jehovi* potiče čovjeka da se čvrsto uzda u njega i bit će utočište njegovoj djeci.^d
- 27** Strahopoštovanje prema Jehovi* izvor je života, izbavlja čovjeka od zamki smrti.
- 28** Mnogobrojan narod kraljeva je slava,^e
a bez podanika vladar propada.
- 29** Tko je strpljiv*, vrlo je razborit,^f
a tko je nestrpljiv, otkriva svoju ludost.^g
- 30** Mirno srce daje život* tijelu, a ljubomora je trulež u kostima.^h
- 31** Tko zakida ubogoga*, vrijeđa njegovog[#] Stvoritelja,ⁱ
a veliča ga onaj tko je milostiv siromahu.^j
- 32** Zlog čovjeka uništiti će njegova vlastita zloća,
a pravednik će naći utočište u svojoj čestitosti.^k
- 33** Razboritome mudrost počiva u srcu,^l

14:26, 27 *Dosl.: "Strah pred Jehovom". 14:29 *Ili: "spor srditi se". 14:30 *Ili: "donosi zdravlje". 14:31 *Ili: "onoga tko je u nevolji". #Moguće i: "svog".

- a bezumnici se posvuda hvale svojom mudročću.
- 34** Pravednost uzdiže narod,^a a grijeh ga sramoti.
- 35** Kralju je drag sluga koji postupa razborito,^b a gnjevi se na onoga koji postupa sramotno.^c
- 15** Blag odgovor utišava gnjev,^d a oštra riječ* izaziva srdžbu.^e
- 2** Jezik mudrih vješto se služi znanjem,^f a iz usta bezumnika izvire ludost.
- 3** Jehovine su oči na svakome mjestu, promatraju i zle i dobre.^g
- 4** Blag je jezik* drvo života,^h a izopačene riječi nanose silnu bol.ⁱ
- 5** Lud prezire opomene* svog oca,ⁱ a pametan prihvaća ukor.^j
- 6** U pravednikovoj kući ima mnogo blaga, a zlome plodovi njegovog rada* donose nevolju.^k
- 7** Usne mudrih šire znanje,^l a srce bezumnih ne čini tako.^m
- 8** Žrtva zlih gadi se Jehovi,ⁿ a molitva čestitih ugodna mu je.^o
- 9** Put zloga gadi se Jehovi,^p a onoga tko teži za pravednošću Bog voli.^r
- 10** Onome tko ostavlja pravi put kazna je mrska.*^s Tko mrzi ukor, umrijet će.^t

15:1 *Ili: "riječ koja zadaje bol". **15:4** *Ili: "Riječi koje liječe su". #Ili: "vode u očaj". Dosl.: "slamaju duh". **15:5** *Ili: "pouku; ukor". **15:6** *Ili: "njegov prihod". **15:10** *Ili: "Onaj tko ostavlja pravi put kaznu smatra strogom."

14. POGL.

a Pnz 4:6
b 2Sa 15:32–34
lZr 22:29
c 1Kr 2:44, 46

15. POGL.

d Su 8:2, 3
1Sa 25:32, 33
lZr 25:15
e 1Kr 12:14, 16
f lZr 16:23
lza 50:4
g 2Lje 16:9
Ps 11:4
He 4:13
h lZr 12:18
lZr 16:24
lZr 17:27
i 1Sa 2:22–25
j Ps 141:5
lZr 13:1
He 12:11
k Jk 5:3, 4
l Ps 37:30
Mt 10:27
m Mt 12:34, 35
n lza 1:11
o Jk 5:16
1Pe 3:12
1lv 3:21, 22
p Ps 146:9
r lza 26:7
s 1Kr 18:17, 18
t Le 26:21
lZr 1:32

2. stupac

a Ps 139:8
b Jr 17:10
He 4:13
c lZr 9:7
lv 3:20
lv 7:7
d 2Lje 18:6, 7
e lZr 12:25
lZr 17:22
f Ps 119:97
Dj 17:11
g lza 30:9, 10
h Job 3:11
i Dj 16:23–25
j Ps 37:16
k lZr 15:17
l Ps 133:1
m lZr 17:1
n lZr 10:12
o Pos 13:8, 9
1Sa 25:23, 24
lZr 25:15
Jk 1:19
p lZr 26:13–15
r lza 30:21
s lZr 27:11
t lZr 23:22
lZr 30:17

- 11** Jehova jasno vidi što je u grobu* i mjestu propasti[#],^a a kako li tek vidi što je ljudima u srcu!^b
- 12** Podrugljivac ne voli onoga tko ga ukorava.^c On se ne savjetuje s mudrima.^d
- 13** Radosno srce razvedrava lice, a bol u srcu slama duh.^e
- 14** Razborito srce traži znanje,^f a usta bezumnih hrane se* ludošću.^g
- 15** Onome koga pritišću nevolje*, svi su dani loši,^h a onaj tko je vesela srca, uvijek je na gozbi.ⁱ
- 16** Bolje je imati malo i osjećati strahopoštovanje prema Jehovi*^j nego imati veliko bogatstvo i biti tjeskoban*.^k
- 17** Bolje je jelo od povrća gdje je ljubav^l nego ugojeni junac gdje je mržnja.^m
- 18** Razdražljiv čovjek izaziva svađu,ⁿ a tko je strpljiv*, utišava prepirku.^o
- 19** Put je lijenčine kao živica od trnja,^p a staza je čestitih poput ravnog puta.^r
- 20** Mudar sin raduje svog oca,^s a bezuman čovjek prezire svoju majku.^t

15:11 *Ili: "šeolu". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku. *Ili: "abandonu". **15:14** *Ili: "idu za". **15:15** *Ili: "koji sve vidi crno; koji je uvijek nezadovoljan". **15:16** *Dosl.: "strah pred Jehovom". #Ili: "osjećati nemir". **15:18** *Ili: "spor srditi se".

- 21** Nerazuman* se veseli ludosti,^a
a razborit čovjek ide pravim putem.^b
- 22** Zamisli* propadaju kad se ljudi ne dogovaraju[#],
a ostvaruju se kad ima mnogo savjetnika[^].^c
- 23** Čovjek se raduje kad dobro odgovori*.^d
Riječ izgovorena u pravo vrijeme – kako je dobra!^e
- 24** Razborit čovjek ide* putem koji vodi u život,^f
koji ga čuva od silaska u grob[#].^g
- 25** Jehova ruši kuću oholih,^h
a čuva među udovici.ⁱ
- 26** Jehovi se gade spletke zlog čovjeka,^j
a po volji su mu ugodne riječi.^k
- 27** Tko nepošteno stječe dobitak, navlači nevolju* na svoj dom,^l
a tko mrzi mito, živjet će.^m
- 28** Pravednikovo srce promisli prije nego nešto kaže*,ⁿ
a iz usta zlih ljudi izvire zlo.
- 29** Jehova je daleko od zlih, a molitvu pravednih sluša.^o
- 30** Sjajne oči* raduju srce i dobra vijest daje snagu kostima.^p
- 31** Onaj tko sluša ukor koji vodi u život,
prebiva među mudrima.^q

15:21 *Ili: "Onaj koji nema razborito srce". 15:22 *Ili: "Planovi; Namjere". #Ili: "kad se ljudi ne savjetuju; kad nema povjerljivog razgovora". ^Ili: "a uspjeh leži u mnoštvu savjetnika". 15:23 *Dosl.: "odgovoru svojih usta". 15:24 *Ili: "penje se". #Ili: "šeol". 15:27 *Ili: "sramotu". 15:28 *Ili: "razmisli prije nego što odgovori; pomno razmislija što će odgovoriti". 15:30 *Ili: "Veseo pogled".

15. POGL.

- a Izr 26:18, 19
Pr 7:4
b Izr 10:23
Ef 5:15, 16
Jk 3:13
c Izr 20:18
d Ef 4:29
e 1Sa 25:32, 33
Izr 25:11
f Mt 7:13, 14
g Izr 8:35, 36
h Lk 18:14
i Ps 146:9
j Izr 6:16, 18
k Ps 19:14
l Pnz 16:19
1Sa 8:1, 3
Izr 1:19
m Iza 33:15, 16
n Izr 16:23
o Ps 34:15, 16
Ps 138:6
Ps 145:19
Iv 9:31
p Izr 16:24
Izr 25:25
r Izr 9:8
Izr 19:20

2. stupac

- a Izr 5:12, 14
He 12:25
b Izr 13:18
Mt 7:24, 25
c Ps 111:10
d Izr 18:12
Jk 4:10

16. POGL.

- e Jr 1:9
Lk 12:11, 12
f 1Sa 15:13, 14
Ps 36:1, 2
Izr 21:2
Jr 17:9
g 1Sa 16:6, 7
Izr 24:12
h Ps 37:5
Flp 4:6, 7
i Izl 14:4
Ri 9:21
j Izr 6:16, 17
Izr 8:13
Izr 21:4
k Dj 3:19
l Ne 5:8, 9
2Ko 7:1
m Pos 31:24
Izl 34:24
n 1Ti 6:6
o Ps 37:16
Jr 17:11

- 32** Tko odbacuje opomene,
ne mari za svoj život,^a
a tko sluša ukor, stječe razboritost.^b
- 33** Strahopoštovanje prema Jehovi uči čovjeka mudrosti^c
i poniznost vodi do časti.^d
- 16** Čovjek u srcu smišlja što će reći*,
no Jehova ga upućuje što da odgovori[#].^e
- 2** Čovjeku se sva njegova djela čine ispravnima*,^f
ali Jehova prosuđuje poticaje[#].^g
- 3** Sve što želiš učiniti* povjeri Jehovi u ruke,^h
i tvoje će namjere[#] uspjeti.
- 4** Jehova čini da sve služi ispunjenju njegovog nauma,
pa čak i zli, koji će biti kažnjeni u dan nevolje.ⁱ
- 5** Tko je god ohol u srcu,
gadi se Jehovi.^j
Budi uvjeren da* neće proći nekažnjeno.
- 6** Ljubavlju* i vjernošću pokriva se prijestup^k
i strahopoštovanje prema Jehovi potiče čovjeka da se kloni zla.^l
- 7** Kad se čovjekov životni put dopada Jehovi,
on i njegove neprijatelje miri s njim.^m
- 8** Bolje je malo s pravednošćuⁿ
nego veliki prihodi bez pravde.^o
- 9** Čovjek u svom srcu smišlja kojim putem poći,

16:1 *Ili: "upravlja mislima svog srca". #Ili: "mu pomaže da odgovori kako treba". 16:2 *Dosl.: "čistima". #Ili: "misli". 16:3 *Ili: "Sve što činiš". #Ili: "planovi; zamisli". 16:5 *Ili: "Premda ruka pomaže ruci". 16:6 *Ili: "Vjernom ljubavlju".

- ali Jehova upravlja njegovim koracima.^a
- 10** Nadahnuta* odluka mora biti na kraljevim usnama,^b on ne smije iznevjeriti pravdu.^c
- 11** Točna* mjerila i vaga od Jehove su, svi utezi u vreći njegovo su djelo.^d
- 12** Kraljevima je mrsko kad se čini zlo^e jer prijestolje se utvrđuje pravednošću.^f
- 13** Kraljevi rado slušaju pravedne riječi. Oni vole čovjeka koji govori istinu.^g
- 14** Kraljev je bijes poput glasnika smrti,^h ali mudar ga čovjek zna smiriti*.ⁱ
- 15** Kraljevo vedro lice znači život. Njegova je naklonost kao kišni oblak u proljeće.^j
- 16** Koliko li je bolje steći mudrost nego zlato!^k Bolje je stjecati razboritost nego srebro.^l
- 17** Čestiti se na svom putu klone zla. Tko pazi na svoje vladanje, čuva svoj život.^m
- 18** Oholost ide pred slomom i bahatost pred padom.ⁿ
- 19** Bolje je biti ponizan među krotkima^o nego dijeliti plijen s oholima.
- 20** Tko razborito sagledava stvari, bit će uspješan u onom što radi. Sretan je onaj tko se uzda u Jehovu.

16:10 *Ili: "Božja". 16:11 *Ili: "Poštena". 16:14 *Ili: "izbjegli".

16. POGL.

- a IZR 16:1
JR 10:23
- b Pnz 17:18, 19
1Kr 3:28
- c Ps 72:1, 14
- d Le 19:36
IZR 11:1
- e IZR 20:26
- f IZR 29:14
Ot 19:11
- g Ps 101:6
- h 1Sa 22:17, 18
1Kr 2:29
- i Pr 10:4
- j Ps 72:1, 6
- k Pr 7:12
- l IZR 4:7
- m IZR 10:9
- n IZR 11:2
Da 4:30-32
- o Iza 57:15

2. stupac

- a IZR 4:7
- b Lk 4:22
Kol 4:6
- c IZR 22:17, 18
Mt 12:35
- d IZR 4:20-22
IZR 12:18
- e IZR 14:12
Mt 7:22, 23
- f Pr 6:7
- g IZR 6:12, 14
- h Jk 3:6
- i Jk 3:16
- j Pos 3:1
1Sa 24:9
Ri 16:17

- k Le 19:32
Job 32:7
IZR 20:29

l Ps 92:12-14

- 21** Tko je mudra srca, naziva se razumnim.^a Kad netko ljubazno govori, ljudi će ga prije poslušati.*^b
- 22** Razboritost je vrelo života onima koji je imaju, a lude kažnjava njihova ludost.
- 23** Srce mudroga čini njegova usta razboritima^c i doprinosi uvjerenosti onoga što govori.
- 24** Ljubazne su riječi saće meda, slatke su duši* i lijek su kostima.^d
- 25** Neki se put čovjeku čini ispravnim, ali na kraju vodi u smrt.^e
- 26** Želja da se najede potiče radnika da naporno radi, glad ga tjera na to.^f
- 27** Pokvaren čovjek iskopava ono što je zlo.^g Njegove su riječi poput vatre koja guta sve pred sobom.^h
- 28** Čovjek koji smišlja spletke* sije razdorⁱ i klevetnik razdvaja bliske prijatelje.^j
- 29** Nasilnik navodi svog bližnjeg na zlo i vodi ga neispravnim putem.
- 30** Podmuklo namiguje okom dok smišlja zlo. Stišće usne dok čini nedjelo.
- 31** Sijeda je kosa prekrasna* kruna^k kad se nalazi na putu pravednosti.^l

16:21 *Ili: "Privlačne (Ljubazne) riječi zvuče uvjerljivije." 16:24 *Ili: "nepcu". Vidi izraz "duša" u Rječniku. 16:28 *Ili: "koji izaziva nevolje". 16:31 *Ili: "časnana".

- 32** Tko se ne da lako naljutiti*,^a bolji je od jakog čovjeka, i tko se zna svladati[#], bolji je od onoga tko je osvojio grad.^b
- 33** Ljudi izvlače ždrijež,^c ali svaka odluka donesena njime dolazi od Jehove.^d
- 17** Bolji je komad suhog kruha ondje gdje je mir^e nego kuća u kojoj je gozba*, a ljudi se svađaju.^f
- 2** Razborit sluga vladat će nad sinom koji postupa sramotno, dijelit će nasljedstvo s njegovom braćom.
- 3** U talioničkom loncu čisti se srebro i u peći zlato,^g a Jehova ispituje srca.^h
- 4** Zlikovac sluša zle riječi i varalica sluša zlobne jezike.ⁱ
- 5** Tko se ruga siromahu, vrijeđa njegovog* Stvoritelja.^j Tko se raduje tuđoj nesreći, neće proći nekažnjeno.^k
- 6** Unuci su kruna ostarjelima, a očevi* su na ponos svojim sinovima*.^l
- 7** Bezumniku ne pristaje čestit* govor,^l a još manje vladaru[#] pristaju lažljive riječi.^m
- 8** Onome tko daje* dar on je vrijedan poput dragog kamena*.ⁿ
Kamo se god okrene, on mu donosi uspjeh.^o

16:32 *Ili: "Tko je strpljiv". #Ili: "tko vlada sobom". 17:1 *Ili: "koja je puna žrtvenog mesa". 17:5 *Moguće i: "svog". 17:6 *Ili: "roditelji". #Ili: "svojoj djeci". 17:7 *Ili: "uzvišen". #Ili: "dostojanstveniku". 17:8 *Moguće i: "prima". #Ili: "on je poput kamena kojim se pridobiva naklonost".

16. POGL.

a lzr 14:29
Jk 1:19
b lzr 25:28
c Br 26:55
lzr 18:18
d 1Sa 14:41, 42
Dj 1:24, 26

17. POGL.

e Ps 37:16
f lzr 15:16, 17
lzr 21:9, 19
g lzr 27:21
h Ps 26:2
lzr 21:2
lzr 24:12
i Jr 5:31
j lzr 14:31
k lzr 24:17
Ob 12
l lzr 26:7
m lzr 16:10
n Pos 32:20
2Sa 16:1
o 1Sa 25:18, 35
lzr 18:16
lzr 19:6

2. stupac

a lzr 10:12
1Pe 4:8
b lzr 16:28
c Ps 141:5
lzr 9:8
d lzr 27:22
e 2Sa 18:15
2Sa 20:1, 22
1Kr 2:22, 24
f lzr 27:3
g 2Sa 12:8–10
h Pos 13:8, 9
lzr 25:8
Mt 5:39
Ri 12:18
i zl 23:7
1Kr 21:13
Iza 5:22, 23
j lzr 1:22
Ri 1:20, 21
k lzr 18:24
lv 15:13
l Ru 1:16, 17
1Sa 19:2
m lzr 11:15
lzr 22:26, 27
n Jk 3:16
o 2Sa 15:2–4

- 9** Tko oprašta prijestup, traži* ljubav,^a a tko stalno priča o njemu, razdvaja bliske prijatelje.^b
- 10** Na razumnoga ukor djeluje jače^c nego na bezumnoga stotinu udaraca.^d
- 11** Zao čovjek traži samo pobunu, ali okrutan glasnik bit će poslan da ga kazni.^e
- 12** Bolje je naići na medvjedicu kojoj su oteti mladi nego na bezumnika u njegovoj ludosti.^f
- 13** Ako netko vraća zlo za dobro, zlo se neće udaljiti od njegove kuće.^g
- 14** Kad počne svađa, to je kao da se otvori brana pa navre voda. Prije nego što izbije svađa, udalji se.^h
- 15** Jehovi se gadi i onaj tko zloga proglašava nedužnim i onaj tko osuđuje pravednoga.ⁱ
- 16** Od kakve je koristi bezumniku što ima priliku steći mudrost kad mu nije stalo do toga da je stekne*?^j
- 17** Pravi prijatelj pokazuje ljubav u svako doba^k i brat postaje u nevolji.^l
- 18** Nerazuman čovjek* pruža ruku i pred svojim bližnjim pristaje jamčiti za tuđi dug.^m
- 19** Tko voli svađu, voli pristup.ⁿ
Tko sebi gradi visoka vrata, priziva propast.^o

17:9 *Ili: "pokazuje". 17:16 *Ili: "kad nema razborito srce". 17:18 *Ili: "Čovjek koji nema razborito srce".

- 20** Tko je pokvaren u srcu,
neće dobro proći*,^a
i tko obmanjuje druge svo-
jim riječima, propast će.
- 21** Nerazumno dijete donosi
tugu svom ocu,
otac bezumnog djeteta nije
radostan.^b
- 22** Veselo srce odličan je lijek*,^c
a slomljen duh oduzima
snagu*.^d
- 23** Zao čovjek potajno uzima
mito
da bi izvrtao pravdu.^e
- 24** Mudrost je razboritom čo-
vjeku uvijek pred očima,
a bezumnikove misli bes-
ciljno lutaju*.^f
- 25** Bezuman sin žalosti
svog oca
i nanosi bol* svojoj majci.^g
- 26** Nije u redu kažnjavati*
pravednika
i nije pravedno šibati časne
ljude.
- 27** Mudar čovjek obuzdava
svoj jezik^h
i razborit čovjek ostaje
smiren.ⁱ
- 28** I ludoga se smatra mudrim
kad šuti,
onoga tko ne otvara svoja
usta smatra se razboritim.
- 18** Tko se osamljuje, udovo-
ljava svojim sebičnim
željama
i odbacuje* svaku mudrost.
- 2** Bezumniku nije stalo do
toga da išta razumije,
već samo do toga da kaže
što misli.^j

17:20 *Ili: "neće imati uspjeha u onom što radi". 17:22 *Ili: "pospješuje ozdravljenje". #Ili: "suši kosti". 17:24 *Ili: "bezumnikove oči lutaju posvuda po svijetu". 17:25 *Ili: "zagorčava život". 17:26 *Ili: "globiti". 18:1 *Ili: "prezire".

17. Pogl.

- a Ps 18:26
Izr 6:14, 15
- b 1Sa 2:22-25
1Sa 8:1-3
2Sa 15:14
- c Izr 12:25
Izr 15:13
- d Izr 18:14
- e Izl 23:8
- f Pr 2:14
- g Izr 15:20
- h Izr 10:19
Jk 1:19
- i Izr 15:4
Pr 9:17
Jk 3:13

18. Pogl.

- j Izr 10:19
- 2. stupac**
- a Izr 11:2
- b Izr 10:11
- c Pnz 1:16, 17
Izr 28:21
- d 1Kr 21:9, 10
- e Izr 13:10
- f Izr 19:19
- g Izr 13:3
- h Le 19:16
- i Izr 26:22
- j Izr 10:4
- k 1Sa 17:45, 46
Ps 20:1
- l Ps 18:2
Ps 91:14
- m Ps 49:6, 7
Izr 11:4
Jr 9:23
Lk 12:19-21
- n Izr 11:2
Da 5:23, 30
Dj 12:21-23
- o Izr 22:4
1Pe 5:5
- p Izr 25:8

- 3** Kad dođe zao čovjek, dođe
i prezir,
a nečasno vladanje donosi
sramotu.^a
- 4** Riječi iz čovjekovih usta
duboke su vode.^b
Vrelo mudrosti je potok koji
žubori.
- 5** Ne valja biti pristran prema
zlome^c
niti uskraćivati pravdu pra-
vednome.^d
- 6** Bezumnikove riječi izaziva-
vu svađu^e
i njegova usta prizivaju
udarce.^f
- 7** Bezumnika njegov jezik*
vodi u propast^g
i njegove riječi ugrožavaju
mu život*.^h
- 8** Klevetnikove su riječi kao
ukusni zalogaji*,^h
pohlepno se gutaju i ostaju
duboko u čovjeku.ⁱ
- 9** Tko je lijen u poslu,
brat je onome koji donosi
propast.^j
- 10** Jehovino ime jaka je kula.^k
U nju bježi pravednik i na-
lazi zaštitu*.^j
- 11** Bogatstvo je bogatome
utvrđeni grad
i kao visok zid u njegovoj
mašti.^m
- 12** Oholo srce vodi čovjeka
u propast,ⁿ
a poniznost vodi do časti.^o
- 13** Kad čovjek odgovara
prije nego što saslušati
činjenice,
postupa nerazumno i sra-
moti se.^p

18:7 *Dosl.: "usta". #Dosl.: "njegove usne zamka su njegovoj duši". 18:8 *Ili: "kao zalogaji koji se halapljivo gutaju". 18:10 *Dosl.: "bit će na visokom", odno-
sno izvan dosega, na sigurnom.

- 14** Vedar* duh pomaže čovjeku da se nosi s bolešću,^a a tko će podnijeti slomljen duh*?^b
- 15** Srce razboritoga stječe znanje^c i uho mudrih traži znanje.
- 16** Dar čovjeku otvara vrata^d i vodi ga do uglednih ljudi.
- 17** Tko u sporu prvi iznese svoju stranu, doima se pravednim*^e dok ne dođe onaj drugi i za-trazi od njega da dokaže svoje tvrdnje*.^f
- 18** Ždrijebom se okončavaju sporovi^g i odlučuje koja je od zavade-nih strana* u pravu.
- 19** Povrijeđenog brata teže je pridobiti nego osvojiti utvrđeni grad^h i neke su svade kao zasuni na tvrđavi.ⁱ
- 20** Čovjek će napuniti trbuh plodom svojih riječi*,^j nasitit će se rodom svojih usta.
- 21** Smrt i život u vlasti su jezika^k i tko voli pričati, jest će njegov plod.^l
- 22** Tko je našao dobru ženu, našao je blago^m i Jehova mu pokazuje na-klonost.ⁿ
- 23** Siromah govori molećivo, a bogataš odgovara oštro.
- 24** Ima prijatelja koji su sprem-ni uništiti jedni druge,^o ali ima i prijatelja privrže-nijih od brata.^p

18:14 *Ili: "Hrabar". #Ili: "krajnji očaj".
18:17 *Ili: "ostavlja dojam da je u pravu". #Ili: "i preispita njegove tvrdnje; i ispitivanjem opovrgne njegove riječi".
18:18 *Ili: "tko je od moćnih suparnika".
18:20 *Dosl.: "usta".

18. Pogl.

- a Job 1:21
2Ko 4:16
2Ko 12:10
- b Izr 17:22
- c 1Kr 3:7-9
Izr 9:9
- d Pos 43:11
Izr 17:8
- e 2Sa 16:3, 4
- f 2Sa 19:25-27
Izr 25:8
- g Jš 14:1, 2
Ne 11:1
Izr 16:33
- h Pos 27:41
2Sa 13:22
- i 2Sa 14:28
Dj 15:37-39
- j Izr 12:14
Izr 13:2
- k Mt 15:18
Ef 4:29
Jk 3:6, 9
- l Pr 10:12
- m Izr 31:10
- n Izr 19:14
Pr 9:9
- o 2Sa 15:31
Mt 26:49
- p 1Sa 19:2, 4
Izr 17:17

2. stupac**19. Pogl.**

- a Izr 15:16
Jk 2:5
- b Izr 28:6
- c Ri 10:2
- d Izr 14:20
- e Pnz 19:18, 19
- f Izr 19:9
- g Izr 14:20
- h Pr 9:14, 15
Jk 2:2, 3
- i Izr 15:32
- j Izr 2:2, 5
- k Izr 19:5
Ot 21:8
- l 2Sa 3:24
2Sa 3:38, 39
Izr 30:21, 22
Pr 10:7

- 19** Bolje je biti siromašan i živjeti čestito^a nego biti bezuman i govoriti laži.^b
- 2** Nije dobro da čovjek nema znanja^c i tko postupa brzopleto*, čini grijeh.
- 3** Čovjeka ludost vodi na krivi put, a njegovo se srce ljuti na Jehovu.
- 4** Bogataš ima mnogo prijatelja, a siromaha i prijatelj ostavlja.^d
- 5** Lažan svjedok neće proći nekažnjeno^e i tko laže čim otvori usta, neće uteći.^f
- 6** Mnogi nastoje steći naklonost dostojanstvenika* i svatko je prijatelj čovjeku koji daje darove.
- 7** Siromaha mrze sva njegova braća,^g a koliko ga tek izbjegavaju njegovi prijatelji!^h On ide za njima i moli ih za pomoć, ali nitko se ne obazire.
- 8** Tko stječe razboritost*, voli samog sebe.ⁱ Tko cijeni* razboritost, bit će uspješan u onom što radi.^j
- 9** Lažan svjedok neće proći nekažnjeno, i tko laže čim otvori usta, propast će.^k
- 10** Raskoš ne pristaje bezum-niku, a još manje služi da vlada nad gospodarima.^l

19:2 *Dosl.: "tko se žuri svojim noga-ma". **19:6** *Dosl.: "velikodušnog čovje-ka". **19:8** *Ili: "stječe razborito srce". #Ili: "čuva".

- 11** Čovjek koji razumije druge*
ne gnjevi se lako^a
i na čast mu je kad prijede
preko uvrede^{#, b}
- 12** Kraljev je gnjev kao lavlja
rika,^c
a njegova je naklonost kao
rosa na travi.
- 13** Bezuman je sin nesreća
svom ocu^d
i svadljiva je žena* kao krov
koji neprestano prokiš-
njava.^e
- 14** Kuća i bogatstvo nasljeđu-
ju se od oca,
a razborita je žena dar od
Jehove.^f
- 15** Lijen čovjek tone u
dubok san
i tko je nemaran, oglad-
njat će.^g
- 16** Tko se drži zapovijedi, čuva
svoj život,^h
a tko ne mari za posljedice
svojih djela, umrijet će.ⁱ
- 17** Tko je milostiv onima koji
su u nevolji*, posuđuje
Jehovi,^j
i on će mu uzvratiti[#] za
njegova djela.^k
- 18** Ukoravaj* svog sina dok
još ima nade^l
da ne bi bio odgovoran za
njegovu smrt^{#, m}
- 19** Ako je čovjek sklon srdžbi,
to će ga koštati.
Poštediš li ga kazne,
morat ćeš to činiti uvijek
iznova.ⁿ
- 20** Poslušaj savjet i prihvati
ukor*,^o
pa ćeš postati mudar.^p

19:11 *Ili: "Razborit čovjek". #Ili: "prijestupa". 19:13 *Ili: "žena koja stalno prigovara je". 19:17 *Ili: "ubogima". #Ili: "on će ga nagraditi". 19:18 *Ili: "Opominji; Poučavaj". #Ili: "i nemoj mu željeti smrt". 19:20 *Ili: "opomenu; pouku".

19. POGL.

- a Izr 14:29
Izr 16:32
Jk 1:19
- b Pos 50:19-21
Mt 18:21, 22
Ef 4:32
- c Izr 16:14
Izr 20:2
Da 2:12
- d 2Sa 16:21, 22
- e Izr 21:9, 19
Izr 27:15
- f Pos 24:14
Izr 18:22
Izr 31:10
- g Izr 23:21
Izr 24:33, 34
2So 3:10
- h Izr 16:17
- i Izr 15:32
- j Pnz 15:7, 8
Ps 37:25, 26
He 13:16
- k Izr 11:24
Mt 5:7
He 6:10
- l Izr 13:24
Izr 22:6, 15
- m 1Sa 3:12, 13
- n 1Sa 24:16-18
1Sa 26:21
- o Izr 4:13
- p Pnz 8:14, 16
He 12:7, 11

2. stupac

- a Pos 11:6, 7
Pos 50:19, 20
Izr 21:30
Da 4:35
Dj 5:38, 39
- b Mi 6:8
- c Izr 14:27
Mi 3:16
- d Izr 12:21
- e Izr 6:9-11
Izr 15:19
Izr 24:30, 31
Izr 26:14, 15
- f Pnz 25:2
- g Izr 15:5
- h Izr 9:9
Izr 21:11
- i Izl 20:12
Le 20:9
Izr 20:20
Izr 30:17
- j 1Kr 21:9, 10
- k Izr 4:16, 17
- l Izr 9:12
- m Izr 10:13
Izr 26:3

20. POGL.

- n Pos 9:20, 21
Izr 23:29-35
- o Iza 28:7
- p Iko 6:10
Ga 5:21
Ef 5:18
- r Izr 19:12
Pr 10:4
- s 1Kr 2:22-24

- 21** Mnogo je zamisli* u čovje-
kovom srcu,
ali što Jehova naumi, to će
se i ostvariti^{#, a}
- 22** Kod čovjeka se cijeni njego-
va vjerna ljubav^b
i bolje je biti siromah nego
lažljivac.
- 23** Strahopoštovanje prema
Jehovi vodi u život.^c
Tko ga ima, mirno spava
i ne snalazi ga zlo.^d
- 24** Lijenčina gurne ruku
u zdjelu,
ali ne da mu se prinijeti je
ustima.^e
- 25** Udari podrugljivca,^f pa će
se neiskusnan opametiti.^g
Ukori razumnoga, pa će
više znati.^h
- 26** Sin koji zlostavlja oca
i tjera majku
postupa sramotno
i nečasno.ⁱ
- 27** Sine moj, prestaneš li sluša-
ti kad te se opominje,
odlutat ćeš s puta mudrosti.
- 28** Nepošten svjedok ruga se
pravdi^j
i zli ljudi uživaju u zlu.^k
- 29** Podrugljivce čeka kazna,^l
bezumnici će dobiti po
leđima.^m
- 20** Vino izvrgava čovjeka
podsmijehu*,ⁿ opojno
piće čini ga neobuzda-
nim.^o
Koga god oni zavedu,
taj nije mudar.^p
- 2** Kralj ulijeva strah kao
i lavlja rika.^r
Tko god izaziva njegov
bijes, izlaže opasnosti
svoj život.^s

19:21 *Ili: "planova; namjera". #Ili: "što Jehova savjetuje, to će se pokazati najboljim". 20:1 *Ili: "navodi čovjeka da se podsmjehuje drugima".

- 3** Na čast je čovjeku suzdržati se od svađe,^a
a tko je god bezuman, upušta se u nju.^b
- 4** Lijenčina zimi ne ore.
Stoga će za vrijeme žetve prositi jer neće imati ništa.*^c
- 5** Misli* su u ljudskom srcu kao duboka voda,
ali razborit čovjek zna ih izvući.
- 6** Mnogi se ljudi hvale svojom vjernom ljubavlju,
ali tko će naći čovjeka koji je doista vjeran?
- 7** Pravednik živi čestito.^d
Sretna su njegova djeca poslije njega.^e
- 8** Kad kralj sjedne na prijestolje da bi sudio,^f
svojim pogledom razabire sve što je zlo.^g
- 9** Tko može reći: "Očistio sam svoje srce,^h
čist sam od grijeha?"ⁱ
- 10** Lažni utezi i lažna mjerila* – oboje se gadi Jehovi.^j
- 11** I dijete se poznaje po onom što čini,
je li njegovo vladanje čisto i ispravno.^k
- 12** Uho koje čuje i oko koje vidi – oboje je načinio Jehova.^l
- 13** Ne budi spavalica* da ne osiromašiš.^m
Otvori oči, i nasitit ćeš se kruha.ⁿ
- 14** "Ne valja, ne valja!" govori kupac,
a kad ode, hvali se dobrom kupovinom.^o

20:4 *Moguće i: "Za vrijeme žetve tražit će uokolo, ali neće ništa naći." **20:5** *Ili: "Namjere". **20:10** *Ili: "Nejednaki utezi i nejednake mjerne posude". **20:13** *Dosl.: "Nemoj voljeti san (spavanje)".

20. POGL.

- a Izr 14:29
2Ti 2:23
b Izr 18:6
Pr 7:9
c Izr 6:10, 11
2So 3:10
d Job 1:1
Lk 1:5, 6
e Ps 37:25, 26
f 1Kr 7:7
g 1Kr 3:28
Ps 72:1, 4
Izr 16:12
h Job 14:4
i Ps 51:5
Pr 7:20
Jk 3:2
j Izr 11:1
Am 8:5
Mi 6:11
k Izr 22:15
l Izl 4:11
m Izr 10:4
n Izr 12:11
o Le 19:13
Izr 21:6

2. stupac

- a Izr 3:13–15
b Izr 11:15
c Izr 27:13
d Izr 6:30, 31
e Izr 15:22
f Izr 11:14
Izr 24:6
Lk 14:31, 32
g Le 19:16
Izr 11:13
Izr 25:9, 23
h Izl 20:12
Le 20:9
Izr 19:26
i Izr 28:8, 20
1Ti 6:9, 10
j Pnz 32:35
Izr 24:29
Mt 5:38, 39
Ri 12:17, 19
1So 5:15

k Ps 37:34

l Ps 34:7

1Pe 4:19

m Ps 37:23

Jr 10:23

n Le 27:9

- 15** Čovjek može imati zlata i mnogo bisera*,
ali usne koje prenose znanje još su dragocjenije.^a
- 16** Oduzmi haljinu onome tko je pristao jamčiti za dug neznanca.^b
Uzmi zalog od njega ako je to učinio za bludnicu*.^c
- 17** Čovjeku je sladak kruh stečen na prijevaru,
ali poslije mu se usta napune šljunkom.^d
- 18** Kad se ljudi savjetuju, zamisli* se uspješno ostvaruju,^e
zato uz mudro vodstvo vodi svoj rat.^f
- 19** Klevetnik ide okolo i otkriva tuđe tajne.^g
Nemoj se družiti s onim tko voli ogovarati*.
- 20** Onom tko proklinje oca i majku,
svjetiljka će se ugasiti kad nastupi tama.^h
- 21** Bogatstvo koje se od početka stječe pohlepom na kraju nije blagoslovljeno.ⁱ
- 22** Ne govori: "Uzvratit ću za zlo!"^j
Uzdaj se u Jehovu^k i on će te spasiti.^l
- 23** Lažni* utezi gade se Jehovi i lažna vaga nije dobra.
- 24** Jehova upravlja čovjekovim koracima.^m
Kako da čovjek razumije svoj put*?
- 25** Čovjek se uhvati u zamku kad brzopleto uzvikne: "Ovo je sveto!"ⁿ

20:15 *Dosl.: "koralja". **20:16** *Ili: "tuđinku". Dosl.: "tuđinca". **20:18** *Ili: "planovi; namjere". **20:19** *Ili: "tko mami druge svojim riječima". **20:23** *Ili: "Nejednaki". **20:24** *Ili: "zna kojim putem ići".

a tek poslije razmišlja o zavjetu koji je dao.^a

26 Mudar kralj izdvaja i uklanja zle^b

kao da preko njih prelazi kotačem za vršidbu.^c

27 Čovjekove su riječi* Jehovina svjetiljka, otkrivaju što mu je u nutrima.

28 Ljubav* i vjernost čuvaju kralja,^d vjernom ljubavlju on učvršćuje svoje prijestolje.^e

29 Mladiće krase njihova snaga,^f a starcima je ukras sjeda kosa.^g

30 Modrice i rane uklanjaju zlo,^h a udarci čiste čovjekovu nutrinu.

21 Kraljevo je srce kao voda tekućica u Jehovinoj ruci.ⁱ

Usmjerava ga kamo god želi.^j

2 Čovjeku se sva njegova djela čine ispravnima,^k ali Jehova prosuđuje srca*.^l

3 Ispravno i pravedno postupanje Jehovi je draže od žrtve.^m

4 Ohole oči i bahato srce svjetiljka su koja vodi zle, ali su i grijeh.ⁿ

5 Zamisli* marljivoga sigurno vode do uspjeha*.^o a tko je god brzoplet, sigurno srlja u oskudicu.^p

6 Blago stečeno lažima izmaglica je koja nestaje i smrtonosna je zamka.*^r

20:27 *Dosl.: "Čovjekov je dah". 20:28 *Ili: "Vjerna ljubav". 21:2 *Ili: "potica-je". 21:5 *Ili: "Planovi; Namjere". #Ili: "donose korist". 21:6 *Moguće i: "Onima koji traže smrt blago stečeno lažima je poput izmaglice koja nestaje."

20. POGL.

a Br 30:2
Pr 5:4, 6
Mt 5:33
b Ps 101:8
c Iza 28:27
d Ps 61:6, 7
e Ps 21:7
f Pr 11:9
g Le 19:32
Izr 16:31
h Ps 119:71

21. POGL.

i Izl 14:4
Ezr 7:27
j Ne 2:7, 8
Iza 44:28
Ot 17:17
k Ps 36:1, 2
Izr 16:2
l 1Sa 16:6, 7
Izr 24:12
Jr 17:10
m 1Sa 15:22, 23
Ho 6:6
Mi 6:7, 8
Mt 12:7
n Ps 10:4
o Izr 13:4
p Izr 14:29
r Izr 1:19
Izr 20:21

2. stupac

a Ps 7:14-16
b Ps 37:37
Izr 16:17
1Pe 1:22
c Izr 17:1
Izr 21:19
Izr 25:24
Izr 27:15
d Pos 6:5
Ps 36:1, 4
e 1Sa 25:10, 11
f Izr 9:9
Izr 19:25
g Pos 19:29
Ps 37:10, 20
2Pe 2:4
2Pe 3:5, 6
h Pnz 15:9
Izr 28:27
Jk 5:4
i Izr 18:16
j Ps 106:3
k Jk 1:15
2Pe 2:21
l Pr 7:4
Lk 15:13, 14

7 Zle će odnijeti njihovo nasilje^a jer ne žele postupati pravedno.

8 Djela zlog čovjeka su iskvarena, a čist čovjek postupa čestito.^b

9 Bolje je živjeti na krovu, u nekom kutu, nego u kući sa svadljivom ženom*.^c

10 Zli žudi za zlom,^d nema samilosti prema svom bližnjem.^e

11 Kad se podrugljivca kazni, neiskusni postaju mudriji. Kad se mudrome omogući da što razumije, on stječe znanje*.^f

12 Pravedni Bog promatra kuću zloga, zle strovaljuje u propast.^g

13 Tko pokriva uši da ne čuje vapaj onoga koji je u nevolji*,

i sam će zapomagati, ali neće biti uslišen.^h

14 Potajni dar utišava gnjevⁱ i skriveno mito* žestoku srdžbu.

15 Pravedniku pričinjava radost postupati pravedno,^j a onima koji čine zlo to je krajnje odbojno.

16 Čovjek koji zađe s puta razboritosti počivat će u društvu nemoćnih mrtvaca.^k

17 Tko se voli zabavljati*, osiromašit će.^l Tko voli vino i ulje, neće se obogatiti.

21:9 *Ili: "ženom koja stalno prigovara". 21:11 *Ili: "zna što treba činiti". 21:13 *Ili: "ubogoga". 21:14 *Dosl.: "mito u njedrima". 21:17 *Ili: "voli užitke".

- 18** Zli čovjek služi kao otkupnina za pravednoga i varalica za čestitoga.^a
- 19** Bolje je živjeti u pustinji nego sa svadljivom i razdražljivom ženom*.^b
- 20** U kući mudroga ima dragocjenog blaga i ulja,^c a bezuman čovjek rasipa ono što ima.^d
- 21** Tko teži za pravednošću i vjernom ljubavi, naći će život, pravednost i čast.^e
- 22** Mudar čovjek može ući u grad* silnih ljudi i skršiti snagu u koju se uzdaju.^f
- 23** Tko pazi na svoja usta i svoj jezik, čuva sebe od nevolje.^g
- 24** Bahati, oholi hvalisavac – tako zovu čovjeka koji postupa bezobzirno i bahato.^h
- 25** Lijenčinu će ubiti ono za čim čezne jer njegove ruke ne žele raditi.ⁱ
- 26** Po cijeli dan on pohlepno za nečim čezne, a pravednik daje i ništa ne uskraćuje.^j
- 27** Žrtva zloga odvratna je,^k posebno kad se prinosi sa zlom namjerom*.
- 28** Lažljiv svjedok propada,^l a čovjek koji pažljivo sluša svjedočit će vjerodostojno*.

21:19 *Ili: "ženom koja stalno prigovara i koja je razdražljiva". **21:22** *Ili: "može se popeti preko gradskih zidina; može osvojiti grad". **21:27** *Ili: "kad je prinosi onaj tko čini sramotna djela". **21:28** *Dosl.: "govorit će u svu vječnost".

21. POG.

- a Es 7:10
b Izr 17:1
Izr 21:9
Izr 25:24
Izr 27:15
c Izr 15:6
Pr 5:19
d Lk 15:13, 14
e Izr 15:9
Izr 22:4
Mt 5:6
Ri 2:6, 7
f Pr 7:19
2Kr 10:4
g Ps 141:3
Izr 10:19
Pr 10:20
h Br 14:44
Es 6:4
i Izr 6:6–11
Izr 13:4
Izr 19:24
j Ps 37:25, 26
Ps 112:9
Lk 6:30
k 1Sa 15:22, 23
Izr 15:8
Iza 1:11
l Pnz 19:18, 19
Izr 19:5

2. stupac

- a Izr 28:14
Izr 29:1
b Izr 11:5
c Br 23:7, 8
Izr 19:21
Dj 5:38, 39
d Ps 20:7
Ps 33:17
Iza 31:1
e 2Lje 20:15, 17
Ps 68:20
Ot 7:10

22. POG.

- f Pr 7:1
g Dj 17:26
h Ps 34:9
Izr 18:12
i Izr 4:14, 15
j Pos 18:19
Pnz 6:6, 7
Ef 6:4
k 2Ti 3:14, 15
l 2Kr 4:1
Mt 18:25

- 29** Zao čovjek nastupa samouvjerenom,^a ali čestiti ide sigurnim putem*.^b
- 30** Nema mudrosti ni razboritosti ni dobrih savjeta kod onih koji se protive Jehovi.^c
- 31** Konja se priprema za dan bitke,^d ali spasenje dolazi od Jehove.^e
- 22** Bolje je biti na dobrom glasu nego imati veliko bogatstvo*.^f
- Uživati poštovanje^g drugih bolje je nego imati srebro i zlato.
- 2** Bogatašu i siromahu ovo je zajedničko*: obojicu je stvorio Jehova.^g
- 3** Pametan čovjek vidi opasnost i skloni se, a nerazboriti* idu dalje i snose posljedice^g.
- 4** Poniznost i strahopoštovanje prema Jehovi donose bogatstvo, čast i život.^h
- 5** Na putu pokvarenog čovjeka ima trnja i zamki, a onaj tko cijeni svoj život drži se daleko od njih.ⁱ
- 6** Poučavaj dijete* putu kojim treba ići,^j pa neće zaći s njega ni kad ostari.^k
- 7** Bogataš vlada nad siromasima, i tko uzima zajam, rob je onome koji daje zajam.^l

21:29 *Ili: "čini svoj put sigurnim". **22:1** *Ili: "Bolje je težiti za dobrim imenom nego za velikim bogatstvom." ^gDosl.: "naklonost". **22:2** *Dosl.: "Bogataš i siromah susreću se". **22:3** *Ili: "neiskusni". ^hIli: "trpe kaznu". **22:6** *Ili: "mladu osobu".

- 8** Tko sije nepravdu, požet će nevolju^a
i slomit će se prut kojim udara u svom bijesu.^b
- 9** Tko je velikodušan*, bit će blagoslovljen
jer svoj kruh dijeli sa siromahom.^c
- 10** Otjeraj podrugljivca,
i prestat će svađa,
doći će kraj prepirkama*
i uvredama.
- 11** Tko voli čisto srce i čije su riječi ugodne*,
imat će kralja za prijatelja.^d
- 12** Jehova* čuva znanje,
a pobija riječi onoga tko postupa izdajnički[#].^e
- 13** Lijenčina govori: "Lav je vani!
Poginut ću nasred trga!"^f
- 14** Usta grešne žene* duboka su jama.^g
U nju će pasti onaj koga je Jehova osudio.
- 15** Ludost je privezana djetetu* za srce,^h
no prut pouke[#] uklanja je^Δ.ⁱ
- 16** Tko zakida siromaha da bi zgrtao bogatstvo^j
i tko daje darove bogatome,
na kraju će osiromašiti.
- 17** Pažljivo slušaj* riječi mudrih ljudi^k
da bi svim srcem prihvatio moju pouku.^l
- 18** Jer bit ćeš sretan budeš li ih čuvao u svojoj nutrini^m
kako bi sve one uvijek bile na tvojim usnama.ⁿ

22:9 *Ili: "dobrostitv". 22:10 *Ili: "parnicama". 22:11 *Ili: "dobrostitve". 22:12 *Dosl.: "Jehovine oči". #Ili: "riječi varalice". 22:14 *Dosl.: "strankinje". Vidi Izr 2:16. 22:15 *Ili: "mladoj osobi". #Ili: "odlučno ukoravanje; dosljedan odgoj". ΔIli: "odnosi je daleko od nje". 22:17 *Dosl.: "Prigni uho i poslušaj".

22. POGL.

a Ga 6:7, 8

b Ps 125:3

c Pnz 15:7, 8
Izr 11:25
He 6:10d Ps 45:2
Izr 16:13
Mt 5:8

e Dj 13:8–10

f Izr 26:13–15

g Izr 5:3
Pr 7:26

h Pos 8:21

i Izr 13:24
Izr 19:18j Ps 12:5
Izr 14:31

k Izr 13:20

l Izr 15:14

m Izr 2:10
Izr 24:14

n Izr 15:7

2. stupac

a Izr 23:10

b Izl 23:6
Am 5:12c 1Sa 24:12
Ps 12:5

d Izr 13:20

e Izr 6:1–3

f Pnz 19:14
Izr 23:10
Ho 5:10g 1Sa 16:18, 19
1Kr 7:13, 14

- 19** Danas te poučavam
da bi se uzdao u Jehovu.
- 20** Nisam li ti već pisao riječi
kojima sam te savjetovao
i prenio ti znanje
- 21** kako bih te poučio onom
što je istinito i vjerodostojno,
da se onome tko te poslao
možeš vratiti s točnim odgovorima?
- 22** Ne otimaj siromahu zato
što je siromašan^a
i ne gazi ubogoga kod gradskih vrata*,^b
- 23** jer Jehova će se zauzeti za njih na sudu^c
i oduzet će život onima koji im otimaju imovinu.
- 24** Ne druži se s onim tko je sklon srdžbi
i nemoj imati posla s čovjekom koji se lako razgnjevi
- 25** da ne bi počeo postupati poput njega
i sam sebi postavio zamku.^d
- 26** Ne budi među onima koji daju ruku kao jamci,
koji pristaju jamčiti za tuđe dugove.^e
- 27** Ako nemaš čime platiti,
uzet će ti se postelja na kojoj spavaš!
- 28** Ne pomiči stare međe koje su postavili tvoji preci.^f
- 29** Jesi li vidio čovjeka koji je vješt u svom poslu?
Takav će stajati pred kraljevima,^g
neće stajati pred običnim ljudima.
- 23** Kad sjedneš da bi jeo s kraljem,
dobro pazi što je pred tobom.
- 22:22 *Odnosno prilikom rješavanja sudskog spora.

- 2** Obuzdaj se*
ako si proždrljiv[#].
- 3** Nemoj se polakomiti za
njegovim poslasticama,
nemoj dozvoliti da te one
zavaraju*.
- 4** Nemoj se iscrpljivati u na-
stojanju da se obogatiš.^a
Prestani tako postupati i
pokaži razboritost.*
- 5** Kad usmjeriš pogled prema
bogatstvu, ono nestane^b
jer narastu mu krila kao
u orla pa odleti u nebo.^c
- 6** Ne jedi kod onoga tko je
škrt*
i nemoj se polakomiti za
njegovim poslasticama
- 7** jer on je poput proraču-
natog čovjeka.
Kaže ti: "Jedi i pij", ali ne
misli tako*.
- 8** Povratit ćeš zalogaje koje si
pojeo
i pohvale koje si izrekao
bit će uzaludne.
- 9** Ne trudi se govoriti bezum-
niku^d
jer on će prezreti tvoje mu-
dre riječi.^e
- 10** Ne pomiči stare međe^f
i ne poseži za poljem djece
koja nemaju oca.
- 11** Jer jak je njihov Zaštitnik*,
on će voditi njihovu parnicu
protiv tebe.^g
- 12** Svim srcem prihvati opo-
mene*
i pažljivo slušaj mudre
riječi.

23:2 *Dosl.: "Stavi sebi nož pod grlo".
#Ili: "ako ti je duša puna želja". 23:3 *Ili:
"jer ta je hrana prijevarena". 23:4 *Mo-
guće i: "Ne oslanjaj se na vlastiti razum."
23:6 *Ili: "zao". 23:7 *Dosl.: "njegovu
srce nije s tobom". 23:11 *Dosl.: "Otku-
pitelj". 23:12 *Ili: "pouku; ukor".

23. POGL.

a lzr 28:20
lv 6:27
1Ti 6:9, 10

b 1lv 2:16, 17

c lzr 27:24

d lzr 9:7
lzr 26:4

e Mt 7:6

f Pnz 19:14
lzr 22:28

g lzl 22:22, 23
Ps 10:14

2. stupac

a lzr 13:24
lzr 19:18
Ef 6:4

b lzr 27:11
3lv 4

c Ps 37:1

d Ps 111:10
2Ko 7:1

e Ps 37:37
lzr 24:14

f lzr 20:1
lza 5:11
Ri 13:13
1Pe 4:3

g lzr 28:7
1Ko 10:31

h Pnz 21:20, 21
lzr 21:17

i lzl 20:12
lzl 21:17
Mt 15:5, 6
Ef 6:1

j Flp 3:7, 8

k lzr 4:5
lzr 16:16

13 Ne uskraćuj ukor djetetu.*^a

Udariš li ga prutom,
neće umrijeti.

14 Udari ga prutom

da ga sačuvaš od groba*.

15 Sine moj, budeš li imao

mudro srce,
moje će se srce radovati.^b

16 Duboko u sebi radovat
ću se*

kad tvoje usne budu govori-
le ono što je ispravno.

17 Neka tvoje srce ne zavidi

grešnicima,^c
nego uvijek* pokazuju
strahopoštovanje prema
Jehovi.^d

18 Jer tada ćeš imati lijepu
budućnost^e

i tvoja nada neće propasti.

19 Sine moj, slušaj i budi
mudar

i usmjeri svoje srce na
pravi put.

20 Ne budi među onima koji

piju previše vina^f
ni među onima koji proždr-
ljivo jedu meso.^g

21 Jer pijanica i izjelica osiro-
mašit će^h

i pospanost će čovjeka obu-
ći u krpe.

22 Slušaj oca, svog roditelja,

i ne preziri svoju majku
kad ostari.ⁱ

23 Kupuj* istinu i nemoj je
prodavati.^j

Jednako postupaj i s mu-
drošću, poukom i razbo-
ritošću.^k

23:13 *Ili: "Ne ustručavaj se kazniti dije-
te." 23:14 *Ili: "šeola". Izraz se od-
nosi na simbolično mjesto gdje se na-
laze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku.
23:16 *Dosl.: "Moji će se s bubrezi rado-
vati". 23:17 *Dosl.: "cijeli dan". 23:23
*Ili: "Stjeći".

- 24** Otac pravednika radovat će se
i roditelj mudroga veselit će se.
- 25** Veselit će se tvoj otac
i tvoja majka,
radovat će se ona koja te rodila.
- 26** Sine moj, daj mi svoje srce
i neka se tvoje oči raduju
mojim putevima.^a
- 27** Jer bludnica* je duboka
jama
i razvratna žena[#] uzak je
zdenac.^b
- 28** Ona vreba kao razbojnik^c
i sve je više ljudi koje ona
navodi da budu nevjerni.
- 29** Tko je u nevolji? Tko je
uznemiren?
Tko se svađa? Tko se žali?
Tko je izranjavan bez
razloga? Tko ima mutne
oči?
- 30** Oni koji puno vremena
provode pijući vino,^d
oni koji traže* opojno vino.
- 31** Ne gledaj vino kako se
crveni
dok se svjetluca u čaši
i glatko klizi niz grlo
- 32** jer na kraju ujeda kao zmija
i ispušta otrov kao otrov-
nica.
- 33** Tvoje će oči vidjeti čudne
prizore
i tvoje će srce govoriti
gadosti*.^e
- 34** I bit ćeš kao onaj koji leži
posred mora
i kao onaj koji leži navrh
jarbola.

23:27 *Ili: "prostitutka". [#]Dosl.: "tuđin-
ka". Vidi Lzr 2:16. **23:30** *Ili: "koji se
okupljaju da bi kušali". **23:33** *Ili: "izo-
paćene riječi".

23. POGL.

a Ps 107:43

b Lzr 22:14

c Lzr 7:10, 12
Pr 7:26d Lzr 20:1
Ef 5:18

e Ho 4:11

2. stupac

a Pos 19:33

24. POGL.b Ps 26:5
Lzr 1:10c Lzr 9:1
Lzr 14:1d 1Kr 10:23
Lzr 15:6e Lzr 8:14
Lzr 21:22f Lzr 20:18
Lk 14:31, 32g Lzr 11:14
Lzr 13:10
Lzr 15:22
Dj 15:5, 6h Lzr 14:6
1Ko 2:14

i Lzr 6:12-14

j Lzr 22:10

k Ps 82:4

- 35** Reći ćeš: "Tukli su me, ali
ništa nisam osjetio*.
Udarali su me, ali ničeg se
ne sjećam.
Kad ću se otrijezniti[#]?^a
Još mi se pije.^Δ"

24 Nemoj zavidjeti zlim
ljudimai nemoj čeznuti za njihovim
društvom^b

- 2** jer njihovom srce razmišlja
o nasilju
i njihove usne govore o zlu.
- 3** Mudročću se gradi dom*^c
i razboritošću se utvrđuje.
- 4** Znanje puni sobe
svakovrsnim vrijednim
i lijepim blagom.^d
- 5** Mudar čovjek je moćan^e
i znanje čovjeka daje još
veću snagu.
- 6** Uz mudro vodstvo vodi se
rat^f
i mnoštvo savjetnika vodi
do pobjede*.^g
- 7** Ludome je prava mudrost
nedostižna,^h
on nema što reći kod grad-
skih vrata.
- 8** Tko smišlja kako da učini
zlo,
doći će na glas kao podmu-
kli spletkar.ⁱ
- 9** Bezumnikove spletke vode
u grijeh
i ljudi mrze podrugljivca.^j
- 10** Obeshabriš li se u dan*
nevolje,
tvoja će snaga oslabjeti.
- 11** Izbavi one koje odvođe
u smrt
i spasi one koji posrćući idu
na pogubljenje.^k

23:35 *Ili: "ništa me ne boli". [#]Dosl.:
"probuditi". ^ΔIli: "Opet ću tražiti piće."
24:3 *Ili: "jača obitelj". **24:6** *Ili: "us-
pjeha; spasenja". **24:10** *Ili: "vrijeme".

12 Ako kažeš: “Ali nismo za to znali”,

neće li onaj koji prosuđuje srca* razabrati kako razmišljaš?^a

Doista, onaj koji te promatra znat će to

i uzvratit će svakom čovjeku u skladu s njegovim djelima.^b

13 Sine moj, jedi med, jer je dobar.

Med iz saća je sladak.

14 Isto tako, znaj da ti mudrost čini dobro*.^c

Ako je nađeš, imat ćeš lijevu budućnost

i tvoja nada neće propasti.^d

15 Nemoj poput zloga vrebati pravednika blizu njegove kuće,

nemoj upustošiti njegov dom.

16 Jer ako pravednik i sedam puta padne, opet će ustati,^e

a zli će posrnuti kad ga snađe nevolja.^f

17 Kad tvoj neprijatelj padne, ne raduj se,

i kad posrne, neka se tvoje srce ne veseli.^g

18 Inače će Jehova to vidjeti i neće mu biti drago

te će se prestati gnjeviti na tvog neprijatelja.^h

19 Nemoj se ljutiti* zbog onih koji čine zlo.

Nemoj zavidjeti zlim ljudima.

20 Jer onaj tko je zao nema budućnosti,ⁱ

svjetiljka zlih ugazit će se.^j

24:12 *Ili: “poticaje”. 24:14 *Ili: “da je mudrost slatka tvojoj duši”. 24:19 *Ili: “uznemiravati”.

24. POGL.

a lzr 5:21

lzr 17:3

lzr 21:2

b Ps 62:12

Mt 16:27

Ri 2:5, 6

c Ps 19:9, 10

Ps 119:103

d lzr 23:18

e Ps 34:19

2Ko 1:10

f 1Sa 26:9, 10

Es 7:10

g Job 31:29

lzr 17:5

lzr 25:21, 22

h Eze 26:2, 3

Za 1:15

i Ps 73:18, 27

lzr 10:7

j lzr 13:9

2. stupac

a 1Sa 24:6, 7

1Pe 2:17

b 2Sa 15:12

c Br 16:2, 31

d lzr 20:2

e Le 19:15

Pnz 1:16, 17

Pnz 16:19

2Lje 19:7

1Ti 5:21

f lzr 17:15

g Le 19:17

1Ti 5:20

h lzr 28:23

i lzr 27:5

j lzl 20:16

k Ef 4:25

l lzr 20:22

Ri 12:17, 19

1So 5:15

m lzr 6:10, 11

n lzr 20:4

lzr 22:13

Pr 10:18

21 Sine moj, boj se Jehove i kralja.^a

Ne družu se s buntovnicima*^b

22 jer njih će iznenada snaći propast.^c

Tko zna kakvu će im nevolju njih dvojica* nanijeti?^d

23 I ovo su riječi mudrih ljudi: Ne valja suditi pristrano.^e

24 Tko kaže zlome: “Pravedan si”,^f

narodi će ga prokleti i plemena će ga osuditi.

25 A oni koji ga ukore, dobro će proći^g

i dobit će obilne blagoslove.^h

26 Ljudi poštuju* onoga tko odgovara pošteno.ⁱ

27 Najprije uredi svoj posao vani i pripremi sve na polju,

a potom gradi svoj dom*.

28 Ne svjedoči bez temelja protiv svog bližnjeg.^j

Ne obmanjuj druge svojim riječima.^k

29 Ne govori: “Kako je on meni učinio, tako ću i ja njemu.

Osvetit ću mu se za ono što mi je učinio.”^l

30 Prolazio sam pokraj polja nekog lijenčine,^m

pokraj vinograda nerazumnog čovjeka*.

31 Vidio sam da je sve obraslo korovom.

Sve je bilo prekriveno koprivama,

a kameni zid bio je srušen.ⁿ

24:21 *Ili: “s onima koji traže promjene”.

24:22 *Odnosno Jehova i kralj. 24:26

*Dosl.: “ljube usne”. #Moguće i: “Iskren

je odgovor poput poljupca.” 24:27 *Ili:

“zasnuj obitelj”. 24:29 *Ili: “Vratit ću

mu istom mjerom.” 24:30 *Ili: “čovjeka

koji nema razborito srce”.

- 32** Ja sam to promatrao i zami-
slio se nad tim,
vidio sam to i izvukao ovu
pouku:
- 33** Malo odspavaj, malo odrije-
maj,
malo sklopi ruke i prilegni,
- 34** pa će ti siromaštvo doći
kao razbojnik
i oskudica kao naoružan
čovjek.^a

25 I ovo su Salamunove mu-
dre izreke,^b koje su pre-
pisali* ljudi Judinog kralja Eze-
kije:^c

- 2** Bogu je na slavu čuvati što
u tajnosti,^d
a kraljevima je na slavu is-
traživati stvari.
- 3** Kao što je nebo visoko i
zemlja duboka,
tako su i srca kraljeva neis-
traživa.
- 4** Ukloni trosku od srebra
i ono će izaći potpuno
pročišćeno.^e
- 5** Udalji zloga od kralja
i njegovo će se prijestolje
utvrditi pravednošću.^f
- 6** Ne veličaj se pred kraljem^g
i ne zauzimaj mjesto među
istaknutim ljudima.^h
- 7** Jer bolje je da ti on kaže:
"Pomakni se na bolje
mjesto"
nego da te ponizi pred do-
stojanstvenikom.ⁱ
- 8** Nemoj brzopleto pokretati
parnicu.
Što ćeš učiniti ako te tvoj
bližnji na kraju posrami?^j
- 9** Raspravi što imaš sa svojim
bližnjim,^k
ali ne otkrivaj ono što ti se
kaže u povjerenju*^l

25:1 *Ili: "prepisali i od njih napravili
zbirku". 25:9 *Ili: "tude tajne".

24. POGL.

a Izr 10:4
Izr 23:21

25. POGL.

b 1Kr 4:29, 32
Pr 12:9

c 2Lje 29:1

d Pnz 29:29
Ri 11:33

e Izr 17:3

f 1Kr 2:44, 46
Izr 20:28
Izr 29:14

g Izr 27:2

h Ps 131:1

i Lk 14:8-10
1Pe 5:5

j Izr 18:17
Mt 5:25

k Mt 18:15

l Izr 11:13

2. stupac

a Izr 15:23
Iza 50:4

b Ps 141:5
Izr 1:8, 9
Izr 9:8

c Izr 13:17

d Mt 5:37

e Pos 32:4, 5
Izr 15:1

f Izr 25:27

g Izl 20:16

- 10** da te ne bi posramio onaj
tko te sluša
i da ne bi raširio zao glas*
koji se više ne bi mogao
ispraviti.
- 11** Poput zlatnih jabuka u
srebrnim posudama*,
takve su riječi izgovorene
u pravo vrijeme.^a
- 12** Poput zlatne naušnice i
ukrasa od suhog zlata,
takav je poslušnom uhu mu-
dar čovjek koji daje ukor.^b
- 13** Poput osvježavajućeg snije-
ga* u dan žetve,
takav je vjeran glasnik oni-
ma koji ga šalju,
jer krijepi svog gospodara.^c
- 14** Poput oblaka i vjetra koji
ne donose kišu,
takav je čovjek koji se hvali
da će dati dar, ali to nikad
ne učini*.^d
- 15** Strpljivošću se može pridobi-
ti zapovjednika,
i blag jezik lomi kosti.^e
- 16** Nađeš li meda, jedi samo
koliko ti treba,
jer ako se prejedeš, mogao
bi povratiti što si pojeo.^f
- 17** Nemoj često zalaziti u kuću
svog bližnjeg
da mu ne bi dosadio i da te
ne bi zamrzio.
- 18** Kao toljaga, mač i oštra
strijela,
takav je čovjek koji lažno
svjedoči protiv svog
bližnjeg.^g
- 19** Pouzdati se u nepouzdanog
čovjeka* u vrijeme nevolje

25:10 *Ili: "klevete". 25:11 *Ili: "srebr-
nim rezbarenim posudama". 25:13
*Moguće je da je riječ o snijegu s pla-
nina kojim se rashlađivalo piće. 25:14
*Dosl.: "hvali lažnim darom". 25:19
*Moguće i: "izdajicu".

isto je kao gristi slomljenim zubom ili oslanjati se na klecavu nogu.

- 20** Kao onaj tko skida haljinu u hladan dan
i kao ocat izliven na lužinu*,
takav je onaj tko pjeva
pjesme potištenom srcu.^a
- 21** Ako je tvoj neprijatelj
gladan, nahrani ga
kruhom,
ako je žedan, daj mu vode,^b
22 jer tako zgrčeš živo ugljevlje
na njegovu glavu*^c
i Jehova će te nagraditi.
- 23** Sjeverni vjetar donosi
pljusak,
a jezik koji ogovara izaziva
srdžbu.^d
- 24** Bolje je živjeti na krovu,
u nekom kutu,
nego u kući sa svadljivom
ženom*.^e
- 25** Kao hladna voda umornoj
duši*,
takva je dobra vijest iz
daleke zemlje.^f
- 26** Zamućen izvor i uništen
bunar,
to je pravednik koji uzmiče*
pred zlim.
- 27** Nije dobro jesti previše
meda^g
niti je časnno tražiti čast
za sebe.^h
- 28** Kao grad kojem su razva-
ljene zidine,
takav je čovjek koji se
ne zna svladati*.ⁱ

25:20 *Ili: "sodu". 25:22 *Vjerojatno se aludira na taljenje metalne rude. Kao što se pomoću ugljevlja smekšava metalna ruda, tako dobra djela mogu smekšati srce osobe. 25:24 *Ili: "ženom koja stalno prigovara". 25:25 *Vidi Rječnik. 25:26 *Ili: "popušta". Dosl.: "kleca". 25:28 *Ili: "ne može obuzdati".

25. POGL.

a Ps 137:3, 4

b Izl 23:5
2Kr 6:21, 22
Izr 24:17
Mt 5:44

c Ri 12:20

d Ps 101:5

e Izr 21:9, 19
Izr 27:15f Izr 15:30
Iza 52:7

g Izr 25:16

h Izr 27:2
Iv 5:44
Flp 2:3i 1Sa 20:33
Izr 16:32
Izr 22:24, 25
Izr 29:11

2. stupac

26. POGL.

a Izr 30:21, 22
Pr 10:7

b Ps 32:9

c Izr 27:22

d Mt 21:23–25

e Izr 17:7

f Izr 19:10
Izr 26:1

g 2Pe 2:22

26 Kao što ne priliči da ljeti
pada snijeg i da kiša
pada u vrijeme žetve,
tako ni čast ne dolikuje
bezumniku.^a

- 2** Kad ptica odleti i lastavica
poleti, to nije bez razloga.
Tako ni prokletstvo ne do-
lazi bez razloga.*
- 3** Bič je za konja, uzda za
magarca,^b
a prut za leđa bezumnika.^c
- 4** Ne odgovaraj bezumniku
prema njegovoj ludosti,
da ne bi bio poput njega*.
- 5** Odgovori bezumniku prema
njegovoj ludosti,
da ne misli da je mudar.^d
- 6** Tko nešto povjeri u ruke
bezumniku,
on je kao čovjek koji je sa-
mom sebi osakatio noge
i učinio zlo.
- 7** Kao klecave noge hromoga,
takva je mudra izreka u us-
tima bezumnih.^e
- 8** Iskazati čast bezumniku
isto je što i vezati kamen
za pračku.^f
- 9** Kao trnovita grana u ruci
pijanice,
takva je mudra izreka
u ustima bezumnih.
- 10** Kao strijelac koji nasumce
ranjava ljude*,
takav je onaj tko unajmljuje
bezumnika ili bilo koga
tko naiđe.
- 11** Kao što se pas vraća svojoj
bljuvotini,
tako bezumnik ponavlja
svoju ludost.^g

26:2 *Moguće i: "Kao što ptica odleti i lastavica poleti, tako i nezasluženo prokletstvo mimoide čovjeka." 26:4 *Ili: "da se ne bi spustio na njegovu razinu". 26:10 *Ili: "koji ranjava svakoga bez razlike".

- 12** Jesi li vidio čovjeka koji misli da je mudar?^a
Više nade ima za bezumni-
ka nego za njega.
- 13** Lijenčina govori: "Mladi je lav na putu!
Lav je na trgu!"^b
- 14** Vrata se okreću na svojim ležištima*,
a lijenčina na svom ležaju.^c
- 15** Lijenčina gurne ruku u zdjelu,
ali je preumoran da bi je prinio ustima.^d
- 16** Lijenčina misli da je mudriji od sedmorice koji odgovaraju razumno.
- 17** Kao čovjek koji hvata psa za uši,
takav je prolaznik koji se gnjevi zbog tuđe svađe*.^e
- 18** Kao luđak koji baca zapaljenu koplja i odapinje smrtonosne strijele*,
19 takav je čovjek koji prevari svog bližnjeg* i kaže:
"Samo sam se šalio!"^f
- 20** Kad nestane drva, vatra se ugasi,
i kad nema klevetnika, svađa prestane.^g
- 21** Kao drveni ugljen bačen na žeravicu i drvo na vatru,
tako svadljiv čovjek raspri-
ruje svađu.^h
- 22** Klevetnikove su riječi kao ukusni zalogaji*,
pohlepno se gutaju i ostaju duboko u čovjeku.ⁱ
- 23** Kao srebrna glazura na komadu razbijene zemljane posude,

26:14 *Ili: "šarkama". **26:17** *Moguće i: "koji se miješa u svađu koja ga se ne tiče". **26:18** *Ili: "odapinje strijele i sije smrt". **26:19** *Ili: "iz šale napravi nepodopštinu svom bližnjem". **26:22** *Ili: "kao zalogaji koji se halapljivo gutaju".

26. POGL.

a Izr 12:15
1Ko 3:18
1Ko 8:2

b Izr 22:13

c Izr 6:9
Izr 19:15
Izr 24:33, 34

d Izr 19:24

e 1So 4:11
1Pe 4:15

f Izr 15:21

g Izr 22:10
Jk 3:6

h Izr 3:30
Izr 16:28
Izr 17:14

i Izr 18:8

2. stupac

a 2Sa 20:9, 10

b Es 7:10
Ps 9:15
Izr 28:10
Pr 10:8

c Izr 29:5

27. POGL.

d Lk 12:19, 20
Jk 4:13, 14

e Izr 25:27
Jr 9:23
2Ko 10:18

f 1Sa 25:25

g Pos 37:9-11
Izr 14:30
Dj 17:5

h Le 19:17
Mt 18:15

i 2Sa 12:7, 9
Ps 141:5
Ot 3:19

MUDRE IZREKE 26:12-27:6

- takve su srdačne riječi koje dolaze iz zlog srca.^a
- 24** Onaj tko mrzi druge, prikriva to svojim riječima,
a u srcu mu je prijevara.
- 25** Iako govori umiljato, ne vjeruj mu,
jer mu je sedam gadosti u srcu*.
- 26** Iako mržnju prikriva lukavstvom,
njegova će se zloća razotkriti pred svima.
- 27** Tko jamu kopa, sam će u nju pasti,
i tko kamen valja, on će se na njega prevaliti.^b
- 28** Lažljiv jezik mrzi one koje satire,
i laskava usta donose propast.^c
- 27** Ne hvali se sutrašnjim danom
jer ne znaš što će koji dan donijeti.^d
- 2** Neka te hvali netko drugi*,
a ne tvoja usta.
Neka te hvale drugi ljudi*,
a ne tvoje usne.^e
- 3** Težak je kamen i pijesak je težak,
ali još je teže trpjeti bezumnika koji te uzrujava.^f
- 4** Bijes je okrutan i gnjev je kao bujica,
ali tko će opstati pred ljubomorom*?^g
- 5** Otvoreni ukor bolji je od skrivene ljubavi.^h
- 6** Udarci prijatelja izraz su vjernosti,ⁱ
a poljupcima neprijatelja nema broja*.

26:25 *Ili: "jer mu je srce krajnje odvratno". **27:2** *Dosl.: "stranac". #Dosl.: "tuđinac". **27:4** *Ili: "oduprijeti se ljubomori". **27:6** *Moguće i: "poljupci neprijatelja su neiskreni (usiljeni)".

- 7** Onaj tko je sit odbija* med iz saća,
a gladnome je slatko čak i ono što je gorko.
- 8** Kao ptica koja ode* iz svog gnijezda,
takav je čovjek koji ode iz svog doma.
- 9** Ulje i kad vesele srce,
a tako i srdačno prijateljstvo koje se gradi iskrenim savjetima.^a
- 10** Ne ostavljaj svog prijatelja ni prijatelja svog oca
i ne ulazi u kuću svog brata kad te snađe nevolja.
Bolji je susjed blizu nego brat daleko.^b
- 11** Sine moj, budi mudar i obraduj mi srce^c
da mogu odgovoriti onome koji mi se ruga.^d
- 12** Pametan čovjek vidi opasnost i skloni se,^e
a nerazboriti* idu dalje i snose posljedice^f.
- 13** Oduzmi haljinu onome tko je pristao jamčiti za dug neznanca.
Uzmi zalag od njega ako je to učinio za bludnicu.^f
- 14** Tko rano ujutro glasno pozdravlja svog bližnjeg želeći mu svako dobro*,
to mu se računa kao da ga proklinje.
- 15** Svadljiva je žena* kao krov koji prokišnjava u kišni dan.^g

27:7 *Dosl.: "gazi". 27:8 *Ili: "pobjegne". 27:12 *Ili: "neiskusni". #Ili: "trpe kaznu". 27:13 *Ili: "tuđinku". Dosl.: "tuđinca". 27:14 *Dosl.: "glasno blagoslivlja svog bližnjeg". 27:15 *Ili: "Žena koja stalno prigovara je".

27. POGL.

a 1Sa 23:16
Izr 15:23
Izr 16:24

b Izr 17:17
Izr 18:24

c Izr 10:1
Izr 23:15
2Iv 4

d Job 1:8, 9

e Izr 18:10
Iza 26:20
He 11:7

f Izr 20:16

g Izr 21:9, 19

2. stupac

a 1Sa 23:16
He 10:24, 25

b Izr 13:4

c Pos 39:2
Izr 17:2

d Izr 30:15, 16

e Izr 17:3

f Kol 3:23

g Izr 23:4, 5
1Ti 6:17

- 16** Tko može obuzdati takvu ženu, može obuzdati vjetar i desnicom uhvatiti ulje.
- 17** Kao što se željezo oštri željezom,
tako čovjek izoštrava* svog prijatelja.^a
- 18** Tko se brine za smokvu, jest će njen plod,^b
i tko se brine za svog gospodara, uživat će poštovanje.^c
- 19** Kao što čovjek u vodi vidi odraz svog lica,
tako i u srcu drugog čovjeka može vidjeti odraz svog srca.
- 20** Grob* i mjesto propasti[#] ne mogu se zasititi,^d
a tako ni čovječje oči nikad nisu site.
- 21** Kao što se u talioničkom loncu čisti srebro i u peći zlato,^e
tako se čovjek nađe na ispi-tu* kad dobije pohvalu.
- 22** Da ludoga zdrobiš tučkom kao što se zrnje drobi u mužaru,
ne bi ga oslobodio njegove ludosti.
- 23** Dobro upoznaj stanje svog stada.
Dobro se brini* za svoje ovce^f
- 24** jer bogatstvo ne traje vječno^g
ni kruna* kroz sve naraštaje.

27:17 *Ili: "dobro utječe na". 27:20 *Ili: "Šeol". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku. #Ili: "abandon". 27:21 *Ili: "tako čovjek pokaže kakav je". 27:23 *Ili: "Svesrdno se brini; Posvećujući pažnju". 27:24 *Ili: "dijadema".

- 25 Zelena trava nestane, mlada se trava pojavi
i bilje se skuplja po planinama.
- 26 Mladi ovnovi daju ti odjeću, a jarci ti služe da kupiš polje.
- 27 Imaš dovoljno kozjeg mlijeka da hraniš sebe, svoj dom i svoje sluškinje.
- 28** Zli bježe i kad ih nitko ne progoni,
a pravednici su neustrašivi kao lav.^a
- 2 Zbog prijestupa* u zemlji njeni se vladari često mijenjaju,^b
a uz pomoć razboritog čovjeka kojeg krase znanje vladar će se dugo održati.^c
- 3 Siromašan čovjek koji zakida uboge*^d
nalik je kiši koja odnosi sve usjeve, pa poslije nema hrane.
- 4 Oni koji odbacuju zakon hvale zloga,
a oni koji se drže zakona ljute se na njih.^e
- 5 Zli ljudi ne razumiju pravdu, a oni koji traže Jehovu razumiju sve.^f
- 6 Bolji je siromah koji živi čestito
nego bogataš koji postupa pokvareno.^g
- 7 Razuman sin drži se zakona,
a tko se druži s izjelicama, sramoti svog oca.^h
- 8 Tko zgrće bogatstvo posuđivanjem uz kamateⁱ
i lihvaranjem,

28:2 *Ili: "pobune". 28:3 *Ili: "one koji su u nevolji".

28. POGL.

- a Da 3:16, 17
Dj 4:13
- b 1Kr 16:8, 15
1Kr 16:22
- c Da 4:27
- d Izr 14:31
- e Br 25:6-8
1Sa 15:22, 23
Ef 5:11
- f Ps 25:14
Mk 4:11, 12
Jk 1:5
- g Izr 16:8
Izr 19:1
- h Izr 23:20
1Ko 15:33
- i Pnz 23:19

2. stupac

- a Izr 13:22
Izr 19:17
- b Ps 66:18
Izr 15:29
Iza 1:15
- c Ps 7:14-16
- d Pnz 7:12
Ps 37:11, 18
Ps 84:11
- e Izr 18:11
- f Mk 10:21
- g 1Kr 17:1-3
Izr 29:2
- h 1Sa 15:13-15
- i 2Sa 12:13
2Lje 33:12, 13
Ps 32:3, 5
Ps 51:1
- j Izl 7:22
Ne 9:29
Izr 29:1
Jr 16:12, 13
- k Sf 3:3
Mt 2:16
- l Ne 5:15
Am 4:1
- m Iza 33:15, 16
- n Pos 9:6
1Kr 21:19
Mt 27:3-5

- skuplja ga za onoga tko je milostiv siromašnima.^a
- 9 Kad se netko ne želi držati zakona,
čak je i njegova molitva mrska Bogu.^b
- 10 Tko navodi pravedne na zao put, past će u jamu koju je sam iskopao,^c
a čestiti će naslijediti ono što je dobro.^d
- 11 Bogat čovjek za sebe misli da je mudar,^e
ali razborit će ga siromah prozreti.^f
- 12 Kad pravednici pobijede, vlada velika radost,
a kad zli dođu na vlast, ljudi se skrivaju.^g
- 13 Tko krije svoje prijestupe, neće imati uspjeha*,^h
a tko ih prizna i prestane ih činiti, iskazat će mu se milosrđe.ⁱ
- 14 Sretan je čovjek koji uvijek pazi što radi*,
a tko je tvrdoglav^z, upada u nevolju.^j
- 15 Kao lav koji riče i medvjed koji napada,
takav je zli vladar nad bespomoćnim narodom.^k
- 16 Nerazboriti vođa zloupotrebljava svoju moć,^l
a tko mrzi nepošteni dobitak, duže će živjeti.^m
- 17 Čovjek koji je kriv za nečiju smrt* bit će bjegunac do groba.ⁿ
Neka mu nitko ne pomaže.
- 28:13 *Ili: "Tko želi sakriti svoje prijestupe, neće u tome uspjeti". 28:14 *Ili: "osjeća strahopoštovanje prema Bogu".
#Dosl.: "onaj kojem je otvrdnulo srce".
28:17 *Ili: "koji je kriv za prolivenu krv jer je nekome oduzeo život".

- 18** Tko živi čestito, bit će spašen,^a
a tko postupa pokvareno,
iznenada će propasti.^b
- 19** Tko obrađuje svoju zemlju,
imat će kruha u izobilju,
a tko se bavi onim što je
bezvrijedno, obilovat će
siromaštvom.^c
- 20** Vjeran čovjek dobiva mnoge
blagoslove,^d
a tko se želi brzo obogatiti*,
neće ostati nedužan.^e
- 21** Ne valja biti pristran,^f
ali čovjek bi za komad
kruha mogao nepravедно
postupiti.
- 22** Zavidan* čovjek žudi za
bogatstvom,
a ne zna da će ga snaći
siromaštvo.
- 23** Onaj tko ukorava čovjeka,^g
na koncu će mu biti draži^h
nego onaj tko mu laska.
- 24** Tko pljačka svog oca i maj-
ku pa govori: "Nije to
grijech",ⁱ
udružio se s čovjekom koji
donosi propast.^j
- 25** Tko je pohlepan*, izaziva
neslogu,
a tko se uzda u Jehovu,
uživat će blagostanje.^k
- 26** Tko se uzda u svoje srce,
bezuman je,^l
a tko postupa mudro, izba-
vit će se.^m
- 27** Tko daje siromašnima, ni u
čemu neće oskudijevati,ⁿ
a tko zatvara oči pred njima,
bit će obasut kletvama.
- 28** Kad zli dođu na vlast, čov-
jek se skriva,
a kad propadnu, pravednici
postaju mnogobrojni.^o

28:20 *Ili: "tko žudi za tim da se oboga-
ti". 28:22 *Ili: "Pohlepan". 28:25 *Mo-
guće i: "bahat".

28. POGL.

- a Ps 25:21
b Ps 73:12, 18
Isa 5:3
Ot 3:3
c Izr 23:21
Lk 15:13, 14
d 1Sa 18:5
Ne 7:2
Ps 101:6
e 2Kr 5:20–22
Jr 17:11
1Ti 6:9
f Le 19:15
Izr 18:5
Jk 2:1
g 2Sa 12:7, 9
Ga 2:11
h Ps 141:5
Izr 27:6
i Mk 7:10, 11
j Izr 19:26
k 1Kr 3:11–13
l Izr 3:5
Jr 17:9
m Job 28:28
n Pnz 15:7, 10
Ps 41:1
Izr 19:17
He 13:16
o Es 8:17

2. stupac

29. POGL.

- a Izl 11:10
2Lje 36:11–13
b 1Sa 2:22–25
2Lje 36:15, 16
c Es 3:13, 15
d Izr 27:11
e Izr 5:8–10
Izr 6:26
Lk 15:13, 14
f 2Sa 8:15
Ps 89:14
Iza 9:7
g Izr 26:28
Ri 16:18
h Izr 5:22
i Ps 97:11
j Ps 41:1
k Jr 5:28
l Jk 3:6
m Dj 19:29, 35
n Izr 26:4
o Pos 27:41
1Sa 20:31
1Iv 3:11, 12

- 29** Čovjek koji je više puta
ukoravan, ali ostaje
tvrdoglav*,^a
iznenada će propasti i neće
mu biti lijeka.^b
- 2** Kad ima mnogo pravednika,
narod se raduje,
a kad zlikovac vlada, narod
uzdiše.^c
- 3** Čovjek koji voli mudrost
raduje svog oca,^d
a tko se druži
s bludnicama*, rasipa
svoje bogatstvo.^e
- 4** Kralj pravdom utvrđuje
zemlju,^f
a podmitljiv čovjek je upro-
paštava.
- 5** Čovjek koji laska svom
bližnjem
razapinje mrežu njegovim
nogama.^g
- 6** Zlog čovjeka njegov grijeh
hvata u zamku,^h
a pravednik radosno kliče
i veseli se.ⁱ
- 7** Pravedniku je stalo do
prava ubogih*,^j
a onaj tko je zao ne mari
za takvo što.^k
- 8** Podrugljivi hvalisavci
uzbune čitav grad,^l
a mudri utišavaju gnjev.^m
- 9** Kad mudar čovjek uđe
u spor s bezumnikom,
bit će vike i ruganja i iz
toga neće proizaći ništa
dobro.ⁿ
- 10** Krvožedni ljudi mrze
čestite*^o
i žele oduzeti život praved-
nima*.

29:1 *Ili: "tvrđovrat". 29:3 *Ili: "prosti-
tutkama". 29:7 *Ili: "bespomoćnih; ne-
znatnih". 29:10 *Ili: "nedužne". *Mo-
guće i: "a pravednici im žele sačuvati
život".

- 11** Bezumnik daje oduška svom gnjevu*,^a
a tko je mudar, obuzdava se i ostaje miran.^b
- 12** Kad vladar sluša laži, svi njegovi sluge bit će zli.^c
- 13** Siromahu i tlačitelju ovo je zajedničko*:
Jehova obojici daje svjetlost u očima*.
- 14** Kad kralj pravedno sudi siromašnima,^d
njegovo će prijestolje uvijek čvrsto stajati.^e
- 15** Prut* i ukor daju mudrost,^f
a raspušteno dijete* sramoti svoju majku.
- 16** Kad je mnogo zlih, mnogo je i prijestupa,
ali pravednici će vidjeti njihovu propast.^g
- 17** Ukoravaj* svog sina, pa će ti on donijeti mir i veliku radost.^h
- 18** Kad nema Božjih objava*, narod se razuzda,ⁱ
a sretni su oni koji se drže zakona.^j
- 19** Slugu se ne može ispraviti riječima
jer iako ih razumije, neće poslušati.^k
- 20** Jesi li vidio čovjeka koji govori brzopletu?^l
Više nade ima za bezumnika nego za njega.^m
- 21** Ako se slugu tetoši od njegove mladosti*,
on će kasnije postati nezahvalan.

29:11 *Ili: "svim svojim osjećajima".
29:13 *Dosl.: "Siromah i tlačitelj susreću se". #Odnosno daje im život. **29:15** *Ili: "Opomena; Kazna". #Ili: "dijete koje smije raditi što god želi". **29:17** *Ili: "Opominji; Poučavaj". **29:18** *Ili: "proročkih viđenja". **29:21** *Ili: "razmazi u njegovoj mladosti".

29. POGL.

- a Izr 12:16
Izr 25:28
- b Izr 14:29
- c 1Kr 21:8-11
Jr 38:4, 5
- d Ps 72:1, 2
- e Izr 20:28
Izr 25:5
Iza 9:7
- f Izr 22:6
Izr 22:15
Izr 23:13
Ef 6:4
- g Ps 37:34
Ot 18:20
- h He 12:11
- i Ho 4:6
- j Izr 19:16
Iv 13:17
Jk 1:25
- k Izr 26:3
- l Pr 5:2
Jk 1:19
- m Izr 14:29
Izr 21:5

2. stupac

- a Izr 15:18
- b 1Sa 18:8, 9
Jk 3:16
- c Es 6:6, 10
Jk 4:6
- d Izr 18:12
Mt 18:4
Flp 2:8, 9
- e Le 5:1
- f Mt 10:28
Mt 26:75
- g 2Lje 14:11
Izr 18:10
- h Ps 62:12
Lk 18:6, 7
- i Ps 119:115
Ps 139:21
- j Iv 7:7
1Iv 3:13

30. POGL.

- k Job 42:3
- l Iv 3:13
- m Iza 40:12
- n Job 38:4

MUDRE IZREKE 29:11-30:4

- 22** Čovjek sklon srdžbi izaziva svađu.^a
Tko se lako razgnjevi, čini mnoge prijestupe.^b
- 23** Oholost ponižava čovjeka,^c
a onome tko je ponizan bit će iskazana čast.^d
- 24** Tko se združuje s lopovom,
mrzi samog sebe.
Čuje poziv da svjedoči*,
ali ništa ne otkriva.^e
- 25** Strah od ljudi je zamka*,^f
a tko se uzda u Jehovu,
bit će zaštićen.^g
- 26** Mnogi žele doći pred* vladara,
ali Jehova čovjeku daje pravdu.^h
- 27** Nepravedan čovjek gadi se pravednima,ⁱ
a tko postupa čestito, gadi se zlome.^j

30 Ovo su važne pouke sadržane u riječima koje je Jakeov sin Agur uputio Itielu i Ukalu:

- 2** Ja znam manje od bilo koga drugoga^k
i nemam razboritosti koju bi čovjek trebao imati.
- 3** Nisam stekao mudrost i ne znam ono što zna Najsvetiji.
- 4** Tko je uzašao na nebo i zatim sišao?^l
Tko je uhvatio vjetar svojim šakama?
Tko je svezao vode u svoj plašt?^m
Tko je utemeljio* sve granice zemlje?ⁿ

29:24 *Ili: "Čuje zakletvu koja uključuje prokletstvo". **29:25** *Ili: "Tko drhti pred čovjekom, postavlja sebi zamku". **29:26** *Moguće i: "steći naklonost". **30:4** *Dosl.: "podignuo".

- Kako mu je ime i kako je ime njegovom sinu? Reci ako znaš.
- 5** Svaka je Božja riječ čista.^a Bog je štiti onima koji kod njega traže utočište.^b
- 6** Nemoj ništa dodavati njegovim riječima^c da te ne ukori i da se ne pokažeš lažljivcem.
- 7** Za dvoje te molim, nemoj mi to uskratiti prije nego što umrem.
- 8** Udalji od mene neistinu i laži.^d Ne daj mi ni siromaštva ni bogatstva. Daj mi da jedem onoliko koliko mi treba^e
- 9** da se ne bih zasitio, pa te se odrekao i kazao: "Tko je Jehova?"^f i da ne bih osiromašio, pa onda krao i sramotio ime svog Boga.
- 10** Ne kleveći slugu pred njegovim gospodarom da te ne bi prokleo i da ne bi bio proglašen krivim.^g
- 11** Ima ljudi koji proklinju* svog oca i ne blagoslivljaju svoju majku.^h
- 12** Ima ljudi koji za sebe misle da su čisti,ⁱ ali nisu oprani od svoje prljavštine*.
- 13** Ima ljudi kojima su oči jako ohole i koji na sve gledaju krajnje bahato.^j
- 14** Ima ljudi kojima su zubi mačevi, a čeljusti noževi za klanje.

30:11 *Dosl.: "naraštaj koji proklinje".
30:12 *Dosl.: "izmeta".

30. POGL.

- a Ps 12:6
- b Pos 15:1
2Sa 22:31
Ps 84:11
- c Pnz 4:2
Ot 22:18
- d Izr 12:22
- e Mt 6:11
1Ti 6:8
- f Pnz 6:10-12
- g Da 6:24
- h Le 20:9
Izr 19:26
Mk 7:10, 11
- i Ps 36:1, 2
Iza 65:5
1Iv 1:8
- j Ps 101:5
Izr 6:16, 17
- 2. stupac**
- a Ps 14:4
Izr 22:16
Iza 32:7
- b Izr 27:20
- c Izr 23:22
- d Le 20:9
Pnz 21:18, 21
Izr 20:20
- e Izr 7:10, 11
- f Izr 19:10
Pr 10:7
Iza 3:4
- g Pos 16:5

- Oni proždiru uboge* na zemlji i siromahe među ljudima.^a
- 15** Pijavica ima dvije kćeri koje viču: "Daj! Daj!" Troje je nezasitno i četvero nikad ne kaže: "Dosta!"
- 16** Grob*^b i neplodna utroba, bezvodna zemlja i vatra koja nikad ne kaže: "Dosta!"
- 17** Oko koje se ruga ocu i prezire poslušnost majci^c isključivat će gavrani iz do-line* i izjesti mladi orlovi.^d
- 18** Troje mi je nedokučivo* i četvero ne razumijem:
- 19** put orla po nebu, put zmije po stijeni, put broda po moru i put muškarca k djevojci.
- 20** Ovako postupa preljubnica: najede se, obriše usta i potom kaže: "Nisam učinila ništa loše."^e
- 21** Troje je od kojih se zemlja trese i četvero koje ne može podnijeti:
- 22** rob koji postane kralj,^f bezumnik koji ima previše hrane,
- 23** omražena* žena koja se uda i sluškinja koja zauzme mjesto svoje gospodarice^g.
- 30:14** *Ili: "nevoljnike". **30:16** *Ili: "šeol". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku. **30:17** *Ili: "vadija". Vidi izraz "vadi" u Rječniku. **30:18** *Ili: "suviše čudnovato". **30:23** *Ili: "nevoljena". *Ili: "izgura svoju gospodaricu s njenog položaja".

- 24 Četiri su životinje među najmanjima na zemlji, ali su po prirodi* mudre:^a
- 25 Mravi nisu jaka stvorenja*, ali ljeti spremaju sebi hranu.^b
- 26 Pećinari^{ac} nisu moćna stvorenja*, ali na litici prave sebi kuću.^d
- 27 Skakavci^e nemaju kralja, ali svi idu raspoređeni u skupine.^f
- 28 Gušter^g se hvata svojim nogama i ulazi u kraljevske palače.
- 29 Troje ima dostojanstven korak i četvero dostojanstveno hoda:
- 30 lav, najjači među zvijerima, koji ne uzmiče ni pred kim,^h
- 31 hrt, jarac i kralj uz kojeg je njegova vojska.
- 32 Ako si postupio bezumno uzdižući sam sebeⁱ ili ako ti je to bilo na umu, stavi ruku na usta.^j
- 33 Jer kad se udara mlijeko, nastaje maslac, i kad se udari nos, poteče krv, a kad se da oduška gnjevu, dođe do svađe.^k
- 31** Ovo su riječi kralja Lemuela, važne pouke koje je dobio od svoje majke:^l
- 2 Što da ti kažem, sine moj? Što da ti kažem, sine kojeg sam rodila? Što da ti kažem, sine za kojeg sam se zavjetovala?^m
- 3 Nemoj trošiti svoju snagu na ženeⁿ

30:24 *Ili: "izuzetno". 30:25, 26 *Dosl.: "su nejak narod". 30:26 *Sisavci nalik kunićima koji žive u kamenitim krajevima. 30:28 *Ili: "macaklin; gekon".

30. POGL.

- a Job 35:11
- b Izr 6:6-8
- c Le 11:5
- d Ps 104:18
- e Izl 10:14
Jl 1:4
- f Jl 2:7
- g Le 11:29, 30
- h Br 23:24
Iza 31:4
- i Izr 26:12
- j Izr 27:2
- k Izr 26:21

31. POGL.

- l Izr 1:8
2Ti 1:5
- m 1Sa 1:11, 28
- n Ho 4:11

2. stupac

- a Pnz 17:15, 17
1Kr 11:1-3
Ne 13:26
- b Pr 10:17
Iza 28:7
- c Ps 104:15
Mt 27:34
- d Jr 16:7
- e Ps 82:4
- f Pnz 1:16, 17
2Sa 8:15
Ps 72:1, 2
Iza 11:4

- g Ru 3:10, 11
Izr 12:4
Izr 19:14

- h 1Sa 2:18, 19
Tit 2:3-5

MUDRE IZREKE 30:24-31:13

- i nemoj živjeti na način koji kraljeve vodi u propast.^a
- 4 Nije za kraljeve, Lemuele, nije za kraljeve da piju vino ni za vladare da govore: "Gdje mi je piće?"^b
- 5 da ne bi pili i zaboravili zakone te uskraćivali pravdu onima koji su u nevolji*.
- 6 Daj te opojno piće onima koji umiru^c i vino onima koji su ojađeni.^d
- 7 Neka piju i zaborave svoje siromaštvo, neka se više ne sjećaju svoje nevolje.
- 8 Svojim se riječima zauzmi za one koji ne mogu sami govoriti, brani prava svih koje čeka smrt.^e
- 9 Zauzmi se za njih i sudi pravedno. Brani prava* nevoljnika^f i siromaha.^f
- κ [alef]
- 10 Tko će naći dobru ženu*?^g Ona vrijedi puno više od bisera^h.
- z [bet]
- 11 Njen muž ima puno povjerenje u nju* i ni u čemu ne oskudijeva.
- γ [gimel]
- 12 Ona mu cijelog svog života uzvraća samo dobro, a ne zlo.
- ⸗ [dalet]
- 13 Pribavlja vunu i lan i voli raditi svojim rukama.^h

31:5 *Ili: "ubogima". 31:9 *Ili: "Zauzmi se na sudu za". *Ili: "ubogih". 31:10 *Ili: "vrсну ženu; ženu koju krasi lijepe osobine". *Dosl.: "koralja". 31:11 *Ili: "oslanj se na nju svim srcem".

14 Ona je kao trgovački brod,^a
izdaleka donosi hranu.

ṛ [he]

15 Ustaje dok je još mrak,
priprema hranu za svoje
ukućane
i daje jelo svojim sluškinja-
ma.^b

ṛ [vau]

16 Razmišlja o polju i zatim ga
kupuje.
Od onog što je stekla
radom* sadi vinograd.

ṛ [zajin]

17 Priprema se za naporan
rad*^c
i vrijedno radi svojim ru-
kama.

ṛ [het]

18 Vidi da dobro trguje,
noću joj se svjetiljka ne
gasí.

ṛ [tet]

19 Rukama hvata preslicu,
u svojim rukama drži
vreteno*.^d

ṛ [jod]

20 Pruža ruku da pomogne
onome tko je u nevolji,
velikodušno daje siromahu.^e

ṛ [kaf]

21 Ne brine se zbog svojih uku-
ćana kad je snijeg
jer su svi iz njenog doma
obučeni u tople* haljine.

ṛ [lamed]

22 Sama izrađuje prekrivače.
Odijeva se u lan i purpurnu
vunu.

ṛ [mem]

23 Njenog muža prepoznaju
kad kod gradskih vrata^f

ṛ [nun]

31:16 *Ili: "Od svoje zarade". 31:17
*Dosl.: "Snagom opasuje svoja bedra".
31:19 *Preslica i vreteno koristili su se za
predenje niti od vune, lana i drugih ma-
terijala. 31:21 *Dosl.: "dvoje".

31. POGL.

a 2Lje 9:21

b 1Ti 5:9, 10

c Pos 24:15, 20

d Izl 35:25

e 1Sa 25:18

Izr 19:17

1Ti 2:10

He 13:16

f Ru 4:1

Job 29:7, 8

2. stupac

a Su 13:22, 23

1Sa 25:30, 31

Es 5:8

Tit 2:3

b Izr 14:1

1Ti 5:9, 10

Tit 2:3-5

c 2Kr 9:30

Es 1:10-12

Izr 6:25, 26

d Pos 24:60

Su 5:7

1Pe 3:3, 4

e Ru 3:10, 11

f Ri 16:1, 2

sjedi među starješinama
svoje zemlje.

ṛ [samek]

24 Ona izrađuje i prodaje lane-
ne haljine*
i trgovcima prodaje poja-
seve.

ṛ [ajin]

25 Zaodjenuta je snagom i do-
stojanstvom,
ne boji se onog što donosi
budućnost*.

ṛ [pe]

26 Kad otvara usta, govori
mudre riječi^a
i na jeziku joj je zakon do-
brote*.

ṛ [cade]

27 Vodi brigu o svemu što rade
njeni ukućani
i nikad ne sjedi
besposlena*.^b

ṛ [kof]

28 Njena djeca ustaju i naziva-
ju je sretnom.
Njen muž ustaje i hvali je:

ṛ [reš]

29 "Mnoge su žene dobre*,
ali ti ih sve nadmašuješ."

ṛ [šin]

30 Ljupkost može biti lažna i
ljepota je prolazna*,^c
ali žena koja se boji Jehove
zaslužuje hvalu.^d

ṛ [tau]

31 Nagradite je za ono što
čini*^e
i neka joj njena djela donesu
hvalu kod gradskih vrata.^f

31:24 *Ili: "donje haljine". 31:25 *Ili: "s
pouzdanjem gleda na budućnost; smije
se onom što donosi sutrašnji dan".
31:26 *Ili: "pouka koju daje s ljubavlju;
zakon vjerne ljubavi". 31:27 *Dosl.: "ne
jede kruh lijenosti". 31:29 *Ili: "vrsne".
31:30 *Ili: "može brzo nestati; može bi-
ti isprazna". 31:31 *Dosl.: "Dajte joj od
ploda njenih ruku".

PROPOVJEDNIK

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|--|---|
| <p>1 Sve je isprazno (1-11)
Zemlja ostaje zauvijek (4)
Prirodni ciklusi (5-7)
Ništa novo pod suncem (9)
Ljudska je mudrost ograničena (12-18)
Trčanje za vjetro (14)</p> <p>2 Salamunov zaključak o svemu što je radio (1-11)
Ograničena vrijednost ljudske mudrosti (12-16)
Ispraznost napornog rada (17-23)
Jesti, piti i uživati u radu (24-26)</p> <p>3 Sve ima svoje vrijeme (1-8)
Uživati u životu, to je dar od Boga (9-15)
Ljudima u srcu misao o vječnosti (11)
Bog svima sudi pravedno (16, 17)
I ljudi i životinje umiru (18-22)
Svi se vraćaju u prah (20)</p> <p>4 Tlačenje je gore od smrti (1-3)
Uravnoteženo gledište o radu (4-6)
Zašto je dobro imati prijatelja (7-12)
Bolje je dvojici nego jednome (9)
Kraljev život može biti isprazan (13-16)</p> <p>5 Bogu se obraćati sa strahopoštovanjem (1-7)
Onoga tko je na nižem položaju promatra netko tko ima veću vlast (8, 9)
Isprazno je gomilati bogatstvo (10-20)
Onome tko ljubi novac, nikad nije dosta (10)
Sladak je san onome tko radi (12)</p> <p>6 Imati imetak, a ne uživati u njemu (1-6)
Čovjek treba uživati u onom što ima (7-12)</p> <p>7 Dobar glas i dan smrti (1-4)
Ukor mudrog čovjeka (5-7)</p> | <p>Bolji je kraj stvari nego početak (8-10)
Prednost mudrosti (11, 12)
Dobar dan i dan nevolje (13-15)
Ne ići u krajnosti (16-22)
Zapažanja onoga koji poučava narod (23-29)</p> <p>8 Pod vlašću nesavršenog čovjeka (1-17)
Izvršavati kraljeve naredbe (2-4)
Čovjek vlada nad čovjekom na njegovu štetu (9)
Kad se presuda ne izvršava brzo (11)
Jesti, piti i veseliti se (15)</p> <p>9 Svima je isti kraj (1-3)
Čovjek treba uživati u životu iako ga čeka smrt (4-12)
Mrtvi ne znaju ništa (5)
Nema rada ni razmišljanja u grobu (10)
Vrijeme nevolje je nepredviđeni događaji (11)
Mudrost se ne cijeni uvijek (13-18)</p> <p>10 Malo ludosti zasjeni mudrost (1)
Loše posljedice nesposobnosti (2-11)
Nevolje bezumnika (12-15)
Kad su vladari bezumni (16-20)
Ptica bi mogla ponoviti tvoje riječi (20)</p> <p>11 Iskoristi priliku koja se pruža (1-8)
Baci kruh na površinu vode (1)
Sij sjeme od jutra do večeri (6)
Raduj se dok si mlad, ali ponašaj se odgovorno (9, 10)</p> <p>12 Misli na Stvoritelja prije nego dođe starost (1-8)
Zaključak onoga koji je poučavao narod (9-14)
Riječi mudrih nalik su ostanima (11)
Boj se pravog Boga (13)</p> |
|--|---|

1 Riječi onoga koji poučava* narod,^a Davidovog sina, kralja u Jeruzalemu.^b

2 "Ispraznost nad ispraznosti-ma", kaže onaj koji poučava narod,

1:1 *Dosl.: "okuplja".

1. POGL.

a 1Kr 8:1, 22
b 1Kr 2:12
2Ije 9:30

2. stupac

a Ps 39:5
Ri 8:20
b Pr 2:11
Mt 16:26
Iv 6:27

"ispraznost nad ispraznosti-ma! Sve je isprazno!"^a

3 Kakva je korist čovjeku od sveg njegovog napornog rada

koji obavlja pod suncem?^b

4 Jedan naraštaj odlazi, drugi dolazi,

a zemlja ostaje
zauvijek.^a

- 5** Sunce izlazi i zalazi,
a onda se hitro vraća
onamo odakle izlazi.^b
- 6** Vjetar ide na jug i opet se
vraća na sjever.
Neprestano vjetar kruži,
uvijek iznova ide ukруг.
- 7** Sve rijeke teku u more, a
more se ipak ne prepuni.^c
Odakle rijeke teku, onamo se
vraćaju da ponovno teku.^d

- 8** Sve je zamorno,
nitko ne može sve to
ni opisati.
Okolo više ne može gledati,
uho to više ne može slušati.
- 9** Što je bilo, opet će biti,
i što se činilo, opet će se
činiti.
Nema ništa novo pod
suncem.^e

- 10** Ima li išta za što bi se moglo
reći: "Gle, ovo je novo"?
I to već postoji od davnine,
postojalo je još prije nas.
- 11** Nitko se ne sjeća ljudi iz pri-
jašnjih vremena
i nitko se neće sjećati onih
koji će kasnije doći,
a ni njih se neće sjećati oni
koji dođu nakon njih.^f

12 Ja, koji poučavam narod,
vladam kao kralj nad Izraelom
u Jeruzalemu.^g **13** Odlučio
sam upotrijebiti svoju mudrost^h
kako bih proučio i istražio sve
što se čini pod nebomⁱ – sve
mučne poslove koje je Bog dao
ljudima kako bi se njima bavili.

- 14** Vidio sam sve što se čini
pod suncem,
i gle, sve je isprazno, sve je
trčanje za vjetrom.^j
- 15** Ono što je iskrivljeno,
ne može se ispraviti.

1. POGL.

- a Ps 78:69
Ps 104:5
Ps 119:90
- b Pos 8:22
Ps 19:6
- c Job 38:8, 10
- d Job 36:27, 28
Iza 55:10
Am 5:8
- e Pos 8:22
Pr 1:4
- f Pr 2:16
Pr 9:5
Iza 40:6
- g 1Kr 11:42
Pr 1:1
- h 1Kr 4:29, 30
- i Pr 8:16
- j Ps 39:5, 6
Pr 2:11, 18
Pr 2:26
Lk 12:15

2. stupac

- a Pr 2:9
- b 1Kr 3:28
1Kr 4:29–31
2Lje 1:10–12
- c Pr 2:2, 3
Pr 2:12
Pr 7:25
- d Pr 2:15
Pr 12:12

2. POGL.

- e Ps 104:15
Pr 10:19
- f 1Kr 9:17–19
2Lje 9:15, 16
- g 1Kr 7:1, 8
- h 1Kr 4:25
Pj 8:11
- i 1Sa 8:10, 13
1Kr 9:22
- j 1Kr 4:22, 23
- k 1Kr 9:14, 28
1Kr 10:10
2Lje 1:15

Ono čega nema, ne može se
izbrojiti.

16 Tada sam rekao u svom
srcu: "Evo postao sam vrlo mu-
dar, mudriji od svih koji su prije
mene bili u Jeruzalemu.^a Moje
je srce steklo mnogo mudrosti
i znanja."^b **17** Potrudio sam se
upoznati mudrost, a isto tako
i ludost i bezumlje,^c ali shvatio
sam da je i to trčanje za vje-
trom.

18 Jer mnogo mudrosti donosi
mnogo jada.

Dakle, tko uvećava znanje,
uvećava bol.^d

2 Zatim sam rekao u svom
srcu: "Hajde da iskusim užit-
ke pa da vidim hoće li me to
usrećiti." Ali gle, i to je bilo is-
prazno.

2 O smijehu sam rekao: "To je
ludost!"

I o veselju: "Kakva je korist
od toga?"

3 Odlučio sam istražiti do-
nosi li uživanje u vinu^e išta do-
bro, ali pritom sam sačuvao
svoju mudrost. Čak sam prigri-
lio bezumlje kako bih saznao
što je najbolje da ljudi čine pod
nebom tijekom svog kratkog ži-
vota. **4** Učinio sam velika dje-
la.^f Sagrađio sam sebi kuće,^g
zasadio sebi vinograde.^h **5** Na-
činio sam sebi vrtove i perivo-
je te u njima posadio svakovrs-
ne voćke. **6** Načinio sam sebi
jezerca da navodnjavam šuma-
rak u kojem se zeleni drve-
će. **7** Doveo sam sluge i sluš-
kinjeⁱ i imao sam sluge koji su
se rodili u mojoj kući. Naba-
vio sam i mnogo stoke, krupne
i sitne,^j više od svih koji su
prije mene živjeli u Jeruzalemu.
8 Nagomilao sam sebi srebra i
zlata,^k blaga kraljeva i pokraji-

na.^a Doveo sam mnogo pjevača i pjevačica te sam uživao u društvu žene, mnogih žena*, što muškarcima donosi veliko zadovoljstvo. **9** I postao sam velik, veći od svih koji su prije mene živjeli u Jeruzalemu.^b A moja me mudrost nije ostavila.

10 Nisam uskratio sebi ništa što sam poželio*,^c Nisam svom srcu uskratio nikakav užitak^d. Moje se srce veselilo svakom mom trudu i to mi je bila nagrada za sav moj trud.^d **11** Ali kad sam se osvrnuo na sve što su moje ruke učinile i na sav naporan posao koji sam obavljao,^e shvatio sam da je sve bilo isprazno, sve je bilo trčanje za vjetrom.^f Ništa od toga nije imalo pravu vrijednost* pod suncem.^g

12 Zatim sam odlučio usporiditi mudrost, ludost i bezumlje.^h (Jer što bi mogao učiniti čovjek koji bi došao poslije kralja? Samo ono što je već učinjeno.) **13** I spoznao sam da je mudrost bolja od bezumlja,ⁱ kao što je svjetlost bolja od tame.

14 Mudar jasno vidi*,^j a bezumnik luta u tami.^k Spoznao sam i to da obojicu čeka isti kraj.^l **15** Tada sam rekao u svom srcu: "Što zadesi bezumnika, to će zadesiti i mene."^m Kakva mi je onda korist od tolike mudrosti? Stoga sam rekao u svom srcu: "I to je isprazno." **16** Jer nitko se neće vječno sjećati ni mudroga ni bezumnika.ⁿ U danima koji dolaze svatko će biti zaboravljen. A kako će umrijeti mudar čovjek? Isto kao i bezumnik.^o

2:8 *Ili: "ugledne žene, mnogih uglednih žena". 2:10 *Dosl.: "sto su moje oči poželele". #Ili: "nikakvo veselje". 2:11 *Ili: "Od svega toga nije bilo nikakve koristi". 2:14 *Dosl.: "ima oči u glavi".

2. POGL.

- a 1Kr 10:14, 15
2Lje 9:13, 14
b 1Kr 3:13
1Kr 10:23
c Pr 11:9
d Pr 3:22
Pr 5:18
Pr 9:9
e 1Kr 7:1
f Ps 49:10
Pr 1:14
Pr 2:16
1Ti 6:7
g Pr 1:3
Pr 2:17
h Pr 1:17
Pr 7:25
i Izr 4:7
Pr 7:11, 12
j Izr 4:25
k Izr 14:8
Izr 17:24
Iv 3:19
Ilv 2:11
l Pr 3:19, 20
Pr 9:2, 3
Pr 9:11
m Ps 49:10
n Izl 1:8
Pr 1:11
o Pr 6:8
Ri 5:12

2. stupac

- a 1Kr 19:2, 4
Jr 20:17, 18
b Job 7:6
Pr 2:21
Ri 8:20
c Pr 1:14
Pr 5:16
d Pr 2:4-8
e Ps 39:6
Lk 12:20
f 1Kr 12:6, 8
2Lje 12:1, 9
g Pr 2:18
Pr 5:15, 16
h Pr 1:3
Pr 3:9
i Job 14:1, 2
Lk 12:29
j Pos 31:40, 41
k Pnz 12:18
Pr 3:22
Pr 8:15
Dj 14:17
l Pr 3:12, 13
Pr 5:18, 19
m 1Kr 4:7
1Kr 4:22, 23
1Kr 10:4, 5
1Kr 10:21
n 1Sa 18:14
Izr 3:32, 33
Iza 3:10
o Pnz 6:10, 11
Izr 13:22
Izr 28:8

17 I zamrzio sam ovakav život^a jer mi se sve što se radi pod suncem učinilo mučnim, jer je sve isprazno,^b sve je trčanje za vjetrom.^c **18** Postalo mi je mrsko sve za što sam se trudio pod suncem^d jer to moram ostaviti čovjeku koji će doći nakon mene.^e **19** A tko zna hoće li on biti mudar ili lud?^f Ipak, on će postati gospodar svega što sam velikim trudom i mudrošću stekao pod suncem. I to je isprazno. **20** Stoga sam postao očajan u srcu zbog sveg naporanog rada koji sam obavljao pod suncem. **21** Jer netko naporno radi služeći se svojom mudrošću, znanjem i vještinama, ali sve što stekne mora ostaviti drugom čovjeku koji se nije trudio oko toga.^g I to je isprazno i jako žalosno*.

22 Od kakve je zapravo koristi čovjeku sav njegov naporan rad i snažna volja* da naporno radi pod suncem?^h **23** Jer cijelog života* posao mu zadaje bol i donosi nezadovoljstvo,ⁱ a srce mu ni noću ne počiva.^j I to je isprazno.

24 Čovjeku nema ništa bolje nego da jede i pije i da uživa u svom marljivom radu*.^k Shvatio sam da i to dolazi iz ruke pravog Boga.^l **25** Jer tko jede i pije bolje od mene?^m

26 Pravi Bog daje mudrost, znanje i radost čovjeku koji mu je po volji,ⁿ a grešniku daje da se zaokupi skupljanjem i gomilanjem imetka, koji će na koncu pripasti onome koji je Bogu po volji.^o I to je isprazno, i to je trčanje za vjetrom.

2:21 *Ili: "veliko zlo". 2:22 *Dosl.: "nastojanje njegovog srca". 2:23 *Ili: "sve dane njegovog života". 2:24 *Ili: "u plodovima svog marljivog rada".

- 3** Sve ima svoje vrijeme*, sve što se čini pod nebom ima svoje vrijeme:
- 2** vrijeme kad se rađa i vrijeme kad se umire, vrijeme kad se sadi i vrijeme kad se čupa posađeno,
- 3** vrijeme kad se ubija i vrijeme kad se liječi, vrijeme kad se ruši i vrijeme kad se gradi,
- 4** vrijeme kad se plače i vrijeme kad se smije, vrijeme kad se tuguje i vrijeme kad se pleše,
- 5** vrijeme kad se uklanja* kamenje i vrijeme kad se skuplja kamenje, vrijeme kad se grli i vrijeme kad se ne grli,
- 6** vrijeme kad se traži i vrijeme kad se prestane tražiti*, vrijeme kad se čuva i vrijeme kad se odbacuje,
- 7** vrijeme kad se para^a i vrijeme kad se zašiva, vrijeme kad se štiti^b i vrijeme kad se govori,^c
- 8** vrijeme kad se voli i vrijeme kad se mrzi,^d vrijeme za rat i vrijeme za mir.
- 9** Kakvu korist onaj tko radi ima od sveg svog truda?^e
- 10** Promatrao sam posao koji je Bog dao ljudima da se njime bave. **11** Sve što je učinio lijevo* je i učinio je to u pravo vrijeme.^f Čak je ljudima u srce usadio misao o vječnosti. Ipak, ljudi nikada neće u potpunosti

3:1 *Ili: "Za sve postoji vrijeme". **3:5** *Ili: "baca; razbacuje". **3:6** *Ili: "vrijeme kad se treba pomiriti s gubitkom". **3:11** *Ili: "dobro organizirano; ispravno; kako treba".

3. POGL.

a 2Sa 3:31

b Ps 39:1

c 1Sa 19:4
1Sa 25:23, 24
Es 4:13, 14
Ps 145:11
Izr 9:8d Ps 139:21
Ri 12:9e Pr 1:3
Pr 5:15, 16f Pos 1:31
Ri 1:20**2. stupac**a Ps 37:3
1So 5:15b Pr 5:18, 19
Iza 65:21, 22c Jr 10:7
Ot 15:4

d Pr 1:9

e Ps 82:2
Ps 94:16, 21f Pr 12:14
Dj 17:31
Ri 2:5, 6g Job 14:10
Ps 39:5
Ps 89:48h Pos 7:22
Ps 104:29
Pr 12:7

i Pr 9:10

j Pos 2:7, 19

k Pos 3:19
Job 10:9l Ps 146:3, 4
Pr 3:19
Pr 9:10

dokučiti* djela koja pravi Bog čini.

12 Zaključio sam da za njih nema ništa bolje nego da se ve-sele i da čine dobro za svog života^a **13** te da bi svaki čovjek trebao jesti i piti i uživati u svom marljivom radu*. To je Božji dar.^b

14 Spoznao sam da će sve što pravi Bog čini trajati za-uvijek. Tome se ništa ne može dodati niti se od toga išta može oduzeti. Pravi Bog tako postupa da bi ga se ljudi bojali*.^c

15 Sve što se događa, već se prije dogodilo, i što će biti, već je i prije bilo.^d Ali pravi će Bog ostvariti ono za čim ljudi teže*.

16 Još sam i ovo vidio pod suncem: Umjesto pravde vlada zlo i umjesto pravednosti vlada zloća.^e **17** I rekao sam u svom srcu: "Pravi Bog sudit će i pravednima i zlima^f jer postoji vrijeme za svako djelo i svaki postupak."

18 Rekao sam u svom srcu i to da pravi Bog iskušava ljude kako bi im pokazao da su poput životinja. **19** Naime, kakav je kraj ljudima, takav je kraj i životinjama – svima je isti kraj.^g Kako umiru oni, tako umiru i one. I svi imaju isti duh.^h Dakle, čovjek nije bolji od životinja. Sve je isprazno. **20** Svi idu na isto mjesto.ⁱ Svi su postali od praha^j i svi se vraćaju u prah.^k **21** Tko zna da li duh ljudi odlazi gore, a duh životinja odlazi dolje u zemlju?^l **22** I shvatio

3:11 *Dosl.: "neće dokučiti ni početak ni kraj". **3:13** *Ili: "u plodovima svog marljivog rada". **3:14** *Ili: "osjećali strahopoštovanje prema njemu". **3:15** *Ili: "pravi Bog traži ono za čim ljudi teže". Moguće i: "pravi Bog traži ono što je prošlo".

sam da nema ništa bolje nego da čovjek uživa u svom radu*,^a zato što mu je to nagrada. Jer tko mu može omogućiti da vidi što će biti kad njega više ne bude?^b

4 Opet sam razmišljao o svim nepravdama* koje se čine pod suncem. Vidio sam suze potlačenih, a nije bilo nikoga da ih utješi.^c Moć je bila u rukama njihovih tlačitelja, a nije bilo nikoga da ih utješi. **2** Zato sretnijima smatram one koji su već umrli nego one koji su još živi.^d **3** A i od jednih i od drugih sretniji je onaj tko se još nije ni rodio,^e tko nije vidio zla djela koja se čine pod suncem.^f

4 I vidio sam da se ljudi silno trude vješto obavljati posao zato što se nadmeću jedni s drugima*^g. I to je isprazno, i to je trčanje za vjetrom.

5 Bezumnik sjedi skrštenih ruku, a tijelo mu propada*.^h

6 Bolja je jedna šaka počin-ka nego dvije šake napornog rada i trčanja za vjetrom.ⁱ

7 Razmišljao sam o još jednoj ispraznosti pod suncem:

8 Ima netko tko je sasvim sam, bez prijatelja. Nema ni sina ni brata, ali naporno radi bez prestanka. Nikad mu nije dosta bogatstva.*^j No pita li se on: "Za koga toliko radim i zašto uskraćujem sebi ono što je dobro?"^k I to je isprazno i žalosno.^l

9 Bolje je dvojici nego jedno-me^m jer dobivaju nagradu za

3:22 *Ili: "u plodovima svog rada". **4:1** *Ili: "o svem tlačenju". **4:4** *Ili: "zato što jedni druge smatraju suparnicima". **4:5** *Ili: "a tijelo mu kopni". Dosl.: "i jede svoje tijelo". **4:8** *Ili: "Njegove se oči ne mogu nasititi bogatstva."

3. POGL.

a Pnz 12:7
Pr 5:18

b Job 14:21
Pr 6:12

4. POGL.

c Ps 69:20
Ps 142:4

d Job 3:17
Pr 2:17

e Jr 20:18

f Pr 1:14

g Ga 5:26

h Izr 6:10, 11
Izr 20:4

i Ps 37:16
Izr 15:16
Izr 16:8
Izr 17:1

j Izr 27:20
Pr 5:10

k Ps 39:6
Lk 12:18-20

l Pr 2:22, 23

m Pos 2:18
Izr 27:17

2. stupac

a Izr 19:1
Izr 28:6, 16

b 1Kr 22:8
2Lje 25:15, 16

c Pos 41:14, 40

d 2Sa 7:8
Job 5:11

e 2Sa 20:1

5. POGL.

f Ps 15:1, 2

g Pnz 31:12
Dj 17:11

h 1Sa 13:12, 13
1Sa 15:22
Izr 21:27
Iza 1:13
Ho 6:6

i Br 30:2
1Sa 14:24

j Izr 10:19

k Mt 6:25, 34
Lk 12:18-20

svoj trud*. **10** Naime, ako jedan padne, drugi će ga podignuti. No što će se dogoditi onom koji padne, a nema nikoga da ga podigne?

11 I ako se dvojica primaknu jedan drugome, ugrijat će se. A kako će se jedan sam ugri-jati? **12** Netko bi mogao nad-jačati jednoga, ali dvojica mu se mogu oduprijeti. I trostruko uže ne kida se lako*.

13 Bolji je mladić koji je si-romašan, a mudar, nego kralj koji je star, a bezuman,^a pa više ne zna prihvatiti savjet.^b

14 Jer on* može izaći iz zatvo-ra i postati kralj,^c iako se u kraljevstvu rodio kao siromah.^d

15 Razmišljao sam o svima ži-vima koji hodaju pod suncem i o tome što se događa kad mladi kralj dođe na mjesto svog pret-hodnika. **16** U početku nema kraja onima koji ga podupiru, ali oni koji kasnije dođu neće biti zadovoljni njime.^e I to je is-prazno, i to je trčanje za vje-trom.

5 Pazi na svoje korake kad ideš u dom pravog Boga.^f Bolje je da onamo dođeš kako bi slušao,^g a ne kako bi prinio žrtvu poput bezumnika,^h jer oni ne shvaćaju da krivo postupaju.

2 Nemoj brzopleto otvara-ti usta i neka tvoje srce ne govori nepromišljeno pred pravim Bogomⁱ jer pravi je Bog na nebu, a ti si na zemlji. Zato neka tvojih riječi bude malo.^j

3 Jer nemiran san* dolazi od zaokupljenosti svim i svačim[#],^k a bezuman govor od mnoštva

4:9 *Ili: "jer imaju veću korist od svog truda". **4:12** *Ili: "brzo". **4:14** *Moguće je da se misli na mudrog mladića. **5:3** *Ili: "sanjarenje". #Ili: "od mnoštva briga".

riječi.^a **4** Kad daš zavjet Bogu, ne odgađaj izvršiti ga^b jer bezumni mu nisu mili.^c Ono na što si se zavjetovao, izvrši.^d **5** Bolje je da se ne zavjetuješ nego da se zavjetuješ, a ne izvršiš zavjet.^e **6** Ne daj da te* tvoja usta navedu na grijeh^f i ne reci pred anđelom^g da si se zavjetovao greškom.^g Zašto da se pravi Bog razgnjevi zbog onog što si rekao, pa da uništi djelo tvojih ruku?^h **7** Jer kao što zaokupljenost svim i svačim* donosi nemiran sanⁱ, tako i mnoštvo riječi vodi u ispraznost. Ali boj se pravog Boga.^j

8 Ako vidiš da u tvojoj zemlji netko tko ima vlast tlači siromaha, uskraćuje ljudima pravdu i s njima postupa nepošteno, nemoj se čuditi tome.^k Jer onoga koji tako postupa, promatra netko tko ima veću vlast od njega, a ima i onih koji imaju još veću vlast od njih.

9 Svi ti ljudi imaju korist od zemlje. I samom kralju poslužuje se ono što dolazi s polja.^l

10 Onome tko voli srebro, nikad nije dosta srebra, i onome tko voli bogatstvo, nikad nije dosta dobitka.^m I to je isprazno.ⁿ

11 Što je čovjekov imetak veći, to je više onih koji ga troše.^o I kakvu korist od njega ima vlasnik, osim što ga gleda svojim očima?^p

12 Sladak je san onome tko služi, jeo malo ili mnogo, a bogatstvo bogatome ne da spavati.

13 Vidio sam pod suncem nešto što je jako žalosno*: Čo-

5:6 *Dosl.: "tvoje tijelo". #Ili: "glasnikom". 5:7 *Ili: "mnoštvo briga". #Ili: "vodi u sanjarenje". 5:13, 16 *Ili: "veliko zlo".

5. POGL.

a Izr 10:19
Izr 15:2
b Pnz 23:21
Ps 76:11
Mt 5:33
c Pr 10:12
d Br 30:2
Ps 66:13
e Pnz 23:22
Izr 20:25
f Su 11:35
g Le 5:4
h Ps 127:1
Hg 1:11
i Pr 5:3
j Pr 12:13
k Pr 3:16
l 1Sa 8:11, 12
1Kr 4:7
2Lje 26:9, 10
Pj 8:11
m Pr 4:8
n Mt 6:24
Lk 12:15
1Ti 6:10
o 1Kr 4:22, 23
p Izr 23:4, 5
1Iv 2:16

2. stupac

a Izr 23:4, 5
Mt 6:19
b Job 1:21
c Ps 49:17
Lk 12:20
1Ti 6:7
d Mt 16:26
Iv 6:27
e 1Ti 6:10
f 1Kr 4:20
g Pr 2:24
Pr 3:22
Iza 65:21, 22
h 1Kr 3:12, 13
Job 42:12
i Pnz 8:10
Pr 3:12, 13
1Ti 6:17
Jk 1:17
j Pnz 28:8
Ps 4:7

vjek gomila bogatstvo sebi na štetu. **14** To bogatstvo propadne kad mu posao pođe po zlu, pa svom sinu, kad se rodi, nema što ostaviti u nasljedstvo.^a

15 Čovjek gol izlazi iz majčine utrobe, a gol i odlazi u grob, onakav kakav je i došao.^b I ništa od onog za što je naporno radio ne može ponijeti sa sobom.^c

16 I ovo je jako žalosno*: Onako kako je tko došao, tako će i otići. I kakvu korist od svog truda ima onaj tko naporno radi, kad mu sav trud odlazi u vjetar?^d **17** I svi su mu dani crni*, prolaze u velikoj muci, bolesti i ljutnji.^e

18 Uvidio sam da je dobro i lijepo da čovjek jede i pije i uživa u marljivom radu*^f koji obavlja pod suncem tijekom svog kratkog života koji mu je pravi Bog dao, jer to mu je nagrada.^g **19** I kad pravi Bog nekom čovjeku da bogatstvo i imetak^h te mu omogući da uživa u njima, on bi trebao uzeti svoju nagradu i uživati u svom marljivom radu. To je Božji dar.ⁱ **20** Tada čovjek gotovo da i ne razmišlja o prolaznosti svog života*, jer ga pravi Bog zaokuplja onim što mu raduje srce.^j

6 Vidio sam pod suncem još nešto što je žalosno*, a često se događa među ljudima: **2** Nekom čovjeku pravi Bog daje bogatstvo, imetak i čast, pa ima sve što želi, a ipak mu pravi Bog ne omogućava da uživa u tome, nego u tome uživa netko drugi*. To je isprazno,

5:17 *Dosl.: "sve dane jede u tami". 5:18 *Ili: "u plodovima svog marljivog rada". 5:20 *Ili: "o nevoljama u svom životu". 6:1 *Ili: "još jedno zlo". 6:2 *Dosl.: "tudinac".

to je veliko zlo. **3** Kad bi čovjek imao stotinu djece i živio mnogo godina i doživio duboku starost, a ne bi uživao u dobrima koja ima prije nego legne u grob*, onda bi, moram to reći, mrtvorodenčetu bilo bolje nego njemu.^a **4** Jer ono je uzalud došlo na svijet i otišlo je u tamu te mu je ime obavijeno tamom*. **5** Nije vidjelo sunca niti je išta znalo, ali ipak mu je bolje* nego onome koji je proživio mnogo godina.^b **6** Ima li ikakve koristi od toga da čovjek živi i dvaput po tisuću godina, a nimalo ne uživa u životu? Zar ne odlaze svi na isto mjesto?^c

7 Čovjek naporno radi samo da napuni želudac,^d ali nikako se ne može nasititi*. **8** Jer po čemu je mudar bolji od bezumnoga?^e Kakve koristi siromah ima od toga što zna spajati kraj s krajem*? **9** Bolje je da čovjek uživa u onom što mu je pred očima nego da se povodi za svojim željama. I to je isprazno, i to je trčanje za vjetro.

10 Što god postoji, već je dobio svoje ime. I zna se što je čovjek. On se ne može prepirati* s moćnijim od sebe. **11** Što je više riječi, to je veća ispraznost.* Kakva je čovjeku korist od njih? **12** Tko zna što je najbolje da čovjek čini tijekom svog kratkog i ispraznog života, koji prolazi kao sjena?^f Jer tko može reći čovjeku što će biti pod suncem kad njega više ne bude?

6:3 *Ili: "i ne bi ni groba imao". **6:4** *Ili: "te je ostalo bezimeno". **6:5** *Dosl.: "ima više mira". **6:7** *Ili: "nikako ne može zadovoljiti svoje želje; duša mu se ne može nasititi". **6:8** *Ili: "što se zna vladati među ljudima". **6:10** *Ili: "suditi". **6:11** *Moguće i: "Mnogo je toga što povećava ispraznost."

6. POGL.

- a Pr 4:2, 3
b Job 3:11, 13
Job 14:1
c Job 30:23
Pr 3:20
Ri 5:12
d Pos 3:19
Izr 16:26
e Ps 49:10
Pr 2:15, 16
f 1Lje 29:15
Jl 8:9
Job 14:1, 2
Ps 102:11

2. stupac

7. POGL.

- a Izr 10:7
Izr 22:1
Iza 56:5
Lk 10:20
b Iza 5:11, 12
c Ps 119:71
Lk 6:21
d 2Ko 7:10
He 12:11
e 1Sa 25:36
Izr 21:17
f Ps 141:5
Izr 15:31
g Pr 2:2
h Izl 23:8
Pnz 16:19
1Sa 8:1–3
Izr 17:23
i Izr 13:10
Jk 5:10
1Pe 5:5
j Izr 16:32
Jk 1:19
k Pos 4:5
Es 5:9
Izr 14:17, 29
Izr 29:11
l Lk 9:62
m Izr 4:5, 6
n Izr 10:15
o Izr 3:13, 18
Izr 8:35
Izr 9:11
p Job 9:12
Iza 14:27
r Jk 5:13

7 Bolji je dobar glas* nego dobro ulje^a i bolji je dan smrti nego dan rođenja. **2** Bolje je ići u kuću gdje se tuguje za umrlim^b nego u kuću gdje je gozba jer svakog čovjeka čeka žalostan kraj. Oni koji su živi, neka to uzmu k srcu. **3** Bolji je jad nego smijeh^c jer kad je lice žalosno, srce postaje bolje.^d **4** Srce je mudrih u kući gdje je tuga, a srce bezumnih u kući gdje je veselje.^e

5 Bolje je poslušati ukor mudrog čovjeka^f nego slušati laskanje* bezumnih ljudi. **6** Kao zapaljeno trnje koje pucketa ispod kotla, takav je smijeh bezumnika.^g I to je isprazno. **7** Tlačenje* može navesti mudroga da postupi ludo, a mito kvari srce.^h

8 Bolji je kraj stvari nego početak. Bolje je biti strpljiv nego biti ohol.ⁱ **9** Nemoj se brzo vrijeđati,^j jer uvredljivost počiva u grudima bezumnih*.^k

10 Ne govori: "Zašto su prijašnja vremena bila bolja od ovih?" jer nije mudro da tako razmišljaš.^l

11 Mudrost je naročito dobra kad čovjek uz nju ima i nasljedstvo. Korisna je onima koji žive pod suncem. **12** Jer mudrost je zaštita,^m kao što je i novac zaštita.ⁿ No znanje i mudrost vredniji su jer čuvaju život onima koji ih imaju.^o

13 Razmisli o djelima pravog Boga. Tko može ispraviti ono što je on iskrivio?^p **14** U dan kad je sve dobro pokazuj dobrotu,^r a u dan nevolje razmišljaj o tome da je Bog stvorio i jedan

7:1 *Ili: "dobro ime". **7:5** *Dosl.: "pjesmu". **7:7** *Ili: "nepravda; zlostavljanje". **7:9** *Ili: "uvredljivost je obilježje bezumnih".

i drugi dan^a kako ljudi ne bi mogli znati što će im donijeti budućnost.^b

15 Svašta sam vidio za svog ispraznog života^c – kako pravednik propada iako je pravedan^d i kako zli čovjek dugo živi iako je zao.^e

16 Ne budi previše pravedan^f i ne budi previše mudar.^g Zašto da sam sebe upropastiš?^h

17 Ne budi suviše zao i ne budi lud.ⁱ Zašto da umreš prije vremena?^j **18** Poslušaj prvo upozorenje, a ni drugo nemoj zanemariti.^k Tko se boji Boga, poslušat će i jedno i drugo.

19 Mudrom čovjeku mudrost daje veću snagu nego gradu deset moćnih ljudi.^l **20** Nema pravednog čovjeka na zemlji koji uvijek čini ono što je dobro i nikad ne griješi.^m

21 Ne uzimaj k srcu svaku riječ koju ljudi kažu.ⁿ U protivnom češ čuti svog slugu kako te proklinje*. **22** Jer dobro* znaš da si i sam mnogo puta proklinjao druge.^o

23 Sve sam to istražio služeći se svojom mudrošću i rekao: "Steći ću iznimnu mudrost." Ali takva mi je mudrost bila nedostižna. **24** Ono što se zbiva, nedokučivo je i jako duboko. Tko to može shvatiti?^p **25** Odlučio sam spoznati, istražiti i pronaći mudrost i smisao svega te razumjeti sve zlo bezumlja i besmislenost ludosti.^q **26** I otkrio sam ovo: Od smrti je gorča žena koja je poput lovačke mreže, kojoj je srce poput ribarske mreže, a ruke su joj poput okova. Čovjek koji želi ugoditi pravom Bogu bježat će od nje,^s ali

7:21 *Ili: "ružno govori o tebi". 7:22 *Ili: "duboko u sebi (u srcu)".

7. POGL.

- a Job 2:10
Iza 45:7
b Izr 27:1
Pr 9:11
Jk 4:13, 14
c Ps 39:5
d Pos 4:8
1Sa 22:18
e Job 21:7
Ps 73:12
f Iza 65:5
Mt 6:1
Ri 10:3
Ri 14:10
g Izr 3:7
Ri 12:3
h Izr 16:18
i Ps 14:1
Izr 14:9
j Ps 55:23
Izr 10:27
k Flp 4:5
l Izr 21:22
Izr 24:5
m 2Lj 6:36
Ps 51:5
Ri 3:23
1Iv 1:8
n 1Sa 24:9
o Jk 3:2, 8, 9
p Ps 36:6
Ps 139:6
Iza 55:9
Ri 11:33
r Pr 1:17
Pr 2:12
s Pos 39:7-9

2. stupac

- a Izr 5:3, 14
Izr 7:22, 23
Izr 22:14
b Pr 1:1
c Pos 1:26, 31
d Pos 3:6
Pos 6:12
Pnz 32:5

8. POGL.

- e Izr 24:21, 22
Ri 13:1
Tit 3:1
1Pe 2:13
f 2Sa 5:3
g Pr 10:4
h 1Kr 1:5, 7
Izr 20:2
i 1Kr 2:24, 25
j Ri 13:5
1Pe 3:13
k 1Sa 24:12, 13
1Sa 26:8-10
Ps 37:7
l Pr 3:17
m Ps 89:48

grešnik će dopustiti da ga ona zarobi.^a

27 "Evo što sam otkrio", kaže onaj koji poučava* narod.^b "Istraživao sam jedno za drugim da bih došao do nekog svog zaključka, **28** ali nisam našao ono što sam tražio. Među tisuću ljudi našao sam jednog čestitog muškarca, ali nisam našao nijednu čestitu ženu. **29** Samo sam ovo otkrio: Pravi je Bog ljude načinio čestitima,^c ali oni rade po svom*."^d

8 Tko je poput mudrog čovjeka? Tko zna odgovore na važna pitanja*? Mudrost čovjeku ozaruje lice i ublažuje njegov strog izgled.

2 Ja kažem: "Izvršavaj kraljeve naredbe^e jer si se zakleo Bogu.^f **3** Ne žuri se otići od kralja.^g Nemoj se uplitati u* ono što je zlo.^h Kralj može učiniti što god želi **4** jer je njegova riječ najjača.ⁱ Tko mu smije reći: "Što radiš?"

5 Tko izvršava zapovijedi, neće doživjeti nevolju.^j Mudro će srce znati kada je pravo vrijeme za nešto i kako to treba učiniti.^k **6** Naime, ljude pogađaju mnoge nevolje, ali postoji pravo vrijeme i pravi način za rješavanje svega.^l **7** Budući da nitko ne zna što će se dogoditi u budućnosti, tko može reći kako će se to dogoditi?

8 Kao što čovjek nema vlasti nad svojim duhom* niti ga može zadržati da ne ode, tako nema vlasti niti nad danom svoje smrti.^m Kao što se nikome ne daje otpust usred rata, tako ni

7:27 *Dosl.: "okuplja". 7:29 *Ili: "oni se vode vlastitim zamislima". 8:1 *Ili: "tumačiti stvari; riješiti problem". 8:3 *Ili: "Nemoj podržavati". 8:8 *Ili: "životnom silom; dahom".

zlima njihova zloća neće dati da prođu bez posljedica*.

9 Sve sam to vidio i pomno sam razmislio o svemu što se radi pod suncem dok čovjek vlada nad čovjekom na njegovu štetu*.^a **10** I vidio sam kako se pokapa zle, one koji su dolazili na sveto mjesto i odlazili s njega, ali brzo ih se zaboravilo u gradu u kojem su činili zlo.^b I to je isprazno.

11 Budući da se presuda za zlo djelo ne izvršava brzo,^c ljudsko srce više se usudi činiti zlo.^d **12** Grešnik može stotinu puta učiniti zlo, a ipak dugo živjeti, ali ja znam da će onima koji se boje prvog Boga biti dobro zato što ga se boje.^e **13** Ali zlome neće biti dobro^f i on neće produžiti svoje dane koji su kao sjena^g zato što se ne boji Boga.

14 Na zemlji se događa još nešto što je isprazno*: S nekim se pravednicima postupa kao da čine zlo,^h a s nekim se zlima postupa kao da čine ono što je pravedno.ⁱ Kažem da je i to isprazno.

15 A ja preporučujem da se ljudi vesele^j jer čovjeku nema ništa bolje pod suncem nego da jede i pije i veseli se. Neka to čini dok marljivo radi sve dane svog života,^k koji mu je pravi Bog dao pod suncem.

16 Potrudio sam se steći mudrost i razumjeti sve što se čini na zemlji,^l te zbog toga nisam mogao spavati ni noću ni danju*. **17** Razmislio sam o svim djelima pravog Boga i shvatio da

8:8 *Moguće i: "zle njihova zloća neće izbaviti". **8:9** *Ili: "nesreću". **8:14** *Ili: "žaloso; obeshrabrujuće". **8:16** *Moguće i: "zbog čega ljudi ne mogu spavati ni noću ni danju".

8. POGL.

- a Izl 1:13, 14
Mi 7:3
b Izr 10:7
c Ps 10:4, 6
d 1Sa 2:22, 23
e Ps 34:9
Ps 103:13
Ps 112:1
Iza 3:10
2Pe 2:9
f Ps 37:10
Iza 57:21
g Job 24:24
h Pr 7:15
i Ps 37:7
Ps 73:12
j Ps 100:2
k Pr 2:24
Pr 3:12, 13
l Pr 1:13
Pr 7:25

2. stupac

- a Pr 3:11
Ri 11:33
b Job 28:12
Pr 7:24
Pr 11:5

9. POGL.

- c Pnz 33:3
1Sa 2:9
Ps 37:5
d Pr 5:15
e Pr 8:10
f Job 3:17-19
Pr 2:15
g Iza 38:19
h Pos 3:19
Ri 5:12
i Ps 88:10
Ps 115:17
Ps 146:4
Iza 38:18
Iv 11:11
j Job 7:9, 10
Pr 2:16
k Pr 9:10
l Ps 12:7
Ps 104:15
Pr 2:24

- m Pnz 16:15
Dj 14:17
n Da 10:2, 3
o Izr 5:18

ljudi ne mogu dokučiti ono što se radi pod suncem.^a Ma koliko se trudili, ne mogu to dokučiti. Ako i tvrde da su dovoljno mudri da bi to spoznali, ipak to ne mogu dokučiti.^b

9 Razmislio sam o svemu tome i zaključio da su i pravedni i mudri ljudi, a i sva njihova djela, u ruci pravog Boga.^c Ljudi ne znaju ni za ljubav ni za mržnju* onih koji su bili prije njih. **2** Svima je isti kraj:^d pravednome i zlome,^e dobrome i čistome i nečistome, onome tko daje žrtvu i onome tko ne daje žrtvu. Onome tko je dobar isto je kao i grešniku. Onome tko se olako zaklinje isto je kao i onome tko promišlja prije nego se zakune. **3** Žaloso je ovo što se zbiva pod suncem: Budući da je svima isti kraj,^f ljudima je srce puno zla. Za života im je ludost u srcu, a onda umru*!

4 Za onoga tko je među živima ima nade jer živom psu bolje je nego mrtvom lavu.^g **5** Živi znaju* da će umrijeti,^h a mrtvi ne znaju ništaⁱ niti dobivaju ikakvu nagradu^j jer su pali u zaborav.^k **6** Nestalo je njihove ljubavi, i mržnje, i ljubomore te više ne sudjeluju ni u čemu što se čini pod suncem.^k

7 Hajde, s radošću jedi kruh i vesela srca pij vino^l jer se pravom Bogu sviđaju tvoja djela.^m **8** Uvijek nosi bijelu odjeću* i namaži svoju glavu uljem.ⁿ **9** Uživaj u životu sa svojom voljenom ženom^o cijelog svog ispraznog života, koji ti je Bog dao pod suncem, sve dane

9:1 *Ili: "ne razumiju ni ljubav ni mržnju". **9:3** *Ili: "odu k mrtvima". **9:5** *Ili: "Živi su svjesni". *Ili: "plaću". **9:8** *Odnosno odjeću koja odražava veselo raspoloženje, a ne žalost.

svoje ispraznosti, jer to ti je nagrada u životu, nagrada za tvoj naporan rad koji obavljaš pod suncem.^a **10** Sve što svojim rukama možeš činiti, čini to svom svojom snagom jer nema ni rada, ni razmišljanja, ni znanja, ni mudrosti u grubu*,^b u koji ćeš otići.

11 Još sam nešto vidio pod suncem: trku ne dobivaju uvijek brzi, ni bitku silni,^c niti kruha uvijek imaju mudri, niti bogatstva uvijek imaju razboriti,^d niti su u svemu uspješni oni koji imaju znanje,^e jer vrijeme nevolje i nepredviđeni događaji snalaze svakoga od njih. **12** A čovjek ne zna kada dolazi njegov čas.^f Kao što se ribe ulove u pogubnu mrežu i ptice uhvate u zamku, tako ljudi upadnu u zamku u vrijeme nevolje, kad ih ona snađe iznenada.

13 Vidio sam pod suncem i ovu stranu mudrosti – i to me se duboko dojmilo: **14** Bio je jedan mali grad i u njemu malo ljudi. Na njega se okomio moćan kralj te ga je opkolio i oko njega podignuo velik opasni nasip. **15** No u njemu se našao čovjek koji je bio siromahan, a mudar, te je svojom mudrošću spasio grad. Ali poslije se nitko nije sjećao tog siromaha.^g **16** Tada sam rekao: "Mudrost je bolja od snage,^h ali siromahova se mudrost prezire i njegove se riječi ne slušaju."ⁱ

17 Bolje je poslušati mirno kazane riječi mudrih ljudi nego viku onoga tko vlada među bezumnicima.

18 Mudrost je bolja nego ratno oružje, a jedan jedini greš-

9:10 *Ili: "šeolu". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku.

9. PUGL.

a Pr 5:18

b Ps 115:17
Ps 146:3, 4
Iza 38:18c 1Sa 17:50
Ps 33:16

d Pr 2:15

e 2Sa 17:23

f Pr 8:8
Jk 4:13, 14

g Pr 9:11

h Iza 21:22
Iza 24:5
Pr 7:12, 19
Pr 9:18i Mk 6:3
1Ko 2:8

2. stupac

a Js 22:20
1Ko 5:6
He 12:15

10. PUGL.

b Br 20:10, 12
2Sa 12:9-11c Iza 14:8
Iza 17:16

d Iza 10:23

e Iza 13:16
Iza 18:7

f Pr 8:2, 3

g 1Sa 25:23, 24
Iza 25:15h 1Sa 26:21
1Kr 12:13, 14

i Iza 30:21-23

j Iza 26:27

nik može upropastiti mnogo dobra.^a

10 Kao što se od mrtvih muha mirisno ulje usmrđi i užegne, tako i malo ludosti zasjeni čovjekovu mudrost i čast.^b

2 Mudroga srce vodi na pravi put, a bezumnoga srce vodi na krivi put.*^c **3** Kojim god putem ljudi ide, pokazuje da nema razuma*^d i svakome daje do znanja da je lud.^e

4 Ako se vladar razgnjevi na tebe, nemoj otići od njega*^f jer mirnoća suzbija velike grijeha.^g

5 Još sam nešto žalosno vidio pod suncem, grešku koju čine oni koji imaju vlast:^h **6** Lude se postavlja na mnoge visoke položaje, a sposobni* ostaju na niskim položajima.

7 Vidio sam kako sluge jašu na konjima, a dostojanstvenici idu pješice kao sluge.ⁱ

8 Tko kopa jamu, može sam u nju pasti.^j Tko razvaljuje kameni zid, može ga ujesti zmija.

9 Tko razbija kamenje, može se ozlijediti. Tko cijepa drva, može nastradati*.

10 Ako je željezni alat tup i ne nabrusi se, čovjek se treba više naprezati. A mudrost pomaže čovjeku da bude uspješan u onom što radi.

11 Ako zmija ujede koga prije nego što je ukroti*, onda mu ne koristi to što je vješt krotitelj*.

12 Mudrome riječi iz njegovih usta donose naklonost dru-

10:2 *Dosl.: "Mudrome je srce zdesna, a bezumnome je srce slijeva."

10:3 *Ili: "nema razborito srce".

10:4 *Ili: "nemoj napustiti svoje mjesto".

10:6 *Dosl.: "bogati".

10:9 *Moguće i: "treba biti oprezan".

10:11 *Ili: "začara". *Dosl.: "vlada jezikom".

gih,^a a ludome njegove usne donose propast.^b **13** Kad progovori, prvo što mu izađe iz usta ludost je,^c a posljednje što kaže bezumlje je koje vodi u propast. **14** Ali bezumnik ne prestaje govoriti.^d

Čovjek ne zna što nosi budućnost. Tko mu može reći što će biti kad njega više ne bude?^e

15 Bezumnika njegov trud samo umara. On ni put do grada ne zna pronaći.

16 Teško zemlji kad joj je kralj dijete^f i kad se njeni velikaši već od jutra goste! **17** Blago zemlji kad joj je kralj plemena rođa i kad njeni velikaši jedu i piju u pravo vrijeme da se okrijepe, a ne da se opiju!^g

18 Zbog velike lijenosti ulegne se krov i zbog nemarnih ruku krov prokišnjava.^h

19 Kruh* se priprema radi veselja i vino čini život radosnim,ⁱ a sve se pribavlja novcem.^j

20 Ni u svojim mislima* ne proklinjaj kralja^k i ne proklinjaj bogatoga u svojoj sobi jer bi ptica mogla odnijeti glas^l o tome i krilato stvorenje moglo bi ponoviti ono što si rekao.

11 Baci svoj kruh na površinu vode^m jer ćeš ga nakon mnogo dana opet naći.ⁿ **2** Dio onoga što imaš daj sedmorici ili čak osmorici,^o jer ne znaš kako će se zlo dogoditi na zemlji.

3 Napune li se oblaci vodom, izliti će kišu na zemlju. Padne li drvo na jug ili na sjever, gdje je palo, ondje će i ostati.

4 Tko pazi na vjeter, nikada ne sije, i tko gleda na oblake, nikada ne žanje.^o

10:19 *Ili: "Hrana". **10:20** *Moguće i: "u postelji". *Ili: "vijest".

10. POGL.

a 1Kr 10:6, 8

Ps 37:30

Lk 4:22

Ef 4:29

b Ps 64:2, 8

Izr 10:14, 21

Izr 14:3

c 1Sa 25:10, 11

d Izr 10:19

Izr 15:2

e Izr 27:1

Pr 6:12

Jk 4:13, 14

f 2Lje 13:7

2Lje 36:9

g Izr 31:4, 5

h Izr 21:25

Izr 24:33, 34

i Ps 104:15

Pr 9:7

j Pr 7:12

k Izl 22:28

11. POGL.

l Izr 22:9

m Pnz 15:10, 11

Izr 19:17

Lk 14:13, 14

He 6:10

n Ps 37:21

Lk 6:38

2Ko 9:7

1Ti 6:18

o Izr 20:4

2. stupac

a Ps 139:15

b Job 26:14

Ps 40:5

Pr 8:17

Ri 11:33

c Pr 9:10

2Ko 9:6

Kol 3:23

d Pr 5:18

Pr 8:15

e Pr 12:1

f Pr 3:17

Pr 12:14

Ri 2:6

g Ps 25:7

2Ti 2:22

12. POGL.

h Ps 71:17

Ps 148:7, 12

Lk 2:48, 49

2Ti 3:15

i Ps 90:10

j 1Sa 4:15

5 Kao što ne razumiješ kako duh* djeluje u kostima djeteta u utrobi trudne žene,^a tako ne razumiješ ni postupke pravog Boga, koji sve čini.^b

6 Ujutro sij svoje sjeme i neka ti ruke ne počivaju do večeri.^c Jer ne znaš što će uroditi plodom, ovo ili ono, ili će oboje ispasti jednako dobro.

7 Svjetlost je ugodna i dobro je da oči vide sunca. **8** Ako čovjek živi mnogo godina, neka u svima uživa.^d Ali neka ima na umu da bi mu mnogi dani mogli biti crni. Sve što dolazi isprazno je.^e

9 Raduj se, mladiću, dok si mlad i neka se tvoje srce veseli u danima tvoje mladosti. Idi kamo te srce vuče i kamo te oči vode. Ali znaj da će pravi Bog tražiti da mu za sve to položiš račun*.^f **10** Zato ukloni od svog srca ono što mu može nanijeti bol i udalji od svog tijela ono što mu može naštetiti, jer su mladost i najljepše godine života isprazne.^g

12 Misli na* svog Velikog Stvoritelja u danima svoje mladosti,^h prije nego dođu dani puni nevoljeⁱ i stignu godine za koje ćeš reći: "Nisu mi mile", **2** prije nego potamni svjetlost sunca, mjeseca i zvijezda^j te se zaredaju kiše*, **3** prije nego dođe dan kad počnu drhtati čuvari kuće i junaci se pognu i mlinarice prestanu mljeti žito jer ih je malo,

11:5 *Ovaj se izraz može odnositi na životnu silu ili na Božji duh. **11:9** *Ili: "da će te pravi Bog za sve to izvesti pred sud". **12:1** *Dosl.: "Sjećaj se". **12:2** *Ili: "te nakon kiše počnu dolaziti novi oblaci s kišom". Moguće i: "nastupi oblačno i kišno razdoblje".

a onima koje gledaju kroz prozore počne slabjeti vid,^a **4** dan kad se zatvore ulična vrata i stiša se zvuk mlina koji melje, kad čovjek počne ustajati na ptičji pjev i stišaju se zvuci pjesme,^b **5** kad se čovjek počne bojati visine i strahovati na ulici, kad badem procvate^c i skakavac se počne vući i kapar prestane djelovati* jer čovjek ide u dom u kojem će dugo ostati,^d a oni što nariču već se kreću ulicom.^e **6** Misli na njega prije nego što se prekine srebrno uže i razbije zlatna zdjela, prije nego se razbije vrč na izvoru i slomi kotač na bunaru. **7** Tada se prah vraća u zemlju,^f gdje je i bio, a duh* se vraća pravom Bogu, koji ga je dao.^g

8 "Ispraznost nad ispraznoštim!" kaže onaj koji poučava* narod.^h "Sve je isprazno!"ⁱ

9 Onaj koji je poučavao narod nije samo bio mudar nego

12:5 *Dosl.: "kaprove bobice počnu puhati". **12:7** *Ili: "životna sila". **12:8** *Dosl.: "okuplja".

12. POGL.

a Pos 48:10
b 2Sa 19:34, 35
c Izr 16:31
d Job 30:23
Pr 9:10
e Pos 50:7, 10
f Pos 3:19
Ps 146:4
g Pos 2:7
Job 27:3
Job 34:14, 15
Ps 104:29
Iza 42:5
h 1Kr 8:1
i Pr 1:2, 14

2. stupac

a 1Kr 10:1, 3
1Kr 10:6, 8
b 1Kr 4:29, 32
Izr 1:1
c Izr 16:24
Izr 25:11
d Dj 2:37
He 4:12
e Pr 1:18
f Job 28:28
Ps 111:10
Izr 1:7
g 1Iv 5:3
h Pnz 6:1, 2
Pnz 10:12
i Ps 62:12
Pr 11:9
Mt 12:36, 37
Dj 17:31
2Ko 5:10
1Ti 5:24

je i stalno prenosio narodu svoje znanje,^a a ustao je promišljao i sve temeljito istražio te sastavio zbirku mnogih mudrih izreka.^b **10** Onaj koji je poučavao narod trudio se pronaći ugodne riječi: te napisati ono što je vjerdostojno i istinito.

11 Riječi mudrih nalik su ostanima*^d i zbirke njihovih izreka nalik su čvrsto zabijenim čavlima. One potječu od jednog pastira. **12** A kad je riječ o drugim zapisima, sine moj, budi oprezan: Nema kraja pisanju mnogih knjiga i prekomjerno čitanje tih knjiga umara čovjeka*.^e

13 Bit je svega što si čuo: Boj se* pravog Boga^f i drži se njegovih zapovijedi^g jer to je sve što je čovjek dužan činiti.^h

14 Naime, pravi će Bog donijeti sud o svakom djelu, pa tako i o svemu što je skriveno, i reći će je li ono dobro ili zlo.ⁱ

12:11 *Vidi Rječnik. **12:12** *Dosl.: "tijelo". **12:13** *Ili: "Pokazuj strahopoštovanje prema".

PJESMA NAD PJESMAMA

PREGLED SADRŽAJA

SULAMKA U TABORU KRALJA SALAMUNA (1:1–3:5)

- 1 Pjesma nad pjesmama (1)
Sulamka (2–7)
Kćeri jeruzalemske (8)
Kralj (9–11)
"Načinit ćemo ti zlatni nakit" (11)
Sulamka (12–14)
"Meni je moj dragi kao vrećica mirisne smirne" (13)
Pastir (15)
"Kako si lijepa, ljubljena moja!"

- Sulamka (16, 17)
"Kako si lijep i mio, dragi moj!" (16)
- 2 Sulamka (1)
"Ja sam tek šafran"
Pastir (2)
"Kao ljljan (...), takva je moja ljubljena"
Sulamka (3–14)
"Ne pobuđujte ljubav u meni kad se sama nije probudila!" (7)

- Sulamka ponavlja pastirove riječi (10b-14)
 “Ljepotice moja, pođi sa mnom!” (10b, 13)
- Sulamkina braća (15)
 “Pohvatajte lisice”
- Sulamka (16, 17)
 “Moj dragi pripada meni, a ja njemu” (16)
- 3 Sulamka (1-5)
 “Noću sam (...) mislila na onoga kojeg ljubim” (1)
- SULAMKA U JERUZALEMU (3:6-8:4)
- 3 Kćeri sionske (6-11)
 Opis Salamunove povorke
- 4 Pastir (1-5)
 “Kako si lijepa, ljubljena moja!” (1)
 Sulamka (6)
 Pastir (7-16a)
 “Zarobila si mi srce, (...) nevjesto moja” (9)
 Sulamka (16b)
- 5 Pastir (1a)
 Žene iz Jeruzalema (1b)
 “Opijte se ljubavlju!”
 Sulamka (2-8)
 Priča što je sanjala
 Kćeri jeruzalemske (9)
 “Po čemu je tvoj dragi bolji od drugih?”
 Sulamka (10-16)
 “Ističe se među deset tisuća” (10)
- 6 Kćeri jeruzalemske (1)

- Sulamka (2, 3)
 “Ja pripadam svom dragom, a moj dragi pripada meni” (3)
- Kralj (4-10)
 “Lijepa si kao Tirsu” (4)
 Ponavlja riječi žena (10)
- Sulamka (11, 12)
 Kralj (i drugi) (13a)
 Sulamka (13b)
 Kralj (i drugi) (13c)
- 7 Kralj (1-9a)
 “Kako si ljupka, ljubljena moja” (6)
 Sulamka (9b-13)
 “Ja pripadam svom dragom, a on žudi za mnom” (10)
- 8 Sulamka (1-4)
 “Da si mi barem kao brat” (1)

SULAMKA SE VRAĆA, OSTALA VJERNA SVOM PASTIRU (8:5-14)

- 8 Sulamkina braća (5a)
 “Tko je djevojka (...) naslonjena na svoga dragog?”
 Sulamka (5b-7)
 “Ljubav je jaka kao smrt” (6)
 Sulamkina braća (8, 9)
 “Ako bude poput zida, (...) a ako bude poput vrata...” (9)
 Sulamka (10-12)
 “Ja sam zid” (10)
 Pastir (13)
 “Prijatelji slušaju tvoj glas. Daj da ga i ja čujem!”
 Sulamka (14)
 “Budi hitar kao gazela”

- 1** Salamunova pjesma nad pjesmama:^a
- 2** “Ljubi me svojim usnama jer tvoja je ljubav bolja od vina.”^b
- 3** Ugodan je miris tvojih ulja.^c
 Tvoje je ime kao mirisno ulje izliveno na glavu.^d
 Zato te djevojke vole.
- 4** Povedi me sa sobom, bježimo!
 Kralj me doveo u svoje odaje!

1. POGL.

a 1Kr 4:29, 32

b Pj 4:10

c Izr 27:9
 Pr 9:8
 Pj 5:5

d Pr 7:1

2. stupac

a Ps 120:5
 Eze 27:21

b Izl 36:14

Radujmo se i veselimo zajedno.

Slavimo* tvoju ljubav, koja je bolja od vina.

S pravom te one[#] vole.

- 5** Pocrnjela sam, ali sam lijepa, kćeri jeruzalemske.
 Nalik sam kedarским šatorima,^a nalikujem platnima Salamunovog šatora.^b

1:4 *Ili: “Pričajmo o”. [#] Misli se na djevojke.

- 6** Ne gledajte me u čudu zato što mi je put tamna, zato što sam preplanula od sunca.
Moja su se braća rasrdila na mene, pa su me poslala da čuvam vinograde, a svoj vinograd nisam čuvala.
- 7** Reci mi, ti kojega ljubim svom dušom, gdje paseš svoje stado,^a kamo ga vodiš da počiva u podne?
Zašto da lutam među stadima tvojih prijatelja kao žena koja je lice prekrila velom*?"
- 8** "Ako to ne znaš, najljepša među ženama, pođi za tragom stada i pasi svoje kozličice kraj pastirskih šatora."
- 9** "Ljubljena moja, lijepa si poput kobile* upregnute u faraonova kola.^b
- 10** Tvojim obrazima divno pristaje nakit* i tvom vratu ogrlice.
- 11** Načinut ćemo ti zlatni nakit* ukrašen srebrom."
- 12** "Dok kralj sjedi za svojim stolom, moje mirisno ulje*^c širi svoj ugodan miris.
- 13** Meni je moj dragi kao vrećica mirisne smirne^d koja mi cijelu noć počiva među grudima.
- 14** Meni je moj dragi kao cvjetovki kane^e u engedskim^f vinogradima."

1:7 *Ili: "zavijena u tugu". 1:9 *Ili: "moje kobile". 1:10 *Moguće i: "Ljupki su tvoji obrazi među pletenicama". 1:11 *Ili: "zlatne kolutove". 1:12 *Ili: "moj nard".

1. POGL.

a Pj 6:3

b 1Kr 10:28
2Lje 1:16, 17
Pj 6:4

c Pj 4:13, 14

d Izl 30:23, 25
Es 2:12
Ps 45:8
Pj 4:6
Pj 5:13

e Pj 4:13

f Jš 15:20, 62
1Sa 23:29
2Lje 20:2

2. stupac

a Pj 4:1
Pj 5:2

b Pj 5:10

2. POGL.

c Pj 2:16

d 1Sa 30:11, 12

e Pj 8:3

f 2Sa 2:18

g Pj 3:5
Pj 8:4

h Pj 2:17
Pj 8:14

15 "Kako si lijepa, ljubljena moja!

Kako si lijepa! Oči su ti kao u golubice."^a

16 "Kako si lijep i mio, dragi moj!^b

Zelenilo nam je postelja.

17 Cedrovi su grede naše kuće, stabla borovice naš su krov.

2 Ja sam tek šafran iz priobalne ravnice*, ljiljan iz doline."^c

2 "Kao ljiljan među trnjem, takva je moja ljubljena među djevojkama."

3 "Kao jabuka među šumskim stablima, takav je moj dragi među mladićima.

Žarko želim sjediti u njegovoj sjeni

i njegov mi je plod sladak.

4 Uveo me u kuću gdje je gozba* i razvio nada mnoom ljubav kao zastavu.

5 Okrijepite me grožđicama,^d osvježite me jabukama jer bolujem od ljubavi.

6 Njegova mi je lijeva ruka pod glavom, a desnom me gri.^e

7 Zaklinjem vas, kćeri jeruzalemske, gazelama^f i košutama u polju,

ne budite, ne pobuđujte ljubav u meni kad se sama nije probudila!^g

8 Čujem svog dragog! Evo ga, dolazi!

Penje se po gorama, preskakuje bregove.

9 Moj je dragi kao gazela, kao jelenče.^h

2:1 *Ili: "iz Šarona". 2:4 *Dosl.: "vino".

- Evo ga, stoji iza našeg zida, gleda kroz prozore, zaviruje kroz rešetke.
- 10** Moj mi dragi govori: 'Ustani, ljubljena moja, ljepotice moja, pođi sa mnom!
- 11** Gle, zima* je prošla. Kiše su prestale, nema ih više.
- 12** Sve je procvjetalo,^a došlo je vrijeme rezanja loze^b i čuje se pjev grlica u našoj zemlji.^c
- 13** Dozrele su rane smokve,^d loza je u cvatu i širi svoj miris. Ustani, ljubljena moja, dođi! Ljepotice moja, pođi sa mnom!
- 14** Golubice moja, koja se skrivaš među liticama,^e u pukotinama u stijeni, daj da te vidim i da ti čujem glas^f jer tvoj je glas ugodan i tvoj je stas prekrasan."^g
- 15** "Pohvatajte lisice, male lisice koje nam uništavaju vinograde, jer su vinogradi u cvatu."
- 16** "Moj dragi pripada meni, a ja njemu.^h On pase stadoⁱ među ljljanima.^j
- 17** Prije nego povjetarac rashladi dan i sjene pobjegnu, vrati mi se brzo, dragi moj, pohitaj kao gazela^k i kao jelenč^l preko gora što nas razdvajaju*.

2:11 *Ili: "kišno doba". 2:17 *Moguće i: "razdvojenih gora". Ili: "gora Betera".

2. POGL.

a Pj 6:11

b Iza 18:5
Iv 15:2

c Jr 8:7

d Iza 28:4
Na 3:12e Pj 5:2
Jr 48:28

f Pj 8:13

g Pj 1:5
Pj 6:10

h Pj 7:10

i Pj 1:7

j Pj 2:1
Pj 6:3

k 2Sa 2:18

l Pj 2:9
Pj 8:14

2. stupac

3. POGL.

a Pj 1:7

b Pj 5:6

c Pj 5:7

d Pj 8:2

e Pj 2:7
Pj 8:4f Izl 30:23, 24
Izl 30:34

g 1Kr 9:22

- 3** Noću sam na svojoj postelji mislila na onoga kojeg ljubim.^a Silno sam ga željela vidjeti, ali njega nije bilo.^b
- 2** Ustat ću i obilaziti grad. Po ulicama i trgovima tražit ću onoga kojeg ljubim. Tražila sam ga, ali ga nisam našla.
- 3** Zatekli su me stražari koji obilaze grad.^c 'Jeste li vidjeli onoga kojeg ljubim?'
- 4** Tek što sam otišla od njih, našla sam onoga kojeg ljubim. Uhvatila sam ga čvrsto i neću ga pustiti sve dok ga ne uvedem u kuću svoje majke,^d u sobu one koja me nosila u utrobi.
- 5** Zaklinjem vas, kćeri jeruzalemske, gazelama i košutama u polju, ne budite, ne pobuđujte ljubav u meni kad se sama nije probudila!"^e
- 6** "Što se to uzdiže iz pustinje poput stupova dima, miriše na smirnu i tamjan, na svakovrsne mirodije koje donose trgovci?"^f
- 7** "Gle, to je Salamunova nosiljka. Oko nje je šezdeset junaka odabranih među izraelskim junacima."^g
- 8** Svi su naoružani mačem, svi su uvježbani za ratovanje, svaki uz bok nosi mač da brani kralja od strahota koje se zbivaju noću."

- 9** “To je nosiljka kralja Salamuna
koju je sebi načinio od libanonskih stabala.^a
- 10** Stupove joj je načinio od srebra,
naslone od zlata.
Sjedište joj je od purpurne vune,
unutrašnjost su joj s ljubavlju ukrasile
kćeri jeruzalemske.”
- 11** “Izadite, kćeri sionske,
gledajte kralja Salamuna!
On nosi svadbenu krunu*
koju mu je majka^b načinila
na dan njegove svadbe,
na dan kad mu je srce bilo
puno radosti.”
- 4** “Kako si lijepa, ljubljena moja!
Kako si lijepa!
Ispod koprene oči su ti
kao u golubice.
Kosa ti je kao stado koza
koje silazi niz gileadska brda.^c
- 2** Zubi su ti kao stado tek
ostriženih ovaca
koje s kupanja dolaze.
Svaka ima svog blizanca,
nijedna nije ostala sama.
- 3** Usne su ti poput grimizne
vrpce
i riječi su ti ugodne.
Tvoji se obrazi* rumene
ispod koprene
kao kriške šipka.
- 4** Vrat^d ti je kao Davidova
kula,^e
sagrađena od kamenja
nanizanog u redove.
Na njoj visi tisuću štitova,

3:11 *Ili: “vijenac”. 4:3 *Ili: “sljepoočnice”.

3. POGL.

a 1Kr 5:8, 9

b 2Sa 12:24

Izr 4:3

4. POGL.

c Br 32:1

Pnz 3:12

Pj 6:5–7

d Pj 1:10

e Ne 3:25

Pj 7:4

2. stupac

a 2Sa 8:7

2Kr 11:10

b Pj 7:3

c Pr 2:5

d Pj 4:1

e Pnz 3:25

f Pnz 3:8, 9

Ps 133:3

g Izr 5:18, 19

h Pj 7:12

i Pj 1:2, 4

j Es 2:12

Pj 1:12

k Izr 16:24

l Pj 5:1

okruglih štitova samih
junaka.^a

- 5** Tvoje su dvije dojke kao
dva laneta,
gazelina blizanca,^b
koja pasu među ljiljanima.”
- 6** “Prije nego povjetarac ras-
hladi dan i sjene pobjegnu,
poći ću do brda punog
smirne
i do brežuljka punog
tamjana.”^c
- 7** “Sva si lijepa, ljubljena
moja,^d
na tebi nema mane.
- 8** Sidi sa mnom s Libanona,
nevjesto moja,
sidi sa mnom s Libanona!^e
Spusti se s vrha Amane*,
s vrha Senira, s vrha Her-
mona,^f
s gora na kojima prebivaju
lavovi i leopardi.
- 9** Zarobila si mi srce,^g sestro
moja, nevjesto moja,
zarobila si mi srce jednim
jedinim pogledom,
jedinim jednim privjeskom
svoje ogrlice.
- 10** Kako je slatka tvoja ljubav,^h
sestro moja, nevjesto
moja!
Tvoja je ljubav puno bolja
od vinaⁱ
i tvoja ulja mirišu puno bo-
lje od sveg mirisnog bilja!^j
- 11** S tvojih usana, nevjesto
moja, kaplje med iz saća.^k
Pod jezikom su ti med
i mlijeko,^l
a tvoje haljine mirišu kao
libanonska šuma.
- 12** Moja sestra, nevjesto moja,
nalik je zaključanom vrtu,
zaključanom vrtu, zapeča-
ćenom zdencu.

4:8 *Ili: “Antilibanona”.

- 13** Ti si* poput rajskog vrta punog stabala šipka s najboljim plodovima, u kojem rastu kana i nard,
- 14** nard^a i šafran, mirisna trska^b i cimet,^c sve vrste tamjanovog drveta, smirna i aloja^d i sve drugo najmirisnije bilje.^e
- 15** Ti si zdenac u vrtu, vrelo pitke vode, potok što teče s Libanona.^f
- 16** Probudi se, vjetro sjeverni, dođi i ti, vjetro južni! Lagano zapuši nad mojim vrtom.
Neka se šire njegovi mirisi.”
“Neka moj dragi dođe u svoj vrt i neka jede njegove najbolje plodove.”
- 5** “Došao sam u svoj vrt,^g sestro moja, nevjesto moja! Ubrao sam svoju smirnu i svoje mirisno bilje.^h Jeo sam svoje saće i svoj med, pio sam svoje vino i svoje mlijeko.”ⁱ
“Jedite, dragi prijatelji! Pijte i opijte se ljubavlju!”^j
- 2** “Ja spavam, ali srce mi bdije.^k Čujem svog dragog kako kuca!
‘Otvori mi, sestro moja, ljubljena moja, golubice moja, ti koja mane nemaš!
Jer glava mi je mokra od rose, uvojci su mi puni noćne rose.’^l

4. POGŁ.

a Iv 12:3

b Iza 43:24

c IZR 7:17

d Ps 45:8

e Izl 30:23, 24
Izl 30:34
Eze 27:2, 22

f Jr 18:14

5. POGŁ.

g Pj 4:16

h Pj 4:13, 14

i Pj 4:11

j Pj 1:2

k Pj 3:1

l Lk 2:8

2. stupac

a Pj 3:1, 3

- 3** Već sam svukla haljinu. Zar da je opet oblačim? Već sam oprala noge. Zar da ih opet prljam?
- 4** Moj je dragi povukao ruku iz otvora kraj zasuna na vratima, a meni je srce uzdrhtalo.
- 5** Ustala sam da otvorim svom dragom, a s ruku mi je prokapala smirna, s prstiju mi je potekla smirna, na ručku zasuna.
- 6** Otvorila sam svom dragom, ali moj je dragi već otišao, nestao je.
Bila sam očajna kad je otišao.*
Tražila sam ga, ali nisam ga našla.^a
Zvala sam ga, ali nije se odazvao.
- 7** Zatekli su me stražari koji obilaze grad. Istukli su me, izranili. Stražari sa zidina uzeli su mi maramu*.
- 8** Zaklinjem vas, kćeri jeruzalemske, ako nadete mog dragog, recite mu da bolujem od ljubavi.”
- 9** “Po čemu je tvoj dragi bolji od drugih, najljepša među ženama? Po čemu je tvoj dragi bolji od drugih, pa tražiš od nas da ti se tako zakunemo?”
- 10** “Moj je dragi prekrasan i rumen, ističe se među deset tisuća.

5:6 *Moguće i: “Ostala sam bez daha kad je progovorio.” 5:7 *Ili: “veo”.

- 11** Glava mu je zlato, suho zlato.
Uvojci su mu poput palmi-
nih listova na vjetru*,
crni kao gavran.
- 12** Oči su mu kao golubovi
kraj potoka,
koji sjede u jezercu* punom
mlijeka
i kupaju se u njemu.
- 13** Obrazi su mu kao gredice
začina,^a
gredice mirisnog bilja.
Usne su mu ljiljani, s njih
kaplje smirna.^b
- 14** Prsti su mu od zlata, ukra-
šeni krizolitom.
Trbuh mu je ulaštena bjelo-
kost posuta safirima.
- 15** Noge su mu mramorni
stupovi na postoljima
od suhog zlata.
Stas mu je kao Libanon,
visok je poput cedra.^c
- 16** Usta* su mu slatka kao med
i sve je na njemu krasno.^d
Takav je moj dragi, takav je
moj ljubljani, kćeri jeru-
zalemske.”
- 6** “Kamo je otišao tvoj dragi,
najljepša među ženama?
Kojim je putem krenuo tvoj
dragi?
Hajde da ga tražimo
s tobom.”
- 2** “Moj je dragi otišao
u svoj vrt,
do gredica mirisnog bilja,
da pase stado među vrto-
vima
i da bere ljiljane.^e
- 3** Ja pripadam svom dragom,
a moj dragi pripada meni.^f

5:11 *Moguće i: “grozdova datulja”.
5:12 *Moguće i: “uz rub jezercu”. 5:16
*Dosl.: “Nepce”.

5. POGL.

a Pj 6:2

b Pj 1:13

c Ps 92:12

d Pj 2:3

6. POGL.

e Pj 1:7
Pj 2:16

f Pj 7:10

2. stupac

a Pj 2:16

b 1Kr 14:17
1Kr 15:33

c Pj 1:9

d Ps 48:2

e Pj 6:10

f Pj 1:15
Pj 4:9
Pj 7:4

g Pj 4:1–3

h 1Kr 11:1

i Pj 2:14

j Pj 6:4

k Pr 2:5

On pase stado među ljilja-
nima.”^a

- 4** “Lijepa si kao Tirsas*,^b
ljubljeni moja,^c
krasna kao Jeruzalem,^d
oduzimaš dah kao
vojska okupljena pod
zastavama.^e
- 5** Odvrati pogled^f od mene
jer zbog tvojih očiju nemam
mira.
Kosa ti je kao stado koza
koje silazi niz gileadske
brežuljke.^g
- 6** Zubi su ti kao stado ovaca
koje s kupanja dolaze.
Svaka ima svog blizanca,
nijedna nije ostala sama.
- 7** Tvoji se obrazi* rumene
ispod koprene
kao kriške šipka.
- 8** Neka je i šezdeset kraljica,
osamdeset inoča
i bezbroj djevojaka,^h
9 ali samo je jedna moja golu-
bica,ⁱ ona koja nema mane.
Ona je jedinica svoje majke,
miljenica* one koja ju je
rodila.
Kad je vide djevojke,
sretnom je nazivaju.
Kad je vide kraljice i inoče,
hvale je.
- 10** “Tko je ova koja sja* poput
zore,
koja je lijepa kao puni
mjesec,
čista kao sunčev sjaj
i oduzima dah kao vojska
okupljena pod zasta-
vama?”^j
- 11** “Otišla sam u vrt u kojem
rastu orasi^k

6:4 *Ili: “Divni Grad”. 6:7 *Ili: “sljepo-
očnice”. 6:9 *Ili: “čestita kći”. 6:10
*Dosl.: “gleda odozgo”.

da vidim pupoljke na stabli-
ma u dolini*,

da vidim je li loza potjerala
mladice,

je li šipak procvjetao.

12 Ni sama ne znam kako,
moja me želja odvela
na kola mog plemenitog
naroda.”

13 “Vrati se, vrati se, Sulamko!
Vrati se, vrati se
da te gledamo!”

“Zašto tako zadivljeno
gledate Sulamku?”^a

“Ona je poput plesa dvaju
tabora!”

7 “Kako su krasne tvoje noge
u sandalama,
kćeri plemenita!

Tvoja obla bedra nalik su
nakitu,

djelo su umjetničkih ruku.

2 Pupak ti je kao okrugla
čša.

Neka u njoj nikad ne pone-
stane začinjenog vina.

Trbuh ti je kao kup pšenice
okružen ljiljanima.

3 Tvoje su dvije dojke kao
dva laneta,
gazelina blizanca.^b

4 Vrat^c ti je kao bjelokosna
kula.^d

Oči^e su ti kao jezera u Heš-
bonu,^f

kod batrabimskih vrata.

Nos ti je kao libanonska
kula,

koja gleda prema Damasku.

5 Glava ti je kao Karmel,^g
a uvojci*^h kao purpurna
vuna.ⁱ

6:11 *Ili: “vadiju”. Vidi izraz “vadi” u
Rječniku. **6:13** *Ili: “mahanajimskog
plesa”. **7:5** *Dosl.: “uvojci na glavi”.

6. POGL.

a Pj 1:6

7. POGL.

b Pj 4:5

c Pj 1:10

d Pj 4:4

e Pj 4:1

f Br 21:25
Js 21:8, 39

g Iza 35:2

h Pj 6:5

i Es 8:15

2. stupac

a Pj 7:3
Pj 8:10

b Pj 2:16
Pj 6:3

c Pj 1:14

d Pj 2:13

e Pj 6:11

f Pj 1:2
Pj 4:10

g Pos 30:14

h Pj 4:16

Kralja je očarala* tvoja
bujna kosa.

6 Kako si lijepa, kako si
ljupka,
ljubljeni moja, najveća
od svih divota!

7 Stas ti je nalik palmi,
a grudi su ti kao grozdovi
datulja.^a

8 Rekao sam: ‘Popet ću se
na palmu
da dohvatim njene grane
s datuljama.’

Neka tvoje grudi budu kao
grozdovi grožđa,
miris tvog daha kao jabuke

9 i tvoja usta* kao najbolje
vino.”

“Neka ono glatko klizi niz
grlo mog dragog,
poput vina koje čovjeku
lagano teče preko usana
i uspavljuje ga.

10 Ja pripadam svom dragom,^b
a on žudi za mnom.

11 Dodi, dragi moj,
podimo u polje!
Počivajmo među grmovima
kane.^c

12 Ustanimo rano i podimo
u vinograde
da vidimo je li loza potjerala
mladice,
jesu li se cvjetovi otvorili,^d
je li šipak procvjetao.^e
Ondje ću ti pokazati koliko
te volim.^f

13 Mandragore^g šire svoj miris,
kraj naših vrata ima svako-
jakog biranog voća.^h
I svježje i sušeno* voće
sačuvala sam za tebe,
dragi moj.

7:5 *Ili: “zarobila”. **7:9** *Dosl.: “nepce”.
7:13 *Dosl.: “staro”.

- 8** Da si mi barem kao brat,
kojeg je moja majka dojila!
Kad bih te srela vani, poljubila bih te^a
i nitko me ne bi osuđivao.
- 2** Povala bih te sa sobom,
dovela bih te u kuću svoje majke,^b
koja me poučavala.
Dala bih ti da piješ začinjeno vino,
svježi sok od šipaka.
- 3** Njegova bi mi lijeva ruka bila pod glavom,
a desnom bi me grlio.^c
- 4** Zaklinjem vas, kćeri jeruzalemske,
ne budite, ne pobuđujte ljubav u meni kad se sama nije probudila!^d
- 5** "Tko je djevojka koja dolazi iz pustinje,
naslonjena na svoga dragog?"
"Pod jabukom sam te probudila.
Ondje je tvoja majka bila u porođajnim bolovima.
Ondje te u porođajnim bolovima rodila.
- 6** Stavi me kao pečat na srce,
kao pečat na ruku,
jer ljubav je jaka kao smrt,^e
vjernost je nepokolebljiva* kao grob^f.
Njezin je plam razbuktala vatra,
plamen Jahov^Δ.^f
- 7** Ni pobješnjele vode ne mogu ugasiti ljubav,^g
ni rijeke je ne mogu odnijeti.^h

8:6 *Ili: "nepopustljiva". #Ili: "šeol". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku. ^Δ"Jah" je skraćeni oblik imena "Jehova".

8. Pogl.

a Pj 1:2

b Pj 3:4

c Pj 2:6

d Pj 2:7
Pj 3:5

e Iv 15:13
Ef 5:25
Ot 12:11

f Pnz 4:24
Ilv 4:8

g 1Ko 13:8, 13

h Ri 8:38, 39

2. stupac

a Pj 1:6

b Pr 2:4

c Pj 1:6
Pj 6:11

d Pj 2:14

e Pj 2:9, 17

Kad bi čovjek sve blago iz svoje kuće ponudio u zamjenu za ljubav, na to* bi se gledalo s prezirom."

- 8** "Imamo malu sestru^a koja još nema grudi. Što ćemo učiniti sa svojom sestrom kad je dođu prositi?"
- 9** "Ako bude poput zida, sagradit ćemo na njemu krunište od srebra, a ako bude poput vrata, utvrdit ćemo ih cedrovim daskama."
- 10** "Ja sam zid i grudi su mi kao kule. Zato on vidi da imam mir u srcu.
- 11** Salamun je imao vinograd^b u Baal-Hamonu. Povjerio je vinograd čuvarima.
Svaki je za njegov urod morao donijeti tisuću srebrnjaka.
- 12** Ja imam svoj vinograd i on je samo moj.
Ti imaš tisuću srebrnjaka*, Salamune, a oni koji čuvaju vinogarski urod imaju dvije stotine."
- 13** "Ti koja boraviš u vrtovima,^c moji* prijatelji slušaju tvoj glas.
Daj da ga i ja čujem!"^d
- 14** "Potrči, dragi moj, budi hitar kao gazela^e i kao jelenče na gorama punim mirisnog bilja!"

8:7 *Moguće i: "na tog čovjeka". **8:12** *Dosl.: "Ti imaš tisuću". **8:13** *Moguće i: "tvoji".

IZAIJA

PREGLED SADRŽAJA

- 1 Otac i njegovi buntovni sinovi (1-9)
Jehova mrzi licemjerno štovanje (10-17)
"Dodite da se raspravimo" (18-20)
Sion će opet biti vjeran grad (21-31)
- 2 Jehovina gora bit će uzvišena (1-5)
Prekovat će mačeve u raonike (4)
U Jehovin dan oholi će biti
poniženi (6-22)
- 3 Judini vođe vode narod na
stranputicu (1-15)
Osuđene sionske kćeri koje zavodljivo
gledaju (16-26)
- 4 Sedam žena doći će k jednom
muškarcu (1)
Ono što uz Jehovin blagoslov iznikne
bit će slavno (2-6)
- 5 Pjesma o Jehovinom vinogradu (1-7)
Teško Jehovinom vinogradu (8-24)
Bog se gnjevi na svoj narod (25-30)
- 6 Viđenje: Jehova u svom hramu (1-4)
"Svet, svet, svet je Jehova" (3)
Izaiji očišćene usne (5-7)
Izaiji povjeren zadatak (8-10)
"Evo me, mene pošalj!" (8)
"Dokle, Jehova?" (11-13)
- 7 Poruka kralju Ahazu (1-9)
Šear-Jašub (3)
Znak: rodit će se Emanuel (10-17)
Posljedice nevjernosti Bogu (18-25)
- 8 Doći će osvajači iz Asirije (1-8)
Maher-Šalal-Haš-Baz (1-4)
Ne bojte se – "Bog je s nama!" (9-17)
Izaija i njegova djeca su znak (18)
Tražiti pomoć u zakonu, a ne od
demona (19-22)
- 9 Narod u Galileji vidio veliko svjetlo (1-7)
Rođen "Vladar Mira" (6, 7)
Bog kažnjava Izraelce (8-21)
- 10 Bog kažnjava Izraelce (1-4)
Asirija – prut kojim će Bog pokazati
svoj gnjev (5-11)
Bog će kazniti Asiriju (12-19)
Vratit će se preživjeli Jakovljevi
potomci (20-27)
Bog će kazniti Asiriju (28-34)
- 11 Pravedna vlast mladice iz Jišajevog
panja (1-10)
"Vuk će boraviti s janjetom" (6)
"Zemlja će biti puna znanja
o Jehovi" (9)
Povratak preostalog naroda (11-16)
- 12 Zahvalna pjesma (1-6)
"Jah Jehova moja je snaga" (2)
- 13 Objava protiv Babilona (1-22)
"Blizu je Jehovin dan!" (6)
Medijci će osvojiti Babilon (17)
Babilon nikad više neće biti
nastanjen (20)
- 14 Izraelci će živjeti u svojoj zemlji (1, 2)
Izraelci će se rugati babilonskom
kralju (3-23)
Onaj koji svijetli past će s neba (12)
Jehova će skršiti Asirca (24-27)
Objava protiv Filisteje (28-32)
- 15 Objava protiv Moaba (1-9)
- 16 Nastavak objave protiv Moaba (1-14)
- 17 Objava protiv Damaska (1-11)
Jehova će prekoriti narode (12-14)
- 18 Objava protiv Etiopije (1-7)
- 19 Objava protiv Egipta (1-15)
Egipćani će upoznati Jehovu (16-25)
Jehovin žrtvenik usred Egipta (19)
- 20 Znak Egiptu i Etiopiji (1-6)
- 21 Objava protiv pustoši koja je nalik
moru (1-10)
Stražar stoji na stražarskoj kuli (8)
"Pao je Babilon!" (9)
Objava protiv Dume i pustinjske
ravnice (11-17)
"Stražaru, koliko još ima do
svitanja?" (11)
- 22 Objava o Dolini viđenja (1-14)
Elijakim zamijenio dvorskog upravitelja
Šebnu (15-25)
Simbolični klin (23-25)
- 23 Objava protiv Tira (1-18)
- 24 Jehova će opustošiti zemlju (1-23)
Jehova kraljuje na Sionu (23)

- 25 Bog obilno blagoslivlja svoj narod (1-12)
 Jehova priprema "gozbu od izvrsnog vina" (6)
 Više neće biti smrti (8)
- 26 Pjesma o pouzdanju u Boga i spasenju (1-21)
 Jah Jehova vječna je stijena (4)
 Oni koji žive na zemlji učit će se pravednosti (9)
 "Tvoji će mrtvi oživjeti" (19)
 Uđi u svoje sobe i sakrij se (20)
- 27 Jehova će ubiti levijatana (1)
 Pjesma o Izraelu, koji je predočen vinogradom (2-13)
- 28 Teško Efrajimovim pijanicama! (1-6)
 Judini svećenici i proroci teturaju (7-13)
 "Savez sa smrću" (14-22)
 Dragocjeni ugaoni kamen na Sionu (16)
 Jehovino neobično djelo (21)
 Kako Jehova poučava svoj narod (23-29)
- 29 Teško Arijelu! (1-16)
 Bog osuđuje one koji ga slave usnama, a ne srcem (13)
 Gluhi će čuti, a slijepi će progledati (17-24)
- 30 Od Egipćana nema pomoći (1-7)
 Narod ne želi slušati proročke objave (8-14)
 Pouzdanje u Boga daje snagu (15-17)
 Jehova će pokazati naklonost svom narodu (18-26)
 Jehova je Veliki Učitelj (20)
 "Ovo je pravi put" (21)
 Jehova će kazniti Asiriju (27-33)
- 31 Istinska pomoć dolazi od Boga, a ne od ljudi (1-9)
 Egipatski su konji stvorenja od krvi i mesa (3)
- 32 Kralj i poglavari vladat će po pravdi (1-8)
 Upozorenje nehajnim ženama (9-14)
 Blagoslovi koji će uslijediti kad Bog izlije svoj duh (15-20)
- 33 Božja presuda i nada za pravednike (1-24)
 Jehova je sudac, zakonodavac i kralj (22)
 Nitko neće reći: "Bolestan sam" (24)
- 34 Jehovina osveta narodima (1-4)
 Edom će biti upustošen (5-17)
- 35 Raj će biti obnovljen (1-7)
 Slijepi će progledati; gluhi će čuti (5)
 Put svetosti za one koje je Jehova spasio (8-10)
- 36 Sanherib napada Judu (1-3)
 Rabšak se ruga Jehovi (4-22)
- 37 Ezekija preko Izaije traži pomoć od Boga (1-7)
 Sanherib prijeti Jeruzalemu (8-13)
 Ezekijina molitva (14-20)
 Izaija prenosi Božju objavu (21-35)
 Anđeo pobio 185 000 Asiraca (36-38)
- 38 Ezekijina bolest i izlječenje (1-22)
 Zahvalna pjesma (10-20)
- 39 Poslanici iz Babilona (1-8)
- 40 Utjeha za Božji narod (1-11)
 "Netko više u pustinji" (3-5)
 Božja veličanstvenost (12-31)
 Narodi su kao kap iz vedra (15)
 Bog boravi nad "zemaljskim krugom" (22)
 Svaku zvijezdu zove po imenu (26)
 Bog se ne umara (28)
 "Oni koji se uzdaju u Jehovu dobivaju novu snagu" (29-31)
- 41 Osvajač dolazi s istoka (1-7)
 Izrael je sluga kojeg je Bog izabrao (8-20)
 Abraham, Božji prijatelj (8)
 Izazov upućen drugim bogovima (21-29)
- 42 Božji sluga i njegov zadatak (1-9)
 "Ja sam Jehova. To je moje ime" (8)
 Nova pjesma kojom se slavi Jehova (10-17)
 Izrael je slijep i gluhi (18-25)
- 43 Jehova opet sakuplja svoj narod (1-7)
 Sudeње bogovima (8-13)
 "Vi ste moji svjedoci" (10, 12)
 Izbavljenje iz Babilona (14-21)
 "Izadiđo zajedno na sud" (22-28)
- 44 Bog će blagosloviti svoj izabrani narod (1-5)
 Nema Boga osim Jehove (6-8)
 Nema smisla štovati idole koji su djelo ljudskih ruku (9-20)
 Jehova će izbaviti Izraela (21-23)
 Prorečen dolazak Kira i povratak Izraelaca u domovinu (24-28)
- 45 Kir pomazan da osvoji Babilon (1-8)
 Glina se ne smije prepirati s Lončarom (9-13)

- Drugi narodi podložiti će se Izraelu (14-17)
 Djela stvaranja i proročanstva svjedoče da je Bog dostojan povjerenja (18-25)
 Zemlja je stvorena da bi se na njoj živjelo (18)
- 46 Razlika između babilonskih idola i izraelskog Boga (1-13)
 Jehova proriče što će se zbiti u budućnosti (10)
 S istoka dolazi ptica grabljivica (11)
- 47 Pad Babilona (1-15)
 Zvezdoznanci razotkriveni (13-15)
- 48 Izrael prekoren i pročišćen (1-11)
 Jehova će kazniti Babilon (12-16a)
 Bog uči svoj narod za njegovo dobro (16b-19)
 "Izidite iz Babilona!" (20-22)
- 49 Zadatak povjeren Jehovinom sluzi (1-12)
 Svjetlo narodima (6)
 Jehova tješi Izraelce (13-26)
- 50 Izraelce snalaze nevolje zbog njihovih grijeha (1-3)
 Jehovin poslušni sluga (4-11)
 Vješto koristi jezik, ima uho koje sluša (4)
- 51 Sion će biti kao edenski vrt (1-8)
 Sionu njegov moćni Tvorac pruža utjehu (9-16)
 Čaša Jehovinog gnjeva (17-23)
- 52 Probudi se, Sione! (1-12)
 Krasne su noge onih koji donose dobru vijest (7)
 Sionski stražari kliču svi kao jedan (8)
 Oni koji nose pribor iz Jehovinog doma moraju biti čisti (11)
 Jehovin sluga bit će uzvišen (13-15)
 Božji sluga unakažen (14)
- 53 Patnje, smrt i ukop Jehovinog sluga (1-12)
 "Ljudi su ga prezirali i izbjegavali" (3)
 Ponio je tuđe bolesti i boli (4)
 "Kao janje na klanje" (7)
 "Ponio je grijeh mnogih" (12)
- 54 Nerotkinja Sion imat će mnogo sinova (1-17)
 Jehova je Sionu poput muža (5)
 Jehova će poučavati djecu Siona (13)
 Nikakvo oružje neće nauditi Sionu (17)
- 55 Poziv svima da jedu i piju zabadava (1-5)
 Tražiti Jehovu; njegove su riječi vjerodostojne (6-13)
 Božji putevi viši su od ljudskih (8, 9)
 Božja će se riječ ispuniti (10, 11)
- 56 Bog će blagosloviti tuđince i uštopljenike (1-8)
 "Dom molitve za sve narode" (7)
 Slijepi stražari, nijemi psi (9-12)
- 57 Pravedni i vjerni ljudi ginu (1, 2)
 Razotkriven duhovni blud Izraelaca (3-13)
 Utjeha za potištene (14-21)
 "Zli su kao uzburkano more" (20)
 "Nema mira zlima!" (21)
- 58 Post koji je Bogu po volji i onaj koji to nije (1-12)
 Dan počinka treba biti radosna prigoda (13, 14)
- 59 Izraelce su njihovi grijesi udaljili od Boga (1-8)
 Priznanje grijeha (9-15a)
 Jehova izbavlja one koji se kaju (15b-21)
- 60 Jehovina slava obasjava Sion (1-22)
 Lete kao golubovi u svoje golubinjake (8)
 Zlato umjesto bakra (17)
 "Od maloga će postati tisuća" (22)
- 61 "Jehova me pomazao da objavim dobru vijest" (1-11)
 Godina Jehovine milosti (2)
 Stabla pravednosti (3)
 Stranci će pružati pomoć (5)
 Jehovini svećenici (6)
- 62 Sion će se zvati novim imenom (1-12)
- 63 Jehovina osveta narodima (1-6)
 Kako je Jehova u prošlosti iskazivao vjernu ljubav (7-14)
 Pokajnička molitva (15-19)
- 64 Nastavak pokajničke molitve (1-12)
 Jehova je "naš Lončar" (8)
- 65 Jehova osuđuje idolopoklonike (1-16)
 Bog sreće i bog sudbine (11)
 "Moji će sluge jesti" (13)
 Nova nebesa i nova zemlja (17-25)
 Gradit će kuće, sadit će vinograde (21)
 "Neće uzalud naporno raditi" (23)
- 66 Kakvo štovanje Bog prihvaća (1-6)
 Sion i njegovi sinovi (7-17)
 Ljudi iz svih naroda dolaze u Jeruzalem kako bi štovali Boga (18-24)

1 Ovo je viđenje o Judi i Jeruzalemu koje je Izaija*,^a Amosov sin, imao u danima Judinih kraljeva Uzije,^b Jotama,^c Ahaza^d i Ezekije:^e

2 Čujte, nebesa, poslušaj, zemljo,^f jer Jehova govori:
"Odgojio sam i podigao sinove,^g ali oni su se pobunili protiv mene.^h

3 Bik poznaje svog vlasnika i magarac jasje svog gospodara,
a Izrael ne poznaje mene*,ⁱ moj narod postupa nerazumno."

4 Teško grešnom narodu,^j narodu ogrežlom u* prijestupima, zločinačkom rodu, iskvarenoj djeci!
Ostavili su Jehovu,^k prezreli su svetog Izraelovoga Boga, okrenuli su mu leđa.

5 Gdje da vas još udarim, vas koji se uporno bunite protiv mene?^l
Cijela vam je glava izranjavana,
srce vam je bolesno.^m

6 Od glave do pete nema zdravog mjesta na tijelu. Posjekotine, modrice i otvorene rane nisu očišćene, povijene ni polivene uljem.ⁿ

7 Zemlja vam je pretvorena u pustoš,
gradovi su vam spaljeni. Tuđinci pred vašim očima proždiru vaše njive.^o

1:1 *"Izaija" znači "spasenje je Jehova".
1:3 *Ili: "svog gospodara". 1:4 *Dosl.: "natovarenom".

1. POGL.

- a 2Lje 32:32
- b 2Lje 26:22
Iza 6:1
- c 2Lje 27:1, 2
- d 2Lje 28:1
- e 2Lje 29:1, 2
2Lje 32:20
Mt 1:9
- f Ps 50:4
- g Pnz 1:31
- h Pnz 4:25, 26
Eze 20:8
- i Ho 4:6
- j Da 9:11
- k Pnz 31:16
Jr 2:5
- l Jr 5:3
- m Ne 9:34, 35
Da 9:8
- n Lk 10:34
- o Pnz 28:33, 63

2. stupac

- a 2Kr 18:11
- b 2Kr 18:13, 14
Iza 8:7, 8
- c Pos 19:24, 25
Pnz 29:22, 23
Ri 9:29
- d Pos 13:13
Iza 3:8, 9
- e Pnz 32:32
Jd 7
- f 1Sa 15:22
Izr 15:8
Ho 6:6
Mi 6:7
- g Izl 29:38
- h Le 3:14-16
- i Le 17:11
- j Le 4:18, 21
- k Le 16:5
- l Pnz 16:16
- m Pr 5:1
Mi 1:8
- n Izr 21:27
Eze 8:11, 12
- o Br 28:11
- p Izl 31:13
- r Le 23:2
- s Le 19:26

Sve je upustošeno, kao nakon napada tuđinaca.^a

8 Kći sionska ostala je kao sjenica u vinogradu, kao promatračnica u polju krastavaca,
kao opkoljen grad.^b

9 Da nam Jehova nad vojskama nije ostavio malo preživjelih,
bili bismo kao Sodoma,
bili bismo slični Gomori.^c

10 Čujte Jehovine riječi, samovoljni sdomski^d vladari!
Poslušaj zakon* našeg Boga, gomorski^e narode!

11 "Što će mi mnoštvo vaših žrtava?"^f kaže Jehova.
"Sit sam ovnjskih paljenica^g i sala ugojenih životinja.^h

Nije mi mila krvⁱ junaca,^j janjaca i jaraca.^k

12 Kada dolazite pred mene,^l tko to traži od vas, tko traži da gazite po mojim dvorištima?^m

13 Prestanite donositi bezvrijedne žitne žrtve!
Odvratan mi je kad koji prinosite.ⁿ

Vi držite mladake^o i dane počinka^p i sazivate skupove.^f

Ne podnosim to što se okupljate na svetim skupovima, a istovremeno se bavite vraćanjem.^s

14 Mrzim* vaše mladake i blagdane.

Postali su mi breme, ne mogu ih više podnositi^r.

15 Kad u molitvi podizete ruke,

1:10 *Ili: "pouku". 1:14 *Ili: "Moja duša mrzi". *Ili: "dodijalo mi je podnositi ih".

- zatvaram oči da vas ne gledam.^a
 Izgovarate mnoge molitve,^b
 ali ja ih ne slušam.^c
 Ruke su vam pune krvi.^d
- 16** Operite se, očistite se,^e
 prestanite pred mojim očima
 činiti zla djela.
 Nemojte više činiti zlo!^f
- 17** Učite činiti dobro, postupajte
 pravdom,^g
 ukoravajte tlačitelja,
 branite prava djeteta
 bez oca*,
 zauzmite se za udovicu!^h
- 18** "Dođite da se raspravimo
 i ja ću vam pomoći da se pomirite
 sa mnom", kaže Jehova.ⁱ
 "Iako su vaši grijesi kao skerlet,
 postat će bijeli kao snijeg;^j
 iako su crveni kao grimiz,
 postat će kao vuna.
- 19** Ako me budete htjeli poslušati,
 jest ćete dobra ove zemlje.^k
- 20** Ali ako me ne poslušate
 i budete buntovni,
 mač će vas proždrijeti.^l
 To su riječi iz Jehovinih usta."
- 21** Vjerni je grad^m postao bludnica!ⁿ
 Bio je pun pravde,^o
 u njemu je prebivala pravda.^p
 A sada su u njemu ubojice.^r
- 22** Tvoje je srebro postalo troska,^s
 tvoje se pivo* razvodnilo.
- 23** Tvoji su poglavari tvrdo-glavi
 i udružuju se s lopovima.^t

1:17 *Ili: "siročeta". 1:22 *Ili: "pšenično pivo".

1. POGL.

- a Izr 15:29
 b Mt 6:7
 c Izr 28:9
 Iza 59:2
 Tu 3:44
 d Mi 3:2-4
 e Jr 4:14
 f Iza 55:7
 g Mi 6:8
 h Pnz 10:18
 Jr 22:3
 i Mi 6:2
 Jk 4:8
 j Ps 51:7
 Iza 44:22
 Mi 7:19
 k Pnz 28:1, 2
 Jl 2:19
 l Le 26:33
 Izr 29:1
 m Ps 48:2
 n Jr 2:20
 o 2Sa 8:15
 1Kr 3:28
 p 2Lje 19:9, 10
 r Mi 3:1-3
 Lk 13:34
 s Eze 22:18
 t Iza 3:14
 Mi 3:9-11

2. stupac

- a Izl 23:8
 b Izl 22:22
 Jr 5:28
 c Eze 5:13
 d Jr 6:29, 30
 Jr 9:7
 Mi 3:3
 e Br 12:3
 1Sa 12:1, 3
 Iza 32:1
 Eze 34:23
 f Iza 62:1
 g Jr 31:11
 h Eze 20:38
 i 1Kr 9:6, 7
 j Eze 6:13
 k Iza 65:3
 Iza 66:17
 l Jr 17:5, 6

- Svi redom vole primati mito
 i trče za darovima.^a
 Ne daju pravdu djeci bez
 oca*,
 ne žele ni saslušati tužbu
 udovice.^b
- 24** Zato ovako kaže Gospodin,
 Jehova nad vojskama,
 moćni Izraelov Bog:
 "Dosta je bilo! Riješit ću se
 svojih protivnika
 i osvetit ću se svojim neprijateljima.^c
- 25** Podignut ću svoju ruku
 na tebe,
 potpuno* ću odstraniti
 tvoju trosku
 i uklonit ću svu tvoju nečistoću.^d
- 26** Opet ću ti postaviti suce
 kao nekada
 i savjetnike kao u početku.^e
 Tada će te zvati Gradom
 Pravednosti, Vjernim
 Gradom.^f
- 27** Sion će se izbaviti* pravdom,^g
 a pravdošću oni koji se
 vrata u njega.
- 28** Buntovnici i grešnici zajedno
 će propasti,^h
 izginut će oni koji ostavljaju
 Jehovu.ⁱ
- 29** Postidjet će se svi koji čeznu
 za golemim stablima
 za kojima i vi čeznete.^j
 Snaći će vas sramota zbog
 vrtova* koje ste odabrali.^k
- 30** Jer bit ćete poput velikog
 stabla kojem lišće vene^l
 i poput vrta u kojem nema
 vode.

1:23 *Ili: "siročadi". 1:25 *Dosl.: "kao lužinom". 1:27 *Dosl.: "otkupiti". 1:29 *Po svemu sudeći, riječ je o drveću i vrtovima koji su povezani sa štovanjem lažnih bogova.

31 Moćan čovjek postat će ku-
djelja*,
a plod njegovog rada postat
će iskra.
Oboje će u isti čas progutati
vatra
i neće biti nikoga da je
ugasi.”

2 Ovo je Amosov sin Izaija vi-
dio u viđenju o Judi i Jeru-
zalemu:^a

2 U posljednjim će danima
gora na kojoj je Jehovin dom
biti utvrđena nad gorskim
vrhovima^b
i uzdizati će se nad
bregovima
i k njoj će dolaziti svi
narodi.^c

3 I mnogi će narodi ići i
govoriti:
“Dođite! Pođimo na
Jehovinu goru,
u dom Jakovljevog Boga!^d
On će nas poučavati svojim
putevima
i ići ćemo njegovim
stazama.”^e

Jer će zakon* doći sa Siona
i Jehovina riječ iz Jeruza-
lema.^f

4 Bog će suditi narodima
i ispraviti će ono što
je krivo* kod mnogih
naroda^g.
Oni će prekovati svoje
mačeve u raonike
i svoja koplja u srpove.^g
Narodi više neće dizati mač
jedni na druge
i više se neće učiti rato-
vanju.^h

1:31 *Riječ je o lako zapaljivim lanenim vlaknima. 2:3 *Ili: “pouka”. 2:4 *Ili: “i učiniti će da sve bude kako treba”. *Ili: “među mnogim narodima”.

2. POGL.

a Iza 1:1

b Za 8:3

c Ps 72:1, 8
Ps 86:9
Mi 4:1–3
Hg 2:7
Dj 10:34, 35

d Za 8:23

e Iza 54:13

f Iza 51:4

g Ps 46:9

h Ps 72:7
Iza 60:18
Mt 26:52

2. stupac

a Iza 60:19, 20

b Pnz 31:16, 17

c Pnz 18:10

d Pnz 17:15, 16

e 2Lje 28:1, 2
2Lje 33:1, 7

f Izl 20:18

g Sf 1:4, 7

h Iza 66:16

5 Hajde, potomci Jakovljevi,
živimo u Jehovinoj svjetlo-
sti!^a

6 Bože, ti si ostavio svoj na-
rod, Jakovljeve potomke,^b
jer su usvojili mnoge
običaje s Istoka.
Vračaju^c kao Filistejci
i mnogo potomaka tuđinaca
živi među njima.

7 Zemlja im je puna srebra
i zlata
i njihovom blagu nema kraja.
Zemlja im je puna konja
i njihovim kolima nema
broja.^d

8 Zemlja im je puna bez-
vrijednih bogova.^e
Klanjaju se djelu svojih
ruku,
onome što su svojim
prstima načinili.

9 Čovjek gubi dostojanstvo,
ponižava se.
Ne možeš im nikako
oprostiti.

10 Uvucite se u stijenu i sakrij-
te se u zemlju
zbog straha od Jehove
i zbog njegove veličanstve-
ne uzvišenosti.^f

11 Oholi će biti posramljeni,
ljudska ponositost bit će
ponižena.
Samo će Jehova biti uzvi-
šen u taj dan.

12 To je dan Jehove nad voj-
skama.^g
Taj dan dolazi i donosi kaz-
nu svim oholima i ponos-
nima,
svim ljudima, bili oni uzvi-
šeni ili nezatni,^h

13 svim ponosnim i uzvišenim
libanonskim cedrovima
i svim bašanskim hrasto-
vima,

- 14 svim uzvišenim gorama
i svim visokim bregovima,
15 svim visokim kulama i svim
utvrđenim zidinama,
16 svim taršiškim brodovima^a
i svim skupocjenim lađama.
17 Čovjekova oholost bit će
oborena,
ponositost ljudska bit će
ponižena.
Samo će Jehova biti uzvi-
šen u taj dan.
18 Bezvrijedni bogovi netra-
gom će nestati.^b
19 Ljudi će ulaziti u pećine
u stijenama
i u rupe u tlu^c
zbog straha od Jehove
i zbog njegove veličanstve-
ne uzvišenosti^d
kad ustane i kad zemlja pred
njim zadrhti od straha.
20 U taj će dan ljudi uzeti
svoje bezvrijedne bogove
od srebra i zlata
koje su načinili da im se
klanaju
te će ih baciti rovkama*
i šišmišima^e
21 i ulaziti će u šupljine
u stijenama
i u procjepe u liticama
zbog straha od Jehove
i zbog njegove veličanstve-
ne uzvišenosti
kad ustane i kad zemlja pred
njim zadrhti od straha.
22 Zato prestanite se uzdati
u čovjeka,
čiji je život prolazan poput
daha*!
Kakva je korist od njega?

2:20 *Riječ je o proždrljivim malenim sisavcima. 2:22 *Ili: "kojem je dah u nosnicama".

2. POGL.

a 1Kr 10:22
Eze 27:25

b Iza 27:9

c Ot 6:15

d Iza 2:10
2So 1:9

e Iza 30:22
Iza 31:7

2. stupac

3. POGL.

a Le 26:26
Pnz 28:49, 51
Jr 37:21
Eze 4:16

b Eze 13:9

c Izl 18:21

d Pnz 18:10, 12
Iza 8:19

e Jr 9:4, 5
Mi 3:2, 3

f Le 19:32

g 2Lje 33:1, 6
Eze 9:9

h Pos 18:20
Iza 1:10
Jd 7

- 3 Gle, Gospodin, Jehova nad
vojskama,
oduzima Jeruzalemu i Judi
svaku potporu i zalihe,
sve zalihe kruha i vode,^a
2 junaka i ratnika,
sua i proroka,^b gataoca
i starješinu,
3 pedesetnika,^c uglednika
i savjetnika,
vještog vračara i umješnog
čaratelja.^d
4 Dječake ću im postaviti
za vođe,
prevrtljivci* će vladati
nad njima.
5 Ljudi će tlačiti jedni druge,
svaki svog blišnjeg.^e
Dječak će napadati starca,
neugledan čovjek prkosit će
uglednome.^f
6 Svatko će uhvatiti svog
brata u kući svog oca
i reći mu:
"Ti imaš ogrtač, ti vladaj
nad nama.
Preuzmi vlast nad ovim
rasulom."
7 Ali on će se u taj dan uspro-
tiviti i reći:
"Neću vam ja povijati rane.*
U mojoj kući nema ni hrane
ni odjeće.
Ne postavljajte mene da
vladam nad narodom!"
8 Jeruzalem posrće,
Juda pada,
jer se svojim riječima i dje-
lima protiv Jehovi,
buntovni su pred Slavnim.^g
9 Njihov izraz lica
razotkriva ih.
Govore o svom grijehu po-
put stanovnika Sodome.^h

3:4 *Ili: "nepouzdana ljudi". 3:7 *Ili:
"Neću vas ja liječiti."

Ne trude se sakriti ga.

Teško njima jer sami na sebe svaljuju zlo!

10 Recite pravednicima da će im biti dobro.

Bit će nagrađeni za svoja djela.^a

11 Teško zlima!

Snaći će ih nevolja, zadesit će ih ono što su činili drugima!

12 Upravitelji okrutno postu-paju s mojim narodom, žene vladaju njime.

Narode moj, zavode te tvoji vođe, navode te na krivi put.^b

13 Jehova se sprema iznijeti tužbu, podiže se da izrekne presu-du narodima.

14 Jehova će suditi starješinama i vođama svog naroda.

“Vi ste spalili vinograd, u vašim je kućama ono što ste ukrali siromasima.^c

15 Kako se usuđujete tlačiti moj narod i satirati siromahe?”^d kaže Svevišnji Gospodin, Jehova nad vojskama.

16 Jehova još kaže: “Zbog toga što su se kćeri sionske uzoholile,

što hodaju uzdignute glave, zavodljivo gledaju, sitno koračaju

i zveckaju nakitom na nogama,

17 Jehova će krastama prekriti tjeme kćeri sionskih, ogolit će Jehova njihovo čelo.^e

18 U taj dan Jehova će im oduzeti sve ukrase:

3. POGL.

a Pr 8:12
Sf 2:3

b Jr 5:31
Hb 1:4

c Iza 1:23
Jr 5:26–28
Mi 2:1, 2
Mi 6:10

d Mi 3:2, 3

e Iza 3:24

2. stupac

a Su 8:26

b Izl 38:8

c Es 2:12

d Mi 1:16

e Tu 2:10

f Tu 2:21

g Tu 1:4

h Tu 2:10

4. POGL.

i Iza 3:25

nanogvice, vrpce koje nose oko glave i mjesečice,^a

19 naušnice*, narukvice i koprene,

20 pokrivala za glavu, lančiče koji se nose oko gležnjeva i pojaseve, bočice s miomirisima i amajlije*,

21 prstenje koje nose na rukama i u nosu,

22 svečane haljine i gornje tunike, ogrtače i torbice,

23 ručna ogledala^b i lanene* haljine, turbane i koprene.

24 Umjesto da mirišu na balzam,^c smrdjet će na trulež,

umjesto pojasom opasivat će se konopom,

umjesto prekrasno počešljane kose imat će čelavu glavu,^d

umjesto raskošne haljine oblačit će kostrijet,^e

umjesto ljepote imat će žig*.

25 Tvoji će ljudi biti pobijeni mačem, tvoji će junaci poginuti u ratu.^f

26 Sionska će vrata tugovati i žalovati,^g Sion će opustošen sjediti na zemlji.^h

4 U taj će dan sedam žena uhvatiti jednog muškarcaⁱ i reći mu:

“Jest ćemo svoj kruh i nosit ćemo svoju odjeću,

3:19 *Ili: “privjeske”. **3:20** *Ili: “ukrasne školjke”. **3:23** *Ili: “donje”. **3:24** *Riječ je o žigu kojim su se obilježavali robovi ili zatvorenici.

samo nam dozvoli da se zovemo tvojim imenom kako bi se s nas skinula sramota*.”^a

2 U taj će dan ono što uz Jehovin blagoslov iznikne* biti krasno i veličanstveno, a plod ove zemlje bit će na ponos i čast preživjelim Izraelcima.^b **3** Tko god ostane na Sionu i preostane u Jeruzalemu, bit će mu svet, svi koji su zapisani da žive u Jeruzalemu.^c

4 Kad Jehova duhom koji sudi i duhom koji spaljuje* očisti prljavštinu^d kćeri sionskih^e i spere s Jeruzalema prolivenu krv,^e **5** Jehova će nad svom gorom Sionom i nad njenim zbornim mjestom stvoriti oblak i dim danju, a usplamtjeli oganj noću.^f Nad cijelom slavnom zemljom bit će zaklon. **6** I načinit će sjenicu da svojim hladom danju štiti od vrućine,^g da bude utočište i zaklon od oluje i kiše.^h

5 Zapjevat ću pjesmu svom dragom, pjesmu o svom ljubljenom i o njegovom vinogradu.ⁱ Moj je dragi imao vinograd na plodnom brijegu.

2 Okopao ga je, povadio iz njega kamenje, posadio u njemu plemenitu crvenu lozu, usred njega sagradio kulu i u njemu isklesao vinski tijesak.^j Nadao se da će roditi dobrim grožđem,

4:1 *Odnosno poniženje kojem su izvrgnute zbog toga što su neudane i što nemaju djece. **4:2** *Ili: “što Jehova omogućiti da iznikne”. **4:4** *Ili: “čisti”. “Dosl.: “izmet”.

4. POGL.

a Pos 30:22, 23
Lk 1:24, 25

b Iza 30:23
Jl 3:18
Za 9:17

c Izl 32:32, 33

d Eze 36:25

e Eze 22:20-22

f Izl 13:21
Br 9:15
Za 2:4, 5

g Ps 121:5

h Iza 25:4

5. POGL.

i Ps 80:8
Iza 5:7
Jr 2:21
Lk 20:9

j Mt 21:33
Mk 12:1

2. stupac

a Ho 10:1

b Mi 6:2

c 2Lje 36:15
Eze 24:13

d Le 26:31, 33
Ne 2:3
Ps 79:1

e Pnz 29:22, 23
Jr 25:11
Jr 45:4

f Iza 32:13

g Pnz 11:16, 17

h Ps 80:8
Jr 12:10

i Mi 6:8

j Pnz 15:9

k Mi 2:1, 2

l 1Kr 21:15, 16

ali on je rodio divljim grožđem.^a

3 “Stanovnici Jeruzalema i ljudi iz Jude, molim vas, presudite sada između mene i mog vinograda!^b

4 Što sam još mogao učiniti svom vinogradu, a nisam učinio?^c Nadao sam se da će roditi dobrim grožđem.

Zašto je onda rodio divljim grožđem?

5 A sada poslušajte, molim vas, što ću učiniti svom vinogradu:

Uklonit ću živicu kojom je ograđen

i dat ću da se spali.^d

Razvalit ću njegov kameni zid

i dat ću da se gaji.

6 Pretvorit ću ga u pustoš.^e Nitko ga neće obrezivati ni okopavati.

U njemu će rasti trnje i korov.^f

Oblacima ću zapovjediti da ne puštaju kišu na njega.^g

7 Izraelski je narod vinograd Jehove nad vojskama,^h ljudi iz Jude nasad su koji je volio.

Nadao se pravdi,ⁱ a činila se nepravda, nadao se pravednosti, a čuo se vapaj nevoljnika.”^j

8 Teško onima koji uzimaju kuću za kućom^k i spajaju polje s poljem^l dok sve ne zauzmu i dok ne ostanu samo oni u zemlji!

9 Čuo sam kako se Jehova nad vojskama zakleo

da će mnoge kuće, iako su velike i lijepe, postati grozan prizor i ostati bez stanara.^a

- 10** Deset jutara* vinograda dat će samo bat[#] vina, a homer[#] sjemenja dat će samo efu[#] žita.^b
- 11** Teško onima koji ustaju rano ujutro da bi se opijali,^c koji piju vino do kasno u noć dok se ne razuzdaju!
- 12** Na gozbama su im harfe i psaltiri, defovi, frule i vino. No za Jehovina djela ne mare, ne vide djela njegovih ruku.
- 13** Moj će narod otići u izgnanstvo jer nema znanja.^d Njihovi će uglednici gladovati,^e a sav će narod žeđati.
- 14** Zato se grob* širom otvorio, neizmjereno je razjapio usta.^f U njega će sići jeruzalemski velikaši, bučno mnoštvo i oni koji idu po razuzdanim gozbama.
- 15** Čovjek će biti ponižen, čovjek će biti posramljen, oholi će biti posramljeni.
- 16** Jehova nad vojskama uzvisit će se svojom presudom*. Pravi Bog, sveti Bog,^g posvetit će se svojom pravednošću.^h
- 17** Janjad će pasti kao da je na svojim pašnjacima.

5:10 *Otrprikle četiri hektara. #Vidi dodatak B14. 5:14 *Ili: "šeol". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku. 5:16 *Ili: "pravdom".

5. POGL.

a 2Lje 36:20, 21
Iza 27:10

b Pnz 28:15, 17
Jl 1:17

c Lk 21:34
Ri 13:13

d Iza 27:11
Jr 8:7
Ho 4:6

e Tu 4:9

f Pnz 28:63

g Iza 6:3
Ot 4:8

h Pnz 32:4

2. stupac

a Jr 5:12
Jr 17:15
Eze 12:22

b IZR 17:15
MI 2:17

c IZR 3:7
RI 12:16

d IZR 23:20
IZR 31:4, 5

e Pnz 16:19
Iza 1:23
Mi 3:11

f 1Kr 21:13
IZR 17:15

Došljaci će jesti na pustim mjestima na kojima su nekad prebivale uhranjene životinje.

- 18** Teško onima koji vuku svoju krivnju užetima prijekare i koji svoj grijeh vuku konopima za kola,
- 19** onima koji govore: "Neka požuri s onim što radi, neka to učini brzo da vidimo njegovo djelo! Neka se izvrši naum svetog Izraelovog Boga da bismo ga razumjeli!"^a
- 20** Teško onima koji dobro nazivaju zlom, a zlo dobrom,^b koji tamu smatraju svjetlom, a svjetlo tamom, koji gorko smatraju slatkim, a slatko gorkim!
- 21** Teško onima koji misle o sebi da su mudri i sami sebe smatraju razumnima!^c
- 22** Teško onima koji su poznati po tome da piju mnogo vina i ljudima koji su vješti u pripravljanju opojnih pića,^d
- 23** onima koji za mito zle proglašuju nedužnima^e i koji pravednima uskraćuju pravdu!^f
- 24** Kao što plamen vatre proždire slamu i kao što u plamenu nestaje suha trava, tako će njihov korijen istrunuti i njihov će se cvat razletjeti kao prah jer se odbacili zakon* Jehove nad vojskama

5:24 *Ili: "pouku".

- i prezreli su riječi svetog Izraelovog Boga.^a
- 25** Zbog toga se Jehova razgnjevio na svoj narod. Dignut će ruku na njih i udariti ih.^b Gore će se potresti, a njihova trupla bit će kao smeće po ulicama.^c Zbog svega što su učinili on se nije prestao gnjeviti, njegova je ruka još uvijek podignuta.
- 26** Podignuo je zborni znak* dalekom narodu.^d Zviždukom ga je dozvao iz svih krajeva zemlje,^e i on dolazi veoma brzo.^f
- 27** Nitko među njima nije umoran niti itko posrće. Nitko nije pospan niti spava. Pojas oko struka nije im razvezan niti im je remenje na sandalama popucalo.
- 28** Sve su im strijele naoštrene i svi su im lukovi zategnuti*. Njihovim konjima kopita su kao kremen, a kotači njihovih kola kao olujni vjetar.^g
- 29** Njihova je rika poput lavlje, riču kao mladi lavovi.^h Režat će i grabiti plijen, odnijet će ga i nitko im ga neće oteti.
- 30** U taj će dan režati nad njim kao što more hući.ⁱ Kad tko pogleda zemlju, vidjet će zastrašujuću tamu. Od oblaka koji su se nadvili nad njom čak je i svjetlost potamnijela.^j

5:26 *Ili: "zastavu". 5:28 *Ili: "spremnii odapeti strijelju".

5. POGL.

a Pnz 31:20
2Kr 17:13, 14
Ne 9:26
Iza 1:4

b Pnz 31:16, 17
2Lje 36:15, 16
Tu 2:2

c Jr 16:4

d Jr 52:4

e Pnz 28:49, 50
Jr 5:15

f Jr 4:13

g Hb 1:8

h Jr 50:17

i Jr 6:23

j Jr 4:23

2. stupac

6. POGL.

a 2Lje 26:23

b 1Kr 22:19
Da 7:9

c Izl 15:11
Ot 4:8

d Ot 15:8

e Iza 29:13

f Eze 10:2

g Ot 8:5

h Pos 1:26
Iv 1:1, 2
Iv 12:41

i Ps 110:3
Mt 4:19, 20

6 One godine kad je umro kralj Uzija^a vidio sam Jehovu kako sjedi na visokom i uzvišenom prijestolju,^b a skuti njegove haljine ispunjavali su hram. **2** Iznad njega stajali su serafi. Svaki je imao šest krila. Svaki od njih dvama je krilima pokrivaio svoje lice, dvama je pokrivaio noge, a dvama je letio.

3 I govorili su jedan drugome: "Svet, svet, svet je Jehova nad vojskama!^c Sva je zemlja puna njegove slave!"

4 Dovratnici na pragovima podrtavali su od glasa onih koji su klicali, a dom se ispunio dimom.^d

5 Tada sam rekao: "Teško meni!

Poginut ću*

jer sam čovjek nečistih usana

i živim u narodu nečistih usana,^e

a vidio sam Kralja, Jehovu nad vojskama!"

6 Tada je jedan od serafa doletio k meni, držeći u ruci komad žeravice^f koji je kliještima uzeo sa žrtvenika.^g **7** Doznao mi je usta i rekao:

"Ovo je dotaknulo tvoje usne.

Tvoja je krivnja uklonjena i grijeh ti je oprošten*."

8 I čuo sam Jehovu kako kaže: "Koga ću poslati? Tko će nam^h ići?" A ja sam rekao: "Evo me, mene pošalji!"ⁱ

9 Nato je on kazao: "Idi i reci tom narodu:

6:5 *Dosl.: "Ušutkan sam". 6:7 *Ili: "očišćen".

‘Uvijek ćete iznova slušati, ali nećete razumjeti, uvijek ćete iznova gledati, ali nećete ništa naučiti.’^a

- 10** Učini da srce tog naroda bude neprijemljivo,^b pokrij im uši,^c zatvori im oči da ništa ne vide i da ništa ne čuju, da srcem ne razumiju^d i da se ne obrate i ne ozdrave!”

11 A ja sam rekao: “Dokle, Jehova?” Nato mi je on odgovorio:

“Dok se gradovi ne pretvore u ruševine i ne ostanu bez stanovnika, dok kuće ne ostanu bez ljudi i dok zemlja ne bude razorena i pretvorena u pustoš,^e

- 12** dok Jehova ne protjera ljude daleko^f i dok zemlja sasvim ne opusti.

13 No u njoj će još uvijek biti desetina stanovnika, a i ta će desetina biti spaljena, poput velikog drveta i poput hrasta, od kojih ostane samo panj kad ih posijeku. Sveto sjeme* bit će taj panj.”

7 U vrijeme Judinog kralja Ahaza,^g Jotamovog sina, Uzijinog unuka, sirijski kralj Resin i izraelski kralj Pekah,^h Remalijin sin, došli su ratovati protiv Jeruzalema, ali ga nisu uspjeli* osvojiti.ⁱ **2** Na dvor kralja iz Davidove loze stigla je vijest: “Sirija je udružila snage s Efrajimom*.”

6:13 *Ili: “potomstvo”. **7:1** *Moguće i: “nije uspio”. **7:2** *Odnosno Izraelom.

6. POGL.

a Jr 5:21
Mt 13:14
Lk 8:9, 10
Dj 28:25, 26

b Eze 3:7

c Jr 6:10
Iv 3:20

d Mt 13:15
Dj 28:27

e 2Lje 36:20, 21
Iza 3:26
Iza 24:1

f 2Kr 25:11

7. POGL.

g 2Kr 16:1, 2

h 2Kr 15:37
2Lje 28:6

i 2Kr 16:5

2. stupac

a Iza 8:18

b 2Kr 18:17

c 2Kr 15:30
Iza 8:6, 7

d 2Kr 16:5

e 2Kr 17:6
Ho 1:6

f 1Kr 16:23, 24

g 2Kr 15:27

h Su 6:36, 37
Iza 37:30
Iza 38:7, 8

Zato je Ahazu i njegovom narodu zadržalo srce, kao što šumsko drveće ustreperi na vjetru.

3 I Jehova je rekao Izaiji: “Molim te, izađi u susret Ahazu sa svojim sinom Šear-Jašubom*^a ondje gdje završava vodovod gornjeg jezera,^b uz cestu koja vodi do polja peraća^c rublja. **4** Reci mu: ‘Nemoj se uznemiravati! Ne boj se i nemoj se obeshrabriti zbog žestoke srdžbe sirijskog kralja Resina i Remalijinog sina,^c zbog te dvije izgorjele cjepanice koje se puše. **5** Sirija, Efrajim i Remalijin sin urotili su se protiv tebe te su rekli: **6** ‘Pođimo u napad na Judu i razorimo ga*, osvojimo ga^d i postavimo ondje Tabeelovog sina za kralja!’”^d

7 Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova:

“Neće to uspjeti, neće se to dogoditi.

- 8** Jer Siriji je glava Damask, a Damasku je glava Resin. Za najviše 65 godina Efrajim će biti uništen i više neće biti narod.^e

- 9** Efrajimu je glava Samarija,^f a Samariji je glava Remalijin sin.^g Ako ne budete imali čvrstu vjeru, nećete se održati.””

10 Jehova je još rekao Ahazu: **11** “Zatraži od svog Boga, Jehove, znak^h – bio on dubok kao grob* ili visok kao nebo.”

7:3 *“Šear-Jašub” znači “samo će se ostatak vratiti”. #Ili: “bjelilaca”. **7:6** *Moguće i: “sijmo strah ondje”. #Ili: “probijmo njegove zidine”. **7:11** *Ili: “seol”. Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz “seol” u Rječniku.

12 Ali Ahaz je odgovorio: "Neću ga tražiti i neću iskušavati Jehovu!"

13 Tada je Izaija rekao: "Slušajte, molim vas, Davidovi potomci! Zar vam nije dosta to što iskušavate strpljivost ljudi, nego morate iskušavati još i Božju strpljivost?"^a **14** Zato će vam sam Jehova dati znak: Evo djevojka će zatrudnjeti i roditi će sina^b i dat će mu ime Emanuel*.^c **15** Jest će samo maslac i divlji med dok ne nauči kloniti se zla i činiti dobro. **16** Prije nego što dječak nauči kloniti se zla i činiti dobro, opustjet će zemlja dvojice kraljeva kojih se jako bojiš.^d **17** Jehova će učiniti da tebe, tvoj narod i obitelj tvog oca snađu teški dani kakvih nije bilo otkad se Efrajim odvojio od Jude^e - dovest će asirskog kralja da vas napadne.^f

18 U taj dan Jehova će zviždukom dozvati muhe iz dalekih nilskih prokopa u Egiptu i pčele iz Asirije. **19** Sve će one doći i spustiti se na kotline*, na klanice, na sve trnovite šikare i na sva pojilišta.

20 U taj dan Jehova će ti obrijati glavu, dlake na tijelu i bradu unajmljenom britvom koja dolazi s Rijeke* - asirskim kraljem.^g

21 U taj će dan čovjek sačuvati jednu mladu kravu iz krda i dvije ovce. **22** I dobivat će toliko mlijeka da će jesti maslac. Svi koji ostanu u zemlji neće imati za jelo ništa osim maslaca i divljeg meda.

23 U taj će dan na svakom mjestu na kojem je bilo 1000

7:14 *"Emanuel" znači "s nama je Bog".
7:19 *Ili: "vadije". Vidi izraz "vadi" u Rječniku. 7:20; 8:7 *Odnosno Eufrata.

7. POGL.

a 2Lje 36:15, 16

b Iza 9:6
Iv 1:14
1Ti 3:16c Mt 1:23
Lk 1:30-35d 2Kr 15:29
2Kr 16:8, 9
Iza 8:3, 4
Iza 17:1

e 1Kr 12:20

f 2Kr 18:13, 14
2Lje 28:19, 20
Iza 36:1

g 2Kr 16:7

2. stupac

8. POGL.

a Iza 30:8

b 2Kr 16:10

c Iza 8:18

d 2Kr 15:29
2Kr 16:8, 9
2Kr 17:6
Iza 7:16
Iza 17:1e 2Kr 17:16
Jr 17:13

f Iza 7:1

g 2Kr 17:5
2Kr 18:9

trsova vrijednih 1000 srebrnjaka rasti samo trnje i korov.

24 Čovjek će dolaziti onamo s lukom i strijelama jer će sva zemlja zarasti u trnje i korov.

25 Zbog straha od trnja i korova nitko neće ni prilaziti gorama koje su se nekad motikom čistile od korova. Ondje će pasti bikovi i tumarati ovce.*

8 Jehova mi je rekao: "Uzmi veliku ploču^a i napiši na njoj običnom pisaljkom: 'Maher-Šalal-Haš-Baz*'. **2** I neka mi to napismeno potvrde* vjerodostojni svjedoci, svećenik Urija^b i Zaharija, Jeberekijin sin."

3 Zatim sam spavao s prorocicom*, i ona je zatrudnjela i rodila sina.^c Tada mi je Jehova rekao: "Daj mu ime Maher-Šalal-Haš-Baz **4** jer prije nego dječak nauči dozivati oca i majku, bogatstvo Damaska i plijen Samarije bit će odneseni asirskom kralju."^d

5 Jehova mi je još rekao:

6 "Zbog toga što je ovaj narod odbacio vode Šiloha* koje lagano teku,^e a raduje se Resinu i Remalijinom sinu,^f

7 Jehova će navesti na njih moćne i obilne vode Rijeke* - asirskog kralja^g i svu njegovu slavu.

On će se izliti iz svih svojih korita
i prelići preko svih svojih obala

8 i silovito će proći kroz
Judinu zemlju.

8:1 *Moguće je da "Maher-Šalal-Haš-Baz" znači "Pohitaj na plijen, požuri u pljačku". 8:2 *Ili: "tome posvjedoće". 8:3 *Riječ je o Izaijinoj ženi. 8:6 *Šiloh je bio vodovodni kanal.

Poplaviti će je i prijeći preko nje. Doći će Judi do grla.^a Raširit će svoja krila preko cijele tvoje zemlje,

Emanuele*!^b

9 Činite im zlo, narodi, ali bit ćete satrti!

Poslušajte, svi koji dolazite iz dalekih krajeva zemlje!

Pripremite se za bitku, ali bit ćete satrti!^c

Pripremite se za bitku, ali bit ćete satrti!

10 Smislite što god hoćete, ali naum će vam propasti!

Recite što god želite, ali neće se ostvariti jer Bog je s nama*!^d

11 Jehova me uhvatio svojom snažnom rukom kako bi me upozorio da ne idem putem kojim ide ovaj narod te mi je rekao:

12 "Ne nazivajte urotom ono što ovaj narod naziva urotom!

Ne bojte se onoga čega se oni boje i nemojte strahovati od toga!

13 Jehova nad vojskama – on neka vam bude svet,^e njega se bojte, od njega strahujte."^f

14 On će biti kao svetište, ali bit će i kao stijena o koju će udariti i kao kamen o koji će se spotaknuti^g oba doma Izraelova. Bit će kao stupica i kao zamka za stanovnike Jeruzalema.

8. POGL.

a 2Lje 28:19, 20
Iza 7:17, 20
Iza 10:28-32

b Iza 7:14
Mt 1:23

c 2Lje 32:21

d Pnz 20:1
Ps 44:3

e Le 10:3
Le 22:32

f Pr 12:13
Mt 10:28

g Mt 21:42, 44
Lk 20:17, 18
Ri 9:31-33
1Ko 1:23
1Pe 2:7, 8

2. stupac

a Ps 33:20

b Pnz 31:16, 17
Mi 3:4

c He 2:13

d Iza 7:14, 16
Iza 8:3, 4

e Le 20:6
Pnz 18:10, 11
Ps 146:4
Pr 9:5, 10

f IZR 4:19

g Pnz 28:15, 48

9. POGL.

h 2Kr 15:29

15 Mnogi će se od njih spotaknuti, pasti i razbiti, upast će u zamku i uhvatiti se u nju.

16 Smotaj pismenu potvrdu, zapečati zakon* među mojim učenicima!

17 Čekat ću* Jehovu,^a koji je okrenuo svoje lice od Jakovljevih potomaka,^b i uzdat ću se u njega.

18 Ja i djeca koju mi je Jehova dao,^c mi smo u Izraelu znak^d i čudo od Jehove nad vojskama, koji prebiva na gori Si-
onu.

19 Ako vam kažu: "Obratite se onima koji prizivaju duhove ili gataocima koji šapću i mrmljaju", hoćete li to učiniti? Ne treba li se narod obraćati svom Bogu? Zar će mrtve pitati za žive?^e **20** Neka traže pomoć u zakonu i pisanom svjedočanstvu*!

Kad govore suprotno tim riječima, ne obasjava ih svjetlost.^f **21** Svi će ići zemljom izmučeni i gladni.^g Od gladi i gnjeva proklinjat će svog kralja i svog Boga, upirući pogled prema nebu. **22** Tada će gledati po zemlji i vidjeti samo patnju i tamu, tminu i nevolje, mrak u kojem se ne nazire svjetlost.

9 No tama neće biti kao onda kad je zemlja bila u nevolji, kao u prijašnjim vremenima kad su Zebulunova zemlja i Naf-talijeva zemlja bile ponižene.^h A kasnije će se Bog pobrinuti da se iskaže čast toj zemlji – tom putu koji vodi do mora, u jor-danskom kraju, neznabožackoj Galileji.

8:8 *"Emanuel" znači "s nama je Bog".
8:10 *"Bog je s nama" značenje je ime-na Emanuel. Vidi Iza 7:14; 8:8.

8:16 *Ili: "pouku". 8:17 *Ili: "Željno ću čekati". 8:20 *Ili: "pismenoj potvrdi".

- 2** Narod koji je živio u tami vidio je veliko svjetlo. Onima koji su živjeli u zemlji guste tame, zasjalo je svjetlo.^a
- 3** Umnožio si narod, dao si im razloga za veliku radost. Raduju se pred tobom kao što se ljudi raduju u vrijeme žetve, kao što se vesele oni koji dijele plijen.
- 4** Jer razbio si težak jaram koji su nosili i slomio štap koji ih je udario po leđima, palicu onoga koji ih je tjerao na rad, kao u dan propasti Midjana.^b
- 5** Svaku vojničku čizmu od koje tlo podrhtava i svaki ogrtač natopljen krvlju progutat će vatra.
- 6** Rodilo nam se dijete,^c dobili smo sina, kojem će biti povjerena vlast*.^d Ime će mu biti Mudri^e Savjetnik,^e Moćni Bog,^f Vječni Otac, Vladar^Δ Mira.
- 7** Njegova će se vlast proširiti posvuda i miru neće biti kraja^g na Davidovom prijestolju^h i u njegovom kraljevstvu. Ono će biti utemeljenoⁱ i utvrđeno na pravdiⁱ i pravednosti^k odsada pa u svu vječnost.

9:6 *Dosl.: "kojem će vlast biti na ramenu". ^eIli: "Divni; Izvanredni". ^ΔIli: "Knez".

9. POGL.

- a Mt 4:13-16
Lk 1:78, 79
Lk 2:30-32
Iv 1:9
Iv 8:12
- b Su 8:12, 28
Iza 10:26, 27
- c Lk 1:35
Lk 2:11
- d Ps 49:10
Ps 2:6
Za 6:13
Lk 22:29
Ot 19:16
- e Iza 11:2
Mt 7:28, 29
Mt 12:42
- f Ps 45:3
Iv 1:18
- g Ps 72:1, 7
Da 2:44
- h Lk 1:32, 33
- i 2Sa 7:16, 17
Ot 11:15
- j Iza 42:1
Mt 12:18
- k Ps 45:6
Iza 32:1
Jr 23:5
He 1:8

2. stupac

- a 2Kr 17:6
- b Am 5:11
- c 2Lje 28:18
- d Pnz 31:17
- e Iza 5:25
Iza 10:4
- f 2Kr 17:13, 14
Ho 7:10
Am 4:6
Am 5:6
- g 2Kr 17:6
Ho 10:15
- h Pnz 13:1-3

To će u svojoj revnosti učiniti Jehova nad vojskama.

- 8** Jehova je poslao objavu protiv Jakova i ona će se ispuniti na Izraelu.^a
- 9** Za nju će saznati sav narod – Efrajim i stanovnici Samarije – koji oholo i drsko govori:
- 10** "Opeke su pale, ali zidat ćemo klesanim kamenom.^b Divlje su smokve posječene, ali zamijenit ćemo ih cedrovima."
- 11** Jehova će poslati na Resina njegove* protivnike i potaknut će njegove neprijatelje da krenu u napad,
- 12** Siriju s istoka i Filistejce sa zapada,^c i oni će otvoriti usta i proždrijeti Izraela.^d Zbog svega što se dogodilo Bog se nije pre-stao gnjeviti, njegova je ruka još uvijek podignuta.^e
- 13** Narod se nije vratio onome koji ga kažnjava, nije tražio Jehovu nad vojskama.^f
- 14** Jehova će u jednom danu Izraelu odsjeći glavu i rep, granu i rogoz*.^g
- 15** Star i ugledan čovjek – to je glava, a prorok koji naučava laži – to je rep.^h
- 16** Oni koji vode ovaj narod navode ga na krivi put, a narod koji ih slijedi smeten je.

9:11 *Ili: "Efrajimize". 9:14 *Moguće i: "palminu granu i trsku".

17 Zato se Jehova neće radovati njihovim mladićima i neće se smilovati njihovoj siročadi* ni njihovim udovicama jer svi su otpadnici i zlo-tvori^a i svi govore bezumlje. Zbog svega toga nije se prestao gnjeviti, njegova je ruka još uvijek podignuta.^b

18 Jer zlo se rasplamsalo poput vatre, proždire trnje i korov. Zapalit će šumsku šikaru i oblaci dima podizat će se uvis.

19 Od gnjeva Jehove nad vojskama zemlja se zapalila i narod će progutati vatra. Nitko se neće smilovati ni svom bratu.

20 Jedan će zdesna rezati meso, no ostat će gladan. Drugi će slijeva jesti meso, no neće se nasititi. Svaki će proždirati meso s vlastite ruke,

21 Manaše će proždirati Efrajima i Efrajim Manašea, a zajedno će biti protiv Jude.^c Zbog svega toga Bog se nije prestao gnjeviti, njegova je ruka još uvijek podignuta.^d

10 Teško onima koji donose nepravedne propise,^e koji stalno pišu uredbe kojima tlače narod,

9:17 *Ili: "djeci bez oca".

9. POGL.
a Pnz 4:25, 26

b Iza 5:25

c 2Lje 28:6

d Iza 5:25

10. POGL.

e Le 19:15
Pnz 1:16, 17

2. stupac

a Am 2:7, 8

b Pnz 27:19
Jk 1:27

c Ho 9:7

d Pnz 28:49, 50

e Ho 5:13

f Iza 5:25
Iza 9:12

g Pos 10:9, 11

h 2Kr 17:3
Iza 8:3, 4
Iza 10:24

i 2Kr 17:6

j Pnz 28:45, 63
2Kr 17:22, 23

2 kako bi uboge lišili njihovih prava* i nevoljnicima iz mog naroda uskratili pravdu,^a kako bi oplijenili udovice i opljačkali siročad!^b

3 Što ćete učiniti kad budete pozvani na odgovornost*,^c kad propast dođe izdaleka?^d Kome ćete pobjeći da vam pomogne,^e gdje ćete ostaviti svoje bogatstvo?^f

4 Ne preostaje vam ništa drugo nego da se pognete među zatočenicima ili da padnete među pobijelima. Zbog svega što se dogodilo Bog se nije prestao gnjeviti, njegova je ruka još uvijek podignuta.^f

5 "Evo ide Asirac,^g prut kojim ću pokazati svoj gnjev.^h Palica u njegovoj ruci izvršit će moju kaznu.

6 Poslat ću ga da napadne otpadnički narod,ⁱ narod koji me razgnjevio. Zapovjedit ću mu da odnese velik plijen i da ga potpuno opljačka te da ga izgazi kao blato na ulicama.^j

7 No on to neće htjeti, imat će drugačije namjere. U njegovom je srcu želja da zatire, da istrijebi mnoge narode.

10:2 *Ili: "onemogućili ubogima da traže pravdu na sudu". #Ili: "djecu bez oca". 10:3 *Ili: "kad budete kažnjeni". #Ili: "svoju slavu".

- 8** Jer on govori:
 'Nisu li svi moji upravitelji
 zapravo kraljevi?'^a
- 9** Nije li Kalno^b kao
 Karkemiš?^c
 Nije li Hamat^d kao Arpad?^e
 Nije li Samarija^f kao
 Damask?^g
- 10** Ja sam osvojio kraljevstva
 u kojima su se štovali
 bezvrijedni bogovi,
 u kojima je bilo više rezba-
 renih kipova nego što ih
 ima u Jeruzalemu i Sa-
 mariji!^h
- 11** Neću li Jeruzalemu i njego-
 vim idolima učiniti
 isto što sam učinio Samariji
 i njenim bezvrijednim
 bogovima?ⁱ
- 12** Kad Jehova dovrši sve
 svoje djelo na gori Sionu i
 u Jeruzalemu, kaznit će asir-
 skog kralja zbog njegove drs-
 kosti, oholosti i uobraženosti.^j
- 13** Jer taj kralj kaže:
 'Evo što ću učiniti svojom
 moćnom rukom
 i svojom mudročću, jer sam
 mudar.
 Uklonit ću granice naro-
 dima^k
 i opljačkat ću njihova
 blaga,^l
 pokorit ću stanovnike
 kao junak.^m
- 14** Kao što čovjek pruža ruku
 da dohvati gnijezdo,
 tako ću ja zgrabiti bogat-
 stva narodā.
 Kao što se kupe ostavljena
 jaja,
 tako ću ja pokupiti sve
 na zemlji.
 Nitko neće zamahnuti krili-
 ma niti otvoriti usta niti
 zapijukati."ⁿ

10. POGL.

a 2Kr 18:19, 24

b Am 6:2

c 2Lje 35:20

d 2Kr 17:24

e 2Kr 19:11, 13

f 2Kr 17:5
2Kr 18:9, 10

g 2Kr 16:8, 9

h 2Kr 19:17, 18

i 2Kr 18:33, 34
2Lje 32:16, 19j 2Kr 18:19
2Kr 18:28, 35k 2Kr 15:29
2Kr 17:6
2Kr 18:11
1Lje 5:26l 2Kr 16:8
2Kr 18:16

m 2Kr 18:19, 25

2. stupac

a Iza 10:5

b 2Lje 32:21

c Iza 30:30, 31

d Ps 84:11

e Iza 9:5
Iza 30:27
Iza 31:8, 9
Na 1:6

f Iza 37:36

g 2Lje 28:20, 21
Ho 5:13
Ho 14:3h Iza 65:9
Ho 1:10, 11**15** Zar će se sjekira
 uzdizati nad onim koji
 njome siječe?
Zar će se pila uzdizati nad
 onim koji njome pili?Može li prut^a mahati onim
 koji ga podižeili štap podizati onoga koji
 ga drži?**16** Zato će Gospodin, Jehova
 nad vojskama,
 na njegove* snažne junake
 poslati bolest koja će ih
 satrti,^b
a njegovu će slavu spaliti
 vatrom.^c**17** Svjetlost^d Izraelova bit će
 kao vatra,^e
njegov sveti Bog bit će kao
 plamen.On će se rasplamsati te će
 u jednom danu progutati
 Asirčev korov i trnje.**18** Sasvim će uništiti krasotu
 njegove šume i voćnjaka
 – oni će postati kao bole-
 snik koji kopni.^f
19 A stabala koja ostanu od
 njegove šume
 bit će tako malo da će ih
 i dijete moći popisati.
20 U taj dan preostali Izraelci
 i preživjeli Jakovljevi
 potomci
neće se više oslanjati na
 onoga koji ih je napao,^g
nego će se oslanjati na
 Jehovu,
svetog Izraelovog Boga,
 i bit će mu vjerni.
21 Samo će se ostatak vratiti,
 preostali Jakovljevi potom-
 ci vratit će se Moćnom
 Bogu.^h
10:16 * Misli se na Asirca, koji se spomi-
 nje u 5. i 24. retku.

IZAIJA 10:22–11:4

22 Iako tvog naroda, Izraele, ima kao morskog pijeska, samo će ih se mali broj* vratiti.^a

Tvom je narodu određeno istrebljenje,^b snaći će ga pravedna kazna.^c

23 Uništenje koje je odredio Svevišnji Gospodin, Jehova nad vojskama, izvršit će se po cijeloj zemlji.^d

24 Zato ovako kaže Svevišnji Gospodin, Jehova nad vojskama: "Narode moj koji prebivaš na Sionu, ne boj se Asirca, koji te tukao prutom^e i podizao na tebe svoj štap, onako kako je i Egipat činio.^f **25** Jer još malo i doći će kraj mom gnjevu. Zatrt ću Asirce u svojoj srdžbi.^g **26** Jehova nad vojskama zamahnut će na njih bičem,^h kao kad je kod Orebove stijene porazio Midjance.ⁱ I podignut će svoj štap nad morem, podignut će ga onako kako je to učinio kad se borio protiv Egipta.^j

27 U taj dan s tvojih će leđa spasti Asirčevo breme^k i njegov jaram s tvog vrata^l i jaram će se slomiti^m zbog ulja."

28 On dolazi napasti Ajat,ⁿ prolazi kroz Migron, u Mikmašu^o ostavlja svoje stvari.

29 Prelazi gaz, u Gebi^p provodi noć. Rama drhti, Šaulova Gibeal^q bježi.^s

30 Viči iz svega glasa, kćeri galimska!

Čuvaj se, Lajša!

I ti, nevoljni Anatote!^t

10:22 *Ili: "samo će se ostatak".

10. POGL.

a Iza 1:9
b Iza 28:22
c Ri 9:27, 28
d Pnz 28:45, 63
e 2Kr 18:13
f Iza 10:5
g Izi 14:3, 9
h 2Kr 19:35
i 2Lje 32:21
j Iza 30:32
k Na 3:7
l Su 7:25
m Su 8:21
n Ps 83:11
o Izi 14:21, 27
p Iza 9:4
q Na 1:13
r Iza 14:25
s 2Kr 19:35
t Iza 37:35, 36
u Js 7:2
v 1Sa 13:2
w 1Sa 14:31
x Ps 21:8, 17
y 2Lje 16:6
z Su 20:13
aa Ho 5:8
ab J 21:8, 18
ac Jr 1:1

2. stupac

a 1Sa 22:18, 19
b 2Lje 32:21
c Iza 37:36

11. POGL.

c Ps 132:11
d Iza 53:2
e Ot 5:5
f Ot 22:16
g Ru 4:17
h 1Sa 17:58
i Mt 1:1, 6
j Lk 3:23, 32
k Dj 13:22, 23
l Ri 15:12
m Jr 23:5
n Jr 33:15
o Za 3:8
p Za 6:12
q f Iza 42:1
r Iv 1:32
s Dj 10:38
t g Lk 2:52
u h Iza 9:6
v i He 5:7
w j Iv 7:24
x Iv 8:16
y k Ps 2:9
z Ps 110:2
aa Ot 19:11, 15

31 Madmena bježi. Stanovnici Gebima traže utočište.

32 Još danas zaustavit će se u Nobu.^a

Rukom prijeti gori kćeri sionske, brdu na kojem leži Jeruzalem.

33 Gle, Gospodin, Jehova nad vojskama, silovito kreše grane.^b Sijeku se najviša stabla, obaraju se oni koji su uzvišeni.

34 Sjekiro^m siječe šumsku šikaru.

Libanonska stabla past će pred onim tko je moćan.

11 Mladica^c će izbiti iz Jišajeveg panja,^d izdanak^e iz njegovog korijena donosit će plod.

2 Na njemu će počivati Jehovin duh,^f duh mudrosti^g i razboritosti,

duh savjeta i snage,^h duh znanja i straha od Jehove.

3 Strahopoštovanje prema Jehovi ispunjavat će ga radošću.ⁱ

Neće suditi po onome što vidi

nići će ukoravati po onome što čuje.^j

4 Pošteno će suditi siromasima, pravedno će ukoravati ljude braneći krotke na zemlji*. Prutom svojih usta udarit će zemlju,^k

10:34 *Ili: "Željeznom alatkom". 11:4 *Moguće i: "ukoravati krotke na zemlji za njihovo dobro".

dahom svojih usta pogubit
će zle.^a

5 Pravednost će mu biti pojas
oko struka,
a bokove će opasati vjer-
nošću.^b

6 Vuk će boraviti* s janjetom,^c
leopard će ležati s jaretom,
a tele, lav i uhranjena živo-
tinja bit će zajedno^d.
Malen dječak vodit će ih.

7 Krava i medvjedica zajedno
će jesti,
a njihova će mladunčad
skupa ležati.

Lav će jesti slamu kao bik.^e

8 Dojenče će se igrati nad
kobrinom rupom,
a dijete koje je tek prestalo
sisati stavljat će ruku na
rupu zmije otrovnice.

9 Nigdje na mojoj svetoj gori^f
više nitko neće činiti zlo niti
će ikome činiti išta našao^g
jer zemlja će biti puna zna-
nja o Jehovi
kao što je more puno vode.^h

10 U taj će dan Jišajev korijenⁱ
ustati kao zborni znak*
narodima.^j

Njemu će se narodi obraćati
za savjet^k

i njegovo će prebivalište biti
veličanstveno.

11 U taj će dan Jehova po
drugi put pružiti ruku da pre-
ostale iz svog naroda skupi iz
Asirije,^l iz Egipta,^m iz Patrosa,ⁿ
iz Kuša,^o iz Elama,^p iz Šinara*,
iz Hamata i s morskih otoka.^r

12 Podignut će znak* da ga vi-
de narodi i sabrat će rasijane Iz-

11:6 *Ili: "povremeno boraviti". #Mo-
guće i: "tele i lav zajedno će pasti".
11:10 *Ili: "zastava". #Ili: "Narodi će
ga tražiti". **11:11** *Odnosno Babilonije.
11:12 *Ili: "zastavu".

11. POGL.

a 2So 2:8
b Ot 3:14
c Iza 65:25
d Eze 34:25
e Ho 2:18
f Iza 51:3
Iza 56:7
Iza 65:25
g Iza 2:4
Iza 35:9
Iza 60:18
Mi 4:4
h Ps 22:27
Hb 2:14
i Ri 15:12
Ot 22:16
j Ps 49:10
Iza 49:22
Iza 62:10
k Dj 11:18
Dj 28:28
l Iza 11:16
m Iza 27:13
Jr 44:28
Mi 7:12
n Jr 44:15
o Sf 3:10
p Da 8:2
r Iza 66:19

2. stupac

a Ezr 1:2, 3
Iza 49:22
Iza 62:10
b Ps 147:2
Iza 66:20
c 2Lju 30:1, 10
Jr 31:6
d Jr 3:18
Eze 37:16, 19
Ho 1:11
e Am 9:11, 12
Ob 18
f Iza 25:10
g Jr 49:2
h Izl 14:22
i Pos 15:18
j Iza 19:23
Iza 27:13
Iza 35:8
Iza 40:3
Iza 57:14
Jr 31:21
k Ezr 1:2, 3

12. POGL.

l Pnz 30:3
Ps 30:5
Ps 85:1
Ps 126:1
Iza 40:2
Iza 66:13
m Iza 45:17
n Iza 26:4

raelce^a te će s četiri kraja zem-
lje skupiti raspršene Judejce.^b

13 Nestat će Efrajimove ljubo-
more,^c

Judini neprijatelji bit će
istrijebljeni.

Efrajim neće biti ljubomo-
ran na Judu,

a Juda neće biti neprijatelj
Efrajimu.^d

14 Obrušit će se na obronke
Filistejaca na zapadu,
zajedno će plijeniti narode
na Istoku.

Pokorit će Edomce^e
i Moapce,^f

a Amonci će im biti
podanici.^g

15 Jehova će razdijeliti* zaljev
egipatskog mora^h
i zamahnuti rukom prema
Rijeciⁱ.

Žarom svog daha isušit će
njenih^a sedam nabujalih
rukavaca
i učiniti da ih ljudi prelaze
u sandalama.

16 A za preostale iz njegovog
naroda bit će načinjena
cesta^j koja će voditi iz
Asirije,^k

kao što je bila načinjena
za Izraelce kad su izišli
iz Egipta.

12 U taj ćeš dan reći:

"Hvala ti, Jehova,
jer iako si se razgnjevio
na mene,

tvoj se gnjev utišao i ti si me
utješio.^l

2 Bog je moje spasenje.^m

Uzdat ću se u njega i neću
se bojatiⁿ

11:15 *Moguće i: "isušiti". #Odnosno
Eufratu. ^aMoguće i: "podijelit će je na".

jer Jah* Jehova moja je snaga i moja sila, on je moje spasenje.^a

3 Radosno ćete grabiti vodu na izvorima spasenja.^b

4 U taj ćete dan reći: "Zahvaljujte Jehovi, prizivajte njegovo ime, objavljujte među narodima njegova djela!^c Razglašujte da je njegovo ime uzvišeno!^d

5 Pjesmom hvalite Jehovu*^e jer učinio je veličanstvena djela.^f

Neka se to objavi po cijeloj zemlji.

6 Kličite i usklikujte od radosti, stanovnici Siona, jer velik je sveti Izraelov Bog koji je među vama!"

13 Ovo je objava protiv Babilona^g koju je Amosov sin Izaija^h dobio u viđenju:

2 "Na goletnom brdu podignite zborni znak*.ⁱ Dozivajte ih, mašite rukom, neka uđu na vrata dostojanstvenikâ.

3 Dao sam zapovijed onima koje sam izabrao*.^j Pozvao sam svoje ratnike da preko njih iskalim svoj gnjev i oni se raduju ispunjeni ponosom.

4 Slušajte! Čuje se žamor mnoštva na gorama, graja mnogobrojnog naroda. Slušajte! Čuje se vika kraljevstava, sakupljenih naroda.^k

12:2 *"Jah" je skraćeni oblik imena "Jehova". **12:5** *Ili: "Svirajte hvale Jehovi". **13:2** *Ili: "zastavu". **13:3** *Dosl.: "posvetio".

12. Pogl.

a Ps 118:14
Ho 1:7

b Iza 49:10

c 1Lje 16:8
Ps 105:1, 2

d Izl 15:2

e Ps 149:3

f Ps 98:1

13. Pogl.

g Jr 25:12
Jr 50:1–3
Ot 18:2

h Iza 1:1

i Jr 51:12
Jr 51:27, 28

j Iza 45:1

k Da 5:28

2. stupac

a Jr 50:15

b Jr 50:9
Jr 51:28

c Jr 51:11

d Iza 13:18
Jr 50:13

e Jr 50:43

f Da 5:6

g Jr 50:23, 29

h Job 9:9
Job 38:31
Am 5:8

i Ps 137:8
Jr 51:37
Ot 18:2

j Jr 50:29
Da 5:22, 23

k Jr 50:30
Jr 51:3, 4

Jehova nad vojskama okuplja vojsku za rat.^a

5 Iz daleke zemlje,^b s kraja nebesa, dolaze Jehova i oružje njegovog gnjeva da poharaju svu zemlju.^c

6 Gorko plačite jer blizu je Jehovin dan! Dolazi kao opustošenje od Svemogućega.^d

7 Zato će svima klonuti ruke, svakom čovjeku srce će se rastopiti od straha.^e

8 Ljude obuzima silan strah.^f Hvataju ih grčevi i previjaju se od bolova poput žene koja ima trudove.

Prestravljeno gledaju jedan drugoga, lica im gore od tjeskobe.

9 Dolazi Jehovin dan, nemilosrdan, pun gnjeva i žestoke srdžbe, da zemlju pretvori u grozan prizor^g

i istrijebi iz nje grešnike.

10 Zvijezde i zvijezda*^h na nebu neće sjati, sunce će biti tamno kad izađe,

a mjesec više neće svijetliti.

11 One koji žive na zemlji pozvat ću na odgovornost za njihovu zločuⁱ i zle za njihov prijestup. Zatr ću ponos oholih i ponizit ću bahatost nasilnika.^j

12 Smrtnog čovjeka bit će teže naći nego suho zlato,^k

13:10 *Dosl.: "i Kesili". Moguće je da je riječ o Orionu i okolnim zvijezdima.

ljude će se naći teže nego
zlatu iz Ofira.^a

- 13** Zato ću potresti nebo.
Zemlja će se zatresti i po-
maknuti sa svog mjesta^b
od bijesa Jehove nad voj-
skama u dan njegove
žestoke srdžbe.
- 14** Kao gazela koju love i
kao stado koje nema tko
skupiti,
svatko će se vratiti svom
narodu,
svatko će pobjeći u svoju
zemlju.^c
- 15** Tko god bude pronađen,
bit će proboden
i tko god bude uhvaćen,
bit će ubijen mačem.^d
- 16** Djeca će im pred očima biti
smrskana.^e
Kuće će im biti opljačkane,
a njihove žene bit će
silovane.
- 17** Evo šaljem na njih Medijce,^f
koji ne mare za srebro
i ne raduju se zlatu.
- 18** Svojim lukovima* pobit će
mladiće.^g
Neće se smilovati plodu
utrobe
niti će se sažaliti na djecu.
- 19** Babilon, najslavnije među
kraljevstvima,^h
ljepota i ponos Kaldejaca,ⁱ
bit će kao Sodoma i Gomora
kad ih je Bog uništio.^j
- 20** Nikad više neće biti nastan-
jen.
Nitko od ljudi iz budućih na-
raštaja neće ondje živjeti.^k
Arapin neće ondje razapi-
njati svoj šator

13:18 *Ili: "strijelama".

13. POGL.

- a 1Kr 10:11
b Jr 51:29
c Jr 50:16
d Jr 51:3, 4
e Ps 137:8, 9
f Iza 21:2
Jr 50:9
Jr 51:11
Da 5:30, 31
g Jr 50:14
h Iza 47:5
Da 4:30
i Iza 47:1
j Pos 19:24, 25
Jr 50:40
k Jr 50:3, 13
Jr 51:29, 37
Ot 18:21

2. stupac

- a Ot 18:2
b Jr 51:33

14. POGL.

- c Le 26:42
d Za 1:17
e Pnz 30:1-3
Iza 66:20
Jr 24:6
Eze 36:24
f Iza 56:6, 7
Iza 60:3
Za 8:22, 23
g Iza 61:5
Za 2:8, 9
h Ezr 3:1
Ezr 9:8
Jr 30:10
i Jr 50:23
j Ps 125:3
k 2Lje 36:17
Jr 50:17

- l Hb 1:6
Za 1:15

niti će pastiri onamo do-
voditi na počinak svoja
stada.

- 21** U njemu će počivati pustinj-
ske životinje,
kuće njegovih nekadašnjih
stanovnika nastanit će
sovuljage.
Ondje će prebivati nojevi,^a
divlje koze* ondje će ska-
kutati.
- 22** Životinje će zavijati u njego-
vim kulama,
a šakali u njegovim raskoš-
nim palačama.
Blžiži mu se vrijeme suda,
dani su mu odbrojeni."^b

14 Jehova će se smilovati
Jakovu^c i opet će izabra-
ti Izraela.^d Dat će im da ži-
ve* u svojoj zemlji,^e a došljaci
će im se pridružiti, priključit
će se Jakovljevim potomcima.^f
2 Narodi će povesti Izraelce i
vratiti ih u njihovu zemlju, a Iz-
raelci će ih uzeti sebi za sluge
i sluškinje^g u Jehovinoj zemlji.
Porobit će one koji su njih po-
robili i vladat će nad onima koji
su ih tjerali na rad.

3 U dan kad te Jehova oslo-
bodi boli, nemira i teškog rop-
stva koje te pritišće^h **4** rugat
ćeš se babilonskom kralju i go-
voriti:

"Nema više onoga koji je
druge tjerao na rad,
nema više tlačenja!ⁱ

- 5** Jehova je slomio prut zlih,
vladarsku palicu,^j
6 onoga koji je u bijesu nepre-
stano udarao narode,^k
koji je gnjevno pokoravao
narode progoneći ih
nemilice.^l

13:21 *Moguće i: "demoni jarcjeg lika".
14:1 *Ili: "počivaju".

- 7** Cijela je zemlja odahnula, nitko je ne uznemirava. Ljudi kliču od radosti.^a
- 8** Zbog tebe se raduju čak i stabla borovice i libanonski cedrovi. Govore: 'Otkako si pao, drvosječe nas više ne sijeku.'
- 9** Zbog tebe se čak i grob* uznemirio, očekujući da siđeš u njega. Zbog tebe je probudio nemoćne mrtvace, sve zemaljske vođe koji su tlačili narod. Sve kraljeve narodā dignuo je s njihovih prijestolja.
- 10** Svi oni progovaraju i govore ti: 'Zar si i ti postao nemoćan poput nas? Zar si postao isti kao mi?'
- 11** U grob* je svaljen tvoj ponos, zvuk tvojih psaltira.^b Crvi su prostrti ispod tebe kao ležaj, crvi su ti pokrivač.'
- 12** Kako si samo pao s neba, ti koji svijetliš, sine zorin! Kako li si oboren na zemlju, ti koji si pokoravao narode!^c
- 13** Govorio si u sebi: 'Uzdignut ću se do nebesa.'^d Iznad Božjih zvijezda podignut ću svoje prijestolje^e i sjest ću na zbornu goru na krajnjem sjeveru.^f
- 14** Uzdignut ću se iznad vrhova oblaka.

14:9, 11, 15 *Ili: "šeol". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku.

14. POGL.

a Ps 126:2
Iza 49:13
Jr 51:48
Ot 18:20

b Ot 18:22

c 2Lje 36:17
Jr 51:7
Eze 29:19
Da 5:18, 19

d Iza 47:7
Da 4:30

e Da 5:22, 23

f Ps 48:1, 2

2. stupac

a Jr 51:25

b 2Kr 25:21
Iza 64:10

c 2Kr 24:12, 14
2Kr 25:11

d Iza 43:14
Jr 50:25
Jr 51:56

Izjednačit ću se sa Svevišnjim.'

- 15** Ali bit ćeš svaljen u grob*, na samo dno grobne jame.
- 16** Oni koji te spaze u čudu će te promatrati i razmišljati o tebi, govoreći: 'Zar je to čovjek koji je tresao zemlju, koji je drmao kraljevstva,^a koji je zemlju pretvarao u pustinju i razarao gradove,^b koji svoje zatočenike nije puštao kući?'^c
- 18** Kraljevi drugih naroda svi su odreda časno pokopani, svaki leži u svojoj grobnici.
- 19** A ti ni groba nemaš, odbačen si kao nepoželjna mladica. Pokriven si pobijenima koji su probodeni mačem, onima koje se baca na kamenje u jami. Ti si kao zgaženo truplo.
- 20** Nećeš im se pridružiti u grobu jer si upropastio svoju zemlju, pobio si svoj narod. Potomcima zlikovaca više se nikad neće spominjati imena.
- 21** Pripremite panj na kojem će njegovi sinovi biti pogubljeni zbog prijestupa svojih predaka da se ne osile i ne osvoje zemlju i da ne sagrađe mnoštvo gradova diljem svijeta.'
- 22** "Napast ću ih",^d kaže Jehova nad vojskama.

“Zatrt ću Babilonu ime i ostatak, potomstvo i lozu”,^a kaže Jehova.

23 “Dat ću ga dikobrazima i pretvoriti u močvare, pomest ću ga metlom uništenja”,^b kaže Jehova nad vojskama.

24 Jehova nad vojskama zakleo se:

“Kako sam naumio, tako će se dogoditi, i kako sam odlučio, tako će se zbiti.

25 Skršit ću Asirca u svojoj zemlji

i zgaziti ga na svojim gorama.^c

Njegov jaram više neće pritiskati moj narod i njegovo breme više neće biti na njihovim leđima.”^d

26 Bog je odlučio kazniti cijelu zemlju,

podignuo je ruku da udari sve narode.

27 Jehova nad vojskama ima naum

– tko ga može osujetiti?^e
Njegova je ruka podignuta
– tko je može zaustaviti?^f

28 One godine kad je umro kralj Ahaz^g došla je ova objava:

29 “Filistejo, neka se nitko u tebi ne raduje što je slomljena palica onoga koji te udarao! Jer iz zmijske loze^h izaći će otrovnica,ⁱ njen potomak bit će hitra ljutica.

30 Prvorodenci ubogih* nahranit će se i siromasi će mirno počivati,

14:30 *Ili: “bespomoćnih; neznatnih”.

14. POGL.

a Jr 51:62

b Iza 13:1, 21
Jr 50:35, 39
Ot 18:2

c 2Lje 32:21, 22
Iza 30:31
Iza 31:8
Iza 37:36, 37

d Iza 10:24

e Ps 33:11
Izr 19:21
Izr 21:30
Iza 46:11

f 2Lje 20:5, 6
Iza 43:13

g 2Kr 16:20
2Lje 28:27

h 2Lje 26:3, 6

i 2Kr 18:1, 8

2. stupac

a Jr 47:1
Eze 25:16
Jl 3:4
Am 1:6-8
Sf 2:4
Za 9:5

b Ps 48:1-3
Ps 87:1, 2
Ps 132:13, 14

15. POGL.

c Jr 9:25, 26
Eze 25:11

d Br 21:28
Pnz 2:9

e 2Kr 3:24, 25
Jr 48:31

f Jr 48:18

g Jr 48:1

h Br 21:30
Js 13:15-17

i Pnz 14:1

j Jr 48:36, 37

k Jr 48:38

l Br 32:37
Iza 16:9

m Su 11:20

no tvoje ću obitelji pomoriti gladu,

a oni koji preostanu bit će pobijeni.^a

31 Plačite gorko, vrata! Jadjikuj, grade!

Svi će Filistejci ustuknuti od straha

jer sa sjevera dolazi dim i nitko ne zaostaje u neprijateljskim četama.”

32 Što treba odgovoriti glasnici naroda?

Da je Jehova položio temelj Sionu^b

i da će nevoljnici iz njegovog naroda u njemu naći utočište.

15 Ovo je objava protiv Moaba:^c

Ar-Moab^d je ušutkan jer je preko noći opustošen. Kir-Moab^e je ušutkan jer je preko noći opustošen.

2 Narod odlazi u hram i u Dibon,^f

ide na uzvišice da ondje plače.

Moab gorko plače nad Nebom^g i nad Medebom.^h

Sve su glave u njemu obrijane,ⁱ svaka je brada odrezana.^j

3 Ljudi hodaju njegovim ulicama odjeveni u kostrijet. Svi gorko plaču na trgovima i na krovovima, silaze ridajući.^k

4 Hešbon i Eleale^l jadjikuju. Njihov se glas čuje sve do Jahasa.^m Zato viču naoružani Moapci.

Narod se trese od straha.

5 Moje srce jadjikuje nad Moabom.

Moapci bježe sve do Soara^a
i Eglat-Šelišije.^b
Plaču dok se uspinju na
Luhit.

Jadikuju zbog propasti
dok idu u Horonajim.^c

6 Nimrimske vode pretvorile
su se u pustinju.

Usahnula je zelena trava,
nestalo je trave, nema
zelenila.

7 Zato ono što je ostalo od
njihovih dobara i njihovog
bogatstva

nose preko doline* u kojoj
rastu topole.

8 Jauk se razliježe po moap-
skom kraju.^d

Gorki plač čuje se do
Eglajima,
gorki plač čuje se do Beer-
-Elima.

9 Dimonske su vode pune
krvi.

A još ću jednu nevolju
poslati na Dimon:
lavovi će napadati Moapce
koji budu bježali
i one koji ostanu u zemlji.^e

16 Pošaljite ovna vladaru
zemlje,

pošaljite ga iz Sele preko
pustinje
do gore kćeri sionske.

2 Poput ptice otjerane iz svog
gnijezda,^f

takve će biti Moapke na
arnonskim gazovima.^g

3 “Daj savjet, provedi odluku!
Razastru svoju sjenu u pod-
ne, neka bude crna kao
noć.

Sakrij rasijane, nemoj izdati
one koji bježe!

15. POGŁ.

a Pos 13:10

b Jr 48:34

c Jr 48:3, 5

d Jr 48:20

e 2Kr 17:25, 26

16. POGŁ.

f Jr 48:19

g Br 21:13

2. stupac

a Jr 48:8, 42

b 2Sa 7:16, 17

c Ps 45:6
Ps 72:1, 2
Iza 9:6, 7
Iza 32:1
Jr 23:5

d Jr 48:26, 29
Sf 2:9, 10

e Am 2:1

f Iza 15:2
Jr 48:20

g 2Kr 3:24, 25

h Js 13:15, 17

i Br 32:37, 38
Js 13:15, 19

j Js 13:24, 25
Jr 48:32

4 Neka oni koji su rasijani
borave kod tebe, Moabe!
Budi im skrovište od onoga
koji pustoši!^a

Tlačitelju će doći kraj,
pustošenje će prestati,
oni koji gaze druge bit će
izbrisani s lica zemlje.

5 Tada će na prijestolje sjesti
kralj iz Davidove loze.

On će biti vjeran i njegova
će vlast biti postojana
i temeljit će se na vjernoj
ljubavi.^b

Pravedno će suditi i bez
odlaganja će činiti ono
što je ispravno.”^c

6 Čuli smo za Moabov ponos,
veliki ponos,^d

za njegovu oholost, njegov
ponos i njegov bijes.^e

Ali njegove prazne riječi
neće se ostvariti.

7 Stoga će Moab gorko pla-
kati zbog svoje nevolje,
svi u Moabu gorko će
plakati.^f

Oni koji su poraženi jadi-
kovat će za groždicama
iz Kir-Hareseta.^g

8 Posušili su se hešbonski^h
vinogradi,

a i sibmanskaⁱ loza.

Vladari narod^h zgazili su
njene jarkocrvene grane*,
koje su se pružale sve do
Jazeraⁱ

i protezale se čak u pusti-
nju.

Njene su se mladice raz-
rasle i sezale su sve
do mora.

9 Zato ću plakati nad sib-
manskom lozom kao što
plačem nad Jazerom.

16:8 *Ili: “njene grane pune crvenog
grožđa”.

15:7 *Ili: “vadija”. Vidi izraz “vadi” u
Rječniku.

Zalijevat ću vas svojim suzama, Hešbone i Elealo,^a jer utihnulo je vaše klicanje zbog berbe i žetve*.

10 Nestalo je radosti i veselja iz voćnjaka, nema radosnog pjevanja ni klicanja u vinogradima.^b Nitko ne gazi grožđe u tjesku.

Stao sam na kraj klicanju.^c

11 Zato duboko u sebi drhtim zbog Moaba,^d treperim poput žica na harfi, moja nutrina drhti zbog Kir-Hareseta.^e

12 Moab može do iznemoglosti ići na uzvišice i odlaziti u svoja svetišta kako bi se ondje molio, ali ništa mu neće koristiti.^f

13 To je Jehova dosad rekao o Moabu. **14** A sada Jehova kaže ovako: "Za tri godine, ni dana kasnije*", slavni Moab bit će osramoćen. Naći će se u potpunom rasulu, a oni koji preostanu bit će malobrojni i nejakii."^g

17 Ovo je objava protiv Damaska:^h

"Damask više neće biti grad, pretvorit će se u gomilu ruševina.ⁱ

2 Aroerski^j gradovi bit će napušteni.

Postat će mjesta na kojima će stada mirno ležati i nitko ih neće plašiti.

16:9 *Moguće i: "jer se začuo bojni poklik za vrijeme vaše berbe i vaše žetve". **16:14** *Ili: "tri godine, godine kojima su dani pažljivo izbrojeni kao da ih broji namjani radnik".

16. POGL.

a Iza 15:4
Jr 48:34

b Jr 48:33

c Sf 2:9

d Iza 15:5
Jr 48:36

e Iza 15:1

f Jr 48:7, 35

g Iza 25:10
Jr 48:46, 47
Sf 2:9

17. POGL.

h Jr 49:23
Za 9:1

i 2Kr 16:8, 9
Iza 8:4
Am 1:5

j Br 32:34
Jš 13:15, 16
2Kr 10:32, 33

2. stupac

a 2Kr 17:6
Iza 7:8
Iza 28:1, 2
Ho 5:14

b 2Kr 16:8, 9

c Jš 15:8, 12
Jš 18:11, 16

d Pnz 4:27
Pnz 24:20

e 2Lje 31:1

f Ho 8:6, 11

g Ho 10:14
Am 3:11

h Ps 50:22
Ho 8:14

i Pnz 32:4
2Sa 22:32

3 U Efrajimu više neće biti utvrđenih gradova^a ni kraljevstva u Damasku.^b Oni koji preostanu iz Sirije proći će isto kao i slava Izraelaca", kaže Jehova nad vojskama.

4 "U taj dan Jakovljeva će slava jenjati, njegovo snažno* tijelo omršavjet će.

5 Bit će to kao kad žetelac sakuplja nepožnjeveno žito i rukom žanje klasje, kao kad čovjek pabirči klasove u Refaimskoj dolini.^c

6 Ostat će samo pabirci, kao kad se otrese maslina: na najvišoj grani ostat će samo dvije-tri zrele masline, a na rodnim granama ostat će ih samo četiri-pet",^d kaže Jehova, Izraelov Bog.

7 U taj dan čovjek će podignuti oči prema svom Tvorcu, upravit će pogled prema svetom Izraelovom Bogu. **8** Neće podizati oči prema žrtvenicima,^e djelu svojih ruku,^f i neće upravljati pogled prema onom što je načinio svojim prstima, ni prema obrednim deblima* ni prema kadionim stalcima.

9 U taj dan njegovi utvrđeni gradovi bit će kao napušteno naselje u šumi,^g kao grana ostavljena zbog Izraelaca.

Postat će puštoš.

10 Jer zaboravio si Boga,^h svog spasitelja, i nisi se sjećao Stijene,ⁱ svoje utvrde.

17:4 *Ili: "zdravo". Dosl.: "debelo". **17:8** *Vidi Rječnik.

Zato praviš lijepe vrtove
i u njih sadiš tuđe mladice*.

- 11** Danju brižno ograđuješ
svoj vrt,
a ujutro ti sjeme već niče.
Ali žetva će propasti u dan
kad dođe bolest i neizlje-
čiva bol.^a
- 12** Slušaj! Uskomešali su se
mnogi narodi,
uzburkani su kao more.
Čuje se galama naroda,
bučni su poput huke silnih
voda.
- 13** Narodi će biti bučni poput
huke mnogih voda.
Bog će ih prekorigiti, pa će
pobjeći daleko,
raspršit će se kao pljeva na
gori koju raznosi vjetar,
kao čičak uskovitlan
u vihoru*.
- 14** Uvečer će doći strahota.
Prije nego dođe jutro, nepri-
jatelja više neće biti.
To će zadesiti one koji nas
pljačkaju,
to će snaći one koji nas
plijene.
- 18** Teško zemlji punoj krila-
tih kukaca koji zuje,
zemlji koja leži na etiopskim
rijekama!^b
- 2** Ona šalje poslanike morem
i rijekama*,
šalje ih u brodovima od pa-
pirusove trske i govori im:
"Brzi glasnici, pođite
visokom narodu glatke kože,
narodu kojeg se svi boje,^c
moćnom narodu koji poko-
rava druge
i kojem rijeke odnose tlo."

17:10 *Ili: "mladice tuđeg boga". 17:13
*Ili: "suhi korov koji se kotrlja na jakom
vjetru". 18:2 *Dosl.: "vodama".

17. POGL.

a Pnz 28:30
Ho 8:7

18. POGL.

b Iza 20:3, 4
Eze 30:4

c 2Lje 12:2, 3
2Lje 14:9
2Lje 16:8

2. stupac

a Iza 8:18
Iza 24:23

- 3** Svi stanovnici svijeta, svi
koji živite na zemlji,
ugledat ćete prizor kao
kad se na gorama podigne
zborni znak*
i čut ćete zvuk kao kad se
oglasi rog.
- 4** Jer ovako mi je rekao
Jehova:
"Ostat ću miran i gledat ću
svoje prebivalište*.
Bit će to kao toplina sunče-
ve svjetlosti,
kao oblak rose za
vrućine koja vlada u vrije-
me berbe.
- 5** Jer prije berbe,
kad cvjetovi ocvatu i grožđe
počne sazrijevati,
vinogradar će nožem odre-
zati mladice
te će odsjeći i odstraniti
vitice.
- 6** Sve će biti ostavljene ptica-
ma grabljivicama koje žive
po gorama
i zvijerima koje žive na tlu.
Ptice grabljivice hranit
će se njima cijelo ljeto,
sve zvijeri na zemlji hranit
će se njima za vrijeme
berbe.
- 7** U to će vrijeme Jehovi nad
vojskama dar donijeti
visoki narod glatke kože,
narod kojeg se svi boje,
moćan narod koji pokorava
druge
i kojem rijeke odnose tlo.
Donijet će ga na mjesto
koje nosi ime Jehove
nad vojskama, na goru
Sion."^a

18:3 *Ili: "zastava". 18:4 *Moguće i: "iz
svog prebivališta".

- 19** Ovo je objava protiv Egipta:^a
- Jehova sjedi na brzom oblaku i dolazi u Egipat. Bezvrijedni egipatski bogovi drhtat će pred njim,^b a Egipćanima će se srce rastopiti od straha.
- 2** "Nahuškat ću Egipćane protiv Egipćana, pa će se boriti jedni protiv drugih. Svatko će napadati svog brata i svog bližnjeg, grad će se boriti protiv grada i kraljevstvo protiv kraljevstva.
- 3** Egipćani će se smesti, a ja ću osujetiti njihove namjere.^c Obraćat će se za pomoć bezvrijednim bogovima i ljudima koji čaraju, koji prizivaju duhove i koji proriču budućnost.^d
- 4** Predat ću Egipćane okrutnom gospodaru, nemilosrdan kralj vladat će nad njima",^e kaže Gospodin, Jehova nad vojskama.
- 5** Morska će se voda isušiti, rijeka će presahnuti i pre-sušiti.^f
- 6** Rijeke će se usmrđjeti, nilski prokopi u Egiptu postat će plitki i presahnut će. Trska i rogoz istrunut će.^g
- 7** Biljke koje rastu uz obale Nila, na samom njegovom ušću, i sve što je zasijano na poljima duž Nila^h osušit će se.ⁱ Sve će to odnijeti vjetar, sve će to nestati.

19. POGL.

a Jr 25:17, 19
Eze 29:2
Jl 3:19

b Izl 12:12
Jr 43:12
Jr 46:25
Eze 30:13

c Iza 19:11, 13

d Iza 8:19
Dj 16:16
Ot 18:23

e Iza 20:3, 4
Jr 46:25, 26
Eze 29:19

f Eze 30:12
Za 10:11

g Izl 2:3

h Pnz 11:10

i Eze 29:10

2. stupac

a Izl 9:25, 31
Izr 7:16

b Ps 78:12
Eze 30:14

c Iza 44:25

d Pos 41:8
1Kr 4:30
Dj 7:22

e Jr 46:14
Eze 30:13

f Job 12:20, 24
Iza 19:3

- 8** Ribari će tugovati, jadikovat će oni koji bacaju udice u Nil, bit će sve manje onih koji razapinju mreže po vodi.
- 9** Postidjet će se oni koji prave tkanine od češljanog lana^a i oni koji tkaju bijelo platno.
- 10** Njegovi tkalci bit će satrveni. Svi najamnici bit će žalosni.
- 11** Soanski^b su upravitelji bezumni. Najmudriji faraonovi savjetnici daju nerazumne savjete.^c Kako možete reći faraonu: "Ja sam potomak mudraca, potomak drevnih kraljeva"? **12** Gdje su, dakle, ti tvoji mudraci?^d Neka ti kažu, ako znaju, što je Jehova nad vojskama odlučio učiniti s Egipitom.
- 13** Soanski upravitelji postupaju bezumno, upravitelji Nofa^{*e} prevareni su. Poglavari egipatskih plemena zavode cijeli narod.
- 14** Jehova je među njih unio pomutnju.^f Oni navode Egipat da posrće u svemu što čini, kao što pijanica posrće i pada u svoju bljuvotinu.
- 15** Nitko u Egiptu više neće moći ništa učiniti, ni glava ni rep, ni grana ni rogoz*.
- 16** U taj dan Egipćani će postati kao žene, drhtat će i

19:13 *Ili: "Memfisa". **19:15** *Moguće i: "ni palma grana ni trska".

strepiti kad im Jehova nad vojskama zaprijeti i zamahne rukom prema njima.^a **17** Silno će se bojati Jude. Na sami spomen Jude obuzet će ih strah jer će znati da je Jehova nad vojskama odlučio kazniti Egipat.^b

18 U taj će dan u Egiptu biti pet gradova čiji će stanovnici govoriti kanaanski jezik^c i zaklinjati se na vjernost Jehovi nad vojskama. Jedan od njih zvat će se Grad Rušenja.

19 U taj dan usred Egipta nalaziti će se žrtvenik podignut u čast Jehovi, a uz njegovu granicu bit će stup posvećen Jehovi. **20** To će u Egiptu biti znak i svjedočanstvo za Jehovu nad vojskama. Egipćani će vapiti k Jehovi zbog svojih tlačitelja, a on će im poslati velikog spasitelja koji će ih izbaviti. **21** I Jehova će dati Egipćanima da ga upoznaju. U taj dan oni će upoznati Jehovu te će prinositi žrtve i darove. Zavjetovat će se na vjernost Jehovi i izvršavati taj zavjet. **22** Jehova će zadati udarac Egipćanima.^d Zadati će im udarac, ali će ih i izliječiti. Oni će se vratiti Jehovi, a on će uslišiti njihove usrdne molitve i izliječiti će ih.

23 U taj dan postojat će cesta^e koja će voditi iz Egipta u Asiriju. Tada će Asirci odlaziti u Egipat i Egipćani u Asiriju. Egipćani i Asirci zajedno će služiti Bogu. **24** U taj dan Izrael će biti treća strana u savezu s Egiptom i Asirijom^f i bit će blagoslov za cijelu zemlju **25** jer će Jehova nad vojskama blagosloviti narod, govoreći: "Neka je blagoslovljen moj narod, Egipćani, i djelo mojih ruku, Asirci, i moje vlasništvo, Izraelci!"^g

19. POGL.

a Iza 11:15

b Iza 20:3, 4
Jr 25:17, 19
Jr 43:10, 11
Eze 29:6

c Jr 43:4, 7
Jr 44:1

d Iza 19:1
Jr 46:13

e Iza 11:16
Iza 35:8
Iza 40:3

f Za 2:11

g Pnz 32:9
Ps 115:12
Iza 61:9

2. stupac

20. POGL.

a Jš 13:2, 3

b Am 1:8

c Iza 1:1

d Iza 8:18

e Iza 19:1

f Iza 18:1

g Iza 19:4

21. POGL.

h Iza 13:1, 20

i Iza 13:4, 18

j Jr 51:11, 28
Da 5:28, 30

20 One godine kad je asirski kralj Sargon poslao tartana* na Ašdod^a on ga je napao i osvojio.^b **2** Tada je Jehova rekao Amosovom sinu Izaiji:^c "Skinu kostrijet s bokova i izuj sandale s nogu!" I on je učinio tako te je hodao gol* i bos.

3 Jehova je potom rekao: "Moj je sluga Izaija tri godine hodao gol i bos kao znak^d i kao upozorenje na ono što će se dogoditi Egiptu^e i Etiopiji.^f **4** Tako će zarobljeni Egipćani^g i izgnani Etiopljani, djeca i starci, hodati goli i bos i otkrivenih stražnjica, na sramotu Egiptu*, kad ih odvede asirski kralj. **5** Tada će ih obuzeti strah i posramit će se Etiopije, u koju su se uzdali, i Egipta, kojim su se ponosili*. **6** U taj će dan stanovnici ovog primorja reći: 'Pogledajte što se dogodilo s našom uzdanicom, s onima kojima smo bježali tražeći pomoć i spas od asirskog kralja! Kako ćemo se sada spasiti?'"

21 Ovo je objava protiv pustoši koja je nalik moru*:^h

"Poput olujnih vjetrova koji dolaze s juga, nevolja stiže

iz pustinje, iz zemlje koja ulijeva strah."ⁱ

2 Objavljeno mi je strašno viđenje:

"Izdajica čini izdaju, a pustošitelj pustoši.

Naprijed, Elame! Započni opsadu, Medijo!^j

20:1 *Ili: "zapovjednika vojske". 20:2 *Ili: "oskudna odjeven". 20:4 *Ili: "otkrivajući golotinju Egipta". 20:5 *Ili: "čijoj su se ljepoti divili". 21:1 *Po svemu sudeći, riječ je o području drevne Babilonije.

Učinit ću da nitko više
ne uzdiše zbog nje.”^a

3 Zato sam u teškoj boli.^b

Uhvatili su me grčevi
kao ženu koja rađa.
Toliko sam potresen da
ništa ne čujem,
toliko sam uznemiren da
ništa ne vidim.

4 Srce mi snažno lupa,
drhtim od straha.

Od sumraka za kojim sam
čežnuo hvata me jeza.

5 Postavite stol i rasporedite
mjesto za stolom!

Jedite i pijte!^c
Ustajte, poglavari, poma-
žite* štit!

6 Jer Jehova mi je ovako
rekao:

“Idi i postavi stražara da ti
javi što vidi!”

7 I vidio je bojna kola s dva
upregnuta konja,
bojna kola s magarcima
i bojna kola s devama.

Pozorno je gledao i budno
sve promatrao.

8 Zatim se oglasio kao lav:

“Jehova, danju neprestano
stojim na stražarskoj kuli,
svake noći stojim na svom
stražarskom mjestu.”^d

9 Pogledaj!

Dolaze ljudi na bojnim
kolima s dva upregnuta
konja!”^e

Zatim je povikao:

“Pao je! Pao je Babilon!^f
Sve rezbarene kipove njego-
vih bogova Bog je razbio
o zemlju!”^g

10 Narode moj, ti koji si kao
izmlaćeno žito,

21:5 *Ili: “premažite uljem”.

21. POGŁ.

a Ps 137:1
Iza 14:4, 7
Iza 35:10

b Hb 3:16

c Da 5:1

d Eze 3:17
Hb 2:1

e Jr 50:3, 9
Jr 51:27, 28

f Iza 13:19
Iza 14:4
Iza 45:1
Jr 51:8
Da 5:28, 30
Ot 14:8
Ot 18:2

g Jr 50:2
Jr 51:44, 52

2. stupac

a 1Kr 8:46

b Pos 32:3
Pnz 2:8
Ps 137:7

c Jr 25:17, 23

d Job 6:19
Jr 25:17, 23

e Pos 25:13
Ps 120:5
Pj 1:5
Iza 42:11
Jr 49:28
Eze 27:21

22. POGŁ.

f Jr 6:6

kao žito s mog gumna,^a
objavio sam ti ono što sam
čuo od Jehove nad vojska-
ma, Izraelovog Boga.

11 Ovo je objava protiv Du-
me*:

Netko mi dovikuje iz Seira:^b
“Stražaru, koliko još ima
do svitanja?
Stražaru, koliko još ima
do svitanja?”

12 Stražar odgovara:

“Dolazi jutro, a zatim
opet noć.
Želite li pitati, pitajte.
Dodite opet!”

13 Ovo je objava protiv pus-
tinske ravnice*:

Karavane Dedanaca,^c
noćit ćete pored drveća^d
u pustinjskoj ravnici.

14 Stanovnici Teme,^d

donesite vode žednome,
iznesite kruh pred bjegunca!

15 Jer oni bježe od mačeva,
od isukanog mača,
od napetog luka, od žesto-
kog rata.

16 Ovako mi je rekao Jeho-
va: “U roku od godinu dana, ni
dana kasnije*, nestat će sva ke-
darska slava.”^e **17** A među ke-
darskim ratnicima ostat će tek
pokoji strijelac jer je tako rekao
Jehova, Izraelov Bog.”

22 Ovo je objava o Dolini vi-
đenja*:^f

Što ti je? Zašto je sav tvoj
narod izašao na krovove?

21:11 *“Duma” znači “tišina”. 21:13
*Ili: “pustog travnatog prostranstva”.
[#]Dosl.: “u šumi”. 21:16 *Ili: “godine
kojoj su dani pažljivo izbrojeni kao da ih
broji najamni radnik”. 22:1 *Po svemu
sudeći, riječ je o Jeruzalemu.

- 2** Bio si sav u metežu, bio si grad u kojem se čula galama i klicanje. Oni koji su pobijeni u tebi nisu pobijeni mačem niti su poginuli u boju.^a
- 3** Tvoji samovoljni vladari svi su odreda pobjegli.^b Odvedeni su u zarobljeništvo a da neprijatelj nije ni napeo svoj luk. Sve koje je pronašao odveo je u zarobljeništvo,^c iako su daleko pobjegli.
- 4** Zato sam rekao: "Nemojte me gledati, nemojte me tješiti. Gorko ću plakati^d jer je opustošena moja kći*, moj narod.^e
- 5** To je dan pomutnje, poraza i straha,^f dan Svevišnjeg Gospodina, Jehove nad vojskama, u Dolini viđenja. Zid se ruši,^g vapaj dopire do gore.
- 6** Elam^h uzima tobolac i dolazi s bojnim kolima i konjima*, a Kirⁱ otkriva[#] štit.
- 7** Tvoje najljepše ravnice bit će pune bojnih kola i konji* će stati pred gradska vrata,
- 8** a Judina zaštita bit će uklonjena.

U taj ćete dan gledati prema oružarnici kuće zvane Libanonska šuma^j **9** i vidjet ćete mnogo pukotina u zidu Davidovog grada.^k Grabit ćete vodu iz do-

22:4 *Ovo je pjesnička personifikacija. Po svemu sudeći, njome se izražava sažaljenje ili suosjećanje. **22:6** *Ili: "konjanicima". #Ili: "priprema". **22:7** *Ili: "konjanici".

22. POGL.

- a Iza 3:1
Jr 38:2
Tu 4:9
- b 2Kr 25:4, 5
- c 2Kr 25:11
- d Jr 4:19
Jr 8:18, 19
Jr 9:1
- e Mi 1:8, 9
- f Mi 7:4
- g 2Kr 25:10
Ne 1:3
- h Pos 10:22
- i 2Kr 16:9
- j 1Kr 7:1, 2
- k 2Kr 25:9, 10
Jr 52:7
- 2. stupac**
- a Ne 3:15
- b Jl 2:17
- c Iza 5:12
Iza 56:12
Am 6:1, 4
Lk 17:27
Jk 5:5
- d 1Ko 15:32
- e Le 26:31
Iza 1:11
Jr 15:1
Eze 24:13
- f 2Kr 18:37
2Kr 19:2

njeg jezerca.^a **10** Prebrojavat ćete kuće u Jeruzalemu. Rušit ćete kuće da biste učvrstili zidine. **11** Između dva zida načinit ćete spremnik za vodu iz starog jezerca, ali nećete upraviti pogled prema velikom Bogu koji je sve to prouzročio, nećete vidjeti onoga koji je davno to osmislio.

12 U taj će vas dan Svevišnji Gospodin, Jehova nad vojskama, pozvati da plaćete i tugujete,^b da obrijete glave i obućete kostrijet.

13 No vi se radujete i veselite, ubijate goveda i koljete ovce, jedete meso i pijete vino,^c govoreći: 'Jedimo i pijmo jer sutra ćemo umrijeti!'^d

14 Tada mi je Jehova nad vojskama objavio: "'Ovaj vam se prijestup neće oprostiti dok ne umrete',^e kaže Svevišnji Gospodin, Jehova nad vojskama."

15 Ovako kaže Svevišnji Gospodin, Jehova nad vojskama: "Idi k onom dvorskom upravitelju, k Šebni,^f i reci mu: **16** 'Što to imaš ovdje i koga to imaš ovdje da na ovom mjestu klešeš sebi grobnicu?' On na uzvisini kleše grobnicu, u stijeni pravi grob da u njemu bude sahranjen. **17** 'Čovječe, ja, Jehova, zgrabit ću te i silovito zbaciti. **18** Čvrsto ću te smotati i baciti kao loptu u široku zemlju. Ondje ćeš umrijeti i ondje će tvoja slavna kola biti na sramotu domu tvog gospodara. **19** Svrgnut ću te s tvog položaja i oduzet ću ti tvoju službu.

20 U taj dan pozvat ću svog slugu Elijakima,^a Hilkijinog sina. **21** Odjenut ću mu tvoju haljinu, opasat ću ga tvojim pojasom^b i predat ću mu vlast koja je tebi povjerena. On će biti poput oca stanovnicima Jeruzalema i Judinom narodu. **22** Staviti ću mu na rame ključ Davidovog doma*.^c Kad on otvori vrata, nitko ih neće zatvoriti, a kad ih on zatvori, nitko ih neće otvoriti. **23** Postavit ću ga da stoji čvrsto kao zabijeni klin. Trajno će stajati na svom mjestu. Postat će poput prijestolja koje će donijeti slavu obitelji njegovog oca. **24** O njega će se vješati sva slava obitelji njegovog oca, porod i potomstvo, sve male posude, razne zdjele i svi veliki čupovi.

25 U taj dan bit će uklonjen klin koji je trajno zabijen na svom mjestu, kaže Jehova nad vojskama,^d 'bit će odrezan i past će, pa će teret koji je o njemu visio pasti i uništiti se jer je tako rekao Jehova.'

23 Ovo je objava o Tiru:^e
Gorko plačite, taršiški brodovi,^f

jer luka je opustošena, u nju se više ne može uploviti.
To su vam rekli u Kitimu.^g

2 Ušutite, stanovnici primorja!

Trgovci iz Sidona^h koji plove morem donijeli su ti veliko bogatstvo.

3 Izdaleka je brodovima dopremano šihorsko*ⁱ žito i žetva s obala Nila, tirske prihod.

22:22 *Ili: "Davidove kraljevske loze".
23:3 *Šihor je pritok Nila.

22. POGL.

a 2Kr 18:26, 37

b Pos 41:41, 42
Es 8:15

c Ot 3:7

d Iza 22:15, 17

23. POGL.

e Jr 25:17, 22

Jr 47:4

Eze 26:3

Eze 27:2

Jl 3:4

Am 1:9, 10

Za 9:3, 4

f 2Lje 9:21

Eze 27:25

g Pos 10:2, 4

Jr 2:10

Eze 27:6

h Pos 10:15

Eze 27:8

i Jr 2:18

2. stupac

a Eze 27:32, 33

Eze 28:4

b Jr 47:4

c Iza 19:1, 16

d Eze 27:35

Eze 28:19

e Eze 28:2

f Da 4:37

Jk 4:6

g Iza 23:1

Eze 26:14, 17

h Eze 26:5, 15

To je narodima donosilo dobit.^a

4 Stidi se, Sidone, utvrdo morska,

jer more govori:

"Ne hvataju me trudovi niti rađam,

ne odgajam mladiće niti podižem djevojke."^b

5 Kao što je ljude obuzela bol kad su čuli vijest o Egiptu,^c

tako će ih obuzeti bol i kad čuju vijest o Tiru.^d

6 Otplovite u Taršiš!

Gorko plačite, stanovnici primorja!

7 Je li to vaš grad koji je bio veseo od davnina, od svojih početaka?

Noge su ga nosile daleko u tuđinu da se ondje naseli.

8 Tko je odlučio kazniti Tir, koji je postavljao vladare,

čiji su trgovci bili poglavari, čiji su prodavači bili poštovani diljem svijeta?^e

9 Jehova nad vojskama donio je tu odluku

da stane na kraj ponosu kojim se Tir ispunio zbog svoje ljepote,

da posrami sve koji su bili poštovani širom svijeta.^f

10 Izlij se po svojoj zemlji poput Nila, kćeri taršiška!

Nema više brodogradilišta*.^g

11 Bog je podignuo ruku na more,

potresao je kraljevstva.

Jehova je dao zapovijed da se unište feničke utvrde.^h

23:10 *Moguće i: "luka".

12 On kaže: “Više se nećeš radovati,^a potlačena djevice, kćeri sidonska! Ustani, otplovi u Kitim!^b Ali ni ondje nećeš imati mira.”

13 Pogledaj zemlju Kaldejaca!^c Taj ga je narod – a ne Asirci^d – predao divljim pustinjским životinjama. Podignuli su opsadne kule, uništili njegove utvrde,^e od njega su ostale samo ruševine.

14 Gorko plačite, taršiški brodovi, jer vaša je utvrda opustošena.^f

15 U taj dan Tir će biti zaboravljen i nitko ga se neće sjećati 70 godina,^g koliki je životni vijek jednog kralja. A nakon 70 godina Tir će završiti kao bludnica iz pjesme:

16 “Uzmi harfu i idi po gradu, zaboravljena bludnice! Sviraj na harfi najbolje što možeš i pjevaj mnoge pjesme da te se sjetel!”

17 Nakon 70 godina Jehova će obratiti pažnju na Tir, i on će opet primati svoju plaću i činiti blud sa svim kraljevstvima svijeta. **18** No njegova dobit i njegova plaća bit će posvećeni Jehovi. Njegova se plaća neće skupljati niti čuvati, nego će se davati Jehovinom narodu da može jesti do sita i nositi lijepu odjeću.^h

24 Jehova pustoši i uništava zemlju,ⁱ okreće je naglavce^j i raspršuje njene stanovnike.^k

23. Pogl.

a Eze 26:13

b Eze 27:6

c Iza 13:19
Hb 1:6

d Iza 10:12
Na 3:18
Sf 2:13

e Eze 26:8, 9

f Iza 23:1

g Jr 25:8, 11
Jr 27:3, 6

h Iza 60:5

24. Pogl.

i Iza 5:5
Jr 4:6
Eze 6:6

j 2Kr 21:13

k Pnz 28:63, 64
Ne 1:8
Jr 9:16

2. stupac

a Eze 7:12, 13

b Le 26:31
Pnz 29:28

c Jr 4:28
Tu 1:4

d Le 18:24
Br 35:33, 34
2Lje 33:9
Jr 3:1
Jr 23:10, 11
Tu 4:13

e 2Kr 22:13
Da 9:5

f Mi 3:11

g Izi 19:3, 5
Izi 24:7
Jr 31:32
Jr 34:18–20

h Le 26:15, 16

i Pnz 4:27
Pnz 28:15, 62

j Jr 8:13
Jl 1:10

k Iza 32:12

l Jr 7:34

2 Svi će jednako proći: narod i svećenik, sluga i njegov gospodar, sluškinja i njena gospodarica, kupac i prodavač, zajmodavac i zajmoprimac, vjerovnik i dužnik.^a

3 Zemlja će ostati posve pusta.

Bit će potpuno opljačkana^b jer je tako rekao Jehova.

4 Zemlja tuguje^{*c} i propada. Plodna zemlja suši se i nestaje.

Propadaju istaknuti ljudi iz naroda.

5 Stanovnici zemlje onečisti-li su je^d

jer su kršili zakone,^e izmijenili uredbe^f

i raskinuli trajni* savez.^g

6 Zato prokletstvo proždire zemlju,^h

a njeni stanovnici snose krivnju za to.

Zato u zemlji ima sve manje stanovnika

i vrlo je malo ljudi preostalo.ⁱ

7 Mlado vino tuguje*, loza vene,^j

uzdišu svi koji su bili vesela srca.^k

8 Nitko se više ne veseli uz defove,

utihnuo je žamor onih koji se vesele,

više se ne čuju radosni zvuci harfe.^l

9 Više ne pjevaju dok piju vino,

opojno piće postalo je gor-ko onima koji ga piju.

24:4 *Moguće i: “se suši”. **24:5** *Ili: “drevni”. **24:7** *Moguće i: “suši se”.

- 10** Grad je napušten i razoren,^a sve su kuće zatvorene, tako da u njih nitko ne može ući.
- 11** Na ulicama se čuje vika jer nema vina. Potpuno je nestalo radosti, nema više veselja u zemlji.^b
- 12** Grad je sav razoren, vrata su srušena i razvaljena.^c
- 13** Ovako će biti u zemlji, među narodima: kao kad se otrese maslina,^d kao kad se pabirči nakon berbe grožđa.^e
- 14** Oni će klicati na sav glas, radosno će uzvikivati. S mora* će širiti glas o tome da je Jehova uzvišen.^f
- 15** Zato će na istoku*^g slaviti Jehovu, na morskim otocima slaviti će ime Jehove, Izraelovog Boga.^h
- 16** Iz svih krajeva zemlje čujemo pjesme: "Slava pravednom Bogu!"ⁱ Ali ja kažem: "Satrven sam, satrven sam od tuge! Teško meni! Izdajice čine izdaju. Izdajice izdajnički čine izdaju."^j
- 17** Stanovniče zemlje, čeka te velik strah, jame i zamke!^k
- 18** Tko pobjegne kad začuje zastrašujući zvuk, past će u jamu, a tko se izvuče iz jame, uhvatit će se u zamku.^l Jer otvorit će se nebeske ustave

24:14 *Ili: "Sa zapada". 24:15 *Ili: "u kraju u kojem je svjetlost".

24. POGL.

a 2Kr 25:8–10

b Tu 5:15

c Iza 32:14

Jr 9:11

Tu 1:4

Tu 2:8, 9

d Pnz 24:20

e Jr 6:9

Eze 6:8

f Iza 40:9

Jr 31:12

Jr 33:10, 11

g Iza 43:5

h Iza 11:11

Iza 60:9

i Izl 15:11

Ezr 9:15

Ps 145:7

Ot 15:3

j Jr 9:2, 3

k Jr 8:3

Eze 14:21

l Jr 48:44

2. stupac

a Jr 4:24

b 2Kr 21:16

2Lje 36:15, 16

Jr 14:20

c Ot 21:23

d Ps 97:1

Ot 11:17

e Ps 132:13

Iza 12:6

Jl 3:17

Mi 4:7

Za 2:10

f 1Kr 8:11

25. POGL.

g Ps 40:5

Ps 98:1

Ps 107:8

Ps 145:1, 4

h Ps 33:11

i Pnz 32:4

Ne 9:33

i potrest će se temelji zemlje.

- 19** Zemlja se raspuknula, zemlja se potresla, zemlja se snažno tresse.^a
- 20** Zemlja tetura poput pijanice, ljulja se poput kolibe na vjetru. Pritišće je njen prijestup.^b Past će i više neće ustati.
- 21** U taj dan Jehova će presuditi nebeskoj vojsci i kraljevima na zemlji.
- 22** Skupit će ih kao što se zarobljenike skuplja u jamu i zatvorit će ih u tamnicu, a nakon mnogo dana obračunat će se s njima.
- 23** Posramit će se puni mjesec, postidjet će se žarko sunce,^c jer Jehova nad vojskama počeo je kraljevati^d na gori Sionu^e i u Jeruzalemu, pokazao je svoju slavu pred starješinama svog naroda.^f
- 25** Jehova, ti si moj Bog! Uzvisujem te, hvalim tvoje ime, jer učinio si čudesna djela^g – ono što si davno naumio^h – i time si pokazao da si vjerdostojan*ⁱ i pouzdan.
- 2** Jer grad si pretvorio u hrpu kamenja, utvrđeni grad u ruševine. Utvrda tudinca više nije grad, nikad se više neće obnoviti.
- 3** Zato će te moćan narod slaviti,

25:1 *Ili: "vjeran".

grad u kojem žive okrutni narodi tebe će se bojati.^a

- 4 Jer ti si utočište ubogome, utočište siromahu u njegovoj nevolji,^b

skrovište od oluje, zaklon od vrućine.^c

Kad nasilnici navale kao oluja koja udara o zid,

- 5 kao vrućina u bezvodnoj zemlji, ti stišavaš viku tuđinaca.

Kao što sjena od oblaka ublažava vrućinu, ti prekidaš pjesmu nasilnika.

- 6 Jehova nad vojskama na ovoj će gori^d svim narodima pripremiti

gozbu od biranih jela,^e gozbu od izvrsnog vina,

od biranih jela punih moždine,

od izvrsnog, procijeđenog vina.

- 7 Na ovoj gori on će uništiti zastirač koji zastire sve narode, pokrivalo koje pokriva sve narode.

- 8 Zauvijek će uništiti smrt,^f Svevišnji Gospodin Jehova obrisat će suze sa svakog lica.^g

Uklonit će sramotu sa svog naroda po cijeloj zemlji.

Tako je rekao Jehova.

- 9 U taj dan oni će govoriti: "Pogledajte! To je naš Bog!^h

U njega se uzdamoⁱ

i on će nas spasiti.^j

To je Jehova!

U njega se uzdamo.

Radujmo se i veselimo spasenju koje nam on donosi!"^k

25. POGL.

a Ps 46:10
Ps 66:3
Eze 38:23

b Ps 46:1
Na 1:7
Sf 3:12

c Ps 91:1
Ps 121:5–7
Iza 49:10

d Iza 11:9
Iza 65:25

e Ps 72:16
Ps 85:11, 12
Jr 31:12

f Ho 13:14
1Ko 15:54
2Ti 1:10
Ot 20:14

g Iza 35:10
Ot 7:17
Ot 21:4

h Iza 25:1

i Ps 37:34
Ps 146:5

j Mi 7:7

k Ps 20:5
Sf 3:14, 15

2. stupac

a Ps 132:13, 14
Iza 12:6

b Iza 15:1
Sf 2:9

c Jr 48:29
Jk 4:6

26. POGL.

d Jr 33:10, 11

e Izi 15:1
2Sa 22:1
Iza 12:5

f Ps 48:2, 12

g Iza 60:18
Za 2:4, 5

h Iza 60:11

i Ps 119:165
Iza 54:13
Flp 4:6, 7

j Ps 9:10
Jr 17:7

k 2Lje 20:20
Ps 62:8
Izr 3:5

l Pnz 32:4, 31

- 10 Jer Jehovina ruka počivat će na ovoj gori,^a

a Moab će biti zgažen na svom mjestu^b

kao što se slama gazi na gnojištu.

- 11 Bog će svojim rukama zamahnuti na njega

kao što plivač zamahuje kad pliva

i oborit će njegovu oholost^c vještim pokretima svojih ruku.

- 12 Utvrđeni grad s njegovim visokim, sigurnim zidinama on će oboriti.

Bacit će ga na zemlju, u prah.

- 26** U taj će se dan u Judinoj zemlji^d pjevati ova pjesma:^e

"Imamo silan grad.^f

Bog daje spasenje koje je poput zidova i bedema.^g

- 2 Otvorite vrata^h da uđe pravedan narod, narod koji postupa vjerno.

- 3 Čuvat ćeš one koji se potpuno oslanjaju na tebe*.

Podarit ćeš im trajan mirⁱ jer se uzdaju u tebe.^j

- 4 Uzđajte se u Jehovu zauvijek^k jer je Jah* Jehova vječna stijena.^l

- 5 On ponižava one koji žive na visini, u uzvišenom gradu.

Obara grad, obara ga na zemlju, baca ga u prah.

26:3 *Moguće i: "one koji se ne daju pokolebati". 26:4 *"Jah" je skraćeni oblik imena "Jehova".

- 6** Noge će ga gaziti,
noge nevoljnika, koraci
neznatnih.”
- 7** Pravednikov je put čestit*.
Ti si pravedan
i zato ćeš pravedniku
poravnati stazu.
- 8** Jehova, dok idemo putem
tvoje pravde,
u tebe se uzdamo.
Čeznemo za tvojim imenom
i spomenom na tebe*.
- 9** Noću čeznem za tobom
svim svojim bićem,
svojim srcem tražim te.^a
Jer kad budeš sudio zemlji,
oni koji žive na njoj učit će
se pravednosti.^b
- 10** Čak i ako se zlome iskaže
milost,
on se neće naučiti praved-
nosti.^c
Čak i u zemlji pravednosti
činit će zlo^d
i neće vidjeti Jehovinu
uzvišenost.^e
- 11** Jehova, tvoja je ruka podig-
nuta, ali oni je ne vide.^f
No vidjet će kako revno
štitiš svoj narod i bit će
posramljeni.
Proždrijet će ih vatra koju
si namijenio svojim nepri-
jateljima.
- 12** Jehova, znamo da ćeš nam
ti dati mir^g
jer sve što smo postigli
zapravo si ti učinio za nas.
- 13** Jehova, Bože naš, nad
nama su osim tebe vladali
i drugi gospodari,^h
ali mi uzvisujemo samo
tvoje ime.ⁱ

26:7 *Ili: "ravan". 26:8 *Odnosno za
time da se Bog i njegovo ime pamte i ob-
znanjuju.

26. POGL.

a Ps 63:6
Ps 119:62
Lk 6:12

b Ps 9:8
Ps 58:10, 11
Ps 85:11, 13
Ps 96:13
Ps 97:2
Iza 61:11

c Ps 106:43

d Jr 2:7
Ho 11:7

e Ps 28:5
Iza 5:12

f Iza 6:9

g Iza 57:19
Jr 33:6, 7

h 2Lje 12:7, 8

i 2Ti 2:19

2. stupac

a Jr 51:39

b Iza 60:21

c 1Kr 4:21

d Ps 78:34, 35
Ho 5:15

e Iza 25:8
Ho 13:14
Mk 12:26
Iv 5:28, 29
Iv 11:24, 25
Dj 24:15
1Ko 15:21
1So 4:14
Ot 20:12, 13

f Pos 3:19

g Pos 7:15, 16
Izl 12:22, 23
Izr 18:10

- 14** Oni su mrtvi, više neće
živjeti.

To su nemoćni mrtvaci,
neće ustati.^a

Razračunao si se s njima
kako bi ih pobio i zatro
svaki spomen na njih.

- 15** Umnožio si narod, Jehova,
umnožio si narod
i proslavio si se.^b
Nadaleko si proširio sve
granice zemlje.^c

- 16** Jehova, u nevolji su se
obrtili tebi,
šapatom su se gorljivo mo-
lili kad si ih kaznio.^d

- 17** Kao što trudnica kojoj se
bliži porođaj
ima trudove i više od
bolova,
tako je i nama zbog tebe,
Jehova.

- 18** Zatrudnjeli smo, imamo
trudove,
ali kao da rađamo vjetar.
Ne donosimo spasenje
zemlji,
ne rađa se nitko tko bi živio
u njoj.

- 19** "Tvoji će mrtvi oživjeti.
Ustat će mrtvaci iz mog
naroda*.^e
Probudite se i kličite,
vi koji se nalazite u prahu!^f
Jer vaša je rosa poput
jutarnje^g rose
i zemlja će dati da se ne-
moćni mrtvaci vrata u ži-
vot.

- 20** Hajde, narode moj, uđi u
svoje sobe u kojima ćeš
biti na sigurnom
i zatvori vrata za sobom!^g

26:19 *Dosl.: "moje mrtvo tijelo". ^gMo-
guće i: "sljezove".

Sakrij se načas
dok gnjev ne prođe!^a

- 21** Gle, Jehova izlazi iz svog prebivališta da stanovnike zemlje pozove na odgovornost zbog njihovih prijestupa. Bit će otkrivena krv koja je prolivena na zemlji i zemlja više neće skrivati one koji su na njoj pobijeni.”

27 U taj će dan Jehova svojim teškim, velikim i jakim mačem^b kazniti levijatana*, brzu zmiju, levijatana, vijugavu zmiju. Ubit će neman koja živi u moru.

2 U taj dan pjevajte mu*:
“Ti si vinograd koji daje vino.^c

3 Ja, Jehova, čuvam ga.^d Stalno ga zalijevam.^e Čuvam ga noću i danju da ga nitko ne uništi.^f

4 Više se ne ljutim na njega.^g Tko se usuđuje zapriječiti mi put trnjem i korovom? Borit ću se protiv njega. Sve ću to zgaziti i spaliti.

5 Neka se radije drži mog utočišta.

Neka sklopi mir sa mnom. Mir neka sklopi sa mnom.”

6 U danima koji dolaze Jakov će se ukorijeniti, Izrael će procvjetati i potjerati izdanke.^h Zemlja će biti puna njihovih plodova.ⁱ

27:1, 9 *Vidi Rječnik. 27:2 *Po svemu sudeći, misli se na Izrael.

26. Pogl.

a Ps 27:5
Ps 91:4

27. Pogl.

b Pnz 32:41
Jr 47:6

c Ps 80:8
Iza 5:1
Jr 2:21

d Pnz 33:29

e Iza 35:6
Iza 41:18
Iza 58:11

f Ps 121:4
Iza 46:3, 4

g Ps 85:2, 3
Iza 12:1

h Eze 39:25
Ho 14:5

i Iza 60:21, 22
Jr 30:18, 19

2. stupac

a Jr 4:11
Eze 13:13

b Iza 4:4
Iza 48:10

c Mi 5:13, 14

d Iza 6:11, 12
Jr 26:18
Tu 2:5
Eze 36:4

e Iza 32:14

f Pnz 32:28
Iza 1:3
Jr 4:22
Ho 4:6

g 2Lje 36:15, 16
Eze 9:9, 10

h Br 34:2, 5

i Pnz 30:3
Ne 1:9
Iza 11:11, 12
Am 9:14

j Iza 49:22
Iza 62:10

k 2Kr 17:6
Iza 11:16
Ho 9:3

l Jr 43:4, 7
Za 10:10

7 Mora li ga se udarati tako žestokim udarcima?

Mora li ga snači tako strašan pokolj?

8 Uz zastrašujući povik razračunat ćeš se s njim i potjerati ga.

Otjerat ćeš ga svojim silovitim dahom u dan kad zapuše istočni vjetar.^a

9 Na ovaj će se način očistiti Jakovljevi prijestup^b

i ovako će biti^c kad bude uklonjen njegov grijeh:

Bog će smrviti sve kamenje žrtvenika

kao što se kreda mrvi u prah

i neće ostati nijedno obredno deblo* ni kadioni stalak.^c

10 Utvrđeni grad bit će napušten,

pašnjaci će biti pusti, ostavljeni kao pustinja.^d

Tele će ondje pasti i ležati i pojest će grane drveća.^e

11 Kad se mladice osuše, žene će dolaziti i trgati ih, njima će ložiti vatru.

Jer to nije razborit narod.^f Zato mu njegov Tvorac

neće biti milostiv, neće mu se smilovati onaj koji ga je stvorio.^g

12 U taj dan Jehova će stresti plodove od toka Rijeke* do potoka^h Egipta,^h pa ćete biti skupljeni jedan za drugim, izraelski narode.ⁱ **13** U taj dan oglasit će se veliki rog^j i doći će oni koji ginu u Asiriji^k i oni koji su rasijani u Egiptu^l te će se po-

27:9 #Ili: “ovo će biti sav plod”. 27:12 *Odnosno Eufрата. #Ili: “vadija”. Vidi izraz “vadi” u Rječniku.

kloniti Jehovi na svetoj gori u Jeruzalemu.^a

28 Teško raskošnoj* kruni^a

Efrajimovih^b pijanica i uvelom cvijetu njegove veličanstvene ljepote, što se nalaze povrh plodne doline u kojoj žive oni koje je opilo vino!

2 Gle, Jehova ima nekoga tko je jak i moćan.

Kao oluja s gromovima i tučom, kao razorna oluja, kao oluja s gromovima i kao snažne poplavne vode, on će svom snagom baciti krunu na zemlju.

3 Raskošne* krune Efrajimovih pijanica bit će izgažene.^c

4 A uveli cvijet njegove veličanstvene ljepote koji se nalazi povrh plodne doline bit će kao rana smokva prije ljeta.

Kad je čovjek ugleda, ubere je i odmah proguta.

5 U taj dan Jehova nad vojskama bit će veličanstvena kruna i krasan vijenac ostatku svog naroda.^d 6 Onoga koji sudi poticat će da sudi pravedno* i dat će snage onima koji odbijaju napade na gradskim vratima.^e

7 A i ovi su zastranili od vina i teturaju od opojnog pića: svećenik i prorok zastranili su od opojnog pića, smeteni su od vina, teturaju od opojnog pića.

28:1 *Ili: "razmetljivoj; oholjoj". #Po svemu sudeći, riječ je o prijestolnici Samariji. 28:3 *Ili: "Razmetljive; Ohole". 28:6 *Ili: "Bit će duh pravde u onome koji sudi".

27. Pogl.

a Iza 2:3
Iza 25:6
Iza 52:1
Jr 3:17

28. Pogl.

b Iza 7:2

c 2Kr 17:6
Iza 17:3

d Iza 11:16

e Ps 18:34
Ps 68:35

2. stupac

a 2Kr 16:10, 11
Jr 5:31

b 2Kr 21:13
Iza 28:17
Tu 2:8

c Pnz 28:49, 50
Jr 5:15
1Ko 14:21

d Ps 81:10, 11

e Iza 28:17

f 2Lje 36:15, 16
Iza 8:14, 15

g Iza 28:18

Njihova ih viđenja vode na stranputicu, posrću i krivo prosuđuju.^a

8 Njihovi su stolovi puni gadne bljuvotine

– nema čistog mjesta.

9 "Koga on to uči mudrosti, kome on to tumači objavu? Zar onima koji su se tek odviknuli od mlijeka, onima koje su majke tek prestale dojiti?"

10 To je 'zapovijed na zapovijed, zapovijed na zapovijed, mjerilo za mjerilom, mjerilo za mjerilom,^b ovdje malo, ondje malo*'. "

11 Zato će on govoriti ovom narodu preko onih koji mucaju i govore strani jezik.^c 12 U prošlosti im je rekao: "Ovo je počivalište. Pustite umornoga da počiva. Ovo je mjesto za okrepnu", ali nisu htjeli slušati.^d

13 Njima će Jehovine riječi biti "zapovijed na zapovijed, zapovijed na zapovijed, mjerilo za mjerilom, mjerilo za mjerilom,^e ovdje malo, ondje malo", pa će se, dok budu hodali, spotaknuti i pasti na leđa, razbit će se, upasti u zamku i uhvatiti se.^f

14 Stoga čujte što kaže Jehova, hvalisavci, vi koji vladate ovim narodom u Jeruzalemu.

15 Vi govorite: "Sklopili smo savez sa smrću,^g

28:10 *Vjerskim vođama Izaijina je poruka zvučala kao dječja pjesmica koja se stalno ponavlja.

s grobom* smo sklopili sporazum^z, pa kad prođe bujica koja nosi sve pred sobom, nas neće zahvatiti. Pronašli smo utočište u laži i prijevара je naše skrovište.”^a

16 Zato ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: “Za temelj postavljам na Si-onu prokušani kamen,^b dragocjeni ugaoni kamen^c kao siguran temelj.^d Nitko tko vjeruje u njega neće se uplašiti*.^e

17 I postavit ću pravdu za mjerilo^f i pravednost za mjernu spravu*.^g Tuča će uništiti utočište od laži i vode će otplaviti skrovište.

18 Propast će savez koji ste sklopili sa smrću i sporazum koji ste sklopili s grobom*.^h Kad prođe bujica koja nosi sve pred sobom, i vas će satrti.

19 Kad god prođe, odnijet će vas.ⁱ Prolazit će svako jutro, danju i noću. Tek kad ih obuzme strah shvatit će ono što su čuli.*”

20 Ležaj je prekratak da bi se čovjek ispružio,

28:15, 18 *Ili: “šeolom”. Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz “šeol” u Rječniku. **28:15** *Moguće i: “predvidjeli što će biti”. **28:16** *Ili: “prestraviti”. **28:17** *Ili: “visak”. **28:19** *Moguće i: “Kad shvate ono što su čuli, obuzet će ih strah.”

28. POGL.

a Iza 30:9, 10

b Ps 118:22

c Mt 21:42
Mk 12:10
Lk 20:17
Dj 4:11

d Ef 2:19, 20

e Ri 9:33
Ri 10:11
1Pe 2:4, 6

f 2Kr 21:13

g Jr 11:20

h Iza 28:15

i Iza 24:1

2. stupac

a Jš 10:8–14
2Sa 5:20
1Lje 14:10–16

b Tu 2:15
Hb 1:5–7

c 2Lje 36:15, 16
Jr 20:7

d Iza 10:23
Iza 24:1

e Ps 30:5
Ps 103:9
Mi 7:18

f Izi 9:31, 32
Eze 4:9

g Ps 119:71

h Iza 41:15
Am 1:3

i Ps 103:9
Iza 21:10
Mi 7:18

pokrivač je preuzak da bi se čovjek pokrio.

21 Jehova će ustati kao na gori Perasimu, ražestit će se kao u dolini kod Gibeona,^a da izvrši svoje djelo, svoje neobično djelo, i da izvrši svoj posao, svoj nesvakidašnji posao.^b

22 Zato se nemojte rugati,^c da se vaši okovi još više ne stegnu, jer čuo sam od Svevišnjeg Gospodina, Jehove nad vojskama, da je odlučio opustošiti cijelu zemlju.^d

23 Čujte i poslušajte me, obratite pažnju i poslušajte što govorim!

24 Ore li orač cijeli dan da bi posijao sjeme? Da li cijeli dan rahli i drlja svoju zemlju?^e

25 Kad joj poravna površinu, ne sije li tada crnjiku* i kumin? Ne sije li pšenicu, proso i ječam ondje gdje treba, ne sije li pir^f uz rubove svog polja?

26 A Bog ga uči* onako kako treba. Njegov Bog poučava ga.^g

27 Jer crnjika se ne vrši vršilicom^h i preko kumina se ne prelazi valjcima*, već se crnjika mlati štapom, a kumin se mlati prutom.

28 Da li čovjek na gumnu drobi žito? Ne, ne vrši ga bez prestanka.ⁱ

28:25 *Ili: “crni kim”. **28:26** *Ili: “ukorava”. **28:27** *Ili: “kolskim kotačem”.

Kad preko njega prelazi
valjcima koje vuku konji,
ne drobi ga.^a

29 I to dolazi od Jehove nad
vojskama.

Njegov je naum čudesan
i on je uspješan u svemu
što čini*.^b

29 "Teško Arijelu*, gradu
Arijelu, u kojem je
David imao tabor!^c

Neka se niže godina za
godinom,
neka se redaju blagdani!^d

2 Nanijet ću nevolju Arijelu,^e
i nastat će tuga i jauk,^f
a on će mi biti kao ognjište
Božjeg žrtvenika.^g

3 Utaborit ću se svuda oko
tebe,
okružiti ću te ogradom od
kolaca,
podignut ću opsadne utvrde
nasuprot tebi.^h

4 Nisko ćeš pasti,
sa zemlje ćeš govoriti,
prašina će prigušiti tvoj
glas.

Tvoj će se glas dizati sa
zemljeⁱ

kao glas onih koji prizivaju
duhove,
iz prašine ćeš šaptati.

5 Mnoštvo tvojih neprijatelja
bit će kao sitan prah,^j
a mnoštvo nasilnika kao
pljeva koju raznosi vjetar.^k
To će se dogoditi odjed-
nom, iznenada.^l

6 Jehova nad vojskama izba-
vit će te

28:29 *Ili: "u svemu što čini očituje se njegova velika mudrost". **29:1** *Moguće je da "Arijel" znači "ognjište Božjeg žrtvenika", što se vjerojatno odnosi na Jeruzalem.

28. POGL.

a Le 26:44
Jr 10:24

b Ps 40:5
Jr 32:19
Ri 11:33

29. POGL.

c 2Sa 5:7, 9

d Pnz 16:16

e Pnz 28:53-55

f Iza 51:19
Tu 1:4

g Jr 15:14
Sf 1:7

h 2Kr 24:11
2Kr 25:1

i Iza 51:23

j Iza 13:19
Iza 14:22
Iza 21:9

k Iza 13:11
Iza 17:13

l Iza 47:9
Iza 48:3

2. stupac

a 1Sa 2:10
Jr 50:25
Na 1:3

b Jr 25:12, 14

c Iza 10:12
Jr 51:24

d Hb 1:5

e Iza 6:9

f Iza 6:10
Ri 11:8

g Jr 14:14
Jr 27:15

h Mi 3:7

i Iza 8:16

grmljavinom, potresom
i velikom bukom,
vihorom, olujom i vatrom
koja proždire."^a

7 Mnoštvo svih naroda koji
ratuju protiv Arijela^b

– svi koji ratuju protiv njega,
opsadne kule oko njega
i oni koji mu nanose
nevolju –

postat će kao san, kao ono
što netko noću vidi u snu.

8 Da, bit će to kao kad gladan
sanja da jede,

ali probudi se gladan,
i kao kad žedan sanja da
pije,
ali probudi se iscrpljen
i žedan.

Tako će biti mnoštvu svih
naroda

koji ratuju protiv gore
Siona.^c

9 Zaprepastite se i začudite
se!^d

Zatvorite oči i budite
slijepi!^e

Pijani su, ali ne od vina.

Teturaju, ali ne od opojnog
pića.

10 Jer Jehova je dao da utone-
te u dubok san.^f

Zatvorio vam je oči – vaše
proroke.^g

Pokrio vam je glave – vaše
vidioce.^h

11 Svako videnje vama je po-
put riječi u zapečaćenoj knjizi.ⁱ
Kad je daju nekome tko zna čita-
tati i kažu mu: "Molimo te, pro-
čitaj ovo naglas", on će odgo-
voriti: "Ne mogu jer knjiga je
zapečaćena." **12** A kad je daju
nekome tko ne zna čitati i kažu
mu: "Molimo te, pročitaj ovo",
on će odgovoriti: "Ne znam čita-
ti."

13 Jehova kaže: “Ovaj narod štuje me svojim riječima* i slavi me svojim usnama,^a ali srce mu je daleko od mene.

Boje me se samo zato što su poučeni ljudskim zapovijedima.^b

14 Zato ću opet učiniti nešto čudesno za ovaj narod,^c činit ću čudo za čudom.

Propast će mudrost njegovih mudraca i nestat će razboritost njegovih razboritih ljudi.”^d

15 Teško onima koji se svim silama trude sakriti od Jehove svoje namjere.^e Ono što čine, čine u mraku i govore: “Tko nas vidi? Tko zna što radimo?”^f

16 Kako li sve izvrćete!* Zar se na lončara gleda kao i na glinu?^g

Zar će ono što je načinjeno reći o svom tvorcu:

“Nije me on načinio?”^h

Zar će ono što je oblikovano reći o onome koji ga je oblikovao:

“Ne zna on ništa?”ⁱ

17 Uskoro će se Libanon pretvoriti u voćnjak,^j a voćnjak će postati poput šume.^k

18 U taj dan gluhi će čuti riječi zapisane u knjizi, a slijepi će biti izbavljeni od mraka i tame i progledat će.^l

19 Kratki će se od sveg srca radovati Jehovi, siromasi će se veseliti svetom Izraelovom Bogu.^m

29:13 *Ili: “govori da mi je privržen”.
29:16 *Ili: “Kako ste samo izopačeni!”

29. POGL.

a Iza 48:1
Jr 5:2

b Mt 15:7–9
Mk 7:6–8

c Iza 28:21
Hb 1:5

d Jr 8:9
1Ko 1:19

e Iza 30:1

f Eze 8:12

g Iza 64:8

h Jr 18:6

i Ri 9:20, 21

j Iza 35:1
Iza 41:19

k Iza 32:14, 15

l Iza 35:5
Iza 42:16

m Iza 41:16

2. stupac

a Mi 2:1

b Am 5:10

c Eze 13:19

d Ne 9:7
Mi 7:20

e Jl 2:27

f Iza 45:11

g Iza 8:13
Ho 3:5

30. POGL.

h Iza 1:2
Iza 63:10
Iza 65:2

i Iza 29:15

j Iza 31:1
Eze 29:6

k Br 27:21
1Kr 22:7

20 Jer više neće biti nasilnika, nestat će hvalisavaca, bit će istrijebljeni svi koji samo gledaju kako da učine zlo,^a

21 koji lažno optužuju druge, koji postavljaju zamke onome tko se brani* kod gradskih vrata^b i koji na temelju lažnih dokaza uskraćuju pravdu pravednicima.^c

22 Zato Jehova, koji je izbio* Abrahama,^d ovako kaže Jakovljevim potomcima:

“Jakov se više neće stidjeti i njegovo lice više neće biti blijedo”.^e

23 Jer kad oko sebe vidi svoju djecu, koja su djelo mojih ruku,^f tada će ona svetiti moje ime, svetit će Jakovljevog svetog Boga, osjećat će strahopoštovanje prema Izraelovom Bogu.^g

24 Oni koji su zastranili u svom razmišljanju steći će razboritost, a oni koji prigovaraju prihvatit će pouku.”

30 Jehova kaže: “Teško tvrdoglavim sinovima,^h koji ostvaruju svoje naume, a ne moje,ⁱ i sklapaju saveze*, ali bez mog odobrenja”, nižući tako grijeh za grijehom.

2 Odlaze u Egipat^a a da me nisu pitali za savjet,^k

29:21 *Ili: “tko brani pravdu”. Dosl.: “tko ukorava”. 29:22 *Dosl.: “otkupio”.
*Odnosno blijedo od sramote i razočaranja. 30:1 *Dosl.: “izlijevaju žrtve ljevanice”. Po svemu sudeći, misli se na sklapanje saveza. *Dosl.: “duha”.

traže zaštitu kod faraona
i traže zaklon u sjeni Egipta!

- 3** No faraonova zaštita bit će
vam na sramotu,
a zaklon u sjeni Egipta po-
niženje.^a
- 4** Jer njegovi su velikaši
u Soanu,^b
njegovi su poslanici došli
do Hanesa.
- 5** Sve će ih posramiti
narod od kojeg nemaju
koristi,
od kojeg nemaju pomoći
ni koristi,
narod koji će im donijeti
samo sramotu i porugu.”^c
- 6** Ovo je objava protiv živo-
tinja koje idu na jug:
Kroz zemlju nevolje i
teškoće,
u kojoj živi lav, lav koji riče,
otrovnica i hitra ljutica,
oni prenose svoje blago na
leđima magaraca,
prenose svoju robu na grba-
ma deva.
Ali narod neće imati koristi
od toga.
- 7** Jer Egipat ne može nikome
pomoći.^d
Zato ga i zovem: “Rahab*^e
koji samo sjedi i ništa
ne radi.”
- 8** “Sada idi, napiši to pred
njima na ploču,
upiši to u knjigu,^f
da ostane za budućnost
kao trajno svjedočanstvo.^g
- 9** Jer oni su buntovan narod,^h
lažljivi sinovi,ⁱ
sinovi koji ne žele slušati
Jehovin zakon*.^j
- 10** Vidiocima govore: ‘Ostavite
se svojih viđenja’,

30. POGL.

a Jr 17:5

b Iza 19:11
Eze 30:14c Iza 31:3
Jr 2:36d Iza 31:1
Jr 37:7, 8e Ps 87:4
Ps 89:10f Iza 8:1
Jr 36:2

g Ri 15:4

h Pnz 31:27
Iza 1:4
Jr 44:3i Iza 59:3
Jr 9:3j 2Lje 33:10
2Lje 36:15, 16
Ne 9:29
Jr 7:13**2. stupac**a 2Lje 16:10
2Lje 18:7
Jr 11:21
Jr 26:11b Jr 23:16, 17
Eze 13:7
Mi 2:11

c Am 7:13, 16

d Am 2:4, 5

e Jr 13:25
Mi 3:11f 1Lje 5:20
2Lje 16:8
Iza 26:3g Mt 23:37
Dj 7:51

h Iza 31:1, 3

a prorocima: ‘Ne prorokujte
nam istinu.’^a

Govorite nam ono što godi
našim ušima, prorokujte
nam prijevare.^b

- 11** Skrenite s puta, odstupite
s prave staze.

Ne govorite nam o svetom
Izraelovom Bogu.”^c

- 12** Zato ovako kaže sveti Izra-
elov Bog:

“Kad odbacujete moje
riječi,^d

a uzdate se u laž i prijevaru
i na njih se oslanjate,^e

- 13** taj grijeh bit će vam kao
pukotina u zidu,

kao pukotina u visokom
zidu koja se širi.

Zid će se srušiti odjednom,
u tren oka.

- 14** Razbit će se kao lončarski
čup,

razbit će se na tako sitne
komadiće da među njima
neće biti dovoljno velike
krhotine

da se njome uzme vatre
s ognjišta

ili da se zagrabi vode iz
bare*.”

- 15** Ovako kaže Svevišnji Go-
spodin Jehova, sveti
Izraelov Bog:

“Vratite se meni i mirno če-
kajte, pa ćete biti spašeni.

Sačuvajte mir i pouzđajte
se u mene – to će biti vaša
snaga.”^f

Ali vi to niste htjeli.^g

- 16** Rekli ste: “Ne, nego ćemo
pobjeći na konjima!”

Zato ćete i bježati.

Kazali ste: “Jahat ćemo na
brzim konjima!”^h

Zato će biti brzi oni koji će vas goniti.^a

17 Tisuća će zadrhtati kad je-
dan zaprijeti,^b
a kad petorica zaprijete,
bježat ćete

dok vas ne oстане toliko
da ćete biti kao usamljeni
stijeg na vrhu gore
i kao zborni znak* na brdu.^c

18 No Jehova strpljivo čeka
da vam iskaže naklonost^d
i on će vam se smilovati^e
jer Jehova je pravedan Bog.^f
Sretni su svi koji ga
čekaju*.^g

19 Kad narod bude živio u
Sionu, u Jeruzalemu,^h nećeš vi-
še plakati.ⁱ Bog* će ti doista
iskazati naklonost kad začuje
tvoj vapaj. Čim ga čuje, uslišit
će te.^j **20** Jehova će vas na-
hraniti nevoljom kao kruhom i
napojiti tjeskobom kao vodom,^k
ali tvoj Veliki Učitelj neće se vi-
še skrivati, pa ćeš svojim oči-
ma gledati svog Velikog Učite-
lja.^l **21** Ako skrenete nadesno
ili nalijevo,^m iza sebe ćete čuti
glas koji govori: "Ovo je pravi
put.ⁿ Njime idite!"

22 Oskvrnut ćete svoje po-
srebrene rezbarene idole i po-
zlaćene lijevane* kipove.^o Od-
bacit ćete ih kao što žena
odbacuje tkaninu nečistu od
mjesecnice i reći ćete im: "Miči-
te mi se s očiju!"^{#p} **23** A on
će dati kišu da nikne sjeme
koje siješ^r i da ti zemlja obil-
no rodi, pa da imaš obilje do-
brog kruha.^s U taj dan tvoja
će stoka pasti na prostranim
pašnjacima.^t **24** Goveda i ma-

30:17 *Ili: "zastava". **30:18** *Ili: "željno
čekaju". **30:19** *Dosl.: "On". **30:22**
*Ili: "metalne". #Moguće i: "reći ćete:
'Ovo je prljavština!'"

30. POGL.

a Pnz 28:49, 50
Jr 4:13
Tu 4:19
Hb 1:6, 8
b Le 26:36
Pnz 32:30
c Eze 12:16
d Izl 34:6
Eze 36:9, 10
e Ps 102:13
Ri 9:15
f Ps 99:4
Jr 10:24
g Jr 17:7
h Ne 11:1
Iza 44:28
Iza 62:1
Jr 31:6
Za 1:17
i Ne 12:27
Iza 61:3
j Jr 29:11, 12
k Le 26:26
Ps 80:5
l Job 36:22
Ps 32:8
Ps 71:17
Ps 119:102
m Pnz 5:32
Js 1:7, 8
Izr 4:27
n Ps 25:8, 9
o Izl 32:4
Pnz 7:5, 25
Su 17:3, 4
p Ho 14:8
Za 13:2
r Ps 65:9
Za 10:1
s Ho 2:21, 22
t Iza 65:10

2. stupac

a Iza 41:18
Iza 44:3
b Tu 2:13
c Jr 33:6
Am 9:11
d Iza 60:20
Ot 21:23
Ot 22:5
e Iza 10:17
Na 1:6
Sf 3:8
f 2Kr 19:28
Ps 32:9
g Pnz 16:14
Ps 42:4
Jr 33:10, 11
h Pnz 32:4
Iza 26:4
i Ps 29:3, 4
j Izl 15:16
Ps 98:1
k Na 1:2
l Ps 18:13

garci koji obrađuju zemlju jest
će stočnu hranu začinjenu tra-
vom kiselicom, ovijanu lopa-
tom i vilama. **25** U dan veli-
kog pokolja, kad se budu rušile
kule, na svakoj visokoj gori i
na svakom visokom brijegu bit
će potoka i vodenih prokopa.^a
26 U dan u koji Jehova povije
ozljeđu svom narodu^b i izliječi
tešku ranu od udarca koji mu je
zadao,^c svjetlost punog mjese-
ca bit će kao sunčeva svjetlost,
a sunčeva svjetlost bit će se-
dam puta jača,^d kao svjetlost
sedam dana u jednom danu.

27 Gle, Jehova* dolazi izdaleka,
plamteći od gnjeva, okružen
gustim oblacima.

Iz njegovih usta izlaze mno-
ge osude,
njegov je jezik kao vatra
koja guta sve pred sobom.^e

28 Njegov je duh kao silna bu-
jica koja seže do grla.
Narode će prosijati rešetom
kako bi ih uništio.

Narodima će u čeljusti sta-
viti uzde^f kojima će ih
odvesti na krivi put.

29 Pjevat ćete pjesme kao
u noći
u kojoj se pripremate za
blagdan^g

i bit ćete radosni
kao onaj koji s frulom* ide
na Jehovinu goru, k Izra-
elovoj Stijeni.^h

30 Jehova će se oglasiti i čut
će se njegov moćan glas.ⁱ
Pokazat će svoju snažnu
ruku^j kojom udara
u žestokoj srdžbi,^k
u plamenu vatre koja guta
sve pred sobom,^l

30:27 *Dosl.: "Jehovino ime". **30:29**
*Ili: "uz zvuk frule".

u prolomu oblaka,^a u oluji i tući.^b

31 Asirija će se prepasti kad se Jehova oglasi,^c on će je udariti prutom.^d

32 Kad god Jehova zamahne svojim prutom kako bi kaznio Asiriju, kad god zamahne rukom u borbi protiv nje,^e oglasit će se defovi i harfe.^f

33 Jer za nju je već pripremljen Tofet*,^g pripremljen je i za kralja.^h Drva za lomaču naslagao je u duboku i široku jamu. Vatra je velika i drva je mnogo. Jehovin će dah, kao bujica sumpora, sve to zapaliti.

31 Teško onima koji idu u Egipat po pomoć,ⁱ koji se oslanjaju na konje/ i koji se uzdaju u bojna kola jer ih je mnogo i u bojne konje* jer su snažni, a ne uzdaju se u svetog Izraelovog Boga, ne traže Jehovu!

2 Ali on je mudar i donijet će nevolju i neće povući svoje riječi. Kaznit će zlikovce i one koji pomažu prijestupnicima.^k

3 Egipćani su samo ljudi, nisu ravni Bogu.

Njihovi su konji stvorenja od krvi i mesa, nisu duhovna bića.^l

30:33 *Izraz "Tofet" ovdje se odnosi na simbolično mjesto na kojem gori vatra i koje predočava uništenje. **31:1** *Ili: "konjanike".

30. POGLE.

a Su 5:4

b Jš 10:11

c Iza 37:36

d Iza 10:12

e Iza 10:24, 26

f Izl 15:20
Su 11:34

g 2Kr 23:10
Jr 7:32

h Iza 37:37, 38
Eze 32:22

31. POGLE.

i Iza 30:2

j Pnz 17:15, 16

k Eze 29:6, 7

l Ps 33:17
Izr 21:31

2. stupac

a Pnz 32:11, 12
Ps 91:4

b Iza 55:7
Jl 2:12

c 2Kr 19:35
2Lje 32:21
Iza 37:36

Kad Jehova podigne ruku, posrnut će svatko tko drugome pruža pomoć, a past će i svatko kome se pomaže.

Svi će izginuti u isto vrijeme.

4 Jer Jehova mi je ovako rekao:

"Kao što lav, snažan mladi lav, reži nad svojim plijenom

kad se na njega pozove čitavo mnoštvo pastira i ne boji se njihovog glasa niti uzmiče pred njihovom vikom,

tako će Jehova nad vojskama sići kako bi se borio za goru Sion i za njen vrh.

5 Poput ptica koje se obruše na svakoga tko napadne njihove ptice, tako će Jehova braniti Jeruzalem.^a

Branit će ga i izbaviti. Zaštitit će ga i spasiti."

6 "Izraelci, vratite se onome protiv koga se tako drsko bunite.^b **7** Jer u taj dan svi ćete odbaciti svoje bezvrijedne srebrne i zlatne bogove, koje ste sami načinili i tako zgriješili.

8 Asirac će biti ubijen mačem, ali ne čovječjim, i proždrijet će ga mač, ali ne čovječji.^c

Bježat će od mača, a njegovi mladići postat će robovi.

9 Njegova će se stijena raspasti od silnog straha, njegovi će se vode prestrašiti kad vide zborni znak*", kaže Jehova, čije je svjetlo^d na Sionu i čija je peč u Jeruzalemu.

31:9 *Ili: "zastavu". #Ili: "vatra".

- 32** Kralj^a će kraljevati pravedno^b
i poglavari će vladati po pravdi.
- 2** Svaki će biti kao zaklon od vjetra
i utočište od oluje,
kao potoci vode u bezvodnoj zemlji,^c
kao sjena velike stijene u sašušenj zemlji.
- 3** Oči onih koji vide više neće biti zatvorene,
uši onih koji čuju pažljivo će slušati.
- 4** Oni koji su brzopleti duboko će razmišljati kako bi sve ispravno razumjeli,
oni koji mucaju govorit će tečno i razgovijetno.^d
- 5** Bezumnika se više neće smatrati velikodušnim,
nepoštenog čovjeka neće se smatrati plemenitim
- 6** jer će bezumnik govoriti bezumno
i u svom će srcu smišljati zlo^e
da bi širio otpad* i govorio laži o Jehovi,
da bi gladnoga ostavio praznog želuca
i da bi žednoga ostavio bez vode.
- 7** Nepošten čovjek čini zlo kako bi ostvario svoje namjere.^f
On potiče druge na sramotna djela
da bi nevoljnika upropastio lažima,^g
čak i kad je taj siromah u pravu.
- 8** A onaj tko je velikodušan želi postupati velikodušno

32:6 *Ili: "postupao bezbožno".

32. POGL.

a Pos 49:10
Ps 2:6
Lk 1:32, 33
Iv 1:49

b Ps 45:6
Ps 72:1
Iza 9:7
Iza 11:4, 5
Jr 23:5
Za 9:9
He 1:9
Ot 19:11

c Iza 35:6

d Iza 35:6

e Mi 2:1

f Jr 5:26
Mi 7:3

g 1Kr 21:9, 10

2. stupac

a Iza 3:16

b Tu 2:12
Sf 1:13

c Iza 3:24

d Iza 22:2
Tu 2:15

e 2Kr 25:9, 10

f 2Lje 27:1, 3
Ne 3:26

g Iza 27:10

h Iza 44:3

i Iza 29:17
Iza 35:1, 2

i ustrajno čini velikodušna* djela.

- 9** "Nehajne* žene, ustanite i poslušajte što ću vam reći!
Nemarne kćeri,^a obratite pažnju onom što govorim!
- 10** Za malo više od godine dana uzdrhtat ćete, vi nemarne žene,
jer proći će vrijeme za berbu grožđa, ali neće biti uroda.^b
- 11** Drhtite, nehajne žene! Strepite, vi koje ste nemarne!
Skinite haljine* i stavite kostrijet oko bokova.^c
- 12** Udarajte se u prsa jadikujući
zbog krasnih polja i zbog rodni trsova!
- 13** Zemlja mog naroda bit će prekrivena trnjem i bodljikavim grmljem.
Bit će ga po svim kućama u kojima je nekad vladala radost,
po gradu koji je bio pun veselja.^d
- 14** Jer napuštena je tvrđava, nestalo je gradske vreve.^e
Ofel^f i stražarska kula postali su vječna pustoš,
mjesto na kojem rado bora-ve divlji magarci
i na kojem pasu stada.^g
- 15** Tako će biti dok Bog na nas ne izlije svoj duh.^h
Tada će se pustinja pretvoriti u voćnjak,
a voćnjak će biti poput šume.ⁱ

32:8 *Ili: "plemenita". 32:9 *Ili: "Samodopadne". 32:11 *Dosl.: "Svucite se do gola".

- 16 U pustinji će prebivati
pravda,
u voćnjaku će stanovati
pravednost.^a
- 17 Pravednost* će dovesti do
mira,^b
plod pravednosti[#] bit će
trajno spokojstvo i sigurnost.^c
- 18 Moj će narod živjeti u spokojnim prebivalištima,
u sigurnim obitavalištima,
u mirnim počivalištima.^d
- 19 No tuča će uništiti šumu
i grad će biti srušen sa
zemljom.
- 20 Sretni ste vi koji sijete sjeme
gdje god ima vode
i puštate* bika i magarca
da idu po polju.^e
- 33** Teško ti^{*}, pustošitelju
kojeg nitko nije opustošio,^f
izdajniče kojeg nitko nije
izdao!
Kad prestaneš pustošiti,
bit ćeš opustošen.^g
Kad prestaneš činiti izdaju,
bit ćeš izdan.
- 2 Jehova, smiluj nam se!^h
U tebe se uzdamo.
Podrži nas svojom rukom*ⁱ
svako jutro,
spasi nas u vrijeme nevolje.^j
- 3 Narodi bježe kad začuju
tvoj moćan glas.
Narodi se rasprše kad ti
ustaneš.^k
- 4 Kao što nezasićeni skakavci
pokupe sve na što naiđu,
tako će vaš plijen biti
pokupljen,

32:17 *Ili: "Istinska pravednost". #Ili: "istinske pravednosti". 32:20 *Ili: "razvezujete". 33:1 *Riječ je o Asiriji. 33:2 *Ili: "snagom".

32. POGL.

a Iza 42:1, 4
Iza 60:21

b Ps 119:165
Iza 55:12

c Eze 37:26
Mi 4:3, 4

d Iza 60:18
Iza 65:22
Jr 23:6
Eze 34:25
Ho 2:18

e Iza 30:23, 24

33. POGL.

f 2Kr 18:13
Iza 10:5

g Iza 10:12
Na 3:7

h Ps 123:2

i Ps 44:3
Iza 52:10

j Ps 46:1
Na 1:7

k Ps 46:6
Ps 68:1
Iza 17:13

2. stupac

a Ps 27:1

b Izr 19:23

c 2Kr 18:19, 20

d Iza 37:24

e Na 1:4

f Ps 46:10

g Iza 5:24

h Iza 9:18

ljudi će se obrušiti na njega
kao jato skakavaca.

- 5 Jehova će biti uzvišen,
on prebiva u visini.
Ispunit će Sion pravdom
i pravednošću.
- 6 On ti je pouzdan oslonac
u životu.
Veliko spasenje,^a mudrost,
znanje i strahopoštovanje
prema Jehovi*^b
– tko sve to ima, posjeduje
veliko blago*^c.
- 7 Gle, njihovi junaci viču
na ulici,
poslanici* koji su pregovara-
li o miru gorko plaču.
- 8 Ceste su opustjele,
nitko ne ide putevima.
On* je raskinuo savez,
pokazuje prezir prema
gradovima,
nema obzira prema smrt-
nom čovjeku.^c
- 9 Zemlja tuguje* i vene.
Libanon je posramljen^d
i propada.
Šaron je poput pustinje,
Bašan i Karmel gube svoje
lišće.^e
- 10 "Sad ću doći", kaže Jehova,
"sad ću se uzvisiti,^f
sad ću se uzveličati.
- 11 Vi ste začeli suhu travu
i rodit ćete slamu.
Vaša buntovnost proždrijet
će vas kao vatra.^g
- 12 Narodima će biti kao da
su spaljeni i pretvoreni
u vapno.
Gorjet će u vatri kao posje-
ćeno trnje.^h

33:6 *Dosl.: "strah pred Jehovom". #Moguće i: "to je blago koje Bog daje". 33:7 *Ili: "glasnici". 33:8 *Misli se na neprijatelja. 33:9 *Moguće i: "se suši".

13 Vi koji ste daleko, poslušajte što ću učiniti!

Vi koji ste blizu, budite svjesni moje moći!

14 Grešnici na Sionu strahuju,^a otpadnici drhte od straha i govore:

“Tko će od nas opstati pred vatrom koja guta sve pred sobom?”^b

Tko će od nas opstati pred nezasićenim plamenom?”

15 Čovjek koji uvijek postupa pravedno^c

i govori ono što je ispravno,^d koji ne želi dobitak što se stječe nepošteno, na prijevru,

koji ne želi primiti mito, već ga odbija,^e

koji pokriva uši da ne sluša o krvoproliću,

koji zatvara oči da ne gleda zlo

16 – on će prebivati visoko u planinama, njegovo sigurno utočište bit će među nepristupačnim stijenama.

Dobivat će kruh i nikad mu neće nedostajati vode.”^f

17 Tvoje oči gledat će veličanstvenog kralja, vidjet će daleku zemlju.

18 Prisjećat ćeš se strahota* i govoriti:

“Gdje je popisivač?

Gdje je onaj koji važe danak?”^g

Gdje je onaj koji broji kule?”

19 Nećeš više vidjeti drski narod, narod koji govori nerazumljivim jezikom,

33:18 *Ili: “Razmišljat ćeš o strahotama”.

33. POGL.

a Pnz 28:66, 67

b Pnz 32:22
Na 1:6
He 12:29

c Eze 18:17

d 1Lje 29:17

e Izl 23:8
Pnz 16:19

f 1Kr 19:5, 6
Ps 34:9, 10
Iza 65:13

g 2Kr 15:19

2. stupac

a Pnz 28:49, 50
Iza 28:11
Jr 5:15

b Pnz 12:5, 6

c Ps 125:1

d Pos 18:25
Ps 50:6
Ps 98:9

e Le 26:3
Jk 4:12

f Ps 44:4
Ps 97:1
Ot 11:15, 17

g Iza 12:2
Sf 3:17

h Iza 33:4

i Pnz 7:15
Ot 21:4
Ot 22:1, 2

j Jr 50:20
Mi 7:18, 19

one čiji ti jezik zvuči kao nerazumljivo mucanje.^a

20 Gledaj Sion, grad u kojem slavimo blagdan!^b

Svojim očima vidjet ćeš Jeruzalem, mirno prebivalište,

šator koji nitko neće premjestiti.^c

Klinovi tog šatora nikad se neće izvaditi, nijedno njegovo uže neće se prekinuti.

21 Jer ondje će nas štiti Jehova, Veliki Bog.

Bit će nam poput rijeka i širokih vodenih prokopa po kojima neće ploviti neprijateljske lađe* ni veliki brodovi.

22 Jer Jehova je naš sudac,^d Jehova je naš zakonodavac,^e

Jehova je naš kralj.^f On će nas spasiti.^g

23 Na neprijateljskim lađama popustit će užad, pa jarbol neće moći uspravno stajati niti će jedro biti razapeto.

Tada će biti razdijeljeno mnogo plijena.

Čak će i hromi uzeti velik plijen.^h

24 I nitko od stanovnika zemlje neće reći: “Bolestan sam.”ⁱ

Narodu koji ondje živi Bog će oprostiti prijestupe.^j

34 Narodi, pristupite da čujete!

Narodi, poslušajte!

Neka čuje zemlja i sve što je na njoj, tlo i sve što živi na njemu.

33:21 *Ili: “flota galija”.

- 2** Jer Jehova se razljutio na sve narode,^a razgnjevio se na svu njihovu vojsku.^b Zatrt će ih, pobit će ih.^c
- 3** Njihovi pobijeni ostat će ležati na tlu, njihova će mrtva tijela zaudarati.^d Gore će biti natopljene njihovom krvlju.^{*e}
- 4** Raspast će se sva nebeska vojska*. Nebesa će se smotati kao svitak, a sva njihova vojska past će kao što suho lišće otpadne s loze i kao što sasušene smokve padnu sa stabla.
- 5** "Jer moj će se mač na nebesima napiti krvi.^f Njime ću izvršiti presudu nad Edomom,^g narodom koji sam odlučio istrijebiti.
- 6** Jehova ima mač – njegov će mač biti sav krvav i mastan od sala,^h pun krvi janjaca i jaraca, mastan od sala ovnujskih bubrega. Jer Jehova sprema žrtvu u Bosri, veliko klanje u Edomu.ⁱ
- 7** S njima će biti poklani i divlji bikovi, junci s jakim bikovima. Njihova će se zemlja natopiti krvlju, njihova prašina bit će masna od sala."

34:3 *Ili: "Gore će se rastapati od njihove krvi." **34:4** *Odnosno nebeska tijela.

34. Pogl.

a Jr 25:15
Jl 3:12
Sf 3:8
Za 14:3

b Iza 30:27
Na 1:2

c Ot 19:11, 15

d Jr 25:33

e Eze 39:4

f Pnz 32:41

g Ps 137:7
Jr 49:7, 22

h Le 3:16

i Iza 63:1-3
Ob 8, 9

2. stupac

a Pnz 32:41
Ps 94:1

b Iza 35:4

c Mi 1:4

d Mi 1:3

- 8** Jer Jehova je odredio dan osvete,^a godinu naplate za nepravdu učinjenu Sionu.^b
- 9** Njeni* potoci pretvorit će se u smolu, njena prašina u sumpor, a njena zemlja bit će kao goruća smola.
- 10** Neće se gasiti ni noću ni danju, s njenog zgarišta u svu će se vječnost dizati dim. U svim budućim naraštajima ostat će razorena, nikada više nitko neće njome prolaziti.^c
- 11** Zauzet će je pelikani i dikobrazi, u njoj će prebivati sove i gavrani. On će je izmjeriti mjernim užetom i viskom te tako pokazati da će postati prazna i pusta.*
- 12** Nitko od njenih dostojanstvenika neće biti postavljen za kralja, nestat će svi njeni poglavari.
- 13** Trnje će niknuti u njenim tvrđavama, kopriva i trnoviti korov u njenim utvrđama. Ona će postati prebivalište šakala,^d boravište nojeva.
- 14** Pustinjske životinje sretat će one koje zavijaju, a divlje koze* dozivat će jedna drugu.

34:9 *Po svemu sudeći, riječ je o Bosri, glavnom gradu Edoma. **34:11** *Dosl.: "On će nad njom rastegnuti mjerno uže praznine i visak pustoši." **34:14** *Može i: "demoni jarčjeg lika".

Noćne ptice* ondje će se naseliti i odmarati.

- 15** Strelovita zmija ondje će se gnijezditi i polagati jaja, donosit će na svijet mlade i skupljati ih kako bi ih zaštitila.

Ondje će se okupljati jaстреbovi, svaki sa svojom ženkom.

- 16** Tražite u Jehovinoj knjizi i čitajte naglas:

Nijedna od njih neće izostatati,

nijedna neće ostati bez svog para,

jer Jehova je tako zapovjedio

i njegov ih je duh sakupio.

- 17** Ždrijebom je odlučio gdje će one prebivati, svojom je rukom izmjerio mjesto koje im je dodijelio.

Ono će zauvijek pripadati njima,

prebivat će u njemu iz naraštaja u naraštaj.

- 35** Radovat će se pustinja i sasušena zemlja,^a pustinjska ravnica veselit će se i procvjetati kao šafran.^b

- 2** Sva će procvjetati.^c

Radovat će se i klicati od veselja.

Dat će joj se slava Libanona^d

i krasota Karmela^e i Šarona.^f

Ljudi će vidjeti Jehovinu slavu, krasotu našeg Boga.

- 3** Ojačajte klonule ruke, učvrstite klecava koljena!^g

34:14 *Ili: "Legnji".

35. POGL.

a Iza 29:17
Iza 32:14, 15

b Iza 4:2
Iza 27:6
Iza 35:6
Iza 51:3
Eze 36:35

c Ho 14:5, 6

d Iza 60:13

e Jr 50:19

f Iza 65:10

g He 12:12

2. stupac

a Jr 51:56

b Iza 25:9
Sf 3:16, 17

c Ps 146:8
Iza 42:16
Mt 9:28–30

d Iza 29:18
Jr 6:10
Mk 7:32–35
Lk 7:22

e Mt 11:5
Dj 8:7
Dj 14:8–10

f Mt 15:30

g Iza 44:3

h Jr 9:11

i Ezi 1:3
Iza 11:16
Iza 49:11
Iza 62:10
Jr 31:21

j Iza 52:1

k Iza 11:6, 7
Iza 65:25
Eze 34:25
Ho 2:18

l Ps 107:2, 3
Iza 62:12

m Pnz 30:4

n Iza 51:11
Jr 31:11, 12

- 4** Recite onima koji su tješkobni:

“Budite jaki, ne bojte se!

Vaš će Bog doći i osvetiti se vašim neprijateljima,

Bog će izvršiti kaznu.^a

On će doći i spasiti vas.”^b

- 5** Tada će se slijepima otvoriti oči,^c a gluhim a će se otvoriti uši.^d

- 6** Tada će hromi skakati kao jelen,^e nijemi će radosno klicati.^f

U pustinji će izvirati vode

i potoci će teći u pustinjskoj ravnici.

- 7** Sasušena zemlja postat će jezero, a u žednom tlu pojavit će se izvori vode.^g

U predjelima u kojima su prebivali šakali^h

rast će zelena trava, trska i papirus.

- 8** Bit će ondje cesta,ⁱ put koji će se zvati Put svetosti.

Nitko nečist neće njime ići,^j već samo oni koji su dostojni njime hodati.

Nerazumni neće doći na taj put.

- 9** Ondje neće biti lavova, na njega neće dolaziti opasne zvijeri.

Nijedne takve zvijeri neće biti na tom putu.^k

Njime će hodati samo oni koji su izbavljeni*.^l

- 10** Oni koje je Jehova spasio* vratit će se^m i doći na Sion radosno kličući.ⁿ

35:9 *Dosl.: “otkupljeni”. 35:10 *Dosl.: “otkupio”.

Krasit će ih beskrajna radost,^a

među njima će vladati sreća i veselje.

Nestat će tuga i uzdisanje.^b

36 Četrnaeste godine Ezekijinog kraljevanja asirski kralj Sanherib napao je sve Jude utvrđene gradove i osvojio ih.^d **2** Potom je asirski kralj zapovjedio rabšaku^{*e} da s velikom vojskom pođe iz Lakiša^f ka kralju Ezekiji u Jeruzalem. I oni su zauzeli položaj kod vodovoda gornjeg jezerca,^g na cesti koja vodi do polja perača^h rublja.^h **3** Pred rabšaka su izašli dvorski upravitelj Elijakim,ⁱ Hilkiijin sin, te pisar Šebnaⁱ i ljeto-pisac Joah, Asafov sin.

4 I rabšak im je kazao: "Recite Ezekiji: 'Ovako kaže veliki kralj, kralj Asirije: 'U što se ti to uzdaš?'' **5** Govoriš: 'Imam vještinu i vojnu silu potrebnu za rat', ali to su samo prazne riječi. U koga se to uzdaš da si se usudio pobuniti protiv mene?' **6** Gle, uzdaš se u podršku Egipta, te slomljene trske koja probada dlan onome tko se na nju nasloni. Takav je faraon, egipatski kralj, svima koji se uzdaju u njega.^m **7** A ako mi kažete: 'Uzdamo se u Jehovu, svog Boga', nije li upravo njegove uzvišice i žrtvenike Ezekija uklonio,ⁿ pa sada govori Judi i Jeruzalemu: 'Klanjajte se Bogu pred ovim žrtvenikom?''^o **8** Hajde, okladi se s mojim gospodarom, asirskim kraljem.^p Dat ću ti 2000 konja ako možeš naći jahače za njih. **9** Kako ćeš, dakle, poraziti i najmanjeg upravitelja me-

36:2 *Ili: "glavnom peharniku". *Ili: "bjelilaca".

35. POGL.

a Jr 33:10, 11

b Iza 30:19

Iza 65:19

36. POGL.

c Iza 10:5

d 2Kr 18:13

2Lje 32:1

Iza 8:7, 8

Iza 10:28-32

Iza 33:8

e 2Lje 32:9

f 2Kr 19:8

g Iza 7:3

h 2Kr 18:17, 18

i Iza 22:20, 21

j 2Kr 19:2

k 2Kr 18:19-25

2Kr 19:10

l 2Kr 18:1, 7

m 2Kr 17:4

Iza 30:2, 7

Jr 37:7

n 2Kr 18:1, 4

2Lje 31:1

o Pnz 12:11

2Lje 7:12

2Lje 32:12

p 2Kr 18:13

2. stupac

a Iza 22:15

b 2Kr 18:17

c Ezr 4:7

Da 2:4

d 2Kr 18:26, 27

e 2Lje 32:18

f 2Kr 18:28-35

g 2Lje 32:11, 15

Da 3:15

h 2Kr 19:22

i 2Kr 17:6

2Kr 17:22, 23

đu slugama mog gospodara kad se uzdaš u to da će ti Egipat dati kola i konjanike? **10** Uostalom, jesam li bez Jehovinog odobrenja krenuo u pohod na ovu zemlju da je opustošim? Sam Jehova rekao mi je: 'Napadni tu zemlju i opustoši je!'"

11 Nato su Elijakim, Šebna^a i Joah rekli rabšaku:^b "Molimo te, govori svojim slugama aramejskim^{*} jezikom^c jer mi ga razumijemo! Nemoj nam govoriti jezikom Židova pred ovim ljudima koji su na zidu!"^d **12** Ali rabšak je rekao: "Zar me moj gospodar poslao da ove riječi kažem samo tvom gospodaru i tebi? Nije li me poslao i ljudima koji stoje na zidu, koji će zajedno s vama jesti svoj izmet i piti svoju mokraču?"

13 Potom je rabšak počeo vikati na sav glas na jeziku Židova:^e "Čujte što vam poručuje veliki kralj, kralj Asirije!"^f

14 Ovako kaže kralj: 'Ne dajte da vas zavera Ezekija jer on vas ne može izbaviti!^g **15** I ne dajte da vas Ezekija nagovori da se pouzdate u Jehovu^h govoreći vam: "Jehova će nas sigurno izbaviti i ovaj grad neće biti predan u ruke asirskom kralju." **16** Ne slušajte Ezekiju! Ovako kaže asirski kralj: "Sklopite mir sa mnom i predajte mi se, pa će svaki od vas jesti sa svog trsa i sa svoje smokve i pit će vodu iz svoje nakapnice, **17** dok ne dođem i ne odvedem vas u zemlju kao što je vaša,ⁱ zemlju u kojoj ima obilje žita i mladog vina, kruha i vinograda. **18** Ne dajte da vas Ezekija zavarava govoreći: 'Jehova će nas izbaviti!' Je li ijedan od bogova drugih

36:11 *Ili: "sirijskim".

naroda izbavio svoju zemlju iz ruke asirskog kralja?^a **19** Gdje su hamatski i arpadski bogovi?^b Gdje su sefarvajimski bogovi?^c Jesu li oni izbavili Samariju iz moje ruke?^d **20** Koji je od svih bogova tih zemalja izbavio svoju zemlju iz moje ruke? Zar će onda Jehova izbaviti Jeruzalem iz moje ruke?^e

21 A oni su šutjeli i nisu mu odgovorili ni riječi jer je kralj bio zapovjedio: “Nemojte mu odgovarati!”^f **22** Potom su dvorski upravitelj Elijakim, Hil-kijin sin, te pisar Šebna^g i ljetopisac Joah, Asafov sin, razderali svoje haljine i otišli k Ezekiji te mu prenijeli rabšakove riječi.

37 Čim je kralj Ezekija to čuo, razderao je svoje haljine, ogrnuo kostrijet i otišao u Jehovin dom.^h **2** Potom je dvorskog upravitelja Elijakima, pisara Šebnu i svećeničke starješine poslao ogrnuti kostrijeću k proroku Izaiji,ⁱ Amosovom sinu. **3** Oni su mu rekli: “Ovako kaže Ezekija: ‘Ovo je dan nevolje, ukora* i sramote, jer mi smo poput žene kojoj je došlo vrijeme da rodi, a nema snage za to.’^j **4** Možda će Jehova, tvoj Bog, čuti riječi rabšaka, kojeg je asirski kralj, njegov gospodar, poslao da se ruga živom Bogu,^k pa će ga Jehova, tvoj Bog, pozvati na odgovornost zbog riječi koje je čuo. Pomoli se! za ostatak naroda koji je još živ.”^m

5 Nakon što su sluge kralja Ezekije prenijeli Izaiji njegovu poruku,ⁿ **6** Izaija im je rekao: “Recite svom gospodaru: ‘Ovako kaže Jehova: “Ne boj

36. POGL.

- a 2Kr 19:11, 12
- 2Lje 32:14
- Iza 37:11, 12
- b Jr 49:23
- c 2Kr 17:24
- d 2Kr 17:6
- 2Kr 17:22, 23
- Iza 10:11
- e 2Kr 19:17, 18
- 2Lje 32:15
- Iza 37:23
- f 2Kr 18:36, 37
- Izr 9:7
- g Iza 22:15

37. POGL.

- h 2Kr 19:1–4
- i 2Lje 26:22
- Iza 1:1
- j Iza 26:17, 18
- k 1Sa 17:45
- 2Kr 18:28, 35
- l 2Lje 32:20
- Ps 50:15
- Jl 2:17
- m 2Kr 17:18
- n 2Kr 19:5–7

2. stupac

- a Pnz 20:1
- b 2Kr 18:17
- c Izr 21:1
- d 2Lje 32:21
- Iza 37:37, 38
- e Js 10:29, 30
- 2Kr 8:22
- 2Kr 19:8–13
- f 2Kr 18:17
- g 2Lje 32:15
- h 2Kr 17:5, 6
- 2Lje 32:13
- Iza 10:11
- i Iza 36:19
- j Pos 11:31
- k 2Kr 17:24
- Iza 36:19
- l 2Kr 19:14–19
- m 1Kr 8:30
- 2Lje 6:20
- 2Lje 20:9
- Da 9:3
- n Ps 46:7
- Iza 8:13
- o 2Lje 6:40
- Ps 65:2
- p 2Lje 16:9
- 1Pe 3:12

se^a riječi koje si čuo, kojima su sluge asirskog kralja^b hulili na mene! **7** Ja ću tom kralju staviti u um misao* da se vrati u svoju zemlju kad čuje jednu vijest.^c I učinit ću da bude ubijen mačem u svojoj zemlji.”^m^d

8 Kad je rabšak čuo da je asirski kralj prekinuo opsadu Lakiša, vratio se k njemu i našao ga kako se bori protiv Libne.^e **9** A kralj je čuo vijest da je etiopski kralj Tirhaka krenuo u rat protiv njega. Stoga je ponovno poslao glasnike Ezekiji,^f rekavši im: **10** “Ovako recite Judinom kralju Ezekiji: ‘Ne daj da te tvoj Bog u kojeg se uzdaš zavarava riječima: “Jeruzalem neće biti predan u ruke asirskom kralju.”^g **11** Eto, čuo si što su asirski kraljevi učinili svim zemljama koje su opustošili.^h Zar ćeš se samo ti izbaviti? **12** Jesu li narode koje su moji preci zatrli spasili njihovi bogovi?ⁱ Gdje su Gozanci, Haranci,^j Resefci i Edenci koji su bili u Tel-Asaru? **13** Gdje su kralj Hamata i kralj Arpada te kraljevi gradova Sefarvajima,^k Hene i Ive?”

14 Ezekija je primio pisma koja su mu donijeli glasnici i pročitao ih. Potom je otišao u Jehovin dom i raširio ih pred Jehovom.^l **15** Tada se Ezekija obratio Jehovi u molitvi^m i rekao mu: **16** “Jehova nad vojskama,ⁿ Bože Izraelov, koji sjediš na prijestolju iznad* keruba, ti si jedini pravi Bog, Bog svih kraljevstava na zemlji. Ti si stvorio nebo i zemlju. **17** Jehova, prigni uho i čuj!^o Jehova, otvori oči i vidi!^p

37:7 *Dosl.: “staviti duh u njega”.
37:16 *Moguće i: “između”.

37:3 *Ili: “uvrede”.

Čuj riječi koje nam je Sanherib uputio da bi se rugao živom Bogu.^a **18** Istina je, Jehova, da su asirski kraljevi opustošili sve zemlje,^b a i svoju zemlju. **19** I pobacali su njihove bogove u vatru^c jer to nisu bili bogovi, nego djelo ljudskih ruku,^d drvo i kamen. Zato su ih i mogli uništiti. **20** A sada, Jehova, Bože naš, izbavi nas iz njegove ruke kako bi sva kraljevstva na zemlji spoznala da si ti, Jehova, jedini Bog!^e

21 Tada je Amosov sin Iazija poručio Ezekiji: "Ovako kaže Jehova, Izraelov Bog: 'Uputio si mi molitvu zbog asirskog kralja Sanheriba'^f **22** i zato Jehova objavljuje ove riječi protiv njega:

"Djevica, kći sionska, prezi-
re te i ruga ti se.

Kći jeruzalemska odmahuje
glavom i podsmjehuje
ti se.

23 Kome se rugaš^g i na koga
huliš?

Na koga vičeš^h
i koga oholo gledaš?
Svetog Izraelovog Boga!ⁱ

24 Preko svojih slugu rugaš se
Jehovi^j i kažeš:

'S mnoštvom svojih bojnih
kola
popet ću se na vrhove
gora,^k

na najudaljenije obronke
Libanona.
Posjeći ću njegove visoke
cedrove, njegove krasne
borovice.

Doći ću u njegova najviša
skrovišta, u njegove
najušće šume.

25 Iskopat ću bunare i pit ću
vode.

37. POGL.

a Iza 37:4

b 2Kr 15:29
2Kr 16:8, 9
1Lje 5:26

c Iza 10:11

d Iza 40:19
Iza 41:7
Jr 10:3
Ho 8:6
Dj 17:29

e Pnz 32:31, 39
Ps 83:18
Ps 96:5

f 2Kr 19:20, 21

g 2Kr 19:4, 16

h 2Kr 18:30, 35
Iza 10:12, 13

i Izl 15:11
2Kr 19:22-24
Iza 10:20
Eze 39:7

j 2Lje 32:17

k Iza 10:10, 11

2. stupac

a Ps 33:11
Iza 46:10

b Iza 55:10, 11

c 2Kr 19:25, 26

d IZR 5:21
IZR 15:3
He 4:13

e 2Kr 19:27, 28

f Ps 46:6
Iza 10:15
Iza 37:23

g Iza 36:4, 20

h Ps 32:9

i 2Kr 19:29-31

j Iza 1:9
Iza 10:20, 21

Svojim ću stopalima isušiti
potoke* u Egiptu.'

26 Nisi li čuo što od davnine
namjeravam učiniti?

Davnih dana to sam
smislio.^a

Sada ću to ostvariti.^b

Ti ćeš opustošiti utvrđene
gradove i pretvoriti ih
u ruševine.^c

27 Njihovi stanovnici bit će
bespomoćni,
silno će se prestrašiti i biti
posramljeni.

Postat će kao poljsko bilje
i zelena trava,

kao trava na krovovima
koju je sasušio istočni
vjetar.

28 Ali ja dobro znam kad sje-
diš, kad nekamo ideš i
kad se vraćaš,^d

a znam i kad bjesniš na
mene,^e

29 jer su tvoje bijesne riječi^f i
tvoja rika doprli do mojih
ušiju.^g

Zato ću ti staviti kuku u nos
i uzde^h u usta

i vratit ću te putem kojim si
došao."

30 A ovo će ti* biti znak da
će se to dogoditi: Ove godine
jest ćete ono što samo nara-
ste[#], iduće godine jest ćete žito
koje iznikne od toga, a treće
godine sijat ćete i žeti, sadit
ćete vinograde i jesti njihov
rod.ⁱ **31** Preživjeli iz Judinog
naroda, oni koji preostanu,^j pu-
stit će korijen u dubinu i ra-
đati plod u visinu. **32** Jer os-
tatak će doći iz Jeruzalema i

37:25 *Ili: "nilske prokope za navodnja-
vanje". **37:30** *Odnosi se na Ezekiju.
[#]Ili: "ono što naraste od prosutog sje-
menja".

preživjeli s gore Siona.^a To će u svojoj revnosti učiniti Jehova nad vojskama.^b

33 Zato Jehova ovako kaže za asirskog kralja:^c

“On neće ući u ovaj grad,^d neće ovamo odapeti strijelu, neće mu se primaknuti sa štitom

i neće pred njim nasuti opsadni nasip.^e

34 Vratit će se putem kojim je došao.

Neće ući u ovaj grad”, kaže Jehova.

35 “Branit ću ovaj grad^f i spasiti ga radi sebe^g

i radi svog sluga Davida.”^h

36 Tada je došao Jehovin anđeo i pobio 185 000 vojnika u asirskom taboru. Kad su rano ujutro ljudi ustali, oko njih su bili sve sami mrtvaci.ⁱ **37** Stoga je asirski kralj Sanherib otišao odande i vratio se u Nini-^jvu^j te ostao u njoj.^k **38** Kad se jednom klanjao u hramu svog boga Nisroka, njegovi sinovi Adramelek i Sareser ubili su ga mačem^l i potom pobjegli u zemlju Ararat.^m A umjesto njega počeo je kraljevati njegov sin Esar-Hadon.ⁿ

38 U to vrijeme Ezekija se teško razbolio i bio je na samrti.^o Tada je prorok Izaija,^p Amosov sin, došao k njemu i rekao mu: “Ovako kaže Jehova: ‘Izdaj potrebne zapovijedi svojoj obitelji* jer ćeš umrijeti. Nećeš se oporaviti.’”^r **2** Nato se Ezekija okrenuo licem prema zidu i pomolio se Jehovi: **3** “Preklinjem te, Jehova, sjeti se^s da sam ti vjerno služio i bio

38:1 *Ili: “svima na svom dvoru”.

37. POGŁ.

- a 2Kr 19:4
- b Iza 59:17
Jl 2:18
Za 1:14, 15
- c Iza 10:24
- d 2Lje 32:22
Iza 10:32
- e 2Kr 19:32–34
- f Iza 31:5
- g Pnz 32:27
1Sa 12:22
2Kr 20:6
Eze 36:22
- h 1Kr 15:4
- i 2Kr 19:35–37
2Lje 32:21
- j Pos 10:8, 11
Jn 1:2
- k 2Kr 19:7, 28
- l 2Lje 32:21
- m Pos 8:4
- n Ezz 4:1, 2

38. POGŁ.

- o 2Lje 32:24
- p 2Kr 19:20
Iza 1:1
- r 2Kr 20:1–3
- s Ne 13:22
Ps 20:1–3
He 6:10

2. stupac

- a 2Lje 31:20, 21
- b 2Kr 20:4–6
- c Izz 15:29
1Iv 5:14
- d Ps 39:12
Ps 56:8
- e Pnz 32:39
1Sa 2:6
- f 2Lje 32:22
- g 2Kr 20:8–11
- h Js 10:12, 13
- i Ps 6:5
Pr 9:5
- j Ps 146:4
Pr 8:8

ti odan cijelim srcem^a te činio ono što je dobro u tvojim očima.” I Ezekija je počeo gorko plakati.

4 Potom je Izaiji došla Jehovina objava: **5** “Vrati se i reci Ezekiji:^b ‘Ovako kaže Jehova, Bog tvog pretka Davida: “Čuo sam tvoju molitvu^c i vidio sam tvoje suze.^d Evo, produžit ću ti život za 15 godina^e **6** i izbavit ću tebe i ovaj grad iz ruke asirskog kralja i branit ću ovaj grad.^f **7** Ovo će biti znak od Jehove po kojem ćeš znati da će Jehova ispuniti ono što je rekao:^g **8** Učinit ću da se sunčeva sjena koja se spustila niz Ahazovo stepenište vrati deset stepenica* unatrag.”^h I sunce se vratilo deset stepenica unatrag po stepeništu niz koje se već bilo spustilo.

9 Ovo je Judin kralj Ezekija napisao kad se razbolio i potom ozdravio.

10 Rekao sam: “U polovini svog života moram ući na vrata groba*. Bit će mi uskraćene preostale godine života.”

11 Rekao sam: “Neću vidjeti Jaha*, Jaha u zemlji živih.ⁱ

Neću više gledati ljude kad se nađem među onima koji su u zemlji smrti.

12 Moja je kuća poput pastirskog šatora koji je raspremljen i odnesen.^j

38:8 *Moguće je da su te stepenice služile za računanje vremena, poput sunčanog sata. **38:10** *Ili: “Seola”. Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz “seol” u Rječniku. **38:11** * “Jah” je skraćeni oblik imena “Jehova”.

Smotao sam svoj život kao što tkalac mota tkaninu, odrezan sam od niti osnove. Od jutra do mraka ti me satireš.^a

13 Umirim se do jutra.

Kao lav lomiš sve moje kosti, od jutra do mraka ti me satireš.^b

14 Ja kriještim kao čioipa, kao drozd*,^c

gučem kao golubica.^d Moje umorne oči gledaju u visinu.^e

Govorim: 'Jehova, u teškoj sam nevolji.

Pomози mi!^f

15 Što da kažem?

Što mi je rekao, to je i učinio. Dok god budem živ, bit ću ponizan zbog nevolje koju sam proživio.

16 Jehova, zbog tvoje dobrote* svi ljudi žive, zbog nje sam i ja živ.

Ti ćeš me izliječiti i sačuvati na životu.^g

17 Umjesto mira osjećao sam veliku gorčinu.

No budući da sam ti drag, sačuvao si me od grobne jame.^h

Sve moje grijehе bacio si iza leđa da ih više ne gledaš.ⁱ

18 Jer grob* te ne može slaviti,^j

smrt te ne može hvaliti.^k

Oni koji odu u grobnu jamu više se ne mogu uzdati u tvoju vjernost.^l

38:14 *Moguće i: "ždral". ^fIli: "Zauzmi se za mene!" **38:16** *Odnosno zahvaljujući onome što Bog govori i čini. **38:18** *Ili: "šeol".

38. POGL.

a Job 17:1

b Ps 39:10

c Ps 102:7

d Iza 59:11

e Ps 39:7

f Ps 39:12
Ps 119:82,
123

g 1Sa 2:6
Job 33:28
Ps 71:20

h Ps 30:3
Ps 86:13
Jn 2:6

i Iza 43:25
Mi 7:18

j Ps 30:9

k Ps 6:5
Ps 115:17

l Pr 9:5, 10

2. stupac

a Pos 18:19
Pnz 4:9
Jš 4:21–24

b 2Kr 20:5
Ps 84:2

c Ps 30:11, 12

d 2Kr 20:7

e 2Kr 20:8

39. POGL.

f 2Lje 32:23

g 2Kr 20:5
2Kr 20:12, 13

h 2Lje 32:27

i 2Kr 20:14, 15

19 Živi čovjek, samo živi čovjek može te slaviti, kao ja danas.

Otac može poučiti svoje sinove o tvojoj vjernosti.^a

20 Spasi me, Jehova,

pa ćemo u tvom domu, Jehova,^b na žičanim glazbalima

svirati moje skladbe dok god budemo živi!"^c

21 Izaija je potom rekao: "Donesite oblog od suhih smokava i stavite ga Ezekiji na čir da ozdravi."^d **22** Ezekija je prije toga upitao: "Što će biti znak po kojem ću znati da ću otići u Jehovin dom?"^e

39 U to je vrijeme babilonski kralj Merodak-Baladan, Baladanov sin, poslao pisma i dar Ezekiji^f jer je čuo da je Ezekija bio bolestan i da je ozdravio.^g **2** Ezekija je srdačno dočekaо njegove poslanike i pokazao im svoju riznicu^h – srebro, zlato, balzam, skupocjeno ulje, sve svoje oružje i sve ostalo što je bilo u njegovoj riznici. Nije bilo ničega u Ezekijinom dvoru i u cijelom njegovom kraljevstvu što im on nije pokazao.

3 Potom je prorok Izaija došao kralju Ezekiji i upitao ga: "Što su rekli ti ljudi i odakle su došli?" A Ezekija je odgovorio: "Došli su iz daleke zemlje, iz Babilona."ⁱ **4** Nato ga je on upitao: "Što su vidjeli u tvom dvoru?" A Ezekija je odgovorio: "Vidjeli su sve što je u mom dvoru. U mojoj riznici nema ničega što im nisam pokazao."

5 Tada je Izaija rekao Ezekiji: "Čuj objavu Jehove nad vojskama: **6** 'Evo dolaze dani kad će sve što je u tvom dvoru i sve što su tvoji preci do danas

nakupili biti odneseno u Babilon. Ništa neće ostati',^a kaže Jehova.^b **7** 'I neki tvoji potomci bit će odvedeni u zarobljeništvo i postat će dvorani u palači babilonskog kralja.'"^c

8 Nato je Ezekija rekao Izaiji: "Dobro* je to što je Jehova rekao." Potom je dodao: "Mir i spokojstvo# trajat će za mog života."^d

40 "Tješite, tješite moj narod!" govori vaš Bog.^e

2 "Utješno govorite* Jeruzalemu

i objavite mu da je došao kraj njegovom robovanju, da je platio cijenu za svoj prijestup.^f

Iz Jehovine ruke primio je potpunu# kaznu za sve svoje grijeh."^g

3 Netko viče u pustinji:

"Raščistite* put Jehovi!^h Načinite našem Bogu ravan putⁱ kroz pustoš."^j

4 Neka se podigne svaka dolina,

neka se spusti svaka gora i brdo!

Bregoviti kraj neka postane ravan,

neravni kraj neka se pretvori u ravnicu!^k

5 Otkrit će se Jehovina slava^l i svi će je ljudi vidjeti^m jer tako je rekao Jehova."

6 Slušaj! Netko govori: "Objavi!"

A drugi kaže: "Što da objavim?"

Ovo objavi: "Svi su ljudi poput trave,

39. POGL.

a 2Kr 24:11, 13
2Kr 25:13
2Lje 36:18
Da 1:1, 2

b 2Kr 20:16-18

c 2Kr 24:12
Da 2:49
Da 5:29

d 2Kr 20:19

40. POGL.

e Iza 49:13
Iza 51:3
2Ko 1:3, 4

f Ps 79:8, 9
Jr 31:34
Jr 33:8

g Jr 16:18
Da 9:11, 12

h Iza 35:8
Iza 57:14
Mi 3:1

i Iza 11:16

j Mt 3:1, 3
Mk 1:2-4
Lk 3:3-6
Iv 1:23

k Iza 42:16

l Iza 24:15

m Iza 49:6
Iza 52:10

2. stupac

a Job 14:1, 2
Ps 90:5, 6

b Jk 1:11

c Ps 103:15, 16

d Iza 46:10
1Pe 1:24, 25

e Iza 52:7

f Iza 12:2
Iza 25:9

g Iza 53:1
Iv 12:37, 38

h Iza 62:11
Ot 22:12

i Iza 49:10
Eze 34:15, 16
1Pe 2:25

j Pos 33:13
1Pe 5:2, 3

k Izr 30:4

l Job 38:4, 5

a sva njihova vjernost* nalik je poljskom cvijeću.^a

7 Trava se suši

i cvijeće vene^b

kada Jehova puhne na njih.^c

Doista, ljudi su poput obične trave.

8 Trava se suši,

cvijeće vene,

ali riječ našeg Boga ostaje zauvijek."^d

9 Popni se na visoku goru, ti koja nosiš dobru vijest Sionu!^e

Poviči iz sveg glasa,

ti koja nosiš dobru vijest Jeruzalemu!

Poviči, ne boj se!

Objavi Judinim gradovima: "Evo vašeg Boga!"^f

10 Doći će Svevišnji Gospodin Jehova i pokazat će svoju moć,

vladat će svojom moćnom rukom.^g

Kod njega je nagrada koju daje,

kod njega je plaća koju dijeli.^h

11 Kao pastir past će svoje stado.ⁱ

Rukom će skupiti jaganjce, nosit će ih u svojim njedrima.

Brižno će voditi one koje imaju mlade.^j

12 Tko je šakom izmjerio vode,^k pedljem* izmjerio nebesa i odredio mjeru zemaljskom prahu?^l

Tko je vagom izvagao gore i težuljom bregove?

40:6 *Ili: "vjerna ljubav". **40:12** *Mjera za dužinu jednaka razmaku između vrha palca i vrha malog prsta kad se ispruže. Vidi dodatak B14.

39:8 *Ili: "Pravedno". #Ili: "istina". **40:2** *Ili: "Govorite tako da doprete do srca". #Ili: "dvostruku". **40:3** *Ili: "Pripremite".

- 13** Tko je izmjerio* Jehovin duh?
Tko ga kao savjetnik može u što uputiti?^a
- 14** Tko ga je savjetovao i poučio?
Tko ga uči putu pravednosti, daje mu znanje ili ga upućuje na put razboritosti?^b
- 15** Gle, njemu su narodi kao kap iz vedra, vrijede koliko i prašina na vagi.^c
On podiže otoke kao sitnu prašinu.
- 16** Na cijelom Libanonu nema dovoljno drva da bi se održala* vatra, sve tamošnje divlje životinje nisu dovoljne za žrtvu paljenicu.
- 17** Pred njim su svi narodi beznačajni, kao da ne postoje,^d za njega su kao ništa, bezvrijedni su.^e
- 18** S kime ćete usporediti Boga?^f
Što biste rekli, kome on sličići?^g
- 19** Ljevač lije lik, zlatar ga oblaže zlatom^h i kuje srebrne lančiče.
- 20** Čovjek odabire neko drvo za prinos,ⁱ drvo koje neće istrnuti. Traži vještog tesara da mu načini rezbareni kip koji se neće srušiti.^j
- 21** Zar ne znate?
Zar niste čuli?
Zar vam se ne govori još od početka?

40:13 *Moguće i: "razumio". **40:16** *Ili: "naložila".

40. POGL.

a Job 36:22, 23
Ri 11:34
1Ko 2:16

b Ps 147:5

c Ps 62:9

d Da 4:35

e Iza 41:11, 12

f Izl 8:10
Ps 86:8
Jr 10:6, 7

g Pnz 4:15, 16
Dj 17:29

h Ps 115:4-8

i Iza 44:14, 15

j Iza 41:7
Iza 46:6, 7
Jr 10:3, 4

2. stupac

a Ps 19:1
Ri 1:20

b Iza 66:1

c Iza 44:24
Jr 10:12
Za 12:1

d 1Kr 21:20, 21
2Kr 10:10, 11
Jr 22:24, 30

e Ps 102:25

f Ps 147:4

g Ps 89:13

h Iza 49:14
Eze 37:11

i Pos 21:33
Ps 90:2
Jr 10:10
1Ti 1:17

- Zar niste razumjeli ono što se znalo još kad su temelji zemlje bili postavljeni?^a
- 22** On boravi nad zemaljskim krugom*,^b stanovnici zemlje njemu su kao skakavci.
On razastire nebesa kao veo,
razapinje ih kao šator za stanovanje.^c
- 23** On svrgava upravitelje, zemaljske suce* pretvara u ništavilo.
- 24** Tek što budu posađeni, tek što budu posijani, tek što njihov panj pusti korijen u zemlju, na njih puhne vjetar i posuše se
te ih vjetar raznese kao slamu.^d
- 25** "S kim ćete me usporediti, tko mi je ravan?" kaže sveti Bog.
- 26** "Podignite oči prema nebu i pogledajte!
Tko je to stvorio?^e
Onaj tko vodi tu vojsku zvijezda i prebrojava je. Svaku zove po imenu.^f
Zbog njegove velike snage* i zadivljujuće sile^g ne nedostaje nijedna.
- 27** Jakove, zašto kažeš, Izraele, zašto govoriš:
'Jehova ne vidi kako živim, Bog ne mari za nepravdu koju doživljavam?'^h
- 28** Zar ne znaš? Zar nisi čuo? Jehova, koji je stvorio sve što je na zemlji, vječni je Bog.ⁱ

40:22 *Ili: "kuglom". **40:23** *Ili: "vladare". **40:26** *Ili: "Zbog obilja energije kojom sve pokreće".

On se ne umara i ne posustaje.^a

Njegov je razbor* nedokučiv^{#, b}

29 On vraća snagu umornome, silnu snagu daje nejakome.^c

30 Dječaci se umaraju i posustaju, mladići posrću i padaju,

31 ali oni koji se uzdaju u Jehovu dobivaju novu snagu.

Podižu se na krilima kao orlovi.^d

Trče i ne posustaju, hodaju i ne umaraju se.^e

41 "Otoci, šutite i poslušajte me*!

Neka narodi skupe snagu. Neka pristupe i zatim progovore.^f

Pristupite mi da vam sudim.

2 Tko je izabrao onoga koji dolazi s istoka?^g

Tko ga je, potaknut pravednošću*, pozvao k sebi[#] da mu preda narode i da mu povjeri vlast kako bi pokorio kraljeve?^h

Tko ih svojim mačem pretvara u prah i svojim lukom raznosi kao slamu na vjetru?

3 On* ih progoni i nesputano kroči putevima kojima prije nije išao.

4 Tko je to učinio i izvršio? Tko od iskona poziva naraštaje jedan za drugim?

40:28 *Ili: "sposobnost razumijevanja". #Ili: "neistraživ". **41:1** *Ili: "šutite preda mnom". **41:2** *Ili: "radi izvršenja pravde". #Dosl.: "k svojim nogama", odnosno da mu služi. **41:3** *Po svemu sudeći, misli se na osvajača kojim se Jehova služi.

40. POG.

a Ps 121:4
Iza 27:3

b Ps 139:4, 6
Ps 147:5
Iza 55:9
Ri 11:33
1Ko 2:16

c Ps 29:11
Iza 40:26
Flp 4:13
He 11:33, 34

d Ps 103:5

e 1Kr 18:46
Ps 84:7

41. POG.

f Iza 41:21

g Iza 44:28
Iza 46:11
Ot 16:12

h Iza 45:1

2. stupac

a Iza 43:10
Iza 44:6
Iza 48:12
Ot 1:8

b Iza 46:4
Mi 3:6
Jk 1:17

c Iza 44:12
Iza 46:6

d Izl 19:5, 6
Le 25:42

e Pnz 7:6
Ps 33:12

f 2Lje 20:7
Jk 2:23

g Ps 107:2, 3

h Iza 43:10

i 1Sa 12:22
Jr 33:25, 26

j Pnz 20:1
Ps 46:1
Ri 8:31

k Iza 60:19, 20

l Pnz 33:27
Ps 115:9

m Iza 45:24

Ja, Jehova. Ja sam prvi.^a

I kad posljednji naraštaji dođu na svijet ja ću biti isti.^b

5 Otoci su se uplašili zbog onoga što su vidjeli.

Uzdrhtala je cijela zemlja. Narodi se okupljaju i dolaze.

6 Svatko pomaže svom bližnjem

i govori svom bratu: "Budi jak!"

7 Tesar bodri zlatara,^c onaj koji čekićem zaglađuje kovinu

bodri onoga koji kuje na nakovnju.

Za načinjeni spoj kaže: "Dobro je to."

Potom se kip pričvršćuje čavlima da se ne sruši.

8 "A ti si, Izraele, moj sluga.^d Jakove, ti si onaj kojeg sam izabrao,^e

potomstvo mog prijatelja Abrahama.^f

9 Uzeo sam te iz svih krajeva zemlje,^g

pozvao sam te iz njenih najudaljenijih predjela.

Rekao sam ti: 'Ti si moj sluga.^h

Izabrao sam te i nisam te odbacio.ⁱ

10 Ne boj se jer ja sam s tobom!^j

Nemoj biti uznemiren jer ja sam tvoj Bog!^k

Ja ću te ojačati i pomoći ću ti.^l

Poduprijet ću te svojom pravednom desnicom.^j

11 Svi koji se gnjeve na tebe bit će posramljeni i poniženi.^m

- Oni koji se bore protiv tebe bit će uništeni i propast će.^a
- 12** Tražit ćeš one koji se bore protiv tebe, ali ih nećeš naći.
Oni koji ratuju protiv tebe nestat će, više ih neće biti.^b
- 13** Jer ja, Jehova, tvoj Bog, držim te za desnicu i kažem ti: 'Ne boj se! Ja ću ti pomoći.'^c
- 14** Ne boj se, Jakove, bespomoćni* crviću!^d
Izraelski narode, ja ću ti pomoći", kaže Jehova, onaj koji te spasio^e,^e sveti Izraelov Bog.
- 15** "Učinit ću da budeš poput sprave kojom se vrši žito,^f poput nove vršilice s dvojsjeklim zubima.
Gazit ćeš gore i satirati ih, bregove ćeš pretvarati u pljevu.
- 16** Vijat ćeš ih i vjetar će ih odnijeti, vihor će ih raspršiti.
A ti ćeš se radovati Jehovi,^g hvalit ćeš se Izraelovim svetim Bogom."^h
- 17** "Nevoljnici i siromasi traže vode, a nje nema.
Jezik im se osušio od žeđi.ⁱ
Ja, Jehova, uslišit ću ih.^j
Ja, Izraelov Bog, neću ih ostaviti.^k
- 18** Učinit ću da na golim brdima poteku rijeke^l i da se usred dolina pojave izvori vode.^m
Pustinju ću pretvoriti u jezero,
- 41:14** *Ili: "neznatni". ^eDosl.: "otkupio".
- 41. POGL.**
a Iza 40:17
Iza 60:12
b Iza 54:17
c Pnz 33:29
d Pnz 7:7
e Iza 43:14
Iza 47:4
f Mi 4:13
g Iza 25:9
h Iza 12:6
i Pnz 28:48
Am 8:11
j Iza 30:19
Iza 55:1
k Ps 94:14
Iza 42:16
He 13:5
l Iza 30:25
m Jl 3:18

2. stupac

- a Ps 107:35
b Iza 32:14, 15
Iza 60:21
c Iza 51:3
Iza 55:13
d Eze 39:28
e Iza 42:9
Iza 46:9, 10
Iza 48:5
f Iza 44:6, 7
g Jr 10:5
h Iza 44:10
Jr 10:14, 15
i Pnz 7:26
Pnz 27:15
Ps 115:4, 8
j Iza 44:28
Iza 45:1
Jr 51:28, 29
k Iza 46:11
Ot 16:12
l Mi 7:10

- a bezvodnu zemlju u izvore vode.^a
- 19** U pustinji ću posaditi cedar, akaciju, mirtu i bor.^b
U pustinjskoj ravnici posadit ću borovicu, zajedno s jasenom i čempresom,^c
- 20** pa neka sav narod vidi i neka zna,
neka ima na umu i neka shvati
da je to Jehova učinio svojom rukom,
da je sveti Izraelov Bog to stvorio."^d
- 21** "Iznesite svoje tvrđnje", kaže Jehova.
"Predočite svoje dokaze", kaže Jakovljevi kralj.
- 22** "Predočite ih i kažite nam što će se dogoditi.
Kažite nam što je nekad bilo,
da promislimo o tome i shvatimo što nosi budućnost, ili nam objavite ono što dolazi.^e
- 23** Kažite nam što će se dogoditi u budućnosti,
pa ćemo znati da ste bogovi.^f
Učinite nešto, dobro ili zlo, pa ćemo se zadiviti kad to vidimo.^g
- 24** Ali vi ne postojite i ne možete ništa učiniti.^h
Odvratne je svatko tko vas izabere.ⁱ
- 25** Izabrao sam čovjeka sa sjeveta i on će doći,^j
čovjeka s istoka^k koji će prizivati moje ime.
On će zgaziti vladare* kao da su glina,^l
- 41:25** *Ili: "namjesnike".

kao što lončar gazi svježu glinu.

- 26** Tko je o tome govorio od početka, pa da možemo znati, ili od davnih dana, pa da možemo reći: 'U pravu je?'^a Doista, nitko to nije objavio! Nitko to nije rekao! Nitko nije ništa o tome čuo od vas!"^b

- 27** Ja sam prvi rekao Sionu: "Evo što će se dogoditi!"^c Jeruzalemu ću poslati onoga koji nosi dobre vijesti.^d

- 28** No gledao sam, ali nije bilo nikoga. Među njima nije bilo nikoga tko bi dao savjet. Pitao sam ih, ali nitko nije odgovorio.

- 29** Svi su oni obmana. Djela su im bezvrijedna. Njihovi su lijevani* kipovi vjetar i ništavilo.^e

- 42** Evo mog sluga,^f kojeg podupirem, mog izabranika,^g koji mi je* po volji!^h

U njega sam stavio svoj duh,ⁱ

on će narodima donijeti pravdu.^j

- 2** Neće vikati niti glasno govoriti, njegov se glas neće čuti na ulici.^k

- 3** Zgaženu trsku neće slomiti i stijenj koji tinja neće ugasiti.^l

On će postupati vjerno i donijet će pravdu.^m

41:29 *Ili: "metalni". 42:1 *Ili: "koji je mojoj duši".

41. POGL.

- a Iza 43:9
Iza 44:7
Iza 45:21
b Hb 2:18, 19
c Iza 43:10
d Ezr 1:1, 2
Iza 40:9
e Ps 115:4–8
Iza 44:9
1Ko 8:4

42. POGL.

- f Iza 52:13
g Iza 49:7
Lk 9:35
h Mt 3:17
Iv 6:27
2Pe 1:17
i Iza 61:1
Mt 3:16
j Mt 12:15–18
k Za 9:9
Mt 12:16, 19
l Mt 11:28, 29
He 2:17
m Iza 11:3, 4
Mt 12:20
Iv 5:30
Ot 19:11

2. stupac

- a Iza 9:7
Iza 49:8
b Iza 40:22, 26
c Jr 10:12
d Pos 2:7
Dj 17:24, 25
e Job 12:10
f Iza 49:8
g Iza 49:6
Lk 2:29–32
Iv 8:12
h Iza 35:5
i Iza 61:1
1Pe 2:9
j Izl 34:14
k Iza 41:23
Iza 43:19
2Pe 1:21
l Ps 96:1
Ps 98:1
Ot 14:3
m Iza 44:23

- 4** Neće posustati niti će se umoriti dok na zemlji ne uspostavi pravdu.^a Otoci čekaju njegov zakon*.

- 5** Ovako kaže pravi Bog, Jehova, onaj koji je stvorio i razastro nebesa,^b onaj koji je rasprostro zemlju i načinio sve što je na njoj,^c

onaj koji daje dah ljudima koji žive na njoj^d i duh onima koji hodaju njome.^e

- 6** "Potaknut pravednošću, ja, Jehova, pozvao sam te i uzeo za ruku.

Čuvat ću te i postaviti ću te da budeš jamstvo* ljudima^f

i svjetlo narodima,^g

- 7** da otvoriš oči slijepima,^h da izvedeš zatočenike iz tamnice

i izbaviš iz zatvora one koji sjede u tami.ⁱ

- 8** Ja sam Jehova. To je moje ime.

Nikome neću dati* svoju slavu

niti ću dati da se čast koja pripada meni iskazuje rezbarenim kipovima.^j

- 9** Evo zbilsko ono što sam prije najavio,

a sad vam naviještam nešto novo.

Ja vam to objavljujem prije nego što se dogodi."^k

- 10** Pjevajte Jehovi novu pjesmu,^l

hvalite ga pjesmom u svim krajevima svijeta,^m

42:4 *Ili: "pouku". 42:6 *Ili: "savez".

42:8 *Ili: "Ni s kim neću dijeliti".

- vi koji plovite morem i vi što živite u njemu, otoci i vi koji živite na njima.^a
- 11** Neka usklikne pustinja i njeni gradovi,^b naselja u kojima žive Kedarci!^c
Neka radosno kliču oni koji žive u krševitom kraju!
Neka ljudi kliču s gorskih vrhova!
- 12** Neka slave Jehovu, neka ga hvale na otocima!^d
- 13** Jehova će izići kao junak.^e
Bit će kao ratnik koji jedva čeka da pođe u bitku.^f
Povikati će, oglasit će se ratnim poklikom, bit će moćniji od svojih neprijatelja.^g
- 14** On kaže: "Dugo sam šutio. Nisam govorio, svladavao sam se.
Sada ću vikati, dahtati i uzdisati kao žena koja rađa.
- 15** Opustošit ću gore i brebove, osušit ću sve njihovo raslinje.
Rijeke ću pretvoriti u suho tlo, isušit ću močvare.^h
- 16** Slijepce ću voditi putem koji ne poznaju,ⁱ uputit ću ih da kroče nepoznatim stazama.^j
Pred njima ću tamu pretvoriti u svjetlost,^k a brdovit kraj u ravnicu.^l
Sve ću to učiniti za njih i neću ih ostaviti."
- 17** Ustaknut će i jako se posramiti oni koji se uzdaju u rezbarene kipove,

42. POGL.

- a Iza 51:5
b Iza 35:1
c Pos 25:13
Iza 60:7
d Ps 22:27
Iza 24:15
Iza 66:19
e Iza 59:17
f Izl 15:3
g 1Sa 2:10
h Ps 107:33
Iza 44:27
Iza 50:2
i Iza 29:18
Iza 35:5
Jr 31:8
j Iza 30:21
k Iza 60:1, 20
l Iza 40:4
- 2. stupac**
a Iza 44:10, 11
Iza 45:16
b Iza 6:9, 10
Iza 43:8
c Iza 56:10
Jr 4:22
Eze 12:2
d Eze 33:31
e Pnz 28:15, 33
Jr 50:17
f Ps 102:19, 20
g Pnz 28:29, 52
h Su 2:12, 14
2Lje 15:3, 6
Ps 106:41
i Pnz 32:22
Na 1:6

- koji govore lijevanim* kipo-
vima: "Vi ste naši bogovi."^a
- 18** Čujte, vi koji ste gluhi!
Gledajte, vi koji ste slijepi!^b
- 19** Tko je još slijep kao moj sluga
i tko je gluh kao glasnik kojeg šaljem?
Tko je slijep kao onaj kojeg sam nagradio,
tko je slijep kao Jehovin sluga?^c
- 20** Mnogo toga vidiš, ali ne obraćaš pažnju.
Čuješ, ali ne slušaš.^d
- 21** Jehova je radi svoje pravednosti
s užitkom uzveličao i uzvisio svoj zakon*.
22 Ali ovaj je narod opljačkan i oplijenjen,^e
svi su uhvaćeni u jame i zatočeni u zatvorima.^f
Opljačkani su i nema im tko pomoći,^g
oplijenjeni su i nema nikoga da kaže: "Vrati ih!"
- 23** Tko će od vas to čuti?
Tko će tome obratiti pažnju i iz toga izvući pouku za budućnost?
- 24** Tko je dao da Jakov bude oplijenjen,
tko je Izraela predao pljačkašima?
Nije li to bio Jehova, onaj kojem su zgriješili?
Nisu htjeli ići njegovim putevima
i nisu slušali njegov zakon.^h
- 25** Zato se gnjevio i ljutio na Izraela,
kažnjavao ga je ratnim strahotama.ⁱ

42:17 *Ili: "metalnim". **42:21** *Ili: "poku".

Oganj rata gutao je sve oko njega, ali on nije mario za to.^a

Proždirao ga je, ali on to nije uzeo k srcu.^b

43 Sada ovako kaže Jehova, onaj koji te stvorio, Jakove, onaj koji te načinio, Izraele:^c

“Ne boj se jer ja sam te izbavio!”^d

Prozvaao sam te po imenu. Meni pripadaš.

2 Kad pođeš preko voda, ja ću biti s tobom.^e

Kad budeš prelazio rijeke, one te neće preplaviti.^f

Kad prođeš kroz vatru, nećeš izgorjeti niti će te plamen spržiti.

3 Jer ja sam Jehova, tvoj Bog, sveti Izraelov Bog, tvoj spasitelj.

Dao sam Egipat kao otkupninu za tebe,

Etiopiju i Sebu u zamjenu za tebe.

4 Budući da si mi dragocjen,^g ja te cijenim i volim.^h

Dat ću ljude u zamjenu za tebe,

narode u zamjenu za tvoj život.

5 Ne boj se jer ja sam s tobom!ⁱ

S istoka ću dovesti tvoje potomstvo

i sa zapada ću te sakupiti.^j

6 Reći ću sjeveru: ‘Predaj ih!’^k a jugu: ‘Ne zadržavaj ih!

Dovedi moje sinove izdaleka i moje kćeri iz najudaljenijih dijelova svijeta,^l

42. POGL.

a Iza 9:13

Jr 5:3

Ho 7:9

b Iza 57:11

43. POGL.

c Ps 100:3

Iza 43:15

Iza 44:2, 21

d Iza 44:23

Jr 50:34

e Izi 14:29

f Js 3:15, 16

2Kr 2:8

g Izi 19:5, 6

h Pnz 7:8

Jr 31:3

i Iza 41:10

Iza 44:2

Jr 30:12

j Pnz 30:1-3

Ps 106:47

Iza 66:20

Eze 36:24

Mi 2:12

Za 8:7

k Jr 3:18

l Jr 31:8

2. stupac

a Jr 33:16

b Ps 100:3

Iza 29:23

c Iza 6:9, 10

Iza 42:18, 19

d Iza 41:1

e Iza 41:21, 22

Iza 44:7

f 1Kr 18:24, 25

g Dj 1:8

Ot 1:5

h Pnz 4:37

i Iza 41:4

j Iza 44:8

k Pnz 6:4

l Iza 12:2

Ho 13:4

1Ti 2:3

Jd 25

m Pnz 32:12

n Iza 46:9, 10

o Iza 41:4

Ot 1:8

p Pnz 32:39

7 svakoga tko se zove mojim imenom^a

i koga sam stvorio kako bih se proslavio,

koga sam sazdao i koga sam načinio!”^b

8 Izvedi narod koji je slijep iako ima oči

i koji je gluhi iako ima uši.^c

9 Neka se svi narodi skupe na jedno mjesto,

neka se okupe narodi!^d

Koji od njihovih bogova to može proreći?

Mogu li nam navijestiti što će se uskoro zbiti?^e

Neka dovedu svoje svjedoke i dokažu da su u pravu.

Neka ti svjedoci čuju njihove riječi, pa neka kažu:

‘Istina je!’^f

10 “Vi ste moji svjedoci”,^g kaže Jehova,

“i moj sluga kojeg sam izabrao,^h

da biste znali i vjerovali miⁱ i razumjeli da sam ja uvijek isti.ⁱ

Prije mene nije bio načinjen nijedan bog

i poslije mene nije se pojavio nijedan.^j

11 Ja, ja sam Jehova^k i osim mene nema spasitelja.”^l

12 “Ja sam navijestio, spasio i objavio

kad među vama nije bilo nijednog tuđeg boga.^m

Stoga ste vi moji svjedoci”,

kaže Jehova, “a ja sam Bog.”ⁿ

13 Ja sam uvijek isti^o

i nema nikoga tko može išta ugrabiti iz moje ruke.^p

43:1 *Dosl.: “otkupio”.

43:10 *Ili: “imali povjerenja u mene”.

- Kad nešto radim, tko me može zaustaviti?"^a
- 14** Ovako kaže Jehova, vaš izbavitelj*,^b sveti Izraelov Bog:^c
- "Radi vas ću poslati vojsku na Babilon i skinuti sve zasune s vrata,^d pa će Kaldejci jadikovati u svojim brodovima."^e
- 15** Ja sam Jehova, vaš sveti Bog,^f onaj koji je stvorio Izraela,^g vaš kralj."^h
- 16** Ovako kaže Jehova, onaj koji je načinio put kroz more i prolaz kroz nemirne vode,ⁱ
- 17** koji je izveo bojna kola i konje,^j vojsku i hrabre ratnike: "Oni će leći i više neće ustati."^k
- Bit će ugašeni, utrnuti kao laneni stijenj."^l
- 18** "Nemojte se prisjećati onog što je prije bilo, nemojte razmišljati o onom što je bilo u prošlosti.
- 19** Gle, činim nešto novo.^m Već nastaje. Ne vidite li to? Kroz pustoš ću napraviti put."ⁿ
- Učinit ću da pustinjom poteku rijeke."^o
- 20** Slavit će me divlje životinje, šakali i nojevi, jer dat ću da poteku vode u pustoši, rijeke u pustinji,^p da bi pio moj izabrani narod,^q
- 21** narod koji sam sebi stvorio da me veliča.^r

43:14 *Dosl.: "otkupitelj".

43. POGL.

- a Iza 14:27
Da 4:35
b Iza 44:6
Iza 63:16
c Iza 54:5
d Iza 45:1, 2
e Jr 50:10
f Ps 89:18
g Iza 43:1
h Pnz 33:5
Ps 74:12
Iza 33:22
Ot 11:17
i Izi 14:16
Jš 3:13
j Izi 15:4
k Jr 51:39
l Iza 42:9
m Iza 11:16
Iza 40:3
n Iza 41:18
o Iza 41:17
Jr 31:9
p Ps 33:12
Iza 41:8
1Pe 2:9
r Iza 60:21

2. stupac

- a Iza 64:7
b Jr 2:5
Ho 7:10
Mi 6:3
c Iza 66:3
d Le 3:14–16
e Iza 1:14, 15
f Ps 25:7
Ps 79:8, 9
Eze 20:9
g Iza 1:18
Jr 50:20
h Jr 31:34
i Iza 28:7
Jr 5:31
j Ps 79:4
Ps 137:3

44. POGL.

- k Pos 17:1, 7
Pos 35:10, 11
Iza 41:8

- 22** Ali ti me, Jakove, nisi prizivao^a jer sam ti postao zamoran, Izraele.^b
- 23** Nisi mi prinosisio ovce kao cijele žrtve paljenice, nisi me slavio prinoseći mi žrtve. Ja te nisam silio da mi donosiš darove niti sam te zamario tražeći da mi pališ tamjan.^c
- 24** Nisi mi novcem kupovao mirisnu trsku i nisi me sitio salom svojih žrtava.^d Naprotiv, opteretio si me svojim grijesima. Umoran sam od tvojih prijestupa.^e
- 25** Ja, ja radi sebe^f brišem tvoje prijestupe^g i više se neću sjećati tvojih grijeha.^h
- 26** Podsjeti me na svoje zasluge. Izadimo zajedno na sud. Reci što imaš i dokaži da si u pravu.
- 27** Tvoj je praotac* zgriješio i tvoji su se predstavnici^q pobunili protiv mene.ⁱ
- 28** Zato ću lišiti časti poglavare koji služe na svetom mjestu, dat ću da Jakova zadesi uništenje i da Izrael bude izvrgnut ruglu.^j
- 44** Sada čuj, slugo moj Jakove, čuj, Izraele, kojeg sam izabrao!^k

43:25 *Ili: "buntovna djela". 43:27 *Misli se na Adama. ^qMoguće je da je riječ o onima koji su narod poučavali o Zakonu.

- 2** Ovako kaže Jehova, tvoj Stvoritelj, onaj koji te načinio,^a koji ti je pomagao još otkad si bio u majčinoj utrobi*: 'Ne boj se, slugo moj Jakove,^b ne boj se, Ješurune[#],^c kojeg sam izabrao!
- 3** Jer izlit ću vodu na žednoga*^d i potoke na suho tlo. Izlit ću svoj duh na tvoje potomstvo^e i svoj blagoslov na tvoje potomke.
- 4** Nicat će kao zelena trava,^f kao topole uz vodu.
- 5** Jedan će reći: "Ja sam Jehovin",^g drugi će se zvati Jakovljevim imenom, treći će na svojoj ruci napisati: "Jehovin", a četvrti će se nazivati Izraelovim imenom.'
- 6** Ovako kaže Jehova, Izraelov kralj^h i izbavitelj*,ⁱ Jehova nad vojskama: 'Ja sam prvi i ja sam posljednji,^j osim mene nema Boga.^k
- 7** Tko je kao ja? Neka se oglasi, neka kaže i neka mi to dokaže!^m Neka objavi ono što dolazi i ono što će još doći, kao što ja to činim još otkad sam osnovao drevni narod.
- 8** Ne bojte se i nemojte se skameniti od straha!ⁿ

44:2 *Ili: "od rođenja". # "Ješurun" znači "čestiti". To je počasni naziv za Izraela. 44:3 *Ili: "žedno tlo". 44:6 *Dosl.: "otkupitelj".

44. POG.

- a Iza 43:1
Iza 44:21
- b Iza 41:10
Jr 30:10
- c Pnz 32:15
Pnz 33:5, 26
- d Iza 41:17
- e Iza 32:14, 15
- f Iza 61:11
- g Za 13:9
- h Pnz 33:5
Iza 33:22
- i Izl 6:6
Jr 50:34
- j Iza 41:4
Iza 48:12
Ot 22:13
- k Pnz 4:35, 39
Iza 43:10
- l Iza 46:9
- m Iza 43:9
Iza 45:21
- n Iza 41:10

2. stupac

- a Iza 43:10
- b Pnz 32:4
2Sa 22:32
- c Su 10:14
1Kr 18:26
1Ko 8:4
- d Ps 115:4, 5
- e Jr 51:17
- f Jr 10:5
Dj 19:26
- g 1Sa 5:3, 7
- h Iza 40:19
Iza 41:7
Iza 46:6
- i Izl 20:4
Pnz 4:15, 16
Dj 17:29

Nisam li svakome od vas unaprijed to objavio i najvjestio?

Vi ste moji svjedoci.^a

Ima li Boga osim mene?

Ne, nema nijedne druge Stijene.^b Ne znam ni za jednu."^c

- 9** Svi koji prave rezbarene kipove ništa ne vrijede i njihovi voljeni idoli ničemu ne koriste.^c

Oni ne mogu svjedočiti jer ništa ne vide i ništa ne znaju,^d

pa će oni koji su ih načinili biti osramoćeni.^e

- 10** Tko bi uopće pravio boga ili lijevani* kip od kojeg nema nikakve koristi?^f

- 11** Posramit će se svi koji surađuju s njim!^g

Oni koji prave bogove samo su ljudi.

Neka se svi skupe i neka se pokažu.

Svi će se oni uplašiti i posramiti.

- 12** Kovač alatkom obrađuje željezo na užarenom ugljenu,

oblikuje ga čekićima, obrađuje ga svojom snažnom rukom.^h

Potom ogladni i iznemogne. Ne pije vode i umori se.

- 13** Drvodjelja rasteže mjernu vrpcu i crvenom kredom ocrtava lik.

Obrađuje drvo dlijetom i označava ga šestarom.

Oblikuje ga tako da izgleda poput čovjeka,ⁱ poput lijepog čovjeka,

44:10 *Ili: "metalni".

- te ga postavi da stoji
u kući*.^a
- 14** Drugome je posao sjeći
cedrove.
On odabere određeno
stablo, hrast,
i ostavi ga da naraste među
šumskim drvećem.^b
Sadi lovor, a kiša daje da
on raste.
- 15** Potom čovjek koristi drvo
za ogrjev.
Uzima komad drva da se
ugrije.
Naloži vatru i peče kruh.
No od njega izrađuje i boga
kojeg štuje.
Pravi rezbareni kip i klanja
mu se.^c
- 16** Polovinom toga naloži
vatru.
Na tome ispeče meso i jede
ga dok se ne nasiti.
Usto se grije i govori:
"Baš lijepo, gledam vatru
i toplo mi je."
- 17** A od ostatka pravi sebi
boga, rezbareni kip.
Klanja mu se i štuje ga,
moli mu se i govori:
"Izbavi me jer ti si moj
bog!"^d
- 18** Oni ništa ne znaju niti išta
razumiju.^e
Oči su im zatvorene, pa
ne vide,
i njihovo srce ništa
ne shvaća.
- 19** Nitko ne razmišlja o tome
niti išta zna i razumije,
pa da kaže:
"Uzeo sam polovinu toga
i naložio vatru
te sam na žaru ispekao
kruh i meso i pojeo ih.

44:13 *Ili: "svetištu".

44. POGL.

a Pnz 27:15

b Iza 40:20

Jr 10:3

c Izi 20:4, 5

Le 26:1

Hb 2:18, 19

d Iza 37:37, 38

Iza 45:20

Iza 46:7

e Jr 10:8, 14

Ri 1:21-23

2. stupac

a Pnz 27:15

b Iza 43:1

Iza 44:1

c Iza 49:15

d Ps 51:1

Ps 103:12

Iza 1:18

Iza 43:25

Jr 33:8

Dj 3:19

e Iza 1:27

Iza 48:20

Iza 59:20

f Iza 49:13

Iza 55:12

g Iza 60:21

h Iza 44:6

i Job 26:7

Iza 40:22

j Iza 42:5

Iza 48:13

Zar ću od ostatka načiniti
odvratnog boga?^a
Zar ću štovati komad drva?"

- 20** On se hrani pepelom.
Njegovo prevareno srce
vodi ga na krivi put.
On se ne može spasiti
i ne pita se:
"Nije li bezvrijedno ovo
što držim u desnici?"
- 21** "Sjeti se toga, Jakove,
sjeti se toga, Izraele,
jer ti si moj sluga.
Ja sam te stvorio i ti si moj
sluga.^b
Izraele, neću te zaboraviti!^c
- 22** Izbrisat ću tvoje prijestupe
i bit će kao da ih je oblak
sakrio,^d
i grijehe, pa će biti kao da
su ih sakrili gusti oblaci.
Vrati se k meni jer ja ću te
izbaviti*.^e
- 23** Kličite radosno, nebesa,
jer Jehova je učinio ono
što je naumio!
Kličite pobjednički, zemalj-
ske dubine!
Kličite radosno, gore,^f
šume i sva stabla!
Jer Jehova je izbavio*
Jakova,
na Izraelu je pokazao svoju
veličanstvenost."^g
- 24** Ovako kaže Jehova, tvoj
izbavitelj*.^h
onaj koji te oblikovao
otkad si bio u majčinoj
utrobi:
"Ja sam Jehova, koji je sve
stvorio.
Sâm sam razapeo nebesa,ⁱ
rasprostro sam zemlju.^j
Tko mi je u tome pomogao?

44:22 *Dosl.: "otkupiti". 44:23 *Dosl.:
"otkupio". 44:24 *Dosl.: "otkupitelj".

25 Ja osujećujem ono što pretkazuju lažni proroci*, navodim gataoce da postu-paju bezumno,^a zbnunjujem mudrace i njihovo znanje pretvaram u ludost.^b

26 Ja ispunjavam riječi svog sluge i ostvarujem objave svojih glasnika.^c

Ja govorim o Jeruzalemu: 'Bit će nastanjen',^d i o Judinim gradovima: 'Opet će biti izgrađeni.'^e Obnovit ću jeruzalemske ruševine.'^f

27 Ja govorim vodenom bezdanu: 'Presuši! Isušit ću sve tvoje rijeke.'^g

28 Ja govorim o Kiru:^h 'On je pastir kojeg sam izabrao i izvršit će sve što želim.'ⁱ Ja govorim o Jeruzalemu: 'Opet će se izgraditi', i o hramu: 'Položit će se njegov temelji.'^j

45 Ja, Jehova, ovako kažem svom pomazaniku Kiru,^k

kojeg sam uzeo za desnicu/^l da pred njim pokorim narode^m

i razoružam kraljeve, da pred njim otvorim dvokrilna vrata, tako da gradska vrata ne budu zatvorena:

2 "Ja ću ići pred tobomⁿ i poravnat ću brda.

Razbit ću bakrena vrata, slomit ću željezne zasune.^o

44:25 *Ili: "oni koji govore prazne riječi".

44. POGŁ.

- a Ho 9:7
- b 2Sa 15:31
Iza 29:14
- c Jš 23:14
Iza 55:10, 11
Za 1:6
- d Ps 147:2
- e Iza 60:10
- f Iza 61:4
- g Iza 42:15
Jr 50:38
Ot 16:12
- h Ezr 1:1, 2
Iza 41:25
Iza 45:1
Iza 46:11
Da 10:1
- i Iza 48:14
- j 2Lje 36:22, 23
Ezr 6:3
Iza 45:13

45. POGŁ.

- k Ezr 1:1, 2
Iza 44:28
- l Iza 45:4
- m Iza 13:17
Iza 41:25
- n Iza 13:4
- o Ps 107:16

2. stupac

- a Jr 50:35, 37
- b Ezr 1:1, 2
Iza 44:28
- c Pnz 4:35, 39
Pnz 32:39
- d 1Sa 17:46
Ps 102:15, 16
Iza 37:20
- e Ps 83:18
- f Pos 1:3
Jr 31:35
- g Izl 10:21
Ps 104:20
- h Iza 26:12
- i Pr 7:14
Am 3:6
- j Eze 34:26
- k Iza 61:11
- l Iza 29:16
Jr 18:6
Ri 9:20

3 Dat ću ti blaga koja se nalaze u tami i na skrovitim mjestima^a da bi znao da sam ja Jehova, Izraelov Bog, koji te poziva po imenu.^b

4 Radi svog sluge Jakova, radi svog izabranika Izraela, pozivam te po imenu. Dajem ti časno ime iako me ne poznaješ.

5 Ja sam Jehova i nema drugoga. Osim mene nema Boga.^c Ja ću te ojačati iako me ne poznaješ

6 da bi ljudi od istoka do zapada znali da nema drugoga osim mene.^d

Ja sam Jehova i nema drugoga.^e

7 Ja dajem svjetlost^f i stvaram tamu,^g donosim mir^h i nanosim nevolju.ⁱ

Ja, Jehova, sve to činim.

8 Nebesa, pustite kišu odozgo!^l

Neka iz oblaka lije pravednost.

Neka se zemlja otvori i neka rodi spasenjem, neka tada i pravda nikne!^k Ja, Jehova, stvaram to."

9 Teško onome koji se prepire sa svojim Tvorcem jer on je samo krhotina zemljane posude koja leži na tlu među drugim krhotinama.

Zar će glina reći Lončaru*: "Što to radiš?"^l

45:9 *Ili: "onome koji ju je načinio".

Zar će tvoje djelo reći: "Moj tvorac nema ruke"?*

10 Teško onome tko govori ocu: "Kakva ti se to djeca rađaju?"

i njegovoj ženi: "Kakvu to djecu donosiš na svijet?"

11 Ovako kaže Jehova, Izraelov sveti Bog,^a onaj koji ga je načinio:

"Zar ćete dovoditi u pitanje ono što sam rekao o budućnosti

i zapovijedati mi što da činim sa svojim sinovima^b i s djelima svojih ruku?

12 Ja sam načinio zemlju^c i na njoj stvorio čovjeka.^d

Svojim rukama razapeo sam nebesa^e

i zapovijedam svoj njihovoj vojsci."^f

13 "Potaknut pravednošću, izabrao sam svog slugu^g i poravnat ću sve njegove puteve.

On će izgraditi moj grad^h i oslobodit će moj izgnani narod,ⁱ ne za novac niti za mito",^j kaže Jehova nad vojskama.

14 Ovako kaže Jehova: "Egipatsko bogatstvo* i trgovačka roba# iz Etiopije i Sabejci, visoki ljudi, doći će k tebi i postat će tvoji.

Ići će za tobom u okovima. Doći će k tebi i poklonit će ti se.^k

S dubokim poštovanjem govorit će: 'Doista je Bog s vama!'

45:9 *Moguće i: "Zar će glina reći: 'Ono što si napravio nema ručke?'" **45:14** *Moguće i: "Egipatski radnici". #Moguće i: "trgovci".

45. POGL.

a Iza 43:3

b Ho 1:10

c Pos 1:1
Iza 40:28

d Pos 1:27

e Iza 44:24
Jr 32:17
Za 12:1

f Ne 9:6

g Iza 42:6

h 2Lje 36:23
Ezr 1:2, 3
Iza 44:28

i Iza 14:16, 17
Iza 43:14
Iza 49:25

j Iza 13:17

k Es 8:17
Iza 14:1, 2
Iza 49:23
Iza 60:14
Iza 61:5

l Za 8:23

2. stupac

a Iza 43:11
Iza 60:16
Tit 1:3

b Ps 97:7
Iza 44:9

c Iza 26:4
Iza 51:6

d Iza 29:22
Iza 54:4
Jl 2:26
Sf 3:11

e Iza 42:5
Jr 10:12

f Ps 78:69
Ps 104:5
Ps 119:90
Izr 3:19

g Pos 1:28
Pos 9:1
Ps 37:29
Ps 115:16

h Iza 48:16

i Ps 111:7, 8
Ps 119:137

j Iza 66:20
Jr 50:28

k Iza 42:17
Jr 50:2

i nema drugoga, nema drugoga Boga."

15 Bože Izraelov, Spasitelju,^a ti si Bog koji ne otkriva uvijek ono što čini.

16 Oni će svi biti posramljeni i poniženi.

Svi koji prave idole otići će osramoćeni.^b

17 A Izraelu će Jehova podariti vječno spasenje.^c

Vi nikad nećete biti posramljeni ni osramoćeni.^d

18 Jer ovako kaže Jehova, onaj koji je stvorio nebesa,^e pravi Bog,

onaj koji je oblikovao i načinio zemlju, koji ju je učvrstio^f

i nije ju stvorio uzalud*, nego ju je oblikovao tako da se na njoj živi:^g

"Ja sam Jehova i nema drugoga.

19 Nisam govorio u tajnosti,^h u zemlji tame,

niti sam Jakovljevom potomstvu rekao:

'Potražite me, ali bit će vam uzalud!'

Ja, Jehova, govorim ono što je pravedno, objavljujem ono što je istinito.ⁱ

20 Skupite se i dođite!

Pristupite zajedno, vi koji ste se izbacili iz drugih naroda.^j

Oni ništa ne znaju, ti ljudi koji nose rezbarene kipove i mole se bogu koji ih ne može spasiti.^k

21 Iznesite što imate i predočite svoje dokaze, složno se dogovorite.

45:18 *Moguće i: "da bude nenaseljena".

Tko je još davnih dana to prorekao

i u dalekoj prošlosti objavio?

Nisam li ja, Jehova?

Osim mene nema drugog Boga.

Ja sam pravedni Bog i Spasitelj,^a nema drugog osim mene.^b

- 22** Obratite se k meni i spasite se,^c vi koji živite po svoj zemlji, jer ja sam Bog i nema drugog!^d

- 23** Zakleo sam se samim sobom.

Ovo su riječi koje su izišle iz mojih usta, vjerodostojne su

i neću ih povući*.*^e

Svako će se koljeno prignuti preda mnom

i svaki će mi se jezik zakleti na vjernost,^f

- 24** govoreći: 'Doista, Jehova je moćan i uvijek čini ono što je pravedno.

Svi koji se ljute na njega doći će pred njega posramljeni.

- 25** Uz Jehovinu pomoć dokazat će se da su Izraelovi potomci u pravu^g i oni će se njime hvaliti."^h

- 46** Bel* pada na koljena,^h Nebo* savija leđa.

Njihovi se idoli stavljaju na životinje, na tegleću stoku,ⁱ

poput tereta koji se tovari na umorne životinje.

- 2** Ti bogovi savijaju leđa i padaju na koljena.

45. POGL.

a Iza 43:3

b Pnz 4:39
Iza 44:8
Mk 12:32

c Mi 7:7

d Pnz 4:35

e Iza 55:10, 11

f Pnz 6:13
Ri 14:11

g Iza 61:9

46. POGL.

h Jr 50:2
Jr 51:44

i Iza 45:20

2. stupac

a Iza 1:9

b Izi 19:4
Pnz 1:31
Iza 44:2

c Iza 41:4

d Iza 43:13

e Izi 15:11

f Dj 17:29

g Iza 40:19
Jr 10:8, 9

h Iza 44:16, 17
Da 3:1, 5

i Jr 10:5

j 1Sa 5:3

k 1Kr 18:26
Iza 37:37, 38
Jn 1:5

Oni ne mogu spasiti taj teret*,

nego i sami odlaze u zarobljeništvo.

- 3** "Slušajte me, Jakovljevi potomci, i svi vi koji ste ostali od izraelskog naroda,^a za koje sam se brinuo otkad ste došli na svijet, koje sam nosio otkad ste se rodili.^b

- 4** I kad ostarite, ja ću biti isti.^c I kad vam kosa posijedi, ja ću vas podupirati.

Nosit ću vas, podupirati i izbavljati kao što sam dosad to činio.^d

- 5** S kim ćete me usporediti ili izjednačiti?^e

S kim ćete me prisposobiti kako biste pokazali da sličimo jedan drugome?^f

- 6** Ljudi istresaju zlato iz vreće i na vagi važu srebro.

Unajmljuju zlatara te on od njega pravi boga.^g

Potom mu se klanjaju do zemlje i štuju ga.^h

- 7** Stavljaju ga na ramena,ⁱ prenose ga i postavljaju na njegovo mjesto.

On stoji i ne miče se odande.^j

Zazivaju ga, ali on im ne odgovara,

nikoga ne može spasiti iz nevolje.^k

- 8** Sjetite se toga i budite hrabri.

Ozbiljno razmislite o tome, prijestupnici.

- 9** Sjetite se davne prošlosti, da sam ja Bog i da nema drugoga.

45:23 *Ili: "i ispunit će se". 46:1 *Riječ je o babilonskom bogu.

46:2 *Odnosno idole koji su natovareni na životinje.

Ja sam Bog i nitko nije poput mene.^a

- 10** Ja od početka proričem svršetak, od davnine javljam ono što još nije bilo.^b

Ja kažem: 'Moj će se naum* ostvariti^c i učinit ću sve što želim.'^d

- 11** S istoka zovem pticu grabljivicu,^e iz daleke zemlje zovem čovjeka da izvrši moj naum.^f Objavio sam svoj naum i ispunit ću ga. Što sam naumio, to ću i učiniti.^g

- 12** Slušajte me, vi koji ste tvrdoglavi*, koji ste daleko od pravednosti.

- 13** Blizu je vrijeme kad ću pokazati svoju pravednost, ono nije daleko.

Spasenje koje donosim neće zakasnuti.^h

Na Sionu ću dati spasenje, Izraelu ću pokazati svoju veličanstvenost."ⁱ

- 47** Spusti se i sjedni u prašinu,

djevice, kćeri babilonska!

Sjedni na tlo, gdje nema prijestolja,^k

kćeri kaldejska!

Jer ljudi više nikad neće govoriti da si nježna i razmažena.

- 2** Uzmi ručni mlin i melji brašno.

Makni svoj veo.

Skini haljinu i otkrij noge. Prijeđi preko rijeka.

46:10 *Ili: "odluka". **46:12** *Ili: "tvrda srca".

46. Pogl.

a Pnz 33:26

b Iza 42:9
Iza 45:21

c Ps 33:11

d Ps 135:6
Iza 55:10, 11

e Iza 41:2
Iza 45:1

f Ezr 1:1, 2
Iza 44:28
Iza 48:14

g Br 23:19
Job 23:13

h Iza 12:2
Iza 51:5
Iza 62:11

i Iza 44:23
Iza 60:21

47. Pogl.

j Ps 137:8
Jr 50:41, 42

k Da 5:30

2. stupac

a Pnz 32:35, 41
Ps 94:1

b Iza 41:14
Iza 43:3
Iza 44:6

c Iza 47:1

d Iza 13:19
Iza 14:4
Ot 17:5

e 2Lje 36:15, 16
Iza 42:24, 25
Za 1:15

f Pnz 28:63
Eze 24:21

g Jr 52:14

h 2Kr 25:18-21
Ps 137:8

i Pnz 28:49, 50

j Da 4:30
Ot 18:7

k Ot 18:3

l Da 5:22, 23

m Ot 18:7

n Ot 18:10

o Jr 51:29

- 3** Otkrit će se tvoja golotinja. Vidjet će se tvoja sramota. Osvetit ću se^a i neću dati da mi itko stane na put*.

- 4** "Naš je izbavitelj* sveti Izraelov Bog, kojem je ime Jehova nad vojskama."^b

- 5** Sjedi šutke i povuci se u mrak, kćeri kaldejska,^c jer više te neće zvati vladaricom* kraljevstava.^d

- 6** Razgnjevio sam se na svoj narod.^e

Oskvrnuo sam one koji meni pripadaju^f

i predao ih tebi u ruke.^g

Ali ti im se nisi smilovala.^h

Čak si i starcima nametnula težak jaram.ⁱ

- 7** Govorila si: "Bit ću vladarica* uvijek, u svu vječnost."^j

Nisi marila za to što radiš.

Nisi razmišljala o tome kako će sve to završiti.

- 8** A sada poslušaj ovo, ti koja se predaješ užicima,^k koja živiš bez straha i govoriš u sebi:

"Nitko mi nije ravan!"

Neću postati udovica.

Nikad neću osjetiti kako je to izgubiti djecu."^m

- 9** Ali to će te dvoje snači iznenada, u jedan danⁿ

– izgubit ćeš djecu i postat ćeš udovica.

Te će se nevolje svom silinom oboriti na tebe^o

47:3 *Moguće i: "i ni prema kome neću biti blag". **47:4** *Dosl.: "otkupitelj". **47:5** *Ili: "gospodaricom". **47:7** *Ili: "gospodarica".

zato* što si mnogo vraćala
i bacala moćne uroke.^a

10 Uzdala si se u svoju zloću.
Govorila si: "Nitko me ne
vidi."

Zavela te tvoja mudrost
i tvoje znanje.

Govoriš u sebi: "Nitko mi
nije ravan!"

11 Zadesit će te nevolja,
a ti je nikako nećeš moći
spriječiti čaranjem.
Snaći će te nesreća, nećeš
je moći izbjeći.

Na tebe će iznenada doći
propast kakvu još nikad
nisi vidjela.^b

12 Hajde, nastavi s čaranjem
i vraćanjem^c
kojim se stalno baviš još
od mladosti.

Možda će ti koristiti.
Možda će te se zbog toga
ljudi bojati.

13 Izmorilo te mnoštvo tvojih
savjetnika.

Neka sada dođu i neka te
spase
oni koji štuju nebo*, koji
gledaju u zvijezde,^d
koji za mladog mjeseca daju
objave
o onome što će te snaći.

14 Gle, postali su kao slama!
Spalit će ih vatra.
Ne mogu se spasiti od siline
ognja.

Nije to žeravica kojom se
ljudi griju
ni ugodna vatra pred kojom
se sjedi.

15 Tako će završiti tvoji
čaratelji,

47:9 *Moguće i: "unatoč tome". **47:13**
*Moguće i: "oni koji dijele nebo; astrolo-
zi".

47. PUGL.

a Eze 21:21
Da 5:7
Ot 18:23

b Ot 18:10

c Da 2:2

d Da 5:7

2. stupac

a Jr 51:6

48. PUGL.

b Pos 32:28

c Pnz 6:13

d Le 19:12
Sf 1:4, 5

e Iza 52:1

f Jr 21:1, 2

g Iza 42:9

h Jš 21:45
Iza 55:10, 11

i Izi 32:9
2Kr 17:13, 14
2Lje 36:15, 16
Ps 78:8
Eze 3:7

oni s kojima surađuješ od
mladih dana.

Odlutat će svaki na svoju
stranu.

Neće biti nikoga da te
spasi.^a

48 Čujte ovo, Jakovljevi
potomci,

vi koji sebe nazivate Izra-
elovim imenom^b

i koji ste izišli iz Judinih
voda*,

vi koji se zaklinjete Jehovi-
nim imenom^c

i prizivate Izraelovog Boga,
ali ne iskreno i pravedno.^d

2 Vi sebe nazivate stanovni-
cima svetoga grada^e

i uzdate se u Izraelovog
Boga,^f

kojem je ime Jehova nad
vojskama.

3 "Dogadaje koji su se zbili
davno sam prije pret-
kazao.

Iz mojih je to usta izišlo,
ja sam to objavio.^g

Iznenada sam izvršio svoj
naum, zbililo se sve što
sam rekao.^h

4 Znao sam da si jako
tvrdoglav

- da ti je vrat kao od željeza
i čelo kao od bakraⁱ -

5 i zato sam ti davno sve to
objavio.

Ja sam ti to otkrio prije
nego što se zbililo

da ne bi mogao reći: "To je
učinio moj idol.

To je zapovjedio moj rez-
bareni kip i moj lijevani*
kip."

48:1 *Moguće i: "koji ste potekli od Ju-
de". **48:5** *Ili: "metalni".

- 6** Sve si to čuo i vidio.
Nećeš li o tome govoriti drugima?^a
Odsad ti objavljujem nešto novo,^b
skriveno tajne za koje dosad nisi znao.
- 7** To se počelo događati* tek sada, a ne u davnoj prošlosti.
Do danas to nisi čuo i zato ne možeš reći: 'Ja to već znam.'
- 8** Ne, nisi to čuo^c niti si to znao,
u prošlosti nisi htio slušati. Jer znam da si nevjeran^d i da te se od rođenja naziva prijestupnikom.^e
- 9** No radi svog imena obuzdat ću svoj gnjev,^f suzdržat ću se radi svoje časti i neću te istrijebiti.^g
- 10** Pročistio sam te, ali ne kao srebro.^h
Iskušao* sam te dok si se talio u peći nevolje.ⁱ
- 11** Radi sebe, radi sebe ću učiniti ono što sam naumio.^j Zar ću dopustiti da se moje ime sramoti?^k
Nikome neću dati* svoju slavu!
- 12** Slušaj me, Jakove, slušaj me, Izraele, kojeg sam pozvao.
Ja sam uvijek isti.^l Ja sam prvi. Ja sam i posljednji.^m
- 13** Svojom sam rukom položio temelj zemlji,ⁿ svojom sam desnicom rasprostro nebesa.^o

48:7 *Dosl.: "To je stvoreno". 48:10 *Ili: "Ispitao". Moguće i: "Izabrao". 48:11 *Ili: "Ni s kim neću dijeliti".

48. POGL.

- a Iza 43:10
b Iza 42:9
Iza 65:17
c Iza 29:10
d Jr 5:11
Jr 9:2
e Pnz 9:7
Ps 95:10
f 1Sa 12:22
Ps 25:11
Ps 79:9
Jr 14:7
g Ne 9:30, 31
Ps 78:38
h IZR 17:3
i Iza 1:25
Jr 9:7
j Iza 48:9
k Eze 20:9
l Iza 43:13
Iza 46:4
m Iza 44:6
Ot 1:8
Ot 22:13
n Job 38:4
o Iza 40:22
Iza 42:5

2. stupac

- a Iza 45:1
b Iza 44:28
c Iza 13:19
Jr 50:13
d Iza 41:2
e Iza 45:5
f Iza 45:19
g Iza 43:14
Iza 44:6
Iza 54:5
h 1Kr 8:36
Ps 25:8
Iza 54:13
Mi 4:2
i Ps 32:8
Iza 30:20, 21
Iza 49:10
j Pnz 5:29
Ps 81:13, 14
k Ps 119:165
Iza 32:18
Iza 66:12
l Am 5:23, 24
m Pos 22:15, 17
Jr 33:22
Ho 1:10

- Kad ih pozovem, svi se zajedno odazovu.
- 14** Skupite se svi i čujte!
Tko je od bogova sve to objavio?
Onaj kojeg ja, Jehova, volim^a
učinit će Babilonu ono što želim^b
i svojom će rukom udariti Kaldejce.^c
- 15** Ja sam to rekao i pozvao sam ga.^d
Doveo sam ga i on će uspješno izvršiti svoju nakanu.^e
- 16** Pristupite mi i čujte ovo:
Od samog početka govorio sam javno, a ne u tajnosti.^f
Od vremena kad se počelo zbivati ono što je rečeno bio sam ondje.^g
A sada je Svevišnji Gospodin Jehova poslao mene i svoj duh.
- 17** Ovako kaže Jehova, tvoj izbavitelj*, sveti Izraelov Bog:^g
"Ja, Jehova, tvoj sam Bog. Ja te učim da činiš ono što je za tvoje dobro,^h vodim te putem kojim trebaš ići.ⁱ
- 18** Kad bi barem slušao moje zapovijedi!
Tvoj bi mir bio kao rijeka^k i tvoja pravednost* kao morski valovi.^l
- 19** Tvog potomstva bilo bi mnogo kao pijeska i tvoji bi potomci bili brojni kao zrnca pijeska.^m
Njihovo se ime nikad ne bi istrijebilo niti zatrlo preda mnom.ⁿ

48:17 *Dosl.: "otkupitelj". 48:18 *Ili: "tvoja pravedna djela".

20 Izidite iz Babilona!^a
 Bježite od Kaldejaca!
 Objavljujte to kličući rado-
 sno! Razglašujte to!^b
 Neka se čuje do svih krajeva
 zemlje.^c
 Govorite: “Jehova je
 izbavio* svog slugu
 Jakova.”^d

21 Nisu žedali dok ih je vodio
 kroz puste krajeve.^e
 Dao je da za njih poteče
 voda iz stijene,
 rascijepio je stijenu i voda je
 navrla.”^f

22 “Nema mira zlima”,^g kaže
 Jehova.

49 Čujte me, otoci,
 slušajte, daleki narodi!^h
 Jehova me pozvao prije
 nego što sam se rodio,ⁱ
 dao mi je ime dok sam još
 bio u majčinoj utrobi.

2 Učinio je da moja usta budu
 kao oštar mač.

Zaklonio me svojom
 rukom*.^j

Učinio je da budem kao
 naoštrena strijela,
 sakrio me u svoj tobolac.

3 Rekao mi je: “Ti si moj slu-
 ga, Izraele,^k
 preko tebe ću pokazati svo-
 ju veličanstvenost.”^l

4 A ja sam rekao: “Uzalud
 sam se trudio.

Svoju sam snagu trošio
 uzalud, nizašto.

Ali Jehova će mi udijeliti
 pravdu*,
 moj Bog dat će mi
 nagradu*.”^m

48:20 *Dosl.: “otkupio”. 49:2 *Dosl.:
 “sjenom svoje ruke”. 49:4 *Ili: “suditi”.
 #Ili: “plaću”.

48. POGL.

- a Jr 50:8
Ot 18:4
- b Iza 49:13
- c Jr 50:2
- d Jr 31:10, 11
- e Izi 15:24, 25
Pnz 8:14, 15
Iza 43:19
- f Izi 17:5, 6
Br 20:11
- g Iza 57:20, 21

49. POGL.

- h Iza 55:4
- i Iza 44:2
Iza 46:3
- j Iza 51:16
- k Iza 43:10
- l Iza 44:23
- m Iza 40:10

2. stupac

- a Iza 56:8
- b Iza 42:6
Mt 12:18
Lk 2:30, 32
- c Ps 98:2
Iza 11:10
Iza 52:10
Dj 13:47
- d Iza 43:14
- e Iza 53:3
- f Pnz 7:9
- g Iza 42:1
- h Ps 69:13
- i Lk 1:69
Lk 22:43
2Ko 6:2
He 5:7
- j Iza 42:6, 7

5 I sada mi Jehova, onaj koji
 me još u majčinoj utrobi
 oblikovao da budem nje-
 gov sluga,
 govori da mu dovedem
 natrag Jakova
 da bi se Izrael skupio i do-
 šao k njemu.^a

Ja ću se proslaviti u Jeho-
 vinim očima,
 moj Bog bit će moja snaga.

6 Kazao je: “Ti nisi samo moj
 sluga
 koji će podignuti Jakovljeva
 plemena

i dovesti natrag sačuvane
 Izraelce.

Postavio sam te i za svjetlo
 narodima^b

da spasenje koje donosim
 dopre do svih krajeva
 zemlje.”^c

7 Jehova, Izraelov izbavi-
 telj*, njegov sveti Bog,^d ovako
 kaže onome kojeg preziru,^e ono-
 me koji je odvratan narodu, ono-
 me koji je sluga vladarima:

“Kraljevi će ustati zbog
 onoga što će vidjeti,
 a poglavari će ti se poklo-
 niti

zbog Jehove, koji je vjeran,^f
 zbog svetog Izraelovog
 Boga, koji te izabrao.”^g

8 Ovako kaže Jehova:

“Uslišio sam te u vrijeme
 svoje milosti*,^h
 pomogao sam ti u dan
 spasenja.”ⁱ

Štitio sam te da bih
 te postavio za jamstvo*^l
 narodu,^j

da bi zemlja bila obnov-
 ljena,

49:7 *Dosl.: “otkupitelj”. 49:8 *Ili: “u
 povoljno vrijeme”. #Dosl.: “savez”.

da bi mom narodu bila
vraćena njegova opustjela
nasljedstva^a

- 9** i da bi zatočenicima bilo
rečeno: 'Izidite!'^b
a onima koji su u tami:^c
'Pokažite se!'
Oni će pāsti kraj puteva,
pašnjaci će im biti duž svih
utabanih staza*.
- 10** Neće gladovati ni žeđati,^d
neće ih moriti žega ni
sunce^e
jer će ih voditi onaj koji je
milostiv prema njima,^f
on će ih voditi na izvore
vode.^g
- 11** Sve svoje gore pretvorit ću
u puteve
i moje će se ceste uzdizati
nad okolnim tlom.^h
- 12** Gle, jedni dolaze izdaleka,ⁱ
jedni sa sjevera i sa zapada,
a jedni iz zemlje Sinima."^j
- 13** Kličite, nebesa, raduj se,
zemljo!^k
Veselite se, planine, i kličite
radosno!
Jehova je utješio svoj
narod,^m
smilovao se svom napače-
nom narodu.ⁿ
- 14** Ali Sion je govorio:
"Jehova me ostavio,^o Jeho-
va me zaboravio."^p
- 15** Može li žena zaboraviti
svoje dojenče
i ne smilovati se sinu ko-
jeg je rodila?
Čak i kad bi ona njega zabo-
ravila, ja tebe nikad neću
zaboraviti.^r
- 16** Pogledaj, urezao sam te na
svoje dlanove.

49:9 *Moguće i: "po svim golim br-
dima".

49. POGL.

- a Iza 54:3
b Ps 102:19, 20
c Ps 112:4
Iza 9:2
Lk 1:68, 79
d Iza 55:1
Iza 65:13
e Iza 32:2
f Eze 34:23
g Ps 23:1, 2
Jr 31:9
Ot 7:16, 17
h Ps 107:6, 7
Iza 11:16
Iza 40:3, 4
i Pnz 30:4
j Iza 43:5, 6
k Iza 42:10
l Iza 55:12
m Iza 12:1
Iza 40:1
Iza 66:13
n Iza 44:23
Iza 61:3
Jr 31:13
o Iza 54:7
p Tu 5:20
r Iza 44:21
Jr 31:20

2. stupac

- a Iza 43:5, 6
Iza 60:4
b Iza 51:3
c Jr 30:18, 19
d Jr 51:34
e Jr 30:16
f Iza 54:1, 2
g Iza 43:5
Jr 31:17
h Tu 1:1
i Iza 62:4

Tvoji zidovi stalno su mi
pred očima.

- 17** Tvoji se sinovi žurno vra-
ćaju.
Oni koji su te razrušili i
opustošili otići će od tebe.
- 18** Podigni oči i pogledaj una-
okolo!
Svi su se oni skupili^a
i dolaze k tebi.
"Zaklinjem se samim so-
bom", kaže Jehova,
"svima ćeš se njima ukrasiti
kao nakitom
i privezat ćeš ih na sebe
kao nevjesta.
- 19** Tvoja su prebivališta bila
poharana i opustošena,
a tvoja je zemlja bila
u ruševinama.^b
No sada ćeš imati toliko sta-
novnika da će im zemlja
postati premala,^c
a oni koji su te proždrali^d
bit će daleko.^e
- 20** Čut ćeš kako sinovi koji su
ti se rodili nakon što si
ostala bez djece govore:
'Ova je zemlja premala
za nas.
Dajte nam mjesta da bismo
mogli ovdje živjeti.'^f
- 21** A ti ćeš reći u sebi:
'Tko je otac ove djece koju
sam dobila?
Pa ja sam žena bez djece
i neplodna,
prognana i zatočena.
Tko ih je odgojio?'^g
Pa ja sam bila ostala sama,^h
odakle onda sva ta djeca?'ⁱ
- 22** Ovako kaže Svevišnji
Gospodin Jehova:
'Podignut ću svoju ruku
da je vide narodi,

uzdignut ću svoj znak*
da ga vide narodi.^a
Oni će tvoje sinove donijeti
u naručju,
a tvoje će kćeri nositi na
ramenima.^b

23 Kraljevi će biti tvoji skrb-
nici,^c

a njihove kćeri bit će ti
dadjilje.

Klanjat će ti se licem do
zemlje^d

i lizat će prašinu s tvojih
nogu.^e

I tada ćeš shvatiti da sam ja
Jehova.

Oni koji se uzdaju u mene
neće se posramiti.”^f

24 Može li itko silniku oteti
one koje je on oteo,
može li zarobljenike izbaviti
od tlačitelja?

25 Ali Jehova kaže:

“Silniku će biti oteti njegovi
zarobljenici,^g

oni koje je nasilnik oteo
bit će izbavljeni.^h

Ja ću se suprotstaviti oni-
ma koji se tebi suprot-
stavljajuⁱ

i spasit ću tvoje sinove.

26 Onima koji te zlostavljaju
dat ću da jedu vlastito
meso,
svojom će se krvlju opiti
kao vinom.

I tada će svi ljudi morati pri-
znati da sam ja Jehova,^j
tvoj spasitelj^k i izbavitelj^{*, l},
moćni Jakovljevi Bog.”^m

50 Ovako kaže Jehova:
“Jesam li vašoj majci dao
potvrdu o razvoduⁿ kad
sam je otpustio?

49:22 *Ili: “zastavu”. 49:26 *Dosl.:
“otkupitelj”.

49. POGL.

a Ezr 1:3
Iza 11:10, 12
Iza 62:10

b Iza 60:4
Iza 66:20

c Iza 60:10, 16

d Iza 60:14

e Mi 7:16, 17

f Iza 25:9

g Jr 29:14
Jr 46:27
Ho 6:11
Jl 3:1

h Iza 52:2
Jr 29:10
Jr 50:34
Za 9:11

i Iza 54:17

j Eze 39:28

k 1Ti 1:1

l Iza 41:14
Iza 48:20

m Iza 60:16

50. POGL.

n Pnz 24:1

2. stupac

a 2Kr 17:16, 17

b Iza 59:2
Jr 3:1

c Jr 35:15

d Iza 40:28
Iza 59:1

e Izl 14:21, 29
Ps 106:9
Iza 51:10

f Ps 107:33
Ps 114:1, 3
Iza 42:15
Na 1:4

g Izl 10:21

h Izl 4:11
Jr 1:9

i Iv 7:15, 46

j Mt 13:54

k Ps 40:6–8

l Mt 26:39
Flp 2:8

m Mt 26:67
Mk 14:65
Lk 22:63
Iv 18:22

n Iza 49:8

Jesam li vas prodao nekom
svom vjerovniku da bih
podmirio svoj dug?

Vi ste prodani zbog svojih
grijeha,^a

a vaša je majka otpuštena
zbog vaših prijestupa.^b

2 Zašto onda nisam nikoga
našao kad sam došao?

Zašto se nitko nije odazvao
kad sam dozivao?^c

Zar je moja ruka prekratka
da bi vas izbavila*?

Zar u meni nema snage
da vas spasim?^d

Kad zaprijetim, more se
isuši^e

i rijeke se pretvore u pu-
stinje.^f

Njihove se ribe usmrde
jer nema vode

i uginu od žeđi.

3 Nebesa oblačim u tamu^g
i pokrivam ih kostrijeću.”

4 Svevišnji Gospodin Jehova
uči me da vješto koristim
svoj jezik^{*, h}

da umornome znam reći
prave riječi^{#, i}

Budi me svakog jutra,
budi mi uho da ga slušam
poput učenika.^j

5 Svevišnji Gospodin Jehova
otvorio mi je uši,
a ja se nisam bunio.^k

Nisam se okrenuo od njega.^l

6 Okrenuo sam leđa prema
onima koji su me udarali
i obraze prema onima koji
su mi čupali bradu.

Nisam zaklonio lice od po-
niženja i pljuvanja.^m

7 Ali Svevišnji Gospodin
Jehova će mi pomoći.ⁿ

50:2 *Ili: “otkupila”. 50:4 *Ili: “dao mi
je učen jezik”. #Moguće i: “da umorno-
ga znam ojačati pravim riječima”.

Zato se neću osjećati poniženim.

Zato mi je lice postalo tvrdo kao kremen^a

i znam da se neću posramiti.

8 Blizu je onaj koji me proglašuje pravednim.

Tko me može optužiti?^{*b}

Hajde da se suočimo!

Tko će iznijeti tužbu protiv mene?

Neka mi pristupi!

9 Svevišnji Gospodin Jehova će mi pomoći.

Tko me može proglasiti krivim?

Svi će se oni istrošiti kao haljina,

moljac će ih izjesti.

10 Tko se od vas boji Jehove i sluša njegovog slugu?^c

Tko je hodao u gustoj tami, u kojoj nema ni tračka svjetla?

Taj neka se uzda u Jehovino ime i oslanja na svog Boga!

11 "Svi vi koji palite vatru iz koje lete iskre, hodajte u svjetlosti svoje vatre

i među iskrama koje ste zapalili!

Ovako ću vas kazniti*: polijegat ćete u velikoj boli.

51 Slušajte me, vi koji težite za pravednošću, vi koji tražite Jehovu! Mislite na stijenu iz koje ste isječeni i na kamenolom iz kojeg ste iskopani!

50. POGL.

a Eze 3:8, 9

b Ri 8:33

c Iza 42:1
Iza 53:11

2. stupac

51. POGL.

a Pos 21:2

b Pos 12:1
Pos 15:2

c 1Kr 4:20

d Ps 102:13
Iza 66:13
Jr 31:12

e Iza 44:26
Iza 61:4

f Pos 2:8

g Iza 35:1
Iza 41:18

h Jr 33:10, 11

i Izl 19:6
Pnz 7:6

j Iza 2:3
Mi 4:2

k Iza 6:23

l Iza 46:13

m Iza 12:2
Iza 56:1

n 1Sa 2:10
Iza 2:4

o Iza 60:9

p Iza 45:17

r Ps 102:25-27
Mt 24:35

2 Mislite na svog oca Abrahama

i na Saru,^a koja vas je donijela na svijet*!

Jer on je bio sam kad sam ga pozvao,^b

ali ja sam ga blagoslovio i dao mu mnogo potomaka.^c

3 Jehova će utješiti Sion.^d Utješit će sve njegove ruševine^e

te će učiniti da njegova pustoš bude kao Eden^f

i njegova pustinska ravnica kao Jehovin vrt.^g

U njemu će vladati radost i veselje,

čut će se zahvale i zvuci pjesme.^h

4 Poslušaj me, narode moj!

Prignite uho k meni, vi koji ste moj narod!ⁱ

Jer od mene će doći zakon^j i postaviti ću svoju pravdu za svjetlo narodima.^k

5 Brzo će stići moja pravda.^l

Donijet ću spasenje^m

i svojom moćnom rukom suditi ću narodima.ⁿ

Otoci će se uzdati u mene^o

i čekat će moju moćnu ruku.

6 Podignite oči prema nebu i pogledajte dolje prema zemlji!

Jer nebesa će se rasplinuti kao dim

i zemlja će se istrošiti kao haljina,

a njeni stanovnici pomrijet će kao komarci.

Ali spasenje koje donosim bit će vječno^p

i mojoj pravdi nikad neće doći kraj.^r

50:8 *Ili: "Tko se može pravdati sa mnom?" 50:11 *Ili: "Ovo ću vam učiniti svojom rukom".

51:2 *Ili: "rodila u velikim bolovima".

- 7** Slušajte me, vi koji znate što je pravedno, narode kojem je moj zakon* u srcu!^a
Ne bojte se ruganja smrtnih ljudi, ne plašite se njihovih pogrdnih riječi!
- 8** Jer moljac će ih izjesti kao haljinu, sukneni moljac* izjest će ih kao vunu.^b
A moja će pravda trajati vječno i spasenje koje donosim iz naraštaja u naraštaj.*^c
- 9** Probudi se! Probudi se! Zaodjeni se snagom, ruko Jehovina!^d
Probudi se kao u davne dane, kao u vrijeme prijašnjih naraštaja!
Nisi li ti satrla Rahaba*,^e nisi li ti probola morsku neman?^f
- 10** Nisi li ti isušila more, vode velikog bezdana,^g i kroz morske dubine načini put da njime prođu oslobođeni*?^h
- 11** Oni koje je Jehova spasio* vratit će seⁱ i doći na Sion radosno kličući.^j
Krasit će ih beskrajna radost,^k među njima će vladati sreća i veselje.
Nestat će tuga i uzdisanje.^l
- 12** "Ja vam pružam utjehu."^m
Zašto biste se bojali smrtnika koji će umrijetiⁿ

51:7 *Ili: "pouka". 51:8 *Moguće i: "crv". 51:9 *Vidi Rječnik. 51:10 *Dosl.: "otkupljeni". 51:11 *Dosl.: "otkupio".

51. POGL.

- a Jr 31:33
b Iza 50:9
c Iza 45:17
Lk 1:50
d Lk 1:51
e Ps 87:4
Ps 89:10
Iza 30:7
f Izi 15:4
Ne 9:10, 11
Ps 106:22
Eze 29:3
g Izi 14:21, 22
h Ps 106:9
i Jr 31:11
Za 10:10
j Iza 35:10
k Iza 61:7
l Iza 25:8
Iza 65:18, 19
m Iza 49:13
Iza 66:13
n Ps 118:6
Da 3:16, 17
Mt 10:28

2. stupac

- a Iza 44:2
b Iza 40:22
c Ezr 1:2, 3
Iza 48:20
Iza 52:2
d Jr 31:35, 36
Jn 1:4
e Iza 47:4
f Pnz 33:27
Ps 91:1
g Iza 65:17
Iza 66:8, 22
h Iza 60:14
Jr 31:33
Za 8:8
i Iza 52:1
Iza 60:1
j Jr 25:15
k Eze 14:21

- i sina čovječjega koji će uvenuti kao zelena trava?
- 13** Zašto zaboravljaš Jehovu, svog Tvorca,^a onoga koji je razapeo nebesa^b i položio temelj zemlji?
Po cijeli dan neprestano si strepio od gnjeva svog tlačitelja, kao da te on mogao zatrti.
A gdje je sada gnjev tvog tlačitelja?
- 14** Onaj koji je zgrbljen u okovima ubrzo će biti oslobođen.^c
Neće umrijeti i završiti u grobnog jami niti će mu nedostajati kruha.
- 15** A ja sam Jehova, tvoj Bog, koji podiže valove na moru, silne valove koji huče.^d
Moje je ime Jehova nad vojskama.^e
- 16** Dat ću ti da objaviš moje riječi i zaklonit ću te svojom rukom^f kako bih postavio nebesa i položio temelj zemlji^g i rekao Sionu: "Ti si moj narod."^h
- 17** Probudi se! Probudi se! Ustani, Jeruzaleme,ⁱ ti koji si iz Jehovine ruke pio čašu njegovog gnjeva!
Ispio si pehar, iskapio si čašu od koje teturaš.^j
- 18** Od svih sinova koje si dobio nema nikoga da te vodi.
Od svih sinova koje si podigao nema nikoga da te uhvati za ruku.
- 19** Ovo te dvoje snašlo: pustošenje i satiranje, glad i mač.^k

Tko će suosjećati s tobom?

Tko će te utješiti?^a

20 Tvoji su sinovi u nesvijesti.^b

Leže po ulicama
poput divljih ovaca u mreži.
Na njih se izlio silan Jehovin
gnjev, ukor tvog Boga.”

21 Zato, molim te, poslušaj
ovo,

ti nevoljniče koji si pijan*,
ali ne od vina.

22 Ovako kaže tvoj Gospodar,
Jehova, tvoj Bog koji
brani svoj narod:

“Uzet ću ti iz ruke čašu od
koje teturaš,^c
pehar, čašu moga gnjeva.
Nikad više nećeš iz nje piti.^d

23 Staviti ću je u ruku tvojim
tlačiteljima,^e

koji su ti govorili: ‘Sagni se
da prijedemo preko tebe!’
pa si podmetao svoja leđa
da budu kao zemlja,
kao put po kojem će hodati.”

52 Probudi se! Probudi se!
Zaodjeni se snagom,^f
Sione!^g

Obuci svoje krasne haljine,^h
Jeruzaleme, sveti grade!
Jer u tebe više neće ulaziti
neobrezani i nečisti.ⁱ

2 Ustani iz prašine, otresi je
sa sebe i sjedni, Jeru-
zaleme!

Skini okove sa svog vrata,
zarobljena kćeri sionska!^j

3 Ovako kaže Jehova:

“Bili ste prodani, a nitko
nije dao novac za vas.^k
Zato ćete bez novca biti
i otkupljeni.”^l

4 Jer ovako kaže Svevišnji
Gospodin Jehova:

51. Pogl.

a Tu 1:17

b Tu 2:11

c Iza 51:17

d Iza 54:9
Iza 62:8

e Iza 49:25

52. Pogl.

f Hg 2:4

g Iza 51:17

h Iza 61:3

i Iza 35:8
Iza 60:21
Ot 21:27

j Iza 51:14
Iza 61:1

k Iza 50:1

l Iza 45:13

2. stupac

a Pos 46:5–7

b Ps 137:3
Jr 50:17

c Ps 74:10
Ri 2:24

d Eze 20:44

e Iza 40:9
Na 1:15
Dj 8:4
Ri 10:15
Ef 6:14, 15

f Lk 2:14
Dj 10:36
Ef 2:17

g Ps 93:1
Iza 33:22
Mi 4:7
Mt 24:14
Ot 11:15, 17

h Iza 61:4

i Iza 66:13

j Iza 44:23

k Iza 51:9

l Ps 22:27
Iza 49:6

“Moj je narod najprije oti-
šao u Egipat da bi ondje
živio neko vrijeme*.”^a

Potom su ga Asirci tlačili
bez razloga.”

5 “Što da sad učinim?” kaže
Jehova.

“Moj je narod odveden, a
nitko nije dao novac za
njega.

Likuju oni koji vladaju nad
njime”,^b kaže Jehova,

“i stalno, po cijele dane,
moje se ime prezire.^c

6 Zato će moj narod znati
moje ime.^d

Zato će u taj dan znati da
sam ja rekao te riječi.

To sam ja rekao!”

7 Kako su krasne na gorama
noge onoga koji donosi
dobru vijest,^e

koji objavljuje mir,^f

koji donosi dobru vijest
o nečemu boljem,

koji objavljuje spasenje,
koji govori Sionu: “Tvoj je
Bog počeo kraljevati!”^g

8 Slušaj! Odjekuje glas tvojih
stražara.

Kao jedan svi radosno kliču
jer na svoje oči vide kako
Jehova obnavlja Sion.

9 Veselite se, kličite radosno
u jedan glas, jeruzalemske
ruševine,^h

jer Jehova je utješio svoj na-
rod,ⁱ spasio* je Jeruzalem!

10 Jehova je pred očima svih
naroda otkrio svoju svetu
ruku.^k

Svi ljudi na zemlji vidjet će
spasenje* koje donosi naš
Bog.^l

51:21 *Dosl.: “nevoljnica koja si pijana”.
U izvornom hebrejskom tekstu o Jeruza-
lemu se govori kao o ženi.

52:4 *Ili: “živjeli kao došljaci”. 52:9
*Dosl.: “otkupio”. 52:10 *Ili: “pobje-
du”.

11 Odlazite, odlazite, iziđite odande,^a ne dotičite ništa nečisto!^b

Iziđite iz njega,^c budite čisti, vi koji nosite pribor iz Jehovino^dg doma!

12 Nećete izići u strahu niti ćete morati bježati. Jer Jehova će ići ispred vas^e i Izraelov Bog bit će straža koja će vas štiti^f s leđa.

13 Moj će sluga^g postupati razborito. Bit će na visokom položaju, bit će uzdignut i veoma uzvišen.^h

14 Kao što su se prije mnogi čudili gledajući ga – jer bio je izobličen više nego ijedan drugi čovjek i njegov dostojanstveni lik bio je nagrđen više nego lik ikoga od ljudi –

15 tako će se i tada mnogi narodi zapanjiti kad ga vide.ⁱ Pred njim će kraljevi zatvoriti usta^{*j} jer vidjet će ono o čemu im se nije govorilo i razmišljat će o onom što nikad prije nisu čuli.^k

53 Tko je povjerovao u ono što je čuo od nas^{*?}! Kome je Jehova otkrio svoju moćnu ruku?^m

2 On^{*} će se pred njim[#] pojaviti kao mladica,ⁿ kao korijen iz sasušene zemlje. Ne izgleda uzvišeno niti veličanstveno.^o

52:15 *Ili: "ostati bez riječi". 53:1 *Moguće i: "ono što smo čuli". 53:2 *Misli se na slugu koji se spominje u Izaiji 52:13. #Zamjenica "njim" može se odnositi na nekog promatrača općenito ili na Boga.

52. POGL.

- a Iza 48:20
- Jr 50:8
- Jr 51:6
- Za 2:6
- b Le 5:2
- Eze 44:23
- c 2Ko 6:17
- Ot 18:4
- d Le 10:3
- Br 3:6, 8
- Ezr 1:7
- Ezr 8:30
- e Izl 13:21
- 1Ije 14:15
- f Iza 58:8
- g Iza 42:1
- Iza 61:1
- Flp 2:5–7
- h Ps 2:6
- Ps 110:1
- Iza 9:6
- Mt 28:18
- i Ps 2:2
- j Ps 2:10
- Ps 72:11
- k Ri 15:20, 21

53. POGL.

- l Ri 10:16
- m Iza 40:5
- Iza 51:9
- Iv 12:37, 38
- n Iza 11:1
- Za 6:12
- o Iza 52:14
- Iv 1:10
- Flp 2:7

2. stupac

- a Ps 2:7
- Mt 26:67, 68
- Iv 6:66
- 1Pe 2:4
- b Za 11:13
- Iv 18:39, 40
- Dj 3:13, 14
- Dj 4:11
- c Mt 8:14–17
- d Le 16:21, 22
- 1Pe 2:24
- 1Iv 2:1, 2
- e Za 12:10
- Iv 19:34
- f Da 9:24
- Ri 4:25
- g Mt 20:28
- Ri 5:6, 19
- h Kol 1:19, 20
- i 1Pe 2:24
- j 1Pe 2:25
- k 1Pe 3:18
- l Ps 22:12
- Ps 69:4
- m 1Pe 2:23
- n Iv 1:29
- 1Ko 5:7
- o Mt 27:12–14
- Dj 8:32, 33

Kad ga pogledamo, ne vidimo ništa što bi nas privuklo k njemu.

3 Ljudi su ga prezirali i izbjegavali.^a

Bio je čovjek koji je upoznao^{*} bol i bolest.

Okretali su glavu da mu ne gledaju lice.[#]

Bio je prezren i smatrali smo ga bezvrijednim.^b

4 Doista, on je ponio naše bolesti,^c

na sebe je uzeo naše boli.^d

A mi smo mislili da mu Bog stvara nevolju, da ga on kažnjava i nanosi mu bol.

5 Ali on je bio proboden^e za naš prijestup,^f

bio je satrven za naše grijehе.^g

Trpio je kaznu radi našeg mira^h

i zbog njegovih rana mi smo izliječeni.ⁱ

6 Svi smo lutali kao ovce,^j

svatko je išao svojim putem, a Jehova je učinio da na njega dođe grijeh svih nas.^k

7 Tlačili su ga,^l a on je puštao da mu nanose bol^m

i nije rekao ni riječi.

Odveli su ga kao janje na klanje.ⁿ

Kao ovca, nijema pred onima koji je strigu, nije otvorio usta.^o

8 Zbog nepravednog suđenja^{*} oduzet mu je život[#].

Tko će se zamarati pojednostojima o njegovom porijeklu^Δ?

53:3 *Ili: "razumio". #Moguće i: "Njegovo lice kao da je bilo skriveno od nas." 53:8 *Dosl.: "tlačenja i suđenja". #Dosl.: "bio je uklonjen". ΔIli: "načinu života".

Jer istrgnut je iz zemlje živih.^a

Zadan mu je udarac* zbog prijestupa mog naroda.^b

- 9 Iako nije učinio nikakvo zlo niti je u njegovim ustima bilo prijevere,^c

dodijeljen mu je* grob među zlikovcima,^d

a kad je umro, bio je^e pokopan među bogatima.^e

- 10 A Jehovina je volja bila* sattri ga, on je dopustio da njegov sluga pati.

Bože, ako daš njegov život kao žrtvu za krivnju,^f

on će vidjeti svoje potomstvo, dugo će živjeti^g

i preko njega će se izvršiti Jehovina volja^h.

- 11 Nakon svega što je propatio vidjet će plodove svog truda i bit će zadovoljan njima.

Na temelju onog što je iskusio* moj će pravedni slugaⁱ

mnogima pomoći da budu proglašeni pravednima^j i uzet će na sebe njihove prijestupe.^k

- 12 Zato ću mu dati njegov dio kao i mnogima i dijelit će plijen s moćnima jer je dao svoj život*^l i bio ubrojen među prijestupnike.^m Ponio je grijeh mnogihⁿ i posredovao je za prijestupnike.^o

53:8 *Ili: "Bio je ubijen". 53:9 *Ili: "bit će mu dodijeljen". *Ili: "kad umre, bit će". 53:10 *Ili: "A Jehovi je bilo po volji". *Ili: "ono što je Jehovi drago". 53:11 *Ili: "znanja koje je stekao". 53:12 *Ili: "svoju dušu izlio u smrt".

53. POGL.

- a Da 9:26
Mt 27:50
b Za 13:7
Iv 11:49, 50
Ri 5:6
He 9:26
c 1Pe 2:22
d Mt 27:38
e Mt 27:57–60
Mk 15:46
Iv 19:41
f Le 16:11
2Ko 5:21
He 7:27
g Iza 9:7
1Ti 6:16
h Kol 1:19, 20
i Iza 42:1
j Ri 5:18, 19
k 1Pe 2:24
l Ps 22:14
Mt 26:27, 28
He 2:14
m Mk 15:27
Lk 22:37
Lk 23:32, 33
n Mt 20:28
1Ti 2:5, 6
Tit 2:13, 14
He 9:28
o Ri 8:34
He 7:25
He 9:26
1Iv 2:1, 2

2. stupac

54. POGL.

- a Iza 62:4
b Iza 44:23
Iza 49:13
c Iza 66:7, 8
d Ga 4:26, 27
e Iza 49:20
f Iza 33:20
g Iza 49:8
Eze 36:35
h Iza 41:10
i Iza 61:7
j Iza 44:2
k Eze 16:8
Ho 2:16
l Iza 44:6
m Za 14:9
Ri 3:29
n Iza 49:14
Iza 62:4

54 "Kliči, nerotkinjo, ti koja nisi radala!^a

Veseli se i kliči radosno,^b ti koja nisi bila u porođajnim bolovima,^c

jer djece* napuštene žene ima više

nego djece udane žene^d,^d kaže Jehova.

- 2 "Proširi svoj šator.^e

Razapni platna svog veličanstvenog prebivališta.

Ne šteti ni na čemu. Produži uždav svog šatora

i učvrsti šatorske klinove.^f

- 3 Jer raširit ćeš se nadesno i nalijevo.

Tvoje će potomstvo osvojiti narode

i nastanit će opustjele gradove.^g

- 4 Ne boj se^h jer nećeš biti posramljena.ⁱ

Nemoj se osjećati poniženom jer se nećeš razočarati.

Zaboravit ćeš sramotu svoje mladosti,

nećeš se više sjećati sramote koja te pratila dok si bila udovica.^j

- 5 "Jer tvoj ti je Veliki Tvorac^k poput muža*,^k

ime mu je Jehova nad vojškama.

Sveti Izraelov Bog tvoj je izbavitelj^l.

On će se zvati Bogom cijele zemlje.^m

- 6 Jer Jehova te pozvao kao da si žena koja je ostavljena i shrvana od tuge,ⁿ

54:1 *Dosl.: "sinova". *Ili: "žene koja ima gospodara". 54:5 *Ili: "gospodara". *Dosl.: "otkupitelj".

kao žena koja se udala u mladosti, a kasnije je bila odbačena", kaže tvoj Bog.

- 7 "Na trenutak sam te ostavio, ali zbog svog velikog milosrđa ponovno ću te dovesti k sebi.^a
- 8 U provali gnjeva načas sam okrenuo lice od tebe,^b ali zbog svoje vjerne ljubavi koja traje vječno bit ću milosrdan prema tebi",^c kaže Jehova, tvoj izbavitelj*.^d
- 9 "Za mene je to kao i Noini dani.^e Kao što sam se u Noino vrijeme zakleo da vode više neće preplaviti zemlju,^f tako se sada zaklinjem da se više neću razgnjeviti na tebe niti ću te prekoračiti.^g
- 10 Jer gore mogu nestati i bregovi se mogu poljuljati, ali vjerna ljubav koju ti pokazujem neće nestati^h niti će se moj savez mira poljuljati",ⁱ kaže Jehova, onaj koji ti se smilovao.^j
- 11 "Nevoljnice,^k šibana olujom i neutješena,^l ja ću staviti tvrdu žbuku na tvoje kamenje i od safira ću ti načiniti temelj.^m
- 12 Kruništa tvojih bedema načinit ću od rubina, tvoja vrata od svjetlucavog kamena*, a sve tvoje međe od dragog kamenja.
- 13 Jehova će poučavati svu tvoju djecu*ⁿ

54:8 *Dosl.: "otkupitelj". 54:12 *Ili: "kamena plamene boje". 54:13 *Dosl.: "sinove".

54. POGL.

a Pnz 30:1, 3
Ps 30:5
Ps 106:47
Iza 27:12
Jr 29:10

b Iza 47:6
Eze 39:23

c Iza 55:3

d Iza 48:17
Iza 49:26

e Pos 7:23

f Pos 8:21

g Jr 31:35, 36
Eze 39:29

h Iza 51:6

i Iza 55:3

j Iza 14:1

k Iza 52:2

l Tu 1:2, 17

m Ot 21:19

n Jr 31:34
Iv 6:45

2. stupac

a Ps 119:165
Iza 66:12
Jr 33:6

b Iza 1:26
Iza 60:21

c Iza 52:1

d Jr 23:4
Sf 3:13

e Eze 38:16, 22
Za 2:8
Za 12:3

f Iza 10:5

g Ps 2:2, 4
Iza 41:12

h Jr 23:6

55. POGL.

i Ps 42:2
Ps 63:1
Am 8:11
Mt 5:6

j Iza 41:17

k Jl 3:18

l Ot 21:6
Ot 22:17

m Iza 25:6

n Ps 36:7, 8
Ps 63:5

i tvoja će djeca imati velik mir.^a

- 14 Bit ćeš utemeljena na pravdi.^b Bit ćeš daleko od tlačenja,^c nećeš se nikoga bojati i nećeš imati razloga za strah, on te neće obuzeti.^d
- 15 Ako te itko napadne, to neće biti po mojoj naredbi. Tko te god napadne, bit će poražen.^e
- 16 "Ja sam stvorio kovača koji raspiruje vatru od drvenog ugljena i izrađuje oružje. Ja sam stvorio i uništavatelja koji razara.^f
- 17 Nikakvo oružje načinjeno protiv tebe neće ti nauditi*^g i dokazat ćeš da laž govori svaki jezik koji te optuži na sudu. To je nasljedstvo Jehovinih slugu i ja ih smatram pravednicima", kaže Jehova.^h
- 55 Svi koji ste žedni,ⁱ dođite piti vode!^j Dođite, vi koji nemate novca, uzmite i jedite. Dođite, uzmite vina i mlijeka^k bez naplate, besplatno.^l
- 2 Zašto trošite novac na ono što nije prava hrana? Zašto trošite plaću* na ono što ne siti? Pažljivo me slušajte i jedite hranu koja je dobra,^m pa ćete uživati u onome što je uistinu hranjivo.ⁿ
- 54:17 *Ili: "neće biti uspješno". 55:2 *Ili: "teško zarađeni novac".

- 3** Prignite uho i dodite k meni!^a
Slušajte me, pa ćete ostati na životu
i ja ću s vama sklopiti trajan savez,^b
jer sam obećao Davidu da ću mu iskazivati vjernu ljubav, a moje je obećanje vjerodostojno.^c
- 4** Postavio sam ga za svjedoka^d narodima,
za vođu^e i zapovjednika^f narodima.
- 5** Evo, pozvat ćeš narod koji ne poznaješ
i k tebi će pohrliti ljudi iz naroda koji te nije poznavao
radi Jehove, tvog Boga,^g svetog Izraelovog Boga, jer on će te proslaviti.^h
- 6** Tražite Jehovu dok ga se može naći.ⁱ
Zovite ga dok je blizu.^j
- 7** Neka se zlotvor odvrati od svog zlog puta^k
i neka se zlikovac prestane baviti zlim mislima.
Neka se vrati Jehovi, koji će mu se smilovati,^l
našem Bogu, jer će mu velikodušno oprostiti.^m
- 8** “Moje misli nisu vaše misliⁿ
i vaši putevi nisu moji putevi”, kaže Jehova.
- 9** “Kao što su nebesa viša od zemlje,
tako su moji putevi viši od vaših puteva
i moje misli od vaših misli.^o
- 10** Kao što kiša i snijeg padaju s neba
i ne vraćaju se onamo dok ne natope zemlju i učine da bude rodna i zazeleni se

55. POGL.

- a Jk 4:8
b Iza 61:8
c 2Sa 7:8, 16
2Sa 23:5
Ps 89:28, 29
Jr 33:25, 26
Dj 13:34
d Ot 1:5
Ot 3:14
e Da 9:25
Mt 23:10
f Pos 49:10
g Za 8:23
h Iza 49:3
Iza 60:9
i 1Lje 28:9
j Ps 145:18
Jk 4:8
k Eze 18:21
Dj 3:19
l Izi 34:6
2Lje 33:12, 13
m Br 14:18
Ps 103:12, 13
Iza 43:25
n Ps 40:5
o Ps 103:11

2. stupac

- a Br 23:19
Iza 46:11
b Js 23:14
Iza 45:23
c Ps 135:6
Iza 46:10
d Iza 35:10
e Iza 54:13
Iza 66:12
f Iza 42:11
g Iza 44:23
h Iza 41:19
Iza 60:13
i Jr 33:9

56. POGL.

- j Mi 6:8
k Iza 46:13
Iza 51:5
l Iza 58:13, 14
m Iza 60:10
Za 8:23

- te podari sjeme sijaču i kruh onome tko ga jede,
11 tako će se ispuniti riječi koje izadu iz mojih usta.^a
Neće se vratiti k meni a da se ne obistine,^b
nego će učiniti ono što želim^{*c}
i izvršit će ono radi čega sam ih poslao.
12 Jer vi ćete otići radosni^d
i u miru ćete biti dovedeni natrag.^e
Gore i bregovi veselit će se i radosno klicati kad dođete^f
i sve će poljsko drveće pljeskati rukama.^g
- 13** Umjesto trnovitog grmlja izrast će borovica.^h
Umjesto ljute koprive izrast će mirta.
To će donijeti slavu Jehovi.ⁱ
Bit će to vječan znak koji nikad neće nestati.”

- 56** Ovako kaže Jehova:
“Držite se pravdeⁱ i činite ono što je pravedno jer uskoro ću donijeti spasenje
i objavitⁱ svoju pravednost.^k
- 2** Sretan je čovjek koji tako čini
i sin čovječji koji se toga čvrsto drži,
koji drži dan počinka i ne skvrni ga^l
i pazi da ne bi učinio nikakvo zlo.
- 3** Neka tuđinac koji služi Jehovi^m ne kaže:
‘Jehova će me sigurno odvojiti od svog naroda.’
Neka uškopljenik ne kaže:
‘Ja sam suho drvo!’”

55:11 *Ili: “izvršiti moju volju”.

4 Jer ovako kaže Jehova: “Uškopljenicima koji drže moje dane počinka, koji čine ono što mi je po volji* i koji se čvrsto drže mog saveza

- 5 podariti ću nešto bolje od sinova i kćeri
– sačuvati ću spomen na njih i njihovo ime* u svom domu i među svojim zidovima.

Dat ću im vječno ime, koje se neće zatrti.

- 6 A tuđince koji su pristali uz Jehovu da mu služe, da vole Jehovino ime^a i da mu budu sluge, sve koji drže dan počinka i ne skvrne ga, koji se čvrsto drže mog saveza,

- 7 i njih ću dovesti na svoju svetu goru^b i dat ću im da se raduju u mom domu molitve.

Prihvatit ću cijele paljenice i druge žrtve koje će mi prinositi na mom žrtveniku.

Jer moj će se dom zvati dom molitve za sve narode.”^c

8 Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova, koji skuplja rasijane Izraelce:^d

“Skupit ću k njima i druge osim onih koji su već skupljeni.”^e

- 9 Dođite jesti, sve divlje životinje koje živite u polju i vi koje živite u šumi!^f

10 Stražari su slijepi.^g Nitko od njih ništa ne primjećuje.^h

56:4 *Ili: “koji donose odluke koje su mi po volji”. 56:5 *Ili: “dat ću im mjesto i ime”.

56. POGL.

a Mi 1:11

b Iza 2:3

Mi 4:2

Za 8:3

c 1Kr 8:29, 43

Mt 21:13

Mk 11:17

Lk 19:46

d Pnz 30:3

Iza 27:12

Ho 1:11

e Iza 49:22

Iza 60:4

f Jr 12:9

g Iza 6:10

Iza 29:10

h Jr 6:13, 14

Eze 13:16

2. stupac

a Eze 33:6

b Mi 3:6

c Iza 5:22

Iza 28:7

Ho 4:11

57. POGL.

d Mi 7:2

e Iza 1:4

Iza 30:9

f Iza 1:29

g Pnz 12:2

1Kr 14:22, 23

h 2Kr 16:1, 3

Jr 7:31

Svi su oni nijemi psi, ne mogu lajati.^a

Dahću, leže, vole drijemati.

- 11 To su proždrljivi psi*, nezasiitni su.

Oni su pastiri koji nemaju razboritosti.^b

Svi su oni krenuli svojim putem.

Svi do jednoga teže za nepoštenim dobitkom i govore:

- 12 “Dođite, donijet ću vina! Napijmo se opojnog pića!^c Sutra će biti isto kao danas, i još mnogo bolje.”

57 Pravednik gine, a nitko to ne uzima k srcu.

Vjerni ljudi umiru,^d a nitko ne uviđa da pravednik umire zbog zla*.

- 2 On nalazi mir.

Svi koji žive čestito pronalaze počinak u grobu.

- 3 “Pristupite, vračarini sinovi, djeco preljubnika i bludnice!

- 4 Koga vi to ismijavate? Kome se rugate i kome plazite jezik?

Niste li vi djeca prijestupa, djeca prijevare,^e

- 5 vi koji se prepuštate strastima među velikim stablima,^f pod svakim drvetom koje se zeleni,^g i koljete djecu u dolinama*,^h pod liticama?

56:11 *Ili: “psi lakomi u duši”. 57:1 *Moguće i: “i tako se izbavlja od zla”. 57:5 *Ili: “vadijima”. Vidi izraz “vadi” u Rječniku.

- 6** Odabrala si glatke kamene iz doline.^a
Oni su tvoje nasljedstvo.
Njima si izlivala žrtve ljevanice i prinostila darove.^b
Zar ću se ja time zadovoljiti?
- 7** Postavila si sebi postelju na visokoj i uzdignutoj gori^c i odlazila si onamo prinostiti žrtve.^d
- 8** Iza vrata i do vratnika postavila si kip*.
Napustila si me i razodjela se.
Popela si se onamo i napravila puno mjesta u svojoj postelji.
Sklopila si savez sa svojim ljubavnicima*.
Voljela si ići u postelju s njima,^e
gledala si muški ud^Δ.
- 9** Silazila si k Meleku* s uljem i s obiljem mirisnih ulja.
Daleko si slala svoje poslanike
pa si pala toliko nisko da si sišla u grob*.^f
- 10** Izmučila si se od silnog lutanja,
ali nisi rekla: 'Sve je to uzalud!'
Snaga ti se obnovila.
Zato ne odustaješ.*
- 11** Koga si se uplašila i po-
bojala,
pa si počela lagati?^f
Na mene nisi mislila,^g
Ni za što nisi marila.^h

57:8 *Dosl.: "spomen". #Ili: "lažnim bogovima". ΔMoguće je da je riječ o štovanju idola. 57:9 *Moguće i: "kralju". #Ili: "šeol". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku. 57:10 *Dosl.: "Zato se ne umaraš."

57. POGL.

- a Jr 3:9
b Jr 7:18
c Jr 2:20
Eze 16:16
Eze 23:17
d Eze 20:28
e Eze 16:25, 33
Eze 23:18
f Iza 30:9, 10
Iza 59:3
g Iza 1:3
Jr 2:32
Jr 9:3
h Iza 42:24, 25

2. stupac

- a Ps 50:21
b Iza 58:2
c Iza 66:3
d Jr 7:4
Mi 3:4
e Su 10:14
Iza 42:17
f Iza 56:6, 7
Iza 66:20
Eze 20:40
Jl 3:17
g Iza 35:8
Iza 40:3
Iza 62:10
h Pos 21:33
Ps 90:2
Iza 40:28
1Ti 1:17
i Izl 15:11
Lk 1:46, 49
j 1Kr 8:27

- k Ps 34:18
Ps 147:3
Iza 61:1
Iza 66:2
l Ps 103:9
Mi 7:18

m Job 34:14, 15

n Jr 6:13
Jr 8:10

Ja sam šutio i držao se po strani,^a
pa me se nisi bojala.

- 12** Razotkrit ću tvoju lažnu pravednost^b i tvoja djela,^c
ona ti neće pomoći.^d
- 13** Kad zavapiš za pomoć,
neće te izbaviti idoli koje si skupila.^e
Vjetar će ih sve odnijeti,
dah će ih otpuhnuti.
A onaj tko u meni traži utocište naslijedit će zemlju
i posjedovat će moju svetu goru.^f
- 14** Govorit će se: 'Nasipajte, nasipajte cestu! Pripremite put!'^g
Uklonite mom narodu sve zapreke s puta!"
- 15** Jer ovako kaže Visoki i Uzvišeni,
koji živi vječno^h i čije je ime sveto:ⁱ
"Ja živim na uzvišenom i svetom mjestu,^j
ali sam i uz one koji su slomljeni i potišteni*,
da ohrabrim potištene,
da okrijepim srce slomljenih.^k
- 16** Neću im se u svu vječnost suprotstavljati
niti ću se zauvijek gnjeviti.^l
Inače bi zbog mene iznemogao* svaki čovjek,^m
sva stvorenja koja sam načinio.
- 17** Razgnjevio sam se na njega* jer je činio grijeh težeći za nepoštenim dobitkom.ⁿ

57:15 *Ili: "ponizni". Dosl.: "ponizna duha". 57:16 *Ili: "klonuo duhom". 57:17 *Po svemu sudeći, misli se na izraelski narod.

Zato sam ga kaznio, okrenuo svoje lice od njega i ljutio se.

Ali on se i dalje ponašao kao odmetnik,^a povodio se za željama svog srca.

18 Vidio sam njegova djela, ali izliječit ću ga,^b vodit ću ga^c

i ponovno utješiti njega^d i njegove ožalošćene.^e

19 “Ja stvaram plod usana. Onaj tko je daleko i onaj tko je blizu imat će trajan mir”,^f kaže Jehova, “i ja ću ih izliječiti.”

20 “A zli su kao uzburkano more koje se ne može smiriti, čije vode izbacuju morsku travu i blato.

21 Nema mira zlima!”^g kaže moj Bog.

58 “Viči iz svega glasa, nemoj se ustezati!

Neka tvoj glas odjekuje poput roga!

Ukaži mom narodu na njegovu buntovništvo,^h

Jakovljevim potomcima na njihove grijehе.

2 Oni me traže dan za danom i govore da žele upoznati moje puteve, kao da su narod koji čini ono što je pravedno i koji se nikad nije prestao držati zapovijedi svog Boga.ⁱ

Od mene traže pravedne presude i silno mi se žele približiti,^j govoreći:

3 ‘Zašto ne vidiš kad postimo?’^k

Zašto ne mariš kad žalujemo?’^l

57. POGL.

a Jr 3:14

b Jr 33:6
Ho 14:4

c Iza 49:10

d Iza 12:1

e Iza 61:2
Tu 1:4

f Iza 48:18
Ef 2:17

g IZR 13:9
Iza 3:11

58. POGL.

h Iza 1:2
Iza 31:6
Iza 59:13

i Iza 29:13
Eze 33:32

j Iza 1:14, 15

k Mi 3:14

l Le 16:29

2. stupac

a Jr 34:15, 16
Mi 3:2–4

b Jr 34:8, 9

c IZR 28:27

d Ps 41:1
Ps 112:9
IZR 19:17
IZR 22:9

e Eze 18:7, 8
Jk 2:15, 16
1Iv 3:17

f IZR 4:18

g IZI 14:19
Iza 52:12

Zato što na dan posta mislite samo na svoju korist* i tlačite svoje radnike.^a

4 Vaš post završava u svadi i prepiranju.

Puni zloće udarate jedni druge.

Ne možete tako postiti i očekivati da će se vaš glas čuti na nebesima.

5 Zar sam ja odredio da se tako posti, da toga dana čovjek žaluje, sagiba glavu kao rogoz i leži na kostrijeti i pepelu? Zar to zovete postom i danom koji je Jehovi po volji?

6 Ovo je post koji sam odredio: skinite nepravedno stavljene okove, odvežite remenje na jarmu,^b pustite potlačene na sloboduc^c

i slomite svaki jaram.

7 Podijelite svoj kruh s gladnima^d i uvedite siromahe i beskućnike u svoju kuću.

Odjenite čovjeka kad vidite da nema što obući^e

i nemojte okretati leđa svojim sunarodnjacima.

8 Tada će tvoja svjetlost zasjati kao zora^f i brzo ćeš ozdraviti.

Tvoja pravednost ići će pred tobom,

a Jehovina slava štitit će te s leđa.^g

9 Tada ćeš zazvati, a Jehova će se odazvati, zavapit ćeš za pomoć, a on će reći: ‘Evo me!’

58:3 *Ili: “činite ono što je vama po volji”.

- Ako ukloniš jaram iz svoje sredine
i prestaneš pokazivati prstom na druge te govoriti zlobne riječi,^a
- 10** ako gladnome daš ono što sam želiš^b
i pobrineš se za one koji su u nevolji,
tada će tvoja svjetlost sjati i u mraku,
a tvoja će tama postati kao podnevna svjetlost.^c
- 11** Jehova će te uvijek voditi i brinut će se za tebe u sasušenoj zemlji.^d
Ojačat će tvoje kosti i bit ćeš kao dobro navodnjen vrt,^e
kao izvor vode koji nikada neće presušiti.
- 12** Zbog tebe će se ponovno sagraditi drevne ruševine,^f
obnovit ćeš temelje koji su naraštajima bili pusti.^g
Govorit će da si ti onaj koji obnavlja oštećene zidine,^h
onaj koji obnavlja puteve uz koje ljudi žive.
- 13** Ako na dan počinka, moj sveti dan, ne budeš mislio samo na svoju korist^{*i}
i ako dan počinka nazoveš radošću, svetim Jehovinom danom, danom koji treba slaviti,^j
i ako ga budeš slavio umjesto da misliš samo na svoju korist i govoriš prazne riječi,
- 14** tada ću ja, Jehova, biti tvoja radost
i dat ću ti da vladaš nad zemaljskim uzvišicama.^k

58:13 *Ili: "odvратиш svoju nogu od toga da činiš ono što ti je po volji".

58. POGL.

- a Iza 32:6
Iza 59:3
- b Pnz 15:7, 8
- c Ps 37:5, 6
- d Iza 49:10
- e Iza 61:11
Jr 31:12
- f Ne 2:5
Jr 31:38
- g Iza 61:4
- h Ne 6:1
Am 9:11, 14
- i Ne 13:15
Iza 56:2
Jr 17:21
- j Pnz 5:12-14
- k Pnz 32:13

2. stupac

- a Ps 105:10, 11
Jr 3:18

59. POGL.

- b Br 11:23
Iza 50:2
- c Ps 116:1
- d Jr 5:25
- e Pnz 31:16, 17
Pnz 32:20
Iza 57:17
Eze 39:23
Mi 3:4
- f Iza 1:15
Jr 2:34
Eze 7:23
- g Jr 7:9, 10
Eze 13:8
- h Jr 5:1
Eze 22:30
Mi 7:2
- i Iza 30:12, 13
- j Mi 2:1
- k Job 8:13, 14
- l Iza 57:12
- m Jr 6:7
Mi 6:12
- n Jr 22:17
Eze 9:9
Mt 23:35

Dat ću ti da uživaš u nasljedstvu svog pretka Jakova^a
jer tako je rekao Jehova."

59 Jehovina ruka nije prekratka, pa da ne može spasiti,^b

niti mu je sluh oslabio*, pa da ne može čuti.^c

- 2** Ne, vaši prijestupi udaljili su vas od vašeg Boga.^d
Zbog vaših grijeha on je okrenuo lice od vas i ne želi vas slušati.^e

- 3** Jer ruke su vam okaljane krvlju,^f
a prsti prijestupom.

Vaše usne izriču laž,^g vaš jezik govori ono što je nepravedno.

- 4** Nitko se ne zauzima za pravdu^h
i nitko na sudu ne govori istinu.

Uzdaju se u ništaviloⁱ i govore ono što je isprazno.
Začinju* nevolju i rađaju zlo.^j

- 5** Legu jaja zmije otrovnice i pletu paukovu mrežu.^k
Pojede li tko njihovo jaje, umrijet će,
a ako ga razbije, iz njega će izaći otrovnica.

- 6** Njihova paučina ne može poslužiti kao haljina,
ne mogu se pokriti onim što čine.^l

Njihova su djela zla,
ruke su im pune nasilja.^m

- 7** Oni* trče činiti zlo
i hitaju proliti nevinu krv.ⁿ

59:1 *Ili: "niti mu je uho oglušilo".
59:4 *Ili: "Stvaraju". **59:7** *Dosl.: "Njihove noge".

Njihove su misli zle misli,
na njihovim su putevima
pustošenje i satiranje.^a

8 Oni ne poznaju put mira
i na njihovim stazama nema
pravde.^b

Iskvarili su svoje puteve.
Nitko tko njima ide neće
znati za mir.^c

9 Zato je pravda daleko
od nas
i pravednost ne dopire do
nas.

Nadamo se svjetlu, a eto
tame,
i svjetlosti, a hodamo
u mraku.^d

10 Kao slijepci pipamo zid,
pipamo kao oni koji nemaju
oči.^e

U podne se spoticemo kao
da je pao mrak,
među jakima mi kao da smo
mrtvi.

11 Svi režimo kao medvjedi
i gučemo tužno kao голу-
bice.

Nadamo se pravdi, a nje
nema,
i spasenju, a ono je daleko
od nas.

12 Jer puno smo se puta bunili
protiv tebe.^f

Svaki naš grijeh svjedoči
protiv nas.^g
Znamo da smo bili bun-
tovni,
dobro znamo svoju krivnju.^h

13 Griješili smo i odrekli se
Jehove,
okrenuli smo leđa svom
Bogu.
Govorili smo o tlačenju
i pobuni,ⁱ
smišljali smo laži u srcu i
mrmrljali neistinite riječi.^j

59. POGL.

a Ri 3:15-17

b Iza 5:7
Iza 59:15
Jr 5:1
Am 6:12
Hb 1:4

c Jr 8:15

d Iza 5:30

e Pnz 28:15, 29

f Iza 1:5
Eze 5:5, 6

g Jr 14:7
Ho 5:5

h Ezr 9:13
Ne 9:33
Da 9:5

i Iza 31:6
Iza 32:6
Jr 17:13

j Jr 5:23

2. stupac

a Ps 82:2
Hb 1:4

b Iza 5:22, 23

c Iza 48:1

d Mi 3:2

e Ef 6:17
Iso 5:8

f Pnz 32:35
Ps 94:1

g Job 34:11
Ps 62:12
Jr 17:10

h Iza 1:24
Tu 4:11
Eze 5:13

14 Pravda je potisnuta^a
i pravednost stoji daleko.^b
Istina* posrće na trgu
i ono što je čestito ne može
prići.

15 Nestalo je istine*,^c
svatko tko se kloni zla biva
opljačkan.
Jehova je to vidio i bilo mu
je mrsko[#]
što nema pravde.^d

16 Vidio je da nema čovjeka
koji bi nešto učinio,
začudio se što nitko nije
ništa poduzeo.

Zato je svojom moćnom
rukom donio spasenje*
i njegova ga je pravednost
poduprla.

17 Tada je obukao pravednost
kao oklop,
a na glavu je stavio kacigu
spasjenja*.^e
Odjenuo je haljine osvete^f
i ogrnuo se revnošću kao
ogrtlačem.

18 On će svakome vratiti po
njegovim djelima:^g
iskalit će gnjev na svojim
protivnicima, osvetit će se
svojim neprijateljima.^h
Otocima će uzvratiti ono
što su zaslužili.

19 Ljudi na zapadu bojat će se
Jehovinog imena,
a oni na istoku njegove
slave.
Jer on će doći kao silovita
rijeka
koju tjera Jehovin duh.

59:14 *Ili: "Poštenje". **59:15** *Ili: "poštenja". #Ili: "bilo je zlo u njegovim očima". **59:16** *Ili: "izvojevao pobjedu". **59:17** *Ili: "pobjede".

20 "Izbavitelj^a će doći Sionu,^b Jakovljevim potomcima koji prestanu griješiti",^c kaže Jehova.

21 "Ovo je savez koji sklapam s njima",^d kaže Jehova. "Moj duh koji je na tebi i moje riječi koje sam ti dao da ih objaviš* neće ti se oduzeti – ni tebi, ni tvojoj djeci, ni tvojoj unučadi", kaže Jehova. "To vrijedi odsada pa u svu vječnost."

60 "Ustani, ženo,^e zasvijetli, jer došla je tvoja svjetlost.

Obasjava te Jehovina slava.^f

2 Evo, mrak će pokriti zemlju i gusta tama narode, a tebe će Jehova obasjati svjetlošću i njegova će se slava vidjeti na tebi.

3 Narodi će ići k tvojoj svjetlosti^g i kraljevi^h k tvom veličanstvenom sjaju*.ⁱ

4 Podigni oči i pogledaj unakolo!

Svi su se skupili i dolaze k tebi.

Izdaleka dolaze tvoji sinovi i tvoje kćeri koje se nose u naručju.^k

5 Tada ćeš to vidjeti i zabliti,^l

srce će ti zaigrati od silne radosti

jer k tebi će se uputiti morsko blago, bogatstvo narodā doći će k tebi.^m

6 Tvoju zemlju prekrit će mnoštvo deva,

59. POGŁ.

a Iza 48:17

b Iza 62:11

c Pnz 30:1–3
Ri 11:26

d Ri 11:27

60. POGŁ.

e Iza 51:17
Iza 52:1

f Iza 60:19, 20

g Iza 11:10

h Iza 49:23

i Ot 21:23, 24

j Iza 49:17, 18
Iza 54:1

k Iza 49:21, 22

l Jr 33:9

m Iza 61:6
Hg 2:7, 8

2. stupac

a 1Lje 1:32, 33

b Mi 1:11

c Iza 42:11

d Pos 25:13

e Izl 29:39, 42
Iza 56:6, 7

f Hg 2:9

g Iza 51:5

h Iza 60:4
Iza 66:20

i Ps 149:4
Iza 52:1
Iza 55:5

j Ezr 7:27
Ne 2:7, 8
Iza 49:23

k Pnz 30:3
Ps 30:5
Iza 54:7
Iza 57:17, 18

l Ot 21:25, 26

m Iza 60:3, 5

mladih deva iz Midjana i Efe.^a

Doći će svi iz Sabe, donijet će zlato i tamjan. Pred drugima će hvaliti Jehovu.^b

7 Sva kedarska^c stada skupit će se i doći k tebi.

Bit će ti dovedeni* nebajotski^d ovnovi.

Doći će na moj žrtvenik kao ugodna žrtva,^e a ja ću ukrasiti svoj veličanstveni dom.^f

8 Tko su ovi koji lete poput oblaka, kao golubovi u svoje golubinjake?

9 U mene će se uzdati otoci.^g Taršiški brodovi dolaze prvi da dovedu tvoje sinove izdaleka,^h

a s njima i njihovo srebro i njihovo zlato,

u čast imenu Jehove, tvog Boga, svetog Izraelovog Boga,

jer on će te proslaviti*.ⁱ

10 Tuđinci će graditi tvoje zidove

i njihovi će ti kraljevi služiti^j jer kaznio sam te u srdžbi, ali smilovat ću ti se zbog svoje dobrote*.^k

11 Tvoja će vrata biti stalno otvorena,^l

neće se zatvarati ni danju ni noću, da na njih uđe bogatstvo narodā, a njihovi kraljevi bit će im na čelu.^m

60:7 *Dosl.: "Služit će ti". **60:9** *Ili: "ukrasiti". **60:10** *Ili: "milosti".

59:20 *Dosl.: "Otkupitelj". **59:21** *Ili: "koje sam ti stavio u usta". **60:3** *Ili: "sjaju tvoje zore".

- 12** Propast će svaki narod i svako kraljevstvo koje ti ne bude služilo.
Narodi će biti uništeni.^a
- 13** K tebi će doći libanonska slava^b
– borovica, jasen i čempres zajedno^c –
da ukrasi moje svetište.
Ja ću proslaviti podnožje svojih nogu.^d
- 14** Sinovi onih koji su te tlačili dolazit će k tebi i klanjat će ti se.
Svi koji su te prezirali pa-dat će pred tvoje noge i zvat će te Jehovinom gradom,
Sionom svetog Izraelovog Boga.^e
- 15** Nećeš više biti napuštena ni omražena, grad kroz koji nitko ne prolazi.^f
Učinit ću da se ljudi ponose tobom u svu vječnost, da ti se raduju iz naraštaja u naraštaj.^g
- 16** I pit ćeš mlijeko narodā,^h hranit ćeš se na prsima kraljeva.ⁱ
I znat ćeš da sam ja, Jehova, tvoj spasitelj,
da je moćni Jakovljevi Bog tvoj izbavitelj*.^j
- 17** Umjesto bakra donijet ću zlato,
umjesto željeza donijet ću srebro,
umjesto drva bakar,
umjesto kamenja željezo.
Dat ću da mir bude tvoj nadglednik
i pravednost tvoj upravitelj.^k
- 18** Više se neće slušati o nasilju u tvojoj zemlji

60:16 *Dosl.: "otkupitelj".

60. POGL.

- a Iza 41:11
b Iza 35:1, 2
c Iza 41:19
Iza 55:13
d Ps 132:7
e Iza 62:12
f 2Lje 36:20, 21
Iza 49:14
Jr 30:17
Tu 1:4
g Iza 35:10
Iza 61:7
Jr 33:10, 11
h Iza 61:6
i Iza 49:23
j Iza 49:26
k Iza 1:26
Iza 32:1

2. stupac

- a Iza 2:4
Iza 11:9
Iza 54:14
Za 9:8
b Iza 26:1
c Ps 36:9
Iza 60:1
Ot 21:23
Ot 22:5

d Za 2:4, 5

e Ps 27:1
Ps 84:11

f Iza 25:8
Iza 30:19
Iza 35:10

g Iza 43:6, 7

h Iza 44:23

61. POGL.

- i Iza 42:1
Mt 3:16
j Mt 11:4, 5
Dj 10:37, 38
k Lk 4:17–21
Lk 7:22
Dj 26:17, 18

ni o pustošenju i satiranju unutar tvojih granica.^a
Svoje zidove zvat ćeš Spa-senjem^b i svoja vrata Slavom.

- 19** Sunce ti više neće svijetliti danju
niti će ti sjajan mjesec svijetliti noću,
nego će Jehova biti tvoje vječno svjetlo,^c
tvoj Bog bit će tvoja kra-sota.^d
- 20** Tvoje sunce više neće zalaziti
niti će tvoj mjesec gubiti sjaj
jer Jehova će biti tvoje vječno svjetlo^e
i završit će dani tvoje žalosti.^f

- 21** Svi pripadnici tvog naroda bit će pravedni.
Oni će zauvijek posjedovati zemlju.
Oni su djelo mojih ruku,^g izdanci koje sam posadio da služe meni na slavu.^h
- 22** Od maloga će postati tisuća i od neznatnoga silan narod.
Ja, Jehova, ubrzat ću to kad bude vrijeme.”

- 61** Duh Svevišnjega Gospo-dina Jehove na meni jeⁱ
jer Jehova me pomazao da objavim dobru vijest krotkima.^j
Poslao me da povijem rane onima koji su slomljena srca,
da zarobljenima objavim slobodu
i zatočenima da će im se otvoriti oči,^k
2 da objavim godinu Jehovine milosti

- i dan osvete našeg Boga,^a
da utješim sve koji tuguju,^b
- 3** da se pobrinem za one koji
tuguju zbog Siona,
da im dam ukras za glavu
umjesto pepela,
ulje radosti umjesto tuge
i ogrtač hvale umjesto
klonulog duha.
Zvat će ih se stablima
pravednosti,
Jehovinom nasadom, koji
služi njemu na slavu.^c
- 4** Oni će obnoviti drevne
ruševine,
nanovo će izgraditi mjesta
koja su dugo bila pusta,^d
ponovno će sagraditi opu-
stošene gradove,^e
mjesta koja su naraštajima
bila pusta.^f
- 5** "Stranci će doći i pasti vaša
stada,
tuđinci^g će vam biti ratari
i vinogradari.^h
- 6** A vas će se zvati Jehovinom
svećenicima,ⁱ
nazivat će vas se slugama
našeg Boga.
Jest ćete bogatstvo narodâ,^j
hvalit ćete se njihovim
blagom*.
- 7** Moj će narod umjesto sra-
mote dobiti dvostruki dio
zemlje.
Umjesto da budu poniženi,
radosno će klicati zbog
svog nasljedstva.
U svojoj će zemlji uzeti u
posjed dvostruki dio.^k
Radovat će se u svu vječ-
nost.^l
- 8** Jer ja, Jehova, volim
pravdu,^m
a mrzim pljačku i nepravdu.ⁿ

61:6 *Ili: "slavom".

61. POGLE.

- a Iza 34:8
b Iza 25:8
Mt 5:4
Lk 6:21
c Iza 60:21
d Iza 49:8
Iza 51:3
e Iza 44:26
Iza 58:12
f Eze 36:33, 34
g Iza 60:10
h Iza 14:1, 2
i Izl 19:6
j Iza 23:17, 18
Iza 60:5, 7
k Za 9:12
l Iza 35:10
m Pnz 32:4
Ps 33:5
Ps 37:28
n IZR 6:16–19

2. stupac

- a Iza 55:3
Jr 32:40
b Za 8:13
c Iza 65:23
d Iza 65:13
e Iza 52:1
Ot 21:2
f Izl 28:39, 41
g Iza 45:8
Iza 62:1
h Iza 58:11
Iza 60:18
Iza 62:7

62. POGLE.

- i Ps 102:13
Za 2:12
j Iza 1:26
k Iza 51:5
l Iza 54:1
Iza 60:1
m Iza 49:23
Iza 60:11
n Jr 33:16

Vjerno ću im dati plaću*
i sklopit ću s njima trajan
savez.^a

- 9** Njihovo potomstvo bit će
poznato među narodima^b
i njihovi potomci među
plemenima.
Svi koji ih vide prepoznat
će ih,
vidjet će da su rod koji je
Jehova blagoslovio.^c
- 10** Ja ću se silno radovati
Jehovi.
Cijelim svojim bićem veselit
ću se svom Bogu.^d
Jer on me odjenuo u haljine
spasenja,^e
ogrnuo me ogrtačem pra-
vednosti,
kao mladoženju koji na
glavi nosi turban poput
svećenika^f
i kao nevjestu koja se ukra-
šava nakitom.
- 11** Jer kao što iz zemlje rastu
izdanci
i kao što u vrtu niče ono
što je u njemu posijano,
tako će Svevišnji Gospodin
Jehova
dati da nikne pravednost^g
i hvala^h pred svim naro-
dima.
- 62** Radi Siona neću šutjeti,ⁱ
radi Jeruzalema neću
mirovati
dok njegova pravednost
ne zasja kao svjetlost^j
i njegovo spasenje kao
baklja.^k
- 2** "Ženo,^l narodi će vidjeti
tvoju pravednost
i svi kraljevi tvoju slavu.^m
I zvat ćeš se novim
imenom,ⁿ

61:8 *Ili: "nagradu".

koje će sam Jehova* odrediti.

- 3** Bit ćeš krasna kruna u Jehovinoj ruci, kraljevski turban na dlanu svog Boga.
- 4** Za tebe se više neće govoriti da si ostavljena^a i za tvoju se zemlju više neće reći da je napuštena.^b nego će se tebe zvati Moja Radost,^c a tvoju zemlju Žena Koja Ima Muža. Jer ti ćeš biti Jehovina radost, a tvoja zemlja imat će muža.
- 5** Kao što mladić uzima djevojku za ženu, tako će tvoji stanovnici uzeti tebe za ženu. I kao što se mladoženja raduje svojoj nevjesti, tako će se tvoj Bog radovati tebi.^d
- 6** Jeruzaleme, na tvoje sam zidine postavio stražare. Nikada, ni danju ni noću, ne smiju šutjeti. Vi koji slavite Jehovu, nemojte prestati to činiti
- 7** i ne dajte mu mira dok ne utvrdi Jeruzalem, dok ga ne proslavi po svoj zemlji.^e
- 8** Jehova se zakleo podigavši svoju desnicu, svoju snažnu ruku:
"Tvoje žito više neću davati za hranu tvojim neprijateljima i tuđinci više neće piti tvoje mlado vino, oko kojeg si se mučio.^f

62:2 *Ili: "koje će Jehovina usta".

62. POGL.

- a Iza 49:14
Iza 54:6
- b Iza 32:14
- c Ps 149:4
Sf 3:17
- d Iza 65:18, 19
Jr 32:41
- e Iza 61:11
Jr 33:9
Sf 3:19, 20
- f Pnz 28:49-51
Jr 5:17

2. stupac

- a Pnz 14:23
Iza 65:21, 22
- b Iza 40:3
Iza 48:20
- c Iza 57:14
- d Ezz 1:1, 3
Iza 11:12
Iza 49:22

- e Za 9:9
Mt 21:5
Iv 12:15

- f Iza 40:9, 10
Ot 22:12

- g Ps 107:2, 3

- h Iza 54:7

63. POGL.

- i Ps 137:7
Iza 34:5, 6
- j Am 1:12

- k Jl 3:13
Ot 14:19, 20
Ot 19:15

9 Oni koji žanju žito jest će ga i hvalit će Jehovu.

Oni koji beru grožđe pit će vino u mojim svetim dvorištima.^a

10 Prođite, prođite kroz vrata! Rašistite put narodu!^b Nasipajte, nasipajte cestu! Uklonite kamenje!^c Podignite znak* da ga vide narodi!^d

11 Jehova objavljuje po svim krajevima zemlje:
"Recite kćeri sionskoj:
'Gle, dolazi tvoje spasenje.^e
Kod njega je nagrada koju daje, kod njega je plaća koju dijeli.'^f

12 Ljudi će ih zvati svetim narodom, onima koje je Jehova spasio*,^g a tebe će zvati Traženom, Gradom Koji Nije Ostavljen.^h

63 Tko to dolazi iz Edoma,ⁱ iz Bosre^j u haljinama žarkih boja*,

u veličanstveno odjeći, i korača pun snage?

"To sam ja, onaj[#] koji govori ono što je pravedno, koji ima veliku moć da spasi."

2 Zašto ti je odjeća crvena i zašto su ti haljine kao u onih koji u tijesku gaze grožđe?^k

3 "Sâm sam gazio grožđe u kaci, nitko od ljudi iz narodâ nije bio sa mnom.

62:10 *Ili: "zastavu". 62:12 *Dosl.: "otkupio". 63:1 *Moguće i: "žarkocrvene boje". #Odnosno Bog.

Gazio sam neprijatelje
u svom gnjevu,
gnječio sam ih u svojoj
srdžbi.^a

Haljine su mi bile poprskane
njihovom krvlju,
sva mi se odjeća uprljala.

4 Jer odredio sam* dan
osvete,^b
došla je godina spasenja[#]
za one koji su moji.

5 Gledao sam, ali nije bilo
nikoga da mi pomogne.
Zaprepastio sam se jer mi
nitko nije pružio podršku.
Tada sam svojom moćnom
rukom donio spasenje*^c
i moja me srdžba poduprla.

6 Gazio sam narode u svojoj
srdžbi,
opio sam ih svojim
gnjevom^d
i njihovu sam krv prolio
na zemlju.”

7 Spominjat ću djela kojima
je Jehova iskazao vjernu
ljubav,
Jehovina hvalevrijedna
djela,
zbog svega što je Jehova
učinio za nas,^e
zbog velike dobrote koju
je iskazao izraelskom
narodu
potaknut svojim milosrđem
i velikom ljubavlju*.

8 Rekao je: “Doista, oni su
moj narod, sinovi koji ni-
kada neće biti nevjerni.”^f
I tako je postao njihov
spasitelj.^g

9 U svim njihovim nevoljama
on je osjećao bol.^h

63:4 *Ili: “u mom je srcu”. #Dosl.: “otkupljenja”. 63:5 *Ili: “izvojevao pobjedu”. 63:7 *Ili: “vjernom ljubavlju”.

63. POGL.

a Iza 34:2

b Iza 34:8
Iza 35:4
Iza 61:1, 2

c Iza 51:9
Iza 52:10
Iza 59:16

d Jr 25:15, 16

e Ps 78:12
Ps 105:5

f Izi 24:7

g Izi 14:30

h Izi 3:7

2. stupac

a Izi 14:19
Izi 23:20

b Pnz 7:8

c Izi 19:4
Pnz 1:31

d Pnz 9:7

e Dj 7:51
Ef 4:30

f Le 26:14, 17
Pnz 28:63

g Jr 21:5

h Izi 14:30
Iza 51:10

i Ps 77:20

j Br 11:16, 17

k Izi 6:1, 6
Izi 15:16

l Izi 14:21, 22

m Izi 9:15, 16
Izi 14:17
Ri 9:17

n Js 22:4

o 2Sa 7:23
Ne 9:10

Njegov ih je glasnik spa-
sio.*^a

On ih je izbavio[#] u svojoj
ljubavi i samilosti,^b
podizao ih je i nosio sve
davne dane.^c

10 Ali oni su se bunili^d i žalo-
stili njegov sveti duh.^e
Zato im je on postao ne-
prijatelj^f
i borio se protiv njih.^g

11 A onda su se sjetili davnih
dana,
dana njegovog sluga
Mojsija:
“Gdje je onaj koji ih je izveo
iz mora^h s pastirima svog
stada?ⁱ

Gdje je onaj koji je u njega
stavio svoj sveti duh,^j

12 onaj koji je svojom moćnom
rukou podupirao Mojsije-
vu desnicu,^k
onaj koji je pred njima raz-
dvojio vode^l
da bi sebi stekao vječno
ime,^m

13 onaj koji ih je vodio kroz
uzburkane* vode,
pa su išli kao konj po rav-
nici[#]
i nisu se spotali?

14 Jehovin duh dao im je
da počivajuⁿ
kao što stoka počiva kad
sede u dolinu.”
Tako si ti vodio svoj narod
da stekneš sebi veličanstve-
no ime.^o

15 Pogledaj s neba i vidi
iz svog uzvišenog prebiva-
lišta ovjencanog svetošću
i slavom!

63:9 *Ili: “Spasio ih je anđeo koji je došao od njega.” #Dosl.: “otkupio”. 63:13 *Ili: “duboke”. #Ili: “pustinji”.

Gdje je tvoja revnost i tvoja snaga?

Gdje je tvoja duboka samilost^a i milosrđe?^b

Sve mi je to uskraćeno.

16 Ti si naš Otac.^c

Kad ni Abraham ne bi htio znati za nas,
kad nas ni Izrael ne bi priznao,
ti bi, Jehova, ipak bio naš Otac.

Naš Izbavitelj* iz davnine, to je tvoje ime.^d

17 Jehova, zašto si nas pustio* da odlutamo s tvojih puteva?

Zašto si pustio^e da nam srca otvrdnu i da te se ne bojimo?^e

Vrati se radi svojih slugu, radi plemena koja tebi pripadaju!^f

18 Tvoj je sveti narod kratko posjedovao zemlju.

Naši protivnici gaze tvoje svetište.^g

19 Odavno smo postali kao oni nad kojima ti nikad nisi vladao,

kao oni koji se nikad nisu zvali tvojim imenom.

64 Kad bi barem razderao nebesa i sišao, pa da se zbog tebe potresu gore,

2 kao kad vatra zapali suho granje i učini da voda uzavri.

Tada bi se tvoje ime obznanilo tvojim protivnicima i zbog tebe bi uzdrhtali svi narodi!

63:16 *Dosl.: "Otkupitelj". 63:17 *Ili: "naveo". ^eDosl.: "učinio".

63. POGL.

a Jr 31:20

b Pnz 4:31
Ne 9:17

c Izl 4:22

d Iza 41:14

e Iza 6:10

f Ps 74:2
Ps 80:14, 15

g 2Lje 36:19
Iza 64:11
Tu 1:10

2. stupac

64. POGL.

a Izl 34:10

b Hb 3:6

c Ps 130:6–8
Iza 25:9
Mi 7:7
1Ko 2:9

d Sf 2:3
Dj 10:34, 35

e Iza 1:21
Iza 63:10

f Le 12:2
Le 15:20

g Pnz 31:17
Iza 57:17

h Iza 63:16

i Iza 29:16
Iza 45:9
Jr 18:6

j Ps 74:1
Ps 79:5

3 Dok si činio zadivljujuća djela kojima se nismo nadali,^a

sišao si i pred tobom su se potresle gore.^b

4 Od davnine se nije čulo i nije se doznalo niti je itko vidio da ijedan bog osim tebe pomaže onome koji ga čeka*.^c

5 Dolaziš u pomoć onima koji radosno čine ono što je ispravno,^d

onima koji razmišljaju o tebi i idu tvojim putevima.

Ali razgnjevio si se jer smo činili grijeh,^e

i to dugo.

Zaslužujemo li da nas spasiš?

6 Svi smo mi postali kao nečist čovjek

i sva su naša pravedna djela kao tkanina nečista od mjesečnice.^f

Svi ćemo uvenuti kao lišće, naši prijestupi odnijet će nas kao vjetar.

7 Nitko ne priziva tvoje ime, nitko se tebi ne obraća za pomoć*,

a ti si okrenuo lice od nas^g i puštaš da propadamo zbog svog prijestupa.

8 Jehova, ti si naš Otac.^h

Mi smo glina, a ti si naš Lončar*,ⁱ

i svi smo djelo tvojih ruku.

9 Jehova, nemoj se silno gnjevitⁱ

i nemoj se zauvijek sjećati našeg prijestupa.

64:4 *Ili: "strpljivo čeka". 64:7 *Ili: "nitko se ne trudi ostati uz tebe". 64:8 *Ili: "onaj koji nas je oblikovao".

Molim te, obrati pažnju na nas jer mi smo svi tvoji narod.

- 10** Tvoji sveti gradovi pretvorili su se u pustinju. Sion se pretvorio u pustinju, Jeruzalem u pustoš.^a

- 11** Naš sveti i veličanstveni dom*

u kojem su te naši preci hvalili spaljen je vatrom.^b

Sve što nam je bilo dragocjeno sada je uništeno.

- 12** Jehova, zar ćeš se unatoč tome i dalje sustezati? Zar ćeš šutjeti i pustiti da toliko patimo?^c

- 65** "Dao sam da me traže oni koji nisu pitali za mene.

Dao sam da me nađu oni koji me nisu tražili.^d

Rekao sam: 'Evo me, evo me!' narodu koji nije prizivao moje ime.^e

- 2** Cijeli dan pružam ruke tvrdoglavom narodu,^f koji ide krivim putem^g i vodi se vlastitim razmišljanjima,^h

- 3** narodu koji me stalno vrijeđa u liceⁱ tako što prinosi žrtve u vrtovima^j i spaljuje prinose na opekama*.

- 4** Oni sjede među grobovima,^k noći provode po skrovitim mjestima*, jedu svinjsko meso^l

64:11 *Ili: "hram". **65:3** *Vjerojatno se misli na opeke kojima su bila popločena mjesta gdje su se prinosele žrtve ili pak ravni krovovi kuća. **65:4** *Moguće i: "promatračnicama; kolibama za bdjenje".

64. POGL.

a Ps 79:1
Tu 1:4
Tu 5:18
Mi 3:12

b 2Lje 36:17, 19
Jr 52:12, 13

c Ps 74:10, 11
Za 1:12

65. POGL.

d Iza 55:6, 7

e Ri 10:20, 21

f Pnz 31:27
Ne 9:29
Za 7:11

g Iza 59:7, 8
Jr 35:15

h Jr 5:23

i 2Kr 17:16, 17
Jr 32:29

j Iza 1:29
Iza 66:17

k Br 19:16

l Le 11:7, 8
Iza 66:17

2. stupac

a Pnz 14:3

b Ps 50:3, 21
Jr 16:18
Eze 11:21

c Izl 20:4, 5
Le 26:39

d 1Kr 22:41, 43
2Kr 12:3

e Jr 30:11
Am 9:8

f Iza 60:21
Eze 37:21
Ob 17

g Iza 61:7
Sf 3:20

h Iza 33:9

i Jš 7:24
Ho 2:15

i u zdjelama im je juha od onog što je nečisto.^a

- 5** Govore: 'Stani! Ne prilazi mi jer ja sam svetiji od tebe*!' Oni su dim u mojim nosnicama, vatra koja gori cijeli dan.

- 6** Evo, napisano je preda mnom.

Neću šutjeti, nego ću ih kazniti,^b kaznit ću ih za sve*,

- 7** i za njihove prijestupe i za prijestupe njihovih predaka",^c kaže Jehova.

"Budući da su spaljivali prinose na gorama i sramotili me na bregovima,^d

prije nego išta drugo učinim, kaznit ću ih za sva njihova zlodjela*."

- 8** Ovako kaže Jehova:

"Za grozd u kojem ima soka* ljudi kažu:

'Ne uništavajte ga jer u njemu ima nešto dobro!'

Tako ću i ja postupiti sa svojim slugama – neću ih sve uništiti.^e

- 9** Iz Jakova ću izvesti potomstvo

i iz Jude nasljednika svojih gora.^f

Moji će izabranici zaposjesti zemlju,

moji će sluge ondje prebiti.^g

- 10** Šaron^h će postati pašnjak za ovce, a dolina Akorⁱ počivalište za stoku.

65:5 *Moguće i: "da moja svetost ne prijeđe na tebe". **65:6, 7** *Ili: "dat ću im plaću u njihova njedra". **65:8** *Dosl.: "mladog vina".

- To ću učiniti za svoj narod koji me bude tražio.
- 11** A vi ste narod koji ostavlja Jehovu,^a koji zaboravlja svoju svetu goru,^b koji postavlja stol bogu sreće i toči začinjeno vino bogu sudbine.
- 12** Zato ću vas predati maču^c i svi ćete pasti na koljena da vas pobiju.^d Jer zvao sam, ali niste se odazvali, govorio sam, ali niste slušali.^e Činili ste ono što je zlo u mojim očima i izabrali ste ono što mi nije po volji.^f
- 13** Zato ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: "Moji će sluge jesti, a vi ćete gladovati.^g Moji će sluge piti,^h a vi ćete žeđati. Moji će se sluge radovati,ⁱ a vi ćete se stidjeti.^j
- 14** Moji će sluge klicati zbog radosti u srcu, a vi ćete vikati zbog boli u srcu i gorko plakati zbog slomljenog duha.
- 15** Iza vas ostat će ime koje će moji izabranici spominjati u kletvama. Svevišnji Gospodin Jehova pogubit će svakoga od vas, a svoje sluge nazvat će drugim imenom.^k
- 16** I tko god na zemlji bude tražio blagoslov,

65. POGL.

- a Iza 1:4
 b 2Lje 28:24
 2Lje 34:25
 c Le 26:25
 Eze 6:13
 d Eze 9:6
 e 2Lje 36:15, 16
 f Iza 66:3
 g Ps 37:19, 25
 Am 8:11
 h Iza 49:10
 i Iza 66:14
 j Iza 66:5
 k Iza 62:2
 Jr 33:16
- 2. stupac**
 a Pnz 6:13
 b Iza 12:1
 Jr 31:12
 Sf 3:14, 15
 c Ezr 5:2
 Iza 51:16
 Iza 66:22
 2Pe 3:13
 d Ot 21:1, 4
 e Iza 51:11
 f Iza 62:4
 Jr 32:41
 g Iza 25:8
 Jr 31:12
 h Jr 31:4

- dobit će blagoslov od istinoljubivog Boga*.
- I tko se god na zemlji bude zaklinjao, zaklinjat će se istinoljubivim Bogom.^a Jer prijašnje će nevolje[#] biti zaboravljene i bit će sakrivene od mojih očiju.^b
- 17** Evo ja stvaram nova nebesa i novu zemlju.^c Ono što je prije bilo neće dolaziti u misli* niti će moriti srce.^d
- 18** Stoga radujte se i veselite se u svu vječnost zbog onoga što stvaram! Jer učinit ću da Jeruzalem bude razlog za veselje i njegov narod razlog za radost.^e
- 19** Veselit ću se zbog Jeruzalema i radovat ću se zbog svog naroda.^f U njemu se više neće čuti plač niti vapaj nevoljnika.^g
- 20** "Ondje više neće biti dojenčeta koje bi živjelo svega nekoliko dana niti starca koji ne bi proživio sve svoje godine. Čak i ako netko umre kao stogodišnjak, još uvijek će ga se smatrati djetetom, a grešnik će biti proklet bude li imao i stotinu godina*.
- 21** Oni će graditi kuće i živjeti u njima,^h
- 65:16** *Ili: "vjernog (pravog) Boga". Dosl.: "Boga amena". #Ili: "boli".
65:17 *Ili: "iščeznut će iz sjećanja".
65:20 *Moguće i: "onoga koji ne doživi stotinu godina smatrat će se prokletim".

sadit će vinograde i jesti njihov rod.^a

- 22** Neće oni graditi kuće, a netko drugi živjeti u njima, neće oni saditi, a netko drugi jesti urod. Jer dani mom narodu bit će kao dani drvetu^b i moji će izabranici u potpunosti uživati u plodovima svog rada*.

- 23** Neće uzalud naporno raditi*^c niti će rađati djecu koja će doživjeti nesreću, jer oni su potomstvo koje je Jehova blagoslovio,^d oni i njihovi potomci.^e

- 24** Prije nego me zazovu, ja ću im se odazvati. Još će govoriti, a ja ću ih uslišiti.

- 25** Vuk i janje zajedno će pasti, lav će jesti slamu kao govodo,^f a zmija će se hraniti prahom.

Nigdje na mojoj svetoj gori više nitko neće činiti zlo niti će ikome činiti išta nažao^g,^g kaže Jehova.

- 66** Ovako kaže Jehova: “Nebesa su moje prijestolje, a zemlja je podnožje mojim nogama.^h

Gdje biste mi onda mogli sagraditi dom?ⁱ

Gdje bi moglo biti moje prebivalište?”^j

- 2** “Svojom sam rukom sve to načinio i tako je sve nastalo”,^k kaže Jehova.

65. POG.

a Iza 62:8
Am 9:14

b Ps 92:12–14

c Le 26:3–5
Pnz 28:4

d Iza 61:9

e Iza 66:22

f Iza 35:9
Ho 2:18

g Iza 2:3, 4
Iza 11:6–9
Mi 4:2

66. POG.

h Mt 5:34, 35

i 2Lje 6:18
Dj 17:24

j 1Lje 2:8
Dj 7:48–50

k Iza 40:26

2. stupac

a 2Kr 22:18, 19
Lk 18:14

b Iza 1:11

c Le 11:27

d Pnz 14:8

e Le 2:1, 2

f Iza 1:13

g Pnz 28:15

h Jr 7:13

i 2Kr 21:9
Iza 65:3

j Iza 5:18, 19
Iza 29:13

k Iza 65:13, 14
Jr 17:13, 18

“Na onoga tko je ponizan i skrušen* i tko drhti zbog*^a mojih riječi,

na njega ću obratiti pažnju.^a

- 3** Kad netko kolje bika, to je kao da ubija čovjeka.^b

Kad netko žrtvuje ovcu, to je kao da psu lomi vrat.^c

Kad netko prinosi dar, to je kao da prinosi svinjsku krv!^d

Kad netko prinosi tamjan^e za spomen, to je kao da čaranjem izriče blagoslov*.^f

Oni su izabrali svoje puteve i uživaju u onome što je odvratno.

- 4** Stoga ću ja izabrati na koje ću ih načine kazniti^g i dat ću da ih snađe ono čega se boje.

Jer kad sam zvao, nitko se nije odazvao.

Kad sam govorio, nitko nije slušao.^h

Radili su ono što je zlo u mojim očima

i odlučili su činiti ono što mi nije po volji.ⁱ

- 5** Čujte Jehovinu objavu, vi koji drhtite zbog* njegovih riječi:

“Vaša braća koja vas mrze i odbacuju zbog mog imena govore: ‘Neka se Jehova proslavi!’^j

Ali on će se pojaviti i vi ćete se radovati,

a oni će biti posramljeni.”^k

- 6** Buka se čuje iz grada, zvuk iz hrama!

66:2 *Ili: “shravan tugom”. ^aIli: “mari za”. **66:3** *Moguće i: “kao da hvali idola”. **66:5** *Ili: “marite za”.

65:22 *Dosl.: “svojih ruku”. **65:23** *Ili: “mučiti se”.

- To se čuje kako Jehova svojim neprijateljima uzvrća ono što su zaslužili.
- 7** Prije nego što je dobila trudove, žena* se porodila.^a Prije nego što su je snašli porođajni bolovi, rodila je dječaka.
- 8** Tko je takvo što ikad čuo? Tko je takvo što vidio? Može li se zemlja roditi u jedan dan? Može li se narod odjednom roditi? A gora Sion rodila je svoje sinove čim je dobila trudove.
- 9** "Zar ću ja izazvati trudove, a ne dati da se dijete rodi?" kaže Jehova. "Zar ću započeti porođaj, a potom zatvoriti maternicu?" kaže tvoj Bog.
- 10** Radujte se s prijestolnicom Jeruzalemom i veselite se s njom,^b svi koji je volite!^c Kličite radosno s njom, svi koji tugujete zbog nje,
- 11** jer vi ćete sisati i nasititi se i naći ćete utjehu na njenim prsima, pit ćete do mile volje i radovati se njenoj velikoj slavi.
- 12** Jer ovako kaže Jehova: "Dat ću joj mir koji će teći kao rijeka^d i slavu naroda koja će pritjecati kao nabujali potok.^e Vi ćete se nasititi, nosit će vas se u naručju i brižno ljuljati u krilu.
- 13** Kao što majka tješi svog sina, tako ću ja tješiti vas.^f

66:7 *Odnosno Sion.

66. POGL.

- a Iza 54:1
b Iza 44:23
c Ps 137:6
d Iza 9:7
e Iza 60:3
Hg 2:7
f Iza 51:3

2. stupac

- a Iza 44:28
Iza 65:18, 19
b Iza 59:18
c Pnz 4:24
d Ps 50:3
Jr 25:32, 33
e 2So 1:7, 8
f Iza 1:29
Iza 65:3
g Le 11:7, 8
Iza 65:4

h Le 11:29

i Pos 10:4

j Pos 10:6, 13

k Pos 10:2
Eze 27:12, 13

l Iza 60:3
Mi 1:11

Jeruzalem će vam biti utjeha.^a

- 14** Vidjet ćete to i srce će vam se radovati, a kosti će vam procvasti kao mlada trava. Jehova će svojim slugama pokazati svoju moćnu ruku*, a svoje će neprijatelje osuditi.^b
- 15** "Jer Jehova dolazi kao vatra,^c i njegova su kola kao vihar,^d dolazi da im se osveti i izlije na njih svoj žestoki gnjev te da ih kazni ognjenim plamenom.^e
- 16** Jer Jehova će vatrom izvršiti presudu, svojim će mačem presuditi svim ljudima, i bit će mnogo onih koje će Jehova pobiti.
- 17** Oni koji se posvećuju i obredno čiste da bi išli u vrtove^f i stajali iza onoga koji je u sredini, oni koji jedu svinjsko meso,^g miševe^h i druge gadosti, svi će zajedno izginuti", kaže Jehova. **18** "Znam što rade i što misle. Zato dolazim skupiti ljude iz svih naroda i jezika, i oni će doći i vidjeti moju slavu."
- 19** "Postavit ću znak među njima i poslat ću neke od preživjelih k narodima – u Taršiš,ⁱ Pul i Lud,^j onima koji napinju luk, u Tubal i Javan^k i na daleke otoke – k ljudima koji nisu čuli za mene niti su vidjeli moju slavu. Oni će pričati o mojoj slavi među narodima.^l **20** Dostić će svu vašu braću iz svih
- 66:14** *Ili: "svoju snagu". **66:17** *Riječ je o posebnim vrtovima u kojima su se štovali idoli.

naroda^a na dar Jehovi – na kojima, na velikim i malim kolima, na mulama i na brzim devama – na moju svetu goru, u Jeruzalem”, kaže Jehova, “kao što Izraelci donose dar u čistoj posudi u Jehovin dom.”

21 “I od njih ću neke uzeti za svećenike i za levite”, kaže Jehova.

22 “Jer kao što će preda mnom uvijek postojati nova nebesa i nova zemlja^b koje stvaram,” kaže Jehova, “tako će postojati i vaše potomstvo i vaše ime.”^c

66. POGL.

a Pnz 30:1-3
Iza 11:16
Iza 43:6
Iza 60:4, 9

b Iza 65:17, 18
2Pe 3:13
Ot 21:1

c Iza 65:23
Jr 31:35, 36

2. stupac

a Ps 86:9
Za 14:16
Mi 1:11

b Iza 34:10
Mt 25:41
Mk 9:47, 48
2So 1:9

23 “Od mladača do mladača i od dana počinka do dana počinka

svi će ljudi dolaziti da se poklone preda mnom^{**},”^a kaže Jehova.

24 “I odlazit će i gledati trupla ljudi koji su se bunili protiv mene.

Crvi na njima neće uginuti i vatra koja ih guta neće se ugasiti.^b

Bit će odvratni svim ljudima.”

66:23 *Ili: “da bi me štovali”.

JEREMIJA

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|---|---|
| <p>1 Jeremija postavljen za proroka (1-10)
U viđenju vidi bademovu granu (11, 12)
U viđenju vidi uzavreli kotao (13-16)
Jehova ojačao Jeremiju (17-19)</p> <p>2 Izraelci napustili Jehovu, štiju druge bogove (1-37)
Izrael je poput divlje loze (21)
Izraelove su haljine uprljane krvlju (34)</p> <p>3 Razmjeri Izraelovog otpadništva (1-5)
Izrael i Juda krivi za preljub (6-11)
Poziv na pokajanje (12-25)</p> <p>4 Pokajanje donosi blagoslove (1-4)
Nevolja će doći sa sjevera (5-18)
Jeremija u boli zbog predstojeće nevolje (19-31)</p> <p>5 Narod ne prihvata Jehovinu pouku (1-13)
Bit će pobijeni, ali ne sasvim istrijebljeni (14-19)
Jehova poziva narod na odgovornost (20-31)</p> <p>6 Bliži se opsada Jeruzalema (1-9)
Jehova se gnjevi na Jeruzalem (10-21)
Govore: “Mir je!” a mira nema (14)
Okrutni osvajači sa sjevera (22-26)</p> | <p>Jeremija postavljen da pročisti narod (27-30)</p> <p>7 Grešnike neće spasiti to što se uzdaju u Jehovin hram (1-11)
Hram će proći kao svetište u Šilu (12-15)
Osudeno štovanje lažnih bogova (16-34)
Narod štuje Kraljicu Neba (18)
Žrtvovanje djece u dolini Hinoma (31)</p> <p>8 Narod izabire “put kojim svi idu” (1-7)
Može li tko biti mudar ako odbaci Jehovinu riječ? (8-17)
Jeremija tuguje zbog Judine propasti (18-22)
“Zar nema balzama u Gileadu?” (22)</p> <p>9 Jeremijina silna tuga (1-3a)
Jehova poziva Judu na odgovornost (3b-16)
Naricanje nad Judom (17-22)
Neka se čovjek hvali time što pozna Jehovu (23-26)</p> <p>10 Bogovi drugih naroda nasuprot živom Bogu (1-16)
Predstojeće uništenje i izgnanstvo (17, 18)
Jeremija tuguje (19-22)
Prorokova molitva (23-25)</p> |
|---|---|

- Čovjek ne može upravljati svojim koracima (23)
- 11 Juda krši savez s Bogom (1-17)
U Judi bogova ima koliko i gradova (13)
Jeremija kao janje koje se vodi na klanje (18-20)
Jeremiji se protive ljudi iz njegovog grada (21-23)
- 12 Jeremija se žali Bogu (1-4)
Jehova odgovara (5-17)
- 13 Istrunuo laneni pojas (1-11)
Čupovi će biti razbijeni (12-14)
Nepopravljivi Judejci bit će odvedeni u zarobljeništvo (15-27)
"Može li Kušanin promijeniti svoju kožu?" (23)
- 14 Suša, glad i mač (1-12)
Osuđeni lažni proroci (13-18)
Jeremija priznaje grijeh naroda (19-22)
- 15 Jehova neće promijeniti presudu (1-9)
Jeremija jadicuje (10)
Jehova odgovara (11-14)
Jeremijina molitva (15-18)
S užitkom pojeo Božje riječi (16)
Jehova jača Jeremiju (19-21)
- 16 Jeremija se ne smije ženiti, žalovati niti ići na gozbe (1-9)
Kazna, a zatim povratak iz izgnanstva (10-21)
- 17 Judejcima grijeh ukorijenjen u srcu (1-4)
Pouzdanje u Jehovu donosi blagoslove (5-8)
Srce je podmuklije od svega (9-11)
Jehova je Izraelova nada (12, 13)
Jeremijina molitva (14-18)
Dan počinka neka bude svet (19-27)
- 18 Glina u lončarevoj ruci (1-12)
Jehova će okrenuti leđa Izraelu (13-17)
Zavjera protiv Jeremije; njegova molitva (18-23)
- 19 Jeremiji rečeno da razbije vrč (1-15)
Žrtvovanje djece Baalu (5)
- 20 Pašhur udario Jeremiju (1-6)
Jeremija ne može prestati propovijedati (7-13)
Božja poruka poput rasplamtjele vatre (9)
Jehova kao silan ratnik (11)
Jeremija jadicuje (14-18)
- 21 Jehova odbio Sidkijinu molbu (1-7)
Ljudima dano da izaberu život ili smrt (8-14)
- 22 Objava osude zlim kraljevima (1-30)
O Šalumu (10-12)
O Jojakimu (13-23)
O Koniji (24-30)
- 23 Dobri i loši pastiri (1-4)
Pravedni kralj iz Davidove loze (5-8)
Osuđeni lažni proroci (9-32)
"Jehovino breme" (33-40)
- 24 Dobre i loše smokve (1-10)
- 25 Jehovin spor s narodima (1-38)
Narodi će služiti Babiloncima 70 godina (11)
Čaša s vinom Božjeg gnjeva (15)
Nevolja zahvaća narod za narodom (32)
Oni koje će Jehova pobiti (33)
- 26 Jeremiji prijete smrću (1-15)
Jeremija izbačljen (16-19)
Starješine navode Mihejevo proročanstvo (18)
Prorok Urija (20-24)
- 27 Pod babilonskim jarmom (1-11)
Sidkiji rečeno neka se pokori Babiloncima (12-22)
- 28 Jeremiji se protivi lažni prorok Hananija (1-17)
- 29 Jeremijino pismo izgnanicima u Babilonu (1-23)
Izraelci će se vratiti nakon 70 godina (10)
Poruka Šemaji (24-32)
- 30 Obećan povratak i izlječenje (1-24)
- 31 Preostali Izraelci vratit će se u svoju zemlju (1-30)
Rahela plače za svojom djecom (15)
Novi savez (31-40)
- 32 Jeremija kupuje polje (1-15)
Jeremijina molitva (16-25)
Jehovin odgovor (26-44)
- 33 Povratak i obnova (1-13)
Pravedni vladar iz Davidove loze (14-16)
Savez s Davidom i sa svećenicima (17-26)
Savez s danom i s noći (20)
- 34 Objava osude Sidkiji (1-7)

- Robovi oslobođeni, pa opet porobljeni (8-22)
- 35 Rekabovci pokazuju izvanrednu poslušnost (1-19)
- 36 Baruh zapisuje u svitak Jeremijine riječi (1-7)
Baruh pred narodom čita riječi iz svitka (8-19)
Jojakim pali svitak (20-26)
Objava ponovno napisana u drugi svitak (27-32)
- 37 "Kaldejci će opet doći" (1-10)
Jeremija u zatvoru (11-16)
Sidkija razgovara s Jeremijom (17-21)
Jeremija dobiva kruh (21)
- 38 Jeremija bačen u nakapnicu (1-6)
Ebed-Melek spašava Jeremiju (7-13)
Jeremija savjetuje Sidkiji da se preda (14-28)
- 39 Pad Jeruzalema (1-10)
Sidkija se dao u bijeg, ali su ga uhvatili (4-7)
Jeremiji se ne smije nauditi (11-14)
Ebed-Meleku će biti pošteđen život (15-18)
- 40 Nebuzaradan oslobađa Jeremiju (1-6)
Gedalija postavljen nad Judom (7-12)
Urota protiv Gedalije (13-16)
- 41 Jišmael ubio Gedaliju (1-10)
Jišmael pobjegao od Johanana (11-18)
- 42 Narod traži da se Jeremija moli za vodstvo (1-6)
Jehova kaže: "Ne idite u Egipat" (7-22)
- 43 Narod ne sluša, odlazi u Egipat (1-7)
- Jeremija u Egiptu dobiva objavu od Jehove (8-13)
- 44 Židovima u Egiptu prorečena nevolja (1-14)
Narod ne sluša Božje upozorenje (15-30)
Štovanje Kraljice Neba (17-19)
- 45 Jehovine riječi upućene Baruhu (1-5)
- 46 Proročanstvo protiv Egipta (1-26)
Nebukadnezar će osvojiti Egipat (13, 26)
Obećanja dana Izraelu (27, 28)
- 47 Proročanstvo protiv Filistejaca (1-7)
- 48 Proročanstvo protiv Moabaca (1-47)
- 49 Proročanstvo protiv Amonaca (1-6)
Proročanstvo protiv Edomaca (7-22)
Edom će biti uništen kao Sodoma i Gomora (17, 18)
Proročanstvo protiv Damaska (23-27)
Proročanstvo protiv Kedara i Hasora (28-33)
Proročanstvo protiv Elama (34-39)
- 50 Proročanstvo protiv Babilona (1-46)
"Bježite iz Babilona" (8)
Bog će vratiti Izraela (17-19)
Babilonske će vode presušiti (38)
Babilon će biti nenaseljen (39, 40)
- 51 Proročanstvo protiv Babilona (1-64)
Babilon će iznenada pasti, osvojit će ga Medijci (8-12)
Knjiga bačena u Eufrat (59-64)
- 52 Sidkija se pobunio protiv Babilona (1-3)
Nebukadnezar opsjeda Jeruzalem (4-11)
Razorenje grada i hrama (12-23)
Narod odveden u Babilon (24-30)
Jojakin pušten iz zatvora (31-34)

1 Ovo su riječi Jeremije*, sina Hilcije, jednog od svećenika koji su živjeli u Anatotu,^a u Benjaminovoj zemlji. **2** Njemu je došla Jehovina objava u danima Judinog kralja Jošije,^b Amonovog^c sina, trinaeste godine njegovog kraljevanja.

1:1 *Moguće je da "Jeremija" znači "Jehova uzvisuje".

1. POGL.

- a Jš 21:8, 18
b 2Kr 22:1, 2
c 2Kr 21:19, 20

2. stupac

- a 2Kr 24:1
2Lje 36:4
b 2Kr 24:18, 19
c 2Kr 25:8, 11
Jr 52:12, 15

3 Objave su mu dolazile i u danima Judinog kralja Jojakima,^a Jošijinog sina, pa sve do kraja jedanaeste godine vladavine Judinog kralja Sidkije,^b Jošijinog sina, sve dok u petom mjesecu Jeruzalemljani nisu otišli u izgnanstvo.^c

4 Došla mi je Jehovina objava:

5 "Prije nego što sam te oblikovao u utrobi tvoje majke, poznao* sam te.^a

Prije nego što si se rodio, posvetio[#] sam te.^b

Postavio sam te za proroka narodima."

6 A ja sam rekao: "Jao, Svevišnji Gospodine Jehova! Ja ne znam govoriti^c jer još sam dijete*."^d

7 A Jehova mi je odvratio: "Ne govori: 'Još sam dijete', nego idi k svima kojima te pošaljem i reci im sve što ću ti zapovjediti."^e

8 Ne boj ih se*^f jer Jehova ti kaže:

'Ja sam s tobom da te izbavim.'"^g

9 Tada je Jehova pružio ruku i njome dotaknuo moja usta.^h I Jehova mi je rekao: "Stavljam ti u usta svoje riječi.ⁱ

10 Danas te postavljam nad narodima i nad kraljevstvima da iskorjenjuješ i rušiš, da uništavaš i obaraš, da gradiš i sadiš."^j

11 Potom me Jehova upitao: "Što vidiš, Jeremija?" Odgovorio sam: "Vidim bademovu* granu."

12 Nato mi je Jehova rekao: "Dobro vidiš, jer ja bdijem da bih izvršio svoju riječ."

13 I Jehova me po drugi put upitao: "Što vidiš?" Odgovorio sam: "Vidim uzavreli kotao* koji se nalazi na sjeveru, a otvor mu je okrenut prema ju-

1:5 *Ili: "izabrao". #Ili: "izdvojio". 1:6 *Ili: "jako mlad". 1:8 *Ili: "Ne boj se njihovog izgleda". 1:11 *Hebrejska riječ za badem doslovno znači "onaj koji se budi; koji bdije". 1:13 *Ili: "kotao pod kojim se raspiruje vatra".

1. POGŁ.
a Su 13:5
Ps 139:15, 16

b Lk 1:13, 15

c Izl 4:10

d 1Kr 3:5, 7

e Izl 7:1, 2

f Eze 2:6

g Izl 3:11, 12
Jr 15:20
Dj 18:9, 10

h Iza 6:7

i Izl 4:12, 15
Eze 33:7

j Jr 18:7-10
Jr 24:5, 6

2. stupac

a Jr 6:1
Jr 10:22

b Jr 5:15
Jr 6:22
Jr 25:9

c Jr 39:3

d Pnz 28:52
Jr 34:22
Jr 44:6

e Js 24:20
2Kr 22:17
2Lje 7:19, 20

f Eze 8:10, 11
Ho 11:2

g Iza 2:8

h Eze 2:6

i Jr 15:20
Jr 20:11
Eze 3:8
Mi 3:8

j Jr 26:12

k Pos 28:15
Izl 3:12
Js 1:5

gu." **14** Tada mi je Jehova rekao:

"Sa sjevera će doći nevolja koja će snači sve stanovnike ove zemlje."^a

15 Jer ovako kaže Jehova: 'Pozivam sva plemena iz sjevernih kraljevstava^b

i ona će doći. Svako će od njih postaviti svoje prijestolje

pred jeruzalemskim vratima^c

i napast će njegove zidine sa svih strana

i sve Judine gradove.^d

16 I izreći ću im presudu za svu njihovu zloću

jer su me ostavili^e

te spaljuju prinose drugim bogovima^f

i klanjaju se djelima svojih ruku.^g

17 A ti se pripremi za ono što te čeka*^h

pa pođi i reci im sve što ću ti zapovjediti.

Ne boj ih se,^h

jer inače ću ti ja dati razloga da ih se bojiš.

18 Ja sam te danas učinio utvrđenim gradom,

željeznim stupom i bakrenim zidom da se možeš suprotstaviti cijeloj zemljiⁱ

– Judinim kraljevima, njegovim poglavarima, njegovim svećenicima i narodu.^j

19 Oni će se boriti protiv tebe, ali neće te nadvladati* jer Jehova ti kaže:

'Ja sam s tobom^k da te izbavim.'"

1:17 *Ili: "podvij skute". 1:19 *Ili: "poraziti".

2 Došla mi je Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: **2** "Idi i objavi Jeruzalemu: 'Ovako kaže Jehova:

"Dobro se sjećam odanosti* koju si pokazivala[#] u svojoj mladosti,^a ljubavi koju si iskazivala dok si bila zaručena^b i kako si me slijedila dok sam te vodio po pustinji, po zemlji u kojoj se ne sije.^c

3 Izrael je bio svet Jehovi,^d prvina njegove žetve."

"Tko ga je god htio proždrijeti, navukao je na sebe krivnju.

Snašla ga je nevolja', kaže Jehova."^e

4 Čujte Jehovinu objavu, Jakovljevi potomci, sve porodice izraelskog naroda.

5 Ovako kaže Jehova:

"Kakvu su to manu vaši preci našli na meni^f da su se toliko udaljili od mene i počeli štovati bezvrijedne idole^g te tako i sami postali bezvrijedni?^h

6 Nisu pitali: 'Gdje je Jehova, koji nas je izveo iz Egipta,ⁱ koji nas je vodio kroz pustinju, kroz pustu zemlju^j punu jama, kroz bezvodnu^k i mračnu zemlju, kroz zemlju kojom nitko od ljudi ne putuje i u kojoj nitko ne živi?'

7 A ja sam vas doveo u zemlju punu voćnjaka

2. POGL.

a Ho 2:15

b Izl 24:3

c Pnz 2:7

d Izl 19:6

Pnz 7:6

e Izl 17:8, 13

f Iza 5:4

Mi 6:3

g Pnz 32:21

h Ps 115:4, 8

i Izl 14:30

j Pnz 1:1

Pnz 32:9, 10

k Pnz 8:14, 15

2. stupac

a Br 13:26, 27

Pnz 6:10, 11

Pnz 8:7-9

b Le 18:24

Br 35:33

Ps 78:58

Ps 106:38

Jr 16:18

c 1Sa 2:12

Tu 4:13

d Eze 34:7, 8

e 1Kr 18:19

Jr 23:13

f Eze 20:35

Mi 6:2

g Pos 10:2, 4

h Pos 25:13

Ps 120:5

Jr 49:28

i Ps 106:20

j Ps 36:9

Jr 17:13

Ot 22:1

da jedete njen urod i njena dobra.^a

Ali kad ste došli, okaljali ste svoju zemlju, pretvorili ste moje vlasništvo u nešto odvratno.^b

8 Svećenici nisu pitali: 'Gdje je Jehova?'^c

Oni koji se bave Zakonom nisu me poznavali, pastiri su se bunili protiv mene,^d

proroci su prorokovali u Baalovo ime^e

i štovali su bogove od kojih nema koristi.

9 'Zato ću opet iznijeti optužbe protiv vas',^f kaže Jehova,

'iznijet ću optužbe i protiv sinova vaših sinova.'

10 'Otidite na kitimske^g obale* i promatrajte.

Pošaljite ljude u Kedar^h i dobro razmislite.

Ispitajte da li se ikad dogodilo takvo što.

11 Je li koji narod ikada zamijenio svoje bogove nekim drugima koji nisu bogovi?

A moj je narod zamijenio svoju slavu onim što je beskorisno.ⁱ

12 Čudite se tome, nebesa, pretrnite od silnog užasa', kaže Jehova,

13 'jer je moj narod učinio dva zla:

ostavili su mene, izvor vode života,^j

i iskopali su sebi nakapnice*,

ispucane nakapnice, koje ne mogu držati vodu.'

2:2 *Ili: "vjerne ljubavi". #Na nekim mjestima u ovom poglavlju Bog se obraća svom narodu u ženskom rodu.

2:10 *Ili: "otoko". 2:13 *Te su nakapnice vjerojatno bile izdubljene u stijeni.

- 14** 'Je li Izrael sluga? Je li on rob rođen u kući?
Zašto je onda postao plijen?
- 15** Na njega mladi lavovi riču,^a podižu svoj glas.
Njegovu zemlju pretvorili su u grozan prizor.
Njegovi su gradovi spaljeni, pa u njima nema stanovnika.
- 16** Stanovnici Nofa^{*b} i Tafnisa^c ogolili su tvoje tjeme.
- 17** Nije li te sve to snašlo zato što si ostavila Jehovu, svog Boga,^d dok te vodio putem?
- 18** Zašto želiš ići u Egipat^e i piti šihorske^{*} vode? Zašto želiš ići u Asiriju^f i piti iz Rijeke^g?
- 19** Neka te tvoja zloća pouči, neka te tvoja nevjernost ukori.
Shvati i uvidi koliko je zlo i bolno^{*g} ostaviti mene, Jehovu, svog Boga.
Nisi me se bojala,^h kaže Svevišnji Gospodin, Jehova nad vojskama.
- 20** 'Davno sam slomio tvoj jaramⁱ i raskinuo tvoje okove.
Ali ti si rekla: "Neću ti služiti",
i na svakom visokom brdu i pod svakim drvetom koje se zeleni^j ležala si kao bludnica i činila blud.^k
- 21** Posadio sam te kao plemenitu crvenu lozu,^l koja je izrasla iz najboljeg sjemena.

2:16 *Ili: "Memfisa". 2:18 *Šihor je pritok Nila. ^gOdnosno Eufrata. 2:19 *Dosl.: "gorko".

2. POGL.

- a Iza 5:29
Jr 4:7
- b Jr 46:19
- c Jr 43:4, 7
Jr 46:14
Eze 30:18
- d 1Lje 28:9
2Lje 7:19, 20
- e Iza 30:2
Iza 31:1
Tu 5:6
Eze 16:26
Eze 17:15
- f 2Kr 16:7
Ho 5:13
- g Jr 4:18
- h Jr 5:22
- i Le 26:13
- j 1Kr 14:22, 23
Eze 6:13
- k Izl 34:15
Eze 16:15, 16
- l Izl 15:17
Ps 80:8
Iza 5:1

2. stupac

- a Iza 5:4
- b Jr 16:17
- c Jr 18:12
- d Iza 2:6
Jr 3:13
- e Jr 44:17

Kako to da si se onda izopačila i pretvorila u mladicu divlje loze?^a

- 22** 'Da se opereš lužinom^{*} i potrošiš mnogo sapuna, u mojim bi očima i dalje bila prljava zbog svog prijestupa',^b kaže Svevišnji Gospodin Jehova.
- 23** Kako možeš reći: 'Nisam se okaljala, nisam štovala Baale?' Promisli kako si se ponašala u dolini.
Sjeti se što si činila.
Ti si kao brza mlada deva koja besciljno trči amotamo,
- 24** kao divlja magarica navikla na pustinju koja u silnoj žudnji njuši vjetar.
Tko je može obuzdati dok se tjera?
Mužjaci se neće umoriti tražeći je.
Lako će je naći u vrijeme kad se tjera^{*}.
- 25** Pazi da ne ostaneš bosih nogu i da ti se grlo ne osuši od žeđi.
No ti si rekla: 'Neću se predomisliti!^c
Nipošto! Zaljubila sam se u tuđince^{*d} i za njima ću ići.'^e
- 26** Kao što je lopov posramljen kad ga uhvate, tako je posramljen i izraelski narod – oni, njihovi kraljevi i poglavari, njihovi svećenici i proroci.^f

2:22 *Ili: "sodom". 2:24 *Dosl.: "u njegovom mjesecu". 2:25 *Ili: "tuđe bogove".

27 Oni drvetu govore: "Ti si moj otac",^a
i kamenu: "Ti si me rodio."
A meni su okrenuli leđa
umjesto da su se okrenuli
prema meni.^b

Ali kad ih snađe nevolja,
reći će:
'Ustani, spasi nas!'^c

28 Gdje su sada vaši bogovi
koje ste načinili?^d
Neka ustanu i neka vas spa-
se iz nevolje ako mogu,
jer vaših je bogova, Judejci,
koliko i vaših gradova.^e

29 "Zašto iznosite optužbe
protiv mene?
Zašto se svi bunite protiv
mene?"^f kaže Jehova.

30 Uzalud sam kažnjavao vaše
sinove.^g
Nisu izvukli nikakvu
pouku.^h

Vaš je mač proždirao vaše
prorokeⁱ
kao razjareni lav.

31 Ljudi ovog naraštaja, pro-
mislite o onome što
Jehova govori.

Zar sam Izraelu postao
poput pustinje
ili poput zemlje nad kojom
se nadvila teška tama?
Zašto moj narod govori:
'Idemo kamo hoćemo,
više nikad nećemo doći
k tebi?''^j

32 Može li djevica zaboraviti
svoj nakit,
nevjesta svoje ukrasne
vrpce*?

A mene je moj narod odav-
no zaboravio.^{#k}

2:32 *Ili: "svoj vjenčani pojas". #Ili: "A
moj narod već nebrojeno mnogo dana
ne misli na mene."

2. POGL.

a Iza 44:13

b 2Lje 29:6
Jr 32:33c Su 10:13-15
Ps 78:34
Ps 106:47
Iza 26:16
Ho 5:15

d Pnz 32:37, 38

e Jr 11:13

f Jr 5:1
Jr 9:2
Da 9:11g 2Lje
28:20-22
Iza 9:13h Iza 1:5
Jr 5:3
Sf 3:2i 2Lje 36:15, 16
Ne 9:26
Dj 7:52

j Pnz 32:15

k Ps 106:21
Iza 17:10
Jr 18:15
Ho 8:14

2. stupac

a 2Lje 33:9

b 2Kr 21:16
Ps 106:38
Iza 10:1, 2
Mt 23:35

c Izl 22:2

d Iza 30:3
Jr 37:7

e 2Lje 28:20, 21

f 2Sa 13:19

3. POGL.

g Iza 24:5
Jr 2:7h Jr 2:20
Eze 16:28, 29

33 Itekako dobro znaš što tre-
baš činiti da bi dobila
ljubav!

Postala si vješta u činjenju
zla.^a

34 Tvoje su haljine uprljane
krvlju nevinih siromaha.^b
Iako ih nisam zatekao kako
provaljuju u tvoju kuću,
vidim njihovu krv posvuda
na tvojim skutima.^c

35 A ti kažeš: 'Neduzna sam.
On se sigurno prestao
gnjeviti na mene.'
Ja ću izvršiti presudu
nad tobom
zato što govoriš: 'Nisam
zgriješila.'

36 Zašto misliš da nema ništa
loše u tvom prevrtljivom
ponašanju?

I zbog Egipta ćeš se posra-
miti,^d

kao što si se posramila
zbog Asirije.^e

37 Zato ćeš otići pognute
glave*,^f

jer Jehova je odbacio one
u koje si se uzdala.

Oni ti neće pomoći."

3 Kaže se: "Ako čovjek otpu-
sti svoju ženu te ona ode od
njega i postane žena drugom
čovjeku, može li joj se on opet
vratiti?"

Nije li ta zemlja sasvim
onečišćena?^g

"Ti si bludničila s mnogim
ljubavnicima.^h

Možeš li se onda vratiti
meni?" kaže Jehova.

2 "Podigni oči prema golim
brdima i pogledaj.
Gdje se sve nisi odavala
bludu?"

2:37 *Ili: "rukama pokrivajući glavu od
srama".

Sjedila si uz puteve čekajući svoje ljubavnike, kao što nomad* sjedi u pustinji.

Onečišćuješ zemlju svojim bludom i svojom zloćom.^a

3 Zato su prestali obilni pljuskovi^b

i nema više proljetne kiše.

Ponašаш se besramno, poput žene koja čini blud.

Nemaš nimalo srama.^c

4 A sada me dozivaš:

‘Oče moj, ti si mi od mladosti bliski prijatelj!’^d

5 Hoćeš li se zauvijek gnjeviti?

Hoćeš li se vječno ljutiti?’

Tako govoriš,

a i dalje činiš zlo koliko god možeš.”^e

6 Ovako mi je rekao Jehova u danima kralja Jošije:^f “‘Jesi li vidio što čini nevjernica Izrael? Odlazi na svaku visoku goru i pod svako drvo koje se zeleni kako bi se odavala bludu.^g **7** Čak i nakon svega što je učinila, govorio sam joj neka mi se vrati,^h ali nije se vratila. A Juda je promatrala svoju nevjernu sestru.ⁱ **8** Kad sam to vidio, dao sam nevjernici Izraelu potvrdu o razvodu i otpustio je/ zbog njenog preljuba.^k Ali njena nevjerna sestra Juda nije se uplašila, nego je i ona počela činiti blud.^l **9** Ona* nije vidjela ništa loše u svom bludničenju. Skvrnila je zemlju i činila preljub s kamenjem i drvećem.^m **10** Unatoč svemu tome nevjerna sestra Juda nije mi se vratila cijelim

3:2 *Dosl.: “Arapin”. 3:9 *Moguće je da je riječ o Izraelu.

3. POGL.

a Eze 16:16
Eze 20:28

b Le 26:19
Jr 14:4
Am 4:7

c Jr 6:15

d Jr 2:2

e Mi 2:1
Mi 7:3

f 2Kr 22:1

g Eze 20:28
Ho 4:13

h 2Kr 17:13
2Lje 30:6
Ho 14:1

i Eze 16:46
Eze 23:2, 4

j Pnz 24:1

k Eze 23:4, 5, 9
Ho 2:2
Ho 9:15

l 2Kr 17:19
Eze 23:4, 11

m Iza 57:5, 6
Jr 2:27

2. stupac

a Eze 16:51
Eze 23:4, 11

b 2Kr 17:6
Jr 23:8

c Jr 4:1
Eze 33:11
Ho 14:1

d Ho 11:8, 9

e Jr 23:3

f Jr 23:4
Eze 34:23

g Ho 1:10

h Ps 87:3
Eze 43:7

i Iza 2:2, 3
Iza 56:6, 7
Iza 60:3
Mi 4:1, 2
Za 2:11
Za 8:22, 23

j Jr 50:4
Eze 37:19
Ho 1:11

k 2Lje 36:23
Ezr 1:3
Am 9:15

srcem, nego se samo pretvarala’, kaže Jehova.”

11 I Jehova mi je rekao: “Nevjernica Izrael pokazala se pravednijom od nevjerne Jude.^a

12 Idi i objavi ove riječi sjeveru:^b

“‘Vrati se, odmetnice, Izrael!’ kaže Jehova.^c “‘Neću se ljutiti na tebe^d jer ja sam vjeran”, kaže Jehova. “‘Neću se zauvijek gnjeviti. **13** Samo priznaj svoju krivnju jer pobunila si se protiv Jehove, svog Boga. Bludničila si s tuđincima* pod svakim drvetom koje se zeleni i nisi mi bila poslušna”, kaže Jehova.”

14 “Vratite se, odmetnički sinovi!” kaže Jehova. “Jer ja sam vaš pravi gospodar* i ja ću vas uzeti, po jednoga iz svakog grada i po dvojicu iz svakog plemena, i dovest ću vas na Sion.^e **15** Dat ću vam pastire koji su mi po volji*^f i oni će vas hraniti znanjem i razboritošću. **16** U te dane namnožit ćete se u zemlji i imati puno djece”, kaže Jehova.^g “‘Nećete više govoriti: ‘Kovčeg Jehovinoг saveza!’ Nećete više o njemu razmišljati, nećete ga se sjećati, neće vam nedostajati i nikad ga više nećete napraviti. **17** U to će se vrijeme Jeruzalem zvati Jehovino prijestolje.^h I svi će se narodi skupljati u Jeruzalemu da ondje hvale Jehovino ime.ⁱ Oni više neće postupati tvrdoglavo i slušati svoje zlo srce.”

18 “U te će dane judejski narod ići uz izraelski narod/ i zajedno će krenuti iz sjeverne zemlje u zemlju koju sam dao u nasljedstvo vašim precima.^k

3:13 *Ili: “tuđim bogovima”. 3:14 *Moguće i: “vaš muž”. 3:15 *Dosl.: “srcu”.

19 A ja sam pomislio: 'S kakvom sam vas samo radošću ubrojio među svoje sinove i dao vam prekrasnu zemlju, najljepše nasljedstvo među narodima!'^a Mislio sam da ćete me zvati: 'Oče moj!' i da mi nećete prestati služiti. **20** 'Ali kao što žena iznevjeri svog muža i ode od njega, tako ste i vi, izraelski narode, iznevjerili mene',^b kaže Jehova."

21 S golih brda dopire zvuk, čuju se plač i usrdne molbe Izraelaca, jer su se iskvarili, zaboravili su Jehovu, svog Boga.^c

22 "Vratite se, odmetnički sinovi! Izliječit ću vaše odmetničko srce."^d

"Evo nas! Dolazimo k tebi jer si ti, Jehova, naš Bog."^e

23 Doista, graja na bregovima i gorama – sve je to lažno.^f Doista, od Jehove, našeg Boga, dolazi spasenje Izraelu.^g

24 A sramotni je bog još od naše mladosti proždriao plodove napornog rada naših predaka,^h njihovu situ i krupnu stoku, njihove sinove i kćeri.

25 Lezimo u svojoj sramoti i neka nas prekrije naše poniženje jer smo griješili Jehovi, svom Bogu.ⁱ Griješili smo i mi i naši preci od naše mladosti do današnjeg dana!^j i nismo bili poslušni Jehovi, svom Bogu."

3. POGL.

a Eze 20:6

b Iza 48:8
Ho 3:1
Ho 5:7c Iza 17:10
Ho 8:14
Ho 13:6

d Ho 14:1, 4

e Jr 31:18
Ho 3:5

f Iza 65:7

g Iza 12:2

h Ho 9:10

i Jr 2:19

j Eze 9:7
Ps 106:7

2. stupac

4. POGL.

a Jr 3:22
Jl 2:12, 13

b Iza 65:16

c Ho 10:12

d Jr 9:25, 26

e Tu 4:11

f Jr 6:1

g Jr 35:11

h Jr 1:14
Jr 21:7
Jr 25:9

i Eze 26:7

j 2Kr 24:1
2Kr 25:1
Jr 5:6
Jr 50:17

4 "Ako se vratiš, Izraele", kaže Jehova, "ako mi se vratiš i ako mi makneš s očiju svoje odvratne idole, nećeš živjeti u tuđoj zemlji."^a

2 Ako se zakuneš istinito, pošteno i pravedno: "Tako mi Jehove, živog Boga!" onda će on blagosloviti narode i oni će se njime dičiti."^b

3 Jer ovako kaže Jehova Judejcima i Jeruzalemljanima:

"Izorite neobrađenu zemlju i nemojte više sijati među trnje."^c

4 Obrežite se da biste ugodili Jehovi, obrežite svoje srce,^d Judejci i stanovnici Jeruzalema, da zbog vaših zlih djela moj gnjev ne plane kao vatra i ne razgori se tako da ga nitko ne može ugasiti."^e

5 Objavite ovo u Judi, razglašite u Jeruzalemu, vičite i pušite u rog po cijeloj zemlji,^f vičite iz sveg glasa i recite: "Skupite se! Bježimo u utvrđene gradove!"^g

6 Podignite zborni znak* prema Sionu. Nađite zaklon, nemojte zastajati." Jer ja ću dati da na vas dođe nevolja sa sjevera,^h velika propast.

7 Onaj koji zatire narodeⁱ krenuo je u pohod, pojavio se kao lav iz šikare.^j

4:6 *Ili: "zastavu".

Pošao je sa svog mjesta
da pretvori vašu zemlju
u grozan prizor.

Vaši će gradovi biti razoreni
i ostat će bez stanovnika.^a

8 Zato se ogrnite kostrijeću,^b
tugujte* i gorko plačite
jer se Jehova nije prestao
gnjeviti na nas.

9 "U taj dan", kaže Jehova,
"kralju će klonuti srce",^c
a klonut će srce i poglavari-
tima.

Svećenici će se prestraviti
i proroci će se zapanjiti."^d

10 Tada sam rekao: "Jao,
Svevišnji Gospodine Jehova!
Doista si prevario ovaj narod^e i
Jeruzalem, rekavši: 'Imat ćete
mir',^f a mač nam je pod grlom."

11 U to će se vrijeme reći
ovom narodu i Jeruzalemu:

"Vruć vjetar s ogoljelih brda
u pustinji

zapuhat će prema mojoj
kćeri*, mom narodu,
ali ne da bi se vijalo ili pro-
čišćavalo žito.

12 Silni vjetar puše odande
na moju zapovijed.

Sad ću im izreći osudu.

13 Gle, neprijatelj će doći kao
kišni oblaci.

Njegova su kola kao olujni
vjetar,^g

njegovi su konji brži od
orlova.^h

Reći ćete: "Teško nama,
propali smo!"

14 Jeruzaleme, speri zloću sa
svog srca da se spasiš.ⁱ

4:8 *Ili: "udarajte se u prsa". 4:9 *Ili:
"kralj će izgubiti hrabrost". 4:11 *Ovo
je pjesnička personifikacija. Po svemu
sudeći, njome se izražava sažaljenje ili
suosjećanje.

4. PUGL.

a Iza 5:9
Iza 6:11
Jr 2:15
Jr 9:11

b Jr 6:26

c 2Kr 25:5

d Iza 29:9, 10

e Eze 14:9

f Jr 6:13, 14
Jr 14:13
Jr 23:16, 17

g Iza 5:26, 28

h Pnz 28:49, 50
Tu 4:19
Hb 1:8

i Iza 1:16
Eze 18:31

2. stupac

a Jr 8:16

b 2Kr 25:1, 2

c Iza 63:10
Eze 2:3

d Ps 107:17

e Sf 1:15, 16

f Jr 10:20

g Jr 6:1

h Pnz 32:6
Jr 5:21

Dokle ćeš nositi u sebi zle
misli?

15 Jer glas donosi vijesti iz
Dana^a

i javlja nevolju s efrajimskih
brda.

16 Govorite o tome narodima.
Objavite to Jeruzalemu."
"Izvidnice dolaze iz daleke
zemlje,

oglasit će poziv na boj pro-
tiv Judinih gradova.

17 Kao čuvari polja okružuju
ga sa svih strana^b
jer se pobunio protiv
mene",^c kaže Jehova.

18 "Platit ćeš za svoje vladanje
i svoja djela.^d

Snači će te teška nevolja
jer je tvoja buntovnost
zahvatila tvoje srce."

19 Muko moja, muko moja!
Od teške boli razdire mi se
srce.

Srce mi snažno lupa.

Ne mogu šutjeti
jer sam čuo zvuk roga,
koji je znak za rat*.^e

20 Vijesti o razaranju stižu
jedna za drugom
jer je cijela zemlja opusto-
šena.

Moji su šatori u času opu-
stošeni,
u trenu su uništena moja
šatorska platna.^f

21 Dokle ću gledati zborni
znak,
slušati zvuk roga?^g

22 Bog kaže: "Moj je narod
nerazuman.^h

Ne slušaju me.

Oni su bezumni sinovi
i nemaju razboritosti.

4:19 *Moguće i: "zvuk roga i bojni po-
klik".

Pametni* su samo kad se čini zlo,
ali dobro ne znaju činiti.”

23 Pogledao sam njihovu zemlju i vidio da je prazna i pusta.^a

Pogledao sam u nebo, ali njegova je svjetlost nestala.^b

24 Pogledao sam brda i vidio da se tresu, vidio sam da bregovi podrhtavaju.^c

25 Pogledao sam i vidio da nema nijednog čovjeka i da su sve ptice odletjele.^d

26 Pogledao sam i vidio da se plodna zemlja pretvorila u pustinju i da su svi njeni gradovi razoreni.^e

Jehova je to učinio jer se silno razgnjevio.

27 Jer ovako kaže Jehova: “Cijela će zemlja opustjeti,^f ali neću je sasvim uništiti.

28 Zbog toga će zemlja tugovati,^g a nebesa će potamnjeti.^h Jer tako sam rekao, tako sam odlučio, i neću se predomisliti* niti ću odustati od toga.ⁱ

29 Pred vikom konjanika i strijelaca bježi sav grad.^j Skrivaju se po šikarama i penju na stijene.^k Svi su gradovi napušteni, nitko ne živi u njima.”

30 Što ćeš učiniti sad kad si opustošena? Nekad si se oblačila u grimiz,

4. POGL.

a Jr 9:10

b Iza 5:30
Jl 2:31

c Iza 5:25

d Sf 1:3

e Pnz 29:22, 23

f Le 26:32
2Lje 36:20, 21
Iza 6:11
Jr 10:22
Eze 33:28

g Iza 24:4
Jl 1:10

h Iza 5:30
Jl 2:30, 31

i 2Kr 23:26
Eze 24:14

j 2Kr 25:4

k Iza 2:19

2. stupac

a Eze 23:22, 26

b Tu 1:2

c Tu 1:17

5. POGL.

d Eze 22:29
Mi 7:2

e Iza 48:1

f 2Lje 16:9

g 2Lje 28:20-22
Jr 2:30

h Za 7:11

i Ps 50:17
Iza 42:24, 25
Eze 3:7
Sf 3:2

ukrašavala se zlatnim nakitom

i isticala svoje oči crnom bojom.

Ali uzalud si se uljepšavala^a jer su te odbacili oni koji su žudjeli za tobom.

Sada ti žele oduzeti život.^b

31 Čujem stenjanje kao kod bolesne žene, čujem krikove kao kod žene koja prvi put rađa, čujem glas kćeri sionske koja s mukom hvata dah. Ona podiže ruke, govoreći:^c “Teško meni! Iznemogla sam zbog ubojica!”

5 Prođite jeruzalemskim ulicama.

Dobro sve pregledajte.

Pretražite jeruzalemske trgove

da vidite ima li čovjeka koji čini ono što je pravedno,^d

koji se trudi biti vjeran, pa ću oprostiti ovom gradu.

2 Ako i kažu: “Tako mi Jehove, živog Boga!” lažno se zaklinju.^e

3 Jehova, ne tražiš li svojim očima one koji su ti vjerni?^f

Kažnjavao si svoj narod, ali to nije djelovalo na njih.

Zatirao si ih, ali oni nisu htjeli prihvatiti pouku.^g

Lice im je postalo tvrde od kamena^h

i nisu ti se htjeli vratiti.ⁱ

4 A ja sam pomislio: “To su sigurno neuki ljudi.

Ludo postupaju jer ne znaju što je Jehovina volja*, ne znaju zakone svog Boga.

4:22 *Ili: “Mudri”. 4:28 *Ili: “neću pozaliti”.

5:4 *Dosl.: “ne poznaju Jehovin put”.

- 5** Poći ću k uglednim ljudima i njima ću govoriti jer oni sigurno znaju što je Jehovina volja, znaju zakone svog Boga.^a Ali svi su oni slomili jaram* i raskinuli okove.”
- 6** Zato ih napada lav iz šume, vuk iz pustinje nasrće na njih, leopard vreba pred njihovim gradovima i razdire svakoga tko izlazi iz njih. Jer mnogo je njihovih prijestupa, puno su te puta iznevjerili.^b
- 7** Kako da ti* to oprostim? Tvoji su me sinovi ostavili i zaklinju se lažnim bogovima[#].^c Davao sam im sve što im je bilo potrebno, ali oni su i dalje činili preljub i hrlili u kuću bludnice.
- 8** Oni su kao neobuzdani, uspaljeni konji, svaki rže za ženom svog bližnjeg.^d
- 9** “Neću li ih pozvati na odgovornost zbog toga?” kaže Jehova. “Neću li se* osvetiti takvom narodu?”^e
- 10** “Navalite na njegove vinograde i pustošite ih, ali nemojte ih sasvim uništiti.^f Uklonite njegove mladice jer one nisu Jehovine.
- 11** Izraelski narod i judejski narod

5:5 *Izraz “jaram” ovdje se odnosi na podložnost Bogu. 5:7 *Riječ je o Jeruzalemu. [#]Dosl.: “onim što nije Bog”. 5:9 *Ili: “Neće li se moja duša”.

5. POGL.

a Mi 3:1

b Ezr 9:6
Iza 59:12
Eze 23:19c Jš 23:6, 7
Jr 2:11
Jr 12:16
Sf 1:4, 5

d Eze 22:11

e Le 26:25
Jr 9:9
Jr 44:22
Na 1:2f Le 26:44
Jr 46:28

2. stupac

a Iza 48:8
Jr 3:20
Ho 5:7
Ho 6:7b 2Lje 36:15, 16
Iza 28:15

c Jr 23:17

d Jr 1:9

e Jr 23:29

f Jr 1:15
Jr 4:16
Jr 25:9
Eze 7:24
Hb 1:6

g Pnz 28:49, 50

h Le 26:16

potpuno su me iznevjerili”, kaže Jehova.^a

- 12** “Odrekli su se Jehove i govore: ‘On nam neće ništa učiniti.’^b Neće nas zadesiti nikakva nevolja, nećemo vidjeti ni mača ni gladi.’^c
- 13** Proroci govore prazne riječi, Božje riječi nisu im u srcu. Neka propadnu kao i njihove prazne riječi.”
- 14** Stoga ovako kaže Jehova, Bog nad vojskama: “Zato što oni tako govore, učinit ću da moje riječi budu poput vatre u tvojim ustima[#].^d Ovaj je narod poput drva i vatra će ga progutati.”^e
- 15** “Izraele, dovodim na tebe narod koji dolazi izdaleka”,^f kaže Jehova. “To je narod koji dugo postoji. To je drevan narod, narod čiji jezik ne znaš i čiji govor ne razumiješ.^g
- 16** Njihov je tobolac kao otvoreni grob. Svi su oni ratnici.
- 17** Oni će proždrijeti tvoju žetvu i tvoj kruh.^h Proždrijet će tvoje sinove i tvoje kćeri. Proždrijet će tvoje ovce i tvoja govoda. Proždrijet će tvoju lozu i tvoje smokve. Opustošit će mačem tvoje utvrđene gradove u koje se uzdaš.”

5:12 *Moguće i: “On ne postoji.” 5:14 *Odnosno u Jeremijinim ustima.

18 "Ali ni tada", kaže Jehova, "neću vas sasvim istrijebiti."^a

19 I kad upitaju: 'Zašto nam je Jehova, naš Bog, sve to učinio?' ti im reci: 'Vi ste me ostavili da biste u svojoj zemlji služili tuđem bogu. Zato ćete služiti tuđincima u zemlji koja nije vaša.'^b

20 Objavite ovo Jakovljevim potomcima i razglasite u Judi:

21 "Čuj ovo, bezumni i nerazumni narode:^c vi imate oči, a ne vidite,^d imate uši, a ne čujete."^e

22 'Zar me se ne bojite?' kaže Jehova. 'Ne biste li trebali drhtati preda mnom? Ja sam moru postavio pijesak za među, za vječnu granicu koju ne može prijeći. Iako se njegovi valovi valjaju, ne mogu preko nje, iako huče, ne mogu je prijeći.'^f

23 Ali ovaj narod ima tvrdokorno i buntovno srce. Zastranili su i idu svojim putem.^g

24 Nisu rekli u svom srcu: "Bojmo se Jehove, svog Boga, onoga koji daje kišu u pravo vrijeme, i jesenju i proljetnu kišu, onoga koji se brine da kiša ne pada u tjednima određenima za žetvu."^h

25 Zbog svojih prijestupa ne dobivate ništa od toga, zbog vaših grijeha uskraćeno vam je ono što je dobro.ⁱ

5. POGL.

a Jr 4:27

b Pnz 4:27
Pnz 28:48
Pnz 29:24, 25
2Lje 7:21, 22

c Jr 4:22

d Iza 59:10

e Iza 6:9
Eze 12:2
Mt 13:13f Job 38:8, 11
Ps 33:7
Izr 8:29g Ps 95:10
Jr 11:8

h Pnz 11:14

i Pnz 28:23, 24
Jr 3:3

2. stupac

a Am 8:5
Mi 6:11, 12

b Iza 1:23

c Ps 82:2

d Jr 14:14
Tu 2:14
Eze 13:6e Iza 30:10
Iv 3:19

6. POGL.

f 2Lje 11:5, 6
Am 1:1

g Jr 4:5

h Jr 1:14
Jr 10:22

i Iza 3:16

26 Jer u mom narodu ima zlikovaca.

Oni vrebaju poput ptičara koji čuče u zasjedi.

Postavljaju smrtonosne zamke.

Oni hvataju ljude.

27 Kao što je krletka puna ptica, tako su njihove kuće pune onoga što su stekli prijevarom.^a

Zato su postali moćni i bogati.

28 Ugojili su se i koža im je glatka.

Ogrezli su u zlu.

Na sudu ne brane djecu bez oca^b

jer misle samo na svoju korist.

Uskraćuju pravdu siromašnima."^c**29** "Neću li ih pozvati na odgovornost zbog toga?" kaže Jehova.

"Neću li se* osvetiti takvom narodu?"

30 Strahote i grozote događaju se u zemlji:**31** Proroci proriču laži,^d a svećenici koriste svoju moć kako bi gospodarili narodom.A moj narod to voli.^e

No što ćete učiniti kad dođe kraj?"

6 Sklonite se, Benjaminovci, bježite iz Jeruzalema. U Tekoi^f zapušite u rog,^g na Bet-Hakeremu dajte znak vatrom jer sa sjevera stiže nevolja, velika propast.^h**2** Kći sionska nalik je lijepoj i nježnoj ženi.ⁱ

5:29 *Ili: "Neće li se moja duša".

- 3** Doći će pastiri sa svojim stadima.
Razapet će svoje šatore svuda oko nje^a
i svaki će pasti svoje stado.^b
- 4** "Spremite se za* rat protiv nje!
Pođimo, napadnimo je usred bijela dana!"
"Teško nama jer se dan primiče kraju
i večernje se sjene produžuju!"
- 5** "Pođimo, napadnimo je po noći
i uništimo njene utvrde."^c
- 6** Jer ovako kaže Jehova nad vojskama:
"Posijecite stabla i podignite opasni nasip oko Jeruzalema.^d
To je grad koji treba pozvati na odgovornost.
U njemu posvuda ima tlačenja.^e
- 7** Kao što nakapnica u sebi čuva vodu,
tako on u sebi čuva zlo.
U njemu se čuju zvuci nasilja i pustošenja.^f
Bolesti i nevolje stalno su mi pred očima.
- 8** Poslušaj moje upozorenje, Jeruzaleme, da se ne bih s gađenjem okrenuo od tebe^g
i da te ne bih pretvorio u pustoš, u nenastanjenu zemlju."^h
- 9** Ovako kaže Jehova nad vojskama:
"Izraelov ostatak bit će temeljito popabirčen, kao kad se s trsa pokupe posljednji grozdovi.

6:4 *Dosl.: "Posvetite".

6. POGL.

a 2Kr 25:1

b Jr 4:16, 17

c 2Lje 36:17, 19
Am 2:5

d Eze 21:21, 22

e 2Kr 21:16
Eze 7:23f Eze 7:11
Mi 2:2

g Eze 23:18

h Le 26:34
Jr 9:11

2. stupac

a Iza 6:10
Dj 7:51b 2Lje 36:15, 16
Jr 20:8

c Jr 20:9

d Jr 18:21

e Eze 9:6

f Pnz 28:30
Jr 8:10
Tu 5:11
Sf 1:13

g Eze 22:12

h Jr 2:8
Jr 8:10-12
Jr 23:11
Mi 3:5, 11
Sf 3:4i Jr 14:13
Jr 23:16, 17
Eze 13:10
Iso 5:3

j Jr 3:3

Još jednom prodi kroz trsove kao onaj tko bere grožđe."

- 10** "Kome da govorim i koga da upozorim?
Tko će me saslušati?
Gle, uši su im začepljene*, pa ne mogu čuti.^a
Gle, rugaju se Jehovinoj riječi,^b
ona im nije po volji.
- 11** Zato sam pun Jehovinoj gnjeva,
ne mogu više šutjeti."^c
"Govori o mom gnjevu djeci na ulicama^d
i okupljenim mladićima.
Svi će biti zarobljeni – muškarci i njihove žene, vremešni ljudi i oni u dubokoj starosti.^e
- 12** Njihove kuće pripast će drugima,
a tako i njihova polja i njihove žene.^f
Podignut ću svoju ruku na stanovnike ove zemlje", kaže Jehova.
- 13** "Jer od najmanjega do najvećega, svi nepošteno zgrću dobitak.^g
Od proroka do svećenika, svi su varalice.^h
- 14** I površno liječe rane mog naroda, govoreći:
'Mir je! Mir je!'
a mira nema.ⁱ
- 15** Srame li se zbog gadosti koje čine?
Nimalo se ne srame!
Uopće ne znaju što znači osjećati sram!^j
Zato će pasti s pobijenima.
Posrnut će kad ih kaznim", kaže Jehova.

6:10 *Dosl.: "uho im je neobrezano".

- 16** Ovako kaže Jehova:
 “Stanite na raskrižju i gledajte.
 Pitajte za stare puteve,
 pitajte gdje je pravi put
 i idite njime,^a
 pa ćete naći mir.”
 Ali narod govori: “Nećemo
 ići njime!”^b
- 17** “I postavio sam stražare,^c
 koji su govorili:
 ‘Obratite pažnju na zvuk
 roga!’”^d
 Ali narod je rekao: “Nećemo
 obratiti pažnju!”^e
- 18** “Zato čujte, narodi!
 Znajte, okupljena mnoštva,
 što će im se dogoditi.
- 19** Slušaj, zemljo!
 Nanijet ću nevolju ovom
 narodu^f
 zbog njihovih zlih zamisli,
 jer nisu slušali moje riječi
 te su odbacili moj zakon*.”
- 20** “Što će mi tamjan koji
 donosite iz Sabe
 i mirisna trska iz daleke
 zemlje?
 Vaše cijele paljenice nisu mi
 po volji,
 vaše žrtve nisu mi mile.”^g
- 21** Zato ovako kaže Jehova:
 “Evo, postavljam ovom
 narodu kamenove spoticanja
 i oni će se spotaknuti o njih
 – očevi i sinovi,
 susjed i njegov prijatelj.
 Svi će oni poginuti.”^h
- 22** Ovako kaže Jehova:
 “Gle, dolazi narod iz sjeverne
 zemlje,
 velik narod podiže se iz naj-
 daljih dijelova zemlje.”ⁱ

6:19 *Ili: “pouku”.

6. POGL.

a Iza 30:21

b Jr 18:15

c Jr 25:4
 Eze 3:17
 Hb 2:1

d Iza 58:1

e Za 7:11

f Pnz 4:25, 26
 Da 9:12

g Iza 1:11
 Iza 66:3
 Jr 7:21
 Am 5:21

h 2Lje 36:17
 Tu 2:21

i Jr 1:14
 Jr 25:9

2. stupac

a Hb 1:8

b Eze 21:7

c Jr 4:31

d Jr 4:8

e Tu 1:2, 16

f Jr 15:8

g Iza 30:1
 Iza 48:4
 Jr 5:23

h Jr 9:4

i Jr 9:7
 Eze 22:20

j Eze 24:13

k Jr 14:19
 Tu 5:22

- 23** Oni nose luk i koplje,
 okrutni su i nemilosrdni.
 Njihov glas huči kao more,
 jašu na konjima.^a
 Kao ratnici postrojili su se
 za boj protiv tebe, kćeri
 sionska.”
- 24** Čuli smo glas o njima.
 Ruke su nam klonule.^b
 Obuzela nas je tjeskoba,
 jaka bol* kao kod žene koja
 rađa.^c
- 25** Ne izlazite u polje
 i ne idite putem
 jer neprijateljski mač prijeti.
 Posvuda vlada strah.
- 26** Kćeri moja, narode moj,
 ogrni se kostriječu^d i valjaj
 se u pepelu.
 Tuguj kao za sinom jedin-
 cem, nariči gorko,^e
 jer iznenada će na nas doći
 pustošitelj.^f
- 27** “Postavio sam te* da pro-
 čistiš moj narod poput
 srebra,
 da ga pomno ispitaš.
 Pažljivo promatraj ono
 što čine.
- 28** Svi su oni krajnje tvrdo-
 glavi,^g
 idu okolo i kleveću.^h
 Oni su poput bakra i željeza.
 Svi su pokvareni.
- 29** Kovački su mjehovi
 nagorjeli,
 a iz vatre koju potpiruju
 izlazi samo olovo.
 Onaj koji pročišćava uzalud
 se trudi,ⁱ
 zle se ne može izdvojiti.^j
- 30** Ljudi će ih zvati odbačenim
 srebrom
 jer ih je Jehova odbacio.”^k

6:24 *Dosl.: “trudovi”. 6:27 *Odnosno Jeremiju.

7 Ovo je Jehova rekao Jeremiji: **2** "Stani na vrata Jehovinog doma i objavi ondje ovu poruku: 'Čujte Jehovine riječi, svi Judejci koji ulazite na ova vrata da se poklonite Jehovi. **3** Ovako kaže Jehova nad vojskama, Izraelov Bog: "Popravite se i počnite ispravno postupati, pa ću vam dopustiti da ostanete živjeti u ovoj zemlji.^a **4** Ne uzdajte se u lažne riječi i ne govorite: 'Ovo je Jehovin hram, Jehovin hram, Jehovin hram!'^b **5** Jer ako se doista popravite i počnete ispravno postupati, ako budete pravедno sudili između čovjeka i njegovog bližnjeg,^c **6** ako ne budete tlačili došljake, siročad* i udovice,^d ako ne budete prolijevali nevinu krv u ovoj zemlji i ako ne budete štovali druge bogove na svoju štetu,^e **7** tada ću vam dopustiti da ostanete živjeti u ovoj zemlji, koju sam dao vašim precima za sva vremena*.'" "

8 "A vi se uzdate u lažne riječi,^f ali od toga nema nikakve koristi. **9** Vi kradete,^g zabijate, činite preljub, lažno se zaklinjete,^h prinosite žrtve Baaluⁱ i štujete bogove koje prije niste poznavali. **10** Mislite li da možete činiti sve te gadosti, a onda doći i stati pred mene u ovom domu koji nosi moje ime pa reći: 'Bit ćemo izbavljeni?' **11** Zar je ovaj dom koji nosi moje ime u vašim očima postao razbojnička pećina?^j Znajte da ja sve to vidim", kaže Jehova.

12 "Pođite u moje svetište u Šilu,^k koje sam u početku izabrao da se ondje slavim* moje

7. POGL.

- a Jr 26:13
b Mi 3:11
c Jr 21:12
Jr 22:3
d Pnz 24:17
Ps 82:3
Za 7:9, 10
Jk 1:27
e Pnz 8:19
f Iza 30:10
Jr 5:31
Jr 14:14
g Iza 3:14
Mi 2:2
h Jr 5:2
i Jr 11:13
j Mt 21:13
Mk 11:17
Lk 19:45, 46
k Jš 18:1

2. stupac

- a Pnz 12:5, 11
b 1Sa 4:11
Ps 78:60
Jr 26:6, 9
c 2Lje 36:15, 16
Jr 25:3, 4
d Iza 65:12
e 2Kr 25:8, 9
f Jr 7:4
g 1Sa 4:10, 11
Ps 78:60
Jr 26:4, 6
Tu 2:7
h 2Kr 17:22, 23
i Izl 32:9, 10
Jr 11:14
j Jr 15:1
k Jr 44:17
l Iza 57:6
Jr 19:13
Eze 20:28
m Da 9:7
n Tu 2:3
o 2Kr 22:17
Jr 17:27

ime,^a i pogledajte što sam od njega učinio zbog zloće svog naroda Izraela.^b **13** Ali vi ste i dalje činili sva ta nedjela', kaže Jehova, 'i iako sam vas uvijek iznova opominjao*, vi niste slušali.^c Dozivao sam vas, ali vi se niste odazvali.^d **14** Zato ću od doma koji nosi moje ime,^e a u koji se vi uzdate,^f i od mjesta koje sam dao vama i vašim precima učiniti isto što sam učinio i od Šila.^g **15** Odbacit ću vas kao što sam odbacio svu vašu braću, sve Efrajimove potomke.'^h

16 A ti se nemoj moliti za ovaj narod. Nemoj vapiti k meni, obraćati mi se u molitvi ni ti me preklinjati za njihⁱ jer te neću uslišiti.^j **17** Ne vidiš li što čine po judejskim gradovima i po jeruzalemskim ulicama? **18** Sinovi skupljaju drva, očevi pale vatru, a žene mijese tijesto da naprave žrtvene kolače Kraljici Neba*.^k Oni izlijevaju žrtve ljevanice drugim bogovima da me uvrijede.^l **19** 'Ali zar time vrijeđaju* mene?' kaže Jehova. 'Ne vrijeđaju li sami sebe i ne nanose li sramotu samima sebi?'^m **20** Zato ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: 'Iskalit ću svoju srdžbu i svoj gnjev na ovoj zemlji,ⁿ na ljudima i na stoci, na vočkama i na plodovima zemlje. Moj će gnjev gorjeti poput vatre i neće se ugasiti.'^o

21 Ovako kaže Jehova nad vojskama, Izraelov Bog: 'Samo vi gomilajte svoje cijele paljenice na druge žrtve i jedite

7:13 *Dosl.: "iako sam ustajao rano i govorio". **7:18** *Titula božice koju su štovali otpadnički Izraelci. Moguće je da je riječ o božici plodnosti. **7:19** *Ili: "izazivaju".

7:6 *Ili: "djecu bez oca". 7:7 *Ili: "odvijeka i dvijeka". 7:12 *Ili: "da ondje prebiva".

meso.^a **22** Kad sam izveo vaše pretke iz Egipta, ništa im nisam rekao o cijelim paljenicama i drugim žrtvama niti sam im išta o tome zapovjedio.^b

23 No dao sam im ovu zapovijed: "Slušajte me, pa ću ja biti vaš Bog, a vi ćete biti moj narod.^c U svemu postupajte onako kako sam vam zapovjedio da vam bude dobro."^d **24** Ali oni nisu slušali, nisu se obazirali na ono što sam govorio*,^e nego su se vodili vlastitim zamislima, postupali tvrdoglavo i slušali svoje zlo srce,^f pa su nazadovali umjesto da napreduju. **25** Tako je otkad su vaši preci izišli iz Egipta pa sve do danas.^g A ja sam vam slao sve svoje slugе, proroke. Slao sam ih svaki dan, uvijek iznova.*^h **26** Ali ovaj me narod nije slušao i nije se obazirao na ono što sam govorio.ⁱ Naprotiv, bili su tvrdoglavi* i postupali su gore od svojih predaka!

27 Govorit ćeš im sve ove riječi,^j ali oni te neće slušati. Dozivat ćeš ih, ali oni ti se neće odazvati. **28** Zato im reci: "Ovo je narod koji ne sluša Jehovu, svog Boga, i ne da se poučiti. Nestalo je vjernosti, više je i ne spominju*."^k

29 Odreži* svoju dugu* kosu i baci je pa zapjevaj tužaljku na golim brdima, jer sam ja, Jehova, odbacio ovaj naraštaj na koji sam se razgnjevio i ostavit ću ga. **30** 'Jer Judejci čine ono što je zlo u mojim očima', kaže Jehova. 'Postavili su svoje

7:24 *Dosl.: "nisu prignuli uho". 7:25 *Dosl.: "Ustajao sam rano svaki dan i slao [ih]". 7:26 *Ili: "tvrdovrati". 7:28 *Dosl.: "iščeznula je iz njihovih usta". 7:29 *Riječ je o Jeruzalemu, odnosno Sionu. *Ili: "neišisanu; posvećenu".

7. POGL.

- a Iza 1:11
Jr 6:20
Ho 8:13
Am 5:21
b 1Sa 15:22
Ho 6:6
c Izl 19:5
Le 26:3, 12
d Pnz 5:29
e Izl 32:8
f Ho 4:16
Za 7:12
g Pnz 9:7
1Sa 8:8
h 2Kr 17:13
2Lje 36:15
Ne 9:17, 30
Jr 25:4
i 2Lje 33:10
Jr 25:3
j Jr 26:2
Eze 2:7
k Jr 5:1
Mi 7:2

2. stupac

- a 2Kr 21:1, 4
2Lje 33:1, 4
Jr 23:11
Jr 32:34
b Js 15:8, 12
c Pnz 12:29-31
2Kr 17:17
2Lje 28:1, 3
2Lje 33:1, 6
Eze 20:31
d Le 18:21
Le 20:3
Jr 19:5, 6
Jr 32:35
e Jr 19:11
Eze 6:4, 5
f Pnz 28:26
Ps 79:2
Jr 16:4
g Iza 24:8
Jr 25:10
h Le 26:33
Iza 1:7
Iza 6:11

8. POGL.

- i Pnz 4:19
2Kr 17:16
2Kr 21:1, 3
Jr 19:13
Eze 8:6
Sf 1:4, 5
j Jr 16:4

odvratne idole u domu koji nosi moje ime kako bi ga oskvrnuli.^a

31 Sagradili su obredne uzvišice u Tofetu, koji je u Dolini Hinomovog sina*,^b kako bi ondje spaljivali svoje sinove i kćeri,^c što nikad nisam zapovjedio niti mi je to ikad došlo na um*.^d

32 'Zato dolaze dani', kaže Jehova, 'kad se to mjesto više neće zvati Tofet ni Dolina Hinomovog sina, nego Dolina pokolja. U Tofetu će se pokapati mrtvi sve dok ondje više ne bude mjesta.^e **33** Mrtva tijela ovog naroda bit će hrana pticama i zvijerima, a neće biti nikoga da ih otjera.^f **34** Uklonit ću iz judejskih gradova i s jeruzalemskih ulica radost i veselje, učinit ću da se više ne čuje glas mladoženje ni glas nevjeste,^g jer će ova zemlja postati pustoš*."^h

8 "U to vrijeme", kaže Jehova, "izvadit će se iz grobova kosti Judinih kraljeva, kosti poglavara, kosti svećenika, kosti proroka i kosti stanovnika Jeruzalema. **2** Bit će razasute pred suncem i pred mjesecom i pred svom nebeskom vojskom koje su voljeli, kojima su služili, koje su štovali, koje su zazivali i kojima su se klanjali.ⁱ Neće biti pokupljene niti sahranjene. Bit će kao gnoj po zemlji."^j

3 "Sav preživjeli ostatak ovog zlog naroda radije će izabrati smrt nego život u svim mjestima u koja ih rasijem", kaže Jehova nad vojskama.

4 "Reci im: 'Ovako kaže Jehova:

"Zar će pasti i neće više ustati?"

7:31 *Vidi izraz "gehena" u Rječniku. *Dosl.: "u srce".

Ako se netko odvрати od svog puta, zar se neće odvratiti i onaj drugi?

- 5** Zašto je ovaj narod, narod koji živi u Jeruzalemu, nevjeran i uporan u svojoj nevjernosti?

Ne odustaju od prijevare, ne žele se promijeniti.^a

- 6** Pazio sam i slušao, ali nisu govorili istinu. Nitko se nije pokajao za svoju zloću niti se zapitao: 'Što sam to učinio?'^b

Svatko se brzo vraća na put kojim svi idu, poput konja koji juri in bitku.

- 7** Čak i roda zna svoje vrijeme, grlica, čioipa i drozd* drže se vremena kad se trebaju vratiti*.

A moj narod ne prepoznaje vrijeme kad ću im ja, Jehova, suditi."^c

- 8** 'Kako možete reći: "Mudri smo i imamo Jehovin zakon*"?'

Jer očito je da pisari lažljivom pisaljkom^d pišu samo laži.

- 9** Mudraci će biti osramoćeni.* Uplašit će se i bit će uhvaćeni u zamku.

Odbacili su Jehovine riječi, pa kakva je onda njihova mudrost?

- 10** Zato ću njihove žene dati drugima, njihova polja novim vlasnicima.^f

Jer od najmanjega do najvećega, svi nepošteno zgrću dobitak.^g

Od proroka do svećenika, svi su varalice.^h

8:7 *Moguće i: "zdral". #Ili: "vremena seobe". 8:8 *Ili: "Jehovinu pouku".

8. POGL.

a Jr 5:3

b Jr 5:1

c Iza 1:3

d Iza 8:1

e Iza 29:14

f Pnz 28:30
Sf 1:13

g Iza 56:11
Eze 33:31
Mi 3:11

h Jr 5:31
Jr 6:12-15
Jr 27:9
Tu 2:14
Eze 22:28

2. stupac

a Jr 23:16, 17
Eze 13:10

b Jr 3:3

c Jr 23:12

d Jr 4:5

e Jr 9:15
Jr 23:15
Tu 3:19

f Jr 4:10
Jr 14:19

- 11** I površno liječe ranu moje kćeri, mog naroda, govoreći:

"Mir je! Mir je!"

a mira nema.^a

- 12** Srame li se zbog gadosti koje čine?

Nimalo se ne srame!

Uopće ne znaju što znači osjećati sram!^b

Zato će pasti s pobijenima. Posrnut će kad ih kaznim',^c kaže Jehova.

- 13** 'Kad ih poberem, uništiti ću ih', kaže Jehova.

'Više neće biti grožđa na trsu niti smokava na smokvi, a lišće će uvenuti.

Ostat će bez onog što sam im dao.'

- 14** "Zašto sjedimo ovdje?

Skupimo se i otidimo u utvrđene gradove^d da ondje umremo.

Jer Jehova, naš Bog, osudio nas je na smrt.

Jehova nam daje da pijemo zatrovanu vodu^e

jer smo mu zgriješili.

- 15** Nadali smo se miru, ali nije se dogodilo ništa dobro.

Čekali smo izlječenje, ali obuzeo nas je strah.^f

- 16** Iz Dana se čuje frktnanje neprijateljskih konja.

Od njištanja njihovih pastuha

trese se cijela zemlja.

Dolaze i proždiru zemlju i sve što je na njoj,

grad i njegove stanovnike."^g

- 17** "Evo, šaljem na vas zmije, otrovnice koje nije moguće ukrotiti*,

i one će vas ujedati", kaže Jehova.

8:17 *Ili: "začarati".

- 18** Moja je tuga neizlječiva.
Srce mi je puno boli.
- 19** Moja kći, moj narod,
vapi iz daleke zemlje:
“Zar Jehova nije na Sionu?
Zar njegov kralj nije na
njemu?”
“Zašto me vrijeđaju svojim
rezbarenim kipovima,
bezvrijednim tuđim bogo-
vima?”
- 20** “Žetva je prošla, ljetu je
završilo,
a mi nismo spašeni!”
- 21** Potresen sam zbog propasti
moje kćeri, mog naroda.^a
Žalostan sam.
Obuzeo me silan strah.
- 22** Zar nema balzama*
u Gileadu?^b
Zar ondje nema liječnika?^c
Zašto onda nije izliječena
moja kći, moj narod?^d
- 9** Kad bi barem moja glava
postala izvor vode,
a moje oči vrelo suza!^e
Tada bih danju i noću
plakao
za pobijenima iz svog
naroda.
- 2** Kad bih barem znao
gdje pronaći prenočište
u pustinji!
Tada bih ostavio svoj narod
i otišao od njih
jer su svi oni preljubnici,^f
mnoštvo izdajnika.
- 3** Svoj jezik napinju kao luk.
Zemlja je puna laži, nema
u njoj vjernosti.^g
“Čine zlo za zlom,
a na mene se ne obaziru”,^h
kaže Jehova.
- 4** “Neka se svatko čuva svog
bližnjeg,

8. POGL.

a Jr 4:19, 20
Jr 14:17

b Pos 37:25

c Jr 30:12, 13

d Jr 30:17
Jr 33:4, 6

9. POGL.

e Iza 22:4
Jr 13:17

f Jr 5:7
Jr 23:10

g Iza 59:3

h Jr 4:22

2. stupac

a Jr 12:6
Mi 7:2, 5

b Jr 6:28
Eze 22:9

c Ps 50:19
Mi 6:12

d Iza 1:25
Iza 48:10

e Jr 5:9, 29

f Jr 4:25
Sf 1:3

g Ps 79:1
Jr 26:18

h Jr 10:22

i Jr 4:27
Jr 25:11
Jr 32:43

ne vjerujte ni svom bratu.
Jer svaki je brat izdajnik^a
i svaki je bližnji klevetnik.^b

- 5** Svatko vara svog bližnjeg,
nitko ne govori istinu.
Svoj su jezik naučili da
govori laži.^c
Čine zlo do iznemoglosti.

- 6** Ti živiš okružen lažima.
Zbog svojih laži ne žele zna-
ti za mene”, kaže Jehova.

- 7** Zato ovako kaže Jehova
nad vojskama:
“Rastalit ću ih i iskušati,^d
jer što drugo da učinim
sa svojom kćeri, svojim
narodom?

- 8** Njihov je jezik smrtonosna
strijela i govori laži.
Čovjek svojim ustima miro-
ljubivo govori sa svojim
bližnjim,
a u sebi smišlja kako da mu
postavi zasjedu.”

- 9** “Neću li ih pozvati na odgo-
vornost zbog toga?” kaže
Jehova.
“Neću li se* osvetiti takvom
narodu?^e

- 10** Zaplakat ću i naricati za
gorama
i zapjevat ću tužaljku za
pašnjacima u pustoši
jer će biti spaljeni i nitko
neće njima prolaziti
niti će se ondje čuti glasa-
nje stoke.
Ptice i zvijeri pobjeći će,
otići će odande.^f
- 11** Jeruzalem ću pretvoriti
u hrpu kamenja,^g u šakal-
ski brlog.^h
Judejske gradove pretvorit
ću u pustoš, ostat će bez
stanovnika.ⁱ

8:22 *Ili: “blagotvornog ulja”.

9:9 *Ili: “Neće li se moja duša”.

12 Tko je dovoljno mudar da to razumije?

Kome su Jehovina usta govorila, pa da to objavi?

Zašto će zemlja propasti?

Zašto će biti spaljena kao pustinja

te nitko neće njome prolaziti?"

13 A Jehova je odgovorio: "Zato što su odbacili zakon* koji sam im dao, nisu živjeli po njemu i nisu me slušali.

14 Umjesto toga postupali su tvrdoglavo i slušali svoje srce^a te su štovali Baalove kipove, kako su ih naučili njihovi očevi.^b

15 Zato Jehova nad vojskama, Izraelov Bog, kaže: 'Najtjerat ću ovaj narod da jede pelin i pije zatrovanu vodu.^c
16 Rasijat ću ih po narodima koje ni oni ni njihovi preci nisu poznavali^d i poslat ću za njima mač da ih istrijebim.'^e

17 Ovako kaže Jehova nad vojskama:

'Budite razboriti.

Pozovite žene koje nariču,^f pošaljite po one koje su vješte u tome.

18 Neka brzo dođu i zapjevaju tužaljku nad nama, pa da nam suze navru na oči

i poteku niz obraze*.^g

19 Jer naričanje se čuje sa Siona:^h

"Opustošeni smo!

Jako smo osramoćeni!

Moramo napustiti svoju zemlju, neprijatelji su uništili naše domove."ⁱ

20 Žene, čujte Jehovine riječi, prihvatite ono što vam on govori.

9. Pogl.

- a Jr 7:24
b Su 3:7
1Sa 12:10
Ho 11:2
c Jr 8:14
Jr 23:15
Tu 3:15, 19
d Le 26:33
Pnz 28:64
Ps 106:27
Za 7:14
e Jr 29:17
Eze 5:2
f 2Lje 35:25
g Jr 6:26
Jr 14:17
h Jr 4:31
Eze 7:16
Mi 1:8, 9
i Tu 4:15
Mi 2:10

2. stupac

- a Iza 29:2
Jr 7:29
b 2Lje 36:17
Jr 6:11
c Iza 5:25
Jr 16:3, 4
d Iza 5:21
e Pnz 8:12-14
Pnz 8:17, 18
f 1Ko 1:31
2Ko 10:17
g Izl 34:6
Ps 89:14
h Ps 99:4
Ho 6:6
Mi 6:8
Mi 7:18
i Am 3:1, 2
j Iza 19:1
Eze 29:2
k Iza 1:1
l Jr 27:2, 3
Eze 32:29
Ob 1
m Jr 49:1
Eze 25:2
n Iza 15:1
Jr 48:1
o Jr 25:17, 23
Jr 49:32
p Le 26:41
Jr 4:4

10. Pogl.

- r Le 18:3, 30
Le 20:23
Pnz 12:30

Naučite svoje kćeri naričati, učite jedna drugu ovu tužaljku.^a

21 Jer smrt se penje kroz naše prozore,

ulazi u naše kule

da istrijebi djecu s ulica

i mladiće s trgova.^b

22 Reci: 'Ovako kaže Jehova:

"Mrtva ljudska tijela ležat će kao gnoj na polju,

kao žito koje je žetelac tek požeo,

a koje nema tko skupiti."^c

23 Ovako kaže Jehova:

"Neka se mudrac ne hvali svojom mudrošću.^d

Neka se snažan čovjek ne hvali svojom snagom.

Neka se bogataš ne hvali svojim bogatstvom."^e

24 "Tko se hvali, neka se hvali time što je razborit i što me pozna,^f

što zna da sam ja Jehova, onaj koji iskazuje vjernu ljubav, pravdu i pravednost na zemlji,^g

jer to je ono što me

raduje",^h kaže Jehova.

25 "Evo, dolaze dani", kaže Jehova, "kad ću na odgovornost pozvati sve koji su obrezani, ali su ipak neobrezani:ⁱ

26 Egipćane,^j Judejce,^k Edomce,^l Amonce,^m Moapceⁿ i sve koji briju* kosu uz sljepoočnice i žive u pustinji.^o Svi su ti narodi neobrezani i sav je izraelski narod neobrezanog srca."^p

10 Izraele, poslušaj što ti govori Jehova! **2** Ovako kaže Jehova:

"Ne učite se običajima drugih naroda"

9:26 *Ili: "podrezuju".

9:13 *Ili: "pouku". **9:18** *Ili: "s vjeđa".

i ne plašite se nebeskih znakova

samo zato što ih se plaše narodi.^a

3 Običaji naroda potpuno su besmisleni*.

Njihovi su idoli obično drvo koje je netko posjekao u šumi

i koje je zanatlija izrezbario svojom alatkom.^b

4 Ukrašavaju ih srebrom i zlatom^c

i pričvršćuju čavlima i čekićem da ne padnu.^d

5 Oni su kao strašilo u polju krastavaca, ne mogu govoriti.^e

Treba ih nositi jer ne mogu hodati.^f

Ne bojte ih se jer ne mogu učiniti nikakvo zlo niti mogu učiniti išta dobro.^g

6 Nitko nije kao ti, Jehova!^h Ti si velik i tvoje je ime veliko i moćno.

7 Tko se ne bi bojao tebe koji kraljuješ nad narodima!ⁱ Ti to doista zaslužuješ! Jer među svim mudracima u narodima i u svim njihovim kraljevstvima nema nikoga tko je kao ti.^j

8 Svi su oni nerazumni i ljudi.^k Ono čemu ih drvo uči sa svim je besmisleno.^l

9 Kovano srebro donosi se iz Taršiša,^m a zlato iz Ufaza. Zanatlije i zlatari njima oblažu drvo. Svojim idolima prave odjeću od plavog prediva i purpurne vune.

Svi su ti idoli djelo vještih ljudi.

10:3 *Ili: "puka su obmana".

10. POGL.

a Iza 47:13

b Iza 40:20
Iza 44:14, 15
Iza 45:20
Hb 2:18

c Ps 115:4
Iza 40:19

d Iza 41:7

e Hb 2:19

f Iza 46:7

g Iza 41:23
Iza 44:9
1Ko 8:4

h Izi 15:11
2Sa 7:22
Ps 86:8

i Ps 22:28

j Ps 89:6
Da 4:35

k Jr 51:17
Hb 2:18

l Iza 44:19

m 1Kr 10:22

2. stupac

a Jš 3:10
Da 6:26

b Da 4:3
Hb 1:12
Ot 15:3

c Na 1:5

d Iza 2:18
Jr 51:17, 18
Sf 2:11

e IZR 3:19
Iza 45:18

f Ps 136:3, 5
Iza 40:22
Jr 51:15, 16

g Job 37:2
Job 38:34

h Job 36:27
Ps 135:7

i Pos 8:1
Izi 14:21
Br 11:31
Jn 1:4

j Iza 42:17
Iza 44:11

k Jr 51:17
Hb 2:18, 19

l Iza 41:29

m Pnz 32:9
Ps 135:4

10 A Jehova je pravi Bog.

On je živi Bog^a i vječni kralj.^b

Od njegovog gnjeva zemlja će se potresti,^c narodi neće opstati pred njegovom srdžbom.

11 * Ovako im recite:

"Bogovi koji nisu načinili nebo i zemlju nestat će sa zemlje i ispod neba."^d

12 On je načinio zemlju svojom silom, učvrstio je plodno tlo svojom mudrošću^e i razapeo nebesa svojim razborom.^f

13 Kad se začuje njegov glas, zahuče vode na nebesima.^g On podiže oblake* sa svih krajeva zemlje,^h šalje munje dok pada kiša[#] i izvodi vjetar iz svojih spremišta.ⁱ

14 Svaki se čovjek vlada nerazumno, ništa ne shvaća. Svaki će se zlatar postidjeti zbog svog rezbarenog kipa^j

jer njihovi su lijevani* kipovi prijevara, nema života[#] u njima.^k

15 Bezvrijedni su, tvorevine koje zaslužuju prezir.^l Propast će kad dođe dan da se Bog obračuna s njima.

16 Ali onaj koji je Jakovljeva baština nije poput njih. On je Tvorac svega, a Izrael je njegova palica, njegovo vlasništvo.^m

10:11 *Tekst koji se nalazi u 11. retku izvorno je napisan na aramejskom. **10:13** *Ili: "paru". #Moguće i: "kiši je načinio slivnike". **10:14** *Ili: "metalni". #Ili: "daha". Dosl.: "duha".

Ime mu je Jehova nad voj-
skama.^a

- 17** Ženo*, pokupi sa zemlje
svoj zavežljaj,
ti koja živiš pod opsadom.
- 18** Jer ovako kaže Jehova:
“Ovaj ću put izbaciti* sta-
novnike iz ove zemlje^b
i pustit ću na njih nevolju.”
- 19** Teško meni zbog moje
propasti!^c
Moja je rana neizlječiva.
Rekao sam: “Doista, ovo je
moja bol, moram je pod-
nositi.
- 20** Moj je šator opustošen, po-
kidana je sva užad mog
šatora.^d
Moji su sinovi otišli od
mene, nema ih više.^e
Nema nikoga tko bi razapeo
moj šator ni podignuo
moja šatorska platna.
- 21** Jer pastiri se vladaju nera-
zumno^f
i ne traže savjet od Jehove.^g
Zato ne postupaju razborito
i sva su im se stada razbje-
žala.”^h
- 22** Čujte! Stiže vijest!
Iz sjeverne zemlje dopire
strašna buka.ⁱ
Pretvorit će judejske grado-
ve u pustoš, u šakalski
brlog.^j
- 23** Dobro znam, Jehova, da
čovjekov životni put nije
u njegovoj vlasti*.
Čovjeku nije dano čak ni
da upravlja svojim kora-
cima.^k
- 24** Jehova, ukori me onako
kako smatraš da treba,

10:17 *Riječ je o Jeruzalemu. **10:18**
*Ili: “izbaciti kao iz pračke”. **10:23**
*Odnosno da čovjek nije u stanju uprav-
ljati svojim životom niti ima pravo na to.

10. Pogl.

- a Iza 47:4
b Pnz 28:63
Jr 16:13
c Jr 8:21
d Jr 4:20
e Jr 31:15
f Jr 5:31
g Jr 2:8
Jr 8:9
h Jr 23:1
Eze 34:5, 6
i Jr 1:15
Jr 4:6
Jr 6:22
Hb 1:6
j Jr 9:11
k Ps 17:5
Ps 37:23
Izr 16:3
Izr 20:24

2. stupac

- a Ps 6:1
Ps 38:1
b Jr 30:11
c Iza 34:2
d Jr 51:34
e Iza 10:22
f Ps 79:6, 7
Jr 8:16
Tu 2:22

11. Pogl.

- g Pnz 27:26
Pnz 28:15
h Izl 24:3
i Izl 13:3
Pnz 4:20
j Le 26:3, 12
k Pos 15:18
Izl 3:8
Le 20:24
Pnz 6:3
l Jr 7:13
Jr 25:4
Jr 35:15

ali ne u gnjevu,^a da me
ne zatreš.^b

- 25** Izlij svoj gnjev na narode
koji se ne obaziru na tebe^c
i na plemena koja ne prizi-
vaju tvoje ime.
Jer oni su proždrili Jakova.^d
Napali su ga i htjeli ga
istrijebiti,^e
opustošili su njegovu
zemlju.^f

11 Ovo je Jehova rekao Je-
remiji: **2** “Čujte svi rije-
či ovog saveza!

Objavi ih Judejcima i stanov-
nicima Jeruzalema. **3** Reci im:
‘Ovako kaže Jehova, Izraelov
Bog: “Proklet bio čovjek ko-
ji ne sluša riječi ovog saveza,^g
4 koje sam zapovjedio vašim
precima kad sam ih izveo iz
Egipta,^h iz peći u kojoj se tali
željezo,ⁱ govoreći: ‘Slušajte me i
činite sve što vam zapovijedam,
pa ćete biti moj narod, a ja ću
biti vaš Bog.’^j **5** Tako ću ispu-
niti zakletvu koju sam dao va-
šim precima – zakletvu da ću
im dati zemlju u kojoj teče med
i mlijeko,^k u kojoj vi i dan-danas
živite.’”

A ja sam odgovorio: “Neka
bude tako*, Jehova.”

6 Zatim mi je Jehova rekao:
“Objavi sve ove riječi po ju-
dejskim gradovima i po jeru-
zalemskim ulicama: ‘Čujte rije-
či ovog saveza i izvršavajte ih!
7 Jer odlučno sam opominjao
vaše pretke od dana kad sam ih
izveo iz Egipta pa sve do dan-
nas, uvijek sam ih iznova opomi-
njao*: “Slušajte me!”^l **8** Ali oni
nisu slušali, nisu se obazirali na

11:5 *Ili: “Amen”. **11:7** *Dosl.: “ustajao
sam rano i opominjao”.

ono što sam govorio*, nego su svi postupali tvrdoglavo i slušali svoje zlo srce.^a Zato sam pustio da se na njima izvrše sve riječi ovog saveza za koji sam im zapovjedio da ga se drže, a kojeg se oni nisu htjeli držati.”

9 Jehova mi je potom rekao: “Judejci i stanovnici Jeruzalema urotili su se protiv mene.

10 Čine iste prijestupe kao i njihovi preci iz drevnog doba, koji nisu htjeli slušati moje riječi.^b I oni štuju druge bogove i služe im.^c Izraelci i Judejci prekršili su savez koji sam sklopio s njihovim precima.^d **11** Zato ovako kaže Jehova: ‘Nanijet ću im nevolju^e kojoj neće umaknuti. Zvat će me u pomoć, ali ja ih neću slušati.^f **12** Tada će se judejski gradovi i stanovnici Jeruzalema obratiti bogovima kojima prinose žrtve i zvat će ih u pomoć,^g ali oni ih neće spasiti u vrijeme nevolje. **13** Jer tvojih bogova, Juda, ima koliko i tvojih gradova. Koliko u Jeruzalemu ima ulica, toliko ste žrtvenika postavili sramotnom bogu Baalu, žrtvenika na kojima mu prinosite žrtve.’^h

14 A ti se nemoj moliti za ovaj narod. Nemoj vapiti k meni i nemoj mi se obraćati u molitvi za njihⁱ jer neću slušati kad zavape k meni zbog nevolje koja će ih zadesiti.

15 Voljeni narode, otkud ti pravo da budeš u mom domu, kad mnogi od vas čine zlo? Hoćete li životinjskim žrtvama* izbjeći nevolju kad dođe na vas? Hoćete li se tada radovati?

11:8 *Dosl.: “nisu prigulili uho”. 11:15 *Dosl.: “svetinj mesom”.

11. POGL.

a Iza 65:2
Jr 7:24, 26
Eze 20:8
Za 7:11, 12

b Su 2:11, 17
1Sa 8:8
2Kr 22:17

c 2Lje 28:22, 23

d Pnz 31:16
2Kr 17:6, 7
Ho 6:7

e 2Kr 22:16
Jr 6:19
Eze 7:5

f Iza 1:15
Jr 14:12
Eze 8:18
Mi 3:4

g Pnz 32:37, 38
Jr 2:28

h Jr 7:9, 10

i Jr 7:16
Jr 14:11

2. stupac

a Iza 5:2
Jr 2:21

b Jr 19:5, 15

c Jr 18:18

d 1Lje 28:9
Jr 17:10
Jr 20:12

e Jr 1:1

f Iza 30:10
Am 2:12
Am 7:16

g 2Lje 36:17
Tu 2:21

16 Jehova te nekad nazivao zelenom maslinom, lijepom i rodnom.

Ali sad ju je uz snažnu huku zapalio,

a njene su grane polomljene.

17 Jehova nad vojskama, onaj koji te posadio,^a najavio je da će te snaći nevolja zbog zla koje su činili Izraelci i Judejci, koji su me vrijeđali prinoseći žrtve Baalu.”^b

18 Jehova, ti si mi to objavio da znam.

Tada si mi, Bože, pokazao što su činili.

19 A ja sam bio kao poslušno janje koje se vodi na klanje.

Nisam znao da kuju zavjeru protiv mene i govore:^c

“Uništimo drvo i njegov plod, iskorijenimo ga iz zemlje živih,

da se njegovo ime više nikad ne spomene.”

20 Ali ti, Jehova nad vojskama, sudiš pravedno.

Ti ispituješ najskrovitije misli* i srce.^d

Daj da vidim kako im se osvećuješ

jer sam tebi povjerio svoju parnicu.

21 Zato ovako kaže Jehova za ljude iz Anatota^e koji mi žele oduzeti život i govore: “Nemoj prorokovati u Jehovino ime,^f inače ćemo te ubiti”, **22** da, ovako kaže Jehova nad vojskama: “Ja ću se razračunati s njima. Njihovi mladići poginut će od mača,^g a njihovi sinovi

11:20 *Ili: “najskrovitije osjeća je”. Dosl.: “bubrege”.

i njihove kćeri pomrijet će od gladi.^a **23** Nitko od njih neće preostati jer ću nanijeti nevolju ljudima iz Anatota^b u godini u kojoj ću se razračunati s njima.”

12 Jehova, ti postupaš pravedno^c kad ti iznosim svoje tužbe,

kad ti postavljam pitanja o provođenju pravde.

Zašto onda zlikovci dobro prolaze u životu,^d zašto izdajice žive bezbrižno?

2 Ti si ih posadio i oni su se ukorijenili.

Rastu i donose plod.

Stalno si im na usnama, ali nema te u njihovim najskrovitijim mislima*.^e

3 Jehova, ti me dobro znaš^f i vidiš me.

Ispitao si moje srce i vidio da sam ti odan.^g

Izdvoji ih kao ovce za klanje, odvoji ih za dan pokolja.

4 Dokle će zemlja sahnuti i sve poljsko bilje venuti?^h Zbog zloće njenih stanovnika

nestaje stoke i ptica.

Oni govore: “Ne vidi on što će biti s nama.”

5 Ako se izmoriš kad trčiš s pješacima, kako ćeš se utrkivati s konjima?ⁱ

Osjećaš se sigurnim u mirnoj zemlji,

no što ćeš učiniti kad se nađeš u gustim jordanskim šikarama?

11. POGŁ.

a Jr 18:21

b Jš 21:8, 18

12. POGŁ.

c Pos 18:25

d Job 12:6

Job 21:7

Ps 73:3

Jr 5:28

e Iza 29:13

f Ps 139:1, 2

g 2Kr 20:3

Ps 17:3

Jr 11:20

h Jr 14:6

Jr 23:10

i Jr 4:13

2. stupac

a Jr 9:4

b Lk 13:35

c Izl 19:5

Iza 47:6

d Tu 2:1

e 2Kr 24:2

Eze 16:37

f Iza 56:9

Jr 7:33

g Ps 80:8

Iza 5:1, 7

Jr 6:3

h Iza 63:18

Jr 3:19

i Jr 9:11

Jr 10:22

j Iza 42:24, 25

k Le 26:33

Jr 15:2

6 Jer iznevjerila su te čak i tvoja braća, potomci tvog oca.^a

Viču za tobom na sav glas.

Ne vjeruj im,

čak ni ako ti lijepo govore.

7 “Napustio sam svoj dom,^b ostavio sam onu koja je moje vlasništvo.^c

Onu koju jako volim* predao sam u ruke njenim neprijateljima.^d

8 Ona koja je moje vlasništvo postala mi je kao lav u šumi.

Riče na mene

i zato sam je zamrzio.

9 Ona koja je moje vlasništvo postala mi je kao šarena* ptica grabljivica.

Druge ptice grabljivice okružuju je i napadaju.^e

Dođite, skupite se, sve zvijeri, dođite jesti.^f

10 Mnogi pastiri uništili su moj vinograd,^g

izgazili su zemlju koja je moje vlasništvo.^h

Moju dragocjenu zemlju pretvorili su u голу pustoš.

11 Pretvorili su je u pustoš. Usahnula je*,

leži pusta preda mnom.ⁱ

Sva je zemlja pretvorena u pustoš,

ali nitko to ne uzima k srcu.^j

12 Pustošitelji su došli po svim utabanim stazama koje vode kroz pustinju.

Jehovin mač proždire ljude od jednog kraja zemlje do drugoga.^k

Nema mira nikome.

12:7 *Ili: “koju moja duša jako voli”.

12:9 *Ili: “pjeгава”. **12:11** *Moguće i: “Ona tuguje”.

12:2 *Ili: “najskrovitijim osjećajima”.
Dosl.: “bubrezima”.

13 Siju pšenicu, a žanju trnje.^a
Rade do iznemoglosti, ali
od toga nemaju nikakve
koristi.
Posramit će se svog uroda
zbog Jehovine žestoke
srđbe.”

14 Ovako kaže Jehova za
sve svoje zle susjede, koji dira-
ju u nasljedstvo koje je on dao
svom narodu, Izraelu:^b “Iščupat
ću ih iz njihove zemlje,^c a i Ju-
din narod iščupat ću iz njihove
sredine. **15** Ali nakon što ih
iščupam, opet ću im se smilova-
ti i svakoga od njih dovest ću
natrag na njegov posjed i u nje-
govu zemlju.”

16 “I ako nauče postupati
poput mog naroda i zaklinja-
ti se mojim imenom: ‘Tako mi
Jehove, živog Boga!’ kao što
su moj narod učili zaklinjati se
Baalom, tada će dobiti mjesto
usred mog naroda. **17** A ako
ne budu htjeli slušati, iščupat
ću ih, iščupat ću ih i zatrti”, ka-
že Jehova.^d

13 Ovako mi je rekao Jeho-
va: “Idi i kupi sebi laneni
pojas i opaši ga oko struka,
ali nemoj ga umočiti u vodu.”
2 I kupio sam pojas, kao što
mi je Jehova rekao, i opasao
sam ga oko struka. **3** Jehova
mi se opet obratio te rekao:
4 “Uzmi pojas koji si kupio i
koji nosiš pa pođi do Eufrata i
sakrij ga ondje u neku pukotinu
u stijeni.” **5** I otišao sam
i sakrio ga kraj Eufrata, kao što
mi je Jehova zapovjedio.

6 A poslije mnogo dana Je-
hova mi je rekao: “Pođi do Eu-
frata i uzmi pojas za koji sam ti
zapovjedio da ga ondje sakri-
ješ.” **7** I otišao sam do Eufrata
i izvukao pojas iz pukotine u

12. POGL.

a Le 26:16
Mi 6:15

b Ps 79:4
Jr 48:26
Eze 25:3
Za 1:15
Za 2:8

c Jr 48:2
Jr 49:2

d Iza 60:12

2. stupac**13. POGL.**

a Le 26:19
Sf 3:11

b 2Lje 36:15, 16

c Jr 6:28

d Izi 19:5
Pnz 26:18
Ps 135:4

e Jr 33:9

f Jr 6:17

g Iza 29:9
Iza 51:17
Jr 25:27

h Jr 6:21
Eze 5:10

i Eze 7:4
Eze 24:14

koju sam ga bio sakrio. Vidio
sam da je pojas istrunuo, da
više nije nizašto.

8 Tada mi je došla Jehovina
objava: **9** “Ovako kaže Jeho-
va: ‘Tako ću uništiti Judin po-
nos i silan jeruzalemski ponos.’^a
10 Ti zli ljudi koji ne žele po-
slušati moje riječi,^b već postu-
paju tvrdoglavo i slušaju svo-
je srce^c te štiju druge bogove,
služe im i klanjaju im se, po-
stat će kao taj pojas koji više
nije nizašto.’ **11** ‘Jer kao što
čovjek veže pojas oko struka,
tako sam ja uza se privezao sav
Izrael i Judu kako bi bili moj
narod,^d meni na slavu,^e hvalu i
čast’, kaže Jehova. ‘No oni nisu
slušali.’^f

12 Reci im i ovo: ‘Ovako ka-
že Jehova, Izraelov Bog: “Svaki
se ćup puni vinom.” A oni će
ti odvratiti: ‘Zar mi ne znamo
da se svaki ćup puni vinom?’
13 Tada im reci: ‘Ovako kaže
Jehova: “Opit ću* sve stanov-
nike ove zemlje,^g kraljeve koji
sjede na Davidovom prijestolju,
svećenike i proroke te sve sta-
novnike Jeruzalema. **14** Raz-
bit ću ih jedne o druge, i očeve
i sinove”, kaže Jehova.^h “Neću
im se smilovati niti ću ih žaliti
i neću imati milosti prema nji-
ma. Ništa me neće spriječiti da
ih zatrem.”’ⁱ

15 Čujte! Poslušajte me!

Ne budite oholi, jer Jehova
je rekao svoje.

16 Iskažite čast* Jehovi, svom
Bogu,

prije nego što pošalje mrak,
prije nego što počnete
posrtati po gorama
u sumrak.

13:13 *Dozl.: “Napuniti ću pijanošću”.
13:16 *Dozl.: “Dajte slavu”.

Vi ćete se nadati svjetlosti, a on će poslati gustu tamu, svjetlost će pretvoriti u mrkli mrak.^a

- 17** Ako ovo ne poslušate, potajno ću plakati zbog vašeg ponosa. Mnogo ću suza prolići, suze će mi u potocima teći iz očiju^b jer Jehovino će stado^c biti odvedeno u zarobljeništvo.
- 18** Recite kralju i kraljici majci:^d 'Sjednite na niže mjesto jer će vam s glave pasti vaša krasna kruna.'
- 19** Južni su gradovi zatvoreni*, a nema nikoga da ih otvori. Sav je Judin narod odveden u izgnanstvo, svi su u izgnanstvo odvedeni.^e
- 20** Podigni oči i pogledaj one koji dolaze sa sjevera.^f Gdje je stado koje ti je dano, tvoje krasne ovce?^g
- 21** Što ćeš reći kad te kazne oni prema kojima si se uvijek odnosio kao prema bliskim prijateljima?^h Neće li te obuzeti strašna bol kao ženu koja rađa?ⁱ
- 22** I upitaj ćeš se: 'Zašto me to zadesilo?'^j Zbog tvog velikog prijestupa skinute su ti haljine,^k izranjene su ti pete.
- 23** Može li Kušanin* promijeniti svoju kožu ili leopard svoje pjege?^l Tako ni vi, koji ste se naviknuli činiti zlo, ne možete činiti dobro.

13:19 *Ili: "opkoljeni". 13:23 *Ili: "Etiopljanin".

13. POGL.

a Iza 59:9

b Jr 9:1

c Ps 100:3

d 2Kr 24:12
Jr 22:24, 26

e Pnz 28:64

f Jr 6:22

g Eze 34:8

h Iza 39:1, 2

i Jr 6:24
Mi 4:9

j Jr 5:19
Jr 16:10, 11

k Eze 16:37

l Izr 27:22

2. stupac

a Le 26:33
Pnz 28:64

b Jr 2:32

c Pnz 32:37, 38
Iza 28:15
Jr 10:14

d Tu 1:8
Eze 16:37
Eze 23:29

e Jr 2:20
Eze 16:15

f Iza 65:7
Eze 6:13

g Eze 24:13

14. POGL.

h Pnz 28:24

i Jl 1:10

j Le 26:20
Pnz 28:23

24 Zato ću raspršiti svoj narod kao slamu koju raznosi pustinjski vjetar.^a

25 To će te snaći, to sam ti odredio", kaže Jehova, "jer si me zaboravio^b i uzdaš se u laži.^c

26 Zato ću ti podignuti haljine i prebaciti ih preko tvog lica, pa će se vidjeti tvoja sramota,^d

27 tvoje preljubništvo^e i tvoje požudno uzdisanje*, tvoje odvratno^f bludničenje.

Na bregovima, u polju, vidio sam tvoje ogavno ponašanje.^f

Teško tebi, Jeruzaleme! Dokle ćeš biti nečist?"^g

14 Ovo je Jehova rekao proroku Jeremiji o suši:^h

2 Juda tuguje,ⁱ njegova su vrata oronula.

Klonula leže na zemlji, iz Jeruzalema se čuje jauk.

3 Gospodari šalju svoje sluge* po vodu.

Oni dolaze do bunara[#], ali u njima ne nalaze vodu.

Vraćaju se praznih posuda. Posramljeni su i razočarani, pokrivaju glave.

4 Tlo je ispucalo jer kiša ne pada na zemlju.^j Zato su ratari očajni, pokrivaju glave.

5 Čak i košuta u polju ostavlja svoje mlado jer ondje nema trave.

6 Divlji magarci stoje na golim brdima.

13:27 *Dosl.: "rzanje". #Ili: "sramotno". 14:3 *Ili: "običan puk". #Ili: "nakapnica".

Dahću kao šakali
i muti im se pred očima jer
nema zelenila.^a

7 Premda naši prijestupi svje-
doče protiv nas,
pomozí nam, Jehova, radi
svog imena.^b
Jer mnogo smo te puta
iznevjerili,^c
tebi smo zgriješili.

8 Ti si Izraelova nada, njegov
spasitelj^d u vrijeme ne-
volje.

Zašto se ponašáš kao
došljak u ovoj zemlji,
kao putnik koji je svratio
samo da prenoći?

9 Zašto se ponašáš kao
preneražen čovjek,
kao junak koji ne može
spasiti?

Ti si među nama, Jehova,^e
i mi nosimo tvoje ime.^f
Nemoj nas ostaviti!

10 Ovako kaže Jehova za
ovaj narod: "Oni vole lutati,^g ne
obuzdavaju svoje noge.^h Zato
nisu mili Jehovi.ⁱ Sada će se on
sjetiti njihovog prijestupa i kaz-
nit će ih za njihove grijeh."^j

11 Tada mi je Jehova rekao:
"Ne moli se za to da ovom na-
rodu bude dobro.^k **12** Kad po-
ste, ne slušam njihove molbe.^l
Kad prinose cijele paljenice i
žitne žrtve, meni to nije milo.^m
Pobit ću ih mačem, glađu i po-
šašću."ⁿ

13 A ja sam rekao: "Jao,
Svevišnji Gospodine Jehova!
Proroci im govore: 'Nećete vi-
djeti mača i neće vas snaći
glad, nego će vam Bog ovdje
dati pravi mir.'"^o

14 Nato mi je Jehova rekao:
"Ti proroci prorokuju laži u

14. POGŁ.

a Jr 12:4
Jl 1:18

b Js 7:9
Ps 25:11
Ps 115:1, 2

c Ezr 9:6
Ne 9:33
Da 9:5, 8

d Ps 106:8
Ps 106:21
Iza 45:15

e Izl 29:45
Pnz 23:14

f Da 9:19

g Jr 2:23

h Jr 2:25

i Jr 6:20

j Ho 8:13

k Jr 7:16
Jr 11:14

l Iza 1:15
Iza 58:3

Jr 11:11

Eze 8:18

m Iza 1:11

n Jr 9:16

Eze 5:12

o Jr 4:10

Jr 5:31

Jr 6:13, 14

Jr 23:16, 17

Jr 27:8-10

Eze 13:10

Mi 3:11

2. stupac

a Jr 23:25, 26
Jr 29:21

b Jr 23:21

Jr 27:15

c Tu 2:14

d Jr 5:12, 13

Jr 23:15

Eze 12:24

Eze 13:9

e Ps 79:2, 3

Jr 9:22

f Jr 4:18

g Jr 8:18, 21

Jr 9:1

h Tu 1:15

i Eze 7:15

j Tu 5:10

k Pnz 28:36

l Jr 12:8

Tu 5:22

m 2Lje 36:15, 16

n Jr 8:15

moje ime.^a Nisam ih poslao, ni-
sam im dao nikakvu zapovijed
niti sam im išta rekao.^b Oni
vam proriču lažna videnja, is-
prazne objave do kojih su došli
gatanjem i obmane koje su sami
smislili*.^c **15** Zato ovako ka-
že Jehova za proroke koji pro-
rokuju u njegovo ime, premda
ih on nije poslao, i koji govo-
re da na ovu zemlju neće doći
mač i da u njoj neće biti gladi:
'Od mača i od gladi poginut će
ti proroci.^d **16** A ovaj narod
kojem oni prorokuju ležat će
po jeruzalemskim ulicama po-
košen glađu i mačem i neće biti
nikoga da ih pokopa^e - ni njih,
ni njihove žene, ni njihove sine-
ve i kćeri - jer ću na njih posla-
ti nevolju koju zaslužuju.'^f

17 A ti im reci ovako:

'Neka moje oči liju suze no-
ću i danju, bez prestanka,^g
jer je mojoj kćeri koja je
djevica, mojem narodu,
zadan žestok udarac,^h
zadobila je teške rane.

18 Izađem li u polje i pogledam
uokolo,
vidim one koji su pobijeni
mačem.ⁱ

Uđem li u grad,
vidim one koje mori glad.^j

I prorok i svećenik lutaju po
zemlji koju ne poznaju."^k

19 Zar si sasvim odbacio
Judu? Zar ti je* Sion
postao mrzak?^l

Zašto si nas udario? Sad
nam više nema lijeka.^m

Nadali smo se miru, ali nije
se dogodilo ništa dobro.

Čekali smo izlječenje, ali
obuzeo nas je strah.ⁿ

14:14 *Dosl.: "prijevare iz svog srca".

14:19 *Ili: "Zar je tvojoj duši".

14:12 *Ili: "bolešću".

20 Jehova, priznajemo svoja zla djela, prijestupe svojih predaka, jer tebi smo zgriješili.^a

21 Radi svog imena nemoj nas odbaciti,^b

nemoj prezreti svoje veličanstveno prijestolje.

Sjeti se saveza koji si sklopio s nama, nemoj ga raskinuti.^c

22 Može li ikoji od bezvrijednih idola koje štiju narodi dati kišu?

Mogu li nebesa sama od sebe dati pljusak?

Nisi li ti, Jehova, Bože naš, jedini koji to može?^d

U tebe se uzdamo

jer samo ti činiš sve to.

15 Tada mi je Jehova rekao: "Čak i kad bi Mojsije i Samuel stali pred mene,^e ne bih se smilovao* tom narodu. Otjerat ću ih od sebe. Neka idu od mene! **2** Ako ti kažu: 'Kamo da idemo?' odgovori im: 'Ovakvo kaže Jehova:

"Tko je god zaslužio smrtonosnu pošast, u smrt od pošasti!

Tko je god zaslužio mač, pod mač!'

Tko je god zaslužio glad, u smrt od gladi!

Tko je god zaslužio zarobljeništvo, u zarobljeništvo!"^g

3 'Pustit ću na njih četiri nevolje*,^h kaže Jehova, 'mač da ih ubija, pse da odvlače njihova trupla te ptice i zvijeri da ih jedu i uništavaju.ⁱ **4** I učinit ću

15:1 *Ili: "moja se duša ne bi smilovala".

15:3 *Moguće i: "četiri vrste kazne".

14. Pogl.

a Eze 9:7
Da 9:5, 8

b Eze 36:22
Da 9:15

c Izl 32:13
Le 26:41, 42
Ps
106:43-45

d Pnz 28:12
Iza 30:23
Jl 2:23

15. Pogl.

e Izl 32:11
1Sa 7:9
Ps 99:6
Ps 106:23

f Eze 5:2

g Eze 12:11

h Eze 14:21

i Pnz 28:26
Jr 7:33

2. stupac

a Pnz 28:15, 25
Jr 24:9
Eze 23:46

b 2Kr 21:11
2Kr 23:26
2Kr 24:3, 4

c Jr 2:13

d Iza 1:4

e Sf 1:4

f Pnz 28:15, 18
Jr 9:21
Eze 24:21

g Jr 5:3

h Jr 44:27
Eze 5:12

da se sva kraljevstva na zemlji zgražaju nad njima.^a Postupit ću tako zbog onoga što je Judin kralj Manaše, Ezekijin sin, učinio u Jeruzalemu.^b

5 Tko će ti se smilovati, Jeruzaleme?

Tko će suosjećati s tobom?
Tko će svratiti da pita kako ti je?

6 'Ti si me ostavio', kaže Jehova.^c

'Okrećeš mi leđa.'^d

Zato ću podignuti ruku na tebe i zatrt ću te.^e

Dojadio mi je sažaljevati te.

7 Po gradovima diljem zemlje* vijat ću ih vilama kao pšenicu.

Pobit ću njihovu djecu.^f

Zatrt ću svoj narod jer ne želi prestati činiti zlo.^g

8 Njihovih udovica bit će više nego morskog pijeska.

Usred bijela dana dovest ću pustošitelja na majke i na sinove.

Učinit ću da među njima iznenada zavlada strah i pomutnja.

9 Iznemogla je žena koja je rodila sedmero djece, bori se da dođe do daha.

Sunce joj je zašlo još za dana,

posramljena je i ponižena*.^h 'A one malobrojne koji preostanu

predat ću njihovim neprijateljima da ih pobiju mačem', kaže Jehova."^h

15:6 *Moguće i: "Odlaziš od mene."

15:7 *Dosl.: "Na vratima zemlje". 15:9

*Moguće i: "posramljeno je i poniženo".

- 10** Majko moja, teško meni što si me rodila.^a
Rodila si čovjeka koji se mora prepirati i svađati sa svom zemljom.
Nikome nisam davao u zamjenu niti sam od ikoga išta posuđivao, a svi me proklinju.
- 11** Jehova mi je rekao: "Doista ču ti činiti dobro.
Doista ču te braniti od neprijatelja u vrijeme nevolje, u vrijeme tjeskobe.
- 12** Može li itko razlomiti željezo,
željezo sa sjevera, i bakar?
- 13** Tvoje bogatstvo i tvoje blago dat ću nizašto, neka se opljačka^b zbog svih grijeha koje si činio po cijeloj svojoj zemlji.
- 14** Dat ću ga tvojim neprijateljima da ga odnesu u zemlju koju ne poznaješ.^c
Jer moj se gnjev raspalio poput vatre, na vas se raspalio."^d
- 15** Jehova, ti znaš moju nevolju.
Sjeti me se i zauzmi se za mene.
Osveti se mojim progoniteljima u moje ime.^e
Ne daj da poginem zato što si ti strpljiv* s njima.
Sjeti se da radi tebe trpim rугanje.^f
- 16** Kad su mi došle tvoje riječi, pojeo sam ih.^g
Tvoja me riječ obradovala i razveselila mi srce,

15:15 *Ili: "spor srditi se".

15. POGL.

a Jr 20:14

b Jr 20:5

c Le 26:38

Jr 16:13

d Pnz 32:22

Iza 42:24, 25

Jr 17:4

e Jr 11:20

Jr 12:3

Jr 17:18

Jr 37:15

f Ps 69:7

g Eze 3:1-3

Ot 10:9, 10

2. stupac

a Ps 1:1

b Jr 20:8

c Jr 1:18

Eze 3:9

d Jr 20:11

jer ja nosim tvoje ime, Jehova, Bože nad vojskama.

- 17** Ne sjedim u društvu onih kojima je samo do zabave i ne veselim se s njima.^a

Budući da me tvoja ruka vodi, sjedim sam, jer ti si me ispunio srdžbom*.^b

- 18** Zašto stalno trpim bol i zašto je moja rana neizlječiva?

Nikako da zacijeli.

Zar ćeš mi postati kao izvor za koji čovjek nije siguran ima li u njemu vode, pa se ne može u njega pouzdati?

- 19** Zato ovako kaže Jehova: "Ako promijeniš stav, opet ćeš biti u mojoj milosti i služiti ćeš mi.

Ako odvojiš dragocjeno od bezvrijednoga, opet ću govoriti preko tebe. Oni će morati obratiti pažnju na tvoje riječi, ali ti nemoj obraćati pažnju na njihove riječi.*"

- 20** "Učinit ću da ovom narodu budeš neosvojiv bakreni zid.^c

Oni će se boriti protiv tebe, ali neće te nadvladati^d jer ja sam s tobom da te spasim i izbavim", kaže Jehova.

- 21** "Izbavit ću te iz ruke zlikovaca, spasit ću* te iz ruke nasilnika."

15:17 *Ili: "ti si mi dao da objavljujem osudu". 15:19 *Ili: "Oni će se morati okrenuti (obratiti) tebi, ali ti se nemoj okrenuti (obratiti) njima." 15:21 *Dosl.: "otkupit ću".

16 Potom mi je došla Jehovina objava: **2** "Nemoj se ženiti i nemoj imati sinove i kćeri u ovoj zemlji. **3** Jer ovako kaže Jehova za sinove i kćeri koji se ovdje rađaju, za njihove majke koje ih rađaju i za očeve koji ih dobivaju u ovoj zemlji: **4** 'Oni će pomrijeti od smrtonosnih bolesti,^a ali nitko ih neće oplakivati niti će ih pokopati. Postat će kao gnoj po zemlji.^b Izginut će od mača i gladi,^c a njihova mrtva tijela bit će hrana pticama i zvijerima.'

5 Ovako kaže Jehova:

'Ne ulazi u kuću u kojoj su se okupili ožalošćeni, nemoj ići onamo da bi žalovao i izrazio im sućut.'^d

'Jer ja sam tom narodu oduzeo svoj mir', kaže Jehova,

'i uskratio mu svoju vjernu ljubav i milosrđe.'^e

6 Pomrijet će i ugledni i nezatni u ovoj zemlji.

Nitko ih neće pokopati, nitko ih neće oplakivati i nitko se zbog njih neće rezati po tijelu niti brijati glavu*.

7 Nitko neće dati hrane ožalošćenima

da bi se utješili za pokojnikom.

Nitko im neće dati čašu vina da bi se utješili za ocem ili majkom.

8 Ne ulazi ni u kuću u kojoj je gozba da sjediš s ljudima te jedeš i piješ.'

16:6 *Riječ je o poganskom običaju koji se, po svemu sudeći, uvriježilo u otpadničkom Izraelu.

16. POG.

a Jr 15:2

b Ps 79:2, 3
Iza 5:25
Jr 7:33
Jr 9:22
Jr 36:30

c Eze 5:12

d Eze 24:16, 17

e Pnz 31:17
Iza 27:11
Iza 63:10

2. stupac

a Iza 24:7, 8
Jr 7:34
Ot 18:23

b Jr 5:19

c Su 2:12

d Jr 8:1, 2

e Da 9:11
Am 2:4

f Jr 7:26

g Ne 9:29
Jr 6:28

h 2Lje 7:20
Jr 15:14
Jr 17:4

i Pnz 4:27, 28
Pnz 28:36

j Izl 20:2
Jr 23:7, 8

k Pnz 30:1-3
Jr 3:18
Jr 24:6
Jr 30:3
Jr 32:37
Am 9:14

9 Jer ovako kaže Jehova nad vojskama, Izraelov Bog: 'Za vašeg života i pred vašim očima učinit ću da ovdje nestane radosti i veselja, da se više ne čuje glas mladoženje ni glas nevjeste.'^a

10 A kad objaviš tom narodu sve te riječi, oni će te upitati: 'Zašto nam je Jehova najavio svu tu veliku nevolju? Koji smo prijestup učinili i u čemu smo zgriješili Jehovi, svom Bogu?'^b

11 Tada im reci: "Vaši su me preci ostavili",^c kaže Jehova, "i počeli su štovati druge bogove, služiti im i klanjati im se.^d Mene su ostavili i nisu se držali mog zakona.^e **12** A vi postupate puno gore nego vaši preci^f – ne slušate mene, nego svoje prkosno i zlo srce.^g **13** Zato ću vas istjerati iz ove zemlje i odvesti u zemlju koju ne poznajete, a nisu je poznavali ni vaši preci.^h Ondje ćete danju i noću štovati druge bogoveⁱ jer vam se neću smilovati."

14 'No dolaze dani', kaže Jehova, 'kad se više neće govoriti: "Tako mi Jehove, živog Boga, koji je izveo Izraelce iz Egipta!"'

15 nego će se govoriti: "Tako mi Jehove, živog Boga, koji je izveo Izraelce iz sjeverne zemlje i iz svih zemalja po kojima ih je bio rasijao!" I vratit ću ih u njihovu zemlju, koju sam dao njihovim precima.'^k

16 'Poslat ću mnogo ribara', kaže Jehova,

'koji će ih loviti.

Potom ću poslati mnogo lovaca

pa će ih oni loviti po svim gorama i po svim bregovima

i izvlačiti iz procjepa u liticama.

17 Jer moje oči vide sve što oni rade.

Ne mogu se sakriti od mene
niti mogu sakriti svoj prije-
stup od mog pogleda.

18 Prije nego što im iskažem
milost, kaznit ću ih u pu-
noj mjeri za njihov prije-
stup i njihov grijeh^a
jer su oskvrnuli moju zem-
lju beživotnim kipovima*
svojih odvratnih bogova
i ispunili moju zemlju od-
vratnim idolima.”^b

19 Jehova, snago moja
i utvrdo moja,
utočište moje u dan
nevolje,^c
k tebi će narodi doći iz svih
krajeva zemlje
i reći će: “Naši su preci, kao
i mnogi ljudi prije njih,
štovali lažne bogove*,
koji su ništavni i od kojih
nema nikakve koristi.”^d

20 Može li čovjek načiniti sebi
bogove?

To nisu pravi bogovi.^e

21 “Zato ću ih naučiti,
ovaj put pokazat ću im
svoju snagu i moć,
pa će znati tko sam ja, da se
zovem Jehova.”

17 “Grijeh Judejaca zapisan
je željeznom pisaljkom.
Dijamantnim vrhom urezan
je na ploču njihovog srca
i na rogove njihovih žrtve-
nika.

2 Njihovi sinovi misle na te
žrtvenike i obredna debla*^f
pokraj svakog drveta
koje se zeleni, na visokim
brdima,^g

16. POGŁ.

a Iza 40:2

b Le 26:30
Ps 106:38

c Jr 17:17

d Jr 10:5, 14

e Ps 115:4
Jr 2:11
1Ko 8:4

17. POGŁ.

f Su 3:7
2Lje 24:18
2Lje 33:1, 3

g Iza 1:29
Eze 6:13

2. stupac

a 2Kr 24:11, 13
Jr 15:13

b Le 26:30
Eze 6:3

c Tu 5:2

d Pnz 28:48
Jr 16:13

e Iza 5:25
Jr 15:14

f Iza 30:1, 2

g 2Kr 16:7

h Ps 34:8
Ps 146:5
Iza 26:3

i Ps 1:3
Ps 92:12, 13

3 na gorama koje se uzdižu
iznad ravnica.

Dat ću da se opljačka
tvoje bogatstvo, sve tvoje
blago.^a

Dat ću da se opljačkaju
tvoje obredne uzvišice
zbog grijeha koji se čine
po cijeloj tvojoj zemlji.^b

4 Sam ćeš ostaviti zemlju
koju sam ti dao u nasljed-
stvo.^c

Učinit ću da služiš svojim
neprijateljima u zemlji
koju ne poznaješ.^d

Jer raspalili ste moj gnjev
kao vatru.^e

Zauvijek će plamtjeti.”

5 Ovako kaže Jehova:
“Proklet bio čovjek koji se
uzda u ljude,^f
koji se oslanja na ljudsku
snagu^g
i kojem je srce daleko od
Jehove.

6 On će biti kao osamljeno
drvo u pustinji.

Neće doživjeti bolja vre-
mena,
nego će prebivati u spalje-
nom kraju, u pustinji,
na slanoj zemlji na kojoj
nitko ne može živjeti.

7 Blagoslovljen bio čovjek
koji se uzda u Jehovu,
kojem je Jehova uzdanica.^h

8 On će biti kao drvo posade-
no pokraj vode,
koje pušta svoje korijenje
kraj potoka.
Neće osjetiti žegu kada
dođe,
nego će mu lišće uvijek biti
zeleno.ⁱ

16:18 *Dosl.: “truplima”. **16:19** *Ili:
“naslijedili laž”. **17:2** *Vidi Rječnik.

17:4 *Moguće i: “Jer u svom sam vas
gnjevu zapalio kao vatru.”

U sušnoj godini neće se
brinuti
i neće prestati donositi plod.

- 9** Srce je podmuklije od
svega* i na sve je
spremno^a.

Tko može proniknuti
u njega?

- 10** Ja, Jehova, istražujem srce^b
i ispitujem najskrovitije
misli*,

da bih svakome dao ono
što zaslužuje zbog svojih
djela,

zbog onoga što čini^c.

- 11** Kao jarebica što skuplja jaja
koja nije snijela,
takav je onaj koji stječe
bogatstvo na nepošten
način.^d

S vremenom* će ostati
bez njega

i na kraju će se pokazati
da je bio bezuman.”

- 12** Božje veličanstveno prije-
stolje uzvišeno je od
početka.

Ono je naše svetište.^e

- 13** Jehova, nado Izraelova,
svi koji te ostave bit će
posramljeni.

Oni koji se odmetnu* od te-
be^f bit će upisani u prah^f
jer su ostavili Jehovu, izvor
vode života.^g

- 14** Izliječi me, Jehova, i bit ću
izliječen.

Spasi me, i bit ću spašen,^h
jer tebe ja hvalim.

17:9 *Ili: "varljivije od svega; prijevar-
no više od svega". ^aMoguće i: "i ne-
popravljivo je". **17:10** *Ili: "najskroviti-
je osjeća je". Dosl.: "bubrege". ^bDosl.:
"plodova svojih djela". **17:11** *Ili:
"U polovini svog života". **17:13** *Ili:
"koji otpadnu". ^cDosl.: "od mene". Po
svemu sudeći, misli se na Jehovu.

17. POGL.

^a Pos 6:5
Pos 8:21
Izr 28:26

^b 1Sa 16:7
1Lje 28:9
Izr 17:3
Izr 21:2

^c Ri 2:6
Ga 6:7
Ot 2:23
Ot 22:12

^d Izr 28:20
Iza 1:23
Jk 5:4

^e 2Lje 2:5
Iza 6:1

^f Ps 73:27
Iza 1:28

^g Jr 2:13
Ot 22:1

^h Jr 15:20

2. stupac

^a Iza 5:19
2Pe 3:4

^b Jr 15:15
Jr 20:11

^c Jr 18:23

^d Jr 7:2

^e Ne 13:19

^f Izl 20:9,10
Le 23:3

^g Izl 31:13

- 15** Neki mi govore:

“Što je s onim što je Jehova
objavio?”^a

Hajde, neka se to ispuni!”

- 16** A ja te kao pastir nisam
prestao slijediti
i nisam čeznuo za danom
nevolje.

Ti dobro znaš sve što izlazi
iz mojih usta,

sve se to odigrava pred
tobom*.

- 17** Nemoj me strašiti!

Ti si moje utočište u dan
nevolje.

- 18** Neka se osramote moji
progonitelji,^b

ali ne daj da se ja osramotim.
Neka ih obuzme strah,
ali ne daj da mene obuzme
strah.

Pusti na njih nevolju*,^c

satri ih i potpuno^d ih uništi!

19 Ovako mi je rekao Je-
hova: “Idi i stani kod glavnih
vrata* na koja Judini kraljevi
ulaze i izlaze, a potom i kod
svih drugih jeruzalemskih vra-
ta.”^d **20** I reci im: ‘Čujte Jeho-
vinu objavu, Judini kraljevi i
svi Judejci i svi stanovnici Je-
ruzalema, koji ulazite na ova
vrata! **21** Ovako kaže Jehova:

“Pazite da na dan počinka ne
nosite nikakav teret i ne unosi-
te ga kroz jeruzalemska vrata.”^e

22 Nemojte na dan počinka iz-
nositi iz svoje kuće nikakav te-
ret i nemojte raditi nikakav po-
sao.^f Neka vam dan počinka
bude svet, kao što sam zapovje-
dio vašim precima.^g **23** Ali oni
nisu slušali i nisu se obazirali

17:16 *Dosl.: “pred tvojim licem”.

17:18 *Dosl.: “dan nevolje”. ^aDosl.:

“dvaput”. **17:19** *Dosl.: “kod vrata si-
nova naroda”.

na ono što su čuli*, nego su bili tvrdoglavi[#] i nisu htjeli poslušati ni prihvatiti pouku.”^a

24 “No budete li se vi savjesno držali onoga što sam vam rekao”, kaže Jehova, “i ako ne budete na dan počinka unosili teret kroz vrata ovog grada niti radili ikakav posao, nego vam dan počinka bude svet,^b **25** tada će kraljevi i velikodostojnici koji sjede na Davidovom prijestolju^c ulaziti na vrata ovoga grada, vozeći se na kolima i jašući na konjima. Ulazit će kraljevi i velikodostojnici, Judejci i stanovnici Jeruzalema.^d I ovaj će grad zauvijek biti nastanjen. **26** Dolazit će ljudi iz judejskih gradova, iz okoliče Jeruzalema, iz Benjaminove zemlje,^e iz nizine,^f iz gorskog kraja i iz Negeba* i donosit će u Jehovin dom cijele paljenice,^g žrtve,^h žitne prinose,ⁱ tamjan i žrtve zahvalnice.^j

27 Ali ako me ne poslušate – ako vam dan počinka ne bude svet i ako na dan počinka budete nosili terete i ulazili s njima na jeruzalemska vrata – zapalit ću gradska vrata te će vatra progutati jeruzalemske utvrde^k i neće se ugasiti.”^{”””l}

18 Ovo je Jehova rekao Jeremiji: **2** “Otiđi u lončarevu^m kuću. Ondje ću ti objaviti svoje riječi.”

3 I otišao sam u lončarevu kuću i zatekao ga kako radi na lončarskom kolu. **4** No posuda koju je lončar pravio od gline nije ispala kako treba*. Zato je od nje načinio drugu posudu, onakvu kakvu je htio.

17:23 *Dosl.: “nisu prignuli uho”. [#]lli: “tvrdovrati”. **17:26** *lli: “i s juga”. **18:4** *lli: “pokvarila se u njegovoj ruci”.

17. POGL.

a Iza 48:4
Eze 20:13

b Pnz 5:12-14

c Ps 132:11

d Jr 22:4

e Jr 32:44

f Jr 33:13

g Le 1:3

h Ezz 3:3

i Le 2:1, 2

j Ps 107:22
Ps 116:17
Jr 33:10, 11

k 2Kr 25:9, 10
Jr 39:8

l 2Kr 22:16, 17
Tu 4:11

18. POGL.

m Jr 19:1

2. stupac

a Ri 9:20, 21

b Jr 1:10
Jr 12:14
Jr 25:9
Jr 45:4

c 1Kr 8:33, 34
Ps 106:45
Jr 7:3
Jr 26:3
Eze 18:21
Jl 2:13
Jn 3:5, 10

d Iza 1:16
Eze 18:23

e Jr 2:25

f Pnz 29:19, 20
Jr 7:24

g Jr 2:13

5 Potom mi je došla Jehovina objava: **6** “Izraelski narode, ne mogu li ja postupiti s vama kao ovaj lončar?” kaže Jehova. ‘Kao što je glina u lončarevoj ruci, tako ste vi u mojoj ruci, izraelski narode.’^a **7** Kad nekom narodu ili kraljevstvu kažem da ću ga iskorijeniti, zatrti i uništiti,^b **8** pa taj narod prestane činiti zla djela zbog kojih sam mu zaprijetio, predomislit ću se i neću mu nanijeti nevolju koju sam mu htio nanijeti*.^c **9** No kad nekom narodu ili kraljevstvu kažem da ću ga izgraditi i zasaditi, **10** a taj narod počne činiti ono što je zlo u mojim očima i oglušiti se na moje zapovijedi, predomislit ću se i neću mu učiniti dobro kao što sam namjeravao*.’

11 Zato reci, molim te, Judinom narodu i stanovnicima Jeruzalema: ‘Ovako kaže Jehova: “Spremam vam nevolju i smišljam kako da vas kaznim. Molim vas, prestanite činiti zlo, popravite se i počnite ispravno postupati.”’^{”””d}

12 A oni kažu: “Nećemo to učiniti!^e Radit ćemo po svom i svatko od nas činit će ono što mu kaže njegovo prkosno i zlo srce.”^f

13 Zato ovako kaže Jehova:

“Molim vas, raspitajte se među narodima

je li itko čuo takvo što.

Djeвица Izrael učinila je strašno zlo.^g

14 Zar će nestati snijega sa stjenovitih obronaka Libanona?

18:8 *lli: “požaliti ću što sam mu htio nanijeti nevolju”. **18:10** *lli: “požaliti ću što sam mu htio učiniti dobro”.

Zar će presušiti hladne vode koje teku iz dalekih krajeva?

15 A moj je narod mene zaboravio.^a

Prinose* žrtve bezvrijednim bogovima^b i obaraju ljude na njihovim putevima, na drevnim stazama,^c

te ih navode na stranputicu, na puteve koji su neravni i nenasuti.

16 Zbog toga će njihova zemlja postati grozan prizor^d

i ljudi će se uvijek podsmjevivati* kad je vide.^e

Svaki će se prolaznik zgražati nad njom i odmahivati glavom.^f

17 Kao istočni vjetar raspršit ću ih pred neprijateljem. U dan njihove propasti okrenut ću im leđa i neću na njih pogledati.”^g

18 A oni su rekli: “Hajde da skujemo zavjeru protiv Jeremije^h jer našim svećenicima neće ponestati znanja da nam tumače zakon*, mudracima neće ponestati savjeta, a ni proroci ma objava. Optužimo ga* i ne obraćajmo pažnju na njegove riječi.”

19 Poslušaj me, Jehova, i čuj što govore moji protivnici!

20 Treba li za dobro uzvratiti zlo?

A oni kopaju jamu da me* u nju uhvate i ubiju.ⁱ

18:15 *Ili: “Spaljuju”. **18:16** *Ili: “ljudi će uvijek podrugljivo (začudeno) zviždati”. **18:18** *Ili: “da nas poučavaju”. *Ili: “Govorimo protiv njega”. **18:20** *Ili: “moju dušu”.

18. POGL.

a Jr 2:19
Jr 3:21

b Jr 10:14, 15

c Jr 6:16

d Le 26:33
Eze 6:14

e 1Kr 9:8
Jr 19:8
Tu 2:15
Mi 6:16

f Pnz 28:37

g Pnz 31:17

h Jr 11:19

i Ps 35:7

2. stupac

a Jr 12:3

b Tu 5:3

c 2Lje 36:17

d Ps 38:12

e Jr 11:19, 20

f Ps 35:4

g Jr 15:15

19. POGL.

h Jr 18:2

i Js 15:8, 12
2Lje 28:1, 3
Jr 7:31

Sjeti se kako sam se pred tobom zauzimao za njih i dobro govorio o njima da bi se ti prestao gnjeviti na njih.

21 Zato predaj njihove sinove gladi, izruči ih maču.^a

Neka njihove žene ostanu bez djece i postanu udovice.^b

Neka njihove muškarce pobije smrtonosna pošast, njihovi mladići neka padnu od mača u boju.^c

22 Neka se začuje vika iz njihovih kuća kad na njih iznenada dovedeš razbojnike.

Jer oni kopaju jamu da me uhvate i postavljaju zamke mojim nogama.^d

23 Ali ti, Jehova, dobro znaš što su sve našli kako bi me ubili.^e Nemoj im oprostiti njihov prijestup, nemoj izbrisati njihov grijeh koji je zapisan pred tobom. Neka popadaju pred tobom^f kad ih budeš kažnjavao u svom gnjevu.^g

19 Ovako mi je rekao Jehova: “Idi i kupi od lončara^h zemljani vrč. Pozovi nekoliko narodnih starješina i nekoliko svećeničkih starješina 2 te s njima pođi u Dolinu Hinomovog sina,ⁱ koja se prostire pred Vratima lončarskih otpadaka. Ondje objavi riječi koje ću ti sad kazati. 3 Reci: ‘Čujte Jehovinu objavu, Judini kraljevi i stanovnici Jeruzalema! Ovako kaže Jehova nad vojskama, Izraelov Bog:

“Nanijet ću nevolju ovom gradu i svi će se zaprepastiti* kad čuju za nju. **4** Postupit ću tako zato što su me ostavili^a i učinili ovaj grad neprepoznatljivim.^b U njemu su prinisili žrtve drugim bogovima – koje prije nisu poznavali ni oni, ni njihovi preci, ni Judini kraljevi – te su napunili ovaj grad krvlju nevinih.^c **5** Sagradili su obredne uzvišice Baalu kako bi ondje spaljivali svoje sinove prinoseći ih Baalu kao žrtve paljenice,^d što nikad nisam zapovjedio niti sam o tome govorio niti mi je to ikad došlo na um.*”^e

6 “Zato dolaze dani”, kaže Jehova, “kad se ovo mjesto više neće zvati Tofet ni Dolina Hinomovog sina, nego Dolina pokolja.^f **7** Osujetit ću na ovom mjestu namjere Jude i Jeruzalema i učinit ću da ih mačem pobiju njihovi neprijatelji i da ih pogube oni koji im žele oduzeti život. A njihova mrtva tijela dat ću za hranu pticama i zvijerima.^g **8** Učinit ću da ovaj grad postane grozan prizor i da se ljudi podsmjehuju kad ga vide*. Svaki će se prolaznik zgražati nad njim i podsmjehivati se zbog svih njegovih nevolja.^h **9** I učinit ću da jedu meso svojih sinova i kćeri i svatko od njih jest će meso svog bližnjeg jer će biti pod opsadom i obuzet će ih očaj kad ih pritisnu neprijatelji i oni koji im žele oduzeti život.”ⁱ

10 Potom razbij vrč pred onima koji će ići s tobom **11** i reci im: ‘Ovako kaže Jehova nad vojskama: “Tako ću razbiti ovaj narod i ovaj grad. Razbit

19:3 *Dosl.: “svima će zujati u ušima”. **19:5** *Dosl.: “u srce”. **19:8** *Ili: “da mu ljudi podrugljivo (začuđeno) zvižde”.

19. Pogl.

a 2Kr 22:16, 17
Iza 65:11

b 2Lje 33:1, 4

c 2Kr 21:16
Iza 59:7
Jr 2:34
Tu 4:13
Mt 23:34, 35

d 2Lje 28:1, 3
2Lje 33:1, 6
Iza 57:5

e Le 18:21
Jr 7:31
Jr 32:35

f Jr 7:32

g Pnz 28:25, 26
Ps 79:2
Jr 7:33
Jr 16:4

h 1Kr 9:8
Jr 18:16
Tu 2:15

i Le 26:29
Pnz 28:53
Tu 2:20
Tu 4:10
Eze 5:10

2. stupac

a Jr 7:32

b Ps 79:1

c Jr 8:1, 2
Sf 1:4, 5

d Jr 7:18
Jr 32:29

e Ne 9:17, 29
Za 7:12

20. Pogl.

f 2Lje 16:10

g Jr 6:25

ću ih kao što čovjek razbije lončarsku posudu, pa se ona više ne može popraviti. U Tofetu će se pokapati mrtvi sve dok ne ponestane mjesta za ukop.”^a

12 ‘Tako ću postupiti s ovim gradom i njegovim stanovnicima,’ kaže Jehova, ‘učinit ću da ovaj grad bude kao Tofet.

13 I jeruzalemske kuće i kuće Judinih kraljeva bit će nečiste kao Tofet.^b Nečiste će biti sve kuće na čijim su krovovima prinisili žrtve svoj nebeskoj vojsci*^c i izlivali žrtve ljevanice drugim bogovima.”^d

14 Kad se Jeremija vratio iz Tofeta, kamo ga je Jehova poslao da prorokuje, otišao je u dvorište Jehovinog doma i rekao svim ljudima: **15** ‘Ovako kaže Jehova nad vojskama, Izraelov Bog: ‘Nanijet ću ovom gradu i svim mjestima oko nje-ga svu nevolju koju sam mu najavio jer su ljudi koji u njima žive tvrdoglavi* i ne žele slušati moje riječi.’”^e

20 A svećenik Pašhur, Ime-rov sin, koji je bio glavni nadzornik u Jehovinom domu, slušao je Jeremiju dok je prorokovao o tome. **2** Tada je Pašhur udario proroka Jeremiju i stavio ga u klade^f kod Gornjih Benjaminovih vrata, koja su bila u Jehovinom domu. **3** A sutradan, kad je Pašhur pustio Jeremiju iz klada, Jeremija mu je rekao:

“Jehova te više neće zvati Pašhur*, nego Strah Svuda Unakolo.^g **4** Jer ovako kaže Jehova: ‘Učinit ću da ulijevaš strah

19:13 *Odnosno nebeskim tijelima. **19:15** *Ili: “tvrdovrati”. **20:3** *Moguće je da “Pašhur” znači “ono što je ostalo unaokolo”.

u kosti sebi i svim svojim prijateljima. Oni će pred tvojim očima pasti od mača svojih neprijatelja.^a Sve Judejce predat ću u ruke babilonskom kralju, a on će ih odvesti u izgnanstvo u Babilon i pobiti mačem.^b **5** Dat ću da sve bogatstvo ovoga grada, sav njegov imetak, sve njegove dragocjenosti i sva blaga Judinih kraljeva padnu u ruke njihovim neprijateljima.^c Oni će sve to opljačkati, oteti i odnijeti u Babilon.^d **6** A ti ćeš, Pašhure, otići u zarobljeništvo zajedno sa svima koji žive u tvojoj kući. Otići ćeš u Babilon i ondje ćeš umrijeti i biti pokopan zajedno sa svim svojim prijateljima jer si im proricao laži.”^e

7 Prevario si me, Jehova, prevaren sam.

Svoju si snagu upotrijebio protiv mene i nadvladao me.^f

Smiju mi se po cijele dane, svatko mi se ruga.^g

8 Jer kad god progovorim, vapim i objavljujem:

“Bit će nasilja i pustošenja!”*

Zbog Jehovinih riječi vrijeđaju me i rugaju mi se po cijele dane.^h

9 Stoga sam rekao: “Neću ga spominjati

i neću više govoriti u njegovo ime.”ⁱ

Ali u mom su srcu njegove riječi bile poput rasplamtjele vatre, bile su poput vatre zatvorene u mojim kostima.

Zato više nisam mogao šutjeti, nisam mogao izdržati.^j

20:8 *Ili: “Posvuda je nasilje i pustoši!”

20. POGL.

a Pnz 28:32

b Jr 25:9
Jr 39:9

c 2Kr 20:17
2Kr 24:11, 13
2Kr 25:13-15
Tu 1:10

d 2Lje 36:10
Jr 15:13

e Jr 14:14
Jr 28:15
Jr 29:21

f Eze 3:14
Mi 3:8

g Ps 22:7
Jr 15:10, 15

h 2Lje 36:16
Jr 6:10

i 1Kr 19:2, 4
Jn 1:3

j Jr 6:11
Am 3:8
Dj 4:19, 20

2. stupac

a Ps 31:13

b Ps 38:16

c Jr 1:8
Ri 8:31

d Ps 27:2
Jr 15:15, 20
Jr 17:18

e Ps 6:10

f Jr 17:10

g Ps 59:10
Jr 17:18

h Jr 11:20
1Pe 2:23

i Job 3:3
Jr 15:10

10 Jer čuo sam mnoge zlobne glasine.

Posvuda je vladao strah.^a “Optužite ga! Hajde, optužite ga!”

Svi koji su mi govorili: “Mir s tobom!” samo su čekali da posrnem.^b

Govorili su: “Možda učini kakvu grešku*, pa ćemo ga nadvladati i osvetiti mu se.”

11 Ali Jehova je bio uz mene kao silan ratnik*.^c

Zato će moji progonitelji posrnuti i neće me nadvladati.^d

Snači će ih velika sramota jer neće ostvariti svoje namjere.

Bit će poniženi za sva vremena, i to se nikad neće zaboraviti.^e

12 A ti, Jehova nad vojskama, ispituješ pravednika, vidiš najskrovitije misli* i srce.^f

Daj da vidim kako im se osvećuješ^g jer sam tebi povjerio svoju parnicu.^h

13 Pjevajte Jehovi! Hvalite Jehovu!

Jer izbavio je siromaha iz ruku zlikovaca.

14 Proklet bio dan u koji sam se rodio!

Ne bio blagoslovljen dan u koji me majka rodila!ⁱ

15 Proklet bio čovjek koji je mom ocu donio vijest: “Muško je! Dobio si sina!” i time ga jako obradovao.

20:10 *Ili: “nešto nerazborito”. **20:11** *Ili: “ratnik koji ulijeva strah”. **20:12** *Ili: “najskrovitije osjećače”. Dosl.: “bubrege”.

16 Neka taj čovjek bude kao gradovi koje je Jehova uništio a da nije požalio zbog toga.

Neka čuje zapomaganje*
ujutro i znak za uzbunu
u podne.

17 Zašto me nije ubio još
u majčinoj utrobi,
pa bi mi moja majka postala
grob

i nikad me ne bi rodila?*^a

18 Zašto sam izišao iz utrobe
da gledam nevolju i tugu
i da moj život završi
u sramoti?^b

21 Jeremiji je došla Jehovina objava kad je kralj Sidkija^c poslao k njemu Malkijinog sina Pašhura^d i svećenika Sefaniju,^e Maasejinog sina, te mu poručio: **2** "Molim te, obrati se Jehovi i upitaj ga što će biti s nama jer se babilonski kralj Nebukadnezar* zaratio s nama.^f Možda će Jehova učiniti za nas kakvo čudesno djelo kao nekada, pa će neprijatelj otići od nas."^g

3 A Jeremija im je kazao: "Recite Sidkiji: **4** 'Ovako kaže Jehova, Izraelov Bog: "Okrenut ću na vas oružje koje je u vašim rukama, kojim se borite protiv babilonskog kralja^h i protiv Kaldejaca što su pred vašim zidinama i opsjedaju vas. I skupit ću ga* usred ovog grada. **5** Ja ću se boriti protiv vasⁱ snažnom i moćnom rukom, u gnjevu, u srdžbi, u velikoj ljutnji.^j **6** Pobit ću sve što živi u ovom gradu, i ljude i životinje. Oni će pomrijeti od velike pošasti*."^k

20:16 *Ili: "viku". **20:17** *Dosl.: "i njena bi utroba vječno bila trudna". **21:2** *Ili: "Nabukodonozor". **21:4** *Misli se na oružje. Moguće i: "ih (Kaldejce)". **21:6** *Ili: "teške bolesti".

20. Pogl.

a Job 10:18

b Job 3:20

21. Pogl.

c 2Kr 24:18

1Lje 3:15

2Lje 36:9, 10

d Jr 38:1

e Jr 29:25

Jr 37:3

Jr 52:24, 27

f 2Kr 25:1

Jr 32:28

Jr 39:1

g 1Sa 7:10

2Lje 14:11

Iza 37:36, 37

h Jr 32:5

i Iza 63:10

Tu 2:5

j Iza 5:25

k Pnz 28:21, 22

Eze 7:15

2. stupac

a 2Kr 25:6, 7

Jr 37:17

Jr 39:5–7

Jr 52:9–11

Eze 17:20

b Pnz 28:49, 50

2Lje 36:17

c Jr 27:12, 13

Jr 38:2, 17

d Jr 44:11

e Jr 38:3

f 2Lje 36:17, 19

Jr 17:27

Jr 34:2

Jr 37:10

Jr 39:8

g Iza 1:17

Jr 22:3

Eze 22:29

Mi 2:2

h Jr 7:5–7

i Pnz 32:22

Iza 1:31

Jr 7:20

7 "A poslije toga", kaže Jehova, "Judinog ću kralja Sidkiju, njegove sluge i stanovnike ovoga grada – one koji ne izginu od pošasti, mača i gladi – predati u ruke babilonskom kralju Nebukadnezaru, njihovim neprijateljima i onima koji im žele oduzeti život.^a On će ih pobiti mačem. Neće se sažaliti na njih. Prema njima neće imati samilosti ni trunku milosrđa."^b

8 A ovom narodu reci: 'Ovako kaže Jehova: "Dajem vam da izaberete hoćete li ići putem koji vodi u život ili putem koji vodi u smrt. **9** Oni koji ostanu u ovom gradu izginut će od mača, gladi i pošasti. A svi koji izadu iz grada i predaju se Kaldejcima koji vas opsjedaju ostat će živi i dobit će svoj život kao nagradu*."^c

10 "Odlučio sam kazniti ovaj grad i zato će on iskusiti nevolju, a ne ništa dobro",^d kaže Jehova. "Bit će predan u ruke babilonskom kralju^e i on će ga spaliti."^f

11 Dome Judinog kralja, čuj Jehovinu objavu! **12** Dome Davidov, ovako kaže Jehova:

"Svako jutro sudite* pravedno

i izbavljajte iz ruku pljačkaša one kojima se otima imovina,^g

da zbog vaših zlih djela^h moj gnjev ne plane kao vatra

i ne razgori se tako da ga nitko ne može ugasiti."ⁱ

13 'Borit ću se protiv tebe, grade u dolini, stijeno u ravnici', kaže Jehova.

21:9 *Dosl.: "plijen". **21:12** *Ili: "postupajte".

'Vi govorite: "Tko će nas napasti?"

Tko će zaposjesti naše domove?"

14 Pozvat ću vas na odgovornost

zbog vaših djela,^a kaže Jehova.

'Zapalit ću vašu šumu i vatru će progutati sve što je oko vas.'^b

22 Ovako kaže Jehova: "Otiđi u dvor Judinog kralja i prenesi mu ovu objavu. **2** Reci: 'Čuj Jehovine riječi, kralju Jude, ti koji sjediš na Davidovom prijestolju! Neka ih čuju i tvoji sluge i tvoj narod, oni koji ulaze na ova vrata! **3** Ovako kaže Jehova: "Postupajte pravedno i pošteno. Izbavljajte iz ruku pljačkaša one kojima se otima imovina. Nemojte loše postupati s došljacima, nemojte činiti zlo djeci bez oca* i udovica. ^c I nemojte prolijevati nevinu krv u ovom gradu.^d **4** Budete li se savjesno držali ovih zapovijedi, tada će kraljevi koji sjede na Davidovom prijestolju^e ulaziti na vrata ovog dvora, vozeći se na kolima i jašući na konjima. Ulazit će oni i njihovi sluge i njihov narod."^f

5 'Ali ako ne poslušate ove zapovijedi', kaže Jehova, 'zaklinjem se samim sobom da će se ovaj dvor pretvoriti u ruševinu.'^g

6 Jer ovako kaže Jehova za dvor Judinog kralja:

'Ti si mi kao Gilead, kao vrh Libanona.

Ali pretvorit ću te u pustinju,

svi će tvoji gradovi ostati bez stanovnika.^h

22:3 *Ili: "siročadi".

21. Pogl.

a Jr 5:9
Jr 9:9

b 2Lje 36:17, 19
Jr 52:12, 13

22. Pogl.

c Le 19:15
Iza 1:17
Eze 22:7
Mi 2:2

d 2Kr 24:3, 4
Jr 7:6, 7

e 1Kr 2:12

f Jr 17:24, 25

g Jr 39:8
Mi 3:12

h Iza 6:11
Jr 7:34

2. stupac

a Eze 9:1

b Jr 21:14

c Pnz 29:24-26
1Kr 9:8, 9
Tu 2:15

d 2Kr 22:16, 17

e 1Lje 3:15
2Lje 36:1

f 2Kr 23:29, 30

g 2Kr 23:34
2Lje 36:4

h Le 19:13
Mi 3:9, 10

7 I poslat ću na tebe* one koji zatiru, svakoga s njegovim oružjem.^a

Oni će posjeći tvoje najbolje cedrove

i pobacati ih u vatru.^b

8 Ljudi iz mnogih naroda prolazit će pokraj ovoga grada i govorit će jedni drugima: "Zašto je Jehova to učinio ovom velikom gradu?"^c **9** Nato će dobiti odgovor: "Zato što su se prestali držati saveza koji je s njima sklopio Jehova, njihov Bog, te su se klanjali drugim bogovima i štovali ih."^d

10 Ne oplakujte mrtvoga, ne sažalijevajte ga.

Plaćite gorko za onim koji odlazi u izgnanstvo

jer se nikad više neće vratiti da vidi zemlju u kojoj se rodio.

11 Jer ovako kaže Jehova za Judinog kralja Šaluma*,^e Jošijinog sina, koji kraljuje umjesto svog oca Jošije^f i koji je otišao odavde: 'Nikad se više neće vratiti ovamo. **12** Umrijet će u zemlji u koju su ga odveli u izgnanstvo, a ovu zemlju više nikad neće vidjeti.'^g

13 Teško onom koji gradi svoju kuću na nepošten način i pravi svoje gornje sobe postupajući nepravedno, koji tjera svog bližnjeg da mu služi besplatno i ne želi mu dati plaću.^h

14 On govori: 'Sagradit ću sebi veliku kuću s prostranim gornjim sobama.

22:7 *Dosl.: "posvetit ću protiv tebe".

22:11 *Zvao se i Joahaz.

Napravit ću na njoj prozore, a zidove ću obložiti cedrovinom i premazati ih crvenom bojom*.'

15 Misliš li da ćeš i dalje kraljevati samo zato što imaš više cedrovine od drugih?

I tvoj je otac uživao u jelu i piću,

ali je postupao pravedno i pošteno,^a

i zato mu je bilo dobro.

16 Branio je na sudu one koji su siromašni i one koje je snašla nevolja

i zato mu je bilo dobro.

'Ne trebaju li tako postupati oni koji kažu da me poznaju?*' govori Jehova.

17 'Ali tvoje oči i srce teže samo za nepoštenim dobitkom,

za time da prolijevaš krv nevinih,

da varaš druge i pljačkaš ih*.'

18 Zato ovako kaže Jehova za Judinog kralja Jojakima,^b Jošijinog sina:

'Za njim ljudi neće tugovati govoreći jedni drugima:

"Jao, brate moj! Jao, sestro moja!"

Za njim neće tugovati govoreći:

"Jao, gospodaru! Jao, njegovo veličanstvo!"

19 Sahranit će ga kao što se sahranjuje magarca,^c odvući će njegovo tijelo kroz gradska vrata i baciti ga izvan Jeruzalema.^d

22. POGL.

a 2Kr 22:1, 2
2Kr 23:23, 25

b 2Kr 23:34
2Lje 36:4

c Jr 36:30

d 2Lje 36:5, 6

2. stupac

a Pnz 32:49

b 2Kr 24:7

c Jr 2:31
Jr 6:16

d Pnz 9:7
Su 2:11

e Jr 23:1
Eze 34:2

f Jr 22:6

g Iza 2:12, 13

h Jr 4:31
Jr 6:24

i 2Kr 24:6
Jr 22:28
Jr 37:1
Mt 1:11

j 2Kr 23:34

k 2Kr 24:12, 15
2Lje 36:9, 10
Jr 24:1
Jr 29:1, 2

l Jr 52:31-34

20 Popni se* na Libanon i viči, pusti svoj glas na Bašanu, viči s Abarima,^a jer satrti su svi tvoji ljubavnici.^b

21 Savjetovao sam te dok si živio bez straha, a ti si rekao: 'Neću poslušati.'^c

Tako postupaš od svoje mladosti – ne slušaš me.^d

22 Vjetar će pomesti sve tvoje pastire,^e a tvoji će ljubavnici otići u zarobljeništvo.

Tada ćeš se osjećati posramljeno i poniženo zbog svih svojih nevolja.

23 Ti koji prebivaš na Libanonu,^f

koji si se ugnijezdio među cedrovima,^g

kako li ćeš stenjati kad te uhvate bolovi,

kad te snađu muke* kao ženu koja rađa!^h

24 "Zaklinjem se samim sobom", kaže Jehova, 'čak i kad bi Judin kralj Konija*,ⁱ Jojakimovi sin, bio pečatnjak na mojoj desnici, ja bih ga skinuo s prsta!

25 Dat ću ga u ruke onima koji mu žele oduzeti život, u ruke onima kojih se boji, u ruke babilonskom kralju Nebukadnezaru i u ruke Kaldejcima.^k

26 Njega i njegovu majku koja ga je donijela na svijet otjerat ću u drugu zemlju, u kojoj se nisu rodili, te će ondje umrijeti.

27 Nikad se neće vratiti u zemlju za kojom će čeznuti.^l

22:20 *Po svemu sudeći, ove su riječi upućene Jeruzalemu. **22:23** *Dosl.: "trudovi". **22:24** *Zvao se i Jojakin te Jekonija.

22:14 *Ili: "cinoberom". **22:16** *Ili: "Ne znači li to mene poznavati?" **22:17** *Ili: "iznuduješ".

28 Je li taj čovjek, Konija, neka prezrena i razbijena posuda, zdjela koju nitko ne želi? Zašto će on i njegovi potomci biti oboreni i otjerani u zemlju koja im je nepoznata?^a

29 Zemljo, zemljo, čuj Jehovinu objavu!

30 Ovako kaže Jehova: "Zapišite da ovaj čovjek nema djece, da za svog života ništa neće postići jer nijedan od njegovih potomaka neće sjesti na Davidovo prijestolje niti će ikad vladati u Judi."^b

23 "Teško pastirima koji zatiru i rastjeruju ovce s mog pašnjaka!" kaže Jehova.^c

2 Zato ovako kaže Jehova, Izraelov Bog, pastirima koji pasu njegov narod: "Vi ste rastjerali moje ovce, rasijali ste ih, ni ste se brinuli za njih."^d

"Stoga ću vas kazniti za vašu zlodjela", kaže Jehova.

3 "Potom ću skupiti ostatak svojih ovaca iz svih zemalja po kojima sam ih rasijao^e i vratit ću ih na njihov pašnjak^f te će biti plodne i namnožit će se."^g

4 I postaviti ću im pastire koji će ih pasti kako treba.^h One se više ničega neće bojati ni strašiti i nijedna se neće izgubiti", kaže Jehova.

5 "Evo dolaze dani", kaže Jehova, "kad ću na prijestolje postaviti pravednog kralja, Davidovog potomka*.ⁱ On će kraljevati zemljom i postupat će

23:5 *Dozl.: "kad ću Davidu podignuti pravedni izdanak".

22. POGL.

a 1Lje 3:17, 18
b 2Lje 36:9, 10
Jr 36:30
Mt 1:12

23. POGL.

c Jr 10:21
Jr 50:6
Eze 34:2
d Eze 34:5
e Iza 11:11
Iza 35:10
Jr 29:14
Jr 31:8
f Jr 50:19
Eze 34:14
Mi 2:12
g Pnz 30:3, 5
Am 9:14
Za 10:8
h Jr 3:15
Iv 21:15
Dj 20:28
i Iza 11:1
Iza 53:2
Jr 33:15, 16
Za 3:8
Mt 2:23
j Lk 1:32, 33

2. stupac

a Iza 9:7
Iza 11:3, 4
Iza 32:1
b Za 10:6
c Pnz 33:28
Jr 32:37
Za 14:11
d Iza 54:17
e Jr 16:14, 15
f Iza 43:5
Eze 34:13
Sf 3:20
g Jr 3:8, 9
Jr 5:7
Jr 13:27
Eze 22:11
h Iza 24:4
Jl 1:10
i Jr 12:4
j Iza 28:7
Jr 5:31
Jr 6:13
Eze 22:25
Sf 3:4
k 2Lje 33:1, 5
2Lje 36:14
Jr 7:11
Eze 8:10, 11
Eze 23:39
l Jr 13:16

razborito, pravedno i pošteno.^a
6 U njegovim danima Juda će se spasiti,^b a Izrael će živjeti bez straha.^c Tom će kralju ime biti: Jehova Je Naša Pravednost."^d

7 "No dolaze dani", kaže Jehova, "kad se više neće govoriti: "Tako mi Jehove, živog Boga, koji je izveo Izraelce iz Egipta!"^e

8 nego će se govoriti: "Tako mi Jehove, živog Boga, koji je Izraelove potomke izveo i vratio iz sjeverne zemlje i iz svih zemalja po kojima ih je bio rasijao". I oni će živjeti u svojoj zemlji."^f

9 Prorocima kažem:

"Slomljeno mi je srce u grudima.

Sve mi se kosti tresu.

Zbog Jehove i zbog njegovih svetih riječi

nalik sam pijanom čovjeku, čovjeku kojim je ovladalo vino.

10 Jer zemlja je puna preljubnika.^g

Zbog kletve zemlja tuguje,^h usahnuli su pašnjaci u pustoši.ⁱ

Zlo je ono što rade, zloupotrebljavaju svoju moć.

11 'Okaljani su se* i prorok i svećenik.^j

Njihovu zloću nalazim čak i u svom domu',^k kaže Jehova.

12 'Zato će njihov put postati klizav i mračan.^l

Posrnut će i pasti.*

Jer nanijet ću im nevolju, doći će godina u kojoj ću se obračunati s njima', kaže Jehova.

23:11 *Ili: "Postali su otpadnici". **23:12** *Ili: "Bit će gurnuti i past će."

13 'Vidio sam da samarijski^a proroci čine odvratna djela.

Prorokuju u Baalovo ime i zavode moj narod, Izraela.

14 Vidio sam da i jeruzalemski proroci čine strašna zla.

Čine preljub^b i govore laž*.^c

Podupiru zlotvore i ne prestaju činiti zlo.

Svi su mi oni poput

Sodome,^d

a stanovnici Jeruzalema poput Gomore."^e

15 Zato Jehova nad vojskama ovako kaže za proroke:

"Nahranit ću ih pelinom i napojit ću ih zatrovanom vodom.^f

Jer od jeruzalemskih proroka širi se otpadništvo po svoj zemlji."

16 Ovako kaže Jehova nad vojskama:

"Ne slušajte riječi proroka koji vam prorokuju!^g

Oni vas obmanjuju.*

Govore vam viđenja koja su sami smislili[#],^h

a ne ono što dolazi iz Jehovinih usta.ⁱ

17 Onima koji me preziru stalno govore:

'Jehova je rekao: "Imat ćete mir."^j

I svima koji slušaju svoje prkosno srce kažu:

'Neće vas zadesiti nikakva nevolja.'^k

18 A tko je bio među Jehovinim bliskim prijateljima,

23. POGL.

a Eze 16:46

b Jr 29:21, 23

c Jr 23:26

d Iza 3:9

e Pos 18:20

Pnz 32:32

Iza 1:10

Jd 7

f Jr 8:14

Jr 9:15

g Jr 27:9

Jr 29:8

h Tu 2:14

i Jr 14:14

Eze 13:3

Eze 22:28

j Jr 4:10

Jr 6:13, 14

Jr 8:11

Eze 13:10

k Mi 3:11

2. stupac

a Jr 25:32

Jr 30:23, 24

b Jr 14:14

Jr 27:15

Jr 29:8, 9

c Jr 25:4, 5

d Pos 16:7, 13

Izr 15:3

Am 9:2

He 4:13

e Ps 139:7

f Pnz 18:20

Jr 27:9

Jr 29:21, 23

g Jr 14:14

pa je čuo i razumio* njegove riječi?

Tko je obratio pažnju njegovim riječima i čuo ih?

19 Jehovin će gnjev poput oluje silovito navaliti na zle, poput vihora obrušit će se na njihovu glavu.^a

20 Jehovin se gnjev neće stišati

dok on ne izvrši i ne ostvari ono što je naumio*.

U posljednjim danima to ćete jasno razumjeti.

21 Nisam poslao te proroke, a oni ipak trče.

Nisam im ništa rekao, a oni ipak prorokuju.^b

22 No da su bili među mojim bliskim prijateljima,

tada bi omogućili mom narodu da čuje moje riječi

i potaknuli bi ga da se okani svojih zlih djela, da prestane činiti zlo."^c

23 "Zar sam ja Bog samo onda kad sam vam blizu?" kaže Jehova. "Nisam li Bog i onda kad sam daleko?"

24 "Može li se čovjek sakriti na skrovito mjesto na kojem ga ja ne mogu vidjeti?"^d kaže Jehova.

"Ima li išta na nebesima ili na zemlji što je skriveno od mog pogleda?"^e kaže Jehova.

25 "Čujem proroke koji u moje ime prorokuju laži kako govore: 'Usnio sam san! Usnio sam san!'^f **26** Dokle će proroci prorokovati laži? Oni prorokuju obmane koje su sami smislili*.^g **27** Svojim snovima

23:18 *Dosl.: "vidio". **23:20** *Ili: "naume svog srca". **23:26** *Dosl.: "prijevare iz svog srca".

23:14 *Ili: "žive u laži". **23:16** *Ili: "Oni vam daju lažne nade." [#]Dosl.: "koja dolaze iz njihovog srca".

koje pričaju jedni drugima žele navesti moj narod da zaboravi moje ime, kao što su njihovi očevi zaboravili moje ime zbog Baala.^a **28** Neka prorok koji je usnio san ispriča svoj san, ali onaj koji od mene dobiva objave treba ih vjerno prenositi.”

“Što je zajedničko slami i žitu?” kaže Jehova.

29 “Nije li moja riječ poput vatre”,^b kaže Jehova, “i poput malja koji razbija stijenu?”^c

30 “Zato ću kazniti proroke”, kaže Jehova, “koji krađu moje riječi jedan od drugoga.”^d

31 “Kaznit ću proroke”, kaže Jehova, “koji objavljuju svoje riječi, a govore: ‘To su Božje riječi!’”^e

32 “Kaznit ću proroke koji objavljuju lažne snove”, kaže Jehova, “te svojim lažima i svojim hvalisanjem odvede moj narod na krivi put.”^f

“No ja ih nisam poslao niti sam im išta zapovjedio. Zato nisu ni od kakve koristi ovom narodu”,^g kaže Jehova.

33 “A kad te ovaj narod ili prorok ili svećenik upita: ‘Što je Jehovino breme?’” odgovori mu: “‘Vi ste breme! Odbacit ću vas’”,^h kaže Jehova.ⁱ **34** Ako koji prorok ili svećenik ili netko iz naroda kaže: ‘Ovo je Jehovino breme!’ kaznit ću tog čovjeka i njegov dom. **35** Svatko od vas ovako govori svom bližnjem i svom bratu: ‘Što je odgovorio Jehova? Što je rekao Jehova?’ **36** Ali ne spominjite više Jehovino breme jer svakom je breme njegova vlastita riječ, a vi iz-

23:33 *Ili: “teška poruka”. Hebrejska riječ ima dvostruko značenje: “teška objava od Boga” i “teško breme”. Ta igra riječi upotrijebljena je u recima 33–38.

23. POGL.

a Su 3:7
2Kr 21:1, 3

b Jr 5:14

c He 4:12

d Pnz 18:20
Jr 14:15
Eze 13:2, 3

e Eze 13:7

f Sf 3:4

g Jr 7:8
Tu 2:14

h Jr 12:7

2. stupac

a Jr 24:9
Jr 42:18
Tu 5:20
Da 9:16

24. POGL.

b Jr 22:24

c 2Kr 24:6
1Lje 3:16

d 2Kr 24:15, 16
Jr 29:1, 2

e Jr 24:8

vrćete riječi živog Boga, Jehove nad vojskama, našeg Boga.

37 Ovako reci prorocima: ‘Što vam je odgovorio Jehova? Što je rekao Jehova?’ **38** Budete li i dalje govorili: “Ovo je Jehovino breme!” Jehova vam poručuje: “Zato što govorite: ‘Ova je objava Jehovino breme’, iako sam vam rekao: ‘Ne govorite: “Ovo je Jehovino breme!”’, **39** podignut ću vas i odbaciti od sebe, i vas i grad koji sam dao vama i vašim precima. **40** Osramotit ću vas i poniziti za sva vremena, i to se nikad neće zaboraviti.”^a

24 Zatim mi je Jehova pokazao dvije košare smokava koje su se nalazile pred Jehovinom hramom. Bilo je to nakon što je babilonski kralj Nebukadnezar odveo u izgnanstvo Judinog kralja Jekoniju*,^b Jojakimovog sina,^c i Judine velikodostojnike, zanatlije i kovače^d. Odveo ih je iz Jeruzalema u Babilon.^d **2** U jednoj košari bile su vrlo dobre smokve, nalik ranim smokvama, a u drugoj košari bile su vrlo loše smokve, toliko loše da nisu bile za jelo.

3 I Jehova me upitao: “Što vidiš, Jeremija?” Odgovorio sam: “Smokve. Dobre su smokve vrlo dobre, a loše su vrlo loše, toliko loše da nisu za jelo.”^e

4 Tada mi je došla Jehovina objava: **5** “Ovako kaže Jehova, Izraelov Bog: ‘Kao što se ove dobre smokve smatra dobrima, tako će Judini izgnanici, koje sam poslao odavde u kaldejsku zemlju, biti dobri u mojim očima. **6** Pazit ću na njih* da im

24:1 *Zvao se i Jojakim te Konija. ^aMoguće i: “graditelje utvrda”. **24:6** *Ili: “Moje će oko biti na njima”.

bude dobro i vratit ću ih u ovu zemlju.^a Izgradit ću ih i neću ih srušiti, zasadit ću ih i neću ih iščupati.^b **7** Pobudit ću u njihovom srcu želju da me dobro poznaju, da znaju da sam ja Jehova.^c I bit će moj narod, a ja ću biti njihov Bog,^d jer će se vratiti k meni svim svojim srcem.^e

8 Ali za loše smokve koje su toliko loše da nisu za jelo^f Jehova kaže: "Tako ću ja gledati na Judinog kralja Sidkiju,^g njegove velikodostojnike i preživjele Jeruzalemljane – one koji su ostali živjeti u ovoj zemlji i one koji žive u Egiptu.^h **9** Nanijet ću im takvu nevolju da će se ljudi iz svih kraljevstava na zemljiⁱ zgražati nad njima. Podsmjehivat će im se i ismijavati ih*,^j rugat će im se i spominjati ih u kletvama po svim mjestima na kojima ću ih rasijati.^k **10** I slat ću na njih mač,^l glad i pošast*^m dok ne budu istrijebljeni iz zemlje koju sam dao njima i njihovim precima."ⁿ

25 Ovo je objava čitavom Judinom narodu koja je Jeremiji došla četvrte godine vladavine Judinog kralja Jojakima,ⁿ Jošijinog sina, odnosno prve godine vladavine babilonskog kralja Nebukadnezara. **2** Ovo je prorok Jeremija objavio* cijelom Judinom narodu i svim stanovnicima Jeruzalema:

3 "Od trinaeste godine vladavine Judinog kralja Jošije,^o Amonovog sina, pa sve do današnjeg dana, ove 23 godine, dolazile su mi objave od Jehove i ja sam vam ih uvijek iznova

24:9 *Ili: "spominjati ih u izreci". **24:10** *Ili: "bolest". **25:2** *Ili: "objavio o".

24. POG.

a Ezr 1:3
Jr 12:15
Jr 25:11
Jr 29:10
Eze 36:24
b Jr 1:10
Jr 30:18
Jr 32:41
c Pnz 30:6
Jr 31:33
Eze 11:19
d Jr 30:22
Jr 32:38
Za 8:8
e Jr 29:13
f Jr 29:17
g 2Kr 25:6, 7
Eze 12:12, 13
h Jr 44:1
Jr 46:13
i Jr 15:4
Jr 34:17
j Jr 26:4, 6
Jr 29:22
k Pnz 28:64
Jr 29:18
l Le 26:33
Jr 9:16
m Pnz 28:59
Jr 15:2
Eze 7:15

25. POG.

n 2Kr 24:1
Jr 36:1
Jr 46:2
Da 1:1
o Jr 1:2

2. stupac

a Jr 7:13
Jr 13:10
b Jr 29:19
c 2Kr 17:13
Iza 55:7
Jr 18:11
Jr 35:15
Eze 18:30
Eze 33:11
d Pnz 32:21
Ne 9:26
e Le 26:25
Iza 5:26
Jr 1:15
f Jr 27:6
Jr 43:10
g Pnz 28:49, 50
Jr 5:15
Eze 7:24
h Eze 26:7
Eze 29:19
Hb 1:6
i Iza 24:7
Eze 26:13
j Jr 7:34

prenosio*, ali vi niste htjeli slušati.^a **4** I Jehova vam je slao sve svoje slugе, proroke – slao ih je uvijek iznova* – ali vi niste htjeli slušati niti ste se obazirali[#] na ono što su govorili.^b **5** Oni su vam prenosili moje riječi: 'Molim vas, okanite se svojih zlih djela, prestanite činiti zlo,^c pa ćete još dugo živjeti u zemlji koju sam ja, Jehova, davno dao vama i vašim precima. **6** I nemojte štovati druge bogove, služiti im niti im se klanjati, vrijeđajući me djelima svojih ruku. Ako ne prestanete tako postupati, nanijet ću vam nevolju.'

7 'Ali niste me htjeli slušati', kaže Jehova, 'nego ste me vrijeđali djelima svojih ruku i zato vas je snašla nevolja.'^d

8 Stoga ovako kaže Jehova nad vojskama: "Budući da niste htjeli poslušati moje riječi, **9** pozvat ću sve narode sa sjevera",^e objavljuje Jehova, "i pozvat ću babilonskog kralja Nebukadnezara, svog slugu,^f i dovest ću ih da napadnu ovu zemlju^g i njene stanovnike i sve ove okolne narode.^h Zatrč ću ih i učinit ću da budu grozan prizor, da budu na podsmijeh drugima* i da se pretvore u vječnu pustoš. **10** Učinit ću da nestane radosti i veselja,ⁱ da se više ne čuje glas mladostenje ni glas nevjeste,^j da utihne zvuk ručnog mlina i da se ugasi svjetlost svjetiljke. **11** Sva će se ova zemlja pretvoriti u pustoš i postati grozan prizor.

25:3 *Dosl.: "ustajao rano i govorio". **25:4** *Dosl.: "ustajao je rano i slao [ih]". *Dosl.: "prignuli uho". **25:9** *Ili: "da drugi podrugljivo (začuđeno) zvižde kad ih vide".

Svi ti narodi služiti će babilonskom kralju 70 godina.”^a

12 ‘A kad se navrší 70 godina,^b pozvat ću na odgovornost* babilonskog kralja i njegov narod zbog njihovog prijestupa’,^c kaže Jehova, ‘i cijelu kaldejsku zemlju pretvorit ću u vječnu pustoš.’^d **13** Učinit ću da se na toj zemlji ispune sve riječi koje sam izrekao protiv nje, sve što je Jeremija prorokovao protiv svih naroda, objave zapisane u ovoj knjizi. **14** Jer mnogi narodi i veliki kraljevi^e porubit će ih,^f a ja ću njima uzvratiti za ono što su učinili, za djela njihovih ruku.”^g

15 Ovako mi je rekao Jehova, Izraelov Bog: “Uzmi iz moje ruke ovu čašu s vinom gnjeva i napoji njime sve narode kojima ću te poslati. **16** Oni će piti, teturati i ponašati se kao bezumni zbog mača koji ću poslati među njih.”^h

17 I uzeo sam čašu iz Jehovine ruke i napojio sve narode kojima me Jehova poslao!ⁱ **18** prvo sam napojio Jeruzalem, Judine gradove,^j njegove kraljeve i njegove poglavare da se pretvore u pustoš i da se ljudi zgražaju nad njima, rugaju im se* i spominju ih u kletvama,^k što će se uskoro i dogoditi; **19** zatim sam napojio faraona, egipatskog kralja, te njegove sluge, njegove upravitelje, cijeli njegov narod!^l **20** i sve ljude iz drugih naroda koji su ondje živjeli; sve kraljeve zemlje Usa, sve kraljeve filistejske zemlje,^m Aškelona,ⁿ Gaze, Ekrona i preostalih iz Ašdoda; **21** Edomce,^o Moapce^p i Amon-

25:12 *Ili: “kaznit ću”. 25:18 *Ili: “podrugljivo (začudeno) zvižde kad ih vide”.

25. POGL.

a 2Lje 36:20, 21

Da 9:2

Za 1:12

Za 7:5

b Pnz 30:3

Ezr 1:1, 2

Jr 29:10

c Iza 47:1

Jr 51:1

Da 5:26, 30

d Iza 13:1, 19

Iza 14:4, 23

e Jr 50:9

Jr 51:27

f Iza 14:2

Hb 2:8

g Ps 137:8

Jr 50:29

Jr 51:6, 24

Ot 18:6

h Jr 51:7

Tu 4:21

Eze 23:32-34

Na 3:7, 11

i Jr 1:10

j Iza 51:17

k Jr 24:9

l Jr 46:2

m Jr 47:1

n Jr 47:5

o Jr 49:17

Tu 4:21

p Jr 48:1

2. stupac

a Jr 49:1

b Jr 27:2, 3

Jr 47:4

c Jr 49:8

d Jr 9:25, 26

Jr 49:32

e Jr 49:31, 32

f Jr 49:34

g Jr 51:11

h Jr 51:41

i Iza 63:6

Hb 2:16

j 1Kr 9:7

Jr 7:12, 14

Da 9:18

Ho 12:2

Mi 6:2

k Jr 49:12

Ob 16

ce;^a **22** sve kraljeve Tira, sve kraljeve Sidona^b i kraljeve morskotokota*; **23** Dedan,^c Temu, Buz i sve one koji briju* kosu uz sljepoočnice;^d **24** sve arapske^e kraljeve i sve kraljeve drugih naroda koji žive u pustinji; **25** sve kraljeve Zimrija, sve kraljeve Elama^f i sve kraljeve Medijaca;^g **26** sve kraljeve sjevera koji su blizu i daleko, jednog za drugim, i sva druga kraljevstva na zemlji; a nakon njih pit će kralj Šešaka*.^h

27 “I reci im: ‘Ovako kaže Jehova nad vojskama, Izraelov Bog: “Pijte i opijte se, bljujte i padnite. Više nećete ustatiⁱ jer ću na vas poslati mač!”’ **28** Ako ne budu htjeli uzeti čašu iz tvoje ruke i piti, reci im: ‘Ovako kaže Jehova nad vojskama: “Morat ćete piti! **29** Jer ako ću nevolju najprije nanijeti gradu koji nosi moje ime,^j zar mislite da ćete vi proći nekažnjeno?”’^k

‘Nećete proći nekažnjeno jer ću dozvati mač na sve stanovnike zemlje’, kaže Jehova nad vojskama.

30 Ti im prorokuj sve ove riječi i reci im:

‘Jehova će s visine riknuti kao lav,

poivat će iz svog svetog prebivališta.

Glasno će riknuti na svoje obitavalište.

Kao što viču oni koji gaze grožde u tijesku,

tako će on pobjednički klicati nad svim stanovnicima zemlje.’

25:22 *Ili: “morskog otoka”. 25:23 *Ili: “podrezuju”. 25:26 *Po svemu sudeći, “Šešak” je šifrirano ime (kriptogram) za Babilon.

- 31** 'Vika će se čuti do svih krajeva zemlje jer Jehova ima spor s narodom. Sam će suditi svakom čovjeku.^a Zle će predati da budu pogubljeni mačem', kaže Jehova.
- 32** Ovako kaže Jehova nad vojskama:
'Evo nevolja zahvaća narod za narodom^b i velika oluja podignut će se iz najudaljenijih krajeva zemlje.^c
- 33** Onih koje Jehova pobije u taj dan bit će po cijeloj zemlji*. Nitko neće tugovati za njima niti će ih itko pokupiti i sahraniti. Bit će kao gnoj po zemlji.'
- 34** Pastiri, plačite gorko i vičite!
Vođe stada, valjajte se u prašini jer je došlo vrijeme da budete poklani i rastjerani. Popadat ćete kao dragocjene posude!
- 35** Pastiri nemaju kamo pobjeći, vođe stada ne mogu se izbaviti.
- 36** Slušajte viku pastira i gorak plač vođa stada jer Jehova pustoši njihov pašnjak!
- 37** Zbog Jehovine žestoke srdžbe u mirnim prebivalištima više nema života.
- 38** On je izašao iz svog skrovišta kao mladi lav^d

25:33 *Ili: "od jednog kraja zemlje do drugoga".

25. POGL.

a Jl 3:2

b Iza 34:2, 3
Jr 25:17

c Sf 3:8

d Ho 5:14

2. stupac

26. POGL.

a 2Kr 23:34
2Lje 36:4
Jr 25:1
Jr 35:1
Jr 36:1b Iza 55:7
Jr 18:7, 8
Jr 36:3
Eze 18:27c 2Kr 17:13, 14
Jr 7:12-14
Jr 25:3

d Ps 78:60

e Jr 24:9

f Jr 26:2

i njihova je zemlja postala grozan prizor zbog okrutnog mača i zbog njegove žestoke srdžbe."

26 Na početku vladavine Judinog kralja Jojakima,^a Jošijinog sina, ova je objava došla od Jehove: **2** "Ovako kaže Jehova: 'Stani u dvorište Jehovinog doma i obrati se* svim stanovnicima Judinih gradova koji dolaze pokloniti se^b u Jehovinom domu. Reci im sve što ću ti zapovjediti. Nemoj izostaviti ni riječ! **3** Možda će poslušati i prestati činiti zlo, pa ću se predomisli i neću im nanijeti nevolju koju sam im htio nanijeti* zbog njihovih zlih djela.^b **4** Reci im: "Ovako kaže Jehova: 'Ako me ne poslušate i ne počnete živjeti po zakonu* koji sam vam dao **5** i ne poslušate riječi mojih slugu, proroka, koje vam uvijek iznova šaljem*, onih koje dosad niste slušali,^c **6** učinit ću da ovaj dom bude kao onaj u Šilu^d i da svi narodi na zemlji spominju ovaj grad u kletvama.'"^e

7 A svećenici i proroci i sav ostali narod slušali su Jeremiju dok je govorio te riječi u Jehovinom domu.^f **8** Kad je Jeremija rekao sve što mu je Jehova zapovjedio da kaže svemu narodu, svećenici i proroci i ostali narod zgrabili su ga i rekli mu: "Umrijet ćeš! **9** Zašto si u Jehovino ime prorokovao: 'Ovaj će dom biti kao onaj u Šilu i ovaj će grad biti opustošen i ostat će bez stanovnika?'"

26:2 *Ili: "reci objavu o". #Ili: "štovati Boga". 26:3 *Ili: "pa ću požaliti što sam im htio nanijeti nevolju". 26:4 *Ili: "pouci". 26:5 *Dosl.: "koje vam šaljem, ustajem rano i šaljem".

I sav se narod okupio oko Jeremije u Jehovinom domu.

10 Kad su Judini poglavari čuli te riječi, otišli su iz kraljevog dvora u Jehovin dom i sjeli pred nova vrata Jehovinog doma.^a **11** A svećenici i proroci rekli su poglavarima i ostalom narodu: "Ovaj čovjek zaslužuje smrt^b jer je za ovaj grad prorokovao onako kako ste čuli na svoje uši."^c

12 Tada je Jeremija rekao svim poglavarima i ostalom narodu: "Jehova me poslao da prorokujem za ovaj dom i za ovaj grad sve one riječi koje ste čuli.^d **13** Zato se popravite i počnite ispravno postupati i poslušajte Jehovu, svog Boga, pa će se Jehova predomisлити i neće vam nanijeti* nevolju koju vam je najavio.^e **14** A ja sam u vašim rukama. Učinite sa mnom što god smatrate dobrim i ispravnim. **15** Ali znajte da ćete, ako me pogubite, svaliti nevinu krv na sebe, na ovaj grad i na njegove stanovnike, jer doista me Jehova poslao da vam kažem sve te riječi."

16 Tada su poglavari i ostali narod rekli svećenicima i prorocima: "Ovaj čovjek ne zaslužuje smrt jer on nam je govorio u ime Jehove, našeg Boga."

17 Nato su istupili neki od starješina u zemlji i obratili se svim ljudima koji su se ondje okupili: **18** "Mihej^f iz Morešeta prorokovao je u danima Judinog kralja Ezekije^g i rekao je svim Judejcima: 'Ovako kaže Jehova nad vojskama:

"Sion će biti preoran kao polje,

26:13 *Ili: "pa će Jehova požaliti što vam je htio nanijeti".

26. POGL.

a Jr 36:10

b Jr 18:19, 20

c Jr 38:4

d Jr 1:17

e Jr 7:3
Jr 36:3
Eze 18:32
Jn 3:9

f Mi 1:1

g 2Lje 29:1

2. stupac

a Ps 79:1
Jr 9:11

b Mi 3:12

c 2Lje 32:26

d Js 15:20, 60
Js 18:11, 14
1Sa 7:2

e 2Kr 23:34
2Lje 36:5

f 2Lje 16:10

g Jr 36:11, 12

h Jr 2:30

i 2Kr 22:10

j 2Kr 22:12, 13
Jr 39:13, 14
Jr 40:5

k 1Kr 18:4

27. POGL.

l Eze 25:12, 13
Ob 1

od Jeruzalema će ostati samo ruševine.^a

a goru na kojoj je Božji dom* obrast će šuma."^b

19 Jesu li ga Judin kralj Ezekija i svi Judejci pogubili zbog toga? Nije li se kralj pobojao Jehove i preklinjao Jehovu za milost*, pa se Jehova predomisлио i nije im nanio^c nevolju koju je najavio?^c Dakle, ako to učinimo^d, svalit ćemo na sebe veliko zlo.

20 Bio je još jedan čovjek koji je prorokovao u Jehovino ime - Šemajin sin Urija, koji je bio iz Kirijat-Jearima.^d On je za ovaj grad i ovu zemlju prorokovao isto što i Jeremija. **21** A kralj Jojakim,^e svi njegovi junaci i svi njegovi poglavari čuli su Urijine riječi, pa ga je kralj namumio pogubiti.^f Kad je Urija čuo za to, uplašio se i pobjegao u Egipat. **22** Tada je kralj Jojakim poslao u Egipat Akborovog sina Elnatana^g i druge ljude s njim. **23** Oni su doveli Uriju iz Egipta i odveli ga kralju Jojakimu, koji ga je pogubio mačem^h i bacio njegovo tijelo na groblje običnog naroda."

24 A Jeremiju je zaštitio Šafanovⁱ sin Ahikam,^j tako da on nije bio predan u ruke narodu da ga pogubi.^k

27 Na početku vladavine Judinog kralja Jojakima, Jošijinog sina, ova je objava došla Jeremiji od Jehove: **2** "Ovako mi je rekao Jehova: 'Načini sebi užad i jaram i stavi ih sebi na vrat. **3** Potom ih pošalji edomskom^l kralju, moap-

26:18 *Ili: "hramsko brdo". **26:19** *Ili: "trudio se smekšati Jehovino lice". *Ili: "pa je Jehova požalio što im je htio nanijeti". ^aOdnosno ako ubiju Jeremiju.

skom^a kralju, kralju Amonaca,^b tirsksom^c kralju i sidonskom^d kralju. Pošalji ih preko glasnika koji su došli u Jeruzalem k Judinom kralju Sidkiji. **4** Zapovjedi im da poruče svojim gospodarima:

“Ovako kaže Jehova nad vojskama, Izraelov Bog, ovako recite svojim gospodarima: **5** ‘Ja sam svojom velikom silom i moćnom rukom načinio zemlju, ljude i životinje što su na zemlji i ja je dajem kome hoću*.^e **6** A sada dajem sve vaše zemlje u ruke babilonskom kralju Nebukadnezaru,^f svom sluzi. Dajem mu i divlje životinje da mu služe. **7** Svi će narodi služiti njemu, njegovom sinu i njegovom unuku dok i njegovoj zemlji ne dođe vrijeme da padne,^g vrijeme kad će njega mnogi narodi i veliki kraljevi učiniti svojim slugom.’^h

8 ‘Ako koji narod ili kraljevstvo ne budu htjeli služiti babilonskom kralju Nebukadnezaru i ne budu htjeli staviti svoj vrat pod jaram babilonskog kralja, taj ću narod kažnjavati mačem,ⁱ glađu i pošasću*’, kaže Jehova, ‘dok ih ne istrijebim rukom toga kralja.’

9 ‘Zato nemojte slušati svoje proroke, svoje gataoce, one koji proriču po snovima, svoje čaratelje ni svoje vračare, koji vam govore: “Nećete vi služiti babilonskom kralju!” **10** Oni vam prorokuju laži. Budete li ih slušali, bit ćete odvedeni daleko od svoje zemlje. Ja ću vas rasijati i izginut ćete.

11 A narodu koji stavi svoj vrat pod jaram babilonskog

27:5 *Ili: “dajem onome kome smatram ispravnim dati”. 27:8 *Ili: “bolešću”.

27. POGL.

a Jr 48:1
Eze 25:8, 9

b Jr 49:1, 2
Eze 25:2

c Iza 23:1
Jr 47:4
Eze 26:3

d Iza 23:4
Eze 28:21
Jl 3:4

e Da 4:17

f Jr 25:9
Jr 28:14
Jr 43:10
Da 2:37, 38

g Ps 137:8
Jr 50:14, 27
Da 5:26, 30

h Jr 25:12, 14
Jr 51:11

i Eze 26:7, 8

2. stupac

a 2Kr 24:17
1Lje 3:15
Jr 37:1

b Jr 38:2, 20

c 2Kr 25:7

d 2Kr 25:3

e Jr 21:9
Eze 14:21

f Jr 28:1, 2
Jr 28:11
Jr 37:19

g Jr 14:14
Jr 23:21
Jr 28:15
Jr 29:8, 9
Eze 13:6

h Jr 20:6
Jr 29:21
Eze 13:3

i 2Kr 24:11, 13
2Lje 36:7
Jr 28:1-3
Da 1:1, 2

j Jr 14:13

k Jr 27:11
Jr 38:17

l 1Kr 7:15
2Kr 25:17
2Lje 4:11, 12
Jr 52:21

m 1Kr 7:23

n 1Kr 7:27
2Kr 25:16
2Lje 4:11, 14

kralja i koji mu bude služio dopustit ću da ostane* na svojoj zemlji’, kaže Jehova, ‘da je obraduje i živi na njoj.’”

12 Sve sam to rekao i Judinom kralju Sidkiji,^a govoreći: “Stavite svoj vrat pod jaram babilonskog kralja i služite njemu i njegovom narodu, pa ćete ostati živi.^b **13** Zašto da ti i tvoj narod poginete od mača,^c glađu^d i pošasti,^e kao što je Jehova rekao da će biti narodu koji ne bude htio služiti babilonskom kralju? **14** Nemojte slušati proroke koji vam govore: ‘Nećete vi služiti babilonskom kralju,’^f jer oni vam prorokuju laži.^g

15 ‘Ja ih nisam poslao’, kaže Jehova, ‘a oni u moje ime prorokuju laži. Budete li ih slušali, ja ću vas rasijati i izginut ćete, i vi i proroci koji vam prorokuju.’”^h

16 A svećenicima i svemu ovom narodu rekao sam: “Ovako kaže Jehova: ‘Ne slušajte svoje proroke koji vam prorokuju: “Pribor iz Jehovinog doma uskoro će se vratiti iz Babilona!”ⁱ Oni vam prorokuju laži.’ **17** Ne slušajte ih! Služite babilonskom kralju i ostat ćete živi.^k Zašto da se ovaj grad pretvori u ruševine? **18** A ako su oni doista proroci i ako doista objavljuju Jehovine riječi, neka mole Jehovu nad vojskama da pribor koji je preostao u Jehovinom domu, u dvoru Judinog kralja i u Jeruzalemu ne bude odnesen u Babilon.’

19 Jer ovako kaže Jehova za stupove,^l more*^m kolicaⁿ i drugi pribor koji je ostao u ovom

27:11 *Dosl.: “počiva”. 27:19 *Odnosno bakreno more koje se nalazilo u hramskom dvorištu.

gradu **20** - ono što babilonski kralj Nebukadnezar nije uzeo kad je iz Jeruzalema odveo u izgnanstvo u Babilon Judinog kralja Jekoniju, Jojakimovog sina, zajedno sa svim Judinim i jeruzalemskim dostojanstvenicima^a - **21** doista, ovako kaže Jehova nad vojskama, Izraelov Bog, za pribor koji je ostao u Jehovinom domu, u dvoru Judinog kralja i u Jeruzalemu: **22** "Odnijet će ga u Babilon^b i ondje će ostati sve do dana kad budem došao po njega", kaže Jehova. "I donijet ću ga i vratiti na ovo mjesto."^c

28 Iste godine, na početku vladavine Judinog kralja Sidkije,^d petog mjeseca četvrte godine, Azurov sin Hananija, prorok iz Gibeona,^e rekao mi je u Jehovinom domu pred svećenicima i pred svim ostalim ljudima: **2** "Ovako kaže Jehova nad vojskama, Izraelov Bog: 'Slomit ću jaram babilonskog kralja.^f **3** U roku od dvije godine vratit ću ovamo sav pribor iz Jehovinog doma koji je babilonski kralj Nebukadnezar uzeo odavde i odnio u Babilon.'^g **4** 'I dovest ću natrag Judinog kralja Jekoniju,^h Jojakimovogⁱ sina, i sve Judine izgnanike koji su otišli u Babilon',^j kaže Jehova, 'jer ću slomiti jaram babilonskog kralja.'"

5 Tada se prorok Jeremija obratio proroku Hananiji pred svećenicima i pred svim ostalim ljudima koji su stajali u Jehovinom domu. **6** Ovako je rekao prorok Jeremija: "Neka bude tako!* Neka Jehova tako učini! Neka Jehova ispuni ono što si prerekao i neka vra-

28:6 *Ili: "Amen!"

27. Pogl.

a 2Kr 24:14, 15
2Lje 36:10
Jr 24:1
Da 1:2, 3

b 2Kr 25:13, 14
2Lje 36:18
Jr 52:17, 18
Da 5:3

c Ezr 1:7
Ezr 5:14

28. Pogl.

d 2Kr 24:17
2Lje 36:10

e Jš 11:19
2Sa 21:2

f Jr 27:4, 8

g 2Kr 24:11, 13
Jr 27:16
Da 1:2

h 2Kr 24:8
2Kr 25:27
Jr 37:1

i 2Kr 23:36
2Kr 24:6

j 2Kr 24:12, 14
Jr 24:1

2. stupac

a Jr 27:2

b Jr 28:4

c Jr 27:2

d Pnz 28:48
Jr 5:19

e Jr 27:6
Da 2:37, 38

f Jr 28:1

g Jr 14:14
Jr 23:21
Jr 27:15
Eze 13:3

ti ovamo pribor iz Jehovinog doma i sve izgnanike iz Babilona! **7** Ali čuj, molim te, ove riječi koje ću kazati tebi i cijelom narodu. **8** Proroci koji su živjeli davno prije mene i tebe mnogim su zemljama i mnogim velikim kraljevstvima proricali rat, nevolju i pošast*. **9** No ako neki prorok proriče mir, znat će se da ga je doista poslao Jehova tek kad se njegove riječi ispune."

10 Tada je prorok Hananija skinuo jaram s vrata proroka Jeremije i slomio ga.^a **11** I Hananija je pred svim ljudima rekao: "Ovako kaže Jehova: 'Ovako ću u roku od dvije godine s vrata svih naroda skinuti jaram babilonskog kralja Nebukadnezara i slomiti ga.'^b Potom je prorok Jeremija otišao svojim putem.

12 Nakon što je prorok Hananija slomio jaram koji je bio na vratu proroka Jeremije, Jeremiji je došla ova Jehovina objava: **13** "Otiđi Hananiji i reci mu: 'Ovako kaže Jehova: "Slomio si drveni jaram,^c ali umjesto njega načinit ćeš željezni jaram."^d **14** Jer ovako kaže Jehova nad vojskama, Izraelov Bog: "Stavit ću željezni jaram na vrat svim tim narodima, da služe babilonskom kralju Nebukadnezaru, i morat će mu služiti.^d Dat ću mu i divlje životinje."^e

15 Potom je prorok Jeremija rekao proroku Hananiji:^f "Hananija, molim te, poslušaj me! Nije te poslao Jehova. Ti si naveo ovaj narod da se uzda u laž.^g **16** Zato ovako kaže Jehova: 'Izbrisat ću te s lica zem-

28:8 *Ili: "bolest".

lje. Ove ćeš godine umrijeti jer si poticao narod na pobunu protiv Jehove.”^a

17 I tako je prorok Hananija umro sedmog mjeseca te godine.

29 Ovo je sadržaj pisma koje je prorok Jeremija poslao iz Jeruzalema ostatku starješina među izgnanima te svećenicima, prorocima i cijelom narodu, svima koje je Nebukadnezar odveo iz Jeruzalema u izgnanstvo u Babilon. **2** Bilo je to nakon što su kralj Jekonija,^b kraljica majka,^c dvorani, Judini i jeruzalemski poglavari, zanatlije i kovači* otišli iz Jeruzalema.^d **3** To pismo poslao je u Babilon preko Šafanovog^e sina Elase i Hilkijinog sina Gemarije, koje je Judin kralj Sidkija^f poslao babilonskom kralju Nebukadnezaru. U njemu je stajalo:

4 “Ovako kaže Jehova nad vojskama, Izraelov Bog, svim izgnanicima koje je poslao iz Jeruzalema u izgnanstvo u Babilon: **5** ‘Gradite kuće i živite u njima, sadite vrtove i jedite njihov rod. **6** Ženite se i neka vam žene rađaju sinove i kćeri. Ženite svoje sinove i udavajte svoje kćeri, pa neka i oni imaju sinove i kćeri. Neka vas ondje bude mnogo, ne dajte da vas bude malo.* **7** I težite za mirom u gradu u koji sam vas izgnao te se molite Jehovi za nje, jer ako u njemu bude mir, i vi ćete živjeti u miru.^g **8** Ovako kaže Jehova nad vojskama, Izraelov Bog: “Ne dajte da vas obmanjuju vaši proroci i gataoci koji su među vama^h i ne slu-

29:2 *Moguće i: “graditelji utvrda”.
29:6 *Ili: “Neka vas ondje bude sve više, a ne sve manje.”

28. Pogl.

a Pnz 13:5
Pnz 18:20
Jr 29:32

29. Pogl.

b 2Kr 24:8
Jr 22:24
c Jr 22:26
d 2Kr 24:15, 16
Jr 24:1
e 2Kr 22:8
Jr 26:24
Jr 39:13, 14
Eze 8:11
f 2Kr 24:18
g 1Ti 2:1, 2
h Jr 14:14
Jr 27:14

2. stupac

a Jr 23:21
Jr 28:15
b 2Lje 36:20, 21
Ezr 1:1-3
Da 9:2
Za 1:12
c Pnz 30:3
Ezr 2:1
Jr 24:6
d Sf 3:15
e Jr 31:17
f Da 9:3
g Le 26:40
h Pnz 4:29
Pnz 30:1-4
1Kr 8:47, 48
Jr 24:7
i Iza 55:6
j Iza 49:25
Jr 30:3
Eze 39:28
k Ps 126:1
Ho 6:11
Am 9:14
Sf 3:20

l Jr 28:1

m Jr 24:10

n Jr 24:2, 8

o Le 26:33

šajte ih kad vam pričaju o snovima koje sanjaju. **9** ‘Oni vam proriču laži u moje ime. Nisam ih poslao’,^a kaže Jehova.”

10 “Ovako kaže Jehova: ‘Kad se navrší 70 godina u Babilonu, pobrinut ću se za vas^b i ispunit ću obećanje koje sam vam dao – vratit ću vas u vašu zemlju.’^c

11 ‘Jer ja dobro znam što sam naumio s vama’, kaže Jehova. ‘Želim da živite u miru, a ne da vas snalaze nevolje.^d Želim vam dati nadu i pružiti lijepu budućnost.’^e **12** Vi ćete me prizivati, dolaziti k meni i moliti mi se, a ja ću vas slušati.’^f

13 ‘Tražit ćete me i naći ćete me,^g jer ćete me tražiti svim svojim srcem.’^h **14** I dat ću vam da me nađete’,ⁱ kaže Jehova. ‘Skupit ću vas iz svih naroda i sa svih mjesta po kojima sam vas rasijao, sabrat ću vas koji ste zarobljeni’,^j kaže Jehova. ‘Vratit ću vas onamo odakle sam vas poslao u izgnanstvo.’^k

15 Ali vi kažete: ‘Jehova nam je postavio proroke u Babilonu.’

16 Ovako kaže Jehova kralju koji sjedi na Davidovom prijestolju^l i svim ljudima koji žive u ovom gradu, vašoj braći koja nisu s vama otišla u izgnanstvo: **17** ‘Ovako kaže Jehova nad vojskama: “Poslat ću na njih mač, glad i pošast^m i učinit ću da budu kao truleⁿ smokve, koje su toliko loše da nisu za jelo.”’ⁿ

18 ‘I progonit ću ih mačem,^o glađu i pošasću i učinit ću da se ljudi iz svih kraljevstava na

29:17 *Ili: “bolest”. #Moguće i: “raspuknute”.

zemlji zgražaju nad njima,^a da ih spominju u kletvama, da im se čude, da im se rugaju*^b i da ih preziru svi narodi po kojima ću ih rasijati',^c **19** kaže Jehova, 'jer nisu slušali moje riječi koje sam im uvijek iznova objavljivao* preko svojih slugu, proroka.'^d

'Niste slušali',^e kaže Jehova.

20 Stoga čujte Jehovinu objavu, svi vi izgnanici koje sam poslao iz Jeruzalema u Babilon! **21** Ovako kaže Jehova nad vojskama, Izraelov Bog, za Kolajinog sina Ahaba i za Maasejinog sina Sidkiju, koji vam prorokuju laži u moje ime:^f 'Predat ću ih u ruke babilonskom kralju Nebukadnezaru i on će ih pogubiti pred vašim očima. **22** I svi Judini izgnanici koji su u Babilonu spominjat će u kletvi ono što se tim ljudima dogodilo, govoreći: "Neka ti Jehova učini kao Sidkiji i kao Ahabu, koje je babilonski kralj spalio u vatri!" **23** Jer oni su činili sramotna djela u Izraelu^g - činili su preljub sa ženama svojih bližnjih i u moje su ime objavljivali lažne riječi, ono što im nisam zapovjedio.^h

"Ja to znam i svjedok sam tome",ⁱ kaže Jehova."

24 "A Šemaji iz Nehelama reći: **25** 'Ovako kaže Jehova nad vojskama, Izraelov Bog: "U svoje si ime poslao pisma svemu narodu koji je u Jeruzalemu, svećeniku Sefaniji,^k Maasejinom sinu, i svim ostalim svećenicima, napisavši: **26** 'Jehova te postavio za svećenika umjesto Jojade, da budeš nadglednik u

29:18 *Ili: "da podrugljivo (začuđeno) zvižde kad ih vide". **29:19** *Dosl.: "koje sam im slao, ustajao rano i slao".

29. POGL.

a Pnz 28:25
Jr 34:17

b 1Kr 9:8
2Lje 29:8
Jr 25:9
Tu 2:15

c Jr 24:9

d Jr 7:13

e Jr 6:19

f Jr 14:14
Jr 29:8
Tu 2:14

g Jr 23:14

h Jr 7:9, 10
Jr 27:15

i Jr 16:17
Jr 23:24

j Jr 29:31, 32

k 2Kr 25:18, 21
Jr 21:1, 2
Jr 37:3
Jr 52:24, 27

2. stupac

a Jr 20:2

b Jr 1:1

c Jr 43:2

d Jr 29:5

e 2Kr 25:18, 21

f Jr 14:14
Jr 28:15, 16
Eze 13:8, 9

30. POGL.

g Pnz 30:3
Eze 39:25

h Ezr 2:1
Jr 29:14
Jr 32:44
Eze 20:42
Am 9:14

Jehovinom domu, da uhvatiš svakog luđaka koji se ponaša kao prorok te da mu noge, ruke i glavu staviš u klade.^a **27** Zašto onda nisi kaznio Jeremiju iz Anatota,^b koji prorokuje među vama?^c **28** Jer on je poručio nama u Babilon: "Dugo ćete biti tu! Gradite kuće i živite u njima, sadite vrtove i jedite njihov rod..."^d

29 Kad je svećenik Sefanija^e pročitao to pismo pred prorokom Jeremijom, **30** Jehova je rekao Jeremiji: **31** "Pošalji svim izgnanicima ovu poruku: 'Ovako kaže Jehova za Šemaju iz Nehelama: "Šemaja vam je prorokovao, iako ga ja nisam poslao, i navodio vas da se uzdate u laž.'^f **32** Zato ovako kaže Jehova: 'Razračunat ću se sa Šemajom iz Nehelama i s njegovim potomcima. Nijedan njegov potomak neće preostati u ovom narodu, a ni on sam neće doživjeti sve ono dobro što ću učiniti za svoj narod', kaže Jehova, 'jer je poticao ljude na pobunu protiv Jehove.'^g

30 Ovo je objava koja je došla Jeremiji od Jehove: **2** "Ovako kaže Jehova, Izraelov Bog: 'Napiši u knjigu sve riječi koje ću ti reći. **3** Jer Jehova kaže: "Evo dolaze dani kad ću skupiti svoj zarobljeni narod, Izraela i Judu",^g kaže Jehova, "i vratit ću ih u zemlju koju sam dao njihovim precima te će je opet nastaniti."^h

4 Ovo su riječi koje je Jehova uputio Izraelu i Judi.

5 Ovako kaže Jehova:

"Čuju se krikovi užasa.

Vlada strah i nema mira.

6 Molim vas, pitajte može li muškarac roditi.

Zašto onda vidim da se
svi snažni muškarci drže
rukama za trbuh*
kao žene koje rađaju?^a
Zašto su svima lica proplije-
djela?

7 Jao! Jer strašan* je taj
dan,^b
nijedan mu nije sličan.
To je vrijeme nevolje za
Jakova,
ali bit će izbavljen iz nje.”

8 “U taj dan”, kaže Jehova
nad vojskama, “slomit ću ja-
ram koji je na njihovom vratu
i pokidat ću njihovo remenje.
Neće više biti sluge tuđincima.

9 Služit će Jehovi, svom Bogu,
i Davidu, svom kralju, kojeg ću
im postaviti.”^c

10 “Ne boj se, slugo moj, Jako-
vel!” kaže Jehova.

“Ne plaši se, Izraele!^d
Jer izbavit ću te iz daleke
zemlje

i tvoje potomke iz zemlje
u kojoj žive kao zarob-
ljenici.”^e

Jakov će se vratiti, živjet će
mirno i spokojno
i nitko ga neće plašiti.”^f

11 “Jer ja sam s tobom da te
spasim”, kaže Jehova.
“Istrijebit ću sve narode po
kojima sam te rasijao,^g
no tebe neću istrijebiti.^h
Ali kaznit ću* te koliko
treba,
neću te ostaviti nekažnje-
nog.”ⁱ

12 Ovako kaže Jehova:
“Nema lijeka za tvoju
propast.”^j

Tvoja je rana neizlječiva.

30:6 *Ili: “bokove”. **30:7** *Dosl.: “ve-
lik”. **30:11** *Ili: “ukorit ću”.

30. POGL.

a Jr 4:31
Mi 4:9

b Jl 2:11
Sf 1:14

c Eze 34:23
Eze 37:24
Ho 3:5

d Iza 41:13

e Iza 49:25
Jr 3:18

f Jr 33:16
Eze 34:25
Ho 2:18
Mi 4:4

g Jr 50:29
Jr 51:24

h Le 26:44
Ne 9:31
Tu 3:22
Am 9:8

i Izl 34:6, 7
Jr 46:27, 28

j 2Lje 36:15, 16
Iza 6:10
Jr 8:21, 22

2. stupac

a Tu 1:2, 19

b Tu 2:5

c Jr 5:6

d 2Lje 36:14

e Iza 41:11
Jr 25:12

f Jr 51:29, 56
Mi 5:9

g Za 2:8, 9

h Ps 102:13
Jr 33:6, 7

i Tu 2:15

j Ps 85:1
Jr 24:6
Jr 29:10

k Mi 4:8

13 Nitko se ne zauzima za
tebe,
nema lijeka za tvoj čir.
Nitko te ne može izliječiti.

14 Zaboravili su te svi tvoji
ljubavnici.^a

Više te ne traže.

Jer udario sam te kao što bi
te neprijatelj udario,^b
kaznio sam te kao što bi
te kaznio neki okrutan
čovjek.

Učinio sam to zbog tvoje
velike krivnje i brojnih
grijeha.^c

15 Zašto plačeš zbog svoje
propasti?

Tvoja je bol neizlječiva!
Ja sam ti to učinio
zbog tvoje velike krivnje
i brojnih grijeha.^d

16 Doista, svi koji te proždiru
bit će proždrti,^e

svi će tvoji neprijatelji otići
u zarobljeništvo.^f

Oni koji te pljačkaju bit će
opljačkani,
sve koji te plijene predat ću
da budu oplijenjeni.”^g

17 “Ja ću te izliječiti i zacijelit
ću tvoje rane”,^h kaže
Jehova,

“iako su te zvali odbačenom
i govorili:

“To je gora Sion, ona koju
nitko ne traži.”ⁱ

18 Ovako kaže Jehova:

“Vratit ću se Jakovljevim
šatorima i skupit ću nje-
gove zarobljenike,^j
smilovat ću se njegovim
šatorima.

Grad će se opet sazidati
na svom brijegu^k

i utvrda će stajati na starom
mjestu.

19 Odande će odjekivati zahvale i smijeh.^a

Umnožit ću narod, neće ga biti malo.^b

Učinit ću da ih bude mnogo*,
neće biti nezatni.^c

20 Jakovljevi će sinovi biti kao prije
i njegov će okupljeni narod čvrsto stajati predamnom.^d

A ja ću se razračunati sa svim njegovim tlačiteljima.^e

21 Njegov vođa poteći će od njega,
od njegovih potomaka doći će njegov vladar.

Pozvat ću ga da mi se približi i on će mi pristupiti.”

“Jer tko bi se sam usudio meni pristupiti?” kaže Jehova.

22 “Vi ćete biti moj narod,^f
a ja ću biti vaš Bog.”^g

23 Jehovin će gnjev navaliti silovito poput oluje,^h
poput vihora koji nosi sve pred sobom obrušit će se na glavu zlih.

24 Jehovin se žestoki gnjev neće stišati
dok on ne izvrši i ne ostvari ono što je naumio*.ⁱ

U posljednjim danima to ćete razumjeti.^j

31 “U to vrijeme”, kaže Jehova, “bit ću Bog svim porodicama Izraelaca, a oni će biti moj narod.”^k

2 Ovako kaže Jehova:

“Narod koji je umaknuo maču našao je milost u pustinji,

30. POGL.

a Ezr 3:12
Ne 8:17
Iza 35:10

b Pnz 30:5
Iza 27:6
Za 10:8

c Iza 60:22
Mi 4:7

d Iza 1:26

e Iza 49:26
Jr 50:18

f Ho 2:23

g Jr 31:1
Eze 11:20
Eze 36:28

h Jr 25:32

i Jr 4:28

j Jr 23:20

31. POGL.

k Le 26:12
Jr 30:22
Jr 31:33

2. stupac

a Pnz 7:8

b Jr 33:7
Am 9:11

c Jr 30:18, 19

d Am 9:14
Mi 4:4

e Pnz 30:9
Iza 65:21, 22

f Iza 2:3
Jr 50:4, 5

g Pnz 32:43
Iza 44:23

h Iza 1:9
Jr 23:3
Jl 2:32

i Iza 43:6
Jr 3:12

j Pnz 30:4
Eze 20:34
Eze 34:12

k Iza 35:6
Iza 42:16

l Ezr 2:1, 64

m Jr 50:4

kad je Izrael išao prema svom počivalištu.”

3 Izdaleka mi se Jehova ukazao i rekao:

“Ljubim te vječnom ljubavlju.

Zato sam te privukao svojom vjernom ljubavlju.”^a

4 Opet ću te sazidati i bit ćeš opet sazidana.^b

Izraelska djevice, opet ćeš uzeti svoje defove

i radosno ćeš plesati*.^c

5 Opet ćeš saditi vinograde na samarijskim brdima.^d

Vinogradari će ih saditi i jesti njihov rod.^e

6 Jer dolazi dan kad će stražari na efrajmskim brdima povikati:

‘Ustanite, popnimo se na Sion, pristupimo Jehovi, svom Bogu!’^f

7 Jer ovako kaže Jehova:

“Kličite radosno Jakovu, kličite radosno jer ste prvi među narodima.”^g

Objavljujte to! Iskazujte čast* Bogu i govorite:

‘Jehova, spasi svoj narod, preostale Izraelce!’^h

8 Ja ću ih dovesti iz sjeverne zemlje,ⁱ

skupit ću ih iz najudaljenijih krajeva zemlje.^j

Među njima će biti slijepi i hromi,^k

trudnice i porodilje, doći će svi zajedno.

Kao veliko mnoštvo vratit će se ovamo.^l

9 Doći će plačući.^m

Molit će za milost, a ja ću ih voditi.

31:3 *Ili: “Zato ti i dalje iskazujem vjernu ljubav.” 31:4 *Ili: “i plesati s onima koji se smiju”. 31:7 *Dosl.: “Dajte slavu”.

30:19 *Moguće i: “da steknu čast”.
30:24 *Ili: “naume svog srca”.

Vodit ću ih na potoke*^a
ravnim putem na kojem se
neće spoticati.

Jer ja sam otac Izraelu,
a Efrajim je moj prvoro-
denac.”^b

10 Narodi, čujte Jehovine riječi
i objavite ih po dalekim
otocima.^c Recite:

“Onaj koji je rasijao Izraela
opet će ga skupiti
i čuvat će ga kao što pastir
čuva svoje stado.”^d

11 Jer Jehova će spasiti*
Jakova^e

i izbavit će^f ga iz ruku ono-
ga koji je jači od njega.^f

12 Oni će doći i radosno klicati
na sionskoj uzvisini^g
i blistat će zbog Jehovine
dobrote*,

zbog žita, mladog vina^h
i ulja,

zbog janjadi i teladi.ⁱ

Oni će biti kao dobro
navodnjen vrt,^j

nikad više neće klonuti.”^k

13 “Tada će djevojke radosno
plesati
i mladići će plesati sa star-
cima.^l

Njihovu tugu pretvorit ću
u radost,^m

utješit ću ih i razveseliti
da ne tuguju.”ⁿ

14 Svećenike ću nasititi obi-
ljem hrane
i moj će se narod nasititi
mojom dobrotom”,^o kaže
Jehova.

15 “Ovako kaže Jehova:
‘U Rami^p se čuje glas – nari-
canje i gorak plač.

31:9 *Ili: “vadijima”. Vidi izraz “vadi”
u Rječniku. **31:11** *Dosl.: “otkupiti”.
#Dosl.: “otkupit će”. **31:12** *Ili: “zbog
svega dobrog što dolazi od Jehove”.

31. POGL.

a Iza 35:7
Iza 49:10

b Pos 48:14
Izl 4:22

c Iza 11:11
Iza 42:10

d Iza 40:11
Eze 34:11-13

Mi 2:12
e Iza 44:23
Iza 48:20

f Iza 49:25

g Ezz 3:13
Ps 126:1
Iza 51:11

h Jl 3:18

i Iza 65:10

j Iza 58:11

k Iza 35:10

l Za 8:4

m Ezz 3:12

n Iza 51:3
Iza 65:19

o Pnz 30:9
Iza 63:7

p Js 18:21, 25
Jr 40:1

2. stupac

a Tu 1:16

b Mt 2:16-18

c Ezz 1:5
Jr 23:3
Eze 11:17

Ho 1:11

d Jr 29:11

e Jr 46:27

f Pnz 30:1-3

g Ezz 9:6

h Jr 31:9
Ho 14:4

i Ho 11:8

j Pnz 32:36
Mi 7:18

k Iza 62:10

l Iza 35:8

Rahela plače za svojim
sinovima*.^a

Ne da se utješiti
jer njenih sinova više
nema.”^b

16 Ovako kaže Jehova:

“Nemoj plakati i neka tvoje
oči ne liju suze

jer dobit ćeš nagradu za
svoja djela’, kaže Jehova.

‘Oni će se vratiti iz neprija-
teljske zemlje.’^c

17 ‘Možeš se nadati lijepoj bu-
dućnosti’,^d kaže Jehova.

‘Tvoji će se sinovi vratiti
u svoj kraj.’^e

18 “Dobro krajem kako Efrajim
jadikuje:

‘Ti si me ukorio i ja sam
primio ukor,

kao još neukročeno tele.

Dovedi me natrag i ja ću ti
se rado vratiti,

jer ti si Jehova, moj Bog.

19 Kad sam ti se vratio, bilo mi
je žao zbog mojih djela.^f

Kad si me urazumio, obuze-
la me tuga*.

Posramio sam se i postidio^g
zbog grijeha iz svoje mla-
dosti.”

20 “Nije li Efrajim moj mili sin,
moje voljeno dijete?^h

Jer koliko god da ga pre-
koravam, opet ću ga se

sjetiti.

Zato me srce boli* zbog
njega.ⁱ

Doista ću mu se smilovati”,
kaže Jehova.^j

21 “Postavi sebi putokaze,
postavi znakove.^k

Upravi pogled na cestu,
na put kojim trebaš ići.”^l

31:15 *Ili: “djecom”. **31:19** *Ili: “od tu-
ge sam se udario po bedru”. **31:20**
*Ili: “Zato mi se utroba uznemirila”.

Vrati se, izraelska djevice.
Vrati se u ove svoje grade.
dove.

22 Dokle ćeš lutati, nevjerna kćeri?

Jer Jehova je stvorio nešto novo na zemlji:
žena će se umiljavati muškarcu*.”

23 Ovako kaže Jehova nad vojskama, Izraelov Bog: “Kad skupim njihov zarobljeni narod, opet će se u Judinoj zemlji i u njegovim gradovima govoriti: ‘Neka te Jehova blagoslovi, pravedno prebivalište,^a sveta goro!’^b **24** U Judi će zajedno živjeti stanovnici gradova, ratari i pastiri*.^c **25** Jer okrijepit ću umornoga, nasitit ću svakoga tko je klonuo.”^d

26 Nato sam se probudio i otvorio oči, a san koji sam sanjao bio mi je sladak.

27 “Evo dolaze dani”, kaže Jehova, “kad ću u Izraelu i u Judi posijati čovječje sjeme* i sjeme stoke.”^e

28 “Kao što sam prije tražio prilike da ih iščupam, porušim, razorim, uništim i oštetim,^f tako ću sada tražiti prilike da ih izgradim i zasadim”,^g kaže Jehova. **29** “U te dane više se neće govoriti: ‘Očevi su jeli kiselo grožđe, a sinovima trnu zubi.’^h **30** Naprotiv, svatko će umrijeti za svoj prijestup. Tko god bude jeo kiselo grožđe, njemu će trnuti zubi.”

31 “Evo dolaze dani”, kaže Jehova, “kad ću s Izraelcima i s Judejcima sklopiti novi savez.”ⁱ

32 Taj savez neće biti kao onaj

31:22 *Ili: “žena će salijetati muškarcu”. 31:24 *Dosl.: “oni koji vode stada”. 31:27 *Ili: “potomstvo”.

31. POGL.

a Iza 1:26

b Za 8:3

c Jr 33:12
Eze 36:10, 11

d Ps 107:9

e Pnz 30:9
Eze 36:9
Ho 2:23

f Jr 44:27
Jr 45:4

g Ps 102:16
Ps 147:2
Jr 24:6

h Eze 18:2-4

i Mt 26:27, 28
Lk 22:20
1Ko 11:25
He 8:8-12

2. stupac

a Iza 19:5

b Eze 16:59

c Eze 11:19

d He 10:16

e Jr 24:7
Jr 30:22

f Iza 54:13
Iv 17:3

g Iza 11:9
Hb 2:14

h Jr 33:8
Jr 50:20
Mt 26:27, 28
He 8:10-12
He 9:15
He 10:17

i Iza 51:15

j Iza 54:10
Jr 33:20, 21

k Jr 30:11

koji sam sklopio s njihovim precima u dan kad sam ih uzeo za ruku da ih izvedem iz Egipta,^a moj savez koji su oni raskinuli,^b iako sam ja bio njihov pravi gospodar*, kaže Jehova.”

33 “Jer ovo je savez koji ću sklopiti s Izraelcima nakon tih dana”, kaže Jehova. “Stavit ću svoj zakon u njih^c i upisat ću ga u njihovo srce.^d I bit ću njihov Bog, a oni će biti moj narod.”^e

34 “I nitko više neće učiti svog bližnjeg ni svog brata govoreći: ‘Upoznajte Jehovu!’^f Jer oni će me svi poznavati, od najmanjega do najvećega”,^g kaže Jehova. “I oprostit ću im njihov prijestup i neću se više sjećati njihovog grijeha.”^h

35 Ovako kaže Jehova, koji daje sunce da svijetli danju, koji je postavio zakone* mjesecu i zvijezdama da svijetle noću, koji podiže valove na moru, silne valove koji huče, kojem je ime Jehova nad vojskama:ⁱ

36 “Tek kad bi te uredbe prestale vrijediti”, kaže Jehova,

‘Izraelovi potomci prestali bi za sva vremena postojati kao narod preda mnom.’^j

37 Ovako kaže Jehova: “Kad bi se moglo izmjeriti nebesa i istražiti temelje zemlje, onda bih i ja mogao odbaciti sve Izraelove potomke zbog svega što su učinili”, kaže Jehova.”^k

38 “Evo dolaze dani”, kaže Jehova, “kad će se Jehovi izgra-

31:32 *Moguće i: “njihov muž”. 31:35 *Ili: “odredbe”.

diti grad^a od Hananelove kule^b do Ugaonih vrata.^c **39** I mjesto uže^d rastegnuto će se ravno do brda Gareba, a onda će se okrenuti prema Goi. **40** I cijela dolina u koju se bacaju leševi i pepeo* i sva polja[#] do doline Kidrona,^e sve do ugla Konjskih vrata^f na istoku, bit će sveti Jehovi.^g Nikad ih se više neće zatrti niti razoriti.”

32 Ovo je Jehovina objava koja je došla Jeremiji desete godine vladavine Judinog kralja Sidkije, odnosno osamnaeste godine Nebukadnezarove vladavine.^h **2** U to je vrijeme vojska babilonskog kralja opsjedala Jeruzalem, a prorok Jeremija bio je zatvoren u Stražarskom dvorištu,ⁱ koje se nalazi u dvoru Judinog kralja. **3** Judin kralj Sidkija zatvorio ga je,^j rekavši: “Zašto tako prorokuješ? Ti govoriš: ‘Ovako kaže Jehova: “Predat ću ovaj grad u ruke babilonskom kralju i on će ga osvojiti,^k **4** a Judin kralj Sidkija neće umaknuti Kaldejcima, nego će biti predan u ruke babilonskom kralju te će razgovarati s njim licem u lice, oči u oči.”’ **5** “Nebukadnezar će odvesti Sidkiju u Babilon i on će ostati ondje dok ne odlučim što ću učiniti s njim”, kaže Jehova. “Vi ratujete protiv Kaldejaca, ali nećete pobijediti.””^m

6 Jeremija je rekao: “Došla mi je Jehovina objava: **7** ‘K tebi će doći Hanamel, sin tvog strica Šaluma, i reći će ti: “Kupi moje polje u Anatotuⁿ jer ti prvi imaš pravo otkupiti ga.”’”^o

31:40 *Ili: “masni pepeo”. Riječ je o pepelu natopljenom mašču žrtvenih životinja. [#]Ili: “terase; terasasta polja”.

31. POGL.

a Ne 12:27
Iza 44:28
Jr 30:18

b Ne 3:1
Za 14:10

c 2Lje 26:9

d Za 1:16

e 2Sa 15:23
2Kr 23:6
Iv 18:1

f Ne 3:28

g JI 3:17

32. POGL.

h Jr 25:1

i Ne 3:25
Jr 33:1
Jr 38:28

j Jr 37:18, 21

k Jr 34:2, 3
Jr 37:8, 17

l 2Kr 25:6, 7
Jr 38:17, 18
Jr 39:5
Eze 12:13

m Jr 21:4
Eze 17:15

n Jš 21:8, 18
Jr 1:1

o Le 25:23, 24

2. stupac

a Pos 23:16

b Jr 32:44

c Ru 4:9

d Jr 36:4
Jr 36:26

e Jr 51:59

f Jr 33:1

g Am 9:14
Za 3:10

h Iza 40:26
Ot 4:11

8 Hanamel, sin mog strica, došao je k meni u Stražarsko dvorište, kao što je Jehova i rekao. Kazao mi je: “Molim te, kupi moje polje u Anatotu, u Benjaminovoj zemlji, jer ti imaš pravo uzeti taj posjed i otkupiti ga. Kupi ga.” Tada sam shvatio da Jehova želi da tako bude.

9 I tako sam kupio polje u Anatotu od Hanamela, sina svog strica. Izvagao sam mu novac,^a 7 šekela* i 10 srebrnjaka. **10** Zatim sam napisao ugovor,^b stavio pečat, pozvao svjedoke^c i izvagao novac na vagi. **11** I uzeo sam ugovor o kupnji koji je bio zapečaćen prema propisu i zakonskim odredbama i onaj koji je ostao otvoren **12** te sam ih dao Baruhu,^d Nerijinom^e sinu, Mahsejinom unuku, pred očima Hanamela, sina svog strica, pred očima svjedoka koji su potpisali ugovor i pred očima svih Židova koji su sjedili u Stražarskom dvorištu.^f

13 Tada sam pred njima zapovjedio Baruhu: **14** “Ovako kaže Jehova nad vojskama, Izraelov Bog: ‘Uzmi ove ugovore, ovaj zapečaćeni ugovor i onaj koji je ostao otvoren, i stavi ih u zemljanu posudu da ostanu dugo sačuvani.’ **15** Jer ovako kaže Jehova nad vojskama, Izraelov Bog: ‘U ovoj će se zemlji opet kupovati kuće, polja i vinogradi.’”^g

16 Nakon što sam Nerijinom sinu Baruhu dao ugovor o kupnji, pomolio sam se Jehovi: **17** “O, Svevišnji Gospodine Jehova! Ti si načinio nebo i zemlju svojom velikom silom^h i svojom podignutom rukom. Ništa

32:9 *Šekel je imao 11,4 grama. Vidi do-datak B14.

nije nemoguće tebi, **18** koji ti-
sućama iskazuješ vjernu lju-
bav, ali daješ da sinovi snose
posljedice grijeha svojih oče-
va*,^a Bože pravi, veliki i moć-
ni, kojem je ime Jehova nad
vojskama. **19** Tvoji su naumi*
veličanstveni i tvoja su djela
moćna.^b Tvoje oči budno pra-
te sve što ljudi rade^c kako bi
svakome dao ono što zaslužuje
zbog svojih djela, zbog onoga
što čini.^d **20** Ti si u Egiptu či-
nio znakove i čuda za koje se
zna još i danas. Tako si u Izra-
elu i među svim drugim ljudima
proslavio svoje ime^e i ono je os-
talo slavno sve do današnjeg
dana. **21** Svoj narod, Izraela,
izveo si iz Egipta znakovima,
čudima, snažnom i moćnom ru-
kom te zastrašujućim djelima.^f

22 I dao si im ovu zemlju za
koju si se zakleo njihovim pre-
cima da ćeš im je dati,^g zem-
lju u kojoj teče med i mlijeko.^h
23 Došli su u nju i zaposjeli je,
ali nisu te slušali i nisu živjeli
po tvom zakonu. Nisu činili ni-
šta od onoga što si im zapovje-
dio, pa si im nanio sve ove ne-
volje.ⁱ **24** Gle, došla je vojska i
podignula opsadne nasipe kako
bi osvojila grad.^j Zbog mača,^k
gladi i pošasti*^l grad će pasti u
ruke Kaldejcima koji ga opsjed-
aju. Događa se sve što si re-
kao, i sam to vidiš. **25** A ti
mi, Svevišnji Gospodine Jeho-
va, kažeš: 'Kupi polje i pozovi
svjedoke', iako će grad biti pre-
dan u ruke Kaldejcima."

26 Tada je Jeremiji došla Je-
hovina objava: **27** "Ja sam Je-
hova, Bog svim ljudima. Zar je
meni išta nemoguće? **28** Zato

32:18 *Ili: "ali za prijestup očeva da-
ješ plaću u njedra sinovima". **32:19**
*Dosl.: "savjeti". **32:24** *Ili: "bolesti".

32. POGL.

- a Izl 34:6, 7
Br 14:18
b Iza 28:29
c Izr 15:3
He 4:13
d Pr 12:14
Jr 17:10
Ri 2:6
e Izl 7:3, 5
Izl 9:15, 16
Pnz 4:34
2Sa 7:23
Iza 63:12
f Izl 6:1, 6
Izl 15:16
Pnz 26:8
g Pos 13:14, 15
Pos 26:3
h Izl 3:8
i Pnz 28:15
Jš 23:16
j Pnz 28:52
2Kr 25:1
Jr 33:4
Eze 4:1, 2
k Le 26:31, 33
l Jr 14:12
Jr 15:2

2. stupac

- a 2Kr 25:4
Jr 20:5
b 2Kr 25:9, 10
2Lje 36:17, 19
Tu 4:11
c Jr 7:18
Jr 19:13
Jr 44:25
d Pnz 9:7
2Kr 17:9
e 1Kr 11:7
2Kr 21:1, 4
f 2Kr 23:27
2Kr 24:3, 4
g 1Kr 11:9, 10
2Kr 23:26
1Lje 10:13
h Eze 22:6
i Mi 3:5, 11
j 2Lje 29:6
Jr 2:27
k Jr 25:3
Jr 35:15
l 2Kr 21:1, 4
Jr 23:11
Eze 8:5, 6
m Jš 15:8, 12
n 2Lje 28:1, 3
2Lje 33:1, 6
Jr 7:31
o Le 18:21
Pnz 18:10, 12

ovako kaže Jehova: 'Predat ću
ovaj grad u ruke Kaldejcima i u
ruke babilonskom kralju Nebu-
kadnezaru i on će ga osvojiti.^a
29 Kaldejci koji opsjedaju ovaj
grad ući će u njega. Zapalit će
ovaj grad^b i spaliti njega i kuće
na čijim su krovovima ljudi pri-
nosili žrtve Baalu i izlijevali žrt-
ve ljevanice drugim bogovima i
tako me vrijeđali.'^c

30 'Jer Izraelci i Judejci od
svoje mladosti čine samo ono
što je zlo u mojim očima.^d Izra-
elci me vrijeđaju onim što čine',
kaže Jehova. **31** 'Ovaj grad,
od dana kad su ga sagradili pa
do današnjeg dana, izaziva u
meni samo gnjev i srdžbu,^e i za-
to ću ga ukloniti da ga više
ne gledam.^f **32** Uklonit ću ga
zbog sveg zla koje su činili Izra-
elci i Judejci i tako me vrijeđali.
Tako su postupali oni, njihovi
kraljevi,^g poglavari,^h svećenici
i prorociⁱ te Judin narod i stan-
ovnici Jeruzalema. **33** Okre-
tali su mi leđa umjesto da su
gledali prema meni.^j I premda
sam ih uvijek iznova htio pouči-
ti*, nitko od njih nije slušao niti
prihvatio pouku.^k **34** Stavljali
su svoje odvratne idole u dom
koji nosi moje ime kako bi ga
oskvrnuli.^l **35** Usto su u Doli-
ni Hinomovog sina*^m sagradili
obredne uzvišice Baalu kako bi
svoje sinove i kćeri žrtvovali u
vatru*ⁿ Moleku.ⁿ To im nikad ni-
sam zapovjedio^o niti mi je ikad
došlo na um^a da čine takvu ga-
dost, pa da tako Judu navedu
na grijeh.'

36 Zato ovako kaže Jehova,
Izraelov Bog, za ovaj grad za

32:33 *Dosl.: "ustajao rano i poučavao
ih". **32:35** *Vidi izraz "gehena" u Rječ-
niku. ^aDosl.: "provodio kroz vatru".
^ΔDosl.: "u srce".

koji vi kažete da će zbog mača, gladi i pošasti pasti u ruke babilonskom kralju: **37** 'Skupit ću ih iz svih zemalja po kojima ih budem rasijao u svom gnjevu, u svom bijesu, u velikoj srdžbi,^a te ću ih vratiti ovamo i dat ću im da žive bez straha*.^b **38** Oni će biti moj narod, a ja ću biti njihov Bog.^c **39** I dat ću im da svi imaju jedno srce^d i da idu istim putem kako bi me se uvijek bojali, što će biti na dobrobit njima i njihovoj djeci.^e **40** I sklopit ću s njima trajan savez^f kojim ću se obavezati da im nikad neću prestat i činiti dobro.^g U srce ću im usaditi strahopoštovanje prema meni kako mi ne bi okrenuli leđa.^h **41** Radovat ću im se čineći im dobroⁱ te ću im svim svojim srcem i svom svojom dušom* dati da budu čvrsto ukorijenjeni u toj zemlji."^j

42 "Jer ovako kaže Jehova: 'Kao što sam na ovaj narod doveo svu ovu veliku nevolju, tako ću na njih dovesti sve dobro koje im obećavam.^k **43** U ovoj će se zemlji opet kupovati polja/ iako vi govorite: "Ovo je pustoš u kojoj nema ni ljudi ni stoke. Predana je Kaldejcima."^l

44 "Ljudi će kupovati polja, pisati i pečatiti ugovore i pozivati svjedoke u Benjaminovoj zemlji,^m u okolici Jeruzalema, u Judinim gradovima,ⁿ u gorskim gradovima^o i u južnim gradovima, jer ću vratiti njihov zarobljeni narod,^p kaže Jehova."

33 Dok je Jeremija još bio zatvoren u Stražarskom dvorištu,^q Jehova mu se opet obratio. Rekao mu je: **2** "Ova-

32:37 *Ili: "u sigurnosti". 32:41 *Vidi Rječnik.

32. POGL.

- a Pnz 30:3
Jr 29:14
Eze 37:21
b Jr 23:3, 6
Jr 33:16
Eze 34:25
c Jr 31:33
Mi 4:5
d Eze 11:19
e Pnz 5:29
f Iza 55:3
Iza 61:8
g Eze 39:29
h Eze 36:26
i Iza 65:19
Sf 3:17
j Iza 58:11
Jr 24:6
Am 9:15
k Jr 31:28
Za 8:14, 15
l Eze 37:14
m Jr 32:10, 25
n Jr 31:23
o Jr 17:26
Jr 33:13
p Ps 126:1

33. POGL.

- r Ne 3:25
Jr 32:2
Jr 37:21
Jr 38:28

2. stupac

- a Iza 48:6
b Pnz 28:52
Jr 32:24
c Iza 30:26
Jr 30:17
d Iza 54:13
e Pnz 30:3
Jr 30:3
f Jr 24:6
g Iza 40:2
Za 13:1
h Ps 85:2
Iza 43:25
Jr 31:34
Mi 7:18
i Iza 62:3, 7
j Mi 7:17
k Ne 6:15, 16
l Jr 31:12

ko kaže Jehova, koji je načinio zemlju, Jehova, koji ju je oblikovao i učvrstio - Jehova je njegovo ime: **3** 'Prizovi me i odazvat ću ti se i rado ću ti kazati velike i nedokučive stvari koje ti nisu poznate.'"^a

4 "Ovako kaže Jehova, Izraelov Bog, za kuće ovoga grada i za kuće Judinih kraljeva koje će ljudi srušiti kako bi se obranili od napada s opasnih nasipa i od neprijateljskog mača,^b **5** za one koji dolaze boriti se protiv Kaldejaca i za kuće koje su pune mrtvih tijela ljudi koje sam pobio u svom gnjevu i svojoj srdžbi, ljudi zbog čije sam zloće okrenuo svoje lice od ovoga grada: **6** 'Ja ću mu donijeti oporavak i ozdravljenje.^c Izliječit ću njegove stanovnike i dat ću im obilje mira i istine.^d **7** I vratit ću zarobljene Judejce i Izraelce^e i ojačat ću ih da budu kao što su bili u početku.^f **8** Očistit ću ih od krivnje za sve grijehe kojima su se ogriješili o mene^g i oprostit ću im sve grijehe i prijestupe kojima su se ogriješili o mene.^h **9** Ime toga grada radovat će me i bit će mi na čast i slavu pred svim narodima na zemlji koji će čuti za sve dobro koje im činim.ⁱ I narodi će se uplašiti i drhtat će/ zbog svega dobra i zbog mira koji ću mu dati.'"^k

10 "Ovako kaže Jehova: 'Na ovome mjestu za koje ćete vi govoriti da je pustoš u kojoj nema ljudi ni stoke, u Judinim gradovima i po jeruzalemskim ulicama koje su opustjele i ostale bez ljudi, stanovnika i stoke, opet će se čuti **11** radost i veselje,^l glas mladoženje i glas nevjeste, glas onih

koji će govoriti: "Zahvaljujte Jehovi nad vojskama jer je dobar Jehova^a - njegova vjerna ljubav traje vječno!"^b

'Oni će donositi žrtve zahvalnice u Jehovin dom^c jer ću vratiti zarobljene stanovnike ove zemlje da im bude kao i u početku', kaže Jehova."

12 "Ovako kaže Jehova nad vojskama: 'U ovoj pustoši, u kojoj nema ni ljudi ni stoke, i u svim njenim gradovima opet će biti pašnjaka na koje će pastiri dovoditi svoja stada da ondje počivaju.'^d

13 'U gorskim gradovima, u nizinskim gradovima, u južnim gradovima, u Benjaminovoj zemlji, u okolici Jeruzalema^e i u Judinim gradovima^f stada će opet prolaziti ispod ruku onoga koji ih broji', kaže Jehova."

14 "'Evo dolaze dani', kaže Jehova, 'kad ću ispuniti dobro obećanje koje sam dao Izraelcima i Judejcima.'^g **15** U te dane i u to vrijeme učinit ću da iz Davidove loze dođe pravedni potomak*.^h On će zemlji donijeti pravdu i poštenje*.ⁱ **16** U te dane Juda će se spasiti^j i Jeruzalem će živjeti bez straha.^k I taj će se grad zvati Jehova Je Naša Pravednost."^l

17 "Jer ovako kaže Jehova: 'Uvijek će netko od Davidovih potomaka sjediti na izraelskom prijestolju'^m **18** i uvijek će netko od svećenika iz Levijevog plemena služiti preda mnom te prinostiti cijele paljenice, spaljivati žitne žrtve i prinostiti ostale žrtve."ⁿ

19 Jeremiji je opet došla Jehovina objava. Ovaj put bilo mu

33. POGL.

a Za 9:17

b 2Lje 5:13
Ezr 3:11
Ps 106:1
Iza 12:4
Mi 7:18

c Le 7:12
Ps 107:22

d Iza 65:10
Jr 32:43

e Jr 17:26

f Jr 32:44

g Jr 29:10

h Iza 53:2
Za 6:12
Ot 22:16

i Iza 11:1, 4
Jr 23:5
He 1:9

j Iza 45:17

k Eze 28:26

l Jr 23:6

m 2Sa 7:16, 17
1Kr 2:4
Ps 89:20, 29
Iza 9:7
Lk 1:32, 33

2. stupac

a Pos 1:16
Iza 54:10
Jr 31:35-37

b 2Sa 7:16, 17
2Sa 23:5
Ps 89:34, 35
Ps 132:11
Iza 55:3

c Iza 9:6
Lk 1:32, 33

d Pnz 21:5

e Pos 1:16

f Ps 104:19
Jr 31:35, 36

g Ezr 2:1, 70

h Iza 14:1
Jr 31:20

je rečeno: **20** "Ovako kaže Jehova: 'Ako vi možete raskinuti moj savez s danom i moj savez s noći, da ni dan ni noć ne dolaze u svoje vrijeme,^a **21** onda će se moći raskinuti i moj savez s mojim slugom Davidom,^b pa on neće imati sina koji bi kraljevio na njegovom prijestolju,^c a i moj savez sa svećenicima iz Levijevog plemena, mojim slugama.^d **22** Kao što je sigurno da se nebeska vojska* ne može izbrojiti niti morski pijesak izmjeriti, tako je sigurno da ću ja umnožiti potomstvo svog sluga Davida i levite koji mi služe."^e

23 Jeremiji je opet došla Jehovina objava. Ovaj put bilo mu je rečeno: **24** "Nisi li zapazio kako ovaj narod govori: 'Jehova će odbaciti dvije porodice koje je izabrao'? Neprijatelji se s prezirom odnose prema mom narodu i više ga ne smatraju narodom.

25 Ovako kaže Jehova: 'Kao što je sigurno da neću prekršiti savez koji sam sklopio s danom i noći,^e zakone* koji upravljaju nebom i zemljom,^f **26** tako je sigurno da neću odbaciti potomstvo Jakova i svog sluga Davida - neću prestati uzimati njegove potomke za vladare nad potomcima Abrahama, Izaka i Jakova. Jer skupit ću njihov zarobljeni narod^g i smilovat ću im se."^h

34 Ovo je Jehovina objava koja je došla Jeremiji kad su se babilonski kralj Nebukadnezar, sva njegova vojska, sva kraljevstva na zemlji koja su bila pod njegovom vlašću i svi narodi borili protiv Jeruzalema

33:15 * Dosl.: "da Davidu nikne pravedni izdanak". #Ili: "pravednost".

33:22 * Odnosno nebeska tijela. 33:25 *Ili: "odredbe".

i protiv svih gradova oko njega:^a

2 "Ovako kaže Jehova, Izraelov Bog: 'Idi k Judinom kralju Sidkiji^b i reci mu: "Ovako kaže Jehova: 'Predat ću ovaj grad u ruke babilonskom kralju i on će ga spaliti.'^c **3** A ti mu nećeš umaknuti, nego ćeš biti uhvaćen i predan u njegove ruke.^d I naći ćeš se oči u oči s babilonskim kraljem i on će razgovarati s tobom licem u lice, i bit ćeš odveden u Babilon.'^e **4** Ali čuj Jehovinu objavu, Judin kralju Sidkija: 'Ovako Jehova kaže za tebe: "Nećeš poginuti od mača. **5** Umrijet ćeš u miru^f i ljudi će tebi u čast paliti mirisne tvari kao što su to činili u čast tvojim precima, kraljevima koji su vladali prije tebe, i oplakivat će te: 'Jao, gospodarul' jer ja sam tako rekao, kaže Jehova.'""

6 I prorok Jeremija rekao je Judinom kralju Sidkiji sve te riječi u Jeruzalemu **7** kad se vojska babilonskog kralja borila protiv Jeruzalema i protiv preostalih Judinih gradova^g – protiv Lakiša^h i Azekeⁱ – jer su od svih Judinih gradova preostali samo ti utvrđeni gradovi.

8 Ovo je Jehovina objava koja je došla Jeremiji nakon što je kralj Sidkija sklopio savez sa svim narodom u Jeruzalemu da se oslobode robovi,^j **9** da svatko oslobodi svoje robove koji su Hebreji, muško i žensko, da više nitko ne drži za roba svog sunarodnjaka, drugog Židova. **10** I svi poglavari i sav narod složili su se s tim. Savezom su se obavezali osloboditi svaki svog roba i svoju robinju da im više ne robuju. Poslušali su i otpustili ih. **11** A poslije su

34. POGL.

a 2Kr 25:1
Jr 32:2
Jr 39:1
Jr 52:4

b 2Lje 36:11
Jr 37:1

c Jr 21:10
Jr 32:28, 29
Jr 39:8

d Jr 37:17
Jr 39:5

e 2Kr 25:6, 7
Eze 12:13

f Eze 17:16

g Jr 4:5

h Mi 1:13

i Js 15:20, 35

j Izl 21:2

2. stupac

a Izl 24:7

b Izl 13:3

c Izl 21:2
Le 25:10
Le 25:39-42
Phz 15:12

d Le 19:12

e Izl 21:2
Le 25:10

f 2Kr 25:3
Jr 21:7

g Jr 15:2, 4
Jr 29:18

h Pos 15:10, 17

se predomislili i ponovno uzeli robove i robinje koje su oslobodili te su ih prisilili da im opet robuju. **12** Tada je Jehovina objava došla Jeremiji. Jehova mu je rekao:

13 "Ovako kaže Jehova, Izraelov Bog: 'Ja sam sklopio savez s vašim precima^a u dan kad sam ih izveo iz Egipta, iz zemlje u kojoj su bili robovi,^b te sam rekao: **14** "Kad se navrší sedam godina, neka svatko od vas otpusti svog brata, Hebreja, kojeg je kupio i koji mu je služio šest godina. Oslobodite ih."^c Ali vaši me preci nisu slušali niti su učinili kako sam im rekao. **15** A vi ste se sad obratili i učinili ste ono što je ispravno u mojim očima oslobodivši svaki svog bližnjeg i sklopili ste savez preda mnom u domu koji nosi moje ime. **16** No zatim ste se predomislili i oskvrnuli moje ime^d jer je svatko opet uzeo svog roba i svoju robinju, koje ste bili otpustili da slobodno idu kamo žele, i prisilili ste ih da vam opet robuju.'

17 Zato ovako kaže Jehova: 'Niste me poslušali – niste oslobodili svaki svog brata i svog bližnjeg.^e Stoga ću ja vama proglasiti oslobodenje', kaže Jehova, 'tako što ću vas predati maču, pošasti* i gladi^f i učinit ću da se ljudi iz svih kraljevstava na zemlji zgražaju nad vama.^g **18** Ovo će se dogoditi ljudima koji su prekršili moj savez jer nisu izvršili riječi saveza koji su sa mnom sklopili kad su te le rasjekli napola te prošli između polovica,^h **19** ovo će se

34:17 *Ili: "bolesti".

dogoditi Judinim poglavari-
ma, jeruzalemskim poglavari-
ma, dvoranima, svećenicima i
cijelom narodu, svima koji su
prošli između polovica teleta:
20 predat ću ih njihovim ne-
prijateljima i onima koji ih že-
le ubiti, a njihova mrtva tijela
bit će hrana pticama i zvije-
rima.^a **21** Judinog kralja Sid-
kiju i njegove velikodostojnike
predat ću njihovim neprijateljima,
onima koji ih žele ubiti i
vojsci babilonskog kralja^b koja
se povlači od vas.^c

22 'Izdat ću zapovijed', kaže
Jehova, 'i vratit ću ih da napad-
nu ovaj grad i oni će se boriti
protiv njega te će ga osvojiti i
spaliti.^d A Judine gradove pre-
tvorit ću u nenastanjenu pu-
stoš.'^e

35 Ovo je Jehovina objava
koja je došla Jeremiji u
danima Judinog kralja Jojaki-
ma,^f Jošijinog sina: **2** "Idi k
Rekabovcima,^g razgovaraj s nji-
ma i dovedi ih u Jehovin dom,
u jednu od blagovaonica*, i daj
im vina!"

3 I uzeo sam Jaazaniju, Jere-
mijinog sina, Habasinijinog unu-
ka, te njegovu braću, sve njego-
ve sinove i sve druge Rekabovce
4 i doveo sam ih u Jehovin
dom. Odveo sam ih u blago-
vaonicu sinova Hanana, Igdaliji-
nog sina, sluge pravog Boga, ko-
ja se nalazi kraj blagovaonice
narodnih poglavara, iznad bla-
govaonice Maaseje, sina vrataru
Šaluma. **5** Zatim sam pred Re-
kabovce stavio čaše i pehare pu-
ne vina te im rekao: "Pijte vina!"

6 Ali oni su rekli: "Nećemo
piti vina jer nam je naš praotac
Jonadab,^h Rekabov sin, zapo-

35:2 *Ili: "prostorijsa".

34. PUGL.

a Pnz 28:26
Ps 79:2
Jr 16:4

b 2Kr 25:6, 7
Tu 4:20

c Jr 37:5

d 2Kr 25:9, 10
Jr 32:29
Jr 39:8

e Le 26:33
Jr 44:2

35. PUGL.

f 2Kr 23:34
2Lje 36:5
Da 1:1

g 2Kr 10:15
1Lje 2:55

h 2Kr 10:15

2. stupac

a 2Lje 36:5, 6
Da 1:1

b Jr 32:33

c Jr 35:8

d 2Lje 36:15, 16
Ne 9:26, 30
Jr 25:3

e Jr 7:24, 25

f Iza 1:16
Jr 25:5
Eze 18:30
Ho 14:1

vjedio: 'Nemojte nikad piti vina,
ni vi ni vaši sinovi. **7** Nemojte
graditi kuće niti sijati sjeme,
nemojte saditi vinograde niti ih
posjedovati, nego uvijek prebi-
vajte u šatorima da biste dugo
živjeli u zemlji u kojoj boravite
kao došljaci.' **8** Mi se držimo
svega što nam je zapovjedio Jo-
nadab, sin našeg praoca Reka-
ba: nikad ne pijemo vina – ni
mi, ni naše žene, ni naši sino-
vi i kćeri. **9** Ne gradimo sebi
kuće da u njima živimo i ne
posjedujemo ni vinograde, ni
polja, ni sjemenje. **10** Živimo
u šatorima te slušamo sve što
nam je zapovjedio naš praotac
Jonadab. **11** Ali kad je babi-
lonski kralj Nebukadnezar do-
šao napasti ovu zemlju,^a rekli
smo: 'Hajde, pođimo u Jeruza-
lem da umaknemo vojsci Kalde-
jaca i Sirijaca.' I tako sada živi-
mo u Jeruzalemu!"

12 Potom je Jeremiji do-
šla Jehovina objava: **13** "Ova-
ko kaže Jehova nad vojskama,
Izraelov Bog: 'Idi i reci Judi-
nom narodu i stanovnicima Je-
ruzalema: "Nisam li vam stal-
no govorio da poslušate moje
riječi?"^b kaže Jehova. **14** "Re-
kabov sin Jonadab zabranio je
svojim potomcima da piju vina,
pa ga oni do današnjeg dana
ne piju jer slušaju zapovijed
svog praoca.^c A ja sam vas
uvijek iznova opominjao*, ali vi
me niste poslušali.^d **15** I slao
sam vam sve svoje sluge, pro-
roke, slao sam ih uvijek izno-
va*,^e govoreći: 'Molim vas, sva-
koga od vas, prestanite činiti
zlo^f i ispravno postupajte! Ne-
mojte štovati druge bogove niti

35:14 *Dosl.: "ustajao rano i govorio
vam". 35:15 *Dosl.: "ustajao rano i
slao ih".

im služiti. Budete li tako postupati, živjet ćete u zemlji koju sam dao vama i vašim precima.^a Ali vi me niste slušali, niste se obazirali na ono što su vam govorili*. **16** Potomci Rekabovog sina Jonadaba drže se zapovijedi svog praoca,^b a ovaj narod mene ne sluša.”[”]

17 “Zato ovako kaže Jehova, Bog nad vojskama, Izraelov Bog: ‘Nanijet ću Judi i svim stanovnicima Jeruzalema sve nevolje koje sam im najavio,^c jer sam im govorio, ali nisu slušali, zvao sam ih, ali nisu se oдаzvali.”^d

18 A Rekabovcima je Jeremija rekao: “Ovako kaže Jehova nad vojskama, Izraelov Bog: ‘Zato što slušate zapovijed svog praoca Jonadaba i držite se svih njegovih zapovijedi, postupajući upravo onako kako vam je zapovjedio, **19** ovako kaže Jehova nad vojskama, Izraelov Bog: “Među potomcima Rekabovog sina Jonadaba uvijek će biti onih koji će mi služiti.”[”]

36 Četvrte godine vladavine Judinog kralja Jojakima,^e Jošijinog sina, ova je objava došla Jeremiji od Jehove: **2** “Uzmi svitak i zapiši u njega sve riječi koje sam ti rekao protiv Izraela, Jude^f i svih naroda^g od dana kada sam ti počeo govoriti, u vrijeme Jošijine vladavine, pa do današnjeg dana.^h **3** Kad Judin narod čuje za sve nevolje koje mu mislim nanijeti, možda će prestati činiti zlo, pa ću im oprostiti njihove prijestupe i njihove grijeh.”ⁱ

4 Potom je Jeremija pozvao Nerijinog sina Baruha^j i prenio

35:15 *Dosl.: “niste prigulili uho”.

35. POGL.

a Jr 7:5-7

b Jr 35:8

c Pnz 28:15
Pnz 29:26, 27
Js 23:15, 16
2Kr 23:27

d Iza 65:12
Iza 66:4
Jr 7:13, 14

36. POGL.

e 2Kr 23:36
Jr 25:1

f Jr 4:16
Jr 32:30

g Jr 1:5
Jr 25:9

h Jr 1:1, 2
Jr 25:3

i Iza 55:7
Eze 33:11
Mi 7:18

j Jr 32:12
Jr 45:2-5

2. stupac

a Jr 45:1

b Jr 7:1, 2

c 2Kr 23:36

d 2Lje 20:2, 3
Es 4:15, 16

e Jr 36:25

f 2Kr 22:8
2Lje 34:20, 21
Jr 26:24
Jr 39:13, 14
Eze 8:11

g Jr 26:10

h Jr 36:20

i 2Kr 22:14
Jr 26:22

j Jr 36:25

mu sve što mu je Jehova objavio, a on je to od riječi do riječi zapisao u svitak.^a **5** Tada je Jeremija naredio Baruhu: “Budući da meni nije dopušteno uči u Jehovin dom, **6** idi ti i pročitaj iz svitka Jehovine objave koje sam ti prenio i koje si zapisao od riječi do riječi. Pročitaj ih da narod čuje u Jehovinom domu na dan posta. Tako će ih čuti i svi Judejci koji dolaze iz svojih gradova. **7** Možda njihove usrdne molbe dopru do Jehove i možda prestanu činiti zlo, jer je Jehova objavio da će na svoj narod izliti silan gnjev i srdžbu.”

8 Nerijin sin Baruh učinio je sve kako mu je prorok Jeremija zapovjedio. U Jehovinom domu pročitao je iz svitka Jehovine riječi.^b

9 U devetom mjesecu pete godine vladavine Judinog kralja Jojakima,^c Jošijinog sina, svi ljudi u Jeruzalemu i svi koji su došli u Jeruzalem iz Judinih gradova oglasili su post pred Jehovom.^d **10** Tada je Baruh pred svim ljudima pročitao iz svitka Jeremijine riječi. Učinio je to u Jehovinom domu, u odaji* Gemarije,^e sina prepisivača[#] Šafana,^f koja se nalazi u gornjem dvorištu, kod novih vrata Jehovinoj doma.^g

11 Kad je Mikaja, Gemarijin sin, Šafanov unuk, čuo sve Jehovine riječi iz svitka, **12** otišao je u kraljev dvor, u pisarovu odaju. Ondje su sjedili svi dvorani: pisar Elišama,^h Šemajin sin Delaja, Akborovⁱ sin Elnatan,^j Šafanov sin Gemarija, Hananijin sin Sidkija i svi drugi dvorani. **13** Mikaja im je

36:10 *Ili: “blagovaonici”. #Ili: “pisara”.

kazao sve riječi koje je čuo kad je Baruh čitao narodu iz svitka.

14 Tada su svi dvorani poslali Baruhu Jehudija, Netanjinog sina, Šelemijinog unuka, Kušijevog praunuka. Poručili su mu: "Dođi i ponesi sa sobom svitak iz kojeg si čitao narodu." Tako je Nerijin sin Baruh uzeo svitak i došao k njima. **15** Rekli su mu: "Molimo te, sjedni i pročitaj nam što piše u svitku." I Baruh im je pročitao.

16 Kad su čuli sve to, uplašeno su se pogledali i rekli su Baruhu: "Moramo kazati kralju sve te riječi." **17** I upitali su Baruha: "Kako si napisao sve te riječi? Reci nam, molimo te. Je li ti Jeremija govorio sve što trebaš zapisati?" **18** A Baruh im je odgovorio: "On mi je govorio sve te riječi, a ja sam ih crnilom zapisivao u svitak." **19** Tada su dvorani rekli Baruhu: "Idi odavde. Sakrijte se i ti i Jeremija da nitko ne zna gdje ste."^a

20 Pohranili su svitak u oduji pisara Elišame, a potom su otišli kralju, koji se nalazio u dvorištu, i kazali su mu sve što su čuli.

21 A kralj je poslao Jehudija^b da donese svitak. I Jehudija je donio iz odaje pisara Elišame i počeo ga čitati kralju i svim dvoranima koji su stajali uz kralja. **22** Bilo je to u devetom mjesecu* – kralj je sjedio u jednoj od svojih zimskih odaja, a pred njim je stajao žeravnik u kojem je gorjela vatra. **23** Kad bi Jehudi pročitao tričetiri stupca, kralj bi ih odrezao pisarskim nožem i bacio u

36. POGL.
a Jr 36:26

b Jr 36:14

2. stupac
a 2Kr 24:8

b Jr 36:12

c Jr 36:10

d Jr 1:19

e Jr 36:2

f Jr 36:23

g Jr 25:8, 9

h 2Kr 24:6, 8
2Kr 24:15
2Lje 36:9, 10
Jr 22:24, 30

i Jr 22:18, 19

j Pnz 28:15
Jr 19:15

vatru koja je gorjela u žeravniku, i tako sve dok cijeli svitak nije završio u vatri. **24** I nisu se uplašili. Niti kralj niti itko od njegovih slugu koji su čuli sve te riječi nije razderao svoje haljine. **25** Iako su Elnatan,^a Delaja^b i Gemarija^c molili kralja da ne pali svitak, on ih nije poslušao. **26** Tada je kralj zapovjedio kraljevom sinu* Jerahmeelu, Azrielovom sinu Seraji i Abdeelovom sinu Šelemiji da uhvate pisara Baruha i proroka Jeremiju, ali Jehova ih je sakrio.^d

27 Nakon što je kralj spalio svitak u kojem je Baruh od riječi do riječi zapisao sve što mu je Jeremija rekao,^e Jeremiji je došla Jehovina objava: **28** "Uzmi drugi svitak i napiši u njega sve ono što je pisalo u prvom svitku, koji je Judin kralj Jojakim spalio.^f **29** I napiši Judinom kralju Jojakimu: 'Ovako kaže Jehova: "Ti si spalio onaj svitak i rekao: 'Zašto si napisao u njega: "Doći će babilonski kralj i opustošiti ovu zemlju i istrijebiti iz nje i ljude i životinje"?'^g **30** Zato ovako kaže Jehova za Judinog kralja Jojakima: 'Neće mu ostati nijedan potomak koji bi sjedio na Davidovom prijestolju,^h a njegovo mrtvo tijelo ležat će vani na dnevnoj vrućini i noćnom mrazu.ⁱ **31** Pozvat ću na odgovornost njega, njegove potomke i njegove slugu zbog njihovog prijestupa, i učinit ću da njih, stanovnike Jeruzalema i Judin narod snađu nevolje na koje sam ih upozoravao,^j ali oni me nisu slušali.'^{""k}

36:22 *Taj mjesec odgovara drugoj polovini studenoga i prvoj polovini prosinca. Vidi dodatak B15.

k 2Lje 36:15, 16

36:26 *Moguće je da je riječ o pripadniku kraljevskog dvora, a ne nužno o kraljevom potomku.

32 Jeremija je uzeo drugi svitak i dao ga pisaru Baruhu, Nerijinom sinu,^a a on je u njega od riječi do riječi zapisao sve što mu je Jeremija govorio, sve što je bilo zapisano u svitku koji je Judin kralj Jojakim spalio u vatri.^b A u svitak je bilo zapisano još mnogo drugih riječi sa sličnom porukom.

37 Kralj Sidkija,^c Jošijin sin, počeo je kraljevati umjesto Jojakimovog sina Konije,^d Babilonski kralj Nebukadnezar postavio ga je za kralja u Judi-noj zemlji.^e **2** Ali ni on, ni njegovi sluge, ni narod nisu slušali Jehovine riječi koje su došle preko proroka Jeremije.

3 Kralj Sidkija poslao je k proroku Jeremiji Šelemijinog sina Jehukala^f i Sefaniju,^g sina svećenika Maaseje, da mu u njegovo ime kažu: "Molim te, pomoli se za nas Jehovi, našem Bogu." **4** Jeremija se slobodno kretao među narodom jer ga još nisu bacili u zatvor.^h **5** A faraonova je vojska krenula iz Egipta.ⁱ Kad su Kaldejci koji su opsjedali Jeruzalem čuli vijest o tome, otišli su od Jeruzalema.^j **6** Tada je proroku Jeremiji došla Jehovina objava: **7** "Ovako kaže Jehova, Izraelov Bog: 'Recite Judinom kralju, koji vas je poslao k meni da me pitate za savjet: "Evo faraonova vojska koja vam dolazi u pomoć vratit će se u svoju zemlju, u Egipat."^k **8** Kaldejci će opet doći i napast će ovaj grad, osvojit će ga i spaliti."^l **9** Ovako kaže Jehova: "Ne zavaravajte se, govoreći: 'Kaldejci će zauvijek otići od nas', jer neće otići. **10** Čak i kad bi-

36. POGŁ.

a Jr 36:2, 4

b Jr 36:23

37. POGŁ.

c 2Kr 24:17-19
1Lje 3:15

d 2Kr 24:12
Jr 22:24

e 2Lje 36:10-12

f Jr 38:1, 4

g 2Kr 25:18, 21
Jr 21:1, 2
Jr 29:25

h Jr 37:15

i Eze 17:15

j Jr 34:21

k Jr 17:5
Tu 4:17
Eze 17:17

l Jr 32:29
Jr 34:22
Jr 39:8

2. stupac

a Jr 21:4

b Jr 34:21

c Jr 1:1

d Jr 26:11
Jr 38:4

e Jr 20:2
He 11:32, 36

f Jr 38:14

g Jr 21:7
Jr 24:8
Jr 34:21
Eze 12:12, 13

h Jr 14:13
Jr 23:16, 17
Jr 27:14
Jr 28:1, 2
Tu 2:14

ste pobili gotovo svu kaldejsku vojsku koja se bori protiv vas i kad bi od nje ostali samo ranjenici, oni bi ustali iz svojih šatora i spalili bi ovaj grad.""^a

11 Kad je kaldejska vojska otišla od Jeruzalema zbog faraonove vojske,^b **12** Jeremija je krenuo iz Jeruzalema u Benjaminovu zemlju^c da ondje dobije posjed među svojim. **13** Ali kad je prorok Jeremija stigao do Benjaminovih vrata, zaustavio ga je zapovjednik straže po imenu Irija, Šelemijin sin, Hananijin unuk, rekavši: "Ti želiš prebjeći Kaldejcima!" **14** A Jeremija je rekao: "Nije istina! Ne želim prebjeći Kaldejcima." Ali Irija nije slušao Jeremiju, nego ga je uhvatio i odveo upraviteljima. **15** A upravitelji su se razljutili na Jeremiju^d te su ga istukli i zatvorili^e u kuću pisara Jonatana, koja je bila pretvorena u zatvor. **16** Tako je Jeremija dospio u jednu od tamnica u podrumu te kuće. Ondje je ostao mnogo dana.

17 Potom je kralj Sidkija poslao ljude da mu dovedu Jeremiju te ga je u svom dvoru potajno upitao:^f "Ima li kakva poruka od Jehove?" Nato mu je Jeremija rekao: "Ima!" I dodao je: "Bit ćeš predan babilonskom kralju!"^g

18 Jeremija je još rekao kralju Sidkiji: "Što sam zgriješio tebi, tvojim slugama i ovom narodu da ste me bacili u tamnicu? **19** Gdje su sada vaši proroci koji su vam prorokovali: 'Babilonski kralj neće doći i napasti vas i ovu zemlju?'^h **20** A sada, molim te, kralju, gospodaru moj, poslušaj me. Molim te, usliši moju usrdnu

molbu. Nemoj me slati natrag u kuću pisara Jonatana^a jer ću ondje umrijeti.”^b **21** Tada je kralj Sidkija zapovjedio da Jeremiju stave u zatvor u Stražarskom dvorištu.^c Ondje je svaki dan dobivao okrugli kruh iz pekarske ulice^d sve dok nije nestalo kruha u gradu.^e I tako je Jeremija ostao u Stražarskom dvorištu.

38 Matanov sin Šefatija, Pašhurov sin Gedalija, Šelemijin sin Jukal^f i Malkijin sin Pašhur^g čuli su riječi koje je Jeremija rekao svemu narodu: **2** “Ovako kaže Jehova: “Tko ostane u ovom gradu, poginut će od mača, gladi i pošasti*.^h A tko se preda Kaldejcimaⁱ, ostat će na životu. Dobit će svoj život kao nagradu[^] i živjet će.”ⁱ **3** Ovako kaže Jehova: “Ovaj će grad doista biti predan vojsci babilonskog kralja i on će ga osvojiti.”^j

4 Tada su narodni poglavari rekli kralju: “Molimo te, daj pogubiti ovog čovjeka^k jer obeshrabruje ratnike koji su preostali u ovom gradu, a i sav narod, govoreći im takve riječi. Jer taj čovjek ne želi mir ovom narodu, nego nevolju.” **5** Nato je kralj Sidkija rekao: “Radite s njim što vas je volja jer kralj ne može ništa učiniti da vas spriječi.”

6 Tako su odveli Jeremiju i bacili ga u nakapnicu kraljevog sina Malkije, koja se nalazila u Stražarskom dvorištu.^l U nakapnicu su ga spustili konopcima. A u njoj nije bilo vode, nego samo blato, tako da je Jeremija upao u blato.

38:2 *Ili: “bolesti”. ^aDosl.: “izade pred Kaldejce”. [^]Dosl.: “plijen”.

37. POGL.

a Jr 37:15

b Jr 26:15
Jr 38:8, 9c Ne 3:25
Jr 32:2
Jr 33:1
Jr 38:13, 28

d 1Kr 17:6

e 2Kr 25:3
Jr 38:9**38. POGL.**

f Jr 37:3

g Jr 21:1, 2

h Jr 27:13
Jr 29:18
Eze 7:15

i Jr 21:8-10

j 2Kr 25:1, 2
2Lje 36:17

k Jr 26:11

l Jr 33:1
Jr 37:21
Jr 38:28**2. stupac**

a Jr 39:16

b Jr 37:13

c Jr 52:6

d 2Kr 20:13

e Jr 37:21

7 Etiopljanin Ebed-Melek,^a koji je bio kraljev dvoranin*, čuo je da su Jeremiju bacili u nakapnicu. A kralj je tada sjedio kod Benjaminovih vrata,^b **8** pa je Ebed-Melek izišao iz kraljevog dvora i rekao mu: **9** “Kralju, gospodaru moj, ovi su ljudi učinili zlo proroku Jeremiji! Bacili su ga u nakapnicu i on će ondje umrijeti od gladi jer u gradu više nema kruha.”^c

10 Nato je kralj zapovjedio Etiopljaninu Ebed-Meleku: “Povedi sa sobom 30 ljudi i izvući proroka Jeremiju iz nakapnice dok nije umro.” **11** Tako je Ebed-Melek s ljudima otišao u kraljev dvor, u prostoriju ispod riznice,^d uzeo odande iznošene haljine i stare krpe te ih konopcima spustio Jeremiji u nakapnicu. **12** Tada je Etiopljanin Ebed-Melek rekao Jeremiji: “Molim te, stavi te haljine i krpe pod pazuh da te konopci ne ozlijede.” I Jeremija je tako učinio. **13** Potom su povukli konopce i tako Jeremiju izvadili iz nakapnice. I Jeremija je ostao u Stražarskom dvorištu.^e

14 Kralj Sidkija poslao je po proroka Jeremiju da dođe k njemu na treći ulaz u Jehovin dom. I kralj je rekao Jeremiji: “Moram te nešto pitati. Nemoj mi ništa zatajiti.” **15** Nato je Jeremija rekao Sidkiji: “Ako ti kažem istinu, pogubit ćeš me. I ako ti dam savjet, nećeš me poslušati.” **16** Tada se kralj Sidkija u tajnosti zakleo Jeremiji: “Kunem se Jehovom, koji nam je dao život, neću te pogubiti i neću te predati ljudima koji te žele ubiti.”

38:7 *Dosl.: “eunuh”. Vidi izraz “eunuh” u Rječniku.

17 A Jeremija je rekao Sidkiji: "Ovako kaže Jehova, Bog nad vojskama, Izraelov Bog: 'Ako se predaš velikodostojnicima babilonskog kralja, ostat ćeš živ, a ovaj grad neće biti spaljen. Ostat ćeš živ i ti i tvoja obitelj*.^a **18** Ali ako se ne predaš velikodostojnicima babilonskog kralja, ovaj će grad biti predan Kaldejcima i oni će ga spaliti,^b a ti nećeš umaknuti njihovoj ruci."^c

19 Tada je kralj Sidkija rekao Jeremiji: "Bojim se Židova koji su prebjegli Kaldejcima. Ako me predaju njima, oni bi mogli okrutno postupati sa mnom." **20** A Jeremija mu je rekao: "Neće te predati njima. Molim te, poslušaj što ti Jehova govori preko mene, pa ćeš dobro proći i ostat ćeš živ. **21** Ali ako se ne predaš, dogodit će se ovo što mi je Jehova otkrio: **22** Gle, sve žene koje su još ostale na dvoru Judinog kralja bit će izvedene pred velikodostojnike babilonskog kralja^d i govorit će:

'Ljudi u koje si se uzdao* obmanuli su te i nadvala-dali.^e

Naveli su te da upadneš^f u blato, a onda su te napustili.'

23 Sve tvoje žene i tvoji sinovi bit će izvedeni pred Kaldejce, a ni ti im nećeš umaknuti, nego će te babilonski kralj uhvatiti,^f a ovaj će grad zbog tebe biti spaljen."^g

24 Tada je Sidkija rekao Jeremiji: "Nemoj nikome govoriti o tome da ne pogineš. **25** Ako

38:17 *Dosl.: "tvoj dom". **38:22** *Ili: "s kojima si bio u miru". ^aIli: "Naveli su tvoju nogu da propadne".

38. POGL.

a Jr 21:9
Jr 27:12

b 2Kr 25:8, 9

c 2Kr 25:6
Jr 39:5

d Jr 39:3

e Tu 1:2

f 2Kr 25:7

g Jr 52:8, 13

2. stupac

a Jr 38:4

b Jr 37:15

c Jr 15:20
Jr 32:2
Jr 33:1
Jr 37:21
Jr 39:13, 14

d 2Kr 25:8, 9
2Lje 36:17

39. POGL.

e 2Kr 25:1, 2
Jr 52:4, 5
Eze 24:1, 2

f 2Kr 25:3, 4
Jr 52:6, 7
Eze 33:21

g Jr 1:15

h Pnz 28:25

poglavari čuju da sam razgovarao s tobom, pa dođu k tebi i kažu ti: 'Reci nam što si kazao kralju. Nemoj ništa tajiti od nas, pa te nećemo pogubiti!^a Što ti je kralj rekao?' **26** odgovori im: 'Molio sam kralja da me ne šalje natrag u Jonatanovu kuću, da ne umrem ondje.'^b

27 Poslije su svi poglavari došli Jeremiji i počeli ga ispiti-vati. On im je rekao sve kako mu je kralj zapovjedio. Stoga su ga prestali ispiti-vati jer nitko nije čuo njegov razgovor s kraljem. **28** I Jeremija je ostao u Stražarskom dvorištu^c sve do dana kad je Jeruzalem bio osvojen. Još je bio ondje kad je Jeruzalem bio osvojen.^d

39 U desetom mjesecu devete godine vladavine Judinog kralja Sidkije babilonski je kralj Nebukadnezar došao sa svom svojom vojskom napasti Jeruzalem te je započeo opsadu grada.^e

2 Jedanaeste godine Sidkijinog kraljevanja, devetog dana četvrtog mjeseca te godine, probili su gradske zidine.^f

3 I svi velikodostojnici babilonskog kralja ušli su i smjestili se kod Srednjih vrata.^g Onamo su došli samgar* Nergal-Šareser, rabsaris^h Nebo-Sarsekim^Δ, rabmag^Ω Nergal-Šareser i svi drugi velikodostojnici babilonskog kralja.

4 Kad su ih vidjeli Judin kralj Sidkija i svi njegovi vojnici, dali su se u bijeg.^h Po noći su

39:3 *Po svemu sudeći, riječ je o tituli, no njeno se značenje ne može sa sigurnošću utvrditi. ^aIli: "glavni dvorski službenik". ^ΔIli prema drugačijoj podjeli hebrejskog teksta: "Nergal-Šareser, Samgar-Nebo, Sarsekim, rabsaris". ^ΩIli: "glavni vrač (astrolog)".

izišli iz grada kroz kraljev vrt, na vrata između dvostrukog zida, i krenuli su prema Arabi.^a

5 Ali kaldejska vojska krenula je u potjeru za njima i stigla je Sidkiju u pustoj ravnici kod Jerihona.^b Uхватili su ga i odveli babilonskom kralju Nebukadnezaru u Riblu,^c u hamatsku^d zemlju, i on mu je ondje izrekao presudu. **6** Babilonski je kralj u Ribli dao pogubiti Sidkijine sinove pred njegovim očima. Kralj je dao pogubiti i sve Judine dostojanstvenike.^e **7** A Sidkiju je oslijepio i potom ga okovao u bakrene okove da ga odvede u Babilon.^f

8 Nakon toga Kaldejci su spalili kraljev dvor i kuće običnog naroda^g te su porušili jeruzalemske zidine.^h **9** Zapovjednik straže Nebuzaradanⁱ odveo je u izgnanstvo u Babilon ljude koji su preostali u gradu, one koji su prebjegli Kaldejcima i sav ostali narod.

10 No neke od najsiromašnijih ljudi, koji nisu ništa imali, zapovjednik straže Nebuzaradan ostavio je u Judinoj zemlji. Tog im je dana ujedno dao vinograde i polja da ih obrađuju*.^j

11 A za Jeremiju je babilonski kralj Nebukadnezar ovako naredio zapovjedniku straže Nebuzaradanu: **12** "Otiđi po njega i pazi na njega. Nemoj mu nauditi i učini sve što zatraži od tebe."^k

13 Tako su zapovjednik straže Nebuzaradan, rabsaris Nebušazban, rabmag Nergal-Šareser i svi vodeći ljudi babilonskog kralja **14** poslali ljude da dove-

39:10 *Moгуće i: "te je odredio da rade u polju".

39. POGL.

a 2Kr 25:4-7
Jr 52:7-11

b Jr 32:4
Jr 38:18

c 2Kr 23:31, 33

d 2Kr 17:24

e Jr 21:7
Jr 34:18-20

f Eze 12:13

g Iza 5:9
Jr 38:18

h 2Kr 25:9-11
2Lje 36:17, 19
Ne 1:3
Jr 52:13-15

i 2Kr 25:20
Jr 40:1
Jr 52:12

j 2Kr 25:12
Jr 52:16

k Jr 40:2, 4

2. stupac

a Jr 38:28

b 2Kr 25:22
Jr 40:5
Jr 41:2

c 2Lje 34:20,
21
Jr 26:24

d 2Kr 22:8

e Jr 32:2
Jr 37:21

f Jr 38:7

g Jr 45:2, 5

h Ps 37:39, 40
Jr 17:7

40. POGL.

i Jr 39:9
Jr 52:12, 13

j J5 18:21, 25

k Jr 50:7

du Jeremiju iz Stražarskog dvorišta^a te su ga predali Gedaliji,^b Ahikamovom^c sinu, Šafanovom^d unuku, da ga on odvede u svoju kuću. Tako je Jeremija živio među narodom.

15 Dok je Jeremija bio zatvoren u Stražarskom dvorištu,^e došla mu je Jehovina objava: **16** "Idi i reci Etiopljaninu Ebed-Meleku:^f 'Ovako kaže Jehova nad vojskama, Izraelov Bog: "Evo ispunit ću riječi koje sam rekao za ovaj grad, da će doživjeti nevolju, a ne ništa dobro. U taj dan to će se zbiti pred tvojim očima."^g

17 'Ali tebe ću izbaviti u taj dan', kaže Jehova, 'i nećeš biti predan ljudima kojih se bojiš.'

18 'Jer ja ću te doista izbaviti te nećeš poginuti od mača. Dobit ćeš svoj život kao nagradu*^g jer si se uzdao u mene',^h kaže Jehova."

40 Jehovina objava došla je Jeremiji nakon što ga je zapovjednik straže Nebuzaradanⁱ pustio iz Rame.^j Onamo ga je ranije odveo u okovima i on je bio među izgnanicima iz Jeruzalema i Jude koje su vodili u izgnanstvo u Babilon.

2 Tada je zapovjednik straže uzeo Jeremiju na stranu i rekao mu: "Jehova, tvoj Bog, rekao je da će ovoj zemlji nanijeti ovu nevolju. **3** Jehova joj je nanio nevolju kao što je i rekao jer ste griješili Jehovi i niste ga slušali. Zato vam se ovo dogodilo.^k **4** Danas ti skidam okove koji su ti na rukama. Ako ti je po volji poći sa mnom u Babilon, onda pođi, i ja ću se brinuti za tebe. A ako ne želiš poći sa mnom u Babilon, onda ostani.

39:18 *Dosl.: "plijen".

Gle, pred tobom je cijela zemlja. Idi kamo god želiš.”^a

5 Dok je Jeremija razmišljao kamo da pođe, Nebuzaradan mu je rekao: “Vrati se Gedaliji,^b Ahikamovom^c sinu, Šafanovom^d unuku, kojeg je babilonski kralj postavio nad Judinim gradovima, i ostani kod njega među narodom ili idi kamo god želiš.”

Tada mu je zapovjednik stráže dao hranu i dar te ga je otpustio. **6** I tako je Jeremija otišao Ahikamovom sinu Gedaliji u Mispu^e i ostao kod njega među narodom koji je preostao u zemlji.

7 A svi vojni zapovjednici koji su se nalazili u zemlji sa svojim ljudima čuli su da je babilonski kralj postavio Ahikamovog sina Gedaliju za upravitelja nad Judom. Postavio ga je da bude upravitelj nad muškarcima, ženama i djecom koji su bili siromašni te nisu bili odvedeni u Babilon.^f **8** I došli su Gedaliji u Mispu.^g Došli su Netanijin sin Jišmael,^h Kareahovi sinovi Johananⁱ i Jonatan, Tanhumetov sin Seraja, sinovi Netofljanina Efaja i Jezanija,^j sin nekog Maakaćanina – oni i njihovi ljudi. **9** Gedalija, Ahikamov sin, Šafanov unuk, zakleo se njima i njihovim ljudima te im je rekao: “Ne bojte se služiti Kaldejcima. Ostanite u zemlji i služite babilonskom kralju, pa će vam biti dobro.^k **10** Ja ću ostati u Mispi da vas zastupam pred Kaldejcima koji nam budu dolazili. A vi berite grožđe, ljetno voće* i masline, stavljajte ih u svoje posude i živite u gradovima u kojima ste se nastanili.”^l

40:10 *Vjerojatno smokve, a možda i datulje.

40. POGL.

a Jr 39:11, 12

b 2Kr 25:22
Jr 39:13, 14
Jr 41:2

c 2Kr 22:12, 13
Jr 26:24

d 2Kr 22:8

e Su 20:1
1Kr 15:22

f 2Kr 25:22
Jr 39:10

g 2Kr 25:23

h 2Kr 25:25

i Jr 41:11, 16
Jr 43:2

j Jr 42:1, 2

k 2Kr 25:24
Jr 27:11

l Jr 39:10

2. stupac

a Jr 41:10

b Jr 41:2

c 2Kr 25:22

41. POGL.

d 2Kr 25:23
Jr 40:14

e 2Kr 25:25

11 I svi Židovi koji su živjeli u Moabu, među Amoncima i u Edomu te oni koji su bili po svim drugim zemljama čuli su da je babilonski kralj dopustio ostatku naroda da ostane u Judi i da je postavio nad njima Gedaliju, Ahikamovog sina, Šafanovog unuka. **12** I svi su se Židovi počeli vraćati iz svih mjesta po kojima su bili rasijani te su došli u Judinu zemlju i otišli Gedaliji u Mispu. I nabrali su vrlo mnogo grožđa i ljetnog voća.

13 Kareahov sin Johanan i svi vojni zapovjednici koji su se nalazili u zemlji došli su Gedaliji u Mispu. **14** Rekli su mu: “Zar ne znaš da je amonski^a kralj Baalis poslao Netanijinog sina Jišmaela da te ubije?”^b Ali Ahikamov sin Gedalija nije im vjerovao.

15 Tada je Kareahov sin Johanan potajno rekao Gedaliji u Mispi: “Daj mi da ubijem Netanijinog sina Jišmaela. Nitko neće saznati za to. Zašto da on tebe ubije i zašto da se rasi-ju svi Judejci koji su se skupili oko tebe pa da nestane i to malo preostalih Judejaca?” **16** Ali Ahikamov sin Gedalija^c rekao je Kareahovom sinu Johananu: “Ne čini to! Nije istina ono što govoriš o Jišmaelu.”

41 Netanijin sin Jišmael,^d Elišamin unuk, koji je bio kraljevskog roda i jedan od vodećih kraljevih ljudi, u sedmom je mjesecu s deset ljudi došao Ahikamovom sinu Gedaliji u Mispu.^e Dok su zajedno jeli u Mispi, **2** Netanijin sin Jišmael i deset ljudi koji su bili s njim ustali su i ubili mačem

40:14 *Ili: “ubije tvoju dušu”.

Ahikamovog sina Gedaliju, Šafanovog unuka. I tako je Jišmael ubio onoga koga je babilonski kralj postavio nad zemljom. **3** Pobio je i sve Židove koji su bili s Gedalijom u Mispi, a i kaldejske vojnike koji su bili ondje.

4 A sutradan, prije nego što je itko saznao da je Gedalija ubijen, **5** došlo je 80 ljudi iz Šekema,^a Šila^b i Samarije.^c Imali su obrižane brade, razderane haljine i posjekotine po tijelu,^d a u rukama su nosili žitne žrtve i tamjan^e da ih prinesu u Jehovinom domu. **6** Pred njih je iz Mispe plačući izišao Netanijin sin Jišmael. Kad je došao do njih, rekao im je: "Dodite Ahikamovom sinu Gedaliji." **7** No kad su ušli u grad, Netanijin sin Jišmael i njegovi ljudi poklali su ih i bacili u nakapnicu.

8 A među njima je bilo deset ljudi koji su rekli Jišmaelu: "Nemoj nas ubiti jer u polju imamo skrivene zalihe pšenice, ječma, ulja i meda." Stoga ih nije ubio s njihovom braćom. **9** Jišmael je sve leševe ljudi koje je pobio bacio u veliku nakapnicu, onu koju je kralj Asa načinio kad je ratovao s izraelskim kraljem Bašom.^f Tu je nakapnicu Netanijin sin Jišmael napunio leševima ljudi koje je pobio.

10 Jišmael je zarobio sav ostatak naroda koji je bio u Mispi^g – kraljeve kćeri i sve druge ljude koji su preostali u Mispi, one koje je zapovjednik straže Nebuzaradan povjerio Ahikamovom sinu Gedaliji.^h Netanijin sin Jišmael zarobio ih je i krenuo k Amoncima.ⁱ

11 Kad su Kareahov sin Johanan^j i svi vojni zapovjednici koji su bili s njim čuli za sve zlo koje je učinio Netanijin sin Jiš-

41. POGL.

a 1Kr 12:1

b Js 18:1

c 1Kr 16:23, 24

d Le 19:27, 28
Pnz 14:1

e Le 2:1

f 1Kr 15:22
2Lje 16:6

g Jr 40:12

h Jr 40:7

i Jr 40:14

j Jr 40:13
Jr 43:2

2. stupac

a Jr 40:6

b Jr 41:2

c Pos 35:19

d 2Kr 25:26
Jr 42:14
Jr 43:7

e Jr 41:2

42. POGL.

f Jr 40:13, 14

mael, **12** okupili su sve ljude i otišli u boj protiv Jišmaela te su ga našli kod velike vode* u Gibeonu.

13 Svi ljudi koje je Jišmael zarobio obradovali su se kad su vidjeli Kareahovog sina Johana i sve vojne zapovjednike koji su bili s njim. **14** Tada su se svi zarobljenici koje je Jišmael odveo iz Mispe^a okrenuli te su se vratili s Kareahovim sinom Johananom. **15** Ali Netanijin sin Jišmael i osam njegovih ljudi pobjegli su od Johana i otišli k Amoncima.

16 Kareahov sin Johanan i svi vojni zapovjednici koji su bili s njim povelili su sa sobom ostatak naroda iz Mispe, one koje su izbavili od Netanijinog sina Jišmaela nakon što je on ubio Ahikamovog sina Gedaliju.^b Vratili su iz Gibeona muškarce, vojnike, žene, djecu i dvorane. **17** Tako su krenuli dalje i putem su se zaustavili u Kimhamovom prenočištu, koje se nalazi kraj Betlehema.^c Namjeravali su otići u Egipat^d **18** jer su se bojali Kaldejaca. Bilo ih je strah zato što je Netanijin sin Jišmael ubio Ahikamovog sina Gedaliju, kojeg je babilonski kralj postavio nad zemljom.^e

42 Tada su svi vojni zapovjednici, među kojima su bili Kareahov sin Johanan^f i Hošajin sin Ježanija, te sav narod, od najneznatnijega do najuglednijega, pristupili **2** proroku Jeremiji i rekli mu: "Poslušaj našu usrdnu molbu. Moli se za nas Jehovi, svom Bogu, za sav ovaj preostali narod, jer nas je od mnoštva ostalo sa-

41:12 *Moguće i: "velikog jezera".

mo malo,^a kao što i sam vidiš. **3** Neka nam Jehova, tvoj Bog, kaže kojim putem da idemo i što da učinimo.”

4 Nato im je prorok Jeremija rekao: “Poslušat ću vas. Molit ću se Jehovi, vašem Bogu, kao što ste me zamolili i kazat ću vam sve što vam Jehova odgovori. Ni riječi vam neću zatajiti.”

5 A oni su rekli Jeremiji: “Neka Jehova bude istinit i vjerodostojan svjedok protiv nas ako ne postupimo upravo onako kako nam Jehova, tvoj Bog, kaže preko tebe. **6** Što god kaže Jehova, naš Bog, kojem te šaljemo, bilo to dobro ili loše, mi ćemo ga poslušati. Znamo da će nam biti dobro ako budemo poslušni Jehovi, svom Bogu.”

7 Nakon deset dana Jeremiji je došla Jehovina objava. **8** Stoga je pozvao Kareahovog sina Johanana, sve vojne zapovjednike koji su bili s njim i sav narod, od najneznatnijega do najuglednijega.^b **9** Rekao im je: “Ovako kaže Jehova, Izraelov Bog, kojem ste me poslali da mu prenesem vašu usrdnu molbu: **10** ‘Ako ostanete u ovoj zemlji, ja ću vas izgraditi, a ne srušiti, zasadiću vas, a ne iščupati, jer će mi biti žao što sam vam nanio nevolju.’^c **11** Ne bojte se babilonskog kralja, koji vam tjera strah u kosti.”^d

‘Ne bojte ga se’, kaže Jehova, ‘jer ja sam s vama da vas spasim i da vas izbavim iz njegove ruke. **12** Ja ću vam iskazati milost,^e pa će vam se on smilovati i vratiti vas u vašu zemlju.

13 Ali ako kažete: “Ne, nećemo ostati u ovoj zemlji”, i ne

42. POGL.

a Pnz 28:62

b Jr 41:16

c Pnz 32:36
Jr 18:7, 8
Mi 7:18

d Jr 41:17, 18

e Izl 34:6

2. stupac

a Jr 43:4, 7

b Pnz 28:45
Jr 44:12-14
Jr 44:27, 28

c 2Kz 25:8-10
2Lje 34:24, 25
2Lje 36:16, 17
Tu 2:4

d Jr 29:18

e Jr 42:1, 2

f 2Lje 24:19
Ne 9:26
Za 7:11

poslušate Jehovu, svog Boga, **14** nego kažete: “Ići ćemo u Egipat,^a gdje više nećemo vidjeti rata ni čuti zvuk roga ni biti gladni kruha – ondje ćemo živjeti”, **15** onda čujete Jehovinu objavu, vi koji ste preostali u Judi. Ovako kaže Jehova nad vojskama, Izraelov Bog: “Ako ste odlučili otići u Egipat te doista i odete onamo živjeti*, **16** tada će vas mač kojeg se bojite sustići u Egiptu i glad koje se plašite ići će za vama u Egipat, i ondje ćete umrijeti.^b **17** I svi koji su odlučili otići u Egipat da ondje žive poginut će od mača, gladi i pošasti*. Nitko od njih neće preživjeti niti će umaknuti nevolji koju ću im nanijeti.”

18 Jer ovako kaže Jehova nad vojskama, Izraelov Bog: ‘Kao što sam izlio svoj gnjev i svoju srdžbu na stanovnike Jeruzalema,^c tako ću izliti svoju srdžbu na vas ako odete u Egipat, pa će vas ljudi spominjati u kletvama, zgražat će se nad vama, proklinjati vas i podsmijevati vam se^d i nikad više neće te vidjeti ovu zemlju.’

19 Jehova opominje vas koji ste preostali u Judi. Ne idite u Egipat. Znajte dobro da sam vas danas upozorio **20** da ćete za svoj grijeh platiti životom. Jer poslali ste me da se obratim Jehovi, vašem Bogu, rekavši mi: ‘Moli se za nas Jehovi, našem Bogu. Reci nam sve što ti kaže Jehova, naš Bog, i mi ćemo tako učiniti.’^e **21** Ja sam vam danas to rekao, ali vi nećete poslušati Jehovu, svog Boga, niti učiniti išta od onoga što mi je rekao da vam kažem.^f

42:15 *Ili: “živjeti neko vrijeme”. **42:17** *Ili: “bolesti”.

22 Zato dobro znajte da ćete poginuti od mača, gladi i pošasti u zemlji u koju želite otići da ondje živite.^a

43 Kad je Jeremija kazao narodu sve te riječi Jehove, njihovog Boga, svaku riječ koju mu je Jehova, njihov Bog, rekao da im kaže, **2** Hošajin sin Azarija, Kareahov sin Johanan^b i svi oholi ljudi rekli su Jeremiji: "Ti nam lažeš! Nije te poslao Jehova, naš Bog, da kažeš: 'Ne idite u Egipat da ondje živite.'" **3** To te Nerijin sin Baruh^c nagovorio da nas predaš Kaldejcima, pa da nas pobiju ili odvedu u izgnanstvo u Babilon.^d

4 Tako su se Kareahov sin Johanan, svi ostali vojni zapovjednici i sav narod oglušili na Jehovine riječi. Nisu poslušali svog Boga, koji im je rekao da ostanu u Judinoj zemlji. **5** Kareahov sin Johanan i svi ostali vojni zapovjednici povelili su sa sobom sve preostale Judejce koji su se vratili iz svih naroda po kojima su bili rasijani, one koji su se vratili kako bi živjeli u Judinoj zemlji.^e **6** Povelili su muškarce, žene, djecu, kraljeve kćeri i sve one koje je zapovjednik straže Nebuzardan^f ostavio kod Ahikamovog^g sina Gedalije,^h Šafanovogⁱ unuka, te proroka Jeremiju i Nerijinog sina Baruha. **7** I otišli su u Egipat, nisu poslušali Jehovu. I stigli su do Tafnisa.^j

8 Tada je Jeremiji u Tafnisu došla Jehovina objava: **9** "Uzmi u ruke velikog kamenja te ga pred očima svih Židova prekrij žbukom na terasi od opeka koja se nalazi na ulazu u faraonov dvor u Tafnisu. **10** I reci im:

42. PUGL.

a Jr 43:10, 11

43. PUGL.

b Jr 41:16
Jr 42:1-3

c Jr 36:4
Jr 45:1

d Jr 38:4, 6

e Jr 40:11, 12

f Jr 39:10

g 2Lje 34:20, 21
Jr 26:24

h 2Kr 25:22

i 2Kr 22:8

j Jr 2:14, 16
Jr 44:1
Eze 30:4, 18

2. stupac

a Jr 25:9
Jr 27:6
Eze 29:19, 20

b Da 2:21
Da 5:18

c Jr 25:17, 19
Jr 46:13
Eze 29:19
Eze 30:4, 18

d Jr 44:13
Eze 5:12

e Jr 46:25

44. PUGL.

f Jr 43:4, 7

g Eze 29:10
Eze 30:6

h Eze 30:18

i Jr 46:14
Eze 30:16

j Eze 29:14
Eze 30:14

k 2Kr 25:9, 10
Jr 39:8

l Tu 1:1

m Jr 11:17

n Pnz 13:6-9
Pnz 32:17
Jr 19:4

'Ovako kaže Jehova nad vojskama, Izraelov Bog: "Poslat ću po babilonskog kralja Nebukadnezzara, svog slugu,^a i postaviti ću njegovo prijestolje na ovo kamenje koje sam prekrrio i on će nad njim razapeti svoj kraljevski šator.^b **11** Doći će i napasti Egipat.^c Tko je god zaslužio smrtonosnu pošast, umrijet će od pošasti. Tko je god zaslužio zarobljeništvo, otići će u zarobljeništvo. Tko je god zaslužio poginuti od mača, poginut će od mača.^d **12** Zapaliti ću hramove egipatskih bogova.^e Kralj će ih spaliti i odvesti ih u zarobljeništvo. Zaogrnut će se egipatskom zemljom kao što se pastir zaogrće svojom haljinom i otići će odande u miru*." **13** I porazbijat će stupove* u Bet-Semešu*, koji se nalazi u Egiptu, i spaliti hramove egipatskih bogova.*"

44 Ovo je objava koja je došla Jeremiji za sve Židove koji su živjeli u Egiptu,^f one koji su živjeli u Migdolu,^g Tafnisu,^h Nofu*ⁱ i u zemlji Patrosu:^j **2** "Ovako kaže Jehova nad vojskama, Izraelov Bog: "Vi ste vidjeli svu nevolju koju sam nanio Jeruzalemu^k i svim Judinim gradovima. Oni su danas razoreni i u njima nitko ne živi.^l **3** To se dogodilo zbog zla koje ste činili i tako me vrijedali – spaljivali ste prinose^m i štovali druge bogove koje prije niste poznavali, ni vi ni vaši preci.ⁿ **4** Slao sam vam sve svoje sluge, proroke, slao sam ih uvijek iznova*, govoreći vam: "Molim

43:12 *Ili: "a da mu nitko ne naudi".

43:13 *Ili: "obeliske". #Ili: "Domu (Hramu) Sunca", odnosno Heliopolisu. **44:1** *Ili: "Memfisu". **44:4** *Dosl.: "ustajao rano i slao ih".

vas, ne činite te gadosti koje mrzim.”^a **5** Ali vi niste slušali niti ste se obazirali na ono što su vam govorili*. Niste se odvratili od svoje zloće i prestali spaljivati prinose drugim bogovima.^b **6** Zato sam na Judine gradove i na jeruzalemske ulice izlio svoju srdžbu, svoj gnjev, i on je plamtio poput vatre sve dok ih nije pretvorio u pustoš i ruševine, kakvi su i danas.^c

7 Ovako kaže Jehova, Bog nad vojskama, Izraelov Bog: ‘Zašto sami sebi nanosite veliku nevolju zbog koje će u Judi biti istrijebljeni svi muškarci i žene, djeca i dojenčad, pa nitko od vas neće preostati? **8** Zašto me vrijeđate svojim djelima, time što spaljujete prinose drugim bogovima u Egiptu, u koji ste došli živjeti? Bit ćete istrijebljeni i svi će vas narodi na zemlji spominjati u kletvama i podsmjehivati vam se.^d **9** Jeste li zaboravili zla djela svojih predaka, zla djela Judinih kraljeva^e i njihovih žena^f te svoja zla djela i zla djela vaših žena^g – sve zlo koje se činilo u Judinoj zemlji i po jeruzalemskim ulicama? **10** Do današnjeg dana niste se pokajali*, niste pokazali da me se bojite^h niti živite po mom zakonu i mojim odredbama koje sam dao vama i vašim precima.’ⁱ

11 Zato ovako kaže Jehova nad vojskama, Izraelov Bog: ‘Odlučio sam dovesti nevolju na vas da istrijebim sav Judin narod. **12** I učinit ću da preostali Judejci, oni koji su odlučili otići u Egiptat i ondje živjeti, svi izginu u Egiptu.^j Poginut će od mača i pomrije-

44:5 *Dosl.: “prignuli uho”. **44:10** *Ili: “ponizili”.

44. POGL.

a 2Lje 36:15, 16
Iza 65:2
Jr 7:24–26
Jr 35:15

b Jr 19:13

c Iza 6:11
Jr 39:8

d 1Kr 9:7
Jr 24:9
Jr 42:18

e 2Kr 21:19, 20
2Kr 24:8, 9

f 1Kr 11:1–3

g Jr 44:19

h Jr 36:22–24

i Pnz 6:1, 2

j Eze 30:13

2. stupac

a Jr 42:17, 18

b Jr 21:9
Jr 42:22
Jr 43:11

c Jr 43:4, 7

d Jr 44:1

ti od gladi. Od najneznatnijega do najuglednijega, svi će izginiti od mača i od gladi. I ljudi će ih spominjati u kletvama, zgražati se nad njima, proklinjati ih i podsmjehivati im se.^a **13** Kaznit ću one koji žive u Egiptu kao što sam kaznio i Jeruzalem – dovest ću na njih mač, glad i pošast*.^b **14** Preostali Judejci koji su otišli živjeti u Egipat neće pobjeći ni preživjeti, pa da se mogu vratiti u Judinu zemlju. Oni čeznu za time da se vrate onamo i ondje žive, ali neće se vratiti, osim nekih koji će pobjeći.”

15 Tada su svi muškarci koji su znali da njihove žene prinose žrtve drugim bogovima i sve žene koje su ondje stajale – veliko mnoštvo ljudi – te sav ostali narod koji je živio u Egiptu,^c u Patrosu,^d odgovorili Jeremiji: **16** “Nećemo poslušati riječi koje si nam rekao u Jehovino ime, **17** nego ćemo činiti sve kako smo rekli. Prinosit ćemo žrtve Kraljici Neba* i izlijevati joj žrtve ljevanice,^e kao što smo mi, naši preci, naši kraljevi i naši poglavari činili po Judinim gradovima i po jeruzalemskim ulicama. Tada smo bili siti kruha i bilo nam je dobro i nismo doživljavali nikakve nevolje. **18** A otkad smo prestali prinositi žrtve Kraljici Neba i izlijevati joj žrtve ljevanice, u svemu oskudijevamo i ginemo od mača i gladi.”

19 A žene su dodale: “Zar smo bez pristanka svojih muževa prinobile žrtve Kraljici Neba i izlijevale joj žrtve ljevanice?

44:13 *Ili: “bolest”. **44:17** *Titula božice koju su štovali otpadnički Izraelci. Moguće je da je riječ o božici plodnosti.

e Jr 7:18

Zar smo bez njihovog pristanka pravile žrtvene kolače u obliku njenog lika i izljevale joj žrtve ljevanice?"

20 Nato je Jeremija rekao svemu narodu, muškarcima i njihovim ženama i svim ljudima koji su mu se obračali: **21** "Vi, vaši preci, vaši kraljevi, vaši poglavari i vaš narod prinosili ste žrtve po Judinim gradovima i po jeruzalemskim ulicama.^a Jehova je sve to upamtio, nije to zaboravio". **22** Na kraju Jehova više nije mogao podnositi vaša zla djela i gadosti koje ste činili, i zato je vaša zemlja pretvorena u nenastanjenu pustoš te se odonda ljudi zgražaju nad njom i spominju je u kletvama sve do danas.^b **23** Prinosili ste žrtve i griješili Jehovi tako što niste slušali Jehovu i niste živjeli po njegovom zakonu, njegovim odredbama i njegovim opomenama, i zato vas je snašla ova nevolja, kao što se vidi i danas."^c

24 Zatim je Jeremija rekao svemu narodu i svim ženama: "Čujte Jehovinu objavu, svi vi Judejci koji ste u Egiptu. **25** Ovako kaže Jehova nad vaskama, Izraelov Bog: 'Vi i vaše žene dali ste obećanje i učinili ste ono što ste obećali. Rekli ste: "Držat ćemo se zavjeta kojima smo se obavezali da ćemo prinositi žrtve Kraljici Neba i izljevati joj žrtve ljevanice."^d Vi žene doista ćete se držati svojih zavjeta i izvršavat ćete ono na što ste se zavjetovale.'

26 Zato čujte Jehovinu objavu, svi Judejci koji živite u Egiptu: "Zaklinjem se svojim velikim imenom", kaže Jehova, "da u cijelom Egiptu nijedan Judejac više neće zazivati

44. POGLE.

a Jr 11:13
Eze 16:24, 25

b 1Kr 9:8, 9
Tu 2:15
Eze 33:29

c 2Lje 36:15, 16
Da 9:11

d Jr 7:18
Jr 44:15, 17

2. stupac

a Eze 20:39

b Iza 48:1, 2
Jr 5:2

c Jr 1:10

d Jr 44:12

e Le 26:44
Iza 27:13
Jr 44:14

f 2Kr 25:7
Jr 34:21
Jr 39:5

45. POGLE.

g Jr 32:12
Jr 43:3

h Jr 25:1
Jr 36:1

i Jr 36:4, 32

j Iza 5:5
Jr 1:1, 10

moje ime u zakletvi^a i govoriti: 'Kunem se Svevišnjim Gospodinom Jehovom!'^b **27** Naumio sam im donijeti nevolju, a ne nešto dobro.^c Svi Judejci koji su u Egiptu ginut će od mača i gladi dok ih ne nestane.^d **28** Samo će ih malo pobjeći od mača i vratiti se iz Egipta u Judinu zemlju.^e Tada će svi preostali Judejci koji su otišli živjeti u Egipat znati čije su se riječi ispunile, moje ili njihove."^f

29 "A ovo neka vam bude znak da ću vas kazniti u ovoj zemlji", kaže Jehova, "znak po kojem ćete znati da će se moje riječi ispuniti, da će vas snaći nevolja kao što sam vam obećao. **30** Ovako kaže Jehova: "Evo predat ću faraona Hofru, egipatskog kralja, u ruke njegovim neprijateljima i onima koji ga žele ubiti, kao što sam Judinog kralja Sidkiju predao u ruke babilonskom kralju Nebukadnezaru, njegovom neprijatelju koji ga je htio ubiti."^g

45 Ovo je objava koju je prorok Jeremija prenio Neri-jinom sinu Baruhu^g kad je on četvrte godine vladavine Judinog kralja Jojakima,^h Jošijinog sina, zapisivao u knjigu sve riječi koje mu je Jeremija govorio:ⁱ

2 "Ovako kaže Jehova, Izraelov Bog, za tebe, Baruše: **3** "Ti kažeš: "Teško meni, jer Jehova mojoj boli dodaje tugu! Iznemogao sam od uzdisanja, ne nalazim poćinka."^j

4 "Reci mu: 'Ovako kaže Jehova: "Što sam izgradio, srušit ću, i što sam zasadio, iščupat ću, i to po cijeloj zemlji."^k **5** A ti tražiš* velike stvari za sebe. Nemoj to činiti."^l

45:5 *Ili: "očekuješ".

44:21 *Dosl.: "to mu je došlo u srce".

'Jer nanijet ću nevolju svim ljudima',^a kaže Jehova, 'a tebi ću dati tvoj život kao nagradu* kamo god da pođeš.'"^b

46 Ovo je Jehovina objava za narode koja je došla proroku Jeremiji:^c **2** Za Egipat,^d za vojsku faraona Neha,^e egipatskog kralja, koji se nalazio kraj rijeke Eufrata i kojeg je kod Karkemiša porazio babilonski kralj Nebukadnezar četvrte godine vladavine Judinog kralja Jojakima,^f Jošijinog sina:

3 "Pripremite štitove, male* i velike, i krenite u boj!

4 Konjanici, upregnite konje i uzjašite ih.

Stavite kacige i zauzmite položaje.

Ulaštite koplja i obucite oklope.

5 'Zašto ih vidim prestrašene?

Uzmiču, njihovi su ratnici poraženi.

Bježe u strahu, njihovi se ratnici ne okreću.

Posvuda vlada strah', kaže Jehova.

6 'Ni brzi ne mogu pobjeći, ni ratnici ne mogu umaknuti.

Na sjeveru, na obali rijeke Eufrata, posrću i padaju.'^g

7 Tko se to diže poput Nila, poput voda nabujalih rijeka?

8 Egipat se diže poput Nila,^h poput voda nabujalih rijeka, i govori: 'Podignut ću se i prekriti zemlju.

45. POGL.

a Iza 66:16
Jr 25:17, 26
Sf 3:8

b Jr 21:9
Jr 39:18
Jr 43:6

46. POGL.

c Jr 1:10

d Jr 25:15, 19
Eze 29:2
Eze 32:2

e 2Lje 35:20

f 2Kr 23:36
Jr 25:1
Jr 36:1

g 2Kr 24:7

h Eze 29:3
Eze 32:2

2. stupac

a Eze 27:2, 10

b Pos 10:6, 13
Eze 30:4, 5

c Iza 66:19

d 2Kr 24:7

e Pos 37:25
Jr 8:22

f Eze 30:21

g Eze 32:9

h Jr 43:10
Eze 29:19
Eze 30:10

i Jr 44:1
Eze 29:10
Eze 30:6

j Jr 43:4, 7
Eze 30:18

Zatrt ću grad i one koji žive u njemu.'

9 Krenite, konji!

Jurite, kola!

Naprijed, ratnici, vojnici iz Kuša i Puta, koji nosite štitove,^a

i Ludijci,^b koji nosite i napijete lukove!^c

10 To je dan Svevišnjeg Gospodina, Jehove nad vojskama, dan osvete, dan u koji će se osvetiti svojim protivnicima. Mač će ih proždrijeti, nasitit će se i napiti se njihove krvi, jer Svevišnji Gospodin, Jehova nad vojskama, sprema pokolj* u sjevernoj zemlji kraj rijeke Eufrata.^d

11 Popni se na Gilead i uzmi balzama,^e

djevice, kćeri egipatska.

Uzalud pribavljaš mnoge lijekove,

nećeš ozdraviti.^f

12 Narodi su čuli za tvoju sramotu^g

i tvoje zapomaganje odje-kuje cijelom zemljom.

Jer ratnik se spotiče o ratnika

te obojica padaju."

13 Ovo su riječi koje je Jehova kazao proroku Jeremiji o napadu babilonskog kralja Nebukadnezara na Egipat:^h

14 "Objavite ove riječi u Egiptu, razglasite ih u Migdolu,ⁱ

razglasite ih u Nofu* i u Tafnisu.^j

Recite: 'Zauzmite položaje i pripremite se

jer mač će proždrijeti sve oko vas.

46:10 *Ili: "žrtvu". **46:14** *Ili: "Memfisu".

45:5 *Dosl.: "plijen". 46:3 *Riječ je o malim okruglim štitovima kakve su obično nosili strijelci.

15 Zašto je voda odnijela tvoje junake?

Nisu se mogli oduprijeti jer Jehova ih je oborio.

16 Mnogi od njih posrću i padaju.

Govore jedan drugome: "Ustani, vratimo se svom narodu, u svoju zemlju, jer ovaj je mač okrutan!"

17 Ondje govore:

'Faraon, egipatski kralj, puki je hvalisavac koji je propustio priliku što mu se pružila*.'^a

18 'Zaklinjem se samim sobom,' kaže Kralj, onaj kojem je ime Jehova nad vojskama,

'kakav je Tabor^b među gorama

i Karmel^c kraj mora, takav će on* biti kada dođe.

19 Pripremi izgnanički zavežljaj,

kćeri koja živiš u Egiptu.

Jer Nof će postati grozan prizor.

Bit će spaljen* i ostat će bez stanovnika.^d

20 Egipat je lijepa junica, ali sa sjevera će na nju doći obadi.

21 Plaćenici Egipta koji žive usred njega tromi su kao ugojena telad, ali i oni uzmiču, svi bježe. Ne mogu se oduprijeti^e jer došao je dan njihove propasti, vrijeme da budu kažnjeni.'

46:17 *Ili: "pustio da prođe vrijeme koje je bilo određeno". **46:18** *Riječ je o osvajaču Egipta. **46:19** *Moguće i: "Poslat će pustoš".

46. POGL.

a Eze 29:3

b Js 19:17, 22
Su 4:6
Ps 89:12

c 1Kr 18:42

d Eze 32:15

e Jr 46:5, 15

2. stupac

a Eze 30:10

b Na 3:8

c Eze 30:14

d Izl 12:12
Iza 19:1
Jr 43:12, 13

e Jr 17:5
Jr 42:14

f Jr 43:10, 11
Eze 32:11

g Eze 29:13, 14

h Iza 41:13
Iza 43:1, 2
Iza 44:2

i Iza 11:11
Jr 50:19
Eze 39:27
Am 9:14
Sf 3:20

j Jr 23:3, 6
Jr 30:10, 11

k Jr 25:9

l Jr 5:10
Am 9:8

22 'Njegov je glas kao siktanje zmiје koja se povlači jer moćni neprijatelji dolaze na njega, navaljuju sa sjevera

kao oni koji sijeku* drva.

23 Posjeći će njegovu šumu', kaže Jehova, 'iako je gusta i neprohodna.

Jer više ih je nego skakavaca, nema im broja.

24 Posramit će se kći egipatska.

Bit će predana sjevernom narodu.'^a

25 Ovako kaže Jehova nad vojskama, Izraelov Bog: 'Evo razračunat ću se s Amonom^b iz Noa*,^c s faraonom, s Egiptom, s njegovim bogovima^d i s njegovim kraljevima – s faraonom i sa svima koji se uzdaju u njega.'^e

26 'Predat ću ih onima koji ih žele ubiti, babilonskom kralju Nebukadnezaru^f i njegovim slugama, a poslije će Egipat opet biti naseljen kao u davnim danima', kaže Jehova.^g

27 'A ti se ne boj, slugo moj, Jakove,

ne plaši se, Izraele.^h

Jer izbavit ću te iz daleke zemlje

i tvoje potomke iz zemlje u koju su izgnani.ⁱ

Jakov će se vratiti, živjet će mirno i spokojno

i nitko ga neće plašiti.^j

28 Zato se ne boj, slugo moj, Jakove', kaže Jehova, 'jer ja sam s tobom.

Istrijebit ću sve narode po kojima sam te rasijao,^k

no tebe neću istrijebiti.^l

46:22 *Ili: "skupljaju". **46:25** *Odnosno Tebe.

Ali kaznit ću* te koliko treba,^a
neću te ostaviti nekažnje-
nog.”

47 Ovo su riječi koje je Jehova kazao proroku Jeremiji za Filistejce^b prije nego što je faraon osvojio Gazu.

2 Ovako je rekao Jehova:

“Evo vode nadolaze sa sjevera.

Pretvorit će se u veliku bujicu.

Poplavit će zemlju i sve što je na njoj,

grad i one koji žive u njemu. Ljudi će vikati

i svi koji žive u zemlji gorko će plakati.

3 Kad čuju topot kopita

njegovih pastuha, štropot njegovih bojnih kola

i tutnjavu kotača,

očevi se neće osvrutati da pomognu svojim sinovima jer će se skameniti od straha*.

4 Dolazi dan kad će svi Fili-

stejci biti istrijebljeni,^c kad će biti zatrti svi preostali saveznici Tira^d i Sidona.^e

Jer Jehova će istrijebiti Filistejce

– preostale s otoka Kaftora*.^f

5 Gazi će glava biti obrijana*.

Aškelon će biti razoren*.^g

Vi koji ste preostali u njihovoj dolini, dokle ćete se rezati po tijelu?^h

46:28 *Ili: “ukorit ću”. **47:3** *Ili: “jer će im ruke klonuti”. **47:4** *Odnosno Krete. **47:5** *Odnosno njeni stanovnici obrijat će glavu u znak žalosti i sramote. ^aDosl.: “ušutkan”.

46. POGL.

a Jr 10:24

47. POGL.

b Jr 25:17, 20
Eze 25:15, 16

Am 1:6

Sf 2:4

Za 9:5, 6

c Jr 25:17, 20

Am 1:8

Sf 2:5

d Eze 26:2

Am 1:9, 10

e Iza 23:1, 4

Jr 25:17, 22

Jr 27:2, 3

Eze 28:21

Jl 3:4

f Pos 10:13, 14

Prz 2:23

g Sf 2:4

h Prz 14:1

Jr 16:6

2. stupac

a Prz 32:41

b Eze 25:16

48. POGL.

c Pos 19:36, 37

Iza 15:1

d Br 32:37, 38

e Js 13:15, 19

Eze 25:9

f Iza 15:2

g Br 32:37

Iza 16:8

h Iza 15:5

Jr 48:34

i Iza 15:5

j Br 21:29

1Kr 11:7

6 O, Jehovin maču!^a

Kada ćeš se smiriti?

Vrati se u svoje korice.

Stani i ostani miran.

7 Kako da se smiri

kad mu je Jehova dao zapovijed?

Poslao ga je da napadne

Aškelon i morsku obalu.”^b

48 Jehova nad vojskama, Izraelov Bog, ovako kaže za Moab:^c

“Teško Nebu,^d jer je opustošen!

Kirijatajim^e je posramljen i osvojen.

Sigurna utvrda posramljena je i uništena.^f

2 Moaba više ne hvale.

U Hešbonu^g smišljaju kako da ga unište:

‘Hajde, istrijebimo ih da više ne budu narod.’

I ti, Madmene, umukni jer mač ide za tobom.

3 Iz Horonajima se čuje vika,^h pustošenje i strašno razaranja.

4 Moab je satrt.

Njegova djeca zapomažu.

5 Dok se uspinju na Luhit, neprestano plaču.

Dok silaze iz Horonajima, čuju kako ljudi jauču zbog strašne nevolje.ⁱ

6 Bježite, spasite živu glavu!

Budite kao borovica u puštinji.

7 Zato što se uzdaš u svoja djela i u svoje blago,

bit ćeš osvojen.

Kemoš^j će otići u izgnanstvo sa svojim svećenicima i svojim poglavarima.

- 8** Pustošitelj će doći u svaki grad, nijedan grad neće mu umaknuti.^a
Dolina će propasti i ravnica* će biti poharana, kao što je Jehova i rekao.
- 9** Postavite putokaz Moabu jer kad budu rušili njegove gradove, ljudi će bježati. Njegovi će gradovi postati grozan prizor i nitko neće živjeti u njima.^b
- 10** Proklet bio onaj tko nemarno izvršava zadatak koji mu je Jehova dao!
Proklet bio onaj tko zadržava svoj mač da ne prolijeva krv!
- 11** Moapci su spokojni od svoje mladosti, mirno leže kao vino na svom talogu.
Ne pretaču se iz posude u posudu, nikad nisu otišli u izgnanstvo.
Stoga je njihov okus ostao isti, njihov se miris nije promijenio.
- 12** 'Zato dolaze dani', kaže Jehova, 'kad ću im poslati ljude da ih preokrenu. Oni će ih okrenuti i isprazniti njihove posude i porazbijat će njihove čupove. **13** Moapci će se posramiti Kemoša, kao što su se Izraelci posramili Betela, u koji su se uzdali.^c
- 14** Kako se usuđujete reći: "Mi smo hrabri ratnici, spremni za bitku"?'^d
- 15** 'Moab je opustošen, neprijatelj je prodro u njegove gradove,^e

48. POGL.

- a Eze 25:9
b Sf 2:9
c 1Kr 12:28, 29
Ho 10:15
Am 5:5
d Iza 16:6
e Jr 48:8

2. stupac

- a Iza 34:2
b Ps 24:8
c Eze 25:11
d Br 21:30
Js 13:15, 17
Iza 15:2
e Jr 48:8
f Br 32:34
Pnz 2:36
g Br 21:13
Js 13:8, 9
h Sf 2:9
i Br 21:23
Iza 15:4
j Js 13:15, 18
k Br 32:34
l Br 32:3, 4
m Br 32:37
Jr 48:1
n Br 32:37, 38
Js 13:15, 17
Eze 25:9
o Am 2:2
p Jr 25:15, 16

r Jr 48:42

a njegovi su najbolji mladići poklani',^a
kaže Kralj, onaj kojem je ime Jehova nad vojskama.^b

- 16** Bliži se nevolja Moabaca, njihova propast brzo će doći.^c
- 17** Sažalijevaj će ih svi koji su oko njih, svi koji znaju njihovo ime. Recite im: 'Kako li je slomljen moćni štap, krasna palica!'
- 18** Odstupi sa svog uzvišenog položaja, sjedni i žedaj*, kćeri koja živiš u Dibonu.^d
Jer na tebe dolazi Moabov pustošitelj i razorit će tvoje utvrde.^e
- 19** Stanovnice Aroera,^f stani kraj puta i promatraj. Pitaj muškarca koji bježi i ženu koja traži spas: 'Što se dogodilo?'
- 20** Moab je posramljen i obuzeo ga je strah. Gorko plačite i vičite. Objavite u Arnonu^g da je Moab opustošen.
- 21** Sud dolazi na ravnicu*,^h na Holon, Jahasiⁱ i Mefaat,^j
- 22** na Dibon,^k Nebo^l i Bet-Diblatajim, **23** na Kirijatajim,^m Bet-Gamul i Bet-Meon,ⁿ **24** na Kerijot^o i Bosru te na sve moapske gradove, na one koji su daleko i na one koji su blizu.
- 25** 'Moabu je oduzeta snaga*, ruka mu je slomljena', kaže Jehova.
- 26** 'Opijte ga^p jer se oholo usprotivio Jehovi.^r

48:18 *Moguće i: "sjedni na suho tlo".
48:25 *Doosl.: "slomljen rog".

48:8, 21 *Ili: "visoravan".

- Moab se valja u svojoj bljuvotini, pa mu se ljudi rugaju.
- 27** Nisi li se ti rugao Izraelu?^a Je li bio zatečen u krađi, pa si zato podrugljivo odmahivao glavom i pogrđno govorio o njemu?
- 28** Stanovnici Moaba, napustite gradove i živite na litičama, budite kao golubovi koji se gnijezde na litičama.”
- 29** “Čuli smo za Moabov ponos – veoma je ohol – za njegovu uobraženost, ponositost i oholost te za bahatost njegovog srca.”^b
- 30** “‘Znam koliko je bijesan’, kaže Jehova, ‘ali njegove prazne riječi neće se ostvariti. Neće on ništa postići.
- 31** Zato ću gorko plakati nad Moabom, jadikovat ću nad svim Moapcima i tugovati za ljudima iz Kir-Heresa.^c
- 32** Sibmanski^d trsu, plakat ću nad tobom više nego nad Jazerom.^e Tvoje bujne mladice pružaju se preko mora. Dopiru do mora, do Jazera. Dok si brao ljetno voće* i grožđe, napao te pustošitelj.^f
- 33** Nestalo je radosti i veselja u voćnjaku i u moapskoj zemlji.^g Učinio sam da vino prestane teći iz tijeska. Nitko neće gaziti grožđe radosno kličući.

48:32 *Vjerojatno smokve, a možda i datulje.

48. POGL.

a Tu 2:15
Sf 2:8

b Iza 16:6
Iza 25:10, 11
Sf 2:9, 10

c 2Kr 3:24, 25
Iza 16:7

d Br 32:37, 38
Js 13:15, 19

e Br 21:32
Br 32:34, 35
Js 21:8, 39

f Iza 16:8, 9
Jr 48:8

g Jr 25:10

2. stupac

a Iza 16:10

b Br 21:25
Js 13:15, 17

c Br 32:37
Iza 16:9

d Br 21:23

e Jr 48:2, 3

f Iza 15:4-6

g Iza 16:11

h Jr 16:6

i Le 19:28

j Pos 37:34
Iza 15:2, 3

Čut će se povici, ali ne radosni.”^a

- 34** “‘Vika se čuje od Hešbona^b pa sve do Elealea.^c Njihovi glasovi čuju se sve do Jahasa,^d od Soara pa sve do Horonajima^e i do Eglat-Šelišije. Čak su i nimrimske vode presušile.’^f
- 35** Jehova kaže: ‘Istrijebit ću iz Moaba one koji donose žrtve na obredne uzvišice i koji prinose žrtve svom bogu.
- 36** Zato će moje srce poput frule* tužno jecati za Moabom.^g Moje će srce poput frule tužno jecati za ljudima iz Kir-Heresa. Jer propast će bogatstvo koje je stekao.
- 37** Sve su glave obrijane^h i sve su brade odrezane. Po svim su rukama posjekotine,ⁱ oko bokova je kostrijet.”^j
- 38** “‘Na svim Moabovim krovovima i na svim njegovim trgovima čuje se samo naricanje. Jer razbio sam Moaba kao odbačenu posudu’, kaže Jehova.
- 39** ‘Kako se samo uplašio! Gorko plačite! Kako li je Moab uzmaknuo posramljen! Moabu se rugaju svi oko njega i zgražaju se nad njim.”

48:36 *Riječ je o fruli koja se svirala pri likom pogreba u znak žalosti.

- 40** “Jer ovako kaže Jehova:
‘Poput orla koji se obrušava
na svoj plijen,^a
tako će neprijatelj raširiti
svoja krila nad Moabom.^b”
- 41** Gradovi će biti osvojeni,
njegove će utvrde biti
zauzete.
U taj će dan srce moapskih
ratnika
biti kao srce žene koja
rađa.”
- 42** “Moab će biti zatrt kao
narod^c
jer se oholo usprotivio
Jehovi.^d”
- 43** Stanovniče Moaba,
čekaju te strah, jama i
zamka’, kaže Jehova.
- 44** “Tko pobjegne od strahote,
past će u jamu,
a tko se izvuče iz jame,
uhvatit će se u zamku.’
‘Jer doći će Moabu godina
u kojoj ću ga kazniti’, kaže
Jehova.
- 45** ‘U sjeni Hešbona zaustavili
su se iscrpljeni bjegunci.
Vatra će izići iz Hešbona,
plamen će izići iz Sihona.^e
Progutat će Moabovo čelo
i lubanju buntovnih sinova.^f’
- 46** ‘Teško tebi, Moabe!
Propao je Kemošev narod.^g
Jer tvoji su sinovi zarobljeni
i tvoje su kćeri izgnane.^h’
- 47** Ali u posljednjim danima
skupit ću zarobljeni
moapski narod’, kaže
Jehova.
‘Eto to je osuda nad
Moabom.’”ⁱ
- 49** Ovako kaže Jehova za
Amonce:^j
“Zar Izrael nema sinova?
Zar nema nasljednika?

48. POGL.a Tu 4:19
Hb 1:8

b Jr 49:22

c Jr 30:11

d Jr 48:29

e Br 21:26, 28

f Br 24:17
Am 2:2g Br 21:29
1Kr 11:7

h Jr 48:7

i Eze 25:11

49. POGL.j Pos 19:36, 38
Pnz 2:19
2Lje 20:1**2. stupac**a 1Kr 11:5
Sf 1:4, 5

b Am 1:13

c Pnz 3:11
Js 13:24, 25
Eze 25:5
Am 1:14

d Eze 21:19, 20

e Iza 14:2
Jr 50:19
Sf 2:9

f Am 1:13, 15

Zašto je Malkam^a zauzeo
Gadovu zemlju?^bI zašto se njegov narod na-
stano u Izraelovim gra-
dovima?”**2** “‘Stoga dolaze dani’, kaže
Jehova,‘kad ću oglasiti poziv na
rat* protiv Rabe^c koja
pripada Amoncima.^dOd nje će ostati gomila
ruševina,a okolni će gradovi biti
spaljani.’‘A Izrael će zavladatai nad
onima koji su mu oteli
zemlju’,^e kaže Jehova.**3** ‘Gorko plači, Hešbone,
jer Aj je opustošen!Jadikujte, gradovi oko Rabe!
Ogrnite se kostrijeću.Naričite i lutajte među
kamenim torovimajer Malkam će otići u iz-
gnanstvosa svojim svećenicima i
svojim poglavarima.^f**4** Zašto se hvališ svojim
dolinama,svojom plodnom ravnicom,
nevjerna kćeri,koja se uzdaš u svoje blago
i govoriš: “Tko će me
nasti?””**5** “‘Navest ću sve koji su oko
tebe da ti učine nešto
strašno’,kaže Svevišnji Gospodin,
Jehova nad vojskama.‘Raspršit ćete se na sve
stranei nitko neće skupiti bje-
gunce.”**6** “‘Ali poslije ću skupiti za-
robljene Amonce’, kaže
Jehova.”**49:2** *Moguće i: “bojni poklik”.

7 Ovako kaže Jehova nad vojskama za Edom:

“Zar u Temanu^a više nema mudrosti?

Zar razboriti više ne znaju dati dobar savjet?

Zar je nestala* njihova mudrost?

8 Bježite, povucite se! Sidite u dubine i sklonite se ondje, stanovnici Dedana!^b

Jer Ezavu ću nanijeti nevolju

kad dođe vrijeme da se obračunam s njim.

9 Kad bi k tebi došli berači grožđa, ne bi li ostavili nešto za pabirčenje?

Kad bi ti po noći došli lopovi, opljačkali bi samo ono što žele.^c

10 Ali ja ću ogoliti Ezava. Otkrit ću njegovu skrovišta, pa se neće moći sakriti. Njegova djeca, braća i susjedi bit će zatrti,^d pa ga više neće biti.^e

11 Ostavi mi svoju siročad i ja ću ih sačuvati na životu. Tvoje će se udovice uzdati u mene.”

12 Jer ovako kaže Jehova: “Ako oni kojima nije dosuđeno da piju čašu mog gnjeva moraju to učiniti, zar ćeš ti proći nekažnjeno? Nećeš ostati nekažnjen, nego ćeš piti.”^f

13 “Zakleo sam se samim sobom”, kaže Jehova, “da će Bosra biti opustošena i postati grozan prizor,^g da će joj se ljudi rugati i spominjati je u kletva-

49. POGL.

a Pos 36:10, 11
Eze 25:13
Am 1:12
Ob 8

b Iza 21:13
Jr 25:17, 23

c Ob 5

d Ob 6, 9

e Mi 1:3, 4

f Jr 25:27, 28
Tu 4:21
Ob 16

g Iza 34:6
Iza 63:1
Jr 49:22
Am 1:12

2. stupac

a Ob 18
Mi 1:3

b Ob 1

c Ob 2-4

d Jr 49:13

e Pos 19:24, 25

f Iza 34:6, 10

g Jr 4:7

h Ps 76:7
Jr 50:44-46
Na 1:6

ma te da će se svi njeni gradovi pretvoriti u vječnu pustoš.”^a

14 Čuo sam vijest od Jehove, glasnik je poslan među narode da kaže:

“Skupite se, krenite na njega, pripremite se za boj!”^b

15 “Gle, učinio sam te neznatnim među narodima, prezrenim među ljudima.^c

16 Strah koji si ulijevao drugima i oholost tvog srca prevarili su te, tebe koji živiš među klisurama i prebivaš na najvišem brdu. Premda poput orla na visini savijaš gnijezdo, oborit ću te odande”, kaže Jehova.

17 “Edom će postati grozan prizor.^d Tko god prođe pored njega, zgražat će se nad njim i podsmjehivati se* zbog svih njegovih nevolja. 18 Kad bude uništen, kao što su bili uništeni Sodoma i Gomora te susjedni gradovi”,^e kaže Jehova, “nitko neće ondje živjeti, nitko od ljudi neće se u njemu naseeliti.”^f

19 Gle, neprijatelj će izići kao lav^g iz jordanskih šikara i napasti one koji su na sigurnim pašnjacima. U trenu ću natjerati Edoma da pobjegne iz svoje zemlje. I postaviti ću nad njegovom zemljom svog izabranika. Jer tko je poput mene i tko će me izazvati? Koji mi se pastir može suprotstaviti?^h

20 Zato čujte kako je Jehova odlučio* kazniti Edom i što je

49:17 *Ili: “i podrugljivo (začudeno) zviždati”. 49:20 *Ili: “naumio”.

smislio kako bi kaznio stanov-
nike Temana:^a

Najmanji iz stada bit će
odvučeni.

On će opustošiti njihovo
prebivalište zbog njihovih
djela.^b

21 Od njihovog gromoglasnog
pada zemlja se potresla.

Vika se čuje,
odjekuje sve do Crvenog
mora!^c

22 Gle, neprijatelj će se podig-
nuti i obrušiti poput orla^d
i raširit će svoja krila nad
Bosrom.^e

U taj će dan srce edomskih
ratnika
biti kao srce žene koja rađa.”

23 Za Damask:^f

“Hamat^g i Arpad posramili
su se

jer su čuli lošu vijest.
Srce im se topi od straha.
More je uznemireno, ne
može se smiriti.

24 Damask je izgubio hrabrost.
Okrenuo se i dao u bijeg,
no spopao ga je silan
strah.

Obuzela ga je tjeskoba i bol
kao ženu koja rađa.

25 Kako to da nije napušten
slavni grad,
grad veselja?

26 Njegovi će mladići popadati
po njegovim trgovima
i svi će vojnici u taj
dan izginuti”, kaže Jehova
nad vojskama.

27 “Zapalit ću vatru na zidi-
nama Damaska
i ona će proždrijeti Ben-Ha-
dadove tvrđave.”^h

28 Ovako kaže Jehova za Ke-
darⁱ i hasorska kraljevstva, koje

49. POGL.

a Ob 9

b Mi 1:4

c 1Kr 9:26

d Jr 4:13

e Jr 48:40

Jr 49:13

f Iza 17:1

Am 1:3

g Br 13:21

2Kr 17:24

Za 9:1, 2

h Am 1:4

i Pos 25:13

Iza 42:11

Iza 60:7

Eze 27:21

2. stupac

a Jr 9:25, 26
Jr 25:17, 23

je porazio babilonski kralj Nebu-
kadnezar:

“Hajde, podite na Kedar
i zatrite sinove Istoka!

29 Oduzmite im šatore i stada,
šatorska platna i sve
njihove stvari.

Odvedite njihove deve.

Ljudi će im vikati: ‘Strah je
posvuda!’”

30 “Bježite, otidite daleko!
Sidite u dubine i sklonite se
ondje, stanovnici Hasora!”
kaže Jehova.

“Jer babilonski kralj Nebu-
kadnezar skovao je naum
protiv vas

i smislio je kako će vam
nanijeti nevolju.”

31 “Napadnite narod koji živi
u miru,

bez straha*!” kaže Jehova.

“On nema ni vrata ni za-
suna. Prebiva daleko od
drugih ljudi.

32 Njihove će deve postati
plijen,

njihova brojna stoka bit će
oteta.

Raspršit ću ih na sve
strane*,

one koji briju[#] kosu uz
sljepoočnice,^a

i odasvud ću na njih dovesti
nevolju”, kaže Jehova.

33 “Hasor će postati šakalski
brlog,

bit će pust u svu vječnost.

Nitko neće ondje živjeti,
nitko od ljudi neće se

u njemu naseliti.”

34 Ovo su riječi koje je na
početku vladavine Judinog kra-

49:31 *Ili: “u sigurnosti”. **49:32**

*Dosl.: “u sve vjetrove”. #Ili: “podrezu-
ju”.

lja Sidkije^a Jehova kazao proroku Jeremiji za Elam:^b **35** "Ova-ko kaže Jehova nad vojskama: 'Evo slomit ću Elamov luk,^c nje-govu glavnu silu. **36** Dovest ću na Elam četiri vjetra s četiri kraja neba. Raspršit ću ih na sve strane svijeta i neće biti naroda u koji rasijani Elamci neće otići."

37 "Natjerat ću Elamce da drhte pred svojim neprijateljima, pred onima koji ih žele po-biti. Nanijet ću im nevolju, izlit ću na njih svoju žestoku srdžbu", kaže Jehova. "Poslat ću za njima mač da ih istrijebim."

38 "Postavit ću svoje prije-stolje u Elamu^d i zatrt ću on-dje kralja i poglavare", kaže Je-hova.

39 "Ali u posljednjim dani-ma skupit ću zarobljene Elam-ce", kaže Jehova.

50 Ovo su riječi koje je Je-hova izrekao za Babilon,^e za kaldejsku zemlju, preko pro-roka Jeremije:

2 "Objavite vijest među naro-dima i razglasite je. Podignite zborni znak* i razglasite vijest.

Ne skrivajte ništa!

Recite: 'Babilon je osvojen.^f

Bel je posramljen.^g

Merodak je prestrašen.

Posramljeni su babilonski kipovi.

Prestrašeni su njegovi odvratni idoli^h."

3 Jer na njega dolazi narod sa sjevera,^h

koji će njegovu zemlju pre-tvoriti u grozan prizor.

50:2 *Ili: "zastavu". ^h Moguće je da je hebrejski izraz srodan riječi koja znači "izmet". Njime se izražavao prezir.

49. POGL.

a 2Kr 24:18

b Pos 10:22
Iza 21:2
Jr 25:17, 25
Eze 32:24
Da 8:2
Dj 2:8, 9

c Iza 22:6

d Jr 25:17, 25

50. POGL.

e Iza 13:1

f Jr 51:8
Ot 14:8

g Iza 46:1
Jr 51:44

h Iza 13:17
Jr 51:11, 48

2. stupac

a Iza 11:12
Jr 3:18
Ho 1:11

b Jr 31:8, 9

c Ho 3:5

d Iza 35:10

e Jr 31:31

f Iza 53:6

g Jr 10:21
Jr 23:2
Eze 34:2, 6

h Ps 79:6, 7

i Iza 48:20
Jr 51:6, 45
Za 2:7
2Ko 6:17
Ot 18:2, 4

j Iza 21:2
Jr 51:11, 27,
28, 48
Da 5:28, 30

k Iza 13:17, 18

l Jr 25:12
Jr 27:6, 7

m Ot 17:16

U njoj više nitko neće živjeti.

I ljudi i stoka bježe, odlaze."

4 "U te dane i u to vrijeme", kaže Jehova, "Izraelci i Judejci doći će zajedno.^a Ići će pla-čući^b i zajedno će tražiti Je-hovu, svog Boga.^c **5** Pitat će gdje je put koji vodi na Sion. Upravit će pogled prema toj gor-i^d i govorit će: 'Dodite, sklopi-mo* savez s Jehovom, vječni savez koji se neće zaboraviti.'^e **6** Moj je narod stado zalutalih ovaca.^f Njihovi pastiri naveli su ih na krivi put.^g Odveli su ih u gore, pa oni besciljno lutaju po gorama i brdima. Zaboravili su svoje počivalište. **7** Svi koji ih nađu proždiru ih,^h njihovi ne-prijatelji govore: 'Nismo krivi, jer oni su zgriješili Jehovi, on-me u kojem prebiva pravda, Je-hovi, nadi svojih predaka.'"

8 "Bježite iz Babilona, izidite iz kaldejske zemljeⁱ i budite kao predvodnici stada.

9 Jer podignut ću i dovesti na Babilon skupinu velikih naroda iz sjeverne zemlje.^j

Oni će ga napasti svrstani u bojne redove.

Odande će doći i osvojiti ga.

Njihove su strijele kao u ratnika

koji roditeljima ubija djecu,^k ne promašuju cilj*.

10 Kaldeja će postati plijen.^l

Svi koji je budu plijenili uzet će koliko god žele",^m kaže Jehova.

50:5 *Ili: "potvrdimo". 50:9 *Ili: "oni se ne vraćaju bez uspjeha".

- 11** “Jer vi ste se radovali,^a
klicali ste
pljačkajući ono što je moje.^b
Poskakivali ste kao junica
u travi
i rzali ste kao pastusi.
- 12** Vaša se majka posramila.^c
Razočarala se ona koja
vas je rodila.
Najbeznačajnija je među
narodima.
Nalik je bezvodnoj pustoši
i pustinji.^d
- 13** Zbog Jehovinog gnjeva Ba-
bilon neće biti nastanjen,^e
sasvim će opustjeti.^f
Tko god prođe pokraj nje-
ga, zgražat će se nad njim
i podsmjehivati se* zbog
svih nevolja koje su ga
snašle.^g
- 14** Svrstajte se u bojne redove
i napadnite Babilon sa
svih strana,
svi vi koji napinjete* luk.
Odpnite strijele na njega!
Ne štedite strijele^h
jer je Jehovi zgriješio.ⁱ
- 15** Oglasite se ratnim pokli-
kom sa svih strana.
On se predao.
Pali su njegovi stupovi, sru-
šile su se njegove zidine^j
– to je Jehovina osveta.^k
Osvetite mu se.
Učinite mu onako kako je
on činio.^l
- 16** Istrijebite iz Babilona sijače
i one koji zamahuju srpom
u vrijeme žetve.^m
Zbog okrutnog mača vratit
će se svaki svom narodu,
pobjeći će svaki u svoju
zemlju.ⁿ

50:13 *Ili: “podrugljivo (začuđeno) zviž-
dati”. 50:14 *Ili: “pripremate”. Dosl.:
“gazite”.

50. POGL.

- a Tu 1:21
b Iza 14:4-6
Iza 47:6
Jr 30:16
c Iza 47:8
d Iza 13:20, 21
e Za 1:15
f Jr 25:12
g Jr 51:37
h Iza 13:18
Jr 51:11
i Jr 51:35, 36
j Jr 51:58
k Jr 51:6, 11
l Ps 137:8
Ot 18:6
m Jr 51:23
n Iza 13:14
Jr 51:9

2. stupac

- a Jr 23:1
Jr 50:6
Eze 34:5
b Jr 2:15
c 2Kr 17:6
Iza 8:7
d 2Kr 25:1
2Lje 36:17
Jr 4:7
e 2Kr 19:35
Iza 14:25
Sf 2:13
f Iza 11:16
Iza 65:10
Jr 23:3
Jr 33:7
Eze 34:14
Mi 2:12
g Mi 7:14
h Jr 31:6
i Ob 19
j Iza 44:22
Jr 31:34
Mi 7:19
k Eze 23:22, 23
l Iza 14:5, 6
Jr 51:20
m Jr 51:41
Ot 18:15, 16
n Jr 51:31
Da 5:30
Ot 18:8
o Iza 13:5
Jr 51:11

17 Izraelci su raspršene ov-
ce.^a Lavovi su ih rastjerali.^b
Prvo ih je asirski kralj proždri.^c
Potom im je babilonski kralj
Nebukadnezar oglodao kosti.^d
18 Zato ovako kaže Jehova nad
vojskama, Izraelov Bog: ‘Obr-
čunat ću se s babilonskim kra-
ljem i s njegovom zemljom ona-
ko kako sam se obračunao s
asirskim kraljem.^e **19** I vratit
ću Izraela na njegov pašnjak^f i
on će pasti po Karmelu i po Ba-
šanu.^g Po efrajimskim^h i gilead-
skimⁱ brdima jest će do sita.’”

- 20** “U te dane i u to vrijeme”,
kaže Jehova,
“tražit će se Izraelova
krivnja,
ali je neće biti,
i na Judi se neće naći
grijeha
jer ću oprostiti onima koje
ostavim na životu.”^j
- 21** “Kreni na meratajmsku
zemlju i na stanovnike
Pekoda.^k
Neka budu poklani i potpu-
no zatrti”, kaže Jehova.
“Učini sve kako sam ti
zapovjedio.
- 22** U zemlji se čuje ratni metež,
nastupila je strašna nevolja.
- 23** Kako li je skršen i razbijen
malj koji je satirao cijelu
zemlju!^l
Kako li je Babilon postao
grozan prizor među
narodima!^m
- 24** Postavio sam ti zamku, Ba-
bilone, i ti si se uhvatio
a da to nisi ni shvatio.
Zatečen si i uhvaćenⁿ
jer si se Jehovi suprotstavio.
- 25** Jehova je otvorio svoju
oružarnicu
i izvadio oružje koje će upo-
trijebiti u svojoj srdžbi.^o

- Jer Svevišnji Gospodin,
Jehova nad vojskama,
ima posla
u kaldejskoj zemlji.
- 26** Krenite na nju iz udaljenih
krajeva.^a
Otvorite njene žitnice.^b
Zgrnite njeno bogatstvo
kao što se žito skuplja
na hrpe.
Potpuno je uništite.^c
Neka u njoj nitko ne ostane.
- 27** Pokoljite sve njene mlade
bikove.^d
Neka se odvedu na klanje.
Teško njima jer je došao
dan da im se sudi,
došlo je vrijeme da budu
kažnjeni!
- 28** Čuju se povici onih koji
bježe,
koji trče iz babilonske
zemlje
kako bi na Sionu objavili
da se Jehova, naš Bog,
osvetio.
Osvetio se za svoj hram.^e
- 29** Sazovite strijelce da na-
padnu Babilon,
pozovite sve koji napinju
luk.^f
Utaborite se oko njega,
ne dajte da itko pobjegne.
Uzvratite mu za njegova
djela.^g
Učinite mu onako kako je
on činio.^h
Jer oholo se suprotstavio
Jehovi,
svetom Izraelovom Bogu.ⁱ
- 30** Zato će njegovi mladići
popadati po njegovim
trgovima/
i svi će njegovi vojnici iz-
ginuti* u taj dan”, kaže
Jehova.

50:30 *Dosl.: “biti ušutkani”.

50. POGL.

- a Jr 51:27
b Jr 50:10
c Iza 14:22, 23
d Iza 34:6, 7
Eze 39:18
e Ps 94:1
Jr 51:11
f Jr 50:14
g Ps 137:8
Jr 51:56
h Tu 3:64
Ot 18:6
i Iza 14:13
j Iza 13:17, 18

2. stupac

- a Jr 51:25
b Iza 14:13
Da 4:30
c Jr 51:26
d Iza 47:6
e Iza 14:17
f Iza 41:14
Ot 18:8
g Iza 47:4
h Tu 3:59
i Iza 14:3, 4
j Jr 51:24
k Iza 47:13
Jr 51:57
Da 5:7
l Jr 51:30
m Iza 13:8

- 31** “Ja sam tvoj neprijatelj,^a
prkosni Babilone”,^b kaže
Svevišnji Gospodin, Je-
hova nad vojskama.
“Doći će dan u koji ću ti
suditi, vrijeme kad ću se
obračunati s tobom.
- 32** Prkosni Babilone, posrnut
ćeš i pasti
i neće te imati tko podig-
nuti.^c
Zapalit ću tvoje gradove
i vatra će progutati sve
oko tebe.”
- 33** Ovako kaže Jehova nad
vojskama:
“Izraelci i Judejci su
potlačeni.
Svi koji su ih zarobili drže
ih čvrsto^d
i ne žele ih pustiti.^e
- 34** No moćan je njihov izba-
vitelj*^f,
ime mu je Jehova nad
vojskama.^g
On će im udijeliti pravdu^h
kako bi donio mir zemlji/
i smeo stanovnike Babilona.”^j
- 35** “Mač dolazi na Kaldejce”,
kaže Jehova,
“na stanovnike Babilona,
na njegove poglavare i
na njegove mudrace.^k
- 36** Mač dolazi na one koji go-
vore prazne riječi*^l, pa će
oni postupati bezumno.
Mač dolazi na njegove
ratnike, pa će se oni
prestrašiti.^l
- 37** Mač dolazi na njihove konje
i bojna kola
i na sve tuđince koji žive
u njemu,
pa će postati kao žene.^m

50:34 *Dosl.: “otkupitelj”. *Ili: “On će ih braniti na sudu”. 50:36 *Ili: “na laž-
ne proroke”.

- Mač dolazi na njegove riznice, pa će biti opljačkane.^a
- 38** Teško njegovim vodama – presušit će.^b
Jer to je zemlja rezbarenih kipova.^c
Zbog svojih zastrašujućih viđenja ljudi se ponašaju kao da su sišli s uma.
- 39** Zato će ondje živjeti pustinjska stvorenja i životinje koje zavijaju i u njemu će prebivati nojevi.^d
Nikad više neće biti naseljen, nitko od ljudi iz budućih naraštaja neće ondje živjeti.”^e
- 40** “Kad ga Bog uništi, kao što je uništio Sodomu i Gomoru^f te susjedne gradove”,^g kaže Jehova, “nitko neće ondje živjeti, nitko od ljudi neće se u njemu naseliti.”^h
- 41** Gle, narod će doći sa sjevera, velik narod i moćni kraljeviⁱ doći će iz najudaljenijih dijelova zemlje.^j
- 42** Nosit će luk i koplje.^k
Bit će okrutni i nemilosrdni.^l
Njihova vika bit će kao morskā huka.^m
Jahat će na konjima, bit će svi kao jedan, postrojeni za rat protiv tebe, kćeri babilonska.ⁿ
- 43** Babilonski kralj čuo je vijest o njima^o
i ruke su mu klonule.^p
Obuzela ga je tjeskoba, uhvatili su ga bolovi kao ženu koja rađa.
- 44** Gle, neprijatelj će izići kao lav iz jordanskih šikara i napasti

50. POG.

a Iza 45:3

b Iza 44:27
Jr 51:36, 37
Ot 16:12c Iza 46:1
Jr 51:44, 52
Da 5:1, 4d Iza 13:20, 21
Jr 51:37
Ot 18:2e Jr 25:12
Jr 51:43, 64

f Iza 13:19

g Pos 19:24, 25
Jd 7

h Jr 51:26

i Iza 45:1
Jr 51:11
Jr 51:27, 28

j Iza 13:5, 17

k Jr 50:9

l Ps 137:8
Iza 13:17, 18

m Jr 51:42

n Jr 51:27

o Jr 51:31

p Da 5:6

2. stupac

a Iza 41:25

b Jr 49:19–21

c Jr 51:11

d Iza 13:1, 20
Jr 51:43

e Ot 18:9

51. POG.

f Jr 50:9

g Jr 50:14, 29

h Iza 13:17, 18
Jr 50:30

i Iza 13:15

one koji su na sigurnim pašnjacima. U trenu ću natjerati Babilonce da pobjegnu iz svoje zemlje. I postaviti ću nad njihovom zemljom svog izabranika.^a Jer tko je poput mene i tko će me izazvati? Koji mi se pastir može suprotstaviti?^b **45** Zato čujte kako je Jehova odlučio* kazniti Babilon^c i što je smislio kako bi kaznio kaldejsku zemlju:

Najmanji iz stada bit će odvučeni.

On će opustošiti njihovo prebivalište zbog njihovih djela.^d

- 46** Od gromoglasnog pada Babilona zemlja će se potresti i vika će se čuti među narodima.”^e

51 Ovako kaže Jehova:

“Evo pustiti ću razorni vjetar

na Babilon^f i na stanovnike Leb-Kamaja*.

- 2** Poslat ću na Babilon ljude koji će ga ovijati kao žito i isprazniti njegovu zemlju. Napast će ga sa svih strana u dan nevolje.^g

- 3** Strijelac neka ne napinje luk.

Neka nitko ne ustaje s oklopom na sebi.

Nemojte se smilovati njegovim mladićima.^h

Pobijte svu njegovu vojsku.

- 4** Oni će popadati pobijeni u kaldejskoj zemlji, probodeni po njegovim ulicama.ⁱ

- 5** Izrael i Juda nisu poput odovce jer ih njihov Bog,

50:45 *Ili: “naumio”. **51:1** *Po svemu sudeći, “Leb-Kamaj” je šifrirano ime (kriptogram) za Kaldeju.

Jehova nad vojskama,
nije ostavio.^a

A zemlja Kaldejaca puna
je krivnje u očima svetog
Izraelovog Boga.

6 Bježite iz Babilona
i spasite se.^b

Nemojte izgubiti život zbog
njegovog prijestupa.

Jer vrijeme je da se Jehova
osveti.

On će mu uzvratiti za
njegova djela.^c

7 Babilon je zlatna čaša
u Jehovinoj ruci,
čaša koja je opila cijelu
zemlju.

Narodi su pili vino iz nje.^d
Zato su narodi poludjeli.^e

8 Babilon je iznenada pao,
pa se satro.^f

Gorko plačite nad njim!^g
Donesite balzama da mu
ublaži bol. Možda će se
izliječiti.”

9 “Liječili smo Babilon, ali
nismo ga mogli izliječiti.
Ostavite ga, pođimo svaki
u svoju zemlju.^h

Jer njegovi prijestupi
dopiru do neba
i dižu se do oblaka.ⁱ

10 Jehova nam je donio
pravdu.^j

Dođite, objavimo na Sionu
djelo Jehove, svog Boga!^k

11 “Naoštrite strijele.^l Uzmite
štitove.*

Jehova je potaknuo^m me-
dijske kraljeve da krenu
u ratⁿ

jer je naumio uništiti
Babilon.

Jer Jehova će se osvetiti,
osvetit će se za svoj hram.

51:11 * Moguće i: “Napunite njima tobol-
ce.” ^a Dosl.: “potaknuo duh”.

51. POGL.

a Ps 94:14
Iza 44:21
Jr 46:28
Za 2:12

b Jr 50:8
Za 2:7
Ot 18:4

c Jr 25:12, 14
Jr 50:15

d Ot 17:1, 2
Ot 18:3

e Jr 25:15, 16

f Iza 21:9
Iza 47:9
Ot 14:8

g Ot 18:2, 9

h Iza 13:14

i Ot 18:4, 5

j Mi 7:9

k Jr 50:28

l Jr 50:14

m Iza 13:17
Iza 45:1

2. stupac

a Iza 13:2

b Ot 17:17

c Ot 17:1, 15

d Iza 45:3
Jr 50:37

e Hb 2:9
Ot 18:11, 12
Ot 18:19

f Jr 50:15

g Ps 93:1
Ps 104:24

h Ps 136:5
Izr 3:19
Iza 40:22
Jr 10:12-16

i Ps 135:7

j Iza 44:11

k Hb 2:19

12 Podignite zborni znak^{*a}
pred babilonskim zidi-
nama.

Pojačajte straže, postavite
stražare.

Namjestite zasjede.

Jer Jehova je smislio naum
i kaznit će stanovnike Babi-
lona kao što je i obećao.”^b

13 “Ženo, ti koja živiš na
mnogim vodama^c

i imaš mnogo blaga,^d

došao ti je kraj, nećeš više
zgrtati dobit.^e

14 Jehova nad vojskama za-
kleo se samim sobom*:

‘Napuniti ću te ljudima,
kojih će biti mnogo kao
skakavaca,

i oni će klicati kad te
poraze.’^f

15 On je načinio zemlju svojom
silom,
učvrstio je plodno tlo
svojom mudrošću^g
i razapeo nebesa svojim
razborom.^h

16 Kad se začuje njegov glas,
zahuče vode na nebesima.
On podiže oblake* sa svih
krajeva zemlje,

šalje munje dok pada kiša^h
i izvodi vjetar iz svojih
spremišta.ⁱ

17 Svaki se čovjek vlada nera-
zumno, ništa ne shvaća.

Svaki će se zlatar postidjeti
zbog svog rezbarenog
kipa^j

jer njihovi su lijevani*
kipovi prijevarena,
nema života^k u njima.^k

51:12 *Ili: “zastavu”. **51:14** *Ili: “svojom
dušom”. **51:16** *Ili: “paru”. ^a Moguće i:
“kišj je načinio slivnike”. **51:17** *Ili: “me-
talni”. ^b Ili: “daha”. Dosl.: “duha”.

- 18** Bezvrijedni su*,^a tvorevine koje zaslužuju prezir.
Propast će kad dođe dan da se Bog obračuna s njima.
- 19** Ali onaj koji je Jakovljeva baština nije poput njih, on je Tvorac svega.
On je palica* onima koji su njegovo vlasništvo.^b
Ime mu je Jehova nad vojskama.”^c
- 20** “Ti si mi toljaga, oružje za bitku.
Tobom ću satrti narode, tobom ću uništiti kraljevstva.
- 21** Tobom ću satrti konja i njegovog jahača, tobom ću satrti bojna kola i njihovog vozača.
- 22** Tobom ću satrti muškarca i ženu, tobom ću satrti starca i dječaka, tobom ću satrti mladića i djevojku.
- 23** Tobom ću satrti pastira i njegovo stado, tobom ću satrti ratara i njegovu ujarmljenu stoku, tobom ću satrti upravitelje i namjesnike.
- 24** Uzvratit ću Babilonu i svim stanovnicima Kaldeje za sve zlo koje su učinili na Sionu pred vašim očima”,^d kaže Jehova.
- 25** “Borit ću se protiv tebe,^e goro koja uništavaš”, kaže Jehova,
“tebe koja uništavaš svu zemlju.”^f
Dignut ću ruku na tebe, oborit ću te s litica nad kojima se uzdižeš

51:18 *Ili: “Puka su obmana”. 51:19 *Moguće i: “On je stvorio čak i palicu”.

51. POGL.

a Iza 41:29
Jr 14:22

b Pnz 32:9

c Iza 47:4

d Ps 137:8

e Jr 50:31

f Jr 25:9

2. stupac

a Jr 50:13, 40
Ot 18:21

b Iza 13:2
Jr 51:12

c Pos 8:4

d Pos 10:2, 3
Jr 50:41

e Iza 13:17
Da 5:30, 31

f Iza 13:13, 19
Jr 50:13
Jr 50:39, 40

g Iza 13:7

h Jr 50:37

i Ps 107:16
Iza 45:2

i pretvorit ću te u spaljenu goru.”

- 26** “Iz tebe neće uzimati ni kamen za ugao kuće ni kamen za njene temelje jer ćeš postati vječna puštoš”,^a kaže Jehova.
- 27** “Podignite zborni znak* u zemlji.^b
Zapužite u rog među narodima.
Pripremite[#] narode za rat protiv njega.
Sazovite kraljevstva Ararat,^c Mini i Aškenaz^d da ga napadnu.
Naredite zapovjednicima da okupe vojsku za rat protiv njega.
Dovedite konja mnogo kao mladih skakavaca.
- 28** Pripremite narode za rat protiv njega, medijske kraljeve,^e upravitelje i sve namjesnike te sve zemlje kojima oni vladaju.
- 29** Zemlja će se potresti i zadrhtati
jer će se izvršiti ono što je Jehova naumio učiniti Babilonu
kako bi babilonska zemlja postala grozan prizor i ostala bez stanovnika.^f
- 30** Babilonski ratnici prestali su se boriti.
Sjede u svojim utvrdama. Snaga ih je izdala.^g
Postali su kao žene.^h
Spaljene su kuće u gradu, polomljeni su zasuni na gradskim vratima.ⁱ
- 31** Glasnik za glasnikom stiže,

51:27 *Ili: “zastavu”. # Dosl.: “Posvetite”.

- glasonoša za glasonošom dolazi,
kako bi javili babilonskom kralju da je njegov grad osvojen sa svih strana,^a
- 32** da su gazovi zauzeti,^b brodovi od papirusove trske spaljeni, a vojnici silno prestrašeni.”
- 33** Jer ovako kaže Jehova nad vojskama, Izraelov Bog: “Kći je babilonska kao gumno. Vrijeme je da se izgazi. Još malo i doći će joj vrijeme žetve.”
- 34** “Babilonski kralj Nebukadnezar proždri me,^c bacio me u pomutnju. Ostavio me kao praznu posudu. Progutao me kao velika zmija,^d napunio je svoj trbuh mojim krasotama. Otplavio me s mog mjesta.
- 35** ‘Neka nasilje učinjeno meni i mom tijelu snađe Babilon!’ govori stanovnica Siona.^e ‘Neka krivnja za moju krv dođe na stanovnike Kaldeje!’ govori Jeruzalem.”
- 36** Zato ovako kaže Jehova: “Evo ja ću ti udijeliti pravdu^{*f} i osvetiti ću te.^g Isušit ću njegovo more i osušit ću njegove izvore.^h
- 37** Babilon će biti hrpa kamenja,ⁱ šakalski brlog^j i grozan prizor, pa će se ljudi podsmjehivati* kad ga vide. I ostat će bez stanovnika.^k

51:36 *Ili: “ja ću te braniti na sudu”.
51:37 *Ili: “pa će ljudi podrugljivo (začudenno) zviždati”.

51. POGL.

a Iza 47:11
Jr 50:24, 43

b Iza 44:27
Jr 50:38
Ot 16:12

c 2Lje 36:17, 18
Jr 50:17

d Jr 51:44

e Ps 137:8
Jr 50:29

f Jr 50:34

g Pnz 32:35

h Iza 44:27
Jr 50:38

i Jr 25:12
Jr 50:15

j Iza 13:19, 22

k Jr 50:13, 39

2. stupac

a Da 5:1, 4

b Jr 25:17, 27
Jr 51:57

c Jr 25:17, 26

d Iza 13:19
Jr 49:25
Da 4:30

e Iza 13:1, 20
Jr 50:39

f Iza 46:1
Jr 50:2

g 2Lje 36:7
Ezr 1:7
Jr 51:34
Da 1:1, 2

h Jr 51:58

i Iza 48:20
Ot 18:4

j Jr 51:6
Za 2:7

k Iza 13:13

- 38** Svi zajedno rikat će kao mladi lavovi.

Zavijati će kao lavlja mladunčad.”

- 39** “Kad budu uzbuđeni, priredit ću im gozbu i opit ću ih da budu veseli.^a

Tada će zaspati vječnim snom

iz kojeg se neće probuditi”,^b kaže Jehova.

- 40** “Odvest ću ih kao janjad na klanje, kao ovnove i jarce.”

- 41** “Kako li je Šešak* osvojen,^c kako li je pokoren onaj kojeg je slavila cijela zemlja!^d

Kako li je Babilon postao grozan prizor među narodima!

- 42** More je preplavilo Babilon. Prekrilo ga je mnoštvom svojih valova.

- 43** Njegovi su gradovi postali grozan prizor, bezvodna zemlja i pustinja.

Oni su kao zemlja u kojoj nitko ne živi i kroz koju nitko ne prolazi.^e

- 44** Razračunat ću se s Belom^f u Babilonu

i izvući ću iz njegovih usta ono što je progutao.^g

Narodi više neće hrliti k njemu.

Past će zidine Babilona.^h

- 45** Izidi iz njega, narode moj!ⁱ Bježite i spasite se^{*j} od Jehovine žestoke srdžbe!^k

- 46** Nemojte biti strašljivi i ne bojte se zbog vijesti koja će se čuti u zemlji.

51:41 *Po svemu sudeći, “Šešak” je šifrirano ime (kriptogram) za Babilon.
51:45 *Ili: “spasite život”.

- Jedne će godine doći vijest, a potom će i druge godine doći vijest
– vijest o nasilju u zemlji i o tome da vladar napada vladara.
- 47** Jer dolaze dani kad ću se razračunati s babilonskim rezbarenim kipovima.
Sva će se njegova zemlja posramiti i svi njegovi stanovnici koji budu pobijeni ležat će usred njega.^a
- 48** Nebo i zemlja i sve što je na njima radosno će klicati kad Babilon padne^b jer sa sjevera će doći oni koji će ga uništiti”,^c kaže Jehova.
- 49** “Babilon nije pobio samo Izraelce,^d u Babilonu su pobijeni i ljudi iz cijelog svijeta.
- 50** Vi koji ste umaknuli maču, idite, nemojte stajati!^e Premda ste daleko, sjećajte se Jehove i neka vam Jeruzalem bude u srcu.”^f
- 51** “Posramljeni smo jer smo čuli da nam se rugaju. Poniženje je prekrilo naša lica jer tuđinci su došli na sveta mjesta Jehovinog doma.”^g
- 52** “Zato dolaze dani”, kaže Jehova,
“kad ću se razračunati s njegovim rezbarenim kipovima i ranjenici će stenjati po cijeloj njegovoj zemlji.”^h
- 53** “Čak i da se Babilon uzdigne do nebaⁱ
- 51. POG.**
a Iza 13:15
Da 5:30
b Iza 44:23
Iza 48:20
Iza 49:13
Ot 18:20
c Jr 50:3
Jr 50:41
d Jr 50:17
Jr 51:24
e Jr 50:8
Ot 18:4
f Ezr 1:3
Ps 137:5
g Ps 79:1
Tu 1:10
h Iza 13:15
i Iza 14:13
Da 4:30
- 2. stupac**
a Jr 50:10
b Iza 13:6
c Jr 50:22, 23
d Iza 21:2
e Jr 50:36
f Pnz 32:35
Ps 94:1
Iza 34:8
Jr 50:29
Ot 18:5
g Ps 137:8
h Jr 25:27
i Jr 51:39
j Jr 50:15
Jr 51:44
k Hb 2:13
- i učvrsti svoje visoke utvrde,
ipak će doći pustošitelj koji ću poslati na njega”,^a kaže Jehova.
- 54** “Slušajte! Iz Babilona se čuje vika,^b strašno razaranje čuje se iz kaldejske zemlje,^c
- 55** jer Jehova pustoši Babilon i stat će na kraj njegovoj silnoj buci.
Njihovi valovi buče kao velike vode.
Razliježe se njihova huka.
- 56** Jer pustošitelj će doći na Babilon.^d Njegovi će ratnici biti zarobljeni,^e njihovi lukovi bit će lomljeni,
jer Jehova je Bog koji svakome daje zasluženu kaznu.^f Nikoga tko je kriv neće ostaviti nekažnjenog.^g
- 57** Opit ću njegove poglavare i mudrace,^h njegove upravitelje, namjesnike i ratnike,
pa će zaspati vječnim snom iz kojeg se neće probuditi”,ⁱ kaže Kralj, onaj kojem je ime Jehova nad vojskama.
- 58** Ovako kaže Jehova nad vojskama:
“Iako su babilonske zidine široke, bit će potpuno razrušene.^j
Iako su njegova vrata visoka, bit će spaljena.
Narodi će se truditi nizašto, plemena će se izmoriti, a sve što načine progutat će vatra.”^k
- 59** Ovo je zapovijed koju je prorok Jeremija dao Seraji, Ne-

rijinom^a sinu, Mahsejinom unuku, kad je ovaj odlazio u Babilon s Judinim kraljem Sidkijom četvrte godine njegovog kraljevanja. Seraja je bio kraljev opskrbnik. **60** Jeremija je zapisao u jednu knjigu sve nevolje koje su trebale doći na Babilon, sve one riječi napisane protiv Babilona. **61** I Jeremija je rekao Seraji: "Kad dođeš do Babilona i kad ga vidiš svojim očima, pročitaj naglas sve ove riječi. **62** Potom reci: 'Jehova, ti si govorio da ćeš uništiti ovaj grad i da u njemu više nitko neće živjeti, ni ljudi ni stoka, i da će postati vječna pustoš.'^b **63** A kad pročitaš ovu knjigu, zaveži je za kamen i baci je u Eufkrat. **64** Tada reci: 'Ovako će potonuti Babilon i nikad se više neće oporaviti'^c od nevolje koju ću mu nanijeti. A njegovci će se stanovnici izmoriti."^d

Ovim završavaju Jeremijine objave.

52 Sidkija^e je imao 21 godinu kad je postao kralj i vladao je 11 godina u Jeruzalemu. Majka mu se zvala Hamutala,^f a bila je kći Jeremije iz Libne. **2** Činio je ono što je zlo u Jehovininim očima, sve kako je činio i Jojakim.^g **3** Sve se to dogodilo u Jeruzalemu i Judi jer se Jehova razgnjevio na njih, pa ih je odbacio da ih više ne gleda.^h A Sidkija se pobunio protiv babilonskog kralja.ⁱ **4** Devete godine Sidkijinog kraljevanja, desetog dana desetog mjeseca te godine, babilonski kralj Nebukadnezar došao je sa svom svojom vojskom napasti Jeruzalem. Utaborili su se pred gradom i sagradili opsadni zid oko

51. POGL.

- a Jr 32:12
Jr 36:4
Jr 45:1
b Iza 13:1, 20
Iza 14:23
Jr 50:3, 39
Jr 51:29, 37
c Ot 18:21
d Jr 51:58

52. POGL.

- e 2Kr 24:17-20
2Lje 36:11, 12
f 2Kr 23:31
g 2Kr 24:1
2Lje 36:5
h Le 26:33
Pnz 31:16, 17
i 2Lje 36:11, 13
Eze 17:15

2. stupac

- a Pnz 28:52
2Kr 25:1, 2
Iza 29:3
Jr 39:1
Eze 4:1, 2
Eze 21:21, 22
b Jr 39:2
c Pnz 28:53-57
2Kr 25:3-7
Iza 3:1
Eze 4:16
d Jr 39:4-7
e Jr 24:8
Jr 34:21
Jr 37:17
Jr 38:18
f Eze 12:13
g 2Kr 25:8-10
h 1Kr 9:8
2Lje 36:17, 19
Ps 74:8
Ps 79:1
Jr 26:18
Tu 2:7
Eze 24:21
i Jr 39:8

njega.^a **5** Grad je bio pod opsadom sve do jedanaeste godine Sidkijinog kraljevanja.

6 Devetog dana četvrtog mjeseca,^b dok je u gradu vladala tako velika glad da narod nije imao što jesti,^c **7** gradski je zid na koncu bio provaljen. Iako su Kaldejci bili posvuda oko grada, svi su vojnici po noći pobjegli iz grada kroz vrata između dvostrukog zida koji je bio blizu kraljevog vrta i krenuli su prema Arabi.^d **8** Ali kaldejska vojska krenula je u potjeru za kraljem i stigla je Sidkiju^e u pustoj ravnici kod Jerihona, a sva se njegova vojska razbježala i ostavila ga. **9** Uхватili su kralja i odveli ga babilonskom kralju u Riblu, u hamatskoj zemlji, te mu je on ondje sudio. **10** I babilonski kralj pogubio je Sidkijine sinove pred njegovim očima. U Ribli je pogubio i sve Judine dostojanstvenike. **11** Potom je babilonski kralj oslijepio Sidkiju,^f okovao ga u bakrene okove i odveo u Babilon, gdje ga je držao u zatvoru sve do njegove smrti.

12 Devetnaeste godine vladavine babilonskog kralja Nebukadnezara, desetog dana petog mjeseca te godine, došao je u Jeruzalem zapovjednik straže Nebuzaradan, koji je služio babilonskom kralju.^g **13** On je spalio Jehovin dom,^h kraljev dvor i sve kuće u Jeruzalemu. Spalio je i kuće svih velikaša. **14** Sva kaldejska vojska koja je došla sa zapovjednikom straže srušila je zidine oko Jeruzalema.ⁱ

15 Zapovjednik straže Nebuzaradan odveo je u izgnanstvo neke siromahe iz naroda i druge ljude koji su preostali u gradu. Odveo je i one

koji su prebjegli babilonskom kralju i preostale vješte radnike.^a **16** No neke od najsiraćijih ljudi Nebuzaradan je ostavio u zemlji i odredio da rade kao vinogradari i ratari.^b

17 Kaldejci su porazbijali bakrene stupove^c u Jehovinom domu te kolica^d i bakreno more^e što su bili u Jehovinom domu i sav su bakar odnijeli u Babilon.^f **18** Uzeli su i lonce, lopate, podreziivače stijenja, zdjele,^g čaše^h i sav bakreni pribor koji se koristio za službu u hramu. **19** Zapovjednik straže uzeo je spremnike za vodu,ⁱ pepeonike, škropionice, lonce, svijećnjake,^j čaše i zdjele, sve od čistog zlata i srebra.^k **20** A bakar od kojeg su bila izrađena dva stupa, more, 12 bikova^l koji su bili ispod mora i kolica – predmeti koje je kralj Salamin bio načinio za Jehovin dom – nije se mogao izvagati.

21 Svaki je stup bio visok 18 lakata* i svaki od njih imao je opseg 12 lakata^m. Bio je šupalj, a stijenke su mu bile debele 4 prstaⁿ. **22** Imao je glavu* od bakra, a visina glave bila je 5 lakata.^o Oko glave bili su mrežasti oplet i šipci, a sve je bilo od bakra. Takav je bio i drugi stup, a i šipci. **23** Na mrežastom opletu unaokolo se vidjelo 96 šipaka, a ukupno ih je bilo 100.^p

24 Osim toga, zapovjednik straže odveo je svećeničkog glavaru Seraju,^q svećenika Sefaniju,^r koji je bio njegov pomoćnik, i trojicu vratara.^s **25** Iz grada

52:21 *Lakat je imao 44,5 centimetara. Vidi dodatak B14. ^aIli: "i da bi se obuhvatio svaki od ta dva stupa, trebao je konop od dvanaest lakata". ^bPrst je imao 1,85 centimetara. Vidi dodatak B14. 52:22 *Ili: "kapitel".

52. POGL.

a 2Kr 25:11, 12
Jr 39:9, 10

b 2Kr 25:22

c 1Kr 7:15, 21

d 1Kr 7:27

e 1Kr 7:23
2Lje 4:11-15f 2Kr 25:13-16
Jr 27:19, 22

g 1Kr 7:45

h 2Lje 4:19, 22

i 1Kr 7:50

j 1Kr 7:48, 49

k 2Lje 24:14
2Lje 36:18

l 1Kr 7:23, 25

m 1Kr 7:15-20

n 2Lje 3:15

o 2Lje 3:16
2Lje 4:13p 1Lje 6:14
Ezr 7:1r Jr 21:1, 2
Jr 29:25

s 2Kr 25:18-21

2. stupac

a 2Kr 25:6
Jr 52:10b Le 18:25
Le 26:33
Pnz 28:36
Iza 24:3
Jr 25:9

c 2Kr 24:12, 14

d Jr 32:1

e Jr 6:9

f 2Kr 24:8
Jr 24:1
Jr 37:1
Mt 1:11

g 2Kr 25:27-30

je odveo i jednog dvoranina koji je nadzirao vojnike, sedam kraljevih savjetnika koji su se zatekli u gradu, zatim pisara vojnog zapovjednika, onoga koji je narod pozivao u vojsku, i 60 ljudi iz običnog naroda što su još uvijek bili u gradu. **26** Zapovjednik straže Nebuzaradan odveo ih je babilonskom kralju u Riblu. **27** Babilonski kralj pogubio ih je u Ribli,^a u hamatskoj zemlji. Tako je Judin narod otišao u izgnanstvo iz svoje zemlje.^b

28 Ovo je narod koji je Nebukadnezar odveo u izgnanstvo: sedme godine svog kraljevanja odveo je 3023 Židova.^c

29 Osamnaeste godine Nebukadnezarovog kraljevanja^d iz Jeruzalema je bilo odvedeno 832 ljudi.

30 Dvadeset i treće godine Nebukadnezarovog kraljevanja zapovjednik straže Nebuzaradan odveo je u izgnanstvo 745 Židova.^e

U izgnanstvo je odveo ukupno 4600 ljudi.

31 A trideset i sedme godine izgnanstva Judinog kralja Jojakina,^f dvadeset i petog dana dvanaestog mjeseca te godine, babilonski je kralj Evil-Merodak u prvoj godini svog kraljevanja pomilovao Judinog kralja Jojakina i pustio ga iz zatvora.^g **32** Ljubazno je razgovarao s njim i dao mu viši položaj nego svim drugim kraljevima koji su bili s njim u Babilonu. **33** Tako je Jojakin skinuo zlatovorske haljine i jeo je za njegovim stolom do kraja svog života. **34** Dok je god bio živ, svaki dan do kraja svog života, od babilonskog je kralja dobivao hrane koliko mu je trebalo.

TUŽALJKE

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|--|--|
| <p>1 Jeruzalem je poput udovice
Prijestolnica je pusta (1)
Sion je teško zgriješio (8, 9)
Bog je odbacio Sion (12-15)
Sion nema nikoga da ga utješi (17)</p> <p>2 Jehova se razgnjevio na Jeruzalem
Nije iskazao milost (2)
Jehova je poput neprijatelja (5)
Jeremija plače nad Sionom (11-13)
Ljudi se rugaju gradu koji je nekad bio lijep (15)
Neprijatelji likuju zbog razorenja Siona (17)</p> <p>3 Jeremija izražava osjećaje i govori o nadi
Strpljivo čekati (21)
Božje milosrđe obnavlja se svakog jutra (22, 23)</p> | <p>Bog je dobar prema onome tko se uzda u njega (25)
Dobro je da čovjek nosi jaram u mladosti (27)
Bog oblakom zapriječio pristup k sebi (43, 44)</p> <p>4 Strašne posljedice opsade Jeruzalema
Nestašica hrane (4, 5, 9)
Žene kuhale vlastitu djecu (10)
Jehova izlio svoju srdžbu (11)</p> <p>5 Narod se moli Bogu
"Sjeti se, Jehova, što nam se dogodilo" (1)
"Teško nama, jer smo zgriješili!" (16)
"Dovedi nas natrag k sebi, Jehova" (21)
"Učini da sve bude kao što je nekad bilo" (21)</p> |
|--|--|

א [alef]*

- 1** Kako li je pusta^a prijestolnica koja je bila puna ljudi!^a
Postala je poput udovice, a nekad je bila velika među narodima!^b
Nekad je bila gospodarica nad pokrajinama, a sad je postala robinja!^c

ב [bet]

- 2** Noću gorko plače^d i suze joj teku niz obraze.
Od svih njenih ljubavnika nijedan nije uz nju da je utješi.^e
Svi su je prijatelji izdali,^f postali su joj neprijatelji.

1:1 *U izvornom hebrejskom tekstu poglavlja 1–4 pisana su alfabetskim akrostihom, naime njihovi stihovi ili skupine stihova počinju slovima po alfabetskom redu. ^aDozl.: "sjedi sama".

1. POGL.

- a Ps 122:3, 4
b 1Kr 4:20
c Pnz 28:15, 48
2Kr 25:11, 12
d Tu 1:16
e Jr 4:30
Eze 16:37
f Jr 30:14

2. stupac

- a Le 26:33
2Kr 24:14, 15
2Kr 25:21
Jr 39:9
Jr 52:27
b Jr 17:4
c Pnz 28:64
d Am 8:10
e Iza 3:26
f Za 1:15

ג [gimel]

- 3** Juda je otišla u izgnanstvo,^a u nevolji je i u teškom ropstvu.^b
Sad mora živjeti među narodima,^c ne nalazi počinka.
Svi njeni progonitelji uhvatili su je u vrijeme njene nevolje.

ד [dalet]

- 4** Tuguju putevi koji vode do kćeri sionske* jer nitko ne dolazi na blagdan.^d
Sva su njena vrata pusta,^e njeni svećenici uzdišu.
Njene su djevojke ožalošćene, a ona je puna gorčine.

ה [he]

- 5** Njeni protivnici sad su joj gospodari, njeni su neprijatelji bezbrižni.^f

1:4 *Dozl.: "do Siona".

Zbog mnoštva njenih prijestupa Jehova ju je zavio u tugu.^a

Njenu je djecu protivnik odveo u ropstvo.^b

† [vau]

6 Kći sionska izgubila je svu svoju krasotu.^c

Njeni su poglavari postali kao jeleni koji ne nalaze pašnjake, hodaju iznemogli pred onim koji ih goni.

† [zajin]

7 U danima svoje nevolje i svog beskućništva kći jeruzalemska* sjetila se svih dragocjenosti koje je imala davnih dana.^d

Kad je njen narod pao u ručke neprijatelju i nije joj imao tko pomoći,^e neprijatelji su je vidjeli i smijali su se^f njenoj propasti.^f

† [het]

8 Kći jeruzalemska* teško je zgriješila,^g

zato je postala odvratna. Svi koji su je poštovali sada je preziru jer su vidjeli njenu golotinju.^h

A i ona sama uzdišeⁱ i okreće leđa od srama.

‡ [tet]

9 Nečistoća joj je na skutima. Nije razmišljala o onome što je čeka.^j

Doživjela je strašan pad, nema nikoga da je utješi.

Jehova, pogledaj u kakvoj sam nevolji, jer neprijatelj se uzoholio.^k

ˆ [jod]

10 Neprijatelj je uzeo sve njene dragocjenosti,^l

1. POGĻ.

a 2Lje 36:15, 16
Ne 9:33
Da 9:7, 16

b Jr 39:9
Jr 52:30

c Eze 24:21

d 1Kr 10:27

e Jr 52:4

f Ps 137:7
Tu 2:16

g Iza 1:4
Iza 59:2
Eze 22:4

h Jr 13:22
Eze 23:29

i Jr 4:31

j Jr 8:7

k Jr 50:29

l Jr 52:17, 19
Da 1:1, 2

2. stupac

a 2Lje 36:17, 18
Ps 74:7
Jr 52:13

b Jr 38:9
Jr 52:6
Tu 2:12
Tu 4:4

c Jr 21:7

d Ps 102:3

e Le 26:37
Eze 11:9

f 2Kr 24:14, 15

g 2Lje 36:17

h Ot 14:19
Ot 19:15

a ona je gledala kako u njeno svetište ulaze narodi,^a kojima si zapovjedio da ne dolaze među tvoj narod.

‡ [kaf]

11 Sav njen narod uzdiše, traži kruha.^b

Svoje dragocjenosti daju za hranu, samo da prežive. Jehova, pogledaj i vidi, ništa više ne vrijedim.

‡ [lamed]

12 Zar to ništa ne znači svima vama koji prolazite putem? Pogledajte i vidite!

Trpi li itko tako tešku bol kao ja,

bol koju mi je Jehova nanio u dan svoje žestoke srdžbe?^c

‡ [mem]

13 S visine je poslao vatru u moje kosti^d i sve ih je pokorio.

Razapeo je mrežu mojim nogama, natjerao me da se povučem.

Opustošio me, po cijeli dan bolujem.

‡ [nun]

14 Moji prijestupi stavljeni su mi na vrat poput jarma, on ih je privezao svojom rukom.

Nosim ih na vratu, snaga me izdaje.

Jehova me predao u ruke onima kojima se ne mogu oduprijeti.^e

‡ [samek]

15 Jehova je rastjerao sve moje junake.^f

Protiv mene je okupio mnoštvo da satre moje mladiće.^g

Jehova je izgazio djevicu, kćer Judinu, kao grožđe u tjesku.^h

1:7, 8 *Dosl.: "Jeruzalem". 1:7 ^flli: "likovali su nad".

𐤀 [ajin]

16 Zbog toga plačem,^a moje oči liju suze.

Daleko je od mene svatko tko bi me mogao utješiti ili okrijepiti.

Moji su sinovi očajni jer neprijatelj je pobijedio.

𐤁 [pe]

17 Kći sionska* pruža ruke,^b nema nikoga da je utješi.

Jehova je svim neprijateljima koji okružuju Jakovu zapovjedio da ga napadnu.^c

Kći jeruzalemska[#] postala im je odvratna.^d

𐤃 [cade]

18 Jehova je postupio pravedno^e jer ja sam se pobunila protiv njegovih zapovijedi.^f

Slušajte, svi narodi, i gledajte moju bol.

Moje djevojke i moji mladići otišli su u ropstvo.^g

𐤄 [kof]

19 Zvala sam svoje ljubavnike, ali oni su me izdali.^h

U gradu su pomrli moji svećenici i moji starješine* tražeći hrane kako bi preživjeli.ⁱ

𐤅 [reš]

20 Pogledaj, Jehova, u teškoj sam nevolji.

Utroba mi se uznemirila. Moje se srce grči u meni jer sam bila krajnje buntovna.^j

Vani mi je mač djecu pobio,^k a i u kući je smrt.

𐤆 [sin]

21 Ljudi čuju kako uzdišem, nema nikoga da me utješi.

1:17 *Dosl.: "Sion". #Dosl.: "Jeruzalem". 1:19 *Ili: "starci".

1. POGL.

a Jr 31:15

b Jr 4:31

c Pnz 28:49
2Kr 24:1, 2
2Kr 25:1

d Tu 1:8

e Ne 9:33
Da 9:7

f 1Sa 12:14, 15

g Pnz 28:32

h Jr 30:14

i 2Kr 25:3
Jr 38:9

j Ps 107:11
Iza 1:2
Iza 63:10

k Pnz 32:25
Jr 15:2

2. stupac

a Eze 25:6, 7
Ob 12

b Iza 13:19
Jr 25:12-14
Jl 3:19

c Ps 137:8, 9
Iza 51:22, 23

d Jr 51:35

2. POGL.

e Tu 2:15

f 1Lje 28:2
Ps 132:7
Iza 60:13

g Pnz 28:52
Mi 5:11

h Eze 21:26, 27

i Iza 39:7
Iza 43:28

j Ps 74:10, 11

k Pnz 32:22
Iza 42:25
Jr 7:20

l Pnz 28:63
Iza 63:10
Jr 21:5

Svi su moji neprijatelji čuli za nevolju koja me snašla. Vesele se što si ti to učinio.^a Ali doći će dan u koji ćeš učiniti ono što si objavio,^b pa će i njima biti kao meni.^c

𐤇 [tau]

22 Obrati pažnju na svu njihovu zloču i kazni ih,^d kao što si i mene kaznio zbog svih mojih prijestupa. Jer mojih je uzdisaja mnogo i moje je srce bolno.

𐤈 [alef]

2 Kako li je Jehova u svom gnjevu oblakom zastrio kćer sionsku!

Izraelovu ljepotu bacio je s neba na zemlju.^e

U dan svoga gnjeva nije se sjećao podnožja svojih nogu.^f

𐤉 [bet]

2 Jehova je bez milosti progutao sva Jakovljeva prebivališta.

U svom bijesu razorio je utvrde kćeri Judine.^g

Bacio je na zemlju i oskvrnuo kraljevstvo^h i njegove uglednike.ⁱ

𐤊 [gimel]

3 U žestini gnjeva slomio je svu Izraelovu moć*. Povukao je svoju desnicu kad se neprijatelj približio.^j

U Jakovu je gorio kao vatra koja proždire sve uokolo.^k

𐤋 [dalef]

4 Napeo je svoj luk poput neprijatelja, desnicu je ispružio poput protivnika.^l

2:3 *Dosl.: "svaki Izraelov rog".

Ubijao je sve što je drago očima.^a

Na šator kćeri sionske izlio je svoju srdžbu kao vatru.^b

𐤀 [he]

5 Jehova je postao poput neprijatelja.^c

Progutao je Izraela. Progutao je sve njegove kule, uništio je sve njegove utvrde.

U kćeri Judinoj umnožio je tugu i jauk.

𐤁 [vau]

6 Razvalio je svoju sjenicu^d kao da je obična sjenica u vrtu.

Učinio je kraj svom blagdanu.^e

Jehova je na Sionu bacio u zaborav blagdan i dan počinka.

U svom žestokom gnjevu ne mari ni za kralja ni za svećenika.^f

𐤆 [zajin]

7 Jehova je odbacio svoj žrtvenik,

s prezirom je odbacio svoje svetište.^g

Zidove sionskih utvrda predao je u ruke neprijatelju.^h

U Jehovinom domu vikali su kao u dan blagdana.ⁱ

𐤀 [het]

8 Jehova je odlučio uništiti zid kćeri sionske.^j

Rastegnuo je mjerno uže.^k Njegova je ruka uništavala, nije ju ustegnuo.

U tugu je zavio bedem i zid. Zajedno su pali.

𐤄 [tet]

9 Njena su vrata utonula u zemlju.^l

2. POGŁ.

a 2Kr 25:21

b Jr 4:4

Jr 10:20

c Jr 30:14

d 2Kr 25:8, 9

2Lje 36:19

Iza 63:18

Iza 64:11

e Tu 1:4

f Jr 52:24, 27

g Le 26:31

Jr 26:6

Jr 52:12, 13

Eze 24:21

Mi 3:12

h 2Lje 36:19

i Ps 74:4

j 2Kr 25:10

Jr 39:8

k 2Kr 21:13

Iza 28:17

l Ne 1:3

Jr 14:2

2. stupac

a Pnz 28:15, 36

2Kr 24:15

2Kr 25:7

Tu 4:20

Eze 12:13

Da 1:3, 6

b Ps 74:9

Jr 23:16

Eze 7:26

c Iza 3:26

d Jr 6:26

Eze 7:18

e Tu 3:48

f Jr 14:17

g Jr 11:22

Tu 2:19

Tu 4:4

h Pnz 28:49, 51

2Kr 25:3

Iza 3:1

Jr 18:21

i Jr 14:17

Da 9:12

j Jr 30:12

Uništio je i porazbijao njene zasune.

Njen kralj i njeni uglednici rasiyani su po narodima.^a

Nema zakona*, njeni proroci više ne dobivaju videnja od Jehove.^b

* [jod]

10 Starješine kćeri sionske sjede na zemlji i šute.^c

Prašinom su posuli glavu i ogrnuli su kostrijet.^d

Jeruzalemske djevojke pog-nule su glavu k zemlji.

כ [kaf]

11 Oči su mi iznemogle od suza,^e

utroba mi se uznemirila.

Srce mi se slama* zbog propasti moje kćeri^g, mog naroda,^f

jer djeca i dojenčad gube svijest na gradskim trgovima.^g

ב [lamed]

12 Pitaju svoje majke: "Gdje je žito i vino?"^h

dok padaju u nesvijest na gradskim trgovima kao da su ranjeni,

dok polako umiru u naručju svojih majki.

מ [mem]

13 Što da ti navedem kao primjer?

S čime da te usporedim, kćeri jeruzalemska?

S čime da te izjednačim kako bih te utješio, djevice, kćeri sionska?

Tvoja je propast velika kao more.ⁱ Tko će te izliječiti?^j

2:9 *Ili: "pouke". **2:11** *Dosl.: "Jetra mi se prosula na zemlju". *Ovo je pjesnička personifikacija. Po svemu sudeći, njome se izražava sažaljenje ili suosjećanje.

‡ [nun]

- 14 Tvoji su ti proroci kazivali lažna i isprazna viđenja,^a nisu otkrivali tvoj prijestup – nisu spriječili da odeš u ropstvo^b – nego su te varali lažnim i zavodljivim viđenjima.^c

‡ [samek]

- 15 Svi koji prolaze putem podrugljivo plješču rukama kad te vide.^d

Čude se^e i odmahuju glavom zbog kćeri jeruzalemske, govoreći:

“Je li to grad za koji su govorili: ‘On je savršeno lijep, radost svoj zemlji?’”^f

‡ [pe]

- 16 Protiv tebe govore svi tvoji neprijatelji.

Rugaju se*, škrguću zubima i govore: “Progutali smo ga.”^g

Evo dana koji smo čekali!^h
Došao je, ugledali smo ga!”ⁱ

‡ [ajin]

- 17 Jehova je izvršio ono što je naumio.^j Ispunio je svoju riječ,^k

ono što je zapovjedio još davnih dana.^l

Uništio te bez milosti.^m

Neprijatelju je dao da likuje zbog tebe. Dao je veliku snagu* tvojim protivnicima.

‡ [cade]

- 18 Srce naroda vapi k Jehovi, o, zide kćeri sionske!

Neka suze kao potok teku danju i noću!

Nemoj se smiriti, neka tvoje oko ne prestane plakati!

2:15 *Ili: “Podsmjehuju se”. Dosl.: “Zvižde”. 2:16 *Dosl.: “Zvižde”. 2:17 *Dosl.: “Uzvisio je rog”.

2. POGL.

a Jr 2:8
Jr 27:14
Eze 13:2, 3

b Jr 23:14

c Jr 23:32
Jr 27:9
Mi 3:5
Sf 3:4

d Eze 25:2, 6

e 1Kr 9:8
Jr 25:9

f Ps 48:2
Eze 16:14

g Jr 51:34

h Mi 4:11

i Ob 13

j Jr 18:11
Mi 2:3

k 2Kr 23:27

l Le 26:14, 17
Pnz 28:15

m Eze 5:11

2. stupac

a Iza 51:20
Tu 4:9
Eze 5:16

b Le 26:29
Pnz 28:53
Jr 19:9
Tu 4:10
Eze 5:10

c Eze 9:6, 7

d Pnz 28:49, 50
2Lje 36:17

e Jr 9:21
Jr 18:21

f Jr 13:14
Jr 21:7
Tu 3:43
Eze 5:11
Eze 9:6

g Pnz 16:16

h Sf 1:18

i Pnz 28:18

3. POGL.

j Pnz 28:15, 29
Jr 13:16

‡ [kof]

- 19 Ustani! Jadikuj noću, na početku straža!
Pred Jehovom* izlijevaj srce kao vodu!
Podiži ruke k njemu radi života svoje djece, koja od gladi gube svijest na ulicama!^a

‡ [res]

- 20 Pogledaj, Jehova, i vidi svoj narod koji si ovako teško kaznio!

Zar da žene jedu vlastite sinove i kćeri*, djecu koju su zdravu rodile,^b

zar da se svećenike i proroke ubija u Jehovinom svetištu?^c

‡ [šin]

- 21 Djeca i starci mrtvi leže na zemlji po ulicama.^d

Moje djevojke i moji mladići pali su od mača.^e

Ubijao si u dan svoga gnjeva, klao si bez milosti.^f

‡ [tau]

- 22 Sazivaš strahote sa svih strana kao da okupljaš narod na dan blagdana.^g

U dan Jehovine srdžbe nitko nije pobjegao niti preživio.^h

Djecu koju sam rodila* i odgojila moj je neprijatelj istrijbio.ⁱ

‡ [alef]

- 3 Ja sam čovjek koji je vidio nevolju jer nas je Bog udario prutom u svom gnjevu.

- 2 Otjerao me i poslao da hodam u tami, a ne u svjetlu.^j

2:19 *Dosl.: “Jehovinom licem”. 2:20 *Ili: “plod svoje utrobe”. 2:22 *Ili: “zdravu rodila”.

3 Stalno, po cijele dane, podiže na mene svoju ruku.^a

⌒ [bet]

4 Uništio mi je tijelo i kožu. Polomio mi je kosti.

5 Opkolio me, okružio me gorkim otrovom^b i nevoljom.

6 Natjerao me da prebivam na mračnim mjestima kao oni koji su odavno mrtvi.

⌒ [gimel]

7 Ogradio me zidom da ne mogu pobjeći.

Stavio je na mene teške bakrene okove.^c

8 A kad u očaju zapomažem, oglušuje se na* moju molitvu.^d

9 Zagradio je moje puteve klesanim kamenom. Zakrčio je moje staze.^e

⌒ [dalek]

10 On me vreba kao medvjed, kao lav iz prikrajka.^f

11 Natjerao me da zađem s puta i rastrgao me*. Opustošio me.^g

12 Napeo je svoj luk i postavio me kao metu za strijele.

⌒ [he]

13 Bubrege mi je probio strijelama iz svog tobolca.

14 Svi mi se narodi smiju, po cijele dane rugaju mi se u pjesmama.

15 Nasitio me gorčinom, napojio me pelinom.^h

⌒ [vau]

16 Tjera me da šljunkom lomim zube, da čučim u pepelu.ⁱ

17 Oduzimaš mi mir. Zaboravio sam što je to sreća*.

3:8 *Ili: "zaustavlja". 3:11 *Moguće i: "ostavio me kao neobrađenu zemlju". 3:17 *Ili: "dobro".

3. POGL.

a Iza 63:10

b Jr 8:14
Jr 9:15
Tu 3:19

c Jr 39:7

d Ps 80:4
Ps 102:2
Iza 1:15
Mi 3:4

e Iza 63:17

f Job 38:39, 40
Ho 5:14
Am 5:18, 19

g Jr 6:8
Jr 32:43

h Jr 9:15
Jr 23:15

i Ps 102:9
Jr 6:26

2. stupac

a Ne 9:32
Ps 137:1

b Jr 9:15
Tu 3:5

c Ps 113:5-7

d Ps 130:6-8
Mi 7:7

e Ezr 9:8

f Ne 9:31
Jr 30:11
Mi 7:18

g Ps 30:5

h Pnz 32:4
Ps 36:5

i Ps 16:5
Ps 73:26
Ps 142:5

j Ps 130:6-8

k Ps 25:3
Ps 130:5
Iza 25:9
Iza 30:18
Mi 7:7

l 1Lje 28:9
Iza 26:9
Sf 2:3

m Ps 37:7

n Ps 116:6

o Ps 119:71

p Ps 39:8, 9
Tu 3:39

r Eze 16:63

s Jl 2:12-14

18 Zato govorim: "Iščežnula je moja krasota* i više se ničemu ne nadam od Jehove."

↑ [zajin]

19 Sjeti se moje nevolje i mog beskućništva,^a pelina i gorkog otrova!^b

20 Ti ćeš se* sigurno sjetiti i sagnuti se da mi pomogneš.^c

21 Na to se stalno podsjećam*, zato ću strpljivo čekati.^d

⌒ [het]

22 Zbog Jehovine vjerne ljubavi nismo izginuli,^e jer njegovom milosrđu nema kraja.^f

23 Obnavlja se svakog jutra.^g Neizmjerna je tvoja vjernost.^h

24 "Jehova je moja baština",ⁱ rekao sam, "i zato ću ga strpljivo čekati."^j

⌒ [tet]

25 Jehova je dobar prema onome tko se uzda u njega,^k prema onome tko ga traži.^l

26 Dobro je strpljivo* čekati^m spasenje od Jehove.ⁿ

27 Dobro je da čovjek nosi jaram u mladosti.^o

* [jod]

28 Neka sjedi u samoći i šuti kad Bog na njega stavi to breme.^p

29 Neka se spusti licem do zemlje,^r možda još ima nade.^s

30 Neka okrene obraz onome tko ga udara, neka se nasiti poruga.

3:18 *Ili: "slava". 3:20 *Ili: "Tvoja će se duša". 3:21 *Ili: "podsjećam svoje srce". 3:26 *Ili: "šutke; bez prigovaranja".

כ [kaf]

- 31 Jer Jehova nas neće za-
uvijek odbaciti.^a
- 32 Iako nam je nanio bol, on će
nam se i smilovati zbog
svoje neizmjerne vjerne
ljubavi.^b
- 33 Jer kad ljudima nanosi ne-
volju ili bol, ne raduje se
tome.^c

ל [lamed]

- 34 Kad se satiru pod nogama
svi zatočenici na zemlji,^d
- 35 kad se čovjek uskraćuje
pravda pred Svevišnjim*,^e
- 36 kad se čovjeku čini neprav-
da u njegovoj parnici,
Jehova to ne podnosi.

מ [mem]

- 37 Tko može nešto reći i uči-
niti da se to dogodi a da
Jehova to nije zapovjedio?
- 38 Iz usta Svevišnjega
ne dolazi i zlo i dobro.
- 39 Kako se čovjek* može
žaliti zbog posljedica
svog grijeha?^f

נ [nun]

- 40 Razmislimo o svojim djeli-
ma i ispitajmo ih,^g i vrati-
mo se Jehovi!^h
- 41 Obratimo se iskrena srca
Bogu na nebesima i po-
dignimo ruke k njemu.ⁱ
- 42 "Mi smo zgriješili i pobunili
se,^j a ti nam nisi oprostio.^k

ס [samek]

- 43 Razgnjevio si se i ne daš
nam da ti pristupimo.*^l
Progonio si nas i ubijao bez
milosti.^m
- 44 Oblakom si zapriječio pri-
stup k sebi da naše molit-
ve ne mogu doprijeti do
tebe.ⁿ

3:35 *Dosl.: "pred licem Svevišnjega".
3:39 *Dosl.: "živi čovjek". 3:43 *Dosl.:
"Gnjevom si nam zapriječio pristup."

3. POGL.

- a Jr 3:12
Jr 31:37
Jr 32:40
Mi 7:18
- b Ps 30:5
Ps 103:9, 11
Iza 54:7
Jr 31:20
- c Iza 55:7
Eze 33:11
2Pe 3:9
- d Ps 102:19, 20
- e Ps 12:5
Izr 17:15
- f Ps 103:10
Mi 7:9
- g Hg 1:5
- h Pnz 4:30
Iza 55:7
Jl 2:13
- i Pnz 4:29
2Lje 7:14
2Lje 34:27
- j Ne 9:26
- k 2Kr 24:3, 4
Da 9:5, 12
- l Izr 15:8
- m Pnz 4:26
Tu 2:2
Eze 9:10
- n Ps 80:4
Izr 15:29
Izr 28:9
Iza 1:15
Mi 3:4
Za 7:13

2. stupac

- a Tu 2:16
- b Pnz 28:66, 67
- c Iza 51:19
Jr 4:6
- d Jr 9:1
- e Jr 14:17
Tu 1:16
- f Ps 80:14
Ps 102:19-21
Iza 63:15
- g Jr 11:22
- h Ps 130:1
Jn 2:1, 2
- i Jr 50:34
- j Jr 51:36, 37

- 45 Učinio si od nas smeće i ot-
pad među narodima."

פ [pe]

- 46 Svi naši neprijatelji govore
protiv nas.^a
- 47 U strahu smo i u zamci,^b
opustošeni smo
i uništeni.^c
- 48 Potoci suza teku mi iz očiju
zbog propasti moje kćeri,
mog naroda.^d

צ [ajin]

- 49 Oči mi liju suze bez pre-
stanka, bez predaha,^e
- 50 sve dok Jehova ne pogleda
s neba i ne vidi nas.^f
- 51 Oči mi zadaju tugu zbog
svih kćeri moga grada.^g

ק [cade]

- 52 Neprijatelji me bez razloga
love kao pticu.
- 53 U jami su htjeli okončati
moj život, na mene su
bacali kamenje.
- 54 Vode su mi došle iznad
glave, pa sam rekao:
"Poginut ću!"

כּ [kof]

- 55 O Jehova, prizvao sam tvo-
je ime iz duboke jame.^h
- 56 Čuj me, nemoj se oglušiti
kad zapomažem i molim
za izbavljenje!
- 57 Približio si mi se u dan kad
sam te zvao. Rekao si:
"Ne boj se."

ר [reš]

- 58 Jehova, ti si mi stao u obra-
nu*, spasio si mi[#] život.ⁱ
- 59 Vidio si, Jehova, nepravdu
koja mi je nanesena. Mo-
lim te, udijeli mi pravdu.^j
- 60 Vidio si što sve čine da
mi se osvete, što sve
smišljaju protiv mene.

3:58 *Ili: "ti si me obranio na sudu".
#Dosl.: "otkupio si moj".

𐤔 [sin] ili [šin]

61 Čuo si kako mi se rugaju, Jehova, što sve smišljaju protiv mene.^a

62 Čuo si riječi mojih protivnika i ono što protiv mene šapuću po cijele dane.

63 Pogledaj ih! I kad sjede i kad stoje, rugaju mi se u svojim pjesmama.

𐤏 [tau]

64 Ti ćeš im, Jehova, uzvratiti za njihova djela.

65 Učinit ćeš da budu tvrda srca i tako ih prokleti.

66 Progonit ćeš ih u gnjevu i istrijebiti ih s lica zemlje, Jehova.

𐤍 [dalef]

4 Kako li je potamnijelo sjajno zlato, to čisto zlato!^b

Kako li se prosulo sveto kamenje^c po ulicama!^d

𐤁 [bet]

2 A drage sinove Siona, koje se nekad uspoređivalo sa suhim zlatom*, sada se smatra tek zemljanim čupovima, djelom lončarevih ruku!

𐤑 [gimel]

3 Čak i šakali hrane svoje mlade, daju im da sišu, a moja kći, moj narod, postupa okrutno,^e kao nojevi u pustinji.^f

𐤃 [dalet]

4 Dojenčetu se od žedi jezik lijepi za nepce.

Djeca vape za kruhom,^g ali nitko im ga ne daje.^h

𐤅 [he]

5 Oni koji su nekad jeli birana jela leže izglednjeli* na ulicama.ⁱ

4:2 *Ili: "koji su nekad bili dragocjeni poput suhog zlata". 4:5 *Dosl.: "napušteni".

3. POGL.

a Ps 74:18

4. POGL.

b 1Kr 6:22

c 1Kr 5:17
1Kr 7:9–12

d Jr 52:12, 13

e Le 26:29
Pnz 28:53–57
Jr 19:9
Tu 4:10

f Job 39:14–16

g Tu 1:11
Tu 2:11, 12

h Jr 52:6

i Am 6:4, 7

2. stupac

a Jr 6:2, 26

b Eze 16:48

c Pos 19:24, 25
Da 9:12

d Br 6:2

e Ps 102:5

f Jr 29:17
Jr 38:2

g Le 26:29
Tu 2:20
Tu 4:3

h Pnz 28:54–57

i Jr 6:11
Jr 7:20
Eze 22:31

j Pnz 32:22
2Kr 25:9, 10

Oni koji su odrastali odjeveni u grimiz^a sada grle hrpe pepela.

𐤆 [vau]

6 Kazna* moje kćeri, mog naroda, veća je od kazne za grijeh Sodome,^b koja je bila uništena u trenu i kojoj nitko nije pružio ruku da joj pomogne.^c

𐤇 [zajin]

7 Njeni su nazireji^d bili čišći od snijega, bjelji od mlijeka. Bili su rumeniji od koralja, sjajni poput brušenih safira.

𐤆 [het]

8 A sada su crniji od čađe, ne prepoznaje ih se na ulicama.

Koža im se priljepila za kosti,^e osušila se kao drvo.

𐤈 [tet]

9 Oni koji su pobijeni mačem prošli su bolje nego oni koji umiru od gladi,^f nego oni koji su iznemogli, koji umiru od nestašice hrane kao da su probodeni mačem.

𐤉 [jod]

10 Žene koje su nekad bile samilosne kuhale su vlastitu djecu.^g

Njima su se hranile u vrijeme kad je propast snašla moju kćer, moj narod.^h

𐤊 [kaf]

11 Jehova je iskaliio svoj gnjev, izlio je svoju žestoku srdžbu.ⁱ

Na Sionu pali vatru koja proždire njegove temelje.^j

𐤋 [lamed]

12 Ni kraljevi cijelog svijeta ni svi koji žive na zemlji nisu jerovali

4:6 *Dosl.: "Prijestup".

da će protivnik i neprijatelj
ući na jeruzalemska
vrata.^a

𐤇 [mem]

- 13** To se dogodilo zbog
grijeha njegovih proroka,
prijestupa njegovih sve-
ćenika,^b

koji su usred njega prolije-
vali krv pravednih.^c

𐤍 [nun]

- 14** Lutali su ulicama kao
slijepci.^d

Okaljali su se krvlju,^e
pa nitko ne smije dodirnuti
njihove haljine.

𐤏 [samek]

- 15** "Maknite se! Nečisti!" viču
im. "Maknite se! Maknite
se! Ne dotičite nas!"

Jer postali su beskućnici
i lutaju unaokolo.

Među narodima se govori:
"Oni ne mogu više živjeti
kod nas".^f

𐤐 [pe]

- 16** Sam ih je Jehova rasijao.^g
Više neće s naklonošću
gledati na njih.

Ljudi neće poštovati sveće-
nike,^h neće imati milosti
prema starješinama."ⁱ

𐤑 [ajin]

- 17** Oči su nam iznemogle
jer smo uzalud iščekivali
pomoć.^j

Uporno smo tražili pomoć
od naroda koji nas nije
mogao spasiti.^k

𐤒 [cade]

- 18** Vrebali su nas na svakom
koraku,^l pa nismo mogli
hodati po svojim trgovima.
Kraj nam se približio. Dani
su nam odbrojani, došao
nam je kraj.

4. POGL.

- a Pnz 29:24
1Kr 9:8
b Jr 5:31
Jr 14:14
Mi 3:11
Sf 3:4
c Jr 26:8
Mt 23:31
Dj 7:52
d Pnz 28:28
Sf 1:17
e Iza 1:15
Jr 2:34
f Pnz 28:25, 65
g Le 26:33
Pnz 28:64
Jr 24:9
h 2Kr 25:18, 21
i Tu 5:12
Eze 9:6
j Tu 1:19
k Jr 37:7
Eze 29:6
l 2Kr 25:5
Tu 3:52

2. stupac

- a Pnz 28:49, 50
Iza 5:26
Jr 4:13
Hb 1:8
b Jr 37:1
c 2Kr 25:5, 6
Jr 39:5
d Ps 137:7
Ob 12
e Jr 25:17, 20
Ob 16
f Jr 49:10, 12
g Le 26:44
Iza 52:1
Iza 60:18
h Iza 34:5
Eze 25:13
Eze 35:15
Am 1:11
Ob 13

5. POGL.

- i Ps 79:4
Tu 2:15
j Pnz 28:30
Ps 79:1
Jr 6:12
Sf 1:13
k Izl 22:24
Jr 18:21
l Pnz 28:15, 48
Iza 3:1
Eze 4:11, 16
m Pnz 28:65

𐤓 [kof]

- 19** Naši progonitelji bili su brži
od orlova na nebu.^a

Proganjali su nas po go-
rama, u pustinji su nas
dočekivali u zasjedi.

𐤔 [reš]

- 20** Dah naših nosnica, Jehovin
pomazanik,^b zarobljen je
u njihovoj velikoj jami,^c
onaj za kojeg smo govorili:
"U njegovoj sjeni živjet
ćemo među narodima."

𐤕 [sin]

- 21** Raduj se i veseli se, kćeri
edomska,^d koja živiš
u zemlji Usu!

Ali i do tebe će doći čaša,^e
pa ćeš se opiti i otkriti
svoju golotinju.^f

𐤖 [tau]

- 22** Kćeri sionska, dovoljno si
kažnjena za svoj prije-
stup.

On te neće opet odvesti
u izgnanstvo.^g

No tebe, kćeri edomska,
pozvat će na red zbog
tvog prijestupa.

Razotkrit će tvoje grijeha.^h

- 5** Sjeti se, Jehova, što nam se
dogodilo.

Pogledaj i vidi našu sra-
motu.ⁱ

- 2** Naše nasljedstvo predano
je strancima, naše kuće
tuđincima.^j

- 3** Postali smo siročad, nema-
mo oca. Naše su majke
kao udovice.^k

- 4** Moramo davati novac da
bismo pili svoju vodu,^l
moramo plaćati za svoja
drva.

- 5** Progonitelji su nam za
petama.

Iznemogli smo, ali ne može-
mo predahnuti.^m

- 6** Pružamo ruku prema Egip-tu^a i Asiriji^b da se nasiti-mo kruha.
- 7** Naših predaka koji su zgriješili više nema, a mi moramo trpjeti zbog nji-hovih prijestupa.
- 8** Sada sluge vladaju nad nama. Nikoga nema da nas izbavi iz njihove ruke.
- 9** Pribavljamo sebi kruh iz-lažući se opasnosti^c da poginemo od mača u pustinji.
- 10** Zbog ljute gladi koža nam se užarila kao peč.^d
- 11** Osrमतили* su žene na Si-onu, djevice u Judinim gradovima.^e
- 12** Poglavarare su objesili za ruku,^f a ni starješinama* nisu pokazali poštovanje.^g
- 13** Mladići nose žrvnjeve, a dječaci posrću pod teretom drva.

5:11 *Ili: "Silovali". **5:12** *Ili: "starci-ma".

- 5. POGL.**
- a Iza 30:2
Jr 44:12
Eze 17:17, 18
- b 2Lje 28:16
Jr 2:18, 36
- c Eze 4:10
- d 2Kr 25:3
Tu 4:8
- e Pnz 28:30
- f Jr 39:6
- g Iza 47:6
Jr 6:11
Tu 4:16

2. stupac

- a Jš 20:4
- b Jr 25:10
- c Am 8:10
- d Tu 1:22
- e Pnz 28:65
- f Jr 26:18
- g Ps 102:12
Ps 145:13
Ps 146:10
- h Ps 79:5
Jr 14:19
- i Pnz 4:30
Ps 80:3
Ps 85:4
Jr 31:18
- j Jr 33:13
- k Pnz 28:15

- 14** Kod gradskih vrata više nema starješina,^a mladići više ne sviraju.^b
- 15** U našem srcu više nema radosti, naše se plesanje pretvorilo u tugovanje.^c
- 16** Kruna je pala s naše glave. Teško nama, jer smo zgriješili!
- 17** Zato naše srce boluje^d i zato nas oči izdaju.^e
- 18** Jer gora Sion je opustjela^f i lisice lutaju po njoj.
- 19** A ti, Jehova, sjediš na prije-stolju u svu vječnost. Tvoje prijestolje stoji iz nara-štaja u naraštaj.^g
- 20** Zašto da nas zauvijek za-boraviš, da nas tako dugo ostaviš same?^h
- 21** Dovedi nas natrag k sebi, Jehova, i mi ćemo ti se rado vratiti.ⁱ Učini da sve bude kao što je nekad bilo.^j
- 22** Ali ti si nas sasvim odbacio. Silno se gnjeviš na nas.^k

EZEKIJEL

PREGLED SADRŽAJA

- 1** Ezekijel u Babilonu dobiva viđenja od Boga (1–3)
U viđenju vidi Jehovinu nebesku kočiju (4–28)
Olujni vjetar, oblak i vatra (4)
Četiri bića (5–14)
Četiri kotača (15–21)
Ogromna ploča koja blista poput leda (22–24)
Jehovino prijestolje (25–28)
- 2** Ezekijel postavljen za proroka (1–10)
"Htjeli oni slušati ili ne htjeli" (5)

Svitak u kojem su bile napisane tužaljke (9, 10)

- 3** Ezekijel pojeo svitak koji mu je dao Bog (1–15)
Ezekijel postavljen za stražara (16–27)
Ako tko ne opomene ljude, bit će kriv za njihovu smrt (18–21)
- 4** Prikazana opsada Jeruzalema (1–17)
Prorok nosi krivnju naroda 390 dana, a potom 40 dana (4–7)
- 5** Prikazan pad Jeruzalema (1–17)

- Prorok obrijao glavu i bradu te dlake i vlasi razdijelio na tri dijela (1-4)
Jeruzalemljani postupaju gore od okolnih naroda (7-9)
Tri vrste kazne za buntovnike (12)
- 6 Objava protiv izraelskih gora (1-14)
Odvratni idoli bit će poniženi (4-6)
"Tada ćete morati priznati da sam ja Jehova" (7)
- 7 "Došao je kraj!" (1-27)
Nevolja kakve još nije bilo (5)
Ljudi će pobacati novac na ulice (19)
Neprijatelji će oskrvniti hram (22)
- 8 Ezekijel u viđenju odnesen u Jeruzalem (1-4)
Gadosti koje se čine u hramu (5-18)
Žene oplakuju Tamuzu (14)
Ljudi se klanjaju suncu (16)
- 9 Šest ljudi koji trebaju kazniti grad i čovjek s pisarskim priborom (1-11)
Izvršenje kazne treba početi od svetišta (6)
- 10 Vatra koja gori između kotača (1-8)
Opis keruba i kotača (9-17)
Božja slava napušta hram (18-22)
- 11 Osuđeni zli poglavari (1-13)
Grad uspoređen s loncem (3-12)
Obećanje o povratku i duhovnoj obnovi (14-21)
"Stavit ću u njih novi duh" (19)
Božja slava napušta Jeruzalem (22, 23)
Ezekijel se u viđenju vraća u Kaldeju (24, 25)
- 12 Ezekijel proročanski odglumio odlazak u izgnanstvo (1-20)
Izgnanički zavežljaj (1-7)
Poglavar će otići po mraku (8-16)
"U tjeskobi će jesti kruh, sa strepnjom će piti vodu" (17-20)
"Stat ću na kraj toj izreci"; svako će se viđenje ispuniti (21-28)
"Neće kasniti ispunjenje nijedne moje riječi" (28)
- 13 Objava protiv lažnih proroka (1-16)
Srušit će se zidovi premazani vapnom (10-12)
Objava protiv lažnih proročica (17-23)
- 14 Idolopoklonici osuđeni (1-11)
Jeruzalem neće izbjeći kaznu (12-23)
Pravednici Noa, Danijel i Job (14, 20)
- 15 Jeruzalem – loza koja ne može ni za što poslužiti (1-8)
- 16 Božja ljubav prema prijestolnici Jeruzalemu (1-63)
Prijestolnica uspoređena s napuštenim djetetom (1-7)
Bog ju je ukraudio nakitom i uzeo je za ženu (8-14)
Ona postaje nevjerna (15-34)
Kažnjena kako se kažnjavaju preljubnice (35-43)
Uspoređena sa Samarijom i Sodomom (44-58)
Bog će se sjetiti saveza koji je sklopio s njom (59-63)
- 17 Zagonetka: dva orla i trs (1-21)
Mladica će postati veličanstveni cedar (22-24)
- 18 Svatko je odgovoran za svoje grijeh (1-32)
"Ona duša koja griješi, ta će umrijeti" (4)
"Sin neće snositi krivnju za očeve prijestupe" (19, 20)
Jehovi nije drago da zlikovac umre (23)
Tko se pokaje, ostat će na životu (27, 28)
- 19 Tužaljka o Izraelovim poglavarima (1-14)
- 20 Kako se Izrael bunio protiv Boga (1-32)
Izraelci će opet služiti Bogu u svojoj zemlji (33-44)
Proročanstvo protiv juga (45-49)
- 21 Bog će mačem kazniti Izraelce (1-17)
Babilonski kralj napast će Jeruzalem (18-24)
Zli izraelski poglavar bit će uklonjen (25-27)
"Skini turban i odloži krunu!" (26)
"Dok ne dođe onaj tko po zakonu ima pravo na nju" (27)
Mač će kazniti Amonce (28-32)
- 22 Jeruzalem je kriv za prolijevanje krvi (1-16)
Izrael je kao bezvrijedna troska (17-22)
Osuda izraelskih vođa i naroda (23-31)
- 23 Dvije sestre odaju se bludu (1-49)
Ohola čini blud s Asirijom (5-10)
Oholiba čini blud s Babilonom i Egiptom (11-35)
Bog kažnjava dvije sestre (36-49)

- 24 Jeruzalem je poput zahrđalog lonca (1-14)
Proročanski znak: smrt Ezekijelove žene (15-27)
- 25 Proročanstvo protiv Amonaca (1-7)
Proročanstvo protiv Moabaca (8-11)
Proročanstvo protiv Edomaca (12-14)
Proročanstvo protiv Filistejaca (15-17)
- 26 Proročanstvo protiv Tira (1-21)
"Bit će sušilište mreža" (5, 14)
Kamenje i zemlja bit će bačeni u more (12)
- 27 Tužaljka o Tiru, brodu koji će potonuti (1-36)
- 28 Proročanstvo protiv tirkog kralja (1-10)
"Ja sam bog" (2, 9)
Tužaljka o tirkom kralju (11-19)
"Bio si u Edenu" (13)
"Pomazani kerub zaštitnik" (14)
"Sve dok se u tebi nije našlo zlo" (15)
Proročanstvo protiv Sidona (20-24)
Izraelci će opet živjeti na svojoj zemlji (25, 26)
- 29 Proročanstvo protiv faraona (1-16)
Babilon će dobiti Egipat kao nagradu (17-21)
- 30 Proročanstvo protiv Egipta (1-19)
Preorečen Nebukadnezarov napad (10)
Skršena moć faraona (20-26)
- 31 Pad Egipta, visokog cedra (1-18)
- 32 Tužaljka o faraonu i Egiptu (1-16)
Egipat će počivati u grobu s neobrezanima (17-32)
- 33 Odgovornost stražara (1-20)
Vijest o padu Jeruzalema (21, 22)
Objava stanovnicima opustošenih gradova (23-29)
Narod ne postupa po Jehovinom riječima (30-33)
Ezekijel je kao pjevač "koji pjeva ljubavnu pjesmu" (32)
"Shvatit će da je prorok bio među njima" (33)
- 34 Proročanstvo protiv izraelskih pastira (1-10)
Jehova se brine za svoje ovce (11-31)
Božji sluga David bit će im pastir (23)
"Savez mira" (25)
- 35 Proročanstvo protiv seirskih gora (1-15)
- 36 Proročanstvo o izraelskim gorama (1-15)
Povratak i duhovna obnova Izraelaca (16-38)
"Posvetit ću svoje veliko ime" (23)
"Pusta zemlja postala je poput edenskog vrta" (35)
- 37 Viđenje: dolina puna suhih kostiju (1-14)
Dva pruta bit će združena (15-28)
Bit će jedan narod i imat će jednog kralja (22)
Vječni savez mira (26)
- 38 Gogov napad na Izrael (1-16)
Jehova će se razgnjeviti na Goga (17-23)
Narodi će "morati priznati da sam ja Jehova" (23)
- 39 Uništenje Goga i njegovih vojski (1-10)
Pokop u dolini Hamon-Gogu (11-20)
Povratak i duhovna obnova Izraelaca (21-29)
Bog će na Izraelce izliti svoj duh (29)
- 40 Ezekijel u viđenju odveden u Izrael (1, 2)
Ezekijel u viđenju vidi hram (3, 4)
Dvorišta i vrata (5-47)
Vanjska vrata na istoku (6-16)
Vanjsko dvorište; druga vrata (17-26)
Unutarnje dvorište i vrata (27-37)
Blagovaonice za one koji služe u hramu (38-46)
Žrtvenik (47)
Predvorje hrama (48, 49)
- 41 Svetinja u hramu (1-4)
Hramski zid i pokrajnje prostorije (5-11)
Zgrada na zapadu (12)
Mjerenje zgrada (13-15a)
Unutrašnjost hrama (15b-26)
- 42 Zgrade s blagovaonicama (1-14)
Izmjerene četiri strane hramskog područja (15-20)
- 43 Hram se ispunio Jehovinom slavom (1-12)
Žrtvenik (13-27)
- 44 Vrata na istoku moraju ostati zatvorena (1-3)
Propisi u vezi s tuđincima (4-9)
Propisi za Levijevce i svećenike (10-31)
- 45 Sveto područje i grad (1-6)
Područje koje pripada poglavaru (7, 8)
Poglavari moraju postupati pošteno (9-12)
Prilozi naroda i poglavara (13-25)

- 46 Žrtve koje se prinose u određenim prigodama (1-15)
Nasljeđivanje poglavarevog posjeda (16-18)
Mjesta za kuhanje mesa žrtava (19-24)
- 47 Rijeka koja izvire iz hrama (1-12)
Voda postaje sve dublja (2-5)

- “Morske će vode ozdraviti” (8-10)
Močvare neće ozdraviti (11)
Drveće s jestivim plodovima (12)
Granice zemlje (13-23)
- 48 Podjela zemlje (1-29)
Dvanaest gradskih vrata (30-35)
Grad će se zvati “Jehova Je Ondje” (35)

1 Tridesete godine*, petog dana četvrtog mjeseca te godine, kad sam bio među izgnanicima^a na rijeci Kebaru,^b otvorila su se nebesa i počeo sam dobivati viđenja od Boga[#]. **2** Petog dana u mjesecu – pete godine izgnanstva kralja Jojakin^c – **3** Jehovina objava došla je Ezekijelu*, sinu svećenika Buzija, dok je bio na rijeci Kebaru u kaldejskoj zemlji.^d Ondje je na njega počeo djelovati Jehovin duh.^e

4 Dok sam tako gledao, vidio sam kako sa sjevera dolazi olujni vjetar,^f a vidio sam i ogroman oblak iz kojeg je sijevala vatra*.^g Oblak je bio obavijen blistavom svjetlošću, a usred vatre nalazilo se nešto nalik bijelom zlatu.^h **5** U vatri je bilo nešto što je izgledalo kao četiri bića*,ⁱ a svako od njih nalikovalo je čovjeku. **6** Svako je imalo četiri lica i četiri krila.^j **7** Stopala su im bila ispružena i izgledala su kao papci u teleta, a blistala su kao ulašteni bakar.^k **8** Na sve četiri strane pod krilima su imala ljudske

1:1 *Po svemu sudeći, misli se na Ezekijelovu dob. #Ili: “o Bogu”. 1:3 *Ezekijel” znači “Bog jača”. #Dosl.: “Ondje se na njega spustila Jehovina ruka.” 1:4 *Ili: “munje”. 1:5 *Ili: “četiri živa bića”.

1. POGL.

a 2Kr 24:12, 14

b Eze 3:15

c 2Lje 36:9, 10

d Jr 22:25

e Eze 3:14

f 1Kr 19:11

g Izl 19:18
Ps 97:2, 3

h Eze 8:2

i Eze 10:9, 15
Ot 4:6j Iza 6:2
Eze 10:20, 21
Ot 4:8

k Da 10:5, 6

2. stupac

a Eze 10:11, 15

b 2Sa 17:10
Izr 28:1

c Izr 14:4

d Job 39:27, 29
Eze 10:14, 15
Ot 4:7

e Iza 6:2

f Ps 103:20
He 1:7, 14

g Da 7:9, 10

h Eze 10:9-13
Ot 4:7

ruke. Sva četiri bića imala su lica i krila. **9** Krila su im se doticala. Bića se nisu okretala kad su išla, nego je svako išlo ravno naprijed.^a

10 Lica su im izgledala ovako: Svako od četiri bića sprijeđeno je imalo čovječje lice, zdesna lavlje^b lice, a slijeva lice bika.^c Svako od četiri bića imalo je i lice orla.^d **11** Takva su bila njihova lica. Krila su im se širila uvis. Svako je biće imalo dva krila koja su mu se doticala i dva krila koja su mu pokrivala tijelo.^e

12 Svako je išlo ravno naprijed. Išla su kamo ih je god duh navodio.^f Nisu se okretala dok su išla. **13** A bića su izgledala poput užarenog ugljevlja. Između bića micalo se amotamo nešto što je nalikovalo na baklje, na razgorjelu vatru, a iz vatre su sijevale munje.^g **14** Kad su bića odlazila i vraćala se, njihovo kretanje izgledalo je poput sijevanja munja.

15 Dok sam promatrao ta bića, vidio sam da se na zemlji pokraj svakog bića s četiri lica nalazi po jedan kotač.^h **16** Kotači su blistali poput krizolita i sva su četiri izgledala jednako. Bili su građeni tako da je izgledalo kao da se u svakom kotaču nalazi još jedan

kotač.* **17** Kad su se kretali, mogli su ići u sva četiri smjera a da se ne moraju zakretati. **18** Kotači su bili toliko visoki da čovjeku zastane dah. Sva četiri kotača bila su puna očiju – one su bile posvuda po njima.^a **19** Kad bi bića krenula, i kotači bi krenuli s njima, a kad bi se bića podignula sa zemlje, i kotači bi se podignuli.^b **20** Išla su onamo kamo ih je duh navodio, kamo god je duh išao. Kotači su se podizali zajedno s njima jer je duh koji je djelovao na bića bio i u kotačima. **21** Kad bi bića krenula, i kotači bi krenuli, a kad bi ona stala, i oni bi stali. Kad bi se bića podignula sa zemlje, i kotači bi se podignuli zajedno s njima jer je duh koji je djelovao na bića bio i u kotačima.

22 Iznad glava tih bića bilo je nešto nalik ogromnoj ploči koja je blistala poput leda i izgledala je zavidljivo. Ona se prostirala iznad njihovih glava.^c **23** Ispod ploče krila su im bila ispružena uvis*, jedno do drugoga. Svako je biće na tijelu imalo dva krila na jednoj strani i dva na drugoj. **24** I čuo sam lepet njihovih krila – zvučao je poput huke silnih voda, poput glasa Svemogućega.^d Kad su se bića kretala, zvučala su poput vojske. Kad su stala, spustila su krila.

25 I čuo se glas nad pločom koja je bila iznad njihovih glava. (Kad su bića stala, spustila su krila.) **26** Iznad ploče koja je bila nad njihovim glavama bilo

1:16 *Vjerojatno se radilo o dva kotača jednake veličine koja su imala središte u istoj točki, a međusobno su bila postavljena pod pravim kutem. **1:23** *Moguće i: "bila raširena".

1. POGL.

- a Izr 15:3
Za 4:10
b Eze 10:15-17
c Eze 10:1
d Ps 29:3
Eze 43:2
Ot 14:2

2. stupac

- a Izl 24:10
Ps 96:6
Eze 10:1
b 1Kr 22:19
Ps 99:1
Iza 6:1
Ot 4:2
c Da 7:9
d Eze 8:2
e Pnz 4:24
Ps 104:1, 2
f Ot 4:3
g Izl 24:16, 17
Eze 8:4

2. POGL.

- h Da 10:11
i Eze 3:24
j 2Lje 36:15
Eze 33:7
k Iza 1:4
Jr 16:12
l Pnz 9:24
Ps 78:8
Jr 3:25
Dj 7:51
m Eze 3:7
n Eze 12:2
o Eze 3:11
Eze 33:4, 15
Eze 33:33
Iv 15:22
Dj 20:26
p 2Kr 1:15
Lk 12:4
r Mi 7:4

je nešto kao safir^a i nalikovalo je prijestolju.^b A gore na prijestolju sjedio je netko tko je izgledao kao čovjek.^c **27** Od dijela koji je izgledao kao njegov struk pa naviše vidio sam nešto što je sjalo poput bijelog zlata,^d nalik na vatru koja je izbijala odande. A od njegovog struka naniže vidio sam nešto nalik na vatru.^e Svuda oko njega bila je blještava svjetlost **28** kao duga^f u oblacima u kišni dan. Tako je izgledala svjetlost koja je blještala unaokolo. Izgledala je kao Jehovina slava.^g Kad sam to vidio, poklonio sam se do zemlje i začuo sam nečiji glas.

2 I on mi je rekao: "Sine čovječji*, ustani da razgovaram s tobom."^h **2** Kad mi se obratio, duh je ušao u mene i podignuo me na nogeⁱ da čujem onoga koji mi govori.

3 On mi je rekao: "Sine čovječji, šaljem te Izraelcima,^j buntovnim narodima* koji su se pobunili protiv mene.^k Oni mi griješe sve do današnjeg dana, kao što su to činili i njihovi preci.^l **4** Šaljem te prkosnim* i tvrdoglavim sinovima^m. Reci im: 'Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova.' **5** Htjeli oni slušati ili ne htjeli, jer su buntovnički narod,ⁿ znat će da je prorok bio među njima.^o

6 A ti, sine čovječji, ne boj ih se^p i ne plaši se njihovih riječi iako si okružen bodljikavim grmljem i trnjem^{qr} te živiš među škorpionima. Ne boj se njihovih

2:1 *Ovo je prvo od 93 mjesta na kojima se u Ezekielovoj knjizi javlja izraz "sin čovječji". **2:3** *Po svemu sudeći, riječ je o Izraelcima i Judejcima. **2:4** *Ili: "drskim". ^a Dosl.: "sinovima tvrda srca". **2:6** *Moguće i: "iako su oni tvrdoglavi i bodu te poput trnja".

riječi^a i ne plaši se njihovih lica^b premda su buntovnički narod. **7** Prenosi im moje riječi, slušali oni ili ne slušali, jer oni su buntovnički narod.^c

8 A ti, sine čovječji, slušaj što ću ti reći. Nemoj postati buntovan kao ovaj buntovnički narod. Otvori usta i pojedi ono što ću ti dati.^d

9 Pogledao sam i vidio ruku ispruženu prema meni,^e a u njoj je bio ispisani svitak.^f **10** Kad ga je on razvio preda mnom, vidio sam da je isписan i s prednje i sa stražnje strane.^g U njemu su bile napisane tužaljke, jadikovke i naricanja.^h

3 I rekao mi je: "Sine čovječji, pojedi što je pred tobom. Pojedi ovaj svitak te idi i govori izraelskom narodu."ⁱ

2 I otvorio sam usta, a on mi je dao da pojedem taj svitak.

3 Tada mi je rekao: "Sine čovječji, pojedi ovaj svitak koji ti dajem i napuni njime svoj trbuh." Tako sam ga pojeo*, i u ustima mi je bio sladak kao med.^j

4 On mi je rekao: "Sine čovječji, podi k izraelskom narodu i prenesi mu moje riječi. **5** Ne šaljem te narodu koji govori nerazumljivim ili nepoznatim jezikom, nego izraelskom narodu. **6** Ne šaljem te mnogim narodima, koji govore nekim nerazumljivim ili nepoznatim jezikom, onima čije riječi ne možeš razumjeti. Kad bih te poslao k njima, oni bi te slušali.^k **7** Ali izraelski narod neće te htjeti slušati jer ne žele slušati mene.^l Sav je izraelski narod tvrdoglav i prkosan*.^m **8** Evo uči-

3:3 *Ili: "počeo jesti". **3:7** *Dosl.: "tvrdi srca".

2. POGL.

a Iza 51:7

b Jr 1:8
Eze 3:9

c Jr 1:17

d Jr 15:16
Ot 10:9, 10

e Jr 1:9

f Eze 3:1

g Ot 5:1

h Eze 19:1

3. POGL.

i Ot 10:9, 10

j Ps 119:103
Jr 15:16
Ot 10:9, 10k Jn 3:4, 5
Mt 11:21

l Lk 10:16

m Izl 34:9

Jr 3:3
Jr 5:3

2. stupac

a Jr 1:18, 19
Jr 15:20
Mi 3:8

b Iza 50:7

c Jr 17:18

d 2Kr 24:12, 14

e Eze 2:5

f Eze 8:3

g Eze 1:24

h Eze 10:16

i Eze 1:3

j Jr 23:9

k Iza 21:8
Iza 62:6
Jr 6:17l Iza 58:1
Eze 33:7

nit ću da ti lice bude tvrdo kao njihovo, a i da ti čelo bude tvrdo kao njihovo.*^a **9** Učinit ću da ti čelo bude tvrdo poput dijamanata, tvrde od kremena.^b Ne boj ih se i ne plaši se njihovih lica^c iako su buntovnički narod."

10 I rekao mi je: "Sine čovječji, slušaj sve riječi koje ću ti reći i primi ih k srcu. **11** Pođi k svojim izgnanim sunarodnjacima^d pa im se obrati. Reci im: 'Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova', slušali oni ili ne slušali."^e

12 Potom me ponio duh^f i čuo sam iza sebe veliku tutnjavu i riječi: "Neka se veliča Jehovina slava ondje gdje on prebiva!" **13** I čuo se šum krila onih bića jer su im se krila dodirivala jedna s drugima.^g Čuo se i zvuk kotača koji su bili tik do njih,^h a čula se i velika tutnjava. **14** I duh me podignuo i odnio. Bio sam ogorčen i gnjevan*, a Jehovin je duh počeo snažno djelovati na mene^h.

15 I tako sam otišao k izgnanicima u Tel-Abib, koji su živjeli uz rijeku Kebar,ⁱ i ostao sam ondje gdje su oni živjeli. Ostao sam među njima sedam dana, sav zaprepašten.^j

16 A nakon sedam dana došla mi je Jehovina objava:

17 "Sine čovječji, postavio sam te za stražara izraelskom narodu.^k Kad čuješ riječi iz mojih usta, opomeni ih u moje ime.^l **18** Kad kažem zlome: 'Poginut ćeš', a ti ga ne opomeneš i ne kažeš ništa kako bi upozorio zloga da prestane činiti zlo i tako ostane na

3:8 *Ili: "Evo učinit ću da budeš odlučan i nepopustljiv kao oni." **3:14** *Dosl.: "gnjevna duha". *Dosl.: "Jehovina je ruka snažno počivala na meni".

životu,^a on će poginuti zbog svojih prijestupa jer je zao,^b ali tebe ću smatrati odgovornim za njegovu smrt*.^c **19** No ako opomeneš zloga, a on ne prestane biti zao i činiti zlo, on će poginuti zbog svojih prijestupa, a ti ćeš spasiti svoj život*.^d **20** Ali ako pravednik prestane postupati pravedno i počne činiti zlo^e, ja ću postaviti pred njega kamen o koji će se spotaknuti, pa će poginuti.^e Ako ga nisi opomenuo, on će poginuti zbog svog grijeha i neće se pamtili pravedna djela koja je učinio, ali tebe ću smatrati odgovornim za njegovu smrt*.^f **21** No ako opomeneš pravednika da ne smije griješiti, i on se ne upusti u grijeh*, ostatak će na životu jer je prihvatio opomenu,^g a ti ćeš spasiti svoj život.”

22 Ondje je Jehovin duh* došao na mene. Bog mi je rekao: “Ustani i pođi u dolinu, ondje ću govoriti s tobom.” **23** Tako sam ustao i pošao u dolinu. Ondje sam vidio Jehovinu slavu,^h sličnu slavi koju sam vidio na rijeci Kebaru,ⁱ te sam se poklonio do zemlje. **24** Tada je duh ušao u mene i podignuo me na noge,^j a Bog mi se obratio i rekao mi:

“Idi i zatvori se u svoju kuću.

25 Sine čovječji, oni će uzeti užad i svezati te, tako da više ne ideš među njih. **26** A ja ću učiniti da ti se jezik zalijepi za nepce, pa ćeš zanijemjeti i nećeš ih više moći ukoravati, jer su buntovnički narod. **27** No kad god ti se obratim, moći ćeš

3:18, 20 *Ili: “od tebe ću tražiti da položiš račun za njegovu krv”. **3:19** *Ili: “dušu”. **3:20** *Ili: “postupati nepravedno”. **3:21** *Ili: “i on prestane griješiti”. **3:22** *Dosl.: “ruka”.

3. POGL.

a Dj 2:40

1Ti 4:16

b Eze 33:4

c Eze 33:8

d Eze 33:9

Dj 18:6

Dj 20:26

e Eze 18:24, 26

Eze 33:12, 18

f Le 19:17

Eze 33:6

He 13:17

g Izr 17:10

Eze 33:14, 15

Jk 5:19, 20

h Eze 1:27, 28

i Eze 1:1

j Eze 2:2

Da 10:19

2. stupac

a Eze 24:27

Eze 33:22

b Mt 11:15

c Iza 30:9

4. POGL.

d 2Kr 24:11

Jr 39:1

e 2Kr 25:1

f Jr 6:6

Jr 32:24

g Eze 21:22

h Eze 12:6

Eze 24:24

i 2Kr 17:21

j Br 14:34

1Kr 12:19, 20

k 2Kr 23:27

l Jr 52:4

opet govoriti*.^a Tada im reci: ‘Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova.’ Tko hoće slušati, neka sluša,^b a tko neće slušati, neka ne sluša. Oni su buntovnički narod.^c

4 A ti, sine čovječji, uzmi opeku i stavi je pred sebe. Ureži na njoj sliku grada – Jeruzalema. **2** Postavi opsadu oko njega,^d napravi oko njega opsadni zid,^e podigni oko njega opsadni nasip,^f postavi oko njega tabore i okruži ga spravama za probijanje zidina*.^g **3** Uzmi željeznu ploču za pečenje i postavi je kao željezni zid između sebe i grada. Potom okreni lice prema njemu i gledaj ga prijetećim pogledom. Bit će pod opsadom, a ti ćeš ga opsjedati. To neka bude znak izraelskom narodu.^h

4 Zatim leži na lijevi bok i stavi na sebe krivnju izraelskog naroda.ⁱ Koliko dana budeš ležao na tom boku, toliko ćeš nositi njihovu krivnju. **5** Morat ćeš to činiti 390 dana, što odgovara godinama njihovih grijeha.^j Toliko ćeš nositi krivnju izraelskog naroda. **6** Čini tako sve te dane.

Potom leži na desni bok i nosi prijestup Judinog naroda^k 40 dana. Neka bude dan za godinu. Dajem ti dan za godinu. **7** I okreni se licem prema opkoljenom Jeruzalemu,^l otkrij svoju ruku i prorokuj protiv njega.

8 Evo vezat ću te konopcima da se ne možeš okrenuti s jedne strane na drugu dok se ne navrše dani u koje ćeš opsjedati grad.

9 Uzmi pšenice, ječma, bo-
ba, leće, prosa i pira pa sve to

3:27 *Dosl.: “otvorit ću ti usta”. **4:2** *Ili: “ovnovima za probijanje zidina”.

stavi u jednu posudu i od toga napravi sebi kruh. Jedi ga onoliko dana koliko budeš ležao na lijevom boku: 390 dana.^a **10** Kruh jedi na mjeru – 20 šekela* na dan. Jedi ga u točno određeno vrijeme.

11 I vodu pij na mjeru – šestinu hina*. Pij je u točno određeno vrijeme.

12 Kruh jedi kao što bi jeo ječmenu pogaču, a ispeci ga na suhom ljudskom izmetu pred njihovim očima.” **13** Jehova je zatim rekao: “Tako će Izraelci jesti nečist kruh među narodima po kojima ću ih rasijati.”^b

14 Tada sam rekao: “Ne traži to od mene, Svevišnji Gospodine Jehova! Od svoje mladosti pa sve do danas nisam se okaljao jedući meso uginule ili rasrgane životinje^c niti je nečisto meso ikad ušlo u moja usta.”^d

15 A on mi je odvratio: “Dobro, dopustit ću ti da umjesto ljudskog izmeta uzmeš govedu balegu, pa na njoj ispeci sebi kruh.” **16** Potom mi je rekao: “Sine čovječji, učinit ću da u Jeruzalemu zavlada nestašica hrane*,^e pa će ljudi jesti kruh na mjeru i u tjeskobi,^f a vodu će piti na mjeru i sa strepnjom.^g **17** Tako će ostati bez kruha i vode, pa će zaprepašteno gledati jedni u druge i skapavati zbog svojih prijestupa.

5 A ti, sine čovječji, uzmi oštar mač i upotrijebi ga kao britvu. Obrij svojju glavu i bradu, a potom uzmi vagu te izvaži kosu i dlake s brade. Nakon

4:10 *Oko 230 grama. Vidi dodatak B14. **4:11** *Oko 0,6 litara. Vidi dodatak B14. **4:16** *Dosl.: “u Jeruzalemu ću slomiti štapove s kruhom”. Vjerojatno je riječ o štapovima na kojima su se čuvali kolustasti kruhovi.

4. POGL.

a Eze 4:5

b Ho 9:3

c Izl 22:31
Le 7:24
Le 11:40d Pnz 14:3
Iza 65:4
Iza 66:17e Le 26:26
Iza 3:1
Eze 5:16f 2Kr 25:3
Jr 37:21
Tu 1:11
Tu 4:9
Tu 5:9, 10

g Eze 12:18

2. stupac

5. POGL.

a Jr 9:21
Eze 4:8

b Jr 15:2

c Le 26:33
Eze 5:12

d Jr 4:4

e Eze 16:46, 47

f 2Kr 21:9, 11
Jr 2:11g Jr 21:5
Eze 15:7h Pnz 29:22, 24
1Kr 9:8
Tu 2:15i Tu 4:6
Da 9:12j Le 26:29
Jr 19:9
Tu 4:10k Le 26:33
Pnz 28:64

toga sve te vlasi i dlake razdijeli na tri dijela. **2** Trećinu spali u vatri usred grada kad se navrše dani opsade.^a Drugu trećinu uzmi i sasijeci mačem posvuda oko grada.^b Preostalu trećinu rasprši u vjetar, a ja ću poslati svoj mač za njima.^c

3 A od posljednje trećine uzmi malo vlasi i dlaka te ih umotaj u nabore* svoje haljine.

4 Zatim uzmi još malo te ih baci u vatri i spali. Odatle će se vatra proširiti na sav izrael-ski narod.^d

5 Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: ‘Ovo je Jeruzalem. Postavio sam ga usred drugih naroda, tako da bude okružen zemljama. **6** A on se pobunio protiv mojih zakona i mojih odredbi, čineći veće zlo nego narodi u zemljama koje ga okružuju.^e Njegovi stanovnici odbacili su moje zakone i ne žive po mojim odredbama.’

7 Stoga ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: ‘Postupate gore od naroda koji vas okružuju, ne živite po mojim odredbama i ne držite se mojih zakona, nego postupate po zakonima naroda koji vas okružuju.^f **8** Zato ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: “Borit ću se protiv tebe, grade.^g Izvršit ću presudu nad tobom pred očima svih naroda.^h **9** Zbog svih tvojih gadnih djela učinit ću ti ono što još nikad nisam učinio niti ću ikad više učiniti.ⁱ

10 Zato će u tebi očevi jesti svoje sinove,^j a sinovi će jesti svoje očeve. Izvršit ću svoju presudu nad tobom, a sve koji preostanu u tebi raspršit ću na sve strane*.”^k

5:3 *Ili: “skute”. **5:10** *Dosl.: “u sve vjetrove”.

11 'Zaklinjem se samim sobom', kaže Svevišnji Gospodin Jehova, 'zato što si oskrvnuo moje svetište svim svojim odvratnim idolima i svim gadostima koje činiš,^a ja ću te odbaciti. Neću se* sažaliti na tebe i neću ti se smilovati.^b **12** Trećina tvojih stanovnika izginut će od pošasti* ili pomrijeti od gladi u tebi. Druga trećina past će od mača posvuda oko tebe.^c Preostalu trećinu raspršit ću na sve strane i za njima ću poslati svoj mač.^d **13** Tada će moj srdžbi doći kraj, prestat ću se gnjeviti na njih i umirit ću se.^e A kad iskalim svoj bijes na njima, znat će da ja, Jehova, tako govorim zato što zahtijevam da se odanost iskazuje isključivo meni.^f

14 Opustošit ću te, pa će ti se rugati narodi koji te okružuju i svi koji budu prolazili kraj tebe.^g **15** Narodi koji te okružuju rugat će ti se i prezirat će te,^h služit ćeš im kao upozorenje i zgražat će se nad tobom kad u srdžbi i bijesu izvršim svoju presudu nad tobom i kad te kaznim u svom gnjevu. Ja, Jehova, tako sam rekao.

16 Poslat ću na tvoje stanovnike ubojite strijele gladi da ih zatrem. Strijele koje šaljem pobit će ih.ⁱ Učinit ću da zavlada nestašica hrane*, pa će glad biti još veća.^j **17** Poslat ću na tebe glad i opasne zvijeri,^k koje će ti pobiti djecu. Preplavit će te pošast i krvoproliće, i ja ću na tebe poslati mač.^l Ja, Jehova, tako sam rekao."

5:11 *Dosl.: "Moje se oko neće". 5:12 *Ili: "bolesti". 5:16 *Dosl.: "Slomit ću štapove s kruhom". Vjerojatno je riječ o štapovima na kojima su se čuvali kolustati kruhovi.

5. POGL.

- a Le 20:3
2Kr 21:1, 7
2Lje 36:14
Jr 32:34
b Tu 2:21
Eze 7:4
c Jr 14:12
Jr 15:2
Jr 21:9
d Le 26:33
Jr 9:16
Jr 42:16
e Eze 16:42
f Izl 20:3, 5
Izl 34:14
Pnz 6:15
g Pnz 28:37
1Kr 9:7
Ne 2:17
h Ps 79:4
Jr 24:9
Tu 2:15
Tu 3:61, 62
i Pnz 32:23
j Le 26:26
Eze 4:16
k Le 26:22
Pnz 32:24
Eze 14:21
Eze 33:27
l Eze 21:3

2. stupac

6. POGL.

- a Iza 27:9
b Le 26:30
c Jr 8:1, 2
d Jr 2:15
Jr 32:29
Mi 3:12
e Eze 16:39
f Jr 14:18
g Eze 7:4
h Jr 30:10
Jr 44:28
Eze 14:22
i Pnz 30:1, 2
Ps 137:1
j Ps 78:40, 41
Iza 63:10
k Br 15:39

6 Opet mi je došla Jehovina objava. Ovaj put bilo mi je rečeno: **2** "Sine čovječji, okreni se licem prema izraelskim gorama i prorokuj protiv njih. **3** Reci: 'Izraelske gore, čujte objavu Svevišnjeg Gospodina Jehove: Ovako Svevišnji Gospodin Jehova kaže gorama, bregovima, rijekama i dolinama: "Poslat ću na vas mač i uništiti ću vaše obredne uzvišice. **4** Porazbijat ću vaše žrtvenike i polomit ću vaše kadione stolke,^a a tijela vaših pobijenih pobacat ću pred vaše odvratne idole*.^b **5** Bacit ću trupla Izraelaca pred njihove odvratne idole i porazbacat ću vaše kosti oko vaših žrtvenika.^c **6** Gdje god boravite, vaši će gradovi biti opustošeni^d i vaše će obredne uzvišice biti uništene te će ležati opustošene.^e Vaši će žrtvenici biti razbijeni i skršeni, vaši će odvratni idoli nestati, vaši će kadioni stalci biti polomljeni, a djela vaših ruku bit će zatrta. **7** Ljudi će padati pobijeni među vama,^f i tada ćete morati priznati da sam ja Jehova.^g

8 Ali dopustit ću da neki od vas preostanu – oni će umaknuti maču kad se nađete među narodima, rasijani po zemljama.^h **9** Oni koji umaknu sjetit će me se među narodima u koje budu odvedeni kao zarobljenici.ⁱ Shvatit će da sam se jako ražalostio zbog njihovog nevjernog* srca koje se okrenulo od mene^j i zbog njihovih očiju koje žude^k za njihovim odvratnim idolima.^k Stidjet će se sveg

6:4 *Moguće je da je hebrejski izraz srodan riječi koja znači "izmet". Njime se izražavao prezir. 6:9 *Ili: "bludničkog".
#Ili: "pohotno idu".

zla i svih gadosti koje su činili i gnušat će se nad njima.^a **10** Tada će morati priznati da sam ja Jehova i da to što sam im prijeto da ću im nanijeti nevolju nisu bile prazne riječi.”^b

11 Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: ‘Plješči rukama i udaraj nogom o tlo u znak žalosti te jadikuj zbog sveg zla i svih gadosti koje je činio izraelski narod, jer će izginuti od mača, gladi i pošasti.’^c **12** Tko bude daleko, umrijet će od pošasti. Tko bude blizu, poginut će od mača. A tko umakne tome i preživi, umrijet će od gladi. Tako ću na njima iskaliti svoj gnjev.^d **13** I tada će morati priznati da sam ja Jehova,^e kad njihovi pobijeni budu ležali među njihovim odvratnim idolima, svuda oko njihovih žrtvenika,^f na svakom visokom brdu, na svim gorskim vrhovima, pod svakim drvetom koje se zeleni i pod granama velikih stabala – svagdje gdje su prinostili mirisne prinose* kako bi umirili sve svoje odvratne idole.^g **14** Dignut ću ruku na njih i pretvorit ću im zemlju u pustoš, pa će sva mjesta u kojima borave postati pustinja od pustinje kod Dible. I tada će morati priznati da sam ja Jehova.”

7 Opet mi je došla Jehovina objava. Ovaj put bilo mi je rečeno: **2** “Sine čovječji, ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova izraelskoj zemlji: ‘Došao je kraj! Kraj je došao na sva četiri kraja zemlje. **3** Sada je tebi kraj. Na tebi ću iskaliti svoj gnjev i sudit ću ti prema tvojim djelima i pozvat ću te na odgovornost zbog svih gadosti koje

6:13 *Ili: “ugodan miris”.

6. POGL.

a Eze 20:43
Eze 36:31

b Eze 33:29
Da 9:12
Za 1:6

c Jr 15:2
Jr 16:4
Eze 5:12

d Eze 5:13

e Eze 12:15

f Jr 8:2

g Eze 20:28

2. stupac

7. POGL.

a Eze 5:11

b Jr 16:18
Eze 16:43

c Eze 6:13

d 2Kr 21:12
Da 9:12

e Sf 1:14

f 2Lje 34:21

g Jr 7:20
Eze 5:13

h Jr 13:14

i Iza 66:6
Eze 33:29

j Sf 1:14

k Iza 59:6
Jr 6:7
Mi 6:12

l Sf 1:18

činiš. **4** Neću se* sažaliti na tebe i neću ti se smilovati.^a Uzvratit ću ti za tvoja djela i snosit ćeš posljedice zbog gadosti koje činiš.^b I tada ćeš morati priznati da sam ja Jehova.’^c

5 Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: ‘Evo dolazi nevolja, nevolja kakve još nije bilo.’^d **6** Dolazi kraj. Doći će kraj, iznenada će te snaći. Evo dolazi! **7** Došao je red na tebe*, tebe koji živiš u zemlji. Dolazi vrijeme, bliži se dan.^e Na gorama vlada pomutnja, ne čuje se radosno klicanje.

8 Uskoro ću na tebe izliti svoju srdžbu.^f Na tebi ću iskaliti svoj gnjev^g i sudit ću ti prema tvojim djelima i pozvat ću te na odgovornost zbog svih gadosti koje činiš. **9** Neću se* sažaliti na tebe i neću ti se smilovati.^h Uzvratit ću ti za tvoja djela i snosit ćeš posljedice zbog gadosti koje činiš. I tada ćeš morati priznati da te ja, Jehova, kažnjavam.ⁱ

10 Evo dana! Evo ga, dolazi! Došao je red na tebe*, prut cvate i oholost niče. **11** Nasilje je poraslo i postalo prut koji kažnjava zloću.^k Neće opstati ni oni, ni njihovo bogatstvo, ni njihova mnoštva, ni njihov ugled. **12** Doći će vrijeme, stići će dan. Neka se ne raduje onaj tko kupuje i neka ne tuguje onaj tko prodaje jer srdžba dolazi na sve te ljude.*^l **13** Onaj tko prodaje neće se više vratiti na imanje koje je prodao, čak i ako ostane na životu, jer će ono što je otkriveno u viđenju snaći sve

7:4, 9 *Dosl.: “Moje se oko neće”. 7:7, 10 *Moguće i: “Došao ti je vijenac”. 7:12 *Drugim riječima, ni oni koji kupuju ni oni koji prodaju neće imati koristi od toga jer će svi biti uništeni.

ljude. Nitko se neće vratiti i zbog svog prijestupa nitko neće* sačuvati svoj život.

14 Zatrubili su u trube^a i svi su se spremili, ali nitko ne ide u boj, jer moja srdžba dolazi na sve te ljude.^b **15** Vani je mač,^c a unutra su pošast i glad. Tko je u polju, poginut će od mača, a tko je u gradu, proždrijet će ga glad i pošast.^d **16** Oni koji prežive i uspiju pobjeći, otići će u gore te će tugovati kao golubovi iz dolina, svaki zbog svog prijestupa.^e **17** Sve će ruke klonuti, niz svako koljeno poteći će voda*.^f **18** Ljudi će se ogrnuti kostrijeću^g i drhtat će od straha. Svi će se posramiti i sve će glave biti čelave*.^h

19 Svoje srebro pobacat će na ulice i njihovo će im se zlato zgaditi. Ni njihovo srebro ni njihovo zlato neće ih moći izbaviti u dan Jehovinog gnjeva.ⁱ Neće se nasititi i neće napuniti svoj trbuh. Blago im je postalo kamen o koji su se spotaknuli te su upali u grijeh. **20** Ponoše se svojim krasnim nakitom. Od njega* su načinili svoje odvratne kipove, svoje gadne idole.^j Zato ću im ga^k i ogaditi. **21** Dat ću ga tuđincima da ga uzmu kao plijen i zlikovcima na zemlji da ga razgrabe, i oni će ga oskvrnuti.

22 Odvratit ću pogled* od njih^k, pa će moje skriveno pre-

7:13 *Moguće i: "i nitko neće prijevaram". 7:17 *Ovaj izraz odnosi se na nekontrolirano mokrenje od straha. 7:18 *Odnosno glave će im biti obrijane u znak žalosti. 7:20 *Odnosno od zlata i srebra. #Odnosno zlato i srebro od kojeg su načinili idole. 7:22 *Dozl.: "Okrenut ću lice". #Odnosno od Božjeg naroda.

7. POGL.

a Jr 4:5

b Jr 7:20

Jr 12:12

c Le 26:25

d Jr 14:18

Eze 5:12

e Iza 59:11

f Eze 21:7

g Iza 3:24

h Iza 22:12

i IZR 11:4

Sf 1:18

j 2Kr 21:1, 7

Jr 7:30

k Jr 18:17

2. stupac

a 2Lje 36:19

Tu 1:10

b Jr 39:6, 7

Tu 3:7

c 2Kr 21:16

2Kr 24:3, 4

Jr 2:34

Eze 9:9

d Iza 59:6

Mi 2:2

e Pnz 28:48-51

Eze 21:31

Hb 1:6

f Jr 6:12

Tu 5:2

g Eze 21:2

h Iza 57:21

Jr 8:15

i Jr 21:1, 2

Jr 37:17

j Ps 74:9

Tu 2:9

Eze 20:3

k Jr 52:10

l Eze 6:13

8. POGL.

m Da 7:9

n Eze 1:4, 27

bivalište* biti oskvrnuto. Razbojnici će ući u njega i oskvrnut će ga.^a

23 Načini lanac*^b jer zemlja je puna krvi koja je prolivena zbog nepravедnih presuda^c i grad je pun nasilja.^d **24** Dovesit ću najgore iz naroda^e i oni će zaposjesti njihove kuće.^f Stat ću na kraj oholosti silnika i njihova će svetišta biti oskvrnuta.^g **25** Kad ih obuzme tjeskoba, tražit će mir, ali ga neće biti.^h **26** Stizat će nevolja za nevoljom i vijest za viješću. Narod će tražiti viđenje od proroka,ⁱ ali svećeniku će ponestati znanja da tumači zakon* i starješinama će ponestati savjeta.^j **27** Kralj će tugovati,^k poglavar će očajavati, a narodu će ruke drhtati od straha. Dat ću im ono što zaslužuju zbog svojih djela i sudit ću im onako kako su oni sudili drugima. I tada će morati priznati da sam ja Jehova.^l

8 Šeste godine*, petog dana šestog mjeseca te godine, kad sam sjedio u svojoj kući, a preda mnom su sjedili Judi ni starješine, obuzeo me duh[#] Svevišnjeg Gospodina Jehove. **2** I ugledao sam nekoga tko je izgledao kao vatra. Ispod dijela koji je izgledao kao njegov struk bila je vatra,^m a od struka naviše izgledao je blistavo, poput sjajnog bijelog zlata.ⁿ **3** Potom je ispružio nešto što je nalikovalo na ruku i uhvatio

7:22 *Po svemu sudeći, riječ je o najskrovitijem dijelu Jehovinog svetišta. 7:23 *Odnosno lanac za zarobljenike. 7:26 *Ili: "da poučava". 8:1 *Misli se na šestu godinu izgnanstva kralja Jojagina, Ezekijela i ostalih Židova. (Vidi Eze 1:2.) #Dozl.: "na mene se spustila ruka".

me za kosu. I duh me u viđenju koje sam dobio od Boga ponio uvis između zemlje i neba te me odnio u Jeruzalem, do unutarnjih vrata^a koja gledaju na sjever, gdje je stajao idol koji izaziva Božji gnjev*.^b **4** Ondje sam vidio slavu Izraelovog Boga,^c a izgledala je poput one koju sam vidio u dolini.^d

5 Tada mi je on rekao: "Sine čovječji, molim te, pogledaj prema sjeveru." I pogledao sam prema sjeveru te sam vidio da sjeverno od vrata žrtvenika, kod samog ulaza, stoji onaj idol koji izaziva Božji gnjev. **6** I rekao mi je: "Sine čovječji, vidiš li kakve strašne gadosti izraelski narod ovdje čini,^e gadosti zbog kojih sam se udaljio od svog svetišta?^f A vidjet ćeš još i strašnije gadosti."

7 Potom me doveo na ulaz u dvorište i ondje sam ugledao rupu u zidu. **8** I rekao mi je: "Sine čovječji, molim te, probij taj zid." Tada sam probio zid i ugledao nekakav ulaz. **9** A on mi je rekao: "Uđi i pogledaj kakve grozne gadosti oni ovdje čine." **10** I ušao sam i ugledao svakojake prikaze gmižućih stvorenja i odvratnih životinja^g i sve odvratne idole* izraelskog naroda.^h Bili su izrezbareni svuda po zidovima. **11** A pred njima je stajalo 70 starješina izraelskog naroda, među kojima je bio i Šafanovⁱ sin Jaazanija. Svaki je u ruci imao kadionicu i iz njihovih se kadionica uzdizao oblak mirisnog kada.^j **12** I rekao mi je:

8:3 *Dosl.: "idol ljubomore koji izaziva ljubomoru". **8:10** *Moguće je da je hebrejski izraz srodan riječi koja znači "izmet". Njime se izražavao prezir.

8. POGL.

a Jr 20:2
Eze 9:2

b Pnz 32:16

c Izl 40:34

d Eze 1:27, 28

e 2Lje 36:14

f Jr 26:4, 6

g Le 11:10

h Izl 20:4, 5

i 2Kr 22:3, 4
2Kr 25:22
Jr 26:24

j Eze 16:17, 18

2. stupac

a Iza 29:15
Eze 9:9

b 2Lje 36:14

c 2Lje 4:9

d Pnz 4:19
2Kr 17:16
Jr 8:1, 2

e 2Kr 21:16
Jr 19:4
Eze 9:9

f Eze 5:11
Eze 7:9

g Iza 1:15
Mi 3:4

9. POGL.

h Jr 20:2
Eze 8:3

"Sine čovječji, vidiš li što starješine izraelskog naroda čine u tami, što svaki od njih radi u prostorijama u kojima se nalaze njihovi idoli? Oni govore: 'Jehova nas ne vidi. Jehova je ostavio ovu zemlju.'"^a

13 Potom mi je rekao: "Vidjet ćeš da čine još i strašnije gadosti." **14** I doveo me do sjevernih vrata Jehovinog doma. Ondje sam vidio žene kako sjede i oplakuju boga Tamuza.

15 I rekao mi je: "Vidiš li to, sine čovječji? Vidjet ćeš gadosti koje su još strašnije od ovih."^b

16 Potom me doveo u unutarnje dvorište Jehovinog doma.^c Ondje je na ulazu u Jehovin hram, između predvorja i žrtvenika, bilo oko 25 ljudi koji su leđima bili okrenuti prema Jehovinom hramu, a licem prema istoku. Klanjali su se suncu, okrenuti prema istoku.^d

17 I rekao mi je: "Vidiš li to, sine čovječji? Zar Judejcima nije dosta što čine te gadosti, što zemlju pune nasiljem^e i neprestano me vrijeđaju? Sad mi još i granu* guraju pod nos. **18** Zato ću se u svom gnjevu obračunati s njima. Neću se* sažaliti na njih i neću im se smilovati.^f Obračat će mi se vičući iz sveg glasa, ali neću ih uslišiti."^g

9 Potom sam čuo kako je povikao iz sveg glasa: "Neka dođu oni koji trebaju kazniti grad, svaki sa svojim smrtonosnim oružjem u ruci!"

2 I vidio sam šest ljudi kako dolaze iz smjera gornjih vrata^h koja gledaju na sjever, svaki

8:17 *Po svemu sudeći, riječ je o grani koja se koristila u štovanju lažnih bogova. **8:18** *Dosl.: "Moje se oko neće".

sa svojim ubojitim oružjem* u ruci. S njima je bio i jedan čovjek odjeven u lan, koji je za pojasom imao pisarski pribor^d. Kad su došli, stali su kraj bakrenog žrtvenika.^a

3 Tada se slava Izraelovog Boga,^b koja je dotad bila nad kerubima, podignula i prešla na prag svetog mjesta,^c a on* je pozvao čovjeka odjevenog u lan, koji je za pojasom imao pisarski pribor. **4** Jehova mu je rekao: "Prođi po gradu, po Jeruzalemu, i obilježi znakom čela ljudi koji tuguju i plaču^d zbog svih gadosti koje se čine u njemu."^e

5 I čuo sam kako je onim drugima rekao: "Pođite za njim, prodite po gradu i ubijajte ljude. Nemojte se sažaliti na njih i nemojte im se smilovati.^f **6** Pobjite i istrijebite starce, mladiće, djevojke, žene i djecu.^g Ali ne prilazite nikome tko na sebi bude imao znak.^h Počnite od mog svetišta."ⁱ I počeli su od starješina koji su bili pred hramom.^j **7** Potom im je rekao: "Oskvrnite hram i napunite dvorišta pobijenima.^k Idite!" Tako su oni otišli te su počeli ubijati ljude po gradu.

8 Dok su ubijali ljude, mene su jedinog poštedjeli. Tada sam pao ničice i povikao: "Jao, Svevišnji Gospodine Jehova! Zar ćeš pobiti sve preostale Izraelce izlijevajući svoju srdžbu na Jeruzalem?"^l

9 A on mi je rekao: "Velik je prijestup Izraelovog i Judinog naroda, vrlo velik.^m Zemlja je puna krvoprolića,ⁿ a grad je pun pokvarenosti.^o Oni govore:

9:2 *Ili: "batom". ^aIli: "tintarnicu".

9:3 *Po svemu sudeći, misli se na Boga.

9. POGL.

a 2Lje 4:1

b Eze 3:23
Eze 8:3, 4
Eze 11:22

c Eze 10:4

d Ps 119:53
2Pe 2:7, 8

e Eze 5:11

f Izl 32:26, 27
Eze 7:4

g 2Lje 36:17

h Izl 12:23
Jš 2:17-19
Ot 9:4

i 2Kr 25:18, 21
Jr 25:29

j Eze 8:11

k Tu 2:21

l Pos 18:23
Eze 11:13

m 2Lje 36:14
Iza 1:4

n 2Kr 21:16
Jr 2:34
Mt 23:30

o Eze 22:29

2. stupac

a Iza 29:15
Eze 8:12

b Eze 5:11
Eze 7:4

10. POGL.

c Iza 6:1
Eze 1:22, 26
Ot 4:2, 3

d Eze 9:2

e Eze 1:16

f Eze 1:13

g 2Kr 25:8, 9

h Eze 1:27, 28
Eze 9:3

i Izl 40:35
2Lje 5:13
Eze 43:5

j Ps 29:3, 4
Eze 1:24
Iv 12:28, 29

k Eze 1:13

l Eze 9:2

'Jehova je ostavio ovu zemlju. Jehova ništa ne vidi.'^a **10** Zato se neću* sažaliti na njih i neću im se smilovati.^b Dat ću im da snose posljedice svog postupanja."

11 Tada sam vidio kako je čovjek odjeven u lan, koji je za pojasom imao pisarski pribor, došao i javio: "Učinio sam kako si mi zapovjedio."

10 Dok sam tako gledao, iznad ogromne ploče koja je bila nad glavama kerubā vidio sam nešto kao safir što je nalikovalo prijestolju.^c To se nalazilo iznad njih. **2** I Bog je rekao čovjeku odjevenom u lan:^d "Uđi među kotače,^e pod kerube, i uzmi pregršt užarenog ugljevlja^f koje se nalazi između keruba te ga razbacaj nad gradom."^g I vidio sam kako je ušao među njih.

3 Kad je čovjek ušao, kerubi su stajali s desne strane doma, a unutarnje dvorište ispunjavao je oblak. **4** I Jehovina slava^h podignula se s kerubā i prešla na prag doma, i dom se ispunio oblakom,ⁱ a dvorište je bilo puno svjetlosti zbog Jehovine slave. **5** Lepet krala kerubā čuo se do vanjskog dvorišta, a zvučao je kao glas Svemogućeg Boga kad govori.^j

6 Potom je Bog zapovjedio čovjeku odjevenom u lan: "Uzmi vatre koja gori između kotača, između keruba." I on je ušao i stao kraj jednog kotača. **7** Tada je jedan od keruba pružio ruku prema vatri koja je gorjela između keruba.^k Uzео je vatre i stavio je u ruke čovjeku koji je bio odjeven u lan,^l a on

9:10 *Dosl.: "moje oko neće".

ju je uzeo i izašao. **8** A kerubi su ispod krila imali nešto što je nalikovalo ljudskim rukama.^a

9 Dok sam tako gledao, kraj tih sam keruba vidio četiri kotača, po jedan kotač kraj svakog keruba. Kotači su bili stali poput kamena krizolita.^b

10 Sva su četiri izgledala jednako. Izgledalo je kao da se u svakom kotaču nalazi još jedan kotač. **11** Kad su se kretali, mogli su ići u sva četiri smjera a da se ne moraju zakretati. Naime, išli su onamo kamo su gledale glave keruba* i pritom se nisu morali zakretati. **12** Cijelo njihovo tijelo, njihova leđa, ruke i krila te kotači – kotači svakog od njih četvorice – bili su puni očiju, one su bile posvuda po njima.^c **13** Čuo sam da je kotačima bilo zapovjedaño: "Krenite!"

14 Svaki kerub imao je četiri lica. Prvo lice bilo je lice keruba, drugo je bilo lice čovjeka, treće je bilo lice lava, a četvrto je bilo lice orla.^d

15 I kerubi su se podignuli – bila su to ista bića koja sam vidio na rijeci Kebaru.^e **16** Kad bi kerubi krenuli, kotači bi išli uz njih, a kad bi kerubi podignuli krila da se uzdignu visoko iznad zemlje, kotači ne bi skrenuli niti bi se odmaknuli od njih.^f **17** Kad bi oni stali, i kotači bi stali, a kad bi se oni podignuli, i kotači bi se podignuli s njima jer je duh koji je djelovao na bića bio i u kotačima.

18 Tada se Jehovina slava^g podignula s praga doma i stala je nad kerubima.^h **19** I vidio sam kako su kerubi podignuli krila i uzdignuli se sa zemlje.

10:11 *Dosl.: "kamo je gledala glava".

10. POGL.

a Eze 1:8

b Eze 1:15-18

c Ot 4:6, 8

d Eze 1:6, 10
Ot 4:7

e Eze 1:3

f Eze 1:19-21

g Eze 1:27, 28

h Eze 9:3
Eze 10:4

2. stupac

a Eze 11:22

b Eze 1:1, 22

c Eze 1:8

d Eze 1:10

e Eze 1:12
Eze 10:11

11. POGL.

f Eze 10:19

g Iza 1:23
Eze 22:27

h Eze 12:27

i Eze 24:3

j Eze 3:17
Eze 20:46
Eze 21:2

k 2Pe 1:21

l Eze 7:23
Eze 22:3, 4

Kad su krenuli, uz njih su išli i kotači. Kerubi su stali kod istočnih vrata Jehovinog doma i nad njima je bila slava Izraelovog Boga.^a

20 To su bila ona bića koja sam vidio ispod prijestolja Izraelovog Boga na rijeci Kebaru,^b i tako sam shvatio da su to bili kerubi. **21** Svaki od njih četvorice imao je četiri lica i četiri krila, a ispod krila imao je nešto što je nalikovalo ljudskim rukama.^c **22** Lica su im izgledala kao lica koja sam vidio na rijeci Kebaru.^d Svaki je kerub išao ravno naprijed.^e

11 I duh me podignuo i doveo me do istočnih vrata Jehovinog doma, do vrata koja gledaju na istok.^f Kod tih vrata vidio sam 25 ljudi, a među njima su bili Azurov sin Jaazanija i Benajin sin Pelatija, narodni poglavari.^g **2** Tada mi je Bog rekao: "Sine čovječji, to su ljudi koji smišljaju zlo i daju zlonamjerne savjete ljudima u ovom gradu*. **3** Oni govore: 'Nije li vrijeme da gradimo kuće?'^h Ovaj je grad lonac,ⁱ a mi smo meso*."

4 Zato prorokuj protiv njih! Prorokuj, sine čovječji!"^j

5 Tada je na mene došao Jehovin duh^k i Bog mi je kazao: "Reci im: 'Ovako kaže Jehova: "Dobro ste rekli, izraelski narode. Znam ja što vam je na umu. **6** Zbog vas su mnogi u ovom gradu izgubili život, vi ste njegove ulice napunili mrtvacima."^l **7** "Zato ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: 'Mrtva tijela koja ste pobacali

11:2 *Ili: "zlonamjerne savjete na štetu ovog grada". 11:3 *Odnosno meso koje je zaštićeno u loncu. Židovi su mislili da će u Jeruzalemu biti zaštićeni.

po gradu, ona su meso, a grad je lonac.^a Ali vi ćete biti izvedeni iz njega.”

8 “Mača se bojite,^b a ja ću mač poslati na vas’, kaže Svevišnji Gospodin Jehova. **9** ‘Izvest ću vas iz grada i predati vas u ruke tudincima i izvršit ću nad vama presudu.^c **10** Poginut ćete od mača.^d Presudit ću vam na granici Izraela,^e i tada ćete morati priznati da sam ja Jehova.^f **11** Ovaj grad neće vam više biti lonac niti ćete vi biti meso u njemu. Presudit ću vam na granici Izraela, **12** i tada ćete morati priznati da sam ja Jehova. To će vam se dogoditi jer niste živjeli po mojim uredbama i niste postupali po mojim zakonima,^g nego ste postupali po zakonima naroda koji su oko vas.”^h

13 I čim sam završio s proročanjem, umro je Benajin sin Pelatija, a ja sam pao ničice i povikao iz sveg glasa: “Jao, Svevišnji Gospodine Jehova! Zar ćeš istrijebiti preostale Izraelce?”ⁱ

14 Opet mi je došla Jehovina objava. Ovaj put bilo mi je rečeno: **15** “Sine čovječji, tvojoj braći, onima među tvojom braćom koji imaju pravo otkupiti zemlju, i cijelom izraelskom narodu stanovnici Jeruzalema govore: ‘Ostanite daleko od Jehove! Zemlja je naša, nama je dana u posjed.’ **16** Zato reci: ‘Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: “Premda sam ih odagnao daleko među narode i rasijao ih po zemljama,^j kratko ću im vrijeme biti svetište u zemljama u koje su otišli.”^k

17 Zato reci: ‘Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: “Skupit ću vas iz svih naro-

11. POGL.

a Eze 24:6

b Jr 38:19

c Jr 39:6, 7
Jr 52:24-27

d 2Kr 25:18-21
2Lje 36:17

e 2Kr 14:25
Jr 52:27

f Eze 6:13

g Ezz 9:7
Ne 9:34

h Pnz 12:29-31
2Lje 28:1, 3
Ps 106:34-36

i Eze 9:8

j 2Kr 24:14, 15
Jr 24:5

k Le 26:44

2. stupac

a Iza 11:11, 12
Jr 30:10, 11
Eze 34:13, 14
Am 9:14, 15

b Eze 37:23

c Jr 24:7
Jr 31:33
Jr 32:39

d Ps 51:10
Eze 36:31

e Za 7:12

f Eze 36:26

g Eze 1:19

h Eze 10:18, 19

i Eze 9:3
Eze 10:4

j Za 14:4

12. POGL.

k Iza 6:9, 10
Jr 5:21
Ri 11:8

l Eze 2:3, 5

da i sabrat ću vas iz svih zemalja po kojima ste rasijani, i dat ću vam izraelsku zemlju.^a

18 Moj će se narod vratiti onamo i uklonit će iz zemlje sve gadosti i sva odvratna djela.^b

19 I ujedinit ću njihova srca^{*c} i stavit ću u njih novi duh^{*,d}. Izvadit ću iz njihovog tijela kame-
no srce^e i dat ću im meko srce^{Δf}

20 kako bi živjeli po mojim odredbama i držali se mojih zakona i izvršavali ih. Tada će oni biti moj narod, a ja ću biti njihov Bog.”

21 “A onima koji su u svom srcu odlučili i dalje činiti gadosti i odvratna djela dat ću da snose posljedice svog postupanja”, kaže Svevišnji Gospodin Jehova.”

22 Tada su kerubi podignuli krila. Kotači su bili uz njih,^g a slava Izraelovog Boga bila je nad njima.^h **23** Potom se Jehovina slavaⁱ podignula s grada i stala je nad gorom koja se nalazi istočno od grada.^j **24** Nakon toga mene je duh – u vide-
nju koje sam dobio po Božjem duhu – podignuo i odnio natrag k izgnanicima u Kaldeju. A viđenje koje sam vidio iščeznu-
lo je. **25** Tada sam ispričao izgnanicima sve što mi je Jehova pokazao.

12 Opet mi je došla Jehovina objava. Ovaj put bilo mi je rečeno: **2** “Sine čovječji, ti živiš usred buntovničkog naroda. Oni imaju oči da vide, ali ne vide, i imaju uši da čuju, ali ne čuju,^k jer su buntovnički narod.^l **3** Zato, sine čovječji, pri-

11:19 *Dosl.: “dat ću im jedno srce”.
*Ili: “um; način razmišljanja”.
ΔOdnosno srce koje spremno prihvaća Božje vodstvo.

premi izgnanički zavežljaj. Zatim pođi u izgnanstvo po danu, tako da te svi vide. Pred njihovim očima izadi iz svoje kuće i pođi u izgnanstvo na drugo mjesto. Možda će se zamisliti nad tim, iako su buntovnički narod. **4** Po danu, pred njihovim očima, iznesi zavežljaj koji si pripremio za odlazak u izgnanstvo. A potom navečer, opet pred njihovim očima, otiđi kao da ideš u izgnanstvo.^a

5 Pred njihovim očima prokopaj zid i iznesi stvari kroz njega.^b **6** Pred njihovim očima stavi zavežljaj na rame i odnesi ga po mraku. Pokrij lice da ne vidiš tlo, jer sam te postavio da budeš znak izraelskom narodu.”^c

7 I učinio sam onako kako mi je bilo zapovjedbano. Po danu sam iznio svoje stvari, izgnanički zavežljaj, a predvečer sam rukom prokopao zid. Kad je pao mrak, iznio sam stvari i odnio ih na ramenu pred njihovim očima.

8 Ujutro mi je opet došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: **9** “Sine čovječji, nisu li te Izraelci, taj buntovnički narod, pitali: ‘Što to radiš?’ **10** Reci im: ‘Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: “Ova objava odnosi se na poglavara^d Jeruzalema i na sve Izraelce koji su u gradu.”’

11 Reci: ‘Ja sam vam znak.’^e Kako sam ja učinio, tako će biti učinjeno njima – otići će u izgnanstvo, u zarobljeništvo.^f **12** A njihov će poglavar po mraku ponijeti zavežljaj na ramenu i otići. Prokopat će zid i kroz njega iznijeti stvari.^g Pokrit će lice da ne vidi tlo.’ **13** Ja ću na njega baciti

12. POGL.

a 2Lje 36:20
Jr 52:10, 11

b 2Kr 25:4

c Iza 8:18
Eze 4:3
Eze 24:24d Jr 21:7
Eze 21:25

e Eze 24:24

f Jr 52:15

g 2Kr 25:4
Jr 39:4

2. stupac

a Jr 52:9
Eze 17:20, 21b 2Kr 25:6, 7
Jr 34:3
Jr 52:11
Eze 17:16

c 2Kr 25:5

d Le 26:33
Jr 42:15, 16

e Le 26:26

f Iza 6:11
Za 7:14g Ps 107:33, 34
Jr 6:7h Iza 64:10
Jr 25:9

i Eze 6:13

j Iza 5:19
Am 6:3
2Pe 3:3, 4k Jl 2:1
Sf 1:14

mrežu, i on će se uhvatiti u moju lovačku mrežu.^a Potom ću ga odvesti u Babilon, u kaldejsku zemlju, ali on je neće vidjeti. I ondje će umrijeti.^b **14** Sve koji su oko njega – one koji mu pomažu i svu njegovu vojsku – raspršit ću na sve strane^c i za njima ću poslati svoj mač.^d **15** I morat će priznati da sam ja Jehova kad ih rasijem među narode i raspršim po zemljama. **16** Ipak, poštedjet ću neke od njih i oni će umaknuti maču, gladi i pošasti kako bi među narodima u koje će doći pričali o svim gadostima koje su činili. I tada će morati priznati da sam ja Jehova.”

17 I opet mi je došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: **18** “Sine čovječji, drščući jedi kruh, u nemiru i tjeskobi pij vodu.^e **19** I reci narodu: ‘Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova stanovnicima Jeruzalema u izraelskoj zemlji: “U tjeskobi će jesti kruh, sa strepnjom će piti vodu. Zemlja će sasvim opustjeti^f zbog nasilja koje čine svi njeni stanovnici.^g **20** Nastanjeni gradovi bit će opustošeni i sva će zemlja postati pustoš.^h I tada ćete morati priznati da sam ja Jehova.”’ⁱ

21 I opet mi je došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: **22** “Sine čovječji, kakvu to izreku imate u Izraelu? Kako možete govoriti: ‘Prolaze dani, a nijedno se viđenje nije ispunito?’^j **23** Zato im reci: ‘Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: “Stat ću na kraj toj izreci i ona se više neće govoriti u Izraelu.”’ Reci im: ‘Bliže se dani^k kad će se svako viđenje ispuniti.’ **24** U izraelskom

narodu više neće biti lažnih viđenja niti prijevarnog gatanja*.^a **25** “Jer ja, Jehova, kazat ću riječ. Što god kažem, ispunit će se i neće se više odlagati.^b Buntovnički narode, za vašeg života^c kazat ću riječ i izvršit ću je”, kaže Svevišnji Gospodin Jehova.”

26 I opet mi je došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: **27** “Sine čovječji, izraelski narod govori: ‘Viđenje koje on vidi odnosi se na vrijeme koje je još daleko. On prorokuje o dalekoj budućnosti.’^d **28** Zato im reci: ‘Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: “Neće kasniti ispunjenje nijedne moje riječi. Što god kažem, izvršit će se’, kaže Svevišnji Gospodin Jehova.””

13 I opet mi je došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: **2** “Sine čovječji, prorokuj protiv izraelskih proroka^e i reci onima koji govore proročanstva koja su sami smislili*.^f ‘Čujte Jehovinu objavu! **3** Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: “Teško bezumnim prorocima, koji proriču po vlastitim zamislima*, a nisu dobili nikakvo viđenje!^g **4** Izraele, tvoji su proroci kao lisice među ruševinama. **5** Oni se neće uspeti do pukotina u kamenim zidinama kako bi ih popravili i tako zaštitili izraelski narod.^h Zato se u Jehovin dan Izrael neće održati u bici.”ⁱ **6** “Oni imaju lažna viđenja i proriču laži. Govore: ‘Ovo je Jehovina objava’, a Jehova ih nije poslao. I još očekuju da se njihove rije-

12:24 *Ili: “gatanja pri kojem se govori ono što godi ušima”. **13:2** *Ili: “koja dolaze iz njihovog srca”. **13:3** *Dosl.: “po vlastitom duhu”.

12. Pogl.

a Jr 14:14
Tu 2:14
Eze 13:23

b Tu 2:17
Za 1:6

c Jr 16:9
Hb 1:5

d Iza 5:19
Iza 28:15
ZPe 3:3, 4

13. Pogl.

e Mi 3:5
Sf 3:4

f Jr 14:14
Jr 23:16

g Jr 23:32

h Eze 22:30

i Iza 2:12
Jl 1:15

2. stupac

a Jr 29:31, 32

b Eze 22:28

c Jr 14:14
Jr 28:15, 16
Jr 29:8, 9

d Eze 6:13
Eze 11:10

e Jr 6:13, 14

f Iza 30:10
Eze 22:28

g Iza 27:8

h Jr 37:19

či ispune.^a **7** Nemate li lažna viđenja i ne proričete li laži kad govorite: ‘Ovo je Jehovina objava’, iako ja nisam ništa rekao?”

8 ‘Stoga ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: “Obračunat ću se s vama jer govorite neistinu i objavljujete lažna viđenja.’ Tako kaže Svevišnji Gospodin Jehova.”^b **9** Podignut ću ruku na proroke koji imaju lažna viđenja i proriču laži.^c Oni neće biti među ljudima s kojima sam blizak, neće biti na popisu izraelskog naroda i neće se vratiti u izraelsku zemlju. I tada ćete morati priznati da sam ja Svevišnji Gospodin Jehova.^d **10** Sve će se to dogoditi zato što moj narod navode na krivi put govoreći: “Mir je!” a mira nema.^e Kad ljudi podižu slab zid, oni ga premazuju vapnom*.^f

11 Reci onima koji zid premazuju vapnom da će se on srušiti. Sručit će se silan pljusak, past će tuča i olujni vjetrovi srušit će zid.^g **12** A kad zid padne, ljudi će vas pitati: ‘Gdje je vapno kojim ste ga premazali?’^h

13 Zato ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: ‘U gnjevu ću učiniti da provale olujni vjetrovi, u srdžbi ću pustiti silan pljusak, a u razornom bijesu poslat ću tuču. **14** Srušit ću zid koji ste premazali vapnom, oborit ću ga na zemlju, pa će se otkriti njegovi temelji. Kad grad padne, vi ćete izginuti u njemu. I tada ćete morati priznati da sam ja Jehova.’

15 ‘Kad iskalim svoj gnjev na zidu i na onima koji su ga

13:10 *Odnosno slab pregradni zid premazuju vapnom kako bi izgledao čvrsto.

premazivali vapnom, reći ću vam: "Nema više zida, a ni onih koji su ga premazivali.^a **16** Nema više izraelskih proroka, onih koji proriču Jeruzalemu i koji mu u viđenjima vide mir, a mira nema",^b kaže Svevišnji Gospodin Jehova.

17 A ti, sine čovječji, okreni se prema kćerima svog naroda koje govore proročanstva što su ih same smislile i prorokuj protiv njih. **18** Reci im: 'Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: "Teško ženama koje šivaju poveze za sve ruke i prave koprene za glave velikih i malih da bi ljude uhvatile u zamku*! Zar hvatate u zamku[#] pripadnike mog naroda, misleći da ćete spasiti sebe? **19** Zar me skvrnite pred mojim narodom za šaku ječma i za mrvu kruha,^c ubijajući one koji ne bi trebali umrijeti, a ostavljajući na životu one koji ne bi trebali živjeti? To činite tako što lažete mom narodu, koji sluša vaše laži."^d

20 Zato ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: 'Žene, mrski su mi vaši povezi, kojima ljude lovite u zamku kao da su ptice. Strgnut ću ih s vaših ruku i oslobodit ću one koje lovite kao ptice. **21** Strgnut ću vaše koprene i izbavit ću svoj narod iz vaših ruku, pa ih više nećete loviti. I tada ćete morati priznati da sam ja Jehova.^e **22** Svojim ste lažima obeshrabrivale pravednike^f iako im ja nisam nanosio nevolju, a zlo-tvorima pružate podršku,^g pa oni ne prestaju činiti zlo i zato neće ostati na životu.^h **23** Sto-

13:18 *Ili: "čime ugrožavaju živote ljudi". #Ili: "Zar ugrožavate živote".

13. POGL.

a Iza 30:12, 13

b Jr 6:13, 14
Jr 28:1-4

c Mi 3:11

d Jr 23:14

e Eze 6:13

f Jr 27:14

g Jr 23:14

h Jr 23:16, 17

2. stupac

a Pnz 18:10, 14
Jr 27:9
Mi 3:6

14. POGL.

b Eze 33:30, 31

c 2Kr 3:13
Iza 1:15
Jr 11:11

d Jr 2:5

e Iza 55:7

f Jr 21:1, 2
Eze 33:31

ga više nećete govoriti lažna viđenja niti ćete više gatati,^a a ja ću izbaviti svoj narod iz vaše ruke. I tada ćete morati priznati da sam ja Jehova."

14 Neki od izraelskih starješina došli su k meni i sjeli pred mene.^b **2** Tada mi je došla Jehovina objava: **3** "Sine čovječji, ti ljudi uporno štiju svoje odvratne idole* i pred druge postavljaju kamen o koji se oni spotiču te upadaju u grijeh. Zar da im dopustim da me pitaju za savjet?^c **4** Obrati im se i reci im: "Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: "Ako neki Izraelac uporno štiju svoje odvratne idole i pred ljude postavlja kamen o koji se oni spotiču te upadaju u grijeh, a zatim dođe pitati proroka za savjet, ja, Jehova, odgovorit ću mu onako kako zaslužuje zbog toga što štiju mnoge odvratne idole. **5** Izraelcima ću ispuniti srca strahom jer su me svi ostavili i štiju svoje odvratne idole."^d

6 Zato reci izraelskom narodu: 'Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: "Vratite se k meni, prestanite štovati svoje odvratne idole i odbacite sve svoje gadne običaje.^e **7** Jer ako me koji Izraelac ili došljak koji živi u Izraelu napusti i uporno štiju svoje odvratne idole i pred ljude postavlja kamen o koji se oni spotiču te upadaju u grijeh, a zatim dođe pitati mog proroka za savjet,^f ja, Jehova, osobno ću mu odgovoriti. **8** Suprotstavit ću se tom čovjeku, pa će on služiti

14:3 *Moguće je da je hebrejski izraz srodan riječi koja znači "izmet". Njime se izražavao prezir.

kao upozorenje drugima i ljudi će ga prezirati*, i uklonit ću ga iz svog naroda.^a I tada ćete morati priznati da sam ja Jehova.”

9 ‘A ako se prorok da prevariti te na svoju ruku nešto kaže, znajte da sam ja, Jehova, prevario tog proroka.^b Dignut ću ruku na njega i uklonit ću ga iz svog naroda, Izraela. **10** Oni će biti krivi za svoj prijestup. Onaj tko pita za savjet bit će jednako kriv kao i prorok, **11** i tako izraelski narod više neće odlaziti od mene i više se neće kaljati svojim svakojakim prijestupima. Tada će oni biti moj narod, a ja ću biti njihov Bog’,^c kaže Svevišnji Gospodin Jehova.”

12 I opet mi je došla Jehovina objava. Ovaj put bilo mi je rečeno: **13** “Sine čovječji, ako mi koja zemlja zgriješi tako da mi bude nevjerna, dignut ću ruku na nju i uništiti ću joj zalihe hrane*,^d poslat ću na nju glad^e i istrijebit ću iz nje ljude i stoku.”^f **14** “Čak i kad bi se u njoj našla ova tri čovjeka – Noa,^g Danijel^h i Jobⁱ – oni bi zbog svoje pravednosti izbacili samo sebe’,^j kaže Svevišnji Gospodin Jehova.”

15 “A ako bih pustio da po toj zemlji prođu opasne zvijeri i pobiju njene stanovnike* te je pretvore u pustoš kojom nitko ne prolazi zbog straha od tih zvijeri,^k **16** čak i kad bi se u njoj našla ona tri čovjeka, zaklinjem se samim sobom’, kaže Svevišnji Gospodin Jehova,

14:8 *Ili: “spominjati u izreci”. **14:13** *Dosl.: “sломит ću joj štapove s kruhom”. Vjerojatno je riječ o štapovima na kojima su se čuvali kolutasti kruhovi. **14:15** *Ili: “njenu djecu”.

14. POGL.

a Le 20:2, 3

b 1Kr 22:21, 22
Jr 4:10
2So 2:10, 11c Jr 24:7
Eze 11:19, 20

d Le 26:26

e Iza 3:1
Jr 15:2

f Jr 7:20

g Pos 6:8, 9
He 11:7

h Da 10:11

i Job 1:8
Job 42:8j IZR 11:4
Jr 15:1
2Pe 2:9k Le 26:22
Jr 15:3**2. stupac**a Le 26:25
Jr 25:9
Eze 21:3

b Sf 1:3

c Pnz 28:21, 22

d Pos 7:1

e Da 10:11

f Job 1:8
Job 42:8g Eze 18:20
Sf 2:3

h Jr 15:2

i Eze 5:17
Eze 33:27

j Jr 32:43

k Pnz 4:31
2Lje 36:20
Eze 6:8
Mi 5:7l Ne 9:33
Jr 22:8, 9
Eze 9:9
Da 9:7

‘oni ne bi izbacili ni svoje sinove ni svoje kćeri, nego samo sebe, a zemlja bi se pretvorila u pustoš.’”

17 “A ako bih na tu zemlju poslao mač^a i zapovjedio: “Ne-ka mač prođe zemljom!” kako bih iz nje istrijebio i ljude i stoku,^b **18** čak i kad bi se u njoj našla ona tri čovjeka, zaklinjem se samim sobom’, kaže Svevišnji Gospodin Jehova, ‘oni ne bi izbacili ni svoje sinove ni svoje kćeri, nego samo sebe.’”

19 “A ako bih poslao pošast na tu zemlju^c na nju izlio gnjev uzrokujući krvoproliće kako bih iz nje istrijebio ljude i stoku, **20** čak i kad bi se u njoj našli Noa,^d Danijel^e i Job,^f zaklinjem se samim sobom’, kaže Svevišnji Gospodin Jehova, ‘oni ne bi izbacili ni svoje sinove ni svoje kćeri, nego bi zbog svoje pravednosti izbacili samo sebe.’”^g

21 “Zato ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: “Tako će biti kad na Jeruzalem pošaljem četiri kazne^h – mač, glad, opasne zvijeri i pošastⁱ – kako bih iz njega istrijebio ljude i stoku./ **22** Ali neki koji preostanu u njemu izbacit će se i bit će izvedeni^k – i sinovi i kćeri. Oni dolaze k vama. Kad vidite njihovo vladanje i njihova djela, više nećete biti toliko žalosni zbog nevolje koju sam nanio Jeruzalemu, zbog svega što sam mu učinio.’”

23 “Kad vidite njihovo vladanje i njihova djela, više nećete biti toliko žalosni jer ćete znati da nisam bez razloga učinio tom gradu ono što sam mu učinio’,^l kaže Svevišnji Gospodin Jehova.”

15 I opet mi je došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: **2** "Sine čovječji, može li se trs divlje loze usporediti s bilo kojim drugim drvetom ili s granom nekog drveta u šumi? **3** Pravi li se od njega motka koja bi mogla za što poslužiti? Pravi li se od njega klin o koji bi se što moglo objesiti? **4** Gle, baca se u vatru da gori. Vatra zahvaća oba njegova kraja i pali mu sredinu. Može li nakon toga poslužiti za kakav posao? **5** Čak i kad je bio čitav, nije mogao ni za što poslužiti. A kako će onda ičemu poslužiti sad kad ga je vatra zahvatila i spalila?"

6 "Zato ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: 'Kao što sam trs vinove loze koji raste među šumskim drvećem bacio u vatru da izgori, tako ću postupiti i sa stanovnicima Jeruzalema.^a **7** Okrenuo sam se* protiv njih. Umaknuli su vatri, ali vatra će ih na koncu progutati. Morat ćete priznati da sam ja Jehova kad se okrenem protiv njih.'"^b

8 "Zemlju ću pretvoriti u pustoš^c jer su mi bili nevjerni",^d kaže Svevišnji Gospodin Jehova."

16 I opet mi je došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: **2** "Sine čovječji, ukaži Jeruzalemu na njegova odvrata djela.^e **3** Reci: 'Ovako Svevišnji Gospodin Jehova kaže prijestolnici Jeruzalemu: 'Porijeklom i po rođenju ti si iz kanaanske zemlje. Otac ti je bio Amorejac,^f a majka Hetitkinja.^g **4** Kad si došla na svijet, na dan tvog rođenja, nisu ti prerezali pupčanu vrpču, nisu te opra-

15. Pogl.

a Ps 80:14-16
Iza 5:24
Jr 7:20
Eze 20:47

b Eze 6:7
Eze 7:4

c Iza 6:11
Jr 25:11
Eze 6:14

d 2Lje 36:14

16. Pogl.

e Eze 8:10
Eze 20:4

f Jš 10:5
1Kr 21:25, 26
2Kr 21:11

g 1Lje 1:13, 14

2. stupac

a Ru 3:9

b Ps 23:5

c Ps 48:2

li vodom da te očiste, nisu te istrljali solju niti su te povili. **5** Nitko se nije sažalio na tebe pa da učini što od toga. Nitko ti se nije smilovao. Naprotiv, bacili su te u polje jer si im bila mrska onog dana u koji si se rodila.

6 Kad sam prolazio pokraj tebe, vidio sam kako se koprcas u svojoj krvi, pa sam ti rekao dok si ležala u krvi: 'Ostani na životu!' Da, rekao sam ti dok si ležala u krvi: 'Ostani na životu!' **7** Od tebe sam načinio veliko mnoštvo, poput mnoštva izdana u polju, i porasla si i stasala i nosila si najljepše ukrase. Narasle su ti dojke i kosa ti je narasla, ali još si bila gola, potpuno naga."

8 'Kad sam prolazio pokraj tebe i ugledao te, vidio sam da si dovoljno zrela za ljubav. Stoga sam te pokrio svojom haljinom^a da se ne vidi tvoja golotinja i zakleo sam ti se i sklopio sam savez s tobom', kaže Svevišnji Gospodin Jehova, 'i postala si moja. **9** I oprao sam te vodom, sprao sam s tebe tvoju krv i namazao te uljem.^b **10** Odjenuo sam te u vezenu haljinu, obuo ti sandale od fine* kože, oko glave ti omotao fini lan i dao ti da nosiš skupoćjenu odjeću. **11** Ukrasio sam te nakitom, stavio ti narukvice na ruke i ogrlicu oko vrata. **12** Stavio sam ti i prsten u nosnicu, naušnice na uši i krasnu krunu na glavu. **13** Kitila si se zlatom i srebrom, a odijevala si se u fini lan, skupoćjene tkanine i vezene haljine. Jela si fino brašno, med i ulje, i postala si vrlo lijepa,^c dostojna da budeš kraljica."

16:10 *Ili: "tuljanove".

15:7 *Dosl.: "svoje lice".

14 “Među narodima si stekla slavu zbog svoje ljepote,^a a bila si savršeno lijepa jer sam te ovjenčao svojom slavom’,^b kaže Svevišnji Gospodin Jehova.”

15 “Ali ti si se počela uzdati u svoju ljepotu^c i postala si bludnica zbog slave koju si stekla.^d Bludničila si sa svakim prolaznikom,^e davala si mu svoju ljepotu. 16 Uzimala si svoje haljine i pravila sebi raznobojne obredne uzvišice te si bludničila na njima^f – to se nije smjelo činiti, takvo što nikad se ne smije činiti. 17 I uzimala si svoj krasan nakit* načinjen od zlata i srebra koje sam ti dao te si od njeja pravila sebi muške kipove^g i bludničila s njima.^g 18 Uzimala si svoje vezene haljine i pokrivala te kipove, pred njih si stavljala moje ulje i moj kad.^h 19 I kruh koji sam ti dao – kruh kojim sam te hranio, načinjen od finog brašna, ulja i meda – stavljala si pred njih kao ugodan* miris.ⁱ Upravo si to činila’, kaže Svevišnji Gospodin Jehova.”

20 “Uzimala si sinove i kćeri koje si mi rodila^j i prinosila si ih na žrtvu idolima^k – kao da ti nije bilo dosta to što si činila blud! 21 Klala si moju djecu i prinosila si ih idolima žrtvujući ih u vatri*.^l 22 Dok si činila svakojake gadosti i bludničila, nikad se nisi sjetila svojih ranih dana*, kad si bila gola, potpuno naga, kad si se koprcala u svojoj krvi. 23 Teško, teško tebi zbog sveg zla koje si učinila!’^m kaže Sveviš-

16:17 *Ili: “ukrase”. #Moguće je da je riječ o kipovima muškog spolovila. 16:19 *Ili: “umirujući”. 16:21 *Dosl.: “provodeći ih kroz vatru”. 16:22 *Ili: “svoje mladosti”.

16. POGL.

a 1Kr 4:21

b 1Kr 10:1
Ps 50:2
Tu 2:15c Jr 7:4
Mi 3:11d 1Kr 11:5, 7
Ps 106:35, 36
Iza 57:7, 8
Jr 2:20
Jk 4:4

e Jr 3:13

f 1Kr 14:22, 23
2Lje 21:5, 11

g Iza 57:7, 8

h Eze 8:10, 11

i 2Kr 22:16, 17

j Izl 13:2

k Ps 106:37, 38

l Le 18:21
Le 20:2
2Kr 16:1, 3
2Lje 33:1, 6
Jr 7:31
Eze 20:26m Jr 13:27
Sf 3:1

2. stupac

a Jr 2:23, 24

b Jr 3:2

c Iza 30:2, 3
Jr 2:36

d Pnz 28:48

e Ps 106:41

f Jr 2:11, 12

g 2Kr 16:7

h Eze 23:14, 16

i Jr 3:3

j Jr 3:1, 20

k Pos 38:16

l Iza 57:9

nji Gospodin Jehova. 24 ‘Sagradila si sebi humke i načinila sebi obredne uzvišice na svakom trgu. 25 U svakoj si ulici na najuočljivijem mjestu sagradila sebi obredne uzvišice i svoju si ljepotu pretvorila u nešto odvratno nudeći se* svakom prolazniku.^a Naveliko si činila blud.^b 26 Bludničila si s Egipćanima,^c svojim pohotnim susjedima, i vrijeđala si me time što si naveliko činila blud. 27 Zato ću dignuti ruku na tebe i smanjit ću ti obrok hrane^d i predat ću te ženama koje te mrze da čine s tobom što ih je volja,^e predat ću te filistejskim kćerima, koje su zapraštene zbog tvog odvratnog vladanja.^f

28 Bludničila si i s Asircima^g jer nisi mogla zadovoljiti svoju požudu. Bludničila si s njima, ali još uvijek nisi zadovoljila svoju požudu. 29 Zato si naveliko bludničila s trgovačkom zemljom* i s Kaldejcima,^h ali ni tada nisi zadovoljila svoju požudu. 30 Kako li je iskvareno* bilo tvoje srce”, kaže Svevišnji Gospodin Jehova, ‘kad si činila sve to, ponašajući se poput besramne bludnice!’ 31 U svakoj si ulici na najuočljivijem mjestu sagradila sebi humke i na svakom si trgu načinila obredne uzvišice, ali nisi bila kao javna bludnica* jer si odbijala plaću. 32 Ti si preljubnica koja prihvaća strance umjesto svog muža!ⁱ 33 Svim javnim bludnicama daje se dar,^k ali ti sama daješ darove svima koji žude za tobom!^l i potkupljuješ ih

16:25 *Dosl.: “šireći noge”. 16:29 *Dosl.: “Kanaanom”. 16:30 *Ili: “slabo; bolesno”. #Moguće i: “Kako sam samo gnjevan na tebe”. 16:31 *Ili: “prostitutka”.

da odasvud dođu k tebi kako bi bludničili s tobom.^a **34** Ti si drugačija od ostalih žena koje čine blud. Nitko ne bludniči tako kao ti! Ti plaćaš drugima umjesto da oni plaćaju tebi. Postupaš obrnuto od drugih.’

35 Stoga, bludnice,^b čuj Jehovinu objavu! **36** Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: ‘Zbog toga što tvojoj pohoti nema kraja i što otkrivaš svoju golotinju dok bludničiš sa svojim ljubavnicima i sa svim svojim ogavnim i odvratnim idolima*,^c kojima čak prinosiš na žrtvu krv svoje djece,^d **37** skupit ću sve tvoje ljubavnike kojima pružaš nasladu, sve koje voliš i sve koje mrziš. Skupit ću ih odasvud da te napadnu i otkrit ću im tvoju golotinju, pa će te vidjeti potpuno голу.’^e

38 Kaznit ću te onako kako se kažnjava preljubnice^f i žene koje proljevaju krv.^g U gnjevu i ljubomori prolić ću tvoju krv.^h **39** Predat ću te u ruke tvojim ljubavnicima i oni će razoriti tvoje humke i porušiti tvoje obredne uzvišice.ⁱ Svući će s tebe haljine^j i uzet će tvoj krasan nakit^k te će te ostaviti голу, potpuno nagu. **40** Dovest će mnoštvo ljudi da te napadnu/ i oni će te zasuti kamenjem^m i sašjeći mačevima.ⁿ **41** Spalit će tvoje kuće^o i izvršit će presudu nad tobom pred očima mnogih žena. Stat ću na kraj tvom bludničenju^p i nećeš više nikome davati plaću. **42** Tada ću se prestati gnjeviti na tebe^r i više neću biti ljut.^s Umirit ću se i tvoja me djela više neće vrijeđati.’

16:36 *Moguće je da je hebrejski izraz srodan riječi koja znači “izmet”. Njime se izražavao prezir.

16. POGL.

- a 2Lje 16:2, 3
b Iza 1:21
Jr 3:6
c 2Kr 21:11
d Ps 106:37, 38
e Jr 13:22
Tu 1:8
f Pos 38:24
Le 20:10
Pnz 22:22
g Pos 9:6
Izl 21:12
h Ps 79:2, 3
Eze 23:25
i Iza 27:9
Eze 16:24
j Jr 4:30
k Iza 3:18-23
Eze 23:26
l Eze 23:46, 47
Hb 1:6
m Pnz 22:20, 21
n 2Lje 36:17
Jr 25:9
o 2Kr 25:8, 9
p Eze 23:27
r Eze 5:13
s Iza 40:2

2. stupac

- a Jr 2:32
b 1Kr 21:25, 26
2Kr 21:2, 9
Ps 106:35, 36
c Pnz 20:17
Js 10:5
2Kr 21:11
Eze 16:3
d Eze 23:33
e Jr 3:8
f Pos 18:20
Iza 3:9
Jr 23:14
g Pos 19:24, 25
h 2Kr 21:2, 9
Eze 5:5, 6
i Jd 7
j Izl 16:5
k Pos 13:10
l Izl 1:32
m Izl 21:13
n Izl 16:18
o Pos 13:13
Pos 18:20
Pos 19:4, 5
p Pos 19:24, 25
Tu 4:6
2Pe 2:6
r 2Kr 21:13
Jr 23:13
Eze 23:33

43 ‘Budući da se nisi sjećala dana svoje mladosti,^a nego si izazivala moj gnjev svime što si činila, kaznit ću te zbog tvojih djela’, kaže Svevišnji Gospodin Jehova, ‘pa više nećeš činiti odvratna djela i svakojake gadosti.’

44 Tko se god služi izrekama, govorit će o tebi: “Kakva majka, takva kći!”^b **45** Ista si kao tvoja majka, koja je prezirala svog muža i svoju djecu. Ista si kao tvoje sestre, koje su prezirale svoje muževe i svoju djecu. Vaša je majka bila Hetitkinja, a otac vam je bio Amorejac.”^c

46 “‘Tvoja je starija sestra Samarija,^d koja sa svojim kćerima^e živi sjeverno od tebe^f, a tvoja je mlađa sestra Sodoma,^f koja sa svojim kćerima^g živi južno od tebe^f. **47** Ti ne samo da si išla njihovim stopama i činila iste gadosti kao one nego si ubrzo u svemu počela postupati još i gore od njih.^h **48** Zaklinjem se samim sobom’, kaže Svevišnji Gospodin Jehova, ‘tvoja sestra Sodoma i njene kćeri nisu činile ono što ste činile ti i tvoje kćeri. **49** Ovo je bio prijestup tvoje sestre Sodome: Ona i njene kćeriⁱ bile su ohole,^j imale su obilje hrane^k i živjele su bezbrižno,^l ali nisu pomagale nevoljnicima i siromasima.^m **50** Ponašale su se oholoⁿ i na moje su oči činile gadosti,^o pa sam ih morao uništiti.^p

51 A Samarija^r nije počinila ni polovinu grijeha koje si ti počinila. Ti si činila više gadosti

16:43 *Ili: “morat ćeš snositi posljedice svojih djela”. **16:46** *Vjerojatno se misli na okolne gradove. ^aDosl.: “tebi slijeva”. ^bDosl.: “tebi zdesna”.

od svojih sestara, do te mjere da su se one doimale pravednima zbog svih gadosti koje si ti činila.^a **52** Sada moraš nositi svoju sramotu jer si svojim vladanjem opravdala ponašanje svojih sestara. Zgriješila si čineći veće gadosti od njih i zato su one pravednije od tebe. Stoga se posrami i nosi svoju sramotu, kad se zbog tebe čak i tvoje sestre doimaju pravednima.'

53 'Skupit ću njihov zarobljeni narod - zarobljeni narod Sodome i njenih kćeri te zarobljeni narod Samarije i njenih kćeri. S njima ću skupiti i tvoj zarobljeni narod^b **54** da nosiš svoju sramotu. Bit će te sram svega što si učinila, jer si ih time utješila. **55** Tvoja sestra Sodoma i njene kćeri bit će kao što su nekad bile. Tvoja sestra Samarija i njene kćeri isto će biti kao što su nekad bile. A i ti i tvoje kćeri bit ćete kao što ste nekad bile.^c **56** Svoju sestru Sodomu nisi smatrala vrijednom spomena u vrijeme kad si bila ohola, **57** prije nego što je bila razotkrivena tvoja zloća.^d A sada ti se rugaju sirijske kćeri i njihovi susjedi, a i filistejske^e kćeri. Preziru te svi koji te okružuju. **58** Snosit ćeš posljedice svog odvratnog vladanja i gadosti koje si činila', kaže Jehova.'

59 "Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: 'Učinit ću ti onako kako si ti učinila,^f jer si prezrela zakletvu raskinuvši savez sa mnom.^g **60** Ali ja ću se sjetiti saveza koji sam sklopio s tobom kad si bila mlada i sklopit ću s tobom trajan savez.^h **61** Ti ćeš se sjetiti svojih

16. POGL.

a Jr 3:11

b Ps 126:1

c Eze 36:11

d Eze 21:24

e 2Lje 28:18

f Iza 3:11
Ga 6:7g Pnz 29:12
Jr 22:8, 9h Jr 32:40
Jr 50:4, 5

2. stupac

a Eze 20:43

b Ezr 9:6
Eze 36:31c Ps 103:12
Mi 7:18, 19

17. POGL.

d Ho 12:10

e Pnz 28:49, 50
Jr 4:13
Tu 4:19

f Jr 22:23

g 2Kr 24:12
2Lje 36:9, 10
Jr 24:1

h 2Kr 24:15

i 2Kr 24:17
Jr 37:1

j Eze 17:13, 14

k 2Lje 36:11

l Eze 17:15

m Jr 37:5, 7

n 2Kr 24:20
2Lje 36:11, 13

djela i posramit ćeš se^a kad prihvatiš svoje sestre, starije i mlade. I dat ću ti ih kao kćeri, ali ne zbog saveza s tobom.'

62 'A ja ću sklopiti savez s tobom. I tada ćeš shvatiti da sam ja Jehova. **63** Sjetit ćeš se svojih djela i toliko ćeš se postidjeti da od sramote nećeš otvarati usta^b kad te očistim od grijeha unatoč svemu što si učinila',^c kaže Svevišnji Gospodin Jehova.'

17 I opet mi je došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: **2** "Sine čovječji, reci zagonetku i kaži izreku o izraelском narodu.^d **3** Reci: 'Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: "Velik orao,^e koji je imao velika krila, duga letna pera i gusto, šareno perje, došao je na Libanon^f i otrgnuo vrh cedra.^g **4** Otkinuo je s njega najvišu mladu grančicu, odnio je u trgovačku zemlju* i spustio u trgovački grad.^h **5** Potom je uzeo sjeme iz one zemljeⁱ i posijao ga na plodnu njivu. Posijao ga je da raste kao vrba na mjestu gdje ima mnogo vode. **6** I ono je prokljalo i izraslo u razgranati, nizak trs,^j kojem se mladice nisu širile uokolo i kojem je korijenje raslo ispod njega. Od tog je sjemena narastao trs i potjerao mladice i razgranao se.^k

7 A pojavio se i drugi veliki orao,^l velikih krila i velikih letnih pera.^m Tada je trs željno pustio svoje korijenje prema njemu, daleko od gredica na kojima je bio zasađen. Ispružio je svoje grane prema orlu da mu on daje vode.ⁿ **8** A već je

17:4 *Dosl.: "Kanaan". 17:5 *Po svemu sudeći, misli se na Judu.

bio posađen na plodnom polju gdje ima mnogo vode kako bi pustio grane, davao rod i postao veličanstven trs.”^a

9 Reci: ‘Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: “Hoće li on uspijevati? Neće li mu tko iščupati korijenje^b da mu plod istrune i izdanci mu se sasuše?’^c Toliko će se osušiti da neće trebati ni jaka ruka ni mnogo ljudi da ga se izvadi s korijenom. **10** Istina, presađen je, no hoće li uspijevati? Neće li se sasušiti kad se na njega obruši vruć istočni vjetar? Sasušit će se na gredici iz koje je niknuo.””

11 I opet mi je došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: **12** “Molim te, reci buntovničkom narodu: ‘Zar ne znate što to znači?’ Reci: ‘Babilonski kralj došao je u Jeruzalem, zarobio kralja i poglavare te ih odveo sa sobom u Babilon.’^d **13** I uzeo je jednog čovjeka iz kraljevske loze,^e sklopio savez s njim i prisilio ga da mu se zakune na vjernost.^f Potom je odveo najistaknutije ljude iz zemlje^g **14** kako bi oslabio kraljevstvo da se ono ne može uzdignuti, nego da može opstati samo ako se drži saveza sklopljenog s njim.^h **15** Ali kralj* se pobunio protiv njegaⁿⁱ i poslao glasnike u Egipat kako bi od njega dobio konje^j i veliku vojsku.^k Hoće li uspjeti? Hoće li onaj tko tako radi proći nekažnjeno? Može li prekršiti savez i umaknuti kazni?’”

16 “‘Zaklinjem se samim sobom”, kaže Svevišnji Gospodin Jehova, “on* će umrijeti u Babilonu, ondje gdje živi kralj”

17:15, 16 *Misli se na Sidkiju. **17:15, 16** *Misli se na Nebukadnezara.

17. POGL.

a Jr 37:1

b Jr 21:7

c 2Kr 25:7

d 2Kr 24:12, 14
Iza 39:7
Jr 22:24, 25
Jr 52:31, 32

e 2Kr 24:17
Jr 37:1

f 2Lje 36:11, 13

g 2Kr 24:15
Jr 24:1

h Jr 27:12
Jr 38:17

i 2Kr 24:20
2Lje 36:11, 13

j Pnz 17:16

k Jr 37:5

l Jr 32:3, 4

2. stupac

a Jr 34:2, 3
Jr 52:11

b Jr 37:7, 8
Tu 4:17
Eze 29:6

c Pnz 5:11

d Eze 12:13

e Eze 20:36

f Eze 12:14

g Eze 6:13

h Iza 11:1
Jr 23:5

i Iza 53:2

j Ps 2:6

koji ga je postavio za kralja, jer je prezreo zakletvu koju mu je dao i prekršio savez koji je sklopio s njim.^a **17** Faraonova velika vojska i mnoštvo vojnika neće mu biti od pomoći u ratu,^b kad babilonski vojnici podignu opsadne nasipe i sagrađe opsadne zidove kako bi pobili mnoge ljude. **18** On je prezreo zakletvu i prekršio savez. Dao je obećanje*, a ipak je sve to učinio i zato neće umaknuti kazni.”

19 ‘Stoga ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: “Zaklinjem se samim sobom, kaznit ću ga zato* što je prezreo zakletvu koju je dao u moje ime^{nc} i prekršio savez koji je sklopio preda mnom^d. **20** Bacit ću na njega mrežu, i on će se uhvatiti u moju lovačku mrežu.^d Odvest ću ga u Babilon i ondje ću se suditi s njim jer mi je bio nevjeran.^e **21** Svi bjezginci iz njegove vojske past će od mača, a oni koji preostanu bit će raspršeni na sve strane*.^f I tada ćete morati priznati da sam ja, Jehova, tako rekao.””^g

22 ‘Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: “Uzet ću mladicu s vrha visokog cedra^h i posadit ću je. S vrha njegovih mladih grana otkinut ću mladicuⁱ i posadit ću je na visokoj, uzvišenoj gori.^j **23** Na Izraelovoj visokoj gori posadit ću je. Ona će pustiti grane i donijet će plod i postat će veličanstven cedar. Pod njim će živjeti svako- jake ptice, prebivat će u sjeni njegove krošnje. **24** I sve će drveće znati da sam ja, Jehova,

17:18 *Dosl.: “ruku”. **17:19** *Ili: “morat će snositi posljedice toga”. *Dosl.: “moju zakletvu”. ^aDosl.: “moj savez”. **17:21** *Dosl.: “u sve vjetrove”.

ponizio visoko drvo, a uzvisio nisko drvo,^a da sam osušio zeleno drvo, a suhom drvetu dao da opet procvate.^b Ja, Jehova, tako sam rekao i tako ću učiniti.””

18 I opet mi je došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: **2** “U izraelskoj zemlji imate izreku: ‘Očevi su jeli kiselu grožđe, a sinovima trnu zubi.’^c Što želite time reći?

3 ‘Zaklinjem se samim sobom’, kaže Svevišnji Gospodin Jehova, ‘nećete više govoriti tu izreku u Izraelu. **4** Sve duše* meni pripadaju. Očeva duša i sinova duša meni pripadaju. Ona duša koja^a griješi, ta će umrijeti.

5 Ako je tko pravedan i čini ono što je pošteno i ispravno, **6** ako ne jede ono što je žrtvovano idolima u gorskim svetištima,^d ne uzda se u odvratne idole* izraelskog naroda, ne obeščašćuje ženu svog bližnjeg^e i ne opći sa ženom dok ima mjesečnicu,^f **7** ako nikome ne čini zlo,^g nego vraća dužniku ono što je od njega dobio kao zalog,^h ako ništa ne otima drugima,ⁱ nego dijeli hranu s onim tko je gladan^j i daje odjeću onome tko nema što obući,^k **8** ako ne posuđuje drugima uz kamate i ne postupa s dužnikom kao lihvar,^l nego pazi da ne bi postupao nepravedno,^m ako u svemu pravedno sudi između čovjeka i njegovog bližnjeg,ⁿ **9** ako živi po mojim odredbama i drži se mojih zakona postupajući vjerno – ako to čini,

18:4 *Ili: “Životi svih ljudi”. Vidi izraz “duša” u Rječniku. *Ili: “Onaj tko”. Vidi izraz “duša” u Rječniku. **18:6** *Moguće je da je hebrejski izraz srodan riječi koja znači “izmet”. Njime se izražavao prezir.

17. POGŁ.

a Iza 9:6
Eze 21:26, 27
Da 4:17
Am 9:11

b 1Sa 2:7, 8
Lk 1:52

18. POGŁ.

c Jr 31:29, 30

d Pnz 12:2
Jr 3:6

e Le 20:10

f Le 18:19
Le 20:18

g Izr 14:21

h Pnz 24:12, 13

i Le 6:2, 4

j Pnz 15:11

k Iza 58:6, 7
Jk 2:15, 16

l Izl 22:25
Ps 15:5
Lk 6:34, 35

m Le 19:35

n Le 19:15
Le 25:14
Pnz 1:16

2. stupac

a Le 18:5

b Le 19:13

c Pos 9:6
Izl 21:12

d Pnz 15:7, 8

e Le 26:30

f 2Kr 21:11

g Eze 22:12

pravedan je i ostat će na životu’,^a kaže Svevišnji Gospodin Jehova.

10 ‘No ako otac ima sina koji je razbojnik^b ili ubojica^c ili čini bilo koji od ovih grijeha **11** (iako otac ne čini ništa od toga) – ako njegov sin jede ono što je žrtvovano idolima u gorskim svetištima, obeščašćuje ženu svog bližnjeg, **12** čini zlo nevoljniku i siromahu,^d otima drugima, ne vraća ono što je od dužnika dobio kao zalog, uzda se u odvratne idole,^e čini gadosti,^f **13** postupa s dužnikom kao lihvar i posuđuje drugima uz kamate^g – ako sin to čini, neće ostati na životu. Izgubit će život zbog svih tih gadosti koje čini. Sam će biti kriv za svoju smrt.*

14 No ako otac ima sina koji vidi sve grijeha koje čini njegov otac, i premda ih vidi, sam ne čini takvo što **15** – ne jede ono što je žrtvovano idolima u gorskim svetištima, ne uzda se u odvratne idole izraelskog naroda, ne obeščašćuje ženu svog bližnjeg, **16** nikome ne čini zlo, ne oduzima dužniku ono što je od njega dobio kao zalog, ništa ne otima drugima, dijeli hranu s onim tko je gladan i daje odjeću onome tko nema što obući, **17** ne tlači siromahe, ne postupa s dužnikom kao lihvar i ne posuđuje drugima uz kamate, drži se mojih zakona i živi po mojim odredbama – ako to čini, neće umrijeti zbog prijestupa svog oca, nego će ostati na životu. **18** Ali njegov otac, zato što je zakidao druge, otimao

18:13 *Ili: “Njegova krv past će na njegovu glavu.”

svom bratu i činio ono što je zlo usred svog naroda, on će umrijeti zbog svojih prijestupa.

19 A vi ćete reći: "Zašto sin ne snosi krivnju za očeve prijestupe?" Sin čini ono što je pošteno i pravedno, drži se svih svojih odredbi i izvršava ih, i zato će ostati na životu.^a **20** Ona duša koja* griješi, ta će umrijeti.^b Sin neće snositi krivnju za očeve prijestupe niti će otac snositi krivnju za sinove prijestupe. Pravednikova pravedna djela pripisat će se samo njemu, a i zla djela zloga pripisat će se samo njemu.^c

21 A ako zlikovac prestane činiti sve grijeha koje je dotad činio te se počne držati svojih odredbi i postupati pošteno i pravedno, ostat će na životu. Neće umrijeti.^d **22** Neće ga se optuživati ni zbog jednog prijestupa* koji je počinio.^e Ostat će na životu zato što čini ono što je pravedno.^f

23 'Zar je meni drago da zlikovac umre?'^g kaže Svevišnji Gospodin Jehova. 'Ne bih li više volio da prestane činiti zlo i ostane na životu?'^h

24 'No kad pravednik prestane postupati pravedno i počne činiti zlo*, čineći sve gadosti koje čine zlikovci, hoće li ostati na životu? Zaboravit će se sva njegova pravedna djela.ⁱ Umrijet će zbog svoje nevjernosti i grijeha koje je počinio.^j

25 A vi ćete reći: "Jehova postupa nepravedno."^k Čuj me, molim te, izraelski narode! Zar ja postupam nepravedno? I Ne postupate li vi nepravedno?^m

18:20 *Ili: "Onaj tko". **18:22** *Ili: "Neće mu se pamtiati nijedan prijestup". **18:24** *Ili: "postupati nepravedno".

18. POG.

a Pnz 16:20

Ri 10:5

b Pnz 24:16

Jr 31:30

Eze 18:4

c Iza 3:10, 11

Ga 6:7

d Iza 55:7

Eze 3:21

Eze 33:12, 19

Dj 3:19

e 2Lje 33:12, 13

Ps 25:7

Iza 43:25

f Eze 33:16

g Tu 3:33

Eze 33:11

1Ti 2:3, 4

2Pe 3:9

h Mi 7:18

i Eze 33:12, 18

He 10:38

2Iv 8

j Izr 21:16

Eze 3:20

k Job 35:2

Izr 19:3

Eze 33:17, 20

l Pnz 32:4

m Iza 55:9

Jr 2:17

2. stupac

a Iza 55:7

1Ti 4:16

b Pos 18:25

Ps 145:17

Iza 40:14

c Job 34:11

Ri 2:6

d Ps 34:14

Iza 1:16

e Ps 51:10

Jr 32:39

Eze 11:19

Ef 4:23, 24

f Pnz 30:15

Izr 8:36

Dj 13:46

g Jr 29:11

Tu 3:33

Eze 33:11

Lk 15:10

2Pe 3:9

h Pnz 30:16

19. POG.

i 2Lje 36:1

26 Kad pravednik prestane postupati pravedno i počne činiti zlo, pa zbog toga umre, umrijet će zbog vlastitih zlih djela.

27 A kad zlikovac prestane činiti zlo koje je dotad činio i počne postupati pošteno i pravedno, sačuvat će svoj život.^a

28 Kad postane svjestan svih svojih prijestupa i prestane ih činiti, ostat će na životu. Neće umrijeti.

29 A izraelski će narod reći: "Jehova postupa nepravedno." Zar doista ja postupam nepravedno, izraelski narode?^b Ne postupate li vi nepravedno?

30 'Zato ću vam suditi, izraelski narode, svakome prema njegovim djelima',^c kaže Svevišnji Gospodin Jehova. 'Pokajte se i prestanite činiti sve grijeha koje činite, da vam oni ne budu kamen spoticanja zbog kojeg biste navukli krivnju na sebe. **31** Odbacite sve prijestupe koje ste činili^d i steknite novo srce i nov duh*.^e Zašto da umrete,^f izraelski narode?'

32 'Nije mi drago da itko umre',^g kaže Svevišnji Gospodin Jehova. 'Zato prestanite činiti zlo i ostanite na životu.'^h

19 "Zapjevaj tužaljku o Izraelovim poglavarima **2** i reci:

'Što je bila tvoja majka?

Lavica među lavovima.

Ležala je među snažnim lavovima i podizala svoje mladunce.

3 Othranila je jednog svog mladunca i on je postao snažan mladi lav.ⁱ

Naučio je razdirati plijen.

Čak je i ljude proždirao.

18:31 *Ili: "promijenite se u svom srcu i promijenite svoj način razmišljanja".

- 4 Narodi su čuli za njega i uhvatili ga u jamu te su ga kukama odvucli u Egipat.^a
- 5 Lavica je čekala i na koncu vidjela kako nema nade da će se vratiti. Stoga je uzela drugog mladunca da bi od njega načinila snažnog mladog lava.
- 6 On se isto kretao među lavovima i postao je snažan mladi lav. Naučio je razdirati plijen te je čak i ljude proždirao.^b
- 7 Vrebao je plijen među njihovim utvrdama i pustošio njihove gradove, pa se u opustjeloj zemlji posvuda čula njegova rika.^c
- 8 Narodi iz okolnih zemalja okomili su se na njega i bacili na njega mrežu i on je upao u njihovu jamu.
- 9 Kukama su ga dovucli u kavez i odveli babilonskom kralju. Ondje su ga zatvorili da se njegova rika više ne čuje po izraelskim gorama.
- 10 Tvoja je majka bila kao loza*^d zasađena pokraj voda. Bila je rodna i razgranata zbog obilja vode.
- 11 Imala je jake grane, pogodene za vladalačka žezla. Narasla je i uzdignula se iznad drugog drveća, postala je uočljiva zbog svoje visine i svoje guste krošnje.
- 12 Ali u gnjevu je bila iščupana^e i bačena na zemlju i istočni vjetar sasušio je njene plodove.

19:10 *Dosl.: "loza u tvojoj krvi".

19. POGL.

a 2Kr 23:31-34
2Lje 36:4
Jr 22:11, 12

b Jr 22:17

c Izr 28:15

d Ps 80:8
Iza 5:7

e Iza 5:5
Eze 15:6

2. stupac

a 2Kr 23:34
2Kr 24:6
2Kr 25:5-7

b Pnz 32:22
Eze 15:4

c Pnz 28:48
Jr 17:5, 6
Jr 52:27

d Eze 17:16, 18

20. POGL.

e Iza 1:12, 15
Eze 14:3

f Eze 16:51
Eze 22:2
Lk 11:47

g Pnz 7:6

h Izi 4:31
Izi 6:7, 8

Njene su jake grane bile otrgnute te su se osušile^a i progutala ih je vatra.^b

13 Sada je zasađena u pustinji, u bezvodnoj, žednoj zemlji.^c

14 Od njenih grana proširila se vatra te je progutala njene mladice i plodove, pa na njoj više nije bilo nijedne jake grane, pogodene za vladalačko žezlo.^d

To je tužaljka, koja će se i dalje pjevati kao tužaljka."

20 A sedme godine*, desetog dana petog mjeseca te godine, neki od izraelskih starješina došli su i sjeli pred mene kako bi zatražili savjet od Jehove. **2** Tada mi je došla Jehovina objava: **3** "Sine čovječji, obrati se izraelskim starješinama i reci im: 'Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: "Zar me dolazite pitati za savjet? 'Zaklinjem se samim sobom, neću vam odgovoriti',^e kaže Svevišnji Gospodin Jehova."

4 Jesi li spreman suditi im*? Jesi li im spreman suditi, sine čovječji? Ukaži im na gadosti koje su činili njihovi precif. **5** Reci im: 'Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: "Onoga dana kad sam izabrao Izraela^g zakleo sam se* Jakovljevim potomcima i objavio sam im se u Egiptu.^h Da, zakleo sam im se i rekao: 'Ja sam Jehova, vaš Bog.' **6** Toga sam se dana zakleo da ću ih izvesti iz Egipta i odvesti u zemlju koju sam izabrao* za njih, zemlju u kojoj

20:1 *Misli se na sedmu godinu izgnanstva kralja Jojakina, Ezekijela i ostalih Židova. (Vidi Eze 1:2.) **20:4** *Ili: "izreći im presudu". **20:5** *Ili: "podignute ruke zakleo sam se". **20:6** *Dosl.: "izviđao".

teče med i mlijeko,^a koja je bila najljepša među svim zemljama. **7** I rekao sam im: 'Neka svatko od vas odbaci gadne bogove koje štuje. Ne kaljajte se egipatskim odvratnim idolima*.^b Ja sam Jehova, vaš Bog.'^c

8 Ali oni su se pobunili protiv mene i nisu me htjeli poslušati. Nisu odbacili gadne bogove koje su štovali i nisu ostavili egipatske odvratne idole.^d Stoga sam obećao da ću u Egiptu izliti na njih svoju srdžbu i iskaliti na njima svoj gnjev. **9** Ali suzdržao sam se radi svog imena, da se ne skvrni pred narodima među kojima su živjeli.^e Objavio sam im* se pred tim narodima kad sam ih* izveo iz Egipta.^f **10** Tako sam ih izveo iz Egipta i doveo u pustinju.^g

11 Tada sam im dao svoje odredbe i poučio sam ih svojim zakonima^h da bi onaj tko ih se drži ostao na životu.ⁱ **12** Dao sam im i dane počinka^j da budu znak između mene i njih,^k kako bi znali da sam ja, Jehova, onaj koji ih posvećuje.

13 Ali izraelski narod pobunio se protiv mene u pustinji.^l Nisu živjeli po mojim odredbama i odbacili su moje zakone, koji donose život onome tko ih se drži. Sramotno su oskvrnjivali moje dane počinka. Stoga sam obećao da ću izliti svoj gnjev na njih u pustinji da ih istrijebim.^m **14** Ali suzdržao sam se radi svog imena, da se ne skvrni pred drugim narodima, pred čijim sam ih* očima izveo iz Egipta.ⁿ **15** No u pustinji sam im se zakleo da ih

20:7 *Moguće je da je hebrejski izraz srodan riječi koja znači "izmet". Njime se izražavao prezir. **20:9, 14, 22** *Misli se na Izraelce.

20. POGL.

a Izl 3:8

b Le 18:3
Pnz 29:16, 17
Js 24:14

c Le 20:7

d Izl 32:4

e Br 14:13-16
Pnz 9:27, 28
1Sa 12:22

f Izl 32:11, 12
Js 2:9, 10
Js 9:3, 9
1Sa 4:7, 8

g Izl 13:17, 18
Izl 15:22

h Pnz 4:8

i Pnz 8:3
Pnz 30:16

j Izl 20:8-10
Le 23:3, 24
Le 25:4, 11

k Izl 31:13
Izl 35:2

l Izl 32:8
Br 14:22, 23

m Br 14:11, 12

n Js 7:9
Eze 36:22

2. stupac

a Br 14:30
Ps 95:11
Ps 106:26, 27

b Br 13:26, 27

c Izl 32:1, 4
Br 25:1, 2
Dj 7:42

d Br 14:33

e Ps 78:8

f Pnz 4:1

g Jr 17:22

h Izl 31:13

i Br 25:1
Pnz 9:23

j Iza 63:10

k Ps 78:38

l Ps 25:11
Ps 79:9
Jr 14:7
Da 9:19

m Le 26:33
Ps 106:26, 27

n Le 26:15, 16

neću uvesti u zemlju koju sam im obećao dati^a – zemlju u kojoj teče med i mlijeko,^b koja je bila najljepša među svim zemljama – **16** zato što su odbacili moje zakone, što nisu živjeli po mojim odredbama i što su oskvrnjivali moje dane počinka jer su u srcu bili privrženi svojim odvratnim idolima.^c

17 No sažalio sam se* na njih, pa ih nisam zatro. Nisam ih istrijebio u pustinji. **18** Njihovim sinovima rekao sam u pustinji:^d 'Nemojte živjeti po uredbama svojih predaka,^e ne držite se njihovih zakona i ne skvrnite se njihovim odvratnim idolima. **19** Ja sam Jehova, vaš Bog. Živite po mojim odredbama, držite se mojih zakona i postupajte po njima.^f **20** Neka vam moji dani počinka budu sveti^g i neka oni budu znak između mene i vas da biste znali da sam ja Jehova, vaš Bog.'^h

21 Ali i sinovi su se pobunili protiv mene.ⁱ Nisu živjeli po mojim odredbama i nisu se držali mojih zakona, koji donose život onome tko ih se drži. Oskvrnjivali su moje dane počinka. Stoga sam obećao da ću u pustinji izliti na njih svoju srdžbu i iskaliti na njima svoj gnjev.^j **22** Ali suzdržao sam se^k – postupio sam tako radi svog imena,^l da se ne skvrni pred drugim narodima, pred čijim sam ih* očima izveo iz Egipta. **23** No u pustinji sam im se zakleo da ću ih raspršiti među narode i rasijati ih po zemljama^m **24** jer nisu izvršavali moje zakone, nego su odbacili moje odredbe,ⁿ

20:17 *Dosl.: "moje se oko sažalilo".

oskvrnjivali moje dane počinka i štovali odvratne idole svojih predaka.^a **25** Ujedno sam im dopustio da se drže uredbi koje nisu bile dobre i zakona koji im nisu mogli donijeti život.^b **26** Dopustio sam im da se okaljaju svojim žrtvama – kad su svako prvorodeno dijete žrtvovali u vatri^{*c} – kako bih ih kaznio, da bi znali da sam ja Jehova.”

27 Zato se obrati izraelskom narodu, sine čovječji, i reci mu: ‘Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: “I vaši su preci hulili na mene tako što su mi bili nevjerni. **28** Ja sam ih doveo u zemlju za koju sam im se zakleo da ću im je dati.^d No kad su vidjeli mnoga visoka brda i bujna stabla,^e počeli su ondje prinostiti žrtve i prinose kojima su me vrijeđali. Prinostili su umirujuće* mirisne prinose i izlivali žrtve ljevanice. **29** Stoga sam ih upitao: ‘Zašto idete na tu uzvišicu? (Ona se i danas zove Uzvišica.)’”^f

30 Zato reci izraelskom narodu: ‘Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: “Ne kaljate li se poput svojih predaka tako što štujete njihove gadne bogove, postupajući time nevjerno prema meni?”^g **31** Ne kaljate li se do današnjeg dana tako što prinosite žrtve svim svojim odvratnim idolima, spaljujući svoje sinove u vatri*?^h Zar da vam onda odgovorim kad me pitate za savjet, izraelski narode?”ⁱ

‘Zaklinjem se samim sobom’, kaže Svevišnji Gospodin Jehova, ‘neću vam odgovoriti.’

20:26 *Dosl.: “provodili kroz vatru”.
20:28 *Ili: “ugodne”. **20:30** *Ili: “čineći tako duhovni blud”. **20:31** *Dosl.: “provodeći svoje sinove kroz vatru”.

20. POGL.

a Jr 2:7

b Ps 81:12

c Le 18:21
Jr 7:31

d Jš 23:5

e Pnz 12:2

f Eze 16:24, 25

g Su 2:19
2Lje 21:13
Jr 13:26, 27h Pnz 18:10, 12
Ps 106:36-38
Jr 7:31

i Iza 1:15

j Za 7:13

2. stupac

a Jr 44:17

b Jr 21:5
Eze 8:18c Iza 27:13
Eze 34:16

d Jr 2:9

e Le 27:32
Eze 34:17

f Eze 34:20, 21

g Eze 13:9

h Su 10:14
Ps 81:12i Iza 1:13
Eze 23:39j Iza 2:2, 3
Iza 66:20

32 Neće se dogoditi ono što vam je na umu kad govorite: “Budimo kao drugi narodi, kao narodi drugih zemalja, koji štiju drvo i kamen!”^a

33 “Zaklinjem se samim sobom’, kaže Svevišnji Gospodin Jehova, ‘kraljevati ću nad vama. Ispružit ću svoju snažnu i moćnu ruku da vas kaznim. Izlit ću na vas svoj gnjev.’^b **34** Izvest ću vas iz drugih naroda i skupit ću vas iz zemalja po kojima ste rasijani – učinit ću to svojom snažnom i moćnom rukom, izljevajući svoj gnjev.’^c **35** Odvest ću vas u pustinju drugih naroda i ondje ću se suditi s vama licem u lice.^d

36 Kao što sam se sudio s vašim precima u egipatskoj pustinji, tako ću se suditi i s vama’, kaže Svevišnji Gospodin Jehova. **37** ‘Provest ću vas ispod pastirskog štapa^e i vezati vas savezom*. **38** Ali uklonit ću od vas one koji se bune protiv mene i one koji mi griješe.^f Izvest ću ih iz zemlje u kojoj žive kao došljaci, ali neće ući u izraelsku zemlju.^g I tada ćete morati priznati da sam ja Jehova.’

39 Izraelski narode, ovako vam kaže Svevišnji Gospodin Jehova: ‘Samo vi služite svaki svojim odvratnim idolima!^h No ako me ne budete slušali, poslije ćete snositi posljedice. Više nećete moći skvrniti moje sveto ime svojim žrtvama i svojim odvratnim idolima.’ⁱ

40 ‘Jer na mojoj svetoj gori, na Izraelovoj visokoj gori’,^j kaže Svevišnji Gospodin Jehova, ‘sav će izraelski narod, svi

20:32 *Ili: “služe drvu i kamenu”.
20:37 *Ili: “obavezati vas da se držite saveza”.

do jednoga, služiti meni u toj zemlji.^a Ondje ću vam se radovati i tražiti vaše priloge i vaše najbolje žrtve, sve vaše svete stvari.^b **41** Radovat ću vam se zbog ugodnog* mirisa vaših žrtava. Bit će to kad vas izvedem iz drugih naroda i skupim vas iz zemalja po kojima ste rasijani.^c Pred očima drugih naroda na vama ću pokazati koliko sam svet.^d

42 'I shvatit ćete da sam ja Jehova^e kad vas dovedem u izraelsku zemlju,^f u zemlju za koju sam se zakleo da ću je dati vašim precima. **43** Ondje ćete se sjetiti svog ponašanja i svih svojih djela kojima ste se okaljali^g i gadit ćete se sami sebi zbog svega zla koje ste učinili.^h **44** Tada ćete shvatiti da sam ja Jehova, shvatit ćete to kad radi svog imenaⁱ ne postupim s vama onako kako zaslužujete zbog svog iskvarenog ponašanja i svojih zlih djela, izraelski narode', kaže Svevišnji Gospodin Jehova."

45 I opet mi je došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: **46** "Sine čovječji, okreni se licem prema južnom kraju te reci objavu jugu i prorokuj šumi u južnoj zemlji. **47** Reci južnoj šumi: 'Čuj Jehovinu objavu! Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: "Zapalit ću te/ i vatra će progutati svako zeleno drvo i svako suho drvo u tebi. Razgorjeli plamen neće se ugasiti,^k nego će spaliti sva lica od juga do sjevera. **48** I svi će ljudi vidjeti da sam ja, Jehova, zapalio vatru i ona se neće ugasiti.'"^l

49 A ja sam rekao: "Jao, Svevišnji Gospodine Jehova! Oni

20:41 *Ili: "umirujućeg".

20. POGL.

a Iza 56:7
Za 8:22

b Mi 3:4

c Iza 11:11
Jr 23:3

d Iza 5:16
Eze 38:23

e Eze 36:23

f Eze 11:17

g Le 26:40
Eze 6:9
Eze 16:61

h Jr 31:18

i Ps 79:9
Eze 36:22, 23

j Pnz 32:22
Jr 21:14

k Iza 66:24

l 2Lje 7:20
Tu 2:17

2. stupac

21. POGL.

a Le 26:33

b Jr 23:20

c Iza 22:4
Jr 4:19
Eze 9:8

d Eze 7:15-17

e Iza 66:16
Jr 12:12
Am 9:4

govore za mene: "Taj samo govori zagonetke*!"

21 I opet mi je došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: **2** "Sine čovječji, okreni se licem prema Jeruzalemu te reci objavu protiv svetih mjesta i prorokuj protiv izraelske zemlje. **3** Reci izraelskoj zemlji: 'Ovako kaže Jehova: "Borit ću se protiv tebe. Izvući ću svoj mač iz korica^a i istrijebit ću iz tebe i pravednika i zlikovca. **4** Odlučio sam istrijebiti iz tebe pravednika i zlikovca i zato će moj mač izići iz korica i udariti na sve ljude od juga do sjevera. **5** I svi će ljudi morati priznati da sam ja, Jehova, izvukao svoj mač iz korica. Neću ga više vratiti u njih.'"^b

6 A ti, sine čovječji, uzdiši i drhti od straha*. Gorko uzdiši pred njima.^c **7** A ako te upitaju: 'Zašto uzdišeš?' reci im: 'Zbog vijesti koja dolazi.' Jer ona će stići i tada će se svima srce rastopiti od straha i svakome će ruke klonuti, svatko će biti potišten i svakome će niz koljeno poteći voda*.^d 'To što ste čuli obistinjit će se, tako će se dogoditi', kaže Svevišnji Gospodin Jehova."

8 I opet mi je došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: **9** "Sine čovječji, prorokuj i reci: 'Ovako kaže Jehova: "Reci: 'Mač, mač^e je naoštren i ulašten. **10** Naoštren je za velik pokolj, ulašten je da bi sijevao poput munje.'"^f

Narod je upitao: "Ali zar nemamo razloga radovati se?"

20:49 *Ili: "izreke". 21:6 *Ili: "neka ti se bedra tresu". 21:7 *Ovaj izraz odnosi se na nekontrolirano mokrenje od straha.

No Bog je rekao: “Hoće li on* odbaciti žezlo mog sina^a kao što odbacuje i svako drvo?

11 Ulašten je da se njime vitla. Mač je naoštren i ulašten da se stavi u ruku krvniku.^b

12 Sine čovječji, jauči i gorko plači^c jer mač dolazi na moj narod, na sve izraelske poglavare.^d Oni će biti pobijeni mačem zajedno s mojim narodom. Zato se od tuge udari po bedru.

13 Jer moj je narod već iskusan,^e a što će se zbiti sa žezlom ako ga mač odbaci? Više ga neće biti!^f kaže Svevišnji Gospodin Jehova.

14 A ti, sine čovječji, prokuj i ljutito pljesni rukama te tri puta reci: ‘Mač!’ To je mač koji ubija, mač koji čini velik pokolj, koji opkoljava ljude.^g

15 Srce će im se rastopiti od straha^h i mnogi će pasti kod vrata svoga grada. Mačem ću izvršiti pokolj. On sijeva poput munje i ulašten je za pokolj. **16** Oštri maču, udari nadesno! Zamahni nalijevo! Idi kamo god ti se oštrica okrene! **17** A ja ću ljutito pljesnuti rukama i iskalit ću svoj gnjev. Tada će mojoj srdžbi doći kraj.ⁱ Ja, Jehova, tako sam rekao.”

18 I opet mi je došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: **19** “A ti, sine čovječji, nacrtaj dva puta kojima može doći mač babilonskog kralja. Neka oba izlaze iz iste zemlje. Postavi putokaz ondje gdje se cesta razdvaja na dva puta koja vode u dva grada. **20** Nacrtaj jedan put kojim mač dolazi na amonski grad Rabu^j i drugi kojim dolazi na utvrđeni Jeruzalem^k u Judi. **21** Jer ba-

21:10 *Odnosno Jehovin mač.

21. POGL.

a Pos 49:10
2Sa 7:12, 14

b Jr 25:9
Jr 51:20

c Eze 9:8
Mi 1:8

d Eze 19:1

e Jr 6:27

f 2Kr 25:7
Eze 19:14
Eze 21:26

g 2Kr 25:1, 2

h Eze 21:7

i Iza 1:24
Eze 5:13
Eze 16:42

j Jr 49:2
Eze 25:5
Am 1:14

k 2Sa 5:9
2Lje 26:9
2Lje 32:2, 5
2Lje 33:1, 14

2. stupac

a Jr 32:24
Jr 52:4

b 2Lje 36:11, 13
Eze 17:13

c 2Kr 25:6, 7

d 2Lje 36:11, 13
Jr 24:8
Jr 52:1, 2
Eze 17:19

e 2Kr 25:5-7
Jr 52:8, 11
Eze 12:12, 13

f Eze 21:13

g Ps 75:7
Da 4:17

h Da 4:37
Lk 21:24

i Pos 49:10
Ps 89:3, 4
Ps 110:1
Iza 9:6
Iza 11:10
Lk 1:32, 33
Ot 5:5

j Ps 2:6, 8
Da 7:13, 14
Lk 22:29

bilonski se kralj zaustavio na mjestu gdje se cesta razdvaja na dva puta kako bi ondje gatao. Trese strijele, pita svoje idole*, gleda u jetru. **22** U desnici ima odgovor na gatanje koji ga upućuje na Jeruzalem da postavi sprave za probijanje zidina*, da zapovjedi pokolj, da oglasi bojni poklik, da pred vrata postavi sprave za probijanje, da podigne opasni nasip, da sagradi opasni zid.^a **23** No onima* koji su im[#] se zakleli na vjernost^b to će izgledati kao neistinito gatanje. Ali kralj pamti njihov prijestup i zarobit će ih.^c

24 Zato ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: ‘Skrenuli ste pažnju na svoju krivnju time što ste učinili da vaši prijestupi postanu očiti i da vaši grijesi budu vidljivi u svim vašim djelima. Sad kad ste skrenuli pažnju na sebe, bit ćete silom odvedeni.’

25 Zli izraelski poglavaru,^d koji si smrtno ranjen, došao je dan tvoje propasti, dan kad će te stići konačna kazna. **26** Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: ‘Skinij turban i odloži krunu!^e Doći će do promjene.^f Uzvisi ono što je neznatno*,^g ponizi ono što je uzvišeno*.^h **27** Uništiti ću, uništiti ću, uništiti ću krunu. Kraljevska vlast* neće pripadati nikome dok ne dođe onaj tko po zakonu ima pravo na nju,ⁱ i njemu ću je dati.^j

21:21 *Dosl.: “terafe”. Terafi su bili kućni bogovi. 21:22 *Ili: “ovnovne za probijanje zidina”. 21:23 *Odnosno stanovnicima Jeruzalema. #Po svemu sudeći, riječ je o Babiloncima. 21:26 *Ili: “neznatnoga”. #Ili: “uzvišenoga”. 21:27 *Ili: “Kruna”.

28 A ti, sine čovječji, prorokuj i reci: 'Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova za Amonce i za njihovo ruganje.' Reci: 'Mač, mač je isukan za pokolj, ulašten je da proždire i da sijeva poput munje. **29** Unatoč tome što o tebi* objavljuju lažna viđenja i govore laži do kojih su došli gatanjem, bit ćeš bačen na druge pobijene, na zle kojima je došao dan propasti, dan kad ih je stigla konačna kazna. **30** Vрати mač u korice. Sudit ću ti na mjestu na kojem si stvoren, u zemlji u kojoj si nastao. **31** Izlit ću na tebe svoju srdžbu. Puhnut ću na tebe vatrom svoga gnjeva i predat ću te u ruke okrutnim ljudima, koji vješto siju smrt i propast. **32** Vatra će te progutati.^b Tvoja krv teći će zemljom i bit ćeš zaboravljen jer sam ja, Jehova, tako rekao.'"

22 I opet mi je došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: **2** "A ti, sine čovječji, jesi li spreman izreći presudu* gradu koji je kriv za prolijevanje krvi^c i ukazati mu na sve njegove gadosti?^d **3** Reci: 'Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: "Grade pun krvoprolića,^e ti koji ćeš uskoro biti kažnjen^f i koji se kaljaš praveći odvratne idole*,^g **4** postao si kriv zbog krvi koju si prolio,^h postao si nečist zbog odvratnih idola koje si načinio.ⁱ Skratio si svoje dane, tvojim je godinama došao kraj. Zato ću učiniti da ti se rugaju svi narodi i da ti se

21:29 *Po svemu sudeći, riječ je o amonskom gradu Rabi. **22:2** *Dosl.: "hoćeš li suditi, hoćeš li suditi". **22:3** *Moguće je da je hebrejski izraz srodan riječi koja znači "izmet". Njime se izražavao prezir.

21. POGL.

a Eze 25:5

b Jr 49:2, 3

22. POGL.

c 2Kr 21:16

Jr 2:34

Mt 23:37

d Eze 16:51

e Eze 12:46

f Eze 12:25

g 2Kr 21:11

h Pos 9:6

i Le 26:30

Eze 23:37

2. stupac

a Pnz 28:37

1Kr 9:7

Ps 80:6

Eze 23:32

Da 9:16

b Ps 79:4

c Iza 1:23

Mi 3:1-3

Sf 3:3

d Pnz 27:16

e Izl 22:21, 22

Ps 82:3

Iza 1:17

f Le 19:30

g Izl 23:1

Le 19:16

h Jr 13:27

i Le 18:7

Le 20:11

j Le 18:19

Le 20:18

k Le 18:20

Le 20:10

Jr 5:8

l Le 18:15

m Le 20:17

n Izl 23:8

Pnz 27:25

Iza 1:23

o Pnz 23:19

p Izl 22:25

Le 6:4, 5

r Eze 21:7

s Pnz 4:27

Pnz 28:25

podsmjehuju ljudi iz svih zemalja.^a **5** Susjedne zemlje i daleke zemlje rugat će se tebi,^b kojem je ime okaljano i u kojem vlada velika pomutnja. **6** Svi izraelski poglavari koji žive u tebi koriste tvoji položaj kako bi prolijevali krv.^c **7** Tvoji stanovnici preziru oca i majku,^d zakidaju došljake te tlače djecu bez oca* i udovice.^e"

8 "Prezireš moje svetište, oskvrnjuješ moje dane počinaka.^f **9** U tebi su klevetnici koji žele prolijevati krv.^g Na tvojim gorama jedu ono što je žrtvano idolima i usred tebe čine odvratna djela.^h **10** U tebi obeščašću postelju* svog ocaⁱ i ženu koja je nečista od mjesnečnice tjeraju da ima odnose s njima.^j **11** U tebi čovjek čini gadosti sa ženom svog bližnjeg,^k drugi obeščašćuje svoju snahu čineći odvratna djela,^l a treći tjera svoju sestru, kćer svog oca, da ima odnose s njim.^m **12** U tebi uzimaju mito da bi prolijevali krv.ⁿ Posuđuješ drugima uz kamate^o i zarađuješ na njima* te iznuđuješ novac od svojih bližnjih.^p Mene si potpuno zaboravio', kaže Svevišnji Gospodin Jehova.

13 'S gađenjem sklapam ruke zbog nepoštenog dobitka koji stječeš i zbog krvoprolića koje se događa u tebi. **14** Hoćeš li biti hrabar* i hoće li ti ruke biti jake u dane kad te budem kažnjavao?' Ja, Jehova, tako sam rekao i tako ću učiniti. **15** Raspršit ću te među narode i rasijat ću te po zemljama^s i stat ću na kraj tvom

22:7 *Ili: "siročad". **22:10** *Dosl.: "otkrivaju golotinju". **22:12** *Ili: "baviš se lihvarstvom". **22:14** *Ili: "Hoće li tvoje srce izdržati".

nečistom vladanju.^a **16** Bit ćeš osramoćen pred drugim narodima i tada ćeš morati priznati da sam ja Jehova.”^b

17 I opet mi je došla Jehovina objava. Ovaj put bilo mi je rečeno: **18** “Sine čovječji, izraelski narod mi je kao bezvrijedna troska. Svi su oni bakar, kositar, željezo i olovo u peći. Oni su troska od srebra.”^c

19 Stoga ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: ‘Svi ste vi kao bezvrijedna troska^d i zato ću vas skupiti u Jeruzalem.

20 Kao što se srebro, bakar, željezo, olovo i kositar skuplja u peć da se oko njih raspiri vatra i da se rastale, tako ću i ja vas skupiti u svom gnjevu i svojoj srdžbi, raspiriti ću vatru i rastaliti vas.’^e **21** Skupit ću vas i raspiriti oko vas vatru svoga gnjeva,^f pa ćete se rastaliti u gradu.^g **22** Kao što se srebro rastali u peći, tako ćete se i vi rastaliti u njemu. I tada ćete shvatiti da sam ja, Jehova, izlio svoju srdžbu na vas.”

23 I opet mi je došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: **24** “Sine čovječji, reci zemlji: ‘Ti si zemlja koja se neće očistiti i na koju neće pasti kiša u dan moje srdžbe.’ **25** Njeni proroci kuju urotu u njoj,^h ponašaju se kao ričući lav koji razdire plijen.ⁱ Proždiru ljude. Otimaju blago i dragocjenosti. Zbog njih u zemlji ima mnogo udovica. **26** Njeni svećenici krše moj zakon^j i oskvrnjuju moje svetište.^k Ne prave razliku između onog što je sveto i onog što nije sveto,^l ne uče druge razlikovati ono što je nečisto od onog što je čisto,^m ne drže moje dane počinka i obeščašćuju me. **27** Njeni su poglavari

22. POGL.

a Iza 1:25
Eze 23:27

b Eze 6:13

c Izr 17:3
Jr 6:28–30

d Ps 119:119
Izr 25:4

e Eze 21:31

f Pnz 4:24
Ps 21:9
Jr 21:12

g Ps 68:2

h Jr 5:31
Jr 6:13, 14

i Mi 3:5

j Jr 2:8
Tu 4:13
Mi 3:11

k Le 20:3
Le 22:2

l Le 10:10

m Le 11:46, 47

2. stupac

a Mi 3:1–3
Sf 3:3

b Iza 30:10
Jr 23:25
Tu 2:14
Eze 13:9, 10

c Iza 1:23
Iza 3:14
Jr 21:12
Mi 2:2

d Izl 32:11
Ps 106:23

23. POGL.

e Jr 3:6, 7

f Le 17:7
Pnz 29:16, 17
Jš 24:14
Eze 20:8

g 1Kr 16:23, 24

h 1Kr 14:16
1Kr 21:25, 26

i Ho 2:5

j 2Kr 15:19
2Kr 17:3
Ho 5:13
Ho 7:11

kao vukovi koji razdiru plijen. Prolievaju krv i ubijaju ljude da bi zgrnuli nepošteni dobitak.^a **28** Njeni proroci žele vapnom izbijeliti njihove grijeh. Objavljuju lažna videnja i govore laži do kojih su došli gatanjem.^b Govore: “Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova”, a Jehova to nije rekao. **29** Ljudi zakidaju i pljačkaju svoje bližnje,^c tlačče nevoljnike i siromahe te zakidaju došljake i uskraćuju im pravdu.’

30 ‘Tražio sam među njima čovjeka koji bi popravio kameni zid ili stao ondje gdje je zid probijen i branio zemlju da je ne uništirim,^d ali nisam našao nijednoga. **31** Zato ću izliti na njih svoju srdžbu i istrijebit ću ih vatrom svoga gnjeva. Dat ću im da snose posljedice svog postupanja’, kaže Svevišnji Gospodin Jehova.”

23 I opet mi je došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: **2** “Sine čovječji, bile su dvije žene, kćeri iste majke.^e **3** Odale su se bludu u Egiptu.^f Od svoje mladosti činile su blud. Ondje su im stiskali dojke, milovali su im djevojačke grudi. **4** Starijoj je ime bilo Ohola*, a njenoj sestri Oholiba*. Postale su moje i rodile su sinove i kćeri. Ohola je ime za Samariju,^g a Oholiba za Jeruzalem.

5 Ohola se odala bludu^h iako je pripadala meni. Silno je žudjela za svojim ljubavnicima,ⁱ za svojim susjedima Asircima.^j **6** Bili su to upravitelji odjevnici u plave haljine i namjesnici – sve sami privlačni mladići, vrsni konjanici. **7** Bludničila

23:4 *“Ohola” znači “njen šator”.
*“Oholiba” znači “moj je šator u njoj”.

je s najuglednijim Asircima i okaljala se^a odvratnim idolima* onih za kojima je žudjela. **8** Nije se ostavila bluda koji je činila u Egiptu, gdje su imali odnose s njom još dok je bila mlada, milovali joj djevojačke grudi i bludničili s njom*.^b **9** Zato sam je dao u ruke njenim ljubavnicima, Asircima,^c za kojima je žudjela. **10** Oni su otkrili njenu golotinju^d i uzeli joj sinove i kćeri,^e a nju su ubili mačem. Došla je na zao glač među ženama i nad njom je izvršena presuda.

11 Kad je to vidjela njena sestra Oholiba, još se odvratnije od nje prepustila požudi i činila je još gori blud nego njena sestra.^f **12** Žudjela je za svojim susjedima Asircima,^g upraviteljima i namjesnicima – sve samim privlačnim mladićima koji su bili odjeveni u krasne odore te su jahali konje. **13** Kad se i ona okaljala, vidio sam da su obje pošle istim putem.^h **14** Ali ona se još više odavala bludu. Vidjela je muškarce na rezbarijama po zidu, likove Kaldejaca, izrezbarene i obojene crvenom bojom*, **15** opasane pojasom, s raskošnim turbanima na glavi. Svi su oni izgledali kao ratnici, kao Babilonci, rođeni u kaldejskoj zemlji. **16** Kad ih je ugledala, počela je žudjeti za tim muškarcima, pa im je slala glasnike u Kaldeju.ⁱ **17** Tako bi Babilonci dolazili k njoj u postelju i okaljali bi je bludom*. Nakon što bi je okalja-

23:7 *Moguće je da je hebrejski izraz srodan riječi koja znači "izmet". Njime se izražavao prezir. **23:8** *Ili: "s njom zadovoljavali svoju požudu". **23:14** *Ili: "cinoberom". **23:17** *Ili: "svojom požudom".

23. POGL.

a Ho 5:3

b Izl 32:1, 4
1Kr 12:28, 29
2Kr 10:29c 2Kr 15:29
1Lje 5:26

d Ho 2:10

e 2Kr 17:6
2Kr 18:11f Jr 3:6-8
Eze 16:46, 47

g 2Kr 16:7

h 2Kr 17:19

i Eze 16:29

2. stupac

a Jr 3:2
Eze 16:36, 37b Ps 106:39, 40
Jr 6:8
Jr 12:8

c Eze 16:25

d Eze 20:7

e Js 24:14

f Eze 23:3

g Eze 16:37
Hb 1:6h Jr 6:22
Jr 12:9

i Eze 21:19

j 2Kr 24:2

k Jr 50:21

l Jr 39:5

m Eze 15:7
Eze 20:47n Jr 13:22
Ot 17:16

li, ona bi im s gađenjem okrenula leđa.

18 Kad se besramno odala bludu i otkrila svoju golotinju,^a s gađenjem sam je odbacio, kao što sam s gađenjem odbacio i njenu sestru.^b **19** A ona je sve više činila blud,^c prisjećajući se dana svoje mladosti, kad se odavala bludu u Egiptu.^d **20** Silno je žudjela za svojim ljubavnicima poput inoča koje pripadaju onima kojima je ud kao u magarca, kojima je splovlilo kao u konja. **21** Oholibo, čeznula si za odvratnim djelima koja si u mladosti činila u Egiptu,^e kad su ti milovali grudi, tvoje djevojačke dojke.^f

22 Zato ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: 'Okrenut ću protiv tebe tvoje ljubavnike^g kojima si s gađenjem okrenula leđa i dovest ću ih na tebe sa svih strana^h – **23** Babilonceⁱ i sve Kaldejce,^j Pekodane,^k Šoance i Koance, a s njima i sve Asirce. Sve su to privlačni mladići, upravitelji i namjesnici, ratnici i uglednici, vrsni konjanici. **24** Oni će te napasti uz tutnjavu bojnih kola i štropot kotača, s mnoštvom vojnika opremjenih velikim i malim štitovima* i s kacigama na glavama. Opkolit će te sa svih strana i ja ću im dopustiti da izvrše presudu nad tobom, pa će te kazniti kako ih je volja.^l **25** Izlit ću na tebe svoju srdžbu, pa će se oni gnjevno okomiti na tebe. Odsjeći će ti nos i uši, a ostatak tvog naroda past će od mača. Odvest će tvoje sinove i tvoje kćeri, a ostatak tvog naroda progutat će vatra.^m **26** Skinut će s tebe haljineⁿ i uzeti tvoj

23:24 *Riječ je o malim okruglim štitovima kakve su obično nosili strijelci.

krasan nakit*.^a **27** Stat ću na kraj tvom odvratnom vladanju i tvom bludničanju^b s kojim si započela još u Egiptu.^c Nećeš ih* više gledati i nećeš se više sjećati Egipta.’

28 Jer ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: ‘Evo predat ću te u ruke onima koje mrziš, onima kojima si s gađenjem okrenula leđa.^d **29** Oni će se s mržnjom okomiti na tebe, uzet će sve što si s mukom stekla^e i ostavit će te голу, potpuno nagu. Otkrit će se tvoja sramotna, razvratna golotinja, tvoja odvratna djela i tvoj blud.^f **30** Sve će te to snaći jer si kao bludnica trčala za narodima,^g jer si se okaljala njihovim odvratnim idolima.^h **31** Pošla si stopama svoje sestreⁱ i zato ću ti u ruku dati njenu čašu.’^j

32 Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova:

‘Ispit ćeš duboku i široku čašu svoje sestre^k

i bit ćeš izvrgnuta podsmijehu i ruglu, kojih je čaša puna.’^l

33 Obuzet će te* pijanstvo i tuga, ispit ćeš čašu užasa i opustošenja, čašu svoje sestre Samarije.

34 Ispit ćeš je i iskapiti,^m glodati ćeš krhotine te zemljane čaše i iščupat ćeš svoje dojke. “Ja sam tako rekao”, kaže Svevišnji Gospodin Jehova.’

35 Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: ‘Budući da si

23:26 *Ili: “ukrase”. 23:27 *Odnosno Egipćane. 23:33 *Dosl.: “Ispunit ćeš se”.

23. POGL.

a Iza 3:18-23
Jr 4:30
Eze 16:39

b Iza 27:9
Eze 16:41
Eze 22:15

c Eze 23:3

d Jr 21:7

e Pnz 28:49, 51

f Eze 16:36, 37
Eze 16:39

g Jr 2:18

h Ps 106:35, 36
Eze 6:9
Eze 23:7

i Jr 3:8
Eze 16:46, 47

j 2Kr 21:13
Jr 25:15
Da 9:12

k Iza 51:17

l Pnz 28:37
1Kr 9:7
Tu 2:15

m Ps 75:8

2. stupac

a 1Kr 14:9
Ne 9:26
Iza 17:10
Jr 2:32
Jr 13:25

b Eze 23:4

c Ho 1:2
Jk 4:4

d Le 18:21
2Kr 17:17, 18
Eze 16:36

e Jr 7:31

f Le 20:3

g Iza 57:9

h Jr 4:30

i Iza 57:7

j Iza 65:11

k Eze 8:10, 11

l Eze 16:17, 18

me zaboravila i nimalo ne mariš za mene,^a snosit ćeš posljedice svog odvratnog vladanja i svog bluda.’”

36 Jehova mi je zatim rekao: “Sine čovječji, hoćeš li izreći presudu Oholi i Oholibi^b i pozvati ih na red zbog njihovih odvratnih djela? **37** Jer počinile su preljub*^c i ruke su im uprljane krvlju. Ne samo da su počinile preljub sa svojim odvratnim idolima nego su i sinove koje su mi rodile spalile u vatru^d, prinijele su ih tim idolima da ih jedu.^d **38** A još su mi i ovo učinile: Tog dana okaljale su moje svetište i oskvrnule su moje dane počinka. **39** Nakon što su poklale svoje sinove i prinijele ih na žrtvu svojim odvratnim idolima,^e tog istog dana došle su u moje svetište i oskvrnule ga.^f To su učinile usred mog doma. **40** Čak su poslale glasnike da dozovu ljude izdaleka.^g Kad su oni dolazili, ti* bi se okupala, namazala oči i ukasila se nakitom.^h **41** I sjela bi na raskošan ležajⁱ pred kojim je bio prostr stol.^j Na njega bi stavila moj kad^k i moje ulje.^l **42** Ondje se čuo žamor bezbrižnog mnoštva – muškaraca među kojima su bili i pijanice dovedeni iz pustinje. Ženama su stavljali narukvice na ruke i krasne krune na glavu.

43 Tada sam rekao za onu koja je izmoždena od preljuba: ‘Ona će se i dalje odavati bludu.’ **44** I išli su k njoj kao što se ide k bludnici. Tako su išli k Oholi i Oholibi, tim razvratnicama. **45** Ali pravednici će joj* presuditi onako kako zaslu-

23:37 *Odnosno duhovni preljub. #Dosl.: “provodile kroz vatru”. 23:40, 45 *Po svemu sudeći, riječ je o Oholibi.

žuže zbog toga što je činila preljub^a i prolijevala krv.^b One su preljubnice i ruke su im uprljane krvlju.^c

46 Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: 'Dovest ću vojsku da ih napadne, pa će se ljudi zgražati nad njima i bit će opljačkane.^d **47** Vojnici će ih zasuti kamenjem^e i isjeći će ih svojim mačevima. Pobit će njihove sinove i kćeri,^f a kuće će im spaliti vatrom.^g **48** Stat će na kraj odvratnim djelima u toj zemlji i sve će žene izvući poku iz toga, pa neće činiti odvratna djela kao vi.^h **49** Oni će vas kazniti za vaša odvratna djela i za grijehe koje ste počinile štujući svoje ogavne idole. I tada ćete morati priznati da sam ja Svevišnji Gospodin Jehova.'ⁱ

24 Devete godine*, desetog dana desetog mjeseca te godine, opet mi je došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: **2** "Sine čovječji, zapiši ovaj dan, današnji dan. Upravo je danas babilonski kralj započeo napad na Jeruzalem.^j **3** Ispričaj usporedbu* o buntovničkom narodu i reci mu:

'Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova:

"Pristavi lonac, stavi ga na vatru i ulij vode u njega.^k

4 Stavi u njega komade mesa,^l sve dobre komade, but i plečku. Napuni ga najboljim kostima.

5 Uzmi najbolju ovcu iz stada^m i posloži drva ukrug ispod lonca.

24:1 *Misli se na devetu godinu izgnanstva kralja Jojakina, Ezekijela i ostalih Židova. (Vidi Eze 1:2.) **24:3** *Ili: "alegorijsku priču".

23. POGL.

a Le 20:10

b Pos 9:6
Eze 16:38

c 2Kr 24:3, 4
Ps 106:38
Eze 23:37

d Jr 15:4
Jr 25:9
Eze 16:40

e Le 20:2

f 2Lje 36:17

g 2Kr 25:9, 10
Jr 39:8

h 2Pe 2:6

i Eze 6:13

24. POGL.

j 2Kr 25:1
Jr 39:1
Jr 52:4

k Eze 11:3

l Eze 11:7

m Jr 39:6

2. stupac

a 2Kr 21:16
Mi 7:2
Mt 23:35

b Eze 11:7, 9

c Jr 2:34

d Le 17:13
Pnz 12:16

e 2Kr 24:3, 4

f Mt 23:37

g Jr 21:10
Jr 32:29
Eze 22:15

h Jr 5:3
Jr 6:29

U njemu skuhaj meso,
a skuhaj i kosti."^o

6 Zato ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova:

'Teško gradu punom krvoprolića,^a zahrđalom loncu s kojeg nije uklonjena hrđa!

Izvadi iz njega komad po komad mesa,^b nemoj birati koji ćeš uzeti*.

7 Jer krv koju je prolio još je uvijek u njemu.^c Prolio ju je na голу stijenu.

Nije ju izlio na zemlju da je prekrije prašinom.^d

8 Da bih pokazao svoj gnjev i izvršio osvetu, krv koju je on prolio* ostavio sam na goljoj stijeni, da se ne prekrije.'^e

9 Zato ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova:

'Teško gradu punom krvoprolića!^f Ja ću načiniti veliku lomaču.

10 Naslaži drva i potpali vatru, raskuhaj meso, izlij juhu, pa neka se kosti sprže.

11 Potom prazan lonac stavi na užareno ugljčevlje da se zagrije,

pa da se njegov bakar usije. Rastopit će se nečistoća koja je u njemu^g i njegovu hrđu progutat će plamen.

12 Toliko truda, a sve je uzalud

– velika hrđa nikako da se skine s lonca.^h

Baci u vatru taj hrđavi lonac!ⁱ

24:6 *Ili: "nemoj za njih izvlačiti ždrijeb".

24:8 *Ili: "njegovu krv".

13 'Postao si nečist zbog svog odvratnog vladanja.^a Htio sam te očistiti, ali ti se nisi dao očistiti od svoje nečistoće. Nećeš se očistiti dok na tebi ne iskalim svoj gnjev.^b 14 Ja, Jehova, tako sam rekao. To će se sigurno dogoditi. Učinit ću to i neću odustati, neću se sažaliti i neće mi biti žao.^c Presudit će ti onako kako zaslužuješ zbog svog vladanja i svojih djela', kaže Svevišnji Gospodin Jehova."

15 I opet mi je došla Jehovina objava. Ovaj put bilo mi je rečeno: 16 "Sine čovječji, iznenadnim udarcem oduzet ću ti osobu koju voliš.^d Nemoj tugovati*, nemoj plakati ni liti suze. 17 Tiho jecaj i nemoj žalovati kao što ljudi imaju običaj žalovati za mrtvima.^e Stavi turban na glavu^f i obuj sandale.^g Ne iskazuj tugu pokrivajući usta*^h i ne jedi kruha koji se daje ožalošćenima".ⁱ

18 Ujutro sam se obratio narodu, a uvečer mi je umrla žena. Sutradan ujutro učinio sam kako mi je bilo zapovjedbano. 19 Narod me pitao: "Zar nam nećeš reći kakve veze s nama ima to što radiš?" 20 Odgovorio sam im: "Došla mi je Jehovina objava: 21 'Reci izraelskom narodu: "Ovakvo kaže Svevišnji Gospodin Jehova: 'Oskvrnut ću svoje svetište,^j ono čime se silno ponosite, ono što vam je drago i što vam je priraslo srcu. Vaši sinovi i kćeri koje ste ostavili u gradu poginut će od mača.^k 22 Tada ćete učiniti onako kako sam ja učinio. Nećete iskazivati tugu po-

24:16 *Ili: "Nemoj se udarati u prsa".
24:17 *Ili: "brkove; gornju usnu". *Ili: "koji će ti drugi donositi".

24. POGL.

a 2Lje 36:14
Eze 22:9

b Eze 5:12, 13
Eze 8:18

c Jr 13:14
Eze 5:11

d Eze 24:18, 21

e Jr 16:5

f Le 10:6

g 2Sa 15:30

h Mi 3:7

i Jr 16:7

j Ps 74:7
Ps 79:1
Jr 7:14
Tu 1:10
Tu 2:7
Eze 9:7

k 2Lje 36:17
Jr 6:11

2. stupac

a Eze 24:17

b Le 26:39
Eze 33:10

c Iza 8:18
Iza 20:3
Eze 4:3

d Pnz 28:32
Jr 11:22

e Eze 33:21

f Eze 3:26
Eze 33:22

25. POGL.

g Pos 19:36, 38

h Jr 49:1
Am 1:13
Sf 2:9

i 2Sa 12:26
Eze 21:20

krivajući usta i nećete jesti kruha koji se daje ožalošćenima.^a

23 Staviti ćete turban na glavu i obuti sandale. Nećete žalovati ni plakati, nego ćete istrunuti zbog svojih prijestupa^b i tugovati ćete među sobom. 24 Ezekijel vam je znak.^c Učinit će te sve kako je i on učinio. Kad se to dogodi, morat ćete priznati da sam ja Svevišnji Gospodin Jehova.'"^d

25 "Sine čovječji, onog dana kad im uzmem njihovu utvrdu – krasotu kojoj se raduju, ono što im je drago i što im je priraslo srcu – te njihove sinove i kćeri,^d 26 saznat ćeš za to od čovjeka koji pobjegne odande.^e 27 U taj dan otvorit ćeš usta i govoriti onome koji je pobjegao i više nećeš biti nijem.^f Bit ćeš im znak, i tada će morati priznati da sam ja Jehova."

25 I opet mi je došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: 2 "Sine čovječji, okreni se licem prema Amoncima^g i prorokuj protiv njih.^h 3 I reci Amoncima: 'Čujte objavu Svevišnjeg Gospodina Jehove! Ovakvo kaže Svevišnji Gospodin Jehova: "Kad je moje svetište bilo oskvrnuto, kad je izraelska zemlja bila opustošena i kad je Judin narod otišao u izgnanstvo, vi ste zlurado govorili: 'Neka, neka!' 4 Zato ću vas predati ljudima s Istoka. Oni će u vašoj zemlji podignuti svoje tabore i među vama će postaviti svoje šatore. Oni će jesti plodove vaše zemlje i piti mlijeko vaše stoke. 5 Rabuⁱ ću pretvoriti u pašnjak za deve, a zemlju Amonaca u torove za ovce. I tada ćete morati priznati da sam ja Jehova.'"^d

6 "Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: 'Zato što si zlu-rado pljeskao rukama^a i udarao nogama o tlo i što si se pun prezira radovao zbog nevolje koja je snašla izraelsku zemlju,^b 7 ja ću podignuti ruku na tebe i predat ću te narodima da te plijene. Istrijebit ću te da više ne postojiš među narodima i uništiti ću te da te više nema među zemljama.^c Zatrt ću te, i tada ćeš morati priznati da sam ja Jehova.'

8 Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: 'Zato što su Moab^d i Seir^e govorili: "Judin je narod poput svih drugih naroda", 9 dopustit ću da neprijatelji dođu na obronke moapskih brda kod pograničnih gradova koji su ukras te zemlje, kod Bet-Ješimota, Baal-Meona i Kirijatajima.^f 10 Moapce ću zajedno s Amoncima predati ljudima s Istoka,^g i tako će se među narodima izgubiti svaki spomen na Amonce.^h 11 Izvršiti ću presudu u Moabu.ⁱ I tada će morati priznati da sam ja Jehova.'

12 Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: 'Edom se osvetnički ponio prema Judinom narodu i navukao na sebe veliku krivnju time što mu se osvetio.^j 13 Zato ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: "Dignut ću ruku na Edom i istrijebit ću iz njega ljude i stoku te ću ga pretvoriti u pustoš.^k Od Temana pa sve do Dedana svi će biti pobijeni mačem.^l 14 'Osvetit ću se Edomu preko svog naroda Izraela.^m On će Edomcima pokazati svu svoju srdžbu i gnjev, pa će oni vidjeti kakva je moja osveta',ⁿ kaže Svevišnji Gospodin Jehova."

25. POGL.

a Tu 2:15

b Sf 2:8

c Jr 49:2
Am 1:14d Iza 15:1
Jr 48:1
Am 2:1

e Pnz 2:4

f Br 32:37, 38
Js 13:15, 19

g Eze 25:4

h Eze 21:28, 32

i Jr 48:1

j 2Lje 28:17
Ps 137:7
Tu 4:22
Am 1:11
Ob 10

k Mi 1:4

l Jr 49:7, 8

m Iza 11:14
Iza 63:1

n Na 1:2

2. stupac

a 2Lje 28:18
Iza 9:11, 12
Iza 14:29
Jr 47:1
Jl 3:4-6
Am 1:6b Jr 25:17, 20
Sf 2:4

c Sf 2:5

d Jr 47:4

26. POGL.

e Jl 3:4-6
Am 1:9

f Tu 1:1

g Iza 23:11
Am 1:10
Za 9:4

h Eze 27:32

15 Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: 'Filistejci su uporno gajili neprijateljstvo prema Izraelcima i zato su im se pakosno^a osvećivali u želji da ih zatru.^a 16 Stoga ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: "Dignut ću ruku na Filistejce,^b istrijebit ću Kerečane^c i zatrt ću ostale koji žive na morskoj obali.^d 17 Silno ću im se osvetiti i žestoko ih kazniti. I kad im se osvetim, morat će priznati da sam ja Jehova.'" "

26 A jedanaeste godine*, prvog dana u mjesecu, došla mi je Jehovina objava: **2** "Sine čovječji, Tir je likovao nad Jeruzalemom^e govoreći: 'Tako mu i treba! Razoren je onaj kojem su dolazili svi narodi!^f Sve će se okrenuti u moju korist. Obogatit ću se sad kad je on opustošen.' **3** Zato ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: 'Obračunat ću se s tobom, Tire, i podignut ću na tebe mnoge narode, kao što more podiže valove. **4** Oni će srušiti tirske zidine i razoriti njegove kule,^g a ja ću s njega pomesti svu zemlju* i pretvoriti ga u голу stijenu. **5** Bit će sušilište mreža usred mora.^h

'Ja sam tako rekao', kaže Svevišnji Gospodin Jehova. 'On će postati plijen narodima. **6** Stanovnici njegovih naselja na kopnu bit će pobijeni mačem. I tada će ljudi morati priznati da sam ja Jehova.'

7 Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: 'Sa sjevera ću

25:15 *Ili: "s prezirom". 26:1 *Misli se na jedanaestu godinu izgnanstva kralja Jojakina, Ezekijela i ostalih Židova. (Vidi Eze 1:2.) 26:2 *Ili: "Razbijena su ta vrata naroda!" 26:4 *Ili: "ja ću počistiti njegove ruševine".

dovesti babilonskog kralja Nebukadnezara* da napadne tebe, Tire.^a On je kralj nad kraljevima^b i doći će s konjima,^c bojnim kolima,^d konjanicima i velikom vojskom. **8** Stanovnike tvojih naselja na kopnu on će pobiti mačem i sagradit će opsadni zid, nasuti opsadni nasip i podignuti protiv tebe veliki štit. **9** Spravama za probijanje udarat će u tvoje zidine i svojim će oružjem srušiti tvoje kule. **10** Od mnoštva njegovih konja cijelog će te prekriti prašina. Od tutnjave konjice, kotača i bojnih kola podrhtavat će tvoje zidine kad on uđe na tvoja vrata, poput ljudi koji nadiru u grad čije su zidine probijene. **11** Kopita njegovih konja gazit će po svim tvojim ulicama.^e On će tvoj narod pobiti mačem i tvoji će snažni stupovi pasti na zemlju. **12** Neprijatelji će oplijeniti tvoje bogatstvo, opljačkati robu kojom si trgovao,^f razoriti tvoje zidine i porušiti tvoje krasne kuće. Potom će tvoje kamenje, drvo i zemlju baciti u more.'

13 'Stat ću na kraj tvojim bučnim pjesmama i više se neće čuti zvuk tvojih harfa.^g **14** Pretvorit ću te u golu stijenu i postat ćeš sušilište mreža.^h Nikad više nećeš biti izgrađen, jer ja, Jehova, tako sam rekao', kaže Svevišnji Gospodin Jehova.

15 Svevišnji Gospodin Jehova ovako kaže Tiru: 'Neće li se otoci potresti' od tvog gromoglasnog pada, kad smrtno ranjeni zajecaju, kad u tebi počne pokolj? **16** Svi morski poglavari sići će s prijestolja, ski-

26:7 *Ili: "Nabukodonozora".

26. POGL.

a Jr 25:9
Eze 29:18

b Da 2:37

c Hb 1:8

d Jr 4:13

e Iza 5:28
Hb 1:8

f Eze 27:32, 33
Eze 28:5, 18
Za 9:3

g Iza 23:16

h Eze 26:4, 5

i Eze 27:28

2. stupac

a Eze 27:35
Eze 32:10

b Eze 27:32

c Am 1:9, 10

d Eze 28:2

e Iza 23:5

f Eze 27:34

g Eze 28:8

h Eze 27:36

27. POGL.

i Eze 26:17

nut će svoje ogrtače i svući svoje vezene haljine. Drhtat će od straha. Sjest će na zemlju, drhtat će bez prestanka i zaprepašteno te gledati.^a **17** Pjevati će tužaljku^b o tebi i govorit će ti:

"Propao si,^c grade stanjen ljudima s mora, slavni grade!

Ti i tvoji stanovnici bili ste moćni na moru,^d

sijali ste strah među svim ljudima na zemlji!

18 Otoci će zadrhtati u dan tvoje propasti.

Morski otoci uznemirit će se kad budeš uništen."^e

19 Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: 'Kad te opustošim da budeš poput gradova u kojima nema stanovnika, kad na tebe pustim nabujale vode i kad te preplave silne vode,^f **20** tada ću tebe i one koji idu s tobom u grob dovesti k onima što su odavna mrtvi. Smjestit ću te u najdublje predjele zemlje da budeš zajedno s drugim davno opustošenim gradovima i sa svima drugima koji odlaze u grob,^g da ostaneš bez stanovnika. I tada ću proslaviti* zemlju živih.

21 Dovest ću na tebe propast koju ne očekuješ, i više te neće biti.^h Tražit će te, ali nikada te više neće naći', kaže Svevišnji Gospodin Jehova."

27 I opet mi je došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: **2** "A ti, sine čovječji, zapjevaj tužaljku o Tiru' **3** i reci Tiru:

"Tebi što ležiš na ulazima k moru,

26:20 *Ili: "ukrasiti".

što trguješ s narodima na mnogim otocima, ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova:

“Tire, ti si rekao: ‘Ja sam brod savršene ljepote.’^a

4 Tvoje je područje nasred mora.

Tvoji su graditelji do savršenstva doveli tvoju ljepotu.

5 Od senirskih^b borovica načinili su sve tvoje daske.

Uzeli su cedar s Libanona da ti naprave jarbol.

6 Vesla su ti načinili od bašanskih hrastova, a pramac od čempresovine ukrašene bjelokošću s kitimskih^c otoka.

7 Raznobojni egipatski lan bio ti je jedro, a paluba ti je bila natkrivena tkaninom od plavog prediva i purpurne vune s eliških^d otoka.

8 Stanovnici Sidona i Arvada^e bili su tvoji veslači.

Tvoji vješti ljudi, Tire, bili su tvoji mornari.^f

9 Iskusni i vješti zanatlije iz Gebala^g popravljali su tvoje pukotine.^h

Svi morski brodovi i njihovi mornari dolazili su k tebi kako bi trgovali s tobom.

10 Ljudi iz Perzije, Luda i Putaⁱ bili su ratnici u tvojoj vojsci.

U tebi su vješali svoje štitive i kacige i donijeli su ti slavu.

11 Tvoji vojnici iz Arvada bili su posvuda na tvojim zidinama, a hrabri ljudi bili su u tvojim kulama.

27. POGL.

a Iza 23:9
Eze 28:2, 12

b Pnz 3:8, 9
1Lje 5:23

c Pos 10:2, 4

d Pos 10:2, 4

e Pos 10:15, 18

f 1Kr 9:27

g Js 13:2, 5

h Eze 27:27

i Pos 10:6
Jr 46:9

2. stupac

a Pos 10:2, 4
Jn 1:3

b 2Lje 9:21

c Jr 10:9

d Iza 66:19

e Pos 10:2

f Jl 3:6

g Pos 10:2, 3
Eze 38:6

h Pos 10:7

i 1Kr 10:22

j Su 11:12, 33

k Pos 43:11

l Jr 8:22

m 1Kr 5:9
Ezr 3:7
Dj 12:20

n Iza 7:8

o Pos 25:3

p Pos 25:13

r 2Lje 17:11
Iza 60:7

Posvuda po tvojim zidinama vješali su okrugle štitive i učinili su te savršeno lijepim.

12 Taršiš^a je trgovao s tobom jer si imao veliko blago.^b Davao ti je srebro, željezo, kositar i olovo u zamjenu za tvoja dobra.^c

13 Javan, Tubal^d i Mešek^e trgovali su s tobom, dajući ti robove^f i predmete od bakra u zamjenu za tvoju robu. **14** Togarmini potomci^g davali su koње za vuču, bojne koње i mule u zamjenu za tvoja dobra.

15 Ljudi iz Dedana^h trgovali su s tobom. Na mnogim otocima trgovci su radili za tebe. Davali su ti bjelokostⁱ i ebanovinu kao danak. **16** Edom je trgovao s tobom zbog mnoštva tvojih dobara. Davao ti je tirkiz, purpurnu vunu, raznobojne vezene tkanine, fino platno, koralje i rubine u zamjenu za tvoja dobra.

17 Juda i Izrael trgovali su s tobom, dajući ti minitsku^j pšenicu, najfinije namirnice, med,^k ulje i balzam^l u zamjenu za tvoja dobra.^m

18 Damaskⁿ je trgovao s tobom zbog mnoštva tvojih dobara i tvog velikog blaga. Prodavao ti je vino iz Helbona i vunu iz Sahara*. **19** Vedan i Javan iz Uzala davali su ti predmete od kovanog željeza, kasiju* i mirisnu trsku u zamjenu za tvoju robu. **20** Dedan^o je s tobom trgovao jahačkim prostirkama*. **21** Za tebe su radili Arapi i svi kedarski^p poglavari, koji su trgovali janjcima, ovnovima i jarcima.^r **22** Trgovci iz

27:18 *Ili: “crvenkastosivu vunu”.
27:19 *Drvo iz iste porodice kao i drvo cimeta. **27:20** *Ili: “istkanim prostirkama za sedla”.

Sabe i Raame^a trgovali su s tobom. Davali su ti najbolje mirise svih vrsta, drago kamenje i zlato u zamjenu za tvoju robu.^b
23 Haran,^c Kane i Eden^d te trgovci iz Sabe,^e Ašura^f i Kilmada trgovali su s tobom. **24** Na tvojoj su tržnici trgovali raskošnim haljinama, plaštevima od plave tkanine ukrašene raznobojnim vezom te šarenim tepisima, a sve je to bilo čvrsto vezano konopcima.

25 Taršiški su brodovi^g poput karavana prevozili tvoju robu, pa si bio pun blaga i teškog tereta* nasred otvorenog mora.

26 Tvoji veslači doveli su te na uzburkano more. Istočni vjetar razbio je nasred otvorenog mora.

27 Tvoje blago, tvoja dobra, roba kojom si trgovao, tvoji mornari i tvoji pomorci, oni koji popravljaju tvoje pukotine, oni koji trguju tvojom robom^h i svi tvoji ratniciⁱ

– sve mnoštvo ljudi koje je u tebi –

svi će oni potonuti nasred otvorenog mora u dan tvoje propasti.^j

28 Kad tvoji mornari stanu zapomagati, obale će se potresti.

29 Svi veslači, mornari i pomorci sići će sa svojih brodova i stati na kopno.

30 Iz sveg će glasa gorko plakati za tobom,^k posut će glavu prašinom i valjati se u pepelu.

27:25 *Moguće i: "i postao slavan".

27. POGL.

a Pos 10:7

b 1Kr 10:1, 2
Iza 60:6

c Pos 11:31

d 2Kr 19:12
Am 1:5

e Job 6:19

f Pos 10:22

g 1Kr 10:22
Iza 23:14

h Eze 27:8, 9

i Eze 27:10, 11

j Eze 26:14

k Iza 23:1
Eze 26:17

2. stupac

a Eze 26:5

b Eze 27:14, 16

c Za 9:3

d Eze 26:19

e Eze 27:27

f Eze 26:15

g Eze 28:17

h Ps 37:10

28. POGL.

i Eze 28:5

j Eze 27:4

31 Obrijat će glave i ogrnuti se kostriječju.

Gorko će plakati i glasno naricati za tobom.

32 U svojoj žalosti zapjevat će ti tužaljku i naricati za tobom:

‘Tko je kao Tir, koji je usmrćen* usred mora?’^a

33 Kad su tvoja dobra dolazila s otvorenog mora, sitio si mnoge narode.^b

Obiljem svog blaga i trgovačke robe obogatio si kraljeve svega svijeta.^c

34 A sada su te smrskali valovi na otvorenom moru, potonuo si u vodene dubine.^d

Sva tvoja roba i svi tvoji ljudi potonuli su s tobom.^e

35 Svi koji žive na otocima zaprepashteno će te gledati,^f a njihovi kraljevi trest će se od straha.^g Na licima će im se vidjeti da su uznemireni.

36 Trgovci iz drugih naroda čudit će se* zbog onog što ti se dogodilo.

Iznenada će te snaći strašna propast i zauvijek ćeš nestati.’””””^h

28 I opet mi je došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: **2** “Sine čovječji, reci vladaru Tira: ‘Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova:

“Srce ti se uzoholilo i zato govoriš: ‘Ja sam bog.

Kao bog sjedim na prijestolju nasred mora.’ⁱ

No ti si običan čovjek, a ne bog,

iako za sebe misliš da si bog.

27:32 *Dosl.: “ušutkan”. 27:36 *Dosl.: “zviždat će”.

- 3** Misliš da si mudriji od Danijela^a i da ti nijedna tajna nije sakrivena.
- 4** Svojom mudrošću i razboritošću stekao si bogatstvo i zgrčeš zlato i srebro u svoje riznice.^b
- 5** Vještīm trgovanjem stekao si silno bogatstvo^c i srce ti se uzoholilo zbog tvog bogatstva.”
- 6** ‘Stoga ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova:

“Zato što za sebe misliš da si bog,

- 7** dovest ću na tebe tudince, najokrutnije među narodima.^d Oni će isukati svoje mačeve i sasjeći sve lijepo što si stekao svojom mudrošću te će oskrvniti tvoj silan sjaj.^e
- 8** Svalit će te u grob, umrijet ćeš nasilnom smrću nasred otvorenog mora.^f
- 9** Hoćeš li i tada, pred svojim krvnikom, reći: ‘Ja sam bog’? Kad padneš u ruke onima koji će te oskrvniti, vidjet će se da si običan čovjek, a ne bog.”
- 10** ‘Poginut ćeš od ruke tudinaca kao što pogibaju neobrezani, jer ja sam tako rekao’, kaže Svevišnji Gospodin Jehova.”

11 I opet mi je došla Jehovina objava. Ovaj put bilo mi je rečeno: **12** “Sine čovječji, zapjevaj tužaljku o tirkskom kralju i reci mu: ‘Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova:

28. POGL.

a Da 2:48

b Za 9:3

c Iza 23:1, 3
Eze 27:12

d Eze 30:10, 11

e Iza 23:9

f Eze 27:26

2. stupac

a Eze 28:3

b Eze 27:3

c Eze 27:16

d Iza 14:13

e Jl 3:4
Am 1:9f 1Kr 10:11
2Lj 9:21
Eze 27:12

g Jl 3:6

h Iza 23:9
Jr 25:17, 22
Jr 47:4
Jl 3:8

i Eze 27:3

j Iza 14:14

k Iza 14:15

“Ti si bio uzor savršenstva, pun mudrosti^a i savršeno lijep.^b

- 13** Bio si u Edenu, u Božjem vrtu. Ukrašavalo te svakojako drago kamenje – rubin, topaz i jaspis, kizolit, oniks i žad, safir, tirkiz^c i smaragd. Svaki kamen bio je u zlatnom okviru. Sve je to bilo pripremljeno onog dana kad si bio stvoren.
- 14** Postavio sam te da budeš pomazani kerub zaštitnik. Bio si na Božjoj svetoj gori^d i hodao si usred ognjenog kamenja.
- 15** U svemu si bio bez mane* od dana kad si bio stvoren pa sve dok se u tebi nije našlo zlo^e.
- 16** Mnogo si trgovao^f i zato si se ispunio nasiljem te si počeo griješiti.^g Stoga ću te odstraniti s Božje gore kao onoga tko je obećashćen i pogubit ću te,^h kerube zaštitniče, da više ne budeš među ognjenim kamenjem.
- 17** Srce ti se uzoholilo zbog tvoje ljepote.ⁱ Zbog svog silnog sjaja prestao si postupati mudro.^j Bacit ću te na zemlju.^k Postavit ću te pred kraljeve da te gledaju.
- 18** Svojim velikim grijesima i nepoštenim trgovanjem oskrvnio si svoja svetišta.

28:15 *Ili: “postupao čestito (uzorno)”.
#Ili: “nepravednost”.

U tebi ću zapaliti vatru koja će te progutati.^a

Pretvorit ću te u pepeo na zemlji pred svima koji te gledaju.

19 Svi ljudi iz drugih naroda koji te poznaju zaprepasteno će te gledati.^b

Iznenada će te snači strašna propast i zauvijek ćeš nestati.”””^c

20 I opet mi je došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno:

21 “Sine čovječji, okreni se licem prema Sidonu^d i prorokuj protiv njega. **22** Reci: ‘Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova:

“Obračunat ću se s tobom, Sidone, i proslavit ću se usred tebe.

I ljudi će morati priznati da sam ja Jehova kad na tebi izvršim presudu i pokazem koliko sam svet.

23 Poslat ću na njega pošast, krv će teći njegovim ulicama.

Mnogi će u njemu poginuti kad na njega dode mač sa svih strana.

I tada će morati priznati da sam ja Jehova.^e

24 Izraelski narod više neće biti okružen nikakvim bodljikama koje bi ga bole niti trnjem koje bi mu zadavalo bol^f – onima koji ga preziru. I ljudi će tada morati priznati da sam ja Svevišnji Gospodin Jehova.”

25 ‘Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: “Kad skupim Izraelce iz naroda po kojima su rasijani,^g na njima ću pokazati koliko sam svet, učinit ću to pred očima drugih naroda.^h I živjet će na svojoj zemlji koju

28. POGŁ.

a Am 1:9, 10

b Eze 27:35

c Eze 27:36

d Iza 23:4
Jr 25:17, 22
Eze 32:30

e Eze 26:6

f Br 33:55
Js 23:12, 13

g Pnz 30:3
Iza 11:12
Jr 30:18
Ho 1:11

h Iza 5:16

i Jr 23:8

2. stupac

a Pos 28:13

b Iza 32:18
Jr 23:6
Ho 2:18

c Iza 65:21, 22
Jr 31:5
Am 9:14

d Jr 30:16

29. POGŁ.

e Jr 25:17, 19
Jr 43:10, 11
Eze 31:2

f Jr 46:25
Eze 31:18

g Eze 32:2

h Eze 29:9

i Jr 25:33

j Eze 32:4

sam dao svom sluzi Jakovu.^a

26 Živjet će na njoj bez straha^{*},^b gradit će kuće i saditi vinograde.^c Živjet će bez straha kad izvršim presudu nad svima oko njih koji ih preziru.^d I tada će shvatiti da sam ja Jehova, njihov Bog.”””

29 Desete godine^{*}, dvanaestog dana desetog mjeseca te godine, došla mi je Jehovina objava: **2** “Sine čovječji, okreni se licem prema faraonu, egipatskom kralju, i prorokuj protiv njega i protiv cijelog Egipta.^e **3** Reci: ‘Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova:

“Obračunat ću se s tobom, faraone, egipatski kralju,^f morska nemani što ležiš na vodama Nila^{*g}

i govoriš: ‘Nil meni pripada, ja sam ga sebi načinio.’^h

4 Stavit ću ti kuke u čeljusti i zalijepiti ribe iz tvog Nila za tvoje ljuske.

Izvući ću te iz tvog Nila zajedno sa svim ribama u Nilu koje će se zalijepiti za tvoje ljuske.

5 Ostavit ću u pustinji i tebe i sve ribe iz tvog Nila.

Past ćeš nasred polja. Nitko neće sabrati ni skupiti tvoje ostatke.ⁱ

Dat ću te za hranu zvijerima i pticama.^j

6 I tada će svi stanovnici Egipta morati priznati da sam ja Jehova

28:26 *Ili: “u sigurnosti”. **29:1** *Misli se na desetu godinu izgnanstva kralja Jojakina, Ezekijela i ostalih Židova. (Vidi Eze 1:2.) **29:3** *U ovom i narednim rečima izraz “Nil” odnosi se na samu rijeku i na prokope za navodnjavanje.

jer izraelskom narodu nisu bili ništa čvršći oslonac od obične slamke*.^a

7 Kad su te uhvatili, ti si se slomio

i rasjekao im rame.

Kad su se oslonili na tebe, ti si se prelomio.

Zbog tebe su im se tresle noge*.^b

8 Zato ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: "Poslat ću na tebe mač^c i istrijebit ću iz tebe ljude i stoku. **9** Egipat će biti poharan i opustošen.^d I tada će njegovi stanovnici morati priznati da sam ja Jehova, jer si* rekao: 'Nil meni pripada, ja sam ga načinio.'^e **10** Zato ću napasti tebe i tvoj Nil i pretvorit ću Egipat u poharanu i suhu zemlju, u голу pustoš,^f od Migdola^g do Sijene^h pa sve do etiopske granice. **11** Njime neće prolaziti ni ljudi ni stoka,ⁱ bit će nenastanjen 40 godina. **12** Učinit ću da Egipat postane pustiji od svih opustošenih zemalja. Njegovi će gradovi 40 godina biti pustiji od svih opustošenih gradova.^j Raspršit ću Egipćane među narode i rasijat ću ih po zemljama."^k

13 Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: "Kad prođe 40 godina, skupit ću Egipćane iz naroda među koje su bili raspršeni.^l **14** Vratit ću zarobljene Egipćane u zemlju Patros,^m u zemlju iz koje potječu. Oni će ondje osnovati nezatno kraljevstvo. **15** Egipat će biti slabiji od drugih kraljevstava i više neće imati prevlast nad

29:6 *Dosl.: "od trske". 29:7 *Dosl.: "bedra". 29:9 *Dosl.: "jer on je". Po svemu sudeći, misli se na faraona.

29. POGL.

a Iza 36:6
Jr 37:5-7
Eze 17:17

b Jr 17:5

c Jr 46:14
Eze 30:4
Eze 32:12

d Jr 43:11-13

e Eze 29:3

f Eze 30:12

g Jr 44:1

h Eze 30:6, 7

i Eze 31:12
Eze 32:13

j Jr 46:19

k Eze 30:23

l Jr 46:25, 26

m Pos 10:13, 14
Eze 30:14

2. stupac

a Eze 30:13

b Eze 32:2

c Iza 30:2
Iza 36:4, 6
Jr 2:18
Jr 37:5-7

d Jr 25:9
Jr 27:3, 6

e Eze 26:7

f Jr 43:10, 12

g Eze 30:9, 10

h 1Sa 2:10
Lk 1:69

drugim narodima,^a a ja ću učiniti da ih bude tako malo da neće moći podjarmiti druge narode.^b **16** Izraelski narod nikad se više neće uzdati u Egipat,^c nego će ih on samo podsjećati na to da su zgriješili kad su se Egipćanima obratili za pomoć. I tada će morati priznati da sam ja Svevišnji Gospodin Jehova."^d

17 Dvadeset i sedme godine*, prvog dana prvog mjeseca te godine, došla mi je Jehovina objava: **18** "Sine čovječji, babilonski kralj Nebukadnezar^d dao je svojoj vojsci težak zadatak – da osvoji Tir.^e Svaka je glava očelavjela i svako se rame izgulilo. Ali ni on ni njegova vojska nisu dobili nikakvu nagradu* za to što su se namučili osvajajući Tir.

19 Zato ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: 'Dajem Egipat babilonskom kralju Nebukadnezaru.^f On će odnijeti njegovo blago, opljačkati ga i uzeti velik plijen. To će biti plaća njegovoj vojsci.'

20 'Kao naknadu za to što se borio protiv Tira dajem mu Egipat, jer je radio za mene',^g kaže Svevišnji Gospodin Jehova.

21 U taj dan dat ću snagu* izraelskom narodu,^h a tebi ću dati priliku da govoriš pred njima. I tada će shvatiti da sam ja Jehova."

30 I opet mi je došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: **2** "Sine čovječji, prorokuj i reci: 'Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova:

29:17 *Misli se na 27. godinu izgnanstva kralja Jojakina, Ezekijela i ostalih Židova. (Vidi Eze 1:2.) 29:18 *Ili: "plaću". 29:21 *Ili: "učinit ću da izraste rog".

“Jadikujte: ‘Jao nama, dolazi dan!’

- 3** Jer blizu je dan, blizu je Jehovin dan.^a

Bit će to mračan* dan,^b vrijeme da se sudi narodima.^c

- 4** Mač će doći na Egipat, a Etiopiju će obuzeti silan strah kad dođe do pokolja u Egiptu.

Njegovo će blago biti oteto, a njegovi temelji razoreni.^d

- 5** Etiopija,^e Put,^f Lud i svi oni iz drugih naroda te Kub i sinovi zemlje koja je sklopila savez*

– svi će oni biti pobijeni mačem.”

- 6** Ovako kaže Jehova: ‘Past će i oni koji podupiru Egipat, propast će sila kojom se on ponosi.’^g

‘U njemu će biti pobijeni mačem od Migdola^h do Sijene’,ⁱ kaže Svevišnji Gospodin Jehova.

7 ‘Bit će pustiji od svih opustošenih zemalja, a njegovi će gradovi biti pustiji od svih opustošenih gradova.’^j **8** I morat će priznati da sam ja Jehova kad zapalim vatru u Egiptu i kad budu satrti svi njegovi saveznici. **9** U taj dan poslat ću glasnike na brodovima da zastraše samouvjerenu Etiopiju. Silan strah obuzet će je u dan propasti Egipta. A taj će dan sigurno doći.’

10 Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: ‘Zatrt ću egipatske horde rukom babilon-

30:3 *Ili: “oblačan”. **30:5** *Moguće je da je riječ o Izraelcima koji su bili u savezu s Egiptom.

30. POGL.

a Ob 15

b Eze 32:7

c Ps 110:6

d Eze 32:11, 12

e Sf 2:12

f Na 3:8, 9

g Eze 30:18

h Jr 44:1

i Eze 29:10

j Jr 46:19
Eze 29:12
Eze 32:18

2. stupac

a Eze 29:19
Eze 32:11

b Hb 1:6

c Eze 29:5

d Eze 29:3

e Eze 31:12

f Jr 43:12
Jr 46:14

g Jr 46:5

h Pos 10:13, 14
Jr 44:1

i Jr 46:25

j Eze 30:8

k Jr 46:20
Eze 31:18

l Jr 46:19

skog kralja Nebukadneзара.^a

11 On i njegova vojska, najokrutniji među narodima,^b bit će dovedeni da zatru zemlju. Isukat će svoje mačeve i udariti na Egipat te će napuniti zemlju pobijenima.^c **12** Ja ću isušiti nilske prokope^d i predat* ću zemlju u ruke zlima. Rukom tuđinaca opustošit ću zemlju i sve što je u njoj.^e Ja, Jehova, tako sam rekao.’

13 Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: ‘Uništiti ću odvratne idole* i istrijebit ću bezvrijedne bogove iz Nofa^f.’ Egipat više neće imati poglavara iz svoje zemlje i po cijelom Egiptu posijati ću strah.^g

14 Opustošit ću Patros,^h zapalit ću vatru u Soanu i izvršit ću presudu nad Noom*.ⁱ **15** Izlit ću svoj gnjev na Sin, egipatsku utvrdu, i istrijebit ću stanovnike Noa. **16** Zapalit ću vatru u Egiptu. Sin će obuzeti silan strah, No će biti osvojen kad mu probiju zidine, a Nof će neprijatelji napasti usred bijele dana. **17** Mladići iz Ona* i Pibeseta bit će pobijeni mačem, a ostali stanovnici tih gradova otići će u zarobljeništvo. **18** U Tafnisu će usred dana zavladata tama kad ondje slomim egipatski jaram.^j Nestat će sila kojom se on* ponosi,^k prekrit će ga oblaci, a stanovnici njegovih gradova otići će u zarobljeništvo.^l **19** Izvršit ću presudu nad Egiptom i tada će morati priznati da sam ja Jehova.”

30:12 *Dosl.: “prodat”. **30:13** *Moguće je da je hebrejski izraz srodan riječi koja znači “izmet”. Njime se izražavao prezir. *Ili: “Memfisa”. **30:14** *Riječ je o Tebi. **30:17** *Odnosno Heliopolisa. **30:18** *Odnosno Egipat.

20 Jedanaeste godine*, sedmog dana prvog mjeseca te godine, došla mi je Jehovina objava: 21 "Sine čovječji, slomio sam ruku faraonu, egipatskom kralju. Nitko je neće poviti niti će je učvrstiti kakvom udlagom da ozdravi i da ima snage držati mač."

22 "Zato ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: 'Obratunat ću se s faraonom, egipatskim kraljem,^a i slomit ću mu obje ruke, i onu zdravu* i onu koja mu je već slomljena,^b pa će mu mač ispasti iz ruke.^c

23 Potom ću raspršiti Egipćane među narode i rasijat ću ih po zemljama.^d 24 Ojačat ću* babilonskog kralja^e i dat ću mu u ruku svoj mač.^f Slomit ću ruke faraonu, pa će pred njim^g glasno stenjati kao smrtno ranjen čovjek. 25 Ojačat ću babilonskog kralja, a faraonu će klonuti ruke. I ljudi će morati priznati da sam ja Jehova kad babilonskom kralju dam u ruku svoj mač i kad on zamahne njime na Egipat.^g 26 Raspršit ću Egipćane među narode i rasijat ću ih po zemljama.^h I tada će morati priznati da sam ja Jehova."

31 Jedanaeste godine, prvog dana trećeg mjeseca te godine, opet mi je došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: 2 "Sine čovječji, reci faraonu, egipatskom kralju, i njegovim hordama:ⁱ

"Tko se po veličini može usporediti s tobom?"

30:20 *Misli se na jedanaestu godinu izgnanstva kralja Jojakina, Ezekijela i ostalih Židova. (Vidi Eze 1:2.) 30:22 *Dosl.: "jaku". 30:24 *Dosl.: "Ojačat ću ruke". ^gOdnosno pred babilonskim kraljem.

30. POGL.

a Jr 46:25
Eze 29:3

b 2Kr 24:7
Jr 46:2

c Jr 46:21

d Eze 29:12

e Jr 27:6

f Eze 32:11, 12

g Eze 29:19, 20

h Eze 29:12

31. POGL.

i Jr 46:2
Eze 29:2

2. stupac

a Pos 2:8
Eze 28:12, 13

3 Ti si poput Asirca, libanonskog cedra

lijepih grana, sjenovite guste krošnje i visoka rasta, kojem vrh seže do oblaka.

4 Vode su mu omogućile da postane velik, vode iz dubina omogućile su mu da naraste visoko.

Potoci su tekli svuda oko mjesta gdje je bio posađen,

prokopima je tekla voda koja je napajala sve drveće u polju.

5 Zato je taj cedar nadvisio sve drugo drveće.

Grane su mu se namnožile i raširile

zbog obilja vode u potocima.

6 Na njegovim granama sve su ptice savijale gnijezda. Pod njegovom krošnjom sve su divlje životinje donosile na svijet svoje mlade.

A u njegovoj sjeni prebivali su svi veliki narodi.

7 Bio je izuzetno lijep zbog svoje veličine i zbog svoje široke krošnje,

jer mu je korijenje dopiralo do obilnih voda.

8 Nijedan drugi cedar u Božjem vrtu^a nije mu bio ravan.

Nijedna borovica nije imala grane poput njegovih

i nijedna platana nije imala krošnju poput njegove.

Nijedno drugo drvo u Božjem vrtu nije se moglo mjeriti s njime po ljepoti.

9 Učinio sam ga lijepim i podario mu bujnu krošnju.

Zavidjelo mu je sve ostalo drveće u Edenu, vrtu pravog Boga.'

10 Stoga ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: 'Zato što je narastao tako visok da mu se vrh uzdignuo među oblake i što mu se srce uzoholilo zbog njegove visine, **11** predat ću ga moćnom vladaru koji gospodari narodima.^a On će ga napasti i ja ću ga* odbaciti zbog njegove zloće. **12** Tuđinci, najokrutniji među narodima, posjeći će ga i ostaviti na gorama. Njegova će krošnja pasti preko svih dolina, a njegove polomljene grane ležat će po svim potocima na zemlji.^b Svi narodi na zemlji izići će iz njegove sjene i ostaviti ga. **13** Sve će ptice prebivati na njegovom oborenom deblu, a na njegovim granama nastanit će se sve divlje životinje.^c **14** To će se dogoditi zato da više nijedno drvo zasađeno pokraj vode ne bi naraslo tako visoko i da mu se vrh ne bi uzdignuo među oblake i zato da nijedno drvo koje je obilno napojeno vodom ne bi svojom visinom dosegnulo oblake. Svi će biti predani smrti, bačeni u podzemne krajeve, među ljudske sinove, k onima koji su otišli u grobnu jamu.'

15 Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: 'U dan kad on* ode u grob^z učinit ću da se tu guje za njim. Pokrit ću duboke vode i zaustavit ću potoke, pa će prestati dotjecati obilne vode. Zbog njega ću zamračiti Libanon i sve će drveće usahnuti. **16** Narodi će se potresti od njegovog gromoglasnog pada kad ga svalim u grob^z zajedno sa svima koji odlaze u

31:11, 15 *Misli se na cedar. **31:15–17** "Ili: "šeol". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku.

31. POGL.a Eze 30:10, 11
Hb 1:6

b Eze 32:5, 6

c Eze 29:5
Eze 32:4**2. stupac**

a Eze 31:9

b Eze 32:18, 20

c Eze 30:6
Eze 32:31d Eze 31:9
Eze 32:19**32. POGL.**e Iza 51:9, 10
Eze 29:3

grobnu jamu, pa će se u podzemnim krajevima utješiti sve edensko drveće,^a najbolje i najljepše libanonsko drveće, sve drveće koje je obilno napojeno vodom. **17** Ono je otišlo u grob^z, k onima koji su pobijeni mačem,^b kao što će i on otići. Onamo su otišli i oni koji su ga podupirali i živjeli u njegovoj sjeni među narodima.'^c

18 'Koje se stablo među edenskim drvećem moglo usporediti s tobom po slavi i veličini?^d Ali bit ćeš oboren zajedno s edenskim drvećem i završit ćeš u podzemnim krajevima. Počivat ćeš među neobrezanima, s onima koji su pobijeni mačem. To će se dogoditi faraonu i svim njegovim hordama', kaže Svevišnji Gospodin Jehova."

32 Dvanaeste godine, prvog dana dvanaestog mjeseca te godine, došla mi je Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: **2** "Sine čovječji, zapjevaj tužaljku o faraonu, egipatskom kralju, i reci mu:

'Bio si kao snažan mladi lav među narodima, ali propao* si.

Bio si kao morska neman,^e u svojim si rijekama silovito pljusкао po vodi, mutio si vode svojim nogama i prljao rijeke.'

3 Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova:

'Poslužit ću se mnoštvom okupljenih naroda kako bih na tebe bacio svoju mrežu

i oni će te u mreži izvući iz vode.

32:2 *Dosl.: "ušutkan".

- 4** Ostavit ću te na zemlji, bacit ću te na suho tlo. Pustit ću sve ptice da dođu na tebe i tobom ću nasititi zvijeri iz svih krajeva svijeta.^a
- 5** Pobacat ću tvoje meso po gorama i napunit ću doline tvojim ostacima.^b
- 6** Krvlju koja će šikljati iz tebe natopit ću zemlju sve do gora i njome će se napuniti rijeke*.’
- 7** ‘A kad ugasne tvoja svjetlost, pokrit ću nebesa i zamračiti njihove zvijezde. Sunce ću prekriti oblacima i mjesec više neće svijetliti.’^c
- 8** Zbog tebe ću zamračiti sve izvore svjetlosti na nebu i razastrijet ću tamu nad tvojom zemljom’, kaže Svevišnji Gospodin Jehova.
- 9** ‘Uznemirit ću srca mnogih naroda kad tvoje izgnanike odvedem k drugim narodima, u zemlje koje ne poznaješ.’^d
- 10** Zastrašit ću mnoge narode i njihovi će kraljevi pretrnuti od straha kad pred njima zamahnem mačem kako bih te kaznio. Trest će se od straha, strepeći svaki za svoj život, u dan tvoje propasti.’
- 11** Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: ‘Mač babilonskog kralja doći će na tebe.’^e

32:6 *Dosl.: “i tobom će se napuniti riječ-na korita”.

32. POGL.

a Eze 29:5

b Eze 31:12

c Iza 13:1, 10

d Eze 29:12
Eze 30:26e Jr 43:10, 11
Jr 46:25, 26
Eze 30:24

2. stupac

a Eze 30:10, 11
Hb 1:6

b Eze 29:19

c Eze 30:12

d Eze 29:8, 11

e Ps 107:33, 34
Eze 29:12

f Eze 30:26

- 12** Tvoje horde pobit ću mačevima hrabrih ratnika. Svi će oni biti krajnje okrutni, ljudi iz najokrutnijih naroda.^a Oni će skršiti ponos Egipta i uništiti sve njegove horde.^b
- 13** Pobit ću svu njegovu stoku koja prebiva pokraj obilnih voda,^c pa ih više neće mutiti ljudska noga ni životinjski papak.^d
- 14** ‘Tada ću razbistriti njegove vode i učinit ću da njegove rijeke teku kao ulje’, kaže Svevišnji Gospodin Jehova.
- 15** ‘Kad Egipat pretvorim u golu pustoš, kad nestane svega što je bilo u toj zemlji,^e kad kaznim sve njene stanovnike, tada će morati priznati da sam ja Jehova.’^f
- 16** Ovo je tužaljka koja će se pjevati. Žene iz drugih naroda pjevat će je. Pjevat će je naričući nad Egiptom i nad svim njegovim hordama’, kaže Svevišnji Gospodin Jehova.”
- 17** A dvanaeste godine, petnaestog dana u mjesecu*, došla mi je Jehovina objava: **18** “Sine čovječji, nariči nad egipatskim hordama i objavi da će egipatski narod – on i drugi moćni narodi – biti bačen u podzemne krajeve, s onima koji odlaze u grobnu jamu.

32:17 *Vjerojatno se misli na 12. mjesec. Vidi 1. redak.

19 'Od koga si ljepši? Sidi u jamu i počivaj s neobrezanima!'

20 'Egipćani će pasti među one koji su pobijeni mačem.^a Egipat je predan maču. Otvucite njega i sve njegove horde!

21 Iz dubine groba* najhrabriji će se ratnici obračati faraonu i njegovim pomagačima. Egipćani će otići u grob, ležat će ondje kao neobrezani, pobijeni mačem. 22 Ondje su Asirija i svi njeni stanovnici. Njihovi grobovi posvuda su oko njihovog kralja. Svi su oni pobijeni mačem.^b 23 Grobovi Asiraca leže duboko pod zemljom. Stanovnici Asirije leže posvuda po njenim ruševinama - svi su pobijeni mačem jer su sijali strah u zemlji živih.

24 Ondje su Elam^c i sve njegove horde, leže posvuda po njegovim ruševinama - svi su pobijeni mačem. Kao neobrezani otišli su u podzemne krajeve, a nekad su sijali strah u zemlji živih. Nosit će svoju sramotu zajedno s onima koji odlaze u grobnu jamu. 25 Namjestili su mu* odar među pobijenima, a sve su njegove horde oko njegovog groba^d. Svi su oni neobrezani, pobijeni mačem, jer su sijali strah u zemlji živih. I nosit će svoju sramotu zajedno s onima koji odlaze u grobnu jamu. On je položen među pobijene.

26 Ondje su Mešek i Tubal^d i sve njihove horde. Grobovi njihovog naroda posvuda su oko njihovog kralja. Svi su oni neobrezani, probodeni mačem, jer su sijali strah u zemlji živih. 27 Neće li ležati s hrabrim ne-

32:21 *Ili: "šeola". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku. 32:25 *Mislili se na Elam. ^dDosl.: "grobova".

32. POG.L.

a Eze 29:8

b Iza 37:36

Za 10:11

c Pos 10:22

Jr 49:34, 35

d Pos 10:2

Eze 38:2

2. stupac

a Pos 25:30

Iza 34:5

Eze 25:12, 13

Am 1:11

Ob 1

Mi 1:4

b Jr 9:25, 26

c Pos 10:15

Eze 28:21

d Eze 31:16

33. POG.L.

e Eze 3:11

obrezanim ratnicima koji su pobijeni, koji su sa svojim oružjem otišli u grob*? Pod glavu će im staviti njihove mačeve^e, a grijesi koje su činili bit će na njihovim kostima jer su ti hrabri ratnici sijali strah u zemlji živih. 28 A ti* ćeš biti satrven među neobrezanima i ležat ćeš s onima koji su pobijeni mačem.

29 Ondje su Edom,^a njegovi kraljevi i svi njegovi poglavari. Iako su bili moćni, položeni su među one koji su pobijeni mačem. Oni će isto ležati s neobrezanima^b i s onima koji odlaze u grobnu jamu.

30 Ondje su svi vladari* sa sjevera i svi Sidonci,^c koji su osramoćeni otišli među pobijene, iako je njihova moć ulijevala strah. Oni će neobrezani ležati s onima koji su pobijeni mačem i nosit će svoju sramotu zajedno s onima koji odlaze u grobnu jamu.

31 Faraon će vidjeti sve njih i utješit će se zbog svega što se dogodilo njegovim hordama.^d Faraon i sva njegova vojska bit će pobijeni mačem', kaže Svevišnji Gospodin Jehova.

32 'Faraon je sijao strah u zemlji živih i zato će on i sve njegove horde ležati među neobrezanima, među onima koji su pobijeni mačem', kaže Svevišnji Gospodin Jehova."

33 I došla mi je Jehovina objava: 2 "Sine čovječji, obrati se svojim sunarodnjacima^e i reci im:

32:27 *Ili: "šeol". ^eMoguće je da se misli na običaj sahranjivanja ratnika s njihovim mačem, uz vojne počasti. 32:28 *Moguće je da je riječ o faraonu ili o Egiptu. 32:30 *Ili: "vođe".

‘Ako na neku zemlju pošaljem mač,^a a sav narod te zemlje postavi jednog čovjeka za svog stražara, **3** pa on vidi da na zemlju dolazi mač te zapuše u rog i upozori narod,^b **4** ali onaj tko čuje zvuk roga ne poslušaju upozorenje,^c pa dođe mač i pogubi ga, sam će biti kriv za svoju smrt*.^d **5** Čuo je zvuk roga, ali nije poslušao upozorenje. Sam će biti kriv za svoju smrt. Da je poslušao upozorenje, spasio bi svoj život*.

6 Ali ako stražar vidi da mač dolazi, a ne zapuše u rog^e i ne upozori narod, pa mač dođe i pogubi nekoga od njih, taj će poginuti zbog svog prijestupa, ali stražara ću smatrati odgovornim za njegovu smrt*.^f

7 Tebe sam, sine čovječji, postavio za stražara izraelskom narodu. Kad čuješ riječi iz mojih usta, opomeni ih u moje ime.^g **8** Kad kažem zlome: ‘Poginut ćeš, zlikovče!’^h a ti ne kažeš ništa kako bi upozorio zlikovca da prestane činiti zlo, on će poginuti zbog svojih prijestupa jer je zao,ⁱ ali tebe ću smatrati odgovornim za njegovu smrt*. **9** No ako upozoriš zloga da prestane činiti zlo, a on te ne poslušaju i ne prestane činiti zlo, on će poginuti zbog svojih prijestupa,^j a ti ćeš spasiti svoj život.^k

10 Sine čovječji, reci izraelskom narodu: ‘Vi kažete: “Pritišću nas naši prijestupi i naši grijesi te zbog njih propadamo. Kako ćemo onda ostati na životu?”’^m **11** Reci im: “Zaklinjem

33:4 *Ili: “njegova krv past će na njegovu glavu”. 33:5 *Ili: “dušu”. 33:6 *Ili: “od stražara ću tražiti da položi račun za njegovu krv”. 33:8 *Ili: “od tebe ću tražiti da položiš račun za njegovu krv”.

33. POGL.

a Le 26:25
Eze 6:3
Eze 21:9

b Jr 4:5
Ho 8:1

c Jr 6:17
Za 1:4

d Eze 3:19
Dj 18:6

e Iza 56:10
f Eze 3:18

g Iza 21:8
Jr 1:17

Eze 3:17

h Iza 3:11
Eze 18:4

i Izm 11:21

j Izm 15:10

k Eze 3:19
Dj 18:6

l Le 26:39
Iza 64:6
Eze 24:23

m Eze 37:11

2. stupac

a Eze 18:23
1Ti 2:3, 4

b Iza 31:6
Lk 15:10

c Ps 130:7, 8

d Iza 55:7
Jr 3:22

Jr 25:5
Dj 3:19

e Eze 18:31
2Pe 3:9

f Eze 3:20
Eze 18:24

g 1Kr 8:48, 50
Eze 18:21

h Eze 18:26

i 2Pe 2:20

j Eze 18:4

k Iza 55:7
Eze 18:21
Mi 6:8

l Izm 22:26

m Le 6:2, 4
Eze 22:29

n Le 18:5
Eze 18:27

o Iza 1:18

p Eze 20:11

r He 10:38
2Pe 2:20

s Eze 18:27

se samim sobom”, kaže Svevišnji Gospodin Jehova, “nije mi drago da zlikovac pogine.^a Više bih volio da zlikovac prestane činiti zlo^b i da ostane na životu.^c Prestanite, prestanite činiti zlo!^d Zašto da poginete, Izraelci?”^e

12 Sine čovječji, reci svojim sunarodnjacima: ‘Pravednika neće spasiti njegova pravednost ako sagriješi,^f a zlikovac neće stradati zbog svoje zloće ako prestane činiti zlo.^g Nijedan pravednik neće ostati na životu zbog svoje pravednosti u dan kad sagriješi.^h **13** Kad kažem pravedniku: “Ostat ćeš na životu”, a on se pouzda u svoju pravednost i počne činiti zlo*, i zaboravit će se sva njegova pravedna djela, te će poginuti zbog zla koje je činio.^j

14 A kad kažem zlome: “Poginut ćeš”, a on prestane grijешiti i počne činiti ono što je pošteno i pravedno,^k **15** pa vrati ono što je uzeo u zalag,^l plati ono što je oteo,^m počne živjeti po odredbama koje donose život i prestane činiti zlo, ostat će na životu.ⁿ Neće poginuti. **16** Svi grijesi koje je počinio bit će mu oprošteni*.^o Budući da sada čini ono što je pošteno i pravedno, ostat će na životu.^p

17 No tvoji sunarodnjaci kažu: ‘Jehova postupaju nepravedno’, ali zapravo oni postupaju nepravedno.

18 Ako pravednik prestane postupati pravedno i počne činiti zlo, poginut će zbog toga.^r **19** A ako zlikovac prestane činiti zlo i počne postupati pošteno i pravedno, zbog toga će ostati na životu.^s

33:13 *Ili: “nepravdu”. 33:16 *Dosl.: “zaboravljeni”.

20 A vi kažete: 'Jehova postupa nepravedno.'^a Svakome od vas sudit ću prema njegovim postupcima*, izraelski narode."

21 Dvanaeste godine našeg izgnanstva, petog dana desetog mjeseca te godine, k meni je došao čovjek koji je pobjegao iz Jeruzalema^b i rekao mi: "Grad je pao!"^c

22 A večer prije dolaska tog čovjeka obuze me Jehovin duh* i Bog mi je otvorio usta prije nego što je taj čovjek ujutro došao k meni. Tako su mi se otvorila usta, pa više nisam bio nijem.^d

23 Tada mi je došla Jehovina objava: **24** "Sine čovječji, stanovnici opustošenih gradova^e govore za izraelsku zemlju: 'Abraham je bio sam, a ipak je zaposjeo ovu zemlju.^f A nas je mnogo – mi imamo još više prava posjedovati tu zemlju.'

25 Zato im reci: 'Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: "Vi jedete meso s krvlju,^g uzdate se u svoje odvratne idole* i prolijevate krv.^h Zar ćete vi posjedovati ovu zemlju? **26** Uzdate se u svoj mač,ⁱ činite gadosti i svatko obeščašćuje ženu svog bližnjeg.^j Zar ćete vi posjedovati ovu zemlju?"'^k

27 Recí im: 'Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: "Zaklinjem se samim sobom, oni koji žive u opustošenim gradovima past će od mača, one koji su u divljini dat ću zvijerima za hranu, a oni koji su u utverdama i pećinama pomrijet će od poštati.^l **28** Pretvorit ću ovu zem-

33:20 *Dosl.: "putevima". **33:22** *Dosl.: "na mene se spustila Jehovina ruka". **33:25** *Moguće je da je hebrejski izraz srodan riječi koja znači "izmet". Njime se izražavao prezir.

33. POGL.

a Eze 18:25, 29

b Eze 24:25–27

c 2Kr 25:4
2Lje 36:17
Jr 39:2

d Eze 3:26

e Jr 39:10
Eze 36:4

f Pos 12:7

g Pos 9:4
Le 17:12

h Eze 22:6

i Sf 3:3

j Jr 5:8

k Pnz 4:26
Js 23:15l Jr 42:22
Eze 5:12**2. stupac**a 2Lje 36:20, 21
Iza 6:11
Jr 44:2

b Eze 6:3

c Jr 9:11
Jr 25:11d 2Kr 17:9
2Lje 36:14

e Jr 18:18

f Iza 29:13
Jr 44:16, 17

g Eze 2:5

34. POGL.h Jr 23:1
Mi 3:1, 11
Sf 3:3
Za 11:17
Mt 23:13i Iza 40:11
Iv 21:15j 2Kr 21:16
Jr 22:17
Mi 3:3
Za 11:4, 5

k Iza 56:11

l Lk 15:4

lju u голу pustoš.^a Bit će slomljen njen drski ponos i opustjet će izraelske gore^b te više nitko neće njima prolaziti. **29** I morat će priznati da sam ja Jehova kad zemlju pretvorim u голу pustoš^c zbog svih gadosti koje su učinili."^d

30 Sine čovječji, tvoji sunarodnjaci pričaju o tebi kraj zidova i na kućnim vratima.^e Govore jedan drugome, svaki svom bratu: 'Hajde da čujemo objavu koja je došla od Jehove!'

31 U velikom se broju okupljaju i sjedaju pred tebe kao što to inače čini moj narod. Sluša-ju tvoje riječi, ali ne postupaju po njima.^f Podilaze ti svojim riječima, ali* njihovo srce pohlepno žudi za nepoštenim dobitkom. **32** Ti si im kao pjevač lijepa glasa koji pjeva ljubavnu pjesmu i vješto svira na žicama. Oni slušaju tvoje riječi, ali nitko ne postupa po njima. **33** A kad se sve to ispuni – a ispunit će se – shvatit će da je prorok bio među njima."^g

34 Opet mi je došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: **2** "Sine čovječji, prorokuj protiv izraelskih pastira. Prorokuj i reci im: 'Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: "Teško izraelskim pastirima,^h koji pasu sami sebe! Ne trebaju li pastiri pasti stado?ⁱ **3** Jedete najbolje meso*, odijevate se u vunu i koljete najuhranjenije životinje,^j a ne pasete stado.^k **4** Ne jačate slabe, ne liječite bolesne, ne povijate ranjene, ne dovodite natrag odlutale, ne tražite izgubljene,^l nego grubo i okrutno gospo-

33:31 *Ili: "Govore o svojim požudama i". **34:2** *Ili: "koji se brinu za sebe". **34:3** *Dosl.: "salo".

darite njima.^a **5** I tako su se ovce raspršile jer nemaju pastira,^b raspršile su se i postale su hrana zvijerima. **6** Moje ovce lutaju po svim gorama i po svim visokim brdima. Moje su se ovce raspršile po cijeloj zemlji, a nitko ih ne traži, nitko ne ide u potragu za njima.

7 Zato, pastiri, čujte Jehovinu objavu: **8** "Zaklinjem se samim sobom", kaže Svevišnji Gospodin Jehova, "zato što su moje ovce postale plijen, hrana svim zvijerima, jer nemaju pastira, i zato što moji pastiri ne traže moje ovce, nego se brinu samo o sebi, a ne pasu moje ovce, učinit ću ono što sam naumio."^c **9** Zato, pastiri, čujte Jehovinu objavu! **10** Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: 'Obračunat ću se s pastirima. Tražit ću da mi polože račun za to kako su postupali s mojim ovcama.* Neću tim pastirima više dati da pasu moje ovce^c i oni više neće pasti sami sebe. Izbavit ću svoje ovce iz njihovih usta i one im više neće biti hrana."

11 Jer ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: "Evo, ja ću potražiti svoje ovce i sam ću se brinuti za njih.^d **12** Brinut ću se za svoje ovce poput pastira koji je pronašao svoje rasijane ovce i vodi ih na pašu.^e Izbavit ću ih iz svih mjesta po kojima su se raspršile onog dana kad su se nad njima nadvili oblaci i gusta tama.^f **13** Skupit ću ih iz svih naroda i sabrati iz svih zemalja i dovest ću ih u njihovu zemlju te ću ih pasti na izraelskim gorama,^g kraj potoka i kraj svih naseljenih mjesta u

34:10 *Ili: "Tražit ću natrag svoje ovce iz njihovih ruku."

34. POGL.

a Jr 22:13

b Jr 23:2
Jr 50:6
Mt 9:36

c Jr 52:24-27

d 1Sa 17:34, 35
Ps 80:1
Iza 56:8

e Iza 40:11

f Jl 2:1, 2
Sf 1:14, 15g Jr 23:3
Eze 11:17
Am 9:14
Mi 7:14**2. stupac**a Iza 25:6
Iza 30:23
Jr 31:12

b Jr 33:12

c Jr 3:15

d Sf 3:13

e Mi 4:6
Mt 15:24
Lk 15:4

f Za 10:3

g Iza 40:11
Jr 23:3h Iv 10:11
He 13:20
1Pe 5:4
Ot 7:17i Iza 11:1
Jr 30:9j Eze 37:24
Ho 3:5k Izl 29:45
Jr 31:1

zemlji. **14** Past ću ih na dobrim pašnjacima, paša će im biti na visokim izraelskim gorama.^a Počivat će na zelenim livadama,^b past će travu na najboljim pašnjacima po izraelskim gorama."

15 "Ja ću pasti svoje ovce^c i ja ću ih voditi na počinak",^d kaže Svevišnji Gospodin Jehova. **16** "Potražit ću izgubljene,^e dovest ću natrag odlutale, povit ću ranjene i ojačati bolesne. A ugojene i jake zatrt ću, nahranit ću ih osudom."

17 A vama, ovce moje, ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: "Ja ću dijeliti pravdu* među svojim ovcama te među ovnovima i jarcima.^f **18** Zar vam nije dosta što pasete na najboljim pašnjacima? Morate li nogama gaziti preostalu travu na pašnjacima? Zar vam nije dosta što pijete najbistriju vodu? Morate li nogama mutiti vodu koja je preostala? **19** Zar da moje ovce pasu na pašnjaku koji ste vi nogama izgazili i piju vodu koju ste vi nogama zamutili?"

20 Zato im ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: "Evo, ja ću suditi između ugojenih ovaca i mršavih ovaca, **21** jer vi svojim bokovima i plećima gurate sve bolesne i bodete ih svojim rogovima dok ih ne otjerate daleko. **22** Ja ću spasiti svoje ovce, pa više neće biti ničiji plijen.^g Dijelit ću pravdu* među svojim ovcama. **23** Podignut ću im jednog pastira,^h svog slugu Davida,ⁱ i on će ih pasti. On će ih pasti, bit će njihov pastir.^j **24** Ja, Jehova, bit ću njihov Bog,^k a moj sluga David bit će poglavar među

34:17 *Ili: "suditi". **34:22** *Ili: "Sudit ću".

njima.^a Ja, Jehova, tako sam rekao.

25 I sklopit ću s njima savez mira^b i uklonit ću iz zemlje sve opasne zvijeri,^c pa će živjeti bez straha u pustinji i spavati po šumama.^d **26** Blagoslovit ću njih i sve oko svog brda^e i dat ću da kiša pada na vrijeme. Blagoslovi će se izljevati na njih poput kiše.^f **27** Voćke će donositi plodove i zemlja će davati rod,^g a oni će bez straha živjeti u svojoj zemlji. I shvatit će da sam ja Jehova kad slomim njihov jaram^h i izbavim ih od onih koji su ih porobili. **28** Neće više biti plijen narodima i zvijeri ih neće proždirati, nego će živjeti bez straha i nitko ih neće plašiti.ⁱ

29 Dat ću da nikne nasad koji će im biti na čast*, pa više neće umirati od gladi u svojoj zemlji^j i narodi ih više neće ponižavati.^k **30** "Tada će shvatiti da sam ja - Jehova, njihov Bog - s njima i da su oni, Izraelci, moj narod",^l kaže Svevišnji Gospodin Jehova."

31 'A vi, ovce moje,^m za koje se brinem, vi ste samo ljudi, a ja sam vaš Bog', kaže Svevišnji Gospodin Jehova."

35 Opet mi je došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: **2** "Sine čovječji, okreni se licem prema Seiru,ⁿ gorskom kraju, i prorokuj protiv njega.^o **3** Reci mu: 'Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: "Borit ću se protiv tebe, Seire, gorski kraju. Dignut ću ruku na tebe i pretvorit ću te u golu pustoš.^p **4** Tvoje ću gradove pretvoriti

34:26 *Moguće i: "Učinit ću da oni i sve oko mog brda bude izvor blagoslova".
34:29 *Ili: "donijeti slavno ime".

34. POGL.

- a Ps 2:6
Iza 9:6
Jr 23:5
Mi 5:2
Lk 1:32
Dj 5:31
b Eze 37:26
c Le 26:6
Iza 11:6-9
Iza 35:9
Iza 65:25
Ho 2:18
d Jr 23:6
Jr 33:16
e Iza 56:7
Eze 20:40
Mi 4:1
f Ps 12:2, 3
Pnz 28:12
Za 8:13
g Le 26:4
Ps 85:12
Iza 35:2
Eze 36:30
h Le 26:13
i Jr 30:10
Jr 46:27
j Eze 36:29
k Eze 36:15
l Eze 37:27
m Ps 78:52
Ps 100:3
Iza 40:11

35. POGL.

- n Ps 32:3
Pnz 2:5
o Jr 49:8
Tu 4:22
Eze 25:8, 9
Ob 1
p Eze 25:12, 13

2. stupac

- a Jl 3:19
Mi 1:3
b Ps 27:41
Am 1:11
c Ps 137:7
Ob 10
d Ob 15
e Eze 25:14
f Eze 25:13
g Jr 49:17, 18
Eze 25:13
Mi 1:4
h Eze 36:5
Ob 13
i Am 1:11
j Ob 3

u ruševine, a ti ćeš postati gola pustoš.^a I morat ćeš priznati da sam ja Jehova. **5** Jer ti oduvijek gajiš neprijateljstvo prema Izraelcima.^b Predavao si ih maču kad ih je zadesila nevolja, kad ih je snašla konačna kazna."^c

6 'Zato se zaklinjem samim sobom', kaže Svevišnji Gospodin Jehova, 'odredit ću te za pokolj*', pa će te pokolj i snaći.^d Mrzio si krv svojih žrtava i zato će tvoja krv biti prolivena.^e **7** Seire, gorski kraju, pretvorit ću te u golu pustoš^f i pogubit ću svakoga tko tobom prolazi. **8** Napunit ću tvoje gore pobijenima. Oni koji budu pobijeni mačem ležat će po tvojim bregovima, po tvojim dolinama i u svim tvojim potocima. **9** Pretvorit ću te u vječnu pustoš i tvoji će gradovi ostati nenastanjeni.^g I morat ćeš priznati da sam ja Jehova.'

10 Rekao si: 'Ova dva naroda i ove dvije zemlje bit će moji, mi ćemo ih osvojiti',^h iako je Jehova bio ondje. **11** 'Zato se zaklinjem samim sobom', kaže Svevišnji Gospodin Jehova, 'uzvratit ću ti istom mjerom za gnjev i ljubomoru koju si im iskazao jer si ih mrzio.ⁱ Oni će me upoznati kad ti budem sudio. **12** Tada ćeš znati da sam ja, Jehova, čuo sve drske riječi koje si izrekao protiv izraelskih gora kad si govorio: "Opustošene su i predane nama da ih proždremo*." **13** Bahato ste govorili protiv mene, gomilu riječi izgovorili ste protiv mene.^j Ja sam čuo sve to.'

14 Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: 'Sva će se zem-

35:6 *Ili: "krvoproliće". **35:12** *Dosl.: "za hranu".

lja radovati kad te pretvorim u golu pustoš, **15** kao što si se ti radovao kad je baština izraelskog naroda bila opustošena. Tako ću ja učiniti s tobom.^a Pretvorit ćeš se u pustoš, Seire, gorski kraju, sva edomska zemljo.^b I svi će morati priznati da sam ja Jehova.”

36 “A ti, sine čovječji, prorokuj o izraelskim gorama i reci: ‘Izraelske gore, čujte Jehovinu objavu! **2** Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: “Neprijatelj je govorio o vama: ‘Tako im treba! Čak su i drevne uzvisine sada naše!’”^c

3 Stoga prorokuj i reci: ‘Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: “Zato što vas neprijatelj pustoše i napadaju sa svih strana, kako bi vas zaposjeli preživjeli iz okolnih naroda, i zato što narodi loše govore o vama i kleveću vas,^d **4** čujte objavu Svevišnjeg Gospodina Jehove, izraelske gore! Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova gorama i bregovima, potocima i dolinama, pustim razvalinama^e i napuštenim gradovima koje su preživjeli iz okolnih naroda opljačkali i izvrgnuli ruglu,^f **5** njima Svevišnji Gospodin Jehova kaže: ‘U ognju svoje revnosti^g izreći ću osudu protiv preživjelih iz okolnih naroda i protiv cijelog Edoma, protiv onih koji su s velikom radošću i krajnjim prezirom^h svojatali moju zemlju kako bi prisvojili njene pašnjake i opljačkali je.’”ⁱ

6 Stoga prorokuj o izraelskoj zemlji te reci gorama i bregovima, potocima i dolinama: ‘Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: “Evo, u svojoj revnosti i svojoj srdžbi izreći

35. POGL.

a Tu 4:21
Ob 12, 15

b Iza 34:5
Eze 25:12, 13
Eze 36:5

36. POGL.

c Jr 49:1
Eze 35:10

d Pnz 28:37
1Kr 9:7
Tu 2:15
Da 9:16

e Jr 25:9

f Ps 79:4
Eze 34:28

g Sf 3:8

h Ob 12

i Eze 25:12, 13
Eze 35:10, 11
Am 1:11

2. stupac

a Ps 74:10
Ps 123:4

b Jr 25:9
Jr 49:17

c Iza 44:23
Iza 51:3
Eze 36:30

d Za 8:4

e Iza 51:3
Jr 30:18, 19
Am 9:14

f Jr 31:27

g Iza 54:7
Jr 30:18

h Hg 2:9

i Ho 2:20
Jl 3:17

j Jr 32:44
Ob 17

k Iza 65:23

l Iza 54:4
Iza 60:14
Mi 7:8
Sf 2:8
Sf 3:19

m Ps 106:38
Iza 24:5
Jr 2:7
Jr 16:18

ću osudu protiv okolnih naroda jer vas ponižavaju.”^a

7 Zato ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: ‘Podižem ruku i zaklinjem se da će narodi koji su oko vas i sami biti osramoćeni.’^b **8** A vi, izraelske gore, pustit ćete svoje grane i donosit ćete plod mom narodu Izraelu^c jer on će se uskoro vratiti. **9** Ja sam uz vas i ja ću se brinuti za vas, pa ćete biti obrađene i zasijane. **10** Namnožit ću vaš narod – sav izraelski narod – pa će se gradovi naseliti^d i razvaline će se nanovo izgraditi.^e **11** Namnožit ću vaš narod i vašu stoku^f – oni će biti plodni i namnožiti se. Dat ću da opet budete naseljene kao nekada^g i podarit ću vam veće blagostanje nego prije.^h I tada ćete shvatiti da sam ja Jehova.ⁱ **12** Učinit ću da na vama opet žive ljudi – moj narod Izrael – i oni će vas uzeti u posjed.^j Postat ćete njihovo nasljedstvo i nećete ih više ostavljati bez djece.”^k

13 “Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: ‘Vama se govori: “Ti si zemlja koja proždire ljude i svojim narodima uzima djecu.”’ **14** ‘No više nećeš proždirati ljude i više nećeš svoje narode ostavljati bez djece’, kaže Svevišnji Gospodin Jehova. **15** ‘Neću više dati da te narodi vrijeđaju ni da ti se ljudi rugaju’ i nećeš više svoje narode svaljivati u propast’, kaže Svevišnji Gospodin Jehova.”

16 I opet mi je došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: **17** “Sine čovječji, kad je izraelski narod živio u svojoj zemlji, onečistio ju je svojim načinom života i svojim djelima.^m Njihov mi je način života

bio poput ženine nečistoće za vrijeme mjesečnice.^a **18** Stoga sam izlio na njih svoju srdžbu jer su prolili mnogo krvi u toj zemlji^b i onečistili zemlju svojim odvratnim idolima*.^c **19** Rasijao sam ih po narodima i rasprišao po zemljama.^d Sudio sam im prema njihovom načinu života i prema njihovim djelima. **20** Ali kad su došli među te narode, ljudi iz tih naroda skvrnili su moje sveto ime^e jer su govorili o njima: 'Oni su Jehovin narod, a morali su otići iz njegove zemlje.' **21** Zato ću ja pokazati koliko mi je stalo do mog svetog imena, koje je izraelski narod oskvrnuo pred ljudima iz naroda među koje su došli."^f

22 "Zato reci izraelskom narodu: 'Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: "Ne činim to radi vas, izraelski narode, nego radi svog svetog imena, koje ste oskvrnuli pred ljudima iz naroda među koje ste došli."^g **23** 'Posvetit ću svoje veliko ime,^h koje je oskvrnuto među narodima jer ste ga vi oskvrnuli među njima. I narodi će morati priznati da sam ja Jehova',ⁱ kaže Svevišnji Gospodin Jehova, 'kad pred njihovim očima pokažem na vama koliko sam svet. **24** Skupit ću vas iz svih naroda i sabrat ću vas iz svih zemalja te ću vas dovesti natrag u vašu zemlju.'^j **25** Poškropit ću vas čistom vodom, pa ćete biti čisti.^k Očistit ću vas od sve vaše nečistoće!^l i od svih vaših odvratnih idola.^m **26** Dat ću vam novo srceⁿ i sta-

36:18 *Moguće je da je hebrejski izraz srodan riječi koja znači "izmet". Njime se izražavao prezir.

36. POGL.

- a Le 12:2
Iza 64:6
b Iza 42:24, 25
c Eze 23:37
d Le 26:38
Eze 22:15
e Iza 52:5
Ri 2:24
f Ps 74:18
Iza 48:9
Eze 20:9
g Ps 106:7, 8
h Iza 5:16
Eze 20:41
i Ps 102:13-15
j Pnz 30:3
Iza 43:5
Jr 23:3
Eze 34:13
Ho 1:11
k Br 19:13
Ps 51:7
l Iza 4:4
Jr 33:8
m Eze 6:4
n Jr 32:39

2. stupac

- a Ps 51:10
Eze 11:19, 20
b Za 7:12
c Jr 31:33
d Jr 30:22
Eze 37:25, 27
e Eze 34:29
f Eze 34:27
g Ezr 9:6
Ne 9:26
Jr 31:18
Eze 6:9
h Pnz 9:5
Da 9:19
i Za 8:8
j Iza 58:12
Jr 33:10, 11
Am 9:14
k Pos 2:8
l Iza 51:3

vit ću u vas novi duh*.^a Izvadit ću iz vašeg tijela kameno srce^b i dat ću vam meko srce[#]. **27** Staviti ću u vas svoj duh, pa ćete živjeti po mojim uredbama^c i držat ćete se mojih zakona i izvršavati ih. **28** Živjet ćete u zemlji koju sam dao vašim precima i bit ćete moj narod, a ja ću biti vaš Bog.'^d

29 'Oslobodit ću vas sve vaše nečistoće. Zapovjedit ću žitu da obilno rađa i neću na vas pustiti glad.^e **30** Dat ću da drveće i njive donose obilan urod kako vam se narodi više nikad ne bi rugali zato što trpите glad.^f **31** Tada ćete se sjetiti svojih zlih postupaka i svojih djela koja nisu bila dobra, pa ćete sami sebi biti mrski zbog svojih prijestupa i zbog gadosti koje ste činili.^g **32** Ali znajte da to ne činim radi vas',^h kaže Svevišnji Gospodin Jehova. 'Postidite se i posramite se zbog svojih djela, izraelski narode!'

33 Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: 'Kad vas očistim od svih vaših prijestupa, naselit ću gradoveⁱ i nanovo izgraditi razvaline.^j **34** Opustošena zemlja, koja je ležala pusta naočigled svih prolaznika, bit će obrađena. **35** I govorit će se: "Ta pusta zemlja postala je poput edenskog vrta,^k a gradovi koji su ležali u ruševinama te bili opustošeni i razoreni sada su utvrđeni i naseljeni."^l **36** I tada će okolni narodi koji preostanu morati priznati da sam ja, Jehova, izgradio ono što je bilo razoreno i zasadio ono što je bilo opustošeno. Ja,

36:26 *Ili: "um; način razmišljanja".
[#]Odnosno srce koje spremno prihvaća Božje vodstvo.

Jehova, tako sam rekao i tako ću učiniti.’^a

37 Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: ‘Dopustit ću izraelskom narodu da traži od mene da ih umnožim kako bi bili brojni poput ovaca*, i ja ću ih uslišiti. **38** Kao što je u Jeruzalemu za vrijeme blagdana^b bilo mnoštvo ljudi*, mnoštvo[#] svetih ljudi, tako će se i gradovi koji su bili pusti napuniti mnoštvom ljudi.^c I tada će shvatiti da sam ja Jehova.’”

37 Obuzeo me Jehovin duh* i Jehova me svojim duhom odveo i postavio usred doline^d koja je bila puna kostiju. **2** Proveo me posred njih, svuda unaokolo, i vidio sam da tih kostiju koje leže u dolini ima vrlo mnogo i da su jako suhe.^e **3** Upitao me: “Sine čovječji, mogu li te kosti oživjeti?” Odgovorio sam mu: “Svevišnji Gospodine Jehova, to ti znaš.”^f **4** Tada mi je rekao: “Prorokuj o tim kostima i reci im: ‘Suhe kosti, čujte Jehovinu objavu!

5 Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova tim kostima: “Udahnut ću vam dah*, pa ćete oživjeti.^g **6** Obložit ću vas tetivama i mesom, prekrit ću vas kožom i udahnuti vam dah, pa ćete oživjeti. I tada ćete shvatiti da sam ja Jehova.’”^h

7 I ja sam počeo prorokovati kao što mi je bilo zapovjediti. Dok sam prorokovao, začuo se šum, glasno šuškanje. I kosti su se počele primicati jedna drugoj i spajati se. **8** Zatim sam vidio kako su se na njima

36:37 *Dosl.: “stada”. **36:38** *Moguće i: “stada žrtvenih ovaca”. [#]Dosl.: “stado”. **37:1** *Dosl.: “Na mene se spustila Jehovina ruka”. **37:5** *Ili: “duh”.

36. Pogl.

a Eze 28:26
Eze 37:14

b Izl 23:17

c Jr 30:18, 19

37. Pogl.

d Ot 21:10

e Eze 37:11

f Pnz 32:39
1Sa 2:6

g Pos 2:7
Eze 37:14

2. stupac

a Ot 11:11

b Eze 36:10

c Iza 49:14

d Iza 66:14

e Eze 11:17
Am 9:14

f Ps 126:2

g Iza 32:14, 15
Eze 36:27

h 2Lje 15:9
2Lje 30:11

i 1Kr 11:31
1Kr 12:20

pojavile tetive i meso i kako ih je prekrila koža. Ali u njima još nije bilo daha.

9 Tada mi je on rekao: “Prorokuj vjetru! Prorokuj, sine čovječji, i reci vjetru: ‘Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: “Dodi, vjetro*, s četiri strane svijeta” i puhni na ove pobijene ljude kako bi oživjeli.’”

10 I ja sam prorokovao kao što mi je zapovjedio, a u njih je ušao dah te su oživjeli i stali na noge^a – bila je to izuzetno velika vojska.

11 Tada mi je on rekao: “Sine čovječji, te su kosti sav izraelski narod.^b Evo, oni govore: ‘Usahnule su nam kosti, propala nam je nada.^c Odvojeni smo od svega.’ **12** Zato prorokuj i reci im: ‘Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: “Otvorit ću vaše grobove^d i izvest ću vas iz vaših grobova, narode moj, i dovest ću vas u izraelsku zemlju.^e **13** I shvatit ćete da sam ja Jehova kad otvorim vaše grobove i kad vas izvedem iz vaših grobova, narode moj.”^f **14** ‘Stavit ću u vas svoj duh, pa ćete oživjeti,^g i naselit ću vas u vašu zemlju. I tada ćete shvatiti da sam ja, Jehova, tako rekao i tako učinio’, kaže Jehova.”

15 Opet mi je došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: **16** “Sine čovječji, uzmi prut i napiši na njega: ‘Za Judu i za izraelski narod koji je s njim*.’^h Potom uzmi drugi prut i napiši na njega: ‘Za Josipa – Efrajimov prut – i za sav izraelski narod koji je s njim.’ⁱ **17** Zatim ih prisloni jedan uz drugi da u tvojoj

37:9 *Ili: “daše; duše”. [#]Dosl.: “od četiri vjetra”. **37:16** *Ili: “koji je njegov saveznik”.

ruci postanu jedno.^a **18** Kad te tvoji sunarodnjaci upitaju: 'Hoćeš li nam reći što sve to znači?'

19 reci im: 'Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: "Uzet ću Josipov prut, koji je u Efrajmovoj ruci, i izraelska plemena koja su s njim te ću ih združiti s Judinim prutom. Načinit ću od njih jedan prut,^b pa će u mojoj ruci postati jedno."^c **20** Prutove po kojima ćeš pisati drži u ruci tako da ih oni vide.

21 Potom im reci: 'Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: "Skupit ću Izraelce iz naroda u koje su otišli i sabrat ću ih sa svih strana svijeta te ću ih dovesti u njihovu zemlju."^c

22 Načinit ću od njih jedan narod u zemlji,^d na izraelskim gorama, i jedan će kralj vladati nad svima njima.^e Oni više neće biti dva naroda i više neće biti podijeljeni na dva kraljevstva.^f

23 Neće se više kaljati svojim odvratnim idolima* ni svojim gadostima ni svojim prijestupima.^g Odratit će ih od njihove nevjernosti zbog koje su grijeshili i očistit ću ih. Oni će biti moj narod, a ja ću biti njihov Bog.^h

24 Moj sluga David bit će im kralj i svi će imati jednog pastira.^j Živjet će po mojim zakonima i savjesno će se držati mojih odredbi.^k **25** Živjet će u zemlji koju sam dao svom sluzi Jakovu, u kojoj su živjeli vaši preci.^l Oni će zauvijek živjeti u njoj^m - oni i njihova djeca i djeca njihove djece.ⁿ Moj sluga David zauvijek će biti njihov poglavar.^o

37:23 *Moguće je da je hebrejski izraz srodan riječi koja znači "izmet". Njime se izražavao prezir.

37. POGL.

- a Iza 11:13
Jr 3:18
b Jr 50:4
Za 10:6
c Pnz 30:3
Iza 11:12
Jr 16:14, 15
Am 9:14
d Jr 3:18
Ho 1:11
e Pos 49:10
Ps 2:6
Iza 9:6
Jr 23:5
Lk 1:32
f Eze 37:19
Za 10:6
g Iza 2:18
Eze 11:18
Ho 14:8
Za 13:2
h Jr 31:33
Eze 36:28
i Jr 23:5
Jr 30:9
Ho 3:5
Lk 1:32
j Iv 10:16
1Pe 5:4
k Pnz 30:8-10
Jr 32:39
Eze 36:27
l Jr 30:3
m Jl 3:20
n Iza 60:21
Am 9:15
o Eze 34:24
Lk 1:32

2. stupac

- a Eze 34:25
b Jr 30:19
Za 8:5
c Le 26:12
Eze 11:19, 20
Eze 43:7
Ho 2:23
Ot 21:3
d Eze 36:23

38. POGL.

- e Eze 38:15
f Iza 66:19
Eze 27:13
Eze 32:26
g Eze 39:1
h 2Kr 19:20, 28
Eze 29:3, 4
Eze 39:2
i Eze 38:15
j 1Lje 1:8
k Pos 10:2, 3
Eze 27:14
l Eze 39:2

26 I sklopit ću s njima savez mira.^a Bit će to vječan savez s njima. Utvrdit ću ih u njihovoj zemlji i umnožit ću ih.^b Postavit ću svoje svetište među njima i ono će zauvijek biti ondje. **27** Moj će šator* biti među[#] njima i ja ću biti njihov Bog, a oni će biti moj narod.^c **28** Kad među njima postavim svoje svetište da zauvijek bude ondje, narodi će shvatiti da sam ja, Jehova, posvetio Izraela.^d

38 Opet mi je došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: **2** "Sine čovječji, okreni se prema Gogu iz zemlje Magoga,^e vrhovnom poglavaru Mešeka i Tubala,^f i prorokuj protiv njega.^g **3** Reci: 'Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: "Borit ću se protiv tebe, Gože, vrhovni poglavaru Mešeka i Tubala.

4 Okrenut ću te i stavit ću ti kuke u čeljusti^h pa ću izvesti tebe i čitavu tvoju vojsku,ⁱ konje i konjanike, sve redom krasno odjevene, silno mnoštvo ratnika s velikim i malim štitovima, koji su svi odreda naoružani mačevima. **5** S njima su Perzija, Etiopija i Put^j - svi sa štitovima i kacigama. **6** Tu je i Gomer i sva njegova vojska te Togarmini potomci^k s krajnjeg sjevera i sva njihova vojska. Mnogo je naroda s tobom.^l

7 Budi spreman, pripremi se, ti i sve tvoje vojske koje su se okupile oko tebe, i budi njihov zapovjednik*.

8 Poslije mnogo dana obratit ću ti pažnju*. U posljednjim godinama napast ćeš zemlju naroda koji se oporavio[#] nakon

37:27 *Ili: "prebivalište; dom". #Ili: "nad". **38:7** *Dosl.: "čuvar". **38:8** *Ili: "pozvat ću te". #Ili: "vratio".

pokolja što ga je donio mač, naroda koji je sakupljen iz mnogih naroda i doveden na izraelske gore, što su dugo ležale opustošene. Stanovnici te zemlje sakupljeni su* iz drugih naroda i sada svi žive bez straha.^a **9** Navalit ćeš na njih, podignut ćeš se poput oluje i prekriti zemlju poput oblaka, ti i sve tvoje vojske i mnogi narodi koji su s tobom.”

10 Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: ‘U taj dan pojavit će ti se zamisli u srcu i smislit ćeš zao naum. **11** Reći ćeš: “Napast ću zemlju u kojoj su naselja* nezaštićena.^b Navalit ću na one koji žive mirno i bez straha, koji žive u naseljima bez zaštitnih zidina, zasuna i vrata.” **12** Učinit ćeš to da se domogneš velikog plijena i da se napljačkaš, da napadneš opustošena mjesta što su opet naseljena^c i narod koji je sakupljen iz drugih naroda,^d koji je zgrnuo bogatstvo i imetak,^e koji živi u središtu svijeta.

13 Saba^f i Dedan,^g trgovci iz Taršiša^h i svi njegovi ratnici* pitat će te: “Napadaš li tu zemlju da bi odnio velik plijen i napljačkao se? Jesi li okupio svoje vojske da odneseš srebro i zlato, da otmeš bogatstvo i imetak, da ugrabiš ogroman plijen?”

14 Zato prorokuj, sine čovječji, i reci Gogu: ‘Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: “U dan kad moj narod Izrael bude živio bez straha ti ćeš to znati.ⁱ **15** Doći ćeš iz svoje zemlje, s krajnjeg sjevera,^j ti i mnogi narodi s tobom, sve

38. POGL.

a Jr 23:5, 6
Eze 28:25, 26
Eze 34:25

b Izl 15:9

c Jr 33:12

d Za 10:8

e Iza 60:5
Iza 61:6

f Eze 27:22

g Eze 27:15

h Eze 27:25

i Eze 38:8

j Eze 39:2

2. stupac

a Sf 3:8

b Jl 3:2

c Izl 14:4
2Kr 19:17-19
Ps 83:17, 18
Eze 39:21

d Jl 3:16
Na 1:2
Za 2:8

e Na 1:5

f 2Lje 20:23
Hg 2:22
Za 14:13

g Za 14:12

h Izl 9:22
Js 10:11

i Iza 30:30

j Pos 19:24

k Jr 25:31

sami konjanici – veliko mnoštvo, golema vojska.^a **16** Navalit ćeš na moj narod, Izraela, poput oblaka kad pokriju zemlju. U posljednjim danima dovest ću te da napadneš moju zemlju^b kako bi me narodi upoznali kad pred njihovim očima pokažem na tebi, Gože, koliko sam svet.”^c

17 Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: ‘Nisi li ti onaj o kome sam davnih dana govorio preko svojih slugu, izraelskih proroka, koji su mnogo godina prorokovali da ću te dovesti na njih?’

18 ‘U taj dan, u dan kad Gog napadne izraelsku zemlju’, kaže Svevišnji Gospodin Jehova, ‘planut će moj gnjev.’ **19** U svojoj revnosti, u ognju svog gnjeva, ja ću progovoriti. U taj dan dogodit će se jak potres u izraelskoj zemlji. **20** Zbog mene će drhtati ribe u moru, ptice na nebu, zvijeri u divljini, svi gmazovi koji gmižu po tlu i svi ljudi koji žive na zemlji. Gore će se razvaliti,^e litice će popadati i sve će se zidine srušiti na zemlju.’

21 ‘Poslat ću na njega mač po svim svojim gorama’, kaže Svevišnji Gospodin Jehova. ‘Svatko će podignuti mač na svog brata.^f **22** Izvršit ću svoju presudu i kaznit ću ga* pošasću^g i pokoljem^h. Pustit ću silan pljusak i tuču,^h vatruⁱ i sumpor^j na njega, na njegove vojske i na mnoge narode koji će biti s njim.^k **23** I uzveličat će se, posvetit ću se i objavit ću se pred očima mnogih naroda. I oni će morati priznati da sam ja Jehova.’

38:8 *Ili: “vraćeni su”. **38:11** *Ili: “se-la”. **38:13** *Ili: “mladi lavovi”.

38:22 *Ili: “Sudit ću mu”. *Ili: “krvoprolićem”.

39 A ti, sine čovječji, prorokuj protiv Goga,^a i reci mu: 'Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: "Borit ću se protiv tebe, Gože, vrhovni poglavaru Mešeka i Tubala.^b 2 Okrenut ću te i vodit ću te, povest ću te s krajnjeg sjevera^c i dovest ću te na izraelske gore. 3 Izbit ću ti luk iz ljevice i prosut ću ti strijele iz desnice. 4 Past ćeš na izraelskim gorama,^d ti i sve tvoje vojske i narodi koji će biti s tobom. Dat ću te za hranu svakovrsnim pticama grabljivicama i divljim životinjama."^e

5 'Past ćeš na polju' jer sam ja tako rekao', kaže Svevišnji Gospodin Jehova.

6 'Poslat ću vatru na Magog i na one koji spokojno žive na otocima.^g I morat će priznati da sam ja Jehova. 7 Objavit ću svoje sveto ime među svojim narodom Izraelom i više neću dati da se oskvrnjuje moje sveto ime. I narodi će morati priznati da sam ja Jehova,^h sveti Izraelov Bog.ⁱ

8 'Doista, sve će to doći, sve će se to dogoditi', kaže Svevišnji Gospodin Jehova. "To je dan o kojem sam govorio. 9 Izići će stanovnici izraelskih gradova i oružjem će ložiti vatru – malim i velikim štitovima, lukovima i strijelama, toljagama* i kopljima. Njima će ložiti vatru/ sedam godina. 10 Neće trebati nositi granje s polja niti ići u šumu po drva jer će oružjem ložiti vatru.'

'Oplijenit će one koji su njih plijenili, opljačkati će one koji su njih pljačkali', kaže Svevišnji Gospodin Jehova.

39:9 *Moguće i: "sulicama".

39. POGL.

a Eze 38:2

b Eze 27:13
Eze 32:26

c Eze 38:4, 15

d Eze 38:21

e Ot 19:17, 18

f Jr 25:33

g Eze 38:22

h Eze 38:16

i Iza 6:3

j Ps 46:9

2. stupac

a Eze 38:2

b Eze 39:15

c Pnz 21:22, 23

d Eze 38:16

e Eze 39:11

f Eze 39:12

g Iza 34:6-8
Jr 46:10
Sf 1:7

h Ot 19:17, 18

11 'U taj ću dan Gogu^a dati grob u Izraelu, u dolini kojom se prolazi kad se ide istočno od mora, te će biti zapriječen put onima koji onuda idu. Ondje će pokopati Goga i sve njegove horde i tu će dolinu prozvati Hamon-Gog*.^b 12 Izraelci će ih pokopati sedam mjeseci kako bi očistili zemlju.^c 13 Pokapat će ih sav narod i to će im donijeti slavu u dan kad se proslavim,^d kaže Svevišnji Gospodin Jehova.

14 'Bit će odabrani ljudi da prolaze zemljom i da pokapaju tijela koja leže po zemlji kako bi je očistili. Pretraživat će je sedam mjeseci. 15 Kad oni koji budu odabrani da prolaze zemljom vide ljudsku kost, postaviti će kraj nje znak. Zatim će je oni koji budu zaduženi za pokapanje mrtvih pokopati u dolini Hamon-Gogu.^e 16 A postojat će i grad koji će se zvati Hamona*. I tako će očistiti zemlju.^f

17 A tebi, sine čovječji, ova-ko kaže Svevišnji Gospodin Jehova: 'Reci svakovrsnim pticama i svim divljim životinjama: "Skupite se i dođite! Skupite se na žrtvenu gozbu koju pripremam za vas, na veliku žrtvenu gozbu na izraelskim gorama.^g Jest ćete mesa i pit ćete krvi.^h 18 Jest ćete mesa junaka i pit ćete krvi zemaljskih vladara – ovnova, janjaca, jaraca i junaca, sve ugojene bašanske stoke. 19 Na žrtvenoj gozbi koju za vas pripremam jest ćete sala do mile volje i pit ćete krvi dok se ne opijete."ⁱ

20 'Za mojim stolom nasitit ćete se konja i vozača kola,

39:11 *Ili: "Dolina Gogovih hordi".

39:16 *"Hamona" znači "horde".

junaka i svakovrsnih ratnika',^a kaže Svevišnji Gospodin Jehova.

21 'Pokazat ću svoju slavu među narodima te će svi narodi vidjeti izvršenje moje presude i na sebi osjetiti moju moć'.^b

22 Od tog dana pa nadalje izraelski će narod znati da sam ja Jehova, njihov Bog. **23** I narodi će uvidjeti da je izraelski narod otišao u izgnanstvo zbog svog prijestupa, zbog toga što su mi bili nevjerni.^c Zato sam okrenuo lice od njih^d i predao ih u ruke njihovim neprijateljima,^e pa su svi pali od mača. **24** Postupio sam s njima onako kako su zaslužili zbog svoje nečistoće i zbog svojih prijestupa te sam okrenuo lice od njih.'

25 Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: 'Vratit ću zarobljeni Jakovljevi narod^f i smilovat ću se cijelom izraelskom narodu.^g I revno* ću braniti svoje sveto ime.^h **26** Nakon što budu poniženi zbog svoje nevjernosti prema meni,ⁱ živjet će spokojno u svojoj zemlji i nitko ih neće plašiti.^j **27** Kad ih skupim iz naroda i saberem iz zemalja njihovih neprijatelja,^k pred očima mnogih naroda pokazat ću na njima koliko sam svet.'^l

28 'Morat će priznati da sam ja Jehova, njihov Bog, kad ih pošaljem u izgnanstvo među narode, a potom ih vratim u njihovu zemlju, ne ostavivši u izgnanstvu nijednog od njih.^m **29** Neću više okretati lice od izraelskog narodaⁿ jer ću na njega izliti svoj duh',^o kaže Svevišnji Gospodin Jehova.'

39:21 *Dosl.: "ruku". **39:25** *Ili: "vjer-no".

39. POGL.

a Eze 38:4-6
Hg 2:22
Ot 19:17, 18

b Izl 7:4
Izl 14:4
Iza 37:20
Eze 38:16
Mi 1:11

c 2Lje 7:21, 22

d Pnz 31:18
Iza 59:2

e Le 26:24, 25
Pnz 32:30
Ps 106:40, 41

f Jr 30:3
Eze 34:13

g Ho 1:11
Za 1:16

h Eze 36:21

i Da 9:16

j Le 26:5, 6

k Jr 30:10
Am 9:14
Sf 3:20

l Iza 5:16
Eze 36:23

m Pnz 30:4

n Iza 45:17
Iza 54:8
Jr 29:14

o Iza 32:14, 15
Jl 2:28

2. stupac

40. POGL.

a 2Kr 24:15, 16

b 2Kr 25:8-10
Eze 33:21

c Eze 8:3

d Iza 2:2

e Eze 1:5, 7
Da 10:5, 6

f Eze 47:3
Za 2:1, 2
Ot 11:1
Ot 21:15

g Eze 43:10

h Eze 40:10
Eze 43:1, 4
Eze 46:1, 2

40 Dvadeset i pete godine našeg izgnanstva,^a a četrnaeste godine otkako je grad pao,^b početkom te godine, desetog dana prvog mjeseca, upravo tog dana obuzeo me Jehovin duh* i Bog me odveo u grad.^c **2** U videnjima koja mi je dao, Bog me odveo u izraelsku zemlju i postavio me na vrlo visoku goru,^d na kojoj se s južne strane nalazilo zdanje koje je izgledalo kao grad.

3 Kad me doveo onamo, ugledao sam čovjeka koji je izgledao kao da je od bakra.^e U ruci je imao laneno uže i mjernu trsku*,^f a stajao je na vratima.

4 Taj mi je čovjek rekao: "Sine čovječji, dobro gledaj, pomno slušaj i obrati pažnju* na sve što ću ti pokazati jer si zato doveden ovamo. Objavi izraelskom narodu sve što vidiš."^g

5 Vidio sam zid koji je okruživao područje oko hrama*. A čovjek je u ruci imao mjernu trsku dugu 6 lakata (svaki je lakat bio za 1 dlan duži od uobičajenog lakta)^h. Izmjerio je zid - bio je širok jednu trsku i visok jednu trsku.

6 Zatim je došao do vrata* koja su gledala na istokⁱ i popeo se uza stepenice. Izmjerio je prag vrata - bio je širok jednu trsku, a i prag na drugom kraju bio je širok jednu

40:1 *Dosl.: "na mene se spustila Jehovina ruka". **40:3** *Vidi dodatak B14. **40:4** *Ili: "neka ti srce prione". **40:5** *Dosl.: "doma". U poglavljima 40-48 izraz "hram" odnosi se na sam hram ili na cijelo hramsko područje. *Riječ je o dugom laktu. Vidi dodatak B14. **40:6** *U Ezekijelovoj viziji izraz "vrata" u većini slučajeva označava zasebnu građevinu - zdanje s nekoliko ulaza i prozora.

trsku. **7** Svaka stražarnica bila je duga jednu trsku i široka jednu trsku, a razmak između stražarnica^a iznosio je 5 lakata. Prag vrata što se nalazio uz predvorje vrata koje je gledalo prema hramu bio je širok jednu trsku.

8 Izmjerio je predvorje vrata koje je gledalo prema hramu – bilo je široko jednu trsku.

9 Izmjerio je predvorje vrata – bilo je široko 8 lakata. Izmjerio je i njegove polustupove – bili su široki 2 lakta. Predvorje vrata gledalo je prema hramu.

10 Vrata koja su gledala na istok sa svake su strane imala po tri stražarnice. Sve tri bile su iste veličine, a i polustupovi s obje strane bili su iste veličine.

11 Zatim je na vratima izmjerio širinu samog ulaza – iznosila je 10 lakata. Izmjerio je i ukupnu širinu* vanjskog dijela vrata – iznosila je 13 lakata.

12 Sa svake strane vrata pred stražarnicama bio je ogradeni prostor koji je bio izbočen jedan lakat. Stražarnice i s jedne i s druge strane bile su svake po 6 lakata.

13 Potom je izmjerio vrata od ruba krova iznad jedne stražarnice* do ruba krova iznad druge – širina je iznosila 25 lakata. Ulazi u stražarnice bili su jedan nasuprot drugome.^b **14** Zatim je izmjerio polustupove – bili su visoki 60 lakata. Izmjerio je i polustupove u ostalim vratima oko dvorišta. **15** Od vanjskog zida prednjeg ulaza do vanjskog zida predvorja tih vrata koje je gleda-

40:11 *Dosl.: "dužinu". **40:13** *Moguće je da je riječ o vrhu zida stražarnice.

40. POGL.

a 1Lje 9:26, 27

b Eze 40:20, 21

2. stupac

a 1Kr 6:4

Eze 41:26

b 1Kr 6:35

c 1Lje 28:12

d Eze 41:20, 26

lo prema hramu bilo je 50 lakata.

16 Stražarnice i polustupovi što su bili sa svake strane u unutrašnjosti vrata imali su prozore kojima su otvori s vanjske strane zida bili uži, a s unutarnje širi*.^a I predvorja vrata imala su prozore sa svake strane, a na polustupovima bili su ukrasi u obliku palme.^b

17 Zatim me uveo u vanjsko dvorište. Ondje sam vidio blagovaonice*^c i pločnik koji se protezao svuda oko dvorišta. Na tom pločniku nalazilo se 30 blagovaonica. **18** Širina pločnika, koji se protezao od bočne strane vrata, odgovarala je dužini vrata. Pločnik je bio niži od poda unutarnjeg dvorišta.

19 Zatim je izmjerio udaljenost* od pročelja donjih vrata do pročelja vrata koja su vodila u unutarnje dvorište – iznosila je 100 lakata na istočnoj strani i na sjevernoj strani.

20 Vanjsko je dvorište imalo vrata koja su gledala na sjever. Izmjerio je njihovu dužinu i širinu. **21** Sa svake su strane imala po tri stražarnice. U ovim su vratima polustupovi i predvorje bili iste veličine kao i u prvim vratima. Vrata su bila duga 50 lakata, a široka 25 lakata. **22** Njihovi prozori, predvorje i ukrasi u obliku palme^d bili su iste veličine kao i u istočnim vratima. Do njih se uspinjalo uza sedam stepenica, a potom se dolazilo u predvorje.

23 Unutarnje dvorište imalo je vrata nasuprot sjevernim vratima i vrata nasuprot istoč-

40:16 *Moguće i: "s vanjske strane zida bili širi, a s unutarnje uži". **40:17** *Ili: "prostorije". **40:19** *Dosl.: "širinu".

nim vratima. Izmjerio je udaljenost između nasuprotnih vrata – iznosila je 100 lakata.

24 Zatim me odveo na jug. Vidio sam vrata koja su gledala na jug.^a Izmjerio je njihove polustupove i predvorje – bili su iste veličine kao i oni u drugim vratima. **25** Vrata su na bočnim stranama i na onoj strani gdje je bilo predvorje imala prozore, koji su bili isti kao i prozori u drugim vratima. Vrata su bila duga 50 lakata, a široka 25 lakata. **26** Do njih se uspinjalo uza sedam stepenica,^b a potom se dolazilo u predvorje. Na polustupovima su bili ukrasi u obliku palme, po jedan na svakom polustupu.

27 Unutarnje dvorište imalo je vrata koja su gledala na jug. Izmjerio je udaljenost između tih vrata i drugih vrata koja su gledala na jug – iznosila je 100 lakata. **28** Zatim me kroz južna vrata uveo u unutarnje dvorište. Izmjerio je južna vrata – bila su iste veličine kao i ostala. **29** Njihove stražarnice, polustupovi i predvorje bili su iste veličine kao i u drugim vratima. Vrata su na bočnim stranama i na onoj strani na kojoj je bilo predvorje imala prozore. Vrata su bila duga 50 lakata, a široka 25 lakata.^c **30** Predvorja vrata koja su bila oko dvorišta bila su duga 25 lakata, a široka 5 lakata. **31** Predvorje vrata gledalo je na vanjsko dvorište. Na njegovim polustupovima bili su ukrasi u obliku palme,^d a do njega se uspinjalo uz osam stepenica.^e

32 Zatim me s istoka uveo u unutarnje dvorište i izmjerio vrata – bila su iste veli-

40. POGL.

a Eze 46:9

b Eze 40:20, 22

c Eze 40:20, 21

d Eze 40:16

e Eze 40:32, 34

Eze 40:35, 37

2. stupac

a Eze 44:4

b Le 8:21

c Le 1:3, 6

Le 8:20

Eze 43:18

d Le 4:3, 4

e Le 5:6

Le 7:1

Eze 42:13

Eze 44:29

čine kao i ostala. **33** Njihove stražarnice, polustupovi i predvorje bili su iste veličine kao i u drugim vratima. Vrata su na bočnim stranama i na onoj strani na kojoj je bilo predvorje imala prozore. Vrata su bila duga 50 lakata, a široka 25 lakata. **34** Predvorje vrata gledalo je na vanjsko dvorište. Na oba njegova polustupa bili su ukrasi u obliku palme, a do njega se uspinjalo uz osam stepenica.

35 Potom me uveo u sjeverna vrata^a i izmjerio ih – bila su iste veličine kao i ostala. **36** Njihove stražarnice, polustupovi i predvorje bili su isti kao i u drugim vratima. Imala su prozore na tri strane*. Bila su duga 50 lakata, a široka 25 lakata. **37** Polustupovi na ulazu u predvorje gledali su na vanjsko dvorište. Na oba polustupa bili su ukrasi u obliku palme, a do njega se uspinjalo uz osam stepenica.

38 Blagovaonica i ulaz u nju nalazili su se pored polustupova u vratima. Ondje su se prale paljenice koje su se prinosile cijele.^b

39 U predvorju vrata nalazila su se dva stola na jednoj strani i dva stola na drugoj strani. Na njima su se klale životinje koje su se prinosile kao cijele žrtve paljenice,^c žrtve za grijeh^d i žrtve za krivnju.^e

40 I s vanjske strane, kako se uspinje do sjevernih vrata, bila su dva stola. S druge strane ulaza u predvorje vrata bila su još dva stola. **41** Sa svake strane vrata nalazila su se po četiri stola – ukupno osam

40:36 * Dosl.: "sa svake strane".

stolova - na kojima su se krale žrtvene životinje. **42** Četiri stola za cijele žrtve paljenice bila su od klesanog kamena. Bili su dugi lakat i pol, široki lakat i pol, a visoki 1 lakat. Na njima je stajao pribor za klanje paljenica i drugih žrtava. **43** Unutra su na zidovima posvuda bile pričvršćene police široke 1 dlan. Na stolove se stavljalo meso žrtava prinesenih na dar.

44 Vani, kraj unutarnjih vrata, bile su blagovaonice za pjevače.^a Nalazile su se u unutarnjem dvorištu, pored sjevernih vrata, a pročelje im je gledalo na jug. Još jedna blagovaonica nalazila se pored istočnih vrata, a pročelje joj je gledalo na sjever.

45 On mi je rekao: "Ova blagovaonica kojoj pročelje gleda na jug namijenjena je svećenicima koji služe u hramu."^b **46** Blagovaonica kojoj pročelje gleda na sjever namijenjena je svećenicima koji služe kod žrtvenika.^c To su Sadokovi potomci,^d Levijevci koji su zaduženi da pristupaju Jehovi kako bi mu služili."^e

47 Potom je izmjerio unutarnje dvorište. Bilo je četverokutno, dugo 100 lakata i široko 100 lakata. Pred hramom je bio žrtvenik.

48 Zatim me uveo u predvorje hrama^f i izmjerio polustupove na ulazu u predvorje - polustup na jednoj strani bio je širok 5 lakata, a i onaj na drugoj strani bio je širok 5 lakata. Polustup na jednoj strani ulaza bio je izbočen 3 lakta, a i onaj na drugoj strani bio je izbočen 3 lakta.

40. POGŁ.

a 1Lje 6:31, 32

b Br 3:6-8
1Lje 9:22, 23
Ps 134:1c Le 6:12, 13
Br 18:5
2Lje 13:10, 11d 1Kr 2:35
Eze 43:19e Br 16:39, 40
Eze 44:15, 16f 1Kr 6:3
2Lje 3:4**2. stupac**

a 1Kr 7:21

41. POGŁ.b 1Kr 6:20
2Lje 3:8

c Izl 26:33

d 1Kr 6:5

49 Predvorje je bilo dugo 20 lakata, a široko 11* lakata. U njega se uspinjalo stepenica. Pored polustupova na vratima bili su stupovi, jedan s jedne strane i jedan s druge strane.^a

41 Zatim me odveo u Svetinjnu* i izmjerio polustupove na ulazu - polustup na jednoj strani bio je širok 6 lakata^a, a i onaj na drugoj strani bio je širok 6 lakata. **2** Ulaz je bio širok 10 lakata. Polustup* na jednoj strani ulaza bio je izbočen 5 lakata, a i onaj na drugoj strani bio je izbočen 5 lakata. Izmjerio je prostoriju - bila je duga 40 lakata, a široka 20 lakata.

3 Potom je ušao unutra* i izmjerio debljinu zidova^a na ulazu - iznosila je 2 lakta. Ulaz je bio širok 6 lakata. Dužina zidova na ulazu iznosila je 7 lakata. **4** Zatim je izmjerio prostoriju koja je gledala na Svetinju - bila je duga 20 lakata i široka 20 lakata.^b I rekao mi je: "To je Svetinja nad svetinjama."^c

5 Zatim je izmjerio debljinu hramskog zida - iznosila je 6 lakata. Pokrajnje prostorije koje su se nalazile oko hrama bile su široke 4 lakta.^d **6** Pokrajnje prostorije bile su smještene na tri kata, jedna iznad druge, i bilo ih je 30 na svakom katu. Duž hramskog zida, svuda unaokolo, nalazili su se zasjeci na kojima su ležale grede što su nosile pokrajnje prosto-

40:49 *Moguće i: "12". **41:1** *Dosl.: "hram". U 41. i 42. poglavlju taj se izraz odnosi na Svetinju ili na cijelo svetište (koje obuhvaća Svetinju i Svetinju nad svetinjama). #Riječ je o dugom laktu. Vidi dodatak B14. **41:2** *Ili: "Zid". **41:3** *Odnosno u Svetinju nad svetinjama. #Ili: "polustupova".

rije, tako da grede nisu bile ugrađene u sam zid hrama.^a **7** Na obje strane hrama nalazio se zavojit prolaz* koji se širio kako se išlo prema gornjim prostorijama.^b Širina prostorija povećavala se iz kata u kat kako se iz prizemlja preko prvog kata uspinjalo do drugoga.

8 Vidio sam da hram stoji na podnožju. A od temelja pokrajnjih prostorija do ugla bilo je 6 lakata, cijela jedna mjerna trska. **9** Širina vanjskog zida pokrajnjih prostorija iznosila je 5 lakata. Duž pokrajnjih prostorija bio je neograđen prostor* koji je bio dio hrama.

10 Između hrama i blagovaonica*^c sa svake je strane bio prazan prostor širine 20 lakata. **11** U pokrajnje prostorije ulazilo se preko neograđenog prostora – jedan je ulaz bio na sjeveru, a drugi na jugu. Širina neograđenog prostora oko hrama iznosila je 5 lakata.

12 Na zapadu, s druge strane praznog prostora, bila je zgrada široka 70 lakata, a duga 90 lakata. Debljina zidova te zgrade iznosila je 5 lakata.

13 Izmjerio je hram – bio je dug 100 lakata. Prazni prostor, zgrada* i njeni zidovi ukupno su bili dugi 100 lakata. **14** Širina pročelja hrama, koje je gledalo na istok, zajedno s praznim prostorom iznosila je 100 lakata.

41:7 *Po svemu sudeći, riječ je o zavojitom stepeništu. **41:9** *Po svemu sudeći, riječ je o uskom nogostupu koji je okruživao hram. **41:10** *Ili: "prostorija". Misli se na blagovaonice u unutarnjem dvorištu, koje se opisuju u 42. poglavlju. **41:13** *Misli se na zgradu zapadno od hrama.

41. POGL.

a 1Kr 6:6, 10

b 1Kr 6:8

c 1Lje 28:12

2. stupac

a 2Lje 3:8
Eze 41:4

b 1Kr 6:4

c 1Kr 6:15
2Lje 3:5

d 1Kr 6:29
1Kr 7:36
2Lje 3:7

e Eze 40:16

f Eze 1:5, 10
Ot 4:7

g 1Kr 6:33

h Izl 30:1
1Kr 7:48
Ot 8:3

i Eze 44:16
Mi 1:7

15 Izmjerio je zgradu koja je bila s druge strane praznog prostora, iza hrama, i njene hodnike na obje strane – ukupna dužina iznosila je 100 lakata.

Izmjerio je i Svetinju, Svetinju nad svetinjama^a i predvorje koje gleda na dvorište **16** te pragove, prozore kojima su otvori s vanjske strane zida bili uži, a s unutarnje širi*,^b i hodnike koji su bili u te tri prostorije. Zidovi uz pragove bili su obloženi drvom^c od poda do prozora, a prozori su bili pokriveni. **17** Hram je mjerio iznad ulaza te s unutarnje i vanjske strane, a izmjerio je i sve zidove unaokolo. **18** Na zidovima u hramu bili su izrezbareni kerubi^d i ukrasi u obliku palme.^e Po jedna palma bila je između dva keruba, a kerubi su imali po dva lica. **19** Čovječje lice bilo je okrenuto prema palmi na jednoj strani, a lavlje lice bilo je okrenuto prema palmi na drugoj strani.^f Bili su izrezbareni po cijelom hramu. **20** Na zidu hrama od poda pa sve do iznad ulaza bili su izrezbareni kerubi i ukrasi u obliku palme.

21 Dovratnici u hramu* bili su u obliku pravilnog četverokuta.^g Pred svetim mjestom^h bilo je nešto što je izgledalo kao **22** drveni žrtvenik.^h Bio je visok 3 lakta, a dug 2 lakta. Imao je ugaone stupove, a podnožje i stranice bili su mu načinjeni od drva. Tada mi je čovjek rekao: "Ovo je stol koji stoji pred Jehovom."ⁱ

41:16 *Moguće i: "s vanjske strane zida bili širi, a s unutarnje uži". **41:21** *Po svemu sudeći, misli se na ulaz u Svetinju. ^aPo svemu sudeći, misli se na Svetinju nad svetinjama.

23 I Svetinja i sveto mjesto imali su dvokrilna vrata.^a

24 Oba krila na vratima imala su po dva dijela, mogla su se preklopiti. Tako je bilo i na jednom i na drugim vratima. 25 Na vratima hrama bili su izrezbareni kerubi i ukrasi u obliku palme, poput onih na zidovima.^b Vani, iznad pročelja predvorja, nalazio se drveni vijenac. 26 Na zidovima predvorja s jedne i s druge strane, na zidovima pokrajnjih prostora hrama te duž cijelog vijenca nalazili su se prozori kojima su otvori s vanjske strane zida bili užji, a s unutarnje širi*,^c i ukrasi u obliku palme.

42 Zatim me odveo u sjeverni dio vanjskog dvorišta.^d I doveo me do zgrada s blagovaonicama koje su bile s druge strane praznog prostora,^e sjeverno od susjedne zgrade*.^f 2 Dužina zgrade s blagovaonicama i ograđenog prostora sa sjeverne strane, na kojoj se nalazio ulaz, iznosila je 100 lakata*, a širina 50 lakata. 3 Zgrade s blagovaonicama nalazile su se između praznog prostora u unutarnjem dvorištu, koji je bio širok 20 lakata,^g i pločnika u vanjskom dvorištu. Imale su prizemlje i dva kata, a njihove su galerije bile okrenute jedne prema drugima. 4 Između zgrada s blagovaonicama bio je prolaz^h širok 10 lakata, a dug 100 lakata*. Ulazi

41:26 *Moguće i: "s vanjske strane zida bili širi, a s unutarnje užji". 42:1, 10 *Misli se na zgradu zapadno od hrama. 42:2 *Riječ je o dugom laktu. Vidi dodatak B14. 42:4 *Izraz "dug 100 lakata" preuzet je iz grčke *Septuaginte*. U izvornom hebrejskom tekstu stoji: "put od jednog lakta". Vidi dodatak B14.

41. PUGL.

a 1Kr 6:31-35

b Eze 41:17, 18

c Eze 40:16

42. PUGL.

d Eze 40:2

e Eze 42:13

f Eze 41:12, 15

g Eze 41:10

h Eze 42:10, 11

2. stupac

a Eze 41:12

Eze 42:1

b Eze 42:4

c Eze 42:9

u blagovaonice bili su okrenuti na sjever. 5 Blagovaonice na drugom katu u zgradi bile su uže od blagovaonica na prvom katu i u prizemlju jer su zbog galerija te blagovaonice bile više uvučene. 6 Naime, blagovaonice su bile smještene u prizemlju te na prvom i drugom katu, a nisu imale stupove kao što je dvorište imalo stupove. Zato su blagovaonice na drugom katu imale manju površinu od onih na prvom katu i u prizemlju.

7 Kameni zid koji se s vanjske strane nadovezivao na blagovaonice uz vanjsko dvorište i koji je bio nasuprot drugim blagovaonicama bio je dug 50 lakata. 8 Naime, dužina zgrade s blagovaonicama koja je bila uz vanjsko dvorište iznosila je 50 lakata, a dužina one koja je bila bliže hramu iznosila je 100 lakata. 9 Blagovaonice su s istočne strane imale ulaz na koji se ulazilo iz vanjskog dvorišta.

10 I na južnoj strani dvorišta nalazile su se zgrade s blagovaonicama, a kameni zid bio je istočno od njih. Bile su s druge strane praznog prostora i južno od zgrade*.^a 11 Između njih bio je prolaz kao i onaj između zgrada s blagovaonicama na sjevernoj strani.^b Te su zgrade bile jednake dužine i jednake širine kao i ove, imale su jednake izlaze i jednak raspored. Ulazi su im 12 bili isti kao i ulazi u blagovaonice na južnoj strani. Na početku prolaza, u kamenom zidu koji je gledao prema istoku, nalazio se ulaz kroz koji se moglo doći do blagovaonica.^c

13 I rekao mi je: "Blagovaonice na sjeveru i blagovaonice

na jugu koje su s druge strane praznog prostora^a svete su blagovaonice, gdje svećenici koji pristupaju Jehovi jedu žrtve koje su posebno svete.^b Ondje oni ostavljaju posebno svete žrtve, žitne žrtve, žrtve za grijeh i žrtve za krivnju, jer je to mjesto sveto.^c **14** Kad svećenici uđu u sveto mjesto, ne smiju izaći odande u vanjsko dvorište ako prije toga ne skinu haljine u kojima vrše službu^d jer su one svete. Trebaju obući druge haljine kako bi mogli otići onamo gdje i narod smije doći.”

15 Kad je izmjerio središnji dio hramskog područja, izveo me van kroz vrata koja su gledala na istok^e te je izmjerio čitavo područje.

16 Mjernom trskom* izmjerio je istočnu stranu – njena dužina iznosila je 500 mjernih trski.

17 Izmjerio je i sjevernu stranu – njena dužina iznosila je 500 mjernih trski.

18 Zatim je izmjerio južnu stranu – njena dužina iznosila je 500 mjernih trski.

19 Potom je otišao na zapadnu stranu i izmjerio je – njena dužina iznosila je 500 mjernih trski.

20 Izmjerio je sve četiri strane hramskog područja. Ono je bilo okruženo zidom^f koji je sa svake strane bio dug 500 trski^g i koji je odvajao ono što je sveto od onoga što nije sveto.^h

43 Zatim me odveo do vrata koja gledaju na istok.ⁱ **2** Ondje sam vidio kako slava Izraelovog Boga dolazi s istoka,^j a glas mu je zvučao poput

42. POGL.

- a Eze 42:1
b Le 6:14, 16
Le 7:1, 6
Le 10:12, 13
Le 24:8, 9
Br 18:10
Eze 40:46
c Le 2:3
Br 18:9
Ne 13:5
d Izl 28:40
Izl 29:8, 9
Le 8:13
Eze 44:19
e Eze 40:6
f Eze 40:5
g Eze 45:1, 2
h Le 10:10
Eze 44:23
2Ko 6:17

43. POGL.

- i Eze 40:6
Eze 42:15
Eze 44:1
j Eze 9:3
Eze 11:23

2. stupac

- a Eze 1:24
Iv 12:28, 29
b Iza 6:3
Eze 10:4
c Eze 1:3, 4
Eze 3:23
d Eze 10:19
Eze 44:1, 2
e Izl 40:34
1Kr 8:10
Eze 44:4
f Eze 40:3
g Iza 6:1
Jr 3:17
Eze 1:26
h 11Je 28:2
i Izl 29:45
Ps 68:16
Ps 132:14
Jl 3:17
j Eze 39:7
Za 13:2
k Eze 8:3
l Da 9:12
m Eze 37:23
Eze 37:26
2Ko 6:16
n Eze 40:4
o Eze 16:63

huke silnih voda.^a Njegova je slava obasjala zemlju.^b **3** Ono što sam vidio izgledalo je poput videnja koje sam dobio kad sam došao* uništiti grad^c, izgledalo je poput onoga što sam vidio kod rijeke Kebara.^c Kad sam to vidio, pao sam ničice.

4 Tada je Jehovina slava ušla u hram na vrata koja gledaju na istok.^d **5** Potom me duh podignuo i odveo u unutarnje dvorište. I vidio sam kako se hram ispunio Jehovinom slavom.^e **6** Zatim sam čuo kako mi netko govori iz hrama, a onaj je čovjek došao i stao kraj mene.^f **7** Rekao mi je:

“Sine čovječji, ovo je mjesto na kojem je moje prijestolje^g i na kojem su mi stopala,^h mjesto na kojem ću zauvijek prebivati među izraelskim narodom.ⁱ Izraelski narod više neće skvrniti moje sveto ime^j – ni oni ni njihovi kraljevi – svojom nevjernošću* i truplima svojih mrtvih kraljeva^c. **8** Postavili su svoj prag do mog praga i svoje do vratnike do mojih dovratnika – tako da je samo zid bio između mene i njih^k – i skvrnili su moje sveto ime gadostima koje su činili. Zato sam ih istrijebio u svom gnjevju.^l **9** Sada neka uklone daleko od mene svoju nevjernost i trupla svojih kraljeva, pa ću zauvijek prebivati među njima.^m

10 A ti, sine čovječji, opiši hram izraelskom narodu,ⁿ pa neka se posrame zbog svojih prijestupa^o i neka prouče*

43:3 *Moguće i: “kad je on došao”.
^a Po svemu sudeći misli se na poricanje o uništenju grada. **43:7** *Ili: “duhovnim bludom”.
^b *Moguće je da se misli na idole koje su smatrali svojim kraljevima. **43:10** *Dosl.: “izmjere”.

nacrt hrama. **11** Ako se posrame zbog svega što su učinili, opiši im nacrt hrama, raspored, izlaze i ulaze.^a Pokaži im sve njegove nacрте i propise, njegove nacрте i zakone, te ih nacrtaj i napiši pred njihovim očima kako bi promotrili sve njegove nacрте i držali se njegovih propisa.^b **12** Ovo je zakon u vezi s hramom: Cijelo područje na vrhu gore posebno je sveto.^c To je zakon u vezi s hramom.

13 Ovo su mjere žrtvenika izražene u laktovima^d (svaki je lakat za 1 dlan duži od uobičajenog lakta)*. Podnožje mu ima 1 lakat u visinu, a u širinu ima 1 lakat više od dijela koji je iznad njega. Podnožje svuda unaokolo ima obrub visok 1 pedalj[#]. To je podnožje na kojem stoji žrtvenik. **14** Na podnožju, koje je na tlu, leži donji dio stepenastog postolja, koji ima 2 lakta u visinu, a u širinu ima 1 lakat više od dijela koji je iznad njega. Na donjem, manjem, dijelu stepenastog postolja leži gornji, veći, dio postolja, koji ima 4 lakta u visinu, a u širinu ima 1 lakat više od dijela koji je iznad njega. **15** Ognjište žrtvenika visoko je 4 lakta i s njega se uzdižu četiri roga.^e **16** Ognjište je četverokutno – dugo je 12 lakata i široko 12 lakata.^f **17** Dio stepenastog postolja na kojem leži ognjište dug je 14 lakata i širok 14 lakata, a svuda unaokolo ima obrub visok pola lakta. Podnožje je sa svih strana 1 lakat šire od dijela koji je iznad njega.

43:13 *Riječ je o dugom laktu. Vidi dodatak B14. [#]Pedalj je imao 22,2 centimetra. Vidi dodatak B14.

43. POGL.

a Eze 44:5

b Eze 11:19, 20
Eze 36:27c Ps 93:5
Eze 40:2
Eze 42:20d Izl 27:1
2Lje 4:1e Izl 27:2
Ot 9:13f Izl 38:1
2Lje 4:1

2. stupac

a Izl 40:29
Le 1:5
Le 8:18–21
Eze 45:19b Eze 40:46
Eze 44:15
Eze 48:11c Izl 29:10
Le 8:14d Izl 29:36, 37
Le 8:15
He 9:23e Izl 29:14
Le 8:17
He 13:11

f Le 2:13

g Izl 29:35

Stepenice kojima se uspinje na žrtvenik gledaju na istok.”

18 Zatim mi je rekao: “Sine čovječji, ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: ‘Ovo su odredbe za žrtvenik kojih se treba držati kad on bude sagrađen’, kako bi se na njemu prinosile cijele paljenice i kako bi se po njemu škropila krv.’^a

19 ‘Svećenicima, Levijevcima iz Sadokove loze,^b koji mi pristupaju da mi služe, daj junca iz krda za žrtvu za grijeh’,^c kaže Svevišnji Gospodin Jehova. **20** ‘Uzmi njegove krvi i nanesi je na četiri roga žrtvenika, na četiri ugla stepenastog postolja i na obrub svuda unaokolo kako bi žrtvenik očistio od grijeha i izvršio obred očišćenja za njega.^d **21** Zatim uzmi junca, žrtvu za grijeh, i neka se spali na mjestu koje je za to određeno u hramu, izvan svetišta.^e **22** Idući dan prinesi jarca bez mane kao žrtvu za grijeh i neka se njime žrtvenik očisti od grijeha kao što ga se i juncem očistilo od grijeha.’

23 ‘Kad očistiš žrtvenik od grijeha, prinesi junca bez mane iz krda i ovna bez mane iz stada. **24** Dodi s njima pred Jehovu pa neka ih svećenici pospu solju^f i cijele prinesu Jehovi kao žrtvu paljenicu. **25** Sedam dana svaki dan prinosi jarca kao žrtvu za grijeh,^g a i junca iz krda i ovna iz stada. Neka te životinje budu bez mane. **26** Neka svećenici sedam dana vrše obred očišćenja žrtvenika, neka ga očiste i tako pripreme za korištenje. **27** Kad prođu dani predviđeni

43:18 *Moguće i: “dok ga se bude gradilo”.

za taj obred, od osmog dana^a pa nadalje, neka svećenici prinese na žrtveniku vaše* cijele paljenice i žrtve zajedništva. Tada ćete mi biti mili,^b kaže Svevišnji Gospodin Jehova.”

44 Zatim me odveo natrag do vanjskih vrata svetišta koja gledaju na istok.^c Bila su zatvorena.^d **2** Tada mi je Jehova rekao: “Ova vrata neka ostanu zatvorena. Ne smiju se otvarati i nitko od ljudi ne smije na njih ulaziti. Naime, Jehova, Izraelov Bog, ušao je na njih^e i zato trebaju ostati zatvorena. **3** Ali poglavar će sjediti unutar vrata i jesti kruh pred Jehovom,^f jer je poglavar. Ulazit će u predvorje vrata i izlaziti će iz njega.”^g

4 Zatim me kroz sjeverna vrata doveo pred hram. Kad sam podignuo pogled, vidio sam da je Jehovina slava ispunila Jehovin hram.^h Stoga sam pao ničice.ⁱ **5** Tada mi je Jehova rekao: “Sine čovječji, dobro pazi*, gledaj i pažljivo slušaj sve što ću ti reći o propisima i zakonima Jehovinog hrama. Obrati pažnju na ulaz u hram i na sve izlaze iz svetišta.^j **6** Reci tom buntovnom izraelskom narodu: ‘Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: ‘Dosta je bilo vaših gadosti, izraelski narode! **7** Dovodili ste tuđince neobrezana srca i tijela u moje svetište i oni su skvrnili moj hram. Prinosili ste mi salo i krv – moju hranu – a istovremeno ste svim svojim gadostima kršili savez koji sam sklopio s vama. **8** Niste se brinuli za ono što mi je sveto,^k nego ste

43:27 *Misli se na narod. 44:5 *Ili: “neka ti srce prione”.

43. POGL.

a Le 9:1

b Eze 20:40

44. POGL.

c Eze 43:1

d Eze 46:1

e Eze 43:2

f Pnz 12:5, 7

g Eze 46:2

h Iza 6:1-3

Eze 10:4

i Eze 1:27, 28

Eze 3:23

j Eze 40:4

k Le 22:2

Br 18:2, 3

2. stupac

a 2Kr 23:8, 9

2Lje 29:1, 5

Ne 9:34

Jr 23:11

Eze 8:5

b 1Lje 26:1

c Iza 9:16

Mi 2:8

d Br 18:2, 4

e 1Kr 2:35

Eze 40:46

f Eze 48:9, 11

g Le 3:14-16

h Le 17:6

druge postavili da vrše službu u mom svetištu umjesto vas.”

9 ‘Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: “Nijedan tuđinac neobrezana srca i tijela koji živi u Izraelu ne smije ući u moje svetište.”

10 ‘A Levijevci koji su mi okrenuli leđa^a kad mi je Izrael okrenuo leđa i počeo što-vati svoje odvratne idole* snosit će posljedice svog grijeha.

11 Potom će postati sluge u mom svetištu koji nadgledaju vrata hrama^b i služe u hramu. Klat će životinje koje se prinese za narod kao cijele žrtve paljenice i kao druge žrtve. I stajat će pred narodom i služiti mu. **12** Oni su služili narodu pred njegovim odvratnim idolima te su postali kamen o koji se izraelski narod spotaknuo i upao u grijeh.^c Zato sam podignuo ruku i zakleo se da će snositi posljedice svog grijeha’, kaže Svevišnji Gospodin Jehova. **13** ‘Neće mi više pristupati kako bi mi služili kao svećenici i neće više pristupati ničemu što mi je sveto niti ičemu što mi je posebno sveto. Nosit će svoju sramotu zbog gadosti koje su činili. **14** Ali povjerit ću im zaduženja u hramu kako bi ondje vršili službu i radili sve što treba.’^d

15 ‘A svećenici, Levijevci iz Sadokove loze,^e koji su izvršavali svoje dužnosti u mom svetištu kad su mi Izraelci okrenuli leđa,^f pristupat će mi kako bi mi služili i stajat će preda mnom kako bi mi prinosili salo^g i krv’,^h kaže Svevišnji Gospodin Jehova. **16** ‘Oni će ulaziti

44:10 *Moguće je da je hebrejski izraz srodan riječi koja znači “izmet”. Njime se izražavao prezir.

u moje svetište te će pristupati mom stolu kako bi mi služili^a i činiti će ono što su mi dužni činiti.^b

17 Kad budu ulazili na vrata unutarnjeg dvorišta, neka nose lanene haljine.^c Ne smiju nositi ništa vuneno dok služe unutar vrata unutarnjeg dvorišta ili bilo gdje u dvorištu*. **18** Neka na glavi nose lanene turbane i neka im bokove pokrivaju lanene gaće.^d Ne smiju na sebi nositi ništa u čemu bi se znojili. **19** Prije nego što izađu u vanjsko dvorište – ono u kojem je narod – neka skinu haljine u kojima su vršili službu* i ostave ih u svetim blagovaonicama*.^f Potom neka odjenu druge haljine kako svojim haljinama ne bi prenijeli svetost na narod*. **20** Ne smiju brijati glavu^g niti imati dugu kosu. Trebaju se redovito šišati. **21** Neka svećenici ne piju vino kad ulaze u unutarnje dvorište.^h **22** Neka se ne žene udovicom niti razvedenom ženom.ⁱ Za ženu smiju uzeti samo djevicu koja je Izraelka ili svećenikovu udovicu.^j

23 'Neka uče moj narod razlikovati ono što je sveto od onoga što nije sveto. Neka ga uče razlikovati ono što je nečisto od onoga što je čisto.^k **24** Neka u parnicama budu suci,^l neka u njima sude po mojim zakonima.^m Neka se drže mojih zakona i mojih odredbi o svim mojim blagdanimaⁿ i neka im moji dani počinka budu sveti. **25** Neka ne prilaze mrtvacu kako se ne bi onečistili. Ali mogu se onečistiti zbog oca,

44:17 *Misli se na unutarnje dvorište i sam hram. **44:19** *Ili: "prostorijama".
*Ili: "svojim haljinama neprimjereno posvetili narod".

44. POGL.

- a Eze 41:21, 22
b Br 18:7
c Izl 28:39, 42
Izl 39:27, 28
Le 16:4
d Izl 28:40, 42
e Le 6:10
Eze 42:14
f Eze 42:13
g Le 21:1, 5
Pnz 14:1
h Le 10:9
i Le 21:7
j Le 21:10, 14
k Mi 2:7
l Pnz 17:9
m 1Lje 23:3, 4
2Lje 19:8
n Le 23:2

2. stupac

- a Le 21:1-3
b Le 4:3
c Br 18:20
Pnz 18:1
Jš 13:14
Eze 45:4
d Le 2:3
e Le 6:17, 18
Le 7:1, 6
1Ko 9:13
f Le 27:21
Br 18:14
g Izl 23:19
Br 18:8, 12
Br 18:26, 27
Pnz 18:4
h Br 15:20
Ne 10:35-37
i Izr 3:9, 10
Mi 3:10
j Izl 22:31
Le 22:3, 8

45. POGL.

- k Jš 14:1, 2
Eze 47:21, 22
l Eze 48:20
m Eze 48:8, 9
n Eze 42:20
o Jš 21:1, 2

majke, sina, kćeri, brata ili neudane sestre.^a **26** Nakon što se svećenik očisti, neka prođe sedam dana. **27** A onog dana kad uđe u sveto mjesto, u unutarnje dvorište, kako bi ondje služio, neka prinese svoju žrtvu za grijeh',^b kaže Svevišnji Gospodin Jehova.

28 'A ovo će biti nasljedstvo svećenika: Ja sam njihovo nasljedstvo.^c Ne dajte im nikakav posjed u Izraelu jer sam ja njihov posjed. **29** Oni će jesti žitne žrtve,^d žrtve za grijeh i žrtve za krivnju.^e I sve u Izraelu što je bezuvjetno posvećeno Bogu bit će njihovo.^f **30** Najbolje od prvina cijelog vašeg uroda i najbolje od svih vaših priloga pripada svećenicima.^g I prvine grubog brašna dajte svećenicima.^h Tada će na vašem domu počivati blagoslov.ⁱ **31** Svećenici ne smiju jesti meso ptice ili životinje koja je uginula ili koju je rastrgala zvijer.^j

45 'Kad budete dijelili zemlju u nasljedstvo,^k prinesite Jehovi kao prilog sveti dio zemlje.^l Neka on bude dug 25 000 lakata*, a širok 10 000 lakata.^m Cijelo to područjeⁿ bit će sveti dio. **2** Unutar tog područja neka se za sveto mjesto odvoji zemljište u obliku četverokuta dugo 500 lakata i široko 500 lakata,ⁿ a sa svake strane neka se ostavi 50 lakata za pašnjake.^o **3** Od tog područja izmjeri 25 000 lakata u dužinu i 10 000 u širinu. Unutar njega nalaziti će se svetište, ono što je posebno sveto. **4** To će područje biti sveti dio zemlje, a pri-

45:1 *Riječ je o dugom laktu. Vidi dodatak B14. *Ili: "Sve unutar tih granica".

padat će svećenicima,^a slugama u svetištu, koji pristupaju Jehovi kako bi mu služili.^b Ondje će biti njihove kuće i sveto mjesto za svetište.

5 A levitima, slugama u hramu, pripadat će dio zemlje dug 25 000 lakata, a širok 10 000 lakata.^c Oni će posjedovati 20 blagovaonica*.^d

6 Gradu dajte u posjed područje dugo 25 000 lakata (što odgovara dužini svetog područja), a široko 5000 lakata.^e Ono će pripadati cijelom izraelskom narodu.

7 Poglavaru će pripadati zemlja s obje strane svetog područja i područja koje je dano gradu. Nalazit će se duž svetog područja i područja koje je dano gradu – sa zapadne strane i s istočne strane. Dužina tog područja od zapadne do istočne granice odgovarat će dužini susjednih plemenskih posjeda.^f
8 Ta će zemlja biti njegov posjed u Izraelu. Moji poglavari neće više tlačiti moj narod^g i razdijelit će preostalu zemlju izraelskom narodu po njegovim plemenima.^h

9 Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: 'Prevršili ste svaku mjeru, izraelski poglavari!'

'Ostavite se nasilja i tlačenja te činite ono što je pošteno i pravedno.ⁱ Prestanite oduzimati posjede mom narodu',^j kaže Svevišnji Gospodin Jehova.
10 'Koristite točnu vagu, pravu efu* i pravi bat*.^k **11** Neka mjerne posude za efu i bat imaju točno utvrđenu zapremninu. Bat neka sadrži desetinu home-

45:5 *Ili: "prostorija". 45:10-12, 14
*Vidi dodatak B14.

45. POGL.

a Eze 48:10, 11

b Eze 40:46

c Eze 48:13

d Eze 40:17

e Eze 48:15

f Eze 48:21

g Iza 32:1

Iza 60:17

Jr 22:17

Jr 23:5

Eze 22:27

Eze 46:18

Mi 3:1-3

h Jš 11:23

i Jr 22:3

Mi 6:8

Za 8:16

j Mi 2:2

k Le 19:36

Izr 11:1

Am 8:5

Mi 6:10, 11

2. stupac

a Izl 30:13

b Le 2:1

c Le 1:10

d Le 3:1

e Le 1:4

Le 6:30

He 9:22

f Izl 30:14

g 1Lje 16:2

2Lje 30:24

h 1Kr 8:64

i 2Lje 35:7

j Iza 66:23

k Pnz 16:16

2Lje 8:12, 13

2Lje 31:3

l Le 16:16

m Eze 41:21

ra* i efa neka sadrži desetinu homera. Neka se te mjere određuju prema homeru. **12** Šekela*^a neka bude 20 gera*. A 20 šekela i 25 šekela i 15 šekela neka vam bude 1 mane*.^b

13 'Ovo je prilog koji ćete prinositi: šestinu efe od svakog homera pšenice i šestinu efe od svakog homera ječma. **14** Količina ulja koja će se davati kao prilog neka se određuje batom. Bat je desetina kora*, a 10 bata je 1 homer – da, 10 bata je 1 homer. **15** Dajte kao prilog po jednu ovcu na svakih 20 ovaca iz izraelskih stada. Svi ti prilozii koristit će se za žitne žrtve,^b za cijele žrtve paljenice^c i za žrtve zajedništva^d kako bi se izvršio obred očišćenja za narod',^e kaže Svevišnji Gospodin Jehova.

16 'Sav narod davat će taj prilog^f izraelskom poglavaru. **17** A poglavar će biti zadužen za cijele žrtve paljenice,^g žitne žrtve^h i žrtve ljevanice koje će se prinositi na blagdane,ⁱ mladačke, dane počinka^j – tijekom svih svetkovina izraelskog naroda.^k On će morati donositi žrtve za grijeh, žitne žrtve, cijele žrtve paljenice i žrtve zajedništva kako bi se izvršio obred očišćenja za izraelski narod.'

18 Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: 'Prvog dana prvog mjeseca uzmi iz krda junca bez mane i očisti svetište od grijeha.^l **19** Neka svećenik uzme nešto krvi žrtve za grijeh i neka je nanese na dovratnike hrama,^m na četiri ugla stepenastog postolja na kojem stoji žrtvenik te na dovratnike vrata unutarnjeg dvorišta. **20** Tako

45:12 *Ili: "mina". Vidi dodatak B14.

učini i sedmog dana u mjesecu zbog svih koji su zgriješili ne-namjerno ili u neznanju.^a Izvršite obred očišćenja za hram.^b

21 Četrnaestog dana prvog mjeseca slavite Pashu.^c Neka se sedam dana jede beskvasni kruhovi.^d **22** Tog dana neka poglavar za sebe i za sav narod donese junca za žrtvu za grijeh.^e **23** Neka tijekom sedam dana blagdana svaki dan donese sedam junaca i sedam ovnova bez mane da se cijeli prinesu Jehovi kao žrtva paljenica.^f Neka svaki dan donese i jednog jarca za žrtvu za grijeh. **24** Neka donese i žitnu žrtvu – efu za svakog junca i efu za svakog ovna te hin* ulja za svaku efu.

25 Petnaestog dana sedmog mjeseca neka donese isti takav prinos i neka tako čini svih sedam dana blagdana.^g Neka donese isti prinos za žrtvu za grijeh, za cijelu žrtvu paljenicu i za žitnu žrtvu te isti prinos ulja.”

46 “Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: ‘Vrata unutarnjeg dvorišta koja gledaju na istok^h neka budu zatvorenaⁱ šest radnih dana,^j a na dan počinka i na dan mladaka neka se otvore. **2** Neka poglavar uđe u predvorje tih vrata^k iz vanjskog dvorišta i neka stane kod dovratnika na vratima. Neka svećenici prinesu njegovu cijelu žrtvu paljenicu i njegove žrtve zajedništva, a on neka se pokloni na pragu vrata i potom izađe. A vrata neka se ne zatvaraju do večeri. **3** Neka se na ulazu tih vrata i narod pokloni Jehovi na dane počinka i na mladake.’

45:24; 46:5 *Vidi dodatak B14.

45. POGL.

a Le 4:27, 28

b Le 16:20

c Le 23:5

d Izl 12:18

e Le 4:13, 14

f Le 23:8

g Le 23:34
Pnz 16:13
2Lje 7:8
Za 14:16

46. POGL.

h Eze 40:32

i Eze 44:1, 2

j Izl 20:9

k Eze 44:3

l Ps 81:3
Iza 66:23

2. stupac

a Br 28:9, 10
Eze 45:17

b Eze 46:11

c Br 28:11-15

d Eze 46:2

e Izl 23:14
Pnz 16:16

f Eze 40:20

g Eze 40:24

h Eze 45:21, 24
Eze 46:6, 7

i Le 1:3

j Eze 45:17

k Eze 46:1, 2

4 Neka poglavar kao žrtvu paljenicu na dan počinka prinese Jehovi šest janjaca bez mane i jednog ovna bez mane.^a

5 Neka kao žitnu žrtvu prinese jednu efu* za ovna, za janjce onoliko koliko može dati te hin* ulja za svaku efu.^b **6** Na dan mladaka neka prinese junca bez mane iz krda, šest janjaca i ovna. Neka budu bez mane.^c **7** Neka kao žitnu žrtvu prinese efu za junca, efu za ovna, a za janjce onoliko koliko može dati. Neka prinese i hin ulja za svaku efu.

8 Kad poglavar uđe, neka uđe u predvorje vrata i neka izađe iz njega.^d **9** A kad narod na blagdan dođe pred Jehovu,^e onaj tko uđe na sjeverna vrata^f kako bi se poklonio* Bogu neka izađe na južna vrata,^g a onaj tko uđe na južna vrata neka izađe na sjeverna vrata. Neka se nitko ne vraća da bi izašao na vrata na koja je ušao, nego neka izađe na vrata koja su nasuprot njima. **10** Poglavar koji je s njima neka uđe kad i oni uđu i neka izađe kad i oni izađu. **11** Na blagdane i svetkovine neka kao žitnu žrtvu prinese efu za junca, efu za ovna, za janjce onoliko koliko može dati i hin ulja za svaku efu.^h

12 Kad poglavar kao dragovoljnu žrtvu Jehovi donese cijelu žrtvu paljenicuⁱ ili žrtve zajedništva, neka mu se otvore vrata koja gledaju na istok, pa neka preda svoju cijelu paljenicu i svoje žrtve zajedništva kao što to čini na dan počinka.^j Nakon što izađe, neka se za njim zatvore vrata.^k

46:9 *Ili: “iskazao štovanje”.

13 Svaki dan donesi janjca bez mane starog do godine dana kao cijelu žrtvu paljenicu Jehovi.^a Čini to svako jutro.

14 Uz njega svako jutro kao žitnu žrtvu donesi šestinu efe brašna i trećinu hina ulja da se njime poskropi fino brašno. To neka bude redovita žitna žrtva koja se prinosi Jehovi. To je trajna odredba. **15** Neka se svako jutro donese janjac, žitna žrtva i ulje kao žrtva paljenica koja se redovito prinosi.¹

16 Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: 'Ako poglavar svakom svom sinu daruje zemlju u nasljedstvo, ona će postati vlasništvo njegovih sinova. Ona će biti njihovo vlasništvo koje su stekli nasljeđivanjem. **17** Ali ako dio zemlje od svog nasljedstva daruje nekom svom sluzi, ona će biti njegova sve do godine oslobađanja,^b a potom će se vratiti poglavaru. Samo će njegovi sinovi dobiti nasljedstvo u trajni posjed. **18** Poglavar ne smije nikoga iz naroda otjerati s njegovog posjeda i tako mu oduzeti njegovo nasljedstvo. Neka svojim sinovima da u nasljedstvo dio svog posjeda kako nitko od mog naroda ne bi bio protjeran sa svog posjeda."²

19 Zatim me kroz ulaz^c koji je bio kraj vrata odveo u svećeničke svete blagovaonice*, koje su gledale na sjever.^d Ondje sam vidio neki prostor koji se nalazio iza blagovaonica, prema zapadu. **20** I rekao mi je: "Ondje će svećenici kuhati žrtvu za krivnju i žrtvu za grijeh i peći žitnu žrtvu,^e kako ne bi ništa iznijeli u vanjsko

46:19 *Ili: "prostorije".

46. POGL.

a Izl 29:38
Br 28:3, 5

b Le 25:10

c Eze 42:9

d Eze 42:1

e Le 2:4, 5

2. stupac

a Eze 44:19

b 2Lje 35:13

47. POGL.

c Eze 41:2

d Za 13:1

Za 14:8

Ot 22:1

e Eze 40:20

f Eze 40:6
Eze 44:1, 2

g Eze 40:3
Ot 21:15

dvorište i tako prenijeli svetost na narod*."³

21 Zatim me izveo u vanjsko dvorište i proveo me pored četiri kuta dvorišta. U svakom kutu vanjskog dvorišta vidio sam malo dvorište. **22** Ta mala dvorišta koja su se nalazila u četiri kuta dvorišta bila su duga 40 lakata*, a široka 30 lakata. Sva četiri bila su iste veličine.⁴ **23** Unutar sva četiri dvorišta duž svih zidova bio je postavljen red kamenja ispod kojeg su bila načinjena mjesta za kuhanje mesa žrtava. **24** I rekao mi je: "To su kuhinje gdje oni što služe u hramu kuhaju meso žrtava koje prinosi narod."⁵

47 Zatim me odveo natrag do ulaza u hram.^c Ondje sam vidio da voda izvire ispod praga hrama^d i teče prema istoku, jer je pročelje hrama gledalo na istok. Voda je izvirala s desne strane ulaza u hram i tekla s južne strane žrtvenika.

2 Potom me izveo van kroz sjeverna vrata^e te poveo okolo do vanjskih vrata koja gledaju na istok.^f Ondje sam opet vidio vodu – tekla je s desne strane vrata.

3 Kad je čovjek krenuo prema istoku s mjernim užetom u ruci,^g izmjerio je 1000 lakata* i rekao mi neka pregazim vodu. Voda je bila do gležnja.

4 Izmjerio je još 1000 lakata i rekao mi neka pregazim vodu. Voda je bila do koljena.

Zatim je izmjerio još 1000 lakata i rekao mi neka pregazim

46:20 *Ili: "i tako neprimjereno posvetili narod". 46:22; 47:3 *Riječ je o dugom laktu. Vidi dodatak B14. 46:22 #Ili: "Sva četiri dvorišta i njihove ugaone gradevine bili su iste veličine."

vodu. Voda je sad bila do boka.

5 Kad je izmjerio još 1000 lakata, to je već bila rijeka koju nisam mogao prijeći jer je voda bila toliko duboka da je trebalo plivati. Bila je to rijeka koju se nije moglo pregaziti.

6 I upitao me: "Jesi li vidio, sine čovječji?"

Zatim mi je rekao da se vratim na obalu rijeke. **7** Kad sam se vratio, vidio sam da na obje obale rijeke ima vrlo mnogo drveća.^a **8** Potom mi je rekao: "Ova voda teče u istočni kraj, protječe kroz Arabu^{*b} i slijeva se prema moru. Kad se ulije u more,^c morske će vode ozdraviti. **9** Kamo god ta rijeka^{*} dođe, sve će vrvjeti živim bićima. Bit će mnogo ribe jer će ta rijeka onamo doći. Morska će voda ozdraviti i sve će vrvjeti životom kamo god rijeka dođe.

10 Ribari će stajati kraj mora od En-Gedija^d do En-Eglajima. Ondje će se sušiti mrenež. Bit će vrlo mnogo svakovrsnih riba, kao u Velikom moru^{*e}.

11 Njegove^{*} močvare i bare neće ozdraviti, nego će ostati slane.^f

12 Na obje obale rijeke rast će svakovrsno drveće s jestivim plodovima. Lišće mu neće venuti i neće prestati donositi plod. Svakog će mjeseca rađati novi plod jer ga natapa voda iz svetišta.^g Njegov će se plod koristiti za jelo, a lišće za liječenje.^h

47:8 *Ili: "pustu ravnicu". **47:9** *Dosl.: "dvije rijeke", što vjerojatno znači da je rijeka postala dvaput veća. **47:10** *Odnosno Sredozemnom moru. **47:11, 18** *Misli se na Mrtvo more.

47. POGL.

a Ot 22:1, 2

b Pnz 4:47, 49

c Za 14:8

d Js 15:20, 62
2Lje 20:2

e Br 34:2, 6

f Pnz 29:22, 23
Ps 107:33, 34
Jr 17:6

g Eze 47:1

h Ot 22:1, 2

2. stupac

a Pos 48:5
1Lje 5:1
Eze 48:5

b Pos 26:3
Pos 28:13

c Eze 48:1

d Br 34:2, 8

e Br 13:21

f 2Sa 8:8

g Eze 47:18

h Br 34:2, 9

i Eze 48:1

j Br 32:1

k Pnz 32:51

l Eze 48:28

m Br 34:2, 8

13 Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova: "Ovo je zemlja koju ćete podijeliti u nasljedstvo među 12 izraelskih plemena. Josipu će pripasti dva dijela.^a **14** Naslijedit ćete je i svatko će dobiti jednak dio^{*}. Zakleo sam se da ću tu zemlju dati vašim precima,^b a sada će ona pripasti vama u nasljedstvo.

15 Ovo je granica zemlje na sjevernoj strani: Granica ide od Velikog mora putem koji vodi u Hetlon,^c a zatim dalje do Sedada,^d **16** Hamata,^e Berote,^f Sibrajima (koji se nalazi između damašćanskog i hamatskog kraja) i Haser-Hatikona (koji se nalazi uz hauransku granicu).^g **17** Tako će granica ići od mora do Hasar-Enona,^h duž damašćanske granice na sjeveru i hamatske granice.ⁱ To je sjeverna granica.

18 Istočna granica ide između Haurana i Damaska te između Gileada^j i izraelske zemlje, usporedo s Jordanom. Mjerite od granice^{*} prema istočnom moru^{*}. To je istočna granica.

19 Južna granica ide od Tamara do voda kod Meribat-Kadeša,^k zatim duž potoka^{*} pa do Velikog mora.^l To je južna granica[#].

20 Na zapadnoj strani granica je Veliko more – od granice^{*} do mjesta nasuprot Lebo-Hamatu^{#,m}. To je zapadna granica.

21 Razdijelite tu zemlju među sobom, među 12 izraelskih

47:14 *Ili: "koliko i njegov brat". **47:18** #Misli se na sjevernu granicu. **47:19** *Ili: "vadija". Misli se na potok Egipat. #Dosl.: "južna strana prema jugu". **47:20** *Misli se na južnu granicu. #Ili: "ulazu u Hamat".

plemena. **22** Razdijelite je kao nasljedstvo među sobom i među došljacima koji žive među vama i kojima su se rodila djeca otkako su među vama. I neka vam budu kao da su Izraelci. Neka zajedno s vama dobiju nasljedstvo među izraelskim plemenima. **23** Dajte došljaku nasljedstvo na području plemena u kojem živi”, kaže Svevišnji Gospodin Jehova.

48 “A ovo su granice plemenskih područja*, počevši od krajnjeg sjevera: Danovo područje^a proteže se duž puta koji vodi u Hetlon pa sve do Lebo-Hamata^b i Hasar-Enana, duž damašćanske granice na sjeveru, uz Hamat,^c te se proteže od istočne do zapadne granice. **2** Ašerovo područje^d graniči s Danovim i proteže se od istočne do zapadne granice. **3** Naftalijevo područje^e graniči s Ašerovim i proteže se od istočne do zapadne granice. **4** Manašeovo područje^f graniči s Naftalijevim i proteže se od istočne do zapadne granice. **5** Efrajimovo područje graniči s Manašeovim^g i proteže se od istočne do zapadne granice. **6** Rubenovo područje graniči s Efrajimovim^h i proteže se od istočne do zapadne granice. **7** Judino područje graniči s Rubenovimⁱ i proteže se od istočne do zapadne granice. **8** A uz granicu Judinog područja, od istočne do zapadne granice, nalazit će se područje koje trebate dati kao prilog. Njegova širina neka iznosi 25 000 lakata*,^j a njego-

48:1 *Dosl.: “ovo su imena plemena”.
 #Ili: “ulaza u Hamat”. 48:8 *Riječ je o dugom laktu. Vidi dodatak B14.

48. POGL.

a Js 19:40

b Br 34:2, 8

c Eze 47:15-17

d Js 19:24

e Js 19:32

f Js 13:29

g Js 17:17, 18

h Js 18:7

i Js 15:1

Js 19:9

j Eze 45:1

2. stupac

a Br 35:2

Eze 45:3, 4

b Eze 40:46

Eze 44:15

c Jr 23:11

Eze 22:26

d Eze 45:6

e Eze 48:35

va dužina neka odgovara dužini susjednih plemenskih posjeda od istočne do zapadne granice. U sredini tog područja neka bude svetište.

9 Područje koje trebate dati kao prilog Jehovi neka bude dugo 25 000 lakata, a široko 10 000 lakata. **10** Ono neka bude sveti prilog za svećenike.^a Neka bude dugo 25 000 lakata na sjeveru i 25 000 na jugu te široko 10 000 lakata na zapadu i 10 000 na istoku. U sredini tog područja neka bude Jehovino svetište. **11** To će biti za svećenike, za posvećene Sado-kove potomke,^b koji su izvršavali službu koju su mi bili dužni vršiti i koji nisu zastranili kad su Izraelci i Levijevci pošli stranputicom.^c **12** Njima neka pripadne dio područja koje će biti dano kao prilog i neka taj dio bude posebno svet. Neka graniči s dijelom koji će pripasti levitima.

13 Levitima neka pripadne područje tik do onoga koje pripada svećenicima. Neka bude dugo 25 000 lakata, a široko 10 000 lakata. (Ukupna dužina neka bude 25 000 lakata, a širina 10 000 lakata.) **14** Ne smiju prodati, zamijeniti niti prenijeti na koga nijedan dio te najbolje zemlje, jer je ona sveta Jehovi.

15 Preostali dio zemlje širok 5000 lakata, koji se proteže duž granice duge 25 000 lakata, neka pripadne gradu i neka se koristi za ono što nije sveto^d – za stanovanje i za pašnjake. Grad neka bude u sredini.^e

16 Ovo su mjere grada: sa sjeverne strane 4500 lakata, s južne strane 4500, s istočne strane 4500 i sa zapadne strane 4500.

17 Gradski pašnjak protezat će se 250 lakata na sjever, 250 na jug, 250 na istok i 250 na zapad.

18 Preostali dio područja protezat će se duž svetog područja^a – 10 000 lakata na istok i 10 000 lakata na zapad. Protezat će se duž svetog područja, a urod s tog dijela zemlje bit će za hranu onima koji budu služili gradu. **19** Ti koji budu služili gradu bit će iz svih izraelskih plemena. Oni će obrađivati tu zemlju.^b

20 Cijelo sveto područje neka bude četverokutno – dugo 25 000 lakata i široko 25 000 lakata. Trebate ga odvojiti za sveti prilog zajedno s gradskim posjedom.

21 Zemlja koja preostane s obje strane svetog područja i gradskog posjeda neka pripadne poglavaru.^c Nalazit će se duž istočne i zapadne granice svetog područja, koje su duge 25 000 lakata. Dužina tog područja odgovarat će dužini susjednih plemenskih područja i pripadat će poglavaru. U sredini tog područja nalazit će se sveto područje i svetište hrama.

22 Posjed koji pripada Levi-jevcima te gradski posjed nalazit će se između onoga što pripada poglavaru. Područje koje pripada poglavaru bit će između Judinog područja^d i Benjaminovog područja.

23 A ovo su granice preostalih plemenskih područja: Benjaminovo područje proteže se od istočne do zapadne granice.^e **24** Šimunovo područje graniči s Benjaminovim^f i proteže se od istočne do zapadne granice. **25** Isakarovo područje

48. POGL.

a Eze 45:1

b Eze 45:6

c Eze 45:7

d Eze 48:8

e Jš 18:11

f Jš 19:1

2. stupac

a Jš 19:17

b Jš 19:10

c Pos 49:13

d Jš 18:7

e Eze 47:19

f Br 20:13

g Pos 15:18

h Br 34:2

i Eze 47:13

j Eze 48:16

k Jr 3:17
Jl 3:21
Za 2:10

je^a graniči sa Šimunovim i proteže se od istočne do zapadne granice. **26** Zebulunovo područje graniči s Isakarovim^b i proteže se od istočne do zapadne granice.^c **27** Gadovo područje graniči sa Zebulunovim^d i proteže se od istočne do zapadne granice. **28** Južna granica Gadovog područja protezat će se od Tamara^e do voda kod Meribat-Kadeša,^f duž potoka^g pa do Velikog mora^h.

29 To je zemlja koju ćete razdijeliti i dati u nasljedstvo izraelskim plemenima^h – to će biti njihova područjaⁱ, kaže Svevišnji Gospodin Jehova.

30 "A ovo su izlazi iz grada. Dužina sjeverne strane neka iznosi 4500 lakata.^j

31 Gradska vrata neka budu nazvana po izraelskim plemenima. Od trojih vrata na sjeveru jedna neka budu za Rubena, jedna za Judu i jedna za Levija.

32 Dužina istočne strane neka iznosi 4500 lakata. Neka i ondje budu troja vrata: jedna vrata za Josipa, jedna za Benjamina i jedna za Dana.

33 Dužina južne strane neka iznosi 4500 lakata. Neka i ondje budu troja vrata: jedna vrata za Šimuna, jedna za Isakara i jedna za Zebuluna.

34 Dužina zapadne strane neka iznosi 4500 lakata. Neka i ondje budu troja vrata: jedna vrata za Gada, jedna za Ašera i jedna za Naftalija.

35 Opseg grada neka bude 18 000 lakata. A grad će se od tog dana zvati: Jehova Je Ondje."^k

48:28 *Ili: "vadija". Misli se na potok Egipt. *Odnosno Sredozemnog mora.

DANIJEL

PREGLED SADRŽAJA

- 1 Babilonci opsjedaju Jeruzalem (1, 2)
Zarobljenim mladićima određen poseban odgoj (3-5)
Iskušana vjernost četvorice Hebreja (6-21)
- 2 Kralj Nebukadnezar usnio san i uznemirio se (1-4)
Nitko od mudraca ne može reći što je kralj sanjao (5-13)
Danijel traži pomoć od Boga (14-18)
Danijel hvali Boga jer mu je otkrio tajnu (19-23)
Danijel govori kralju što je sanjao (24-35)
Tumačenje sna (36-45)
Kamen, odnosno Božje kraljevstvo, satrt će kip (44, 45)
Kralj iskazuje čast Danijelu (46-49)
- 3 Nebukadnezarov zlatni kip (1-7)
Kralj traži da se svi poklone kipu (4-6)
Trojica Hebreja optužena za neposlus (8-18)
"Nećemo štovati tvoje bogove" (18)
Bačeni u ognjenu peć (19-23)
Na čudesan način izbačeni iz vatre (24-27)
Kralj veliča Boga trojice Hebreja (28-30)
- 4 Nebukadnezar priznaje da je Bog vrhovni vladar (1-3)
Kraljev san o drvetu (4-18)
Neka prođe sedam vremena (16)
Bog vlada nad ljudskim rodovima (17)
Danijel tumači san (19-27)
San se prvobitno ispunio na kralju (28-36)
Kralj je sedam vremena bio bez razuma (32, 33)
Kralj veliča nebeskog Boga (37)
- 5 Gozba kralja Belšasara (1-4)
Natpis na zidu (5-12)
Kralj traži od Danijela da protumači natpis (13-25)
Značenje: Babilon će pasti (26-31)
- 6 Perzijski dužnosnici urotili se protiv Danijela (1-9)
Danijel se i dalje moli (10-15)
Danijel bačen u lavlju jamu (16-24)
- Kralj Darije iskazuje čast Danijelovom Bogu (25-28)
- 7 Viđenje o četiri zvijeri (1-8)
Mali rog koji govori drske riječi (8)
Pradavni sjeo, sud počeo zasjedati (9-14)
Sin čovječji postavljen za kralja (13, 14)
Danijelu otkriveno značenje viđenja (15-28)
Četiri zvijeri četiri su kralja (17)
Sveti sluge dobit će kraljevstvo (18)
Deset rogova predočava deset kraljeva (24)
- 8 Viđenje o ovnu i jarcu (1-14)
Mali se rog uzoholio (9-12)
Dok ne prođe 2300 večeri i jutara (14)
Gabrijel tumači viđenje (15-27)
Objašnjeno tko su ovan i jarac (20, 21)
Kralj okrutnog izgleda (23-25)
- 9 Danijel u molitvi priznaje grijeh naroda (1-19)
Jeruzalem će biti opustošen 70 godina (2)
Gabrijel dolazi k Danijelu (20-23)
Proračeno 70 godišnjih tjedana (24-27)
Mesija će doći nakon 69 tjedana (25)
Mesija će biti pogubljen (26)
Grad i sveto mjesto bit će uništeni (26)
- 10 Danijelu dolazi Božji glasnik (1-21)
Mihael došao u pomoć anđelu (13)
- 11 Kraljevi Perzije i Grčke (1-4)
Kralj sjevera i kralj juga (5-45)
Onaj koji prikuplja porez (20)
Satrt Vođa saveza (22)
Slavit će boga tvrđava (38)
Kralj juga sukobljava se s kraljem sjevera (40)
Uznemirit će ga vijesti s istoka i sa sjevera (44)
- 12 "Vrijeme kraja" i ono što slijedi nakon njega (1-13)
Ustat će Mihael (1)
Razboriti će sjati (3)
Pravo će se znanje umnožiti (4)
Danijel će ustati da dobije svoju baštinu (13)

1 Treće godine vladavine Judinog kralja Jojakima^a babilonski kralj Nebukadnezar* došao je do Jeruzalema i počeo ga opsjedati.^b **2** I Jehova, pravi Bog, predao mu je u ruke Judinog kralja Jojakima^c i dio pribora iz svog doma*, a on je taj pribor odnio u zemlju Šinar^d u dom svog boga. Pohranio ga je u riznicu svog boga.^e

3 Potom je kralj naredio svom glavnom dvoraninu Ašpenazu da dovede neke od Izraelaca, među njima i one kraljevskog i velikaškog roda.^f **4** To su trebali biti mladići bez mane, lijepa izgleda, obdareni mudrošću, znanjem i razboritošću^g te sposobni služiti u kraljevoj palači. Ašpenaz ih je trebao poučiti pismu* i jeziku Kaldejaca. **5** Osim toga, kralj je odredio da im se svaki dan daje da jedu kraljeva birana jela i piju vino koje je i on sam pio. Bilo je određeno da ih se odgaja* tri godine, a poslije toga trebali su početi služiti kralju.

6 Među njima su bili neki iz Judinog plemena: Danijel*,^h Hananija^a, Mišael^Δ i Azarija[Ⓜ]. **7** Glavni dvoranin dao im je druga imena*: Danijela je nazvao Beltešasar,ⁱ Hananiju Šadrak, Mišaela Mešak, a Azariju Abednego.^k

8 Ali Danijel je u svom srcu odlučio da se neće onečistiti kraljevim biranim jelima ni vinom koje je kralj pio. Stoga

1:1 *Ili: "Nabukodonozor". 1:2 *Ili: "hrama". ^aOdnosno Babiloniju. 1:4 *Ili: "zapisima". 1:5 *Moguće i: "poučava". 1:6 *"Danijel" znači "moj sudac je Bog". ^b"Hananija" znači "Jehova je pokazao naklonost". ^ΔMoguće je da "Mišael" znači "tko je kao Bog". [Ⓜ]"Azarija" znači "Jehova je pomogao". 1:7 *Odnosno babilonska imena.

1. POGL.

a 2Lje 36:4
Jr 22:18, 19
Jr 36:30

b Pnz 28:49, 50
2Kr 24:1
2Lje 36:5, 6

c Iza 42:24

d Pos 10:9, 10

e 2Lje 36:7
Ezr 1:7

f 2Kr 20:16, 18

g Da 1:17, 20
Da 5:11, 12

h Da 2:48
Da 5:13, 29

i Da 2:17, 18

j Da 4:8
Da 5:12

k Da 2:49
Da 3:12, 28

2. stupac

a 1Kr 8:49, 50
Ps 106:44, 46

b Da 1:20
Da 4:9
Da 5:11, 12

je od glavnog dvoranina zatražio* dopuštenje da ne jede ta jela i ne pije to vino kako se ne bi onečistio. **9** A pravi je Bog potaknuo glavnog dvoranina da Danijelu iskaže naklonost i milost.^a **10** Ipak, glavni je dvoranin rekao Danijelu: "Bojim se svoga gospodara kralja, koji je odredio što trebate jesti i piti. Što ako vidi da izgledate lošije od drugih mladića svoje dobi? Mene će kralj smatrati krivim za to."^b **11** A onda se Danijel obratio čuvaru kojeg je glavni dvoranin postavio nad Danijelom, Hananijom, Mišaelom i Azarijom te mu rekao: **12** "Molim te, dopusti nama, svojim slugama,* da deset dana jedemo samo povrće i pijemo samo vodu. **13** Onda pogledaj kako izgledamo mi, a kako izgledaju mladići koji jedu kraljeva birana jela, pa na temelju onoga što budeš vidio odluči što ćeš učiniti sa svojim slugama."

14 Čuvar je prihvatio njihov prijedlog i dopustio im da se tako hrane deset dana, pa da vidi što će biti s njima. **15** Nakon deset dana izgledali su ljepše i zdravije od svih mladića koji su jeli kraljeva birana jela. **16** Otada je čuvar odnosio jela koja su trebali jesti i vino koje su trebali piti te im je davao povrće. **17** I pravi je Bog tu četvoricu mladića obdario mudrošću i znanjem te im je dao da razumiju sve knjige*. A Danijelu je bilo dano da razumije i sve vrste viđenja i snova.^b

1:8 *Ili: "više puta zatražio". 1:10 *Ili: "Zbog vas će moja glava stradati pred kraljem." 1:12 *Ili: "iskušaj nas, svoje sluge, i dopusti nam". 1:17 *Ili: "sva pišma".

18 Kad je prošlo vrijeme nakon kojeg su po nalogu kralja Nebukadnezara mladići trebali biti dovedeni pred njega,^a glavni ih je dvoranin doveo pred kralja. **19** Kralj je razgovarao s njima te se pokazalo da među svima njima nitko nije kao Danijel, Hananija, Mišael i Azarija.^b I tako su oni počeli služiti kralju. **20** Kad god im je kralj postavio neko pitanje na koje je mogao odgovoriti samo netko tko je mudar i razborit, ustanovio je da su oni deset puta bolji od svih svećenika koji se bave vraćanjem i prizivatelja duhova^c u cijelom njegovom kraljevstvu. **21** I Danijel je ostao ondje do prve godine vladavine kralja Kira.^d

2 Druge godine svog kraljevanja Nebukadnezar je usnio snove i toliko se uznemirio^{*e} da više nije mogao zaspati. **2** Kralj je zato naredio da se pozovu svećenici koji se bave vraćanjem, prizivatelji duhova, gataoci i proricatelji budućnosti* da mu kažu što je sanjao. Tako su oni došli i stali pred kralja.^f **3** Tada im je on rekao: "Usnio sam san i jako sam se uznemirio. Želim saznati što sam sanjao." **4** Nato su proriciatelji budućnosti rekli kralju na aramejskom^{*g}: "Kralju, živ bio dovijeka! Ispričaj san svojim slugama, a mi ćemo ti otkriti njegovo značenje."

5 A kralj je odvratio proricateljima budućnosti: "Ovako sam odlučio: Ako mi ne kažete

2:1 *Dosl.: "i duh mu se uznemirio".
2:2 *Dosl.: "kaldejci". Izraz se odnosi na kult čiji su se pripadnici bavili gatanjem i astrologijom. 2:4 *Tekst koji se nalazi u Danijelu 2:4b-7:28 izvorno je napisan na aramejskom.

1. POGL.

a Da 1:5

b Da 1:3, 6

c Da 2:2
Da 4:7
Da 5:8d Da 6:28
Da 10:1

2. POGL.

e Da 4:4, 5

f Da 4:6, 7
Da 5:7, 8g 2Kr 18:26
Ezr 4:7
Iza 36:11

2. stupac

a Da 2:48
Da 5:16, 29

b Da 2:24

što sam sanjao i što san znači, bit ćete raskomadani, a vaše će kuće biti pretvorene u javne zahode^{*}. **6** No ako mi otkrijete san i njegovo značenje, dobit ćete od mene darove i nagradu i veliku čast.^a Zato mi recite što sam sanjao i što san znači."

7 Nato su mu oni po drugi put odvratili: "Neka kralj ispriča san svojim slugama, a mi ćemo reći što on znači!"

8 Kralj je odgovorio: "Dobro znam da želite dobiti na vremenu jer znate što sam odlučio.

9 Ako mi ne kažete što sam sanjao, sve vas čeka samo jedna kazna. A vi ste se dogovorili da mi lažete i varate me samo da dobijete na vremenu. Zato mi kažite što sam sanjao, pa ću znati da možete i rastumačiti što san znači."

10 A proricatelji budućnosti odgovorili su kralju: "Nema na svijetu čovjeka koji bi mogao učiniti ono što kralj traži. Nijedan veliki kralj ni vladar nije tražio takvo što ni od jednog svećenika koji se bavi vraćanjem ni od prizivatelja duhova ni od proriciatelja budućnosti. **11** Ono što kralj traži preteško je i nema nikoga tko to može otkriti kralju osim bogova, koji ne borave među smrtnicima."

12 Nato se kralj jako razgnjevio te je naredio da se pogube svi babilonski mudraci.^b

13 Kad je naredba bila izdana i kad su mudraci trebali biti pogubljeni, potražili su Danijela i njegove prijatelje da i njih pogube.

14 Tada se Danijel mudrim i promišljenim riječima obratio Arioku, zapovjedniku kraljeve

2:5 *Moguće je: "smetlišta; gnojišta".

tjelesne straže, koji se spremao pogubiti babilonske mudrace. **15** Upitao je zapovjednika Arioka: "Zašto je kralj izdao tako strogu naredbu?" I Ariok je kazao Danijelu o čemu se radi.^a **16** Stoga je Danijel otišao kralju i zamolio ga da mu da vremena kako bi mu otkrio značenje sna.

17 Nakon toga Danijel je otišao kući i sve ispričao svojim prijateljima Hananiji, Mišaelu i Azariji. **18** Rekao im je nekada mole Boga nebeskog da im iskaže milost i otkrije tu tajnu kako on i njegovi prijatelji ne bi bili pogubljeni s ostalim babilonskim mudracima.

19 I ta je tajna tijekom noći bila otkrivena Danijelu u viđenju.^b Zato je Danijel izrekao hvalu Bogu nebeskom. **20** Rekao je:

"Neka je hvaljeno Božje ime u svu vječnost*

jer njegova je mudrost i moć!^c

21 On mijenja vremena i razdoblja,^d svrgava i postavlja kraljeve,^e

daje mudrost mudrima i znanje razboritima.^f

22 Otkriva ono što je duboko i sakriveno,^g zna što je u tami^h i kod njega prebiva svjetlost.ⁱ

23 Tebi, Bože mojih predaka, zahvaljujem i hvalim te jer si mi dao mudrost i moć. I obznanio si mi ono za što smo te molili, obznanio si nam ono što je kralj tražio."^j

2:20 *Ili: "odvijek a i dovijeka".

2. POGL.

a Da 2:9

b Da 2:28

c 1Lje 29:11
Job 12:13
Ps 147:5
Jr 32:17-19

d Dj 1:7

e 1Sa 2:7, 8
Ps 75:7
Jr 27:5
Da 4:17f Izr 2:6
Pr 2:26
Jk 1:5g Jr 33:3
1Ko 2:10h Ps 139:12
He 4:13i Ps 36:9
Ps 112:4j Da 1:17
Da 2:28

2. stupac

a Da 2:12, 14

b Da 1:3, 6

c Da 1:7

d Pos 41:15

e Da 2:10, 11

f Pos 40:8
Da 1:17

g Da 2:47

h Da 2:37, 38
Da 7:4i Da 5:28
Da 7:5
Da 8:3, 20j Da 2:39
Da 7:6
Da 8:5, 21

24 Zatim je Danijel otišao k Arioku, koji je po kraljevom nalogu trebao pogubiti babilonske mudrace,^a i rekao mu: "Nemoj pogubiti babilonske mudrace! Odvedi me pred kralja i ja ću mu reći što san znači."

25 Ariok je brzo odveo Danijela pred kralja i rekao mu: "Našao sam među Judinim izgnanicima^b čovjeka koji može kralju rastumačiti san." **26** Nato je kralj upitao Danijela, koji se zvao Beltešasar:^c "Možeš li mi doista ispričati san koji sam usnio i reći mi što znači?"^d

27 A Danijel je odgovorio kralju: "Nitko od mudraca, prizivatelja duhova, svećenika koji se bave vraćanjem ni zvjezdoznana^e ne može kralju otkriti tajnu za koju pita.^e **28** Ali ima Bog na nebu koji otkriva tajne^f i on obznanjuje kralju Nebukadnezaru što će se dogoditi u posljednjim danima. Ovo je tvoj san i ovo su viđenja koja si imao dok si ležao na svojoj postelji:

29 Kralju, dok si ležao na postelji, usnio si san* o tome što će se zbiti u budućnosti i onaj koji otkriva tajne obznanio ti je što će se dogoditi. **30** A meni ova tajna nije otkrivena zato što sam mudriji od svih drugih ljudi, nego zato da se značenje obznani kralju i da razumiješ misli koje su ti se javile u snu.^g

31 Ti si, kralju, vidio golem kip. Taj kip, koji je bio ogroman i izuzetno sjajan, stajao je pred tobom. Izgledao je zastrašujuće. **32** Glava tog kipa bila je od čistog zlata,^h prsa i ruke od srebra,ⁱ trbuh i bedra od bakra,^j **33** noge od želje-

2:27 *Ili: "astrologa". 2:29 *Dosl.: "došle su ti misli".

za,^a stopala dijelom od željeza, a dijelom od gline*.^b **34** Dok si gledao, odvalio se kamen a da ga nisu dodirnule ljudske ruke i udario je kip u stopala od željeza i gline te ih satro.^c **35** Tada se satrlo željezo, glina, bakar, srebro i zlato i sve je to postalo kao pljeva na gumnu ljeti i vjetar je sve odnio bez traga. A kamen koji je udario u kip postao je velika gora, koja je prekrila* cijelu zemlju.

36 To je san, a sad ćemo reći kralju što on znači. **37** Ti, kralju – kralju nad kraljevima, kojemu je Bog nebeski dao kraljevstvo,^d moć, silu i slavu **38** i kojemu je u ruke dao ljude, gdje god živjeli, poljske životinje i nebeske ptice i kojega je postavio da vlada nad svima njima^e – ti si ona zlatna glava.^f

39 Nakon tebe uzdignut će se drugo kraljevstvo,^g slabije od tvojega. Zatim će doći treće kraljevstvo, od bakra, koje će vladati cijelom zemljom.^h

40 A četvrto kraljevstvo bit će jako poput željeza.ⁱ Kao što željezo sve satire i mrvu u prah, tako će i ono, poput željeza koje sve razbija, satrti i razbiti sva ta kraljevstva.^j

41 To što si vidio da su stopala i prsti načinjeni dijelom od lončarske gline, a dijelom od željeza, znači da će kraljevstvo biti razdijeljeno, no imat će nešto od čvrstoće željeza – jer vidio si željezo pomiješano s mekom glinom. **42** To što su prsti na stopalima načinjeni dijelom od željeza, a dijelom od gline, znači da će kraljevstvo dijelom biti jako, a dijelom

2:33 *Ili: "pečene gline". 2:35 *Dosl.: "ispunila".

2. POGL.

a Da 7:7, 19

b Da 2:40-42

c Da 2:44, 45

d Jr 28:14
Da 5:18

e Jr 27:5-7

f Da 2:32
Da 4:20-22g Iza 45:1
Jr 51:28, 29
Da 5:28h Da 7:6
Da 8:5, 21
Da 11:3i Da 2:33
Da 7:19, 23

j Da 7:7

2. stupac

a Pos 49:10
Ps 2:6
Mt 6:10
Lk 22:29
Iv 18:36
Ot 11:15
Ot 20:6b 2Sa 7:13
Iza 9:7
Da 7:13, 14c Da 4:17
Da 7:27d Ps 2:7-9
Ps 110:5, 6
Ot 19:15e Da 4:34
Lk 1:31-33

f Da 2:34, 35

g Pos 41:28
Da 2:28h Pos 41:39
Da 1:17
Da 2:28
Da 4:9i Da 2:6
Da 5:16, 29

j Da 1:7

krhko. **43** A to što si vidio željezo pomiješano s mekom glinom znači da će se oni* pomiješati s ljudima^g, ali neće se držati zajedno, neće biti ujedinjeni, kao što se ni željezo ne da pomiješati s glinom.

44 U dane tih kraljeva Bog će nebeski uspostaviti kraljevstvo^a koje nikada neće biti uništeno.^b I to kraljevstvo neće biti predano nekom drugom narodu.^c Ono će satrti i uništiti sva ta kraljevstva^d i jedino će ono postojati zauvijek.^e **45** Sve će se to dogoditi, jer vidio si da se kamen odvalio od gore, a nisu ga dodirnule ljudske ruke, i da je satro željezo, bakar, glinu, srebro i zlato.^f Veliki Bog otkriva kralju što će se dogoditi u budućnosti.^g Ono što si sanjao doista će se zbiti i tumačenje sna je vjerodostojno.^h

46 Tada je kralj Nebukadnezar pao niče i poklonio se Danijelu te je naredio da mu daju dar i prinesu kad. **47** Kralj je rekao Danijelu: "Vaš je Bog zaista Bog nad bogovima, gospodar nad kraljevima i onaj koji otkriva tajne – zato si ti mogao otkriti ovu tajnu."^h

48 Tada je kralj uzvisio Danijela i dao mu mnogo vrijednih darova te ga postavio za vladara nad cijelom babilonskom pokrajinomⁱ i za glavnog nadstojnika nad svim babilonskim mudracima. **49** Na Danijelovu molbu kralj je postavio Šadraka, Mešaka i Abednega^j da upravljaju babilonskom pokrajinom, a Danijel je ostao na kraljevom dvoru.

2:43 *Po svemu sudeći, misli se na dijelevo kraljevstva predočene željezom. #Ili: "ljudskim potomstvom", odnosno s običnim narodom.

3 Kralj Nebukadnezar načinio je zlatan kip* visok 60 lakata[#] i širok 6 lakata[^]. Postavio ga je u ravnici Duri, u babilonskoj pokrajini. **2** Zatim je kralj Nebukadnezar poslao po satrape, nadstojnike, namjesnike, savjetnike, rizničare, suce, zakonoznance* i sve upravitelje pokrajina da se okupe i dođu na svečanost povodom postavljanja kipa koji je on načinio.

3 Tako su se satrapi, nadstojnici, namjesnici, savjetnici, rizničari, suci, zakonoznanci i svi upravitelji pokrajina okupili na svečanosti povodom postavljanja kipa koji je načinio kralj Nebukadnezar. I stali su pred kip što ga je on postavio. **4** Glasnik je tada objavio na sav glas: "Pripadnici svih naroda, plemena i jezičnih zajednica*, kralj vam zapovijeda: **5** Čim čujete zvuk roga, frule, citre, harfe, psaltira, gajdi i svih drugih glazbala, padnite ničice i poklonite se* zlatnom kipu koji je postavio kralj Nebukadnezar! **6** Tko ne padne ničice i ne pokloni se, istog će časa biti bačen u užarenu peć."^a **7** Stoga, čim su čuli zvuk roga, frule, citre, harfe, psaltira i svih drugih glazbala, pripadnici svih naroda, plemena i jezičnih zajednica pali su ničice i poklonili se zlatnom kipu koji je postavio kralj Nebukadnezar.

8 Nato su došli neki Kaldejci i optužili* Židove. **9** Rekli su

3:1 *Ili: "lik". Nije poznato kako je taj spomenik izgledao. [#]Otpribliže 27 metara. Vidi dodatak B14. [^]Otpribliže 2,7 metara. Vidi dodatak B14. **3:2** *Ili: "gradske upravitelje". **3:4** *Ili: "i drugih skupina koje govore svaka svojim jezikom". **3:5** *Ili: "iskažite štovanje". **3:8** *Ili: "oklevetali".

3. POGL.
a Jr 29:22

2. stupac
a Da 3:4-6

b Da 1:7
Da 2:49

c Iza 46:1
Jr 50:2
Da 2:47

d Izi 5:2
2Lje 32:15
Iza 36:4, 20

e 1Sa 17:37
Ps 27:1
Iza 12:2
Da 6:27

f Izi 20:5
Dj 5:29

kralju Nebukadnezaru: "Kralju, živ bio dovijeka! **10** Ti si, kralju, zapovjedio da svaki čovjek koji čuje zvuk roga, frule, citre, harfe, psaltira, gajdi i svih drugih glazbala padne ničice i pokloni se zlatnom kipu, **11** a da svatko tko ne bi pao ničice i poklonio se bude bačen u užarenu peć."^a **12** No ovdje su neki Židovi koje si postavio da upravljaju babilonskom pokrajinom: Šadrak, Mešak i Abednego.^b Ti ljudi ne mare za tebe, kralju. Oni ne štuju tvoje bogove niti se klanjaju zlatnom kipu koji si postavio."

13 Tada je Nebukadnezar, obuzet silnim gnjevom, zapovjedio da dovedu Šadraka, Mešaka i Abednega, pa su ih doveli pred kralja. **14** Nebukadnezar im je rekao: "Je li istina, Šadrače, Mešače i Abednego, da ne štujete moje bogove^c i da se ne želite pokloniti zlatnom kipu koji sam postavio? **15** Ako padnete ničice kad začujete zvuk roga, frule, citre, harfe, psaltira, gajdi i svih drugih glazbala te se poklonite kipu koji sam načinio, bit će vam dobro. Ali ako mu se ne poklonite, bit će istog časa bačeni u užarenu peć. Koji vas to bog može izbaviti iz mojih ruku?"^d

16 A Šadrak, Mešak i Abednego odgovorili su mu: "Kralju Nebukadnezare, nema potrebe da ti na to odgovorimo. **17** Ako moramo biti tako kažnjeni, naš Bog kojem služimo može nas izbaviti iz užarene peći, a može nas izbaviti i iz tvoje ruke, kralju.^e **18** No ako to i ne učini, znaj, kralju, da nećemo štovati tvoje bogove niti ćemo se pokloniti zlatnom kipu koji si postavio."^f

19 Tada se Nebukadnezar toliko razbjescio na Šadraka, Mešaka i Abednega da mu se lice izobličilo*. I zapovjedio je da se peč zagrije sedam puta više nego što je uobičajeno. **20** Nekolicini jakih ljudi iz svoje vojske zapovjedio je da svežu Šadraka, Mešaka i Abednega i bace ih u užarenu peč.

21 Tada su ih svezali pa su ih u ogrtačima, haljinama i svoj ostaloj odjeći te s kapama na glavi bacili u užarenu peč. **22** Budući da su na strogu kraljevu zapovijed iznimno jako zagrijali peč, plamen je ubio ljude koji su bacali Šadraka, Mešaka i Abednega. **23** A ta tri čovjeka, Šadrak, Mešak i Abednego, pala su svezana u užarenu peč.

24 Tada se kralj Nebukadnezar prestrašio te je brzo ustao i upitao svoje visoke službenike: "Nismo li tri čovjeka svezali i bacili u vatru?" Oni su odgovorili kralju: "Jesmo, kralju." **25** A on je rekao: "Evo ja vidim četiri čovjeka kako hodaju posred vatre – nisu svezani i nije im ništa. A onaj četvrti izgleda kao sin bogova."

26 Nebukadnezar je prišao vratima užarene peći i rekao: "Šadrače, Mešače i Abednego, sluge Svevišnjeg Boga,^a izađite i dođite ovamo!" Nato su Šadrak, Mešak i Abednego izašli iz vatre. **27** Okupljeni satrapi, nadstojnici, namjesnici i visoki kraljevi službenici^b vidjeli su da im vatra nije naudila^c – nijedna vlas na glavi nije im izgorjela, ogrtači im se nisu oštetili, a čak se ni miris paljevine nije osjećao na njima.

3:19 *Ili: "da je počeo potpuno drugačije gledati na njih".

3. POGL.

a Da 2:47

b Da 3:2

c He 11:33, 34

2. stupac

a Da 2:47

Da 4:34

b Da 3:15

c Da 4:35
Da 6:26, 27

d Da 2:49

4. POGL.

e Ps 10:16

Ps 90:2

Jr 10:10

f Da 2:1

g Da 2:2

28 Nato je Nebukadnezar rekao: "Neka je hvaljen Šadrakov, Mešakov i Abednegov Bog,^a koji je poslao svog anđela i izbavio svoje slugu. Oni su se uzdali u njega i nisu poslušali kraljevu zapovijed. Bili su spremni i umrijeti samo da ne bi služili niti se klanjali ikojem drugom bogu osim svom Bogu.^b **29** Zato izdajem naredbu za pripadnike svih naroda, plemena i jezičnih zajednica: svatko tko kaže nešto protiv Šadrakovog, Mešakovog i Abednegovog Boga bit će sasječen na komade, a njegova će kuća biti pretvorena u javni zahod*, jer nema drugog boga koji bi mogao izbaviti kao ovaj."^c

30 Tada je kralj dao Šadraku, Mešaku i Abednegu visoke položaje u babilonskoj pokrajini.^d

4 "Kralj Nebukadnezar poručuje pripadnicima svih naroda, plemena i jezičnih zajednica koji žive po svojoj zemlji: Želim vam obilje mira! **2** Smartam da je dobro obznaniti znakove i čuda koja je Svevišnji Bog učinio na meni. **3** Kako su samo veliki znakovi koje je učinio i kako su moćna njegova čuda! Kraljevstvo kojim vlada vječno je kraljevstvo i njegova vlast traje iz naraštaja u naraštaj.^e

4 Ja, Nebukadnezar, živio sam u miru i blagostanju u svojoj palači. **5** Tada sam usnio san koji me uplašio. Dok sam ležao na postelji, vidio sam prizore i viđenja zbog kojih me obuzeo strah.^f **6** Stoga sam izdao naredbu da se pred mene dovedu svi babilonski mudraci da mi kažu što san znači.^g

3:29 *Moguće i: "smetlište; gnojijšte".

7 Tada su došli svećenici koji se bave vračanjem, prizivate lji duhova, proriceatelnj buducnosti* i zvjezdoznanci^a. Kad sam im ispričao san, nisu mi ga mogli protumačiti.^b 8 Na kraju je pred mene došao Danijel, koji je prema imenu mog boga^c nazvan Beltešasar^d i u kojem je duh svetih bogova.^e Ja sam mu ispričao san. Rekao sam mu:

9 'Beltešasare, poglavaru svećenika koji se bave vračanjem,^f dobro znam da je u tebi duh svetih bogova^g i da nema tajne koju ti ne bi mogao otkriti.^h Zato mi objasni što znače viđenja iz mog sna.

10 U viđenjima koja sam imao dok sam ležao na postelji vidio sam drvoⁱ koje je stajalo usred zemlje i bilo je veoma visoko.^j 11 Drvo je naraslo i postalo jako, vrhom je doseglo nebo i vidjelo se sa svih krajeva zemlje. 12 Imalo je lijepo lišće i obilje plodova. Na njemu je bilo hrane za sve. Pod njim su divlje životinje tražile sjenu, na njegovim su granama boravile ptice, a njegovim su se plodovima hranila sva stvorenja.

13 Zatim sam u viđenjima koja sam imao dok sam ležao na postelji vidio stražara, sveto-ga glasnika, kako silazi s neba.^k 14 Glasno je rekao: "Posijecite drvo,^l odsijecite mu grane, strecite mu lišće i razbacajte njegove plodove! Neka pobjegnu divlje životinje koje su pod njim i ptice što su na njegovim granama! 15 Ali mu panj s korijenjem ostavite u zemlji. Stavite na njega željezne i bakrene oko-

4. POGI.

a Iza 47:13

b Da 2:10, 11

c Iza 46:1
Jr 50:2

d Da 1:7

e Da 4:18
Da 5:11, 12f Da 1:20
Da 2:48

g Pos 41:38

h Da 1:17, 20

i Da 4:26

j Da 4:20-22

k Da 4:23-26

l Da 4:31
Da 5:18, 20

2. stupac

a Da 4:32, 33

b Da 4:32
Lk 21:24

c Da 4:13

d Da 4:34

e Iza 47:13
Da 2:27
Da 5:8, 15

f Da 1:7

g Da 4:10, 11

h Da 4:12

i Iza 14:13, 14

j Da 2:37, 38

ve i ostavite ga u poljskoj travi. Neka ga vlaži rosa s neba i neka bude među divljim životinjama, okružen poljskim raslinjem.^a 16 Neka mu se srce promijeni iz ljudskog u životinjsko i neka bude takvo dok ne prođe sedam vremena.^b 17 To je odluka koju su objavili stražari^c i presuda koju su obznaniili sveti glasnici kako bi svi živi znali da Svevišnji vlada ljudskim kraljevstvom^d i daje ga kome hoće te nad njim postavlja najnižeg od ljudi."

18 To je san koji sam sanjao ja, kralj Nebukadnezar. A ti, Beltešasare, reci što on znači, jer nijedan drugi mudrac u mom kraljevstvu ne može mi ga protumačiti.^e Ali ti možeš jer u tebi je duh svetih bogova.^f

19 Tada je Danijel, nazvan Beltešasar,^f načas ostao zatečen i prestrašile su ga misli koje su mu došle na um.

Nato mu je kralj rekao: 'Beltešasare, neka te ne plaši san ni njegovo značenje!'

A Beltešasar mu je odgovorio: 'Gospodaru moj, neka se ovaj san ispuni na onima koji te mrze i njegovo značenje na tvojim neprijateljima!

20 Drvo što si ga vidio - koje je naraslo veliko i postalo jako te vrhom doseglo nebo i vidjelo se iz svih dijelova zemlje,^g

21 a imalo je lijepo lišće, obilje plodova i dovoljno hrane za sve te su pod njim boravile divlje životinje i na njegovim granama prebivale ptice^h - 22 to si ti, kralju, jer si postao velik i jak i tvoja je veličanstvenost porasla te dopire do neba,ⁱ a tvoja vlast seže do svih krajeva zemlje.^j

4:7 *Dosl.: "kaldejci". Izraz se odnosi na kult čiji su se pripadnici bavili gatanjem i astrologijom. ^aIli: "astrolozi".

23 Kralj je vidio stražara, svetoga glasnika,^a kako silazi s neba i govori: "Posijecite drvo i uništite ga, ali mu panj s korijenjem ostavite u zemlji. Stavite na njega željezne i bakrene okove i ostavite ga u poljskoj travi. Neka ga vlaži rosa s neba i neka bude među divljim životinjama dok ne prođe sedam vremena."^b **24** Kralju moj, ovo je značenje i ovo je odredba Svevišnjega o tome što će se dogoditi mom gospodaru, kralju: **25** Otjerat će te od ljudi, živjet ćeš s divljim životinjama i jest ćeš travu poput govoda. Vlažit će te rosa s neba^c i proći će sedam vremena^d dok ne spoznaš da Svevišnji vlada ljudskim kraljevstvom i daje ga kome hoće.^e

26 A to što su rekli da se drvetu ostavi panj s korijenjem^f znači da će tvoje kraljevstvo opet pripasti tebi nakon što spoznaš da onaj koji je na nebu ima* vrhovnu vlast. **27** Zato, kralju, poslušaj moj savjet: prestani grijehiti i postupaj pravedno, nemoj više činiti bezakonje i budi milosrdan prema siromasima. Možda ćeš tada duže živjeti u blagostanju."^g

28 Sve se to dogodilo kralju Nebukadnezar.

29 Poslije 12 mjeseci, kad je hodao po krovu kraljevske palače u Babilonu, **30** kralj je rekao: "Nije li ovo veličanstveni Babilon koji sam ja sagradio svojom velikom moći da bude kraljevska prijestolnica i da svjedoči o mojoj slavi i veličanstvenosti?"

4:26 *Dosl.: "da nebesa imaju".

4. POGL.

a Da 4:13
Da 8:13

b Da 4:13-16
Lk 21:24

c Da 4:31-33

d Da 4:16
Lk 21:24
Ot 12:6, 14

e 1Sa 2:7, 8
Job 34:24
Jr 27:5
Eze 21:26, 27
Da 2:21
Da 7:13, 14
Lk 1:32, 33

f Da 4:15

g 1Kr 21:29
Jl 2:14
Jn 3:8-10

2. stupac

a Da 4:25
Dj 12:22, 23

b Da 4:17

c Da 4:25

d Da 4:16

e Ps 10:16
Da 4:3

f Job 34:24
Iza 43:13

g Iza 45:9

h Da 4:26

i Da 4:2, 3

j Pnz 32:4
Ps 33:5

31 I dok je kralj još govorio te riječi, s neba je došao glas: "Kralju Nebukadnezare, tebi su upućene ove riječi: 'Oduzima ti se kraljevstvo.'^a **32** Bit ćeš otjeran od ljudi i živjet ćeš s divljim životinjama te jesti travu poput govoda. I proći će sedam vremena dok ne spoznaš da Svevišnji vlada ljudskim kraljevstvom i daje ga kome hoće."^b

33 Te su se riječi istog časa ispunile na Nebukadnezar. Otjerali su ga od ljudi te je počeo jesti travu poput govoda i rosa s neba vlažila mu je tijelo. Kosa mu je narasla kao orlovo perje, a nokti kao ptičje pandže.^c

34 "Kad je završilo to razdoblje,^d ja, Nebukadnezar, pogledao sam prema nebu i vratio mi se razum. Zato sam hvalio Svevišnjega, veličao sam i slavio onoga koji živi vječno, jer je njegova vlast vječna vlast i on kraljuje iz naraštaja u naraštaj.^e **35** Svi koji žive na zemlji sasvim su neznatni u odnosu na njega. On postupa po svojoj volji s nebeskom vojskom i s onima koji žive na zemlji. I nema nikoga tko ga može zaustaviti^f ili mu reći: 'Što to radiš?'^g

36 U to vrijeme vratio mi se razum. Vratila mi se i kraljevska čast, veličanstvenost i slava.^h Moji visoki službenici i velikaši počeli su dolaziti k meni i savjetovati se sa mnom te sam ponovno bio postavljen nad svojim kraljevstvom i stekao sam još veću čast.

37 Sada ja, Nebukadnezar, hvalim, uzvisujem i slavim nebeskog kraljaⁱ zato što su sva njegova djela ispravna i svi njegovi postupci pravedni^j i zato

što on može poniziti one koji su oholi.”^a

5 Kralj Belšasar*^b priredio je veliku gozbu za tisuću svojih velikaša i pred njima je pio vino.^c **2** Belšasar je opijen vinom zapovjedio da se donesu zlatne i srebrne posude koje je njegov otac* Nebukadnezar odnio iz hrama u Jeruzalemu.^d Kralj je htio da iz njih piju on i njegovi velikaši, njegove žene i priležnice. **3** Tada su donijeli zlatne posude odnesene iz hrama, iz Božjeg doma u Jeruzalemu. Iz njih su pili kralj i njegovi velikaši, njegove žene i priležnice. **4** Pili su vino i hvallili bogove od zlata i srebra, bakra, željeza, drva i kamena.

5 U taj čas pojavila se ljudska ruka te je počela prstima pisati po ožbukanom zidu kraljeve palače, u blizini svijećnjaka, i kralj je vidio ruku kako piše. **6** Tada je kralj probljedio* i prestrašile su ga misli koje su mu došle na um. Noge su ga izdale^e i koljena su mu počela klecati.

7 Kralj je povikao da se dovedu prizivatelji duhova, prorocatelji budućnosti* i zvjezdoznanci.^f Potom je kralj rekao babilonskim mudracima: “Tko pročitaj ovaj natpis i otkrije mi njegovo značenje, bit će obučen u purpur, nosit će zlatni lanac oko vrata^g i postat će treći vladar u kraljevstvu.”^h

8 Tada su došli svi kraljevi mudraci, ali nisu mogli pročitati natpis niti kazati kralju što

5:1 *Ili: “Baltazar”. 5:2 *Ili: “djed”. 5:6 *Ili: “Tada se kraljev izgled promijenio”. 5:7 *Dosl.: “kaldejci”. Izraz se odnosi na kult čiji su se pripadnici bavili gatanjem i astrologijom. *Ili: “astrolozi.”

4. POGL.

a Izl 18:10, 11
Jk 4:6

5. POGL.

b Da 7:1
Da 8:1

c Iza 21:5
Jr 51:39

d 2Kr 25:15
2Lje 36:18
Ezr 1:7
Jr 52:19
Da 1:1, 2

e Iza 21:2, 3

f Da 2:2
Da 4:6

g Pos 41:39, 42
Es 8:15

h Da 2:6, 48

2. stupac

a Da 2:27
Da 4:7

b Iza 13:1, 7

c Da 4:8, 9

d Da 2:47, 48

e Da 1:7
Da 4:8

f Da 1:17, 20
Da 6:3

g Da 1:3, 6
Da 2:25

h 2Kr 24:11, 14

i Da 4:9

j Da 1:17, 20

k Iza 47:12, 13
Da 2:10, 11
Da 5:8

l Da 2:28

on znači.^a **9** Zato se kralj Belšasar jako uplašio te je probljedio, a njegovi su se velikaši zaprepastili*.^b

10 Kad je kraljica saznala o čemu su razgovarali kralj i velikaši, ušla je u dvoranu u kojoj je bila gozba i rekla: “Kralju, živio bio dovijeka! Neka te tvoje misli ne plaše i neka ti lice ne bude blijedo od straha. **11** U tvom kraljevstvu postoji čovjek u kojem je duh svetih bogova. U danima tvog oca ustanovilo se da je on pronicljiv*, razborit i mudar poput bogova.^c Kralj Nebukadnezar, tvoj otac, postavio ga je za poglavara svećenicima koji se bave vraćanjem, prizivaateljima duhova, prorocateljima budućnosti i zvjezdoznancima.^d To je učinio tvoj otac, kralju. **12** Jer Danijel, kojeg je kralj nazvao Beltešasar,^e isticao se izvanrednom oštroumnošću te znanjem i razboritošću koji su potrebni da bi se tumačili snovi, odgonetale zagonetke i rješavala zamršena pitanja.^f Zapojevdi neka dovedu Danijela, pa će ti on reći što ovo znači.”

13 Tako su doveli Danijela pred kralja. Kralj ga je upitao: “Jesi li ti Danijel, jedan od izgnanika^g koje je moj otac, kralj, doveo iz Jude?^h **14** Čuo sam da je u tebi duh bogovaⁱ i da si pronicljiv, razborit i izvanredno mudar.^j **15** Evo, pred mene su doveli mudrace i prizivatelje duhova da pročitaju ovaj natpis, i da mi kažu njegovo značenje, ali oni mi ne mogu otkriti što znače te riječi.^k **16** A ja sam čuo da ti možeš tumačiti tajne^l i rješavati zamršena pitanja.

5:9 *Ili: “izbezumili”. **5:11** *Ili: “prosvijetljen”.

Ako uspiješ pročitati ovaj natpis i otkriti mi njegovo značenje, bit ćeš obučen u purpur, nosit ćeš zlatni lanac oko vrata i postat ćeš treći vladar u kraljevstvu.”^a

17 A Danijel je odvratio kralju: “Zadrži svoje darove, daj drugima svoje poklone. A ja ću kralju pročitati ovaj natpis i kazati mu što on znači.

18 Kralju, Svevišnji Bog dao je tvom ocu Nebukadnezaru kraljevsku vlast, uzvišenost, čast i veličanstvo.^b **19** Zbog veličine koju mu je dao pripadnici svih naroda, plemena i jezičnih zajednica drhtali su od straha pred njim.^c On je ubijao i ostavljao na životu koga je htio. Uzvisivao je i ponižavao koga je htio.^d **20** Ali kad se uzoholio u srcu i osilio, pa se počeo drsko ponašati,^e bio je zbačen sa svog kraljevskog prijestolja i bilo mu je oduzeto dostojanstvo. **21** Bio je otjeran od ljudi, srce mu je postalo kao životinjsko i živio je s divljim magarcima. Jeo je travu poput goveda, a rosa s neba vlažila mu je tijelo dok nije spoznao da Svevišnji Bog vlada ljudskim kraljevstvom i da nad njim postavlja koga hoće.^f

22 Ali ti, Belšasare, sine* njegov, nisi se ponizio u srcu, iako si znao sve to. **23** Naprotiv, oholo si se usprotivio Gospodararu neba^g i naredio da ti donesu posude iz njegovog doma.^h Potom ste ti i tvoji velikaši, tvoje žene i prilježnice iz njih pili vino i hvalili ste bogove od srebra i zlata, bakra, željeza, drva i kamena, bogove koji ništa ne vide, ništa ne čuju i

5:22 *Ili: “unuče”.

5. POGL.

a Da 2:6
Da 5:7

b Da 2:37, 38

c Jr 25:9
Da 3:4, 5
Da 4:22

d Da 2:12
Da 3:6, 29

e Iza 14:13, 14
Da 4:30

f Da 4:31-35

g Jr 50:29

h Da 5:2, 3

2. stupac

a Ps 115:4-7
Iza 46:6, 7

b Ps 104:29

c Da 5:5

d Iza 13:11
Jr 25:12
Jr 27:6, 7
Jr 50:1, 2
Jr 51:11

e Ezr 1:1, 2
Iza 21:2
Iza 45:1
Jr 50:9
Da 6:28
Da 9:1

f Da 5:7, 16

g Iza 21:9
Jr 51:8, 31
Jr 51:39, 57

h Da 6:1
Da 9:1

6. POGL.

i Es 1:1
Da 9:1

j Da 2:48
Da 5:29

k Ezr 8:36
Es 8:9
Da 3:2

l Da 1:17, 20
Da 5:12

ništa ne znaju.^a No nisi slavio Boga koji ima vlast nad tvojim životom^b i svime što radiš.

24 Zato je on poslao ruku i ona je napisala ovaj natpis.^c **25** A napisala je: MENE, MENE, TEKEL i PARSIN.

26 Ovo je značenje tih riječi: MENE: Bog je odbrojio dane tvom kraljevstvu i učinio da mu dođe kraj.^d

27 TEKEL: izvagan si na vagi i pokazalo se da si prelagan.

28 PERES: tvoje je kraljevstvo razdijeljeno i predano Medijcima i Perzijancima.”^e

29 Tada su na Belšasarovu zapovijed Danijela obukli u purpur, stavili mu oko vrata zlatni lanac i proglasili ga trećim vladarom u kraljevstvu.^f

30 Još iste noći kaldejski kralj Belšasar bio je ubijen.^g

31 Kraljevstvo je preuzeo Darije^h Medijac, koji je imao oko 62 godine.

6 Darije je odlučio postaviti nad cijelim kraljevstvom 120 satrapa.ⁱ **2** Nad njima je postavio tri predstojnika, a jedan od njih bio je Danijel.^j Njima su satrapi^k trebali polagati račune da kralj ne bi pretrpio nikakvu štetu. **3** A Danijel se među predstojnicima i satrapima isticao svojom izvanrednom oštroumnošću,^l pa ga je kralj namjeravao postaviti nad cijelim kraljevstvom.

4 U to su vrijeme predstojnici i satrapi tražili nešto na temelju čega bi mogli optužiti Danijela da loše izvršava svoje službene dužnosti*. No nisu mogli naći nikakav razlog za optužbu niti dokaz da je učinio išta nepošteno jer je bio

6:4 *Ili: “svoj posao u državnoj upravi”.

pouzdan i nije mu se mogao naći nikakav propust niti što nepošteno. **5** Stoga su ti ljudi rekli: "Nećemo na tom Danijelu naći ništa zbog čega bismo ga mogli optužiti, osim ako ne nađemo neki razlog za optužbu koji ima veze sa zakonom njegovog Boga."^a

6 Tako su ti predstojnici i satrapi nagnuli pred kralja i rekli mu: "Kralju Darije, živ bio dovijeka! **7** Svi predstojnici u kraljevstvu, nadstojnici i satrapi, visoki kraljevski službenici i namjesnici složili su se da bi trebalo izdati kraljevsku odredbu i postaviti ovu zabranu: U razdoblju od 30 dana nitko ne smije uputiti molbu nijednom bogu niti čovjeku osim tebi, kralju. Tko prekrši tu zabranu, bit će bačen u lavlju jamu."^b

8 A sada, kralju, izdaj tu odredbu i potpiši je,^c tako da se ne može promijeniti, jer se medijski i perzijski zakon ne može opozvati!"^d

9 I tako je kralj Darije potpisao odredbu o zabrani.

10 Kad je Danijel saznao da je odredba potpisana, otišao je kući. U svojoj gornjoj sobi imao je otvorene prozore koji su gledali prema Jeruzalemu.^e Ondje je tri puta na dan klečao na koljenima te se molio svom Bogu i hvalio ga, kao što je to i dotad redovito činio. **11** Tada su nahrupili oni ljudi i našli Danijela kako se moli svom Bogu i upućuje mu usrdne molbe.

12 Zatim su došli pred kralja i podsjetili ga na odredbu koju je potpisao. Rekli su mu: "Nisi li ti potpisao odredbu po kojoj svaki čovjek koji bi u razdoblju od 30 dana uputio molbu bilo kojem bogu ili čovjeku osim

6. POGL.

a Es 3:8

b Da 3:6

c Es 3:12
Es 8:10

d Es 1:19
Es 8:8

e 1Kr 8:44, 45

2. stupac

a Es 8:8
Da 6:7, 8

b Da 1:3, 6
Da 2:25
Da 5:13

c Es 3:8
Da 6:10

d Es 8:8
Da 6:8

e Da 6:7
He 11:32, 33

tebi, kralju, treba biti bačen u lavlju jamu?" Kralj je odgovorio: "Tako je odlučeno prema medijskom i perzijskom zakonu, koji se ne može opozvati."^a

13 Oni su smjesta rekli kralju: "Danijel, jedan od izgnanika iz Jude,^b ne mari za tebe, kralju, niti za zabranu koju si potpisao, nego se moli svom Bogu tri puta na dan."^c **14** Kad je kralj to čuo, jako se razalostio i nastojao je smisliti kako da spasi Danijela. Sve do zalaška sunca svesrdno se trudio izbaviti ga. **15** A onda su ti ljudi nagnuli pred kralja i rekli mu: "Imaj na umu, kralju, da se prema medijskom i perzijskom zakonu nikakva zabrana ni odredba koju kralj izda ne može promijeniti."^d

16 Stoga je kralj izdao zapovijed, pa su doveli Danijela i bacili ga u lavlju jamu.^e Kralj je rekao Danijelu: "Tvoj Bog kojem postojano služiš izbavit će te." **17** Potom su donijeli kamen i stavili ga na otvor jame, a kralj ga je zapečatio svojim pečatnjakom i pečatnjakom svojih velikaša, tako da se u Danijelovom slučaju više ništa nije moglo promijeniti.

18 Nakon toga kralj je otišao u svoju palaču. Te je noći postio i nije htio da ga itko zabavlja*. Nikako nije mogao zaspati. **19** Čim je svanulo, kralj je ustao i brzo otišao do lavlje jame. **20** Kad se približio jami, zazvao je Danijela žalosnim glasom. Upitao ga je: "Danijele, slugo živog Boga, je li te tvoj Bog, kojem postojano služiš, uspio izbaviti od lavova?" **21** A Danijel je smjesta odgo-

6:18 *Moguće je: "i nisu pred njega doveli glazbenike".

vorio kralju: "Kralju, živ bio do-
vijek! **22** Moj Bog poslao je
svog anđela i zatvorio raje la-
vovima,^a pa mi nisu naudili^b jer
sam pred njim bio nedužan. A
ni tebi, kralju, nisam učinio ni-
kakvo zlo."

23 Kralj se jako obradovao
te je zapovjedio da izvade Dani-
jela iz jame. Kad su Danijela iz-
vadili iz jame, na njemu nije
bilo ni najmanje ozljede jer se
uzdao u svog Boga.^c

24 Potom je kralj zapovjedio
da dovedu ljude koji su optuži-
li* Danijela. I bacili su u lavlju
jamu njih te njihove sinove i
žene. Oni još nisu ni dodirnuli
dno jame, a lavovi su ih već
zgrabili i smrvili im sve kosti.^d

25 Tada je kralj Darije na-
pisao pripadnicima svih nara-
da, plemena i jezičnih zajedni-
ca koji žive po cijeloj zemlji:^e
"Želim vam obilje mira! **26** Na-
ređujem da u svim područji-
ma mog kraljevstva ljudi drhte
od straha pred Danijelovim Bo-
gom! Jer on je živi Bog koji će
postojati u svu vječnost. Njego-
vo kraljevstvo nikad neće biti
uništeno i njegova vlast trajat
će zauvijek.^g **27** On spašava^h
i izbavlja te čini znakove i čuda
na nebu i na zemlji.ⁱ On je spa-
sio Danijela od lavova*."

28 Tako je Danijel napredo-
vao u Darijevom kraljevstvu^j i u
kraljevstvu Kira Perzijanca.^k

7 Prve godine vladavine ba-
bilonskog kralja Belšasara^l
Danijel je usnio san i imao viđe-
nja dok je ležao na postelji.^m
Potom je zapisao sanⁿ i zabilje-
žio sve što je vidio. **2** Danijel
je rekao:

6:24 *Ili: "oklevetali". **6:27** *Ili: "iz la-
vljih šapa".

6. POGL.

a 1Sa 17:37
He 11:32, 33
b Ps 34:7
Ps 118:5
Da 3:28
c Ps 37:40
Izr 18:10
Da 3:26, 27

d Es 7:10

e Es 8:9

Da 4:1

f Da 3:29

g Da 4:34

h Da 3:28

i Jr 32:20

Da 4:3

j Da 5:31

Da 6:1, 2

k 2Lje 36:22, 23

Ezr 1:1, 2

Iza 44:28

7. POGL.

l Da 5:1, 30

m Da 2:19

Da 8:1

n Iza 30:8

Hb 2:2

Ot 1:11

2. stupac

a Iza 57:20

Ot 17:15

b Da 7:17

c Da 2:37, 38

d Pnz 28:49, 50

Jr 48:40

Tu 4:19

Hb 1:8

e Da 2:39

Da 5:28

Da 8:3, 20

f Iza 13:17, 18

Da 11:2

g Da 2:39

Da 8:5

Da 11:3

h Da 8:8

Da 11:4

i Da 2:40

Da 7:19

j Da 7:24

k Da 7:20

Ot 13:5

l Ps 90:2

Da 7:13, 22

Hb 1:12

m Iza 6:1, 2

Ot 4:2, 3

n Ps 104:1, 2

"U viđenjima tijekom noći vi-
dio sam kako su četiri nebeska
vjetra uzburkala veliko more.^a
3 I četiri goleme zvijeri^b izašle
su iz mora, a sve su se među-
sobno razlikovale.

4 Prva je bila kao lav^c i ima-
la je orlova krila.^d Dok sam gle-
dao, krila su joj bila iščupana,
a ona je bila podignuta sa zem-
lje i postavljena na dvije noge
kao čovjek te je dobila ljudsko
srce.

5 Vidio sam još jednu zvijer,
drugu po redu. Ona je izgleda-
la kao medvjed.^e Podignula je
jednu šapu, a u zubima su joj
bila tri rebra. I bilo joj je reče-
no: 'Ustani, jedi mnogo mesa!'^f

6 Potom sam vidio još jednu
zvijer, koja je izgledala kao leo-
pard,^g ali na leđima je imala če-
tiri krila nalik ptičjima. Zvijer
je imala četiri glave^h i bila joj je
dana vlast.

7 Potom sam u viđenjima
tijekom noći vidio četvrtu zvijer,
strašnu, užasnu i neobično jaku.
Imala je velike željezne zube ko-
jima je proždiralala i satirala sve
oko sebe, a ono što je ostalo ga-
zila je nogama.ⁱ Razlikovala se
od svih zvijeri koje su se poja-
vile prije nje i imala je deset
rogova. **8** Dok sam promatrao
rogove, vidio sam da je među
njima izrastao jedan drugi, mali
rog,^j a od onih prvih rogova tri
su bila iščupana da mu se napra-
vi mjesto. I gle, na tom su rogu
bile oči koje su izgledale kao
ljudske oči i usta koja su govori-
la drske* riječi.^k

9 Dok sam gledao, bila su
postavljena prijestolja i Pra-
davn^l je sjeo.^m Odjeća mu je bi-
la bijela kao snijeg,ⁿ a kosa na

7:8 *Ili: "hvalisave".

glavi kao čista vuna. Prijestolje mu je bilo ognjeni plamen. Imalo je kotače od usplamtjele vatre.^a **10** Pred njim je izvirala ognjena rijeka.^b Tisuću tisuća služilo mu je, deset tisuća puta deset tisuća stajalo je pred njim.^c Sud je počeo zasjedati^d i knjige su se otvorile.

11 Čuo sam drske riječi koje je rog govorio, pa sam nastavio gledati.^e Dok sam tako gledao, zvijer je bila ubijena, a njeno tijelo bačeno u vatru i uništeno.

12 A ostalim je zvijerima^f bila oduzeta vlast, no bilo im je dopušteno da žive još neko vrijeme*.

13 Potom sam u viđenjima tijekom noći vidio kako na nebeskim oblacima dolazi netko tko je izgledao kao sin čovječji.^g Bilo mu je dopušteno da pristupi Pradavnome,^h pa su ga doveli pred njega. **14** Njemu je bila predana vlast,ⁱ čast^j i kraljevstvo da mu služe pripadnici svih naroda, plemena i jezičnih zajednica.^k Njegova vlast vječna je vlast, koja nikad neće proći, a njegovo kraljevstvo nikad neće biti uništeno.^l

15 Ja, Danijel, uznemirio sam se jer su me uplašila viđenja koja sam dobio.^m **16** Prišao sam jednom od onih koji su ondje stajali i zamolio ga da mi objasni što sve to znači. A on mi je odgovorio i otkrio značenje svega toga:

17 'One četiri goleme zvijeriⁿ četiri su kralja koji će se uzdignuti na zemlji.^o **18** Ali sveti sluga Najvišega^p dobit će kraljevstvo^q i ono će biti njihovo^s zauvijek, u svu vječnost.'

7:12 *Ili: "život im je bio produžen za jedno vrijeme i razdoblje".

7. POGL.

- a Pnz 9:3
He 12:29
b Ps 50:3
Ps 97:3
c Pnz 33:2
1Kr 22:19
Ps 68:17
He 12:22
Jd 14
Ot 5:11
d 1Sa 2:10
Ps 50:6
e Da 7:8, 25
f Da 7:3
g Mt 24:30
Lk 21:27
Iv 3:13
Dj 7:56
Ot 14:14
h Ps 90:2
Da 7:9, 22
Hb 1:12
i Ps 2:6
Ps 110:1, 2
Mt 28:18
1Ko 15:25
Ef 1:22
Ot 3:21
j Flp 2:9-11
k Pos 49:10
l Ps 45:6
Iza 9:6, 7
Da 2:44
Lk 1:32, 33
Ot 11:15
m Da 8:27
n Da 7:3
o Da 2:39, 40
p Da 7:25, 27
r Mt 19:28
2Ti 2:12
Ot 3:21
Ot 5:9, 10
s Da 7:21, 22
Lk 22:29

2. stupac

- a Da 2:40
Da 7:7
b Da 7:24
c Da 7:8
d Da 8:23, 24
Da 12:7
Ot 13:7
e Ps 90:2
Da 7:9, 13
Hb 1:12
f Da 7:18, 27
g Mt 19:28
Lk 22:29
Ot 1:6
Ot 3:21
Ot 5:9, 10
Ot 20:4
h Da 2:40
Da 7:7
i Da 7:20
j Da 7:8
k Da 12:7
Ot 13:5-7
l Da 7:10, 11

19 Zatim sam htio saznati što predočava četvrta zvijer, koja je bila drugačija od svih drugih. Bila je izuzetno strašna, imala je željezne zube i bakrene pandžte te je proždimala i satirala sve oko sebe, a ono što je ostalo gazila je nogama.^a **20** Htio sam saznati i što predočava deset rogova^b na njenoj glavi te drugi rog koji je izrastao i zbog kojeg su otpala tri roga,^c onaj rog koji je imao oči i usta što su govorila drske riječi i koji je izgledao veći od ostalih.

21 I gledao sam kako taj rog ratuje sa svetima. I nadvladao ih je^d **22** dok nije došao Pradavni,^e dok nije bila donesena presuda u korist svetih slugu Najvišega^f i dok nije došlo vrijeme da sveti dobiju vlast u kraljevstvu.^g

23 On je ovako rekao: 'Četvrta zvijer predočava četvrto kraljevstvo koje će nastati na zemlji. Ono će se razlikovati od svih drugih kraljevstava i proždrijet će svu zemlju te je zgaziti i satrti.^h **24** A deset rogova predočava deset kraljeva koji će proizaći iz tog kraljevstva. Nakon njih pojavit će se još jedan. On će biti drugačiji od prijašnjih i ponizit će tri kralja.ⁱ **25** Govorit će protiv Svevišnjega^j i ugnjetavat će svete sluge Najvišega. Htjet će promijeniti vremena i zakon, a sveti će sluge biti predani u njegove ruke na jedno vrijeme, dva vremena i pola vremena*.^k **26** I Sud je zasjedao i oduzeo mu vlast, a potom je bio zatrt i sasvim uništen.^l

27 A kraljevstvo, vlast i veličanstvo kraljevstava pod svim

7:25 *Odnosno tri i pol vremena.

nebo**m** bili su dani svetom narodu – svetim slugama Najvišega*.^a Njihovo kraljevstvo vječno je kraljevstvo^b i sve će im vlasti služiti i pokoravati im se.^c

28 Ovdje završava izvještaj. A mene, Danijela, jako su uznemirile misli koje su mi došle na um, pa sam probljedio*. Ali razmišljao sam o svemu tome.*^d

8 Treće godine kraljevanja kralja Belšasara^c ja, Danijel, imao sam još jedno viđenje, koje je bilo drugačije od onog prvog.^d **2** Dobio sam viđenje i dok sam ga gledao, bio sam u utvrđi* Šušanu*,^e koja je u pokrajini Elamu.^f Gledao sam viđenje i bio sam na rijeci^g Ulaju. **3** Kad sam podignuo pogled, vidio sam kako na obali* rijeke stoji ovan.^g Imao je dva roga,^h Oba su roga bila visoka, no jedan je bio viši od drugog, a onaj viši izrastao je kasnije.ⁱ **4** Vidio sam kako ovan bode na zapad, na sjever i na jug. Nijedna divlja životinja nije mu se mogla oduprijeti i nije bilo nikoga tko bi ih mogao izbaviti od njega.^j Činio je što je htio i uzoholio se.

5 I dok sam promatrao, objavio se jarac^k koji je dolazio sa zapada. Prelazio je površinu cijele zemlje a da uopće nije doticao tlo. Jarac je imao velik* rog među očima.^l **6** Približavao se dvorogom ovnu, kojeg sam vidio kako stoji na obali rijeke. Jurio je prema njemu silno gnjevan.

7:27 *Ili: "narodu koji čine sveti sluge Najvišega". 7:28 *Ili: "pa mi se izgled promijenio". *Ili: "Ali sve sam to sačuvao i svom srcu." 8:2 *Ili: "palaci". *Ili: "Suzi". *Ili: "kanalu". 8:3 *Dosl.: "ispred". 8:5 *Ili: "upadljiv".

7. POGL.

a Da 7:22
Mt 19:28
Lk 22:29
Ot 20:4

b Ot 11:15

8. POGL.

c Da 5:1, 30

d Da 7:1, 15

e Ne 1:1
Es 2:8

f Ps 10:22
Iza 11:11
Iza 21:2

g Iza 13:17
Jr 51:11
Da 7:5
Da 8:20

h Es 1:1, 3

i Iza 44:28

j Iza 45:1
Jr 51:12
Da 5:30, 31

k Da 2:39
Da 7:6
Da 8:21

l Da 11:3

2. stupac

a Da 8:22
Da 11:4

b Ps 48:2
Da 11:16, 45

c Da 11:31
Da 12:11

d Da 12:11

7 Vidio sam kako se pun gorčine okomio na ovna. Napao ga je i slomio mu oba roga, a ovan nije imao snage oduprijeti mu se. Oborio je ovna na tlo i zgazio ga i nije bilo nikoga da ga izbavi od njega.

8 Potom se jarac jako uzoholio, ali kad se osilio, veliki se rog slomio. Umjesto njega izrasla su četiri velika* roga okrenuta na četiri strane svijeta*.^a

9 Iz jednog od njih izbio je jedan drugi, mali rog, koji je jako narastao prema jugu i prema istoku i prema Krasoti.^b

10 Toliko je narastao da je dosegnuo sve do nebeske vojske. I oborio je na zemlju neke iz nebeske vojske i neke od zvijezda te ih je zgazio. **11** Toliko se uzoholio da je prkosio čak i Zapovjedniku vojske. I Zapovjedniku je bila oduzeta svakidašnja* žrtva, a svetište koje je on utemeljio bilo je opustošeno.^c **12** Zbog prijestupa je vojska zajedno sa svakidašnjom žrtvom bila predana rogu. I on je obarao istinu na zemlju i imao je uspjeha u onom što je činio.

13 I čuo sam kako jedan anđeo* govori, a drugi anđeo upitao je onoga koji je govorio: "Dokle će trajati viđenje o svakidašnjoj žrtvi i o prijestupu što pustoši^d i o gaženju svetog mjesta i vojske?" **14** Tada mi je onaj prvi rekao: "Dok ne prođe 2300 večeri i jutara. Tada će sveto mjesto opet biti onakvo kakvo treba biti."

15 Dok sam ja, Danijel, gledao viđenje i nastojao ga razumjeti, najednom sam pred

8:8 *Ili: "upadljiva". *Dosl.: "prema četiri nebeska vjetra". 8:11 *Ili: "redovita". 8:13 *Dosl.: "jedan sveti".

sobom ugledao nekoga tko je izgledao kao čovjek. **16** Tada sam začuo glas čovjeka koji je bio usred Ulaja.^a On je povikao: "Gabrijele,^b objasni mi što znači ono što je vidio!"^c **17** Nato je on došao do mjesta na kojem sam stajao, ali kad mi se približio, toliko sam se prestrašio da sam pao ničice. Rekao mi je: "Sine čovječji, znaj da se ovo viđenje odnosi na vrijeme kraja!"^d **18** No dok mi je govorio, čvrsto sam zaspao licem okrenutim prema zemlji. Stoga me dodirnuo i postavio me na noge ondje gdje sam prije stajao.^e **19** Zatim je kazao: "Reći ću ti što će se dogoditi u završnom razdoblju srdžbe* jer se to što si vidio odnosi na vrijeme kraja."^f

20 Dvorogi ovan kojeg si vidio predočava kraljeve Medije i Perzije.^g **21** Runjavi jalarac predočava kralja Grčke,^h a veliki rog koji mu je među očima predočava prvog kralja.ⁱ **22** A to što se taj rog slomio pa su umjesto njega izrasla četiri rogaⁱ znači da će iz njegovog naroda proizaći četiri kraljevstva, ali neće biti moćna poput njega.

23 A potkraj njihovog kraljevanja, kad prijestupnici svojim zlim djelima prevrše mjeru, početak će vladati kralj okrutnog izgleda koji vješto pravi spletke*. **24** Postat će jako moćan, ali ne svojom snagom. Izazivat će strahovita razaranja i imat će uspjeha u svemu što bude činio. Zatirat će moćne, a i sveti narod.^k **25** Zbog svoje lukavosti uspjeh će prevariti mnoge. Uzo-

8:19 *Ili: "osude; kazne". 8:23 *Ili: "koji razumije nejasne (prijeverne) izjave".

8. POGL.

- a Da 8:2
b Lk 1:19, 26
c Da 9:21, 22
d Da 10:14
Da 12:4, 9
e Da 10:9, 10
f Da 11:27
g Da 7:5
Da 8:3
Da 11:2
h Da 7:6
i Da 8:5
Da 11:3
j Da 8:8
Da 11:4
k Da 7:25
Da 8:10

2. stupac

- a Da 10:14
b Da 7:28
Da 10:16
c Da 2:48, 49
d Da 8:17

9. POGL.

- e Da 6:28
Da 11:1
f Da 5:30, 31
g Ezr 1:1, 2
Ps 79:1
Iza 64:10
Tu 1:1
h 2Lje 36:20, 21
Jr 25:11
Jr 29:10
Za 1:12
Za 7:5
i Ezr 8:21
j Izl 34:6
k Pnz 5:9, 10
Ne 1:5
l Ezr 9:6, 7
Ne 9:26, 33
Ps 106:6
Tu 3:42

holit će se u svom srcu i u mirno vrijeme* mnoge će zatrti. Čak će ustati na Vladara nad vladarima, ali bit će skršen, no to neće učiniti ljudska ruka.

26 Ono što je u viđenju rečeno o žrtvama koje se prinose svakog jutra i svake večeri istinito je, ali nemoj nikome govoriti* o viđenju jer se ono treba ispuniti u dalekoj budućnosti!"^a

27 A ja, Danijel, bio sam posve iznemogao i bolovao sam mnogo dana.^b Zatim sam ustao da bih obavljao poslove za kralja.^c No bio sam smeten zbog onog što sam vidio, a nije bilo nikoga tko bi razumio viđenje.^d

9 Prve godine vladavine Darija,^e Ahasverovog sina – koji je bio iz roda Medijaca te je bio postavljen za kralja nad kaldejskim kraljevstvom^f – 2 prve godine njegovog kraljevanja, ja, Danijel, razumio sam iz knjiga* koliko će godina Jeruzalem biti opustošen.^g Naime, prema objavi koju je Jehova dao proroku Jeremiji, grad treba biti opustošen 70 godina.^h **3** Stoga sam okrenuo svoje lice prema Jehovi, pravom Bogu, te sam mu se usrdno molio i postioⁱ u kostrijeti i pepelu. **4** Pomolio sam se Jehovi, svom Bogu, i priznao naše grijehе. Rekao sam:

"O, Jehova, pravi Bože, ti si velik i izazivaš strahopoštovanje, držiš se saveza i iskazuješ vjernu ljubavⁱ onima koji te vole i drže se tvojih zapovijedi,^k **5** a mi smo zgriješili, postupili smo krivo, učinili zlo i pobunili se.^l Odstupili smo od tvojih za-

8:25 *Ili: "doba sigurnosti". Moguće i: "bez upozorenja". 8:26 *Dosl.: "čuvaj tajnu". 9:2 *Odnosno svetih knjiga.

povijedi i tvojih zakona. **6** Nismo slušali tvoje sluge, proroke,^a koji su u tvoje ime govorili našim kraljevima, našim poglavarima, našim precima i cijelom narodu. **7** Ti si, Jehova, pravedan, a na nama je sramota* sve do danas. Sramota je snašla Judine sinove, stanovnike Jeruzalema i sve ostale Izraelce, one koji su blizu i one koji su daleko, u svim zemljama u koje si ih rasijao zato što su ti bili nevjerni.^b

8 O, Jehova, sramota je na nama, našim kraljevima, našim poglavarima i našim precima, jer smo ti zgriješili. **9** Jehova, Bože naš, ti si milosrdan i spreman oprostiti^c iako smo se pobunili protiv tebe.^d **10** Nismo ti bili poslušni, Jehova, Bože naš, i nismo živjeli po tvojim zakonima koje si nam dao preko svojih slugu, proroka.^e **11** Cijeli je Izrael prekršio tvoj zakon i udaljio se od tebe jer te nije slušao. Zato si na nas izlio prokletstvo koje je bilo potvrđeno zakletvom i zapisano u zakonu dobivenom preko Mojsija, sluge pravog Boga.^f Učinio si to jer smo ti zgriješili. **12** Svalio si na nas veliku nevolju i tako si ispunio riječi koje si izgovorio protiv nas^g i protiv naših vođa koji su vladali nad nama*. Nigdje pod nebom nikad se nije dogodila nevolja kakva je snašla Jeruzalem.^h **13** Kao što je i zapisano u Mojsijevom zakonu, sva ta nevolja došla je na nas,ⁱ ali mi te nismo molili za milost*, Jehova, Bože naš – nismo prestali

9:7 *Ili: "na našem je licu sramota".
9:12 *Doisl.: "naših sudaca koji su nam sudili".
9:13 *Ili: "mi nismo smekšali tvoje lice".

9. POGL.

a 2Lje 36:15, 16
Jr 7:13

b Le 26:33
Pnz 28:41
2Kr 17:6
Iza 11:11

c Izl 34:6, 7
Ne 9:17
Ps 86:5

d Ne 9:26

e 2Kr 17:13, 14

f Pnz 28:15
Pnz 31:17

g Tu 2:17

h Jr 39:8

i Le 26:16, 17
Pnz 28:15
Tu 1:1

2. stupac

a Iza 9:13
Jr 5:3

b Ne 9:33

c Izl 6:1

d Izl 9:16
Ne 9:10
Ps 106:7, 8

e Ps 89:14
Iza 26:9

f Le 26:38, 39
1Kr 9:7-9
Ps 79:1, 4
Jr 24:9

g Br 6:23, 25

h Iza 64:10, 11
Tu 5:18

i Ps 102:13
Iza 54:7, 8
Jr 14:7

j 1Kr 8:30

k Ps 79:8, 9
Iza 63:18, 19
Jr 14:9

l Ps 87:1, 2
Za 8:3

m Da 8:16
Lk 1:19

n Da 8:1

griješiti^a i nismo razumjeli koliko si vjeran*.

14 A ti si, Jehova, sve budno pratio i na koncu si nam nanio nevolju jer si ti, Jehova, Bože naš, pravedan u svemu što činiš, ali mi te nismo poslušali.^b

15 Jehova, Bože naš, koji si moćnom rukom izveo svoj narod iz Egipta^c i stekao sebi ime kakvo imaš danas,^d mi smo zgriješili i činili smo zlo.

16 Jehova, ti si uvijek postupao pravedno.^e Zato te molim, prestani se srditi i gnjeviti na svoj grad Jeruzalem, svojnu svetu goru. Jer zbog naših grijeha i zbog prijestupa naših predaka svi koji su oko nas rugaju se Jeruzalemu i tvom narodu.^f

17 A sada, Bože naš, poslušaj molitvu svog sluga i njegove usrdne molbe i neka tvoje lice zasja^g nad tvojim opustošenim svetištem.^h Učini to zbog sebe, Jehova! **18** Prigni uho, Bože moj, i čuj! Otvori oči i vidi kako smo opustošeni, pogledaj grad koji nosi tvoje ime! Mi ti ne upućujemo usrdne molbe zbog svoje pravednosti, nego zbog tvog velikog milosrđa.ⁱ **19** Jehova, čuj! Jehova, oprostii! Jehova, odazovi se i pomozii nam! Nemoo oklijevati, zbog sebe, Bože moj, jer tvoj grad i tvoj narod nose tvoje ime!"^k

20 Dok sam još govorio i molio se i ispovijedao svoj grijeh i grijeh svog naroda Izraela te molio Jehovu, svog Boga, da iskaže milost svetoj gori mog Boga,^l **21** dakle, dok sam još izgovarao molitvu, k meni je došao onaj čovjek Gabrijel,^m kojeg sam ranije vidio u viđenju.ⁿ Došao mi je kad sam

9:13 *Ili: "tvoju istinu".

bio shrvan umorom. Bilo je to u vrijeme prinošenja večernjeg žrtvenog dara. **22** I pomogao mi je sve to razumjeti. Rekao je:

“Danijele, došao sam ti pomoći da sve spoznaš i razumiješ. **23** Kad si se počeo moliti, objavljen je odgovor i ja sam došao da ti ga javim jer si veoma drag Bogu*.^a Obrati pažnju na ono što ću ti reći i razumij viđenje!

24 Sedamdeset je tjedana* određeno tvom narodu i tvom svetom gradu^b da se okonča prijestup, da se učini kraj grijehu,^c da se očisti krivnja,^d da se uvede vječna pravednost,^e da se zapečati viđenje i proročanstvo^{ff} i da se pomaže Svetinjama nad svetinjama. **25** Stoga znaj i razumij da će od časa kad bude izdana zapovijed da se Jeruzalem obnovi^g i ponovno sagradi pa do dolaska Mesije*.^h Vođe,ⁱ proći 7 tjedana, a onda 62 tjedna.^j Grad će se obnoviti i ponovno sagraditi, s trgov i opkopom, ali u teško vrijeme.

26 A poslije 62 tjedna Mesija će biti pogubljen^k i ništa mu neće ostati.^l

A vojska jednog vođe koji dolazi uništiti će grad i sveto mjesto.^m I kraj će doći s potopom. I sve do kraja vodit će se rat*. Prema Božjoj odredbi, doći će do pustošenja.ⁿ

27 I on* će jedan tjedan zadržati savez na snazi radi mnogih, a u polovini tjedna ukinut će žrtvu i žrtveni dar.^o

9:23 *Ili: “jer si vrlo dragocjen Bogu; jer te Bog veoma cijeni”. 9:24 *Odnosno godišnjih tjedana. Riječ je o tjednima od kojih svaki traje sedam godina. “Dosl.: “prorok”. 9:25 *Vidi Rječnik. 9:26 *Ili: “bit će ratova”. 9:27 *Po svemu sudeći, misli se na Mesiju.

9. POGL.

- a Da 10:11, 19
b Ne 11:1
Iza 52:1
c Lk 1:76, 77
He 9:26
d Ri 3:25
1lv 2:1, 2
1lv 4:10
e Iza 53:11
Ri 1:16, 17
f 2Ko 1:19, 20
g Ne 2:5, 11
Ne 6:15
h Ps 2:2
lv 1:41
i Iza 55:4
Mt 23:10
lv 1:45, 49
j Lk 3:1, 2
k Iza 53:8, 12
Mt 26:2
Lk 24:26
1Ko 15:3
l Mk 9:12
m Mt 24:15
Lk 19:43, 44
Lk 21:20
n Lk 21:22, 24
o He 9:11, 12
He 10:8-10

2. stupac

- a Mk 13:14
Lk 21:20

10. POGL.

- b Ezr 1:1, 2
Iza 45:1
Da 1:21
Da 6:28
c Da 1:7
Da 4:8
d Da 9:3
e Pos 2:14
f Ot 19:14
g Eze 1:16
h Eze 1:5, 7
i 2Kr 6:17
Dj 9:7
j Da 7:28
Da 8:27
k Da 8:18
l Jr 1:9
Ot 1:17

I na krilima gadosti doći će onaj koji pustoši.^a I sve do istrebljenja ono što je određeno izlijevat će se na onoga koji leži opustošen.”

10 Treće godine vladavine perzijskog kralja Kira^b bila je dana objava Danijelu, kojeg su zvali Beltešasar.^c Objava je bila istinita i govorila je o velikom ratu. I on je razumio objavu i bilo mu je objašnjeno ono što je vidio.

2 U te dane ja, Danijel, tu govao sam^d puna tri tjedna. **3** Nisam jeo birana jela, nisam okusio meso ni vino niti sam se mazao uljem dok se nisu navršila tri tjedna. **4** Dvadeset i četvrtog dana prvog mjeseca, kad sam bio na obali velike rijeke, Tigrisa*,^e **5** podignuo sam pogled i ugledao čovjeka koji je bio obučen u lanene haljine^f i opasan pojasom od čistog zlata iz Ufaza. **6** Tijelo mu je bilo poput kamena krizolita,^g lice mu je sijevalo kao munja, oči su mu bile kao plamteće baklje, ruke i noge kao ulašteni bakar,^h a glas mu je bio snažan kao glas mnoštva. **7** Jedino sam ja, Danijel, vidio to viđenje. Ljudi koji su bili sa mnom nisu ga vidjeli.ⁱ No obuzeo ih je velik strah, te su pobjegli i sakrili se.

8 Tako sam ostao sam. Kad sam vidio to veličanstveno viđenje, potpuno sam onemoćao, priblijedio sam i snaga me izdala.^j **9** Potom sam začuo glas tog čovjeka. No dok sam slušao kako govori, čvrsto sam zaspao licem okrenutim prema zemlji.^k **10** Ali tada me on dotaknuo rukom,^l prodrmao me i pomogao

10:4 *Dosl.: “Hidekela”.

mi da se pridignem na ruke i koljena. **11** I rekao mi je:

“Danijele, ti koji si veoma drag Bogu*,^a obrati pažnju na ono što ću ti reći. Ustani, jer sam poslan k tebi!”

Kad mi je to rekao, ustao sam dršćući.

12 Zatim mi je rekao: “Ne boj se,^b Danijele! Već prvog dana kad si se svim srcem počeo truditi da razumiješ što će se zbiti u budućnosti i kad si se ponizio pred svojim Bogom, tvoje su molitve bile uslišene i zato sam ja došao.^c **13** No gospodar^d perzijskog kraljevstva protivio mi se 21 dan. Ali tada mi je u pomoć došao Mihael*,^e jedan od najviših vladara^f. A ja sam ostao ondje kod perzijskih kraljeva. **14** No sad sam došao k tebi da ti objasnim što će zadesiti tvoj narod u posljednjim danima^f jer to viđenje otkriva što će se dogoditi u budućnosti.”^g

15 A kad mi je on to rekao, spustio sam lice prema zemlji i zanijemio. **16** Tada mi je onaj koji je izgledao kao čovjek dotaknuo usne.^h A ja sam otvorio usta i rekao tome koji je stajao preda mnom: “Gospodaru moj, zbog viđenja sav drhtim i izdala me snaga.ⁱ **17** Pa kako bih ja, tvoj sluga, mogao razgovarati s tobom, gospodaru moj?!” Jer u meni više nema snage i poneslo mi je daha.”^k

18 Onaj koji je izgledao kao čovjek opet me dotaknuo i ojačao me.^l **19** Zatim je rekao: “Ne boj se,^m ti koji si veoma

10:11, 19 *Ili: “koji si vrlo dragocjen Bogu; kojeg Bog veoma cijeni”. **10:13** *”Mihael” znači “tko je kao Bog”. *Ili: “poglavar najvišeg reda”.

10. PUGL.

a Da 9:23
Da 10:19

b Ot 1:17

c Da 9:23

d Ef 6:12

e Da 10:21
Da 12:1
Jd 9
Ot 12:7, 8

f Da 2:28

g Da 8:17, 26
Da 12:4

h Iza 6:7
Jr 1:9

i Da 10:8

j Su 6:22

k Iza 6:5

l Da 10:10

m Ot 1:17

2. stupac

a Da 9:22, 23
Da 10:11

b Su 6:23

c Da 10:13

d Da 10:13
Jd 9
Ot 12:7, 8

e Da 12:1

11. PUGL.

f Da 5:30, 31
Da 9:1

g Da 8:21

h Da 8:5, 21

i Da 7:6
Da 8:8, 22

drag Bogu*!^a Mir tebi!^b Budi jak, ohrabri se!” Dok je razgovarao sa mnom, vratila mi se snaga, pa sam rekao: “Govori, gospodaru moj, jer si me ojačao!”

20 Tada je rekao: “Znaš li zašto sam došao k tebi? Sada ću se vratiti da se borim s gospodarom Perzije.^c Kad odem, doći će gospodar Grčke. **21** No reći ću ti što je zapisano u knjizi istine. Nema nikoga tko mi u ovome svesrdno pomaže, osim Mihaela,^d vašeg predvodnika.^e

11 Ja sam prve godine kraljevanja Darija^f Medijca ustao da bih ga* ojačao i zaštitio^g. **2** A sada ću ti otkriti istinu:

U Perziji će doći na vlast* još tri kralja, a četvrti će nagomilati više bogatstva nego svi ostali. I kad se zbog svog bogatstva osili, sve će podignuti protiv grčkog kraljevstva.^g

3 Tada će doći na vlast moćan kralj koji će vladati nad velikim područjem*^h i činiti što ga bude volja. **4** No kad bude na vrhuncu moći, njegovo će se kraljevstvo raspasti i razdijeliti na četiri strane svijeta,ⁱ ali ne među njegovim potomcima. I neće više biti tako moćno kao što je bilo pod njegovom vlašću jer će njegovo kraljevstvo biti iščupano iz korijena i predano drugima.

5 Tada će se osiliti kralj juga, to jest jedan od njegovih vojskovođa. Ali njega će nadvladati netko drugi i taj će zavladati

11:1 *Po svemu sudeći, misli se na Mihaela. *Ili: “i pružio mu podršku; i pomogao mu”. **11:2** *Dosl.: “ustati”. **11:3** *Ili: “koji će imati veliku vlast (moć)”.

nad velikim područjem i imat će moć veću od njegove.

6 Poslije nekoliko godina oni će se udružiti i kći kralja juga doći će kralju sjevera da sklope nagodbu. Ali ona neće zadržati svoju moć. Ni on se neće održati, izgubit će svoju moć. Kći će biti predana drugima – i ona i oni koji je dovedu, a i njen otac i onaj koji će je u to vrijeme činiti moćnom. **7** No jedan izdanak njenog korijena stupit će na njegovo* mjesto i napast će vojsku i udariti na tvrđavu kralja sjevera te će ratovati protiv njih i nadvladati ih. **8** I doći će u Egipat s njihovim bogovima, s njihovim lijevanim kipovima*, s njihovim dragocjenim predmetima od srebra i zlata i sa zarobljenicima. I nekoliko će se godina držati podalje od kralja sjevera. **9** Ovaj će napasti kraljevstvo kralja juga, ali će se vratiti u svoju zemlju.

10 A njegovi* će se sinovi spremati za rat i skupit će veliku i moćnu vojsku. Jedan od njih# nezadrživo će napredovati i sve će preplaviti. No vratit će se i ratovat će sve do svoje tvrđave.

11 A kralj juga razgnjevit će se te će izaći i boriti se s njim, s kraljem sjevera. A ovaj će skupiti veliko mnoštvo, ali to će mnoštvo biti predano u ruke onom kralju*. **12** I mnoštvo će biti odvedeno. Njegovo će se srce uzoholiti i on će oboriti desetke tisuća, ali neće iskoristiti svoju nadmoć.

13 A kralj sjevera vratit će se i skupiti mnoštvo veće nego

11:7, 11, 16 *Po svemu sudeći, misli se na kralja juga. 11:8 *Ili: "idolima". 11:10, 18 *Po svemu sudeći, misli se na kralja sjevera. 11:10 *Dosl.: "On".

2. stupac

11. POGL.

a Ps 48:2
Da 8:9
Da 11:41, 45

prvi put. I poslije nekog vremena, nakon nekoliko godina, on će doći s velikom i dobro opremljenom vojskom. **14** U to će vrijeme mnogi ustati protiv kralja juga.

I nasilnici* iz tvog naroda bit će navedeni da pokušaju ispuniti viđenje, ali neće uspjeti#.

15 I doći će kralj sjevera te će podignuti opsadni nasip i osvojiti utvrđeni grad. I vojska* kralja juga neće se održati, kao ni njegovi izabrani ljudi. Neće imati snage oduprijeti se. **16** Onaj koji dođe ratovati s njim* činit će što bude htio i nitko mu se neće oduprijeti. I stajat će u zemlji Krasotia^a i imat će moć da joj naudi*. A ona se neće održati i neće ostati njegova. **18** On* će odlučno krenuti na primorske zemlje i mnoge će osvojiti. Ali jedan će zapovjednik stati na kraj sramoti koju mu ovaj nanosi, pa više neće trpjeti sramotu. Uzvratit će mu za sramotu koju mu je nanio. **19** Tada će ovaj krenuti natrag prema utvrdama svoje zemlje i posrnut će i pasti, i više ga neće biti.

20 I na njegovo će mjesto stupiti jedan koji kroz krasno kraljevstvo šalje onoga što prikuplja porez*, ali će za nekoliko dana biti slomljen, i to bez gnjeva i ratovanja.

11:14 *Ili: "razbojnički sinovi". #Dosl.: "ali će posrnuti". 11:15 *Dosl.: "mišice". 11:17 *Ili: "da je upropasti (uništi)". 11:20 *Ili: "novači ljude za vojsku; skuplja ljude za prisilan rad".

21 I na njegovo će mjesto stupiti prezren* čovjek kojem se neće iskazati kraljevska čast. On će doći u mirno vrijeme[#] i laskanjem[^] će se domoći kraljevstva. **22** On će potući i satrri vojsku* koja navaljuje poput bujice. A satrri će i Vođu^a saveza.^b **23** I budući da će se neki udružiti s njim, on će činiti prijevaru, uzdignuti se i postati moćan pomoću malog naroda. **24** U mirno vrijeme* ući će u najbogatije dijelove pokrajine i činit će ono što nisu činili njegovi preci[#]. Plijen, grabež i blago razdijelit će među ljudima. I protiv utvrđenih mjesta kovat će spletke, ali samo neko vrijeme.

25 Skupit će svu svoju silu i hrabrost* te krenuti na kralja juga s velikom vojskom, a kralj juga spremić će se za rat i okupiti izuzetno veliku i moćnu vojsku. Ali neće opstati[#] jer će se protiv njega smišljati spletke. **26** I oni koji se goste za njegovim stolom dovest će ga do propasti.

A njegova će vojska biti razbijena* i mnogi će pasti pobijeni.

27 Oba će kralja smišljati zlo u svom srcu i za istim će stolom sjediti i govoriti laži jedan drugome. Ali ništa im neće poći za rukom* jer će kraj doći u vrijeme koje je za to određeno.^c

11:21 *Ili: "odvratan". [#]Ili: "doba sigurnosti". Moguće i: "bez upozorenja". [^]Ili: "spletkama". **11:22, 31** *Dosl.: "mišice". **11:24** *Ili: "doba sigurnosti". Moguće i: "Bez upozorenja". [#]Ili: "prethodnici". **11:25** *Dosl.: "srce". [#]Moguće je da se misli na kralja sjevera. **11:26** *Ili: "otplavljena". **11:27** *Ili: "Ali neće uspjati ostvariti svoje namjere".

11. POGL.

a Da 9:25
Iv 1:45, 49

b Pos 15:18
Dj 3:25

c Da 12:9

2. stupac

a Pos 10:4
Br 24:24
Iza 23:1
Jr 2:10
Eze 27:6

b Da 11:28

c Da 8:11

d Da 8:12

e Da 12:11
Mt 24:15
Mk 13:14
Lk 21:20

f Da 12:10

g Da 12:10

28 I on* će se vratiti u svoju zemlju s velikim blagom i protivit će se svetom savezu[#]. Imat će uspjeha u onom što bude činio i vratit će se u svoju zemlju.

29 U vrijeme koje je za to određeno on će se vratiti i napasti jug. Ali ovaj put neće biti kao prvi put **30** jer će ga napasti kitimski brodovi^a i bit će ponižen.

On će se vratiti i iskaliti svoj bijes* na svetom savezu^b i imat će uspjeha u onom što bude činio. I vratit će se i okrenuti se onima koji ostavljaju sveti savez. **31** I podignut će se vojska* koju on šalje te će oskvrnuti svetište,^c to jest utvrdu, i ukinuti svakidašnju[#] žrtvu.^d

I postaviti će gadost koja puštoši.^e

32 A one koji čine zlo i time krše savez on će laskavim riječima* navesti na otpad. Ali narod koji poznaje svog Boga ostat će nepokolebljiv i imat će uspjeha u onom što bude činio.

33 Oni u narodu koji budu razboriti^f poučit će mnoge. Ali nekoliko će dana padati zbog mača i plamena, zbog ropstva i pljačkanja. **34** A dok budu padali, dobit će malu pomoć i mnogi će im se licemjerno pridružiti*. **35** A neki od onih koji su razboriti padat će i zbog njih će narod biti iskušán, pročišćen i izbijeljen^g do vremena kraja. To se još treba dogoditi u vremenu koje je određeno.

11:28 *Po svemu sudeći, misli se na kralja sjevera. [#]Dosl.: "srce će mu biti protiv svetog saveza". **11:30** *Ili: "nasmrnuti optužbama". **11:31** *Ili: "redovitu". **11:32** *Ili: "dodvoravanjem; neiskrenošću". **11:34** *Ili: "mnogi će im se pridružiti govoreći laskave riječi".

36 Kralj će činiti što ga bude volja, uzvisivat će se i uzdizati iznad svakog boga. I govorit će zapanjujuće riječi protiv Boga nad bogovima.^a I u onom što bude radio imat će uspjeha dok ne dođe kraj srđži* jer ono što je Bog odredio mora se izvršiti. **37** On neće mariti za boga svojih očeva. Neće mariti ni za želju žena niti za kojeg drugog boga, nego će sebe uzdizati iznad svih. **38** Naprotiv,* slaviti će boga tvrđava. Boga kojeg njegovi očevi nisu poznavali slaviti će zlatom, srebrom, dragim kamenjem i drugim dragocjenostima. **39** Uz pomoć tuđeg boga napadat će najjače tvrđave*. Obasut će slavom sve koji ga priznaju^g i dat će im da vladaju nad mnogima. I on će dijeliti zemlju za plaću.

40 U vrijeme kraja kralj juga sukobljavat* će se s njim. Na njega će kralj sjevera navaliti s kolima i konjanicima i mnogim brodovima. I provalit će u zemlje i poput poplave proći kroz njih. **41** Ući će i u zemlju Krasotu^b i mnoge će zemlje pasti. Ali ove će izmaknuti njegovoj ruci: Edom, Moab i najistaknutiji Amonci. **42** On će posezati za zemljama i Egipat mu neće izmaknuti. **43** I on će vladati nad skrivenim blagom od zlata i srebra i nad svim dragocjenostima Egipta. A Libijci i Etiopljani ići će za njim*.

44 Ali uznemirit će ga vijesti s istoka i sa sjevera, pa će izići silno gnjevan da zatre i pobije

11:36 *Ili: "dok se ne izvrši osuda (kazna)". **11:38** *Ili: "Umjesto njega". **11:39** *Ili: "imat će uspjeha u borbi s najjačima tvrđavama". ^aMoguće i: "sve koje prizna". **11:40** *Ili: "bost". **11:43** *Ili: "slijedit će ga u stopu".

11. POGŁ.

a Pnz 10:17
Ps 136:1, 2

b Ps 48:2
Da 8:9
Da 11:16, 45

2. stupac

a Ps 48:2
Da 8:9
Da 11:16, 41

12. POGŁ.

b Da 10:13
Jd 9
Ot 12:7, 8

c Da 10:21

d Iza 26:20
Jl 2:31, 32
Mt 24:21, 22
Ot 7:13, 14

e Mi 3:16
Lk 10:20
Ot 3:5

f Da 8:17, 26
Da 12:9

g Iza 11:9

h Da 10:4

i Da 10:5, 6

j Da 4:34
Ot 4:9
Ot 10:6

mnoge. **45** I postaviti će svoje kraljevske šatore između velikog mora i svete gore Krasote.^a I njemu će doći kraj i neće biti nikoga da mu pomogne.

12 U to će vrijeme ustati Mihael*,^b veliki predvodnik^c koji pomaže* tvom narodu. I doći će vrijeme nevolje kakve nije bilo otkako je naroda pa do tada. U to će se vrijeme tvoj narod izbaviti,^d svatko tko se nađe zapisan u knjizi.^e **2** A mnogi od onih koji spavaju pod zemljom probudit će se – jedni će dobiti vječni život, a druge će snaći sramota i vječni prezir.

3 Oni koji su razboriti sjat će poput sjajnog nebeskog svoda i oni koji mnoge dovode do pravednosti sjat će poput zvijezda u svu vječnost.

4 A ti, Danijele, drži u tajnosti ove riječi i zapečati knjigu do vremena kraja!^f Mnogi će je pretraživati i pravo će se se znane umnožiti.^g

5 Tada sam ja, Danijel, pogledao i opazio drugu dvojicu kako stoje jedan na ovoj obali rijeke, a drugi na onoj obali rijeke.^h **6** I jedan od njih rekao je čovjeku obučenom u lanene haljine,ⁱ koji je stajao nad vodama rijeke: "Kada će doći kraj ovim čudesnim zbivanjima?" **7** Tada sam začuo čovjeka obučenog u lanene haljine, koji je stajao nad vodama rijeke. Podignuo je desnu i lijevu ruku prema nebu i zakleo se onim koji živi vječno^j te rekao: "Bit će to za jedno vrijeme, dva vremena i pola vremena*. I čim završi uništavanje snage svetog

12:1 * "Mihael" znači "tko je kao Bog".
^aIli: "stoji pomažući". **12:7** * Odnosno tri i pol vremena.

naroda,^a svemu će tome doći kraj.”

8 Ja sam to čuo, ali nisam razumio.^b Stoga sam rekao: “Gospodaru moj, kakav će biti ishod toga?”

9 Tada je on rekao: “Idi, Danijele, jer ove riječi trebaju ostati tajna i biti zapečaćene do vremena kraja!^c **10** Mnogi će se očistiti, izbijeliti i pročistiti.^d A zli će činiti zlo i nitko tko je zao neće to razumjeti, ali oni koji su razboriti razumjet će to.”^e

12. POGL.

a Da 8:24
b Lk 18:34
Dj 1:7
1Pe 1:10, 11
c Da 8:17, 26
Da 10:14
Da 12:4
d Da 11:35
e Ps 111:10
Da 11:33
Da 12:3

2. stupac

a Da 8:11
b Da 11:31
Mk 13:14
c Iv 11:24
Dj 17:31
Dj 24:15
Ot 20:12

DANIJELEL 12:8 – HOŠEA Sadržaj

11 A od vremena kad bude ukinuta svakidašnja* žrtva^a i postavljena gadost koja pustoši^b proći će 1290 dana.

12 Sretan je onaj koji strpljivo čeka i koji dočeka 1335 dana!

13 A ti budi postojan sve do kraja. Počivat ćeš, ali ćeš na kraju danā ustati da dobiješ svoju baštinu*.”^c

12:11 *Ili: “redovita”. **12:13** *Ili: “ustati da dobiješ svoju nagradu; ustati na mjestu koje ti je dodijeljeno”.

HOŠEA

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|--|--|
| <p>1 Hošeina žena i djeca koju je rodila (1–9)
Jizreel (4), Lo-Ruhama (6) i Lo-Ami (9)
Obecanje o obnovi i jedinstvu (10, 11)</p> <p>2 Kazna nevjernom Izraelu (1–13)
Povratak Jehovi, svome mužu (14–23)
“Zvat ćeš me svojim mužem” (16)</p> <p>3 Hošea otkupio svoju nevjernu ženu (1–3)
Izrael će se vratiti Jehovi (4, 5)</p> <p>4 Jehova vodi parnicu protiv Izraelaca (1–8)
U zemlji nema znanja o Bogu (1)
Idolopoklonstvo i blud Izraelaca (9–19)
Duh bluda zavodi ih na krivi put (12)</p> <p>5 Osuda Efrajima i Jude (1–15)</p> <p>6 “Vratimo se Jehovi!” (1–3)
Vjernost naroda brzo nestaje (4–6)
Vjerna ljubav raduje Boga više od žrtve (6)
Sramotna djela naroda (7–11)</p> <p>7 Efrajimova zloća (1–16)
Kamo god da odu, Bog će nad njima razapeti mrežu (12)</p> <p>8 Kazna za idolopoklonstvo (1–14)
Siju vjetar, požet će oluju (7)
Izrael je zaboravio svog tvorca (14)</p> | <p>9 Bog odbacio Efrajima zbog njegovih grijeha (1–17)
Izraelci se predali sramotnom bogu (10)</p> <p>10 Izrael, izopačena loza, bit će uništen (1–15)
Sijan je i žetva (12, 13)</p> <p>11 Bog voli Izraela otkad je bio dječak (1–12)
“Iz Egipta sam dozvao svog sina” (1)</p> <p>12 Neka se Efrajim vrati Jehovi (1–14)
Jakov se borio s Bogom (3)
Jakov je plakao i molio Boga za blagoslov (4)</p> <p>13 Efrajim štovao idole, zaboravio Jehovu (1–16)
“Smrti, gdje su tvoji žalci?” (14)</p> <p>14 Poziv Izraelu da se vrati Jehovi (1–3)
Svojim usnama prinostiti hvalu na žrtvu (2)
Bog će Izraelce izliječiti od nevjere (4–9)</p> |
|--|--|

1 Ovo je objava* koju je Hošea^a, Beerijev sin, dobio od Jehove u danima Judinih kraljeva^a Uzije,^b Jotama,^c Ahaza^d i Ezekije^e te u danima izraelskog kralja Jeroboama,^f Joaševog^g sina. **2** Kad je Jehova počeo objavljivati svoje riječi preko Hošee, Jehova je rekao Hošei: "Idi, oženi se ženom koja će činiti blud* i roditi djecu začetu u bludu jer se zemlja odala bludu^a i okrenula leđa Jehovi!"^h

3 I on je otišao te oženio Diblijmovu kćer Gomeru, a ona je zatrudnjela i rodila mu sina.

4 Tada je Jehova rekao Hošei: "Daj mu ime Jizreel* jer još malo i Jehuoviⁱ potomci odgovarat će mi za jizreelsko krvopoliće i uništiti ću izraelsko kraljevstvo.^j **5** U taj dan slomit ću luk Izraelu u Jizreel-skoj dolini."

6 Gomera je ponovno zatrudnjela i rodila kćer. A Bog je rekao Hošei: "Daj joj ime Lo-Ruhama* jer više neću biti milostiv^k izraelskom narodu, nego ću ih otjerati.^l **7** Ali bit ću milostiv Judinom narodu^m i spasit ću ih ja, Jehova, njihov Bog.ⁿ Neću ih spasiti lukom ni mačem ni ratom ni konjima ni konjanicima."^o

8 A kad je Gomera prestala dobiti Lo-Ruhamu, zatrudnjela je i rodila sina. **9** Tada je Bog rekao: "Daj mu ime Lo-Ami* jer

1:1 *Dosl.: "riječ". # "Hošea" je skraćeni oblik imena "Hošajaa", koje znači "Jah (ga) je spasio". 1:2 *Ili: "koja će se upuštati u nemoralne spolne odnose s mnogim muškarcima". #Ili: "duhovnom bludu". 1:4 **"Jizreel" znači "Bog će posijati sjeme". 1:6 **"Lo-Ruhama" znači "nije joj iskazana milost". 1:9 **"Lo-Ami" znači "nije moj narod".

1. POGL.

- a Iza 1:1
Mi 1:1
b 2Lje 26:1,
3, 4
c 2Kr 15:32-34
d 2Kr 16:1-3
e 2Kr 18:1-3
f 2Kr 14:23, 24
Am 1:1
g 2Kr 13:10, 11
h Pnz 31:16
Ho 3:1
i 2Kr 10:29-31
j 2Kr 15:8, 10
k Ho 2:23
l 2Kr 17:6
2Kr 17:22, 23
m Ho 11:12
n 2Kr 19:34, 35
o Iza 37:36

2. stupac

- a Pos 13:16
Pos 22:17
b 1Pe 2:10
c Ri 9:25, 26
2Ko 6:18
d Ezi 3:1
Iza 11:12
Jr 3:18
Eze 37:19
Mi 2:12
e Ho 2:22

2. POGL.

- f Jr 31:33
Eze 36:28
Za 13:9
g Ho 2:23
h Jr 3:8
i Eze 23:4, 5
Ho 3:1
j Ezi 9:6
Da 9:7
Ho 9:10
k Eze 23:7, 8
Ho 8:9

vi niste moj narod i ja neću biti vaš Bog.

10 Izraelaca će biti kao zrnaca morskog pijeska, koja se ne mogu izmjeriti niti izbrojiti.^a I na mjestu na kojem im je bilo rečeno: 'Vi niste moj narod',^b bit će im rečeno: 'Vi ste sinovi živog Boga'.^c **11** Okupit će se narod Judin i Izraelov i ujediniti se^d te će izabrati sebi jednog poglavara i otići iz zemlje. To će biti velik dan za Jizreel.^e

2 Zovite svoju braću: 'Moj narod!'^f

i svoje sestre: 'Ona kojoj je iskazana milost!'^g

2 Optužite svoju majku, optužite je, jer ona mi nije žena^h i ja joj nisam muž!

Neka odbaci blud* od sebe i preljubništvo od svojih dojni

3 ili ću je svući do gola i učiniti da bude kao u dan kad se rodila, učiniti ću da bude kao pustinja, pretvoriti ću je u bezvodnu zemlju i usmrtiti ću je žeđu!

4 Njenim sinovima neću biti milostiv jer su sinovi koji su potekli iz bluda.

5 Njihova majka čini blud.ⁱ Ona koja ih je u utrobi nosila čini sramotna djela^j jer govori: 'Idem za svojim ljubavnicima,^k koji mi daju moj kruh i moju vodu,

2:1 *Usporedi Ho 1:9. #Usporedi Ho 1:6. 2:2 *Ili: "nemoralne spolne odnose s mnogim muškarcima".

moju vunu i moj lan, moje ulje i moje vino*.'

- 6** Zato ću joj zapriječiti put trnovitom živicom. Zagradit ću je kamenim zidom, pa neće moći pronaći put*.
- 7** Ona će trčati za svojim ljubavnicima, ali ih neće stići.^a Tražit će ih, ali ih neće pronaći. I reći će: 'Vratit ću se svom prvom mužu^b jer mi je tada bilo bolje nego sada.'^c
- 8** Nije htjela priznati da sam joj ja davao žito,^d mlado vino i ulje i da sam joj ja davao obilje srebra i zlata, koje je koristila za štovanje Baala.^e
- 9** 'Zato ću se vratiti i uzeti natrag svoje žito kad bude vrijeme i svoje mlado vino kad za to dođe čas^f i oduzet ću joj svoju vunu i svoj lan kojima je pokrivala svoju golotinju.
- 10** I otkrit ću njenu golotinju pred očima njenih ljubavnika i nitko je neće izbaviti iz moje ruke.^g
- 11** Stat ću na kraj svoj njejoj radosti, njenim blagdanima,^h njenim mladacima, njenim danima počinka i svim njenim svetkovinama.
- 12** Opustošit ću njene loze i smokve, za koje je govorila:

2. POGL.

- a Iza 31:1
Ho 5:13
- b Jr 31:18
Eze 23:4
Ho 5:15
- c Pnz 32:12-14
Ne 9:25
- d Pnz 32:28
Iza 1:3
- e Ho 8:4
- f Iza 17:11
- g Ps 50:22
Ho 5:14
- h Am 5:21
Am 8:10
2. stupac
- a Su 3:7
1Kr 16:30-32
2Kr 10:28
Ho 11:2
- b Iza 17:10
- c Pnz 30:5
Iza 65:21
Jr 32:15
Eze 28:25, 26
Am 9:14
- d Jš 7:24-26
Iza 65:10
- e Izi 15:1
- f Izi 23:13
Jš 23:6, 7
- g Za 13:2
- h Eze 34:25
- i Iza 11:6-8
- j Iza 2:4
Eze 39:9
Za 9:10
- k Le 26:5, 6
Jr 23:6
Mi 4:3, 4

"To je plaća koju sam dobila od svojih ljubavnika."

U šumu ću ih pretvoriti i divlje životinje proždrijet će ih.

- 13** Odgovarat će mi za one dane kad je prinosila žrtve Baalovim kipovima,^a kad se ukrašavala naušnicama i drugim nakitom i trčala za svojim ljubavnicima, a mene je zaboravila,^b kaže Jehova.
- 14** 'Zato ću je ja pridobiti. Odvest ću je u pustinju i govorit ću joj tako da pridobijem njeno srce.
- 15** Vratit ću joj tada njene vinograde^c i dolinu Akor^d kao vrata nađe. A ona će mi se ondje odazvati kao u danima svoje mladosti, kao u onaj dan kad je izašla iz Egipta.^e
- 16** U taj dan', kaže Jehova, 'zvat ćeš me svojim mužem, a nećeš me više zvati svojim gospodarom*.'
- 17** 'Odstranit ću imena Baalovih kipova iz njenih usta^f i ljudi ih više neće pamtili po njihovim imenima.^g
- 18** U taj ću dan radi svog naroda sklopiti savez s divljim životinjama u polju,^h s pticama koje lete nebom i sa stvorenjima koja gmižu po zemlji.ⁱ I odstranit ću iz zemlje luk i mač i rat^j i dat ću svom narodu da počiva* bez straha.^k

2:5 *Dosl.: "piće". 2:6 *Ili: "izlaz".

2:16 *Ili: "nećeš me više zvati: 'Baale moj!'" 2:18 *Ili: "živi".

19 Zaručit ću se s tobom da zauvijek budeš moja, zarukama ću te za sebe vezati u pravednosti i pravdi,

u vjernoj ljubavi i milosrđu.^a

20 Zarukama ću te za sebe vezati u vjernosti i ti ćeš poznavati mene, Jehovu.^b

21 I u taj dan odgovorit ću', kaže Jehova, 'odgovorit ću nebesima, a ona će odgovoriti zemlji,^c

22 zemlja će odgovoriti žitu i mladom vinu i ulju, a oni će odgovoriti Jizreelu*.^d

23 I posijati ću je sebi kao sjeme po zemlji^e i bit ću milostiv onoj kojoj nije bila iskazana milost*.
Reći ću onima koji nisu moj narod[#]: "Moj si narod",^f a oni će reći: "Ti si naš Bog."^g

3 Jehova mi je potom rekao: "Idi i ponovno voli ženu koju drugi voli i koja čini preljub,^h kao što Jehova voli Izraelceⁱ iako oni štiju druge bogove^j i rado im na žrtvu prinose groždice!"

2 I tako sam je kupio za 15 srebrnjaka i za homer* i pol ječma. **3** Potom sam joj rekao: "Mnogo dana živjet ćeš kao moja žena. Ne smiješ činiti blud. Ne smiješ imati spolne odnose s drugim čovjekom, a ni ja neću imati odnose s tobom."

4 Jer dugo* će izraelski narod živjeti bez kralja,^k bez

2:22 *"Jizreel" znači "Bog će posijati sjeme". 2:23 *Usporedi Ho 1:6. #Usporedi Ho 1:9. 3:2 *Homer je imao 220 litara. Vidi dodatak B14. 3:4 *Dosl.: "mnogo dana".

2. POGL.

a Mi 7:18

b Iza 54:13

Jr 24:7

Jr 31:34

c Pnz 28:12

Za 8:12

d Ho 1:11

e Jr 31:27

f Ho 2:1

Ri 9:25, 26

1Pe 2:10

g Ho 1:10

3. POGL.

h Ho 1:2, 3

i Pnz 7:6-8

2Kr 13:23

Ps 106:44, 45

j Su 10:13

Jr 3:20

k 2Kr 17:6

2Kr 18:9, 10

2. stupac

a Su 8:27

b Su 17:5

1Sa 19:15, 16

c Jr 50:4

d Jr 30:9

Eze 34:23, 24

Eze 37:24, 25

Am 9:11

Lk 1:31-33

e Pnz 4:30

4. POGL.

f Mi 6:2

g Mi 7:2

h Ho 11:12

i 1Kr 21:18, 19

j Eze 23:37

k Ho 1:4

Ho 6:8, 9

l Am 8:7, 8

m Am 5:10, 13

n Pnz 17:12

o Jr 2:8

poglavara, bez žrtve, bez obrednog stupa, bez svećeničke pregače^a i kipova kućnih bogova*.^b **5** Potom će se izraelski narod vratiti i tražit će Jehovu, svog Boga,^c i Davida, svog kralja,^d i drščući će doći k Jehovu da im iskaže dobrotu u posljednjim danima.^e

4 Poslušaj Jehovine riječi, izraelski narode!

Jehova vodi parnicu protiv stanovnika zemlje^f

jer u zemlji nema istine ni vjerne ljubavi ni znanja o Bogu.^g

2 Krivokletstva*, laži,^h ubojstva,ⁱ

krađe i preljubi^j uzeli su maha

i jedno krvoproliće stiže drugo.^k

3 Zato će tugovati zemlja,^l klonut će svi njeni stanovnici.

Divlje životinje u polju i ptice koje lete nebom, čak i ribe u moru, uginut će.

4 "Ali neka se nitko ne prepire s tobom i neka te nitko ne prekora^m

jer ti si poput onih koji se sa svećenikom prepiru.ⁿ

5 Posrtat ćeš usred bijela dana,

a i prorok će posrtati s tobom, kao da je noć.

I tvoju ću majku pogubiti*.

6 Moj će narod izginuti* jer nema znanja.

Budući da si ti odbacio znanje,^o

ja ću odbaciti tebe da mi više ne služiš kao svećenik.

3:4 *Ili: "terafa". 4:2 *Ili: "Lažne zakletve". 4:5 *Dosl.: "ušutkati". 4:6 *Dosl.: "biti ušutkan".

- I budući da si zaboravio zakon* svog Boga,^a ja ću zaboraviti tvoje sinove.
- 7** Što je više svećenika, to mi više griješe.^b Njihovu slavu pretvorit ću u sramotu.*
- 8** Hrane se grijehom mog naroda i žude za njegovim prijestupima.
- 9** Zato će narodu biti isto kao svećeniku. Pozvat ću ih na odgovornost zbog njihovih puteva i kaznit ću ih za njihova djela.^c
- 10** Jest će, ali se neće nasititi.^d Upuštat će se u spolne odnose s mnogim ženama*, ali neće se namnožiti^e jer su prestali slušati Jehovu.
- 11** Blud, staro vino i mlado vino guše u čovjeku želju da čini dobro*.^f
- 12** Moj narod pita za savjet svoje drvene idole, čine ono što im njihov štap* kaže. Jer želja za bludom odvodi ih na krivi put i zbog svog se bluda ne žele podložiti svom Bogu.
- 13** Po gorskim vrhovima prinose žrtve^g i spaljuju žrtve po bregovima, pod hrastovima i divuzama i pod drugim velikim stablima,^h

4:6 *Ili: "pouku". 4:7 *Moguće i: "Moju slavu zamijenili su za sramotu." 4:10 *Ili: "Bludničit će s mnogim ženama; Bit će razvrtni". 4:11 *Dosl.: "oduzimaju srce". 4:12 *Ili: "gatalački štap".

4. POGL.

a 2Kr 17:15, 16

b Ezr 9:6, 7

c Am 3:1, 2

d Le 26:26
Mi 6:14

e Ho 9:11, 12

f Izr 20:1
Izr 23:31, 33
Iza 28:7

g Jr 3:6

h 2Kr 17:10-12
Jr 2:20
Eze 20:28

2. stupac

a Jr 4:22

b Eze 23:4, 5

c 2Kr 17:18

d Ho 9:15
Ho 12:11
Am 4:4e Ho 5:8
Ho 10:5f Iza 48:1
Jr 5:2
Eze 20:39g Ps 78:8
Ps 81:11, 12
Za 7:11, 12h Ho 11:2
Ho 13:1, 2

i Mi 7:3

5. POGL.

j Ho 4:9

jer daju dobar hlad. Zato vaše kćeri čine blud i vaše snahe čine preljub.

- 14** Neće mi vaše kćeri odgovarati za svoj blud niti vaše snahe za svoj preljub. Jer muškarci odlaze s bludnicama i prinose žrtve s hramskim bludnicama. Narod koji ne razumije moje puteve^a propast će.
- 15** Ako ti činiš blud, Izraele,^b neka ne bude i Juda kriv za isti grijeh!^c Ne dolazite u Gilgal^d niti u Bet-Aven^e i ne zaklinjite se: "Tako mi Jehove, živog Boga!"^f
- 16** Jer Izrael je postao tvrdo-glav^g poput tvrdoglave krave. Hoće li ih sada Jehova pasti kao mladog ovna na prostranoj livadi?
- 17** Efrajim se udružio s idolima.^h Pusti ga!
- 18** Kad završe pijanku*, počnu činiti blud. Njegovi poglavari[†] jako vole sramotna djela.ⁱ
- 19** Vjetar će ga pomesti svojim krilima i narod će se posramiti zbog svojih žrtava."
- 5** "Čujte ovo, svećenici! Pazi, izraelski narode! Poslušajte, vi što živite na kraljevskom dvoru! Vama se sudi jer ste zamka u Mispi

4:18 *Ili: "Kad piju sve pšenično pi-vo". †Ili: "zaštitnici".

i mreža razapeta nad Tabo-
rom.^a

- 2** Buntovnici* su ogrezli
u klanju,
a ja ih sve opominjem[#].
- 3** Ja poznajem Efrajima
i Izrael nije sakriven od
mene.
Jer ti, Efrajime, bludničiš
sa ženama!
Izrael se okaljao.^b
- 4** Njihova djela ne daju im
da se vrate svom Bogu
jer čeznu za time da čine
blud,^c
a za Jehovu ne mare.
- 5** Izraelov ponos svjedoči
protiv njega*.^d
I Izrael i Efrajim posrću
u svom prijestupu
i Juda posrće s njima.^e
- 6** Sa svojom sitnom i krup-
nom stokom išli su tražiti
Jehovu,
ali nisu ga pronašli.
Udaljio se od njih.^f
- 7** Izneverili su Jehovu^g
jer su postali očevi tuđim
sinovima.
Zato će u mjesec dana biti
progutani i oni i njihovi
posjedi.
- 8** Zapušite u rog^h u Gibei,
u trubu u Rami!ⁱ
Uzviknite ratni poklik
u Bet-Avenu!^j Poći ćemo
za tobom, Benjamine!
- 9** Nad tobom će se, Efrajime,
ljudi zgražati u dan kad
budeš kažnjen!^k
Izraelskim plemenima obja-
vio sam ono što će se
uistinu dogoditi.

5:2 *Ili: "Otpadnici". #Ili: "ukoravam;
kažnjavam". 5:5 *Dosl.: "njemu u lice".

5. POGL.

- a Su 4:6
Jr 46:18
- b Eze 23:4, 5
Ho 4:17, 18
- c Ho 4:12
Am 2:7
- d Iza 9:9, 10
Ho 7:10
- e 2Kr 17:19, 20
Eze 23:30, 31
Am 2:4, 5
- f Iza 1:15
Mi 3:4
- g Iza 48:8
Jr 3:20
- h Ho 8:1
- i Iza 10:29
- j Ho 4:15
Ho 10:5
- k Iza 28:1-3
Ho 9:13

2. stupac

- a Pnz 19:14
- b 1Kr 20:1
- c Ho 8:9
Ho 12:1
- d Ps 50:22
- e Am 2:14
- f Le 26:38, 40
- g Pnz 4:29, 30
Pnz 30:10

6. POGL.

- h Ho 5:14

- 10** Judini su poglavari poput
onih koji među pomiču.^a
Izlit ću na njih svoj gnjev
kao vodu.
- 11** Efrajim je potlačen, s pra-
vom je zgažen,
jer je svojom voljom stao
uz svog protivnika.^b
- 12** A ja sam Efrajimu postao
kao moljac
i Judinom narodu kao
trulež.
- 13** Kad je Efrajim vidio svoju
bolest i Juda svoj čir,
otišao je Efrajim u Asiriju^c i
obratio se velikom kralju.
Ali on vas nije mogao izlije-
čiti,
nije mogao odstraniti vaš
čir.
- 14** Ja ću biti kao mladi lav
Efrajimu,
kao jaki lav Judinom na-
rodu.
Ja ću ih rastrgati i otići.^d
Odnijet ću ih i nitko ih neće
izbaviti.^e
- 15** Otići ću u svoje
prebivalište i ostat ću
ondje dok ne plate za ono
što su skrivili.
Tada će tražiti da im se
smilujem*.^f
Kad se nađu u nevolji, tražit
će me.^g
- 6** "Dođite, vratimo se Jehovi!
On nas je rastrgao,^h on će
nas i izliječiti.
On nas je udarao, on će nam
i poviti rane.
- 2** Oživit će nas nakon dva
dana.
Trećeg dana podignut
će vas
i živjet ćemo pred njim.

5:15 *Dosl.: "Tada će tražiti moje lice".

- 3** Poznavat ćemo Jehovu, dat ćemo sve od sebe da ga upoznamo. Njegov je dolazak siguran kao i dolazak zore. Kao kiša Bog će nam doći, kao proljetna kiša koja natapa zemlju.”
- 4** “Što da radim s tobom, Efrajime? Što da radim s tobom, Juda? Vaša je vjernost* kao jutarnji oblaci, kao rosa koja brzo nestaje.
- 5** Zato ću vas satirati preko svojih proroka,^a ubijati ću vas riječima iz svojih usta.^b I osude izrečene vama sjat će kao svjetlost.^c
- 6** Jer mene raduje vjerna ljubav, a ne žrtva, i poznavanje Boga, a ne cijele paljenice.^d
- 7** Ali moj je narod, kao kakav grešan čovjek, prekršio savez.^e U svojoj su me zemlji iznevjerili.
- 8** Gilead je grad zlotvora,^f pun je krvavih stopa.^g
- 9** Svećenici su poput razbojničkih družina koje vrebaju ljude. Ubijaju na putu pokraj Šekema,^h čine sramotna djela.
- 10** Vidim grozote u izraelskom narodu. Efrajim čini blud,ⁱ Izrael se okaljao.^j
- 11** A tebe, Juda, čeka žetva kad vratim svoj zarobljeni narod.”^k

6:4 *Ili: “vjerna ljubav”.

6. POGL.

a Iza 58:1
Jr 1:9, 10
Eze 3:8, 9

b Jr 23:29

c Sf 3:5

d 1Sa 15:22
Izr 21:3
Iza 1:11
Mi 6:6-8
Mt 9:13
Mt 12:7

e 2Kr 17:15
Iza 24:5
Ho 8:1

f Ho 12:11

g Mi 7:2

h 1Kr 12:25

i 2Kr 17:6, 7
Jr 3:6

j Eze 23:4, 5

k Pnz 30:3
Jr 29:14
Am 9:14

2. stupac

7. POGL.

a Iza 28:1

b Am 8:14
Mi 1:5

c Mi 7:3

d Ho 6:9

e Pnz 32:29
Iza 1:3
Am 8:7

f Iza 5:11
Iza 28:1

g 2Kr 15:8, 10
2Kr 15:14

h Iza 9:13

i Ps 106:34-36
Eze 23:4, 5

7 “Kad god poželim izliječiti Izraela, otkrije se Efrajmov prijestup^a

i Samarijina zloča.^b

Jer oni prijevaru čine,^c lopovi provaljuju u kuće, a vani ljude napadaju razbojničke družine.^d

2 No ne misle na to* da ja pamtim svu njihovu zloću.^e

Sad su ih sustigla njihova djela, nijedno nije sakriveno od mene^f.

3 Svojom zloćom vesele kralja

i svojim prijevarama poglavare*.

4 Svi su oni preljubnici, gore iznutra poput peći nekog pekara, koji ne treba potpirivati vatru dok mijesi tijesto i čeka da se ukvasa.

5 Na dan gozbe našeg kralja poglavari su se razboljeli – žeste se od vina.^f On pruža ruku podrugljivcima.

6 Naime, srca im gore kao peć*.^g Pekar cijelu noć spava, a peć se ujutro razgori kao usplamtjeli oganj.

7 Svi gore kao peć i proždiru svoje upravitelje*.^g Pali su svi njihovi kraljevi,^g nitko me od njih ne zove.^h

8 Efrajim se miješa s narodima.ⁱ

7:2 *Dosl.: “ne kažu u svom srcu”. #Dosl.: “mog lica”. 7:3 *Ili: “njegove sinove”. 7:6 *Moguće i: “srca su im kao peć dok spletare”. 7:7 *Dosl.: “suce”.

Efrajim je kao pogača koju nitko nije okrenuo dok se pekla.

- 9** Tuđinci mu proždiru snagu,^a a on to ne shvaća. I sva mu je kosa postala sijeđa, a on to ne primjećuje.
- 10** Ponos Izraelaca svjedoči protiv njih,^b ali oni se ne vraćaju Jehovi, svom Bogu,^c unatoč svemu oni ga ne traže.
- 11** Efrajimovci su poput lakovjerne golubice, koja nema razuma*.^d Dozivaju Egipat,^e idu u Asiriju.^f
- 12** Kamo god da odu, razapet ću nad njima svoju mrežu. Oborit ću ih kao ptice koje lete nebom. Kaznit ću ih kao što sam i upozorio njihov narod.^g
- 13** Teško njima jer su pobjegli od mene! Neka ih snađe propast jer su mi zgriješili! Ja sam ih htio izbaviti*, a oni su o meni govorili laži.^h
- 14** I nisu me svim srcem prizvali u pomoćⁱ predma gorko plaču na svojim posteljama. Režu se da bi imali žita i mladog vina, okreću se protiv mene.
- 15** Ja sam ih poučavao i pomagao im, ali oni su se bunili protiv mene, smišljali su zlo.
- 16** Promijenili su svoje ponašanje, ali nisu se vratili onom što je uzvišeno*,

7:11 *Dosl.: "bez srca". 7:13 *Dosl.: "otkupiti". 7:16 *Odnosno uzvišenom načinu štovanja Boga.

7. Pogl.

a 2Kr 13:3
2Kr 15:19

b Ho 5:5

c Ne 9:35
Iza 9:13
Am 4:6
Za 1:4

d Iza 1:3

e 2Kr 17:4
Iza 31:1

f 2Kr 15:19
Eze 23:4, 5

g Pnz 28:15
2Kr 17:13

h Iza 59:13

i Ps 78:37
Iza 29:13

2. stupac

a Ps 78:57

b Eze 36:19, 20
Ho 9:3

8. Pogl.

c Ho 5:8

d Pnz 28:49, 50

e Ho 6:7

f 2Kr 17:15

g Iza 48:1
Mi 3:11

h Ps 50:17

i 1Kr 12:26, 28
Ho 13:2

j 1Kr 13:34

k Ho 10:5, 6

l Pnz 32:21, 22
2Kr 17:18

m IZR 22:8

n Iza 17:11

o Pnz 28:15, 33

postali su nepouzdana poput nezategnutog luka.^a

Njihovi će poglavari pasti od mača zbog svog prkosnog jezika.

Zbog toga će im se rugati ljudi u Egiptu.^b

8 "Prinesi rog svojim ustima!"

Neprijatelj kao orao dolazi na Jehovin narod*^d

jer su prestupili moj savez^e i prekršili moj zakon.^f

2 Zazivaju me govoreći: 'Bože naš! Mi, Izraelci, poznamo te!'^g

3 Izrael je odbacio ono što je dobro.^h

Neka ga progoni neprijatelj!

4 Postavljaju kraljeve, ali bez mene.

Postavljaju poglavare, ali bez mog odobrenja.

Od svog srebra i zlata prave sebi idoleⁱ

i zato će biti uništeni.^j

5 Odbačeno je tvoje tele, Samarijo!^k

Moj se gnjev raspalio na njih.^l

Dokle se neće moći očistiti od krivnje?

6 Izrael ga je načinio.

Čovjek ga je izradio, ono nije Bog.

Samarijsko tele bit će razbijeno u komadiće.

7 Siju vjetar,

a požet će oluju.^m

Na stabljikama žita nema klasa.ⁿ

Ako nešto i iznikne, od toga nema brašna.

A ako ga i bude, tuđinci će ga proždrijeti.^o

8:1 *Ili: "hram".

- 8** Izrael će biti progutan.^a
Dospjet će među narode,^b
njima će biti kao posuda
koju nitko ne želi.
- 9** Jer otišli su u Asiriju,^c po-
stupili su kao svojeglavi
divlji magarac.
Efrajim unajmljuje ljubav-
nike.^d
- 10** Premda ih Efrajinci unaj-
mljuju među narodima,
ja ću ih sakupiti.
Patit će^e pod bremenom
koje će im nametnuti kralj
i poglavari.
- 11** Efrajim je umnožio žrtveni-
ke i time sagriješio.^f
Žrtvenici mu za grijeh služe.^g
- 12** Napisao sam mu mnoge
zakone*,
ali on smatra da ga se oni
ne tiču.^h
- 13** Prinose mi žrtvene darove
i jedu meso,
ali ja, Jehova, ne uživam
u tome.ⁱ
Sjetit ću se njihovog prij-
stupa i kaznit ću ih zbog
njihovih grijeha.^j
U Egipat su se vratili.*^k
- 14** Izrael je zaboravio svog
Tvorca^l i sagradio je
hramove,^m
a Juda je umnožio utvrđene
gradove.ⁿ
Ali ja ću poslati vatru na
njegove gradove
i ona će progutati kule
u svakom od njih.”^o
- 9** “Ne raduj se, Izraele!^p
Ne veseli se kao drugi
narodi!
Jer zbog bluda si ostavio
svog Boga.”^r

8:12 *Ili: “pouke”. 8:13 *Moguće i: “U
Egipat će se vratiti.”

8. POGL.

- a 2Kr 15:29
2Kr 18:11
Jr 50:17
- b Le 26:33
- c 2Kr 15:19
Eze 23:4, 5
Ho 5:13
Ho 12:1
- d Eze 23:9
- e 2Kr 14:26
1Lje 5:26
- f Iza 10:10, 11
- g Ho 12:11
- h 2Kr 17:15
Ne 9:26
- i Iza 1:11
Am 5:22
- j Ho 9:9
Am 8:7
- k Ho 7:16
Ho 9:3
- l Pnz 32:18
- m 1Kr 12:25, 31
- n 2Lje 26:9, 10
- o 2Kr 18:13
2Lje 36:17, 19
Jr 17:27
Jr 34:7

9. POGL.

- p Ho 10:5
- r Eze 23:4, 5
Ho 4:12

2. stupac

- a Ho 2:12
Mi 1:7
- b Ho 2:8, 9
Am 5:11
- c Le 20:22
Pnz 28:63, 64
Js 23:15, 16
1Kr 9:6, 7
- d 2Kr 17:6
- e Br 15:5
Br 28:14
Jl 1:13
- f Iza 1:11
- g Ho 7:13
- h Ho 7:16
Ho 8:13
- i Jr 2:14, 16
- j Iza 10:3

Zavolio si plaču koju si do-
bivao za blud na svim
žitnim gumnima.^a

- 2** Ali gumno i vinski tijesak
neće te nahraniti
i mlado vino donijet će ti
razočaranje.^b
- 3** Više nećeš živjeti u Jeho-
vinoj zemlji.^c
Efrajim će se vratiti u
Egipat
i u Asiriji će jesti ono što je
nečisto.^d
- 4** Neće više izlijevati vino
na žrtvu Jehovi.^e
Njegove žrtve neće mu
biti mile.^f
One su kao kruh koji se
jede za vrijeme žalovanja.
Svi koji ga budu jeli oneči-
stit će se.
Jer njihov će kruh biti samo
za njih,
neće biti prinesen u Jehovi-
nom domu.
- 5** Što ćete učiniti na dan
kad se trebate sastati*,
na dan kad trebate slaviti
blagdan u čast Jehovi?
- 6** Jer, gle, morat ćete pobjeći
zato što će zemlja biti
opustošena.^g
Egipat će vas sakupiti,^h a
Memfis će vas pokopati.ⁱ
Vaše srebrne dragocjenosti
ostat će u nasljedstvo
koprivama,
a trnovito grmlje rast će
u vašim šatorima.
- 7** Doći će dani kazne,^j
doći će dani naplate.
Znat će to Izrael.
Prorok će se pokazati be-
zumnim, a vidjelac* će
biti natjeran u ludilo.

9:5 *Ili: “na dan svetkovine”. 9:7 *Ili:
“čovjek koji govori pod nadahnućem”.

Budući da je mnogo vaših prijestupa, jako ste omraženi.”

- 8** Efrajimov stražar^a bio je s mojim Bogom.^b

A sada su sva djela njegovih proroka^c poput ptičarskih zamki.

Mržnja vlada u domu njegovog Boga.

- 9** Narod je ogrezao u pokvarenosti koja vodi u propast, kao nekad u Gibei.^d Bog će se sjetiti njihovog prijestupa i kaznit će ih za njihove grijehove.^e

- 10** “Našao sam Izraela kao grožđe u pustinji.^f

Vidio sam vaše pretke kao prve rane plodove na smokvi.

Ali oni su otišli Baalu peor-skom^g

i predali se tom sramotnom bogu,^h

te su postali odvratni poput onoga što su voljeli.

- 11** Efrajimova slava odliječe kao ptica, nema rađanja, nema trudnoće, nema začeca.ⁱ

- 12** Ako i podignu svoju djecu, ubijat ću ih dok ih sve ne istrijebim.^j

Teško njima kad ih napustim!^k

- 13** Efrajim, koji je na pašnjaku zasaden, izgledao mi je kao Tir.^l

Ali Efrajim će morati izvesti svoje sinove na klanje.”

- 14** Daj im, Jehova, ono što im trebaš dati!

Daj im utrobu koja pobačuje i dojke koje nemaju mlijeka*!

9:14 *Ili: “usahnule dojke”.

9. POGL.

a Iza 21:6, 8
Jr 6:17
Eze 33:7

b 1Kr 17:1
2Kr 2:14

c 1Kr 18:19

d Su 19:22
Su 20:4-6
Ho 10:9

e Ho 8:13

f Jr 2:2

g Br 25:1-3
Pnz 4:3
Ps 106:28

h 1Kr 16:31
Jr 11:13

i Pnz 28:15, 18

j Pnz 28:32
Pnz 32:25

k Pnz 31:17
2Kr 17:18

l Eze 28:12

2. stupac

a Ho 4:15
Ho 12:11
Am 5:5

b Le 26:27, 33
2Kr 17:18
Am 5:27

c Pnz 29:19, 20

d Iza 7:8

e 2Kr 17:14, 15
Za 1:4

f Pnz 28:64
Am 9:9

10. POGL.

g Iza 5:3, 4

h Ho 8:11
Ho 12:11

i Ho 8:4

j Ho 3:4
Ho 13:11

k 2Kr 17:4

l Am 5:7
Am 6:12

m 1Kr 12:28, 29
Ho 4:15
Ho 8:5
Am 3:14

- 15** “Sva svoja zla djela činili su u Gilgalu^a i zato sam ih ondje zamrzio.

Zbog njihovih zlih djela otjerat ću ih iz svog doma.^b

Neću ih više voljeti.^c

Tvrdooglavi su svi njihovi poglavari.

- 16** Efrajim će biti potučen.^d Usahnut će korijen Efrajimovca. Neće dati ploda.

Ako i rode, pogubit ću njihovu dragu djecu.”

- 17** Odbacit će ih moj Bog jer ga nisu slušali,^e te će postati bjegunci među narodima.^f

- 10** “Izrael je izopačena* loza koja donosi svoj plod.^g

Što više plodova ima, to više umnožava svoje žrtvenike.^h

Što njegova zemlja bolje rađa, to su ljepši obredni stupovi koje podiže.ⁱ

- 2** Njihovo je srce licemjerno*. Zato će biti proglašeni krivima.

On će razvaliti njihove žrtvenike i uništiti njihove obredne stupove.

- 3** A oni će tada reći: ‘Nemamo kralja/ jer se nismo bojali Jehove.

A i da imamo kralja, što bi on učinio za nas?’

- 4** Govore prazne riječi, lažno se zaklinju^k i sklapaju saveze,

pa nepravda niče kao otrovni korov po oranicama.^l

- 5** Stanovnici Samarije strahovat će za kip* teleta iz Bet-Avena.^m

10:1 *Moguće i: “bujna”. 10:2 *Ili: “prevrtljivo; lukavo”. 10:5 *Ili: “idol”.

Njegov će narod tugovati za njim,
a i svećenici tuđih bogova koji su se radovali njemu i njegovoj slavi,
jer će on* završiti u izgnanstvu.

6 Bit će odnesen u Asiriju kao dar velikom kralju.^a Efrajim će biti posramljen i Izrael će se osramotiti zbog savjeta koji je poslušao.^b

7 Nestat će* Samarija i njen kralj,^c poput otrgnute grančice na površini vode.

8 Bit će uništene bet-avenske^d obredne uzvišice,^e Izraelov grijeh.^f

Trnje i korov* rast će po njihovim žrtvenicima.^g

Ljudi će govoriti gorama: 'Prekrijte nas!'

I bregovima: 'Padnite na nas!'^h

9 Griješiš, Izrael, još otkad se zbililo ono zlodjelo u Gibei!ⁱ Narod se odonda nije promijenio.

Rat nije istrijebio* nepravедnike u Gibei.

10 Kaznit ću ih kad ja to budem htio.

Kad budu upregnuti da vuku svoja dva grijeha*, narodi će se skupiti kako bi ih napali.

11 Efrajim je bio dobro naučena junica, koja je voljela vršiti žito, pa sam poštedio njen lijepi vrat.

10:5 *Ili: "ona". **10:7** *Dosl.: "Bit će ušutkana". **10:8** *Ili: "čičak". **10:9** *Dosl.: "sustigao". **10:10** *Odnosno kad svoju kaznu budu nosili kao jaram.

10. POGL.

a 2Kr 17:3
Ho 5:13

b Mi 6:16

c 2Kr 17:4

d Ho 4:15

e Am 7:9

f 1Kr 12:28-30
Mi 1:5

g 2Kr 23:15

h Lk 23:30
Ot 6:16

i Su 20:4-6
Ho 9:9

2. stupac

a 2Kr 17:6

b Jr 4:3, 4

c Iza 55:6
Am 5:4

d Pnz 32:2
Iza 45:8

e IZR 22:8
Ho 8:7
Ga 6:7

f 2Kr 18:9, 10

g Am 7:9

h 2Kr 18:9, 10

11. POGL.

i Pnz 7:8

j Izl 4:22
Mt 2:14, 15

k Iza 30:9-11

l Su 2:13
Su 3:7
1Kr 16:30-32
1Kr 18:19
2Kr 17:13, 16
Ho 2:13

m 1Kr 12:32, 33
Ho 13:1, 2

Ali sada ću dati da netko zajaše i upregne Efrajima.^a

Juda će orati, a Jakov će drljati.

12 Sijte sebi sjeme u pravедnosti i žanjite vjernu ljubav. Obrađujte sebi zemlju^b dok još imate vremena vratiti se Jehovi*,^c dok ne dođe i ne pouči vas pravедnosti.^d

13 A vi orete zloću, žanjete nepravdu^e i jedete plodove prijevare jer se uzdate u svoj put, u mnoštvo svojih ratnika.

14 Vika će se podignuti na tvoj narod i svi će tvoji utvrđeni gradovi biti opustošeni,^f kao što je Šalman opustošio Bet-Arbel u dan bitke kad su majke satrli s njihovom djecom.

15 To će i vas, stanovnici Betela, snaći zbog vaše velike zloće.^g U zoru će izraelski kralj nestati*.^h

11 "Kad je Izrael bio dječak, volio sam ga,ⁱ i iz Egipta sam dozvaov svog sina.^j

2 Što su oni* više zvali Izraelce,

to su se oni više udaljavali od njih.^k

Prinosili su žrtve Baalovim kipovima^l i spaljivali prinose rezbarenim kipovima.^m

10:12 *Dosl.: "tražiti Jehovu". **10:15** *Dosl.: "biti ušutkan". **11:2** *Misli se na proroke i druge Božje slugе koji su bili poslani da pouče Izraelce.

- 3** A ja sam Efrajima učio hodati^a i uzimao ga u naručje.^b
No Efrajimovci nisu htjeli priznati da sam ih ja izliječio.
- 4** Privlačio sam ih dobrotom kao užetom, ljubavlju kao konopcem^{*,c}, i bio sam im kao onaj koji im skida jaram s vrata^d, s ljubavlju sam davao hranu svakome od njih.
- 5** Oni se neće vratiti u Egipat, nego će im Asirija biti kralj,^d jer se nisu htjeli vratiti k meni.^e
- 6** I mač će bjesnjeti po njihovim gradovima,^f uništiti će zasune na njihovim vratima i proždrijet će ih zbog njihovih spletki.^g
- 7** Moj narod uvijek iznova pokazuje da mi je nevjeran.^h Zovu ga k onom što je uzvišeno^{*}, ali nitko ne ustaje.
- 8** Kako da te napustim, Efrajime?ⁱ
Kako da te predam neprijateljima, Izraelu?
Kako da s tobom postupim kao s Admom?
Kako da ti učinim isto što i Sebojimu?^j
Promijenili su se osjećaji u mom srcu i rasplamsala se moja samilost.^k
- 9** Neću iskaliti svoju žestoku srdžbu.

11:4 *Ili: "užetima dobrote, konopcima ljubavi". Po svemu sudeći, misli se na užad odnosno konopce pomoću kojih su roditelji učili djecu hodati. ^aDosl.: "čeljusti". **11:7** *Odnosno k uzvišenom načinu štovanja Boga.

11. POGL.

- a Pnz 8:2
b Pnz 1:31
Pnz 33:27
Iza 46:3
c Iza 63:9
d 2Kr 17:3
e 2Kr 17:13, 14
Am 4:6
f Le 26:31
g Iza 31:1
h Ps 78:57, 58
Jr 3:6
i Ho 6:4
j Pos 10:19
Pnz 29:22, 23
k Pnz 32:36
Jr 31:20

2. stupac

- a Jr 30:11
b Jl 3:16
c Za 8:7
d Iza 11:11, 12
Iza 60:8, 9
Za 10:10
e Jr 23:6
Eze 28:25, 26
Eze 37:21
Am 9:14
f Mi 6:12
g 2Kr 18:1, 6
2Lje 29:1, 2
Ho 4:15

12. POGL.

- h 2Kr 15:19
Ho 8:9
i 2Kr 17:4
j 2Kr 17:19
Jr 2:35
Ho 4:1
Mi 6:2
k Iza 3:11
l Pos 25:26
m Pos 32:28

Neću ponovno uništiti Efrajima,^a

jer ja sam Bog, a ne čovjek, sveti Bog koji je među vama.

Neću na vas doći gnjevan.

- 10** Oni će ići za Jehovom, a on će rikati kao lav.^b
Kad on rikne, njegovi će sinovi dršćući doći sa zapada.^c

- 11** Drhtat će kao ptica kad izađu iz Egipta i kao golubica kad izađu iz Asirije.^d
I naselit ću ih u njihovim kućama^e, kaže Jehova.^e

- 12** "Efrajim me okružio lažima i izraelski narod prijeverom.^f

Ali Juda još uvijek ide Božjim putem^g i vjeran je Najsvetijemu."^g

12 "Efrajim se hrani vjetrom.

Trči za istočnim vjetrom po cijeli dan.

Umnožava laž i nasilje. Sklapa savez s Asirijom^h i nosi ulje u Egipat.ⁱ

- 2** Jehova vodi parnicu protiv Jude.^j

Jakova će pozvati na odgovornost zbog njegovih puteva,

kaznit će ga prema njegovim djelima.^k

- 3** On je u utrobi uhvatio svog brata za petu^l i svom se snagom borio s Bogom.^m

- 4** Borio se s anđelom i nadvladao ga.

11:12 *Ili: "Juda još uvijek hodi s Bogom".

Plakao je i molio ga za blagoslov.”^a

Bog ga je našao u Betelu, ondje nam se obratio^b

5 Jehova, Bog nad vojskama.^c Jehova je ime po kojem ga se pamti.*^d

6 “Zato se vrati svom Bogu,^e budi vjeran* i pravedan^f i uvijek se uzdaj u svog Boga!

7 Trgovcu je lažna vaga u ruci, voli varati.^g

8 Efrajim govori: ‘Doista sam se obogatio,^h stekao sam blago!ⁱ

Sve sam to stekao svojim napornim radom, neće se kod mene naći nikakva krivnja ni grijeh.’

9 Ali ja sam Jehova, tvoj Bog, otkad si bio u Egiptu.^j Dat ću ti da ponovno bora- viš u šatorima, kao u dane blagdana.

10 Govorio sam prorocima,^k davao sam im mnoga vi- denja i preko proroka sam iznosio poučne priče*.

11 U Gileadu se vara*^l i govori neistina.

U Gilgalu ljudi žrtvuju junce.^m

a njihovi su žrtvenici kao hrpe kamenja po braz- dama u polju.ⁿ

12 Jakov je pobjegao u Aram*.^o

Ondje je Izrael^p služio za ženu,^r za ženu je čuvao ovce.^s

12:5 *Ili: “Ime Jehova njegov je spo- men.” 12:6 *Ili: “gaji vjernu ljubav”. 12:10 *Ili: “parabole”. 12:11 *Ili: “vra- ča”. 12:12 *Ili: “Siriju”.

12. POGL.

a Pos 32:24–26

b Pos 28:13, 19

c Pos 28:16

Pos 32:30

d Izl 3:15

e Iza 31:6

Ho 14:1

Jl 2:12, 13

f Pnz 16:20

Mi 6:8

g Am 8:5, 6

Mi 2:1, 2

h Ot 3:17

i Pnz 8:17–19

j Izl 20:2

Ho 13:4

k 1Kr 17:1

2Kr 17:13

Am 7:14, 15

l Ho 6:8

m Ho 9:15

Am 4:4

n 2Kr 17:9, 10

Ho 8:11

Ho 10:1

o Pos 28:5

Pnz 26:5

p Pos 32:28

r Pos 29:18

s Pos 31:38

2. stupac

a Izl 12:50, 51

Ps 77:20

b Jš 24:17

1Sa 12:8

c 2Kr 17:9–11

Eze 23:4, 5

d Pnz 28:37

13. POGL.

e Jš 17:17

f 2Kr 17:16

Ho 11:2

g Ho 2:8

h 1Kr 12:26, 28

1Kr 19:18

i Izl 20:2

Ho 12:9

j Iza 43:11

Iza 45:21, 22

k Pnz 2:7

Pnz 32:9, 10

l Ne 9:25

m Pnz 6:10–12

Pnz 8:12–14

Pnz 32:15, 18

Iza 17:10

13 Jehova je preko proroka izveo Izraela iz Egipta^a i preko proroka ga je čuvao.^b

14 A Efrajim ga je jako uvrije- dio,^c na njemu ostaje krivnja za prolivenu krv. Njegov Gospodar kaznit će ga za sramotu koju mu je nanio.*^d

13 “Kad je Efrajim govorio, ljudi su drhtali.

Bio je moćan u Izraelu.^e

Ali navukao je na sebe kriv- nju zbog Baala^f i umro.

2 A sada griješe još i više, prave sebi kipove* od sre- bra.^g

Vješto prave idole – svi su oni djelo zanatlija.

Za njih govore: ‘Neka ljudi koji prinose žrtve ljube kipove teleta!’^h

3 Zato će biti kao jutarnji oblaci,

kao rosa koja rano nestaje, kao pljeva koju vjetar raz- nosi s gumna

i kao dim koji izlazi kroz otvor na krovu.

4 Ali ja sam Jehova, tvoj Bog, otkad si bio u Egiptu.ⁱ

Nisi poznavao drugog Boga osim mene.

Nema drugog spasitelja osim mene.^j

5 Brinuo sam se za tebe u pustinji,^k u zemlji u kojoj vlada suša.

6 Nasitili su se na svojim pašnjacima,^l nasitili su se i srce im se uzoholilo, pa su me zaboravili.^m

13:2 *Ili: “lijevane kipove”.

- 7 Stoga ću im ja biti kao mladi lav,^a
Vrebat ću ih uz put kao leopard.
- 8 Navalit ću na njih kao medvjedica koja je izgubila svoju mladunčad i rasporit ću im grudi.
Proždrijet ću ih ondje kao lav.
Zvijer će ih rastrgati.
- 9 Uništiti će te, Izraele, jer si se okrenuo protiv mene, protiv onoga koji ti može pomoći.
- 10 Gdje je sada tvoj kralj da te spasi u svim tvojim gradovima^b i gdje su oni koji nad tobom vladaju*, za koje si rekao:
'Daj mi kralja i poglavare^{???}'^c
- 11 U svojoj srdžbi dao sam ti kralja,^d
u svom ću ga gnjevu i uzeti.^e
- 12 Efraimov se prijestup dobro čuva,
njegov je grijeh pohranjen.
- 13 Uhvatit će ga bolovi kao ženu koja rađa.
Ali on je nerazumno dijete, koje ne želi izaći iz majčine utrobe kad mu dođe vrijeme da se rodi.
- 14 Ja mogu izbaviti* svoj narod od vlasti groba^g, mogu ga spasiti od smrti.^f
Smrti, gdje su tvoji žalci^Δ?^g
Grobe, gdje je tvoja moć da uništavaš?^h

13:10 *Dosl.: "tvoji suci". #Ili: "njegove sinove". 13:14 *Dosl.: "otkupiti". #Ili: "šeola". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku. ΔIli: "gdje je tvoja moć da nanosiš bol (nevolju)".

13. POGL.

- a Ho 5:14
b 1Sa 8:19, 20
c 1Sa 8:4, 5
d 1Sa 8:7
1Sa 12:13
e 1Sa 12:25
2Kr 17:4
Jr 52:11
f Iza 25:8
Iza 26:19
g 1Ko 15:55
h Ot 20:13, 14

2. stupac

- a 2Kr 17:20
b 2Kr 17:18
Am 3:9, 10
c Eze 20:21
d Iza 7:8

14. POGL.

- e 2Lje 30:6
Iza 55:6, 7
Ho 12:6
Jl 2:12, 13
f Mi 7:18
g He 13:15
h Ho 5:13
i Iza 31:1
j Pnz 10:17, 18
k Ps 103:3
Iza 57:18

l Sf 3:17

m Iza 12:1

Ali zasad neću pokazati samilost*.

- 15 Čak i ako bude rastao kao trska,
doći će istočni vjetar, Jehovin vjetar.
Doći će iz pustinje da isuši njegov studenac i sasuši njegov izvor.
Opljačkat će njegovo blago, sve njegove dragocjenosti.^a
- 16 Samarija će snositi krivnju^b jer se pobunila protiv svog Boga.^c
Oni će pasti od mača.^d
Djeca će im biti smrskana, a njihove trudne žene rasporene.^e

14 "Vrati se, Izraele, Jehovi, svom Bogu,^e

jer si posrnuo zbog svog prijestupa.

2 Vratite se Jehovi s pokajničkim riječima

i recite mu: 'Oprosti nam krivnju^f i prihvati od nas ono što je dobro

i mi ćemo ti svojim usnama prinositi hvalu na žrtvu^g kao što bismo prinosili junce*.

3 Asirija nas neće spasiti.^h

Nećemo jahati na konjimaⁱ niti ćemo više djelu svojih ruku govoriti: "Bože naš!"
jer ti si onaj koji iskazuje milost djetetu bez oca.^j

4 Ja ću ih izliječiti od nevjere.^k
Voljet ću ih od srca^l jer sam se prestao gnjeviti na njih.^m

13:14 *Dosl.: "samilost će biti skrivena od mojih očiju". 14:2 *Dosl.: "mi ćemo ti zauzvat prinijeti junce svojih usana". 14:4 *Ili: "drage volje".

- 5 Bit ću Izraelu kao rosa.
On će procvjetati kao ljiljan
i pustit će svoje korijenje
kao libanonsko drveće.
- 6 Pustit će mladice,
bit će krasan kao maslina,
a miris će mu biti kao miris
libanonskog drveća.
- 7 Oni će opet stanovati u nje-
govoj sjeni.
Uzgajat će žito i propupat
će kao loza.^a
On će biti na glasu* kao li-
banonsko vino.

14:7 *Ili: "Spomen na njega bit će".

14. POGL.

a Za 8:12

2. stupac

a Ho 14:3

b Jr 31:18

c Pnz 32:4

- 8 Efrajim će reći: "Što će mi
više idoli?"^a
A ja ću odgovoriti i pazit ću
na njega.^b
Bit ću kao razgranato stab-
lo borovice.
Na meni će on naći plod."^c
- 9 Tko je mudar? Neka shvati
sve to.
Tko je razborit? Neka razu-
mije sve to.
Jer ispravni su Jehovini
putevi^c
i pravednici će njima ići,
a prijestupnici će na njima
posrtati.

JOEL

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|---|--|
| <p>1 Najezda skakavaca (1–14)
"Blizu je Jehovin dan" (15–20)
Prorok priziva Jehovu (19, 20)</p> <p>2 Jehovin dan i njegova velika vojska (1–11)
Poziv narodu da se vrati Jehovi (12–17)
"Razderite svoja srca" (13)
Jehova će odgovoriti svom narodu (18–32)
"Izlit ću svoj duh" (28)</p> | <p>3 Jehova sudi svim narodima (1–17)
Dolina Jošafat (2, 12)
Dolina odluke (14)
Jehova će biti tvrđava Izraelcima (16)
Jehova će blagosloviti svoj narod (18–21)</p> |
|---|--|

1 Ovo je objava* koju je Joel^a,
Petuelov sin, dobio od Je-
hove:

- 2 "Čujte ovo, starješine,
poslušajte, svi stanovnici
zemlje!
Da li se takvo što dogodilo
u vašim danima
ili u danima vaših predaka?"^a

1:1 *Dosl.: "riječ". ^a"Joel" znači "Jeho-
va je Bog".

1. POGL.

a Jl 2:2

2. stupac

a Izl 10:14, 15

- 3** Govorite o tome svojim
sinovima
i neka vaši sinovi o tome
govore svojim sinovima,
a njihovi sinovi sljedećem
naraštaju.
- 4** Ono što je ostalo iza prož-
drljivih skakavaca, pojeli
su skakavci u jat^a,
ono što je ostalo iza ska-
kavaca u jat^a, pojeli su
skakavci bez krila,

- a ono što je ostalo iza skakavaca bez krila, pojeli su nezasićeni skakavci.^a
- 5** Probudite se, pijanice,^b i plačite!
Gorko plačite, svi vinopije, jer vam je slatko vino oteto od usta!^c
- 6** Na moju je zemlju navalio narod koji je moćan i bezbrojan.^d
Njemu su zubi kao u lava,^e a i čeljusti su mu kao u lava.
- 7** Uništio je moju lozu i pretvorio moju smokvu u panj. Ogolio ih je i pobacao im grane, ni kora nije ostala na njima.
- 8** Plači, kao što djevica* opasana kostrijeću plače za zaručnikom[#] svoje mladosti!
- 9** Žitna žrtva^f i žrtva ljevanica^g nestale su iz Jehovinoj doma. Svećenici, Jehovini sluge, tuguju.
- 10** Polje je opustošeno, zemlja tuguje.^h
Žito je poharano, nema više mladog vina, nestalo je ulja.ⁱ
- 11** Ratari su očajni, vinogradari gorko plaču zbog pšenice i ječma jer je žetva na polju propala.
- 12** Lza se osušila i smokva je usahnula. Osušili su se šipak, palma i jabuka, sve drveće koje raste na polju.^j
Radost ljudi pretvorila se u sramotu.

1:8 *Ili: "mlada žena". # Ili: "mužem".

1. POGL.

a Jl 2:25

b Iza 28:1
Am 6:6

c Pnz 28:39

d Jl 2:2

e Ot 9:7, 8

f Le 2:1

g Izl 29:40

h Le 26:20

i Pnz 28:39, 40

j Le 26:20

2. stupac

a Izl 30:19, 20

b Le 2:1

c Izl 29:40

d Jl 2:15

e 2Lje 20:3, 13

f Jl 2:1
Sf 1:7, 14
Sf 2:2
2Pe 3:10
Ot 6:16, 17g Mi 7:7
Hb 3:18

- 13** Obucite kostrijet i tugujte, svećenici!
Gorko plačite, vi koji služite kod žrtvenika!^a
Dođite, provedite noć u kostrijeti, sluge mog Boga!
Jer je iz doma vašeg Boga nestala žitna žrtva^b i žrtva ljevanica.^c
- 14** Proglasite* post! Sazovite svećani skup!^d
Okupite starješine i sve stanovnike zemlje u dom Jehove, svog Boga,^e i prizivajte Jehovu u pomoć!
- 15** Jao, kakav dan dolazi!
Jer blizu je Jehovin dan,^f doći će kao uništenje od Svemogućega!
- 16** Nije li nam hrana oteta pred očima,
nije li nestalo radosti i veselja iz doma našeg Boga?
- 17** Sjemenje* je istrunulo pod njihovim lopatama.
Spremišta su opustošena. Žitnice su porušene jer se žito sasušilo.
- 18** Čak i stoka uzdiše!
Krda goveda smeteno lutaju jer nemaju paše!
I stada ovaca trpe kaznu.
- 19** Tebe ću, Jehova, prizvati^g jer je vatra proždrla pašnjake u pustoši
i plamen je progutao sve drveće u polju.
- 20** I divlje životinje čeznu za tobom
jer su potoci presušili
i vatra je proždrla pašnjake u pustoši."

1:14 *Dosl.: "Posvetite". 1:17 *Moguće i: "Suhe smokve".

- 2** “Zapužite u rog na Sionu!^a
Uzvinknite ratni poklik na
mojoj svetoj gori!
Neka drhte svi stanovnici
zemlje
jer dolazi Jehovin dan!^b
Blizu je!
- 2** To je dan tame i mraka,^c
dan oblaka i guste tame.^d
Nalik je svjetlosti rane zore
koja se vidi samo po
vrhovima gora.
Evo naroda brojnog
i moćnog.^e
Nikad prije nije bilo takvog
naroda
i više ga neće biti
ni u jednom budućem
naraštaju.
- 3** Pred njim vatra proždire,
a za njim plamen guta.^f
Pred njim je zemlja koja je
kao edenski vrt,^g
a iza njega ostaje gola
pustoš
i ništa mu ne može
umaknuti.
- 4** Izgledom su nalik konjima
i trče poput bojnih konja.^h
- 5** Dok skaču po vrhovima
brda, zvuče poput tut-
njave kola,ⁱ
poput pucketanja rasplam-
sane vatre koja proždire
strnjiku.
Kao moćan narod svrstani
su u bojne redove.^j
- 6** Zbog njih će teška bol
obuzeti narode.
Na svim će se licima pojaviti
tjeskoba.
- 7** Jurišaju kao ratnici,
na zid se penju kao vojnici.
Svaki se drži svog smjera,
nijedan ne odstupa sa svog
puta.

2. POGL.

a Eze 33:2, 3
Am 3:6b Sf 1:14, 16
Mi 4:1

c Am 5:18, 20

d Sf 1:15

e Jl 1:6

f Jl 1:19

g Pos 2:8

h Ot 9:7

i Ot 9:9

j Izr 30:27

2. stupac

a Jl 2:31
Mt 24:29
Lk 21:25
Ot 9:2

b Jl 2:25

c Jl 2:2

d Jr 30:7
Am 5:18
Sf 1:15

e Ot 6:16, 17

f Jr 4:1
Ho 12:6
Ho 14:1, 2g 1Sa 7:6
2Lje 20:3h 2Kr 22:18, 19
Ps 51:17
Iza 57:15

i 2Sa 1:11, 12

j Iza 48:9

k Izl 34:6
Br 14:18
Ne 9:17
Ps 106:44, 45
Mi 7:18, 19l 2Lje 30:8, 9
Jr 18:7, 8
Sf 2:2, 3

- 8** Ne guraju jedni druge.
Svaki se drži svog pravca.
Ako neki i padnu od
strijela*,
ostali ne napuštaju svoje
redove.

- 9** Nadiru u grad, skaču na zid.
Penju se na kuće, ulaze kroz
prozore poput lopova.

- 10** Pred njima drhti zemlja,
nebesa se tresu.
Sunce i mjesec tamne,^a
a zvijezde gube svoj sjaj.

- 11** Jehova će pustiti glas pred
svojom vojskom,^b a njegov
je tabor vrlo velik.^c

Moćan je Bog, koji izvršava
svoju riječ.*

Da, velik je Jehovin dan
i izaziva duboko straho-
poštovanje.^d

Tko ga može podnijeti?“^e

- 12** “Zato sada”, kaže Jehova,
“vratite se meni svim
svojim srcem,^f
u postu,^g plaču i naricanju!

- 13** Razderite svoja srca,^h a ne
haljine,ⁱ
i vratite se Jehovi, svom
Bogu,

jer on je samilostan* i mi-
losrdan, strpljiv^{#j} i pun
vjerne ljubavi,^k

pa će ponovno razmisliti
o tome hoće li nanijeti
nevolju^Δ.

- 14** Tko zna, možda se prestane
gnjeviti i predomisli se^{#l}
te vam podari blagoslov
da možete prinostiti žitnu
žrtvu i žrtvu ljevanicu
Jehovi, svom Bogu.

2:8 *Ili: “oružja”. 2:11 *Moguće i: “Mo-
ćan je onaj koji izvršava Božju riječ”.
2:13 *Ili: “dobrostitiv”. #Ili: “spor srditi
se”. ΔIli: “pa će požaliti zbog nevolje”.
2:14 *Ili: “sažaliti se”.

- 15** Zapužite u rog na Sionu!
Proglasite* post! Sazovite
svečani skup!^a
- 16** Okupite narod! Posvetite
zajednicu*!^b
Sazovite starce*! Okupite
djecu i dojenčad!^c
Neka mladoženja izađe iz
svoje odaye i nevjesta
iz svoje svadbene odaye!
- 17** Između predvorja i žrtve-
nika^d
neka plaču svećenici, Jeho-
vini sluge, i neka kažu:
‘Sažali se, Jehova, na svoj
narod!
Nemoj svoje vlasništvo izlo-
žiti rujanju
i dati da narodi vladaju
nad njime!
Zašto da narodi govore:
“Gdje je njihov Bog?”’^e
- 18** Tada će Jehova revno po-
magati svojoj zemlji
i smilovat će se svom
narodu.^f
- 19** Jehova će odgovoriti svom
narodu:
‘Evo, šaljem vam žita,
mladog vina i ulja,
pa ćete se nasititi.^g
Neću više dati da vam se
narodi rugaju.^h
- 20** Onoga koji napada sa sjeve-
ra otjerat ću daleko od vas.
Odagnat ću ga u suhu i pu-
stu zemlju,
prednju četvu* potjerat ću
prema istočnom moruⁱ,
a zadnju četvu^Δ prema za-
padnom moru^Ω.

2:15 *Dosl.: “Posvetite”. 2:16 *Ili:
“skupštinu”. Vidi izraz “skupština”
u Rječniku. ^aIli: “starješine”. 2:20
*Dosl.: “lice”. ^ΔOdnosno Mrtvom mo-
ru. ^ΩIli: “leđa”. ^ΩOdnosno Sredozem-
nom moru.

2. POGL.

- a JI 1:14
b Izl 19:10
c Pnz 31:12
2Lje 20:3, 13
d 2Lje 8:12
e Pnz 32:26, 27
Ps 79:9, 10
Mi 7:10
f Pnz 32:36
Iza 60:10
Tu 3:22
Ho 11:8
g Iza 62:8, 9
Am 9:13
Mi 3:10
h Eze 34:29
Eze 36:15

2. stupac

- a Iza 34:2, 3
b Iza 30:23
Iza 51:3
c Eze 34:27
d Am 9:14
Za 8:12
e Iza 12:6
Za 10:7
f Le 26:4
Pnz 11:14
g Le 26:10
Am 9:13
Mi 3:10
h JI 1:4
i Le 26:5
j Pnz 26:10, 11
k Sf 3:11
l Ps 46:5

m Le 26:11, 12
Eze 37:26, 27

n Iza 32:15
Iza 44:3
Eze 39:29

Dići će se njegov smrad,
podizat će se njegov odvra-
tan smrad,^a
jer će Bog učiniti velika
djela.^f

- 21** Ne boj se, zemljo!
Raduj se i veseli jer će Jeho-
va učiniti velika djela.
- 22** Ne bojte se, životinje,
jer će se pašnjaci u pustoši
zazelenjeti,^b
stabla će dati plod,^c
smokva i loza obilno će
roditi!^d
- 23** I vi, sinovi Siona, radujte
se i veselite Jehovi, svom
Bogu,^e
jer će vam dati jesenju kišu
u pravoj mjeri
i izliti će na vas kišu,
jesenju i proljetnu, kao i
prije.^f
- 24** Gumna će biti puna očišće-
nog žita,
a kace će se prelijevati mla-
dim vinom i uljem.^g
- 25** Nadoknadit ću vam godine
koje su izjeli skakavci u jatju,
skakavci bez krila, neza-
sitni skakavci i proždrljivi
skakavci,
moja velika vojska koju sam
poslao na vas.^h
- 26** Vi ćete jesti i nasititi seⁱ
i hvaliti ćete ime Jehove,
svog Boga,ⁱ
koji je za vas činio čuda.
Moj narod više nikad neće
biti izvrgnut ruglu.^k
- 27** Tada ćete shvatiti da sam ja
usred Izraela!^l
i da sam ja Jehova, vaš Bog^m
– nema drugoga!
Moj narod više nikad neće
biti izvrgnut ruglu.
- 28** Poslije toga izliti ću svoj
duhⁿ na sve vrste ljudi,

pa će vaši sinovi i vaše kćeri proricati, vaši će starci sanjati snove, a vaši mladići vidjeti vide-nja.^a

- 29** Čak ću i na svoje robove i robinje u te dane izliti svoj duh.
- 30** I dat ću da se pojave čuda* na nebu i na zemlji, krv i vatra i stupovi dima.^b
- 31** Sunce će se pretvoriti u tamu i mjesec u krv^c prije nego dođe veliki Jehovin dan koji izaziva strahopoštovanje.^d
- 32** I svatko tko prizove Jehovino ime, bit će spašen.^e Kao što je Jehova rekao, na gori Sionu i u Jeruzalemu nalazit će se oni koji budu izbavljeni,^f preživjeli, koje je Jehova pozvao.”
- 3** “Jer, gle, u te dane i u to vrijeme, kad vratim Judine i jeruzalemske zarobljenike,^g
- 2** skupit ću i sve narode i dovesti ih u dolinu Jošafat*.
- Ondje ću im suditi^h zbog svog naroda i svog vlasništva, Izraela, jer su ih raspršili među narode, a moju su zemlju razdijelili među sobom.ⁱ
- 3** Za moj su narod izvlačili ždrijeb,^j dječaka su davali u zamjenu za bludnicu, a djevojčicu prodavali za vino da bi mogli piti.

2:30 *Ili: “znamenja”. **3:2** * “Jošafat” znači “Jehova je sudac”.

2. POGL.

- a Dj 2:16–18
b Dj 2:19, 20
c Mt 24:29
Mk 13:24, 25
Lk 21:25
Ot 6:12
d Sf 1:14, 15
Mi 4:5
e Dj 2:21
Ri 10:13
f Ob 17

3. POGL.

- g Pnz 30:3
Jr 30:3
Eze 39:28
Am 9:14
Sf 3:20
h Eze 38:22
Jl 3:12
Sf 3:8
Za 14:3
Ot 16:14, 16
i Eze 35:10, 11
Sf 2:8, 9
j Ob 11

2. stupac

- a Iza 23:12
Jr 47:4
Eze 25:15–17
Am 1:9, 10
Za 9:1, 2
b 2Lje 21:16, 17
c Pnz 28:32
Eze 27:8, 13
d Iza 11:11, 12
Iza 43:5, 6
Iza 49:12
Jr 23:7, 8
Eze 34:12
e Ob 19, 20
f Iza 34:1, 2

g Eze 38:7

h Eze 38:9
Sf 3:8
Ot 16:14

- 4** Što imate protiv mene, Tire i Sidone i svi filistejski krajevi? Osvećujete li mi se za nešto? Ako to činite, ja ću vam brzo i hitro uzvratiti istom mjerom*.^a
- 5** Budući da ste uzeli moje srebro i zlato^b i odnijeli moje dragocjeno blago u svoje hramove,
- 6** a stanovnike Jude i Jeruzalema prodali Grcima^c da ih odvedu daleko od njihovog kraja,
- 7** evo, ja ću ih vratiti iz mjesta u koje ste ih prodali^d i dat ću da vas same snađe ono što ste vi učinili njima*.
- 8** Predat ću* vaše sinove i kćeri u ruke Judinom narodu,^e a oni će ih predati Sabejcima, dalekom narodu, jer je Jehova tako rekao.
- 9** Objavite ovo među narodima:^f ‘Pripremite se za rat!* Podignite junake! Neka pristupe svi vojnici i neka krenu u napad!’^g
- 10** Prekujte svoje raonike u mačeve i svoje srpove u koplja. Tko je slab, neka kaže: “Jak sam!”
- 11** Dođite i pomozite jedni drugima, svi okolni narodi, skupite se!”^h
- 3:4** *Ili: “ja ću brzo i hitro svaliti vašu osvetu na vaše glave”. **3:7** *Ili: “svaliti ću vašu osvetu na vaše glave”. **3:8** *Dosl.: “Prodat ću”. **3:9** *Dosl.: “Posvetite rat!”

- Jehova, neka onamo siđu
tvoji jaki ratnici!
- 12** "Neka ustanu narodi i dođu
u dolinu Jošafat
jer ću ondje sjesti da sudim
svim okolnim narodima.^a
- 13** Zamahnite srpom jer je
žetva zrela.
Sidite i gazite jer je vinski
tijesak pun.^b
Kace se prelijevaju jer je
zloća tih naroda velika.
- 14** Mnoštva, mnoštva su
u dolini odluke,
jer Jehovin će dan uskoro
doći u dolinu odluke.^c
- 15** Sunce i mjesec
potamnjet će
i zvijezde će izgubiti sjaj.
- 16** Jehova će kao lav riknuti
sa Siona,
iz Jeruzalema će pustiti
svoj glas.
I potrest će se nebo
i zemlja,
ali Jehova će biti utočište
svom narodu,^d
bit će tvrđava Izraelcima.
- 17** I tada ćete shvatiti da sam
ja Jehova, vaš Bog, koji
prebiva na Sionu, svojoj
svetog gori.^e

3. POGL.

- a Ps 76:8, 9
Jl 3:2
- b Iza 63:3
Ot 14:18–20
- c Iza 34:2
Sf 1:14
- d Ps 50:15
- e Za 8:3

2. stupac

- a Iza 4:3
- b Iza 60:18
Na 1:15
Za 14:21
- c Am 9:13
Za 9:17
- d Eze 47:1
Ot 22:1
- e Iza 19:1
- f Jr 49:17
- g Eze 25:12, 13
- h Am 1:11
Ob 10
- i Ps 48:8
Iza 33:20
Iza 60:15
Am 9:15
- j Iza 4:4
Eze 36:25
Mi 7:18, 19
- k Iza 24:23
Mi 4:7

Jeruzalem će biti sveto
mjesto^a

i tuđinci više neće njime
prolaziti.^b

- 18** U taj dan s gora će kapati
slatko vino,^c
po brdima će teći mlijeko,
a svim Judinim riječnim
koritima teći će voda.
Iz Jehovinog doma provret
će izvor^d
i natapat će Dolinu* akacija.

- 19** Egipat će opustjeti^e
i Edom će se pretvoriti
u golu pustoš^f
zbog nasilja počinjenog
nad Judejcima,^g
u čijoj su zemlji prolili
nevinu krv.^h

- 20** A Judina će zemlja zauvijek
biti nastanjena
i Jeruzalem iz naraštaja
u naraštaj.ⁱ

- 21** Smatrat ću ih nedužnima*
iako ih prije nisam sma-
trao nedužnima.^j
Jehova će prebivati na
Sionu.^k

3:18 *Ili: "Vadi". Vidi izraz "vadi" u Rječ-
niku. **3:21** *Dosl.: "Njihovu ću krv sma-
trati nevinom".

AMOS

PREGLED SADRŽAJA

- 1 Amos dobiva objavu od Jehove (1, 2)
Osude zbog pobuna (3–15)
Sirija (3–5), Filisteja (6–8), Tir (9, 10),
Edom (11, 12), Amon (13–15)
- 2 Osude zbog pobuna (1–16)
Moab (1–3), Juda (4, 5),
Izrael (6–16)

- 3 Objava Božje osude (1–8)
Bog svojim slugama otkriva
svoje tajne (7)
Objava protiv Samarije (9–15)
- 4 Objava protiv bašanskih krava (1–3)
Jehova prezire idolopoklonstvo
Izraelaca (4, 5)

- Izraelci kažnjeni, ali nisu iz toga ništa naučili (6–13)
 “Spremi se, Izraele, da sretnoš svog Boga!” (12)
 Bog “čovjeku otkriva svoje misli” (13)
- 5 Izraelski je narod poput djevice koja je pala (1–3)
 Tražite Boga i živjet ćete (4–17)
 Mrzite zlo, a ljubite dobro (15)
 Jehovin dan bit će dan tame (18–27)
 Žrtve Izraelaca bit će odbačene (22)
- 6 Teško samouvjerenima! (1–14)

- Ležaji od bjelokosti; velike količine vina (4, 6)
- 7 Viđenja koja pokazuju da se Izraelu bliži kraj (1–9)
 Skakavci (1–3), vatra (4–6), visak (7–9)
 Amosu rečeno da prestane prorokovati (10–17)
- 8 Viđenje o košari punoj ljetnog voća (1–3)
 Tlačitelji osuđeni (4–14)
 Duhovna glad (11)
- 9 Nitko neće umaknuti Božjoj kazni (1–10)
 Bog će podignuti Davidovu sjenicu (11–15)

1 Ovo su riječi Amosa*, ovčara iz Tekoe,^a koje su mu bile objavljene u viđenju o Izraelu. To se zbilo u danima Judinog kralja Uzije^b i u danima izraelskog kralja Jeroboama,^c Joaševog^d sina, dvije godine prije potresa.^e **2** Amos je rekao:

“Jehova će kao lav riknuti sa Siona,
 pustit će svoj glas iz Jeruzalema.

Tugovat će pašnjaci na koje pastiri vode svoja stada
 i osušit će se vrh Karmela.”^f

3 “Ovako kaže Jehova:

“Zbog tri pobune* Damska, pa i četiri, neću promijeniti odluku jer su kao žito vršili Gilead vršilicom sa željeznim zupcima.^g

4 Poslat ću vatru na Hazaelov^h dom
 i ona će progutati Ben-Hadadove utvrde.ⁱ

5 Polomit ću zasune Damska,^j

1. POGL.

- a 2Lje 11:5, 6
 b 2Lje 26:1, 3, 4
 Iza 1:1
 c 2Kr 14:23, 24
 Ho 1:1
 Am 7:10
 d 2Kr 13:10, 11
 e Za 14:5
 f Iza 33:9
 Na 1:4
 g 2Kr 8:12
 2Kr 10:32, 33
 2Kr 13:7
 h 1Kr 19:15
 i Jr 49:27
 j Iza 7:8
 Iza 8:4
 Iza 17:1

2. stupac

- a 2Kr 16:9
 b Eze 25:15
 c 2Lje 21:16, 17
 2Lje 28:18
 Jl 3:4, 6
 d Jr 25:17, 20
 Jr 47:1
 Za 9:5
 e Iza 20:1
 f Jr 47:5
 g Sf 2:4
 h Iza 14:29
 Jr 47:4
 Eze 25:16, 17
 Sf 2:5
 Za 9:6
 i Eze 26:2

pogubit ću stanovnike
 Bikat-Avena

i onoga koji vlada* u Bet-Edenu,

a sirijski narod otići će u izgnanstvo u Kir”,^a kaže Jehova.’

6 Ovako kaže Jehova:

“Zbog tri pobune Gaze,^b pa i četiri, neću promijeniti odluku

jer su odveli sve zarobljenike^c i predali ih Edomu.

7 Poslat ću vatru na zidine Gaze^d

i ona će progutati njene utvrde.

8 Pogubit ću stanovnike Ašdoda^e

i onoga koji vlada* u Aškelonu,^f

dignut ću svoju ruku na Ekron^g

i izginut će ostatak Filistejaca”,^h kaže Svevišnji Gospodin Jehova.’

9 Ovako kaže Jehova:

‘Zbog tri pobune Tira,ⁱ pa i četiri, neću promijeniti odluku

1:1 *Amos znači “biti teret” ili “nositi teret”. 1:3 *Ili: “zločina”.

1:5, 8 *Dosl.: “koji drži žezlo”.

jer su sve zarobljenike predali Edomu i nisu se sjetili bratskog saveza.^a

10 I poslat ću vatru na zidine Tira

i ona će progutati njegove utvrde.^b

11 Ovako kaže Jehova:

‘Zbog tri pobune Edoma,^c pa i četiri, neću promijeniti odluku

jer je svog brata progonio mačem^d

i nije pokazao milosrđe.

U svojoj srdžbi stalno ih razdire

i bez prestanka se gnjevi na njih.^e

12 Poslat ću vatru u Teman^f i ona će progutati Bosrine^g utvrde.’

13 Ovako kaže Jehova:

‘‘Zbog tri pobune Amonaca,^h pa i četiri, neću promijeniti odluku

jer su parali utrobe gileadskim trudnicama da prošire svoje područje.ⁱ

14 Zapalit ću zidine Rabe^j i vatra će progutati njene utvrde.

Čut će se ratni poklik u dan boja,

nastat će oluja u dan vihora.

15 Njihov će kralj otići u izgnanstvo, a s njim i njegovi velikaši^{*},^k kaže Jehova.’

2 Ovako kaže Jehova:

‘‘Zbog tri pobune^{*} Moaba,^l pa i četiri, neću promijeniti odluku

jer je spalio kosti edomskog kralja i pretvorio ih u vapno.

1:15 *Ili: ‘sinovi’. 2:1 *Ili: ‘zločina’.

1. POGL.

- a Jl 3:4, 6
b Eze 26:12
c Jl 3:19
d Eze 25:12
e 2Lje 28:17
Ob 10
f Pos 36:10, 11
Ob 9
g Iza 34:5, 6
Jr 49:13
h Eze 25:3
Sf 2:8
i Su 11:12, 13
Jr 49:1
j Jr 49:2
Eze 25:5
k Jr 27:2, 3
Jr 49:3

2. POGL.

- l Jr 48:29, 30
Eze 25:8, 9
Sf 2:8

2. stupac

- a Jr 48:21, 24
b Iza 15:1
c Iza 16:14
Jr 48:7
d 2Kr 17:19
Jr 2:13
e Le 26:14-16
2Lje 36:14
f Jr 9:14
g 1Sa 12:15
1Lje 28:9
2Lje 36:17, 19
Jr 17:27
Jr 37:8
Jr 52:12-14
Ho 8:14
h Pnz 28:45
2Kr 17:6, 7
Eze 23:4, 5
Ho 4:1, 2
i Am 5:11
Am 8:4-6
j Am 4:1
k Iza 10:1, 2
Am 5:12
l Ho 8:11
Ho 10:1
m Izl 22:26
Pnz 24:12

2 Poslat ću vatru na Moab i ona će progutati kerijjske^a utvrde.

Moab će poginuti u metežu, uz ratni poklik, uz zvuk roga.^b

3 Uklonit ću vladara^{*} iz njegove sredine, a s njim ću pobiti i sve njegove velikaše^{**},^c kaže Jehova.’

4 Ovako kaže Jehova:

‘Zbog tri pobune Jude,^d pa i četiri, neću promijeniti odluku

jer su odbacili Jehovin zakon^{*}

i nisu se držali njegovih uredbi,^e

nego su ih zavele iste laži za kojima su se povodili njihovi preci.^f

5 Poslat ću vatru na Judu i ona će progutati jeruzalemske utvrde.^g

6 Ovako kaže Jehova:

‘Zbog tri pobune Izraela,^h pa i četiri, neću promijeniti odluku

jer su prodavali pravедnika za srebro

i siromaha za jedne sandale.ⁱ

7 Ubogima^{*} gaze glavu u prašini^j

i krotkima ne daju da dođu do pravde.^k

Sin i otac spavaju s istom djevojkom

i time skvrne moje sveto ime.

8 Kraj svakog žrtvenika^l leže na haljinama koje su uzeli u zalog^m

2:3 *Dosl.: ‘suca’. #Ili: ‘sinove’. 2:4 *Ili: ‘pouku’. 2:7 *Ili: ‘Bespomoćnima; Neznatnima’.

i u hramu svojih bogova piju vino onih koje su oglobili.'

9 'A ja sam pred njima istrijebio Amorejce,^a

koji su bili visoki poput cedrova i snažni poput hrastova.

Uništio sam njihove plodove odozgo i njihovo korijenje odozdo.^b

10 Ja sam vas izveo iz Egipta^c i vodio vas pustinjom 40 godina^d da zaposjednete amorejsku zemlju.

11 Neke vaše sinove postavio sam za proroke^e i neke vaše mladiće uzeo sam za nazireje.^f Nije li tako, izraelski narode?' kaže Jehova.

12 'Ali vi ste nazirejima davali da piju vino,^g a prorocima ste zapovjedili: "Ne prorokujte!"^h

13 Evo, satrt ću vas tu gdje jeste, kao što kola puna požnjenog žita satiru sve pod sobom.

14 Brzi neće naći utočište,ⁱ jaki neće sačuvati snagu, a ratnik neće ostati na životu.

15 Strijelac se neće održati u bici, brzi trkač neće umaknuti, a konjanik neće ostati na životu.

16 I najhrabriji* ratnici bježat će goli u taj dan',^j kaže Jehova."

3 "Čujte ove riječi koje Jehova govori o vama, Izraelci, o cijelom narodu koji sam izveo iz Egipta:

2:16 *Ili: "najsrčaniji".

2. POGL.

a Br 21:23-25
Jš 24:8
Ps 135:10, 11

b Pnz 2:31-33

c Izl 12:51

d Br 14:34
Pnz 2:7

e 1Sa 3:20
1Kr 17:1
1Kr 19:19

f Br 6:2
Su 13:5

g Br 6:3, 4

h Iza 30:10, 11
Am 7:12, 13

i Am 9:1

j Pnz 28:25

2. stupac

3. POGL.

a Izl 19:5
Pnz 7:6
Ps 147:19, 20

b Da 9:11, 12
Ho 12:2
Am 4:12

c Pos 6:13
Pos 18:17
Ps 25:14
Iza 42:9
Da 9:22
Ot 1:1

d Am 1:2

e Jr 20:9
Am 7:14, 15
Dj 4:19, 20

f 2Kr 17:22, 23

g Ho 7:1
Am 4:1

2 'Od svih naroda na zemlji samo sam vas poznavao.^a Zato ćete mi odgovarati za sve svoje prijestupe.^b

3 Hoće li dvojica ići zajedno ako se prije toga ne dogovore da se nađu?

4 Hoće li lav u šumi rikati ako nema plijena? Hoće li mladi lav režati iz svog brloga ako ništa ne ulovi?

5 Hoće li ptica upasti u zamku na tlu ako se ona ne postavi za nju*? Hoće li se zamka dignuti sa zemlje ako se u nju ništa ne ulovi?

6 Ako se rog oglasi u gradu, neće li ljudi drhtati? Ako nevolja zadesi grad, nije li Jehova to učinio?

7 Jer Svevišnji Gospodin Jehova ne čini ništa a da ne otkrije svoje tajne svojim slugama, prorocima.^c

8 Lav riče!^d Tko se neće bojati? Svevišnji Gospodin Jehova govori! Tko neće prorokovati?^e

9 'Objavite po utverdama u Ašdodu i po utverdama u Egiptu i recite: "Skupite se protiv gora u Samariji!^f Pogledajte kakav metež u njoj vlada i kakve se prijevare u njoj događaju.^g

10 Jer ne znaju činiti ono što je ispravno", kaže Jehova, "oni koji svoje utvrde pune nasiljem i pustošenjem."

3:5 *Moguće i: "ako u njoj nema mamca".

11 Stoga ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova:
 'Protivnik će opkoliti zemlju^a
 i oduzet će ti moć,
 a tvoje utvrde bit će opljačkane.'^b

12 Ovako kaže Jehova:
 'Kao kad pastir istragne iz lavljih ralja samo dvije noge ili komad uha ugrabljene ovce,
 tako će biti istrgnuti Izraelci,

oni koji sjede u Samariji na raskošnim ležajima i na krasnim* počivaljkama.'^c

13 'Čujte i upozorite Jakovljeve potomke*!' kaže Svevišnji Gospodin Jehova,
 Bog nad vojskama.

14 'Jer u dan kad Izraela pozovem na odgovornost zbog svih njegovih pobuna*,^d
 pozvat ću na odgovornost i betelske žrtvenike,^e
 pa će se odsjeći rogovi žrtvenika i past će na zemlju.'^f

15 Razorit ću zimsku kuću i ljetnu kuću.'
 'Propast će kuće od bjelokosti^g
 i nestat će velike* kuće',^h
 kaže Jehova.'

4 "Čujte ove riječi, bašanske krave,
 koje ste na gori Samariji,ⁱ
 vi, žene, koje zakidate uboge^j i tlačite siromašne
 i govorite svojim muževima*: 'Donesite nam nešto da pijemo!'

3:12 *Ili: "damaščanskim". 3:13 *Ili: "svjedočite protiv Jakovljevih potomaka". 3:14 *Ili: "zločina". 3:15 *Moguće i: "mnoge". 4:1 *Ili: "gospodarima".

3. POGL.

a 2Kr 17:6

b Ho 11:6
Am 6:8

c Iza 8:4
Am 6:4

d Ho 4:9

e 1Kr 12:32, 33
Ho 13:2

f 2Kr 23:15, 16
2Lje 31:1
2Lje 34:1, 7
Ho 10:2
Mi 1:6

g 1Kr 22:39

h Am 6:11

4. POGL.

i Am 6:1

j Ho 4:1, 2
Mi 2:2

2. stupac

a 1Kr 12:28, 29
Ho 4:13
Am 3:14

b Ho 4:15
Ho 9:15
Am 5:5

c Ho 8:11, 13

d Pnz 14:28

e Le 7:12

f Le 26:26
Pnz 28:38
Pnz 32:24
1Kr 18:2
2Kr 4:38

g Jr 3:6, 7

h Pnz 28:23, 24

i 1Kr 18:5

2 Svevišnji Gospodin Jehova zakleo se svojom svetošću:
 "Gle, dolaze dani kad će vas podignuti mesarskim kukama,
 a vaš ostatak udicama.

3 Sve ćete izaći kroz rupe u zidinama koje će biti ispred vas
 i bit ćete izbačene u Harmon", kaže Jehova.'

4 'Dođite u Betel i griješite*!^a
 Dođite u Gilgal i griješite još više!^b
 Ujutro prinosite svoje žrtve,^c
 a trećeg dana svoje desetine.'^d

5 Spalite kao žrtvu zahvalnicu kruh pripremljen od ukvasanog tijesta.^e

Razglasite na sav glas svoje dragovoljne žrtve!

Jer vi, Izraelci, volite to činiti', kaže Svevišnji Gospodin Jehova.

6 'A ja sam vas ostavio da gladujete* u svim svojim gradovima

i učinio da nestane kruha u svim vašim domovima,^f
 ali vi mi se niste vratili',^g
 kaže Jehova.

7 'Ja sam vam i kišu uskratilo tri mjeseca prije žetve.'^h

Na jedan sam grad pustio kišu, a na drugi grad nisam.

Na jedno bi polje pala kiša, a polje na koje ne bi pala kiša osušilo bi se.

8 Ljudi iz dva-tri grada doteurali bi u jedan grad da piju vode,ⁱ
 ali ne bi ugasili žed.

4:4 *Ili: "bunite se". 4:6 *Ili: "ja sam učinio da vam zubi ostanu čisti jer nemate što jesti".

Ali niste mi se vratili',^a kaže Jehova.

- 9** 'Pustio sam sušu i plijesan na vaša polja.^b Umnožili ste svoje vrtove i vinograde, ali skakavci su izjeli vaše smokve i masline,^c a ipak mi se niste vratili',^d kaže Jehova.
- 10** 'Poslao sam među vas pošast poput one u Egiptu.^e Vaše mladiće pobio sam mačem^f i vaše konje odveo kao plijen.^g Smradom iz vaših tabora napunio sam vam nosnice,^h ali vi mi se niste vratili', kaže Jehova.
- 11** 'Opustošio sam vas kao što sam opustošio Sodomu i Gomoru.ⁱ Bili ste kao cjepanica ugrabljena iz vatre, ali niste mi se vratili',^j kaže Jehova.
- 12** 'Zato ću te opet kazniti, Izraele! Budući da ću ti to učiniti, spremi se, Izraele, da sretnoš svog Boga!'
- 13** Jer, gle, on je sazdao gore^k i stvorio vjetar.^l On čovjeku otkriva svoje misli, on zoru pretvara u mrak^m i hoda po zemaljskim uzvišicama.ⁿ Ime mu je Jehova, Bog nad vojskama."
- 5** "Čuj ovu tužaljku koju iznosim protiv vas, izraelski narode:
- 2** 'Pala je djevica Izrael, više ne može ustati.

4. POGŁ.

- a Ho 7:10
b Pnz 28:22
c Pnz 28:40, 42
d Iza 42:24
e Izl 9:3
Pnz 28:27, 60
f Le 26:23, 25
2Kr 8:12
g 2Kr 13:7
h Pnz 28:26
i Pos 19:24, 25
j Ho 7:10
k Iza 40:12
l Jr 10:13
m Izl 10:22
Iza 5:30
Am 8:9
n Mi 1:3

2. stupac**5. POGŁ.**

- a Pnz 4:27
Pnz 28:62
b 2Lje 15:2
Iza 55:3, 6
c 1Kr 12:28, 29
Am 3:14
d Ho 4:15
Am 4:4
e Am 8:14
f 2Kr 17:6
Ho 9:15
g Eze 33:11
h Am 6:12
i Job 9:9
Job 38:31-33
j Izl 10:21, 22
k Job 36:27, 28
Pr 1:7

Ostavljena je na svojoj zemlji, nema nikoga da je podigne.'

3 Ovako kaže Svevišnji Gospodin Jehova:

'Gradu koji izađe u rat s tisuću vojnika ostat će stotina,

a onom koji izađe sa stotinu vojnika ostat će deset. Tako će biti izraelskom narodu.'^a

4 Ovako kaže Jehova izraelskom narodu:

'Tražite me i živjet ćete!^b

5 Ne tražite Betel,^c ne idite u Gilgal,^d ne prelazite u Beer-Šebu!^e Jer Gilgal će otići u izgnanstvo,^f a Betel će biti uništen*.

6 Tražite Jehovu i živjet ćete.^g Tražite ga da on ne bi planuo poput vatre na Josipove potomke

i da ne bi spalio Betel, jer neće biti nikoga da ugasi vatru.

7 Vi pretvarate pravdu u pelin* i bacate pravednost na zemlju!^h

8 On je stvorio zvijezde Kima* i zvijezde Kesil*ⁱ, i on gustu tamu pretvara u jutro, a dan u mrklu noć,^j on doziva more da izlije njegove vode na površinu zemlje^k – Jehova mu je ime.

5:5 *Moguće i: "postati mjesto zlih sila". **5:7** *Ili: "gorčinu". **5:8** *Moguće je da je riječ o Plejadama (Vlašićima) u zvijezdu Bika. #Moguće je da je riječ o Ori-
onu.

- 9** Poslat će iznenadno uništene na jake, dovest će uništenje na utvrđena mjesta.
- 10** Vi mrzite ljude koji ukoravaju na gradskim vratima i prezirete one koji govore istinu.^a
- 11** Zato što od siromaha zahtijevate zakupninu* za zemlju i uzimate od njega porez u žitu,^b nećete živjeti u kućama od klesanog kamena koje ste sagradili^c i nećete piti vino od grožđa iz lijepih vinograda koje ste posadili.^d
- 12** Jer znam da je mnogo vaših pobuna* i da su veliki vaši grijesi: ugnjetavate pravednika, primete mito i uskraćujete pravdu siromasima na gradskim vratima.^e
- 13** Stoga će razboriti šutjeti u to vrijeme jer će to biti vrijeme nevolje.^f
- 14** Tražite dobro, a ne zlo,^g da biste živjeli!^h Tada će Jehova, Bog nad vojskama, biti s vama, kao što kažete da jest.ⁱ
- 15** Mrzite zlo, a volite dobro,^j i neka pravda zavlada na gradskim vratima!^k Možda će se Jehova, Bog nad vojskama, smilovati Josipovom ostatku.^l
- 16** Stoga ovako kaže Jehova, Bog nad vojskama – ovako kaže Jehova:

5:11 *Ili: "porez". 5:12 *Ili: "zločina".

5. POGL.

a 1Kr 18:17
1Kr 22:8

b Mi 2:2

c Iza 9:9, 10

d Pnz 28:30

e Iza 10:1, 2
Am 2:6, 7

f Mi 2:3

g Iza 1:16, 17
Mi 6:8

h Le 18:5
Pnz 30:19, 20

i 2Lje 15:2
Mi 3:11

j Ps 34:14
Ps 97:10
Ri 12:9

k 2Lje 19:6
Am 5:24

l Jr 31:7
Za 10:6

2. stupac

a Ho 9:2

b Iza 5:18, 19

c Am 4:12

d Sf 1:14, 15

e IZR 15:8

f Ps 50:8
Iza 66:3
Ho 6:6

g Iza 1:11

h Am 6:5
Am 8:10

i Mi 6:8

‘Na svim će se trgovima jadikovati

i po svim će se ulicama govoriti: “Jao! Jao!”

I zvat će ratare da tuguju i unajmit će naricatelje da nariču.’

17 ‘I u svakom će se vinogradu jadikovati^a

jer ću proći posred tebe i kazniti te’, kaže Jehova.

18 ‘Teško onima koji čeznu za Jehovinim danom!^b

Što će vama značiti Jehovin dan?^c

On će biti tama, a ne svjetlost.^d

19 Kao kad čovjek bježi pred lavom pa naiđe na me-dvjeda,

a kad uđe u svoju kuću i rukom se osloni na zid, ujede ga zmija.

20 Neće li Jehovin dan biti tama, a ne svjetlost?

Neće li biti mrak, a ne svjetlo?

21 Mrzim vaše blagdane, prezirem ih,^e

i ne uživam u mirisu vaših svećanih skupova.

22 Čak i ako mi prinesete cijele paljenice i žrtvene darove,

neću im se radovati.^f

Neću ni pogledati vaše žrtve zajedništva od ugojenih životinja.^g

23 Poštedite me buke svojih pjesama,

ne želim slušati zvuke vaših psaltira.^h

24 Neka pravda poteče kao vodaⁱ

i pravednost kao potok koji nikad ne presušuje.

25 Zar ste meni prinosili žrtve i žrtvene darove

dok ste lutali pustinjom
40 godina, izraelski
narode?^a

26 Morat ćete nositi sa sobom
svog kralja Sakuta i
Kaivana*,

svoje kipove, zvijezdu
svog boga, koje ste sebi
načinili,

27 a ja ću vas poslati u izgnan-
stvo dalje od Damaska',^b
kaže onaj kojemu je ime
Jehova, Bog nad vojska-
ma."^c

6 "Teško samouvjerenima*
na Sionu,

onima koji se osjećaju
sigurnima na gori
Samariji,^d

uglednim ljudima u naj-
istaknutijem od svih
naroda,

onima u koje se uzda izrael-
ski narod!

2 Pođite u Kalne i pogledajte.
Odande otiđite u Veliki
Hamat^e

pa sidite u filistejski Gat.
Jesu li oni bolji od ovih
kraljevstava*

i je li njihovo područje veće
od vašega?

3 Vi ne želite razmišljati
o danu nevolje^f

i dopuštate da među vama
vlada nasilje.^g

4 Ljudi leže na ležajima od
bjelokosti^h i izvalili su se
na svojim počivaljkamaⁱ
te jedu janjad iz stada
i ugojene junce,^j

5:26 *Moguće je da se oba imena odno-
se na planet Saturn, koji se štovao kao
bog. 6:1 *Ili: "samodopadnima; nehaj-
nima". 6:2 *Po svemu sudeći, riječ je o
kraljevstvima Jude i Izraela.

5. POGL.

a Dj 7:42, 43

b 2Kr 15:29
2Kr 17:6

c Am 4:13

6. POGL.

d Am 3:13, 15

e Br 34:2, 8
2Kr 14:28

f Iza 56:12

g Am 5:12

h 1Kr 22:39

i Am 3:12

j Iza 22:13

2. stupac

a Iza 5:12

b 2Lje 7:6
2Lje 29:25, 26

c Iza 5:11

d 2Kr 15:29
2Kr 17:6

e Pnz 28:41
Am 5:5

f Am 4:2

g Eze 33:28
Ho 5:5

h Tu 2:5

i Mi 1:6

j Iza 10:5, 6

k Am 3:15

5 skladaju pjesme uz zvuke
harfe^a

i izmišljaju glazbala poput
Davida,^b

6 piju vino u velikim količi-
nama^c

i mažu se najboljim uljima,
ali ne mare za Josipovu
propast*.^d

7 Zato će biti prvi među oni-
ma koji će otići u izgnan-
stvo.^e

Doći će kraj razuzdanim
gozbama onih koji leže
izvaljeni na počivaljkama.

8 Ovako kaže Jehova, Bog
nad vojskama: 'Svevišnji
Gospodin Jehova zakleo
se samim sobom*.'^f

"Gadi mi se Jakovljevo
ponos,^g

mrzim njegove utvrde,^h

pa ću predati neprijatelju
grad i sve što je u njemu.ⁱ

9 Ako deset ljudi ostane u
jednoj kući, umrijet će i oni.

10 A rođak* jednoga od umrlih
iznijet će ih odande i spaliti jed-
nog po jednog. Iznijet će iz ku-
će njihove kosti. Zatim će pitati
onoga koga nađe u najskrovi-
tijem dijelu kuće: 'Ima li još ko-
ga kod tebe?' A taj će mu od-
govoriti: 'Nema nikoga!' Nato
će mu on reći: 'Šuti! Sad nije
vrijeme da se zaziva[#] Jehovino
ime.'"

11 Jer Jehova će zapovjediti,^j
pa će se velika kuća srušiti
i mala će se kuća raspasti.^k

12 Trče li konji po litici?

Ore li se po njoj govedima?

6:6 *Dosl.: "nisu se razboljeli zbog Josi-
pove propasti". 6:8 *Ili: "svojom du-
šom". 6:10 *Dosl.: "stric". #Ili: "spo-
minje".

A vi ste pravdu pretvorili u otrovnu biljku i plod pravednosti u pelin*.^a

13 Radujete se onom što je bezvrijedno

i govorite: "Nismo li svojom snagom postali moćni*?"^b

14 Zato ću, izraelski narode', kaže Jehova, Bog nad vojskama, 'podignuti na vas narod^c koji će vas tlačiti od Lebo-Hamata*^d do doline^e Arabe."^f

7 Evo što mi je pokazao Svevišnji Gospodin Jehova: Gle, poslao je jato skakavaca kad su počeli nicati kasni usjevi*. Ti su usjevi bili posijani nakon što se pokosila trava za kralja. **2** A kad su skakavci pojeli sve bilje u zemlji, rekao sam: "Svevišnji Gospodine Jehova, oprosti im,^e molim te! Kako će Jakov preživjeti kad je tako slab?"^f

3 I Jehova je ponovno razmislio o tome*.^g "To se neće dogoditi", rekao je Jehova.

4 Evo što mi je pokazao Svevišnji Gospodin Jehova: Gle, Svevišnji Gospodin Jehova poslao je vatru da njome kažnjava. Ona je progutala veliki vodeni bezdan i proždrla je komad zemlje. **5** A ja sam rekao: "Svevišnji Gospodine Jehova, zaustavi je, molim te!^h Kako će Jakov preživjeti kad je tako slab?"ⁱ

6 I Jehova je ponovno razmislio o tome*.^j "Ni to se neće do-

6:12 *Ili: "gorčinu". 6:13 *Dosl.: "uzeli sebi rogove". 6:14 *Ili: "od ulaza u Hamat". #Ili: "vadija". Vidi izraz "vadi" u Rječniku. 7:1 *Riječ je o usjevima koji su posijani tijekom siječnja i veljače. 7:3, 6 *Ili: "požalio zbog toga".

6. Pogl.

a 1Kr 21:13
Iza 59:13
Ho 10:4
Am 5:7
b Pnz 8:17, 18
Ps 75:5
c Pnz 28:49, 50
2Kr 15:29
2Kr 17:6
Iza 7:20
Iza 8:4
Iza 10:5, 6
Ho 10:6
d Br 34:2, 8

7. Pogl.

e Jr 14:7
Da 9:19
f Iza 37:4
g Pnz 32:36
Ps 106:44, 45
Ho 11:8
h Izi 32:11
i Iza 1:9
Am 7:2
j Izi 32:14

2. stupac

a Am 8:2
b 1Kr 12:25, 31
1Kr 13:33
c Ho 10:8
Am 5:5
Am 8:14
d 2Kr 15:8, 10
Ho 13:16
e 1Kr 12:32
f 2Kr 14:23
g Jr 26:8, 9
Am 1:1
h Jr 18:18
i Am 5:5
Am 6:7
j Iza 30:10
k Am 2:12
l 1Kr 12:29, 32
1Kr 13:1
m Am 1:1
n Jr 1:7
Eze 2:3
2Pe 1:21
o Jr 11:21
Am 7:13
p Mi 2:6

goditi", rekao je Svevišnji Gospodin Jehova.

7 Evo što mi je pokazao: Gle, Jehova je stajao na zidu podignutom pomoću viska i u ruci mu je bio visak. **8** Tada me Jehova upitao: "Što vidiš, Amose?" A ja sam odgovorio: "Visak." Nato je Jehova rekao: "Evo, stavljam visak usred svog naroda Izraela. Neću mu više opraštati.^a **9** Izakove obredne uzvišice^b bit će opustošene i Izraelova svetišta razorena.^c Mačem ću napasti Jeroboamovu obitelj."^d

10 A betelski svećenik^e Amasija poručio je izraelskom kralju Jeroboamu:^f "Amos se urotio protiv tebe usred Izraela.^g Zemlja više ne može podnijeti njegove riječi.^h **11** Jer ovako govori Amos: 'Jeroboam će poginuti od mača, a izraelski će narod iz svoje zemlje otići u izgnanstvo.'"ⁱ

12 Amasija je potom rekao Amosu: "Odlazi, vidiš! Bježi u Judu! Ondje zaradi* svoj kruh i ondje prorokuj!^j **13** Ali da više nisi prorokovao u Betelu^k jer on je kraljevo svetište^l i dom kraljevstva!"

14 Nato je Amos odgovorio Amasiji: "Ja nisam bio ni prorok ni sin proroka, nego sam bio pastir^m i vodio sam brigu o stablima divlje smokve*.ⁿ **15** Ali Jehova me pozvao dok sam čuvao stado i rekao mi je Jehova: 'Idi, prorokuj mom narodu Izraelu!'ⁿ **16** I sada čuj Jehovine riječi: 'Ti govoriš: "Ne prorokuj protiv Izraela^o i ne govori objave^p protiv Izakovih po-

7:12 *Dosl.: "jedi". 7:14 *Ili: "zarezivao sam plodove na stablima divlje smokve".

tomaka.” **17** Zato ovako kaže Jehova: “Tvoja će žena postati bludnica u gradu, a tvoji će sinovi i tvoje kćeri pasti od mača. Tvoja će se zemlja razdijeliti mjernim užetom i ti ćeš umrijeti u nečistoj zemlji, a Izrael će iz svoje zemlje otići u izgnanstvo.”^a

8 Evo što mi je pokazao Svevišnji Gospodin Jehova: Gle, košara puna ljetnog voća. **2** Zatim je upitao: “Što vidiš, Amose?” A ja sam odgovorio: “Košaru punu ljetnog voća.” Nato mi je Jehova rekao: “Došao je kraj mom narodu Izraelu. Više im neću opraštati.”^b **3** ‘Hramske pjesme pretvorit će se u jadikovanje u taj dan’,^c kaže Svevišnji Gospodin Jehova. ‘Bit će mnogo leševa. Posvud će biti pobacani.’^d Tiho!

4 Čujte ovo, vi koji gazite siromaha i upropaštavate krotke u zemlji^e

5 te govorite: ‘Kad će proći mladač^f da možemo prodavati svoje žito?’

Kad će završiti dan počinka^g da možemo nuditi žito na prodaju?

Kad će to biti da možemo smanjiti efu^{*} i povećati šekel^{*} kako bismo varali lažnom vagom^h

6 i da možemo kupiti ubogoga^{*} za srebro i siromaha za jedne sandaleⁱ i da možemo prodavati bezvrijedno žito?’

7 Jehova, Ponos Jakovljevi, zakleo se samim sobom:

8:5 *Vidi dodatak B14. **8:6** *Ili: “bespomoćnoga; neznatnoga”.

7. POGL.

a Le 26:33
2Kr 17:6

8. POGL.

b Am 4:12
Am 7:8

c Ho 10:5
Am 5:23

d Am 6:9, 10

e Am 2:6, 7

f Br 10:10

g Izl 20:8

h Le 19:35, 36
Ho 12:7
Mi 6:10, 11

i Le 25:39
Am 2:6

j Pnz 33:26
Ps 68:34

2. stupac

a Ho 8:13

b Ho 4:3

c Am 9:5

d Mi 3:6

e Ho 2:11

f Ps 74:9
Eze 7:26
Mt 4:4

g Ho 8:5
Ho 10:5

‘Nikad neću zaboraviti nijedno njihovo djelo.’^a

8 Zbog toga će zadrhtati zemlja

i tugovat će svi njeni stanovnici.^b

Neće li se cijela zemlja uzburkati kao Nil?

Neće li se podignuti i opasti kao Nil egipatski?^c

9 ‘U taj dan’, kaže Svevišnji Gospodin Jehova, ‘učinit ću da sunce zađe u podne

i da zemlja bude u mraku usred bijela dana.’^d

10 Vaše blagdane pretvorit ću u tugovanje^e

i sve vaše pjesme u tužaljke. Svima ću staviti kostrijet oko bokova i očelavit ću svaku glavu.

Učinit ću da tugujete kao za sinom jedincem

i gorak će biti kraj toga dana.’

11 ‘Gle, dolaze dani’, kaže Svevišnji Gospodin Jehova, ‘kad ću poslati glad na zemlju,

ne glad za kruhom niti žed za vodom, nego za slušanjem Jehovinih riječi.’^f

12 Ljudi će teturati od mora do mora

i od sjevera do istoka.

Lutat će tražeći koju riječ od Jehove, ali je neće naći.

13 U taj dan lijepe će djevojke, a i mladići, gubiti svijest od žeđi,

14 oni koji se zaklinju samarijskim lažnim bogovima^g i govore:

8:14 *Ili: “samarijskom krivnjom”.

“Zaklinjem se tvojim bogom, Dane!”^a

i “Zaklinjem se putom koji vodi u Beer-Sebu!”^b

Oni će pasti i više neće ustati.”^c

9 Vidio sam Jehovu^d kako stoji iznad žrtvenika i govori: “Udari glavu stupa da se potresu temelji! Odsijeci im glavu, a ja ću mačem pobiti one koji ostanu od naroda. Nitko tko se da u bijeg neće pobjeći i nitko tko pokuša uteći neće umaknuti.”^e

2 Ako se zakopaju u grob*, odande će ih moja ruka izvaditi.

Ako se popnu na nebo, odande ću ih skinuti.

3 Ako se sakriju na vrh Karmela, ondje ću ih pronaći i pohvatati.^f

Ako se od mojih očiju sakriju na morsko dno, ondje ću zapovjediti zmiji da ih ujede.

4 Ako ih neprijatelji odvedu u zarobljeništvo, ondje ću zapovjediti maču da ih pobije.^g

Obratit ću pažnju na njih, ali ne da im učinim dobro, već da im nanesem zlo.^h

5 Kad Svevišnji Gospodin, Jehova nad vojskama, dodirne zemlju, ona se rastapaⁱ i tuguju svi njeni stanovnici,^j sva se podiže kao Nil i opada kao Nil egipatski.^k

6 ‘On gradi stepenice na nebesima

8. POGL.
a 1Kr 12:28-30

b Am 5:5

c 2Kr 18:11
Ho 13:16

9. POGL.

d Iza 6:1
Eze 1:27, 28

e Am 2:14

f Jr 23:24

g Le 26:33

h Pnz 28:63, 65

i Mi 1:4

j Ho 4:3

k Am 8:8

2. stupac

a Job 36:27, 28
Ps 135:7

b Izi 3:15
Am 4:13
Am 5:8

c Izi 12:51

d Jr 47:4

e 2Kr 16:9

f 1Kr 13:34
2Kr 18:11

g Jr 30:11

h Le 26:33
Pnz 28:64

i Iza 9:6, 7
Iza 16:5
Jr 23:5
Eze 37:24, 25
Za 12:8
Lk 1:31-33

j 2Sa 7:11
Dj 15:16-18

k Br 24:18
Iza 11:14
Ob 18, 19

i postavlja svod nad zemljom,

on doziva more da izlije njegove vode na površinu zemlje^a

– Jehova mu je ime.”^b

7 ‘Izraelci, niste li vi meni kao Kušani?’ kaže Jehova. ‘Nisam li izveo Izraela iz Egipta,^c Filistejce s Krete^d i Siriju iz Kira?’^e

8 ‘Gle, oči Svevišnjeg Gospodina Jehove gledaju grešno kraljevstvo

i on će ga istrijebiti s lica zemlje.^f

Ali ipak neću posve istrijebiti Jakovljeve potomke’,^g kaže Jehova.

9 ‘Jer, gle, zapovijed dajem i rasijat ću izraelski narod po svim narodima^h kao što se žito sije kroz rešet

i nijedan kamenčić ne padne na zemlju.

10 Od mača će poginuti svi grešnici u mom narodu, koji govore: “Nevolja se neće približiti, neće nas stići.”

11 ‘U taj dan podignut ću Davidovu sjenicu*ⁱ koja se srušila,

popravit ću njene[#] pukotine i podignuti njene ruševine. Izgradit ću je kao u davnim danima^j

12 da osvoje ono što je ostalo od Edoma^k

i sve narode koji nose moje ime’, kaže Jehova, koji čini sve to.

9:11 *Ili: “šator; kolibu”. #Ili: “njihove”.

9:2 *Ili: “šeol”. Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz “šeol” u Rječniku.

13 'Gle, dolaze dani', kaže Jehova,
 'kad će orač stizati žeteoca,
 a onaj koji gazi grožđe onoga koji nosi sjeme.^a
 S gora će kapati slatko vino^b
 i prelijevat će se sa svih bregova*.^c

14 Vratit ću svoj narod, Izraelce, iz zarobljeništva.^d

9:13 *Dosl.: "svi će se bregovi rastapati".

9. POGL.

a Le 26:5
 Ho 2:22
 b Jl 3:18
 c Iza 35:1
 Iza 55:12
 d Ezr 3:1
 Jr 30:3
 Eze 39:25

2. stupac

a Iza 61:4
 Eze 36:33
 b Iza 65:21, 22
 Eze 28:25, 26
 c Iza 62:8, 9
 Mi 4:4
 d Iza 60:21
 Eze 34:27, 28
 Eze 37:25

I oni će opet sagraditi opustjele gradove i naseliti se u njima.^a

Posadit će vinograde i piti njihovo vino,^b
 zasadit će vrtove i jesti ono što izraste u njima.^c

15 'Posadit ću ih u njihovu zemlju
 i više ih se nikad neće iščupati
 iz njihove zemlje, koju sam im dao',^d kaže Jehova,
 tvoj Bog."

OBADIJA

PREGLED SADRŽAJA

Oholi Edom bit će oboren (1–9)
 Edomovo nasilje nad Jakovom (10–14)
 Jehovin dan, u koji će se on dignuti na sve narode (15, 16)
 Jakovljevi potomci opet će zaposjesti svoju zemlju (17–21)

Jakovljevi će potomci "proždrijeti" Ezavove (18)
 Kraljevska će vlast pripasti Jehovi (21)

- 1** Ovo je Obadijino* viđenje: Svevišnji Gospodin Jehova ovako kaže o Edomu:^a
 "Čuli smo vijest od Jehove, glasnik je poslan među narode:
 'Ustajte! Pripremimo se za boj protiv njega!'"^b
- 2** "Gle, učinio sam te neznatnim među narodima. Ljudi prema tebi osjećaju krajnji prezir.^c
- 3** Oholost tvog srca prevarila te,^d

a Iza 21:11
 Eze 25:12–14
 Jl 3:19
 Am 1:11, 12

b Jr 49:14–16

c Jr 49:8

d Mi 1:4

tebe koji živiš među klisurama,
 koji prebivaš na visini,
 i u svom srcu govoriš:
 'Tko će me oboriti na zemlju?'

- 4** Da se smjestiš* visoko kao orao
 ili da među zvijezdama saviješ svoje gnijezdo,
 i odande ću te oboriti", kaže Jehova.
- 5** "Kad bi k tebi došli lopovi,
 kad bi noću došli pljačkaši,

1 *"Obadija" znači "Jehovin sluga".

4 *Moguće i: "vineš".

ne bi li ukrali samo ono što žele?

(Kako bi te samo uništili!*)

Kad bi k tebi došli berači grožđa,
ne bi li ostavili nešto za pabirčenje?^a

6 O, kako li je Ezav dobro pretražen!

Kako li su opljačkana njegova skrivena blaga!

7 Otjerali su te sve do granice.

Svi su te tvoji saveznici prevarili.

Ljudi s kojima si bio u miru svladali su te.

Oni koji s tobom jedu kruh postaviti će ti zamku, ali ti to nećeš shvatiti.”

8 Jehova kaže: “Neću li u taj dan istrijebiti mudrace u Edomu^b i razbor na Ezavovim gorama?

9 Tvoje ratnike, Temane,^c uhvatit će strah^d jer će svi s Ezavovih gora biti pobijeni u pokolju.^e

10 Zbog nasilja koje si činio nad svojim bratom Jakovom^f snaći će te velika sramota^g i nestat ćeš zauvijek.^h

11 Onog dana kad si stajao po strani, onog dana kad su stranci odveli njegovu vojsku u zarobljeništvoⁱ i kad su tuđinci ušli u njegov grad* i izvlačili ždrijev^j za Jeruzalem, ti si se ponašao kao jedan od njih.

5 *Moguće i: “Koliko bi toga uništili?”

11 *Dosl.: “kroz njegova vrata”.

a Pnz 24:21
Jr 49:9, 10

b Jr 49:7

c Pos 36:10, 11
Eze 25:13
Am 1:12

d Jr 49:22

e Iza 34:5, 6

f Pos 27:41, 42
Br 20:20, 21
Ps 83:4-6
Ps 137:7
Jl 3:19
Am 1:11

g Jr 49:13

h Mi 1:3, 4

i 2Kr 24:10, 16
Jr 52:28

j Jl 3:3

2. stupac

a Mi 4:11

b Tu 4:21

c Za 1:15

d Ps 137:7
Eze 25:12

e Am 1:11

f Jr 30:7

g Jr 9:25, 26
Jr 25:32
Jl 3:12, 14
Mi 5:15

h Eze 35:15

i Jr 25:17
Jr 49:12

j Jl 2:32

k Iza 4:3
Za 8:3

12 Nisi se smio naslađivati u dan u koji je tvog brata snašla nesreća*,^a

nisi smio likovati nad stanovnicima Jude u dan njihove propasti^b

i nisi smio tako oholo govoriti u dan njihove nevolje.

13 Nisi smio ući u grad* mog naroda u dan njegove propasti.^c

Nisi se smio naslađivati njegovom nevoljom u dan njegove propasti

i nisi smio posegnuti za njegovim bogatstvom u dan njegove propasti.^d

14 Nisi smio stajati na raskrižjima da pobiješ njegove bjegunce^e

i nisi smio izručivati njegove preživjele u dan nevolje.^f

15 Jer blizu je Jehovin dan, u koji će se on dignuti na sve narode.^g

Ono što si ti činio drugima činit će se tebi.^h

Kako si ti postupao s drugima, tako će se postupati s tobom.

16 Jer kao što ste vi pili čašu moga gnjeva na mojoj svetoj gori, tako će je svi narodi piti bez prestanka.ⁱ

Pit će je i iskapiti, bit će kao da ih nikada nije ni bilo.

17 A na gori Sionu nalazit će se preživjeli/ i ona će biti sveta.^k

12 *Ili: “Nemoj se naslađivati u dan u koji tvog brata snađe nesreća”. 13 *Dosl.: “kroz vrata”.

I Jakovljevi potomci opet će zaposjesti ono što im pripada.^a

18 Jakovljevi potomci postat će vatra,

Josipovi potomci plamen, a Ezavovi potomci strnjika. Oni će ih zapaliti i proždrijeti

i nitko od Ezavovih potomaka neće preživjeti,^b jer tako je rekao Jehova.

19 Zaposjest će Negeb i Ezavove gore,^c

Šefelu i filistejsku zemlju.^d Zaposjest će efrajimsku zemlju i samarijsku zemlju,^e

a Iza 14:2
Am 9:11, 12
b Jr 49:17, 18
Eze 35:15
c Am 9:11, 12
d Iza 11:14
Am 1:8
e 2Kr 17:24
Jr 31:5, 6

2. stupac

a Ps 122:6, 7
b 1Kr 17:9
c Jr 13:19
Jr 33:13
d Ps 149:6, 7
Eze 35:11
e Ps 22:28
Za 14:9

a Benjamin će zaposjesti Gilead.

20 Izgnanicima iz ove utvrde*,^a izraelskom narodu, pripast će kanaanska zemlja sve do Sarfate,^b

a izgnanici iz Jeruzalema, koji su bili u Sefaradu, zaposjest će gradove u Negebu.^c

21 A spasitelji će se uspeti na goru Sion

da sude Ezavovim gorama.^d I kraljevska će vlast pripasti Jehovi.^e

20 *Ili: "s ovog bedema".

JONA

PREGLED SADRŽAJA

- Jona želi pobjeći od Jehove (1-3)
Jehova šalje veliku oluju (4-6)
Jona kriv za nevolju (7-13)
Jona bačen u olujno more (14-16)
Jonu progutala velika riba (17)
- Jona se moli iz utrobe ribe (1-9)
Riba izbljuvala Jonu na kopno (10)
- Jona poslušao Boga i otišao u Ninivu (1-4)

- Ninivljani se pokajali kad su čuli Joninu objavu (5-9)
Bog odlučio da neće uništiti Ninivu (10)
- Jona se ljuti i želi umrijeti (1-3)
Jehova poučava Jonu o milosrđu (4-11)
"Ljutiš li se s pravom?" (4)
Jehova se služi tikvom da bi Joni pružio pouku (6-10)

1 Ovo je Jehovina objava koja je došla Joni*,^a Amitajevom sinu: **2** "Idi u Ninivu,^b veliki grad, i objavi mu osudu jer sam vidio zloću njegovih stanovnika!"

3 Ali Jona je odlučio pobjeći u Taršiš, daleko od Jehove. Spustio se u Jopu i ondje našao

1:1 *"Jona" znači "golub".

1. POGL.

a 2Kr 14:25
Lk 11:29, 30

b Mt 12:41

brod koji je plovio u Taršiš. Platilo je vozarinu i ukrcao se na njega kako bi otišao u Taršiš, daleko od Jehove.

4 A Jehova je poslao jak vjetar, pa je na moru nastala tako velika oluja da je izgledalo da će se brod razbiti. **5** Mornari su se jako uplašili, pa je svaki od njih počeo prizivati u pomoć svog boga. I počeli su

bacati u more stvari s broda da bi ga rasteretili.^a A Jona je bio sišao u potpalublje broda, legao i čvrsto zaspao. **6** Kape-tan broda došao je k njemu i rekao mu: "Zašto spavaš? Ustani, prizivaj svog boga! Možda će nam se pravi Bog smilovati, pa nećemo izginuti."^b

7 Tada su mornari rekli jedni drugima: "Hajde da izvlačimo ždrijeb^c da saznamo tko je kriv za ovu nevolju!" Tako su izvlačili ždrijeb i ždrijeb je pao na Jonu.^d **8** I rekli su mu: "Kaži nam jesi li ti kriv za nevolju koja nas je snašla. Kojim se poslom baviš i odakle dolaziš? Iz koje si zemlje i iz kojeg si naroda?"

9 On im je odgovorio: "Ja sam Hebrej i štujem Jehovu*, Boga nebeskog, onoga koji je načinio more i kopno."

10 Tada su se ti ljudi još više uplašili, pa su ga upitali: "Što si to učinio?" (Naime, saznali su da bježi od Jehove jer im je to sam rekao.) **11** Još su ga upitali: "Što da učinimo s tobom da nam se more smiri?" Jer oluja na moru postajala je sve jača. **12** On im je odgovorio: "Bacite me u more, pa će se more smiriti! Jer znam da se zbog mene ova velika oluja podigla na vas." **13** No ljudi su počeli snažno veslati kako bi vratili brod do obale, ali nisu u tome uspjeli jer je oluja na moru postajala sve žešća.

14 Tada su počeli prizivati Jehovu: "O, Jehova, molimo te, ne daj da izginemo zbog ovog čovjeka! Nemoj nas smatrati krivima za smrt nevinoga* jer je sve ovo po tvojoj volji, Jehova!" **15** Potom su Jonu bacili

1:9 *Dosl.: "bojim se Jehove". 1:14 *Dosl.: "za nevinu krv".

1. POGL.
a Dj 27:18, 38

b Jn 3:9

c Izr 16:33
Izr 18:18

d Jš 7:14, 18
1Sa 14:42, 43

2. stupac
a Da 6:26, 27

b Mt 12:39, 40
Mt 16:4
Lk 11:29, 30

2. POGL.
c Ps 91:14, 15
Mt 12:40

d Ps 120:1

e Ps 130:1, 2

f Ps 69:1

g Ps 42:7

h Ps 69:1

i Ps 16:10
Ps 30:3
Iza 38:17
Dj 2:31

j Ps 142:2, 3
Ps 143:4, 5

u more i ono je prestalo bjesnjeti. **16** Tada je ljude obuzelo duboko strahopoštovanje prema Jehovi,^a pa su prinijeli žrtvu Jehovi i zavjetovali mu se.

17 A Jehova je poslao veliku ribu da proguta Jonu. I tako je Jona bio u utrobi ribe tri dana i tri noći.^b

2 Tada se Jona pomolio Jehovi, svom Bogu, iz utrobe ribe.^c **2** Rekao je:

"U nevolji sam prizvao
Jehovu i on me uslišio.^d

Iz dubine* groba^e zavapio
sam^e
i ti si čuo moj glas.

3 Kad si me bacio u dubine,
u srce otvorenog mora,
okružile su me vodene
struje.^f

Svi tvoji silni valovi sručili
su se na mene.^g

4 A ja sam rekao: 'Otjerao si
me da me više ne gledaš!
Hoću li ikad više vidjeti
tvoj sveti hram?'

5 Vode su me progutale i
umalo mi život oduzele.^{*h}
Vodeni bezdan opkolio me.
Morske trave oko glave su
mi se omotale.

6 Do temelja gora potonuo
sam.
Zemlja je nada mnom
zauvijek zatvorila svoja
vrata.

Ali ti si iz grobne jame iz-
vadio moj život, Jehova,
Bože moj.ⁱ

7 Kad mi se život gasio,
Jehove sam se sjetio.^j

2:2 *Dosl.: "utrobe". ^hIli: "šeola". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječniku. 2:5 *Ili: "Vode su mi okružile dušu."

Tada je moja molitva došla k tebi, u tvoj sveti hram.^a

8 Oni koji štuju bezvrijedne idole okreću leđa onome koji im iskazuje vjernu ljubav*.

9 A ja ću ti zahvaljivati i žrtve ti prinostiti.

Ono na što sam se zavjetovao, ispunit ću.^b

Spasenje dolazi od Jehove.”^c

10 Nakon nekog vremena Jehova je zapovjedio ribi da izbljuje Jonu na kopno i ona je to učinila.

3 Zatim je Joni drugi put došla Jehovina objava:^d **2** “Idi u Ninivu,^e veliki grad, i objavi joj ono što ti kažem!”

3 Nato je Jona otišao u Ninivu,^f kao što mu je Jehova rekao.^g A Niniva je bila izuzetno velik grad* – trebalo je tri dana hoda da je se prijeđe. **4** Jona je ušao u grad i hodao njime cijeli dan*, objavljujući^h: “Još samo 40 dana i Niniva će biti uništena!”

5 A ljudi iz Ninive povjerovali su Bogu,^h pa su oglasili post i obukli kostrijet, svi od najvećega do najmanjega. **6** Kad je objava došla do kralja Ninive, on je ustao sa svog prijestolja, skinuo svoje kraljevsko ruho i ogrnuo kostrijet te sjeo u pepeo. **7** I naredio je da se u Ninivi pročita proglas:

“Po odredbi kralja i njegovih velikaša: Ni ljudi ni životinje, ni krupna ni sitna stoka, ne smiju ništa okusiti! Ne smiju ništa jesti! Ni vodu ne smiju piti!

2:8 *Moguće i: “odriču se svoje vjernosti”. **3:3** *Ili: “Niniva je bila grad značajan u Božjim očima”. **3:4** *Ili: “hodao njime jedan dan hoda”. #Moguće i: “a zatim počeo objavljuvati”.

2. POGL.

a Ps 18:6

b Ps 50:14

c Ps 3:8
Iza 12:2

3. POGL.

d Jn 1:1, 2

e Pos 10:8, 11
Na 1:1
Sf 2:13

f Pos 10:8, 11

g Jn 2:9

h Izl 9:20
Mt 12:41
Lk 11:32

2. stupac

a Lk 11:32

b Jr 18:7, 8
Eze 18:21-23
Jn 4:2

4. POGL.

c Jn 1:3

d Izl 34:6
Ps 78:38
Ps 86:5
Ps 145:8

e Br 11:11, 15
1Kr 19:2, 4
Job 6:8, 9

f Jn 3:4

8 Neka ogrnu kostrijet, i ljudi i životinje! Neka usrdno zazivaju Boga i neka se odvrte od svog zlog puta i neka prestanu činiti zlo! **9** Tko zna, možda pravi Bog ponovno razmisli o onom* što namjerava učiniti i prestane se gnjeviti na nas, pa ne izgine-mo!”

10 A kad je pravi Bog vidio kako su postupili – da su prestali činiti zlo^a – promijenio je odluku te im ipak nije nanio nevolju koju je najavio*.^b

4 No Joni je zbog toga bilo jako krivo, pa se razgnjevio.

2 Stoga je u molitvi rekao Jehovi: “Jehova, nisam li ja to slutio još dok sam bio u svojoj zemlji? Zato sam i htio pobjeći u Taršiš.^c Znao sam da si ti samilostan* i milosrdan Bog, da si strpljiv^d i pun vjerne ljubavi^d i da ti je žao ljudima nanijeti nevolju. **3** Sad te molim, Jehova, oduzmi mi život jer mi je bolje umrijeti nego živjeti!”^e

4 Nato ga je Jehova upitao: “Ljutiš li se s pravom?”

5 Tada je Jona izašao iz grada i sjeo istočno od njega. Ondje je sebi podignuo sjenicu i sjeo pod nju u hlad da vidi što će biti s gradom.^f **6** A Jehova Bog dao je da nad Jonom izraste tikva* kako bi mu pravila sjenu nad glavom i ublažila jad. Jona se veoma obradovao tikvi.

7 No sutradan, u zoru, pravi je Bog poslao crva da podgrize tikvu, te se ona osušila. **8** Kad je zasjalo sunce, Bog je poslao vruć istočni vjetar. Sunce je udaralo Joni u glavu, pa je

3:9 *Ili: “pravi Bog požali zbog onog”. **3:10** *Ili: “požalio je zbog nevolje koju je najavio i nije ju nanio”. **4:2** *Ili: “dobrostitv”. #Ili: “spor srditi se”. **4:6** *Moguće i: “ricinus”.

počeo gubiti svijest. Molio je Boga da umre* i govorio je: "Bolje mi je umrijeti nego živjeti!"^a

9 A Bog je upitao Jonu: "Ljutiš li se s pravom zbog tikve?"^b

Nato mu je on odgovorio: "S pravom sam ljut! Toliko sam ljut da bih najradije umro!"
10 A Jehova mu je rekao: "Te-

4:8 *Ili: "da mu umre duša".

4. POGL.

a Jn 4:3

b Jn 4:4

2. stupac

a Jn 3:3

b Ps 36:6

Ps 145:9

bi je žao tikve, oko koje se nisi trudio niti si je uzgajao, nego je u jednoj noći narasla i u jednoj noći usahnula. **11** A meni da ne bude žao Ninive, velikog grada,^a u kojem ima više od 120 000 ljudi, koji ne znaju što je dobro, a što zlo*, a usto i mnogo životinja!"^b

4:11 *Ili: "što je desno, a što lijevo".

MIHEJ

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|--|---|
| <p>1 Osuda Samarije i Jude (1-16)
Nevolje će ih snaći zbog grijeha i prijestupa (5)</p> <p>2 Teško onima koji tlače druge! (1-11)
Izraelci će biti sakupljeni i ujedinjeni (12, 13)
U zemlji će se čuti žamor mnoštva (12)</p> <p>3 Vođe i glavari osuđeni (1-12)
Mihej pun sile zahvaljujući Jehovinom duhu (8)
Svećenici poučavaju za novac (11)
Od Jeruzalema će ostati samo ruševine (12)</p> <p>4 Jehovina gora bit će uzvišena (1-5)
Prekovat će mačeve u raonike (3)
"Mi ćemo služiti Jehovi" (5)
Sion će biti obnovljen, opet će biti moćan (6-13)</p> | <p>5 Vladar čija će vlast sezati do svih krajeva zemlje (1-6)
Vladar će doći iz Betlehema (2)
Jakovljevi ostatak bit će kao rosa i kao lav (7-9)
Zemlja će biti očišćena (10-15)</p> <p>6 Bog vodi parnicu s Izraelom (1-5)
Što Jehova traži? (6-8)
Pravednost, vjernost, skromnost (8)
Izraelovi grijesi i kazna (9-16)</p> <p>7 Iskvarenost Izraelaca (1-6)
Čovjeku neprijatelji njegovi ukućani (6)
"Strpljivo ću čekati Boga" (7)
Bog će svom narodu udijeliti pravdu (8-13)
Mihej se moli Bogu i hvali ga (14-20)
Jehovin odgovor (15-17)
"Tko je Bog kao ti?" (18)</p> |
|--|---|

1 Ovo je objava koju je Mihej*^a iz Morešeta dobio od Jehove u danima Judinih kraljeva^b Jotama,^c Ahaza^d i Ezekije,^e ob-

1:1 *"Mihej" je skraćeni oblik imena "Mihael" (što znači "tko je kao Bog") odnosno "Mikaja" (što znači "tko je kao Jehova").

1. POGL.

a Jr 26:18

b Iza 1:1

Ho 1:1

c 2Kr 15:32-34

2Lje 27:1, 2

d 2Kr 16:1, 2

e 2Kr 18:1-3

2Lje 29:1, 2

2. stupac

a Ps 50:7

java koju je dobio u viđenju o Samariji i Jeruzalemu:

2 "Poslušajte, svi narodi!
Čuj, zemljo i sve što živi
na tebi,
i neka protiv vas svjedoči
Svevišnji Gospodin
Jehova^a

– neka svjedoči Jehova iz svog svetog hrama!

- 3** Jer, gle, Jehova izlazi iz svog prebivališta. Sići će i gaziti po zemaljskim uzvišicama.
- 4** Gore će se pod njim rastopiti,^a a doline rascijepiti kao vosak pred vatrom i kao vode izlivena niz strminu.
- 5** Sve je to zbog Jakovljevog prijestupa, zbog grijeha Izraelovih potomaka*.^b Tko je kriv za Jakovljevo prijestup? Nije li Samarija?^c I tko je kriv za Judine obredne uzvišice?^d Nije li Jeruzalem?
- 6** Učinit ću od Samarije ruševinu u polju, mjesto na kojem se sade vinogradi. Pobacat ću njeno kamenje u dolinu i ogoliti ću joj temelje.
- 7** Svi njeni rezbareni idoli bit će razbijeni,^e svi darovi što ih je dobila kao plaću* bit će spaljeni u vatri.^f Uništiti ću sve njene idole. Jer sakupila ih je od bludničke plaće, i oni će opet postati bludnička plaća.”
- 8** Zato ću ridati i jaukati,^g hodat ću gol i bos.^h Zavijat ću kao šakali i tugovat ću kao nojevi.

1:5 *Dosl.: "Izraelovog doma". 1:7 *Ili: "sva njena bludnička plaća".

1. POGL.

a Su 5:5
Ps 97:5

b 2Kr 17:7, 8

c Ho 7:1

d 2Kr 16:2, 4

e Le 26:30
Ho 8:6

f Ho 2:5
Ho 9:1

g Jr 4:19

h Iza 20:2

2. stupac

a Iza 1:5, 6
Jr 15:18

b 2Kr 18:13
Iza 8:7, 8

c 2Lje 32:2
Mi 1:12

d Js 15:20, 39
2Kr 18:14

e 1Kr 14:16
2Kr 16:2, 3
Jr 3:8

f Js 15:20, 44

g Iza 7:17

h 2Lje 11:5, 8

i Ne 11:25, 30

j Pnz 28:41
2Kr 17:6
Iza 39:7

- 9** Jer njena se rana ne može izliječiti,^a proširila se sve do Jude.^b Pošast se proširila sve do vrata mog naroda, sve do Jeruzalema.^c
- 10** "Ne javljajte to u Gat! Nemojte nimalo plakati! Valjajte se u prašini, vi koji živite u Bet-Afri!
- 11** Odlazite u golotinji i sramoti, stanovnici Šafira! Stanovnici Saanana od straha nisu izišli iz svoga grada. Bit će naricanja u Bet-Eselu i ondje nećete pronaći zaklon.
- 12** Stanovnici Marota nadaju se dobru, ali zlo silazi od Jehove na jeruzalemska vrata.
- 13** Upregnite brze konje u kola, stanovnici Lakiša!^d Vi ste naveli na grijeh kćer sionsku jer u vama su se našli Izraelovi prijestupi.^e
- 14** Zato ćeš Morešet-Gatu dati oproštajne darove. Kuće u Akzibu^f prevarile su izraelske kraljeve.
- 15** Dovest ću vam osvajača*,^g stanovnici Mareše.^h Onaj koji je slavan u Izraelu^g doći će sve do Adulama.ⁱ
- 16** Na ćelavo se ošišajte i obrijte glavu zbog svoje voljene djece! Obrijte glavu da budete ćelavi kao orao jer vašu djecu odvođe od vas u izgnanstvo!"^j

1:15 *Ili: "onoga koji će vam oduzeti posjed". ^gDosl.: "Izraelova slava".

- 2** "Teško onima koji smišljaju nedjela, koji kuju spletke na svojim posteljama! Kad svane jutro, provode ih u djelo jer imaju moć to učiniti.^a
- 2** Žele polja i otimaju ih,^b žele kuće i uzimaju ih, na prijevaru uzimaju čovjeku njegov dom,^c otimaju mu njegovo nasljedstvo.
- 3** Zato ovako kaže Jehova: 'Evo, smišljam vam* nevolju^d iz koje se nećete izvući.^e Nećete više biti oholi^f jer će to biti vrijeme nevolje.^g
- 4** U taj dan ljudi će pričati o vama* i gorko će naricati nad vama.^h Govorit će: "Posve smo opustošeni! Baštinu našeg naroda on daje drugima - uzima nam je! Naša polja daje nevjernome."
- 5** Zato u Jehovinom narodu* nećeš imati nikoga da ti užetom odmjeri dio koji ti je ždrijebom dodijeljen.
- 6** "Ne govorite objave!" kažu oni. "Neka ne govore o tome. Poniženje nas neće snaći!"
- 7** Govorite li, Jakovljevi potomci: "Zar je Jehova* postao nestrpljiv? Jesu li to njegova djela?"

2:3 *Dosl.: "ovom rodu". 2:4 *Dosl.: "ljudi će vas spominjati u izreci". 2:5 *Ili: "skupštini". Vidi izraz "skupština" u Rječniku. 2:7 *Ili: "Jehovin duh".

2. POGL.

- a 1Kr 21:7
b Izl 20:17
1Kr 21:2
Iza 5:8
c Jr 22:17
Eze 22:12, 29
d Jr 18:11
e Am 2:14
f Iza 2:11
g Am 5:13
h Jr 9:10
Tu 1:1
i Iza 6:11
Jr 25:9
Sf 1:2
j 2Kr 17:23

2. stupac

- a Ps 106:38, 39
b Jr 9:19
Jr 10:18
c 1Kr 22:6, 8
Iza 9:15, 16
Jr 6:13, 14
Eze 13:2, 3
d Iza 11:11
Jr 23:3
Jr 31:7, 8
Mi 4:6

- e Eze 34:11
f Eze 36:38
Za 8:22
g Iza 62:10

- h Iza 49:10
Iza 52:12

Ne čine li moje riječi dobro onima koji žive čestito?

- 8** No moj se narod nedavno počeo ponašati kao neprijatelj. Otimate skupocjene ukrase s haljina* onima koji prolaze bez straha kao ljudi koji se vraćaju iz rata.
- 9** Žene mog naroda tjerate iz njihovih dragih domova. Njihovoj djeci zauvijek oduzimajte moju krasotu.
- 10** Ustanite i idite jer ovo više nije vaš mirni dom! Zbog nečistoće^a dolazi propast, bolna propast.^b
- 11** Ako se čovjek bavi ispraznostima i prijevarom te govori ovu laž: "Proricat ću vam o vinu i opojnom piću", on je prorok kakvog zaslužuje ovaj narod*.^c
- 12** Doista ću sakupiti sav tvoj narod, Jakove, zaista ću sakupiti preostale od Izraela.^d Ujedinit ću ih kao ovce u toru, kao stado koje je na svom pašnjaku.^e Ondje će se čuti žamor mnoštva.^f
- 13** Pred njima će ići onaj koji prodire kroz zapreku. I oni će prodrijeti kroz nju i proći će kroz vrata te izaći na njih.^g Njihov će kralj ići pred njima, a Jehova će im biti na čelu.^h

2:8 *Ili: "ukrase i haljine". 2:11 *Ili: "prorok koji ovom narodu govori ono što oni žele čuti".

3 Rekao sam: "Poslušajte, molim vas, Jakovljevi glavari i vođe izraelskog naroda!^a Nije li na vama da znate što je pravda?

2 Ali vi mrzite dobro,^b a volite zlo.^c

Derete kožu mom narodu i trgajte mu meso s kostiju.^d

3 Jedete meso mog naroda^e i derete mu kožu, dробите mu kosti i komadate ih^f kao u kotlu, kao meso u loncu!

4 Doći će vrijeme kad će zazivati Jehovu da im pomogne, ali on im se neće odazvati. Tada će sakriti lice od njih^g jer su činili zlo.^h

5 Ovako govori Jehova protiv proroka koji zavode moj narod,ⁱ

koji uzvikuju: 'Mir!^j kad imaju što jesti^{*},^k ali objavljuju rat onome[#] tko im ništa ne stavlja u usta:

6 'Zateći će vas noć^l i nećete imati viđenja.^m

Okolo vas će biti samo tama i nećete moći gatati. Sunce će zaći nad prorocima i dan će se smračiti nad njima.ⁿ

7 Vidioci će se osramotiti^o i gataoci će se razočarati. Svi će oni od sramote pokriti usta* jer neće biti odgovora od Boga."

3:5 *Moguće i: "a grizu svojim zubima".
#Dosl.: "posvećuju rat protiv onoga".
3:7 *Ili: "brkove".

3. POGL.

- a Mi 3:9
b 1Kr 22:8
Am 5:10
c 2Lje 19:2
d Eze 22:27
Am 8:4
Sf 3:3
e Eze 34:2, 3
f Iza 3:15
g Tu 3:44
h Pnz 31:17, 18
Iza 1:15
Iza 3:11
i Iza 9:15, 16
Iza 56:10
j Jr 23:16, 17
Eze 13:10
k Eze 13:19
Eze 34:2
l Jr 13:16
m Ps 74:9
Eze 13:23
n Iza 59:9, 10
Am 8:9
o Iza 29:10

2. stupac

- a Mi 3:1
b Pnz 27:19
Jr 5:28
c Jr 22:13
d Iza 1:23
Iza 5:20, 23
Eze 22:12
e Jr 6:13
f Iza 56:10, 11
g Iza 48:1, 2
Jr 7:4
h Am 9:10
i Ps 79:1
j Jr 26:18

4. POGL.

- k Iza 11:9
Za 8:3
l Ps 86:9
Iza 2:2-4
Iza 60:3
Ot 15:4

8 A ja sam zahvaljujući Jehovinom duhu pun sile, pun sam pravde i moći, da objavim Jakovu njegov prijestup i Izraelu njegov grijeh.

9 Molim vas, poslušajte ovo, glavari Jakovljevih potomaka

i vođe izraelskog naroda,^a vi koji se gnušate nad pravdom i koji izvrćete sve što je ispravno,^b

10 koji gradite Sion krvoprocilcem i Jeruzalem nepravdom!^c

11 Njegovi vođe* sude

za mito,^d njegovi svećenici poučavaju za plaću^e

i njegovi proroci gataju za novac.^f

Unatoč tome uzdaju se u Jehovinu zaštitu[#], govoreći: "Nije li Jehova s nama?^g

Neće nas snaći nikakva nevolja!"^h

12 Zato će zbog vas Sion biti preoran kao polje, od Jeruzalema će ostati samo ruševine,ⁱ

a goru na kojoj je Božji dom* obrast će šuma.^j

4 U posljednjim će danima gora na kojoj je Jehovinom dom^k

biti utvrđena nad gorskim vrhovima

i uzdizat će se nad bregovima

i k mnogi će dolaziti narodi.^l

2 I nnoći će narodi ići i govoriti:

3:11 *Ili: "glavari". #Ili: "kažu da se uzdaju u Jehovu". 3:12 *Ili: "hramsko brdo".

“Dodite! Pođimo na Jehovinu goru

i u dom Jakovljevog Boga!^a

On će nas poučavati svojim putevima

i ići ćemo njegovim stazama.”

Jer će zakon* doći sa Siona i Jehovina riječ iz Jeruzalema.

3 Bog će suditi mnogim narodima^b

i ispraviti će ono što je krivo* kod moćnih naroda[#] nadaleko.

Oni će prekovati svoje mačeve u raonike

i svoja koplja u srpove.^c

Narodi više neće dizati mač jedni na druge

i više se neće učiti ratovanju.^d

4 Svatko će sjediti* pod svojom lozom i pod svojom smokvom^e

i nitko ih neće plašiti,^f jer to je rekao Jehova[#] nad vojskama.

5 Jer svi će narodi služiti svaki svom bogu*, a mi ćemo služiti Jehovi, svom Bogu[#],^g u svu vječnost.

6 “U taj dan”, kaže Jehova, “sabrati ću hromi narod i skupiti ću rasijani narod^h i one kojima sam nanio nevolju.

7 Od hromog naroda sačuvati ću ostatakⁱ

4:2 *Ili: “pouka”. 4:3 *Ili: “i učinit će da sve bude kako treba”. #Ili: “među moćnim narodima”. 4:4 *Ili: “prebivati”. #Ili: “to su riječi iz usta Jehove”. 4:5 *Dosl.: “hoditi svaki u ime svog boga”. #Dosl.: “hoditi u ime Jehove, svog Boga”.

4. POGL.

a Jr 31:6
Za 8:20, 21

b 1Sa 2:10
Ps 96:13
Iza 51:4, 5

c Ho 2:18
Za 9:10

d Ps 72:7
Iza 9:7
Iza 60:18

e Za 3:10

f Iza 54:14
Eze 34:25
Eze 39:25, 26

g Za 10:12

h Ps 147:2
Iza 56:8
Eze 34:12, 16
Eze 37:21
Sf 3:19

i Iza 10:21
Mi 2:12
Mi 7:18

2. stupac

a Iza 60:22

b 2Sa 5:7

c Ob 21

d Za 9:9

e Jr 30:6

f 2Kr 20:18
2Lje 36:17, 20

g Iza 45:13
Za 2:7

h Ps 107:2, 3
Iza 48:20
Jr 15:21

i Iza 41:15

j Za 9:13

i od onoga koji je daleko izgnan učinit ću moćan narod,^a

i ja, Jehova, kraljevat ću nad njim na gori Sionu odsada pa u svu vječnost.

8 A ti, pastirska kulo*, briježe kćeri sionske,^b tebi će se vratiti prvobitna[#] vlast,^c

kraljevstvo koje pripada kćeri jeruzalemskoj.^d

9 Zašto vičeš?

Zar nemaš kralja?

Zar je tvoj savjetnik nestao, pa su te bolovi obuzeli kao porodilju?^e

10 Savijaj se i stenji od bolova, kćeri sionska, kao žena koja rađa! Jer izaći ćeš iz grada i prebivati u polju.

Otići ćeš sve do Babilona^f

i ondje ćeš biti izbavljena.^g

Ondje će te Jehova otkupiti iz ruke tvojih neprijatelja.^h

11 Tada će se protiv tebe skupiti mnogi narodi.

Oni će govoriti: ‘Neka Sion bude oskrvnut* i neka naše oči to vide!’

12 Ali oni ne znaju Jehovine misli

i ne razumiju njegov naum. On će ih skupiti na gumno kao tek požnjeveno žito.

13 Ustani i vrši ih kao žito, kćeri sionska!ⁱ

Jer tvoje ću robove pretvoriti u željezo

i tvoje ću papke pretvoriti u bakar,

pa ćeš satrti mnoge narode.^j

4:8 *Dosl.: “kulo stada”. #Ili: “prijašnja”. 4:11 *Ili: “osramoćen”.

Njihov nepošteno stečeni
dobitak posvetit ćeš
Jehovi

i njihovo bogatstvo Gospo-
daru cijele zemlje.^a

5 “Sada se režeš po tijelu,
napadnuti grade.
Neprijatelji nas opsjedaju.^b
Štapom po obrazu udaraju
Izraelovog suca.^c

2 A ti, Betleheme Efrato,^d
koji si premalen da budeš
ubrojen u Judine tisuće*,
iz tebe će doći onaj koji će
u moje ime vladati
u Izraelu,^e
koji potječe iz davnine,
iz pradavnih dana.

3 Zato će Bog napustiti svoj
narod
dok ne rodi ona koja treba
roditi.
A ostatak vladareve braće
vratit će se Izraelcima.

4 On* će ustati i pasti stado
Jehovinom snagom,^f
zastupajući veličanstveno
ime Jehove, svog Boga.
I oni će živjeti spokojno^g
jer će njegova vlast sezati
do svih krajeva zemlje.^h

5 I on će donijeti mir.ⁱ
Ako Asirac prodre u našu
zemlju i uništi naše
tvrđave,^j
podignut ćemo protiv njega
sedam pastira, osam
predvodnika* izabраниh
među ljudima.

6 Oni će mačem kazniti asir-
sku zemlju,^k

5:2 *Ili: “rodove”. 5:4 *Misli se na vla-
dara o kojem se govori u prethodnim
recima. #Ili: “u sigurnosti”. 5:5 *Ili:
“knezova”.

4. POGL.

a Js 6:18, 19
Iza 23:17, 18

5. POGL.

b Pnz 28:52

c Mt 26:67
Iv 18:22
Iv 19:3

d Pos 35:19
Lk 2:4

e Pos 49:10
1Lje 5:2
Iza 9:6
Mt 2:4-6
Lk 1:32, 33
Lk 2:11
Iv 7:42

f Eze 34:23
Eze 37:24

g Jr 23:5, 6

h Za 9:9, 10

i Iza 9:6

j Iza 8:7

k Iza 33:1

2. stupac

a Pos 10:9-11

b Iza 14:25

c Iza 2:6
Iza 8:19

d Iza 2:8
Eze 36:25
Ho 14:3
Za 13:2

e Iza 27:9

Nimrodovu zemlju^a na nje-
nim granicama.

I on će nas izbaviti od
Asirca^b

kad ovaj prodre u našu
zemlju i izgazi naše tlo.

7 Jakovljevi ostatak bit će
usred mnogih naroda
kao rosa od Jehove,
kao pljusak po raslinju,
što se ne uzda u čovjeka
niti čeka ljudske sinove.

8 Jakovljevi ostatak bit će
među narodima
– usred mnogih naroda –
kao lav među šumskim
životinjama,
kao mladi lav među stadima
ovaca,
koji prolazeći napada i raz-
dire,
a nema nikoga da ih izbavi.

9 Pobjednički ćeš podignuti
ruku nad svojim protiv-
nicima
i svi tvoji neprijatelji bit će
uništeni.”

10 “U taj dan”, kaže Jehova,
“pobit ću sve tvoje konje
i uništiti tvoja kola.

11 Razorit ću gradove u tvojoj
zemlji
i porušiti sve tvoje utvrde.

12 Stat ću na kraj vraćanju
kojim se baviš
i među tobom više neće biti
nikoga tko se bavi čara-
njem.^c

13 Uništiti ću tvoje rezbarene
idole i tvoje stupove
i više se nećeš klanjati djelu
svojih ruku.^d

14 Iščupati ću tvoja obredna
debla^e
i razoriti tvoje gradove.

5:14 *Vidi Rječnik.

15 U srdžbi i gnjevu izvršit ću osvetu nad narodima koji nisu htjeli slušati.”

6 Poslušajte, molim vas, što Jehova govori!

Ustanite, iznesite svoju obranu pred gorama i neka brda čuju vaš glas!^a

2 Poslušajte, gore, Jehovinu parnicu, čujte, čvrsti temelji zemaljski!^b

Jehova vodi parnicu sa svojim narodom, s Izraelom će se sporiti:^c

3 “Narode moj, što sam ti učinio?

Čime sam te izmorio?^d Svjedoči protiv mene!

4 Izveo sam te iz Egipta,^e oslobodio* sam te iz zemlje u kojoj si bio rob.^f

Poslao sam pred tobom Mojsija, Arona i Mirjam.^g

5 Molim te, narode moj, sjeti se što je bio naumio Balak, moapski kralj,^h i što mu je odgovorio Bileam, Beorov sinⁱ

– što je bilo od Šitima^j pa do Gilgala^k – da biste spoznali da Jehova postupa pravedno.”

6 S čime ću doći pred Jehovu? S čime ću se pokloniti Bogu koji je na nebu?

Hoću li doći pred njega s cijelim žrtvama paljenicama, s teladi od godine dana?^l

7 Hoće li Jehova biti zadovoljan tisućama ovnova, desecima tisuća potoka ulja?^m

6. POGL.

a Iza 5:3

b Ps 50:1, 4
Iza 1:2

c Iza 43:26
Jr 2:35
Ho 4:1

d Jr 2:5

e Izi 12:51
Pnz 4:20

f Pnz 7:8

g Izi 15:20

h Br 22:5, 6

i Br 23:7, 8
Br 24:10
Ot 2:14

j Br 25:1
Br 33:48, 49

k Js 4:19

l 1Sa 15:22
Ps 51:16, 17
Iza 1:11

m Ps 50:8–15

2. stupac

a 2Kr 3:26, 27
Eze 16:20

b IZR 21:3
Iza 1:17
Jr 22:3
Eze 45:9
Ho 12:6

c IZR 3:3
Ho 6:6
Za 7:9

d IZR 8:13

e Pnz 10:12, 13

f Iza 9:13

g Pnz 25:13
IZR 11:1
Ho 12:7

h Iza 59:3
Mi 7:2

i Jr 9:3

j Iza 1:5

k Le 26:26
Eze 4:16
Ho 4:10

Hoću li svog prvorođenca dati za svoj prijestup, vlastito dijete za svoj grijeh?^a

8 Rekao ti je, čovječe, što je dobro.

Što Jehova očekuje* od tebe?

Samo da postupaš pravedno^{a, b} da cijeniš vjernost^{a, c} i da skromno živiš^d po volji svog Boga^e!

9 Jehovin glas dovikuje gradu.

Oni koji su mudri bojat će se tvog imena.

Obratite pažnju na kaznu* koja stiže i na onoga tko ju je odredio!^f

10 Je li još u kući zloga bogatstvo stečeno zloćom i nepotpuna efa* koja je krajnje odvratna?

11 Mogu li ja biti nedužan* s nepoštenom vagom i s vrećom lažnih utega?^g

12 U tom gradu bogataši su ogrezli u nasilju i stanovnici govore laži.^h Svojim jezikom varaju druge.ⁱ

13 “Zato ću ti udarcima zadavati rane,^j opustošit ću te zbog tvojih grijeha.

14 Jest ćeš, ali se nećeš nasititi, osjećat ćeš prazninu u želucu.^k

Stvari koje spremiš nećeš sačuvati,

6:8 *Ili: “traži”. #Ili: “budeš pošten”.
^aIli: “dobrostvo i vjerno pokazuješ ljubav”. Dosl.: “ljubiš vjernu ljubav”.
^bDosl.: “skromno hodiš sa svojim Bogom”. **6:9** *Dosl.: “prut”. **6:10** *Vidi dodatak B14. **6:11** *Dosl.: “čist”.

6:4 *Dosl.: “otkupio”.

a ono što sačuvaš predat ću tvojim neprijateljima.

15 Sijati ćeš, ali nećeš žeti. Gaziti ćeš masline, ali nećeš imati ulja.

Praviti ćeš mošt, ali nećeš piti vina.^a

16 Vi se držite Omrijevih odredbi i svih djela Ahaba i njegove obitelji^b te živite po njihovim savjetima.

Zato ću učiniti da se ljudi nad vama zgražaju i da se rugaju stanovnicima grada*.^c

Narodi će vas prezirati.^d

7 Teško meni! Ja sam kao onaj tko traži plodove nakon što završi berba ljetnog voća i pabirčenje poslije berbe grožđa.

Ne nalazim grozda za jelo niti rane smokve za kojom žudim.

2 Nestalo je vjernoga sa zemlje, među ljudima nema nikoga tko je čestit.^e Svi vrebaju priliku da proliju krv.^f

Svaki lovi svog brata i postavlja mu mrežu.

3 Svojim rukama spretno čine zlo.^g

Poglavar traži dar, sudac traži mito,^h velikaš iznosi svoje željeⁱ i svi se u tome udružuju.

4 Najbolji je među njima kao bodljikavo grmlje, najpošteniji je gori od trnovite živice.

6:16 *Ili: "podrugljivo (začuđeno) zvižde kad vide stanovnike grada".

6. POGL.

a Pnz 28:38
Jr 12:13
Jl 1:10
Am 5:11

b 1Kr 16:25, 30
2Kr 16:2, 3
2Kr 21:1, 3

c Jr 19:8

d Ps 44:13
Jr 51:51
Tu 5:1
Da 9:16

7. POGL.

e Iza 57:1

f Iza 59:7

g Jr 3:5
Jr 4:22
Eze 22:6

h Iza 1:23
Mi 3:11

i 1Kr 21:5, 6

2. stupac

a Iza 10:3
Eze 12:23
Ho 9:7

b Iza 22:5

c Jr 9:4

d Eze 22:7

e Lk 12:53

f Jr 12:6
Mt 10:35, 36

g Ps 123:2
Iza 8:17

h Ps 25:5
Ps 62:1
Tu 3:26

i Ps 40:1
Iza 12:2
Iza 25:9

j Tu 1:18

k Ps 79:10
Ps 115:2
Jl 2:17

Doći će dan o kojem su govorili tvoji stražari, dan u koji ćeš biti kažnjen.^a

Tada će se ljudi prestraviti.^b

5 Ne uzdajte se u svog bližnjeg i ne vjerujte povjerljivom prijatelju.^c

Pazi što govoriš onoj koja ti je u naručju.

6 Jer sin prezire oca, kći se buni protiv majke^d i snaha se protivi svojoj svekrvi.^e

Čovjeku su neprijatelji njegovi ukućani.^f

7 A ja ću bdjeti i čekati Jehovu.^g

Strpljivo* ću čekati Boga koji će mi donijeti spasenje.^h

Uslišit će me moj Bog.ⁱ

8 Nemoj se radovati nada mnom, neprijatelju* moj! Iako sam pao, ustati ću.

Iako boravim u tami, Jehova će mi biti svjetlo.

9 Podnositi ću Jehovinu srdžbu

– jer sam mu zgriješio^j – dok ne okonča moju parnicu i ne udijeli mi pravdu. On će me izvesti na svjetlo, gledat ću njegovu pravednost.

10 Moj će neprijatelj to vidjeti i sramota će snaći onoga koji mi je govorio: "Gdje je Jehova, tvoj Bog?"^k Moje će ga oči gledati. Tada će biti izgažen kao blato na ulicama.

11 U taj dan gradit će se tvoje kamene zidine.

7:7 *Ili: "Spretno". **7:8** *Hebrejska riječ prevedena "neprijatelj" ženskog je roda.

U taj dan proširit će se tvoje granice*.

12 U taj dan k tebi će doći ljudi iz Asirije i egipatskih gradova,

iz svih krajeva od Egipta pa sve do Rijeke*,
iz područja koja se prostiru između mora i gora.^a

13 I zemlja će se pretvoriti u pustoš zbog svojih stanovnika,
zbog onoga što su činili*.

14 Svojim štapom pasi svoj narod, stado koje tebi pripada,^b
koje je samo živjelo u šumi, usred voćnjaka.
Neka ono pase u Bašanu i Gileadu,^c kao u davne dane.

15 "Pokazat ću vam čudesna djela
kao u dane kad ste izišli iz Egipta.^d

16 Narodi će ih vidjeti i postidjet će se unatoč svoj svojoj moći.^e

7:11 *Moguće i: "odredba će biti daleko". 7:12 *Odnosno Eufrata. 7:13 *Dosl.: "plodova njihovih djela".

7. POGL.

a Iza 11:16
Iza 27:13
Ho 11:11

b Iza 40:11

c Jr 50:19
Eze 34:23

d Ps 78:12
Iza 63:11
Jr 23:7, 8

e Ps 126:2
Iza 26:11
Iza 66:18

2. stupac

a Iza 49:23

b Jr 33:9

c Izi 34:6, 7
Iza 1:18
Iza 44:22
Jr 50:20
Da 9:9

d Jr 23:3
Jl 2:32

e Ps 103:9
Iza 57:16
Tu 3:22

f Pnz 30:3
Ps 103:8, 13
Ho 2:19

g Ps 103:12
Iza 55:7
Jr 31:34

h Pos 22:17
Ps 105:8-11
Lk 1:72, 73
Dj 3:25, 26

Stavit će ruku na usta
i uši će im oglušiti.

17 Lizat će prašinu kao zmije,^a
kao gmazovi što gmižu po
zemlji dršćući će izaći iz
svojih utvrda.

K meni, Jehovi Bogu, doći
će puni straha
i mene će se bojati.^b

18 Tko je Bog kao ti,
koji oprašta krivnju i prela-
zi preko prijestupa^c onih
što su preostali od naroda
koji mu pripada?^d

Neće zauvijek ostati
gnjevan
jer rado pokazuje vjernu
ljubav.^e

19 Ponovno će nam se smilo-
vati,^f nadvladat će* naše
prijestupe.

Bacit ćeš sve naše grijehе
u morske dubine.^g

20 Pokazat ćeš vjernost
Jakovu,
vjernu ljubav Abrahamu,
kako si se i zakleo našim
precima još davnih dana.^h

7:19 *Ili: "zgazit će".

NAHUM

PREGLED SADRŽAJA

- 1 Bog se osvećuje svojim protivnicima (1-7)
Bog zahtijeva da se odanost iskazuje isključivo njemu (2)
Jehova paži na one koji kod njega traže utočište (7)
Niniva će biti uništena (8-14)
Nevolja se neće drugi put podignuti (9)

- Judi objavljena dobra vijest (15)
- 2 Niniva će biti uništena (1-13)
"Rijekama će se otvoriti vrata" (6)
- 3 "Teško gradu punom krvoprolića!" (1-19)
Zašto je Niniva osuđena (1-7)
Niniva će biti uništena poput No-Amona (8-12)
Uništenje Ninive neizbježno (13-19)

1 Ovo je objava protiv Nive,^a knjiga u kojoj je zapsano viđenje Elkošanina Nahuma*:

2 Jehova je Bog koji zahtijeva da se odanost iskazuje isključivo njemu^b i koji se osvećuje.

Jehova se osvećuje i spreman je pokazati gnjev.^c

Jehova se osvećuje svojim protivnicima i čuva gnjev za svoje neprijatelje.

3 Jehova je strpljiv*^d i iznimno je moćan,^e ali Jehova nipošto neće pošetediti kazne one koji je zaslužuju.^f

On dolazi, a prate ga razorni vjeter i oluja.

Oblaci su poput prašine pod njegovim nogama.^g

4 Kad zaprijeti moru,^h ono presuši, sve rijeke on isušuje.ⁱ Venu Bašan i Karmel,^j vene i libanonsko cvijeće.

5 Zbog njega se gore tresu i brda se rastapaju.^k

Zbog njegovog lica uzdrmat će se zemlja, svijet i svi njegovi stanovnici.^l

6 Tko može opstati pred njegovom srdžbom?^m

I tko može podnijeti žestinu njegove ljutnje?ⁿ

Njegov će se gnjev izliti kao vatra i stijene će se zbog njega raspasti.

7 Jehova je dobar,^o on je tvrđava u dan nevolje.^p

1:1 *Nahum" znači "tješitelj". 1:3 *Ili: "spor srditi se".

1. POGL.

a Iza 10:12
Na 3:7
Sf 2:13

b Izi 20:5

c Pnz 32:35, 41
Iza 59:18

d Br 14:18

e Job 9:4

f Izi 34:6, 7

g Job 38:1

h Job 38:11
Ps 104:6, 7
Ps 107:29

i Jš 3:16

j Iza 33:9
Am 1:2

k 2Sa 22:8
Ps 68:7, 8

l Ps 97:4, 5
Iza 24:1

m Jr 10:10

n Pnz 32:22

o Ps 136:1
Mt 19:17

p Ps 46:1
Ps 91:2
Izr 18:10
Iza 25:4

2. stupac

a Ps 1:6

b Iza 10:24, 25

c Iza 14:25

Pazi na* one koji kod njega traže utočište.^a

8 Bujicom koja nosi sve pred sobom on će potpuno uništiti Ninivu*

i tama će progoniti njegove neprijatelje.

9 Što ćete smisliti protiv Jehove?

On donosi potpuno uništenje.

Nevolja se neće drugi put podignuti.^b

10 Oni su isprepleteni kao trnje

i nalik su onima koji su pijani od piva*, ali izgorjet će kao suha slama.

11 Iz tebe* će izaći onaj koji smišlja zlo protiv Jehove i daje bezvrijedne savjete.

12 Ovako kaže Jehova:

"Iako su u punoj snazi i mnogobrojni, bit će pokošeni i nestat će*. Nanio sam ti[#] nevolju, ali ti je više neću nanositi.

13 A sada ću slomiti njihov jaram koji je na tebi^c i raskinut ću tvoje okove.

14 A za tebe* je Jehova zapovjedio:

'Nećeš imati potomaka koji bi nosili tvoje ime.

Iz kuće[#] tvojih bogova uklonit ću rezbarene i lijevane^Δ kipove.

Pripremit ću ti grob jer zaslužuješ prezir.'

1:7 *Dosl.: "Poznaje". 1:8 *Dosl.: "njeno mjesto". 1:10 *Ili: "pšeničnog piva". 1:11 *Misli se na Ninivu. 1:12 *Moguće je: "i on će proći". #Misli se na Judu. 1:14 *Misli se na Asiriju. #Ili: "hrama". ΔIli: "metalne".

15 Gle, na gorama su noge onoga koji donosi dobru vijest, onoga koji objavljuje mir.^a Slavi svoje blagdane,^b Juda, i izvrši svoje zavjete jer nevaljao čovjek više neće prolaziti tobom. Bit će posve uništen.”

2 Došao je na tebe* onaj koji će te raspršiti.^c

Čuvaj utvrde!

Pazi na put!

Pripremi se za boj[#] i skupi svu svoju snagu!

2 Jer Jehova će obnoviti Jakovljevičev ponos, a i Izraelov ponos, jer su ih pustošitelji opustošili^d

i uništili su njihove mladice.

3 Štitovi njegovih junaka crvene se, njegovi su ratnici odjeveni u grimiz.

Željezo na njegovim bojnim kolima blista kao vatra u dan kad se sprema za boj, a njegovi ratnici vitlaju kopljima.

4 Bojna kola mahnito voze po ulicama.

Jure amo-tamo po trgovima.

Svijetle poput gorućih baklji i sijejavaju poput munje.

5 On* će savzati svoje vojne zapovjednike.

Oni će posrtati u trku.

Hrlit će na bedem,

postaviti će obrambene zapreke.

2:1 *Misli se na Ninivu. [#]Dosl.: “Ojačaj bokove”. 2:5 *Moguće je da je riječ o asirskom kralju.

1. POGL.

a Iza 52:7
Ri 10:15

b Pnz 16:16

2. POGL.

c Jr 25:9

d 2Kr 17:6

2. stupac

a Pos 10:8, 11

b Sf 2:13

c Sf 2:15

d Jr 2:14, 15
Jr 50:17

e Iza 10:12

f Ps 46:9
Iza 37:24

g 2Kr 18:17

6 Rijekama će se otvoriti vrata i palača će se srušiti.

7 Ovako je određeno: Razotkrivena je, odvedena u zarobljeništvo, a njene robinje tuguju, glasaju se kao golubice dok se udaraju u grudi*.

8 Niniva^a je sve vrijeme bila kao jezero puno vode, ali sada oni bježe. “Stanite! Stanite!” Ali nitko se ne vraća.^b

9 Ugrabite srebro, ugrabite zlato!

Blagu nema kraja. Svakovrsnih dragocjenosti ima u izobilju.

10 Grad je prazan, pust, opustošen!^c

Srce im se topi od straha, koljena im klecaju, bedra im se tresu, svima im je na licu tjeskoba.

11 Gdje je lavlji brlog,^d u kojem se hrane mladi lavovi, iz kojeg lav izlazi sa svojim mladuncima i nitko ih ne plaši?

12 Lav je hvatao dovoljno plijena za svoju mladunčad, davio ga je za svoje lavice. Svoje jazbine punio je plijenom i svoje brloge rastrganim životinjama.

13 “Evo, navalit ću na tebe”, kaže Jehova nad vojskama.^e “Spalit ću tvoja bojna kola.^f Mač će proždrijeti tvoje mlade lavove. Stat ću na kraj tvom pljačkanju zemlje i više se neće čuti glas tvojih glasnika.”^g

2:7 *Dosl.: “po srcu”.

- 3** Teško gradu punom krvoprolića!
Prepun je prijevare i pljačke!
Nikad ne prestaje grabiti plijen!
- 2** Čuje se pucketanje biča i štropot kotača, konji jure, kola skaču.
- 3** Konjanik na konju, sijevanje mača i bljesak koplja, mnoštvo pobijenih i gomile leševa, truplima nema kraja. Ljudi se spotiču o trupla.
- 4** Sve je to zbog velikog bluda bludnice, koja privlači svojim čarima i vješto vrača, koja u zamku hvata narode svojim bludom i plemena svojim vraćanjem.
- 5** "Evo, navalit ću na tebe*", kaže Jehova nad vojskama.^a
"Podignut ću ti haljine preko lica, pokazat ću narodima tvoju golotinju i kraljevstvima tvoju sramotu.
- 6** Bacit ću na tebe prljavštinu i izvrgnut ću te preziru. Načinit ću od tebe strašan prizor.^b
- 7** I svatko tko te vidi pobjeći će od tebe^c i reći:
"Niniva je opustošena!
Tko će se sažaliti na nju?"
Gdje da ti nađem tješitelje?
- 8** Jesi li bolja od No-Amona*,^d koji je sjedio na nilskim prokopima?^e
Vode su ga okruživale,

3:5 *Misli se na Ninivu. 3:8 *Odnosno Tebe.

3. POGL.

a Na 2:13

b Sf 2:15

c Na 2:8

d Jr 46:25
Eze 30:14

e Iza 19:6

2. stupac

a Pos 10:6

b 2Lje 16:8
Jr 46:8, 9

c Iza 20:4

d Ps 75:8
Jr 25:15

e 2Lje 32:3, 4

f Sf 2:13

g Izi 10:14, 15

more je bilo njegovo bogatstvo, more je bilo njegov zid.

- 9** Etiopija je bila izvor njegove bezgranične snage, a tako i Egipat.

Put^a i Libijci bili su mu pomoćnici.^b

- 10** Ali i on je otišao u izgnanstvo,

bio je odveden u ropstvo.^c
I djecu su mu smrskali na ulicama.

Za njegove dostojanstvenike izvlačili su ždrijeb i sve njegove istaknute ljude okovali su lancima.

- 11** I ti ćeš se opiti,^d sakrit ćeš se.

Potražit ćeš utočište pred neprijateljem.

- 12** Sve su tvoje utvrde kao stabla smokve s prvim zrelim plodovima.

Ako ih tko strese, past će u usta požrdljivcima.

- 13** Gle, tvoji su ratnici postali poput žena.

Vrata tvoje zemlje širom će se otvoriti tvojim neprijateljima.

Vatra će progutati zasune na tvojim vratima.

- 14** Nagrabi sebi vode za opsadu!^e

Učvrsti svoje utvrde!

Uđi u blato i gazi glinu!

Uzmi u ruke kalup za opeku!

- 15** Ali ipak će te vatra progutati.

Mač će te sasjeci.^f

Proždrijet će te kao mladi skakavci.^g

Neka tvoji stanovnici budu brojni poput mladih skakavaca!

Neka budu brojni poput skakavaca!

- 16** Umnožila si svoje trgovce, više ih je nego zvijezda na nebu.

Mladi skakavac svlači svoju kožu i odlijeće.

- 17** Tvoji su stražari kao skakavci i vojni zapovjednici kao jato skakavaca.

Kad je hladno, sklone se u pukotine u kamenom zidu,

a kad zasja sunce, odlete i nitko ne zna gdje su.

2. stupac

3. POGL.

a Na 2:8

b Sf 2:15

c Iza 10:5, 6
Iza 37:18

- 18** Tvoji su pastiri uspavani, asirski kralju, tvoji su dostojanstvenici ostali u svojim prebivalištima.

Tvoj je narod raspršen po gorama

i nitko ga ne sakuplja.^a

- 19** Za tvoju propast nema lijeka.

Tvoja je rana neizlječiva.

Svi koji čuju vijest o tebi likujući će pljeskati rukama,^b

jer tko nije patio zbog tvoje velike okrutnosti?^c

HABAKUK

PREGLED SADRŽAJA

- 1** Prorok zove u pomoć (1-4)
 "Dokle ću, Jehova, vapiti?" (2)
 "Zašto dopuštaš da ljudi tlače jedni druge?" (3)
 Bog se služi Kaldejcima da bi izvršio kaznu (5-11)
 Prorok se moli Jehovi (12-17)
 "Bože moj, ti ne možeš umrijeti!" (12)
 "Tvoje su oči prečiste da bi gledao zlo" (13)
- 2** "Pazit ću da vidim što će on reći" (1)
 Jehovin odgovor proroku (2-20)

"Ako i kasni, čekaj ga!" (3)
 Pravednik će živjeti zbog svoje vjernosti (4)
 Teško Kaldejcima! (6-20)
 Zemlja će biti puna znanja o Jehovi (14)

- 3** Prorok moli Jehovu da opet učini velika djela (1-19)
 Bog će izbaviti svoj pomazani narod (13)
 Radovati se Jehovi unatoč nevoljama (17, 18)

1 Ovo je objava koju je prorok Habakuk* dobio u viđenju:

- 2** Dokle ću, Jehova, vapiti i čekati da me uslišiš*?^a

1:1 *Moguće je da "Habakuk" znači "čvrst (srdačan) zagrljaj". 1:2 *Ili: "vapiti? Zašto me ne čuješ?"

1. POGL.

a Ps 13:1

2. stupac

a Ps 22:1
Ps 74:10
Ot 6:10

Dokle ću te zbog nasilja zvati u pomoć i čekati da nešto poduzmeš*?^a

- 3** Zašto dopuštaš da gledam kako se čini zlo?

1:2 *Ili: "u pomoć? Zašto ništa ne poduzimaš? (Zašto nas ne spasiš?)"

Zašto dopuštaš da ljudi
tlače jedni druge?

Zašto su uništavanje i nasi-
lje preda mnom?

Zašto ima toliko svada
i sukoba?

- 4** Zbog toga zakon gubi snagu
i pravda se nikad ne pro-
vodi.

Zli okružuju pravedne,
zato se pravda izvrcē.^a

- 5** "Pogledajte narode! Po-
gledajte što će im se
dogoditi!

Gledajte zapanjeno i
čudite se!

Jer u vaše će se dane do-
goditi nešto

u što ne biste povjerovali
čak ni kad bi vam netko
o tome govorio.^b

- 6** Evo podižem Kaldejce,^c
okrutan i neobuzdan narod.
Oni prolaze zemaljskim
prostranstvima
da zauzmu domove koji im
ne pripadaju.^d

- 7** Strašni su i jezivi.
Uvode svoju pravdu i na-
meću svoju vlast*.^e

- 8** Njihovi su konji brži od
leoparda
i okrutniji od vukova, koji
love noću.^f
Njihovi bojni konji jure,
izdaleka dolaze njihovi
konji.

Lete kao orao kad se obruši
na plijen.^g

- 9** Svi dolaze da bi činili
nasilje.^h

Kad krenu u pohod, haraju
kao istočni vjetarⁱ
i skupljaju zarobljenike
kao pijesak.

1. POGL.

a Job 12:6
Ps 12:8
Pr 8:11
Iza 1:21
Dj 7:52, 53

b Iza 28:21
Iza 29:14
Tu 4:11, 12
Dj 13:40, 41

c Jr 22:7
Jr 46:2

d Pnz 28:49-51
Jr 5:15-17
Jr 6:22, 23
Eze 23:22, 23

e Jr 39:5-7
Da 5:18, 19

f Jr 5:6

g Jr 4:13
Tu 4:19
Eze 17:3

h Jr 25:9

i Iza 27:8
Eze 17:10

2. stupac

a 2Kr 24:12

b Jr 32:24
Jr 52:7

c Iza 47:5, 6
Jr 51:24
Za 1:15

d Da 5:1, 4

e Ps 90:2
Ps 93:2
Ot 1:8

f 1Ti 1:17
Ot 15:3

g Pnz 32:4

h Jr 30:11

i Ps 5:4, 5

j Jr 12:1

k Ps 35:21, 22

l Jr 50:11

- 10** Rugaju se kraljevima
i podsmjehuju vladarima.^a
Podsmjehuju se svakom
utvrđenom mjestu,^b
nasipavaju zemlju uza
zidine i osvajaju ga.

- 11** Zatim navale kao vjetar
i prohuje kroz njega.
Ali snosit će krivnju^c
jer svoju moć pripisuju
svom bogu*.^d

- 12** Nisi li ti odvijek, Jehova?^e
Bože moj, sveti Bože moj,
ti ne možeš umrijeti*!^f
Jehova, postavio si ih da
izvrše osudu!

Stijeno moja,^g postavio si ih
da izvrše kaznu*!^h

- 13** Tvoje su oči prečiste da bi
gledao zlo,
ti ne možeš podnijeti zloću.ⁱ
Zašto onda trpiš one koji
postupaju nevjerljivo
i štitiš kad zlikovac tlači*
pravednijeg od sebe?^k

- 14** Zašto dopuštaš da se
s ljudima postupa kao
s morskim ribama,
kao sa stvorenjima u moru
koja nemaju vladara?

- 15** Neprijatelj* ih sve izvlači
udicom,
vuče ih svojom potegačem[#]
i skuplja ih u svoju
ribarsku mrežu.

Zato se veoma raduje.^l

- 16** Prinosi žrtve svojoj
potegači
i spaljuje žrtve svojoj
ribarskoj mreži

1:11 *Moguće i: "njihova je moć nji-
hov bog". **1:12** *Moguće i: "mi ne-
ćemo umrijeti". #Ili: "da ukoravaju".
1:13 *Dosl.: "proždire". **1:15** *Misli se
na Kaldejce. #Riječ je o vrsti ribarske
mreže.

1:7 *Ili: "i sami sebe uzvisuju".

jer mu one pribavljaju
obilje hrane
i birana jela.

17 Hoće li i dalje prazniti svoju
potegaču*?

Hoće li i dalje nemilosrdno
ubijati narode?^a

2 Na svom stražarskom mje-
stu ja ću stajati^b
i na bedem ću se postaviti.
Pazit ću da vidim što će on*
reći preko mene
i što ću odgovoriti kad me
ukori.

2 A Jehova mi je odgovorio:
"Zapiši viđenje i čitljivo ga
zabilježi na pločice^c
da ga čitatelj može naglas
lako čitati.^d

3 Jer to će se viđenje ispuniti
u vrijeme koje je za to
određeno.

Viđenje juri prema ispunje-
nju* i neće se pokazati
lažnim.

Ako i kasni^e, čekaj ga^{Δ!}^e
Jer sigurno će se ispuniti.
Neće zakasniti!

4 Gle čovjeka koji je ohol.
On nije čestit u srcu.
A pravедnik će živjeti zbog
svoje vjernosti*.^f

5 Doista, vino navodi ljude
da se ponašaju bezumno.
Zato bahat čovjek neće
ostvariti svoje namjere.
Pohlepan je poput groba*.
On je kao smrt i ne može se
nasititi.

1:17 *Moguće i: "potezati svoj mač".
2:1 *Po svemu sudeći, misli se na Boga.
2:3 *Dosl.: "kraj". #Ili: "Ako se čini
da kasni". ΔIli: "željno ga čekaj". 2:4
*Moguće i: "vjere". 2:5 *Ili: "šeola". Iz-
raz se odnosi na simbolično mjesto gdje
se nalaze mrtvi. Vidi izraz "šeol" u Rječ-
niku.

1. POGL.

a 2Lje 36:17
Na 3:7

2. POGL.

b Iza 21:8
Mi 7:7

c Izi 17:14

d Pnz 31:9, 11

e Mi 7:7

f Iv 3:36
Ri 1:17
Ga 3:11
He 10:38

2. stupac

a Iza 14:16, 17

b Iza 14:4

c Jr 51:11

d Iza 13:19
Jr 27:6, 7
Za 2:7-9

e 2Lje 36:17
Ps 137:8

f Iza 14:20

Skuplja sve narode
i uzima sebi sva plemena.^a

6 Neće li ga svi oni s prezirom
spominjati u izreci te go-
voriti o njemu rugalice
i zagonetke?^b

Govorit će:

"Teško onome tko gomila
ono što nije njegovo
(dokle će tako?)

i tko povećava svoj velik
dug!

7 Neće li se tvoji vjerovnici
iznenada podignuti na
tebe?

Probudit će se i silovito te
potresti,
pa ćeš im postati plijen.^c

8 Budući da si oplijenio
mnoge narode,
svi preostali narodi oplije-
nit će tebe,^d

zbog ljudske krvi koju si
prolio

i zbog nasilja koje si počinio
nad zemljom,
gradovima i svima koji
u njima žive.^e

9 Teško onome tko za svoju
kuću stječe nepravedan
dobitak
da bi svoje gnijezdo posta-
vio na visini,
da bi se izbavio kad ga
pritisne zlo!

10 Tvoje namjere donose
sramotu tvojoj kući.
Istrebљуješ mnoge narode
i tako griješiš protiv sebe.^f

11 Jer kamen će iz zida ža-
losno vikati,
a greda će mu iz krova
odgovarati.

12 Teško onome tko grad
podizhe krvoprolićem
i utvrđuje ga nepravdom!

- 13** Nije li Jehova nad vojskama odlučio da narodi napor-no rade za ono što završi u vatri i da se plemena nizašto iscrpljuju?^a
- 14** Jer zemlja će biti puna znanja o Jehovinoj slavi kao što je more puno vode.^b
- 15** Teško onome tko svojim bližnjima daje piti, a u piće im dodaje bijes i gnjev, da ih opije i da gleda njihovu golotinju!
- 16** Nasitit ćeš se sramotom, a ne čašću. Pij i ti i pokaži svoju ne-obrezanost*! Čaša u Jehovinoj desnici doći će k tebi^c i sramota će prekriti tvoju čast.
- 17** Naime, kao što si ti pustošio Libanon, tako ćeš i sam biti upuštšen, i kao što si uništavao pre-strašene zvijeri, tako ćeš i sam biti uništen jer si prolio ljudsku krv i počinio nasilje nad zemljom, gradovima i svima koji u njima žive.^d
- 18** Od kakve je koristi rezba-reni kip kad ga je njegov tvorac izrezbario? Od kakve je koristi lijevani* kip i učitelj koji uči laž? Ni od kakve – iako se njegov tvorac uzda u njega i pravi bezvrijedne bogove koji su nijemi.^e
- 19** Teško onome tko komadu drva govori: “Probudi se!”

2:16 *Moguće i: “i teturaj”. 2:18 *Ili: “metalni”.

2. POGL.

- a Jr 51:58
- b Ps 72:19
Iza 11:9
Za 14:9
- c Ps 75:8
Iza 51:22, 23
Jr 25:28
Jr 51:57

- d Ps 137:8
Jr 50:28
Jr 51:24

- e Iza 42:17
Iza 44:19, 20
Iza 45:20

2. stupac

- a Iza 40:19
Iza 46:6

- b Jr 51:17

- c Iza 6:1

- d Ps 76:8
Ps 115:3
Za 2:13

3. POGL.

- e Tu 3:32

- f Pnz 33:2
Su 5:4
Ps 68:7, 8

- g Izi 19:16

- h Izi 13:21

- i Br 14:11, 12
Br 16:46
Br 25:1, 9

- j Iza 13:13
Hg 2:21

- k Izi 14:25
Izi 23:27

- l Ps 114:1, 4
Na 1:5

i nijemom kamenu: “Ustani! Pouči nas!”

Gle, obloženi su zlatom i srebrom^a

i uopće nema daha u njima.^b

20 A Jehova je u svom svetom hramu.^c

Šuti pred njim, sva zemlja!”^d

3 Molitva proroka Habakuka, izrečena kao tužaljka:

2 Jehova, čuo sam što si sve učinio.

Zbog tvojih djela, Jehova, pun sam strahopošto-vanja.

U naše vrijeme* ponovi ih! U naše vrijeme obznani ih! U vrijeme pomutnje sjeti se pokazati milosrđe!^e

3 Bog je došao iz Temana, sveti Bog s gore Parana.^f (Sela)*

Njegova je slava prekrila nebesa^g

i njegovom se hvalom ispu-nila zemlja.

4 Njegov je sjaj bio kao sun-čeva svjetlost.^h

Dvije su mu zrake sijevale iz ruke, u kojoj se krila njegova snaga.

5 Pred njim je išla pošast,ⁱ a silna vrućina pratila ga je u stopu.

6 Stao je i potresao zemlju.^j Od njegovog pogleda na-rodni su zadrhtali.^k Vječne su se gore raspale, vjekovna su se brda srušila.^l On tako postupa od dav-nine.*

3:2 *Dosl.: “Usred godina”. 3:3 *Vidi Rječnik. 3:6 *Ili: “On kroči drevnim pu-tevima.”

7 Vidio sam nevolju u kušanskim šatorima.

Zatresla su se šatorska platna u Midjanu.^a

8 Jehova, jesi li se na rijeke razgnjevio?

Je li na rijeke planuo tvoj gnjev

ili se na more podignuo tvoj bijes?^b

Jer jahao si na svojim konjima,^c

tvoja su kola izvojevala pobjedu*.^d

9 Izvadio si i pripremio svoj luk.

Oružje* je spremno u skladu sa zakletvom.[#] (*Sela*)

Rijekama si razdvojio zemlju.

10 Gore su se previjale od boli kad su te vidjele.^e

Obilne kiše poharale su zemlju.

Vode su zagrmjele iz dubine.^f

Visoko su podignule svoje ruke.

11 Sunce i mjesec stajali su u svom uzvišenom prebivalištu.^g

Tvoje strijele poletjele su kao svjetlost.^h

Bljesak tvog koplja bio je poput munje.

12 U srdžbi si koračao zemljom.

U gnjevu si gazio* narode.

13 Izašao si da izbaviš svoj narod, da spasiš svog pomazanika.

Satro si poglavara zlikovčke kuće.

3:8 *Ili: "donijela spasenje". 3:9 *Moguće i: "Strijele". #Moguće i: "Zakletve plemena izrečene su." 3:12 *Ili: "poput žita vršio".

3. POGL.

a Izl 15:14, 15
Br 22:3, 4

b Ps 114:1, 3
Iza 50:2
Na 1:4

c Pnz 33:26

d Ps 68:17

e Izl 19:18
Ps 114:1, 4

f Ps 77:16

g Jš 10:12

h Ps 77:17, 18

2. stupac

a Ps 119:120
Jr 23:9
Da 8:27

b Ps 42:5
Iza 26:20
Tu 3:26

c Izl 15:2
1Sa 2:1
Ps 18:2
Ps 27:1
Iza 61:10

d Iza 12:2
Flp 4:13

e 2Sa 22:34

Ogolio si tu kuću od temelja pa sve do krova. (*Sela*)

14 Njegovim si kopljima* probio glavu njegovim ratnicima

kad su na mene navalili da me rasprše.

Radovali su se što će iz zasede napasti nevoljnika i proždrijeti ga.

15 Kroz more si gazio svojim konjima,

kroz silne uzburkane vode.

16 Čuo sam to i sav sam se uznemirio*.

Na taj zvuk usne su mi zadrhtale,

trulež je ušla u moje kosti,^a koljena su mi počela klecati.

Ali ja ću ipak mirno čekati dan nevolje^b

jer on dolazi na narod koji nas napada.

17 Čak i ako smokva više ne bude cvala

i ne bude ploda na lozi,

ako maslina ne bude rađala i polja* ne budu davala hrane,

ako nestane ovaca iz tora i ne bude govoda u oborima,

18 ja ću se ipak radovati Jehovi,

veselit ću se Bogu koji će mi donijeti spasenje.^c

19 Svevišnji Gospodin Jehova moja je snaga.^d

On će mi dati noge kao u košute

i dat će mi da hodam po uzvišicama.^e

Ravnatelj, uz pratnju mojih žičanih glazbala.

3:14 *Dosl.: "štapovima". 3:16 *Ili: "moja se utroba uznemirila". 3:17 *Ili: "terase; terasasta polja".

SEFANIJA

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|--|---|
| 1 Blizu je Jehovin dan suda (1-18)
Jehovin dan dolazi vrlo brzo (14)
Srebro i zlato ne može nikoga spasiti (18) | 3 Jeruzalem, buntovan grad pun
pokvarenosti (1-7)
Kazna i obnova (8-20)
"Čist jezik" (9)
Ponizan i skroman narod bit će
spašen (12)
Jehova će se jako radovati zbog
Siona (17) |
| 2 Tražite Jehovu prije nego dođe dan
njegove srdžbe (1-3)
Težite za pravednošću i krotkošću (3)
"Vjerojatno ćete biti zaštićeni" (3)
Osuda okolnih naroda (4-15) | |

1 Ovo je objava koju je Sefanija*, sin Kušija, sina Gedalije, sina Amarije, Ezekijinog sina, dobio od Jehove u danima Judinog kralja Jošije,^a Amonovog^b sina:

2 "Sve ću istrijebiti s lica zemlje", kaže Jehova.^c

3 "Istrijebit ću ljude i životinje.

Istrijebit ću ptice na nebu i ribe u moru^d

i svaki kamen spoticanja*^e i one koji su zli.

Istrijebit ću ljude s lica zemlje", kaže Jehova.

4 "Dignut ću svoju ruku na Judu

i na sve stanovnike Jeruzalema

i izbrisat ću odavde svaki trag štovanja Baala,^f

ime idolskih svećenika i druge svećenike,^g

5 i sve koji se na krovovima klanjaju nebeskoj vojsci*,^h

1:1 *"Sefanija" znači "Jehova je sakrio (sačuvao)". 1:3 *Po svemu sudeći, riječ je o predmetima i postupcima koji su povezani s idolopoklonstvom. 1:5 *Odnosno nebeskim tijelima.

1. POGL.

a 2Kr 22:1, 2
Jr 1:2

b 2Kr 21:18-20

c 2Kr 22:16
Iza 6:11
Jr 6:8

d Jr 4:25

e Eze 14:3

f Br 25:3
Su 2:11, 13
2Lje 28:1, 2
Jr 11:17

g 2Kr 23:5

h 2Lje 33:1, 3
Jr 19:13

2. stupac

a Iza 48:1

b Js 23:6, 7
1Kr 11:33
Jr 49:1

c Iza 1:4
Jr 2:13

d Iza 43:22

e Jl 2:1
2Pe 3:10

f 2Kr 25:7
Jr 39:6

i sve koji se klanjaju Jehovi te mu se zaklinju na vjernost,^a

a istovremeno se zaklinju na vjernost Malkamu,^b

6 i sve koji okreću leđa Jehovi,^c

koji se ne žele vratiti Jehovi* niti ga pitati za savjet."^d

7 Štitite pred Svevišnjim Gospodinom Jehovom jer blizu je Jehovin dan!^e Jehova je pripremio žrtvu, pozvao* je svoje uzvanike.

8 "Onoga dana kad ja, Jehova, prinesem žrtvu kaznit ću poglavare, kraljeve sinove^f i sve koji nose tuđinske haljine.

9 Kaznit ću u taj dan svakoga tko se penje na povišeno mjesto*, one koji kuću svojih gospodara pune nasiljem i prijevaram.

1:6 *Dosl.: "koji ne traže Jehovu". 1:7 *Dosl.: "posvetio". 1:9 *Moguće je da se taj izraz odnosi na postolje na kojem stoji kraljevo prijestolje.

- 10** U taj će se dan^a, kaže Jehova,
“čuti vika s Ribljih vrata,^a
jaukanje iz novog dijela grada^b
i silna lomljava s bregova.
- 11** Jadikuje, stanovnici Makteša*,
jer su pobijeni[#] svi trgovci,
istrijebljeni su svi koji važu srebro.
- 12** U to ću vrijeme pretražiti Jeruzalem sa svjetiljkama i kaznit ću samodopadne ljude* koji govore u sebi[#]: ‘Jehova neće ugovore ni dobro ni zlo.’^c
- 13** Njihovo bogatstvo bit će opljačkano i njihove kuće opustošene.^d
Oni će graditi kuće, ali neće u njima živjeti,
sadić će vinograde, ali neće piti vino od njihovog grožđa.^e
- 14** Blizu je veliki Jehovin dan!^f
Blizu je i dolazi vrlo brzo*!^g
Gorak je glas Jehovinog dana.^h
Tada će ratnik jaukati.ⁱ
- 15** Bit će to dan gnjeva,^j
dan nevolje i tjeskobe,^k
dan oluje i pustošenja,
dan tame i mraka,^l
dan oblaka i guste tame,^m
- 16** dan u koji će se oglasiti rog i čuti bojni poklikⁿ

1:11 *Po svemu sudeći, riječ je o dijelu Jeruzalema koji se nalazio u blizini Ribljih vrata. [#]Dosl.: “ušutkani”. 1:12 *Ili: “nehajne (ravnodušne) ljude”. Dosl.: “one koji se zgušnjavaju na svom talogu”, što je aluzija na talog u vinskoj bačvi. [#]Ili: “u svom srcu”. 1:14 *Ili: “silno se žuri”.

1. POGI.
a 2Lje 33:1, 14
Ne 3:3
Ne 12:38, 39
b 2Lje 34:22
c Ps 10:13
Ps 14:1
d Iza 6:11
e Pnz 28:30
Jr 5:17
f Jl 2:1
g Hb 2:3
h Iza 66:6
i Iza 33:7
Jl 1:15
j Ot 6:17
k Jr 30:7
l Am 5:18, 20
Dj 2:20
m Jl 2:2
n Jr 4:19

2. stupac

- a Iza 2:12, 15
b Pnz 28:28, 29
Iza 59:9, 10
c Iza 24:5
Da 9:5, 8
d Ps 79:2, 3
Jr 9:22
Jr 16:4
e IZR 11:4
Iza 2:20
Eze 7:19
f Pnz 32:22
Jr 7:20
g Jr 4:27

2. POGI.

- h Jl 1:14
Jl 2:15, 16
i Iza 1:4
Jr 6:15
j 2Kr 23:26
2Lje 36:16, 17
Jr 23:20
Tu 4:11
k Iza 55:6
Am 5:6
l Pos 7:13, 16
Iza 26:20
Jl 2:12, 14
Am 5:15
m Jr 47:5

prije napada na utvrđene gradove i visoke ugaone kule.^a

- 17** Nanijet ću nevolju ljudima, pa će hodati kao slijepci^b jer su sagriješili Jehovi.^c
Njihova krv prosut će se kao prašina i njihova crijeva* kao gnoj.^d
- 18** Ni njihovo srebro ni njihovo zlato neće ih moći spasiti u dan Jehovinog gnjeva.^e
Njegova je revnost poput vatre i proždrijet će cijelu zemlju.^f
On će pobiti i na strašan način zatrti sve koji žive na zemlji.^g

2 Skupi se, skupi se,^h narode koji nemaš srama!ⁱ

- 2** Prije nego što se presuda izvrši,
prije nego što dan prođe kao pljeva na vjetru,
prije nego što na vas dođe Jehovina žestoka srdžba,^j
prije nego što na vas dođe dan Jehovine srdžbe,
3 tražite Jehovu,^k svi krotki* na zemlji,
koji se držite njegovih pravednih odredbi[#].
Težite za pravednošću, težite za krotkošću[^], i vjerojatno[®] ćete biti zaštićeni u dan Jehovine srdžbe.^l
- 4** Jer Gaza će biti napuštena, a Aškelon pretvoren u pustoš.^m

1:17 *Ili: “njihovo meso”. 2:3 *Ili: “ponizni”. [#]Dosl.: “njegovih presuda”. [^]Ili: “poniznošću”. [®]Ili: “možda”.

Ašdod će biti protjeran
usred bijela dana*,
a Ekron će biti iščupan
iz korijena.^a

- 5 “Teško stanovnicima pri-
morskih krajeva, kere-
ćanskom narodu!^b

Jehova vas je osudio.
Kanaane, zemljo Filistejaca,
uništiti ću te,

pa ćeš ostati bez stanov-
nika.

- 6 Primorski krajevi postat će
pašnjaci
s bunarima za pastire
i kamenim torovima
za ovce.

- 7 Ti će krajevi pripasti pre-
ostalima iz Judinog
naroda.^c

Ondje će oni naći pašnjake.
U aškelonskim kućama
uvečer će počivati
jer će Jehova, njihov Bog,
obratiti pažnju na njih*
i vratiti njihov zarobljeni
narod.”^d

- 8 “Čuo sam Moabovo^e ruga-
nje i uvrede Amonaca,^f
koji su se izrugivali mom
narodu i oholo prijetili
njegovoj zemlji.^g

- 9 Stoga se zaklinjem samim
sobom”, kaže Jehova
nad vojskama, Izraelov
Bog,

“Moab će postati kao
Sodoma,^h

a Amonci kao Gomora,ⁱ
mjesto obraslo koprivom,
jama puna soli, vječna
pustoš.”^j

2:4 *Ili: “u podne”. 2:7 *Ili: “brinuti se
za njih”.

2. POGL.

a Jr 25:17, 20
Am 1:6-8
Za 9:5, 6

b Eze 25:16, 17

c Iza 11:11
Jr 31:7
Hg 1:12

d Ps 126:1
Jr 23:3
Eze 39:25
Am 9:14
Mi 2:12
Mi 4:10
Sf 3:20

e Jr 48:26, 27
Eze 25:8, 9

f Jr 49:1
Eze 25:3

g Ps 83:2, 4

h Eze 25:11
Am 2:1, 2

i Pos 19:24, 25

j Am 1:13-15
Jd 7

2. stupac

a Iza 16:6
Jr 48:29

b Ps 22:27
Mi 1:11

c Iza 43:3
Eze 30:4, 5

d Na 3:7

Preostali od mog naroda
opljačkat će ih
i ostatak mog naroda
osvojit će ih.

- 10 To će ih snaći zbog njihove
oholosti^a

jer su se rugali narodu
Jehove nad vojskama
i bahato se odnosili
prema njemu.

- 11 Ja, Jehova, obračunat ću
se s njima na način koji
pobuđuje strahopošto-
vanje*.

Uništiti ću[#] sve zemaljske
bogove,

i svi narodi koji žive na oto-
cima meni će se klanjati^{Δ, b},
svaki u svom kraju.

- 12 I vi, Etiopljani, bit ćete
pobijeni mojim mačem.”^c

- 13 Bog će dignuti ruku na
sjever i uništiti Asiriju,
a Ninivu će pretvoriti u
pustoš,^d pa će biti suha
poput pustinje.

- 14 Usred nje ležat će krda,
svakojake divlje životinje.
Pelikan i dikobraz noćit će
među njenim porušenim
stupovima.

Žaloban glas čut će se
na prozoru.

Pustošenje će biti na pragu
jer on će ogoliti oplatu od
cedrovine.

- 15 To je onaj oholi grad koji je
živio bez straha,
koji je u sebi* govorio:
“Samo ja i nitko drugi!”
U kakav li se grozan prizor
pretvorio,

2:11 *Ili: “strah”. #Ili: “Učinit ću ne-
moćnima”. ΔIli: “mene će štovati”.
2:15 *Ili: “u svom srcu”.

u počivalište divljih životinja!

Tko god prođe pokraj njega podsmjehivat će se* i prezrivo odmahivati* rukom.^a

3 Teško buntovnom, okaljanim i nasilničkom gradu!^b

2 Nikoga ne sluša,^c pouku* ne prihvaća.^d

U Jehovu se ne uzda,^e svom se Bogu ne približava.^f

3 Poglavarari koji žive u njemu lavovi su koji riču.^g

Njegovi su suci vukovi u noći, do jutra sve kosti oglođu.

4 Njegovi su proroci drski, nevjerni ljudi.^h

Njegovi svećenici oskrvnjuju ono što je sveto,ⁱ zakon krše.^j

5 Jehova, koji prebiva u njemu, pravedan je,^k ne čini zlo.

Svakog jutra obznanjuje svoju pravdu^l –

ona nikad ne izostaje, kao ni zora.

Ali nepravednik ne zna za sram.^m

6 "Istrijebio sam narode, ugaone su im kule razorene.

Opustošio sam njihove ulice, nitko njima ne prolazi.

Njihovi su gradovi razoreni, u njima nema ljudi, nema stanovnika.ⁿ

7 Rekao sam gradu: "Sad ćeš me se bojati, prihvatit ćeš moju pouku*^o,

2. POGL.

a Na 3:1, 19

3. POGL.

b Iza 5:7

Jr 6:6

c Jr 22:21

Jr 32:23

d Ps 50:17

Iza 1:5

Jr 5:3

e Ps 78:22

Jr 17:5

f Iza 29:13

g Iza 1:23

Eze 22:27

h Tu 2:14

i Jr 23:11

j Eze 22:25, 26

Mi 3:9

k Pnz 32:4

l Jr 21:12

m Jr 3:3

Jr 8:12

Sf 2:1

n Le 18:28

o Iza 5:3, 4

Iza 63:8

2Pe 3:9

2. stupac

a Jr 7:5-7

Jr 25:5, 6

b Mi 2:1

c Ps 37:34

Ps 130:7

Iza 30:18

d Iza 34:2

Jl 3:2

Ot 16:14

Ot 19:19

e Eze 36:5

f Za 8:23

g Iza 60:4

h Iza 45:17

Iza 54:4

i Iza 11:9

j Iza 57:15

Iza 61:1

kako on* ne bi bio uništen.^a

Moram ga pozvati na odgovornost* zbog svih njegovih grijeha.

No oni su još više žudjeli za time da čine zlo.^b

8 "Zato, čekajte me*^c, kaže Jehova,

'do dana kad ću doći da uzmem plijen*'

jer moja je odluka da skupim narode, da saberem kraljevstva,

kako bih izlio na njih svoju srdžbu, sav svoj žestoki gnjev,^d

jer moja je revnost poput vatre i proždrijet će cijelu zemlju.^e

9 Tada ću narodima promijeniti jezik u čist jezik

da bi svi prizivali Jehovino ime

i složno mu služili*.^f

10 Iz područja etiopskih rijeka dar će mi donijeti oni koji mi se mole, moj rasijani narod.^g

11 U taj dan nećeš se sramiti zbog svih svojih djela kojima si se bunio protiv mene^h

jer ću tada iz tebe ukloniti ohole hvalisavce.

I nikada se više nećeš ponašati oholo na mojoj svetoj gori.ⁱ

12 Ostavit ću u tebi ponizan i skroman narod,^j koji će naći utočište u Jehovinom imenu.

3:7 *Ili: "njegovo prebivalište". *Ili: "kazniti". **3:8** *Ili: "strpljivo me čekajte". *Moguće i: "doći kao svjedok". **3:9** *Ili: "i služili mu rame uz rame".

2:15 *Dosl.: "zviždat će". *Ili: "i prijediti". 3:2 *Ili: "ukor". 3:7 *Ili: "moj ukor".

- 13** Preostali od Izraela^a neće činiti nepravdu.^b
Neće govoriti laži
niti će svojim jezikom
varati druge.
Jest će* i počivati i nitko ih
neće plašiti.^c
- 14** Kliči od radosti, kćeri
sionska!
Kličij pobjednički, Izraele!^d
Raduj se i veseli se svim
srcem, kćeri jeruzalem-
ska!^e
- 15** Jehova je skinuo osudu
s tebe.^f
Otjerao je tvog
neprijatelja.^g
Jehova, Izraelov kralj,
usred tebe je.^h
Nećeš se više bojati zla.ⁱ
- 16** U taj dan reći će se Jeru-
zalemu:
“Ne boj se, Sione!^j
Neka ti ruke ne klonu!
- 17** Jehova, Bog tvoj, usred
tebe je.^k
Moćan je i spasit će te.
Jako će se radovati zbog
tebe.^l
- 3:13** *Ili: “Bit će na paši”.

3. POGL.
a Iza 10:22
Mi 4:7
b Iza 60:21
c Jr 30:10
Eze 34:28
Eze 39:25, 26
Ho 2:18
Mi 4:4
d Ezr 3:11
Iza 12:5, 6
Za 2:10
e Mi 4:8
f Iza 40:2
Za 8:13
g Mi 7:10
Za 2:8, 9
h Eze 48:35
i Am 9:15
Za 14:11
j Jr 46:28
k Iza 12:6
l Pnz 30:9
Ps 147:11
Iza 62:3
Iza 65:19
Jr 32:41

2. stupac

a Tu 1:4
Tu 2:6
b Tu 5:1
c Iza 60:14
Za 14:3
d Mi 4:6, 7
e Iza 11:11, 12
Iza 27:12
Eze 28:25
Eze 34:15, 16
Am 9:14
f Iza 60:15
g Iza 61:7
Jr 30:10
Jr 33:7, 9
Eze 39:25, 27

- Bit će spokojan* zbog svoje
ljubavi prema tebi.
Radovat će ti se veselo
kličući.
- 18** Skupit ću one koji tuguju
zato što nisu mogli biti na
tvojim svetkovinama.^a
Bili su daleko od tebe jer su
nosili svoju sramotu.^b
- 19** Evo, u to ću se vrijeme
obračunati sa svima koji
te tlače.^c
Spasit ću one koji hramaju^d
i skupit ću one koji su
rasijani.^e
Pobrinut ću se da ih ljudi
hvale i slave*
u svim zemljama u kojima
su ih prije sramotili.
- 20** U to vrijeme ja ću vas
dovesti natrag,
u to ću vas vrijeme skupiti.
Pobrinut ću se da vas
slave i hvale^f svi narodi
na zemlji
kad vas vratim iz zaroblje-
ništva – vidjet ćete to svo-
jim očima”, kaže Jehova.^g
- 3:17** *Ili: “Bit će zadovoljan; Umirit će
se”. **3:19** *Ili: “i da budu na dobrom
glasu”.

HAGAJ

PREGLED SADRŽAJA

- 1** Narod prekoren jer ne gradi hram (1–11)
“Je li vrijeme da vi živite u kućama
koje su obložene drvom?” (4)
“Dobro razmisлите o tome što vam se
dogada” (5)
“Sijete mnogo, ali žanjete malo” (6)
Narod poslušao Jehovu (12–15)
- 2** Drugi hram ispunit će se slavom (1–9)

- Bog će potresti sve narode (7)
Doći će dragocjenosti iz svih
naroda (7)
Gradnja hrama donosi blagoslove (10–19)
Svetost ne može prijeći sa svetoga
na nesveto (10–14)
Objava Zerubabelu (20–23)
“Bit ćeš mi poput pečatnjaka” (23)

1 Druge godine vladavine kralja Darija, prvog dana šestog mjeseca te godine, preko proroka Hagaja^a došla je Jehovina objava Judinom upravitelju Zerubabelu,^b Šealtielovom sinu, i velikom svećeniku Jošui, Josadakovom sinu:

2 "Ovako kaže Jehova nad vojskama: 'Ovaj narod govori: "Još nije došlo vrijeme da se gradi* Jehovin dom#."'"^c

3 A ovo je Jehovina objava koja je potom došla preko proroka Hagaja:^d **4** "Je li vrijeme da vi živite u kućama koje su obložene drvom dok moj dom leži u ruševinama?^e **5** Zato sada ovako kaže Jehova nad vojskama: 'Dobro razmislite o tome što vam se događa*. **6** Sijete mnogo, ali žanjete malo.^f Jedete, ali ne možete se nasititi. Pijete, ali ne možete utažiti žed. Odijevate se, ali ne možete se ugrijati. Najamnik svoju plaću stavlja u poderanu vreću.'"

7 "Ovako kaže Jehova nad vojskama: 'Dobro razmislite o tome što vam se događa.'

8 'Popnite se na goru i done site drva!^g Sagradite mi dom^h da mu se radujem i da se proslavim',ⁱ kaže Jehova."

9 "Očekivali ste mnogo, a dobili ste malo. Što ste unijeli u kuću, ja sam otpuhnuo.^j A zašto?' kaže Jehova nad vojskama. 'Zato što moj dom leži u ruševinama dok se svaki od vas brine za svoju kuću.^k **10** Zato je nebo nad vama prestalo davati rosu i zemlja je prestala davati urod. **11** Dozvaao sam sušu na zemlju, na gore, na žito, na mlado vino, na ulje, na sve što zem-

1:1 *"Hagaj" znači "rođen na blagdan".
1:2 *Ili: "obnovi". 1:2; 2:3 #Ili: "hram".
1:5 *Ili: "što radite".

1. POGL.

- a Ezr 5:1
b Ezr 3:2
Ezr 5:2
c Ezr 4:4, 23
d Ezr 6:14
e Jr 52:12, 13
f Pnz 28:22
g Ezr 3:7
h Ezr 5:2
Ezr 6:15
Za 1:16
i Iza 60:13
j Mi 2:2
k Hg 1:4

2. stupac

- a 1Lje 3:17-19
Lk 3:23, 27
b Mt 1:12
c 1Lje 6:15
d 2Lje 15:2
Iza 8:10
Ri 8:31
e Ezr 1:1, 5
f Ezr 1:8
Ezr 5:14
g Za 3:1
Za 6:11-13
h Ezr 5:2
Za 6:15
i Ezr 4:24
Hg 1:1
Za 1:1

2. POGL.

- j Ezr 5:1
Ezr 6:14
k Ezr 1:8
l 1Lje 3:17-19
Za 4:9
m Za 3:8
Za 6:11
n 1Lje 6:15
o 1Kr 6:1
Ezr 3:12
p Za 4:10
r Za 8:9
s Izl 3:12
Iza 43:2
Ri 8:31

lja rađa, na ljude, na stoku i na sve oko čega ste se trudili."

12 Šealtielov^a sin Zerubabel^b i veliki svećenik Jošua, Josadakov^c sin, te sav preostali narod poslušali su Jehovu, svog Boga, i ono što im je rekao prorok Hagaj jer ga je poslao Jehova, njihov Bog. I narod se počeo bojati Jehove.

13 Tada je Hagaj, Jehovin glasnik, po Jehovinom nalogu rekao narodu: "Ja sam s vama,^d kaže Jehova."

14 Jehova je potaknuo^e Judinog upravitelja^f Zerubabela, Šealtielovog sina, i velikog svećenika Jošuu,^g Josadakovog sina, te sav preostali narod da dođu i počnu obnavljati dom Jehove nad vojskama, svog Boga.^h **15** Bilo je to dvadeset i četvrtog dana šestog mjeseca druge godine vladavine kralja Darija.ⁱ

2 Dvadeset i prvog dana sedmog mjeseca došla je proroku Hagaju^j Jehovina objava: **2** "Molim te, reci Judinom upravitelju^k Zerubabelu,^l Šealtielovom sinu, i velikom svećeniku Jošui,^m Josadakovomⁿ sinu, i preostalom narodu: **3** 'Tko je od vas vidio ovaj dom^o u njegovoj prijašnjoj slavi?^o A kako vam sada izgleda? Ne djeluje li beznačajno u usporedbi s prijašnjim?'^p

4 'Ali sada budi jak, Zerubabele,' kaže Jehova, 'budi jak i ti, Jošua, sine Josadakov, veliki svećenice!'

'Budite jaki, svi vi koji živite u ovoj zemlji',^r kaže Jehova, 'i prionite na posao!'

'Jer ja sam s vama',^s kaže Jehova nad vojskama. **5** 'Sje-

1:14 *Dosl.: "potaknuo duh".

tite se onoga što sam vam obećao kad ste izašli iz Egipta.^a Još uvijek vas vodim svojim duhom.^b Ne bojte se!”^c

6 “Jer ovako kaže Jehova nad vojskama: ‘Još jednom – i to uskoro – potrest ću nebesa i zemlju, more i kopno.’^d

7 ‘Potrest ću sve narode i doći će dragocjenosti* iz svih naroda,^e i napunit ću ovaj dom slavom’,^f kaže Jehova nad vojskama.

8 ‘Srebro je moje i zlato je moje’, kaže Jehova nad vojskama.

9 ‘Slava ovog doma bit će veća od slave onog prvog’,^g kaže Jehova nad vojskama.

‘I na ovom ću vam mjestu dati mir’,^h kaže Jehova nad vojskama.”

10 Dvadeset i četvrtog dana devetog mjeseca druge godine Darijeve vladavine došla je proroku Hagajuⁱ Jehovina objava: **11** “Ovako kaže Jehova nad vojskama: ‘Molim te, pitaj svećenike što kaže zakon.’ **12** “Ako tko nosi sveto meso u naborima svoje haljine, pa haljinom dotakne kruh, varivo, vino, ulje ili bilo kakvu hranu, hoće li to postati sveto?””

A svećenici su odgovorili: “Neće!”

13 Hagaj je potom upitao: “Ako netko tko se onečistio dodirnuvši mrtvaca* dotakne nešto od toga, hoće li to postati nečisto?”^k

A svećenici su odgovorili: “Postat će nečisto.”

14 Nato je Hagaj rekao: “‘Takvi su i ovi ljudi i takav je ovaj

2:5 *Moguće i: “Tada je moj duh prebivao među vama.” 2:7 *Ili: “ono što je dragocjeno”. 2:13 *Ili: “dušu”. Vidi Rječnik.

2. POGL.

a Izl 29:45
Izl 34:10

b Za 4:6

c Iza 41:10
Za 8:13

d He 12:26, 27

e Iza 2:2
Iza 60:5, 11

f Izl 40:35
1Kr 8:11
Iza 66:12

g Iza 60:13

h Ps 85:8
Iza 2:4
Iza 60:17, 18
Za 8:12

i Hg 1:1

j Mi 2:7

k Le 7:21
Br 5:2, 3
Br 9:6
Br 19:11
Br 31:19

2. stupac

a Ezz 3:10
Za 4:9

b Hg 1:6
Za 8:10

c Pnz 28:22

d Ezz 5:2
Za 8:9

e Hg 1:6

f Izr 3:9, 10
Za 8:12

g Hg 2:10

h Hg 2:6
He 12:26, 27

i Iza 60:12
Da 2:44
Sf 3:8

j Su 7:22

k Ezz 3:8

l Mt 1:12

narod preda mnogom,’ kaže Jehova, ‘takva su sva djela njihovih ruku. Sve što prinesu ondje nečisto je.’

15 ‘A sada vas molim da od danas razmišljate o ovome: Kako je bilo prije nego što se počeo stavljati kamen na kamen u Jehovinom hramu?’^a **16** Kad bi tko došao do hrpe žita u kojoj je trebalo biti 20 mjera, bilo bi ih samo 10. I kad bi došao do kace za vino da iz nje zahvati 50 mjera, bilo bi ih samo 20.^b **17** Poharao sam vas – sva djela vaših ruku – sušom, plijesni^c i tučom, ali nitko se od vas nije vratio meni’, kaže Jehova.

18 ‘Molim vas, razmišljajte o tome što će se događati od danas – od dvadeset i četvrtog dana devetog mjeseca, od dana kad je položen temelj Jehovinom hrama.’^d Razmišljajte o tome. **19** Ima li još sjemena u žitnici*?^e Ni loza ni smokva ni šipak ni maslina još nisu rodili. Ali od ovog ću vam dana davati svoj blagoslov.”^f

20 Dvadeset i četvrtog dana tog mjeseca Hagaju je drugi put došla Jehovina objava:^g

21 “Reci Judinom upravitelju Zerubabelu: ‘Ja ću potresti nebesa i zemlju.’^h **22** Oborit ću kraljevska prijestolja i uništiti ću snagu kraljevstvih naroda.’ⁱ Prevrnut ću kola i one koji ih voze. Popadat će konji i njihovi jahači, svaki od mača svog brata.”^j

23 “‘U taj dan’, kaže Jehova nad vojskama, ‘uzet ću te, slugo moj Zerubabele,^k sine Šealtielov,’^l kaže Jehova, ‘i bit ćeš mi poput pečatnjaka jer tebe sam izabrao’, kaže Jehova nad vojskama.”

2:19 *Ili: “jami za žito”.

ZAHARIJA

PREGLED SADRŽAJA

- 1 Jehova poziva svoj narod da mu se vrati (1-6)
"Vratite se meni, i ja ću se vratiti vama" (3)
 1. viđenje: Ljudi na konjima među stablima mirte (7-17)
"Ja, Jehova, opet ću tješiti Sion" (17)
 2. viđenje: Četiri roga i četvorica zanatlija (18-21)
- 2 3. viđenje: Čovjek s mjernim užetom (1-13)
Jeruzalem će biti izmjeren (2)
Jehova će biti "vatreni zid oko grada" (5)
"Tko dira vas, dira zjenicu mog oka" (8)
Mnogi će narodi stati uz Jehovu (11)
- 3 4. viđenje: Veliki svećenik obučen u svećane haljine (1-10)
Sotona se protivi velikom svećeniku Jošui (1)
"Dovodim svog slugu, kojem je ime Izdanak" (8)
- 4 5. viđenje: Sviječnjak i dva stabla masline (1-14)
"Ne vojnom silom ni snagom, nego mojim duhom" (6)
Ne prezirati dan skromnih početaka (10)
- 5 6. viđenje: Svitak koji leti (1-4)
 7. viđenje: Mjerna košara (5-11)
U košari žena po imenu Zloća (8)
Košara odnesena u Šinar (9-11)
- 6 8. viđenje: Četvera kola (1-8)
Izdanak će biti kralj i svećenik (9-15)
- 7 Jehova osuđuje licemjerman post (1-14)
"Jeste li doista radi mene postili?" (5)
Postupati pravedno te pokazivati vjernu ljubav i milosrđe (9)
- 8 Jehova daje Sionu mir i istinu (1-23)
"Jeruzalem će se zvati gradom istine" (3)
"Govorite istinu jedan drugome" (16)
Post će se pretvoriti u veselje (18, 19)
Pođimo tražiti Jehovu (21)
Deset ljudi uhvatit će jednog Židova za skut (23)
- 9 Božja osuda okolnih naroda (1-8)
Kralj dolazi na Sion (9, 10)
Ponizni kralj jaše na magarcu (9)
Jehovin narod bit će oslobođen (11-17)
- 10 Tražite kišu od Jehove, a ne od lažnih bogova (1, 2)
Jehova ujedinjuje svoj narod (3-12)
Poglavlar iz Judinog naroda (3, 4)
- 11 Posljedice odbacivanja Božjeg pravog pastira (1-17)
"Pasi ovce određene za klanje" (4)
Dva štapa: Naklonost i Jedinstvo (7)
Pastirova plaća: 30 srebrnjaka (12)
Novac bačen u riznicu (13)
- 12 Jehova će štititi stanovnike Jude i Jeruzalema (1-9)
Jeruzalem, "težak kamen" (3)
Naricat će za onim kojeg su proboli (10-14)
- 13 Uklanjanje idola i lažnih proroka (1-6)
Lažni će se proroci postidjeti (4-6)
"Udari pastira!" (7-9)
Trećina će biti pročišćena (9)
- 14 Potpuna pobjeda pravog Boga (1-21)
Maslinska gora razdvojiti će se po sredini (4)
Jedan je Jehova i jedno je njegovo ime (9)
Pošast će zadesiti protivnike Jeruzalema (12-15)
Proslava Blagdana sjenica (16-19)
Svaki lonac bit će svet Jehovi (20, 21)

1 Osmog mjeseca druge godine Darijeve vladavine^a došla je proroku Zahariji*,^b Berekijinom sinu, Idovom unuku, Jehovina objava: **2** "Jehova se jako rasrdio na vaše očeve."^c

3 Zato im reci: 'Ovako kaže Jehova nad vojskama: "Vratite se meni', govori Jehova nad vojskama, 'i ja ću se vratiti vama',^d kaže Jehova nad vojskama."

4 'Ne budite poput svojih očeva, kojima su prijašnji proroci govorili: "Ovako kaže Jehova nad vojskama: 'Molim vas, okanite se svojih zlih djela i prestanite činiti zlo!'"^e

'Ali oni nisu poslušali niti su marili za ono što sam im govorio',^f kaže Jehova.

5 'Gdje su sada vaši očevi? Zar proroci žive vječno? **6** Ali vaši su očevi vidjeli ispunjenje mojih riječi i mojih odredbi koje sam dao svojim slugama, prorocima, zar ne?'^g Stoga su se oni vratili meni i rekli: 'Jehova nad vojskama postupio je s nama prema našem ponašanju i prema našim djelima, kako je i bio naumio.'^h

7 Dvadeset i četvrtog dana jedanaestog mjeseca, to jest mjeseca šebata*, druge godine Darijeve vladavine,ⁱ Jehovina je objava došla proroku Zahariji, Berekijinom sinu, Idovom unuku. **8** Po noći sam imao viđenje: Čovjek na crvenom konju stajao je među stablima mirte u klanču, a iza njega bili su crveni, ridi i bijeli konji.

9 I upitao sam: "Tko su ovi, gospodaru moj?"

A anđeo koji je razgovarao sa mnom rekao mi je: "Pokazat ću ti tko su oni."

1:1 * "Zaharija" znači "Jehova se sjetio".
1:7 * Vidi dodatak B15.

1. POGL.

- a Ezr 4:24
Hg 1:1
Hg 2:10
b Ezr 5:1
c 2Kr 22:16, 17
Jr 44:5, 6
d Eze 33:11
Mi 7:18, 19
Mi 3:7
e Ezr 9:6, 7
Iza 1:16
Iza 55:7
Ho 14:1
f 2Lje 36:15, 16
Jr 11:7, 8
g 2Lje 36:17
Da 9:11, 12
h Pnz 28:20, 45
Jr 23:20
i Ezr 4:24

2. stupac

- a Za 1:15
b Ps 74:10
Ps 102:13
c 2Lje 36:20, 21
Jr 25:11, 12
Da 9:2
Za 7:5
d Jl 2:18
Za 8:2
e Jr 48:11
Za 1:11
f Iza 54:8
g Ps 137:7
Iza 47:6
Jr 51:35
h Iza 12:1
Jr 33:14
Za 8:3
i Ezr 6:14, 15
Iza 44:28
Hg 1:14
j Jr 31:38, 39
Eze 40:2, 3
Za 2:1, 2
k Iza 51:3
l Ps 132:13
Za 2:12
Za 3:2
m Za 1:21

10 Tada je čovjek koji je stajao među stablima mirte rekao: "Ovo su oni koje je Jehova poslao da obidu zemlju." **11** I oni su rekli Jehovinom anđelu koji je stajao među mirtama: "Obišli smo zemlju, i gle, sva je zemlja u miru i počiva."^a

12 Nato je Jehovin anđeo odvratio: "Jehova nad vojskama, dokle ćeš uskraćivati milosrđe Jeruzalemu i Judinim gradovima,^b na koje si se srdio 70 godina*?"^c

13 Anđelu koji je razgovarao sa mnom Jehova je odgovorio blagim i utješnim riječima.

14 A anđeo koji je razgovarao sa mnom rekao mi je: "Objavi ove riječi: 'Ovako kaže Jehova nad vojskama: "Gorljivo štitim Jeruzalem i Sion, činim to s velikom gorljivošću."^d **15** Silno sam ljut na narode koji su spokojni jer misle da im nitko ništa ne može.^e Ja sam se bio malo rasrdio na svoj narod,^f ali oni su mu nanijeli puno veću nevolju nego što sam to htio."^g

16 Zato ovako kaže Jehova: "Vratit ću se Jeruzalemu i iskazati mu milosrđe^h i moj će dom biti sagrađen u njemu",ⁱ govori Jehova nad vojskama, "i mjereno uže rastezat će se preko Jeruzalema."^j

17 Objavi i ove riječi: 'Ovako kaže Jehova nad vojskama: "Moji gradovi opet će osjetiti obilje moje dobrote i ja, Jehova, opet ću tješiti Sion^k i opet ću izabrati Jeruzalem."^l

18 Zatim sam podignuo pogled i ugledao četiri roga.^m

19 I upitao sam anđela koji je razgovarao sa mnom: "Što je to?" On mi je odgovorio: "To su

1:12 * Dosl.: "onih 70 godina".

rogovi koji su rasijali Judejce,^a Izraelce^b i Jeruzalemljane.”^c

20 Potom mi je Jehova pokazao četvoricu zanatlija. **21** A ja sam upitao: “Zašto su ovi došli?”

On je odvratio: “Ono su rogovi koji su toliko rasijali Judejce da više nitko nije mogao podignuti glavu. A ovi su došli da ih zastraše, da slome* robove narodima koji podižu robove na Judinu zemlju kako bi rasijali njen narod.”

2 Podignuo sam pogled i vidio čovjeka s mjernim užetom^d u ruci. **2** Stoga sam upitao: “Kamo ideš?”

A on mi je odgovorio: “Idem izmjeriti Jeruzalem da vidim kolika mu je širina i kolika mu je dužina.”^e

3 Tada je anđeo koji je razgovarao sa mnom otišao od mene, a drugi mu je anđeo došao u susret. **4** I rekao mu je: “Otrči onamo i reci onome mladiću: “U Jeruzalemu će živjeti^f toliko ljudi i stoke da će on biti kao grad bez zidova.”^g **5** A ja ću biti vatreni zid oko grada”^h, govori Jehova, “i ispunit ću ga svojom slavom.””ⁱ

6 “Dodite! Dodite! Bježite iz sjeverne zemlje!”^j govori Jehova.

“Jer rasijao sam vas na sve strane”^k, govori Jehova.

7 “Dodaj, Sione! Bježi, ti što živiš kod kćeri babilonske!^l **8** Jer ovako kaže Jehova nad vojskama, koji me, nakon što se proslavio, poslao k narodima koji su vas oplijenili:”^m “Tko dira vas, dira zjenicu mog oka.”ⁿ **9** Evo zamahnut ću svojom ru-

1:21 *Dosl.: “obore”. 2:6 *Dosl.: “prema četiri, nekakva vjetra”.

1. POGL.

a 2Kr 24:12, 14

b 2Kr 15:29

2Kr 17:6

2Kr 18:11

Jr 50:17

c 2Kr 25:11

2Lje 36:17, 19

2. POGL.

d Za 1:16

e Jr 31:38, 39

f Iza 44:26

Jr 30:18

Eze 36:10

g Iza 33:20

Jr 31:24

Jr 33:10, 11

Za 8:4, 5

h Ps 125:2

Iza 26:1

i Iza 12:6

Iza 60:19, 20

Hg 2:9

j Iza 11:12, 16

k Pnz 28:64

Eze 5:12

l Iza 48:20

Iza 52:2

Jr 50:8

Mi 4:10

m 2Kr 24:2

Mi 4:11

n Pnz 32:9, 10

Ps 105:14, 15

2So 1:6

2. stupac

a Iza 14:2

b Iza 35:10

c Iza 40:9, 10

d Le 26:11, 12

Iza 12:6

e Ps 22:7

Iza 2:2, 3

Za 8:22, 23

f 2Lje 6:6

Za 1:17

3. POGL.

g Ezz 5:2

Hg 1:14

Za 6:11

h Job 1:6

i Jd 9

j 2Lje 6:6

Za 2:12

k Izl 28:2

l Izl 29:6

kom na njih, i postat će plijen svojim robovima.”^a I tada ćete znati da me poslao Jehova nad vojskama.”

10 “Kliči od radosti, kćeri sionska,^b jer dolazim^c i prebivat ću usred tebe”^d, kaže Jehova.

11 “Mnogi će narodi u taj dan stati uz mene^e i bit će moj narod, a ja, Jehova, prebivat ću usred tebe.” Tada ćeš znati da me Jehova nad vojskama poslao k tebi. **12** Jehova će uzeti Judu kao svoj dio na svetom tlu i opet će izabrati Jeruzalem.^f

13 Neka svi ljudi šute pred Jehovom jer on dolazi iz svog svetog prebivališta da izvrši što je naumio.

3 I pokazao mi je velikog svećenika Jošuu^g kako stoji pred Jehovinom anđelom, a Sotona^h je stajao zdesna Jošui da mu se protivi. **2** Tada je Jehovin anđeo rekao Sotoni: “Jehova neka te ukori, Sotono!ⁱ Neka te ukori Jehova, koji je izabrao Jeruzalem!” Nije li taj čovjek zapaljena cjepanica ugrabljena iz vatre?”

3 A Jošua je bio obučen u prljave haljine i stajao je pred anđelom. **4** Tada je anđeo rekao onima koji su stajali pred njim: “Skinite s njega prljave haljine!” Zatim je Jošui rekao: “Evo, skinuo sam s tebe tvoj prijestup* i bit ćeš obučen u svečane haljine.”^k

5 Zato sam rekao: “Stavite mu na glavu čist turban!”^l I stavili su mu na glavu čist turban i obukli mu haljine, a Jehovin anđeo stajao je ondje. **6** Zatim je Jehovin anđeo rekao Jošui: **7** “Ovako kaže Jehova nad vojskama: ‘Budeš li išao mojim

3:4 *Ili: “tvoju krivnju”.

putevima i držao se mojih zapovijedi, tada ćeš biti sudac u mom domu^a i čuvat ćeš* moja dvorišta. I dat ću ti da slobodno dođeš među one koji stoje preda mnom.’

8 ‘Poslušaj, molim te, Jošua, veliki svećenice, ti i svećenici koji sjede pred tobom, jer vi ste znak! Ja dovodim svog slugu,^b kojem je ime Izdanak.^c **9** Evo kamena koji sam stavio pred Jošuu! Na tom je kamenu sedam očiju. U njega ću urezati natpis’, kaže Jehova nad vojskama, ‘i uklonit ću krivnju te zemlje u jedan dan.’^d

10 ‘U taj dan’, kaže Jehova nad vojskama, ‘svaki od vas pozivat će svog bližnjeg pod svoju lozu i pod svoju smokvu.’^e

4 Anđeo koji je prije razgovarao sa mnom vratio se i probudio me kao što se budi čovjeka koji spava. **2** I upitao me: “Što vidiš?”

A ja sam odgovorio: “Vidim svijetnjak, sav od zlata,^f i gore na njemu posudu. Na svijetnjaku je sedam uljanica.^g Iz sedam uljanica na njegovom vrhu izlazi sedam cjevčica. **3** I kraj njega su dva stabla masline,^h jedno s desne strane posude, a drugo s lijeve strane.”

4 Tada sam upitao anđela koji je razgovarao sa mnom: “Što to predočava, gospodaru moj?” **5** A anđeo koji je razgovarao sa mnom upitao me: “Zar ne znaš što to predočava?”

Odgovorio sam: “Ne znam, gospodaru moj.”

6 Tada mi je rekao: “Ovo Jehova poručuje Zerubabelu: “Ne vojnom silom ni snagom,ⁱ ne-

3:7 *Ili: “nadgledat ćeš”.

3. POGL.

a Mi 2:7

b Iza 42:1
Iza 52:13

c Iza 11:1
Iza 53:2, 11
Jr 23:5
Jr 33:15
Za 6:12

d Jr 50:20

e 1Kr 4:25
Ho 2:18
Mi 4:4

4. POGL.

f Izi 25:31
1Kr 7:48, 49

g Izi 25:37

h Za 4:11, 14
Ot 11:3, 4

i 1Sa 17:45
Ho 1:7

2. stupac

a Su 6:34
Su 15:14

b Ezr 3:2
Hg 1:1

c Iza 40:4

d Ezr 3:8, 10
Ezr 5:14, 16

e Ezr 6:14
Za 6:12

f Ezr 3:12
Hg 2:3

g 2Lje 16:9
Izr 15:3
Jr 16:17
Ot 5:6

h Za 4:2, 3

i Hg 2:4
Ot 11:3, 4

go mojim duhom”,^a kaže Jehova nad vojskama. **7** Tko si ti, goro velika? Pred Zerubabelom^b postat ćeš ravnica.^c I on će donijeti zaglavni* kamen uz pokli-ke: “Divota! Divota!”^d

8 I opet mi je došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: **9** “Zerubabelove ruke položile su temelj ovom domu,^d a njegove će ga ruke i dovršiti.^e Tada ćete znati da me Jehova nad vojskama poslao k vama. **10** Jer tko je prezreo dan skromnih početaka?^f Narod, a i sedam očiju, obradovat će se kad vide visak* u Zerubabelovoj ruci. Tih sedam očiju Jehovine su oči, koje pretražuju svu zemlju.”^g

11 Zatim sam ga upitao: “Što predočavaju ona dva stabla masline s desne i s lijeve strane svijetnjaka?”^h **12** Još sam ga upitao: “Što predočavaju grane* dviju maslina iz kojih se kroz dvije zlatne cjevčice izljevaju zlatna tekućina?”

13 A on me upitao: “Zar ne znaš što to predočava?”

Odgovorio sam: “Ne znam, gospodaru moj.”

14 Nato je rekao: “To su dva pomazanika koja stoje uz Gospodara cijele zemlje.”ⁱ

5 Opet sam podignuo pogled i ugledao svitak koji leti. **2** A anđeo me upitao: “Što vidiš?”

Odgovorio sam: “Vidim svitak koji leti, dug 20 lakata* i širok 10 lakata.”

3 Tada mi je rekao: “Ovo je prokletstvo koje dolazi na svu

4:7 *Ili: “ključni; tjemeni”. 4:10 *Dosl.: “kamen; uteg”. 4:12 *Odnosno grane pune plodova. 5:2 *Lakat je imao 44,5 centimetara. Vidi dodatak B14.

zemlju jer ostaju nekažnjeni svi koji kradu,^a protiv kojih je izrečeno prokletstvo na jednoj strani svitka, a ostaju nekažnjeni i svi koji se lažno zaklinju,^b protiv kojih je izrečeno prokletstvo na drugoj strani svitka. **4** 'Ja sam poslao prokletstvo', kaže Jehova nad vojskama, 'i ono će ući u kuću lopovu i u kuću onome koji se lažno zaklinje mojim imenom. I ostat će u njegovoj kući i uništiti će je zajedno s njenom drvenom građom i njenim kamenjem.'

5 Potom mi je anđeo koji je razgovarao sa mnom prišao i rekao: "Podigni svoje oči, molim te, i pogledaj što to dolazi!"

6 A ja sam upitao: "Što je to?"

On je rekao: "To što dolazi je mjerna košara*." Zatim je nastavio: "Ovakvi su zli po cijeloj zemlji." **7** I vidio sam kako se podignuo okrugli olovni poklopac, a u košari je sjedila neka žena. **8** A on je rekao: "Ovo je Zloća." Zatim ju je gurnuo na trag u mjernu košaru, a na otvor je bacio teški olovni poklopac.

9 Potom sam podignuo pogled i ugledao dvije žene kako dolijeću na vjetru. Krila su im bila poput rodinih krila. I podignule su košaru između zemlje i neba. **10** Stoga sam upitao anđela koji je razgovarao sa mnom: "Kamo nose mjernu košaru?"

11 On mi je odgovorio: "U zemlju Šinar*^c da ženi sagrađe kuću. Kad bude dovršena, ostavit će ondje tu ženu jer joj je ondje i mjesto."

5:6 *Ili: "mjerna posuda". Dosl.: "efa". Riječ je o posudi kojom se mjerila efa. Efa je imala 22 litre. Vidi dodatak B14. 5:11 *Riječ je o Babiloniji.

5. POGL.
a Izl 20:15

b Izl 20:7
Le 19:12

c Pos 10:8, 10
Pos 11:1, 2
Da 1:2

2. stupac

6. POGL.
a Za 6:6

b Za 6:7

c Ps 104:4

d 2Lje 18:18
Job 1:6
Da 7:10
Lk 1:19
He 1:7, 14

e Za 2:6, 7

f Hg 1:1
Za 3:3, 5

g Iza 11:1
Za 3:8

h Za 8:9

6 I opet sam podignuo pogled i ugledao četvera kola kako izlaze između dviju gora, a te su gore bile od bakra. **2** U prva su kola bili upregnuti crveni konji, a u druga kola crni konji.^a **3** U treća su kola bili upregnuti bijeli konji, a u četvrta kola pjegavi i šareni konji.^b

4 I upitao sam anđela koji je razgovarao sa mnom: "Što je to, gospodaru moj?"

5 Anđeo mi je odgovorio: "To su četiri nebeska duha^c koja izlaze nakon što su bila pred Gospodarom cijele zemlje.^d **6** Kola u koja su upregnuti crni konji idu u sjevernu zemlju,^e bijeli idu preko mora, a pjegavi idu u južnu zemlju. **7** Šareni jedva čekaju da počnu obilaziti zemlju." Zatim je rekao: "Idite, obidite zemlju!" I oni su počeli obilaziti zemlju.

8 Tada mi je doviknuo i rekao: "Vidi! Oni što idu u sjevernu zemlju umirili su Jehovin duh u sjevernoj zemlji."

9 Opet mi je došla Jehovina objava. Bilo mi je rečeno: **10** "Uzmi od Heldaja, Tobije i Jedaje ono što su donijeli od izgnanika pa s tim ljudima koji su došli iz Babilona otiđi istog dana u dom Jošije, Sefanijinog sina. **11** Uzmi srebra i zlata te načini krunu* i stavi je na glavu velikom svećeniku Jošui,^f Josadakovom sinu. **12** I reci mu:

'Ovako kaže Jehova nad vojskama: "Evo čovjeka kojem je ime Izdanak.^g On će niknuti na svom mjestu i sagradit će Jehovin hram.^h **13** On će sagraditi Jehovin hram i bit će mu iskazana velika čast. Sjest će na svoje prijestolje i vlada-

6:11 *Ili: "raskošnu krunu".

ti kao kralj, a bit će i svećenik na svom prijestolju.^a Te dvije službe bit će usklađene*.
14 A kruna* će ostati u Jehovinom hramu za spomen Helemu[#], Tobiji, Jedaji^b i Henu^Δ, Sefanijinom sinu. **15** I oni koji su daleko doći će i sudjelovati u gradnji Jehovinog hrama." I tada ćete znati da me Jehova nad vojskama poslao k vama. Tako će biti budete li slušali Jehovu, svog Boga."

7 Četvrte godine vladavine kralja Darija, četvrtog dana devetog mjeseca, to jest mjeseca kisleva*, Zahariji je došla Jehovina objava.^c **2** Stanovnici Betela poslali su Saresera i Regem-Meleka i njegove ljude da mole Jehovu neka im iskaže milost* **3** i da pitaju svećenike u domu* Jehove nad vojskama i proroke: "Trebamo[#] li petog mjeseca^d plakati i postiti, kao što to činimo^Δ tolike godine?"

4 Opet mi je došla objava Jehove nad vojskama. Bilo mi je rečeno: **5** "Kaži svemu narodu i svećenicima: 'Kad ste postili i naricali petog i sedmog mjeseca,^e i tako 70 godina,^f jeste li doista radi mene postili? **6** I kad ste jeli i pili, niste li radi sebe jeli i pili? **7** Ne biste li trebali poslušati riječi koje je Jehova objavio preko prijašnjih proroka,^g dok su Jeruzalem i okolni gradovi još bili nastanjeni i u miru te dok su Negeb i Šefela bili nastanjeni?"

6:13 *Ili: "promicat će mir". **6:14** *Ili: "raskošna kruna". [#]U 10. retku naziva se Heldaj. ^ΔVjerojatno je riječ o Josiji koji se spominje u 10. retku. **7:1** *Vidi dodatak B15. **7:2** *Ili: "da smekšaju Jehovino lice". **7:3** *Ili: "hramu". [#]Dosl.: "Trebam". ^ΔDosl.: "činim".

6. POGL.

a He 3:1
 He 4:14
 He 8:1
 b Za 6:10

7. POGL.

c Ezr 6:14
 Za 1:1
 d 2Kr 25:8-10
 Jr 52:12-14
 e Jr 41:1, 2
 f Jr 25:11
 Za 1:12
 g 2Lje 36:15

2. stupac

a Izr 21:3
 Jr 21:12
 b Izr 16:6
 Ho 10:12
 Mi 6:8
 c Izl 22:22
 Pnz 24:17
 Iza 1:17
 d Izl 23:9
 Mi 3:5
 e Izr 22:22
 f Za 8:17
 g 2Lje 33:10
 Jr 6:10
 h Ne 9:29
 i 2Kr 17:13, 14
 Iza 6:10
 Jr 25:7
 j Eze 3:7
 k Ne 9:30
 Dj 7:51
 l 2Lje 36:15, 16
 Jr 21:5
 m Iza 50:2
 n Iza 1:15
 Tu 3:44
 o Pnz 28:64
 Jr 5:15
 p Le 26:22, 33
 2Lje 36:20, 21

8. POGL.

r Jl 2:18
 Za 1:14
 s Za 1:16
 t Iza 12:6
 Jl 3:17
 Za 2:11
 Za 8:8
 u Iza 1:26
 Iza 60:14
 Jr 33:16

8 I Zahariji je opet došla Jehovina objava. Bilo mu je rečeno: **9** "Ovako kaže Jehova nad vojskama: 'Sudite po istinskoj pravdi^a i pokazujte jedni drugima vjernu ljubav^b i milosrđe! **10** Ne tlačite* ni udovici ni dijete bez oca[#],^c ni došljaka^d ni siromaha.^e I ne smišljajte u svom srcu kako ćete napakostiti jedni drugima!'^f **11** Ali oni nisu htjeli poslušati,^g nego su tvrdoglavo okrenuli leđa^h i rukama su pokrili uši da ne čuju.ⁱ **12** Srce im je postalo tvrdo kao kamen*^j i nisu htjeli slušati zakon[#] ni riječi koje im je Jehova nad vojskama slao svojim duhom preko prijašnjih proroka.^k Zato se Jehova nad vojskama žestoko rasrdio."^l

13 "Kao što oni nisu slušali kad sam ja zvao,^m tako ni ja nisam slušao kad su oni zvali,ⁿ kaže Jehova nad vojskama. **14** 'I vihorom sam ih raspršio među sve narode koje nisu poznavali.^o Zemlja je iza njih ostala pusta, tako da nitko njome nije prolazio niti se vraćao^p jer su krasnu zemlju pretvorili u grozan prizor."^q

8 Opet mi je došla objava Jehove nad vojskama: **2** "Ovako kaže Jehova nad vojskama: 'Ja ću gorljivo štititi Sion, činiću to s velikom gorljivošću.^r Revnu ću ga štititi i moja će srdžba biti žestoka."^s

3 "Ovako kaže Jehova: 'Vratitiću se na Sion^s i prebivat ću u Jeruzalemu.^t I Jeruzalem će se zvati gradom istine*,^u a gora

7:10 *Ili: "Ne varajte; Ne zakidajte".
[#]Ili: "siročće". **7:12** *Hebrejska riječ može se odnositi na dijament, korund ili neki drugi tvrdi kamen. ^lIli: "pouke".
8:3 *Ili: "vjernosti".

Jehove nad vojskama svetom gorom.”^a

4 “Ovako kaže Jehova nad vojskama: ‘Starci i starice opet će sjediti na jeruzalemskim trgovima, svaki će imati štap u ruci jer će biti u dubokoj starosti’.^b **5** I gradski će trgovci biti puni dječaka i djevojčica koji će se ondje igrati.”^c

6 “Ovako kaže Jehova nad vojskama: ‘Ako u one dane ostatak ovog naroda bude smatrao da je to preteško* ostvariti, hoće li to i meni biti preteško?’ govori Jehova nad vojskama.”

7 “Ovako kaže Jehova nad vojskama: ‘Ja spašavam svoj narod iz istočnih i zapadnih zemalja.’^d **8** Dovest ću ih u Jeruzalem te će ondje prebivati.^e I bit će moj narod, a ja ću biti njihov Bog,^f koji je istinoljubiv* i pravedan.”

9 “Ovako kaže Jehova nad vojskama: ‘Budite hrabri*,^g vi koji slušate ove riječi iz usta proroka,^h one iste riječi koje su bile izrečene na dan kad je bio položen temelj doma Jehove nad vojskama kako bi se sagradio hram. **10** Prije toga nije se plaćao ni rad čovjeka ni rad životinje.ⁱ Nitko tko je putovao nije bio siguran od neprijatelja jer sam ja sve ljude bio okrenuo jedne protiv drugih.’

11 ‘Ali odsad više neću postupati s ostatkom ovog naroda kao prijašnjih dana’,^j govori Jehova nad vojskama. **12** ‘Naime, sijat će se sjeme mira, loza će rađati svoj plod, zemlja će donositi svoj urod,^k a nebo će davati svoju rosu. I sve ću to

8:4 *Dosl.: “zbog mnoštva dana”. **8:6** *Ili: “nemoguće”. **8:8** *Ili: “vjeran”. **8:9** *Ili: “Neka vam ruke budu jakе”.

8. POGL.

- a Iza 2:2
Iza 11:9
Iza 66:20
Jr 31:23
b Iza 65:20
Jr 30:10
c Jr 30:19
Jr 31:4, 27
Za 2:4
d Ps 107:2, 3
e Jr 3:17
Jl 3:20
Am 9:14
f Le 26:12
Jr 30:22
Eze 11:20
g Iza 35:4
Hg 2:4
h Ezr 5:1
i Hg 1:6
j Hg 2:19
k Le 26:4
Pnz 28:4
Iza 30:23

2. stupac

- a Iza 35:10
Iza 61:7
b Pnz 28:37
Jr 42:18
c Pos 22:18
Iza 19:24, 25
d Iza 41:10
e Iza 35:4
f Jr 4:28
Eze 24:14
g Jr 31:28
Jr 32:42
h Iza 43:1
Sf 3:16
i Le 19:11
Izr 12:19
Ef 4:25
j Za 7:9
k Za 7:10
l Za 5:4
m Izr 6:16-19
n Jr 52:6, 7
o Jr 52:12-14
p 2Kr 25:25
Za 7:5
r Jr 52:4
s Iza 35:10
Jr 31:12

dati u nasljedstvo ostatku ovog naroda.^a **13** Judejski i izraelski narode, prije su vas ljudi iz drugih naroda spominjali u kletvama,^b a sada ću vas spasiti, pa će vas ljudi spominjati kad budu izricali blagoslove*.^c Ne bojte se!^d Budite hrabri!”^e

14 Ovako kaže Jehova nad vojskama: “‘Prije sam naumio nanijeti vam nevolju jer su me vaši preci razgnjevili”, kaže Jehova nad vojskama, “i nisam se predomislio*,”^f **15** a sada sam naumio učiniti dobro Jeruzalemu i Judinom narodu.^g Ne bojte se!”^h

16 ‘Ovo trebate činiti: Govorite istinu jedan drugomeⁱ i kod gradskih vrata sudite po istini i donosite presude koje doprinose miru!’^j **17** Nemojte smišljati zlo jedan drugome u svom srcu^k i nemojte voljeti lažne zakletve^l jer sve to ja mrzim!’^m govori Jehova.”

18 I opet mi je došla objava Jehove nad vojskama: **19** “Ovako kaže Jehova nad vojskama: ‘Post u četvrtom mjesecu,ⁿ post u petom mjesecu,^o post u sedmom mjesecu^p i post u desetom mjesecu^r postat će Judinom narodu radosne i vesele prigode – svetkovine tijekom kojih će vladati veselje.’^s Zato volite istinu i mir!’

20 Ovako kaže Jehova nad vojskama: ‘Dolazit će narodi i stanovnici mnogih gradova. **21** I stanovnici jednog grada ići će k onima iz drugog grada i govoriti: “Hajdemo! Pođimo moliti Jehovu da nam iskaže milost* i tražiti Jehovu

8:13 *Dosl.: “i bit ćete blagoslov”. **8:14** *Ili: “nisam to požalio”. **8:21** *Ili: “smekšati Jehovino lice”.

nad vojskama! Poći ću i ja!^a
22 I dolaziti će mnoga plemena i moćni narodi da traže Jehovu nad vojskama u Jeruzalemu^b i mole Jehovu da im iskaže milost.^c

23 Ovako kaže Jehova nad vojskama: 'U te će dane deset ljudi iz svih naroda koji govore raznim jezicima*^c uhvatiti jednog Židova za skut, čvrsto će ga uhvatiti i govoriti: "Želimo ići s vama^d jer smo čuli da je Bog s vama!"^e

9 Objava:

"Jehovine riječi objavljene su protiv zemlje Hadraka i upućene su Damasku^f – jer Jehovino je oko na ljudskom rodu^g i na svim Izraelovim plemenima –

2 objavljene su i protiv Hamata,^h s kojim graniči, i protiv Tiraⁱ i Sidona,^j iako su vrlo mudri.^k

3 Tir je sebi sagradio bedem*.
 Zgrnuo je srebra kao prašine i zlata kao blata s ulica.^l

4 Ali Jehova će mu oduzeti sve što ima i njegovu vojsku bacit će u more*^m, a njega će progutati vatra.ⁿ

5 Aškelon će to vidjeti i uplašiti se.
 Gazu će obuzeti velika tjeskoba,
 jednako kao i Ekron, jer će onaj u kojeg se uzda biti osramoćen.

8:23 *Ili: "iz svih jezika kojima govore narodi". **9:3** *Ili: "utvrdu". **9:4** *Moгуće i: "potući će njegovu vojsku na moru".

8. Pogl.

a Jr 50:4, 5

b Ps 22:27

Iza 2:2, 3

Iza 11:10

Iza 55:5

Iza 60:3

Ho 1:10

Mi 4:2

Hg 2:7

c Za 2:11

Ot 7:9

Ot 14:6

d Izl 12:37, 38

e Iza 45:14

9. Pogl.

f Jr 49:27

Am 1:3

g He 4:13

1Pe 3:12

h Jr 49:23

i Iza 23:1

Am 1:9, 10

j Eze 28:21

Jl 3:4

k Eze 28:2, 3

l Eze 27:32, 33

m Eze 26:17

Eze 27:26

n Eze 28:18

2. stupac

a Sf 2:4

b Am 1:8

c Iza 60:14

d 2Sa 5:6, 7

1Kr 9:20, 21

e Ps 125:2

f Iza 54:14

g Ps 2:6

Iza 32:1

Jr 23:5

Lk 19:37, 38

Iv 1:49

h Mt 11:29

i 1Kr 1:33, 34

Mt 21:5, 7

Iv 12:14, 15

j Iza 9:7

Nestat će kralja iz Gaze, a Aškelon više neće biti naseljen.^a

6 Nezakoniti će sin prebivati u Ašdodu i ja ću stati na kraj oholosti Filistejca.^b

7 Iz usta ću mu ukloniti ono što je okaljano krvlju i iz zuba ono što je odvratno,

a tko od njega ostane pripast će našem Bogu.

I bit će kao plemenski poglavar u Judi,^c a Ekron će biti kao Jebusejac.^d

8 Utaborit ću se pred svojim domom i čuvati ga^e da nitko ne može dolaziti ni odlaziti.

I tlačitelj* više neće dolaziti onamo^f jer sam svojim očima vidio što se dogodilo^g.

9 Raduj se veoma, kćeri sionska!
 Kliči pobjednički, kćeri jeruzalemska!

Gle, tvoj kralj dolazi k tebi!^h
 On je pravedan i donosi spasenje*,
 ponizan je^h i jaše na magarcu,
 na magaretu, magaričinom mladuncu.ⁱ

10 Uklonit ću bojna kola iz Efrajima i konje iz Jeruzalema. Bojni lukovi bit će uništeni. I on će narodima govoriti o miru.^j

9:8 *Ili: "nadzornik". *Po svemu sudeći, riječ je o nevolji koja je snašla njegov narod. **9:9** *Ili: "i spašen; i dolazi kao pobjednik".

Vladat će od mora do mora
i od Rijeke* do svih krajeva
zemlje.^a

11 Sione*, zbog krvi saveza
koji sam sklopio s tobom,
oslobodit ću tvoje zatočeni-
ke iz bezvodne jame.^b

12 Vratite se u utvrdu, zatoče-
nici puni nade!^c
Sione, danas ti javljam:
'Dvostruko ću ti vratiti.'^d

13 Judu ću napeti kao svoj luk,
a Efrajima ću uzeti kao
strijelu.

Sione, tvoje ću sinove na-
vesti da se okome
na sinove Grčke
i učinit ću da budeš kao mač
ratnika.'

14 Jehova će pokazati da je
s njima
i njegova će strijela kao
munja poletjeti.
Svevišnji Gospodin Jehova
u rog će zapuhati^e
i pohitat će s južnim
viharima.

15 Jehova nad vojskama bran-
nit će ih,
a oni će proždrijeti i poko-
riti one koji ih gađaju
kamenjem iz pračke.^f
Oni će piti i klicat će kao
da su pili vina.
I bit će zadovoljni, puni kao
žrtvena zdjela,
kao uglovi žrtvenika natop-
ljeni krvlju.^g

16 Jehova, njihov Bog, spasit
će ih u taj dan
jer su njegovo stado, njegov
narod.^h

9:10 *Odnosno Eufrata. **9:11** *Moguće
i: "Jeruzaleme".

9. Pogl.

a Izl 23:31
Ps 2:8
Ps 72:8

b Iza 49:9

c Iza 61:1
Jr 31:17

d Iza 61:7

e Jš 6:5

f Mi 5:9
Za 10:5
Za 12:6

g Izl 27:2
Le 4:7

h Eze 34:22

2. stupac

a Iza 62:3
Sf 3:20

b Ps 25:8
Ps 31:19
Iza 63:7

c Iza 62:8
Jl 3:18
Am 9:13

10. Pogl.

d Pnz 11:14
Jr 14:22
Jr 51:16
Eze 34:26
Jl 2:23

e Eze 34:16, 17

Oni će blistati nad njego-
vom zemljom kao drago
kamenje u kruni*.^a

17 Kolika li je njegova dobrota,^b
kolika njegova ljepota!
Od žita će rasti mladići,
od mladog vina djevojke.^c

10 "Od mene, Jehove, traži-
te kišu u doba proljetne
kiše!

Ja, Jehova, stvaram olujne
oblake,
ja ljudima dajem kišu^d
i svakome dajem ono što
raste u polju.

2 A kipovi kućnih bogova*
govore neistine^e,
gataoci imaju lažna viđenja.
Oni objavljuju bezvrijedne
snove
i uzalud tješe.

Zato će narod lutati kao
ovce
i bit će u nevolji jer nema
pastira.

3 Razgnjevio sam se na
pastire.
Pozvat ću na odgovornost
okrutne vode*.

Jer ja, Jehova nad vojska-
ma, obratio sam pažnju
na svoje stado,^e na Judin
narod,
i učinio sam da mi bude kao
veličanstven konj u boju.

4 Iz njega je poglavar*,
iz njega je onaj koji je vla-
dar i oslonac^f,

9:16 *Ili: "dijadem". **10:2** *Ili: "idoli".
^eIli: "nadnaravne objave". **10:3** *Dosl.:
"jarce". **10:4** *Dosl.: "ugaona kula". Taj
slikoviti izraz može značiti "istaknut
(važan) čovjek; vođa". ^fDosl.: "koji je
klin". Taj slikoviti izraz može se odnositi
na osobu koja je nekome oslonac; koja
vlada.

iz njega je bojni luk,
iz njega je svaki
nadglednik*, svi oni iz
njega dolaze.

- 5** I bit će kao ratnici
koji u boju gaze blato po
ulicama.
Borit će se jer sam ja, Jeho-
va, s njima,^a
a oni koji jašu na konjima
bit će osramoćeni.^b

- 6** Ojačat ću Judin narod
i spasit ću Josipove
potomke.^c
Dovest ću ih natrag
jer ću im se smilovati.^d
I bit će kao da ih nikad
nisam odbacio^e
jer ja sam Jehova, njihov
Bog, i uslišit ću ih.

- 7** I Efrajimovci će biti kao
silan ratnik
i srce će im se radovati kao
od vina.^f
Njihovi će sinovi to vidjeti
i radovati se,
njihovo će se srce veseliti
Jehovi.^g

- 8** 'Dozvat ću ih zviždukom
i skupiti ih.
Izbavit ću* ih^h i bit će mno-
gobrojni,
a i ostat će mnogobrojni.

- 9** Iako ću ih rasijati po naro-
dima,
sjetit će me se u dalekim
krajevima.
Oni i njihovi sinovi dobit će
novu snagu i vratit će se.

- 10** Dovest ću ih natrag iz
Egipta
i skupit ću ih iz Asirije.ⁱ
Dovest ću ih u Gilead^j
i na Libanon

10:4 *Ili: "upravitelj". 10:8 *Dosl.: "Ot-
kupit ću".

10. POGL.

a Pnz 20:1
b Hg 2:22
c Jr 3:18
Eze 37:16, 19
Ho 1:10, 11

d Jr 31:9, 20

e Jr 30:18

f Za 9:15

g Iza 66:14
Sf 3:14

h Iza 44:22
Iza 51:11

i Iza 11:11

j Jr 50:19
Mi 7:14

2. stupac

a Iza 49:19, 20
Iza 54:1, 2

b Iza 11:15

c Iza 19:1
Eze 30:13

d Iza 41:10
Iza 45:24

e Mi 4:5

11. POGL.

f Eze 34:8

g Eze 22:25

h Ne 5:8

i Eze 34:2, 4

i neće biti dosta mjesta za
njih.^a

- 11** Proći ću kroz more i nanije-
ti mu nevolju,
udarit ću valove u moru.^b
Presušit će sve dubine Nila.
Bit će oboren asirski ponos
i uklonjeno egipatsko
žezlo.^c

- 12** Ja, Jehova, ojačat ću ih^d
i u moje će ime hoditi,^e
govori Jehova."

11 "Otvori vrata, Libanone,
da vatra proguta tvoje
cedrove!

- 2** Plači gorko, borovice, jer je
cedar pao!

Uništena su moćna stabla!

Plaćite gorko, bašanski
hrastovi,

jer je oborena gusta šuma!

- 3** Čujte gorki plač pastira
jer je opustošeno njihovo
veličanstvo!

Čujte riku mladih lavova
jer su opustošene bujne
jordanske šikare!

- 4** Ovako kaže Jehova, moj
Bog: 'Pasi ovce određene za
klanje.^f **5** Njihovi ih kupci ko-
lju^g i nitko ih ne smatra krivi-
ma. A oni koji ih prodaju^h go-
vore: "Neka je hvaljen Jehova,
jer ću se obogatiti!" Njihovi pa-
stiri nemaju samilosti prema
njima.ⁱ

6 'Ni ja više neću imati sami-
losti prema stanovnicima ove
zemlje', kaže Jehova. 'Predat
ću svakog čovjeka u ruke njego-
vog bližnjeg i u ruke njegovog
kralja. I oni će opustošiti zem-
lju, a ja nikoga neću izbaviti iz
njihovih ruku.'

7 I radi vas, nevoljnici iz sta-
da, pasao sam ovce određene za

klanje.^a Stoga sam uzeo dva štapa. Jedan sam nazvao Naklonost, a drugi Jedinstvo,^b i tako sam pasao stado. **8** I uklonio sam tri pastira u jednom mjesecu jer više nisam imao strpljenja s njima, a i oni su zamrzili mene. **9** I rekao sam: "Neću vas više pasti! Ona ovca koja mora uginuti neka uquine i ona koja mora propasti neka propadne! A one koje ostanu neka jedna drugoj proždru meso!"

10 Tada sam uzeo svoj štap koji sam nazvao Naklonost^c i isjekao ga te sam tako raskinuo savez koji sam bio sklopio sa svojim narodom. **11** Tako je onog dana savez bio raskinut, a nevoljnici iz stada koji su me promatrali shvatili su da je to bila Jehovina objava.

12 Tada sam im rekao: "Ako vam je to po volji, dajte mi plaću, a ako nije, nemojte mi je dati." I isplatili* su mi plaću, 30 srebrnjaka.^d

13 Jehova mi je zatim rekao: "Baci u riznicu tu veliku vrijednost kojom su me procijenili!"^e Stoga sam uzeo tih 30 srebrnjaka i bacio ih u riznicu Jehovinog doma.^f

14 Onda sam isjekao svoj drugi štap, Jedinstvo,^g i tako sam raskinuo bratstvo između Jude i Izraela.^h

15 I Jehova mi je rekao: "Uzmi opremu beskorisnog pastira.ⁱ **16** Ja ću dati da se u zemlji pojavi pastir koji se uopće neće brinuti za ovce što propadaju.^j On neće tražiti mlade koje su odlutale, neće liječiti ozlijeđene^k niti će hraniti one koje mogu stajati. Umjesto

11:12 *Dosl.: "izvagali".

11. Pogl.

a Za 11:4

b Za 11:10, 14

c Za 11:7

d Mt 26:14, 15

Mt 27:9

Mk 14:10, 11

e Izl 21:32

f Mt 27:5, 6

Dj 1:18

g Za 11:7

h 1Kr 12:19, 20

Eze 37:16

i Eze 34:2, 4

j Jr 23:2

Eze 34:6

Mt 9:36

k Eze 34:21

2. stupac

a Pos 31:38

b Eze 34:3, 10

c Jr 23:1

Mt 23:13

d Iv 10:12

12. Pogl.

e Job 26:7

Iza 42:5

f Ps 102:25

Iza 45:18

g Za 14:14

h Sf 3:19

i Za 14:2, 3

j Iza 41:10

Jl 3:16

Za 12:8

toga proždirat će meso ugojenih ovaca^a i čak će ovcama otkidati papke.^b

17 Teško mom bezvrijednom pastiru^c koji ostavlja stado!^d

Mač će ga udariti po ruci i po desnom oku.

Ruka će mu se sasvim osušiti,

a desno oko sasvim oslijepiti*."

12 Objava:

"Ovo Jehova kaže o Izraelu", govori Jehova,

koji je razapeo nebesa,^e položio temelje zemlji^f

i stvorio čovječji duh^g u njegovoj nutrini.

2 "Evo, učinit ću da Jeruzalem bude pehar zbog kojeg će teturati svi okolni narodi. I Juda i Jeruzalem bit će pod opsadom.^g **3** U taj dan učinit ću da Jeruzalem bude težak kamen svim narodima. Svi koji ga budu htjeli podignuti teško će se ozlijediti^h i svi narodi na zemlji skupit će se protiv njega.ⁱ **4** U taj dan", govori Jehova, "prouzročit ću da se svi konji silno uplaše i da njihove jahače obuzme ludilo. Brižno ću bdjeti nad Judejcima, a okolnim ću narodima oslijepiti sve konje. **5** I Judini plemenski poglavari reći će u sebi*: 'Stanovnici Jeruzalema naša su snaga koja dolazi od Jehove nad vojskama, njihovog Boga.'^j **6** U taj dan učinit ću da Judini plemenski poglavari budu kao žeravnik među drvima i kao zapaljena baklja u požnjevenom

11:17 *Dosl.: "potamnjeti". 12:1 *Ili: "dah". 12:5 *Ili: "u svom srcu".

žitu.^a I proždirat će sve okolne narode nadesno i nalijevo,^b a stanovnici Jeruzalema opet će živjeti u svom gradu*, u Jeruzalemu.^c

7 I Jehova će najprije spasiti Judine šatore, da se ljepota* Davidovih potomaka[#] i ljepota stanovnika Jeruzalema ne izgigne iznad Jude. **8** U taj će dan Jehova sa svih strana štiti stanovnike Jeruzalema.^d U taj dan onaj tko posrne* među njima bit će snažan kao David, a Davidovi potomci bit će moćni kao bog, kao Jehovin anđeo koji ih vodi.^e **9** I u taj dan sigurno će istrijebiti sve narode koji dođu na Jeruzalem.^f

10 Izlit ću duh milosti i milotve na Davidove potomke i na stanovnike Jeruzalema. I gledat će u onoga kojeg su proboli,^g naricat će za njim kao što bi naricali za sinom jedinцем i gorko će plakati za njim kao što bi plakali za prvorođencem. **11** U taj dan naveliko će se naricati u Jeruzalemu, kao što se naricalo u Hadadrimonu u megidskoj ravnicima.^h **12** Zemlja će naricati, svaka porodica zasebno: porodice Davidovih potomaka zasebno i njihove žene zasebno, porodice Natanovihⁱ potomaka zasebno i njihove žene zasebno, **13** porodice Levijevih potomaka^j zasebno i njihove žene zasebno, porodice Šimijevaca^k zasebno i njihove žene zasebno, **14** i sve ostale porodice, svaka porodica zasebno i njihove žene zasebno.

12:6 *Ili: "u gradu u kojem imaju pravo biti". 12:7 *Ili: "krasota". #Dosl.: "doma". 12:8 *Ili: "najslabiji".

12. POGL.

a Iza 41:15

b Mi 4:13
Za 9:15

c Za 2:4

d Jr 23:6
Jl 3:16
Za 2:5
Za 9:15e Izl 14:19
Izl 23:20f Iza 54:17
Hg 2:22g Iv 19:34, 37
Iv 20:27
Ot 1:7h 2Kr 23:29
2Lje 35:22i 2Sa 5:13, 14
Lk 3:23, 31

j Izl 6:16

k Izl 6:17
1Lje 23:10

2. stupac

13. POGL.

a Eze 36:25, 29

b Izl 23:13

c Pnz 13:5

d Pnz 13:6-9
Pnz 18:20e 2Kr 1:8
Mt 3:4f Eze 34:23
Mi 5:4
Iv 10:11
He 13:20g Iza 53:8
Da 9:26
Dj 3:18h Mt 26:31
Mt 26:55, 56
Mk 14:27, 50
Iv 16:32

13 U taj dan otvorit će se izvor vode Davidovim potomcima i stanovnicima Jeruzalema da se operu od grijeha i nečistoće.^a

2 U taj dan izbristat ću iz zemlje imena svih idola^b i oni se više neće spominjati", govori Jehova nad vojskama. "Uklonit ću iz zemlje proroke^c i duh nečistoće. **3** A bude li tko opet prorokovao, njegov otac i njegova majka, koji su ga donijeli na svijet, reći će mu: 'Umrijet ćeš jer si govorio laž u Jehovino ime!' Otac i majka, koji su ga donijeli na svijet, probost će ga jer je prorokovao.^d

4 U taj dan svaki će se prorok stidjeti svog viđenja kad bude prorokovao i skinut će proročki ogrtač koji je nosio kako bi varao ljude.^e **5** I reći će: 'Ja nisam prorok. Ja sam zemljoradnik. Neki me čovjek kupio kao roba još dok sam bio mlad.' **6** A ako ga netko upita: 'Kakve su ti to rane po tijelu?' on će odgovoriti: 'Zadobio sam ih u kući svojih prijatelja*.'"

7 "Probudi se, maču, i udari mog pastira,^f

čovjeka koji mi je blizak!" govori Jehova nad vojskama.

"Udari pastira,^g neka se ovce razbježe!"^h

A ja ću dignuti ruku na one koji su nezatni."

8 "I u svoj zemlji", govori Jehova,

"dvije trećine ljudi bit će pobijene, istrijebljene, a jedna će trećina ostati u njoj.

13:6 *Ili: "onih koji me vole".

9 Tu ću trećinu provesti kroz vatru.

Pročistit ću je kao što se pročičava srebro i ispitati je kao što se ispi-tuje zlato.^a

Oni će prizvati moje ime, a ja ću se odazvati.

Reći ću: 'To je moj narod',^b a oni će reći: 'Jehova je naš Bog.'^c

14 "Evo, dolazi Jehovin dan, dan u koji će se usred tebe* dijeliti ono što ti bude silom oteto. **2** Skupit ću sve narode za rat protiv Jeruzalema. Grad će biti osvojen, kuće opljačkane, a žene silovane. Polovina njegovih stanovnika otići će u izgnanstvo, ali preostali narod neće biti odveden iz grada.

3 Jehova će izići i ratovati protiv tih naroda^c onako kako se on bori u dan boja.^d **4** U taj će dan njegove noge stajati na Maslinskoj gori,^e koja se nalazi nasuprot Jeruzalemu, na istoku. I Maslinska gora razdvojiti će se po sredini, od istoka do zapada, te će tako nastati vrlo velika dolina. Polovina gore pomaknut će se na sjever, a polovina na jug. **5** Bježat ćete u dolinu između mojih gora jer će se dolina između gora protezati sve do Asela. Bježat ćete kao što ste bježali zbog potresa u danima Judinog kralja Uzije.^f I doći će Jehova, moj Bog, i svi sveti bit će s njim.^g

6 U taj dan neće biti dragocjenog svjetla^h – sve će se smrznuti*. **7** Bit će to dan poznat kao Jehovin dan.ⁱ Tada ne-

14:1 *Riječ je o gradu koji se spominje u 2. retku. **14:6** *Ili: "postati nepokretno".

13. Pogl.

a Mi 3:2, 3

b Jr 30:22

14. Pogl.

c Eze 38:23

Jl 3:2, 14

Ot 16:14

d Izl 15:3

2Lje 20:15

e Lk 19:29

Dj 1:12

f Am 1:1

g Pnz 33:2

Jl 3:11

Jd 14

h Iza 13:9, 10

Am 5:18

i Jl 2:31

1So 5:2

2Pe 3:10

2. stupac

a Ot 21:6

Ot 22:17

b Jr 17:13

Eze 47:1

Jl 3:18

Ot 22:1

c Pnz 3:17

d Js 1:4

e Ps 97:1

Ot 19:6

f Pnz 6:4

g Iza 42:8

Iza 44:6

h Pnz 1:7

i 1Kr 15:22

j 1Lje 4:24, 32

k Jr 30:18

l Jr 37:13

m Ne 3:1

Jr 31:38

n Iza 60:18

Jr 31:40

o Jr 23:6

Jr 33:16

p 2Kr 19:34, 35

Jl 3:2

r Su 7:22

Eze 38:21

s 2Lje 14:13

2Lje 20:25

Za 2:8, 9

će biti ni dana ni noći. U doba večeri bit će svjetlo. **8** U taj će dan vode života^a teći iz Jeruzalema,^b pola prema istočnom moru^{*},^c a pola prema zapadnom moru[#].^d Tako će biti i ljeti i zimi. **9** I Jehova će biti kralj nad svom zemljom.^e U taj dan Jehova će biti jedini Bog^f i jedino će se njegovo ime slaviti^{*,g}.

10 Sva će zemlja postati kao Araba,^h od Gebeⁱ do Rimona^j južno od Jeruzalema. I Jeruzalem će se podignuti na svom mjestu i biti nastanjen,^k od Benjaminovih vrata^l do mjesta na kojem su Prva vrata pa sve do Ugaonih vrata, i od Hananelove kule^m do kraljevog tjeska.

11 Narod će živjeti u njemu i više nikad neće biti osuđen i uništen.ⁿ Jeruzalem će živjeti bez straha.^o

12 A ovo je pošast kojom će Jehova kazniti sve narode koji budu ratovali protiv Jeruzalema:^p meso će im istrunuti dok još budu stajali na nogama, oči će im istrunuti u dupljama, a jezik će im istrunuti u ustima.

13 U taj dan Jehova će među njima izazvati velik metež. Svatko će hvatati za ruku svog bližnjeg i svatko će podizati ruku na svog bližnjeg.^r **14** I Juda će ratovati u Jeruzalemu. Skupiti će se bogatstvo svih okolnih naroda – vrlo mnogo zlata, srebra i odjeće.^s

15 Slična će pošast zadesiti i konje, mule, deve, magarce i svu stoku koja bude u onim tabarima.

16 Svatko tko preostane od svih naroda koji dođu na Jeru-

14:8 *Odnosno Mrtvom moru. #Odnosno Sredozemnom moru. **14:9** *Dosl.: "Jehova će biti jedan i njegovo će ime biti jedno".

zalem dolazit će iz godine u godinu^a da se pokloni* Kralju, Jehovi nad vojskama,^b i da slavi Blagdan sjenica[#].^c **17** Ali ako koji od naroda na zemlji ne dođe u Jeruzalem da se pokloni Kralju, Jehovi nad vojskama, na njega neće pasti kiša.^d **18** Isto tako, ako se egipatski narod ne pojavi i ne dođe, ni na njega neće pasti kiša. Umjesto toga na njega će doći pošast kojom Jehova kažnjava narode koji ne dolaze slaviti Blagdan sjenica. **19** To će biti ka-

14:16 *Ili: "da štuje". #Vidi Rječnik.

14. POGL.

a Iza 66:23

b Ps 86:9

c Le 23:34
Ne 8:14, 15

d Iza 60:12

2. stupac

a Izi 28:36
Izi 39:30

b 1Sa 2:13, 14

c Izi 25:29
Br 4:7

d Eze 44:9

zna za grijeh Egiptu i kazna za grijeh svim narodima koji ne dođu slaviti Blagdan sjenica.

20 U taj će dan na konjskim zvoncima pisati 'Jehova je svet'.^a I lonci^b u Jehovinom domu bit će kao posude^c pred žrtvenikom. **21** Svaki lonac u Jeruzalemu i u Judi bit će svet i pripadat će Jehovi nad vojskama. I svi koji prinose žrtve doći će i kuhat će u njima. U taj dan više neće biti Kanaan^{*} u domu Jehove nad vojskama."^d

14:21 *Moguće i: "trgovca".

MALAHIJA

PREGLED SADRŽAJA

- Jehova voli svoj narod (1-5)
Svećenici prinose manjkave žrtve (6-14)
Božje će ime biti veliko među narodima (11)
- Svećenici ne poučavaju narod (1-9)
Svećenikove usne trebaju čuvati znanje (7)
Ljudi se razводе bez opravdanog razloga (10-17)
"Ja mrzim razvod", kaže Jehova" (16)
- Svevišnji Gospodin dolazi očistiti svoj hram (1-5)
Glasnik saveza (1)

- Jehova potiče svoj narod da mu se vrati (6-12)
Jehova se ne mijenja (6)
"Vratite mi se, i ja ću se vratiti vama!" (7)
Donijeti čitavu desetinu, Jehova će izliti blagoslov (10)
Pravedni i zli (13-18)
Pred Bogom napisana knjiga sjećanja (16)
Razlika između pravednoga i zloga (18)
- Ilija će doći prije Jehovinog dana (1-6)
"Zasjat će sunce pravednosti" (2)

1 Objava:
Ovo Jehova poručuje Izraelu preko Malahije*:

2 "Pokazujem vam da vas volim",^a kaže Jehova.

1:1 *"Malahija" znači "moj glasnik".

1. POGL.

a Pnz 10:15

2. stupac

a Pos 25:25, 26
b Ri 9:13
c Jr 49:20
Jl 3:19

A vi kažete: "Kako nam pokažuješ da nas voliš?"

"Nije li Ezav bio Jakovljevi brat?"^a kaže Jehova. "Ali Jakova sam volio, **3** a Ezava zamrzio,^b pa sam opustošio njegove gore,^c a njegovo nasljedstvo

dao sam pustinjskim šakalima.”^a

4 “Iako Edom* govori: ‘Uništeni smo, ali vratit ćemo se i obnoviti ruševine’, ovako kaže Jehova nad vojskama: ‘Oni će graditi, a ja ću rušiti. I zvat će ih se “zemljom zla” i “narodom koji je Jehova zauvijek osudio”.^b **5** Vaše će oči to vidjeti i vi ćete reći: “Neka se Jehova veliča po izraelskoj zemlji.””

6 “Sin poštuje oca^c i sluga svog gospodara. Dakle, ako sam ja otac,^d zašto me ne poštuje, kao što biste trebali?^e Ako sam ja gospodar, zašto me se ne bojite*, kao što biste trebali? govoreći ja, Jehova nad vojskama, vama, svećenici koji prezirete moje ime.^f

‘A vi kažete: “Kako preziremo tvoje ime?”’

7 “Tako što na mom žrtveniku prinosite okaljenu hranu*.”

‘I još kažete: “Čime smo te okaljali?”’

‘Time što govorite: “Jehovin stol^g zaslužuje prezir.” **8** I kad na žrtvu prinosite slijepu životinju, kažete: “Nije to ništa loše.” I kad prinosite hromu ili bolesnu, kažete: “Nije to ništa loše.””^h

“Donesi je svom upravitelju! Hoćeš li mu ugoditi i hoće li ti biti milostiv?” kaže Jehova nad vojskama.

9 “Sada, molim vas, preklinjajte Boga* da nam se smiluje! Budući da vaše ruke donose takve žrtve, hoće li on ikome od vas biti milostiv?” kaže Jehova nad vojskama.

1:4 *Edom” je drugo Ezavovo ime. Vidi Rječnik. **1:6** *Ili: “zašto me ne poštuje.” **1:7** *Dosl.: “kruh”. **1:9** *Ili: “smekšajte lice Bogu”.

1. POGL.

a Iza 34:10, 13

b Iza 34:5
Ob 18

c Izi 20:12

d Izi 4:22

e Iza 1:2

f Eze 22:26

g Eze 41:21, 22
1Ko 10:21h Le 22:20, 22
Pnz 15:21

2. stupac

a 2Lje 23:4

b Jr 6:13
Mi 3:11c Iza 1:11
Jr 6:20d Ps 113:3
Iza 45:6
Iza 59:19e Ps 22:27
Sf 3:9
Mt 28:19
Ot 15:4

f Eze 22:26

g Mi 1:7

h Le 22:20, 22
Pnz 15:21
Pnz 17:1i Ps 47:2
Jr 10:10

j Ot 15:4

2. POGL.

k Mi 1:6

l Le 26:14-17
Pnz 28:15

m Hg 1:11

10 “Tko je od vas spreman bez naknade zatvoriti vrata*?^a Bez naplate ne želite ni vatru zapaliti na mom žrtveniku.^b Ni ste mi mili”, kaže Jehova nad vojskama, “i nije mi drag nikakav žrtveni dar iz vaše ruke.”^c

11 “Od istoka do zapada* moje će ime biti veliko među narodima.^d Na svakom će se mjestu spaljivati žrtve i prinosit će se darovi mom imenu – čisti darovi. Jer moje će ime biti veliko među narodima”,^e kaže Jehova nad vojskama.

12 “A vi ga skvrnite*^f govoreći: ‘Jehovin je stol okaljani, a žrtve na njemu, odnosno hrana, zaslužuju prezir.’^g **13** I kažete: ‘Kakva muka!’ i prezirete to”, kaže Jehova nad vojskama. “I donosite ukradene, hrome i bolesne životinje. Njih donosite na dar! Zar da to primim iz vaše ruke?”^h kaže Jehova.

14 “Proklet bio varalica koji u svom stadu ima zdravog mužjaka, a zavjetuje se i žrtvuje Jehovi životinju s manom. Jer ja sam velik kralj”,ⁱ kaže Jehova nad vojskama, “i moje će ime izazivati strahopoštovanje među narodima.”^j

2 “Ovo sada zapovijedam vama, svećenici!^k **2** Ako ne poslušate i ne uzmete k srcu da trebate slaviti moje ime”, kaže Jehova nad vojskama, “poslat ću na vas prokletstvo^l i vaše ću blagoslove pretvoriti u prokletstva.^m Zapravo, već sam pretvorio blagoslove u prokletstva jer to ne uzimate k srcu.”

1:10 *Po svemu sudeći, riječ je o zatvaranju hramskih vrata, za što su neki bili zaduženi. **1:11** *Ili: “Od izlaska do zalaska sunca”. **1:12** *Moguće je: “vi me obeščašćujete”.

3 “Zbog vas ću uništiti posijano sjeme^a i bacit ću vam balegu u lice, balegu vaših blagdana, a s njom ćete i vi biti odneseni*.” 4 Tada ćete znati da sam vam ja dao tu zapovijed kako bi mogli savez s Levijem ostao na snazi”,^b kaže Jehova nad vojskama.

5 “Savez koji sam sklopio s njim omogućavao mu je život i mir, a njih sam mu podario da bi me se bojao*. I on me se bojao, osjećao je strahopoštovanje prema mom imenu. 6 Zakon istine* bio je u njegovim ustima^c i nepravda se nije našla na njegovim usnama. Bio je sa mnom u miru i živio je čestito^d te je mnoge odvratio od prijestupa. 7 Naime, svećenik je dužan poučavati narod o Bogu*, a ljudi od njega trebaju tražiti da im tumači zakon^e jer je on glasnik Jehove nad vojskama.

8 Ali vi ste skrenuli s puta. Zbog vas se mnogi ne drže zakona.*^f Obezvrijedili ste Levijev savez”,^g kaže Jehova nad vojskama. 9 “Stoga ću učiniti da budete prezreni i neznatni u očima cijelog naroda jer se niste držali mojih puteva, nego ste pristrano primjenjivali zakon.”^h

10 “Nemamo li svi jednog oca? Nije li nas jedan Bog stvorio? Zašto onda postupamo nevjerno jedni s drugima,ⁱ oskvrnjujući savez sklopljen s našim

2:3 *Odnosno bit će odneseni na mjesto gdje se odlagala balega žrtvovanih životinja. 2:5 *Ili: “da bi me poštovao”. 2:6 *Ili: “Istinita pouka”. #Dosl.: “Hodio je sa mnom u miru i čestitosti”. 2:7 *Dosl.: “svećenikove usne trebaju čuvati znanje”. #Dosl.: “iz njegovih usta trebaju tražiti zakon”. 2:8 *Moguće i: “Mnogi se spotiču zbog vaše pouke.”

2. POGL.

a JI 1:17

b Izl 40:12, 15
Br 3:6
Br 18:23
Eze 44:15, 16

c 2Lje 17:8, 9

d Izl 32:26

e Pnz 24:8
2Lje 15:3
Ne 8:7, 8
Eze 44:23, 24

f Lk 11:52

g Ne 13:29

h Le 19:15
Pnz 1:17
Pnz 16:19i Mi 1:6
1Ko 8:6

j Ne 5:8

2. stupac

a Le 20:26

b Pnz 7:1, 3
Su 3:5, 6
1Kr 11:1, 2
Ne 13:23

c 1Sa 15:22

d Izr 21:27

e Izr 5:18-20
Mt 19:4-6f Pos 2:24
Mt 5:32
Mt 19:8, 9
Mk 10:5-9

g Mi 2:10

h Iza 1:14, 15

i Eze 18:29

precima? 11 Juda postupa nevjerno i gadosti se čine u Izraelu i Jeruzalemu. Jer Juda skvrni svetost* Jehove Boga,^a do koje je njemu jako stalo, i za nevjestlu je uzeo kćer tuđeg boga.^b 12 Jehova će iz Jakovljevihi šatora istrijebiti svakoga tko tako čini, tko god on bio*, čak i ako prinosi žrtveni dar Jehovi nad vojskama.”^c

13 “A ima još nešto što činite, zbog čega je Jehovin žrtvenik prekriven suzama, plačem i uzdisajima. Zato se više ne obazirem na vaš žrtveni dar i nije mi drago išta primiti iz vaše ruke.^d 14 A vi kažete: ‘Zašto?’ Zato što Jehova svjedoči između tebe i žene s kojom si u braku od svoje mladosti. S njom postupaš nevjerno, iako ti je družica* i žena za koju si vezan bračnim savezom^e. 15 Ima onih koji tako ne čine jer još uvijek imaju Božjeg duha. Do čega je njima stalo? Do Božjeg potomstva. Stoga čuvajte svoj duh i neka nitko od vas ne postupa nevjerno sa ženom s kojom je u braku od svoje mladosti! 16 Jer ja mrzim Bog, “i onoga tko postupa nasilno*”, kaže Jehova nad vojskama. “A vi čuvajte svoj duh i ne postupajte nevjerno!”^g

17 Jehovu zamarate svojim riječima,^h a kažete: ‘Kako ga zamaramo?’ Tako što govorite: ‘Svako tko čini zlo dobar je u Jehovinim očima i takav mu je mioⁱ ili ‘Gdje je Bog pravde?’”

2:11 *Moguće i: “svetište”. 2:12 *Dosl.: “onoga tko je budan i onoga tko odgovara”. 2:14 *Ili: “prijateljica; partnerica”. #Ili: “i zakonita žena”. 2:16 *Ili: “tko svoje haljine prekriva nasiljem”.

3 "Evo, šaljem svog glasnika i on će raščistiti* put predamnom.^a I iznenada će Svevišnji Gospodin, kojeg tražite, doći u svoj hram.^b I doći će glasnik saveza, kojem se radujete. Sigurno će doći!" kaže Jehova nad vojskama.

2 "Ali tko će izdržati dan njegovog dolaska i tko će opstati kad se on pojavi? Jer on će biti kao talioničareva vatra i kao lužina*^c perača[#] rublja. **3** I sjest će kao onaj koji tali i čisti srebro^d i očistit će Levijevе sinove. Pročistit će ih kao zlato i kao srebro, pa će oni prinostiti Jehovi žrtveni dar u pravednosti. **4** I Jehovi će biti ugodan žrtveni dar Jude i Jeruzalema kao u davnim danima i pradavnim godinama.^e

5 Doći ću k vama da vam sudim i spremno ću svjedočiti protiv vračara,^f protiv preljubnika, protiv onih koji se lažno zaklinju,^g protiv onih koji zakidaju najamnika,^h koji tlače udovicu i dijete bez oca*ⁱ i protiv onih koji ne žele pomoći[#] došljaku.^j Oni me se ne boje", kaže Jehova nad vojskama.

6 "Ja sam Jehova, ja se ne mijenjam.^k A vi ste Jakovljevi sinovi – zato vas nije nestalo. **7** Od vremena svojih predaka odstupate od mojih uredbi i ne držite ih se.^l Vratite mi se, i ja ću se vratiti vama!"^m kaže Jehova nad vojskama.

A vi kažete: "Kako da se vratimo?"

8 "Zar će čovjek potkradati Boga? A vi mene potkradate."

3:1 *Ili: "pripremiti". **3:2** *Ili: "sapun". #Ili: "bjelilaca". **3:5** *Ili: "siroće". #Ili: "uskraćuju prava".

3. POGL.

a Mt 3:1-3
Mt 11:7, 10
Mk 1:2-4
Lk 1:76
Iv 1:6, 23
Iv 3:28

b Ps 11:4

c Iza 1:25
Jr 2:22

d Ps 66:10
Izr 25:4
Za 13:9

e 2Lje 7:1

f Pnz 18:10, 12

g Izl 20:7

h Izr 14:31
Jk 5:4

i Pnz 24:17
Iza 1:17
Jk 1:27

j Izl 23:9
Za 7:10

k Iza 43:10
Iza 46:4
Jk 1:17

l Pnz 9:7
Dj 7:51

m Jr 3:12
Za 1:3
Jk 4:8

2. stupac

a Le 27:30
Pnz 14:28

b 2Lje 31:11
Ne 12:44
Ne 13:10

c Pnz 28:12

d Le 26:10
2Lje 31:10
Izr 3:9, 10

e Pnz 11:14
Za 8:12

f Iza 61:9

g Mi 1:6

h Job 21:14, 15
Ps 73:13, 14
Iza 58:3
Sf 1:12

i Jr 12:1

j Ps 56:8
Ps 69:28

I još kažete: "U čemu te potkradamo?"

"U desetinama i u prilozima.

9 Vi ste prokleti* jer me potkradate – cijeli me narod potkrada. **10** Donesite čitavu desetinu* u spremište^a da bude hrane u mom domu.^b Iskušajte me u tome, molim vas", kaže Jehova nad vojskama, "i vidite neću li vam otvoriti nebeske ustave^c i izliti na vas blagoslov – tako mnogo da nikome neće ništa nedostajati!"^d

11 "Radi vas ću odstraniti proždrljive kukce, pa vam oni neće uništavati plodove zemlje niti će vam loza u polju biti bez roda",^e kaže Jehova nad vojskama.

12 "Svi će vas narodi nazvati sretnima^f jer ćete postati zemlja radosti", kaže Jehova nad vojskama.

13 "Govorite teške riječi protiv mene", kaže Jehova.

A vi kažete: "Što mi to među sobom govorimo protiv tebe?"^g

14 "Vi govorite: 'Uzaludno je služiti Bogu.^h Kakva je korist od toga da izvršavamo ono što smo mu dužni činiti i da Jehovi nad vojskama pokazujemo da smo žalosni zbog svojih grijeha? **15** Odsad ohole smatramo sretnima. Onima koji čine zlo dobro je u životu.ⁱ Usuju se iskušavati Boga i prolaze nekažnjeno.'"

16 Tada su oni koji se boje Jehove razgovarali jedan s drugim, svaki sa svojim bližnjim, a Jehova ih je pažljivo slušao. I pred njim se napisala knjiga sjećanja^j o onima koji se boje

3:9 *Moguće i: "Proklinjete me prokletstvom". **3:10** *Ili: "sve desetine".

Jehove i koji razmišljaju o njegovom imenu*.^a

17 "Oni će biti moji",^b kaže Jehova nad vojskama, "u dan kad ih učinim svojim najdražim vlasništvom.^c I bit ću im milostiv kao što je čovjek milostiv svom sinu koji mu služi."^d

18 I opet ćete vidjeti razliku između pravednoga i zloga,^e između onoga tko služi Bogu i onoga tko mu ne služi."

4 "Evo dolazi dan koji gori kao peć,^f u kojem će svi oholi i svi koji čine zlo postati kao strnjika. Proždrijet će ih taj dan koji dolazi", kaže Jehova nad vojskama, "i neće im ostaviti ni korijena ni grane. **2** A vama koji poštujete moje ime* zasjat će sunce pravednosti, što nosi ozdravljenje na svo-

3:16 *Moguće i: "koji cijene njegovo ime". **4:2** *Dosl.: "koji se bojite mog imena".

3. POGL.

a Iza 26:8

b Jr 31:33

c Iza 62:3
1Pe 2:9

d Ps 103:13

e Ps 58:10, 11

4. POGL.

f Sf 2:2
2Pe 3:7

2. stupac

a Pnz 4:5

b Mt 11:13, 14
Mk 9:11, 12

c Jl 2:31
Dj 2:20
2Pe 3:10

d Lk 1:17

jim zrakama*. I poskakivat ćete kao ugojena telad."

3 "Gazit ćete zle jer će oni biti kao prašina pod vašim nogama u dan kad učinim što sam naumio", kaže Jehova nad vojskama.

4 "Sjetite se Zakona mog sluge Mojsija, uredbi i propisa za koje sam u Horebu* zapovjedio čitavom Izraelu da ih se mora držati.^a

5 Evo ja vam šaljem proroka Iliju^b prije nego dođe veliki Jehovin dan koji budi strahopoštovanje.^c **6** On će učiniti da srce očeva postane poput srca sinova^d i da srce sinova postane poput srca očeva*, da ne dođem i ne udarim zemlju i ne odredim je za uništenje."

4:2 *Dosl.: "krilima". **4:4** *Vidi Rječnik. **4:6** *Ili: "obratiti srce očeva k sinovima i srce sinova obratit će k očevima".

(Kraj prijevoda biblijskih knjiga pisanih hebrejskim odnosno aramejskim jezikom. Slijedi prijevod biblijskih knjiga pisanih grčkim jezikom.)

EVANĐELJE PO MATEJU

PREGLED SADRŽAJA

- Rodoslovlje Isusa Krista (1-17)
Isusovo rođenje (18-25)
- Zvjezdznanci dolaze k Isusu (1-12)
Bijeg u Egipat (13-15)
Herod pobio dječake (16-18)
Povratak u Nazaret (19-23)
- Ivan Krstitelj propovijeda (1-12)
Isusovo krštenje (13-17)
- Đavo iskušava Isusa (1-11)
Isus počinje propovijedati u Galileji (12-17)
Isus poziva prve učenike (18-22)
Isus propovijeda, poučava i liječi ljude (23-25)
- PROPOVIJED NA GORI (1-48)
Isus počinje poučavati mnoštvo na gori (1, 2)
Devet razloga za sreću (3-12)
Sol i svjetlo (13-16)
Isus došao ispuniti Zakon (17-20)
O gnjevu (21-26)
O preljubu (27-30)
O razvodu (31, 32)
O zaklinjanju (33-37)
O osvećivanju (38-42)
O ljubavi prema neprijateljima (43-48)
- PROPOVIJED NA GORI (1-34)
Ne činite pravedna djela samo zato da vas drugi vide (1-4)
Kako se moliti (5-15)
Očenaš (9-13)
O postu (16-18)
Blago na zemlji i blago na nebu (19-24)
"Ne budite zabrinuti" (25-34)
Kraljevstvo najvažnije u životu (33)
- PROPOVIJED NA GORI (1-27)
"Ne sudite" (1-6)
Molite, tražite, kucajte (7-11)
Zlatno pravilo (12)
Uska vrata (13, 14)
"Prepoznat ćete ih po njihovim plodovima" (15-23)
Kuća na stijeni i kuća na pijesku (24-27)
Narod zadivljen Isusovim načinom poučavanja (28, 29)
- Isus izliječio gubavca (1-4)
Stotnik pokazuje vjeru (5-13)
Isus liječi mnoge u Kafarnaumu (14-17)
Što se očekuje od Isusovih sljedbenika (18-22)
Isus smiruje oluju (23-27)
Isus šalje demone u svinje (28-34)
- Isus izliječio uzetoga (1-8)
Isus poziva Mateja (9-13)
Pitanje o postu (14-17)
Jairova kći; žena dotaknula Isusovu haljinu (18-26)
Isus liječi slijepce i nijemog čovjeka (27-34)
"Žetva je velika, a radnika je malo" (35-38)
- Dvanaest apostola (1-4)
Upute o propovijedanju (5-15)
Učenici će biti progonjeni (16-25)
Bojati se Boga, a ne ljudi (26-31)
"Nisam došao donijeti mir, nego mač" (32-39)
Nagrada za one koji primaju Isusove učenike (40-42)
- Isus pohvalno govori o Ivanu Krstitelju (1-15)
Osuden naraštaj koji ne želi slušati (16-24)
Isus slavi Oca zbog toga što je otkrio istinu poniznima (25-27)
Isusov jaram donosi okrepu (28-30)
- "Sin Čovječji gospodar je subote" (1-8)
Izliječen čovjek s usahnulom rukom (9-14)
Božji voljeni sluga (15-21)
Isus istjeruje demone pomoću svetog duha (22-30)
Neoprostiv grijeh (31, 32)
"Drvo se poznaje po plodu" (33-37)
Znak proroka Jone (38-42)
Kad se nečisti duh vrati (43-45)
Isusova majka i braća (46-50)
- USPOREDBE O KRALJEVSTVU (1-52)
Sijač (1-9)
Zašto Isus poučava pomoću usporedbi (10-17)
Objašnjenje usporedbe o sijaču (18-23)
Pšenica i kukolj (24-30)
Zrno gorušice i kvasac (31-33)

- Koristeći usporedbe Isus ispunjava proročanstvo (34, 35)
 Objašnjenje usporedbe o pšenici i kukolju (36-43)
 Skriveno blago i skupocjeni biser (44-46)
 Ribarska mreža (47-50)
 Učitelj "iz svoje riznice iznosi i novo i staro" (51, 52)
 Isusa odbacuju u njegovom zavičaju (53-58)
- 14 Ivanu Krstitelju odrubljena glava (1-12)
 Isus nahranio preko 5000 ljudi (13-21)
 Isus hoda po vodi (22-33)
 Isus liječi ljude u Genezaretu (34-36)
- 15 Isus osudio ljudske predaje (1-9)
 Ono što onečišćuje čovjeka dolazi iz srca (10-20)
 Feničanka pokazuje veliku vjeru (21-28)
 Isus liječi mnoge bolesti (29-31)
 Isus nahranio preko 4000 ljudi (32-39)
- 16 Protivnici traže znak s neba (1-4)
 Farizejski i saducejski kvasac (5-12)
 Ključevi Kraljevstva (13-20)
 Skupština sagrađena na stijeni (18)
 Isus preokrenuo svoju smrt (21-23)
 Što trebaju činiti Kristovi učenici (24-28)
- 17 Isusovo preobraženje (1-13)
 Vjera velika kao zrno gorušice (14-21)
 Isus opet preokrenuo svoju smrt (22, 23)
 Porez plaćen novčićem iz usta ribe (24-27)
- 18 Tko je najveći u Kraljevstvu? (1-6)
 Ono što navodi na grijeh (7-11)
 Usporedba o izgubljenoj ovcu (12-14)
 Kako pridobiti brata (15-20)
 Usporedba o robu koji nije htio oprostiti dug (21-35)
- 19 Brak i razvod (1-9)
 Samaštvo (10-12)
 Isus blagoslivlja djecu (13-15)
 Pitanje bogatog mladića (16-24)
 Ostaviti sve radi Kraljevstva (25-30)
- 20 Radnici u vinogradu, svima jednaka plaća (1-16)
 Isus opet preokrenuo svoju smrt (17-19)
 Dvojica učenika traže istaknuta mjesta u Kraljevstvu (20-28)
 Isus došao dati otkupninu za mnoge (28)
 Isus izliječio dva slijepca (29-34)
- 21 Isus ulazi u Jeruzalem kao kralj (1-11)
 Isus tjera trgovce iz hrama (12-17)
- Isus prokleo smokvu (18-22)
 Protivnici pitaju Isusa tko mu je dao vlast (23-27)
 Usporedba o dva sina (28-32)
 Usporedba o zlim vinogradarima (33-46)
 Odbačen glavni ugaoni kamen (42)
- 22 Usporedba o svadbi (1-14)
 Bog i car (15-22)
 Pitanje o uskrsnuću (23-33)
 Dvije najvažnije zapovijedi (34-40)
 Je li Krist Davidov sin? (41-46)
- 23 Ne biti poput pismoznaca i farizeja (1-12)
 Osuda pismoznaca i farizeja (13-36)
 Isus tužan zbog Jeruzalema (37-39)
- 24 ZNAK KRISTOVE PRISUTNOSTI (1-51)
 Ratovi, glad, potresi (7)
 Propovijedat će se dobra vijest (14)
 Velika nevolja (21, 22)
 Znak Sina Čovječjeg (30)
 Smokva (32-34)
 Kao u Noćima danima (37-39)
 "Bdijte" (42-44)
 Vjerni rob; ako rob postane zao (45-51)
- 25 ZNAK KRISTOVE PRISUTNOSTI (1-46)
 Usporedba o deset djevojica (1-13)
 Usporedba o talentima (14-30)
 Ovce i jarci (31-46)
- 26 Svećenici se dogovaraju da ubiju Isusa (1-5)
 Isusu na glavu izliveno mirisno ulje (6-13)
 Posljednja proslava Pashe i izdaja (14-25)
 Uspostava Gospodinove večere (26-30)
 Isus preokrenuo da će ga se Petar odreći (31-35)
 Isus se moli u Getsemaniju (36-46)
 Isus uhićen (47-56)
 Isus pred Sudbenim vijećem (57-68)
 Petar se odriče Isusa (69-75)
- 27 Isus predan Pilatu (1, 2)
 Juda se objesio (3-10)
 Isus pred Pilatom (11-26)
 Ljudi se rugaju Isusu (27-31)
 Isus na Golgoti pribijen na stup (32-44)
 Isusova smrt (45-56)
 Isusovo tijelo položeno u grob (57-61)
 Pred grobom postavljena straža (62-66)
- 28 Isus uskrsnuo (1-10)
 Vojnici podmićeni kako bi lagali (11-15)
 Isus zapovjedio: "Idite i činite učenike" (16-20)

1 Ovo je knjiga o životu* Isusa Krista[#], Davidovog potomka^Δ,^a Abrahamovog potomka.^b

2 Abrahamu se rodio Izak,^c Izaku se rodio Jakov,^d Jakovu su se rodili Juda^e i njegova braća,

3 Judi je Tamara rodila Peresa i Zeraha,^f

Peresu se rodio Hesron,^g Hesronu se rodio Ram,^h

4 Ramu se rodio Aminadab, Aminadabu se rodio Nahšon,ⁱ

Nahšonu se rodio Salmon,

5 Salmonu je Rahaba[†] rodila Boaza,

Boazu je Ruta rodila

Obeda,^k

Obedu se rodio Jišaj,^l

6 Jišaju se rodio David,^m kralj.

Davidu je Urijina žena rodila Salamuna,ⁿ

7 Salamunu se rodio Roboam,^o

Roboamu se rodio Abija, Abiji se rodio Asa,^p

8 Asi se rodio Jošafat,^r Jošafatu se rodio Joram,^s Joramu se rodio Uzija,

9 Uziji se rodio Jotam,^t Jotamu se rodio Ahaz,^u Ahazu se rodio Ezekija,^v

10 Ezekiji se rodio Manaše,^z Manaše se rodio Amon,^a Amonu se rodio Jošija,^b

11 Jošiji^c su se rodili Jekonija^d i njegova braća u vrijeme izgnanstva u Babilon.^e

12 Poslije izgnanstva u Babilon Jekoniji se rodio Šealtiel,

1:1 *Ili: "knjiga povijesti; rodoslovlje".
#Ili: "Mesije; Pomazanika". ΔDosl.: "sina".

1. POGL.

- a 1Lje 17:11
Mt 9:27
Lk 1:32, 33
b Pos 22:18
c Pos 21:3
d Pos 25:26
1Lje 1:34
e Pos 29:35
f Pos 38:29, 30
g Ru 4:18-22
h 1Lje 2:9
i 1Lje 2:10, 11
j Js 2:1
k Ru 4:13
l 1Lje 2:12
m 1Lje 2:13, 15
n 2Sa 12:24
1Lje 3:5
o 1Kr 11:43
p 1Lje 3:10-19
2Lje 14:1
r 1Kr 15:24
s 2Lje 21:1
t 2Kr 15:32
u 2Kr 18:1
v 2Kr 18:1
z 2Kr 20:21
a 2Lje 33:20
b 2Kr 21:24
c 2Kr 23:34
d 1Lje 3:15, 16
e 2Kr 24:12, 15
2Lje 36:9, 10

2. stupac

- a Ezr 3:2
Ne 12:1
b Mt 13:55
Mk 6:3
c Lk 3:23-38
d Lk 1:35
e Pnz 24:1
f Lk 1:35
g Mt 1:25
Lk 1:31
h Lk 2:30
Iv 1:29
Dj 4:12
Dj 5:31
Ef 1:7
He 7:25
1Pe 2:24

Šealtielu se rodio Zerubabel,^a

13 Zerubabelu se rodio Abijud, Abijudu se rodio Elijakim, Elijakimu se rodio Azor,

14 Azoru se rodio Sadok, Sadoku se rodio Akim, Akimu se rodio Elijud,

15 Elijudu se rodio Eleazar, Eleazaru se rodio Matan, Matanu se rodio Jakov,

16 Jakovu se rodio Josip, Marijin muž. Marija je rodila Isusa,^b zvanog Krist.^c

17 Dakle, od Abrahama do Davida bilo je 14 naraštaja, od Davida do izgnanstva u Babilon bilo je 14 naraštaja i od izgnanstva u Babilon do Krista bilo je 14 naraštaja.

18 A rođenje Isusa Krista zbililo se ovako: Njegova majka Marija bila je zaručena s Josipom, ali prije nego što su se vjenčali, ona je zatrudnjela po svetom duhu*.^d **19** Njen muž* Josip bio je pravedan i nije ju htio javno osramotiti, pa se namjeravao potajno razvesti od nje*.^e **20** Ali nakon što je razmislio o tome, u snu mu se ukazao Jehovin* anđeo i rekao mu: "Josipe, sine Davidov, ne boj se dovesti kući svoju ženu Mariju, jer je zatrudnjela po svetom duhu*.^f **21** Rodit će sina, a ti mu daj ime Isus*^g, jer će on spasiti svoj narod od njihovih grijeha."^h **22** Sve se to dogodi-

1:18 *Ili: "Božjoj sili". 1:19 *Židovi su zaručnike smatrali supružnicima. #Odnosno raskinuti zaruke. 1:20 *Ovo je prvo od 237 mjesta gdje se Božje ime, Jehova, javlja u glavnom tekstu ovog prijevoda grčkih knjiga Biblije. Vidi do-datak A5. #Ili: "jer ono što je u njoj začeto od svetog duha". 1:21 *Hebrejski "Ješua", ili "Jošua", što znači "Jehova je spasenje".

lo da bi se ispunilo ono što je Jehova* rekao preko svog proroka: **23** "Evo djevica će zatrudnjeti i roditi će sina i dat će mu se ime Emanuel",^a što znači "s nama je Bog".^b

24 Tada se Josip probudio i učinio ono što mu je rekao Jehovinu* anđeo – doveo je kući svoju ženu. **25** Ali nije imao spolne odnose s njom dok nije rodila sina.^c I dao mu je ime Isus.^d

2 Kad se Isus rodio u judejskom gradu Betlehemu^e za vladavine kralja Heroda*,^f zvjezdoznanci^g s Istoka došli su u Jeruzalem **2** i počeli se raspitivati: "Gdje je židovski kralj koji se rodio?"^g Vidjeli smo njegovu zvijezdu kad smo bili na Istoku i došli smo mu se pokloniti*." **3** Kad je to čuo kralj Herod, jako se uznemirio, a uznemirio se i cijeli Jeruzalem. **4** Herod je skupio sve svećeničke glavare i pismoznance u narodu i upitao ih gdje se treba roditi Krist*. **5** Oni su mu odgovorili: "U Betlehemu^h u Judeji, jer je ovako napisao prorok: **6** 'A ti, Betleheme u Judi, nipošto nisi najbeznačajniji grad u očima Judinih upravitelja jer iz tebe će doći vladar* koji će biti pastir mom narodu Izraelu.'"ⁱ

7 Tada je Herod potajno pozvao zvjezdoznance te od njih saznao kad se točno pojavila zvijezda. **8** Zatim ih je poslao u Betlehem i rekao im: "Idite i dobro se raspitajte gdje je dijete. Kad ga pronađete, javite mi, pa da i ja odem i poklonim mu

1:22, 24; 2:13, 15 *Vidi dodatak A5. 2:1 *Vidi Rječnik. #Ili: "magi; astrolozi". 2:2 *Ili: "iskazati poštovanje". 2:4 *Ili: "Mesija; Pomazanik". 2:6 *Ili: "upravitelj".

1. POGL.
a Iza 7:14

b Iza 8:8, 10

c Lk 2:7

d Lk 2:21

2. POGL.
e Mi 5:2
Lk 2:4

f Lk 1:5

g Mt 27:37

h Iv 7:42

i 2Sa 5:2
Mi 5:2

2. stupac
a Mt 2:2

b Mt 2:22

c Mt 1:20
Mt 2:19

d Ho 11:1

e Mt 2:7

f Pos 35:19

g Jr 31:15

se." **9** Nakon što su saslušali kralja, pošli su na put. A zvijezda koju su vidjeli kad su bili na Istoku^a išla je pred njima dok se nije zaustavila nad mjestom gdje je bilo dijete. **10** Kad su vidjeli da se zvijezda zaustavila, veoma su se obradovali. **11** Ušli su u kuću i vidjeli dijete s njegovom majkom Marijom. Tada su pali ničice i poklonili mu se. Zatim su izvadili svoje blago i dali mu darove: zlato, tamjan i smirnu. **12** No budući da ih je Bog u snu upozorio^b da se ne vraćaju Herodu, vratili su se u svoju zemlju drugim putem.

13 Kad su otišli, Josipu se u snu ukazao Jehovinu* anđeo^c i rekao mu: "Spremi se pa s djetetom i njegovom majkom bježi u Egipat! Ostani ondje dok ti ne kažem da se vratiš jer će Herod tražiti dijete da ga ubije." **14** Nato se Josip spremio i još iste noći krenuo s djetetom i njegovom majkom u Egipat. **15** Ostao je ondje do Herodove smrti. Tako se ispunilo ono što je Jehova* rekao preko svog proroka: "Iz Egipta sam dozvao svog sina."^d

16 Kad je Herod vidio da su ga zvjezdoznanci izigrali, silno se razbjjesnio te je poslao ljude da u Betlehemu i u cijeloj njegovoj okolini pobiju sve dječake od dvije godine naniže. To je naredio na temelju onog što su zvjezdoznanci rekli o vremenu pojavljivanja zvijezde.^e **17** Tada se ispunilo ono što je bilo rečeno preko proroka Jeremije: **18** "U Rami se čuo glas – plač i bolno narančanje. To je Rahela^f plakala za svojom djecom i nije se dala utješiti jer njene djece više nema."^g

19 Kad je Herod umro, Jehovin* se anđeo u snu ukazao^a Josipu u Egiptu **20** i rekao mu: "Spremi se pa s djetetom i njegovom majkom pođi u Izrael jer su umrli oni koji su htjeli ubiti dijete." **21** Tako se on spremio te je s djetetom i njegovom majkom došao u Izrael. **22** Ali kad je čuo da u Judeji umjesto Heroda vlada njegov sin Arhelaj, bojao se otići onamo. A i Bog ga je u snu upozorio da ne ide onamo,^b pa je otišao u Galileju.^c **23** Ondje se nastanio u gradu koji se zove Nazaret^d da bi se ispunilo ono što su rekli proroci: "Zvat će se Nazarećanin*."^e

3 U to vrijeme Ivan^f Krstitelj počeo je propovijedati^g u Judejskoj pustinji: **2** "Pokajte se, jer se približilo nebesko kraljevstvo!"^h **3** Upravo je o njemu govorio prorok Izaijaⁱ kad je rekao: "Netko viče u pustinji: 'Pripremite put Jehovi!' Poravnajte mu stazel!"^j **4** A Ivan je nosio odjeću od divine dlake i kožni pojas oko struka.^k Jeo je skakavce i divlji med.^l **5** K njemu su dolazili ljudi iz Jeruzalema, iz cijele Judeje i iz cijelog područja oko Jordana.^m **6** On ih je krstio* u rijeci Jordanu,ⁿ a oni su iskreno priznavali svoje grijehе.

7 Kad je vidio da mnogi farijezi i saduceji^o dolaze na mjesto gdje je krstio ljude, rekao im je: "Leglo zmijsko!^p Tko vam je rekao da bježite od srdžbe koja dolazi?^r **8** Najprije svojim djelima pokažite da ste se po-

2. POGL.

a Mt 1:20
b Mt 2:12
c Mk 1:9
Lk 2:39
d Iv 1:45
e Iza 11:1
Iza 53:2
Jr 23:5
Za 3:8

3. POGL.

f Iv 1:6
g Mk 1:3, 4
Lk 3:3-6
h Mt 4:17
i Mk 1:2
Iv 1:23
j Iza 40:3
k 2Kr 1:8
l Mk 1:6
m Mk 1:5
n Mk 1:9
o Mk 12:18
Lk 7:30
p Mt 12:34
r Mt 23:33
Lk 3:7-9
Lk 21:23

2. stupac

a Iv 8:33, 39
b Mt 7:19
Lk 13:6-9
c Dj 19:4
d Iv 1:15, 27
e Mk 1:7, 8
Iv 1:33
Dj 2:1, 4
lKo 12:13
f Lk 3:16, 17
g Mt 4:1
h Mk 1:9
i Lk 3:21
j Iza 11:2
Mk 1:10, 11
Lk 4:18
Iv 1:32
k Iv 12:28
l Ps 2:7
Lk 9:35
m Iza 42:1
Mt 17:5
Lk 3:22

4. POGL.

n Mk 1:12, 13
Lk 4:1-4
He 4:15
o Iso 3:5

2. stupac
kajali. **9** I ne usuđujte se govoriti u sebi: 'Naš je otac Abraham.'^a Jer kažem vam da Bog iz ovog kamenja može Abrahamu podignuti djecu. **10** Sjekira je već položena na korijen stabli-ma. Svako stablo koje ne donosi dobar plod posjeći će se i baciti u vatru.^b **11** Ja vas krstim vodom jer ste se pokajali,^c ali onaj koji dolazi za mnom veći je od mene. Njemu ja nisam dostojan ni sandale izuti.^d On će vas krstiti svetim duhom^e i vatom.^f **12** U ruci ima vijaču i temeljito će očistiti svoje gumno. Svoju pšenicu skupit će u žitnicu, a pljevu će spaliti neugasivom vatom."^g

13 Tada je Isus došao iz Galileje na Jordan k Ivanu da ga on krsti.^h **14** Ali Ivan ga je pokušao odvratiti, govoreći: "Kako to da ti dolaziš k meni? Ti mene trebaš krstiti." **15** A Isus mu je odgovorio: "Pusti sad, jer trebamo to učiniti da bismo izvršili sve što je Bog odredio*." Tada ga je prestao odvrataći. **16** Kad se krstio, Isus je odmah izašao iz vode. U tom trenutku otvorila su se nebesa/ⁱ i Ivan je vidio kako Božji duh silazi kao golub i dolazi na Isusa.^j **17** I čuo se glas s neba^k koji je rekao: "Ovo je moj voljeni Sin,^l koji mi je po volji."^m

4 Tada je duh* odveo Isusa u pustinju, a Đavo ga je ondje iskušao.ⁿ **2** Nakon što je postio 40 dana i 40 noći, bio je gladan. **3** I došao je Iskušavatelj^o te mu rekao: "Ako si Božji sin, reci ovom kamenju da postane kruh." **4** A on je odvratio: "Pisano je: 'Čovjek ne smije

3:15 *Ili: "sve što je pravedno". **4:1** *Odnosno Božji duh.

2:19; 3:3 *Vidi dodatak A5. **2:23** *Vjerojatno se radi o izvedenici hebrejske riječi koja znači "izdanak". **3:6** *Ili: "uranjao".

živjeti samo od kruha, nego treba živjeti i od svake riječi koja izlazi iz Jehovinih* usta.”^a

5 Tada ga je Đavo poveo u sveti grad,^b postavio ga na vrh* hramskog zida^c **6** i rekao mu: “Ako si Božji sin, baci se dolje, jer pisano je: ‘On će svojim anđelima zapovjediti da te čuvaju’ i ‘Oni će te nositi na svojim rukama kako ne bi nogom zapeo o kamen.’”^d **7** A Isus mu je odvratio: “Ali pisano je i ovo: ‘Ne iskušavaj Jehovu*, svog Boga!’”^e

8 Đavo ga je zatim poveo na vrlo visoku goru i pokazao mu sva kraljevstva svijeta te njihovu raskoš i sjaj.^f **9** I rekao mu je: “Sve ću ti ovo dati ako padneš na koljena i pokloniš mi se*.” **10** Nato mu je Isus rekao: “Odlazi, Sotono! Jer pisano je: ‘Jehovu*, svog Boga, štuj^g i jedino njemu služi*.”^h **11** Tada je Đavo otišao od njega.ⁱ I došli su anđeli te se pobrinuli za njegove potrebe*.^j

12 Kad je Isus čuo da je Ivan bačen u zatvor,^k povukao se u Galileju.^l **13** Nakon što je otišao iz Nazareta, nastanio se u Kafarnaumu,^m pored mora, na području Zebuluna i Naftalija. **14** Tako se ispunilo ono što je bilo rečeno preko proroka Izaije: **15** “Zebulunova zemljo i Naftalijeva zemljo, duž puta prema moru, sa zapadne strane Jordana, Galilejo neznabožička*! **16** Narod koji je živio u tami vidio je veliko svjetlo. Oni-

4:4, 7, 10 *Vidi dodatak A5. 4:5 *Ili: “krunište”. 4:9 *Ili: “iskažeš mi štovanjaje”. Grčki glagol odnosi se na jednokratnu radnju. 4:10 *Ili: “vrši svetu službu”. 4:11 *Ili: “te mu počeli služiti”. 4:15 *Vidi izraz “neznabošci” u Rječniku.

4. POGL.

- a Pnz 8:3
Lk 4:4
Iv 4:34
b Ne 11:1
Iza 52:1
c Ps 4:9-12
d Ps 91:11, 12
e Pnz 6:16
Lk 4:12
IKo 10:9
f Lk 4:5-8
g Ot 22:9
h Pnz 6:13
Pnz 10:20
Lk 4:8
i Lk 4:13
Jk 4:7
j Lk 22:43
He 1:7, 14
k Mk 6:17, 18
Lk 3:19, 20
l Mk 1:14
Lk 4:14
m Lk 4:31

2. stupac

- a Iza 9:1, 2
Iv 1:9
b Mt 10:7
Mk 1:14, 15
c Iv 1:42
d Mk 1:16-18
e Lk 5:10, 11
f Mk 10:28
Lk 18:28
g Mt 10:2
Mt 27:55, 56
Mk 3:17
Mk 10:35
Iv 21:2
h Mk 1:19, 20
i Mt 9:35
Mk 1:39
Mk 6:6
j Lk 4:16
Dj 13:13, 14
k Lk 9:11
Dj 10:37, 38
l Mk 6:55
m Mk 1:32
Dj 5:16
n Mt 17:15

ma koji su živjeli u zemlji smrtnih sjena, zasjalo je svjetlo.”^a **17** Tada je Isus počeo propovijedati: “Pokajte se, jer se približilo nebesko kraljevstvo!”^b

18 Dok je išao uz Galilejsko more, vidio je dva brata - Šimuna zvanog Petar^c i njegovog brata Andriju - kako bacaju mrežu u more. Oni su, naime, bili ribari.^d **19** I rekao im je: “Podite za mnom i učinit ću vas ribarima ljudi.”^e **20** Oni su odmah ostavili mreže i pošli za njim.^f **21** Pošavši dalje, vidio je drugu dvojicu braće - Zebedejeve sinove Jakova i Ivana^g - kako u lađi sa svojim ocem Zebedejem krpaju mreže pa je pozvao i njih.^h **22** Oni su odmah ostavili lađu i svog oca te pošli za njim.

23 Isus je putovao cijelom Galilejomⁱ te je poučavao u sinagogama,^j propovijedao dobru vijest o Kraljevstvu i liječio ljude od svake bolesti i svake nemoci.^k **24** Vijest o njemu proširila se po cijeloj Siriji, pa su mu dovodili sve koji su bolovali od raznih bolesti i trpjeli teške bolove,^l one koji su bili opsjednuti demonima,^m one koji su imali padavicu*ⁿ i one koji su bili uzeti*, a on ih je izliječio. **25** Zato ga je slijedilo silno mnoštvo ljudi iz Galileje, Dekapolis*, Jeruzalema, Judeje i s istočne strane Jordana.

5 Kad je Isus vidio mnoštvo, popeo se na goru i sjeo. Tada su mu prišli njegovi učenici. **2** On ih je počeo poučavati, govoreći:

3 “Sretni su oni koji su svjesni da im je potrebno Božje

4:24 *Ili: “epilepsiju”. *Ili: “paralizirani”. 4:25 *Vidi Rječnik.

vodstvo*,^a jer njihovo je nebesko kraljevstvo.

4 Sretni su oni koji tuguju, jer će biti utješeni.^b

5 Sretni su krotki*,^c jer će naslijediti zemlju.^d

6 Sretni su oni koji gladuju i žedaju^e za pravednošću, jer će se nasititi.^f

7 Sretni su milosrdni,^g jer će im se iskazati milosrđe.

8 Sretni su oni koji su čista srca,^h jer će vidjeti Boga.

9 Sretni su mirotvorci,ⁱ jer će ih se nazvati Božjim sinovima.

10 Sretni su oni koji su progonjeni zbog pravednosti,^j jer njihovo je nebesko kraljevstvo.

11 Sretni ste kad vas zbog mene vrijeđaju^k i progone^l i govore kojekakve zlobne laži o vama.^m **12** Radujte se i veseliteⁿ jer vas će čeka velika nagrada^o na nebesima! Tako su progonili i proroke prije vas.^p

13 Vi ste sol^r zemlje. Ali ako sol postane neslana, kako će joj se obnoviti slanost? Nije više ni za što drugo nego da se baci van^s i da ljudi gaze po njoj.

14 Vi ste svjetlo svijeta.^t Grad koji leži na gori ne može se sakriti. **15** Kad se svjetiljka upali, ne stavlja se pod košaru*, nego na svijećnjak, pa svijetli svima u kući.^u **16** Tako neka i vaše svjetlo svijetli pred ljudima^v da bi vidjeli vaša dobra djela^z i slavili vašeg Oca koji je na nebesima.^a

5:3 *Ili: "koji žele zadovoljiti svoje duhovne potrebe; koji osjećaju duhovnu glad". Dosl.: "koji su siromašni duhom; koji [Boga] prose duha". 5:5 *Ili: "oni koji su blage čudi". 5:15 *Ili: "mjernu košaru". Riječ je o košari koja se koristila kao mjera za žito.

5. POGL.

- a Lk 6:20
b Iza 61:2, 3
Mt 11:28
c 1Ti 6:11
Tit 3:2
d Ps 37:11
e Iza 55:1
Lk 6:21
f Iv 6:35
g Mt 6:14
Mt 18:33
Jk 2:13
h Ps 24:3, 4
Ps 73:1
i Ri 12:18
He 12:14
Jk 3:18
j Mk 10:29, 30
1Pe 3:14
k Mt 10:22
l Iv 15:20
m Lk 6:22, 23
Jk 1:2
1Pe 4:14
n Dj 5:41
Ri 5:3
o He 11:6
p 2Lje 36:16
Dj 7:52
He 11:32, 37
r Mk 9:50
s Lk 14:34, 35
t Iv 8:12
Iv 12:36
Flp 2:15
u Mk 4:21
Lk 11:33
v Ef 5:8
Flp 2:15
z Ef 5:9
a Iv 15:8
1Pe 2:9, 12

2. stupac

- a Lk 4:21
b Iza 40:8
Lk 16:17
c Mt 15:7-9
Mt 23:23
Lk 11:42
d Mt 18:3
Iv 3:5
e Pos 9:6
Izl 20:13
Pnz 5:17
f Le 24:17
Pnz 17:8, 9
g Kol 3:8
Jk 1:19
h Mt 10:28
Lk 12:5
1Iv 3:15
i Pnz 16:16
j 1Iv 4:20

17 Nemojte misliti da sam došao obezvrijediti* Zakon ili Proroke. Nisam ih došao obezvrijediti, nego ispuniti.^a **18** Zaista vam kažem, prije će se dogoditi da nestane nebo i zemlja nego da iz Zakona nestane i najmanje slovo ili djelić slova i da se ne ispuni sve što je napisano u njemu.^b **19** Dakle, tko god prekrši neku od najmanjih zapovijedi u Zakonu i uči druge da tako čine, neće biti dostojan uči* u nebesko kraljevstvo. A tko ih god izvršava i uči druge da tako čine, bit će dostojan uči[#] u nebesko kraljevstvo. **20** Jer, kažem vam, ako ne budete pravedniji od pismoznanaica i farizeja,^c nipošto nećete ući u nebesko kraljevstvo.^d

21 Čuli ste da je vašim precima bilo rečeno: 'Ne ubij,^e jer onaj tko nekoga ubije bit će izveden pred sud.'^f **22** Ali ja vam kažem: Svatko tko se uporno gnjevi^g na svog brata, bit će izveden pred sud. Tko se svom bratu prezrivo obrati pogrđnim riječima, bit će izveden pred najviši sud. A tko mu kaže: 'Bezbožna budalo!'^h mogao bi dospjeti u oganj gehe-^h

23 Dakle, ako doneseš svoj dar na žrtvenikⁱ i ondje se sjetiš da tvoj brat ima nešto protiv tebe, **24** ostavi svoj dar pred žrtvenikom pa otidi i najprije se pomiri sa svojim bratom, a onda se vrati i prinesi svoj dar.^j

5:17 *Dosl.: "ukinuti". 5:19 *Ili: "bit će nazvan najmanjim". #Ili: "bit će nazvan najvećim". 5:22 *Izvorni izraz odnosi se na osobu koja je moralno iskvarena i koja se pobunila protiv Boga. #Mjesto izvan Jeruzalema na kojem se spaljivao otpad. Vidi Rječnik.

25 Brzo riješi spor s onim tko te tuži, prije nego što dođete na sud, da te tvoj tužitelj ne bi predao sucu, a sudac stražaru, pa da te ne bace u zatvor.^a

26 Zaista ti kažem, nećeš izaći odande dok ne isplatiš i posljednji novčić*.

27 Čuli ste da je bilo rečeno: 'Ne učini preljub.'^b **28** A ja vam kažem: Svatko tko požudno gleda neku ženu,^c već je u svom srcu počinio preljub s njom.^d **29** Zato, ako te desno oko navodi na grijeh, iskopaj ga i baci od sebe.^e Jer bolje ti je da izgubiš jedan dio tijela nego da ti cijelo tijelo bude bačeno u gehenu.^f **30** I ako te desna ruka navodi na grijeh, odsijeci je i baci od sebe.^g Jer bolje ti je da izgubiš jedan dio tijela nego da ti cijelo tijelo dospije u gehenu.^h

31 Osim toga, bilo je rečeno: 'Tko se razvede od svoje žene, neka joj da potvrdu o razvodu.'ⁱ

32 A ja vam kažem: Svatko tko se razvede od svoje žene, osim zbog bluda*, navodi na preljub. I svatko tko se oženi razvedenom ženom, čini preljub.^j

33 Nadalje, čuli ste da je vašim precima bilo rečeno: 'Nemojte dati zakletvu, a potom je ne ispuniti.^k Ispunite zavjete koje ste dali Jehovi*.'^l **34** A ja vam kažem: Ne zaklinjite se nikako^m - ni nebom, jer je Božje prijestolje, **35** ni zemljom, jer je podnožje njegovim nogama,ⁿ ni Jeruzalemom, jer je grad velikog Kralja.^o **36** Ne zaklinjite se ni svojom glavom, jer ne možete ni jednu vlas pretvoriti u

5:26 *Dosl.: "kvadrant". Vidi dodatak B14. 5:32 *Ili: "spolnog nemorala". Grčki: *porneia*. Vidi Rječnik. 5:33 *Vidi dodatak A5.

5. POGL.

- a Lk 12:58, 59
b Izl 20:14
Pnz 5:18
Lk 18:20
Ri 13:9
c 2Sa 11:2
Job 31:1
d Mk 7:20-22
e Lk 11:34
f Mt 18:9
Mk 9:47
g Kol 3:5
h Mt 18:8
i Pnz 24:1
Mt 19:3, 8
Mk 10:2, 4
j Mt 19:9
Mk 10:11, 12
Lk 16:18
Ri 7:3
k Le 19:12
l Br 30:2
Pnz 23:21
Pr 5:4
m Jk 5:12
n Iza 66:1
o Ps 48:2

2. stupac

- a Jk 5:12
b Iv 8:44
c Izl 21:24, 25
Le 24:20
Pnz 19:21
d Izr 24:29
Iza 50:6
Lk 6:29
Ri 12:17
1Pe 2:23
e 1Ko 6:7
f Le 25:36
Pnz 23:19
g Le 19:18
Mk 12:31
h Izr 25:21
Ri 12:20
i Lk 6:27, 28
Dj 7:60
Ri 12:14
j Ef 5:1
k Lk 6:35
Dj 14:17
l Lk 6:32, 33
m Le 19:2
Pnz 18:13
Lk 6:36
1Pe 1:16

6. POGL.

- n Mt 23:5

bijelu ili crnu. **37** Stoga kad kažete: 'Da', neka to znači 'da', a kad kažete: 'Ne', neka to znači 'ne'.^a Sve što je više od toga, od Zloga je.^b

38 Čuli ste da je bilo rečeno: 'Oko za oko i zub za zub.'^c

39 A ja vam kažem: Ne uzvraćajte onome tko je zao. Naprotiv, ako te tko ošamari po desnom obrazu, okreni mu i drugi.^d **40** Ako se tko hoće suditi s tobom i uzeti tvoju donju haljinu, prepusti mu i gornju.^e

41 Ako te netko tko ima vlast prisili da ideš s njim jednu milju*, ti idi dvije. **42** Ako tko zatraži nešto od tebe, daj mu to. I nemoj okrenuti leđa onome tko želi posuditi novac* od tebe.^f

43 Čuli ste da je bilo rečeno: 'Ljubi svog bližnjeg^g i mrzi svog neprijatelja.'^h **44** A ja vam kažem: Ljubite svoje neprijatelje^h i molite se za one koji vas progone.ⁱ **45** Tako će se vidjeti da ste sinovi svog Oca koji je na nebesima,^j jer on daje da sunce izlazi i zlima i dobrima te da kiša pada i pravednima i nepravednima.^k **46** Ako volite one koji vas vole, zaslužujete li za to nagradu?^l Zar to isto ne čine i poreznici? **47** I ako po-zdravljate samo svoju braću, činite li što posebno? Zar to isto ne čine i neznabošci*? **48** Dakle, budite savršeni*, kao što je savršen vaš nebeski Otac.^m

6 Pazite da pravedna djela ne činite pred ljudima, samo zato da vas oni vide.ⁿ Inače nećete dobiti nagradu od svog

5:41, 47 *Vidi Rječnik. 5:42 *Odnosno posuditi novac bez kamata. 5:48 *Odnosno savršeni (potpuni) u pokazivanju ljubavi.

Oca koji je na nebesima. **2** Zato kada daješ milostinju*, ne trubi pred sobom, kao što to licemjери čine u sinagogama i na ulicama da bi ih slavili ljudi. Zaista vam kažem, to je jedina nagrada koju će dobiti[#]. **3** A kad ti daješ milostinju, neka ti ne zna ljevica što čini desnica, **4** kako bi tvoja milostinja ostala u tajnosti. Tada će te tvoj Otac, koji sve vidi*, nagraditi.^a

5 Isto tako, kad se molite, ne budite kao licemjери.^b Jer oni se vole moliti stojeći u sinagogama i na velikim raskrižjima da bi ih vidjeli ljudi.^c Zaista vam kažem, to je jedina nagrada koju će dobiti. **6** A ti, kad se moliš, uđi u svoju sobu i zatvori vrata pa se pomoli svom Ocu, kojeg nitko ne može vidjeti.^d Tada će te tvoj Otac, koji sve vidi, nagraditi. **7** Kad se molite, ne govorite uvijek jedno te isto, kao što to čine neznaošči*, jer oni misle da će biti uslišeni zato što koriste mnogo riječi. **8** Nemojte biti kao oni, jer vaš Otac zna što vam treba^e i prije nego što ga za to zamolite.

9 Dakle, molite se ovako:^f

‘Oče naš, koji jesi na nebesima, neka se sveti* tvoje ime.^g **10** Neka dođe tvoje kraljevstvo.^h Neka bude tvoja volja,ⁱ kako na nebu tako i na zemlji.^j **11** Daj nam danas kruh koji nam je potreban za ovaj dan.^k **12** Oprosti nam naše dugove*, kao što i mi opraštamo svojim dužnicima[#].^l **13** I ne daj da

6:2, 7 *Vidi Rječnik. **6:2** #Ili: “već su primili svoju nagradu”. **6:4** *Dosl.: “koji vidi u tajnosti”. **6:9** *Ili: “smatra svetim”. **6:12** *Ili: “grijehe”. #Ili: “onima koji nama griješe”.

6. POGL.

a Izr 19:17
Mt 10:42

b Lk 18:11

c Mt 6:16
Mt 23:5

d Lk 6:12

e Lk 12:30

f Lk 11:2-4

g Izl 6:3
Ps 83:18
Eze 36:23

h Da 2:44
Mt 6:33
Ot 11:15

i Mt 26:42
1Ti 2:4
Ot 4:11

j Ps 37:10
Lk 23:43
Dj 24:15

k Ps 37:25
Izr 30:8
Mt 6:34
1Ti 6:8

l Mt 18:21
Mk 11:25

2. stupac

a Mt 26:41
1Ko 10:13
Ot 3:10

b Iv 17:15
1Iv 5:19

c Ef 4:32
Kol 3:13

d Mt 18:35
Jk 2:13

e Dj 13:2, 3
Dj 14:23

f Iza 58:5
Lk 18:11, 12

g Mt 13:22
Lk 12:20
Jk 5:3

h Mt 19:21
Mk 10:21
Lk 12:33, 34
Lk 18:22

i 1Pe 1:3, 4

j Izr 4:25
Lk 11:34
Ef 1:18

k Mt 20:15

podlegnemo iskušenju*,^a nego nas izbavi od Zloga.^b

14 Ako vi oprostite ljudima njihove prijestupe, i vaš će nebeski Otac oprostiti vama.^c

15 Ali ako vi ne oprostite ljudima njihove prijestupe, ni vaš Otac neće vama oprostiti vaše prijestupe.^d

16 Kad postite,^e nemojte imati žalostan izraz lica kao licemjери, jer oni se trude ostaviti dojam da tuguju* kako bi ljudi vidjeli da poste.^f Zaista vam kažem, to je jedina nagrada koju će dobiti. **17** A ti, kad postiš, namaži glavu uljem i umij lice **18** da ne vide ljudi da postiš, nego samo tvoj Otac, kojeg nitko ne može vidjeti. Tada će te tvoj Otac, koji sve vidi, nagraditi.

19 Ne skupljajte više sebi blago na zemlji,^g gdje moljci i hrđa nagrízaju i gdje lopovi provaljuju i krađu. **20** Umjesto toga skupljajte sebi blago na nebu,^h gdje ni moljci ni hrđa ne nagrízajuⁱ i gdje lopovi ne provaljuju i ne krađu. **21** Jer gdje je tvoje blago, ondje će biti i tvoje srce.

22 Oko je svjetiljka tijelu.^j Ako je tvoje oko usredotočeno na ono što je dobro*, cijelo će tvoje tijelo biti sjajno[#]. **23** Ali ako je tvoje oko zavidno*,^k cijelo će tvoje tijelo biti tamno. Ako je svjetlo koje je u tebi zapravo tama, kako li je velika ta tama!

24 Nitko ne može robovati dvojici gospodara – ili će jed-

6:13 *Dosl.: “ne uvedi nas u iskušenje”.

6:16 *Ili: “oni ne vode brigu o svom izgledu”. **6:22** *Ili: “tvoje oko bistro”. Dosl.: “tvoje oko jednostavno”. #Ili: “puno svjetlosti”. **6:23** *Dosl.: “pokvarenost; zlo”.

nog mrziti, a drugog voljeti,^a ili će jednom biti privržen, a drugog će prezirati. Ne možete robovati i Bogu i bogatstvu.^b

25 Zato vam kažem: Ne budite zabrinuti^{*c} za svoj život^d, za to što ćete jesti ili što ćete piti. Ne budite zabrinuti ni za svoje tijelo, za to što ćete obući.^d Ne vrijedi li život više od hrane i tijelo od odjeće?^e **26** Pogledajte ptice^f – one ne siju niti žanju niti skupljaju hranu u žitnice, a ipak ih vaš nebeski Otac hrani. Niste li vi vredniji od njih? **27** Tko od vas može svojom zabrinutošću imalo^{*} produžiti svoj životni vijek?^g **28** Zašto ste zabrinuti za odjeću? Promotrite ljiljane koji rastu u polju – ne muče se niti pređu, **29** ali kažem vam da ni Salamun^h u svojoj svojoj raskoši nije bio odjeven kao jedan od njih. **30** Ako Bog tako oblači bilje, koje danas cvjeta u polju, a sutra se baca u peć, neće li još radije obući vas, malovjerni? **31** Zato nemojte biti zabrinutiⁱ i govoriti: ‘Što ćemo jesti?’ ili ‘Što ćemo piti?’ ili ‘Što ćemo obući?’^j **32** Jer svim tim zaokupljeni su neznabošci. A vaš nebeski Otac zna da vam je sve to potrebno.

33 Stoga neka vam u životu najvažnije bude Kraljevstvo i ono što Bog smatra ispravnim^{*}, pa će vam on dati sve ono drugo.^k **34** Dakle, ne budite zabrinuti za sutrašnji dan,^l jer će sutrašnji dan donijeti svoje brige. Svaki dan nosi dosta svojih nevolja.

6:25 *Ili: “Prestanite se brinuti”. ^aIli: “dušu”. **6:27** *Dosl.: “za jedan lakat”. Vidi dodatak B14. **6:33** *Ili: “tražite najprije Kraljevstvo i Božju pravednost”. Vidi izraz “pravednost” u Rječniku.

6. POGL.

- a Jk 4:4
b Mt 13:22
Lk 16:13
c Ps 55:22
Flp 4:6
1Pe 5:6, 7
d 1Ti 6:8
He 13:5
e Lk 12:22–28
f Job 38:41
Ps 147:9
Mt 10:29
g Ps 39:5
h 1Kr 10:4, 5
i Lk 10:41
j Lk 12:29–31
k Ps 37:25
l Izl 16:4, 19

2. stupac

7. POGL.

- a Lk 6:37
Ri 2:1
Ri 14:13
b Mt 18:33, 34
Jk 2:13
c Mk 4:24
Lk 6:38
Ga 6:7
d Lk 6:41, 42
e Izr 9:7
Mt 10:14
f Mk 11:24
Jk 1:5
1lv 5:14
g Lk 11:9–13
h Iv 14:13
1lv 3:22
i Jk 1:17
j Lk 11:13
k Lk 6:31
l Ri 13:10
Ga 5:14
m Lk 13:24
n Dj 14:22
1Pe 4:18
o Mt 24:11
2Pe 2:1
1lv 4:1
p Lk 6:26

7 Ne sudite^{*,a} da vam se ne sudi. **2** Jer kako vi sudite druge, tako će se suditi vama.^b I kakvom mjerom vi mjerite, takvom će se mjeriti vama.^c **3** Zašto onda vidiš trun u oku svog brata, a ne primjećuješ gredu u svom oku?^d **4** Kako možeš reći svom bratu: ‘Daj da ti izvadim trun iz oka’, kad sam imaš gredu u oku? **5** Licemjeru! Najprije izvadim gredu iz svog oka, pa ćeš onda dobro vidjeti kako izvaditi trun iz oka svog brata.

6 Ne dajte ono što je sveto psima i ne bacajte bisere pred svinje,^e da ih ne izgaze te vas napadnu i rastrgaju.

7 Molite, i dat će vam se!^f Tražite, i naći ćete! Kucajte, i otvorit će vam se!^g **8** Jer svatko tko moli, dobiva.^h Svatko tko traži, nalazi. I svakome tko kuca, otvorit će se. **9** Tko bi od vas svom sinu dao kamen ako ga on zamoli za kruh? **10** Ili ako ga zamoli za ribu, zar će mu dati zmiju? **11** Dakle, ako vi, iako ste zli, dajete dobre darove svojoj djeci, koliko će više vaš Otac koji je na nebesima dati dobrih darovaⁱ onima koji ga za to mole!^j

12 Sve što želite da ljudi čine vama, činite i vi njima.^k To je smisao Zakona i Proroka.^l

13 Udite na uska vrata,^m jer široka vrata i prostran put vode u propast i mnogo je onih koji ulaze na ta vrata. **14** A uska vrata i tijesan put vode u život i malo je onih koji ih nalaze.ⁿ

15 Čuvajte se lažnih proroka^o koji dolaze k vama u ovčjem runu,^p a zapravo su grabežljivi

7:1 *Ili: “Prestanite suditi”.

vukovi.^a **16** Prepoznat ćete ih po njihovim plodovima. Zar se grožđe bere s trnja ili smokve s čička?^b **17** Tako svako dobro drvo donosi dobar plod, a svako loše drvo donosi bezvrijedan plod.^c **18** Dobro drvo ne može donijeti bezvrijedan plod niti loše drvo može donijeti dobar plod.^d **19** Svako drvo koje ne donosi dobar plod siječe se i baca u vatru.^e **20** Dakle, prepoznat ćete ih po njihovim plodovima.^f

21 Neće svatko tko mi govori: 'Gospodine, Gospodine!' ući u nebesko kraljevstvo, nego samo onaj tko vrši volju mog Oca koji je na nebesima.^g **22** Mnogi će mi reći u onaj dan: 'Gospodine, Gospodine,^h nismo li u tvoje ime proricali i u tvoje ime istjerali demone i u tvoje ime činili mnoga silna djela?'ⁱ **23** Tada ću im kazati: 'Nikad vas nisam poznao! Odlazite od mene, zlotvori!'^j

24 Stoga će svatko tko čuje ove moje riječi i izvršava ih biti kao razborit čovjek koji je kuću sagradio na stijeni.^k **25** I zapljuštala je kiša, došle su bujice, zapuhali su vjetrovi i obrušili se na tu kuću, ali ona se nije srušila jer joj je temelj bio postavljen na stijeni. **26** Ali svatko tko čuje ove moje riječi, a ne izvršava ih, bit će kao bezuman čovjek koji je kuću sagradio na pijesku.^l **27** I zapljuštala je kiša, došle su bujice, zapuhali su vjetrovi i obrušili se na tu kuću,^m a ona se srušila i posve raspała."

28 Kad je Isus završio svoj govor, narod je bio zadivljen njegovim načinom poučava-

7:23 *Ili: "vi koji činite bezakonje".

7. POGL.

a Dj 20:29, 30

b Lk 6:44

c Mt 12:33

d Lk 6:43

e Mt 3:10
Lk 13:6, 9

f Mt 12:33

g Ri 2:13
Jk 1:22
1Iv 2:17
1Iv 5:3

h Lk 6:46

i Jr 14:14
Jr 27:15

j Lk 13:25–27

k Lk 6:47–49
Jk 1:25

l Jk 1:23, 24

m 1Ko 3:13

2. stupac

a Mk 1:22
Lk 4:32

b Iv 7:46

8. POGL.

c Mk 1:40–44
Lk 5:12–14d Mk 1:41
Lk 5:13

e Iza 53:4

f Mt 9:30
Mt 12:15, 16
Mk 7:35, 36g Le 14:2
Lk 17:14h Le 14:3, 4
Le 14:19, 20

i Lk 7:1–9

j Mt 15:28
Lk 7:9

nja*,^a **29** jer ih je učio kao onaj iza čijih riječi stoji Bog,^b a ne kao njihovi pismoznanci.

8 Kad je sišao s gore, slijedilo ga je silno mnoštvo ljudi. **2** Tada mu je pristupio neki gubavac, poklonio mu se* i rekao mu: "Gospodine, znam da me svežeš očistiti ako to hoćeš."^c **3** Isus je ispružio ruku, dotaknuo ga i rekao: "Hoću, očisti se!"^d I čovjek se istog trena očistio od gube.^e **4** Isus mu je zatim rekao: "Nemoj nikome ništa govoriti,^f nego idi, pokaži se svećeniku^g i prinesi dar koji je Mojsije propisao^h – to će svećenicima biti dokaz da si izliječen."

5 Kad je Isus ušao u Kafarnaum, prišao mu je jedan stotnik*, preklinjući ga:ⁱ **6** "Gospodine, moj sluga leži kod kuće uzet* i u teškim je mukama." **7** A on mu je rekao: "Doći ću i izliječiti ga." **8** Stotnik mu je nato rekao: "Gospodine, nisam dostojan da uđeš u moju kuću. Samo kaži jednu riječ i moj će sluga biti izliječen. **9** Jer i ja imam svoje nadređene, a imam i vojnike koji su mi podređeni, pa kad jednome kažem: 'Idi!' on ode, kad drugome kažem: 'Dođi!' on dođe, a kad svom robu kažem: 'Učini to!' on to učini." **10** Kad je Isus to čuo, zadivio se i rekao mnoštvu koje je išlo za njim: "Zaista vam kažem, nisam vidio da itko u Izraelu ima toliku vjeru.^j **11** Kažem vam da će mnogi s istoka i zapada doći i biti za stolom s Abrahamom, Izakom i Jakovom u nebeskom kraljev-

7:28 *Ili: "njegovim učenjima". 8:2 *Ili: "kleknuo pred njega". 8:5 *Ili: "centurion". 8:6 *Ili: "paraliziran".

stvu,^a **12** a sinovi Kraljevstva bit će bačeni van u tamu. Ondje će plakati i škrgutati zubima.”^b **13** Tada je Isus rekao stotniku: “Pođi kući. Budući da si pokazao vjeru, neka bude kako si tražio.”^c I sluga je istog trena ozdravio.^d

14 Kad je ušao u Petrovu kuću, Isus je vidio njegovu punicu^e kako leži u vrućici.^f

15 Tada joj je dotaknuo ruku^g i vrućica je nestala, a žena je ustala i počela ga posluživati.

16 Kad je pala večer, ljudi su mu doveli mnoge koji su bili opsjednuti demonima. I on je kratkom zapovijedi istjerivao duhove te je izliječio sve bolesne, **17** čime se ispunilo ono što je bilo rečeno preko proroka Izaije: “On je uzeo naše boli i ponio naše bolesti.”^h

18 Kad je Isus vidio narod oko sebe, zapovjedio je učenicima da otplove na drugu stranu mora.ⁱ **19** I pristupio mu je neki pismoznanc te mu rekao: “Učitelju, ići ću za tobom kamo god pođeš.”^j **20** Isus mu je nato kazao: “Lisice imaju jazbine i ptice imaju gnijezda, a Sin Čovječji nema gdje nasloniti glavu.”^k **21** A jedan drugi učenik rekao mu je: “Gospodine, dopusti mi da najprije odem i pokopam svog oca.”^l **22** Isus mu je odvratio: “Idi za mnom i pusti neka mrtvi pokapaju svoje mrtve.”^m

23 Kad je ušao u lađu, njegovi su učenici ušli za njim.ⁿ

24 Tada se na moru podignula snažna oluja. Valovi su bili toliko visoki da su skoro potopili lađu. A Isus je spavao.^o **25** Učenici su došli do njega i probudili ga, vičući: “Gospodine, spasi nas, poginut ćemo!”

8. POGL.

a Lk 13:29

b Lk 13:28

c Mt 9:29
Mt 15:28
Mk 9:23

d Lk 7:10

e 1Ko 9:5

f Mk 1:29-34
Lk 4:38-41g Mk 5:41
Dj 3:7

h Iza 53:4

i Mk 4:35
Lk 8:22

j Lk 9:57

k Lk 9:58
2Ko 8:9

l Lk 9:59

m Lk 9:60

n Mk 4:36

o Mk 4:37-41
Lk 8:23-25

2. stupac

a Mt 14:31
Mk 4:40b Ps 89:9
Ps 107:29
Lk 8:25c Mk 5:1-3
Lk 8:26, 27

d Lk 4:34, 41

e Mk 1:24
Jk 2:19f Mk 5:7-10
Lk 8:28

g Mk 5:11-17

h Phz 14:8
Lk 8:31-34

i Lk 8:35-37

9. POGL.

j Mt 4:13
Mk 2:1k Mk 2:3-12
Lk 5:18-26

l Iv 2:24, 25

26 A on im je rekao: “Zašto ste se tako uplašili, malovjerni?”^a Tada je ustao, zaprijetio vjetrovima i moru te je nastala potpuna tišina.^b **27** Učenici su bili zadivljeni i rekli su: “Pa tko je ovaj čovjek? Čak ga i vjetrovi i more slušaju!”

28 Kad je stigao na drugu stranu mora, u gadarenski kraj, k njemu su došla dva opsjednuta čovjeka koja su živjela na groblju.^c Oni su bili toliko nasilni da se nitko nije usudio prolaziti tim putem. **29** I povikali su: “Što hoćeš od nas, Sine Božji?”^d Jesi li došao ovamo da nas mučiš^e prije vremena?”^f

30 A u daljini je paslo veliko krdo svinja.^g **31** Tada su ga demoni počeli preklinjati: “Ako nas istjeraš, pošalji nas u ono krdo svinja.”^h **32** Nato im je rekao: “Idite!” I oni su izašli iz ta dva čovjeka i ušli u svinje. Tada je cijelo krdo jurnulo preko litice u more i utopilo se. **33** A svinjari su pobjegli i otišli u grad te ispričali sve što se zbililo, pa tako i ono što se dogodilo s opsjednutima. **34** I cijeli je grad izašao u susret Isusu. Kad su ga vidjeli, molili su ga da ode iz njihovog kraja.ⁱ

9 Tada je Isus ušao u lađu, otplovio na drugu stranu mora i došao u svoj grad.^j **2** I donijeli su mu uzetog čovjeka koji je ležao na nosilima. Vidjevši njihovu vjeru, Isus je rekao uzetome*: “Samo hrabro, sine! Oprošteni su ti grijesi.”^k

3 A neki pismoznanci rekli su u sebi: “Ovaj huli.” **4** Isus je znao što misle, pa im je rekao: “Zašto vam je srce puno zlih misli?” **5** Pa je li lakše reći

9:2 *Ili: “paraliziranome”.

‘Oprošteni su ti grijesi’ ili ‘Ustani i hodaj?’^a **6** No da biste znali da Sin Čovječji ima vlast na zemlji opraštati grijeha...” Tada se okrenuo prema uzetome i rekao mu: “Ustani, uzmi svoja nosila i pođi kući!”^b **7** I čovjek je ustao te otišao kući. **8** A kad je narod to vidio, ispunio se strahopoštovanjem i slavio Boga, koji je dao takvu vlast ljudima.

9 Dok je odlazio odande, Isus je ugledao čovjeka koji se zvao Matej kako sjedi na mjestu gdje se sakuplja porez te mu je rekao: “Pođi za mnom!”* On je odmah ustao i pošao za njim.^c **10** Kasnije, dok je Isus bio u Matejevoj kući i jeo za stolom, došli su mnogi poreznici i grešnici te su se njemu i njegovim učenicima pridružili za stolom.^d **11** Kad su farizeji to vidjeli, rekli su njegovim učenicima: “Zašto vaš učitelj jede s poreznicima i grešnicima?”^e **12** Isus ih je čuo, pa je rekao: “Liječnika ne trebaju zdraviti, nego bolesni.”^f **13** Stoga idite i dobro razmislite što znače riječi: ‘Hoću milosrđe, a ne žrtvu.’^g Jer nisam došao pozvati pravednike, nego grešnike.”

14 Tada su mu prišli Ivanovi učenici i upitali ga: “Zašto mi i farizeji postimo, a tvoji učenici ne poste?”^h **15** Nato im je Isus rekao: “Imaju li mladoženjini prijatelji razloga tugovati dok je mladoženjaⁱ s njima? Ali doći će vrijeme kad će mladoženja biti uzet od njih^j i tada će oni postiti. **16** Nitko na staru haljinu ne prišiva zakrpu od nove tkanine*, jer bi se zakr-

9:9 *Ili: “Budi moj sljedbenik!” 9:16 *Odnosno tkanine koja još nije oprana, pa se nije skupila.

9. POGL.

a Mk 2:9

b Mk 2:10, 11
Lk 5:24
Iv 5:8c Mk 2:14
Lk 5:27, 28d Mk 2:15-17
Lk 5:29-32e Lk 7:39
Lk 15:2
Lk 19:7

f Lk 5:31

g Izr 21:3
Ho 6:6
Mt 12:7h Mk 2:18-20
Lk 5:33-35

i Mt 22:2

j Mt 26:2

2. stupac

a Mk 2:21, 22
Lk 5:36-39b Mk 5:22-24
Lk 8:41, 42
Iv 11:25

c Le 15:25

d Mk 5:25-34
Mk 6:56
Lk 8:43-48e Mk 10:52
Lk 7:50
Lk 17:19
Lk 18:42

f Iv 4:53

g Mk 5:38-43
Lk 8:52-56

h Iv 11:11

i Mk 9:27

j Lk 8:55

k Mt 20:30

l Dj 14:9, 10

pa skupila i poderala haljinu, pa bi rupa postala još veća.^a

17 Ni novo se vino ne stavlja u stare mjehove. Inače bi se mjehovi proderali, pa bi se vino prolilo i mjehovi propali. Naprotiv, novo se vino stavlja u nove mjehove, pa se oboje sačuva.”

18 Dok im je to govorio, pristupio mu je neki poglavar, poklonio mu se* i rekao: “Kći mi je već sigurno umrla, ali dođi i položi ruku na nju, pa će oživjeti.”^b

19 Tada je Isus ustao i pošao za njim sa svojim učenicima. **20** A neka žena koja je 12 godina bolovala od krvarenja^c prišla mu je odostraga i dotaknula rub njegove haljine,^d **21** jer je mislila: “Ako samo dotaknem njegovu haljinu, ozdravit ću.” **22** Isus se okrenuo i ugledao je te rekao: “Samo hrabro, kćeri! Tvoja te vjera ozdravila.”^e I žena je istog trena ozdravila.^f

23 Kad je ušao u poglavarevu kuću i ugledao frulaše kako sviraju pogrebnu glazbu i mnoštvo ljudi kako glasno nariče,^g **24** Isus je rekao: “Izadite, jer djevojčica nije umrla, nego spava.”^h A oni su ga počeli ismijavati. **25** Kad je mnoštvo izašlo, ušao je k djevojčici i uzeo je za ruku,ⁱ a ona je ustala.^j **26** Vijest o tome proširila se po cijelom tom kraju.

27 Dok je Isus odlazio odande, slijedila su ga dva slijepca,^k vičući: “Smiluj nam se, Sine Davidov!” **28** Kad je ušao u jednu kuću, slijepci su mu prišli i Isus ih je upitao: “Vjerujete li da to mogu učiniti?”^l

9:18 *Ili: “kleknuo pred njega”.

A oni su mu odgovorili: "Da, Gospodine." **29** Tada im je dotaknuo oči^a i rekao: "Budući da ste pokazali vjeru, neka bude kako ste tražili." **30** I oni su progledali. A Isus im je strogo zapovjedio: "Pazite da za ovo nitko ne sazna!"^b **31** Ali kad su otišli, raširili su glas o njemu po cijelom tom kraju.

32 Čim su oni otišli, ljudi su mu doveli nijemog čovjeka koji je bio opsjednut demonom.^c

33 Kad je Isus istjerao demona, nijemi je čovjek progovorio.^d Mnoštvo je bilo zadivljeno i govorilo je: "Takvo što nikad se nije vidjelo u Izraelu."^e

34 Ali farizeji su govorili: "Istjeruje demone uz pomoć vladara demonâ!"^f

35 Isus je počeo obilaziti sve gradove i sela te je poučavao u sinagogama, propovijedao dobru vijest o Kraljevstvu i liječio svaku bolest i svaku nemoć.^g

36 Vidjevši sve te ljude, sažalio se na njih^h jer su bili izmučeni i zapostavljeni* kao ovce bez pastira.ⁱ **37** Tada je rekao svojim učenicima: "Žetva je velika, a radnika je malo.^j **38** Zato molite Gospodara žetve da pošalje radnike u svoju žetvu."^k

10 Pozvao je k sebi svojih 12 učenika i dao im vlast da istjeruju nečiste duhove^l te da liječe svaku bolest i svaku nemoć.

2 Ovo su imena dvanaestorice apostola:^m Šimun zvan Petarⁿ i njegov brat Andrija,^o Zebedejevi sinovi Jakov i Ivan,^p **3** Filip i Bartolomej,^r Toma^s i poreznik Matej,^t Alfejev sin Jakov i Tadej, **4** Šimun Kana-

9:36 *Ili: "oderane kože i rasijani".

9. POGL.

a Mt 20:34
b Lza 42:2
Mk 12:15, 16
Lk 11:14
d Mt 15:31
e Mk 2:12
f Mt 12:24
Mk 3:22
Lk 11:15
g Mt 4:23
h Mt 14:14
He 4:15
i Br 27:16, 17
1Kr 22:17
Eze 34:5
Mk 6:34
j Lk 10:2
lv 4:35
k Ri 10:14

10. POGL.

l Mk 3:14, 15
Mk 6:7
Lk 9:1, 2
m Mk 3:16-19
Lk 6:13-16
Dj 1:13
n lv 1:42
Dj 15:14
o Mk 1:16
lv 1:40
p Mt 4:21
r lv 1:45
s lv 11:16
lv 20:27
t Mk 2:14
Lk 5:27

2. stupac

a Mt 26:47
lv 13:18
b Mk 6:7
Lk 9:1, 2
c 2Kr 17:24
d lza 53:6
Eze 34:6
Dj 13:45, 46
e Mt 4:17
Lk 10:9
f Lk 9:2
g Mk 6:8, 9
h Lk 9:3
i Lk 10:7
1Ko 9:7, 14
j Mk 6:10
Lk 9:4
k Lk 10:5
l Mk 6:11
Lk 9:5
Lk 10:6, 11
Dj 13:50, 51
m Pos 19:4, 5
2Pe 2:6
Jd 7
n Flp 2:14, 15
o Mt 24:9
p Dj 5:40
2Ko 11:24

naj* i Juda Iskariot, koji ga je kasnije izdao.^a

5 Tu je dvanaestoricu Isus poslao i dao im ove upute:^b "Ne idite k neznabošcima* i ne ulazite ni u jedan samarićanski grad,^c **6** nego idite k izgubljenim ovcima izraelskog naroda.^d **7** Putem propovijedajte: 'Približilo se nebesko kraljevstvo.'^e **8** Liječite bolesne,^f uskravajte mrtve, čistite gubave, istjerujte demone. Besplatno ste primili, besplatno dajte. **9** Ne stavlajte u svoje pojaseve ni zlatni, ni srebrni, ni bakreni novac,^g **10** ne nosite na put ni torbu, a ni dodatnu haljinu*, sandale ni štap,^h jer radnik zaslužuje svoju plaćuⁱ.

11 U koji god grad ili selo uđete, potražite u njemu ljude koji su dostojni poruke koju objavljujete i ostanite ondje dok ne pođete dalje.^j **12** Kad uđete u kuću, pozdravite ukućane. **13** Ako je kuća dostojna, neka na nju dođe mir koji joj želite,^k ali ako nije dostojna, neka se vaš mir vrati vama. **14** Kad izlazite iz kuće ili iz grada gdje vas nitko nije primio ili nije poslušao vaše riječi, otresite prašinu s nogu.^l **15** Zaista vam kažem, lakše će biti Sodomi i Gomori^m u Sudnji dan nego tom gradu.

16 Evo, ja vas šaljem kao ovce među vukove. Zato budite oprezni kao zmije, a bezazleni kao golubovi.ⁿ **17** Čuvajte se, jer će vas ljudi predavati sudovima^o i bičevati vas^p

10:4 *Po svemu sudeći, "Kananaj" znači "onaj koji je gorljiv (revan)". Taj izraz ne znači da je on bio iz Kanaana ili Kane. **10:5** *Vidi Rječnik. **10:10** *Dosl.: "ni dvije haljine". "Dosl.: "hranu".

u sinagogama.^a **18** Zbog mene će vas izvoditi pred upravitelje i kraljeve,^b pa ćete njima i neznabošcima svjedočiti o onom u što vjerujete.^c **19** A kad vas predaju vlastima, ne brinite se kako ćete ili što ćete govoriti jer će vam se u taj čas dati prave riječi.^d **20** Naime, nećete govoriti vi sami, nego će duh vašeg Oca govoriti preko vas.^e **21** Brat će brata predati da se pogubi, a i otac dijete. Djeca će se okrenuti protiv roditelja i dat će ih pogubiti.^f **22** Svi će vas mrziti zbog mog imena.^g Ali tko ustraje do kraja, bit će spašen.^h **23** Kad vas budu progonili u jednom gradu, bježite u drugi.ⁱ Zaista vam kažem, nećete obići sve izraelske gradove prije nego što dođe Sin Čovječji.

24 Učenik nije veći od svog učitelja niti rob od svog gospodara.^j **25** Učeniku je dovoljno da bude poput svog učitelja i robu da bude poput svog gospodara.^k Ako su domaćina* nazvali Beelzebubom[#],^l koliko će tek prije njegove ukućane! **26** Dakle, ne bojte ih se, jer nema ničeg skrivenog što se neće otkriti niti ičeg tajnog što se neće doznati.^m **27** Ono što vam kažem u tami, recite na svjetlu. I ono što vam šapnem na uho, propovijedajte s krovova.ⁿ **28** Ne bojte se onih koji mogu ubiti tijelo, ali ne mogu ubiti dušu.^o Bojte se onoga koji može pogubiti i dušu i tijelo u geheni[#].^p **29** Ne prodaju li se dva vrapca za nov-

10:25 *Ili: "glavu obitelji". #Taj se izraz odnosi na Sotonu, vladara demona. 10:28 *Odnosno ne mogu nekome oduzeti mogućnost da ponovno živi. 10:28, 38 #Vidi Rječnik.

10. POGL.

- a Mt 23:34
Mk 13:9
Lk 21:12, 13
b Dj 4:8
Dj 24:10
Dj 25:23
Dj 26:25
Dj 27:23, 24
c Mt 24:14
d Mk 13:11
Lk 12:11, 12
Lk 21:14, 15
e Iv 14:26
f Mi 7:6
Mt 10:36
g Mt 24:9
Lk 21:17
Iv 15:21
h Mt 24:13
Lk 21:19
Ot 2:10
i Mt 23:34
Dj 8:1
j Iv 15:20
k 1Pe 2:21
l Mt 12:24
Mk 3:22
Lk 11:15
Iv 8:48
m Mk 4:22
Lk 8:17
n Lk 12:3
o Izr 29:25
Ot 2:10
p Lk 12:4, 5
He 10:31

2. stupac

- a Lk 12:6, 7
b Mt 6:26
c Ri 10:9
d Lk 12:8, 9
Ot 3:5
e Mk 8:38
Lk 9:26
2Ti 2:12
f Lk 12:51-53
g Mi 7:6
h Mt 19:29
Lk 14:26
i Mt 16:24, 25
Mk 8:34, 35
Lk 9:23
Lk 14:27
j Lk 17:33
Iv 12:25
k Mt 25:40
Lk 10:16
Iv 12:44
Iv 13:20
l 1Kr 17:9, 10
1Kr 17:20-23
2Kr 4:8
2Kr 4:13-17
m Mt 25:40
Mk 9:41
He 6:10

čić*? Ipak, nijedan od njih ne padne na zemlju a da vaš Otac ne zna za to.^a **30** A vama je i svaka vlas na glavi izbrojena. **31** Dakle, ne bojte se, vi ste vredniji od mnogo vrabaca.^b

32 Svakoga tko pred ljudima prizna da vjeruje u mene,^c ja ću pred svojim Ocem koji je na nebesima priznati za svog učenika.^d **33** Ali tko se god pred ljudima odrekne mene, i ja ću se pred svojim Ocem koji je na nebesima odreći njega.^e **34** Nemojte misliti da sam došao donijeti mir na zemlju. Nisam došao donijeti mir, nego mač.^f **35** Jer došao sam razdvojiti sina od njegovog oca, kćer od njene majke i snahu od njene svekrve.^g **36** Doista, čovjeku će neprijatelji biti njegovi ukućani. **37** Tko voli oca ili majku više nego mene, nije me dostojan. Tko voli sina ili kćer više nego mene, nije me dostojan.^h **38** Tko ne prihvati svoj mučenički stup[#] i ne ide za mnom, nije me dostojan.ⁱ **39** Tko nastoji sačuvati svoj život*, izgubit će ga, a tko izgubi svoj život radi mene, ponovno će ga dobiti.^j

40 Tko prima vas, prima i mene, a tko prima mene, prima i onoga koji me poslao.^k **41** Tko prima proroka zato što je prorok, primit će nagradu kakvu dobiva prorok.^l Tko prima pravednika zato što je pravednik, primit će nagradu kakvu dobiva pravednik. **42** Tko jednom od ovih malih da samo čašu hladne vode zato što je on moj učenik, zaista vam kažem da neće izgubiti svoju nagradu.^m

10:29 *Dozl.: "za as". Vidi dodatak B14. 10:39 #Ili: "dušu".

11 Kad je Isus dao upute dvanaestorici svojih učenika, otišao je odande poučavati i propovijedati u tamošnjim gradovima.^a

2 A kad je Ivan u zatvoru^b čuo o Kristovim djelima, poslao je svoje učenike^c **3** da ga upitaju: "Jesi li ti onaj koji treba doći ili da čekamo drugoga?"^d **4** Isus im je odgovorio: "Idite i javite Ivanu što čujete i vidite:^e **5** slijepi vide,^f hromi hodaju, gubavi^g se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju i siromasima se objavljuje dobra vijest.^h **6** Sretan je onaj tko se zbog mene ne pokoleba u vjeri*"ⁱ

7 Kad su oni otišli, Isus je mnoštvu počeo govoriti o Ivanu: "Što ste otišli gledati u puštinji? Trsku koju ljulja vjetar?"^k **8** Što ste onda išli vidjeti? Čovjeka obučenog u raskošne haljine? Pa oni koji nose raskošne haljine žive u kraljevskim dvorima. **9** Zašto ste onda išli onamo? Da vidite proroka? Da, kažem vam, on je mnogo više od proroka!^l **10** Upravo je za njega pisano: 'Evo, šaljem svog glasnika pred tobom i on će ti pripremiti put.'^m **11** Zaista vam kažem, od svih ljudi koji su ikad rođeni nije se pojavio nitko veći od Ivana Krstitelja, ali i najmanji u nebeskom kraljevstvu veći je od njega.ⁿ **12** Od vremena Ivana Krstitelja pa sve do sada ljudi se trude uči u nebesko kraljevstvo, i oni koji se svim silama trude uspijevaju u tome.^o **13** Jer do Ivanovog su vremena svi, i Proroci i Zakon, proricali što će se dogoditi.^p **14** A on je, htjeli vi to prihvatiti

11:6 *Dozl.: "tko se o mene ne spotakne".

11. POGL.

- a Mt 4:23
Mt 19:1
Lk 9:6
- b Mt 14:3
Mk 6:17
- c Lk 7:18-23
- d Mt 3:11
Iv 1:15
- e Lk 7:22
- f Iza 35:5, 6
Iza 61:1
- g Mt 8:3
- h Mt 4:23
- i Mk 6:3
Lk 7:23
1Ko 1:23
1Pe 2:7, 8
- j Mt 3:1, 5
- k Lk 7:24-28
- l Lk 1:67, 76
- m Mi 3:1
Mt 3:3
Mk 1:2
Lk 1:17
Iv 3:28
- n Lk 7:28
Iv 3:3
- o Lk 13:24
- p Lk 16:16

2. stupac

- a Mi 4:5
Mt 17:10-13
- b Lk 7:31-35
- c Mt 9:10
Mk 2:15
Iv 2:2
- d Lk 5:30
Lk 15:2
Lk 19:7
- e Lk 7:34, 35
- f Jn 3:5, 6
Lk 10:13
- g Lk 10:14
- h Lk 4:31
- i Lk 10:15
- j Mt 10:15
Lk 10:12
- k Iza 29:14
Mt 13:15
Lk 10:21
1Ko 1:27

ti ili ne, 'Ilija koji treba doći'.^a **15** Tko ima uši, neka sluša!

16 S kim da usporedim ovaj naraštaj?^b Ti su ljudi poput djece koja sjede na trgovima i dovikuju svojim prijateljima: **17** 'Svirali smo vam frulu, ali niste plesali. Pjevali smo tužaljke, ali niste tugovali*.' **18** Naime, došao je Ivan, koji nije ni jeo ni pio, a ljudi govore: 'Demon je u njemu.' **19** Onda je došao Sin Čovječji, koji jede i pije,^c a ljudi govore: 'Vidi izjelice i pijanice, prijatelja poreznika i grešnika!'^d Ali mudrost se prepoznaje po svojim pravednim djelima*."^e

20 Tada je počeo prekoravati gradove u kojima se dogodilo najviše njegovih silnih djela, jer se nisu pokajali: **21** "Teško ti, Korozaine! Teško ti, Betsaido! Jer da su se u Tiru i Sidonu dogodila silna djela koja su se dogodila u vama, oni bi se već odavno pokajali u kostrijeti i pepelu.^f **22** Stoga vam kažem, lakše će biti Tiru i Sidonu u Sudnji dan nego vama.^g **23** A ti, Kafarnaume,^h zar ćeš se uzvisiti do neba? U grob* ćeš se strovaliti!ⁱ Jer da su se u Sodomi dogodila silna djela koja su se dogodila u tebi, taj bi grad ostao do današnjeg dana. **24** Stoga ti kažem, lakše će biti Sodomi u Sudnji dan nego tebi."^j

25 U to vrijeme Isus je rekao: "Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, jer si ovo sakrio od mudrih i umnih, a otkrio maloj djeci.^k **26** Da,

11:17 *Ili: "niste se udarali u prsa od tuge". **11:19** *Ili: "mudrost opravdava ju njena djela". **11:23** *Ili: "had". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "had" u Rječniku.

Oče, jer to je bila tvoja volja. **27** Moj mi je Otac sve predao.^a Nitko ne poznaje Sina tako dobro kao Otac^b i nitko ne poznaje Oca tako dobro kao Sin i kao onaj kome ga Sin hoće otkriti.^c **28** Dodite k meni, svi vi koji ste izmoredeni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti! **29** Uzmite moj jaram na sebe* i učite od mene, jer ja sam blag i ponizna srca,^d i tada ćete naći okrepu. **30** Jer moj je jaram ugodno nositi i moj je teret lak.”

12 Jednom prilikom Isus je u subotu* prolazio kroz žitna polja. A njegovi su učenici ogladnjeli te su trgali klasje i jeli.^e **2** Kad su farizeji to vidjeli, rekli su mu: “Gle, tvoji učenici čine ono što nije dopušteno činiti u subotu.”^f **3** A on im je rekao: “Zar niste čitali što je David učinio kad su on i njegovi ljudi ogladnjeli?^g **4** Ušao je u Božiji dom pa su jeli kruhove koji su bili stavljeni pred Boga^h iako te kruhove nisu smjeli jesti ni on ni njegovi ljudi, nego samo svećenici.ⁱ **5** Osim toga, zar niste čitali u Zakonu da u subotu svećenici rade u hramu, a ipak nisu krivi za kršenje zakona o suboti?^j **6** A kažem vam da je ovdje netko tko je veći od hrama.^k **7** Da ste razumjeli što znače riječi: ‘Hoću milosrđe,^l a ne žrtvu,’^m ne biste osudili nedužne. **8** Jer Sin Čovječiji gospodar je subote.”ⁿ

9 Kad je otišao odande, došao je u sinagogu. **10** Ondje je bio neki čovjek s usahnulom* rukom.^o Tada su upitali Isusa: “Je li dopušteno liječiti u su-

11:29 *Ili: “Dodite k meni pod moj jaram”. **12:1** *Ili: “na dan počinka”. Vidi izraz “dan počinka” u Rječniku. **12:10** *Ili: “paraliziranom”.

11. POGL.

a Iv 3:35

b Iv 1:18

c Lk 10:22

Iv 10:15

1Iv 5:20

d Za 9:9

12. POGL.

e Izl 12:16

Pnz 23:25

Mk 2:23-28

Lk 6:1-5

f Izl 20:10

Izl 31:15

Pnz 5:14

g 1Sa 21:1-6

h Izl 25:30

Izl 40:22, 23

i Le 24:5-9

j Br 28:9

Iv 7:22

k Lk 11:31, 32

l Mt 23:23

m Ho 6:6

Mi 6:6, 8

Mt 9:13

n Mk 2:27, 28

Lk 6:5

o Mk 3:1-6

Lk 6:6-11

2. stupac

a Lk 14:3

Iv 9:16

b Izl 23:4

Pnz 22:4

Lk 14:5

c Mk 3:7

d Mt 8:3, 4

Mk 3:11, 12

Mk 7:35, 36

e Dj 3:13

f Mt 3:17

Mt 17:5

g Iza 61:1

Mk 1:10

h 2Ti 2:24

i Mt 11:28

j Iza 11:10

Iza 42:1-4

Dj 4:12

k Mk 3:22-27

Lk 11:15-23

botu?” Naime, tražili su razlog da ga optuže.^a **11** On im je rekao: “Ako bi kome od vas jedina ovca koju ima u subotu upala u jamu, tko od vas ne bi otišao izvaditi je?^b **12** A koliko je tek čovjek vredniji od ovce! Dakle, dopušteno je činiti dobro u subotu.” **13** Zatim je rekao čovjeku: “Ispruži ruku!” On ju je ispružio i ruka mu je postala zdrava kao i druga. **14** A farizeji su izašli iz sinagoge i počeli se dogovarati da ga ubiju. **15** Kad je to doznao, Isus je otišao odande. Mnogi su išli za njim^c i on ih je sve izliječio, **16** ali im je strogo zabranio da šire glas o njemu,^d **17** čime se ispunilo ono što je bilo rečeno preko proroka Izaije:

18 “Evo mog voljenog sluga^e kojeg sam izabrao, koji mi je* po volji!^f Na njega ću staviti svoj duh^g i on će obznaniti narodima što je pravda. **19** Neće se svadati^h niti će vikati, njegov se glas neće čuti na ulicama. **20** Zgaženu trsku neće slomiti i stijenj koji tinja neće ugaziti,ⁱ sve dok ne uspostavi pravdu. **21** U njegovo ime uzdat će se narodi.”^j

22 Tada su mu doveli opsjednutog čovjeka koji je bio slijep i nijem. Isus ga je izliječio, pa je nijemi progovorio i pogledao. **23** A svi su ljudi bili zadivljeni i pitali su se: “Da nije ovo Sin Davidov?” **24** Kad su farizeji to čuli, rekli su: “Ovaj ne istjeruje demone nikako drugačije nego uz pomoć Beelzebuba*, vladara demonâ.”^k **25** Ali on je znao što misle, pa im je rekao: “Svako kraljevstvo u kojem vlada nesloga propada. Nijedan

12:18 *Ili: “koji je mojoj duši”. **12:24** *Taj se izraz odnosi na Sotonu.

grad ni obitelj u kojima vlada nesloga neće opstati. **26** Slično tome, ako Sotona istjeruje Sotonu, zapravo se bori sam protiv sebe. Kako će onda njegovo kraljevstvo opstati? **27** Ako ja istjerujem demone uz pomoć Beelzebuba, uz čiju ih pomoć istjeruju vaši sljedbenici? Zato će vas oni osuditi. **28** Ali ako ja istjerujem demone pomoću Božjeg duha, Božje kraljevstvo zaista vas je zateklo nespremne*.^a **29** Zar bi tko mogao upasti u kuću jakog čovjeka i oteti mu imovinu ako ga najprije ne svežeti? Tek tada može opljačkati njegovu kuću. **30** Tko nije na mojoj strani, protiv mene je, i tko sa mnom ne skuplja, taj rasipa.^b

31 Zato vam kažem: Svaki grijeh i hula oprostit će se ljudima, ali hula na duh neće se oprostiti.^c **32** Naprimjer, ako tko kaže nešto protiv Sina Čovječjeg, oprostit će mu se,^d ali ako tko kaže nešto protiv svetog duha, neće mu se oprostiti – ni u ovom poretku* ni u onom koji treba doći.^e

33 Ako imate dobro drvo, i plod će mu biti dobar, ali ako imate loše drvo, i plod će mu biti loš. Jer drvo se poznaje po plodu.^f **34** Leglo zmijsko!^g Kako biste mogli govoriti išta dobro kad ste zli? Jer usta govore ono čega je srce puno.^h **35** Dobar čovjek iz svoje dobre riznice iznosi ono što je dobro, dok zao čovjek iz svoje zle riznice iznosi ono što je zlo.ⁱ **36** Kažem vam da će u Sudnji dan ljudi položiti račun^j za sva-

12:27 *Dosl.: "sinovi". 12:28 *Ili: "zaista je već stiglo među vas". 12:32 *Ili: "svijetu; vijeku". Vidi izraz "poredak" u Rječniku.

12. POGL.

a Lk 11:20

b Mk 9:40
Lk 9:50
Lk 11:23c Mk 3:28, 29
Dj 7:51
He 6:4, 6

d 1Ti 1:13

e Lk 12:10
He 10:26f Mt 7:17
Lk 6:43g Mt 3:7
Mt 23:33

h Mt 15:11

i Lk 6:45
Jk 3:6j Pr 12:14
Ri 14:12

2. stupac

a Mt 16:1

b Mt 16:4
Lk 11:29-32

c Jn 1:17

d Mt 16:21
Mt 17:23
Mt 27:63
Lk 24:46

e Jn 3:5

f Lk 11:30

g 1Kr 10:1
2Lje 9:1h Mt 12:6
Lk 11:31

i Lk 11:24-26

j He 6:4, 6
2Pe 2:20k Mt 13:55
Iv 2:12
Dj 1:14
1Ko 9:5
Ga 1:19

l Mk 3:31-35

ku bezvrijednu* riječ koju izgovore. **37** Naime, na temelju svojih riječi bit ćeš proglašen pravednim i na temelju svojih riječi bit ćeš osuđen."

38 Tada su mu neki pismoznanci i farizeji rekli: "Učitelju, htjeli bismo da nam pokažeš neki čudesni znak."^a **39** On im je odvratio: "Zao i preljubnički* naraštaj stalno traži nekakav znak, ali neće dobiti drugi znak osim znaka proroka Jone.^b **40** Kao što je Jona bio u utrobi goleme ribe tri dana i tri noći,^c tako će i Sin Čovječji biti u srcu zemlje tri dana i tri noći.^d **41** U vrijeme suda* stanovnici Ninive uskrsnut će s ovim naraštajem i osudit će ga jer su se pokajali kad im je Jona propovijedao.^e A ovdje je netko veći od Jone.^f **42** U vrijeme suda kraljica juga uskrsnut će s ovim naraštajem i osudit će ga jer je došla s kraja zemlje čuti Salamunovu mudrost.^g A ovdje je netko veći od Salamuna.^h

43 Kad nečisti duh izađe iz čovjeka, luta bezvodnim mjestima tražeći počivalište, ali ga ne nalazi.ⁱ **44** Tada kaže: 'Vratit ću se u kuću iz koje sam izašao.' A kad dođe, nađe je praznu, pometenu i ukrašenu. **45** Zatim ode i dovede sa sobom još sedam duhova, gorih od sebe, pa svi oni uđu u čovjeka i nastane se u njemu. Na kraju tom čovjeku bude gore nego prije.^j Tako će biti i s ovim zlim naraštajem."

46 Dok je on još govorio mnoštvu, došli su njegova majka i braća.^k Stajali su vani i tražili da razgovaraju s njim.^l

12:36 *Ili: "zlobnu". 12:39 *Ili: "nevjeran". 12:41 *Odnosno u Sudnji dan.

47 I netko mu je rekao: "Tvoja majka i braća stoje vani i traže da razgovaraju s tobom."

48 A onome koji mu je to rekao, odvratio je: "Tko je moja majka i tko su moja braća?"

49 Zatim je pokazao rukom na svoje učenike i rekao: "Evo moje majke i moje braće!^a 50 Jer tko god vrši volju mog Oca koji je na nebu, taj mi je i brat, i sestra, i majka."^b

13 Tog je dana Isus izašao iz kuće i sjeo uz more. 2 Oko njega se skupilo silno mnoštvo ljudi, pa je ušao u lađu i sjeo, a ljudi su stajali na obali.^c 3 Tada ih je pomoću usporedbi poučio o mnogočemu.^d Rekao je: "Sijač je izašao sijati.^e 4 Dok je sijao, nešto je sjemena palo uz put, pa su došle ptice i pozobale ga.^f 5 Nešto je sjemena palo na kamenito tlo gdje nije bilo dosta zemlje. Odmah je izniknulo jer zemlja nije bila duboka.^g 6 Ali kad je izašlo sunce, spržilo je mladice, pa su usahnule jer nisu imale korijena. 7 Nešto je sjemena palo među trnje, ali trnje je naraslo i ugušilo mladice.^h 8 A nešto je sjemena palo na dobru zemlju i počelo donositi plod - jedno 100, drugo 60, a treće pak 30 puta više od posijanog.ⁱ 9 Tko ima uši, neka sluša!"^j

10 Tada su mu učenici prišli i upitali ga: "Zašto ih poučavaš pomoću usporedbi?"^k 11 On im je odgovorio: "Vama je dano da razumijete svete tajne^l nebeskog kraljevstva, ali njima nije dano. 12 Jer onome tko ima, još će se dati i imat će obilje. A onome tko nema, uzet će se i ono što ima.^m 13 Zato ih po-

12. POGL.

a Iv 20:17

He 2:11

b Mk 3:35

Lk 8:21

13. POGL.

c Mk 4:1

d Mt 13:34

e Mk 4:3-9

Lk 8:4-8

f Mt 13:19

g Mt 13:20, 21

h Mt 13:22

Mk 4:18, 19

Lk 8:14

i Mt 13:23

Mk 4:8

Lk 8:8

j Mt 11:15

k Mk 4:10, 11

Lk 8:9, 10

l 1Ko 2:9, 10

Ef 1:9-12

Kol 1:26, 27

m Mt 25:29

Mk 4:25

Lk 8:18

2. stupac

a Iza 6:10

Mk 4:12

b Iv 12:40

Ri 11:8

2Ko 3:14

c Iza 6:9, 10

Mk 4:12

Dj 28:26, 27

d Lk 10:23, 24

e Iv 8:56

Ef 3:5

1Pe 1:10

f Mk 4:14

Lk 8:11

g 1Pe 5:8

h Mk 4:15

Lk 8:12

i Mk 4:16, 17

Lk 8:13

j Lk 12:22

k Mt 6:21

Mk 4:18, 19

Mk 10:23

Lk 8:14

1Ti 6:9

2Ti 4:10

l Mk 4:20

Lk 8:15

učavam pomoću usporedbi. Jer oni gledaju, a ne vide, i slušaju, a ne čuju i ne razumiju.^a 14 Na njima se ispunjava Izajijino proročanstvo, koje kaže: 'Slušat ćete, ali nećete razumjeti, i gledat ćete, ali nećete vidjeti.'^b 15 Jer srce je ovog naroda neprijemljivo, pa pokrivaju uši* i zatvaraju oči da ništa ne vide i da ništa ne čuju, da srcem ne razumiju i da se ne obrate pa da ih izliječim.'^c

16 Ali blago vašim očima jer vide i vašim ušima jer čuju.^d 17 Zaista vam kažem, mnogi su proroci i pravednici željeli vidjeti ono što vi gledate, ali nisu vidjeli,^e i čuti ono što vi čujete, ali nisu čuli.

18 A sad poslušajte što znači usporedba o sijaču.^f 19 Sjeme koje je posijano uz put, to je onaj tko čuje riječ o Kraljevstvu, ali ne razumije njen smisao, pa dođe Zli^g i otme ono što mu je posijano u srcu.^h 20 Sjeme koje je posijano na kamenito tlo, to je onaj tko čuje riječ i odmah je radosno prihvati.ⁱ 21 Ali budući da riječ nije pustila korijen u njegovom srcu, on se održi samo neko vrijeme, a kad nastupe nevolje ili progon zbog riječi, odmah se pokoleba. 22 Sjeme koje je posijano među trnje, to je onaj tko čuje riječ, ali brige ovog svijeta*^j i zavodljivo bogatstvo uguše riječ, te ona ne donese plod.^k 23 A sjeme koje je posijano na dobru zemlju, to je onaj tko čuje riječ i razumije njen smisao te donosi plod - jedan 100, drugo 60, a treći 30 puta više od posijanog."^l

13:15 *Ili: "pa čuju, ali se ne odazivaju".

13:22 *Ili: "poretka; vijeka". Vidi izraz "poredak" u Rječniku.

24 Ispričao im je još jednu usporedbu: "Nebesko je kraljevstvo poput čovjeka koji je posijao dobro sjeme na svom polju. **25** Dok su ljudi spavali, došao je njegov neprijatelj, posijao kukolj među pšenicu i otišao. **26** Kad je usjev izniknuo i pojavio se klas, tada se pokazao i kukolj. **27** Nato su robovi došli vlasniku polja i rekli mu: 'Gospodaru, nisi li posijao dobro sjeme na svom polju? Odakle onda kukolj?' **28** On im je rekao: 'To je učinio neprijatelj.'^a Oni su ga upitali: 'Hoćeš li da odemo i iščupamo ga?' **29** A on je odgovorio: 'Nemojte, da ne biste, čupajući kukolj, s njim iščupali i pšenicu. **30** Neka oboje raste zajedno do žetve, a u vrijeme žetve reći ću žeteocima: Najprije iščupajte kukolj i svežite ga u snopove da se spali, a zatim skupite pšenicu u moju žitnicu.'^b

31 Ispričao im je još jednu usporedbu: "Nebesko je kraljevstvo poput zrna gorušice, koje je čovjek posijao u svom polju.^c **32** Ono je, doduše, najmanje od svega sjemenja, ali kad izraste, veće je od svih drugih biljaka u vrtu i postane stablo, pa dolaze ptice i gnijezde se na njegovim granama."

33 Ispričao im je još jednu usporedbu: "Nebesko je kraljevstvo poput kvasca koji je žena pomiješala s tri velike mjere* brašna, pa se cijelo tijesto ukvasalo."^d

34 Isus je poučavao narod o svemu tome pomoću usporedbi. Uvijek ih je poučavao

13:33 *Dosl.: "tri seaha". Seah je imao 7,33 litre. Vidi dodatak B14.

13. Pogl.

a Mt 13:38, 39

b Ot 14:15

c Mk 4:30-32
Lk 13:18, 19

d Lk 13:21

2. stupac

a Mk 4:33, 34

b Ps 78:2

c Mt 24:14
Ri 10:18
Kol 1:6

d Iv 8:44

e Mt 13:30

f Mt 13:30

g Su 5:31

h Flp 3:7

i Flp 3:8

koristeći usporedbe,^a **35** čime se ispunilo ono što je bilo rečeno preko proroka: "Iz mojih će usta izlaziti usporedbe, objavljuvat ću ono što je skriveno od davnih vremena*."^b

36 Tada je otpustio narod i ušao u kuću. Njegovi su učenici došli k njemu i rekli: "Objasni nam usporedbu o kukolju u polju." **37** On im je odvratio: "Sijač dobrog sjemena Sin je Čovječji, **38** a polje je svijet.^c Dobro sjeme sinovi su Kraljevstva, kukolj su sinovi Zloga,^d **39** a neprijatelj koji ga je posijao jest Đavo. Žetva je svršetak ovog poretka*, a žeteoci su anđeli. **40** Kao što se kukolj skuplja i spaljuje, tako će biti na svršetku ovog poretka.^e **41** Sin Čovječji poslat će svoje anđele i oni će skupiti sve koji druge navode na grijeh* i one koji čine bezakonje te će ih ukloniti iz njegovog kraljevstva **42** i baciti u ognjenu peć.^f Oni će ondje plakati i škrgutati zubima. **43** Tada će pravедnici sjati poput sunca^g u kraljevstvu svog Oca. Tko ima uši, neka sluša!

44 Nebesko je kraljevstvo poput blaga sakrivenog u polju, koje je čovjek pronašao i ponovno sakrio. Potom je sav radostan otišao i prodao sve što je imao te kupio to polje.^h

45 Nadalje, nebesko je kraljevstvo poput trgovca koji putuje tražeći lijepe bisere. **46** Kad pronađe jedan skupocjeni biser, ode i odmah proda sve što ima i kupi ga.ⁱ

13:35 *Moguće i: "od postanka svijeta". **13:39** *Ili: "svijeta; vjeka". Vidi izraz "poredak" u Rječniku. **13:41** *Dosl.: "spoticanje".

47 Nadalje, nebesko je kraljevstvo poput mreže bačene u more u koju se skupljaju sva-kovrsne ribe. 48 Kad se mreža napuni, ribari je izvuku na obalu, pa sjednu i dobre ribe^a skupe u posude, a loše^b bace. 49 Tako će biti na svršetku ovog poretka. Doći će anđeli i odvojiti zle od pravednih, 50 a zatim će zle baciti u ognjenu peč. Oni će ondje plakati i škrgutati zubima.

51 Jeste li razumjeli sve to?" Odgovorili su mu: "Jesmo." 52 Zatim im je rekao: "Budući da ste sve to razumjeli, znajte ovo: svaki učitelj koji je poučen o nebeskom kraljevstvu sličan je domaćinu koji iz svoje riznice iznosi i novo i staro."

53 Kad je Isus ispričao te usporedbe, otišao je odande. 54 Došao je u svoj zavičaj^c te počeo poučavati u sinagogi. Ljudi su bili zadivljeni i govorili su: "Odakle ovom čovjeku takva mudrost i odakle mu moć da čini takva silna djela?"^d 55 Nije li to tesarov sin?^e Ne zove li se njegova majka Marija i njegova braća Jakov, Josip, Šimun i Juda?^f 56 Ne žive li i sve njegove sestre ovdje s nama? Odakle mu onda sve to?"^g 57 I nisu htjeli vjerovati u njega.^h A Isus im je rekao: "Proroka poštuju svagdje osim u njegovom zavičaju i u njegovom domu."ⁱ 58 I ondje nije učinio mnogo silnih djela zato što ljudi nisu imali vjere.

14 U to je vrijeme Herod*, koji je vladao Galilejom^a, čuo za Isusa,^b 2 pa je rekao svojim slugama: "To je Ivan

14:1 *Odnosno Herod Antipa. Vidi Rječnik. ^aDosl.: "tetrah". Titula vladara neke pokrajine u Rimskom Carstvu.

13. POGL.

a Le 11:9

b Le 11:12

c Mt 2:23

d Mk 6:1-6

e Lk 4:22
Iv 6:42f Mt 12:46
Iv 2:12
Dj 1:14
1Ko 9:5
Ga 1:19

g Iv 7:15

h 1Pe 2:7, 8

i Mk 6:4
Lk 4:24
Iv 4:44

j

k

14. POGL.

j Mk 6:14
Lk 9:7-9
Dj 4:27

2. stupac

a Mt 16:13, 14
Mk 6:16b Mk 6:17, 18
Lk 3:19, 20c Le 18:16
Le 20:21d Mk 6:20
Lk 1:67, 76

e

f Pos 40:20-22

g Mk 6:21-29

h

i Mk 6:31-33
Lk 9:10j Mt 9:36
Mt 15:32
Mk 1:41
Mk 6:34
Lk 7:13
He 2:17
He 5:2

k

l

m

n

o

Krstitelj. Uskrsnuo je od mrtvih i zato čini silna djela."^a 3 Herod je bio uhvatio Ivana te ga vezao i bacio u zatvor zbog Herodijade, žene svog brata Filipa.^b 4 Naime, Ivan mu je govorio: "Zakon ti ne dopušta da ti ona bude žena."^c 5 Herod ga je htio ubiti, ali bojao se naroda jer su ljudi Ivana smatrali prorokom.^d 6 No kad se slavio Herodov rođendan,^e Herodijadina je kći plesala pred gostima i toliko se dopala Herodu^f 7 da se zakleo dati joj što god zatraži. 8 Ona je tada, na majčin nagovor, rekla: "Daj da mi se ovdje pred svima donese na pladnju glava Ivana Krstitelja!"^g 9 Iako mu to nije bilo nimalo drago*, kralj je zbog zakletve i zbog gostiju zapovjedio da joj se da što je tražila. 10 I poslao je ljude u zatvor da Ivanu odrube glavu. 11 Tako su donijeli njegovu glavu na pladnju i dali je djevojci, a ona ju je odnijela svojoj majci. 12 Poslije su došli Ivanovi učenici, odnijeli tijelo i pokopali ga, a zatim su otišli i javili to Isusu. 13 Kad je Isus to čuo, otišao je odande lađom na pusto mjesto da bude sam. Ali mnoštvo ljudi iz raznih gradova saznalo je za to, pa su pješice krenuli za njim.^h

14 Kad je došao na obalu, vidio je silno mnoštvo ljudi, pa se sažalio na njihⁱ i izliječio bolesne.^j 15 Predvečer su mu prišli učenici i rekli: "Ovo je mjesto pusto, a već je kasno. Reci narodu da se razide, pa neka odu u sela i kupe si nešto za jelo."^k 16 A Isus im je rekao: "Ne trebaju nikamo ići, vi im dajte jesti." 17 Oni su mu odvratili: "Ovdje imamo samo pet

14:9 *Dosl.: "lako se ražalostio".

kruhova i dvije ribe.” **18** A on je kazao: “Donesite mi ih ovamo.” **19** I rekao je narodu da posjeda po travi. Zatim je uzeo pet kruhova i dvije ribe, pogledao u nebo i izrekao blagoslov.^a Razlomio je kruhove i dao ih učenicima, a učenici su ih podijelili narodu. **20** Svi su jeli i nasitili se. Zatim su skupili ono što je preostalo – 12 punih košara.^b **21** A među onima koji su jeli bilo je oko 5000 muškaraca, ne računajući žene i djecu.^c **22** Odmah nakon toga Isus je rekao učenicima da uđu u lađu i odu na drugu stranu mora, a on je ostao kako bi narod poslao kući.^d

23 Nakon što se narod razišao, Isus se popeo na goru da bude sam i da se moli.^e Kad je pala večer, još je uvijek bio ondje sam. **24** Lađa je već bila daleko* od kopna i jedva je odolijevala valovima jer je plovala nasuprot vjetru. **25** A za vrijeme četvrte noćne straže* došao je do njih hodajući po moru. **26** Kad su ga ugledali kako hoda po moru, učenici su se prestrašili i uzviknuli: “Utvara!” I od straha su počeli vikati. **27** Ali Isus im je odmah rekao: “Budite hrabri, ja sam! Ne bojte se!”^f **28** Petar mu je odvratio: “Gospodine, ako si to ti, daj da dođem do tebe po vodi!” **29** A on mu je rekao: “Dođi!” Petar je izašao iz lađe te je hodajući po vodi pošao prema Isusu. **30** Ali kad je vidio koliko je vjetar jak, uhvatio ga je strah. Počevo je tonuti, pa je po-

14:24 *Dosl.: “mnogo stadija”. Stadij je imao 185 metara. Vidi dodatak B14. **14:25** *Četvrta noćna straža počinjala je otprilike u 3 sata, a završavala otprilike u 6 sati, kad je izlazilo sunce.

14. POGL.

a Mt 15:36
Mk 6:41
Lk 9:16

b 2Kr 4:42-44

Mk 6:42, 43
Mk 8:8
Lk 9:17
Iv 6:12, 13

c Mk 6:44

Lk 9:14
Iv 6:10

d Mk 6:45-52

Iv 6:16-21

e Mk 6:46

Lk 6:12
Lk 9:18

f Mk 6:50

Iv 6:20

2. stupac

a Mt 6:30
Mt 8:26
Mt 28:16, 17
Jk 1:6

b Mk 6:53-56

c Mt 9:20, 21

Mk 3:10
Lk 6:19

15. POGL.

d Mk 7:1, 2

e Lk 11:38

Iv 2:6

f Mt 15:9

Mk 7:8-13
Kol 2:8

g Izl 20:12

Prnz 5:16
Ef 6:2

h Izl 21:17

Le 20:9

i Mk 7:11, 12

j Mk 7:13

k Mk 7:6

l Iza 29:13

Mk 7:7

vikao: “Gospodine, spasi me!”

31 Isus je odmah ispružio ruku, uhvatio ga i rekao mu: “Malovjerni, zašto si posumnjao?”^a

32 Kad su ušli u lađu, olujni je vjetar utihnuo. **33** Tada su oni u lađi ničice pred njim i rekli: “Ti si uistinu Božji Sin!”

34 I otplovili su na drugu stranu mora te su pristali u Genzaretu.^b

35 Kad su ga ljudi iz tog kraja prepoznali, po cijeloj su okolini razglasili da je došao. I doveli su tu mu sve koji su bili bolesni. **36** Molili su ga da barem dotaknu rub njegove haljine.^c I svi koji su mu dotaknuli rub haljine, ozdravili su.

15 Tada su k Isusu došli farizeji i pismoznanci iz Jeruzalema^d i upitali ga: **2** “Zašto se tvoji učenici ne drže predaja naših predaka? Naprimjer, prije jela ne peru ruke prema obredu.”^e

3 On im je odvratio: “A zašto vi kršite Božje zapovijedi zbog svojih predaja?”^f **4** Naprimjer, Bog je rekao: ‘Poštuj svog oca i majku’^g i ‘Tko god prokune* svog oca ili majku, neka se pogubi’.^h **5** A vi kažete: ‘Tko god kaže ocu ili majci: “Sve čime bih ti mogao pomoći odredio sam za dar Bogu”,ⁱ **6** taj uopće ne treba iskazivati poštovanje svom ocu.’ Tako ste zbog svojih predaja obezvrijedili Božju riječ.^j **7** Licemjeri, dobro je Izaija prorokovao o vama kad je rekao:^k **8** ‘Ovaj narod slavi me svojim usnama, ali srce mu je daleko od mene. **9** Uzalud me štuju jer se učenja koja naučavaju temelje na ljudskim zapovijedima.’”^l

15:4 *Ili: “vrijeda; pogrdno govori o”.

10 Tada je dozvao mnoštvo i rekao im: "Poslušajte i shvatite što vam govorim!"^a 11 Čovjeka ne onečišćuje ono što ulazi u usta, nego ono što izlazi iz usta."^b

12 Tada su mu prišli učenici i rekli: "Znaš li da su se farizeji uvrijedili kad su čuli što si rekao?"^c 13 On im je odvratio: "Svaka sadnica koju nije zasadio moj nebeski Otac iščupat će se s korijenom. 14 Pustite ih! Oni su slijepi vođe. A ako slijepac vodi slijepca, obojica će pasti u jamu."^d 15 Petar mu je nato rekao: "Razjasni nam tu usporedbu." 16 A on je kazao: "Zar ni vi još ne razumijete?"^e 17 Ne znate li da sve što ulazi u usta ide u trbuh i izbacuje se u zahod? 18 Ali ono što izlazi iz usta, dolazi iz srca, i to onečišćuje čovjeka.^f 19 Naprimjer, iz srca dolaze zle misli^g koje vode do ubojstava, preljuba, bluda*, krađe, lažnog svjedočenja, hula. 20 To onečišćuje čovjeka. A ako netko prije jela nije oprao ruke prema obredu, to ga neće onečistiti."

21 Isus je tada otišao odande i uputio se u područje Tira i Sidona.^h 22 Jedna Feničanka iz tog kraja došla je i povikala: "Smiluj mi se, Gospodine, Sine Davidov! Kći mi je opsjednuta i strašno pati."ⁱ 23 Ali on joj nije odgovorio ni riječ. Stoga su mu njegovi učenici prišli i zamolili ga: "Reci joj da ode jer stalno viče za nama." 24 Nato je on rekao: "Ja sam poslan samo izgubljenim ovcama izrael-skog naroda."^j 25 A žena mu je prišla, poklonila mu se* i

15:19 *Ili: "spolnog nemorala". Množina grčke riječi *porneia*. Vidi Rječnik. 15:25 *Ili: "kleknula pred njega".

15. POGL.

a Mk 7:14

b Mk 7:15
Ef 4:29
Jk 3:6

c Mk 7:17

d Mt 23:15, 16
Lk 6:39

e Mk 7:18-23

f Mk 7:20

g Pos 8:21
Jr 17:9

h Mk 7:24

i Mk 7:25-30

j Iza 53:6
Mt 10:5, 6
Dj 3:26
Dj 13:46
Ri 15:8

2. stupac

a Mk 7:28

b Mk 7:31

c Iza 35:5
Mt 19:2
Mk 3:10

d Mt 9:33

e Mt 14:14
Mk 6:34

f Mk 8:1-9

g 2Kr 4:42-44

h Mt 14:19

i Mk 8:8, 9

rekla: "Gospodine, pomoz mi!"

26 On joj je odvratio: "Nije u redu uzeti kruh djeci i baciti ga psićima." 27 No ona mu je rekla: "To je istina, Gospodine, ali psići ipak jedu mrvice koje padaju sa stola njihovih gospodarara."^a 28 Tada joj je Isus rekao: "Ženo, velika je tvoja vjera! Neka ti bude kako želiš." I kći joj je istog trena ozdravila.

29 Otišavši odande, Isus je došao u blizinu Galilejskog mora,^b popeo se na goru te ondje sjeo. 30 Tada se oko njega skupilo silno mnoštvo ljudi. Dovedi su sa sobom hrome, saka-te, slijepce, nijeme i mnoge druge bolesne te su ih položili pred njegove noge, a on ih je izliječio.^c 31 Kad je narod vidio da nijemi govore, sakati ozdravljaju, hromi hodaju i slijepi vide, divili su se i slavili Izraelovog Boga.^d

32 A Isus je pozvao k sebi svoje učenike i rekao im: "Žao mi je ljudi^e jer su već tri dana sa mnom, a nisu ništa jeli. Ne želim ih poslati kući gladne, jer bi na putu mogli klonuti od iscrpljenosti."^f 33 A učenici su ga upitali: "Odakle nam na ovom pustom mjestu toliko kruha da nahranimo sve te ljude?"^g 34 Nato im je Isus rekao: "Koliko kruhova imate?" Odgovorili su: "Sedam, a i nekoliko ribica." 35 I rekao je narodu da posjeda na zemlju 36 pa je uzeo sedam kruhova i ribe te je, uputivši zahvalu Bogu, razlomio kruhove i dao ih učenicima, a oni su ih podijelili narodu.^h 37 Svi su jeli i nasitili se. Potom su skupili ono što je preostalo i napunili sedam velikih košara.ⁱ 38 A među onima koji su jeli bilo je

4000 muškaraca, ne računajući žene i djecu. **39** Kad je narod poslao kući, ušao je u lađu i otplovio u magadanski kraj.^a

16 Tada su k njemu došli farizeji i saduceji. Želeći ga iskušati, zatražili su od njega da im pokaže neki znak s neba.^b

2 On im je odvratio: "Kad padne večer, kažete: 'Bit će lijepo vrijeme jer je nebo crveno.'"

3 A ujutro kažete: 'Danas će biti hladno i kišovito vrijeme jer je nebo crveno, ali tmurno.' Izgled neba znate protumačiti, ali znakove vremena ne znate protumačiti. **4** Zao i preljubnički* naraštaj stalno traži nekakav znak, ali neće dobiti drugi znak^c osim znaka proroka Jone.^d Tada je otišao i ostavio ih.

5 Učenici su prešli na drugu stranu mora, no zaboravili su ponijeti kruha.^e **6** A Isus im je rekao: "Budite oprezni, čuvajte se farizejskog i saducejskog kvasca."^f **7** Oni su počeli među sobom raspravljati o tome te su rekli: "To govori zato što nismo ponijeli kruha." **8** Isus je to primijetio, pa ih je upitao: "Malovjerni, zašto raspravljate među sobom o tome što nemate kruha? **9** Zar još ne shvaćate? Ne sjećate li se onih pet kruhova na 5000 muškaraca i koliko ste košara napunili?^g **10** Ne sjećate li se onih sedam kruhova na 4000 muškaraca i koliko ste velikih košara napunili?^h **11** Kako ne shvaćate da vam ne govorim o kruhu? Čuvajte se farizejskog i saducejskog kvasca."ⁱ **12** Tada su shvatili da im nije rekao da se čuvaju krušnog

16:4 *Ili: "nevjeran".

15. Pogl. a Mk 8:10

16. Pogl.

b Mt 12:38
Mk 8:11
Lk 11:16

c Mk 8:12

d Jn 1:17
Mt 12:39
Lk 11:29

e Mk 8:13-21

f Mk 8:15
Lk 12:1

g Mt 14:17

h Mt 15:34

i Lk 12:1

2. stupac

a Mk 8:27-29
Lk 9:18-20

b Mt 14:1, 2

c Iv 1:25, 26

d Mk 8:29
Lk 9:20
Iv 1:40, 41
Iv 4:25
Iv 11:27

e Ps 2:7
Mt 14:33
Dj 9:20, 22
He 1:2
Iv 4:15

f Mt 11:27

g Iv 1:42

h Ri 9:33
1Ko 3:11
1Ko 10:4
Ef 2:20
1Pe 2:6-8

i Mk 8:29, 30
Lk 9:20, 21

j Ps 16:10
Iza 53:12
Mt 17:22, 23
Mt 20:18, 19
Mk 8:31
Lk 9:22
Lk 24:46
1Ko 15:3, 4

k Mk 8:32

kvasca, nego farizejskih i saducejskih učenja.

13 Kad je došao u područje Cezareje Filipove, Isus je upitao svoje učenike: "Što govore ljudi, tko je Sin Čovječji?"^a

14 Oni su odgovorili: "Neki kažu da si Ivan Krstitelj,^b drugi da si Ilija,^c a treći da si Jeremija ili neki drugi prorok." **15** Nato ih je upitao: "A vi, što vi kažete, tko sam ja?"

16 Šimun Petar je odgovorio: "Ti si Krist,^d Sin živog Boga."^e **17** Tada mu je Isus rekao: "Sretan si, Šimune, sine Jonin, jer to ti nije otkrio čovjek*, nego moj Otac koji je na nebesima.^f

18 A ja tebi kažem: Ti si Petar.^g Na ovoj stijeni^h sagradit ću svoju skupštinu i vrata groba* neće je nadjačati. **19** Dat ću ti ključeve nebeskog kraljevstva, pa što god svežeš na zemlji, bit će odraz onoga što je već svezano na nebesima, i što god odriješiš na zemlji, bit će odraz onoga što je već odriješeno na nebesima."

20 Tada je strogo zapovjedio učenicima da nikome ne govore da je on Krist.ⁱ

21 Otada je Isus počeo objašnjavati svojim učenicima da mora ići u Jeruzalem i mnogo toga pretrpjeti od starješina, svećeničkih glavara i pismoznaca te da mora biti ubijen i da će treći dan uskrsnuti.^j **22** A Petar ga je pozvao na stranu i počeo ga prekoravati: "Budi milostiv prema sebi, Gospodine! Tebi se to nipošto neće dogoditi!"^k

23 No on je okrenuo leđa Petru i rekao mu: "Odlazi od

16:17 *Dosl.: "tijelo i krv". 16:18 *Ili: "hada". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "had" u Rječniku.

16:17 *Dosl.: "tijelo i krv". 16:18 *Ili: "hada". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "had" u Rječniku.

16:17 *Dosl.: "tijelo i krv". 16:18 *Ili: "hada". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "had" u Rječniku.

16:17 *Dosl.: "tijelo i krv". 16:18 *Ili: "hada". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "had" u Rječniku.

16:17 *Dosl.: "tijelo i krv". 16:18 *Ili: "hada". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "had" u Rječniku.

16:17 *Dosl.: "tijelo i krv". 16:18 *Ili: "hada". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "had" u Rječniku.

mene*, Sotono! Ti si mi kamen spoticanja jer tvoje misli nisu Božje, nego ljudske.”^a

24 Tada je Isus rekao svojim učenicima: “Ako tko hoće ići za mnom, neka se odrekne sebe i uzme svoj mučenički stup* i neka ide za mnom.^b **25** Jer tko hoće spasiti svoj život, izgubit će ga, a tko izgubi svoj život radi mene, ponovno će ga dobiti.^c **26** Zaista, što vrijedi čovjeku ako stekne cijeli svijet, a izgubi život?^d Ili što čovjek može dati u zamjenu za svoj život?^e **27** Jer Sin Čovječji doći će u slavi svog Oca sa svojim anđelima i tada će uzvratiti svakome u skladu s njegovim djelima.^f **28** Zaista vam kažem, neki od onih koji ovdje stoje neće okusiti smrti dok ne vide Sina Čovječjeg kako dolazi u kraljevskoj slavi.”^g

17 Šest dana kasnije Isus je poveo Petra, Jakova i njegovog brata Ivana na visoku goru. Ondje su bili sami.^h **2** Tada se preobrazio pred njima. Lice mu je zasjalo kao sunce, a haljine su mu postale blistave* kao svjetlost.ⁱ **3** Izenenada su ugledali Mojsija i Iliju kako razgovaraju s Isusom. **4** Nato je Petar rekao Isusu: “Gospodine, sretni smo što si nas doveo ovamo. Ako želiš, podignut ću ovdje tri šatora – jedan za tebe, jedan za Mojsija i jedan za Iliju.” **5** Dok je on još govorio, zaklonio ih je svijetao oblak. I začuo se glas iz oblaka, koji je rekao: “Ovo je moj voljeni Sin, koji mi je po volji.^j Njega slušajte!”^k **6** Kad su

16:23 *Dosl.: “Idi iza mene”. **16:24** *Vidi Rječnik. **16:28** *Dosl.: “u svom kraljevstvu”. **17:2** *Ili: “bijele”.

16. POG.

a Mk 8:33

b Mt 10:38

Mk 8:34

Lk 9:23

Lk 14:27

c Mk 8:35

Lk 9:24

Lk 17:33

Iv 12:25

Ot 12:11

d Mk 8:36

Lk 9:25

e Ps 49:8

f Ps 62:12

Izr 24:12

Lk 9:26

Ri 2:6

IPE 1:17

g Mt 17:2

Mk 9:1

Lk 9:27

17. POG.

h Mk 9:2–8

Lk 9:28–36

i Ot 1:13, 16

j Ps 2:7

Iza 42:1

Mt 3:17

2Pe 1:17, 18

k Pnz 18:15

Mk 9:7

Lk 9:35

Dj 3:22, 23

He 2:3

2. stupac

a Mt 16:20

Mk 9:9

b Mk 9:11

c Iza 40:3

Mi 4:5, 6

Mt 11:13, 14

Mk 9:12

Lk 1:17

d Mk 9:13

e Mt 16:21

Lk 23:24, 25

f Lk 9:37

g Mk 9:17–29

Lk 9:38–42

h Pnz 32:5, 20

i Mt 8:13

Mt 9:22

Mt 15:28

Iv 4:51, 52

to čuli, učenici su pali ničice i jako se uplašili. **7** Tada im je Isus prišao, dodirnuo ih i rekao im: “Ustanite, ne bojte se!” **8** A kad su podignuli pogled, nisu vidjeli nikoga osim Isusa. **9** Dok su silazili s gore, Isus im je zapovjedio: “Nikome ne govorite o ovom viđenju dok Sin Čovječji ne ustane iz mrtvih.”^a

10 A učenici su ga upitali: “Zašto onda pismoznanci kažu da najprije mora doći Ilija?”^b

11 On im je odgovorio: “Ilija doista mora doći i sve obnoviti.^c **12** No kažem vam da je Ilija već došao, ali nisu ga prepoznali, nego su postupali s njim kako su htjeli.^d Tako će i Sin Čovječji mnogo toga pretrpjeti od njih.”^e **13** Tada su učenici shvatili da im govori o Ivanu Krstitelju.

14 Kad su došli k narodu,^f prišao mu je neki čovjek, kleknuo pred njega i rekao: **15** “Gospodine, smiluj se mom sinu, jer ima padavicu* i teško je bolestan. Često pada u vatru i u vodu.^g **16** Doveo sam ga tvojim učenicima, ali nisu ga mogli izliječiti.” **17** A Isus je rekao: “Bezvjerni i izopačeni naraštaju!^h Dokle moram ostati s vama? Dokle vas moram podnositi? Dovedite ga k meni.” **18** Tada je Isus prekorio demona, pa je on izašao iz dječaka. I dječak je istog trena ozdravio.ⁱ **19** Učenici su zatim prišli Isusu i nasamo ga upitali: “Zašto ga mi nismo mogli istjerati?” **20** On im je odgovorio: “Zato što ste malovjerni. Jer zaista vam kažem, ako je vaša vjera velika samo kao zrno gorušice, reći ćete ovoj gori: ‘Premjesti se

17:15 *Ili: “epilepsiju”.

odavde onamo', i ona će se premjestiti. Ništa vam neće biti nemoguće."^a **21** * —

22 Kad su bili zajedno u Galileji, Isus im je rekao: "Sin Čovječji bit će izdan i predan u ruke svojim neprijateljima."^b

23 Oni će ga ubiti, ali on će treći dan uskrsnuti."^c To ih je jako ražalostilo.

24 Kad su stigli u Kafarnaum, Petru su pristupili oni koji skupljaju porez od dvije drahme* i upitali ga: "Zar vaš učitelj ne plaća porez od dvije drahme?"^d **25** On je odgovorio: "Plaća." Ali kad je ušao u kuću, Isus ga je preduhitrio pitanjem: "Što misliš, Šimune, od koga kraljevi ubiru pristojbe i porez – od svojih sinova ili od naroda?" **26** Kad je odgovorio: "Od naroda", Isus mu je rekao: "Dakle, njihovi su sinovi oslobođeni poreza." **27** Ali da nikoga ne sablaznimo,^e otiđi do mora, baci udicu i uzmi prvu ribu koju uloviš. Kad joj otvoriš usta, naći ćeš srebrnjak*. Uzmi ga pa im ga daj za mene i za sebe."

18 Tada su učenici prišli Isusu i upitali ga: "Tko je zapravo najveći u nebeskom kraljevstvu?"^f **2** A on je pozvao k sebi dijete, postavio ga među njih **3** i rekao: "Zaista vam kažem, ako se ne promijenite* i ne postanete kao djeca,^g nećete ući u nebesko kraljevstvo."^h **4** Dakle, tko se god ponizi i bude kao ovo dijete, taj je najveći u nebeskom kraljevstvu.ⁱ **5** I tko god u moje ime pri-

17:21; 18:11 *Vidi dodatak A3. 17:24 *Dosl.: "koji skupljaju didrahme". Vidi dodatak B14. 17:27 *Dosl.: "stater". Smatra se da je riječ o tetradrahmi. Vidi dodatak B14. 18:3 *Dosl.: "ne obratite".

17. POGL.

a Mt 21:21
Mk 11:23
Lk 17:6

b Mt 20:18
Lk 9:44, 45

c Mt 16:21
Mk 9:31

d Izl 30:13, 14

e 1Ko 10:32
2Ko 6:3

18. POGL.

f Mk 9:33-37
Lk 9:46-48
Lk 22:24

g Mt 19:14
1Pe 2:2

h Lk 18:17

i Izr 15:33
Mt 20:26
Mt 23:12
Lk 9:48
Lk 14:11
Lk 22:26
Jk 4:10
1Pe 5:5

2. stupac

a Mk 9:42
Lk 17:1, 2

b Kol 3:5

c Mt 25:41
Mk 9:43-48

d Mt 5:22
Mt 5:29
Mk 9:47
Ri 8:13

e Lk 1:19
He 1:7, 14

f 1Pe 2:25

g Lk 15:3-7

h 2Pe 3:9

i Le 19:17
Izr 25:8, 9
Lk 17:3

mi takvo dijete, prima i mene. **6** Ali tko god pokoleba u vjeri* jednog od ovih malih koji vjeruju u mene, bilo bi mu bolje da mu se oko vrata objesi mliniski kamen koji okreće magarac i da potone u morsku dubinu.^a

7 Teško svijetu zato što navodi ljude na grijeh*! Naravno, bit će onih koji navode druge na grijeh – to je neizbježno – ali teško onima koji to čine! **8** Zato, ako te tvoja ruka ili noga navodi na grijeh*, odsijeci je i baci od sebe.^b Bolje ti je da sakat ili hrom dobiješ život nego da s obje ruke ili obje noge budeš bačen u vječnu vatru.^c **9** I ako te tvoje oko navodi na grijeh, iskopaj ga i baci od sebe. Bolje ti je da bez jednog oka dobiješ život nego da s oba oka budeš bačen u oganj gehene*.^d **10** Pazite da ne prezrete nijednog od ovih malih, jer kažem vam da njihovi anđeli na nebu uvijek gledaju lice mog nebeskog Oca.^e **11** * —

12 Što mislite, ako neki čovjek ima 100 ovaca pa jedna od njih zaluta,^f neće li ostaviti preostalih 99 u gori i krenuti u potragu za onom koja je zalutala?^g **13** I ako je nađe, zaista vam kažem da će se više radovati zbog nje nego zbog onih 99 koje nisu zalutale. **14** Tako ni moj* Otac koji je na nebu ne želi da se izgubi^h ijedan od ovih malih.^h

15 Ako tvoj brat počini grijeh, idi i ukaži mu nasamo na njegov prijestup*.ⁱ Ako te

18:6 *Dosl.: "navede na spoticanje". 18:7 *Dosl.: "zbog kamenova spoticanja". 18:8 *Dosl.: "spoticanje". 18:9 *Vidi Rječnik. 18:14 *Moguće i: "vas". #Ili: "da pogine". 18:15 *Ili: "i nasamo ga ukori".

poslušša, pridobio si svog brata.^a **16** A ako ne poslušša, uzmi sa sobom još jednoga ili dvojicu kako bi svaka tvrdnja bila potvrđena izjavom dvaju ili triju svjedoka.^b **17** Ako ne poslušša njih, reci skupštini. A ako ne poslušša ni skupštinu, neka ti bude kao neznabožac^{*c} i kao poreznik.^d

18 Zaista vam kažem, što god svežete na zemlji, bit će odraz onoga što je već svezano na nebu, i što god odriješite na zemlji, bit će odraz onoga što je već odriješeno na nebu. **19** Još vam kažem, ako dvojica od vas na zemlji složno zamole mog nebeskog Oca za nešto važno, on će im uslišiti molbu.^e **20** Jer gdje su dvojica ili trojica sakupljena u moje ime,^f ondje sam i ja među njima.”

21 Tada mu je prišao Petar i rekao mu: “Gospodine, koliko puta trebam oprostiti svom bratu koji mi nešto zgriješi – do sedam puta?” **22** A Isus mu je rekao: “Ne, ne do sedam puta, nego do sedamdeset i sedam puta.^g

23 Zato je nebesko kraljevstvo poput kralja koji je htio srediti račune sa svojim robovima. **24** Kad je počeo sređivati račune, doveli su mu čovjeka koji mu je dugovao 10 000 talenta^{*}. **25** No kako nije mogao vratiti dug, gospodar je naredio da se prodaju on, njegova žena i djeca i sve što ima te da se podmiri dug.^h **26** Nato mu se rob poklonio licem do zemlje i rekao: ‘Budi strpljiv sa mnom i sve ću ti vratiti!’ **27** Gospodar se sažalio na tog roba, pa

18:17 *Vidi Rječnik. 18:24 *10 000 talenta srebra iznosilo je 60 000 000 denara. Vidi dodatak B14.

18. POGL.

a Jk 5:20

b Pnz 19:15
2Ko 13:1
1Ti 5:19c Iv 18:28
Dj 10:28
Dj 11:2, 3d Ri 16:17
1Ko 5:11e Mk 11:24
Iv 14:13
Iv 16:23, 24
1Iv 3:22
1Iv 5:14

f 1Ko 5:4, 5

g Mt 6:12
Mk 11:25
Lk 17:4
Ef 4:32
Kol 3:13h Izl 21:7
Le 25:39
2Kr 4:1
Ne 5:8

2. stupac

a 1Iv 1:9

b Iza 55:7
Mt 6:12
Mt 7:12
Jk 2:13

c Ri 2:6

d Mt 6:14
Mk 11:25
Lk 17:3
Ef 4:32

19. POGL.

e Mk 10:1

f Pnz 24:1
Mk 10:2–12g Pos 1:27
Pos 5:2

mu je poništio dug i pustio ga da ode.^a **28** Ali kad je otišao odande, taj je rob pronašao drugog roba koji mu je dugovao 100 denara^{*}. Zgrabio ga je i počeo daviti, govoreći: ‘Vrati sve što mi duguješ!’ **29** Nato je taj rob pao ničice i preklinjao ga: ‘Budi strpljiv sa mnom i vratiću ti dug!’ **30** Ali on to nije htio, nego ga je dao baciti u zatvor dok ne vrati ono što duguje. **31** A kad su drugi robovi vidjeli što se dogodilo, zaprepastili su se, pa su otišli i ispričali svom gospodaru sve što se dogodilo. **32** Tada ga je njegov gospodar pozvao i rekao mu: ‘Zli robe, poništio sam ti sav onaj dug jer si me molio. **33** Nisi li se i ti trebao smilovati drugom robu kao što sam se ja smilovao tebi?’^b **34** Nato ga je njegov gospodar, silno gnjevan, predao tamničarima da bude u zatvoru dok ne vrati sve što duguje. **35** Tako će i moj nebeski Otac postupiti s vama^c ako od srca ne oprostite svaki svom bratu.”^d

19 Nakon što je Isus sve to rekao, otišao je iz Galileje, prešao Jordan i došao u rubno područje Judeje.^e **2** Za njim je išao silan narod i on ih je ondje liječio.

3 Tada su k njemu došli farizeji kako bi ga iskušali. Upitali su ga: “Je li dopušteno da se muškarac razvede od svoje žene iz bilo kojeg razloga?”^f **4** On im je odgovorio: “Zar niste čitali da je na početku Stvoritelj načinio muškarca i ženu^g **5** te da je rekao: ‘Zato će čovjek ostaviti oca i majku i vezat će se za svoju ženu i njih dvo-

18:28 *Vidi dodatak B14.

je bit će jedno tijelo?^a **6** Tako nisu više dvoje, nego su jedno tijelo. Dakle, što je Bog združio*, neka čovjek ne rastavlja!”^b

7 A oni su mu rekli: “Zašto je onda Mojsije propisao da muž može ženi dati potvrdu o razvodu i razvesti se od nje?”^c **8** On im je odgovorio: “Mojsije vam je zbog okorjelosti vašeg srca učinio ustupak da se možete razvesti od svoje žene,^d ali u početku nije bilo tako.^e **9** Kažem vam, tko se god razvede od svoje žene, osim zbog bluda*, i oženi se drugom, čini preljub.”^f

10 Tada su mu učenici rekli: “Ako je tako između muža i žene, bolje je ne ženiti se.”

11 A on im je rekao: “Ne mogu svi živjeti po tim riječima, nego samo oni koji imaju taj dar.^g **12** Naime, ima onih koji nisu u stanju ženiti se* jer su se takvi rodili, ima onih koji nisu u stanju ženiti se jer su ih ljudi osakatili, a ima i onih koji se dragovoljno odriču ženidbe radi nebeskog kraljevstva. Tko može živjeti tako, neka živi tako.”^h

13 Tada su mu doveli djecu da ih blagoslovi* i da se pomoli za njih, ali učenici su ih prekoravali.ⁱ **14** No Isus je rekao: “Pustite djecu da dođu k meni, nemojte im braniti, jer takvima pripada nebesko kraljevstvo.”^j **15** Nakon što ih je blagoslovio, otišao je odande.

16 Zatim mu je prišao neki čovjek i upitao ga: “Učitelju, koja dobra djela moram činiti da dobijem vječni život?”^k **17** On

19:6 *Ili: “stavio pod isti jaram”. **19:9** *Ili: “spolnog nemorala”. Grčki: *porneia*. Vidi Rječnik. **19:12** *Dosl.: “ima eunuha”. Vidi izraz “eunuh” u Rječniku. **19:13** *Dosl.: “da stavi ruke na njih”.

19. POGL.

- a Pos 2:24
Ef 5:31
b Mk 10:9
1Ko 7:11
c Pnz 24:1
Mt 5:31
d Mk 10:5
e Pos 2:24
f Mi 2:14
Mt 5:32
Mk 10:11, 12
Lk 16:18
Ri 7:3
1Ko 7:10
He 13:4
g 1Ko 7:7
h 1Ko 7:32, 38
1Ko 9:5
i Mk 10:13-16
Lk 18:15-17
j Mt 18:3
Mk 10:14
Lk 18:16
k Mk 10:17-22
Lk 18:18-23

2. stupac

- a Mk 10:18
b Le 18:5
Lk 10:25-28
c Izl 20:13
Pnz 5:17
d Izl 20:14
Pnz 5:18
e Izl 20:15
Pnz 5:19
f Izl 20:16
Pnz 5:20
g Izl 20:12
Pnz 5:16
h Le 19:18
Mt 22:39
Mk 12:31
Lk 10:27
Ri 13:9
i Mt 6:20
j Lk 12:33
Lk 18:22
Flp 3:7
k Lk 18:7
l Mk 10:23
Lk 18:24
1Ti 6:10
m Mk 10:25
Lk 18:25
n Mk 10:26, 27
Lk 18:26, 27
o Job 42:2
p Mk 10:28
Lk 5:11
Lk 18:28
Flp 3:8
r Da 7:14
Mt 20:21
Lk 22:28-30
1Ko 6:2
Ot 20:4

mu je rekao: “Zašto mene pitaš o tome što je dobro? Samo je jedan dobar.^a A ako hoćeš dobiti život, drži se zapovijedi.”^b

18 Čovjek ga je upitao: “Kojih?” Isus je odgovorio: “Ovih: ‘Ne ubij’,^c ‘Ne učini preljub’,^d ‘Ne ukradi’,^e ‘Nemoj lažno svjedočiti’,^f **19** ‘Poštuj oca i majku’^g i ‘Ljubi svog bližnjeg kao samog sebe.’”^h **20** Nato mu je mladić rekao: “Svega se toga držim. Što mi još nedostaje?” **21** Isus mu je odgovorio: “Ako hoćeš biti savršen, idi i prodaj svoju imovinu te novac daj siromašnima, pa ćeš imati blago na nebu.ⁱ A onda pođi za mnom!”^j **22** Kad je mladić to čuo, otišao je žalostan jer je imao velik imetak.^k **23** Isus je rekao svojim učenicima: “Zaista vam kažem, bogatome će biti teško ući u nebesko kraljevstvo.”^l

24 Opet vam kažem, lakše je devi proći kroz ušicu igle nego bogatome ući u Božje kraljevstvo.”^m

25 Kad su učenici to čuli, jako su se iznenadili i upitali su ga: “Tko se onda može spasiti?”ⁿ **26** Isus ih je pogledao u oči i rekao im: “Ljudima je to nemoguće, ali Bogu je sve moguće.”^o

27 Tada mu je Petar rekao: “Mi smo sve ostavili i pošli smo za tobom. Što ćemo dobiti zauzvat?”^p **28** Isus je odgovorio učenicima: “Zaista vam kažem, kad sve bude postajalo novo, kad Sin Čovječji sjedne na svoje veličanstveno prijestolje, i vi koji idete za mnom sjest ćete na 12 prijestolja i suditi 12 izraelskih plemena.”^r **29** I tko je god radi mog imena ostavio kuću,

19:21 *Ili: “budi moj sljedbenik”.

ili braću, ili sestre, ili oca, ili majku, ili djecu, ili zemlju, primit će stostruko više i dobit će* vječni život.^a

30 Ali mnogi koji su prvi bit će posljednji, a mnogi koji su posljednji bit će prvi.^b

20 Nebesko je kraljevstvo poput vlasnika vinograda koji je rano ujutro izašao unajmiti radnike za svoj vinograd.^c **2** Dogovorio se s radnicima za denar* na dan i poslao ih u svoj vinograd. **3** Kad je opet izašao oko trećeg sata*, vidio je na trgu druge ljude koji nisu imali posao, **4** pa im je rekao: 'Idite i vi u vinograd, a ja ću vam pošteno platiti.' **5** Tako su oni otišli. Oko šestog* i devetog sata^d opet je izašao i učinio to isto. **6** Na kraju je izašao oko jedanaestog sata* i našao još neke kako stoje, pa im je rekao: 'Zašto stojite ovdje cijeli dan bez posla?' **7** Odgovorili su mu: 'Zato što nas nitko nije unajmio.' A on im je rekao: 'Idite i vi u vinograd.'

8 Kad je pala večer, vlasnik vinograda rekao je svom nadstojniku: 'Pozovi radnike i isplati im plaću^d – započni s posljednjima, a završi s prvima.' **9** Kad su došli oni koji su radili od jedanaestog sata, dobili su svaki po denar. **10** A kad su došli oni prvi, pomislili su da će dobiti više, ali i oni su dobili po denar. **11** Primivši plaću, počeli su prigovarati vlasniku vinograda: **12** 'Ovi posljednji radili su jedan sat, a

19:29 *Dosl.: "naslijedit će". **20:2** *Vidi dodatak B14. **20:3** *Odnosno oko 9 sati. **20:5** *Odnosno oko 12 sati. ^aOdnosno oko 15 sati. **20:6** *Odnosno oko 17 sati.

19. Pogl.

a Mk 10:29, 30
Lk 18:29, 30
He 10:34

b Mt 20:16
Mk 10:31
Lk 13:30

20. Pogl.

c Mt 21:33

d Le 19:13
Pnz 24:14, 15

2. stupac

a Mt 20:2

b Mt 6:23

c Mt 19:30
Mk 10:31
Lk 13:30

d Mk 10:32
Lk 18:31

e Mt 16:21
Mk 10:33, 34
Lk 9:22
Lk 18:32, 33

f Mt 27:31
Iv 19:1

g Mt 17:22, 23
Mt 28:6
Dj 10:40
1Ko 15:4

h Mt 4:21
Mt 27:55, 56

i Mk 10:35-40

j Mt 19:28

k Mt 26:39
Mk 10:38
Mk 14:36
Iv 18:11

l Dj 12:2
Ri 8:17
2Ko 1:7
Ot 1:9

m Mk 10:39, 40

ti si ih izjednačio s nama koji smo cijeli dan naporno radili i trpjeli žegu!' **13** A on je odgovorio jednom od njih: 'Prijetelju, ne činim ti krivo. Zar se nisi dogovorio sa mnom za denar?' **14** Uzmi svoju plaću i idi! Ja želim ovom posljednjem dati koliko i tebi. **15** Zar nemam pravo činiti što hoću s onim što je moje? Zar si zavidan* zato što sam ja dobar^a prema njima?'^b **16** Tako će posljednji biti prvi, a prvi posljednji."^c

17 Dok su bili na putu za Jeruzalem, Isus je dvanaestoricu učenika odvojio od ostalih i nasamo im rekao:^d **18** "Evo, idemo u Jeruzalem. Sin Čovječji ondje će biti predan svećeničkim glavarima i pismoznancima. Oni će ga osuditi na smrt^e **19** i predati neznabošcima* da mu se izruguju, bičuju ga i pribiju na stup,^f ali on će treći dan uskrsnuti."^g

20 Tada mu je prišla majka Zebedejevih sinova^h sa svojim sinovima, poklonila mu se* i htjela nešto zatražiti od njega.ⁱ **21** On ju je upitao: "Što želiš?" Odgovorila mu je: "Molim te, daj da u tvom kraljevstvu ova moja dva sina sjednu jedan tebi zdesna, a drugi slijeva."^j **22** Isus je nato rekao: "Ne znate što tražite. Možete li piti iz čaše iz koje ja trebam piti?"^k Odgovorio je mu: "Možemo." **23** A on im je rekao: "Zaista ćete piti iz moje čaše,^l ali ne odlučujem ja tko će sjediti meni zdesna i slijeva. Ta mjesta pripadaju onima koje je izabrao moj Otac."^m

20:15 *Dosl.: "Je li tvoje oko pokvareno (zlo)". ^aIli: "velikodušan". **20:19** *Vidi Rječnik. **20:20** ^bIli: "kleknula pred njega".

24 Kad su to čula ostala de-
setorica, naljutila su se na dva
brata.^a **25** No Isus ih je sve
dozvao k sebi i rekao: "Znate
da vladari gospodare narodima
i da moćnici drže narode
pod svojom vlašću.^b **26** A među
vama ne smije biti tako.^c Nego,
tko god hoće biti velik među
vama, neka vam bude sluga.^d **27**
i tko god hoće biti prvi među
vama, neka vam bude rob.^e **28**
Tako i Sin Čovječji nije došao
da drugi služe njemu, nego da
on služi drugima^f i da svoj život*
da kao otkupninu za mnoge."^g

29 Kad su izlazili iz Jerihona,
za njim je pošlo silno mnoštvo
ljudi. **30** A kraj puta sa sjedala
dva slijepca. Kad su čuli da
Isus prolazi, povikali su:
"Smiluj nam se, Gospodine, Sine
Davidov!"^h **31** Mnoštvo ih
je prekoralo i uštkivalo, no oni
su još glasnije vikali: "Smiluj
nam se, Gospodine, Sine Davidov!"
32 Tada se Isus zaustavio,
pozvao ih i upitao: "Što hoćete
da vam učinim?" **33** Odgovorili
su mu: "Gospodine, daj da nam
se otvore oči!" **34** Isus se sažalio
na njih i dodirnuo im oči,ⁱ a oni
su odmah progledali i pošli za
njim.

21 Kad su se približili Jeru-
zalemu i stigli u Betfagu na
Maslinskoj gori, Isus je poslao
dvojicu učenika^j i rekao im:
"Pođite u selo koje vidite pred
sobom. Čim uđete u njega, naći
ćete privezanu magaricu i uz
nju magare. Odvežite ih i dovedite
k meni. **3** Ako vam netko nešto
kaže, recite: 'Gospodin ih treba.'
I odmah će ih pustiti."

20:28 *Ili: "dušu".

20. POGL.

a Mk 10:41-45
Lk 22:24

b Mk 10:42

c 2Ko 1:24
1Pe 5:3

d Mt 18:4
Mt 23:11
Mk 10:43, 44
Lk 22:26

e Mk 9:35

f Lk 22:27
lv 13:14
Flp 2:7

g Iza 53:11
Mk 10:45
1Ti 2:5, 6
Tit 2:13, 14
He 9:28

h Mt 9:27
Mk 10:46-52
Lk 18:35-43

i Mt 9:29

21. POGL.

j Mk 11:1-3
Lk 19:28-31

2. stupac

a Iza 62:11
lv 12:15

b Mt 11:29

c Za 9:9

d Mk 11:4-6
Lk 19:32-35

e 1Kr 1:38, 40
Mk 11:7-11
lv 12:14, 15

f Lk 19:36-38

g Mt 9:27
Mt 21:15

h Ps 118:25, 26
lv 12:13

i Mk 11:9, 10

j Mt 21:46
Lk 7:16
Lk 24:19

k Mk 11:15, 16
Lk 19:45
lv 2:15

l Iza 56:7

m Jr 7:11
Mk 11:17
Lk 19:46
lv 2:16

4 A to se dogodilo da bi se
ispunilo ono što je bilo rečeno
preko proroka: **5** "Recite kće-
ri sionskoj: 'Gle, tvoj kralj do-
lazi k tebi,^a blag je^b i jaše na
magarcu, na magaretu, magari-
činom mladuncu.'"^c

6 Tako su učenici otišli i učini-
li onako kako im je Isus re-
kao.^d **7** Dovelu su magaricu i
njeno magare, stavili na njih
svoje haljine i on je sjeo na ma-
gare.^e **8** Mnogi iz naroda str-
stili su svoje haljine po putu,^f a
drugi su rezali grane s drveća
i polagali ih po putu. **9** Narod
koji je išao pred njim i za njim
uzvikivao je: "Molimo te, spasi*
Sina Davidovog!^g Neka je blago-
slovljen onaj koji dolazi u Jeho-
vino^h ime!^h Spasi ga, molimo
tebe koji si na nebesimaⁱ!"

10 Kad je ušao u Jeruzalem,
cijeli se grad uskomešao i svi
su pitali: "Tko je to?" **11** A na-
rod koji je bio s njim odgovarao
je: "To je Isus iz Nazareta u Ga-
lileji, obećani prorok!"^j

12 Isus je ušao u hram i is-
tjerao sve koji su ondje prodava-
vali i kupovali te je isprevr-
tao stolove mjenjačima novca i
klupe prodavačima golubova.^k
13 Rekao im je: "Pisano je: 'Moj
će se dom zvati dom molitve',^l
a vi ste od njega načinili raz-
bojničku pećinu!"^m **14** I dok je
bio u hramu, k njemu su došli
slijepi i hromi, a on ih je izlije-
čio.

15 Kad su svećenički glava-
ri i pismoznanci vidjeli čude-
sna djela koja je učinio i dječake
koji su uzvikivali u hramu:

21:9 *Grčki: *hosanna*. Riječ je o molbi za
spasenje upućenoj Bogu. Taj se izraz ko-
risti i kao radostan uslik. ^aVidi dodat-
ak A5. ⁱIli: "visinama".

“Molimo te, spasi Sina Davidovog!”^a razljutili su se^b **16** i rekli mu: “Čuješ li što ovi govore?” Isus im je odgovorio: “Čujem. Zar nikada niste čitali: ‘Riječima iz usta djece i dojenčadi donio si sebi hvalu?’”^c **17** Zatim je izašao iz grada i otišao u Betaniju te je ondje proveo noć.^d

18 Dok se rano ujutro vraćao u grad, ogladnio je.^e **19** Kraj puta je ugledao smokvu i prišao joj, ali na njoj nije našao ništa osim lišća,^f pa joj je rekao: “Neka više nikada ne bude ploda na tebi!”^g I smokva je odmah usahnula. **20** Kad su učenicima to vidjeli, zapanjili su se i rekli: “Kako to da je smokva odmah usahnula?”^h **21** Isus im je odgovorio: “Zaista vam kažem, ako budete imali vjeru i ako ne budete sumnjali, nećete činiti samo ovo što sam ja učinio smokvi nego ćete čak i ovoj gori moći reći: ‘Digni se i baci u more’, i bit će tako.ⁱ **22** I sve što s vjerom zatražite u molitvi, dobit ćete.”^j

23 Zatim je ušao u hram. Dok je poučavao, prišli su mu svećenički glavari i narodni starješine i upitali ga: “Kojom vlašću to činiš? Tko ti je dao tu vlast?”^k **24** A Isus im je odgovorio: “I ja ću vas nešto upitati. Ako mi odgovorite, i ja ću vama reći kojom vlašću ovo činim. **25** Odakle je Ivan dobio ovlaštenje da krsti – s neba ili od ljudi?” A oni su se počeli dogovarati među sobom: “Ako kažemo: ‘S neba’, reći će nam: ‘Zašto mu onda niste vjerovali?’” **26** A ako kažemo: ‘Od ljudi’, zamjerit ćemo se narodu* jer

21:26 *Ili: “strah nas je naroda”.

21. POGL.

a Mt 21:9

b Mk 11:18
Lk 19:39, 40

c Ps 8:2

d Mk 11:11
Lk 21:37
Iv 11:1

e Mk 11:12

f Lk 13:6

g Mt 3:10
Mk 11:13, 14

h Mk 11:20, 21

i Mt 17:20
Mk 11:22, 23
Lk 17:6j Mk 11:24
Lk 11:9
Iv 14:13
Jk 1:5
Ilv 3:22k Mk 11:27-33
Lk 20:1-8l Mt 21:32
Mk 11:30, 31
Lk 7:29, 30

2. stupac

a Lk 3:12
Lk 7:29, 30

b Iza 5:7

c Iza 5:2

d Mk 12:1-9
Lk 20:9-16

e Ne 9:26

f 2Lje 36:15
Dj 7:52
He 11:32, 37

Ivana svi smatraju prorokom.” **27** Stoga su odgovorili Isusu: “Ne znamo.” On im je nato rekao: “Ni ja vama neću reći kojom vlašću ovo činim.

28 Što mislite o ovome? Neki je čovjek imao dva sina. Rekao je prvom: ‘Sine, idi danas raditi u vinograd.’ **29** On mu je odgovorio: ‘Neću’, ali poslije mu je bilo žao, pa je otišao. **30** Zatim je došao drugom sinu i rekao mu to isto. A on mu je odgovorio: ‘Hoću, oče*’, ali nije otišao. **31** Koji je od te dvojice izvršio očevu volju?” Odgovorili su: “Onaj prvi.” Tada im je Isus rekao: “Zaista vam kažem, prije će poreznici i bludnice* ući u Božje kraljevstvo nego vi[#]. **32** Jer Ivan je došao k vama i pokazao vam put pravednosti, a vi mu niste vjerovali. No poreznici i bludnice su mu vjerovali.^a Vi ste to vidjeli, ali se ni nakon toga niste pokajali i niste mu povjerovali.

33 Čujte još jednu usporedbu: Bio je neki čovjek, vlasnik imanja, koji je zasadio vinograd^b i postavio ogradu oko njega, iskopao u njemu vinski tjesak* te podignuo stražarsku kulu.^c Potom ga je dao u zakup vinogradarima i otputovao u drugu zemlju.^d **34** Kad je došlo vrijeme berbe, poslao je svoje robove vinogradarima da uzmu njegov dio uroda. **35** No vinogradari su uhvatili njegove robove i jednoga pretukli, drugoga ubili, a trećega kamenovali.^e **36** Zatim je poslao druge robove, više njih nego prvi put, no i njima su učinili isto.^f

21:30 *Dosl.: “gospodar”. 21:31 *Ili: “prostitutke”. [#]Ili: “poreznici i bludnice idu ispred vas u Božje kraljevstvo”. 21:33 *Vidi Rječnik.

37 Na kraju je k njima poslao svog sina, misleći: 'Mog će sina poštovati.' 38 Ali kad su vinogradari vidjeli sina, rekli su jedni drugima: 'Ovo je nasljednik.^a Hajde, ubijmo ga i uzmimo njegovo nasljedstvo!' 39 Tada su ga uhvatili, odvukli iz vinograda i ubili.^b 40 Što mislite, kad dođe vlasnik vinograda, što će učiniti tim vinogradarima?" 41 Odgovorili su mu: "Zbog zla koje su počinili pogubit će ih sve do jednoga, a vinograd će dati u zakup drugim vinogradarima, koji će mu davati njegov dio uroda kad dođe vrijeme berbe."

42 Isus im je rekao: "Zar nikad niste čitali u Pismima: 'Kamen koji su graditelji odbacili postao je glavni ugaoni kamen'.^c To je Jehovino^d djelo, divno je to u našim očima?'^d 43 Zato vam kažem da će se Božje kraljevstvo oduzeti vama i dati narodu koji donosi dobre plodove*. 44 Tko padne na taj kamen, razbit će se,^e a na koga taj kamen padne, bit će zdrobljen."^f

45 Kad su svećenički glavari i farizeji čuli njegove usporedbe, shvatili su da govori o njima.^g 46 I htjeli su ga uhvatiti, ali bojali su se naroda jer ga je narod smatrao prorokom.^h

22 Isus im se opet obratio služeći se usporedbama. Rekao je: 2 "Nebesko je kraljevstvo poput kralja koji je priredio svadbuⁱ svom sinu. 3 I poslao je svoje robove po one koji su bili pozvani na

21:42 *Dosl.: "glava ugla". ^aVidi dodatak A5. 21:43 *Dosl.: "njegove plodove", odnosno plodove dostojne Božjeg kraljevstva.

21. POGL.

a He 1:2

b Dj 2:23
Dj 3:15c Iza 28:16
Lk 20:17
Dj 4:11
Ri 9:33
Ef 2:20
1Pe 2:7d Ps 118:22, 23
Mk 12:10, 11e Iza 8:14
1Pe 2:7, 8

f Lk 20:18

g Mk 12:12
Lk 20:19h Mt 21:11
Iv 7:40

22. POGL.

i Lk 14:16
Ot 19:9

2. stupac

a Lk 14:17, 18

b Lk 14:18, 19

c Da 9:26

d Dj 13:45, 46

e Mt 21:43
Lk 14:23f Mk 12:13-17
Lk 20:20-26

g Mk 3:6

svadbu, ali oni nisu htjeli doći.^a

4 Zatim je poslao druge robove, govoreći: 'Recite uzvanicima: "Pripremio sam gozbu, poklani su junci i druga ugojena stoka i sve je spremno. Dođite na svadbu!"' 5 Ali oni nisu marili za to, nego su otišli svaki za svojim poslom – jedni su otišli na svoje polje, a drugi su se vratili svojoj trgovini.^b 6 A ostali su uhvatili njegove robove, pretukli ih i ubili.

7 Kralj se zbog toga razgnjevio, pa je poslao svoju vojsku, pobio te ubojice i spalio njihov grad.^c 8 Tada je rekao svojim robovima: 'Svadba je pripremljena, ali uzvanici nisu bili dostojni doći na nju.^d 9 Zato idite na puteve koji vode iz grada i pozovite na svadbu koga god nađete.'^e 10 Tako su robovi izašli na puteve i pozvali sve koje su našli, i zle i dobre. I svadbena se dvorana napunila gostima.

11 Kad je kralj ušao pogledati goste, ugledao je čovjeka koji nije bio odjeven u svadbenu odjeću. 12 Upitao ga je: 'Prijatelju, kako si ušao ovamo kad nemaš svadbenu odjeću?' A on je samo šutio. 13 Tada je kralj rekao svojim slugama: 'Svežite mu ruke i noge i izbacite ga van u tamu! Ondje će plakati i škrgutati zubima.'

14 Jer mnogo je pozvanih, ali malo izabranih."

15 Tada su farizeji otišli i dogovorili se kako da ga navedu da kaže nešto za što bi ga mogli optužiti.^f 16 Stoga su mu poslali svoje učenike zajedno s Herodovim pristašama^g da ga upitaju: "Učitelju, znamo da si istinoljubiv i da naučavaš

istinu o Bogu te da ne tražiš naklonost ljudi, jer ne gledaš tko je tko. **17** Reci nam onda što misliš: Je li dopušteno* plaćati caru[#] porez ili nije?" **18** Znajući njihove zle namjere, Isus im je rekao: "Zašto me iskušavate, licemjeri?" **19** Pokažite mi kovani novac kojim plaćate porez!" I donijeli su mu denar*. **20** On ih je upitao: "Čiji je ovo lik i natpis?" **21** Odgovorili su: "Carev." Tada im je rekao: "Onda dajte* caru carevo, a Bogu Božje!"^a **22** Kad su to čuli, zadivili su se, pa su ga ostavili i otišli.

23 Tog dana k njemu su došli saduceji, koji kažu da nema uskrsnuća,^b i upitali ga:^c **24** "Učitelju, Mojsije je rekao: 'Ako čovjek umre bez djece, neka se njegov brat oženi njegovom ženom kako bi nastavio lozu svog brata.'^d **25** Tako su kod nas bila sedmorica braće. Prvi se oženio i umro, a kako nije imao djece, njegov se brat oženio njegovom ženom. **26** Tako je bilo i s drugim i s trećim, sve do sedmoga. **27** Na kraju je umrla i žena. **28** Kad bude uskrsnuće, kojem će od te braće ona biti žena? Naime, bila je udana za svu sedmoricu."

29 Isus im je odgovorio: "Vi ste u zabludi jer ne poznajete ni Pisma ni Božju moć.^e **30** Jer nakon uskrsnuća ljudi se neće ni ženiti ni udavati, nego će biti kao anđeli na nebu.^f **31** A što se tiče uskrsnuća mrtvih, niste li čitali što vam je rekao Bog: **32** 'Ja sam Abrahamov Bog,

22:17 *Ili: "ispravno". #Ili: "cezaru".
22:19 *Vidi dodatak B14. 22:21 *Dosl.: "vratite".

22. POGL.

a Da 3:17, 18
Mi 3:8
Mk 12:17
Lk 20:25
Lk 23:2
Ri 13:7

b Dj 4:1, 2
Dj 23:8

c Mk 12:18-23
Lk 20:27-33

d Pos 38:7, 8
Pnz 25:5, 6
Ru 1:11
Ru 3:13

e Mk 12:24-27

f Lk 20:35, 36

2. stupac

a Izl 3:6

b Lk 20:37, 38
Ri 4:17

c Mt 7:28
Mk 11:18

d Mk 12:28

e Pnz 6:5
Pnz 10:12
Js 22:5
Mk 12:30
Lk 10:27

f Le 19:18
Mk 12:31
Lk 10:27
Kol 3:14
Jk 2:8
1Pe 1:22

g Ri 13:10
Ga 5:14

h Mk 12:35-37
Lk 20:41-44

i Iv 7:42

j 2Sa 23:2

k Ps 110:1
Dj 2:34, 35
1Ko 15:25
He 1:13
He 10:12, 13

l Mk 12:37

Izakov Bog i Jakovljevi Bog?"^a A on nije Bog mrtvih, nego živih."^b **33** Kad je narod to čuo, bio je zadivljen njegovim učeljima.^c

34 Farizeji su čuli da je usuktao saduceje, pa su se okupili* i otišli k njemu. **35** A jedan od njih, koji je dobro poznao Zakon, želio ga je iskušati, pa ga je upitao: **36** "Učitelju, koja je najvažnija zapovijed u Zakonu?"^d **37** On mu je odgovorio: "Ljubi Jehovu*, svog Boga, svim svojim srcem, svom svojom dušom[#] i svim svojim umom."^e **38** To je prva i najvažnija zapovijed. **39** Druga, slična toj, jest ova: 'Ljubi svog bližnjeg kao samog sebe.'^f **40** Na tim se dvjema zapovijedima temelji sav Zakon i Proroci."^g

41 Dok su farizeji bili na okupu, Isus ih je upitao:^h **42** "Što mislite o Kristu? Čiji je on sin?" Odgovorili su mu: "Davidov."ⁱ **43** A on im je rekao: "Kako ga onda David pod nadahnućem^j naziva Gospodinom kad kaže: **44** 'Jehova* je rekao mom Gospodinu: 'Sjedi mi zdesna dok tvoje neprijatelje ne položim pod tvoje noge'?"^k **45** Ako ga David naziva Gospodinom, kako mu je onda sin?"^l **46** Nitko mu na to nije mogao odgovoriti ni riječ i od tog dana nitko ga se više nije usudio išta pitati.

23 Tada se Isus obratio narodu i svojim učenicima: **2** "Na Mojsijevu stolicu zasjeo su pismoznanci i farizeji. **3** Zato činite sve što vam kažu i držite se toga, ali nemojte po-

22:34 *Moguće i: "pa su se udružili s njima". 22:37, 44 *Vidi dodatak A5. 22:37 #Vidi Rječnik.

stupati poput njih, jer oni jedno govore, a drugo čine.^a **4** Vežu teške terete i stavljaju ih ljudima na pleća,^b a sami nisu spremni ni prstom maknuti da ih podignu.^c **5** Sve što čine, čine zato da ih vide ljudi.^d Povećavaju svoje filakterije^e i produljuju rese na svojim haljinama.^f **6** Vole počasna mjesta na gozbama i prednja* sjedala u sinagogama^g **7** te da ih ljudi pozdravljaju na trgovima i da ih zovu učiteljima*. **8** A vi nemojte dopustiti da vas zovu učiteljima*, jer imate samo jednog Učitelja,^h a vi ste svi braća. **9** I nikoga na zemlji ne zovite ocem, jer imate samo jednog Ocaⁱ – onog koji je na nebesima. **10** Nemojte dopustiti ni da vas zovu vođama, jer imate samo jednog Vođu – Krista. **11** Onaj tko je najveći među vama, neka vam bude sluga.^j **12** Tko se god uzvisuje, bit će ponižen,^k a tko je ponizan, bit će uzvišen.^l

13 Teško vama, pismoznanci i farizeji, licemjeri! Vi zatvarate pred ljudima vrata u nebesko kraljevstvo. Sami ne ulazite u njega niti to dopuštate onima koji bi htjeli ući.^m **14** * —

15 Teško vama, pismoznanci i farizeji, licemjeri!ⁿ Obilazite more i kopno da biste jednog čovjeka obratili na svoju vjeru, a kad ga obratite, činite ga takvim da zaslužuje gehenu* dva-put više od vas.

23:5 *Riječ je o kutijicama za čuvanje dijelova teksta Mojsijevog zakona, koje su Židovi nosili na čelu i na lijevoj ruci kao amajlije. 23:6 *Ili: "najbolja". 23:7, 8 *Hebrejski: *rabbi*. Titula kojom se iskazuje poštovanje i čast. 23:14 *Vidi dodatak A3. 23:15 *Vidi Rječnik.

23. POGL.

- a Mt 2:7, 8
b Mt 11:28
c Lk 11:46
d Mt 6:1, 2
e Pnz 6:6, 8
f Br 15:38, 39
g Mk 12:38, 39
Lk 11:43
Lk 14:7, 10
Lk 20:46
h Iv 13:13
i Mt 6:9
j Mt 20:26
Mk 9:35
Lk 22:26
k Izr 16:18
l Izr 29:23
Mt 18:4
Lk 14:11
Ri 12:3
1Pe 5:5
m Lk 11:52
n Mt 6:2
Lk 12:56

2. stupac

- a Mt 15:14
b Mt 5:34, 35
c 1Kr 8:13
d Le 27:30
e Mi 6:8
Iv 7:24
f Mt 9:13
Mt 12:7
g Lk 11:42
h Mt 15:14
i Le 11:23
j Le 11:4
k Mk 7:3, 4
l Mk 12:38, 40
m Lk 11:39
n Lk 12:56
o Lk 11:44
Dj 23:3

16 Teško vama, slijepi vođe!^a Vi kažete: 'Ako se tko zaklinje hramom, ne mora ispuniti zakletvu, ali ako se tko zaklinje hramskim zlatom, dužan je učiniti kako se zakleo.'^b **17** Budale i slijepci! Pa što je važnije – zlato ili hram koji je posvetio to zlato? **18** I još kažete: 'Ako se tko zaklinje žrtvenikom, ne mora ispuniti zakletvu, ali ako se tko zaklinje žrtvenim darom koji je na njemu, dužan je učiniti kako se zakleo.'^c **19** Slijepci! Pa što je važnije – žrtveni dar ili žrtvenik koji posvećuje taj dar? **20** Dakle, tko se zaklinje žrtvenikom, zaklinje se i njime i svime što je na njemu. **21** Tko se zaklinje hramom, zaklinje se i njime i onim koji prebiva u njemu.^c **22** A tko se zaklinje nebom, zaklinje se Božjim prijestoljem i onim koji sjedi na njemu.

23 Teško vama, pismoznanci i farizeji, licemjeri! Dajete desetinu od metvice, kopra i kumina,^d a zanemarili ste ono što je važnije u Zakonu: pravdu,^e milosrđe^f i vjernost. Ono prvo trebalo je činiti, ali ovo drugo nije se smjelo zanemariti.^g **24** Slijepi vođe,^h vi cijedite piće da ne biste progutali komarca,ⁱ a gutate devu!^j

25 Teško vama, pismoznanci i farizeji, licemjeri! Vi čistite čašu i zdjelu izvana,^k a iznutra su pune pohlepe^l i neumjernosti.^m **26** Slijepi farizeju, najprije očisti čašu i zdjelu iznutra da i izvana bude čista.

27 Teško vama, pismoznanci i farizeji, licemjeri!ⁿ Sličite na okrečene grobove,^o koji izvana izgledaju lijepo, a iznutra su

23:25 *Ili: "grabeža".

puni mrtvačkih kostiju i svakakve nečistoće. **28** Tako i vi izvana ljudima izgledate pravedni, a iznutra ste puni licemjerja i bezakonja.^a

29 Teško vama, pismoznanci i farizeji, licemjeri!^b Gradi-te grobnice prorocima i ukrašavate grobove pravednicima.^c **30** i govorite: 'Da smo mi živjeli u danima svojih predaka, ne bismo s njima proljevali pro-ročku krv.' **31** Tako sami protiv sebe svjedočite da ste sinovi onih koji su ubijali proroke.^d **32** Dovršite onda ono što su vaši preci započeli!^e

33 Zmijel! Leglo zmijsko!^e Kako ćete umaknuti Božjoj osudi? Bit ćete bačeni u gehenu!^f **34** Zato vam šaljem proroke,^g mudre ljude i učitelje.^h Neke ćete od njih ubiti,ⁱ neke pogubiti na stupu, a neke bičevati^j u sinagogama i progoniti^k od grada do grada, **35** pa ćete snositi krivnju za krv svih pravednika koja je prolivena na zemlji, od krvi pravednog Abela^l do krvi Barahijinog sina Zaharije, kojeg ste ubili između svetišta i žrtvenika.^m **36** Zaista vam kažem, ovaj naraštaj odgovarat će za sve to.

37 Jeruzaleme, Jeruzaleme! Ti ubijaš proroke i kamenuješ one koji su poslani k tebi.ⁿ Koliko sam puta htio skupiti tvoju djecu kao što kvočka skuplja svoje piliće pod krila! Ali vi to niste htjeli.^o **38** Zato će vaš dom* biti napušten i prepušten vama*.^p **39** Jer kažem vam, nećete me više vidjeti dok ne kažete: 'Neka je blagoslov-

23:32 *Dosl.: "Dopunite onda mje-ru svojih predaka!" **23:38** *Odnosno hram. *Moguće i: "biti opustošen".

23. POGL.

a Lk 16:15
b Mt 6:2
c Lk 11:47
d Lk 11:48
Dj 7:52
He 11:32, 37
e Mt 3:7
Mt 12:34
Lk 3:7
f Mt 10:28
Lk 12:5
g Lk 11:49-51
h Mt 13:52
i Lv 16:2
Dj 7:59
j Dj 5:40
2Ko 11:24
k Lk 21:12
l Pos 4:8, 10
He 11:4
m 2Lje 24:20-22
n Lv 8:59
He 11:32, 37
o Lk 13:34
Lk 19:41, 42
p 1Kr 9:7, 8
Jr 12:7
Jr 22:5
Mt 21:43
Lk 21:20

2. stupac

a Ps 118:26

24. POGL.

b Mk 13:1, 2
Lk 19:44
Lk 21:5, 6
c Mt 24:27
Mt 24:37-39
d Mt 13:39
Mt 28:20
Mk 13:3, 4
Lk 21:7
e Mk 13:5, 6
Lk 21:8
f Mt 24:24
g Mk 13:7
Lk 21:9
h Ot 6:4
i Dj 11:28
Ot 6:6
j Mk 13:8
Lk 21:10, 11
k Lv 15:20
Dj 11:19
Ot 2:10
l Lv 16:2
Dj 7:59
Dj 12:1, 2
Ot 6:11
m Mt 10:17, 22
Mk 13:9, 13
Lk 21:12, 13
Lk 21:17
Lv 15:21
2Ti 3:12
n Mt 7:15
1Ti 4:1
2Pe 2:1
o Mt 10:22
Mk 13:13
Lk 21:19
He 10:36

ljen onaj koji dolazi u Jehovino* ime!"^a

24 Kad je Isus izašao iz hrama i krenuo dalje, prišli su mu učenici pokazujući mu hramsko zdanje. **2** A on im je rekao: "Vidite li sve ovo? Zaista vam kažem, ovdje neće ostati ni kamen na kamenu, sve će biti porušeno."^b

3 Dok je sjedio na Maslinskoj gori, učenici su mu prišli i nasamo ga upitali: "Kaži nam kada će to biti i što će biti znak tvoje prisutnosti^c i svršetka ovog poretka?"^d

4 Isus im je rekao: "Pazite da vas tko ne zavede^e **5** jer mnogi će doći u moje ime i govoriti: 'Ja sam Krist!' te će zvesti mnoge.^f **6** Čut ćete ratni metež i vijesti o ratovima. Nemojte se uplašiti jer se to mora dogoditi. Ali tada još neće doći kraj."^g

7 Narod će se boriti protiv naroda i kraljevstvo protiv kraljevstva,^h bit će gladⁱ i potresa po raznim mjestima.^j **8** Sve je to početak strašnih nevolja*.

9 Tada će vas ljudi progoniti^k i ubijati.^l Svi će vas narodi mrziti zbog mog imena.^m **10** Mnogi će tada otpasti od vjere te će izdavati jedni druge i mrziti jedni druge. **11** Pojavit će se mnogi lažni proroci i zvesti mnoge.ⁿ **12** Bit će sve više bezakonja, pa će kod većine ljudi ohladnjeti ljubav. **13** Ali tko ustraje do kraja, bit će spašen.^o **14** A ova dobra vijest o Kraljevstvu propovijedat će se po cijelom svijetu.

23:39 *Vidi dodatak A5. **24:3** *Vidi Rječnik. *Ili: "svijeta; vijeka". Vidi iz-raz "poredak" u Rječniku. **24:8** *Dosl.: "porodajnih bolova".

tu kako bi je čuli svi narodi*.^a I tada će doći kraj.

15 Dakle, kad vidite da gadoš koja pustoši, o kojoj je govorio prorok Danijel, stoji na svetom mjestu^b (neka čitatelj upotrijebi razbor), **16** tada neka oni koji budu u Judeji bježe u gore.^c **17** Tko bude na krovu, neka ne silazi da uzme stvari iz kuće. **18** I tko bude u polju, neka se ne vraća u kuću da uzme ogrtač. **19** Teško trudnicama i dojiljama u te dane! **20** Molite se da ne morate bježati usred zime ili u subotu*. **21** Jer tada će biti velika nevolja^d kakve nije bilo od početka svijeta pa sve do sada, niti će je više ikad biti.^e **22** I kad se ti dani ne bi skratili, nitko se ne bi spasio. Ali zbog izabranih skratit će se ti dani.^f

23 Ako vam tada tko kaže: 'Gle, ovdje je Krist!'^g ili 'Ondje je!' ne vjerujte.^h **24** Jer pojavit će se lažni kristi i lažni prorociⁱ te će činiti velike znakove i čuda kako bi, ako je moguće, zaveli^j čak i izabrane. **25** Zapamtite da sam vas upozorio. **26** Dakle, ako vam kažu: 'Eno ga u pustinji', nemojte ići onamo. Ako kažu: 'Eno ga u tajnim odajama', nemojte im vjerovati.^k **27** Jer kao što munja sijevne na istoku i rasvijetli nebo sve do zapada, takva će biti prisutnost* Sina Čovječjeg.^l **28** Gdje je leš*, ondje će se skupljati orlovi.^m

29 Odmah nakon nevolje koja će se zbiti u tim danima, sunce će potamnjeti,ⁿ mjesec više

24:14 *Dosl.: "za svjedočanstvo svim narodima". **24:20** *Ili: "na dan počinaka". Vidi izraz "dan počinaka" u Rječniku. **24:27, 37, 39** *Vidi Rječnik. **24:28** *Ili: "strvina".

24. POGL.

- a Mt 9:35
Mt 28:19, 20
Mk 13:10
Ot 14:6
- b Da 9:27
Da 11:31
Da 12:11
Mk 13:14-18
Lk 21:20
- c Lk 21:21-23
- d Lk 21:23
Ot 7:14
- e Da 12:1
Mk 13:19
- f Mk 13:20
- g Mt 24:5
- h Mk 13:21-23
- i Mt 7:15
2Pe 2:1
- j Mt 7:22, 23
2So 2:9
- k Lk 17:23
- l Lk 17:24
- m Lk 17:37
- n JI 2:31

2. stupac

- a Mk 13:24, 25
Lk 21:25, 26
- b Ot 1:7
- c Da 7:13
- d Mt 26:64
Mk 13:26
Lk 21:27
- e Mk 13:27
- f Mk 13:28-31
Lk 21:29-33
- g Jk 5:8, 9
- h Lk 21:33
- i 1So 5:1, 2
- j Mk 13:32
Dj 1:7
- k Pos 6:11-13
l Lk 17:26, 27
- m Pos 7:7
He 11:7
1Pe 3:19, 20
2Pe 2:5
- n Pos 7:23
2Pe 3:6
- o Lk 17:35
- p Mt 25:13
Mk 13:33
Lk 21:36

neće svijetliti, zvijezde će pasti s neba i nebeske će se sile uzdrmati.^a **30** Tada će se na nebu pojaviti znak Sina Čovječjeg i proplakat će* svi narodi^b na zemlji.^b Vidjet će Sina Čovječjeg^c kako dolazi na nebeskim oblacima sa silom i velikom slavom.^d **31** On će poslati svoje anđele uz glasan zvuk trube i oni će skupiti njegove izabrane s četiri strane svijeta*, od jednog kraja nebesa do drugog.^e

32 Izvucite pouku iz uspredbe o smokvi. Kad joj grane propupaju i prolistaju, znate da je blizu ljeto.^f **33** Tako i vi, kad vidite da se sve to zbiva, znajte da je Sin Čovječji blizu, pred vratima.^g **34** Zaista vam kažem, ovaj naraštaj neće proći dok se sve to ne dogodi. **35** Nebo i zemlja nestat će, ali moje riječi ostat će zauvijek.^h

36 Nitko ne zna kad će doći taj dan i časⁱ - ni nebeski anđeli ni Sin, nego samo Otac.^j **37** Jer kao što je bilo u Nojnim danima,^k tako će biti i tijekom prisutnosti* Sina Čovječjeg.^l **38** Kao što su u danima prije potopa ljudi jeli i pili, ženili se i udavali, sve do dana kad je Noa ušao u arku,^m **39** i nisu obraćali pažnju na ono što se događa dok nije došao potop i sve ih odnio,ⁿ tako će biti i tijekom prisutnosti* Sina Čovječjeg. **40** Tada će dvojica biti u polju - jedan će se uzeti, a drugi će biti ostavljen. **41** Dvije će žene mljeti na žrvnju - jedna će se uzeti, a druga će biti ostavljena.^o **42** Zato bdijte, jer ne znate u koji dan dolazi vaš Gospodin.^p

24:30 *Ili: "udarac će se u prsa od tuge".
#Dosl.: "sva plemena". **24:31** *Dosl.: "od četiri vjetra".

43 Ali jedno znajte: kad bi domaćin znao u koje doba noći* dolazi lopov,^a ostao bi budan i ne bi dopustio da mu provali u kuću.^b **44** Dakle, i vi budite spremni,^c jer Sin Čovječji dolazi onda kad se tome ne nadate.

45 Tko je zapravo vjerni i razboriti* rob kojeg je gospodar zadužio da se brine za njegove sluge[#], da im daje hranu u pravo vrijeme?^d **46** Sretan je taj rob ako ga gospodar, kada dođe, nađe da tako radi!^e **47** Zaista vam kažem, zadužit će ga da upravlja svom njegovom imovinom*.

48 No ako taj rob bude zao i kaže u svom srcu: 'Moj gospodar kasni',^f **49** pa počne tući druge robove te jesti i piti s pijanicama, **50** gospodar tog roba doći će u dan kad on to ne očekuje i u čas kad ništa ne sluti^g **51** pa će ga najstrože kazniti i odrediti mu mjesto među licemjerima. Taj će rob ondje plakati i škrgutati zubima.^h

25 Nebesko će kraljevstvo biti poput deset djevica koje su uzele svoje svjetiljke/ i izašle u susret mladoženji.ⁱ **2** Pet ih je bilo nerazumnih*, a pet razboritih*.^k **3** Nerazumne su uzele svjetiljke, ali nisu ponijele ulja, **4** dok su razborite zajedno sa svjetiljkama ponijele i bočice s uljem. **5** Budući da je mladoženja kasnio, sve ih je svladao san, pa su zaspale. **6** Točno u ponoć čuo se povik: 'Evo mladoženje! Izađite mu u susret!' **7** Tada su

24:43 *Dosl.: "u koju stražu". **24:45** *Ili: "mudri". #Ili: "postavio nad svojim slugama". **24:47** *Ili: "postaviti će ga nad svom svojom imovinom". **25:2** *Ili: "ludih". #Ili: "mudrih".

24. POGL.

a 1So 5:2
2Pe 3:10

b Lk 12:39, 40

c Mk 13:35

d Lk 12:42-44

e Ot 16:15

f Lk 12:45, 46

g Mt 25:13

h Mt 13:42

25. POGL.

i Lk 12:35
Flp 2:15

j Iv 3:28, 29
Ot 19:7

k Mt 7:24, 26

2. stupac

a Lk 12:35

b Ot 19:9

c Lk 13:25, 27

d 1So 5:6
1Pe 5:8

e Mt 24:42, 50
Mk 13:33

f Lk 19:12, 13

g Lk 19:15

sve djevice ustale i pripremile svoje svjetiljke.^a **8** A nerazumne su rekle razboritima: 'Dajte nam malo svog ulja jer naše svjetiljke samo što se nisu ugasile.' **9** Razborite su odgovorile: 'Možda neće biti dovoljno i za nas i za vas. Radije pođite onima koji prodaju ulje i kupite ga.' **10** Dok su one kupovale ulje, stigao je mladoženja. Djevice koje su bile spremne ušle su s njim u kuću u kojoj se održavala svadba^b i vrata su se zatvorila. **11** Poslije su došle i ostale djevice te su rekle: 'Gospodine, gospodine, otvori nam!'^c **12** A on im je odvratio: 'Istinu vam kažem, ne poznajem vas.'

13 Zato bdijte,^d jer ne znate ni dan ni čas.^e

14 Nebesko je kraljevstvo poput čovjeka koji je, prije nego što je otputovao u drugu zemlju, dozvao svoje robove i povjerio im svoju imovinu.^f **15** Jednom je robu dao 5 talenata*, drugom 2, a trećem 1 – svakom prema njegovim sposobnostima – a onda je otputovao. **16** Rob koji je dobio 5 talenata odmah je otišao trgovati njima i zaradio ih je još 5. **17** Isto tako, onaj koji je dobio 2 talenta zaradio je još 2. **18** Ali onaj koji je dobio samo 1 talent otišao je, iskopao rupu u zemlji i sakrio novac* svog gospodara.

19 Nakon dugo vremena vratio se gospodar tih robova i počeo sređivati račune s njima.^g **20** Tako je onaj koji je dobio 5 talenata došao pred njega i donio još 5 talenata, govoreći:

25:15 *Grčki talent imao je 20,4 kilograma. Vidi dodatak B14. **25:18** *Dosl.: "srebro".

‘Gospodaru, povjerio si mi 5 talenata. Evo, zaradio sam ih još 5.’^a **21** A gospodar mu je rekao: ‘Odlično, dobri i vjerni robe! Bio si vjeran u malom i zato ću ti povjeriti mnogo toga.’^b Raduj se sa svojim gospodarom!’^c **22** Zatim je pred njega došao onaj koji je dobio 2 talenta, govoreći: ‘Gospodaru, povjerio si mi 2 talenta. Evo, zaradio sam još 2.’^d **23** A gospodar mu je rekao: ‘Odlično, dobri i vjerni robe! Bio si vjeran u malom i zato ću ti povjeriti mnogo toga. Raduj se sa svojim gospodarom!’

24 Na kraju je pred njega došao rob koji je dobio 1 talent, govoreći: ‘Gospodaru, znao sam da si zahtjevan čovjek, da žanješ gdje nisi sijao i skupljaš gdje nisi vijao.’^e **25** Zato sam se uplašio, pa sam otišao i sakrio tvoj talent u zemlju. Evo, vraćam ti što je tvoje!’ **26** Nato mu je gospodar rekao: ‘Zli i lijeni robe! Kažeš da žanješ gdje nisam sijao i skupljam gdje nisam vijao. **27** Zašto onda nisi uložio moj novac kod bankara, pa da ga po povratku dobijem natrag s kamata?’

28 Zato mu oduzmite talent i dajte ga onome koji ima 10 talenata!’^f **29** Jer svakome tko ima, dat će se još i imat će obilje, a onome tko nema, oduzet će se i ono što ima.’^g **30** A beskorisnog roba izbacite van u tamu! Ondje će plakati i škrgutati zubima.’

31 Kad Sin Čovječji^h dođe u svojoj slavi sa svim anđelima,ⁱ tada će sjesti na svoje veličanstveno prijestolje. **32** Svi će se narodi skupiti pred njim i on će odvojiti ljude jedne od drugih, kao što pastir odva-

25. POGL.

a Lk 19:16, 17

b Lk 16:10

c He 12:2

d Lk 19:18, 19

e Lk 19:20-23

f Lk 19:24-26

g Mt 13:12
Mk 4:25
Lk 8:18
Iv 15:2

h Da 7:13

i Mt 16:27

2. stupac

a Iv 10:14

b Mt 25:41

c He 13:2
3Iv 5

d Jk 2:15, 16

e 2Ti 1:16

f Mt 10:42

g Izr 19:17
Mt 10:40
Mk 9:41
He 6:10

h Mt 7:23

i Mt 18:8, 9

j Ot 12:9
Ot 20:10

ja ovce od jaraca. **33** Postavit će ovce^a sebi zdesna, a jarce slijeva.^b

34 Tada će Kralj reći onima koji mu budu zdesna: ‘Dodite, vi koje je moj Otac blagoslovio, naslijedite Kraljevstvo koje je pripremljeno za vas od postanka svijeta. **35** Jer bio sam gladan i dali ste mi jesti, bio sam žedan i dali ste mi piti, bio sam stranac i ugostili ste me,’^c **36** bio sam gol* i obukli ste me,^d bio sam bolestan i brinuli ste se za mene, bio sam u zatvoru i posjetili ste me.’^e **37** Tada će mu pravednici odgovoriti: ‘Gospodine, kad smo te vidjeli gladnog i nahranili te ili žednog i dali ti piti?’^f **38** Kad si bio stranac, a mi smo te ugostili? Kad smo te vidjeli golog i obukli te? **39** Kad si bio bolestan ili u zatvoru, a mi smo te posjetili?’ **40** A Kralj će im odgovoriti: ‘Zaista vam kažem, što god ste učinili jednom od ove moje najmanje braće, meni ste učinili.’^g

41 Zatim će reći onima koji mu budu slijeva: ‘Idite od mene,^h vi koji ste prokleti, u vječnu vatruⁱ pripremljenu za Đavla i njegove anđele!’ **42** Jer bio sam gladan, ali niste mi dali jesti, bio sam žedan, ali niste mi dali piti, **43** bio sam stranac, ali niste me ugostili, bio sam gol, ali niste me obukli, bio sam bolestan i u zatvoru, ali niste se brinuli za mene.’ **44** Tada će mu i oni odgovoriti: ‘Gospodine, kad smo te vidjeli gladnog ili žednog a da se nismo pobrinuli za tebe? Kad si bio stranac, ili gol, ili bolestan, ili u zatvoru a da ti nismo pomogli?’

25:36 *Ili: “slabo odjeven”.

45 Tada će im on odgovoriti: ‘Zaista vam kažem, ono što niste učinili jednom od ovih najmanjih, ni meni niste učinili.’^a

46 Ti će otići u vječnu smrt,^b a pravednici će dobiti vječni život.’^c

26 Kad je Isus sve to ispričao, kazao je svojim učenicima: **2** “Znate da je za dva dana Pasha^d i da će Sin Čovječji biti predan neprijateljima da ga pribiju na stup.”^e

3 Tada su se svećenički glavari i narodni starješine skupili u dvorištu velikog svećenika, koji se zvao Kajfa,^f **4** i dogovorili se^g da na prijevazu uhvate Isusa i ubiju ga. **5** No rekli su: “Ne smijemo to učiniti na blagdan da ne izbije pobuna u narodu.”

6 Kad je Isus bio u Betaniji, u kući gubavca Šimuna,^h **7** prišla mu je neka žena s alabastrenom bočicom skupocjenog mirisnog ulja i izlila mu ga na glavu dok je bio za stolom. **8** Kad su učenici to vidjeli, počeli su negodovati: “Čemu takvo rasipanje? **9** To se ulje moglo skupo prodati i novac se mogao dati siromasima.” **10** Isus je znao o čemu govore, pa im je rekao: “Zašto ste se okomili na ženu? Učinila je nešto dobro za mene. **11** Jer siromasi će uvijek biti među vama,ⁱ ali ja neću uvijek biti s vama.^j **12** Kad je ona izlila ovo mirisno ulje na moje tijelo, pripremila me za ukop.^k **13** Zaista vam kažem, gdje se god bude propovijedala dobra vijest – a propovijedat će se po cijelom svijetu – govorit će se i o tome što je učinila ova žena, u spomen na nju.”^l

25. POGL.

a Za 2:8
Dj 9:4, 5
b 2Pe 2:9
c Ri 2:6, 7

26. POGL.

d Izl 12:14
Mk 14:1, 2
Lk 22:1, 2
Iv 13:1
e Mt 16:21
Mt 20:18, 19
Mt 27:26
Mk 15:15
Iv 19:16
f Mt 26:57
Lk 3:2
Iv 11:49
Iv 18:13, 24
g Ps 2:2
h Mk 14:3–9
Iv 12:1–8
i Pnz 15:11
j Mk 14:7
k Mk 14:8
Iv 12:7
l Mk 14:9

2. stupac

a Mt 10:2, 4
Iv 13:2
b Mk 14:10, 11
Lk 22:3–6
c Iv 11:57
d Izl 21:32
Za 11:12
Mt 27:3
e Izl 12:18
Izl 23:15
Lk 22:1
f Mk 14:12–16
Lk 22:7–13
g Pnz 16:6
h Mk 14:17–21
Lk 22:14
i Lk 22:21–23
Iv 6:70
Iv 13:21, 22
j Ps 41:9
Mk 14:20
Lk 22:21
Iv 13:26
k Pnz 27:25
l Lk 22:22
Iv 17:12
m Mk 14:21
n 1Ko 10:16
o Mk 14:22
Lk 22:19
1Ko 11:23–26

14 Tada je jedan od dvanaestorice, koji se zvao Juda Iskariot,^a otišao svećeničkim glavarima^b **15** i upitao ih: “Što ćete mi dati da vam ga izdam?”^c I obećali su mu 30 srebrnjaka.^d **16** Otada je tražio priliku da izda Isusa.

17 Prvog dana Blagdana beskvasnih kruhova^e učenici su došli k Isusu i upitali ga: “Gdje želiš da ti pripremimo pashalnu večeru?”^f **18** On je odgovorio: “Idite u grad k tome i tome pa mu recite: ‘Učitelj kaže: “Moje je vrijeme blizu. Proslavit ću Pashu sa svojim učenicima u tvom domu.”’” **19** Stoga su učenici učinili kako im je Isus rekao i pripremili su sve za Pashu.

20 Kad je pala večer,^g Isus je sjeo za stol s dvanaesticom učenika.^h **21** Dok su jeli, rekao je: “Zaista vam kažem, jedan će me od vas izdati.”ⁱ **22** Nato su se jako ražalostili, pa su ga jedan za drugim pitali: “Gospodine, da nisam ja taj?” **23** On im je odgovorio: “Onaj koji umače sa mnom kruh u zdjelu, taj će me izdati.^j **24** Istina, Sin Čovječji odlazi, kao što je pisano o njemu, ali teško^k onom čovjeku koji izda Sina Čovječjeg!‘^l‘^m‘ⁿ‘^o‘^p‘^q‘^r‘^s‘^t‘^u‘^v‘^w‘^x‘^y‘^z‘^{aa}‘^{ab}‘^{ac}‘^{ad}‘^{ae}‘^{af}‘^{ag}‘^{ah}‘^{ai}‘^{aj}‘^{ak}‘^{al}‘^{am}‘^{an}‘^{ao}‘^{ap}‘^{aq}‘^{ar}‘^{as}‘^{at}‘^{au}‘^{av}‘^{aw}‘^{ax}‘^{ay}‘^{az}‘^{ba}‘^{bb}‘^{bc}‘^{bd}‘^{be}‘^{bf}‘^{bg}‘^{bh}‘^{bi}‘^{bj}‘^{bk}‘^{bl}‘^{bm}‘^{bn}‘^{bo}‘^{bp}‘^{bq}‘^{br}‘^{bs}‘^{bt}‘^{bu}‘^{bv}‘^{bw}‘^{bx}‘^{by}‘^{bz}‘^{ca}‘^{cb}‘^{cc}‘^{cd}‘^{ce}‘^{cf}‘^{cg}‘^{ch}‘^{ci}‘^{cj}‘^{ck}‘^{cl}‘^{cm}‘^{cn}‘^{co}‘^{cp}‘^{cq}‘^{cr}‘^{cs}‘^{ct}‘^{cu}‘^{cv}‘^{cw}‘^{cx}‘^{cy}‘^{cz}‘^{da}‘^{db}‘^{dc}‘^{dd}‘^{de}‘^{df}‘^{dg}‘^{dh}‘^{di}‘^{dj}‘^{dk}‘^{dl}‘^{dm}‘^{dn}‘^{do}‘^{dp}‘^{dq}‘^{dr}‘^{ds}‘^{dt}‘^{du}‘^{dv}‘^{dw}‘^{dx}‘^{dy}‘^{dz}‘^{ea}‘^{eb}‘^{ec}‘^{ed}‘^{ee}‘^{ef}‘^{eg}‘^{eh}‘^{ei}‘^{ej}‘^{ek}‘^{el}‘^{em}‘^{en}‘^{eo}‘^{ep}‘^{eq}‘^{er}‘^{es}‘^{et}‘^{eu}‘^{ev}‘^{ew}‘^{ex}‘^{ey}‘^{ez}‘^{fa}‘^{fb}‘^{fc}‘^{fd}‘^{fe}‘^{ff}‘^{fg}‘^{fh}‘^{fi}‘^{fj}‘^{fk}‘^{fl}‘^{fm}‘^{fn}‘^{fo}‘^{fp}‘^{fq}‘^{fr}‘^{fs}‘^{ft}‘^{fu}‘^{fv}‘^{fw}‘^{fx}‘^{fy}‘^{fz}‘^{ga}‘^{gb}‘^{gc}‘^{gd}‘^{ge}‘^{gf}‘^{gg}‘^{gh}‘^{gi}‘^{gj}‘^{gk}‘^{gl}‘^{gm}‘^{gn}‘^{go}‘^{gp}‘^{gq}‘^{gr}‘^{gs}‘^{gt}‘^{gu}‘^{gv}‘^{gw}‘^{gx}‘^{gy}‘^{gz}‘^{ha}‘^{hb}‘^{hc}‘^{hd}‘^{he}‘^{hf}‘^{hg}‘^{hh}‘^{hi}‘^{hj}‘^{hk}‘^{hl}‘^{hm}‘^{hn}‘^{ho}‘^{hp}‘^{hq}‘^{hr}‘^{hs}‘^{ht}‘^{hu}‘^{hv}‘^{hw}‘^{hx}‘^{hy}‘^{hz}‘^{ia}‘^{ib}‘^{ic}‘^{id}‘^{ie}‘^{if}‘^{ig}‘^{ih}‘ⁱⁱ‘^{ij}‘^{ik}‘^{il}‘^{im}‘ⁱⁿ‘^{io}‘^{ip}‘^{iq}‘^{ir}‘^{is}‘^{it}‘^{iu}‘^{iv}‘^{iw}‘^{ix}‘^{iy}‘^{iz}‘^{ja}‘^{jb}‘^{jc}‘^{jd}‘^{je}‘^{jf}‘^{jj}‘^{jk}‘^{jl}‘^{jm}‘^{jn}‘^{jo}‘^{jp}‘^{jq}‘^{jr}‘^{js}‘^{jt}‘^{ju}‘^{jv}‘^{jw}‘^{jx}‘^{ky}‘^{kz}‘^{la}‘^{lb}‘^{lc}‘^{ld}‘^{le}‘^{lf}‘^{lg}‘^{lh}‘^{li}‘^{lj}‘^{lk}‘^{ll}‘^{lm}‘^{ln}‘^{lo}‘^{lp}‘^{lq}‘^{lr}‘^{ls}‘^{lt}‘^{lu}‘^{lv}‘^{lw}‘^{lx}‘^{ly}‘^{lz}‘^{ma}‘^{mb}‘^{mc}‘^{md}‘^{me}‘^{mf}‘^{mg}‘^{mh}‘^{mi}‘^{mj}‘^{mk}‘^{ml}‘^{mm}‘^{mn}‘^{mo}‘^{mp}‘^{mq}‘^{mr}‘^{ms}‘^{mt}‘^{mu}‘^{mv}‘^{mw}‘^{mx}‘^{my}‘^{mz}‘^{na}‘^{nb}‘^{nc}‘nd‘^{ne}‘^{nf}‘^{ng}‘^{nh}‘ⁿⁱ‘^{nj}‘^{nk}‘^{nl}‘^{nm}‘ⁿⁿ‘^{no}‘^{np}‘^{nq}‘^{nr}‘^{ns}‘^{nt}‘^{nu}‘^{nv}‘^{nw}‘^{nx}‘^{ny}‘^{nz}‘^{oa}‘^{ob}‘^{oc}‘^{od}‘^{oe}‘^{of}‘^{og}‘^{oh}‘^{oi}‘^{oj}‘^{ok}‘^{ol}‘^{om}‘^{on}‘^{oo}‘^{op}‘^{oq}‘^{or}‘^{os}‘^{ot}‘^{ou}‘^{ov}‘^{ow}‘^{ox}‘^{oy}‘^{oz}‘^{pa}‘^{pb}‘^{pc}‘^{pd}‘^{pe}‘^{pf}‘^{pg}‘^{ph}‘^{pi}‘^{pj}‘^{pk}‘^{pl}‘^{pm}‘^{pn}‘^{po}‘^{pp}‘^{pq}‘^{pr}‘^{ps}‘^{pt}‘^{pu}‘^{pv}‘^{pw}‘^{px}‘^{py}‘^{pz}‘^{qa}‘^{qb}‘^{qc}‘^{qd}‘^{qe}‘^{qf}‘^{qg}‘^{qh}‘^{qi}‘^{qj}‘^{qk}‘^{ql}‘^{qm}‘^{qn}‘^{qo}‘^{qp}‘^{qq}‘^{qr}‘^{qs}‘^{qt}‘^{qu}‘^{qv}‘^{qw}‘^{qx}‘^{qy}‘^{qz}‘^{ra}‘^{rb}‘^{rc}‘rd‘^{re}‘^{rf}‘^{rg}‘^{rh}‘^{ri}‘^{rj}‘^{rk}‘^{rl}‘^{rm}‘^{rn}‘^{ro}‘^{rp}‘^{rq}‘^{rr}‘^{rs}‘^{rt}‘^{ru}‘^{rv}‘^{rw}‘^{rx}‘^{ry}‘^{rz}‘^{sa}‘^{sb}‘^{sc}‘^{sd}‘^{se}‘^{sf}‘^{sg}‘^{sh}‘^{si}‘^{sj}‘^{sk}‘^{sl}‘sm‘^{sn}‘^{so}‘^{sp}‘^{sq}‘^{sr}‘^{ss}‘st‘^{su}‘^{sv}‘^{sw}‘^{sx}‘^{sy}‘^{sz}‘^{ta}‘^{tb}‘^{tc}‘^{td}‘^{te}‘^{tf}‘^{tg}‘th‘^{ti}‘^{tj}‘^{tk}‘^{tl}‘tm‘^{tn}‘^{to}‘^{tp}‘^{tq}‘^{tr}‘^{ts}‘^{tt}‘^{tu}‘^{tv}‘^{tw}‘^{tx}‘^{ty}‘^{tz}‘^{ua}‘^{ub}‘^{uc}‘^{ud}‘^{ue}‘^{uf}‘^{ug}‘^{uh}‘^{ui}‘^{uj}‘^{uk}‘^{ul}‘^{um}‘^{un}‘^{uo}‘^{up}‘^{uq}‘^{ur}‘^{us}‘^{ut}‘^{uu}‘^{uv}‘^{uw}‘^{ux}‘^{uy}‘^{uz}‘^{va}‘^{vb}‘^{vc}‘^{vd}‘^{ve}‘^{vf}‘^{vg}‘^{vh}‘^{vi}‘^{vj}‘^{vk}‘^{vl}‘^{vm}‘^{vn}‘^{vo}‘^{vp}‘^{vq}‘^{vr}‘^{vs}‘^{vt}‘^{vu}‘^{vv}‘^{vw}‘^{vx}‘^{vy}‘^{vz}‘^{wa}‘^{wb}‘^{wc}‘^{wd}‘^{we}‘^{wf}‘^{wg}‘^{wh}‘^{wi}‘^{wj}‘^{wk}‘^{wl}‘^{wm}‘^{wn}‘^{wo}‘^{wp}‘^{wq}‘^{wr}‘^{ws}‘^{wt}‘^{wu}‘^{wv}‘^{wx}‘^{wy}‘^{wz}‘^{xa}‘^{xb}‘^{xc}‘^{xd}‘^{xe}‘^{xf}‘^{xg}‘^{xh}‘^{xi}‘^{xj}‘^{xk}‘^{xl}‘^{xm}‘^{xn}‘^{xo}‘^{xp}‘^{xq}‘^{xr}‘^{xs}‘^{xt}‘^{xu}‘^{xv}‘^{xw}‘^{xx}‘^{xy}‘^{xz}‘^{ya}‘^{yb}‘^{yc}‘^{yd}‘^{ye}‘^{yf}‘^{yg}‘^{yh}‘^{yi}‘^{yj}‘^{yk}‘^{yl}‘^{ym}‘^{yn}‘^{yo}‘^{yp}‘^{yq}‘^{yr}‘^{ys}‘^{yt}‘^{yu}‘^{yv}‘^{yw}‘^{yx}‘^{yy}‘^{yz}‘^{za}‘^{zb}‘^{zc}‘^{zd}‘^{ze}‘^{zf}‘^{zg}‘^{zh}‘^{zi}‘^{zj}‘^{zk}‘^{zl}‘^{zm}‘^{zn}‘^{zo}‘^{zp}‘^{zq}‘^{zr}‘^{zs}‘^{zt}‘^{zu}‘^{zv}‘^{zw}‘^{zx}‘^{zy}‘^{zz}

26 Dok su jeli, Isus je uzeo kruh i izrekao blagoslov. Zatim je razlomio kruhⁿ i dao ga učenicima, govoreći: “Uzmite, jedite. Ovo predočava* moje tijelo.”^o **27** Potom je uzeo čašu,

26:25 *Hebrejski: *Rabbi*. Titula kojom se iskazuje poštovanje i čast. **26:26** *Dosl.: “je”. Grčka riječ *estin* ovdje ima smisao: “predočava; simbolizira”.

uputio zahvalu Bogu te im ju je dao, govoreći: "Pijte iz nje svi,^a **28** jer ova čaša vina predočava moju 'krv^b saveza',^c koja će se proliti za mnoge^d radi oproštenja grijeha.^e **29** Ali kažem vam, više neću piti ovo što se dobiva od vinove loze sve do onog dana kad s vama budem pio novo vino u kraljevstvu svog Oca."^f **30** Nakon što su otpjevali hvalospjeve*, otišli su na Maslinsku goru.^g

31 Tada im je Isus rekao: "Svi ćete se vi ove noći pokolebati u vjeri zbog onoga što će mi se dogoditi, jer pisano je: 'Udarit ću pastira i ovce iz stada razbjezat će se.'^h **32** Ali kad uskrsnem, otići ću pred vama u Galileju."ⁱ **33** Petar mu je nato rekao: "Ako se i svi drugi pokolebaju u vjeri zbog onoga što će ti se dogoditi, ja se nikada neću pokolebati!"^j **34** Isus mu je odvratio: "Zaista ti kažem, ove noći, prije nego što pijetao zakukuriče, triput ćeš me se odreći."^k **35** Petar mu je tada rekao: "Čak i ako trebam umrijeti s tobom, neću te se odreći!"^l Tako su rekli i svi drugi učenici.

36 Tada je Isus došao s učenicima u vrt koji se zove Getsemani^m i rekao im: "Sjednite ovdje, a ja idem onamo moliti se."ⁿ **37** Sa sobom je poveo Petra i dva Zebedejeva sina. I obuzela ga je žalost i tjeskoba.^o **38** Tada im je rekao: "Nasmrt sam žalostan.* Ostanite ovdje i bdijte sa mnom."^p **39** Zatim je otišao malo dalje i pao ničice, moleći se:^r "Oče moj, ako je moguće, neka me mimoide ova čaša.^s Ali neka

26:30 *Ili: "psalme". 26:38 *Ili: "Moja je duša nasmrt žalosna."

26. POGL.

- a Mk 14:23
Lk 22:20
b 1Ko 10:16
c Izl 24:8
Jr 31:31
He 7:22
d Mt 20:28
Mk 14:24
e Ef 1:7
He 9:20, 22
f Mk 14:25
Lk 22:18
g Lk 22:39
Iv 18:1
h Za 13:7
Mk 14:27, 28
Iv 16:32
i Mt 28:7
Mt 28:16
j Mk 14:29-31
k Mk 14:30
Lk 22:34
Iv 13:38
l Lk 22:33
m Iv 18:1
n Mk 14:32-36
Lk 22:40
o Iza 53:3
p Mk 14:34
r He 5:7
s Mt 20:22
Iv 18:11

2. stupac

- a Mk 14:36
Lk 22:42
Iv 5:30
Iv 6:38
He 10:9
b Mk 14:37-42
Lk 22:45
c Mk 13:33
1Pe 5:8
Ot 16:15
d Lk 18:1
Ri 12:12
Ef 6:18
1Pe 4:7
e Mt 6:13
Lk 22:46
f Mk 14:38
Ri 7:23
g Mt 6:10
Iv 12:27
h Mk 14:43-47
Lk 22:47-51
Iv 18:3
i Ps 41:9
j Mk 14:47
Lk 22:50
Iv 18:10

ne bude kako ja hoću, nego kako ti hoćeš."^a

40 Vratio se k učenicima i našao ih kako spavaju, pa je rekao Petru: "Zar niste mogli niti jedan sat bdjeti sa mnom?"^b **41** Bdijte^c i molite se,^d da ne podlegnete iskušenju.^e Istina, duh je gorljiv*, ali tijelo je slabo."^f **42** Zatim je opet otišao i molio se: "Oče moj, ako nije moguće da me ova čaša mimoide, da ne pijem iz nje, neka bude tvoja volja."^g **43** Kad se vratio, ponovno ih je našao kako spavaju, jer ih je svladao san. **44** Ostavivši ih, otišao je i pomolio se treći put, opet istim riječima. **45** Tada se vratio k učenicima i rekao im: "U ovakvom trenutku spavate i počivate! Evo, došao je čas da Sin Čovječji bude izdan i predan u ruke grešnicima. **46** Ustanite, pođimo. Evo, dolazi moj izdajnik." **47** Dok je on još govorio, došao je Juda, jedan od dvanaestorice, i s njim silna svjetina s mačevima i toljagama, koju su poslali svećenički glavari i narodni starješine.^h

48 A njegov se izdajnik bio dogovorio s njima koji će im znak dati: "Koga poljubim, to je taj. Njega uhvatite." **49** I otišao je ravno k Isusu i rekao: "Zdravo, Učitelju*!" Zatim ga je poljubio. **50** A Isus mu je rekao: "Zašto si ovdje?"ⁱ Tada je svjetina navalila na Isusa i uhvatila ga. **51** Ali uto je jedan od onih koji su bili s Isusom izvukao mač i napao roba velikog svećenika te mu odsjekao uho.^j **52** Tada mu je Isus rekao: "Vrati mač na njegovo

26:41 *Ili: "voljan". 26:49 *Hebrejski: *Rabbi*. Titula kojom se iskazuje poštovanje i čast.

mjesto,^a jer svi koji se mača hvataju od mača će i poginuti.^b **53** Zar misliš da ne mogu zamoliti svog Oca da mi ovog tre-na pošalje više od 12 legija* anđela?^c **54** Ali kako bi se onda ispunila Pisma, u kojima piše da ovako treba biti?" **55** Isus je zatim rekao svjetini: "Zar ste me došli uhvatiti s mačevima i toljagama kao da sam razbojnik? Svaki dan sjedio sam u hramu i poučavao,^d a niste me uhvatili.^e **56** Ali sve se to događa da bi se ispunilo ono što su napisali proroci."^f Tada su ga svi učenici ostavili i pobjegli.^g

57 A oni koji su uhvatili Isusa, odveli su ga velikom svećeniku Kajfi,^h kod kojeg su se skupili pismoznanci i starješine.ⁱ **58** Petar ga je slijedio izdaleka sve do dvorišta velikog svećenika. Ušavši unutra, sjeo je sa slugama da vidi što će se dogoditi.^j

59 Svećenički glavari i cijelo Sudbeno vijeće tražili su lažno svjedočanstvo protiv Isusa na temelju kojeg bi ga mogli pogubiti.^k **60** Ali nisu ništa našli, iako su došli mnogi lažni svjedoci.^l Naposljetku su došla dvojica **61** i rekla: "Ovaj je kazao: 'Ja mogu razvaliti Božji hram i izgraditi ga za tri dana.'"^m **62** Nato je veliki svećenik ustao i upitao ga: "Zar ništa ne odgovaraš? Što kažeš na optužbe koje iznose protiv tebe?"ⁿ **63** Ali Isus je šutio.^o Zato mu je veliki svećenik rekao: "Zapovijedam ti da se zakuneš živim Bogom i kažeš nam jesi li

26:53 *Legija je bila najveća borbena jedinica rimske vojske. Ovdje označava velik broj.

26. POGL.

a Iv 18:11

b Pos 9:6

c 2Kr 6:17

Da 7:10

Mt 4:11

d Lk 19:47

Iv 18:20

e Mk 14:48, 49

Lk 22:52, 53

f Ps 22:16-18

Iza 53

Da 9:26

g Za 13:7

Mk 14:50

Iv 16:32

h Iv 18:13

i Mk 14:53, 54

Lk 22:54, 55

j Iv 18:16

k Mk 14:55-59

l Ps 27:12

Ps 35:11

m Mt 27:39, 40

Iv 2:19

Dj 6:14

n Mk 14:60-65

o Iza 53:7

Dj 8:32

2. stupac

a Lk 22:67-71

b Da 7:13

Iv 1:51

c Ps 110:1

Lk 22:69

d Mk 14:62

Ot 1:7

e Le 24:16

Iv 19:7

f Iza 50:6

g Lk 22:63, 64

h Iza 53:3

i Mk 14:66-72

Lk 22:54-62

Iv 18:15-17

j Iv 18:25-27

k Mt 26:34

Mk 14:30

Iv 13:38

ti Krist, Božji Sin!"^a **64** Tada mu je Isus odgovorio: "Sam si to rekao. Ali ja vam kažem: Odsada ćete gledati Sina Čovječjeg^b kako sjedi zdesna Silnome^c i kako dolazi na nebeskim oblacima."^d **65** Nato je veliki svećenik razderao haljine i rekao: "Pohulio je! Što će nam više svjedoci? Evo, sad ste čuli da huli. **66** Što kažete na to?" A oni su odgovorili: "Zaslužuje smrt!"^e **67** Tada su mu počeli pljuvati u lice^f i udarati ga šakama.^g Drugi su ga šamarali,^h **68** govoreći: "Ako si prorok, Kriste, reci nam tko te udario!"

69 A Petar je sjedio vani u dvorištu. Prišla mu je jedna sluškinja i rekla mu: "I ti si bio s Isusom Galilejcem!"ⁱ **70** Ali on je to pred svima porekao: "Ne znam o čemu govoriš!" **71** Kad je otišao na trijem, primijetila ga je druga djevojka i rekla onima koji su bili ondje: "Ovaj je čovjek bio s Isusom Nazarećaninom!"^j **72** A on je opet to porekao, zaklinjući se: "Ne poznajem tog čovjeka!" **73** Malo kasnije Petru su prišli oni koji su ondje stajali i rekli mu: "Ti si zbilja jedan od njih! Odaje te tvoj naglasak*." **74** On se počeo kleti i zaklinjati: "Ne poznajem tog čovjeka!" Istog trenu pijetao je zakukurikao. **75** Petar se tada sjetio onog što mu je Isus rekao: "Prije nego što pijetao zakuririče, triput ćeš me se odreći."^k I izašao je van i gorko plakao.

27 Kad je svanulo jutro, svi svećenički glavari i narodni starješine održali su vijeće da se dogovore kako da po-

26:73 *Dosl.: "narječje".

gube Isusa.^a **2** Nakon što su ga svezali, odveli su ga i predali upravitelju Pilatu.^b

3 Kad je Juda, koji ga je izdao, vidio da je Isus osuđen, osjetio je grižnju savjesti, pa je svećeničkim glavarima i starješinama vratio 30 srebrnjaka,^c **4** govoreći: "Sagriješio sam kad sam izdao nedužnog čovjeka*." Oni su rekli: "Što se to nas tiče? To je tvoja stvar!" **5** Tada je bacio srebrnjake u hram, a potom je otišao odande i objesio se.^d **6** A svećenički glavari uzeli su srebrnjake i rekli: "Ne smijemo ih staviti u svetu riznicu, jer su okaljani krvlju*." **7** Nakon što su se posavjetovali, kupili su za taj novac lončarevo polje da se ondje sahranjuju stranci. **8** Stoga se to polje zove Krvava njiva^e sve do današnjeg dana. **9** Tada se ispunilo ono što je bilo rečeno preko proroka Jeremije*: "I uzeli su 30 srebrnjaka, cijenu određenu za čovjeka. Toliko je on vrijedio u očima Izraelaca. **10** Tim su novcem kupili lončarevo polje, kako mi je zapovjedio Jehova*."^f

11 A Isus je bio doveden pred upravitelja. On ga je upitao: "Jesi li ti židovski kralj?" Isus je odgovorio: "Ti sam to kažeš."^g **12** Ali dok su ga svećenički glavari i starješine optuživali, on nije odgovarao.^h **13** Tada mu je Pilat rekao: "Zar

27:4 *Dosl.: "nedužnu krv". **27:6** *Dosl.: "cijena za krv". **27:9** *Citat se zapravo temelji na Za 11:12, 13. No u Matejevo vrijeme Jeremijina knjiga bila je prva u redosljedu proročkih knjiga, pa se naziv "Jeremija" vjerojatno koristio za proročke knjige u cjelini, među koje spada i Zaharija. **27:10** *Vidi dodatak A5.

27. POGL.

a Mk 15:1
Lk 22:66

b Ps 2:2
Mt 20:18, 19
Lk 23:1
Iv 18:28
Dj 3:13

c Mt 26:14, 15
Mk 14:10, 11

d Dj 1:16, 18

e Dj 1:19

f Za 11:12, 13

g Mk 15:2-5
Lk 23:3
Iv 18:33, 37

h Iza 53:7
Mt 26:63
Iv 19:9

2. stupac

a Mk 15:6-10
Iv 18:39

b Lk 23:18
Iv 18:40
Dj 3:14

c Mk 15:11-14

d Lk 23:21

e Lk 23:23
Dj 3:13

f Dj 5:27, 28
Iso 2:14, 15

g Lk 18:33
Iv 19:1

ne čuješ kakve sve optužbe iznose protiv tebe?" **14** No on mu nije odgovorio, nije rekao ni jednu riječ, pa se upravitelj silno čudio.

15 A upravitelj je imao običaj na svaki blagdan pustiti jednog zatvorenika, onog kojeg bi narod zatražio.^a **16** Upravo je tada u zatvoru bio ozloglašeni zločinac po imenu Baraba. **17** Kad se narod okupio, Pilat ih je upitao: "Koga hoćete da vam pustim - Barabu ili Isusa kojeg nazivaju Kristom?" **18** Naime, znao je da su ga predali iz zavisti. **19** Osim toga, dok je sjedio na sudačkoj stolici, njegova mu je žena poručila: "Nemoj imati ništa s tim pravednikom, jer sam danas silno uznemirena zbog onog što sam noćas sanjala o njemu." **20** No svećenički glavari i starješine nagovorili su narod neka traži da se Baraba pusti,^b a Isus pogubi.^c **21** Tada ih je upravitelj opet upitao: "Kojeg od ove dvojice hoćete da vam pustim?" Odgovorili su: "Barabu." **22** A Pilat ih je upitao: "Što da onda učinim s Isusom kojeg nazivaju Kristom?" Nato su svi rekli: "Na stup s njim!"^d **23** On je odvratio: "Zašto? Kakvo je zlo učinio?" No oni su još jače vikali: "Na stup s njim!"^e

24 Kad je Pilat vidio da ne može ništa učiniti, nego da je metež sve veći, uzeo je vodu i oprao ruke pred narodom, govoreći: "Nisam kriv za krv ovog čovjeka. To je vaša stvar." **25** Nato je sav narod odvratio: "Neka mi i naša djeca budemo krivi za njegovu krv!"^f **26** Tada im je pustio Barabu, a Isusa je dao izbičevati^g te

ga je predao da bude pribijen na stup.^a

27 Potom su upraviteljevi vojnici odveli Isusa u upraviteljevu palaču i okupili oko njega cijelu četvu.^b **28** Svukli su ga i ogrnuli grimiznim plaštem,^c **29** ispleli su krunu od trnja i stavili mu je na glavu, a u desnicu su mu stavili trsku. Klečeći pred njim, rugali su mu se: "Zdravo*, kralju židovski!" **30** Pljuvali su na njega^d te su uzeli trsku i počeli ga udarati po glavi. **31** Kad su mu se prestali izrugivati, skinuli su mu plašt i obukli mu njegove haljine te ga odveli da ga pribiju na stup.^e

32 Dok su izlazili iz grada, naišli su na nekog čovjeka iz Cirenere po imenu Šimun. Njega su prisilili da ponese stup na koji je Isus trebao biti pribijen*.^f **33** I došli su na mjesto koje se zove *Golgota*, što znači "Iubanja".^g **34** Ondje su Isusu dali vino pomiješano s gorkim biljem*.^h Ali kad ga je okusio, nije htio piti. **35** Kad su ga pribili na stup, izvlačili su ždrijež kako bi među sobom razdijelili njegove haljine.ⁱ **36** I sjedili su ondje i čuvali ga. **37** Iznad glave stavili su mu natpis na kojem je pisalo za što je optužen: "Ovo je Isus, židovski kralj."^j

38 Tada su uz njega na stup stavili dvojicu razbojnika – jednoga njemu zdesna, a drugoga slijeva.^k **39** A prolaznici su ga vrijeđali,^l podrugljivo odmahujući glavom^m **40** i govoreći:

27:29 *Ili: "Živio". **27:32** *Ili: "da mu ponese mučenički stup". Vidi izraz "mučenički stup" u Rječniku. **27:34** *Dosl.: "sa žuču".

27. POGL.

- a Mk 15:15
Lk 23:25
b Mk 15:16-20
c Iv 19:2, 3
d Iza 50:6
Mt 26:67
e Iza 53:7
Mt 20:18, 19
f Mk 15:21
Lk 23:26
g Mk 15:22-24
Lk 23:33
Iv 19:17
h Ps 69:21
i Ps 22:18
Mk 15:24
Lk 23:34
Iv 19:23, 24
j Mk 15:26
Lk 23:38
Iv 19:19
k Iza 53:12
Mk 15:27
Lk 23:33
Iv 19:18
l Lk 18:32
He 12:3
m Ps 22:7
Ps 109:25

2. stupac

- a Mt 26:60, 61
Iv 2:19
b Mk 15:29-32
c Lk 23:35
d Iv 1:49
Iv 12:13
e Ps 22:8
f Mk 14:62
Iv 5:18
Iv 10:36
g Lk 23:39
h Mk 15:33
Lk 23:44
i Ps 22:1
Iza 53:10
Mk 15:34
j Mk 15:35, 36
k Ps 69:21
Lk 23:36
Iv 19:29
l Mk 15:37
Lk 23:46
Iv 19:30
m Izl 26:31-33
He 9:3
n He 10:19, 20
o Mk 15:38
Lk 23:45

"Ti koji kažeš da možeš razvaliti hram i sagraditi ga za tri dana,^a spasi samog sebe! Ako si Božji sin, siđi sa stupa!"^b

41 Tako su mu se rugali i svećenički glavari, pismoznanci i starješine, govoreći:^c **42** "Druge je spasio, a sebe ne može spasiti! On je kralj Izraela!^d Ne ka sada siđe sa stupa i povjerovat ćemo u njega! **43** Uzdao se u Boga, pa neka ga on sad izbavi ako mu je drag!^e Jer rekao je: 'Ja sam Božji Sin.'"^f **44** Tako su mu se rugali čak i razbojnicima koji su bili pored njega na stupu.^g

45 A u šesti sat* spustila se tama na cijelu zemlju i potrajala je sve do devetog sata*.^h

46 Oko devetog sata Isus je povikao na sav glas: "Eli, Eli, lama sabahtani?" što znači: "Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?"ⁱ **47** To su čuli neki koji su ondje stajali, pa su rekli: "Ovaj doziva Iliju."^j **48** Jedan od njih odmah je otrčao, uzeo spužvu i natopio je usklislim vinom te je nataknuo na trsku i dao mu da pije.^k **49** Ali ostali su rekli: "Pusti ga! Da vidimo hoće li doći Ilija da ga spasi." **50** A Isus je opet glasno zavapio te izdahnuo*.^l

51 Tada se zavjesa svetišta^m razderala na dva dijela,ⁿ od vrha do dna,^o i zemlja se potresla, a stijene su se raspuknule. **52** Grobovi su se otvorili te su iz njih ispala* mnoga mrtva tijela svetih **53** i mnogi su ih vidjeli. (Ljudi koji su došli s groblja nakon Isusovog uskrsnuća ušli su u sveti grad.)

27:45 *Odnosno oko 12 sati. [#]Odnosno oko 15 sati. **27:50** *Dosl.: "ispustio duh". **27:52** *Dosl.: "bila podignuta".

54 A kad su stotnik i oni koji su s njim čuvali Isusa vidjeli potres i ono što se događalo, jako su se uplašili i rekli: "Ovo je zaista bio Božji Sin!"^a

55 Sve su to izdaleka promatrale mnoge žene koje su putovale s Isusom iz Galileje i pomagale mu.^b **56** Među njima su bile Marija Magdalena, zatim Jakovljeva i Josipova majka Marija te majka Zebedejevih sinova.^c

57 A kasno poslijepodne došao je neki bogati čovjek iz Arimateje po imenu Josip, koji je i sam bio Isusov učenik.^d

58 On je otišao k Pilatu i zatražio Isusovo tijelo.^e Tada je Pilat zapovjedio da mu ga predaju.^f

59 Josip je uzeo tijelo, umotao ga u čisto, fino platno^g **60** i položio u svoj novi grob,^h koji je bio isklesao u stijeni. Potom je navaljao velik kamen na ulaz u grob i otišao. **61** A Marija Magdalena i druga Marija ostale su ondje i sjedile pred grobom.ⁱ

62 Sutradan, nakon dana pripreme*,^j pred Pilatom su se skupili svećenički glavari i farizeji, **63** govoreći: "Gospodine, sjetili smo se da je taj varalica još dok je bio živ rekao: 'Uskrsnut ću nakon tri dana.'^k **64** Zato zapovjedi da se grob osigura do trećeg dana, da ne bi došli njegovi učenici i ukrali njegovo tijelo^l pa rekli narodu: 'Ustao je iz mrtvih!' Tako bi ta posljednja prijevara bila gora od prve."^m **65** A Pilat im je rekao: "Evo vam straža! Idite i osigurajte grob kako znate."ⁿ **66** Nato su otišli i osigurali grob tako što su zapečatili kamen i postavili stražu.

27:62 *Vidi Rječnik.

27. PUGL.

a Mk 15:39

b Mk 15:40, 41
Lk 8:2, 3

c Mt 20:20
Iv 19:25

d Mk 15:42, 43
Lk 23:50-53

e Pnz 21:22, 23

f Mk 15:45-47
Iv 19:38

g Iv 19:40, 41

h Iza 53:9

i Lk 23:55

j Mk 15:42
Lk 23:54
Iv 19:14

k Mt 12:40
Iv 2:19

l Mt 28:12, 13

2. stupac

28. PUGL.

a Mk 16:1
Lk 24:1
Lk 24:10
Iv 20:1

b Mk 16:4, 5
Lk 24:2, 4

c Dj 1:10

d Mk 16:6

e Mt 16:21
Mt 17:22, 23
1Ko 15:3, 4

f Mt 26:32
Mt 28:16
Mk 14:28

g Mk 16:7

h Mk 16:8
Lk 24:9

i Mt 27:65

28 Nakon subote*, u svanuće prvog dana u tjednu, Marija Magdalena i druga Marija došle su pogledati grob.^a

2 Odjednom se dogodio jak potres, jer je Jehovin* anđeo sišao s neba, prišao grobu i odvaljao kamen te sjeo na njega.^b

3 Blistao je kao munja, a odjeća mu je bila bijela kao snijeg.^c

4 Kad su ga stražari vidjeli, počeli su se tresti od straha i ukočili su se kao mrtvaci.

5 A anđeo je rekao ženama: "Ne bojte se! Znam da tražite Isusa koji je bio pribijen na stup.^d **6** Nije ovdje jer je uskrsnuo, kao što je i rekao.^e Dođite, pogledajte mjesto gdje je ležao. **7** A onda brzo pođite i recite njegovim učenicima da je ustao iz mrtvih. Kažite im: 'On ide pred vama u Galileju.'^f Ondje ćete ga vidjeti.' Zapamtite što sam vam rekao."^g

8 Nato su žene brzo otišle od groba. Uplašene, ali i jako sretno, otrčale su javiti to njegovim učenicima.^h **9** Iznenada im je u susret došao Isus i rekao im: "Zdravo!" A one su mu prišle, pale ničice pred njim* i obujmile mu noge. **10** Tada im je Isus rekao: "Ne bojte se! Idite i javite mojoj braći da pođu u Galileju. Ondje će me vidjeti."

11 Dok su one odlazile, neki od stražaraⁱ došli su u grad i javili svećeničkim glavarima sve što se dogodilo. **12** A oni su se sastali sa starješinama i posavještovali se s njima, pa su vojnicima dali mnogo srebrnjaka **13** i rekli im: "Kažite ovako: 'Njegovi su učenici došli po

28:1 *Ili: "dana počinka". Vidi izraz "dan počinka" u Rječniku. 28:2 *Vidi dodatak A5. 28:9 *Ili: "poklonile mu se".

noći i ukrali njegovo tijelo dok smo spavali.^a **14** A ako to dođe do upraviteljevih ušiju, mi ćemo mu sve objasniti*. Ništa se ne brinite.” **15** I vojnici su uzeli srebrnjake i učinili kako im je bilo rečeno. Tako se ta priča proširila među Židovima i održala sve do današnjeg dana.

16 A jedanaestorica učenika otišla su u Galileju^b naći se s Isusom na gori na koju ih je on uputio.^c **17** Kad su ga ugle-

28:14 *Ili: “mi ćemo ga umiriti”.

28. POGL.

a Mt 27:64

b Mt 26:32

c 1Ko 15:6

2. stupac

a Ef 1:20, 21

Flp 2:9

b Dj 1:8

Ri 10:18

Ri 11:13

Ot 14:6

c Dj 2:38

Dj 8:12

d Dj 20:20

1Ko 11:23

2Pe 3:1, 2

1Iv 3:23

e Mt 13:39

Mt 13:49

Mt 24:3

dali, poklonili su mu se*. Ali neki su posumnjali da je to on. **18** Isus im je prišao i rekao: “Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji.^a **19** Zato idite i činite učenike od ljudi iz svih naroda.^b Krstite ih^c u ime Oca i Sina i svetog duha **20** i učite ih da se drže svega što sam vam zapovjedio.^d Znajte da ću biti s vama sve dane do svršetka ovog poretka*.”^e

28:17 *Ili: “kleknuli su pred njega”.

28:20 *Ili: “svijeta; vijeka”. Vidi izraz “poredak” u Rječniku.

EVANĐELJE PO MARKU

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|--|--|
| <p>1 Ivan Krstitelj propovijeda (1–8)
Isusovo krštenje (9–11)
Sotona iskušava Isusa (12, 13)
Isus počinje propovijedati u Galileji (14, 15)
Isus poziva prve učenike (16–20)
Isus istjerao nečistog duha (21–28)
Isus liječi mnoge u Kafarnaumu (29–34)
Isus se moli na pustom mjestu (35–39)
Isus izliječio gubavca (40–45)</p> <p>2 Isus izliječio uzetoga (1–12)
Isus poziva Levija (13–17)
Pitanje o postu (18–22)
“Sin Čovječji gospodar je čak i subote” (23–28)</p> <p>3 Izliječen čovjek s usahnulom rukom (1–6)
Silno mnoštvo na obali (7–12)
Dvanaest apostola (13–19)
Hula na sveti duh (20–30)
Isusova majka i braća (31–35)</p> <p>4 USPOREDBE O KRALJEVSTVU (1–34)
Sijač (1–9)
Zašto Isus poučava pomoću usporedbi (10–12)</p> | <p>Objašnjenje usporedbe o sijaču (13–20)
Svjetiljka se ne stavlja pod košaru (21–23)
Kakvom mjerom mjerite, takvom će vam se mjeriti (24, 25)
Sijač koji spava (26–29)
Zrno gorušice (30–32)
Isus se služi usporedbama (33, 34)
Isus smiruje oluju (35–41)</p> <p>5 Isus šalje demone u svinje (1–20)
Jairova kći; žena dotaknula Isusovu haljinu (21–43)</p> <p>6 Isusa odbacuju u njegovom zavičaju (1–6)
Dvanaestorica dobivaju upute o propovijedanju (7–13)
Smrt Ivana Krstitelja (14–29)
Isus nahranio preko 5000 ljudi (30–44)
Isus hoda po vodi (45–52)
Isus liječi ljude u Genezaretu (53–56)</p> <p>7 Isus osudio ljudske predaje (1–13)
Ono što onečišćuje čovjeka dolazi iz srca (14–23)
Sirofeničanka pokazuje vjeru (24–30)
Isus izliječio gluhog čovjeka (31–37)</p> |
|--|--|

- 8 Isus nahranio preko 4000 ljudi (1-9)
Protivnici traže znak s neba (10-13)
Farizejski kvasac i Herodov kvasac (14-21)
Isus u Betsaidi izliječio slijepca (22-26)
Petar kaže Isusu: "Ti si Krist" (27-30)
Isus preokao svoju smrt (31-33)
Što trebaju činiti Kristovi učenici (34-38)
- 9 Isusovo preobraženje (1-13)
Izliječen dječak opsjednut zlim duhom (14-29)
Sve je moguće onome tko vjeruje (23)
Isus opet preokao svoju smrt (30-32)
Učenici raspravljaju o tome tko je od njih najveći (33-37)
"Tko nije protiv nas, za nas je" (38-41)
Ono što navodi na grijeh (42-48)
"Imajte sol u sebi" (49, 50)
- 10 Brak i razvod (1-12)
Isus blagoslivlja djecu (13-16)
Pitanje bogatog čovjeka (17-25)
Ostaviti sve radi Kraljevstva (26-31)
Isus opet preokao svoju smrt (32-34)
Jakov i Ivan traže istaknuta mjesta (35-45)
Isus došao dati otkupninu za mnoge (45)
Izliječen slijepac Bartimej (46-52)
- 11 Isus ulazi u Jeruzalem kao kralj (1-11)
Isus prokleo smokvu (12-14)
Isus tjera trgovce iz hrama (15-18)
Usahnula smokva – pouka o vjeri (19-26)
Protivnici pitaju Isusa tko mu je dao vlast (27-33)
- 12 Usporedba o zlim vinogradarima (1-12)
Bog i car (13-17)
Pitanje o uskrsnuću (18-27)
Dvije najvažnije zapovijedi (28-34)
Je li Krist Davidov sin? (35-37a)
"Čuvajte se pismoznanaća" (37b-40)
Siromašna udovica priložila dva novčića (41-44)
- 13 ZNAK SVRŠETKA OVOG PORETKA (1-37)
Ratovi, potresi, glad (8)
Propovijedat će se dobra vijest (10)
Velika nevolja (19)
Dolazak Sina Čovječjeg (26)
Usporedba o smokvi (28-31)
"Bdijte" (32-37)
- 14 Svećenici traže priliku da ubiju Isusa (1, 2)
Isus na glavu izliveno mirisno ulje (3-9)
Juda izdao Isusa (10, 11)
Posljednja proslava Pashe (12-21)
Uspostava Gospodinove večere (22-26)
Isus preokao da će ga se Petar odreći (27-31)
Isus se moli u Getsemaniju (32-42)
Isus uhićen (43-52)
Isus pred Sudbenim vijećem (53-65)
Petar se odriče Isusa (66-72)
- 15 Isus pred Pilatom (1-15)
Ljudi se rugaju Isusu (16-20)
Isus na Golgoti pribijen na stup (21-32)
Isusova smrt (33-41)
Isusovo tijelo položeno u grob (42-47)
- 16 Isus uskrsnuo (1-8)

1 Ovako počinje dobra vijest o Isusu Kristu, Božjem Sinu: **2** U knjizi proroka Izaije zapisano je: "(Evo, šaljem svog glasnika pred tobom i on će ti pripremiti put.)" **3** Netko više u pustinji: 'Pripremite put Jehovi*! Poravnajte mu staze!'" **4** Ivan Krstitelj bio je u pustinji i propovijedao ljudima da se trebaju krstiti u znak pokajanja

1:2 *Tekst u zagradi zapravo je citiran iz Mt 3:1. **1:3** *Vidi dodatak A5.

1. POGL.

a Mt 3:1
Mt 3:1, 3
Mt 11:10
Lk 3:2-6
Lk 7:27

b Iza 40:3
Iv 1:23

2. stupac

a Mt 3:1, 2
Dj 13:24
Dj 19:4
b Mt 3:5, 6

c 2Kf 1:8
d Mt 3:4

koje je potrebno da bi im grijesi bili oprosteni.^a **5** K njemu su dolazili ljudi iz cijele Judeje i svi stanovnici Jeruzalema. On ih je krstio* u rijeci Jordanu, a oni su iskreno priznavali svoje grijehove.^b **6** Ivan je nosio odjeću od devine dlake i kožni pojas oko struka,^c a jeo je skakavce i divlji med.^d **7** I propovijedao je: "Za mnom dolazi netko tko je veći od mene.

1:5 *Ili: "uranjao".

Ja nisam dostojan sagnuti se i odvezati mu remenje na sandalama.^a **8** Ja sam vas krstio vodom, a on će vas krstiti svetim duhom.”^b

9 U to je vrijeme Isus došao iz Nazareta, koji je u Galileji, i Ivan ga je krstio u Jordanu.^c

10 Čim je Isus izašao iz vode, vidio je kako se razdvajaju nebesa i kako duh, kao golub, silazi na njega.^d **11** Tada se s neba začuo glas: “Ti si moj voljeni Sin, ti si mi po volji.”^e

12 I duh* ga je odmah naveo da ode u pustinju. **13** Tako je ostao u pustinji 40 dana i Sotona ga je ondje iskušavao.^f Boravio je s divljim životinjama, a anđeli su se pobrinuli za njegove potrebe*.^g

14 Nakon što je Ivan bio uhvaćen, Isus je otišao u Galileju^h kako bi propovijedao Božju dobru vijest.ⁱ **15** Govorio je: “Došlo je proročeno vrijeme i približilo se Božje kraljevstvo. Pokajte se^j i vjerujte u dobru vijest!”

16 Dok je išao uz Galilejsko more, vidio je Šimuna i njegovog brata Andriju^k kako bacaju mreže u more.^l Oni su, naime, bili ribari.^m **17** Isus im je rekao: “Pođite za mnom i učinit ću vas ribarima ljudi.”ⁿ

18 Oni su odmah ostavili mreže i pošli za njim.^o **19** Kad je otišao malo dalje, vidio je Zebedejeve sinove Jakova i Ivana kako u svojoj lađi krpaju mreže^p **20** pa je odmah pozvao i njih. Oni su nato ostavili svog oca Zebedeja u lađi s najamnicima i pošli za njim. **21** I otišli su u Kafarnaum.

1:12 *Odnosno Božji duh. 1:13 *Ili: “anđeli su mu služili”.

1. POGL.

a Lk 3:16
Iv 1:26, 27
Dj 13:25

b JI 2:28
Dj 2:1, 4
Dj 11:16
1Ko 12:13

c Mt 3:13
Lk 3:21, 22

d Iza 42:1
Mt 3:16
Iv 1:32-34

e Ps 2:7
Mt 3:17
Lk 3:22
2Pe 1:17

f Mt 4:1-10
Lk 4:1-13

g Mt 4:11

h Mt 4:12

i Lk 4:14, 15
Lk 8:1

j Mt 4:17

k Mt 10:2

l Lk 5:4

m Mt 4:18

n Mt 4:19, 20

o Mt 19:27
Lk 5:11

p Mt 4:21, 22

2. stupac

a Lk 4:31-37

b Mt 7:28, 29

c Mt 8:28, 29

d Jk 2:19

e Mt 8:14, 15
Lk 4:38, 39

f 1Ko 9:5

g Mt 8:16
Lk 4:40, 41

h Iza 53:4

Odmah u subotu* ušao je u sinagogu i počeo poučavati.^a **22** Ljudi su bili zadivljeni njegovim načinom poučavanja* jer ih je učio kao onaj iza čijih riječi stoji Bog, a ne kao pismoznanci.^b **23** A u sinagogi je upravo tada bio čovjek opsjednut nečistim duhom. Povikao je: **24** “Što hoćeš od nas, Isuse Nazarećanine?”^c Jesi li nas došao uništiti? Znam točno tko si – sveti Božji Sin!”^d **25** Ali Isus ga je prekorio: “Umukni i izađi iz njega!” **26** Nato je nečisti duh kod tog čovjeka izazvao snažne grčeve i povikao iz sveg glasa, a onda je izašao iz njega. **27** Svi su bili toliko zapanjeni da su počeli govoriti jedni drugima: “Što je ovo? Je li to neko novo učenje? Ima vlast zapovijedati čak i nečistim duhovima i oni ga slušaju.” **28** I vijest o njemu brzo se proširila na sve strane, po cijeloj Galileji.

29 Potom su izašli iz sinagoge i otišli s Jakovom i Ivanom u Šimunov i Andrijin dom.^e

30 A Šimunova punica^f ležala je u vrućici, pa su odmah rekli Isusu da je bolesna. **31** On joj je prišao, uzeo je za ruku i pomogao joj da ustane. I vrućica je nestala, a ona ih je počela posluživati.

32 A uvečer, kad je zašlo sunce, ljudi su mu počeli dovesti sve koji su bili bolesni i opsjednuti demonima.^g **33** I cijeli se grad skupio pred vratima. **34** Isus je izliječio mnoge koji su bolovali od raznih bolesti^h i istjerao mnoge demone. Ali nije

1:21 *Ili: “na dan počinka”. Vidi izraz “dan počinka” u Rječniku. 1:22 *Ili: “njegovim učenjima”.

dopuštao demonima da govore o njemu jer su znali da je on Krist*.

35 A rano ujutro, dok je još bio mrak, ustao je i izašao van te otišao na pusto mjesto i ondje se molio.^a **36** No Šimun i oni koji su bili s njim pošli su ga tražiti. **37** Kad su ga našli, rekli su mu: "Svi te traže." **38** Ali on im je rekao: "Pođimo nekamo drugamo, u obližnja mjesta, da i ondje propovijedam, jer sam zato i došao."^b **39** I putovao je cijelom Galilejom te je propovijedao u sinagogama i istjerivao demone.^c

40 K njemu je došao neki gubavac i molio ga na koljenima: "Znam da me možeš očistiti ako to hoćeš."^d **41** Isus se sažalio na njega, pa je ispružio ruku, dotaknuo ga i rekao mu: "Hoću, očisti se!"^e **42** Istog trena guba je nestala s čovjeka i on je postao čist. **43** Tada ga je Isus poslao kući te mu strogo zapovjedio: **44** "Nemoj nikome ništa govoriti, nego idi, pokaži se svećeniku i prinesi za svoje očišćenje ono što je Mojsije propisao^f – to će svećenicima biti dokaz da si izliječen."^g **45** Ali nakon što je otišao, čovjek je počeo svima govoriti što mu se dogodilo i posvuda širiti glas o tome, tako da Isus više nije mogao ući ni u jedan grad a da ne privuče pažnju. Zato je boravio na pustim mjestima. Ipak, ljudi su mu dolazili sa svih strana.^h

2 Poslije nekoliko dana vratio se u Kafarnaum. Kad se pročulo da je kod kuće,ⁱ **2** skupilo se toliko ljudi da više ni za koga nije bilo mjesta, čak ni pred vra-

1:34 *Moguće i: "znali tko je on".

1. POGL.

a Mt 14:23
Mk 14:32
Lk 4:42
He 5:7

b Iza 61:1
Lk 4:43
Iv 17:4

c Mt 4:23

d Mt 8:1, 2
Lk 5:12

e Mt 8:3
Lk 5:13

f Le 14:3, 4
Le 14:10, 11
Pnz 24:8

g Mt 8:4
Lk 5:14

h Lk 5:15

2. POGL.

i Mt 4:13
Mt 9:1

2. stupac

a Iza 61:1
Ef 2:17
He 2:3

b Lk 5:18, 19

c Dj 14:9, 10

d Iza 53:11
Mt 9:2
Lk 5:20
Lk 7:47, 48

e Mt 9:3-8
Lk 5:21-26

f Iza 43:25

g Mt 9:4
Lk 6:8
Ot 2:23

h Da 7:13

i Iza 53:11

j Mt 9:33
Iv 7:31
Iv 9:32

k Mt 9:9
Lk 5:27, 28

tima. On im je počeo govoriti Božju riječ.^a **3** I došli su neki ljudi te mu donijeli uzetog* čovjeka. Nosila su ga četvorica.^b **4** Budući da ga zbog mnoštva nisu mogli donijeti do Isusa, napravili su otvor na krovu iznad mjesta gdje je on bio te su spustili nosila na kojima je ležao uzeti čovjek. **5** Kad je Isus vidio njihovu vjeru,^c rekao je uzetome: "Sine, oprošteni su ti grijesi."^d **6** A ondje su sjedili neki pismoznanci, koji su razmišljali u svom srcu:^e **7** "Zašto ovaj tako govori? On huli. Tko može opraštati grijehе osim samog Boga?"^f **8** A Isus je odmah prozreo da tako razmišljaju, pa im je rekao: "Zašto tako razmišljate u svom srcu?^g **9** Je li lakše uzetome reći 'Oprošteni su ti grijesi' ili 'Ustani, uzmi svoja nosila i hodaj'? **10** Ali da biste znali da Sin Čovječji^h ima vlast opraštati grijehе na zemlji..."ⁱ Tada se okrenuo prema uzetome i rekao mu: **11** "Tebi kažem, ustani, uzmi svoja nosila i pođi kući!" **12** I čovjek je ustao, odmah uzeo svoja nosila i pred svima izašao van. Svi su se zadivili i slavili Boga, govoreći: "Takvo što nikad nismo vidjeli."^j

13 Isus je ponovno otišao do mora. Sav je narod dolazio k njemu, a on ih je poučavao. **14** Kad je krenuo dalje, ugledao je Alfejevog sina Levija kako sjedi na mjestu gdje se sakuplja porez te mu je rekao: "Pođi za mnom!"* On je odmah ustao i pošao za njim.^k **15** Kasnije, dok je Isus bio u njegovoj kući i jeo za stolom, mnogi poreznici i grešnici bili

2:3 *Ili: "paraliziranog". 2:14 *Ili: "Budi moj sljedbenik!"

su za stolom s njim i njegovim učenicima. Ustvari, mnogi od njih išli su za njim.^a **16** Ali kad su pismoznanci farizejske sljedbe vidjeli da on jede s grešnicima i poreznicima, rekli su njegovim učenicima: "Zar on jede s poreznicima i grešnicima?" **17** Isus je to čuo, pa im je rekao: "Liječnika ne treba ju zdravi*, nego bolesni. Nisam došao pozvati pravednike, nego grešnike."^b

18 A Ivanovi učenici i farizeji običavali su postiti. Stoga su neki došli i upitali Isusa: "Zašto Ivanovi učenici i farizejski učenici poste, a tvoji učenici ne poste?"^c **19** A on im je rekao: "Imaju li mladoženjini prijatelji razloga postiti dok je mladoženja^d s njima? Sve dok je mladoženja s njima, ne mogu postiti. **20** Ali doći će vrijeme kad će mladoženja biti uzet od njih.^e Kad to vrijeme dođe, oni će postiti. **21** Nitko na staru haljinu ne prišiva zakrpu od nove tkanine*. Inače bi se zakrpa skupila i poderala staru haljinu, pa bi rupa postala još veća.^f **22** Isto tako, nitko ne stavlja novo vino u stare mjevove. Inače bi vino proderalo mjevove, pa bi propali i vino i mjevovi. Naprotiv, novo se vino stavlja u nove mjevove."

23 Jednom je u subotu* prolazio kroz žitna polja, a njegovi su učenici putem trgali klasje.^g **24** Stoga su mu farizeji rekli: "Gledaj ih! Zašto čine ono što nije dopušteno činiti u subotu?" **25** A on im je rekao: "Zar nikad niste čitali što je Da-

2:17 *Ili: "jaki". 2:21 *Odnosno tkanine koja još nije oprana, pa se nije skupila. 2:23; 3:2 *Ili: "na dan počinka". Vidi izraz "dan počinka" u Rječniku.

2. POGL.

a Mt 9:10, 11
Lk 5:29, 30

b Iza 61:1
Mt 9:12, 13
Lk 5:31, 32
Lk 19:10
1Ti 1:15

c Mt 9:14, 15
Lk 5:33-35

d Mt 22:2
2Ko 11:2
Ot 19:7

e Lk 17:22

f Mt 9:16, 17
Lk 5:36-38

g Mt 12:1-8
Lk 6:1-5

2. stupac

a 1Sa 21:1-6

b 1Sa 22:20

c Izl 25:30
Le 24:5-9

d Izl 20:9, 10

e Mt 12:8
Lk 6:5

3. POGL.

f Mt 12:9-14
Lk 6:6-11

g Lk 14:1-3

h Iv 12:39, 40

i Mt 22:16
Mk 12:13

j Mt 12:15

vid učinio kad mu je ponestalo hrane, pa su on i njegovi ljudi ogladnjeli?^a **26** Prema zapisu o svećeničkom glavaru Ebjataru^b ušao je u Božji dom i jeo kruhove koji su bili stavljeni pred Boga iako te kruhove ne smije jesti nitko osim svećenika,^c a usto ih je dao svojim ljudima." **27** Zatim im je rekao: "Subota je stvorena radi čovjeka,^d a ne čovjek radi subote. **28** Dakle, Sin Čovječji gospodar je čak i subote."^e

3 Ponovno je ušao u sinagogu. Ondje je bio neki čovjek s usahnulom* rukom.^f **2** Farizeji su pomno promatrali Isusa da vide hoće li ga izliječiti u subotu* kako bi ga mogli optužiti. **3** On je čovjeku s usahnulom rukom rekao: "Ustani i stani na sredinu." **4** Zatim je rekao njima: "Smije li se u subotu činiti dobro ili zlo? Smije li se život spasiti ili oduzeti?"^g A oni su šutjeli. **5** On ih je sve srdito pogledao, silno žalostan zbog besćutnosti njihovog srca,^h te je rekao čovjeku: "Ispruži ruku!" On ju je ispružio i ruka mu je ozdravila. **6** Nato su farizeji izašli iz sinagoge i odmah se počeli dogovarati s Herodovim pristašamaⁱ da ubiju Isusa.

7 A Isus se sa svojim učenicima uputio prema moru. Pratio ga je silno mnoštvo ljudi iz Galileje i iz Judeje.^j **8** Bilo je tu i mnoštvo ljudi iz Jeruzalema, Idumeje, s istočne strane Jordana te iz okolice Tira i Sidona. Došli su k njemu kad su čuli što sve čini. **9** Isus je rekao svojim učenicima neka za njega pripreme čamac kako se

3:1 *Ili: "paraliziranom".

mnoštvo ne bi natiskivalo oko njega. **10** Budući da je mnoge izliječio, svi koji su bili teško bolesni gurali su se oko njega da bi ga dotaknuli.^a **11** Čak bi i ljudi opsjednuti nečistim duhovima^b padali pred njim kad bi ga vidjeli i vikali: "Ti si Božji Sin!"^c **12** Ali on je tim duhovima više puta strogo zabranio da govore tko je on.^d

13 Potom se popeo na goru i dozvao neke od svojih učenika,^e a oni su došli k njemu.^f **14** Odabrao je dvanaestoricu te ih nazvao apostolima. Oabrao ih je kako bi bili s njim te kako bi ih kasnije slao propovijedati **15** i ovlastio ih da istjeruju demone.^g

16 Dvanaestorica^h koju je odabrao bili su: Šimun, kojeg je nazvao Petar,ⁱ **17** Zebedejevi sinovi Jakov i Ivan (tu dvojicu braće nazvao je Boanerges, što znači "sinovi groma"),^j **18** Andrija, Filip, Bartolomej, Matej, Toma, Alfejev sin Jakov, Tadej, Šimun Kananaj* **19** i Juda Iskariot, koji ga je kasnije izdao.

Isus je zatim ušao u kuću. **20** I narod se opet skupio, tako da Isus i učenici nisu mogli ni jesti. **21** Kad su članovi njegove obitelji čuli što se događa, došli su da ga odvedu jer su mislili da je sišao s uma.^k **22** A pismoznanci koji su došli iz Jeruzalema govorili su: "Opsjeo ga je Beelzebub*! Istjeruje demone uz pomoć vladara demonā!"^l **23** Tada ih je dozvao k sebi i ispričao im nekoliko usporedbi: "Kako Sotona može

3:18 *Po svemu sudeći, "Kananaj" znači "onaj koji je gorljiv (revan)". Taj izraz ne znači da je on bio iz Kanaana ili Kane. **3:22** *Taj se izraz odnosi na Sotonu.

3. POGL.

a Mt 9:20, 21

Mk 5:27, 28

Mk 6:56

b Mt 8:31

c Mk 1:23, 24

Mk 5:7

Lk 4:41

d Mt 12:15, 16

Mk 1:25

e Iv 15:16

f Lk 6:12, 13

g Mt 10:1

h Mt 10:2-4

Lk 6:14-16

Dj 1:13

i Iv 1:42

j Lk 9:54

k Iv 7:5

l Mt 9:34

Mt 10:25

Mt 12:24-29

Lk 11:15

Iv 8:48

2. stupac

a Lk 11:17, 18

b Mt 12:31, 32

Lk 12:10

c He 6:4, 6

He 10:26

d Iv 7:20

Iv 10:20

e Mt 13:55

Iv 2:12

Dj 1:14

f Mt 12:46-50

Lk 8:19-21

g Mk 6:3

h Mt 12:49

He 2:11

i Mt 12:50

Lk 8:21

Iv 15:14

4. POGL.

j Mt 13:1, 2

Lk 8:4

k Mt 13:34

l Mt 13:3-9

Lk 8:5-8

m Mk 4:14

istjerivati Sotonu? **24** Ako u kraljevstvu zavlada nesloga, to kraljevstvo ne može opstati.^a **25** I ako u obitelji zavlada nesloga, ta obitelj neće moći opstati. **26** Isto tako, ako se Sotona bori sam protiv sebe i u njegovom kraljevstvu vlada nesloga, on ne može opstati, nego će propasti. **27** Nitko ne može ući u kuću jakog čovjeka i otetu mu imovinu ako ga najprije ne sveže. Tek tada može opljačkati njegovu kuću. **28** Zaista vam kažem, sve će se oprostiti ljudima, kakve god grijehe počinili i kakve god hule izgovorili. **29** No tko god pohuli na sveti duh, to mu se nikad neće oprostiti,^b nego će zauvijek biti kriv za taj grijeh."^c **30** To je rekao zato što su govorili: "Opsjednut je nečistim duhom."^d

31 Tada su došli njegova majka i braća.^e Stajali su vani i poslali nekoga da ga pozove.^f

32 A oko njega je sjedilo mnoštvo ljudi. I rekli su mu: "Vani su ti majka i braća i traže te."^g

33 No on im je odvratio: "Tko je moja majka i tko su moja braća?" **34** Zatim je pogledao one koji su sjedili oko njega i rekao:

"Evo moje majke i moje braće!"^h

35 Tko god vrši Božju volju, taj mi je i brat, i sestra, i majka."ⁱ

4 Isus je opet počeo poučavati pored mora. Oko njega se skupilo silno mnoštvo ljudi, pa je sjeo u lađu i otisnuo se od obale, a sav je narod bio na obali.^j **2** Počeo ih je poučavati o mnogočemu pomoću usporedbi.^k Poučavao ih je ovako:^l **3** "Poslušajte! Sijač je izašao sijati."^m **4** Dok je sijao, nešto je sjemena palo uz put, pa su došle ptice i pozobale ga.

5 Nešto je sjemena palo na kamenito tlo gdje nije bilo dosta zemlje. Odmah je izniknulo jer zemlja nije bila duboka.^a

6 Ali kad je izašlo sunce, spržilo je mladice, pa su usahnule jer nisu imale korijena. 7 Nešto je sjemena palo među trnje, ali trnje je naraslo i ugušilo mladice, pa nisu donijele plod.^b

8 A nešto je sjemena palo na dobru zemlju. Izniknulo je, naraslo i počelo donositi plod te je davalo 30, 60 i 100 puta više od posijanog.^c 9 I dodao je: "Tko ima uši da sluša, neka sluša!"^d

10 A kad je ostao sam, dvanaestorica apostola i neki učenici počeli su ga ispitivati što znače njegove usporedbe.^e

11 On im je rekao: "Vama je dano da razumijete svetu tajnu^f Božjeg kraljevstva, a ostalima su to samo usporedbe^g –

12 oni gledaju, a ne vide, i slušaju, a ne čuju i ne razumiju. Zato se nikad neće obratiti i neće dobiti oprostjenje."^h

13 Još im je rekao: "Kad ne shvaćate ovu usporedbu, kako ćete onda razumjeti sve druge usporedbe?"

14 Sijač sije riječ.ⁱ 15 Neki su ljudi kao sjeme koje je palo uz put – čim čuju riječ, dođe Sotona^j i uzme riječ koja im je posijana u srce.^k 16 Neki su kao sjeme koje je posijano na kamenito tlo – čim čuju riječ,

radosno je prihvate.^l 17 Ali budući da riječ nije pustila korijen u njihovom srcu, oni se održe samo neko vrijeme, a kad nastupe nevolje ili progon zbog riječi, odmah se pokolebaju. 18 Neki su kao sjeme koje je posijano među trnje. Oni čuju riječ,^m 19 ali im se u srce uvu-

4. PUGL.

a Mk 4:16, 17

b Mk 4:18, 19

c Mk 4:20

d lzr 1:5

Mt 11:15

Lk 8:8

e Mt 13:10

Lk 8:9

f Ef 1:9, 10

Kol 1:26, 27

g Mt 13:11

Lk 8:10

h lza 6:9, 10

Mt 13:13, 14

lv 12:40

Dj 28:26

i Mt 13:18

Lk 8:11

1Pe 1:25

j 1Pe 5:8

k Mt 13:19

Lk 8:12

l Mt 13:20, 21

Lk 8:13

m Mt 13:22

Lk 8:14

2. stupac

a Mt 6:25

Mt 24:38, 39

b lzr 23:4, 5

Mk 10:23

Lk 18:24

1Ti 6:9

2Ti 4:10

c 1lv 2:16

d Mt 13:23

Lk 8:15

e Mt 5:15

Lk 8:16, 17

Lk 11:33

f Mt 10:26

Lk 12:2

g lzr 1:5

Mt 11:15

Ot 2:7

h Lk 8:18

Jk 1:25

i Mt 25:23

j Mt 13:12

Lk 8:18

Lk 19:26

k Mt 13:31, 32

Lk 13:18, 19

ku brige^a ovog svijeta*, zavodljivo bogatstvo^b i razne želje,^c pa uguše riječ i ona ne donese plod. 20 A neki su kao sjeme koje je posijano na dobru zemlju. Oni slušaju riječ i rado je prihvate te donose plod – 30, 60 i 100 puta više od posijanog."^d

21 Još im je rekao: "Zar se svjetiljka donosi da se stavi pod košaru* ili pod krevet? Ne donosi li se da se stavi na svijećnjak?^e 22 Jer nema ničeg tajnog što se neće otkriti i nema ničeg skrivenog što neće izaći na vidjelo.^f 23 Tko ima uši da sluša, neka sluša!"^g

24 Rekao im je i ovo: "Pažljivo slušajte što vam govorim.^h Kakvom mjerom mjerite, takvom će vam se mjeriti, i još će vam se dodati. 25 Jer onome tko ima, još će se dati,ⁱ a onome tko nema, oduzet će se i ono što ima."^j

26 Još je rekao: "Božje je kraljevstvo poput čovjeka koji baci sjeme na zemlju. 27 On noću spava i ustaje kad svane dan, a sjeme klija i raste – ni sam ne zna kako. 28 Zemlja sama od sebe donosi plod – najprije stabljiku, zatim klas i na kraju puno zrno u klasu. 29 A čim plod sazri, čovjek uzima srp jer je došlo vrijeme žetve."

30 Još je rekao: "S čime da usporedimo Božje kraljevstvo? Koju usporedbu da pritom upotrijebimo? 31 Ono je poput zrna gorušice. Kad se to zrno sije, najmanje je od svega sjemenja na zemlji.^k 32 Ali kad se posije, izraste i bude veće od svih

4:19 *Ili: "poretka; vijeka". Vidi izraz "poredak" u Rječniku. 4:21 *Ili: "mjernu košaru". Riječ je o košari koja se koristila kao mjera za žito.

drugih biljaka u vrtu i potjera velike grane, pa se ptice mogu gnijezditi u njegovoj sjeni.”

33 Isus se služio mnogim takvim usporedbama^a kad ih je poučavao o Božjoj riječi, ovisno o tome koliko su mogli razumjeti. **34** Uvijek ih je poučavao koristeći usporedbe, a svojim je učenicima nasamo sve objašnjavao.^b

35 Tog dana, kad je pala večer, rekao je učenicima: “Prijeđimo na drugu obalu.”^c **36** Nakon što su narod poslali kući, povezli su ga u lađu, a pratile su ga i druge lađe.^d **37** Najednom se podignula jaka oluja. Valovi su udarali u lađu, tako da se skoro potopila.^e **38** A on je bio na krmi i spavao na jastuku. Tada su ga probudili i rekli mu: “Učitelju, zar te nije briga što ćemo poginuti?” **39** Nato je on ustao te zaprijetio vjetru i rekao moru: “Umiri se! Umukni!”^f I vjetar je utihnuo te je nastala potpuna tišina. **40** Tada im je rekao: “Zašto ste se tako uplašili? Zar još nemate vjere?” **41** Ali njih je obuzeo silan strah i govorili su jedan drugome: “Pa tko je ovaj čovjek? Čak ga i vjetrovi i more slušaju!”^g

5 I došli su na drugu stranu mora, u gerazenski kraj.^h **2** Čim je Isus izašao iz lađe, s groblja mu je u susret došao čovjek opsjednut nečistim duhom. **3** Živio je među grobovima i nitko ga nije mogao ničim svezati i obuzdati, čak ni lancima. **4** Često je bio vezan okovima i lancima, ali je svaki put raskinuo lance i polomio okove. Nitko ga nije mogao svladati. **5** I danju i noću neprestano je vikao lutajući među grobovi-

4. POGL.

a Ps 78:2

b Mt 13:11
Mt 13:34, 35
Mk 4:11

c Mt 8:18

d Mt 8:23
Lk 8:22e Mt 8:24-27
Lk 8:23-25

f Ps 89:9

g Iv 6:19

5. POGL.

h Mt 8:28
Lk 8:26, 27

2. stupac

a Lk 8:28-30

b Mt 8:29
Jk 2:19

c Dj 16:17, 18

d Lk 8:31

e Le 11:7, 8
Pnz 14:8
Mt 8:30-33
Lk 8:32-34

f Lk 8:35-37

g Mt 8:34

h Lk 8:38, 39

ma i po brdima te se ranjavao kamenjem. **6** Ali kad je izdaleka ugledao Isusa, potrčao je prema njemu i poklonio mu se.^a **7** Tada je povikao na sav glas: “Što hoćeš od mene, Isuse, Sine Svevišnjeg Boga? Zakuni mi se Bogom da me nećeš mučiti!”^b **8** Naime, Isus mu je bio govorio: “Nečisti duše, izađi iz ovog čovjeka!”^c **9** A Isus ga je upitao: “Kako ti je ime?” On mu je odgovorio: “Ime mi je Legija* jer nas je mnogo.” **10** I uporno ga je preklinjao da ih ne istjera iz tog kraja.^d

11 A na obližnjem brdu paslo je veliko krdo svinja.^e **12** Nečisti duhovi preklinjali su Isusa: “Pošalji nas u svinje, dopusti da uđemo u njih!” **13** On im je to dopustio. Nato su nečisti duhovi izašli iz čovjeka i ušli u svinje. I krdo je jurnulo preko litice u more. U krdu je bilo oko 2000 svinja i sve su se utopile u moru. **14** A svinjari su pobjegli i razglasili to po gradu i okolici, pa su ljudi došli vidjeti što se dogodilo.^f **15** Kad su došli k Isusu i vidjeli opsjednutog čovjeka – onoga u kojem je bila legija demona – kako sjedi obučen i pri zdravoj pameti, uplašili su se. **16** A očevici su im ispričali što se dogodilo s opsjednutim čovjekom i sa svinjama. **17** Zato su ljudi počeli moliti Isusa da ode iz njihovog kraja.^g

18 Dok je ulazio u lađu, čovjek koji je prije bio opsjednut molio ga je da mu dopusti da pođe s njim.^h **19** Ali on mu to nije dopustio, nego mu je rekao: “Pođi kući svojim rođacima i ispričaj im sve što je

5:9 *Legija je bila najveća borbena jedinica rimske vojske.

Jehova* učinio za tebe i kako ti se smilovao.” **20** Tako je taj čovjek otišao i počeo objavljivati u Dekapolisu* sve što je Isus učinio za njega. I svi su bili zadivljeni.

21 Isus je zatim lađom ponovno prešao na drugu obalu. Dok je još bio pored mora, oko njega se skupilo silno mnoštvo ljudi.^a **22** I došao je jedan od predstojnika sinagoge koji se zvao Jair. Kad je ugledao Isusa, bacio mu se pred noge^b **23** i uporno ga preklinjao: “Kćerica mi je teško bolesna*. Molim te, dođi i položi ruke na nju^c da ozdravi i živi.” **24** I Isus je pošao s njim. Za njim je išlo mnoštvo ljudi i tiskalo se oko njega.

25 Ondje je bila i neka žena koja je 12 godina bolovala od krvarenja.^d **26** Mnogo se napatila obilazeći brojne liječnike i potrošila je sve što je imala, ali ništa joj nije pomoglo, nego joj je bilo sve gore. **27** Kad je čula što se priča o Isusu, prišla mu je odostraga probijajući se kroz mnoštvo i dotaknula njegovu haljinu,^e **28** jer je mislila: “Ako samo dotaknem njegove haljine, ozdravit ću.”^f **29** I odmah je prestala krvariti te je osjetila da je ozdravila od svoje mučne bolesti.

30 Isus je odmah osjetio da je iz njega izašla sila,^g pa se okrenuo među mnoštvom ljudi i upitao: “Tko mi je dotaknuo haljine?”^h **31** A učenici su mu odgovorili: “Vidiš da se mnoštvo tiska oko tebe, a ti pitaš: ‘Tko me dotaknuo?’” **32** No on je gledao oko sebe da vidi tko je to učinio. **33** A žena je znala što joj se dogodi-

5:19 *Vidi dodatak A5. 5:20 *Vidi Rječnik. 5:23 *Ili: “na samrti”.

5. POGL.

- a Lk 8:40
- b Mt 9:18
Lk 8:41, 42
- c Lk 4:40
- d Le 15:25
Mt 9:20-22
Lk 8:43, 44
- e Mt 14:36
Mk 6:56
- f Mt 9:21
- g Lk 5:17
Lk 6:19
- h Lk 8:45-48

2. stupac

- a Lk 7:50
Lk 8:48
- b Mt 9:22
- c Lk 8:49
- d Lk 8:50
Iv 11:39, 40
- e Mt 17:1
Mt 26:36, 37
- f Mt 9:23-26
Lk 8:51-56
- g Lk 8:52
Iv 11:11
- h Mt 9:25
Lk 7:14
Lk 8:54
Dj 9:40
- i Mk 1:42-44
Mk 7:35, 36

6. POGL.

- j Lk 4:16

lo, pa je dršćući od straha došla i bacila se pred njega te mu ispričala sve kako je bilo.

34 On joj je rekao: “Kćeri, tvoja te vjera ozdravila. Idi u miru^a sad kad si izliječena od svoje mučne bolesti.”^b

35 Dok je još govorio, došli su neki ljudi iz doma predstojnika sinagoge i rekli: “Kći ti je umrla. Čemu dalje mučiti Učitelja?”^c **36** Isus je to čuo, pa je rekao predstojniku sinagoge: “Ne boj se, samo vjeruj!”^d **37** I nije dopustio da ga prati itko osim Petra, Jakova i Jakovljevog brata Ivana.^e

38 Kad su došli do kuće predstojnika sinagoge, Isus je vidio da vlada metež i da ljudi plaču i nariču na sav glas.^f

39 Ušao je i rekao im: “Zašto plaćete i stvarate metež? Dijete nije umrlo, nego spava.”^g

40 A oni su ga počeli ismijavati. No on ih je sve istjerao van i poveo sa sobom djetetove roditelje i učenike koji su bili s njim te ušao onamo gdje je bilo dijete. **41** Uzeo je djevojčicu za ruku i rekao joj: “*Talita kum*”, što znači: “Djevojčice, tebi govorim, ustani!”^h **42** I djevojčica je odmah ustala i počela hodati. (Imala je 12 godina.) Kad su to vidjeli, bili su izvan sebe od ushićenja. **43** A on im je nekoliko puta* zapovjedio da nikome ne govore o tome.ⁱ I rekao je neka joj daju jesti.

6 Otišao je odande i došao u svoj zavičaj,^j a učenici su išli s njim. **2** Kad je došla suseda*, počeo je poučavati u sinagogi. Mnogi koji su ga slušali bili su zadivljeni i govorili

5:43 *Ili: “strogo”. 6:2 *Ili: “dan počinka”. Vidi izraz “dan počinka” u Rječniku.

su: "Odakle ovom čovjeku sve to?"^a Odakle mu takva mudrost i kako može činiti takva silna djela?^b **3** Nije li on tesar,^c Marijin sin^d i brat Jakova,^e Josipa, Jude i Šimuna?^f Ne žive li i sve njegove sestre ovdje s nama?" I nisu htjeli vjerovati u njega. **4** A Isus im je rekao: "Proroka poštuju svagdje osim u njegovom zavičajju, među njegovom rodbinom i u njegovom domu."^g **5** Tako ondje nije učinio nikakvo silno djelo osim što je položio ruke na nekoliko bolesnih i izliječio ih. **6** I čudio se što nemaju vjere. Potom je obilazio tamošnja sela i poučavao ljude.^h

7 Dozvaao je dvanaestoricu i počeo ih slati dva po dvaⁱ te im je dao vlast nad nečistim duhovima.^j **8** Usto im je zapovjedio da na put ne nose ništa osim štapa - ni kruh, ni torbu, ni novac* u pojasu^k - **9** nego da obuju sandale te da ne nose dodatnu haljinu*. **10** Još im je rekao: "U koju god kuću uđete, ostanite ondje sve dok ne ode te iz tog kraja.^l **11** A kad odlazite iz mjesta u kojem vas nisu primili niti vas poslušali, otriesite prašinu s nogu - to će biti znak da ste ih upozorili*."^m **12** Tako su apostoli krenuli i počeli propovijedati da se ljudi trebaju pokajati.ⁿ **13** Istjerivali su mnoge demone^o te su mazali uljem mnoge bolesne i liječili ih.

14 Za to je čuo kralj Herod*, jer se svuda pričalo o Isusu. Neki su govorili: "Ivan Krstitelj uskrsnuo je od mrtvih i zato

6:8 *Dosl.: "bakar". **6:9** *Dosl.: "dvije haljine". **6:11** *Dosl.: "njima za svjedočanstvo". **6:14** *Odnosno Herod Antipa. Vidi Rječnik.

6. POGL.

- a Iv 6:42
Iv 7:15
b Mt 13:54-58
c Iza 53:2
d Iv 6:42
e Ga 1:19
f Mk 3:31
g Mt 13:57
Lk 4:24
Iv 4:44
h Mt 9:35
Lk 13:22
i Lk 10:1
j Mt 10:1
Lk 9:1-6
k Mt 10:9, 10
l Mt 10:11
m Mt 10:14
Lk 10:10, 11
Dj 13:50, 51
n Dj 2:38
Dj 3:19
o Lk 10:17

2. stupac

- a Mt 14:1-5
Lk 9:7-9
b Mt 16:14
Mk 8:28
c Lk 3:19, 20
d Le 18:16
Le 20:21
e Mt 11:11
Mt 21:26
f Pos 40:20-22
g Mt 14:6-12
h Mt 14:8

čini silna djela."^a **15** Drugi su govorili: "To je Ilija." Treći su pak govorili: "To je prorok poput onih proroka iz prošlosti."^b **16** A kad je Herod to čuo, rekao je: "To je Ivan kojem sam odrubio glavu, on je uskrsnuo." **17** Naime, sam je Herod zapovjedio da uhvate Ivana i da ga vezanog bace u zatvor zbog Herodijade, žene svog brata Filipa, kojom se bio oženio.^c **18** Jer Ivan je govorio Herodu: "Zakon ti ne dopušta da se oženiš ženom svog brata."^d **19** Zato ga je Herodijada mrzila i htjela ga ubiti, ali nije mogla **20** jer se Herod bojao Ivana i štiti ga je, znajući da je on pravedan i svet čovjek.^e Kad god ga je slušao, bio je u velikoj nedoumici što da učini s njim, ali i dalje ga je rado slušao.

21 Ali Herodijadi se pružila prilika da ostvari svoju zamisao kad je Herod na svoj rođendan^f priredio večeru svojim velikašima, tisućnicima i galilejskim uglednicima.^g **22** Kad je Herodijadina kći došla i zaplesala, jako se svidjela Herodu i njegovim gostima. Kralj je rekao djevojci: "Zatraži od mene što god hoćeš i ja ću ti to dati." **23** Čak joj se zakleo: "Što god zatražiš od mene, ja ću ti to dati, pa bilo ti i pola mog kraljevstva." **24** Ona je izašla i upitala svoju majku: "Što da tražim?" A ona je odgovorila: "Glavu Ivana Krstitelja." **25** Nato se djevojka žurno vratila kralju i zatražila: "Želim da mi odmah na pladnju daš glavu Ivana Krstitelja!"^h **26** Iako mu to nije bilo nimalo drago*, kralj je zbog zakletve i zbog gostiju nije htio odbiti.

6:26 *Dosl.: "Iako se jako ražalostio".

27 Zato je odmah zapovjedio jednom stražaru da donese Ivanovu glavu. On je otišao i odрубio Ivanu glavu u zatvoru **28** te je donio na pladnju. Dao ju je djevojci, a djevojka ju je dala svojoj majci. **29** Kad su Ivanovi učenici čuli za to, došli su i uzeli njegovo tijelo te ga položili u grob.

30 A apostoli su se vratili Isusu i izvijestili ga o svemu što su činili i naučavali.^a **31** Tada im je rekao: "Pođite sa mnom na pusto mjesto i malo se odmorite."^b Jer dolazilo je i odlazilo toliko ljudi da nisu imali vremena ni jesti. **32** Tako su lađom otplovili na neko pusto mjesto da budu sami.^c **33** Ali ljudi su ih vidjeli kako odlaze, pa su mnogi doznali za to i pohrlili pješice iz svih gradova te stigli onamo prije njih. **34** Kad je Isus izašao iz lađe, vidio je silno mnoštvo ljudi, pa se sažalio na njih^d jer su bili kao ovce bez pastira.^e I počeo ih je poučavati o mnogočemu.^f

35 Dan je bio na izmaku, pa su mu prišli učenici i rekli: "Ovo je mjesto pusto, a već je kasno."^g **36** Reci ljudima da se razidu, pa neka odu u okolna sela i na imanja da si kupe nešto za jelo."^h **37** On im je nato rekao: "Vi im dajte jesti." A oni su ga upitali: "Želiš li da odemo kupiti kruha za 200 denara* i damo im jesti?"ⁱ **38** On im je rekao: "Koliko kruhova imate? Idite i provjerite." Kad su to učinili, kazali su: "Pet kruhova, a imamo i dvije ribe."^j **39** Zatim je svima rekao neka posjeduju u skupinama po zelenoj travi.^k **40** I posjedali su u skupinama

6. POGL.

a Lk 9:10

b Mt 11:29
Mt 14:13

c Iv 6:1, 2

d Mt 14:14
He 4:15e 1Kr 22:17
Iza 53:6
Eze 34:5, 8
Mt 9:36f Iza 61:1
Lk 9:11g Mt 14:15-21
Lk 9:12-17

h Iv 6:5

i 2Kr 4:42-44
Mt 15:33
Iv 6:7

j Iv 6:9

k Iv 6:10-13

2. stupac

a Mk 8:6
Lk 24:30
Dj 27:35b Mt 14:20
Lk 9:17
Iv 6:13

c Mt 14:22

d Mt 6:6
Mt 14:23
Mk 1:35
Lk 6:12e Mt 14:24-33
Iv 6:16-21f Mt 14:27
Iv 6:20

g Mt 14:34-36

po 100 i po 50. **41** On je uzeo pet kruhova i dvije ribe, pogledao u nebo i izrekao blagoslov.^a Razlomio je kruhove i dao ih učenicima da ih podijele ljudima. Tako je svima podijelio i dvije ribe. **42** Svi su jeli i nasitili se. **43** Zatim su sakupili preostali kruh, 12 punih košara, a i ribu koja je preostala.^b **44** Među onima koji su jeli kruhove bilo je 5000 muškaraca.

45 Odmah nakon toga rekao je učenicima da uđu u lađu i odu na drugu stranu mora prema Betsaidi, a on je ostao kako bi narod poslao kući.^c **46** Oprostio se s njima te je otišao na goru da se moli.^d **47** Uvečer je lađa bila nasred mora, a on je bio sam na kopnu.^e **48** Kad ih je vidio kako jedva veslaju jer su plovili nasuprot vjetru, krenuo je prema njima oko četvrte noćne straže* hodajući po moru. Ali činilo se kao da će^f proći pored njih. **49** Kad su ga ugledali kako hoda po moru, pomislili su: "To je utvara!" I počeli su vikati. **50** Jer svi su ga vidjeli i prestrašili se. Ali on im je odmah rekao: "Budite hrabri, ja sam! Ne bojte se!"^g **51** Tada je ušao k njima u lađu i vjetar je utihnuo. Kad su to vidjeli, silno su se zapanjili. **52** Naime, nisu shvatili što je značilo čudo s kruhovima. Njihovo srce još nije moglo sve to razumjeti.

53 Kad su prešli na drugu obalu, došli su u Genezaret i usidrili lađu u blizini.^g **54** Ali čim su izašli iz lađe, ljudi su ga prepoznali, **55** pa su se ras-

6:48 *Četvrta noćna straža počinjala je otprilike u 3 sata, a završavala otprilike u 6 sati, kad je izlazilo sunce. [#]Ili: "Ali htio je".

trčali po cijelom tom kraju i počeli na nosilima donositi bolesne onamo gdje su čuli da se on nalazi. **56** Po svim selima, gradovima i zaseocima u koje je dolazio ljudi su na trgove donosili bolesnike i oni su ga molili da dotaknu barem rub njegove haljine.^a I svi koji su mu dotaknuli rub haljine, ozdravili su.

7 Oko Isusa su se skupili farizeji i neki pismoznanci koji su došli iz Jeruzalema.^b **2** Vidjeli su da neki njegovi učenici jedu nečistim rukama, to jest da ih ne peru prema obredu. **3** (Naime, Židovi, a osobito farizeji, ne jedu ako ne operu ruke do lakta, držeći se predaje svojih predaka. **4** Kad se vrate s tržnice, ne jedu ako se ne operu. Ima još mnogo toga čega se čvrsto drže zbog predaja, naprimjer obrednog pranja* čaša, vrčeva i bakrenog posuđa.)^c **5** Zato su ga ti farizeji i pismoznanci upitali: "Zašto se tvoji učenici ne drže predaja naših predaka, nego jedu a da nisu oprali ruke prema obredu?"^d **6** A on im je odgovorio: "Dobro je Izaija prorokovao o vama, licemjeri, kad je napisao: 'Ovaj narod slavi me svojim usnama, ali srce mu je daleko od mene.'^e **7** Uzalud me štujete jer se učenja koja naučavaju temelje na ljudskim zapovijedima.'^f **8** Zanemarujete Božje zapovijedi, a čvrsto se držite ljudskih predaja."^g

9 Još im je rekao: "Lukavo zaobilazite Božje zapovijedi da biste se držali svojih predaja.^h **10** Naprimjer, Mojsije je rekao: 'Poštuj svog oca i majku'ⁱ i 'Tko

6. Pogl.

a Mt 9:20
Mk 5:25-28
Lk 8:43, 44
Dj 19:11, 12

7. Pogl.

b Mt 15:1

c Mt 23:25
Lk 11:38, 39

d Mt 15:2

e Mt 15:7-9

f Iza 29:13

g Ga 1:14
Kol 2:8

h Mt 15:3-6

i Izl 20:12
Pnz 5:16
Ef 6:2

2. stupac

a Izl 21:17
Le 20:9
Izr 20:20

b 1Ti 5:8

c Mt 15:6

d Mk 7:3

e Mt 15:10

f Mt 15:11
Tit 1:15

g Mt 15:15-20

h Mt 15:18

i Pos 6:5
Pos 8:21
Jr 17:9

j Mt 15:21

god prokune* svog oca ili majku, neka se pogubi'.^a **11** A vi kažete: 'Čovjek smije reći ocu ili majci: "Sve čime bih ti mogao pomoći odredio sam za korban (to jest za dar Bogu)."' **12** Na taj mu način više ne dopuštate da išta učini za oca ili majku.^b **13** Tako obezvređujete Božju riječ svojim predajama koje ste prenijeli drugima.^c I još mnogo toga sličnog činite."^d **14** Tada je opet pozvao narod k sebi i rekao im: "Poslušajte me svi i razumijte što vam govorim!^e **15** Ništa što izvana ulazi u čovjeka ne može ga očistiti, nego ono što izlazi iz čovjeka, to ga onečišćuje."^f **16** * —

17 Kad je otišao od naroda i ušao u kuću, njegovi su ga učenici upitali za smisao usporedbe.^g **18** A on im je rekao: "Zar ni vi ne razumijete? Ne znate li da čovjeka ne može očistiti ništa što izvana ulazi u njega **19** jer mu to ne ulazi u srce, nego u trbuh te se izbacuje u zahod?" Tako je svu hranu proglasio čistom. **20** Još je rekao: "Ono što izlazi iz čovjeka, to ga onečišćuje.^h **21** Jer iznutra, iz ljudskog srca,ⁱ izlaze zle misli koje vode do bluda*, krađe, ubojstava, **22** preljuba, lakomosti, zlobe, prijevara, besramnosti*, zavisti, hula, oholosti i nerazumnosti. **23** Sva ta zla izlaze iznutra i onečišćuju čovjeka."

24 Isus je odande otišao u područje Tira i Sidona.^j Ušao je u jednu kuću jer nije htio

7:10 *Ili: "vrijeđa; pogrdno govori o". **7:16** *Vidi dodatak A3. **7:21** *Ili: "spolnog nemoralna". Množina grčke riječi *porneia*. Vidi Rječnik. **7:22** *Grčki: *asélgeia*. Vidi Rječnik.

da itko sazna da je ondje, ali nije mogao proći neopaženo. **25** Čim je stigao, za njega je čula žena čija je kćerkica bila opsjednuta nečistim duhom, pa je došla i bacila mu se pred noge.^a **26** Ta je žena bila Sirofoničanka grčkog porijekla. Moli-la je Isusa da istjera demona iz njene kćeri. **27** Ali on joj je rekao: "Neka se najprije najedu djeca jer nije u redu uzeti kruh djeci i baciti ga psićima."^b **28** A ona mu je odvrtila: "To je istina, gospodine, ali i psi-ći ispod stola jedu mrvice koje padnu djeci." **29** Nato joj je rekao: "Pođi kući. Zato što si tako odgovorila, demon je izašao iz tvoje kćeri."^c **30** Tako je ona otišla kući i našla dijete kako leži na krevetu, a demon je bio izašao.^d

31 Kad se Isus vraćao iz okoli-ce Tira, išao je preko Sidona i kroz područje Dekapolisa* te je došao do Galilejskog mora.^e **32** Ondje su mu doveli gluhog čovjeka koji je teško govorio^f i molili su ga da položi ruke na njega. **33** On ga je odveo na stranu, dalje od mnoštva. Stavio mu je prste u uši, a zatim je pljunuo i dotaknuo mu jezik.^g **34** Pogledao je u nebo, duboko uzdahnuo i rekao mu: "Effata", što znači: "Otvori se." **35** Tada su mu se otvorile uši^h i nestale su njegove smetnje u govoru, pa je počeo razgovijetno govoriti. **36** A Isus je zabranio ljudima da ikome govore o tome,ⁱ ali što im je više branio, to su oni više govorili.^j **37** Silno su se divili^k i govorili: "On čini divna djela. Čak vraća sluh gluhima i dar govora nijemima."^l

7:31 *Vidi Rječnik.

7. POGL.

a Mt 15:22-28

b Mt 10:5, 6
Mt 15:26
Ri 9:4
Ef 2:12

c Mt 15:28

d Iv 4:49-51

e Mt 15:29

f Mt 9:32, 33
Lk 11:14g Mk 8:23
Iv 9:6h Iza 35:5
Mt 11:5
Mt 15:30i Iza 42:2
Mt 8:3, 4
Mk 5:42, 43

j Mk 1:43-45

k Dj 14:11

l Iza 35:5, 6
Mt 15:31

2. stupac

8. POGL.

a Mt 14:14
Mk 6:34

b Mt 15:32-38

c Mk 6:38

d Mk 6:41

e Mt 15:37

f Mt 15:39

g Mt 16:1-3

h Mt 12:38
Iv 6:30

i Mt 16:4

j Mt 16:5-12

8 Tih se dana opet okupilo silno mnoštvo ljudi. Budući da nisu imali što jesti, Isus je dozvao učenike i rekao im: **2** "Žao mi je ljudi^a jer su već tri dana sa mnom, a nemaju što jesti."^b **3** Ako ih pošaljem kući gladne, na putu će klonuti od iscrpljenosti, a neki od njih došli su izdaleka." **4** Učenici su mu odgovorili: "Odakle ikome na ovom pustom mjestu toliko kruha da nahrani sve te ljude?" **5** Nato ih je upitao: "Koliko kruhova imate?" Odgovorili su: "Sedam."^c **6** Tada je rekao narodu da posjeda na zemlju. Zatim je uzeo sedam kruhova, uputio zahvalu Bogu, razlomio ih i dao učenicima da ih podijele narodu. I oni su to učinili.^d **7** Imali su i nekoliko ribica. On je izrekao blagoslov i rekao da i njih podijele. **8** Svi su jeli i nasitili se. Potom su skupili ono što je preostalo i napunili sedam velikih košara.^e **9** A ondje je bilo oko 4000 muškaraca. Isus je na kraju poslao narod kući.

10 Odmah zatim ušao je u lađu sa svojim učenicima i došao u dalmanutski kraj.^f **11** Tada su k njemu došli farizeji i počeli se prepirati s njim. Želeći ga iskušati, zatražili su od njega znak s neba.^g **12** On je duboko uzdahnuo i rekao: "Zašto ovaj naraštaj traži znak?^h Zaista vam kažem, ovaj naraštaj neće dobiti nikakav znak."ⁱ **13** Nato je otišao od njih, ušao u lađu i otplovio na drugu obalu.

14 No učenici su zaboravili ponijeti kruha, tako da su sa sobom u lađu imali samo jedan kruh.^j **15** Isus ih je jasno upozorio: "Budite oprezni, čuvajte

se farizejskog kvasca i Herodovog kvasca.”^a **16** A oni su se počeli prepirati oko toga zašto nisu ponijeli kruha. **17** Isus je to zapazio, pa ih je upitao: “Zašto se prepirete oko toga što nemate kruha? Zar još ne razumijete i ne shvaćate? Zar vaše srce još ne može sve to razumjeti? **18** ‘Zar vi koji imate oči, ne vidite, i vi koji imate uši, ne čujete?’ Sjećate li se **19** kad sam s pet kruhova^b nahranio 5000 muškaraca? Koliko ste košara napunili onim što je preostalo?” Odgovorili su mu: “Dvanaest.”^c **20** “A kad sam sa sedam kruhova nahranio 4000 muškaraca, koliko ste velikih košara napunili onim što je preostalo?” Odgovorili su mu: “Sedam.”^d **21** Nato im je rekao: “Zar još ne shvaćate?”

22 I došli su u Betsaidu. Ondje su mu doveli slijepca i preklinjali ga da ga dotakne.^e **23** A on je uzeo slijepca za ruku i izveo ga izvan sela. Pljunuo mu je na oči^f i položio ruke na njega te ga upitao: “Vidiš li što?” **24** Čovjek je podignuo pogled i rekao: “Vidim ljude, ali izgledaju mi kao stabla koja hodaju.” **25** Zatim mu je opet položio ruke na oči i čovjek je potpuno progledao. Vid mu se vratio i sve je jasno vidio. **26** Tada ga je poslao kući i rekao mu: “Ne ulazi u selo.”

27 A Isus i njegovi učenici krenuli su u sela u okolici Cezareje Filipove. On je putem upitao svoje učenike: “Što govore ljudi, tko sam ja?”^g **28** Odgovorili su mu: “Neki kažu da si Ivan Krstitelj,^h drugi da si Ilija,ⁱ a treći da si neki drugi prorok.” **29** On ih je upitao: “A vi, što vi kažete, tko sam ja?”

8. POGL.

- a Mt 16:6
Lk 12:1
b Mk 6:38
c Mt 14:20
Mk 6:43
Lk 9:17
Iv 6:13
d Mt 15:37
e Mk 6:56
f Mk 7:32, 33
Iv 9:1, 6
g Mt 16:13-15
Lk 9:18, 19
h Mt 14:1, 2
Mk 6:14
i Mk 9:11

2. stupac

- a Mt 16:16
Lk 9:20
Iv 1:40, 41
Iv 6:68, 69
b Mt 16:20
Mk 9:9
Lk 9:21, 22
c Mt 26:2
d Mt 16:21
Mt 17:22, 23
e Mt 16:22
f Mt 16:23
g Mt 10:38
Mt 16:24
Lk 9:23
Lk 14:27
h Mt 10:39
Mt 16:25
Lk 9:24
Iv 12:25
Ot 12:11
i Mt 16:26
Lk 9:25
j Ps 49:8
k Mt 10:33
Lk 9:26
Lk 12:9
2Ti 1:7, 8
l Mt 16:27
Mt 25:31
2So 1:7

9. POGL.

- m Mt 16:28
Lk 9:27
n Mt 17:1-8
Lk 9:28-36

Petar mu je odgovorio: “Ti si Krist.”^a **30** Nato im je strogo zapovjedio da nikome ne govore tko je on.^b **31** I počeo ih je poučavati da Sin Čovječji mora mnogo toga pretrpjeti, da će ga odbaciti starješine, svećenički glavari i pismoznanci te da mora biti ubijen^c i da će nakon tri dana uskrsnuti.^d **32** To im je otvoreno rekao. A Petar ga je pozvao na stranu i počeo ga prekoračiti.^e **33** Ali on se okrenuo i pogledao učenike te prekoračio Petra: “Odlazi od mene*, Sotono, jer tvoje misli nisu Božje, nego ljudske!”^f

34 Tada je pozvao k sebi narod i učenike te im rekao: “Ako tko hoće ići za mnom, neka se odrekne sebe i uzme svoj mučenički stup* i neka ide za mnom.^g **35** Jer tko hoće spasiti svoj život, izgubit će ga, a tko izgubi svoj život radi mene i radi dobre vijesti, taj će ga spasiti.^h **36** Zaista, što vrijedi čovjeku da stekne cijeli svijet, a izgubi život?ⁱ **37** Jer što čovjek može dati u zamjenu za svoj život?^j **38** Tko se god postidi mene i mojih riječi u ovom preljubničkom* i grešnom naraštaju, i Sin Čovječji postidjet će se njega^k kad dođe u slavi svog Oca sa svetim anđelima.”^l

9 Još im je rekao: “Zaista vam kažem, neki od onih koji ovdje stoje neće okusiti smrti dok ne vide da je Božje kraljevstvo došlo u sili.”^m **2** Šest dana kasnije Isus je poveo Petra, Jakova i Ivana na visoku goru. Ondje su bili sami. Tada se preobrazio pred njima.ⁿ **3** Haljine su mu postale blistave,

8:33 *Dosl.: “Idi iza mene”. **8:34** *Vidi Rječnik. **8:38** *Ili: “nevjernom”.

mного bjelje nego što bi ih ijedan bjelilac na zemlji mogao izbijeliti. **4** Zatim su ugledali Iliju i Mojsija kako razgovaraju s Isusom. **5** Nato je Petar rekao Isusu: "Učitelju*, sretni smo što si nas doveo ovamo. Zato podignimo tri šatora – jedan za tebe, jedan za Mojsija i jedan za Iliju." **6** Naime, nije znao što da kaže jer su se jako prestrašili. **7** Uto se pojavio oblak i zaklonio ih, a iz oblaka se začuo glas:^a "Ovo je moj voljeni Sin.^b Njega slušajte!"^c **8** I odjednom, pogledavši uokolo, pored sebe više nisu vidjeli nikoga osim Isusa.

9 Dok su silazili s gore, zapovjedio im je da nikome ne pričaju što su vidjeli^d sve dok Sin Čovječji ne ustane iz mrtvih.^e **10** Oni su uzeli k srcu te riječi*, ali među sobom su raspravljali o tome što je mislio kad je rekao da će ustati iz mrtvih. **11** I upitali su ga: "Zašto pismoznanci kažu da najprije mora doći Ilija?"^f **12** On im je rekao: "Istina je da najprije mora doći Ilija i sve obnoviti.^g No zašto je onda napisano da Sin Čovječji mora mnogo toga pretrpjeti^h i biti prezren?ⁱ **13** Ali kažem vam da je Ilija^j već došao i da su postupali s njim kako su htjeli, kao što je i napisano o njemu."^k

14 Kad su se vratili k ostalim učenicima, vidjeli su silno mnoštvo ljudi oko njih i pismoznance kako se prepiru s njima.^l **15** Čim su svi ti ljudi ugledali Isusa, jako su se iznenadili pa su dotrčali k njemu da ga pozdrave. **16** A on je

9. POGL.

- a Lk 3:22
Iv 12:28
- b Ps 2:7
Iza 42:1
Mt 3:17
2Pe 1:17
- c Pnz 18:15
Mt 17:5
Lk 9:35
Dj 3:22, 23
- d Mt 12:15, 16
Mk 8:29, 30
- e Mt 17:9
Lk 9:36
- f Mi 4:5, 6
Mt 17:10
Mk 8:27, 28
- g Mt 17:11
- h Da 9:26
- i Ps 22:6, 7
Iza 50:6
Iza 53:3
Lk 23:11
- j Mt 11:13, 14
Lk 1:13, 17
- k Mt 17:12
- l Lk 9:37

2. stupac

- a Mt 17:14-17
Lk 9:38-42
- b Pnz 32:20
- c Mt 17:17
Lk 9:41
- d Mt 17:20
Mk 11:23
Lk 17:6
Iv 11:40
Dj 14:9, 10
- e Lk 17:5
- f Mt 17:18
Mk 1:23-25
Lk 4:34, 35
Dj 10:38

upitao: "Oko čega se prepirete?" **17** Netko iz naroda odgovorio mu je: "Učitelju, doveo sam k tebi svog sina jer je opsjednut duhom zbog kojeg ne može govoriti.^a **18** Kad god ga napadne, baci ga na zemlju. Tada mom sinu na usta ide pjena, škripi zubima i gubi snagu. Molio sam tvoje učenike da istjeraju tog duha, ali oni to nisu mogli." **19** A on je rekao: "Bezvjerni naraštaju!^b Dokle moram ostati s vama? Dokle vas moram podnositi? Dovedite ga k meni."^c **20** I doveli su dječaka k njemu. Kad je duh ugledao Isusa, odmah je kod djeteta izazvao snažne grčeve. Dijete je palo na zemlju i počelo se valjati, a na usta mu je išla pjena. **21** Isus je upitao njegovog oca: "Otkad mu se to događa?" On je odgovorio: "Odmalena. **22** Duh ga često baca u vatru i u vodu da ga ubije. Ako možeš što učiniti, smiluj nam se i pomoz nam!" **23** A Isus mu je rekao: "Kazao si: 'Ako možeš.' Pa sve je moguće onome tko vjeruje."^d **24** Djetetov otac odmah je povikao: "Vjerujem! Ali pomoz mi da imam više vjere!"^e

25 Kad je Isus vidio da je mnoštvo ljudi nagnulo prema njima, prekorio je nečistog duha: "Duše koji ovo dijete činiš nijemim i gluhim, zapovijedam ti, izađi iz njega i više u njega ne ulazi!"^f **26** Nato je duh povikao i kod djeteta izazvao strašne grčeve, a onda je izašao. Dječak je ostao ležati kao da je mrtav, tako da je većina ljudi govorila: "Mrtav je!" **27** Ali Isus ga je uzeo za ruku i podignuo ga. I dječak je ustao. **28** Kad je Isus ušao u kuću, njegovi su ga učenici nasamo

9:5 *Hebrejski: *Rabbi*. Titula kojom se iskazuje poštovanje i čast. 9:10 *Moguće i: "Nikom nisu pričali o tome".

upitali: "Zašto ga mi nismo mogli istjerati?"^a **29** On im je odgovorio: "Ova se vrsta može istjerati samo molitvom."

30 Zatim su otišli odande i putovali su kroz Galileju. Isus nije želio da itko sazna za to **31** jer je htio poučavati svoje učenike. Govorio im je: "Sin Čovječji bit će izdan i predan u ruke svojim neprijateljima. Oni će ga ubiti,^b ali on će uskrsnuti tri dana nakon svoje smrti."^c **32** No oni nisu razumjeli što im govori, a bojali su se pitati ga što to znači.

33 I došli su u Kafarnaum. Kad su bili u kući, upitao ih je: "O čemu ste putem raspravljali?"^d **34** A oni su šutjeli, jer su putem među sobom raspravljali o tome tko je od njih najveći. **35** On je tada sjeo, pozvao dvanaestoricu i rekao im: "Ako tko želi biti prvi, neka bude posljednji i neka svima bude sluga."^e **36** Potom je dozvao jedno dijete, postavio ga među njih, zagrljio ga i rekao im: **37** "Tko god u moje ime primi ovakvo dijete,^f prima i mene. A tko god prima mene, ne prima samo mene nego i onoga koji me poslao."^g

38 Ivan mu je rekao: "Učitelju, vidjeli smo kako neki čovjek istjeruje demone u tvoje ime, pa smo ga pokušali spriječiti jer nije jedan od nas."^h **39** Ali Isus je odvratio: "Nemojte ga sprečavati u tome, jer nitko ne može u moje ime učiniti neko silno djelo, a odmah zatim govoriti zlo o meni. **40** Tko nije protiv nas, za nas je.ⁱ **41** Jer tko vam god da čašu vode zbog toga što pripadate Kristu,^j zaista vam kažem da neće izgubiti svoju nagradu.^k **42** Ali tko

9. POGL.

a Mt 17:19, 20

b Mt 26:2

c Mt 16:21
Mt 17:22, 23
Mk 8:31
Lk 9:44, 45d Mt 18:1-5
Lk 9:46-48
Lk 22:24e Mt 20:26-28
Mk 10:43-45
Flp 2:8, 9

f Lk 18:16

g Mt 10:40
Lk 9:48
Iv 13:20

h Lk 9:49

i Lk 9:50

j Mt 25:40

k Mt 10:42

2. stupac

a Mt 18:6
Lk 17:1, 2b Mt 5:30
Mt 18:8
Kol 3:5c Mt 10:28
Mt 23:33
Lk 12:5

d Ga 5:24

e Mt 5:29
Mt 18:9
Ri 8:13

f Iza 66:24

g Lk 17:29

h Mt 5:13
Lk 14:34, 35

i Kol 4:6

j Ri 12:18
Ef 4:29
Iso 5:13
He 12:14

10. POGL.

k Mt 19:1, 2

l Mt 19:3

m Pnz 24:1
Mt 5:31
Mt 19:7

god pokoleba u vjeri* jednog od ovih malih koji vjeruju, bilo bi mu bolje da mu se oko vrata stavi mgararac i da bude bačen u more.^a

43 Ako te tvoja ruka navodi na grijeh*, odsijeci je. Bolje ti je da sakat dobiješ život nego da s obje ruke budeš bačen u gehenu^z, u vatru koja se ne može ugasiiti.^b **44** * — **45** I ako te tvoja noga navodi na grijeh, odsijeci je. Bolje ti je da hrom dobiješ život nego da s obje noge budeš bačen u gehenu.^c **46** * — **47** I ako te tvoje oko navodi na grijeh, iskopaj ga.^d Bolje ti je da bez jednog oka uđeš u Božje kraljevstvo nego da s oba oka budeš bačen u gehenu,^e **48** gdje crvi ne ugibaju i vatra se ne gasi.^f

49 Svatko će biti posoljen vatrom.^g **50** Sol je dobra. Ali ako sol postane neslana, čime ćete nju osoliti?^h Imajte sol u sebiⁱ i budite u miru jedni s drugima.^j

10 Zatim je otišao odande, prešao Jordan i došao u rubno područje Judeje. Narod je opet došao k njemu, a on ih je počeo poučavati, kao što je to obično i činio.^k **2** Tada su k njemu došli farizeji kako bi ga iskušali. Upitali su ga je li dopušteno da se muškarac razvede od svoje žene.^l **3** A on im je odvratio: "Što vam je zapovjedio Mojsije?" **4** Oni su odgovorili: "Mojsije je dopustio mužu da napiše potvrdu o razvodu i da se razvede od žene."^m **5** A Isus im je rekao: "Tu vam je zapovijed

9:42 *Dosl.: "navede na spoticanje".

9:43 *Dosl.: "spoticanje". ^zVidi Rječnik. **9:44, 46** *Vidi dodatak A3.

napisao zbog okorjelosti vašeg srca.^a **6** No na početku stvaranja svijeta Bog je 'načinio muškarca i ženu'^b **7** i 'zato će čovjek ostaviti oca i majku^c **8** i njih dvoje bit će jedno tijelo'.^d Tako nisu više dvoje, nego su jedno tijelo. **9** Dakle, što je Bog združio*, neka čovjek ne rastavlja!^e **10** Kad su bili u kući, učenici su ga ispitivali o tome. **11** On im je rekao: "Tko se god razvede od svoje žene i oženi se drugom, čini preljub^f i postupi nevjerno prema prvoj ženi. **12** I ako se žena razvede od muža pa se uda za drugoga, čini preljub."^g

13 Ljudi su mu dovodili djecu da ih blagoslovi*, ali učenici su ih prekoravali.^h **14** Kad je Isus to vidio, razljutio se i rekao im: "Pustite djecu da dođu k meni, nemojte im braniti, jer takvima pripada Božje kraljevstvo."ⁱ **15** Zaista vam kažem, tko god ne prihvati Božje kraljevstvo poput djeteta, neće ući u njega."^j **16** I uzeo je djecu u naručje i blagoslivljavao ih, polazući ruke na njih.^k

17 Kad je polazio na put, dočrao je neki čovjek, pao na koljena pred njim i upitao ga: "Dobri Učitelju, što moram činiti da dobijem* vječni život?"^l **18** A Isus mu je rekao: "Zašto mene zoveš dobrim? Nitko nije dobar osim jednoga, Boga."^m **19** Zapovijedi znaš: 'Ne ubij',ⁿ 'Ne učini preljub',^o 'Ne ukrađi',^p 'Nemoj lažno svjedočiti',^r 'Ne varaj',^s 'Poštuj oca i majku'.^t **20** On mu je odgovorio: "Učitelju, svega se toga držim još od mladosti." **21** Tada ga

10. POGL.

- a Pnz 9:6
Mt 19:8
Dj 13:18
b Pos 1:27
Pos 5:2
Mt 19:4
c Mt 19:5
d Pos 2:24
Ef 5:31
e Mt 19:6
f Mt 5:32
Mt 19:9
Lk 16:18
g Ri 7:3
h Mt 19:13
Lk 18:15
i Mt 18:4
Mt 19:14
Lk 18:16
1Pe 2:2
j Mt 18:3
Lk 18:17
k Mk 9:36
l Mt 19:16
Lk 18:18
m Ps 86:5
Mt 19:17
Lk 18:19
n Izl 20:13
Pnz 5:17
Mt 5:21
1Iv 3:15
o Izl 20:14
Pnz 5:18
p Izl 20:15
Pnz 5:19
r Izl 20:16
Pnz 5:20
s Le 19:13
t Izl 20:12
Pnz 5:16
Ef 6:2

2. stupac

- a Mt 19:21
b Lk 18:23
c Jr 9:23
1Ti 6:17
d Mt 19:24
Lk 18:25
e Mt 19:25, 26
Lk 18:26, 27
f Job 42:2
g Mt 19:27
Lk 18:28
h Mt 10:37
i Mt 19:29
Lk 18:29, 30
j Mt 5:11
Dj 14:22
k Mt 19:30
Mt 20:16
Lk 13:30

je Isus pogledao i s naklonošću mu rekao: "Jedno ti nedostaje: Idi i prodaj sve što imaš te novac daj siromašnima, pa ćeš imati blago na nebu. A onda pođi za mnom!"^a **22** Ali on se rastužio kad je to čuo i otišao je žalostan jer je imao velik imetak.^b

23 Pogledavši uokolo, Isus je rekao svojim učenicima: "Kako će teško bogati ući u Božje kraljevstvo!"^c **24** A učenici su bili iznenađeni njegovim riječima. Nato im je Isus rekao: "Djeco, kako je teško ući u Božje kraljevstvo! **25** Lakše je devi proći kroz ušicu igle nego bogatome ući u Božje kraljevstvo."^d **26** Oni su se još više začudili pa su ga upitali*: "Tko se onda uopće može spasiti?"^e **27** Isus je pogledao u njih i rekao: "Ljudima je to nemoguće, ali ne i Bogu. Bogu je sve moguće."^f **28** A Petar mu je kazao: "Mi smo sve ostavili i pošli smo za tobom."^g **29** Isus je tada rekao: "Zaista vam kažem, nema nikoga tko je radi mene i radi dobre vijesti ostavio kuću, ili braću, ili sestre, ili majku, ili oca, ili djecu, ili njive^h **30** a da neće već sada primiti stotruko više - i kuća, i braće, i sestara, i majki, i djece, i njiva, iako će usto doživjeti i progonⁱ - a u potretku* koji dolazi dobit će vječni život. **31** Ali mnogi koji su prvi bit će posljednji, a mnogi koji su posljednji bit će prvi."^j

32 Dok su putovali u Jeruzalem, Isus je išao ispred njih. Učenici su bili zadivljeni, a ljudi koji su išli za njima bili su

10:9 *Ili: "stavio pod isti jaram". 10:13 *Dosl.: "dotakne". 10:17 *Dosl.: "naslijediti".

10:21 *Ili: "budi moj sljedbenik". 10:26 *Moguće i: "pa su pitali jedni druge". 10:30 *Ili: "svijetu; vijeku". Vidi izraz "poredak" u Rječniku.

prestrašeni. Tada je Isus opet pozvao dvanaesticu na stranu i počeo im govoriti o onome što mu se treba dogoditi.^a

33 "Evo, idemo u Jeruzalem. Sin Čovječji ondje će biti predan sveceničkim glavarima i pismoznancima. Oni će ga osuditi na smrt i predati neznabošcima^{*}, **34** a oni će mu se izrugivati, pljuvati ga, bičevati i ubiti, ali on će nakon tri dana uskrsnuti."^b

35 Jakov i Ivan, Zebedejevi sinovi,^c prišli su mu i rekli: "Učitelju, htjeli bismo da učiniš za nas ono što zatražimo od tebe."^d **36** On ih je upitao: "Što želite da učinim za vas?" **37** Odgovorili su mu: "Dopusti nam da u tvojoj slavi sjednemo jedan tebi zdesna, a drugi slijeva."^e **38** Ali Isus im je rekao: "Ne znate što tražite. Možete li piti iz čaše iz koje ja pijem? Možete li se krstiti krštenjem kojim se ja krstim?"^f **39** Odgovorili su mu: "Možemo." Nato im je Isus rekao: "Zaista ćete piti iz čaše iz koje ja pijem i krstiti se krštenjem kojim se ja krstim."^g **40** Ali ne odlučujem ja tko će sjediti meni zdesna i slijeva. Ta mjesta pripadaju onima koje je izabrao moj Otac."

41 Kad su to čula ostala desetorica, naljutila su se na Jakova i Ivana.^h **42** No Isus ih je sve dozvao k sebi i rekao im: "Znate da oni koje se smatra vladarima gospodare narodima i da moćnici drže narode pod svojom vlašću."ⁱ **43** A među vama ne smije biti tako. Nego, tko god hoće biti velik među vama, neka vam bude sluga,^j **44** i tko god hoće biti prvi među vama, neka svima

10. POGL.

a Mt 20:17-19
Mk 8:31
Mk 9:31
Lk 9:22
Lk 18:31-33

b Dj 10:40
1Ko 15:3, 4

c Mt 10:2

d Mt 20:20, 21

e Mt 19:28

f Mt 20:22, 23
Lk 12:50
Iv 18:11
Ri 6:3

g Dj 12:2
Ot 1:9

h Mt 20:24

i Mt 20:25
Lk 22:25
1Pe 5:2, 3

j Mt 20:26, 27
Mk 9:35
Lk 9:48
Lk 22:26

2. stupac

a Iv 13:14
Flp 2:7

b Iza 53:10
Da 9:24
Mt 20:28
Ga 3:13
Tit 2:13, 14

c Mt 20:29-34
Lk 18:35-43

d Jr 23:5
Ri 1:3

e Mt 9:27
Mt 15:22

f Mt 9:20, 22

g Iza 35:5
Iza 42:7
Mk 8:25

11. POGL.

h Iv 11:18

i Mt 21:1-3
Lk 19:29-34

bude rob. **45** Jer ni Sin Čovječji nije došao da drugi služe njemu, nego da on služi drugima^a i da svoj život^{*} da kao otкупninu za mnoge."^b

46 Potom su došli u Jerihon. A kad su on, njegovi učenici i mnoštvo ljudi izlazili iz Jerihona, slijepi prosjak po imenu Bartimej (Timejev sin) sjedio je kraj puta.^c **47** Kad je čuo da onuda prolazi Isus Nazarećanin, povikao je: "Isuse, Sine Davidov,^d smiluj mi se!"^e **48** Nato su ga mnogi počeli prekoravati i ušutkivati, ali on je još jače vikao: "Sine Davidov, smiluj mi se!" **49** Tada se Isus zaustavio i rekao: "Pozovite ga!" I pozvali su slijepca, govoreći mu: "Samo hrabro! Ustani, zove te!" **50** On je zbacio svoj ogrtač, skočio na noge i otišao k Isusu. **51** Tada ga je Isus upitao: "Što hoćeš da ti učinim?" Slijepac mu je odgovorio: "Učitelju^{*}, daj da progledam!" **52** A Isus mu je rekao: "Pođi kući, tvoja te vjera ozdravila."^f On je istog trena progledao^g i krenuo putem za njim.

11 Kad su se približili Jeruzalemu, blizu Betfage i Betanije^h na Maslinskoj gori, poslao je dvojicu svojih učenikaⁱ **2** i rekao im: "Pođite u selo koje vidite pred sobom. Čim uđete u njega, naći ćete privezano magare na kojem još nitko nije jahao. Odvežite ga i dovedite ovamo. **3** Ako vam tko kaže: 'Zašto to radite?' rećite: 'Gospodin ga treba i odmah će ga vratiti.'" **4** Tako su otišli i našli magare privezano kod vrata, vani na ulici,

10:45 *Ili: "dušu". **10:51** *Hebrejski: *Rabboni*.

i odvezali su ga.^a **5** A neki ljudi koji su ondje stajali upitali su ih: "Zašto odvezujete magare?" **6** Oni su im odgovorili onako kako im je Isus rekao. I pustili su ih da odu.

7 Tada su magare^b doveli Isusu, stavili na njega svoje haljine i on je sjeo na njega.^c **8** Mnogi su prostrli svoje haljine po putu, a drugi su odrezali grane s drveća u polju i položili ih po putu.^d **9** Oni koji su išli pred njim i za njim, uzvikivali su: "Spasi ga, molimo te!^e Neka je blagoslovljen onaj koji dolazi u Jehovino* ime!^f **10** Neka je blagoslovljeno kraljevstvo našeg oca Davida koje dolazi!^g Spasi ga, molimo tebe koji si na nebesima*!" **11** Kad je Isus ušao u Jeruzalem, otišao je u hram i sve razgledao. A budući da je već bilo kasno, otišao je u Betaniju s dvanaestoricom.^h

12 Sutradan, kad su odlazili iz Betanije, ogladnio je.ⁱ **13** Izdaleka je ugledao smokvu koja je imala lišće, pa je otišao vidjeti ima li na njoj plodova. Ali kad je došao do nje, nije našao ništa osim lišća jer nije bilo vrijeme smokvama. **14** Nato joj je rekao: "Neka više nitko nikada ne jede ploda s tebe!"^j A njegovi su učenici to čuli.

15 Potom su došli u Jeruzalem. Isus je ušao u hram i počeo tjerati one koji su ondje prodavali i kupovali te je isprevrtao stolove mjenjačima novca i klupe prodavačima golubova.^k **16** I nikome nije dopuštao da pronese ikakav predmet kroz hram. **17** Poučavao je narod i govorio: "Nije li pisa-

11:9 *Vidi dodatak A5. **11:10** *Ili: "visinama".

11. POGL.

- a Mt 21:6
b 1Kr 1:33
Za 9:9
c Mt 21:7, 8
lv 12:14, 15
d Lk 19:36
lv 12:13
e Mt 21:15
f Ps 118:25, 26
Mt 21:9
Lk 19:37, 38
lv 12:13
g Za 9:9
Lk 1:32
h Mt 21:10
i Mt 21:18
j Mt 21:19
Mk 11:20
k Mt 21:12
Lk 19:45, 46
lv 2:14-16

2. stupac

- a 1Kr 8:43
Iza 56:7
b Jr 7:11
Mt 21:13
Lk 19:46
lv 2:16
c Mk 14:1
Lk 20:19
d Lk 19:47, 48
e Mt 21:19, 20
f Mk 11:14
g Mt 17:20
Mt 21:21
Lk 17:6
h Mt 7:7
Mt 18:19
Mt 21:22
Lk 11:9
lv 14:13
lv 15:7
lv 16:24
i Ps 103:10-12
Mt 6:12, 14
Ef 4:32
Kol 3:13

j Mt 21:23-27
Lk 20:1-8

k Mk 1:4

no: "Moj će se dom zvati dom molitve za sve narode?"^a A vi ste od njega načinili razbojničku pećinu!"^b **18** Kad su to čuli svećenički glavari i pismoznanci, počeli su tražiti priliku da ga ubiju.^c Naime, bojali su ga se jer je sav narod bio zadivljen njegovim učenjima.^d

19 Kad je pala večer, izašli su iz grada. **20** A kad su rano ujutro prolazili pored one smokve, vidjeli su da je usahnula do korijena.^e **21** Petar se sjetio Isusovih riječi, pa mu je rekao: "Učitelju*, pogledaj! Usahnula je smokva koju si prokleo."^f **22** Isus im je odvratio: "Imajte vjere u Boga! **23** Zaista vam kažem, tko god kaže ovoj gori: 'Digni se i baci u more', i ne posumnja u svom srcu, nego vjeruje da će se dogoditi to što kaže, bit će tako.^g **24** Zato vam kažem: Sve što u molitvi tražite, tražite s vjerom i smatrajte da ste to već dobili, pa ćete to i imati.^h **25** I kad stojite i molite se, oprostite drugima sve što imate protiv njih, da bi i vaš Otac koji je na nebesima oprostio vama vaše grijehove."ⁱ **26** * —

27 Opet su došli u Jeruzalem. Dok je hodao hramom, prišli su mu svećenički glavari, pismoznanci i starješine **28** i upitali ga: "Kojom vlašću to činiš? Tko ti je dao vlast da to činiš?"^j **29** A Isus im je rekao: "Nešto ću vas upitati. Odgovorite mi, pa ću vam reći kojom vlašću ovo činim. **30** Oda-kle Ivanu ovlaštenje da krsti^k — s neba ili od ljudi? Odgovori-

11:21 *Hebrejski: *Rabbi*. Titula kojom se iskazuje poštovanje i čast. **11:26** *Vidi dodatak A3.

te mi.”^a **31** Tada su se počeli dogovarati među sobom: “Ako kažemo: ‘S neba’, reći će: ‘Zašto mu onda niste vjerovali?’ **32** A da kažemo: ‘Od ljudi?’” No bojali su se naroda jer su svi smatrali da je Ivan doista bio prorok.^b **33** Stoga su odgovorili Isusu: “Ne znamo.” A Isus im je rekao: “Ni ja vama neću reći kojom vlašću ovo činim.”

12 Tada ih je počeo poučavati pomoću usporedbi. Rekao je: “Neki je čovjek zasadio vinograd^c i postavio ogradu oko njega, iskopao vinski tijasak* te podignuo stražarsku kulu.^d Potom ga je dao u zakup vinogradarima i otputovao u drugu zemlju.^e **2** Kad je došlo vrijeme berbe, poslao je roba k vinogradarima da od njih uzme dio uroda iz vinograda. **3** Ali oni su ga uhvatili, pretukli i poslali natrag praznih ruku. **4** Poslao im je i drugog roba. Njemu su razbili glavu i osramotili ga.^f **5** Poslao je i trećega, ali njega su ubili. Poslao im je i mnoge druge, od kojih su neke pretukli, a neke ubili. **6** Na kraju mu je preostao još samo njegov voljeni sin.^g Njega je posljednjeg poslao k njima, misleći: ‘Mog će sina poštovati.’ **7** Ali ti su vinogradari rekli jedni drugima: ‘Ovo je nasljednik.^h Hajde, ubijmo ga, pa će nasljedstvo biti naše!’ **8** Tada su ga uhvatili i ubili te odvucli iz vinograda.ⁱ **9** Što će učiniti vlasnik vinograda? Doći će i pogubiti vinogradare, a vinograd će dati drugima.^j **10** Zar nikad niste čitali ove riječi iz Pisama: ‘Kamen koji su graditelji odbacili postao je glavni

12:1 *Vidi Rječnik.

11. POGL.

a Mt 21:25
Lk 20:4

b Mt 3:1, 5
Mt 14:3, 5
Mk 6:20

12. POGL.

c Iza 5:7

d Iza 5:2

e Mt 21:33-41
Lk 20:9-16

f He 11:32, 37

g Ps 2:7
Ga 4:4
Ilv 4:9

h Ps 2:8
He 1:2

i Dj 2:23

j Mt 21:41, 43

2. stupac

a Mt 21:42
Lk 20:17
Dj 4:10, 11
Ef 2:20
1Pe 2:7

b Ps 118:22, 23

c Mt 21:45, 46
Lk 20:19

d Mt 22:15-22
Lk 20:20-26

e Ri 13:7
Tit 3:1
1Pe 2:13

f Mi 3:8
Mt 22:21
Lk 20:25

g Dj 23:8

h Mt 22:23-28
Lk 20:27-33

i Pos 38:7, 8
Phz 25:5, 6

ugaoni kamen*.^a **11** To je Jehovino* djelo, divno je to u našim očima?”^b

12 Njegovi su protivnici shvatili da je ispričao tu usporedbu imajući njih na umu, pa su ga htjeli uhvatiti. Ali budući da su se bojali naroda, ostavili su ga i otišli.^c

13 Zatim su k njemu poslali neke farizeje i Herodove pristaje da ga navedu da kaže nešto za što bi ga mogli optužiti.^d **14** Kad su oni došli, rekli su mu: “Učitelju, znamo da si istinoljubiv i da ne tražiš naklonost ljudi, jer ne gledaš tko je tko, nego da naučavaš istinu o Bogu. Je li dopušteno* plaćati caru# porez ili nije? **15** Da li da plaćamo ili da ne plaćamo?” Prozrevši njihovo licemjerje, rekao im je: “Zašto me iskušavate? Donesite mi denar*!” **16** I donijeli su mu denar. On ih je upitao: “Čiji je ovo lik i natpis?” Odgovorili su mu: “Carev.” **17** Isus je nato rekao: “Dajte* caru carevo,^e a Bogu Božje!”^f I divili su mu se.

18 Tada su k njemu došli saduceji, koji kažu da nema uskrsnuća,^g i upitali ga:^h **19** “Učitelju, Mojsije nam je napisao da se onaj kome brat umre i iza sebe ostavi ženu, ali ne i dijete, treba oženiti njegovom ženom kako bi nastavio lozu svog brata.ⁱ **20** Tako su bila sedmorica braće. Prvi se oženio, ali kad je umro, iza sebe nije ostavio djece. **21** Drugi se oženio njegovom udovicom, ali i on je umro bez djece. Tako je bilo i s trećim. **22** I nijedan od

12:10 *Dosl.: “glava ugla”. 12:11 *Vidi dodatak A5. 12:14 *Ili: “ispravno”. #Ili: “cezaru”. 12:15 *Vidi dodatak B14. 12:17 *Dosl.: “Vratite”.

sedmorice iza sebe nije ostavio djece. Na kraju je umrla i žena. **23** Kad bude uskrsnuće, kojem će od njih ona biti žena? Naime, bila je udana za svu sedmoricu.” **24** Isus im je odgovorio: “Niste li u zabludi zato što ne poznajete ni Pisma ni Božju moć?” **25** Jer kad ustanu iz mrtvih, ljudi se neće ni ženiti ni udavati, nego će biti kao anđeli na nebesima.^b **26** A što se tiče toga da mrtvi ustaju, niste li čitali u Mojsijevoj knjizi, u zapisu o grmu, kako je Bog rekao Mojsiju: ‘Ja sam Abrahamov Bog, Izakov Bog i Jakovljevi Bog?’^c **27** A on nije Bog mrtvih, nego živih. U velikoj ste zabludi.”^d

28 Ondje je bio jedan od pismoznana i slušao njihovu raspravu. Znajući da im je Isus dobro odgovorio, upitao ga je: “Koja je prva* među svim zapovijedima?”^e **29** Isus je odgovorio: “Prva je: ‘Čuj, Izraele, Jehova* je naš Bog, jedan# je Jehova*, **30** i ljubi Jehovu*, svog Boga, svim svojim srcem, svom svojom dušom#, svim svojim umom i svom svojom snagom.’^f **31** Druga je ova: ‘Ljubi svog bližnjeg kao samog sebe.’^g Nema zapovijedi koja je važnija od tih.” **32** A pismoznancu mu je odvratio: “Dobro si to rekao, Učitelju, i to je istina: ‘On je jedan i nema drugoga osim njega.’^h **33** Ljubiti njega svim srcem, svim razumom i svom snagom te ljubiti bližnjega kao samog sebe vrijedi mnogo više od svih paljenica i drugih žrtava.”ⁱ **34** Nato mu je Isus, vi-

12:28 *Ili: “najvažnija”. 12:29, 30, 36 *Vidi dodatak A5. 12:29 #Ili: “jedan jedini; jedinstven”. 12:30 #Vidi Rječnik.

12. POGL.

- a Mt 22:29
b Mt 22:30
Lk 20:34-36
c Izl 3:2, 6
Mt 22:31
Lk 20:37
d Mt 22:32
Lk 20:38
e Mt 22:34-36
f Pnz 6:4, 5
Js 22:5
Mt 22:37
Lk 10:27
g Le 19:18
Mt 22:39, 40
Ri 13:9
Ga 5:14
Jk 2:8
h Pnz 4:39
Pnz 6:4
Iza 45:21
i Pnz 6:5
1Sa 15:22
Ho 6:6

2. stupac

- a Mt 22:46
b Mt 22:42-45
Lk 20:41-44
Iv 7:42
c 2Sa 23:2
2Ti 3:16
2Pe 1:21
d Ps 110:1
Dj 2:34, 35
1Ko 15:25
He 1:13
e Ri 1:3
Ot 22:16
f Lk 20:45-47
g Mt 23:6, 7
Lk 11:43
h 2Kr 12:9
i Lk 21:1
j Lk 21:2
k Lk 21:3
2Ko 8:12
l Lk 21:4

djeviš da je pametno odgovorio, rekao: “Nisi daleko od Božjeg kraljevstva.” I nitko ga više nije imao hrabrosti išta pitati.^a

35 A dok je poučavao u храму, Isus je rekao: “Kako to da pismoznanci kažu da je Krist Davidov sin?”^b **36** Sam je David po svetom duhu^c rekao: ‘Jehova* je rekao mom Gospodinu: “Sjedi mi zdesna dok tvoje neprijatelje ne položim pod tvoje noge.”’^d **37** Sam ga David naziva Gospodinom, pa kako mu je onda sin?”^e

I silan ga je narod s užitkom slušao. **38** Dok ih je poučavao, govorio je: “Čuvajte se pismoznana koji rado hodaju u dugim haljinama i vole da ih ljudi pozdravljaju na trgovima^f **39** te rado zauzimaju prednja* sjedala u sinagogama i počasna mjesta na gozbama.^g **40** Otimaju imovinu* udovicama i dugo se mole samo zato da ih drugi vide. Oni će dobiti strožu presudu.”

41 Isus je sjeo nasuprot posuda za priloge^h i promatrao kako narod ubacuje novac u posude za priloge. Mnogi su bogataši ubacivali mnogo.ⁱ **42** A došla je jedna siromašna udovica i ubacila dva novčića vrlo male vrijednosti*.^j **43** Tada je pozvao k sebi svoje učenike i rekao im: “Zaista vam kažem, ova je siromašna udovica ubacila više od svih ostalih koji ubacuju novac u posude za priloge.^k **44** Jer svi su oni ubacili od svog viška, a ona je u svojoj neimaštini ubacila sve što je imala za život.”^l

12:39 *Ili: “najbolja”. 12:40 *Dosl.: “kuće”. 12:42 *Dosl.: “dvije lepte, odnosno kvadrant”. Vidi dodatak B14.

13 Kad je izlazio iz hrama, jedan od njegovih učeni-ka rekao mu je: "Učitelju, gledaj! Kakvog li kamenja, kakvog li zdanja!"^a **2** No Isus mu je odvratio: "Vidiš li ove veličanstvene građevine? Ovdje neće ostati ni kamen na kamenu, sve će biti porušeno."^b

3 Dok je sjedio na Maslin-skoj gori nasuprot hramu, Petar, Jakov, Ivan i Andrija nasamo su ga upitali: **4** "Kaži nam kada će to biti i što će biti znak da se svemu tome približio kraj?"^c **5** Tada im je Isus rekao: "Pazite da vas tko ne zavede!"^d **6** Mnogi će doći u moje ime i govoriti: 'Ja sam Krist!' te će zavesti mnoge. **7** A kad čujete ratni metež i vijesti o ratovima, nemojte se uplašiti. To se mora dogoditi, ali tada još neće doći kraj."^e

8 Narod će se boriti protiv naroda i kraljevstvo protiv kraljevstva,^f bit će potresa po raznim mjestima, a bit će i gladi.^g To je početak strašnih nevolja*.^h

9 A vi budite na oprezu! Ljudi će vas predavati sudovima,ⁱ tući će vas u sinagogama^j i izvodit će vas pred upravitelje i kraljeve zbog mene, pa ćete im svjedočiti o onom u što vjerujete.^k **10** I u svim se narodima najprije mora propovijedati dobra vijest.^l **11** A kad vas uhvate i predaju vlastima, nemojte se brinuti što ćete govoriti, nego govorite ono što vam u tom času bude dano, jer nećete govoriti vi, nego sveti duh.^m **12** Brat će brata predati da se pogubi, a i otac dijete. Djeca će se okrenuti protiv roditelja i

13:8 *Dosl.: "porodajnih bolova".

13. POGL.

- a Mt 24:1
Lk 21:5
b Le 26:31
Mt 24:2
Lk 19:44
Lk 21:6
c Mt 24:3
Lk 21:7
d Mt 24:4, 5
Lk 21:8
e Mt 24:6
Lk 21:9
f Ot 6:4
g Mt 24:7
Lk 21:10, 11
Ot 6:5, 8
h Mt 24:8
i Dj 4:15
j Mt 10:17
Iv 16:2
k Mt 24:9
Lk 21:12, 13
2Ti 3:12
Ot 2:10
l Mt 24:14
Ri 10:18
Ot 14:6
m Izl 4:12
Mt 10:19, 20
Lk 12:11, 12
Lk 21:14, 15
Dj 4:8
Dj 6:9, 10

2. stupac

- a Mi 7:6
Mt 10:21
Lk 21:16
2Ti 3:1, 3
b Lk 21:17
c 2Ti 4:7
He 3:6
d Mt 10:22
Mt 24:13
Lk 21:19
Ot 2:10
e Da 9:27
Da 11:31
f Mt 24:15-20
Lk 21:20-23
g Lk 21:23
Lk 23:28
h Ot 7:14
i Da 12:1
Mt 24:21
j Mt 24:22
k Mt 24:23, 24
Lk 17:23
Lk 21:8
Iv 4:1
l Mt 7:15
m Mt 24:42
Ef 6:18
2Pe 3:17
n Mt 24:29
Lk 21:25, 26
o Da 7:13
p Mt 24:30
Lk 21:27
Ot 1:7
r Mt 24:31

dat će ih pogubiti.^a **13** Svi će vas mrziti zbog mog imena.^b Ali tko ustraje do kraja,^c bit će spašen.^d

14 A kad vidite da gadost koja pustoši^e stoji ondje gdje ne smije (neka čitatelj upotrijebi razbor), tada neka oni koji budu u Judeji bježe u gore.^f

15 Tko bude na krovu, neka ne silazi i neka ne ulazi u kuću da iz nje išta uzme. **16** I tko bude u polju, neka se ne vraća u kuću da uzme svoj ogrtač.

17 Teško trudnicama i dojiljama u te dane!^g **18** Molite se da se to ne dogodi usred zime.

19 Jer ti će dani biti dani nevolje^h kakve nije bilo od početka svijeta, koji je Bog stvorio, pa sve do tog vremena i kakve više nikad neće biti.ⁱ **20** I kad Jehova* ne bi skratio te dane, nitko se ne bi spasio. Ali zbog onih koje je on izabrao skratit će te dane.^j

21 Ako vam tada tko kaže: 'Evo, ovdje je Krist!' ili 'Eno, ondje jel' ne vjerujte.^k **22** Jer pojavit će se lažni kristi i lažni proroci^l te će činiti znakove i čuda da bi, ako je moguće, zaveli izabrane. **23** Zato budite na oprezu!^m Sve sam vam unaprijed rekao.

24 Ali u te dane, nakon te nevolje, sunce će potamnjeti, mjesec više neće svijetliti,ⁿ

25 zvijezde će padati s neba i nebeske će se sile uzdrmati.

26 Tada će ljudi vidjeti Sina Čovječjeg^o kako dolazi u oblacima s velikom silom i slavom.^p

27 On će tada poslati anđele i skupiti svoje izabrane s četiri strane svijeta*, od kraja zemlje do kraja neba.^r

13:20 *Vidi dodatak A5. 13:27 *Dosl.: "od četiri vjetra".

28 Izvucite pouku iz uspo-
redbe o smokvi. Kad joj gra-
ne propupaju i prolistaju, znate
da je blizu ljeto.^a **29** Tako i vi,
kad vidite da se sve to događa,
znajte da je Sin Čovječji blizu,
pred vratima.^b **30** Zaista vam
kažem, ovaj naraštaj neće pro-
ći dok se sve to ne dogodi.^c
31 Nebo i zemlja nestat će,^d ali
moje riječi ostat će zauvijek.^e

32 Nitko ne zna kad će doći
taj dan i čas - ni anđeli na ne-
bu ni Sin, nego samo Otac.^f

33 Pazite, budite budni,^g jer ne
znate kad je vrijeme da se to
dogodi.^h **34** To je kao kad čo-
vjek otputuje u drugu zemlju i
brigu o svojoj kući povjeri svo-
jim robovima.ⁱ Svakom od njih
zada određeni posao, a vrataru
zapovjedi da bdije.^j **35** Zato
bdijte, jer ne znate kad dolazi
gospodar kuće^k - da li uvečer,
ili u ponoć, ili prije zore*, ili
rano ujutro^l - **36** da vas ne bi,
kad iznenada dođe, našao kako
spavate.^m **37** A što vama ka-
žem, svima kažem: Bdijte!ⁿ

14 Do Pashe^o i Blagdana
beskvasnih kruhova^p osta-
tala su još dva dana.^r Svećeni-
čki glavari i pismoznanci tražili
su priliku da na prijeveru uhva-
te Isusa i ubiju ga.^s **2** No rekli
su: "Ne smijemo to učiniti na
blagdan jer bi se narod mogao
pobuniti."

3 Kad je Isus bio u Betani-
ji i jeo u kući gubavca Šimu-
na, došla je neka žena s alaba-
strenom bočicom skupocjenog
mirisnog ulja, pravog narodnog
ulja. Razbila je grlić alabastre-
ne bočice i izlila ulje na njego-
vu glavu.^t **4** Zbog toga su neki
počeli negodovati i govoriti je-

13:35 *Dosl.: "kad zakukuriče pijetao".

13. POGL.

- a Mt 24:32
Lk 21:29-33
b Mt 24:33
c Mt 24:34
Lk 21:32
d Iza 51:6
e Js 23:14
Iza 40:8
Mt 24:35
f Mt 24:36
Dj 1:7
g Ri 13:11
Iso 5:6
h Mt 25:13
Lk 21:34
i Mt 25:14
j Lk 12:35, 36
k Mt 24:42
l Lk 21:36
m Mt 25:5
n Hb 2:3

14. POGL.

- o Izl 12:3, 6
Le 23:5
p Le 23:6
r Iv 13:1
s Mt 26:2-5
Lk 22:1, 2
t Mt 26:6-9
Iv 12:2-5

2. stupac

- a Mt 26:10
Iv 12:7
b Pnz 15:11
c Mt 26:11
Iv 12:8
d Mt 26:12
Iv 12:7
e Mt 24:14
f Mt 26:13
g Mt 26:14-16
Lk 22:3-6
h Za 11:12
i Izl 12:15, 18
Izl 23:15
j Lk 22:1, 7
k Br 9:2
Mt 26:17-19
l Lk 22:10-13

dan drugome: "Čemu takvo ra-
sipanje mirisnog ulja? **5** To se
ulje moglo prodati za više od
300 denara* i novac se mogao
dati siromasima!" I bili su jako
ljuti na nju.^u **6** No Isus je re-
kao: "Pustite je na miru! Za-
što ste se okomili na nju? Uči-
nila je nešto dobro za mene.^v
7 Jer siromasi će uvijek biti
među vama^w i moći ćete im
činiti dobro kad god poželite,
ali ja neću uvijek biti s vama.^x
8 Učinila je što je mogla: izli-
la je mirisno ulje na moje tijelo
i tako ga unaprijed pripre-
mila za ukop.^y **9** Zaista vam
kažem, gdje se god bude pro-
povijedala dobra vijest - a pro-
povijedat će se po cijelom svijetu^z
- govorit će se i o tome što
je učinila ova žena, u spomen
na nju."^f

10 A Juda Iskariot, jedan od
dvanaestorice, otišao je sveće-
ničkim glavarima kako bi izdao
Isusa.^g **11** Kad su oni to čuli,
obradovali su se i obećali su
mu dati srebrnog novca.^h Stoga
je počeo tražiti priliku da ga
izda.

12 Prvog dana Blagdana bes-
kvasnih kruhova,ⁱ kad se po obi-
čaju žrtvovala pashalna žrtva,^j
učenici su upitali Isusa: "Gdje
želiš da ti priprelimo pashal-
nu večeru?"^k **13** On je nato pos-
lao dvojicu svojih učenika i
rekao im: "Idite u grad. Ondje
će vam u susret izaći čovjek
koji nosi vrč s vodom. Podi-
te s njim^l **14** i recite domaćinu
kuće u koju uđe: 'Učitelj pita:
'Gdje je gostinska soba u ko-
joj mogu jesti pashalnu večeru
sa svojim učenicima?'" **15** On

14:5 *Vidi dodatak B14. ^fIli: "Ijutito su
se otricali na nju; prekoravali su je".

će vam pokazati veliku gornju sobu, namještenu i spremnu. Ondje nam pripremite pashalnu večeru." **16** Stoga su učenici otišli u grad i našli sve onako kako im je rekao. I pripremili su sve za Pashu.

17 Kad je pala večer, Isus je došao s dvanaesticom.^a **18** Dok su bili za stolom i jeli, rekao je: "Zaista vam kažem, jedan od vas, koji jede sa mnom, izdat će me."^b **19** A oni su se ražalostili, pa su ga jedan za drugim pitali: "Da nisam ja taj?" **20** On im je odgovorio: "To je jedan od vas dvanaesticice koji umaće sa mnom kruh u zdjelu.^c **21** Istina, Sin Čovječji odlazi, kao što je pisano o njemu, ali teško onom čovjeku koji izda Sina Čovječjeg!^d Bilo bi mu bolje da se nije ni rodio."^e

22 Dok su jeli, uzeo je kruh, izrekao blagoslov, razlomio kruh te im ga dao, govoreći: "Uzмите, ovo predočava* moje tijelo."^f

23 Potom je uzeo čašu, uputio zahvalu Bogu te im ju je dao. I svi su pili iz nje.^g **24** Rekao im je: "Ova čaša vina predočava moju 'krv^h saveza',ⁱ koja će se proliti za mnoge.^j **25** Zaista vam kažem, više neću piti ono što se dobiva od vinove loze sve do onog dana kad budem pio novo vino u Božjem kraljevstvu." **26** Nakon što su otpjevali hvalospjeve*, otišli su na Maslinsku goru.^k

27 Tada im je Isus rekao: "Svi ćete se pokolebati u vjeri, jer pisano je: 'Udarit ću pastira' i ovce će se razbježati.'^m

14:22 *Dosl.: "je". Grčka riječ *estin* ovdje ima smisao: "predočava; simbolizira". **14:26** *Ili: "psalme".

14. POGL.

- a Mt 26:20
Lk 22:14
b Ps 41:9
Mt 26:21, 22
Lk 22:21, 23
Iv 13:21, 22
c Mt 26:23
d Lk 22:22
e Mt 26:24
f Mt 26:26
Lk 22:19
1Ko 11:23, 24
g Mt 26:27
1Ko 10:16
1Ko 11:25
h Izl 24:8
Ie 17:11
He 9:22
i Jr 31:31
He 7:22
He 9:15
j Iza 53:12
Mt 26:28
Lk 22:20
k Mt 26:30
Lk 22:39
Iv 18:1
l Iza 53:5
Da 9:26
m Za 13:7
Mt 26:31-33
Mt 26:56
Mk 14:50
Iv 16:32

2. stupac

- a Mk 16:7
b Lk 22:31-33
Iv 13:37
c Mt 26:34
Lk 22:34
Iv 13:38
d Mt 26:35
e Mt 26:36, 37
Lk 22:39-41
Iv 18:1
f Mk 9:2
g Iv 12:27
h Mt 26:38
i Ri 8:15
Ga 4:6
j Mt 26:39
Lk 22:42
Iv 6:38
He 5:7
k Mt 26:40
Lk 22:45
l Mt 6:13
Lk 11:4
Lk 22:46
m Mt 26:41
Ri 7:23
n Mt 26:42-46

28 Ali kad uskrsnem, otići ću pred vama u Galileju."^a **29** A Petar mu je rekao: "Ako se i svi drugi pokolebaju u vjeri, ja se neću!"^b **30** Nato mu je Isus rekao: "Zaista ti kažem: danas, još ove noći, prije nego što pijetao dvaput zakukurice, triput ćeš me se odreći."^c **31** Ali on je uporno govorio: "Ako trebam i umrijeti s tobom, neću te se odreći!" Tako su govorili i svi drugi.^d

32 Zatim su došli u vrt koji se zove Getsemani. Isus je rekao svojim učenicima: "Sjednite ovdje, a ja se idem moliti."^e

33 Poveo je sa sobom Petra, Jakova i Ivana.^f I obuzeo ga je silan nemir i tjeskoba. **34** Rekao im je: "Nasmrt sam žalostan.*^g Ostanite ovdje i bdijte."^h **35** Zatim je otišao malo dalje, pao na zemlju i počeo se moliti da ga, ako je moguće, mimoide taj težak čas. **36** Još je rekao: "Abba", Oče,ⁱ tebi je sve moguće! Ukloni ovu čašu od mene! Ali neka ne bude kako ja hoću, nego kako ti hoćeš."^j

37 Vratio se k učenicima i našao ih kako spavaju, pa je rekao Petru: "Šimune, zar spavaš? Zar nisi imao snage bdjeti jedan sat?^k **38** Bdijte i molite se, da ne podlegnete iskušenju. Istina, duh je gorljiv*, ali tijelo je slabo."^m **39** I opet je otišao i molio se istim riječima.ⁿ **40** Kad se vratio, ponovno ih je našao kako spavaju, jer ih je svladao san. I nisu znali što da mu odgovore. **41** Kad se treći put vratio, rekao im je:

14:34 *Ili: "Moja je duša nasmrt žalostna." **14:36** *Hebrejski odnosno aramejski izraz koji znači "otac". **14:38** *Ili: "voljan".

“U ovakvom trenutku spavate i počivate! Dosta je! Evo, došao je čas^a da Sin Čovječji bude izdan i predan u ruke grešnicima. **42** Ustanite, podimo. Evo, dolazi moj izdajnik.”^b

43 Dok je on još govorio, došao je Juda, jedan od dvanaestorice, i s njim svjetina s mačevima i toljagama, koju su poslali svećenički glavari, pismoznanci i starješine.^c **44** A njegov se izdajnik bio dogovorio s njima koji će im znak dati: “Koga poljubim, to je taj. Njega uhvatite i odvedite pod stražom.”

45 I otišao je ravno k Isusu i rekao: “Učitelju!”* Zatim ga je poljubio. **46** Tada su uhvatili Isusa. **47** Ali jedan od onih koji su ondje stajali izvukao je mač i napao roba velikog svećenika te mu odsjekao uho.^d **48** Isus im je nato rekao: “Zar ste me došli uhvatiti s mačevima i toljagama kao da sam razbojnik?”^e **49** Svaki dan bio sam s vama u hramu i poučavao,^f a niste me uhvatili. Ali sve se to događa da bi se ispunila Pisma.”^g

50 I svi su ga učenici ostavili i pobjegli.^h **51** No za njim je pošao jedan mladić odjeven samo u lanenu haljinu. Pokušali su ga uhvatiti, **52** ali on je ostavio haljinu i pobjegao polugol*.

53 Potom su odveli Isusa k velikom svećeniku.ⁱ Ondje su se okupili svi svećenički glavari, starješine i pismoznanci.^j **54** A Petar ga je izdaleka slijedio sve do dvorišta velikog svećenika. Ušao je unutra, sjeo sa slugama i grijao se uz vatru.^k

14:45 *Hebrejski: *Rabbi*. Titula kojom se iskazuje poštovanje i čast. **14:52** *Dosl.: “gol”.

14. POGL.

a Iv 13:1

b Iv 18:2

c Mt 26:47-51
Lk 22:47-51
Iv 18:3d Mt 26:51
Lk 22:50
Iv 18:10e Mt 26:55, 56
Lk 22:52, 53f Lk 19:47
Iv 18:20g Ps 22:6
Iza 53:7
Da 9:26
Lk 22:37h Za 13:7
Mt 26:31
Iv 16:32

i Iv 18:13

j Mt 26:57
Lk 22:54, 55k Mt 26:58
Iv 18:15

2. stupac

a Mt 26:59, 60

b Ps 35:11

c Mt 26:61
Mk 15:29
Iv 2:19

d Mt 26:62, 63

e Iza 53:7
1Pe 2:23

f Da 7:13

g Ps 110:1
Ef 1:20
Kol 3:1h Mt 24:30
Mt 26:64
Lk 21:27
Ot 1:7

i Mt 26:65, 66

j Le 24:16
Iv 19:7k Iza 50:6
Iza 53:3
Mt 26:67, 68

l Lk 22:63-65

m Mt 26:69-75
Lk 22:55-62
Iv 18:25, 26

55 Svećenički glavari i cijelo Sudbeno vijeće tražili su nekakvo svjedočanstvo protiv Isusa na temelju kojeg bi ga mogli pogubiti, ali nisu ga mogli naći.^a **56** Naime, mnogi su lažno svjedočili protiv njega,^b ali svjedočanstva im se nisu slagala. **57** A bilo je i nekih koji su lažno svjedočili protiv njega, govoreći: **58** “Mi smo ga čuli kako govori: ‘Razvalit ću ovaj hram načinjen ljudskim rukama i za tri dana sagradit ću drugi, koji neće biti načinjen ljudskim rukama.’”^c **59** Ali ni u tome im se svjedočanstva nisu slagala.

60 Tada je veliki svećenik pred svima ustao i upitao Isusa: “Zar ništa ne odgovaraš? Što kažeš na optužbe koje iznose protiv tebe?”^d **61** Ali on je šutio i ništa nije odgovorio.^e Veliki svećenik postavio mu je još jedno pitanje: “Jesi li ti Krist, Sin Blagoslovljenoga?” **62** A Isus je odgovorio: “Jesam. I vidjet ćete Sina Čovječjeg^f kako sjedi zdesna^g Silnome i kako dolazi s nebeskim oblacima.”^h **63** Nato je veliki svećenik razderao haljine i rekao: “Što će nam više svjedoci?”ⁱ

64 Čuli ste da huli. Što ste odlučili? Svi su se složili da zaslužuje smrt.^j **65** Tada su ga neki počeli pljuvati^k te su mu pokrili lice i udarali ga šakama, govoreći mu: “Ako si prorok, reci tko te udario!” I nakon što su ga išamarali, stražari su ga odveli.^l

66 A dok je Petar bio dole u dvorištu, došla je jedna sluškinja velikog svećenika.^m **67** Kad je vidjela Petra kako se grije, zagledala se u

14:64 *Ili: “Što mislite?”

njega i rekla: "I ti si bio s Nazarećaninom, s onim Isusom!" **68** Ali on je to porekao: "Niti ga znam niti razumijem o čemu govoriš!" I otišao je u predvorje*. **69** Kad ga je sluškinja ondje vidjela, opet je počela govoriti onima koji su stajali u blizini: "On je jedan od njih!" **70** Ali on je to opet porekao. Malo kasnije oni koji su ondje stajali ponovno su rekli Petru: "Ti si zbilja jedan od njih jer si Galilejac." **71** A on se počeo kleti i zaklinjati: "Ne poznajem tog čovjeka o kojem govoriš!" **72** Istog trena pijetao je po drugi put zakukurikao.^a Petar se tada sjetio onog što mu je Isus rekao: "Prije nego što pijetao dvaput zakukurice, triput ćeš me se odreći."^b Shrvan teškom boli, briznuo je u plač.

15 Odmah u zoru svećenički glavari, starješine i pismoznanci – cijelo Sudbeno vijeće – okupili su se kako bi se posavjetovali. I svezali su Isusa te ga odveli i predali Pilatu.^c **2** A Pilat ga je upitao: "Jesi li ti židovski kralj?"^d On mu je odgovorio: "Ti sam to kažeš."^e **3** Ali svećenički glavari optuživali su ga za mnogo toga. **4** Pilat ga je tada upitao: "Zar ništa ne odgovaraš?" Pogledaj koliko optužbi iznose protiv tebe!"^g **5** Ali Isus više ništa nije odgovorio, tako da se Pilat čudio.^h

6 A na svaki blagdan pustio bi jednog zatvorenika, onog kojeg je narod zatražio.ⁱ **7** U to je vrijeme u zatvoru bio čovjek po imenu Baraba. On je bio zatvoren s drugim pobunjenicima, koji su u pobuni počinili

14:68 *Ili: "na trijem".

14. POGL.

a Iv 18:27

b Mt 26:34
Mk 14:30
Lk 22:34
Iv 13:38

15. POGL.

c Ps 2:2
Mt 27:1, 2
Lk 22:66
Iv 18:28
Dj 3:13
Dj 4:26

d Iv 18:33, 37

e Mt 27:11-14
Lk 23:3

f Mt 26:62

g Iv 19:9, 10

h Iza 53:7

i Mt 27:15-18
Iv 18:39

2. stupac

a Lk 23:16

b Mt 21:38

c Mt 27:20-23
Dj 3:14

d Lk 23:20-25

e Iv 19:6

f Dj 3:13
Dj 13:28

g Iv 19:1

h Mt 27:24, 26

i Mt 27:27-31

j Iv 19:3

k Iv 19:16

l Mt 27:32
Lk 23:26m Mt 27:33-37
Lk 23:33
Iv 19:17
He 13:12

li ubojstvo. **8** Narod se okupio i zatražio od Pilata da učini ono što je po običaju činio za njih. **9** On ih je upitao: "Želite li da vam pustim židovskog kralja?"^a **10** Naime, znao je da su ga svećenički glavari predali iz zavisti.^b **11** Ali svećenički glavari nahuškali su narod da traži neka im pusti Barabu.^c **12** Tada ih je Pilat opet upitao: "Što da onda učinim s ovim kojeg zovete židovskim kraljem?"^d **13** A oni su još jednom povikali: "Na stup s njim!"^e **14** Ali Pilat ih je upitao: "Zašto? Kakvo je zlo učinio?" No oni su još jače vikali: "Na stup s njim!"^f **15** Tada je Pilat, želeći ugoditi narodu, pustio Barabu, a Isusa je dao izbičevati^g te ga je predao da bude pribijen na stup.^h

16 Vojnici su ga odveli u dvorište upraviteljeve palače i sazvali cijelu četuju.ⁱ **17** Zaogrnu li su ga purpurom te ispleli krunu od trnja i stavili mu je na glavu. **18** I počeli su uzvikivati: "Zdravo*, kralju židovskij!"^j **19** Udarali su ga trskom po glavi, pljuvali su na njega te su klečali pred njim i klanjali mu se. **20** Kad su mu se prestali izrugivati, skinuli su s njega purpurni plašt i obukli mu njegove haljine. Potom su ga izveli da ga pribiju na stup.^k **21** I prisilili su jednog prolaznika koji je dolazio s polja, nekog Šimuna iz Cirene, Aleksandrovog i Rufovog oca, da ponese stup na koji je Isus trebao biti pribijen*.^l

22 I doveli su ga na mjesto koje se zove *Galgota*, što znači "lubanja".^m **23** Ondje su

15:18 *Ili: "Živio". 15:21 *Ili: "da mu ponese mučenički stup". Vidi izraz "mučenički stup" u Rječniku.

mu nudili vino s opojnom smirnom,^a ali on ga nije htio uzeti.

24 Zatim su ga pribili na stup, a onda su razdjelili njegove haljine među sobom izvlačeći za njih ždrijeb kako bi odredili tko će što uzeti.^b **25** A bio je treći sat* kad su ga pribili na stup.

26 Bio je postavljen i natpis na kojem je pisalo za što je optužen: "Židovski kralj."^c **27** A uz njega su na stup stavili dvojicu razbojnika - jednoga njemu zdesna, a drugoga slijeva.^d

28 * — **29** I prolaznici su ga vrijeđali, podrugljivo odmahujući glavom^e i govoreći: "Hajde, ti koji kažeš da možeš razvaliti hram i sagraditi ga za tri dana,^f

30 spasi samog sebe i sidi sa stupa!" **31** Tako su mu se rugali i svećenički glavari i pismonožci, govoreći jedni drugima: "Druge je spasio, a sebe ne može spasiti!"^g **32** Neka sada Krist, kralj Izraela, sidi sa stupa! Kad to vidimo, povjerovat ćemo u njega!"^h Rugali su mu se čak i oni koji su bili pored njega na stupu.ⁱ

33 A u šesti sat* spustila se tama na cijelu zemlju i potrajala je sve do devetog sata^{a, j}.

34 U deveti sat Isus je povikao na sav glas: "Eli, Eli, lama sabahani?" što znači: "Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?"^k **35** To su čuli neki koji su stajali u blizini, pa su rekli: "Slušajte, doziva Iliju."

36 Tada je neki čovjek otrčao, natopio spužvu uskislim vinom, nataknuo je na trsku i dao mu da pije,^l govoreći: "Pustite ga! Da vidimo hoće li doći Ilija da ga skine sa stupa." **37** Ali

15:25 *Odnosno oko 9 sati. 15:28 *Vidi dodatak A3. 15:33 *Odnosno oko 12 sati. ^aOdnosno oko 15 sati.

15. POG.L.

- a Ps 69:21
b Ps 22:18
Iv 19:23, 24
c Mt 27:29, 37
Lk 23:38
Iv 19:19
d Mt 27:38
e Ps 22:7
Ps 109:25
Iza 53:3
f Mt 27:39-42
Mk 14:58
g Lk 23:35
h Mt 16:4
i Mt 27:44
1Pe 2:23
j Mt 27:45
Lk 23:44
k Ps 22:1
Mt 27:46-49
l Ps 69:21
Iv 19:29

2. stupac

- a Ps 31:5
Mt 27:50
Lk 23:46
Iv 19:30
b Izl 26:31-33
He 6:19
c Mt 27:51
Lk 23:45
He 10:19, 20
d Mt 27:54
Lk 23:47
e Mt 27:55, 56
Lk 23:49
f Lk 8:2, 3
g Pnz 21:22, 23
Mt 27:57, 58
Lk 23:50-52
Iv 19:38
h Iza 53:9
i Mt 27:59, 60
Lk 23:53
Iv 19:40
j Mt 27:61
Lk 23:55

16. POG.L.

- k Izl 20:8, 9
l Mt 28:1

Isus je glasno zavapio i izdahnuo.^a **38** Tada se zavjesa sve-tišta^b razderala na dva dijela, od vrha do dna.^c **39** A kad je stotnik* koji je stajao nasuprot njemu vidio što se zbilo kad je izdahnuo, rekao je: "Ovaj je čovjek zaista bio Božji Sin!"^d

40 Sve su to izdaleka promatrале i neke žene, među njima Marija Magdalena i Marija, majka Jakova Manjega i Josipa, te Saloma,^e **41** koje su putovale s Isusom i pomagale mu^f dok je bio u Galileji. Ondje su bile i mnoge druge žene koje su s njim došle u Jeruzalem.

42 Budući da je već bilo kasno poslijepodne, a usto i dan pripreme*, to jest dan prije s-bote^g, **43** Josip iz Arimateje, ugledan član Vijeća koji je i sam čekao Božje kraljevstvo, odvažio se otići k Pilatu i zatražiti Isusovo tijelo.^g **44** A Pilat se pitao je li moguće da je Isus već mrtav, pa je dozvao stotnika i upitao ga je li on doista umro. **45** Kad mu je stotnik to potvrdio, dao je tijelo Josipu. **46** On je kupio fino platno te je skinuo tijelo sa stupa, umotao ga u platno i položio u grob^h koji je bio isklesan u stijeni. Potom je navaljao kamen na ulaz u grob.ⁱ **47** A Marija Magdalena i Josipova majka Marija ostale su ondje i promatrale grob u koji su ga položili.^j

16 Kad je prošla subota*,^k Marija Magdalena, Jakovljeva majka Marija^l i Saloma kupile su miomirise kako bi namazale Isusovo tijelo kad

15:39 *Ili: "centurion". 15:42 *Vidi Rječnik. ^aIli: "dana počinka". Vidi izraz "dan počinka" u Rječniku. 16:1 *Ili: "dan počinka". Vidi izraz "dan počinka" u Rječniku.

odu do groba.^a **2** Tako su rano ujutro prvog dana u tjednu, kad je izašlo sunce, došle do groba.^b **3** Pitale su jedna drugu: “Tko će nam odvaljati kamen s ulaza u grob?” **4** Ali kad su pogledale prema grobu, vidjele su da je kamen odvaljan, iako je bio vrlo velik.^c **5** Ušavši u grob, vidjele su kako zdesna sjedi neki mladić obučen u dugu bijelu haljinu. I zaprepastile su se. **6** A on im je rekao: “Ne bojte se!^d Vi tražite Isusa Nazarećanina, koji je

16. POGL.

a Lk 23:55, 56

b Lk 24:1
Iv 20:1

c Lk 24:2, 3

d Lk 24:4

2. stupaca Mk 8:31
Lk 18:33
Dj 4:10

b Mt 28:5, 6

c Mt 26:32
Mk 14:28

d Mt 28:7

e Mt 28:8
Lk 24:9

bio pribijen na stup. On je uskrsnuo,^a nije ovdje. Evo mjesta gdje je ležao.^b **7** Nego, idite, recite njegovim učenicima i Petru: ‘On ide pred vama u Galileju.^c Ondje ćete ga vidjeti, kao što vam je rekao.’”^d **8** One su nato izašle iz groba i pobjegle, dršćući od straha i zaprepastene. I nikome nisu ništa rekly jer su se bojale.*^e

16:8 *Prema vjerodostojnim ranim rukopisima, Evanđelje po Marku završava riječima koje se nalaze u 8. retku. Vidi dodatak A3.

EVANĐELJE PO LUKI

PREGLED SADRŽAJA

- Luka se obraća Teofilu (1–4)
Gabrijel prorekao rođenje Ivana Krstitelja (5–25)
Gabrijel prorekao Isusovo rođenje (26–38)
Marija odlazi k Elizabeti (39–45)
Marija veliča Jehovu (46–56)
Elizabeta rodila sina; dječak nazvan Ivan (57–66)
Zaharijino proročanstvo (67–80)
- Isusovo rođenje (1–7)
Pastirima se ukazali anđeli (8–20)
Obrezivanje i očišćenje (21–24)
Šimun vidio Krista (25–35)
Ana govori o djetetu (36–38)
Povratak u Nazaret (39, 40)
Dvanaestogodišnji Isus u hramu (41–52)
- Ivan počinje svoju službu (1, 2)
Ivan propovijeda ljudima da se trebaju krstiti (3–20)
Isusovo krštenje (21, 22)
Rodoslovlje Isusa Krista (23–38)
- Đavo iskušava Isusa (1–13)
Isus počinje propovijedati u Galileji (14, 15)
Isusa odbacuju u Nazaretu (16–30)

U sinagogi u Kafarnaumu (31–37)
Isus izliječio Šimunovu punicu i druge (38–41)
Mnoštvo našlo Isusa na pustom mjestu (42–44)

- Isus učinio čudo – napunio mreže ribom; prvi učeniči (1–11)
Isus izliječio gubavca (12–16)
Isus izliječio uzetoga (17–26)
Isus pozvao Levija (27–32)
Pitanje o postu (33–39)
- “Sin Čovječji gospodar je subote” (1–5)
Izliječen čovjek s usahnulom rukom (6–11)
Dvanaest apostola (12–16)
Isus poučava i liječi ljude (17–19)
Razlozi za sreću i upozorenja na nevolju (20–26)
“Ljubite svoje neprijatelje” (27–36)
Ne suditi drugima (37–42)
Drvo se poznaje po svom plodu (43–45)
Dobro sagrađena kuća i kuća bez čvrstog temelja (46–49)
- Stotnik pokazuje vjeru (1–10)
Isus uskrsnuo sina udovice iz Naina (11–17)

- Isus pohvalno govori o Ivanu Krstitelju (18-30)
 Osuđen naraštaj koji ne želi slušati (31-35)
 Grešnici oprošteni grijesi (36-50)
 Usporedba o dužnicima (41-43)
- 8 Žene koje su pratile Isusa (1-3)
 Usporedba o sijaču (4-8)
 Zašto Isus poučava pomoću usporedbi (9, 10)
 Objašnjenje usporedbe o sijaču (11-15)
 Svjetiljka se ne pokriva posudom (16-18)
 Isusova majka i braća (19-21)
 Isus smiruje oluju (22-25)
 Isus šalje demone u svinje (26-39)
 Jairova kći; žena dotaknula Isusovu haljinu (40-56)
- 9 Dvanaestorica dobivaju upute o propovijedanju (1-6)
 Herod zbunjen zbog Isusa (7-9)
 Isus nahranio preko 5000 ljudi (10-17)
 Petar kaže da je Isus Božji Pomazanik (18-20)
 Isus preokao svoju smrt (21, 22)
 Što trebaju činiti Kristovi učenici (23-27)
 Isusovo preobražnje (28-36)
 Izliječen opsjednuti dječak (37-43a)
 Isus opet preokao svoju smrt (43b-45)
 Učenici raspravljaju o tome tko je od njih najveći (46-48)
 "Tko nije protiv vas, za vas je" (49, 50)
 U samarićanskom selu odbili ugostiti Isusa (51-56)
 Što se očekuje od Isusovih sljedbenika (57-62)
- 10 Isus šalje 70 učenika (1-12)
 Teško gradovima koji se ne kaju (13-16)
 Sedamdesetorica se vratila iz službe (17-20)
 Isus slavi Oca zbog toga što je otkrio istinu poniznima (21-24)
 Usporedba o milosrdnom Samarićaninu (25-37)
 Isus kod Marte i Marije (38-42)
- 11 Kako se moliti (1-13)
 Očenaš (2-4)
 Isus istjeruje demone pomoću Božje sile (14-23)
 Kad se nečisti duh vrati (24-26)
 Tko je doista sretan (27, 28)
 Znak proroka Jone (29-32)
 "Oklo je svjetiljka tijelu" (33-36)
 Teško licemjernim vjerskim vođama (37-54)
- 12 Farizejski kvasac (1-3)
 Bojati se Boga, a ne ljudi (4-7)
 Tko prizna da vjeruje u Krista (8-12)
 Usporedba o bezumnom bogatašu (13-21)
 "Ne budite zabrinuti" (22-34)
 Malo stado (32)
 "Budite spremni" (35-40)
 Vjerni upravitelj; što ako upravitelj postane nevjeran (41-48)
 Isus nije došao donijeti mir, nego razdor (49-53)
 Treba znati protumačiti događaje (54-56)
 Rješavanje sporova (57-59)
- 13 "Ako se ne pokajete, svi ćete izginuti" (1-5)
 Usporedba o smokvi na kojoj nema plodova (6-9)
 Zgrbljena žena izliječena u subotu (10-17)
 Usporedbe o zrnu gorušice i kvascu (18-21)
 "Snažno se naprežite da uđete na uska vrata" (22-30)
 Herod je lisac (31-33)
 Isus tužan zbog Jeruzalema (34, 35)
- 14 Čovjek s vodenom bolešću izliječen u subotu (1-6)
 Kad ideš na svadbu, "nemoj zauzeti najbolje mjesto" (7-11)
 Pozovi na gozbu one koji ti nemaju čime uzvratiti (12-14)
 Usporedba o uzvanicima koji se izgovaraju (15-24)
 Tko želi biti Isusov učenik, treba izračunati trošak (25-33)
 "Ako sol postane neslana" (34, 35)
- 15 Usporedba o izgubljenoj ovci (1-7)
 Usporedba o izgubljenoj drahmi (8-10)
 Usporedba o rasipnom sinu (11-32)
- 16 Usporedba o upravitelju koji nije postupio ispravno (1-13)
 "Tko je vjeran u najmanjem, vjeran je i u mnogom" (10)
 Zakon i Božje kraljevstvo (14-18)
 Usporedba o bogatašu i Lazaru (19-31)
- 17 O spoticanju, opraštanju i vjeri (1-6)
 "Mi smo obični robovi, nismo vrijedni hvale" (7-10)
 Isus izliječio deset gubavaca (11-19)
 Dolazak Božjeg kraljevstva (20-37)
 "Božje je kraljevstvo među vama" (21)
 "Sjetite se Lotove žene!" (32)

- 18 Usporedba o upornoj udovici (1-8)
Farizej i poreznik (9-14)
Isus pozvao djecu k sebi (15-17)
Pitanje bogatog poglavara (18-30)
Isus opet prorekao svoju smrt (31-34)
Slijepom prosjaku vraćen vid (35-43)
- 19 Isus dolazi Zakeju u goste (1-10)
Usporedba o deset mina (11-27)
Isus ulazi u Jeruzalem kao kralj (28-40)
Isus zaplakao nad Jeruzalemom (41-44)
Isus tjera trgovce iz hrama (45-48)
- 20 Protivnici pitaju Isusa tko mu je dao vlast (1-8)
Usporedba o zlim vinogradarima (9-19)
Bog i car (20-26)
Pitanje o uskrsnuću (27-40)
Je li Krist Davidov sin? (41-44)
"Čuvajte se pismoznanaca" (45-47)
- 21 Siromašna udovica priložila dva novčića (1-4)
ŠTO ĆE BITI ZNAK? (5-36)
Ratovi, jaki potresi, glad, pošasti (10, 11)
Jeruzalem će opkoliti vojska (20)
Vremena neznabožaca (24)
Dolazak Sina Čovječjeg (27)
Usporedba o smokvi (29-33)
"Budite budni" (34-36)
Isus poučava u hramu (37, 38)
- 22 Svećenici traže priliku da ubiju Isusa (1-6)
Pripreme za posljednju proslavu Pashe (7-13)
Uspostava Gospodinove večere (14-20)
"Moj je izdajnik sa mnom za stolom" (21-23)
Žučna prepirka oko toga tko je najveći (24-27)
Isus sklapa s učenicima savez za kraljevstvo (28-30)
Prorekao da će ga se Petar odreći (31-34)
Kako se pripremiti za službu; dva mača (35-38)
Isus se moli na Maslinskoj gori (39-46)
Isus uhićen (47-53)
Petar se odriče Isusa (54-62)
Ljudi se rugaju Isusu (63-65)
Isus pred Sudbenim vijećem (66-71)
- 23 Isus pred Pilatom i Herodom (1-25)
Isus i dva zločinca na stupu (26-43)
"Bit ćeš sa mnom u raj" (43)
Isusova smrt (44-49)
Isusovo tijelo položeno u grob (50-56)
- 24 Isus uskrsnuo (1-12)
Na putu u Emaus (13-35)
Isus se ukazao učenicima (36-49)
Isus uznesen na nebo (50-53)

1 Mnogi su nastojali sastaviti izvještaj o događajima u čiju smo se istinitost uvjerali,^a **2** i to onako kako su nam ih prenijeli oni koji su od početka bili očevici tih događaja^b i objavitelji Božje riječi*.^c **3** Stoga sam i ja, časní Teofile,^d nakon što sam pomno ispitao sve od početka, odlučio tebi napisati sve po redu* **4** da se osvjedočiš u pouzdanost onoga čemu si poučen.^e

5 U danima judejskog kralja Heroda*^f živio je svećenik po

1:2 *Po svemu sudeći, misli se na dobu vijest. 1:3 *Ili: "logičnim redosljedom". 1:5 *Vidi Rječnik.

1. POGL.

a Iv 20:30, 31

b Iv 15:27

1Pe 5:1

2Pe 1:16

c He 2:3

d Dj 1:1

e Iv 20:30, 31

f Mt 2:1

2. stupac

a 1Lje 24:3, 10

b 1Lje 24:1, 19

2Lje 8:14

2Lje 31:2

imenu Zaharija, koji je pripadao Abijinoj skupini.^a Žena mu je bila iz Aronove loze, a zvala se Elizabeta. **6** Oboje su bili pravedni u Božjim očima jer su se besprijeekorno držali svih Jehovinih* zapovijedi i zakona. **7** Ali nisu imali djece jer je Elizabeta bila nerotkinja, a oboje su bili u poodmaklim godinama.

8 Dok je Zaharija jednom prilikom obavljao svećeničku službu pred Bogom, jer je bio red na njegovu skupinu,^b **9** prema svećeničkom je običaju ždrijebom bio izabran da uđe

1:6 *Vidi dodatak A5.

u Jehovino* svetište^a i prinese kad.^b **10** Tijekom prinošenja kada sav okupljeni narod vani se molio. **11** Tada se Zahariji ukazao Jehovin* anđeo – stajao je s desne strane kadionog žrtvenika. **12** Kad ga je Zaharija ugledao, uznemirio se i obuzeo ga je strah. **13** No anđeo mu je rekao: “Ne boj se, Zaharija, jer su uslišene tvoje usrdne molitve i tvoja žena Elizabeta rodit će ti sina. Daj mu ime Ivan.^c **14** Radovat ćeš se i veseliti i mnogi će se obradovati njegovom rođenju^d **15** jer će biti velik u Jehovinim* očima.^e Ali ne smije piti vina ni drugog opojnog pića.^f Bit će pun svetog duha i prije nego što se rodi^g.^g **16** On će pomoći mnogim Izraelcima da se vrate svom Bogu, Jehovi*.^h **17** I ići će pred Bogom pun duha i snage kao Ilijaⁱ kako bi učinio da srce očeva postane poput srca djece^j i kako bi pomogao neposlušnicima da postupaju mudro poput pravednika. Tako će pripremiti narod za Jehovu*.”^k

18 A Zaharija je rekao anđelu: “Kako da budem siguran u to? Jer ja sam star, a i žena mi je u poodmaklim godinama.” **19** Anđeo mu je odgovorio: “Ja sam Gabrijel,^l koji stoji pred Bogom.^m On me poslao da ti objavam tu dobru vijest. **20** Ali budući da nisi povjerovao mojim riječima, koje će se ispuniti u svoje vrijeme, zanijemjet ćeš i nećeš moći govoriti do dana kad se to dogodi.” **21** A narod je čekao Zahariju i čudio se što se toliko zadržao u sve-

1:9, 11, 15-17, 25, 28, 32 *Vidi dodatak A5. 1:15 #Ili: “već od majčine utrobe”. 1:17 #Ili: “kako bi srce očeva obratio k djeci”.

1. POGL.

a Izl 40:5
b Izl 30:7, 8
c Lk 1:59, 60
d Lk 1:57, 58
e Lk 7:28
f Br 6:2, 3
Mt 11:18
g Jr 1:5
Ri 9:10-12
h Mi 4:6
i Mt 11:13, 14
Mt 17:10-12
j Mi 4:5, 6
k Iza 40:3
Mi 3:1
l Da 8:16
Da 9:21
Lk 1:26, 27
m He 1:7, 14

2. stupac

a Pos 30:22, 23
1Sa 1:10, 11
b Da 8:16
Lk 1:19
c Iza 7:14
d Mt 1:18
e Ga 4:4
f Mt 1:21-23
Lk 2:21
g Flp 2:9-11
1Ti 6:15
h Mt 27:54
Iv 1:49
i 2Sa 7:8, 12
Ps 132:11
Iza 9:7
Iza 11:1, 10
Jr 23:5
Mt 1:1

j Da 2:44
Da 7:13, 14
He 1:8
k Iza 7:14
Mt 1:24, 25

tištu. **22** Kad je napokon izašao, nije im mogao ništa reći, pa su shvatili da je u svetišu vidio nešto nadnaravno*. Budući da je bio nijem, pokušavao se znakovima sporazumjeti s njima. **23** A kad je završilo vrijeme njegove službe, otišao je kući.

24 Nakon nekog vremena njegova je žena Elizabeta zatrudnjela i pet mjeseci nije izlazila iz kuće. Rekla je: **25** “Jehova* je to učinio za mene. Smilovao mi se i uklonio je sramotu koja me pratila.”^a

26 Kad je Elizabeta bila u šestom mjesecu trudnoće, Bog je poslao anđela Gabrijela^b u galilejski grad Nazaret **27** djevice^c zaručenoj za čovjeka iz Davidove loze koji se zvao Josip. Djevici je bilo ime Marija.^d **28** Kad je anđeo došao k njoj, rekao je: “Zdravo, milošću obdarena, Jehova* je s tobom.”

29 A ona se uplašila kad je to čula i pokušala je dokučiti što bi taj pozdrav mogao značiti. **30** No anđeo joj je rekao: “Ne boj se, Marija, jer si stekla Božju naklonost. **31** Evo, zatrudnjet ćeš i rodit ćeš sina.^e Daj mu ime Isus.^f **32** On će biti velik^g i zvat će se Sin Svevišnjega.^h Jehova* Bog dat će mu prijestolje njegovog oca Davidaⁱ **33** i on će kraljevati nad Jakovljevim potomcima zauvijek i njegovoj vlasti* neće biti kraja.”^j

34 A Marija je upitala anđela: “Kako je to moguće kad sam još djevica*?”^k **35** Anđeo joj je odgovorio: “Sveti duh do-

1:22 *Ili: “imao viđenje”. 1:33 *Dosl.: “njegovom kraljevstvu”. 1:34 *Ili: “kad još nisam imala spolne odnose s muškarcem”.

ći će na tebe^a i sila Svevišnjega zasjenit će te. Zato će dijete koje rodiš biti sveto,^b Božji Sin.^c **36** I tvoja rođakinja Elizabeta začela je sina iako je u poodmakloj dobi. Ljudi su je zvali nerotkinjom, a sada je u šestom mjesecu trudnoće. **37** Jer Bogu ništa* nije nemoguće.^d **38** Tada je Marija rekla: "Evo Jehovine* robinje! Neka mi bude kako si rekao." I anđeo je otišao od nje.

39 Ubrzo nakon toga Marija je žurno otišla u jedan grad u judejskim brdima. **40** Ušla je u Zaharijinu kuću i pozdravila Elizabetu. **41** Kad je Elizabeta čula Marijin pozdrav, poskočilo je dijete u njenoj utrobi. Elizabeta se ispunila svetim duhom **42** i uzviknula je na sav glas: "Blagoslovljena si ti među ženama i blagoslovljen je plod tvoje utrobe! **43** Čime sam zaslužila tu čast da majka mog Gospodina dođe k meni? **44** Jer evo, kad sam začula tvoj pozdrav, dijete u mojoj utrobi poskočilo je od radosti. **45** Sretna je ona koja je povjerovala, jer će se ispuniti sve što joj je Jehova* rekao."

46 A Marija je rekla: "Moja duša^e veliča Jehovu*^e **47** i moj duh kliče Bogu, mom Spasitelju,^f **48** jer obratio je pažnju na svoju neznatnu robinju.^g Odsad će me svi naraštaji nazivati sretnom,^h **49** jer Silni je za mene učinio velika djela i njegovo je ime sveto.ⁱ **50** On iz naraštaja u naraštaj iskazuje milost onima koji ga se boje.^j **51** Svojom je rukom uči-

1:37 *Ili: "ništa što kaže". 1:38, 45, 46, 58 *Vidi dodatak A5. 1:46 *Ili: "Cijelo moje biće". Vidi izraz "duša" u Rječniku.

1. POGL.

a Mt 1:18, 20

b Iv 6:68, 69

c Mt 14:33
Iv 1:32, 34
Iv 20:31d Pos 18:14
Mt 19:26

e 1Sa 2:1

f 2Sa 22:3
Iza 43:3
Hb 3:18
Tit 1:3
Jd 25

g 1Sa 1:10, 11

h Lk 11:27

i Ps 71:19
Ps 111:9

j Ps 103:17

2. stupac

a 2Sa 22:28

b Job 12:19

c 1Sa 2:7

d 1Sa 2:5
Ps 34:10
Ps 107:9e Ps 98:3
Iza 41:8, 9f Pos 17:19
Mi 7:20
Ga 3:16

g Lk 1:14

h Pos 17:10, 12
Le 12:2, 3

i Lk 1:13

j Lk 1:20

nio moćna djela, raspršio je one kojima su u srcu ohole zamisli.^a **52** Moćnike je zbacio s njihovih prijestolja,^b a nezatne je uzvisio.^c **53** Gladne je nasitio svakojakim dobrima,^d a bogate je otpustio praznih ruku. **54** Pritekao je u pomoć svom sluzi Izraelu i tako pokazao da se sjeća svog obećanja,^e **55** koje je dao našim precima, da će Abrahamu i njegovim potomcima^f zauvijek iskazivati milost." **56** Marija je ostala kod Elizabete oko tri mjeseca, a zatim se vratila kući.

57 Elizabeti je došlo vrijeme da rodi i rodila je sina. **58** A njeni susjedi i rođaci čuli su da joj je Jehova* iskazao veliku milost i radovali su se s njom.^g **59** Došli su osmog dana, kad je trebalo obrezati dijete,^h i htjeli su mu dati ime Zaharija, po njegovom ocu. **60** Ali djetetova se majka usprotivila: "Ne, zvat će se Ivan!" **61** Nato su joj rekli: "Nitko od tvoje rodbine ne zove se tako." **62** Potom su znakovima upitali oca kako bi on htio da se dijete zove. **63** A on je zatražio pločicu i napisao: "Ime mu je Ivan."ⁱ Tada su se svi začudili. **64** I odmah mu se vratio dar govora te je počeo govoriti i hvaliti Boga. **65** Svi njihovi susjedi bili su zadivljeni i o svemu tome počelo se govoriti po svim judejskim brdima. **66** I svi koji su čuli za to razmišljali su o tome i pitali se: "Što će biti od tog djeteta?" Jer bilo je jasno da je Jehova* s njim.

67 Tada se njegov otac Zaharija ispunio svetim duhom i

1:66 *Dosl.: "Jehovina ruka". Vidi dodatak A5.

počeo je prorokovati: **68** "Ne-ka je hvaljen Jehova*, Izraelov Bog,^a jer se smilovao svom narodu i izbavio ga.^b **69** I podignuo nam je moćnog izbavitelja*^c iz kraljevske loze svog sluge Davida.^d **70** On je i obećao preko svojih svetih proroka iz davnine^e **71** da ćemo biti spašeni od svojih neprijatelja i od svih koji nas mrže.^f **72** Iskazao nam je milosrđe kako je i obećao našim precima i sjetio se svog svetog saveza,^g **73** zakletve koju je dao našem praocu Abrahamu,^h **74** da će nam, kad budemo izbačeni iz ruku neprijatelja, dati da mu bez straha služimo* **75** u vjernosti i pravednosti sve dane svog života. **76** A ti ćeš se, dijete, zvati prorokom Svevišnjega jer ćeš ići pred Jehovom* da mu pripremiš puteve,ⁱ **77** da objaviš njegovom narodu da spasenje dolazi oprostjenjem njihovih grijeha,^j **78** zahvaljujući dubokoj samilosti našeg Boga. Njegova će nas samilost obasjati s nebesa poput svanuća **79** i donijet će svjetlo onima koji sjede u tami i smrtnoj sjeni^k te će voditi naše korake na put mira."

80 A dječak je odrastao i postao zreo čovjek*. Boravio je u pustinji sve dok nije došlo vrijeme da započne svoju službu u Izraelu.

2 U to vrijeme car* August izdao je naredbu da se popiše sve stanovništvo. **2** (Bio je to prvi popis izvršen za Kvirinijevog upravljanja Sirijom.)

1:68, 76; 2:9, 15 *Vidi dodatak A5. 1:69 *Ili: "rog spasenja". Vidi izraz "rog" u Rječniku. 1:74 *Ili: "vršimo svetu službu". 1:80 *Dosl.: "i jačao duhom". 2:1 *Ili: "cezar".

1. POGL.

- a 1Kr 1:48
Ps 41:13
Ps 72:18
Ps 106:48
- b Ps 111:9
Lk 7:16
- c 1Sa 2:10
- d Ps 132:17
- e Jr 23:5
Da 9:24
- f Ps 106:10
- g Pos 17:7
Le 26:42
Ps 106:45, 46
- h Pos 22:15-18
Ps 105:8, 9
Mi 7:20
- i Iza 40:3
Mi 3:1
Mt 3:3
- j Mk 1:4
- k Ps 107:10
Iza 9:2
Mt 4:16

2. stupac

2. POGL.

- a Mt 1:16
- b 1Sa 16:1
Mi 5:2
Mt 2:6
- c Lk 1:26, 27
- d Mt 1:18
- e Mt 1:25
- f Iza 53:2
- g 1Sa 20:6
- h Iza 9:6
- i Dj 2:36
Flp 2:11
- j Da 7:10
Ot 5:11

3 Stoga je svatko otišao u svoj grad kako bi bio popisano.

4 Tako je i Josip^a otišao iz galilejskog grada Nazareta te se uputio u Judeju, u Davidov rodni grad Betlehem,^b jer je potjecao iz Davidove loze. **5** Pošao je onamo da se upiše s Marijom, koja se već bila udala za njega,^c a sada je bila u poodmakloj trudnoći.^d **6** Dok su bili ondje, došlo joj je vrijeme da rodi. **7** I rodila je sina, svog prvorođenca,^e te ga je povila i položila u jasje^f jer u prenoćištu nije bilo mjesta za njih.

8 U tom kraju bili su i pastiri koji su boravili vani i noći čuvali svoja stada. **9** Odjednom se pred njima pojavio Jehovin* anđeo i Jehovina* je slava zablistala oko njih, pa su se jako uplašili. **10** A anđeo im je rekao: "Ne bojte se! Došao sam vam objavit i dobru vijest koja će svim ljudima donijeti veliku radost. **11** Danas vam se u Davidovom gradu^g rodio spasitelj^h - Krist, Gospodin.ⁱ **12** Evo kako ćete ga prepoznati: naći ćete dijete kako povijeno leži u jaslama." **13** Odjednom se uz anđela pojavila silna nebeska vojska,^j koja je hvalila Boga i govorila: **14** "Slava Bogu na nebesima*", a na zemlji mir među ljudima koji su mu po volji!"

15 Kad su anđeli otišli od njih i vratili se na nebo, pastiri su rekli jedan drugome: "Pođimo u Betlehem vidjeti ono što se ondje dogodilo, ono što nam je Jehova* obznanio." **16** I brzo su otišli te našli Mariju i Josipa s djetetom, koje je bilo položeno u jasje. **17** Kad su to vidjeli, ispričali su ono što

2:14 *Ili: "visinama".

im je anđeo rekao za to dijete. **18** I svi koji su čuli ono što su im ispričali pastiri, divili su se tome, **19** a Marija je čuvala sve te riječi u svom srcu i razmišljala o njima.^a **20** Potom su se pastiri vratili k stadi- ma, slaveći i hvaleći Boga zbog svega što su čuli i vidjeli, jer se dogodilo onako kako im je bilo rečeno.

21 A osmog dana, kad je dijete trebalo obrezati,^b dali su mu ime Isus, kako je anđeo nazvao dijete prije nego što je bilo začeto.^c

22 A kad je došlo vrijeme da se izvrši obred njihovog očišćenja u skladu s Mojsijevim zakonom,^d donijeli su dijete u Jeruzalem pred Jehovu*, **23** kao što je napisano u Jehovinom* zakonu: "Svaki prvorođenac neka bude posvećen^e Jehovi*."^e **24** I prinijeli su žrtvu u skladu s onim što piše u Jehovinom* zakonu: "Dvije grlice ili dva mlada goluba."^f

25 A u Jeruzalemu je živio čovjek po imenu Šimun. Taj pravedni i pobožni čovjek čekao je da Bog donese utjehu^g Izraelu i na njemu je bio sveti duh. **26** Jehova* Bog otkrio mu je svetim duhom da neće umrijeti dok ne vidi njegovog Pomazanika^h. **27** Vođen duhom, Šimun je došao u hram. Kad su roditelji unijeli malog Isusa da izvrše obred propisan Zakonom,^h **28** on ga je uzeo u naručje te počeo hvalliti Boga, govoreći: **29** "Svevišnji Gospodine, tvoj rob sada može umrijeti u miruⁱ jer si održao svoje obećanje. **30** Naime, moje su oči vidjele onoga pre-

2. POGL.

- a Lk 2:51
b Pos 17:10, 12
Le 12:2, 3
c Mt 1:20, 21
Lk 1:30, 31
d Le 12:2, 4
e Izl 13:2, 12
Izl 22:29
Br 3:13
Br 8:17
f Le 12:6, 8
g Iza 40:1
Iza 49:13
h Le 12:6, 7
i Pos 46:30

2. stupac

- a Iza 52:10
Lk 3:4, 6
Dj 4:12
b Iza 40:5
c Iza 9:2
Mt 4:16
d Iza 11:10
Iza 42:6
Iza 49:6
Dj 13:47
Dj 26:23
e Iza 8:14
f 1Ko 1:23, 24
g Dj 28:22
1Pe 2:7, 8
h Iv 19:25
i Iza 52:9
Mk 15:43
Lk 2:25
j Le 12:6
k Mt 2:23
Lk 1:26
l Lk 2:52

- m Izl 23:14, 15
Pnz 16:16
n Izl 34:23

ko koga ćeš donijeti spasenje,^a **31** onoga koga si poslao da ga vide svi narodi,^b **32** onoga koji će biti svjetlo^c za prosvjetljenje neznabožaca^d i slava tvog naroda Izraela." **33** A djetetov otac i majka divili su se onome što je bilo rečeno o njemu. **34** Šimun ih je zatim blagoslovio, a djetetovoj majci Mariji rekao je: "Ovo je dijete poslano od Boga da zbog njega padnu^e i ustanu mnogi u Izraelu^f i da bude znak protiv kojeg će se govoriti,^g **35** kako bi se otkrila razmišljanja mnogih srca (a tebi će mač probosti dušu^h)."

36 Tada je živjela i proročica Ana, Penuelova kći, iz Ašerovog plemena, koja je bila u podmaklim godinama. Nakon što se udala*, živjela je s mužem sedam godina, **37** a ostatak života provela je kao udovica. Imala je 84 godine i nikad nije izostajala iz hrama, nego je dan i noć služila Bogu* postom i usrdnim molitvama. **38** U tom im je trenutku prišla te je počela zahvaljivati Bogu i govoriti o djetetu svima koji su čekali da Bog izbavi Jeruzalem.ⁱ

39 Kad su Josip i Marija izvršili sve što je bilo propisano Jehovinim* zakonom,^j vratili su se u Galileju, u svoj grad Nazaret.^k **40** A dijete je raslo i jačalo, napredovalo u mudrosti i uživalo Božju naklonost.^l

41 Njegovi su roditelji svake godine išli u Jeruzalem kako bi proslavili Pashu.^m **42** Kad mu je bilo 12 godina, oni su, kao i obično, pošli u Jeruzalem na proslavu blagdana.ⁿ **43** Nakon

2:22-24, 26, 39 *Vidi dodatak A5. 2:23 #Ili: "svet". 2:26 #Dosl.: "Krista".

2:32, 35 *Vidi Rječnik. 2:36 *Dosl.: "Nakon svog dječičanstva". 2:37 #Ili: "vršila svetu službu".

blagdana krenuli su kući, ali Isus je ostao u Jeruzalemu. No njegovi roditelji to nisu primijetili. **44** Pretpostavljali su da je među njihovim suputnicima. Zato su ga tek nakon cijelog dana putovanja počeli tražiti među rodbinom i znancima. **45** Ali nisu ga našli, pa su se vratili u Jeruzalem i posvuda ga tražili. **46** Nakon tri dana pronašli su ga u hramu kako sjedi među učiteljima te ih sluša i postavlja im pitanja. **47** Svi koji su ga slušali divili su se njegovoj oštromnosti i njegovim odgovorima.^a **48** Kad su ga roditelji ugledali, zapanjili su se. Majka mu je rekla: "Dijete, zašto si nam to učinio? Tvoj otac i ja bili smo izvan sebe od brige, posvuda smo te tražili." **49** A on im je rekao: "Zašto ste me tražili? Zar niste znali da moram biti u domu svog Oca?"^b **50** Ali oni nisu razumjeli što im govori.

51 On se vratio s njima u Nazaret i bio im je poslušan.^c A njegova je majka brižno čuvala sve te riječi u svom srcu.^d **52** Isus je rastao, napredovao u mudrosti i uživao sve veću naklonost i Boga i ljudi.

3 Petnaeste godine vladavine cara Tiberija, kad je Poncije Pilat bio upravitelj Judeje, Herod^e vladar^f Galileje, njegov brat Filip vladar Itureje i Trahonitide, a Lizanija vladar Abilene, **2** u danima svećeničkog glavara Ane i velikog svećenika Kajfe,^f Bog je objavio svoju riječ Zaharijinom sinu Ivanu^g u pustinji.^h

3:1 *Odosno Herod Antipa. Vidi Rječnik. ^fDosl.: "tetrah". Titula vladara neke pokrajine u Rimskom Carstvu.

2. POGL.

a Ps 119:99
Mt 7:28
Mk 1:22
Lv 7:15

b Lv 2:16

c Izl 20:12
Phz 5:16
Ef 6:1
Kol 3:20

d Lk 2:19

3. POGL.

e Mt 14:1
Lk 23:6, 7

f Mt 26:57
Lv 18:13
Lv 18:24
Dj 4:5, 6

g Lv 1:6

h Lk 1:80

2. stupac

a Mt 3:1, 2
Mk 1:4
Lk 1:76, 77

b Mt 3:3
Mk 1:3
Lv 1:23

c Iza 40:3-5
Lk 2:30
Dj 28:28

d Mt 3:7-10
Mt 23:33

e Mt 7:19

f 1Ti 6:18
Jk 2:15, 16
1Iv 3:17

g Mt 21:32
Lk 7:29

h Lk 19:8

3 I on je obišao cijeli kraj oko Jordana i propovijedao ljudima da se trebaju krstiti u znak pokajanja koje je potrebno da bi im grijesi bili oprosteni,^a **4** kao što stoji u knjizi u kojoj su zapisane riječi proroka Izaije: "Netko viče u pustinji: 'Pripremite put Jehovi!*' Poravnajte mu staze!"^b **5** Neka se ispuni svaka dolina, neka se izravna svaka gora i brdo! Krievdave staze neka postanu ravne, neravni putevi neka se poravnaju! **6** I svi će ljudi vidjeti onoga preko koga će Bog donijeti spasenje."^c

7 I govorio je mnoštvu ljudi koji su dolazili da ih krsti: "Leglo zmijsko! Tko vam je rekao da bježite od srdžbe koja dolazi?"^d **8** Najprije svojim djelima pokažite da ste se pokajali. I nemojte govoriti u sebi: 'Naš je otac Abraham.' Jer kažem vam da Bog iz ovog kamenja može Abrahamu podignuti djecu. **9** Sjekira je već položena na korijen stablima. Svaoko stablo koje ne donosi dobar plod posjeći će se i baciti u vatru."^e

10 A mnoštvo ga je pitalo: "Što onda trebamo činiti?" **11** On im je odgovorio: "Tko ima dvije haljine*, neka jednu da onome koji nema nijednu, i tko ima hrane, neka je podijeli s onim tko nema."^f **12** Došli su i poreznici da se krste^g i upitali su ga: "Učitelju, što trebamo činiti?" **13** On im je odgovorio: "Ne tražite da vam se plaća* veći porez od onoga koji je propisan."^h **14** A i neki vojnici su ga pitali: "Što mi trebamo činiti?" Odgovorio im je: "Ne-

3:4 *Vidi dodatak A5. **3:11** *Ili: "haljinu viška". **3:13** *Ili: "Ne ubirite".

mojte nikoga ugnjetavati* niti lažno optuživati,^a nego budite zadovoljni svojom plaćom.”

15 Narod je bio u iščekivanju Krista, pa su se svi pitali nije li Ivan možda Krist.^b **16** Zato je Ivan svima rekao: “Ja vas krstim vodom, ali dolazi onaj koji je veći od mene, kome ja nisam dostojan odvezati remenje na sandalama.^c On će vas krstiti svetim duhom i vatrom.^d **17** U ruci ima vijaču da temeljito očisti svoje gumno i da skupi pšenicu u svoju žitnicu, a pljevu će spaliti neugasivom vatrom.”

18 Ivan je narodu davao i mnoge druge savjete te im je objavljivao dobru vijest. **19** A Heroda* je prekoračio zbog Herodijade, žene njegovog brata, i zbog svih zlodjela koja je učinio. **20** Zato je Herod učinio još jedno zlodjelo – bacio je Ivana u zatvor.^e

21 Kad se sav narod krstio, krstio se i Isus.^f Dok se molio, otvorilo se nebo^g **22** i sveti duh sišao je na njega u tjelesnom obliku, kao golub, a s neba se začuo glas: “Ti si moj voljeni Sin, ti si mi po volji.”^h

23 Kad je Isusⁱ započeo sa svojom službom, imao je oko 30 godina.^j A bio je, kako se smatralo,

sin Josipov,^k
Elijev,

24 Matatov,
Levijev,
Malkijev,
Janajev,
Josipov,

3. POGLED.

a Izl 23:1, 7
Le 19:11

b Iv 1:25

c Iv 1:26, 27

d Mt 3:11, 12
Mk 1:7, 8
Dj 2:1, 4

e Mt 14:3-5
Mk 6:17-20

f Mt 3:13

g Mt 3:16
Mk 1:9, 10

h Ps 2:7
Mt 3:17
Mt 17:5
Mk 1:11
Iv 1:32-34

i Mt 1:1-17

j Br 4:2, 3

k Mt 1:16
Mt 13:55
Lk 4:22
Iv 6:42

2. stupac

a Ezr 3:2

b 1Lje 3:17
Mt 1:12

c 2Sa 5:13, 14
1Lje 3:5

d 1Sa 16:13
1Sa 17:58
Mt 1:6

e Iza 11:1

f Ru 4:17

g Ru 4:13

h Ru 4:21

i 1Lje 2:11

25 Matatijin,
Amosov,
Nahumov,
Heslijev,
Nagajev,

26 Mahatov,
Matatijin,
Šimijev,
Josehov,
Jodin,

27 Joananov,
Resin,
Zerubabelov,^a
Šealtielov,^b
Nerijev,

28 Malkijev,
Adijev,
Kosamov,
Elmadamov,
Erov,

29 Isusov,
Eliezerov,
Jorimov,
Matatov,
Levijev,

30 Šimunov,
Judin,
Josipov,
Jonamov,
Elijakimov,

31 Melejin,
Menin,
Matatin,
Natanov,^c
Davidov,^d

32 Jišajev,^e
Obedov,^f
Boazov,^g
Salmonov,^h
Nahšonov,ⁱ

33 Aminadabov,
Arnijev,
Hesronov,

3:14 *Ili: “Nemojte ni od koga iznuđivati novac”. 3:19 *Dosl.: “tetrarha Heroda”.

Peresov,^aJudin,^b34 Jakovljevi,^cIzakovi,^dAbrahamovi,^eTerahovi,^fNahorovi,^g35 Serugovi,^hReuovi,ⁱPelegovi,^jEberovi,^kŠelahovi,^l

36 Kenanovi,

Arpakšadovi,^mŠemovi,ⁿNoini,^oLamekovi,^p37 Metušalahovi,^r

Henokovi,

Jaredovi,^sMahalalelovi,^tKenanovi,^u38 Enoševi,^vŠetovi,^zAdamovi,^a

Božji.

4 Isus je, pun svetog duha, otišao s Jordana i duh ga je vodio po pustinji,^b **2** gdje je ostao 40 dana. Kad su ti dani prošli, bio je gladan jer cijelo to vrijeme nije ništa jeo. Tada je došao Đavo da ga iskuša.^c **3** Rekao mu je: "Ako si Božji sin, reci ovom kamenu da postane kruh." **4** A Isus mu je odvratio: "Pisano je: 'Čovjek ne smije živjeti samo od kruha.'"^d

5 Đavo ga je zatim odveo na goru te mu je u jednom trenu pokazao sva kraljevstva svijeta.^e **6** I rekao mu je: "Dat ću ti vlast nad svima njima te njihovu raskoš i sjaj jer je ta vlast predana meni^f i dajem je kome hoću. **7** Dakle, ako mi se po-

3. POGL.

- a Ru 4:12
 Ru 4:18, 19
 1Lje 2:4, 5
 b Pos 29:35
 1Lje 2:1
 c Pos 25:26
 d Pos 21:2, 3
 e 1Lje 1:28
 f Pos 11:24
 Pos 11:26, 27
 g Pos 11:22
 h Pos 11:20
 i Pos 11:18
 j Pos 11:16
 k Pos 11:14
 1Lje 1:25
 l Pos 11:12
 m Pos 11:10
 n Pos 5:32
 o Pos 5:29
 p Pos 5:25
 r Pos 5:21
 s Pos 5:19
 t Pos 5:12, 16
 u Pos 5:9
 1Lje 1:2
 v Pos 4:26
 Pos 5:10
 z Pos 5:7
 a Pos 5:1, 4
 1Lje 1:1

4. POGL.

- b Mt 4:1-4
 Mk 1:12, 13
 c He 2:18
 d Pnz 8:3
 e Mt 4:8-10
 f Iv 12:31
 Iv 14:30
 Ef 2:2

2. stupac

- a Izl 20:3
 Pnz 6:13
 Pnz 10:20
 b Mt 4:5-7
 c Ps 91:11, 12
 d Pnz 6:16
 1Ko 10:9
 e Mt 4:11
 He 4:15
 f Mt 4:12
 Iv 4:3
 g Mt 2:23
 h Dj 17:1, 2
 i Mt 12:20
 j Iza 61:1, 2

kloniš*, vlast nad svim tim bit će tvoja." **8** Isus mu je nato rekao: "Pisano je: 'Jehovu*, svog Boga, štuj i jedino njemu služiš.'"^a

9 Tada ga je odveo u Jeruzalem, postavio ga na vrh* hramskog zida i rekao mu: "Ako si Božji sin, baci se oдавde dolje,^b **10** jer pisano je: 'On će svojim anđelima zapovjediti da te čuvaju' **11** i 'Oni će te nositi na svojim rukama kako ne bi nogom zapeo o kamen.'"^c **12** Isus mu je odvratio: "Rečeno je: 'Ne iskušavaj Jehovu*, svog Boga!'"^d **13** Tada je Đavo prestao iskušavati Isusa i otišao je od njega do neke druge prilike.^e

14 A Isus se pun duha vratio u Galileju.^f Dobar glas o njemu proširio se po cijelom tom kraju. **15** Počeo je poučavati u tamošnjim sinagogama i svi su ga poštovali.

16 Zatim je došao u Nazaret,^g u kojem je odrastao. U subotu* je po svom običaju ušao u sinagogu.^h Kad je ustao da čita, **17** dali su mu svitak proroka Izaije. On ga je otvorio i našao mjesto gdje je bilo napisano: **18** "Jehovin* je duh na meni jer Bog me pomazao da objavim dobru vijest siromasima. Poslao me da objavim slobodu zarobljenima i vraćanje vida slijepima, da pustim potlačene na slobodu,ⁱ **19** da propovijedam Jehovinu* godinu milosti."^j **20** Tada je smotao svitak, vratio ga poslužite-

4:7 *Ili: "iskažeš štovanje". Grčki glagol odnosi se na jednokratnu radnju. **4:8, 12, 18, 19** *Vidi dodatak A5. **4:8** *Ili: "vrši svetu službu". **4:9** *Ili: "krunište". **4:16** *Ili: "Na dan počinka". Vidi izraz "dan počinka" u Rječniku.

lju i sjeo. Oči svih u sinagogi bile su uprte u njega. **21** I rekao im je: "Danas su se ispunile ove riječi iz Pisama koje ste upravo čuli."^a

22 Svi su počeli pohvalno govoriti o njemu i diviti se ugodnim riječima koje su izlazile iz njegovih usta.^b Govorili su: "Nije li to Josipov sin?"^c

23 Tada im je rekao: "Sigurno ćete na mene primijeniti ovu izreku: 'Liječniče, izliječi sam sebe!' I reći ćete: 'Učini i ovdje, u svom zavičaju, ono što smo čuli da si učinio u Kafarnaumu.'"^d

24 Zatim je nastavio: "Zaista vam kažem, nijedan prorok nije prihvaćen u svom zavičaju.^e **25** Uistinu vam kažem: U Ilijino vrijeme – kad tri godine i šest mjeseci nije bilo kiše, pa je cijelom zemljom vladala velika glad^f – u Izraelu je bilo mnogo udovica. **26** No Ilija nije bio poslan nijednoj od tih žena, nego samo udovici u Sarfati u sidonskoj zemlji.^g

27 Isto tako, u vrijeme proroka Elizeja u Izraelu je bilo mnogo gubavaca, ali nijedan od njih nije bio očišćen* osim Sirijca Naamana."^h **28** Kad su to čuli, svi koji su bili u sinagogi raznježili su se,ⁱ **29** pa su ustali, istjerali ga iz grada i odveli na rub brda na kojem je bio sagrađen njihov grad kako bi ga strmoglavili. **30** Ali on je prošao kroz mnoštvo i otišao.^j

31 Potom je otišao u galilejski grad Kafarnaum. Ondje je subotom poučavao ljude,^k **32** a oni su bili zadivljeni njegovim načinom poučavanja*^l jer je govorio kao onaj iza čijih riječi

4:27 *Ili: "izliječen". 4:32 *Ili: "njegovim učenjima".

4. POGL.

a Mt 5:17

b Ps 45:2
Iza 50:4c Mt 13:54
Mk 6:2
Iv 6:42

d Mt 4:13

e Mt 13:57
Mk 6:4
Iv 4:44

f 1Kr 18:1

g 1Kr 17:9, 10

h 2Kr 5:1, 14

i Lk 2:34

j Iv 8:59
Iv 10:39

k Mk 1:21, 22

l Mt 7:28
Iv 7:46

2. stupac

a Mk 1:23-28

b Mt 2:23

c Mt 8:29
Lk 4:41
Lk 8:28
Jk 2:19d Mt 8:14, 15
Mk 1:29-31e Mt 8:16, 17
Mk 1:32-34f Mt 8:28, 29
Mk 3:11

g Dj 16:17, 18

h Mk 1:23-25
Mk 3:11, 12
Lk 4:33-35

i Mk 1:35-38

j Mt 4:23
Lk 8:1

stoji Bog. **33** A u sinagogi je bio neki čovjek opsjednut demonom, nečistim duhom. On je povikao na sav glas:^a **34** "Što hoćeš od nas, Isuse Nazarećanine? Znam točno tko si – sveti Božji Sin!"^c **35** Ali Isus ga je prekorio: "Umukni i izađi iz njega!" Tada je demon pred njima oborio čovjeka te je izašao iz njega a da mu nije audio. **36** Nato su se svi zapanjili i govorili su jedan drugome: "Kakve li su to riječi! On ima vlast i moć zapovijedati nečistim duhovima, i oni izlaze!" **37** I glas o njemu širio se po cijelom tom kraju.

38 Kad je Isus izašao iz sinagoge, otišao je u Šimunov dom. A Šimunova punica imala je visoku vrućicu, pa su ga zamolili da joj pomogne.^d **39** On se nagnuo nad nju, zapovjedio vrućici da nestane i žena je ozdravila. I odmah je ustala te ih počela posluživati.

40 A dok je sunce zalazilo, svi koji su u kući imali nekoga tko je patio od bilo koje bolesti dovodili su k njemu svoje bolesnike. On je polagao ruke na svakoga od njih i liječio ih.^e

41 A iz mnogih ljudi izlazili su demoni, vičući: "Ti si Božji Sin!"^f Ali on ih je prekoravao i nije im dopuštao da govore o njemu^g jer su znali da je on Krist.^h

42 U zoru je otišao na pusto mjesto.ⁱ Ali mnoštvo ljudi ga je tražilo. Kad su ga našli, htjeli su ga spriječiti da ode od njih.

43 No on im je rekao: "I drugim gradovima moram objaviti dobru vijest o Božjem kraljevstvu, jer sam radi toga poslan."^j

44 I otišao je propovijedati po sinagogama u Judeji.

5 Dok je Isus jednom prilikom stajao kraj Genezaretskog jezera*,^a narod se gurao oko njega da čuje Božju riječ.

2 Tada je vidio dvije lađe na obali jezera i ribare koji su izašli iz njih i ispirali mreže.^b

3 Ušao je u jednu od tih lađa, koja je bila Šimunova, i zamolio ga da se malo otisne od kopna. Tada je sjeo i iz lađe počeo poučavati narod.

4 Kad je završio govor, rekao je Šimunu: "Otplovi gdje je duboko pa bacite mreže."^c

5 A Šimun je rekao: "Učitelju, cijelu smo se noć mučili i ništa nismo ulovili,^c ali kad ti tako kažeš, spustit ću mreže."^c

6 Kad su to učinili, ulovili su toliko mnogo riba da su im se mreže počele razdirati.^d

7 Zato su mahnuili svojim prijateljima u drugoj lađi da dođu i pomognu im. Oni su došli i napunili obje lađe, tako da su gotovo potonule.

8 Kad je Šimun Petar to vidio, pao je Isusu pred noge i rekao: "Idi od mene, Gospodine, jer ja sam grešan čovjek."^e

9 Jer kad su vidjeli koliko su ribe ulovili, zapanjili su se i on i oni koji su bili s njim.

10 Zapanjili su se i Zebedejevi sinovi Jakov i Ivan,^e koji su bili Šimunovi suradnici. No Isus je rekao Šimunu: "Ne boj se! Odsada ćeš loviti ljude."^f

11 Tako su izvukli lađe na kopno, ostavili sve i pošli za njim.^g

12 Jednom drugom prilikom, dok je Isus bio u nekom gradu, ugledao ga je čovjek koji je bio pun gube pa je pao ničice i zamolio ga: "Gospodine, znam da me možeš očistiti ako to hoćeš."^h

13 Isus je ispružio ruku, dotaknuo ga i rekao: "Ho-

5. POGL.

a Mt 4:18
Mk 1:16

b Mt 4:21

c Iv 21:3

d Iv 21:6

e Mt 4:21
Mk 1:19

f Mt 4:19
Mk 1:17

g Mt 4:20
Mt 6:33
Mt 19:27
Mk 1:20
Lk 18:28
Flp 3:8

h Mt 8:2
Mk 1:40-45

2. stupac

a Mt 8:3
Mk 1:41

b Le 14:2-4
Le 14:10, 20

c Mt 8:4

d Mt 4:24, 25
Mk 3:7, 8
Iv 6:2

e Mk 2:1, 2

f Mt 9:2
Mk 2:3-12

g Mt 9:2-8

h Ps 103:2, 3
Ps 130:3, 4
Iza 43:25

ću, očisti se!" Istog trena guba je nestala s njega.^a

14 I zapovjedio je čovjeku: "Nikome ništa ne govori, nego idi, pokaži se svećeniku i prinesi žrtvu za svoje očišćenje, kao što je Mojsije propisao^b - to će svećenicima biti dokaz da si izliječen."^c

15 No glas o njemu sve se više širio i ljudi su se u velikom broju okupljali da ga slušaju i da ih izliječi od njihovih bolesti.^d

16 A Isus je često odlazio na pusta mjesta kako bi se molio.

17 Jednog dana dok je poučavao u nekoj kući, ondje su sjedili farizeji i učitelji Zakona koji su došli iz svih galilejskih i judejskih sela i iz Jeruzalema. A Jehova* mu je dao moć da liječi bolesne.^e

18 Neki su ljudi donijeli na nosilima uzetog* čovjeka i pokušavali su ga unijeti u kuću da ga stave pred Isusa.^f

19 Ali zbog mnoštva ga nisu mogli unijeti, pa su se popeli na krov, razmaknuli crepove i načinili otvor te ga spustili na nosilima ravno pred Isusa.

20 Kad je vidio njihovu vjeru, rekao je: "Prijatelju, oprošteni su ti grijesi."^g

21 Tada su pismoznanci i farizeji počeli raspravljati o tome među sobom: "Tko je ovaj što govori hule? Tko može opraštati grijehе osim samog Boga?"^h

22 A Isus je prozreo o čemu razmišljaju, pa im je rekao: "Zašto tako razmišljate u svom srcu?"

23 Je li lakše reći 'Oprošteni su ti grijesi' ili 'Ustani i hodaj'?"

24 Ali da biste znali da Sin Čovječji ima vlast na zemlji opraštati grijehе..." Tada se okrenuo prema uzetome i re-

5:17 *Vidi dodatak A5. **5:18** *Ili: "paraliziranog".

5:1 *Odnosno Galilejskog mora.

kao mu: "Tebi kažem, ustani, uzmi svoja nosila i pođi kući!"^a **25** I čovjek je ustao pred njima, uzeo nosila na kojima je ležao i otišao kući, slaveći Boga. **26** Tada su svi do jednoga ostali zadivljeni te su slavili Boga i puni strahopoštovanja govorili: "Danas smo vidjeli nešto čudesno!"

27 Isus je potom otišao odande i vidio poreznika koji se zvao Levi kako sjedi na mjestu gdje se sakuplja porez te mu je rekao: "Pođi za mnom!"^{*b} **28** Levi je odmah ustao, ostavio sve i pošao za njim. **29** I pripremio mu je veliku gozbu u svojoj kući. A za stolom je bilo mnogo poreznika i drugih ljudi.^c **30** Tada su farizeji i njihovi pismoznanci počeli prigovarati Isusovim učenicima: "Zašto jedete i pijete s poreznicima i grešnicima?"^d **31** Isus im je odgovorio: "Liječnika ne trebaju zdravi, nego bolesni.^e **32** Nisam došao pozvati na pokajanje pravednike, nego grešnike."^f

33 A oni su mu rekli: "Ivanovi učenici često poste i usrdno se mole, a to čine i farizejski učenici, no tvoji jedu i piju."^g **34** Isus im je kazao: "Možete li mladoženjine prijatelje prisiliti da poste dok je mladoženja s njima? **35** Ali doći će vrijeme kad će mladoženja^h biti uzet od njih. Kad to vrijeme dođe, oni će postiti."ⁱ

36 Zatim im je ispričao usporedbu: "Nitko na staru haljinu ne prišiva zakrpu izrezanu s nove haljine. Inače bi se nova zakrpa otrgnula, a osim toga, zakrpa s nove haljine ne odgovara staroj.^j **37** Isto tako, ni-

5:27 *Ili: "Budi moj sljedbenik!"

5. PUGL.

a Iv 5:6-9

b Mt 9:9
Mk 2:14c Mt 9:10-13
Mk 2:15-17

d Lk 15:1, 2

e Iza 53:4
Mt 9:12
Mk 2:17f Mt 9:13
1Ti 1:15g Mt 9:14, 15
Mk 2:18-20
Lk 7:34h Mt 22:2
2Ko 11:2
Ot 19:7

i Iv 16:19, 20

j Mt 9:16, 17
Mk 2:21, 22

2. stupac

6. PUGL.

a Pnz 23:25

b Mt 12:1-8
Mk 2:23-28c Izl 20:9, 10
Pnz 5:13, 14
Iv 5:9, 10

d 1Sa 21:1-6

e Le 24:5-9

f Mt 12:8
Mk 2:27, 28g Lk 13:14
Iv 9:16h Mt 12:9-14
Mk 3:1-6i Lk 5:22
Iv 2:24, 25j Mt 12:11
Mk 3:4
Iv 7:23

tko ne stavlja novo vino u stare mjebove. Inače bi novo vino proderalo mjebove i prolilo se, a mjevovi bi propali. **38** Naprotiv, novo se vino treba staviti u nove mjebove. **39** Nitko tko je pio staro vino ne želi novo jer kaže: "Staro je dobro."

6 Isus je jednom u subotu* prolazio kroz žitna polja, a njegovi su učenici trgali klasje,^a trljali ga rukama i jeli.^b **2** Nato su neki farizeji rekli: "Zašto činite ono što nije dopušteno činiti u subotu?"^c **3** Isus im je odgovorio: "Zar nikad niste čitali što je David učinio kad su on i njegovi ljudi ogladnjeli?"^d **4** Ušao je u Božji dom i zatražio kruhove koji su bili stavljeni pred Boga pa su ih jeli i on i njegovi ljudi, iako te kruhove nije smio jesti nitko osim svećenika."^e **5** Zatim im je rekao: "Sin Čovječji gospodar je subote."^f

6 Jedne druge subote^g ušao je u sinagogu i počeo poučavati. Ondje je bio neki čovjek kojem je desna ruka bila usahnula*.^h **7** Pismoznanci i farizeji pomno su promatrali Isusa da vide hoće li liječiti u subotu kako bi našli nešto za što bi ga mogli optužiti. **8** No on je znao o čemu razmišljaju,ⁱ pa je čovjeku s usahnulom rukom rekao: "Ustani i stani na sredinu." I on je ustao te stao pred njih. **9** Tada im je Isus rekao: "Pitam vas: Smije li se u subotu činiti dobro ili zlo? Smije li se život spasiti ili oduzeti?"^j **10** Zatim ih je sve pogledao i rekao čovjeku: "Ispruži ruku!" Čovjek je to

6:1 *Ili: "na dan počinka". Vidi izraz "dan počinka" u Rječniku. 6:6 *Ili: "paralizirana".

učinio i ruka mu je ozdravila. **11** A oni su se, izvan sebe od bijesa, počeli dogovarati što da učine Isusu.

12 Jednog dana otišao je na goru da se moli^a i cijelu se noć molio Bogu.^b **13** Kad se razdanilo, dozvao je svoje učenike i među njima izabrao dvanaestoricu te ih nazvao apostolima:^c **14** Šimuna, kojeg je nazvao Petar, njegovog brata Andriju, zatim Jakova, Ivana, Filipa,^d Bartolomeja, **15** Mateja, Tomu,^e Alfejevog sina Jakova, Šimuna zvanog Revni*, **16** Jakovljevog sina Judu i Judu Iskariota, koji je postao izdajnik.

17 I sišao je s njima s gore te se zaustavio na nekoj zaravni. Ondje je bilo mnogo njegovih učenika i silno mnoštvo ljudi iz cijele Judeje i iz Jeruzalema te iz tirkog i sidonskog primorja, koji su došli da ga čuju i da ih izliječi od njihovih bolesti. **18** Izliječio je čak i one koje su mučili nečisti duhovi. **19** I svi su ga nastojali dotaknuti jer je iz njega izlazila sila^f i sve ih je liječila.

20 A on je pogledao svoje učenike i rekao:

“Sretni ste vi koji ste siromašni, jer vaše je Božje kraljevstvo.^g

21 Sretni ste vi koji sada gladujete, jer ćete se nasititi.^h

Sretni ste vi koji sada plačete, jer ćete se smijati.ⁱ

22 Sretni ste kad vas zbog Sina Čovječjeg mrže,^j izopćuju,^k vrijeđaju i dovode vas* na zao glas. **23** Tada se radujte i skačite od veselja jer vas čeka veli-

6:15 *Ili: "Gorljivi". 6:22 *Dosl.: "vaše ime".

6. POGL.

- a Mt 6:6
Mk 3:13
b Mt 14:23
c Mt 10:2-4
Mk 3:14-19
Dj 1:13
d Iv 14:8
e Iv 11:16
f Mk 5:30
g Mt 5:2, 3
Jk 2:5
h Ps 107:9
Iza 55:1
Jr 31:25
Mt 5:6
i Iza 61:3
Ot 21:4
j Mt 5:10, 11
Iv 17:14
1Pe 3:14
k Iv 16:2

2. stupac

- a 2Lje 36:16
Mt 5:12
Lk 11:47
Dj 7:52
b Jk 5:1
c Mt 6:2
d Iza 65:13
e Jk 4:4
1Iv 4:5
f Izl 23:4
Izr 25:21
Mt 5:44
Ri 12:20
g Dj 7:59, 60
Ri 12:14
h Mt 5:39, 40
1Ko 6:7
i Pnz 15:7, 8
Izr 3:27
Izr 21:26
Mt 5:42
j Mt 7:12
k Mt 5:46, 47
l Le 25:35, 36
Pnz 15:7, 8
Mt 5:42
m Izl 22:25
Le 25:37
Pnz 23:20
Ps 37:25, 26

ka nagrada na nebu! To su isto njihovi preci činili prorocima.^a

24 Ali teško vama koji ste bogati,^b jer je to sva utjeha koju ćete dobiti.^c

25 Teško vama koji ste sada siti, jer ćete gladovati.

Teško vama koji se sada smijete, jer ćete tugovati i plakati.^d

26 Teško vama kad svi dobro govore o vama,^e jer to su isto njihovi preci činili lažnim prorocima.

27 A vama koji slušate kažem: Ljubite svoje neprijatelje, činite dobro onima koji vas mrže,^f **28** blagoslivljajte one koji vas proklinju, molite se za one koji vas vrijeđaju.^g **29** Onome tko te udari po jednom obrazu, okreni i drugi. Onome tko ti uzme gornju haljinu, nemoj uskratiti ni donju.^h **30** Daj svakome ono što zatraži od tebe,ⁱ a ako ti netko nešto uzme, ne traži da ti to vrati.

31 Kako želite da ljudi čine vama, tako činite i vi njima.^j

32 Ako volite one koji vas vole, zaslužujete li zbog toga pohvalu? I grešnici vole one koji njih vole.^k **33** Ako činite dobro onima koji vama čine dobro, zaslužujete li zbog toga pohvalu? I grešnici čine to isto.

34 I ako posuđujete* onima od kojih očekujete da će vam vratiti, zaslužujete li zbog toga pohvalu? I grešnici posuđuju grešnicima očekujući da će dobiti natrag onoliko koliko su posudili. **35** Naprotiv, ljubite svoje neprijatelje, činite dobro svima i posuđujte ne očekujući da će vam se išta vratiti.^m Tada

6:34 *Odnosno ako posuđuju bez kamata.

će vaša nagrada biti velika i bit ćete sinovi Svevišnjega, jer on je dobar čak i prema nezahvalnima i zlima.^a **36** Budite milosrdni, kao što je vaš Otac milosrdan.^b

37 Ne sudite*, i neće vam se suditi.^c Ne osuđujte, i nećete biti osuđeni. Opraštajte, i bit će vam oprošteno.^d **38** Dajte, i dat će vam se.^e Nasut će vam se u nabore haljine dobra mjera – nabijena, stresena i obilna. Jer kakvom mjerom mjerite, takvom će vam se mjeriti.”

39 A ispričao im je i neke usporedbe: “Može li slijepac voditi slijepca? Neće li obojica upasti u jamu?”^f **40** Nijedan učenik nije veći od svog učitelja, nego je, kad je posve poučen, ravan svom učitelju. **41** Zašto onda vidiš trun u oku svog brata, a ne primjećuješ gredu u svom oku?^g **42** Kako možeš reći svom bratu: ‘Brate, daj da ti izvadim trun iz oka’, a ne vidiš da sam imaš gredu u oku? Licemjeru! Najprije izvadi gredu iz svog oka, pa ćeš onda dobro vidjeti kako izvaditi trun iz oka svog brata.

43 Nijedno dobro drvo ne donosi loš plod niti ijedno loše drvo donosi dobar plod.^h

44 Jer svako se drvo poznaje po svom plodu.ⁱ Smokve se ne beru s trnja niti se grožđe bere s trnovitog grma. **45** Dobar čovjek iz dobre riznice svog srca iznosi ono što je dobro, a zao čovjek iz svoje zle riznice iznosi ono što je zlo. Jer usta govore ono čega je srce puno.^j

46 Zašto me zovete ‘Gospodine! Gospodine!’ a ne činite ono što govorim?^k **47** Reći ću

6:37 *Ili: “Prestanite suditi”.

6. POGL.

a Mt 5:45
Dj 14:17

b Mt 5:48
Ef 5:1, 2
Jk 2:13

c Mt 7:1, 2
Ri 14:10

d Mt 6:14
Mk 11:25

e Izr 19:17

f Mt 15:14

g Mt 7:3-5

h Mt 7:16-18

i Mt 12:33

j Mt 12:34, 35

k Mt 7:21
Lk 13:24
Ri 2:13
Jk 1:22

2. stupac

a Mt 7:24-27

b Ps 125:1

c Jk 1:23, 24

7. POGL.

d Mt 8:5, 6

e Mt 8:8, 9

vam kome je nalik svatko tko dolazi k meni i čuje moje riječi te ih izvršava:^a **48** On je kao čovjek koji je, dok je gradio kuću, kopao u dubinu i položio temelj na stijeni. Kad je došla poplava, bujica je navalila na kuću, ali nije ju mogla uzdrmati jer je kuća bila dobro sagrađena.^b **49** A onaj tko čuje moje riječi, ali ih ne izvršava,^c nalik je čovjeku koji je sagradio kuću na zemlji, bez temelja. Kad je bujica navalila na kuću, ona se odmah srušila i posve se raspala.”

7 Nakon što je sve to rekao narodu, Isus je ušao u Kafarnaum. **2** A neki je stotnik* imao roba koji mu je bio jako drag. No taj je rob bio teško bolestan i samo što nije umro.^d **3** Kad je stotnik čuo za Isusa, poslao je k njemu neke židovske starješine da ga zamole neka dođe i izliječi mu roba. **4** Oni su došli k Isusu i usrdno ga zamolili: “On zaslužuje da mu to učiniš **5** jer voli naš narod i sagradio nam je sinagogu.” **6** Tada je Isus pošao s njima. A kad je bio nadomak kuće, stotnik je poslao svoje prijatelje da mu kažu: “Gospodine, nemoj se mučiti jer nisam dostojan da udeš u moju kuću.”^e **7** Zato se nisam smatrao dostojnim doći k tebi. Ali samo kaži jednu riječ, pa će moj sluga biti izliječen. **8** Jer i ja imam svoje nadređene, a imam i vojnike koji su mi podređeni, pa kad jednome kažem: ‘Idi!’ on ode, kad drugome kažem: ‘Dođi!’ on dođe, a kad svom robu kažem: ‘Učini to!’ on to učini.” **9** Kad je Isus to čuo,

7:2 *Ili: “centurion”.

zadivio se te se okrenuo mnoštvu koje je išlo za njim i rekao: "Kažem vam, ni u Izraelu nisam vidio da netko ima toliku vjeru."^a **10** Kad su se stotnikovi prijatelji vratili u kuću, našli su roba zdravog.^b

11 Kratko nakon toga Isus se uputio u grad koji se zove Nain, a s njim su išli njegovi učenici i veliko mnoštvo ljudi.

12 Kad se približio gradskim vratima, vidio je kako iznose mrtvaca, sina jedinca jedne žene,^c koja je usto bila udovica. S njom je išlo i mnoštvo ljudi iz grada.

13 Kad ju je Gospodin ugledao, sažalio se na nju^d i rekao joj: "Nemoj plakati."^e **14** Zatim je prišao nosilima i dotaknuo ih. Ljudi koji su ih nosili zaustavili su se, a Isus je rekao: "Mladiću, tebi kažem, ustani!"^f

15 I mrtvac je sjeo i progovorio, a Isus ga je predao njegovoj majci.^g **16** Tada su se svi zadivili te su počeli slaviti Boga, govoreći: "Velik prorok pojavio se među nama"^h i "Bog se smilovao svom narodu".ⁱ **17** I glas o tome što je učinio proširio se po cijelom tom kraju i po cijeloj Judeji.

18 A Ivana su njegovi učenici izvijestili o svemu tome.^j

19 Zato je on pozvao dvojicu svojih učenika i poslao ih Gospodinu da ga upitaju: "Jesi li ti onaj koji treba doći^k ili da čekamo drugoga?"

20 Kad su oni došli k njemu, rekli su: "Ivan Krstitelj poslao nas je k tebi da te upitamo: 'Jesi li ti onaj koji treba doći ili da čekamo drugoga?'"

21 Isus je upravo tada mnoge izliječio od nemoći^l i teških bolesti te ih oslobodio zlih duhova, a mnogim je slijepima podario vid. **22** Zato im je od-

7. POGL.

a Mt 8:10

b Mt 8:13

c 1Kr 17:17
Lk 8:41, 42

d He 4:15

e Lk 8:52
Iv 11:33f 1Kr 17:21, 22
Lk 8:52-54
Iv 11:43
Dj 9:40g 1Kr 17:23
2Kr 4:36h Phz 18:15
Iv 4:19
Iv 6:14
Iv 7:40

i Lk 1:68

j Mt 11:2-6

k Ps 40:7
Ps 118:26
Za 9:9
Mt 3:11

l Iza 53:4

2. stupac

a Iza 42:7

b Iza 29:18
Iza 35:5, 6c Iza 61:1
Lk 4:18
Jk 2:5d Iza 8:14
Lk 2:34
Iv 6:66

e Mt 11:7-11

f Mk 1:6

g Mk 1:2
Lk 1:67, 76h Iza 40:3
Mi 3:1
Lk 1:16, 17
Iv 1:23

i Mt 11:11

j Mt 3:5, 6
Lk 3:12k Dj 13:46
Ri 10:2, 3

l Mt 11:16-19

m Br 6:2, 3
Mt 3:4
Lk 1:13, 15

govorio: "Idite i javite Ivanu što ste vidjeli i čuli: slijepi vide,^a hromi hodaju, gubavi se čiste, gluhi čuju,^b mrtvi ustaju i siromasima se objavljuje dobra vijest.^c **23** Sretan je onaj tko se zbog mene ne pokoleba u vjeri*."^d

24 Kad su Ivanovi glasnici otišli, Isus je mnoštvu počeo govoriti o Ivanu: "Što ste otišli gledati u pustinji? Trsku koju ljujla vjetar?^e **25** Što ste onda išli vidjeti? Čovjeka obučenog u raskošne haljine?^f Pa oni koji nose skupocjenu odjeću i žive u raskoši nalaze se u kraljevskim dvorima. **26** Što ste onda išli vidjeti? Proroka? Da, kažem vam, on je mnogo više od proroka!^g **27** Upravo je za njega pisano: 'Evo, šaljem svog glasnika pred tobom i on će ti pripremiti put.'^h **28** Kažem vam, od svih ljudi koji su ikad rođeni nitko nije veći od Ivana, ali i najmanji u Božjem kraljevstvu veći je od njega."ⁱ

29 (Kad su to čuli poreznici i ostali narod, koji su bili kršteni Ivanovim krštenjem,^j priznali su da je Bog pravedan. **30** A farizeji i zakonoznanci nisu se podložili Božjoj volji*^k jer nisu htjeli da ih Ivan krsti.)

31 "S kim, dakle, da usporedim ljude iz ovog naraštaja? Kome su nalik?^l **32** Oni su poput djece koja sjede na trgu i dovikuju jedna drugoj: 'Svirali smo vam frulu, ali niste plesali. Pjevali smo tužaljke, ali niste plakali.' **33** Naime, došao je Ivan Krstitelj, koji nije jeo kruha ni pio vina,^m a vi govorite: 'Demon je u njemu.' **34** Onda je do-

7:23 *Dosl.: "tko se o mene ne spotakne". 7:30 *Ili: "odbacili su Božje vodstvo".

šao Sin Čovječji, koji jede i pije, a vi govorite: 'Vidi izjelice i pijanice, prijatelja poreznika i grešnika!'^a **35** Ipak, mudrost se prepoznaje po svim svojim pravednim djelima*."^b

36 A neki farizej molio ga je da dođe k njemu na objed. Stoga je Isus ušao u farizejevu kuću i zauzeo mjesto za stolom.

37 U tom je gradu živjela jedna žena koja je bila poznata kao grešnica. Kad je doznala da Isus objeđuje u farizejevoj kući, došla je onamo i donijela alabastrenu bočicu mirisnog ulja.^c

38 Sva uplakana, kleknula je kod njegovih nogu. Suze su joj kapale po njegovim stopalima, a ona ih je brisala svojom kosom. Ljubila mu je noge i izlila na njih mirisno ulje. **39** Kad je to vidio farizej koji ga je pozvao, pomislio je: "Da je ovaj čovjek uistinu prorok, znao bi tko je i kakva je ova žena koja ga dotiče, znao bi da je grešnica."^d **40** A Isus mu je rekao: "Šimune, imam ti nešto reći." On je odvratio: "Učitelju, kaži!"

41 "Dva su čovjeka dugovala novac nekom zajmodavcu. Jedan mu je dugovao 500 denara*, a drugi 50. **42** Budući da mu nisu mogli vratiti dug, on je velikodušno oprostio obojici. Što misliš, koji će ga od te dvojice više voljeti?" **43** Šimun je odgovorio: "Vjerojatno onaj kojem je oprostio veći dug." Isus mu je rekao: "Ispravno si zaključio." **44** Nato se okrenuo prema ženi i rekao Šimunu: "Vidiš li ovu ženu? Ušao sam u tvoju kuću, a ti mi nisi dao vode da operem noge. Ali ova mi je žena oprala noge suzama i obri-

7:35 *Ili: "mudrost opravdavaju sva nje-na djeca". 7:41 *Vidi dodatak B14.

7. POGL.

a Mt 11:19
Lk 5:30

b Iv 10:37, 38

c Mt 26:6, 7
Mk 14:3
Iv 12:3

d Lk 15:2

2. stupac

a Ps 32:1
Ps 51:1
Ps 103:2, 3
Iza 1:18
Iza 43:25
Iza 44:22

b Mt 9:2
Mk 2:5

c Mk 2:7
Lk 5:21

d Mt 9:22
Lk 8:48

8. POGL.

e Mt 9:35
Lk 4:43

f Lk 24:9, 10

g Mt 27:55
Mk 15:40, 41

h Mt 13:1-3
Mk 4:1, 2

i Mt 13:3-9
Mk 4:3-9
Lk 8:12

j Lk 8:13

k Lk 8:14

sala ih svojom kosom. **45** Nisi me pozdravio poljupcem, a ova mi žena nije prestala ljubiti noge otkako sam ušao u kuću. **46** Nisi mi izlio ulje na glavu, a ova mi je žena izlila mirisno ulje na noge. **47** Zato ti kažem: oprosteni su joj grijesi,^a iako ih je mnogo*, jer je pokazala mnogo ljubavi. A onaj kome je malo oprosteno, pokazuje malo ljubavi." **48** Zatim je njoj rekao: "Oprosteni su ti grijesi."^b **49** Tada su oni koji su s njim bili za stolom počeli govoriti jedan drugome: "Tko je ovaj da čak i grijeha oprašta?"^c **50** A on je rekao ženi: "Tvoja te vjera spasila.^d Idi u miru."

8 Nedugo nakon toga Isus je počeo putovati od grada do grada i od sela do sela, propovijedajući i objavljujući dobru vijest o Božjem kraljevstvu.^e S njim su bila dvanaestorica **2** i neke žene koje je oslobodio zlih duhova i izliječio od bolesti: Marija zvana Magdalena, iz koje je istjerao sedam demona, **3** zatim Ivana,^f žena Herodovog nadstojnika Huze, te Suzana i mnoge druge žene. One su koristile ono što su imale kako bi im pomagale.^g

4 K njemu su došli ljudi iz mnogih gradova i okupio se silan narod. Tada im je ispričao usporedbu:^h **5** "Sijač je izašao sijati sjeme. Dok je sijao, nešto je sjemena palo uz put, pa su ga ljudi pogazili i ptice pozobale.ⁱ **6** Nešto je sjemena palo na kamenito tlo, ali kad je izniknulo, osušilo se jer nije imalo vlage.^j **7** Nešto je sjemena palo među trnje, ali trnje je naraslo zajedno s mladicama i ugušilo ih.^k

7:47 *Ili: "iako su veliki".

8 A nešto je sjemena palo na dobru zemlju i, kad je izniknulo, donijelo je stostruki plod.^a Kad je to rekao, uzviknuo je: "Tko ima uši da sluša, neka sluša!"^b

9 Njegovi učenici upitali su ga što znači ta usporedba.^c

10 On je odgovorio: "Vama je dano da razumijete svete tajne Božjeg kraljevstva, a ostalima su to samo usporedbe^d – oni gledaju, a ne vide, i slušaju, a ne razumiju.^e

11 A ovo je značenje usporedbe: Sjeme je Božja riječ.^f **12** Sjeme koje je palo uz put, to su oni koji čuju riječ, ali zatim dođe Đavo i uzme riječ iz njihovog srca kako ne bi povjerovali i bili spašeni.^g

13 Sjeme koje je palo na kamenito tlo, to su oni koji radosno prihvate riječ kad je čuju, ali ona ne pusti korijen. Neko vrijeme vjeruju, ali kad dođu kušnje, otpadnu od vjere.^h

14 Sjeme koje je palo među trnje, to su oni koji čuju riječ, ali zaokupe ih brige, bogatstvoⁱ i užici ovog života^j koji uguše riječ. Zato oni nikad ne donesu zreo plod.^k

15 A sjeme koje je palo na dobru zemlju, to su oni koji imaju čisto i dobro srce,^l pa kad čuju riječ, prigrle je i ustrajno donose plod.^m

16 Nitko ne upali svjetiljku, a onda je pokrije posudom ili stavi pod krevet, nego je stavi na svijećnjak kako bi oni koji ulaze u kuću vidjeli svjetlo.ⁿ

17 Jer nema ničeg tajnog što se neće otkriti i nema ničeg skrivenog što se neće doznati i što neće izaći na vidjelo.^o

18 Zato pazite kako slušate, jer onome tko ima, još će se dati,^p a onome tko nema, oduzet će se i ono što misli da ima."^r

8. POGL.

- a Lk 8:15
b Mt 11:15
Mt 13:9
Mk 4:9
c Mt 13:10
Mk 4:10
d Ps 78:2
Mt 13:34, 35
Mk 4:34
e Iza 6:9, 10
Mt 13:11, 13
Mk 4:11, 12
f Mt 13:18-23
Mk 4:14-20
g Mt 13:19
Mk 4:15
2Ko 4:3, 4
h Mt 13:20, 21
Mk 4:16, 17
i Mt 19:23
1Ti 6:9
j 2Ti 4:10
k Mt 13:22
Mk 4:18, 19
l Dj 16:14
m Mt 13:23
Mk 4:20
He 10:36
n Mt 5:15
Mk 4:21
Lk 11:33
Flp 2:15
o Mt 10:26
Mk 4:22
Lk 12:2
p Mt 25:23
r Mt 13:12
Mt 25:29
Mk 4:24, 25
Lk 19:26

2. stupac

- a Mt 13:55
Iv 7:5
Dj 1:14
b Mt 12:46, 47
Mk 3:31, 32
c Mt 12:48-50
Mk 3:33-35
Iv 15:14
d Mt 8:18, 23
Mk 4:35, 36
e Mt 8:24-27
Mk 4:37-41
f Ps 89:9
g Mt 8:27
Mk 4:41
h Mk 5:1
i Mt 8:28, 29
Mk 5:2-10
j Mk 1:23, 24

19 A k njemu su došli njegova majka i braća,^a ali mu zbog mnoštva nisu mogli prići.^b

20 Stoga mu je netko javio: "Tvoja majka i braća stoje vani i žele te vidjeti." **21** On im je odvratio: "Moja majka i moja braća jesu ovi koji slušaju Božju riječ i vrše je."^c

22 Jednog su dana Isus i njegovi učenici ušli u lađu. On im je rekao: "Prijeđimo na drugu stranu jezera." I tako su otplovili.^d **23** Dok su plovili, on je zaspao. Tada se na jezeru podignuo jak olujni vjetar. Lađa se počela puniti vodom, pa su se našli u opasnosti.^e

24 Učenici su došli do njega i probudili ga, vičući: "Učitelju, učitelju, poginut ćemo!" Nato je on ustao te zaprijetio vjetru i razbješneloj vodi. Tada se sve smirilo i nastala je tišina.^f

25 I on im je rekao: "Gdje vam je vjera?" A oni su bili prestrašeni, ali i zadivljeni, pa su govorili jedan drugome: "Pa tko je ovaj čovjek? On zapovijeda čak i vjetrovima i vodi, a oni ga slušaju!"^g

26 I doplovili su u gerazenski kraj,^h koji se nalazi nasuprot Galileji. **27** Kad je Isus izašao na kopno, u susret mu je došao neki čovjek iz grada, koji je bio opsjednut demonima. Već dulje vrijeme nije nosio odjeću i nije živio u kući, nego na groblju.ⁱ **28** Ugledavši Isusa, kriknuo je i pao ničice pred njega te povikao na sav glas: "Što hoćeš od mene, Isuse, Sine Svevišnjeg Boga? Molim te, nemoj me mučiti!"^j **29** (Naime, Isus je bio zapovjedio nečistom duhu da izađe iz čovjeka. Demon je već mnogo

puta ovladao njime^a i premda su čovjeka vezivali lancima i okovima te čuvali pod stražom, on bi polomio okove i demon bi ga nagnao da pobjegne u pusti kraj.) **30** Isus ga je upitao: "Kako ti je ime?" On mu je odgovorio: "Legija"^{*}, jer je u njega ušlo mnogo demona. **31** I uporno su ga preklinjali da im ne zapovjedi da odu u bezdan.^b **32** A ondje na gori paslo je veliko krdo svinja.^c I preklinjali su ga neka im dopusti da uđu u njih. On im je to dopustio.^d **33** Tada su demoni izašli iz čovjeka i ušli u svinje, pa je krdo jurnulo preko litice u jezero i utopilo se. **34** Kad su svinjari vidjeli što se dogodilo, pobjegli su i razglasili to po gradu i okolici.

35 Tada su ljudi pošli vidjeti što se dogodilo. Kad su došli k Isusu i našli čovjeka iz kojeg su izašli demoni kako sjedi kod Isusovih nogu obučen i pri zdravoj pameti, uplašili su se. **36** A očevici su im ispričali na koji je način opsjednuti čovjek bio izliječen. **37** Tada je mnoštvo ljudi iz gerazenskog kraja zamolilo Isusa da ode od njih jer ih je obuzeo velik strah. I on je ušao u lađu kako bi otplovio odande. **38** No čovjek iz kojeg su izašli demoni molio ga je da mu dopusti da pođe s njim, ali on mu to nije dopustio, nego mu je rekao:^e **39** "Vrati se kući i govori svima što je Bog učinio za tebe." I čovjek je otišao, objavljujući po cijelom gradu što je Isus učinio za njega.

8:29 *Moguće i: "već dugo vremena imao vlast nad njim". **8:30** *Legija je bila najveća borbena jedinica rimske vojske.

8. POGL.
a Mk 9:20, 21

b Ot 20:2, 3

c Le 11:7, 8
Pnz 14:8

d Mt 8:30-34
Mk 5:11-17

e Mk 5:18-20

2. stupac

a Mk 5:21

b Mt 9:18, 19
Mk 5:22-24

c Le 15:25

d Mt 9:20-22
Mk 5:25-29

e Br 15:38, 39

f Mk 5:30-34

g Lk 5:17

h Mt 9:22
Lk 7:50

i Mk 5:35-37

j Iv 11:25
Ri 4:17

40 Kad se Isus vratio u Galileju, narod ga je ljubazno primio, jer su ga svi čekali.^a **41** Tada je došao čovjek po imenu Jair, koji je bio predstojnik sinagoge. Bacio se Isusu pred noge i počeo ga usrdno moliti da dođe u njegovu kuću^b **42** jer je njegova kći jedinica, koja je imala oko 12 godina, bila na smrti.

Dok je Isus išao za njim, mnoštvo ljudi tiskalo se oko njega. **43** Ondje je bila i neka žena koja je 12 godina bolovala od krvarenja.^c Nitko je nije mogao izliječiti.^d **44** Ona mu je prišla odostraga i dotaknula rub njegove haljine.^e Isti je tren prestala krvariti. **45** A Isus je upitao: "Tko me dotaknuo?" Budući da su svi poricali da su ga dotaknuli, Petar je rekao: "Učitelju, mnoštvo te gura i tiska se oko tebe."^f **46** No Isus je rekao: "Netko me dotaknuo, jer sam osjetio da je sila^g izašla iz mene." **47** Kad je vidjela da nije prošla nezapaženo, žena je drščući od straha došla i bacila se pred njega te mu pred svima ispričala zašto ga je dotaknula i kako je odmah ozdravila. **48** A on joj je rekao: "Kćeri, tvoja te vjera ozdravila. Idi u miru."^h

49 Dok je još govorio, došao je netko iz doma predstojnika sinagoge i rekao: "Kći ti je umrla. Nemoj više mučiti Učitelja."ⁱ **50** Isus je to čuo, pa je rekao Jairu: "Ne boj se! Samo vjeruj i ona će biti spašena."^j **51** Kad je došao do kuće, nikome nije dopustio da uđe s njim osim Petru, Ivanu, Jakovu i roditeljima djevojčice. **52** A svi su plakali i tugovali za njom.

Tada je Isus rekao: "Ne plačite,^a jer nije umrla, nego spava."^b **53** No oni su ga počeli ismijavati jer su znali da je djevojčica umrla. **54** A Isus ju je uzeo za ruku i povikao: "Dijete, ustani!"^c **55** Ona se vratila u život^{*d} i odmah je ustala,^e a on je zapovjedio da joj daju jesti. **56** Njeni roditelji bili su izvan sebe od radosti, ali on im je zapovjedio da nikome ne govore što se dogodilo.^f

9 Potom je Isus dozvao dvanaesticu te im dao moć i vlast da istjeruju sve demone^g i da liječe bolesti.^h **2** Tada ih je poslao da propovijedaju o Božjem kraljevstvu i da liječe bolesne **3** te im je rekao: "Ne nosite na put ništa - ni štap, ni torbu, ni kruh, ni novac*. Ne nosite ni dodatnu haljinu*.ⁱ **4** A u koju god kuću uđete, ostanite ondje dok ne pođete dalje.^j **5** Kad izlazite iz grada u kojem vas ljudi nisu primili, otresite prašinu s nogu - to će biti znak da ste ih upozorili*.^k **6** I učenici su pošli te su putovali od sela do sela i posvuda objavljivali dobru vijest i liječili bolesne.^l

7 Kad je Herod*, koji je vladao Galilejom^m, čuo za sve te događaje, bio je jako zbunjen jer su neki govorili da je Ivan uskrsnuo od mrtvih,ⁿ **8** drugi da se pojavio Ilija, a treći da je uskrsnuo neki od drevnih proroka.^o **9** Herod je rekao: "Ivanu sam odrubio glavu.^o Tko je

8:55 *Dosl.: "I vratio joj se duh". Vidi izraz "duh" u Rječniku. **9:3** *Dosl.: "srebro". *Dosl.: "ni dvije haljine". **9:5** *Dosl.: "njima za svjedočanstvo". **9:7** *Odnosno Herod Antipa. Vidi Rječnik. *Dosl.: "tetrah". Titula vladara neke pokrajine u Rimskom Carstvu.

8. POGL.

a Lk 7:12, 13

b Mt 9:23-26

Mk 5:38-43

lv 11:11

Dj 7:60

Dj 13:36

c Mk 5:41

Lk 7:14

lv 11:43

d Pos 2:7

Pr 3:19

Iza 42:5

e Mk 5:42

f Mk 7:35, 36

9. POGL.

g Mk 6:7

h Mt 10:1

i Mt 10:9, 10

Mk 6:8, 9

Lk 10:4

j Mt 10:11

Mk 6:10

Lk 10:5, 7

k Mt 10:14

Mk 6:11

Lk 10:10, 11

Dj 13:50, 51

l Mt 11:1

Mk 6:12, 13

m Mt 14:1, 2

Mk 6:14-16

n Mk 8:27, 28

Lk 9:18, 19

o Mt 14:3, 10

2. stupac

a Lk 23:8

b Mk 6:30

c Mt 14:13

d Mt 14:14

Mk 6:34

lv 6:2

e Mt 14:15-21

Mk 6:35-44

lv 6:5-13

f 2Kr 4:42-44

g Mt 14:20

Mk 6:43

lv 6:13

h Mt 16:13-16

Mk 8:27-30

i Lk 9:7, 8

onda ovaj o kojem toliko toga čujem?" Zato je htio vidjeti Isusa.^a

10 Kad su se apostoli vratili, ispričali su Isusu sve što su učinili.^b Tada ih je poveo u grad koji se zove Betsaida da budu sami.^c **11** Ali mnoštvo je to doznalo, pa je krenulo za njim. On ih je ljubazno primio i počeo im govoriti o Božjem kraljevstvu te je liječio one koji su bili bolesni.^d **12** Kad je dan bio na izmaku, prišla su mu dvanaestorica i rekla: "Reci ljudima da se razidu, pa neka odu u okolna sela i na imanja da nađu smještaj i nešto za jelo, jer smo ovdje na pustom mjestu."^e **13** No on im je odvratio: "Vi im dajte jesti."^f Oni su rekli: "Imamo samo pet kruhova i dvije ribe. Želiš li da odemo kupiti hrane za sve ove ljude?" **14** Ondje je, naime, bilo oko 5000 muškaraca. A on je rekao svojim učenicima: "Kažite im neka posjedaju u skupinama, otprilike po 50 ljudi u svakoj." **15** Oni su to učinili i svi su posjedali. **16** A on je uzeo pet kruhova i dvije ribe, pogledao u nebo i izrekao blagoslov. Razlomio je kruhove te je i kruh i ribe dao učenicima da ih podijele narodu. **17** Svi su jeli i nasitili se. Zatim su skupili ono što je preostalo - 12 košara.^g

18 Kad se Isus jednom prilikom nasamo molio, učenici su došli k njemu, a on ih je upitao: "Što govore ljudi, tko sam ja?"^h

19 Oni su odgovorili: "Neki kažu da si Ivan Krstitelj, drugi da si Ilija, a treći da je uskrsnuo jedan od drevnih proroka."ⁱ **20** Tada ih je upitao: "A vi, što vi kažete, tko sam ja?" Petar je odgovorio: "Božji Pomaza-

nik*.”^a **21** Tada im je strogo zapovjedio da to nikome ne govore.^b **22** I rekao je: “Sin Čovječji mnogo će toga pretrpjeti i odbacit će ga starješine, svećenički glavari i pismoznanci te će biti ubijeni,^c ali će treći dan uskrsnuti.”^d

23 Tada se obratio svima: “Ako tko hoće ići za mnom, neka se odrekne sebe,^e neka uzme svoj mučenički stup* i nosi ga svaki dan i neka ide za mnom.^f **24** Jer tko hoće spasiti svoj život, izgubit će ga, a tko izgubi svoj život radi mene, taj će ga spasiti.^g **25** Zaista, što vrijedi čovjeku ako stekne cijeli svijet, a naudi sebi ili izgubi svoj život?^h **26** Tko se god postidi mene i mojih riječi, i Sin Čovječji postidjet će se njega kad dođe u svojoj slavi i u slavi svog Oca i svetih anđela.ⁱ **27** Zaista vam kažem, neki od onih koji ovdje stoje neće okusiti smrti dok ne vide Božje kraljevstvo.”^j

28 Otrpilikle osam dana nakon što je to rekao, poveo je sa sobom Petra, Ivana i Jakova i popeo se na goru da se moli.^k **29** Dok se molio, promijenio se izgled njegovog lica, a odjeća mu je postala blistava bijela. **30** Odjednom su se pojavila dva čovjeka i počela razgovarati s njim. Bili su to Mojsije i Ilija. **31** Pojavili su se u slavi i počeli govoriti o njegovom odlasku, koji se trebao dogoditi u Jeruzalemu.^l **32** A Petra i drugu dvojicu učenika svladao je san. Kad su se probudili, vidjeli su Isusa u slavi^m i dva čovjeka kako stoje s njim.

9:20 *Dosl.: “Krist”. 9:23 *Vidi Rječnik.

9. POGL.

a Mt 16:16
Mk 8:29
Iv 1:41
Iv 6:68, 69

b Mt 16:20

c Iza 53:5, 8
Lk 17:25

d Mt 16:21
Mk 8:31

e Flp 3:7, 8

f Mt 10:38
Mt 16:24
Mk 8:34
Lk 14:27

g Mt 16:25
Mk 8:35
Iv 12:25
Dj 20:24
Ot 2:10

h Mt 16:26
Mk 8:36

i Mt 10:33
Mk 8:38
2Ti 2:12

j Mt 16:28
Mk 9:1

k Mt 17:1-8
Mk 9:2-8

l Lk 9:22
Lk 13:33

m 2Pe 1:16

2. stupac

a Lk 3:22
Iv 12:28

b Ps 2:7
Iza 42:1
Mt 3:17
2Pe 1:17

c Pnz 18:15
Mt 17:5
Mk 9:7
Dj 3:22, 23

d Mt 17:9
Mk 9:9

e Mk 9:14, 15

f Mt 17:14-16
Mk 9:17, 18

g Pnz 32:5

h Mt 17:17, 18
Mk 9:19-27

33 I dok su ta dva čovjeka odlazila od Isusa, Petar mu je, ne znajući što govori, rekao: “Učitelju, sretni smo što si nas doveo ovamo. Zato podignimo tri šatora – jedan za tebe, jedan za Mojsija i jedan za Iliju.” **34** Dok je on još govorio, pojavio se oblak i zaklonio ih. Kad su se našli u oblaku, uplašili su se. **35** A iz oblaka se začuo glas:^a “Ovo je moj Sin, onaj kojeg sam izabrao.^b Njega slušajte!”^c **36** Kad se začuo glas, vidjeli su da je Isus ostao sam. A oni neko vrijeme nisu nikome govorili o onome što su vidjeli, nego su to zadržali za sebe.^d

37 Kad su sutradan sišli s gore, u susret mu je došlo veliko mnoštvo ljudi.^e **38** Tada je neki čovjek iz mnoštva povikao: “Učitelju, molim te, pomoz mi mom sinu*, jer mi je jedina!”^f **39** Duh ga opsjeda te on odjednom počne vikati i snažno se grčiti, a na usta mu izlazi pjena. Čak i nakon što ga potpuno izmuči, duh jedva ode od njega. **40** Molio sam tvoje učenike da ga istjeraju, ali nisu mogli.” **41** A Isus je rekao: “Bezvjerni i izopačeni naraštaju!^g Dokle moram ostati s vama i podnositi vas? Dovedi ovamo svog sina.”^h **42** No dok je dječak prilazio, demon ga je bacio na zemlju i izazvao kod njega snažne grčeve. Ali Isus je prekorio nečistog duha te izliječio dječaka i dao ga njegovom ocu. **43** I svi su bili zadivljeni Božjom veličanstvenom moći.

Dok se mnoštvo divilo svemu što je učinio, Isus je rekao svojim učenicima: **44** “Dobro me slušajte i zapamtite ove riječi:

9:38 *Dosl.: “pogledaj mog sina”.

Sin Čovječji bit će izdan i predan u ruke svojim neprijateljima.^a **45** No oni nisu razumjeli što im govori. Značenje tih riječi bilo im je sakriveno i nisu ih mogli razumjeti, a bojali su se pitati ga što to znači.

46 Tada su se počeli prepirati oko toga tko je od njih najveći.^b **47** Isus je znao o čemu razmišljaju u svom srcu, pa je dozvao jedno dijete, postavio ga kraj sebe **48** i rekao im: "Tko god u moje ime primi ovo dijete, prima i mene. A tko god prima mene, prima i onoga koji me poslao.^c Jer tko se među svima vama ponaša kao najmanji, taj je velik."^d

49 Ivan je nato rekao: "Učitelju, vidjeli smo kako neki čovjek istjeruje demone u tvoje ime, pa smo ga pokušali spriječiti jer nije jedan od nas."^e **50** A Isus mu je odvratio: "Nemojte ga sprečavati u tome, jer tko nije protiv vas, za vas je."

51 Budući da se bližilo vrijeme da bude uznesen,^f Isus je čvrsto odlučio ići u Jeruzalem. **52** Poslao je neke od svojih učenika pred sobom. Oni su otišli i ušli u neko samarićansko selo da sve pripreme za njegov dolazak. **53** Ali ondje ga nisu htjeli ugostiti^g zato što je išao u Jeruzalem. **54** Kad su to vidjeli njegovi učenici Jakov i Ivan,^h rekli su: "Gospodine, hoćeš li da dozovemo vatru s neba da ih uništi?"ⁱ **55** A on se okrenuo prema njima i prekorio ih. **56** Zatim su otišli u drugo selo.

57 Dok su išli putem, netko mu je rekao: "Ići ću za tobom kamo god pođeš." **58** Isus mu je nato kazao: "Lisice imaju

9. POGL.

a Mt 17:22, 23
Mk 9:31, 32
Lk 18:31-33

b Mt 18:1-5
Mk 9:33-37
Lk 22:24

c Mk 9:37
Lv 12:44

d Izr 18:12
Mt 18:4, 5
Mt 23:11, 12

e Mk 9:38-40

f Dj 1:1, 2
1Ti 3:16

g Iv 4:9

h Mk 3:17

i 2Kr 1:10

2. stupac

a Mt 8:20

b Mt 8:21

c Ef 2:1

d Mt 8:22

e Pos 19:17

f Mt 10:37
1Ko 9:24
Flp 3:13

10. POGL.

g Mk 6:7

h Mt 9:37, 38
1Ko 3:9
2So 3:1

i Mt 10:16

j Mt 10:9, 10
Lk 9:3

k Mt 10:12, 13

l Mt 10:11
Lk 9:4

m Ga 6:6

n Mt 10:9, 10
1Ko 9:11, 14
1Ti 5:18

jazbine i ptice imaju gnijezda, a Sin Čovječji nema gdje nasloniti glavu."^a **59** Nekom drugom čovjeku rekao je: "Podi za mnom!"^{*} On je odvratio: "Gospodine, dopusti mi da najprije odem i pokopam svog oca."^b **60** Ali Isus mu je rekao: "Pusti neka mrtvi^c pokapaju svoje mrtve, a ti idi i objavljuj Božje kraljevstvo."^d **61** A netko je pak rekao: "Poći ću za tobom, Gospodine, ali mi najprije dopusti da se oprostim sa svojim ukućanima." **62** Isus mu je odvratio: "Nitko tko stavi ruku na plug pa se obazire za onim što je otraga,^e nije prikladan za Božje kraljevstvo."^f

10 Potom je Gospodin iza-
brao još 70 učenika i poslao ih dva po dva^g pred sobom u svaki grad i mjesto u koje je sam mislio doći. **2** Tada im je rekao: "Žetva je velika, a radnika je malo. Zato molite Gospodara žetve da pošalje radnike u svoju žetvu.^h **3** Idite! Evo, šaljem vas kao janjad među vukove.ⁱ **4** Ne nosite sa sobom ni novac, ni torbu, ni sandale.^j Nemojte putem nikoga nadugo pozdravljati. **5** U koju god kuću uđete, najprije recite: 'Mir ovoj kući!'^k **6** Ako ondje bude miroljubiv čovjek, mir koji mu želite ostati će na njemu. Ali ako ne bude, mir će se vratiti vama. **7** Ostanite u toj kući^l te jedite i pijte ono što vam se ponudi,^m jer radnik zaslužuje svoju plaću.ⁿ Nemojte ći iz kuće u kuću.

8 Kad dođete u neki grad i ondje vas prime, jedite ono što se iznese pred vas. **9** Liječite bolesne u tom gradu i govorite: 'Približilo vam se Božje kra-

9:59 *Ili: "Budi moj sljedbenik!"

ljevstvo!^a **10** Ali kad dođete u neki grad i ondje vas ne prime, izađite na njegove ulice i recite: **11** 'Otresamo sa svojih nogu i prašinu vašeg grada – to vam je znak da smo vas upozorili.^b Ali znajte ovo: približilo se Božje kraljevstvo!' **12** Kažem vam da će lakše biti Sodomi u onaj dan nego tom gradu.^c

13 Teško tebi, Korozaine! Teško tebi, Betsaido! Jer da su se u Tiru i Sidonu dogodila silna djela koja su se dogodila u vama, oni bi se već odavno pokajali sjedeći u kostrijeti i pepelu.^d **14** Stoga će lakše biti Tiru i Sidonu u vrijeme suda* nego vama. **15** A ti, Kafarnaume, zar ćeš se uzvisiti do neba? U grob* ćeš se strovaliti!

16 Tko sluša vas, sluša i mene.^e Tko odbacuje vas, odbacuje i mene. A tko odbacuje mene, odbacuje i onoga koji me poslao.^f

17 Potom su se sedamdesetorica vratila radosna, govoreći: "Gospodine, čak nam se i demoni pokoravaju kad se služimo tvojim imenom."^g **18** Nato im je on rekao: "Vidio sam Sotonu kako je kao munja već pao^h s neba. **19** Evo, dao sam vam vlast da gazite zmije i škorpione i da nadvladate svaku neprijateljsku silu.ⁱ Ništa vam neće nauditi. **20** Ali ne radujte se tome što vam se duhovi pokoravaju, nego se radujte tome što su vaša imena zapisana na nebesima."^j **21** U tom je trenutku sveti duh ispunio Isusa radošću i on je rekao: "Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje,

10:14 *Odnosno u Sudnji dan. **10:15** *Ili: "had". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "had" u Rječniku.

10. POG.

a Mt 3:1, 2
Lk 9:2

b Mt 10:14
Lk 9:5
Dj 13:50, 51

c Mt 11:24

d Mt 11:21-23

e Mt 10:40
Mk 9:37
Lv 13:20

f Iv 5:23
Iv 12:48
Iv 15:23

g Dj 16:17, 18

h Iv 12:31
Iv 16:11
He 2:14
Ot 12:7-9

i Ps 91:13

j Izl 32:32
Da 12:1
Flp 4:3
Ot 3:5

2. stupac

a 1Ko 1:19
1Ko 2:6

b Mt 11:25, 26

c Iv 10:15

d Mt 11:27
Iv 1:18
2Ko 4:6

e Mt 13:16, 17

f 1Pe 1:10, 11

g Mt 19:16
Mk 10:17
Lk 18:18

h Pnz 6:5
Pnz 10:12
Jš 22:5
Mk 12:30

i Le 19:18
Mt 19:19
Ri 13:9
Ga 5:14
Jk 2:8

j Le 18:5
Iv 17:3

k Lk 16:15

jer si ovo sakrio od mudrih i umnih,^a a otkrio maloj djeci. Da, Oče, jer to je bila tvoja volja.^b **22** Moj mi je Otac sve predao. Nitko ne zna tko je Sin, osim Oca, i nitko ne zna tko je Otac, osim Sina^c i onoga kome ga Sin hoće otkriti."^d

23 Kad je ostao sam sa svojim učenicima, rekao im je: "Blago očima koje gledaju ono što vi gledate.^e **24** Jer kažem vam, mnogi su proroci i kraljevi željeli vidjeti ono što vi gledate, ali nisu vidjeli,^f i čuti ono što vi čujete, ali nisu čuli."

25 A neki je zakonoznanac ustao i upitao ga da bi ga iskušao: "Učitelju, što moram činiti da dobijem* vječni život?"^g **26** On mu je rekao: "Što je napisano u Zakonu? Što si u njemu pročitao?" **27** Čovjek mu je odgovorio: "'Ljubi Jehovu*', svog Boga, svim svojim srcem, svom svojom dušom", svom svojom snagom i svim svojim umom^h i 'ljubi svog bližnjeg kao samog sebe'.ⁱ **28** Nato mu je Isus rekao: "Točno si odgovorio. Čini to i dobit ćeš život."^j

29 Ali čovjek se htio pokazati pravednim,^k pa je upitao Isusa: "A tko je moj bližnji?" **30** Nato je Isus rekao: "Neki se čovjek spuštao iz Jeruzalema u Jerihon i pao je u ruke razbojnicima. Oni su ga svukli i pretukli te otišli ostavivši ga polumrtva. **31** A slučajno je tim putem prolazio* neki svećenik, no kad ga je vidio, prešao je na suprotnu stranu. **32** Onuda je prolazio i jedan levit. No i on je prešao na suprotnu stranu

10:25 *Dosl.: "naslijedim". **10:27** *Vidi dodatak A5. #Vidi Rječnik. **10:31** *Dosl.: "silazio".

kad ga je vidio. **33** Tada je na njega naišao neki Samarićanin^a koji je prolazio tim putem. Kad ga je vidio, sažalio se. **34** Prišao mu je, zalio mu rane uljem i vinom te ih povio. Zatim ga je stavio na svog magarca te ga doveo u konačište i pobrinuo se za njega. **35** Sutradan je izvadio 2 denara*, dao ih vlasniku konačišta i rekao: 'Briži se za njega, a što god potrošiš više od ovoga, platit ću ti kad se vratim.' **36** Što misliš, koji se od te trojice ponio kao bližnji^b prema čovjeku koji je pao u ruke razbojnicima?" **37** On je odgovorio: "Onaj koji mu je iskazao milosrđe."^c Tada mu je Isus rekao: "Idi pa i ti čini tako."^d

38 Dok su tako putovali, ušao je u jedno selo. Ondje ga je žena po imenu Marta^e ugostila u svojoj kući. **39** Marta je imala sestru koja se zvala Marija. Ona je sjela do Gospodinovih nogu i slušala ono što je govorio. **40** Marta je pak bila sva zaokupljena pripremanjem jela i posluživanjem. Zato je prišla Isusu i rekla mu: "Gospodine, zar ne mariš što me sestra ostavila da sve radim sama? Reci joj da mi pomogne." **41** A Gospodin joj je odvratio: "Marta, Marta, brineš se i uznemiruješ zbog mnogočega, **42** a zapravo je potrebno malo toga ili samo jedno. Marija je izabrala ono što je najbolje^f i to joj se neće oduzeti."

11 Jednom prilikom Isus se na nekom mjestu molio. Kad je završio s molitvom, jedan od njegovih učenika rekao mu je: "Gospodine, nauči nas

10. POGL.

a Iv 4:9

b Mt 19:19

c Izr 14:21

d Lk 6:36
Iv 13:17
Ef 4:32

e Iv 12:2

f Mt 4:4
Mt 6:33

2. stupac

11. POGL.

a Le 22:32
Iza 5:16
Eze 36:23b Da 2:44
Da 7:13, 14
Mt 6:9–13

c Ps 37:25

d Ps 79:9
Da 9:19e Mk 11:25
Ef 4:32
Kol 3:13f Lk 22:46
1Ko 10:13
Jk 1:13
Ot 3:10

g Lk 18:5

h Ri 12:12

i Mt 7:7, 8

j Mk 11:24
Iv 15:7
Jk 1:6
1Iv 3:22
1Iv 5:14

k Mt 7:9, 10

l Mt 7:11
Jk 1:17

m Mt 12:22

moliti se, kao što je i Ivan naučio svoje učenike."

2 Tada im je rekao: "Kad se molite, recite: 'Oče, neka se sveti* tvoje ime.^a Neka dođe tvoje kraljevstvo.^b **3** Daj nam svaki dan kruh koji nam je potreban za taj dan.^c **4** Oprosti nam naše grijehе,^d jer i mi opraštamo svim svojim dužnicima*.^e I ne daj da podlegnemo iskušenju*."^f

5 Zatim im je rekao: "Zamislite da u ponoć odete k prijatelju i kažete mu: 'Prijatelju, posudi mi tri kruha **6** jer mi je upravo došao prijatelj s puta, a nemam mu što ponuditi.' **7** A on iznutra odgovori: 'Nemoj me gnjaviti! Vrata su već zaključana, a djeca i ja smo u krevetu. Ne mogu sad ustati da ti dam kruha.' **8** Kažem vam, ako i neće ustati i dati vam kruha zato što vam je prijatelj, ustat će zbog vaše upornosti^g i dati vam što vam god treba. **9** Zato vam kažem: Molite,^h i dat će vam se! Tražite, i naći ćete! Kucajte, i otvorit će vam se!ⁱ **10** Jer svatko tko moli, dobiva.^j Svatko tko traži, nalazi. I svakome tko kuca, otvorit će se. **11** Koji bi otac svom sinu dao zmiyu ako ga on zamoli za ribu?^k **12** Ili ako ga zamoli za jaje, zar će mu dati škorpiona? **13** Dakle, ako vi, iako ste zli, dajete dobre darove svojoj djeci, koliko će više Otac koji je na nebu dati svetog duha onima koji ga za to mole!"^l

14 Kasnije je iz jednog čovjeka istjerao demona koji mu je oduzeo sposobnost govora.^m

11:2 *Ili: "smatra svetim". **11:4** *Ili: "svima koji nama griješe". [#]Dosl.: "ne uvedi nas u iskušenje".

Kad je demon izašao, nijemi je čovjek progovorio. I narod je bio zadivljen.^a **15** Ali neki su rekli: "Istjeruje demone uz pomoć Beelzebuba*, vladara demonā!"^b **16** A drugi su ga htjeli iskušati, pa su tražili od njega znak^c s neba. **17** Ali on je znao što misle,^d pa im je rekao: "Svako kraljevstvo u kojem vlada nesloga propada, a i obitelj u kojoj vlada nesloga raspada se. **18** Slično tome, ako se Sotona bori sam protiv sebe, kako će njegovo kraljevstvo opstati? Jer vi kažete da ja istjerujem demone uz pomoć Beelzebuba. **19** Ako ja istjerujem demone uz pomoć Beelzebuba, uz čiju ih pomoć istjeruju vaši sljedbenici*? Zato će vas oni osuditi. **20** Ali ako ja istjerujem demone pomoću Božje sile*,^e Božje kraljevstvo zaista vas je zateklo nespremne*.^f **21** Kad jak, dobro naoružan čovjek čuva svoj dom, njegova je imovina na sigurnom. **22** Ali kad ga napadne netko jači od njega i svlada ga, oduzme mu sve oružje u koje se on uzdao i razdijeli ono što mu je oteo. **23** Tko nije na mojoj strani, protiv mene je, i tko sa mnom ne skuplja, taj raspisa.^g

24 Kad nečisti duh izađe iz čovjeka, luta bezvodnim mjestima tražeći počivalište, ali ga ne nalazi, pa kaže: 'Vratit ću se u kuću iz koje sam izašao.'^h **25** A kad dođe, nađe je pometenu i ukrašenu. **26** Zatim ode i dovede još sedam duhova, gorih od sebe, pa svi oni uđu u čovjeka i nastane se u njemu.

11:15 *Taj se izraz odnosi na Sotona. **11:19** *Dosl.: "sinovi". **11:20** *Dosl.: "Božjeg prsta". ^aIlli: "zaista je već stiglo među vas".

11. POGL.

a Mt 9:32-34

b Mt 12:24-30
Mk 3:22-27c Mt 12:38
Mk 8:11

d Iv 2:24, 25

e Izl 8:19

f Mt 12:28
Lk 17:21

g Mt 12:30

h Mt 12:43-45

2. stupac

a Lk 1:46-48

b Pnz 29:9
Ps 1:1, 2
Ps 112:1
Ps 119:2
Mt 7:21
Jk 1:25c Mt 12:38-42
Mt 16:4

d Jn 1:17

e 1Kr 10:1
2Lje 9:1

f Mt 12:42

g Jn 3:5

h Mt 5:15
Mk 4:21
Lk 8:16

i Mt 6:22, 23

Na kraju tom čovjeku bude gore nego prije."

27 Dok je to govorio, neka je žena iz mnoštva povikala: "Sretna je utroba koja te nosila i prsa koja su te dojila!"^a **28** A on je rekao: "Ne, naprotiv, sretni su oni koji slušaju Božju riječ i postupaju po njoj!"^b

29 Budući da se skupljalo sve više naroda, počeo je govoriti: "Ovaj je naraštaj zao naraštaj. On traži nekakav znak, ali neće dobiti drugi znak osim znaka proroka Jone.^c **30** Jer kao što je Jona^d bio znak Nivljanima, tako će i Sin Čovječji biti znak ovom naraštaju. **31** U vrijeme suda* kraljica juga^e uskrsnut će s ljudima iz ovog naraštaja i osudit će ih jer je došla s kraja zemlje čuti Salamunovu mudrost. A ovdje je netko veći od Salamuna.^f **32** U vrijeme suda stanovnici Ninive uskrsnut će s ovim naraštajem i osudit će ga jer su se pokajali kad im je Jona propovijedao.^g A ovdje je netko veći od Jone. **33** Nitko ne upali svjetiljku, a onda je sakrije ili stavi pod košaru*, nego je stavi na svijećnjak^h kako bi oni koji ulaze u kuću vidjeli svjetlo. **34** Oko je svjetiljka tijelu. Kad je tvoje oko usredotočeno na ono što je dobro*, tada je i cijelo tvoje tijelo sjajno*, a kad je tvoje oko zavidnoⁱ, tada je i tvoje tijelo tamno.ⁱ **35** Zato pazi, možda je svjetlo koje je u tebi zapravo tama. **36** Dakle, ako je

11:31 *Odnosno u Sudnji dan. **11:33** *Illi: "mjernu košaru". Riječ je o košari koja se koristila kao mjera za žito. **11:34** *Illi: "tvoje oko bistro". Dosl.: "tvoje oko jednostavno". ^aIlli: "puno svjetlosti". ^bDosl.: "pokvareno; zlo".

cijelo tvoje tijelo sjajno i nije-dan njegov dio nije taman, ono će sjati poput svjetiljke koja ti daje svjetlost.”

37 Nakon što je to rekao, neki ga je farizej pozvao k sebi na objed. Isus je ušao u njegovu kuću u smjestio se za stol.

38 A farizej se začudio kad je vidio da Isus prije ručka nije oprao ruke prema obredu.^a

39 Tada mu je Gospodin rekao: “Vi farizeji čistite čašu i zdjelu izvana, a iznutra ste puni pohlepe i zloće.^b **40** Bezumnici! Nije li onaj koji je načinio vanjštinu načinio i nutrinu? **41** Nego, kad dajete milostinju*, neka to dolazi iz nutrine, pa ćete biti posve čisti. **42** Ali teško vama, farizeji, jer dajete desetinu od metvice i rute i od svega drugog začinskog bilja*,^c ali ne marite za pravdu i ljubav prema Bogu! Ono prvo bili ste dužni činiti, ali ovo drugo niste smjeli zanemariti.^d

43 Teško vama, farizeji, jer volite prednja* sjedala u sinagogama i da vas ljudi pozdravljaju na trgovima!^e **44** Teško vama, jer ste kao grobovi koji nisu jasno vidljivi*,^f pa ljudi po njima hodaju a da to i ne znaju!”

45 Nato mu je neki zakonoznanac rekao: “Učitelju, tim riječima i nas vrijeđaš.” **46** A on je odvratio: “Teško i vama, zakonoznanci, jer tovarite na ljude teške terete, a sami niste spremni ni prstom maknuti da ih podignete!^g

47 Teško vama, jer gradite grobnice prorocima, a vaši su ih preci ubijali!^h **48** Vi dobro

11:41 *Vidi Rječnik. **11:42** *Moguće i: “povrća”. **11:43** *Ili: “najbolja”. **11:44** *Ili: “nisu obilježeni”.

11. POGL.

a Mt 15:2

b Mt 23:25, 26

c Le 27:30

d Mt 23:23, 24
lv 7:24

e Mt 23:6, 7

f Mt 23:27, 28

g Mt 23:2, 4

h Mt 23:29-31

2. stupac

a Dj 7:52
He 11:32, 37

b Ot 18:21, 24

c Pos 4:8, 10

d 2Lje
24:20-22

e Mt 23:13
1So 2:14-16

f Lk 20:20

12. POGL.

g Mt 16:6
Mk 8:15

h Mt 10:26, 27
Mk 4:22
Lk 8:17

i lv 15:14

j Dj 20:24

znate što su činili vaši preci, a ipak to odobravate. Oni su ubijali proroke,^a a vi tim prorocima gradite grobnice. **49** Zato je Bog u svojoj mudrosti rekao*: ‘Poslat ću k njima proroke i apostole, a oni će neke od njih ubiti i progoniti, **50** pa će ovaj naraštaj snositi krivnju za krv* svih proroka koja je prolivena od postanka svijeta,^b **51** od krvi Abela^c do krvi Zaharije, koji je ubijen između žrtvenika i hrama.’^d Da, kažem vam, ovaj će naraštaj snositi krivnju za njihovu krv.

52 Teško vama, zakonoznanci, jer ste od naroda uzeli ključ znanja. Sami niste ušli*, a one koji bi htjeli ući sprečavate u tome!”^e

53 Kad je izašao odande, pi-smoznanci i farizeji žestoko su se okomili na njega i počeli su ga obasipati mnoštvom pitanja, **54** nadajući se da će reći nešto za što bi ga mogli optužiti.^f

12 U međuvremenu se skupilo na tisuće ljudi – bilo ih je toliko mnogo da su gazili jedni druge. Isus se najprije obratio svojim učenicima: “Čuvajte se farizejskog kvasca, to jest licemjerja.^g **2** Nema ničeg skrivenog što se neće otkriti niti ičeg tajnog što se neće donzati.^h **3** Prema tome, sve što kažete u tami, čut će se na svjetlu. I ono što šapćete iza zatvorenih vrata, propovijedat će se s krovova. **4** Prijatelji moji,ⁱ kažem vam, ne bojte se onih koji mogu ubiti tijelo, a nakon toga ne mogu više ništa učiniti.^j

11:49 *Dosl.: “Zato je Božja mudrost rekla”. **11:50** *Ili: “pa će se od ovog naraštaja tražiti krv”. **11:52** *Odnosno nisu ušli u nebesko kraljevstvo.

5 Reći ću vam koga se treba bojati: Bojte se Boga, koji ima vlast ne samo ubiti nego i baciti u gehenu*.^a Da, kažem vam, njega se bojte!^b 6 Ne prodaje li se pet vrabaca za dva novčića*? Ipak, Bog ne zaboravlja nijednog[#] od njih.^c 7 A vama je i svaka vlas na glavi izbrojena.^d Ne bojte se, vi ste vredniji od mnogo vrabaca.^e

8 Kažem vam, svakoga tko pred ljudima prizna da vjeruje u mene,^f Sin će Čovječji pred Božjim anđelima priznati za svog učenika.^g 9 Ali tko se god pred ljudima odrekne mene, i ja ću se pred Božjim anđelima odreći njega.^h 10 Ako tko kaže nešto protiv Sina Čovječjeg, oprostit će mu se, ali ako tko pohuli na sveti duh, neće mu se oprostiti.ⁱ 11 Kad vas dovedu na saslušanje* ili pred poglavare i pred vlasti, ne brinite se kako ćete se braniti ili što ćete govoriti! 12 jer će vas sveti duh u tom času poučiti što trebate reći.*^k

13 Tada mu je netko iz mnoštva rekao: "Učitelju, kaži mom bratu da sa mnom podijeli nasljedstvo." 14 A on mu je rekao: "Čovječe, tko je mene postavio za suca ili posrednika u vašem sporu?" 15 Zatim je rekao mnoštvu: "Budite oprezni, čuvajte se svake lakomosti,^l jer čak i kad netko ima obilje, to mu ne jamči život*."^m 16 Nato im je ispričao usporedbu: "Nekom bogatom čovjeku dobro je rodila zemlja, 17 pa je razmiš-

12:5 *Vidi Rječnik. 12:6 *Dosl.: "za dva asa". Vidi dodatak B14. #Ili: "Bogu ne promakne nijedan". 12:11 *Moguće i: "u sinagogu". 12:15 *Ili: "njegov život ne proizlazi iz onoga što posjeduje".

12. POGL.

a Mt 10:28

b Iza 8:13
He 10:31
1Pe 2:17
Ot 14:7

c Mt 10:29

d Mt 10:30
Lk 21:18e Mt 10:31
Lk 12:24

f Ri 10:9

g Mt 10:32, 33

h Mk 8:38
Lk 9:26
2Ti 2:12
1Iv 2:23i Mt 12:31, 32
Mk 3:28, 29j Mt 10:19, 20
Mk 13:11
Lk 21:14, 15k Izl 4:12
Dj 6:8, 10l Izl 20:17
Pnz 5:21
Kol 3:5

m 1Ti 6:7

2. stupac

a Jk 4:13-16

b Ps 49:16-19
Izr 27:1c Pr 11:9
Mt 6:20
1Ti 6:17-19
Jk 2:5d Mt 6:25-30
Flp 4:6e Job 38:41
Ps 147:9f Mt 6:26
Lk 12:7

g Mt 6:34

h 1Kr 10:4-7

i Mt 6:31, 32

ljao: 'Što da učinim? Nemam gdje skupiti ljetinu.' 18 Tada je rekao: 'Znam što ću učiniti!^a Srušit ću svoje žitnice i sagrađiti veće, pa ću ondje skupiti sve svoje žito i sva svoja dobra. 19 I reći ću samom sebi: "Imaš mnogo dobara na zalihama za mnoge godine. Počivaj, jedi, pij i uživaj!" 20 Ali Bog mu je rekao: 'Bezumnice, još ćeš ove noći umrijeti*. Kome će onda pripasti ono što si skupio?'^b 21 Tako prolazi onaj tko skuplja blago za sebe, a nije bogat u Božjim očima."^c

22 Tada je rekao svojim učenicima: "Zato vam kažem: Ne budite zabrinuti* za svoj život[#], za to što ćete jesti. Ne budite zabrinuti ni za svoje tijelo, za to što ćete obući.^d 23 Jer život je vredniji od hrane i tijelo od odjeće. 24 Promotrite gavrane - oni ne siju niti žanju, nemaju spremišta niti žitnice, a ipak ih Bog hrani.^e Niste li vi puno vredniji od ptica?^f 25 Tko od vas može svojom zabrinutošću imalo* produžiti svoj životni vijek? 26 Dakle, ako ne možete čak ni to učiniti, zašto ste onda zabrinuti za ostalo?^g 27 Promotrite ljiljane kako rastu! Ne muče se niti pred, ali kažem vam da ni Salamon u svoj svojoj raskoši nije bio odjeven kao jedan od njih.^h 28 A ako Bog tako oblači bilje, koje danas cvjeta u polju, a sutra se baca u peć, koliko li će prije obući vas, malovjerni! 29 Zato se nemojte opterećivati time što ćete jesti i što ćete piti i ne budite zabrinuti.ⁱ

12:20 *Ili: "ove noći tražit će se tvoja duša". 12:22 *Ili: "Prestanite se brinuti". #Ili: "dušu". 12:25 *Dosl.: "za jedan lakat". Vidi dodatak B14.

30 Jer svim tim zaokupljeni su ljudi* u ovom svijetu, ali vaš Otac zna da vam je sve to potrebno.^a **31** Umjesto toga, neka vam u životu najvažnije bude njegovo kraljevstvo*, pa će vam Bog sve to dati.^b

32 Ne boj se, malo stado,^c jer vam vaš Otac želi dati Kraljevstvo.^d **33** Prodajte što imate i novac dajte siromašnima*,^e Načinite torbice za novac koje se neće istrošiti - skupljajte neiscrpno blago na nebesima,^f gdje mu se lopovi ne mogu približiti i gdje ga moljci ne mogu nagristi. **34** Jer gdje je vaše blago, ondje će biti i vaše srce.

35 Budite spremni*^g i neka vam svjetiljke budu upaljene.^h

36 I budite poput robova koji čekaju svog gospodara da se vratiⁱ sa svadbe^j kako bi mu otvorili vrata čim stigne i pokuca. **37** Sretni su oni robovi koje gospodar, kad stigne, nađe da bdiju! Zaista vam kažem, on će se presvući*, smjestiti ih za stol te će ih posluživati. **38** I ako stigne tijekom druge straže* ili čak treće^g i nađe ih spremne, imaju razloga biti sretni! **39** Ali ovo znajte: kad bi domaćin znao u koje će vrijeme doći lopov, ne bi dopustio da mu provali u kuću.^k **40** Tako i vi budite spremni, jer Sin Čovječji dolazi onda kad se tome ne nadate.^l

12:30 *Ili: "neznabošci". Vidi izraz "neznabošci" u Rječniku. **12:31** *Ili: "tražiže najprije njegovo kraljevstvo". **12:33** *Ili: "kao milostinju". Vidi izraz "milostinja" u Rječniku. **12:35** *Dosl.: "Ne-ka vam bokovi budu opasani". **12:37** *Dosl.: "opasati". **12:38** *Druga noćna straža počinjala je otprilike u 21 sat, a završavala u ponoć. ^aTreća noćna straža počinjala je u ponoć, a završavala otprilike u 3 sata.

12. POGL.

a 2Lje 16:9
Flp 4:19

b Ps 34:10
Mt 6:33
1Ti 4:8

c Iv 10:14

d Da 7:27
Lk 22:28-30
He 12:28
Jk 2:5
Ot 1:6

e Mt 19:21
Lk 18:22
Dj 2:45
Dj 4:34, 35

f Mt 6:20, 21
Lk 16:9
1Ti 6:18, 19

g Ef 6:14
1Pe 1:13

h Mt 25:1
Flp 2:15

i Mk 13:35

j Mt 25:5

k Mt 24:43
1So 5:2
2Pe 3:10
Ot 16:15

l Mt 24:44
Mt 25:13
Ot 3:3

2. stupac

a Mt 24:45-47

b Mt 24:48-51

c Jk 1:22
Jk 4:17

d Mt 25:29
Iv 15:2

e Iv 12:27

41 Tada je Petar upitao: "Gospodine, govoriš li ovu usporedbu samo nama ili svima?"

42 A Gospodin je odgovorio: "Tko je zapravo vjerni i razboriti* upravitelj kojeg će gospodar zadužiti da se brine za sve njegove sluge^g, da im daje potrebnu hranu u pravo vrijeme?^a **43** Sretan je taj rob ako ga gospodar, kada dođe, nađe da tako radi! **44** Uistinu vam kažem, zadužit će ga da upravlja svom njegovom imovinom*. **45** No ako taj rob kaže u svom srcu: 'Moj gospodar kasni', pa počne tući sluge i sluškinje te jesti, piti i opijati se,^b **46** gospodar tog roba doći će u dan kad ga on ne očekuje i u čas kad ništa ne sluti pa će ga najstrože kazniti i odrediti mu mjesto među nevjernima.

47 Tada će rob koji je razumio što njegov gospodar traži od njega*, ali se nije pripremio niti je učinio to što je on tražio, dobiti mnogo udaraca.^c **48** A onaj koji nije razumio što njegov gospodar traži od njega, pa je učinio nešto što zaslužuje udarce, dobit će ih malo. Od svakoga kome je mnogo dano, mnogo će se i tražiti. Od onoga kome je mnogo povjereno, tražit će se više nego obično.^d

49 Došao sam zapaliti vatru na zemlji. Što da još poželim kad je već zapaljena? **50** No najprije me čeka krštenje kojim se trebam krstiti i bit ću jako tjeskoban sve dok se to ne završi!^e **51** Mislite li da sam došao donijeti mir na zemlju?

12:42 *Ili: "mudri". ^gIli: "postaviti nad svim svojim slugama". **12:44** *Ili: "postaviti će ga nad svom svojom imovinom". **12:47** *Ili: "razumio volju svog gospodara".

Nipošto, kažem vam, došao sam donijeti razdor.^a **52** Jer odsada će obitelj biti razdijeljena: Ako ih je u kući petero, troje će biti protiv dvoje i dvoje protiv troje. **53** Bit će razdijeljeni – otac će biti protiv sina i sin protiv oca, majka protiv kćeri i kći protiv majke, svekrva protiv snahe i snaha protiv svekrve.”^b

54 Zatim se obratio mnoštvu: “Kad vidite da se na zapadu gomilaju oblaci, odmah kažete: ‘Dolazi oluja.’ I bude tako. **55** A kad vidite da puše južni vjetar, kažete: ‘Bit će vrućina.’ I bude tako. **56** Licemjери, znate protumačiti izgled zemlje i neba. Kako onda ne znate protumačiti događaje koji se zbivaju u ovom vremenu?”^c **57** Zašto sami ne prosudite što je pravedno činiti? **58** Naprimjer, kad s onim tko te tuži ideš pred poglavara, nastoj još na putu riješiti spor sa svojim tužiteljem, da te on ne bi odveo pred suca, sudac te predao stražaru, a stražar te bacio u zatvor.”^d **59** Kažem ti, nećeš izaći odande dok ne isplatiš i posljednji novčić*.”

13 Tom prilikom neki od prisutnih ispričali su Isusu da je Pilat pobio neke Galilejce dok su prinosisli žrtve, pa se njihova krv pomiješala s krvlju žrtava. **2** A Isus im je rekao: “Mislite li da su ti Galilejci bili veći grešnici od svih ostalih Galilejaca zato što su tako nastradali? **3** Kažem vam da nisu! Ali ako se ne pokajete, svi ćete izginuti kao i oni.”^e **4** A što je s onih 18 ljudi na

12:59 *Dosl.: “i posljednju leptu”. Vidi dodatak B14.

12. Pogl.

a Mt 10:34-36
lv 7:41, 43
lv 9:16

b Mi 7:6

c Mt 16:2, 3
Lk 19:42

d Mt 5:25, 26

13. Pogl.

e Dj 3:19

2. stupac

a Mt 21:19
Mk 11:13

b 2Pe 3:9

c Iza 61:1
Lk 4:18

d Izl 20:9, 10
Izl 35:2
Prnz 5:13, 14

e Mt 12:10
Mk 3:2
lv 5:15, 16

f Mt 23:27, 28
Lk 12:1

g Lk 14:5

koje je pala kula u Siloamu i ubila ih? Mislite li da su oni bili veći grešnici od svih ostalih stanovnika Jeruzalema? **5** Kažem vam da nisu! Ali ako se ne pokajete, svi ćete izginuti kao i oni.”

6 Tada je ispričao ovu uspo-redbu: “Neki je čovjek u svom vinogradu imao zasađenu smokvu. Došao je vidjeti ima li na njoj plodova, ali nije našao ništa.”^a **7** I rekao je čovjeku koji je obrađivao vinograd: ‘Već tri godine dolazim i tražim plodove na ovoj smokvi, ali nikad nisam ništa našao. Posijeci je! Zašto da nepotrebno zauzima zemlju?’ **8** On mu je nato rekao: ‘Gospodaru, ostavi je još ovu godinu, a ja ću je okopati i pognojiti. **9** Možda će nakon toga biti plodova na njoj. A ako ih ne bude, posijeci je.”^b

10 Jednom je u subotu* poučavao u nekoj sinagogi. **11** Ondje je bila jedna žena opsjednuta duhom zbog kojeg je već 18 godina bila bolesna. Bila je zgrbljena i nikako se nije mogla uspraviti. **12** Kad ju je Isus vidio, rekao joj je: “Ženo, oslobađam te tvoje bolesti.”^c **13** Zatim je položio ruke na nju, a ona se odmah uspravila i počela slaviti Boga. **14** Tada je predstojnik sinagoge, ljut zbog toga što je Isus izliječio ženu u subotu, rekao narodu: “Šest je dana kad se radi.”^d U te se dane dolazite liječiti, a ne u subotu!”^e **15** Gospodin mu je nato rekao: “Licemjери,^f ne odvezuje li svatko od vas u subotu svog bika ili magarca i odvodi ga iz staje kako bi ga napojio?”^g

13:10 *Ili: “na dan počinka”. Vidi izraz “dan počinka” u Rječniku.

16 Nije li onda ovu Abrahamovu kćer, koju je Sotona 18 godina držao svezanu, trebalo osloboditi tih okova u subotu?"

17 Kad je to rekao, svi su se njegovi protivnici posramili, a sav se narod radovao svim divnim djelima koja je učinio.^a

18 Zatim je rekao: "Čemu je slično Božje kraljevstvo? S čime da ga usporedim? **19** Ono je poput zrna gorušice, koje je čovjek posijao u svom vrtu. Zrno je raslo i postalo stablo, pa su ptice napravile gnijezda na njegovim granama."^b

20 I opet je rekao: "S čime da usporedim Božje kraljevstvo? **21** Ono je poput kvasca koji je žena pomiješala s tri velike mjere* brašna, pa se cijelo tijesto ukvasalo."^c

22 Na putu u Jeruzalem prolazio je gradovima i selima i poučavao ljude. **23** A neki ga je čovjek upitao: "Gospodine, je li malo onih koji će biti spašeni?" On im je rekao: **24** "Snažno se naprežite da uđete na uska vrata,^d jer kažem vam, mnogi će htjeti ući, ali neće moći. **25** Kad domaćin zaključa vrata, vi ćete ostati vani i kućati, govoreći: 'Gospodine, otvori nam!'^e Ali on će vam reći: 'Ne poznajem vas.' **26** Tada ćete govoriti: 'Jeli smo i pili s tobom, a ti si poučavao na našim ulicama.'^f **27** Ali on će vam reći: 'Ne poznajem vas. Odlazite od mene, svi vi koji činite nepravdu!' **28** Plakat ćete i škrutati zubima kad vidite da su Abraham, Izak, Jakov i svi proroci u Božjem kraljevstvu, a vi ste izbačeni van."^g **29** I do-

13:21 *Dosl.: "3 seaha". Seah je imao 7,33 litre. Vidi dodatak B14.

13. POGL.

a Lk 9:43

b Mt 13:31, 32
Mk 4:30-32

c Mt 13:33

d Iza 55:6
Mt 7:13, 14
Flp 3:12-14
1Ti 6:12

e Lk 6:46

f Mt 7:22, 23

g Mt 8:11, 12

2. stupac

a Mt 19:30
Mk 10:31

b Mt 16:21

c 2Lje 24:20, 21
Ne 9:26

d Mt 23:37

e Le 26:31
1Kr 9:7, 8
Jr 12:7
Jr 22:5

f Ps 118:26
Mt 23:38, 39

14. POGL.

g Lk 6:9
Iv 7:23

ći će ljudi s istoka i zapada te sa sjevera i juga pa će sjesti za stol u Božjem kraljevstvu. **30** Tako će neki od posljednjih biti prvi, a neki od prvih bit će posljednji."^a

31 Tada su mu prišli neki farizeji i rekli: "Idi odavde jer te Herod hoće ubiti!" **32** A on im je odvratio: "Idite i kažite tom licu: 'Danas i sutra istjerivat ću demone i liječiti, a treći ću dan završiti što imam.' **33** Ali danas, sutra i prekosutra moram nastaviti put jer je nedopustivo* da prorok bude pogubljen izvan Jeruzalema.^b **34** Jeruzaleme, Jeruzaleme! Ti ubijaš proroke i kamenuješ one koji su poslani k tebi.^c Količkom sam puta htio skupiti tvoju djecu kao što kvočka skuplja svoje piliće pod krila! Ali vi to niste htjeli."^d **35** Zato će vaš dom* biti napušten i prepušten vama.^e Kažem vam, nećete me vidjeti dok ne kažete: 'Neka je blagoslovljen onaj koji dolazi u Jehovino^f ime!'"^f

14 Jednom u subotu* Isus je došao u kuću nekog farizejskog glavarara na objed. Svi koji su bili ondje pomno su ga promatrali. **2** A pred njim je stajao neki čovjek koji je imao vodenu bolest*. **3** Tada je Isus upitao zakonoznance i farizeje: "Je li dopušteno liječiti u subotu ili nije?"^g **4** A oni su šutjeli. Tada je dotaknuo čovjeka, izliječio ga i rekao mu da može ići. **5** A njima je kazao: "Ako kome od vas sin ili bik u

13:33 *Ili: "nezamisljivo". 13:35 *Odnosno hram. "Vidi dodatak A5. 14:1 *Ili: "na dan počinka". Vidi izraz "dan počinka" u Rječniku. 14:2 *Ili: "edem", odnosno prekomjerno nakupljanje tekućine u tijelu.

subotu upadne u bunar,^a neće te li ga odmah izvući?”^b **6** I na to mu ništa nisu mogli odgovoriti.

7 Kad je vidio da uzvanici za sebe izabiru najbolja mjesta,^c rekao im je*: **8** “Kad te netko pozove na svadbu, nemoj zauzeti najbolje mjesto.^d Možda je pozvan i netko ugledniji od tebe, **9** pa će doći onaj koji vas je obojicu pozvao i reći ti: ‘Ustupi mjesto ovom čovjeku.’ Tada ćeš posramljen morati zauzeti najlošije* mjesto. **10** Nego, kad te netko pozove, zauzmi najlošije mjesto, pa će doći onaj koji te pozvao i reći ti: ‘Prijatelju, pomakni se na bolje mjesto.’ Tako će ti iskazati čast pred svim drugim gostima.^e **11** Jer tko se god uzvišuje, bit će ponižen, a tko je ponizan, bit će uzvišen.”^f

12 Zatim se obratio onome koji ga je pozvao i rekao mu: “Kad priređuješ ručak ili večeru, nemoj zvati ni prijatelje, ni braću, ni rođake, ni bogate susjede jer možda će i oni tebe nekad pozvati i tako ti uzvratiti gostoprimstvo. **13** Naprotiv, kad priređuješ gozbu, pozovi siromašne, sakate, hrome i slijepi.^g **14** I bit ćeš sretan jer ti oni nemaju čime uzvratiti. Bit će ti uzvraceno kad bude uskršnuće^h pravednih.”

15 Kad je to čuo jedan od gostiju, rekao mu je: “Blago onome tko bude na gozbi* u Božjem kraljevstvu!”

16 A Isus mu je rekao: “Neki je čovjek priredio veliku gozbu i pozvao mnogo ljudi. **17** Kad

14. POGL.

a Izl 23:5
Pnz 22:4

b Mt 12:11
Lk 13:15

c Mt 23:2, 6
Lk 11:43
Lk 20:46

d Izr 25:6, 7

e Izr 15:33
Jk 4:10
1Pe 5:5

f Izr 29:23
Mt 23:12
Lk 18:14
Jk 4:6

g Job 31:16, 22
Izr 3:27, 28

h Iv 5:28, 29
Iv 11:24
Dj 24:15

i Mt 22:2

2. stupac

a Mt 22:3

b Mt 22:5

c Mt 22:9, 10

d Mt 21:43
Mt 22:8

e Ot 12:11

f Mt 10:37
Lk 18:29, 30
Iv 12:25

g Mt 16:24
Mk 8:34
Lk 9:23

je gozba trebala početi, poslao je roba da kaže uzvanicima: ‘Dodite, jer sve je spremno!’

18 A oni su se svi redom počeli izgovarati.^a Jedan mu je rekao: ‘Kupio sam polje pa ga moram ići pogledati. Molim te, ispričaj me.’ **19** Drugi je rekao: ‘Kupio sam pet jarmova* goveda i idem provjeriti kakva su. Molim te, ispričaj me.’^b

20 A treći je rekao: ‘Upravo sam se oženio i zato ne mogu doći.’ **21** Rob se vratio i javio to svom gospodaru. Tada se domaćin razljutio i rekao robu: ‘Brzo izađi na gradske trgove i ulice pa dovedi ovamo siromašne, sakate, slijepi i hrome!’ **22** Nakon nekog vremena rob je rekao: ‘Gospodaru, učinio sam kako si naredio, ali još ima mjesta.’ **23** Zato je gospodar rekao robu: ‘Izađi na puteve i staze i nagovori ljude da dođu, da mi se napuni kuća.’ **24** Kažem vam, nitko od onih koji su bili pozvani neće okusiti jela na mojoj gozbi.”^d

25 A s Isusom je putovalo veliko mnoštvo ljudi. On se okrenuo prema njima i rekao im: **26** “Ako tko dođe k meni, a više voli* svog oca i majku, ženu i djecu, braću i sestre, pa i svoj život,^e ne može biti moj učenik.^f **27** Tko god ne nosi svoj mučenički stup* i ne ide za mnom, ne može biti moj učenik.^g **28** Tko od vas, kad želi sagraditi kulu, najprije ne sjedne i ne izračuna trošak da vidi ima li dovoljno da je dovrši? **29** Inače bi se moglo dogoditi da postavi temelj, a ne može dovršiti gradnju kule,

14:19 *Ili: “pari”. **14:26** *Dosl.: “a ne mrzi”. **14:27** *Vidi Rječnik.

14:7 *Dosl.: “ispričao im je usporedbu”.

14:9 *Ili: “posljednje”. 14:15 *Dosl.: “tko bude jeo kruh”.

pa bi mu se svi koji to vide rugali: **30** 'Ovaj je čovjek počeo graditi, a ne može dovršiti.' **31** Isto tako, kad neki kralj namjerava krenuti u rat protiv drugog kralja, neće li najprije sjesti i posavjetovati se može li se s 10 000 vojnika suprotstaviti onome koji na njega dolazi s 20 000? **32** Ako zaključi da ne može, poslat će izaslanstvo drugom kralju dok je on još daleko i moliti za mir. **33** Dakle, nitko od vas tko ne ostavi sve što ima ne može biti moj učenik.^a

34 Sol je dobra. Ali ako sol postane neslana, čime će se ona osoliti?^b **35** Nije prikladna ni za zemlju ni za gnojivo, nego se baca. Tko ima uši da sluša, neka sluša!^c

15 Oko Isusa su se okupljali svi poreznici i grešnici da ga slušaju.^d **2** Zato su farizeji i pismoznanci gundali: "Ovaj je dobar s grešnicima i jede s njima." **3** Tada im je ispričao ovu usporedbu: **4** "Ako tko od vas ima 100 ovaca i izgubi jednu od njih, neće li ostaviti preostalih 99 u pustinji te tražiti onu koja se izgubila sve dok je ne nađe?"^e **5** Kad je nađe, staviti će je na ramena i radovati se. **6** A kad dođe kući, pozvat će prijatelje i susjede i reći im: 'Radujte se sa mnom jer sam našao svoju ovcu koja se izgubila!'^f **7** Kažem vam, tako će na nebu biti veća radost zbog jednog grešnika koji se pokaje^g nego zbog 99 pravednika koji se nemaju za što pokajati.

8 Isto tako, ako neka žena ima 10 drahmi* pa jednu izgu-

15:8 *Vidi dodatak B14.

14. POGL.

a Mt 19:27
Lk 9:62
Flp 3:7, 8

b Mt 5:13
Mk 9:50
Kol 4:6

c Mt 13:43
Mk 4:9
Ot 2:29

15. POGL.

d Mt 9:10, 11
Mk 2:15, 16
Lk 5:29, 30
1Ti 1:15

e Eze 34:11, 16
Mt 18:12, 13
Lk 19:10

f Mt 18:14
Ri 12:15
1Pe 2:25

g Eze 33:11
Lk 5:32

2. stupac

a Mt 9:13
Mk 2:17

b Le 11:7, 8

bi, neće li upaliti svjetiljku, pomesti kuću i pažljivo tražiti sve dok je ne nađe? **9** A kad je nađe, pozvat će prijateljice i susjede i reći im: 'Radujte se sa mnom jer sam našla drahmu koju sam izgubila!' **10** Kažem vam, tako se i Božji anđeli raduju zbog jednog grešnika koji se pokaje."^a

11 Zatim je rekao: "Neki je čovjek imao dva sina. **12** Mlađi je rekao ocu: 'Oče, daj mi dio nasljedstva koji mi pripada.' I on im je podijelio svoj imetak. **13** Nakon nekoliko dana mlađi je sin pokupio sve što je imao, otputovao u daleku zemlju i ondje protratio nasljedstvo živeći raskalašeno*. **14** Kad je sve potrošio, u cijeloj toj zemlji zavlada je velika glad i on se našao u teškoj oskudici. **15** Čak je počeo služiti kao najamnik kod jednog čovjeka u toj zemlji, a on ga je poslao na svoja polja da čuva svinje.^b **16** Mlađić je žarko želio utaziiti glad rogačima koje su jele svinje, ali nitko mu ni to nije dao.

17 Kad se urazumio, rekao je: 'Koliki najamnici mog oca imaju kruha u izobilju, a ja ovdje umirem od gladi! **18** Otići ću odavde i vratiti se svom ocu te mu reći: "Oče, sagriješio sam nebu i tebi. **19** Nisam više dostojan zvati se tvojim sinom. Primi me kao jednog od svojih najamnika."^c **20** Tako je pošao svom ocu. Dok je još bio daleko, otac ga je ugledao i sažalio se na njega, pa mu je potrčao u susret, zagrlio ga* i izljubio. **21** Tada mu je sin rekao: 'Oče, sagriješio sam

15:13 *Ili: "rasipnički; lakomisleno".

15:20 *Dosl.: "pao mu oko vrata".

nebu i tebi.^a Nisam više do-
stojan zvati se tvojim sinom.’
22 A otac je rekao svojim robo-
vima: ‘Brzo, donesite najbolju
haljinu i obucite mu je! Stavi-
te mu prsten na ruku i sanda-
le na noge. **23** Dovedite ugoje-
nog junca i zakoljite ga pa da
jedemo i veselimo se **24** jer mi
je ovaj sin bio mrtav i oživio je,^b
bio je izgubljen i nađen je.’ I po-
čeli su se veseliti.

25 A stariji sin bio je u po-
lju. Kad se na povratku pribli-
žio kući, čuo je glazbu i ples.
26 Zato je dozvao jednog slugu
i upitao ga što se događa.
27 On mu je odgovorio: ‘Došao
ti je brat, pa je tvoj otac zaklao
ugojenog junca jer se vratio živ
i zdrav.’ **28** A on se naljutio i
nije htio ući u kuću. Tada je
otac izašao i počeo ga moliti da
uđe. **29** On je nato rekao ocu:
‘Tolike godine radim za tebe
kao rob i nijednom nisam odbio
učiniti ono što si tražio, a nikad
mi ni jare nisi dao da se pro-
veselim sa svojim prijateljima.
30 A kad je došao ovaj tvoj sin
koji je s bludnicama* protra-
tio tvoj imetak, zaklao si mu
ugojenog junca.’ **31** Otac mu
je tada rekao: ‘Sine, ti si uvijek
sa mnom i sve što imam tvoje
je. **32** Ali morali smo se vese-
liti i radovati jer je tvoj brat bio
mrtav i oživio je, bio je izgub-
ljen i nađen je.’”

16 Tada se Isus obratio svo-
jim učenicima: “Neki je
bogataš imao upravitelja koji
je bio optužen da mu rasipa
imetak. **2** Zato ga je pozvao i
rekao mu: ‘Što to čujem o te-
bi? Podnesi račun o tome ka-
ko si obavljao svoj posao, jer

15:30 *Ili: “prostitutkama”.

15. POGL.

a 2Lje 7:14
Ps 32:5
Ps 51:4
Izr 28:13
Lk 18:13
1Iv 1:9

b Ri 6:13
Ef 2:4, 5

2. stupac

16. POGL.

a Iv 12:36
Ef 5:8
1So 5:5

b Mt 19:21
1Ti 6:17

c Mt 25:34
Lk 12:20, 21

ne možeš više upravljati mo-
jim imanjem.’ **3** Tada je upra-
vitelj pomislio: ‘Što da radim?
Gospodar mi oduzima mjesto
upravitelja. Za kopanje nisam
dovoljno jak, a prositi se sra-
mim. **4** Znam što ću učiniti da
bi me ljudi primili u svoju ku-
ću kad više ne budem upravi-
telj!’ **5** I pozvao je redom sve
dužnike svog gospodara, pa je
upitao prvoga: ‘Koliko duguješ
mom gospodaru?’ **6** On je od-
govorio: ‘Sto bata* maslinovog
ulja.’ A upravitelj mu je rekao:
‘Uzmi svoju zadužnicu pa sjed-
ni i brzo napiši 50.’ **7** Zatim je
upitao drugoga: ‘Koliko ti du-
guješ?’ On je odgovorio: ‘Sto
kora* pšenice.’ A upravitelj mu
je rekao: ‘Uzmi svoju zadužnicu
i napiši 80.’ **8** I gospodar je
pohvalio upravitelja zbog nje-
gove snalažljivosti* iako nije is-
pravno postupio. Naime, sinovi
ovog svijeta^a snalažljiviji su u
ophodjenju s drugima^a nego si-
novi svjetla.^a

9 Zato vam kažem: stekni-
te prijatelje pomoću bogatstva
ovog nepravednog svijeta^b da
bi vas oni, kad to bogatstvo ne-
stane, primili u vječna obitava-
lišta.^c **10** Tko je vjeran u naj-
manjem, vjeran je i u mnogom,
a tko je nepravedan u najma-
njem, nepravedan je i u mno-
gom. **11** Stoga, ako ne postu-
pate vjerno s bogatstvom
ovog nepravednog svijeta, tko
će vam povjeriti istinsko bo-
gatstvo? **12** I ako ne postupate

16:6 *Bat je imao 22 litre. Vidi dodatak B14. 16:7 *Kor je imao 220 litara. Vidi dodatak B14. 16:8 *Ili: “mudrosti”. ^aIli: “poretka; vijeka”. Vidi izraz “poredak” u Rječniku. ^aDosl.: “sa svojim naraštajem”. 16:9 *Dosl.: “nepravednog bogatstva”.

vjerno s onim što je tuđe, tko će vam dati ono što je namijenjeno vama?^a **13** Nijedan sluga ne može robovati dvojici gospodara – ili će jednog mrziti, a drugog voljeti, ili će jednom biti privržen, a drugog će prezirati. Ne možete robovati i Bogu i bogatstvu.”^b

14 Sve su to slušali farizeji, koji su voljeli novac, i rugali su mu se.^c **15** A on im je rekao: “Vi se pred ljudima pravite da ste pravedni,^d ali Bog zna što vam je u srcu.^e Jer ono što ljudi smatraju uzvišenim, u Božjim je očima odvratno.”^f

16 Zakon i Proroci objavljivali su se do Ivanovog vremena. Otada se objavljuje dobra vijest o Božjem kraljevstvu i sve se vrste ljudi svim silama trude ući u njega.^g **17** Zaista, lakše će se dogoditi da nestane nebo i zemlja nego da i djelič slova iz Zakona ostane neispunjen.^h

18 Svatko tko se razvede od svoje žene i oženi drugom, čini preljub. I svatko tko se oženi razvedenom ženom, čini preljub.ⁱ

19 Bio je neki bogati čovjek koji se oblačio u purpur i lan i svaki je dan uživao u raskoši. **20** A pred njegova su vrata donosili prosjaka po imenu Lazar, koji je bio pun čireva. **21** On je želio utažiti glad onim što je padalo s bogataševog stola. Povrh svega, psi su dolazili i lizali mu čireve. **22** Jednog dana prosjak je umro i anđeli su ga odnijeli da bude pored Abrahama*.

A umro je i bogataš i bio je pokopan. **23** Dok je u gro-

16:22 *Ili: “odnijeli u Abrahamovo naručje”.

16. POG.

a Lk 12:48

b Mt 6:24

c Iza 53:3

d Mt 6:2
Mt 23:27, 28
Lk 18:9

e 1Sa 16:7
1Lje 28:9
2Lje 6:30

f 1Pe 5:5

g Mt 11:12, 13

h Mt 5:17, 18

i Mt 5:32
Mt 19:9
Mk 10:11, 12

2. stupac

a Pnz 18:18
Lk 24:25-27

b Iv 5:46

bu* bio u mukama, podignuo je pogled i u daljini vidio Abrahama i pored njega Lazara.

24 Tada je povikao: ‘Oče Abrahame, smiluj mi se i pošalji Lazara da umoči vršak svog prsta u vodu i rashladi mi jezik jer se mučim u ovom plamenu.’ **25** Nato je Abraham rekao: ‘Sine, sjeti se da si tijekom života uživao u mnogočemu dobrom, dok je Lazar trpio zlo. No sada on ovdje dobiva utjehu, a ti se mučiš. **26** Uza sve to, između nas i vas smještena je velika provalija, tako da oni koji žele odavde prijeći k vama ne mogu to učiniti, a niti oni odatle ne mogu prijeći k nama.’ **27** Bogataš mu je tada rekao: ‘Molim te onda, oče, pošalji ga u kuću mog oca, **28** jer imam petoricu braće, pa neka ih upozori da ne bi i oni došli na ovo mjesto muka.’ **29** Ali Abraham je rekao: ‘Imaju Mojsija i Proroke, pa neka njih slušaju.’^a **30** A on mu je rekao: ‘Oče Abrahame, oni ih neće slušati, ali ako k njima dođe netko tko ustane iz mrtvih, pokajat će se.’ **31** On mu je odvratio: ‘Ako ne slušaju Mojsija^b i Proroke, neće povjerovati ni onome tko ustane iz mrtvih.’”

17 Tada je Isus rekao svojim učenicima: “Bit će zamki koje ljude navode na grijeh* – to je neizbježno. Ali teško onome tko nekoga navede na grijeh! **2** Bilo bi mu bolje da mu se oko vrata objesi mlinski kamen i da bude bačen u more nego da jednog od ovih ma-

16:23 *Ili: “hadu”. Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz “had” u Rječniku. **17:1** *Dozl.: “spoticanje”.

lih pokoleba u vjери*.^a **3** Pazite na sebe! Ako tvoj brat počinj grijeħ, ukori ga.^b Ako se pokaje, oprostj mu.^c **4** Ako ti i sedam puta na dan sagriješi i sedam puta dođe k tebi i kaŹe: 'Kajem se', oprostj mu."^d

5 A apostoli su rekli Gospodinu: "Daj nam više vjere!"^e

6 Tada je Gospodin rekao: "Kad bi vaša vjera bila velika samo kao zrno goruŹice, rekli biste ovom dudu: 'IŹčupaj se s korijenom i presadi se u more!' i on bi vas posluŹao."^f

7 Ako netko od vas ima roba koji ore ili čuva stado, hoće li mu reći kad se on vrati s polja: 'Hajde, dođi i smjesti se za stol'? **8** Neće li mu umjesto toga reći: 'Pripremi mi nešto za večeru pa stavi pregaču i posluŹuj me dok jedem i pijem, a poslije i ti možeš jesti i piti'? **9** Treba li zahvaliti robu zato Źto je izvrŹio svoje duŹnosti? **10** Tako i vi, kad izvrŹite sve svoje duŹnosti, recite: 'Mi smo obični robovi, nismo vrijedni hvale. Učinili smo ono Źto smo bili duŹni učiniti.'"^g

11 Na putu u Jeruzalem prolazio je uz granicu Samarije i Galileje. **12** Kad je ulazio u neko selo, ugledalo ga je deset gubavaca. No držali su se podalje.^h **13** I povikali su: "Isuse, Učitelju, smiluj nam se!" **14** Kad ih je ugledao, rekao im je: "Idite i pokaŹite se svećenicima."ⁱ I dok su išli k njima, očiŹtili su se od gube.^j **15** Kad je jedan od njih vidio da je izliječen, vratio se slaveći Boga na sav glas. **16** Pao je ničice pred Isusove noge i zahvalio mu. A bio je Samarićanin.^k

17:2 *Dosl.: "navede na spoticanje".

17. POGL.

a Mt 18:6

Mk 9:42

b Izr 17:10

c Le 19:17

Mt 18:15

d Iza 55:7

Mt 6:12

Mt 18:21, 22

Kol 3:13

1Pe 4:8

e Mk 9:23, 24

He 12:2

f Mt 17:20

Mt 21:21

Mk 11:23

g 1Ko 9:16

h Le 13:45, 46

i Le 14:2-4

Pnz 24:8

Mt 8:3, 4

Lk 5:13, 14

j 2Kr 5:1, 14

k 2Kr 17:24

Iv 4:9

2. stupac

a Mt 9:22

Mk 5:34

Lk 7:50

b Mt 24:3

c Mt 12:28

Mt 21:5

d Mt 24:23

Mk 13:21

Lk 21:8

1Iv 4:1

e Da 7:13

f Mt 24:27

g Mk 8:31

Mk 9:31

Lk 9:22

h Pos 6:5

i Mt 24:37-39

j Pos 7:7

k Pos 7:17, 21

l Pos 19:15

m Pos 19:24, 25

n 1Ko 1:7

2So 1:7, 8

17 Tada je Isus rekao: "Zar se nisu sva desetorica očiŹtila od gube? Gdje je onda ostalih devet? **18** Zar se nijedan od njih nije vratio da bi iskazao čast* Bogu osim ovog čovjeka iz drugog naroda?" **19** Zatim mu je rekao: "Ustani i idi. Tvoja te vjera ozdravila."^a

20 Kad su farizeji upitali Isusa kada će doći BoŹje kraljevstvo,^b on im je odgovorio: "BoŹje kraljevstvo ne dolazi tako da ga svi vide. **21** Ljudi neće reći: 'Evo, ovdje je!' ili 'Ondje je!' Jer BoŹje je kraljevstvo među vama."^c

22 Tada je rekao ućenicima: "Doći će vrijeme kad ćete poŹeljjeti vidjeti jedan od dana Sina Čovječjeg, ali ga nećete vidjeti. **23** I ljudi će vam govoriti: 'Eno, ondje je!' ili 'Evo, ovdje je!' Ali ne idite onamo i ne trčite za njima."^d **24** Jer kao Źto munja sijevne i obasja nebo od jednog kraja do drugoga, tako će biti i sa Sinom Čovječjim^e u njegov dan.^f **25** Ali on najprije mora mnogo toga pretrpjati i ovaj ga naraŹtaj mora odbaciti.^g **26** I kao Źto je bilo u Nojnim danima,^h tako će biti i u danima Sina Čovječjeg:ⁱ **27** ljudi su jeli, pili, Źenili se i udavali sve do dana kad je Noa uŹao u arku.^j I doŹao je potop i sve ih uniŹtio.^k **28** Bit će kao i u Lotovim danima:^l ljudi su jeli, pili, kupovali, prodavali, sadili i gradili. **29** Ali onog dana kad je Lot izaŹao iz Sodome, s neba su zapljuŹtali vatra i sumpor i sve ih uniŹtili.^m **30** Tako će biti i onog dana kad se pojavi Sin Čovječji.ⁿ

17:18 *Dosl.: "dao slavu".

31 Tko tog dana bude na krovu, neka ne silazi da uzme stvari iz kuće. I tko bude na polju, neka se ne vraća radi onog što je ostavio u kući. **32** Sjetite se Lotove žene!^a **33** Tko se god trudi sačuvati svoj život, izgubit će ga, a tko ga god izgubi, sačuvat će ga.^b **34** Kažem vam, te će noći dvoje biti u jednom krevetu – jedno će se uzeti, a drugo će biti ostavljeno.^c **35** Dvije će žene mljeti na istom žrvnju – jedna će se uzeti, a druga će biti ostavljena.” **36** * — **37** I tada su mu rekli: “Gdje će to biti, Gospodine?” A on im je odgovorio: “Gdje je mrtvo tijelo, ondje će se skupljati orlovi.”^d

18 Tada im je ispričao usporedbu kako bi ih poučio da se uvijek trebaju moliti i da ne odustaju.^e **2** “U jednom gradu bio je neki sudac koji se nije bojao Boga niti je mario što misle ljudi. **3** U tom je gradu bila i neka udovica koja je stalno dolazila k njemu i molila ga: ‘Udijeli mi pravdu u sporu s onim s kojim se sudim.’ **4** On joj neko vrijeme nije htio pomoći, no na koncu je rekao sam sebi: ‘Ne bojim se Boga niti marim što misle ljudi, **5** ali ova mi udovica toliko dosađuje da ću joj ipak pomoći da dobije pravdu, tako da više ne dolazi i da me ne zamara svojim molbama.’”^f **6** Tada je Gospodin rekao: “Jeste li zapazili što je nepravedni sudac rekao? **7** Neće li se onda Bog pobrinuti da njegovi izabrani koji k njemu vape dan i noć dobiju pravdu?”^g A usto je strpljiv s njima.^h **8** Kažem vam, pobrinut će se

17:36 * Vidi dodatak A3.

17. POGL.

a Pos 19:17, 26

b Mt 10:39

Mt 16:25

Mk 8:35

Lk 9:24

Iv 12:25

c Mt 24:40, 41

d Mt 24:28

18. POGL.

e Ri 12:12

Ef 6:18

Flp 4:6

Kol 4:2

1So 5:17

f Lk 11:7, 8

g Ot 6:9, 10

h 2Pe 3:9

2. stupac

a Mt 23:23

b Ps 51:1-3

c Iza 66:2

Mt 21:28-31

d Iza 2:11

Mt 23:12

Jk 4:6

1Pe 5:5

e Mt 19:13-15

Mk 10:13-16

f 1Pe 2:2

g Mt 18:3

Mk 10:15

h Mt 19:16-22

Mk 10:17-22

Lk 10:25-28

i Mt 19:17

Mk 10:18

da brzo dobiju pravdu. Ali kad Sin Čovječji dođe, hoće li naći takvu vjeru na zemlji?”

9 A nekima koji su bili uvjereni u svoju pravednost, a druge su podcjenjivali, ispričao je ovu usporedbu: **10** “Dva čovjeka otišla su u hram da se mole. Jedan je bio farizej, a drugi poreznik. **11** Farizej je stajao i ovako se molio u sebi: ‘Bože, hvala ti što nisam kao svi ostali – iznuđivači, nepravednici, preljubnici – ili kao ovaj poreznik. **12** Postim dvaput tjedno, dajem desetinu od svega što steknem.’^a **13** A poreznik je stajao podalje i nije se usudio ni podignuti pogled prema nebu, nego se udario u prsa, govoreći: ‘Bože, budi milostiv meni grešniku!’^b **14** Kažem vam, kad je taj čovjek otišao kući, bio je pravedniji od onog farizeja.^c Jer tko se god uzvisuje, bit će ponižen, a tko je ponizan, bit će uzvišen.”^d

15 Ljudi su mu dovodili i malu djecu da ih blagoslovi*. Kad su učenici to vidjeli, počeli su ih prekoračiti.^e **16** No Isus je pozvao djecu k sebi, govoreći: “Pustite djecu da dođu k meni, nemojte im braniti, jer takvima pripada Božje kraljevstvo.^f **17** Zaista vam kažem, tko god ne prihvati Božje kraljevstvo poput djeteta, neće ući u njega.”^g

18 A neki ga je poglavar upitao: “Dobri Učitelju, što moram činiti da dobijem* vječni život?”^h **19** Nato mu je Isus rekao: “Zašto mene zoveš dobrim? Nitko nije dobar osim jednoga, Boga.ⁱ **20** Zapovijedi

18:15 * Dosl.: “dotakne”. 18:18 * Dosl.: “naslijedim”.

znaš: 'Ne učini preljub',^a 'Ne ubij',^b 'Ne ukradi',^c 'Nemoj lažno svjedočiti',^d 'Poštuj oca i majku'.^e **21** On je tada rekao: "Svega se toga držim još od mladosti." **22** Kad je Isus to čuo, rekao mu je: "Još ti jedno nedostaje: prodaj sve što imaš i novac razdijeli siromašnima, pa ćeš imati blago na nebesima. A onda podi za mnom!"^f **23** Kad je čovjek to čuo, duboko se ražalostio jer je bio vrlo bogat.^g

24 A Isus ga je pogledao i rekao: "Kako će teško bogati ući u Božje kraljevstvo!"^h **25** Lakše je deva proći kroz ušicu igle nego bogatome ući u Božje kraljevstvo."ⁱ **26** Oni koji su to čuli upitali su: "Tko se onda uopće može spasiti?"^j **27** Nato je on rekao: "Ono što je nemoguće ljudima, moguće je Bogu."^k **28** A Petar je rekao: "Mi smo sve ostavili i pošli smo za tobom."^l **29** Tada im je Isus rekao: "Zaista vam kažem, nema nikoga tko je radi Božjeg kraljevstva ostavio kuću, ili ženu, ili braću, ili roditelje, ili djecu"^m **30** a da neće već sada primiti mnogo više, a u poretku* koji dolazi vječni život."ⁿ

31 Tada je pozvao dvanaestoricu na stranu i rekao im: "Evo, idemo u Jeruzalem. Ondje će se ispuniti sve što su proroci napisali za Sina Čovječjeg."^o **32** Predat će ga nezabošcima*,^p rugat će mu se,^r zlostavljati ga i pljuvati.^s **33** Izbičevat će ga i potom ubiti,^t ali on će treći dan uskrsnuti."^u **34** Međutim, oni nisu

18:22 *Ili: "budi moj sljedbenik".
18:30 *Ili: "svijetu; vijeku". Vidi izraz "poredak" u Rječniku. 18:32 *Vidi Rječnik.

18. POGL.

- a Izl 20:14
Pnz 5:18
b Izl 20:13
Pnz 5:17
c Izl 20:15
Pnz 5:19
d Izl 20:16
Pnz 5:20
e Izl 20:12
Pnz 5:16
Ri 13:9
Ef 6:2
f Mt 6:20
Mt 19:21
Mk 10:21
Lk 12:33
1Ti 6:18, 19
g Mt 19:22
Mk 10:22
h Izr 11:28
Mt 19:23
Mk 10:23, 24
1Ti 6:9
i Mt 19:24
Mk 10:25
j Mt 19:25
k Mt 19:26
Mk 10:27
l Mt 19:27
m Mt 19:28, 29
Mk 10:29, 30
n Ot 2:10

- o Mt 16:21
Mt 20:17-19
Mk 10:32-34
p Mt 27:2
Dj 3:13
r Ps 22:7
s Iza 50:6
t Iza 53:5, 7
u Mk 10:33, 34
Lk 9:22

2. stupac

- a Mt 20:29-34
Mk 10:46-52
b Lk 7:50
Lk 17:19
c Mt 20:34
d Lk 5:26

19. POGL.

- e Mt 9:11
Lk 5:30
Lk 15:2

shvatili ništa od toga jer im je značenje tih riječi bilo skriveno i nisu razumjeli što im govori.

35 Dok se Isus približavao Jerihonu, neki je slijepac sjedio kraj puta i prosio.^a **36** Čuo je da prolazi mnoštvo ljudi, pa se počeo raspitivati što se događa. **37** Rekli su mu: "Prolazi Isus Nazarećanin!" **38** Tada je povikao: "Isuse, Sine Davida, smiluj mi se!" **39** Oni koji su bili naprijed počeli su ga prekoračiti i ušutkivati, ali on je još jače vikao: "Sine Davida, smiluj mi se!" **40** Tada se Isus zaustavio i zapovjedio da mu dovedu slijepca. Kad se čovjek približio, Isus ga je upitao: **41** "Što hoćeš da ti učinim?" On je odgovorio: "Gospodine, daj da progledam!" **42** A Isus mu je rekao: "Progledaj! Tvoja te vjera ozdravila."^b **43** On je istog trena progledao i pošao za njim,^c slaveći Boga. Svi koji su to vidjeli, hvalili su Boga.^d

19 Isus je ušao u Jerihon i prolazio gradom. **2** A ondje je bio čovjek po imenu Zakej. On je bio glavni poreznik i bio je bogat. **3** Želio je vidjeti tko je taj Isus, ali nije mogao od mnoštva jer je bio niska rasta. **4** Zato je otrčao naprijed i popeo se na divlju smokvu da vidi Isusa, koji je onuda trebao proći. **5** Kad je Isus došao do tog mjesta, pogledao je gore i rekao mu: "Zakeju, siđi brzo, jer danas ću biti gost u tvojoj kući." **6** I on je brzo sišao i radosno ga ugostio. **7** Svi koji su to vidjeli, počeli su gunđati: "Otišao je u goste čovjeka koji je grešnik."^e **8** A Zakej je ustao i rekao Gospodinu: "Gospodine, pola svoje imovine

dat ću siromasima, a svakome od koga sam iznudio novac* vratit ću četverostruko.”^a

9 Nato mu je Isus rekao: “Danas je Bog spasio i tebe i tvoj dom jer si i ti Abrahamov sin. **10** Jer Sin Čovječji došao je potražiti i spasiti one koji su izgubljeni.”^b

11 Dok su to slušali, ispričao im je još jednu usporedbu. Naime, bio je blizu Jeruzalema, pa su učenici mislili da će Božje kraljevstvo odmah biti uspostavljeno.^c **12** Zato je rekao: “Neki čovjek plemenitog roda otputovao je u daleku zemlju^d da preuzme kraljevsku vlast*, a potom se trebao vratiti. **13** Dozvaao je deset svojih robova, dao im 10 mina* i rekao: ‘Trgujte njima dok ne dođem.’^e **14** No njegovi su ga sunarodnjaci mrzili te su za njim poslali izaslanstvo s porukom: ‘Ne želimo da ti kraljuješ nad nama.’

15 Kad je preuzeo kraljevsku vlast i vratio se, dozvaao je robove kojima je dao novac* da bi utvrdio koliko su zaradili.^f **16** Tada je pred njega došao prvi rob i rekao: ‘Gospodaru, trgujući tvojom minom zaradio sam 10 mina.’^g **17** A on mu je rekao: ‘Odlično, dobri robe! Budući da si bio vjieran u najmanjem, vladaj nad deset gradova.’^h **18** Zatim je došao drugi rob i rekao: ‘Gospodaru, trgujući tvojom minom zaradio sam 5 mina.’ⁱ **19** Njemu je rekao: ‘Ti vladaj nad pet grado-

19:8 *Ili: “svakome koga sam lažno optužio da bih iznudio novac”. 19:12 *Ili: “kraljevstvo”. 19:13 *Grčka mina imala je 340 grama i vrijedila je 100 drahmi. Vidi dodatak B14. 19:15 *Dosl.: “srebro”.

19. POGL.

a Izl 22:1
Le 6:4, 5

b Eze 34:16
Mt 9:13
Mt 15:24
Lk 15:4
Ri 5:8
1Ti 1:15

c Dj 1:6

d Mt 25:14
Mk 13:34
Iv 18:36

e Mt 25:15

f Mt 25:19

g Mt 25:20, 21

h Lk 16:10

i Mt 25:22, 23

2. stupac

a Mt 25:24

b Mt 25:26, 27

c Mt 25:28

d Mt 13:12
Mt 25:29
Mk 4:25
Lk 8:18

e Dj 1:12

f Mt 21:1-3
Mk 11:1-6

g Mt 21:6, 7

va.’ **20** A treći je došao i rekao: ‘Gospodaru, evo ti tvoja mina. Čuvao sam je zamotan u rupcu. **21** Bojao sam te se jer si neumoljiv čovjek – uzimaš ono što nisi uložio i žanješ ono što nisi posijao.’^a **22** A on mu je odvratio: ‘Sudit ću ti na temelju tvojih vlastitih riječi, zli robe. Kažeš da sam neumoljiv čovjek, da uzimam ono što nisam uložio i žanjem ono što nisam posijao.’^b **23** Zašto onda nisi moj novac stavio u banku? Tada bih ga po povratku podignuo s kamatama.’

24 A onima koji su ondje stajali rekao je: ‘Uzmite mu minu i dajte je onome koji ima 10 mina.’^c **25** Oni su mu odvratili: ‘Ali gospodaru, on već ima 10 mina!’ **26** No on je odgovorio: ‘Kažem vam, svakome tko ima, još će se dati, a onome tko nema, oduzet će se i ono što ima.’^d **27** A one moje neprijatelje koji nisu htjeli da im budem kralj dovedite ovamo i pogubite preda mnom.”

28 Nakon što je to ispričao, krenuo je dalje prema Jeruzalemu. **29** Kad se približio Betfagi i Betaniji na Maslinskoj gori,^e poslao je dvojicu učenika^f **30** i rekao im: “Podite u selo koje vidite pred sobom. Kad uđete u njega, naći ćete privezano magare na kojem još nitko nije jahao. Odvezite ga i dovedite ovamo. **31** Ako vas netko upita: ‘Zašto ga odvezujete?’ recite: ‘Gospodin ga treba.’” **32** Tako su njih dvojica otišla i našla sve kako im je rekao.^g **33** A dok su odvezivali magare, njegovi su ih vlasnici upitali: ‘Zašto odvezujete magare?’ **34** Oni su odgovorili: “Gospodin ga treba.” **35** Tada su Isu-

su doveli magare, stavili na njega svoje haljine i on je sjeo na njega.^a

36 Dok je prolazio, ljudi su prostirali svoje haljine po putu.^b **37** Kad se približio putu koji se spušta s Maslinske gore, čitavo mnoštvo učenika počelo se radovati i na sav glas hvaliti Boga zbog svih silnih djela koja su vidjeli: **38** "Neka je blagoslovljen onaj koji dolazi kao kralj u Jehovino* ime! Mir na nebu i slava Bogu nebeskom!"^c **39** Ali neki farizeji koji su bili u mnoštvu rekli su mu: "Učitelju, prekori svoje učenike!"^d **40** No on im je odvratio: "Kažem vam, ako oni ušute, kamenje će vikati."

41 Kad se približio gradu i ugledao ga, zaplakao je nad njim^e **42** i rekao: "O grade, da si barem danas shvatio što trebaš činiti da bi imao mir. Ali sada je to skriveno od tvojih očiju.^f **43** Jer doći će dani kad će tvoji neprijatelji podignuti oko tebe ogradu od zašiljenih kolaca, opkoliti te i držati pod opsadom.^g **44** Svrnit će te sa zemljom i pobiti tvoju djecu u tebi.^h Od tebe neće ostati ni kamen na kamenuⁱ jer nisi prepoznao vrijeme u koje je Bog došao ispitati tvoja djela."

45 Zatim je ušao u hram i počeo tjerati prodavače,^j **46** govoreći im: "Pisano je: 'Moj će dom biti dom molitve',^k a vi ste od njega načinili razbojničku pećinu!"^l

47 Svaki je dan poučavao u hramu. A svećenički glavari, pismoznanci i narodni vođe tražili su priliku da ga ubiju,^m

19:38 *Vidi dodatak A5. ^aIlli: "na visinama".

19. POGL.

a Za 9:9
Mk 11:7-10
lv 12:14, 15

b Mt 21:8

c Ps 118:26
Mt 21:9
Mk 11:9

d Mt 21:15
lv 12:19

e lv 11:35

f Iza 6:9, 10
Mt 13:14

g Pnz 28:52
Da 9:26
Lk 21:20

h Lk 23:28, 29

i Mt 24:2
Mk 13:2
Lk 21:6

j Mt 21:12
Mk 11:15, 16

k Iza 56:7

l Jr 7:11
Mt 21:13
Mk 11:17
lv 2:16

m Mk 11:18

2. stupac

a Mk 12:37
Lk 21:38

20. POGL.

b Mt 21:23-27
Mk 11:27-33

c Lk 7:29

d Iza 5:7

e Mt 21:33-41
Mk 12:1-9

f 2Kr 17:13, 14
2Lje 36:15, 16
Dj 7:52
He 11:36, 37

g Mt 17:5
lv 3:16

48 ali to im nije polazilo za rukom jer je sav narod stalno bio uz njega i slušao ga.^a

20 Dok je jednog dana poučavao narod u hramu i objavljivao dobru vijest, prišli su mu svećenički glavari i pismoznanci zajedno sa starješinama **2** i upitali ga: "Kaži nam, kojom vlašću to činiš? Tko ti je dao tu vlast?"^b **3** A on im je odvratio: "I ja ću vas nešto upitati. Recite mi, **4** odakle Ivanu ovlaštenje da krsti – s neba ili od ljudi?" **5** Tada su se oni počeli dogovarati među sobom: "Ako kažemo: 'S neba', reći će: 'Zašto mu niste vjerovali?' **6** A ako kažemo: 'Od ljudi', sav će nas narod kamenovati jer su uvjereni da je Ivan bio prorok."^c **7** Stoga su odgovorili da ne znaju odakle mu to ovlaštenje. **8** A Isus im je rekao: "Ni ja vama neću reći kojom vlašću ovo činim."

9 Zatim je narodu ispričao ovu usporedbu: "Neki je čovjek zasadio vinograd,^d dao ga u zakup vinogradarima i otputovao u drugu zemlju na dulje vrijeme.^e **10** Kad je došlo vrijeme berbe, poslao je roba k vinogradarima da mu daju dio uroda iz vinograda. No vinogradari su ga pretukli i poslali natrag praznih ruku.^f **11** A on im je poslao i drugog roba. I njega su pretukli, osramotili* i poslali natrag praznih ruku. **12** Poslao je i trećega, ali i njega su izranili i otjerali. **13** Tada je vlasnik vinograda rekao: 'Što da učinim? Poslat ću svog voljenog sina.^g Njega će valjda poštovati.' **14** Ali kad su ga vinogradari ugledali, rekli su jedni

20:11 *Illi: "ponizili".

drugima: 'Ovo je nasljednik. Ubijmo ga, pa će nasljedstvo biti naše!' **15** Zatim su ga odvukli iz vinograda i ubili.^a Što će im vlasnik vinograda učiniti? **16** Doći će i pogubiti te vinogradare, a vinograd će dati drugima."

Kad su ljudi to čuli, rekli su: "Ne dogodilo se nikad!" **17** No on ih je pogledao i rekao: "Što onda znači ono što je napisano: 'Kamen koji su graditelji odbacili postao je glavni ugaoni kamen'?"^b **18** Tko god padne na taj kamen, razbit će se,^c a na koga taj kamen padne, bit će zdrobljen."

19 A pismoznanci i svećenici glavari shvatili su da je ispričao tu usporedbu imajući njih na umu, pa su ga htjeli istog trena uhvatiti, ali bojali su se naroda.^d **20** Pratile su svaki njegov korak te su poslali k njemu ljude koje su potajno najmili da se prave iskrenima* kako bi ga naveli da kaže nešto^e zbog čega bi ga mogli izručiti vlastima i upravitelju. **21** I oni su ga upitali: "Učitelju, znamo da je ono što govoriš i učiš ispravno te da nisi pristran, nego da naučavaš istinu o Bogu. **22** Je li nam dopušteno* plaćati porez caru^f ili nije?" **23** On je prozreo njihovo lukavstvo, pa im je rekao: **24** "Pokažite mi denar*! Čiji je lik i natpis na njemu?" Odgovorili su: "Carev." **25** A on im je rekao: "Onda dajte* caru carevo,^f a Bogu Božje!"^g **26** I nisu ga mogli navesti da pred narodom kaže išta za što bi ga mo-

20:17 *Dosl.: "glava ugla". **20:20** *Dosl.: "pravednima". **20:22** *Ili: "ispravno". #Ili: "cezaru". **20:24** *Vidi dodatak B14. **20:25** *Dosl.: "vratite".

20. POGL.

a Dj 3:15

b Ps 118:22
Iza 28:16
Mt 21:42, 44
Mk 12:10, 11
Dj 4:11
1Pe 2:7

c Iza 8:14, 15

d Mt 21:45, 46
Mk 12:12e Mt 22:15-22
Mk 12:13-17f Ri 13:7
Tit 3:1
1Pe 2:13g Mt 22:21
Mk 12:17**2. stupac**

a Dj 23:8

b Mt 22:23-28
Mk 12:18-23c Pos 38:7, 8
Pnz 25:5, 6d Mt 22:29, 30
Mk 12:24, 25e Izl 3:2, 6
Mt 22:31-33
Mk 12:26, 27

f Mt 22:32

gli optužiti. Njegov ih je odgovor zadivio, pa su zašutjeli.

27 Tada su k njemu došli neki saduceji, koji kažu da nema uskrsnuća,^a i upitali ga:^b **28** "Učitelju, Mojsije nam je napisao: 'Ako nekome umre brat koji nije imao djece i iza sebe ostavi ženu, neka se on oženi njegovom ženom kako bi nastvio lozu svog brata.'^c **29** Tako su bila sedmorica braće. Prvi se oženio, ali je umro bez djece. **30** Tada se drugi oženio bratovom udovicom, **31** a potom i treći. Tako je bilo sa svom sedmoricom – umrli su a da iza sebe nisu ostavili djece. **32** Na kraju je umrla i žena. **33** Kad bude uskrsnuće, kojem će od njih ona biti žena? Naime, bila je udana za svu sedmoricu."

34 A Isus im je rekao: "Ljudi koji žive u ovom poretku* žene se i udaju, **35** no oni koji budu dostojni živjeti u poretku koji dolazi iz uskrsnuti od mrtvih, neće se ni ženiti ni udavati.^d **36** Oni više neće moći ni umrijeti jer će biti kao anđeli. I budući da će uskrsnuti*, bit će Božja djeca. **37** A da mrtvi ustaju otkrio je i Mojsije u zapisu o gorućem grmu, u kojem Jehovu* naziva 'Abrahamovim Bogom, Izakovim Bogom i Jakovljevim Bogom'.^e **38** A on nije Bog mrtvih, nego živih, jer su njemu svi oni živi."^f **39** Neki pismoznanci nato su rekli: "Učitelju, dobro si rekao." **40** I više nisu imali hrabrosti išta ga pitati.

20:34 *Ili: "svijetu; vijeku". Vidi izraz "poredak" u Rječniku. **20:36** *Ili: "biti djeca uskrsnuća". **20:37** *Vidi dodatak A5.

41 Tada je on njih upitao: "Kako to da kažu da je Krist Davidov sin?" **42** Jer sam David kaže u Psalmima: 'Jehova* je rekao mom Gospodinu: Sjedi mi zdesna **43** dok tvoje neprijatelje ne položim pod* tvoje noge.'^b **44** Dakle, David ga naziva Gospodinom, pa kako mu je onda sin?"

45 I dok je sav narod slušao, rekao je učenicima: **46** "Čuvajte se pismoznanaca koji rado hodaju u dugim haljinama i vole da ih ljudi pozdravljaju na trgovima te rado zauzimaju prednja* sjedala u sinagogama i počasna mjesta na gozbama.^c **47** Otimaju imovinu* udovicama i dugo se mole samo zato da ih drugi vide. Oni će dobiti strožu presudu."

21 Isus je promatrao kako bogataši ubacuju svoje darove u posude za priloge.^d **2** Tada je ugledao jednu siromašnu udovicu kako ubacuje dva novčića vrlo male vrijednosti*.^e **3** I rekao je: "Zaista vam kažem, ova je siromašna udovica ubacila više od svih njih.^f **4** Jer svi su oni ubacili darove od svog viška, a ona je u svojoj neimaštini ubacila sve što je imala za život."^g

5 A dok su neki govorili o hramu, o tome kako je ukrašen lijepim kamenjem i darovima posvećenim Bogu,^h **6** Isus je rekao: "Doći će dani kad od ovoga što vidite neće ostati ni kamen na kamenu, sve će biti porušeno."ⁱ **7** Tada su

20:42 *Vidi dodatak A5. **20:43** *Ili: "dok od tvojih neprijatelja ne načinim podnožje za". **20:46** *Ili: "najbolja". **20:47** *Dosl.: "kuće". **21:2** *Dosl.: "dvije lepte". Vidi dodatak B14.

20. POGL.

- a Mt 22:41-46
Mk 12:35-37
b Ps 110:1
Dj 2:34, 35
c Mt 23:2, 6, 7
Mk 12:38-40

21. POGL.

- d Mk 12:41
e Mk 12:42
f Mk 12:43, 44
2Ko 8:12
g Mt 22:37
h Mt 24:1, 2
Mk 13:1, 2
i Lk 19:44

2. stupac

- a Mt 24:3
Mk 13:4
b 2Ti 3:13
1Iv 4:1
Ot 12:9
c Mt 24:4, 5
Mk 13:5, 6
d Mt 24:6
Mk 13:7
e Ot 6:4
f Mt 24:7
Mk 13:8
g Dj 11:28
Ot 6:8
h Iv 16:2
i Mt 10:17, 18
Mt 24:9
Mk 13:9
Dj 25:23
Ot 2:10
j Lk 12:11, 12
k Mk 13:11
Dj 6:8, 10
l Mi 7:6
Mk 13:12, 13
Dj 7:59
m Mt 10:22
Mt 24:9
n Mt 10:29, 30
Lk 12:6, 7
o Mt 24:13
Ri 5:3, 4
He 10:36
2Pe 1:5, 6
p Lk 19:43
r Da 9:26
Mt 23:37, 38
Mt 24:15, 16
s Mk 13:14

ga upitali: "Učitelju, kada će to biti i što će biti znak da je došlo vrijeme da se to dogodi?"^a

8 A on je rekao: "Pazite da ne budete zavedeni^b jer mnogi će doći u moje ime i govoriti: 'Ja sam Krist' i 'Vrijeme se približilo'. Nemojte ići za njima!^c **9** A kad čujete za ratove i nemire*, ne plašite se. Najprije se mora to dogoditi, ali kraj neće doći odmah."^d

10 Zatim im je rekao: "Narod će se boriti protiv naroda^e i kraljevstvo protiv kraljevstva.^f

11 Bit će jakih potresa, a bit će i gladi i pošasti po raznim mjestima.^g Ljudi će vidjeti strahote i velike znakove koji dolaze s neba.

12 A prije svega toga ljudi će vam se protiviti i progonit će vas.^h Odvodit će vas u sinagoge i bacati u zatvor. Izvodit će vas pred kraljeve i upravitelje zbog mog imena.ⁱ **13** To će vam biti prilika da svjedočite.

14 Nemojte unaprijed smišljati što ćete reći u svoju obranu!

15 jer ja ću vam dati riječi i mudrost kojima se svi vaši protivnici zajedno neće moći suprotstaviti niti će ih moći osporiti.^k

16 Izdat će vas čak i roditelji, braća, rođaci i prijatelji, a neki će od vas biti i ubijeni.^l **17** Svi će vas mrziti zbog mog imena.^m **18** Ali neće vam pasti ni vlas s glave.ⁿ **19** Svojom ustrajnošću sačuvat ćete svoj život.^o

20 A kad vidite da je Jeruzalem opkolila vojska i utaborila se oko njega,^p tada znajte da se približilo njegovo opustošenje.^r **21** Tada neka oni koji budu u Judeji bježe u gore.^s

21:9 *Ili: "pobune".

Oni koji budu u gradu, neka ga napuste, a oni koji budu u selima, neka ne ulaze u grad.

22 Jer to su dani kad će se izvršiti pravda* da bi se ispuni- lo sve što je napisano. **23** Teško trudnicama i dojiljama u te dane!^a Jer strašna će nevolja snaći ovu zemlju i gnjev će se izliti na ovaj narod. **24** Past će od oštrice mača i bit će odvedeni u zarobljeništvo među sve narode.^b I Jeruzalem će gaziti neznabožci* dok ne završe vremena neznabožaca.^c

25 Osim toga, bit će znakova na suncu, mjesecu i zvijezdama,^d a narode na zemlji obuzet će tjeskoba i osjećaj nemoći zbog huke uzburkanog mora. **26** Ljudi će gubiti svijest od straha i očekivanja onoga što će zadesiti svijet jer će se nebeske sile uzdrmati. **27** I tada će vidjeti Sina Čovječjeg^e kako dolazi u oblaku sa silom i velikom slavom.^f **28** A kad se sve to počne zbivati, uspravite se i podignite glave jer se približava vaše izbavljenje.”

29 Zatim im je ispričao usporedbu: “Pogledajte smokvu i sva ostala stabla.^g **30** Kad vidite da su propupala, znate da je blizu ljeto. **31** Isto tako, kad vidite da se sve to događa, znajte da je blizu Božje kraljevstvo. **32** Zaista vam kažem, ovaj naraštaj neće proći dok se sve to ne dogodi.^h **33** Nebo i zemlja nestat će, ali moje riječi ostat će zauvijek.ⁱ

34 Ali pazite na sebe da vam se srca ne zaokupe prekomjernim jelom i opijanjem^j i ne opteretite životnim brigama^k te da

21:22 *Ili: “dani osvete”. 21:24 *Vidi Rječnik.

21. POGL.

- a Mt 24:19
Mk 13:17
Lk 23:28, 29
b Pnz 28:6-4
Da 9:26
c Da 4:25
d Mt 24:29
Mk 13:24, 25
e Da 7:13
f Mt 24:30
Mk 13:26
Ot 1:7
g Mt 24:32, 33
Mk 13:28, 29
h Mt 24:34
Mk 13:30
i Mt 24:35
Mk 13:31
j Iza 5:11, 12
Ri 13:13
k IZR 11:4
Mt 6:25
1Ti 6:8

2. stupac

- a 1So 5:2, 3
2Pe 3:10
b Mt 25:13
Mk 13:33
1Ko 16:13
1Pe 5:8
c Ri 12:12
Ef 6:18
1Pe 4:7
d Mt 24:42
Mk 13:35
Ot 6:16, 17
Ot 16:15

22. POGL.

- e Izl 12:3, 6
Le 23:5-8
Lk 22:7
Iv 13:1
f Mt 21:45, 46
Mt 26:3-5
Mk 14:1, 2
Lk 20:19
g Lk 9:22
h Mt 26:14-16
Mk 14:10, 11
Iv 6:70
Iv 13:2, 27
Dj 1:16, 17
i Iv 13:18
j Za 11:12
k Izl 12:14, 18
Pnz 16:1, 2
Mt 26:17
Mk 14:12
l Izl 12:8
m Mt 26:18, 19
Mk 14:13-16

vas taj dan ne zatekne i ne iznenadi **35** kao zamka.^a Jer on će snaći sve koji žive na zemlji. **36** Stoga budite budni^b i neprestano se usrdno molite^c za to da umaknete svemu što se treba dogoditi i da možete stati pred Sina Čovječjeg.”^d

37 Isus je danju poučavao u hramu, a uvečer je odlazio iz grada i noćio na Maslinskoj gori. **38** A sav je narod rano ujutro dolazio k njemu u hram da ga sluša.

22 Približavao se Blagdan beskvasnih kruhova, zvan Pasha.^e **2** Svećenički glavari i pismoznanci htjeli su ubiti Isusa, ali budući da su se bojali naroda,^f tražili su najbolji način kako da to učine.^g **3** Tada je Sotona ušao u Judu Iskarjota, koji je bio jedan od dvanaestorice.^h **4** On je otišao razgovarati sa svećeničkim glavarima i hramskim zapovjednicima o tome kako da izda Isusa.ⁱ **5** Oni su se obradovali i dogovorili se da će mu dati srebrnog novca.^j **6** Juda je pristao i počeo je tražiti priliku da ga izda kad ne bude naroda u blizini.

7 Došao je Blagdan* beskvasnih kruhova, kad je trebalo žrtvovati pashalnu žrtvu.^k **8** Stoga je Isus poslao Petra i Ivana i rekao im: “Idite i pripremite nam pashalnu večeru.”^l **9** Oni su ga upitali: “Gdje želiš da je pripremimo?” **10** Odgovorio im je: “Kad uđete u grad, u susret će vam ići čovjek koji nosi vrč s vodom. Pođite s njim i uđite u kuću u koju on uđe.^m **11** I recite domaćinu te kuće: ‘Učitelj te pita:

22:7 *Dosl.: “dan”.

“Gdje je gostinska soba u kojoj mogu jesti pashalnu večeru sa svojim učenicima?” **12** On će vam pokazati veliku namještenu gornju sobu. Ondje je pripremite.” **13** Stoga su otišli i našli sve onako kako im je rekao. I pripremili su sve za Pashu.

14 Kad je došlo vrijeme, smjestio se za stol, a s njim i apostoli.^a **15** I rekao im je: “Žarko sam želio jesti s vama ovu pashalnu večeru prije svojih patnji. **16** Jer kažem vam, neću je ponovno jesti dok se u Božjem kraljevstvu ne ispuni sve što ona predočava.” **17** I uzeo je čašu, uputio zahvalu Bogu i rekao: “Uzmite je i dodajte jedan drugome. **18** Jer kažem vam, odsada više neću piti ono što se dobiva od vinove loze dok ne dođe Božje kraljevstvo.”

19 Potom je uzeo kruh,^b uputio zahvalu Bogu, razlomio kruh te im ga dao, govoreći: “Ovo predočava* moje tijelo^c koje će se dati za vas.^d Činite ovo u spomen na mene.”^e **20** Isto je učinio i s čašom vina nakon što su večerali. Rekao je: “Ova čaša predočava novi savez,^f koji će postati pravomoćan na temelju moje krvi,^g koja će se prolići za vas.^h

21 Ali znajte, moj je izdajnik sa mnom za stolom.ⁱ **22** Jer Sin Čovječji odlazi, kao što je prorečeno,^j ali teško onom čovjeku koji ga izda!”^k **23** Tada su oni počeli raspravljati među sobom tko bi od njih mogao takvo što učiniti.^l

22:19 *Dosl.: “je”. Grčka riječ *estin* ovdje ima smisao: “predočava; simbolizira”.

22. POGL.

- a Mt 26:20
Mk 14:17
b Izl 12:8
c 1Ko 10:16
d He 10:10
1Pe 2:24
e Mt 26:27, 28
Mk 14:23, 24
1Ko 11:23-25
f Jr 31:31
He 7:22
He 8:8
g Izl 24:8
h He 9:13, 14
1Pe 1:18, 19
i Ps 41:9
Mt 26:21
Mk 14:18
lv 13:21
j Iza 53:7, 8
Da 9:26
Dj 4:27, 28
k Mt 26:24
l Mt 26:22
Mk 14:19
lv 13:22

2. stupac

- a Mk 9:34
Lk 9:46
b Mt 20:25-27
Mk 10:42-44
c 1Pe 5:2, 3
d Lk 9:46-48
e Mt 20:28
lv 13:3-5
Flp 2:5-7
f lv 6:67, 68
g He 4:15
h Da 7:27
Lk 12:32
2Ti 2:12
He 12:28
Jk 2:5
Ot 1:6
i Lk 13:29
lv 17:24
j 1Ko 6:2
Ot 2:26, 27
Ot 3:21
Ot 20:6
k Mt 19:28
l Mt 26:31
Mk 14:27
1Pe 5:8
m lv 17:15
n He 12:12
o Mt 26:33
Mk 14:29
lv 13:37
p Mt 26:34
Mk 14:30
Lk 22:61
lv 13:38
r Mt 10:9, 10
Mk 6:7-9
Lk 9:2, 3

24 Osim toga, počeli su se žučno pripraviti oko toga tko je od njih najveći.^a **25** Tada im je Isus rekao: “Kraljevi gospodare narodima i oni koji vladaju narodima nazivaju se dobrotvorima.^b **26** Ali vi ne budite takvi!”^c Naprotiv, najveći među vama neka bude kao najmlađi,^d a onaj koji predvodi neka bude kao onaj koji služi. **27** Jer tko je veći, onaj koji je za stolom ili onaj koji služi? Nije li onaj koji je za stolom? A ja sam među vama taj koji služi.^e

28 Ipak, vi ste ostali sa mnom^f u mojim kušnjama.^g **29** Zato ja sklapam s vama savez za kraljevstvo, kao što je moj Otac sa mnom sklopio savez,^h **30** da biste jeli i pili za mojim stolom u mom kraljevstvuⁱ te sjedili na prijestoljima^j i sudili 12 izraelskih plemena.^k

31 Šimune, Šimune, evo Sotona je zatražio da vas sve rešeta kao pšenicu.^l **32** Ali ja sam se usrdno molio za tebe da tvoja vjera ne oslabi.^m A ti, kad se vratiš, ojačaj svoju braću.”ⁿ **33** Nato mu je Petar rekao: “Gospodine, spreman sam s tobom ići i u zatvor i u smrt!”^o **34** Ali on je odvratio: “Kažem ti, Petre, pijetao danas neće zakukurikati dok triput ne zaniječeš da me poznaješ.”^p

35 Još im je rekao: “Kad sam vas poslao propovijedati bez novca, bez torbe i bez sandala,^r je li vam išta nedostajalo?” Odgovorili su: “Nije!” **36** Zatim im je rekao: “Ali sada, tko ima novca, neka ga uzme, a tako i torbu. I tko nema mač, neka proda svoju haljinu i kupi ga. **37** Jer kažem vam da se na meni mora ispuniti ono što je napisano: ‘Bio je ubrojen

među zločince*.^a Te se riječi ispunjavaju na meni.”^b **38** Tada su rekli: “Gospodine, imamo ovdje dva mača!” A on im je odvratio: “Dovoljno je.”

39 Zatim je po svom običaju otišao na Maslinsku goru, a za njim su pošli i učenici.^c

40 Kad su došli onamo, rekao im je: “Molite se, da ne podlegnete iskušenju.”^d **41** A onda se od njih udaljio otprilike koliko se može baciti kamen pa je kleknuo i počeo se moliti: **42** “Oče, ako hoćeš, ukloni ovu čašu od mene! Ali neka ne bude moja volja, nego tvoja.”^e

43 Tada mu se ukazao anđeo s neba i jačao ga.^f **44** Proživljavao je tako tešku duševnu patnju da se molio još usrdnije.^g Znoj mu je postao kao kapi krvi koje su padale na zemlju. **45** Kad je završio s molitvom, ustao je i otišao do učenika te ih je našao kako spavaju, iscrpljeni od žalosti.^h **46** Rekao im je: “Zašto spavate? Ustanite i molite se, da ne podlegnete iskušenju.”ⁱ

47 Dok je on još govorio, pojavila se svjetina koju je predvodio Juda, jedan od dvanaestorice. On je prišao Isusu da ga poljubi.^j **48** A Isus mu je rekao: “Juda, zar poljupcem izdaješ Sina Čovječjeg?” **49** Kad su učenici vidjeli što se događa, rekli su: “Gospodine, da ih napađemo mačem?” **50** Uto je jedan od njih napao roba velikog svećenika i odsjekao mu desno uho.^k **51** Isus je tada rekao: “Dosta je bilo!” Zatim je dotaknuo čovjeku uho i izliječio ga. **52** A svećeničkim glavarima, hramskim zapovjednicima

22. POGL.

a Iza 53:12

b Lk 18:31

c Mt 26:30
Mk 14:26
Iv 18:1d Mt 26:41
Mk 14:38
Lk 22:46e Mt 6:10
Mt 26:39
Mk 14:36
Iv 5:30
Iv 6:38f 1Kr 19:5, 7
Da 10:18, 19
Mt 4:11g Iv 12:27
He 5:7h Mt 26:40
Mk 14:37i Mt 26:41
Mk 14:38
Lk 22:40j Mt 26:47-50
Mk 14:43-46
Iv 18:2, 3k Mt 26:51, 52
Mk 14:47
Iv 18:10, 11

2. stupac

a Mt 26:55, 56
Mk 14:48, 49

b Lk 19:47

c Iv 7:30

d Iv 19:11

e Iza 53:7
Dj 8:32f Mt 26:57, 58
Mk 14:53, 54
Iv 18:15g Mt 26:69-75
Mk 14:66-72
Iv 18:18

h Iv 18:25-27

i Mt 26:75
Mk 14:72

j Ps 22:7

k Iza 50:6
Iza 53:5
Mt 26:67, 68
Mk 14:65

i starješinama koji su ga došli uhvatiti Isus je rekao: “Zar ste došli s mačevima i toljagama kao da sam razbojnik?”^a **53** Svaki dan bio sam s vama u hramu,^b a niste me uhvatili.^c Ali ovo je vaš trenutak i vrijeme kad vlada tama.”^d

54 Tada su ga uhvatili i odveli^e u kuću velikog svećenika. A Petar ih je slijedio izdaleka.^f

55 Naložili su vatru usred dvorišta i sjeli oko nje, a Petar je sjeo među njih.^g **56** Kad ga je neka sluškinja vidjela kako sjedi u svjetlosti vatre, pažljivo ga je pogledala i rekla: “I ovaj je čovjek bio s njim!” **57** No on je to porekao: “Ne poznajem ga, ženo!” **58** Nedugo zatim vidio ga je netko drugi pa je rekao: “I ti si jedan od njih!” A Petar je odvratio: “Čovječe, nisam!”^h **59** Kad je prošlo oko sat vremena, neki je drugi čovjek počeo tvrditi: “Nema sumnje, i ovaj je bio s njim jer je Galilejac!” **60** Ali Petar je rekao: “Čovječe, ne znam o čemu govoriš!” Istog trena, dok je on još govorio, pijetao je zakukurikao. **61** Tada se Gospodin okrenuo i pogledao Petra u oči, a Petar se sjetio onog što mu je Gospodin rekao: “Prije nego što danas pijetao zakukuriče, triput ćeš me se odreći.”ⁱ **62** I izašao je van i gorko plakao.

63 A ljudi koji su čuvali Isusa počeli su mu se rugati^j i udarati ga.^k **64** Pokrili su mu lice i govorili: “Ako si prorok, reci tko te udario!” **65** I obasipali su ga mnogim drugim pogrđnim riječima*.

66 Kad je svanuo dan, skupilo se vijeće narodnih star-

22:37 *Ili: “one koji prkose zakonu”.

22:65 *Dosl.: “hulama”.

ješina – svećenički glavari i pismoznanci^a – te su ga doveli u dvoranu Sudbenog vijeća i rekli: **67** “Ako si Krist, kaži nam!”^b A on im je rekao: “Ako vam i kažem, nećete vjerovati. **68** I ako vas što upitam, nećete odgovoriti. **69** Ali odsad će Sin Čovječji^c sjediti zdesna moćnom Bogu.”^d **70** Nato su svi rekli: “Dakle, jesi li ti Božji Sin?” On im je odgovorio: “Vi sami kažete da jesam.” **71** A oni su rekli: “Zar nam treba još čije svjedočanstvo? Vlastitim smo ušima čuli što je sam rekao.”^e

23 Zatim su svi oni ustali i odveli Isusa Pilatu.^f **2** I počeli su ga optuživati:^g “Ovoga smo uhvatili kako zavodi naš narod*, zabranjuje plaćati porez caru^h i govori za sebe da je Krist, kralj.”ⁱ **3** A Pilat ga je upitao: “Jesi li ti židovski kralj?” On mu je odgovorio: “Ti sam to kažeš.”^j **4** Tada je Pilat rekao svećeničkim glavarima i narodu: “Ja na ovom čovjeku ne nalazim nikakve krivnje.”^k **5** Ali oni su navaljivali: “On svojim učenjima buni narod po cijeloj Judeji. Počeo je u Galileji i stigao sve do ovamo.” **6** Kad je to čuo, Pilat je upitao je li on Galilejac. **7** Saznavši da je iz područja kojim vlada Herod,^l poslao ga je k njemu jer je on tih dana također bio u Jeruzalemu.

8 Kad je Herod vidio Isusa, veoma se obradovao. Naime, već ga je dulje vrijeme želio vidjeti jer je puno toga čuo o njemu,^m a i nadao se da će pred njim učiniti neko čudo. **9** Po-

23:2 *Ili: “potiče naš narod na pobunu”.
 *Ili: “cezaru”.

22. Pogl.

a Ps 2:2
 Mt 27:1
 Mk 15:1
 Dj 4:26

b Mt 26:63
 Mk 14:61

c Da 7:13

d Ps 110:1
 Mt 26:64
 Mk 14:62
 Dj 2:32, 33
 Dj 7:55
 Ri 8:34
 Kol 3:1
 He 1:3

e Mt 26:65
 Mk 14:63

23. Pogl.

f Mt 27:2
 Mk 15:1
 Iv 18:28

g Ps 35:11

h Mk 12:17

i Iv 18:36

j Mt 27:11

k Iv 18:38
 He 7:26
 1Pe 2:21, 22

l Lk 3:1

m Mt 14:1
 Mk 6:14
 Lk 9:7-9

2. stupac

a Iza 53:7

b Iza 53:3

c Ps 22:7

d Iv 18:38

e Mt 27:26
 Iv 19:1

f Mt 27:20, 21
 Mk 15:11
 Iv 18:40

g Mt 27:22-26
 Mk 15:12-15
 Iv 19:12

h Iv 19:6

i Iv 19:15, 16

stavljao mu je mnoga pitanja, ali Isus mu ni na jedno nije odgovorio.^a **10** No svećenički glavari i pismoznanci ustajali su jedan za drugim i optuživali ga svom žestinom. **11** Tada ga je Herod zajedno sa svojim vojnicima ponizio^b te ga ismijao^c obukavši mu raskošnu haljinu, a zatim ga je poslao natrag Pilatu. **12** A Herod i Pilat, koji su prije bili neprijatelji, tog su dana postali prijatelji.

13 Pilat je tada sazvao svećeničke glavare, poglavare i narod **14** te im rekao: “Doveli ste mi ovog čovjeka optužujući ga da potiče narod na pobunu. Evo, ja sam ga ispitao pred vama, ali zaključio sam da optužbe koje ste iznijeli protiv njega nemaju temelja.^d **15** A isto je zaključio i Herod jer ga je poslao natrag k nama. Taj čovjek nije učinio ništa čime bi zaslužio smrt. **16** Zato ću ga kazniti^e i pustiti.” **17** * — **18** Ali sav je narod povikao: “Smakni ga! Pusti nam Barabul!”^f **19** (Taj je čovjek bio bačen u zatvor zbog pobune koja je izbila u gradu i zbog ubojstva.) **20** Pilat im se ponovno obratio jer je želio pustiti Isusa,^g **21** Ali oni su počeli još jače vikati: “Na stup s njim! Na stup s njim!”^h **22** Obratio im se i treći put: “Zašto? Kakvo je zlo učinio? Nisam našao na njemu ništa zbog čega bi zaslužio smrt. Zato ću ga kazniti i pustiti.” **23** Ali oni nisu odustajali, nego su na sav glas zahtijevali da ga se pribije na stup. Toliko su vikali da je Pilat na kraju popustio.ⁱ **24** Odlučio je udovoljiti njihovom zahtjevu.

23:17 *Vidi dodatak A3.

25 Oslobodio je čovjeka kojeg su tražili, koji je bio bačen u zatvor zbog pobune i ubojstva, a Isusa je po njihovoj volji predao da se pogubi.

26 Dok su ga odvodili, uhvatili su nekog Šimuna iz Cirene koji je dolazio s polja te mu naredili da ide za Isusom i nosi stup na koji je on trebao biti pribijen.^a **27** Za Isusom je išlo veliko mnoštvo ljudi. Među njima su bile i žene koje su se od tuge udarale u prsa i oplakivale ga. **28** A Isus se okrenuo prema ženama i rekao: "Kćeri jeruzalemske, ne plaćite nada mnom. Plaćite radije nad sobom i nad svojom djecom.^b **29** Jer dolaze dani kad će se govoriti: 'Blago nerotkinjama, blago utrobi koja nije rađala i prsima koja nisu dojila!'^c **30** Tada će ljudi govoriti gorama: 'Padnite na nas!' i bregovima: 'Prekrijte nas!'^d **31** Jer ako ovo rade dok je stablo zeleno, što će tek biti kad ono bude suho?"

32 A na smaknuće su vodili i dvojicu zločinaca koji su trebali biti pogubljeni s Isusom.^e **33** Kad su stigli na mjesto zvano Lubanja,^f pribili su ga na stup, a uz njega su na stup stavili i zločince - jednoga njemu zdesna, a drugoga slijeva.^g **34** A Isus je govorio: "Oče, oprosti im jer ne znaju što čine." I izvlačili su ždrijeb da razdijele njegove haljine.^h **35** Narod je stajao i gledao, a poglavari su mu se rugali: "Druge je spasio. Neka spasi i sebe ako je zaista Božji Pomazanik*, onaj kojeg je on izabrao."ⁱ **36** Rugali

23. POGL.a Mk 15:21
lv 19:17

b Mk 13:17

c Mt 24:19
Lk 21:23

d Ho 10:8

e Iza 53:12
Mt 27:38

f Mt 27:33

g lv 19:17, 18

h Ps 22:18
Mt 27:35
Mk 15:24
lv 19:24i Ps 22:7, 8
Mt 27:42, 43
Mk 15:31**2. stupac**

a Ps 69:21

b Mt 27:37
Mk 15:26
lv 19:19c Mt 27:44
Mk 15:32

d Lk 1:32, 33

e Iza 11:6
Iza 35:1
Iza 65:17
Dj 24:15
Ot 21:1f Mt 27:45
Mk 15:33

g Izl 26:31-33

h He 10:19, 20

i Ps 31:5

j Mt 27:50

k Mt 27:54

l Mt 27:55, 56
Mk 15:40, 41
Lk 8:2, 3

su mu se čak i vojnici. Prišli su mu i ponudili uskislo vino,^a **37** govoreći: "Ako si židovski kralj, spasi sam sebe!" **38** A iznad njega bio je postavljen natpis: "Ovo je židovski kralj."^b

39 Tada ga je jedan od zločinaca koji su bili obješeni na stup počeo vrijeđati:^c "Nisi li ti Krist? Spasi onda i sebe i nas!" **40** Nato ga je drugi prekorio: "Zar se ne bojiš Boga? Pa i ti si osuđen na istu kaznu. **41** Naša je kazna pravedna jer smo dobili ono što smo zaslužili zbog svojih djela, ali on nije učinio nikakvo zlo." **42** Zatim je rekao: "Isuse, sjeti me se kad dođeš u svoje kraljevstvo."^d **43** A Isus mu je rekao: "Zaista ti kažem danas, bit ćeš sa mnom u raj."^e

44 Oko šestog sata* tama se spustila na cijelu zemlju i potrajala je sve do devetog sata^{ff} **45** jer je nestalo sunca. Tada se zavjesa svetišta^g razderala po sredini.^h **46** A Isus je glasno zavapio: "Oče, u tvoje ruke povjeravam svoj duh*!"ⁱ Rekavši to, izdahnuo je.^j **47** Kad je stotnik vidio što se dogodilo, počeo je slaviti Boga, govoreći: "Ovaj je čovjek zaista bio pravedan."^k **48** I kad su svi ljudi koji su se okupili da gledaju smaknuće vidjeli što se dogodilo, otišli su kući udarajući se u prsa od tuge. **49** A svi Isusovi znanci, uključujući i žene koje su putovale s njim iz Galileje, stajali su podalje i promatrali sve to.^l

50 Ondje je bio i Josip, dobar i pravedan čovjek koji je bio

23:44 *Odnosno oko 12 sati. ^{ff}Odnosno oko 15 sati. **23:46** *Ili: "životnu silu".

23:26 *Ili: "nosi mučenički stup". Vidi izraz "mučenički stup" u Rječniku. **23:35** *Dosl.: "Krist".

član Vijeća.^a **51** (On nije podržao njihovu zavjeru niti je u njoj sudjelovao.) Bio je iz judejskog grada Arimateje i čekao je Božje kraljevstvo. **52** On je otišao k Pilatu i zatražio Isusovo tijelo. **53** Skinuo ga je sa stupa,^b umotao u fino platno i položio u grob isklesan u stijeni,^c u koji još nitko nije bio položen. **54** A bio je dan pripreme^{*d} i bližila se subota^{*e}. **55** Žene koje su s Isusom putovale iz Galileje također su pošle onamo te su pogledale grob i vidjele gdje leži njegovo tijelo.^f **56** Potom su se vratile da pripreme miomirise i mirisna ulja. A u subotu nisu ništa radile,^g kao što je zapovjedbano u Zakonu.

24 Prvog dana u tjednu otišle su vrlo rano do groba, noseći miomirise koje su pripremile.^h **2** Kad su stigle, vidjele su da je kamen odva-ljan s ulaza u grob.ⁱ **3** Ušle su unutra, ali nisu našle tijelo Gospodina Isusa.^j **4** To ih je potpuno zbunilo. Uto su se po-kraj njih pojavila dva čovjeka u blistavoj odjeći. **5** Žene su se prestrašile i nisu se usudile podignuti pogled, a oni su im rekli: "Zašto tražite živoga među mrtvima?"^k **6** On nije ovdje, nego je uskrsnuo. Sjetite se što vam je rekao dok je još bio u Galileji. **7** Rekao je da Sin Čovječji mora biti predan u ruke grešnicima, da mora biti pribijen na stup i da će treći dan uskrsnuti.^l **8** Tada su se prisjetile njegovih riječi.^m **9** Otišle su od groba i javile sve to jedanaestorici i svim ostalim uče-

23:54 *Vidi Rječnik. ^a Ili: "dan počinka". Vidi izraz "dan počinka" u Rječniku.

23. POGŁ.

a Mt 27:57-60
Mk 15:43-46
Iv 19:38

b Pnz 21:22, 23

c Iza 53:9

d Mk 15:42
Iv 19:42

e Izl 20:9, 10
Pnz 5:13, 14

f Mt 27:61
Mk 15:47

g Izl 16:29
Izl 20:9, 10
Izl 31:15
Pnz 5:12

24. POGŁ.

h Mt 28:1
Mk 16:1, 2
Iv 20:1

i Mt 28:2
Mk 16:4

j Mk 16:5

k Mt 28:5-7
Mk 16:5-7

l Jn 1:17
Mt 16:21
Mk 8:31
Lk 9:22

m Iv 2:22

2. stupac

a Mt 28:8

b Iv 20:14
Iv 21:4

c Mt 2:23
Mt 21:11

d Pnz 18:18
Lk 7:15, 16
Iv 3:2
Iv 6:14
Dj 2:22

e Lk 23:1
Dj 3:13
Dj 13:27, 28

f Dj 1:6

nicima.^a **10** To su bile Marija Magdalena, Ivana i Jakovljeva majka Marija. One i ostale žene koje su bile s njima ispričale su to apostolima. **11** Ali njima je ono što su govorile zvučalo kao izmišljotina i nisu im vjerovali.

12 No Petar je ustao i otrčao do groba. Zavirivši unutra, vidio je samo lanene pivoje. Zatim je otišao, pitajući se što se to dogodilo.

13 Tog istog dana dvojica učenika putovala su u selo koje se zove Emaus, udaljeno 60 stadija* od Jeruzalema. **14** Putem su razgovarali o svemu što se dogodilo.

15 Dok su tako razgovarali i raspravljali o svemu tome, prišao im je sam Isus i pošao s njima, **16** ali oni ga nisu prepoznali.^b **17** On ih je upitao: "O čemu to putem raspravljate?" A oni su se, žalosna lica, zaustavili. **18** Jedan od njih, po imenu Kleofa, odgovorio mu je: "Zar si ti stranac u Jeruzalemu i nemaš doticaja ni s kim, pa ne znaš* što se ovih dana događalo u gradu?" **19** A on ih je upitao: "Što to?" Odgovorili su mu: "Ono što se dogodilo s Isusom Nazarećaninom,^c prorokom koji je činio silna djela i govorio snažne riječi pred Bogom i cijelim narodom.^d **20** Naši svećenički glavari i naši poglavari predali su ga da bude osuđen na smrt^e te su ga pribili na stup. **21** A mi smo se nadali da će on izbaviti Izraela.^f Ali evo, već je treći dan otkako se to dogodilo. **22** A i neke žene koje su

24:13 *Okolo 11 kilometara. Stadij je imao 185 metara. Vidi dodatak B14. **24:18** *Moguće i: "Zar si ti jedini stranac u Jeruzalemu koji ne zna".

s nama zapanjile su nas onim što su nam ispričale. One su rano ujutro otišle do groba,^a **23** ali nisu našle njegovo tijelo, pa su došle i rekle nam da su im se ukazali anđeli, koji su rekli da je on živ. **24** Tada su neki od naših otišli do groba^b i našli sve kako su žene rekle, ali nje-ga nisu vidjeli.”

25 A on im je rekao: “Kako ste samo nerazboriti i spora srca, pa vam je teško vjerovati svemu što su govorili proroci! **26** Nije li Krist sve to trebao pretrpjeti^c i biti proslavljen?”^d **27** I protumačio im je sve što je o njemu napisano u Pismima, počevši od Mojsija i svih Pro-roka.^e

28 Kad su se približili selu u koje su išli, on kao da je htio ići dalje. **29** Ali oni su ga nagovarali: “Ostani s nama jer se bliži večer i dan je na izmaku.” I ušao je u kuću i ostao s njima. **30** Dok je s njima bio za stolom, uzeo je kruh i izrekao blagoslov. Zatim je razlomio kruh i dao im ga.^f **31** Tada su im se otvorile oči i prepoznali su ga, a on je nestao pred njima.^g **32** A oni su rekli jedan drugome: “Nije li nam srce gorjelo dok je putem razgovarao s nama, dok nam je tumačio Pisma?” **33** Istog su se časa spremili i vratili u Jeruzalem. Ondje su našli na okupu jedanaesticu i druge učenike, **34** koji su govorili: “Gospodin je zaista uskrsnuo i ukazao se Šimunu!”^h **35** Tada su i njih dvojica ispričala što im se dogodilo na putu i kako su ga prepoznali kad je razlomio kruh.ⁱ

36 Dok su o tome govorili, Isus se pojavio među njima i rekao im: “Mir s vama!”^j **37** A

24. POG L.

a Mt 28:1, 8
Lk 24:9-11

b Lk 24:12
Iv 20:3

c Ps 22:16-18
Iza 53:7-9
1Ko 15:3

d Flp 2:9-11
He 2:9
1Pe 1:11

e Iv 1:45
Dj 10:43
Dj 26:22

f Mt 14:19
Mt 15:36
Mk 6:41

g Iv 20:19

h 1Ko 15:3, 5

i Lk 24:30, 31

j Iv 20:21

2. stupac

a Mt 16:21
Lk 9:22

b Lk 24:27

c Iv 12:16

d Iza 53:5
Mk 9:31

e Ga 3:14

f Dj 4:1, 2
Dj 5:27, 28
Dj 5:31

g Iv 15:26, 27
Dj 1:8

h JI 2:28
Iv 14:16
Dj 1:4, 5
Dj 2:1, 4

i Dj 1:9

j Iv 16:22
Dj 1:12

k Dj 2:46, 47

oni su, zaprepašteni i uplašeni, pomislili da vide duha. **38** Ali on im je rekao: “Zašto ste se prepalili? Zašto se bude sumnje u vašim srcima? **39** Pogledajte moje ruke i noge! To sam ja! Dodirnite me pa ćete vidjeti, jer duh nema meso i kosti kao što vidite da ja imam.” **40** Rekavši to, pokazao im je ruke i noge. **41** I dok su od silne radosti i zaprepaštenja još bili u nevjerici, upitao ih je: “Imate li ovdje što za jelce?” **42** Dalu su mu komad pečene ribe, **43** a on ga je uzeo i pojeo pred njihovim očima.

44 Zatim im je rekao: “Dok sam još bio s vama, govorio sam vam^a da se mora ispuniti sve što je o meni napisano u Mojsijevom zakonu, u Prorocima i Psalmima.”^b **45** Tada im je otvorio um da razumiju Pisma^c **46** i rekao im je: “Napisano je da će Krist trpjeti i treći dan ustati iz mrtvih^d **47** te da će se, počevši od Jeruzalema, u njegovo ime svim narodima^e propovijedati o pokajanju koje je potrebno za oprostjenje grijeha.^f **48** Vi ćete svjedočiti o tome*.^g **49** Poslat ću vam ono što vam je moj Otac obećao dati. Zato ostanite u gradu dok ne dobijete silu koja dolazi odozgo.”^h

50 Tada ih je odveo do Betanije te je podignuo ruke i blagoslovio ih. **51** I dok ih je blagoslivljao, otišao je od njih i bio uznesen na nebo.ⁱ **52** A oni su mu se poklonili* pa su se presretni vratili u Jeruzalem.^j **53** I stalno su bili u hramu i hvalili Boga.^k

24:48 *Ili: “biti svjedoci toga”. **24:52** *Ili: “oni su pali ničice”.

EVANĐELJE PO IVANU

PREGLED SADRŽAJA

- 1 "Riječ je postala čovjek" (1-18)
Svjedočanstvo Ivana Krstitelja (19-28)
Isus je Janje Božje (29-34)
Isusovi prvi učenici (35-42)
Filip i Natanael (43-51)
- 2 Svadba u Kani; voda pretvorena u vino (1-12)
Isus tjera trgovce iz hrama (13-22)
Isus zna što je čovjeku u srcu (23-25)
- 3 Isus i Nikodem (1-21)
Ponovno rođenje (3-8)
Bog je toliko volio svijet (16)
Ivan posljednji put svjedoči o Isusu (22-30)
"Tko dolazi odozgo" (31-36)
- 4 Isus i Samarićanka (1-38)
Štovati Boga "duhom i istinom" (23, 24)
Mnogi Samarićani povjerovali u Isusa (39-42)
Isus izliječio sina kraljevog službenika (43-54)
- 5 Bolesni čovjek izliječen kod Betzate (1-18)
Isusu Otac dao vlast da sudi (19-24)
Mrtvi će čuti Isusov glas (25-30)
Tko svjedoči o Isusu (31-47)
- 6 Isus nahranio preko 5000 ljudi (1-15)
Isus hoda po vodi (16-21)
Isus je "kruh života" (22-59)
Isusove riječi sablažnjavaju mnoge (60-71)
- 7 Isus dolazi na Blagdan sjenica (1-13)
Isus poučava u vrijeme blagdana (14-24)
Različita mišljenja o Kristu (25-52)
- 8 Otac svjedoči o Isusu (12-30)
Isus je "svjetlo svijeta" (12)
Abrahamovi potomci (31-41)
"Istina će vas osloboditi" (32)
Đavlova djeca (42-47)
Isus i Abraham (48-59)
- 9 Isus izliječio čovjeka slijepog od rođenja (1-12)
Farizeji ispituju izliječenog čovjeka (13-34)
Farizeji pitaju: "Zar smo i mi slijepi?" (35-41)
- 10 Pastir i torovi (1-21)
Isus je dobri pastir (11-15)
"Imam i druge ovce" (16)
Isusov razgovor sa Židovima na Blagdan posvećenja (22-39)
Mnogi Židovi ne žele vjerovati (24-26)
"Moje ovce slušaju moj glas" (27)
Sin je u jedinstvu s Ocem (30, 38)
S druge strane Jordana mnogi povjerovali u Isusa (40-42)
- 11 Lazarova smrt (1-16)
Isus tješši Martu i Mariju (17-37)
Isus uskrsnuo Lazara (38-44)
Vjerski vođe dogovaraju se da ubiju Isusa (45-57)
- 12 Marija izlila ulje na Isusove noge (1-11)
Isus ulazi u Jeruzalem kao kralj (12-19)
Isus preokao svoju smrt (20-37)
Židovi nisu povjerovali, ispunjava se proročanstvo (38-43)
Isus došao spasiti svijet (44-50)
- 13 Isus pere noge učenicima (1-20)
Isus otkriva da će ga Juda izdati (21-30)
Nova zapovijed (31-35)
"Ako među vama bude vladala ljubav" (35)
Isus preokao da će ga se Petar odreći (36-38)
- 14 Nitko ne može doći Ocu osim preko Isusa (1-14)
"Ja sam put, istina i život" (6)
Isus obećao učenicima da će dobiti sveti duh (15-31)
"Otac je veći od mene" (28)
- 15 Usporedba o pravom trsu (1-10)
Pokazivati ljubav po uzoru na Krista (11-17)
"Nitko nema veću ljubav" (13)
Svijet mrzi Isusove učenike (18-27)
- 16 Neki Isusovi učenici bit će ubijeni (1-4a)
Kako djeluje sveti duh (4b-16)
Žalost učenika pretvorit će se u radost (17-24)
Isus pobijedio svijet (25-33)
- 17 Isusova posljednja molitva s apostolima (1-26)

- Da bi netko dobio vječni život, treba upoznati Boga (3)
 Kršćani nisu dio svijeta (14-16)
 "Tvoja riječ je istina" (17)
 "Obznanio sam im tvoje ime" (26)
- 18 Juda izdao Isusa (1-9)
 Petar robu odsjekao uho (10, 11)
 Isus odveden Ani (12-14)
 Petar se prvi put odriče Isusa (15-18)
 Ana ispituje Isusa (19-24)
 Petar se drugi i treći put odriče Isusa (25-27)
 Isus izveden pred Pilata (28-40)
 "Moje kraljevstvo nije dio ovog svijeta" (36)
- 19 Isusa bičuju i rugaju mu se (1-7)
 Pilat opet ispituje Isusa (8-16a)
- Isus na Golgoti pribijen na stup (16b-24)
 Isus povjerio Ivanu brigu o svojoj majci (25-27)
 Isusova smrt (28-37)
 Isusovo tijelo položeno u grob (38-42)
- 20 Prazan grob (1-10)
 Isus se ukazao Mariji Magdaleni (11-18)
 Isus se ukazao svojim učenicima (19-23)
 Toma sumnjao, a kasnije povjerovao (24-29)
 Svrha ovog svitka (30, 31)
- 21 Isus se ukazao svojim učenicima (1-14)
 Petar triput kaže da voli Isusa (15-19)
 "Hrani moje ovčice" (17)
 Što će biti s učenicom kojeg je Isus naročito volio (20-23)
 Zaključak (24, 25)

1 U početku bila je Riječ^a i Riječ je bila kod Boga^b i Riječ je bila bog*.^c **2** On* je u početku bio kod Boga. **3** Sve je postalo preko njega^d i bez njega nije postalo ništa.

4 Preko njega postao je život i taj je život bio svjetlo ljudima.^e **5** To svjetlo sja u tami,^f ali tama ga ne može nadjačati.

6 Pojavio se čovjek kojeg je poslao Bog, a zvao se Ivan.^g

7 On je došao kao svjedok, da svjedoči o svjetlu,^h kako bi sve vrste ljudi povjerovale preko njega. **8** On nije bio to svjetlo,ⁱ nego je trebao svjedočiti o tom svjetlu.

9 Pravo svjetlo koje svijetli svim vrstama ljudi trebalo je doći u svijet.^j **10** On* je bio u

1:1 *Ili: "božanske prirode". 1:2 *Zamjenica "on" odnosi se na "Riječ". Iako je na hrvatskom "Riječ" ženskog roda, ovdje je upotrijebljena zamjenica muškog roda jer se grčki izraz Logos (Riječ) odnosi na Isusa. 1:10 *Odnosno Riječ.

1. POGLED.

- a Kol 1:15
 Ot 19:11, 13
 b Izr 8:22, 30
 c Iza 9:6
 Iv 1:18
 Flp 2:5, 6
 d Iv 1:10
 e Iv 8:12
 f Iv 3:19
 g Mt 3:1
 Lk 3:2
 h Mt 3:11
 i Iv 1:19, 20
 j Mt 4:16, 17
 Iv 3:19
 Iv 12:46
 1Iv 2:8

2. stupac

- a Iv 1:14
 b Pos 1:26
 1Ko 8:6
 Kol 1:16
 He 1:2
 c Ri 8:14, 16
 2Ko 6:18
 Ef 1:5
 1Iv 3:1
 d Ga 3:26
 e Iv 3:3
 1Pe 1:23
 1Iv 3:9
 f Flp 2:7
 1Ti 3:16
 He 2:14
 g Iv 3:16
 1Iv 4:9
 h Iv 8:58

svijetu^a i svijet je postao preko njega,^b ali svijet ga nije prepoznao. **11** Došao je k svojim, ali oni ga nisu prihvatili. **12** A svima koji su ga prihvatili omogućio je* da postanu Božja djeca^c jer su vjerovali u njega*.^d **13** Oni nisu rođeni ni po krvi, ni po tjelesnoj volji, ni po čovječjoj volji, nego po Božjoj volji*.^e

14 I Riječ je postala čovjek*^f i prebivala je među nama. Gledali smo njegovu slavu, slavu kakvu jedinorođeni sin^g dobiva od oca. Bio je pun Božje milosti^h i istine. **15** (Ivan je svjedočio o njemu, objavljujući na sav glas: "Za njega sam rekao: 'Onaj koji dolazi za mnom sad je ispred mene, jer je postojao prije mene.'"^h) **16** A svi smo mi neprestano dobivali ono čega je on bio pun – ne-

1:12 *Ili: "dao je pravo". #Dosl.: "u njegovo ime". 1:13 *Ili: "nego od Boga". 1:14 *Dosl.: "tijelo". #Ili: "nezaslužene dobrote".

zasluženu dobrotu. **17** Naime, Bog je preko Mojsija dao Zakon,^a a preko Isusa Krista dao nam je nezasluženu dobrotu^b i istinu.^c **18** Nijedan čovjek nikada nije vidio Boga.^d Jedino-rođeni bog^e koji je Ocu najbliži*,^f on ga je obznanio.^g

19 Ovo je Ivanovo svjedočanstvo. Židovi su poslali k njemu svećenike i levite iz Jeruzalema da ga upitaju: "Tko si ti?"^h **20** A on nije izbjegavao odgovor, nego je otvoreno rekao: "Ja nisam Krist." **21** Nato su ga oni upitali: "Tko si onda? Jesi li Ilija?"ⁱ On je odgovorio: "Nisam." "Jesi li Prorok?"^j Odgovorio je: "Nisam." **22** Tada su mu rekli: "Pa tko si onda? Kaži nam da znamo što odgovoriti onima koji su nas poslali. Što ti kažeš o sebi?" **23** Odgovorio je: "Ja sam onaj koji, u skladu s riječima proroka Izaije, viče u pustinji: 'Poravnajte put Jehovi*!'"^k **24** A te su ljude poslali farizeji. **25** Nato su ga upitali: "Zašto onda krstiš ako nisi ni Krist, ni Ilija, ni Prorok?" **26** Ivan im je odgovorio: "Ja krstim vodom. Među vama je netko koga vi ne poznajete - **27** onaj koji dolazi za mnom, kome ja nisam dostojan odvezati remenje na sandalama."^l **28** To se dogodilo u Betaniji s istočne strane Jordana, gdje je Ivan krstio ljude.^m

29 Sutradan je ugledao Isusa kako dolazi k njemu i rekao je: "Evo Janjetaⁿ Božjeg koje odnosi grijeh^o svijeta!^p **30** Za njega sam rekao: 'Za mnom dolazi čovjek koji je sad ispred

1:18 *Ili: "koji je u Očevom naručju". Taj izraz prenosi misao o posebnoj naklonosti koju netko uživa. 1:23 *Vidi podatke A5.

1. POGL.

- a Izl 31:18
b Ri 3:23, 24
Ef 1:5, 6
c Iv 8:31, 32
Iv 14:6
Iv 18:37
d Izl 33:17, 20
Iv 6:46
e Iv 1:1
f Izr 8:22, 30
g Mt 11:27
h Lk 3:15
i Mi 4:5
j Pnz 18:15
Iv 6:14, 15
Iv 7:37, 40
Dj 3:22
k Iza 40:3
Mt 3:1, 3
Mk 1:3
Lk 1:67, 76
Lk 3:3, 4
Lk 7:27, 28
l Mt 3:11
m Mt 3:1, 6
n Dj 8:32, 35
1Pe 1:18, 19
Ot 5:6
o Iza 53:7, 11
1Ko 15:3
He 9:13, 14
1Pe 2:24
1Iv 3:5
p Iv 6:51
1Iv 2:1, 2
1Iv 4:14

2. stupac

- a Iv 1:15
b Dj 19:4
c Mt 3:16
Mk 1:10
Lk 3:22
d Mt 3:16
e Mt 3:11
Dj 1:5
Dj 2:1, 4
f Mt 3:17
g Ot 5:12
h Mt 4:18
i Da 9:25
j Mt 10:2
Dj 15:14
k Mt 16:18
l Mt 10:2, 3

mene, jer je postojao prije mene."^a **31** Ni ja ga nisam znao, ali došao sam krstiti vodom da bi Izrael znao tko je on."^b

32 Ivan je još posvjedočio: "Vidio sam kako duh kao golub silazi s neba i ostaje na njemu."^c

33 Ni ja ga nisam znao, ali onaj koji me poslao da krstim vodom rekao mi je: 'Kad vidiš da na nekoga silazi duh i da ostaje na njemu,^d znat ćeš da je to onaj koji krsti svetim duhom.'^e **34** Ja sam to vidio i svjedočim da je on Božji Sin."^f

35 Sutradan je Ivan opet stajao ondje s dvojicom svojih učenika. **36** Kad je vidio da Isus prolazi onuda, rekao je: "Evo Janjeta^g Božjeg!" **37** A ona dvojica učenika čula su što je rekao, pa su pošla za Isusom.

38 Tada se Isus okrenuo i vidio da idu za njim, pa ih je upitao: "Što tražite?" Oni su mu odgovorili: "Rabbi (što znači 'učitelju'), gdje stanuješ?" **39** Nato im je on rekao: "Dođite pa ćete vidjeti." I tako su oko desetog sata* pošli s njim i vidjeli gdje stanuje pa su ostatak dana proveli s njim. **40** Jedan od te dvojice koji su čuli što je Ivan rekao i koji su pošli za Isusom bio je Andrija,^h brat Šimuna Petra. **41** On je odmah potražio svog brata Šimuna i rekao mu: "Našli smo Mesiju!"ⁱ ("Mesija" je na grčkom "Krist".)

42 I odveo ga je k Isusu. Kad ga je Isus pogledao, rekao je: "Ti si Šimun,^j Ivanov sin. Odsad ćeš se zvati Kefa." ("Kefa" je na grčkom "Petar".*)^k

43 Sutradan je Isus odlučio otići u Galileju. Sreo je Filipa/

1:39 *Odnosno oko 16 sati. 1:42 *I aramejsko ime "Kefa" i grčko ime "Petar" znače "kamen".

i rekao mu: "Pođi za mnom!"*

44 A Filip je bio iz Betsaide, odakle su bili Andrija i Petar.

45 Filip je potražio Natanaela^a i rekao mu: "Našli smo onog o kome je pisao Mojsije u Zakonu i o kome su pisali Proroci. To je Isus, Josipov sin,^b iz Nazareta."

46 Ali Natanael mu je rekao: "Može li išta dobro doći iz Nazareta?" Filip mu je odvratio: "Dođi i vidi!" **47** Kad je Isus vidio Natanaela kako mu prilazi, rekao je za njega: "Pogledajte, ovo je uistinu Izraelac u kojem nema prijevare."^c

48 A Natanael ga je upitao: "Odakle morio poznaješ?" Isus mu je odgovorio: "Vidio sam te prije nego što te Filip pozvao, dok si bio pod smokvom." **49** Natanael mu je odvratio: "Učitelju*, ti si Božji Sin, ti si kralj Izraela."^d

50 Nato mu je Isus rekao: "Zar vjeruješ u mene zato što sam ti rekao da sam te vidio pod smokvom? Vidjet ćeš i više od toga." **51** Zatim je rekao: "Zaista, zaista vam kažem, vidjet ćete otvoreno nebo i Božje anđele kako se uspinju onamo i kako silaze k Sinu Čovječjem."^e

2 Dva dana kasnije bila je svadba u Kani, u Galileji. Na njoj je bila Isusova majka. **2** Isus i njegovi učenici također su bili pozvani na svadbu.

3 Kad je ponestalo vina, Isusu je majka rekla: "Nemaju više vina." **4** On joj je odvratio: "Što se to nas tiče, ženo?* Moje vrijeme još nije došlo." **5** Nato je njegova majka rekla posluži-

1:43 *Ili: "Budi moj sljedbenik!" **1:49** *Hebrejski: *Rabbi*. Titula kojom se iskazuje poštovanje i čast. **2:4** *Isus je upotrijebio idiom kojim se izražava neslaganje. Izrazom "ženo" ne iskazuje se nepoštovanje.

1. POGL.

a Mt 10:2, 3
Lk 6:13, 14

b Mt 1:16
Mt 13:55
Lk 2:4

c Iv 2:24, 25

d Mt 27:11
Lk 1:31, 32
Iv 12:13

e Ps 28:10, 12
Ps 104:4
Da 7:13
Mt 4:11
Lk 22:43

2. stupac

2. POGL.

a Mk 7:3

b Iza 9:1, 2
Iv 1:14

c Mt 13:55
Mk 3:31
Lk 8:19
Dj 1:14

d Mt 4:13

e Izl 12:14
Br 28:16
Pnz 16:1
Iv 11:55

f Le 1:14

g Mt 21:12
Mk 11:15, 16
Lk 19:45

h Jr 7:11
Mt 21:13
Mk 11:17
Lk 19:46

i Ps 69:9

teljima: "Učinite što vam god kaže." **6** A ondje je bilo šest kamenih čupova za vodu od po dvije ili tri mjere*, koje su Židovi koristili za obredno pranje.^a **7** Isus im je rekao: "Napunite čupove vodom." I napunili su ih do vrha. **8** Zatim im je kazao: "Sada zgrabite i odnesite ravnatelju stola." I oni su odnijeli. **9** Kad je ravnatelj stola okusio vodu pretvorenu u vino – on nije znao odakle je došlo to vino, ali znali su poslužitelji koji su zgrabili vodu – pozvao je mladoženju **10** i rekao mu: "Svi drugi najprije iznose dobro vino, a kad se ljudi opiju, lošije. A ti si dobro vino čuvao sve dosad." **11** Tako je Isus u Kani u Galileji učinio svoje prvo čudo i pokazao svoju moć.^b I njegovi su učenici povjerovali u njega.

12 Potom je sa svojom majkom, braćom^c i učenicima otišao u Kafarnaum,^d ali ondje su ostali samo nekoliko dana.

13 Približavala se židovska Pasha^e i Isus je otišao u Jeruzalem. **14** U hramu je zatekao trgovce kako prodaju govoda, ovce i golubove^f te mjenjače novca kako ondje sjede. **15** Načinio je bič od užadi i istjerao iz hrama sve trgovce zajedno s ovcama i govedi-ma te prosuo novac mjenjačima novca i isprevrtao im stolove.^g **16** I rekao je onima koji su prodavali golubove: "Nosite to odavde! Ne činite od doma mog Oca tržnicu*!"^h **17** A njegovi su se učenici sjetili da je napisano: "Revnost za tvoj dom gorjet će u meni."ⁱ

2:6 *Vjerojatno se radilo o batu, koji je imao otprilike 22 litre. Vidi dodatak B14. **2:16** *Dosl.: "trgovačku kuću".

18 Nato su ga Židovi upitali: "Kakvim ćeš nam čudesnim znakom^a dokazati da imaš pravo to činiti?" 19 Isus im je odgovorio: "Srušite ovaj hram i ja ću ga za tri dana podignuti."^b 20 A Židovi su odvratili: "Ovaj se hram gradio 46 godina, a ti ćeš ga podignuti za tri dana?" 21 No hram o kojem je govorio bilo je njegovo tijelo.^c 22 Kad je Isus ustao iz mrtvih, njegovi su se učenicima sjetili tih njegovih riječi,^d te su povjerovali onome što stoji u Pismima i onome što je on rekao.

23 Dok je na blagdan Pashe bio u Jeruzalemu, mnogi su povjerovali u njega* kad su vidjeli čudesne znakove koje je činio. 24 No Isus nije imao povjerenja u njih jer ih je sve poznavao 25 i nitko mu nije trebao govoriti kakav je tko jer je znao što je čovjeku u srcu.^e

3 Među farizejima je bio neki čovjek koji se zvao Nikodem,^f jedan od židovskih poglavara. 2 On je po noći^g došao k Isusu i rekao mu: "Učitelju*,^h znamo da si ti učitelj kojeg je poslao Bog, jer nitko ne može činiti čudaⁱ koja ti činiš ako Bog nije s njim."^j 3 Isus mu je nato rekao: "Zaista, zaista ti kažem, ako se tko ponovno ne rodi*,^k ne može vidjeti Božje kraljevstvo."^l 4 A Nikodem ga je upitao: "Kako se čovjek može roditi kad je star? Zar se može vratiti u utrobu svoje majke i ponovno se roditi?" 5 Isus je odgovorio: "Zaista, zaista ti kažem, ako se tko ne rodi od vode^m i duha,ⁿ ne

2:23 *Dosl.: "u njegovo ime". 3:2 *Hebrejski: *Rabbi*. Titula kojom se iskazuje poštovanje i čast. 3:3 *Moguće i: "ako se tko ne rodi odozgo".

2. POGL.

a Mt 12:38
Mt 16:1
Iv 4:48
Iv 6:30
b Mt 26:59-61
Mt 27:39, 40
Mk 14:57, 58
c Mt 16:21
d Lk 24:6-8
e Mt 9:3, 4
Mk 2:6-8
Iv 1:47, 48
Iv 6:64
Ot 2:23

3. POGL.

f Iv 7:50, 51
Iv 19:39
g Iv 12:42
h Iv 1:38
i Iv 2:11
j Iv 14:11
Dj 2:22
Dj 10:38
k Iv 1:12, 13
1Pe 1:3, 23
1Iv 3:9
l 1Ko 15:50
m Mt 28:19
Dj 8:36
Dj 10:47
n Mt 3:11
Dj 1:5
Dj 10:45
Dj 19:5, 6

2. stupac

a Ri 8:14, 16
b Dj 2:34
c Iv 6:38
Iv 8:23, 42
d Br 21:8, 9
e Iv 8:28
Ga 3:13
f Iv 3:36
Iv 20:31
g Ri 5:8
Ri 8:32
1Iv 4:9, 10
1Iv 4:19
h Iv 6:40
Iv 20:31
Ri 6:23
2Ti 3:15
1Iv 5:13
i Lk 19:10
Iv 12:47
1Ko 15:22
2Ko 5:18, 19
1Ti 1:15
1Iv 2:1, 2
1Iv 4:14
j Iv 5:24
k Mt 10:33
He 10:29
l Iv 1:9
Iv 8:12
Iv 9:5
Iv 12:46

može ući u Božje kraljevstvo. 6 Što je rođeno od tijela, tijelo je, a što je rođeno od duha, duh je. 7 Nemoj se čuditi što sam ti rekao: 'Morate se ponovno roditi.' 8 Vjetar puše gdje hoće i čuješ mu šum, ali ne znaš odakle dolazi i kamo ide. Tako je sa svakim tko je rođen od duha."^a

9 Nato ga je Nikodem upitao: "Kako to može biti?" 10 Isus mu je odgovorio: "Ti si učitelj u Izraelu, a to ne znaš? 11 Zaista, zaista ti kažem, mi govorimo ono što znamo i svjedočimo o onome što smo vidjeli, ali vi ne prihvaćate naše svjedočanstvo. 12 Ako ne vjerujete kad vam govorim o onom što je na zemlji, kako ćete vjerovati kad vam budem govorio o onom što je na nebu? 13 Nitko nije uzashao na nebo^b osim onoga koji je sišao s neba,^c Sina Čovječjeg. 14 I kao što je Mojsije u pustinji podignuo zmiju na stup,^d tako i Sin Čovječji mora biti podignut^e 15 da bi svatko tko vjeruje u njega dobio vječni život.^f

16 Jer Bog je toliko volio svijet da je dao svog jedinorođenog Sina^g da nitko tko vjeruje u njega ne pogine, nego da dobije vječni život.^h 17 Naime, Bog nije poslao svog Sina u svijet da on osudi svijet, nego da se svijet spasi preko njega.ⁱ 18 Tko vjeruje u njega, neće biti osuđen.^j Tko ne vjeruje, već je osuđen, jer nije vjerovao u* jedinorođenog Božjeg Sina.^k 19 A ovo je temelj za osudu: svjetlo je došlo u svijet,^l ali ljudi su voljeli tamu, a ne svjetlo, jer su im djela bila zla.

3:18 *Dosl.: "u ime".

20 Jer tko čini zlo, mrzi svjetlo i ne dolazi k svjetlu da se njegova djela ne bi razotkrila.

21 Ali tko čini ono što je ispravno, dolazi k svjetlu^a da bi se vidjelo da su njegova djela učinjena u skladu s Božjom voljom.”

22 Potom su Isus i njegovi učenici otišli u judejska sela. On je ondje ostao s njima neko vrijeme i krstio ljude.^b **23** A i Ivan ih je krstio, u Enonu blizu Salima, jer je ondje bilo mnogo vode.^c Ljudi su dolazili k njemu i on ih je krstio.^d **24** Bilo je to prije nego što je Ivan bio bačen u zatvor.^e

25 Ivanovi učenici počeli su se pripraviti s nekim Židovom oko očišćenja. **26** Došli su Ivanu i rekli mu: “Učitelju*, onaj koji je s tobom bio s istočne strane Jordana, o kojem si ti svjedočio,^f eno on krsti ljude i svi idu k njemu.” **27** A Ivan je odvratio: “Čovjek ne može ništa dobiti ako mu nije dano s neba. **28** Vi sami možete posvjedočiti da sam rekao: ‘Ja nisam Krist,^g nego sam poslan pred njim.’^h **29** Tko ima nevjestu, mladoženja je.ⁱ A mladoženjin prijatelj stoji pored njega i jako se raduje kad sluša njegov glas. Tako je moja radost potpuna. **30** On mora rasti, a ja se moram umanjivati.”

31 Tko dolazi odozgo,^j taj je iznad svih ostalih. Tko je sa zemlje, govori o onom što je na zemlji jer sa zemlje i potječe. Tko dolazi s neba, taj je iznad svih ostalih.^k **32** On svjedoči o onom što je vidio i čuo,^l ali nitko ne prihvaća njegovo svjedočanstvo.^m **33** Tko prihvati

3:26 *Hebrejski: *Rabbi*. Titula kojom se iskazuje poštovanje i čast.

3. POGL.

a Iv 12:36, 46
1Iv 1:7

b Iv 4:2

c Mk 1:10
Dj 8:38

d Mt 3:1, 5, 6

e Mt 14:3
Lk 3:19, 20

f Iv 1:33, 34

g Iv 1:19, 20

h Mt 11:7, 10
Lk 1:13, 17

i 2Ko 11:2
Ef 5:25
Ot 21:9

j Iv 8:23

k Mt 3:11

l Iv 8:26
Iv 15:15

m Iv 1:11
Iv 3:11

2. stupac

a 1Iv 5:10

b Iv 7:16

c Iv 5:20
Iv 15:9, 10

d Mt 11:27
Lk 10:22

e Iv 3:16
Iv 6:47
Ri 1:17
He 5:9

f 2So 1:7, 8
1Iv 5:12

g Ef 5:5, 6
He 10:26, 27

4. POGL.

h Iv 3:22

i Pos 33:18, 19
Js 24:32

j Iv 4:12

k 2Kr 17:24
Dj 10:28

l Ef 2:8

m Iv 7:37

njegovo svjedočanstvo, potvrđuje da Bog govori istinu.^a

34 Doista, onaj kojeg je Bog poslao govori Božje riječi,^b jer Bog velikodušno daje svoj duh*. **35** Otac voli Sina^c i sve mu je predao u ruke.^d **36** Tko vjeruje u Sina, dobit će vječni život.^e Tko nije poslušan Sinu, neće dobiti život,^f nego će Božja srdžba ostati na njemu.^g

4 Kad je Gospodin saznao da su farizeji čuli kako on, Isus, čini i krsti^h više učenika nego Ivan – **2** iako nije krstio sam Isus, nego njegovi učenici – **3** otišao je iz Judeje i ponovno se zaputio u Galileju. **4** A morao je proći kroz Samariju. **5** Tako je došao u Sihar, samarijski grad koji se nalazi blizu polja što ga je Jakov dao svom sinu Josipu.ⁱ **6** Ondje je bio Jakovljevi zdenac.^j Umoran od puta, Isus je sjedio kod zdenca. Bilo je to oko šestog sata*.

7 Tada je neka Samarićanka došla zahvatiti vode. Isus joj je rekao: “Daj mi malo vode.” **8** (A njegovi su učenici bili otišli u grad kupiti nešto za jelo.) **9** Samarićanka ga je upitala: “Kako ti, Židov, tražiš piti od mene, Samarićanke?” (Naime, Židovi se ne družu sa Samarićanima.)^k **10** Isus joj je odgovorio: “Kad bi znala što je Božji dar^l i tko je onaj koji ti kaže: ‘Daj mi malo vode’, ti bi ga zamolila vode i on bi ti dao živu vodu.”^m **11** A ona mu je odgovorila: “Gospodine, nemaš ni vedra da zahvatiti vode, a zdenac je dubok. Odakle ti onda ta živa voda? **12** Zar si ti veći

3:34 *Dosl.: “Bog ne daje duh na mjeru”. 4:6 *Odnosno oko 12 sati.

od našeg praoca Jakova, koji nam je dao ovaj zdenac i koji je zajedno sa svojim sinovima i svojom stokom pio iz njega?"

13 Nato joj je Isus rekao: "Svako tko pije ovu vodu opet će ožednjati. **14** A tko bude pio vodu koju ću mu ja dati, nikad neće ožednjati.^a Štoviše, voda koju ću mu ja dati postat će u njemu izvor vode koja donosi vječni život."^b **15** Žena mu je nato rekla: "Gospodine, daj mi te vode, da nikad više ne budem žedna i da ne moram dolaziti ovamo zahvaćati vodu."

16 Tada joj je rekao: "Idi, pozovi svog muža pa se vrati ovamo." **17** Žena mu je odvrtila: "Nemam muža." Nato joj je Isus rekao: "U pravu si kad kažeš da nemaš muža. **18** Jer imala si pet muževa, a čovjek s kojim sada živiš nije ti muž. Rekla si istinu." **19** A žena mu je kazala: "Gospodine, vidim da si prorok.^c **20** Naši su preci štovali Boga na ovoj gori, a vi kažete da Boga treba štovati jedino u Jeruzalemu."^d **21** Isus joj je rekao: "Vjeruj mi, ženo, dolazi vrijeme kad Oca nećete štovati ni na ovoj gori ni u Jeruzalemu. **22** Vaše štovanje Boga temelji se na neznanju,^e a naše štovanje Boga temelji se na znanju*, jer spasenje počinje sa Židovima^f. **23** Ali dolazi vrijeme, i već je došlo, kad će našeg Oca njegovi pravi sluge štovati duhom i istinom, jer Otac traži one koji ga žele tako štovati.^g **24** Bog je duh^h i oni koji ga štiju moraju ga štovati duhom i istinom."ⁱ **25** A žena mu je rekla: "Znam da dolazi

4. POGL.

a Iv 6:35

b Iv 7:38
Ri 6:23
1Iv 5:20c Lk 7:16
Iv 9:17d Pnz 12:5, 6
1Kr 9:3
2Lje 7:12
Ps 122

e 2Kr 17:29, 33

f Iza 2:3
Ri 9:4

g 2Lje 16:9

h 2Ko 3:17
1Ti 1:17
He 11:27

i Ri 12:1

2. stupac

a Iv 9:35-37

b Iv 1:38

c Iv 6:38

d Iv 5:30, 36
Iv 17:4
Iv 19:30

e Mt 9:37

f 1Ko 3:8

g Iv 4:29

Mesija, kojeg zovu Krist. Kad on dođe, sve će nam objaviti." **26** Tada joj je Isus rekao: "Ja sam taj, ja koji razgovaram s tobom."^a

27 Uto su došli njegovi učenici pa su se začudili što razgovara sa ženom. No nijedan ga nije upitao: "Što hoćeš od nje?" ili "Zašto razgovaraš s njom?" **28** Tada je žena ostavila svoj vrč te otišla u grad i rekla ljudima: **29** "Dođite vidjeti čovjeka koji mi je rekao sve što sam učinila. Da to nije Krist?" **30** I ljudi su izašli iz grada i pošli k njemu.

31 Za to vrijeme učenici su ga nagovarali: "Učitelju*,^b jedi!" **32** Ali on im je rekao: "Ja imam hranu za koju vi ne znate." **33** Nato su učenici pitali jedan drugoga: "Zar mu je netko donio nešto za jelo?" **34** A Isus im je rekao: "Moja je hrana da vršim volju onoga koji me poslao^c i da dovršim zadatak koji mi je povjerio.^d **35** Vi kažete da su još četiri mjeseca do žetve. A ja vam kažem: Podignite oči i pogledajte polja - zrela su za žetvu!^e **36** Žetelac već prima plaću i skuplja urod za vječni život, da bi se sijač i žetelac zajedno radovali.^f **37** U vezi s tim istinita je izreka: 'Jedan sije, a drugi žanje.' **38** Ja sam vas poslao da žanjete ono oko čega se niste trudili. Drugi su se trudili, a vi imate koristi od njihovog truda."

39 Mnogi Samarićani iz onoga grada povjerovali su u njege zbog svjedočanstva žene, koja je kazala: "On mi je rekao sve što sam učinila."^g **40** Kad su Samarićani došli k njemu,

4:31 *Hebrejski: *Rabbi*. Titula kojom se iskazuje poštovanje i čast.

4:22 *Ili: "Vi štujete ono što ne poznate, a mi štujemo ono što poznamo". ^aIli: "dolazi od Židova".

molili su ga da ostane s njima. I ostao je ondje dva dana. **41** Tako je još mnogo njih povjerovalo jer su čuli što naučava, **42** pa su rekli ženi: "Više ne vjerujemo samo zbog tvojih riječi. Sami smo ga čuli i znamo da je ovaj čovjek uistinu spasitelj svijeta."^a

43 Nakon dva dana otišao je odande u Galileju. **44** (Sam Isus posvjedočio je da proroka ne poštuju u njegovom zavijaču.^b) **45** Kad je došao u Galileju, Galilejci su ga srdačno primili jer su i oni na blagdan bili u Jeruzalemu^c i vidjeli sve što je ondje učinio.^d

46 Tako je opet došao u Kanu u Galileji, gdje je bio pretvorio vodu u vino.^e A ondje je bio neki kraljev službenik čiji je sin bio bolestan i nalazio se u Kafarnaumu. **47** Kad je taj čovjek čuo da je Isus došao iz Judeje u Galileju, otišao je k njemu i molio ga da pođe s njim i izliječi mu sina, koji je bio na samrti. **48** No Isus mu je rekao: "Ako ne vidite znakove i čuda, nećete vjerovati."^f **49** A kraljev mu je službenik odvratio: "Gospodine, dođi prije nego što mi dižete umre!" **50** Isus mu je kazao: "Pođi kući! Sin ti je živ."^g I čovjek je povjerovao onome što mu je Isus rekao te je otišao. **51** Dok je još bio na putu, u susret su mu došli njegovi robovi i javili mu da mu je sin živ*. **52** Nato ih je on upitao kad se počeo osjećati bolje. Odgovorili su mu: "Vručica je nestala jučer oko sedmog sata*." **53** Tada je otac shvatio da se to dogodilo upravo onda kad

4:51 *Ili: "da je njegovom sinu bolje".
4:52 *Odnosno oko 13 sati.

4. POGL.

a Mt 1:21
Iv 1:29
1Ti 1:15
1Iv 4:14

b Mt 13:57
Mk 6:4
Lk 4:24

c Pnz 16:16

d Iv 2:23

e Iv 2:1-11

f Mt 16:1
1Ko 1:22

g Mt 8:13
Mk 7:29, 30

2. stupac

a Mt 8:13

b Iv 2:11

5. POGL.

c Izl 12:14
Pnz 16:1, 16
Iv 2:13
Iv 6:4

d Ne 3:1

e Iza 53:3

f Mt 9:6
Mk 2:10, 11
Lk 5:24

g Izl 20:9, 10
Mt 12:2
Lk 6:2

mu je Isus rekao: "Sin ti je živ."^a Tako su i oni i cijeli njegov dom povjerovali u Isusa. **54** To je bilo drugi put da je Isus učinio čudo^b nakon što je iz Judeje došao u Galileju.

5 Poslije toga bio je židovski blagdan^c i Isus je otišao u Jeruzalem. **2** A u Jeruzalemu se kod Ovčjih vrata^d nalazi kupalište koje se na hebrejskom zove Betzata, a ima pet trijemova. **3** Ondje je ležalo mnoštvo bolesnih, slijepih, hromih i onih s usahnulim* udovima.

4 * — **5** Među njima je bio neki čovjek koji je bio bolestan 38 godina. **6** Isus ga je vidio kako ondje leži, a znao je da je već dugo bolestan, pa ga je upitao: "Želiš li ozdraviti?"^e **7** Bolesni mu je čovjek odgovorio: "Gospodine, nemam nikoga da me spusti u vodu kad se ona uzburka, pa dok ja dođem, netko drugi već side prije mene." **8** A Isus mu je rekao: "Ustani, uzmi svoju prostirku* i hodaj."^f **9** Nato je čovjek odmah ozdravio te je uzeo svoju prostirku i počeo hodati.

A to je bilo u subotu*. **10** Stoga su Židovi rekli izliječenome: "Subota je i ne smiješ nositi prostirku."^g **11** A on im je odgovorio: "Onaj koji me izliječio, rekao mi je: 'Uzmi svoju prostirku i hodaj.'" **12** Tada su ga upitali: "Tko je taj koji ti je rekao da je uzmeš i hodaš?" **13** Ali čovjek nije znao tko ga je izliječio, jer je Isus nestao u mnoštvu koje se ondje nalazilo.

14 Nakon toga Isus ga je sreo u hramu i rekao mu: "Eto,

5:3 *Ili: "paraliziranim". 5:4 *Vidi do-datak A3. 5:8 *Ili: "ležaj". 5:9 *Ili: "na dan počinka". Vidi izraz "dan počinka" u Rječniku.

ozdravio si. Nemoj više griješiti da te ne snađe nešto još gore.”

15 Čovjek je otišao i rekao Židovima da ga je Isus izliječio. **16** Tada su Židovi počeli napadati Isusa jer je takva djela činio u subotu. **17** A Isus im je odvratio: “Moj Otac neprestano radi, pa radim i ja.”^a **18** Zato su Židovi bili još odlučniji u svojoj namjeri da ga ubiju, jer ne samo da je kršio zakon o suboti nego je i Boga nazivao svojim Ocem,^b izjednačujući se s Bogom.^c

19 Isus im je nato rekao: “Zaista, zaista vam kažem, Sin ne može sam od sebe ništa učiniti, nego samo ono što vidi da čini Otac.^d Jer što god čini Otac, to i Sin čini na isti način. **20** Otac voli Sina^e i pokazuje mu sve što on sam čini. Pokazat će mu i veća djela od ovih, da biste se vi divili.^f **21** Jer kao što Otac podiže mrtve i oživljava ih,^g tako i Sin oživljava koga god želi.^h **22** Jer Otac ne sudi nikome, nego je sav sud povjerio Sinuⁱ **23** da bi svi poštovali Sina kao što poštuju Oca. Tko ne poštuje Sina, ne poštuje ni Oca koji ga je poslao.^j **24** Zaista, zaista vam kažem, tko čuje moju riječ i vjeruje onome koji me poslao, dobit će vječni život^k i neće biti osuđen, nego je prešao iz smrti u život.^l

25 Zaista, zaista vam kažem, dolazi vrijeme, i već je došlo, kad će mrtvi čuti glas Božjeg Sina, i oni koji ga poslušaju, živjet će. **26** Jer kao što Otac ima život u sebi,^m tako je i Sinu dao da ima život u sebi.ⁿ **27** Dao mu je i vlast da sudi,^o jer je on Sin Čovječji.^p **28** Ne

5. POGL.

- a Iv 9:4
 Iv 14:10
 b Iv 14:28
 c Flp 2:5, 6
 d Iv 5:30
 Iv 8:28
 Iv 12:49
 e Mt 3:17
 Iv 3:35
 Iv 10:17
 2Pe 1:17
 f Lk 8:25
 Iv 6:10, 11
 Iv 6:19
 g 2Kr 4:32-34
 He 11:35
 h Lk 7:12, 14
 Lk 8:52-54
 Iv 11:25
 i Dj 10:42
 Dj 17:31
 2Ko 5:10
 2Ti 4:1
 j Lk 10:16
 k Iv 3:16
 Iv 6:40
 Iv 8:51
 l 1Iv 3:14
 m Ps 36:9
 Dj 17:28
 n Iv 11:25
 o Iv 5:22
 2Ti 4:1
 p Da 7:13

2. stupac

- a Job 14:13
 Iza 25:8
 Iza 26:19
 b Ot 20:12, 15
 c Iza 11:4
 d Mt 26:39
 Iv 4:34
 Iv 6:38
 e Pnz 19:15
 f Mt 3:17
 Mk 9:7
 Iv 12:28-30
 1Iv 5:9
 g Iv 1:15, 32
 h Mt 3:1, 5, 6
 Mk 6:20
 i Mt 11:5
 Iv 3:2
 Iv 7:31
 Iv 10:25
 j Mk 1:11
 Iv 8:18
 k Pnz 4:11, 12
 Iv 1:18
 Iv 6:46
 l Lk 11:52
 m Pnz 18:15
 n Iza 53:3
 Iv 1:11

čudite se tome, jer dolazi vrijeme kad će svi koji su u grobovima* čuti njegov glas^a **29** i izaći – onima koji su činili dobro, to će biti uskrснуće u život, a onima koji su činili zlo, to će biti uskrснуće za sud.^b **30** Ja ne mogu ništa učiniti sam od sebe – ja sudim po onom što čujem i moj je sud pravedan^c jer ne vršim svoju volju, nego volju onoga koji me poslao.^d

31 Ako samo ja svjedočim o sebi, moje svjedočanstvo nije istinito.^e **32** Ima još netko tko svjedoči o meni i znam da je njegovo svjedočanstvo o meni istinito.^f **33** Vi ste poslali ljude k Ivanu i on je dao istinito svjedočanstvo o meni.^g **34** No ja ne trebam svjedočanstvo čovjeka, nego govorim ovo da biste se vi spasili. **35** Ivan je bio svjetiljka koja gori i svijetli, ali vaša želja da se radujete njegovom svjetlu bila je kratka vijeka.^h **36** No ja imam svjedočanstvo veće od Ivanovog – to su djela koja mi je Otac povjerio da ih izvršim. Upravo djela koja činim svjedoče da me Otac poslao.ⁱ **37** A i sam Otac koji me poslao posvjedočio je o meni.^j Vi nikad niste čuli njegov glas niti ste vidjeli njegovo lice,^k **38** a ni njegova riječ ne prebiva u vama jer ne vjerujete onome koga je on poslao.

39 Istražujete Pisma^l jer mislite da ćete zahvaljujući njima dobiti vječni život, a upravo ona svjedoče o meni.^m **40** A vi ipak ne želite doći k meniⁿ da biste dobili život. **41** Ja ne želim da me ljudi slave, **42** a što

5:28 *Ili: “spomen-grobovima”. Grčki izraz srodan je glagolu koji znači “sjećati se”, a upućuje na to da sjećanje na pokojnika ostaje sačuvano.

5:26 *Ili: “ima moć dati život”.

se vas tiče, dobro znam da u sebi nemate ljubavi prema Bogu. **43** Ja sam došao u ime svog Oca, ali vi me ne prihvaćate. Kad bi tko drugi došao u svoje ime, njega biste prihvatili. **44** Kako biste i mogli vjerovati kad iskazujete čast jedan drugome*, a ne trudite se steći priznanje[#] jedinog Boga?^a **45** Nemojte misliti da ću vas ja optužiti pred Ocem. Optužuje vas onaj u kojeg se uzdate – Mojsije.^b **46** Naime, da vjerujete Mojsiju, vjerovali biste i meni, jer je on pisao o meni.^c **47** Ali ako ne vjerujete onome što je on napisao, kako ćete vjerovati mojim riječima?"

6 Nakon toga Isus je otišao na drugu stranu Galilejskog, odnosno Tiberijadskog, mora.^d **2** A veliko mnoštvo ljudi išlo je za njim^e jer su vidjeli čuda koja je činio liječeći bolesne.^f **3** Tako se Isus popeo na goru i sjeo je ondje sa svojim učenicima. **4** Približavala se Pasha,^g židovski blagdan. **5** Kad je Isus podignuo pogled i vidio kako silan narod dolazi k njemu, upitao je Filipa: "Gdje da kupimo kruha da nahranimo sve ove ljude?"^h **6** To je rekao da bi ga iskušao, jer je već znao što će učiniti. **7** A Filip mu je odgovorio: "Kad bismo kupili kruha za 200 denara*, ni to ne bi bilo dovoljno da svatko dobije samo komadić." **8** A jedan od njegovih učenika, Andrija, brat Šimuna Petra, rekao mu je: **9** "Ovdje je dječak koji ima pet ječmenih kruhova i dvije male ribe. Ali što je to za toliko narod?"ⁱ

5:44 *Dosl.: "prihvaćate slavu jedan od drugoga". #Dosl.: "slavu". 6:7 *Vidi dodatak B14.

5. POGL.

a Iv 12:42, 43

b Pnz 31:26, 27
Iv 7:19c Pnz 18:15
Lk 24:44
Iv 1:45

6. POGL.

d Mt 14:13
Lk 9:10

e Mk 6:33

f Lk 9:11

g Iv 2:13
Iv 5:1h Mt 14:14-17
Mk 6:35-38
Lk 9:12, 13

i 2Kr 4:42-44

2. stupac

a Mt 14:19-21
Mk 6:39-44
Lk 9:14-17

b Pnz 18:15, 18

c Iv 17:16
Iv 18:36d Mt 14:23
Mk 6:45

e Mt 14:22

f Mk 6:47-51

g Mt 8:24
Mt 14:24-33h Mt 14:27
Mk 6:50

i Mt 14:34

10 Isus je tada rekao: "Recite ljudima da sjednu." Budući da je na tom mjestu bilo mnogo trave, ljudi su posjedali – ondje je bilo oko 5000 muškaraca.^a **11** Zatim je Isus uzeo kruhove i uputio zahvalu Bogu te ih je razdijelio onima koji su ondje sjedili. Tako je razdijelio i ribe, pa su jeli do mile volje. **12** Kad su se nasitili, rekao je svojim učenicima: "Skupite ono što je preostalo da ništa ne propadne." **13** Nakon što je narod jeo, učenici su skupili ono što je preostalo od pet ječmenih kruhova i napunili su 12 košara.

14 Kad su ljudi vidjeli čudo koje je učinio, rekli su: "Ovo je uistinu Prorok koji treba doći u svijet."^b **15** A Isus je znao da ga dolaze uhvatiti i učiniti kraljem, pa se opet povukao^c u goru, posve sam.^d

16 Kad je pala večer, njegovi su se učenici spustili do mora^e **17** i ušli u lađu te su krenuli preko mora u Kafarnaum. Već je pao mrak, a Isus još nije došao k njima.^f **18** A more se uzburkalo jer je puhao jak vjehar.^g **19** Kad su odveslali oko 25 do 30 stadija*, vidjeli su Isusa kako hoda po moru i približava se lađi, pa su se prestrašili. **20** Ali on im je rekao: "Ja sam, ne bojte se!"^h **21** Stoga su ga s radošću uzeli u lađu i ubrzo su stigli na obalu prema kojoj su plovili.ⁱ

22 Sutradan je narod koji je još uvijek bio na drugoj strani mora vidio da na obali nema lađe. Ranije je ondje bila jedna lađica, ali Isus se nije ukrcao u

6:19 *Oko 5 ili 6 kilometara. Stadij je imao 185 metara. Vidi dodatak B14.

nju sa svojim učenicima, nego su njegovi učenici otplovili bez njega. **23** A neke lađe iz Tiberijade pristale su blizu mjesta na kojem je narod jeo kruh nakon što je Gospodin uputio zahvalu Bogu. **24** Kad je narod vidio da ondje nema ni Isusa ni njegovih učenika, ukrcali su se u lađe i otišli u Kafarnaum tražiti Isusa.

25 Našavši ga na drugoj strani mora, upitali su ga: "Učitelju*,^a kada si došao ovamo?" **26** Isus im je odgovorio: "Zaista, zaista vam kažem, vi me ne tražite zato što ste vidjeli čuda, nego zato što ste jeli onaj kruh i nasitili se.^b **27** Nemojte raditi za hranu koja propada, nego za hranu koja ne propada i koja donosi vječni život.^c Tu hranu dat će vam Sin Čovječji, jer on ima priznanje Oca, Boga."^d

28 Nato su ga upitali: "Što trebamo činiti? Kako možemo vršiti djela koja su Bogu po volji?" **29** Isus im je odgovorio: "Ovo je djelo koje je Bogu po volji – trebate vjerovati u onoga koga je on poslao."^e **30** A oni su ga upitali: "Kakav ćeš čudesan znak^f učiniti da ga vidimo i povjerujemo ti? Što ćeš učiniti?" **31** Naši su preci jeli manu u pustinji,^g kao što je napisano: 'Hranio ih je kruhom s neba.'^h **32** A Isus im je rekao: "Zaista, zaista vam kažem, nije vam Mojsije dao pravi kruh s neba, nego vam moj Otac daje pravi kruh s neba. **33** Jer Božji je kruh onaj tko silazi s neba i daje život svijetu." **34** Nato su mu rekli: "Gospodine, daj nam uvijek tog kruha."

6:25 *Hebrejski: *Rabbi*. Titula kojom se iskazuje poštovanje i čast.

6. POGL.

a Iv 1:38

b Iv 6:11

c Iv 4:14

Iv 17:3

Ri 6:23

d Mt 3:17

Dj 2:22

2Pe 1:17

e Dj 16:31

1Iv 3:23

f Mt 12:38

Mk 8:12

Iv 2:18

1Ko 1:22

g Izl 16:15

Br 11:7

h Ps 78:24

Ps 105:40

2. stupac

a Iv 4:14

Iv 7:37

Ot 22:17

b Iv 6:64

c Mt 11:28, 29

Iv 17:6

d Iv 3:13

Iv 8:23, 42

e Mt 26:39

Iv 5:30

f Iv 5:28, 29

Ri 6:5

g Iv 10:27, 28

h Iv 11:24

Dj 17:31

1So 4:16

Ot 20:12

i Iv 6:33

j Mk 6:3

k Iv 6:65

l Iv 11:24

m Iza 54:13

n Izl 33:17, 20

o Mt 11:27

Lk 10:22

Iv 1:18

p Iv 3:16

r Iv 6:33

s Iv 6:31

35 A Isus im je kazao: "Ja sam kruh života. Onaj tko dolazi k meni neće nikad ogladnjeti i onaj tko vjeruje u mene neće nikad ožednjeti.^a **36** Ali kao što sam vam rekao, vidjeli ste me, a ipak ne vjerujete.^b **37** Svi koje mi Otac daje doći će k meni i nikad neću otjerati onoga tko dođe k meni,^c **38** jer nisam sišao s neba^d da vršim svoju volju, nego volju onoga koji me poslao.^e **39** A volja je onoga koji me poslao da ne izgubim nijednog od onih koje mi je dao, nego da ih uskrsnem^f u posljednji dan. **40** Jer volja je mog Oca da svatko tko prihvaća Sina i vjeruje u njega dobije vječni život,^g i ja ću ga uskrsnuti^h u posljednji dan."

41 Nato su Židovi počeli gundati protiv njega jer je rekao: "Ja sam kruh koji je sišao s neba."ⁱ **42** I govorili su: "Nije li to Josipov sin Isus? Znamo mu i oca i majku.^j Kako on sad kaže: 'Sišao sam s neba?'" **43** A Isus im je odvratio: "Prestanite gundati! **44** Nitko ne može doći k meni ako ga ne privuče Otac, koji me poslao.^k I ja ću ga uskrsnuti u posljednji dan.^l **45** U Prorocima je napisano: 'Jehova* će ih sve poučavati.'^m Svatko tko sluša Oca i uči od njega, dolazi k meni. **46** To ne znači da je itko vidio Oca,ⁿ osim onoga koji je došao od Boga. On je vidio Oca.^o **47** Zaista, zaista vam kažem, svatko tko vjeruje dobit će vječni život.^p

48 Ja sam kruh života.^r **49** Vaši su preci jeli manu u pustinji, a ipak su umrli.^s **50** No nitko tko jede kruh koji silazi

6:45 *Vidi dodatak A5.

s neba neće umrijeti. **51** Ja sam živi kruh koji je sišao s neba. Ako netko jede ovaj kruh, živjet će vječno. A taj je kruh moje tijelo koje ću dati za život svijeta.”^a

52 Tada su se Židovi počeli prepirati među sobom: “Kako nam ovaj može dati svoje tijelo za jelo?” **53** Zato im je Isus rekao: “Zaista, zaista vam kažem, ako ne jedete tijelo Sina Čovječjeg i ne pijete njegovu krv, nećete dobiti život”.^b **54** Tko se hrani mojim tijelom i pije moju krv, dobit će vječni život, a ja ću ga uskrsnuti^c u posljednji dan. **55** Jer moje je tijelo prava hrana i moja je krv pravo piće. **56** Tko se hrani mojim tijelom i pije moju krv, ostaje ujedinen sa mnom i ja s njim.^d **57** Kao što ja živim zahvaljujući živom Ocu koji me poslao, tako će i onaj tko se hrani mnome živjeti zahvaljujući meni.^e **58** Ovo je kruh koji je sišao s neba. On nije kao kruh koji su jeli vaši preci, pa su ipak umrli. Tko se hrani ovim kruhom, živjet će vječno.”^f **59** To je rekao dok je poučavao u sinagogi* u Kafarnaumu.

60 Kad su to čuli, mnogi njegovi učenici rekli su: “Ovo su sablažnjive riječi! Tko ga može slušati?” **61** A Isus je znao da njegovi učenici gundaju zbog toga, pa ih je upitao: “Zar vas to sablažnjava? **62** A što biste rekli ako biste ugledali Sina Čovječjeg kako uzlazi onamo gdje je prije bio?”^g **63** Duh daje život,^h tijelo ga ne može dati. Riječi koje sam vam govorio potječu od duha i daju život.ⁱ

6:53 *Dosl.: “nemate život u sebi”.
6:59 *Moguće i: “na skupu”.

6. POGL.

a He 10:10
b Iv 6:33
c Iv 6:40
1Ko 15:51, 52
1So 4:16

d Iv 15:4

e Iv 5:26
1Ko 15:22

f Iv 6:51

g Iv 3:13
Iv 6:38
Iv 8:23
Dj 1:9

h Ga 6:8

i Pnz 8:3
Mt 4:4

2. stupac

a Mt 9:3, 4
Iv 2:24, 25
Iv 13:11

b Iv 6:44

c Lk 9:62

d Mt 16:16
Mk 8:29

e Iv 6:63
Iv 17:3

f Lk 9:20

g Lk 6:13

h Lk 22:3
Iv 13:18

i Mt 26:14, 15
Iv 12:4

7. POGL.

j Iv 5:18

k Lk 23:34

l Mt 12:46
Mk 6:3
Lk 8:19
Iv 2:12
Dj 1:14
Ga 1:19

m Mk 3:21

n Iv 2:4
Iv 7:30

o Iv 3:19
Iv 15:19

64 Ali neki među vama ne vjeruju.” Jer Isus je od početka znao tko su oni koji ne vjeruju i tko je onaj koji će ga izdati.^a

65 I rekao je: “Zato sam vam kazao: ‘Nitko ne može doći k meni ako mu Otac to ne dopusti.’”^b

66 Zbog toga su se mnogi njegovi učenici vratili onome što su ostavili^c i više nisu išli s njim. **67** Stoga je Isus upitao dvanaesticu: “Hoćete li i vi otići?” **68** A Šimun Petar mu je odgovorio: “Gospodine, kome ćemo otići?”^d Ti imaš riječi vječnog života.^e **69** Mi vjerujemo i znamo da si ti sveti Božji Sin.”^f **70** Isus im je nato rekao: “Nisam li ja izabrao vas dvanaesticu?”^g Ipak, jedan je od vas klevetnik*.”^h **71** A govorio je o Judi, sinu Šimuna Iskariota. On ga je kasnije izdao iako je bio jedan od dvanaestorice.ⁱ

7 Nakon toga Isus je nastavio putovati po Galileji. Nije htio ići u Judeju jer su ga Židovi namjeravali ubiti.^j **2** Približavao se Blagdan sjenica,^k jedan od židovskih blagdana. **3** Stoga su mu njegova braća^l rekla: “Idi odavde i pođi u Judeju da i tvoji učenici koji su ondje vide tvoja djela. **4** Jer tko želi biti poznat, ništa ne čini u tajnosti. Kad već činiš takva djela, pokaži se svijetu!” **5** Naime, njegova braća nisu vjerovala u njega.^m **6** Stoga im je Isus rekao: “Moje vrijeme još nije došlo,ⁿ a za vas je vrijeme uvijek pogodno. **7** Vas svijet nema razloga mrziti, ali mene mrzi jer ja svjedočim da su njegova djela zla.”^o

6:70 *Ili: “đavo”.

8 Vi pođite na blagdan, a ja još ne idem na ovaj blagdan jer moje vrijeme još nije došlo.^a
9 To im je rekao i ostao u Galileji.

10 No kad su njegova braća otišla na blagdan, pošao je i on, ali ne javno, nego potajno. **11** A Židovi su ga tražili za vrijeme blagdana i govorili: "Gdje je taj čovjek?" **12** I mnogi u narodu potajno su raspravljali o njemu. Jedni su govorili: "On je dobar čovjek", a drugi: "Nije, nego zavodi narod."^b
13 No nitko nije o njemu govorio javno jer su se bojali Židova.^c

14 Sredinom blagdana Isus je otišao u hram i počeo poučavati. **15** A Židovi su se čudili: "Kako ovaj tako dobro poznaje Pisma^d kad nije pohađao škole?"^e **16** Isus im je odgovorio: "Ono što naučavam nije moje, nego dolazi od onoga koji me poslao.^f **17** Ako netko želi vršiti njegovu volju, znat će potječe li to učenje od Boga^g ili ja govorim svoje zamisli. **18** Tko govori svoje zamisli, traži slavu za sebe, a tko želi proslaviti onoga koji ga je poslao,^h taj govori istinu i u njemu nema nepravедnosti. **19** Nije li vam Mojsije dao Zakon?ⁱ A nitko od vas nije poslušan Zakonu. Zašto me želite ubiti?"^j **20** Narod mu je odgovorio: "Opsjednut si demonom! Tko te želi ubiti?" **21** Nato im je Isus rekao: "Učinio sam jedno djelo i svi se čudite. **22** Zato razmislite o ovome: Mojsije vam je dao zakon o obrezivanju^k – iako taj zakon zapravo ne potječe iz Mojsijevog vremena, nego iz

7. POGL.

a Iv 8:20

b Iv 9:16

c Iv 9:22

Iv 12:42

Iv 19:38

d Lk 4:16, 17

e Mt 13:54

Mk 6:2

Lk 2:46, 47

Dj 4:13

f Iv 8:28

Iv 12:49

Iv 14:10

g Iv 8:47

h Iv 5:41

Iv 8:50

i Izl 24:3

j Mt 12:14

Mk 3:6

k Le 12:2, 3

2. stupac

a Pos 17:9, 10

b Iv 5:8, 9

c Iza 11:3, 4

Mt 23:23

d Iv 5:18

e Mt 13:55

f Iv 8:42

g Iv 8:54, 55

h Mt 11:27

Iv 1:18

Iv 10:15

i Mk 11:18

Lk 19:47

j Iv 8:20

k Iv 2:23

Iv 8:30

Iv 10:40, 42

Iv 11:45

l Iv 13:33

Iv 16:16

m Iv 8:21, 22

vremena vaših praotaca^a – pa vi svoje sinove obrezujete čak i u subotu*. **23** Ako svoje sinove obrezujete u subotu da ne biste prekršili Mojsijev zakon, zašto se gnjevite na mene jer sam u subotu izliječio čovjeka?^b **24** Nemojte suditi po onome što vidite, nego sudite po pravdi."^c

25 Tada su neki iz Jeruzalema rekli: "Nije li to onaj kojeg neki žele ubiti?^d **26** A, evo, on javno govori i oni mu ništa ne kažu. Je li moguće da naši poglavari zaista misle da je on Krist? **27** Ali za njega znamo odakle je,^e a kad Krist dođe, nitko neće znati odakle je." **28** Dok je poučavao u hramu, Isus je glasno rekao: "Vi me poznajete i znate odakle sam. Ja nisam došao sam od sebe^f – onaj koji me poslao doista postoji, a vi ga ne poznajete.^g **29** Ja ga poznajem^h jer sam njegov zastupnik i on me poslao." **30** Tada su ga pokušali uhvatiti,ⁱ ali to im nije pošlo za rukom jer njegovo vrijeme još nije bilo došlo.^j **31** A mnogi iz naroda povjerovali su u njega.^k Govorili su: "Zar će Krist, kad dođe, činiti više čuda nego što ih ovaj čini?"

32 Farizeji su čuli da se u narodu tako priča o njemu. Stoga su svećenički glavari i farizeji poslali stražare da ga uhvate. **33** Tada je Isus rekao: "Još ću kratko biti s vama, a onda ću otići k onome koji me poslao.^l **34** Tražit ćete me, ali me nećete naći. Vi ne možete doći onamo gdje ću ja biti."^m **35** Nato su Židovi rekli jedni drugima: "Kamo ovaj

7:15 *Dosl.: "spise". #Odnosno rabin-ske škole.

7:22 *Ili: "na dan počinka". Vidi izraz "dan počinka" u Rječniku.

namjerava otići, a da ga mi nećemo naći? Zar namjerava poći Židovima rasijanima među Grcima i poučavati Grke? **36** Na što je mislio kad je rekao: 'Tražit ćete me, ali me nećete naći' i 'Vi ne možete doći onamo gdje ću ja biti?'

37 A posljednjeg i najvažnijeg dana blagdana^a Isus je ustao i uzviknuo: "Ako je tko žedan, neka dođe k meni i pijeb^b **38** Tko bude vjerovao u mene, 'iz njegove nutrine poteći će rijeke žive vode', kao što stoji u Pismima."^c **39** A govorio je o duhu koji su trebali primiti oni koji vjeruju u njega. Naime, tada još nisu primili duh^d jer Isus još nije bio proslavljen.^e **40** Kad su neki iz naroda to čuli, rekli su: "Ovo je uistinu Prorok."^f **41** Drugi su kazali: "To je Krist."^g No neki su govorili: "Pa zar Krist dolazi iz Galileje?"^h **42** Ne kažu li Pisma da će Krist biti Davidov potomakⁱ i da će doći iz Betlehema,^j sela iz kojeg je bio David?"^k **43** Tako je zbog njega došlo do podjele u narodu. **44** Neki od njih htjeli su ga uhvatiti, ali nitko to nije učinio.

45 Stražari su se zatim vratili svećeničkim glavarima i farizejima, a oni su im rekli: "Zašto ga niste doveli?" **46** Stražari su odgovorili: "Nitko nikada nije tako govorio."^l **47** Nato su farizeji rekli: "Zar je i vas obmanuo? **48** Je li itko od poglavara ili farizeja povjerovao u njega?"^m **49** Ali taj narod koji ga sluša ne poznaje Zakon i proklet je."ⁿ **50** A Nikodem, jedan od njih, koji je jednom ranije došao k Isusu, rekao im je: **51** "Zar prema našem Zakonu smijemo osuditi

7. POGL.

- a Iv 7:2
b Iv 4:14
Iv 6:35
c Izl 17:6
Br 20:8
Iv 4:14
d JI 2:28
Iv 16:7
Dj 2:17
e Iv 12:16
Iv 13:31, 32
1Ti 3:16
f Pnz 18:18
Iv 6:14
g Iv 4:40, 42
Iv 6:68, 69
h Iv 1:46
Iv 7:52
i 2Lje 13:5
Ps 89:3, 4
Ps 132:11
Jr 23:5
j Mi 5:2
Lk 2:4
k 1Sa 16:1
l Mt 7:28, 29
Lk 4:22
m Iv 12:42
Dj 6:7

2. stupac

- a Pnz 1:16, 17

8. POGL.

- b Iza 9:2
Iza 49:6
Mt 4:16
Iv 1:5
Iv 12:35
c Iv 12:46
1Pe 2:9
1Iv 2:8
d Iv 7:28
Iv 13:3
Iv 16:28
e Iv 7:24
f Iv 14:10
g Pnz 17:6
Pnz 19:15
h Iv 5:37
2Pe 1:17
1Iv 5:9
i Iv 16:3
j Mt 11:27
Iv 14:7
k Mk 12:41
l Iv 7:30

nekoga prije nego što ga saslušamo i utvrdimo što je učinio?"^a **52** Nato su mu rekli: "Zar si i ti iz Galileje? Istraži pa ćeš vidjeti da nijedan prorok neće doći iz Galileje!"^{*}

8 **12** Isus se opet obratio narodu i rekao: "Ja sam svjetlo svijeta.^b Tko ide za mnom, neće hodati u tami, nego će imati svjetlo^c života." **13** Farizeji su mu nato rekli: "Ti svjedočiš sam o sebi, tvoje svjedočanstvo nije istinito." **14** Isus im je odvratio: "Ako i svjedočim sam o sebi, moje je svjedočanstvo istinito jer znam odakle sam došao i kamo idem."^d A vi ne znate odakle sam došao ni kamo idem. **15** Vi sudite po onom što se vidi^e, a ja nikome ne sudim. **16** A ako i sudim, moj je sud pravedan jer ne sudim sam, nego je sa mnom Otac koji me poslao.^f **17** Pa u vašem Zakonu piše da je svjedočanstvo istinito ako postoje dva svjedoka.^g **18** Ja svjedočim o sebi, a i Otac koji me poslao svjedoči o meni."^h **19** Nato su ga upitali: "Gdje je tvoj Otac?" Isus je odgovorio: "Vi ne poznajete ni mene ni mog Oca.ⁱ Kad biste poznavali mene, poznavali biste i mog Oca."^j **20** To je rekao dok je poučavao narod u dijelu hrama u kojem su se skupljali prilozii.^k Ali nitko ga nije uhvatio jer njegovo vrijeme još nije bilo došlo.^l

21 Isus im je opet rekao: "Ja odlazim i vi ćete me tražiti, ali ipak ćete umrijeti u svom

7:52 * Brojni drevni i mjerodavni rukopisi ne sadrže tekst od 53. retka ovog poglavlja do 11. retka 8. poglavlja. **8:15** * Ili: "po ljudskim mjerilima".

grijehu.^a Onamo kamo ja idem, vi ne možete doći.”^b **22** Nato su Židovi rekli: “Zar se misli ubiti? Jer govori: ‘Onamo kamo ja idem, vi ne možete doći.’” **23** A on im je rekao: “Vi ste odozdo, a ja sam odozgo.^c Vi pripadate ovom svijetu, a ja ne pripadam ovom svijetu. **24** Zato sam vam rekao da ćete umrijeti u svojim grijesima. Jer ako ne vjerujete da sam ja onaj koji kažem da jesam, umrijet ćete u svojim grijesima.” **25** Tada su ga upitali: “Tko si ti?” A Isus im je odgovorio: “Zašto uopće razgovaram s vama? **26** Imam mnogo toga reći o vama i mnogo toga u vezi s čim trebam donijeti presudu. Zapravo, ja govorim ono što sam čuo od onoga koji me poslao u svijet, a on uvijek govori istinu.”^d **27** No oni nisu shvatili da im govori o Ocu. **28** Stoga je Isus rekao: “Kad podignete* Sina Čovječjeg,^e znat ćete da sam ja onaj koji kažem da jesam^f i da ništa ne činim sam od sebe.^g Naprotiv, ja govorim ono što me Otac naučio. **29** Onaj koji me poslao sa mnom je. Nije me ostavio samog jer ja uvijek činim ono što je njemu po volji.”^h **30** Mnogi koji su čuli njegove riječi povjerovali su u njega.

31 Tada je Isus rekao Židovima koji su povjerovali u njega: “Ako se držite mojih riječi, zaista ste moji učenici – **32** i upoznat ćete istinuⁱ i istina će vas osloboditi.”^j **33** Nato su mu neki rekli: “Mi smo Abrahamovi potomci i nikada nismo nikome robovali. Kako ti kažeš: ‘Postat ćete slobodni?’” **34** Isus

8:28 *Odnosno kad ga pogube na stupu.

8. POGL.

a Iv 8:24

b Iv 7:34
Iv 13:33c Iv 3:31
Iv 16:28

d Iv 18:19, 20

e Br 21:8, 9
Da 7:13
Mt 26:64
Iv 3:14
Iv 12:32, 33
Ga 3:13

f Mt 27:54

g Iv 5:19, 30

h Iv 4:34
Iv 14:10
He 1:9i Iv 17:17
Iv 18:37j Ri 6:14, 22
Jk 1:25

2. stupac

a Ri 6:6, 16
Ri 7:14

b Iv 5:19

c Ri 2:28, 29
Ri 9:7, 8
Ga 3:7, 29

d Iv 8:26

e Iv 16:27
Iv 5:1f Iv 3:16
Iv 5:19, 30

g Pos 3:15

h 1Iv 3:8

i Pos 3:4
2Ko 11:3
Ot 12:9

im je odgovorio: “Zaista, zaista vam kažem, svatko tko čini grijeh, rob je grijeha.”^a **35** Rob ne ostaje u kući zauvijek, ali sin ostaje zauvijek. **36** Dakle, ako vas Sin oslobodi, bit ćete istinski slobodni. **37** Znam da ste Abrahamovi potomci. Ali vi me želite ubiti jer ne prihvaćate ono što govorim. **38** Ja govorim ono što sam vidio dok sam bio kod svog Oca,^b a vi činite ono što ste čuli od svog oca.” **39** Oni su mu odvrtili: “Naš je otac Abraham.” Tada im je Isus rekao: “Da ste Abrahamova djeca,^c postupali biste poput Abrahamu. **40** A vi me sada želite ubiti, mene koji sam vam rekao istinu koju sam čuo od Boga.^d Abraham nikada ne bi učinio takvo što. **41** Vi postupate poput svog oca.” A oni su mu rekli: “Mi nismo nezakonita djeca*, imamo samo jednog Oca, Boga.”

42 Tada im je Isus rekao: “Kad bi Bog bio vaš Otac, vi biste me voljeli^e jer sam došao od Boga i sad sam ovdje. Nisam došao sam od sebe, nego me on poslao.^f **43** Zašto ne razumijete ono što govorim? Zato što ne želite* slušati moje riječi. **44** Vaš je otac Đavo i vi želite postupati onako kako želi vaš otac.^g On je ubojica otkad se pobunio^h i nije ostao postojan u istini jer u njemu nema istine. Kad govori laž, govori ono što je njemu svojstveno jer je lažljivac i otac laži.ⁱ **45** A ja vam govorim istinu i zato mi ne vjerujete. **46** Tko

8:41 *Dosl.: “Mi se nismo rodili iz bluda”. Grčki: *porneía*. Vidi izraz “blud” u Rječniku. **8:43** *Ili: “niste u stanju”. **8:44** *Dosl.: “od početka”.

od vas može dokazati da sam počinio ijedan grijeh? A ako govorim istinu, zašto mi ne vjerujete? **47** Onaj tko je od Boga, sluša što Bog govori.^a A vi ne slušate jer niste od Boga.”^b

48 Židovi su mu odvratili: “Ne kažemo li s pravom da si Samarićanin^c i da si opsjednut demonom?”^d **49** Isus je odgovorio: “Nisam opsjednut demonom, nego iskazujem čast svom Ocu, a vi me prezirete. **50** Ali ja ne tražim slavu za sebe,^e nego me Bog želi proslaviti i on je sudac. **51** Zaista, zaista vam kažem, ako se tko drži mojih riječi, nikada neće umrijeti.”^f **52** A Židovi su mu rekli: “Sada znamo da si opsjednut demonom. Abraham je umro, umrli su i proroci, a ti kažeš: ‘Ako se tko drži mojih riječi, nikada neće okusiti smrti.’ **53** Zar si ti veći od našeg oca Abrahama? On je umro, a umrli su i proroci. Što ti misliš, tko si ti?” **54** Isus im je odgovorio: “Ako ja sam sebe slavim, moja slava ne vrijedi ništa. Mene proslavljuje moj Otac,^g za koga vi kažete da je vaš Bog. **55** No vi ga ne poznajete,^h a ja ga poznajem.ⁱ Kad bih rekao da ga ne poznajem, bio bih lažljivac kao i vi. Ali ja ga poznajem i držim se njegove riječi. **56** Vaš otac Abraham veoma se radovao da će vidjeti moj dan. On ga je vidio i obradovao se.”ⁱ **57** Nato su mu Židovi rekli: “Nemaš još ni 50 godina, a vidio si Abrahama?” **58** Isus im je odgovorio: “Zaista, zaista vam kažem, prije nego što se Abraham rodio, ja sam postojao.”^k **59** Nato su uzeli kame-nje da ga kamenuju, ali Isus se sakrio i izašao iz hrama.

8. POGL.

a Iv 18:37

b Iv 10:26
1Iv 4:6

c Iv 4:9

d Mt 12:24
Iv 7:20
Iv 10:20e Iv 5:41
Iv 7:18f Iv 5:24
Iv 11:25, 26
1Ko 15:54
Ot 20:6g Iv 5:41
Iv 13:31, 32
Dj 3:13

h Iv 7:28

i Iv 7:29

j Mt 13:17
He 11:13k Izr 8:22
Iv 17:5
Flp 2:6, 7
Kol 1:15-17

2. stupac

9. POGL.

a Iv 1:38

b Iv 11:2-4

c Iv 4:34
Iv 11:9d Iza 49:6
Iza 61:1
Iv 1:5
Iv 8:12

e Mk 8:23

f 2Kr 5:10, 14

g Iv 9:7

9 Idući putem, Isus je vidio čovjeka koji je bio slijep od rođenja. **2** A njegovi su ga učenici upitali: “Učitelju*,^a zašto se ovaj čovjek rodio slijep – zbog svog grijeha ili grijeha svojih roditelja?” **3** Isus je odgovorio: “Nije sagriješio ni on ni njegovi roditelji, ali kad je već tako, na njemu će se očitovati Božja djela.”^b **4** Dok je još dan, moramo vršiti volju* onoga koji me poslao.^c Dolazi noć, kad nitko ne može raditi. **5** Dok sam u svijetu, ja sam svjetlo svijeta.”^d **6** Rekavši to, pljunuo je na zemlju i od pljuvačke napravio blato, pa je tim blatom namazao čovjeku oči^e **7** i rekao mu: “Idi, operi se u kupalištu Siloamu.” (Siloam znači “poslan”.) Čovjek je otišao i oprao se, a kad se vratio, više nije bio slijep.^f

8 A susjedi i oni koji su ga prije vidali kako prosi govorili su: “Nije li to onaj čovjek koji je ovdje sjedio i prosio?” **9** Jedni su govorili: “To je taj”, a drugi: “Nije, samo mu je sličan.” A čovjek je govorio: “Ja sam taj.” **10** Tada su ga upitali: “Kako to da sad vidiš?” **11** On je odgovorio: “Čovjek koji se zove Isus napravio je blato, namazao mi njime oči i rekao: ‘Idi na Siloam i operi se.’”^g Tako sam otišao i oprao se, pa sam progledao.” **12** Nato su ga upitali: “Gdje je taj čovjek?” Odgovorio je: “Ne znam.”

13 Zatim su tog čovjeka koji je prije bio slijep odveli farizejima. **14** A tog dana kad je Isus napravio blato i vratio mu

9:2 *Hebrejski: *Rabbi*. Titula kojom se iskazuje poštovanje i čast. **9:4** *Dosl.: “djela”.

vid^a bila je subota^{*,b} **15** Tada su ga i farizeji počeli ispitivati kako je progledao. A on im je rekao: "Stavio mi je blato na oči i ja sam se oprao, pa sad vidim." **16** Nato su neki farizeji rekli: "Tog čovjeka nije poslao Bog, jer ne drži subotu."^c Ali drugi su rekli: "Kako bi grešnik mogao činiti takva čuda?"^d I došlo je do podjele među njima.^e **17** Zatim su ponovno upitali slijepca: "Što ti kažeš o tom čovjeku? Uostalom, tebi je vratio vid." Odgovorio je: "On je prorok."

18 No Židovi nisu vjerovali da je taj čovjek bio slijep i da je progledao, pa su pozvali njegove roditelje **19** i upitali ih: "Je li ovo vaš sin koji se, kako vi kažete, rodio slijep? Kako to da sada vidi?" **20** Tada su njegovi roditelji odgovorili: "Da, ovo je naš sin i rodio se slijep – to znamo. **21** Ali kako to da sada vidi, ne znamo, a ne znamo ni tko mu je vratio vid. Pitajte njega! Odrastao je, neka govori sam za sebe." **22** Njegovi su roditelji to rekli zato što su se bojali Židova^{*,f} Naime, Židovi su se već dogovorili da izopće iz sinagoge svakoga tko Isusa prizna za Krista.^g **23** Zato su njegovi roditelji rekli: "Odrastao je, pitajte njega!"

24 Tada su po drugi put pozvali čovjeka koji je bio slijep i rekli mu: "Iskaži čast Bogu!^{*} Mi znamo da je taj čovjek grešnik." **25** A on je odvratio: "Je li grešnik, ne znam. Znam

9:14 *Ili: "dan počinka". Vidi izraz "dan počinka" u Rječniku. **9:22** *Po svemu sudeći, riječ je o židovskim vjerskim vodama. **9:24** *Dosl.: "Daj slavu Bogu!" Tim se izrazom zahtijevalo od osobe da govori istinu.

9. POGL.

a Iv 9:6

b Lk 13:14
Iv 5:8, 9

c Izl 20:9, 10

d Iv 3:2

e Lk 12:51
Iv 7:12, 43
Iv 10:19f Iv 7:13
Iv 19:38g Iv 12:42
Iv 16:2

2. stupac

a Ps 66:18
Izr 28:9
Iza 1:15b Ps 34:15
Izr 15:29

c Iv 5:36

d Iv 9:22
Iv 16:2e Lk 4:18
Iv 12:46f Mt 11:25
Mt 13:13
Iv 3:19

samo da sam bio slijep, a sada vidim." **26** Tada su ga upitali: "Kako se to dogodilo? Kako ti je vratio vid?" **27** Odgovorio im je: "Već sam vam rekao, ali me niste slušali. Zašto to opet želite čuti? Zar i vi želite postati njegovi učenici?" **28** Nato su mu s prezirom rekli: "Ti si učenik tog čovjeka, a mi smo Mojsijevi učenici. **29** Mi znamo da je Mojsiju govorio Bog, ali ne znamo tko je ovoga poslao." **30** Nato im je čovjek rekao: "Zaista je čudno što vi ne znate tko ga je poslao, a meni je on vratio vid. **31** Znamo da Bog ne uslišava grešnike,^a nego uslišava onoga tko je bogobožazan i vrši njegovu volju.^b **32** Još se nikad nije čulo da je netko vratio vid čovjeku koji je slijep od rođenja. **33** Da ga nije poslao Bog, ne bi mogao ništa učiniti."^c **34** A oni su mu odvrtili: "Zar ćeš ti nas učiti, a sav si se u grijesima rodio?" I izbacili su ga van.^d

35 Isus je čuo da su ga izbacili. Kad ga je pronašao, upitao ga je: "Vjeruješ li u Sina Čovječjeg?" **36** Čovjek je odgovorio: "A tko je on, gospodine? Kaži mi, pa da povjerujem u njega." **37** Isus mu je rekao: "Vidio si ga. Upravo razgovaraš s njim." **38** Tada je on kazao: "Vjerujem u njega, Gospodine!" I poklonio mu se^{*}. **39** A Isus je rekao: "Došao sam u svijet da bi se svijetu moglo suditi – da oni koji ne vide progledaju,^e a da oni koji vide oslijepu."^f **40** To su čuli neki farizeji koji

9:34 *Po svemu sudeći, izopćili su ga iz sinagoge. **9:38** *Ili: "kleknuo je pred njega".

su bili ondje pa su ga upitali: "Zar smo i mi slijepi?" **41** Isus im je odgovorio: "Da ste slijepi, ne biste bili krivi za grijeh. Ali vi kažete: 'Vidimo.' Zato ostajete krivi za grijeh."^a

10 "Zaista, zaista vam kažem, tko u tor ne ulazi na vrata, nego se penje preko zida, taj je lopov i pljačkaš.^b **2** A onaj tko ulazi na vrata, pastir je ovaca.^c **3** Njemu vratar otvara vrata^d i ovce slušaju njegov glas.^e On svoje ovce zove po imenu i izvodi ih iz tora. **4** A kad izvede sve svoje ovce, ide pred njima i one idu za njim jer poznaju njegov glas. **5** A za strancem neće ići, nego će pobjeći od njega jer ne poznaju glas stranaca." **6** Isus im je ispričao tu usporedbu, ali oni nisu shvatili što im je time htio reći.

7 Zato je Isus ponovno rekao: "Zaista, zaista vam kažem, ja sam vrata na koja ovce ulaze.^f **8** Svi koji su se predstavljali kao ja lopovi su i pljačkaši, ali ovce ih nisu slušale. **9** Ja sam vrata. Tko uđe kroz mene, bit će spašen. Ulazit će i izlaziti i naći će pašu.^g **10** Lopov dolazi samo da bi ukrao, zaklao i uništio.^h Ja sam došao da dobiju život i da žive unedogled. **11** Ja sam dobri pastir.ⁱ Dobri pastir polaže svoj život za ovce.^j **12** A kad najamnik - koji nije pastir i nije vlasnik ovaca - vidi vuka kako dolazi, ostavlja ovce i bježi, a vuk ih grabi i rastjeruje. **13** On bježi jer je najamnik i nije mu stalo do ovaca. **14** Ja sam dobri pastir. Poznajem svoje ovce i moje ovce poznaju mene,^k **15** kao što Otac poznaje mene i kao

9. POGŁ.
a lv 15:22

10. POGŁ.

b Mt 7:15

c Mt 26:31

Mk 14:27

lv 10:11

d Lk 1:17

lv 3:28

e lv 10:27

f lv 14:6

g lv 21:17

h Mt 7:15

i Eze 34:23

Mt 9:36

j 1Sa 17:34, 35

Mt 20:28

He 13:20

k lv 10:27

2. stupac

a Mt 11:27

b Mt 20:28

lv 15:13

1lv 3:16

c Lk 12:32

d Eze 34:23

Eze 37:24

1Pe 5:4

e lv 17:23

f Iza 53:12

Flp 2:8

He 2:9

He 12:2

g Dj 2:23, 24

h Lk 12:51

lv 7:12

lv 9:16

i Dj 3:11

j lv 3:2

lv 5:36

lv 10:38

lv 14:10

Dj 2:22

k lv 8:47

l lv 10:3

m lv 5:24

lv 17:1, 2

n lv 6:37

lv 18:9

o 1Pe 1:4, 5

p lv 10:38

lv 17:11, 21

što ja poznajem Oca.^a I svoj život* polažem za ovce.^b

16 Imam i druge ovce, koje nisu iz ovog tora.^c Moram i njih dovesti i one će slušati moj glas, pa će sve biti jedno stado s jednim pastirom.^d **17** Otac me voli^e jer ja polažem svoj život^f da bih ga opet primio. **18** Nitko mi ga ne oduzima, nego ga ja dobrovoljno polažem. Imam ovlast položiti ga i imam ovlast opet ga primiti.^g To mi je zapovjedio moj Otac."

19 Među Židovima je opet došlo do podjele^h zbog tih riječi. **20** Mnogi od njih govorili su: "Opsjednut je demonom i poludio je. Zašto ga slušate?" **21** Ali drugi su rekli: "To nisu riječi opsjednutoⁱ čovjeka. Zar demon može slijepima vratiti vid?"

22 U to se vrijeme u Jeruzalemu slavio Blagdan posvećenja. Bila je zima. **23** Isus je bio u hramu i hodao Salamunovim trijemom.^j **24** Tada su ga Židovi okružili i rekli mu: "Dokle ćeš nas držati u neizvjesnosti? Ako si Krist, reci nam to otvoreno!" **25** Isus im je odgovorio: "Rekao sam vam, ali vi ne vjerujete. Djela koja činim u ime svog Oca svjedoče o meni.^j **26** Ali vi ne vjerujete jer niste moje ovce.^k **27** Moje ovce slušaju moj glas, ja ih poznajem i one idu za mnom.^l **28** Ja im dajem vječni život^m te one nikada neće propasti i nitko ih neće oteti iz moje ruke.ⁿ **29** Oni koje mi je dao moj Otac vredniji su od svega drugog. I nitko ih ne može oteti iz Očeve ruke.^o **30** Ja i Otac jedno smo*."^p

10:15 *Ili: "dušu". **10:30** *Ili: "u jedinstvu smo".

31 Tada su Židovi opet dohvatili kamenje da ga kame-
nuju. 32 A Isus im je rekao: "Pred vama sam učinio mnoga
dobra djela u ime svog Oca. Za
koje me od tih djela kamenuje-
te?" 33 Židovi su mu odgo-
vorili: "Ne kamenujemo te zbog
dobrih djela, nego zato što hu-
liš.^a Jer iako si čovjek, tvrdiš
da si bog." 34 A Isus im je od-
vratio: "Nije li zapisano u va-
šem Zakonu: 'Rekao sam: "Vi
ste bogovi"'^b 35 Ako je Bog
nazvao 'bogovima'^c one koje je
osudio – a Pisma se ne mogu
poništiti – 36 kako onda meni,
kojeg je Otac posvetio i po-
slao u svijet, kažete da hulim
zato što sam rekao da sam Bož-
ji Sin?^d 37 Ako ne činim djela
svog Oca, nemojte mi vjerovati.
38 Ali ako ih činim, čak i ako
ne vjerujete meni, vjerujte dje-
lima,^e da biste shvatili i uvijek
imali na umu da je Otac u je-
dinstvu sa mnom i da sam ja
u jedinstvu s Ocem."^f 39 Nato
su ga opet pokušali uhvatiti, ali
on im je umaknuo.

40 Nakon toga je opet pre-
šao Jordan i otišao na mjesto
gdje je Ivan u početku krstio
ljude^g te je ostao ondje. 41 A
mnogi su došli k njemu. Go-
vorili su jedni drugima: "Ivan
nije učinio nijedno čudo, ali što
je god rekao o ovom čovjeku
bila je istina."^h 42 I mnogi su
ondje povjerovali u Isusa.

11 Neki čovjek po imenu La-
zar bio je bolestan. On je
živio u Betaniji, selu u kojem
su živjele Marija i njena sestra
Marta.ⁱ 2 Bila je to ona Mari-
ja koja je kasnije izlila mirisno
ulje na Gospodina i obrisala
mu noge svojom kosom.^j Lazar,
koji je bio bolestan, bio je njen

10. POGL.

a Le 24:16

b Ps 82:6
1Ko 8:5

c Ps 82:1

d Lk 1:35
Iv 5:18

e Iv 5:36

f Iv 14:10
Iv 17:21

g Iv 1:28

h Iv 1:29

11. POGL.

i Lk 10:38

j Mt 26:6, 7
Mk 14:3
Iv 12:3

2. stupac

a Iv 9:1-3

b Iv 1:38

c Iv 8:59
Iv 10:31d Iv 9:4
Iv 12:35e Ps 13:3
Mt 9:24
Dj 7:59, 60
1Ko 15:6

f Pr 9:5

g Iv 11:8

brat. 3 Stoga su njegove se-
stre poručile Isusu: "Gospodi-
ne, tvoj voljeni prijatelj je bo-
lestan." 4 Kad je Isus to čuo,
rekao je: "Ova bolest na kraju
neće završiti smrću, nego će
donijeti slavu Bogu,^a da bi Bož-
ji Sin zahvaljujući njoj bio pro-
slavljen."

5 A Isus je volio Martu, nje-
nu sestru i Lazara. 6 No kad
je čuo da je Lazar bolestan,
ostao je još dva dana u mje-
stu u kojem je bio. 7 Potom
je rekao učenicima: "Pođimo
opet u Judeju." 8 A učenici su
ga upitali: "Učitelju*,^b Judej-
ci su te upravo htjeli kamenu-
vati,^c a ti opet ideš onamo?"
9 Isus je odgovorio: "Zar dan-
je svjetlo ne traje 12 sati?^d
Tko hoda po danu, ne spotiče
se jer vidi svjetlo ovog svijeta.
10 No tko hoda po noći, spoti-
če se jer nema svjetla u njemu."

11 Nakon što je to rekao, do-
dao je: "Naš je prijatelj Lazar
zaspao,^e ali idem ga probuditi."
12 Nato su mu učenici rekli:
"Gospodine, ako spava, ozdra-
vit će." 13 No Isus je govo-
rio o njegovoj smrti, a oni su
mislili kako želi reći da Lazar
doista spava. 14 Tada im je
Isus otvoreno rekao: "Lazar je
umro.^f 15 Zbog vas se radu-
jem što nisam bio ondje jer će
sad vaša vjera biti još jača. Po-
đimo sada k njemu." 16 Tada
je Toma, zvani Blizanac, rekao
ostalim učenicima: "Pođimo i
mi, da umremo s njim!"^g

17 Kad je Isus stigao, rekli
su mu da je Lazar već četiri da-
na u grobu. 18 A Betanija je
bila blizu Jeruzalema, udaljena

11:8 *Hebrejski: *Rabbi*. Titula kojom se
iskazuje poštovanje i čast.

oko 15 stadija*. **19** I mnogo je Židova već došlo Marti i Mariji da ih utješe zbog smrti njihovog brata. **20** Kad je Marta čula da Isus dolazi, pošla mu je u susret, a Marija^a je ostala u kući. **21** Marta je rekla Isusu: "Gospodine, da si bio ovdje, moj brat ne bi umro. **22** Ali čak sam i sada uvjerena da će ti Bog dati sve što od njega zatražiš." **23** Nato joj je Isus rekao: "Tvoj će brat ustati." **24** Marta mu je odvrtila: "Znam da će ustati kad bude uskrsnuće^b u posljednji dan." **25** Tada joj je Isus rekao: "Ja sam uskrsnuće i život.^c Tko vjeruje u mene, ako i umre, oživjet će. **26** I svakto tko živi i vjeruje u mene, nikada neće umrijeti.^d Vjeruješ li to?" **27** Odgovorila mu je: "Da, Gospodine, ja vjerujem da si ti Krist, Božji Sin, onaj koji treba doći u svijet." **28** Kad je to rekla, otišla je po svoju sestru Mariju i krišom joj kazala: "Učitelj^e je ovdje i zove te." **29** Kad je ona to čula, brzo je ustala i pošla k njemu.

30 Isus još nije bio došao u selo, nego se još uvijek nalazio ondje gdje ga je sreća Marta. **31** Kad su Židovi koji su s Marijom bili u kući i tješili je vidjeli da je brzo ustala i izašla, pošli su za njom, misleći da ide do groba^f da ondje plače. **32** A kad je Marija došla onamo gdje je bio Isus i kad ga je ugledala, bacila mu se pred noge i rekla mu: "Gospodine, da si bio ovdje, moj brat ne bi umro." **33** Kad je Isus vidio kako plače ona i Židovi koji su došli s njom, duboko je uzdahnuo, sav potresen,

11:18 *Oko 3 kilometra. Stadij je imao 185 metara. Vidi dodatak B14.

11. POGL.

a Lk 10:38, 39

b Iza 26:19
Iv 5:28, 29
Dj 24:15
He 11:35
Ot 20:12

c Iv 14:6

d Iv 8:51

e Mt 23:8
Iv 13:13

f Iv 11:17

2. stupac

a Lk 19:41
He 4:15

b Iv 9:6, 7

c Iv 9:1-3

d Mt 14:19
Mk 7:34, 35e Iv 12:28-30
Iv 17:8

f Lk 7:12, 14

g Iv 2:23
Iv 10:42
Iv 12:10, 11

i obuzela ga je tuga. **34** I upitao je: "Gdje ste ga položili?" Odgovorili su mu: "Gospodine, dodi i vidi." **35** I Isus je zaplakao.^a **36** Tada su Židovi rekli: "Pogledajte koliko ga je volio!" **37** Ali neki od njih rekli su: "Zar on, koji je slijepcu vratio vid,^b nije mogao spriječiti njegovu smrt?"

38 Tada je Isus ponovno duboko uzdahnuo, sav potresen, i otišao je do groba. To je zapravo bila pećina, a na otvoru je ležao kamen. **39** Isus je zapovjedio: "Odmaknite kamen!" A Marta, sestra umrloga, rekla mu je: "Gospodine, sada već sigurno zaudara jer već su četiri dana otkako je umro." **40** Isus joj je kazao: "Nisam li ti rekao da ćeš vidjeti koliko je Bog veličanstven* ako budeš vjerovala?"^c **41** Tada su odmaknuli kamen. A Isus je pogledao prema nebu^d i rekao: "Oče, hvala ti što si me uslišio. **42** Znam da me uvijek uslišavaš, ali rekao sam to zbog naroda koji ovdje stoji, kako bi vjerovali da si me ti poslao."^e **43** Rekavši to, povikao je na sav glas: "Lazare, izađi!"^f **44** I umrli je izašao. Noge i ruke bile su mu omotane povojima, a lice mu je bilo omotano platnom. Tada im je Isus rekao: "Skinite to s njege da može hodati."

45 Mnogi Židovi koji su bili došli k Mariji i vidjeli što je učinio povjerovali su u njega.^g **46** Ali neki od njih otišli su farizejima i ispričali im što je Isus učinio. **47** Zato su svećenički glavari i farizeji sazvali Sudbeno vijeće i rekli: "Što da radimo? Ovaj čovjek čini mnoga

11:40 *Dosl.: "vidjeti Božju slavu".

čuda.^a **48** Ako ga pustimo da nastavi tako, svi će povjerovati u njega, pa će doći Rimljani te nam uzeti i naš hram i naš narod.” **49** Ali jedan od njih, Kajfa,^b koji je te godine bio veliki svećenik, rekao im je: “Ništa vi ne znate **50** i ne shvaćate da je za vas bolje da jedan čovjek umre za narod nego da cijeli narod strada.” **51** No to nije rekao sam od sebe. Budući da je te godine bio veliki svećenik, prorekao je da Isus treba umrijeti za narod, **52** i ne samo za narod nego i zato da ujedini Božju djecu koja su posvuda rasijana. **53** Tako su se od tog dana počeli dogovarati kako da ga ubiju.

54 Stoga se Isus više nije javno kretao među Židovima, nego je odatle otišao u kraj blizu pustinje, u grad koji se zove Efrajim,^c i ondje je ostao s učenicima. **55** A približavala se židovska Pasha^d i mnogi su iz svojih sela otišli u Jeruzalem prije Pashe da se obredno očiste. **56** I tražili su Isusa te govorili jedni drugima dok su bili u hramu: “Što mislite? Hoće li uopće doći na blagdan?” **57** A svećenički glavari i farizeji zapovjedili su da im svatko tko dozna gdje je Isus mora to dojaviti kako bi ga uhvatili.

12 Šest dana prije Pashe Isus je došao u Betaniju, gdje je živio Lazar^e kojeg je podignuo iz mrtvih. **2** Ondje su mu priredili večeru. Marta je posluživala,^f a Lazar je bio jedan od onih koji su s njim bili za stolom. **3** Marija je tada uzela libru* skupocje-

12:3 *Riječ je o rimskoj libri, koja je imala oko 327 grama. Vidi dodatak B14.

11. POGL.

a Iv 12:37
Dj 4:15, 16

b Mt 26:3
Lk 3:2
Dj 4:5, 6

c 2Sa 13:23
2Lje 13:19

d Izl 12:14
Pnz 16:1
Iv 2:13
Iv 5:1
Iv 6:4
Iv 12:1

12. POGL.

e Iv 11:1, 43

f Lk 10:40

2. stupac

a Mt 26:6-10
Mk 14:3-6

b Mt 26:47
Mk 14:10
Lk 22:48
Iv 13:29
Dj 1:16

c Mt 26:12
Mk 14:8
Iv 19:40

d Pnz 15:11

e Mt 26:11
Mk 14:7

f Iv 11:43, 44

g Iv 7:31
Iv 11:44, 45

h Ps 118:25, 26

i Mt 21:8, 9
Mk 11:8, 9
Iv 1:49

j Mt 21:7
Mk 11:7
Lk 19:35

k 1Kr 1:33, 34
Iza 62:11
Za 9:9
Mt 21:5

nog mirisnog ulja, pravog narđovog ulja, i izlila ga Isusu na noge, a zatim ih je obrisala svojom kosom. I kuća se ispunila mirisom ulja.^a **4** A Juda Iskariot,^b jedan od njegovih učenika, koji ga je kasnije izdao, rekao je: **5** “Zašto se to mirisno ulje nije prodalo za 300 denara* i novac dao siromasima?” **6** No to nije rekao zato što se brinuo za siromahe, nego zato što je bio lopov – bio je zadužen da čuva kutiju za novac te je krao novac koji se u nju stavlja. **7** Nato je Isus rekao: “Pustite je na miru! Neka to učini kako bi pripremila moje tijelo za dan ukopa.^c **8** Jer siromasi će uvijek biti među vama,^d ali ja neću uvijek biti s vama.”^e

9 Silno mnoštvo Židova saznalo je da je Isus u Betaniji, pa su došli onamo, ali ne samo zbog njega nego i da vide Lazara, kojeg je on podignuo iz mrtvih.^f **10** A svećenički glavari dogovorili su se da ubiju i Lazara **11** jer su zbog njega mnogi Židovi dolazili onamo te su povjerovali u Isusa.^g

12 Sutradan je veliko mnoštvo ljudi koje je došlo na blagdan čulo da Isus dolazi u Jeruzalem. **13** Uzeli su palmine grane i izašli mu u susret te su počeli vikati: “Molimo te, spasi ga! Neka je blagoslovljen onaj koji dolazi u Jehovino* ime,^h kralj Izraela!”ⁱ **14** Isus je pronašao magare i sjeo na njega,^j kao što je napisano: **15** “Ne boj se, kćeri sionska! Gle, tvoj kralj dolazi i jaše na magaričinom mladuncu.”^k **16** Njegovi učenici nisu to isprva razumjeli,

12:5 *Vidi dodatak B14. 12:13 *Vidi dodatak A5.

ali kad je Isus bio proslavljen,^a sjetili su se da se dogodilo upravo ono što je bilo napisano o njemu.^b

17 A mnoštvo ljudi koje je bilo s njim kad je pozvao Lazara iz groba^c i podignuo ga iz mrtvih govorilo je drugima o tome.^d **18** To je bio još jedan razlog zašto mu je silan narod izašao u susret – čuli su da je učinio to čudo. **19** A farizeji su rekli jedni drugima: “Vidite da ništa ne postizemo! Evo, sav svijet ide za njim.”^e

20 Među onima koji su došli pokloniti se Bogu* na blagdan bilo je i nekih Grka. **21** Oni su prišli Filipu,^f koji je bio iz Bet-saide u Galileji, i zamolili ga: “Gospodine, htjeli bismo vidjeti Isusa.” **22** Filip je otišao i prenio to Andriji, a zatim su Andrija i Filip otišli i prenijeli to Isusu.

23 Ali Isus im je odvratio: “Došlo je vrijeme da Sin Čovječji bude proslavljen.^g **24** Zaista, zaista vam kažem, ako zrno pšenice ne padne u zemlju i ne umre, ostaje samo to jedno zrno. Ali ako umre,^h donosi obilan urod. **25** Tko voli svoj život, izgubit će ga*, a tko mrzi svoj životⁱ u ovom svijetu, sačuvat će ga i dobiti vječni život.^j **26** Ako mi tko hoće služiti, neka ide za mnom. I gdje sam ja, ondje će biti i moj sluga.^k Ako mi tko bude služio, Otac će mu iskazati čast. **27** Sada sam jako uznemiren.^l Što da kažem? Oče, spasi me od onog što me čeka*.^m Ali zbog toga sam i došao. **28** Oče, proslavi svoje ime!” Uto se začuo glasⁿ s neba:

12:20 *Ili: “iskazati štovanje Bogu”.
12:25 *Dosl.: “uništava ga”. 12:27 *Dosl.: “od ovog časa”.

12. POGL.

- a Iv 7:39
b Lk 24:45
Iv 14:26
c Iv 11:1, 43
d Mt 21:15
Lk 19:37
e Iv 11:48
f Iv 1:44
g Iv 13:31, 32
Iv 17:1
h Mt 16:21
Ri 14:9
1Ko 15:36
i Ot 12:11
j Mt 16:25
Mk 8:35
Lk 9:24
k Iv 14:13
Iv 17:24
Iso 4:17
l Mt 26:38
Mk 14:34
m Lk 12:50
Lk 22:41, 42
He 5:7
n Mt 3:17
Mt 17:5
Mk 1:11
Mk 9:7
Lk 3:22
Lk 9:35
2Pe 1:17

2. stupac

- a Iv 17:1
b Iv 14:30
Iv 16:11
Dj 26:17, 18
2Ko 4:3, 4
Ef 2:1, 2
Iv 5:19
c Lk 10:18
Ot 12:9
d Iv 8:28
e Dj 5:30
f Ps 89:35, 36
Ps 110:4
Iza 9:7
g Iv 3:14
h Iv 11:10
i Ef 5:8
j Ri 10:16
k Iza 53:1
l Iza 6:10
Mt 13:14
Mk 4:11, 12
Dj 28:27
m Iza 6:1, 8

“Proslavio sam ga i opet ću ga proslaviti.”^a

29 Kad je to čuo narod koji je ondje stajao, rekao je da je zagrmjelo. A neki su kazali: “Anđeo mu je govorio.” **30** Isus je nato rekao: “Ovaj glas nije se čuo radi mene, nego radi vas. **31** Sada se sudi ovom svijetu, sada će vladar ovog svijeta^b biti svrgnut.^c **32** A kad ja budem podignut sa zemlje*,^d privući ću k sebi sve vrste ljudi.” **33** To je rekao da najvjesti kakvom će smrću umrijeti.^e **34** Nato mu je narod rekao: “Zakon kaže da će Krist živjeti zauvijek.^f Kako onda ti kažeš da Sin Čovječji mora biti podignut?^g Tko je taj Sin Čovječji?” **35** Isus im je odvratio: “Svjetlo će još malo biti među vama. Hodajte u svjetlu dok ga još imate, da vas tama ne nadjača. Tko hoda u tami, ne zna kamo ide.^h **36** Dok imate svjetlo, vjerujte u svjetlo da budete sinovi svjetla.”ⁱ

Isus je to rekao, a onda je otišao i sakrio se od njih. **37** Iako je pred njima učinio tolika čuda, oni nisu povjerovali u njega, **38** tako da su se ispunile riječi proroka Izaije: “Jehova*, tko je povjerovao u ono što je čuo od nas?^j Kome je Jehova* otkrio svoju moćnu ruku?”^k **39** Izaija je otkrio i zašto nisu mogli vjerovati kad je rekao: **40** “Zasljepio im je oči i otvrdnuo im srca da ništa ne vide, da srcem ne razumiju i da se ne obrate pa da ih izliječim.”^l **41** Izaija je to rekao jer je vidio njegovu slavu i govorio je o njemu.^m **42** Ipak, čak su i

12:32 *Odnosno pogubljen na stupu.
12:38 *Vidi dodatak A5.

mnogi poglavari povjerovali u njega,^a ali zbog farizeja to nisu htjeli priznati kako ne bi bili izopćeni iz sinagoge.^b **43** Naime, više im je bilo stalo do toga da ih slave ljudi nego da steknu Božje priznanje*.^c

44 A Isus je glasno rekao: "Tko vjeruje u mene, ne vjeruje samo u mene nego i u onoga koji me poslao.^d **45** I tko vidi mene, vidi i onoga koji me poslao.^e **46** Ja sam došao u svijet kao svjetlo,^f da nitko tko vjeruje u mene ne ostane u tami.^g **47** A ako tko čuje moje riječi, a ne postupa po njima, ja ga ne osuđujem. Jer nisam došao osuditi svijet, nego spasiti svijet.^h **48** Tko odbacuje mene i ne prihvaća moje riječi, ima svog suca. Riječi koje sam govorio – one će ga osuditi u posljednji dan. **49** Jer ja nisam govorio svoje zamisli, nego mi je sam Otac koji me poslao zapovjedio što da govorim i što da naučavam.ⁱ **50** I znam da njegova zapovijed vodi do vječnog života.^j Stoga sve što govorim, govorim onako kako mi je rekao Otac."^k

13 Isus je prije Pashe znao da je došlo njegovo vrijeme^l da napusti ovaj svijet i ode k Ocu,^m a budući da je volio svoje učenike koji su bili u svijetu, iskazivao im je ljubav do kraja.ⁿ **2** Za vrijeme večere – kad je Đavo već bio stavio u srce Jude Iskariota,^o Šimunovog sina, namjeru da ga izda^p – **3** Isus je, znajući da mu je Otac sve dao u ruke te da je došao od Boga i da ide k Bogu,^r **4** ustao od stola i odložio svoje haljine, uzeo ručnik i opasao se

12:43 *Ili: "slavu koju daje Bog".

12. POGL.

a Iv 19:38
b Iv 9:22
Iv 16:2
c Iv 5:44
d Mt 10:40
Mk 9:37
e Iv 14:9
f Iv 3:19
Iv 8:12
Iv 9:5
g Iv 12:35
h Iv 3:16, 17
i Iv 8:38
Iv 14:10
j Iv 6:40
k Iv 3:34

13. POGL.

l Mt 26:2
Iv 12:23
Iv 17:1
m Iv 16:28
Iv 17:11
n Iv 15:9
Ef 5:2
1Iv 3:16
o Lk 22:3, 4
Iv 13:27
p Mt 26:14-16
Mt 26:24
Mk 14:10, 11
r Iv 16:28

2. stupac

a Flp 2:5-7
b 1Ko 6:11
Ef 5:25, 26
Tit 3:5
He 10:22
c Iv 6:64
d Mt 23:8
e Lk 22:27
f Mt 20:26, 27
Lk 9:48
Lk 22:26
Ri 12:10
1Pe 5:5
g Flp 2:5
1Pe 2:21
1Iv 2:6
h Mt 7:24, 25
Lk 11:28
Jk 1:25
i Iv 17:12

njime.^a **5** Zatim je ulio vodu u posudu i počeo učenicima prati noge i brisati ih ručnikom kojim je bio opasan. **6** Kad je došao do Šimuna Petra, on mu je rekao: "Gospodine, zar ćeš ti meni prati noge?" **7** Isus mu je odgovorio: "Ti sada ne razumiješ ovo što činim, ali poslije ćeš razumjeti." **8** A Petar mu je rekao: "Nikada ti meni nećeš prati noge!" Isus mu je odvratio: "Ako te ne operem,^b ne možeš biti jedan od mojih." **9** Tada mu je Šimun Petar rekao: "Gospodine, onda mi nemoj oprati samo noge nego i ruke i glavu." **10** Isus mu je odvratio: "Onome tko se okupao ne treba prati ništa osim nogu jer je sav čist. A vi ste čisti, ali ne svi." **11** Naime, znao je tko će ga izdati.^c Zato je rekao: "Niste svi čisti."

12 Kad im je oprao noge, obukao je svoje haljine i vratio se za stol te im rekao: "Shvaćate li što sam vam učinio? **13** Vi mi se obraćate s 'Učitelju' i 'Gospodine', i s pravom me tako zovete, jer to i jesam.^d **14** Dakle, ako sam ja, Gospodin i Učitelj, vama oprao noge,^e i vi trebate* jedan drugome prati noge.^f **15** Dao sam vam primjer – kao što sam ja učinio vama, tako činite i vi.^g **16** Zaista, zaista vam kažem, rob nije veći od svog gospodara niti je onaj tko je poslan veći od onoga koji ga je poslao. **17** Sad kad to znate, bit ćete sretni budete li tako i činili.^h **18** Ne govorim o svima vama. Ja znam one koje sam izabrao. Ali neka se ispune riječi iz Pisama:ⁱ 'Onaj koji je

13:14 *Ili: "i vi ste dužni".

jeo moj kruh, okrenuo se protiv* mene.^a **19** Već sada vam to govorim, prije nego što se dogodi, da biste, kad se to dogodi, vjerovali da sam ja onaj koji kažem da jesam.^b **20** Zaista, zaista vam kažem, tko prima onoga koga ja šaljem, prima i mene.^c A tko prima mene, prima i onoga koji me poslao.”^d

21 Rekavši to, Isus se jako uznemirio te je otvoreno rekao: “Zaista, zaista vam kažem, jedan će me od vas izdati.”^e

22 A učenici su pogledavali jedan drugoga u nedoumici, pitajući se o kome to govori.^f

23 Jedan od Isusovih učenika, onaj kojeg je Isus naročito volio,^g bio je za stolom odmah do njega. **24** Zato mu je Šimun Petar dao znak i rekao: “Pitaj ga o kome govori.” **25** Taj se učenik naslonio Isusu na prsa i upitao ga: “Gospodine, tko je taj?”^h **26** Isus je odgovorio: “To je onaj kojem ću dati zaloga-j kruha koji umočim u zdjelu.”ⁱ I uzeo je kruh, umočio ga u zdjelu i dao Judi, sinu Šimuna Iskariota.

27 Nakon što je Juda uzeo kruh, Sotona je ušao u njega.^j Tada mu je Isus rekao: “Što činiš, učini brže!” **28** Ali nitko od onih koji su bili za stolom nije znao zašto mu je to rekao. **29** Budući da je kod Jude bila kutija za novac,^k neki su mislili da mu je Isus rekao neka kupi ono što im treba za blagdan ili neka da nešto novca siromasima. **30** Tako je Juda uzeo kruh i odmah otišao. A bila je noć.^l

31 Kad je on otišao, Isus je rekao: “Sada je vrijeme da Sin Čovječji bude proslavljen^m i da

13:18 * Dosl.: “podignuo je petu na”.

13. POGL.

a Ps 41:9
Mt 26:23
b Iv 14:29
Iv 16:4
c Mt 25:40
d Mt 10:40
e Mt 26:21
Mk 14:18
Lk 22:21
Iv 6:70
f Mt 26:22
Lk 22:23
g Iv 19:26
Iv 20:2
h Iv 21:20
i Mt 26:23
j Lk 22:3, 4
k Iv 12:4-6
l Mt 26:20
m Iv 12:23

2. stupac

a Iv 17:1
b Iv 7:34
Iv 8:21
c Iv 15:9
d Le 19:18
Iv 15:12
I So 4:9
Jk 2:8
I Pe 1:22
I Iv 3:14
e Ri 13:8
I Ko 13:8, 13
I Iv 4:20
f Iv 14:3
g Mt 26:33
Mk 14:29
Lk 22:33
h Mt 26:34
Mk 14:30
Lk 22:34
Iv 18:27

14. POGL.

i Iv 14:27
j Mk 11:22
I Pe 1:21
k Lk 12:32
I Pe 1:3, 4
l Iv 17:24
Ri 8:17
Flp 1:23
I So 4:16, 17
m Iv 11:16
n Iv 10:9
Ef 2:18
He 10:19, 20
o Iv 1:17
Ef 4:21
p Iv 1:4
Iv 6:63
Iv 17:3
Ri 6:23
r Dj 4:12

se Bog proslavi preko njega.

32 Sam Bog proslavit će ga,^a odmah će ga proslaviti.

33 Dječice, još sam malo s vama. Tražit ćete me, ali kao što sam rekao Židovima, sada to kažem i vama: ‘Onamo kamo ja idem, vi ne možete doći.’^b

34 Dajem vam novu zapovijed: Volite jedan drugoga. Kao što sam ja volio vas,^c tako i vi trebate voljeti jedan drugoga.^d

35 Po ovome će svi znati da ste moji učenici: ako među vama bude vladala ljubav.”^e

36 A Šimun Petar ga je upitao: “Gospodine, kamo ideš?” Isus je odgovorio: “Onamo kamo ja idem ti sada ne možeš ići, ali poslije ćeš doći za mnom.”^f **37** Nato mu je Petar rekao: “Gospodine, zašto sada ne mogu ići s tobom? Dat ću svoj život za tebe!”^g **38** Isus mu je odgovorio: “Dat ćeš svoj život za mene? Zaista, zaista ti kažem, pijetao neće zakukurikati dok me se triput ne odrekneš.”^h

14 “Neka se vaše srce ne uznemiruje.ⁱ Vjerujte u Boga,^j a vjerujte i u mene. **2** U kući mog Oca ima mnogo stanova. Da nije tako, rekao bih vam. A sad vam idem pripremiti mjesto.^k **3** Kad odem i pripremiti vam mjesto, ponovno ću doći i primiti vas u svoj dom, da i vi budete ondje gdje sam ja.^l **4** A vi znate put koji vodi onamo kamo ja idem.”

5 Tada mu je Toma^m rekao: “Gospodine, ne znamo kamo ideš. Kako bismo znali put?”

6 Isus mu je odgovorio: “Ja sam put,ⁿ istina^o i život.^p Nitko ne može doći Ocu osim preko mene.^r **7** Ako poznajete mene,

poznajete i mog Oca. Odsad ga poznajete i vidjeli ste ga.”^a

8 A Filip mu je rekao: “Gospodine, pokaži nam Oca i to nam je dovoljno.”

9 Isus mu je odvratio: “Već sam toliko dugo s vama, a ti me, Filipe, još nisi upoznao? Tko je vidio mene, vidio je i Oca.^b Kako onda možeš reći: ‘Pokaži nam Oca’? **10** Zar ne vjeruješ da sam ja u jedinstvu s Ocem i da je Otac u jedinstvu sa mnom?^c Ono što vam ja govorim nisu moje zamisli,^d nego Otac koji je* u jedinstvu sa mnom čini svoja djela preko mene. **11** Vjerujte mi kad kažem da sam ja u jedinstvu s Ocem i da je Otac u jedinstvu sa mnom. Ako ni zbog čega drugog, vjerujte zbog djela koja činim.^e **12** Zaista, zaista vam kažem, tko vjeruje u mene, činit će djela kakva i ja činim. Činit će i veća djela od ovih^f jer ja odlazim k Ocu.^g **13** I što god zamolite u moje ime, učinit ću, da se Otac proslavi preko Sina.^h **14** Ako što zamolite u moje ime, učinit ću to.

15 Ako me volite, držat ćete se mojih zapovijedi.ⁱ **16** A ja ću zamoliti Oca i on će vam dati drugog pomoćnika* da bude s vama zauvijek^j – **17** to je duh istine,^k koji svijet ne može primiti, jer ga ne vidi i ne poznaje.^l A vi ga poznajete jer je u vama i ostaje s vama. **18** Neću vas ostaviti same*. Doći ću k vama.^m **19** Još malo i svijet

14:10 *Dosl.: “koji ostaje”. **14:16** *Ili: “tješitelj”. Isus je upotrijebio imenicu “pomoćnik” (koja je u grčkom jeziku muškog roda) kako bi personificirao sveti duh, koji nije osoba, nego sila. Riječ “duh” u grčkom je jeziku srednjeg roda. **14:18** *Ili: “kao siročad”.

14. POGL.

- a Mt 11:27
lv 1:18
b lv 12:45
kol 1:15
he 1:3
c lv 10:38
lv 17:21
d lv 7:16
lv 8:28
lv 12:49
e lv 5:36
f Mt 21:21
Dj 1:8
Dj 2:41
g Dj 2:32, 33
h lv 15:16
lv 16:23
i lv 13:34
lv 15:10
Jk 1:22
j Lk 24:49
lv 15:26
lv 16:7
Dj 1:5
Dj 2:1, 4
Ri 8:26
k Mt 10:19, 20
lv 16:13
1Ko 2:12
1lv 2:27
l 1Ko 2:14
m Mt 28:20

2. stupac

- a Dj 10:40, 41
b lv 10:38
lv 17:21
c Lk 6:13, 16
Dj 1:13
d lv 15:10
e 1lv 2:24
Ot 3:20
f lv 5:19
lv 7:16
lv 12:49
g Lk 24:49
lv 15:26
lv 16:13
1lv 2:27
h lv 16:33
Ef 2:14
Flp 4:6, 7
Kol 3:15
2So 3:16
i lv 20:17
1Ko 11:3
1Ko 15:28
Flp 2:5, 6
j lv 13:19
lv 16:4
k lv 12:31
lv 16:11
l lv 16:33
m lv 10:18
lv 12:49
lv 15:10
Flp 2:8

me više neće vidjeti, ali vi ćete me vidjeti.^a Budući da ja živim, i vi ćete živjeti. **20** U taj ćete dan spoznati da sam ja u jedinstvu sa svojim Ocem te da ste vi u jedinstvu sa mnom i ja s vama.^b **21** Tko prihvaća moje zapovijedi i drži ih se, taj me voli. A tko voli mene, njega će voljeti moj Otac, a i ja ću ga voljeti i objaviti ću mu se.”

22 Nato mu je Juda,^c ali ne Iskariot, rekao: “Gospodine, kako to da se namjeravaš objaviti nama, a ne svijetu?”

23 Isus mu je odgovorio: “Ako me tko voli, držat će se mojih riječi^d i moj će ga Otac voljeti, pa ćemo nas dvojica doći k njemu i prebivati s njim.^e **24** Tko me ne voli, ne drži se mojih riječi. Riječi koje slušate nisu moje, nego dolaze od Oca koji me poslao.^f

25 Sve vam to govorim dok sam još s vama. **26** A pomoćnik, sveti duh, kojeg će Otac poslati u moje ime, poučit će vas svemu i podsjetiti vas na sve što sam vam rekao.^g **27** Ostavljam vam mir, dajem vam svoj mir.^h Ja vam dajem mir kakav svijet ne daje. Neka se vaše srce ne uznemiruje i neka se ne boji. **28** Čuli ste da sam vam rekao: ‘Odlazim i vratiti ću se k vama.’ Ako me volite, radovat ćete se što odlazim k Ocu, jer Otac je veći od mene.ⁱ **29** Govorim vam to sada, prije nego što se dogodi, da biste vjerovali kad se dogodi.^j **30** Više neću puno razgovarati s vama jer dolazi vladar svijeta.^k On nema vlasti nada mnom.^l **31** No da bi svijet znao da volim Oca, ja činim onako kako mi je Otac zapovjedio.^m Ustanite, podimo odavde.

15 Ja sam pravi trs, a moj je Otac vinogradar. **2** On uklanja svaku mladicu na meni koja ne donosi plod, a svaku koja donosi plod čisti*, kako bi donijela još više ploda.^a **3** Vi ste već čisti zbog riječi koju ste od mene čuli.^b **4** Ostanite ujedinjeni sa mnom i ja ću ostati ujedinjen s vama. Kao što mladica ne može sama od sebe donijeti plod ako ne ostane na trsu, ni vi to ne možete ako ne ostanete ujedinjeni sa mnom.^c **5** Ja sam trs, a vi ste mladice. Tko je ujedinjen sa mnom – i ja ujedinjen s njim – on donosi mnogo ploda,^d jer odvojeni od mene ne možete učiniti ništa. **6** Ako tko ne ostane ujedinjen sa mnom, on će biti poput odrezane mladice koja se osuši. Takve se mladice skupljaju i bacaju u vatru da izgori. **7** Ako ostanete ujedinjeni sa mnom i držite se mojih riječi, zamolite što god želite i bit ćete uslišeni.^e **8** Kada donosite mnogo ploda i pokazujete da ste moji učenici, to donosi slavu mom Ocu.^f **9** Kao što Otac voli mene,^g tako i ja volim vas. Ostanite u okrilju moje ljubavi.* **10** Budete li se držali mojih zapovijedi, uvijek ću vas voljeti*, kao što se i ja držim Očevih zapovijedi te on mene voli*.

11 Sve vam to govorim da biste u potpunosti osjećali radost kakvu ja osjećam.^h **12** Ovo je moja zapovijed: volite jedan drugoga kao što sam ja volio vas.ⁱ **13** Nitko nema veću ljubav od onoga tko svoj

15:2 *Ili: "obrezuje". 15:9 *Ili: "Ostanite u mojoj ljubavi." 15:10 *Ili: "ostat ćete u mojoj ljubavi". *Ili: "te ostajem u njegovoj ljubavi".

15. POGL.

- a 2Pe 1:8
b Iv 13:10
Iv 17:17
c Iv 6:56
1Ko 12:27
Ef 4:16
d Iv 15:16
e Mt 7:7
Iv 16:23
f Mt 5:16
Iv 13:35
Flp 1:9, 11
g Iv 3:35
h Iv 16:24
Iv 17:13
i Mk 12:31
Iv 13:34
1So 4:9
1Pe 4:8

2. stupac

- a Iv 10:11
Ri 5:7, 8
Ef 5:1, 2
1Iv 3:16
b Mt 12:50
Iv 14:23
c Iv 14:13
d Iv 13:34
1Iv 3:23
e Mt 10:22
Iv 17:14
f Jk 4:4
g Lk 6:22
Iv 17:14
1Pe 4:4
h Mt 5:11
Mt 10:22
Mt 24:9
2Ti 3:12
1Pe 2:21
i Iv 16:2, 3
j Iv 9:41
k Mt 11:21
l Iv 5:23
1Iv 2:23
m Mt 11:23
Iv 7:31
Iv 11:47
n Ps 35:19
Ps 69:4
Lk 23:22

život* da za svoje prijatelje.^a **14** Vi ste moji prijatelji ako činite ono što vam zapovijedam.^b **15** Više vas ne nazivam robovima jer rob ne zna što radi njegov gospodar. Nazivam vas prijateljima jer sam vam obznanio sve što sam čuo od svog Oca. **16** Niste vi izabrali mene, nego sam ja izabrao vas i dao sam vam zadatak da idete i donosite plod, plod koji će trajati, da bi vam Otac dao sve što ga zamolite u moje ime.^c

17 Ovo vam zapovijedam: volite jedan drugoga.^d **18** Ako vas svijet mrzi, znajte da je mene mrzio prije vas.^e **19** Kad biste bili dio svijeta, svijet bi vas volio jer biste njemu pripadali. Ali budući da niste dio svijeta,^f nego sam vas ja izabrao iz svijeta, svijet vas mrzi.^g **20** Imajte na umu ono što sam vam rekao: 'Rob nije veći od svog gospodara.' Ako su progonili mene, progonit će i vas.^h Ako su se držali mojih riječi, držat će se i vaših. **21** Ali sve će vam to činiti zbog mog imena, jer ne poznaju onoga koji me poslao.ⁱ **22** Da nisam došao i govorio im, ne bi bili krivi za grijeh.^j Ali ovako nemaju izgovora za svoj grijeh.^k **23** Tko mrzi mene, mrzi i mog Oca.^l **24** Da nisam među njima činio djela koja nitko drugi nije činio, ne bi bili krivi za grijeh.^m Ali oni su me vidjeli, a ipak su zamrzili i mene i mog Oca. **25** No to se dogodilo da bi se ispunile riječi zapisane u njihovom Zakonu: 'Mrzili su me bez razloga.'ⁿ **26** Kad stigne pomoćnik* kojeg ću vam po-

15:13 *Ili: "dušu". 15:26 *Vidi bilješku za Iv 14:16.

slati od Oca – duh istine,^a koji dolazi od Oca – on će svjedočiti o meni,^b 27 a i vi ćete svjedočiti o meni^c jer ste od početka sa mnom.

16 Sve sam vam to rekao da se ne pokolebate u vjeri. 2 Izopćivat će vas iz sinagoga.^d Štoviše, dolazi vrijeme kad će svatko tko vas ubije^e misliti da služi* Bogu. 3 A to će činiti jer nisu upoznali ni Oca ni mene.^f 4 Rekao sam vam to da se, kad dođe vrijeme da se sve to dogodi, sjetite da sam vam govorio o tome.^g

Nisam vam to rekao u početku jer sam bio s vama. 5 Ali sada idem k onome koji me poslao.^h A nitko me od vas ne pita: 'Kamo ideš?' 6 Umjesto toga žalost je ispunila vaše srce jer sam vam to rekao.ⁱ 7 No govorim vam istinu: za vaše je dobro što odlazim. Jer ako ne odem, pomoćnik*^j neće doći k vama, ali ako odem, poslat ću ga k vama. 8 A kad on dođe, jasno će pokazati svijetu što je grijeh, što pravednost, a što osuda. 9 Najprije će pokazati što je grijeh,^k jer ne vjeruju u mene,^l 10 zatim će pokazati što je pravednost, jer idem k Ocu i više me nećete vidjeti, 11 a potom će pokazati što je osuda, jer je vladar ovog svijeta osuđen.^m

12 Još vam imam mnogo toga reći, ali sada to ne možete nositi. 13 No kada dođe pomoćnik*, duh istine,ⁿ on će vas voditi i pomoći vam da u potpunosti razumijete istinu, jer neće govoriti sam od sebe, nego će govoriti ono što čuje i

16:2 *Ili: "vrši svetu službu". 16:7, 13 *Vidi bilješku za Iv 14:16.

15. POGL.

a Lk 24:49
Iv 14:26

b 1Iv 5:6

c Lk 24:48
Dj 1:8
Dj 2:22
Dj 5:32

16. POGL.

d Iv 9:22

e Mt 24:9
Dj 8:1
Dj 12:1, 2
Dj 26:11

f Iv 8:19
Iv 15:20, 21
Ri 10:2
1Ko 2:8

g Iv 13:19
Iv 14:29

h Iv 7:33
Iv 13:3

i Iv 16:22

j Iv 14:16, 26
Iv 15:26
Dj 2:32, 33

k Iv 15:22

l Iv 5:37, 38

m Iv 12:31
Iv 14:30

n Iv 16:7

2. stupac

a Dj 11:28
Dj 21:10, 11
1Ti 4:1

b 1Iv 4:2

c Iv 15:26
1Iv 2:27

d Iv 17:10

e Iv 7:33
Iv 14:19

f Mt 28:8
Lk 24:39-41
Iv 20:19, 20

g Lk 24:51, 52

h Flp 4:6

i Iv 14:13
Iv 15:16
1Iv 5:14

objavit će vam ono što dolazi.^a

14 On će me proslaviti^b jer će vam objaviti ono što čuje od mene.^c 15 Sve što Otac ima moje je.^d Zato sam rekao da će vam duh objaviti ono što čuje od mene. 16 Još malo i više me nećete vidjeti,^e a onda još malo pa ćete me vidjeti."

17 Nato su neki od njegovih učenika pitali jedan drugoga: "Što je mislio kad nam je rekao: 'Još malo i nećete me vidjeti, a onda još malo pa ćete me vidjeti' i 'idem k Ocu'?" 18 Govorili su: "Što misli kad kaže 'još malo'? Ne znamo o čemu govori." 19 A Isus je znao da ga to žele upitati, pa im je rekao: "Pitate li se što znače moje riječi: 'Još malo i nećete me vidjeti, a onda još malo pa ćete me vidjeti'? 20 Zaista, zaista vam kažem, vi ćete plakati i naricati, a svijet će se radovati. Vi ćete biti žalosni, ali vaša će se žalost pretvoriti u radost.^f 21 Kad žena rađa, ona je žalosna jer trpi bolove, ali kad rodi dijete, više se ne sjeća muke jer je radosna zato što je dijete došlo na svijet. 22 Tako ste i vi sad žalosni. Ali kad me opet budete vidjeli, vaše će se srce radovati^g i nitko vam neće oduzeti vašu radost. 23 U taj me dan nećete ništa pitati. Zaista, zaista vam kažem, što god zamolite Oca^h u moje ime, on će vam to dati.ⁱ 24 Dosad niste ništa molili u moje ime. Molite i dobit ćete, pa će vaša radost biti potpuna.

25 Kad sam vam govorio o svemu tome, služio sam se usporedbama. Dolazi vrijeme kad se više neću služiti usporedbama, nego ću vam otvoreno govoriti o Ocu. 26 U taj ćete

dan upućivati molbe Ocu u moje ime. Time ne želim reći da ću ja moliti za vas. **27** Naime, sam Otac vas voli jer ste vi voljeli mene^a i vjerovali ste da sam ja došao kao Božji zastupnik.^b **28** Došao sam u svijet kao Očev zastupnik. Sada napuštam svijet i odlazim k Ocu.”^c

29 A njegovi su učenici rekli: “Evo, sada govoriš otvoreno i ne koristiš se usporedbama. **30** Sada znamo da sve znaš i da ti uopće ne trebamo postavljati pitanja. Zato vjerujemo da si došao od Boga.” **31** Isus im je odvratio: “Sada vjerujete? **32** Kažem vam, dolazi vrijeme, i već je došlo, kad ćete se razbježati svatko na svoju stranu i ostaviti me samog.^d Ali ja nisam sam jer je Otac sa mnom.^e **33** Sve sam vam to rekao da zahvaljujući meni imate mir.^f U svijetu ćete doživljavati nevolje, ali budete hrabri – ja sam pobijedio svijet!”^g

17 Isus je to rekao, a zatim je podignuo pogled prema nebu i kazao: “Oče, došao je čas! Proslavi svog sina, da sin proslavi tebe.^h **2** Dao si mu vlast nad svim ljudima/ kako bi on podario vječni život/ svima koje si mu dao.^k **3** A da bi dobili vječni život,^l trebaju dobro upoznati* tebe, jedinog pravog Boga,^m i onoga koga si poslao, Isusa Krista.ⁿ **4** Ja sam proslavio tebe na zemlji^o i dovršio djelo koje si mi povjerio.^p **5** A sada ti, Oče, proslavi mene – daj mi da budem pred tebe i da imam slavu koju

17:3 *Ili: “trebaju upoznavati”. Grčki glagol nesvršenog je vida, što označava trajan proces.

16. Pogl.

a Iv 14:21
b Iv 17:7, 8
c Iv 13:3
He 9:24
d Za 13:7
Mt 26:31
Mk 14:27
e Iv 8:29
f Ef 2:14
g Iv 14:30
Dj 14:22
1Iv 4:4
1Iv 5:4
Ot 3:21

17. Pogl.

h Iv 12:23
Iv 13:31, 32
i Flp 2:9, 10
j Iv 4:14
Iv 6:27
k Iv 6:37
l Lk 10:25–28
m 1Iv 5:20
n Ef 4:11, 13
2Pe 3:18
o Iv 13:31
p Iv 4:34

2. stupac

a Iv 1:1
Iv 8:58
Kol 1:15
b Ps 22:22
Dj 15:14
He 2:12
c Iv 6:68
Iv 8:28
Iv 12:49
Iv 14:10
d Iv 16:27
e Iv 16:30
f Iv 16:15
g Iv 13:1
h 1Pe 1:5
Jd 24
i Iv 10:30
Iv 17:21
j Iv 6:39
Iv 10:28
k Iv 18:9
l Mk 14:21
m Ps 41:9
Ps 109:8
Dj 1:20
n Iv 15:11
o Iv 15:19
Jk 4:4
p Mt 6:13
2So 3:3
1Iv 5:18
r Kol 1:13
s Iv 18:36
t Ef 5:25, 26
1So 5:23
2So 2:13
1Pe 1:22
u Ps 12:6
Ps 119:151,
160

sam imao dok sam bio s tobom prije nego što je nastao svijet.^a

6 Objavio sam tvoje ime ljudima koje si mi dao iz svijeta.^b Bili su tvoji, a ti si ih dao meni i držali su se tvoje riječi.

7 Sada znaju da sve što si mi dao dolazi od tebe. **8** Jer riječi koje si dao meni ja sam dao njima.^c Oni su ih prihvatili i doista su se uvjerali da sam došao kao tvoj zastupnik^d te su povjerovali da si me ti poslao.^e **9** Ja molim za njih. Ne molim za svijet, nego za one koje si mi dao, jer su tvoji. **10** A sve što je moje tvoje je i što je tvoje moje je.^f I ja sam se proslavio među njima.

11 Ja više nisam u svijetu jer dolazim k tebi, ali oni jesu u svijetu.^g Sveti Oče, čuvaj ih^h zbog svog imena, koje si mi dao, kako bi bili jedno*, kao što smo i mi jedno*.ⁱ **12** Kad sam bio s njima, ja sam ih čuvao^j zbog tvog imena, koje si mi dao. I sačuvao sam ih i nijedan od njih nije izgubljen*^k osim sina propasti,^l kako bi se ispunila Pisma.^m **13** Sada dolazim k tebi, a ovo govorim dok sam još u svijetu da bi se oni ispunili radošću kakvu ja osjećam.ⁿ **14** Ja sam im prenio tvoju riječ, a svijet ih je zamrzio jer nisu dio svijeta,^o kao što ni ja nisam dio svijeta.

15 Ne molim te da ih uzmeš iz svijeta, nego da ih čuvaš od Zloga.^p **16** Oni nisu dio svijeta,^r kao što ni ja nisam dio svijeta.^s **17** Posveti ih* istinom.^t Tvoja riječ je istina.^u **18** Kao što si ti mene poslao u

17:11 *Ili: “u jedinstvu”. **17:12** *Ili: “nije propao”. **17:17** *Odnosno neka ih odvoji da vrše svetu službu.

svijet, tako sam i ja njih poslao u svijet.^a **19** Ja čuvam svoju svetost radi njih, kako bi i oni bili posvećeni istinom.

20 Ne molim samo za njih nego i za one koji povjeruju u mene zahvaljujući njihovim riječima. **21** Molim te da svi budu jedno^b kao što si ti, Oče, u jedinstvu sa mnom i ja s tobom.^c Neka budu u jedinstvu s nama kako bi svijet vjerovao da si me ti poslao. **22** Iskazao sam im čast* koju si ti iskazao meni, kako bi bili jedno kao što smo mi jedno.^d **23** Ja sam u jedinstvu s njima i ti si u jedinstvu sa mnom, kako bi oni bili savršeno ujedinjeni. Tako će svijet znati da si me ti poslao i da voliš njih kao što voliš mene. **24** Oče, želim da oni koje si mi dao budu sa mnom ondje gdje sam ja^e kako bi vidjeli slavu koju si mi dao, jer si me volio prije postanka svijeta.^f **25** Pravedni Oče, svijet te nije upoznao,^g ali ja te poznajem,^h a oni su spoznali da si me ti poslao. **26** Obznanio sam im tvoje ime i obznanjivat ću ga,ⁱ da ljubav koju ti meni iskazuješ bude u njima i da ja budem ujedinjen s njima.^j

18 Nakon što je to rekao, Isus je sa svojim učenicima prešao dolinu Kidron*^k i otišao u vrt koji se nalazio s druge strane.^l **2** A za to je mjesto znao i Juda, njegov izdajnik, jer se Isus ondje često sastajao sa svojim učenicima. **3** Stoga je Juda poveo četu vojnika te stražare koje su poslali svećenički glavari i farizeji pa su

17:22 *Dosl.: "slavu". 18:1 *Ta je dolina bila suha čak i zimi, osim ako nisu pdale obilne kiše.

17. POGL.

- a Iv 20:21
b Ri 12:5
1Ko 1:10
Ga 3:28
c Iv 10:38
Iv 14:10
d Iv 14:20
Iv 17:11
1Iv 3:24
e Lk 22:28-30
1So 4:17
f Iv 17:5
g Iv 8:55
Iv 15:21
h Mt 11:27
i Mt 6:9
Iv 17:6
j Iv 15:9

18. POGL.

- k 2Sa 15:23
l Mt 26:36
Mk 14:32
Lk 22:39

2. stupac

- a Mt 26:47
Mk 14:43
b Mt 2:23
c Lk 22:47
d Iv 7:46
e Iv 6:39
Iv 17:12
f Mt 26:51
Mk 14:47
Lk 22:50
g Mt 26:52
Lk 22:51
Iv 18:36
h Mt 20:22
Mt 26:42
i Lk 3:2
Dj 4:5, 6
j Mt 26:57
Iv 18:24
k Iv 11:49, 50
l Mt 26:58
Mk 14:54
Lk 22:54

došli onamo s bakljama, svjetiljkama i oružjem.^a **4** Isus je znao što će mu se sve dogoditi, pa je istupio i upitao ih: "Koga tražite?" **5** Odgovorili su mu: "Isusa Nazarećanina."^b Nato im je on rekao: "Ja sam taj." A s njima je bio i njegov izdajnik Juda.^c

6 Kad im je Isus rekao: "Ja sam taj", ustuknuli su i popadali na zemlju.^d **7** Stoga ih je ponovno upitao: "Koga tražite?" A oni su odgovorili: "Isusa Nazarećanina." **8** Tada je Isus odvratio: "Rekao sam vam da sam ja taj. Ako mene tražite, pustite druge neka odu." **9** To se dogodilo da se ispune njegove riječi: "Nisam izgubio nijednog od onih koje si mi dao."^e

10 Tada je Šimun Petar izvukao mač koji je imao sa sobom i napao roba velikog svećenika te mu odsjekao desno uho.^f A rob se zvao Malho. **11** No Isus je rekao Petru: "Vrati mač u koricu!^g Zar da ne pijem iz čaše koju mi je dao Otac?"^h

12 Tada su vojnici, tisućnik i židovski stražari uhvatili Isusa i svezali ga. **13** Najprije su ga odveli Ani, jer je on bio tast Kajfe,ⁱ koji je te godine bio veliki svećenik.^j **14** A Kajfa je bio onaj koji je savjetovao Židovima da je za njih bolje da jedan čovjek umre za narod.^k

15 A Šimun Petar i jedan drugi učenik slijedili su Isusa.^l Taj je učenik poznavao velikog svećenika, pa je s Isusom ušao u dvorište velikog svećenika, **16** a Petar je ostao vani kod vrata. Stoga je taj učenik, koji je poznavao velikog svećenika, izašao i razgovarao s vrataricom te je uveo Petra.

17 Tada je ta sluškinja upitala Petra: "Nisi li i ti učenik tog čovjeka?" On je odvratio: "Nisam!"^a 18 A robovi i stražari stajali su oko vatre koju su naložili i grijali su se jer je bilo hladno. S njima je stajao i Petar i grijao se.

19 A svećenički glavar* ispitivao je Isusa o njegovim učenicima i o njegovim učenjima. 20 Isus mu je odgovorio: "Ja sam javno govorio pred svijetom. Uvijek sam naučavao u sinagogi i u hramu,^b gdje se okupljaju svi Židovi, i ništa nisam govorio u tajnosti. 21 Zašto pitaš mene? Pitaj one koji su čuli što sam im govorio. Oni znaju što sam govorio." 22 Kad je Isus to rekao, jedan od stražara koji je stajao u blizini ošamario ga je^c i rekao: "Zar tako odgovaraš svećeničkom glavaru?" 23 Isus mu je odgovorio: "Ako sam nešto krivo rekao, kaži što je krivo. A ako sam u pravu, zašto me udaraš?" 24 Tada ga je Ana svezanog poslao velikom svećeniku Kajfi.^d

25 A Šimun Petar stajao je kod vatre i grijao se. Tada su ga upitali: "Nisi li i ti njegov učenik?" On je to porekao, rekavši: "Nisam!"^e 26 A jedan od robova velikog svećenika, rođak onoga kome je Petar odsjekao uho,^f rekao je: "Nisam li te vidio s njim u vrtu?" 27 Petar je to opet porekao. Istog trenu pijetao je zakukurikao.^g

28 Tada su odveli Isusa iz Kajfine kuće i doveli ga u upraviteljevu palaču.^h Bilo je rano jutro. A Židovi nisu ušli u upraviteljevu palaču da se ne bi

18. POGL.

a Mt 26:69, 70
Mk 14:66-68
Lk 22:55-57
Iv 18:25

b Mt 26:55
Lk 4:15
Lk 19:47
Iv 7:14

c Iza 50:6

d Mt 26:57

e Mt 26:69, 70
Mk 14:69, 70
Lk 22:58

f Iv 18:10

g Mt 26:74
Mk 14:72
Lk 22:60
Iv 13:38

h Mt 27:2
Mk 15:1
Lk 23:1

2. stupac

a Dj 10:28

b Iv 19:6

c Iv 19:10

d Mt 20:18, 19
Iv 3:14
Iv 12:32

e Mt 27:11
Iv 12:13

f 1Ti 6:13

g Iza 9:6
Da 2:44
Da 7:14

h Mt 26:52, 53
Iv 18:11

i Mt 27:11

j Iv 1:14, 17
Iv 14:6

k Mt 27:24
Lk 23:4
Iv 15:25

l Mt 27:15
Mk 15:6

onečistili,^a jer u protivnom ne bi mogli jesti pashalnu večeru.

29 Stoga je Pilat izašao k njima i upitao: "Za što optužujete ovog čovjeka?" 30 Odgovorili su mu: "Da ovaj nije zločinac, ne bismo ga predali tebi."

31 Nato im je Pilat rekao: "Odvodite ga i sudite mu po svom zakonu!"^b A Židovi su mu odvratili: "Nama nije dopušteno nikoga pogubiti."^c 32 Tako su se ispunile Isusove riječi kojima je najvjestio kakvom će smrću umrijeti.^d

33 Tada se Pilat vratio u palaču te je pozvao Isusa i upitao ga: "Jesi li ti židovski kralj?"^e

34 Isus je odgovorio: "Pitaš li me to zato što ti sam tako misliš ili zato što su ti drugi pričali o meni?" 35 Pilat je odvratio: "Zar sam ja Židov? Tvoj narod i svećenički glavari predali su te meni. Što si učinio?" 36 A Isus je odgovorio:^f "Moje kraljevstvo nije dio ovog svijeta.^g Kad bi moje kraljevstvo bilo dio ovog svijeta, moji bi se sluge borili da ne budem predan Židovima.^h Ali moje kraljevstvo nije odavde." 37 Tada ga je Pilat upitao: "Dakle, ti si kralj?" Isus mu je odgovorio: "Ti sam kažeš da sam ja kralj.ⁱ Ja sam se rodio i došao u svijet zato da svjedočim za istinu.^j Svatko tko je na strani istine sluša moj glas." 38 Nato mu je Pilat rekao: "Što je istina?"

Kad je to rekao, ponovno je izašao k Židovima i kazao im: "Ja na njemu ne nalazim nikakve krivnje.^k 39 A vi imate običaj da vam na Pashu pustim nekog zatvorenika.^l Želite li onda da vam pustim židovskog kralja?" 40 Tada su po-

vikali: "Ne njega, nego Barabu!"
A Baraba je bio razbojnik.^a

19 Tada je Pilat naredio da odvedu Isusa i da ga izbičuju.^b **2** A vojnici su ispleli krunu od trnja, stavili mu je na glavu i obukli mu purpurnu haljinu.^c **3** Prilazili su mu i govorili: "Zdravo*", kralju židovski!" I šamarali su ga.^d **4** Pilat je ponovno izašao i rekao Židovima: "Evo, izvodim ga pred vas da znate kako ja na njemu ne nalazim nikakve krivnje."^e **5** Tada je Isus izašao, s krunom od trnja na glavi i odjeven u purpurnu haljinu. A Pilat im je rekao: "Evo čovjeka!" **6** Kad su ga svećenički glavari i stražari vidjeli, povikali su: "Na stup s njim! Na stup s njim!"^f A Pilat im je rekao: "Vi ga odvedite i pribijte na stup, jer ja na njemu ne nalazim nikakve krivnje."^g **7** Nato su mu Židovi odgovorili: "Mi imamo zakon i po tom zakonu on mora umrijeti^h jer je tvrdio da je Božji sin."ⁱ

8 Kad je Pilat čuo što su rekli, još se više uplašio, **9** pa se vratio u palaču i upitao Isusa: "Odakle si ti?" Ali Isus mu nije odgovorio.^j **10** Tada mu je Pilat rekao: "Zar meni ne odgovaraš? Ne znaš li da imam vlast pustiti te i da imam vlast pribiti te na stup?" **11** Isus mu je odgovorio: "Ne bi imao nikakvu vlast nada mnom da ti nije dana odozgo. Zato je onaj koji me predao tebi počinio veći grijeh."

12 Stoga je Pilat nastojao naći načina da ga pusti. Ali Židovi su vikali: "Ako ovoga puštiš, nisi prijatelj caru*! Svatko tko se izdaje za kralja, proti-

19:3 *Ili: "Živio". 19:12 *Ili: "cezaru".

18. Pogl.

a Br 35:31
Lk 23:18, 19
Dj 3:14

19. Pogl.

b Iza 50:6
Mt 20:18, 19
Mt 27:26
Mk 15:15

c Mt 27:27-29
Mk 15:16, 17
Lk 23:11

d Iza 53:3

e Lk 23:4
Iv 18:38

f Mt 27:22
Mk 15:13
Lk 23:21

g Iv 18:31

h Le 24:16

i Mt 26:63-65
Iv 5:18

j Iza 53:7
Mt 27:12, 14

2. stupac

a Lk 23:2
Dj 17:6, 7

b Iv 19:31

c Da 9:26
Mt 27:26, 31
Mk 15:15
Lk 23:24, 25

d He 13:12

e Mt 27:32, 33
Mk 15:22

f Iv 3:14
Dj 5:30
Ga 3:13

g Iza 53:9
Lk 23:33

h Mt 27:37
Mk 15:26
Lk 23:38

vi se caru."^a **13** Kad je Pilat to čuo, izveo je Isusa i sjeo na sudačku stolicu na mjestu koje se zove Kameni pločnik, a na hebrejskom *Gabata*. **14** A bio je dan pripreme^b za Pashu*, oko šestog sata^c. Rekao je Židovima: "Evo vašeg kralja!" **15** Oni su nato počeli vikati: "Smakni ga! Smakni ga! Na stup s njim!" Pilat ih je upitao: "Zar da vašeg kralja pribijem na stup?" A svećenički glavari odgovorili su: "Mi nemamo drugog kralja osim cara!" **16** Tada im ga je predao da bude pribijen na stup.^c

I oni su odveli Isusa. **17** Noseći stup na koji je trebao biti pribijen*, Isus je došao na mjesto zvano Lubanja,^d koje se na hebrejskom zove *Golgota*.^e **18** Ondje su ga pribili na stup.^f Uz njega su na stup stavili još dvojicu, jednoga sa svake strane, a Isus je bio u sredini.^g **19** Pilat je naredio da se na mučenički stup* stavi natpis na kojem je napisao: "Isus Nazarećanin, židovski kralj."^h **20** Mnogi su Židovi pročitali taj natpis jer se mjesto na kojem je Isus bio pribijen na stup nalazilo blizu grada. Natpis je bio napisan na hebrejskom, latinskom i grčkom. **21** No židovski svećenički glavari rekli su Pilatu: "Nemoj pisati: 'Židovski kralj', nego napiši da je on rekao: 'Ja sam židovski kralj.'" **22** A Pilat je odgovorio: "Što sam napisao, napisao sam!"

19:14 *Izraz "Pasha" u ovom se retku odnosi na sedmodnevni Blagdan beskvasnih kruhova, koji se slavio nakon Pashhe. Usporedi Lk 22:1. ^cOdnosno oko 12 sati. 19:17 *Ili: "Noseći svoj mučenički stup". Vidi izraz "mučenički stup" u Rječniku. 19:19 *Vidi Rječnik.

23 Kad su vojnici pribili Isusa na stup, uzeli su njegove gornje haljine i razdijelili ih na četiri dijela – svakom vojniku po dio. A uzeli su i donju haljinu, koja nije imala nijednog šava, već je bila istkana u jednom komadu. **24** Stoga su rekli jedan drugome: “Nemojmo je parati, nego odlučimo ždrijebom čija će biti.”^a To se dogodilo kako bi se ispunile riječi iz Pisama: “Među sobom su razdijelili moje haljine i izvlačili su ždrijeb za moju odjeću.”^b Vojnici su doista tako i učinili.

25 A kod Isusovog mučeničkog stupa stajala je Isusova majka^c i sestra njegove majke, zatim Klofina žena Marija i Marija Magdalena.^d **26** Kad je Isus vidio svoju majku i pokraj nje učenika kojeg je naročito volio,^e rekao je majci: “Ženo, evo ti sina!” **27** Zatim je rekao učeniku: “Evo ti majke!” I učenik ju je potom uzeo u svoj dom.

28 Nakon toga, znajući da je sve već dovršeno, Isus je rekao: “Žedan sam”, čime se ispunilo ono što piše u Pismima.^f **29** A ondje je stajala posuda puna uskislog vina. Stoga su na stabljiku izopa* natakneli spužvu natopljenu uskislim vinom i prinijeli je njegovim ustima.^g **30** Kad je okusio uskislo vino, Isus je rekao: “Dovršeno je.”^h Glava mu je klonula i on je izdahnuo*.ⁱ

31 Budući da je bio dan pripreme,^j Židovi nisu htjeli da tijela ostanu na stupu^k u subotu* – jer je ta subota bila po-

19:29 *Vidi Rječnik. **19:30** *Dosl.: “predao duh”. **19:31** *Ili: “na dan počinka”. Vidi izraz “dan počinka” u Rječniku.

19. POGL.

a Mt 27:35
Mk 15:24
Lk 23:34

b Ps 22:18

c Lk 2:34, 35

d Mt 27:55, 56
Mt 27:61
Mk 15:40
Lk 23:49

e Iv 13:23
Iv 21:7, 20

f Ps 22:15

g Ps 69:21
Mt 27:48
Mk 15:36
Lk 23:36

h Iv 17:4

i Iza 53:12
Mt 27:50
Mk 15:37
Lk 23:46

j Iv 19:14

k Pnz 21:22, 23

2. stupac

a Le 23:5-7

b Iza 53:5
Za 12:10
Iv 20:25

c Iv 20:31
Iv 21:24

d Izl 12:46
Br 9:12
Ps 34:20

e Za 12:10
Ot 1:7

f Iv 7:13
Iv 9:22

g Pnz 21:22, 23
Mt 27:57-60
Mk 15:43-46

h Iv 3:1, 2
Iv 7:50-52

i Lk 23:55, 56

j Iv 20:7

k Iza 53:9

l Iv 19:14

sebna^a – pa su zatražili od Pilata da se onima koji su na stupu polome noge i da se njihova tijela skinu. **32** Tako su vojnici došli i polomili noge dvojici muškaraca koji su bili stavljeni na stup pored Isusa. **33** Ali kad su došli od Isusa, vidjeli su da je već mrtav, pa mu nisu polomili noge, **34** nego ga je jedan od vojnika kopljem ubo pod rebra,^b i odmah je izašla krv i voda. **35** O tome svjedoči onaj koji je to vidio i njegovo je svjedočanstvo istinito. On zna da govori istinu i ispričao je to da biste i vi vjerovali.^c **36** A to se dogodilo kako bi se ispunile riječi iz Pisama: “Nijedna kost neće mu biti slomljena.”^d **37** A na drugom mjestu u Pismima stoji: “Gledat će u onoga kojeg su proboli.”^e

38 Nakon toga je Josip iz Arimateje, koji je bio Isusov učenik, ali je to tajio jer se bojao Židova,^f zamolio Pilata da mu dopusti skinuti Isusovo tijelo. Pilat mu je to dopustio, pa je Josip došao i skinuo njegovo tijelo.^g **39** A došao je i Nikodem,^h čovjek koji je jednom ranije Isusa posjetio pod okriljem noći, te je donio mješavinu* smirne i aloje, oko 100 libaraⁱ. **40** I uzeli su Isusovo tijelo i omotali ga povojima s mirisnim tvarima,^j prema židovskom pogrebnom običaju. **41** U blizini mjesta na kojem je bio pribijen na stup nalazio se vrt, a u vrtu je bio novi grob^k u koji još nitko nije bio položen. **42** Budući da je Židovima bio dan pripreme,^l a grob je bio blizu, ondje su položili Isusa.

19:39 *Moguće i: “svežanj”. ^aRiječ je o rimskoj libri. Vidi dodatak B14.

20 Rano ujutro prvog dana u tjednu, dok je još bio mrak, Marija Magdalena došla je do groba^a i vidjela da je kamen već maknut s ulaza u grob.^b **2** Stoga je otrčala Šimun^cu Petru i drugom učenicu, kojeg je Isus naročito volio,^c te im rekla: "Uzeli su Gospodina iz groba^d i ne znamo kamo su ga položili!"

3 Tada su se Petar i taj drugi učenik uputili prema grobu. **4** Njih su dvojica zajedno potrčala, ali drugi je učenik trčao brže od Petra, pa je prvi stigao do groba. **5** Zavirio je unutra i vidio kako ondje leže laneni povi^e, ali nije ušao u grob. **6** Tada je za njim došao i Šimun Petar te je ušao u grob i vidio lanene povi^eje kako ondje leže. **7** Platno koje je bilo na Isusovoj glavi nije se nalazilo zajedno s povi^ejima, nego je bilo smotano i odloženo na drugo mjesto. **8** Tada je ušao i onaj drugi učenik, koji je prvi stigao do groba. Kad je to vidio, povjеровao je onom što im je bilo rečeno. **9** Ali još nisu razumjeli odlomak iz Pisama koji kaže da on mora ustati iz mrtvih.^f **10** Potom su se učenici vratili kući.

11 A Marija je ostala vani kod groba i plakala. Sva u suzama, zavirila je u grob **12** i vidjela dva anđela^g u bijelom kako sjede ondje gdje je prije ležalo Isusovo tijelo, jedan gdje mu je bila glava, a drugi gdje su mu bile noge. **13** Oni su je upitali: "Ženo, zašto plačeš?" Odgovorila im je: "Uzeli su mog Gospodina i ne znam kamo su ga položili." **14** Rekavši to, okrenula se i ugledala Isusa kako stoji iza nje, ali nije ga prepoznala.^h

20. POGL.

a Mt 28:1
Mk 16:1, 2

b Lk 24:1-3

c Iv 13:23
Iv 19:26
Iv 21:24

d Iv 19:41, 42

e Iv 19:40

f Ps 16:10
Mt 16:21
Dj 2:27

g Mk 16:5

h Lk 24:15, 16
Lk 24:30, 31
Iv 21:4

2. stupac

a Mt 28:10

b Iv 14:28
Iv 16:28

c 1Ko 11:3
Ef 1:17
Kol 1:3

d Lk 24:9, 10

e Lk 24:36

f Iv 19:34

g Iv 16:22

h Lk 24:36

i Iza 61:1
Iv 5:36

j Mt 28:19, 20
Iv 17:18

k Dj 2:2, 4

l Iv 11:16

m Iv 19:34

15 Isus ju je upitao: "Ženo, zašto plačeš? Koga tražiš?" Mислеći da je to vrtlar, rekla mu je: "Gospodine, ako si ga ti odnio, reci mi kamo si ga položio i ja ću ga uzeti." **16** Tada joj je Isus rekao: "Marija!" A ona se okrenula i rekla mu na hebrejskom: "Rabboni!" (što znači "učitelju"). **17** A Isus joj je rekao: "Nemoj me držati, jer još neću uzaći k Ocu. Pođi mojoj braći^a i reci im: 'Uzlazim k svom Ocu^b i vašem Ocu, svom Bogu^c i vašem Bogu.'" **18** Tako je Marija Magdalena došla učenicima i javila im: "Vidjela sam Gospodina!" I ispričala im je sve što joj je rekao.^d

19 A uvečer tog istog dana, prvog u tjednu, učenici su se okupili u jednoj kući i zaključali vrata jer su se bojali Židova. Tada se Isus pojavio među njima i rekao im: "Mir s vama!"^e **20** Rekavši to, pokazao im je ruke i mjesto gdje je bio proboden.^f I učenici su se obradovali što vide Gospodina.^g **21** Isus im je ponovno rekao: "Mir s vama!"^h Kao što je Otac poslao mene,ⁱ tako i ja šaljem vas."^j **22** Kad je to rekao, dahnuo je u njih i rekao im: "Primitе sveti duh!"^k **23** Ako nekome oprostite grijehe, oprosteni su mu, a ako ih nekome ne oprostite, nisu mu oprosteni."

24 Ali Toma^l zvan Blizanac, jedan od dvanaestorice, nije bio s njima kad se Isus pojavio. **25** Stoga su mu drugi učenici govorili: "Vidjeli smo Gospodina!" A on im je rekao: "Dok ne vidim rane od čavala na njegovim rukama i ne stavim prst na te rane i ne dodirnem ranu pod njegovim rebrima,^m neću vjerovati."

26 Nakon osam dana Isusovi učenici opet su se okupili u kući, a i Toma je bio s njima. Iako su vrata bila zaključana, Isus se pojavio među njima i rekao: “Mir s vama!”^a **27** Zatim je rekao Tomi: “Stavi prst ovamo i pogledaj mi ruke te pruži ruku i dodirni ranu pod mojim rebrima. I nemoj više sumnjati, nego vjeruj!” **28** Toma mu je nato rekao: “Moj Gospodin i moj Bog!” **29** A Isus mu je rekao: “Jesi li povjerovao zato što si me vidio? Sretni su oni koji nisu vidjeli, a vjeruju!”

30 Isus je pred učenicima učinio i mnoga druga čuda, koja nisu zapisana u ovom svitku.^b **31** A ova su zapisana da biste vjerovali da je Isus doista Krist, Božji Sin, te da biste zato što vjerujete dobili život po njegovom imenu.^c

21 Nakon toga Isus se ponovno ukazao učenicima. Bilo je to na Tiberijadskom moru. Evo kako se to dogodilo: **2** Ondje su bili Šimun Petar, Toma (zvan Blizanac),^d Natanael^e iz Kane u Galileji, Zebedejevi sinovi^f i još dvojica njegovih učenika. **3** Šimun Petar rekao je ostalima: “Idem loviti ribu.” A oni su mu rekli: “Idemo i mi s tobom.” Tako su se ukrkali u lađu i otplovili, ali te noći nisu ništa ulovili.^g

4 U osvit zore Isus je stajao na obali, ali učenici nisu shvatili da je to on.^h **5** Tada ih je Isus upitao: “Djeco, zar nemate ništa* za jelo?” Odgovorili su mu: “Nemamo.” **6** On im je rekao: “Bacite mrežu s desne strane lađe i naći ćete ribu.” I bacili su mrežu, ali je

21:5 *Ili: “nijednu ribu”.

20. Pogl.

a Iv 20:19

b Iv 21:25

c Iv 3:15
Iv 5:24
1Pe 1:8, 9
1Iv 5:13

21. Pogl.

d Iv 11:16
Iv 20:24

e Iv 1:45

f Mt 4:21

g Lk 5:4, 5

h Lk 24:15, 16
Iv 20:11, 14

2. stupac

a Lk 5:4, 6

b Iv 13:23
Iv 19:26
Iv 20:2

c Iv 20:19, 26

d Lk 22:32
Dj 20:28
1Pe 5:2, 3e Dj 1:15
He 13:20
1Pe 2:25

više nisu mogli izvući jer je bila puna ribe.^a **7** Tada je onaj učenik kojeg je Isus naročito volio^b rekao Petru: “To je Gospodin!” Kad je Šimun Petar čuo da je to Gospodin, obukao je haljinu, jer se bio razodjenuo*, i skočio u more. **8** A ostali su učenici došli čamcem, vukući mrežu s ribama jer nisu bili daleko od kopna, svega dvjestotinjak lakata*.

9 Kad su izašli na kopno, vidjeli su ribu kako se peče na žaru i kruh. **10** Isus im je rekao: “Donesite koju ribu od onog što ste sad ulovili.” **11** Nato je Šimun Petar ušao u čamac i izvukao na kopno mrežu punu velikih riba – bilo ih je 153. Premda ih je bilo toliko, mreža se nije razderala. **12** Tada im je Isus rekao: “Dodite doručkovati.” Nitko od učenika nije se usudio upitati ga: “Tko si ti?” jer su znali da je to Gospodin. **13** Isus je uzeo kruh i dao im ga, a tako i ribu. **14** To je bio već treći put^c da se Isus ukazao učenicima nakon što je bio podignut iz mrtvih.

15 Nakon što su doručkovali, Isus je upitao Šimuna Petra: “Šimune, Ivanov sine, voliš li me više od ovih?” On mu je odgovorio: “Da, Gospodine, ti znaš da te volim.” Nato mu je Isus rekao: “Hrani moju janjad.”^d **16** Opet ga je upitao, po drugi put: “Šimune, Ivanov sine, voliš li me?” On mu je odgovorio: “Da, Gospodine, ti znaš da te volim.” Nato mu je Isus rekao: “Pasi moje ovčice.”^e **17** Upitao ga je i treći put: “Šimune, Ivanov sine, voliš

21:7 *Dosl.: “jer je bio gol”. 21:8 *Okolo 90 metara. Vidi dodatak B14.

li me?” A Petar se ražalostio što ga je treći put upitao: “Voliš li me?” Stoga mu je odgovorio: “Gospodine, ti sve znaš, ti znaš da te volim.” Tada mu je Isus rekao: “Hrani moje ovčice.^a **18** Zaista, zaista ti kažem, kad si bio mladi, sam si se odijevao i išao si kamo si htio. Ali kad ostariš, ispružit ćeš ruke i drugi će te odijevati i voditi kamo ne želiš.” **19** To je rekao da navijesti kakvom će smrću Petar proslaviti Boga. Potom mu je rekao: “Nastavi ići za mnom.”^b

20 A Petar se okrenuo i vidio da za njima ide učenik kojeg je Isus naročito volio^c i koji se na večeri bio naslonio Isusu na prsa i upitao ga: “Gospodine, tko je taj koji će te izdati?” **21** Dakle, kad ga je

21. POGL.

a Iv 10:14, 15

b Mt 19:28

Iv 12:26

Ot 14:4

c Iv 13:23

Iv 20:2

2. stupac

a Iv 13:23

Iv 19:26

Iv 20:2

Iv 21:7

b Iv 20:30, 31

ugledao, Petar je upitao Isusa: “Gospodine, što će biti s njim?”

22 Isus mu je odgovorio: “Ako ja želim da on ostane dok ne dodem, zašto se ti brineš za to? Ti nastavi ići za mnom.”

23 Zbog toga se među braćom pronio glas da taj učenik neće umrijeti. No Isus nije rekao Petru da on neće umrijeti, nego mu je rekao: “Ako ja želim da on ostane dok ne dodem, zašto se ti brineš za to?”

24 Ovo je taj učenik^a koji svjedoči o svemu tome i koji je to zapisao. I znamo da je njegovo svjedočanstvo istinito.

25 Ima još mnogo toga što je Isus učinio i kad bi se sve to zapisalo do najmanje pojedinosti, mislim da bi i cijeli svijet bio premalen za svitke koji bi se napisali.^b

DJELA APOSTOLSKA

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|---|--|
| <p>1 Riječi upućene Teofilu (1–5)
Učenici će svjedočiti o Isusu po cijelom svijetu (6–8)
Isus uzašao na nebo (9–11)
Učenici se sastaju i jednodušno se mole (12–14)
Matija izabran kao zamjena za Judu (15–26)</p> <p>2 Na Pedeseticu izliven sveti duh (1–13)
Petrov govor (14–36)
Reakcija mnoštva na Petrov govor (37–41)
Kršteno 3000 ljudi (41)
Kršćanima je sve zajedničko (42–47)</p> <p>3 Petar liječi hromog prosjaka (1–10)
Petrov govor u Salamunovom trijemu (11–26)
Vrijeme “obnove svega” (21)
Prorok kao što je Mojsije (22)</p> | <p>4 Petar i Ivan uhićeni (1–4)
Broj muškaraca koji su postali vjernici popeo se na 5000 (4)
Apostoli pred Sudbenim vijećem (5–22)
“Ne možemo prestati govoriti” (20)
Molitva za hrabrost (23–31)
Učenicima je sve zajedničko (32–37)</p> <p>5 Ananija i Safira (1–11)
Apostoli čine mnoge znakove i čuda (12–16)
Bačeni u zatvor, anđeo ih oslobodio (17–21a)
Opet izvedeni pred Sudbeno vijeće (21b–32)
Pokoravati se Bogu, a ne ljudima (29)
Gamalijelov savjet (33–40)
Propovijedanje od kuće do kuće (41, 42)</p> |
|---|--|

- 6 Sedam ljudi postavljeno da dijeli hranu (1-7)
Stjepan optužen da huli na Boga (8-15)
- 7 Stjepanov govor pred Sudbenim vijećem (1-53)
Razdoblje patrijarha (2-16)
Mojsije vodi narod; Izraelci štiju idole (17-43)
Bog ne prebiva u hramovima koje su načinili ljudi (44-50)
Kamenovanje Stjepana (54-60)
- 8 Savao progoni skupštinu (1-3)
Filip propovijeda i čini učenike u Samariji (4-13)
Petar i Ivan poslani u Samariju (14-17)
Šimun želi kupiti sveti duh (18-25)
Etiopski dvoranin (26-40)
- 9 Savao na putu za Damask (1-9)
Ananija poslan k Savlu (10-19a)
Savao u Damasku propovijeda o Isusu (19b-25)
Savao u Jeruzalemu (26-31)
Petar izliječio Eneju (32-35)
Petar uskrsnuo Dorku (36-43)
- 10 Kornelijevo viđenje (1-8)
Petrovo viđenje: Bog očistio nečiste životinje (9-16)
Petar kod Kornelija (17-33)
Petar objavljuje dobru vijest neznabošcima (34-43)
"Bog nije pristran" (34, 35)
Neznabošci dobili sveti duh, potom kršteni (44-48)
- 11 Petar podnosi izvještaj apostolima (1-18)
Barnaba i Savao u sirijskoj Antiohiji (19-26)
Učenici prvi put nazvani kršćanima (26)
Agab prerekao glad (27-30)
- 12 Jakov ubijen; Petar u zatvoru (1-5)
Andeo oslobodio Petra (6-19)
Andeo poslao bolest na Heroda (20-25)
- 13 Barnaba i Savao poslani na misionarski zadatak (1-3)
Propovijedanje na Cipru (4-12)
Pavlov govor u pizidijskoj Antiohiji (13-41)
Ispunjava se proročanstvo: "Postavio sam te za svjetlo narodima" (42-52)
- 14 Napredak djela i protivljenje u Ikoniju (1-7)
U Listri Pavla i Barnabu proglasili bogovima (8-18)
Pavao preživio kamenovanje (19, 20)
Pavao i suradnici jačaju skupštine (21-23)
Povratak u sirijsku Antiohiju (24-28)
- 15 U Antiohiji nastala rasprava o obrezivanju (1, 2)
Pitanje izneseno pred braćom u Jeruzalemu (3-5)
Sastanak starješina i apostola (6-21)
Pismo vodećeg tijela (22-29)
Uzdržavati se od krvi (28, 29)
Pismo ohrabrilu skupštine (30-35)
Pavao i Barnaba se razdvojili (36-41)
- 16 Pavao odabire Timoteja za suradnika (1-5)
Pavao u viđenju vidi Makedonca (6-10)
U Filipima Lidija postaje vjernica (11-15)
Pavao i Sila u zatvoru (16-24)
Kršteni zatvorski čuvar i njegova obitelj (25-34)
Pavao traži ispriku upravitelja (35-40)
- 17 Pavao i Sila u Solunu (1-9)
Pavao i Sila u Bereji (10-15)
Pavao u Ateni (16-22a)
Pavlov govor na Areopagu (22b-34)
- 18 Pavao propovijeda u Korintu (1-17)
Povratak u sirijsku Antiohiju (18-22)
Pavao putuje po Galaciji i Frigiji (23)
Rječiti Apolon dobiva pomoć (24-28)
- 19 Pavao u Efezu; neki se ponovno krste (1-7)
Pavao poučava ljude i drži govore (8-10)
Jehovina riječ se širi unatoč protivljenju demona (11-20)
Pobuna protiv Pavla u Efezu (21-41)
- 20 Pavao u Makedoniji i Grčkoj (1-6)
Uskrsnuo Eutiha u Troadi (7-12)
Put od Troade do Mileta (13-16)
Pavao se sastaje s efeškim starješinama (17-38)
Poučava od kuće do kuće (20)
"Više usrećuje davati nego primati" (35)
- 21 Na putu u Jeruzalem (1-14)
Dolazak u Jeruzalem (15-19)
Pavao poslušao savjet starješina (20-26)

- Pobuna u hramu; Pavao uhićen (27-36)
Pavlu dopušteno da se obrati mnoštvu (37-40)
- 22 Pavao iznosi svoju obranu (1-21)
Pavao se poziva na rimsko građanstvo (22-29)
Okupilo se Sudbeno vijeće (30)
- 23 Pavao govori pred Sudbenim vijećem (1-10)
Gospodin ohrabrio Pavla (11)
Židovi skovali urotu da ubiju Pavla (12-22)
Pavao poslan u Cezareju (23-35)
- 24 Optužbe protiv Pavla (1-9)
Pavao se brani pred Feliksom (10-21)
Feliks dvije godine odgađa rješavanje spora (22-27)
- 25 Pavlu se sudi pred Festom (1-12)
"Prizivam se na cara!" (11)
Fest se obraća kralju Agripi za pomoć (13-22)
Pavao izveden pred Agripu (23-27)
- 26 Pavao iznosi obranu pred Agripom (1-11)
Pavao opisuje svoje obraćenje (12-23)
Reakcije Festa i Agripe (24-32)
- 27 Pavao plovi prema Rimu (1-12)
Brod u oluji (13-38)
Brodolom (39-44)
- 28 Pavao na Malti (1-6)
Izliječio Publijevog oca (7-10)
Nastavlja put u Rim (11-16)
Pavao razgovara sa Židovima u Rimu (17-29)
Pavao dvije godine odvažno propovijeda (30, 31)

1 U svojoj prvoj knjizi, Teofile, pisao sam o svemu što je Isus radio i učio od samog početka^a **2** pa sve do dana kad je bio unesen,^b nakon što je po svetom duhu dao zapovijedi apostolima koje je izabrao.^c **3** Poslije svojih patnji on im je pružio mnoge neosporne dokaze da je živ.^d Ukazivao im se 40 dana i govorio im o Božjem kraljevstvu.^e **4** Kad se jednom prilikom sastao s njima, zapovjedio im je: "Ne idite iz Jeruzalema,^f nego čekajte ono što je Otac obećao,^g ono o čemu sam vam govorio. **5** Jer Ivan je krstio vodom, a vi ćete uskoro biti kršteni svetim duhom."^h

6 Kad su se opet okupili, upitali su ga: "Gospodine, hoćeš li sada ponovno uspostaviti kraljevstvo u Izraelu?"ⁱ **7** On im je odgovorio: "Nije vaše da znate vremena i razdoblja koja Otac ima u svojoj vlasti.^j **8** Ali kad sveti duh dođe na vas,^k dobit ćete snagu i svjedočit ćete!

1. POGL.

- a Lk 1:3
Lk 3:23
b 1Ti 3:16
c Iv 15:16
d Mt 28:9
Iv 20:19
1Ko 15:4-7
e Lk 24:27
f Lk 24:49
g Iv 14:16, 17
Dj 2:33
h JI 2:28
Mt 3:11
Mk 1:8
i Lk 19:11
Lk 24:21
j Da 2:20, 21
Mt 24:36
k Dj 4:33
l Iza 43:10
Lk 24:48
Iv 15:26, 27

2. stupac

- a Dj 5:27, 28
b Dj 8:14
c Kol 1:23
d Lk 24:51
Iv 6:62
e Mt 28:2, 3
f Lk 24:52

o meni* u Jeruzalemu,^a po cijeloj Judeji i Samariji^b i do svih krajeva zemlje."^c **9** Nakon što je to rekao, bio je podignut pred njihovim očima i oblak ga je zaklonio, pa ga više nisu vidjeli.^d **10** I dok su netremice gledali u nebo kako on odlazi, iznenada su se pored njih pojavila dva čovjeka u bijelim haljinama^e **11** i rekla: "Galilejci, zašto stojite i gledate u nebo? Ovaj Isus, koji je bio s vama i koji je uzet na nebo, doći će na isti način na koji ste ga vidjeli da odlazi na nebo."

12 Tada su sišli s Maslinske gore i vratili se u Jeruzalem.^f Ta se gora nalazi blizu grada, udaljena je onoliko koliko je bilo dopušteno putovati u subotu*. **13** Kad su stigli u Jeruzalem, popeli su se u gornju

1:8 *Ili: "bit ćete moji svjedoci". **1:12** *Ili: "na dan počinka". Vidi izraz "dan počinka" u Rječniku. Udaljenost koja se smjela prijeći u subotu iznosila je nešto manje od 900 metara.

sobu u kojoj su boravili. Bili su to Petar, Ivan, Jakov, Andrija, Filip, Toma, Bartolomej, Matej, Alfejev sin Jakov, Šimun zvan Revni* te Jakovljevi sin Juda.^a **14** Svi su se oni jednostavno i ustrajno molili, zajedno s nekim ženama^b te s Isusovom majkom Marijom i njegovom braćom.^c

15 Tih je dana Petar ustao među okupljenom braćom, kojih je bilo oko 120, i rekao: **16** "Braćo, trebale su se ispuniti riječi iz Pisama koje je sveti duh preko Davida pretekao o Judi,^d koji je doveo one što su uhvatili Isusa.^e **17** Juda je bio jedan od nas^f i bio je izabran da s nama vrši ovu službu. **18** (On je kupio njivu novcem koji je dobio za svoje nepravedno djelo.^g A potom se strmoglavio i tijelo mu se raspuknulo* te mu se prosula sva utroba.^h **19** To je postalo poznato svim stanovnicima Jeruzalema, pa je ta njiva na njihovom jeziku prozvana *Akeldama*, što znači "krvava njiva".) **20** U Psalmima piše: 'Neka njegovo prebivalište opusti i neka u njemu više nitko ne živi'ⁱ i 'Neka njegovu nadgledničku službu preuzme netko drugi'.^j **21** Dakle, treba ga zamijeniti jedan od onih koji su bili s nama cijelo vrijeme koje je Gospodin Isus proveo među nama - **22** otkako ga je Ivan^k krstio pa sve do dana kad je bio uznesen na nebo.^l Taj čovjek treba zajedno s nama svjedočiti o njegovom uskrsnuću."^m

23 Tako su predložili dvojicu - Josipa zvanog Barsaba (kojeg su zvali i Just) i Matiju.

1:13 *Ili: "Gorljivi". 1:18 *Ili: "i raspuknuo se po sredini".

1. POGL.

- a Mt 10:2-4
Mk 3:16-19
- b Lk 23:49
- c Mt 13:55
Iv 7:5
Ga 1:19
- d Ps 41:9
Ps 55:12
Iv 13:18
- e Lk 22:47
Iv 18:3
- f Mt 10:2, 4
Lk 6:12-16
Iv 6:70, 71
- g Za 11:12
Mt 26:14, 15
- h Mt 27:5-8
- i Ps 69:25
- j Ps 109:8
- k Mt 3:13
- l Lk 24:51
Dj 1:9
- m Mt 28:5, 6
Mk 16:6

2. stupac

- a 1Sa 16:7
1Lj 28:9
Jr 11:20
- b Iv 6:70
- c Izr 16:33

2. POGL.

- d Le 23:16
Pnz 16:9-11
- e Dj 4:31
- f Mk 1:28
Iv 14:26
- g Dj 10:45, 46
1Ko 12:8, 10
- h Izl 23:17
- i Mk 14:70
Dj 1:11
- j 2Kr 17:6
- k Da 8:1, 2
- l 1Pe 1:1
- m Izl 12:48

24 Tada su se pomolili rekavši: "Jehova*, ti koji poznaješ srca svih ljudi,^a pokaži koga si od ove dvojice izabrao **25** da dobi ovu službu i apostolstvo, jer je Juda sve to odbacio i otišao svojim putem."^b **26** Zatim su izvlačili ždrijeb za njih^c i ždrijeb je pao na Matiju. Tako je on bio pribrojen jedanaestorici apostola.*

2 A na Pedeseticu^d su svi učenici bili okupljeni na istom mjestu. **2** Iznenada se začula huka s neba, kao kod nleta jakog vjetera, i ispunila je cijelu kuću u kojoj su sjedili.^e **3** I ugledali su nešto poput plamenih jezika koji su se razdvajali te je po jedan sišao na svakog od njih. **4** Tada su se svi ispunili svetim duhom^f i počeli govoriti raznim jezicima, kako im je duh dao da govore.^g

5 U to su vrijeme u Jeruzalemu boravili pobožni Židovi iz svakog naroda pod nebom.^h **6** Kad se začuo taj zvuk, okupilo se mnoštvo ljudi. Bili su zbunjeni jer je svatko čuo učenike kako govore njegovim jezikom. **7** Svi su bili silno zapanjeni i govorili su: "Nisu li svi ti ljudi Galilejci?" **8** Pa kako to da svatko od nas čuje svoj materinji jezik*? **9** Parti, Medijci,ⁱ Elamci,^k stanovnici Mezopotamije, Judeje, Kapadocije, Ponta, Azije*,^l **10** Frigije, Pamfilije, Egipta i libijskih krajeva oko Cirene, putnici iz Rima, kako Židovi tako i obraćenici na židovsku vjeru,^m **11** Krećani i Arapi - svi ih mi čujemo ka-

1:24 *Vidi dodatak A5. 1:26 *Odnosno na njega se gledalo kao na ostalu jedanaestoricu apostola. 2:8 *Ili: "jezik u kojem je rođen". 2:9 *Riječ je o rimskoj provinciji. Vidi Rječnik.

ko na našim jezicima govore o veličanstvenim Božjim djelima." **12** Svi su oni bili zapanjeni i zbunjeno su pitali jedni druge: "Što sve to znači?" **13** No drugi su im se rugali i govorili: "Napili su se slatkog* vina."

14 A Petar je istupio s jedanaesticom^a i obratio se mnoštvu glasno govoreći: "Judejci i svi koji živite u Jeruzalemu, pažljivo slušajte što ću vam reći! **15** Ovi ljudi nisu pijani, kao što vi mislite – pa tek je treći sat*. **16** To što vidite bilo je proročeno preko proroka Joela: **17** "U posljednje ću dane", govori Bog, "izliti svoj duh na sve vrste ljudi, pa će vaši sinovi i vaše kćeri proricati, vaši će mladići vidjeti viđenja, a vaši starci sanjati snove.^b **18** Čak ću i na svoje robove i robinje u te dane izliti svoj duh, pa će oni proricati.^c **19** I dat ću da se pojave čuda* gore na nebu i znakovi dolje na zemlji – krv i vatra i oblaci dima. **20** Sunce će se pretvoriti u tamu i mjesec u krv prije nego dođe veliki i veličanstveni Jehovin* dan. **21** I svatko tko prizove Jehovino* ime, bit će spašen."^d

22 Izraelci, čujte ove riječi: Isusa Nazarećanina poslao je Bog i to je jasno potvrdio silnim djelima, čudima i znakovima koje je preko njega učinio među vama,^e kao što i sami znate. **23** Tog čovjeka, koji je bio predan neprijateljima da bi se ispunilo ono što je Bog čvrsto naumio i naprijed znao,^f pribili ste na stup rukom zliko-

2:13 *Ili: "mladog". **2:15** *Odnosno oko 9 sati. **2:19** *Ili: "znamenja". **2:20, 21, 25, 34** *Vidi dodatak A5.

2. POGL.

a Dj 1:13

b Jl 2:28

c 1Ko 12:8, 10

d Jl 2:28–32
Ri 10:13e Iv 5:36
Iv 14:10f Iv 19:10, 11
Dj 4:27, 28
1Pe 1:20

2. stupac

a Lk 23:33
Dj 5:30
Dj 7:52b Dj 3:15
Ri 4:24
1Ko 6:14
Kol 2:12
He 13:20

c Iv 10:17, 18

d Dj 13:35

e Ps 16:8–11

f 1Kr 2:10

g 2Sa 7:12, 13
Ps 89:3, 4
Ps 132:11

h Ps 16:10

i Lk 24:46–48
Dj 1:8
Dj 3:15j Ri 8:34
Flp 2:9–11
1Pe 3:22

k Iv 14:26

DJELA APOSTOLSKA 2:12–34

vaca* i ubili ga.^a **24** Ali Bog ga je uskrsnuo^b i tako oslobodio vlasti* smrti, jer nije bilo moguće da ga smrt zadrži.^c **25** David o njemu kaže: 'Jehovu* stalno imam pred sobom. On mi je zdesna i zato nikad neću posnuti. **26** Zato se moje srce razveselilo i moj se jezik jako obradovao. Živjet ću u nadi **27** jer ti me* nećeš ostaviti u grobu^d niti ćeš dopustiti da se tvoj vjerni sluga raspadne.^d **28** Pokazao si mi put koji vodi u život. Silno ću se obradovati kad stanem pred tebe*.'^e

29 Braćo, dopustite da vam otvoreno govorim o praocu Davidu. On je umro i bio pokopan^f i njegov je grob ovdje sve do današnjeg dana. **30** Budući da je bio prorok i da je znao kako mu se Bog zakleo da će njegovog potomka* postaviti na njegovo prijestolje.^g **31** on je naprijed vidio Kristovo uskrsnuće i navijestio ga. Rekao je da on neće biti ostavljen u grobu^d i da se njegovo tijelo neće raspasti.^h **32** Upravo je tog Isusa Bog uskrsnuo, čemu smo svi mi svjedoci.ⁱ **33** Dakle, budući da ga je Bog, Otac, uzvisio i postavio ga sebi zdesna^j te mu dao obećani sveti duh,^k on je izlio na nas taj duh, kao što vidite i čujete. **34** Naime, David nije uzašao na nebo, nego je sam kazao: 'Jehova* je rekao mom Gospodinu:

2:23 *Ili: "onih koji prkose zakonu". **2:24** *Moguće i: "užadi". Dosl.: "bolova". **2:27** *Ili: "moju dušu". **2:27, 31** *Ili: "hadu". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "had" u Rječniku. **2:28** *Dosl.: "tvoje lice". **2:30** *Dosl.: "plod njegovih bokova".

“Sjedi mi zdesna **35** dok tvoje neprijatelje ne položim pod* tvoje noge.”^a **36** Stoga neka cijeli izraelski narod bude uvjeren da je Bog njega učinio i Gospodinom^b i Kristom, upravo tog Isusa kojeg ste vi pribili na stup.”^c

37 Te su ih riječi pogodile u srce, pa su rekli Petru i ostalim apostolima: “Braćo, što trebamo činiti?” **38** A Petar im je rekao: “Pokajte se^d i neka se svatko od vas krsti^e u ime Isusa Krista kako bi mu grijesi bili oprošteni,^f pa ćete dobiti sveti duh na dar. **39** Jer to je obećanje^g dano vama i vašoj djeci i svima onima koji su daleko, svima onima koje Jehova*, naš Bog, pozove k sebi.”^h **40** Petar im je rekao još mnogo toga. Temeljito im je svjedočio i poticao ih: “Spasite se od ovog pokvarenog naraštaja.”ⁱ **41** Stoga su oni koji su svim srcem prihvatili ono što je govorio bili kršteni^j te se tog dana učenicima pridružilo oko 3000 ljudi.^k **42** I predano su nastavili učiti od apostola, zajedno su provodili vrijeme*, jeli^l i ustrajno se molili.^m

43 Svi su se ispunili strahopoštovanjem jer su apostoli činili mnoga čuda i znakove.ⁿ **44** A svi koji su postali vjernici bili su zajedno i sve im je bilo zajedničko. **45** Prodavali su svoje posjede^o i imovinu te prihod dijelili svima, koliko je tko trebao.^p **46** Svaki su dan zajedno provodili mnogo vremena u hramu. Odlazili su jedni k drugima kako bi zajed-

2:35 *Ili: “dok od tvojih neprijatelja ne načinim podnožje za”. 2:39, 47 *Vidi dodatak A5. 2:42 *Ili: “dijelili su među sobom ono što su imali”.

2. POGL.

a Ps 110:1
Lk 20:42, 43
1Ko 15:25
He 10:12, 13

b Mt 28:18
Iv 3:35
Dj 5:31

c Iv 19:6

d Lk 24:46, 47
Dj 17:30
Dj 26:20

e Mt 28:19

f Mt 26:27, 28
Ef 1:7

g JI 2:28

h JI 2:32

i Pnz 32:5
Ps 78:8

j Dj 8:12
Dj 18:8

k Dj 4:4
Dj 5:14

l Dj 2:46

m Dj 1:14

n Dj 5:12

o Mt 19:21

p Dj 4:32, 34

2. stupac

a Dj 5:14
Dj 11:21
1Ko 3:7

3. POGL.

b Dj 3:16
Dj 4:10

c Mt 8:14, 15
Mt 9:24, 25

d Iv 5:8, 9
Dj 9:34
Dj 14:8–10

e Iza 35:6

f Dj 3:2

no jeli te su dijelili hranu s velikom radošću i iskrena srca. **47** Hvalili su Boga i uživali naklonost svih ljudi. A Jehova* im je svakodnevno pridruživao one koji su dolazili na put spašenja.^a

3 Jednog dana Petar i Ivan išli su u hram na molitvu, koja se održavala u deveti sat*.

2 A ljudi su upravo donosili nekog čovjeka koji je bio hrom od rođenja. Njega su svaki dan stavljali kod hramskih vrata koja su se zvala Krasna da prosi milostinju od onih koji ulaze u hram. **3** Kad je taj čovjek ugledao Petra i Ivana koji su upravo ulazili u hram, molio ih je da mu daju milostinju. **4** Petar i Ivan pogledali su ravno u njega. Petar mu je rekao: “Pogledaj nas!” **5** Dok ih je čovjek pozorno gledao, očekujući da će od njih nešto dobiti, **6** Petar je rekao: “Srebra i zlata nemam, ali dajem ti ono što imam. U ime Isusa Krista Nazarećanina, hodaj!”^b

7 Nato ga je uhvatio za desnu ruku i pridigao.^c Čovjeku su odmah očvrtnula stopala i gležnjevi.^d **8** Skočio je na noge^e i počeo hodati te je ušao s njima u hram hodajući, poskakujući i hvaleći Boga. **9** I svi su ga vidjeli kako hoda i hvali Boga. **10** Shvatili su da je to onaj čovjek koji je sjedio kod Krasnih vrata u hramu i prosio milostinju,^f pa su se zapanjili i zadivili zbog onoga što mu se dogodilo.

11 Dok se taj čovjek još držao za Petra i Ivana, svi su ljudi u čudu pohrlili k njima na mjesto zvano Salamunov

3:1 *Odnosno oko 15 sati.

trijem.^a **12** Kad je Petar to vidio, rekao je ljudima: "Izraelci, zašto se čudite ovome i zašto gledate u nas kao da smo svojom snagom ili zahvaljujući svojoj bogobojaznosti učinili da ovaj čovjek hoda?" **13** Abrahamov, Izakov i Jakovljevi Bog,^b Bog naših praotaca, proslavio je svog Slugu,^c Isusa,^d kojeg ste vi predali^e i odrekli ga se pred Pilatom iako ga je on već bio odlučio pustiti. **14** Da, vi ste se odrekli tog svetog i pravednog čovjeka i tražili da vam se oslobodi ubojica,^f **15** a ubili ste onoga preko kojeg ljudi dobivaju život.^g Ali Bog ga je podignuo iz mrtvih, čemu smo mi svjedoci.^h **16** Stoga su zbog njegovog imena i naše vjere u njega* ovom čovjeku kojeg vidite i poznajete ojačale noge. Vjera koju imamo zahvaljujući Isusu potpuno je izliječila ovog čovjeka pred svima vama. **17** Braćo, znam da ste ono učinili u neznanju,ⁱ kao i vaši poglavari.^j **18** Ali Bog je tako ispunio ono što je navijestio preko svih proroka, da će njegov Pomazanik* trpjeti.^k

19 Dakle, pokajte se^l i obratite se^m da se izbrišu vaši grijesi,ⁿ pa će vam sam Jehova* pružiti okrepu **20** i poslati vam Pomazanika* kojeg vam je odredio, a to je Isus. **21** Njega nebo mora zadržati do vremena obnove svega o čemu je Bog govorio preko svojih svetih proroka iz starog doba. **22** Naime, Mojsije je rekao: 'Jehova*', vaš Bog, podignut će vam iz vašeg naroda proroka

3:15 *Ili: "Glavnog Zastupnika života".
3:16 *Dosl.: "u njegovo ime". 3:18 *Dosl.: "Krist". 3:19, 22 *Vidi dodatak A5. 3:20 *Dosl.: "Krista".

kao što sam ja.^a Slušajte sve što vam on kaže!^b **23** Svatko* tko ne bude slušao tog Proroka, bit će istrijebljen iz naroda.^c **24** A i svi proroci od Samuela pa nadalje, koliko god ih je prorokovalo, jasno su navješćivali ove dane.^d **25** Vi ste sinovi proroka i nasljednici saveza koji je Bog sklopio s vašim praocima^e kad je rekao Abrahamu: 'Preko tvog potomstva* bit će blagoslovljeni svi narodi na zemlji.'^f **26** Kad je Bog podignuo svog Slugu, najprije ga je poslao k vama^g kako bi vas blagoslovio, pomažući svakome od vas da prestane činiti zlo."

4 Dok su njih dvojica još govorila narodu, prišli su im svećenici, hramski zapovjednik i saduceji.^h **2** Bili su ljuti zato što su apostoli poučavali narod i javno objavljivali da je Isus uskrsnuo od mrtvih*.ⁱ **3** Stoga su ih uhvatili i bacili u zatvor^j do sljedećeg dana jer je već bila večer. **4** No mnogi koji su čuli ono što su apostoli govorili postali su vjernici te se broj muškaraca koji su povjerovali popeo na oko 5000.^k

5 A sutradan su se u Jeruzalemu skupili židovski poglavari, starješine i pismoznanci. **6** Ondje je bio i svećenički glavlar Ana,^l zatim Kajfa,^m Ivan, Aleksandar i svi rođaci svećeničkog glavara. **7** Poslali su po Petra i Ivana te ih doveli na sredinu i počeli ispitivati: "Odakle vam ta moć? U čije ste ime to učinili?" **8** Tada im je Petar, pun svetog duha,ⁿ rekao:

3:23 *Ili: "Svaka duša". 3:25 *Dosl.: "sjemena". 4:2 *Ili: "i na Isusovom primjeru objavljivali uskrsnuće od mrtvih".

3. POGL.

- a Iv 10:23
Dj 5:12
b Izl 3:6
c Iza 52:13
Iza 53:11
d Flp 2:9-11
e Dj 5:30
f Mt 27:20, 21
Lk 23:14, 18
g Dj 5:31
He 2:10
h Lk 24:46-48
Dj 1:8
Dj 2:32
i Iv 16:2, 3
1Ti 1:13
j 1Ko 2:8
k Ps 118:22
Iza 50:6
Iza 53:8
Da 9:26
Lk 22:15
l Dj 2:38
m Eze 33:11
Ef 4:22
n Eze 33:14, 16
1Iv 1:7

2. stupac

- a Pnz 34:10
Dj 7:37
b Pnz 18:15, 18
c Pnz 18:19
d Lk 24:27
Dj 10:43
e Ri 9:4
f Pos 22:18
Ga 3:8
g Dj 13:45, 46
Ri 1:16

4. POGL.

- h Dj 23:8
i Dj 4:33
Dj 17:18
j Lk 21:12
k Dj 2:41
Dj 6:7
l Iv 18:13
m Mt 26:57
Lk 3:2
Iv 11:49-51
n Dj 7:55

“Narodni poglavari i starješine! **9** Ako se nas danas ispituje zbog dobrog djela koje smo učinili hromom čovjeku^a i ako želite znati tko je izliječio ovog čovjeka, **10** onda znajte svi vi i cijeli izraelski narod da se to dogodilo u ime Isusa Krista Nazarećanina,^b kojeg ste vi pribili na stup,^c a kojeg je Bog podignuo iz mrtvih.^d Po njemu ovaj čovjek stoji ovdje pred vama zdrav. **11** Taj je Isus ‘kamen koji ste vi graditelji smatrali bezvrijednim, a koji je postao glavni ugaoni kamen’.^e **12** I nema drugog spasioca osim njega jer nema drugog imena^f pod nebom danog ljudima po kojem možemo biti spašeni.”^g

13 Kad su vidjeli Petrovu i Ivanovu odvažnost i shvatili da su to neuki* i obični ljudi,^h ostali su u čudu. Tada su uvidjeli da su oni bili s Isusom.ⁱ **14** Budući da su vidjeli da s njima stoji izliječen čovjek,^j nisu im na to mogli ništa odgovoriti.^k **15** Stoga su im zapovjedili da izađu iz dvorane Sudbenog vijeća, a onda su se počeli savjetovati: **16** “Što da radimo s tim ljudima? Iстина je da su učinili veliko čudo, za koje znaju svi stanovnici Jeruzalema.^m Ne možemo to zanijekati. **17** No da se to ne bi dalje širilo među narodom, zaprijetimo im i naredimo da više nikome ne govore u to ime.”ⁿ

18 Tada su ih pozvali i zapovjedili im da više ne govore niti naučavaju u Isusovo ime. **19** Nato su im Petar i Ivan rekli: “Prosudite sami je li u Bož-

4:11 *Dosl.: “glava ugla”. **4:13** *Odnosno da se nisu školovali u rabinskim školama. To ne znači da su bili nepismeni.

4. POGL.

- a Dj 3:7
- b Dj 3:6
- c Dj 2:36
- d Dj 2:24
Dj 5:30
- e Ps 118:22
Iza 28:16
Mt 21:42
1Pe 2:7
- f Mt 1:21
Dj 10:43
Flp 2:9, 10
- g Iv 1:12
Iv 14:6
1Ti 2:5, 6
- h Mt 11:25
1Ko 1:26, 27
- i Iv 7:14, 15
- j Dj 3:11
- k Lk 21:15
- l Iv 11:47
- m Dj 3:9, 10
- n Dj 5:40

2. stupac

- a Dj 5:29
- b Lk 22:2
Dj 5:26
- c Izl 20:11
Ne 9:6
Ps 146:6
- d 2Sa 23:1, 2
- e Ps 2:1, 2
- f Lk 23:12
- g Ps 45:7
Dj 10:38
- h Iza 53:10
Lk 24:44
Dj 2:23
1Pe 1:20

jim očima ispravno da slušamo vas, a ne Boga. **20** Mi ne možemo prestati govoriti o onome što smo vidjeli i čuli.”^a **21** Nakon što su im još jednom zaprijetili, oslobodili su ih jer nisu našli ništa zbog čega bi ih kaznili, a i bojali su se naroda^b jer su svi slavili Boga zbog onoga što se dogodilo. **22** Naime, čovjek koji je čudom bio izliječen imao je više od 40 godina.

23 Kad su Petar i Ivan bili pušteni, otišli su drugim učenicima i ispričali što su im rekli svećenički glavari i starješine. **24** A kad su oni to čuli, svi zajedno pomolili su se Bogu i rekli:

“Svevišnji Gospodine, ti si načinio nebo, zemlju, more i sve što je u njima.^c **25** Ti si svetim duhom nadahnuo našeg pretka Davida,^d svog slugu, da kaže: ‘Zašto se narodi bune, zašto ljudi razmišljaju o onom što je isprazno? **26** Kraljevi iz svih krajeva svijeta podignuli su se i vladari su se udružili protiv Jehove* i protiv njegovog pomazanika’.^e **27** I doista, Herod i Poncije Pilat^f udružili su se u ovom gradu s neznabošcima i izraelskim narodom protiv tvog svetog slugu Isusa, kojeg si pomazao,^g **28** kako bi se ispunilo ono što si ti svojom snagom* i voljom unaprijed odredio.^h **29** A sada, Jehova*, obrati pažnju na njihove prijetnje i daj svojim robovima da i dalje sa svom odvažnošću govore tvoju riječ. **30** Nastavi pokazivati svoju moć* – neka ozdravljaju bolesni i neka se događaju

4:26, 29 *Vidi dodatak A5. **4:26** *Ili: “njegovog Krista”. **4:28** *Dosl.: “rukom”. **4:30** *Dosl.: “pružati ruku”.

znakovi i čuda*^a u ime tvog svetog sluge Isusa.”^b

31 Nakon što su se usrdno pomolili, potreslo se mjesto na kojem su bili okupljeni i svi su se ispunili svetim duhom^c te su odvažno govorili Božju riječ.^d

32 A mnoštvo onih koji su postali vjernici bilo je jednog srca i jedne duše*. Nitko od njih nije smatrao da je išta što posjeduje samo njegovo, nego im je sve bilo zajedničko.^e

33 I apostoli su s velikim uspjehom svjedočili o uskrsnuću Gospodina Isusa.^f Bog im je svima iskazivao obilje nezaslužene dobrote. **34** Nitko među njima nije bio u oskudici^g jer su svi koji su posjedovali polja ili kuće prodavali svoju imovinu i dobiveni novac donosili **35** i stavljali pred apostole,^h a oni su ga potom dijelili svakome prema njegovim potrebama.ⁱ **36** Tako je učinio i Josip, kojeg su apostoli prozvali Barnaba^j (što znači “sin utjehe”). On je bio levit, rodom s Cipra. **37** Posjedovao je komad zemlje koji je prodao te je novac donio i stavio pred apostole.^k

5 Neki čovjek po imenu Ananija i njegova žena Safira prodali su imanje. **2** No on je potajno zadržao dio dobivenog novca, za što je znala i njegova žena, te je donio samo jedan dio i dao ga apostolima.^l **3** A Petar mu je rekao: “Ananija, zašto si dopustio Sotonu da te navede da slažeš^m svetom duhuⁿ i potajno zadržiš dio novca dobivenog za polje? **4** Nije li ono bilo tvoje prije nego što si ga prodao? A kad si

4:30; 5:12 *Ili: “znamenja”. 4:32 *Vidi Rječnik.

4. POGL.

a Dj 2:43
Dj 5:12

b Dj 3:16

c Dj 2:2, 4

d 1So 2:2

e Dj 2:44, 45

f Dj 11:21, 22
Dj 4:2

g Dj 2:44, 45

h Dj 5:1, 2

i Dj 6:1

j Dj 11:22
Dj 12:25

k Lk 12:33

5. POGL.

l Dj 4:34, 35

m Ps 101:7
Ef 4:25
Kol 3:9

n Dj 5:9

2. stupac

a Dj 4:29, 30
Dj 6:8
Dj 14:3
Dj 15:12
Ri 15:18, 19
2Ko 12:12

b Iv 10:23
Dj 3:11

c Dj 6:7

d Mt 9:20, 21

DJELA APOSTOLSKA 4:31–5:16

ga prodao, nisi li s tim novcem mogao raditi što si htio? Zašto si u svom srcu odlučio učiniti takvo što? Nisi slagao ljudima, nego Bogu.” **5** Kad je Ananija čuo te riječi, srušio se i umro. I velik je strah obuzeo sve koji su čuli za to. **6** Tada su neki mladići koji su bili ondje prišli, umotali ga u platno, iznijeli i pokopali.

7 Nakon otprilike tri sata došla je njegova žena, ne znajući što se dogodilo. **8** Petar ju je upitao: “Reci mi, jeste li za toliko novca prodali polje?” Odgovorila je: “Da, za toliko.” **9** Tada joj je Petar rekao: “Zašto ste se vas dvoje dogovorili da iskušate Jehovin* duh? Evo, pred vratima su oni koji su pokopali tvog muža, a sad će i tebe iznijeti.” **10** Ona se istog trena srušila pred njegovim nogama i umrla. Kad su mladići ušli, našli su je mrtvu, pa su je iznijeli i pokopali uz njenog muža. **11** Zbog toga je velik strah obuzeo cijelu skupštinu i sve koji su čuli za to.

12 Apostoli su činili mnoge znakove i čuda* u narodu.^a I uvijek su se svi zajedno okupljali u Salamunovom trijemu.^b **13** Iako im se nitko drugi nije usudio priključiti, narod ih je hvalio. **14** Štoviše, mnoštvo muškaraca i žena povjerovalo je u Gospodina, pa je broj vjernika sve više rastao.^c **15** Ljudi su čak iznosili bolesnike na ulice i ostavljali ih da ondje leže na nosilima i prostrirkama da bi, kad Petar prođe, barem njegova sjena pala na neke od njih.^d **16** Dolazilo je i mnoštvo ljudi iz gradova oko Jeruzalema, donoseći

5:9 *Vidi dodatak A5.

bolesnike i one koje su mučili nečisti duhovi. I svi su bili izliječeni.

17 Tada su se veliki svećenik i svi koji su bili s njim, pripadnici saducejske sljedbe, razljutili i ispunili ljubomorom. **18** I uhvatili su apostole te ih bacili u zatvor.^a **19** Ali te je noći Jehovin* anđeo otvorio vrata zatvora,^b izveo ih i rekao im: **20** "Idite u hram i govorite narodu sve što znate o životu koji dolazi." **21** Oni su ga poslušali te su u zoru ušli u hram i počeli poučavati.

U međuvremenu su veliki svećenik i oni koji su bili s njim sazvali Sudbeno vijeće i cijelo vijeće starješina izraelskog naroda te su poslali stražare u zatvor da dovedu apostole pred njih. **22** Ali kad su stražari stigli u zatvor, nisu ih našli ondje, pa su se vratili i javili: **23** "Zatvor smo našli zaključan i dobro osiguran, a stražari su stajali pred vratima. Ali kad smo otvorili vrata, unutra nije bilo nikoga." **24** Kad su hramski zapovjednik i svećenički glavari to čuli, zbunjeno su se pitali što će se dalje dogoditi. **25** Tada je došao neki čovjek i javio im: "Ljudi koje ste bacili u zatvor sada su u hramu i poučavaju narod." **26** Tada je zapovjednik sa svojim stražarima otišao onamo i doveo apostole, ali nisu upotrijebili silu jer su se bojali da ih narod ne kamenuje.^c

27 Kad su ih doveli pred Sudbeno vijeće, veliki svećenik počeo ih je ispitivati. **28** Rekao je: "Strogo smo vam zabranili da učite u to ime,^d a vi

5:19 *Vidi dodatak A5.

5. POGL.

a Lk 21:12

b Ps 34:7
Dj 12:7
Dj 16:26
He 1:7, 14

c Lk 20:19

d Dj 4:18

2. stupac

a Mt 27:25
Dj 3:14, 15

b Da 3:17, 18
Dj 4:19, 20

c Dj 2:23, 24

d Dj 3:15

e Mt 1:21
He 2:10

f Dj 2:32, 33
Flp 2:9

g Iza 53:11
Dj 2:38
Dj 10:43

h Lk 24:46-48
Dj 1:8

i Iv 15:26

j Dj 22:3

k Izr 21:30

ste napunili Jeruzalem svojim učenjima i hoćete na nas sva-liti krivnju za smrt* tog čovjeka."^a **29** Nato su Petar i drugi apostoli rekli: "Moramo se pokoravati Bogu*, a ne ljudima.^b **30** Bog naših predaka uskrsnuo je Isusa, kojeg ste vi ubili objesivši ga na stup*.^c **31** Njega je Bog uzvisio kao Vođu*^d i Spasitelja^e i postavio ga sebi zdesna^f da bi se Izrael mogao pokazati i dobiti oproštenje grijeha.^g **32** Mi smo svjedoci tih događaja,^h mi i sveti duhⁱ koji je Bog dao onima koji mu se pokoravaju."

33 Kad su to čuli, silno su se razgnjevili i htjeli su ih ubiti. **34** Ali tada je sa svog mjesta u Sudbenom vijeću ustao farizej po imenu Gamalijel,^j učitelj Zakona kojeg je poštovao cijeli narod, te je zapovjedio da apostole nakratko izvedu van. **35** Zatim je rekao: "Izraelci, dobro razmislite što ćete učiniti s tim ljudima! **36** Jer prije nekog vremena pojavio se Teuda, tvrdeći za sebe da je netko, i pridružilo mu se oko 400 ljudi. No on je bio ubijen, a svi njegovi pristaše razbježali su se i nestali. **37** Nakon njega, u dane popisa stanovništva, pojavio se Juda Galilejac i privukao mnoge pristaše. I on je poginuo, a svi njegovi pristaše raspršili su se. **38** Zato vam sada kažem: Ne dirajte te ljude, nego ih pustite, jer ako je ta zamisao ili to djelo od ljudi, propast će, **39** ali ako je od Boga, nećete ih moći zaustaviti.^k U protivnom bi moglo ispasti

5:28 *Dosl.: "navući krv". 5:29 *Ili: "slušati Boga kao vladara". 5:30 *Ili: "drvo". 5:31 *Ili: "Glavnog Zastupnika".

da se borite protiv samog Boga!"^a **40** I oni su ga poslušali. Dozvali su apostole, išibali ih*^b i naredili im da ne govore u Isusovo ime pa su ih pustili da odu.

41 Tako su apostoli otišli od Sudbenog vijeća, radujući se^c što su bili dostojni podnijeti sramotu zbog njegovog imena. **42** I svaki su dan u hramu i od kuće do kuće^d bez prestanka poučavali ljude i objavljivali dobru vijest o Kristu, Isusu.^e

6 Broj učenika sve je više rastao. U to su se vrijeme Židovi koji su govorili grčki počeli žaliti na Židove koji su govorili hebrejski jer su njihove udovice bile zapostavljene prilikom svakodnevnog dijeljenja hrane.^f **2** Stoga su dvanaestorica pozvala k sebi sve učenike i rekla im: "Nije u redu da mi zanemarimo Božju riječ kako bismo dijelili hranu."^g **3** Zato, braćo, izaberite među sobom sedam ljudi na dobrom glasu,^h koji su puni duha i mudrosti,ⁱ pa ćemo njima povjeriti taj važan zadatak,^j **4** a mi ćemo se posvetiti molitvi i poučavanju o Božjoj riječi." **5** Taj se prijedlog svima svidio, pa su izabrali Stjepana, čovjeka punog vjere i svetog duha, zatim Filipa,^k Prohora, Nikanora, Timona, Parmena i Nikolu, obraćenika iz Antiohije. **6** Dovedli su ih pred apostole, a oni su se pomolili i zatim položili ruke na njih.^l

7 Tako se Božja riječ sve više širila^m i broj učenika u Jeruzalemu sve je više rastao.ⁿ I mnogi svećenici postali su vjernici.^o

5:40 *Moguće je: "istukli ih štapom".

5. PUGL.

a Dj 26:14

b Mt 10:17
Mk 13:9c Mt 5:12
Dj 16:25
Ri 5:3
2Ko 12:10
Flp 1:29
He 10:34
1Pe 4:13

d Dj 20:20

e Dj 4:31

6. PUGL.

f Dj 4:34, 35
1Ti 5:3
Jk 1:27

g Izl 18:17, 18

h Dj 16:1, 2
1Ti 3:7

i Dj 6:8, 10

j Phz 1:13

k Dj 21:8

l Phz 34:9
Dj 8:14, 17
Dj 13:2, 3
1Ti 4:14
1Ti 5:22
2Ti 1:6m Dj 12:24
Dj 19:20

n Dj 2:47

o Iv 12:42
Dj 15:5

2. stupac

a Iza 54:17
Lk 21:15
Dj 6:3

7. PUGL.

b Pos 11:31

c Pos 12:1

DJELA APOSTOLSKA 5:40-7:4

8 A Stjepan, koji je bio pun Božje milosti i moći, činio je velika čuda* i znakove među narodom. **9** No došli su neki ljudi iz sinagoge zvane Sinagoga oslobođenika te neki Cireneci i Aleksandrinci i neki iz Cilicije i Azije* da bi se pripravili sa Stjepanom. **10** Ali nisu mogli osporiti njegove riječi jer je govorio s velikom mudrošću i pod vodstvom svetog duha.^a **11** Tada su potajno nagovorili neke ljude da kažu: "Čuli smo ga kako huli na Mojsija i Boga." **12** I nahuškali su narod, starješine i pismoznance te su ga na prepad zgrabili i odveli pred Sudbeno vijeće. **13** Izveli su lažne svjedoke, koji su rekli: "Ovaj čovjek ne prestaje govoriti protiv ovog svetog mjesta i protiv Zakona. **14** Naprimjer, čuli smo ga kako govori da će taj Isus Nazarećanin razvaliti ovo mjesto i izmijeniti običaje koje nam je dao Mojsije."

15 I dok su svi oni koji su sjedili u Sudbenom vijeću netremice gledali u Stjepana, vidjeli su da mu je lice kao lice anđela.

7 Tada ga je veliki svećenik upitao: "Je li to istina?" **2** A Stjepan je odgovorio: "Braćo i očevi, poslušajte me! Veličanstveni Bog ukazao se našem praocu Abrahamu dok je on bio u Mezopotamiji, prije nego što se nastanio u Haranu,^b **3** i rekao mu: 'Idi iz svoje zemlje, ostavi svoju rodbinu i pođi u zemlju koju ću ti pokazati.'^c **4** Tada je otišao iz zemlje Kaldajaca i nastanio se u Haranu. Odande ga je Bog, nakon

6:8 *Ili: "znamenja". 6:9 *Riječ je o rimskoj provinciji. Vidi Rječnik.

smrti njegovog oca,^a uputio da se preseli u ovu zemlju u kojoj vi sada živite.^b **5** Ali nije mu dao nasljedstva u njoj, niti komadić zemlje na koji bi mogao stati svojom nogom, nego mu je obećao da će tu zemlju dati u posjed njemu i njegovom potomstvu nakon njega,^c iako tada još nije imao djece. **6** Bog mu je rekao i da će njegovi potomci biti došljaci u tuđoj zemlji i da će ih tamošnji stanovnici porobiti i tlačiti 400 godina.^d **7** 'A ja ću suditi tom narodu koji će ih porobiti',^e kazao je Bog, 'i nakon toga oni će izaći iz te zemlje i služiti mi* na ovom mjestu.'^f

8 S njim je sklopio i savez o obrezivanju.^g Abrahamu se rodio Izak^h i on ga je obrezao osmi dan.ⁱ Izaku se rodio Jakov*, a Jakovu naših 12 praotaca.^j **9** A naši su praoci bili ljubomorni na Josipa^k i prodali su ga u Egipat.^k Ali Bog je bio s njim^l **10** i izbavio ga iz svih njegovih nevolja te mu dao mudrost i omogućio da stekne naklonost faraona, egipatskog kralja. A on ga je postavio da upravlja Egiptom i cijelim njegovim dvorom.^m **11** Ali cijeli Egipat i Kanaan pogodila je glad. Da, to je bila velika nevolja i naši preci nisu imali što jesti.ⁿ **12** No Jakov je čuo da u Egiptu ima hrane*, pa je prvi put onamo poslao naše pretke.^o **13** A kad su došli drugi put, Josip je svojoj braći otkrio tko je, pa je faraon saznao za Josipovu obitelj.^p **14** Tada je Josip pozvao svog oca Jakova i svu rodbinu da dođu k njemu.^r

7:7 *Ili: "vršiti mi svetu službu". 7:8 *Moguće i: "Izak je obrezao Jakova". *Ili: "patrijarha". 7:12 *Ili: "žita".

7. POGL.

- a Pos 11:32
- b Pos 12:4, 5
He 11:8
- c Pos 12:7
Pos 13:14, 15
Pos 17:1, 8
- d Pos 15:13
Izl 12:40
- e Pos 15:14
- f Izl 3:12
- g Pos 17:9, 10
- h Pos 21:1-3
- i Pos 21:4
- j Pos 37:9-11
- k Pos 37:28
Pos 45:4
- l Pos 39:2, 3
- m Pos 41:40-46
- n Pos 41:54
Pos 42:5
- o Pos 42:2, 6
- p Pos 45:1, 16
- r Pos 45:9-11

2. stupac

- a Pos 46:27
Pnz 10:22
- b Pos 46:29
Pnz 26:5
- c Pos 49:33
- d Izl 1:6
- e Pos 23:16
Izl 13:19
Js 24:32
- f Izl 1:7, 8
- g Izl 1:10, 22
- h Izl 2:2
He 11:23
- i Izl 2:3
- j Izl 2:5, 10
- k Izl 11:3
- l Izl 2:11-15

Bilo ih je ukupno 75.^a **15** Tako je Jakov otišao u Egipat.^b Ondje je umro^c i on i naši praoci.^d **16** Njihove su kosti odnijeli u Šekem i položili ih u grob koji je Abraham srebrnim novcem kupio od Hamorovih sinova u Šekemu.^e

17 Približavalo se vrijeme da se ispuni obećanje koje je Bog dao Abrahamu, a naš je narod u Egiptu rastao i postajao sve brojniji. **18** Tada je Egiptom zavladao drugi kralj, koji nije znao ništa o Josipu.^f **19** On je skovao lukav plan protiv našeg naroda i zlostavljao je naše pretke, prisiljavajući ih da napuste svoju novorođenu djecu kako ona ne bi ostala na životu.^g **20** Upravo u to vrijeme rodio se Mojsije. Bio je vrlo lijepo dijete*. Tri mjeseca brinuli su se za njega u domu njegovog oca.^h **21** A kad je bio napušten,ⁱ uzela ga je faraonova kći i odgojila kao vlastitog sina.^j **22** Tako je Mojsije bio poučen svoj egipatskoj mudrosti. Bio je moćan i u riječima i u djelima.^k

23 A kad mu je bilo 40 godina, odlučio je* običi svoju braću, Izraelce.^l **24** Tada je vidio kako neki Egipćanin nepravedno postupa s jednim Izraelcem, pa je stao u obranu svog brata i ubio Egipćanina koji ga je zlostavljao. **25** Mislio je da će njegova braća shvatiti da im Bog daje spasenje preko njega, ali oni to nisu shvatili. **26** Sutradan je opet otišao k njima i zatekao dvojicu Izraelaca kako se tuku. Pokušao ih je pomiriti, govoreći: 'Ljudi, pa vi ste braća! Zašto činite zlo jedan dru-

7:20 *Ili: "lijep u Božjim očima". 7:23 *Dosl.: "došlo mu je u srce".

gome?' **27** Ali onaj koji je tu kao svog bližnjeg, odgurnuo je Mojsija i rekao mu: "Tko je tebe postavio za vladara i suca nad nama?" **28** Hoćeš li i mene ubiti kao što si jučer ubio onog Egipćanina?" **29** Kad je Mojsije to čuo, pobjegao je i nastanio se u Midjanu, gdje su mu se rodila dva sina.^a

30 Nakon što je prošlo 40 godina, u pustinji kod gore Sinaja ukazao mu se anđeo u plamenu gorućeg grma.^b **31** Kad je Mojsije vidio taj prizor, jako se začudio. Dok je prilazio da bolje vidi što se događa, začuo se Jehovin* glas: **32** 'Ja sam Bog tvojih praotaca – Abrahama, Izakov i Jakovljevi Bog.'^c Drščući od straha, Mojsije se više nije usudio pogledati grm. **33** Tada mu je Jehova* rekao: 'Skinij sandale s nogu jer je tlo na kojem stojiš sveto. **34** Vidio sam kako tlače moj narod u Egiptu i čuo sam njihove vapaje,^d pa sam sišao da ih izbavim. Zato sada pođi! Šaljem te u Egipat.' **35** Tog Mojsija Izraelci su se odrekli govoreći: "Tko je tebe postavio za vladara i suca?"^e Ali Bog je upravo njega poslao^f da bude njihov vladar i izbavitelj, i to preko anđela koji mu se ukazao u grmu. **36** Taj ih je čovjek izveo iz Egipta.^g Činio je čuda* i znakove u Egiptu,^h kod Crvenog moraⁱ i 40 godina u pustinji.^j

37 To je onaj Mojsije koji je rekao Izraelcima: 'Bog će vam podignuti iz vašeg naroda proroka kao što sam ja.'^k **38** Upravo je on bio u pustinji s narodom* i s anđelom,^l koji je

7. POGL.

a Izl 2:21, 22
Izl 18:2-4

b Izl 3:2-10

c Izl 3:6
Mk 12:26
Lk 20:37

d Izl 2:23, 24

e Izl 2:14
Dj 7:27

f Izl 4:19

g Izl 12:41

h Izl 7:3

i Izl 14:21, 22
Izl 15:4, 5j Izl 16:35
Br 14:33, 34k Pnz 18:15
Dj 3:22l Dj 7:53
Ga 3:19

2. stupac

a Izl 19:3
Pnz 5:27b Izl 21:1
Pnz 9:10

c Br 14:3, 4

d Izl 16:3

e Izl 32:1, 23

f Izl 32:4, 6

g 2Kr 17:16

h 1Kr 11:7

i Jr 25:11
Am 5:25-27

j Izl 25:40

k Pnz 3:28
Pnz 31:3
Js 3:14l Pos 17:1, 8
Js 23:9
Js 24:18m 2Sa 7:2
1Lje 22:7
Ps 132:1-5

n 1Kr 6:1

razgovarao s njim^a na gori Sinaju, i s našim precima. Primio je svete objave, koje su žive, kako bi ih predao nama.^b **39** Naši preci nisu ga htjeli slušati, nego su ga odbacili^c i u svom srcu vratili su se u Egipat.^d **40** Rekli su Aronu: 'Načini nam bogove koji će nas voditi jer ne znamo što se dogodilo s onim Mojsijem, koji nas je izveo iz Egipta.'^e **41** Tako su u te dane načinili tele pa su prinijeli žrtvu tom idolu i veselili se onom što su načinili svojim rukama.^f **42** Stoga ih je Bog odbacio i pustio ih da štuju nebesku vojsku*,^g kao što je napisano u Prorocima: 'Zar ste meni prinosili životinjske i druge žrtve dok ste lutali pustinjom 40 godina, izraelski narode? **43** Ne, nego ste nosili Molohov^h šator i zvijezdu boga Refana, kipove koje ste načinili da im se klanjate*. Zato ću vas prognati dalje od Babilona.'ⁱ

44 Naši preci imali su šator svjedočanstva u pustinji. Mojsije ga je izradio kao što mu je Bog zapovjedio, po uzoru na ono* što je vidio.^j **45** Taj su šator naši preci naslijedili i unijeli ga pod Jošuinim vodstvom u zemlju koju su posjedovali narodi^k koje je Bog otjerao pred našim precima.^l Ondje je ostao sve do Davidovog vremena. **46** David je stekao Božju naklonost i molio je da mu se ukaže čast da podigne dom Jakovljevom Bogu.^m **47** Ali dom mu je sagradio Salamon.ⁿ **48** No Svevišnji ne prebiva u građevinama koje su

7:31, 33 *Vidi dodatak A5. 7:36 *Ili: "znamenja". 7:38 *Ili: "skupštinom". Vidi izraz "skupština" u Rječniku.

7:42 *Odnosno nebeska tijela. 7:43 *Ili: "da ih štujete". 7:44 *Ili: "prema nactu".

načinjene ljudskom rukom,^a kao što je rekao prorok: **49** "Nebo je moje prijestolje,^b a zemlja je podnožje mojim nogama.^c Kakav ćete mi dom sagraditi?" govori Jehova*. "Gdje može biti moje prebivalište? **50** Nisam li ja svojom rukom sve to načinio?"^d

51 Kako ste samo tvrdoglavili, srce i uši su vam neobrezani! Stalno se opirete svetom duhu. Kako su činili vaši preci, tako činite i vi.^e **52** Kojeg proroka vaši preci nisu progonili?^f Oni su pobili one koji su navijestili dolazak Pravednika,^g kojeg ste vi sada izdali i ubili,^h **53** vi koji ste primili Zakon koji su prenijeli anđeli,ⁱ ali niste ga se držali."

54 Kad su to čuli, toliko su se razgnjevili u svom srcu da su počeli škrgutati zubima. **55** A Stjepan je, pun svetog duha, pogledao u nebo te ugledao Božju slavu i Isusa kako stoji zdesna Bogu,^j **56** pa je rekao: "Evo, vidim otvorena nebesa i Sina Čovječjeg^k kako stoji zdesna Bogu."^l **57** Nato su oni počeli vikati iz sveg glasa i rukama su pokrili uši pa su svi zajedno navalili na njega. **58** Zatim su ga odvukli iz grada i počeli bacati kamenje na njega.^m A oni koji su svjedočiliⁿ protiv njega, odložili su svoje ogrtače do nogu mladića koji se zvao Savao.^o **59** I dok su ga kamenovali, Stjepan je zazivao: "Gospodine Isuse, primi moj duh*!" **60** Zatim je kleknuo i povikao na sav glas: "Jehova*, nemoj im ovo uzeti za grijeh!"^p Rekavši to, umro je*.

7:49, 60 *Vidi dodatak A5. 7:59 *Ili: "životnu silu". 7:60 *Dosl.: "zaspao je".

7. POGŁ.

a Dj 17:24

b Ps 11:4

c Mt 5:34, 35

d Iza 66:1, 2
He 3:4

e Iza 63:10

f 2Lje 36:16

g Mt 23:31

h Iza 53:8
Dj 3:13, 14

i Dj 7:38
Ga 3:19

j Ps 110:1
Mt 26:64

k Da 7:13

l Ri 8:34

m Le 24:14, 16
Mt 23:37
Iv 16:2

n Phz 17:7

o Dj 8:1
Dj 22:20

p Mt 5:44

2. stupac

8. POGŁ.

a Dj 7:58

b Mt 10:23
Dj 11:19

c Dj 9:1, 2
Dj 22:4
Dj 26:10
Ga 1:13
Flp 3:5, 6

d Dj 11:19

e Iv 4:39-42
Dj 1:8

f Mt 10:1
Mk 6:7

g Lk 8:1

8 A Savao je odobravao njegovu ubojstvo.^a

Tog dana započeo je velik progon skupštine u Jeruzalemu, pa su se svi osim apostola raspršili po judejskim i samarijskim krajevima.^b **2** Bogobojažni ljudi odnijeli su Stjepana da ga pokopaju i gorko su za njim plakali. **3** A Savao se okomio na skupštinu. Upadao je u jednu kuću za drugom, izvlačio i mužkarce i žene te ih bacao u zatvor.^c

4 No učenici koji su se raspršili objavljivali su dobru vijest, Božju riječ, kuda god su prolazili.^d **5** Tako je Filip otišao u grad Samariju*^e i počeo propovijedati o Kristu. **6** Mnoštvo je slušalo Filipa i gledalo čuda koja je činio, pa su svi obratili pomnu pažnju onome što je govorio. **7** Mnogi su bili opsjednuti nečistim duhovima, a ti su duhovi izlazili iz njih vičući na sav glas.^f Osim toga, bili su izliječeni mnogi uzeti* i hromi. **8** Tako je u tom gradu zavlada la velika radost.

9 A u gradu je bio neki čovjek po imenu Šimun, koji se bavio vračanjem. Narod u Samariji divio mu se, a on je govorio za sebe da je velik čovjek. **10** Svi su ga pomno slušali - od najmanjega do najvećega - te su govorili: "U ovom je čovjeku Božja sila, velika sila." **11** A pomno su ga slušali jer je već duže vrijeme izazivao njihovo divljenje svojim vračanjem. **12** No kad su povjerovali Filipu, koji je objavljivao dobru vijest o Božjem kraljevstvu^g i o imenu Isusa Krista, krstili su

8:5 *Moguće i: "u jedan grad u Samariji". 8:7 *Ili: "paralizirani".

se i muškarci i žene.^a **13** I Šimun je postao vjernik. Nakon što se krstio, neprestano je bio uz Filipa.^b Bio je zadivljen gledajući čuda te velika i silna djela koja su se događala.

14 Apostoli u Jeruzalemu čuli su da je Samarija prihvatila Božju riječ,^c pa su poslali k njima Petra i Ivana. **15** Kad su oni došli onamo, molili su se da Samaričani dobiju sveti duh.^d **16** Naime, duh još nije bio sišao ni na koga od njih, nego su samo bili kršteni u ime Gospodina Isusa.^e **17** Tada su Petar i Ivan položili ruke na njih^f i oni su primili sveti duh.

18 A Šimun je vidio da ljudi primaju duh kad apostoli na njih polože ruke, pa je apostolima ponudio novac **19** i rekao: "Dajte i meni tu moć, da svatko na koga položim ruke primi sveti duh." **20** No Petar mu je rekao: "Neka tvoje srebro propadne s tobom jer si mislio da Božji dar možeš kupiti novcem!^g **21** Ti nipošto ne možeš sudjelovati u ovoj službi jer Bog vidi da tvoje srce nije iskreno. **22** Zato se pokaj zbog te zle pomisli i usrdno moli Jehovu* da ti, ako je moguće, oprosti što u srcu imaš tu zlu želju, **23** jer vidim da si pun gorkog otrova* i da robuješ nepravednosti." **24** Nato je Šimun rekao: "Usrdno se molite Jehovi* za mene da me ne snađe ništa od onoga što ste rekli."

25 Kad su dali temeljito svjedočanstvo i prenijeli Jehovinu* riječ, uputili su se u Jeruzalem objavljujući dobru vijest

8:22, 24-26 *Vidi dodatak A5. **8:23** *Dosl.: "otrovne žuči".

8. POGL.

a Mt 28:19
Dj 18:8

b Dj 6:5

c Dj 11:1

d Mt 16:19

e Dj 10:47, 48
Dj 19:2, 3

f Dj 6:5, 6
Dj 19:6
2Ti 1:6

g Mt 10:8
Dj 10:45

2. stupac

a Mt 9:35
Dj 1:8

b He 1:7, 14
Ot 14:6

c 2Lje 6:32, 33

d 1Pe 2:23

e Mt 26:59

f Iza 53:7, 8
Da 9:26
Flp 2:8

u mnogim samaričanskim selima.^a

26 A Jehovin* se anđeo^b obratio Filipu: "Spremi se i kreni na jug do puta koji se spušta iz Jeruzalema u Gazu." (Taj put vodi kroz pustinju.) **27** Tako se on spremio i pošao. I ugledao je nekog etiopskog dvorana^c, visokog dostojanstvenika u službi kandake^d, etiopske kraljice, koji je nadgledao cijelu njenu riznicu. On je bio u Jeruzalemu kako bi se poklonio Bogu^e,^c **28** a sada se vraćao kući. Sjedio je u svojim kolima i naglas čitao proroka Izaiju.

29 A duh je rekao Filipu: "Pođi do tih kola!" **30** Filip je dotrčao do kola i čuo dvorana^c kako čita proroka Izaiju, pa ga je upitao: "Razumiješ li to što čitaš?" **31** On je odvratio: "Kako bih mogao razumjeti ako me netko ne uputi?" I pozvao je Filipa da se popne i sjedne kraj njega. **32** A čitao je ove riječi iz Pisama: "Kao ovcu odveli su ga na klanje. Kao janje, nije-mo pred onim koji ga striže, nije otvorio usta.^d **33** Ponižavali su ga i uskratili mu pravdu.^e Tko će ispričati pojedinsti o njegovom porijeklu? Jer oduzet mu je život na zemlji."^f

34 Nato je dvoranin upitao Filipa: "Molim te, reci mi o kome prorok ovo govori – o sebi ili o nekom drugom?" **35** Tada mu je Filip, počevši od tih riječi iz Pisama, objavio dobru vijest o Isusu. **36** Dok su putovali, došli su do neke vode, a dvoranin je rekao: "Evo vode!

8:27 *Dosl.: "eunuha". Vidi izraz "eunuha" u Rječniku. ^aRiječ je o titulu etiopskih kraljica. ^blli: "iskazao štovanje Bogu".

Što me sprečava da se krstim?" **37** * — **38** I zapovjedio je da kola stanu te su obojica, i Filip i dvoranin, ušla u vodu pa ga je Filip krstio. **39** Kad su izašli iz vode, Jehovin* duh isti je čas odveo Filipa odande, a dvoranin je sav radostan otišao svojim putem i više ga nije vidio. **40** A Filip je otišao u Ašdod te je objavljivao dobru vijest u svim gradovima u području kroz koje je prolazio sve dok nije stigao u Cezareju.^a

9 Savao je još uvijek bio pun mržnje prema Gospodinovim učenicima i htio ih je sve pobiti,^b pa je otišao k velikom svećeniku **2** i zatražio od nje ga da napiše pisma za sinagoge u Damasku, kojima bi ga se ovlastilo da sve sljedbenike Puta*,^c i muškarce i žene, okovane dovede u Jeruzalem.

3 Na putu za Damask, kad je već bio blizu grada, iznenada ga je obasjala svjetlost s neba,^d **4** te je pao na zemlju i začuo glas koji mu je rekao: "Savle, Savle, zašto me progoniš?" **5** On je upitao: "Tko si ti, Gospodine?" Glas mu je odgovorio: "Ja sam Isus,^e kojeg ti progoniš.^f **6** Sad ustani i uđi u grad. Ondje će ti biti rečeno što moraš činiti." **7** A ljudi koji su putovali s njim ostali su bez riječi jer su čuli da netko govori, ali nikoga nisu vidjeli.^g **8** Tada je Savao ustao sa zemlje. Oči su mu bile otvorene, ali ništa nije vidio, pa su ga uzeli za ruku i odveli u Damask. **9** Tri dana nije ništa vidio,^h a nije ni jeo ni pio.

8:37 *Vidi dodatak A3. 8:39 *Vidi dodatak A5. 9:2, 15 *Vidi Rječnik.

8. POGL.
a Dj 21:8

9. POGL.
b Dj 8:3
Dj 22:4
Dj 26:10, 11
Ga 1:13
1Ti 1:12, 13

c Dj 11:26
Dj 22:4

d Dj 22:6-11
Dj 26:13-18

e 1Ko 15:8

f Mt 25:45

g Dj 22:9

h Dj 13:11

2. stupac
a Dj 22:12

b Dj 21:39
Dj 22:3

c Dj 9:17

d Dj 9:1, 2

e Dj 13:2
Ri 1:1
1Ti 1:12

f Ri 1:5
Ga 2:7
1Ti 2:7

g Dj 26:1
Dj 27:24

h Dj 20:22, 23
Dj 21:11
2Ko 11:23-28
Kol 1:24
2Ti 1:12

i Dj 22:12, 13

j Dj 26:19, 20

10 U Damasku je bio učenik koji se zvao Ananija.^a Njemu se Gospodin obratio u viđenju: "Ananija!" On se odazvao: "Evo me, Gospodine!" **11** A Gospodin mu je rekao: "Ustani, idi u ulicu koja se zove Ravna i u Judinoj kući potraži čovjeka iz Tarza^b po imenu Savao. On se upravo moli **12** i u viđenju je vidio kako ti, Ananija, dolaziš i polažeš ruke na njega da mu se vrati vid."^c **13** No Ananija je odgovorio: "Gospodine, čuo sam od mnogih da je taj čovjek nanio puno zla tvojim svetim slugama u Jeruzalemu. **14** I ovamo je došao s ovlastima svećeničkih glavara da uhvati* sve koji prizivaju tvoje ime."^d **15** Ali Gospodin mu je rekao: "Idi, jer sam izabrao tog čovjeka^e da objavi moje ime neznabošcima^f te kraljevima^g i Izraelcima. **16** Ja ću mu pokazati koliko mora trpjeti zbog mog imena."^h

17 Tako je Ananija otišao i ušao u kuću u kojoj je bio Savao te je položio ruke na njega i rekao: "Brate Savle! Gospodin Isus, koji ti se ukazao na putu kojim si dolazio, poslao me da ti se vrati vid i da se ispuniš svetim duhom."ⁱ **18** I odmah mu je s očiju spalo nešto poput ljuskji, te mu se vratio vid. Zatim je ustao i krstio se, **19** a onda je nešto pojeo i okrijepio se.

Savao je neko vrijeme ostao s učenicima u Damasku^j **20** i odmah je u sinagogama počeo propovijedati o Isusu, da je on Božji Sin. **21** Svi koji su ga

9:14 *Dosl.: "baci u okove". 9:15 #Dosl.: "jer taj mi je čovjek izabrana posuda".

slušaši bili su zapanjeni i govorili su: "Nije li to onaj čovjek koji je u Jeruzalemu okrutno progonio one koji prizivaju to ime?"^a Nije li došao ovamo da ih uhvati i odvede* svećeničkim glavarima?"^b **22** A Savao je sve djelotvornije propovijedao, pa Židovi koji su živjeli u Damasku nisu znali što bi mu rekli jer je iznosio nepobitne* dokaze da je Isus doista Krist.^c

23 Nakon nekog vremena Židovi su skovali zavjeru da ga ubiju.^d **24** No Savao je doznao za njihovu zavjeru. Budući da su Židovi i danju i noću nadzirali gradska vrata kako bi ga ubili, **25** njegovi su ga učenici jedne noći spustili u košari kroz otvor u zidinama.^e

26 Kad je stigao u Jeruzalem,^f pokušao se pridružiti učenicima, ali svi su ga se bojali jer nisu vjerovali da je učenik.

27 Tada se Barnaba^g zauzeo za njega i odveo ga apostolima te im podrobno ispričao kako je Savao na putu vidio Gospodina,^h kako mu se Gospodin obratio i kako je u Damasku odvažno govorio u Isusovo ime.ⁱ **28** Tako je Savao ostao s njima i išao po Jeruzalemu kud god su oni išli, odvažno govoreći u Gospodinovo ime. **29** Razgovarao je i raspravljao sa Židovima koji govore grčki, ali oni su ga pokušavali ubiti.^j **30** Kad su braća to saznala, odvela su ga u Cezareju i poslala u Tarz.^k

31 Tada je za skupštinu po cijeloj Judeji, Galileji i Samariji^l nastupilo razdoblje mira u kojem je ona jačala. I skupština

9:21 *Dosl.: "da bi ih okovane odveo".
9:22 *Ili: "logične".

je služila Jehovi* sa strahopostovanjem i primala utjehu svetog duha,^a te je stalno rasla.

32 A Petar je putovao cijelim tim područjem, pa je došao i k svetima koji su živjeli u Lidi.^b **33** Ondje je upoznao nekog čovjeka po imenu Eneja, koji je osam godina bio vezan za krevet jer je bio uzet*.

34 Petar mu je rekao: "Eneja, ozdravlja te Isus Krist!^c Ustani i pospremi svoj krevet."^d I on je odmah ustao. **35** Kad su svi koji su živjeli u Lidi i u ravnicima Šaronu vidjeli što se dogodilo s njim, povjerovali su u Gospodina.

36 A u Jopi je živjela učenica koja se zvala Tabita, ili na grčkom Dorka*. Ona je stalno činila dobra djela i pomagala siromašnima. **37** Ali u to vrijeme ona se razboljela i umrla. Tada su je okupali i položili u gornju sobu. **38** Kad su učenici čuli da je Petar u Lidi, koja se nalazi blizu Jope, poslali su k njemu dva čovjeka s porukom: "Molimo te, dođi brzo k nama!" **39** Petar se nato spremio i otišao s njima. Kad je stigao onamo, odveli su ga u gornju sobu. I sve su mu udovice prišle, plačući i pokazujući mnoge haljine i ogrtače koje je Dorka izradila dok je bila s njima. **40** A Petar je sve poslao van^e te je kleknuo i pomolio se. Zatim se okrenuo prema tijelu i rekao: "Tabita, ustani!" Ona je otvorila oči i ugledala Petra pa je sjela.^f **41** On joj je pružio ruku i podignuo je. Tada je pozvao svete

9:31 *Vidi dodatak A5. 9:33 *Ili: "paraliziran". 9:36 *I grčko ime "Dorka" i aramejsko ime "Tabita" znače "gazela".

9. POGL.

a Dj 8:3
Ga 1:13, 23

b Dj 9:1, 2

c Dj 17:2, 3

d Dj 20:2, 3
Dj 23:12
2Ko 11:23

e 2Ko 11:32, 33

f Ga 1:18

g Dj 4:36, 37

h Dj 9:3, 4
1Ko 9:1

i Dj 9:19, 20

j 2Ko 11:23, 26

k Dj 11:25
Ga 1:21

l Dj 8:1

2. stupac

a Iv 14:16

b Dj 9:38

c Mt 10:8
Dj 4:9, 10

d Dj 3:6

e Lk 8:51

f Mt 9:24, 25
Lk 7:14, 15
Iv 11:43, 44

i udovice i pokazao im je živu.^a
42 To se pročulo po cijeloj Jopi i mnogi su povjerovali u Gospodina.^b **43** A Petar je duže vrijeme ostao u Jopi kod kožara Šimuna.^c

10 A u Cezareji je živio čovjek koji se zvao Kornelije, stotnik* u takozvanoj Italskoj četini.^a **2** On je bio pobožan čovjek koji se bojao Boga, kao i sav njegov dom. Velikodušno je davao milostinju narodu i neprestano upućivao usrdne molitve Bogu. **3** Jednog dana, oko devetog sata*,^d u videnju je jasno vidio Božjeg anđela kako dolazi k njemu i kaže mu: "Kornelije!" **4** A on se sav uplašen zagledao u nje-ga i upitao ga: "Što je, Gospodine?" On mu je odgovorio: "Bog je čuo tvoje molitve i vidio tvoja milosrdna djela - on ih pamti.^e **5** Zato sada pošalji ljude u Jopu i pozovi Šimuna zvanog Petar. **6** On je u gostima kod kožara Šimuna, koji ima kuću pokraj mora." **7** Kad mu je to rekao, anđeo je otišao, a Kornelije je pozvao dvojicu slugu i jednog pobožnog vojnika koji su bili u njegovoj službi **8** pa im je sve ispričao i poslao ih u Jopu.

9 Sutradan, dok su oni bili na putu i približavali se gradu, Petar je oko šestog sata* otišao na krov kuće da se moli. **10** U međuvremenu je ogladnio i htio je nešto pojesti. Dok su mu pripremali jelo, imao je videnje^f **11** u kojem je vidio

10:1 *Ili: "centurion". ^aIli: "kohorti". Kohorta je bila borbena jedinica rimske vojske koja je imala 600 ljudi. **10:3** *Odnosno oko 15 sati. **10:9** *Odnosno oko 12 sati.

9. POGL.
 a 1Kr 17:23

b Iv 11:44, 45

c Dj 10:6, 32

10. POGL.
 d Dj 3:1

e Ps 65:2

f Dj 11:5-10

2. stupac
 a Le 11:4
 Le 11:13-20
 Le 20:25
 Pnz 14:3, 19
 Eze 4:14

b Dj 11:11

c Dj 13:2
 Dj 15:28
 Dj 16:6
 Dj 20:23

d Dj 10:1

otvoreno nebo i nešto poput velikog platna držanog za četiri kraja kako se spušta na zemlju. **12** U njemu su bile sve vrste četveronožaca, gmazova i ptica. **13** Tada mu je neki glas rekao: "Ustani, Petre! Kolji i jedi!" **14** Ali Petar je rekao: "Nipošto, Gospodine! Ja nikad nisam jeo ništa okaljano ni nečisto."^a **15** No glas mu je po drugi put rekao: "Ne zovi okaljanim ono što je Bog očistio." **16** Glas se začuo i treći put, a onda je sve odjednom bilo uzeto na nebo.

17 I dok se Petar zbunjeno pitao što bi to videnje moglo značiti, ljudi koje je poslao Kornelije već su pronašli Šimunovu kuću i stajali pred vratima.^b **18** Glasno su upitali je li ondje u gostima Šimun zvan Petar. **19** Dok je Petar još razmišljao o videnju, duh^c mu je rekao: "Traže te tri čovjeka. **20** Siđi i pođi s njima bez oklijevanja jer sam ih ja poslao." **21** Nato je Petar sišao k njima i rekao: "Evo me, mene tražite. Zbog čega ste došli?" **22** A oni su rekli: "Poslao nas je stotnik Kornelije,^d pravedan i bogobojazan čovjek o kojem dobro govori cijeli židovski narod. Bog mu je preko svetog anđela rekao da te pozove u svoj dom i da poslušaj ono što imaš reći." **23** Tada ih je Petar pozvao unutra i ugostio.

Sutradan se spremio i otišao s njima, a s njim su pošla i neka braća iz Jope. **24** Sljedećeg dana stigao je u Cezareju. Kornelije ih je očekivao, pa je okupio svoje rođake i bliske prijatelje. **25** Kad je Petar došao, Kornelije mu je izašao u susret, bacio mu se pred noge

i poklonio mu se*. **26** Ali Petar ga je podignuo i rekao mu: "Ustani! I ja sam samo čovjek."^a

27 Dok je razgovarao s Kornelijem, ušao je u kuću i ondje našao mnogo okupljenih ljudi. **28** Rekao im je: "Vi znate da Židovu Zakon zabranjuje družiti se s čovjekom iz drugog naroda ili ulaziti u njegovu kuću,^b ali meni je Bog pokazao da nijednog čovjeka ne smijem zvati okaljanim ili nečistim.^c **29** Zato sam bez pogovora došao kad ste poslali po mene. Recite mi, zašto ste me zvali?"

30 Tada je Kornelije rekao: "Prije četiri dana, baš u ovo doba, u deveti sat*, molio sam se u svojoj kući. Odjednom se preda mnom pojavio čovjek u sjajnoj odjeći **31** i rekao mi: 'Kornelije, Bog je uslišio tvoju molitvu i pamti tvoja milosrdna djela. **32** Zato pošalji ljude u Jopu i pozovi Šimuna zvanog Petar. Taj je čovjek gost u kući kožara Šimuna, pokraj mora.'^d **33** Ja sam odmah poslao po tebe, a ti si bio toliko dobar da si došao. I sada smo se svi okupili ovdje pred Jehovom* Bogom da čujemo sve što ti je zapovjedio da kažeš."

34 Nato je Petar rekao: "Sad zaista shvaćam da Bog nije stran,^e **35** nego da u svakom narodu prihvaća onoga tko ga se boji i tko čini ono što je ispravno.^f **36** On je Izraelcima poslao svoju riječ, dobru vijest o miru^g koji je moguć preko Isusa Krista – on je Gospodar svijetu.^h **37** Vi znate o čemu

10:25 *Ili: "iskazao mu štovanje".

10:30 *Odnosno oko 15 sati. 10:33

*Vidi dodatak A5.

10. POGL.

- a Lk 4:8
Dj 14:12–15
Ot 19:10
Ot 22:8, 9
- b Iv 18:28
- c Dj 10:45
Ef 3:5, 6
- d Dj 9:43
- e Pnz 10:17
ZLje 19:7
Ri 2:11
- f Ri 2:13
1Ko 12:13
Ga 3:28
- g Iza 52:7
Na 1:15
- h Mt 28:18
Ri 14:9
Ot 19:11, 16

2. stupac

- a Lk 4:14
- b Iza 11:2
Iza 42:1
Iza 61:1
Mt 3:16
- c Lk 13:16
- d Iv 3:1, 2
- e Jn 1:17
Jn 2:10
Dj 2:23, 24
- f Lk 24:30, 31
Iv 21:13, 14
- g Mt 28:19, 20
Dj 1:8
- h Dj 17:31
Ri 14:9
2Ko 5:10
2Ti 4:1
1Pe 4:5
- i Lk 24:27
Ot 19:10
- j Iza 53:11
Jr 31:34
Da 9:24
- k Dj 4:31
Dj 8:14, 15
- l Dj 2:1, 4
Dj 19:6
- m Mt 3:11
Dj 8:36
Dj 11:17
- n Mt 16:19
Dj 2:38

se govorilo u cijeloj Judeji i o čemu se prije toga počelo govoriti u Galileiji^a nakon krštenja o kojem je propovijedao Ivan.

38 Naime, govorilo se o Isusu iz Nazareta, kojeg je Bog pomazao svetim duhom^b i dao mu moć, a on je prolazio zemljom te činio dobro i liječio sve koje je Đavo tlačio,^c jer je Bog bio s njim.^d **39** Mi smo svjedoci svega što je činio u židovskoj zemlji i u Jeruzalemu. Ali oni su ga ubili objesivši ga na stup*. **40** Bog ga je uskrsnuo treći dan^e i dao mu da se pokaže ljudima, **41** ali ne svima, nego svjedocima koje je Bog unaprijed odredio – nama koji smo jeli i pili s njim nakon što je ustao iz mrtvih.^f **42** I zapovjedio nam je da propovijedamo narodu i da temeljito svjedočimo^g da je njega Bog postavio za suca živima i mrtvima.^h **43** O njemu svjedoče svi proroci,ⁱ da svatko tko vjeruje u njega dobiva oprostjenje grijeha po njegovom imenu."^j

44 Dok je Petar još govorio o tome, sveti duh sišao je na sve koji su slušali Božju riječ.^k

45 Obrezani vjernici koji su došli s Petrom bili su zadivljeni jer je sveti duh – Božji dar – bio izliven i na neznabošce*.

46 Naime, čuli su ih kako govore stranim jezicima i veličaju Boga.^l Tada je Petar rekao: **47** "Može li itko spriječiti da se ovi ljudi krste u vodi^m sad kad su primili sveti duh kao što smo ga primili i mi?" **48** Nato je zapovjedio da se krste u ime Isusa Krista.ⁿ Tada su ga zamolili da ostane s njima nekoliko dana.

10:39 *Ili: "drvo". 10:45 *Vidi Rječnik.

11 Apostoli i braća koji su bili u Judeji čuli su da su i neznabošci* prihvatili Božju riječ. **2** Kad je Petar došao u Jeruzalem, pobornici obrezivanja^a počeli su mu prigovarati: **3** "Ušao si u kuću neobrezanih ljudi i jeo si s njima." **4** Nato im je Petar podrobno ispričao što se dogodilo:

5 "Bio sam u gradu Jopi i molio sam se te sam imao videenje. Vidio sam nešto poput velikog platna držanog za četiri kraja kako silazi s neba i spušta se do mene.^b **6** Kad sam malo bolje pogledao, u njemu sam vidio razne četveronošce, divlje životinje, gmazove i ptice. **7** Čuo sam i glas koji mi je rekao: 'Ustani, Petre! Kolji i jedi!' **8** Ali ja sam rekao: 'Nipošto, Gospodine! U moja usta nikad nije ušlo ništa okaljano ni nečisto.' **9** No glas s neba odgovorio je po drugi put: 'Ne zovi okaljanim ono što je Bog očistio.' **10** Glas se začuo i treći put, a onda je sve bilo uzeto natrag na nebo. **11** Upravo u tom trenutku pred kuću u kojoj smo boravili došla su tri čovjeka koja su iz Cezareje bila poslana po mene.^c **12** Tada mi je duh rekao da pođem s njima bez oklijevanja. Sa mnom su pošla i ova šestorica braće te smo ušli u Kornelijevu kuću.

13 On nam je ispričao da je u svojoj kući vidio anđela, koji je stao pred njega i rekao mu: 'Pošalji ljude u Jopu i pozovi Šimuna zvanog Petar.'^d **14** On će ti kazati kako ti i sav tvoj dom možete biti spašeni.' **15** A kad sam počeo govoriti, na njih je sišao sveti duh kao što je u početku si-

11. POGŁ.a Dj 10:45
Ga 2:12

b Dj 10:10-16

c Dj 10:17-20

d Dj 10:30-33

2. stupaca Dj 2:1, 4
Dj 10:44, 45b Mt 3:11
Mk 1:8
Lk 3:16
Dj 1:5c JI 2:28
Iv 1:33
Dj 2:17

d Dj 10:47

e Iza 11:10
Dj 17:30
Ri 10:12
Ri 15:8, 9

f Dj 8:1

g Mt 10:5, 6

h Dj 2:47
Dj 9:35

i Dj 4:36, 37

j Dj 13:43
Dj 14:21, 22k Dj 2:47
Dj 4:4
Dj 5:14
Dj 9:31

l Dj 21:39

šao i na nas.^a **16** Tada sam se sjetio kako je Gospodin govorio: 'Ivan je krstio vodom,^b a vi ćete biti kršteni svetim duhom.'^c **17** Dakle, ako je Bog njima dao isti dar koji je dao i nama koji smo povjerovali u Gospodina Isusa Krista, tko sam ja da sprečavam Boga u tome*?"^d

18 Kad su to čuli, prestali su se buniti* i počeli su slaviti Boga, govoreći: "Dakle, Bog je i neznabošcima dao priliku da se pokaju kako bi dobili život."^e

19 A oni što su se raspršili^f zbog progona koji je započeo nakon Stjepanove smrti, došli su sve do Fenicije, Cipra i Antiohije, ali propovijedali su riječ samo Židovima.^g **20** No kad su neki učenici s Cipra i iz Cirene došli u Antiohiju, počeli su razgovarati s ljudima koji su govorili grčki, objavljujući dobru vijest o Gospodinu Isusu. **21** Jehovina* ruka bila je s njima, pa su mnogi ljudi postali vjernici i povjerovali su u Gospodina.^h

22 Vijest o njima došla je do skupštine u Jeruzalemu, pa su poslali Barnabuⁱ u Antiohiju. **23** Kad je on stigao onamo i vidio kako je Bog učenicima iskazao nezasluženu dobrotu, obradovao se i sve ih hrabrio da cijelim srcem ostanu vjerni Gospodinu.^j **24** Naime, on je bio dobar čovjek, pun svetog duha i vjere. I velik broj ljudi povjerovao je u Gospodina.^k **25** Tada je Barnaba otišao u Tarz potražiti Savla.^l **26** Kad ga je našao, odveo ga je u Antiohiju. I tako su se cijelu go-

11:17 *Ili: "da stanem Bogu na put".**11:18** *Dosl.: "ušutjeli su". **11:21** *Vidi dodatak A5.**11:1** *Vidi Rječnik.

dinu sastajali sa skupštinom i poučavali veliko mnoštvo ljudi. Upravo su u Antiohiji božanskom providnošću učenici prvi put nazvani kršćanima.^a

27 U to su vrijeme proroci^b došli iz Jeruzalema u Antiohiju. **28** Jedan od njih, koji se zvao Agab,^c ustao je i nadahnut duhom prerekao da će po cijelom svijetu zavladati velika glad.^d To se i dogodilo za Klaudijeve vladavine. **29** Stoga su učenici odlučili poslati pomoć^e braći koja žive u Judeji, svatko prema svojim mogućnostima.^f **30** To su i učinili – poslali su je starješinama po Barnabi i Savlu.^g

12 Otrprike u to vrijeme kralj Herod* počeo je progoniti neke iz skupštine.^h **2** Mačem je pogubio Ivanovog brata Jakova.ⁱ **3** Kad je vidio da je to po volji Židovima, dao je uhvatiti i Petra. (Bilo je to tijekom Blagdane beskvasnih kruhova.) **4** Nakon što ga je uhvatio, bacio ga je u zatvor^k i naredio da ga na smjenu čuvaju četiri skupine od po četiri vojnika jer ga je namjeravao izvesti* pred narod nakon Pashe. **5** Tako je Petar bio u zatvoru, a skupština se žarko molila Bogu za njega.^l

6 Noć prije nego što ga je Herod namjeravao izvesti pred narod, Petar je spavao između dva vojnika, okovan dvojim lancima, a stražari pred vratima čuvali su stražu. **7** Odjednom se pojavio Jehovin* anđeo^m i svjetlost je obasjala ćeliju. Lagano je gurnuo Petra u rebra kako bi ga probudio pa mu

12:1 *Odnosno Herod Agripa I. Vidi Rječnik. 12:4 *Ili: "izvesti na sud". 12:7, 11, 17 *Vidi dodatak A5.

11. POGL.

a Dj 9:2

b 1Ko 12:28
Ef 4:11

c Dj 21:10, 11

d Mt 24:7

e Ga 2:10

f 2Ko 8:12

g Dj 12:25

12. POGL.

h Iv 15:20

i Mt 4:21
Mt 20:20-23
Lk 11:49j Izl 12:15
Izl 23:15
Le 23:6

k Lk 21:12

l 2Ko 1:11

m Ps 34:7
He 1:7, 14

2. stupac

a Dj 5:18, 19

b 2Pe 2:9

c Dj 13:5
Dj 15:37, 38
Kol 4:10d Mt 13:55
Dj 15:13
Dj 21:18
1Ko 15:7
Ga 1:19
Ga 2:9

je rekao: "Brzo ustani!" I lanci su mu spali s ruku.^a **8** Tada mu je anđeo rekao: "Obuci se* i obuj sandale." On je tako i učinio. Na kraju mu je rekao: "Obuci ogrtač i pođi za mnom." **9** Petar je izašao i pošao za njim, ali nije znao da se ono što anđeo čini uistinu događa, nego je mislio da ima viđenje. **10** Kad su prošli prvu i drugu stražu, došli su do željeznih vrata koja vode u grad i ona su im se sama otvorila. Nakon što su izašli van, neko su vrijeme zajedno hodali ulicom, a onda je anđeo odjednom otišao od njega. **11** A Petar je, shvativši što se događa, rekao: "Sad uistinu znam da je Jehova* poslao svog anđela te da me izbavio iz Herodovih ruku i spasio od svega što su Židovi očekivali da će me snaći."^b

12 Čim je to shvatio, otišao je u kuću Marije, majke Ivana zvanog Marko.^c Ondje su se okupili mnogi učenici i molili se. **13** Kad je pokucao na dvorišna vrata, sluškinja po imenu Roda došla je vidjeti tko kuca. **14** Prepoznavši Petrov glas, toliko se obradovala da je zaboravila otvoriti vrata. Otrčala je unutra i javila da Petar stoji pred vratima. **15** A oni su joj rekli: "Poludjela si!" No ona je uporno tvrdila da je on doista pred vratima. Nato su rekli: "To je njegov anđeo." **16** A Petar je i dalje kucao. Kad su otvorili vrata i ugledali ga, zapanjili su se. **17** Ali on im je dao znak rukom da utihnu te im je podrobno ispričao kako ga je Jehova* izveo iz zatvora. Zatim je rekao: "Javite ovo Jakovu^d i ostaloj braći."

12:8 *Ili: "Opaši se".

Tada je izašao odande i otišao na neko drugo mjesto.

18 A kad je svanuo dan, među vojnicima je nastala velika pomutnja jer su se pitali gdje je nestao Petar. **19** Herod ga je posvuda tražio, ali nije ga mogao naći. Stoga je ispitao stražare i zapovjedio da ih se kazni.^a Tada je otišao iz Judeje u Cezareju i ondje ostao neko vrijeme.

20 Herod je bio u sukobu s* Tircima i Sidoncima. Stoga su oni zajedno došli k njemu i – nakon što su pridobili Blasta, koji je upravljao kraljevim domom^a – zatražili su da s njima sklopi mir jer se njihova zemlja opskrbljivala hranom iz kraljeve zemlje. **21** Jednog dana kad se narod okupio, Herod je obukao kraljevsko ruho, sjeo na sudačku stolicu i počeo im držati govor. **22** A okupljeni je narod povikao: “To je glas boga, a ne čovjeka!” **23** No Jehovin* je anđeo odmah na Heroda poslao bolest jer nije iskazao čast^a Bogu, pa su ga izjeli crvi te je umro.

24 A Jehovina* riječ sve se više širila i broj učenika stalno je rastao.^b

25 Barnaba^c i Savao isporučili su pomoć braći u Jeruzalemu,^d a potom su se vratili u Antiohiju. Sa sobom su povelI Ivana^e zvanog Marko.

13 U skupštini u Antiohiji proroci i učitelji^f bili su: Barnaba, Šimun zvan Niger, Lucije Cirenac, Manahen, koji

12:20 *Ili: “neprijateljski raspoložen prema”. ^aDosl.: “kraljevim odajama”. 12:23, 24; 13:2, 10, 11 *Vidi dodatak A5. 12:23 ^aDosl.: “dao slavu”.

12. POGL.

a Dj 16:27

b Dj 6:7
Dj 19:20
Kol 1:6

c Dj 4:36, 37

d Dj 11:29, 30

e Dj 13:5
Dj 15:37, 38

13. POGL.

f 1Ko 12:28
Ef 4:11, 12

2. stupac

a Dj 9:15

b 1Ti 2:7

c Dj 12:25

d Iv 8:44

se školovao s Herodom*, vladarem jedne pokrajine^a, te Savao. **2** Dok su jednom vršili službu Jehovi* i postili, sveti duh je rekao: “Odvojite mi Barnabu i Savla^a da izvrše zadatak za koji sam ih izabrao.”^b **3** Nakon što su postili i molili se, položili su ruke na njih i poslali ih na put.

4 Tako su Barnaba i Savao, poslani od svetog duha, otišli u Seleuciju, a odande su otplovili na Cipar. **5** Nakon što su došli u Salaminu, počeli su objavljevati Božju riječ u židovskim sinagogama. PovelI su i Ivana da im pomaže.^c

6 A kad su prošli cijeli otok i stigli do Pafa, sreli su Židova po imenu Barjesus, koji je bio vračar i lažni prorok. **7** On je bio s prokonzulom* Sergijem Pavlom, razboritim čovjekom. Prokonzul je pozvao k sebi Barnabu i Savla jer je žarko želio čuti Božju riječ. **8** No onaj vračar, koji se zvao i Elima (što znači “vračar”), počeo im se protiviti, nastojeći spriječiti prokonzula da prihvati vjeru. **9** Tada se Savao, zvan i Pavao, ispunio svetim duhom, oštro ga pogledao **10** i rekao: “Sine Davlov,^d ti si varalica i zlotvor najgore vrste, neprijatelj svake pravednosti! Dokle ćeš iskrivljavati Jehovine* prave puteve? **11** Evo, udarit će te Jehovina* ruka, pa ćeš oslijepjeti i neko vrijeme nećeš vidjeti sunca.” I odmah mu je oči prekrila gusta magla i tama te je tapkao uokolo tražeći nekoga da ga vodi za ruku. **12** Kad je

13:1 *Odnosno Herodom Antipom. Vidi Rječnik. ^aDosl.: “tetrarhom”. 13:7 *Titula vladara koji je upravljao nekom provincijom u Rimskom Carstvu. Vidi Rječnik.

prokonzul vidio što se dogodilo, postao je vjernik jer je bio zadivljen Jehovinom* učenjem.

13 Pavao i njegovi suradnici isplovili su iz Pafa i stigli u Pergu u Pamfiliji. Ali Ivan^a ih je napustio i vratio se u Jeruzalem.^b

14 A oni su otišli iz Perge i došli u Antiohiju u Pizidiji. U subotu* su ušli u sinagogu^c i sjeli. **15** Nakon javnog čitanja Zakona^d i Prorokâ predstojnici sinagoge poručili su im: "Braćo, ako imate koju riječ ohrabrenja za narod, recite!" **16** Nato je Pavao ustao, dao znak rukom i rekao:

"Izraelci i vi ostali koji se bojite Boga, čujte! **17** Bog ovog naroda, Izraela, izabrao je naše pretke i uzvisio je taj narod dok su bili došljaci u Egiptu te ih je izveo ondane svojom moćnom* rukom.^e **18** I oko 40 godina podnosio ih je u pustinji.^f **19** Nakon što je istrijebio sedam naroda u Kanaanu, dao im je njihovu zemlju u nasljedstvo.^g **20** Sve se to događalo tijekom otprilike 450 godina.

Nakon toga postavljao im je suce sve do vremena proroka Samuela.^h **21** Tada su tražili kraljaⁱ i Bog im je dao Kiševog sina Šaula, čovjeka iz Benjaminovog plemena.^j On je vladao 40 godina. **22** Nakon što ga je Bog uklonio, za kralja im je postavio Davida,^k o kojem je posvjedočio: 'Našao sam Davida, Jišajevog sina,^l čovjeka koji mi je po volji*.^m On će učiniti sve što želim.' **23** Bog je, kao što je i obećao, iz njegove

13:12 *Vidi dodatak A5. **13:14** *Ili: "Nadan počinka". Vidi izraz "dan počinka" u Rječniku. **13:17** *Dosl.: "podignutom". **13:22** *Dosl.: "po srcu".

13. POG.

- a Dj 12:12
b Dj 15:37, 38
c Dj 17:1, 2
Dj 18:4
Dj 19:8
d Dj 15:21
e Izl 6:1, 6
Phz 7:6, 8
f Izl 16:35
Br 14:33, 34
g Phz 7:1
Jš 14:1, 2
h Su 2:16
ISA 3:20
i 1Sa 8:4, 5
j 1Sa 10:21
1Sa 11:15
k 1Sa 16:12, 13
Ps 89:20
l 1Sa 16:1
m 1Sa 13:13, 14

2. stupac

- a 2Sa 7:12
Iza 11:1
Lk 1:31, 32
Lk 1:68, 69
b Mt 3:1, 6
c Mt 3:11
Lk 3:16
d Mt 10:5, 6
Lk 24:47, 48
e Iza 53:7, 8
f Mt 26:59, 60
Lk 23:13-15
Iv 19:4
g Mt 27:22, 23
Iv 19:15
h Mt 27:59, 60
Iv 19:40-42
i Mt 28:5, 6
Dj 2:24
j Mt 28:16
Dj 1:3
Dj 3:15
1Ko 15:4-7
k Ri 1:4
l Ps 2:7
He 1:5
He 5:5

loze* doveo Izraelu spasitelja, Isusa.^a **24** Prije njegovog dolaska Ivan je propovijedao cijelom izraelskom narodu da se trebaju krstiti u znak pokajanja.^b **25** A pretkraj svoje službe Ivan je govorio: 'Što mislite, tko sam ja? Ja nisam onaj za kojeg me smatrate. Za mnom dolazi onaj kome ja nisam dostojan odvezati sandale na nogama.'^c

26 Braćo, Abrahamovi potomci i vi ostali koji se bojite Boga, ta vijest o spasenju poslana je nama.^d **27** Jer stanovnici Jeruzalema i njihovi poglavari nisu ga prepoznali, nego su svojom presudom ispunili ono što su govorili Proroci,^e a što se naglas čita svake subote. **28** Premda nisu našli ništa zbog čega bi zaslužio smrt,^f zahtijevali su od Pilata da ga pogubi.^g **29** A kad se ispunilo sve što je bilo napisano o njemu, bio je skinut sa stupa* i položen u grob.^h **30** Ali Bog ga je podignuo iz mrtvih,ⁱ **31** pa se on mnogo dana ukazivao onima koji su s njim otišli iz Galileje u Jeruzalem. Oni sada narodu svjedoče o njemu.^j

32 I tako mi vama objavljuje moju dobri vijest o obećanju koje je bilo dano našim precima. **33** Bog ga je u potpunosti ispunio u korist nas, njihove djece, time što je uskrsnuo Isusa,^k kao što je napisano u drugom psalmu: 'Ti si moj sin. Ja sam danas postao tvoj otac.'^l **34** Bog ga je uskrsnuo od mrtvih i on više nikad neće biti podložan raspadljivosti. Bog je to prorekao kad je kazao: 'Iskazat ću vam vjernu

13:23 *Ili: "iz njegovog potomstva". **13:29** *Ili: "drveta".

ljubav koju sam obećao iskazati Davidu, a moje je obećanje vjerodostojno.^a **35** Zato i u jednom drugom psalmu kaže: 'Nećeš dopustiti da se tvoj vjerni sluga raspadne.'^b **36** David je u svom naraštaju služio Bogu*, a kad je umro^c, bio je pokopan sa svojim precima i njegovo se tijelo raspalo.^c **37** A onaj kojeg je Bog uskrsnuo, nije se raspao.^d

38 Stoga znajte, braćo, da vam se po njemu objavljuje oproštenje grijeha^e **39** i da je po njemu svatko tko vjeruje proglašen nedužnim za sve ono za što po Mojsijevom zakonu ne biste mogli biti proglašeni nedužnima.^f **40** Zato pazite da vam se ne dogodi ono što je rečeno u Prorocima: **41** 'Gledajte, vi koji ste puni prezira! Čudite se i nestanite, jer u vaše dane činim ono u što ne biste povjerovali čak ni kad bi vam netko o tome sve rekao.'^g

42 Kad su izlazili iz sinagoge, narod ih je molio da im o tome govore iduće subote. **43** Nakon što je skup u sinagogi bio raspušten, mnogi Židovi i bogobojazni obraćenici na židovsku vjeru pošli su za Pavlom i Barnabom, a oni su razgovarali s njima i poticali ih da ostanu dostojni Božje nezasluzene dobrote.^h

44 Sljedeće subote skupio se gotovo cijeli grad da čuje Jehovinu* riječ. **45** Kad su Židovi ugledali mnoštvo, obuzela ih je ljubomora te su bogohulnim riječima počeli proturječiti Pavlu.ⁱ **46** Nato su im Pavao i Barnaba odvažno rekli: "Božja

13:36 *Ili: "izvršavao Božju volju".
^aDosl.: "zaspao". 13:44, 47–49; 14:3
*Vidi dodatak A5.

13. POGŁ.

- a Iza 55:3
- b Ps 16:10
Dj 2:31
- c Dj 2:29
- d Dj 2:27
- e Lk 24:46, 47
Dj 5:31
Dj 10:43
- f Iza 53:11
Ri 3:28
Ri 5:18
Ri 8:3
He 7:19
He 10:1
- g Hb 1:5
- h Dj 11:23
Dj 14:21, 22
- i Dj 14:1, 2
Dj 17:4, 5

2. stupac

- a Mt 10:5, 6
Dj 3:25, 26
Ri 1:16
- b Lk 2:29–32
Dj 18:5, 6
Ri 10:19
- c Iza 49:6
Dj 1:8
- d Mt 23:34
Dj 14:2, 19
Dj 17:5
- e Mt 10:14
Lk 9:5
- f Mt 5:12

14. POGŁ.

- g Dj 13:45
- h Dj 19:11
He 2:3, 4

riječ trebala se najprije objaviti vama.^a No budući da je vi odbacujete i ne smatrate sebe vrijednima vječnog života, mi odlazimo neznabošcima*.^b **47** Jer Jehova* nam je ovako zapovjedio: 'Postavio sam te za svjetlo narodima, da objavljuješ spasenje do svih krajeva zemlje.'^c

48 Kad su to čuli neznabošci, obradovali su se i počeli veličati Jehovinu* riječ. I svi koji su ispravno gledali na vječni život postali su vjernici. **49** A Jehovina* riječ širila se po cijelom tom kraju. **50** Ali Židovi su nahuškali ugledne i pobožne žene te istaknute muškarce u tom gradu, pa su oni počeli progoniti^d Pavla i Barnabu i otjerali su ih iz svog kraja. **51** Tada su oni otrešli prašinu sa svojih nogu kao znak da su ih upozorili te su otišli u Ikonij,^e **52** A učenici su bili puni radosti^f i svetog duha.

14 U Ikoniju su Pavao i Barnaba ušli u židovsku sinagogu i govorili tako uvjerljivo da su brojni Židovi i Grci postali vjernici. **2** Ali Židovi koji nisu povjerovali uzbunili su neznabošce* i nahuškali ih na braću.^g **3** Zato su Pavao i Barnaba dulje vrijeme ostali ondje i odvažno govorili u Jehovinu* ime, a on je potvrdio da odobrava objavljivanje poruke o svojoj nezasluzenoj dobroti tako što je preko njih činio znakove i čuda*.^h **4** No stanovnici grada podijelili su se – jedni su bili za Židove, a drugi za apostole. **5** Tada su se neznabošci i Židovi te njihovi poglavari dogovorili da ih na-

13:46; 14:2 *Vidi Rječnik. 14:3 #Ili: "znamenja".

padnu i kamenuju.^a **6** Kad su apostoli to saznali, pobjegli su odande i otišli u likaonske gradove Listru i Derbu i njihovu okolicu.^b **7** Ondje su objavljivali dobru vijest.

8 A u Listri je bio neki čovjek kojem su noge bile uzete* od rođenja, pa nikad nije hodao. **9** Taj je čovjek sjedio i slušao Pavla kako govori. A Pavao je pogledao u njega i vidio da ima vjeru po kojoj može biti izliječen,^c **10** pa mu je glasno rekao: "Stani na noge!" I čovjek je skočio i počeo hodati.^d **11** Kad je mnoštvo vidjelo što je Pavao učinio, povikalo je na likaonskom jeziku: "Bogovi su u ljudskom obličju sišli k nama!"^e **12** I Barnabu su nazvali Zeusom, a Pavla Hermesom, jer je uglavnom on govorio. **13** A svećenik iz Zeusovog hrama, koji je bio smješten na ulazu u grad, doveo je bikove i donio vijence pred gradska vrata te je s mnoštvom htio prinijeti žrtve.

14 Kad su apostoli Barnaba i Pavao to čuli, razderali su svoje haljine i utrčali među mnoštvo, vičući: **15** "Ljudi, zašto to radite? I mi smo samo ljudi, kao i vi!" Objavljujemo vam dobru vijest da biste se odrekli tih ispraznih djela i počeli štovati živog Boga, koji je načinio nebo, zemlju i more i sve što je u njima.^g **16** On je u prošlosti dopuštao svim narodima da idu svojim putem,^h **17** premda je i tada svjedočio o sebi i čineći dobro: davao vam je kišu s neba i rodne godine,ⁱ davao vam je obilje hrane i ispunjavao vašu srca radošću.^k **18** Unatoč

14:8 *Ili: "paralizirane".

14. POGL.

a Dj 14:19

b Mt 10:23

c Mt 9:28

d Iza 35:6

e Dj 28:3-6

f Dj 10:25, 26

g Izi 20:11
Ps 146:6

h Dj 17:30

i Dj 17:26, 27
Ri 1:20j Ps 147:8
Jr 5:24
Mt 5:45

k Ps 145:16

2. stupac

a Dj 17:13

b 2Ko 11:25

c Dj 16:1

d Dj 11:22, 23

e Mt 10:38
Iv 15:19
Ri 8:17
Iso 3:4

f Tit 1:5

g Dj 13:2, 3

h Dj 13:13

i Dj 13:1, 2

j Dj 11:18

15. POGL.

k Pos 17:9, 10
Izi 12:48
Le 12:2, 3

DJELA APOSTOLSKA 14:6-15:2

svemu što su rekli, jedva su uspjeli spriječiti mnoštvo da im prinese žrtve.

19 Ali iz Antiohije i Ikonija stigli su Židovi i okrenuli narod^a protiv Pavla, pa ga je mnoštvo kamenovalo i odvušlo izvan grada, misleći da je mrtav.^b **20** A kad su se učenici skupili oko njega, on je ustao i vratio se u grad. Sutradan je s Barnabom otišao u Derbu.^c **21** Kad su objavili dobru vijest u tom gradu i mnogima pomogli da postanu učenici, vratili su se u Listru, Ikonij i Antiohiju. **22** Ondje su jačali učenike,^d hrabreći ih da ostanu čvrsti u vjeri i govoreći: "Kroz mnoge nevolje ući ćemo u Božje kraljevstvo."^e **23** I u svakoj su skupštini imenovali starješine.^f Molili su se i postili^g te su ih povjerali Jehovi*, u kojeg su povjerovali.

24 Potom su prošli kroz Pizidiju i došli u Pamfiliju.^h **25** Nakon što su objavili riječ u Pergu, otišli su u Ataliju. **26** Odande su otplovili u Antiohiju, gdje im je na početku bila ukazana Božja nezasluzena dobrota i povjeren zadatak koji su sada izvršili.ⁱ

27 Kad su stigli onamo i okupili skupštinu, ispričali su što je sve Bog preko njih učinio i kako je neznabošcima omogućio da postanu vjernici*.^j **28** I ostali su s učenicima duže vrijeme.

15 Neki su ljudi došli iz Judeje u Antiohiju i počeli učiti braću: "Ako se ne obrežete po Mojsijevom zakonu*,^k ne možete biti spašeni." **2** Ali

14:23 *Vidi dodatak A5. 14:27 *Dosl.: "otvorio vrata k vjeri". 15:1 *Dosl.: "običaju".

Pavao i Barnaba usprotivili su im se, pa je nastala velika rasprava. Stoga je bilo odlučeno da Pavao, Barnaba i još neka braća odu k apostolima i starješinama u Jeruzalem^a zbog tog pitanja*.

3 Skupština ih je otpratila dio puta, a oni su zatim nastavili putovanje te su, prolazeći kroz Feniciju i Samariju, braći podrobno pričali o obraćenju neznabožaca*, što ih je sve jako obradovalo. **4** Kad su stigli u Jeruzalem, ljubazno su ih primili apostoli, starješine i cijela skupština, a oni su ispričali što je sve Bog učinio preko njih. **5** No neki koji su prije nego što su postali vjernici pripadali farizejskoj sljedbi ustali su sa svojih mjesta i rekli: "Treba ih obrezati i zapovjediti im da se drže Mojsijevog zakona."^b

6 Tako su se apostoli i starješine okupili da to razmotre. **7** Nakon duge i gorljive rasprave Petar je ustao i rekao im: "Braćo, dobro znate da me Bog od početka izabrao među vama da preko mene neznabošci čuju dobru vijest i povjeruju.^c **8** A Bog, koji poznaje srca,^d pokazao je da ih prihvaća tako što im je dao sveti duh^e kao što ga je dao i nama. **9** Nije pravio nikakvu razliku između nas i njih,^f nego je vjerom očistio njihova srca.^g **10** Pa zašto sada iskušavate Boga stavljajući tim učenicima na vrat jaram^h koji ni naši preci ni mi nismo mogli nositi?ⁱ **11** Naprotiv, vjerujemo da smo spašeni po nezasluzenoj dobroti Gospodina Isusa^j isto kao i oni."^k

15:2 *Ili: "spora". 15:3 *Vidi Rječnik.

15. POGL.

a Ga 2:1

b Izl 12:48
Dj 11:2, 3

c Dj 10:34, 35
Dj 11:16, 17

d 1Lje 28:9
Jr 11:20

e Dj 10:44, 45
Dj 11:15

f Ga 3:28

g Ga 2:15, 16
1Pe 1:22

h Ga 5:1

i Ga 3:10

j Iza 53:11
Iv 1:17

k Mt 20:28

2. stupac

a Mt 10:2
Dj 11:13
2Pe 1:1

b 1Pe 2:9, 10

c Am 9:11, 12

d Iza 45:21

e Dj 15:10

f Pos 35:2
Izl 20:3
1Ko 10:14

g 1Ko 6:9, 10
Kol 3:5
1So 4:3

h Pos 9:4
Le 3:17
Le 7:26
Le 17:10, 13
Le 19:26
Pnz 12:23
Pnz 15:23
1Sa 14:32, 33

i Dj 13:15
2Ko 3:15

12 Nato su svi utihnuli i slušali kako Barnaba i Pavao pričaju o mnogim znakovima i čudima* koje je Bog preko njih činio među neznabošcima.

13 Kad su oni završili, Jakov je rekao: "Braćo, poslušajte me!

14 Šimun*^a je potanko ispričao kako je Bog prvi put obratio pažnju na neznabošce da bi među njima uzeo neke i načinio narod koji će nositi njegovo ime.^b **15** To je u skladu s onim što je zapisano u Prorocima:

16 'Nakon toga vratit ću se i opet podignuti Davidovu sjenicu* koja se srušila. Obnovit ću njene ruševine i ponovno ću je izgraditi **17** da oni koji preostanu svesrdno služe Jehovi* zajedno s ljudima iz svih naroda, s onima koji nose moje ime, kaže Jehova*, koji čini sve to,^c

18 što je poznato od davnine.'^d **19** Stoga smatram da ne treba opterećivati one iz drugih naroda* koji žele služiti Bogu,^e **20** nego im treba napisati da se uzdržavaju od onoga što je okaljano idolima,^f od mesa udlavljenih životinja^g i od krvi.^h **21** Jer od drevnih se vremena ono što je Mojsije napisao propovijeda po svim gradovima. Naime, njegove se riječi svake subote* čitaju u sinagogama."ⁱ

22 Tada su apostoli i starješine zajedno s cijelom skupštinom odlučili izabrati među

15:12 *Ili: "znamenjima". 15:14 *Dosl.: "Simeon". Riječ je o apostolu Petru. 15:16 *Ili: "šator; kolibu". 15:17 *Vidi dodatak A5. 15:19 *Ili: "neznabošci". Vidi izraz "neznabošci" u Rječniku. 15:20 *Ili: "spolnog nemorala". Grčki: *porneia*. Vidi Rječnik. ^aIli: "ubijenih životinja koje nisu iskrvarile". 15:21 *Ili: "svakog dana počinka". Vidi izraz "dan počinka" u Rječniku.

sobom neke ljude i poslati ih u Antiohiju s Pavlom i Barnabom. Bili su to Juda zvan Barsaba i Sila,^a kojima su bile povjerene velike odgovornosti među braćom. **23** Po njima su poslali ovo pismo:

“Apostoli i starješine, vaša braća, pozdravljaju braću iz drugih naroda u Antiohiji,^b Siriji i Ciliciji. **24** Čuli smo da su neki od nas, kojima mi nismo dali nikakav nalog, došli k vama i uznemirili vas svojim izjavama,^c pokušavajući vas pokolebati. **25** Zato smo jednoglasno odlučili izabrati ljude i poslati vam ih zajedno s našom voljenom braćom Barnabom i Pavlom. **26** Njih su dvojica svoj život izložila opasnosti za ime našeg Gospodina Isusa Krista.^d **27** Dakle, šaljemmo Judu i Silu da vam oni usmeno priopće ono što piše u pismu.^e **28** Naime, sveti duh^f i mi odlučili smo ne stavljati nikakvo dodatno breme na vas, osim ovoga što je neophodno: **29** trebate se uzdržavati od onoga što je žrtvovano idolima,^g od krvi,^h od mesa udavljenih životinja^{*i} i od bluda^{#j}. Budete li se klonili toga, bit će vam dobro. Pozdravljamo vas!^Δ”

30 Tako su oni otišli u Antiohiju te su okupili sve učenike i predali im pismo. **31** Kad su ga oni pročitali, obradovali su se ohrabrenju. **32** A Juda i Sila, koji su i sami bili proroci, ohrabрили su braću mnogim riječima i ojačali ih.^k **33** Proveli su ondje neko vrijeme, a kad su

15:29 *Ili: “ubijenih životinja koje nisu iskrvarile”. #Ili: “spolnog nemoralna”. Grčki: *porneia*. Vidi Rječnik. ΔIli: “Dobro vam zdravlje!”

15. POGL.

a 1So 1:1

1Pe 5:12

b Dj 11:26

c Dj 15:1

d Dj 13:50

1Ko 15:30, 31

2Ko 11:23–26

e Dj 16:4

f Iv 16:13

Dj 5:32

g Pos 35:2

Izl 20:3

Izl 34:15

1Ko 10:14

h Pos 9:4

Le 3:17

Le 7:26

Le 17:10

Pnz 12:16, 23

1Sa 14:32, 33

i Le 17:13

j Pos 39:7–9

1Ko 6:9, 10

Ef 5:5

Kol 3:5

1So 4:3

k Dj 18:23

2. stupac

a 2Ko 11:28

b Dj 13:4, 5

Kol 4:10

2Ti 4:11

c Dj 13:13

d Dj 4:36, 37

e Dj 14:26

16. POGL.

f Dj 14:5–7

2Ti 3:11

g Dj 19:22

Ri 16:21

1Ko 4:17

1So 3:2

1Ti 1:2

h 1Ko 9:20

i Dj 15:28, 29

odlazili, braća su im zaželjela da se u miru vrate k onima koji su ih poslali. **34** * — **35** A Pavao i Barnaba ostali su u Antiohiji, poučavajući i objavljujući dobru vijest o Jehovinoj^{*} riječi zajedno s mnogom drugom braćom.

36 Nakon nekog vremena Pavao je rekao Barnabi: “Vratimo se[#] i posjetimo braću u svakom gradu u kojem smo objavljivali Jehovinu^{*} riječ da vidimo kako su.”^a **37** Barnaba je zahtijevao da povedu i Ivana zvanog Marko.^b **38** Ali Pavao nije htio da ga povedu jer ih je on u Pamfiliji napustio i nije nastavio propovijedati s njima.^c **39** Tada je došlo do tako žestoke svađe da su se razdvojili. Barnaba^d je poveo Marka i otplovio na Cipar, **40** a Pavao je izabrao Silu. Nakon što su se braća pomolila da mu Jehova^{*} ukaže nezasluženu dobrotu, otišao je na put.^e **41** Putovao je kroz Siriju i Ciliciju i jačao skupštine.

16 Tako je stigao u Derbu, a potom je otišao u Listru.^f Ondje je bio neki učenik po imenu Timotej,^g kojem je majka bila Židovka koja je postala vjernica, a otac Grk. **2** Braća u Listri i Ikoniju dobro su govorila o Timoteju. **3** Pavao je htio da on pođe s njim, pa ga je obrezao zbog Židova^h u tom kraju jer su svi znali da mu je otac Grk. **4** Dok su putovali od grada do grada, braći su prenosili odredbe koje su donijeli apostoli i starješine u Jeruzalemu te su ih poticali da ih se drže.ⁱ **5** Tako su skupštine

15:34 *Vidi dodatak A3. 15:35, 36, 40 *Vidi dodatak A5. 15:36 #Moguće i: “Svakako se moramo vratiti”.

jačale u vjeri i rasle iz dana u dan.

6 Zatim su prošli kroz Frigiju i Galaciju^a jer im je sveti duh zabranio da propovijedaju riječ u Aziji*. **7** Kad su potom došli do Mizije, htjeli su ići u Bitiniju,^b ali im Isusov duh to nije dopustio. **8** Stoga su prošli kroz Miziju i došli u Troadu. **9** Jedne noći Pavao je imao viđenje: Neki je Makedonac stajao pred njim i molio ga: "Dođi u Makedoniju* i pomozí nam." **10** Nakon tog viđenja nastojali smo odmah otići u Makedoniju jer smo zaključili da nas Bog poziva da im objavimo dobru vijest.

11 Stoga smo otplovili iz Troade ravno na Samotraku, a sljedećeg dana u Neapol. **12** Odande smo otišli u rimsku koloniju Filipe,^c vodeći grad u tom dijelu Makedonije. U njemu smo proveli nekoliko dana. **13** A u subotu* smo izašli iz grada i otišli do rijeke jer smo čuli da se ondje ljudi okupljaju kako bi se molili. Ondje su bile neke žene, pa smo sjeli i počeli im propovijedati. **14** Među njima je bila žena po imenu Lidija, prodavačica purpura iz grada Tijatire^d koja je štovala Boga. Slušala nas je i Jehova* joj je otvorio srce te je prihvatila ono što je Pavao govorio. **15** A kad su se ona i svi njeni ukućani krstili,^e uporno nas je molila: "Ako smatrate da sam vjerna Jehovi*, dođite u moj dom i ostanite kod mene." I naravno nas je primorala da odemo.

16:6, 9 *Riječ je o rimskoj provinciji. Vidi Rječnik. **16:13** *Ili: "na dan počinka". Vidi izraz "dan počinka" u Rječniku. **16:14, 15** *Vidi dodatak A5.

16. Pogl.

a Dj 18:23

b 1Pe 1:1

c Flp 1:1

d Ot 1:11

e Dj 16:33
Dj 18:8

2. stupac

a Le 19:31
Le 20:6

b Mk 1:23, 24
Lk 4:41

c Mt 17:18
Mk 1:25, 26
Mk 1:34
Lk 9:1
Lk 10:17

d Dj 19:24, 25

e Mt 10:18

f Dj 17:6

g 1So 2:2

h Lk 21:12

i Ef 5:19
Kol 3:16

16 Dok smo išli na mjesto gdje se ljudi okupljaju da se mole, sreća nas je neka sluškinja opsjednuta duhom, demonom koji joj je omogućavao da proriče budućnost.^a Ona je gatanjem donosila veliku dobit svojim gospodarima. **17** Ta je djevojka išla za Pavlom i za nama vičući: "Ovi su ljudi robovi Svevišnjeg Boga^b i objavljuju vam put spasenja!" **18** To je činila danima. Pavlu je to na koncu dojadilo, pa se okrenuo i rekao duhu: "Zapovijedam ti u ime Isusa Krista da izađeš iz nje!" I duh je istog časa izašao.^c

19 Kad su njeni gospodari vidjeli da im je propao izvor zarade,^d zgrabili su Pavla i Silu te ih odveli na trg pred predstavnik vlasti.^e **20** Dovedli su ih pred gradske upravitelje* i rekli: "Ovi ljudi unose velik nemir u naš grad.^f Oni su Židovi **21** i zagovaraju običaje koje mi, Rimljani, ne smijemo prihvatiti niti ih se držati." **22** Nato se mnoštvo okrenulo protiv njih, a gradski su upravitelji strgnuli s njih haljine i zapovjedili da ih išibaju.^g **23** Kad su im zadali mnogo udaraca, bacili su ih u zatvor i naredili zatvorskom čuvaru da ih dobro čuva.^h **24** Budući da je dobio takvu naredbu, bacio ih je u ćeliju u zabačenom dijelu zatvora i stavio im noge u klade.

25 Oko ponoći su se Pavao i Sila molili i pjesmom hvalili Boga,ⁱ a zatvorenici su ih slušali. **26** Iznenada se zbio jak potres te su se uzdrмали temelji zatvora. Sva su se vrata odmah otvorila i svima su spa-

16:20 *Ili: "magistrate".

li okovi.^a **27** Kad se zatvorski čuvar probudio i vidio da su zatvorska vrata otvorena, izvukao je mač da se ubije jer je mislio da su zatvorenici pobjegli.^b **28** Ali Pavao je povikao na sav glas: "Ne diži ruku na sebe! Svi smo ovdje!" **29** Tada je čuvar zatražio da se donesu svjetiljke pa je utrčao unutra. Drščući od straha, bacio se pred Pavla i Silu. **30** Zatim ih je izveo van i rekao: "Molim vas, recite mi što moram učiniti da budem spašen." **31** A oni su odgovorili: "Vjeruj u Gospodina Isusa, pa ćete biti spašeni i ti i tvoji ukućani."^c **32** Tada su prenijeli Jehovinu* riječ njemu i svima u njegovom domu. **33** On ih je te iste noći odveo da im opere rane. Nakon toga on i svi njegovi ukućani krstili su se bez oklijevanja.^d **34** Potom ih je doveo u svoju kuću i iznio pred njih jelo. I veoma se rado vao sa svim svojim ukućanima što je povjerovao u Boga.

35 Kad je svanuo dan, gradski upravitelji poslali su svoje službenike da poruče zatvorskom čuvaru: "Pusti te ljude." **36** Zatvorski čuvar prenio je to Pavlu, rekavši: "Gradski upravitelji poručili su mi da pustim vas dvojicu. Zato sad izađite i idite u miru." **37** Ali Pavao im je poručio: "Mi smo rimski građani,^e a oni su nas bez suđenja javno išibali i bacili u zatvor. Zar da nas sada potajno puste? Nipošto! Neka sami dođu i izvedu nas." **38** Tada su službenici to javili gradskim upraviteljima. A oni su se uplašili kad su čuli da su Pavao i Sila rimski građani.^f **39** Zato su došli i is-

16:32 *Vidi dodatak A5.

16. Pogl.

a Dj 5:18-20
Dj 12:7

b Dj 12:18, 19

c Iv 3:16
Iv 6:47

d Dj 8:12

e Dj 22:25
Dj 23:27

f Dj 22:27-29

2. stupac

a 2Ko 1:3, 4

17. Pogl.

b Iso 2:1

c Dj 9:19, 20
Dj 13:13, 14
Dj 14:1
Dj 18:4

d Dj 18:19

e Ps 22:7
Ps 34:20
Ps 69:21
Ps 118:22
Iza 50:6
Iza 53:3, 5

f Ps 16:10
Lk 24:45, 46

g Dj 15:22, 40

h Dj 13:45

i Dj 16:19-21

j Lk 23:1, 2
Iv 19:12

pričali im se, a potom su ih izveli iz zatvora i zamolili da odu iz grada. **40** Ali kad su izašli iz zatvora, otišli su u Lidijin dom. Ondje su vidjeli braću i ohrabрили ih,^a a zatim su otišli.

17 Prošli su kroz Amfipol i Apoloniju te stigli u Solun,^b gdje je bila židovska sinagoga. **2** Pavao je po svom običaju^c ušao u sinagogu i tri je subote* s prisutnima raspravljao na temelju Pisama.^d **3** Objašnjavao im je da je Krist morao trpjeti^e i potom ustati iz mrtvih,^f a to im je dokazivao pozivajući se na ono što je napisano. Govorio je: "Taj Isus kojeg vam ja objavljujem – to je Krist." **4** Stoga su neki od njih postali vjernici i pridružili se Pavlu i Sili.^g To je učinio i velik broj Grka koji su štovali Boga te mnogo uglednih žena.

5 Ali Židovi su postali ljubomorni,^h pa su našli neke opake uličare, okupili svjetinu i uzburnili grad. Nasrnuli su na Jasonovu kuću i tražili da se Pavla i Silu izvede pred svjetinu. **6** Budući da ih nisu našli, odveli su Jasona i još neku braću pred gradske poglavare, vičući: "Oni ljudi koji su uznemirili cijeli svijet* došli su i ovamo,ⁱ **7** a Jason ih je ugostio. Svi se oni bune protiv carskih* odredbi, govoreći da ima drugi kralj – Isus."^j **8** Kad su narod i gradski poglavari to čuli, uznemirili su se. **9** Poglavari su od Jasona i ostalih uzeli jamčevinu, pa su ih pustili.

10 Čim je pala noć, braća su poslala Pavla i Silu u Bereju.

17:2 *Ili: "dana počinka". Vidi izraz "dan počinka" u Rječniku. **17:6** *Ili: "koji izazivaju metež po cijelom svijetu". **17:7** *Ili: "cezarovih".

Kad su oni stigli onamo, otišli su u židovsku sinagogu. **11** A ti su Židovi bili otvorenijeg uma od onih u Solunu. Naime, s velikom su gorljivošću prihvatili riječ i svaki su dan pomno istraživali Pisma da vide je li ono što su čuli istina. **12** Mnogi od njih postali su vjernici, pa tako i mnoge ugledne Grkinje te neki Grci. **13** Ali kad su Židovi iz Soluna saznali da Pavao i u Bereji objavljuje Božju riječ, otišli su onamo da nahuškaju i uzbune narod.^a **14** Tada su braća žurno poslala Pavla prema moru,^b a Sila i Timotej ostali su u Bereji. **15** Oni koji su pratili Pavla doveli su ga sve do Atene. Pavao im je rekao neka poruče Sili i Timoteju^c da što prije dođu k njemu, a onda su otišli.

16 Dok ih je Pavao čekao u Ateni, jako se uzrujao jer je vidio da je grad pun idola. **17** I raspravljao je u sinagogi sa Židovima i drugima koji su štovali Boga, a činio je to svakodnevno i na trgu s onima koji bi se ondje zatekli. **18** No neki epikurejski i stoički filozofi počeli su mu proturječiti. Jedni su govorili: "Što to ovaj brbljavac želi reći?" a drugi: "Čini se da propovijeda tuđe bogove." To su govorili zato što je objavljivao dobru vijest o Isusu i o uskrsnuću.^d **19** Tada su ga odveli na Areopag* i upitali ga: "Možemo li znati o kojem to novom učenju govoriš?" **20** Jer pričaš nam o nečemu što nikada nismo čuli. Zato želimo znati što to znači." **21** Naime, svi Atenjani i stranci koji su ondje boravili trošili su svoje slobod-

17:19 *Vidi Rječnik.

17. POGL.

a Dj 14:2, 19

b Mt 10:23

c Dj 16:1, 2
1So 3:2

d Iv 5:28, 29
Iv 11:25
1Ko 15:12

2. stupac

a Dj 17:33, 34

b Dj 17:16

c 1Kr 8:27

d Ps 146:6

e Ps 50:12

f Iza 42:5

g Pos 5:2

h Pos 1:28

i Pnz 2:5, 19
Pnz 32:8
Ps 74:17

j Pnz 4:29
Ps 145:18
Ri 1:20

k Pos 1:27

l Pnz 5:8
Iza 37:19
Iza 40:18-20
Iza 46:5

m Ef 4:17, 18

no vrijeme samo na to da kažu ili čuju nešto novo. **22** Tada je Pavao stao nasred Areopaga^a i rekao:

"Atenjani, vidim da ste u svakom pogledu nekako pobožniji* od drugih.^b **23** Naime, dok sam prolazio gradom i promatrao ono što štujete, naišao sam i na žrtvenik s natpisom: 'Nepoznatom Bogu'. Dakle, ja vam objavljujem tog Boga kojeg vi štujete iako ga ne poznajete. **24** Bog koji je načinio svijet i sve što je na njemu ne prebiva u hramovima koji su sagrađeni ljudskom rukom,^c jer on je Gospodar neba i zemlje.^d **25** Njega ne poslužuju ljudske ruke – uostalom, njemu ništa ne treba^e – jer on sam svima daje i život, i dah,^f i sve ostalo. **26** Od jednog je čovjeka^g načinio sav ljudski rod da prebiva na cijeloj zemlji^h te je odredio razdoblja i postavio granice gdje će ljudi prebivati.ⁱ **27** Sve je to učinio kako bi ljudi tražili Boga – kako bi ga tražili i doista našli^j – a on, ustvari, nije daleko ni od koga od nas. **28** Jer zahvaljujući njemu imamo život, mičemo se i postojimo, kao što su i neki vaši pjesnici rekli: 'Svi smo mi njegova djeca.'

29 Dakle, budući da smo Božja djeca,^k ne smijemo misliti da je Bog nalik kipu načinjenom od zlata, srebra ili kamena, nečemu što su ljudi zamislili i vješto oblikovali.^l **30** Istina, Bog se u prošlosti nije obazirao na takvo neznanje,^m ali sada svim ljudima, gdje god živjeli, poručuje da se trebaju pokajati. **31** Jer odredio je

17:22 *Ili: "da se (...) više bojite bogova".

dan u koji će pravedno suditi^a cijelom svijetu preko čovjeka kojeg je za to postavio, a to je zajamčio svim ljudima tako što ga je uskrsnuo od mrtvih.”^b

32 Kad su čuli za uskrsnuće mrtvih, jedni su se počeli rugati,^c a drugi su rekli: “Pričat ćeš nam o tome i drugi put.” **33** Tako je Pavao otišao od njih. **34** Ali neki su mu se ljudi pridružili i postali vjernici. Među njima bili su Dionizije, koji je bio jedan od sudaca suda na Areopagu, zatim žena po imenu Damara i još neki drugi.

18 Nakon toga Pavao je otišao iz Atene i došao u Korint. **2** Ondje je sreo nekog Židova po imenu Akvila,^d koji je bio rodom iz Ponta. On je sa svojom ženom Priscilom kratko prije toga došao iz Italije jer je Klaudije naredio da svi Židovi napuste Rim. Tako je Pavao otišao k njima. **3** Budući da su se bavili istim zanatom – po zanimanju su bili izrađivači šatora – ostao je kod njih i radio s njima.^e **4** Svake je subote^f držao govor^g u sinagogi^g i nastojao uvjerljivim riječima potaknuti Židove i Grke da povjeruju u ono što je govorio.

5 Kad su Sila^h i Timotejⁱ došli iz Makedonije*, Pavao se potpuno posvetio propovijedanju Božje riječi, svjedočeći Židovima o Isusu i dokazujući im da je on doista Krist.^j **6** Ali kako su mu se oni protivili i vrijeđali ga, otesao je prašinu sa svoje haljine^k i rekao im: “Sami ćete biti krivi za ono

18:4 *Ili: “dana počinka”. Vidi izraz “dan počinka” u Rječniku. ^aIli: “raspravljao s prisutnima”. **18:5** *Riječ je o rimskoj provinciji. Vidi Rječnik.

17. POGL.

a Ps 96:13
Ps 98:9
Iv 5:22
Dj 10:42

b Iv 11:25
Dj 2:24
Dj 13:32, 33

c 1Ko 1:23

18. POGL.

d Dj 18:24, 26
1Ko 16:19
2Ti 4:19

e Dj 20:34
1Ko 4:11, 12
1Ko 9:15
1So 2:9
2So 3:8, 10

f Dj 17:2

g Mt 4:23

h Dj 15:27
Dj 17:14

i Dj 16:1, 2
1So 3:6

j Dj 17:2, 3
Dj 28:23

k Mt 10:14

2. stupac

a Eze 33:4

b Dj 20:26

c Dj 13:46
Dj 28:28
Ri 1:16

d 1Ko 1:14

e Mt 28:20

f Dj 23:29
Dj 25:19

g 1Ko 1:1

što će vas snaći.”^a Ja sam ne-dužan^b.^b Odsad idem neznabošcima^Δ.^c **7** Tako više nije propovijedao ondje*, nego u kući bogobojažnog čovjeka po imenu Ticije Just, koja se nalazila odmah do sinagoge. **8** A Krisp,^d predstojnik sinagoge, povjerovao je u Gospodina zajedno sa svim svojim ukućanima. I mnogi Korinčani koji su čuli dobru vijest povjerovali su i krstili se. **9** Jedne noći Gospodin je u viđenju rekao Pavlu: “Ne boj se! Samo nastavi govoriti, nemoj šutjeti. **10** Ja sam s tobom^e i nitko te neće napasti niti će ti nanijeti zlo. U ovom gradu ima još mnogo ljudi koji će povjerovati u mene.” **11** Tako je ostao ondje godinu i šest mjeseci, poučavajući ljude Božjoj riječi.

12 Dok je Galion bio prokonzul* Ahaje, Židovi su se udružili i napali Pavla te ga odveli pred sudačku stolicu. **13** Rekli su: “Ovaj nagovara ljude da štuju Boga na način koji je protivan zakonu.” **14** A kad je Pavao zaustio da nešto kaže, Galion je rekao Židovima: “Židovi, da se radi o kakvoj nepravdi ili o teškoj zločinu, imalo bi smisla da vas saslušam. **15** Ali budući da su u pitanju rasprave o riječima, imenima i vašem Zakonu,^f riješite to sami. Ja ne želim biti sudac u tome.” **16** Tada ih je otjerao od sudačke stolice. **17** Nato su svi zgrabili Sostena,^g predstojnika sinagoge, i počeli ga tući pred

18:6 *Ili: “Vaša će krv pasti na vaše glave.” ^aDosl.: “čist”. ^ΔVidi Rječnik. **18:7** *Odnosno u sinagogi. **18:12** *Titula vladara koji je upravljao nekom provincijom u Rimskom Carstvu. Vidi Rječnik.

sudačkom stolicom. Ali Galion se uopće nije htio miješati u to.

18 Pavao je ostao ondje još neko vrijeme, a onda se pozdravio s braćom te je zajedno s Priscilom i Akvilom otplovio prema Siriji. Prije toga se u Kenhreji^a ošišao na kratko jer je dao zavjet. **19** Kad su stigli u Efez, Pavao ih je ostavio te je otišao u sinagogu i raspravljao sa Židovima.^b **20** Oni su ga molili da još malo ostanu s njima, ali on nije pristao, **21** nego se oprostio s njima i rekao im: "Vratit ću se k vama, ako bude Jehovina* volja." Tako je otplovio iz Efeza **22** i došao u Cezareju. Zatim je otišao gore* i pozdravio skupštinu, a onda je otputovao u Antiohiju.^c

23 Ondje je proveo neko vrijeme, a potom je otišao i putovao od grada do grada po Galaciji i Frigiji,^d jačajući sve učenike.^e

24 A u Efez je stigao neki Židov po imenu Apolon,^f koji je bio rodom iz Aleksandrije. On je bio rječit čovjek i dobro je poznao Pisma. **25** Bio je poučen o Jehovinom* putu. Budući da ga je duh poticao na revnost, govorio je i naučavao istinu o Isusu, ali poznao je samo Ivanovo krštenje. **26** On je počeo odvažno govoriti u sinagogi. Kad su ga čuli Priscila i Akvila,^g pozvali su ga k sebi i točnije mu objasnili Božji put. **27** Budući da je želio otići u Ahaju, braća su pisala tamošnjim učenicima i potaknula ih da ga ljubazno prime. Kad je došao onamo, mnogo je pomogao onima koji su zahvaljuju-

18:21, 25 *Vidi dodatak A5. 18:22 *Po svemu sudeći, u Jeruzalem.

18. POGŁ.

- a Ri 16:1
- b Dj 17:2
- c Dj 15:36
- d Dj 16:6
- e Dj 14:21, 22
Dj 15:32
- f Dj 19:1
1Ko 1:12
1Ko 3:5, 6
- g Ri 16:3
1Ko 16:19

2. stupac

- a Pnz 18:15
Ps 16:10
Iza 7:14
Mi 5:2

19. POGŁ.

- b Dj 18:24
1Ko 3:5, 6
- c 1Ko 16:8, 9
- d Dj 2:38
- e Dj 18:24, 25
- f Mt 3:11
Mk 1:4
- g Iv 1:15, 30
- h Dj 8:14, 17
- i Dj 2:1, 4
Dj 10:45, 46
1Ko 12:8, 10
- j Dj 17:2
- k Dj 1:3
Dj 28:30, 31
- l Dj 9:1, 2
Dj 2:4
- m Mt 10:14

ći Božjoj nezasluzenoj dobroti postali vjernici. **28** Naime, u javnim je raspravama odlučno i uvjerljivo pobijao tvrdnje koje su iznosili Židovi, dokazujući na temelju Pisama da je Isus doista Krist.^a

19 Dok je Apolon^b bio u Korintu, Pavao je propovovao unutrašnjost i došao u Efez.^c Ondje je pronašao neke učenike **2** i upitao ih: "Jeste li primili sveti duh kad ste postali vjernici?"^d Oni su mu odgovorili: "Nismo ni čuli za sveti duh." **3** Nato ih je upitao: "Kojim ste se krštenjem onda krstili?" Odgovorili su: "Ivanovim krštenjem."^e **4** A Pavao je rekao: "Ivan je krstio krštenjem koje je znak pokajanja,^f govoreći ljudima da vjeruju u onoga koji dolazi nakon njega,^g to jest u Isusa." **5** Kad su to čuli, krstili su se u ime Gospodina Isusa. **6** A kad je Pavao položio ruke na njih, sveti duh došao je na njih,^h pa su počeli govoriti stranim jezicima i proricati.ⁱ **7** Tih je ljudi ukupno bilo dvanaestak.

8 Pavao je tri mjeseca dolazio u sinagogu^j i odvažno propovijedao, držeći govore i iznoseći uvjerljive dokaze o Božjem kraljevstvu.^k **9** Ali neki su bili tvrdoglavi i nisu htjeli vjerovati, nego su pred mnoštvom ocrnjivali Put*.^l Stoga se Pavao odvojio od njih^m i poveo učenike sa sobom te je svakodnevno držao govore u Tiranovoj školi. **10** To je trajalo dvije godine, tako da su svi koji su živjeli u Aziji*, i Židovi i Grci, čuli Gospodinovu riječ.

19:9 *Vidi Rječnik. 19:10 *Riječ je o rimskoj provinciji. Vidi Rječnik.

11 A Bog je preko Pavla činio nesvakidašnja silna djela.^a

12 Ljudi su čak donosili bolesnicima rupce i pregače koje je on koristio,^b pa su oni bili izliječeni, a zli duhovi izlazili su iz njih.^c **13** A i neki Židovi koji su putovali od mjesta do mjesta i istjerivali demone pokušavali su izgovaranjem imena Gospodina Isusa istjerati zle duhove iz onih koji su bili opsjednuti. Govorili su: "U ime Isusa kojeg Pavao propovijeda, zapovijedam vam da izađete!"^d

14 To je činilo i sedam sinova židovskog svećeničkog glavarava Skeve. **15** Ali zli duh im je odvratio: "Poznajem Isusa^e i znam Pavla,^f ali tko ste vi?"

16 Tada je čovjek u kojem je bio zli duh skočio na njih, sve ih svladao i pretukao, tako da su goli i izranjavani pobjegli iz kuće. **17** To je postalo poznato svima koji su živjeli u Efezu, i Židovima i Grcima. Sve ih je obuzeo strah, pa se ime Gospodina Isusa još više veličalo. **18** Mnogi koji su postali vjernici dolazili su i javno priznavali svoje grijeh, govoreći što su činili. **19** A mnogi koji su se bavili vraćanjem skupili su svoje knjige i pred svima ih spalili.^g I procijenili su da su vrijedile 50 000 srebrnjaka. **20** Tako se zahvaljujući Jehovinoj* moći njegova riječ sve više širila i postajala sve nadmoćnija.^h

21 Nakon tih događaja Pavao je odlučio otići u Makedoniju*ⁱ i Ahaju, a zatim otputovati u Jeruzalem.^j Rekao je: "Nakon Jeruzalema moram otići i u Rim."^k **22** Tako je u Makedoniju poslao dvojicu svojih

19:20 *Vidi dodatak A5. **19:21** *Riječ je o rimskoj provinciji. Vidi Rječnik.

19. POGL.

a Dj 14:3

b Mk 6:56
Dj 5:15

c Mt 10:1

d Dj 16:18

e Mt 8:28, 29
Mk 1:23, 24
Lk 4:33, 34

f Dj 16:16, 17

g Pnz 18:10, 11

h Dj 6:7
Dj 12:24
Kol 1:6

i 1Ko 16:5

j Dj 20:22

k Dj 23:11

2. stupac

a Dj 16:1, 2

b 2Ti 4:20

c 2Ko 1:8

d Dj 9:1, 2
Dj 19:9
Dj 22:4

e Dj 16:16

f Ef 1:1

g Dj 17:29
1Ko 8:4h Dj 20:4
Kol 4:10
Flm 23, 24

pomoćnika, Timoteja^a i Erasta,^b a on se još neko vrijeme zadržao u Aziji.

23 U to vrijeme došlo je do velikog meteža^c zbog Puta.^d

24 Naime, neki srebrar po imenu Demetrije, koji je izrađivao male srebrne hramove božice Artemide, donosio je veliku dobit zanatlijama.^e **25** On je skupio te zanatlje i druge koji su se bavili istim poslom pa im je rekao: "Ljudi, vi znate da naše blagostanje ovisi o ovom poslu. **26** A sad vidite i čujete da je taj Pavao – ne samo u Efezu^f nego i u gotovo cijeloj Aziji – pridobio mnoštvo ljudi i naveo ih da promijene svoja uvjerenja govoreći da bogovi načinjeni ljudskom rukom nisu pravi bogovi.^g **27** Osim toga, prijeti opasnost da će naše zanimanje doći na zao glas. I ne samo to, nego će ljudi smatrati beznačajnim hram velike božice Artemide, a ta božica koju štujete cijela Azija i sav svijet izgubit će svoju veličanstenost."

28 Kad su to čuli, razgnjevlili su se i počeli vikati: "Velika je Artemida efeška!"

29 I sav se grad uskomešao te su svi nahrupili u kazalište, vukući sa sobom Makedonce Gaja i Aristarha,^h Pavlove suputnike. **30** Pavao je htio ući i obratiti se narodu, ali učenici mu to nisu dopustili. **31** Čak su mu i neki povjerenici za svečanosti i igre koji su mu bili naklonjeni poslali poruku u kojoj su ga zamolili da se ne izlaže opasnosti ulazeći u kazalište. **32** A ondje su jedni vikali jedno, a drugi drugo. Na skupu je vladao metež i većina nije ni znala zašto su se skupili. **33** Neki su

pred mnoštvo izveli čovjeka po imenu Aleksandar, kojeg su Židovi gurali naprijed. Aleksandar je dao znak rukom i pokušao objasniti narodu što se događa. **34** Ali kad su shvatili da je Židov, svi su u jedan glas počeli vikati: "Velika je Artemida efeška!" I tako su vikali oko dva sata.

35 Kad je gradski upravitelj konačno utišao mnoštvo, rekao je: "Efežani! Koji čovjek ne zna da je grad Efez čuvak hrama velike Artemide i njenog kipa koji je pao s neba? **36** Budući da je to neosporno, smirite se i nemojte ništa činiti brzopleto. **37** Dovedi ste ove ljude iako ni su ništa ukrali iz hrama niti su hulili na našu božicu. **38** A ako Demetrije^a i zanatlije koji su s njim imaju kakvu tužbu protiv nekoga, postoje dani kad zasjeda sud, a tu su i prokonzuli*, pa neka tuže jedni druge. **39** No ako imate još neke pritužbe, o tome se mora odlučiti na redovnoj skupštini. **40** Naime, prijeti nam opasnost da zbog današnjeg događaja budemo optuženi za pobunu jer ne postoji ništa čime bismo mogli opravdati okupljanje ove razuzdane svjetine." **41** Kad je to rekao, naredio im je da se razidu.

20 Kad se metež stišao, Pavao je poslao po učenike. Ohrabrio ih je i pozdravio se s njima, a potom je krenuo na put u Makedoniju*. **2** Putovao je tim krajevima i pružao braći veliko ohrabrenje, a zatim je došao u Grčku. **3** Ondje

19:38 *Titula vladara koji je upravljao nekom provincijom u Rimskom Carstvu. Vidi Rječnik. **20:1, 4** *Riječ je o rimskoj provinciji. Vidi Rječnik.

19. POGL.
a Dj 19:24

2. stupac

20. POGL.
a Dj 23:12, 16
2Ko 11:23, 26

b Dj 27:2

c Dj 16:1, 2

d Ef 6:21
Kol 4:7
2Ti 4:12

e Dj 21:29
2Ti 4:20

f Izl 12:15
Izl 23:15

g 1Kr 17:21, 22
2Kr 4:32, 34

h Mt 9:23, 24
Iv 11:39, 40
Dj 9:39, 40

je proveo tri mjeseca. Kad se spremao otploviti u Siriju, saznao je da su Židovi skovali zavjeru protiv njega,^a pa se odlučio vratiti preko Makedonije. **4** Pratili su ga Pirov sin Sopater iz Bereje, Solunjani Aristarh^b i Sekund, Gaj iz Derbe, Timotej^c te Tihik^d i Trofim^e iz Azije*. **5** Oni su otišli prije nas i čekali nas u Troadi. **6** Mi smo isplovili iz Filipa nakon Blagdana beskvasnih kruhova^f i za pet dana došli k njima u Troadu. Ondje smo proveli sedam dana.

7 A prvog dana u tjednu, kad smo se okupili na obroku, Pavao se obratio okupljenima, jer je sutradan namjeravao otići, i produžio je govor sve do ponoći. **8** Stoga je u gornjoj sobi u kojoj smo se skupili bilo mnogo svjetiljki. **9** Dok je Pavao još govorio, mladić po imenu Eutih, koji je sjedio na prozoru, utonuo je u dubok san. Svladan snom, pao je s drugog kata. Kad su ga podignuli, bio je mrtav. **10** Pavao je sišao, nadvio se nad njega, zagrlio ga^g i rekao: "Smirite se, živ je!"^h **11** Zatim je otišao gore te razlomio kruh i počeo jesti s njima. Još je dugo razgovarao s njima, sve do zore, a potom je otputovao. **12** A dječaka su živog odveli odande i bili su neizmerno utješeni.

13 Mi smo se ukrkali na brod i otplovili u Asos, gdje se i Pavao trebao ukrcati. Naime, on nam je dao takve upute jer je namjeravao doći onamo pješice. **14** Kad nam se pridružio u Asosu, ukrcao se na brod pa smo otišli u Mitilenu. **15** Sutradan smo otplovili odande i stigli nadomak Hiosa, nared-

nog dana nakratko smo pristali na Samosu, a idućeg dana stigli smo u Milet. **16** Pavao je odlučio zaobići Efez^a da se ne bi zadržao u Aziji. Žurio se da, ako je moguće, dođe u Jeruzalem^b do Pedesetnice.

17 Ipak, iz Mileta je poslao poruku skupštinskim starješinama u Efezu da dođu k njemu. **18** Kad su stigli, rekao im je: "Vi znate kako sam živio među vama od prvog dana kad sam kročio u Aziju.^c **19** Robovao sam Gospodinu sa svom poniznošću,^d u suzama i u kušnjama koje su me zadesile zbog židovskih zavjera. **20** Znete i da se nisam ustručavao reći vam ono što je za vaše dobro* i poučavati vas javno^e i od kuće do kuće.^f **21** Naprotiv, temeljito sam svjedočio i Židovima i Grcima o tome da se trebaju pokajati^g te početi štovati Boga i vjerovati u našeg Gospodina Isusa.^h **22** A sad me duh potiče da idem u Jeruzalem, iako ne znam što će mi se ondje dogoditi. **23** Znam samo da mi sveti duh u svakom gradu govori da me čekaju okovi i nevolje.ⁱ **24** Ali ni najmanje ne marim za svoj život, samo želim dovršiti svoju trku^j i izvršiti službu koju mi je povjerio Gospodin Isus - dati temeljito svjedočanstvo objavljujući dobru vijest o Božjoj nezasluzenoj dobroti.

25 Sad znam da me nitko od vas kojima sam propovijedao o Kraljevstvu više nikad neće vidjeti. **26** Stoga vas pozivam da na današnji dan posvjedočite da sam čist od krvi svih ljudi,^k **27** jer nisam se ustručavao u potpunosti vam objaviti Božju

20:20 *Ili: "što je korisno".

20. POGL.

- a Dj 18:21
b Dj 24:17
c Dj 19:9, 10
d 1Ko 15:9
1So 2:6
e Mt 28:19, 20
2Ti 4:2
f Dj 5:42
g Mk 1:14, 15
h Lk 24:46, 47
i Dj 9:15, 16
Dj 21:4, 11
j 2Ti 4:7
k Eze 33:8

2. stupac

- a Mt 28:19, 20
b 1Ti 4:16
c 1Ti 3:1-7
Tit 1:5-9
He 13:17
d Iv 21:15
Ef 4:11
1Pe 5:2-4
e Mt 26:27, 28
1Iv 1:7
f Mt 7:15
2So 2:3
2Pe 2:1
g 1Ti 4:1
2Ti 4:3, 4
1Iv 2:18, 19
h Dj 19:9, 10
i Ef 1:18
Kol 1:12
j 1Sa 12:1, 3
Mt 10:8
1Ko 9:11, 12
2Ko 7:2
Tit 1:7
k Dj 18:3
1Ko 4:11, 12
1So 2:9
l Ef 4:28
1So 4:11, 12
2So 3:7, 8
m Izr 19:17
Mt 10:8
Lk 6:38
n Dj 20:25

volju*.^a **28** Pazite na sebe^b i na cijelo stado, jer vas je sveti duh postavio da u njemu budete nadglednici,^c kako biste se kao pastiri brinuli o Božjoj skupštini^d koju je Bog kupio krvlju svog Sina.^e **29** Znam da će se nakon mog odlaska među vas uvući okrutni vukovi^f koji neće imati obzira prema stadu **30** i da će se iz vaših redova pojaviti neki koji će početi širiti iskrivljena učenja da bi odvukli učenike za sobom.^g

31 Zato bdijte i imajte na umu da tri godine,^h i danju i noću, nisam prestajao sa suzama savjetovati svakoga od vas. **32** A sada neka vas čuvaju Bog i poruka o njegovoj nezasluzenoj dobroti, poruka koja vas može ojačati i dati vam nasljedstvo među svima posvećenima.ⁱ **33** Nisam poželio ničijeg srebra, zlata ni odjeće.^j **34** I sami znate da sam se vlastitim rukama brinuo za svoje potrebe^k i potrebe onih koji su bili sa mnom. **35** U svemu sam vam pokazao da, radeći marljivo poput mene,^l morate pomagati slabima i da morate imati na umu riječi Gospodina Isusa, koji je rekao: "Više usrećuje davati^m nego primati."ⁿ

36 Kad je to rekao, kleknuo je sa svima njima i pomolio se. **37** Tada su svi počeli gorko plakati te su izgrlili Pavla i srdačno ga izljubili **38** jer ih je jako rastužilo kad je rekao da ga više nikad neće vidjeti.ⁿ Zatim su ga otpratili na brod.

21 Teška srca rastali smo se od njih, a potom smo isplovlili. Jedreći niz vjetar, došli smo do Kosa, sutradan do

20:27 *Ili: "naum".

Rodosa, a odande smo otplovili u Pataru. **2** Ondje smo našli brod koji je išao u Feniciju, pa smo se ukrkali i otplovili. **3** Kad smo došli nadomak Cipra, ostavili smo ga slijeva i nastavili ploviti prema Siriji. Pristali smo u Tiru jer se ondje trebao iskrcati teret s broda. **4** Pronašli smo učenike i ostali s njima sedam dana. A oni su nagovarali Pavla da ne ide u Jeruzalem jer im je sveti duh otkrio što će mu se ondje dogoditi.^a **5** Kad je došlo vrijeme da krenemo dalje, nastavili smo put. Svi učenici, zajedno sa ženama i djecom, pratili su nas dok nismo izašli iz grada. Na obali smo kleknuli, pomolili se **6** i oprostili s njima. Ukrkali smo se na brod, a oni su se vratili kući.

7 Zatim smo otplovili iz Tira i stigli u Ptolemaidu. Ondje smo pozdravili braću i ostali s njima jedan dan. **8** Sutradan smo otputovali i stigli u Cezareju. Otišli smo u kuću Filipa, propovjednika dobre vijesti, koji je bio jedan od sedmorice,^b i ostali smo kod njega. **9** On je imao četiri neudane kćeri* koje su prorokovale.^c **10** Nakon što smo ondje proveli neko vrijeme, iz Judeje je stigao prorok po imenu Agab.^d **11** Došao je k nama, uzeo Pavlov pojas, svezao sebi ruke i noge te rekao: "Ovako kaže sveti duh: 'Židovi će u Jeruzalemu^e ovako svezati čovjeka kojem pripada ovaj pojas i predat će ga u ruke neznabošcima*.'" **12** Kad smo to čuli, i mi i ostali koji su bili ondje počeli smo preklinjati

21:9 *Dosl.: "četiri kćeri, djevice".
21:11 *Vidi Rječnik.

21. POGL.

a Dj 21:10-12

b Dj 6:3, 5

c Jl 2:28
Dj 2:17
1Ko 11:5

d Dj 11:27, 28

e Dj 20:22, 23
Dj 21:33

f Dj 9:15, 16

2. stupac

a Dj 20:24
2Ko 4:10, 11
2Ti 4:6

b Dj 12:17
Dj 15:13
Ga 1:19
Ga 2:9
Jk 1:1

c Dj 15:1

d Ri 2:28, 29
1Ko 7:18-20

Pavla da ne ide u Jeruzalem. **13** On je nato rekao: "Zašto plaćete i pokušavate me pokolebati*? Vjerujte, spreman sam ne samo biti svezan nego i umrijeti u Jeruzalemu za ime Gospodina Isusa."^a **14** Kad smo vidjeli da se ne da odgovoriti, odustali smo* i rekli: "Neka bude Jehovina[#] volja."

15 Nakon toga spremili smo se i krenuli u Jeruzalem. **16** S nama su išli i neki učenici iz Cezareje te su nas odveli k Mnasonu s Cipra, u čijem smo domu trebali odsjesti. On je bio jedan od prvih učenika. **17** Braća u Jeruzalemu radošno su nas primila. **18** Sutradan je Pavao otišao s nama k Jakovu.^b Ondje su bili i svi starješine. **19** Pozdravio ih je, a potom ih je podrobno izvijestio o svemu što je Bog učinio među neznabošcima putem njegove službe.

20 Kad su to čuli, počeli su slaviti Boga. Ali rekli su mu: "Vidiš, brate, među Židovima ima na tisuće vjernika i svi se oni revno drže Zakona."^c **21** Ali čuli su glasine da ti učiš sve Židove koji žive među neznabošcima da odbace Mojsijev zakon*, govoreći im da ne obrezuju djecu i da se ne drže židovskih običaja.^d **22** Što da sad učinimo? Oni će svakako čuti da si došao. **23** Stoga učini ovo što ti kažemo: Imamo četiri čovjeka koji su pod zavjetom. **24** Povedi te ljude pa se obredno očisti s njima i podmiri njihove troškove da mogu obrijati glavu. Tako će svi znati da glasine koje su čuli

21:13 *Ili: "i mom srcu otežavate odlazak". 21:14 *Dosl.: "ušutjeli smo".
#Vidi dodatak A5. 21:21 *Dosl.: "otpadništvo uz Mojsija".

o tebi nisu istinite, nego da si na pravom putu i da se držiš Zakona.^a **25** A što se tiče vjernika iz drugih* naroda, poslali smo im pismo sa svojom odlukom da se trebaju uzdržavati od onoga što je žrtvovano idolima,^b od krvi,^c od mesa udavljenih životinja^d i od bluda.^e

26 Tako je Pavao sutradan poveo te ljude, obredno se očistio s njima^f i ušao u hram da javi kad će završiti dani obrednog čišćenja i kad treba prinijeti žrtvu za svakoga od njih.

27 A kad je sedam dana određenih za očišćenje bilo pri kraju, Židovi iz Azije vidjeli su Pavla u hramu, pa su uzbunili sav narod i uhvatili ga, **28** vičući: "Izraelci, pomozite! Ovo je čovjek koji posvuda među ljudima širi učenja kojima se obezvređuje naš narod, naš Zakon i ovo mjesto. Čak je i Grke doveo u hram i oskrvnuo ovo sveto mjesto."^g **29** Naime, ranije su s njim u gradu vidjeli Efežanina Trofima,^h pa su mislili da ga je Pavao doveo u hram. **30** Cijeli se grad uskomešao i ljudi su sa svih strana pohrlili u hram. Uхватili su Pavla i odvukli ga iz hrama, a vrata su se istog časa zatvorila za njima. **31** Htjeli su ga ubiti, pa su ga počeli tući. U međuvremenu je do tisućnika došla vijest da u cijelom Jeruzalemu vlada metež. **32** On je odmah poveo vojnike i stotnike te otrčao k narodu. Kad su oni ugledali tisućnika i vojnike, prestali su tući Pavla.

21:25 *Ili: "neznabožackih". Vidi izraz "neznabošci" u Rječniku. #Ili: "ubijelih životinja koje nisu iskrvarile". ^aIli: "spolnog nemoralna". Grčki: *porneia*. Vidi Rječnik.

21. Pogl.

a 1Ko 9:20

b Pos 35:2
Izl 34:15c Pos 9:4
Le 3:17
Le 17:10
1Sa 14:32, 33d Le 17:13
Pnz 12:23, 24e Dj 15:28, 29
1Ko 6:9
Kol 3:5
1So 4:3
1Pe 4:3

f 1Ko 9:20

g Dj 24:5, 6

h Dj 20:4
2Ti 4:20**2. stupac**a Dj 20:22, 23
Dj 21:10, 11

b Flp 3:4, 5

c Dj 22:3

d Dj 26:14

22. Pogl.

e Flp 1:7

f Ri 11:1

g Dj 21:39

h Dj 5:34

i Dj 26:4, 5

j Ga 1:14
Flp 3:4–6

33 Tada je tisućnik prišao Pavlu te zapovjedio da ga uhvate i okuju dvojim lancima.^a I počeo je ispitivati narod tko je on i što je učinio. **34** Ali u mnoštvu su jedni vikali jedno, a drugi drugo. Budući da zbog vike nije mogao ustanoviti što se zapravo događa, zapovjedio je da Pavla odvedu u vojarnu. **35** Kad je Pavao došao do stepenica, vojnici su ga morali nositi da ga zaštite od nasilne svjetine **36** jer je mnoštvo išlo za njima i vikalo: "Smakni ga!"

37 Upravo kad su se spremali uvesti ga u vojarnu, Pavao je rekao tisućniku: "Smijem li ti nešto reći?" On je odvratio: "Zar znaš grčki? **38** Nisi li ti onaj Egipćanin koji je prije nekog vremena izazvao pobunu i poveo u pustinju 4000 naoružanih pobunjenika*?" **39** Tada je Pavao rekao: "Ja sam Židov,^b iz Tarza^c u Ciliciji, građanin znamenitog grada. Molim te, dopusti mi da se obratim narodu." **40** Tisućnik mu je to dopustio. Stojeći na stepenicama, Pavao je narodu dao znak rukom da utihne. Nastala je velika tišina, a on im se obratio na hebrejskom jeziku:^d

22 "Braćo i očevi, čujte što ću vam sada reći u svoju obranu!"^e **2** Kad su čuli da im se obraća na hebrejskom jeziku, još su se više stišali. A on im je rekao: **3** "Ja sam Židov,^f rođen sam u Tarzu u Ciliciji,^g ali školovao sam se u ovom gradu kod Gamalijela.^h Bio sam poučen da se strogo držim Zakona naših predakaⁱ i revno sam služio Bogu, kao što i svi vi danas činite.^j

21:38 *Ili: "4000 bodežara".

4 Sljedbenike ovog Puta* progonio sam i predavao da budu ubijeni. I muškarce i žene bacao sam u okove te ih odvodio u zatvor.^a 5 O tome mogu posvjedočiti veliki svećenik i cijelo vijeće starješina. Od njih sam čak dobio pisma za našu židovsku braću u Damasku, pa sam se uputio onamo da tamošnje sljedbenike Puta okovane dovedem u Jeruzalem da budu kažnjeni.

6 Ali na putu za Damask, kad sam već bio blizu grada, oko podneva me iznenada obasjala jaka svjetlost s neba.^b 7 Pao sam na zemlju i začuo glas koji mi je rekao: 'Savle, Savle, zašto me progoniš?' 8 A ja sam upitao: 'Tko si ti, Gospodine?' Glas mi je odgovorio: 'Ja sam Isus Nazarećanin, kojeg ti progoniš.' 9 A ljudi koji su bili sa mnom vidjeli su svjetlost, ali nisu razumjeli ono što mi je glas govorio. 10 Nato sam upitao: 'Što da učinim, Gospodine?' Gospodin mi je odgovorio: 'Ustani i pođi u Damask. Ondje će ti se reći što sve trebaš činiti.'^c 11 Budući da je ona svjetlost bila toliko jaka da sam oslijepio, moji su me pratnici uzeli za ruku i odveli u Damask.

12 Ondje je živio bogobojazan čovjek po imenu Ananija, koji se držao Zakona i o kojem su dobro govorili svi Židovi koji su ondje živjeli. 13 On je došao k meni, stao pored mene i rekao: 'Brate Savle, progledaj!' Istog mi se trena vratio vid i ja sam ga ugledao.^d 14 On mi je rekao: 'Bog naših predaka izabrao te da upoznaš njego-

22. POGL.

a Dj 8:3
Dj 9:1, 2
Dj 26:9-11
1Ti 1:12, 13

b Dj 9:3-8
Dj 26:13-15

c Dj 26:16

d Dj 9:17, 18

2. stupac

a 1Ko 9:1
1Ko 15:8
Ga 1:15, 16

b Dj 23:11
Dj 26:16

c 1Ko 6:11
1Iv 1:7
Ot 1:5

d Dj 10:43

e Dj 9:26
Ga 1:18

f Dj 9:28, 29

g Dj 8:3

h Dj 7:58
Dj 8:1
1Ti 1:13, 15

i Dj 9:15
Dj 13:2
Ri 1:5
Ri 11:13
Ga 2:7
1Ti 2:7

j 2Sa 16:13

k Dj 16:37, 38
Dj 23:27

vu volju, da vidiš Pravednika^a i čuješ njegov glas, 15 jer ćeš svim ljudima svjedočiti o njemu i o onome što si vidio i čuo.^b

16 Zašto sad oklijevaš? Ustani, krsti se i očisti se od svojih grijeha^c prizivajući njegovo ime.^d

17 Kad sam se vratio u Jeruzalem^e i molio se u hramu, imao sam viđenje 18 u kojem sam vidio Gospodina kako mi govori: 'Požuri, smjesta otidi iz Jeruzalema, jer neće prihvatiti tvoje svjedočanstvo o meni.'^f

19 A ja sam rekao: 'Gospodine, oni dobro znaju da sam one koji vjeruju u tebe bacao u zatvor i tukao po sinagogama.^g

20 I dok se proljevala krv tvog svjedoka Stjepana, ja sam to odobravao. Stajao sam ondje i čuvao ogrtače onih koji su ga kamenovali.'^h 21 No on mi je rekao: 'Idi, jer te šaljem daleko, k drugim narodima.'ⁱ

22 Oni su ga slušali sve do tog trenutka, a tada su počeli vikati: "Uklonite ga s lica zemlje! Takav ne zaslužuje da živi!"

23 Budući da su vikali, zbacivali sa sebe haljine i bacali prašinu u zrak,^j 24 tisućnik je naredio da Pavla odvedu u vojarnu i zapovjedio da ga bičuju dok ne kaže što je učinio jer je htio saznati zašto viču da ga treba ubiti. 25 Ali kad su ga vezali da bi ga bičevali, Pavao je rekao stotniku koji je ondje stajao: "Zar smijete bez suđenja bičevati rimskog građanina?"^k 26 Kad je stotnik to čuo, otišao je tisućniku i javio mu: "Ovaj je čovjek rimski građanin! Što ćeš sad učiniti?"

27 Tada je tisućnik prišao Pavlu i upitao ga: "Reci mi, jesi li ti rimski građanin?" On je

22:4 *Vidi Rječnik.

odgovorio: “Jesam.” **28** Tisućnik mu je nato rekao: “Ja sam to građanstvo kupio za mnogo novca.” Pavao je odvratio: “A ja sam se s njim rodio.”^a

29 Vojnici koji su se spremali staviti ga na muke kako bi ga ispitali istog su trena odstupili od njega. Tisućnik se uplašio kad je saznao da je Pavao rimski građanin, a on ga je bio bacio u okove.^b

30 Budući da je tisućnik htio saznati za što Židovi optužuju Pavla, sutradan mu je skinuo okove te je zapovjedio da se skupe svećenički glavari i cijelo Sudbeno vijeće. Tada je izveo Pavla i doveo ga pred njih.^c

23 Gledajući u Sudbeno vijeće, Pavao je rekao: “Braćo, cijeli svoj život imam potpuno čistu savjest pred Bogom.”^d
2 Nato je veliki svećenik Ananija naredio onima koji su stajali pored Pavla da ga udare po ustima. **3** Tada mu je Pavao rekao: “Bog će udariti tebe, okrećeni zide! Kako možeš sjediti ovdje i suditi mi po Zakonu, a sam prestupaš Zakon zapovijedajući da me udaraju?” **4** A oni koji su ondje stajali rekli su: “Zar vrijeđaš Božjeg velikog svećenika?” **5** Pavao je odvratio: “Braćo, nisam znao da je veliki svećenik. Naime, pisano je: ‘Ne govori pogrdno o poglavaru svog naroda.’”^e

6 Pavao je znao da su neki članovi Sudbenog vijeća saduceji, a neki farizeji, pa je povikao: “Braćo, ja sam farizej,^f sin farizeja! Sudi mi se zato što vjerujem u uskrsnuće mrtvih.” **7** Kad je to rekao, izbila je svađa između farizeja i saduceja, pa je među njima došlo

22. POGŁ.

a Dj 16:37

b Dj 25:16

c Mt 10:17, 18
Lk 21:12

23. POGŁ.

d Dj 24:15, 16
2Ko 1:12
He 13:18
1Pe 3:16

e Izl 22:28

f Dj 26:4, 5
Flp 3:4, 5

2. stupac

a Dj 4:1, 2

b Dj 22:6, 7
Dj 22:17, 18

c Dj 18:9

d Dj 27:23, 24
Dj 28:23
Dj 28:30, 31

do podjele. **8** Naime, saduceji kažu da nema ni uskrsnuća, ni anđela, ni duhova, a farizeji vjeruju u* sve to.^a **9** Tada je nastala velika galama. Neki pismoznanci farizejske sljedbe digli su se na noge i počeli žestoko prosvjedovati, govoreći: “Ne nalazimo ništa loše na ovom čovjeku. A što ako mu se duh ili anđeo doista obratio?”^b **10** Kad se svađa zaoštrila, tisućnik se pobojao da Pavla ne rastrgaju, pa je zapovjedio vojnicima da siđu i izvuku ga odande te da ga odvedu u vojarnu.

11 Te noći Gospodin je stao pred Pavla i rekao mu: “Budi hrabar!^c Kao što si temeljito svjedočio o meni u Jeruzalemu, tako trebaš svjedočiti i u Rimu.”^d

12 Kad je svanuo dan, Židovi su skovali urotu i zakleli se* da neće ni jesti ni piti dok ne ubiju Pavla. **13** Bilo je više od 40 urotnika koji su se tako zakleli. **14** Oni su otišli svećeničkim glavarima i starješinama te im rekli: “Zakleli smo se da nećemo ništa okusiti dok ne ubijemo Pavla. **15** Zato sada vi i Sudbeno vijeće zamolite tisućnika da ga dovede k vama, kao da namjeravate podrobnije ispitati njegov slučaj. Ali prije nego što uopće dođe k vama, mi ćemo biti spremni i ubit ćemo ga.”

16 No sin Pavlove sestre čuo je da oni spremaju zasjednu, pa je došao u vojarnu i javio to Pavlu. **17** A Pavao je dozvao jednog stotnika i rekao mu: “Odvedi ovog mladića k tisućniku jer mu ima nešto

23:8 *Ili: “naučavaju”. **23:12** *Ili: “zakleli se zadržavajući prokletstvo na sebe”.

dojaviti.” **18** I on ga je odveo tisućniku i rekao mu: “Zatvorenik Pavao dozvao me i zamolio da ti dovedem ovog mladića jer ti ima nešto reći.” **19** Tisućnik je mladića uhvatio za ruku, odveo na stranu i upitao ga: “Što mi imaš dojaviti?” **20** A on je rekao: “Židovi su se dogovorili da te zamole da sutra dovedeš Pavla pred Sudbeno vijeće. Reći će ti da se žele bolje upoznati s njegovim slučajem.” **21** Ne daj da te nagovore na to, jer će ga u zasjedi čekati više od 40 ljudi koji su se zakleli da neće ni jesti ni piti dok ga ne ubiju.^b Već su spremni, samo čekaju tvoj pristanak.” **22** Tada je tisućnik otpustio mladića naredivši mu: “Ne govori nikome da si mi to javio!”

23 I dozvao je dva stotnika te im rekao: “Pripremite 200 vojnika te 70 konjanika i 200 kopljanika da u treći noćni sat* krenu ravno u Cezareju. **24** Pripremite i konje za Pavla te ga živa i zdrava dovedite upravitelju Feliksu.” **25** I napisao je pismo u kojem je stajalo:

26 “Klaudije Lizija pozdravlja uzvišenog upravitelja Feliksa. **27** Ovog su čovjeka Židovi uhvatili i htjeli ga ubiti, ali ja sam brzo došao s vojnicima i izbavio ga^c jer sam saznao da je rimski građanin.^d **28** Htio sam ustanoviti za što ga optužuju, pa sam ga doveo pred njihovo Sudbeno vijeće.^e **29** Utvrdio sam da ga optužuju za neka sporna pitanja koja se tiču njihovog Zakona,^f ali da nije skrivio ništa čime bi zaslužio smrt ili zatvorske okove. **30** No jav-

23:23 *Odnosno oko 21 sat.

23. POGL.

a Dj 23:15

b Dj 23:12

c Dj 21:31–33

d Dj 16:37

Dj 22:25

e Dj 22:30

f Dj 25:19

2. stupac

a Dj 23:16

b Dj 23:23, 24

c Dj 21:39

Dj 22:3

d Dj 24:1

24. POGL.

e Dj 23:2

f Dj 23:26

g Mt 5:11

Dj 16:20, 21

Dj 17:6, 7

h Lk 23:1, 2

ljeno mi je da se protiv njega kuje zavjera,^a pa sam ga odmah poslao k tebi, a njegovim tužiteljima zapovjedio sam da pred tobom kažu ono što imaju protiv njega.”

31 Tako su ti vojnici, prema naredbama koje su dobili, odveli Pavla^b i još ga iste noći doveli u Antipatridu. **32** Sutradan su konjanici nastavili put s njim, a ostali vojnici vratili su se u vojarnu. **33** Kad su konjanici došli u Cezareju, uručili su pismo upravitelju i predali mu Pavla. **34** Upravitelj je pročitao pismo i upitao Pavla iz koje je provincije, a on mu je odgovorio da je iz Cilicije.^c **35** Zatim mu je rekao: “Saslušat ću te kad stignu i tvoji tužitelji.”^d I zapovjedio je da ga čuvaju u Herodovoj palači.

24 Nakon pet dana došao je veliki svećenik Ananija^e s nekim starješinama i Tertulom, govornikom koji ih je zastupao*. Oni su iznijeli upravitelju optužbe protiv Pavla.^f **2** Kad je Tertul bio pozvan da govori, počeo je optuživati Pavla. Rekao je:

“Uzvišeni Felikse, tvojom zaslugom uživamo velik mir i zahvaljujući tvojoj dalekovidnosti događaju se promjene nabolje u ovom narodu, **3** i zato ti mi uvijek i posvuda izražavamo svoju najveću zahvalnost. **4** Ali da te dulje ne zadržavam, molim te da nas u svojoj milosti ukratko poslušaj. **5** Ustanovili smo da je ovaj čovjek prava napast*,^g da izaziva pobune^h među svim Židovima diljem svijeta i da je kolovođa nazare-

24:1 *Ili: “odvjetnikom”. 24:5 *Dosl.: “kuga”.

čanske sljedbe.^a **6** Pokušao je i oskvrnuti hram, pa smo ga uhvatili.^b **7** * — **8** Kad ga ispitaš, i sam ćeš se uvjeriti da su sve naše optužbe istinite.”

9 A i Židovi su poduprli te optužbe i tvrdili da je sve to istina. **10** Kad je upravitelj dao znak Pavlu da može govoriti, on je rekao:

“Znam da si mnogo godina sudac ovom narodu i zato ću rado iznijeti svoju obranu pred tobom.^c **11** I sam možeš provjeriti da nema više od 12 dana otkako sam došao u Jeruzalem^d pokloniti se Bogu*.^e **12** Ovi ljudi nisu me našli ni da se s nekim prepirem u hramu ni da bunim narod, bilo u sinagogama bilo po gradu. **13** Oni nemaju nikakve dokaze za optužbe koje iznose protiv mene. **14** Ali priznajem ti ovo: Živim u skladu s onim što oni nazivaju sljedbom i u skladu s tim služim* Bogu svojih predaka.^e Vjerujem u sve što je rečeno u Zakonu i što je napisano u Prorocima.^f **15** I imam nadu, koju imaju i oni, da će Bog uskrsnuti^g i pravedne i nepravedne.^h **16** Zato se uvijek trudim imati čistu savjest pred Bogom i ljudima.ⁱ **17** Nakon nekoliko godina došao sam u Jeruzalem kako bih donio novčanu pomoć^j svom narodu i prinio žrtve. **18** Upravo sam to činio kad su me našli obredno čistog u hramu,^k ali oko mene nije bilo svjetine niti sam stvarao metež. Međutim, ondje su bili neki Židovi iz Azije*, **19** koji su trebali doći pred tebe i optu-

24:7 *Vidi dodatak A3. **24:11** *Ili: “iskazati štovanje Bogu”. **24:14** *Ili: “vršiti svetu službu”. **24:18** *Riječ je o rimskoj provinciji. Vidi Rječnik.

24. POGLEDAJTE

a Mt 2:23
Dj 28:22

b Dj 21:27, 28

c Flp 1:7

d Dj 21:17, 26

e Izl 3:15
Dj 3:13
2Ti 1:3

f Dj 28:23
Ri 3:21

g Iza 26:19
Mt 22:31, 32
Lk 14:13, 14
Iv 5:28, 29
Iv 11:25
He 11:35
Ot 20:12

h Lk 23:43

i Dj 23:1
1Ko 4:4
He 13:18

j 2Ko 8:4

k Dj 21:24, 26

2. stupac

a Dj 25:16

b Dj 23:6

c Dj 9:1, 2
Dj 19:9

d Mt 10:18

e Dj 17:30, 31
2Ko 5:10

f Dj 25:9

25. POGLEDAJTE

g Dj 24:27

h Dj 24:1

žiti me ako doista imaju temelja za to.^a **20** Ili neka ovi koji su ovdje sami kažu kakvu su krivicu našli na meni kad sam stajao pred Sudbenim vijećem, **21** osim ako me ne optužuju zbog toga što sam, dok sam stajao među njima, uzviknuo: ‘Danas mi se pred vama sudi zato što vjerujem u uskrsnuće mrtvih.’”^b

22 No Feliks, koji je bio vrlo dobro upoznat s Putem*,^c prekinuo je saslušanje, rekavši: “Vaš ću spor riješiti kad dođe tisućnik Lizija.” **23** I naredio je stotniku da čuva Pavla u zatvoru, ali da mu da neke olakšice i da ne brani njegovim prijateljima da se brinu o njemu.

24 Nakon nekoliko dana Feliks je došao sa svojom ženom Druzilom, koja je bila Židovka. Poslao je po Pavla i slušao ga kako govori o vjeri u Krista Isusa.^d **25** Ali dok je Pavao govorio o pravednosti, samosvladavanju i sudu koji će doći,^e Feliks se uplašio i rekao: “Zasad možeš ići. Opet ću te pozvati kad nađem vremena.” **26** Osim toga, nadao se da će mu Pavao dati novca. Zato ga je često pozivao i razgovarao s njim. **27** A kad su prošle dvije godine, Feliksa je naslijedio Porcije Fest. Budući da je Feliks želio ugoditi Židovima,^f ostavio je Pavla u zatvoru.

25 A Fest^g je, tri dana nakon što je preuzeo vlast u provinciji*, otišao iz Cezareje u Jeruzalem. **2** Ondje su mu svećenički glavari i ugledni Židovi iznijeli optužbe protiv Pavla.^h Počeli su ga moliti

24:22 *Vidi Rječnik. **25:1** *Odnosno u Judeji.

3 da im učini uslugu i pošalje Pavla u Jeruzalem. Naime, spremali su zasjedu kako bi ga ubili dok je na putu.^a **4** No Fest je odgovorio da Pavao treba ostati u zatvoru u Cezareji te da će se uskoro i on vratiti onamo. **5** Rekao je: "Neka vaši vođe pođu sa mnom i optuže ga ako je on doista za nešto kriv."^b

6 Nakon što je među njima proveo najviše osam do deset dana, vratio se u Cezareju. Sutradan je sjeo na sudačku stolicu i zapovjedio da dovedu Pavla. **7** Kad su ga doveli, okružili su ga Židovi koji su došli iz Jeruzalema i iznijeli protiv njega mnoge teške optužbe koje nisu mogli dokazati.^c

8 A Pavao je u svoju obranu rekao: "Nisam se ogriješio ni o židovski Zakon, ni o hram, ni o cara*."^d **9** No Fest je htio ugoditi Židovima,^e pa je upitao Pavla: "Želiš li ići u Jeruzalem da ti se ondje preda mnom za to sudi?" **10** Pavao je odgovorio: "Stojim pred carskom sudačkom stolicom, ovdje mi se treba suditi. Ništa nisam skrivio Židovima, kao što i sam dobro znaš. **11** Ako sam doista zločinac i ako sam počinio nešto što zaslužuje smrt,^f ne tražim da me se poštedi smrti. Ali ako optužbe koje ovi ljudi iznose protiv mene nemaju temelja, nitko nema pravo predati me njima samo zato da bi im ugodio. Prizivam se na cara!"^g **12** Tada je Fest porazgovarao sa svojim savjetnicima, pa mu je odgovorio: "Na cara si se prizvao, pred cara ćeš i ići."

13 Nakon nekoliko dana kralj Agripa* i Berenika došli

25:8 *Ili: "cezara". 25:13 *Odnosno Herod Agripa II. Vidi Rječnik.

25. POGL.

a Dj 23:20, 21

b Dj 25:16

c Mt 5:11
Lk 23:1, 2
Dj 24:5

d Dj 24:11, 12

e Dj 24:27

f Dj 23:26, 29

g Dj 28:17-19

2. stupac

a Dj 25:2, 3

b Dj 25:5

c Dj 25:7

d Dj 18:14, 15
Dj 23:26, 29

e Dj 22:6-8

f Dj 25:9

g Dj 25:11, 12

h Dj 9:15

su u Cezareju pozdraviti Festa. **14** Ondje su proveli nekoliko dana i Fest je kralju iznio Pavlov slučaj:

"Ovdje je jedan čovjek kojeg je Feliks ostavio u zatvoru. **15** Kad sam bio u Jeruzalemu, svećenički glavari i židovski starješine iznijeli su optužbe protiv njega,^a tražeći od mene da ga osudim. **16** Ali ja sam im odgovorio da kod Rimljana nije običaj izručiti nekog čovjeka samo zato da bi se nekoj ugodilo, nego da se optuženik najprije treba suočiti sa svojim tužiteljima i dobiti priliku da se brani od optužbe.^b **17** Stoga nisam gubio vrijeme kad su oni došli ovamo, nego sam već sutradan sjeo na sudačku stolicu i zapovjedio da dovedu tog čovjeka. **18** Kad su tužitelji ustali i počeli govoriti, nisu ga optužili ni za jedan zločin koji sam ja mislio da je počinio.^c **19** Oni su se naprosto sporili s njim zbog svojih vjervovanja^d i zbog nekog čovjeka po imenu Isus, koji je umro, ali za kojeg Pavao tvrdi da je živ.^e **20** Nisam bio siguran kako riješiti taj spor, pa sam ga upitao bi li htio ići u Jeruzalem da mu se ondje za to sudi.^f **21** Ali kad se Pavao prizvao na cara i zatražio da u zatvoru čeka odluku Njegovog Veličanstva*,^g zapovjedio sam da ga čuvaju u zatvoru dok ga ne pošaljem caru."

22 Tada je Agripa rekao Festu: "I ja bih volio čuti tog čovjeka."^h A on mu je odvratio: "Sutra ćeš ga čuti." **23** Tako su sutradan Agripa i Berenika došli u razmetljivoj raskoši i

25:21 *Ili: "Augusta". Riječ je o titulu rimskog cara.

ušli u dvoranu u pratnji tisućnika i uglednih ljudi tog grada. Na Festovu zapovijed doveli su Pavla. **24** Tada je Fest rekao: "Kralju Agripa i svi vi koji ste ovdje s nama, pogledajte ovog čovjeka! Zbog njega su mi se obratili svi Židovi i u Jeruzalemu i ovdje, vičući da ga treba pogubiti.^a **25** Ali ja sam ustanovio da nije učinio ništa čime bi zaslužio smrt.^b Kad se on prizvao na Njegovo Veličanstvo, odlučio sam poslati ga k njemu. **26** Ali nemam protiv njega ništa opipljivo što bih mogao napisati svom Gospodararu. Stoga sam ga izveo pred sve vas, a posebno pred tebe, kralju Agripa, da bih nakon ove istrage imao što napisati. **27** Jer čini mi se nerazumnim poslati zatvorenika u Rim, a ne navesti optužbe protiv njega."

26 Tada je Agripa^c rekao Pavlu: "Dopušta ti se da govoriš u svoju korist." Nato je Pavao ispružio ruku i počeo govoriti u svoju obranu:

2 "Kralju Agripa, smatram se sretnim što se danas mogu upravo pred tobom braniti od svega za što me Židovi optužuju,^d **3** osobito zato što dobro poznaješ sve židovske običaje i pitanja oko kojih se oni spore. Zato te molim da me strpljivo saslušаш.

4 Dakle, svi Židovi koji me otprije poznaju dobro znaju kakvim sam životom još od mladosti živio među svojim narodom i u Jeruzalemu.^e **5** Ako to žele, mogu posvjedočiti da sam bio farizej^f i držao se učenna te najstrože sljedbe naše vjere.^g **6** A sada mi se sudi zbog nade u ispunjenje obe-

25. POGŁ.

a Dj 22:22

b Dj 23:26, 29

26. POGŁ.

c Dj 25:13

d Dj 24:5, 9

e Ga 1:13, 14

f Dj 23:6
Flp 3:4, 5

g Dj 22:3

2. stupac

a Dj 24:15

b Dj 24:20, 21

c Iv 16:2
Dj 8:3
1Ko 15:9
Ga 1:13
1Ti 1:13

d Dj 9:1, 2, 14

e Dj 9:3–5
Dj 22:6–8

ćanja koje je Bog dao našim precima.^a **7** Ispunjenju tog istog obećanja nada se naših 12 plemena dok svesrdno služe* Bogu dan i noć. Kralju, zbog te me nade Židovi optužuju.^b

8 Zašto smatrate nevjerovatnim da Bog uskršava mrtve? **9** Evo, ja sam nekad bio uvjeren da se svim silama trebam boriti protiv* Isusa Nazarećanina. **10** To sam i činio u Jeruzalemu. Mnoge sam učenike* bacao u zatvor^c jer sam dobio ovlasti od svećeničkih glavara.^d A kad su trebali biti pogubljeni, ja sam to podupirao^e. **11** Išao sam od sinagoge do sinagoge i kažnjavao ih da ih prisilim da se odreknu vjere. Bio sam toliko bijesan na njih da sam ih progonio čak i u drugim gradovima.

12 Dok sam radi toga putovao u Damask s ovlaštenjem i nalogom svećeničkih glavara, **13** u podne sam, kralju, na putu vidio svjetlost sjajnije od sunca koja je s neba obasjala mene i one koji su putovali sa mnom.^e **14** Svi smo pali na zemlju, a onda sam čuo glas koji mi je rekao na hebrejskom jeziku: 'Savle, Savle, zašto me progoniš? Kad se opireš ostanu*, štetiš samom sebi.' **15** A ja sam upitao: 'Tko si ti, Gospodine?' Gospodin je odgovorio: 'Ja sam Isus, kojeg ti progoniš. **16** A sada ustani! Ukazao sam ti se zato da te izaberem za slugu i svjedoka kako bi objavljivao ono što si

26:7 *Ili: "vrše svetu službu". 26:9 *Dosl.: "protiv imena". 26:10 *Dosl.: "svete". #Ili: "ja sam za to dao svoj glas". 26:14 *Ostan je štap sa šiljkom koji se koristio za usmjeravanje domaćih životinja. Vidi Rječnik.

vidio i ono što ću ti pokazati*.^a **17** Izbavljat ću te od ovog naroda i od neznabožaca*, kojima te šaljem.^b **18** Šaljem te da im otvoriš oči,^c kako bi iz tame^d izašli na svjetlo^e te kako bi se oslobodili Sotonine vlasti^f i došli pod Božju vlast. Tako će zbog svoje vjere u mene dobiti oprostjenje grijeha^g i nasljedstvo kao i drugi koji su posvećeni.^h

19 Stoga, kralju Agripa, ja se nisam oglasio na to nebesko viđenje, **20** nego sam počeo propovijedati najprije stanovnicima Damaska,^h a zatim i stanovnicima Jeruzalemaⁱ i cijele Judeje te neznabošcima. Objavljivao sam im poruku da se trebaju pokajati i štovati Boga čineći djela koja su dokaz pokajanja.^j **21** Zbog toga su me Židovi uhvatili u hramu i pokušali me ubiti.^k **22** Ali uz Božju pomoć sve do danas svjedočim i malima i velikima, govoreći samo ono što su Proroci i Mojzije rekli da će se dogoditi^l - **23** da će Krist trpjeti^m i da će, kao prvi koji će uskrsnuti od mrtvih,ⁿ objaviti svjetlo i Židovima i neznabošcima.”^o

24 Dok je Pavao govorio u svoju obranu, Fest je uzviknuo: “Poludio si, Pavle! Velika učenost pomutila ti je pamet!” **25** A Pavao je odvratio: “Nisam poludio, uzvišeni Feste. Ono što govorim istinito je i razumno. **26** Kralj, s kojim mogu tako slobodno razgovarati, dobro je upoznat sa svim tim. Uvjeren sam da mu ništa od toga nije promaknulo jer se to nije događalo u nekom zakutku.^p **27** Kralju Agripa, vjeru-

26:16 *Ili: “pokazati o sebi”. 26:17 *Vidi Rječnik.

26. PUGL.

a Dj 22:14, 15
Ga 1:11, 12
1Ti 1:12

b Dj 22:21
Ri 11:13

c Iza 61:1

d Kol 1:13

e Iv 8:12
2Ko 4:6

f Ef 2:1, 2

g 1Iv 3:5

h Dj 9:22

i Dj 9:28

j Mt 3:8

k Dj 21:30, 31

l Lk 24:27, 44
Ri 3:21

m Ps 22:7
Ps 35:19
Iza 50:6
Iza 53:5

n Ps 16:10

o Ps 18:49
Iza 11:10
Lk 2:30-32

p Iv 18:20

2. stupac

a Dj 23:26, 29
Dj 25:24, 25

b Dj 25:11, 12

27. PUGL.

c Dj 25:12

d Dj 19:29
Dj 20:4
Kol 4:10

ješ li onome što piše u Prorocima? Znam da vjeruješ.” **28** A Agripa je odvratio Pavlu: “Još malo pa ćeš me uvjeriti da postanem kršćanin.” **29** Nato je Pavao rekao: “Molim Boga da prije ili kasnije ne samo ti nego i svi koji me danas slušaju postanu poput mene - samo bez ovih okova.”

30 Tada je kralj ustao, a uskali su i upravitelj, Berenika i oni koji su sjedili s njima. **31** Dok su odlazili, govorili su jedni drugima: “Ovaj čovjek ne čini ništa čime bi zaslužio smrt ili zatvorske okove.”^a **32** Agripa je tada rekao Festu: “Ovaj bi čovjek mogao biti pušten da se nije prizvao na cara.”^b

27 Kad je odlučeno da ot-plovimo u Italiju,^c Pavla i još neke zatvorenike predali su stotniku po imenu Julije, iz čete Auguste. **2** Ukrcali smo se na adramitijski brod koji je trebao ploviti u mjesta duž azijske obale te smo isplovili. S nama je bio Aristarh,^d Make-donac iz Soluna. **3** Sutradan smo pristali u Sidonu. Julije je s Pavlom ljudski postupao i dopustio mu da posjeti svoje prijatelje kako bi se oni pobrinuli za njegove potrebe.

4 Isplovivši odande, plovili smo u zavjetrini Cipra jer je pu-hao nepovoljan vjetar. **5** Plo-vili smo otvorenim morem duž Cilicije i Pamfilije te pristali u Miru u Liciji. **6** Ondje je stot-nik našao aleksandrijski brod koji je plovio za Italiju te nas ukrcao na njega. **7** Danima smo sporo plovili i jedva došli do Knida. Budući da zbog vje-tra nismo mogli zadržati smjer, prošli smo pored Salmone te plovili u zavjetrini Krete. **8** Uz

velike teškoće plovili smo uz obalu te stigli do mjesta koje se zove Dobra Pristaništa, bli- zu grada Laseje.

9 Prošlo je mnogo vremena – čak je prošao i jesenji post za Dan očišćenja*^a – pa je plovidba postala opasna. Stoga ih je Pavao upozorio: **10** “Ljudi, vidim da će plovidba nesretno završiti. Nećemo izgubiti samo teret i brod nego će u opasnosti biti i naši životi.” **11** Ali stotnik je više vjerovao kormilaru i vlasniku broda nego Pavlu. **12** Budući da luka nije bila pogodna za zimovanje, većina je predlagala da otplove odande i pokušaju stići do Feniksa kako bi ondje prezimili. To je luka na Kreti u koju se može uploviti sa sjeveroistoka i s jugoistoka.

13 Kad je zapuhao blag južni vjetar, pomislili su da mogu ostvariti svoj naum, pa su podignuli sidro i zaplovili tik uz obalu Krete. **14** Ali ubrzo nakon toga na otok se obrušio olujni sjeveroistočnjak. **15** Vjetar je tako snažno puhao da brod nije mogao ploviti protiv nje- ga, pa smo pustili da nas nosi. **16** Dok smo plovili u zavjetrini nekog malog otoka koji se zove Kauda, jedva smo uspjeli spasi- ti čamac* koji smo vukli za sobom. **17** Kad su podignuli čamac na palubu, konopima su potpasali brod. Bojali su se da se ne nasuču u Sirti*, pa su spustili jedra[#], i tako ih je vje- tar nosio. **18** Kako nas je olu- ja silovito bacala amo-tamo, su-

27:9 *Ili: “Dan pomirenja”. **27:16**

*Riječ je o pomoćnom čamcu koji je mo- gao poslužiti kao čamac za spašavanje. **27:17** *Vidi Rječnik. [#]Po svemu sude- či, otpustili su užad kako bi skratili je- dra.

27. POGL.

a Le 16:29, 30
Le 23:27

2. stupac

a Dj 27:9, 10

b Dj 5:18, 19
He 1:7, 14

c Dj 23:11
Dj 25:11, 12

d Dj 28:1

tradan su počeli rasterećivati brod. **19** A trećeg su dana iz- bacili brodsku opremu.

20 Danima nije bilo ni sun- ca ni zvijezda, a strašna oluja i dalje je bjesnjela, pa se na koncu počela gubiti svaka nada da ćemo biti spašeni. **21** Ni- tko na brodu već dugo nije ni- šta jeo, pa je Pavao ustao i re- kao: “Ljudi, da ste me poslušali i da niste isplovili s Krete, izbjeg- gli biste ovo stradanje i štetu.” **22** Ali sada vas molim da bu- dete hrabri jer nitko od vas neće stradati, samo ćemo izgu- biti brod. **23** Ove mi se noći ukazao anđeo^b Boga kojem pripadam i kojem služim* **24** te mi rekao: ‘Ne boj se, Pavle! Ti moraš stati pred cara,^c a Bog će radi tebe spasiti sve one koji plove s tobom.’ **25** Zato, samo hrabro! Vjerujem Bogu, bit će upravo onako kako mi je anđeo rekao. **26** Ali moramo se na- sukati na neki otok.”^d

27 Vjetar nas je već 14 no- či bacao amo-tamo po Adriji*. U ponoć su mornari naslutili da se približavamo nekom kopnu. **28** Tada su bacili olovnicu i iz- mjerili 20 hvati* dubine. Malo kasnije opet su je bacili i izmje- rili 15 hvati[#]. **29** A kako su se bojali da ne udarimo u grebene, s krme su bacili četiri sidra i željno čekali da svane. **30** Ali mornari su pokušali pobjeći s broda te su počeli spuštati ča- mac u more pod izgovorom da

27:23 *Ili: “vršim svetu službu”. **27:27**

*U staro doba Adrijom se nije naziva- lo samo današnje Jadransko more nego i današnje Jonsko more te dio Sre- dozemnog mora između Sicilije i Krete. **27:28** *Otrprilike 36 metara. Vidi doda- tak B14. [#]Otrprilike 27 metara. Vidi do- datak B14.

namjeravaju spustiti pramčana sidra. **31** Tada je Pavao rekao stotniku i vojnicima: "Ako ovi ljudi ne ostanu na brodu, neće se spasiti!"^a **32** Tada su vojnici presjekli užad čamca i pustili ga da padne u more.

33 A pred zoru Pavao ih je sve počeo nagovarati da nešto pojedju: "Već 14 dana čekate u neizvjesnosti, a cijelo to vrijeme ništa niste jeli. **34** Zato vas molim da nešto pojedete, to je za vaše dobro! Nikome od vas ni vlas s glave neće pasti." **35** Kad je to rekao, uzeo je kruh, pred svima uputio zahvalu Bogu, razlomio ga i počeo jesti. **36** I svi su se ohrabрили te su i sami počeli jesti. **37** A na brodu je ukupno bilo 276 ljudi*. **38** Nakon što su se najeli, pobacali su žito u more kako bi rasteretili brod.^b

39 Kad je svanuo dan, ugledali su kopno, ali nisu ga prepoznali.^c No opazili su neki zaljev s pješčanom obalom, pa su odlučili ondje nasukati brod, ako to bude moguće. **40** Zato su odsjekli sidra i pustili ih da padnu u more te su otpustili užad vesala za kormilarenje. Podignuli su prveno jedro prema vjetru i krenuli prema obali. **41** Kad su naletjeli na sprud, nasukali su brod. Pramc je nalegao i ostao nepomičan, a krma se počela lomiti pod silinom valova.^d **42** Tada su vojnici odlučili pobiti zatvorenike da nijedan ne otpliva i ne pobjegne. **43** Ali stotnik je želio spasiti Pavla, pa ih je spriječio da to učine. Zapovjedio je da oni koji znaju plivati skoče u more i prvi doplivaju do kopna,

27:37 *Ili: "duša".

27. POGL.

a Dj 27:22

b Jn 1:5

c Dj 28:1

d Dj 27:22
2Ko 11:25

2. stupac

a Dj 27:23, 24

28. POGL.

b Dj 27:26

c Lk 4:38, 39

d Mt 10:8

44 a da ostali doplivaju na daskama i ostacima broda. Tako su svi stigli živi na kopno.^a

28 Kad smo dospjeli na sigurno, doznali smo da se otok zove Malta.^b **2** Stanovnici otoka* iskazali su nam nesvakidašnju ljubaznost. Zapalili su vatru i sve nas susretljivo primili jer je padala kiša i bilo je hladno. **3** A Pavao je nakupio naramak granja i stavio ga na vatru. Odjednom je zbog vrućine iz granja izašla otrovnica, ugrizla ga za ruku i ostala tako visjeti. **4** Kad su otočani vidjeli da mu zmija visi na ruci, počeli su govoriti jedni drugima: "Ovaj je čovjek zacijelo ubojica! Umaknuo je moru, ali Pravda* mu ne dopušta da živi." **5** Ali on je otrsao zmiyu u vatru i ništa mu se nije dogodilo. **6** Oni su očekivali da će mu ruka nateći ili da će se odjednom srušiti mrtav. Kad su nakon dugog čekanja vidjeli da mu se ništa loše nije dogodilo, promijenili su mišljenje i počeli govoriti da je on bog.

7 Nedaleko odande nalazilo se imanje upravitelja otoka, koji se zvao Publije. On nas je gostoljubivo primio i tri smo dana bili njegovi gosti. **8** A Publijevog oca mučila je vrućica i teška crijevna bolest*, pa je ležao u krevetu. Pavao je otišao do njega, pomolio se, položio ruke na njega i izliječio ga.^c **9** Nakon toga su k Pavlu počeli dolaziti i drugi otočani koji su bili bolesni i on ih je izliječio.^d **10** Zato su nam iskazali

28:2 *Ili: "Ljudi koji su govorili stranim jezikom". 28:4 *Grčki: *Dike*. Moguće je da je riječ o božici pravednosti koja osvećuje nepravdu ili o pojmu pravde. 28:8 *Odnosno dizenterija.

zahvalnost mnogim darovima, a kad smo odlazili, opskrbili su nas svime što nam je trebalo.

11 Nakon što smo ondje proveli tri mjeseca, otplovili smo aleksandrijskim brodom koji je prezimio na otoku. Brod je na pramcu imao znak Dioskura*. **12** Doplovili smo u Sirakuzu i ostali ondje tri dana. **13** Odande smo nastavili plovidbu i stigli u Regij. Sutradan je zapuhao južni vjetar, pa smo sljedećeg dana stigli u Puteole. **14** Ondje smo našli braću i ona su nas molila da ostanemo s njima sedam dana. Nakon toga krenuli smo prema Rimu. **15** Tamošnja braća čula su da dolazimo, pa su nam došla u susret do Apijeveg trga i do Tri gostionice. Kad ih je Pavao ugledao, zahvalio je Bogu i ohrabrio se.^a **16** Naposljetku smo došli u Rim. Pavlu je bilo dopušteno da živi sam, s vojnikom koji ga je čuvao.

17 Nakon tri dana pozvao je k sebi ugledne Židove. Kad su se okupili, rekao im je: "Braćo, nisam učinio ništa protiv našeg naroda ni protiv običaja naših predaka,^b a ipak su me uhvatili u Jeruzalemu i predali u ruke Rimljanima.^c **18** Oni su me nakon ispitivanja^d htjeli pustiti jer su ustanovili da nisam učinio ništa čime bih zaslužio smrt.^e **19** No Židovi su se tome protivili, pa sam bio prisiljen prizvati se na cara,^f ali ne zato što sam svoj narod htio za nešto optužiti. **20** Zato sam vas i želio vidjeti i razgovarati s vama, jer zbog Izraelove nade imam ovaj lanac na sebi."^g **21** A oni su mu rekli: "Mi o tebi

28:11 * Odnosno Zeusovih sinova, blizana Kastora i Poluksa.

28. POGL.

a 2Ko 1:3, 4

b Dj 24:11, 12
Dj 25:8

c Dj 21:33

d Dj 24:10

e Dj 23:26, 29
Dj 25:24, 25
Dj 26:31, 32

f Dj 25:11, 12

g Dj 23:6
Dj 26:6
Ef 6:19, 20
2Ti 1:16

2. stupac

a Lk 2:34
Iv 15:19
Dj 24:14

b Iv 5:46

c Dj 26:22, 23

d Dj 17:2, 3

e Ri 11:8

f Iza 6:9, 10
Mt 13:14, 15g Lk 3:4, 6
Dj 13:45, 46
Dj 22:21
Ri 11:11h Ps 67:2
Ps 98:3
Iza 11:10

i Dj 28:16

j Ef 6:19

nismo primili nikakva pisma iz Judeje niti nam je itko od braće koja su došla odande donio neku lošu vijest o tebi ili rekao išta loše o tebi. **22** Ali htjeli bismo čuti što ti misliš jer znamo da se posvuda govori protiv ove sljedbe."^a

23 I dogovorili su dan kad će se sastati s njim te ih je još više došlo u kuću u kojoj je boravio. On im je od jutra do večeri govorio o tom pitanju i temeljito svjedočio o Božjem kraljevstvu kako bi ih na temelju Mojsijevog zakona^b i Proroka^c potaknuo da povjeruju u Isusa.^d **24** Neki su povjerovali u ono što je govorio, a neki nisu. **25** Budući da se nisu mogli međusobno složiti, počeli su se razilaziti. Dok su odlazili, Pavao im je kazao:

"Dobro je sveti duh rekao vašim precima preko proroka Izaije: **26** 'Idi k tom narodu i reci mu: "Slušat ćete, ali nećete razumjeti, i gledat ćete, ali nećete vidjeti."^e **27** Jer srce je ovog naroda neprijemljivo, pa pokrivaju uši* i zatvaraju oči da ništa ne vide i da ništa ne čuju, da srcem ne razumiju i da se ne obrate pa da ih izliječim."^f **28** Stoga znajte da se vijest o spasenju koje daje Bog objavljuje neznabošcima*^g i oni će je poslušati."^h **29** * —

30 Tako je ostao pune dvije godine u kući koju je unajmioⁱ i rado je primao sve koji su dolazili k njemu. **31** Propovijedao im je o Božjem kraljevstvu i poučavao ih o Gospodinu Isusu Kristu s velikom odvažnošću*^j i bez ikakvog ometanja.

28:27 * Ili: "pa čuju, ali se ne odzivaju".
28:28 * Vidi Rječnik. **28:29** * Vidi dodatak A3. **28:31** * Ili: "slobodom govora".

POSLANICA RIMLJANIMA

PREGLED SADRŽAJA

- 1 Pozdravi (1-7)
Pavao želi otići u Rim (8-15)
"Pravednik će živjeti zbog vjere" (16, 17)
Bezbožni ljudi nemaju izgovora (18-32)
Božja svojstva vide se u onom što je stvoreno (20)
- 2 Bog će suditi Židovima i Grcima (1-16)
"Savjest služi kao svjedok" (14, 15)
Židovi i Zakon (17-24)
Obrezanje srca (25-29)
- 3 "Neka se Bog pokaže istinit" (1-8)
I Židovi i Grci pod vlasti grijeha (9-20)
Pravednost se postiže vjerom (21-31)
Niko ne dostiže Božju uzvišenost (23)
- 4 Abraham proglašen pravednim zbog vjere (1-12)
Abraham je otac svima koji vjeruju (11)
"Obećanje je dano zbog vjere" (13-25)
- 5 Kršćani preko Krista pomireni s Bogom (1-11)
Preko Adama smrt, a preko Krista život (12-21)
Griješ i smrt proširili se na sve ljude (12)
Jedan čin opravdanja (18)
- 6 Novi život za one koji su kršteni u Krista (1-11)
Ne dajte da grijeh kraljuje u vašem tijelu (12-14)
Nekad robovi grijeha, sada Božji robovi (15-23)
Plaća za grijeh je smrt, Božji dar je život (23)
- 7 Usporedbom objašnjeno oslobođenje od Zakona (1-6)
Zakon pokazao što je grijeh (7-12)
Borba s grijehom (13-25)
- 8 Duh daje život i slobodu (1-11)
"Duh svjedoči s našim duhom" (12-17)
Ono što je stvoreno iščekuje "slobodu Božje djece" (18-25)
"Duh se zauzima za nas" (26, 27)
Oni koje je Bog unaprijed odredio (28-30)
- "Pobjeđujemo uz pomoć onoga koji je pokazao da nas voli" (31-39)
- 9 Pavao tuguje zbog Izraelaca (1-5)
Pravi Abrahamovi potomci (6-13)
Ne dovoditi u pitanje Božji odabir (14-26)
Posude srdžbe i posude milosrđa (22, 23)
Samo će se mali broj Izraelaca spasiti (27-29)
Izraelci su se spotaknuli (30-33)
- 10 Kako postati pravedan u Božjim očima (1-15)
"Ustima se obznanjuje vjera" (10)
Tko prizove Jehovu, bit će spašen (13)
Krasne su noge onih koji propovijedaju (15)
Nisu svi prihvatili dobru vijest (16-21)
- 11 Nisu svi Izraelci odbačeni (1-16)
Usporedba o maslini (17-32)
Božja je mudrost beskrajna (33-36)
- 12 Dati svoje tijelo kao živu žrtvu (1, 2)
Različiti darovi, a jedno tijelo (3-8)
Kakvi trebaju biti pravi kršćani (9-21)
- 13 Podložnost vlastima (1-7)
Plaćanje poreza (6, 7)
"Ljubav je ispunjenje Zakona" (8-10)
Živjeti kao po danu (11-14)
- 14 Ne osuđivati druge (1-12)
Ne činiti ništa zbog čega bi se netko mogao spotaknuti (13-18)
Promicati mir i jedinstvo (19-23)
- 15 Poput Krista "prigrilite jedni druge" (1-13)
Pavao propovijeda narodima (14-21)
Kamo Pavao namjerava otići (22-33)
- 16 Pavao predstavlja Febu (1, 2)
Pozdravi kršćanima u Rimu (3-16)
Čuvati se onih koji stvaraju podjele (17-20)
Pozdravi Pavlovih suradnika (21-24)
Otkrivena je sveta tajna (25-27)

1 Od Pavla, roba Isusa Krista, pozvanog da bude apostol, odvojenog za propovijedanje Božje dobre vijesti,^a **2** koju je Bog unaprijed obznanio preko svojih proroka u svetim Pismima. **3** Ta dobra vijest govori o njegovom Sinu, koji je po tijelu Davidov potomak,^b **4** ali koji je snagom svetog duha bio proglašen Božjim Sinom^c kad je bio uskrsnut od mrtvih.^d To je Isus Krist, naš Gospodin, **5** preko kojega sam primio* nezasluženu dobrotu i apostolsku službu^e kako bi, na slavu njegovog imena, ljudi iz svih naroda^f mogli pokazati vjeru i biti mu poslušni. **6** Među njima ste i vi pozvani da pripadnete Isusu Kristu. **7** Pišem ovo svima u Rimu koje Bog voli i koji su pozvani da budu sveti:

Neka vam Bog, naš Otac, i Gospodin Isus Krist iskažu nezasluženu dobrotu i podare mir.

8 Prije svega, zahvaljujem svom Bogu preko Isusa Krista za sve vas jer se o vašoj vjeri govori po cijelom svijetu. **9** Bog, kojem svim srcem* služim[#] propovijedajući dobru vijest o njegovom Sinu, može posvjedočiti da vas uvijek spominjem u svojim molitvama^g **10** i usrdno ga molim da napokon uspijem doći k vama, ako to bude moguće i ako to bude Božja volja. **11** Jer žarko vas želim vidjeti da vam dam kakav duhovni dar kako biste ojačali, **12** odnosno kako bismo se uzajamno ohrabрили,^h ja vašom vjeron, a vi mojom.

13 Želim da znate, braćo, da sam mnogo puta namjeravao doći k vama, ali dosad sam

1:5 *Dosl.: "smo primili". 1:9 *Dosl.: "duhom". #Ili: "vršim svetu službu".

1. POGL.

a Dj 9:11, 15

b 2Sa 7:8, 12
Lk 1:32
2Ti 2:8c Ps 2:7
He 1:5

d Dj 13:33

e 1Ti 2:7

f Dj 15:14
Ga 2:7g 1So 3:10
2Ti 1:3h 1So 5:11
He 10:25

2. stupac

a Dj 19:21

b Mk 8:38
2Ti 1:8

c He 11:6

d Dj 3:25, 26

e Dj 18:5, 6

f Iv 3:36
Ri 3:21, 22g Hb 2:4
Ga 3:11
He 10:38h Ri 2:5
Ef 5:6

i Ri 1:25

j Ps 19:1
Dj 14:17

k Jr 10:12

l Ps 103:19
Jr 10:10
Ot 15:3m Iza 40:26
Ot 4:11

n Pos 6:5

o Jr 2:11
Dj 17:29

bio spriječen. Htio sam doći da i među vama uberem plod kao i među ostalim narodima.

14 Dužnik sam i Grcima i ostalim narodima*, i učenima[#] i neukima. **15** Zato žarko želim i vama u Rimu^a objaviti dobru vijest. **16** Naime, ne stidim se dobre vijesti.^b Ona je Božja sila koja donosi spasenje svakome tko vjeruje,^c najprije Židovu,^d a onda i Grku.^e **17** Jer oni koji vjeruju vide da putem dobre vijesti Bog otkriva svoju pravednost i to im jača vjeru,^f kao što je napisano: "Pravednik će živjeti zbog vjere."^g

18 A Bog izljuje* svoju srdžbu^h s neba na svaku bezbožnost i nepravednost ljudi koji na nepravedan način guše istinu,ⁱ **19** jer ono što se može znati o Bogu posve im je očit - Bog im je to već otkrio.^j **20** Naime, njegova nevidljiva svojstva - njegova vječna moć^k i božanstvo^l - jasno se vide još od stvaranja svijeta^m jer se mogu razabrati u onome što je stvoreno. Stoga ti ljudi nema ju izgovora. **21** Premda su poznavali Boga, nisu ga slavili kao Boga niti su mu iskazivali zahvalnost, nego su se prepustili ispraznim razmišljanjima i njihovo nerazumno srce obavila je tama.ⁿ **22** Tvrđili su da su mudri, ali postali su bezumni **23** i umjesto da slave neraspadljivog Boga, slavili su kipove načinjene po obličju raspadljivog čovjeka te ptica, četveronožaca i gmazova.^o

24 Budući da su htjeli živjeti po željama svog srca, Bog ih je pustio da postupaju nečisto i da tako nanose sramotu svom

1:14 *Dosl.: "barbarima". #Dosl.: "mudrima". 1:18 *Dosl.: "otkriva".

tijelu. **25** Oni su Božju istinu zamijenili za laž te su se klanjali* i služili# stvorenju umjesto Stvoritelju, kojem pripada vječna hvala. Amen. **26** Zato ih je Bog prepustio sramotnoj spolnoj požudi.^a Njihove su žene zamijenile prirodne spolne odnose protuprirodnima.^b **27** Isto tako, muškarci su prestali imati prirodne spolne odnose sa ženama te su se u svojoj požudi uspalili jedni za drugima, pa muškarci s muškarcima^c čine ono što je sramotno i primaju zasluženu kaznu* za svoje iskvarene postupke.^d

28 Budući da nisu smatrali vrijednim dobro upoznati Boga*, Bog je dopustio da ih vode razmišljanja koja mu nisu po volji i da čine ono što je nedolično.^e **29** Oni su puni svake nepravde,^f zloće, lakomosti^g i pokvarenosti, ispunjeni su zavišću,^h ubojstvom,ⁱ svadom, prijevarom^j i pakošću.^k Ogovaraju, **30** kleveću,^l mrže Boga, drski su, oholi, umišljeni, smišljaju zlo, neposlušni su roditeljima,^m **31** nerazumni,ⁿ ne poštuju dogovore, bezosjećajni su prema drugima* i nemilosrdni. **32** Iako dobro poznaju Božju pravednu odredbu – da oni koji tako postupaju zaslužuju smrt^o – oni ne samo da i dalje tako postupaju nego i odobravaju takva djela kad ih drugi čine.

2 Zato, čovječe, tko god ti bio,^p nemaš izgovora ako sudiš druge. Naime, kad sudiš drugoga, osuđuješ samoga sebe jer ti koji sudiš činiš isto što i

1:25 *Ili: "te su štovali". #Ili: "vršili svetu službu". 1:27 *Ili: "plaću". 1:28 *Ili: "obraćati pažnju na Boga". 1:31 *Ili: "nemaju ljubavi prema članovima obitelji".

1. POGL.

- a Ga 5:19
 1So 4:4, 5
 b Jd 7
 c Pos 19:5
 Le 18:22
 Le 20:13
 1Ko 6:9, 10
 d Ga 6:7
 e Ga 5:19-21
 f 1Pe 4:3
 g Pnz 5:21
 h Tit 3:3
 i 1Iv 3:15
 j 1Pe 2:1
 k Ef 4:31
 l 1Pe 2:1
 m Pnz 21:18, 21
 n Ri 1:21
 o Ot 2:18

2. POGL.

- p Ri 2:9

2. stupac

- a Mt 7:5
 b Ri 11:22
 Ef 1:7
 c Ri 3:25
 d Iza 30:18
 e 2Pe 3:9
 f 2So 1:7, 8
 Ot 6:16, 17
 Ot 11:18
 g Ps 62:12
 IZR 24:12
 Mt 16:27
 h 1Ko 15:53
 Ot 20:6
 i Ri 1:18
 Kol 3:6
 He 10:26, 27
 j Iv 4:22
 Dj 13:45, 46
 k Dj 15:14
 l Pnz 10:17
 2Lje 19:7
 Dj 10:34, 35
 m Ef 2:12
 n Ri 3:19
 o Pnz 30:14
 Eze 20:11
 Jk 1:22
 p Ps 147:19, 20

on.^a **2** Znamo da će Bog suditi po istini onima koji čine takva djela.

3 Čovječe, ako sudiš one koji čine takva djela, a i sam ih činiš, zar misliš da ćeš izbjeći Božji sud? **4** Zar preizreš njegovu neizmjernu dobrotu,^b uzdržljivost*^c i strpljivost^d i ne shvaćaš da ti Bog u svojoj dobroti želi pomoći da dođeš do pokajanja?^e **5** Ti svojom tvrdoglavošću i nepokajničkim srcem navlačiš na sebe srdžbu koju će Bog izliti u dan srdžbe i očitovanja svog pravednog suda.^f **6** A Bog će svakome uzvratiti u skladu s njegovim djelima:^g **7** Onima koji traže pravu, čast i neraspadljivost^h ustrajno čineći dobra djela, podariti će vječni život. **8** A one koji izazivaju svađe i ne drže se istine, nego postupaju nepravedno, čeka srdžba i gnjev.ⁱ **9** Nevolja i tjeskoba snači će svakog čovjeka koji čini zlo, najprije Židova, a onda i Grka. **10** A slava, čast i mir čekaju svakoga tko čini dobro, najprije Židova,^j a onda i Grka.^k **11** Jer kod Boga nema pristanosti.^l

12 Doista, svi koji sagriješ, a nemaju zakon, umrijet će iako nemaju zakon.^m A svima koji sagriješ pod zakonom, suditi će se po zakonu.ⁿ **13** Jer Bog ne smatra pravednima one koji samo slušaju zakon, nego će pravednima proglasiti one koji izvršavaju zakon.^o **14** Jer kad se neznabošci*, koji nemaju zakon,^p po prirodi drže onoga što je u zakonu, oni su sami sebi zakon premda nemaju zakon. **15** Oni svojim djelima pokazuju da je ono što nala-

2:4 *Ili: "tolerantnost". 2:14 *Vidi Rječnik.

že zakon zapisano u njihovim srcima. Njihova im savjest služi kao svjedok te ih njihove vlastite misli optužuju ili pak opravdavaju. **16** U skladu s dobrom vijesti koju objavljujem sve će se to očitovati u dan u koji će Bog preko Krista Isusa suditi onome što ljudi skrivaju.^a

17 Ti sebe nazivaš Židovom,^b oslanjaš se na Zakon, ponosiš se Bogom, **18** poznaješ njegovu volju i znaš prepoznati što je najvrednije jer si poučen Zakonu^c **19** te si uvjeren da si vođa slijepima, svjetlo onima koji su u tami, **20** odgajatelj nerazumnih, učitelj djece i da razumiješ osnove učenja i istine iz Zakona. **21** Zar onda ti koji učiš druge, ne učiš samog sebe?^d Zar ti koji propovijedaš: "Ne ukradi",^e krađeš? **22** Zar ti koji kažeš: "Ne učini preljub",^f činiš preljub? Zar ti koji mrziš idole, pljačkaš hramove? **23** Zar ti koji se ponosiš Zakonom, sramotiš Boga prestupanjem Zakona? **24** Kao što je i napisano: "Zbog vas se među neznabošcima huli na Božje ime."^g

25 Naime, obrezanje^h ima vrijednost samo ako se držiš Zakona.ⁱ Ali ako prestupaš Zakon, tvoje obrezanje postaje neobrezanje. **26** Dakle, ako se onaj tko je neobrezan^j pridržava pravednih odredbi Zakona, neće li se njegovo neobrezanje smatrati obrezanjem?^k **27** Neznabožac koji je neobrezan, a drži se Zakona, sudit će tebi koji prestupaš Zakon iako imaš pisani zakonik i obrezan si. **28** Jer pravi Židov nije onaj koji je to izvana^l niti je pravo obrezanje ono koje je izvana, na tijelu.^m **29** Pravi je Židov onaj

2. POGL.

a Iv 5:22
Dj 10:42
1Pe 4:5

b Ri 9:6

c Pnz 4:8

d Mt 23:2, 3

e Izl 20:15

f Pnz 5:18

g Iza 52:5
Eze 36:20

h Pos 17:10

i 1Ko 7:19
Ga 5:3

j Ef 2:11

k Ri 4:9, 10

l Iv 8:39
Ot 2:9

m 1Ko 7:19

2. stupac

a Ri 9:6

b Jr 4:4
Dj 7:51
Flp 3:3

c Ri 7:6

d Iv 5:44
1Ko 4:5

3. POGL.

e Pnz 4:8
Ps 147:19, 20
Dj 7:38

f Iza 55:10, 11
Iv 8:26
2Ti 2:13

g Br 23:19
Ps 116:11

h Ps 51:4

i Ps 9:8
Ps 96:13
Ps 98:9
Dj 17:31

j He 2:2, 3

k Ri 3:23
Ga 3:22

l Itr 20:9
Pr 7:20

m Ps 14:1-3

n Ps 5:9

koji je to u nutrini^a i njegovo je obrezanje obrezanje srca^b po duhu, a ne po pisanom zakonu.^c Takav čovjek dobiva pohvalu od Boga, a ne od ljudi.^d

3 U kakvoj su onda prednosti Židovi? Kakvu vrijednost ima obrezanje? **2** Oni su u velikoj prednosti u svakom pogledu. Prije svega, zato što su im povjerene Božje svete objave.^e **3** A što onda reći o Židovima koji nemaju vjere? Hoće li to što oni ne vjeruju poništiti Božju vjernost? **4** Naravno da neće! Neka se Bog pokaže istinit,^f čak i ako svaki čovjek ispadne lažljivac,^g kao što je napisano: "Da bi se ti pokazao pravednim u svojim riječima i da bi pobijedio kad ti se sudi."^h **5** No ako naša nepravednost ističe Božju pravednost, znači li to da je Bog nepravedan kad izlijeva na nas svoju srdžbu? (Tako misle ljudi.) **6** Nipošto! Kako će inače Bog suditi svijetu?ⁱ

7 A ako je zbog moje laži još jasnije da Bog govori istinu, pa mu to donosi slavu, zašto mi se onda sudi kao grešniku? **8** I zašto da ne kažemo: "Činimo zlo da dođe dobro!" kao što neki lažno tvrde da govrimo? Takve ljude čeka pravedna osuda.^j

9 Jesmo li mi onda u prednosti? Nipošto! Jer upravo smo optužili sve, i Židove i Grke, da su pod vlasti grijeha,^k **10** kao što je napisano: "Nema pravednog čovjeka, nema niti jednoga."^l **11** Nema nikoga tko je razborit, nema nikoga tko traži Boga. **12** Svi su zastranili, svi su nevaljali. Nema nikoga tko čini dobro, nema niti jednoga."^m **13** "Njihovo je grlo otvoren grob, varaju svojim jezikom."ⁿ

“Zmijski otrov na njihovim je usnama.”^a **14** “Usta su im puna kletvi i gorčine.”^b **15** “Oni* trče proliti krv.”^c **16** “Na njihovim su putevima pustošenje i satiranje, **17** oni ne poznaju put mira.”^d **18** “Oni ne vide zašto bi se trebali bojati Boga.”^e

19 A znamo da se sve što Zakon kaže odnosi na one koji su pod Zakonom, da svaka usta zanijeme i da cijeli svijet bude podvrgnut Božjoj kazni.^f **20** Zato nitko neće biti proglašen pravednim pred Bogom zbog vršenja djela propisanih Zakonom.^g Naime, preko Zakona smo jasno shvatili što je grijeh.^h

21 A sada se pokazalo da se pravednost pred Bogom može postići bez obzira na Zakon,ⁱ o čemu svjedoče Zakon i Proci.^j **22** Da, pravednost pred Bogom može se postići zahvaljujući vjeri u Isusa Krista. Mogu je postići svi koji vjeruju jer Bog ne pravi razliku među ljudima.^k **23** Jer svi su sagriješili i ne dostižu Božju uzvišenost.^l

24 No Bog im je dao dar^m – u svojoj nezasluženoj dobrotiⁿ proglasio ih je pravednima tako što ih je oslobodio otkupnom koju je platio Krist Isus.^o

25 Njega je Bog prinio kao žrtvu kojom je pomirio sa sobom^p one koji vjeruju u njegovu krv.^r Učinio je to kako bi pokazao svoju pravednost jer je u svojoj uzdržljivosti* opraštao grijeha počinjene u prošlosti. **26** Učinio je to kako bi pokazao svoju pravednost^s i u sadašnje vrijeme – on je pravedan kad proglašava pravednim onoga tko vjeruje u Isusa.^t

3:15 *Dosl.: “Njihove noge”. 3:25 *Ili: “tolerantnosti”.

3. POGL.

a Ps 140:3
b Ps 10:7
Jk 3:8, 9
c Izr 1:16
d Iza 59:7, 8
e Ps 36:1
f Ri 2:12
Ri 5:13
Ga 3:10
g Ga 2:16
Ga 3:11
h Ri 7:9, 13
Ga 3:19
i Ri 1:16, 17
j Iza 53:11
Jr 31:34
Da 9:24
k Ga 3:28
l Pr 7:20
m Ri 5:17
n Ef 2:8
o Mt 20:28
1Ti 2:5, 6
1Pe 2:24
p Iza 53:11
2Ko 5:19
1Iv 2:1, 2
1Iv 4:10
r Le 17:11
Dj 13:39
Ef 1:7
s Ps 89:14
t 1Ko 1:30
1Iv 1:9

2. stupac

a Dj 13:38, 39
Ef 2:8, 9
b Ga 2:15, 16
Jk 2:24
c Dj 17:26, 27
d Dj 10:4
e Iza 54:5
Ri 10:12
Ga 3:14
f Pnz 6:4
1Ko 8:6
Ef 4:6
g 1Ko 7:18
h Ga 3:8
i Mt 5:17
Ri 8:3, 4
Ri 13:10

4. POGL.

j Pos 15:6
Ga 3:6
Jk 2:23
k Ga 2:15, 16

27 Dakle, imamo li razloga hvalisati se? Nemamo. Koji zakon to ne dopušta? Zakon djela?^a Ne, nego zakon vjere. **28** Naime, mi smatramo da se čovjeka proglašava pravednim zbog njegove vjere, a ne zbog vršenja djela propisanih Zakonom.^b **29** Zar je Bog samo Bog Židova?^c Nije li on i Bog ljudi iz drugih naroda?^d Da, on je Bog i ljudi iz drugih naroda.^e **30** Budući da je Bog samo jedan,^f on će obrezane proglasiti pravednima^g zbog njihove vjere, a i neobrezane će proglasiti pravednima^h zbog njihove vjere. **31** Da li mi onda svojom vjerom ukidamo zakon? Nipošto! Baš naprotiv, mi potvrđujemo zakon.ⁱ

4 A što onda reći o našem praocu Abrahamu? Što je on dobio? **2** Da je Abraham bio proglašen pravednim zbog svojih djela, imao bi razloga hvaliti se, ali ne pred Bogom. **3** Jer što kažu Pisma? “Abraham je povjerovao Jehovi*, a on ga je zbog toga smatrao pravednim.”^j **4** Kad čovjek koji radi dobije plaću, ona nije dar*, nego nešto što je dužan dobiti.^k **5** Ali ako se čovjek ne oslanja na svoja djela, nego se uzda u Boga, koji bezbožnika proglašava pravednim, Bog tog čovjeka smatra pravednim zbog njegove vjere.^k **6** Tako i David govori o sreći čovjeka kojeg Bog smatra pravednim, ali ne zbog njegovih djela: **7** “Sretni su oni kojima je bezakonje oprošteno i kojima su

3:29 *Ili: “Bog neznabožaca”. Vidi izraz “neznabožci” u Rječniku. 4:3 *Vidi do-datak A5. 4:4 *Ili: “izraz nezaslužene dobrote”. *Ili: “što mu se duguje”.

grijesi pokriveni*. **8** Sretan je čovjek kojem Jehova* ne pamti grijeh.”^a

9 Je li onda ta sreća samo za obrezane ili i za neobrezane?^b Jer kažemo: “Abrahama je Bog zbog njegove vjere smatrao pravednim.”^c **10** A kad ga je počeo smatrati pravednim? Kad je bio obrezan ili dok je još bio neobrezan? Tada još nije bio obrezan, nego je bio neobrezan. **11** I primio je znak^d - obrezanje - kao potvrdu* da ga Bog smatra pravednim zbog vjere koju je imao dok je bio neobrezan. Tako je postao otac svima neobrezanima koji vjeruju^e kako bi ih Bog smatrao pravednima. **12** Postao je otac i obrezanom potomstvu, ne samo onima koji se drže obrezivanja nego i onima koji žive u skladu s vjerom koju je imao naš otac Abraham^f dok je bio neobrezan.

13 Doista, obećanje da će naslijediti svijet ni Abraham ni njegovi potomci nisu dobili zbog držanja Zakona,^g nego za to što ga je Bog zbog njegove vjere smatrao pravednim.^h **14** Jer ako su nasljednici oni koji se drže Zakona, vjera postaje beskorisna i obećanje je poništeno. **15** Ustvari, Zakon donosi Božju srdžbu,ⁱ no gdje nema Zakona, nema ni prijestupa.^j

16 Dakle, obećanje je dano zbog vjere, po nezasluženoj dobroti,^k i zajamčeno je da će se ispuniti na svim Abrahamovim potomcima,^l ne samo na onima koji se drže Zakona nego i na onima koji imaju vjeru poput Abrahama, koji je otac svih

4:7 *Ili: “oprošteni”. 4:8 *Vidi dodatak A5. 4:11 *Ili: “jamstvo”. Dosl.: “pečat”.

4. PUGL.

- a Ps 32:1, 2
b Ri 3:30
c Ri 4:3
d Pos 17:1, 2, 11
e Ri 4:16
Ga 3:7
f Ga 3:29
g Pos 12:1-3
Pos 17:5, 6
Pos 22:17, 18
h He 11:8
i Ri 3:20
Ri 5:20
2Ko 3:7
j Ri 5:13
k Ri 3:24
l Ri 9:8
Ga 3:29

2. stupac

- a Ri 4:11
b Pos 17:5
c Pos 15:5
He 11:17, 18
d Pos 17:17
e Pos 18:11
He 11:11, 12
f He 11:19
g Pos 15:6
Jk 2:23
h Ri 15:4
i Dj 2:24
Dj 13:30
1Pe 1:21
j Mt 20:28
k Iza 53:11, 12
2Ko 5:21

5. PUGL.

- l Dj 13:38, 39
m Ef 2:14
n 2Ko 5:18
Ef 3:11, 12
He 10:19

nas.^a **17** (Kao što je napisano: “Učinio sam te ocem mnogih naroda.”^b) To je bilo pred Bogom, u kojeg je on vjerovao, pred onim koji oživljava mrtve i govori o onome što se još nije dogodilo kao da se već dogodilo*. **18** Iako Abraham nije imao razloga nadati se, imao je nadu i zato je vjerovao da će postati ocem mnogih naroda, u skladu s riječima: “Toliko će mnogo biti tvojih potomaka.”^c **19** I vjera mu nije oslabjela premda je znao da mu je tijelo takoreći mrtvo (jer mu je bilo oko 100 godina^d) i da je Sara nerotkinja*.^e **20** Ali zbog Božjeg obećanja nije se pokolebao niti je izgubio vjeru, nego mu je vjera dala snage, pa je proslavio Boga **21** i bio je potpuno uvjeren da on može ispuniti ono što je obećao.^f **22** Zato ga je Bog “smatrao pravednim”.^g

23 No da ga je “smatrao pravednim” nije napisano samo radi njega^h **24** nego i radi nas - onih koje će Bog smatrati pravednima jer vjerujemo u njega, koji je našeg Gospodina Isusa uskrsnuo od mrtvih.ⁱ **25** On je bio predan da umre za naše prijestupe^j i uskrsnut da mi budemo proglašeni pravednima.^k

5 Dakle, budući da smo zbog vjere proglašeni pravednima,^l ostanimo u miru* s Bogom preko našeg Gospodina Isusa Krista,^m **2** preko kojeg nam je zahvaljujući vjeri otvoren put da od Boga dobijemo nezasluženu dobrotu, koja nam se već iskazuje.ⁿ I radujmo se*

4:17 *Moguće i: “i čini da nastane ono čega još nema”. 4:19 *Dosl.: “i da je Sarina maternica mrtva”. 5:1 *Moguće i: “u miru smo”. 5:2 *Moguće i: “radujemo se”.

zbog nade da će nas Bog uzvisti*. **3** I ne samo to, nego radujemo se* u nevoljama^a jer znamo da nevolja donosi ustrajnost,^b **4** ustrajnost Božje priznanje*,^c Božje priznanje nadu,^d **5** a nada ne vodi do razočaranja.^e Jer Božja ljubav izlivena je u naša srca po svetom duhu, koji smo dobili.^f

6 Doista, dok smo još bili slabi,^g Krist je u vrijeme koje je za to bilo određeno umro za bezbožnike. **7** Teško da bi tko umro za pravednog čovjeka. Za dobrog čovjeka netko bi se možda i odvažio umrijeti. **8** No Bog nam je pokazao svoju ljubav tako što je Krist umro za nas dok smo još bili grešnici.^h **9** Koliko tek možemo biti sigurni da ćemo preko njega biti spašeni od Božje srdžbeⁱ sada kad smo njegovom krvlju proglašeni pravednima.^j **10** Jer ako smo smrću Božjeg Sina bili pomireni s Bogom^k dok smo još bili njegovi neprijatelji, koliko tek možemo biti sigurni da ćemo biti spašeni Kristovim životom sad kad smo pomireni. **11** I ne samo to, nego se zahvaljujući našem Gospodinu Isusu Kristu, po kojem smo dobili to pomirenje,^l radujemo svom odnosu s Bogom.

12 Dakle, preko jednog čovjeka grijeh je ušao u svijet i preko grijeha smrt,^m i tako se smrt proširila na sve ljude jer su svi postali grešni*.ⁿ **13** Jer grijeh je bio u svijetu prije Zakona. Ali kad nema zakona, nikoga se ne tereti za grijeh.^o **14** Ipak, smrt je od Adama do

5:2 *Ili: "da ćemo biti sudionici Božje slave". 5:3 *Moguće i: "radujemo se". 5:4 *Ili: "prokušanost". 5:12 *Dosl.: "sagriješili".

5. POGL.

a Flp 2:17
1Pe 4:12, 13
b Dj 5:41, 42
c Jk 1:12
d Flp 1:18-20
e Jš 21:45
f 2Ko 1:22
Ga 4:6
Ef 1:13, 14
g Ef 2:1, 5
h Iza 53:12
Iv 3:16
Ef 2:4, 5
1Pe 3:18
1Iv 4:10
i 1So 1:10
j Dj 13:38, 39
He 9:14
k 2Ko 5:18
Kol 1:21, 22
l 2Ko 5:19
m Pos 2:17
Pos 3:6
Pos 3:9
1Ko 15:21
n Ps 51:5
Ri 3:23
o Ri 4:15

2. stupac

a 1Ko 15:45
b He 2:9
c Iza 53:11
Mt 20:28
d Pos 2:17
Pos 3:6
e Pos 3:17-19
f Ri 4:25
g Ri 5:12, 14
h Ri 3:24
i Ot 5:9, 10
Ot 20:4
j 1Pe 3:18
Ot 1:5, 6
k 1Ko 15:21
l Ri 1:16
1Ti 2:3, 4
m Iv 10:10
n Ri 5:12
o Iza 53:11
He 2:10
p Ri 3:20
Ga 3:19
r 1Ko 15:56
s Iv 3:16
1Iv 4:9

Mojsija kraljevala nad svima, čak i nad onima koji nisu zgriješili poput Adama, koji je nalik onome koji je trebao doći.^a

15 Ali Božji dar nije poput prijestupa. Zbog prijestupa jednog čovjeka mnogi su umrli, ali Božja nezasluzena dobrota i njegov dar – koji je dan zahvaljujući nezasluzenoj dobroti jednog čovjeka,^b Isusa Krista – donijeli su neopisivo puno dobra mnogim ljudima.^c **16** Božji dar i grijeh jednog čovjeka^d razlikuju se i u ovome: Zbog jednog prijestupa svi su ljudi osuđeni,^e a zbog dara koji je dan nakon mnogih prijestupa mnogi su ljudi proglašeni pravednima.^f **17** Jer ako je zbog prijestupa jednog čovjeka smrt kraljevala preko tog jednog čovjeka,^g koliko tek možemo biti sigurni da će oni koji u izobilju primaju nezasluzenu dobrotu i dar pravednosti^h živjeti i kraljevatiⁱ preko jednoga, Isusa Krista.^j

18 Dakle, kao što su zbog jednog prijestupa sve vrste ljudi osuđene,^k tako su i jednim činom opravdanja sve vrste ljudi^l proglašene pravednima i dobivaju život.^m **19** Jer kao što su zbog neposlušnosti jednog čovjeka mnogi postali grešnici,ⁿ tako će i zbog poslušnosti jednoga mnogi postati pravedni.^o **20** A Zakon je bio uveden kako bi prijestupi bili još očitiji.^p Ali gdje je bilo puno grijeha, nezasluzene je dobrote bilo još više. **21** Zašto? Zato da bi, kao što je grijeh kraljevaio zajedno sa smrću,^r i nezasluzena dobrota kraljevala putem pravednosti kako bi ljudi mogli dobiti vječni život preko Isusa Krista, našeg Gospodina.^s

6 Što da onda kažemo? Hoćemo li nastaviti griješiti da bi nezasluzena dobrota još više došla do izražaja? **2** Nipošto! Budući da smo umrli što se tiče grijeha,^a kako da i dalje živimo u njemu?^b **3** Ili zar ne znate da smo svi mi koji smo kršteni u Krista Isusa^c kršteni u njegovu smrt?^d **4** A svojim krštenjem u njegovu smrt mi smo pokopani s njim^e kako bismo, kao što je Krist uskrsnut iz mrtvih Očevom veličanstvenom moći, i mi živjeli novim životom.^f **5** Ako smo ujedinjeni s njim u smrti sličnoj njegovoj,^g bit ćemo ujedinjeni s njim i u uskrsnuću sličnom njegovom.^h **6** Jer znamo da je naša stara osobnost zajedno s njim pribijena na stupⁱ kako naše grešno tijelo više ne bi imalo vlast nad nama^j i kako više ne bismo robovali grijehu.^k **7** Jer tko je umro, oslobođen je svog grijeha*.

8 A ako smo umrli s Kristom, vjerujemo da ćemo s njim i živjeti. **9** Jer znamo da Krist, nakon što je ustao iz mrtvih,^l više neće umrijeti,^m smrt više nema vlast nad njim. **10** Smrću kojom je umro, umro je jednom zauvijek da ukloni grijeh,ⁿ a životom koji živi, živi za Boga. **11** Tako i vi, smatrajte sebe mrtvima što se tiče grijeha i živite za Boga po Kristu Isusu.^o

12 Zato ne dajte da grijeh i dalje kraljuje u vašem smrtnom tijelu^p i navodi vas na to da slušate želje tijela. **13** Nemojte više ni predavati svoje tijelo grijehu da služi kao oružje nepravednosti, nego predajte se Bogu kao oni koji su oživjeli iz mrtvih, a i svoje tijelo predaj-

6:7 *Ili: "grijeh mu je oprošten".

6. POGL.

- a 1Pe 2:24
b He 10:26, 27
c 1Ko 12:13
Ga 3:27
d Mk 10:38, 39
1Ko 15:29
e Kol 2:12
f Kol 3:10
1Iv 3:14
g 2Ko 4:10
Flp 3:10
h 1Ko 15:42, 49
i Ga 5:24
j Kol 2:11
Kol 3:5
k 2Ko 7:1
l Dj 13:34
m Ot 1:17, 18
n He 9:28
1Pe 3:18
o 1Pe 2:24
p Pos 4:7

2. stupac

- a Ri 12:1
b Ri 7:6
Ga 5:18
Kol 2:13, 14
c Iv 1:17
d Ri 5:21
e 2Pe 2:19
f Iv 8:34
g Ri 6:23
h Iv 8:31, 32
i 1Pe 2:24
j Ri 12:1
k Ri 8:6
Ga 5:19-21
l Ga 5:22, 23
m 1Ko 9:25
n Pos 2:17
o Mt 25:46
1Pe 1:3, 4
p 1Ti 1:16
1Iv 2:1, 2
Jd 21

te Bogu da služi kao oružje pravednosti.^a **14** Naime, grijeh ne smije vladati vama jer niste pod Zakonom,^b nego pod nezasluzenom dobrotom.^c

15 Dakle, što sada? Zar da grijesimo zato što nismo pod Zakonom, nego pod nezasluzenom dobrotom?^d Nipošto!

16 Pa zar ne znate? Ako se kome predajete u ropstvo i obavezujete na poslušnost, robovi ste onoga koga slušate^e – bilo grijeha,^f koji vodi u smrt,^g bilo poslušnosti, koja vodi u pravednost. **17** Iako ste bili robovi grijeha, zahvaljujem Bogu što ste od srca postali poslušni učenju koje vam je bilo povjerenje*. **18** Da, budući da ste oslobođeni grijeha,^h postali ste robovi pravednosti.ⁱ **19** Zbog vaše grešne prirode govorim vam riječima koje ljudi mogu razumjeti. Kao što ste svoje tijelo predali da robuje nečistoći i bezakonju, što vodi u bezakone, tako sada predajte svoje tijelo da robuje pravednosti, što vodi u svetost.^j **20** Jer kad ste robovali grijehu, niste bili pod vlašću pravednosti.

21 Kakav ste plod tada donosili? Činili ste ono čega se sada stidite, ono što na koncu vodi u smrt.^k **22** No sada kad ste oslobođeni grijeha i kad ste postali Božji robovi, vaš plod je svetost,^l i to na koncu vodi u vječni život.^m **23** Jer plaća za grijeh je smrt,ⁿ a dar koji Bog daje vječni je život^o preko Krista Isusa, našeg Gospodina.^p

7 Zar ne znate, braćo – govorim onima koji poznaju zakone – da je Zakon gospodar čovjeku dok je on živ? **2** Tako je

6:17 *Dosl.: "kojem ste bili predani".

udana žena zakonom vezana za muža dok je on živ, a ako joj muž umre, oslobođena je muževog zakona.^a **3** Dakle, ako se uda za drugog čovjeka dok joj je muž živ, bit će nazvana preljubnicom.^b Ali ako joj muž umre, oslobođena je njegovog zakona, te nije preljubnica ako se uda za drugog čovjeka.^c

4 Tako ste i vi, braćo moja, zahvaljujući Kristovoj žrtvi* umrli što se tiče Zakona kako biste pripali drugome,^d onome koji je ustao iz mrtvih.^e Tako donosimo plod koji je Bogu na slavu.^f **5** Jer kad smo živjeli po tijelu, grešne želje koje je Zakon učinio očitima djelovale su u našem tijelu, tako da smo donosili plod koji vodi u smrt.^g **6** Ali sada smo oslobođeni Zakona^h jer smo umrli što se tiče onoga što nas je sputavalo. Stoga možemo robovati Bogu na nov način, po duhu,ⁱ a ne na stari način, po pisanom zakonu.^j

7 Što da onda kažemo? Je li Zakon manjkav*? Nipošto! Ustvri, nikada ne bih shvatio što je grijeh da nije bilo Zakona.^k Naprimjer, da Zakon nije rekao: "Ne poželi tuđe",^l ne bih znao što je pohlepa.^m **8** Zbog te zapovijedi grijeh je iskoristio priliku da u meni prouzroči svakovrsnu pohlepu, jer bez Zakona grijeh je bio mrtav.ⁿ **9** Ustvri, ja sam bio živ dok nije bilo Zakona. Ali kad su stigle zapovijedi, grijeh je oživio, a ja sam umro.^o **10** I shvatio sam da zapovijedi koje su trebale voditi u život^p vode u smrt. **11** Naime, grijeh je iskoristio priliku

7:4 *Dosl.: "Kristovom tijelu". 7:7 *Dosl.: "grijeh". #Ili: "žudnja".

7. POGL.

- a 1Ko 7:39
b Mt 5:32
Mt 19:9
Mk 10:11, 12
Lk 16:18
c 1Ko 7:8, 9
1Ti 5:14
d 2Ko 11:2
e Dj 5:30
2Ko 5:15
f Ga 5:22, 23
Kol 1:10
g Jk 1:14, 15
h Ri 10:4
Ef 2:15
Kol 2:13, 14
i Ri 12:11
j Ga 3:10
k Ri 3:20
Ga 3:19
l Izl 20:17
Pnz 5:21
m Ri 4:15
Ri 5:20
n 2Ko 3:6
o Le 18:5
Lk 10:26-28

2. stupac

- a Pnz 4:8
Ps 19:8
b 1Ko 15:56
c Ri 5:13
d Ps 51:5
Iv 8:34
Ri 6:16
e Pos 8:21
f Mt 26:41
g Jr 17:9
h 2Ko 4:16
Ef 3:16
Ef 4:23, 24
i Ga 5:17
Jk 4:1
j Iv 8:34
k Ri 6:13
Ga 5:17

koju je dobio zbog zapovijedi te me zaveo i preko njih ubio. **12** Ipak, Zakon je sam po sebi svet i zapovijedi su svete, pravedne i dobre.^a

13 Dakle, je li mi ono što je dobro donijelo smrt? Nipošto! Naprotiv, grijeh mi je donio smrt putem onoga što je dobro,^b kako bi se jasno pokazalo što je grijeh. Tako su zapovijedi otkrile svu štetnost grijeha.^c **14** Naime, znamo da je Zakon duhovan, a ja sam tjelesan, prodan u ropstvo grijehu.^d **15** Ne razumijem što radim, jer ne činim ono što želim, nego činim ono što mrzim. **16** A ako činim ono što ne želim činiti, slažem se da je Zakon dobar. **17** Ali onda to ne činim više ja, nego grijeh koji prebiva u meni.^e **18** Jer znam da u meni, to jest u mom tijelu, ne prebiva ništa dobro. Naime, želim činiti dobro, ali nisam u stanju to činiti.^f **19** Jer ne činim dobro, koje želim činiti, nego činim zlo, koje ne želim činiti. **20** A ako činim ono što ne želim, onda to ne činim više ja, nego grijeh koji prebiva u meni.

21 Dakle, na mene utječe ovaj zakon: kad želim činiti dobro, u sebi vidim zlo.^g **22** Moj unutarnji čovjek doista uživa u Božjem zakonu,^h **23** ali u svom tijelu vidim drugi zakon koji ratuje protiv zakona mog umaⁱ i ja postajem zarobljenik tog zakona grijeha,^j koji je u mom tijelu. **24** Jadan li sam ja čovjek! Tko će me izbaviti od tijela koje me vodi u takvu smrt? **25** Neka je hvala Bogu preko Isusa Krista, našeg Gospodina! Ja, dakle, umom robujem Božjem zakonu, a tijelom zakonu grijeha.^k

8 Zato za one koji su ujedinjeni s Kristom Isusom nema osude. **2** Jer zakon duha koji daje život onima koji su ujedinjeni s Kristom Isusom oslobodio^a te zakona grijeha i smrti. **3** Ono što Zakon nije mogao učiniti^b jer je zbog ljudske nesavršenosti bio nemoćan,^c učinio je Bog tako što je poslao svog Sina^d u tijelu sličnom grešnom tijelu^e da ukloni grijeh. Tako je osudio grijeh u tijelu **4** da bi se pravedne odredbe Zakona ispunile na nama^f koji ne živimo po tijelu, nego živimo po duhu.^g **5** Jer oni koji žive po tijelu, razmišljaju o onome što je svojstveno tijelu,^h a oni koji žive po duhu, razmišljaju o onome što je svojstveno duhu.ⁱ **6** Razmišljanje svojstveno tijelu donosi smrt,^j a razmišljanje svojstveno duhu donosi život i mir.^k **7** Naime, razmišljanje svojstveno tijelu donosi neprijateljstvo s Bogom^l jer se tijelo ne pokorava Božjem zakonu, a i ne može se pokoriti. **8** Stoga oni koji žive po tijelu, ne mogu ugoditi Bogu.

9 Međutim, ako Božji duh doista prebiva u vama, vi ne živite po tijelu, nego po duhu.^m Ali tko nema Kristov duh, taj nije Kristov. **10** No ako je Krist ujedinjen s vama,ⁿ tijelo vam je mrtvo zbog grijeha, ali duh vam daje život zbog pravednosti. **11** A ako duh onoga koji je Isusa podignuo iz mrtvih prebiva u vama, onaj koji je Krista Isusa podignuo iz mrtvih^o oživit će i vaša smrtna tijela^p svojim duhom koji prebiva u vama.

12 Dakle, braćo, mi imamo dužnost, ali naša dužnost nije da živimo po tijelu i ugađamo

8. POGL.

a Iv 8:31, 32
Jk 1:25
b Ri 3:20
He 7:11
c He 7:18
d 1Iv 4:9
e Iv 1:14
f Ri 3:31
g Ga 5:16, 18
h Ga 5:19-21
i Ga 5:22, 23
j Ri 6:21
k Ga 6:7, 8
l Iza 59:2
Kol 1:21
m Ga 5:25
n Iv 15:4
o Dj 2:24
p Ef 2:1, 5

2. stupac

a Ga 5:19-21
b 1Ko 9:27
Ga 5:24
Ef 4:22
Kol 3:5
c Ga 6:7, 8
d Iv 1:12
Iv 3:5
e Ga 4:4-6
f 1Ko 2:10, 12
2Ko 1:22
g Iv 1:12
Ga 3:26
1Iv 3:2
h Lk 12:32
Ga 3:29
i Flp 1:29
Kol 1:24
j 1Ko 15:53
Ot 3:21
k 2Ko 4:17
1Pe 4:13
l 1Iv 3:2
m Pos 3:17-19
n Iv 8:31, 32
1Ko 15:22
o 2Ko 5:1, 2
p Ga 4:4, 5
Ef 1:5
Ot 21:7

njegovim željama.^a **13** Jer ako živite po tijelu, umrijet ćete, no ako duhom usmrtite djela tijela,^b živjet ćete.^c **14** Svi koje vodi Božji duh Božji su sinovi.^d **15** Jer niste primili duh ropstva koji bi u vama ponovno izazvao strah, nego ste primili duh kojim nas Bog usvaja kao sinove* i koji nas potiče da vičemo: "Abba", Oče!"^e **16** Taj duh svjedoči s našim duhom^f da smo Božja djeca.^g **17** A ako smo djeca, onda smo i nasljednici - Božji nasljednici, a Kristovi sunasljednici.^h Međutim, moramo trpjeti zajedno s Kristomⁱ kako bismo zajedno s njim bili i proslavljeni.^j

18 Stoga smatram da patnje koje sada doživljavamo nisu ništa u usporedbi sa slavom koja će se objaviti na nama.^k **19** Jer sve što je stvoreno* željno iščekuje objavljivanje Božjih sinova.^l **20** Ono što je stvoreno podloženo je ispraznosti^m - ne svojom voljom, nego voljom onoga koji je sve to podložio - ali pritom je pružena nada **21** da će ono što je stvoreno i samo biti oslobođenoⁿ robovanja raspadljivosti i da će dobiti veličanstvenu slobodu Božje djece. **22** Jer znamo da sve što je stvoreno uzdiše i da je u boli sve do sada. **23** A i mi koji smo primili duh kao prvinu svog nasljedstva, i mi u sebi uzdišemo^o dok željno očekujemo da budemo usvojeni kao Božji sinovi^p i oslobođeni svog tijela putem otkupnine. **24** Mi smo spašeni i dobili smo tu nadu. Ali nada koja se vidi nije nada,

8:15 *Dosl.: "duh posinjenja". "Hebrejski odnosno aramejski izraz koji znači "otac". **8:19** *U recima 19-22 ovaj se izraz odnosi prvenstveno na ljude.

jer kad čovjek nešto vidi, da li se tome nada? **25** A ako se nadamo^a onome što ne vidimo,^b ustrajno to iščekujemo.^c

26 Osim toga, duh nam priječe u pomoć kad smo slabi.^d Ponekad ne znamo za što se trebamo moliti, ali duh se zauzima za nas kad u molitvi ne možemo ni izreći svoje uzdisaje. **27** A onaj koji istražuje srca^e zna na što ukazuje duh jer se duh po Božjoj volji zauzima za svete.

28 Znamo da Bog daje da sva njegova djela skladno doprinose dobrobiti onih koji ga vole, onih koje je on pozvao u skladu sa svojim naumom.^f **29** Jer unaprijed je odredio da oni kojima je najprije poklonio pažnju budu oblikovani po slici njegovog Sina,^g kako bi on bio prvorođenac^h među mnogom braćom.ⁱ **30** A one koje je unaprijed odredio,^j njih je i pozvao.^k One koje je pozvao, njih je i proglasio pravednima,^l a one koje je proglasio pravednima, njih je i proslavio.^m

31 Dakle, što da na to kažemo? Ako je Bog uz nas, tko će biti protiv nas?ⁿ **32** Ako nije poštediti ni vlastitog Sina, nego ga je predao za sve nas,^o neće li nam onda uz njega velikodušno podariti i sve ostalo? **33** Tko može optužiti Božje izabranike?^p Nitko, jer Bog ih proglašava pravednima.^r **34** Tko ih može osuditi? Nitko, jer Krist Isus je umro, a i ne samo to, on je ustao iz mrtvih, te je zdesna Bogu^s i zauzima se za nas.^t

35 Tko će nas rastaviti od Kristove ljubavi?^u Da li nevolja, ili tjeskoba, ili progonoštvost, ili glad, ili golotinja, ili opasnost, ili mač?^v **36** Kao što je napisala

8. POGL.

a 1Pe 1:3, 4
b 2Ko 5:7
c Ri 3:5-5
d Iv 14:16, 26
lv 16:7
e Jr 11:20
f Ef 1:9-11
2Ti 1:9
g Iv 13:15
Ri 6:5
1Ko 15:49
h He 1:6
i He 2:11
j Ef 1:5
k Flp 3:14
Iso 2:12
He 3:1
l Ri 5:18
Tit 3:7
m 2Ko 4:6
n Ps 118:6
Iv 4:4
o Iv 3:16
Ri 3:25
Iv 4:2
p Iza 50:8
r Dj 13:38, 39
He 10:16, 17
s Ps 110:1
t He 7:25
Iv 2:1
u Iv 15:10
v 2Ko 4:8, 9

2. stupac

a Ps 44:22
b Iv 16:33
c Ef 6:12

9. POGL.

d Izl 4:22
e Dj 3:25
Dj 7:8
f Izl 24:12
g Ri 4:13
h Dj 26:7
He 9:1
i Pnz 10:15
j Mt 1:17
k Ri 2:28
Ot 2:9
l Iv 8:39
Ga 3:29
m Pos 21:12
He 11:18
n Iv 1:12, 13
o Ga 4:28
p Pos 18:10, 14

no: "Zbog tebe nas stalno ubijaju, smatraju nas ovcama za klanje."^a **37** Ali u svemu tome nadmoćno pobjeđujemo^b uz pomoć onoga koji je pokazao da nas voli. **38** Jer uvjeren sam da nas ni smrt, ni život, ni anđeli, ni vlasti, ni ovo što je sada, ni ono što će doći, ni sile,^c **39** ni visina, ni dubina, ni bilo što drugo što je stvoreno ne može rastaviti od Božje ljubavi koju nam on pokazuje preko Krista Isusa, našeg Gospodina.

9 Kao Kristov sljedbenik govorim istinu, ne lažem, i moja savjest pod vodstvom svetog duha svjedoči o tome **2** da u srcu nosim veliku tugu i neprekidnu bol. **3** Jer spreman sam biti proklet i odvojen od Krista kad bi to pomoglo mojoj braći, onima koji su mi rod po tijelu. **4** Oni su Izraelci, njih je Bog usvojio kao sinove^d i uzvisio ih te im dao saveze,^e Zakon,^f obećanja^g i čast da mu služe^h. **5** Oni su potomci praotacaⁱ od kojih je po tijelu potekao Krist.^j Neka je Bog, koji je nad svime, hvaljen u svu vječnost! Amen.

6 No to ne znači da se Božja riječ nije ispunila. Jer nisu svi koji potječu od Izraela zaista Izraelci.^k **7** I nisu svi Abrahamova djeca samo zato što su njegovo potomstvo.^l Naime, piše: "Preko Izaka dobit ćeš potomstvo koje ti je bilo obećano."^m **8** To znači da djeca dobivena po tijelu nisu ujedno i Božja djeca,ⁿ nego se kao potomstvo računaju djeca dobivena po obećanju.^o **9** Jer obećanje je glasilo ovako: "Doći ću dogodine u ovo doba i Sara će imati sina."^p **10** Ali obećanje

9:4 *Ili: "vrše svetu službu". **9:7** *Ili: "potomci koji ti je bio obećan".

nije bilo dano samo tada nego i kad je Rebeka začela blizance s našim praocem Izakom.^a

11 Naime, dok se još nisu rodili niti učinili išta dobro ili loše – da bi se pokazalo da u skladu s Božjim naumom odabir ne ovisi o djelima, nego o onome koji poziva – **12** bilo joj je rečeno: “Stariji će sin robovati mlađem.”^b **13** Kao što je napisano: “Jakova sam volio, a Ezava zamrzio.”^c

14 Dakle, što da kažemo? Je li Bog nepravedan? Nipošto!^d

15 Jer on kaže Mojsiju: “Smilovat ću se onome kome se želim smilovati i bit ću milostiv onome kome želim biti milostiv.”^e

16 Prema tome, to ne ovisi ni o čijoj želji ni trudu, nego o Bogu, koji pokazuje milosrđe.^f

17 Jer u Pismima se za faraona kaže: “Ostavio sam te na životu zato da na tebi pokažem svoju moć i da se moje ime objavi po cijeloj zemlji.”^g **18** Dakle, Bog odlučuje kome će pokazati milosrđe, a kome će dopustiti da bude tvrdoglav.^h

19 Nato ćeš mi reći: “Zašto onda Bog okrivljuje ljude? Pa tko se može oduprijeti njegovoj volji?” **20** Čovječe, tko si ti da prigovaraš Bogu? Hoće li djelo reći svom tvorcu: “Zašto si me ovakvim načinio?”ⁱ **21** Pa nije li u vlasti lončara da od iste gline načini jednu posudu za plemenitu upotrebu, a drugu za neplemenitu upotrebu?^k **22** Pa što ako je Bog htio pokazati srdžbu i obznaniti svoju moć, ali je s puno strpljivosti podnosio posude srdžbe koje su spremne za uništenje? **23** I ako je to učinio kako bi pokazao svoju silnu veličanstvenost na posudama milosrđa,^l koje je una-

9. POGL.

a Pos 25:21, 24

b Pos 25:23

c Mi 1:2, 3
He 12:16d Pnz 32:4
Job 34:10

e Izl 33:19

f Tit 3:4, 5

g Izl 9:16

h Izl 10:1
Izl 14:4

i Job 40:2

j Iza 29:16
Iza 45:9k Iza 64:8
Jr 18:6

l 1So 5:9

2. stupac

a Ri 11:13
Ef 3:6

b Ef 2:12

c Ho 2:23
Mt 21:43
1Pe 2:10d Ho 1:10
Ga 3:26e Ho 1:10
Ri 11:4, 5

f Iza 10:22, 23

g Iza 1:9

h Ri 10:20

i Ri 4:11
Flp 3:9j Iza 8:14
Lk 20:17, 18
1Ko 1:23k Ps 118:22
Mt 21:42l Iza 28:16
Ri 10:11
1Pe 2:6

10. POGL.

m Dj 9:3, 4

n Dj 21:20
Ga 1:14

prijed pripremio da budu proslavljene, **24** naime na nama, koje je pozvao ne samo među Židovima nego i među nezna-bošcima*,^a tko tome može išta prigovoriti? **25** Tako i u Hošei kaže: “One koji nisu moj narod^b zvat ću svojim narodom i onu koju nisam volio zvat ću voljenom.^c **26** I na mjestu na kojem im je bilo rečeno: ‘Vi niste moj narod’, bit će nazvani sinovima živog Boga.”^d

27 A Izaija je o Izraelu objavio: “Iako Izraelaca ima kao morskog pijeska, samo će ih se mali broj spasiti.^e **28** Jer Jehova* će se brzo i temeljito obračunati s onima koji žive na zemlji.”^f **29** Izaija je preokao i ovo: “Da nam Jehova nad vojskama nije ostavio potomstva, bili bismo kao Sodoma, bili bismo slični Gomori.”^g

30 Dakle, što da kažemo? Neznabošci, koji se nisu trudili postati pravednima,^h proglašeni su pravednima zbog vjere.ⁱ

31 A Izraelci, koji su se trudili postati pravednima držeći se Zakona, nisu u tome uspjeli.

32 Zašto? Zato što su pokušavali postati pravednima putem djela, a ne putem vjere. Spotaknuli su se o “kamen spoticanja”,^j **33** kao što je napisano: “Postavljam na Sionu kamen^k spoticanja i stijenu posrtanja, ali nitko tko vjeruje u njega neće se razočarati.”^l

10 Braćo, od srca želim da se oni spase i usrdno se molim Bogu za to.^m **2** Jer mogu posvjedočiti da se revno trude ugoditi Bogu,ⁿ ali ne znaju točno što je njegova volja. **3** Budući da ne poznaju Božja

9:24 *Vidi Rječnik. 9:28 *Vidi dodatak A5.

mjerila pravednosti,^a nego nastoje biti pravednima na svoj način,^b nisu se podložili Božjim mjerilima pravednosti.^c **4** Jer Krist je svršetak Zakona,^d da bi Bog svakoga tko vjeruje smatrao pravednim.^e

5 Mojsije je o pravednosti koja se stječe držanjem Zakona napisao: "Onaj tko ga se drži, živjet će."^f **6** A o pravednosti koja proizlazi iz vjere rečeno je: "Nemoj reći u svom srcu:^g "Tko će se popeti na nebo?"^h to jest dovesti Krista na zemlju. **7** Nemoj ni reći: "Tko će sići u bezdan?"ⁱ to jest vratiti Krista iz mrtvih."^j **8** Nego što kažu Pisma? "Riječ je blizu vas, u vašim ustima i u vašem srcu"^k – to je riječ vjere, koju mi propovijedamo. **9** Ako ustima obznanjuješ da je Isus Gospodin^k i ako u srcu vjeruješ da ga je Bog podignuo iz mrtvih, bit ćeš spašen. **10** Jer srcem se vjeruje i tako postiže pravednost, a ustima se obznanjuje vjera^l i tako postiže spasenje.

11 Pisma kažu: "Nitko tko vjeruje u njega neće se razočarati."^m **12** Naime, nema razlike između Židova i Grka.ⁿ Nad svima je isti Gospodin, koji je velikodušan prema svima koji ga prizivaju. **13** Jer "svatko tko prizove Jehovino* ime, bit će spašen".^o **14** No kako će ga prizvati ako nisu povjerovali u njega? A kako će povjerovati ako nisu čuli za njega? A kako će čuti ako nitko ne bude propovijedao? **15** A kako će propovijedati ako ne budu poslani?^p Kao što je napisano: "Kako su krasne noge onih koji objavljuju dobru vijest o onom što je dobro!"^r

10:13, 16; 11:3 *Vidi dodatak A5.

10. POGL.

- a Ri 1:16, 17
- b Lk 16:15
Flp 3:9
- c Lk 7:29, 30
- d Mt 5:17
Ri 7:6
Ef 2:15
Kol 2:13, 14
- e Ga 3:24
- f Le 18:5
Ga 3:12
- g Pnz 9:4
- h Pnz 30:12
- i Pnz 30:13
- j Pnz 30:14
- k Dj 16:31
- l 1Ko 9:16
2Ko 4:13
He 13:15
- m Iza 28:16
Ri 9:33
- n Dj 15:7-9
Ga 3:28
- o Jl 2:32
Dj 2:21
- p Mt 28:19, 20
- r Iza 52:7
Ef 6:14, 15

2. stupac

- a Iza 53:1
Iv 12:37, 38
- b Iv 4:42
- c Ps 19:4
Dj 1:8
- d Mt 10:5, 6
Dj 2:14
- e Pnz 32:21
- f Ri 9:30
- g Iza 65:1
- h Iza 65:2

11. POGL.

- i 1Sa 12:22
Jr 31:37
- j Izl 19:5
Ps 94:14
- k 1Kr 19:2, 14
- l 1Kr 19:18
- m Ri 9:27
- n Ef 1:7
Ef 2:8

16 Ipak, nisu svi prihvatili dobru vijest. Jer Izaija kaže: "Jehova*, tko je povjerovao u ono što je čuo od nas?"^a **17** Dakle, vjera se stječe na temelju onoga što se čuje.^b A ono što se čuje, čuje se kad se propovijeda o Kristu. **18** Ali ja pitam: Zar nisu čuli? Pa, "po cijeloj zemlji proširilo se njihovo svjedočanstvo i njihova poruka doprla je do svih krajeva svijeta".^c **19** Ali ja pitam: Zar Izrael nije shvatio?^d Najprije je Mojsije objavio Božje riječi: "Ja ću izazivati vašu ljubomoru služeći se onima koji nisu narod, izazivat ću vaš gnjev bezumnim narodom."^e **20** Potom je Izaija hrabro prenio Božje riječi: "Našli su me oni koji me nisu tražili,^f objavio sam se onima koji nisu pitali za mene."^g **21** A o Izraelu je rekao: "Cijeli dan pružam ruke neposlušnom i prkosnom narodu."^h

11 Zato pitam: Zar je Bog odbacio svoj narod?ⁱ Ni-pošto! Jer i ja sam Izraelac, Abrahamov potomak iz Benjaminovog plemena. **2** Bog nije odbacio svoj narod, kojem je prvom poklonio pažnju.^j Pa zar ne znate što Pisma kažu o Iliji, o tome kako se žalio Bogu na Izraelce? **3** "Jehova*, pobili su tvoje proroke i porušili tvoje žrtvenike. Samo sam ja ostao, a sada i mene^k žele ubiti."^k **4** No što mu je Bog rekao? "Još uvijek imam 7000 ljudi koji nisu kleknuli pred Baalom."^l **5** Tako i u sadašnje vrijeme postoji ostatak^m koji je Bog izabrao u svojoj nezasluženoj dobroti. **6** A ako se to dogodilo zbog nezaslužene dobrote,ⁿ

11:3 ^lIli: "moju dušu".

onda to više nije zbog djela,^a inače nezaslužena dobrota više ne bi bila nezaslužena dobrota.

7 Dakle, što reći? Izrael nije dobio ono što žarko želi, ali izabrani su to dobili.^b A ostalima je srce otvrdnulo,^c **8** kao što je napisano: "Bog je dao da utonu u dubok san,^d dao im je oči koje ne vide i uši koje ne čuju. To traje sve do današnjeg dana."^e **9** A David kaže: "Neka im njihov stol postane i stupica, i zamka, i kamen spoticanja, i kazna. **10** Neka im oči potamne da ne vide i neka im leđa stalno budu pognuta."^f

11 Zato pitam: Jesu li se tako spotaknuli i pali da više ne mogu ustati? Nipošto! Ali zbog njihovog krivog koraka ljudi iz drugih naroda* mogu dobiti spasenje, što izaziva ljubomoru izraelskog naroda.^g **12** A ako je njihov krivi korak donio blagoslov svijetu i ako je smanjenje njihovog broja donijelo blagoslov ljudima iz drugih naroda,^h koliko li će tek blagoslova biti kad njihov broj bude potpun!

13 A sad govorim vama koji ste iz drugih naroda. Budući da sam ja apostol poslan drugim narodima,ⁱ veličam svoju službu^j **14** ne bih li nekako izazvao ljubomoru svojih sunarodnjaka i spasio neke od njih. **15** Jer ako njihovo odbacivanje^k znači da se svijet može pomiriti s Bogom, što će značiti njihovo prihvaćanje? Ništa drugo nego povratak iz smrti u život! **16** Ako je dio tijesta koji se prinosi kao prvina svet, sveto je i cijelo tijesto. I ako je korijen svet, svete su i grane.

11:11 *Ili: "neznabošci". Vidi izraz "neznabošci" u Rječniku.

11. POGL.

a Ga 2:15, 16

b Iv 1:11, 12

c 2Ko 3:14, 15

d Iza 29:10

e Pnz 29:4

f Ps 69:22, 23

g Pnz 32:21
Ri 10:19

h Ri 9:23, 24

i Dj 9:15
Ga 1:15, 16
Ef 3:8j Dj 28:30, 31
Kol 1:23
2Ti 4:5

k Mt 21:43

2. stupac

a 1Ko 10:12

b Dj 15:14

c Mt 21:43

d Ef 2:8

e Ri 2:4

f Mt 23:38

g Dj 2:38

h Ef 3:5, 6

i Ri 2:29
Ri 9:6
Ga 3:29

j Ps 14:7

17 No ako su neke grane odlomljene, a ti si, iako si divlja maslina, pricijepljen među preostale, pa se i ti hraniš sokovima koje daje korijen masline, **18** nemoj s prezirom gledati na* odlomljene grane. A ako s prezirom gledaš na njih,^a sjeti se da ne nosiš ti korijen, nego korijen tebe. **19** Nato ćeš reći: "Grane su odlomljene da ja budem pricijepljen."^b **20** To je istina. Ali oni su odlomljeni^c jer nisu imali vjere, a ti stojiš zbog vjere.^d Nemoj biti ohol, nego se boj. **21** Jer ako Bog nije poštedito prirodne grane, neće poštediti ni tebe. **22** Stoga razmisli o Božjoj dobroti^e i strogoći. On je strog prema onima koji su pali,^f a prema tebi je dobar sve dok si dostojan njegove dobrote. U protivnom ćeš i ti biti odsječen. **23** A što se tiče njih, ako počnu vjerovati, oni će biti pricijepljeni^g zato što ih Bog može ponovno pricijepiti. **24** Jer ako si ti odsječen od masline koja je po svojoj prirodi divlja i protivno prirodi pricijepljen na pitomu maslinu, koliko li će lakše oni koji su prirodne grane biti pricijepljeni na vlastitu maslinu!

25 Braćo, želim da se upoznate s ovom svetom tajnom^h kako ne biste sami sebe smatrali razboritima: Jednom dijele izraelskog naroda otvrdnulo je srce i tako će biti sve dok ne bude sakupljen puni broj ljudi iz drugih naroda. **26** Tako će sav Izraelⁱ biti spašen. Kao što je napisano: "Izbavitelj* će doći sa Siona^j i uklonit će bezbožna djela Jakovljevihi potomaka.

11:18 *Ili: "nemoj likovati nad". 11:26 *Ili: "Spasitelj".

27 Ovo je savez koji ću sklopiti s njima^a kad uklonim njihove grijeha.”^b 28 Istina, što se tiče dobre vijesti, oni su Božji neprijatelji, i to je na vašu dobrobit. Ali što se tiče Božjeg izbora, on ih voli zbog obećanja koje je dao njihovim praocima.^c

29 Jer Bog ne žali kad nekome da dar ili kad nekome uputi poziv. 30 Vi ste nekada bili neposlušni Bogu,^d ali sada vam je zbog njihove neposlušnosti^e iskazano milosrđe,^f 31 a kao što je vama iskazano milosrđe zbog njihove neposlušnosti, tako i njima sada može biti iskazano milosrđe. 32 Jer Bog je dopustio da svi ljudi budu zarobljenici neposlušnosti^g kako bi svima iskazao milosrđe.^h

33 Kako li je beskrajna Božja velikodušnost*, mudrost i znanje! Kako li su nedokučive njegove odluke[#] i neistraživi njegovi putevi! 34 Jer “tko je upoznao Jehovin* um, tko je njegov savjetnik?”ⁱ 35 “Tko mu je išta dao, pa da mu se on treba odužiti?”^j 36 Jer sve je od njega i po njemu i za njega. On neka je hvaljen u svu vječnost! Amen.

12 Budući da nam je Bog iskazao samilost, usrdno vas molim, braćo, da date svoja tijela^k kao živu žrtvu koja je sveta^l i ugodna Bogu – služite mu* koristeći svoj razum.^m 2 I ne dajte da vas i dalje oblikuje ovaj svijet*, nego se preobrazite mijenjajući svoj način razmišljanja[#],ⁿ da biste utvrdili^o

11:33 *Dosl.: “bogatstvo”. #Dosl.: “sudovi”. 11:34; 12:11 *Vidi dodatak A5. 12:1 *Ili: “vršite svetu službu”. 12:2 *Ili: “poredak; vijek”. Vidi izraz “poredak” u Rječniku. #Ili: “obnavljanjem svog uma”.

11. POGL.

a Iza 59:20, 21
b Iza 27:9
c Pnz 10:15
d Ef 2:1, 2
e Dj 7:51
f Dj 15:7-9
g Ri 3:9
h 1Ti 2:3, 4
i Iza 40:13
Da 4:35
j Job 41:11

12. POGL.

k Ri 6:13
l 2Ko 7:1
1Pe 1:15
m 2Ti 1:7
n Ef 4:23, 24
o 1Ti 4:15

2. stupac

a IZR 16:18
Ga 6:3
1Pe 5:5
b Ef 2:8
c 1Ko 12:12
d 1Ko 12:25
e Ef 3:7
f 1Ti 5:17
1Pe 4:10, 11
g 2Ti 4:2
h Pnz 15:11
2Ko 8:2
i 1So 5:12
1Pe 5:2
j Ef 4:32
k 1Ti 1:5
Jk 3:17
1Pe 1:22
l Ps 97:10
Izr 8:13
m Flp 2:3
n IZR 13:4
o Dj 18:24, 25
p Ri 6:22
r Dj 14:22
s Flp 4:6
1So 5:17
t IZR 3:27
1Iv 3:17
u 1Pe 4:9
3Iv 8

što je Božja volja – što je dobro, ugodno i savršeno u njegovim očima.

3 Naime, po nezasluzenoj dobroti koja mi je ukazana kažem svakome od vas neka nema previsoko mišljenje o sebi,^a nego neka svatko misli o sebi razumno, po vjeri koju mu je Bog udijelio.^b 4 Jer tijelo se sastoji od mnogo dijelova,^c ali nema svaki dio istu ulogu. 5 Tako smo i mi, iako nas je mnogo, jedno tijelo jer smo ujedinjeni s Kristom, ali kao pojedinci mi smo dijelovi istog tijela koji ovise jedni o drugima*.^d 6 Dakle, u skladu s nezasluzenom dobrotom koja nam je iskazana,^e imamo različite darove. Ako je to prorokovanje, prorokujmo po vjeri koja nam je udijeljena. 7 Ako je to služenje drugima, izvršavajmo tu službu. Tko poučava, neka se posveti poučavanju.^f 8 Tko hrabri druge, neka se posveti hrabrenju.*^g Tko dijeli s drugima, neka to čini darežljivo.^h Tko predvodi, neka to čini revno.ⁱ Tko iskazuje milosrđe, neka to čini radošno.^j

9 Neka vaša ljubav bude nelicemjerna.^k Mrzite zlo,^l držite se dobra. 10 Njegujte bratstvu ljubav i svim srcem volite jedni druge. Prednjačite u iskazivanju poštovanja jedni drugima.^m 11 Budite marljivi, a ne lijeni.ⁿ Neka vas duh potiče na revnost.^o Robujte Jehovi*.^p 12 Radujte se zbog svoje nade. Budite postojani u nevolji.^r Ustrajte u molitvi.^s 13 Dijelite sa svetima prema njihovim potrebama.^t Budite gostoljubivi.^u

12:5 *Ili: “koji pripadaju jedni drugima”. 12:8 *Ili: “Tko potiče druge, neka se posveti poticanju.”

14 Blagoslivljajte one koji vas progone^a – blagoslivljajte ih, nemojte ih proklinjati.^b **15** Radujte se s onima koji se raduju, plaćite s onima koji plaću. **16** Gledajte na druge onako kako gledate na sebe. Nemojte imati visoko mišljenje o sebi, nego budite ponizni.*^c Nemojte sami sebe smatrati mudrima.^d

17 Nikome ne vraćajte zlo za zlo.^e Promišljajte o onome što svi ljudi smatraju dobrim. **18** Ako je moguće, koliko o vama ovisi, budite u miru sa svim ljudima.^f **19** Ne osvećujte se, voljena braćo, nego prepustite Bogu da pokaže svoju srdžbu*,^g jer pisano je: “Moja je osveta, ja ću je izvršiti”, kaže Jehova^h.” **20** Naprotiv, “ako je tvoj neprijatelj gladan, nahrani ga, ako je žedan, daj mu piti, jer čineći to, zgrćeš živo ugljvlje na njegovu glavu*.”ⁱ **21** Ne daj da te zlo nadvlada, nego nadvladaj zlo dobrom.^j

13 Neka svatko bude podložan vlastima,^k jer nema vlasti koja nije od Boga.^l Svaku vlast koja postoji Bog je postavio na njen položaj.*^m **2** Stoga, tko se suprotstavlja vlasti, protivi se Božjem uređenju, a oni koji mu se protive navući će osudu na sebe. **3** Jer vlasti se ne trebaju boriti oni koji čine dobro, nego oni koji čine zlo.ⁿ Dakle, ako se ne želiš boriti vla-

12:16 *Ili: “Nemojte gajiti ohole zamisli, nego neka vas privlači ono što je ponizno.” **12:19** *Ili: “dajte mjesta Božjoj srdžbi”. ^aVidi dodatak A5. **12:20** *Vjerojatno se aludira na taljenje metalne rude. Kao što se pomoću ugljvlja smekšava metalna ruda, tako dobra djela mogu smekšati srce osobe. **13:1** *Ili: “Svako vlasti koja postoji Bog je dao djelomičnu vlast.”

12. POGL.

- a Mt 5:44
Lk 6:27, 28
b Jk 3:9, 10
c Lk 14:10
Lk 22:24-26
lv 13:14
Flp 2:3
d Job 37:24
lzt 3:7
e 1So 5:15
1Pe 2:23
1Pe 3:9
f 2Ti 2:24
He 12:14
Jk 3:18
g Le 19:18
Mt 5:39
h Pnz 32:35
He 10:30
i lzt 25:21, 22
j lzt 23:4
Mt 5:44
Lk 6:27

13. POGL.

- k Tit 3:1
1Pe 2:13, 14
l lv 19:10, 11
m Dj 17:26
n 1Pe 2:13, 14

2. stupac

- a 1Pe 3:13
b 1Pe 2:19
1Pe 3:16
c Mt 22:21
Mk 12:17
Lk 20:25
d lzt 24:21
e 1Pe 2:13, 17
f Kol 3:14
1Ti 1:5
1lv 4:11
g Ga 5:14
Jk 2:8
h lzt 20:14
Mt 5:27, 28
1Ko 6:9, 10
i Pos 9:6
Pnz 5:17
j lzt 20:15
k lzt 20:17
l Le 19:18
Mt 22:39
m Lk 6:31
2Ti 2:24
n Mt 22:37-40
o Lk 21:36
1So 5:6
p Ef 5:10, 11
r 2Ko 6:4, 7
Ef 6:11
1So 5:8
s 1Pe 2:12
t Ef 4:19
1Pe 4:3
u 2Ko 12:20

sti, čini dobro,^a pa ćeš dobiti pohvalu od nje. **4** Jer ona je Božji sluga, tebi na dobro. Ali ako činiš zlo, boj se, jer ne nosi bez razloga mač. Ona je Božji sluga, osvetnik koji izvršava kaznu* nad onim koji čini zlo.

5 Stoga morate biti podložni, i to ne samo zato da izbjegnete kaznu nego i zbog svoje savjesti.^b **6** Zato i plaćate poreze. Naime, vlasti su Božji sluge koji služe za opće dobro i izvršavaju ono za što su postavljani. **7** Dajte svakome ono što mu pripada: onome tko traži porez – porez,^c onome tko traži danak – danak, onome tko traži strah – strah,^d onome tko traži čast – čast.^e

8 Ne budite nikome ništa dužni, osim da volite jedni druge.^f Jer tko voli svog bližnjeg, ispunio je Zakon.^g **9** Naime, zapovijedi Zakona – “ne učini preljub”,^h “ne ubij”,ⁱ “ne ukradi”,^j “ne poželi”,^k a i sve druge zapovijedi – sažete su u ovim riječima: “Ljubi svog bližnjeg kao samog sebe.”^l **10** Ljubav ne čini zlo bližnjem.^m Dakle, ljubav je ispunjenje Zakona.ⁿ

11 Činite to tim više što znate u kojem vremenu živimo, da je već došao čas da se probudite,^o jer sada nam je spasenje bliže nego kad smo postali vjernici. **12** Noć je poodmakla, dan se približio. Zato odbacimo djela tame^p i uzmimo* oružje svjetla.^r **13** Živimo različno,^s kao po danu – bez razuzdanih zabava i pijanki, bez bludničenja i besramnih djela*,^t bez svađe i ljubomore.^u

13:4 *Ili: “iskaljuje srdžbu”. **13:12** *Dosl.: “obucimo”. **13:13** *Grčki: *asél-geia*. Vidi Rječnik.

14 Umjesto toga, ugledajte se na* Gospodina Isusa Krista^a i ne razmišljajte o tome kako udovoljiti željama tijela.^b

14 Prigrllite onoga tko je nezreo u vjeri,^c ali nemojte nikoga osuđivati zato što vam se mišljenja razlikuju*. **2** Onaj tko ima jaku vjeru jede sve, a onaj tko je nezreo u vjeri jede samo povrće. **3** Onaj tko sve jede ne smije s prezinom gledati na onoga tko ne jede sve, a onaj tko ne jede sve ne smije osuđivati onoga tko sve jede^d jer je njega Bog prigrllio. **4** Tko si ti da osuđuješ tuđeg slugu?^e Njegov gospodar odlučuje hoće li on stajati ili pasti.^f A stajat će jer ga Jehova* može podržati.

5 Netko smatra da je jedan dan važniji od drugoga,^g a drugi smatra da su svi dani jednaki.^h Neka svatko bude posve uvjeren u svoje mišljenje. **6** Tko drži određeni dan, čini to radi Jehove*. I tko jede, jede radi Jehove* jer zahvaljuje Bogu.ⁱ A tko ne jede, ne jede radi Jehove*, a i on zahvaljuje Bogu.^j **7** Nitko od nas ne živi samo za sebe^k i nitko ne umire samo za sebe. **8** Jer ako živimo, živimo za Jehovu*,^l i ako umiremo, umiremo za Jehovu*. Dakle, bilo da živimo bilo da umiremo, Jehovi* pripadamo.^m **9** Krist je umro i oživio upravo zato da bude Gospodar i mrtvima i živima.ⁿ

10 Zašto onda ti osuđuješ svog brata?^o Zašto s prezirom gledaš na svog brata? Pa svi ćemo stati pred Božju sudačku stolicu.^p **11** Jer pisano je: "Zaklinjem se samim sobom",^r

13:14 *Dosl.: "obucite se u". 14:1 *Moguće i: "zbog njegovih dvojb". 14:4, 6, 8, 11 *Vidi dodatak A5.

13. POGL.

a 1Ko 11:1

Ga 3:27

Ef 4:24

b Ga 5:16

14. POGL.

c Ri 15:1

1So 5:14

d Kol 2:16

e Mt 7:1

Jk 4:12

f 1Ko 4:4

g Ga 4:10

h Kol 2:16

i 1Ti 4:4

j 1Ko 10:31

k 1Ko 6:19, 20

l Ps 146:2

1Pe 4:1, 2

m 1So 4:14

n 1So 5:10

Ot 1:17, 18

o Lk 6:37

Ri 14:4

p Dj 10:42

2Ko 5:10

r Iza 49:18

2. stupac

a Iza 45:23

b Pr 12:14

Mt 12:36

2Ko 5:10

c Mt 7:1

d Mt 18:6

1Ko 8:9

1Ko 10:32

e Mt 15:11

Dj 10:15

1Ti 4:4

f Ef 5:2

g 1Ko 8:10, 11

h 1Ko 8:8

i Mt 5:9

Ri 12:18

j 1Ko 14:12

He 10:24

k Ri 14:3

1Ko 8:11

l 1Ko 8:9

m Ri 14:13

1Ko 8:13

1Ko 10:24

kaže Jehova*, 'svako će se koljeno prignuti preda mnom i svaki će jezik javno priznati da sam ja Bog.'^a **12** Dakle, svatko će od nas za sebe položiti račun Bogu.^b

13 Zato nemojmo više osuđivati jedni druge.^c Umjesto toga, čvrsto odlučite da nećete činiti ništa zbog čega bi se vaš brat mogao spotaknuti ili zastraniti.^d **14** Znam i uvjeren sam u Gospodinu Isusu da ništa samo po sebi nije nečisto.^e Jedino ako netko nešto smatra nečistim, onda je to njemu nečisto. **15** A ako uznemiravaš svog brata onim što jedeš, više ne postupaš po ljubavi.^f Nemoj svojom hranom upropastiti onoga za koga je Krist umro.^g **16** Dakle, nemojte dopustiti da se loše govori o vašim dobrim djelima. **17** Jer Božje kraljevstvo nema veze s jelom i pićem,^h nego s pravednošću, mirom i radošću po svetom duhu. **18** Tko tako robuje Kristu, ugađa Bogu, a i ljudi ga cijene.

19 Zato nastojmo promicati mirⁱ i međusobno se izgrađivati.^j **20** Ne razarajte Božje djelo zbog hrane!^k Istina, sva je hrana čista, ali štetno je* kad čovjek jede neku hranu i time druge navodi na spoticanje.^l **21** Najbolje je ne jesti meso i ne piti vino i ne činiti ništa zbog čega bi se tvoj brat mogao spotaknuti.^m **22** Ono u što si uvjeren neka ostane između tebe i Boga. Sretan je onaj tko ne osuđuje samog sebe zbog onog što je odlučio učiniti. **23** Ali ako se dvumi, a ipak jede, već je osuđen jer ne jede iz uvjerenja. A sve što se ne čini iz uvjerenja, grijeh je.

14:20 *Ili: "neispravno je". ⁱIli: "zbog koje se može spotaknuti".

15 Mi jaki moramo nositi slabosti nejakih,^a a ne ugadati sebi.^b **2** Neka svatko od nas ugada drugima čineći ono što je na njihovu dobrobit kako bismo ih izgrađivali.^c **3** Jer ni Krist nije ugadao sebi,^d kao što je napisano o njemu: "Poruge onih koji se tebi rugaju padaju na mene."^e **4** Sve što je nekad napisano, napisano je nama za pouku^f kako bismo zahvaljujući svojoj ustrajnosti^g i utjesi iz Pisama imali nadu.^h **5** Neka Bog koji daje ustrajnost i utjehu omogući svima vama da razmišljate poput Krista Isusa **6** kako biste složno,ⁱ u jedan glas, slavili Boga i Oca našeg Gospodina Isusa Krista.

7 Stoga prigrlite* jedni druge,^j kao što je i Krist prigrlilo vas,^k na slavu Bogu. **8** Jer kažem vam da je Krist postao sluga obrezanih^l kako bi potvrdio Božju istinoljubivost i vjerodostojnost obećanja koja je Bog dao njihovim precima^m **9** i kako bi narodi* slavili Boga zbog njegovog milosrđa.ⁿ Kao što je napisano: "Zato te javno priznajem među narodima i pjesmom slavim tvoje ime."^o **10** I još piše: "Veselite se, narodi, s njegovim narodom."^p **11** Piše i ovo: "Hvalite Jehovu*, svi narodi, hvalite ga, sva plemena!"^r **12** A Izaija kaže: "Pojavit će se Jišajev korijen,^s ustat će da vlada narodima.^t U njega će se uzdati narodi."^u **13** Neka vas Bog koji daje nadu ispuni obiljem radosti i mira zato što se uzdate u njega, kako biste po sili svetog duha obilovali nadom.^v

15:7 *Ili: "srdačno primajte". 15:9 *Ili: "neznabošci". Vidi izraz "neznabošci" u Rječniku. 15:11 *Vidi dodatak A5.

15. POGL.

- a Ri 14:1
1So 5:14
b 1Ko 10:24
c 1Ko 9:22
Flp 2:4
d Mk 10:45
lv 5:30
e Ps 69:9
f 1Ko 10:11
2Ti 3:16, 17
2Pe 1:19
g Ri 5:3, 4
h Ps 119:49, 50
He 3:6
1Pe 1:10
i 1Ko 1:10
2Ko 13:11
Flp 2:2
1Pe 3:8
j Flm 10, 17
k lv 6:37
l Mt 15:24
lv 1:11
m Pos 22:16-18
Ps 89:3
n Ri 9:23, 24
o 2Sa 22:50
Ps 18:49
p Pnz 32:43
r Ps 117:1
s Ot 5:5
t Pos 49:10
u Iza 11:1, 10
Mt 12:21
v Iza 40:31

2. stupac

- a Ri 11:13
Ga 2:7, 8
b Dj 20:24
c Dj 15:12
2Ko 12:12
d Dj 21:18, 19
e Iza 52:15

14 A ja sam uvjeren, braćo moja, da ste i vi puni dobrote, da vam ne manjka znanja i da možete savjetovati* jedni druge. **15** Ipak, o nekim vam stvarima pišem otvorenije kako bih vas na njih još jednom podsjetio. Činim to zbog nezasluzene dobrote koju mi je Bog ukazao **16** kako bih kao sluga Krista Isusa propovijedao drugim narodima^a Božju dobru vijest.^b Vršim to sveto djelo kako bi ti narodi bili žrtva koja je Bogu po volji, posvećena svetim duhom.

17 Stoga se kao učenik Krista Isusa imam razloga radovati zbog svoje službe Bogu. **18** Jer ne usudujem se govoriti ni o čemu drugom osim o onom što je Krist učinio preko mene da bi narodi bili poslušni. Učinio je to mojom riječju i djelom, **19** snagom znakova i čuda*,^c snagom Božjeg duha, tako da sam od Jeruzalema pa sve do Ilirika temeljito propovijedao dobru vijest o Kristu.^d **20** Ali trudio sam se da ne objavljujem dobru vijest ondje gdje se već čulo za Krista kako ne bih gradio na temelju koji je položio netko drugi. **21** Kao što je napisano: "Vidjet će ga oni kojima se još nije govorilo o njemu i razumjet će oni koji još nisu čuli za njega."^e

22 Zbog toga nisam došao k vama iako sam to mnogo puta htio. **23** No sada u ovim krajevima više nema područja na kojem se još nije propovijedalo, a ja već mnogo* godina žarko želim doći k vama. **24** Stoga se nadam da ću vas vidjeti kad budem putovao u Španjolsku i da ćete me otpratiti dio puta

15:14 *Ili: "poučavati". 15:19 *Ili: "znamenja". 15:23 *Moguće i: "nekoliko".

nakon što neko vrijeme provedem u vašem društvu. **25** A sada idem u Jeruzalem da pomognem* svetima.^a **26** Jer braća u Makedoniji* i Ahaji rado su skupila pomoć za svete u Jeruzalemu koji su siromašni.^b **27** Istina, oni su to rado učinili, ali zapravo su im bili dužnici. Jer ako su narodi dobili dio njihovih duhovnih dobara, onda su im dužni pomagati* svojim materijalnim dobrima.^c **28** Dakle, kad to obavim i uručim im ovaj prilog*, krenut ću u Španjolsku i usput doći k vama. **29** A znam da ću, kad dođem k vama, doći s obilnim Kristovim blagoslovom.

30 Potičem vas, braćo, po vjeri u našeg Gospodina Isusa Krista i ljubavi koju duh pobuđuje u nama, da se zajedno sa mnom gorljivo molite Bogu za mene.^d **31** Molite se da budem izbavljen^e od nevjernika u Judeji i da sveti u Jeruzalemu rado prihvate pomoć koju im nosim.^f **32** Tada ću, ako bude Božja volja, radosno doći k vama pa ćemo ohrabriti jedni druge. **33** Neka Bog koji daje mir bude sa svima vama.^g Amen.

16 Želim vam predstaviti* našu sestru Febu, koja služi u skupštini u Kenhreji.^h **2** Molim vas, primite je kao suvjernicu u Gospodinu, kako i dolikuje svetima, i pomozite joj u svemu što joj zatrebaⁱ jer je i ona pomagala mnogima, pa i meni.

3 Pozdravite Prisku i Akvilu,^j moje suradnike u Kristu Isu-

15:25 *Dosl.: "služim". 15:26; 16:5 *Riječ je o rimskoj provinciji. Vidi Rječnik. 15:27 *Dosl.: "služiti". 15:28 *Dosl.: "plod". 16:1 *Ili: "preporučiti".

15. Pogl.

a Dj 19:21
Dj 20:22

b 1Ko 16:1
2Ko 8:1–4
2Ko 9:2, 12

c Ga 6:6
He 13:16

d 2Ko 1:11
Ef 6:18
Kol 4:3
1So 5:25

e 2So 3:1, 2

f Ri 15:26

g 1Ko 14:33
Flp 4:9

16. Pogl.

h Dj 18:18

i Ri 12:13
1Iv 3:17

j Dj 18:2
Dj 18:24, 26
2Ti 4:19

2. stupac

a 1Iv 3:16

b 1Ko 16:19
Kol 4:15
Flm 2

c Ri 16:11

d Mt 7:15
Tit 3:10
2Iv 10

su, **4** koji su svoj život izložili opasnosti zbog mene.^a Njima nisam zahvalan samo ja nego i sve skupštine drugih naroda. **5** Pozdravite i skupštinu koja se sastaje u njihovoj kući.^b Pozdravite mog voljenog Epeneta, koji je među prvima u Aziji* postao Kristov sljedbenik. **6** Pozdravite Mariju, koja se mnogo trudila za vas. **7** Pozdravite Andronika i Junija, moje rođake^c koji su bili sa mnom u zatvoru. Oni su na dobrom glasu među apostolima i Kristovi su sljedbenici duže nego ja.

8 Pozdravite Amplijata, mog voljenog brata u Gospodinu. **9** Pozdravite Urbana, našeg suradnika u Kristu, i mog voljenog Staha. **10** Pozdravite Apele, koji ima Kristovo priznanje. Pozdravite Aristobulove ukućane. **11** Pozdravite mog rođaka Herodiona. Pozdravite Narcisove ukućane koji su Gospodinovi sljedbenici. **12** Pozdravite Trifenu i Trifozu, koje se jako trude u Gospodinu. Pozdravite Persidu, našu voljenu sestru, jer se jako trudila u Gospodinu. **13** Pozdravite Rufa, vrsnog Gospodinovog slugu, i njegovu majku, koja je i meni poput majke. **14** Pozdravite Asinkrita, Flegonta, Hermesa, Patrobu, Hermu i braću koja su s njima. **15** Pozdravite Filologa i Juliju, Nereja i njegovu sestru te Olimpiju i sve svete koji su s njima. **16** Pozdravite jedni druge svetim poljupcem. Pozdravljaju vas sve Kristove skupštine.

17 Molim vas, braćo, budite na oprezu zbog onih koji stvaraju podjele i navode druge da se spotiču u vjeri, što je u suprotnosti s onim čemu ste poučeni, i klonite ih se.^d

18 Jer takvi ne robuju našem Gospodinu Kristu, nego željama svog tijela*, te slatkim i laskavim riječima zavode srca bezazlenih. **19** Svi su saznali za vašu poslušnost i zato se radujem zbog vas. Ali želim da budete mudri kad je riječ o dobru, a nedužni kad je riječ o zlu.^a **20** Bog koji daje mir uskoro će baciti Sotonu^b pod vaše noge i satrti ga. Neka nezaslužena dobrot našeg Gospodina Isusa bude s vama.

21 Pozdravlja vas moj suradnik Timotej te moji rođaci Lucije, Jason i Sosipater.^c

22 Ja, Tercije, koji sam zapisao ovo pismo, pozdravljam vas u Gospodinu.

16:18 *Dosl.: "nego svom truhu".

16. Pogl.

a 1Ko 14:20

b Pos 3:15
He 2:14

c Ri 16:7

2. stupac

a 1Ko 1:14

b Ef 1:9-12
Kol 1:26, 27

c Ri 11:33

23 Pozdravlja vas moj domaćin Gaj,^a u čijoj se kući sastaje cijela skupština. Pozdravlja vas gradski blagajnik Erast i njegov brat Kvart. **24** * —

25 Neka je hvaljen Bog, koji vas može ojačati dobrom vijesću koju objavljujem i porukom o Isusu Kristu. Ta je dobra vijest u skladu s otkrivanjem svete tajne,^b koja je dugo bila sakrivena, **26** a sada je, u skladu sa zapovijedi vječnog Boga, otkrivena i objavljena svim narodima preko proročanstava iz Pisama kako bi stekli vjeru i bili mu poslušni. **27** Bog, koji je jedini mudar,^c neka je hvaljen preko Isusa Krista u svu vječnost. Amen.

16:24 *Vidi dodatak A3.

PRVA POSLANICA

KORINĆANIMA

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|--|--|
| <p>1 Pozdravi (1-3)
Pavao zahvaljuje Bogu za Korinćane (4-9)
Potiče braću da budu ujedinjena (10-17)
Krist je Božja sila i Božja mudrost (18-25)
Hvaliti se samo Jehovom (26-31)</p> <p>2 Kako je Pavao propovijedao u Korintu (1-5)
Božja mudrost nadmašuje ljudsku (6-10)
Razlike između duhovnog i tjelesnog čovjeka (11-16)</p> <p>3 Korinćani još uvijek tjelesni (1-4)
Bog "daje da raste" (5-9)
Božji suradnici (9)
Graditi materijalima otpornima na vatru (10-15)
Vi ste Božji hram (16, 17)
Mudrost svijeta ludost je pred Bogom (18-23)</p> | <p>4 Upravitelji trebaju biti vjerni (1-5)
Poniznost kršćanskih slugu (6-13)
Ne ići preko onoga što je napisano (6)
Kršćani su poput kazališne predstave (9)
Pavao se brine za svoju duhovnu djecu (14-21)</p> <p>5 Blud u skupštini (1-5)
Malo kvasca ukvasa cijelo tijesto (6-8)
"Uklonite zloga iz svoje sredine!" (9-13)</p> <p>6 Brat brata vodi na sud (1-8)
Tko neće naslijediti Božje kraljevstvo (9-11)
"Proslavite Boga svojim tijelom" (12-20)
"Bježite od bluda!" (18)</p> <p>7 Savjeti za one koji su u braku i za one koji nisu (1-16)</p> |
|--|--|

- | | |
|---|---|
| <p>Neka svatko ostane u stanju u kojem je bio kad je bio pozvan (17-24)
Oni koji nisu stupili u brak i udovice (25-40)
 Prednosti samsaštva (32-35)
 Stupiti u brak "samo u Gospodinu" (39)</p> <p>8 O hrani žrtvovanoj idolima (1-13)
 "Za nas postoji samo jedan Bog" (5, 6)</p> <p>9 Primjer koji Pavao pruža kao apostol (1-27)
 "Ne zavezujte usta biku" (9)
 "Teško meni ako ne objavljujem dobru vijest!" (16)
 "Svima sam bio sve" (19-23)
 Samosvladavanje u trci za život (24-27)</p> <p>10 Događaji iz izraelske povijesti napisani za upozorenje nama (1-13)
 Čuvati se idolopoklonstva (14-22)
 Jehovin stol i demonski stol (21)
 Sloboda i obzirnost prema tuđoj savjesti (23-33)
 "Sve činite Bogu na slavu" (31)</p> <p>11 "Ugledajte se na mene" (1)</p> | <p>Načelo podložnosti i pokrivanje glave (2-16)
Upute za Gospodinovu večeru (17-34)</p> <p>12 Darovi koje daje duh (1-11)
 Jedno tijelo, a mnogo dijelova (12-31)</p> <p>13 Ljubav – uzvišeniji put (1-13)</p> <p>14 Darovi proricanja i govorenja jezicima (1-25)
 Na kršćanskim sastancima treba vladati red (26-40)
 Položaj žena u skupštini (34, 35)</p> <p>15 O Kristovom uskrsnuću (1-11)
 Uskrsnuće je temelj vjere (12-19)
 Kristovo je uskrsnuće jamstvo (20-34)
 Fizičko tijelo, duhovno tijelo (35-49)
 Besmrtnost i neraspodljivost (50-57)
 Uvijek zaokupljeni Gospodinovim djelom (58)</p> <p>16 Skupljanje priloga za kršćane u Jeruzalemu (1-4)
 Kamo Pavao namjerava otići (5-9)
 Predstojeći posjeti Timoteja i Apolona (10-12)
 Savjeti i pozdravi (13-24)</p> |
|---|---|

1 Ja, Pavao, Božjom voljom pozvan za apostola^a Isusa Krista, i naš brat Sosten **2** pozdravljamo Božju skupštinu u Korintu,^b vas koji ste posvećeni kao učenici Krista Isusa,^c pozvani da budete sveti, kao i sve koji posvuda prizivaju ime našeg Gospodina, Isusa Krista,^d svog i našeg Gospodina:

3 Neka vam Bog, naš Otac, i Gospodin Isus Krist iskažu nezasluzenu dobrotu i podare mir.

4 Uvijek zahvaljujem svom Bogu zbog toga što vam je iskazao nezasluzenu dobrotu u Kristu Isusu. **5** Budući da ste ujedinjeni s njim, obogatili ste se u svemu – postali ste vrsni propovjednici i dobro ste upoznali Božju riječ^e – **6** jer se svjedočanstvo o Kristu^f utvrdilo među

1. POGL.

a Dj 9:15

b Dj 18:1

c 1Ko 6:11
He 9:13, 14d Mt 12:18, 21
Dj 4:12

e Kol 1:9

f Dj 18:5

2. stupaca Lk 17:29, 30
2So 1:7
1Pe 1:7b 1Ko 4:5
1Ko 5:5
Ot 1:10

c Pnz 7:9

d Ri 16:17

e Ri 15:5, 6
2Ko 13:11
Ef 4:1, 3
Flp 2:2

vama. **7** Stoga ne oskudijevajte ni u jednom daru dok željno očekujete da se pojavi naš Gospodin Isus Krist.^a **8** Bog će vam pomoći da ostanete postojani do kraja kako vas nitko ne bi mogao ni za što optužiti u dan našeg Gospodina Isusa Krista.^b **9** Vjeran je Bog^c koji vas je pozvao da budete ujedinjeni s njegovim Sinom Isusom Kristom, našim Gospodinom.

10 Potičem vas, braćo, u ime našeg Gospodina Isusa Krista da svi jedno govorite i da među vama ne bude podjela,^d nego da budete potpuno ujedinjeni istim mislima i istim načinom razmišljanja.^e **11** Naime, braćo moja, neki Klojini ukućani javili su mi da među vama ima svađa. **12** Kažem to zato što jedni go-

vore: "Ja sam Pavlov", drugi: "Ja sam Apolonov",^a treći: "Ja sam Kefin*", a neki pak: "Ja sam Kristov". **13** Je li Krist podijeljen? Zar je Pavao bio pribijen na stup za vas? Jeste li u Pavlovo ime kršteni? **14** Zahvalan sam Bogu što nisam krstio nikoga od vas, osim Krispa^b i Gaja,^c **15** pa nitko ne može reći da ste u moje ime kršteni. **16** Da, krstio sam i Stefanin dom.^d Ne znam jesam li osim njih još koga krstio. **17** Jer Krist me nije poslao da krstim, nego da objavljujem dobru vijest,^e ali ne jezikom učernih ljudi*. Inače bi se Kristov mučenički stup^f obezvrijedio.

18 Naime, ono što se govori o mučeničkom stupu ludost je onima koji odlaze u propast,^f a nama koji se spašavamo to je Božja sila.^g **19** Jer pisano je: "Uništiti ću mudrost mudrih i odbaciti ću umnost umnih."^h **20** Gdje su mudri ljudi ovog svijeta*? Gdje su pismoznanci? Gdje su oni koji su vješti u raspravama? Nije li Bog mudrost svijeta pretvorio u ludost? **21** Jer Božja se mudrost očituje u ovome: svijet nije upoznao Bogaⁱ svojom mudrošću,ⁱ ali Bog je odlučio da ludošću^k vijesti koja se propovijeda spasi one koji vjeruju.

22 Židovi traže čudesne znakove^l i Grci traže mudrost, **23** a mi propovijedamo Krista pribijenog na stup, koji je Židovima kamen spoticanja, a nezabošcima^m ludost.^m **24** Ali pozvanima – i Židovima i Grcima – Krist je Božja sila i Božja

1:12 *Odnosno Petrov. 1:17 *Ili: "mudrim riječima". 1:17, 23 *Vidi Rječnik. 1:20 *Ili: "poretka; vijeka". Vidi izraz "poredak" u Rječniku.

1. KORINĆANIMA 1:13–2:5

1. POGL.

a Dj 18:24
1Ko 3:4, 5
1Ko 3:21–23

b Dj 18:8

c Ri 16:23

d 1Ko 16:15

e Dj 9:15

f Dj 17:18
1Ko 2:14

g Ri 1:16

h Iza 29:14

i Lk 10:21

j Kol 2:8

k 1Ko 2:14
1Ko 3:18

l Mt 12:38
Lk 11:29

m Dj 17:32

2. stupac

a Kol 2:3

b 2Ko 13:4

c Dj 4:13

d Iv 7:48
Jk 2:5

e Mt 11:25

f 1Ko 2:6

g Ri 10:4
2Ko 5:21

h Iv 17:19
He 10:10

i Ri 3:24
Kol 1:13, 14

j Jr 9:24
2Ko 10:17

2. POGL.

k Ef 3:5, 6
Kol 2:2

l 1Ko 1:17

m Ga 6:14

n Ri 15:18, 19
1Ko 4:20
1So 1:5

mudrost.^a **25** Jer Božja je "ludost" mudrija od ljudi i Božja je "slabost" jača od ljudi.^b

26 I sami vidite, braćo, da među vama koji ste pozvani nema mnogo mudrih po ljudskim mjerilima,^c ni mnogo moćnih, ni mnogo onih plemenitog roda*.^d **27** Naprotiv, Bog je izabrao ono što svijet smatra ludim da posrami mudre. Bog je izabrao ono što svijet smatra slabim da posrami ono što je jako.^e **28** Bog je izabrao ono što svijet smatra beznačajnim i što prezire, ono što smatra bezvrijednim, da uništi ono što svijet smatra vrijednim.^f **29** Učinio je to kako se nitko ne bi mogao hvaliti pred Bogom. **30** Zapravo, sam Bog omogućio vam je da budete ujedinjeni s Kristom Isusom, a Krist nam je otkrio Božju mudrost i zahvaljujući njemu možemo biti pravedni pred Bogom,^g posvećeni^h i oslobođeni otkupnikom,ⁱ **31** da bi bilo kao što je napisano: "Tko se hvali, neka se hvali Jehovom*."^j

2 Stoga, kad sam došao k vama, braćo, da vam objavim Božju svetu tajnu,^k nisam vas pokušavao zadiviti riječima^l ili mudrošću. **2** Naime, odlučio sam da među vama neću govoriti ni o čemu drugom osim o Isusu Kristu i o tome da je bio pribijen na stup.^m **3** Došao sam k vama slab i u strahu, sav drščući. **4** Moj govor i propovijedanje nisu se zasnivali na uvjerljivim i učenim riječima, nego na očitovanju Božjeg duha i sileⁿ **5** kako se vaša vjera ne bi temeljila na ljudskoj mudrosti, nego na Božjoj sili.

1:26 *Ili: "onih iz utjecajnih obitelji". 1:31 *Vidi dodatak A5.

6 A mi govorimo o mudrosti onima koji su zreli,^a ali ne o mudrosti ovog svijeta* niti vladarā ovog svijeta, koji će otići u propast.^b 7 Naprotiv, govorimo o Božjoj mudrosti izraženoj u svetoj tajni,^c o sakrivenoj mudrosti. Bog je prije vijekova* unaprijed odredio da će postupati po toj mudrosti za našu slavu. 8 Tu mudrost nije upoznao nijedan od vladara ovog svijeta,^d jer da su je poznali, ne bi uzvišenog Gospodina pribili na stup. 9 Uostalom, napisano je: "Što oko nije vidjelo i uho nije čulo i što u čovječje srce nije došlo, to je Bog pripremio onima koji ga vole."^e 10 A nama je Bog to otkrio^f svojim duhom,^g jer duh sve istražuje, čak i Božje dubine.^h

11 Tko od ljudi zna misli drugog čovjeka, osim duha tog čovjeka? Isto tako, nitko ne zna Božje misli osim Božjeg duha. 12 A mi nismo primili duh svijeta, nego duh koji je od Boga,ⁱ da razumijemo ono što nam je Bog u svojoj dobroti podario. 13 O tome i govorimo, ali ne riječima kojima uči ljudska mudrost,^j nego riječima kojima uči duh.^k Tako duhovnim riječima objašnjavamo ono što je duhovno.

14 No tjelesni čovjek ne prihvaća ono što dolazi od Božjeg duha jer je to za njega ludost. On to i ne može razumjeti jer se to treba prosuđivati na duhovan način. 15 Ali duhovni čovjek sve ispravno prosuđuje,^l a njega nitko od ljudi ne može ispravno prosuditi. 16 Jer "tko

2:6 *Ili: "poretka; vijeka". Vidi izraz "poredak" u Rječniku. 2:7 *Ili: "poredaka". Vidi izraz "poredak" u Rječniku.

2. POGL.

- a 1Ko 14:20
Ef 4:13
He 5:14
b 1Ko 15:24
c Ri 16:25, 26
Ef 3:8, 9
d Iv 7:48
Dj 13:27, 28
e Iza 64:4
f Mt 16:17
Mk 4:11
Ef 3:5
2Ti 1:9, 10
1Pe 1:12
g Iv 14:26
1Iv 2:27
h Ri 11:33
i Iv 15:26
j Kol 2:8
k Iv 16:13
l Ri 8:5

2. stupac

- a Iza 40:13
b Ri 15:5

3. POGL.

- c 1Ko 2:15
Kol 1:9
d 1Ko 14:20
e He 5:12-14
f Ri 8:7, 8
g Ga 5:19, 20
h Dj 18:24, 25
i 2Ko 3:5, 6
Kol 1:23
1Ti 1:12
j Dj 18:4
k Dj 18:26-28
Dj 19:1
l Ri 9:16
m Ri 2:6
1Ko 4:5
Ot 22:12
n Ef 2:22
1Pe 2:5
o Ri 15:20
He 6:1
p Ps 118:22
Iza 28:16
Mt 21:42
Ef 2:20
1Pe 2:6

je upoznao Jehovin* um, pa da ga može čemu poučiti?"^a A mi imamo Kristov um.^b

3 Tako vam ja, braćo, nisam mogao govoriti kao duhovnim ljudima,^c nego kao tjelesnim ljudima, kao maloj dječici^d u Kristu. 2 Hranio sam vas mlijekom, a ne čvrstom hranom, jer još niste bili dovoljno jaki da je podnesete. A ni sada niste dovoljno jaki^e 3 jer ste još tjelesni.^f Sve dok među vama ima ljubomore i svade, niste li tjelesni^g i ne postupate li kao i drugi ljudi? 4 Kad jedan govori: "Ja sam Pavlov", a drugi: "Ja sam Apolonov",^h niste li isti kao i svi drugi ljudi?

5 Pa tko je Apolon? Tko je Pavao? Samo slugaⁱ koji izvršavaju službu koju im je dao Gospodin i preko kojih ste postali vjernici. 6 Ja sam posadio,^j Apolon je zalio,^k ali Bog je dao da raste. 7 Dakle, nije važan ni onaj koji sadi ni onaj koji zalijeva, nego Bog koji daje da raste.^l 8 Onaj koji sadi i onaj koji zalijeva imaju isti cilj*, ali svaki će dobiti nagradu prema svom trudu.^m 9 Jer mi smo Božji suradnici, a vi ste Božja njiva, Božja građevina.ⁿ

10 Po Božjoj nezasluzenoj dobroti koja mi je ukazana, ja sam, kao vješt* glavni graditelj, postavio temelj,^o a netko drugi gradi na njemu. Ali neka svatko pazi kako gradi na njemu. 11 Jer nitko ne može postaviti neki drugi temelj osim onog koji je već postavljen, a to je Isus Krist.^p 12 Na tom temelju netko gradi zlatom, srebrom ili skupocjenim kamenom, a ne-

2:16 *Vidi dodatak A5. 3:8 *Dosl.: "jedno su". 3:10 *Ili: "mudar".

tko drugi drvom, sijenom ili slamom. **13** Ali kad dođe dan ispitivanja, vidjet će se kakvo je čije djelo jer će vatra otkriti^a i pokazati kako je tko gradio. **14** Ako djelo koje je sagrađeno na tom temelju odoli vatri, onaj koji ga je sagrađio dobit će nagradu. **15** A ako nečije djelo izgori, onaj koji ga je sagrađio pretrpjet će štetu. Iako će se on spasiti, bit će to kao da je prošao kroz vatru.

16 Ne znate li da ste vi Božji hram^b i da Božji duh prebiva u vama?^c **17** Ako netko uništi Božji hram, Bog će uništiti njega. Jer Božji je hram svet, a taj ste hram vi.^d

18 Neka se nitko ne zavara. Ako netko od vas misli da je mudar u ovom svijetu*, neka postane lud da bi bio mudar. **19** Jer mudrost ovog svijeta ludost je pred Bogom. Naime, pisano je: "On hvata mudrace u njihovom lukavstvu."^e **20** A piše i ovo: "Jehova* zna da su razmišljanja mudrih isprazna."^f **21** Zato neka se nitko ne hvale ljudima. Jer vama pripada sve: **22** bio to Pavao, ili Apolon, ili Kefa*,^g ili svijet, ili život, ili smrt, ili ovo što je sada, ili ono što će doći. Sve to pripada vama, **23** a vi pripadate Kristu,^h a Kristu Bogu.

4 Neka nas ljudi smatraju Kristovim slugama i upraviteljima kojima su povjerene Božje svete tajne.ⁱ **2** A od upravitelja se traži da budu vjerni. **3** Ja nimalo ne marim za to kakav sud donosite o meni vi ili neki ljudski sud. Ni ja ne donosim

3:18 *Ili: "poretku; vijeku". Vidi izraz "poredak" u Rječniku. 3:20; 4:4 *Vidi dodatak A5. 3:22 *Odnosno Petar.

3. POGL.

a 1Pe 4:12

b 2Ko 6:16
Ef 2:21
1Pe 2:5

c 1Ko 6:19

d 1Pe 2:5

e Job 5:13

f Ps 94:11

g 1Ko 1:12

h Iv 17:9
2Ko 10:7

4. POGL.

i Mt 13:11
Ri 16:25, 26

2. stupac

a Izr 21:2
Ri 14:10
He 4:13

b Mt 7:1

c Izr 10:9
2Ko 10:18
1Ti 5:24, 25

d 1Ko 1:12

e Ri 12:3
2Ko 12:20
3Iv 9

f Iv 3:27

g Ot 20:4, 6

h 2Ti 2:12
Ot 3:21i Ri 8:36
1Ko 15:32
2Ko 6:4, 9

j He 10:33

k 1Ko 3:18

l Flp 4:12

m 2Ko 11:27

n Dj 14:19
Dj 23:2
2Ko 11:24o Dj 18:3
Dj 20:34
1So 2:9p Ri 12:14
1Pe 3:9

r Mt 5:44

1. KORINĆANIMA 3:13-4:12

sud o samom sebi. **4** Naime, ni zbog čega ne osjećam grižnju savjesti, ali to ne dokazuje da sam pravedan. Jehova* donosi sud o meni.^a **5** Stoga nemojte ni o kome suditi^b prije nego što za to dođe vrijeme, dok ne dođe Gospodin. On će iznijeti na vidjelo ono što je skriveno u tami i obznaniti ono što je ljudima u srcu. Tada će svatko primiti od Boga pohvalu koju zaslužuje.^c

6 Braćo, uzeo sam za primjer sebe i Apolona^d da vam predočim o čemu govorim. Učinio sam to za vaše dobro kako biste naučili ovo: "Ne idite preko onoga što je napisano." Tada nećete biti ponosni^e i nećete jedne smatrati boljima od drugih. **7** Jer tko tebi daje prednost u odnosu na nekog drugog? I što imaš a da nisi dobio?^f A ako si to dobio, zašto se hvaleš kao da nisi dobio?

8 Zar već imate sve što želite? Zar ste se već obogatili? Zar ste bez nas počeli kraljevati?^g Da barem jeste počeli kraljevati, pa da i mi kraljujemo s vama.^h **9** Čini mi se da je Bog nas apostole izveo posljednje, kao osuđenike na smrt,ⁱ da nas svi vide, jer mi smo poput kazališne predstave koju gleda svijet,^j i anđeli i ljudi. **10** Mi smo ljudi^k zbog Krista, a vi ste razboriti u Kristu. Mi smo slabi, a vi ste jaki. Vi ste ugledni, a mi smo prezreni. **11** Sve do sada i gladujemo,^l i žeđamo,^m i oskudno smo odjeveni*, i tuku nasⁿ, i beskućnici smo, **12** i mukotrпно radimo svojim rukama.^o Kad nas ljudi vrijeđaju, mi ih blagoslivljamo.^p Kad nas progone, strpljivo to podnosimo.^r

4:11 *Dosl.: "goli smo". #Ili: "grubo postupaju s nama".

13 Kad nas kleveću, odgovaramo im blago.^a Sve do danas smatraju nas smećem svijeta, otpadom društva.

14 Ne pišem ovo da vas posramim, nego da vas savjetujem kao svoju voljenu djecu.

15 Jer da imate i 10 000 skrbnika* u Kristu, nemate mnogo očeva. Ja sam vam otac u Kristu Isusu jer sam vam prenio dobru vijest.^b **16** Stoga vas usrdno molim, ugledajte se na mene.^c **17** Zato vam šaljem Timoteja, svog voljenog i vjernog sina u Gospodinu. On će vas podsjetiti na načela* kojih se držim dok služim Kristu Isusu,^d o kojima poučavam posvuda, u svakoj skupštini.

18 Neki su se uzoholili jer misle da neću doći k vama. **19** Ali ako bude Jehovina* volja, doći ću k vama uskoro. No neću doći zato što me zanima što govore ti oholi ljudi, nego zato da vidim njihovu snagu^e. **20** Jer Božje kraljevstvo ne očituje se u riječima, nego u snazi. **21** Što vam je draže, da dođem k vama s prutom^e ili s ljubavlju i blagošću?

5 Čuo sam da se među vama čini blud*,^f i to takav blud* kakvog nema ni među neznaočcima^e – naime, jedan od vas živi s očevom ženom.^g **2** Zar se ponosite time? Ne biste li umjesto toga trebali tugovati^h i ukloniti iz svoje sredine onoga koji je to učinio?ⁱ **3** Iako sam odsutan tijelom, duhom sam prisutan i već sam presudio onom tko je to učinio, kao

4:15 *Ili: "zaštitnika; odgajatelj".
4:17 *Ili: "metode". 4:19 *Vidi dodatak A5. ^aOdnosno da vidi imaju li Božju silu. 5:1 *Grčki: *porneia*. Vidi Rječnik. ^bVidi Rječnik.

4. POGL.

a 1Pe 2:23

b Ga 4:19
1So 2:11c 1Ko 11:1
Flp 3:17
1So 1:6

d 2Ti 1:13

e 2Ko 13:10

5. POGL.

f Ef 5:3

g Le 18:8

h 2Ko 7:9

i 1Ko 5:13
2Iv 10

2. stupac

a 1Ti 1:20

b 1Ko 1:8

c 1Ko 15:33
Ga 5:9
2Ti 2:16, 17

d Iv 1:29

e 1Pe 1:19, 20
Ot 5:12

f Izl 13:7

g 1Iv 2:17

h Iv 17:15

i Br 16:25, 26
Ri 16:17
2Iv 10

j Ef 5:5

k Pnz 21:20, 21
1Pe 4:3l 1Ko 6:9, 10
Ga 5:19-21

m Pr 12:14

n Pos 3:23, 24
Pnz 17:7
Tit 3:10
2Iv 10

6. POGL.

o Mt 18:15-17

da sam uistinu s vama. **4** Kad se okupite u ime našeg Gospodina Isusa – znajući da sam ja duhom s vama zajedno sa silom našeg Gospodina Isusa – **5** predajte tog čovjeka Sotoni^a da se odstrani tjelesan utjecaj, kako bi duh skupštine bio spašen u Gospodinov dan.^b

6 Nije dobro što se hvalite. Ne znate li da malo kvasca ukvasa cijelo tijesto?^c **7** Odstranite stari kvasac da budete novo tijesto, jer vi ste zapravo bez kvasca. Naime, Krist, naša pashalna žrtva,^d već je žrtvovan.^e **8** Zato svetkujmo blagdan,^f ali ne sa starim kvascem niti s kvascem pokvarenosti i zloće, nego s beskvasnim kruhom iskrenosti i istine.

9 U pismu sam vam napisao da se prestanete družiti s bludnicima*. **10** Pritom nisam mislio da se potpuno odvojite od ljudi ovog svijeta^g koji su bludnici*, pohlepni, iznuđivači ili idolopoklonici jer biste inače morali izaći iz svijeta.^h **11** Ali sada vam pišem da se prestanete družitiⁱ sa svakim tko se zove brat, a tko je bludnik*, ili pohlepan,^j ili idolopoklonik, ili koji pogrdno govori o drugima^e, ili je pijanica,^k ili iznuđivačⁱ – s takvim i ne jedite. **12** Zašto bih ja sudio onima koji su izvan skupštine? Ne sudite li vi onima koji su unutar skupštine, **13** a Bog onima koji su izvan nje?^m "Uklonite zloga iz svoje sredine!"ⁿ

6 Kako to da se neki od vas koji su u sporu s nekim bratom^o usuđuju ići na sud pred nepravedne umjesto da to izne-

5:9-11 *U grčkom se ovdje koristi izvedenica riječi *porneia*. Vidi izraz "blud" u Rječniku. 5:11 *Ili: "koji verbalno zlostavlja druge".

su pred svete? **2** Ne znate li da će sveti suditi svijetu?^a A ako ćete već suditi svijetu, zar onda ne možete suditi u sitnim sporovima? **3** Ne znate li da ćemo suditi anđelima?^b Zašto onda ne možemo rješavati sporove koji su uobičajeni u ovom životu? **4** A ako trebate rješavati sporove koji su uobičajeni u ovom životu,^c zašto za suce uzimate ljude na koje skupština ne gleda s odobravanjem*? **5** Govorim vam to da biste se posramili. Zar među vama nema nijednog mudrog čovjeka koji bi mogao suditi u sporovima koji se javljaju među braćom? **6** Umjesto toga, brat brata vodi na sud, i to pred nevjernike!

7 Zapravo, za vas je porazno već to što se parničite jedni s drugima. Zašto radije ne pretrpite nepravdu?^d Zašto radije ne pregorite štetu? **8** Umjesto toga, vi nanosite nepravdu i štetu, i to svojoj braći!

9 Pa zar ne znate da nepravdnici neće naslijediti Božje kraljevstvo? Ne zavaravajte se!^e Ni bludnici,^f ni idolopoklonici,^g ni preljubnici,^h ni muškarci koji se upuštaju u spolne odnose s muškarcima^Δ,ⁱ **10** ni lopovi, ni pohlepni,^j ni pijanice,^k ni oni koji pogrdno govore o drugima*, ni iznudiivači, neće naslijediti Božje kraljevstvo. **11** A takvi su bili neki od vas.

6:4 *Ili: "koje skupština ne smatra podobnima da vam sude". 6:9 *Ili: "Ne dajte se prevariti!" #U grčkom se ovdje koristi izvedenica riječi *porneia*. Vidi izraz "blud" u Rječniku. ΔU izvornom tekstu ovdje se koriste dva izraza. Jedan se odnosi na muškarce koji u homoseksualnim odnosima imaju pasivnu ulogu, a drugi na one koji imaju aktivnu ulogu. 6:10 *Ili: "koji verbalno zlostavljaju druge".

6. POGL.

a Ot 2:26, 27
Ot 20:4
b Ri 16:20
c Mt 18:17
d Mt 5:39, 40
e Ef 5:5
Ot 22:15
f Ot 21:8
g Kol 3:5
h He 13:4
i Ri 1:27
1Ti 1:9, 10
j 1Ko 5:11
k Pnz 21:20, 21
Izr 23:20
1Pe 4:3
l He 12:14

2. stupac

a Dj 22:16
He 10:22
b Ef 5:25, 26
2So 2:13
c Ri 5:18
d 1Ko 10:23
e Ri 14:17
f 1So 4:3
g Dj 2:24
h 2Ko 4:14
i Ri 8:11
Ef 1:19, 20
j Ri 12:4, 5
1Ko 12:18, 27
Ef 4:15
Ef 5:29, 30
k Pos 2:24
Mt 19:4, 5
l Iv 17:20, 21
m Pos 39:10-12
1So 4:3
n Ri 1:24, 27
o 2Ko 6:16
p 1Ko 3:16
r Ri 14:8
s 1Ko 7:23
He 9:12
1Pe 1:18, 19
t Mt 5:16
u Ri 12:1

7. POGL.

v Izr 5:18, 19

Ali sada ste oprani,^a posvećeni^b i proglašeni pravednima^c u ime Gospodina Isusa Krista i duhom našeg Boga.

12 Sve mi je dopušteno, ali nije sve korisno.^d Sve mi je dopušteno, ali neću dopustiti da mnome išta ovlada. **13** Hrana je za trbuh, a trbuh je za hranu, ali Bog će uništiti i jedno i drugo.^e Tijelo nije za blud*, nego za Gospodina,^f a Gospodin je za tijelo. **14** Bog je uskrsnuo Gospodina,^g a i nas će uskrsnuti^h svojom silom.ⁱ

15 Ne znate li da su vaša tijela dijelovi Kristovog tijela?^j Hoću li, dakle, uzeti dijelove Kristovog tijela i sjediniti ih s bludnicom? Nipošto! **16** Zar ne znate da je onaj tko se sjedini s bludnicom jedno tijelo s njom? Jer Bog kaže: "Dvoje će biti jedno tijelo."^k **17** A tko se sjedini s Gospodinom, jedno je s njim u duhu.^l **18** Bježite od bluda*!^m Svaki drugi grijeh koji čovjek počini izvan tijela je, ali tko čini blud*, griješi protiv vlastitog tijela.ⁿ **19** Zar ne znate da je vaše tijelo hram^o svetog duha koji prebiva u vama i koji ste dobili od Boga?^p Osim toga, vi ne pripadate sebi^r **20** jer ste skupo plaćeni.^s Zato proslavite Boga^t svojim tijelom.^u

7 A sada vam želim reći nešto o onome o čemu ste mi pisali: Za muškarca je bolje da ne dotiče ženu*. **2** Ali budući da je blud* vrlo raširen, neka svaki muškarac ima svoju ženu^v

6:13; 7:2 *Ili: "spolni nemoral". Grčki: *porneia*. Vidi Rječnik. 6:18 *Ili: "spolnog nemoralala". Grčki: *porneia*. Vidi Rječnik. #U grčkom se ovdje koristi izvedenica riječi *porneia*. Vidi Rječnik. 7:1 *Odnosno da nema spolne odnose sa ženom.

i neka svaka žena ima svog muža.^a **3** Muž neka vrši bračnu dužnost prema ženi, a isto tako i žena prema mužu.^b **4** Žena nije gospodar svog tijela, nego muž, a tako ni muž nije gospodar svog tijela, nego žena. **5** Ne uskraćujte se jedno drugome, osim ako se niste dogovorili da to učinite na neko vrijeme kako biste se posvetili molitvi. Nakon toga se ponovno sastanite kako vas Sotona ne bi iskušavao zato što niste u stanju svladati se. **6** No želim reći da vam je dopušteno stupiti u brak, a ne da to i morate učiniti.* **7** A htio bih da svi ljudi budu kao ja. Ali svatko je od Boga dobio svoj dar,^c netko ovakav, a netko onakav.

8 Onima koji nisu u braku i udovicama kažem: Za njih je bolje da ostanu kao ja.^d **9** Ali ako se ne mogu svladati, neka stupe u brak jer bolje je stupiti u brak nego izgarati od strasti.^e

10 Onima koji su u brakuujem zapovijed, koja ne dolazi od mene, nego od Gospodina: Žena neka ne napušta muža.^f **11** Ako ga ipak napusti, neka ostane neudana ili neka se pomiri s njim. Isto tako, neka muž ne ostavlja ženu.^g

12 A drugima kažem ja, a ne Gospodin:^h Ako neki brat ima ženu koja nije vjernica i ona želi ostati s njim, neka je ne ostavlja. **13** Isto tako, ako žena ima muža koji nije vjernik i on želi ostati s njom, neka ga ne ostavlja. **14** Jer muž koji nije vjernik posvećen je svojom ženom i žena koja nije vjernica posvećena je mužem koji je vjernik*.

7:6 *Dosl.: "No to kažem kao dopuštenje, a ne kao zapovijed." 7:14 *Dosl.: "bratom".

7. POGL.

- a Pos 2:24
He 13:4
- b Izl 21:10
1Ko 7:5
- c Mt 19:10, 11
- d 1Ko 7:39, 40
1Ko 9:5
- e 1So 4:4, 5
1Ti 5:11, 14
- f Mt 5:32
Mt 19:6
- g Mk 10:11
Lk 16:18
- h 1Ko 7:25, 40
2. stupac
- a He 12:14
- b 1Pe 3:1, 2
- c 1Ko 7:7
- d Dj 21:20
- e Dj 10:45
Dj 15:1, 24
Ga 5:2
- f Ga 6:15
Kol 3:11
- g Pr 12:13
Jr 7:23
Ri 2:25
Ga 5:6
1Iv 5:3
- h 1Ko 7:17
- i Ga 3:28
- j Iv 8:36
Flm 15, 16
- k 1Ko 6:19, 20
He 9:12
1Pe 1:18, 19
- l 1Ko 7:12
1Ko 7:40

Inače bi vaša djeca bila nečista, a sada su sveta. **15** Ali ako onaj tko nije vjernik odluči otići, neka ode. Brat ili sestra u tom slučaju nisu vezani. Bog vas je pozvao da živite u miru.^a **16** Jer kako znaš, žena, da nećeš spasiti muža?^b Ili kako znaš, mužu, da nećeš spasiti ženu?

17 Bilo kako bilo, neka svatko živi onako kako mu je Jehova* Bog dao, u skladu s okolnostima u kojima je bio kad ga je on pozvao.^c Tu uputu dajem svim skupštinama. **18** Je li tko pozvan kao obrezan?^d Neka to ne pokušava promijeniti. Je li tko pozvan kao neobrezan? Neka se ne obrezuje.^e **19** Nije važno je li netko obrezan ili neobrezan.^f Važno je držati se Božjih zapovijedi.^g **20** Neka svatko ostane u onom stanju u kojem je bio kad je bio pozvan.^h **21** Jesi li bio pozvan kao rob? Nemoj se brinuti zbog toga.ⁱ Ali ako možeš postati slobodan, iskoristi tu priliku. **22** Jer svaki Gospodinov učenik koji je bio pozvan kao rob, oslobođen je i pripada Gospodinu.^j Isto tako, onaj tko je bio pozvan kao slobodnjak, Kristov je rob. **23** Skupo ste plaćeni.^k Nemojte više robovati ljudima. **24** Braćo, neka svatko ostane pred Bogom u onom stanju u kojem je bio kad je bio pozvan.

25 A za one koji nikad nisu stupili u brak* nemam nikakvu zapovijed od Gospodina, nego iznosim svoje mišljenje^l kao onaj koji je dostojan povjerenja jer mu je Gospodin iskazao milosrđe. **26** Budući da živimo u teškim vremenima, sma-

7:17 *Vidi dodatak A5. 7:25 *Ili: "koji žive u dječičanstvu".

tram da je za čovjeka najbolje da ostane u stanju u kojem se nalazi. **27** Imaš li ženu? Ne traži način da odeš od nje.^a Jesi li bez žene? Ne traži ženu. **28** No ako i stupiš u brak, ne činiš grijeh. I ako onaj tko nikad nije bio u braku stupi u brak, ne čini grijeh. Ali takvi će doživljavati nevolje*. A ja bih vas htio poštediti toga.

29 Ovo vam želim reći, braćo: Malo je vremena preostalo.^b Odsada neka oni koji imaju ženu budu kao da je nemaju; **30** oni koji plaču, kao da ne plaču; oni koji se raduju, kao da se ne raduju; oni koji kupuju, kao da nemaju ništa; **31** oni koji koriste svijet, kao da ga ne koriste u potpunosti – jer mijenja se scena ovog svijeta. **32** A ja bih htio da nimate briga. Neoženjen čovjek brine se za Gospodinovo, kako da ugodí Gospodinu. **33** A oženjen čovjek brine se za svjetovno,^c kako da ugodí ženi, **34** pa je podijeljen. Nadalje, neudana žena, a tako i djeвица, brine se za Gospodinovo,^d da bude sveta i tijelom i duhom. A udana žena brine se za svjetovno, kako da ugodí mužu. **35** To govorim za vaše dobro, ne da vas sputavam*, nego da vas potaknem da činite ono što je dolično te da neprestano i nesmetano služite Gospodinu.

36 No ako netko misli da ne može vladati svojim spolnim porivima* i da je za njega najbolje stupiti u brak, a više nije u cvijetu mladosti, neka učini što želi, ne griješi. Takvi neka

7:28 *Dosl.: "tjelesnu nevolju". 7:35

*Dosl.: "ne da vam stavim omču". 7:36

*Ili: "da se nedolično ponaša prema svom djevičanstvu".

7. PUGL.

a Mi 2:16

Mt 19:6

Ef 5:33

b Ri 13:11

1Pe 4:7

c 1Ti 5:8

d 1Ti 5:5

2. stupac

a Mt 19:12

1Ko 7:28

b Mt 19:10, 11

c 1Ko 7:32

d Ri 7:2

e Pos 24:2, 3

Pnz 7:3, 4

Ne 13:25, 26

2Ko 6:14

8. PUGL.

f Dj 15:20, 29

g Ri 14:14

1Ko 8:10

h 1Ko 8:13

1Ko 13:4, 5

i Pnz 32:21

2Kr 19:17, 18

Jr 16:20

j Pnz 6:4

Pnz 32:39

k Ps 82:1, 6

Iv 10:34, 35

l 1Ti 2:5

m Mi 2:10

Mt 23:9

n Dj 17:28

Ri 11:36

o Iv 1:1, 3

Kol 1:15, 16

p Ri 14:14

r 1Ko 10:27, 28

s Ri 14:23

t Ri 14:17

1. KORINĆANIMA 7:27–8:8

stuje u brak.^a **37** Ali ako je tko u srcu odlučio da neće stupiti u brak* i nema potrebu za tim, nego ima vlast nad sobom i čvrsto se drži te odluke, dobro čini.^b **38** Dakle, tko stupi u brak, dobro čini, ali tko ne stupi u brak, čini još bolje.^c

39 Žena je vezana za muža sve dok je on živ.^d No ako on umre*, može se slobodno udati za koga hoće, ali samo u Gospodinu.^e **40** Međutim, po mom mišljenju, bit će sretnija ako ostane neudana. A mislim da i ja imam Božjeg duha.

8 Što se tiče hrane žrtvovane idolima,^f istina je da svi o tome nešto znamo.^g Ali znanje nadima, a ljubav izgrađuje.^h **2** Ako netko misli da nešto zna, još to ne zna onako kako bi trebao znati. **3** Ali ako tko voli Boga, njega Bog poznaje.

4 A što se tiče jedenja hrane žrtvovane idolima, znamo da idol zapravo nije ništaⁱ i da postoji samo jedan Bog.^j **5** Naime, iako ima onih koje se naziva bogovima, bilo na nebu bilo na zemlji,^k jer ima mnogo "bogova" i mnogo "gospodina"*^l, **6** za nas postoji samo jedan Bog,^l Otac,^m koji je sve stvorio i za koga živimo,ⁿ i jedan Gospodin*, Isus Krist, preko kojeg je sve stvoreno^o i po kojem živimo.

7 Ali to ne znaju svi.^p Neki koji su prije štovali idole, na hranu koju jedu gledaju kao da je žrtvovana idolima^r te tako onečišćuju svoju savjest, koja je slaba.^s **8** No hrana nas neće približiti Bogu^t – niti što gubimo ako ne jedemo, niti što

7:37 *Ili: "odlučio sačuvati svoje djevičanstvo". 7:39 *Dosl.: "zaspi". 8:5

*Ili: "gospodara". 8:6 *Ili: "Gospodar".

dobivamo ako jedemo.^a **9** Ali pazite da vaše pravo izbora ne bi na neki način postalo kamen spoticanja onima koji su slabi.^b

10 Jer ako tebe koji imaš znanje netko tko je slab vidi da jedeš u idolskom hramu, neće li to utjecati na njegovu savjest do te mjere da on počne jesti hranu koja je žrtvovana idolima? **11** Tako zbog tvog znanja propada onaj tko je slab, tvog brat za kojeg je Krist umro.^c **12** Kad na takav način griješite protiv svoje braće i ranjavate njihovu slabu savjest,^d griješite protiv Krista. **13** Stoga, ako hrana navodi mog brata na spoticanje, više nikad neću jesti meso, da se moj brat zbog mene ne spotakne.^e

9 Nisam li ja slobodan? Nisam li apostol? Nisam li vidio Isusa, našeg Gospodina?^f Niste li vi plod mog truda u Gospodinovoj službi? **2** Čak i ako drugima nisam apostol, vama svakako jesam. Jer vi ste pečat koji potvrđuje da sam apostol u Gospodinovoj službi.

3 Ovo je moja obrana pred onima koji me optužuju: **4** Zar nemamo pravo jesti i piti? **5** Zar nemamo pravo oženiti se vjernicom^g i voditi je sa sobom, kao i drugi apostoli, Gospodinova braća^h i Kefa?ⁱ **6** Zar se samo Barnaba^j i ja moramo uzdržavati vlastitim radom? **7** Koji to vojnik služi o svom trošku? Tko sadi vinograd, a ne jede njegov rod?^k Tko pase stado, a ne pije mlijeko koje ono daje?

8 Je li ovo o čemu govorim samo ljudsko gledište? Ne kaže li to i Zakon? **9** Jer u Mojsijevom je zakonu napisano: "Ne

8. PUGL.

a He 13:9

b Ri 14:13, 20

c Ri 14:15

d 1Ko 10:28, 29

e Mt 18:6
Ri 14:15, 21**9. PUGL.**f Dj 9:3-5
1Ko 15:7, 8

g Mt 19:11

h Mt 13:55
Ga 1:19

i Iv 1:42

j Dj 13:2

k Pnz 20:6
Izr 27:18**2. stupac**a Pnz 25:4
1Ti 5:18b Ri 15:26, 27
Ga 6:6
Flp 4:15-17c Dj 18:3
Dj 20:34
2So 3:7, 8d 2Ko 6:3
2Ko 11:7e Le 6:14, 16
Br 18:30, 31
Pnz 18:1f Mt 10:9, 10
Lk 10:7, 8g Dj 18:3
Dj 20:34
1Ko 4:11, 12
2So 3:8

h 2Ko 11:8-10

i Eze 3:18

j Ga 2:7
Ef 3:1, 2
Kol 1:25

zavezujte usta biku kad vrši žito."^a Je li Bog dao tu zapovijed radi bikova? **10** Ne kaže li to upravo radi nas? Doista, to je napisano radi nas jer onaj tko ore i onaj tko vrši žito trebaju to činiti u nadi da će dobiti svoj dio.

11 Ako smo mi među vama sijali duhovna dobra, je li previše ako žanjemo vaša materijalna dobra?^b **12** Ako drugi imaju pravo dobiti nešto od vas, nemamo li mi još više prava na to? Ali mi nismo iskoristili to pravo,^c nego sve podnosimo da ne bismo postavili nikakvu zapreku širenju dobre vijesti o Kristu.^d **13** Ne znate li da oni koji vrše svetu službu jedu hranu koja dolazi iz hrama i da oni koji služe kod žrtvenika dobivaju dio žrtve sa žrtvenika?^e

14 Isto tako, Gospodin je zapovjedio da oni koji objavljuju dobru vijest žive od dobre vijesti.^f

15 Ali ja ništa od toga nisam iskoristio.^g I ovo ne pišem s namjerom da sada to tražim za sebe. Radije bih umro! Nitko mi neće oduzeti ono čime se mogu pohvaliti!^h **16** Ako objavljujem dobru vijest, to nije razlog da se hvalim, jer to mi je dužnost. Doista, teško meni ako ne objavljujem dobru vijest!ⁱ **17** Ako to činim dragovaljno, imam nagradu. Ali sve i da to činim iz osjećaja dužnosti, ipak izvršavam zadatak koji mi je povjeren.^j **18** Što mi je onda nagrada? To što svojim propovijedanjem besplatno prenosim dobru vijest, ne zloupotrebljavajući pravo koje imam kao propovjednik dobre vijesti.

19 Jer premda sam slobodan čovjek, sam sebe učinio sam robom svih ljudi da ih što

više pridobijem. **20** Tako sam Židovima bio kao Židov da pridobijem Židove.^a Onima pod Zakonom bio sam kao pod Zakonom – premda ja nisam pod Zakonom – da pridobijem one pod Zakonom.^b **21** Onima bez Zakona bio sam kao bez Zakona – premda nisam bez Božjeg zakona jer sam pod Kristovim zakonom^c – da pridobijem one bez Zakona. **22** Slabima sam bio slab da pridobijem slabe.^d Svima* sam bio sve da na svaki mogući način neke spasim. **23** A sve činim zbog dobre vijesti, da bih je propovijedao drugima.^e

24 Zar ne znate da u trci svi trkači trče, ali samo jedan dobiva nagradu? Zato trčite tako da je osvojitelj!^f **25** Svaki se natjecatelj svladava u svemu. Oni to čine da bi dobili raspadljiv vijenac*,^g a mi neraspadljivi.^h **26** Stoga ja ne trčim besciljnoⁱ i ne udaram šakom kao da mlatim zrak, **27** nego tučem* svoje tijelo^j i držim ga u pokornosti kao roba da ja, koji propovijedam drugima, ne bih sam bio odbačen*.^k

10 Braćo, želim da znate da su svi naši preci bili pod oblakom^k i svi su prošli kroz more,^l **2** svi su se krstili u Mojzija kad su pod oblakom prošli kroz more, **3** svi su jeli istu duhovnu hranu^m **4** i svi su pili isto duhovno piće.ⁿ Jer pili su iz duhovne stijene koja ih je pratila, a ta je stijena predočavala Krista*.^o **5** Ali većina njih nije bila Bogu po volji – zato su i bili pobijeni u pustinji.^p

9:22 *Ili: "Svim vrstama ljudi". **9:25** *Ili: "krunu". **9:27** *Ili: "kažnjavam; strog sam prema". *Ili: "isključen iz trke". **10:4** *Ili: "bila Krist".

9. POGL.

- a Dj 16:3
Dj 18:18
b Dj 21:24, 26
c Iv 13:34
Ga 6:2
d Ri 14:1
Ri 15:1
2Ko 11:29
e Dj 19:26
1So 2:8
f Mt 10:22
Flp 3:14
2Ti 4:7, 8
g 2Ti 2:5
h Jk 1:12
i Ga 2:2
Flp 2:16
He 12:1
j Ri 8:13
Kol 3:5

10. POGL.

- k Izl 13:21
l Izl 14:21, 22
m Izl 16:14, 15
n Izl 17:6
o Br 20:11
Iv 4:10, 25
p Br 14:29
Br 14:35

2. stupac

- a Br 11:4, 34
b Izl 32:4, 6
c Br 25:1, 9
d Pnz 6:16
e Br 21:5, 6
Mt 4:7
f Br 14:2
g Br 14:36, 37
h Ri 15:4
i Izr 28:14
Lk 22:33, 34
Ga 6:1
j 1Pe 5:8, 9
k Lk 22:31, 32
2Pe 2:9
l Iza 40:29
Flp 4:13
m Pnz 4:25, 26
2Ko 6:17
1Iv 5:21
n Mt 26:27, 28
o Mt 26:26
Lk 22:19
1Ko 12:18
p Ri 12:5

1. KORINĆANIMA 9:20–10:17

6 A to se dogodilo nama za primjer, da ne bismo žudjeli za onim što je zlo, kao što su oni žudjeli.^a **7** Ne budite ni idolopoklonici, kao što su bili neki od njih. O njima je napisano: "Narod je sjeo da jede i pije. Potom su ustali da se zabavljaju."^b **8** Nemojmo ni činiti blud*, kao što su neki od njih počinili blud*, pa ih je u jednom danu poginulo 23 000.^c **9** Nemojmo ni iskušavati Jehovu*,^d kao što su ga neki od njih iskušavali, pa su ih ubile zmije.^e **10** Nemojte ni gundati, kao što su neki od njih gundali,^f pa ih je pobio pogubitelj.^g **11** A sve im se to događalo nama za primjer i napisano je za upozorenje nama,^h koji živimo na kraju ovog poretka*.

12 Dakle, tko misli da stoji, neka pazi da ne padne.ⁱ **13** Nije vas snašlo nikakvo iskušenje koje nije uobičajeno za ljude.^j Ali Bog je vjeran i neće dopustiti da budete iskušani više nego što možete podnijeti,^k nego će, kad dođe iskušenje, stvoriti izlaz da ga možete izdržati.^l

14 Zato, voljeni moji, bježite od idolopoklonstva!^m **15** Govorim vam kao razboritima. Sami prosudite govorim li istinu. **16** Zar čaša zahvalnosti za koju zahvaljujemo u molitvi* ne predočava zajedništvo u Kristovoj krvi?ⁿ Zar kruh koji lomimo ne predočava zajedništvo u Kristovom tijelu?^o **17** Budući da je jedan kruh, mi smo jedno tijelo^p iako nas je mnogo, jer svi jedemo taj jedan kruh.

10:8 *U grčkom se ovdje koristi izvedenica riječi *porneia*. Vidi Rječnik. **10:9** *Vidi dodatak A5. **10:11** *Ili: "na kraju vjekova". Vidi izraz "poredak" u Rječniku. **10:16** *Dosl.: "čaša blagoslova koju blagoslivljamo".

18 Pogledajte Izraelce*! Zar oni koji jedu žrtve ne dijele te žrtve sa žrtvenikom?^a **19** Što, dakle, hoću reći? Da ono što je žrtvovano idolu znači nešto ili da idol znači nešto? **20** Ne, nego želim reći da ono što nezna-bošci* žrtvuju, žrtvuju demonima, a ne Bogu.^b A ja ne želim da vi imate išta s demonima.^c **21** Ne možete piti iz Jehovine* čaše i iz demonske čaše. Ne možete jesti s "Jehovinog* stola"^d i s demonskog stola. **22** Zar "izazivamo Jehovinu* ljubomoru"?^e Zar smo jači od njeja?

23 Sve je dopušteno, ali nije sve korisno. Sve je dopušteno, ali nije sve za izgrađivanje.^f **24** Neka nitko ne misli na svoju korist, nego na korist drugih.^g

25 Jedite sve meso koje se prodaje na tržnici. Nema potrebe da išta ispitujete kako biste umirili svoju savjest **26** jer "Jehovi* pripada zemlja i sve što je na njoj".^h **27** Pozove li vas neki nevjernik na obrok i vi se želite odazvati, jedite sve što se stavi pred vas i nemojte ništa ispitivati da biste umirili svoju savjest. **28** Ali ako vam netko kaže: "Ovo je bilo žrtvovano idolima", nemojte to jesti radi onoga koji vam je to rekao i radi savjesti.ⁱ **29** Pritom ne mislim na vašu savjest, nego na savjest onog drugog. Jer zašto da nečija savjest osuđuje moju slobodu?^j **30** Ako jedem i pritom zahvaljujem Bogu, zašto da se o meni loše govori zbog hrane za koju zahvaljujem Bogu?^k

31 Dakle, bilo da jedete, bilo da pijete, bilo da što drugo čini-

10:18 *Dosl.: "Izrael po tijelu". **10:20** *Vidi Rječnik. **10:21, 22, 26** *Vidi do-datak A5.

10. Pogl.

a Le 7:15

b Pnz 32:17

c Jd 6

d Eze 41:22

Mi 1:12

e Izl 34:14

Pnz 32:21

f Ri 14:19

Ri 15:2

g 1Ko 10:32, 33

1Ko 13:4, 5

Flp 2:4

h Ps 24:1

1Ti 4:4

i 1Ko 8:7, 10

j Ri 14:15, 16

1Ko 8:12

k Ri 14:6

1Ti 4:3

2. stupac

a Mt 5:16

Kol 3:17

b Ri 14:13

1Ko 8:13

2Ko 6:3

c Ri 15:2

Flp 2:4

d 1Ko 9:22

11. Pogl.

e Flp 3:17

2So 3:9

f Ri 14:9

Ef 4:15

Kol 2:10

g Ef 5:23

1Pe 3:1

h 1Ko 15:27, 28

i JI 2:28

Dj 21:8, 9

j Pos 1:27

k Pos 2:22, 23

l Pos 2:18

m 1Ko 4:9

n Pos 2:21, 22

te, sve činite Bogu na slavu.^a

32 Ne budite kamen spoticanja ni Židovima, ni Grcima, ni Božjoj skupštini.^b **33** I ja nastojim svima ugoditi u svemu, ne misleći na svoju korist,^c nego na korist mnogih, kako bi bili spašeni.^d

11 Ugledajte se na mene, kao što sam se ja ugledao na Krista.^e

2 Želim vas pohvaliti jer me imate na umu u svemu što radite i držite se svega što sam vam prenio. **3** Ali želim da znate da je svakom muškarcu glava Krist,^f a ženi je glava muškarac,^g a Kristu je glava Bog.^h **4** Svaki muškarac koji se moli ili proriče pokrivene glave sramoti svoju glavu. **5** A svaka žena koja se moli ili proričeⁱ nepokrivene glave sramoti svoju glavu. To je isto kao da joj je glava obrijana*. **6** Ako žena ne pokriva glavu, neka odreže kosu. No ako je za ženu sramota odrezati kosu ili obrijati glavu, neka pokriva glavu.

7 Muškarac ne treba pokrivati glavu jer je stvoren na Božju sliku^j i donosi mu slavu, a žena donosi slavu muškarcu. **8** Jer muškarac nije nastao od žene, nego žena od muškarca.^k **9** Osim toga, muškarac nije stvoren radi žene, nego žena radi muškarca.^l **10** Zato, a i zbog anđela, žena treba na glavi imati znak podložnosti.^m

11 Ipak, među Gospodinovim sljedbenicima niti žena postoji bez muškarca niti muškarac bez žene. **12** Jer kao što je žena nastala od muškarca,ⁿ tako je i muškarac rođen od

11:5 *Brijanje glave bila je kazna za blud ili preljub.

žene, a sve potječe od Boga.^a **13** Prosudite sami dolikuje li ženi da se nepokrivene glave moli Bogu. **14** Ne uči li vas sama priroda da je muškarcu na sramotu ako ima dugu kosu, **15** a da je ženi na čast ako ima dugu kosu? Jer kosa joj je dana umjesto pokrivala. **16** A ako se tko protivi tome i zagovara neki drugi običaj, neka zna da mi drugog običaja nemamo, a nemaju ga ni Božje skupštine.

17 Kad vam već dajem te upute, ne mogu vas pohvaliti jer vam vaši sastanci više štete nego što vam koriste. **18** Prije svega, čujem, a vjerujem da je nešto od toga i istina, da među vama vladaju podjele kad se sastanete kao skupština. **19** A među vama će se sigurno pojaviti i sljedbe,^b da se pokaže tko od vas ima Božje priznanje.

20 Kad se sastanete da jedete Gospodinovu večeru, vi to ne činite kako treba.^c **21** Jer kad dođe vrijeme da je jedete, vi najprije jedete svoju večeru, pa je jedan gladan, a drugi pijan. **22** Zar ne možete kod kuće jesti i piti? Zar prezirete Božju skupštinu i ponižavate one koji su u oskudici? Što da vam kažem? Da vas pohvalim? Za to vas ne mogu pohvaliti.

23 Poučio sam vas onome što sam primio od Gospodina: Gospodin Isus je one noći^d kad je bio izdan uzeo kruh, **24** uputio zahvalu Bogu, razlomio kruh i rekao: "Ovo predočava* moje tijelo^e koje se predaje za vas. Činite ovo u spomen na mene."^f **25** Isto je učinio i s čašom vina^g nakon što su

11:24 *Dosl.: "je". Grčka riječ *estin* ovdje ima smisao: "predočava; simbolizira".

11. POGL.

a 1Ko 8:6

b Dj 20:29, 30
1Ko 1:12
1Ti 4:1
2Pe 2:1

c Lk 22:19, 20

d Mt 26:20
Lk 22:14

e Mt 26:26
Mk 14:22
Ri 7:4
1Ko 10:17

f Lk 22:19

g Mt 26:27
Mk 14:23
1Ko 10:16

2. stupac

a Jr 31:31
He 8:8
He 9:15

b Lk 22:20
He 9:13, 14
1Pe 1:18, 19

c Izl 12:14

d 2Ko 13:5

e 1So 5:6

f He 12:5

g 2Pe 2:20
2Pe 3:7

h 1Ko 11:29

12. POGL.

i 1Ko 14:1

j Ps 115:5
Hb 2:18
1Ko 8:4
Ga 4:8
1So 1:9

1. KORINĆANIMA 11:13-12:3

večerali. Rekao je: "Ova čaša predočava novi savez,^a koji će postati pravomoćan na temelju moje krvi.^b Kad god iz nje pijete, činite to u spomen na mene."^c **26** Jer kad god jedete ovaj kruh i pijete iz ove čaše, objavljujete Gospodinovu smrt, sve dok on ne dođe.

27 Stoga, tko god nedostojno jede kruh ili pije iz Gospodinove čaše, ogriješit će se o Gospodinovo tijelo i krv. **28** Neka najprije svatko sam sebe ispita je li dostojan,^d pa neka onda jede kruh i pije iz čaše. **29** Jer ako tko jede i pije, a ne raspoznaje da to što jede i pije predočava Kristovo tijelo, navlači osudu na sebe. **30** Zato su mnogi među vama slabi i bolesni, a dosta ih je i umrlo*.^e **31** Ali kad bismo sami sebe ispitali, ne bi nam se sudilo. **32** No kad nam se sudi, dobivamo ukor od Jehove*^f da ne bismo bili osuđeni sa svijetom.^g **33** Zato, braćo moja, kad se sastanete da jedete Gospodinovu večeru, pričekajte jedni druge. **34** Ako je netko gladan, neka jede kod kuće, da ne navučete na sebe osudu kad se sastanete.^h A ostalo ću riješiti kad dođem.

12 Braćo, što se tiče darova koje daje duh,ⁱ ne želim da budete u neznanju. **2** Znate da ste u vrijeme kad ste bili neznabošci* bili zavedeni i dali se navesti na to da štujete nijeme idole.^j **3** Zato želim da znate da nitko tko govori pod utjecajem Božjeg duha ne može reći: "Isus je proklet!" I nitko ne može reći: "Isus je Gospodin!"

11:30 *Po svemu sudeći, misli se na duhovnu smrt. **11:32** *Vidi dodatak A5. **12:2** *Vidi Rječnik.

ako nije pod utjecajem svetog duha.^a

4 Darovi su različiti, ali duh je isti.^b **5** I službe su različite,^c ali isti je Gospodin. **6** Različiti su i načini na koje sveti duh djeluje, ali isti je Bog koji omogućava sve to u svima.^d **7** A duh se očituje u svakome na dobrobit svih.^e **8** Naime, netko po duhu dobiva riječ mudrosti, netko riječ znanja po tom istom duhu, **9** netko vjeru^f po tom istom duhu, netko dar liječenja^g po tom istom duhu, **10** netko pak moć da čini silna djela,^h netko dar proricanja, netko sposobnost razlikovanja nadahnutih objava,ⁱ netko dar govorenja različitim jezicima,^j a netko dar prevođenja* jezika.^k **11** Ali sve to čini jedan te isti duh, koji dijeli te darove svakom pojedincu po svojoj volji.

12 Kao što je tijelo jedno, a sastoji se od mnogo dijelova – i svi dijelovi tog tijela, iako ih je mnogo, čine jedno tijelo^l – tako je i s Kristom. **13** Naime, jednim duhom svi smo kršteni da budemo jedno tijelo – bili Židovi ili Grci, bili robovi ili slobodni – i jednim duhom svi smo napojeni.

14 Jer tijelo se ne sastoji od jednog dijela, nego od mnogo dijelova.^m **15** Ako noga kaže: “Nisam ruka i zato nisam dio tijela”, ne znači da zbog toga nije dio tijela. **16** I ako uho kaže: “Nisam oko i zato nisam dio tijela”, ne znači da zbog toga nije dio tijela. **17** Kad bi cijelo tijelo bilo oko, gdje bi bio sluh? Kad bi cijelo tijelo bilo uho, gdje bi bio njuh? **18** A Bog je rasporedio sve dijelove tijela kako je htio.

12:10 *Ili: “tumačenja”.

12. POGL.

a 1Iv 4:2, 3

b Ef 4:4

c Ef 4:11

d 1Pe 4:11

e 1Ko 14:26

f 1Ko 13:2

g Dj 3:5-8
Dj 28:8, 9

h He 2:3, 4

i 1Iv 4:1

j Dj 10:45, 46
1Ko 14:18

k 1Ko 14:26

l Ri 12:4, 5

m Ef 4:16

2. stupac

a Pos 3:7, 21

b Ri 12:10
Ga 6:2
Ef 4:25

c He 13:3

d Ri 12:15

e Ef 1:22, 23

f Ri 12:4, 5

g Ef 2:20

h Dj 13:1

i Ef 4:11

j Ga 3:5

k Dj 5:16

l He 13:17

m Dj 2:6, 7

n 1Ko 14:4

o 1Ko 14:5

p 1Ko 14:1

r 1Ko 13:8

19 Kad bi svi bili isti dio tijela, bi li to bilo tijelo? **20** A ova-ko, mnogo je dijelova tijela, ali tijelo je jedno. **21** Oko ne može reći ruci: “Ne trebam te”, ili pak glava nogama: “Ne trebam vas.” **22** Naprotiv, oni dijelovi tijela koji izgledaju slabiji zapravo su neophodni. **23** I dijelovima tijela koje smatramo manje časnim iskazujemo veću čast,^a pa sa svojim neuglednim dijelovima tijela postupamo obzirnije, **24** dok naši privlačni dijelovi tijela ne trebaju takvu brigu. Ali Bog je sastavio tijelo tako da je iskazao veću čast onom dijelu tijela koji je nema **25** da ne bude podjele u tijelu, nego da se dijelovi tijela brinu jedni za druge.^b **26** Ako jedan dio tijela trpi, svi drugi dijelovi trpe s njim.^c A ako se nekom dijelu tijela iskazuje čast, svi se drugi dijelovi raduju s njim.^d

27 Vi ste Kristovo tijelo,^e a svatko od vas dio je tog tijela.^f **28** Bog je u skupštini postavio najprije apostole,^g zatim proroke,^h onda učitelje,ⁱ potom one koji čine silna djela,^j one koji imaju dar liječenja,^k one koji pomažu drugima, one koji su sposobni predvoditi^l i one koji govore različite jezike.^m **29** Zar su svi apostoli? Zar su svi proroci? Zar su svi učitelji? Zar svi čine silna djela? **30** Zar svi imaju dar liječenja? Zar svi govore drugim jezicima?ⁿ Zar svi prevode?^o **31** Gorljivo se trudite dobiti veće darove!^p A pokazat ću vam još uzvišeniji put.^r

13 Kad bih govorio ljudske i andeoske jezike, a ljubavi ne bih imao, bio bih gong koji odjekuje ili činela koja zveči. **2** Kad bih imao dar prorica-

nja, razumio sve svete tajne te imao sve znanje^a i kad bih imao tako jaku vjeru da mogu pomicati gore, a ljubavi ne bih imao, bio bih ništa*.^b **3** I kad bih razdijelio sav svoj imetak da nahranim druge^c i kad bih bio spreman žrtvovati svoj život kako bih se hvalio, a ljubavi ne bih imao,^d ništa mi ne bi koristilo.

4 Ljubav^e je strpljiva*^f i dobrostiva.^g Ljubav nije zavidna*^h, ne hvali se, ne uzvisuje se,ⁱ **5** ne ponaša se nedolično*^j, nije sebična*^k, nije razdražljiva,^l ne pamti zlo.^m **6** Ne raduje se nepravdi,ⁿ a raduje se istini. **7** Sve podnosi,^o sve vjeruje,^p svemu se nada,^r sve trpi.^s

8 Ljubav nikada neće zakažati*. A darovi proricanja će nestati, jezici* će prestati, znanje će nestati. **9** Jer naše je znanje djelomično^t i naše je proricanje djelomično, **10** a kada dođe ono što je potpuno, nestat će ono što je djelomično. **11** Kad sam bio dijete, govorio sam kao dijete, razmišljao kao dijete, rasuđivao kao dijete. A kad sam postao čovjek, odbacio sam ono što je djetinje. **12** Jer sada vidimo nejasan odraz u ogledalu*, a tada ćemo vidjeti jasno – licem u lice. Sada je moje znanje djelomično, a tada će biti potpuno, kao što je potpuno Božje znanje o meni. **13** Na kraju ostaje ovo troje: vjera, nada i ljubav. Ali najveća je od njih ljubav.^u

13:2 *Ili: "beskoristan". **13:4** *Ili: "dugotrpeljiva". *Ili: "ljubomorna". **13:5** *Ili: "nije nepristojna". *Ili: "ne misli na svoju korist". **13:8** *Ili: "ne prestaje". *Odnosno čudesno govorenje drugim jezicima. **13:12** *Ili: "u metalnom ogledalu".

13. POG.

a 1Ko 12:8

b 1Iv 4:20

c Mt 6:2

d 2Ko 9:7

e 1Iv 4:8

f 1So 5:14

g Ri 13:10
Ef 4:32

h Ga 5:26

i 1Pe 5:5

j Ri 13:13
1Ko 14:40k 1Ko 10:24
Flp 2:4l Mt 5:39
Jk 1:19m Ef 4:32
Kol 3:13

n Ri 12:9

o 1Pe 4:8

p Dj 17:11

r Ri 8:25
Ri 12:12

s 1So 1:3

t Izr 4:18

u Mt 22:37
Ri 13:10**2. stupac****14. POG.**

a 1So 5:20

b 1Ko 14:5

c 1Ko 13:2

d 1Ko 12:30

e JI 2:28
Dj 2:17
Dj 21:8, 9f Ga 1:11, 12
Ga 2:2

g 1Ko 12:8

h 1Ko 12:7
1Ko 14:4, 26**1. KORINČANIMA 13:3–14:12**

14 Dajte sve od sebe u pokazivanju ljubavi, ali usto se gorljivo trudite dobiti darove duha, a osobito dar proricanja.^a

2 Naime, onaj tko govori drugim jezikom, ne govori ljudima, nego Bogu, jer ga nitko ne razumije^b iako po duhu govori svete tajne.^c **3** Ali onaj tko proriče, svojim govorom izgrađuje, hrabri i tješi ljude. **4** Onaj tko govori drugim jezikom, izgrađuje sebe, a onaj tko proriče, izgrađuje skupštinu. **5** Želio bih da svi govorite drugim jezicima,^d ali još bih više volio da proričete.^e Jer ako onaj tko govori drugim jezicima to ne prevodi* kako bi se skupština izgrađivala, onaj tko proriče veći je od njega. **6** Braćo, ako bih sada došao k vama govoreći drugim jezicima, kakvu biste korist imali od mene ako vam pored toga ne bih prenio i neku objavu s neba,^f ili znanje,^g ili proročanstvo, ili pouku?

7 Isto je s neživim predmetima koji proizvode zvuk – frulom ili harfom. Ako frula ili harfa ne daju jasne tonove, kako će se znati što se svira na njima? **8** Jer ako truba oglasi nejasan poziv, tko će se spremi ti za bitku? **9** Tako i vi, ako ne govorite razumljivim riječima, kako će itko razumjeti što govorite? Govorit ćete u vjetar. **10** Na svijetu ima mnogo različitih jezika, a nijedan nije bez smisla. **11** Ako ne razumijem značenje izgovorenih riječi, bit ću stranac onome tko govori, a onaj tko govori bit će meni stranac. **12** Tako i vi, budući da čeznete za darovima duha, nastojte dobiti obilje darova koji će izgrađivati skupštinu.^h

14:5 *Ili: "tumači".

13 Stoga neka se onaj tko govori drugim jezikom moli da može prevoditi ono što govori.^a

14 Jer ako se molim na drugom jeziku, moli se dar duha koji sam dobio, ali moj um ne sudjeluje u tome. 15 Što mi je onda činiti? Molit ću se darom duha, ali molit ću se i umom. Pjevat ću hvalospjeve darom duha, ali pjevat ću ih i umom. 16 Jer ako hvališ Boga darom duha, kako će neupućen čovjek reći "amen" na tvoju zahvalu Bogu kad ne zna što govoriš? 17 Ti, doduše, upućuješ lijepe zahvale Bogu, ali drugi se time ne izgrađuje. 18 Zahvalan sam Bogu što govorim više jezika nego svi vi. 19 Ali u skupštini bih radije rekao pet razumljivih riječi* kako bih poučio druge nego deset tisuća riječi drugim jezikom.^b

20 Braćo, ne budite djeca po razboritosti,^c nego budite mala djeca po zlu,^d a po razboritosti budite odrasli.^e 21 U Zakonu je napisano: "Govorit ću ovom narodu jezicima tudinaca i usnama stranaca, ali ni tada me neće htjeti slušati", kaže Jehova*.^f 22 Dakle, jezici nisu znak za vjernike, nego za nevjernike,^g a proricanje nije za nevjernike, nego za vjernike. 23 Stoga, ako se cijela skupština okupi i svi govore drugim jezicima, a uđu neupućeni ili nevjernici, neće li reći da ste poludjeli? 24 Ali ako svi proričete, a uđe neki nevjernik ili netko tko je neupućen, vaše riječi djelovat će na njega kao ukor i navesti ga da se preispita. 25 Tada će shvatiti što mu se krije u srcu, te će pasti niči-

14:19 *Dosl.: "rekao pet riječi svojim umom". 14:21 *Vidi dodatak A5.

14. Pogl.

a 1Ko 12:8, 10
1Ko 14:5

b 1Ko 14:4

c Ef 4:14

d Ri 16:19

e He 5:13, 14

f Iza 28:11, 12

g Dj 2:4, 13

2. stupac

a Iza 45:14
Za 8:23

b 1Ko 12:8, 10

c 1Ko 14:5

d Dj 13:1

e He 10:24, 25

f 1Ko 14:40
Kol 2:5

g 1Ti 2:11, 12

h 1Ko 11:3
Ef 5:22
Kol 3:18
Tit 2:5
1Pe 3:1

ce i pokloniti se Bogu*, govoreći: "Bog je doista među vama!"^a

26 Što onda reći, braćo? Kad se okupite, netko pjeva psalme, netko poučava, netko iznosi nebesku objavu koju je dobio, netko govori stranim jezikom, netko prevodi ono što je rečeno.^b Neka sve bude za izgrađivanje. 27 Ako neki govore drugim jezikom, neka to čine najviše dvojica ili trojica, i to po redu, a netko neka prevodi.^c 28 A ako nema prevoditelja, neka šute u skupštini, neka govore sebi i Bogu. 29 Ako netko prorokuje,^d neka to čine dvojica ili trojica, a drugi neka razmišljaju o značenju. 30 Ali ako netko govori, a netko drugi tko ondje sjedi dobije nebesku objavu, neka onaj prvi prestane govoriti. 31 Jer svi možete proricati, ali jedan po jedan, da svi nešto nauče i da svi budu ohrabreni.^e 32 Naime, proroci moraju biti u stanju svladavati se kad koriste dar duha koji su dobili. 33 Jer Bog nije Bog nereda, nego mira.^f

Kao i u svim skupštinama svetih, 34 žene neka šute na sastancima* jer im nije dopušteno govoriti.^g Neka budu podložne,^h kao što i Zakon kaže. 35 A ako nešto ne razumiju, neka kod kuće pitaju svoje muževe jer nije dolično da se žena obraća skupštini.

36 Zar je Božja riječ potekla od vas? Zar je došla samo do vas?

37 Ako tko smatra da je prorok ili da ima dar duha, mora priznati da je ovo što vam pišem Gospodinova zapovijed.

14:25 *Ili: "štovati Boga". 14:34 *Dosl.: "u skupštinama".

38 No ako netko to odbaci, i sam će biti odbačen.* **39** Stoga se, braćo moja, gorljivo trudite proricati^a i ne branite da se govori drugim jezicima.^b **40** A sve neka bude dolično i onako kako je red.^c

15 Podsjećam vas, braćo, na dobru vijest koju sam vam objavio,^d koju ste prihvatili i koju zastupate. **2** I spašavate se po toj dobroj vijesti koju sam vam objavio, ako je se držite. Inače ste uzalud postali vjernici.

3 Neke od najvažnijih pouka koje sam vam prenio, koje sam i sam primio, glase: Krist je umro za naše grijeha, kao što piše u Pismima,^e **4** bio je pokopan^f i uskrsnuo je^g treći dan,^h kao što piše u Pismima,ⁱ **5** te se ukazao Kefi^j, a zatim dvanaestorici.^k **6** Potom se pojavio pred više od 500 braće istovremeno.^l Većina njih još je živa, a neki su umrli*. **7** Zatim se ukazao Jakovu,^m a onda svim apostolima.ⁿ **8** Posljednjem od svih ukazao se i meni,^o što mi je bilo kao da sam se prije vremena rodio.

9 Naime, ja sam najmanji među apostolima i nisam dostojan zvati se apostolom jer sam progonio Božju skupštinu.^p **10** Ali zahvaljujući Božjoj nezasluzenoj dobroti ja sam to što jesam. Nezasluzena dobrota koju mi je iskazao nije bila uzaludna jer sam se trudio više od svih njih. Ipak, nisam to činio svojom snagom, nego zahvaljujući Božjoj nezasluzenoj dobroti koju mi je iskazao. **11** Da-

14:38 *Moguće i: "No ako netko to ne želi razumjeti, neka ne razumije." **15:5** *Odnosno Petru. **15:6, 18, 20** *Dosl.: "zaspali".

14. POGL.

a 1So 5:20
b 1Ko 14:27
c 1Ko 14:33
Kol 2:5

15. POGL.

d Dj 18:1, 11
e Ps 22:15
Iza 53:8, 12
Da 9:26
1Pe 2:24
f Iza 53:9
Mt 27:59, 60
g Mt 28:7
h Jn 1:17
Lk 24:46
i Ps 16:10
j Mt 10:2
Lk 24:33, 34
k Iv 20:26
l Mt 28:16, 17
m Dj 12:17
n Dj 1:3, 6
o Dj 9:3-5
p Dj 8:3
Ga 1:13

2. stupac

a Dj 4:2
Dj 17:31
b Dj 3:15
c Dj 2:24
Dj 4:10
Dj 13:30, 31
d Ri 4:25
He 7:25
e Dj 7:59
1Ko 15:14
1Pe 1:3
f Dj 26:23
Kol 1:18
g Pos 3:17, 19
h Iv 11:25
i Ri 5:12
j Ri 5:17
Ri 6:23
k Ot 1:5
l Mt 24:3
1So 4:16
m Da 2:44
n Ps 110:1, 2
o Ot 20:14
p Ps 8:6
Ef 1:22

1. KORINĆANIMA 14:38-15:27

kle, to propovijedamo – bilo ja bilo oni – i u to ste povjerovali.

12 A ako se propovijeda da je Krist uskrsnuo od mrtvih,^a kako to da neki među vama govore da nema uskrsnuća mrtvih? **13** Jer ako nema uskrsnuća mrtvih, onda ni Krist nije uskrsnuo. **14** A ako Krist nije uskrsnuo, naše je propovijedanje doista uzaludno, a i vaša je vjera uzaludna. **15** Osim toga, onda i lažno svjedočimo o Bogu^b jer svjedočimo protiv njega tvrdeći da je on uskrsnuo Krista,^c kojeg nije uskrsnuo ako mrtvi zapravo ne uskrsavaju. **16** Jer ako mrtvi ne uskrsavaju, ni Krist nije uskrsnuo. **17** A ako Krist nije uskrsnuo, vaša je vjera uzaludna – niste oslobođeni svojih grijeha.^d **18** Onda su zauvijek izgubljeni i oni koji su umrli* ujedinjeni s Kristom.^e **19** Ako se samo u ovom životu uzdamo u Krista, nas treba žaliti više od ikoga.

20 Ali Krist je doista uskrsnuo od mrtvih, on je prvina onih koji su umrli*.^f **21** Budući da je smrt došla preko čovjeka,^g i uskrsnuće mrtvih dolazi preko čovjeka.^h **22** Jer kao što po Adamu svi umiru,ⁱ tako će i po Kristu svi oživjeti.^j **23** Ali svatko po ovom redu: Krist kao prvina,^k a zatim, tijekom njegove prisutnosti, oni koji pripadaju Kristu.^l **24** Na kraju će Krist, nakon što uništi svaku upravu i svaku vlast i silu, predati Kraljevstvo svom Bogu i Ocu.^m **25** Jer on treba kraljevati sve dok mu Bog ne položi sve neprijatelje pod noge.ⁿ **26** Kao posljednji neprijatelj bit će uništena smrt.^o **27** Jer Bog mu je "sve podložio".^p A kad se kaže da je "sve

podloženo”,^a jasno je da se to ne odnosi na onoga koji mu je sve podložio.^b **28** A kad sve bude podloženo Sinu, tada će se i on sam podložiti onome koji mu je sve podložio,^c da Bog bude sve svima.^d

29 Ako mrtvi ne uskrsavaju, čemu se onda mogu nadati oni koji se krste da budu mrtvi?^e Ako nema uskrsnuća, zašto se onda krste da budu mrtvi? **30** I zašto se mi neprestano izlažemo opasnosti?^f **31** Svaki dan suočavam se sa smrću. To je istina, braćo, kao što je istina da se s razlogom ponosim vama u Kristu Isusu, našem Gospodinu. **32** Ako sam se poput drugih ljudi* borio sa zvijerima u Efezu,^g kakva mi je korist od toga? Ako mrtvi ne uskrsavaju, “jedimo i pijmo jer sutra ćemo umrijeti”.^h **33** Ne zavaravajte se! Loše društvo kvari dobre navike*.ⁱ **34** Urazumite se, činite ono što je pravedno i nemojte griješiti, jer neki od vas ne poznaju Boga. Govorim vam to da biste se posramili.

35 Ali netko će upitati: “Kako će mrtvi uskrsnuti? Kakvo će tijelo imati?”^j **36** Bezumniče! Ono što siješ neće oživjeti ako najprije ne umre. **37** I kad siješ, ne siješ tijelo koje će se pojaviti, nego golo zrno, naprimjer pšenice ili nekog drugog sjemena. **38** A Bog mu daje tijelo kakvo hoće, i to svakom sjemenu njegovo tijelo. **39** Nije svako tijelo isto: drugačije je ljudsko tijelo, drugačije je tijelo stoke, drugačije tijelo ptica, a drugačije tijelo riba. **40** Postoje i nebeska tijela^k i zemaljska tijela,^l ali drugačija je ljepo-

15:32 *Moguće i: “samo iz ljudskih razloga”. 15:33 *Ili: “moralne vrijednosti”.

15. POGL.

- a He 2:8
b 1Pe 3:22
c Iv 14:28
d 1Ko 3:23
e Ri 6:4
f Ri 8:36
2Ko 11:23-27
g 2Ko 1:8
h Iza 22:13
i Izm 13:20
1Ko 5:6
j 1Iv 3:2
k Mt 28:3
Lk 24:4
l He 2:6, 7

2. stupac

- a Pos 1:16
b Ri 2:6, 7
c Kol 3:4
d Ot 20:4
e Pos 2:7
f Iv 5:26
1Ti 3:16
g Pos 2:7
h Iv 3:13
i Flp 3:20, 21
j Pos 5:3
k Ri 8:29
l 1So 4:17
m 1So 4:16
n Ri 2:6, 7

ta nebeskih, a drugačija ljepota zemaljskih. **41** Drugačija je ljepota sunca, drugačija ljepota mjeseca,^a a drugačija ljepota zvijezda. A i svaka je zvijezda lijepa na svoj način.

42 Tako je i s uskrsnućem mrtvih. Sije se raspadljivo tijelo, a uskrsava neraspdljivo.^b **43** Sije se u sramoti, a uskrsava u slavi.^c Sije se u slabosti, a uskrsava u snazi.^d **44** Sije se fizičko tijelo, a uskrsava duhovno tijelo. Ako postoji fizičko tijelo, postoji i duhovno. **45** Tako je i napisano: “Prvi čovjek, Adam, postao je živo biće*.”^e Posljednji Adam postao je duh koji daje život.^f **46** No nije prvo bilo duhovno tijelo. Prvo je bilo fizičko tijelo, a onda duhovno. **47** Prvi čovjek potječe sa zemlje i načinjen je od praha,^g a drugi čovjek potječe s neba.^h **48** Kakav je onaj koji je načinjen od praha, takvi su i drugi koji su načinjeni od praha, a kakav je onaj koji je nebeski, takvi su i drugi koji su nebeski.ⁱ **49** Kao što sada sličimo onome koji je načinjen od praha,^j tako ćemo sličiti onome koji je nebeski.^k

50 Ali kažem vam, braćo, tijelo i krv ne mogu naslijediti Božje kraljevstvo niti raspadljivost može naslijediti neraspdljivost. **51** Evo, govorim vam svetu tajnu: Nećemo svi spavati u smrtnom snu, ali svi ćemo se preobraziti,^l **52** u jednom trenutku, u tren oka, na zvuk posljednje trube. Jer truba će zatrubiti^m i mrtvi će uskrsnuti neraspdljivo, a mi ćemo se preobraziti. **53** Jer ovo raspadljivo mora se obući u neraspdljivostⁿ i ovo smrt-

15:45 *Ili: “živa duša”.

no mora se obući u besmrtnost.^a **54** A kad se ovo raspadljivo obuče u neraspadljivost i ovo smrtno u besmrtnost, tada će se obistiniti riječi koje su napisane: "Smrt je uništena zauvijek."^b **55** "Smrti, gdje je tvoja pobjeda? Smrti, gdje je tvoj žalac?"^c **56** Žalac koji uzrokuje smrt je grijeh,^d a snaga grijeha leži u Zakonu.*^e **57** Ali hvala Bogu što nam daje pobjedu preko našeg Gospodina Isusa Krista!^f

58 Zato, moja voljena braćo, budite postojani,^g nepokolebljivi, uvijek zaokupljeni^h Gospodinovim djelom, znajući da vaš trud u Gospodinu nije uzaludan.ⁱ

16 A što se tiče skupljanja priloga za svete,^j držite se uputa koje sam dao skupštinama u Galaciji. **2** Svakog prvog dana u tjednu neka svatko od vas stavi na stranu koliko može da se prilozima ne skupljaju kad ja dođem. **3** A kad dođem, poslat ću one koje preporučite u svojim pismima^k da odnesu vaš velikodušni dar u Jeruzalem. **4** No bude li potrebno da i ja pođem, poći ću s njima.

5 A k vama ću doći kad prođem kroz Makedoniju*, jer namjeravam proći onuda.^l **6** Možda ću se zadržati ili čak prezimiti kod vas pa da me poslije ispratite dio puta kamo god da pođem. **7** Naime, ne bih vas htio ovaj put vidjeti samo u prolazu, nego se nadam da ću neko vrijeme ostati s vama,^m ako Jehova* to dopu-

15:56 *Ili: "Zakon daje snagu grijehu". **16:5, 19** *Riječ je o rimskoj provinciji. Vidi Rječnik. **16:7, 10** *Vidi dodatak A5.

15. Pogl.

a 2Ko 5:4

b Iza 25:8
Ot 20:6

c Ho 13:14

d Ri 6:23

e Ri 3:20
Ri 7:12, 13f Iv 3:16
Dj 4:12g Kol 1:23
He 3:14
2Pe 3:17

h Ri 12:11

i 2Lje 15:7
1Ko 3:8
Ot 14:13

16. Pogl.

j Dj 24:17
Ri 15:26
2Ko 8:3, 4

k 2Ko 8:19

l Dj 19:21
2Ko 1:15, 16

m Dj 20:2

2. stupac

a Dj 19:1

b Dj 19:10, 11

c Dj 16:1, 2

d Flp 2:19, 20

e Dj 18:24, 25

f 1So 5:6

g 1Ko 15:58
Flp 1:27

h Dj 4:29

i Ef 6:10
Kol 1:11j 1Ko 13:4
1Pe 4:8k Flp 2:29, 30
1So 5:12
1Ti 5:17

l 1Ko 1:16

m Ri 16:3, 5
Flm 2

1. KORINĆANIMA 15:54-16:20

sti. **8** A u Efezu^a ću ostati do Pedesetnice **9** jer mi se pružila dobra prilika* za uspješnu službu.^b Ali ovdje ima i mnogo protivnika.

10 Ako dođe Timotej,^c pobri- nite se da se ne osjeća nelagodno među vama, jer on vrši Jehovino* djelo^d kao i ja. **11** Zato neka ga nitko ne podcjenjuje. Ispratite ga dio puta kako bi sretno stigao do mene jer ga čekam s braćom.

12 A što se tiče našeg brata Apolona,^e uporno sam ga molio da dođe k vama s braćom. Sada vas ne namjerava posjetiti, ali doći će kad mu se za to pruži prilika.

13 Bdižite,^f budite nepokolebljivi u vjeri,^g držite se muški*,^h budite jaki!ⁱ **14** Sve što činite, činite s ljubavlju.^j

15 Znete da su Stefanini ukućani među prvima u Ahaji postali kršćani i da su se posvetili služenju svetima. Stoga vas potičem, braćo, **16** da i vi budete podložni ljudima kao što su oni te svima koji se trude i surađuju u ovom djelu.^k **17** A radujem se što su ovdje Stefana,^l Fortunat i Ahajik jer su nadoknadili to što vas nema. **18** Oni su ohrabрили i mene i vas*. Stoga cijenite takve kao što su oni.

19 Pozdravljaju vas skupštine u Aziji*. Srdačno vas pozdravljaju u Gospodinu Akvila i Priska, zajedno sa skupštinom koja se sastaje u njihovoj kući.^m **20** Pozdravljaju vas sva braća. Pozdravite jedni druge svetim poljupcem.

16:9 *Dosl.: "jer su mi se otvorila velika vrata". **16:13** *Ili: "budite hrabri". **16:18** *Dosl.: "i moj i vaš duh".

21 Pozdravljam vas i ja, Pavao, i pišem vam ovaj pozdrav vlastitom rukom.

22 Ako tko ne voli Gospodina, neka bude proklet! Dođi,

Gospodine naš! **23** Neka nezaslužena dobrota Gospodina Isusa bude s vama. **24** Volim sve vas koji ste ujedinjeni s Kristom Isusom.

DRUGA POSLANICA KORINĆANIMA

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|---|---|
| <p>1 Pozdravi (1, 2)
Bog nas tješi u svim nevoljama (3–11)
Pavao promijenio plan putovanja (12–24)</p> <p>2 Pavao želi obradovati braću (1–4)
Grešniku oprosteno, ponovno primljen (5–11)
Pavao u Troadi i Makedoniji (12, 13)
Propovijedanje – pobjednička povorka (14–17)
“Mi ne trgujemo Božjom riječju” (17)</p> <p>3 Pisma preporuke (1–3)
Sluge novog saveza (4–6)
Veća slava novog saveza (7–18)</p> <p>4 Svjetlost dobre vijesti (1–6)
Nevjericima zaslijepljeni umovi (4)
Blago u zemljanim posudama (7–18)</p> <p>5 Ući u nebeski dom (1–10)
Služba pomirenja (11–21)
Novo stvorenje (17)
Kristovi zastupnici (20)</p> <p>6 “Ne propustite ispuniti svrhu nezaslužene dobrote” (1, 2)
Pavao opisuje svoju službu (3–13)
“Ne uprežite se u nejednak jaram” (14–18)</p> | <p>7 “Očistimo se od svake prljavštine” (1)
Pavao se raduje zbog Korinćana (2–4)
Tit donosi dobre vijesti (5–7)
Žalost u skladu s Božjom voljom i pokajanje (8–16)</p> <p>8 Skupljanje priloga za kršćane u Judeji (1–15)
Tit će doći u Korint (16–24)</p> <p>9 Velikodušno davati drugima (1–15)
Bog voli onoga tko radosno daje (7)</p> <p>10 Pavao brani svoju službu (1–18)
Naše oružje nije tjelesno (4, 5)</p> <p>11 Pavao i nadapostoli (1–15)
Nevolje koje je Pavao pretrpio kao apostol (16–33)</p> <p>12 Pavlova viđenja (1–7a)
Pavlov “trn u tijelu” (7b–10)
“Ne zaostajem za vašim nadapostolima” (11–13)
Pavlova briga za Korinćane (14–21)</p> <p>13 Zaključna upozorenja i savjeti (1–14)
“Preispitujte se da vidite jeste li u vjeri” (5)
Činiti potrebne promjene, jednako razmišljati (11)</p> |
|---|---|

1 Ja, Pavao, Božjom voljom apostol Krista Isusa, i naš brat Timoteje^a pozdravljamo Božju skupštinu u Korintu i sve svete u cijeloj Ahaji:^b

1. POGL.

^a Dj 16:1, 2
^b Flp 2:19, 20
^c 1So 1:8

2. stupac

^a Iv 20:17

2 Neka vam Bog, naš Otac, i Gospodin Isus Krist iskažu nezasluženu dobrotu i podare mir.

3 Neka je hvaljen Bog i Otac našeg Gospodina Isusa Krista,^a

Otac milosrđa^a i Bog svake utjehe,^b **4** koji nas tješi* u svim našim nevoljama^{#,c} da bismo mi mogli istom utjehom koju dobivamo od Boga^d tješiti druge^e bez obzira na to kakve nevolje doživljavaju. **5** Jer kao što mnogo patimo za Krista,^f tako po Kristu dobivamo i mnogo utjehe. **6** Ako doživljavam nevolje, to je za vašu utjehu i spasenje. Ako primamo utjehu, to je za vašu utjehu koja vam pomaže da strpljivo podnosite iste patnje koje i mi trpimo. **7** Stoga imamo puno povjerenja u vas* jer znamo da ćete, kao što doživljavate iste patnje kao i mi, dobiti istu utjehu kao i mi.^g

8 Braćo, želimo da znate kakva nas je nevolja zadesila u Aziji*.^h Okolnosti u kojima smo se našli bile su toliko teške da su nadilazile naše snage. Čak smo mislili da nećemo preživjeti.ⁱ **9** Zapravo, mislili smo da smo osuđeni na smrt. To se dogodilo zato da se ne bismo uzdali u sebe, nego u Boga^j koji uskrsava mrtve. **10** On nas je izbavio iz smrtno opasnosti i opet će nas izbaviti. U njega se uzdamo i uvjereni smo da će nas i dalje izbavljati.^k **11** A i vi nam možete pomoći svojim usrdnim molitvama.^l Tako će mnogi zahvaljivati Bogu zbog dobrote koja nam je iskazana zahvaljujući molitvama mnogih.^m

12 A mi se hvalimo ovim: naša savjest svjedoči da smo u svijetu, a posebno među vama, živjeli u svetosti i iskrenosti

1:4 *Ili: "hrabri". #Ili: "kušnjama". **1:7** *Ili: "Stoga je čvrsta nada koju gajimo u vezi s vama". **1:8, 16** *Riječ je o rimskoj provinciji. Vidi Rječnik.

1. POGL.

a Izl 34:6
Ps 86:5
Mi 7:18

b Iza 51:3
Ri 15:5

c Ps 23:4
2Ko 7:6

d Ri 15:4
2So 2:16, 17

e Ef 6:21, 22
1So 4:18

f 1Ko 4:11-13
Kol 1:24

g Ri 8:18
2Ti 2:11, 12

h Dj 20:18, 19

i 1Ko 15:32

j 2Ko 12:10

k Ps 34:7, 19
2Ti 4:18
2Pe 2:9

l Flp 1:19
Flm 22

m Dj 12:5
Ri 15:30-32

2. stupac

a 1Ko 2:4, 5

b 1Ko 16:5, 6

c Dj 18:5

d Ri 15:8

e Ot 3:14

f 1Iv 2:20, 27

kojoj nas Bog uči i da se nismo oslanjali na tjelesnu mudrost,^a nego na Božju nezasluzenu dobrotu. **13** Jer ne pišemo vam ništa drugo osim onoga što možete pročitati* i razumjeti i nadam se da ćete to razumjeti u potpunosti[#]. **14** Uostalom, jednim ste dijelom i razumjeli da smo vam mi razlog da se hvalite, kao što ćete i vi biti nama u dan našeg Gospodina Isusa.

15 U tom sam uvjerenju namjeravao najprije doći k vama kako bi vam se pružila i druga prilika da se radujete*. **16** Naime, namjeravao sam svratiti k vama na putu u Makedoniju*, a zatim na povratku iz Makedonije opet doći k vama pa da me vi ispratite dio puta kad pođem u Judeju.^b **17** Dakle, jesam li olako gledao na ono što sam namjeravao učiniti? Donosim li odluke na tjelesan način, pa kažem: "Da, svakako", a potom: "Ne, nikako"? **18** Kao što se možete pouzdati u Boga, možete se pouzdati u to da ono što vam govorimo nije "da", a istovremeno "ne". **19** Jer Božji Sin, Isus Krist, kojeg smo vam mi propovijedali - ja, Silvan* i Timotej^c - nije bio "da", a istovremeno "ne", nego je "da" u njegovom slučaju uvijek bilo "da". **20** Jer koliko god ima Božjih obećanja, po njemu su postala "da".^d Stoga preko njega i kažemo Bogu "amen",^e da bismo proslavili Boga. **21** A sam Bog jamči da i vi i mi pripadamo Kristu i on nas je pomazao.^f **22** Osim toga, on je

1:13 *Moguće i: "što već dobro znate". #Ili: "sve do kraja". **1:15** *Moguće i: "kako biste imali dvostruku korist". **1:19** *Zvao se i Sila.

stavio svoj pečat na nas^a i dao nam u srca duh^b kao jamstvo* onoga što će doći.

23 Bog mi je svjedok, zaklinjem se svojim životom da još nisam došao u Korint jer sam vas htio poštediti. **24** Ne kažem da smo mi gospodari vaše vjere,^c nego smo vaši suradnici da biste bili radosni, jer vi ste postojani zbog svoje vjere.

2 Zato sam odlučio da vas ne ražalostim kad ponovno dođem k vama. **2** Jer ako ja vas ražalostim, tko će mene razveseliti? Zar oni koje sam ja ražalostio? **3** Ono što sam vam napisao, napisao sam zato da se, kad dođem, ne ražalostim zbog onih zbog kojih bih se trebao radovati. Naime, uvjeren sam da ono što raduje mene raduje i sve vas. **4** Jer pisao sam vam s velikom boli i tjeskobom u srcu, uz mnogo suza, ali ne da vas ražalostim,^d nego da vam pokažem koliko vas volim.

5 A ako je netko nekoga ražalostio,^e nije ražalostio mene, nego je u neku ruku – ne želim pretjerivati – ražalostio sve vas. **6** Takvom je čovjeku dovoljno što ga je ukorila većina. **7** Zato mu sada spremno oprostite i utješite ga^f kako ga ne bi shrvala prevelika žalost.^g **8** Molim vas, pokažite mu da ga volite.^h **9** Zato sam vam i pisao, da utvrdim jeste li poslušni u svemu. **10** Ako vi nekome nešto oprostite, opraštam mu i ja. A što god sam ja oprostio (ako sam imao što oprostiti), Krist mi je svjedok da sam to učinio zbog vas **11** da nas Sotona ne bi prevario*,ⁱ jer znamo kakve su njegove namjere*.^j

1:22 *Ili: "polog; kaparu". 2:11 *Ili: "nadmudrio". #Ili: "spletke; metode".

1. POGL.
a Ef 4:30

b Ri 8:23
2Ko 5:5
Ef 1:13, 14

c He 13:17
1Pe 5:2, 3

2. POGL.
d 2Ko 7:8, 9

e 1Ko 5:1

f Lk 15:23, 24

g He 12:12

h Ri 12:10

i Lk 22:31
2Ti 2:26

j Ef 6:11, 12
1Pe 5:8

2. stupac
a Dj 16:8

b Ga 2:3
Tit 1:4

c 2Ko 7:5

d Iv 15:19
2Ko 4:3
1Pe 2:7, 8

e 2Ko 4:2

3. POGL.
f 1Ko 9:2

g 1Ko 3:5

h Izl 31:18
Izl 34:1

i Izr 3:3
Izr 7:3

12 Kad sam došao u Troadu^a da objavim dobru vijest o Kristu, ondje mi se pružila dobra prilika da služim Gospodinu*, **13** ali nisam imao mira jer nisam našao svog brata Tita.^b Stoga sam se oprostio s braćom i otišao u Makedoniju*.^c

14 Neka je hvaljen Bog, koji nas uvijek vodi u pobjedničkoj povorci s Kristom i koji preko nas posvuda širi miris znanja o sebi. **15** Jer dok objavljujemo Krista, mi smo Bogu ugodan miris. Taj miris osjećaju i oni koji su na putu spasenja i oni koji su na putu u propast. **16** Ovim posljednjima to je miris smrti koji vodi u smrt,^d a onim prvima miris života koji vodi u život. A tko je sposoban za takvu službu? **17** Mi, jer mi ne trgujemo* Božjom riječju^e kao što to mnogi čine, nego govorimo iz iskrenih pobuda kao oni koje je poslao Bog – činimo to pred Bogom i ujedinjeni s Kristom.

3 Trebamo li opet preporučivati sami sebe? Trebaju li nam možda, kao nekima, pisma preporuke za vas ili od vas? **2** Vi ste naše pismo,^f napisano na našim srcima, za koje znaju i koje čitaju svi ljudi. **3** Jer očito je da ste vi Kristovo pismo koje smo mi napisali svojom službom.^g Ono nije napisano crnilom, nego duhom živog Boga. Nije napisano na kamenim pločama,^h nego na pločama od mesa, na srcima.ⁱ

4 U to možemo biti uvjereni pred Bogom zahvaljujući Kristu. **5** Ne smatramo da smo

2:12 *Dosl.: "otvorila su mi se vrata u Gospodinu". 2:13 *Riječ je o rimskoj provinciji. Vidi Rječnik. 2:17 *Ili: "ne zarađujemo na".

sami od sebe sposobni išta učiniti, nego naša sposobnost dolazi od Boga,^a **6** koji nas je osposobio da budemo sluge novog saveza^b – ne pisanog zakonika,^c nego duha. Naime, pisani zakonik osuđuje na smrt,^d a duh daje život.^e

7 Zakon koji donosi smrt i koji je bio uklesan u kamenu^f došao je u takvoj slavi da Izraelci nisu mogli gledati Mojsijevo lice zbog veličanstvenog sjaja kojim je blistalo,^g a ta je slava trebala nestati. **8** Ne treba li onda davanje duha^h biti popraćeno još većom slavom?ⁱ **9** Jer ako je Zakon koji donosi osudu^j došao u slavi,^k koliko li će većom slavom biti popraćeno davanje pravednosti!^l **10** Doista, čak je i ono što je nekad bilo okruženo slavom lišeno slave jer se pojavilo ono što ima uzvišeniju slavu.^m **11** Jer ako je ono što je trebalo biti ukinuto došlo sa slavom,ⁿ koliko li će veću slavu imati ono što ostaje!^o

12 Budući da imamo takvu nadu,^p govorimo s velikom slobodom **13** i nismo poput Mojsija, koji je koprenom zastirao lice^r da Izraelci ne vide svršetak onoga što je trebalo biti ukinuto. **14** Jer njihov je um otupio.^s I do današnjeg dana, kad se čita stari savez, ta ista koprena zastire im um^t jer ona se može ukloniti samo po Kristu.^u **15** I tako sve do danas, kad god se čitaju Mojsijevi spisi,^v koprena zastire njihovo srce.^z **16** Ali kad se netko obrati k Jehovi*, koprena se uklanja.^a **17** Jehova* je duh,^b a gdje je Jehovin* sveti duh, ondje je slo-

3:16–18 *Vidi dodatak A5.

3. POGL.

a Izl 4:12, 15
Flp 2:13
b He 8:6
c Ri 13:9
d Ga 3:10
e Iv 6:63
f Izl 31:18
Izl 32:16
g Izl 34:29, 30
h Dj 2:1, 4
i 1Pe 4:14
j Pnz 27:26
k Izl 34:35
l Ri 3:21, 22
m Kol 2:16, 17
n Izl 19:16
Izl 24:17
o He 12:22–24
p 1Pe 1:3, 4
r Izl 34:33–35
s Ri 11:7
t Iv 12:40
u Ri 7:6
Ef 2:15
v Dj 15:21
z Ri 11:8
a Izl 34:34
b Iv 4:24

2. stupac

a Iza 61:1
Ri 6:14
Ri 8:15
Ga 5:1, 13
b 2Ko 4:6
Ef 4:23, 24
Ef 5:1

4. POGL.

c 2Ko 2:17
Ga 1:9
d 2Ko 6:3, 4
e Iv 14:30
Ef 2:2
1Iv 5:19
f 2Ko 11:14
g Iza 60:2
Iv 8:12
h Kol 1:15
He 1:3
i Pos 1:3
j 1Pe 2:9
k 2Ko 4:1
l Iza 64:8
Dj 9:15
1Ko 15:47
m 2Ko 12:9, 10
Flp 4:13
n 1Ko 10:13
o He 13:5

2. KORINĆANIMA 3:6–4:9

boda.^a **18** I dok otkrivenih lica poput ogledala odražavamo Jehovinu* slavu, svi se mi mijenjamo i postajemo poput nje, odražavajući sve veću slavu, upravo onako kako to želi Jehova*, koji je duh[#].^b

4 Zato, budući da ovu službu imamo zahvaljujući milosrđu koje nam je iskazano, ne odustajemo. **2** Odričemo se sramotnih djela koja se čine u tajnosti, ne koristimo se lukavstvom i ne izvrćemo* Božju riječ.^c Umjesto toga, objavljujemo istinu i tako pred Bogom pružamo dobar primjer savjesti svakog čovjeka.^d **3** A ako je dobra vijest koju objavljujemo zastrta, zastrta je onima koji odlaze u propast, **4** nevjernicima kojima je bog ovog svijeta*^e zaslijepio umove^f da do njih ne prodre svjetlost^g veličanstvene dobre vijesti o Kristu, koji je Božja slika.^h **5** Jer mi ne propovijedamo o sebi, nego o tome da je Isus Krist Gospodin, a da smo mi vaši robovi radi Isusa. **6** Bog je rekao: "Neka iz tame zasja svjetlost",ⁱ te je obasjao naša srca kako bi ih pomoću Kristovog lica prosvjetlio^j veličanstvenim znanjem o sebi.

7 Ali to blago^k imamo u zemljanim posudama^l da bude očito da naša iznimna snaga potječe od Boga, a ne od nas.^m **8** Pritisnuti smo sa svih strana, ali nismo stjerani u kut. U nedumici smo, ali nismo bez ikakvog izlaza*.ⁿ **9** Progonjeni smo, ali nismo napušteni.^o Obarani smo,

3:18 #Moguće i: "kako to želi Jehovin duh". **4:2** *Ili: "razvodnjavamo". **4:4** *Ili: "poretka; vijeka". Vidi izraz "poredak" u Rječniku. **4:8** *Moguće i: "ne očajavamo".

ali nismo uništeni.^a **10** U svom tijelu neprestano trpimo smrtnu patnju kakve je trpio Isus^b kako bi se i Isusov život očitovao u našem tijelu. **11** Jer mi koji smo živi uvijek se nalazimo u smrtnoj opasnosti^c zbog Isusa kako bi se i Isusov život očitovao u našem smrtnom tijelu. **12** Dakle, mi se suočavamo sa smrću, ali vama to donosi život.

13 A budući da imamo isti duh vjere poput onoga o kojem je napisano: "Vjerovao sam, zato sam govorio",^d i mi vjerujemo i zato govorimo, **14** znajući da će onaj koji je uskrsnuo Isusa uskrsnuti i nas kao i Isusa te nas dovesti pred njega zajedno s vama.^e **15** Sve je to radi vaše dobrobiti da bi, zbog zahvala koje sve više ljudi upućuje Bogu, obilje nezasluzene dobrote bilo još veće, Bogu na slavu.^f

16 Zato ne odustajemo. Naprotiv, ako se naš vanjski čovjek i raspada, onaj unutarnji obnavlja se iz dana u dan. **17** Jer naše trenutne i lake nevolje* donijet će nam nenadmašnu i vječnu slavu.^g **18** Stoga nismo usredotočeni na ono što se vidi, nego na ono što se ne vidi.^h Naime, ono što se vidi je privremeno, a ono što se ne vidi je vječno.

5 Mi znamo da se naša zemaljska kuća, ovaj šator, treba srušiti*ⁱ i da ćemo dobiti građevinu koja potječe od Boga, vječnu kuću na nebesima koja nije načinjena ljudskom rukom.^j **2** Jer u ovoj zemaljskoj kući uzdišemo i čeznemo za tim da uđemo u* svoj nebe-

4:17 *Ili: "kušnje". 5:1 *Ili: "raspasti". 5:2 *Dosl.: "da obučemo".

4. POGL.

a Ot 2:10

b Flp 3:10
1Pe 4:13c Ri 8:36
1Ko 4:9
1Ko 15:31

d Ps 116:10

e 1Ko 6:14

f 2Ti 2:10

g Mt 5:12
Ri 8:18h 2Ko 5:7
He 11:1

5. POGL.

i 2Pe 1:13, 14

j 1Ko 15:50
Flp 3:20, 21

2. stupac

a Ri 6:5
Ri 8:23
1Ko 15:48, 49b 1Ko 15:43, 44
Flp 1:21

c 1Pe 1:3, 4

d Ef 2:10

e Ri 8:23
Ef 1:13, 14

f Iv 14:3

g Flp 1:23

h Ot 22:12

i 2Ko 10:10

j 2Ko 11:1, 16

ski dom^a **3** da, kad uđemo u njega*, ne budemo bez obitavališta[#]. **4** Naime, mi koji smo u ovom šatoru uzdišemo jer smo opterećeni, ali ne zato što želimo napustiti* ovaj, nego zato što želimo ući u[#] onaj drugi,^b da život proguta ono što je smrtno.^c **5** A za to nas je pripremio Bog,^d koji nam je dao duh kao jamstvo* onoga što će doći.^e

6 Stoga smo uvijek puni pouzdanja. Znamo da sve dok stanujemo u tijelu nismo kod Gospodina.^f **7** Naime, živimo po vjeri, a ne po onome što vidimo. **8** Ali puni smo pouzdanja i više bismo voljeli da nismo u tijelu i da živimo kod Gospodina.^g **9** Zato se trudimo biti mu po volji gdje god živjeli – ili kod njega ili daleko od njega. **10** Jer svi mi moramo stati pred Kristovu sudačku stolicu da svatko dobije ono što je zaslužio, u skladu s onim što je činio dok je bio u tijelu – bilo dobro bilo zlo.^h

11 Dakle, budući da znamo da trebamo osjećati strahopoštovanje prema Gospodinu, mi se trudimo uvjeriti ljude u ono što naučavamo. Bog nas dobro poznaje, a nadam se da nas i vi* dobro poznajete. **12** Ne preporučujemo vam opet sami sebe, nego vam dajemo razlog da se hvalite nama kako biste imali što odgovoriti onima koji se hvale vanjstinom,ⁱ a ne onim što je u srcu. **13** Jer ako smo sišli s uma,^j to je bilo radi Boga, a ako smo zdrave pameti, to je radi vas. **14** Naime, Kristova nas ljubav pokreće jer

5:3 *Dosl.: "kad ga obučemo". #Dosl.: "goli". 5:4 *Dosl.: "svući". #Dosl.: "obučiti". 5:5 *Ili: "polog; kaparu". 5:11 *Dosl.: "vaša savjest".

smo zaključili da je jedan čovjek umro za sve^a zato što su svi umrli*. **15** On je umro za sve da oni koji žive ne žive više za sebe,^b nego za njega koji je umro za njih i bio uskrsnut.

16 Zato mi odsad ni na koga ne gledamo ljudskim očima*,^c Ako smo nekad na Krista i gledali ljudskim očima*, sada više ne gledamo tako na njega.^d **17** Dakle, tko je ujedinjen s Kristom, on je novo stvorenje.^e Ono što je staro, prošlo je. Evo, nastalo je nešto novo. **18** A sve je od Boga, koji nas je pomirio sa sobom preko Krista^f i povjerio nam službu pomirenja.^g **19** Drugim riječima, Bog je preko Krista pomirio svijet sa sobom,^h ne računajući ljudima njihove prijestupe,ⁱ a nama je povjerio poruku o tom pomirenju.^j

20 Dakle, mi smo poslanici^k koji zastupaju Krista^l – to je kao da Bog preko nas poziva ljude. Kao Kristovi zastupnici mi ih molimo: "Pomirite se s Bogom!" **21** Bog je radi nas onoga koji nikad nije zgriješio^m učinio žrtvom za grijeh, da mi po njemu budemo pravedni pred Bogom.ⁿ

6 Kao Božji suradnici^o ujedno vas molimo da ne propustite ispuniti svrhu nezaslužene dobrote koju ste primili od Boga.^p **2** Jer on kaže: "Uslišio sam te u vrijeme svoje milosti*, pomogao sam ti u dan spasenja."^r Evo, sada je vrijeme milosti*! Evo, sada je dan spasenja!

3 Nikome ni na koji način ne dajemo razloga za spoticanje

5:14 *Po svemu sudeći, riječ je o tome da su svi osuđeni na smrt jer su grešnici. 5:16 *Dosl.: "po tijelu". 6:2 *Ili: "u povoljno vrijeme". *Ili: "naročito povoljno vrijeme".

5. POGL.

a Iza 53:10
Mt 20:28
1Ti 2:5, 6
b Ri 14:7, 8
c Mt 12:50
d Iv 20:17
e Ga 6:15
f Ri 5:10
Ef 2:15, 16
Kol 1:19, 20
g Dj 20:24
h Ri 5:6
1Iv 2:1, 2
i Ri 4:25
Ri 5:18
j Mt 28:19, 20
Dj 13:38, 39
k Ef 6:19, 20
l Flp 3:20
m He 4:15
He 7:26
n Ri 1:16, 17

6. POGL.

o 2Ko 5:20
p Ri 2:4
r Iza 49:8

2. stupac

a 1Ko 9:22
b 2Ko 4:1, 2
c 2Ko 11:23
d Ot 2:10
e 2Ko 11:25, 27
f Kol 3:13
1So 5:14
g Ef 4:32
h Ri 12:9
i 1Ko 2:4, 5
j 2Ko 10:4
Ef 6:11
k 2Ko 4:10, 11
l Dj 14:19
2Ko 4:8, 9
m Flp 4:13
Ot 2:9
n 2Ko 12:15
o 1Pe 2:17
1Iv 4:20
p Izl 23:32, 33
Pnz 7:3, 4
1Kr 11:4
1Ko 7:39
r Jk 4:4
s Ef 5:7, 8
t Mt 4:10
Ot 12:7, 8

da se našoj službi ne bi imalo što prigovoriti,^a **4** nego se u svemu preporučujemo kao Božji sluga:^b postojanošću u mnogim kušnjama, u nevoljama, u oskudici, u poteškoćama,^c **5** pod udarcima, u zatvorima,^d u napa-dima svjetine, u napornom radu, u besanim noćima, u gladi.^e **6** Preporučujemo se i čistoćom, znanjem, strpljivošću,^f dobrotom,^g svetim duhom, nelicemjernom ljubavlju,^h **7** istinitim riječima i Božjom snagom.ⁱ Preporučujemo se noseći oružje pravednosti^j u desnici* i ljevici*,^k **8** čašću i sramotom, lošim glasom i dobrim glasom. Gledaju na nas kao na varalice, a mi smo istinoljubivi, **9** kao na nepoznate, a mi smo dobro poznati, kao na one koji umiru*, a evo, mi živimo,^k kao na one koji su kažnjeni, a opet, nismo predani smrti,^l **10** kao na ožalošćene, a mi smo uvijek radosni, kao na siromašne, a mi mnoge obogaćujemo, kao na one koji nemaju ništa, a mi ipak imamo sve.^m

11 Sve smo vam otvoreno rekli, Korinćani, i širom smo vam otvorili svoje srce. **12** U našem srcu ima mjesta za vas,ⁿ ali u vašem srcu nema mjesta za nas. **13** Stoga i vi nama – govorim vam kao svojoj djeci – širom otvorite svoje srce.^o

14 Ne uprežite se u nejednak jaram s nevjernicima.^p Jer što je zajedničko pravednosti i bezakonju?^r Što je zajedničko svjetlu i tami?^s **15** Može li vladati sklad između Krista i Belijala*?^t Što je zajedničko

6:7 *Vjerojatno za napad. #Vjerojatno za obranu. 6:9 *Ili: "koji zaslužuju smrt". 6:15 **Belijal" je izvedenica hebrejske riječi koja znači "bezvrijedan". Odnosi se na Sotonu.

vjerniku i nevjerniku?^a **16** Što Božji hram ima s idolima?^b Jer mi smo hram živog Boga,^c a Bog je rekao: "Prebivat ću među njima^d i biti među njima i bit ću njihov Bog, a oni će biti moj narod."^e **17** "Zato izidite iz njihove sredine i odvojite se od njih", kaže Jehova*, 'i ne dotičite više ništa nečisto',^f 'i ja ću vas primiti'.^g **18** "I bit ću vam otac,^h a vi ćete mi biti sinovi i kćeri',ⁱ kaže Jehova*, 'Sve-mogući."

7 Voljena braćo, budući da imamo ta obećanja,^j očistimo se od svake prljavštine tijela i duha^k i trudimo se usavršavati svoju svetost bojeći se Boga.

2 Napravite mjesta za nas u svojim srcima.^l Nikome nismo učinili ništa nažao, nikoga nismo iskvarili, nikoga nismo iskoristili.^m **3** Ne kažem to da bih vas osudio. Jer već sam rekao da ste u našim srcima, bilo da umiremo bilo da živimo. **4** Vama mogu govoriti vrlo otvoreno*. Jako se ponosim vama. Veoma sam se utješio, ispunjen sam radošću unatoč svoj našoj nevolji.ⁿ

5 Doista, kad smo došli u Makedoniju*,^o za nas^p nije bilo mira, nego su nas i dalje sa svih strana snalazile nevolje - izvana borbe, a iznutra strepnje. **6** Ali Bog, koji tješi potištene,^p utješio nas je Titovim posjetom. **7** Nije nas utješio samo njegov posjet nego i to što se on ohrabrio zbog vas. Naime, izvijestio nas je o vašoj žarkoj želji da me vidite, o vašoj tuzi i o vašoj is-

6:17, 18 *Vidi dodatak A5. **7:4** *Ili: "s velikom slobodom". **7:5** *Riječ je o rimskoj provinciji. Vidi Rječnik. "Dosl.: "za naše tijelo".

6. POGL.

a 1Ko 10:21

b 1Ko 10:14

c 1Ko 3:16

d Izl 29:45

e Le 26:11, 12
Eze 37:27f Iza 52:11
Jr 51:45
Ot 18:4g Eze 20:41
2Ko 7:1

h 2Sa 7:14

i Iza 43:6
Ho 1:10
Iv 1:12

7. POGL.

j 2Ko 6:16

k Ri 12:1
1Ti 1:5
1Ti 3:9
1Iv 3:3l Ri 12:10
2Ko 6:12, 13m Dj 20:33, 34
2Ko 12:17n Flp 2:17
Flm 7

o Dj 20:1

p 2Ko 1:3, 4

2. stupac

a 2Ko 2:4

b Ps 32:5
1Iv 1:9

c Mt 3:8

d 1Ko 5:5

krenoj brizi za mene, pa sam se još više obradovao.

8 Ako sam vas i ražalostio svojim pismom,^a nije mi žao. Ako mi je i bilo žao (jer znam da vas je to pismo ražalostilo, ali samo nakratko), **9** sada se radujem, ne zato što ste se ražalostili, nego zato što vas je ta žalost navela na pokajanje. Jer ražalostili ste se u skladu s Božjom voljom, pa zbog nas niste pretrpjeli nikakvu štetu. **10** Naime, žalost koja je u skladu s Božjom voljom potiče na pokajanje koje vodi do spase-nja, zbog čega ne treba žaliti,^b a žalost svojstvena ovom svijetu donosi smrt. **11** Pogledajte kakvu je gorljivost izazvalo u vama to što ste se ražalostili u skladu s Božjom voljom. To vas je potaknulo da se očistite, da se razljutite, da se ispunite strahom, da pokazete iskrenu želju za pokajanjem, da budete revni, da ispravite ono što je krivo.^c Na svaki ste način pokazali da ste čisti* u tom pitanju. **12** Iako sam vam pisao, nisam to napravio zbog onoga koji je učinio zlo^d niti zbog onoga kome je učinjeno zlo, nego da biste pred Bogom pokazali svoju iskrenu želju da nas poslušate. **13** Zato smo se utješili.

No nismo se samo utješili nego smo se i silno obradovали zbog Titove radosti, jer ste svi vi okrijepili njegovo srce*. **14** Jer s ponosom sam mu govorio o vama i nisam se zbog toga posramio. Naprotiv, pohvale koje smo rekli Titu pokazale su se istinitima, kao što je istinito i sve što smo rekli vama. **15** Kad se on sjeti kako

7:11 *Ili: "nedužni". **7:13** *Dosl.: "duh".

ste svi vi bili poslušni^a i kako ste ga primili s dubokim poštovanjem, osjeća još snažniju ljubav prema vama. **16** Radujem se zato što se mogu potpuno pouzdati u vas*.

8 Sada vam, braćo, želimo nešto reći o Božjoj nezaluzenoj dobroti koja je iskazana skupštinama u Makedoniji*.^b

2 Premda su doživljavale teške kušnje i nevolje, njihova je velika radost urodila izuzetnom velikodušnošću usprkos njihovom krajnjem siromaštvu. **3** Naime, mogu posvjedočiti da su davali prema svojim mogućnostima,^c a i preko svojih mogućnosti.^d **4** Jer oni su nas sami usrdno molili neka im omogućimo da prilože svoj velikodušni dar i da tako sudjeluju u prikupljanju pomoći za svete*.^e **5** I ne samo da su učinili kako smo se nadali nego su prije svega sebe dali Gospodinu i nama, po Božjoj volji. **6** Zbog toga smo zamolili Tita^f da dovrši skupljanje vašeg velikodušnog priloga jer je on to i započeo. **7** Stoga, kao što ste bogati u svemu – u vjeri, propovijedanju, znanju, revnosti i ljubavi koju osjećamo prema vama – tako budite bogati i kad je riječ o velikodušnom davanju.^g

8 Ne govorim vam to da bih vam zapovjedio što da radite, nego da vam skrenem pažnju na revnost drugih i ispitam iskrenost vaše ljubavi. **9** Jer znate koliku je nezasluženu dobrotu pokazao naš Gospodin Isus Krist – premda je bio bogat, radi vas je postao siro-

7:16 *Moguće i: "zato što mi vaš primjer u svemu daje hrabrosti". **8:1** *Riječ je o rimskoj provinciji. Vidi Rječnik. **8:4** *Ili: "u sluzenju svetima".

7. POGL.

a 2Ko 2:9
He 13:17

8. POGL.

b Ri 15:26

c Dj 11:29
2Ko 9:7

d Mk 12:43, 44

e Ri 15:25, 26
1Ko 16:1
2Ko 9:1, 2

f 2Ko 12:18

g 1Ti 6:18

2. stupac

a Mt 8:20
Flp 2:7

b 1Ko 7:25

c Pnz 16:10, 17
Izr 3:27, 28

d Izl 16:18

e 2Ko 12:18

f 1Ko 16:1

2. KORINĆANIMA 7:16–8:21

mašan^a da biste se vi obogatili zahvaljujući njegovom siromaštvu.

10 Moje je mišljenje^b da je na vašu dobrobit dovršiti to djelo, koje ste započeli još prije godinu dana. I ne samo da ste ga započeli nego ste ga i dragovoljno izvršavali. **11** A sada dovršite to djelo koje ste započeli – dovršite ga s istom spremnošću koju ste imali u početku i u skladu sa svojim mogućnostima. **12** Naime, ako netko daje spremno – u skladu s onim što ima,^c a ne s onim što nema – ono što daje osobito je vrijedno. **13** Nije mi namjera da se drugima pomogne, a da se vas optereti, **14** nego da ujednačenom raspodjelom vaš višak sada pokrije njihovu oskudicu, kako bi jednom i njihov višak pokrio vašu oskudicu, a sve to u svrhu izjednačavanja. **15** Kao što je napisano: "Tko je imao mnogo, nije imao previše, a tko je imao malo, nije imao premalo."^d

16 Zahvaljujemo Bogu što je Titu^e u srce usadio istu gorljivu brigu za vas kakvu osjećamo i mi. **17** Jer on se spremno odzvao na našu molbu, ali kako je vrlo revan, zapravo je sam odlučio poći k vama. **18** A s njim šaljemo brata kojeg hvalje sve skupštine zbog onog što čini za dobru vijest. **19** Štoviše, skupštine su ga imenovale da putuje s nama i pomogne nam odnijeti taj velikodušni dar, što će biti na slavu Gospodinu i dokazati da smo spremni pomoći drugima. **20** Tako nam nitko neće imati što prigovoriti u vezi s tim velikodušnim prilogom koji nam je povjeren.^f **21** Jer "nastojimo sve raditi

pošteno, ne samo pred Jehovom* nego i pred ljudima".^a

22 S njima šaljemo i našeg brata kojeg smo iskušali mnogo puta povjeravajući mu razne zadatke i u čiju smo se revnost uvjerali, a sada je još revniji jer ima veliko povjerenje u vas. **23** Ako netko ima ikakvih pitanja u vezi s Titom – on je moj prijatelj i suradnik koji služi na vaše dobro. A ako netko ima ikakvih pitanja u vezi s našom braćom – oni su predstavnici* skupština i donose slavu Kristu. **24** Stoga im pokažite da ih volite^b i dokažite skupština-ma da smo se s pravom hvalili vama.

9 Suvišno je da vam pišem o sakupljanju pomoći za svete^c **2** jer znam da ste spremni pomoći. Hvalim vas pred Makedoncima i govorim da je Ahaja već godinu dana spremna pomoći, pa je vaša revnost potaknula mnoge od njih da učine isto. **3** Ipak, šaljem k vama braću kako ne bi ispalo da smo vas u vezi s tim neosnovano hvalili i kako biste doista bili spremni, kao što sam i rekao da ćete biti. **4** Inače ćemo se, ako Makedonci dođu sa mnom i nađu vas nespremne, posramiti zbog toga što smo se uzdali u vas, a da i ne govorim koliko ćete se vi posramiti. **5** Stoga sam smatrao potrebnim zamoliti braću da prije mene dođu k vama i da se pobrinu za to da velikodušni dar koji ste obećali dati bude spreman kad dođemo. Tako će vaš dar biti izraz velikodušnosti, a ne nešto što je netko iznudio od vas.

8:21 *Vidi dodatak A5. 8:23 *Dosl.: "apostoli".

8. Pogl.

a Izr 3:4
1Pe 2:12

b 1Pe 1:22
1Pe 2:17

9. Pogl.

c Ri 15:26
1Ko 16:1
2Ko 9:12

2. stupac

a Izr 11:24
Izr 19:17
Izr 22:9
Pr 11:1
Lk 6:38

b Pnz 15:7, 10

c Izl 22:29
Izr 11:25
Dj 20:35
He 13:16

d Izr 28:27
Mi 3:10
Flp 4:18, 19

e Ps 112:9

f Ri 15:26, 27
2Ko 8:14

g Mt 5:16
He 13:16
Jk 1:27
1Iv 3:17

10. Pogl.

h 1Ko 2:3

i 2Ko 10:10

j Mt 11:29, 30

6 A što se toga tiče, kažem: tko oskudno sije, oskudno će i žeti, a tko obilno sije, obilno će i žeti.^a **7** Neka svatko učini kako je odlučio u srcu, ne preko volje ili nasilu,^b jer Bog voli onoga tko radosno daje.^c

8 A Bog vam može u izobilju iskazati svu svoju nezasluženu dobrotu tako da uvijek budete zbrinuti u svakom pogledu te da usto imate obilje onoga što vam je potrebno za svakodnevna dobra djela.^d **9** (Kao što je napisano: "Velikodušno on dijeli, daje siromašnima. Njegova pravednost traje zauvijek."^e **10** A onaj koji u izobilju daje sjeme sijaču i kruh ljudima za jelo, dat će vam sjeme, i to u izobilju, i umnožit će plodove vaše pravednosti.) **11** Bog vas obilno blagoslivlja da možete velikodušno davati drugima na razne načine, pa zahvaljujući našem trudu vaša velikodušnost potiče druge da zahvaljuju Bogu. **12** Jer to sakupljanje pomoći ne treba samo namiriti potrebe svetih^f nego treba i potaknuti mnoge da zahvaljuju Bogu. **13** Oni slave Boga zato što tom službom pokazuju te da ste podložni dobroj vijesti o Kristu, koju propovijedate, i zato što velikodušno dajete priloge njima, a i svima ostalima.^g **14** Oni se usrdno mole za vas i vole vas zbog nezaslužene dobrote koju vam Bog obilno iskazuje.

15 Hvala Bogu na njegovom neopisivom daru!

10 A ja, Pavao – kojeg smatrate neznatnim kad sam među vama,^h a odvažnim kad vam pišemⁱ – osobno vas preklinjem blagošću i dobrotom svojstvenima Kristu.^j **2** Nadam se

da, kad dođem k vama, neću morati biti odvažan i poduzeti oštre mjere koje namjeravam poduzeti protiv onih koji smatraju da mi živimo po tijelu. **3** Jer iako živimo u tijelu, ne ratujemo na tjelesan način. **4** Naime, oružje kojim ratujemo nije tjelesno,^a nego njegova moć dolazi od Boga,^b pa može srušiti ono što je snažno utvrđeno. **5** Jer mi rušimo kriva razmišljanja i sve što se oholo podiže protiv poznavanja Boga,^c obuzdavamo svaku misao da bi se pokorila Kristu **6** i spremni smo kazniti svaku neposlušnost,^d čim pokažete da ste u potpunosti poslušni.

7 Vi gledate samo vanjštinu. Ako je netko uvjeren da pripada Kristu, neka ponovno razmisli o ovome: kao što on pripada Kristu, tako mu pripadamo i mi. **8** Jer Gospodin nas je ovlastio da vas izgrađujemo, a ne da vas rušimo.^e Čak i kad bih se previše hvalio tim ovlaštenjem, ne bih se posramio. **9** Ne želim da pomislite kako vas svojim pismima nastojim zastrašiti. **10** Jer neki kažu: "Njegova pisma imaju težinu i snagu, ali kad je osobno prisutan, djeluje nezatno, a riječi su mu bezvrijedne." **11** Neka takvi razmisle o ovome: ono što govorimo* u pismima kad smo odsutni, to ćemo provesti u djelo^f kad budemo prisutni.^f **12** Jer ne usuđujemo se svrstati među one koji sami sebe preporučuju niti se uspoređivati s njima.^g Oni sebe procjenjuju vlastitim mjerilima i uspoređuju se sami sa sobom, i tako pokazuju da su nerazumni.^h

10:11 *Dosl.: "kakvi smo na riječima".
 *Dosl.: "takvi ćemo biti na djelu".

10. POGL.

a Mt 26:52
 1Ti 1:18, 19

b 2Ko 6:4, 7

c 1Ko 1:19, 20
 1Ko 3:19, 20
 2Ti 2:24, 25

d 1Ti 1:20

e He 13:17

f 2Ko 13:2

g 2Ko 5:12

h Izr 26:12
 Ga 6:3

2. stupac

a Dj 9:15
 Ga 2:8

b 1Ko 3:10
 1Ko 4:15

c Jr 9:24
 1Ko 1:31

d Lk 18:10-14

e 1Ko 4:5
 2Ti 2:15

11. POGL.

f Mk 2:19
 Ef 5:23
 Ot 21:2, 9

g Pos 3:4, 5
 Iv 8:44

h 1Ti 6:3-5
 He 13:9
 2Pe 3:17

2. KORINĆANIMA 10:3-11:4

13 Mi se pak nećemo hvaliti onim što je izvan naših granica, nego onim što je unutar granica područja koje nam je Bog odredio, a koje obuhvaća i vas.^a **14** Doista, mi ne idemo preko granica svog područja – kao što bismo činili da ono ne obuhvaća i vas – jer smo prvi stigli do vas s dobrom vijesću o Kristu.^b **15** Ne hvalimo se onim što je izvan naših granica, odnosno tuđim naporima, nego se nadamo da će, kako vaša vjera bude jačala, trud koji smo uložili unutar našeg područja donositi sve više ploda. Tada ćemo moći činiti još više, **16** pa ćemo i u drugim krajevima objavljivati dobru vijest. Tako se nećemo hvaliti onim što je već učinjeno na tuđem području. **17** "A tko se hvali, neka se hvali Jehovom*."^c **18** Jer Jehova* ne priznaje onoga koji sam sebe preporučuje,^d nego onoga koga on preporučuje.^e

11 Kad biste barem podnijeli malo moje nerazumnosti! Zapravo, već me i podnosite. **2** Jer gorljivo se brinem za vas kao što to Bog čini*. Naime, ja sam vas osobno obećao dati jednom mužu, Kristu, i želim vas dovesti pred njega kao čistu djevicu.^f **3** Ali bojim se da se vaše misli ne iskvaru – kao što se dogodilo Evi koju je zmija zavela svojim lukavstvom^g – pa da ne izgubite iskrenost i čistoću koje dugujete Kristu.^h **4** Jer kad netko dođe i propovijeda drugačijeg Isusa od onoga kojeg smo mi propovijedali, ili kad unosi drugačiji

10:17, 18 *Vidi dodatak A5. 11:2 *Ili: "Ijubomorno vas čuvam Božjom ljubomornom".

duh od onoga koji ste primili, ili kad objavljuje drugačiju dobru vijest od one koju ste prihvatili,^a vi takvoga podnosite. **5** A smatram da ja ni u čemu ne zaostajem za vašim nadapostolima.^b **6** Ako i nisam vješt u govoru,^c znanja mi nipošto ne nedostaje. Uostalom, mi smo vam to na svaki način i u sve-mu pokazali.

7 Zar sam počinio grijeh zato što sam se ponizio kako biste se vi uzvisili i rado vam objavio Božju dobru vijest bez ikakve naplate?^d **8** Druge sam skupštine opteretio* primajući potporu od njih kako bih mogao služiti vama.^e **9** A kad sam bio kod vas i zapao u oskudicu, nikome nisam bio na teret jer su braća koja su došla iz Makedonije velikodušno namirila moje potrebe.^f Da, trudio sam se da vam ni na koji način ne budem na teret, a i dalje ću to činiti.^g **10** Sve dok je Kristova istina u meni, ništa me neće spriječiti da se time hvalim^h diljem Ahaje. **11** Zašto sam tako postupio? Zar zato što vas ne volim? Bog zna da vas volim.

12 Ja ću i dalje činiti ono što činimⁱ kako onima koji, hvaleći se svojom službom, žele dokazati da su nam ravni ne bih dao nikakvog povoda za to. **13** Jer oni su lažni apostoli, koji varaju druge i pretvaraju se da su Kristovi apostoli.^j **14** A nije ni čudo jer se i sam Sotona pretvara da je anđeo svjetla.^k **15** Stoga nije ništa neobično ako se i njegovi sluge pretvaraju da su sluge pravednosti. No na kraju će dobiti ono što su zaslužili svojim djelima.^l

11:8 *Dosl.: "opljenio".

11. POGL.

a Ga 1:7, 8

b 2Ko 11:23

c 2Ko 10:10

d Dj 18:3
1Ko 9:18

e Flp 4:10

f Flp 4:15, 16

g 1So 2:9

h 1Ko 9:14, 15

i 1Ko 9:11, 12

j Ri 16:17, 18
2Pe 2:1k Ga 1:8
2So 2:9l Mt 16:27
Flp 3:18, 19
2Ti 4:14

2. stupac

a Dj 22:3

b Ri 11:1
Flp 3:4, 5c Ri 11:13
1Ko 15:10

d Dj 16:23, 24

e Dj 9:15, 16
2Ko 6:4, 5
1Pe 2:20, 21

f Pnz 25:3

g Dj 16:22

h Dj 14:19

i Dj 27:41

j Dj 20:3
Dj 23:10

16 Opet kažem: Neka me nitko ne smatra nerazumnim. Ali čak i ako me smatrate nerazumnim, prihvatite me kao takvog, da se i ja malo pohvalim. **17** Ovo što sad govorim, ne govorim po uzoru na Gospodina, nego kao nerazuman čovjek, koji se samouvjereno hvali. **18** Budući da se mnogi hvale onim što ljudi smatraju vrijednim*, i ja ću se time hvaliti. **19** Budući da ste tako "razumni", vi rado podnosite nerazumne. **20** Zapravo, podnosite svakoga tko vas zarobljava, svakoga tko proždire vašu imovinu, svakoga tko otima što imate, svakoga tko se uzdiže iznad vas i svakoga tko vas uudara po licu.

21 To kažem na našu sramotu jer neki misle da smo bili slabi.

No ako drugi postupaju odvažno - govorim kao nerazuman čovjek - onda i ja mogu biti odvažan. **22** Jesu li Hebreji? I ja sam.^a Jesu li Izraelci? I ja sam. Jesu li Abrahamovi potomci? I ja sam.^b **23** Jesu li Kristovi sluge? Kao luđak odgovaram - ja sam to još i više! Više sam se trudio,^c češće sam bio u zatvoru,^d bezbroj puta su me tukli, mnogo puta bio sam u smrtnoj opasnosti.^e **24** Od Židova sam pet puta dobio 39* udarača,^f **25** triput sam bio išiban,^g jednom kamenovan,^h triput sam doživio brodolom,ⁱ cijelu noć i dan proveo sam na otvorenom moru. **26** Često sam putovao, bio sam u opasnostima od rijeka, u opasnostima od razbojnika, u opasnostima od sunarodnjaka,^j u opasnosti-

11:18 *Dosl.: "tijelom". 11:24 *Dosl.: "40 manje 1".

ma od neznabožaca*,^a u opasnostima u gradu,^b u opasnostima u pustinji, u opasnostima na moru, u opasnostima među lažnom braćom. **27** Teško sam i naporno radio, probodio sam mnoge noći,^c bio sam gladan i žedan,^d često sam bio bez hrane,^e trpio sam hladnoću i nisam imao što obući*.

28 A povrh svih tih nevolja, svaki me dan pritišće i briga za sve skupštine.^f **29** Kad je netko slab, zar se i ja ne osjećam slabim? Kad netko posrne u vjeri*, zar ja ne izgaram od gnjeva?

30 Ako se već moram hvaliti, hvalit ću se onim što otkriva da sam slab. **31** Bog i Otac Gospodina Isusa, onaj koga treba hvaliti u svu vječnost, zna da ne lažem. **32** U Damasku je namjesnik kralja Arete držao grad pod stražom kako bi me uhvatio, **33** ali braća su me u košari spustila kroz prozor u gradskim zidinama,^g pa sam mu umaknuo.

12 Moram se hvaliti. Iako od toga nema koristi, prijeći ću na Gospodinova viđenja^h i objave.ⁱ **2** Znam čovjeka ujedinenog s Kristom koji je prije 14 godina – da li u tijelu ili izvan tijela, ne znam, Bog zna – bio odnesen do trećeg neba. **3** Da, znam da je taj čovjek – da li u tijelu ili izvan tijela, ne znam, Bog zna – **4** bio odnesen u raj i da je čuo riječi koje se ne smiju izreći, koje čovjeku nije dopušteno govoriti. **5** Takvim ću se čovjekom hvaliti, a samim sobom neću se hvaliti, osim svojim slabostima. **6** Na-

11:26 *Vidi Rječnik. 11:27 *Dosl.: "i golotinju". 11:29 *Ili: "Kad se netko spotakne".

2. KORINĆANIMA 11:27-12:15

11. POGL.

a Dj 14:5, 6

b Dj 13:50

c Dj 20:31

d 1Ko 4:11

e 2Ko 6:4, 5

f 2Ko 2:4
Kol 2:1

g Dj 9:24, 25

12. POGL.

h Dj 2:17

i Dj 22:17, 18

2. stupac

a Ga 4:13

b Iza 40:29

c Flp 4:13

d 2Ko 11:23

e 2Ko 6:4

f Dj 14:3
Dj 15:12
Ri 15:18, 19

g 1Ko 9:11, 12
2Ko 11:9

h Dj 20:33

i 1Ko 4:14

ime, ako bih se i poželio hvaliti, ne bih bio nerazuman jer bih govorio istinu. Ali ne želim to činiti kako mi nitko ne bi odao čast za nešto više od onoga što od mene vidi ili čuje, **7** i to samo zato što dobivam izuzetne objave.

Kako se ne bih uzoholio, dan mi je trn u tijelu,^a Sotonin anđeo, da me udara. Dan mi je trn kako se ne bih uzoholio. **8** Triput sam molio Gospodina da ga ukloni od mene. **9** Ali on mi je rekao: "Dovoljna ti je nezalužena dobrota koju ti iskazujem jer moja se snaga u punoj mjeri očituje kad si slab."^b Zato ću se s velikim zadovoljstvom hvaliti svojim slabostima, da bi Kristova snaga poput zaklona ostala nada mnogom. **10** Stoga radi Krista uživam u slabostima, u uvredama, u oskudici, u progonstvu i poteškoćama. Jer kad sam slab, onda sam jak.^c

11 Postao sam nerazuman jer ste me vi na to natjerali. Naime, vi ste me trebali preporučiti. Premda u vašim očima nisam ništa, ni u čemu ne zaostajem za vašim nadapostolima.^d **12** Zaista, sami ste vidjeli dokaze da sam apostol – moju veliku ustrajnost,^e znakove, čuda* i silna djela.^f **13** U čemu ste to bili zakinuti u odnosu na druge skupštine, osim u tome što vam ja nisam bio na teret?^g Oprostite mi što sam to skrivio.

14 Evo, već se treći put spremam doći k vama i neću vam biti na teret jer ne tražim vašu imovinu,^h nego vas. Naime, djecaⁱ nisu dužna stjecati imovinu roditeljima, nego roditelji djeci. **15** A ja ću vrlo rado sve

12:12 *Ili: "znamenja".

potrošiti i samog sebe istrošiti za vas.^a Ako ja vas toliko volim, zar ne zaslužujem da i vi mene jednako volite? **16** Ali kako god bilo, ja vam nisam bio na teret.^b A vi ipak kažete da sam bio lukav i da sam vas uhvatio na prijevaru. **17** Zar sam vas iskoristio preko ikoga od onih koje sam vam poslao? **18** Zamolio sam Tita da vas posjeti i poslao sam s njim još jednog brata. Zar vas je Tit u ičemu iskoristio?^c Nismo li mi jednako razmišljali? Nismo li jednako postupali?

19 Mislite li da se cijelo vrijeme opravdavamo pred vama? Mi smo Kristovi učenici i Bog zna da govorimo istinu. A sve što činimo, voljena braćo, činimo da bismo vas izgradili. **20** Jer bojim se da vas, kad dođem, možda neću naći onakve kakve bih vas htio naći i da ja prema vama neću biti onakav kakav biste htjeli da budem, nego da ću zateći svađe, ljubomoru, izljeve gnjeva, sukobe, klevetanje, ogovaranje, oholost i nered. **21** Bojim se da će me moj Bog posramiti pred vama kad opet dođem i da ću tugovati za mnogima koji su u prošlosti griješili, a nisu se pokajali za nečistoću, blud* i besramna djela[#] koja su činili.

13 Ovo je treći put da se spremam doći k vama. "Neka svaka tvrdnja bude potvrđena izjavom dvaju ili triju svjedoka."^d **2** Iako nisam s vama, prihvatite moje riječi kao da sam drugi put kod vas. Unaprijed upozoravam one koji su u prošlosti činili grijeha, a i

12:21 *Ili: "spolni nemoral". Grčki: *porneia*. Vidi Rječnik. [#]Grčki: *asélgeia*. Vidi Rječnik.

12. POGL.

a 2Ko 1:6
Kol 1:24
1So 2:8
He 13:17

b 2Ko 11:9

c 2Ko 8:6

13. POGL.

d Pnz 19:15
Mt 18:16

2. stupac

a Ri 6:4
1Pe 3:18

b 2Ti 2:11, 12

c 1Ko 6:14

d 1Ko 11:28
Ga 6:4

e 1Ko 4:21

f 2Ko 1:3, 4

g Flp 2:2

h 1So 5:13
Jk 3:17
1Pe 3:11
2Pe 3:14

i 1Ko 14:33

sve ostale, da ih neću štedjeti ako opet dođem. **3** Uostalom, vi tražite dokaz da Krist doista govori preko mene, a on nije slab u ophođenju s vama, nego pokazuje veliku snagu. **4** Iako je bio pribijen na stup kad je bio slab, on je živ zahvaljujući Božjoj moći.^a I mi smo, istina, slabi kao što je on bio, ali živjet ćemo s njim^b zahvaljujući Božjoj moći, koja djeluje na vas.^c

5 Preispitujte se da vidite jeste li u vjeri, sami sebe provjeravajte*.^d Zar ne shvaćate da je Isus Krist ujedinen s vama? Osim, naravno, ako niste odbačeni. **6** Uistinu se nadam da ćete shvatiti da mi nismo odbačeni.

7 Molimo se Bogu da ne učinite nikakvo zlo, ne zato da nas drugi prihvate, nego da vi činite dobro, makar nas drugi i odbacili. **8** Jer ništa ne možemo učiniti protiv istine, nego samo za istinu. **9** Da, radujemo se kad god smo mi slabi, a vi jaki. Stoga se molimo da učinite potrebne promjene. **10** Zato vam ovo i pišem dok sam odsutan da, kad dođem k vama, ne bih morao na strog način koristiti ovlasti koje mi je Gospodin dao.^e Jer ovlašten sam da izgrađujem, a ne da rušim.

11 Na kraju, braćo, radujte se, činite potrebne promjene, prihvaćajte utjehu,^f jednako razmišljajte,^g živite u miru,^h pa će Bog ljubavi i miraⁱ biti s vama. **12** Pozdravite jedni druge svetim poljupcem. **13** Pozdravljaju vas svi sveti.

14 Neka nezaslužena dobrota Gospodina Isusa Krista, Božja ljubav i sveti duh koji svi mi dobivamo budu sa svima vama!

13:5 *Ili: "pokažite kakvi ste".

POSLANICA GALAĆANIMA

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|---|---|
| <p>1 Pozdravi (1-5)
Nema druge dobre vijesti (6-9)
Dobra vijest koju Pavao propovijeda potječe od Boga (10-12)
Pavlovo obraćenje i prve godine u istini (13-24)</p> <p>2 Pavao se sastaje s apostolima u Jeruzalemu (1-10)
Pavao prekorio Kefu (Petra) (11-14)
Čovjeka se proglašava pravедnim samo zbog vjere (15-21)</p> <p>3 Važna je vjera, a ne djela propisana Zakonom (1-14)
"Pravednik će živjeti zbog vjere" (11)
Obećanje dano Abrahamu ne ovisi o Zakonu (15-18)
Krist je Abrahamov potomak (16)</p> | <p>Porijeklo i svrha Zakona (19-25)
Božji sinovi zbog vjere (26-29)
Oni koji pripadaju Kristu, Abrahamovo su potomstvo (29)</p> <p>4 "Nitko od vas više nije rob, nego sin" (1-7)
Pavlova briga za Galaćane (8-20)
Hagara i Sara – dva saveza (21-31)
"Gornji Jeruzalem slobodna je žena" (26)</p> <p>5 Kršćanska sloboda (1-15)
Živite po duhu (16-26)
Djela tijela (19-21)
Plodovi duha (22, 23)</p> <p>6 "Nosite bremena jedan drugoga" (1-10)
Što čovjek sije, to će i požeti (7, 8)
Obrzezanje nije važno (11-16)
Novo stvorenje (15)
Zaključak (17, 18)</p> |
|---|---|

1 Ja, Pavao – apostol kojeg nisu poslali ljudi niti ga je postavio neki čovjek, nego Isus Krist^a i Bog, Otac,^b koji je Isusa podignuo iz mrtvih – **2** i sva braća koja su sa mnom pozdravljamo skupštine u Galaciji:

3 Neka vam Bog, naš Otac, i Gospodin Isus Krist iskažu nezasluzenu dobrotu i podare mir. **4** Krist je dao sebe za naše grijeh^c da bi nas izbavio od sadašnjeg zlog svijeta*.^d To je po volji našeg Boga i Oca.^e **5** On neka je hvaljen u svu vječnost! Amen.

6 Čudim se da tako brzo okrećete leđa onome koji vas je pozvao Kristovom nezasluzenom dobrotom i da prihvaćate neku drugu dobru vijest.^f

1:4 *Ili: "poretka; vijeka". Vidi izraz "poredak" u Rječniku.

1. POGLED.

a Dj 9:15
Dj 26:15, 16

b Dj 22:14, 15

c 1Iv 2:1, 2

d Iv 15:19

e 1Ti 2:3, 4

f 2Ko 11:3, 4
Ga 5:7

2. stupac

a Ga 5:10

b 1So 2:13

7 No druge dobre vijesti nema, ali ima nekih koji vas zbunjuju^a i žele iskriviti dobru vijest o Kristu. **8** Međutim, ako vam netko objavi drugačiju dobru vijest od one koju smo vam već objavili – makar to bio netko od nas ili anđeo s neba – neka bude proklet. **9** Već smo vam rekli, a sada to ponavljam: Tko vam god objavljuje drugačiju dobru vijest od one koju ste prihvatili, neka bude proklet.

10 Čiju ja naklonost sada nastojim steći – naklonost ljudi ili Boga? Nastojim li ugoditi ljudima? Kad bih još uvijek ugadao ljudima, ne bih bio Kristov rob.

11 Želim da znate, braćo, da dobra vijest koju sam vam objavio ne potječe od ljudi.^b **12** Nisam je primio od čovjeka niti me tko učio o njoj, nego mi ju je s neba objavio Isus Krist.

13 Vi ste, naravno, čuli kav sam bio dok sam pripadao židovstvu*,^a da sam žestoko[#] progonio Božju skupštinu i htio je zatrti.^b **14** I nadmašio sam u židovstvu mnoge vršnjake iz svog naroda te sam mnogo revnije od njih branio predaje svojih predaka.^c **15** Ali kad je Bogu, koji je dao da se rodim i koji me pozvao u svojoj nezastuženosti dobroti,^d bilo po volji **16** da preko mene otkrije svog Sina kako bih neznabošcima* objavio dobru vijest o njemu,^e nisam se odmah išao posavjetovati ni s kojim čovjekom[#] **17** niti sam otišao u Jeruzalem k onima koji su prije mene bili apostoli, nego sam otišao u Arabiju, a zatim sam se vratio u Damask.^f

18 Tri godine kasnije otišao sam u Jeruzalem^g posjetiti Kefu^{#h} i ostao sam kod njega 15 dana. **19** Ali nisam vidio nijednog drugog apostola osim Gospodinovog brata Jakova.ⁱ **20** Zaklinjem se pred Bogom da je sve ovo što vam pišem istina.

21 Potom sam otišao u sirijske i cilicijske krajeve.^j **22** Ali Kristove skupštine u Judeji nisu me osobno poznavale. **23** Samo su čule od drugih: "Onaj koji nas je prije progonio,^k sada objavljuje dobru vijest o vjeri koju je prije htio zatrti."^l **24** Stoga su zbog mene počele slaviti Boga.

2 Zatim sam, nakon 14 godina, opet otišao u Jeruzalem s Barnabom,^m a poveo sam i Tita.ⁿ **2** Otišao sam onamo jer sam dobio objavu s neba. I iz-

1:13 *Ili: "judaizmu." #Dosl.: "preko svake mjere". **1:16;** **2:2** *Vidi Rječnik. **1:16** #Dosl.: "s tijelom i krvlju". **1:18** *Odnosno Petra.

1. POGL.

- a Dj 23:6
b Dj 8:3
Dj 9:1, 2
Dj 22:4
Dj 26:9–11
c Dj 22:3
Flp 3:4–6
d 1Ko 15:10
e Dj 9:15
Ri 11:13
f Dj 9:19
g Dj 9:26
h Iv 1:42
1Ko 15:5
i Mt 13:55
Dj 12:17
j Dj 9:29, 30
k Ga 1:13
l Dj 8:3

2. POGL.

- m Dj 9:27
n Dj 15:1, 2

2. stupac

- a 2Ko 2:13
b Dj 16:3
c Dj 15:1, 24
d 2Ko 3:17
Ga 5:1
e Ga 4:9
f Ga 2:14
g Ga 2:9
h Dj 22:21
Ri 11:13
1Ti 2:7
i Dj 9:15
j Ef 3:8
k Dj 15:13
l Dj 13:2
Dj 15:25
m Dj 11:29, 30
1Ko 16:1
n Iv 1:42
o Dj 11:25, 26
Dj 15:35

nio sam pred uvaženom braćom dobru vijest koju propovijedam među neznabošcima*. No rekao sam im to nasamo jer sam htio biti siguran da ne trčim uzalud odnosno da nisam trčao uzalud.

3 Ali čak ni Tita,^a koji je bio sa mnom, nitko nije prisiljavao da se obreže,^b iako je Grk. **4** To se pitanje pojavilo zbog lažne braće koja su se potajno uvukla u skupštinu,^c koja su se ušuljala da ugroze slobodu^d koju imamo kao učenici Krista Isusa, kako bi nas navela da robujemo Zakonu.^e **5** Mi im ni načas nismo popustili,^f nismo im se pokorili, da biste vi ostali čvrsti u istini dobre vijesti.

6 A oni koje se smatra uglednima^g – meni je svejedno što su oni jer Bog ne gleda tko je tko – ti uvaženi ljudi zapravo mi nisu rekli ništa novo. **7** Naprotiv, kad su vidjeli da mi je povjerenja dobra vijest za neobrezane,^h kao što je Petru povjerenja za obrezane **8** – jer onaj koji je Petra ovlastio da bude apostol među obrezanima ovlastio je i mene da budem apostol među neznabošcimaⁱ – **9** i kad su uvidjeli da mi je ukazana nezaslužena dobrota,^j Jakov,^k Kefa* i Ivan, koje se smatralo stupovima, pružili su Barnabi i meni^l desnicu u znak suglasnosti[#] da mi idemo k neznabošcima, a oni k obrezanima. **10** Samo su nas zamolili da mislimo na siromašne, a to sam revno i činio.^m

11 Ali kad je Kefaⁿ došao u Antiohiju,^o otvoreno sam ga prekorio* jer je ono što je radio očito bilo pogrešno[#]. **12** Na-

2:9 *Odnosno Petar. #Ili: "suradnje". **2:11** *Ili: "usprotivio sam mu se licem u lice". #Ili: "jer je zaslužio osudu".

ime, prije nego što su došli neki Jakovljevi suradnici,^a jeo je s onima iz drugih naroda*.^b Ali kad su oni došli, prestao je to činiti i više se nije družio s njima jer se bojao onih koji su bili obrezani.^c **13** I ostali Židovi počeli su se pretvarati poput njega*, te se čak i Barnaba poveo za njima. **14** Kad sam vidio da ne postupaju u skladu s istinom dobre vijesti,^d rekao sam Kefi pred svima njima: "Ako ti, koji si Židov, živiš kao oni iz drugih naroda, a ne kao Židovi, kako to da prisiljavaš one iz drugih naroda da žive po židovskim običajima?"^e

15 Mi koji smo po rođenju Židovi, a ne "grešnici" iz drugih naroda, **16** znamo da se čovjeka ne proglašava pravednim zbog vršenja djela propisanih Zakonom, nego samo zbog vjere^f u Isusa Krista.^g Stoga smo povjerovali u Krista Isusa da bismo bili proglašeni pravednima zbog vjere u Krista, a ne zbog vršenja djela propisanih Zakonom, jer nitko neće biti proglašen pravednim zbog vršenja tih djela.^h **17** Ako se i nas koji se trudimo biti proglašeni pravednima po Kristu smatra grešnicima, je li onda Krist u službi grijeha? Nipošto! **18** Ako ponovno gradim ono što sam ranije srušio, pokazujem da sam prijestupnik. **19** Naime, zbog toga što sam se pridržavao Zakona, ja sam umro što se tiče Zakona^a da bih živio za Boga. **20** Pribijen sam na stup s Kristom.^j Ne živim više ja,^k nego Krist živi u meni. Doista, život koji sada živim u tijelu, živim zbog vjere u Božjeg

2:12 *Ili: "neznabošcima". 2:13 *Ili: "pridružili su mu se u tom licemjerju".

2. POGL.

- a Dj 12:17
b Dj 10:26, 28
Dj 11:2, 3
c Dj 21:20, 21
d Dj 10:34, 35
e Dj 15:10
Dj 15:28, 29
f Ri 1:17
Jk 2:23
g Dj 13:39
Ri 5:17
1Ko 6:11
h Ri 3:20–22
i Ri 7:9
j Ri 6:6
Ga 5:24
k 1Pe 4:1, 2

2. stupac

- a 2Ko 5:15
b 1Ti 2:5, 6
c Iv 1:17
d Ga 3:21
He 7:11

3. POGL.

- e Ga 5:7
f 1Ko 1:23
g Ef 1:13
h Ga 4:9, 10
i 1Ko 12:8–10
j Pos 15:6
Ri 4:3
Jk 2:23
k Ri 4:11, 12
l Pos 12:3
Pos 18:18
m Ri 4:16, 17

Sina,^a koji me volio i predao sebe za mene.^b **21** Ja ne odbacujem Božju nezasluzenu dobrotu,^c jer ako se pravednost postiže držanjem Zakona, onda je Krist umro uzalud.^d

3 O, bezumni Galačani! Tko vas je to obmanuo,^e vas koji ste jasno razumjeli zašto je Isus Krist bio pribijen na stup?^f **2** Samo vas ovo želim upitati: Jeste li duh primili zato što ste vršili djela propisana Zakonom ili zato što ste povjerovali u ono što ste čuli?^g **3** Zar ste toliko bezumni? U početku ste dopustili da vas vodi duh. Zar sada pokušavate postići svoj cilj vodeći se tjelesnim razmišljanjima?^h **4** Zar ste uzalud toliko pretrpjeli? Nadam se da nije bilo uzalud! **5** Dakle, da li onaj po kojem dobivate duh i koji među vama čini silna djelaⁱ postupa tako zato što vršite djela propisana Zakonom ili zato što ste povjerovali u ono što ste čuli? **6** Sjetite se Abrahama – on je "povjеровao Jehovi*", a on ga je zbog toga smatrao pravednim".^j

7 Vi sigurno znate da su oni koji žive po vjeri Abrahamova djeca.^k **8** A Pisma su, predviđevši da će Bog ljude iz drugih naroda* proglasiti pravednima zbog vjere, unaprijed objavila Abrahamu dobru vijest, koja je glasila: "Preko tebe će biti blagoslovljeni svi narodi."^l **9** Stoga oni koji žive po vjeri dobivaju blagoslov kao i Abraham, koji je imao vjere.^m

10 Svi koji se uzdaju u vršenje djela propisanih Zakonom nalaze se pod prokletstvom, jer je pisano: "Proklet bio svatko

3:6 *Vidi dodatak A5. 3:8 *Ili: "neznabošce".

tko se ne drži svega što je napisano u svitku Zakona i ne postupa po tome.^a **11** A očito je da Bog nikoga ne proglašava pravednim zbog toga što se drži Zakona^b jer "pravednik će živjeti zbog vjere".^c **12** A Zakon se ne temelji na vjeri. Naime, u njemu piše: "Onaj tko ga se drži, živjet će."^d **13** Krist nas je kupio^e i tako oslobodio^f prokletstva Zakona preuzevši na sebe prokletstvo umjesto nas, jer je pisano: "Proklet je svatko tko je obješen na stup."^g **14** To se dogodilo da blagoslov obećan Abrahamu dođe preko Krista Isusa na druge narode^h i da primimo obećani duhⁱ zbog svoje vjere.

15 Braćo, dat ću vam primjer iz života: Kad neki savez postane pravomoćan, čak i ako su ga sklopili ljudi, nitko ga ne može poništiti niti mu što dodati. **16** A obećanja su bila dana Abrahamu i njegovom potomstvu^{*}.^j Nije rečeno: "I tvojim potomstvima^m", kao da se odnosi na mnoge potomke, nego je rečeno: "I tvom potomstvuⁿ", kao da se odnosi na jednog potomka, a to je Krist.^k **17** Hoću reći ovo: Zakon koji se pojavio 430 godina kasnije^l ne može poništiti savez koji je Bog prije toga sklopio niti može ukinuti njegovo obećanje. **18** Jer ako se nasljedstvo dobiva na temelju Zakona, onda se više ne dobiva na temelju obećanja. A Abrahamu ga je Bog u svojoj dobroti dao putem obećanja.^m

19 Zašto je onda Zakon bio dan? Bio je pridodan da prijesteupe učini očitimaⁿ i vrijedio je

3:16 *Ili: "potomku". Dosl.: "sjemenu". "Dosl.: "sjemenima".

3. POGL.

- a Pnz 27:26
Dj 15:10
Jk 2:10
b Ga 2:15, 16
c Hb 2:4
Ri 1:17
He 10:38
d Le 18:5
Pnz 30:16
Ri 10:5
e 1Ko 7:23
f Mt 26:27, 28
He 9:15
g Pnz 21:23
Dj 5:30
h Ef 2:15, 16
i Jl 2:28
j Pos 12:1-3
Pos 12:7
Pos 13:14, 15
Pos 17:7
Pos 22:17, 18
Pos 24:7
k Mt 1:17
l Izl 12:40, 41
m Pos 22:17
n Ri 3:20

2. stupac

- a Iv 1:29
Ri 10:4
b Dj 7:38, 53
He 2:2
c Izl 20:19
Pnz 5:5
Iv 1:17
d Ri 10:4
e Mt 5:17
f Dj 13:39
Ri 5:1
Ri 8:33
g Kol 2:17
h He 8:6
i Ri 8:14
j Iv 1:12
k Ri 13:14
Ef 4:24
l Ri 10:12
m 1Ko 12:13
Kol 3:10, 11
n Dj 2:17
1Pe 3:7
o Iv 17:20, 21
p Ri 9:7, 8
r Ri 8:17
s Pos 22:18

dok nije došlo potomstvo^{*a} kojem je dano obećanje. I bio je prenesen po anđelima^b preko posrednika.^c **20** Ali posrednik nije potreban kad savez obvezuje samo jednu stranu, a Bog je ta jedna strana. **21** Je li onda Zakon protivan Božjim obećanjima? Nipošto! Jer da su ljudi dobili zakon koji bi mogao dati život, onda bi se pravednost mogla postići putem zakona. **22** Ali Pisma su sve predala pod vlast grijeha kako bi se obećanje koje se temelji na vjeri u Isusa Krista dalo onima koji vjeruju.

23 A prije nego što je došla vjera, Zakon nas je čuvao i bili smo predani pod njegovu vlast, čekajući vjeru koja se trebala objaviti.^d **24** Tako nam je Zakon bio skrbnik^{*} koji nas je vodio do Krista^e kako bismo bili proglašeni pravednima zbog vjere.^f **25** Ali otkako je došla vjera,^g više nemamo skrbnika.^h

26 Svi ste vi, zapravo, Božji sinoviⁱ zbog svoje vjere u Krista Isusa.^j **27** Jer svi vi koji ste se krstili i sada ste ujedinjeni s Kristom^{*}, obukli ste Kristovu osobnost.^k **28** Nema više ni Židova ni Grka,^l nema ni roba ni slobodnjaka,^m nema ni muškarca ni žene,ⁿ jer ste svi vi jedno zato što ste ujedinjeni s Kristom Isusom.^o **29** A ako pripadate Kristu, onda ste Abrahamovo potomstvo^{*p},^p nasljednici^r u skladu s obećanjem.^s

4 Želim vam reći ovo: Dok je nasljednik dijete, ne razlikuje se od roba iako sve pripada njemu. **2** On je pod nadzo-

3:19 *Ili: "potomak". Dosl.: "sjeme".
3:24 *Ili: "zaštitnik; odgajatelj". **3:27** *Dosl.: "krstili u Krista". **3:29** *Dosl.: "sjeme".

rom skrbnika i upravitelja sve do dana koji je odredio njegov otac. **3** Tako smo i mi, dok smo bili djeca, robovali načelima ovog svijeta.^a **4** Ali kad je došlo vrijeme, Bog je poslao svog Sina, kojeg je rodila žena^b i koji je bio podložan Zakonu,^c **5** da kupi i oslobodi one koji su pod Zakonom^d kako bi nas Bog usvojio kao sinove.^e

6 A budući da ste sinovi, Bog je u naša srca^f poslao duh^g koji je dao svom Sinu i taj duh viče: "Abba*, Oče!"^h **7** Stoga nitko od vas više nije rob, nego sin. A ako ste sinovi, onda ste, zahvaljujući Bogu, i nasljednici.ⁱ

8 No dok još niste poznavali Boga, robovali ste bogovima koji zapravo nisu bogovi. **9** Ali sada kad ste upoznali Boga – odnosno sada kad je Bog upoznao vas – kako to da se ponovno vraćate ispraznimⁱ i bezvrijednim* načelima i opet im želite robovati?^k **10** Vi strogo pazite na to da slavite dane, mjesece,^l razdoblja i godine. **11** Brinem se za vas. Bojim se da sam se možda uzalud trudilo oko vas.

12 Braćo, molim vas, budite kao ja jer sam i ja nekad bio kao vi.^m Niste mi učinili ništa nažao. **13** Ali znate da mi se zbog moje bolesti prvi put pružila prilika da vam objavim dobru vijest. **14** Premda vam je moja bolest bila kušnja, niste me prezreli niti ste osjećali gađenje prema meni*, nego ste me primili kao Božjeg anđela, kao Krista Isusa. **15** Gdje je sada radost koju ste onda osjećali?

4:6 *Hebrejski odnosno aramejski izraz koji znači "otac". 4:9 *Dosl.: "slabim i bijednim". 4:14 *Ili: "pljuvali po meni".

4. POGL.

a Kol 2:8
Kol 2:20-22

b Iv 1:14
He 2:14

c Mt 5:17

d 1Ko 7:23
Ga 3:13

e Iv 1:12
Ri 8:23

f Ri 5:5

g Iv 14:26

h Ri 8:15

i Ri 8:17
Ga 3:29
Ef 1:13, 14

j Ri 8:3
He 7:18, 19

k Kol 2:20-22

l Kol 2:16

m Ga 1:14

2. stupac

a Dj 23:5
Ga 6:11

b 1Ko 4:15
1So 2:11
Flm 10

c Pos 16:15

d Pos 21:2, 3

e Pos 16:1, 2

f Pos 17:15, 16

g Izl 19:20
Izl 24:12

h Izl 19:18

i Iza 54:1

Uvjeren sam da biste, da je to bilo moguće, izvadili svoje oči i dali ih meni.^a **16** Jesam li vam postao neprijatelj zato što vam govorim istinu? **17** Neki ljudi silno se trude pridobiti vas, ali nemaju dobre namjere. Žele vas odvojiti od mene da biste njih gorljivo slijedili. **18** Dobro je da se netko revno trudi oko vas ako je to u dobroj namjeri i ako to čini uvijek, a ne samo kad sam ja kod vas. **19** Dječice moja,^b zbog vas opet trpim porođajne bolove koji će trajati dok se u vama ne razvije Kristova osobnost. **20** Volio bih da sam sada s vama pa da vam mogu govoriti na drugačiji način*, jer ne znam što ću s vama.

21 Recite mi, vi koji se želite držati Zakona: Zar ne znate što kaže Zakon? **22** Naprimjer, napisano je da je Abraham imao dva sina, jednoga sa sluškinjom^c i jednoga sa slobodnom ženom.^d **23** Ali sin sluškinje začet je prirodni putem*,^e a sin slobodne žene po obećanju.^f **24** Sve to ima i preneseno značenje, jer te žene predočavaju dva saveza. Jedan je savez sklopljen na gori Sinaju^g i rađa djecu za ropstvo – on je poput Hagare. **25** Hagara predočava Sinaj,^h goru u Arabiji, i odgovara današnjem Jeruzalemu, jer je u ropstvu sa svojom djecom. **26** A gornji Jeruzalem slobodna je žena – on je naša majka.

27 Jer pisano je: "Veseli se, nerotkinjo, ti koja ne rađaš! Radosno kliči, ti koja ne trpiš porođajne bolove, jer djece napuštene žene ima više nego djece udane žene."ⁱ **28** A vi ste, braćo, djeca rođena po obećanju,

4:20 *Ili: "blažim tonom". 4:23 *Dosl.: "rođen je po tijelu".

kao što je bio i Izak.^a **29** Ali kao što je onda onaj koji je bio začat prirodnim putem* progono onoga koji je bio začat[#] po duhu,^b tako se događa i sada.^c **30** No što kažu Pisma? "Otjeraj sluškinju i njenog sina jer sin sluškinje neće biti nasljednik sa sinom slobodne žene."^d **31** Braćo, mi nismo djeca sluškinje, nego djeca slobodne žene.

5 Za tu slobodu Krist nas je oslobodio. Stoga budite nepokolebljivi^e i ne dajte se opet upregnuti u ropski jaram!^f

2 Slušajte! Ja, Pavao, kažem vam: ako se obrežete, Krist vam neće ništa koristiti.^g **3** Opet podsjećam svakog čovjeka koji se obreže da je dužan držati se cijelog Zakona.^h **4** Odvojeni ste od Krista, vi koji pokušavate biti proglašeni pravednima držeći se Zakona.ⁱ Sami ste sebe lišili njegove nezaslužene dobrote. **5** A mi željno očekujemo da nas Bog po duhu proglasi pravednima na temelju naše vjere i tome se nadamo. **6** Jer u Kristu Isusu ništa ne vrijedi ni obrezanje ni neobrezanje,^j nego vjera koja se očituje pokazivanjem ljubavi.

7 Tako ste dobro započeli trku.^k Tko vas je spriječio da se i dalje držite istine? **8** Na to vas nije nagovorio Bog, koji vas je pozvao. **9** Malo kvasca ukvasa cijelo tijesto.^l **10** Uvjeren sam da vi koji ste ujedinjeni s Gospodinom^m nećete misliti drugačije od mene. A onaj tko vas zbunjuje,ⁿ tko god to bio, dobit će zasluženu kaznu. **11** A ako ja, braćo, i dalje pro-

4:29 *Dosl.: "rođen po tijelu". #Dosl.: "rođen".

4. Pogl.

a Ri 9:8
Ga 3:29
b Pos 21:9
c Ga 5:11
2Ti 3:12
d Pos 21:10

5. Pogl.

e 1Ko 16:13
Flp 4:1
f Dj 15:10
g Ga 6:12
h Ri 2:25
Ga 3:10
i Ri 3:20
j 1Ko 7:19
Ga 6:15
Kol 3:10, 11
k 1Ko 9:24
Ga 3:3
l 1Ko 5:6
1Ko 15:33
2Ti 2:16-18
m Iv 17:20, 21
n Ga 1:7

2. stupac

a 1Ko 1:23
b 1Pe 2:16
c 1Ko 9:19
d Le 19:18
Mt 7:12
Mt 22:39
Ri 13:8, 9
Jk 2:8
e Jk 3:14
f Jk 4:1, 2
g Ri 8:5, 13
h Ri 6:12
1Pe 2:11
i Ri 7:15, 19
Ri 7:23
j 1Ko 5:9
Ef 5:3
Kol 3:5
Ot 2:20
k Mk 7:21, 22
Ef 4:19
2Pe 2:2
Jd 4
l Le 19:26, 31
Pnz 18:10, 11
m Pnz 21:20, 21
lza 5:11
n 1Pe 4:3

povijedam obrezivanje, zašto me onda i dalje progone? Kad bih to činio, onda mučenički stup^{*a} više ne bi bio kamen spoticanja onima koji mi se protive. **12** Da se barem uškope* oni koji vas zbunjuju!

13 A vi ste, braćo, pozvani da živite u slobodi. Samo neka vam vaša sloboda ne služi kao izlika za zadovoljavanje tjelesnih želja,^b nego neka vas ljubav potiče da robujete jedni drugima.^c **14** Jer cijeli se Zakon ispunjava u jednoj zapovijedi*: "Ljubi svog bližnjeg kao samog sebe."^d **15** Ali ako nastavite gristi i izjedati jedni druge,^e mogli biste jedni druge istrijebiti.^f

16 Stoga vam kažem: Živite po duhu,^g pa nećete udovoljavati željama tijela.^h **17** Jer tijelo se, zbog svojih želja, protivi duhu, a duh se protivi tijelu. Oni se protive jedno drugome i zato vi ne činite ono što biste htjeli.ⁱ **18** Ali ako vas vodi duh, niste pod Zakonom.

19 Djela tijela lako je prepoznati. To su blud^{*j}, nečistoća, besramnost^{#, k}, **20** idolopoklonstvo, prizivanje duhova^{*l}, neprijateljstva, svađe, ljubomora, izljevi gnjeva, sukobi, podjele, sljedbe, **21** zavist, opijanje,^m razuzdane zabave i tome slično.ⁿ U vezi s tim vas upozoravam, kao što sam vas već i upozorio, da oni koji takvo što

5:11 *Vidi Rječnik. 5:12 *Ili: "kastriraju; postanu eunusi". Time bi sami sebe učinili nepodobnima za vršenje djela propisanih Zakonom, koji zagovaraju. 5:14 *Moguće i: "može sažeti u jednu zapovijed". 5:19 *Ili: "spolni nemoral". Grčki: *porneia*. Vidi Rječnik. #Grčki: *asélgeia*. Vidi Rječnik. 5:20 *Ili: "vračanje; okultizam; upotreba droge".

čine neće naslijediti Božje kraljevstvo.^a

22 A plodovi duha su ljubav, radost, mir, strpljivost*, dobrotivost[#], dobrota,^b vjera, **23** blagost, samosvladavanje*.^c Nijedan zakon nije protiv toga. **24** A oni koji pripadaju Kristu Isusu, pribili su na stup tijelo zajedno s tjelesnim strastima i željama.^d

25 Ako živimo po duhu, dopustimo duhu da nas vodi.^e **26** Ne budimo tašti,^f ne nadmećimo se jedni s drugima,^g ne zavidimo jedni drugima.

6 Braćo, ako tko nenamjerno pogriješi*, vi koji ste duhovni pomažite mu u duhu blagosti^h da se vrati na pravi put. Ali pritom pazite na sebeⁱ da i sami ne dođete u iskušenje.^j **2** Nosite bremena jedan drugoga^k i tako ćete ispuniti Kristov zakon.^l **3** Jer ako tko misli da je nešto, a zapravo nije ništa,^m sam sebe zavarava. **4** Ali neka svatko ispita svoje postupke,ⁿ pa će razlog za zadovoljstvo naći u samom sebi, a ne u tome što se uspoređuje s drugima.^o **5** Jer svatko će nositi svoj teret*.^p

6 I neka onaj koga se poučava Božjoj riječi dijeli sve dobro što ima s onim tko ga poučava.^r

7 Ne zavaravajte se: Boga se ne može ismijavati! Jer što čo-

5:22 *Ili: "dugotrpeljivost". #Glavna je misao izvornog izraza zauzimanje za dobrobit drugih. Taj izraz prenosi misao o dobrohotnosti, dobroti, ljubaznosti, supteljivosti, velikodušnosti i nesebičnosti. On se razlikuje od izvornog izraza prevedenog pojmom "dobrota", koji se odnosi na moralne vrline neke osobe. 5:23 *Ili: "samokontrola; vlast nad sobom". 6:1 *Ili: "ako tko pogriješi, a da toga i nije svjestan". 6:5 *Ili: "teret odgovornosti".

5. POGL.

a 1Ko 6:9, 10

b Ef 5:9

c Jk 3:17

d Ri 6:6

e Ri 8:4

f Flp 2:3

g Pr 4:4
1Ko 4:7
Ga 6:4

6. POGL.

h Izr 15:1

Kol 3:12

1Ti 6:11

Tit 3:2

i 1Ko 10:12

j Jk 3:2

k 1So 5:14

l Iv 13:34

Iv 15:12

1Iv 4:21

m Ri 12:3

n 2Ko 13:5

o Ga 5:26

p Ri 14:4
2Ko 5:10

r Mt 10:9, 10

Lk 10:7

Ri 15:27

1Ko 9:11, 14

2. stupac

a Ri 2:6-8

b Ri 8:6, 13

c He 3:14

He 12:3

Ot 2:10

d Jk 2:10

e 1Ko 2:2

f 1Ko 7:19
Ga 5:6
Kol 3:10, 11g 2Ko 5:17
Ef 2:10

h Ri 9:6

i 2Ko 4:10
Flp 3:10

vjek sije, to će i požeti.^a **8** Tko sije u svoje tijelo, od tijela će požeti propast, a tko sije u duh, od duha će požeti vječni život.^b **9** Stoga nemojmo prestati činiti dobro jer ćemo, ako se ne umorimo*, žeti kad dođe vrijeme.^c **10** Dakle, dok za to imamo priliku*, činimo dobro svima, a naročito svojoj braći u vjeri.

11 Pogledajte ova velika slova, to vam ja pišem vlastitom rukom.

12 Svi koji žele ugoditi drugima držeći se ljudskih mjerila* prisiljavaju vas da se obrežete. To čine samo zato da ne budu progonjeni zbog Kristovog mučeničkog stupa[#]. **13** Čak se ni oni koji se obrezuju ne drže Zakona,^d ali žele da se vi obrežete kako bi se hvalili onim što ste učinili svom tijelu. **14** A ja se ne želim hvaliti ničim osim mučeničkim stupom našeg Gospodina Isusa Krista.^e Njegovom je smrću svijet u mojim očima pogubljen*, a i ja sam pogubljen u očima svijeta. **15** Jer nije važno ni obrezanje ni neobrezanje,^f važno je biti novo stvorenje.^g **16** Neka svi koji žive po tom načelu imaju mir i neka im Bog iskaže milosrđe. Oni su Izrael Božji.^h

17 Neka mi odsad više nitko ne stvara nevolje jer ja na svom tijelu nosim žigove koji pokazuju da sam Isusov rob.ⁱ

18 Braćo, neka nezaslužena dobrota našeg Gospodina Isusa Krista bude s duhom koji pokazujete! Amen.

6:9 *Ili: "ako ne odustanemo". 6:10 *Ili: "dok je za to pogodno vrijeme". 6:12 *Dosl.: "po tijelu". #Vidi Rječnik. 6:14 *Ili: "pribijen na stup".

POSLANICA EFEŽANIMA

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|--|---|
| 1 Pozdravi (1, 2)
Duhovni blagoslovi (3-7)
Sve će se ponovno sastaviti u Kristu (8-14)
Sve će se urediti kad za to dođe vrijeme (10)
Kao pečatom obilježeni svetim duhom, koji je jamstvo (13, 14)
Pavao zahvaljuje Bogu za vjeru Efežana i moli se za njih (15-23) | Pavao se moli da Efežani bolje razumiju istinu (14-21) |
| 2 Oživljeni i ujedinjeni s Kristom (1-10)
Srušen pregradni zid (11-22) | 4 Jedinstvo Kristovog tijela (1-16)
"Dao je ljude na dar" (8)
Stara i nova osobnost (17-32) |
| 3 U svetu tajnu uključeni i ljudi iz drugih naroda (1-13)
Ljudi iz drugih naroda sunasljednici s Kristom (6)
Božji vječni naum (11) | 5 Kloniti se nečistog govora i vladanja (1-5)
"Živite kao djeca svjetla" (6-14)
Ispunjavati se duhom (15-20)
"Mudro koristite vrijeme" (16)
Savjeti muževima i ženama (21-33) |
| | 6 Savjeti djeci i roditeljima (1-4)
Savjeti robovima i gospodarima (5-9)
Sva Božja bojna oprema (10-20)
Zaključni pozdravi (21-24) |

1 Ja, Pavao, Božjom voljom apostol Krista Isusa, pozdravljam svete u Efezu,^a vjerne koji su ujedinjeni s Kristom Isusom:

2 Neka vam Bog, naš Otac, i Gospodin Isus Krist iskažu nezasluzenu dobrotu i podare mir.

3 Neka je hvaljen Bog i Otac našeg Gospodina Isusa Krista jer nas je zbog toga što smo ujedinjeni s Kristom^b blagoslovio svakim duhovnim blagoslovom na nebesima. **4** On nas je prije postanka svijeta izabrao da budemo ujedinjeni s Kristom kako bismo bili sveti i neokaljani^c pred njim u ljubavi. **5** Naime, unaprijed je odlučio^d usvojiti nas preko Isusa Krista kao svoje sinove,^e jer je tako želio i to mu je bilo po volji,^f **6** da bi ga se hvalilo zbog njegove uzvišene nezasluzene dobrote^g

1. POGL.

a Ot 2:1, 3

b Ef 2:6

c Ef 5:25-27

d 2So 2:13
1Pe 1:2

e Ri 8:15, 29
Ri 8:23

f Ri 8:28

g Ri 3:24

2. stupac

a Iv 3:35

b Dj 20:28
Ri 3:25
Ot 5:9

c Dj 13:38
Kol 1:14
Kol 2:13

d Ri 16:25, 26

e Flp 2:9, 10
Kol 1:19, 20

f Ri 8:17
Ef 3:5, 6

koju nam je dobrostivo iskazao preko svog voljenog Sina.^a

7 Preko njega smo oslobođeni otkupninom koju je on platio svojom krvlju^b – oprošteni su nam prijestupi^c zahvaljujući Božjoj velikoj nezasluzenoj dobroti.

8 Tu nam je nezasluzenu dobrotu obilno iskazao i podario nam svu mudrost i razboritost **9** obznanivši nam svetu tajnu^d svoje volje. Ta je sveta tajna u skladu s onim što želi, s njegovim naumom **10** da se sve uredi kad za to dođe vrijeme, naime da se sve ponovno sastavi u Kristu – ono što je na nebesima i ono što je na zemlji.^e Da, sve se ponovno sastavlja u njemu, **11** s kim smo ujedinjeni i određeni za nasljednike^f – unaprijed smo izabrani prema naumu onoga koji sve svoje odlu-

ke provodi u djelo u skladu sa svojom voljom – **12** kako bismo mi koji smo se prvi pouzdali* u Krista bili na hvalu i slavu Bogu. **13** A i vi ste se pouzdali u njega kad ste čuli riječ istine, dobru vijest o svom spasenju. Kad ste povjerovali, preko njega ste kao pečatom bili obilježeni^a obećanim svetim duhom, **14** koji je jamstvo* da ćemo dobiti svoje nasljedstvo.^b Obilježeni ste pečatom kako bi Božje vlasništvo^c bilo oslobodeno otkupninom,^d njemu na slavu i hvalu.

15 Zato ja, otkako sam čuo za vašu vjeru u Gospodina Isusa i za ljubav koju pokazujete svim svetima, **16** ne prestajem zahvaljivati za vas. Stalno vas spominjem u svojim molitvama **17** kako bi vam Bog našeg Gospodina Isusa Krista, veličanstveni Otac, dao da budete mudri i da razumijete njegove objave* dok se trudite dobro ga upoznati.^e **18** Prosvijetlio vam je oči srca kako biste spoznali koju ste nadu dobili kad vas je pozvao, kakvo uzvišeno bogatstvo čuva kao nasljedstvo za svete^f **19** i koliko je nenadmašna veličina njegove moći koja se očituje na nama vjernicima.^g Veličina te moći vidi se po djelovanju njegove silne snage, **20** koju je pokazao na Kristu kad ga je podignuo iz mrtvih te ga posjeo sebi zdesna^h na nebesima **21** i tako ga uzvisio daleko iznad svakog poglavarstva, vlasti, sile i uprave te iznad svakog imena,ⁱ ne samo u

1:12 *Ili: "položili nadu". 1:14 *Ili: "polog; kapara". 1:17 *Ili: "dao duh mudrosti i razumijevanja".

1. POGL.

a 2Ko 1:22
Ef 4:30
Ot 7:4

b 2Ko 5:5
1Pe 1:3, 4

c 1Pe 2:9

d Ri 8:23
1Ti 2:5, 6

e Kol 1:9
1Ti 2:3, 4

f 1Pe 1:3, 4

g 2Ko 13:4

h Ps 110:1
Dj 7:55

i Dj 4:12
Flp 2:9-11

2. stupac

a Ps 8:6
1Ko 15:27
He 2:8

b Mt 28:18
Ef 5:23
Kol 1:18

c Ri 12:5
Ef 4:16

2. POGL.

d Kol 2:13

e Ri 12:2
Ef 4:17

f Iv 12:31

g 1Ko 2:12

h 1Ko 6:9-11

i 1Pe 4:3

j Iv 3:36

k Ps 145:9

l Ri 5:8
1Iv 4:9, 19

m Kol 2:12, 13

n Ef 1:3

o Ri 4:16

p Ri 3:20

ovom poretku* nego i u onom koji treba doći. **22** I sve mu je podložio^a i postavio ga za poglavara nad svime što je povezano sa skupštinom,^b **23** koja je njegovo tijelo^c i koja je prožeta njime koji na svaki način ispunjava sve.

2 Bog vas je oživio iako ste bili mrtvi zbog svojih prijestupa i grijeha.^d **2** Nekada ste živjeli kako živi* ovaj svijet,^e po volji vladara koji vlada zrakom,^f odnosno duhom^g koji sada djeluje u neposlušnim ljudima. **3** Među njima smo svi mi nekada živjeli po željama svog tijela^h i ugađali prohtjevima tijela i uma.ⁱ Po svojoj smo prirodi bili djeca koja slušuju Božju srdžbu,^j kao i svi ostali. **4** Ali Bog je neizmjerljivo milosrdan,^k pa nas je zbog velike ljubavi koju je osjećao prema nama^l **5** oživio i ujediniio s Kristom iako smo bili mrtvi zbog prijestupa.^m Nezasluženom dobrotom ste spašeni. **6** On nas je, kao one koji su ujedinjeni s Kristom Isusom, oživio i posjeo s njim na nebesimaⁿ **7** da bi nam – zbog naklonosti* koju osjeća prema nama koji smo ujedinjeni s Kristom Isusom – u poretku^o koji dolazi pokazao svoju neizmjerljivo veliku nezasaženu dobrotu.

8 Tom ste nezasaženu dobrotom spašeni zbog svoje vjere.^o To nije vaša zasluga – to je Božji dar. **9** Ne, to nije zbog vaših djela^p i zato nitko nema razloga hvalisati se. **10** Mi

1:21 *Ili: "svijetu; vijeku". Vidi izraz "poredak" u Rječniku. 2:2 *Ili: "išli putem kojim ide". 2:7 *Ili: "dobrotivosti; velikodušnosti". #Ili: "vjekovima". Vidi izraz "poredak" u Rječniku.

smo Božje djelo i, ujedinjeni s Kristom Isusom,^a stvoreni smo^b da činimo dobra djela, koja je Bog unaprijed odredio za nas.

11 Stoga imajte na umu da su nekada vas, neznabošce* po rođenju^z, "neobrezanima" nazivali oni koje se naziva "obrezanima", čije je obrezanje izvršeno ljudskom rukom na tijelu. **12** U to ste vrijeme bili bez Krista, otuđeni od izraelskog naroda, tuđinci koji nisu bili uključeni u saveze povezane s obećanjem.^c Bili ste bez nade i bez Boga u svijetu.^d **13** Ali budući da ste ujedinjeni s Kristom Isusom, vi koji ste nekada bili daleko od Boga sada ste mu se približili po Kristovoj krvi.

14 Jer on nam je donio mir,^e on je dvije skupine združio u jednu^f i srušio pregradni zid* koji ih je razdvajao.^g **15** Svojim tijelom ukinuo je razlog za neprijateljstvo, Zakon koji se sastoji od zapovijedi i odredbi, da bi od dvije skupine ujedinjene s njim načinio jednog novog čovjeka^h i da bi uspostavio mir **16** te da bi svojom smrću na mučeničkom stupu*ⁱ potpuno pomirio obje skupine s Bogom kako bi postale jedno tijelo, jer je samim sobom uklonio razlog za neprijateljstvo.^j **17** I došao je te objavio dobru vijest o miru vama koji ste bili daleko od Boga i onima koji su mu bili blizu. **18** Po Kristu i jedni i drugi imamo pristup Ocu zato što smo dobili isti duh.

19 Stoga više niste tuđinci ni došljaci,^k nego ste sugrađani!

2:11, 16 *Vidi Rječnik. **2:11** #Dosl.: "po tijelu". **2:14** *Aluzija na pregradu u hramu koja je sprečavala ne-Židove da uđu u dvorišta u koja su smjeli ući samo Židovi.

2. POGL.

- a Ef 1:3, 4
b Ga 6:15
c Ri 9:4
d Iza 65:1
e Kol 1:19, 20
f Kol 3:11
g Le 20:26
Kol 2:13, 14
h 1Ko 12:12
Ga 3:28
i He 12:2
j Dj 10:28
k Ef 2:12
l Flp 3:20

2. stupac

- a 1Ti 3:15
He 3:6
b 1Ko 12:28
c Iza 28:16
d Kol 2:19
e 1Ko 3:16
1Ko 6:19
f 1Pe 2:5

3. POGL.

- g Ef 4:1
h 1Ko 9:16, 17
Kol 1:25, 26
i 1Ko 4:1
Ef 6:19
j Ri 11:25
Ri 16:25, 26
k Ef 2:15, 16
l Kol 1:25-27
m 1Ko 15:9
n 1Ti 1:13, 14

svetih i Božji ukućani.^a **20** Nazidani ste na temelju koji čine apostoli i proroci,^b a ugaoni kamen temeljac sam je Krist Isus.^c **21** Ujedinjena s njim, cijela je građevina skladno povezana^d i izrasta u Jehovin* sveti hram.^e **22** Budući da ste ujedinjeni s Kristom, i od vas se gradi građevina u kojoj Bog prebiva duhom.^f

3 Zato ja, Pavao, zatvorenik^g zbog Krista Isusa radi dobrobiti vas, ljudi iz drugih naroda*...^z **2** Doista, čuli ste da mi je povjerena odgovornost^h pomoći vam da se koristite Božjom nezasluženom dobrotom, **3** da mi je objavom s neba obznanjena sveta tajna, kao što sam vam prethodno ukratko napisao. **4** Kad to čitate, možete proniknuti u moje razumijevanje svete tajneⁱ o Kristu. **5** Ta tajna nije bila obznanjena prijašnjim naraštajima kao što je sada duhom otkrivena svetim apostolima i prorocima,^j **6** naime da ljudi iz drugih naroda, zbog toga što su ujedinjeni s Kristom Isusom i zahvaljujući dobroj vijesti, trebaju biti naši sunasljednici i dijelovi istog tijela^k te dobiti isto što je obećano i nama. **7** Ja sam postao sluga te tajne zbog Božje nezaslužene dobrote. Taj sam dar dobio djelovanjem Božje sile.^l

8 Meni, najmanjem od svih svetih,^m ukazana je nezaslužena dobrotaⁿ da drugim narodima objavim dobru vijest o Kristovom nedokučivom bogatstvu **9** i da svima obznanim kako Bog, koji je sve stvo-

2:21 *Vidi dodatak A5. **3:1** *Ili: "vas, neznabožaca". #Po svemu sudeći, misao se nastavlja u 14. retku.

rio, upravlja otkrivanjem svete tajne^a koju je vjekovima skrivao. **10** Svrha je toga da se sada preko skupštine^b Božja raznolika mudrost obznani vladarima i vlastima na nebesima.^c **11** To je u skladu s većnim naumom koji Bog ima u vezi s Kristom,^d našim Gospodinom Isusom. **12** Zahvaljujući njemu možemo slobodno govoriti i možemo s pouzdanjem pristupati Bogu^e jer vjerujemo u Krista. **13** Stoga vas molim da ne klonete zbog nevolja koje podnosim radi vaše dobrobiti jer vam one služe na čast.^f

14 Zato ja prigibam koljena pred Ocem, **15** kome svaka obitelj na nebu i na zemlji duguje svoje postojanje*. **16** Molim ga da vam u svojoj veličanstvenosti omogućí da svog unutarnjeg čovjeka^g ojačate snagom koju daje njegov duh **17** i da zbog vaše vjere Krist prebiva u vašim srcima zajedno s ljubavlju.^h Budite ukorijenjeniⁱ i utemeljeni u vjeri!^j **18** kako biste zajedno sa svima svetima mogli u potpunosti razumjeti što je širina, dužina, visina i dubina istine **19** te spoznati Kristovu ljubav,^k koja nadilazi znanje. Tako ćete se ispuniti svime što daje Bog.

20 A on svojom silom koja djeluje u nama^l može učiniti neizmerno više od svega što molimo ili što možemo zamisliti.^m **21** On neka je hvaljen preko skupštine i preko Krista Isusa kroz sve naraštaje u svu vječnost. Amen.

4 Zato vas ja, zatvorenikⁿ zbog Gospodina, usrdno molim da živite životom dostojnim^o poziva koji ste dobi-

3:15 *Dosl.: "ime".

3. Pogl.

a Ef 1:9, 10
b 1Pe 1:10, 12
c 1Pe 2:9
d Ef 1:11
e Iv 14:6
He 4:15, 16
f 2Ti 2:10
g 2Ko 4:16
h Iv 14:23
i Kol 2:6, 7
j Kol 1:23
k Ri 8:35
l Kol 1:29
m Mk 11:24

4. Pogl.

n Flm 9
o Flp 1:27

2. stupac

a Mt 11:29
Ri 12:3
Flp 2:3
1Pe 5:5
b 1So 5:14
c 1Ko 13:4
d 1Ko 1:10
Kol 3:15
e Ri 12:5
f 1Ko 12:4
g 1Pe 1:3, 4
h 1Ko 8:6
1Ko 12:5, 6
i 1Ko 12:11
j Ps 68:18
1Ko 12:28
Ef 4:11
k Dj 1:9
ITI 3:16
l He 9:24
m Mt 10:2-4
n 1Ko 12:28
o Dj 2:8
p Dj 13:1
Jk 3:1
r 1Ko 14:26
s 1Ko 14:20
t He 13:9

li: **2** budite istinski ponizni^a i blagi, budite strpljivi,^b podnosite jedni druge s ljubavlju,^c **3** svesrdno se trudite održati jedinstvo koje imate zahvaljujući duhu tako da čuvate mir koji vas povezuje.^d **4** Jedno je tijelo^e i jedan duh,^f kao što je i jedna nada^g koju ste dobili kad vas je Bog pozvao. **5** Jedan je Gospodin,^h jedna vjera i jedno krštenje. **6** Jedan je Bog i Otac svijeta, koji je nad svima i koji djeluje preko svih i u svima.

7 Svakome od nas podarena je nezaslužena dobrota onako kako nam je Krist razdijelio taj dar.ⁱ **8** Zato je rečeno: "Kad je uzašao na visinu, sa sobom je poveo zarobljenike, dao je ljude na dar."^j **9** A što drugo znače riječi "uzašao je" nego da je najprije sišao dolje, na zemlju? **10** Onaj koji je sišao isti je onaj koji je uzašao^k daleko iznad svih nebesa^l kako bi se preko njega sve ispunilo.

11 On je dao neke da budu apostoli,^m neke da budu proroci,ⁿ neke da budu propovjednici dobre vijesti,^o a neke da budu pastiri i učitelji,^p **12** kako bi usmjeravali svete*, služili drugima i izgrađivali Kristovo tijelo^r **13** dok svi ne postignemo jedinstvo u vjeri i dobro ne upoznamo* Božjeg Sina, dok ne postanemo odrasli^s ljudi,^s dok ne uzrastemo do Kristove zrelosti. **14** Stoga ne budimo više djeca, ne budimo poput onih koje bacaju valovi i koje nosi amo-tamo svaki vjetar učenja^t jer slušaju ljude koji se služe

4:12 *Ili: "obučavali svete; osposobljavali svete; pomagali svetima da čine potrebne promjene". 4:13 *Dosl.: "jedinstvo u vjeri i u dobrom poznavanju".
*Ili: "zreli".

prijevarom i koji ih lukavo dovede u zabludu. **15** Naprotiv, držimo se istine* i, vođeni ljubavju, uzrastimo do zrelosti kako bismo bili poput onoga koji je glava, a to je Krist.^a **16** Zahvaljujući njemu cijelo je tijelo^b skladno sastavljeno i svi njegovi dijelovi složno rade jer svaki zglob koji ih povezuje ispunjava svoju svrhu. Kad svaki dio tijela izvršava svoju ulogu, tijelo raste i samo sebe izgrađuje u ljubavi.^c

17 Stoga vam ovo kažem i potičem vas u Gospodinu: ne možete više živjeti kao nezabošci*,^d koji se vode svojim ispraznim razmišljanjima.^e **18** Njima je um zamračen i otuđeni su od života koji daje Bog zato što su svojom voljom u neznanju, zato što su im srca neosjetljiva. **19** Izgubili su svaki osjećaj za ono što je čestito* i predali se besramnosti^{ff} pa nezasično čine svakojaka nečista djela.

20 Ali to nije u skladu s onim što ste naučili o Kristu, **21** i vi to dobro znate ako ste čuli njegove riječi kad ste bili poučavani po istini koju je naučavao Isus. **22** Poučeni ste da trebate skinuti staru osobnost^g oblikovanu vašim prijašnjim načinom života, koju kvare njene zavodljive želje.^h **23** Trebate usvajati nov način razmišljanja*^{ji} **24** i obučiti novu osobnost,^j koja je stvorena po Božjoj volji i u skladu je s istinskom pravednosti i vjernosti.

25 Stoga, budući da ste odbacili laž, neka svatko od vas

4:15 *Ili: "govorimo istinu". **4:17** *Vidi Rječnik. **4:19** *Ili: "moralno". ^aGrčki: *asélgeia*. Vidi Rječnik. **4:23** *Ili: "obnavljati se u sili koja pokreće vaš um". Dosl.: "obnavljati se u duhu svog uma".

4. POGL.

a 1Ko 11:3
Kol 1:18
b 1Ko 12:27
c Kol 2:19
d 1Pe 4:3
e Ri 1:21
f Ga 5:19
g Ri 6:6
Kol 3:9
h Ri 7:23
i Ps 51:10
Ri 12:2
j Kol 3:10

2. stupac

a Za 8:16
Kol 3:8, 9
Ot 21:8
b Ri 12:5
c Ps 4:4
d Le 19:17
Kol 3:13
e Jk 4:7
f 2So 3:10
g Dj 20:35
1So 4:11, 12
h Mt 15:11
Jk 3:10
i Kol 4:6
j Iza 63:10
k Ef 1:13
l Ri 8:23
m Jk 3:14
n Kol 3:8
o Tit 3:2
p Kol 3:12
1Pe 3:8
r Mt 6:14
Mt 18:35
Mk 11:25

5. POGL.

s Mt 5:48
Lk 6:36
t 1Ko 16:14
u Iv 13:34
1Iv 3:23
v Izl 29:18
z 1Ko 5:11
Kol 3:5
a 1So 4:3
b Kol 3:8

govori istinu svom bližnjem^a jer smo dijelovi istog tijela i ovisimo jedni o drugima*.^b **26** Ako se razljutite, nemojte grijesiti.^c Neka sunce ne zađe a da se vi još ljutite.^d **27** Ne dajte Đavlu priliku da djeluje!^e **28** Tko je krao, neka više ne krade, nego neka marljivo i pošteno radi svojim rukama^f da ima što dati onome tko je u oskudici.^g **29** Nikakva ružna* riječ neka ne izlazi iz vaših usta.^h Govorite samo ono što izgrađuje, ovisno o tome što je potrebno, kako bi to bilo na dobrobit onih koji slušaju.ⁱ **30** I ne žalostite Božji sveti duh,^j kojim ste kao pečatom obilježeni^k za dan kad će vas otkupnina osloboditi.^l

31 Odbacite svu zlobnu gorčinu,^m gnjev, srdžbu, viku, pogrdan govorⁿ i sve drugo što je zlo.^o **32** A budite jedni prema drugima dobri* i samilosni^p te od srca opraštajte jedni drugima kao što je i Bog preko Krista od srca oprostio vama.^r

5 Stoga, ugledajte se na* Boga,^s kao njegova voljena djeca, **2** i živite u ljubavi.^t Iskazujte ljubav poput Krista, koji nas* je volio^u i sebe predao za nas* kao prinos i žrtvu, čiji je miris ugodan Bogu.^v

3 Neka se blud* i nikakva nečistoća ili pohlepa i ne spominju među vama,^z kao što dolikuje svetima.^a **4** Klonite se i sramotnog ponašanja, bezumnog govora i prostačkih šala^b jer je to nedolično. Naprotiv,

4:25 *Ili: "dijelovi tijela koji pripadaju jedni drugima". **4:27** *Ili: "Ne dajte mjesta Đavlu!" **4:29** *Dosl.: "trula". **4:32** *Ili: "obazrivi". **5:1** *Ili: "oponašajte". **5:2** *Moguće i: "vas". **5:3** *Ili: "spolni nemoral". Grčki: *porneia*. Vidi Rječnik.

upućujte zahvale Bogu.^a **5** Jer i sami znate i dobro razumijete da nitko tko je bludnik^{*b} ili tko je nečist ili tko je pohlepan^c – što znači da je idolopoklonik – neće imati nikakvog udjela[#] u Kristovom i Božjem kraljevstvu.^d

6 Neka vas nitko ne obmanjuje ispraznim riječima jer će zbog svega toga Božja srdžba snaći one koji su neposlušni. **7** Zato nemojte imati ništa s njima. **8** Naime, nekad ste bili u tami, a sada ste u svjetlu^e jer ste ujedinjeni s Gospodinom.^f Živite kao djeca svjetla **9** jer svjetlo rađa svaku vrstu dobrote, pravednosti i istine.^g **10** Ispitujte što je ugodno^h Gospodinu. **11** I ne činite više besplodna djela tame,ⁱ nego ih razotkrivajte. **12** Jer o onome što neki potajno čine sramotno je i govoriti. **13** A sva djela koja razotkrivaju svjetlo jasno se vide jer sve ono što je razotkriveno postane rasvijetljeno. **14** Stoga je rečeno: "Probudi se, ti koji spavaš, i ustani iz mrtvih,^j pa će te Krist obasjati."^k

15 Zato dobro pazite kako živite – nemojte živjeti kao bezumni, nego kao mudri. **16** Mudro koristite* vrijeme^l jer su dani zli. **17** Stoga ne budite više nerazumni, nego se trudite razumjeti što je Jehovina* volja.^m **18** I ne opijajte se vinomⁿ jer to vodi u razuzdanost, nego se ispunjavajte duhom. **19** Hrabrite jedni druge[#]

5:5 *U grčkom se ovdje koristi izvedenica riječi *porneia*. Vidi izraz "blud" u Rječniku. #Dosl.: "nasljedstva". 5:16 *Dosl.: "Iskupljajte". 5:17, 19 *Vidi dodatak A5. 5:19 #Moguće i: "sami sebe".

5. POGL.

- a 1So 5:18
b Dj 15:28, 29
c 1Ti 3:8
Tit 1:7
d 1Ko 6:9, 10
Ga 5:19, 21
e Mt 5:16
Iv 12:36
f 1Pe 2:9
g Ga 5:22, 23
h Ri 12:2
i Ri 13:12, 13
2Ko 6:14
j Ef 2:1
Kol 2:13
k Iv 8:12
l Kol 4:5
m Ri 12:2
1So 4:3
1Pe 4:2
n Iza 5:11

2. stupac

- a Jk 5:13
b Ps 33:2, 3
Dj 16:25
Kol 3:16
c 1So 5:18
d Kol 3:17
e Flp 2:3
1Pe 5:5
f Kol 3:18
Tit 2:4, 5
1Pe 3:1
g Ri 7:2
h 1Ko 11:3
i 1Pe 3:7
j Dj 20:28
k Iv 17:17
l Tit 2:13, 14
m Ef 1:4
Kol 1:21, 22
n Ri 12:5
Ef 1:22, 23
o Ps 2:24
Mt 19:5
p Ef 1:9, 10
Kol 1:26, 27
r Ef 3:5, 6
s Kol 3:19
t 1Pe 3:5, 6

psalmima, hvalospjevima Bogu i duhovnim pjesmama. Od srca[#] pjevajte^a Jehovi* i hvalite ga pjesmom.^b **20** Uvijek za sve zahvaljujte^c našem Bogu i Ocu u ime našeg Gospodina Isusa Krista.^d

21 Budite podložni jedni drugima^e iz strahopoštovanja prema Kristu. **22** Žene neka budu podložne svojim muževima^f kao i Gospodinu **23** jer je muž glava ženi^g kao što je Krist glava skupštini,^h koja je njegovo tijelo, a on je njen spasitelj. **24** Dakle, kao što je skupština podložna Kristu, tako neka i žene budu u svemu podložne svojim muževima. **25** Muževi, volite svoje žene,ⁱ kao što je i Krist volio skupštinu i dao svoj život za nju/^j **26** kako bi je posvetio, čisteći je kupanjem u vodi, u Božjoj riječi.^k **27** Učinio je to kako bi skupštinu doveo pred sebe u svoj njenoj krasoti, bez mrlje, bore ili ičeg sličnog,^l svetu i neokaljanu.^m

28 Tako i muževi trebaju voljeti svoje žene kao svoje tijelo. Tko voli svoju ženu, voli samog sebe. **29** Uostalom, nitko ne mrzi svoje tijelo, nego ga hrani i njeguje, kao i Krist skupštinu. **30** Naime, mi smo dijelovi njegovog tijela.ⁿ **31** "Zato će čovjek ostaviti oca i majku i vezat će se za* svoju ženu i njih dvoje postat će jedno tijelo."^o **32** Velika je ta sveta tajna.^p A govorim o Kristu i skupštini.^r **33** Dakle, neka svaki od vas voli svoju ženu^s kao samog sebe, a žena neka duboko poštuje svog muža.^t

5:19 #Ili: "U srcu". 5:31 *Ili: "ostat će uz; bit će privržen".

6 Djeco, slušajte svoje roditelje^a jer je to Gospodino-va volja* i jer je to pravedno. **2** "Poštuj svog oca i majku"^b – to je prva zapovijed uz koju je dano ovo obećanje: **3** "Da ti bude dobro i da dugo živiš na zemlji." **4** A vi, očevi, ne razdražujte svoju djecu,^c nego ih odgajajte poučavajući ih*^d i usmjeravajući u skladu s Jehovinih^e načelima^Δ.^e

5 Robovi, budite poslušni svojim zemaljskim gospodarima^f sa strahom i poštovanjem, iskrena srca, kao što ste poslušni Kristu. **6** Ne budite im poslušni samo kad vas netko gleda, da biste ugodili ljudima,^g nego ih slušajte zato što ste Kristovi robovi koji vrše Božju volju cijelom dušom*.^h **7** Robujte dragovoljno – kao Jehovijeⁱ, i ne kao ljudima – **8** jer znate da će svatko, bio on rob ili slobodnjak, dobiti od Jehove^j nagradu za sve dobro što učini. **9** I vi, gospodari, vodite se istim načelima u svom ophođenju s robovima i nemojte im prijetiti jer znate da je i njihov i vaš Gospodar na nebesima,^k a on nije pristran.

10 Naposljetku, nastavite stjecati snagu^l od Gospodina jer je on silno moćan. **11** Obucite svu Božju bojnu opremu^m da se možete oduprijeti Đavlovim spletkama. **12** Jer mi se ne borimoⁿ protiv krvi i tijela*, nego protiv poglavarstava, protiv vla-

6:1 *Dosl.: "slušajte svoje roditelje u Gospodinu". 6:4 *Ili: "ukoravajući ih". 6:4, 7, 8 #Vidi dodatak A5. 6:4 ΔIli: "pomažući im da usvoje Jehovin način razmišljanja". 6:6 *Vidi Rječnik. 6:12 *Dosl.: "mi se ne hrvamo s krvlju i tijelom".

6. POGL.

a Izr 1:8
Lzr 6:20
Kol 3:20
b Izl 20:12
Pnz 5:16
Izr 20:20
Izr 23:22
Mt 15:4
c Kol 3:21
d Izr 13:24
e Pnz 6:6, 7
Izr 3:11
Izr 19:18
Izr 22:6
f 1Ti 6:1
1Pe 2:18
g Kol 3:22
h Lk 10:27
i 1Ko 10:31
j Kol 3:23, 24
k 1Ko 7:22
l Ef 3:16
m Ri 13:12
n 2Ti 4:7

2. stupac

a 2Pe 2:4
b 2Ko 6:4, 7
c Iza 11:5
d Izr 4:23
Iza 59:17
e Iza 52:7
Ri 10:15
f 1Iv 5:4
g 1Pe 5:8, 9
h Iza 59:17
1So 5:8
i He 4:12
j Jd 20
k Kol 4:2
l Kol 4:3
m 2Ko 5:20
n 2Ti 4:12
Tit 3:12
o Kol 4:7, 8

sti, protiv vladara ovog mračnog svijeta, protiv zlih duhovnih sila^a na nebesima. **13** Zato uzmite svu Božju bojnu opremu^b da biste im se mogli oduprijeti u zli dan i da biste, nakon što učinite sve što je potrebno, ostali postojani.

14 Dakle, budite postojani! Oko struka opasite pojas istine,^c na prsa stavite oklop pravednosti,^d **15** a na noge obujte spremnost da propovijedate dobru vijest o miru.^e **16** Povrh svega toga, uzmite veliki štit vjere,^f kojim ćete moći ugasiti sve goruće strijele Zloga.^g **17** Usto, stavite na glavu kacigu spasenja^h i uzmite mač duha, to jest Božju riječ.ⁱ **18** Molite se u svakoj prilici pod vodstvom duha^j svakovrsnim molitvama^k i usrdnim molbama. Bdižite i neprestano se usrdno molite za sve svete. **19** Molite se i za mene, da mi Bog, kad otvorim usta, pomogne da nađem prave riječi kako bih hrabro objavljivao svetu tajnu dobre vijesti^l **20** – zbog koje sam Božji poslanik^m u lancima – i kako bih o njoj govorio odvažno, kao što i trebam govoriti.

21 A da biste znali što radim i kako sam, doći će vam Tihik,ⁿ voljeni brat i vjerni sluga u Gospodinu, i izvijestit će vas o svemu.^o **22** Šaljem ga k vama baš zato da znate kako smo i da utješi vaša srca.

23 Neka Bog, Otac, i Gospodin Isus Krist podare braći mir i ljubav zajedno s vjerom. **24** Neka nezasluzena dobrota bude sa svima koji vole našeg Gospodina Isusa Krista neuništivom ljubavlju.

POSLANICA FILIPLJANIMA

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|---|--|
| <p>1 Pozdravi (1, 2)
Zahvala Bogu; za što se Pavao moli (3–11)
Dobra vijest širi se unatoč nevoljama (12–20)
“Živim za Krista, a ako umrem, to je dobitak” (21–26)
Živjeti životom dostojnim dobre vijesti (27–30)</p> <p>2 Kršćani trebaju biti ponizni (1–4)
Krist se ponizio, potom bio uzvišen (5–11)
“Radite na svom spasenju” (12–18)
“Svijetlite kao svjetlonoše” (15)</p> | <p>Pavao želi poslati Timoteja i Epafrodita (19–30)</p> <p>3 Ne uzdati se u ono što ljudi smatraju vrijednim (1–11)
Zbog poznavanja Krista sve izgubilo vrijednost (7–9)
“Hitam k cilju” (12–21)
Građanstvo na nebesima (20)</p> <p>4 Jedinstvo, radost, o čemu valja razmišljati (1–9)
“Ne budite zabrinuti ni za što” (6, 7)
Pavao zahvaljuje Filipljanima za dar (10–20)
Zaključni pozdravi (21–23)</p> |
|---|--|

1 Ja, Pavao, i Timotej, robovi Krista Isusa, pozdravljamo sve svete ujedinjene s Kristom Isusom koji su u Filipima^a te nadglednike i sluge pomoćnike:^b

2 Neka vam Bog, naš Otac, i Gospodin Isus Krist iskažu nezasluzenu dobrotu i podare mir.

3 Kad god vas se sjetim, zahvaljujem svom Bogu **4** u svakoj usrdnoj molitvi koju upućujem za sve vas. Svaku usrdnu molitvu upućujem s radošću^c **5** zato što od prvog dana pa sve dosad doprinosite širenju* dobre vijesti. **6** Jer uvjeren sam u ovo: onaj koji je započeo dobro djelo u vama, dovršit će ga^d do dana Krista Isusa.^e **7** S pravom tako mislim o svima vama jer vas nosim u srcu, vas koji dijelite sa mnom Božju

1:5 *Ili: “sudjelujete u širenju”.

1. POGL.

a Dj 16:12

b 1Ti 3:1, 8

c 1So 1:2

d Flp 2:13

e 1Ko 1:8

2. stupac

a Ef 3:1

Flp 1:13

Kol 4:18

2Ti 1:8

Flm 13

b Dj 24:10, 14

Dj 25:10–12

c 1So 3:12

d Iv 17:3

e He 5:14

f Ri 12:2

g Ri 14:13, 21

h Iv 15:5

nezasluzenu dobrotu podupirući me i sad kad sam u okovima^a i onda kad je potrebno braniti i zakonski potvrđivati pravo na propovijedanje dobre vijesti.^b

8 Bog mi je svjedok da čeznem za svima vama jer vas jako volim kao i Krist Isus. **9** I molim se za to da vaša ljubav sve više i više raste^c te da još bolje upoznate Božju volju^d i steknete još veću razboritost,^e **10** a i za to da možete prosuditi što je najvažnije^f kako biste bili neiskvareni* i kako ne biste druge navodili na spoticanje^g sve do Kristovog dana. **11** Usto se molim za to da, uz pomoć Isusa Krista, budete puni ploda pravednosti,^h na Božju slavu i hvalu.

12 A želim da znate, braćo, da je ovo što mi se događa

1:10 *Ili: “čisti; bez mane”.

zapravo doprinijelo širenju dobre vijesti **13** jer sada svi pretorijanci* i svi ostali dobro znaju^a da sam u okovima^b zbog vjere u Krista. **14** Usto, većina braće u Gospodinu postala je odvažnija zbog mojih okova te s još većom hrabrošću neustrasivo objavljuju Božju riječ.

15 Istina, neki propovijedaju Krista iz zavisti i suparništva, a drugi iz ispravnih poticaja. **16** Ovi drugi objavljuju Krista iz ljubavi jer znaju da sam postavljen da branim dobru vijest.^c **17** No oni prvi to čine da bi izazivali svađe, a ne iz čistih pobuda, jer mi žele stvoriti nevolje dok sam u okovima. **18** Što time postižu? Samo to da se na svaki način, bilo iz neiskrenih bilo iz iskrenih poticaja, Krist propovijeda, a ja se tome radujem. Zapravo, i dalje ću se radovati **19** jer znam da ću na koncu biti spašen zbog vaših usrdnih molitvi^d i uz pomoć duha koji je bio dan Isusu Kristu*.^e **20** Svim srcem vjerujem i nadam se da se ni zbog čega neću postidjeti, nego da će se, zbog toga što propovijedam s velikom odvažnošću*, Krist i sada, kao i uvijek dosad, proslaviti preko mene^f, bilo da živim bilo da umrem.^f

21 Jer ako živim, živim za Krista,^g a ako umrem, to je dobitak.^h **22** Budem li i dalje živio u tijelu, moja će služba uroditi plodom*. Ali neću reći što bih odabrao. **23** Rastrgan sam između to dvoje. Naime,

1:13 *Vidi Rječnik. 1:19 *Dosl.: "duha Isusa Krista". 1:20 *Ili: "slobodom govora". *Dosl.: "mojim tijelom". 1:22 *Pavao misli na to da će se Krist proslaviti.

1. POGL.

a Dj 28:30, 31

b Ef 3:1

c Flp 1:7

d 2Ko 1:11

e Iv 15:26

f Ri 14:8
1Pe 4:16

g Ga 2:20

h 1So 4:14
2Ti 4:8
Ot 14:13

2. stupac

a 2Ti 4:6

b 2Ko 5:6, 8

c Ef 4:1, 3
Kol 1:10

d Ri 15:5, 6
1Ko 1:10

e 2So 1:6

f Lk 21:19
2So 1:4, 5

g Dj 5:41

h Dj 16:22, 23
1So 2:2

2. POGL.

i 1Ko 1:10
2Ko 13:11
1Pe 3:8

j Flp 1:15, 17
Jk 3:14, 16

k Ga 5:26

l Mt 23:11
Ef 4:1, 2
Ef 5:21

želim biti oslobođen kako bih bio s Kristom,^a što je, naravno, puno bolje.^b **24** Ali radi vas je potrebnije da ostanem u tijelu. **25** Budući da sam uvjeren u to, znam da ću ostatu u tijelu i biti sa svima vama kako biste napredovali i radovali se u vjeri. **26** Tako ćete se, kad opet budem s vama, jako radovati u Kristu Isusu zbog mene.

27 Samo živite životom dostojnim* dobre vijesti o Kristu^c kako bih – bilo da dođem i vidim vas bilo da ne dođem – čuo da ste nepokolebljivi i istih misli^d, jednodušni,^d da se rame uz rame borite kako biste sačuvali vjeru u dobru vijest **28** te da se nimalo ne plašite svojih protivnika. Sve je to dokaz da će oni biti uništeni,^e a vi spašeni.^f I taj dokaz daje Bog. **29** Jer vama je ukazana čast radi Krista, ne samo da u njega vjerujete nego da za njega i trpíte.^g **30** Naime, vodite istu borbu kakvu ste vidjeli da sam ja vodio^h i koju, kao što čujete, još uvijek vodim.

2 Ako možete ohrabriti druge u Kristu, s ljubavlju ih utješiti, pružiti im osjećaj duhovnog zajedništva* ili im iskazati ljubav i suosjećanje, **2** činite to i obradujte me tako da budete složni u razmišljanju i da među vama vlada ljubav, a budete potpuno ujedinjeni* i da jednako razmišljate.ⁱ **3** Ništa ne činite iz sebičnosti*^j niti iz taštine,^k nego budite ponizni i smatrajte druge većima od sebe.^l **4** Nemojte misliti samo

1:27 *Ili: "Budući da imate građanstvo, živite dostojno". *Dosl.: "nepokolebljivi u jednom duhu". 2:1 *Dosl.: "zajedništva u duhu". 2:2 *Ili: "jednodušni". 2:3 *Ili: "svadljivosti".

na vlastitu korist^a nego i na korist drugih.^b

5 Razmišljajte onako kako je razmišljao i Krist Isus,^c **6** koji, iako je bio u Božjem obličju,^d nije ni pomišljao na to da se pokuša izjednačiti s Bogom.^e **7** Naprotiv, odrekao se svega i uzeo obličje roba^f te postao čovjek*.^g **8** Povrh toga, kad je postao čovjek*, ponizio se i bio^h poslušan sve do smrti,^h i to smrti na mučeničkom stupu^Δ.ⁱ **9** Zato ga je Bog uzvisio^j i podario mu ime koje je iznad svakog drugog imena^k **10** da u Isusovo ime svi prignu koljeno – oni koji su na nebu, oni koji su na zemlji i oni koji su pod zemljom^l – **11** i da svatko* javno prizna Isusa Krista za Gospodina^m na slavu Boga, Oca.

12 Voljena braćo, vi ste uvijek bili poslušni – ne samo onda kad sam bio s vama nego još i više sada kad nisam s vama. Stoga radite na svom spasenju sa strahom i drhtanjem. **13** Jer Bog djeluje u vama zato što mu je to po volji te vam daje i želju i snagu da činite ono što je njemu ugodno. **14** Sve činite bez gundanjaⁿ i prepiranja^o **15** kako biste bili bez krivnje i nedužni, Božja djeca^p bez mane usred pokvarenog i izopačenog naraštaja,^r u svijetu u kojem svijetliti kao svjetlonoše^s **16** i čvrsto se držite riječi života.^t Tada ću imati razloga radovati se u Kristov dan jer ću znati da nisam uzalud trčao niti se uzalud trudio. **17** No ako se i izlijevam

2:7 *Dosl.: "sličan ljudima". 2:8 *Dosl.: "kad je obličjem postao čovjek". *Dosl.: "postao". ^ΔVidi Rječnik. 2:10 *Odnosno mrtvi koji će uskrsnuti. 2:11 *Dosl.: "svaki jezik".

2. POGL.

a 1Ko 13:4, 5

b 1Ko 10:24
1Ko 10:32, 33c Mt 11:29
lv 13:14, 15d Kol 1:15
He 1:3

e lv 14:28

f Iza 53:2, 3

g lv 1:14

h lv 10:17
He 2:9
He 5:8

i Ga 3:13

j Iza 52:13
Dj 2:32, 33k Dj 4:12
Ef 1:20, 21

l lv 5:22, 23

m Ri 10:9

n 1Ko 10:10
1Pe 4:9

o 1Ti 2:8

p Ef 5:1

r Pnz 32:5

s Mt 5:14
Ef 5:8, 9
1Pe 2:9, 12t lv 6:68
He 4:12

2. stupac

a Br 28:6, 7
2Ko 12:15
2Ti 4:6b He 13:15
1Pe 2:5c 1Ko 4:17
1Ko 16:10

d 2Ti 1:2

e Flm 22

f Flp 4:18

g 1Ko 16:18
1So 5:12, 13

kao žrtva ljevanica^a na vašu žrtvu^b i svetu službu koju vršite potaknuti vjerom, veselim se i radujem sa svima vama. **18** A tako se i vi veselite i radujte sa mnom.

19 Nadam se da ću vam, bude li volja Gospodina Isusa, uskoro poslati Timoteja^c kako bih se ohrabrio kad ćujem vijesti o vama. **20** Jer nemam nikoga drugog tko razmišlja poput njega, tko bi se iskreno brinuo za vas. **21** Naime, svi drugi misle samo na vlastitu korist, a ne na ono što želi Isus Krist. **22** Ali vi znate kakvim se on dokazao – u širenju dobre vijesti revno je surađivao sa mnom kao dijete^d s ocem. **23** Dakle, nadam se da ću vam njega poslati čim vidim što će biti sa mnom. **24** A uvjeren sam da ću, bude li Gospodinova volja, i sam uskoro doći.^e

25 U međuvremenu smatram potrebnim poslati vam Epafrodita, svog brata, suradnika i suborca, kojeg ste poslali da mi pomaže u svemu što je potrebno,^f **26** jer on žarko želi vidjeti sve vas i potišten je zbog toga što ste čuli da se razbolio. **27** Zaista, tako se razbolio da je gotovo umro. Ali Bog mu se smilovao, i ne samo njemu nego i meni, da me u mojoj žalosti ne zadesi još veća žalost. **28** Zato ću ga što prije poslati, pa ćete se obradovati kad ga opet vidite, a ja ću biti manje žalostan. **29** Dočekajte ga sa svom radošću, kao što dočekujete sve koji su ujedinjeni s Gospodinom. Poštujte takve kao što je on^g **30** jer je skoro umro

zbog toga što je služio Kristu*. Izložio je svoj život^a opasnosti kako bi mi pomagao umjesto vas, jer vi niste ovdje.^a

3 Na kraju, braćo moja, radujte se u Gospodinu!^b Meni nije teško pisati vam jedno te isto, a vama to služi kao zaštita.

2 Čuvajte se nečistih ljudi*, čuvajte se onih koji drugima nanose zlo, čuvajte se onih koji traže da se obrezuje tijelo.^c

3 Jer mi imamo pravo obrezanja,^d mi koji služimo* uz pomoć Božjeg duha i hvalimo se Kristom Isusom,^e a ne uzdamo se u ono što ljudi smatraju vrijednim^f, **4** iako bih ja, više od ikoga, imao razloga uzdati se u to.

Ako još netko smatra da ima razloga uzdati se u ono što ljudi smatraju vrijednim, ja ih imam još više: **5** Obrezan sam osmog dana,^f Izraelac sam, iz Benjaminovog plemena, Hebrej, a i roditelji su mi Hebreji.^g Što se tiče držanja Zakona, bio sam farizej.^h **6** Što se tiče revnosti, progonio sam skupštinu.ⁱ Što se tiče pravednosti koja proizlazi iz poslušnosti Zakonu, nije mi se moglo ništa prigovoriti. **7** No ono što sam nekad smatrao dobitkom, to zbog Krista sada smatram bezvrijednim*.^j **8** Štoviše, sada uistinu sve smatram bezvrijednim u usporedbi s nenadmašnom vrijednošću poznavanja Krista Isusa, mog Gospodina. Radi Krista sam se odrekao svega i sve to

2:30 *Moguće i: "zbog Gospodinovog djela". #Ili: "dušu". 3:2 *Dosl.: "Čuvajte se pasa". 3:3 *Ili: "vršimo svetu službu". #Dosl.: "u tijelo". 3:7 *Moguće i: "to sam spremno ostavio zbog Krista".

2. POGL.
a Flm 10, 13

3. POGL.
b 2Ko 13:11
Flp 4:4
1So 5:16

c Ga 5:2

d Jr 4:4
Ri 2:29
Kol 2:11

e Ga 6:14
He 9:13, 14

f Pos 17:12
Le 12:3

g 2Ko 11:22

h Dj 23:6
Dj 26:4, 5

i Dj 8:3
Dj 9:1, 2
Ga 1:13

j Mt 13:44

2. stupac
a Ri 4:5

b Ga 2:15, 16

c Ri 3:20-22

d 1Ko 15:22
2Ko 13:4

e Ri 8:17
2Ko 4:10
Kol 1:24

f Ri 6:5

g 1So 4:16
Ot 20:6

h Lk 13:24

i 1Ti 6:12

j Lk 9:62

k 1Ko 9:24

l 2Ti 4:8
He 12:1

m He 3:1

n 1Ko 14:20
He 5:14

o 1Ko 4:16
2So 3:9

smatram običnim smećem kako bih stekao njegovu naklonost **9** i bio ujedinen s njim - ali ne zbog svoje pravednosti, koja proizlazi iz poslušnosti Zakonu, nego zbog pravednosti koja proizlazi iz vjere^a u Krista,^b pravednosti koju Bog pripisuje čovjeku na temelju vjere.^c **10** Cilj mi je upoznati njega i snagu njegovog uskrsnuća^d te patiti poput njega^e i spremno podnijeti smrt poput njegove^f **11** kako bih, ako je ikako moguće, dobio ranije uskrsnuće od mrtvih.^g

12 Ne kažem da sam već primio nagradu ili da sam već postao savršen, nego se trudim^h osvojiti ono radi čega me Krist Isus odabrao.ⁱ **13** Braćo, ja ne smatram da sam to već osvojio, ali jedno je sigurno: zaboravljam ono što je iza mene^j i trudim se dosegnuti ono što je ispred mene.^k **14** hitam k cilju kako bih dobio nagradu^l - život na nebu koji će Bog dati onima koje je pozvao^m preko Krista Isusa. **15** Tako trebamo razmišljati svi mi koji smo zreli.ⁿ A ako razmišljate ikako drugačije, Bog će vam otkriti kako treba razmišljati. **16** No koliko god da smo već napredovali, napredujmo i dalje kao što smo i do sad.

17 Braćo, svi se ugledajte na mene^o i promatrajte one koji žive po primjeru koji smo vam dali. **18** Jer mnogi - često sam o njima govorio, a i sada plaćući o njima govorim - žive kao neprijatelji Kristovog mučeničkog stupa*. **19** Njih će na koncu snaći propast. Bog su

3:18 *Vidi Rječnik.

im želje tijela*, ponose se onim čega bi se trebali sramiti i misle samo na ono što je zemaljsko.^a

20 A naše je građanstvo^b na nebesima^c i odande željno očekujemo spasitelja, Gospodina Isusa Krista,^d **21** koji će naše bijedno tijelo preoblikovati silom kojom može sve podložiti sebi^e kako bi ono bilo poput njegovog veličanstvenog tijela.^f

4 Stoga, braćo moja voljena koju jedva čekam vidjeti, radosti moja i kruno moja,^g voljeni moji, budite nepokolebljivi^h u Gospodinu, kako sam vas i uputio.

2 Potičem Evodiju i Sintihu da složno služe Gospodinu.ⁱ

3 A tebe, vjerni suradnice*, molim da pomažeš tim ženama koje su se borile za dobru vijest zajedno sa mnom te s Klementom i ostalim mojim suradnicima, čija su imena zapisana u knjizi života.^j

4 Uvijek se radujte u Gospodinu. I opet kažem: Radujte se!^k

5 Neka vaša razumnost*^l bude poznata svim ljudima. Gospodin je blizu. **6** Ne budite zabrinuti ni za što,^m nego u svakoj prilici* iznesite svoje molbe Bogu u molitvama i prošnjamaⁿ, a usto mu zahvaljujte.ⁿ **7** Tada će Božji mir,^o koji nadilazi sve što čovjek može pojmiti, čuvati vaša srca^p i vaš um* preko Krista Isusa.

8 Na kraju, braćo, što je god istinito, što je god važno*, što je god pravedno, što je god či-

3:19 *Dosl.: "Bog im je trbuh". **4:3** *Dosl.: "suradnice pod istim jarmom". **4:5** *Ili: "spremnost da popustite". **4:6** *Ili: "u vezi sa svime". *Ili: "usrdnim molitvama". **4:7** *Ili: "vaše misli". **4:8** *Ili: "časno".

3. POGL.

a Ri 8:5
Jk 3:15

b Ef 2:19

c Iv 18:36
Ef 2:6
Kol 3:1

d 1Ko 1:7
1So 1:10
Tit 2:13
He 9:28

e 1Ko 15:27
He 2:8

f 1Ko 15:42, 49

4. POGL.

g 1So 2:19

h Flp 1:27

i Ri 15:5, 6
1Ko 1:10
2Ko 13:11
Flp 2:2
1Pe 3:8

j Ps 69:28
Lk 10:20

k Ps 64:10
1So 5:16

l Tit 3:2
Jk 3:17

m Mt 6:25
Lk 12:22

n Iv 16:23
Ri 12:12
1Pe 5:6, 7

o Iv 16:33
Ri 5:1

p Kol 3:15

2. stupac

a Kol 3:2

b Flp 3:17

c 2Ko 11:8, 9

d 1Ti 6:6, 8
He 13:5

e 1Ko 4:11
2Ko 6:4, 10
2Ko 11:27

f Iza 40:29
2Ko 4:7
2Ko 12:9, 10

g 2Ko 11:8, 9

sto*, što god potiče na ljubav^r, što je god pohvalno, što je god čestito i što je god hvalevrijedno, o tome razmišljajte.^s **9** Postupajte u skladu s onim što ste od mene naučili i prihvatili te čuli i vidjeli,^b pa će Bog mira biti s vama.

10 Silno se radujem u Gospodinu jer vidim da sada opet mislite na mene.^c I prije ste mislili na mene, ali niste imali prilike to pokazati. **11** Ne govorim to zato što sam u oskudici. Naime, naučio sam biti zadovoljan onim što imam bez obzira na svoje okolnosti.^d **12** Znam što znači oskudijevati^e i što znači imati obilje. Naučio sam* kako biti zadovoljan u svakom pogledu i u svim okolnostima – i kad sam sit i kad sam gladan, i kad imam obilje i kad oskudijevam. **13** Za sve imam snage uz pomoć onoga koji mi daje snagu.^f

14 Ipak, lijepo je od vas što ste mi pomogli u mojoj nevolji.

15 A vi, Filipljani, i sami znate da, nakon što ste prvi put čuli dobru vijest i nakon što sam otišao iz Makedonije*, nijedna skupština nije surađivala sa mnom u davanju i primanju, nijedna osim vas.^g **16** Naime, dok sam bio u Solunu, poslali ste mi što mi je bilo potrebno, i to ne samo jednom nego dvaput. **17** Ne govorim to zato što tražim nešto od vas, nego želim da i dalje činite dobra djela koja će se dodati na vaš račun. **18** Imam sve što mi je potrebno, a i više od toga. Ništa mi ne nedostaje jer sam

4:8 *Ili: "čedno". *Ili: "što je god vrijedno ljubavi". **4:12** *Ili: "Otkrio sam tajnu". **4:15** *Riječ je o rimskoj provinciji. Vidi Rječnik.

od Epafrodita^a dobio ono što ste mi poslali. Vaš je dar poput ugodnog mirisa,^b poput žrtve koju Bog rado prihvaća jer mu je po volji. **19** Zauzvrat će moj Bog, koji ima veličanstveno bogatstvo, preko Krista Isusa vama dati sve što vam je potrebno.^c **20** A naš Bog i Otac neka je hvaljen u svu vječnost! Amen.

4. POGL.

a Flp 2:25

b Izl 29:18

c 2Ko 9:8

2. stupac

a Flp 1:12, 13

21 Pozdravite sve svete koji su ujedinjeni s Kristom Isusom. Pozdravljaju vas braća koja su sa mnom. **22** Pozdravljaju vas svi sveti, a posebno oni iz carevog* dvora.^a

23 Neka nezaslužena dobrota Gospodina Isusa Krista bude s duhom koji pokazujete!

4:22 *Ili: "cezarovog".

POSLANICA KOLOŠANIMA

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|--|--|
| <p>1 Pozdravi (1, 2)
Zahvale Bogu za vjeru Kološana (3-8)
Molitve za njihov duhovni rast (9-12)
Kristova ključna uloga (13-23)
Pavao se trudi i bori za skupštinu (24-29)</p> <p>2 Krist je Božja sveta tajna (1-5)
"Pazite da vas tko ne uhvati u zamku" (6-15)
"Sama je stvarnost Krist" (16-23)</p> | <p>3 Stara i nova osobnost (1-17)
"Usmrtite ono što je zemaljsko u vašem tijelu" (5)
Ljubav savršeno povezuje (14)
Savjeti kršćanskim obiteljima (18-25)</p> <p>4 Savjeti gospodarima (1)
"Ustrajte u molitvi" (2-4)
"Ponašajte se mudro prema onima koji nisu dio skupštine" (5, 6)
Zaključni pozdravi (7-18)</p> |
|--|--|

1 Ja, Pavao, Božjom voljom apostol Krista Isusa, i naš brat Timotej^a **2** pozdravljamo svete i vjernu braću ujedinjenu s Kristom u Kolosima:

Neka vam Bog, naš Otac, iskaže nezasluženu dobrotu i podari mir.

3 Zahvaljujemo Bogu, Ocu našeg Gospodina Isusa Krista, uvijek kad se molimo za vas **4** jer smo čuli za vašu vjeru u Krista Isusa i za ljubav koju osjećate prema svima svetima

1. POGL.

a 1Ko 4:17

2. stupac

a 2Ti 4:8
1Pe 1:3, 4

b Kol 1:23

1Ti 3:16

c Kol 4:12, 13
Flm 23

5 zbog nade u ono što se za vas čuva na nebesima.^a Za tu ste nadu čuli već ranije, kad vam je bila objavljena istina, odnosno dobra vijest **6** koja je došla od vas. Dobra vijest donosi plod i širi se po cijelom svijetu,^b a to čini i među vama od onog dana kad ste čuli i dobro poznavali istinu o Božjoj nezasluženoj dobroti. **7** O tome vas je poučio naš voljeni Epafra,^c koji zajedno s nama robuje Gospodinu. On je vjeran Kristov sluga

koji vam pomaže umjesto nas. **8** On nam je i rekao za vašu ljubav na koju vas potiče duh.

9 Zato se mi, od dana kad smo čuli za to, neprestano molimo za vas^a i tražimo od Boga da se ispunite dobrim poznavanjem^b njegove volje te steknete pravu mudrost i sposobnost shvaćanja koju daje duh^c

10 kako biste živjeli životom dostojnim Jehove* i tako mu potpuno ugodili, čineći razna dobra djela^d i sve bolje upoznavajući Boga.^d **11** Molimo se i da vas Bog ojača svojom veličanstvenom moći^e i podari vam svu potrebnu snagu kako biste strpljivo i radosno ustrajali u svemu. **12** Zahvaljujte Ocu, koji vam je pomogao da postanete dostojni nasljedstva što je obećano svetim^f koji su u svjetlu.

13 On nas je oslobodio vlasti tame^g i prenio nas u kraljevstvo svog voljenog Sina, **14** preko kojeg smo oslobođeni otkupninom – oprošteni su nam grijesi.^h **15** On je slika nevidljivog Boga,ⁱ prvorođenac svega što je stvoreno.^j **16** Jer preko njega stvoreno je sve na nebesima i na zemlji, vidljivo i nevidljivo,^k bilo da su to prijestolja, uprave, poglavarstva ili vlasti. Sve je stvoreno preko njega^l i za njega. **17** On je postojao prije svega ostalog^m i preko njega je sve drugo nastalo. **18** On je glava tijela, skupštine.ⁿ On je početak, prvorođenac od mrtvih,^o pa je stoga prvi u svemu. **19** Jer Bogu je bilo po volji da sve u punoj mjeri prebiva u Sinu^p **20** i da preko njega pomiri sa sobom sve,^r bilo na zemlji bilo na nebesima.

1:10 *Vidi dodatak A5. ^aDosl.: "donošeci plod u svakom dobrom djelu".

1. POGL.

a Ef 1:15, 16

b Flp 1:9

c 2Ti 2:7

1lv 5:20

d Ef 1:17

2Pe 1:2

e Ef 3:14, 16

f Ri 8:17

Ef 1:13, 14

g Ef 2:1, 2

h Ef 1:7

i lv 4:24

lv 10:30

lv 14:9

1Ti 1:17

j Ot 3:14

k lv 1:3

l lv 1:10

He 1:2

m lv 17:5

n Ef 1:22

o 1Ko 15:23

Ot 1:5

p Kol 2:3, 9

r 2Ko 5:19

Ef 1:10

2. stupac

a Le 17:11

b 1Ko 1:8

c Ot 2:10

d 1Ko 3:11

e 1Ko 15:58

He 3:14

f 1Ti 3:16

g Ef 3:8

h Ef 3:1

i Dj 9:16

Flp 3:10

j Ef 1:22, 23

k 1Ko 9:16, 17

l Ef 3:5-7

Ef 5:32

m Lk 8:10

1Ko 2:7

n Ri 16:25, 26

o Ef 3:8, 9

p Ri 8:18

To se pomirenje postiže njegovom krvlju^a koju je prolio na mučeničkom stupu*.

21 Doista, vas koji ste nekad bili otuđeni od Boga i bili mu neprijatelji jer su vaše misli bile zaokupljene zlim djelima

22 Bog je sada smrću onoga koji je žrtvovao svoje ljudsko tijelo pomirio sa sobom kako bi vas doveo pred sebe svete, neokaljane i bez ikakve krivnje.^b

23 Međutim, trebate ostati čvrsti u vjeri,^c utvrđeni na temelju^d na kojem ona počiva i postojani,^e ne odstupajući od nade koju ste stekli kad ste čuli dobru vijest, koja se propovijedala među svim stvorenjima pod nebom.^f Ja, Pavao, postao sam sluga te dobre vijesti.^g

24 Sada se radujem što podnosim patnje za vaše dobro^h i smatram da još nisam dovoljno trpio u svom tijelu zbog Krista, a trpim u korist njegovog tijela,ⁱ koje je skupština.^j **25** Ja sam postao sluga te skupštine u skladu s odgovornosti^{*k} koju mi je Bog povjerio za vaše dobro kako bih u potpunosti objavio Božju riječ,

26 svetu tajnu^l koja je bila sakrivena tijekom proteklih vjekova^{*m} i prijašnjih naraštaja. No ona je sada otkrivena njegovim svetima.ⁿ **27** Bog je svetima među neznabošcima* rado obznanio tu svetu tajnu, uzvišeno bogatstvo.^o Ta je tajna Krist ujedinen s vama i zbog toga se nadate da ćete s njim dijeliti njegovu slavu.^p **28** O njemu mi propovijedamo i pritom svakoga opominjemo i poučavamo sa svom mudrošću kako bismo

1:20, 27 *Vidi Rječnik. 1:25 *Ili: "upraviteljstvom". 1:26 *Ili: "poredaka". Vidi izraz "poredak" u Rječniku.

svakoga mogli predstaviti Bogu kao zrelog* Kristovog učenika.^a **29** Radi toga se trudim i borim uz pomoć njegove snage koja snažno djeluje u meni.^b

2 Jer želim da znate koliko se borim za vašu dobrobit te za dobrobit onih u Laodiceji^c i svih ostalih koji me nisu osobno vidjeli. **2** Činim to kako bi se njihova srca utješila,^d kako bi bili skladno povezani u ljubavi,^e kako bi stekli veliko bogatstvo koje proizlazi iz njihovog čvrstog uvjerenja da točno razumiju istinu te kako bi dobro upoznali Božju svetu tajnu, odnosno Krista.^f **3** U njemu su sakrivena sva blaga mudrosti i znanja.^g **4** To govorim kako vas nitko ne bi prevario uvjerljivim riječima. **5** Iako sam tijekom odsutan, duhom sam ipak s vama i radujem se što vidim da među vama vlada red^h i da imate čvrstu vjeru u Krista.ⁱ

6 Budući da ste prihvatili Krista Isusa, našeg Gospodina, i dalje idite njegovim stopama. **7** Budite ukorijenjeni u njemu, izgrađujte se u njemu^j i utvrđujte se u vjeri,^k kao što ste i poučeni. Neprestano zahvaljujte Bogu.^l

8 Pazite da vas tko ne uhvati u zamku* služeći se mudrovanjem^m te ispraznim i prijevarenim riječimaⁿ koje se temelje na ljudskoj predaji, na načelima ovog svijeta, a ne na Kristovim učenjima. **9** Jer Krist je savršeno* oličjenje svih Božjih osobina.^o **10** Zato vam zahvaljujući njemu, koji je nad svakom upravom* i vlasti, ništa ne

1:28 *Ili: "potpunog; savršenog". 2:8 *Ili: "ne odmamim". #Dosl.: "filozofijom". 2:9 *Ili: "potpuno". 2:10 *Ili: "koji je glava svake uprave".

1. POGL.

a Ef 4:13

b Flp 4:13

2. POGL.

c Kol 4:16

d 2Ko 1:6

e Kol 3:14

f 1Ko 2:7

Ef 3:5, 6

g 1Ko 1:30

1Ko 2:16

h 1Ko 14:40

i 1Ko 15:58

He 3:14

j Ef 2:20

Ef 3:17

k Mt 7:24, 25

l Ef 5:20

1So 5:18

m Ef 5:6

He 13:9

n Kol 1:19

2. stupac

a Ef 1:20, 21

1Pe 3:22

b Ri 6:6

c Ri 2:29

Flp 3:3

d Ri 6:4

e Ef 2:6

Kol 3:1

f Dj 2:24

Ef 1:19, 20

g Ef 2:1, 5

h Dj 2:38

i Izl 34:27

Pnz 31:24–26

He 7:18

j Ef 2:14, 15

k Ri 7:10

Ga 3:10

l Ga 3:13

He 9:15

1Pe 2:24

m 1Iv 5:4

Ot 3:21

n Ri 14:3, 17

o Ps 81:3

p Ri 14:6

r He 8:5

He 10:1

s Iv 4:6

He 9:11, 12

t Flp 3:14

u Ef 1:22, 23

nedostaje.^a **11** Budući da ste ujedinjeni s njim, vi ste i obrezani, ali ne ljudskom rukom, nego tako što ste skinuli grešno tijelo.^b Takvo je obrezanje svojstveno Kristovim slugama.^c **12** Jer primivši isto krštenje poput njega, vi ste pokopani s njim,^d a s njim ste i uskrsnuti^e jer ste ujedinjeni s njim i vjerujete u ono što je svojom snagom učinio Bog, koji ga je uskrsnuo od mrtvih.^f

13 Vas, koji ste bili mrtvi zbog svojih grijeha i zbog toga što ste bili neobrezani, Bog je oživio i ujediniio s njim.^g Velikodušno nam je oprostio sve naše grijehove^h **14** i izbrisao pisanu ispravuⁱ koja je imala brojne odredbe^j i koja je bila protiv nas.^k Uklonio ju je pribivši je na mučenički stup*.^l **15** Mučeničkim stupom* razorušao je^m vladare i vlasti te ih je proveo u pobjedničkoj povorci, pokazavši tako pred svima da ih je porazio.^m

16 Zato neka vam nitko ne govori što da jedete i pijeteⁿ i neka vam ne zapovijeda da slavite blagdane, mladake^o ili subote*.^p **17** Sve je to tek sjena onoga što dolazi,^r a sama je stvarnost Krist.^s **18** Neka vas ne liši nagrade^t nitko tko uživa u lažnoj poniznosti i štovanju anđela, nitko tko uporno zastupa* svoja viđenja. Takvi su ljudi bez razloga ponosni na svoje tjelesno razmišljanje, **19** a ne drže se glave,^u onoga zahva-

2:14 *Vidi Rječnik. 2:15 *Moguće i: "Kristom". #Dosl.: "skinuo je do gola".

2:16 *Ili: "dane počinka". Vidi izraz "dan počinka" u Rječniku. 2:18 *Dosl.: "stup" u". Pavao je upotrijebio izraz koji se u poganskim misterijskim kultovima koristio u obredima inicijacije.

ljujući kojem cijelo tijelo dobiva ono što mu je potrebno i skladno je povezano zglobovima i svezama* te tako raste zbog snage koja dolazi od Boga.^a

20 Ako ste zajedno s Kristom umrli što se tiče načela ovog svijeta,^b zašto onda živite kao da ste još uvijek dio svijeta i držite se propisa:^c **21** "Ne diraj, ne kušaj, ne dotiči", **22** koji se odnose na ono što se iskoristi i nestane? To su ljudske zapovijedi i učenja.^d **23** Oni koji se njima vode štuju Boga na svoj način, pretvaraju se da su ponizni i strogi su prema svom tijelu.^e Iako svi ti propisi izgledaju mudro, oni nemaju nikakvu vrijednost u borbi protiv ugađanja tijelu.

3 No ako ste uskrsnuti s Kristom,^f težite za onim što je na nebu, gdje Krist sjedi zdesna Bogu.^g **2** Mislite na ono što je na nebu,^h a ne na ono što je na zemlji.ⁱ **3** Jer umrli ste i vaš je život sakriven s Kristom koji je ujedinjen s Bogom. **4** Kad se pokaže Krist, naš život,^j tada ćete se i vi s njim pokazati u slavi.^k

5 Stoga usmrтите ono što je zemaljsko u vašem tijelu:^l blud*, nečistoću, neobuzdanu spolnu požudu,^m zle želje i lakomost, koja je idolopoklonstvo. **6** Sve to izaziva Božju srdžbu. **7** I vi ste nekada tako živjeli i tako postupali.ⁿ **8** Ali sada odbacite sve ovo: srdžbu, gnjev, zloću^o i pogrđan govor.^p Proste riječi^r neka ne izlaze iz vaših usta. **9** Ne lažite jedni drugima.^s Svcucite staru osobnost^t i njena djela, **10** a obucite novu

2:19 *Ili: "ligamentima". **3:5** *Ili: "spolni nemoral". Grčki: *porneia*. Vidi Rječnik. **3:9** *Dosl.: "starog čovjeka".

2. POGL.

- a Ef 2:21
Ef 4:16
b Ga 4:3
Kol 2:8
c Ef 2:15
Kol 2:14
d Mt 15:9
e 1Ti 4:3

3. POGL.

- f Ef 2:6
g Ps 110:1
1Pe 3:22
h Flp 3:20
Flp 4:8
1Pe 1:13
i 1Iv 2:15
j Iv 11:25
k 1Ko 15:42, 43
l Mk 9:43
Ga 5:24
m 1Ko 6:18
Ef 5:3
n 1Ko 6:9-11
Ef 2:3
Tit 3:3
o 1Pe 2:1
p Ef 4:31
r Ef 5:3, 4
s Ef 4:25
Ot 21:8
t Ef 4:22

2. stupac

- a Ri 12:2
Ef 4:24
b Pos 1:26, 27
1Pe 1:16
c Ga 3:28
d 1Pe 2:9
e Flp 2:1, 2
f Ri 12:16
g Tit 3:2
h Ef 4:1, 2
1So 5:14
i Izr 19:11
Ef 4:32
1Pe 4:8
j Mt 18:15
k Mt 6:14
Mk 11:25
l 1Iv 3:23
m 1Ko 13:4-7
n Iv 14:27
Flp 4:7
o 1Ko 14:26
p Ef 5:19
r 1Ko 10:31
s Ef 5:22
1Pe 3:1

osobnost,^a koja se sve boljim poznavanjem Božje volje stalno obnavlja te tako postaje sličnija osobnosti onoga koji ju je stvorio.^b **11** Kod onih koji obuku novu osobnost više nije važno je li netko Grk ili Židov, je li obrezan ili neobrezan, je li tudinac, Skit*, rob ili slobodnjak, nego je Krist sve i u svima.^c

12 Dakle, kao Božji izabranci,^d sveti i voljeni, obucite se u najbudblju samilost,^e dobrotu, poniznost,^f blagost^g i strpljivost.^h **13** Podnosite jedni druge i od srca opraštajte jedni drugima,ⁱ čak i ako su vaše pritužbe opravdane.^j Kao što je Jehova* od srca oprostio vama, tako činite i vi.^k **14** A povrh svega, obucite se u ljubav^l jer vas ona savršeno povezuje*.^m

15 Osim toga, neka Kristov mir vlada u vašim srcima,ⁿ mir na koji ste i pozvani jer ste dijelovi jednog tijela. I budite zahvalni! **16** Neka vas Kristova riječ potpuno ispuni i učini vas istinski mudrima. Poučavajte i hrabrite^o jedni druge psalmima,^o hvalospjevima Bogu i duhovnim pjesmama koje pjevate sa zahvalnošću^a. Pjevajte Jehovi* od srca.^p **17** Sve što govorite ili činite neka bude u ime Gospodina Isusa i preko njega zahvaljujte Bogu, Ocu.^r

18 Žene, budite podložne svojim muževima^s kako i dolikuje Gospodinovim sljedbenicama*. **19** Muževi, volite svoje

3:11 *Izraz "Skit" ovdje se ne odnosi na narod, nego na ljude koje se smatralo zaostalima i neciviliziranima. **3:13**, **16** *Vidi dodatak A5. **3:14** *Ili: "ujedinjuje". **3:16** *Ili: "opominjite". ^aIli: "ugodnim duhovnim pjesmama". ^oIli: "u srcu". **3:18** *Ili: "jer je to Gospodinu po volji".

žene^a i nemojte se gnjeviti na njih^{*,b} **20** Djeco, slušajte svoje roditelje u svemu^c jer je to Gospodinu po volji. **21** Očevi, ne ogorčujte* svoju djecu,^d da ne postanu malodušna[#]. **22** Robovi, u svemu budite poslušni svojim zemaljskim gospodarima,^e ne samo kad vas gledaju, kako biste ugodili ljudima, nego ih slušajte iskrena srca, iz strahopoštovanja* prema Jehovi[#]. **23** Što god činite, činite to cijelom dušom* – kao Jehovi[#],^f a ne kao ljudima – **24** znajući da ćete od Jehove[#] dobiti nasljedstvo kao nagradu.^g Robujte Gospodaru, Kristu! **25** A onaj tko postupa nepravedno bit će kažnjen zbog svojih nepravednih djela.^h Bog nije pristran.ⁱ

4 Gospodari, postupajte sa svojim robovima pravedno i pošteno, znajući da i vi imate Gospodara na nebu.^j

2 Ustrajte u molitvi^k te pritom ostanite budni i upućujte zahvale.^l **3** Molite se ujedno i za nas,^m da nam Bog omogući da propovijedamo* kako bismo objavljivali svetu tajnu o Kristu, zbog koje sam u okovima.ⁿ **4** Molite se da je objavim na razumljiv način, onako kako bih i trebao.

5 Ponašajte se mudro prema onima koji nisu dio skupštine. Razborito koristite* vrijeme.^o **6** Neka vaše riječi uvijek budu ljubazne, začinjene solju,^p da znate svakome reći što treba.^q

3:19 *Ili: "nemojte biti gnjevni prema njima". **3:21** *Ili: "ne razdražujte". *Ili: "da se ne obeshrabre". **3:22** *Dosl.: "iz straha". **3:22-24** *Vidi dodatak A5. **3:23** *Vidi Rječnik. **4:3** *Ili: "da Bog otvori vrata našoj poruci". **4:5** *Dosl.: "Iskupljajte".

3. POGL.

- a Ef 5:25
1Pe 3:7
b Ef 4:31
c Izr 6:20
Lk 2:51
Ef 6:1
d Ef 6:4
e Ef 6:5, 6
Tit 2:9
1Pe 2:18
f Lk 10:27
Ri 12:11
g Ef 6:8
1Pe 1:3, 4
h Ri 2:6
Ga 6:7
i Ri 2:11
1Pe 1:17

4. POGL.

- j Ef 6:9
k Lk 18:1
Ri 12:12
Ef 6:18
l Kol 3:15
Iso 5:18
m Ri 15:30
n Ef 6:19, 20
Flp 1:7
o Ef 5:15, 16
p Mt 5:13
Mk 9:50
r 1Pe 3:15

2. stupac

- a Ef 6:21, 22
b Flm 10
c Dj 19:29
Dj 20:4
Dj 27:2
d Dj 12:12
Dj 15:37
Flm 23, 24
e Ri 15:7
f Kol 1:7, 8
g Lk 1:3
Dj 1:1
h Flm 23, 24
i Ri 16:5
1Ko 16:19
j Iso 5:27
k Flm 1, 2
l 2So 3:17
m Flp 1:7
Flm 9

7 A Tihik,^a moj voljeni brat i vjerni sluga koji sa mnom robuje Gospodinu, ispričat će vam sve o tome kako sam. **8** Šaljem ga k vama da znate kako smo i da utješi vaša srca. **9** S njim šaljem i Onezima,^b svog vjernog i voljenog brata, koji je iz vašeg kraja. Oni će vam ispričati sve što se ovdje događa.

10 Pozdravlja vas Aristarh,^c koji je sa mnom u zatvoru, i Barnabin bratčić Marko^d (za kojeg vam je bilo rečeno da ga lije-po primite^e ako dođe k vama) **11** te Isus zvan Just. Oni su od obrezanih. Jedino oni surađuju sa mnom u službi za Božje kraljevstvo i pružaju mi veliku utjehu*. **12** Pozdravlja vas i Epafra,^f rob Krista Isusa, koji je došao od vas. On se uvijek gorkljivo moli za vas kako biste ostali zreli i čvrsto uvjereni u sve što je povezano s Božjom voljom. **13** Mogu potvrditi da se on silno trudi za vas i za braću u Laodiceji i Hijerapolu.

14 Pozdravlja vas Luka,^g voljeni liječnik, a i Dema.^h **15** Pozdravite braću u Laodiceji te Nimfu i skupštinu koja se sastaje u njenoj kući.ⁱ **16** A kad se ovo pismo pročita kod vas, pobrinite se da se pročita^j i u laodicejskoj skupštini, a vi pročitate pismo koje sam poslao u Laodiceju. **17** I recite Arhipu:^k "Savjesno se trudi izvršiti službu koju si dobio od Gospodina."

18 Pozdravljam vas i ja, Pavao, i pišem vam ovaj pozdrav vlastitom rukom.^l Mislite na moje okove.^m Neka nezaslužena dobrota bude s vama!

4:11 *Ili: "i oni mi pomažu i jačaju me".

PRVA POSLANICA SOLUNJANIMA

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|--|--|
| <p>1 Pozdravi (1)
Zahvale Bogu za vjeru Solunjana (2-10)</p> <p>2 Pavlova služba u Solunu (1-12)
Solunjani prihvatili Božju riječ (13-16)
Pavao čezne vidjeti Solunjane (17-20)</p> <p>3 Pavao u Ateni, čeka vijesti od Timoteja (1-5)
Timotej donio dobre vijesti (6-10)
Molitve za Solunjane (11-13)</p> | <p>4 Čuvati se bluda (1-8)
Voljeti braću u još većoj mjeri (9-12)
"Gledati svoja posla" (11)
Najprije će ustati oni koji su umrli ujedinjeni s Kristom (13-18)</p> <p>5 Dolazak Jehovinog dana (1-5)
"Mir i sigurnost!" (3)
"Bdijmo i budimo trezveni" (6-11)
Savjeti (12-24)
Zaključni pozdravi (25-28)</p> |
|--|--|

1 Ja, Pavao, te Silvan*^a i Timotej^b pozdravljamo solunsku skupštinu, koja je ujedinjena s Bogom, Ocem, i s Gospodinom Isusom Kristom:

Neka nezasluzena dobrota i mir budu s vama!

2 Uvijek zahvaljujemo Bogu za sve vas kad vas spominjemo u svojim molitvama^c **3** jer pred našim Bogom i Ocem neprestano imamo na umu vaša djela potaknuta vjerom, vaš trud potaknut ljubavlju i ustrajnost koju pokazujete zbog svoje nade^d u našeg Gospodina Isusa Krista. **4** Bog vas voli, braćo, i znamo da vas je on izabrao, **5** jer vam dobru vijest nismo propovijedali samo riječima nego i uz pomoć svetog duha te s dubokim uvjerenjem, a to je snažno djelovalo na vas. I sami znate kakvima smo se pokazali dok smo bili među vama, i to radi vaše dobrobiti. **6** I vi ste se ugledali na nas^e i na Gospodina^f jer ste unatoč mnogim nevoljama^g prihva-

1:1 *Zvao se i Sila.

1. POGL.

a Dj 15:22
1Pe 5:12

b Dj 16:1, 2

c 2So 1:11, 12

d 1Pe 1:3, 4

e 1Ko 11:1
Flp 3:17
2So 3:9

f 1Pe 2:21

g 1So 2:14

2. stupac

a 2So 1:4

b 1Ko 10:14
1Ko 12:2
Ga 4:8
1Iv 5:21

c Dj 1:10, 11
Tit 2:13

d 1So 5:2
2Pe 3:12

2. POGL.

e Dj 17:1, 4

f Dj 16:12
Dj 16:22-24

tili riječ s radošću koju daje sveti duh, **7** tako da ste postali uzor svim vjernicima u Makedoniji* i u Ahaji.

8 I ne samo da se zbog vas Jehovina* riječ proširila po Makedoniji i Ahaji nego se glas o vašoj vjeri u Boga pronio posvuda,^a tako da mi ne trebamo ništa govoriti. **9** Jer ljudi sami pričaju o tome kako smo došli k vama i kako ste odbacili svoje idole^b te se okrenuli živom i pravom Bogu da biste mu robovali **10** i da biste čekali da s nebesa dođe njegov Sin,^c Isus, kojeg je podignuo iz mrtvih i koji će nas izbaviti od nadolazećeg Božjeg gnjeva.^d

2 I sami znate, braćo, da naš dolazak k vama nije bio uzaludan.^e **2** Kao što ste čuli, prije toga smo u Filipima^f trpjeli i bili zlostavljani, ali uz pomoć našeg Boga odvažili smo se* propovijedati vam Božju

1:7 *Riječ je o rimskoj provinciji. Vidi Rječnik. 1:8 *Vidi dodatak A5. 2:2 *Ili: "skupili smo hrabrosti".

dobru vijest^a iako smo doživljavali žestoko protivljenje*. **3** Jer ono na što vas potičemo ne temelji se na zabludama niti se pritom vodimo nečistim pobudama ili željom da koga prevarimo. **4** Naprotiv, budući da nas je Bog smatrao dostojnima da nam povjeri dobru vijest, mi ne govorimo da bismo ugodili ljudima, nego Bogu, koji ispituje naša srca.^b

5 Ustvari, i sami znate da vas nikada nismo pokušali zavarati laskavim riječima niti smo se pretvarali kako bismo prikriili lakomost.^c Bog nam je svjedok! **6** I nismo tražili da nas slave ljudi – ni vi ni itko drugi – premda smo vam, kao Kristovi apostoli, mogli biti na teret.^d **7** Naprotiv, bili smo blagi prema vama kao majka koja hrani svoju djecu i s ljubavlju se brine za njih. **8** Prema vama smo osjećali toliku ljubav da smo bili spremni dati vam ne samo Božju dobru vijest nego i svoj život*^e – toliko smo vas zavoljeli.^f

9 Sigurno se sjećate, braćo, našeg truda i napora. Kad smo vam propovijedali Božju dobru vijest, radili smo danju i noću da nikome od vas ne budemo na teret.^g **10** Vi ste nam svjedoci, a i Bog nam je svjedok, da smo se prema vama koji vjerujete ponašali vjerno, pravedno i besprijekorno. **11** A dobro znate i da smo se ophodili s vama kao otac^h sa svojom djecom: svakoga smo od vas poticali, tješili i savjetovaliⁱ **12** kako biste živjeli životom dostojnim Boga/ koji vas poziva u svoje kraljevstvo^k i slavu.^l

2:2 *Moguće i: "uz tešku borbu". 2:8 *Ili: "cijele sebe".

2. POGL.

a Dj 17:1, 2

b Izr 17:3
Jr 11:20

c Dj 20:33

d 2Ko 11:9
2So 3:8, 10

e Iv 15:13

f Iv 13:35

g Dj 18:3
Dj 20:34
2Ko 11:9
2So 3:8, 10

h 1Ko 4:15

i Dj 20:31

j Ef 4:1
Kol 1:10
1Pe 1:15

k Lk 22:28-30

l 1Pe 5:10

2. stupac

a 1So 1:2, 3

b Dj 17:5

c Dj 2:22, 23
Dj 7:52

d Mt 23:34

e Lk 11:52
Dj 13:49, 50

f Ri 1:18

g 1So 5:23
2So 1:4

3. POGL.

h Dj 17:15

i Dj 16:1, 2
Ri 16:21
1Ko 16:10

13 Zato mi neprestano i zahvaljujemo Bogu^a što Božju riječ, koju ste čuli od nas, niste prihvatili kao ljudsku riječ, nego kao Božju, što ona uistinu i jest. A ta riječ djeluje u vama koji vjerujete. **14** Vi ste se, braćo, ugledali na Božje skupštine u Judeji koje su ujedinjene s Kristom Isusom, jer i vi od svojih sunarodnjaka^b trpite isto što i braća u Judeji trpe od Židova, **15** koji su čak ubili Gospodina Isusa^c te su ubijali proroke, a nas progonili.^d Oni ne ugađaju Bogu, nego se protive onome što je na dobrobit svih ljudi **16** jer nas pokušavaju spriječiti da neznabošcima* propovijedamo poruku koja im može donijeti spasenje.^e Na taj način stalno gomilaju svoje grijeh. Ali Božja ih srdžba stiže.^f

17 Nakratko smo bili odvojeni od vas, braćo, ali iako vas nismo vidjeli, bili ste nam u srcu. No toliko smo čeznuli za vama da smo učinili sve što smo mogli kako bismo vas ponovno vidjeli. **18** Zato smo htjeli doći k vama. Ja, Pavao, pokušao sam doći ne jednom, nego dvaput. Ali Sotona nas je spriječio u tome. **19** Uostalom, što je naša nada ili radost ili kruna kojom ćemo se ponositi pred našim Gospodinom Isusom u vrijeme njegove prisutnosti? Pa niste li to vi?^g **20** Vi ste doista naša slava i radost!

3 Budući da više nismo mogli čekati da saznamo kako ste, zaključili smo da bi bilo najbolje da mi ostanemo u Ateni,^h **2** a vama smo poslali Timoteja,ⁱ našeg brata i Božjeg slugu* koji propovijeda dobru vijest o Kri-

2:16 *Vidi Rječnik. 3:2 *Moguće i: "Božjeg suradnika".

stu, da vas ojača i utješi te tako učvrsti vašu vjeru **3** kako se nitko ne bi pokolebao zbog tih nevolja. Jer i sami znate da ih ne možemo izbjeći*.^a **4** Doista, kad smo bili kod vas, upozoravali smo vas da će nas zadesiti nevolje, a to se, kao što znate, i dogodilo.^b **5** Zato sam, budući da više nisam mogao izdržati, poslao Timoteja da doznam kakva je vaša vjera,^c jer sam se bojao da vas Iskušavatelj^d možda nije nekako naveo na grijeh i da se naš trud možda nije pokazao uzaludnim.

6 Ali Timotej se upravo vratio od vas^e i donio nam dobre vijesti o vašoj vjernosti i ljubavi te nam rekao da nas se još uvijek rado sjećate i da nas jedva čekate vidjeti, kao što i mi jedva čekamo vidjeti vas. **7** Zato smo se, braćo, unatoč svim svojim patnjama* i nevoljama utješili kad smo čuli za vas i vašu vjernost.^f **8** Vaša nepokolebljivost u Gospodinu vratila nas je u život. **9** Kako da zahvalimo Bogu za vas, za veliku radost koju zbog vas osjećamo pred svojim Bogom? **10** Danju i noću najusrdnije se molimo da vas vidimo i da vam damo ono što je potrebno kako bi vaša vjera ojačala.^g

11 Usto se molimo našem Bogu i Ocu da nam on i naš Gospodin Isus otvore put kako bismo došli k vama. **12** I neka vam Gospodin omoguću da ljubav koju osjećate jedni prema drugima^h i prema svim ljudima sve više raste i posve vas ispunu, kao što je ljubav prema vama ispunila nas, **13** kako bi vaša srca bila postojana, bes-

3:3 *Ili: "da nam se one moraju događati". **3:7** *Dosl.: "svoj svojoj oskudici".

3. POGL.

a Dj 14:22
1Ko 4:9
1Pe 2:21

b 1So 2:14

c 1So 3:2

d Mt 4:3
2Ko 11:3

e Dj 18:5

f 2So 1:4

g 2So 1:3

h 1So 4:9
2So 1:3

2. stupac

a 1Ko 1:8

b 1So 2:19
1So 5:23
2So 2:1, 2

4. POGL.

c Kol 1:10
1Pe 2:12

d Iv 17:19
Ef 5:25-27
2So 2:13
1Pe 1:15, 16

e Ef 5:3

f Kol 3:5
2Ti 2:22

g Ri 6:19

h 1Ko 6:18
Ef 5:5

i Ps 79:6
Ef 4:17, 19
1Pe 4:3

j He 12:14
1Pe 1:15, 16

k 1Ko 6:18, 19

l 1Iv 3:24

m Ri 12:10

n Iv 13:34, 35
1Pe 1:22
1Iv 4:21

o 2So 3:11, 12

p 1Pe 4:15

r 1Ko 4:11, 12
Ef 4:28
2So 3:10
1Ti 5:8

1. SOLUNJANIMA 3:3-4:12

prijekorno sveta pred našim Bogom^a i Ocem tijekom prisutnosti našeg Gospodina Isusa^b sa svim njegovim svetima.

4 Na kraju, braćo, poučili smo vas kako trebate živjeti da biste ugodili Bogu^c – a vi tako i živite – pa vas molimo i potičemo u ime Gospodina Isusa da u tome još više napredujete. **2** Jer znate što smo vas poučili* u ime Gospodina Isusa.

3 Naime, Božja je volja da budete sveti^d i da se uzdržavate od bluda*.^e **4** Svatko od vas treba znati vladati svojim tijelom*^f u svetosti^g i časti, **5** a ne se prepuštati nezasičnoj, neobuzdanoj spolnoj požudi^h kao što to čine narodi koji ne poznaju Boga.ⁱ

6 Nitko ne smije prijeći granice onog što je čestito i tako nauditi svom bratu, jer Jehova* kažnjava za sve to, kao što smo vam već rekli i strogo vas upozorili. **7** Jer Bog nas nije pozvao da bismo živjeli nečisto, nego da bismo bili sveti.^j **8** Prema tome, tko odbacuje ta upozorenja, ne odbacuje čovjeka, nego Boga,^k koji vam daje svoj sveti duh.^l

9 A o bratskoj ljubavi^m ne trebamo vam pisati jer vas je sam Bog poučio da volite jedni druge.ⁿ **10** Vi doista volite svu braću u cijeloj Makedoniji*. Ali potičemo vas, braćo, da to činite u još većoj mjeri. **11** Trudite se mirno živjeti,^o gledati svoja posla^p i raditi svojim rukama,^r kao što smo vas poučili, **12** kako bi oni koji su izvan skupštine mogli vidjeti da se

4:2 *Ili: "koje smo vam zapovijedi dali". **4:3** *Ili: "spolnog nemorala". Grčki: *porneia*. Vidi Rječnik. **4:4** *Dosl.: "posudom". **4:6** *Vidi dodatak A5. **4:10** *Riječ je o rimskoj provinciji. Vidi Rječnik.

ponašate dolično^a i kako vam ništa ne bi nedostajalo.

13 Osim toga, braćo, ne želimo da budete u neznanju u pogledu onih koji su umrli^{*b} kako ne biste tugovali kao drugi, koji nemaju nade.^c **14** Jer ako vjerujemo da je Isus umro i uskrsnuo,^d onda će Bog i one koji su umrli* ujedinjeni s Isusom vratiti u život kako bi bili s njim*.^e **15** Ovo vam govorim na temelju Jehovine^f riječi: Mi živi, koji preostanemo do vremena Gospodinove prisutnosti, nećemo preteći one koji su umrli*. **16** Naime, sam će Gospodin sići s neba sa zapovjedničkim pozivom, s glasom arkanđela^f i s Božjom trubom te će najprije ustati oni koji su umrli ujedinjeni s Kristom.^g **17** Zatim ćemo mi živi, koji preostanemo, biti odneseni u oblacima^h da budemo s njima i da se u visinama* sretnemo s Gospodinom.ⁱ I tako ćemo zauvijek biti s Gospodinom.^j **18** Zato tješite jedni druge tim riječima.

5 A o vremenima i razdobljima, braćo, ne treba vam pisati. **2** Jer i sami dobro znate da Jehovin^f dan^k dolazi baš kao lopov u noći.^l **3** Kad budu govorili: "Mir i sigurnost!" tada će ih iznenada zadesiti uništenje,^m kao trudovi trudnu ženu, i nipošto mu neće umaknuti. **4** Ali vi, braćo, niste u tami, pa vas taj dan neće zateći kao što danje svjetlo zatekne lopove, **5** jer vi ste svi sinovi svjetla i sinovi dana.ⁿ Mi ne pripadamo ni noći ni tami.^o

6 Zato ne spavajmo kao ostali,^p nego bdijmo^r i budimo tre-

4. POGL.

a Ri 12:17
b Iv 11:11
Dj 7:59, 60
1Ko 15:6
c 1Ko 15:32
d Ri 14:9
1Ko 15:3, 4
e 1Ko 15:22, 23
Flp 3:20, 21
2So 2:1
Ot 20:4
f Jd 9
g 1Ko 15:51, 52
h Dj 1:9
i 2So 2:1
j Iv 14:3
Iv 17:24
2Ko 5:8
Flp 1:23
Ot 20:6

5. POGL.

k Sf 1:14
l Mt 24:36
2Pe 3:10
m Ps 37:10
Jr 8:11
n Iv 12:36
Ri 13:12
Ef 5:8
o Iv 8:12
Kol 1:13
1Pe 2:9
p Ri 13:11
r Mt 24:42

2. stupac

a 1Pe 5:8
b Ri 13:13
c Ef 6:14-17
d 2So 2:13
e Ri 5:8
f 1So 4:16, 17
g Ri 1:11, 12
Ri 15:2
h Flp 2:29, 30
1Ti 5:17
He 13:7
i Mk 9:50
2Ko 13:11
j Le 19:17
2Ti 4:2
k 1Ko 13:4
Ga 5:22
Ef 4:1, 2
Kol 3:13
l Mt 5:39
m Ri 12:17, 19
n 2Ko 6:4, 10
Flp 4:4
o Lk 18:1
Ri 12:12
p Ef 5:20
Kol 3:17
r Ef 4:30
s 1Ko 14:1
t 1Iv 4:1
u Job 2:3

zveni.^a **7** Jer oni koji spavaju, noću spavaju, i oni koji se opijaju, noću se opijaju.^b **8** Ali mi koji pripadamo danu, budimo trezveni i stavimo na prsa oklop vjere i ljubavi, a na glavu kacigu – nadu u spasenje.^c **9** Jer Bog nas nije izabrao da iskusimo njegovu srdžbu, nego da budemo spašeni^d preko našeg Gospodina Isusa Krista. **10** On je umro za nas^e da bismo mi, bilo da smo budni bilo da spavamo*, zajedno s njim živjeli.^f **11** Zato se međusobno hrabrite* i izgrađujte jedni druge,^g kao što već i činite.

12 Molimo vas, braćo, poštuju te one koji se trude među vama, predvode vas u Gospodinovom djelu i savjetuju vas. **13** Iskazujte im izuzetno cijenjenje i ljubav zbog njihovog rada.^h Budite u miru jedni s drugima.ⁱ **14** Usto vas potičemo, braćo, da opominjete one koji žive neuredno,^j tješite potišteno*, pomažite slabima i budete strpljivi sa svima.^k **15** Pazite da nitko nikome ne vraća zlo za zlo,^l nego uvijek nastojte činiti dobro jedni drugima i svima ostalima.^m

16 Uvijek se radujte.ⁿ **17** Ne prestano se molite.^o **18** Za sve zahvaljujte.^p Bog želi da to činite kao učenici Krista Isusa. **19** Nemojte gasiti duh koji kao vatra gori u vama.^r **20** Nemojte prezirati proročanstva.^s **21** Sve provjeravajte da se uvjerite u istinitost toga.^t Držite se onoga što je dobro. **22** Klonite se svega što je zlo.^u

23 Neka vas sam Bog mira potpuno posveti. I neka vaš duh, duša* i tijelo, braćo, bu-

4:13-15 *Dosl.: "zaspali". 4:14 *Odnosno s Isusom. 4:15; 5:2 *Vidi dodatak A5. 4:17 *Dosl.: "u zraku".

5:10 *Ili: "spavamo smrtnim snom". 5:11 *Ili: "tješite". 5:14 *Ili: "obeshrabrene". 5:23 *Ili: "život". Vidi Rječnik.

du sačuvani čistima i besprije-kornima u svakom pogledu u vrijeme prisutnosti našeg Gospodina Isusa Krista.^a **24** Budući da je onaj koji vas poziva vjeran, sigurno će to i učiniti.

25 Braćo, molite se za nas.^b

5. POGL.

a 1Ko 1:8

b Ri 15:30

2. stupac

a Kol 4:16

26 Pozdravite svu braću sve-tim poljupcem.

27 Usrdno vas molim u ime Gospodina da se pobrinete da se ovo pismo pročita svoj braći.^a

28 Neka vam Gospodin Isus Krist iskaže nezasluženu do-brotu!

DRUGA POSLANICA

SOLUNJANIMA

PREGLED SADRŽAJA

1 Pozdravi (1, 2)
Vjera Solunjana sve više raste (3-5)
Osveta nad onima koji ne mare
za dobru vijest (6-10)
Molitve za skupštinu (11, 12)

2 Čovjek koji prkosi zakonu (1-12)
"Budite nepokolebljivi" (13-17)
3 "Molite se za nas" (1-5)
Kloniti se svakoga tko živi neuredno (6-15)
Zaključni pozdravi (16-18)

1 Ja, Pavao, te Silvan* i Timotej^a pozdravljamo solunsku skupštinu, koja je ujedinjena s Bogom, našim Ocem, i s Gospodinom Isusom Kristom:

2 Neka vam Bog, naš Otac, i Gospodin Isus Krist iskažu nezasaženu dobrotu i podare mir.

3 Dužni smo uvijek zahvaljivati Bogu za vas, braćo. Imamo razloga za to jer vaša vjera sve više raste, a ljubav koju osjećate jedni prema drugima sve je jača.^b **4** Zato s ponosom^c govorimo o vama drugim Božjim skupštinama. Govorimo im da s ustrajnošću i vjerom podnosite sav progon i nevolje.^d **5** Sve je to dokaz da Bog pravedno sudi i da ćete biti proglašeni do-

1. POGL.

a 2Ko 1:19

b 1So 3:12
1So 4:9, 10

c 1So 2:19

d 1So 1:6
1So 2:14
1Pe 2:21

2. stupac

a Dj 14:22
Ri 8:17
2Ti 2:12b Ri 12:19
Ot 6:9, 10c Lk 17:29, 30
1Pe 1:7

d Mk 8:38

e Ri 2:8

f 2Pe 3:7

stojnima Božjeg kraljevstva, za koje i trpите.^a

6 Pravedno je da Bog nevoljom kazni one koji vama nanose nevolju.^b **7** A vama koji trpите nevolju doći će olakšanje, kao i nama, kad se pojavi Gospodin Isus.^c On će doći s neba sa svojim moćnim anđelima^d

8 u usplamtjeljoj vatri te izvršiti osvetu nad onima koji ne poznaju Boga i koji ne mare za dobru vijest o našem Gospodinu Isusu.^e **9** Oni će biti kažnjeni vječnom propašću^f te će tako biti udaljeni od Gospodinovog lica i više neće gledati njegovu veličanstvenu moć. **10** To će se dogoditi u onaj dan kad on dođe da bude proslavljen sa svojim svetima i da mu se dive svi koji su povjerovali u njega,

1:1 *Zvao se i Sila.

a vi ste doista povjerovali našem svjedočanstvu.

11 Zato se uvijek i molimo za vas. Molimo se za to da vas naš Bog smatra dostojnima poziva^a koji vam je uputio i da svojom snagom potpuno izvrši sve dobro što želi i pomogne vam ostvariti sve na što vas potiče vjera **12** kako bi se – po nezasluzenoj dobroti našeg Boga i našeg Gospodina Isusa Krista – ime našeg Gospodina Isusa proslavilo preko vas i kako biste se vi proslavili jer ste ujedinjeni s njim.

2 A što se tiče prisutnosti našeg Gospodina Isusa Krista^b i našeg skupljanja i susreta s njim,^c molimo vas, braćo, **2** nemojte se brzo pokolebati u svom prosuđivanju niti se uznemiriti zbog neke nadahnute objave*,^d nećijih riječi ili nekog pisma koje smo navodno mi napisali, prema kojima je Jehovin^e dan^e već došao^a.

3 Neka vas nitko ne zavede ni na koji način, jer prije nego što taj dan dođe treba se pojaviti otpad^f i treba se otkriti čovjek koji prkosi zakonu*,^g sin propasti.^h **4** On je protivnik i uzvisuje se iznad svakoga koga se naziva bogom i svega što se štuje, pa sjedi u Božjem hramu prikazujući se bogom pred svima. **5** Zar se ne sjećate da sam vam to govorio dok sam još bio s vama?

6 I tako sada znate što ga zadržava, ali on će se otkriti kad za to dođe vrijeme. **7** Istina, bezakonje tog čovjeka već djeluje

2:2 *Dosl.: "nekog duha". Vidi izraz "duh" u Rječniku. 2:2, 13 #Vidi dodatak A5. 2:2 #Ili: "prema kojima Jehovin dan samo što nije došao". 2:3 #Ili: "čovjek bezakonja".

1. POGL.
a Ri 8:30

2. POGL.

b Mt 24:3

c 1So 4:17

d 1Iv 4:1

e Sf 1:14
2Pe 3:10

f 1Ti 4:1
2Ti 2:16-18
2Ti 4:3
2Pe 2:1
1Iv 2:18, 19

g Mt 7:15
Dj 20:29, 30

h 2Pe 2:1, 3

2. stupac

a Dj 20:29, 30
1Ko 11:18, 19
1Iv 2:18

b Iza 11:4
Ot 19:15

c 1Ti 6:13-15
2Ti 4:1, 8

d 2Ko 11:3

e Mt 24:24

f Mt 24:11

g Mt 24:5
1Ti 4:1
2Ti 4:3, 4

h Iv 6:44
Ri 8:30

i Iv 17:17
1Ko 6:11
1So 4:7

j 1Pe 5:10

k 1Ko 15:58
1Ko 16:13

l 1Ko 11:2

m 1Iv 4:10

n 1Pe 1:3, 4

je u tajnosti,^a ali ostat će tajno samo do trenutka kad više ne bude onoga koji ga sad zadržava. **8** Tada će se otkriti čovjek koji prkosi zakonu. Njega će Gospodin Isus ubiti silom* svojih usta^b i uništiti očitovanjem^c svoje prisutnosti. **9** Ali prisutnost onoga koji prkosi zakonu omogućena je Sotoninim djelovanjem^d i popraćena svakovrsnim silnim djelima, lažnim znakovima i čudima*^e **10** te svakovrsnom nepravdom i prijevaram. Sve to zavodi^f ljude koji za kaznu odlaze u propast jer nisu prihvatili ni zavoljeli istinu, što im je moglo donijeti spasenje. **11** Zato Bog dopušta da pod utjecajem prijekare budu zavedeni i da povjeruju laži^g **12** kako bi svi oni bili osuđeni jer nisu vjerovali istini, nego su voljeli nepravdu.

13 A mi smo dužni uvijek zahvaljivati Bogu za vas, braćo koju Jehova^e voli, jer vas je Bog od početka odabrao^h za spasenje, posvetivši vasⁱ svojim duhom zbog vaše vjere u istinu. **14** Pozvao vas je da budete spašeni, a učinio je to putem dobre vijesti koju objavljujemo, kako biste bili proslavljeni poput našeg Gospodina Isusa Krista.^j **15** Zato, braćo, budite nepokolebljivi^k i držite se onoga čemu ste poučeni,^l bilo usmeno bilo putem pisama koja smo napisali. **16** I neka naš Gospodin Isus Krist i Bog, naš Otac, koji nas je volio^m i koji nam je zahvaljujući svojoj nezasluzenoj dobroti dao vječnu utjehu i divnu nadu,ⁿ **17** utješe vaša srca i daju vam snage kako biste uvijek činili i govorili ono što je dobro.

2:8 *Dosl.: "duhom". 2:9 #Ili: "znamenjem".

3 Na kraju, braćo, molite se za nas,^a da se Jehovina* riječ brzo širi^b i da se veliča, kao što se veliča i kod vas, **2** te da budemo izbaavljeni od pokvarenih i zlih ljudi^c jer nemaju svi vjere.^d **3** Ali Gospodin je vjeran. On će vas ojačati i čuvati od Zloga. **4** Kao Gospodinovi sljedbenici uvjereni smo da činite ono čemu smo vas poučili i da ćete to i dalje činiti. **5** Neka Gospodin vodi vaša srca kako biste voljeli Boga^e i ustrajno^f služili Kristu.

6 Zapovijedamo vam, braćo, u ime našeg Gospodina Isusa Krista da se klonite svakog brata koji živi neuredno^g i ne drži se onoga čemu smo vas* poučili.^h **7** Doista, sami znate kako se trebate ugledati na nas.ⁱ Jer dok smo bili kod vas, nismo neuredno živjeli **8** niti smo besplatno jeli ičiji kruh.^j Naprotiv, danju i noću teško smo i naporno radili da nikome od vas ne budemo na teret.^k **9** Ne želim reći da nismo imali pravo tražiti vašu pomoć,^l ali htjeli smo vam pružiti primjer po kojem treba-

3:1 *Vidi dodatak A5. 3:6 *Moguće i: "ga".

3. POGL.

a Ri 15:30
1So 5:25
He 13:18
b Dj 19:20
1So 1:8
c Iza 25:4
d Dj 28:24
Ri 10:16
e 1Iv 5:3
f Lk 21:19
Ri 5:3
g 1So 5:14
h 1Ko 11:2
2So 2:15
2So 3:14
i 1Ko 4:16
1So 1:6
j Dj 20:34
k Dj 18:3
1Ko 9:14, 15
2Ko 11:9
1So 2:9
l Mt 10:9, 10
1Ko 9:6, 7

2. stupac

a 1Ko 11:1
Flp 3:17
b 1So 4:11, 12
1Ti 5:8
c 1So 5:14
d 1Ti 5:13
1Pe 4:15
e Ef 4:28
f 2So 3:6
g 1So 5:14
h Iv 14:27
i 1Ko 16:21
Kol 4:18

te postupati.^a **10** Ustvari, kad smo bili kod vas, govorili* smo vam: "Tko ne želi raditi, neka i ne jede!"^b **11** Jer čujemo da neki od vas žive neuredno,^c da ništa ne rade, nego se miješaju u ono što ih se ne tiče.^d **12** Takvima zapovijedamo i snažno ih potičemo u ime Gospodina Isusa Krista da rade u miru i jedu kruh koji sami zarade.^e

13 A vi, braćo, nemojte posustati u činjenju dobra. **14** No ako tko ne posluša ono što smo rekli u ovom pismu, obilježite ga i ne družite se više s njim^f kako bi se postidio. **15** Ali ne smatrajte ga neprijateljem, nego ga savjetujte^g kao brata.

16 I neka vam Gospodin mira uvijek i u svemu daje mir.^h Neka Gospodin bude sa svima vama!

17 Pozdravljam vas ja, Pavao, i pišem vam ovaj pozdrav vlastitom rukom.ⁱ To činim u svim svojim pismima kako bi se znalo da sam ih ja napisao – to je moj rukopis.

18 Neka svima vama Gospodin Isus Krist iskaže nezasluzenu dobrotu!

3:10 *Dosl.: "zapovijedali".

PRVA POSLANICA

TIMOTEJU

PREGLED SADRŽAJA

1 Pozdravi (1, 2)
Ne naučavati drugačije učenje (3–11)
Pavlu iskazana nezasluzena
dobrota (12–16)
Kralj vječnosti (17)
Voditi dobar rat (18–20)

2 Moliti se za sve vrste ljudi (1–7)
Jedan Bog i jedan posrednik (5)
Odgovarajuća otkupnina za sve (6)
Upute za muškarce i žene (8–15)
Odijevati se pristojno, pokazujući
skromnost (9, 10)

- 3 Preduvjeti za nadglednike (1-7)
Preduvjeti za sluge pomoćnike (8-13)
Sveta tajna odanosti Bogu (14-16)
- 4 Čuvati se učenja demona (1-5)
Kako biti dobar Kristov sluga (6-10)
Koliko je korisna tjelovježba, a koliko odanost Bogu (8)
“Pazi kako živiš i kako poučavaš” (11-16)
- 5 Kako se ophoditi sa starijima, a kako s mlađima (1, 2)
Briga za udovice (3-16)
Brinuti se za svoju obitelj (8)

- Poštovati starješine koji dobro predvode (17-25)
“Pij malo vina radi želuca” (23)
- 6 Robovi trebaju poštovati gospodare (1, 2)
O drugim učenjima i ljubavi prema novcu (3-10)
Upute za Božjeg slugu (11-16)
Bogatiti se dobrim djelima (17-19)
“Čuvaj ono što ti je povjereno” (20, 21)

1 Ja, Pavao – apostol Krista Isusa po zapovijedi Boga, našeg Spasitelja, i Krista Isusa, naše nade^a – **2** pozdravljam Timoteja^{a, b} pravog sina^c u vjeri:

Neka ti Bog, naš Otac, i Krist Isus, naš Gospodin, iskažu nezasluzenu dobrotu i milosrđe te podare mir.

3 Kad sam odlazio u Make-doniju^a, potaknuo sam te da ostaneš u Efezu, a i sada te potičem da ostaneš ondje kako bi zapovjedio nekima da prestanu naučavati drugačije učenje **4** i da se ne bave izmišljenim pričama^d i rodoslovljima. To ne vodi ničemu korisnom,^e nego samo izaziva beskorisne rasprave^a i nema nikakve veze s onim što Bog pruža za izgradnju naše vjere. **5** Dajem tu zapovijed kako bismo pokazivali ljubav^f koja dolazi iz čista srca, čiste savjesti i nelicemjerne vjere.^g **6** Neki su se udaljili od toga, pa su zastranili i okrenuli se ispraznom naklapanju.^h

1:2 *Timotej* znači “onaj koji iskazuje čast Bogu”. **1:3** *Riječ* je o rimskoj provinciji. Vidi Rječnik. **1:4** *Ili*: “beskorisna nagadanja”.

1. POGLEDAJ

a 1Pe 1:3, 4

b Dj 16:1, 2
Flp 2:19, 20

c 1Ko 4:17

d 1Ti 4:7
2Ti 4:3, 4
Tit 1:13, 14e 1Ti 6:20
2Ti 2:14

f Ri 13:8

g Ga 5:6

h 1Ti 6:20
2Ti 2:16-18

2. STUPAC

a Jk 3:1

b Ga 3:19

c 2Ti 1:13
Tit 1:7, 9

d Ga 2:7, 8

e Dj 9:15
2Ko 3:5, 6

7 Htjeli bi biti učitelji^a Božjeg zakona, a ne razumiju ni ono što govore ni ono što uporno zastupaju.

8 Ali mi znamo da je Zakon dobar ako se ispravno primjenjuje. **9** Svjesni smo toga da se zakoni ne donose za pravednike, nego za prijestupnike^b i buntovnike, bezbožnike i grešnike, nevjerne^c i one koji skvrne što je sveto, ubojice roditelja i drugih ljudi, **10** bludnike^a, muškarce koji se upuštaju u spolne odnose s muškarcima^a, otmičare, lažljivce, krivokletnike i za sve druge koji čine ono što se protivni zdravom^a učenju,^c **11** učenju koje je u skladu s veličanstvenom dobrom viješću sretnog Boga, koja mi je povjerenjena.^d

12 Zahvalan sam našem Gospodinu Kristu Isusu, koji mi je dao snagu, jer me smatrao dostojnim povjerenja i postavio me u službu^e **13** iako sam

1:9 *Ili*: “one koji ne pokazuju vjernu ljubav”. **1:10** *U grčkom se ovdje koristi izvedenica riječi *porneia*. Vidi izraz “blud” u Rječniku. *Ili*: “muškarce koji se upuštaju u homoseksualne odnose”. ^aIli: “korisnom”.

prije bio hulnik, progonitelj i drznik.^a Ipak, iskazano mi je milosrđe jer sam to činio u neznanju i nisam imao vjere. **14** Ali nezasluzena dobrota našeg Gospodina uistinu je bila velika, zajedno s vjerom i ljubavlju koja je u Kristu Isusu. **15** Ova je izjava vjerodostojna i zasluuje da se potpuno prihvati: Krist Isus došao je u svijet da spasi grešnike.^b A ja sam najveći od svih grešnika.^c **16** No iskazano mi je milosrđe zato da na meni, najvećem grešniku, Krist Isus pokaže svu svoju strpljivost kako bi to poslužilo kao primjer onima koji će povjerovati u njega i dobiti vječni život.^d

17 A Kralju vječnosti,^e neraspodljivom,^f nevidljivom,^g jedinom Bogu,^h neka je čast i slava u svu vječnost! Amen.

18 Timoteju, sine moj, dajem ti tu zapovijed u skladu s proročanstvima koja su bila izrečena o tebi kako bi na temelju njih vodio dobar rat,ⁱ **19** čuvajući vjeru i čistu savjest,^j koju su neki zanemarili* i zbog toga doživjeli brodolom vjere. **20** Među njima su Himenej^k i Aleksandar, koje sam ukorio tako što sam ih predao Sotoni^l kako bi naučili da ne smiju huliti.

2 Zato, prije svega, potičem da se prošnje*, molitve, molbe[#] i zahvale upućuju za sve vrste ljudi, **2** za kraljeve i sve koji su na vlasti,^m da možemo voditi miran i spokojan život u potpunoj odanosti Bogu i čestitosti.ⁿ **3** To je dobro i ugodno u očima našeg Spasitelja, Boga,^o **4** koji

1:19 *Dosl.: "odbacili". 2:1 *Ili: "usrdne molitve". #Odnosno molitve u kojima se zauzimamo za druge.

1. POGL.

a Dj 8:3
Dj 9:1, 2
Ga 1:13
Flp 3:5, 6
b Lk 5:32
2Ko 5:19
1Iv 2:1, 2
c Dj 9:1, 2
1Ko 15:9
d Iv 6:40
Iv 20:31
e Ps 10:16
Ps 90:2
Da 6:26
Ot 15:3
f Ri 1:23
g Kol 1:15
h Iza 43:10
1Ko 8:4
i 2Ti 2:3
j 1Ti 1:5
k 2Ti 2:16-18
l 1Ko 5:5, 11

2. POGL.

m Mt 5:44
n Jr 29:7
o Jd 25

2. stupac

a Iza 45:22
Dj 17:30
Ri 5:18
1Ti 4:10
b Pnz 6:4
Ri 3:30
c He 8:6
He 9:15
d 1Ko 11:25
e Dj 4:12
Ri 5:15
2Ti 1:9, 10
f Mt 20:28
Mk 10:45
Kol 1:13, 14
g Dj 9:15
h Ga 2:7, 8
i Ga 1:15, 16
j Ps 141:2
k Jk 1:20
l Flp 2:14
m 1Pe 3:3, 4
n Ibr 31:30
o Ef 5:24
p 1Ko 14:34
r Pos 2:18, 22
1Ko 11:8
s Pos 3:6, 13
t 1Ti 5:14
u 1Ti 2:9, 10

3. POGL.

v Dj 20:28
Tit 1:5-9

želi da se sve vrste ljudi spase^a i da dobro upoznaju istinu. **5** Jer jedan je Bog^b i jedan je posrednik^c između Boga i ljudi,^d čovjek, Krist Isus,^e **6** koji je sebe dao kao odgovarajuću otkupninu za sve*.^f O tome će se svjedočiti u svoje vrijeme. **7** Kako bi se o tome svjedočilo,^g ja sam postavljen za propovjednika i apostola^h – istinu govorim, ne lažem – da neznabošce* poučavamⁱ o vjeri i istini.

8 Zato želim da se muškarci mole gdje god se okupljate, podižući ruke u molitvi vjerni Bogu,^j bez srdžbe^k i rasprava.^l **9** Isto tako, žene potičem da se pristojno* odijevaju, pokažući skromnost i razboritost. Neka se ne ukrašavaju raskošno spletenom kosom[#], zlatom, biserima ili skupocjenom odjećom,^m **10** nego dobrim djelima, kako i dolikuje ženama koje su odane Bogu.ⁿ

11 Žena neka prima pouku u tišini*, s potpunom podložnošću.^o **12** Ne dopuštam da žena poučava niti da bude nadređena muškarcu, nego neka u tišini sluša pouku*.^p **13** Jer prvo je stvoren Adam, a onda Eva.^r **14** Osim toga, nije bio prevaren Adam, nego žena – ona je bila posve prevarena^s i prekršila je Božju zapovijed. **15** No žene će zaštititi rađanje^t budu li i dalje vjerne, pune ljubavi, svete i razborite.^u

3 Ova je izjava vjerodostojna: Ako tko želi služiti kao nadglednik,^v hvalevrijednu službu želi. **2** Stoga nadglednik treba

2:6 *Ili: "za sve vrste ljudi". 2:7 *Vidi Rječnik. 2:9 *Ili: "dolično". #Odnosno upadljivim frizurama. 2:11 *Ili: "mirna duha; šutke". 2:12 *Ili: "neka bude mirna duha; neka šuti".

biti čovjek kojem se nema što prigovoriti, treba imati samo jednu ženu, biti umjeren u svemu, razborit*,^a živjeti uredno, biti gostoljubiv^b i sposoban poučavati.^c **3** Ne smije biti pijanica^d ni nasilan*, nego treba biti razuman*,^e ne smije biti svadljiv^f ni pohlepan za novcem.^g **4** Treba dobro vršiti ulogu glave obitelji*, a njegova djeca trebaju biti poslušna i puna poštovanja*,^h **5** Jer ako tko ne zna vršiti ulogu glave obitelji*, kako će se brinuti za Božju skupštinu? **6** Ne smije biti novoobraćenikⁱ da se ne bi uzoholio i da mu ne bi bila izrečena ista osuda kao Đavlu. **7** A treba biti i na dobrom glasu među ljudima izvan skupštine^j da ne bi na sebe navukao sramotu i upao u Đavlovu zamku.

8 Sluge pomoćnici također trebaju biti vrijedni poštovanja*, ne smiju biti dvolični, piti mnogo vina ni pohlepno težiti za nepoštenim dobitkom,^k **9** nego se trebaju držati svete tajne naše vjere i imati čistu savjest.^l

10 Osim toga, najprije ih treba iskušati kako bi se vidjelo jesu li prikladni za tu službu. A ako im se ne bude imalo što prigovoriti,^m neka je obavljaju.

11 I žene trebaju biti vrijedne poštovanja*, ne smiju klevetati,ⁿ nego trebaju biti umjerene i vjerne u svemu.^o

3:2 *Ili: "u stanju ispravno rasuđivati". **3:3** *Dosl.: "onaj koji udara". Izvorna grčka riječ može se odnositi i na verbalno nasilje. *Ili: "spreman popustiti". **3:4** *Ili: "dobro upravljati svojim domom". *Ili: "poslušna sa svom ozbiljnošću". **3:5** *Ili: "upravljati svojim domom". **3:8** *Ili: "ozbiljni". **3:11** *Ili: "ozbiljne".

3. POGL.

- a Ri 12:3
1Pe 4:7
b Dj 28:7
1Pe 4:9
c 1Ti 5:17
2Ti 2:24
Tit 1:7, 9
d Ri 13:13
e Flp 4:5
Jk 3:17
f Ri 12:18
Jk 3:18
g He 13:5
1Pe 5:2
h Ef 6:4
i 1Ti 5:22
j Dj 22:12
Iso 4:11, 12
k Dj 6:3
Tit 1:7
1Pe 5:2
l 1Ti 1:5
1Ti 1:18, 19
2Ti 1:3
1Pe 3:16
m 1Pe 2:12
n 1Ti 5:13
o Tit 2:3-5

2. stupac

- a He 3:6
b Iv 1:14
Flp 2:7
c 1Pe 3:18
d 1Pe 3:19, 20
e Kol 1:23
f Kol 1:6

4. POGL.

- g 2So 2:1, 2
2Ti 4:3, 4
2Pe 2:1
h Dj 20:29, 30
2Ti 2:16
2Pe 2:3
i 1Ko 7:36
1Ko 9:5
j Ri 14:3
k Pos 9:3
l Ri 14:17
1Ko 10:25
m Pos 1:31
n Dj 10:15

12 Sluge pomoćnici trebaju imati samo jednu ženu te dobro vršiti ulogu glave obitelji, naročito kad je riječ o djeci*. **13** Jer oni koji dobro obavljaju službu stječu dobar glas i mogu s velikom slobodom govoriti drugima o vjeri u Krista Isusa.

14 Iako se nadam da ću uskoro doći k tebi, pišem ti ovo **15** da bi, ako se zadržim, znao kako se trebaš vladati u Božjem domu,^a koji je skupština živog Boga, stup i uporište istine. **16** I nema sumnje, sveta tajna odanosti Bogu uistinu je velika: "On se pojavio u tijelu,^b bio je proglašen pravednim u duhu,^c pokazao se anđelima,^d o njemu se propovijedalo među narodima,^e u svijetu su povjerovali u njega,^f bio je uznesen na nebo u slavi."

4 A nadahnuta objava* jasno kaže da će doći vrijeme kad će neki otpasti od vjere jer će slušati prijevarne nadahnute objave^g i učenja demona **2** i biti zavedeni licemjerm lažljivca^h otupjele savjesti*, **3** koji zabranjuju ženidbuⁱ i zahtijevaju od ljudi da se uzdržavaju od hrane^j koju je Bog stvorio,^k a stvorio ju je kako bi je oni koji vjeruju^l i koji dobro poznaju istinu jeli uz zahvaljivanje. **4** Naime, sve što je Bog stvorio dobro je^m i ne treba odbacitiⁿ ništa što se jede uz zahvaljivanje **5** jer je to posvećeno Božjom riječju i molitvom koja se za to upućuje.

3:12 *Ili: "dobro upravljati svojom djecom i svojim domom". **4:1** *Dosl.: "duh". *Dosl.: "prijearne duhove". **4:2** *Dosl.: "kojima je savjest ožigosana usijanim željezom".

6 Budeš li na to ukazivao braći, bit ćeš dobar sluga Krista Isusa, koji se hrani riječima vjere i dobrog učenja kojeg se čvrsto držiš.^a 7 Kloni se izmišljenih priča koje obezvređuju ono što je sveto,^b priča kakve pričaju stare žene. Umjesto toga, vježbaj se u tome da budeš odan Bogu. 8 Jer tjele vježba je korisna samo u određenoj mjeri, a odanost Bogu korisna je u svakom pogledu zato što nam omogućava da dobijemo obećane blagoslove i u sadašnjem i u budućem životu.^c 9 Ta je izjava vjerodostojna i zaslužuje da se potpuno prihvati. 10 Upravo zbog toga naporno radimo i naprežemo se.^d Činimo to jer se uzdamo u živog Boga, Spasitelja^e svih vrsta ljudi,^f posebno onih koji su vjerni.

11 To zapovijedaj i naučavaj! 12 Ne daj da te itko podcjenjuje zbog tvoje mladosti, nego budi uzor vjernima u govoru, u vladanju, u ljubavi, u vjeri, u čestitosti*. 13 Dok ne dođem, posveti se javnom čitanju^g te hrabrenju* i poučavanju drugih. 14 Ne zanemari dar koji imaš u sebi, koji si dobio po proročanstvu kad je starješinstvo na tebe položilo ruke.^h 15 O tome razmišljaj, sav se tome posveti, kako bi tvoj napredak bio očit svima. 16 Dobro pazi kako živiš i kako poučavaš.ⁱ Ustraj u tome, jer čineći to spasit ćeš i sebe i one koji te slušaju.^j

5 Starijeg čovjeka nemoj grubo prekoravati,^k nego ga savjetuj obzirno kao oca, mlađe muškarce kao braću, 2 starije

4:12 *Ili: "čistoći". 4:13 *Ili: "poticanju".

4. POGL.

a 2Ti 2:15

b 1Ti 6:20
Tit 1:13, 14

c Iv 17:3

d Lk 13:24

e Jd 25

f 1Ti 2:3, 4

g Kol 4:16
1So 5:27h Dj 6:5, 6
Dj 13:2, 3
Dj 19:6
2Ti 1:6

i 2Ti 4:2

j 1Ko 9:22

5. POGL.

k Lk 19:32

2. stupac

a 1Ti 5:16

b 1Ti 5:8

c Mt 15:4
Ef 6:2

d Jk 1:27

e 1Ko 7:34

f Lk 2:36, 37

g Mt 15:4-6

h Dj 9:39

i 1Ti 2:15

j He 13:2
1Pe 4:9

k Iv 13:5, 14

l 1Ti 5:16
Jk 1:27

žene kao majke, a mlađe žene kao sestre – s potpuno čistim namjerama*.

3 Brini se za udovice o kojima nema tko skrbiti.*^a 4 Ali ako koja udovica ima djecu ili unuke, neka u prvom redu oni pokazuju odanost Bogu u svojoj obitelji^b tako da svojim roditeljima te djedovima i bakama uzvrate ono što su im dužni^c jer je to ugodno Bogu.^d 5 A udovica o kojoj nema tko skrbiti i koja je u neimaštini uzda se u Boga^e i ustrajno upućuje usrdne molbe i molitve dan i noć.^f 6 Ali ona koja se prepušta tjelesnim užicima, mrtva je iako živi. 7 To im zapovijedaj da im se nema što prigovoriti. 8 Doista, ako se tko ne brine za svoju obitelj, a posebno za one koji žive s njim pod istim krovom, odrekao se vjere i gori je od nevjernika.^g

9 Na popis neka se stavi udovica koja ima najmanje 60 godina, koja je bila vjerna mužu*, 10 koja je poznata po dobrim djelima:^h da je dobro odgojila djecu,ⁱ da je bila gostoljubiva,^j da je prala noge svetima,^k da je pomagala onima koji su u nevolji,^l da je predano činila svakovrsna dobra djela.

11 A mlađe udovice ne stavljaj na popis jer kad im njihove spolne želje postanu važnije od Krista, žele se udati. 12 Tako se izlažu osudi jer su pogazile obećanje koje su ranije dale*.^m 13 A usto im prelazi u naviku da budu besposlene i skitaju se po kućama. I ne samo

5:2 *Dosl.: "u svoj čistoći". 5:3 *Dosl.: "Poštuj udovice koje su zaista udovice."

5:9 *Dosl.: "žena jednog muža". 5:12 *Ili: "odbacile prvobitni pokazatelj svoje vjere".

da su besposlene nego i ogovaruju te se miješaju u tuđe poslove,^a govoreći o onome što ih se ne tiče. **14** Zato želim da se mlade udovice udaju,^b rađaju djecu^c i vode domaćinstvo kako ne bi dale protivnicima povoda da pogrдно govore o nama. **15** Naime, neke su već zastranile i pošle za Sotonom. **16** Ako koja vjernica među rodbinom ima udovice, neka im pomaže kako se ne bi opterećivala skupština. Tada skupština može pomagati onim udovicama o kojima nema tko skrbiti.^d

17 Starješine koji dobro predvode skupštinu^e treba smatrati dostojnima dvostruke časti,^f posebno one koji se trude govoriti o Božjoj riječi i poučavati druge o njoj.^g **18** Jer u Pismima stoji: "Ne zavezujte usta biku kad vrši žito"^h i "Radnik zaslužuje dobiti plaću".ⁱ

19 Ako netko iznese optužbu protiv starješine, prihvati je samo ako je mogu potvrditi dva ili tri svjedoka.^j **20** One koji čine grijeh^k ukori^l pred svima, kako bi to bilo upozorenje drugima*. **21** Zapovijedam ti pred Bogom, Kristom Isusom i izabranim anđelima da se držiš toga što sam ti rekao, bez ikakvih predrasuda ili pristranosti.^m

22 Ni na koga brzopleto ne polaži ruke*ⁿ i ne sudjeluj u tuđim grijesima. Ostani čestit.

23 Nemoj više piti vodu*, nego pij malo vina radi želuca i svojih čestih bolesti.

24 Grijesi nekih ljudi očiti su svima i odmah vode do osude,

5:20 *Dosl.: "da i drugi imaju straha".
5:22 *Odnosno trebao je paziti da se nikoga brzopleto ne imenuje. 5:23 *Ili: "samo vodu".

5. POGL.

- a 2So 3:11
b 1Ko 7:8, 9
c 1Ti 2:15
d Pnz 15:11
1Ti 5:5
Jk 1:27
e 1Pe 5:2, 3
f Dj 28:10
He 13:17
g 1So 5:12
He 13:7
h Pnz 25:4
1Ko 9:7, 9
i Le 19:13
Mt 10:9, 10
Lk 10:7
Ga 6:6
j Pnz 19:15
Mt 18:16
k 1Ko 15:34
1lv 3:9
l Tit 1:7, 9
Tit 1:13
Ot 3:19
m Le 19:15
Jk 3:17
n Dj 6:5, 6
Dj 14:23
1Ti 3:2, 6
1Ti 4:14

2. stupac

- a Jš 7:11
He 4:13
b Mt 5:16
c 1Ko 4:5

6. POGL.

- d Ri 13:7
Ef 6:5
Kol 3:22
e 1Pe 2:13, 14
f 2Ti 1:13
g Tit 1:1, 2
h 1Ko 8:2
i 2Ti 2:14
Tit 1:10
Tit 3:9
j 2Ko 11:3
2Ti 3:8
Jd 10
k 1Pe 5:2
l 1Ti 4:8
m Job 1:21
Ps 49:16, 17
n 1Izr 30:8, 9
He 13:5
o Mt 13:22

dok grijesi drugih postanu očiti kasnije.^a **25** Tako su i dobra djela očita svima,^b a čak i ako nisu očita, ne mogu se sakriti.^c

6 Oni koji su robovi* neka svoje gospodare smatraju dostojnima svake časti^d kako se ne bi loše govorilo o Božjem imenu i učenju.^e **2** A robovi kojima je gospodar vjernik ne smiju ga poštovati ništa manje zato što je brat. Naprotiv, neka mu služe još predanije jer je onaj koji ima koristi od njihove dobre službe vjernik i njihov voljeni brat.

To naučavaj i na to potiči braću. **3** Ako tko naučava neko drugo učenje i ne slaže se sa zdravim* učenjem^f našeg Gospodina Isusa Krista niti s učenjem o tome kako biti odan Bogu,^g **4** ponosan je i ne razumije ništa.^h On je opsjednut* raspravama i prepirkama oko riječi.ⁱ To dovodi do zavisti, svađe, klevetanja^j, zlonamjernog sumnjičenja, **5** beskrajnih prepirki o sitnicama u koje se upuštaju ljudi pokvarenog uma,^k koji više ne razumiju istinu i koji smatraju da će im odanost Bogu donijeti osobnu korist.^k **6** Nema sumnje, odanost Bogu doista donosi veliku korist^l ako je čovjek zadovoljan onim što ima. **7** Jer ništa nismo donijeli na svijet, pa ne možemo ništa ni odnijeti s njega.^m **8** Dakle, imamo li hranu i odjeću*, budimo time zadovoljni.ⁿ

9 A oni koji su odlučili obogatiti se upadaju u iskušenje i zamku^o i postaju žrtve mno-

6:1 *Ili: "pod ropskim jarmom". 6:3 *Ili: "korisnim". 6:4 *Ili: "bolesno sklon". #Ili: "pogrđnog govora". 6:8 *Moguće: "i krov nad glavom".

gih nerazumnih i štetnih želja koje vode ljude u uništenje i propast.^a **10** Jer ljubav prema novcu korijen je svakog zla. Neki su dopustili da ih ona obuzme, pa su odlutali od vjere i nanijeli sebi mnogo boli.^b

11 A ti, slugo Božji, bježi od toga! Teži za pravednošću, odanošću Bogu, vjerom, ljubavlju, ustrajnošću i blagošću.^c

12 Zdušno se bori za vjeru, osvoji vječni život za koji si dobio poziv i o kojem si dao dobro svjedočanstvo pred mnogim svjedocima.

13 Zapovijedam ti pred Bogom, koji svemu daje život, i pred Kristom Isusom, koji je dao dobro svjedočanstvo pred Poncijem Pilatom.^d **14** drži se tih zapovijedi uzorno* i bespriekorno dok se ne pojavi naš Gospodin Isus Krist.^e **15** Taj sretni i moćni vladar pokazat će se kad dođe vrijeme za to. On je kralj nad kraljevima i gospodar nad gospodarima,^f

6:14 *Dosl.: "neokaljano".

6. POGL.

a Izr 28:20, 22

Jk 5:1

b Mt 6:24

c Izr 15:1

Mt 5:5

Ga 5:22, 23

Kol 3:12

1Pe 3:15

d Mt 27:11

Iv 18:33, 36

Iv 19:10, 11

e 2So 2:8

2Ti 4:1, 8

f Ot 17:14

Ot 19:16

2. stupac

a He 7:15, 16

b Dj 9:3

Ot 1:13, 16

c Iv 14:19

1Pe 3:18

d Mt 13:22

Mk 10:23

e Pr 5:19

Mt 6:33

Jk 1:17

f Ri 12:13

2Ko 8:14

Jk 1:27

g Mt 6:20

h Lk 16:9

i 2Ti 1:13, 14

2Ti 3:14

2Ti 4:5

j 1Ko 2:13

1Ko 3:19

Kol 2:8

16 jedini koji ima besmrtnost,^a koji prebiva u nedostupnom svjetlu,^b kojeg nijedan čovjek nije vidio niti ga može vidjeti.^c Njemu neka je čast i vječna moć! Amen.

17 Onima koji su u sadašnjem svijetu* bogati zapovjedi da ne budu uobraženi i da se ne uzdaju u nesigurno bogatstvo,^d nego u Boga, koji nam bogatstvo daje sve u čemu uživamo.^e

18 Kaži im da čine dobro, da se bogate dobrim djelima, da budu darežljivi, spremni dijeliti s drugima ono što imaju.^f **19** Time će skupljati blago koje je dobar temelj za budućnost^g i tako osvojiti pravi život.^h

20 Timoteju, čuvaj ono što ti je povjereniⁱ i kloni se ispravnih razgovora koji obezvreduju ono što je sveto te proturječnog nazoviznanja.^j **21** Zbog razmetanja takvim nazoviznanjem neki su zastranili od vjere.

Neka nezasluzena dobrota bude s vama!

6:17 *Ili: "poretku; vijeku". Vidi izraz "poredak" u Rječniku.

DRUGA POSLANICA

TIMOTEJU

PREGLED SADRŽAJA

- 1 Pozdravi (1, 2)
Pavao zahvalan Bogu za Timotejevu vjeru (3-5)
Timotej treba raspirivati Božji dar (6-11)
Zdrave riječi mjerilo u svemu (12-14)
Pavlovi protivnici i prijatelji (15-18)
- 2 "Ono što si čuo (...) povjeri pouzdanim ljudima" (1-7)

- Trpjeti nevolje zbog dobre vijesti (8-13)
Ispravno se služiti riječju istine (14-19)
Bježati od mladenačkih želja (20-22)
Kako se ophoditi s onima koji su buntovni (23-26)
- 3 Posljednji dani, naročito teška vremena (1-7)
Timotej se treba ugledati na Pavla (8-13)

- “Ti se drži onoga što si naučio” (14–17)
Sve je Pismo nadahnuto od Boga (16)
- 4 “Potpuno izvrši svoju službu” (1–5)
Propovijedati s osjećajem hitnosti (2)

“Dobro sam se borio” (6–8)
Dodatne napomene (9–18)
Zaključni pozdravi (19–22)

1 Ja, Pavao – Božjom voljom apostol Krista Isusa poslan da objavljuje obećanje o životu koji je omogućen preko Krista Isusa^a – **2** pozdravljam Timoteja, voljenog sina:^b

Neka ti Bog, naš Otac, i Krist Isus, naš Gospodin, iskažu nezasluzenu dobrotu i milosrđe te podare mir.

3 Zahvalan sam Bogu, kojem služim* poput svojih predaka i čiste savjesti, i uvijek te spominjem u usrdnim molitvama koje upućujem dan i noć. **4** Kad se sjetim tvojih suza, poželim te vidjeti kako bi mi se srce ispunilo radošću. **5** Sjećam se tvoje iskrene* vjere.^c Takvu su vjeru najprije imale tvoja baka Loida i tvoja majka Eunika, a uvjeren sam da je i ti još uvijek imaš.

6 Zato te podsjećam da raspiruješ u sebi Božji dar koji si primio kad sam položio ruke na tebe.^d **7** Jer duh koji nam je Bog dao ne čini nas strašljivima,^e nego nas ispunjava snagom,^f ljubavlju i razboritošću. **8** Zato se nemoj stidjeti svjedočiti o našem Gospodinu,^g a nemoj se stidjeti ni mene, koji sam u zatvoru zbog njega, nego budi spreman i ti trpjeti nevolje^h zbog dobre vijesti, oslanjajući se na Božju snagu.ⁱ **9** On nas je spasio i pozvao nas svetim pozivom,^j ali nije to uči-

1:3 *Ili: “vršim svetu službu”. 1:5 *Ili: “nelicemjerne”.

1. POGLED.

- a Iv 3:16
Iv 6:40, 44
1Pe 1:3, 4
- b 1Ko 4:17
- c 1Ti 4:6
- d 1Ti 4:14
- e Ri 8:15
1So 2:2
- f Lk 24:49
Dj 1:8
- g Ri 1:16
- h Kol 1:24
2Ti 2:3
- i Flp 4:13
Kol 1:11
- j Ef 1:4
He 3:1

2. stupac

- a Ef 2:5
Ef 2:8
Tit 3:5
- b Iv 1:14
He 2:9
- c 1Ko 15:54
He 2:14
- d Ri 1:16
- e Iv 5:24
1Iv 1:2
- f 1Pe 1:3, 4
- g Dj 9:15
1Ti 2:7
- h Dj 9:16
Ef 3:1
- i 2Ko 4:2
- j 2Ti 4:8
- k 1Ti 6:3, 4
Tit 1:7, 9
- l Ri 8:11
- m Dj 19:10
- n 2Ti 4:19

nio zbog naših djela, nego zbog svog nauma i nezasluzene dobrote.^a Ona nam je bila iskazana preko Krista Isusa još u pradavna vremena, **10** a sada je jasno vidljiva jer se pojavio naš Spasitelj, Krist Isus,^b koji je ukinuo smrt^c te je putem dobre vijesti^d rasvijetlio život^e i neraspadljivost.^f **11** Da bi se ta dobra vijest objavila, ja sam bio postavljen za propovjednika, apostola i učitelja.^g

12 Zbog toga i trpim nevolje,^h ali se ne stidimⁱ jer poznajem onoga kome sam povjerovao i uvjeren sam da on može čuvati ono što sam mu povjerio dok ne dođe onaj dan.^j

13 Neka ti u svemu mjerilo* budu zdrave[#] riječi^k koje si čuo od mene te i dalje pokazuj vjeru i ljubav koje proizlaze iz jedinstva s Kristom Isusom. **14** To blago koje ti je povjereno čuvaj pomoću svetog duha koji prebiva u nama.^l

15 Znaš da su mi svi u Aziji* okrenuli leđa, a među njima i Figel i Hermogen. **16** Neka Gospodin iskaže milosrđe Oneziforovoj obiteljiⁿ jer me on često znao ojačati i nije se stidio mojih okova. **17** Naprotiv, kad je bio u Rimu, neumorno me tražio dok me nije našao. **18** Neka mu Gospodin Jehova*

1:13 *Ili: “primjer; nacrtn”. #Ili: “korisne”. 1:15 *Riječ je o rimskoj provinciji. Vidi Rječnik. 1:18 *Vidi dodatak A5.

iskaže milosrđe u onaj dan! A ti dobro znaš što je sve učinio za mene u Efezu.

2 A ti, sine moj,^a crpi snagu iz nezaslužene dobrote koju iskazuje Krist Isus. **2** Ono što si čuo od mene i što su potvrdili mnogi svjedoci^b povjeri pouzdanim ljudima, koji će potom biti osposobljeni poučavati druge. **3** Kao dobar vojnik^c Krista Isusa, i ti budi spreman trpjeti nevolje.^d **4** Nijedan se vojnik ne upušta* u poslovne pothvate^e jer želi ugoditi onome koji ga je uzeo za vojnika. **5** A i onaj tko se natječe u igrama, ne dobiva nagradu ako se ne natječe po pravilima.^e **6** Ratar koji naporno radi treba prvi uživati u plodovima zemlje. **7** Razmišljaj o ovom što govorim! Gospodin će ti pomoći da razumiješ sve to*.

8 Ne zaboravi da je Isus Krist ustao iz mrtvih^f i da je bio Davidov potomak^g – to je dobra vijest koju propovijedam.^h **9** Zbog nje trpim nevolje i čak sam dospio u okove, kao kakav zločinac.ⁱ Ali Božja riječ nije okovana.^j **10** Stoga sve podnosim radi izabranih,^k kako bi i oni bili spašeni preko Krista Isusa i dobili vječnu slavu. **11** Ove su riječi vjerodostojne: Ako smo s njim umrli, s njim ćemo i živjeti.^l **12** Ako ustrajemo, s njim ćemo i kraljevati.^m Ako ga se odrekne, i on će se odreći nas.ⁿ **13** Ako smo nevjerni, on ipak ostaje vjeran jer ne može zanijekati sam sebe.

14 Podsjećaj druge na to i poučavaj ih* pred Bogom da se

2:4 *Dosl.: "ne zapliće". #Moguće i: "u svakodnevne životne obaveze". 2:7 *Ili: "dati razboritost u svemu". 2:14 *Ili: "temeljito im svjedočiti".

2. POGL.

a 1Ti 1:2

b 2Ti 3:14

c 1Ti 1:18

d 2Ti 1:8

e 1Ko 9:25

f Dj 2:24

g Dj 2:29–32
Ri 1:3

h Dj 13:23

i Dj 9:16
Flp 1:7

j Kol 4:3, 4

k 2Ko 1:6
Ef 3:13
Kol 1:24

l Ri 6:5, 8

m Ot 3:21
Ot 20:4, 6n Mt 10:33
Lk 12:9

2. stupac

a 2Ti 4:2

b 1Ti 4:7
1Ti 6:20

c 1Ti 1:20

d 1Ko 15:12

e Br 16:5

f Iza 26:13

g 1Ti 1:3, 4
1Ti 4:7
Tit 3:9

h 1So 2:7

ne prepiru oko riječi jer to ničemu ne koristi, nego samo šteti* onima koji to slušaju. **15** Daj sve od sebe da stekneš Božje priznanje i da budeš radnik koji se nema čega stidjeti, koji se ispravno služi riječju istine.^a **16** A kloni se ispravnih razgovora koji obezvređuju ono što je sveto^b jer oni vode u sve veću bezbožnost. **17** Riječi onih koji tako govore širit će se kao gangrena. Među njima su Himenej i Filet.^c **18** Ti su ljudi zastranili od istine jer govore da je uskrsnuće već bilo,^d pa tako nekima potkopavaju vjeru. **19** Usprkos tome čvrsti temelj koji je Bog postavio postojano stoji i na njemu je ovaj natpis*: "Jehova^e pozna one koji su njegovi"^e i "Tko god priziva Jehovino^f ime^f neka se odrekne nepravednosti".

20 A u velikoj kući nema samo zlatnih i srebrnih posuda nego i drvenih i zemljanih. Jedne su za plemenitu upotrebu, a druge za neplemenitu. **21** Ako se tko drži podalje od ovih koje su za neplemenitu upotrebu, bit će posuda za plemenitu upotrebu, posvećena, korisna svom vlasniku, spremna za svako dobro djelo. **22** Stoga bježi od mladenačkih želja, a teži za pravednošću, vjerom, ljubavlju, mirom, zajedno s onima koji iz čista srca prizivaju Gospodina.

23 Usto se kloni ludih i besmislenih rasprava^g jer znaš da one vode do svađa. **24** A Gospodinov se rob ne smije svađati, nego treba biti blag* prema svima,^h sposoban poučavati,

2:14 *Ili: "potkopava vjeru". 2:19 *Dosl.: "pečat". #Vidi dodatak A5. 2:24 *Ili: "taktičan".

treba ostati smiren* kad podnosi nepravdu^a **25** i blago poučavati one koji su buntovni.^b Možda će im Bog dopustiti da se pokaju* i zatim dobro upoznaju istinu,^c **26** pa će se urazumiti i izvući iz Davlove zamke jer će shvatiti da ih je on žive uhvatio kako bi vršili njegovu volju.^d

3 A ovo znaj: U posljednjim danima^e nastat će naročito teška vremena. **2** Jer ljudi će biti sebični, pohlepni za novcem, hvalisavi, oholi, hulnici, neposlušni roditeljima, nezahvalni, nevjerni, **3** bezosjećajni prema drugima*, tvrdoglavi^f, klevetnici, bez samosvladavanja^g, okrutni, bez ljubavi prema dobroti, **4** izdajnici, svojehlavi, bahati. Voljet će užitke, a ne Boga **5** i naizgled će biti bogobojažni, ali neće bogobojažno živjeti.^f Takvih se kloni. **6** Jer od njih dolaze oni koji se lukavo uvlače u kuće i pridobivaju lakovjerne žene pune grijeha, koje robuju raznim željama. **7** One uvijek uče, ali nikako da dobro upoznaju istinu.

8 I kao što su se Janes i Jambres protivili Mojsiju, tako se i ti ljudi protive istini. To su ljudi krajnje pokvarena uma, koji nemaju Božju naklonost jer ne žive po vjeri. **9** Ali neće daleko dogurati jer će njihovo bezumlje postati svima očito, kao što je postalo očito i bezumlje one dvojice.^g **10** A ti se čvrsto držiš mog učenja i dobro poznaješ moj način života,^h moj životni cilj, moju vjeru, moju

2:24 *Ili: "obuzdavati se". 2:25 *Ili: "da promijene način razmišljanja". 3:3 *Ili: "bez ljubavi prema članovima obitelji". #Ili: "neće biti spremni ni na kakav dogovor". #Ili: "bez samokontrole; bez vlasti nad sobom".

2. POGL.

a Mt 5:39
b Izr 15:1
Ga 6:1
Tit 3:2
1Pe 3:15
c 1Ti 2:3, 4
d Iv 13:27
Dj 5:3
1Ti 1:20

3. POGL.

e Mt 24:3
1Ti 4:1
2Pe 3:3
Jd 17, 18
f Mt 7:15
Mt 7:22, 23
g Izl 7:11, 12
Izl 9:11
h 1Ko 4:17
2Ti 1:13

2. stupac

a Dj 13:50
b Dj 14:1, 5, 6
c Dj 14:19
d 2Ko 1:10
e Mt 16:24
Iv 15:20
Dj 14:22
f 2So 2:11
1Ti 4:1
g 2Ti 1:13
h Izr 22:6
i Dj 16:1, 2
j Iv 5:39
k Iv 14:26
2Pe 1:21
l Ri 15:4
m 1Ko 10:11

4. POGL.

n Iv 5:22
Dj 17:31
2Ko 5:10
o Iv 5:28, 29
Dj 10:42
p 1Ti 6:14, 15
1Pe 5:4
r Ot 11:15
Ot 12:10
s 2Ti 2:15
t 1Ti 5:20
Tit 1:7, 9
Tit 1:13
Tit 2:15
u 2Ti 2:24, 25
v 1Ti 1:9, 10
z 1Ti 4:1

strpljivost, moju ljubav i moju ustrajnost. **11** Usto, znaš kakve sam progone i patnje doživio, poput onih u Antiohiji,^a Ikoniju^b i Listri.^c Podnio sam te progone i Gospodin me iz svih njih izbavio.^d **12** Zapravo, svi koji žele živjeti odano Bogu kao učenici Krista Isusa, bit će progonjeni.^e **13** A zli ljudi i varalice napredovat će sa zla na gore. Zavodit će druge, a i sami će biti zavedeni.^f

14 Ali ti se drži onoga što si naučio i u što si se uvjerio^g jer znaš tko te svemu tome poučio **15** i od ranog djetinjstva^h poznaješ svete spiseⁱ koji te mogu učiniti mudrim kako bi bogu spasenje po vjeri u Krista Isusa.^j **16** Sve je Pismo nadahnuto od Boga^k i korisno za poučavanje,^l za ukoravanje, za popravljavanje i za odgajanje u pravednosti^m **17** kako bi Božji sluga bio posve sposoban i potpuno opremljen za svako dobro djelo.

4 Zapovijedam ti pred Bogom i Kristom Isusom, koji će suditiⁿ živima i mrtvima^o kad se pojavi^p i kad bude vladao u svom kraljevstvu.^r **2** Propovijedaj Božju riječ.^s Čini to s osjećajem hitnosti*, u povoljno vrijeme i u teško vrijeme. Ukora-vaj,^t strogo upozoravaj, opominji, a pritom budi vrlo strpljiv i vješt u poučavanju.^u **3** Jer doći će vrijeme kad ljudi neće podnositi zdravo* učenje,^v nego će se povoditi za svojim željama i okružiti se učiteljima koji će im govoriti ono što žele čuti^w.^z **4** Više neće htjeti slušati istinu, nego će se okrenuti izmišljenim pričama. **5** A ti budi trezven u

4:2 *Ili: "revno". 4:3 *Ili: "korisno". #Dosl. "šklakljati uši".

svemu, podnosi nevolje,^a propovijedaj dobru vijest, potpuno izvrši svoju službu.^b

6 Ja se već izlijevam kao žrtva ljevanica^c i približilo se vrijeme mog oslobođenja.^d **7** Dobro* sam se borio,^e otrčao sam trku do kraja,^f živio sam po vjeri. **8** Odsad se za mene čuva vijenac* pravednosti,^g kojim će me Gospodin, pravedni sudac,^h nagraditi u onaj danⁱ – i ne samo mene nego i sve koji željno čekaju da se on pojavi.

9 Daj sve od sebe da što prije dođeš k meni. **10** Jer Dema^j me ostavio zato što je zavolio sadašnji svijet* i otišao je u Solun. Krescencije je otišao u Galaciju, a Tit u Dalmaciju. **11** Samo je Luka sa mnom. Dovedi Marka sa sobom jer mi je od velike pomoći u službi. **12** A Tihika^k sam poslao u Efez. **13** Kad budeš dolazio, donesi kabanicu koju sam ostavio u Troadi kod Karpa, a donesi i svitke, osobito pergamente*.

4:7 *Ili: "Časno". 4:8 *Ili: "kruna". 4:10 *Ili: "poredak; vijek". Vidi izraz "poredak" u Rječniku. 4:13 *Odnosno svitke načinjene od životinjske kože.

2. TIMOTEJU 4:6 – TITU Sadržaj

4. POGLED.

- a 2Ti 1:8
2Ti 2:3
b Ri 15:19
Kol 1:25
c Br 28:6, 7
d Flp 1:23
e 1Ko 9:26
1Ti 6:12
f Flp 3:14
g 1Ko 9:25
Jk 1:12
h Iv 5:22
i 1Pe 5:4
Ot 2:10
j Kol 4:14
Flm 23, 24
k Ef 6:21
Kol 4:7

2. stupac

- a Ps 28:4
Ps 62:12
Izr 24:12
b Dj 9:15
c Ps 22:21
d Ot 20:4
e Ri 16:3
f 2Ti 1:16
g Dj 19:22
h Dj 21:29

14 Kovač Aleksandar nanio mi je mnogo zla. Jehova* će mu uzvratiti za njegova djela.^a **15** I ti ga se čuvaj, jer se žestoko protivio našim riječima.

16 Prilikom moje prve obrane nitko nije došao da mi pruži podršku, nego su me svi ostavili – neka im se to ne uzme za zlo. **17** Ali Gospodin je stajao uz mene i ojačao me da se preko mene potpuno izvrši propovijedanje dobre vijesti i da je čuju svi narodi.^b I bio sam izbavljen iz lavljih ralja.^c **18** Gospodin će me izbaviti od svakog zla i sačuvati me za svoje nebesko kraljevstvo.^d On neka je hvaljen u svu vječnost! Amen.

19 Pozdravi Prisku i Akvilu^e i Oneziforovu obitelj.^f

20 Erast^g je ostao u Korintu, a Trofima^h sam ostavio u Miletu jer je bio bolestan. **21** Daj sve od sebe da dođeš prije zime.

Pozdravljaju te Eubul, Pudencije, Lino, Klaudija i sva braća.

22 Neka Gospodin bude s duhom koji pokazuješ. Neka njegova nezaslužena dobrota bude s vama!

4:14 *Vidi dodatak A5.

POSLANICA TITU

PREGLED SADRŽAJA

- Pozdravi (1–4)
Tit treba imenovati starješine na Kreti (5–9)
Buntovnike treba ukoravati (10–16)
- Korisni savjeti za mlade i stare (1–15)
Odreći se bezbožnosti (12)

- Revno činiti dobra djela (14)
- Kršćanska podložnost (1–3)
Vršiti dobra djela (4–8)
Izbjegavati besmislene rasprave i lažna učenja (9–11)
Upute, savjeti i pozdravi (12–15)

1 Od Pavla – Božjeg roba i apostola Isusa Krista – čija je služba u skladu s vjerom kakvu imaju Božji izabranici i dobrim poznavanjem istine, koja je povezana s odanošću Bogu. **2** Tome je temelj nada u vječni život^a što ga je Bog, koji ne može lagati,^b davno obećao. **3** A u vrijeme koje je odredio objavio je svoju riječ putem propovijedanja koje mi je povjereno^c po zapovijedi našeg Spasitelja, Boga. **4** Pišem ovo Titu, pravom sinu u vjeri koja nam je zajednička:

Neka ti Bog, naš Otac, i Krist Isus, naš Spasitelj, iskažu nezaluženu dobrotu i podare mir.

5 Ostavio sam te na Kreti da ispraviš ono što ne valja* i da imenuješ starješine po gradovima, u skladu s uputama koje sam ti dao: **6** Starješina mora biti čovjek kojem se nema što prigovoriti, koji ima samo jednu ženu, kojem su djeca vjernici i koju ne prati glas da su raspuštena* ili nepokorna^d. **7** Budući da se nadglednik brine za ono što je Božje, on mora biti čovjek kojem se nema što prigovoriti, ne smije biti samovoljan,^e nagao,^f pijanica, nasilan* niti smije pohlepno težiti za nepoštenim dobitkom, **8** nego treba biti gostoljubiv,^g voljeti ono što je dobro, treba biti razborit*,^h pravedan, vjeranⁱ i u stanju svladati se^j. **9** Pri poučavanju se treba držati vjeredostojne riječi^k da bi mogao

1:5 *Ili: "ono što je manjkavo". 1:6 *Ili: "neobuzdana". #Ili: "buntovna". 1:7 *Dosl.: "onaj koji udara". Izvorna grčka riječ može se odnositi i na verbalno nasilje. 1:8 *Ili: "u stanju ispravno rasuđivati". #Ili: "i imati vlast nad sobom".

1. POGL.

a Ri 6:23

b Br 23:19

c Dj 9:15

d 1Ti 3:2-7

e 2Pe 2:10

f Jk 1:19

g 1Pe 4:9

h Ri 12:3
1Ti 3:2

i 1Ti 2:8

j 2Ti 2:24
Jk 3:13k 1Ti 4:16
1Ti 6:3, 4

2. stupac

a 1Ti 1:9, 10
2Ti 1:13b 1Ti 5:20
2Ti 4:2
Tit 1:13
Ot 3:19

c Dj 15:1

d Ri 14:14

e Mt 15:11

f Mt 7:16-18

2. POGL.

g 1Ti 4:16
2Ti 1:13

hrabriti* druge zdravim[#] učenjem^a i ukoravati^b one koji proturječe tom učenju.

10 Jer ima mnogo buntovnika koji govore isprazne riječi i obmanjuju druge, a većinom su to oni koji se drže obrezivanja.^c

11 Njima treba zatvoriti usta jer upravo oni potkopavaju vjeru cijelih obitelji učeći ono što ne bi trebali kako bi stekli nepošteni dobitak. **12** Jedan od njihovih sunarodnjaka, njihov vlastiti prorok, rekao je: "Krećani su oduvijek bili lažljivci, opake zvijeri, besposleni izjelice."

13 To je svjedočanstvo istinito. Zato ih strogo ukoravaj da budu jaki* u vjeri **14** i da ne obraćaju pažnju na židovske bajke i zapovijedi ljudi koji okreću leđa istini. **15** Čistima je sve čisto,^d a uprljanima i bezvjernima ništa nije čisto jer su im uprljani i um i savjest.^e **16** Oni tvrde da poznaju Boga, ali ga se odriču svojim djelima^f jer su odvratni, neposlušni i neprikladni za bilo kakvo dobro djelo.

2 A ti govori ono što je u skladu sa zdravim[#] učenjem.^g **2** Starije muškarce poučavaj da budu umjereni u svemu, vrijedni poštovanja[#], razboriti, postojani* u vjeri, ljubavi i ustrajnosti. **3** Isto tako, starije žene potiči da se vladaju bogobojazno, da ne kleveću i ne odaju se vinu^{*}, nego da poučavaju druge onom što je dobro. **4** Tako će moći učiti* mlađe žene da vole svoje muževe, da vole svoju djecu, **5** da budu razborite, čestite, uzorne

1:9 *Ili: "poticati". 1:9; 2:1 #Ili: "korisnim". 1:13; 2:2 *Dosl.: "zdravi". 2:2 #Ili: "ozbiljni". 2:3 *Dosl.: "ne robuju mnogom vinu". 2:4 *Ili: "savjetovati".

kućanice, dobre i podložne svojim muževima^a kako se o Božjoj riječi ne bi pogrdno govorilo.

6 Isto tako, mlade muškarce potiči da budu razboriti,^b **7** a ti sam budi uzor u vršenju dobrih djela na svim područjima života. Iznosi čista učenja* i pritom budi posve ozbiljan,^c **8** služeći se zdravim riječima kojima nitko ne može ništa prigovoriti,^d kako bi se protivnici posramili jer nemaju ništa loše reći o nama.^e **9** Robove poučavaj da u svemu budu podložni svojim gospodarima^f i nastoje im ugoditi, da im ne proturječe **10** i ne potkradaju ih,^g nego da budu potpuno pouzdani, kako bi u svemu krasili učenje našeg Spasitelja, Boga.^h

11 Bog je pokazao svoju nezasluzenu dobrotu koja donosi spasenje svim vrstama ljudi.ⁱ **12** Ona nas uči da se odrekne mo bezbožnosti i svjetovnih želja^j te da živimo razborito, pravedno i odano Bogu u ovom sadašnjem svijetu*^k **13** dok čekamo da se ostvari naša divna nada^l i da se Svemoguću Bog i naš Spasitelj, Isus Krist, pojave u slavi. **14** Krist je sebe dao za nas^m da nas oslobodi*ⁿ svakog bezakonja i da očisti sebi narod koji pripada samo njemu, narod koji revno čini dobra djela.^o

15 A ti govori o svemu tome te hrabri* i ukoravaj druge jer za to imaš sve ovlasti.^p Neka te nitko ne omalovažava.

3 Podsjećaj braću da budu podložna i pokorna vlastima i vladarima,^r da uvijek budu spremna činiti dobra djela,

2:7 *Moguće i: "Poučavaj iz čistih motiva". **2:12** *Ili: "poretku; vijeku". Vidi izraz "poredak" u Rječniku. **2:14** *Dosl.: "otkupi od". **2:15** *Ili: "potiči".

2. POGL.

- a 1Ko 14:34, 35
1Pe 3:1, 2
b Ri 12:3
1Pe 5:5
c 2Ti 2:15
d Kol 3:8
e 1Pe 2:15
f Ef 6:5
1Ti 6:1
1Pe 2:18
g Ef 4:28
h Mt 5:16
i Ri 5:18
j 1Iv 2:16
k Ri 12:2
l 1Pe 1:13
m Mt 20:28
1Ti 2:5, 6
n Ef 1:7
Kol 1:13, 14
o Ef 2:10
He 9:14
p 2Ti 4:2

3. POGL.

- r Mk 12:17
Ri 13:1
1Pe 2:13, 14

2. stupac

- a Flp 4:5
Jk 3:17
b Izr 15:1
Ga 6:1
Ef 4:1, 2
1Ti 6:11
2Ti 2:24, 25
1Pe 3:15
c Lk 6:35
Ri 2:4
Ef 4:32
d Pnz 9:5
Ri 3:10
Ga 3:21
e Ri 5:15, 21
Ri 6:23
f Ri 5:18
g Iv 3:5
Ri 8:23
2Ko 5:17
h Dj 2:33
i Ri 3:24
Ga 2:15, 16
j Ri 8:17
k Ri 6:23
l 1Ti 1:3, 4
1Ti 6:3-5
m 1Ko 11:19
Ot 2:6
n 2Ti 4:2
o Ri 16:17
2Iv 10

2 da ni o kome loše ne govore i da ne budu svadljiva, nego da budu razumna*^a i uvijek blaga prema svim ljudima.^b **3** Jer i mi smo nekad bili bezumni, nepokorni, zavedeni, robovali smo raznim željama i užicima, živjeli smo u zloći i zavisti, bili smo odvratni, mrzili smo jedni druge.

4 Ali kad je naš Spasitelj, Bog, pokazao svoju dobrotu^c i ljubav prema ljudskom rodu, **5** spasio nas je, ali ne zbog pravednih djela^d koja smo učinili, nego zbog svog milosrđa.^e Spasio nas je time što nas je očistio kupanjem koje nas je dovelo u život^f i time što nas je obnovio svetim duhom.^g **6** Taj je duh obilno* izlio na nas preko Isusa Krista, našeg Spasitelja,^h **7** da bismo, nakon što smo proglašeni pravednima zahvaljujući njegovoj nezasluzenoj dobroti,ⁱ postali nasljednici^j koji se nadaju vječnom životu.^k

8 Te su riječi vjerodostojne i želim da sve to postojano zastupaš, kako bi oni koji su povjerovali u Boga bili usredotočeni na vršenje dobrih djela. Sve je to dobro i korisno ljudima.

9 A izbjegavaj besmislene rasprave, istraživanje rodoslovlja, svađe te sukobe oko Zakona jer je to beskorisno i isprazno.^l **10** Čovjeka koji širi lažna učenja*^m strogo opomeniⁿ, ali ako te ne poslušaju ni nakon druge opomene,ⁿ nemoj imati ništa s njim^o **11** jer je takav zastranio i griješi te tako sam sebe osuđuje.

3:2 *Ili: "spremna popustiti". **3:6** *Ili: "velikodušno". **3:10** *Ili: "promiče sektaške ideje". *Ili: "upozori".

12 Kad ti pošaljem Artemu ili Tihika,^a svakako nastoj doći k meni u Nikopol jer sam odlučio prezimiti ondje. **13** Pobrini se da Zena, koji dobro poznaje Zakon, i Apolon dobiju sve što im je potrebno za put kako im ničega ne bi ponestalo.^b **14** A neka se i naši suvjernici uče činiti do-

3. POGL.

a Dj 20:4
Ef 6:21
2Ti 4:12
b 1Ko 9:14
Ga 6:6
He 13:16

2. stupac

a 1Ko 9:11
b Kol 1:10

bra djela kako bi bili spremni priskočiti u pomoć kad je to potrebno^a da njihova služba ne bude besplodna.^b

15 Pozdravljaju te svi koji su sa mnom. Pozdravi naše suvjerneke koji nas vole.

Neka nezaslužena dobrota bude sa svima vama!

POSLANICA

FILEMONU

PREGLED SADRŽAJA

Pozdravi (1–3)

Filemonova ljubav i vjera (4–7)

Pavao moli Filemona za Onezima (8–22)

Zaključni pozdravi (23–25)

1 Ja, Pavao, zatvorenik^a zbog vjere u Krista Isusa, i naš brat Timotej^b pozdravljam svog voljenog suradnika Filemona, **2** svoju sestru Apiju, svog suborca Arhipa^c i skupštinu koja se sastaje u tvojoj kući:^d

3 Neka vam Bog, naš Otac, i Gospodin Isus Krist iskažu nezasaženu dobrotu i podare mir.

4 Uvijek zahvaljujem svom Bogu kad te spominjem u molitvama^e **5** jer slušam o tvojoj vjeri i o tvojoj ljubavi prema Gospodinu Isusu i prema svim svetima. **6** Molim se za to da te vjera koju imaš kao i svi mi potakne da budeš svjestan svega dobrog što imamo zahvaljujući Kristu. **7** Jako sam se obradovao i utješio kad sam čuo za tvoju ljubav, brate, jer si okrijepio srca svetih.

a Ef 4:1

b Dj 16:1, 2
He 13:23

c Kol 4:17

d Ri 16:5
1Ko 16:19e Ef 1:15, 16
1So 1:2

2. stupac

a Kol 4:9

b 1Ko 4:15

c Ef 6:19, 20
Flp 1:7

8 Stoga, iako imam veliku slobodu u Kristu da ti zapovjedim da učiniš ono što je ispravno, **9** ja te radije molim da to učiniš iz ljubavi, jer sam ja, Pavao, star čovjek, a sada i zatvorenik zbog vjere u Krista Isusa. **10** Molim te za svoje dijete, Onezima^a,^a kojem sam u zatvoru postao otac.^b **11** On ti je prije bio beskoristan, ali sada je koristan i tebi i meni. **12** Šaljem ti ga natrag, njega koji mi je prirastao srcu^c.

13 Htio sam da ostane kod mene da mi umjesto tebe služi dok sam u zatvoru zbog dobre vijesti.^c **14** Ali ništa nisam htio učiniti bez tvog pristanka jer ne želim da to dobro djelo učiniš prisilno, već drago-

10 * "Onezim" znači "koristan". **12** * Ili: "kojeg jako volim".

voljno.^a **15** Možda je baš zato nakratko otišao od tebe, da ga zauvijek dobiješ natrag, **16** ali ne više kao roba,^b nego kao nekoga tko ti je više od roba – kao dragog brata.^c Meni je osobito drag, a koliko će tek biti tebi, jer ti je i rob i brat u Gospodinu. **17** Stoga, ako me smatraš prijateljem, lijepo ga primi, kao što bi mene primio. **18** A ako ti je išta skrivio ili ti išta duguje, neka to ide na moj račun. **19** Ja, Pavao, pišem vlastitom rukom: ja ću to platiti. A ne moram ni spominjati da mi i samoga sebe duguješ. **20** Stoga, brate, molim te da mi pomogneš iz ljubavi

a 2Ko 9:7

b 1Ko 7:22

c 1Ti 6:2

2. stupac

a Flp 2:24

b Kol 1:7
Kol 4:12, 13c Dj 19:29
Dj 27:2
Kol 4:10

d 2Ti 4:10

e Kol 4:14

prema Gospodinu. Okrijepi mi srce iz ljubavi prema Kristu.

21 Pišem ti uvjeren da ćeš mi udovoljiti, a znam da ćeš učiniti i više od ovoga što te molim. **22** Usto, pripremi mi smještaj jer se nadam da će vaše molitve biti uslišene, pa ću vam se vratiti*.^a

23 Pozdravlja te Epafra,^b koji je poput mene u zatvoru zbog Krista Isusa, **24** a i Marko, Aristarh,^c Dema^d i Luka,^e moji suradnici.

25 Neka nezasažena dobrota Gospodina Isusa Krista bude s duhom koji pokazujete!

22 *Ili: "pa ću biti oslobođen da bih vam služio".

POSLANICA

HEBREJIMA

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|---|--|
| <p>1 Bog nam se obraća preko Sina (1–4)
Sin je veći od anđela (5–14)</p> <p>2 "Trebamo obratiti posebnu pažnju" (1–4)
Sve je podloženo Isusu (5–9)
Isus i njegova braća (10–18)
Onaj preko kojeg dobivaju spasenje (10)
Milosrdan veliki svećenik (17)</p> <p>3 Isus je veći od Mojsija (1–6)
Bog je sve sagradio (4)
Upozorenje kršćanima da ne izgube vjeru (7–19)
"Kad biste barem poslušali danas njegove riječi" (7, 15)</p> <p>4 Upozorenje onima koji ne ulaze u Božji počinak (1–10)
Poticaj da se uđe u Božji počinak (11–13)
Božja riječ je živa (12)
Isus je uzvišen veliki svećenik (14–16)</p> | <p>5 Isus je bolji od svakog čovjeka izabranog za velikog svećenika (1–10)
Svećenik poput Melkisedeka (6, 10)
Naučio se poslušnosti zahvaljujući onom što je pretrpio (8)
Dobio ovlasti da omoguću vječno spasenje (9)
Ne biti nezreo (11–14)</p> <p>6 Napredovati prema zrelosti (1–3)
Oni koji su otpali, ponovno pribijaju Sina na stup (4–8)
Biti sigurni u ispunjenje svoje nade (9–12)
Bog će ispuniti svoje obećanje (13–20)
Božje obećanje i zakletva su nepromjenjivi (17, 18)</p> <p>7 Melkisedek, jedinstveni kralj i svećenik (1–10)
Kristova je svećenička služba uzvišenija (11–28)
Krist može u potpunosti spasiti (25)</p> |
|---|--|

- | | |
|---|--|
| <p>8 Sveti šator je “slika i sjena onog što je na nebu” (1-6)
Stari i novi savez (7-13)</p> <p>9 Sveta služba u svetištu na zemlji (1-10)
Krist ušao u nebo sa svojom krvlju (11-28)
Posrednik novog saveza (15)</p> <p>10 Životinjske žrtve ne mogu odnijeti grijeha (1-4)
Zakon je tek sjena (1)
Kristova žrtva prinesena jednom zauvijek (5-18)
Novi i živi put (19-25)
Ne propuštajmo sastanke (24, 25)
Ne grijehiti namjerno (26-31)
Odvajnost i vjera potrebne da bi se ustrajalo (32-39)</p> | <p>11 Definicija vjere (1, 2)
Primjeri vjere (3-40)
“Bez vjere nije moguće ugoditi Bogu” (6)</p> <p>12 Isus usavršava našu vjeru (1-3)
Velik oblak svjedoka (1)
Ne omalovažavati Jehovin ukor (4-11)
“Poravnajte staze kojima kroćite” (12-17)
Pristupanje nebeskom Jeruzalemu (18-29)</p> <p>13 Zaključni savjeti i pozdravi (1-25)
“Ne zanemarujte gostoljubivost” (2)
Neka svi poštuju brak (4)
“Budite poslušni onima koji vas predvođe” (7, 17)
“Prinosimo Bogu žrtvu hvale” (15, 16)</p> |
|---|--|

1 U prošlosti je Bog mnogo puta i na mnogo načina govorio našim precima preko svojih proroka.^a **2** A u ove posljednje dane obratio nam se preko Sina,^b kojeg je postavio za nasljednika svega^c i preko kojeg je načinio vjekove*.^d **3** Sin je odraz Božje slave^e i vjerna slika njegovog bića.^f On sve podržava svojom moćnom riječi. Nakon što nas je očistio od grijeha,^g sjeo je zdesna Svevišnjemu* na nebu.^h **4** Postao je veći od anđelaⁱ jer je naslijedio ime koje je uzvišenije od njihovih imena.^j

5 Jer kojem je anđelu Bog ikada rekao: “Ti si moj sin, ja sam danas postao tvoj otac”?^k O kojem je rekao: “Ja ću mu biti otac, a on će mi biti sin”?^l **6** A o vremenu kad će opet poslati svog Prvorodenca^m u svijet rekao je: “Neka mu se poklone* svi Božji anđeli.”

1:2 *Ili: “poretke”. Vidi izraz “poredak” u Rječniku. 1:3 *Ili: “Veličanstvu” u 1:6 *Ili: “Neka padnu ničice pred njega”.

1. POGL.

- a Izl 24:3
Br 12:8
Jr 7:25
- b Mt 17:5
- c Ps 2:8
- d Iv 1:3
1Ko 8:6
Kol 1:16
- e Iv 1:14
Iv 17:5
- f Kol 1:15
- g He 9:26
- h Ps 110:1
Dj 2:32, 33
Dj 7:55
- i Ef 1:20, 21
1Pe 3:22
- j Dj 4:12
Flp 2:9, 10
- k Ps 2:7
- l 2Sa 7:14
Mk 1:11
Lk 9:35
2Pe 1:17
- m Iv 1:14
Ri 8:29
Kol 1:15

2. stupac

- a Ps 91:11
Lk 22:43
- b Ps 104:4
- c Mt 28:18
Ot 3:21
- d Iza 61:1
Lk 3:21, 22
Lk 4:18
- e Ps 45:6, 7
f Ps 102:25-27
- g Ps 110:1
Mt 22:44
- h Ps 34:7
Ps 91:11
Dj 5:18, 19

7 Za anđele kaže: “Svojim anđelima dajeh moć*, a svoje sluge^a pretvaraš u ognjeni plamen.”^b **8** A za Sina kaže: “Bog je tvoje prijestolje^c u svu vječnost i žezlo tvog kraljevstva žezlo je pravednosti. **9** Ti voliš pravdu i mrziš bezakonje. Zato te Bog, tvoj Bog, pomazao^d uljem radosti više nego druge kraljeve*.”^e **10** A kaže i ovo: “Ti si, Gospodine, u početku položio temelje zemlji i nebesa su djelo tvojih ruku. **11** Oni će nestati, a ti ćeš ostati. Istrošit će se kao haljina. **12** Smotat ćeš ih kao ogrtač, kao haljinu, i bit će zamijenjeni. A ti si isti i tvojim godinama nema kraja.”^f

13 Kojem je anđelu ikada rekao: “Sjedi mi zdesna dok tvoje neprijatelje ne položim pod* tvoje noge”?^g **14** Nisu li svi anđeli duhovi kojima je dužnost vršiti svetu službu^h i koji su po-

1:7 *Dosl.: “Svoje anđele činiš duhovima”. 1:9 *Odnosno druge kraljeve iz Davidove loze. 1:13 *Ili: “dok od tvojih neprijatelja ne načinim podnožje za”.

slani da služe onima koji će naslijediti spasenje?

2 Zato trebamo obratiti posebnu pažnju na ono što smo čuli^a kako nikad ne bismo odlutali od vjere.^b **2** Jer ako je riječ izgovorena po anđelima^c bila postojana, pa je svaki prijestup i neposluh bio pravedno kažnjen,^d **3** kako ćemo mi izbjeći kaznu ako zanemarimo tako veliko spasenje?^e O tom spasenju prvi je govorio naš Gospodin,^f a potom su nam ga potvrdili oni koji su čuli njegove riječi. **4** A i Bog je o tom spasenju posvjedočio znakovima, čudima*, raznim silnim djelima^g i svetim duhom koji je razdijelio po svojoj volji.^h

5 Jer on nije anđelima podložio budući svijetⁱ o kojem govorimo. **6** Naime, netko je jednom posvjedočio: "Što je čovjek da misliš na njega, što je sin čovječji da se za njega brineš?" **7** Učinio si ga malo nižim od anđela, okrunio si ga slavom i čašću i postavio si ga nad djelima svojih ruku. **8** Sve si mu podložio.^k Time što mu je sve podložio,^l Bog nije ostavio ništa što mu nije podložio.^m No sada još ne vidimo da mu je sve podloženo.ⁿ **9** Ali vidimo Isusa - koji je bio učinjen malo nižim od anđela^o - okrunjenog slavom i čašću zbog toga što je patio i umro.^p On je po Božjoj nezasluzenoj dobroti za svakoga okusio smrt.^r

10 Onaj radi kojega i po kojemu sve postoji želio je mnoge sinove dovesti u slavu.^s Zato je smatrao prikladnim da patnjama učini savršenim^t onoga preko kojeg dobivaju spase-

2. POGL.

a Lk 8:15
b Ps 73:2
He 3:12
2Pe 3:17
c Ga 3:19
d Pnz 4:3
Jd 5
e He 10:28, 29
f Mk 1:14
g Dj 2:22
h 1Ko 12:11
i Dj 17:31
2Pe 3:13
j Ps 144:3
k Ps 8:4-6
l Mt 28:18
1Ko 15:27
Ef 1:22
m 1Pe 3:22
n Ps 110:1
o Flp 2:7
p Ot 5:9
r Iza 53:5, 8
Ri 5:17
1Ti 2:5, 6
s Ri 8:18, 19
2Ko 6:18
t Lk 24:26
He 5:8

2. stupac

a Dj 5:31
He 12:2
b Iv 17:19
He 10:14
c Iv 20:17
d Mt 12:50
Ri 8:29
e Ps 22:22
f Iza 8:17
g Iza 8:18
h Iv 1:14
i Job 1:19
j Pos 3:15
Lk 10:18
Iv 8:44
1Iv 3:8
Ot 12:9
k Iza 25:8
Ri 8:20, 21
1Ko 15:26
l Ga 3:29
m Flp 2:7
n Ri 3:25
1Iv 2:1, 2
1Iv 4:10
o Ri 5:10
p He 4:15
r He 7:25
Ot 3:10

3. POGL.

s Flp 3:14
1So 2:12
t He 8:1
u Iv 8:29
v Br 12:7
z Mt 17:1, 2

nje*.^a **11** Jer i onaj koji posvećuje i oni koje on posvećuje^b - svi potječu od istog oca.^c Zato se on ne stidi zvati ih braćom.^d

12 On kaže: "Objavljivat ću tvoje ime svojoj braći, hvalit ću te pjesmom usred okupljenog mnoštva*."^e **13** Kaže i ovo: "Ja ću se uzdati u njega."^f A ustoj kaže: "Ja i djeca koju mi je Jehova* dao."^g

14 Budući da su ta "djeca" ljudi od krvi i mesa, i on je postao čovjek od krvi i mesa^h da svojom smrću uništi onoga koji ima moć prouzročiti smrt,ⁱ to jest Đavla,^j **15** i da oslobodi sve one koji su cijeli život bili u ropstvu zbog straha od smrti.^k

16 Jer on ustvari ne pomaže anđelima, nego pomaže Abrahamovim potomcima.^l **17** Stoga je u svemu morao postati poput svoje "braće"^m kako bi postao milosrdan i vjeran veliki svećenik u Božjoj službi i pričio pomirbenu žrtvu*ⁿ za grijeh naroda.^o **18** Budući da je i sam trpio kad je bio iskušavan,^p on može priteći u pomoć onima koji su u kušnjama.^r

3 Zato, sveta braćo, vi koji ste dobili nebeski poziv,^s razmišljajte o Isusu, koga priznajemo za apostola i velikog svećenika.^t **2** On je bio vjeran Bogu, koji ga je postavio u tu službu,^u kao što je i Mojsije bio vjeran kad je služio u Božjoj kući.^v **3** Naime, Isus je dostojan veće slave^z od Mojsija jer onom tko je sagradio kuću pripada veća

2:10 *Ili: "Glavnog Zastupnika njihovog spasenja". **2:12** *Ili: "u skupštini". Vidi izraz "skupština" u Rječniku. **2:13** *Vidi dodatak A5. **2:17** *Ili: "prinio žrtvu za očišćenje; izvršio obred očišćenja".

čast nego samoj kući. **4** Naravno, svaku je kuću netko sagradio, a Bog je sagradio sve što postoji. **5** Mojsije je bio vjeran kao sluga u njegovoj kući i njegova je služba predočavala ono* što se trebalo objaviti kasnije. **6** No Krist je bio vjeran kao sin^a postavljen nad Božjom kućom. Mi smo Božja kuća^b ako sve do kraja odvažno* govorimo i čvrsto se držimo nade kojom se ponosimo.

7 Zato, kao što kaže sveti duh: "Kad biste barem poslušali danas njegove riječi: **8** 'Nemojte biti tvrdoglavi* kao onda kad su vaši preci izazvali moj gnjev, kao onog dana kad su me iskušavali u pustinji,^d **9** gdje su me iskušavali i prkosili mi, iako su 40 godina gledali moja djela.^e **10** Stoga mi se taj naraštaj počeo gaditi, pa sam rekao: "Njih srce uvijek navodi na krivi put, oni nisu upoznali moje puteve." **11** Zato sam se zakleo u svom gnjevu: "Oni neće ući u moj počinak.""^f

12 Braćo, pazite da se tko od vas ne udalji od živog Boga, pa da njegovo srce ne postane zlo i bez vjere.^g **13** Naprotiv, hrabrite jedni druge svaki dan, dok još traje to "danas",^h da nikome od vas ne bi otvrdnulo srce zbog zavodljivosti grijeha. **14** Jer udio s Kristom imat ćemo samo ako sve do kraja sačuvamo pouzdanje koje smo imali u početku.ⁱ **15** Kao što je rečeno: "Kad biste barem poslušali danas njegove riječi: 'Nemojte biti tvrdoglavi* kao onda kad su vaši preci izazvali moj gnjev.'"^j

3:5 *Ili: "bila svjedočanstvo onoga".
3:6 *Ili: "sa slobodom". 3:8, 15 *Dosl.: "Nemojte da vam otvrdnu srca".

3. POGL.

a Mt 17:5

b 1Pe 2:5

c 2Sa 23:2
Dj 1:16

d Izl 17:7

e Izl 16:35
Br 32:13
Ps 95:9f Br 14:22, 23
Ps 95:7-11

g He 2:1

h Ps 95:7

i Ot 2:10

j Ps 95:7, 8

2. stupac

a Izl 17:1-3
Br 14:2, 4b Br 14:11
Pnz 32:21c Br 14:22, 23
Br 14:28-30
Jd 5

d He 4:6

4. POGL.

e He 3:12, 13

f Mt 4:23
Dj 15:7
Kol 1:23g Ps 95:11
He 3:11

h Izl 31:17

i Pos 2:2, 3

j Ps 95:11

k Br 14:30
Pnz 31:27

l Ps 95:7, 8

16 Tko su bili oni koji su to čuli, a ipak su izazvali Božji gnjev? Nisu li to bili svi oni koje je Mojsije izveo iz Egipta?^a **17** A tko se Bogu gadio 40 godina?^b Nisu li to bili oni koji su sagriješili, čija su mrtva tijela popadala u pustinji?^c **18** Kome se zakleo da neće ući u njegov počinak? Nije li onima koji su bili neposlušni? **19** Dakle, vidimo da nisu mogli ući zato što nisu imali vjere.^d

4 Budući da obećanje o ulasku u njegov počinak još uvijek vrijedi, pazite da se nitko od vas ne bi pokazao nedostojnim tog obećanja.^e **2** Jer nama je objavljena dobra vijest^f kao i njima. Ali njima riječ koju su čuli nije koristila jer nisu imali vjeru kakvu su imali oni koji su bili poslušni. **3** No mi koji vjerujemo ulazimo u počinak. A o drugima Bog je rekao: "Zato sam se zakleo u svom gnjevu: 'Oni neće ući u moj počinak',"^g iako su njegova djela dovršena od postanka svijeta.^h **4** Jer u jednom je odlomku ovako rekao o sedmom danu: "Bog je sedmog dana počinuo od svih svojih djela",ⁱ **5** a ovdje opet kaže: "Oni neće ući u moj počinak."^j

6 Dakle, oni kojima je najprije bila objavljena dobra vijest nisu ušli u njegov počinak zbog neposlušnosti.^k No budući da neki još trebaju ući, **7** on je ponovno odredio jedan dan kad je, puno kasnije, u Davidovom psalmu rekao "danas". Kao što je već bilo rečeno: "Kad biste barem poslušali danas njegove riječi: 'Nemojte biti tvrdoglavi.'"^l

4:7 *Dosl.: "Nemojte da vam otvrdnu srca."

8 Jer da ih je Jošua^a uveo u taj počinak, Bog ne bi nakon toga govorio o nekom drugom danu. **9** Prema tome, Božjem narodu ostaje subotnji* počinak.^b **10** Jer onaj tko uđe u Božji počinak, počiva od svojih djela, baš kao i Bog od svojih.^c

11 Zato dajmo sve od sebe da uđemo u taj počinak da nitko ne bi krenuo istim putem neposlušnosti.^d **12** Jer Božja je riječ živa i ima veliku moć,^e oštrija je od svakog dvosjekllog mača^f i prodire tako duboko da razdvaja dušu* i duh*, kosti^g i njihovu moždinu, te može razotkriti^h misli i namjere srca. **13** I nema stvorenja koje je sakriveno njegovom pogledu,^g nego je sve golo i otkriveno pred očima onoga kome moramo položiti račun.^h

14 Budući da imamo uzvišenog velikog svećenika koji je otišao na nebo, Isusa, Božjeg Sina,ⁱ nemojmo prestati obznanjivati svoju vjeru u njega.^j **15** Jer naš veliki svećenik nije netko tko ne može razumjeti naše slabosti*,^k nego netko tko je poput nas iskušan u svemu, ali nije zgriješio.^l **16** Stoga s pouzdanjem* pristupimo pristolju nezaslužene dobrote^m da bi nam Bog iskazao milosrđe i nezasluženu dobrotu kad nam zatreba pomoć.*

5 Svaki čovjek koji je izabran za velikog svećenika postavljen je da vrši Božju službu u korist ljudiⁿ – da prinosi da-

4:9 *Vidi izraz "dan počinka" u Rječniku. 4:12 *Vidi Rječnik. #Dosl.: "zglobove". ^Dosl.: "prosuditi". 4:15 *Ili: "suosjećati s nama u našim slabostima". 4:16 *Ili: "sa slobodom govora". #Ili: "te nam pomogao u pravom trenutku".

4. POGL.

a Izl 24:13
Pnz 1:38

b Mk 2:28

c Pos 2:2, 3

d Ps 95:11

e Jr 23:29
1So 2:13

f Ef 6:17

g Ps 7:9
Ps 90:8
Izr 15:11

h Dj 17:31
Ri 2:16
Ri 14:12

i Mk 1:11

j He 10:23

k Iza 53:4
He 2:17

l He 7:26
1Pe 2:22

m Ef 3:11, 12
He 10:19-22

5. POGL.

n Izl 40:13

2. stupac

a Le 5:6

b Le 9:7
Le 16:6

c Izl 28:1

d Iv 8:54

e Ps 2:7
Dj 13:33

f Ps 110:4

g Lk 22:44
Iv 12:27

h Mt 26:39
Flp 2:8

i He 7:28

j Iv 3:16

k Ps 110:4

l He 6:1

rove i žrtve za grijeha.^a **2** On može suosjećati* s onima koji griješe iz neznanja jer i sam ima slabosti s kojima se mora nositi^b, **3** i zato mora prinositi žrtve za vlastite grijeha kao što to čini i za grijeha naroda.^b

4 I nitko ne može sam prisvojiti tu čast, nego je prima samo kad dobije poziv od Boga, kao što ga je dobio i Aron.^c

5 Tako ni Krist nije sam sebe uzvisio^d na položaj velikog svećenika, nego ga je uzvisio onaj koji mu je rekao: "Ti si moj sin. Ja sam danas postao tvoj otac."^e **6** A u jednom drugom odlomku kaže: "Ti ćeš zauvijek biti svećenik poput Melkisedeka."^f

7 Tijekom svog života na zemlji* Krist je s glasnim vapajima i suzama upućivao usrdne molitve i molbe^g onome koji ga je mogao spasiti od smrti i bio je uslišen zbog svoje bogobojaznosti. **8** Iako je bio njegov sin, zahvaljujući onom što je pretrpio naučio se poslušnosti.^h **9** Kad je bio učinjen savšenim,ⁱ omogućio je svima koji su mu poslušni da dobiju vječno spasenje^j **10** jer ga je Bog postavio za velikog svećenika poput Melkisedeka.^k

11 O njemu imamo mnogo toga reći, ali teško je to objasniti jer ste postali lijeni slušati.

12 Premda biste sad već trebali biti učitelji, vas opet netko treba ispočetka poučavati osnovama^l Božjih svetih objava. Vama opet treba mlijeko, a ne čvrsta hrana. **13** Naime, svatko tko se još uvijek hrani mlijekom, ne poznaje riječ pravednosti, jer je

5:2 *Ili: "blago se ophoditi". #Ili: "jer je i sam podložan vlastitim slabostima". 5:7 *Ili: "U danima dok je bio u tijelu".

dijete.^a **14** A čvrsta je hrana za zrele, za one koji su svoju sposobnost prosuđivanja* korištenjem[#] izvježbali kako bi razlikovali dobro i zlo.

6 Dakle, sad kad smo usvojili osnovna učenja^b o Kristu, napredujmo prema zrelosti^c i ne vraćajmo se ponovno na osnove* – pokajanje od mrtvih djela i vjeru u Boga, **2** učenje o krštenjima, polaganju ruku,^d uskrsnuću mrtvih^e i vječnim presudama. **3** A i napredovat ćemo prema zrelosti, ako Bog to dopusti.

4 Jer one koji su jednom bili prosvijetljeni^f i koji su okusili nebeski dar i primili sveti duh **5** te okusili vrsnu Božju riječ i silu poretka* koji dolazi, **6** a potom otpali,^g nije moguće opet dovesti do pokajanja, jer sami ponovno pribijaju na stup Božjeg Sina i pred svima ga izvrgavaju ruglu.^h **7** Naime, kad zemlja upija kišu koja često na nju pada i potom rađa biljke korisne onima koji je obrađuju, ona prima blagoslov od Boga. **8** Ali ako rađa trnje i korov*, odbačena je i prijete joj prokletstvo, a na kraju će biti spaljena.

9 No premda tako govori-mo, voljena braćo, uvjereni smo da vi idete boljim putem, koji vodi do spasenja. **10** Jer Bog nije nepravedan, pa da zaboravi sve što ste učinili i ljubav koju ste iskazali njegovom ime-nuⁱ time što ste pomagali* sve-tima i što im i dalje pomažete[#]. **11** Ali želimo da svatko od vas

5:14 *Ili: "moć zapažanja". #Ili: "isku-stvom". 6:1 *Dosl.: "ne postavljajući iznova temelj". 6:5 *Ili: "svijeta; vije-ka". Vidi izraz "poredak" u Rječniku. 6:8 *Ili: "čićak". 6:10 *Dosl.: "služili". #Dosl.: "služite".

5. POGL.
a Ef 4:14

6. POGL.
b He 5:12

c 1Ko 14:20
Ef 4:13
He 5:14

d Dj 8:17

e Mt 22:31
Iv 5:28, 29
Iv 11:25

f Ef 1:18
He 10:26

g 1Iv 2:19

h He 10:29

i He 10:32, 33

2. stupac
a He 3:14

b 1Pe 1:3, 4

c Ri 12:11
Ot 2:4

d Pos 22:16

e Pos 22:17

f Pos 31:53

g Ga 3:29

h Br 23:19
Tit 1:2

i 1Pe 1:3, 4

j Le 16:2, 12
He 9:7
He 10:19, 20

k He 4:14

l Ps 110:4
He 5:6

7. POGL.
m Pos 14:17-20

pokazuje istu gorljivost kakvu je imao u početku kako biste sve do kraja^a bili potpuno si-gurni u ispunjenje svoje nade.^b **12** Ne želimo da se ulijenite,^c nego da se ugledate na one koji zbog svoje vjere i strpljivosti nasljeđuju ono što je obećano.

13 Kad je Bog dao obeća-nje Abrahamu, zakleo mu se sa-mim sobom^d jer se nije imao zakleti ikim većim. **14** Rekao mu je: "Doista ću te blagoslo-viti i doista ću te umnožiti."^e

15 Tako je Abraham, pokazavši strpljivost, dobio to obećanje. **16** Jer ljudi se zaklinju nekim tko je veći i njihova je zakle-tva kraj svake rasprave zato što im služi kao jamstvo.^f **17** Slič-no tome, kad je Bog odlučio nasljednicima obećanja^g jasnije pokazati da je njegov naum nepromjenjiv, zajamčio je zakle-tvom da će ispuniti to obećanje.

18 Učinio je to da bi te dvije nepromjenjive stvari, u kojima nije moguće da bi Bog lagao,^h nama koji smo pobjegli u Božje utočište pružile snažno ohrabrenje koje nam pomaže da se držimo nade koju smo dobili. **19** Ta nam je nadaⁱ kao sigurno i čvrsto sidro duše* i uvodi nas iza zavjese,^j **20** kamo je kao naš prethodnik ušao Isus,^k koji je za sva vremena postao veliki svećenik poput Melkisedeka.^l

7 A taj Melkisedek, kralj Šale-ma, svećenik Svevišnjeg Boga, izašao je u susret Abrahamu kad se on vraćao iz bitke u kojoj je porazio kraljeve te ga je bla-goslovio.^m **2** I Abraham mu je dao desetinu od cijelog plijena. Melkisedekovo ime znači "kralj pravednosti", a on je usto i kralj

6:19 *Ili: "života".

Šalema, što znači "kralj mira".
3 Ne zna se tko su mu bili otac i majka, nema zapisa o njegovom rodoslovlju niti o tome kad je rođen i kad je umro. On je učinjen sličnim Božjem Sinu i zauvijek ostaje svećenik.^a

4 Zapazite koliko je velik bio taj čovjek kojem je naš prao-tac* Abraham dao desetinu od najboljeg plijena.^b **5** Istina, u skladu sa Zakonom, Levijevi potomci^c koji su postavljeni u svećeničku službu dobili su zapovijed da ubiru desetinu od naroda,^d to jest od svoje braće, premda su i ona Abrahamovi potomci*. **6** Ali Melkisedek, koji nije bio iz njihove loze, uzeo je desetinu od Abrahama i blagoslovio ga, njega koji je dobio obećanja.^e **7** A ne može se poreći da veći blagoslivlja manjeg. **8** U prvom slučaju desetine primaju smrtni ljudi, a u drugom onaj za kojeg Pisma svjedoče da živi.^f **9** Moglo bi se reći da je i Levi, koji prima desetine, preko Abrahama platio desetine, **10** jer je bio nerođeni potomak svog praoca Abrahama* kad mu je Melkisedek došao u susret.^g

11 Dakle, ako se savršenstvo moglo postići preko svećeničke službe Levijevaca^h (jer ona je bila jedno od obilježja Zakona koji je bio dan narodu), zašto je onda bilo potrebno da se pojavi drugi svećenik za kojeg se kaže da je poput Melkisedeka,ⁱ a ne poput Arona? **12** A budući da se mijenja svećenička služba, mora se promijeniti i Zakon.^j **13** Jer onaj

7:4 *Ili: "patrijarh". 7:5 *Dosl.: "premda su i ona izašla iz Abrahamovih bokova". 7:10 *Dosl.: "jer još je bio u očevim bokovima".

7. POGL.

- a Ps 110:4
 b Pos 14:20
 c Izl 40:12, 15
 d Br 18:21, 26
 Pnz 14:28
 e Pos 12:7
 Pos 14:18-20
 Pos 17:6
 Pos 22:17
 f He 7:3
 g Pos 14:18
 h Ri 3:20
 He 7:19
 He 9:9
 He 10:1
 i Ps 110:4
 j Ri 3:27
 1Ko 9:21
 Ga 6:2
 Kol 2:13, 14

2. stupac

- a Br 18:6, 7
 b Pos 49:10
 Mt 1:1, 3
 Lk 3:23, 33
 c He 3:1
 He 7:26
 d Ps 110:4
 e Ri 6:9
 1Ti 6:16
 f Ps 110:4
 g Ri 8:3
 He 9:9
 He 13:9
 h Dj 13:38, 39
 Ga 2:15, 16
 He 10:1
 i 1Pe 1:3, 4
 j Iv 14:6
 He 4:16
 k Ps 110:4
 l Jr 31:31
 Mt 26:27, 28
 1Ko 11:25
 He 8:6
 He 9:15
 He 12:22, 24
 m 1Lje 6:4
 n Lk 1:33
 He 7:15, 16
 o Ri 8:34
 1Ti 2:5
 He 9:24
 1Iv 2:1

čovjek za kojeg se to kaže pripadao je drugom plemenu, iz kojeg nitko nije služio kod žrtvenika.^a **14** Jasno je da je naš Gospodin potekao iz Judinog plemena,^b a Mojsije nikad nije rekao da će svećenici doći iz tog plemena.

15 To postaje još jasnije sada kad se pojavio drugi svećenik,^c koji je poput Melkisedeka,^d **16** koji nije postao svećenik po zakonskim odredbama koje se odnose na porijeklo*, nego po sili koja daje neuništiv život.^e **17** Jer o njemu je posvjedočeno: "Ti ćeš zauvijek biti svećenik poput Melkisedeka."^f

18 Dakle, prijašnja se zapovijed ukida zato što je slaba i beskorisna.^g **19** Jer Zakon nije ništa učinio savršenim,^h nego je to učinila bolja nadaⁱ koju smo dobili, zahvaljujući kojoj se približavamo Bogu.^j **20** Budući da se to nije dogodilo bez zakletve **21** (doduše, ima onih koji su postali svećenici bez zakletve, ali on je to postao po zakletvi onoga koji mu je rekao: "Jehova* se zakleo i neće se predomisli^{ti}": "Ti ćeš zauvijek biti svećenik"^{kl}), **22** Isus je postao jamstvo boljeg saveza.^l **23** Osim toga, bilo je mnogo svećenika koji su jedni od drugih preuzimali svećeničku službu^m jer ih je smrt sprečavala da je trajno vrše, **24** ali njegovu svećeničku službu nitko neće preuzeti jer on živi vječno.ⁿ **25** Zato i može u potpunosti spasiti one koji preko njega pristupaju Bogu. Naime, on živi zauvijek i može se zauzimati za njih.^o

7:16 *Ili: "na ono što je tjelesno". 7:21 *Vidi dodatak A5. "Ili: "neće požaliti".

26 Takav nam veliki svećenik treba: vjeran, nedužan, neokaljan,^a odijeljen od grešnika i uzvišeniji od nebesa.^b 27 Za razliku od drugih velikih svećenika, on ne treba svaki dan prinostiti žrtve^c – najprije za svoje grijeha, a onda za grijeha naroda^d – jer učinio je to jednom zauvijek kad je prinio samog sebe.^e 28 Naime, Zakon postavlja za velike svećenike ljude koji imaju slabosti,^f a zakletva^g koja je izrečena nakon Zakona postavlja Sina, koji je zauvijek učinjen savršenim.^h

8 Ovo je glavna misao onog što govorimo: Mi imamo upravo takvog velikog svećenika.ⁱ On je sjeo s desne strane prijestolja Veličanstva na nebesima.^j 2 te služi na svetom mjestu^k i u pravom šatoru, koji je podignuo Jehova*, a ne čovjek. 3 Svaki je veliki svećenik postavljen da prinosi darove i žrtve. Zato je bilo potrebno da i on ima što prinijeti.^l 4 A da je na zemlji, ne bi bio svećenik,^m jer već postoje oni koji po Zakonu prinose darove. 5 Oni služe Bogu* na mjestu koje je slika i sjenaⁿ onog što je na nebu.^o Naime, kad je Mojsije trebao napraviti šator, Bog mu je zapovjedio: "Pazi da sve načiniš po uzoru na ono što ti je pokazano na gori."^p 6 A sada je Isus dobio uzvišeniju službu zato što je postao posrednik^q boljeg saveza,^s saveza koji je zakonski utemeljen na boljim obećanjima.^t

7 Da je onaj prvi savez bio bez mane, ne bi bio potreban drugi.^u 8 Jer Bog vidi mane naroda i kaže: "Evo, dolaze da-

8:2, 8-11 *Vidi dodatak A5. 8:5 *Ili: "vrše svetu službu".

7. POGL.

a Iza 53:9
1Pe 2:21, 22
b Ef 1:20, 21
1Pe 3:22
c Br 28:3
d Le 9:8, 15
e Ri 6:10
He 9:28
He 10:14
f Le 16:11
g Ps 2:7
Ps 110:4
h He 2:10
He 5:9

8. POGL.

i He 3:1
He 7:26
j Ps 110:1
He 1:3
k He 9:8, 24
l Ef 5:2
m He 7:14
n Kol 2:16, 17
He 10:1
o He 9:9, 24
p Izl 25:9, 40
Izl 26:30
Br 8:4
r 1Ti 2:5
s 1Ko 11:25
He 7:22
He 9:15
He 12:22, 24
t Ps 110:4
Ri 8:17
u He 7:11, 18

2. stupac

a Izl 12:51
b Ri 2:29
c 2Ko 6:16
d Jr 31:31-34
e Ri 10:4
He 7:12
f Kol 2:13, 14

9. POGL.

g Izl 25:8
h Br 4:9
i Izl 40:22-24
j Izl 26:33
k Izl 36:35
l Izl 26:31, 33
m Le 16:12
Ot 8:3
n Izl 40:21
o Izl 25:10, 11
p Izl 16:33
r Br 17:10
s Izl 32:15

ni", kaže Jehova*, 'kad ću s Izraelcima i s Judejcima sklopiti novi savez. 9 Taj savez neće biti kao onaj koji sam sklopio s njihovim precima u dan kad sam ih uzeo za ruku da ih izvedem iz Egipta.^a Oni se nisu držali mog saveza, pa više nisam mario za njih', kaže Jehova*.

10 'Ovo je savez koji ću sklopiti s Izraelcima nakon tih dana', kaže Jehova*. 'Stavit ću svoje zakone u njihovom u i upisat ću ih u njihovo srce.^b I bit ću njihov Bog, a oni će biti moj narod.^c

11 I nitko više neće učiti svog sugrađanina ni svog brata govoreći: "Upoznajte Jehovu!" Jer oni će me svi poznavati, od najmanjega do najvećega. 12 Oprostiću im njihova nepravedna djela i neću se više prisjećati njihovih grijeha."^d

13 Kad kaže "novi savez", onaj prijašnji proglašava zastarjelim.^e A onome što je zastarjelo i što stari, bliži se kraj.^f

9 A prijašnji je savez imao propise za službu Bogu* i svoje sveto mjesto^g na zemlji. 2 Naime, bio je načinjen šator u čijoj je prvoj prostoriji bio svijetnjak,^h stol i kruhovi koji su bili stavljeni pred Boga.ⁱ Ta se prostorija zvala Svetinja.^j 3 A iza druge zavjese^k u šatoru bila je prostorija zvana Svetinja nad svetinjama.^l 4 U njoj je bila zlatna kadionica^m i kovčeg savezaⁿ sav obložen zlatom,^o u kojem se nalazila zlatna posuda s manom,^p Aro-nov štap koji je bio propupao^r i ploče^s saveza. 5 A na kovčegu su bili veličanstveni kerubi koji su zasjenjivali pomirbeni poklo-

9:1 *Ili: "svetu službu".

pac*.^a No o tome sada ne treba potanko govoriti.

6 Otkad je sve to tako načinjeno, svećenici redovito ulaze u prvu prostoriju šatora da vrše svetu službu.^b **7** A u drugu prostoriju ulazi samo veliki svećenik jednom godišnje,^c ali nikad bez krvi,^d koju prinosi za sebe^e i za grijehе koje je narod^f počinio u neznanju. **8** Tako sveti duh jasno pokazuje da se put u sveto mjesto još nije bio otvorio dok je postojao prvi šator.^g **9** Taj šator predočava ono što sada postoji^h i u skladu s tim uređenjem još se uvijek prinose darovi i žrtve.ⁱ Ali oni ne mogu savršeno očistiti savjest onoga tko ih prinosi Bogu*.^j **10** Oni su povezani samo s jelom, pićem i raznim obrednim pranjima*.^k Te su se zakonske odredbe odnosile na ono što je tjelesno^l i bile su nametnute do vremena određenog da se sve dovede u red.

11 Ali kad je došao Krist kao veliki svećenik koji je omogućio blagoslove koje već imamo, ušao je u veći i savršeniji šator, koji nije načinjen ljudskom rukom, to jest ne nalazi se na zemlji. **12** Jednom zauvijek ušao je u sveto mjesto, ali ne s krvlju jaraca i junaca, nego sa svojom krvlju,^m i tako nam pribavio vječno izbavljenje*.ⁿ **13** Jer ako krv jaraca i junaca^o i pepeo junice posvećuje onečišćene koji su time poškropljeni, te oni postaju obredno čisti,^p **14** koliko li će više krv Krista,^r koji je po vječnom duhu samog sebe neokaljanog

9:5 *Ili: "pomirilište". 9:9 *Ili: "onoga tko vrši svetu službu". 9:10 *Dosl.: "raznim krštenjima". 9:12 *Dosl.: "otkupljenje".

9. POGL.

a Izl 25:18, 22
Br 7:89

b Le 24:3, 4

c Le 16:2

d Izl 30:10
Le 16:14

e Le 16:6, 11

f Le 16:15

g He 10:19, 20

h Kol 2:16, 17
He 8:5
He 10:1

i Le 23:37, 38

j Ga 3:21
He 7:11, 19

k Izl 30:17-19

l Br 19:13

m He 12:24
He 13:20

n Da 9:24
Mt 20:28
1Ti 2:5, 6

o Le 16:6, 15

p Br 19:9, 17, 19

r 1Pe 1:18, 19

2. stupac

a 1Iv 1:7

b Ri 12:1

c Lk 22:20
1Ti 2:5
He 12:22, 24

d Ri 8:17

e Mt 20:28

f Izl 24:6-8

g Izl 29:12
Le 8:15

h Le 17:11

i Le 9:7-9

j He 8:5
He 9:9

k Le 16:19, 20

l He 8:1, 2

m Kol 2:16, 17

n He 6:19, 20
He 9:12

o Le 16:15
Ri 8:34

prinio Bogu, očistiti našu savjest od mrtvih djela^a kako bismo služili* živom Bogu!^b

15 Zato je Krist posrednik novog saveza,^c a zahvaljujući tome oni koji su pozvani dobivaju obećanje vječnog nasljedstva.^d On je umro da bi oni otkupninom^e bili oslobođeni prijestupa počinjenih pod prijašnjim savezom. **16** Jer kad se sklopi savez s Bogom, mora nastupiti smrt čovjeka koji je posredovao u sklapanju saveza. **17** Naime, savez je pravomoćan tek nakon smrti, on ne vrijedi dok je živ onaj koji je posredovao u sklapanju saveza. **18** Stoga ni prijašnji savez nije stupio na snagu bez krvi. **19** Jer kad je Mojsije cijelom narodu objavio sve zapovijedi Zakona, uzeo je krv junaca i jaraca i pomiješao je s vodom te je grimiznom vunom i izopom poškropio knjigu* i sav narod, **20** govoreći: "Ovo je krv saveza kojeg se po Božjoj zapovijedi morate držati."^f **21** Zatim je na isti način krvlju^g poškropio šator i sve posude za svetu službu. **22** Da, po Zakonu se gotovo sve čisti krvlju^h i bez prolijevanja krvi nema oproštenja.ⁱ

23 Zato je bilo potrebno da se slika^j onog što je na nebu čisti na taj način,^k ali ono što je na nebu mora se čistiti puno boljim žrtvama. **24** Jer Krist nije ušao u sveto mjesto načinjeno ljudskom rukom,^l koje je preslika onog stvarnog,^m nego u samo nebo,ⁿ da se sada pojavi pred Bogom* za nas.^o **25** Nije to učinio da bi uvijek iznova prinosio samog sebe,

9:14 *Ili: "vršili svetu službu". 9:19 *Ili: "svitak". 9:24 *Dosl.: "Božjim licem".

kao što veliki svećenik svake godine ulazi u sveto mjesto^a sa životinjskom* krvlju. **26** Inače bi od postanka svijeta trebao uvijek iznova trpjeti. Ali sada, na svršetku ovog poretka*, pojavio se jednom zauvijek da svojom žrtvom odstrani grijeh.^b **27** I kao što ljudi samo jednom moraju umrijeti, a poslije toga im se sudi, **28** tako je i Krist jednom zauvijek prinio sebe da ponese grijehe mnogih.^c A kad drugi put dođe, to neće biti zato da bi opet uklanjao grijeh. Tada će ga vidjeti oni koji ga željno očekuju da bi dobili spasenje.^d

10 U Zakonu je sadržana tek sjena^e budućih blagoslova,^f ali ne i sami ti blagoslovi. Zato on nikad ne može* istim žrtvama koje se iz godine u godinu neprestano prinose učiniti savršenima ljude koji pristupaju Bogu.^g **2** Ne bi li se inače žrtve prestale prinositi? Naime, da su oni koji ih prinose Bogu* očišćeni kad ih jednom prinesu, ne bi više bili svjesni svoje grešnosti^h. **3** Ali te ih žrtve iz godine u godinu podsjećaju na to da su grešni^h **4** jer krv junaca i jaraca ne može odnijeti grijeha.

5 Zato, kad je došao u svijet, rekao je: "Žrtve i prinose nisi htio, nego si mi pripremio tijelo. **6** Nisu ti bile po volji žrtve paljenice ni žrtve za grijeh."ⁱ **7** Tada sam rekao: 'Evo, došao sam (u svitku piše o meni) vršiti tvoju volju, Bože.'^j **8** Najprije kaže: "Nisi htio žrtve, prinose, žrtve paljenice ni žrtve za grijeh niti

9:25 *Dosl.: "tuđom". 9:26 *Ili: "na svršetku vjekova". Vidi izraz "poredak" u Rječniku. 10:1 *Moguće i: "svećenici nikad ne mogu". 10:2 *Ili: "oni koji vrše svetu službu". *Ili: "ne bi ih više mučila savjest zbog grijeha".

9. POGL.

a Le 16:2, 34

b Da 9:24

He 7:27

1Pe 3:18

c Iza 53:12

Ri 6:10

1Pe 2:24

d 2Ti 4:8

Tit 2:13

10. POGL.

e He 8:5

f Kol 2:16, 17

g He 7:19

He 9:9

h Le 16:34

i Ps 40:6

j Ps 40:8

2. stupac

a Ps 40:6-8

b Ga 1:4

c He 13:12

d 1Sa 2:27, 28

e Izl 29:38

Br 28:3

f He 7:18

He 10:1

g Ri 8:34

h Ps 110:1

1Ko 15:25

i He 7:19

j Jr 31:33

He 8:10

k Jr 31:34

He 8:12

l He 9:8, 24

m Mt 27:51

n Za 6:13

He 3:6

o 1Iv 1:7

su ti one bile po volji" - žrtve koje se prinose po Zakonu. **9** A potom kaže: "Evo, došao sam vršiti tvoju volju."^a On ukida prvo da bi uspostavio drugo. **10** Po toj smo "volji"^b posvećeni preko Isusa Krista, koji je prinio svoje tijelo jednom zauvijek.^c

11 Svaki svećenik dan za danom dolazi na svoje mjesto kako bi vršio svetu službu^d i uvijek iznova prinosiso iste žrtve,^e koje nikad ne mogu u potpunosti odnijeti grijehe.^f **12** A Krist je prinio jednu žrtvu za grijehe, i to jednom za sva vremena, te je sjeo zdesna Bogu.^g **13** Onda čeka da njegovi neprijatelji budu položeni pod* njegove noge.^h **14** Jer jednim je žrtvenim prinosom za sva vremena učinio savršenima one koji su posvećeni.ⁱ **15** O tome nam svjedoči i sveti duh jer kaže: **16** "Ovo je savez koji ću sklopiti s njima nakon tih dana', kaže Jehova*. 'Stavit ću svoje zakone u njihovo srce i upisat ću ih u njihov um.'^j **17** Potom kaže: "Neću se više prisjećati njihovih grijeha i njihovih bezzakonitih djela."^k **18** A kad su grijesi oprošteni, više nije potrebna žrtva za grijeh.

19 Dakle, braćo, budući da zahvaljujući Isusovoj krvi s pouzdanjem možemo ići putem koji vodi u sveto mjesto^l **20** - novim i živim putem koji je on za nas otvorio kroz zavjesu,^m to jest svoje tijelo - **21** i budući da imamo velikog svećenika postavljenog nad Božjim domom,ⁿ **22** pristupimo Bogu iskrena srca i snažne vjere jer su nam srca očišćena* od nečiste savjesti,^o

10:13 *Ili: "budu postavljeni kao podnožje za". 10:16 *Vidi dodatak A5. 10:22 *Ili: "skropljenjem očišćena".

a tijela oprana čistom vodom.^a **23** Ustrajno i nepokolebljivo obznanjujmo svima svoju nadu^b jer je vjeran onaj koji je dao obećanje. **24** Razmišljajmo jedni o drugima* kako bismo se poticali na ljubav i dobra djela.^c **25** i ne propuštajmo svoje sa- stanke,^d kao što neki imaju običaj, nego hrabrimo jedni druge,^e tim više što vidite da se pribli- žava dan.^f

26 Jer ako namjerno grije- šimo nakon što smo dobro upoznali istinu,^g nema više ni- jedne druge žrtve za grijeh,^h **27** nego nam preostaje da sa strahom očekujemo sud i da čekamo usplamtjeli Božji gnjev koji će proždrijeti njegove protivnike.ⁱ **28** Tko odbaci Mojsi-jev zakon, umire bez milosti na temelju iskaza dvaju ili triju svjedoka.^j **29** Zamislite samo koliko će težu kaznu zaslužiti onaj tko pogazi Božjeg Sina, tko smatra da krv saveza^k ko- jom je posvećen nema nikakvu posebnu vrijednost i tko prezire duh nezaslužene dobrote!^l **30** Jer poznajemo onoga koji je rekao: "Moja je osveta, ja ću je izvršiti." A Pisma kažu i ovo: "Jehova* će suditi svom naro- du."^m **31** Strašno je upasti u ruke živog Boga.

32 Imajte na umu prijašnje dane kad ste, nakon što ste bili prosvjetljeni,ⁿ ustrajali u teškoj borbi i patnjama. **33** Ponekad ste pred svima* bili izvrgnuti rujanju i nevoljama, a ponekad ste bili uz one koji su to doživ- ljavali. **34** Susjećali ste s oni- ma koji su bili u zatvoru i s

10:24 *Ili: "Zanimajmo se jedni za druge". **10:30** *Vidi dodatak A5. **10:33** *Dosl.: "kao u kazalištu".

10. POGL.

- a Ef 5:25, 26
b 1Ko 15:58
Kol 1:23
c Kol 3:23
1Ti 6:18
d Pnz 31:12
Dj 2:42
e Iza 35:3
Ri 1:11, 12
f Ri 13:11
2Pe 3:11, 12
g 2Pe 2:21
h Mt 12:32
He 6:4-6
Ilv 5:16
i Iza 26:11
j Pnz 17:6
k Mt 26:27, 28
Lk 22:20
l He 6:4-6
m Pnz 32:35, 36

2. stupac

- a Mt 5:12
b Lk 16:9
c Mt 10:32
1Ko 15:58
d Lk 21:19
Jk 5:11
e Iza 26:20
f Hb 2:3
2Pe 2:9
g Iv 3:16
Ri 1:17
h Hb 2:4
i 2Pe 2:20

11. POGL.

- j He 11:13
k Pos 4:5
l Pos 4:4
m Pos 4:8, 10
n Pos 5:22
Jd 14
o Pos 5:24

radošću ste podnijeli otimanje svoje imovine,^a znajući da ima- te nešto bolje i trajno.^b

35 Stoga ne gubite odvaž- nost* jer ona donosi veliku nagradu.^c **36** Naime, potrebna vam je ustrajnost^d da biste, kad izvršite Božju volju, dobili ono što je obećano. **37** Jer još "sa- mo čas"^e i "stići će onaj koji do- lazi i neće zakasniti".^f **38** "Moj će pravednik živjeti zbog vje- re",^g no "ako uzmakne, nije mi* po volji".^h **39** A mi nismo od onih koji uzmiču i odlaze u propast,ⁱ nego od onih koji vjeruju i spašavaju svoj život*.

11 Vjera je čvrsto pouzdanje da će se dogoditi ono če- mu se nadamo,^j dokaz onoga što je stvarno premda se ne vidi. **2** Zbog nje je Bog našim preci- ma potvrdio* da su mu po volji.

3 Zbog vjere shvaćamo da su vjekovi* uređeni Božjom riječ- ju, da je ono što je vidljivo na- stalo iz onog što je nevidljivo.

4 Zbog vjere je Abel prinio Bogu vredniju žrtvu nego Kajin^k i zbog te mu je vjere Bog potvr- dio* da je pravedan tako što je prihvatio njegove darove^l. I zbog te vjere još uvijek govori iako je mrtav.^m

5 Zbog vjere je Henokⁿ bio prenesen da ne vidi smrti i nije ga se moglo naći jer ga je Bog prenio.^o A prije nego što je bio prenesen, bilo mu je potvrđeno* da je ugodio Bogu. **6** Bez vjere

10:35 *Ili: "nemojte prestati govoriti sa slobodom". **10:38** *Ili: "mojoj duši". **10:39** *Ili: "dušu". **11:2** *Ili: "ljudi- ma iz starog doba dao svjedočanstvo". **11:3** *Ili: "poroci". Vidi izraz "poredak" u Rječniku. **11:4** *Ili: "dao svjedočan- stvo". *Ili: "posvjedočio da su mu nje- govri darovi po volji". **11:5** *Ili: "dobio je svjedočanstvo".

nije moguće ugoditi Bogu jer onaj tko mu pristupa mora vjerovati da on postoji i da nagrađuje one koji ga revno traže.^a

7 Zbog vjere je Noa^b – nakon što ga je Bog upozorio na ono što se još nije vidjelo^c – pokazao da se boji Boga i sagradio arku^d za spasenje svoje obitelji. Tom vjerom osudio je svijet^e i zbog nje je bio proglašen pravednim*.

8 Zbog vjere je Abraham^f poslušao Boga kad ga je on pozvao te je otišao u kraj koji je trebao dobiti u nasljedstvo. Otišao je iako nije znao kamo ide.^g

9 Zbog vjere je živio u obećanoj zemlji kao došljak u tuđini.^h Živio je u šatorimaⁱ s Izakom i Jakovom, nasljednicima istog obećanja.^j **10** Jer očekivao je grad s pravim temeljima, kojem je tvorac* i graditelj Bog.^k

11 Zbog vjere je Sara dobila moć da začne potomka, iako je bila prestara da rodi,^l jer je smatrala vjernim* onoga koji je dao obećanje. **12** Tako je od jednog čovjeka, koji je bio prestar da bi imao djecu*,^m poteklo mnoštvo potomakaⁿ brojno poput zvijezda na nebu i neizbrojivo poput pijeska na morskoj obali.^o

13 Svi su oni ostali vjerni do smrti iako nisu primili ono što im je bilo obećano.^p Ali vidjeli su to izdaleka^r i radovali se tome, izjavljujući da su stranci i privremeni stanovnici u zemlji u kojoj su živjeli. **14** Jer oni koji tako govore dokazuju da revno traže domovinu. **15** A da su stalno mislili na onu iz koje su

11:7 *Ili: "i postao nasljednik pravednosti koja proizlazi iz vjere". **11:10** *Ili: "utemeljitelj". **11:11** *Ili: "pouzdanim". **11:12** *Ili: "bio takoreći mrtav".

11. POGL.

- a Ps 58:11
Sf 2:3
Mt 5:12
Mt 6:33
b Pos 6:8, 9
c Pos 6:13, 17
d Pos 6:14
e Pos 6:22
2Pe 2:5
f Ri 4:9, 11
g Pos 12:1, 4
h Pos 23:4
i Pos 12:8
j Pos 17:6
Pos 26:3
Pos 28:13
k He 11:16
l Pos 17:17
Pos 21:2
m Ri 4:19
n Pos 21:5
o Pos 22:17
1Kr 4:20
p Pos 47:9
r Iv 8:56

2. stupac

- a Pos 11:31
b Izl 3:6, 15
c He 11:10
He 12:22
d Pos 22:1, 2
e Pos 22:9, 10
Iv 3:16
f Pos 21:12
g 1Ko 10:11
h Pos 27:27-29
i Pos 27:38-40
j Pos 47:29
k Pos 48:15,
16, 20
l Pos 47:31
m Pos 50:24, 25
Izl 13:19
n Izl 2:2
o Dj 7:20
p Izl 1:16, 22
r Izl 2:11
s Izl 2:10

otišli,^a našli bi priliku da se vrate onamo. **16** Ali oni teže za boljom domovinom, to jest za onom koja pripada nebu. Zato se Bog ne stidi da ga oni nazivaju svojim Bogom^b – čak im je priremio grad.^c

17 Zbog vjere je Abraham, kad ga je Bog stavio na kušnju,^d takoreći prinio Izaka. On, koji se obradovao kad je primio obećanja, bio je spreman prijeti svom jedinorođenog sina^e **18** iako mu je bilo rečeno: "Preko Izaka dobit ćeš potomstvo koje ti je bilo obećano*."^f **19** Ali smatrao je da ga Bog može čak i iz mrtvih podignuti. Odande ga je i dobio, a to ima preneseno značenje.^g

20 Zbog vjere je Izak blagoslovio Jakova^h i Ezavaⁱ i rekao im što će se dogoditi u budućnosti.

21 Zbog vjere je Jakov pred smrtn^j blagoslovio oba Josipova sina^k i poklonio se* Bogu, oslanjajući se na svoj štap.^l

22 Zbog vjere je Josip pretkraj života govorio o tome da će Izraelci izaći iz Egipta te je dao upute što da se učini s njegovim kostima*.^m

23 Zbog vjere su Mojsija njegovi roditelji nakon rođenja skrivali tri mjesecaⁿ jer su vidjeli da je dijete lijepo^o i nisu se bojali kraljeve naredbe.^p

24 Zbog vjere je Mojsije, kad je odrastao,^r odbio zvati se sinom faraonove kćeri.^s **25** Odlučio je trpjeti zlostavljanje zajedno s Božjim narodom umjesto da uživa u prolaznim grešnim zadovoljstvima. **26** Učinio je to

11:18 *Ili: "potomka koji ti je bio obećan". **11:21** *Ili: "iskazao štovanje". **11:22** *Ili: "zapovijedi u vezi sa svojom sahranom".

zato što je sramotu koju je trpio kao pomazanik* smatrao dragocjenijom od egipatskog blaga jer je upravo pogled na nagradu koju će dobiti. **27** Zbog vjere je otišao iz Egipta^a - nije to učinio zato što se bojao kraljevog gnjeva.^b Ostao je postojan kao da vidi Nevidljivoga.^c **28** Zbog vjere je proslavio Pashu i dovratnike poškropio krvlju da pogubitelj ne naudi* njihovim prvorođencima.^d

29 Zbog vjere su Izraelci prošli kroz Crveno more kao po suhom tlu,^e ali kad su to isto pokušali Egipćani, utopili su se.^f

30 Zbog vjere naroda pale su zidine Jerihona nakon što su sedam dana obilazili oko njih.^g

31 Zbog vjere bludnica* Rahaba nije poginula zajedno s nepokornima jer je miroljubivo primila uhode.^h

32 I što da još kažem? Ponestat će mi vremena počnem li pričati o Gideonu,ⁱ Baraku,^j Samsonu,^k Jiftahu,^l Davidu^m te o Samueluⁿ i drugim prorocima. **33** Oni su zahvaljujući vjeri porazili kraljevstva,^o promicali pravednost, primili obećanja,^p zatvorili ralje lavovima,^r **34** ugasili žestinu vatre,^s umaknuli oštrici mača,^t u slabosti bili ojačani,^u postali moćni u ratu,^v rastjerali vojske koje su ih napale.^z **35** Žene su zahvaljujući uskrsnuću dobile svoje umrle.^a A drugi su bili mučeni jer nisu htjeli prihvatiti oslobođenje koje im se nudilo*, nego su željeli dobiti bolje uskrsnuće. **36** Drugi su pak bili iskušavani tako što su im se izrugivali i bi-

11:26 *Dosl.: "Krist". 11:28 *Dosl.: "ne dotakne". 11:31 *Ili: "prostitutka". 11:35 *Ili: "oslobođenje na temelju nekakve otkupnine".

11. POGL.

a Izl 12:51
b Izl 10:28
c 1Ti 1:17
d Izl 12:21-23
e Izl 14:22
f Izl 14:27, 28
g Jš 6:15, 20
h Jš 6:17
i Su 6:11
j Su 4:6
k Su 13:24
l Su 11:1
m 1Sa 16:13
n 1Sa 3:20
o Su 7:12, 22
p 2Sa 7:8, 12
r Su 14:5, 6
1Sa 17:34-36
Da 6:21, 22
s Da 3:23-25
t 2Kr 6:15, 16
u Su 16:28
1Kr 18:46
v Su 11:32
z Su 4:16
a 1Kr 17:22-24
2Kr 4:32, 34

2. stupac

a Jr 20:2
b Jr 37:15
c 2Lje 24:20, 21
d 1Kr 19:10
e 2Kr 1:8
f 1Kr 19:2
g 1Kr 22:24
Jr 38:6
h 1Kr 18:4
1Kr 19:9
i He 2:3
He 3:1
He 7:22

12. POGL.

j He 3:12
k 1Ko 9:24, 26
Flp 3:13, 14
l Iv 14:6
Dj 5:31
He 2:10
m Ps 110:1
He 10:12
n Mt 27:39
o Ga 6:9

čevali ih, a čak su ih i bacali u okove^a i tamnice.^b **37** Bili su kamenovani,^c iskušavani, prepiljeni, pobijeni mačem,^d hodali su u ovčjim i kozjim kožama,^e bili su u oskudici, u nevolji,^f zlostavljani.^g **38** Svijet ih nije bio dostojan. Lutali su po pustinjama i gorama, skrivali se u pećinama^h i jamama.

39 Svima njima Bog je zbog njihove vjere potvrdio* da su mu po volji, ali nisu primili ono što im je bilo obećano, **40** jer Bog je nama namijenio nešto bolje,ⁱ tako da oni ne budu učinjeni savršenima bez nas.

12 Dakle, budući da smo okruženi tako velikim oblakom svjedoka, zbacimo i mi sa sebe svaki teret i grijeh koji nas lako može namamiti u zamku*^j i ustrajno trčimo trku koja je pred nama.^k **2** Pritom uprimo pogled u Isusa, onoga koji nas vodi u vjeri i usavršava našu vjeru*.^l Zbog radosti koja je stajala pred njim podnio je smrt na mučeničkom stupu^m ne mareći za sramotu i sjeo je s desne strane Božjeg prijestolja.ⁿ **3** Stoga duboko razmišljajte o onome koji je podnio takvu porugu od grešnika^o koji su time sami sebi nanosili štetu. Tako se nećete umoriti i odustati.^o

4 U borbi protiv tog grijeha još niste morali proliti svoju krv. **5** I potpuno ste zaboravili savjet koji vam je Bog uputio kao sinovima: "Sine moj, ne omalovažavaj Jehovin* ukor i nemoj klonuti kad te on opominje **6** jer koga Jehova* voli,

11:39 *Ili: "dao svjedočanstvo". 12:1 *Ili: "saplesti". 12:2 *Ili: "Glavnog Zastupnika i Usavršitelja naše vjere". #Vidi Rječnik. 12:5, 6 *Vidi datak A5.

njega ukorava, šiba* svakoga koga priznaje za sina.”^a

7 Sve što podnosite doprinosi vašem odgoju. Bog s vama postupa kao sa sinovima.^b A kojeg sina otac ne ukorava?^c **8** Ali ako ne dobivate ukor koji svi dobivamo, onda ste nezakonita djeca, a ne sinovi. **9** Osim toga, naši su nas tjelesni očevi ukoravali i mi smo ih poštovali. Ne bismo li se onda trebali još spremnije podložiti Ocu našeg duhovnog života kako bismo živjeli?^d **10** Naime, oni su nas ukoravali samo kratko vrijeme, onako kako su mislili da je dobro. A on to čini nama na korist da bismo postali sveti poput njega.^e **11** Istina, kad netko dobije ukor, ne osjeća se ugodno, nego mu je to bolno*, ali oni koji iz ukora izvuku pouku, poslije žanju plod pun mira – pravednost.

12 Zato ojačajte klonule ruke i slaba koljena^f **13** i poravnajte staze kojima kročite^g da se ono što je hromo ne iščaši, nego da ozdravi. **14** Trudite se biti u miru sa svima^h i težite za posvećenošću*,ⁱ bez koje nitko neće vidjeti Gospodina. **15** Pazite da nitko od vas sam sebi ne uskrati Božju nezasluzenu dobrotu, pa da među vama ne iznikne kakav otrovni korijen koji bi prouzročio štetu i otrovao* mnoge.^j **16** Pazite i da među vama nema nikoga tko čini blud* ili tko ne cijeni ono što je sveto, poput Ezava, koji se za jedan obrok odrekao prava

12:6 *Ili: “kažnjava”. **12:11** *Ili: “ukoravanje isprva ne pričinjava radost, nego žalost”. **12:14** *Ili: “svetošću”. **12:15** *Dosl.: “okaljao”. **12:16** *U grčkom se ovdje koristi izvedenica riječi *porneia*. Vidi Rječnik.

12. POGL.

a Izr 3:11, 12

b 2Sa 7:14
He 2:10

c Izr 13:24

d Jk 4:10

e 1Pe 1:15, 16

f Iza 35:3

g Izr 4:26

h Ps 34:14

Ri 12:18

Ri 14:19

i Ri 6:19

1So 4:3, 4

He 10:10

j Pnz 29:18

2. stupac

a Pos 25:32, 34

b Pos 27:34

c Izl 19:12

d Izl 19:18

e Izl 19:16

f Izl 19:19

g Pnz 4:11, 12

h Izl 20:18, 19

i Izl 19:12, 13

j Pnz 9:19

k Ot 14:1

l Ot 21:2

m Da 7:10

n Pos 18:25

Ps 94:2

Iza 33:22

o He 12:9

p He 10:14

r 1Ti 2:5

He 9:15

s Mt 26:27, 28

t Pos 4:8, 10

u He 1:2

He 2:2-4

v Izl 19:18

koja je imao kao prvorođenac.^a

17 A znate da je poslije htio naslijediti blagoslov, ali on mu je bio uskraćen. Iako je u suzama preklinjao oca da promijeni odluku,^b sve je bilo uzalud.

18 Jer niste pristupili opipljivoj gori^c koja plamtii u vatri,^d ni tamnom oblaku, gustoj tami i oluji,^e **19** ni odjekivanju trube^f i glasu s neba koji se obratio narodu.^g Kad je narod čuo taj glas, preklinjali su da im se više ne obraća.^h **20** Naime, uplašila ih je zapovijed: “Čak i ako neka životinja stupi na goru, neka bude kamenovana.”ⁱ **21** Prizor je bio tako strašan da je i Mojsije rekao: “Drhtim od straha.”^j **22** Naprotiv, vi ste pristupili gori Sionu^k i gradu živog Boga, nebeskom Jeruzalemu,^l i nebrotjenim tisućama* anđela **23** na zajedničkom skupu,^m i skupštini prvorođenaca čija su imena zapisana na nebesima, i Bogu, koji je sudac svima,ⁿ i duhovnom životu^o pravednika koji su učinjeni savršenima,^p **24** i Isusu, posredniku^r novog saveza,^s i krvi kojom nas je poskropio, a koja govori o nečem boljem nego Abelova krv.^t

25 Pazite da ne budete neposlušni onome* koji govori. Jer ako kazni nisu umaknuli oni koji su bili neposlušni onome koji je prenosio Božja upozorenja na zemlji, koliko li ćemo teže umaknuti mi ako okrenemo leđa onome koji govori s nebesa!^u **26** U ono je vrijeme njegov glas potresao zemlju,^v a sada on obećava: “Još jed-

12:22 *Ili: “desecima tisuća”. **12:25** *Ili: “da ne tražite izgovore za to da ne slušate onoga; da ne zanemarite riječi onoga”.

nom potrest ću ne samo zemlju nego i nebo.”^a **27** A riječi “još jednom” znače da će biti uklonjeno ono što se može potresti, to jest ono što nije načinio Bog, kako bi ostalo ono što se ne može potresti. **28** Stoga, budući da trebamo primiti kraljevstvo koje se ne može potresti, ostanimo dostojni Božje nezasluzene dobrote, zahvaljujući kojoj možemo služiti* Bogu onako kako mu je po volji, sa strahom i strahopoštovanjem. **29** Jer naš je Bog poput vatre koja guta sve pred sobom.^b

13 Neka bratska ljubav i dalje vlada među vama.^c **2** Ne zanemarujte gostoljubivost^d jer neki su zahvaljujući njoj, i ne znajući, ugostili anđele.^e **3** Mislite na one koji su u zatvoru^f kao da ste i sami zatvoreni s njima^g te na one koji su zlostavljani jer ste i sami u tijelu*. **4** Neka svi poštuju brak i neka bračna postelja bude neokaljana,^h jer Bog će suditi bludnicima* i preljubicima.ⁱ **5** Pazite da vašim životom ne upravlja ljubav prema novcu,^j nego budite zadovoljni onim što imate.^k Jer Bog je rekao: “Nikada te neću ostaviti i nikada te neću napustiti.”^l **6** Zato možemo hrabro reći: “Jehova* je moj pomoćnik, neću se bojati. Što mi može učiniti čovjek?”^m

7 Razmišljajte o onima koji vas predvide,ⁿ koji su vam prenijeli Božju riječ. Promatrajući

12:28 *Ili: “vršiti svetu službu”. 13:2 *Dosl.: “ljubav prema strancima”. 13:3 *Moguće i: “kao da i sami patite s njima”. 13:4 *U grčkom se ovdje koristi izvedenica riječi *pornefa*. Vidi izraz “blud” u Rječniku. 13:6 *Vidi dodatak A5.

12. POGL.

a Hg 2:6

b Pnz 4:24

13. POGL.

c 1So 4:9

1Pe 1:22

d Ri 12:13

1Ti 3:2

e Pos 18:2, 3

Pos 19:1-3

f Kol 4:18

g Ri 12:15

h lzz 5:16, 20

Mt 5:28

i lzz 6:32

1Ko 6:9, 10

1Ko 6:18

Ga 5:19, 21

j 1Ti 6:10

k lzz 30:8, 9

1Ti 6:8

l Pnz 31:6, 8

m Ps 118:6

Da 3:17

Lk 12:4

n 1Ti 5:17

He 13:17

2. stupac

a 1Ko 11:1

2So 3:7

b Ri 14:17

1Ko 8:8

Kol 2:16

c 1Ko 9:13

1Ko 10:18

d Le 16:27

e Iv 19:17

f He 9:13, 14

g Ri 15:3

2Ko 12:10

1Pe 4:14

h He 11:10

He 12:22

i Le 7:12

Ps 50:14, 23

j Ps 69:30, 31

Ho 14:2

k Ri 10:9

l Ri 12:13

m Flp 4:18

n 1So 5:12

o Ef 5:21

1Pe 5:5

p Dj 20:28

r 2Ko 1:12

s 1Pe 5:4

koliko dobra donosi njihov način života, ugledajte se na njihovu vjeru.^a

8 Isus Krist isti je i jučer, i danas, i zauvijek.

9 Ne dajte se zavesti raznim tuđim učenjima. Bolje je jačati srce Božjom nezasluzenom dobrotom nego hranom*, koja ne koristi onima koji su njome zasokupljeni.^b

10 Imamo žrtvenik s kojeg nemaju pravo jesti oni koji vrše svetu službu u šatoru.^c **11** Jer tijela životinja čiju krv veliki svećenik unosi u sveto mjesto kao žrtvu za grijeh spaljuju se izvan tabora.^d **12** Tako je i Isus trpio izvan gradskih vrata^e kako bi posvetio narod svojom krvlju.^f **13** Stoga izadimo k njemu izvan tabora noseći sramotu koju je on nosio^g **14** jer ovdje nemamo grad koji će ostati, nego željno čekamo onaj koji će doći.^h **15** Preko Isusa uvijek prinosimo Bogu žrtvu hvale,ⁱ to jest plod usana^j koje objavljuju njegovo ime!^k **16** I ne zaboravljajte činiti dobro i dijeliti s drugima^l jer se takvim žrtvama ugada Bogu.^m

17 Budite poslušni onima koji vas predvideⁿ i budite im podložni^o – oni bdiju nad vama i za to će položiti račun^p – kako bi to činili radosno, a ne uzdišući, jer bi vam to bilo na štetu.

18 Molite se za nas. Naime, uvjereni smo da imamo čistu savjest i uvijek želimo pošteno postupati.^r **19** A posebno vas potičem da se molite za to da vam se što prije vratim.

20 A Bog mira – koji je podignuo iz mrtvih velikog pastira^s ovaca, našeg Gospodina

13:9 *Odnosno pravilima o hrani.

Isusa, koji je pred njega donio krv vječnog saveza – **21** neka vas opremi svime što je potrebno kako biste vršili njegovu volju i neka nas preko Isusa Krista potakne da činimo ono što mu je ugodno. Bog neka je hvaljen u svu vječnost! Amen.

22 Molim vas, braćo, strpljivo saslušajte ove riječi ohrabre-

2. stupac

13. POGŁ.

a Dj 27:1

nja, jer napisao sam vam kratko pismo. **23** Znajte da je naš brat Timotej oslobođen. Ako uskoro dođe, posjetit ću vas zajedno s njim.

24 Pozdravite sve koji vas predvode i sve svete. Pozdravljajte vas braća iz Italije.^a

25 Neka nezaslužena dobrota bude sa svima vama!

JAKOVLJEVA

POSŁANICA

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|---|---|
| <p>1 Pozdravi (1)
Ustrajnost donosi sreću (2–15)
Prokušana vjera (3)
Tražiti s vjerom (5–8)
Želja vodi do grijeha i smrti (14, 15)
Svaki dobar dar dolazi odozgo (16–18)
Slušati riječ i postupati po njoj (19–25)
Čovjek koji se gleda u ogledalu (23, 24)
Čisto i neokaljano štovanje Boga (26, 27)</p> <p>2 Pristranost je grijeh (1–13)
Ljubav je kraljevski zakon (8)
Vjera bez djela je mrtva (14–26)
Demoni vjeruju i drhte od straha (19)
Abraham nazvan Jehovinin prijateljem (23)</p> | <p>3 Ukrotiti jezik (1–12)
“Neka među vama ne bude mnogo učitelja” (1)
Mudrost koja dolazi odozgo (13–18)</p> <p>4 Ne biti prijatelj svijetu (1–12)
“Suprotstavite se Đavlu” (7)
“Približite se Bogu” (8)
Čuvati se oholosti (13–17)
“Ako bude Jehovina volja” (15)</p> <p>5 Upozorenje bogatima (1–6)
Bog blagoslivlja strpljivost i ustrajnost (7–11)
“Kad kažete: ‘Da’, neka to znači ‘da’” (12)
Molitva upućena s vjerom ima veliku snagu (13–18)
Pomoći grešniku da se vrati (19, 20)</p> |
|---|---|

1 Ja, Jakov,^a Božji rob i rob Gospodina Isusa Krista, pozdravljam 12 plemena koja su rasijana po svijetu.

2 Braćo moja, kad se nađete u raznim kušnjama, smatrajte to razlogom za veliku radost,^b **3** znajući da vaša vjera, kad je prokušana, izgrađuje u vama ustrajnost.^c **4** A ustraj-

1. POGŁ.

a Mt 13:55
b Mt 5:11, 12
c 1Pe 1:6, 7

2. stupac

a 1Ko 14:20
Ef 4:13
b 1Kr 3:9
Mk 11:24
1Iv 3:22
c 1Iv 2:3–6
Iv 15:7
1Iv 5:14
d Mt 7:11

nost neka ispuni svoju svrhu kako biste bili savršeni i potpuni, bez ikakvog nedostatka.^a

5 Ako kome od vas nedostaje mudrosti, neka je traži od Boga^b i on će mu je dati^c jer on svima daje velikodušno i bez prekoravanja*.^d **6** Ali neka tra-

1:5 *Ili: “ne traži greške”.

ži s vjerom,^a ne sumnjajući ni malo,^b jer je onaj tko sumnja kao morski val nošen vjetroj i tjeran amo-tamo. **7** Neka takav čovjek ne očekuje da će išta dobiti od Jehove*. **8** On je neodlučan čovjek,^c nepostojan u svemu što čini.

9 Neka se siromašni brat raduje* zato što je uzvišen,^d **10** a bogati zato što je ponižen.^e Naime, bogataš će nestati kao poljski cvijet. **11** Kao što sunce izade i upeče te osuši biljku, pa joj cvijet otpadne i ljepota nestane, tako će i bogataš uvenuti dok nastoji ostvariti svoje ciljeve.^f

12 Sretan je čovjek koji us traje u kušnji.^g Kad stekne Božje priznanje, dobit će nagradu^h – život koji je Jehova* obećao onima koji ga vole.ⁱ **13** Neka nitko, kad se nađe u kušnji, ne govori: "Bog me iskušava." Jer Boga nitko ne može zlom iskušavati, a ni on nikoga zlom ne iskušava. **14** Nego svakoga iskušava njegova želja, tako što ga privlači i mami.^j **15** Zatim želja, kad se pothranjuje*, rađa grijeh, a grijeh, kad je učinjen, donosi smrt.^k

16 Ne zavaravajte se, moja voljena braćo. **17** Svaki dobar dar i svaki savršen poklon dolazi odozgo,^l od Oca nebeske svjetlosti*,^m koji se ne mijenja, nije poput nestalne sjene.ⁿ **18** Po svojoj volji rodio nas je riječju istine^o da i mi budemo prvine njegovih stvorenja.^p

19 Znajte ovo, moja voljena braćo: Svatko treba biti spreman slušati, ne smije govoriti

1:7, 12 *Vidi dodatak A5. 1:9 *Dosl.: "ponosi". 1:12 *Ili: "krunu; vijenac". 1:15 *Dosl.: "kad začne". 1:17 *Ili: "nebeskih izvora svjetlosti".

1. POGL.

a Mt 7:7
b Mt 21:22
He 11:6
c Jk 4:8
d Jk 2:5
e 1Ti 6:17
f Iza 40:6, 7
Mt 19:24
g Mt 5:10
Jk 1:2
h ZTi 4:8
1Pe 5:4
Ot 2:10
i Jk 2:5
j Pos 3:6
1Iv 2:16
k Ri 5:21
l Mt 7:11
m Jr 31:35
2Ko 4:6
n Mi 3:6
o 1v 1:12, 13
Ri 8:28
Ef 1:13, 14
2So 2:13
1Pe 1:23
p Ot 14:4

2. stupac

a Iza 10:19
Iza 17:27
b Pr 7:9
Mt 5:22
c Jk 3:18
d Kol 3:8
1Pe 2:1
e Le 18:5
1Sa 15:22
Mt 7:21
1Iv 3:7
f Lk 6:46
Jk 2:14
g Ps 19:7
h Mt 7:24
Lk 11:28
Iv 13:17
i Ps 39:1
Iza 12:18
Iza 15:2
1Pe 3:10
j Pnz 14:29
Pnz 27:19
Ps 68:5
k Iza 1:17
1Ti 5:3
l Job 29:12, 13
Iza 58:7
m 1Ko 5:7
Jk 4:4
Ot 18:4

2. POGL.

n 1Ti 5:21
Jk 3:17

brzopleto^a ni biti sklon ljutnji*^b **20** jer čovjekova ljutnja ne vodi do pravednosti kakvu Bog zah-tijeva*,^c **21** Zato odbacite svu prljavštinu i svaki trag zloće*^d i s blagošću dopustite da se u vas usađuje Božja riječ koja vas može spasiti.

22 Ali nemojte samo slušati riječ nego i postupajte po njoj^e jer biste inače sami sebe zavarali. **23** Naime, ako tko sluša riječ, a ne postupa po njoj,^f on je kao čovjek koji promatra svoje lice u ogledalu, **24** ali kad se promotri, ode i odmah zaboravi kakav je. **25** A onaj tko se zadubi u savršeni zakon^g slobode i drži ga se, taj ne zaboravlja ono što je čuo, nego po tome postupa. Takav će čovjek biti sretan jer tako čini.^h

26 Ako netko misli da na ispravan način štuje Boga*, a ne zauzdava svoj jezik,ⁱ on obmanjuje svoje srce i njegovo je što-vanje isprazno. **27** Štovati našeg Boga i Oca na način koji on* smatra čistim i neokaljanim podrazumijeva ovo: brinuti se za siročad^j i udovice^k u njihovoj nevolji^l i čuvati se prljavštine ovog svijeta.^m

2 Braćo moja, je li moguće da vjerujete u našeg veličanstvenog Gospodina Isusa Krista, a istovremeno postupate pristrano?ⁿ **2** Ako na vaš stanak dođe čovjek sa zlatnim prstenjem i u raskošnoj odjeći, a dođe i siromah u prljavoj odjeći, **3** da li s posebnom naklonošću gledate na onoga koji

1:19 *Dosl.: "brz slušati, a spor govoriti i spor ljutiti se". 1:20 *Ili: "do Božje pravednosti". 1:21 *Moguće i: "zloću koje ima u izobilju". 1:26 *Ili: "da je pobožan". 1:27 *Ili: "Religija koju naš Bog i Otac".

nosi raskošnu odjeću i kažete mu: "Sjedni ovdje na dobro mjesto", a siromahu kažete: "Ti ostani stajati" ili "Sjedni ondje na pod"?^a **4** Ako tako postupate, ne pravite li razlike među sobom^b i niste li postali suci koji donose nepravedne* odluke?^c

5 Čujte, moja voljena braćo! Nije li Bog izabrao one koji su siromašni u očima svijeta da budu bogati u vjeri^d i da budu nasljednici Kraljevstva koje je obećao onima koji ga vole?^e **6** A vi ste ponizili siromahel! Zar vas upravo bogati ne tlačef i ne vuku pred sudove? **7** Ne hule li baš oni na časno ime koje nosite? **8** Dakle, ako izvršavate kraljevski zakon prema riječima iz Pisama: "Ljubi svog bližnjeg kao samog sebe",^g dobro činite. **9** Ali ako ste pristрани,^h činite grijeh i zakon vas osuđuje kao prijateljnike.ⁱ

10 Ako onaj tko se drži cijelog Zakona prekrši samo jednu odredbu, kriv je kao da je prekršio cijeli Zakon.^j **11** Jer onaj koji je rekao: "Ne učini preljub"^k, rekao je i: "Ne ubij."^l Dakle, ako ne učiniš preljub, ali ubiješ nekoga, prekršio si Zakon. **12** Govorite i postupajte kao oni kojima će se suditi po zakonu slobode.^m **13** Jer onome tko prema drugima nije milosrdan, sudit će se bez milosrđa.ⁿ Milosrđe pobjeđuje osudu.

14 Od kakve je koristi, braćo moja, ako netko kaže da ima vjeru, a nema djela?^o Može li ga takva vjera spasiti?^p **15** Ako brat ili sestra nemaju što obuci i ako nemaju dovoljno hrane koja im je potrebna svaki dan, **16** pa im netko od vas kaže: "Idite u miru, ugrijte se i naje-

2. POGL.

- a Le 19:15
b Ga 3:28
c Pnz 1:17
d Ot 2:9
e Lk 22:28-30
f Dj 13:50
g Le 19:18
Mt 22:39
Ri 13:10
h Jk 2:1
i Le 19:15
j Pnz 27:26
Ga 3:10
k Izl 20:14
Pnz 5:18
l Izl 20:13
Pnz 5:17
m Jk 1:25
n Izr 21:13
Mt 5:7
Mt 6:15
Lk 6:36
o Tit 3:8
Jk 1:25
p 1Ko 13:2

2. stupac

- a Pnz 15:7, 8
Mt 25:35, 36
Lk 3:11
Ri 12:13
1Ti 5:4
Jk 1:27
1Iv 3:17
b Mt 7:21
He 10:24
c Mt 8:28, 29
Lk 4:33, 34
d Pos 22:9, 12
e He 11:17
f Pos 15:6
Ri 4:3
Ga 3:6
g 2Ije 20:7
Iza 41:8
h Js 2:1, 15
Js 6:17
He 11:31
i Ps 146:4
j Ri 10:10
Jk 2:17

3. POGL.

- k Lk 12:48
l 1Kr 8:46
Izr 20:9
1Iv 1:8

dite se", a ne da im ono što im treba za život, od kakve je to koristi?^a **17** Tako je i s vjerom – ako nema djela, sama je po sebi mrtva.^b

18 No netko bi mogao reći: "Ti imaš vjeru, a ja imam djela. Pokaži mi svoju vjeru bez djela, a ja ću tebi svoju vjeru pokazati djelima." **19** Ti vjeruješ da postoji samo jedan Bog, zar ne? To je dobro. Ali i demoni vjeruju i drhte od straha.^c **20** No zar ne shvaćaš, nerazumni čovječe, da je vjera bez djela beskorisna? **21** Zar naš otac Abraham nije bio proglašen pravednim zbog svojih djela kad je na žrtveniku prinio svog sina Izaka?^d **22** Kao što vidiš, njegova se vjera udružila s njegovim djelima i djelima mu se vjera usavršila.^e **23** te su se ispunile riječi iz Pisama: "Abraham je povjerovao Jehovi*, a on ga je zbog toga smatrao pravednim"^f i bio je nazvan Jehovininim* prijateljem.^g

24 Vidite da će čovjek biti proglašen pravednim zbog djela, a ne samo zbog vjere. **25** Nije li i bludnica* Rahaba bila proglašena pravednom zbog djela, kad je gostoljubivo primila uhođe i poslala ih drugim putem?^h **26** Dakle, kao što je tijelo bez duha* mrtvo,ⁱ tako je i vjera bez djela mrtva.^j

3 Neka među vama ne bude mnogo učitelja, braćo moja, jer znate da će se nama strože suditi.^k **2** Uostalom, svi često grijesimo.^l Ako tko ne grijesi u riječima, on je savršen, sposoban zauzdati i cijelo tijelo.

2:23 *Vidi dodatak A5. **2:25** *Ili: "prostitutka". **2:26** *Ili: "daha; životne sile".

3 Ako konjima stavimo uzde u usta da nam budu pokorni, upravljamo i cijelim njihovim tijelom. **4** Pogledajte i lađe. Iako su tako velike i pokreću ih jaki vjetrovi, malo kormilo usmjerava ih kamo god kormilar hoće.

5 Isto je i s jezikom. Iako je on tek mali dio tijela, silno se hvali. Dobro znate da je dovoljna mala vatra da zapali veliku šumu. **6** A i jezik je vatra.^a Od svih dijelova tijela upravo jezik predočava svijet zla jer onečišćuje cijelo tijelo^b te uništava čovjeku cijeli život* i spaljuje poput gehene^c. **7** Svaka vrsta divljih životinja, ptica, gmazova i morskih stvorenja može se ukrotiti i ljudi su ih ukrotili. **8** Ali nijedan čovjek ne može ukrotiti jezik. On je neobuzdan i opak, pun smrtonosnog otrova.^c **9** Njime hvalimo Jehovu*, našeg Oca, ali njime i proklinjemo ljude koji su stvoreni "sličnima Bogu".^d **10** Iz istih usta izlazi i blagoslov i prokletstvo.

Bračo moja, to ne smije tako biti!^e **11** Zar iz istog izvora izvire i slatka i gorka voda? **12** Bračo moja, može li smokva roditi masline ili loza smokve?^f Isto tako, iz slanog izvora ne može teći slatka voda.

13 Tko je mudar i razborit među vama? Neka to pokaže svojim uzornim ponašanjem, svojim djelima što ih čini s blagošću koja je svojstvena mudrosti. **14** Ali ako vam je u srcu gorka ljubomora^g i svadljivost*,^h nemojte se hvalisatiⁱ i ne lažite protiv istine. **15** To nije mudrost koja dolazi odozgo, nego

3:6 *Ili: "te pali kotač života". ^aVidi Rječnik. 3:9 *Vidi dodatak A5. 3:14 *Moguće i: "sebične težnje (ambicije)".

3. POGL.

a Izr 16:27
Mt 12:36, 37
b Ps 39:1
Mt 15:11, 18
Mk 7:23
c Ps 140:3
Izr 12:18
Izr 18:7
d Pos 1:26, 27
e Ef 4:29
f Mt 7:16
g Ri 13:13
1Ko 3:3
h Ef 4:31
i 1Ko 13:4

2. stupac

a 1Ko 2:14
Flp 3:19
b Izr 14:30
Ga 5:19-21
c Ri 12:9
1Ti 5:1, 2
d 2Ko 13:11
ISO 5:13
2Pe 3:14
e 1Ti 3:3
Tit 3:2
f Ga 5:22, 23
g Jk 2:9
h 1Pe 1:22
i Iza 32:17
He 12:11
j Mt 5:9
1Pe 3:11

4. POGL.

k Ri 7:23
Ga 5:17
Jk 3:14
1Pe 2:11
l Mt 5:22
Jk 3:16
m 2Lje 19:2
Iv 15:19
Iv 17:14
Iv 18:36
1Iv 2:15
1Iv 5:19
n Pos 6:5
Pos 8:21
o Ps 138:6
p Izr 3:34
1Pe 5:5
r He 12:9
1Pe 2:17
1Pe 5:6
s Ef 4:27
Ef 6:11
t Mt 4:10, 11
Lk 4:13
u Iza 44:22
Iza 55:6, 7
v Iza 1:16
z 1Iv 3:3
a Jl 2:12

je zemaljska,^a tjelesna*, demon-ska. **16** Jer gdje ima ljubomere i svadljivosti*, ondje ima i nereda i svakovrsnog zla.^b

17 Ali mudrost odozgo prije svega je čista,^c zatim mirotvorna,^d razumna*,^e spremna poslušati, puna milosrđa i dobrih plodova,^f nepristrana,^g nelicemjerna.^h **18** A plod pravednosti sije se u miruⁱ i ubrat će ga* oni koji grade mir.^j

4 Odakle ratovi i borbe među vama? Zar ih ne uzrokuju vaše sebične želje koje ratuju u vama?^k **2** Želite, a nemate. Mrzite* i žudite, a ne možete dobiti. Borite se i ratujete.^l Nemate jer ne tražite od Boga. **3** A kad tražite, ne dobivate, jer tražite iz krivih pobuda, kako biste zadovoljili svoje sebične želje.

4 Preljubnici*, ne znate li da je prijateljstvo sa svijetom neprijateljstvo s Bogom? Dakle, tko god želi biti prijatelj svijetu, postaje neprijatelj Bogu.^m **5** Mislite li da Pisma uzalud kažu: "Duh zavisti koji nosimo u sebi stalno za nečim žudi?"ⁿ **6** No nezaslužena dobrota koju Bog iskazuje jača je od duha zavisti. Zato Pisma kažu: "Bog se suprotstavlja oholima,^o a nezasluženu dobrotu iskazuje poniznima."^p

7 Dakle, podložite se Bogu,^r a suprotstavite se Đavlu^s i pobjeći će od vas.^t **8** Približite se Bogu i on će se približiti vama.^u Očistite ruke, grešnici,^v i pročistite srca,^z neodlučni. **9** Jadikujte, tugujte i plačite!^a

3:15 *Ili: "životinjska". 3:16 *Moguće i: "sebičnih težnji (ambicija)". 3:17 *Ili: "spremna popustiti". 3:18 *Moguće i: "i siju ga". 4:2 *Dosl.: "Ubijate". 4:4 *Misli se na ljude koji su nevjerni Bogu.

Neka se vaš smijeh pretvori u tugu i vaša radost u žalost. **10** Ponizite se pred Jehovom*^a i on će vas uzvisiti.^b

11 Nemojte više govoriti jedni protiv drugih, braćo.^c Tko govori protiv brata ili osuđuje brata, govori protiv zakona i osuđuje zakon. A ako osuđuješ zakon, nisi vršitelj zakona, nego sudac. **12** No samo je jedan Zakonodavac i Sudac^d – onaj koji može spasiti i pogubiti.^e A tko si ti da osuđuješ svog bližnjeg?^f

13 Slušajte sad, vi koji kažete: "Danas ili sutra oputovat ćemo u taj i taj grad i provesti ondje godinu dana te trgovati i nešto zaraditi",^g **14** a ne znate kakav će vaš život biti sutra.^h Vi ste samo izmaglica koja se nakratko javlja i zatim nestaje.ⁱ **15** Trebali biste reći: "Ako bude Jehovina* volja,^j živjet ćemo i učiniti ovo ili ono." **16** A vi se razmećete oholim riječima i još se time ponosite. Svako je takvo razmetanje zlo. **17** Dakle, ako tko zna činiti ono što je ispravno, a ne čini tako, to mu je grijeh.^k

5 Slušajte sad, bogataši! Plačite i ridajte zbog nevolja koje će vas snaći.^l **2** Vaše je bogatstvo istrunulo i odjeću su vam izjeli moljci.^m **3** Vaše je zlato i srebro uništila hrđa i ta će hrđa svjedočiti protiv vas te će izjesti vaša tijela. U posljednjim će danima ono što ste napukili biti poput vatre.ⁿ **4** Slušajte! Radnici koji su poželi vaša polja viču jer ste im uskratili plaću. Vapaji žetelaca doprišu do ušiju Jehove* nad vojskama.^o **5** Vi živite u raskoši

4:10, 15; 5:4, 10, 11, 14, 15 *Vidi dodatak A5.

4. PUGL.

- a 2Lje 7:14
- 2Lje 33:12, 13
- b Izr 29:23
- Mt 23:12
- c Le 19:16
- Izr 17:9
- d Iza 33:22
- e Mt 10:28
- f Mt 7:1
- Lk 6:37
- Ri 14:4
- g Lk 12:18-20
- h Ps 39:6
- Izr 27:1
- Pr 6:12
- i Job 14:1, 2
- Ps 102:3
- 1Pe 1:24
- j Dj 18:21
- He 6:3
- k Lk 12:47
- Iv 9:41
- Iv 15:22

5. PUGL.

- l Izr 11:28
- Lk 6:24
- Lk 18:25
- m Mt 6:19
- Lk 12:33
- n Eze 7:19
- o Le 19:13
- Phz 24:14, 15
- Jr 22:13
- Mi 3:5

2. stupac

- a Jr 12:3
- b Mt 24:3
- c Phz 11:14
- Jr 5:24
- d He 6:12
- e Iso 3:13
- f 1Ko 4:5
- g Mt 5:12
- h He 6:12
- i 2Lje 36:16
- j Jk 1:2-4
- k Job 1:20, 21
- l Job 42:10
- m Ps 103:8
- Lk 6:36
- n Mt 5:34-37
- o Ps 50:15
- p Kol 3:16
- r Dj 20:28, 35
- 1Pe 5:2
- s Ps 141:5
- Mk 6:13
- Lk 10:34

na zemlji i udovoljavate svojim željama. Tovite svoja srca za dan klanja.^a **6** Osudili ste i ubili pravednika. Zar vam se on ne suprotstavlja?

7 Stoga, braćo, budite strpljivi do vremena Gospodinove prisutnosti.^b Pogledajte kako ratar iščekuje dragocjeni plod zemlje. Strpljiv je dok ne dođe rana kiša i kasna kiša.^c **8** I vi budite strpljivi^d i ojačajte svoje srce jer se približilo vrijeme Gospodinove prisutnosti.^e

9 Ne gundajte* jedni protiv drugih, braćo, da ne budete osuđeni.^f Evo, Sudac je pred vratima. **10** Braćo, kao uzor u podnošenju zla^g i u strpljivosti^h neka vam posluže proroci koji su govorili u Jehovino* ime.ⁱ **11** Smatramo sretnima* one koji su ustrajali.^j Čuli ste za Jobovu ustrajnost^k i znate što je Jehova* na kraju učinio za njega^l – znate da je Jehova* pun samilosti^m i milosrdan.^m

12 A prije svega, braćo moja, nemojte se više zaklinjati ni nebom, ni zemljom, ni ičim drugim. Nego kad kažete: "Da", neka to znači "da", a kad kažete: "Ne", neka to znači "ne",ⁿ da ne budete osuđeni.

13 Trpi li tko među vama nevolje? Neka se moli.^o Je li tko radostan? Neka pjeva psalme.^p **14** Je li tko među vama bolestan? Neka pozove skupštinske starješine^r pa neka se oni mole za njega, mažući ga uljem^s u Jehovino* ime. **15** Molitva upućena s vjerom ozdravit će bolesnoga^t i Jehova* će ga po-

5:9 *Ili: "Ne prigovarajte; Ne budite ogorčeni". **5:11** *Ili: "blagoslovljenima". **5:15** *Moguće i: "umornoga".

dignuti. A ako je učinio grijeh, bit će mu oprosteno.

16 Stoga priznajte svoje grijeh^a jedni drugima i molite se jedni za druge kako biste ozdravili. Pravednikova usrdna molitva ima veliku snagu*.^b

17 Ilija je bio običan čovjek kao i mi*, ali kad se usrdno pomolio da ne pada kiša, kiša

5:16 *Ili: "snažna je i djelotvorna". **5:17** *Ili: "bio čovjek koji je imao iste osjećaje kao i mi".

5. POGL.

a 2Sa 12:13
Ps 32:5
Izr 28:13
1Iv 1:9

b 1Sa 12:18
1Kr 13:6

2. stupac

a 1Kr 17:1

b 1Kr 18:42, 45

c Ga 6:1

d 1Ti 4:16

nije padala na zemlju tri godine i šest mjeseci.^a **18** Zatim se opet pomolio, te je nebo dalo kišu i zemlja je donijela plod.^b

19 Braćo moja, ako tko među vama odluta od istine, pa mu netko pomogne da se vrati, **20** znajte da će onaj tko je vratio grešnika s krivog puta^c spasiti tog čovjeka* od smrti i pokriti mnoštvo grijeha.^d

5:20 *Ili: "njegovu dušu".

PRVA PETROVA

POSLANICA

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|---|---|
| <p>1 Pozdravi (1, 2)
Novo rođeni za živu nadu (3–12)
Budite sveti kao poslušna djeca (13–25)</p> <p>2 Razvijajte želju za Božjom riječi (1–3)
Duhovni hram gradi se od živog kamenja (4–10)
Kako trebaju živjeti oni koji su stranci u svijetu (11, 12)
Kršćanska podložnost (13–25)
Krist nam je dao primjer (21)</p> <p>3 Savjeti ženama i muževima (1–7)
Budite suosjećajni, težite za mirom (8–12)</p> | <p>Trpjeti zbog pravednosti (13–22)
Budite spremni braniti svoju nadu (15)
Krštenje i čista savjest (21)</p> <p>4 Poput Krista, živite za vršenje Božje volje (1–6)
Svemu se približio kraj (7–11)
"Ako netko trpi zato što je kršćanin" (12–19)</p> <p>5 "Pasite Božje stado" (1–4)
Budite ponizni i na oprezu (5–11)
Sve svoje brige bacite na Boga (7)
Đavo je poput ričućeg lava (8)
Zaključne riječi (12–14)</p> |
|---|---|

1 Ja, Petar, apostol^a Isusa Krista, pišem vama koji ste u ovom svijetu privremeni stanovnici, rasijani po Pontu, Galaciji, Kapadociji,^b Aziji* i Bitiniji, vama koji ste izabrani **2** u skladu s onim što je Bog, Otac,^c

1:1 *Riječ je o rimskoj provinciji. Vidi Rječnik.

1. POGL.

a Mt 10:2

b Dj 2:5, 9

c Ri 8:29

2. stupac

a 2So 2:13

b He 12:22, 24

unaprijed znao i koji ste posvećeni duhom,^a kako biste bili poslušni i pošćopljani krvlju Isusa Krista:^b

Neka vam Bog podari obilje nezasluzene dobrote i mira!

3 Neka je hvaljen Bog i Otac našeg Gospodina Isusa Krista jer nam je iskazao veliko

milosrđe. Naime, zahvaljujući tome što je Isus Krist uskrsnuo od mrtvih^a on nas je nanovo rodio^b za živu nadu,^c **4** za nasljedstvo koje je neraspodljivo, neokaljano i neprolazno.^d Ono se čuva na nebesima za vas,^e **5** vas koje Bog štiti svojom snagom zato što imate vjeru kako biste dobili spasenje koje će biti objavljeno u vremenu kraja. **6** Tome se veoma radujete, premda sada morate nakratko trpjeti zbog raznih kušnji,^f **7** da bi vam prokušnost vaše vjere^g – koja je mnogo vrednija od zlata koje propada iako se iskušava* vatrom – donijela hvalu, slavu i čast kad se pojavi Isus Krist.^h **8** Iako ga nikada niste vidjeli, vi ga volite. Iako ga sada ne vidite, ipak vjerujete u njega i ispunjeni ste neopisivom i silnom radošću **9** jer ste sigurni da ćete zbog svoje vjere biti spašeni.ⁱ

10 To su spasenje pomno proučavali i istraživali proroci koji su prorokovali o nezasluzenoj dobroti namijenjenoj vama.^j **11** Oni su istraživali na koje je točno vrijeme i na kakve okolnosti duh u njima upućivao u vezi s Kristom^k kad je proricao o Kristovim patnjama^l i o slavi koja će uslijediti nakon toga. **12** Bilo im je otkriveno da nisu služili sebi, nego vama, kad su prorokovali o onome što su vam sada objavili oni koji su vam prenijeli dobru vijest po svetom duhu poslanom s neba.^m U to i anđeli žele zaviriti.

13 Zato pripremite um za naporan rad*,ⁿ u svemu budite

1:7 *Ili: "pročišćava". 1:13 *Dosl.: "opasite bokove svog uma".

1. POGL.

a 1Ko 15:20

b 1Pe 1:23

c Ot 20:6

d 1Ko 15:53

2Ti 1:10

1Pe 5:4

e Iv 14:2

2Ti 4:8

f 2Ko 4:17

2Ti 3:12

g Jk 1:2, 3

h 2So 1:7

i Ri 6:22

j Mt 13:17

k Da 9:24-27

l Iza 53:5

m Iv 15:26

Dj 2:4

n Lk 12:35

2. stupac

a Ef 5:17

1Pe 4:7

b Pnz 28:9

Ri 12:1

He 12:14

c Le 11:44

Le 19:2

Le 20:7, 26

d Pnz 10:17

e 2Ko 7:1

f 1Ko 6:20

g Iza 53:12

He 9:14

h Izl 12:5

Le 22:20

Iv 1:29

1Ko 5:7

i Iv 17:5

Ef 1:4

j Kol 1:26, 27

k Iv 14:6

l Dj 2:24

m He 2:9

n Ri 12:9

1Iv 3:17

o 1Ti 1:5

p Iv 3:3

2Ko 5:17

1Pe 1:3

1Iv 3:9

r Iv 3:6

Iv 6:63

Jk 1:18

trezveni.^a Uzđajte se u nezasluzenu dobrotu koja će vam biti iskazana kad se pojavi Isus Krist. **14** Kao poslušna djeca, ne dajte da vas i dalje oblikuju želje kakve ste imali dok ste bili u neznanju, **15** nego budite sveti u svemu što činite,^b kao što je svet onaj koji vas je pozvao, **16** jer pisano je: "Budite sveti jer sam ja svet."^c

17 I ako se obraćate Ocu koji nepristrano sudi^d svakome po njegovim djelima, živite bogobojazno^e dok kao privremeni stanovnici boravite u ovom svijetu. **18** Jer znate da od svog ispraznog načina života koji ste naslijedili od svojih predaka niste oslobođeni*^f nečim raspodljivim – srebrom ili zlatom – **19** nego Kristovom dragocjenom krvlju,^g koja je poput krvi janjeta koje je neokaljana i bez mane.^h **20** Istina, on je bio izabran prije postanka svijeta,ⁱ ali se pojavio na kraju ovih vremena radi vas.^j **21** Po njemu vjerujete u Boga,^k onoga koji ga je podignuo iz mrtvih^l i dao mu slavu.^m Zato vjerujte u Boga i uzđajte se u njega.

22 Budući da ste se očistili time što ste poslušni istini, pa možete pokazivati nelicemjernu bratsku ljubav,ⁿ volite jedni druge žarko i od srca.^o **23** Jer riječju živog i vječnog Boga nanovo ste rođeni,^p ali ne iz raspodljivog, nego iz neraspodljivog sjemena*.^r **24** Pisma kažu: "Svi su ljudi poput trave i sva je njihova ljepota nalik poljskom cvijeću. Trava vene i cvijet otpada, **25** ali Je-

1:18 *Dosl.: "otkupljeni". 1:23 *Odnosno sjemena koje može donijeti plod.

hovina* riječ ostaje zauvijek.”^a A ta je “riječ” dobra vijest koja vam je objavljena.^b

2 Stoga odbacite svaku vrstu zloće^c i prijevare, licemjere, zavist i svaku vrstu klevetanja. **2** Kao što novorođenčad^d čezne za mlijekom, tako i vi razvijajte želju za čistim mlijekom Božje riječi da biste od njega narasli i dobili spasenje.^e **3** a to možete jer ste iskusili koliko je Gospodin dobar.

4 Dok dolazite k njemu – živom kamenu koji su ljudi odbacili,^f ali koji je Bog izabrao i smatra ga dragocjenim^g – **5** od vas se, kao od živog kamena, gradi duhovni hram^h kako biste bili sveto svećenstvo, kako biste preko Isusa Krista prinosili duhovne žrtveⁱ ugodne Bogu.^j **6** U Pismima stoji: “Postavljam na Sionu izabrani kamen, dragocjeni ugaoni kamen temeljac. Nitko tko vjeruje u njega nikad se neće razočarati*.”^k

7 Dakle, vama je dragocjen jer vjerujete, ali za one koji ne vjeruju nije tako. Pisma kažu: “Kamen koji su graditelji odbacili^l postao je glavni ugaoni kamen**”^m **8** te “kamen spoticanja i stijena posrtanja”.ⁿ Oni se spotiču jer su neposlušni Božjoj riječi. Upravo ih takav kraj čeka. **9** Ali vi ste “izabrani rod, kraljevsko svećenstvo, sveti narod,^o narod koji je Bog odredio da bude njegovo najdraže vlasništvo,^p da biste posvuda objavljivali vrline**”^r onoga koji vas je pozvao iz tame u

1:25 *Vidi dodatak A5. 2:6 *Dosl.: “neće biti posramljen”. 2:7 *Dosl.: “glava ugla”. 2:9 *Odnosno njegove hvalevrjednne osobe i djela.

1. POGL.

a Iza 40:6-8
b Tit 1:3

2. POGL.

c Ga 5:16
Jk 1:21
d Mk 10:15
e 2Ti 3:15
f Iza 53:3
Iv 19:15
g Ps 118:22
Iza 42:1
Mt 21:42
Dj 4:11
h Ef 2:21
i He 13:15
j Ri 12:1
k Iza 28:16
l Ps 69:8
m Ps 118:22
Mt 21:42
Lk 20:17
Dj 4:11
n Iza 8:14
o Ot 5:10
Ot 20:6
p Izl 19:5, 6
Pnz 7:6
Pnz 10:15
Mi 3:17
r Iza 43:20, 21

2. stupac

a Ef 5:8
Kol 1:13
b Ho 1:10
Dj 15:14
Ri 9:25
c Ho 2:23
d 1Pe 1:17
e Ri 8:5
Ga 5:24
f Ga 5:17
Jk 4:1
g Ri 12:17
1Ti 3:7
h Mt 5:16
Jk 3:13
i Ri 13:1
Ef 6:5
Tit 3:1
j 1Pe 2:17
k Ri 13:3, 4
l Tit 2:7, 8
m Ga 5:1
n Ga 5:13
o 1Ko 7:22
p Le 19:32
Ri 12:10
Ri 13:7
r 1Iv 2:10
1Iv 4:21
s Ps 111:10
Izr 8:13
2Ko 7:1
t Izr 24:21
u Ef 6:5
Kol 3:22
1Ti 6:1
Tit 2:9
v Ri 13:5

svoje divno svjetlo.^a **10** Prije niste bili narod, a sada ste Božji narod.^b Prije vam nije bila iskazana milost, a sada vam je iskazana milost.^c

11 Voljena braćo, potičem vas, kao strance i privremene stanovnike u ovom svijetu,^d da se odupirete željama tijela^e jer one ratuju protiv vas.^f

12 Uzorno živite među ljudima iz svijeta^g kako bi, kad vas optuže da činite zlo, na vlastite oči vidjeli vaša dobra djela^h i zbog toga slavili Boga u dan kad on dođe ispitati djela koja se čine.

13 Radi Gospodina podložite se svakoj ljudskoj vlasti:ⁱ bilo kralju,^j jer je na najvišem položaju, **14** bilo upraviteljima, jer ih kralj šalje da kazne zločince, a pohvale one koji čine dobro.^k **15** Božja je volja da čineći dobro ušutkate nerazumne ljude koji govore o onom u što nisu upućeni.^l **16** Živite kao slobodni ljudi,^m ali nemojte tu slobodu koristiti kao izgovor* za neispravno ponašanje,ⁿ nego je koristite da biste robovali Bogu.^o **17** Poštujte sve vrste ljudi,^p volite svu braću,^r bojte se Boga,^s poštujte kralja.^t

18 Neka sluge budu podložni svojim gospodarima s dužnim poštovanjem,^u i to ne samo onima koji su dobri i razumni nego i onima kojima je teško ugoditi. **19** Jer ako netko podnosi nevolje* i trpi nepravdu zato što želi sačuvati čistu savjest pred Bogom, to je Bogu po volji.^v **20** Ako podnosite

2:16 *Dosl.: “pokrivalo”. 2:19 *Ili: “tugu; bol”.

udarce zato što ste zgriješili, što ima pohvalno u tome?^a No ako strpljivo podnosite patnje zato što činite dobro, to je Bogu po volji.^b

21 Na to ste i pozvani jer je sam Krist trpio za vas^c i dao vam primjer da u svemu idete njegovim stopama.^d **22** On nije počinio grijeh^e niti se u njegovim ustima našla prijevarena.^f **23** Kad su ga vrijeđali,^g nije uzvraćao vrijeđanjem.^h Kad je trpio,ⁱ nije prijeto, nego se prepustio onome koji pravedno sudi.^j **24** On je u svom tijelu ponio naše grijeh^k na stup^{*l}, da bismo umrli što se tiče[#] grijeha i živjeli za pravednost. "Njegovim ranama vi ste izliječeni."^m **25** Jer bili ste poput zalutalih ovaca,ⁿ ali sada ste se vratili pastiru^o i čuvaru^{*} svojih duša[#].

3 I vi, žene, budite podložne svojim muževima.^p Tako ćete one koji nisu poslušni Božjoj riječi pridobiti bez riječi svojim vladanjem.^r **2** kad vide da živite čestito^s i da ste pune poštovanja. **3** Nemojte se ukrašavati onim što se vidi izvana – raskošno spletenom kosom, zlatnim nakitom^t ili raskošnom odjećom – **4** nego neka vas krasi ono što je skriveno u srcu: neraspadljiva ljepota mirnog i blagog duha,^u koji je dragocjen u Božjim očima. **5** Jer na taj su se način u prošlosti ukrašavale svete žene koje su se uzdale u Boga te su bile podložne svojim muževima. **6** Tako je i Sara bila po-

2:24 *Ili: "drvo". #Ili: "da bismo bili oslobođeni". 2:25 *Ili: "nadgledniku". #Ili: "života".

2. POGL.

a 1Pe 4:15
b Mt 5:10
Dj 5:41
1Pe 4:14
c 1Pe 3:18
d Mt 16:24
lv 13:15
e lv 8:46
He 4:15
f lza 53:9
g Mt 27:39
h lza 53:7
Ri 12:21
i He 5:8
j Jr 11:20
lv 8:50
k Le 16:21
l Flp 2:8
m lza 53:5
n lza 53:6
o Ps 23:1
lza 40:11

3. POGL.

p Ri 7:2
1Ko 11:3
Ef 5:22
r 1Ko 7:16
s 1Pe 2:12
t lzr 11:22
u Ef 4:24
Kol 3:10, 12
1Ti 2:9, 10

2. stupac

a Pos 18:12
Ef 5:33
b lzr 3:25
Flp 1:28
c Ef 5:25
d Ga 3:28
e 1Ko 1:10
Flp 2:12
f Ri 12:10
g Ri 15:5
Kol 3:12
h Ri 12:17
lso 5:15
i 1Pe 2:23
j Ri 12:14
1Ko 4:12
k Jk 3:8
l lzr 8:13
m 3lv 11
n lso 5:13
Jk 3:17
o 1lv 3:22
p Ps 34:12-16
r Ri 13:3, 4
s Mt 5:11, 12
Dj 5:41
1Pe 2:19
t Mt 10:28

slušna Abrahamu i nazivala ga gospodarom.^a Vi ste njene kćeri ako činite dobro i ne date se zastrašiti.^b

7 I vi, muževi, živite sa svojim ženama u skladu s onim što ste naučili*. Poštujte ih^c kao slabije posude jer su i žene nasljednice^d nezaključenog dara života jednako kao i vi. U suprotnom će vaše molitve naići na zapreku.

8 Naposljetku, svi budite složni u razmišljanju,^e suosjećajni, puni bratske ljubavi, samilosni^f i ponizni.^g **9** Ne vraćajte zlo za zlo^h ni uvredu za uvredu.ⁱ Naprotiv, uzvratite blagoslovom^j – na to ste i pozvani – da biste naslijedili blagoslov.

10 "Onaj tko bi volio živjeti i doživjeti dobre dane, neka spreže svoj jezik od zla^k i obuzdava svoje usne da ne govore laži. **11** Neka se kloni zla^l i čini dobro,^m neka teži za mirom i gradi ga.ⁿ **12** Jer Jehovine* oči gledaju pravednike i njegove uši slušaju njihove usrdne molitve,^o ali Jehova* okreće lice od onih koji čine zlo."^p

13 Tko će vam nauditi ako revno činite dobro?^r **14** Ali ako i trpite zbog pravednosti, sretni ste.^s Ne bojte se onoga čega se oni boje* i nemojte se uznemiravati.^t **15** Naprotiv, priznajte u svom srcu da je Krist Gospodin i da je svet te uvijek budite spremni braniti svoju nadu pred svakim tko od vas traži da je obrazložite, ali

3:7 *Ili: "postupajući obzirno s njima; pokazujući im razumijevanje". 3:12 *Vidi dodatak A5. 3:14 *Moguće i: "Ne bojte se njihovih prijetnji".

činite to blago^a i s dubokim poštovanjem.^b

16 Sačuvajte čistu savjest^c kako bi oni koji govore protiv vas – što god to bilo – bili posramljeni^d zbog vašeg dobrog kršćanskog vladanja.^e **17** Jer bolje je da trpite zato što činite dobro,^f ako Bog to dopušta, nego zato što činite zlo.^g **18** Naime, Krist je jednom zauvijek umro za grijeh,^h pravedan za nepravedne,ⁱ da bi vas doveo k Bogu.^j On je bio ubijen kao čovjek^k, ali je vraćen u život kao duh.^l **19** Potom je otišao propovijedati duhovima u tamnici,^m **20** koji su bili neposlušni kad je Bog strpljivo čekao u Noinim danima.ⁿ Tada se gradila arka,^o u kojoj se svega nekoliko ljudi, to jest njih osmero^p, spasilo prošavši kroz vodu.^p

21 Time je bilo predočeno krštenje, koje sada spašava i vas na temelju uskrsnuća Isusa Krista. (Krštenje nije uklanjanje tjelesne nečistoće, nego molba za čistu savjest koja je upućena Bogu.) **22** Krist je otišao na nebo i zdesna je Bogu^s te su mu podloženi anđeli, vlasti i sile.^t

4 Budući da je Krist trpio u tijelu,^u i vi se naoružajte tim istim stavom^v. Jer onaj tko trpi u tijelu, pokazuje da je prekinuo s grijesima^v **2** kako ostatak svog života u tijelu ne bi proveo udovoljavajući ljudskim željama,^z nego vršeći Božju volju.^a **3** Jer dosta je što ste u prošlosti činili ono što čine lju-

3:18 *Dosl.: "u tijelu". **3:20** *Ili: "osam duša". **4:1** *Ili: "odlučnošću".

3. POGL.

a IZR 15:1
2TI 2:24, 25
TIT 3:1, 2
b Kol 4:6
c Dj 23:1
Dj 24:16
1TI 1:5
1TI 1:18, 19
1TI 3:9
d Tit 2:8
e RI 12:21
1PE 2:12
f 2KO 1:7
Kol 1:24
g 1PE 4:15
h HE 9:28
i RI 5:6
j 2KO 5:18
k 1KO 15:50
l 1TI 3:16
m 2PE 2:4
Jd 6
n POS 6:2, 3
o POS 6:14
p POS 7:13, 23
r HE 9:14
HE 10:22
s PS 110:1
Dj 7:55
HE 10:12
t Mt 28:18
1KO 15:25
Ef 1:20, 21
Flp 2:9, 10
HE 1:6

4. POGL.

u Flp 2:8
v RI 6:11
Kol 3:5
1Iv 3:6
z 2KO 5:15
a Ga 2:20
Ef 5:17

2. stupac

a Tit 3:3
b RI 13:13
1KO 5:11
Ga 5:19, 21
Ef 4:17-19
c 1PE 3:16
d Dj 10:42
Dj 17:31
2TI 4:1
Ot 20:12
e Ef 2:1
f RI 12:3
1TI 3:2
Tit 2:6
g Kol 4:2
h Kol 3:14
i IZR 10:12
IZR 17:9
1KO 13:4, 7
j 2KO 9:7
HE 13:2
k RI 12:6-8
l Iza 12:2
Ef 3:20
m 1KO 10:31
n 1PE 5:9

di u svijetu^a – vodili ste život ispunjen besramnim djelima^a, neobuzdanim željama, opijanjem, razuzdanim zabavama, pijankama i odvratnim[#] idolo-poklonstvima.^b **4** Oni se čude što se više ne valjate s njima u istoj kaljuži raskalašenosti i zato pogrdno govore o vama.^c **5** Ali ti će ljudi odgovarati onome koji je već spreman suditi živima i mrtvima.^d **6** Ustvari, zato je dobra vijest objavljena i mrtvima,^e da bi – iako ih ljudi prosuđuju na tjelesan način^{*} – u Božjim očima bili duhovno živi[#].

7 Svemu se približio kraj. Zato budite razboriti^f i ne zanemarujte molitvu^g. **8** A prije svega, volite jedni druge svim srcem^h jer ljubav pokriva mnoštvo grijeha.ⁱ **9** Gostoljubivo primajte jedni druge, i to bez gundanja.^j **10** Budući da je svatko od vas dobio neki dar, koristite ga u potpunosti kako biste služili jedni drugima kao dobri upravitelji Božje nezasluzene dobrote koja se očituje na razne načine.^k **11** Ako tko govori, neka govori u skladu s Božjim objavama. Ako tko služi drugima, neka se pritom oslanja na snagu koju daje Bog.^l Tako će se Bog preko Isusa Krista proslaviti^m u svemu. Njemu pripada slava i moć u svu vječnost. Amen.

12 Voljena braćo, ne čudite se tome što doživljavate nevoljeⁿ koje vas iskušavaju poput

4:3 *Grčki: *asélgeia*. Vidi Rječnik. [#]Dosl.: "bezakonitim". **4:6** *Dosl.: "po tijelu". [#]Dosl.: "bili živi po duhu". **4:7** *Ili: "budite budni kad je riječ o molitvi; budite svjesni važnosti molitve".

vatre, kao da vam se događa nešto neobično. **13** Naprotiv, radujte se^a zato što trpíte patnje poput Kristovih^b da biste se radovali i klicali i za vrijeme očitovanja njegove slave.^c **14** Ako vam se rugaju* zbog Kristovog imena, sretni ste,^d jer duh slave – Božji duh – počiva na vama.

15 No neka nitko od vas ne trpi zato što je ubojica, lopov ili zločinac ili zato što se miješa u tuđe poslove.^e **16** Ali ako netko trpi zato što je kršćanin, neka se ne stidi,^f nego neka i dalje slavi Boga živeći u skladu s tim imenom. **17** Jer vrijeme je da započne sud, i to od Božjeg doma.^g A ako sud započinje od nas,^h kakav li će kraj biti onima koji nisu poslušni Božjoj dobroj vijesti!ⁱ **18** "Ako se pravednik teško spašava, kako li će tek proći bezbožnik i grešnik!"^j **19** Zato neka se oni koji trpe jer vrše Božju volju i dalje oslanjaju na vjernog Stvoritelja i čine dobro.^k

5 Budući da sam i sam starješina, svjedok Kristovih patnji i sudionik slave koja će se očitovati,^l potičem starješine među vama: **2** Pasite Božje stado^m koje vam je povjereni i brižno ga čuvajte* – ne nasilu, nego dragovoljno, jer to je Bogu po volji;ⁿ ne radi nepoštenog dobitka,^o nego gorljivo. **3** Nemojte gospodariti onima koji su Božje vlasništvo,^p nego budite uzor stadu.^r **4** A kad se pojavi vrhovni pastir,^s primit ćete vijenac* slave, koji ne vene.^t

4:14 *Ili: "vas vrijeđaju". 5:2 *Ili: "služite kao nadglednici". 5:4 *Ili: "krunu".

4. POGL.

a Dj 5:41
Jk 1:2
b Ri 8:17
2Ko 4:10
2Ti 3:12
c 1Pe 1:7
d Jk 1:12
Jk 5:11
e 1Ti 5:13
1Pe 2:20
f Kol 1:24
He 12:2
g He 3:6
h 1Ko 11:32
i 2So 1:7, 8
j Izr 11:31
Mt 7:13, 14
k 2Ti 1:12

5. POGL.

l Ri 8:18
m Iza 40:11
lv 21:16
Dj 20:28
n lv 10:11
o 1Ti 3:2, 3
p 2Ko 1:24
r Flp 3:17
s He 13:20
t 1Ko 9:25
2Ti 4:8
1Pe 1:3, 4

2. stupac

a Ef 5:21
Jk 3:17
b Izr 3:34
Iza 57:15
Jk 4:6
c Mt 23:12
Lk 14:11
d Mt 6:25
e Ps 55:22
f 1So 5:6
g Lk 22:31
h Ef 6:11
Jk 4:7
i Dj 14:22
2Ti 3:12
j 2Ko 4:17
1So 2:12
k 2So 2:16, 17
l Ef 6:10
m Dj 15:27
n Dj 12:12

5 I vi, mladići, budite podložni starješinama*.^a A svi se u međusobnom ophođenju obucite u poniznost jer Bog se suprotstavlja oholima, a nezasluzenu dobrotu iskazuje poniznima.^b

6 Ponizite se, stoga, pod Božju moćnu ruku da bi vas on uzvisio kad bude vrijeme.^c

7 Sve svoje brige bacite na nje ga*^d jer se on brine za vas.^e

8 Budite trezveni i na oprezu!^f Vaš protivnik, Đavo, ide ukolo kao ričujući lav i traži koga će proždrijeti.^g **9** A vi mu se oduprite,^h čvrsti u vjeri, znajući da iste patnje podnose i vaša braća širom svijeta.ⁱ **10** Ali nakon što budete kratko trpjeli, Bog sve nezasluzene dobrote, koji vas je pozvao da budete ujedinjeni s Kristom i dobijete vječnu slavu,^j dovršit će vaše obučavanje. On će vas učvrstiti,^k on će vas ojačati,^l on će vas učiniti nepokolebljivima. **11** Njemu pripada moć u svu vječnost. Amen.

12 Uz pomoć Silvana*^m, kojeg smatram vjernim bratom, napisao sam vam kratko pismo kako bih vas ohrabrio i uvjerio da vam je Bog pokazao istinsku nezasluzenu dobrotu. Čvrsto je se držite! **13** Pozdravlja vas ona* koja je u Babilonu, izabrana kao i vi, a i Marko,ⁿ moj sin. **14** Pozdravite jedni druge bratskim poljupcem*.

Mir svima vama koji ste ujedinjeni s Kristom!

5:5 *Ili: "starijim muškarcima". 5:7 *Ili: "povjerite njemu". 5:12 *Zvao se i Sila. 5:13 *Moguće je da je riječ o skupštini. 5:14 *Dosl.: "poljupcem ljubavi".

DRUGA PETROVA

POSLANICA

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|--|--|
| <p>1 Pozdravi (1)
Ostati dostojni Božjeg poziva (2-15)
Vrline koje dopunjuju vjeru (5-9)
Proročanska riječ još pouzdanija (16-21)</p> <p>2 Pojaviti će se lažni učitelji (1-3)
Lažni učitelji neće izbjeći kaznu (4-10a)
Anđeli bačeni u tartar (4)
Potop; Sodoma i Gomora (5-7)</p> | <p>Obilježja lažnih učitelja (10b-22)</p> <p>3 Podrugljivci zanemaruju predstojeće uništenje (1-7)
Jehova ne kasni (8-10)
"Razmislite kakvi trebate biti" (11-16)
Nova nebesa i nova zemlja (13)
Pazite da vas bezakonici ne zavedu (17, 18)</p> |
|--|--|

1 Ja, Šimun Petar, rob i apostol Isusa Krista, pišem onima koji su zahvaljujući pravednosti našeg Boga i našeg Spasitelja Isusa Krista stekli istu dragocjenu vjeru kao i mi:

2 Želim da dobijete još više nezasluzene dobrote i mira putem dobrog poznavanja^a Boga i našeg Gospodina Isusa. **3** Naime, Božja nam je moć dala sve što nam je potrebno da bismo živjeli odano Bogu jer smo dobro upoznali onoga koji nas je pozvao^b u svojoj veličanstvenosti i dobroti*. **4** Budući da smo umaknuli pokvarenosti koja zbog neispravnih želja* vlada u svijetu, Bog nam je u svojoj veličanstvenosti i dobroti dao dragocjena i predivna obećanja^c da biste po njima imali udjela u božanskoj prirodi.^d

5 Zato se svesrdno trudite^e dopuniti svoju vjeru čestitošću,^f čestitost znanjem,^g **6** znanje samosvladanjem*, samosvla-

1:3 *Ili: "čestitosti". 1:4 *Ili: "požude". 1:6 *Ili: "samokontrolom; vlašću nad sobom".

1. POGL.

- a Kol 1:9
b Iv 17:3
c Lk 22:29, 30
Iv 14:2
Ga 3:29
d 1Ko 15:53
1Pe 1:3, 4
1Iv 3:2
Ot 20:6
e Flp 2:12
2Ti 2:15
He 4:11
Jd 3
f Flp 4:8
g Iv 17:3
He 5:14

2. stupac

- a 1Ko 9:25
2Ti 2:24
b 2Pe 2:9
c 1So 4:9
d Tit 3:14
e 1Iv 2:9
Ot 3:17
f He 9:14
g He 3:1
h 2Ti 4:7, 8
i Da 2:44
j Lk 16:9
Iv 3:5

davanje^a ustrajnošću, ustrajnost odanošću Bogu,^b **7** odanost Bogu bratskom ljubavlju, bratsku ljubav ljubavlju prema svima.^c **8** Ako imate te vrline i ako ih i dalje razvijate, postupat ćete u skladu s dobrim poznavanjem Gospodina Isusa Krista i nećete biti ni besposleni ni besplodni.^d

9 A onaj tko nema te vrline, slijep je, on zatvara oči da ne vidi svjetlo*,^e i zaboravlja da je očišćen od svojih starih grijeha.^f **10** Zato se, braćo, još više trudite ostati dostojni Božjeg poziva^g i izbora. Budete li pokazivali te vrline, nikada nećete posrnuti.^h **11** Ustvari, tako će vam se velikodušno omogućiti da uđete u vječno kraljevstvoⁱ našeg Gospodina i Spasitelja Isusa Krista.^j

12 Zbog toga ću vas uvijek na to podsjećati, premda to znate i utvrđeni ste u istini koju ste prihvatili. **13** Ali smatram da je dobro da vas, sve dok sam

1:9 *Moguće i: "slijep je, kratkovidan".

u ovom tijelu,^a podsjećam na to kako biste ostali budni^b **14** jer znam da ću uskoro napustiti svoje tijelo, kao što mi je naš Gospodin Isus Krist jasno dao do znanja.^c **15** Uvijek ću davati sve od sebe kako biste se i nakon mog odlaska sjećali svega toga.

16 Snagu i prisutnost našeg Gospodina Isusa Krista nismo vam objavili povodeći se za lukavo izmišljenim pričama, nego kao očevici njegove veličanstvenosti.^d **17** Jer on je primio čast i slavu od Boga, Oca, kad su od izvora veličanstvene slave do njega doprle ove riječi*: "Ovo je moj voljeni Sin, koji mi je po volji."^e **18** Da, čuli smo te riječi koje su došle s neba dok smo s njim bili na svetoj gori.

19 Tako je proročanska riječ koju imamo još pouzdanija. Dobro je što pazite na nju kao na svjetiljku^f koja svijetli na tamnom mjestu, u vašim srcima, dok ne svane dan i ne pojavi se zvijezda danica.^g **20** A sigurno znate da nijedno proročanstvo zapisano u Pismima nije plod ljudskog razmišljanja. **21** Proročanstvo nikad nije poteklo od čovjeka,^h nego su ljudi, vođeni* svetim duhom,ⁱ govorili riječi koje su dolazile od Boga.

2 A u narodu je bilo i lažnih proroka, kao što će i među vama biti lažnih učitelja.^j Oni će neprimjetno učiniti razorne sljedbe i čak se odreći vlasnika koji ih je kupio^k te će tako na sebe navući brzu propast. **2** Mnogi će se povesti za njihovim besramnim djelima*^l i zbog njih će se pogrdno govoriti o

1:13 *Dosl.: "šatoru". **1:17** *Dosl.: "ovaj glas". **1:21** *Dosl.: "poneseni; nošeni". **2:2, 7** *Grčki: *asélgeia*. Vidi Rječnik.

1. POGL.

- a 2Ko 5:1
b Ri 15:15
Jd 5
c Iv 21:18
d Mt 17:2
Mk 9:2
Lk 9:29
e Ps 2:7
Mt 17:1, 5
Mk 9:7
Lk 9:35
f Ps 119:105
Iv 1:9
g Br 24:17
Ot 22:16
h 2Ti 3:16
i 2Sa 23:2
Dj 1:16
Dj 28:25
1Pe 1:11

2. POGL.

- j Mt 24:24
1Ti 4:1
k 1Ko 6:20
l Jd 4

2. stupac

- a Iza 52:5
b Jd 4
c 2Pe 3:9
d Pos 6:4
Ef 6:12
e 1Pe 3:19, 20
f Jd 6
g Pos 7:23
h Pos 6:9
He 11:7
i Pos 8:18
j 2Pe 3:6
k Pos 19:24, 25
l Jd 7
m Pos 19:15, 16
n Ps 34:19
1Ko 10:13
2Ti 4:18
Ot 3:10
o Ri 2:5
2Pe 3:7
p Jd 7
r Izl 22:28
Jd 8
s Jd 9

putu istine.^a **3** Osim toga, pohlepno će vas iskorištavati govoreći vam laži. Ali njihova osuda, koja je davno izrečena,^b ne kasni i njihova propast ne spava.^c

4 Zaista, Bog nije poštediti anđele koji su sagriješili,^d nego ih je bacio u tartar*^e i okovao lancima u gustoj tami^f da ih čuva za izvršenje presude.^f **5** Nije poštediti ni drevni svijet,^g ali je sačuvao Nou, propovjednika pravednosti,^h sa sedmero drugihⁱ kad je potopom uništio bezbožnički svijet.^j **6** Osim toga, osudio je gradove Sodomu i Gomu i pretvorio ih u pepeo^k te je na njihovom primjeru pokazao neznabošcima što će ih snaći.^l **7** No izbavio je pravednog Lota,^m koji je jako patio zbog besramnih djela* tih zlih ljudiⁿ. **8** Naime, zla djela koja je taj pravednik vidio i čuo dok je živio među njima mučila su njegovu pravednu dušu* iz dana u dan. **9** Dakle, Jehova* zna kako ljude koji su mu odani izbaviti iz kušnje,^o a zna i kako nepravedne čuvati za dan suda da budu uništeni,^o **10** naročito one koji žele okaljati tijelo drugih^p i koji preziru one koji nad njima imaju vlast*.^l

Oni su drski i samovoljni, ne boje se pogrdno govoriti o onima kojima Bog iskazuje čast*, **11** a anđeli - iako su snažniji i moćniji - njih* ne optužuju pogrdnim riječima iz poštovanja prema Jehovi*.^s **12** No ti

2:4, 8 *Vidi Rječnik. **2:4** *Moguće i: "i stavio u mračne jame". **2:7** *Ili: "onih koji su prkosili zakonu". **2:9** *Vidi dodatak A5. **2:10** *Ili: "koji su im nadređeni; koji imaju određeni autoritet". *Ili: "o slavnima". **2:11** *Odnosno lažne učitelje. *Ili: "ne optužuju pogrdnim riječima pred Jehovom". Za izraz "Jehova" vidi dodatak A5.

ljudi – kao nerazumne životinje vođene nagonom i rođene da ih se hvata i ubija – pogrdno govore o onom što ne razumiju.^a Njihovi loši postupci odvest će ih u propast, **13** snaći će ih zlo zbog njihovih zlih djela.

S užitkom se prepuštaju raskalašenostima,^b čak i usred bijela dana. Oni su poput mrlja i prljavštine i uživaju širiti svoja prijevarena učenja dok se goste s vama.^c **14** Oči su im pune preljuba^d i ne mogu se ostaviti grijeha. Mame one koji su nepostojani. Srce im je ogrezlo* u lakomosti. Oni su prokleta djeca. **15** Ostavili su pravi put, zavedeni su. Pošli su stopama Beorovog sina Bileama.^e On je zavolio plaću ponuđenu za zla djela,^f **16** ali je bio prekoren za svoje nedjelo.^g Nijema magarica progovorila je ljudskim glasom i spriječila prorokovo bezumlje.^h

17 Ti su ljudi izvori bez vode i bezvodni oblaci tjerani snažnim vjetrom. Njih čeka najcrnja tama.ⁱ **18** Ono što govore zvuči upečatljivo, ali je zapravo isprazno. Promiču grešne želje/ i postupaju besramno* kako bi namamili one koji su tek umaknuli ljudima koji postupaju neispravno*.^k **19** Obećavaju im slobodu, a sami su robovi pokvarenosti.^l Jer svatko robuje onome tko* ga svlada.^m **20** Zaista, ako se, nakon što su dobro upoznali Gospodina i Spasitelja Isusa Krista i tako umaknuli prljavštinama svijeta,ⁿ vrate svemu tome i to ih nadvlada, u gorem su stanju nego što su bili prije.^o **21** Bilo bi im bolje da nisu ni upoznali put praved-

2:14 *Dosl.: "izvježbano". 2:18 *Grčki: asélgeia. Vidi Rječnik. #Ili: "žive grešno". 2:19 *Ili: "što".

2. POGL.

a Jd 10

b Ri 13:13

c Jd 12

d Mt 5:28

e Br 22:5, 6
Jd 11
Ot 2:14f Br 22:7
Ne 13:2g Br 22:31, 34
Br 31:8

h Br 22:28

i Jd 12, 13

j Jd 16

k 2Pe 2:14

l 1Pe 2:16

m Ri 6:16

n 2Pe 1:4

o He 6:4-6
He 10:26

2. stupac

a Lk 12:47
lv 15:22

b Izr 26:11

3. POGL.

c Ri 15:15
2Pe 1:13

d Jd 17, 18

e Jr 17:15
Mt 24:48
Lk 12:45

f Eze 12:22, 27

g Pos 1:6, 9

h Pos 7:11, 23
Mt 24:38, 39i Pnz 7:10
2So 1:7-9

j Ps 90:4

k Hb 2:3

nosti nego da, nakon što su ga dobro upoznali, okrenu leđa svetim zapovijedima koje su dobili.^a **22** Takvima se događa ono što kaže istinita poslovice: "Pas se vraća svojoj bljuvotini i okupana svinja vraća se u blato da se valja u njemu."^b

3 Voljena braćo, ovo je već drugo pismo koje vam pišem. Kao i u prvom pismu, poćem vas da koristite zdrav razum podsjećajući vas na ono što već znate^c **2** kako biste se sjetili riječi* svetih proroka i zapovijedi koje vam je Gospodin i Spasitelj dao preko vaših apostola. **3** Prije svega znajte ovo: U posljednjim danima pojavit će se podrugljivci koji će se rugati, povoditi se za svojim željama^d **4** i govoriti: "Gdje je ta njegova obećana prisutnost?*" Otkad su naši preci pomrli*, sve je isto kao što je bilo od početka stvaranja svijeta."^f

5 Oni namjerno zanemaruju činjenicu da su još u davno doba postojala nebesa i da je zemlja čvrsto stajala iznad vode i usred vode po Božjoj riječi^g **6** te da je time ondašnji svijet bio uništen kad je bio potopljen vodom.^h **7** A sadašnja nebesa i zemlja tom su istom riječju pohranjeni za vatru i čuvaju se dok ne dođe dan suda i uništenja bezbožnika.ⁱ

8 Ali nemojte zaboraviti, voljeni moji, da je kod Jehove* jedan dan kao tisuću godina i tisuću godina kao jedan dan.^j **9** Jehova* ne kasni s ispunjenjem svog obećanja,^k kao što neki misle da kasni, nego je strpljiv s vama jer ne želi da itko pogine, nego da svi dođu

3:2 *Ili: "proročanstava". 3:4 *Dosl.: "zaspali". 3:8, 9 *Vidi dodatak A5.

do pokajanja.^a **10** A Jehovin* dan^b doći će kao lopov.^c Tada će nebesa uz tutnjavu[#] nestati^d i počela će se, užarena, raspasti, a zemlja i sva djela koja se na njoj čine bit će razotkriveni.^e

11 Budući da se sve to tako treba raspasti, razmislite kakvi trebate biti. Neka vaša djela budu sveta i neka se po njima vidi da ste odani Bogu **12** dok očekujete i imate na umu[#] Jehovin* dan^{Δ, f}, kad će nebesa nestati^g u plamenu i počela se rastopiti od velike vrućine. **13** Ali po njegovom obećanju očekujemo nova nebesa i novu zemlju^h u kojima će vladati* pravednost.ⁱ

14 Dakle, voljena braćo, budući da to očekujete, dajte sve

3:10, 12 *Vidi dodatak A5. **3:10** #Ili: "uz veliku huku". **3:12** #Ili: "željno iščekujete". Dosl.: "ubrzavate". ^ΔDosl.: "prisutnost Jehovinog dana". **3:13** *Dosl.: "prebivati".

3. POGL.

a Ri 2:4

b Jl 2:31
Sf 1:14

c 1So 5:2

d Ot 21:1

e Ps 37:10
Iza 13:9
Sf 1:18
Ot 6:14

f Sf 1:14

g Iza 34:4

h Iza 65:17
Iza 66:22
Ot 21:1

i Iza 11:4, 5

2. stupac

a 2Ko 13:11

b Ri 2:4

c Mt 24:24
Ef 4:14

od sebe kako bi vas on na kraju našao neuprljane i neokaljane i u miru.^a **15** A strpljivost našeg Gospodina smatrajte spašenjem, kao što vam je i naš voljeni brat Pavao napisao po mudrosti koju je dobio,^b **16** govoreći o tome u svim svojim pismima. No u njima ima teško razumljivih misli, koje neupućeni i nepostojani izvrću, kao što to rade i s ostalim dijelovima Pisma, na vlastitu propast.

17 Dakle, voljeni moji, budući da to unaprijed znate, pazite da vas ti zli ljudi* ne zavedu svojim lažima i da ne izgubite svoju postojanost.^c **18** Naprotiv, želim da primete sve više nezaslužene dobrote i da produbljujete svoje znanje o našem Gospodinu i Spasitelju Isusu Kristu. On neka je hvaljen i sada i u svu vječnost! Amen.

3:17 *Ili: "ti ljudi koji prkose zakonu".

PRVA IVANOVA

POSLANICA

PREGLED SADRŽAJA

- Riječ života (1-4)
Živjeti u svjetlu (5-7)
Treba priznati grijeh (8-10)
- Isus je pomirbena žrtva (1, 2)
Držati se njegovih zapovijedi (3-11)
Stara i nova zapovijed (7, 8)
Zašto Ivan piše poslanicu (12-14)
Nemojte voljeti svijet (15-17)
Upozorenje u vezi s antikristom (18-29)
- Mi smo Božja djeca (1-3)
Razlika između Božje i Đavlove djece (4-12)
Isus će uništiti Đavlova djela (8)

- Trebamo voljeti jedni druge (13-18)
Bog je veći od našeg srca (19-24)
- Ispitivati izjave koje je navodno nadahnuo Bog (1-6)
Poznavati i voljeti Boga (7-21)
"Bog je ljubav" (8, 16)
U ljubavi nema straha (18)
 - Vjera u Isusa pobjeđuje svijet (1-12)
Što znači voljeti Boga (3)
Pouzdanje u to da Bog uslišava molitve (13-17)
Čuvati se utjecaja zlog svijeta (18-21)
Cijeli je svijet pod vlašću Zloga (19)

1 Pišemo vam o onome koji je bio od početka, kojeg smo čuli, kojeg smo vidjeli vlastitim očima, kojeg smo promatrali i kojeg su dodirnule naše ruke - pišemo vam o onome koji donosi riječ života.^a **2** (Da, vječni život bio je objavljen i mi smo ga vidjeli i svjedočimo o njemu^b i objavljujemo ga vama. Taj vječni život^c potječe od Oca i bio nam je objavljen.) **3** O onome kojeg smo vidjeli i čuli govorimo i vama^d da biste i vi bili u zajedništvu s nama. A to naše zajedništvo ujedno je i zajedništvo s Ocem i njegovim Sinom Isusom Kristom.^e **4** Ovo vam pišemo da naša radost bude potpuna.

5 A ovo je poruka koju smo čuli od njega i koju vam objavljujemo: Bog je svjetlo^f i u njemu nema nikakve tame*. **6** Ako kažemo da smo u zajedništvu s njim, a i dalje živimo u tami, lažemo i ne postupamo po istini.^g **7** No ako živimo u svjetlu, jer je i on sam u svjetlu, u zajedništvu smo jedni s drugima i krv njegovog Sina Isusa čisti nas od svakog grijeha.^h

8 Ako kažemo da nemamo grijeha, zavaravamo sami sebe i istina nije u nama. **9** Ako priznamo svoje grijeha, Bog će nam ih oprostiti i očistit će nas od svake nepravednosti jer je vjeran i pravedan.ⁱ **10** Ako kažemo da nismo sagriješili, činimo ga lažljivcem i njegova riječ nije u nama.

2 Dječice moja, ovo vam pišem da ne biste počinili grijeh. No ako tko i poćini grijeh, kod Oca imamo pomoćnika* - Isusa

1:5 *Ili: "i nikakva tama ne može biti povezana s njim". 2:1 *Ili: "zastupnika".

1. POGŁ.

- a Iv 1:4
Iv 6:68
b Iv 21:24
Dj 2:32
c Iv 17:3
d Iv 15:26, 27
Dj 4:20
e Iv 17:20, 21
f Jk 1:17
g 2Ko 6:14
Ef 5:8
Tit 1:16
1Iv 2:4
h Ri 3:25
Ef 1:7
He 9:14
He 10:22
Ot 1:5
i 1Kr 8:46
Pr 7:20
j Ps 32:5
Izr 28:13
Jk 5:16

2. stupac

2. POGŁ.

- a Ri 8:34
He 7:25
b 1Ti 2:5
c 1Ko 5:7
d Iza 53:5
Ri 3:25
1Ti 1:15
He 2:17
1Pe 2:24
1Iv 4:10
e Mt 20:28
Iv 1:29
f 1Iv 4:18
g Iv 14:20
Iv 17:21
h Iv 13:15
1Pe 2:21
i Iv 13:34
2Iv 5
j Iv 1:9
Iv 8:12
k Ef 4:31
Kol 3:8
l 1Ko 13:2
1Iv 3:15
m Ef 5:8
n 1Iv 4:20
o Iv 12:35
p Lk 24:47
Dj 4:12
Dj 10:43
r Jk 4:7
1Iv 5:19
Ot 12:10, 11
s Iv 17:25

Krista,^a pravednika.^b **2** On je pomirbena žrtva^c za naše grijeha,^d i ne samo za naše nego i za grijeha cijelog svijeta.^e **3** Ako se držimo njegovih* zapovijedi, time pokazujemo da ga poznajemo. **4** Tko kaže da ga poznaje, a ne drži se njegovih zapovijedi, lažljivac je i istina nije u njemu. **5** Ali tko se god drži Božje riječi, njegova ljubav prema Bogu istinu je savršena.^f Po tome znamo da smo ujedinjeni s njim.^g **6** Tko kaže da je ujedinjen s njim, dužan je i sam živjeti kako je živio Isus.^h

7 Voljena braćo, ne pišem vam novu zapovijed, nego staru zapovijed koju ste imali od početka.ⁱ Ta je stara zapovijed riječ koju ste čuli. **8** A opet, pišem vam novu zapovijed, koju je on izvršio i koju vi izvršavate, jer tama prolazi i pravo svjetlo već svijetli.^j

9 Tko kaže da je u svjetlu, a mrzi^k svog brata, još je uvijek u tami.^l **10** Tko voli svog brata, ostaje u svjetlu^m i ništa ga neće navesti na spoticanje*. **11** Ali tko mrzi svog brata, u tami je i u tami živi.ⁿ Ne zna kamo ide^o jer ga je tama zasljepila.

12 Pišem vama, dječice, jer su vam grijesi oprošteni zbog njegovog imena.^p **13** Pišem vama, očevi, jer ste upoznali onoga koji postoji od početka. Pišem vama, mladići, jer ste pobijedili Zloga.^r Pišem vama, djeco, jer ste upoznali Oca.^s **14** Pišem vama, očevi, jer ste upoznali onoga koji postoji od početka. Pišem vama, mladići,

2:2 *Ili: "žrtva za očišćenje; ono čime se može umilostiviti". 2:3 *Neke zamjenice u 2. i 3. poglavlju mogu se odnositi ili na Isusa ili na Boga. 2:10 *Moguće i: "i druge ne navodi na spoticanje".

jer ste jaki,^a Božja riječ prebiva u vama^b i pobijedili ste Zloga.^c

15 Nemojte voljeti ni svijet ni ono što je u svijetu.^d Ako netko voli svijet, u njemu nema ljubavi prema Ocu.^e **16** Jer ništa što je u svijetu – želja tijela,^f želja očiju^g i isticanje svog imetka* – ne potječe od Oca, nego potječe od svijeta. **17** A svijet i njegove želje prolaze,^h no onaj tko vrši Božju volju živjet će* zauvijek.ⁱ

18 Djeco, posljednji je čas. Čuli ste da će doći antikrist/^j – i doista, mnogi su se antikristi već pojavili.^k Po tome znamo da je posljednji čas. **19** Oni su bili među nama, ali napustili su nas zato što nisu bili naši*.^l Jer da su bili naši, ostali bi s nama. Ali napustili su nas da bi se vidjelo da nisu svi naši.^m **20** A vas je pomazao sveti Bogⁿ i svi znate istinu. **21** Ne pišem vam zato što ne znate istinu,^o nego zato što je znate i zato što nikakva laž ne potječe od istine.^p

22 Tko je lažljivac, ako ne onaj tko poriče da je Isus doista Krist?^q Ovo je antikrist^s – onaj tko poriče Oca i Sina.

23 Tko god poriče Sina, nema Očevo priznanje.^t A tko prizna je Sina,^u ima Očevo priznanje.^v

24 A što se vas tiče, ono što ste čuli u početku, mora ostati u vašem srcu.^z Ako ono što ste u početku čuli ostane u vašem srcu, i vi ćete ostati ujedinjeni sa Sinom i ujedinjeni s Ocem. **25** A on sam obećao nam je ovo – vječni život.^a

26 Ovo vam pišem o onima koji vas pokušavaju zavesti. **27** A što se vas tiče, Bog

2:16 *Ili: "hvalisanje svojim imetkom".
2:17 *Dosl.: "ostaje". 2:19 *Ili: "nisu pripadali nama".

2. PUGL.

a Ef 6:10
b 3Iv 3
c Ri 8:37
d Ri 12:2
1Ko 7:31
Tit 2:11, 12
e Mt 6:24
Jk 4:4
f Mt 5:28
Ri 13:14
g Pos 3:6
Izr 27:20
Mt 4:8
h 1Ko 7:31
1Pe 1:24
i Ps 37:29
Mt 7:21
Iv 6:40
j 2So 2:3
2Pe 2:1
k 2So 2:7
2Iv 7
Jd 4
l Dj 20:30
m 1Ko 11:19
n 2Ko 1:21
1Iv 2:27
o Iv 8:31, 32
p Iv 8:44
r 1Iv 4:3
2Iv 7
s 1Iv 2:18
t Iv 5:23
2Iv 9
u Ri 10:9, 10
v 1Iv 4:15
z Iv 14:23
2Iv 6
a Iv 17:3
1Iv 1:2

2. stupac

a 2Ko 1:21
1Iv 2:20
b Iv 14:26
Iv 16:13
c Iv 17:21
d 1Iv 4:17
e 1Pe 1:23
1Iv 4:7

3. PUGL.

f Iv 3:16
g Iv 1:12, 13
h Iv 15:19
i Iv 17:25
j Ri 8:15, 16
Ef 1:5
k 1Ko 15:49
Flp 3:20, 21
l 2Ko 7:1
m Le 16:21, 22
Iza 53:11
Iv 1:29
n Ri 6:12
o Pos 3:14
Iv 8:44

vas je pomazao^a i to pomazanje ostaje u vama i nitko vas ne treba poučavati. Naime, pomazanje koje ste dobili od njega poučava vas o svemu,^b a ono je istina, nije laž. Ostanite ujedinjeni s njim, kao što vas je pomazanje i poučilo.^c **28** Stoga, dječice, ostanite ujedinjeni s njim da bismo, kad se on pojavi, bili puni pouzdanja^d i da se ne bismo od srama udaljili od njega u vrijeme njegove prisutnosti. **29** Ako znate da je on pravedan, onda znate i da je svatko tko čini ono što je pravedno rođen od Boga.^e

3 Pogledajte kakvu nam je ljubav iskazao Otac^f – dao nam je da se zovemo Božjom djecom!^g A mi to i jesmo. Ali svijet nas ne poznaje^h jer nije upoznao njega.ⁱ **2** Voljena braćo, sada smo Božja djeca,^j ali još se nije pokazalo što ćemo biti.^k No znamo da ćemo, kad se on покаže, biti poput njega, jer ćemo ga vidjeti upravo onakvog kakav jest. **3** Svatko tko ima tu nadu koja počiva na njemu, čisti se^l jer je i on čist.

4 Tko god čini grijeh, čini i bezakonje, jer grijeh je bezakonje. **5** Znate i da je Sin došao da odnese naše grijeha,^m a u njemu nema grijeha. **6** Tko je god ujedinjen s njim, ne čini grijeh.ⁿ Tko god čini grijeh, nije ga ni vidio ni upoznao. **7** Dječice, neka vas nitko ne zavede! Onaj tko postupa pravedno, pravedan je, kao što je i on pravedan. **8** Tko čini grijeh, potječe od Đavla, jer Đavo griješi od početka*.^o Zato je Božji Sin

2:28 *Ili: "imali slobodu govora". 3:8 *Ili: "od vremena kad je počeo", odnosno otkad se pobunio protiv Boga.

i došao – da uništi* Đavlova djela.^a

9 Tko je god rođen od Boga, ne čini grijeh,^b jer je Božje sjeme* u njemu. On ne može činiti grijeh jer je rođen od Boga.^c

10 Božja djeca i Đavlova djeca raspoznaju se po ovome: tko god ne postupa pravedno, ne potječe od Boga, a tako ni onaj tko ne voli svog brata.^d **11** Jer još ste u početku čuli zapovijed da trebamo voljeti jedni druge.^e **12** Ne budimo poput Kajina, koji je potjecao od Zloga i ubio svog brata.^f A zašto ga je ubio? Zato što su njegova djela bila zla,^g a djela njegovog brata pravedna.^h

13 Braćo, ne čudite se što vas svijet mrzi.ⁱ **14** Mi znamo da smo prešli iz smrti u život,^j jer volimo braću.^k Tko ne voli, ostaje u smrti.^l **15** Tko god mrzi svog brata, ubojica je,^m a znate da nijedan ubojica neće dobiti vječni život.ⁿ **16** Spoznali smo što je ljubav zahvaljujući tome što je on dao svoj život* za nas.^o I mi smo dužni dati svoj život* za svoju braću.^p **17** No ako tko ima dobra ovog svijeta i vidi da mu je brat u oskudici, ali mu se ne smiluje, kako može reći da voli Boga?^r **18** Dječice, nemojmo voljeti riječima ni jezikom,^s nego djelima^t i istinom.^u

19 Zahvaljujući tome znat ćemo da potječemo od istine i uvjerit ćemo svoje srce da nas Bog voli* **20** kad nas ono za nešto osuđuje. Naime, Bog je veći od našeg srca i zna sve.^v

3:8 *Ili: "poništiti". 3:9 *Odnosno sjeme koje može donijeti plod. U ovom kontekstu taj se izraz odnosi na sveti duh. 3:16 *Ili: "dušu". 3:19 *Ili: "umirit ćemo svoje srce pred njim".

3. POGL.

a Iv 16:33
He 2:14
b 1Iv 5:18
c 1Pe 1:23
d 1Iv 4:8
e Iv 13:34
1Iv 2:7
2Iv 5
f Pos 4:8
g Pos 4:5
h Pos 4:4
He 11:4
i Mt 5:11
Iv 15:18
2Ti 3:12
j Iv 5:24
Ri 8:2
k 1Iv 2:10
l Iv 3:36
m Mt 5:21, 22
Ef 4:31
n Pos 9:6
Br 35:31
Ot 21:8
o Iv 3:16
Iv 13:1
Iv 15:13
p Iv 13:15
Ri 16:3, 4
1So 2:8
r Pnz 15:7, 8
Lk 3:11
Ri 12:13
Jk 2:15, 16
1Iv 4:20
s Ri 12:9
t Jk 1:22
Jk 2:17
u 1Pe 1:22
v He 4:13

2. stupac

a He 4:16
1Iv 5:14
b Ps 34:15
Mt 7:8
1Pe 3:12
c Iv 6:29
d Iv 13:34
e 1Iv 2:24
f Iv 14:23

4. POGL.

g 2So 2:1, 2
1Ti 4:1
h Ot 22:6
i 2Pe 2:1
j Iv 1:14
1Ko 12:3
Ot 19:10
k 1Iv 2:22
l 2So 2:7
1Iv 2:18
m Dj 20:29, 30
n 1Iv 5:4
o Iv 17:21
p Ef 2:2
r 1Iv 5:19
s Iv 15:19
t Iv 10:27
u Iv 8:47
v 1Iv 4:1

21 Voljena braćo, ako nas naše srce ne osuđuje, možemo se s pouzdanjem* obratiti Bogu.^a

22 I što god zamolimo, dobivamo od njega^b jer se držimo njegovih zapovijedi i činimo ono što mu je po volji. **23** A on nam je zapovjedio da vjerujemo u* njegovog Sina Isusa Krista^c i da volimo jedni druge^d u skladu s njegovom zapovijedi. **24** Onaj tko se drži Božjih zapovijedi, ostat će ujedinjen s Bogom i Bog ujedinjen s njim.^e A da je on ujedinjen s nama znamo po duhu koji nam je dao.^f

4 Voljena braćo, ne vjerujte svakoj izjavi koju je navodno nadahnuo Bog*,^g nego ispitajte potječu li takve izjave^h od Boga^h jer u svijetu su se pojavili mnogi lažni proroci.ⁱ

2 Ovako ćete prepoznati da je neku izjavu nadahnuo Bog: svaku izjavu koja priznaje da je Isus Krist došao u tijelu nadahnuo je Bog.^j **3** No nijednu izjavu koja ne priznaje Isusa nije nadahnuo Bog.^k Takvu je izjavu nadahnuo antikrist. Čuli ste da će se takve izjave pojaviti u svijetu,^l i već su se pojavile.^m

4 Vi potječete od Boga, dječice, i pobijedili ste te ljudeⁿ jer onaj koji je uz vas^o veći je od onoga koji je uz svijet.^p **5** Oni potječu od svijeta.^r Zato govore ono što potječe od svijeta i svijet ih sluša.^s **6** Mi potječemo od Boga. Tko poznaje Boga, sluša nas,^t a tko ne potječe od Boga, ne sluša nas.^u Po tome raspoznavamo je li neka izjava nadahnutu istinom ili laži.^v

3:21 *Ili: "sa slobodom govora". 3:23 *Dosl.: "u ime". 4:1 *Dosl.: "svakom duhu". Vidi izraz "duh" u Rječniku. ^aDosl.: "ti duhovi".

7 Voljena braćo, volimo jedni druge!^a Jer ljubav je od Boga, i svatko tko voli, rođen je od Boga i poznaje Boga.^b 8 Tko ne voli, nije upoznao Boga jer Bog je ljubav.^c 9 Božja ljubav prema nama očitovala se tako što je Bog poslao svog jedinorođenog Sina^d u svijet da bismo preko njega dobili život.^e 10 Ta se ljubav sastoji u ovome: nismo mi voljeli Boga, nego je on volio nas i poslao je svog Sina kao pomirbenu žrtvu^{*f} za naše grijehе.^g

11 Voljena braćo, ako je Bog tako volio nas, onda smo i mi dužni voljeti jedni druge.^h 12 Boga nitko nikada nije vidio.ⁱ Ako volimo jedni druge, Bog je u nama i njegova je ljubav savršena u nama.^j 13 Po ovom znamo da smo ujedinjeni s njim i da je on ujedinjen s nama - dao nam je svoj duh. 14 Osim toga, sami smo vidjeli i svjedočimo da je Otac poslao svog Sina kao spasitelja svijeta.^k 15 Tko god priznae da je Isus Božji Sin,^l Bog je ujedinjen s njim i on je ujedinjen s Bogom.^m 16 Upoznali smo ljubav koju Bog osjeća prema nama i uvjereni smo u nju.ⁿ

Bog je ljubav,^o i tko neprestano pokazuje ljubav, ujedinjen je s Bogom i Bog je ujedinjen s njim.^p 17 Tako je ljubav postala savršena u nama da bismo bili puni pouzdanja^{*r} u dan suda, jer mi smo u ovom svijetu onakvi kakav je Krist. 18 U ljubavi nema straha,^s nego savršena ljubav istjeruje strah, jer strah nas sputava.

4:10 *Ili: "žrtvu za očišćenje; ono čime se može umilostiviti". 4:17 *Ili: "imali slobodu govora".

4. POGL.

a 1Pe 1:22
b 1Iv 4:16
c 1Iz 34:6
Mi 7:18
1Iv 4:19
d 1Iv 1:14
e 1Iv 3:16
Ri 5:8
Ri 8:32
1Iv 5:11
f 1Ko 5:7
g Ri 3:25
He 2:17
He 9:26
1Iv 2:1, 2
h Mt 18:33
1Iv 15:12
Ri 13:8
1Iv 3:16
i 1Iz 33:20
1Iv 1:18
1Iv 4:24
1Iv 6:46
j 1Iv 2:5
k Mt 1:21
1Iv 3:17
1Iv 12:47
Dj 5:31
l Ri 10:9
m 1Iv 2:23, 24
n 1Iv 3:16
o 1Iv 4:8
p 1Iv 17:21
r He 4:16
1Iv 2:28
s Ri 8:15

2. stupac

a 1Iv 2:5
b 1Iv 4:10
c 1Iv 2:4
d 1Iv 3:17
e 1Iv 4:12
f Mt 22:37, 39
1Iv 13:34
1Iv 15:12

5. POGL.

g 1Iv 3:3
1Pe 1:3, 23
1Iv 3:9
h 1Iv 1:12, 13
Ri 8:14
i 1Iv 14:23
j Pnz 30:11
Mi 6:8
k 1Iv 16:33
1Iv 5:18
l Ef 6:16
2Ti 4:7
Ot 12:10, 11
m 1Iv 4:4
n 1Iv 20:31
o Mt 3:13
p Dj 20:28
Ef 1:7
1Pe 1:19
r Mt 3:16
1Iv 1:32, 33
s Lk 3:22
Lk 4:18
t Lk 3:21
u He 9:14
v 1Iv 3:3

Doista, tko se boji, nije savršen u ljubavi.^a 19 A mi volimo jer je on prvi volio nas.^b

20 Ako netko kaže da voli Boga, a mrzi svog brata, lažljivac je.^c Jer tko ne voli svog brata,^d kojeg vidi, ne može voljeti Boga, kojeg ne vidi.^e 21 Od njega smo dobili ovu zapovijed: onaj tko voli Boga, treba voljeti i svog brata.^f

5 Svatko tko vjeruje da je Isus doista Krist, rođen je od Boga.^g I svatko tko voli oca, voli i onoga koji je rođen od njega. 2 Mi znamo da volimo Božju djecu^h po tome što volimo Boga i izvršavamo njegove zapovijedi. 3 Voljeti Boga znači držati se njegovih zapovijedi,ⁱ a njegove zapovijedi nisu teške,^j 4 jer svatko tko je rođen* od Boga pobjeđuje svijet.^k A pobjedu nad svijetom izvojevali smo svojom vjerom.^l

5 Tko može pobijediti svijet?^m Zar ne onaj tko vjeruje da je Isus Božji Sin?ⁿ 6 Upravo je on, Isus Krist, došao putem vode i krvi, ne samo s vodom^o nego s vodom i s krvlju.^p A duh svjedoči o tome^r jer duh je istina. 7 Dakle, postoje tri svjedoka: 8 duh,^s voda^t i krv.^u I ta su tri svjedoka u suglasju.

9 Mi prihvaćamo ljudsko svjedočanstvo, ali Božje je svjedočanstvo pouzdanije. Jer ovo je Božje svjedočanstvo - on je posvjedočio o svom Sinu. 10 Tko vjeruje u Božjeg Sina, ima to svjedočanstvo u svom srcu. Tko ne vjeruje Bogu, učinio ga je lažljivcem,^v jer ne vjeruje u svjedočanstvo koje je Bog dao o svom Sinu. 11 A ovo je

5:4 *Dosl.: "sve što je rođeno".

to svjedočanstvo: Bog nam je dao vječni život^a i taj je život u njegovom Sinu.^b **12** Tko priznaje Sina, ima taj život, a tko ne priznaje Božjeg Sina, nema taj život.^c

13 Pišem vam ovo da biste znali da imate vječni život,^d vi koji vjerujete u* Božjeg Sina.^e

14 Uzdamo se u to da nas Bog čuje*^f što god ga molili u skladu s njegovom voljom. **15** Ako znamo da čuje svaku našu molbu, znamo da ćemo dobiti ono što smo molili, jer smo ga molili za to.^g

16 Ako netko vidi svog brata kako čini grijeh koji ne vodi u smrt, neka se moli za njega, pa će Bog tom bratu dati život.^h Dat će ga onima koji ne čine grijeh koji vodi u smrt. Me-

5:13 *Dosl.: "u ime". **5:14** *Ili: "Možemo se sa slobodom obraćati Bogu jer znamo da nas čuje".

5. POGL.

a Iv 17:3

b Iv 5:26

c Iv 3:36

d 1Iv 1:2

e Iv 20:31

f Izr 15:29

He 4:16

1Iv 3:21

g Lk 11:13

Iv 14:13

h Jk 5:15

1Iv 1:9

2. stupac

a Mt 12:31

Mk 3:29

Lk 12:10

He 6:4-6

He 10:26

b 1Iv 3:4

c Iv 17:15

d Mt 13:19

Lk 4:6

Iv 12:31

e 1Ti 3:16

f Iv 17:20, 21

g Iv 17:3

h 1Ko 10:14

1. IVANOVA 5:12 – 2. IVANOVA 3

đutim, postoji grijeh koji vodi u smrt.^a Za takav grijeh ne kažem da se itko treba moliti. **17** Svaka je nepravednost grijeh,^b ali ipak postoji grijeh koji ne vodi u smrt.

18 Znamo da nitko tko je rođen od Boga ne čini grijeh. A budući da ga čuva onaj koji je rođen od Boga*, Zli ga ne drži u svojoj vlasti[#].^c **19** Znamo da potječemo od Boga, a cijeli je svijet pod vlašću Zloga.^d **20** No znamo da je Božji Sin došao^e i dao nam razum* da možemo upoznati pravog Boga. Mi smo preko njegovog Sina, Isusa Krista, ujedinjeni s njim, pravim Bogom.^f Da, on je pravi Bog i izvor vječnog života.^g **21** Dječice, čuvajte se idola!^h

5:18 *Odnosno Isus Krist, Božji Sin. #Ili: "Zli mu ne može nauditi". **5:20** *Ili: "oštroumnost".

DRUGA IVANOVA

POSLANICA

PREGLED SADRŽAJA

Pozdravi (1-3)

Živjeti po istini (4-6)

Čuvajte se varalica (7-11)

Ne pozdravljajte ih (10, 11)

Ivan namjerava posjetiti braću

i pozdravlja ih (12, 13)

1 Od starca* izabranoj gospodi i njenoj djeci, koje iskreno volim, i to ne samo ja nego i svi koji su upoznali istinu. **2** Voli-

1 *Ili: "starješine".

mo vas zbog istine koja nam je u srcu i koja će zauvijek biti s nama. **3** Bog, Otac, i Isus Krist, Očev Sin, podariti će nam nezaluzenu dobrotu, milosrđe i mir, zajedno s istinom i ljubavlju.

4 Veoma se radujem što sam saznao da među tvojom djecom ima nekih koji žive po istini,^a kao što nam je Otac i zapovjedio. **5** Zato sada upućujem ovu molbu, gospođo: Volimo jedni druge! (Ne pišem ti novu zapovijed, nego onu koju smo imali od početka.)^b **6** A ljubav znači ovo: živjeti po njegovim zapovijedima.^c Kao što ste čuli u početku, zapovjedenno vam je da živite u ljubavi. **7** Jer u svijetu su se pojavili mnogi varalice,^d oni koji ne priznaju da je Isus Krist došao u tijelu.^e Svaki je takav čovjek varalica i antikrist.^f

8 Pazite na sebe, da ne izgubite ono što smo postigli svojim

a 2Ko 4:2
3Iv 3
b Iv 13:34
Iv 15:12
1Pe 4:8
1Iv 2:7
c Iv 14:21
1Iv 2:5
d Mt 7:15
Dj 20:29, 30
2So 2:3, 7
2Pe 2:1
Ot 2:2
e 1Iv 4:2
f 1Iv 2:18, 22
1Iv 4:3
Jd 4

2. stupac

a He 10:35
b Iv 14:6
Iv 15:6
3Iv 9
c He 3:14
1Iv 2:23
d Pnz 17:2-5
Ri 16:17
1Ko 5:11

trudom, nego da dobijete cijelu nagradu.^a **9** Tko god ide preko Kristovog učenja i ne drži ga se, nema Božje priznanje.^b Onaj tko se drži tog učenja, taj ima priznanje i Oca i Sina.^c **10** Ako netko dođe k vama, a ne donosi to učenje, ne primajte ga u svoj dom^d niti ga pozdravljajte. **11** Jer onaj tko ga pozdravlja, sudjeluje u njegovim zlim djelima.

12 Iako vam imam još mnogo toga reći, ne želim o tome pisati crnilom na papiru, nego se nadam da ću doći k vama i razgovarati s vama licem u lice da vaša radost bude potpuna.

13 Pozdravljaju te djeca tvoje sestre, koja je izabrana.

TREĆA IVANOVA

POSLANICA

PREGLED SADRŽAJA

Pozdrav i molitva (1-4)
Pohvala Gaju (5-8)
Častohlepni Diotref (9, 10)
"O Demetriju svi lijepo govore" (11, 12)

Ivan namjerava posjetiti Gaju
i pozdravlja ga (13, 14)

1 Od starca* dragom Gaju, kojeg iskreno volim.

2 Dragi prijatelju, molim se da budeš zdrav i da budeš dobro u svakom pogledu, kao što si i sada dobro. **3** Jer veoma sam se obradovao kad su braća došla i rekla da se držiš istine, da živiš po istini.^a **4** Nema mi

1 *Ili: "starješine".

a 2Iv 4

2. stupac

a 1Ko 4:15
2Ti 1:2
Tit 1:4
Flm 10

veće radosti* nego kad čujem da moja djeca žive po istini.^a

5 Dragi prijatelju, tvoja se vjernost vidi u svemu što činiš za braću iako ih ne poznaješ.^b

6 Oni su o tvojoj ljubavi govorili pred skupštinom. Molim te da ih na put ispratiš onako

4 *Moguće i: "većeg razloga za zahvalnost".

b He 13:2

kako dolikuje Božjim slugama.^a **7** Jer zbog Božjeg su imena pošli propovijedati, ne očekujući ništa^b od ljudi iz svijeta. **8** Stoga smo dužni gostoljubivo primati takvu braću^c da budemo suradnici u širenju istine.^d

9 Napisao sam pismo skupštini, ali Diotref, koji se voli isticati među vama,^e ništa što govorimo ne prihvaća s poštovanjem.^f **10** Stoga, ako dođem, upozorit ću na djela koja čini, na to da širi zlobne glasine o nama*.^g Ali ni to mu nije dosta, nego ne želi primati braću^h s poštovanjem, a one koji bi ih htjeli primiti pokušava sprije-

10 *Dosl.: "da o nama naklapa zlobnim riječima".

a Tit 3:13
b 1Ko 9:11, 12
c Mt 10:41
Flm 22
1Pe 4:9
d Ri 12:13
e Dj 20:29, 30
f Ri 12:10
Flp 2:3
He 13:17
g Ps 101:5
Izr 6:16, 19
h Dj 15:25, 27
Ef 6:21
Flp 2:19
Kol 4:7
Tit 1:5

2. stupac

a Ri 12:9
1Pe 3:11
b 1Iv 3:9
c 1Iv 3:6, 10

čiti u tome i izbaciti iz skupštine.

11 Dragi prijatelju, ne oponašaj zlo, nego dobro.^a Tko čini dobro, potječe od Boga.^b Tko čini zlo, nije vidio Boga.^c **12** O Demetriju svi lijepo govore, a to potvrđuje i sama istina. I mi lijepo govorimo o njemu, a znaš da je ono što kažemo istinito.

13 Imam još mnogo toga o čemu bih ti mogao pisati, ali ne želim ti više pisati crnilom i perom. **14** Nadam se da ću te uskoro vidjeti, pa ćemo razgovarati licem u lice.

Mir s tobom.

Pozdravljaju te prijatelji. Pozdravi prijatelje poimence.

JUDINA POSLANICA

PREGLED SADRŽAJA

Pozdravi (1, 2)

Oni koji naučavaju laži, neće izbjeći kaznu (3–16)

Mihael se sporio s Đavlom (9)

Henokovo proročanstvo (14, 15)

Budite i dalje dostojni Božje ljubavi (17–23)

Bogu pripada slava (24, 25)

1 Ja, Juda, rob Isusa Krista, a Jakovljevi brat,^a pozdravljam pozvane^b koje Bog, Otac, voli i čuva za Isusa Krista:^c

2 Neka vam Bog podari obilje milosrđa, mira i ljubavi!

3 Voljena braćo, iako sam vam silno želio pisati o našem zajedničkom spasenju,^d uvidio sam da vas u svom pismu trebam potaknuti da se snažno

a Mt 13:55
Mk 6:3
Ga 2:9
Jk 1:1
b He 3:1
c Iv 17:15
1Pe 1:5
d He 2:3

2. stupac

a Ef 6:11
1Ti 1:18, 19
1Ti 6:12
b Ga 5:19

borite za vjeru^a koja je jednom zauvijek dana svetima. **4** Činim to zato što su se među vas uvukli neki ljudi koji su prema Pismima odavno osuđeni. To su bezbožnici koji nezastuženju dobrotu našeg Boga pretvaraju u izgovor za besramna djela*^b i koji su nevjerni našem

4 *Grčki: *asélgeia*. Vidi Rječnik.

jedinom vlasniku* i Gospodinu, Isusu Kristu.^a

5 Premda sve ovo već dobro znate, želim vas podsjetiti da je Jehova*, iako je spasio narod iz Egipta,^b kasnije pobio one koji nisu vjerovali.^c **6** I anđele koji nisu ostali na svom prvobitnom položaju, nego su napustili obitavalište koje im je bilo namijenjeno,^d on vječno okovane čuva u gustoj tami za izvršenje presude na veliki dan.^e **7** Isto tako, Sodoma i Gomora te gradovi oko njih, koji su se također odali teškom bludu* i zadovoljavanju neprirodnih tjelesnih želja,^f osuđeni su na vječnu vatru, a to služi kao upozorenje nama.^g

8 Usprkos tome i ovi ljudi žive u zabludi*, kaljaju tijelo, preziru one koji nad njima imaju vlast^h i pogrdno govore o onima kojima Bog iskazuje čast.ⁱ **9** Ali kad se arkanđeo^j Mihael^k sporio s Đavlom i prepirao oko Mojsijevog tijela,^k nije se usudio osuditi ga pogrdnim riječima,^l nego je rekao: "Neka te Jehova* ukori!"^m **10** A ovi pogrdno govore o svemu što zapravo ne shvaćaju.ⁿ A sve ono što shvaćaju vođeni nagonom kao nerazumne životinje,^o vodi ih u sve veću pokvarenost.

11 Teško njima, jer su pošli Kajinovim stopama^p i radi plaće srljali u grijeh kao Bileam^q i izginuli zbog buntovnih riječi^r kao Korah!^t **12** Oni su stijene skrivene pod vodom što se

4 *Ili: "gospodaru". **5, 9, 14** *Vidi do-datak A5. **7** *U grčkom se ovdje koristi izvedenica riječi *porneia*. Vidi Rječnik. **8** *Ili: "prepuštaju se snovima". ^aIli: "koji su im nadređeni; koji imaju određene autoritet". ^bIli: "o slavnima".

a Dj 20:29, 30
2Pe 2:1

b Izl 12:41

c Br 14:35
1Ko 10:1, 5
He 3:16, 19

d Pos 6:1-4
1Pe 3:19, 20

e Lk 8:30, 31
2Pe 2:4
Ot 20:1, 2

f Pos 19:4, 5
Le 18:22

g Pos 19:24
2Pe 2:6

h Izl 22:28
2Pe 2:10
3Iv 9, 10

i Iso 4:16

j Da 10:21
Da 12:1

k Pnz 34:5, 6
l 2Pe 2:11

m Za 3:2

n Jd 19

o 2Pe 2:12

p Pos 4:5, 8
1Iv 3:12

r Br 22:32
2Pe 2:15, 16
Ot 2:14

s 1Ti 1:20

t Br 16:3, 32

2. stupac

a 2Pe 2:13

b Eze 34:8

c 2Pe 2:17

d Iza 57:20

e He 6:4-6
Ot 21:8

f Pos 5:21, 22

g Pnz 33:2
Da 7:10
Za 14:5

h 2So 1:6

i Mt 12:36

j 1Ko 10:10
Flp 2:14

k 2Pe 2:18

l Jk 2:9

m Dj 20:29, 30
1Ti 4:1
2Pe 2:1

n 2Pe 3:2, 3
n Ri 16:17
3Iv 9, 10

goste s vama na vašim brat-skim gozbama*,^a pastiri koji bez straha sami sebe pasu,^b bezvodni oblaci koje nosi vjetar,^c stabla koja ni u kasnu jesen nemaju ploda, koja su dvaput usahnula^d i iščupana su s korijenom, **13** divlji morski valovi koji kao pjenu na vidjelo izbacuju ono čega bi se trebali sramiti,^d zvijezde bez utvrđene putanje, za koje je zauvijek sačuvana najcrnja tama.^e

14 O njima je prorokovao i Henok,^f sedmi od Adama, kad je rekao: "Evo Jehova* je došao s nebrojenim tisućama^g svojih svetih anđela^g **15** da sudi svima^h i da osuđi sve bezbožnike za sva njihova bezbožna djela koja su bezbožno počinili i za sve strašne* riječi koje su bezbožni grešnici izgovorili protiv njega."ⁱ

16 To su ljudi koji prigovaraju,^j žale se na svoje životne okolnosti i žive po svojim željama,^k ljudi koji se oholo hvale*, a istovremeno laskaju drugima^g radi vlastite koristi.^l

17 A vi, voljeni moji, sjetite se riječi koje su govorili* apostoli našeg Gospodina Isusa Krista. **18** Sjetite se kako su vam govorili: "U posljednjim danima* bit će podrugljivaca, koji će živjeti po svojim bezbožnim željama."^m **19** To su oni koji siju razdor,ⁿ tjelesni ljudi*, koji nemaju Božjeg duha^g. **20** A vi, voljena braćo, hrabrite

12 *Ili: "na gozbama koje održavate kako biste pokazali ljubav prema braći". ^aIli: "potpuno mrtva". **14** *Ili: "desecima tisuća". **15** *Ili: "drske". **16** *Ili: "bahato govore". ^bIli: "istaknutim pojedincima". **17** *Ili: "onog što su prorekli". **18** *Dosl.: "posljednjem vremenu". **19** *Ili: "ljudi koji se ponašaju poput životinja". ^cIli: "duhovnosti".

se* svojom najsvetijom vjerom i molite se pod vodstvom svetog duha^a **21** kako biste i dalje bili dostojni Božje ljubavi*^b dok čekate milosrđe našeg Gospodina Isusa Krista nadajući se vječnom životu.^c **22** Isto tako, budite milosrdni^d prema onima koje muče sumnje.^e **23** Spašavajte ih^f grabeći ih iz vatre. A i prema drugima budite milosrdni, pazeći na sebe i

20 *Dosl.: "izgrađujte se". **21** *Ili: "kako biste ostali u Božjoj ljubavi".

a Ri 8:26
Ef 6:18
b Iv 15:10
Ri 8:38, 39
c Tit 3:7
1Iv 1:2
1Iv 2:25
d Mt 5:7
Mt 9:13
Jk 2:13
e Jk 1:6
f Ga 6:1
Jk 5:19, 20

2. stupac

a Ga 5:19-21
b Ri 8:33
Ef 1:4
Kol 1:22

JUDA 21 – OTKRIVENJE Sadržaj

mrzeći čak i haljinu koja je uprljana tijelom*.^a

24 A onome koji vas može sačuvati da ne padnete i pomoći vam da neokaljani^b i silno radosni stojite pred njegovom slavom*, **25** jedinom Bogu, našem Spasitelju po Isusu Kristu, našem Gospodinu, pripada slava, veličanstvo, moć i vlast oduvijek i sada i zauvijek. Amen.

23 *Odnosno zlim djelima. **24** *Ili: "u njegovoj slavnoj prisutnosti".

OTKRIVENJE

PREGLED SADRŽAJA

- | | |
|--|--|
| <p>1 Otkrivenje Isusa Krista, koje mu je dao Bog (1-3)
Pozdravi sedmerim skupštinama (4-8)
"Ja sam alfa i omega" (8)
Ivan obuzet duhom dospio u Gospodinov dan (9-11)
Ivan u viđenju vidi proslavljenog Isusa (12-20)</p> <p>2 Poruke skupštini u Efezu (1-7), Smirni (8-11), Pergamu (12-17), Tijatiri (18-29)</p> <p>3 Poruke skupštini u Sardu (1-6), Filadelfiji (7-13), Laodiceji (14-22)</p> <p>4 Ivan vidi Jehovu na nebu (1-11)
Jehova sjedi na prijestolju (2)
24 starješine na prijestoljima (4)
Četiri bića (6)</p> <p>5 Svitak sa sedam pečata (1-5)
Janje uzima svitak (6-8)
Janje je dostojno otvoriti pečate (9-14)</p> <p>6 Janje otvara prvih šest pečata (1-17)
Jahač na bijelom konju (1, 2)
Jahač na konju plamene boje uzima mir sa zemlje (3, 4)
Jahač na crnom konju donosi glad (5, 6)</p> | <p>Jahač na blijedom konju, zove se Smrt (7, 8)
Duše ubijenih podno žrtvenika (9-11)
Jak potres (12-17)</p> <p>7 Četiri anđela čvrsto drže razorne vjetrove (1-3)
144 000 obilježenih pečatom (4-8)
Veliko mnoštvo u bijelim haljinama (9-17)</p> <p>8 Otvoren sedmi pečat (1-6)
Oglašuju se prve četiri trube (7-12)
"Jao, jao, jao" onima na zemlji (13)</p> <p>9 Peta truba (1-11)
Jedan je "jao" prošao, dolaze još dva (12)
Šesta truba (13-21)</p> <p>10 Snažan anđeo s malenim svitkom (1-7)
"Bog više neće čitati!" (6)
Dovršit će se sveta tajna (7)
Ivan pojeo mali svitak (8-11)</p> <p>11 Dva svjedoka (1-13)
Prorokuju 1260 dana obučeni u kostrijet (3)
Bit će ubijeni, neće biti sahranjeni (7-10)
Oživjeli nakon tri i pol dana (11, 12)</p> |
|--|--|

- Drugi "jao" je prošao, dolazi treći (14)
Sedma truba (15–19)
Kraljevstvo našeg Gospodina
i njegovog Krista (15)
Oni koji uništavaju zemlju bit će
uništeni (18)
- 12 Žena, sin i zmaj (1–6)
Mihael se bori sa zmajem (7–12)
Zmaj zbačen na zemlju (9)
Đavo zna da ima malo vremena (12)
Zmaj progoni ženu (13–17)
- 13 Iz mora izlazi zvijer sa sedam
glava (1–10)
Dvoroga zvijer izlazi iz zemlje (11–13)
Kip sedmeroglave zvijeri (14, 15)
Žig i broj zvijeri (16–18)
- 14 Janje i 144 000 (1–5)
Objave trojice anđela (6–12)
Anđeo leti posred neba noseći
dobru vijest (6, 7)
Sretni su oni koji umiru ujedinjeni
s Kristom (13)
Zemaljski urod požnjev, loza
odsječena (14–20)
- 15 Sedam anđela sa sedam nevolja (1–8)
Pjesma Mojsija i Janjeta (3, 4)
- 16 Sedam posuda Božjeg gnjeva (1–21)
Gnjevi izliveni na zemlju (2), more (3),
rijeke i izvore voda (4–7), sunce (8, 9),
prijestolje zvijeri (10, 11), Eufkrat (12–16)
i zrak (17–21)
Božji rat na mjestu koje se zove
Harmagedon (14, 16)
- 17 Izvršenje presude nad "Babilonom
Velikim" (1–18)
Velika bludnica sjedi na skerletnoj
zvijeri (1–3)
- Zvijer je bila, sada je nema, no
uskoro će izaći iz bezdana (8)
Deset rogova borit će se s
Janjetom (12–14)
Deset rogova zamržit će
bludnicu (16, 17)
- 18 Pad "Babilona Velikog" (1–8)
"Izidište iz nje, narode moj!" (4)
Ljudi tuguju zbog uništenja
Babilona (9–19)
Na nebu radost zbog uništenja
Babilona (20)
Babilon će poput kamena biti bačen
u more (21–24)
- 19 Hvaliti Jaha zbog njegovih
presuda (1–10)
Janjetova svadba (7–9)
Jahač na bijelom konju (11–16)
Velika Božja gozba (17, 18)
Zvijer poražena i uništena (19–21)
- 20 Sotona svezan na 1000 godina (1–3)
Oni koji će kraljevati s Kristom
1000 godina (4–6)
Sotona će biti pušten iz tamnice,
a potom uništen (7–10)
Mrtvima će se suditi pred bijelim
prijestoljem (11–15)
- 21 Novo nebo i nova zemlja (1–8)
Više neće biti smrti (4)
Sve činim novo (5)
Opis Novog Jeruzalema (9–27)
- 22 Rijeka vode života (1–5)
Zaključak (6–21)
"Tko god želi, neka besplatno uzme
vode života" (17)
"Dođi, Gospodine Isuse!" (20)

1 Otkrivenje* Isusa Krista, koje mu je Bog dao^a da pokaže svojim robovima^b ono što će se uskoro dogoditi. On je poslao svog anđela i po njemu ga je u znakovima pokazao svom robu

1:1 *Ili: "Objava; Apokalipsa". Grčki: *apokálypsis*. Izvedenica glagola koji znači "otkriti" ili "objaviti".

1. POGL.

^a Da 2:28
^b Am 3:7
Ot 7:3, 4

2. stupac

^a Mt 10:2
Mk 1:19
Iv 21:20
^b Ps 1:2
Lk 11:28
Iv 13:17
Jk 1:22

Ivanu,^a **2** koji je posvjedočio o Božjoj riječi i o svjedočanstvu Isusa Krista – o svemu što je vidio. **3** Sretan je onaj tko čita* i oni koji čuju riječi ovog proročanstva i koji se drže onog što je u njemu napisano.^b Jer blizu je vrijeme da se to ispuni.

1:3 *Ili: "naglas čita".

4 Ja, Ivan, pišem sedmerim skupštinama^a koje su u Aziji*:

Želim da primite nezasluženu dobrotu i mir od "onoga koji jest, koji je bio i koji dolazi",^b od sedam duhova^c koji su ispred njegovog prijestolja 5 i od Isusa Krista, koji je vjerni svjedok,^d prvorođenac od mrtvih^e i vladar nad kraljevima zemlje.^f

Njemu, koji nas voli^g i koji nas je svojim krvlju oslobodio naših grijeha^h 6 - i učinio nas kraljevstvom,ⁱ svećenicima/ svog Boga i Oca - njemu neka je slava i moć zauvijek. Amen.

7 Evo, on dolazi s oblacima^k i vidjet će ga svako oko, čak i oni koji su ga probili. I svi narodi* na zemlji proplakat će^l zbog njega.^j Da, amen.

8 "Ja sam alfa i omega",^m govori Jehovaⁿ Bog, "onaj koji jest, koji je bio i koji dolazi, Svemogućii."ⁿ

9 Ja, vaš brat Ivan, koji kao Isusov sljedbenik dijelim s vama nevolju,^o kraljevstvo^p i ustrajnost,^r završio sam na otoku Patmosu jer sam govorio o Bogu i svjedočio o Isusu. 10 Obuzet duhom dospio sam u Gospodinov dan i začuo sam iza sebe jak glas, poput zvuka trube. 11 Glas mi je rekao: "Ono što vidiš zapiši u svitak i pošalji ga sedmerim skupštinama: u Efez,^s Smirnu,^t Pergam,^u Tijatiru,^v Sard,^z Filadelfiju^a i Laodiceju."^b

12 Okrenuo sam se da vidim tko mi govori. Kad sam se

1:4 *Riječ je o rimskoj provinciji. Vidi Rječnik. 1:7 *Dosl.: "sva plemena". #Ili: "udarac će se u prsa od tuge". 1:8 *Ili: "početak i svršetak". Alfa je prvo, a omega posljednje slovo grčkog alfabeta. #Vidi dodatak A5.

1. POGL.

a Ot 1:11
b Ot 1:8
Ot 4:8
Ot 11:17
c Ot 4:5
d Ot 3:14
e Kol 1:18
f Ps 89:27
1Ti 6:15
Ot 19:16
g Iv 15:9
h He 9:14
1Pe 1:18, 19
1Iv 1:7
i Izl 19:6
Lk 22:28-30
j 1Pe 2:5
Ot 5:9, 10
Ot 20:6
k Mt 26:64
Mk 13:26
l Mt 24:30
m Izl 48:12
Ot 21:6
Ot 22:13
n Izl 6:3
o Mt 24:9
p Lk 12:32
r Mt 10:22
Ri 8:17
2Ti 2:12
s Ef 1:1
Ot 2:1
t Ot 2:8
u Ot 2:12
v Ot 2:18
z Ot 3:1
a Ot 3:7
b Ot 3:14

2. stupac

a Ot 1:20
b Da 7:13
c Ot 19:12
d Ot 2:18
e Ot 1:20
f Izl 49:2
g Mt 17:1, 2
h Dj 26:23
Kol 1:18
Ot 1:5
i Ot 2:8
j 1Ko 15:45
k 1Pe 3:18
l Ri 6:9
1Ti 6:16
m Mt 16:18
Iv 6:54
Iv 11:25
n Mt 5:16
Flp 2:15

2. POGL.

o Ot 1:20
p Dj 19:1
Ef 1:1
r Ot 1:12, 13
s Dj 20:29, 30
2Ko 11:13
1Iv 4:1

okrenuo, vidio sam sedam zlatnih svijećnjaka,^a 13 a među svijećnjacima nekoga nalik sinu čovječjem.^b Bio je obučen u dugu haljinu i oko prsa je imao zlatni pojas. 14 Glava i kosa bile su mu bijele kao bijela vuna, kao snijeg, a oči su mu bile kao razbuktali plamen.^c 15 Noge su mu bile nalik čistom bakru^d kad se žari u peći, a glas mu je bio kao huka mnogih voda. 16 U desnici je imao sedam zvijezda,^e iz usta mu je izlazio dug i oštar dvosjekli mač,^f a lice mu je bilo kao sunce kad sja punim sjajem.^g 17 Kad sam ga vidio, pao sam pred njegove noge kao mrtav.

A on je stavio svoju desnicu na mene i rekao: "Ne boj se! Ja sam Prvi^h i Posljednji,ⁱ 18 onaj koji živi.^j Bio sam mrtav,^k ali sad živim i živjet ću u svu vječnost^l i imam ključeve smrti i groba*.^m 19 Zato zapiši ono što si vidio i ono što se sada događa i ono što će se dogoditi nakon ovoga. 20 Ovo je sveta tajna sedam zvijezda koje si vidio u mojoj desnici i sedam zlatnih svijećnjaka: sedam zvijezda predočava anđele sedam skupština, a sedam svijećnjaka predočava sedam skupština."ⁿ

2 Anđelu^o skupštine u Efezu^p napiši: Ovo govori onaj koji drži sedam zvijezda u svojoj desnici i koji hoda među sedam zlatnih svijećnjaka: 2 'Znam tvoja djela, tvoj trud i tvoju ustrajnost. Znam da ne možeš podnijeti zle ljude te da si iskušao one koji kažu da su apostoli^s - a zapravo nisu - i utvrdio si da su lažljivci. 3 Ustrajan si,

1:18 *Ili: "hada". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "had" u Rječniku.

trpio si zbog mog imena^a i nisi se umorio.^b **4** Ali ovo imam protiv tebe: izgubio si ljubav koju si imao u početku*.

5 Zato se sjeti gdje si bio prije nego što si pao, pokaj se^c i čini djela koja si činio u početku. Ako se ne pokaješ,^d doći ću k tebi i uklonit ću tvoj svijećnjak^e s njegovog mjesta. **6** Ali ovo ti ide u prilog: mrziš djela Nikoline sljedbe,^f koja i ja mrzim. **7** Tko ima uši, neka čuje što duh govori skupštinama:^g Onome tko pobijedi^h dat ću da jede s drveta života,ⁱ koje je u Božjem raj^j.

8 Anđelu skupštine u Smirni napiši: Ovo govori 'Prvi i Posljednji',ⁱ onaj koji je bio mrtav i koji je oživio:^k **9** 'Znam tvoje nevolje i siromaštvo – ali ti si bogat.^l Znam i da trpiš hule onih koji sebe nazivaju Židovima, ali to zapravo nisu, nego su Sotonina sinagoga.^m **10** Ne boj se patnji koje ćeš doživjeti.ⁿ Evo, Đavo će neke od vas baciti u zatvor da budete potpuno iskušani i trpjet ćete nevolju deset dana. Budi vjeran sve do smrti i nagradit ću te životom*.^o **11** Tko ima uši, neka čuje^p što duh govori skupštinama: Onome tko pobijedi^r neće nauditi druga smrt.'^s

12 Anđelu skupštine u Pergamu napiši: Ovo govori onaj koji ima dug i oštar dvosjekli mač:^t **13** 'Znam gdje živiš – ondje gdje je Sotonino prijestolje. Ipak, čvrsto se držiš mog imena^u i nisi zanijekao da vjeruješ u mene^v čak ni u danima mog vjernog svjedoka^w Antipe, koji je ubijen^a u vašem gradu, u kojem prebiva Sotona.

2:4 *Ili: "svoju prvu ljubav". 2:10 *Ili: "dat ću ti krunu (vijenac) života".

2. POGL.

a 1Pe 4:14
b Ga 6:9
c Ot 3:19
d Ot 2:16
e Ot 1:20
f 1Ko 11:19
g Ot 2:15
h Mt 11:15
i Ot 2:17, 29
j 1lv 5:4
k Ri 2:6, 7
l Ot 2:10
m Ot 1:13, 17
n Ri 14:9
o 2Ko 6:4, 10
p 1Ti 6:18, 19
q Jk 2:5
r Mt 3:9
s Nt 10:28
t Ot 2:6, 7
u 2Ti 4:7, 8
v Jk 1:12
w Ot 20:4
x Ot 13:9
y 1lv 5:5
z Ot 20:6
aa Ot 20:14
ab Ot 21:8
ac Ot 1:13, 16
ad Ot 19:15
ae Mk 13:9
af Ot 2:3
ag Lk 12:8
ah 1lv 2:23
ai Dj 1:8
aj Mt 24:9

2. stupac

a Br 31:16
b 2Pe 2:15
c Jd 11
d Br 22:4
e Br 25:1, 2
f Dj 15:28, 29
g Ef 5:5
h 2Pe 2:1
i Ot 2:6
j e Ot 1:13, 16
k f Ot 2:7
l g 1lv 5:5
m Ot 3:12
n h Izl 16:15, 31
o Ps 78:24
p He 9:4
q i Dj 16:14
r j Ot 19:12
s k Ot 1:13-15
t l 1Kr 16:31
u 2Kr 9:22
v m 1Ko 5:11
w Ga 5:19
x Ef 5:5

14 Ali imam nešto protiv tebe: U svojoj sredini imaš nekih koji se drže učenja Bileama,^a koji je poučio Balaka^b kako da navede Izraelce na grijeh* – da jedu ono što je žrtvovano idolima i da čine blud[#].^c

15 Isto tako, imaš i onih koji se drže učenja Nikoline sljedbe.^d **16** Zato se pokaj! Ako se ne pokaješ, brzo ću doći k tebi i ratovati ću s njima dugim mačem koji izlazi iz mojih usta.^e

17 Tko ima uši, neka čuje što duh govori skupštinama:^f Onome tko pobijedi^g dat ću nešto skrivene mane^h i dat ću mu bijeli oblatak na kojem je napisano novo ime, koje ne zna nitko osim onoga tko ga dobije.ⁱ

18 Anđelu skupštine u Tijatiriⁱ napiši: Ovo govori Božji Sin, onaj kome su oči kao razbuktali plamen,^j a noge kao čisti bakar:^k **19** 'Znam tvoja djela i tvoju ljubav, vjeru, službu i ustrajnost te da u posljednje vrijeme činiš više nego što si činio u početku.

20 Ipak, ovo imam protiv tebe: Trpiš tu ženu Izebelu,^l koja sebe naziva proročicom i zavodi moje robove te ih uči da čine blud^{#m} i jedu ono što je žrtvovano idolima. **21** Dao sam joj vremena da se pokaje, ali ona se ne želi pokajati za svoj blud*. **22** Evo, bacit ću je u bolesničku postelju, a onima koji s njom čine preljub nanijet ću veliku nevolju ako se ne pokaju za svoja djela, koja su ista kao i njena. **23** A njenu ću djecu pobiti pomorom,

2:14 *Ili: "kako da pred Izraelce stavi kamen spoticanja". 2:14, 20 #U grčkom se ovdje koristi izvedenica riječi *porneia*. Vidi Rječnik. 2:21 *Grčki: *porneia*. Vidi Rječnik.

pa će sve skupštine znati da ja istražujem najskrovitije misli* i srca. I svakome od vas dat ću ono što zaslužuje zbog svojih djela.^a

24 A vama ostalima koji ste u Tijatari – svima koji se ne drže tog učenja, koji nisu upoznali takozvane Sotonine dubine^b – kažem: Ne stavljam na vas nikakvo drugo breme. **25** Samo se čvrsto držite onoga što imate dok ne dođem.^c **26** A onome tko pobijedi i tko sve do kraja bude činio djela kakva sam ja činio, dat ću vlast nad narodima^d **27** – kao što sam i ja primio vlast od svog Oca – te će on vladati nad njima* željeznom palicom^e i razbiti ih kao glinene posude. **28** I dat ću mu jutarnju zvijezdu.^f **29** Tko ima uši, neka čuje što duh govori skupštinama.’

3 Anđelu skupštine u Sardu napiši: Ovo govori onaj koji ima sedam Božjih duhova^g i sedam zvijezda:^h ‘Znam tvoja djela – sloviš kao živ*, a mrtav si.’ **2** Budi budanⁱ i ojačaj ono što je preostalo i što je gotovo umrlo jer ne vidim da radiš sve ono što od tebe očekuje moj Bog. **3** Zato imaj na umu ono što si primio i ono što si čuo. Drži se toga i pokaj se.^k Jer ako se ne probudiš, doći ću kao lopov^l i nećeš znati u koji ću čas doći.^m

4 Ali imaš u Sardu nekoliko onih* koji nisu okaljali svoje haljine.ⁿ Oni će ići sa mnom u bijelim haljinama^o jer su toga dostojni. **5** Tako će onaj tko pobijedi^p biti odjeven u bijele haljine^r i neće izbrisati nje-

2:23 *Ili: “najskrovitije osjećaje”. Dosl.: “bubreg”. 2:27 *Dosl.: “pasti ih”. 3:1 *Dosl.: “imaš ime da si živ”. 3:4 *Dosl.: “imena”.

2. POGL.

a Ot 22:12
b Iv 8:44
c Ot 3:11
d Ps 2:8, 9
Mt 19:28
Lk 22:28-30
Ot 3:21
Ot 20:4
e Ot 12:5
Ot 19:15
f Ot 22:16

3. POGL.

g Ot 1:4
Ot 4:5
h Ot 1:13, 16
i Jk 2:26
j Lk 21:34
Ef 5:15
1So 5:6
k 2Ko 7:11
l Ot 16:15
m Mt 24:42
Lk 12:37, 39
n Jk 1:27
o Ot 6:11
p 1Iv 5:4
r Ot 4:4
Ot 19:8

2. stupac

a Flp 4:3
b Lk 12:8
c Iv 6:69
He 7:26
d Ot 3:14
Ot 19:11
e Iza 22:22
Lk 1:32
f 1Ko 16:9
2Ko 2:12
g Ri 2:28
Ot 2:9
h Lk 8:15
Lk 21:19
2Ti 2:12
He 10:36
He 12:3
i 2So 3:3
j Ot 2:16
k Jk 1:12
Ot 2:10
l Ot 22:3, 4
m He 12:22
Ot 21:2
n Ot 14:1
Ot 19:12
o Kol 4:16
p 2Ko 1:20
r Iv 1:14
Ot 19:11
s Iv 18:37
1Ti 6:13
Ot 1:5
t Izr 8:22
Kol 1:15

govo ime iz knjige života,^a nego ću ga* priznati pred svojim Ocem i pred njegovim anđelima.^b **6** Tko ima uši, neka čuje što duh govori skupštinama.’

7 Anđelu skupštine u Filadelfiji napiši: Ovo govori onaj koji je svet^c i istinit,^d koji ima Davidov ključ^e – kad on otvori, nitko ne može zatvoriti, a kad zatvori, nitko ne može otvoriti: **8** ‘Znam tvoja djela. Evo, otvorio sam pred tobom vrata^f koja nitko ne može zatvoriti. Znam da imaš malo snage, a ipak si se držao moje riječi i nisi se odrekao mog imena. **9** Evo, prisilit ću one iz Sotonine sinagoge – koji kažu da su Židovi, a zapravo nisu,^g nego lažu – da dođu i poklone se* pred tvojim nogama te da spoznaju da te ja volim. **10** Budući da si se držao onog što si čuo o mojoj ustrajnosti*,^h ja ću te sačuvati u času kušnje,ⁱ koji će zadesiti sav svijet kako bi se iskušali oni koji žive na zemlji. **11** Dolazim brzo.^j Čvrsto se drži onog što imaš da ti nitko ne oduzme nagradu*.^k

12 Onoga tko pobijedi učinit ću stupom u hramu svog Boga i on više neće izaći odande. I napisat ću na njemu ime svog Boga^l i ime grada svog Boga – Novog Jeruzalema,^m koji silazi s neba od mog Boga – i svoje novo ime.ⁿ **13** Tko ima uši, neka čuje što duh govori skupštinama.’

14 Anđelu skupštine u Laodiceji^o napiši: Ovo govori Amen,^p vjerni i istiniti^r svjedok,^s prvo što je Bog stvorio:^t

3:5 *Dosl.: “njegovo ime”. 3:9 *Ili: “iskazu štovanje”. 3:10 *Moguće i: “oponašao moju ustrajnost”. 3:11 *Ili: “krunu; vijenac”.

15 'Znam tvoja djela – nisi ni hladan ni vruć. Da si barem hladan ili vruć! 16 Ali budući da si mlak, ni vruć^a ni hladan,^b ispljunut ću te iz usta. 17 Govoriš: "Bogat sam,^c obogatio sam se i ništa mi ne treba", a ne znaš da si i jadan, i bijedan, i siromašan, i slijep, i gol. 18 Zato ti savjetujem: Kupi od mene zlato pročišćeno u vatri da se obogatiš. Kupi i bijele haljine da se odjeneš i da se ne vidi tvoja sramotna golotinja.^d Kupi i očne masti da namažeš oči,^e pa da progledaš.^f

19 Ja ukoravam i opominjem sve koje volim.^g Zato budi revan i pokaj se.^h 20 Evo, stojim na vratima i kucam. Ako netko čuje moj glas i otvori vrata, ući ću u njegovu kuću i večerat ćemo zajedno, ja s njim i on sa mnom. 21 Onome tko pobijediⁱ dat ću da sjedne sa mnom na moje prijestolje,^j kao što sam i ja pobijedio i sjeo^k sa svojim Ocem na njegovo prijestolje. 22 Tko ima uši, neka čuje što duh govori skupštinama."

4 Nakon toga ugledao sam otvorena vrata na nebu. Prvi glas koji sam začuo bio je poput zvuka trube. Obratio mi se riječima: "Popni se ovamo i pokazat ću ti što će se dogoditi." 2 Istog trena obuzeo me duh i ugledao sam prijestolje na nebu i nekoga kako sjedi na prijestolju.^l 3 I taj koji je sjedio izgledao je kao jaspis^m i sard^{*}, a oko prijestolja bila je duga slična smaragdu.ⁿ

4 Oko tog prijestolja bila su 24 prijestolja, a na tim prijestoljima sjedili su 24 starješine^o obučeni u bijele haljine, sa zlat-

4:3 *Ili: "dragi kamen crvene boje".

3. POGL.

a 2Ko 9:2
b Izr 25:13
c Ho 12:8
d Ot 16:15
e Ps 19:8
f 1Ti 6:17-19
g Izr 3:12
h Ot 2:5
i Ot 3:3
j 1Iv 5:4
k Ot 12:11
l Mt 19:28
m Lk 22:28-30
n Ot 2:26
o He 10:12

4. POGL.

l 1Kr 22:19
Iza 6:1
Eze 1:26, 27
Da 7:9
Dj 7:55
m Ot 21:10, 11
n 1Iv 1:5
o Ot 4:10
Ot 5:8
Ot 11:16
Ot 19:4

2. stupac

a Eze 1:13
b Izr 19:16
c Ot 1:4
Ot 5:6
d Izr 30:18
1Kr 7:23
e Eze 1:5-10
f Izr 28:1
Iza 31:4
g Job 39:9-11
Ot 6:3
h Ot 6:5
i Ot 6:7
j Job 39:27, 29
Eze 1:10
k Eze 10:9, 12
l Iza 6:2, 3
m Ot 1:4
n Ps 90:2
Da 12:7
o Ot 5:8
p Mt 5:16
Ot 14:7
r Ot 19:10
s Ot 5:13
Ot 7:12
Ot 11:17
Ot 12:10
t Ot 10:6

5. POGL.

u Ot 4:2, 3

nim krunama na glavi. 5 Iz prijestolja su izlazile munje,^a glasovi i gromovi,^b a ispred prijestolja bilo je sedam svjetiljki u kojima je gorjela vatra – one predočavaju sedam Božjih duhova.^c 6 Ispred prijestolja bilo je i nešto poput staklenog mora,^d nalik na kristal.

U sredini, gdje je bilo prijestolje,^{*} i oko prijestolja bila su četiri bića^e puna očiju sprijeda i straga. 7 Prvo biće bilo je nalik lavu,^f drugo biće bilo je nalik mladom biku,^g treće biće^h imalo je lice nalik čovječjem, a četvrto bićeⁱ bilo je nalik orlu u letu.^j 8 Svako od ta četiri bića imalo je šest krila, koja su sa svih strana bila puna očiju.^k I bića su neprestano, i dan i noć, govorila: "Svet, svet, svet je Jehova"^l Bog, Svemogućići, koji je bio, koji jest i koji dolazi!"^m

9 Kad bi god ta bića iskazala slavu, čast i zahvalnost onome koji sjedi na prijestolju, onome koji živi u svu vječnost,ⁿ 10 24 starješine^o pali bi ničice pred onim koji sjedi na prijestolju i poklonili se^{*} onome koji živi u svu vječnost te bacili svoje krune pred prijestolje, govoreći: 11 "Jehova^{*}, Bože naš, dostojan si primiti slavu,^p čast^r i moć^s jer ti si sve stvorio^t i tvom je voljom sve postalo i stvoreno je."

5 U desnici onoga koji je sjedio na prijestolju^u vidio sam svitak ispisan s obje strane^{*}, zapečaćen sa sedam pečata. 2 I vidio sam snažnog anđela

4:6 *Dosl.: "Usred prijestolja". 4:8, 11 *Vidi dodatak A5. 4:10 *Ili: "iskazali štovanje". 5:1 *Dosl.: "iznutra i izvana".

kako jakim glasom objavljuje: "Tko je dostojan otvoriti svitak i razlomiti njegove pečate?"

3 Ali nitko ni na nebu, ni na zemlji, ni ispod zemlje nije mogao otvoriti svitak i pogledati u njega. **4** Počeo sam gorko plakati jer nitko nije bio dostojan otvoriti svitak i pogledati u njega. **5** Ali jedan od starješina rekao mi je: "Ne plaći! Pobijedio je^a Lav iz Judinog plemena,^b Davidov korijen.^c On je dostojan otvoriti svitak i njegovih sedam pečata."

6 I vidio sam kako u sredini – gdje je bilo prijestolje i četiri bića, koji su bili okruženi starješinama*^d – stoji janje^e koje je izgledalo kao da je bilo zaklano.^f Imalo je sedam rogova i sedam očiju, koje predočavaju sedam Božjih duhova^g poslanih po cijeloj zemlji. **7** Janje je prišlo i uzelo svitak iz desnice onoga koji je sjedio na prijestolju.^h **8** Kad je Janje uzelo svitak, četiri bića i 24 starješineⁱ pali su ničice pred njim. Svaki je imao harfu, a imali su i zlatne posude pune kada. (Kad predočava molitve svetih.)^j **9** Pjevali su novu pjesmu:^k "Dostojan si uzeti svitak i otvoriti njegove pečate jer si bio zaklan i svojom si krvlju kupio Bogu ljude/ iz svakog plemena, jezika, puka i naroda^m **10** te si ih učinio kraljevstvomⁿ i svećenicima našeg Boga.^o Oni će kraljevati nad zemljom."

11 I vidio sam mnogo anđela koji su bili oko prijestolja, bića i starješina i čuo sam njihov glas. Bilo ih je na mirijade mirijada* i na tisuće tisuća.^r

5:6 *Dosl.: "kako usred prijestolja i četiri bića i usred starješina". 5:11 *Ili: "desetke tisuća desetaka tisuća".

5. PUGL.

a Iv 16:33
b Pos 49:9, 10
He 7:14
c 2Sa 7:8, 12
Iza 11:1, 10
Ri 15:12
Ot 22:16
d Ef 1:22
e Iza 53:7
Iv 1:29
1Pe 1:19
f Iv 19:30
Ot 5:12
g Ot 1:4
h Ps 47:8
Iza 6:1
i Ot 5:14
Ot 19:4
j Ps 141:2
Ot 8:4
k Ps 33:3
Ps 144:9
Iza 42:10
Ot 14:3
l Mt 26:27, 28
1Ko 6:20
He 9:12
1Pe 1:18, 19
m Ot 14:4
n Lk 12:32
Lk 22:28-30
o Izl 19:6
1Pe 2:9
Ot 1:5, 6
p Mt 19:28
Ot 20:4, 6
Ot 22:5
r Da 7:9, 10

2. stupac

a Iza 53:7
Ot 5:6
b Mt 28:18
c Flp 2:9, 10
d Ot 4:2, 3
e Iv 1:29
Ot 7:17
f Iv 5:23
1Ti 6:16
g 1Pe 4:11

6. PUGL.

h Ot 5:6
i Ot 5:5
j Ot 4:7
k Ot 19:11
l Ot 14:14
m Ps 45:4
Ps 110:1, 2
Ot 12:7
Ot 17:14
n Ot 4:7
o Mt 24:7
Lk 21:10
p Ot 5:5
r Ot 4:7
s Mt 20:2

12 Glasno su govorili: "Janje koje je bilo zaklano^a dostojno je primiti moć, bogatstvo, mudrost, snagu, čast, slavu i blagoslov."^b

13 Čuo sam kako svako stvođenje na nebu, na zemlji, ispod zemlje^c i na moru – sve na njima i u njima – govori: "Onome koji sjedi na prijestolju^d i Janjetu^e neka je blagoslov, čast,^f slava i moć u svu vječnost!"^g **14** Četiri bića govorila su: "Amen!" a starješine su pali ničice i poklonili se* Bogu.

6 I vidio sam kad je Janje^h otvorilo prvi od sedam pečataⁱ i čuo sam jedno od četiri bića^j kako govori glasom koji je zvučao poput grmljavine: "Dodii!" **2** Tada sam ugledao bijelog konja^k i na njemu jahača koji je imao luk. Dobio je krunu^l te je izašao da pobjeđuje i da izbiri konačnu pobjedu.^m

3 Kad je Janje otvorilo drugi pečat, čuo sam drugo bićeⁿ kako govori: "Dodii!" **4** Tada je izašao drugi konj, plamene boje. Njegov je jahač dobio ovlasti da uzme mir sa zemlje kako bi ljudi ubijali jedni druge. Dobio je i velik mač.^o

5 Kad je Janje otvorilo treći pečat,^p čuo sam treće biće^r kako govori: "Dodii!" Tada sam ugledao crnog konja i na njemu jahača koji je u ruci imao vagu. **6** I začuo sam neki glas usred četiri bića kako govori: "Mjera* pšenice za denar^s i tri mjere

5:14 *Ili: "iskazali štovanje". 6:6 *Grčki: *hoíniks*. Mjera za suhe stvari koja je iznosila nešto više od 1 litre. Vidi dodatak B14. ^rRimski srebrnjak koji je bio jednodjevna plaća. Vidi dodatak B14.

ječma za denar! A ulje i vino troši štedljivo!^a

7 Kad je Janje otvorilo četvrti pečat, čuo sam glas četvrtog biča^b kako govori: "Dođi!"
8 Tada sam ugledao blijedog konja i na njemu jahača kojem je ime bilo Smrt. Za njim je išao grob*. Dobili su vlast nad četvrtinom zemlje da ubijaju mačem, glađu,^c pomorom i zvijezdama.^d

9 Kad je Janje otvorilo peti pečat, vidio sam podno žrtvenika^e duše^f onih koji su ubijeni zbog Božje riječi i zbog svjedočanstva koje su dali.^g **10** Vikali su na sav glas: "Svevišnji Gospodine, sveti i istiniti,^h koliko ćeš još čekati dok ne počneš suditi onima koji žive na zemlji i ne osvetiš našu krv?"ⁱ
11 Svaki od njih dobio je dugu bijelu haljinu^j i bilo im je rečeno da čekaju još malo, dok se ne popuni broj njihovih suradnika* i njihove braće koji trebaju biti ubijeni kao i oni.^k

12 I vidio sam kad je Janje otvorilo šesti pečat. Tada se zbilo jak potres. Sunce je postalo crno kao crna kostrijet, cijeli je mjesec postao kao krv,^l **13** a zvijezde su s neba pale na zemlju, kao što nezrele smokve padnu sa stabla kad ga zatrese jak vjetar. **14** Nebo je iščeznulo kao svitak kad se smota.^m Svaka gora i svaki otok pomaknuli su se sa svog mjesta.ⁿ **15** Tada su se kraljevi, velika-

6:6 *Ili: "A ulju i vinu nemoj nauditi!"
6:8 *Ili: "had". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "had" u Rječniku. **6:9** *Po svemu sudeći, riječ je o njihovoj krvi, koja predočava život, a prolivena je kod žrtvenika. Vidi Rječnik. **6:11** *Odnosno onih koji su robovi kao i oni.

6. POGL.

a Mk 13:8

b Ot 4:7

c Lk 21:11

d Jr 15:2, 3

Eze 14:21

e Le 4:7

Ot 8:3

f Le 17:11

g Mt 24:9, 14

lv 18:37

Ot 17:6

Ot 20:4

h 1lv 5:20

i Pnz 32:43

Lk 18:7

Ot 19:1, 2

j Ot 3:5

k Mt 24:9

Dj 9:1

2Ko 1:8

l Jl 2:31

Mt 24:29

m Iza 34:4

n Ot 16:20

2. stupac

a Iza 2:10, 19

b Ho 10:8

Lk 23:30

c Ot 4:2, 3

d Ot 5:6

e Sf 1:14, 18

Ri 2:5

f Jl 2:11

7. POGL.

g 2Ko 1:22

Ef 1:13

Ef 4:30

h Ot 9:4

i Ot 14:1, 3

j Ri 2:29

Ri 9:6

Ga 6:16

Ot 21:12

k Pos 41:51

ši, vojni zapovjednici, bogataši, moćnici, svi robovi i svi slobodnjaci sakrili u pećine i među gorske stijene.^a **16** I govorili su gorama i stijenama: "Padnite na nas^b i sakrijte nas od lica onoga koji sjedi na prijestolju^c i od Janjetove srdžbe^d **17** jer je došao veliki dan njihove srdžbe!^e Tko ga može preživjeti?"^f

7 Nakon toga vidio sam četiri anđela kako stoje na četiri kraja zemlje i čvrsto drže četiri zemaljska vjetra da nijedan od njih ne puše ni na zemlju, ni na more, ni na ikoje drvo. **2** Vidio sam i jednog drugog anđela kako se podiže s istoka i nosi pečat živog Boga. On je povikao na sav glas četvorici anđela koji su dobili ovlasti da naude zemlji i moru: **3** "Nemojte nauditi ni zemlji, ni moru, ni drveću dok robovima našeg Boga pečatom ne obilježimo^g čela!"^h

4 I čuo sam broj onih koji su bili obilježeni pečatom – 144 000.ⁱ Oni dolaze iz svih izraelskih plemena:^j

5 Iz Judinog plemena 12 000 obilježenih pečatom,

iz Rubenovog plemena 12 000, iz Gadovog plemena 12 000,

6 iz Ašerovog plemena 12 000, iz Naftalijevog plemena 12 000,

iz Manašeovog^k plemena 12 000,

7 iz Šimunovog plemena 12 000,

iz Levijevog plemena 12 000, iz Isakarovog plemena 12 000,

8 iz Zebulunovog plemena 12 000,

iz Josipovog plemena 12 000 i iz Benjaminovog plemena

12 000 obilježenih pečatom.

9 Nakon toga vidio sam veliko mnoštvo ljudi, koje nitko nije mogao izbrojiti, iz svakog naroda, plemena, puka i jezika.^a Stajali su pred prijestoljem i pred Janjetom obučeni u duge bijele haljine,^b s palminim granama u rukama.^c 10 Vikali su na sav glas: "Spasenje dugujemo svom Bogu, koji sjedi na prijestolju,^d i Janjetu!"^e

11 Svi su anđeli stajali oko prijestolja, starješina^f i četiri bića te su pali ničice pred prijestoljem i poklonili se* Bogu, 12 govoreći: "Amen! Hvala, slava, mudrost, zahvalnost, čast, moć i snaga pripadaju našem Bogu u svu vječnost!"^g Amen."

13 Nato me jedan od starješina upitao: "Tko su ovi koji su obučeni u duge bijele haljine^h i odakle su došli?" 14 Istog sam mu trena odvratio: "To ti znaš, gospodine moj." A on mi je rekao: "To su oni koji dolaze iz velike nevolje.ⁱ Oprali su svoje duge haljine i ubijelili ih u Janjetovoj krvi.^j 15 Zato stoje pred Božjim prijestoljem i služe mu* dan i noć u njegovom hramu. Onaj koji sjedi na prijestolju,^k razapet će svoj šator nad njima.^l 16 Oni više neće gladovati ni žeđati, neće ih moriti sunce niti ikakva žega^m 17 jer će ih Janje,ⁿ koje je uz prijestolje*, pasti^o i voditi na izvore voda života.^p I Bog će obrisati svaku suzu s njihovih očiju."^r

8 Kad je Janje^s otvorilo sedmi pečat,^t na nebu je nastala tišina koja je potrajala oko pola sata. 2 Tada sam vidio sedam anđela^u koji su stajali

7:11 *Ili: "iskazali štovanje". 7:15 *Ili: "vrše mu svetu službu". 7:17 *Dosl.: "usred prijestolja".

7. POGL.

a Iza 2:2
Ot 15:4
b Ot 7:14
c Le 23:40
Iv 12:13
d Ot 4:2, 3
e Dj 4:12
Ot 5:6
f Ot 4:4
Ot 11:16
g Ot 4:11
h Ot 7:9
i Mt 24:21
Mk 13:19
j Iv 1:29
He 9:14
1Iv 1:7
Ot 1:5
k Ot 4:2
l Ps 15:1
Ot 21:3
m Ps 121:6
Iza 49:10
n Ot 5:6
o Iv 10:11
p Ot 22:1
r Iza 25:8
Ot 21:4

8. POGL.

s Ot 6:1
t Ot 5:1
u Ot 15:1

2. stupac

a Izl 30:1, 3
b Ot 5:8
c Ot 9:13
d Ps 141:2
Lk 1:10
e Izl 19:16
Ot 4:5
f Ot 8:7, 8
Ot 8:10, 12
Ot 9:1, 13
Ot 11:15
g Ot 16:2
h Izl 9:23-25
Ps 97:3, 5
i Iza 17:12, 13
Iza 57:20
j Izl 7:20
k Ot 16:1, 3
l Ot 16:1, 4
m Am 5:7
n Ot 16:1, 8

pred Bogom. Oni su dobili sedam truba.

3 Došao je jedan drugi anđeo i stao pored žrtvenika^a držeći zlatnu kadionicu. Dobio je mnogo kada^b da gainese na zlatnom žrtveniku^c pred prijestoljem dok se svi sveti budu molili. 4 Dim kada koji je anđeo prinio uzdignuo se pred Boga zajedno s molitvama^d svetih. 5 Anđeo je tada uzeo kadionicu i napunio je užarenim ugljvljem* sa žrtvenika te je bacio ugljvlje na zemlju. I udarali su gromovi, razlijevali se glasovi, sijevale su munje^e i nastao je potres. 6 A sedam anđela sa sedam truba^f pripremilo se da zatrubi.

7 Prvi je anđeo zatrubio. Tada su nastale tuča i vatra pomiješane s krvlju te su bile bačene na zemlju.^g Trećina zemlje bila je spaljena, trećina drveća bila je spaljena i sve zeleno raslinje bilo je spaljeno.^h

8 Drugi je anđeo zatrubio. Tada je nešto kao velika plamteća gora bilo bačeno u more.ⁱ Trećina mora pretvorila se u krv.^j 9 Trećina životinja u moru izginula je^k i trećina brodova bila je razbijena.

10 Treći je anđeo zatrubio. Tada je s neba pala velika zvijezda koja je gorjela kao svjetiljka. Pala je na trećinu rijeka i na izvore voda.^l 11 Zvijezdi je ime Pelin. Trećina voda pretvorila se u pelin te je mnogo ljudi pomrlo od voda jer su bile gorke.^m

12 Četvrti je anđeo zatrubio. Tada je bila pogođena trećina sunca,ⁿ trećina mjeseca i trećina zvijezda, pa je trećina njih

8:5 *Dosl.: "vatrom".

potamnijela^a te je trećina dana ostala bez svjetlosti, a tako i trećina noći.

13 I vidio sam orla kako leti nebom* i začuo sam kako glasno govori: "Jao, jao, jao^b oni-ma koji žive na zemlji zbog onoga što će se dogoditi kad se oglase trube preostala tri anđela koji će zatrubiti!"^c

9 Peti je anđeo zatrubio.^d Tada sam vidio zvijezdu koja je pala s neba na zemlju. Ona je dobila ključ od bezdana.^e **2** Otvorila je bezdan, a iz njega se podignuo dim kao dim iz velike peći te su sunce i zrak potamnijeli^f od dima iz bezdana. **3** Iz dima su izašli skakavci i raširili se po zemlji^g te su dobili moć karkvu imaju zemaljski škorpioni. **4** Dobili su zapovijed da ne naude travi na zemlji ni ikakvoj biljci ni ikakvom drvetu, nego samo ljudima koji nemaju Božji pečat na čelu.^h

5 Skakavci su dobili ovlasti da ih muče pet mjeseci, ali nisu ih smjeli ubiti. Muke koje su oni trpjeli* bile su poput onih koje čovjek trpi kad ga ubode škorpion.ⁱ **6** U te dane ljudi će tražiti smrt, ali je neće naći. Željet će umrijeti, ali smrt će bježati od njih.

7 Skakavci su izgledali kao konji pripremljeni za bitku.^j Na glavama su imali nešto kao zlatne krune, lica su im bila kao ljudska lica, **8** kosa im je bila kao ženska kosa, a zubi su im bili kao lavlji zubi.^k **9** Na prsima su imali oklope nalik željeznim oklopima. Lepet njihovih krila bio je kao tučnjava bojnih kola s konjima koja

8:13 *Dozl.: "posred neba". **9:5** *Mo-guće i: "Muke koje su im zadavali".

8. POGL.
a Izl 10:22

b Ot 9:12
Ot 11:14

c Ot 8:2

9. POGL.
d Ot 8:2

e Lk 8:30, 31
Ot 9:11
Ot 20:1-3

f Jl 2:2, 10

g Izl 10:12

h Ot 7:2, 3

i Ot 9:10

j Jl 2:4, 5

k Jl 1:6

2. stupac
a Jl 2:4, 5

b Ot 9:5

c Ot 9:1
Ot 20:1-3

d Ot 8:13

e Ot 8:6

f Ot 11:15

g Ot 8:3

h Ot 16:1, 12
Ot 17:1, 15

i Izr 28:1

jure u bitku.^a **10** Imali su repove s bodljom kao škorpioni, a u repovima im je bila moć da pet mjeseci nanose bol ljudima.^b **11** Nad sobom su imali kralja, anđela bezdana.^c On se na hebrejskom zvao Abadon*, a na grčkom se zvao Apolion*.

12 Jedan je "jao" prošao. Ali gle, nakon svega toga dolaze još dva "jao".^d

13 Šesti je anđeo^e zatrubio.^f Tada sam čuo glas koji je dopirao iz rogova zlatnog žrtvenika^g što je pred Bogom. **14** Glas je rekao šestom anđelu koji je imao trubu: "Odveži četiri anđela svezana na velikoj rijeci Eufratu."^h **15** I četiri anđela, koja su bila spremna za određeni sat, dan, mjesec i godinu, bila su odvezana da pobiju trećinu ljudi.

16 Broj konjanika u vojsci iznosio je dvije mirijade mirijada* - čuo sam taj broj. **17** Konji i njihovi jahači koje sam vidio u viđenju izgledali su ovako: Na prsima su imali oklope crvene kao plamen, plave kao hijacint i žute kao sumpor. Glave konja bile su kao lavlje glave,ⁱ a iz usta su im izlazili vatra, dim i sumpor. **18** Trećina ljudi poginula je od te tri nevolje - od vatre, dima i sumpora koji su izlazili iz njihovih usta. **19** Jer konjima je moć bila u ustima i u repovima. Naime, repovi su im izgledali poput zmi-ja i imali su glave te su tim repovima nanosili bol.

20 A ostali ljudi, oni koji nisu poginuli od tih nevolja, nisu

9:11 *"Abadon" znači "uništenje; propast". *"Apolion" znači "uništavatelj". **9:16** *Ili: "20 000 puta 10 000", odnosno 200 000 000.

se pokajali za djela svojih ruku – nisu prestali štovati demone ni idole od zlata, srebra, bakra, kamena i drva, koji ne mogu ni vidjeti, ni čuti, ni hodati.^a **21** Nisu se pokajali ni za svoje grijehe: ubojstva, vraćanje*, blud[#] i krađe.

10 I vidio sam jednog drugog snažnog anđela kako silazi s neba zaodjenut oblakom i s dugom iznad glave. Lice mu je bilo kao sunce,^b a noge kao vatreni stupovi. **2** U ruci je imao malen otvoreni svitak. Desnom je nogom stao na more, a lijevom na zemlju. **3** Povikao je na sav glas, kao kad lav riče,^c a kad je povikao, začuli su se glasovi sedam gromova.^d

4 A kad se sedam gromova oglasilo, htio sam zapisati ono što su rekli, ali čuo sam glas s neba^e koji je kazao: "Zadrži u tajnosti* ono što je reklo sedam gromova i nemoj to zapisivati." **5** Anđeo kojeg sam vidio kako stoji na moru i na zemlji podignuo je desnu ruku prema nebu **6** i zakleo se onim koji živi u svu vječnost,^f onim koji je stvorio nebo i ono što je na njemu, zemlju i ono što je na njoj i more i ono što je u njemu:^g "Bog više neće čekati! **7** Kad dođe vrijeme da sedmi anđeo^h zatrubi,ⁱ dovršit će se sveta tajna^j koju je Bog objavio kao dobru vijest svojim robovima, prorocima."^k

8 I čuo sam glas s neba^l kako mi se opet obraća. Rekao mi je: "Idi, uzmi otvoreni svitak iz

9:21 *Ili: "prizivanje duhova; okultizam". Vidi izraz "prizivanje duhova" u Rječniku. [#]Grčki: *porneia*. Vidi Rječnik. 10:4 *Dosl.: "Zapečati".

9. PUGL.
a Ps 115:4-7

10. PUGL.

b Mt 17:1, 2

c Ot 5:5

d Izl 19:16

Ot 4:5

Ot 11:19

e Ot 10:8

f Ps 90:2

Ot 4:9

g Izl 20:11

Ne 9:6

Ps 146:6

h Ot 8:6

i Ot 11:15

j Mk 4:11

k Am 3:7

l Ot 10:4

2. stupac

a Ot 10:1, 2

b Eze 2:8

c Jr 15:16

d Ps 119:103

Eze 3:1-3

11. PUGL.

e Eze 40:3

f Ot 21:2

g Ot 13:5

h Za 4:3, 11

i Za 4:12

Mt 5:14

j Za 4:14

k Lk 4:25

l 1Kr 17:1

Jk 5:17

m Izl 7:19

n Ot 12:17

Ot 13:7

ruke anđela koji stoji na moru i na zemlji."^a **9** Otišao sam k anđelu i zamolio ga neka mi da mali svitak. A on mi je rekao: "Uzmi ga i pojedij.^b Zagorčat će ti utrobu, ali u ustima će ti biti sladak kao med." **10** Uzeo sam svitak iz anđelove ruke i pojeo ga.^c U ustima mi je bio sladak kao med,^d ali kad sam ga progutao, zagorčao mi je utrobu. **11** I rekli su mi: "Trebaš opet prorokovati o pucima, narodima, jezicima i mnogim kraljevima."

11 Zatim sam dobio trsku nalik mjernom štapu^e i bilo mi je rečeno: "Ustani i izmjeri svetište Božjeg hrama, žrtvenik i one koji se klanjaju* u njemu. **2** Ali izostavi dvorište koje je izvan hramskog svetišta, nemoj ga mjeriti jer je dano neznabošcima*. Oni će gaziti sveti grad^f 42 mjeseca.^g **3** Poslat ću svoja dva svjedoka da prorokuju 1260 dana obučeni u kostrijet." **4** Njih predočavaju dvije masline^h i dva svijećnjaka.ⁱ Oni stoje pred Gospodarom zemlje.^j

5 Pokuša li im netko nauditi, vatra će izaći iz njihovih usta i proždrijeti njihove neprijatelje. Pokuša li im netko nauditi, tako će biti ubijen. **6** Oni imaju moć zatvoriti nebo^k da ne pada kiša^l dok prorokuju. Imaju moć pretvoriti vode u krv^m i izazvati na zemlji svaku vrstu nevolje kad god zažele.

7 A kad završe svoje svjedočenje, zvijer koja izlazi iz bezdana zaratit će se s njima, pobijediti ih i ubiti.ⁿ **8** Njihova tijela ležat će na glavnoj ulici

11:1 *Ili: "koji štuju Boga". 11:2 *Vidi Rječnik.

velikog grada koji se u prenesenom* smislu zove Sodoma i Egipat, gdje je i njihov Gospodin bio pribijen na stup. **9** A ljudi iz raznih puka, plemena, jezika i naroda gledat će njihova tijela tri i pol dana^a i neće dati da se njihova tijela polože u grob. **10** A oni koji žive na zemlji radovat će se njihovoj smrti, slavit će i slati darove jedni drugima, jer su ta dva proroka mučila one koji žive na zemlji.

11 Ali nakon tri i pol dana životna sila* koja dolazi od Boga ušla je u njih,^b pa su stali na noge. One koji su ih vidjeli obuzeo je velik strah. **12** A oni su čuli jak glas s neba kako im govori: "Uzadite ovamo!" I uzašli su u oblaku na nebo, a njihovi su ih neprijatelji vidjeli*. **13** U taj čas zbio se jak potres te se srušila desetina grada. U potresu je poginulo 7000 ljudi, a ostali su se uplašili i iskazali čast* nebeskom Bogu.

14 Drugi je "jao"^c prošao. Ali gle, treći "jao" dolazi brzo.

15 Sedmi je anđeo zaturbio.^d Tada su se na nebu začuli jaki glasovi: "Kraljevska vlast nad svijetom sada pripada našem Gospodinu^e i njegovom Pomazaniku*,^f i on^g će kraljevati u svu vječnost."^g

16 I 24 starješine^h koji su sjedili pred Bogom na svojim prijestoljima pali su ničice i poklonili se* Bogu, **17** govoreći: "Zahvaljujemo ti, Jehova* Bo-

11:8 *Dosl.: "duhovnom". 11:11 *Ili: "životni duh". 11:12 *Ili: "njihovi su neprijatelji to promatrali". 11:13 *Dosl.: "dali slavu". 11:15 *Dosl.: "Kristu". *Vjerojatno se misli na Boga. 11:16 *Ili: "iskazali štovanje". 11:17 *Vidi do-datak A5.

11. POGL.

a Ot 11:11

b Eze 37:5, 10

c Ot 9:12

d Ot 8:6

e 1Lje 29:11
Ps 22:28
Da 4:17, 34
Ot 12:10f Ps 2:6
Da 7:13, 14
Lk 1:32, 33
Lk 22:28, 29
2Pe 1:11g Ps 145:13
Da 2:44

h Ot 4:10

2. stupac

a Ot 1:4
Ot 16:5b Ps 99:1
Za 14:9
Ot 19:6

c He 11:6

d Am 3:7
He 1:1
Jk 5:10

e Pos 6:11

f 1Kr 8:1, 6
He 8:1, 2
He 9:11

12. POGL.

g Pos 3:15

h Ot 12:9
Ot 20:2

i Job 38:7

j Pos 6:2
Jd 6

k Pos 3:15

l Ot 11:15

m Ps 2:9
Ps 110:2
Ot 19:15

n Ot 12:14

že, Svemogućí, koji jesi^a i koji si bio, jer si pokazao* svoju veliku moć i počeo kraljevati.^b **18** Ali narodi su se razgnjevili, a ti si pokazao svoj gnjev i došlo je vrijeme da se sudi mrtvima i da se da nagrada^c tvojim robovima, prorocima,^d te svetima i onima koji se boje tvog imena, malima i velikima, i da se unište oni koji uništavaju zemlju."^e

19 Tada se otvorilo svetište Božjeg nebeskog hrama i pokazao se kovčeg Božjeg saveza u svetištu njegovog hrama.^f I sijevale su munje, razlijegali se glasovi, udarali su gromovi, nastao je potres i padala je velika tuča.

12 Tada se na nebu pojavio velik znak – žena^g zaodjenuta suncem, pod nogama joj je bio mjesec, a na glavi kruna od 12 zvijezda. **2** Bila je trudna i vikala je u trudovima i porođajnim mukama.

3 Na nebu se pojavio još jedan znak – velik zmaj^h plamene boje, sa sedam glava i deset rogovova, a na glavama je imao sedam kruna*. **4** Repom je odvuкао trećinu nebeskih zvijezdaⁱ i bacio ih na zemlju.^j I zmaj je stajao pred ženom^k koja je trebala roditi kako bi proždri dijete kad ga ona rodi.

5 Žena je rodila sina,^l muško, koji će vladati nad svim narodima* željeznom palicom.^m Njeno je dijete bilo odmah odneseno k Bogu i njegovom prijestolju.

6 A žena je pobjegla u pustinju, gdje joj je Bog pripremio mjesto i gdje su je trebali hraniti 1260 dana.ⁿ

11:17 *Dosl.: "uzeo". 12:3 *Ili: "dijade-ma". 12:5 *Dosl.: "pasti sve narode".

7 I izbio je rat na nebu: Mihael^a i njegovi anđeli borili su se sa zmajem. A i zmaj i njegovi anđeli borili su se s njima, 8 ali nisu pobijedili*. Za njih više nije bilo mjesta na nebu. 9 Tako je bio zbačen veliki zmaj,^b prazmija,^c koji se zove Đavo^d i Sotona,^e koji zavodi sav svijet.^f Bio je zbačen na zemlju,^g a s njim su bili zbačeni i njegovi anđeli. 10 Tada sam začuo kako jak glas na nebu govori:

“Sada su spasenje,^h moć i kraljevstvo našeg Bogaⁱ i vlast njegovog Pomazanika* postali stvarnost jer je zbačen optužitelj naše braće, koji ih dan i noć optužuje pred našim Bogom! 11 Oni su ga pobijedili^k Janjetovom krvlju^l i porukom koju su objavljivali*.^m Nisu se bojali izgubiti životⁿ ni kad su gledali smrti u oči. 12 Zato se veselite, nebesa i vi koji prebivate na njima! Teško vama, zemljo i more,^o jer je Đavo sišao k vama, silno gnjevan, znajući da ima malo vremena.”^p

13 A kad je zmaj vidio da je zbačen na zemlju,^r počeo je progoniti ženu^s koja je rodila muško dijete. 14 No žena je dobila dva krila velikog orla^t da odleti u pustinju na mjesto pripremljeno za nju, gdje su je, daleko od zmijske, u^v trebali hraniti jedno vrijeme i dva vremena i pola vremena*.^v

15 A zmija je za ženom izbacila iz usta vodu poput rijeke da je utopi u rijeci. 16 Ali

12:7 *Mihael” znači “tko je kao Bog”. 12:8 *Moguće i: “ali on [odnosno zmaj] je bio poražen”. 12:10 *Dosl.: “Krista”. 12:11 *Dosl.: “riječju svog svjedočenja”. #Ili: “Nisu voljeli svoju dušu”. 12:14 *Odnosno tri i pol vremena.

12. POGL.

a Da 10:13
Da 12:1
Jd 9
b Ot 12:3
Ot 20:2
c Pos 3:1
2Ko 11:3
Ot 12:14
d Mt 4:1
Iv 8:44
He 2:14
Jk 4:7
1Pe 5:8
e 1Lje 21:1
Job 1:6
Za 3:2
Mt 4:10
Iv 13:27
Ri 16:20
2So 2:9
f 2Ko 4:4
2Ko 11:14
Ef 2:2
Iv 5:19
g Lk 10:18
Ot 12:13
h Ri 13:11
He 9:28
1Pe 1:5
i Ot 11:15, 17
j Job 1:9
Za 3:1
k Ilv 2:14
l 1Pe 1:18, 19
m Dj 1:8
2Ti 1:8
Ot 1:9
n Mt 16:25
Lk 14:26
Dj 20:24
o Iza 57:20
Iza 60:2
Ot 17:15
p Mt 24:34
Ri 16:20
2Ti 3:1
2Pe 3:3
r Lk 10:18
s Pos 3:15
Ot 12:1
t Izl 19:4
Iza 40:31
u Pos 3:1
2Ko 11:3
v Ot 12:6

2. stupac

a Pos 3:15
b Mt 24:9
Dj 1:8
Ot 1:9
Ot 6:9

13. POGL.

c Iza 57:20
Ot 21:1
d Ot 11:7
Ot 13:18
e Ot 12:9
f Lk 4:6
g Ot 13:14
h Ot 11:2, 3
i Da 7:25
j Ot 12:12
k Ot 12:17

zemlja je došla u pomoć ženi te je otvorila usta i progutala riječku koju je zmaj izbacio iz usta.

17 Tada se zmaj razgnjevio na ženu i otišao ratovati s ostatkom njenog potomstva,^a koji se drži Božjih zapovijedi i kojem je povjereni da svjedoči o Isusu.^b

13 I stao je* na morskom pjesku.

Tada sam vidio kako iz mora^c izlazi zvijer^d s deset rogova i sedam glava. Na rogovima je imala deset kruna^e, a na glavama hulna imena. 2 Zvijer koju sam vidio bila je nalik leopardu, ali šape su joj bile poput medvjedih, a usta poput lavljih. Zmaj^f je dao zvijeri moć, prijestolje i veliku vlast.^f

3 Izgledalo je kao da joj je jedna glava smrtno ranjena, ali smrtna rana joj je zacijeljena.^g I cijela je zemlja zadivljeno slijedila zvijer. 4 Ljudi su se poklonili* zmaju jer je dao vlast zvijeri. Poklonili su se i zvijeri, govoreći: “Tko je kao zvijer i tko se može boriti s njom?” 5 Dobila je usta koja su govorila ohole riječi i hule i dobila je vlast da djeluje 42 mjeseca.^h 6 I otvorila je usta da huliⁱ na Boga, na njegovo ime i na njegovo prebivalište – na one koji prebivaju na nebu.^j 7 Bilo joj je dopušteno da se zarati sa svetima i da ih pobijedi.^k Dobila je vlast nad svakim plemenom, pukom, jezikom i narodom. 8 I klanjat će joj se* svi koji žive na zemlji. Od postanka svijeta nikome od njih ime nije zapisano u svitku

13:1 *Misli se na zmaja. #Ili: “dijadema”. 13:4 *Ili: “iskazali štovanje”. 13:8 *Ili: “štovat će je”.

života.^a Taj svitak pripada Janjetu koje je bilo zaklano.^b

9 Tko ima uši, neka čuje!^c

10 Ako je netko određen za zarobljeništvo, otići će u zarobljeništvo. Ako netko ubije nekoga mačem^d, bit će ubijen mačem.^d Zato svetima^e treba ustrajnost^f i vjera.^g

11 Tada sam vidio jednu drugu zvijer kako izlazi iz zemlje. Imala je dva roga kao jagnje, ali govorila je kao zmaj.^h

12 Provodila je svu vlast prve zvijeriⁱ u njenoj nazočnosti. Navodila je zemlju i njene stanovnike da se klanjaju* prvoj zvijeri, kojoj je smrtna rana zacijeljena.^j **13** Činila je velika čuda, čak je spuštala vatru s neba na zemlju naočigled ljudi.

14 Zavodila je one koji žive na zemlji čudima koja joj je bilo dopušteno činiti u nazočnosti zvijeri i govorila je onima koji žive na zemlji da načine kip^k zvijeri koja je imala ranu od mača, ali je preživjela.^l **15** I bilo joj je dopušteno da udahne život* kipu zvijeri, kako bi kip zvijeri mogao govoriti i zapovjediti da budu pobijeni svi koji mu se ne žele klanjati*.

16 Prisiljavala je sve ljude – male i velike, bogate i siromašne, slobodnjake i robove – da prime žig na desnicu ili na čelo.^m

17 kako nitko ne bi mogao kupovati ni prodavati osim onoga tko ima žig, bilo imeⁿ zvijeri bilo broj njenog imena.^o **18** Za ovo je potrebna mudrost: Neka onaj tko je razuman izračuna broj zvijeri, jer to je čovjekov* broj. Njen je broj 666.^p

13:10 *Moguće i: "Ako netko treba biti ubijen mačem". **13:12** *Ili: "da stuju". **13:15** *Ili: "duh". *Ili: "koji ga ne žele štovati". **13:18** *Ili: "ljudski".

13. POGL.

a Ot 3:5
 Ot 21:27
 b Iza 53:7
 Mt 27:50
 Ot 5:6, 12
 c Mt 11:15
 d Mt 26:52
 e Da 7:18
 1Ko 6:2
 Ot 20:6
 f Mt 24:13
 He 10:36
 He 12:3
 g Ot 2:10
 h Ot 16:13
 Ot 20:2
 i Ot 13:1
 j Ot 13:3
 k Ot 19:20
 Ot 20:4
 l Ot 13:3
 m Ot 14:9, 10
 Ot 16:2
 Ot 19:20
 n Ot 14:11
 o Ot 15:2
 p Da 3:1

2. stupac

14. POGL.

a Iv 1:29
 Ot 5:6
 Ot 22:3
 b Ps 2:6
 He 12:22
 1Pe 2:6
 c Ot 7:4
 d Ot 3:12
 e Ps 33:3
 Ps 98:1
 Ps 149:1
 Ot 5:9
 f Ot 4:6
 g Ot 4:4
 Ot 19:4
 h Ot 7:4
 i 2Ko 11:2
 Jk 1:27
 Jk 4:4
 j 1Pe 2:21
 k 1Ko 6:20
 1Ko 7:23
 Ot 5:9
 l Jk 1:18
 m Ef 5:25-27
 Jd 24
 n Mt 24:14
 Mk 13:10
 Dj 1:8
 o 2Pe 2:9
 p Izl 20:11
 Ps 146:6
 r Iza 21:9
 Ot 17:18
 Ot 18:21
 s Jr 51:7, 8
 Ot 17:1, 2
 Ot 18:2, 3

14 Tada sam ugledao Janje^a kako stoji na gori Sionu,^b a s njim je bilo 144 000^c onih koji na čelima imaju napisano njegovo ime i ime njegovog Oca.^d **2** Začuo sam zvuk s neba koji je bio poput huke mnogih voda i poput tutnja-ve jakog groma. Zvuk koji sam čuo bio je kao glazba pjevača koji pjevaju i sviraju harfe. **3** Pjevali su nešto što je zvučalo kao nova pjesma^e stojeći pred prijestoljem, pred četiri bića^f i pred starješinama.^g I nitko nije mogao naučiti tu pjesmu osim tih 144 000,^h koji su otkupljeni sa zemlje. **4** To su oni koji se nisu okaljali sa ženama, koji su sačuvali svoje djevičanstvo.ⁱ Oni slijede Janje kamo god ono pođe.^j Otkupljeni su^k od ljudi kao prvine^l Bogu i Janjetu **5** i nikoga nisu prevarili svojim riječima. Oni su bez mane.^m

6 I vidio sam jednog anđela kako leti nebom* noseći vječnu dobru vijest da je objavi onima koji žive na zemlji – svakom narodu, plemenu, jeziku i puku.ⁿ **7** Govorio je jakim glasom: "Bojte se Boga i iskažite mu čast* jer je došao čas njegovog suda!^o Poklonite se^p onome koji je načinio nebo, zemlju, more^p i izvore voda!"

8 Za njim je došao drugi anđeo, govoreći: "Pao je, pao je Babilon Veliki,^r bludnica* koja je sve narode napojila vinom požude^s, vinom svog bluda^t!"^s

9 Za njima je došao treći anđeo, govoreći jakim glasom:

14:6 *Dosl.: "posred neba". **14:7** *Dosl.: "dajte mu slavu". *Ili: "Iskažite štovanje". **14:8** *Ili: "prostitutka". *Ili: "gnjeva". ^aGrčki: *porneia*. Vidi Rječnik.

“Tko se god pokloni* zvijeri^a i njenom kipu te primi žig na čelo ili na ruku,^b 10 pit će vino Božjeg gnjeva koje je nerazvodnjeno natočeno u čašu njegove srdžbe.^c Bit će mučen vatrom i sumporom^d pred svetim anđelima i pred Janjetom. 11 Dim njihovog mučenja dizat će se u svu vječnost.^e Oni koji se klanjaju* zvijeri i njenom kipu i svi koji su primili žig s njenim imenom^f neće imati počinaka ni danju ni noću. 12 Zato je ustrajnost potrebna svetima,^g onima koji postupaju po Božjim zapovijedima i čvrsto se drže vjere^h u Isusa.”

13 I začuo sam glas s neba kako govori: “Piši: Sretni su oni koji ođsada umiru ujedinjeni s Gospodinom.ⁱ Da, govori duh, neka počinu od svojih napora jer ih prate njihova djela.”

14 Tada sam ugledao bijeli oblak, a na oblaku je sjedio netko kao sin čovječji,^j sa zlatnom krunom na glavi i oštrim srpom u ruci.

15 Jedan drugi anđeo izašao je iz hramskog svetišta vičući na sav glas onome koji je sjedio na oblaku: “Zamahni srpom i žanji jer je došao čas da se žanje, zemaljski urod zreo je za žetvu!”^k 16 I onaj koji je sjedio na oblaku, zamahnuo je srpom na zemlju i zemlja je bila po-žnjevena.

17 Iz svetišta nebeskog hrama izašao je još jedan anđeo. I on je imao oštar srp.

18 Tada se pojavio još jedan anđeo koji je došao od žrtvenika i koji je imao vlast nad vatrom. Povikao je na sav glas

14:9 *Ili: “iskáže štovanje”. 14:11 *Ili: “koji štuju”.

14. POGL.

- a Ot 13:1
b Ot 13:15, 16
c Ps 75:8
Ot 11:18
Ot 16:19
d Ot 21:8
e Mt 25:46
2So 1:9
Ot 19:3
f Ot 13:16-18
Ot 16:2
Ot 20:4
g Ot 13:10
h He 10:38
i 1Ko 15:51, 52
ISO 4:16, 17
j Da 7:13
k Mt 13:30

2. stupac

- a Jl 3:13
b Ot 19:11, 15

15. POGL.

- c Ot 16:1
d Ot 16:17
e 1Kr 7:23
Ot 4:6
f Ot 2:7
g Ot 13:15
h Ot 13:18
i Izl 15:1
Pnz 31:30
j Iv 1:29
k Izl 15:11
Ps 111:2
Ps 139:14
l Izl 6:3
m Pnz 32:4
Ps 145:17
n Jr 10:10
1Ti 1:17
o Jr 10:6, 7
p Ps 86:9
MI 1:11
r Dj 7:44
He 8:1, 2
He 9:11
Ot 11:19
s Ot 15:1

onome koji je imao oštar srp: “Zamahni svojim oštrim srpom i poberi grozdove zemaljske loze jer je njeno grožđe sazrelo!”^a 19 Anđeo je zamahnuo srpom prema zemlji i odsjekao zemaljsku lozu te ju je zajedno s groždem bacio u veliki tijesak Božjeg gnjeva.^b 20 Tijesak se gazio izvan grada i krv je potekla iz tijeska te se podignula sve do uzda konjima, na daljinu od 1600 stadija*.

15 Zatim sam na nebu vidio jedan drugi znak, velik i čudesan – sedam anđela^c sa sedam nevolja. One su posljednje jer s njima završava Božji gnjev.^d

2 I vidio sam nešto poput staklenog mora^e pomiješanog s vatrom. Uz stakleno more stajali su oni koji su pobijedili^f zvijer, njen kip^g i broj njenog imena,^h a u rukama su držali Božje harfe. 3 Pjevali su pjesmu Božjeg roba Mojsijaⁱ i Janjetovu^j pjesmu:

“Velika su i čudesna tvoja djela,^k Jehova* Bože, Svemogućii! Pravedni su i pouzdani tvoji putevi,^m Kralju vječnosti!”ⁿ

4 Tko da te se ne boji, Jehova*, tko da ne slavi tvoje ime, jer jedino si ti vjeran.^o Svi će narodi doći i pokloniti se pred tobom^p jer vide da su tvoje odredbe pravedne.”

5 Nakon toga vidio sam kako se na nebu otvorilo svetište šatora svjedočanstva.^r 6 I sedam anđela sa sedam nevolja^s izašlo je iz svetišta. Bili su obučeni u čist i sjajan lan i imali su

14:20 *Okolo 296 kilometara. Stadij je imao 185 metara. Vidi dodatak B14. 15:3, 4 *Vidi dodatak A5. 15:4 #Ili: “iskazati ti štovanje”.

zlatni pojas omotan oko prsa. **7** Jedno od četiri bića dalo je sedmorici anđela sedam zlatnih posuda punih Božjeg gnjeva,^a gnjeva onoga koji živi u svu vječnost. **8** Svetište se ispuni- lo dimom zbog Božje slave^b i njegove moći i nitko nije mogao ući u svetište dok sedam anđela nije izlilo sedam nevolja.^c

16 Tada sam začuo jak glas iz svetišta^d kako govori sedmorici anđela: "Idite i izlijte sedam posuda Božjeg gnjeva na zemlju!"^e

2 Prvi je anđeo otišao i izlio svoju posudu na zemlju.^f I pojavili su se strašni i bolni čirevi^g na ljudima koji su imali žig zvijeri^h i koji su se klanjali* njenom kipu.ⁱ

3 Drugi je anđeo izlio svoju posudu na more.^j I ono se pretvorilo u krv^k sličnu krvi mrtva- ca, te su izginula sva živa bića*, sve što je bilo u moru.^l

4 Treći je anđeo izlio svoju posudu na rijeke i izvore voda.^m I oni su se pretvorili u krv.ⁿ **5** Čuo sam anđela koji ima vlast nad vodama kako govori: "Bože vjerni,^o ti koji jesi i koji si bio,^p ti si pravedan jer si donio te presude.^q **6** Naime, oni su prolili krv tvojih svetih slugu i proroka,^s pa si im dao da piju krv.^t To su i zaslužili."^u **7** I začuo sam žrtvenik kako govori: "Da, Jehova* Bože, Sve- mogući,^v tvoje su presude pouzdane i pravedne."^z

8 Četvrti je anđeo izlio svoju posudu na sunce.^a I suncu je bilo dopušteno da prži ljude va- trom. **9** Velika je vrućina prži-

16:2 *Ili: "koji su štovali". 16:3 *Ili: "žive duše". 16:7 *Vidi dodatak A5.

15. POGL.

a Ps 75:8
Jr 25:15
Ot 14:9, 10
b Izl 40:34, 35
1Kr 8:10, 11
Iza 6:4
Eze 44:4
c Ot 15:1

16. POGL.

d Ot 16:17
e Ps 69:24
Sf 3:8
f Ot 8:7
g Izl 9:10
h Ot 13:16, 18
i Ot 13:15
Ot 19:20
j Ot 8:8
k Izl 7:20
l Iza 57:20
m Ot 8:10
n Izl 7:20
Ps 78:44
o Ps 145:17
Ot 15:4
p Ot 1:4
r Pnz 32:4
Ps 119:137
s Ps 79:3
t Iza 49:26
u Ot 18:20
v Izl 6:3
z Ps 19:9
Ps 119:137
Ot 19:1, 2
a Ot 8:12

2. stupac

a Izl 10:21
Iza 8:22
b Ot 9:13, 14
c Jr 50:38
d Iza 44:27, 28
e Ot 12:3
f Ot 13:11, 13
g Ot 19:19
h Iza 13:6
Jr 25:33
Eze 30:3
Jl 1:15
Jl 2:1, 11
Sf 1:15
2Pe 3:11, 12
i 1So 5:2
2Pe 3:10
j Lk 21:36
k Ot 3:18
l 2Lje 35:22
Za 12:11
Ot 19:19
m Ot 16:1
n Eze 38:19
Da 12:1
He 12:26

la ljude, ali oni su hulili na ime Boga, koji ima vlast nad tim nevoljama, i nisu se pokajali niti mu iskazali čast*.

10 Peti je anđeo izlio svoju posudu na prijestolje zvijeri. I njeno je kraljevstvo obavila tama.^a Ljudi su od boli grizli jezik, **11** ali hulili su na nebeskog Boga zbog svojih bolova i čireva i nisu se pokajali za svoja djela.

12 Šesti je anđeo izlio svoju posudu na veliku rijeku Eufkrat.^b I voda joj je presahnula^c da se pripremi put za kraljeve^d s istoka.

13 I vidio sam kako tri nečiste nadahnute objave* koje su izgledale kao žabe izlaze iz usta zmaja,^e iz usta zvijeri i iz usta lažnog proroka. **14** To su objave koje su nadahnuli demoni. One čine čuda^f i odlaze kraljevima cijelog svijeta da ih skupe za rat^g koji će se zbiti na veliki dan Svemogućeg Boga.^h

15 "Evo, dolazim kao lopov!ⁱ Sretan je onaj tko bdije^j i čuva svoje haljine da ne bi hodao gol i da se ne bi vidjela njegova sramota."^k

16 I skupili su ih na mjesto koje se na hebrejskom zove Harmagedon*.^l

17 Sedmi je anđeo izlio svoju posudu na zrak. Nato se iz svetišta,^m od prijestolja, začuo jak glas koji je rekao: "Izvršeno je!" **18** I sijevale su munje, razlijegali se glasovi, udarali su gromovi i nastao je jak potres. Tako silnog i jakog potresa nije bilo otkako je ljudi na zemlji.ⁿ

16:9 *Dosl.: "dali slavu". 16:13 *Dosl.: "nečista duha". 16:16 *Grčki: *Har Maggedón*. Izvedenica hebrejskog izraza koji znači "megidsko brdo".

19 Veliki grad^a raspao se na tri dijela i gradovi svih naroda srušili su se. Bog se sjetio Babilona Velikog^b kako bi ga napojio čašom vina svoje žestoke srdžbe.^c **20** I svi su u otoci nestali i gore su iščeznule.^d **21** Tada je s neba na ljude počela padati velika tuča,^e teška oko jednog talenta*. Ljudi su hulili na Boga zbog tuče^f jer je ta tuča bila neobično jaka.

17 Jedan od sedam anđela koji su imali sedam posuda^g došao je i rekao mi: "Dođi, pokazat ću ti kako će biti izvršena presuda nad velikom bludnicom* koja sjedi na mnogim vodama.^h **2** s kojom su bludničili* kraljevi cijele zemlje,ⁱ a oni koji žive na zemlji opijali su se vinom njenog bluda^j."

3 I anđeo me u duhu odnio u pustinju. Ondje sam ugledao neku ženu kako sjedi na skerletnoj zvijeri. Zvijer je bila puna hulnih imena i imala je sedam glava i deset rogova. **4** Žena je bila odjevena u purpur^k i grimiz te ukrašena zlatom, dragim kamenjem i biserima.^l U ruci je imala zlatnu čašu punu gadošti i nečistoće svog bluda^m. **5** Na čelu joj je bilo napisano tajanstveno ime: "Babilon Veliki, majka svih bludnicaⁿ i zemaljskih gadošti."ⁿ **6** I vidio sam da je žena pijana od krvi svetih i od krvi Isusovih svjedoka.^o

Kad sam je ugledao, jako sam se začudio. **7** Nato mi je anđeo rekao: "Zašto se čudiš?

16:21 *Grčki talent imao je 20,4 kilograma. Vidi dodatak B14. **17:1** *Ili: "prostytutkom". **17:2** *U grčkom se ovdje koristi izvedenica riječi *porneia*. Vidi izraz "blud" u Rječniku. **17:2, 4** *Grčki: *porneia*. Vidi Rječnik.

16. Pogl.

- a Ot 17:18
b Ot 18:2
c Jr 25:15
Ot 15:7
d Ot 6:14
e Job 38:22, 23
f Izl 9:24

17. Pogl.

- g Ot 16:1
h Jr 51:13
Ot 17:15
Ot 19:2
i Jk 4:4
Ot 18:9
j Jr 51:7
Ot 14:8
Ot 18:3
k Lk 16:19
l Ot 18:11, 12
Ot 18:19
m Ot 19:2
n Ot 18:5
o Ot 6:9
Ot 18:24
Ot 19:2

2. stupac

- a Ot 17:5
b Ot 17:3
c Ot 20:1
d Izl 32:32
Ps 69:28
Flp 4:3
e Ot 17:7
f Ot 17:8
g Iv 1:29
Ot 5:6
h Mt 28:18
Dj 2:36
1Ti 6:15
i Ot 19:11, 15
j Ri 16:20
k Iza 57:20
Jr 51:13
l Ot 17:12
m Ot 17:8
n Ot 17:7
o Le 21:9
Ot 18:8
p Jk 11:19, 20
Izr 21:1

Otkrit ću ti tajnu te žene^a i zvijeri na kojoj ona sjedi, zvijeri sa sedam glava i deset rogova:^b **8** Zvijer koju si vidio bila je, ali sada je nema. No uskoro će izaći iz bezdana^c i biti uništena. Oni koji žive na zemlji – oni čija imena od postanka svijeta nisu zapisana u svitku života^d – divit će se kad vide da se zvijer koja je bila, pa je zatim nije bilo, opet pojavila.

9 Za ovo su potrebni razum i mudrost: Sedam glava^e predočava sedam gora na kojima žena sjedi. **10** One predočavaju i sedam kraljeva: Pet ih je palo, jedan vlada, a jedan još nije došao. Ali kad dode, ostat će kratko vrijeme. **11** A zvijer koja je bila, ali sada je nema,^f osmi je kralj. No ona potječe od onih sedam i bit će uništena.

12 Deset rogova koje si vidio predočava deset kraljeva koji još nisu primili kraljevstvo, ali će na jedan sat dobiti kraljevsku vlast zajedno sa zvijeri. **13** Oni imaju isti cilj*, pa svoju moć i vlast daju zvijeri. **14** Oni će se boriti s Janjetom,^g ali Janje će ih pobijediti jer je gospodar nad gospodari-ma i kralj nad kraljevima.^h A pobijedit će ihⁱ i oni koji su s njim, oni koji su pozvani, izabrani i vjerni."^j

15 Anđeo mi je rekao: "Vode koje si vidio, na kojima bludnica sjedi, predočavaju puke, mnoštva, narode i jezike.^k **16** A deset rogova^l koje si vidio i zvijer^m zamržit će bludnicuⁿ te će je opustošiti i ogoliti. Pojest će njeno meso i spaliti je u vatri.^o

17 Jer Bog im je u srce stavio misao da izvrše njegov naum,^p

17:13 *Ili: "istu zamisao".

to jest da izvrše svoj zajednički naum i predaju svoju kraljevsku vlast zvijeri na neko vrijeme,^a dok se ne ispune Božje riječi. **18** A žena^b koju si vidio predočava veliki grad koji kraljuje nad kraljevima cijele zemlje.”

18 Nakon toga vidio sam jednog drugog anđela kako silazi s neba s velikom vlašću i njegova je slava obasjala zemlju. **2** Povikao je na sav glas: “Pala je, pala je bludnica* Babilon Veliki^c i postala prebivalište demona, skrovište svakog nečistog duha^d i svih nečistih i mrskih ptica!^d **3** Jer svi su se narodili opili vinom požude*, vinom njenog bluda^e. Kraljevi cijele zemlje bludničili^e su s njom,^f a trgovci iz cijelog svijeta obogatili su se zahvaljujući njenoj silnoj i besramnoj raskoši.”

4 I čuo sam jedan drugi glas s neba kako govori: “Iziđite iz nje, narode moj,^g da ne sudjelujete u njenim grijesima i da vas ne zadese njene nevolje!^h **5** Jer njeni su se grijesi nagomilali do nebaⁱ i Bog se sjetio njenih nepravednih djela*.^j **6** Učinite joj onako kako je ona činila drugima,^k vratite joj dvostruko za njena djela.^l U čaši^m u kojoj je ona pripremila piće pripremite joj dvostruku količinu.ⁿ **7** Onoliko koliko se uzvisivala i razmetala svojom besramnom raskoši, toliko joj muka i tuge zadajte. Jer u svom je srcu govorila: ‘Sjedim na prijestolju kao kraljica, ni-

18:2 *Ili: “prostitutka”. #Moguće i: “dah; smrada; nadahnute objave”. **18:3** *Ili: “gnjeva”. #Grčki: *porneia*. Vidi Rječnik. **18:3, 9** ^aU grčkom se ovdje koristi izvedenica riječi *porneia*. Vidi izraz “blud” u Rječniku. **18:5** *Ili: “njenih zlodjela”.

17. Pogl.

a Ot 17:12

b Ot 17:5

18. Pogl.

c Iza 21:9

Jr 51:8

Ot 14:8

d Iza 13:21

Jr 50:39

e Jr 51:7

f Ot 17:1, 2

g Iza 48:20

Iza 52:11

Jr 50:8

h Jr 51:6, 45

2Ko 6:17

i Jr 51:9

j Ot 16:19

k Jr 50:29

2So 1:6

l Ps 137:8

Jr 50:15

m Ps 75:8

n Ot 16:19

2. stupac

a Iza 47:7-9

b Le 21:9

c Jr 50:34

d Da 4:30

e Ot 17:4

sam udovica i nikada neću tugovati.^a **8** Zbog toga će u jednom danu doći njene nevolje – smrt, tuga i glad – i bit će spaljena u vatri^b jer je moćan Jehova* Bog, koji ju je osudio.^c

9 I kraljevi cijele zemlje koji su s njom bludničili^a i koji su s njom živjeli u besramnoj raskoši plakat će i žaliti za njom kad budu gledali kako se diže dim vatre u kojoj gori. **10** Prestrašeni njenim mukama, stajat će podalje i govoriti: ‘Jao, jao, Babilone, veliki i silni grade!^d U jednom trenu stigla te kazna.’

11 I trgovci iz cijelog svijeta plakat će i tugovati za njom jer više nitko neće kupovati njihovu robu: **12** zlato, srebro, dragi kamenje, bisere, fini lan, purpur, svilu, grimiz, predmete od mirisnog drva, bjelokosti, skupocjenog drva, bakra, željeza i mramora, **13** a ni cimet, indijske začine, kad, mirisno ulje, tamjan, vino, maslinovo ulje, fino brašno, pšenicu, goveda, ovce, konje, kočije, robove i druge ljude. **14** Zrelo voće za kojim si žudjela oduzeto ti je, sve tvoje poslastice i raskoš nestale su zauvijek.

15 Trgovci koji su sve to prodavali i koji su se zahvaljujući njoj obogatili stajat će podalje, prestrašeni njenim mukama, te će plakati i tugovati, **16** govoreći: ‘Jao, jao, veliki grade, zaodjenut finim lanom, purpурom i grimizom, nakićen zlatom, dragim kamenjem i biserima!^e **17** U jednom trenu opustošeno je toliko bogatstvo.’

I svi kapetani brodova, svi moreplovci i mornari te svi koji žive od mora stajali su podalje

18:8 *Vidi dodatak A5.

18 i jadikovali gledajući kako se diže dim vatre u kojoj je ona gorjela: 'Koji je grad poput ovog velikog grada?' 19 Posipali su se prašinom po glavi te su plačući i tugujući vikali: 'Jao, jao, veliki grade, u kojem su se svi koji imaju brodove na moru obogatili zahvaljujući tvom bogatstvu! U jednom je trenu opustošen.'^a

20 Raduj se, nebo,^b a radujte se i vi, sveti,^c apostoli i proroci, zbog onoga što ju je snašlo jer joj je Bog radi vas izrekao presudu."^d

21 I jedan snažni anđeo podignuo je kamen nalik velikom mlinskom kamenu i bacio ga u more, govoreći: "Ovakvo će u trenu biti zbačen veliki grad Babilon i više ga nikad neće biti."^e 22 I u tebi se više nikad neće čuti glazba pjevača koji pjevaju i sviraju harfe te frulaša, trubača i ostalih glazbenika. U tebi se više nikad neće naći nijedan zanatlija bilo kojeg zanata. U tebi se više nikad neće čuti zvuk mlinskog kamena. 23 U tebi više nikad neće sjati svjetlost svjetiljke. U tebi se više nikad neće čuti glas mladoženje i nevjeste. Jer tvoji su trgovci bili najugledniji ljudi na zemlji i tvojim su vraćanjem^f bili zavedeni svi narodi. 24 U tom se gradu našla krv proroka, svetih^g i svih koji su pobijeni na zemlji."^h

19 Nakon toga začuo sam jak glas koji je zvučao kao da dolazi od brojnog mnoštva na nebu. Oni su rekli: "Hvalite Jaha!*"i Spasenje, slava

18:23 *Ili: "prizivanjem duhova; okultizmom". Vidi izraz "prizivanje duhova" u Rječniku. 19:1, 3, 4, 6 *Ili: "Aleluja!" "Jah" je skraćeni oblik imena "Jehova".

18. POGL.

a Iza 47:11

b Jr 51:48

c Ot 14:12

d Pnz 32:43
Ri 12:19
Ot 6:9, 10
Ot 19:1, 2

e Jr 51:63, 64

f Iza 47:9
Ga 5:19, 20g Ot 6:9, 10
Ot 16:5, 6h Pos 9:6
Jr 51:49

19. POGL.

i Ps 150:6

2. stupac

a Pnz 32:4
Ps 19:9
Ot 15:3b Pnz 32:43
2Kr 9:7
Ps 79:10
Ot 18:20, 24

c Ps 117:1

d Iza 34:10

e Ot 4:4

f Ot 4:6

g Ps 106:48

h Ps 134:1
Ps 135:1

i Ps 115:13

j Ps 113:1

k Izl 6:3

l Ps 97:1
Iza 52:7
Ot 11:15m Iza 61:10
Ef 5:25-27
Ot 14:4

n Mt 22:2

Mt 25:10

o Dj 10:25, 26
Ot 22:8, 9

i moć pripadaju našem Bogu 2 jer njegove su presude pouzdane i pravedne.^a On je izvršio presudu nad velikom bludnicom*, koja je iskvarila zemlju svojim bludom[#], i osvetio je krv svojih robova, koja je na njenim rukama[^]."^b 3 Odmah nakon toga rekli su drugi put: "Hvalite Jaha!*"c Dim s njenog zgarišta uzdizao će se u svu vječnost."^d

4 I 24 starješine^e i četiri bič[^] pali su ničice i poklonili se* Bogu koji sjedi na prijestolju te rekli: "Amen! Hvalite Jaha!*"g

5 Od prijestolja se začuo glas koji je rekao: "Hvalite našeg Boga, svi njegovi robovi,^h koji ga se bojite, mali i veliki!"ⁱ

6 I začuo sam nešto što je zvučalo kao glas brojnog mnoštva, kao huka mnogih voda i kao tutnjava silnih gromova. Oni su govorili: "Hvalite Jaha!"^j Jer Jehova, naš Bog, Svemoguć^k, počeo je kraljevati!" 7 Radujemo se, veselimo se i iskazimo mu čast* jer je došlo vrijeme za Janjetovu svadbu i njegova je nevjesta spremna. 8 Dobila je čast da odjene fini lan, sjajan i čist, jer fini lan predčava pravedna djela svetih."^m

9 Anđeo mi je rekao: "Piši: Sretni su oni koji su pozvani na Janjetovu svadbenu večeru."ⁿ Još mi je rekao: "To su Božje riječi, one su pouzdane." 10 Nato sam pao pred njegove noge da mu se poklonim*, ali on mi je rekao: "Ne čini to!^o Ja sam samo rob kao i ti i tvoja braća kojoj je povjereno da

19:2 *Ili: "prostitutkom". *Grčki: *porneia*. Vidi Rječnik. #Ili: "osvetio je na njoj krv svojih robova". 19:4 #Ili: "iskazali štovanje". 19:7 *Dosl.: "dajmo mu slavu". 19:10 *Ili: "iskažem štovanje".

svjedoče o Isusu.^a Bogu se klanjaj!^b Jer svrha je proročanstava da svjedoče o Isusu.^c

11 Vidio sam otvoreno nebo i ugledao bijelog konja.^d Na njemu je sjedio onaj koji se zove Vjerni^e i Istiniti.^f On pravedno sudi i ratuje.^g **12** Oči su mu bile razbuktali plamen,^h a na glavi je imao mnoge krune*. Na sebi je imao napisano ime koje ne zna nitko osim njega samog. **13** Bio je odjeven u haljinu natopljenu* krvlju, a ime mu je bilo Božja Riječ.ⁱ **14** Za njim su išle nebeske vojske na bijelim konjima, obučene u fini lan, bijel i čist. **15** Iz usta mu je izlazio dug i oštar mač^j da njime potuče narode. On će vladati nad njima* željeznom palicom.^k I gazit će tijesak žestoke srdžbe Svemogućeg Boga.^l **16** Na svojoj haljini, na bedru, imao je napisano ime: Kralj nad Kraljevima i Gospodar nad Gospodarima.^m

17 Vidio sam i jednog anđela kako stoji na suncu. I povikao je na sav glas i rekao svim pticama koje su letjele nebom*: "Dođite, skupite se na veliku Božju gozbu"ⁿ **18** da jedete meso kraljeva, meso vojnih zapovjednika, meso junaka,^o meso konja i njihovih jahača,^p meso svih ljudi – slobodnjaka i robova, malih i velikih!"

19 Tada sam vidio zvijer i kraljeve cijele zemlje s njihovim vojskama kako su se okupili da ratuju s onim koji sjedi na konju i s njegovom vojskom.^r **20** I zvijer je bila uhvaćena, a s njom i lažni prorok^s koji je pred

19:10 *Ili: "Boga štuj!" **19:12** *Ili: "dijadem". **19:13** *Moguće i: "poprskanu". **19:15** *Dosl.: "On će ih pasti". **19:17** *Dosl.: "posred neba".

19. POGL.

- a Mt 28:19, 20
Dj 1:8
b Mt 4:10
Iv 4:23
c Lk 24:27
Dj 10:43
1Pe 1:10, 11
d Ot 6:2
e Ot 1:5
f Iv 1:14
Ot 3:14
g Iza 11:4, 5
He 1:8, 9
h Ot 1:13, 14
i Iv 1:1
j 2So 2:8
Ot 1:13, 16
k Ps 2:9
Ot 2:26, 27
l Jl 3:13
Ot 14:19, 20
m Mt 28:18
Flp 2:9-11
1Ti 6:15
Ot 17:14
n Eze 39:4, 17
o Eze 39:18
p Eze 39:20
r Ot 16:14, 16
s Ot 16:13

2. stupac

- a Ot 13:16, 17
b Ot 13:15
c Mt 10:28
2Pe 2:6
Jd 7
Ot 20:14
d Ot 2:16
Ot 6:2
e Eze 39:4

20. POGL.

- f Ot 9:1
g Ot 12:3
h Pos 3:1
i Iv 8:44
j Za 3:1
Ot 12:9
k Ot 9:11
l Ot 20:7
m Ot 13:15-17
n Mt 19:28
Lk 22:28-30
2Ti 2:12
Ot 1:6
o Dj 24:15
p 1Ko 15:23, 52
Flp 3:10, 11
1So 4:16
r Ot 14:13
s Ot 2:11
Ot 20:14
t 1Ko 15:54
u 1Pe 2:9
v Ot 1:6
Ot 5:9, 10

njom činio čuda kojima je zavodio one koji su primili žig zvijeri^a i one koji su se klanjali* njenom kipu.^b Oboje su živi bili bačeni u vatreno jezero u kojem gori sumpor.^c **21** A ostali su bili pobijeni dugim mačem koji je izlazio iz usta onoga koji sjedi na konju.^d I sve su se ptice nasitile njihovog mesa.^e

20 Zatim sam vidio jednog anđela kako silazi s neba. U ruci je imao ključ od bezdana^f i veliki lanac. **2** Uhvatio je zmaja,^g prazmiju,^h koji je Davoⁱ i Sotona,^j i svezao ga na 1000 godina. **3** Bacio ga je u bezdan^k te ga je nad njim zatvorio i zapečatio da više ne zavodi narode dok se ne navrší 1000 godina. Nakon toga treba biti nakratko pušten.^l

4 Potom sam vidio prijestolija. Oni koji su sjedili na njima dobili su vlast da sude. Da, vidio sam duše* onih koji su bili pogubljeni^m zato što su svjedočili o Isusu i govorili o Bogu, onih koji se nisu pokloniliⁿ zvijeri ni njenom kipu niti su primili žig na čelo i na ruku.^m Oni su oživjeli i kraljevali s Kristomⁿ 1000 godina. **5** (Ostali mrtvi^o nisu oživjeli dok se nije navršilo 1000 godina.) To je prvo uskrsnuće.^p **6** Sretan je i svet svatko tko ima udio u prvom uskrsnuću.^r Nad njima druga smrt^s nema vlasti.^t Štoviše, oni će biti Božji i Kristovi svećenici^u i kraljevat će s Kristom 1000 godina.^v

7 A kad se navrší 1000 godina, Sotona će biti pušten iz svoje tamnice. **8** I izaći će da

19:20 *Ili: "koji su štovali". **20:4** *Vidi Rječnik i bilješku za Ot 6:9. ^aDosl.: "pogubljeni sjekirom". ^lIli: "koji nisu štovali".

zavodi narode na četiri kraja zemlje, Goga i Magoga, kako bi ih skupio za rat. Bit će ih kao morskog pijeska. **9** Vidio sam kako su se raširili po cijeloj zemlji i okružili tabor svetih i voljeni grad. Ali vatra je sišla s neba i proždrla ih.^a **10** A Đavo, koji ih je zavodio, bio je bačen u vatreno i sumporno jezero, gdje su se već nalazili zvijer^b i lažni prorok.^c I bit će mučeni* dan i noć u svu vječnost.

11 Zatim sam vidio veliko bijelo prijestolje i onoga koji sjedi na njemu.^d Pred njim su pobjegli zemlja i nebo^e i više ih nigdje nije bilo. **12** Vidio sam mrtve, velike i male, kako stoje pred prijestoljem. I otvorili su se svici. A otvorio se i jedan drugi svitak – svitak života.^f Mrtvima se sudilo prema njihovim djelima na temelju onog što je napisano u svicima.^g **13** More je predalo mrtvace koji su bili u njemu, a i smrt i grob* predali su mrtvace koji su bili u njima. I svakome se sudilo prema njegovim djelima.^h **14** A smrt i grob* bili su bačeni u vatreno jezero.ⁱ To vatreno jezero^j predočava drugu smrt.^k **15** I svatko čije ime nije bilo zapisano u knjizi života,^l bio je bačen u vatreno jezero.^m

21 I vidio sam novo nebo i novu zemlju.ⁿ Naime, prijašnje nebo i prijašnja zemlja nestali su,^o a ni mora^p više nije bilo. **2** Vidio sam i sveti grad, Novi Jeruzalem, kako silazi s neba, od Boga,^r pripremljen kao nevjesta ukrašena za svog

20:10 *Ili: "zatvoreni; zatočeni".
20:13, 14 *Ili: "had". Izraz se odnosi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. Vidi izraz "had" u Rječniku.

20. Pogl.

a 2Kr 1:10
b Ot 13:1
c Ot 19:20
d Ot 4:2, 3
e 2Pe 3:7
f Izl 32:33
Ps 69:28
Da 12:1
g Iv 5:28, 29
h Dj 10:42
i Iza 25:8
1Ko 15:26
j Mt 5:22
Mt 18:9
Ot 21:8
k Ot 2:11
Ot 20:6
l Ot 17:8
m Izr 10:7

21. Pogl.

n Iza 65:17
Iza 66:22
2Pe 3:13
o 2Pe 3:10
Ot 20:11
p Iza 57:20
r Ot 3:12

2. stupac

a Ot 19:7
b Eze 37:27
c Ot 7:17
d Iza 25:8
1Ko 15:26
e Iza 35:10
Iza 65:19
f Ot 4:2, 3
g 2Pe 3:13
h Ot 1:8
Ot 22:13
i Ps 36:9
Iza 55:1
Ot 7:17
Ot 22:1
j 1Iv 5:10
k 1Iv 3:15
l Ef 5:5
m Iv 8:44
n Ot 19:20
o Izr 10:7
He 10:26, 27
Ot 2:11
Ot 20:6
p Ot 15:1
r Ot 19:7
s He 12:22
Ot 3:12
Ot 21:2
t Iza 60:1, 2

mladoženju.^a **3** Tada sam začuo jak glas od prijestolja kako govori: "Gle, Božji je šator među ljudima! Bog će prebivati s njima i oni će biti njegov narod. Sam Bog bit će s njima.^b **4** On će obrisati svaku suzu s njihovih očiju^c i više neće biti smrti.^d Neće više biti ni tuge, ni jauka, ni boli.^e Sve što je prije bilo nestalo je."

5 Onaj koji sjedi na prijestolju,^f rekao je: "Gle, sve činim novo!"^g Još je rekao: "Zapiši tu jer su te riječi vjerodostojne i istinite." **6** I rekao mi je: "Ispunile su se! Ja sam alfa i omega*, početak i svršetak.^h Onome tko je žedan dat ću da besplatnoⁱ pije s izvora vode života.ⁱ **7** Tko pobijedi, naslijedit će te blagoslove. Ja ću mu biti Bog, a on će mi biti sin. **8** A kukavice, bezvjerni,^j oni koji su izopačeni i odvratni, ubojice,^k bludnici*,^l oni koji prizivaju duhove*, idolopoklonici i svi lažljivci^m završit će u vatrenom jezeru u kojem gori sumpor.ⁿ Ono predočava drugu smrt."^o

9 Zatim je došao jedan od sedmorice anđela koji su imali sedam posuda punih sedam posljednjih nevolja^p i rekao mi: "Dodi, pokazat ću ti nevjestu, Janjetovu ženu."^r **10** I odnio me u duhu na veliku i visoku goru te mi pokazao sveti grad Jeruzalem kako silazi s neba, od Boga.^s **11** Grad je sjao Božjom slavom.^t Blistao je poput skupocenog dragog

21:6 *Alfa je prvo, a omega posljednje slovo grčkog alfabeta. *Ili: "bez naknade". **21:8** *U grčkom se ovdje koristi izvedenica riječi *porneia*. Vidi izraz "blud" u Rječniku. *Ili: "oni koji vraćaju; oni koji se bave okultizmom". Vidi izraz "prizivanje duhova" u Rječniku.

kamena, poput jaspisa koji sja kao kristal.^a **12** Imao je velik i visok zid s 12 vrata, a na vratima je stajalo 12 anđela. Na vratima su bila napisana imena 12 izraelskih plemena. **13** Troja vrata bila su na istoku, troja na sjeveru, troja na jugu, a troja na zapadu.^b **14** Gradski zid imao je i 12 kamenova temeljaca, a na njima je bilo napisano 12 imena 12 Janjetovih apostola.^c

15 A onaj koji mi se obratio držao je zlatnu trsku za mjerenje da izmjeri grad, njegova vrata i njegov zid.^d **16** Grad je bio sagrađen u obliku četverokuta. Dužina mu je bila jednaka širini. I izmjerio je grad trskom: 12 000 stadija*. Dužina, širina i visina bile su mu jednake. **17** Izmjerio je i njegov zid: 144 lakta*, po čovječjoj mjeri, koja je i anđeoska. **18** Zid je bio sagrađen od jaspisa,^e a grad je bio od čistog zlata, prozirnog poput stakla. **19** Temelji gradskog zida bili su od svakovrsnog dragog kamenja: prvi je temelj bio od jaspisa, drugi od safira, treći od kalcedona, četvrti od smaragda, **20** peti od sardoniksa, šesti od sarda, sedmi od krizolita, osmi od berila, deveti od topaza, deseti od krizopraza, jedanaesti od hijacinta, dvanaesti od ametista. **21** A 12 vrata bilo je 12 bisera – svaka vrata bila su jedan biser. Glavna gradska ulica bila je od čistog zlata, prozirnog poput stakla.

22 U gradu nisam vidio hram jer je njegov hram Je-

21:16 *Oko 2220 kilometara. Stadij je imao 185 metara. Vidi dodatak B14.
21:17 *Oko 64 metra. Vidi dodatak B14.

21. Pogl.

a Izl 24:9, 10

b Ot 22:14

c Mt 10:2-4
Lk 6:13-16
Dj 1:13

d Eze 40:3, 5

e Ot 4:3
Ot 21:10, 11

2. stupac

a Izl 6:3

b Iza 60:19, 20
Ot 22:5c Iv 1:9
Dj 26:13, 15
He 1:3

d Iza 60:3

e Iza 60:11, 20

f Iza 60:5

g Ps 5:6
Iza 52:1
1Ko 6:9, 10
Ga 5:19-21
Ot 21:8h Da 12:1
Flp 4:3
Ot 13:8

22. Pogl.

i Eze 47:1

j Iv 1:29

k Eze 47:12

l Ot 3:21

m Mt 5:8

n Ot 14:1

o Ot 21:25

p Iza 60:19, 20
1Iv 1:5r Da 7:18
Ot 3:21

s Tit 1:2

t 2Ti 3:16

hova* Bog, Svemogućí,^a a tako i Janje. **23** Gradu nisu trebali ni sunce ni mjesec da mu daju svjetlo jer ga je obasjavala Božja slava,^b a svjetiljka mu je bilo Janje.^c **24** I svjetlo tog grada osvjetljavat će stazu kojom idu narodi,^d a kraljevi cijele zemlje donijet će u nje ga svoju slavu. **25** Vrata mu se danju neće zatvarati, a noći ondje neće ni biti.^e **26** U njega će se donijeti slava i čast svih naroda.^f **27** Ali ništa okaljano i nitko tko čini gadosti i služi se prijevarom neće ući u njega.^g Ući će samo oni čija su imena zapisana u Janjetovom svitku života.^h

22 I anđeo mi je pokazao rijeku vode života,ⁱ bistru kao kristal, kako teče iz Božjeg i Janjetovog/ prijestolja **2** posred glavne gradske ulice. S obje strane rijeke nalazilo se drveće života koje je donosilo 12 uroda godišnje – svakog je mjeseca davalo plod. A lišće drveća bilo je za liječenje narodā.^k

3 Ondje više neće biti nikakvog prokletstva. Božje i Janjetovo prijestolje/ bit će u gradu, a Bogu će njegovi robovi vršiti svetu službu. **4** Vidjet će njegovo lice,^m a njegovo će im ime biti napisano na čelima.ⁿ **5** Više neće biti noći^o i neće im trebati svjetlost svjetiljke ni sunčeva svjetlost jer će ih Jehova* Bog obasjavati svjetlošču^p i oni će kraljevati u svu vječnost.^r

6 Anđeo mi je rekao: "Ove su riječi vjerodostojne i istinite.^s Jehova*, Bog koji je nadahnuo proroke,^t poslao je svog

21:22; 22:5, 6 *Vidi dodatak A5.

anđela da pokaže svojim robovima ono što će se uskoro dogoditi. **7** Evo, dolazim brzo!^a Sretan je svatko tko se drži proročanskih riječi iz ovog svitka.”^b

8 Ja, Ivan, čuo sam i vidio sve to. Kad sam to čuo i vidio, pao sam pred noge anđelu koji mi je to pokazivao jer sam mu se htio pokloniti*. **9** Ali on mi je rekao: “Ne čini to! Ja sam samo rob kao i ti i tvoja braća proroci i kao oni koji se drže riječi iz ovog svitka. Bogu se klanjaj!”^c

10 Još mi je rekao: “Nemoj zapečatiti proročanske riječi iz ovog svitka jer je blizu vrijeme da se one ispune. **11** Neka onaj tko je nepravedan i dalje postupa nepravedno. Neka onaj tko je izopačen i dalje bude izopačen. A onaj tko je pravedan, neka i dalje postupa pravedno. Onaj tko je svet, neka i dalje bude svet.

12 ‘Evo, dolazim brzo i donosim plaću, da platim svakome prema njegovim djelima.’^d **13** Ja sam alfa i omega*,^e prvi i posljednji, početak i svršetak. **14** Sretni su oni koji su oprali svoje duge haljine.^f Oni smiju jesti s drveća života^g i ući u grad na vrata.^h **15** A vani

22:8 *Ili: “jer sam mu htio iskazati štovanje”. **22:9** *Ili: “Boga štuj!” **22:13** *Alfa je prvo, a omega posljednje slovo grčkog alfabeta.

22. POGL.

- a Ot 16:15
Ot 22:20
b Iv 13:17
Ot 1:3
c Mt 4:10
Dj 10:25, 26
Ot 19:10
d Ps 62:12
Iza 40:10
Ri 2:6
e Iza 44:6
Iza 48:12
Ot 1:8
Ot 21:6
f 1Iv 1:7
g Ot 2:7
h Ot 21:10, 12

2. stupac

- a Ga 5:19-21
Ef 5:5
Ot 21:8
b Iza 11:1, 10
Iza 53:2
Jr 23:5
Jr 33:15
Ot 5:5
c Br 24:17
Ot 2:28
d Ot 21:9
e Iv 4:14
f Iza 55:1
Iv 7:37
Ot 7:17
Ot 21:6
g Pnz 4:2
Pnz 12:32
Ga 1:8
1Iv 4:3
2Iv 9
h Ot 15:1
i Ot 2:7
j Ot 21:2
k Ot 3:11
Ot 22:7

ostaju psi*, vračari[#], bludnici[^], ubojice, idolopoklonici i svatko tko voli i govori laž.”^a

16 ‘Ja, Isus, poslao sam vam svog anđela da posvjedoči o ovome za dobrobit skupština. Ja sam Davidov korijen i potomak^b i sjajna jutarnja zvijezda.”^c

17 Duh i nevjesta^d govore: “Dodii!” I tko god to čuje, neka kaže: “Dodii!” I tko je god žedan, neka dođe.^e Tko god želi, neka besplatno uzme vode života.^f

18 “Svakome tko čuje proročanske riječi iz ovog svitka svjedočim: Ako netko ovome nešto doda,^g Bog će njemu dodati nevolje koje su zapisane u ovom svitku.^h **19** I ako netko išta oduzme od proročanskih riječi iz ovog svitka, Bog će njemu oduzeti udio u onome što je opisano u ovom svitku – neće mu dopustiti da jede s drveća životaⁱ niti da uđe u sveti grad.^j

20 Onaj koji svjedoči o svedmu tome govori: ‘Da, dolazim brzo.’”^k

Amen! Dođi, Gospodine Isuse!

21 Neka nezaslužena dobrota Gospodina Isusa bude sa svetim!

22:15 *Odnosno oni koji čine ono što je odvratno u Božjim očima. [#]Ili: “oni koji prizivaju duhove; oni koji se bave okultizmom”. Vidi izraz “prizivanje duhova” u Rječniku. [^]U grčkom se ovdje koristi izvedenica riječi *porneia*. Vidi izraz “blud” u Rječniku.

Kazalo biblijskih knjiga

Knjige hebrejskog dijela Biblije napisane prije nove (kršćanske) ere

Naziv knjige	Pisac	Mjesto pisanja	Pisanje završeno (pr. n. e.)	Obuhvaća vrijeme (pr. n. e.)
Postanak	Mojsije	pustinja	1513.	od stvaranja svijeta ("u početku") do 1657.
Izlazak	Mojsije	pustinja	1512.	1657. – 1512.
Levitski zakonik	Mojsije	pustinja	1512.	1 mjesec (1512.)
Brojevi	Mojsije	pustinja i moapske ravnice	1473.	1512. – 1473.
Ponovljeni zakon	Mojsije	moapske ravnice	1473.	2 mjeseca (1473.)
Jošua	Jošua	Kanaan	o. 1450.	1473. – o. 1450.
Suci	Samuel	Izrael	o. 1100.	o. 1450. – o. 1120.
Ruta	Samuel	Izrael	o. 1090.	11 godina vladavine sudaca
1. Samuelova	Samuel, Gad, Natan	Izrael	o. 1078.	o. 1180. – 1078.
2. Samuelova	Gad, Natan	Izrael	o. 1040.	1077. – o. 1040.
1. Kraljevima	Jeremija	[Juda i	[isprva 1 svitak	o. 1040. – 580.
2. Kraljevima	Jeremija	[Egipat	[580.	
1. Ljetopisa	Ezra	Jeruzalem (?)	[isprva 1 svitak	[nakon 1. Ljetopisa 9:44:
2. Ljetopisa	Ezra	Jeruzalem (?)	[o. 460.	[o. 1077. – 537.
Ezra	Ezra	Jeruzalem	o. 460.	537. – o. 467.
Nehemija	Nehemija	Jeruzalem	n. 443.	456. – n. 443.
Estera	Mordokaj	Šušan, Elam	o. 475.	493. – o. 475.
Job	Mojsije	pustinja	o. 1473.	više od 140 godina između 1657. i 1473.
Psalmi	David i drugi		o. 460.	
Mudre izreke	Salamun, Agur, Lemuel	Jeruzalem	o. 717.	
Propovjednik	Salamun	Jeruzalem	pr. 1000.	
Pjesma nad pjesmama	Salamun	Jeruzalem	o. 1020.	
Izaija	Izaija	Jeruzalem	n. 732.	o. 778. – n. 732.
Jeremija	Jeremija	Juda, Egipat	580.	647. – 580.
Tužaljke	Jeremija	okolica Jeruzalema	607.	
Ezekijel	Ezekijel	Babilon	o. 591.	613. – o. 591.
Danijel	Danijel	Babilon	o. 536.	618. – o. 536.
Hošea	Hošea	pokrajina Samarija	n. 745.	pr. 804. – n. 745.
Joel	Joel	Juda	o. 820. (?)	
Amos	Amos	Juda	o. 804.	
Obadija	Obadija		o. 607.	
Jona	Jona		o. 844.	
Mihej	Mihej	Juda	pr. 717.	o. 777. – 717.
Nahum	Nahum	Juda	pr. 632.	
Habakuk	Habakuk	Juda	o. 628. (?)	
Sefanija	Sefanija	Juda	pr. 648.	
Hagaj	Hagaj	Jeruzalem	520.	112 dana (520.)
Zaharija	Zaharija	Jeruzalem	518.	520. – 518.
Malahija	Malahija	Jeruzalem	n. 443.	

Kazalo biblijskih knjiga

Knjige grčkog dijela Biblije napisane tijekom nove (kršćanske) ere

Naziv knjige	Pisac	Mjesto pisanja	Pisanje završeno (n. e.)	Obuhvaća vrijeme
Matej	Matej	Izrael	o. 41.	2. pr. n. e. – 33. n. e.
Marko	Marko	Rim	o. 60. – 65.	29. – 33. n. e.
Luka	Luka	Cezareja	o. 56. – 58.	3. pr. n. e. – 33. n. e.
Ivan	Ivan (apostol)	Efez ili okolica	o. 98.	29. – 33. n. e. (izuzev uvoda)
Djela apostolska	Luka	Rim	o. 61.	33. – o. 61.
Rimljanima	Pavao	Korint	o. 56.	
1. Korinćanima	Pavao	Efez	o. 55.	
2. Korinćanima	Pavao	Makedonija	o. 55.	
Galaćanima	Pavao	Korint ili sirijska Antiohija	o. 50. – 52.	
Efežanima	Pavao	Rim	o. 60. – 61.	
Filipljanima	Pavao	Rim	o. 60. – 61.	
Kološanima	Pavao	Rim	o. 60. – 61.	
1. Solunjanima	Pavao	Korint	o. 50.	
2. Solunjanima	Pavao	Korint	o. 51.	
1. Timoteju	Pavao	Makedonija	o. 61. – 64.	
2. Timoteju	Pavao	Rim	o. 65.	
Titu	Pavao	Makedonija (?)	o. 61. – 64.	
Filemonu	Pavao	Rim	o. 60. – 61.	
Hebrejima	Pavao	Rim	o. 61.	
Jakov	Jakov (Isusov brat)	Jeruzalem	pr. 62.	
1. Petrova	Petar	Babilon	o. 62. – 64.	
2. Petrova	Petar	Babilon (?)	o. 64.	
1. Ivanova	Ivan (apostol)	Efez ili okolica	o. 98.	
2. Ivanova	Ivan (apostol)	Efez ili okolica	o. 98.	
3. Ivanova	Ivan (apostol)	Efez ili okolica	o. 98.	
Juda	Juda (Isusov brat)	Izrael (?)	o. 65.	
Otkrivenje	Ivan (apostol)	Patmos	o. 96.	

[Imena nekih pisaca i mjesto pisanja pojedinih knjiga ne mogu se sa sigurnošću utvrditi.

Mnoge su godine određene samo približno. Kratice i njihovo značenje: n. – nakon;

n. e. – nove ere; o. – otprilike; pr. – prije; pr. n. e. – prije nove ere.]

Kazalo riječi biblijskog teksta

Popis kratica naziva biblijskih knjiga nalazi se na 40. stranici.

A

ABBA: Ri 8:15 vičemo: A., Oče!
ABEL: Pos 4:8 Kajin napao A.
Mt 23:35 od krvi pravednog A. do
ABIGAJILA: 1Sa 25:3 A. bila razborita i lijepa
ABRAHAM: Pos 21:12 Bog rekao A.: Poslušaj je
2Lje 20:7 tvog prijatelja A.
Mt 22:32 A. Bog, Bog živih
Ri 4:3 A. povjerovao, smatran pravednim
ADAM: Pos 5:5 A. živio 930 godina
1Ko 15:22 po A. svi umiru
1Ko 15:45 Posljednji A. postao duh
1Ti 2:14 nije prevaren A., nego žena
AKAN: Jš 7:1 A. uzeo neke stvari
AKVILA: Dj 18:2 Židov po imenu A.
ALAT: Pr 10:10 Ako je željezni a. tup
ALELUJA. Vidi JAH.
ALFA: Ot 1:8 a. i omega
AMEN: Pnz 27:15 narod neka kaže: A!
1Ko 14:16 a. na tvojju zahvalu Bogu
2Ko 1:20 preko njega kažemo Bogu a.
ANA: Lk 2:36, 37 prorocica A., 84 godine
ANANIJA: Dj 5:1 A. i njegova žena Safira
ANDEO: Pos 28:12 a. se penjali i spuštali
2Kr 19:35 a. pobio 185 000 vojnika
Job 4:18 traži greške svojim a.
Ps 34:7 Jehovin a. štiti
Da 3:28 poslao svog a. i izbavio
Ho 12:4 [Jakov] se borio s a.
Mt 13:41 poslat će a. i oni će skupiti
Mt 22:30 bit će kao a. na nebu
Mt 24:31 a. će skupiti izabrane
Dj 5:19 a. otvorio vrata zatvora
Dj 12:11 poslao a. te me izbavio
1Ko 4:9 kazališna predstava koju gledaju a.
1Ko 6:3 Ne znate li da ćemo suditi a.?
He 13:2 ne znajući ugostiti a.
1Pe 1:12 a. žele zaviriti
Jd 6 a. nisu ostali na prvobitnom položaju
ANTIKRIST: 1Iv 2:18 mnogi se a. pojavili
APOLON: Dj 18:24 A., rječit čovjek
APOSTOL: Mt 10:2 imena dvanaestorice a.
Dj 15:6 a. i starješine okupili se
1Ko 15:9 ja sam najmanji među a.
ARARAT: Pos 8:4 arka se zaustavila na A.
AREOPAG: Dj 17:22 Pavao stao na A. i rekao
ARKA: Pos 6:14 Napravi sebi a.
ARKANDEO: 1So 4:16 s glasom a.
Jd 9 a. Mihael sporio se s Đavolom
ARTEMIDA: Dj 19:34 Velika je A. efeška!
AZAZEL: Le 16:8 Aron izvlači zdrijeb za a.

B

BAAL: Jr 19:5 spaljivali sinove prinoseći ih B.
BABEL: Pos 11:9 grad dobio ime B.
BABILON: Jr 51:6 Bježite iz B.
Jr 51:30 B. ratnike izdala snaga
Jr 51:37 B. će biti hrpa kamenja
Ot 17:5 B. Veliki, majka svih bludnica
Ot 18:2 pala je bludnica B. Veliki
BARNABA: Dj 9:27 B. se zauzeo za njega
BARUH: Jr 45:2 kaže Jehova za tebe, B.
BAŠTINA: Tu 3:24 Jehova je moja b.
Da 12:13 ustat ćeš da dobiješ b.

BAT-ŠEBA: 2Sa 11:3 B., žena Urije
BDJETI: Mt 26:41 B. i molite se
1Ko 16:13 B., nepokolebljivi u vjeri
Ot 16:15 Sretan je onaj tko b.
BELŠASAR: Da 5:1 Kralj B. priredio gozbu
BESALEL: Izl 31:2 Izabrao sam B.
Izl 36:2 Jehova B. odbario mudroču
BESAN: 2Ko 6:5 u b. noćima, u gladi
BESCILJNO: 1Ko 9:26 ne trčim b.
BESKRAJAN: Ri 11:33 b. Božja velikodušnost
BESMRTNOST: 1Ko 15:53 smrtno se mora obući u b.
BESPLATNO: Mt 10:8 B. ste primili, b. dajte
1Ko 9:18 b. prenosim dobru vijest
Ot 22:17 neka b. uzme vodu života
BESPOMOĆAN: Ps 40:17 ja sam b. i jedan
BESPOSLAN: 2Pe 1:8 nećete biti b. ni besplodni
BESRAMAN: 2Pe 2:7 Lot patio zbog b. djela
BESRAMNOST: Ga 5:19 Djela tijela, b.
BEŠČUTNOST: Mk 3:5 žalostan zbog b. njihovog srca
BETEL: Pos 28:19 tom mjestu dao ime B.
BETLEHEM: Mi 5:2 B. Efrato, iz tebe će doći
BEZAKONJE: Mt 24:12 sve više b. pa će ohladnjeti
2So 2:7 b. tog čovjeka već djeluje
BEZDAN: Ot 11:7 zvijer koja izlazi iz b.
Ot 17:8 zvijer će izaći iz b.
Ot 20:3 Bacio ga je u b.
BEZNAČAJAN: 1Ko 1:28 što svijet smatra b.
BEZUMNIK: Ps 14:1 B. kažu: Nema Jehove
Lk 12:20 B., ove ćeš noći umrijeti
BEZVRIJEDAN: Ps 101:3 stavljati pred oči ništa b.
Flp 3:7 zbog Krista smatram b.
BIK: Izl 21:28 Ako b. ubode muškarca
Pnz 25:4 Ne zavezujte usta b.
Izr 7:22 pošao za njom kao b. na klanje
1Ko 9:9 Je li Bog dao zapovijed radi b.?
BILEAM: Br 22:28 magarica rekla B.
BISER: Mt 7:6 ne bacajte b. pred svijnje
Mt 13:45 kraljevstvo poput trgovca koji traži b.
BITKA: 1Sa 17:47 Jehova odlučuje o ishodu b.
1Ko 14:8 tko će se spremiti za b.?
BJEŽATI: 1Ko 6:18 B. od bluda!
BLAG: Izr 25:15 b. jezik lomi kosti
1So 2:7 bili b. prema vama kao majka
2Ti 2:24 treba biti b. prema svima
1Pe 3:4 ljepota mirnog i b. duha
BLAGDAN: Le 23:4 Ovo su b. u čast Jehovi
BLAGO: Izr 2:4 tragaš kao za skrivenim b.
Izr 10:2 B. stečeno nepošteno ne koristi
Mt 6:21 gdje je b., ondje će biti i srce
Mt 13:44 kraljevstvo poput b. u polju
Lk 12:33 skupljajte neiscrpno b. na nebesima
1Ko 4:13 Kad kleveću, odgovaramo b.
2Ko 4:7 to b. imamo u zemljanim posudama
BLAGOSLIVLJATI: Lk 6:28 b. one koji proklinju
Ri 12:14 B. one koji vas progone
BLAGOSLOV: Pnz 30:19 b. ili prokletstvo
Izr 10:22 Jehovin b. obogaćuje
Ml 3:10 izliti b., neće ništa nedostajati
BLAGOSLOVITI: Pos 1:28 Bog ih b. i rekao
Pos 32:26 Neću te pustiti dok me ne b.
Br 6:24 Neka vas Jehova b.
BLAGOSLOVLJEN: Su 5:24 Neka je b. Jaela
Iv 12:13 b. koji dolazi u Jehovino ime
BLAGOST: Ga 6:1 pomazite mu u duhu b.

BLIZU: Ps 73:28 meni je dobro biti b. Boga
Ps 145:18 Jehova b. svih koji ga prizivaju

BLIZNJZI: Lk 10:27 ljubi b. kao samog sebe
Lk 10:36 koji se od trojice ponio kao b.?

BLUD: Mt 15:19 iz srca dolaze zle misli, b.
Dj 15:20 da se uzdržavaju od b. i krvi
1Ko 6:18 Bježite od b.!

1Ko 10:8 Nemojmo ni činiti b.
Ga 5:19 b., nečistoća, besramnost
Ef 5:3 Neka se b. i ne spominje među vama
1So 4:3 Božja volja da se uzdržavate od b.

BLUDNICA: Izr 7:10 odjevna kao b.
Lk 15:30 s b. protratilo imetak
1Ko 6:16 tko se sjedini s b.
Ot 17:1 b. koja sjedi na mnogim vodama
Ot 17:16 zamrzit će b. i opustošiti je

BLUDNIK: 1Ko 5:9 prestanete družiti s b.
1Ko 6:9 b. neće naslijediti Božje kraljevstvo

BOG: Pnz 10:17 Jehova, B. nad b.
Mt 27:46 B. moj, zašto si me ostavio?
lv 1:18 Nijedan čovjek nije vidio B.
lv 17:3 upoznati tebe, jedinog pravog B.
lv 20:17 Uzlazim k svom B. i vašem B.
1Ko 8:4 postoji samo jedan B.
2Ko 4:4 b. ovog svijeta zaslijepio umove
Ef 4:6 Jedan B. i Otac sviju
1lv 4:8 B. je ljubav

BOGAT: Le 19:15 nemoj davati prednost b.
Lk 14:12 Kad priređuješ ručak, nemoj zvati b.
Ot 3:17 Govoriš: B. sam

BOGATAŠ: Jr 9:23 Neka se b. ne hvali

BOGATSTVO: Izr 11:4 B. ne koristi u dan gnjeva
Izr 11:28 Tko se uzda u b., propada
Izr 18:11 B. je bogatome utvrđeni grad u mašti
Izr 30:8 Ne daj mi ni siromaštva ni b.
Pr 5:10 onome tko voli b., nikad dosta dobitka
Iza 60:5 b. narodā doći će k tebi
Iza 61:6 Jest ćete b. narodā
Eze 28:5 srce ti se uzoholilo zbog tvog b.
Mt 6:24 Ne možete robovati i Bogu i b.
Mt 13:22 zavodljivo b. uguši riječ
Lk 16:9 prijatelje pomoću b. nepravednog svijeta
1Ti 6:17 zapovjedi da se ne uzdaju u b.

BOJATI SE: Pos 9:2 Neka vas se b. stvorenja
2Lje 20:15 Ne b. velikog mnoštva
Job 31:34 Jesam li se b. da će me ljudi
Ps 118:6 Jehova je na mojoj strani, neću se b.
Izr 8:13 B. Jehove znači mrziti zlo
Pr 12:13 B. pravog Boga
Iza 41:10 Ne b. jer ja sam s tobom!
Lk 12:4 ne b. onih koji mogu ubiti tijelo
Ot 2:10 Ne b. patnji koje ćeš doživjeti

BOL: Ps 78:40 nanosili mu b. u pustinji
Izr 17:25 Bezuman sin nanosi b. majci
Ri 8:22 sve stvoreno u b. je sve do sada
Ri 9:2 u srcu nosim tugu i neprekidnu b.

BOLESNIČKI: Ps 41:3 okrijepiti na b. postelji

BOLEST: Iza 53:4 on je ponio naše b.
Mt 9:35 liječio svaku b.

BOLESTAN: Iza 33:24 nitko neće reći: B. sam
Jk 5:14 Je li tko među vama b.?

BORITI SE: 2Lje 20:17 Nećete se vi b.
Dj 5:39 moglo ispasti da se b. protiv Boga
Ef 6:12 ne b. protiv krvi i tijela
1Ti 6:12 Zdušno se b. za vjeru
Jd 3 snažno se b. za vjeru

BOZJA RIJEČ: Mk 7:13 obezvređujete B. predajama
1So 2:13 B. prihvatili ste kao Božju
He 4:12 B. je živa i ima veliku moć

BRAĆA: Mt 13:55 njegova b. Jakov, Josip
Mt 23:8 vi ste svi b.
Mt 25:40 jednom od moje najmanje b.

1Pe 2:17 volite svu b.
1Pe 5:9 podnose i vaša b. širom svijeta

BRAK: Pnz 7:3 Ne sklapajte b. s njima
1Ko 7:8 Onima koji nisu u b. kažem
1Ko 7:9 bolje stupiti u b. nego izgarati
1Ko 7:25 za one koji nisu u b. nemam zapovijed
1Ko 7:36 ne griješi. Takvi neka stupe u b.
1Ko 7:38 tko ne stupi u b. čini još bolje
He 13:4 Neka svi poštuju b.

BRANITI: Flp 1:7 b. i zakonski potvrđivati
1Pe 3:15 uvijek spremni b. svoju nadu

BRAT: Izr 17:17 b. postaje u nevolji
Izr 18:24 ima prijatelja privrženijih od b.
1Ko 5:11 tko se zove b., a bludnik je

BRATSKA LJUBAV: Ri 12:10 Njeguje b.

BREME: Ps 55:22 Baci na Jehovu b.
Dj 15:28 ne stavljati dodatno b.
Ga 6:2 Nosite b. jedan drugoga
Ot 2:24 Ne stavljam na vas drugo b.

BRIGA: Mk 4:19 u srce uvuku b. ovog svijeta
Lk 8:14 zaokupe ih b., bogatstvo i užici
Lk 21:34 srca ne opteretite životnim b.
1Ko 7:32 ja bih htio da nemate b.
2Ko 11:28 b. za sve skupštine

BRIJATI: Le 21:5 Neka svećenici ne b. glavu

BRINUTI SE: Mt 10:19 ne b. što ćete govoriti
1Ko 7:32 Neoženjeni se b. za Gospodinovo
1Ko 12:25 b. jedni za druge
Flp 2:20 nemam drugog tko bi se iskreno b.
1Ti 5:8 ako se tko ne b. za obitelj
1Pe 5:7 on se b. za vas

BRODOLOM: 2Ko 11:25 tripud doživio b.
1Ti 1:19 doživjeli b. vjere

BROJITI: Ps 90:12 Nauči nas b. naše dane

BRZINA: Pos 33:14 b. kojom idu stoka i djeca

BRZOPLETO: Izr 19:2 tko postupa b., griješi
Izr 29:20 čovjek koji govori b.

BUDAN: Lk 21:36 budite b., usrdno se molite

BUDUĆNOST: Ps 73:17 shvatio kakva b. ceška zle
Izr 24:20 tko je zao nema b.

BUNITI SE: Dj 17:7 b. protiv carskih odredbi

BUNTOVNIK: Br 20:10 Čujte, b.!

Izr 24:21 Ne družite se s b.

BUNTOVNOST: 1Sa 15:23 B. grijeh jednak gatanju

C

CAR: Mt 22:17 Je li dopušteno plaćati c. porez?
Mk 12:17 Dajte c. carevo
lv 19:12 Ako ovoga pustiš, nisi prijatelj c.
lv 19:15 nemamo drugog kralja osim c.
Dj 25:11 Prizivam se na c.!

CIJENITI: 1Ko 16:18 c. takve kao što su oni

CIJENJENJE: 1So 5:13 c. zbog njihovog rada

CRVEN: Pos 25:30 daj mi tog c. variva

CVIJET: 1Ko 7:36 više nije u c. mladosti

Č

ČARATI: Pnz 18:10 nikoga tko bi č.
ČAS: Mt 24:36 Nitko ne zna dan i c. iz koje
ČAST: Izr 3:9 Iskazuj č. Jehovi imetkom
Izr 19:11 na č. je prijeli preko uvrede
Flp 1:29 č. da za njega trpiti
1Ti 5:17 smatrati dostojnima dvostruke č.

ČAŠA: Mt 20:22 Možete li piti iz c. iz koje
Lk 22:20 Ova č. predočava novi savez
Lk 22:42 ako hoćeš, ukloni ovu č. od mene
1Ko 11:25 Isto je učinio s č. vina

ČEKATI: Ps 37:7 željno č. Jehovu
Mi 7:7 Strpljivo ču č. Boga
Hb 2:3 Ako i kasni, č. ga!

ČELO: Eze 3:9 c. tvrđe od kremenā
Eze 9:4 obilježi znakom č. ljudi

ČESTIT: Job 1:8 Job je č. i pravedan čovjek
Ef 4:19 Izgubili svaki osjećaj za č.

ČESTITO: Ps 26:11 ja ću živjeti č.
Ps 101:2 u svom ću domu postupati č.

ČESTITOST: 1Lje 29:17 ispuštaj srca i voliš č.
Ps 25:21 Neka me č. čuva

ČESNJAK: Br 11:5 sjećamo se luka i č.

ČEZNUTI: Ps 84:2 Cijelim bićem č. za Jehovom
Iza 26:9 č. za tobom svim bićem
Flp 1:8 č. za svima vama

ČEZNJA: Ps 84:2 č. za Jehovinom dvorištima

ČIST: Sf 3:9 promijeniti jezik u č. jezik
Mt 5:8 Sretni su oni koji su č. srca
lv 15:3 Vi ste č. zbog riječi
Dj 20:26 č. od krvi svih ljudi

ČITATI: Pnz 17:19 neka ga č. cijeli život
Js 1:8 Pažljivo č. Zakon dan i noć
Ps 1:2 pažljivo č. njegov zakon dan i noć
Dj 8:30 Razumijes li to što č.?

ČUDESAN: Job 37:14 razmisli o Božjim č. djelima!

ČUDESNO: Ps 139:14 č. sam stvoren

ČUTI: Ri 10:14 kako će č. ako nitko
2Ti 4:3 govoriti im što zele č.

ČUVAR: 1Pe 2:25 pastiru i č. svojih duša

ČUVATI: Izr 4:23 č. srce, iz njega izvire život
lv 17:12 ja sam ih č. zbog tvog imena

ČVRST: He 5:14 č. je hrana za zrele

Č

ČELAV: 2Kr 2:23 Idi, č.!

D

DA: Mt 5:37 kad kažete: D., neka to znači d.

DAH: Pos 2:7 udahnuo mu d. života

DALEKO: Dj 17:27 nije d. ni od koga od nas

DAN: Ps 84:10 bolje d. u tvojim dvorištima
Izr 27:1 ne znaš što će koji d. donijeti
Eze 4:6 Neka bude d. za godinu
Mt 24:36 Nitko ne zna kad će doći taj d.
2Pe 3:8 jedan d. kao tisuću godina

DAN POČINKA: Izl 20:8 Drži d.

DAR: 1Lje 29:9 Narod dragovoljno priložio d.
Ps 127:3 djeca su d. od Jehove
Ri 6:23 d. koji Bog daje vječni je život
Ri 12:6 imamo različite d.
1Ko 7:7 svatko je od koga dobio svoj d.
Ef 4:8 poveo zarobljenike, dao ljude na d.
Jk 1:17 Svaki dobar d. dolazi odozgo

DAREŽLJIV: 1Ti 6:18 da budu d., spremni dijeliti

DATI: Mt 22:21 d. caru carevo
Lk 12:48 kome mnogo d., mnogo se tražiti

DAVATI: Dj 20:35 Više usrećuje d. nego

DAVID: 1Sa 16:13 Samuel pomazao D.
Lk 1:32 prijestolje njegovog oca D.
Dj 2:34 D. nije uzašao na nebo

DEMON: Dj 16:16 sluškinja opsjednuta d.
1Ko 10:20 neznabošci žrtvuju d.
Jk 2:19 d. vjeruju i drhte

DEMOSKI: 1Ko 10:21 jesti s d. stola

DENAR: Lk 7:41 Jedan dugovao 500 d.

DESET ZAPOVIJEDI: Izl 34:28 Bog napisao D.

DESETINA: Ne 10:38 leviti donose d. od d.
Ml 3:10 Donesite d. u spremište

DESNICA: Iza 41:10 Poduprijet ću te d.
Mt 6:3 ne zna lijeva što čini d.

DEVA: Mt 19:24 lakše d. proći kroz usnicu igle

DJELITI: Ri 12:13 D. sa svetima prema potrebama

DIJETE: Su 13:8 pouči što činiti s d.
Izr 22:6 Poučavaj d. putu
Jr 1:7 Ne govori: Još sam d.
Lk 9:47 dozvao d., postavio ga kraj sebe
1Ko 13:11 razmišljao kao d., rasuđivao kao d.

DINA: Pos 34:1 D. provodila vrijeme s njima

DISATI: Ps 150:6 Sve što d. neka hvali Jaha

DJECA: Pnz 7:14 Nitko neće biti bez d.
Pnz 31:12 Skupite narod, d.
Ps 8:2 Riječima iz usta d.
Iza 54:13 Jehova će poučavati svu tvoju dj.
Mt 11:16 poput d. koja sjede na trgovima
Mt 18:3 ako ne postanete kao d.
Mt 19:14 Pustite d. da dođu k meni
Lk 10:21 sakrio od mudrih, otkrio d.
Ri 8:21 veličanstvenu slobodu Božje d.
1Ko 7:14 Inače bi vaša d. bila nečista
1Ko 14:20 budite mala d. po zlu
2Ko 12:14 d. ne stječu imovinu roditeljima
Ef 6:1 D., slušajte roditelje
1Iv 3:2 sada smo Božja d.

DJEČAK: Iza 11:6 Malen d. vodit će ih

DJELO: Ps 104:24 Kako je mnogo tvojih d., Jehova
lv 14:12 Činit će i veća d. od ovih
Dj 5:38 ako je to d. od ljudi
He 9:14 očistiti našu savjest od mrtvih d.
2Pe 3:11 Neka vaša d. budu sveta

DJELOMIČAN: 1Ko 13:9 naše je znanje d.

DJETINJSTVO: 2Ti 3:15 od ranog d. poznaješ

DJEVICA: Mt 25:1 kraljevstvo poput deset d.

DJEVOJČICA: 2Kr 5:2 zarobili jednu d.
Mk 5:42 d. odmah ustala i počela hodati

DOBAR: Izr 11:17 D. čovjek čini dobro sebi
Izr 31:29 Mnoge su žene d., ali ti
Ri 5:7 Za d. čovjeka bi se odvažio umrijeti

DOBITAK: Izr 15:27 Tko nepošteno stječe d.
1Pe 5:2 ne radi nepoštenog d.

DOBRA VIJEST: Iza 52:7 noge onoga koji donosi d.
Mt 24:14 d. o Kraljevstvu propovijedat će se
Lk 4:43 objaviti d. jer sam radi toga poslan
Ri 1:16 ne stidim se d.
1Ko 9:16 teško meni ako ne objavljujem d.!

DOBRO: 1Ko 9:23 sve činim zbog d.

DOBRO: Pos 1:31 sve što načinio bilo vrlo d.
Pos 3:5 kao Bog i znati što d., a što zlo
Pnz 8:16 iskušao vas kako bi vam bilo d.
Pnz 10:13 dajem ti zapovijedi za tvoje d.
Iza 48:17 učim da činiš što je za tvoje d.
Dj 20:20 reći ono što je za vaše d.
Ri 7:19 ne činim d., koje želim činiti
1Ko 7:35 govorim za vaše d.
Ga 6:10 činimo d. svima

DOBROTA: Izr 31:26 na jeziku joj zakon d.

DOČI: Iza 55:1 Svi žedni, d. piti vode
Ot 22:17 Duh i nevjesta govore: D.!

DOGOVORITI SE: 1Ko 7:5 osim ako se niste d.

DOKAZ: Dj 9:22 iznosio d. da je Isus Krist

DOKAZIVATI: Dj 17:3 d. da je Krist morao

DOLAZITI: Iza 65:17 ono prije neće d. u misli

DOLIČNO: Ri 13:13 Živimo d., kao po danu
1Ko 14:40 sve neka bude d.

DOM: 2Sa 7:13 sagraditi d. koji nosi moje ime
Ps 27:4 da živim u Jehovinom d. sve dan
Ps 101:2 u svom d. postupati čestito
Iza 56:7 moj će se d. zvati d. molitve
Lk 2:49 moram biti u d. svog Oca
lv 2:16 Ne činite od d. mog Oca trčnicu

DOPUŠTEN: 1Ko 6:12 Sve d., nije sve korisno

DORKA: Dj 9:36 učenicu Tabita, ili D.

DOSTOJAN: Mt 10:11 potražite ljude koji su d.
Mt 10:37 Tko voli više, nije me d.
Lk 15:19 Nisam više d. zvati se tvojim sinom
Dj 5:41 radujući se što su d. podnijeti sramotu
Ef 4:1 živite životom d. poziva
Flp 1:27 živite životom d. dobre vijesti
Kol 1:10 živjeti životom d. Jehove
2So 1:5 proglašeni d. Božjeg kraljevstva

He 11:38 Svijet ih nije bio d.
 Ot 4:11 Jehova, d. si primiti slavu
DOSTOJANSTVO: Izr 5:9 da ne bi izgubio d.
DOŠLJAK: Izl 22:21 Ne postupaj loše s d.
 Pr 9:14 iste odredbe za vas i za d.
 Pnz 10:19 trebate voljeti d.
DOTAKNUTI: Izr 6:29 tko je d. neće proći nekažnjen
 Mt 8:3 d. ga i rekao: Hoću
DOTICATI: Iza 52:11 ne d. ništa nečisto!
 2Ko 6:17 ne d. više ništa nečisto
DOVRŠITI: Dj 20:24 d. trku i izvršiti službu
DRAG: Da 9:23 veoma si d. Bogu
DRAGO: Eze 18:32 Nije mi d. da itko umre
DRAGOCJEN: 1Pe 1:19 Kristovom d. krvlju
DRAGOCJENOST: Hg 2:7 d. iz svih naroda
DRAGOVOLJNO: 1Lje 29:17 d. sam prinio sve ovo
 Ef 6:7 Robujte d., kao Jehovi
 1Pe 5:2 Pasite Božje stado d.
DRAGMA: Lk 15:8 ima 10 d. pa jednu izgubi
DRHTANJE: Flp 2:12 radite na spasenju s d.
DRSKOST: Pnz 17:12 pokazao d. tako što
DRUGA SMRT: Ot 2:11 neće nauditi d.
 Ot 20:6 Nad njima d. nema vlasti
 Ot 20:14 vatreno jezero predočava d.
DRUGE OVCE: Iv 10:16 Imam i d.
DRUŠTVO: 1Ko 15:33 Loše d. kvari
DRUŽITI SE: 1Ko 5:9 prestanite d. s bludnicima
 2So 3:14 ne d. s njim
DRVO: Pos 2:9 d. spoznajne dobra i zla
 Pos 2:9 d. života usred vrta
 Ps 1:3 kao d. posađeno pokraj voda
 Izr 26:20 Kad nestane d., vatra se ugasi
 Eze 47:12 Na obje obale rijeke svakovrsno d.
 Da 4:14 Posijecite d., odsjecite mu grane
 Ot 2:7 dat ću da jede s d. života
 Ot 22:14 Oni smiju jesti s d. života
DRŽATI SE: Pnz 10:20 Jehove se d.
 Jš 23:8 čvrsto se d. Jehove
 Mt 28:20 učite ih da se d. svega
 Iv 14:15 Ako me volite, d. mojih zapovijedi
 Ri 12:9 Mrzite zlo, d. dobra
 Flp 2:16 čvrsto se d. riječi života
DUBINA: 1Ko 2:10 duh istražuje Božje d.
 Ef 3:18 razumjeti što je d. istine
DUG: Mt 6:12 Oprosti nam naše d.
DUGA: Pos 9:13 d., znak saveza
DUH: Br 11:25 Jehova uzeo nešto d.
 1Sa 16:13 d. došao na Davida
 2Sa 23:2 Jehovin d. govorio je preko mene
 Ps 51:10 daj mi nov, postojan d.
 Ps 51:17 Žrtva Bogu po volji d. je slomljen
 Ps 104:29 Uzmeš li njihov d., umiru
 Ps 104:30 Pošalješ li svoj d., nastaje život
 Ps 146:4 Njegov d. izide, a on se vraća u prah
 Pr 12:7 d. se vraća Bogu, koji ga je dao
 Iza 61:1 D. Jehove na meni je
 Jl 2:28 izliti ću svoj d. na sve vrste ljudi
 Za 4:6 Ne snagom, nego mojim d.
 Mt 3:16 Božji d. silazi kao golub
 Mt 12:31 hula na d. neće se oprostiti
 Mt 26:41 d. je gorljiv, ali tijelo je slabo
 Lk 23:46 u tvoje ruke povjeravam svoj d.
 Iv 4:23 štovati Oca d. i istinom
 Iv 4:24 Bog je d., štovati ga d. i istinom
 Iv 16:13 d. istine, on će vas voditi
 Ri 8:16 Taj d. svjedoči s našim d.
 Ri 8:26 d. se zauzima za nas kad u molitvi
 2Ko 3:17 Jehova je d.
 Ga 5:16 Živite po d., pa nećete udovoljavati
 Ga 5:22 plodovi d. su ljubav
 Ga 5:25 Ako živimo po d., dopustimo d.
 Ga 6:8 tko sije u d.
 1Pe 3:18 vraćen u život kao d.

DUHOVNI: Ri 1:11 da vam dam kakav d. dar
 1Ko 2:15 d. čovjek sve ispravno prosuđuje
 1Ko 15:44 uskrsava d. tijelo
 Ga 6:1 vi koji ste d. pomažite
 Ef 6:12 borimo se protiv zlih d. sila
DUSA: Eze 18:4 d. koja grliši umrijet će
 Mt 22:37 Ljubi Jehovu svom svojom d.
 Ef 6:6 vrše Božju volju cijelom d.
 Kol 3:23 Što god činite, činite to cijelom d.
DUŽAN: Pr 12:13 sve što je čovjek d. činiti
 Ri 13:8 Ne budite nikome ništa d.
 1Iv 3:16 mi smo d. dati život za braću
DUŽNIK: Ri 1:14 D. sam i Grcima i
DUŽNOST: 1Ko 7:3 Muž vrši bračnu d. prema ženi
DVA: Lk 10:1 poslao čuvenike d. po d.
DVANAESTORICA: Mk 3:14 Odabrao d. apostola
DVRANIN: Dj 8:27 ugledao etiopskog d.

D

DAVO: Mt 25:41 vječnu vatra za D.
 Lk 4:5 D. mu pokazao sva kraljevstva svijeta
 Lk 8:12 dođe D. i uzme riječ iz srca
 Iv 8:44 Vaš je otac D.
 Ef 4:27 Ne dajte D. priliku da djeluje!
 Ef 6:11 oduprijeti se D. spletkama
 Jk 4:7 suprotstavite se D. i pobjeći će
 1Pe 5:8 D. ide uokolo kao ričući lav
 1Iv 3:8 da uništi D. djela
 Ot 12:12 Teško vama jer je D. sišao k vama
 Ot 20:10 D. bačen u vatreno jezero

E

EDEN: Pos 2:8 Bog načinio vrt u E.
EFEZ: 1Ko 15:32 borio sa zvjerrima u E.
EGIPAT: Mt 2:15 Iz E. sam dozvao sina
 ELI: 1Sa 1:9 E. sjedio kraj ulaza u hram
EVODIJA: Flp 4:2 Potičem E. i Sintihu
EZAV: Pos 25:34 E. prezreo prava koja je imao
 He 12:16 tko ne cijeni što je sveto, poput E.
EZEKIJAH: 2Kr 19:15 E. obratio Jehovi u molitvi
EZRA: Ezr 7:11 svećeniku i prepisivaču E.

F

FARAON: Izl 8:19 f. i dalje bio tvrdoglav
FELIKS: Dj 24:2 Uzvišeni F.
FILIP: Dj 8:26 Jehovine se andeo obratio F.
 Dj 21:8 F., propovjednik, jedan od sedmorice
FILOZOF: Dj 17:18 epikurejski i stoički f.

G

GABRIJEL: Lk 1:19 G., koji stoji pred Bogom
GADOST: Mt 24:15 g. koja puštoši
GAMALIJEL: Dj 22:3 školovao kod G.
GATATI: Pnz 18:10 nikoga tko bi g.
GEHAZ: 2Kr 5:20 G., sluga proroka Elizeja
GEHENA: Mt 10:28 pogubiti dušu i tijelo u g.
GIBEON: Jš 9:3 stanovnici G. čuli su
GIDEON: Su 8:23 G. rekao: Jehova će vladati
GLAD: Ps 37:19 Kad nastupi g., imat će obilje
 Am 8:11 ne g. za kruhom niti žed za vodom
 Mt 24:7 bit će g.
GLADOVATI: Iza 65:13 Moji slugje jesti, a vi g.
GLAS: 1Kr 19:12 začuo se g., tih i blag
 Izr 22:1 Bolje biti na dobrom g. nego
 Pr 7:1 Bolji je dobar g. nego dobro ulje
 Lk 3:22 s neba se začuo g.
 Iv 5:28 svi u grobovima čut će njegov g.
 Iv 10:27 Moje ovce slušaju moj g.
 2Ko 6:8 lošim g. i dobrim g.
GLASNIK: Mi 3:1 šaljem svog g.
GLAVA: Pos 3:15 On će ti zdobiti g.
 Da 2:32 G. kipa od čistog zlata

1Ko 11:3 ženi je g. muškarac
Ef 5:23 Krist je g. skupštini
Ef 5:23 muž je g. ženi

GLEDATI: 1Sa 16:7 Jehova g. što je u srcu
Mt 22:16 Učitelju, ne g. tko je tko
Ga 2:6 Bog ne g. tko je tko

GLINA: Iza 45:9 Zar će g. reći Lončaru
Iza 64:8 Mi smo g., ti si naš Lončar
Da 2:42 dijelom od željeza, dijelom od g.

GLUH: Le 19:14 Nemoj proklinjati g.
Iza 35:5 g. će se otvoriti uši
Mk 7:37 Čak vraća sluh g.

GNJEV: Ps 37:8 Odbaci g. i odagnaj srdžbu
Kol 3:8 odbacite g. i pogrdan govor

GNJEVITI SE: Kol 3:19 nemojte se g. na njih

GODINA: Br 14:34 40 dana, po g. za dan

GOLGOTA: Iv 19:17 Lubarja, na hebrejskom G.

GOLJAT: 1Sa 17:4 izaziva koji se zvaao G.

GOLUB: Mt 3:16 Božji duh silazi kao g.
Mt 10:16 oprezni kao zmije, bezazleni kao g.

GOMORA: Pos 19:24 na G. sumpor i vatru

GORA: Ps 24:3 popeti na Jehovinu g.
Iza 2:2 g. utvrđena nad gorskim vrhovima
Iza 2:3 Pođimo na Jehovinu g.
Iza 11:9 na mojoj svetoj g. neće činiti zlo
Da 2:35 kamen udario u kip i postao velika g.

GORČINA: Izr 14:10 Srce poznaje g.
Ef 4:31 zlobnu g., gnjev, srdžbu

GORKO: Mt 26:75 izašao van i g. plakao

GORLJIVOST: He 6:11 pokazuje istu g.

GORUŠICA: Lk 13:19 Ono je poput zrna g.

GOSPODAR: Pnz 10:17 Jehova je g. nad g.
Mt 6:24 Nitko ne može robovati dvojici g.
Mt 9:38 molite G. žetve
Ri 14:4 g. odlučuje hoće li stajati ili pasti
Kol 4:1 i vi imate G. na nebu

GOSPODARITI: Pos 3:16 on će nad tobom g.

GOSPODIN: Mt 7:22 G., G., nismo li u tvoje ime
Mt 22:44 Jehova je rekao mom G.
1Ko 7:39 udati se samo u G.
1Ko 8:5 ima mnogo bogova i g.

GOSPODINOVA VEČERA: 1Ko 11:20 da jedete G.

GOST: Ps 15:1 tko može biti g. u tvom šatoru

GOSTOLJUBIV: Ri 12:13 Budite g.
Tit 1:7, 8 nadglednik treba biti g.

GOSTOLJUBIVO: 1Pe 4:9 G. primajte jedni druge
3Iv 8 dužni g. primati takvu braću

GOSTOLJUBIVOST: He 13:2 Ne zanemarujte g.

GOVORITI: Jk 1:19 ne smije g. brzoplet

GOZBA: Iza 25:6 g. od jela, g. od vina

GRAD: Lk 4:43 drugim g. obaviti dobru vijest
He 11:10 g. s pravim temeljima

GRAD UTOČIŠTE: Br 35:11 pogodni da budu g.
Js 20:2 Odredite g.

GRADITELJ: Izr 8:30 bila uz njega kao vješt g.

GRADITI: Ps 127:1 Ako Jehova kuću ne g.
Iza 65:21 g. kuće i živjeti u njima
Lk 17:28 ljudi su sadili i g.
1Ko 3:10 neka svatko pazi kako g.

GRADANSTVO: Flp 3:20 naše g. na nebesima

GRABEVINA: Dj 7:48 Svevišnji ne prebiva u g.

GRANICA: Ps 119:96 tvoja zapovijed nema g.
1So 4:6 ne prijeti g. onog što je čestito

GRESNIK: Ps 1:5 g. neće ostati među
Lk 15:7 na nebu radost zbog g. koji se pokaje
Lk 18:13 Bože, budi milostiv meni g.!
Iv 9:31 Znamo da Bog ne uslišava g.
Ri 5:8 Krist umro za nas dok smo još bili g.

GRUJEH: Pos 4:7 g. vreba na vratima
Ps 32:1 Sretan je onaj kojem je g. pokriven
Ps 38:18 mučio me koj g.

Ps 130:3 ako ćeš na g. obraćati pažnju
Iza 1:18 Iako su vaši g. kao skerlet
Iza 38:17 Sve moje g. bacio si Iza leđa
Iza 53:5 bio je satrven za naše g.
Iza 53:12 Ponio je g. mnogih
Jr 31:34 neću se više sjećati njihovog g.
Mt 18:15 Ako tvoj brat počini g., ukazi mu
Mk 3:29 tko pohuli na duh, zauvijek kriv za g.
Iv 1:29 Janje Božje koje odnosi g. svijeta
Dj 3:19 pokajte se da se izbrišu vaši g.
Ri 3:25 apraštao g. počinjenjima u prošlosti
Ri 5:12 preko jednog čovjeka g. ušao u svijet
Ri 6:14 g. ne smije vladati vama
Ri 6:23 plaća za g. je smrt
1Ti 5:24 g. drugih postanu očiti kasnije
Jk 4:17 zna činiti ispravno, a ne čini, to je g.
Jk 5:15 ako je učinio g., bit će mu oprošteno
1Iv 1:7 krv Isusa čisti nas od svakog g.
1Iv 2:1 ako tko i počini g., imamo pomoćnika
1Iv 5:17 Svaka je nepravdnost g.

GRUJEŠITI: 1Kr 8:46 nema čovjeka koji je g.
Eze 33:14 kad zli prestane g.
Jk 3:2 svi često g.

GRISTI: Ga 5:15 ako nastavite g. jedni druge

GRM: Dj 7:30 ukazao se u plamenu gorućeg g.

GROB: Job 14:13 kad bi me u g. sklonio
Pr 9:10 nema ni rada ni mudrosti u g.
Ho 13:14 izbaviti svoj narod od vlasti g.
Iv 5:28 svi koji su u g. čuti njegov glas
Dj 2:31 Krist neće biti ostavljen u g.
Ot 1:18 imam ključeve smrti i g.
Ot 20:13 smrt i g. predali su mrtvace

GRUDI: Izr 5:19 Neka te njene g. opijaju

GUBA: Le 13:45 obolio od g. neka više: Nečist
Lk 5:12 čovjek koji je bio pun g.

GUBAV: Br 12:10 Mirjam je postala g.

GUNDANJE: Flp 2:14 Sve činite bez g.

GUNDATI: Br 14:27 Izraelci g. protiv mene
1Ko 10:10 Nemojte ni g.

H

HAD. Vidi GROB.

HALJINA: Pos 3:21 Bog načinio duge h.

HARMAGEDON: Ot 16:16 na hebrejskom H.

HENOK: Pos 5:24 H. živio po Božjoj volji

HITNOST: 2Ti 4:2 Čini to s osjećajem h.

HODATI: Iv 6:19 vidjeli Isusa kako h. po moru

HRABAR: Js 1:7 budi h. i vrlo jak

HRABRITI (SE): Kol 3:16 h. jedni druge
Tit 1:9 h. druge zdravim učenjem
He 10:25 nego h. jedni druge, tim više
Jd 20 h. najsvetijom vjerom

HRABROST: Flp 1:14 s h. objavljuju Božju riječ

HRAM (vidi i DOM): Ps 11:4 Jehova u h.
Ps 27:4 divio se njegovom h.
Jr 7:4 ne govorite: Ovo je Jehovin h.
Eze 41:13 Izmjerio h., bio je dug 100 lakata
Ml 3:1 iznenada će Gospodin doći u svoj h.
Mt 21:12 ušao u h. i istjerao sve koji
Iv 2:19 Srušite ovaj h. i ja ću ga za tri dana
Dj 17:24 ne prebiva u h. sagrađenima rukom
1Ko 3:16 Ne znate li da ste vi Božji h.

HRAMSKI SLUGE: Ezr 8:20 h. u službi levita

HRANA: Ps 145:15 dajes h. u pravo vrijeme
Iza 55:2 trošite novac na ono što nije h.
Mt 24:45 da im dajes h. u pravo vrijeme
Iv 4:34 Moja je h. da vršim volju onoga
Iv 6:27 Nemojte raditi za h. koja propada
Dj 14:17 davao vam je kišu i obilje h.
1Ko 8:13 ako h. navodi brata na spoticanje

HRANITI: Iv 21:17 Isus rekao: H. moje ovčice

HROM: Iza 35:6 h. će skakati kao jelen
Ml 1:8 prinosite h. ili bolesnu životinju

HVALA: 1Lje 16:25 Jehova dostojan najveće h.
Ps 147:1 on je dostojan svake h.
1v 11:41 Oče, h. ti što si me uslišio
HVALITI (SE): 1zr 27:2 Neka te h. netko drugi
1Ko 1:31 Tko se h., neka se h. Jehovom
HVALOSPJEV: Ne 12:46 zbor pjevao h. Bogu
Mt 26:30 otpjevali su h. i otišli

I
IDOL: Ps 115:4 Njihovi l. od srebra i zlata
1lv 5:21 čuvajte se l!
IDOLOPOKLONIK: 1Ko 6:9 i. neće naslijediti
IDOLOPOKLONSTVO: 1Ko 10:14 bježite od i.
ILIJA: Jk 5:17 l. običan čovjek kao i mi
IME: Pos 11:4 Tako ćemo steći slavno l.
1zl 3:13 a oni me upitaju: Kako mu je i?
1zl 3:15 Jehova. To je moje i. u svu vječnost
1zl 9:16 da se moje i. objavi po zemlji
1zr 20:7 Ne spominji i. na nedostojan način
1Sa 17:45 ja idem na tebe u i. Jehove
1Lje 29:13 veličamo tvoje divno l.
Ps 9:10 koji poznaju tvoje i. uzdat će se u tebe
Ps 79:9 Izbavi nas zbog svog l.
1zr 18:10 Jehovino l. jaka je kula
1zr 23:27 navesti narod da zaboravi moje i.
Eze 39:25 revno ću braniti svoje sveto i.
Ml 1:11 moje će i. biti veliko među narodima
Ml 3:16 koji razmišljaju o njegovom i.
Mt 6:9 neka se sveti tvoje i.
1v 12:28 Oče, proslavi svoje i.!
1v 14:14 što zamolite u moje i., učinit ću
1v 17:26 Obznanio sam im tvoje i.
Dj 4:12 nema drugog i. po kojem spašeni
Dj 15:14 načinio narod koji će nositi njegovu i.
Ri 10:13 tko prizove Jehovino i. bit će spašen
Flp 2:9 i. koje je iznad svakog drugog i.
IMETAK: Ps 62:10 ne dajte da srce prione uz i.
1zr 3:9 Iskazuj čast Jehovi l.
IMOVINA: He 10:34 podnijeli otimanje i.
INOČA: 1Kr 11:3 700 žena i 300 i.
ISKORISTITI: 2Ko 7:2 nikoga nismo i.
ISKRIVLJEN: Pr 1:15 i. se ne može ispraviti
ISKUSITI: 1Pe 2:3 i. koliko je Gospodin dobar
ISKUŠATI: Ps 34:8 l. Jehovu i uvrjete se
Da 11:35 zbog njih će narod biti i.
Ml 3:10 l. me u tome, molim vas
Dj 5:9 dogovorili da i. Jehovin duh
1Ti 3:10 najprije ih treba l.
ISKUŠAVATI: Pnz 13:3 Jehova vas i. da vidite
1Ko 7:5 kako vas Sotona ne bi i.
1Ko 10:9 Nemojmo ni i. Jehovu
ISKUŠENJE: Mt 6:13 ne daj da podlegnemo i.
Mt 26:41 molite se da ne podlegnete i.
1Ko 10:13 nikakvo i. koje nije ubičajeno
ISMILJAVATI: Ga 6:7 Boga se ne može i.
ISPIT: 1zr 27:21 čovjek na i. kad dobije pohvalu
ISPITATI: Ps 26:2 l. me, Jehova, pročitši mi srce
1Ko 11:28 Neka svatko sam sebe i.
Ga 6:4 neka svatko i. svoje postupke
1lv 4:1 i. potječu li takve izvje o Boga
ISPRAZAN: Ga 4:9 vraćate se i. načelima
Ef 4:17 vode se i. razmišljanjima
ISPRAZNOST: Pr 1:2 l. nad i.
ISPUNITI: Mt 5:17 ne obezvrjediti Zakon, nego i.
ISTICANJE: 1lv 2:16 i. svog imetka
ISTINA: Ps 15:2 govori i. u svom srcu
Ps 119:160 Srž je tvoje riječi i.
1zr 23:23 Kupuj i. i nemoj je prodavati
1v 4:24 moraju štovati Boga duhom i.
1v 8:32 upoznat ćete i. i i. ce vas osloboditi
1v 14:6 Ja sam put, i. i život
1v 16:13 duh i. ce vam pomoći da razumijete i.
1v 17:17 Posveti ih i.. Tvoja riječ je i.

1v 18:38 Pilat rekao: Što je i.?
2Ko 13:8 ništa ne možemo učiniti protiv i.
Ef 4:25 neka svatko od vas govori i.
2Pe 1:12 utvrđeni ste u i.
3lv 4 moja djeca žive po i.
ISTINITI: Flp 4:8 što je god i., što je god važno
ISTOK: Iza 41:2 izabrao onoga koji dolazi s i.
ISTRAŽITI: Pnz 13:14 sve temeljito i.
ISTRAŽIVATI: 1zr 25:2 kraljevima na slavu i.
Dj 17:11 pomno su i. Pisma
1Pe 1:10 pomno proučavali i i.
ISTROŠITI: 2Ko 12:15 rado samog sebe i. za vas
ISUS: Mt 1:21 daj mu ime l.
IŠČEKIVANJE: Lk 3:15 Narod je bio u i.
IŠČEKIVATI: Ri 8:25 ustrajno to i.
IVAN 1.: Mt 21:25 Odakle i. ovlaštenje da krsti
Mk 1:9 i. ga je krstio u Jordanu
IVAN 2.: 1v 1:42 Ti si Šimun, l. sin
IVAN 3.: Mt 4:21 Zebedejeve sinove Jakova i l.
IZABRANI: Mt 24:22 zbog i. skratit će se dani
Mt 24:31 anđeli će skupiti njegove i.
IZABRATI: Pnz 30:19 l. život
Js 24:15 i. kome ćete služiti
Dj 9:15 i. sam tog čovjeka da objavi
IZAK: Pos 22:9 svom sinu l. svezao ruke
IZBAVITI: Ho 13:14 mogu i. od vlasti groba
2Pe 2:9 Jehova zna kako odane i. iz kušnje
IZBAVLJENJE: Es 4:14 i. doći s druge strane
Lk 21:28 približava se vaše i.
IZBJEGAVATI: Iza 53:3 Ljudi su ga prezirali i l.
IZBRISATI: Dj 3:19 da se i. vaši grijesi
IZDATI: Mt 26:21 jedan će me od vas i.
IZEBELA: 1Kr 21:23 Psi će proždrijeti l.
Ot 2:20 Trpiš tu ženu l.
IZGOVOR: 1v 15:22 nemaju i. za svoj grijeh
Ri 1:20 ti ljudi nemaju i.
Jd 4 i. za besramna djela
IZGRADIVANJE: 1Ko 10:23 nije sve za i.
1Ko 14:26 Neka sve bude za i.
IZGRADIVATI (SE): Ri 14:19 međusobno se i.
1Ko 8:1 znanje nadima, a ljubav l.
IZGUBLJEN: Ps 119:176 Zalutao sam kao i. ovca
Eze 34:4 ne tražite l.
Lk 15:24 sin mi je bio i. i nađen je
IZIĆI: Iza 52:11 i., ne dotičite ništa nečisto!
Ot 18:4 i. iz nje, narode moj
IZJEDNAČAVANJE: 2Ko 8:14 u svrhu i.
IZJEDNAČITI: Flp 2:6 nije pomišljao da se i. s Bogom
IZJELICA: 1zr 23:21 pijanica i i. osiromašit će
IZLAZ: 1Ko 10:13 stvoriti i. da možete izdržati
IZLIJEČEN: Dj 5:16 svi su bili i.
IZLIJEČITI: Lk 4:23 Liječnice, i. sam sebe!
IZMAGLICA: Jk 4:14 Vi ste samo i.
IZMET: Pnz 23:13 idite van, potom zatrpajte i.
IZMIŠLJOTINA: Lk 24:11 zvučalo im kao l.
IZRAČUNATI: Lk 14:28 ne sjedne i ne i. trošak
IZRAEL: Pos 35:10 zvat ćeš se l.
Ps 135:4 izabrao l. za najdrže vlasništvo
Ga 6:16 mir i milosrđe iskazani l. Božjem
IZRANJAVAN: 1zr 23:29 Tko je i. bez razloga?
IZVAGAN: Da 5:27 l. si i prelagan si
IZVAN: 1Ko 5:13 Bog [sudi] onima i. nje
IZVIDJETI: Br 14:36 l. zemlju, govorili loše
IZVOR: Ps 36:9 Ti si i. života
Jr 2:13 ostavili su mene, i. vode života
IZVRŠITI: Iza 55:11 i. on radi čega sam ih poslao
IZVRTATI: 2Ko 4:2 ne i. Božju riječ

J

JABUKA: 1zr 25:11 zlatne j. u srebrnim posudama
JACATI: Dj 14:22 j. učeničke, hrabreći ih

JADAN: Ri 7:24 J. li sam ja čovjek!
JAGANJAC: Iza 40:11 Rukom će skupiti j.
JAH: Izl 15:2 J. je moja snaga i sila
 Ps 146:1 Hvali J., dušo moja
 Ps 150:6 Sve što diše neka hvali J.!
 Iza 12:2 J. Jehova moja je snaga
 Ot 19:1 brojno mnoštvo reklo: Hvalite J.!

JAK: Js 1:7 budi hrabar i vrlo j.
 Iza 35:4 Budite j., ne bojte se!
 Ri 15:1 Mi j. moramo nositi slabosti nejakih
 1Ko 16:13 nepokolebljivi u vjeri, j.
 2Ko 12:10 kad sam slab, onda sam j.

JAKOV 1.: Pos 32:24 čovjek se hrvaao s J.
JAKOV 2.: Dj 12:2 pogubio Ivanovog brata J.
JAKOV 3.: Mk 15:40 Marija, majka J. Manjega
JAKOV 4.: Mt 13:55 njegovoga braća J., Josip
 Dj 15:13 Kad su završili, J. je rekao
 1Ko 15:7 ukazao se J., onda svim apostolima
 Jk 1:1 J., Božji rob i rob Gospodina

JAMA: IZR 26:27 Tko j. kopa, u njiju će pasti
 Da 6:7 bit će bačen u lavlju j.
 Mt 15:14 slijepac vodi slijepca, obojica u j.

JAMČITI: IZR 11:15 Tko j. za dug
 IZR 17:18 pristaje j. za tuđi dug

JAMSTVO: 2Ko 1:22 dao nam duh kao j.
 Ef 1:14 j. da ćemo dobiti nasljedstvo

JANJE: Iza 53:7 Odveli ga kao j. na klanje
 Iv 1:29 J. Božje odnosi grijeh svijeta
 Ot 14:4 slijede J. kamo god pođe

JARAC: Mt 25:32 pastir odvaja ovce od j.
JARAM: 1Kr 12:14 Moj otac stavio na vas težak j.
 Mt 11:30 moj je j. ugodno nositi
 2Ko 6:14 Ne uprezite se u nejednak j.

JASLE: Lk 2:7 položila ga u j.

JECAJ: Ps 6:6 j. zalijevam svoj ležaj

JEDAN: 1Ko 8:6 j. Bog, Otac, i j. Gospodin, Isus
JEDINOROĐENI: Iv 1:18 J. bog ga obznanio
 Iv 3:16 dao svog j. Sina da nitko

JEDINSTVO: Ps 133:1 kad braća žive u j.!

JEDNO: 1Ko 1:10 svi j. govorete

JEDNOGLASNO: Izl 19:8 narod j.: Činit ćemo sve
 Dj 15:25 j. odlučili izabrati ljude

JEHOVA: Izl 3:15 J. mi je ime u svu vječnost
 Izl 5:2 Tko je taj J.? Ja ne poznam J.
 Izl 6:3 nisam otkrio značenje svog imena, J.
 Izl 20:7 Ne spominji ime J. na nedostojan način
 Pnz 6:5 Ljubi J. svim svojim srcem
 Pnz 7:9 J., pravi Bog, vjerni Bog
 Ps 83:18 jedino ti, kojem je ime J., svevišnji
 Iza 42:8 Ja sam J.. To je moje ime
 Ho 12:5 J. nad vojskama, ime po kojem se pamti
 Mi 3:6 Ja sam J., ja se ne mijenjam
 Mk 12:29 J. je naš Bog, jedan je J.

JEHOVIN DAN: Jl 2:1 dolazi J.! Blizu je!
 Am 5:18 Sto će vama značiti J.?
 Sf 1:14 Blizu je veliki J.!

JERUSALEM: 1So 5:2 J. dolazi kao lopov
 2So 2:2 prema kojima je J. već došao
 2Pe 3:12 imate na umu J.

JELO: Da 1:5 da jedu kraljeva birana j.

JEREMIJA: Jr 38:6 J. bacili u nakapnicu

JERUZALEM: Js 18:28 Jebusi, to jest J.
 Da 9:25 zapovijed da se J. obnovi i sagradi
 Mt 23:37 J., J.! Ti ubijaš proroke
 Lk 2:41 svake godine išli u J. proslaviti Pashu
 Lk 21:20 kad vidite da je J. opkolila vojska
 Lk 21:24 J. će gaziti neznabošci
 Dj 5:28 napunili ste J. svojim učjenjima
 Izl 15:2 odu apostolima i starješinama u J.
 Ga 4:26 gornji J. slobodna žena, naša majka

He 12:22 pristupili nebeskom J.
 Ot 3:12 Novog J., koji silazi s neba
 Ot 21:2 Novi J., pripremljen kao nevjesta

JESTI: 1Ko 5:11 s takvim i ne j.
 2So 3:10 Tko ne želi raditi, neka i ne j.

JEZERO: Ot 19:20 vatreno j. u kojem gori sumpor

JEZIK: Pos 11:7 stvorimo pomutnju u j.
 Ps 34:13 suspreži j. od zla
 Izl 10:19 tko zauzdava j., postupa razborito
 Izl 18:21 Smrt i život u vlasti su j.
 Iza 50:4 Jehova me uči da vješto koristim j.
 Sf 3:9 narodima promijeniti j. u čist j.
 Za 8:23 deset ljudi koji govore raznim j.
 Dj 2:4 počeli govoriti raznim j.
 1Ko 13:8 j. će prestati, znanje nestati
 1Ko 14:22 j. su znak za nevjernike
 Jk 1:26 a ne zauzdava svoj j.
 Jk 3:8 nijedan čovjek ne može ukrotiti j.
 Ot 7:9 iz svakog naroda, plemena i j.

JIFTAH: Su 11:30 J. se zavjetovao

JISAJ: 1Sa 17:12 J. imao osam sinova
 Iza 11:1 Mladica će izbiti iz J. panja

JOB: Job 1:9 Nema li J. koristi jer se boji Boga
 Jk 5:11 Čuli ste za J. ustrajnost

JONA: Jn 2:1 J. se pomolio iz utrobe ribe

JONATAN: 1Sa 18:3 J. sklopio savez s Davidom
 1Sa 23:16 J. pomogao Davidu da ojača

JORDAN: Js 3:13 vode J. zaustavit će se
 2Kr 5:10 okupaj se sedam puta u J.

JOSIP: Pos 39:23 Jehova bio s J.
JOSIPOV: Lk 4:22 Nije li to J. sin?

JOŠAFAT: 2Ije 20:3 J. oglasio post

JOŠIJA: 2Kr 22:1 J. vladao 31 godinu

JOSUA: Izl 33:11 njegov sluga J., Nunov sin

JUDA 1.: Pos 49:10 Žezlo se neće odvojiti od J.
JUDA 2.: Mt 27:3 J. vratio 30 srebrnjaka

JUNAC: Ho 14:2 prinositi hvalu na žrtvu kao j.

K

KACIGA: Ef 6:17 stavite k. spasenja

KAJIN: 1Iv 3:12 Ne poput k., koji je ubio brata

KALEB: Br 13:30 K. pokušao umiriti narod
 Br 14:24 K. pokazao drugačiji duh

KALJUŽA: 1Pe 4:4 više niste s njima u istoj k.

KAMEN: Da 2:34 odvalio se k. i udario kip
 Mt 21:42 K. koji su graditelji odbacili

KAMENJE: Lk 19:40 ako oni ušute, k. će vikati

KANA: Iv 2:1 svadba u K., u Galileji

KASNITI: Hb 2:3 Ako i k., čekaj ga
 Lk 12:45 rob kaže u srcu: Moj gospodar k.
 2Pe 3:9 Jehova ne k. s ispunjenjem obećanja

KAZNITI: Jr 30:11 k. ču te koliko treba
 2So 1:6 Bog k. ono koji vam nanose nevolju

KČI: Jl 2:28 vaši sinovi i k. proricati
 Lk 8:49 K. ti je umrla
 Dj 21:9 četiri neudane k. koje su prorokovale
 2Ko 6:18 vi ćete mi biti sinovi i k.

KEFA: 1Ko 15:5 ukazao se K. pa dvanaestorici
 Ga 2:11 K. sam otvoreno prekorio

KERUB: Pos 3:24 postavio k. i plameni mač
 Eze 28:14 Postavio da budeš pomazani k.
KIP: Da 2:31 Ti si vidio golem k.
 Da 3:18 nećemo se pokloniti zlatnom k.

KIR: Ezr 6:3 K.: Neka ponovno sagrade dom
 Iza 45:1 kažem svom pomazaniku K.

KIŠA: Pos 7:12 k. je pljuštala 40 dana
 Pnz 11:14 davat će vam k. u pravo vrijeme
 Pnz 32:2 Moja će pouka padati kao k.
 Iza 55:10 k. i snijeg ne vraćaju se dok
 Mt 5:45 k. pada pravednima i nepravednima

KLANJE: Ps 44:22 smatraju nas ovcima za k.
 Iza 53:7 Odveli ga kao janje na k.

KLEVETA: Le 19:16 Ne siri k.
KLEVETATI: 1Ko 4:13 Kad k., odgovaramo blago
KLEVETNIK: Izr 16:28 k. razdvaja bliske prijatelje
KLICATI: Job 38:7 jutarnje zvijezde k.
 Iza 35:6 nijemi će radosno k.
 Iza 65:14 Moji će sluge k. zbog radosti u srcu
KLIZAV: Ps 73:18 postavljaš ih na k. tlo
KLONUTI: Ps 34:18 spašava one koji su k. duhom
KLJUČ: Mt 16:19 Dat ću ti k. kraljevstva
 Lk 11:52 od naroda uzeli k. znanja
 Ot 1:18 imam k. smrti i groba
KNJIGA: Izl 32:33 izbrisat ću ime iz svoje k.
 Js 1:8 riječi u k. Zakona ne odvajaju
 Pr 12:12 Nema kraja pisanju mnogih k.
 Ml 3:16 pred njim se napisala k. sjećanja
 Dj 19:19 skupili svoje k. i spalili ih
 Ot 20:15 ime nije zapisano u k. života
KOBRIN: Iza 11:8 igrati se nad k. rupom
KOLA: Su 4:13 900 bojnih k. s oštricama
 2Kr 6:17 brda oko Elizeja puna vatrenih k.
KONJ: Ot 6:2 ugledao bijelog k. i jahača
 Ot 19:11 Vidio sam bijelog k.
KOPLJE: 1Sa 18:10, 11 Saul bacio k. na Davida
KOPRENA: 2Ko 3:15 k. zastire njihovo srce
KORAH: Br 26:11 K. sinovi nisu poginuli
 Jd 11 zbog buntovnih riječi kao K.
KORAK: Jr 10:23 nije dano da upravlja svojim k.
KORIJEN: Lk 8:13 prihvate riječ, ali ne pusti k.
KORIST: Izr 14:23 Od napornog rada ima k.
 1Ko 10:24 ne misli na svoju k., nego
 Flp 2:4 Ne misli na vlastitu k., nego
 Flp 2:21 drugi misle samo na vlastitu k.
KORISTAN: 1Ko 6:12 dopušteno, ali nije k.
 2Ti 3:16 nadahnuto od Boga i k.
KORISTITI: 1Ko 7:31 oni koji k. svijet
KORNELIJE: Dj 10:24 K. okupio rođake i prijatelje
KOSA: 1Ko 11:14 muškarcu na ramotu duga k.
KOST: Pos 2:23 napokon k. od mojih k.
 2Kr 13:21 mrtvac se dotaknuo Elizejevih k.
 Ps 34:20 čuva njegove k., nijedna slomljena
 Izr 25:15 blag jezik lomi k.
 Jr 20:9 poput vatre zatvorene u mojim k.
 Iv 19:36 Nijedna k. neće mu biti slomljena
KOŠARA: Mt 14:20 preostalo 12 punih k.
KOTAC: Eze 1:16 kao da je u svakom k. još jedan k.
KOVČEG: Izl 25:10 k. od akacijnog drva
 2Sa 6:6 Uza uhvatio k.
 1Lje 15:2 Nitko osim levita ne smije nositi k.
KRAJ: Mt 24:14 tada će doći k.
 Iv 13:1 iskazivao im je ljubav do k.
KRALJ: Su 21:25 nije bilo k. u Izraelu
 Ps 2:6 Ja sam postavio k. na Sionu
 Izr 22:29 vješt u poslu stajat će pred k.
 Iza 32:1 K. će kraljevati pravедno
 Za 14:9 Jehova će biti k. nad zemljom
 Mt 21:5 tvoj k. dolazi, jaše na magarcu
 Mt 27:29 Zdravo, k. židovski!
 Lk 21:12 Izvoditi vas pred k. i upravitelje
 Iv 19:15 Mi nemamo k. osim cara!
 Dj 4:26 K. svijeta podignuli se protiv Jehove
 Ot 18:3 K. zemlje bludničili su s njom
KRALJ JUGA: Da 11:11 k. razgnjevit će se
 Da 11:40 k. sukobljavat će se s njim
KRALJ SJEVERA: Da 11:7 udariti na tvrđavu k.
 Da 11:40 k. navaliti s kolima
KRALJEV: Izr 21:1 K. srce kao voda tekućica
KRALJEVATI: 1Sa 23:17 Ti ćeš k., ja prvi do tebe
 Ri 6:12 ne dajte da grijeh k. u vašem tijelu
 1Ko 15:25 on treba k. dok Bog ne položi
 Ot 5:10 Oni će k. nad zemljom
 Ot 11:15 on će k. u svu vječnost

KRALJEVSTVO: Izl 19:6 bit ćete k. svećenika
 Da 2:44 Bog će nebeski uspostaviti k.
 Da 7:14 Njemu je bila predana vlast, čast i k.
 Da 7:18 sveti sluge Najvišega dobit će k.
 Mt 4:8 Đavo mu pokazao sva k. svijeta
 Mt 6:10 Neka dođe tvoje k.
 Mt 6:33 neka vam u životu najvažnije bude K.
 Mt 21:43 k. dati narodu koji donosi plodove
 Mt 24:14 dobra vijest o K. propovijedat će se
 Mt 25:34 naslijedite K. pripremljeno za vas
 Lk 12:32 Otac vam želi dati K.
 Lk 22:29 sklapam s vama savez za k.
 Iv 18:36 Moje k. nije dio ovog svijeta
 Dj 1:6 hoćeš li sada ponovno uspostaviti k.
 1Ko 15:24 predati K. svom Bogu
 Ga 5:21 koji takvo što čine neće naslijediti k.
 Kol 1:13 prenio nas u k. svog Sina
 Ot 1:6 učinio nas k., svećenicima svog Boga
KRALJICA: 1Kr 10:1 k. od Sabe došla
KRASITI: Tit 2:10 k. učenje Boga
KRASOTA: Da 11:45 svete gore K.
KRASTI: Izr 30:9 k. i sramotio ime svog Boga
 Ef 4:28 Tko je k., neka više ne k.
KRILA: Ru 2:12 pod čijim si k. potražila utočište
KRIST: Mt 16:16 Ti si K., Sin živog Boga
 Lk 24:26 Nije li K. sve to trebao pretrpjeti
 Iv 17:3 i onoga koga si poslao, Isusa K.
 Dj 18:28 dokazujući da je Isus doista K.
 1Ko 11:13 je glava Bog
KRITI: Izr 28:13 Tko k. prijestupe, neće
KRIV: 1Sa 22:22 Ja sam k. za smrt
KROTAK: Ps 37:11 k. će posjedovati zemlju
 Sf 2:3 tražite Jehovu, svi k. na zemlji
KRSTITI (SE): Mt 3:13 Isus došao Ivanu da ga k.
 Mt 28:19 činite učenicke, k. ih
 Lk 3:3 k. u znak pokajanja
 Dj 8:36 Što me sprečava da se k.?
KRŠĆANI: Dj 11:26 prvi put nazvani k.
KRŠTEN: Dj 2:41 k. tog dana oko 3000
KRŠTENJE: Ri 6:4 pokopani k. u njegovu smrt
 1Pe 3:21 k. vas sada spašava
KRUG: Iza 40:22 boravi nad zemaljskim k.
KRUH: Ne 9:15 Dao si im k. s neba
 Ps 37:25 niti njegovu djecu da prose k.
 Mt 4:4 Čovjek ne smije živjeti samo od k.
 Mt 6:11 Daj nam danas k.
 Mt 26:26 Isus uzeo k. i razlomio ga
 Iv 6:35 Ja sam k. života
 1Ko 10:17 jedan k., svi jedemo taj k.
KRUNA: Izr 12:4 Dobra žena k. je muž
 Mt 27:29 ispleli su k. od trnja
KRV: Pos 9:4 ne jesti meso s k.
 Le 7:26 ne smijete jesti nikakve k.
 Le 17:11 život živih bića je u k.
 Le 17:13 ispusti k. i zatrpa k. zemljom
 Ps 72:14 k. dragocjena u njegovim očima
 Mt 26:28 čaša predočava moju k. saveza
 Mt 27:25 Neka budemo krivi za njegovu k.
 Dj 15:29 uzdržavati se od k.
 Dj 20:26 čist od k. svih ljudi
 Dj 20:28 kupio k. svog Sina
 Ef 1:7 oslobođeni otkupnjom koju je platio k.
 1Pe 1:19 Kristovom dragocjenom k.
 1Iv 1:7 k. Isusa čisti nas od grijeha
 Ot 18:24 U tom se gradu našla k. svetih
KRVARENJE: Mt 9:20 12 godina bolovala od k.
KUCATI: Mt 7:7 K., i otvorit će vam se
KUĆA: Ps 127:1 Ako Jehova k. ne gradi
 Iza 65:21 graditi k. i živjeti u njima
 Iv 14:2 U k. mog Oca ima mnogo stanova
 Dj 5:42 od k. do k. bez prestantka poučavali
 Dj 20:20 poučavati javno i k. do k.

2Ko 5:1 dobiti vječnu k. na nebesima
He 3:4 svaku je k. netko sagradio
KUKOLJ: Mt 13:25 neprijatelj posijao k.
KULA: Pos 11:4 Sagradimo sebi k.
Izr 18:10 Jehovino ime jaka je k.
Lk 13:4 18 ljudi na koje je pala k. u Siloamu
KUPITI: Ot 5:9 svojom si krivlju k. ljude
KUSNJA: Lk 8:13 kad dodu k., otpadnu
Lk 22:28 vi ste ostali sa mnom u mojim k.
Jk 1:2 kad se nađete u k., razlog za radost
Jk 1:12 Sretan je čovjek koji ustraje u k.
KVASAC: Mt 13:33 kraljevstvo je poput k.
1Ko 5:6 malo k. ukvasa cijelo tijesto
KVOČKA: Mt 23:37 kao što k. skuplja piliće

L

LAGATI: Kol 3:9 Ne l. jedni drugima
Tit 1:2 Bog, koji ne može l., davno obećao
LAKOMISLENOST: Izr 1:32 bezumne upropastiti l.
LAKOMOST: Lk 12:15 čuvajte se svake l.
Kol 3:5 L., koja je idolopoklonstvo
LAKOJERAN: Izr 14:15 L. vjeruje svakoj riječi
LASKATI: Izr 29:5 koji l. bližnjem razapinje mrežu
Jd 16 l. radi vlastite koristi
LASKAV: Izr 26:28 l. usta donose propast
Ri 16:18 l. riječima zavode srca
LAV: 1Sa 17:36 ubio l. i medvjeda
Ps 91:13 Gazit ćeš l. i kobru
Iza 11:7 L. će jesti slamu kao bik
Da 6:27 spasio Danijela od l.
1Pe 5:8 Đavo ide uokolo kao ričuč l.
Ot 5:5 L. iz Judinog plemena
LAZAR: Lk 16:20 prsjak po imenu L.
Iv 11:11 Naš je prijatelj L. zaspao
Iv 11:43 L., izadi!
LAŽ: Ps 34:13 obuzdava usne da ne govore l.
Ps 101:7 tko govori l., neće ostati preda mnom
Ef 4:25 odbacili l., neka svatko govori istinu
2So 2:11 dopušta da povjeruju l.
2Pe 2:3 iskorištavati vas govoreći l.
LAŽAN: Mt 26:59 l. svjedočanstvo protiv Isusa
Ga 2:4 zbog l. braće koja su se uvukla
Tit 3:10 koji širi l. učenja siromah opomeni
LAŽLJIVAC: Izr 19:22 bolje siromah nego l.
Iv 8:44 Đavo je l. i otac laži
LAŽNI KRIST: Mt 24:24 pojavit će se l.
LEOPARD: Iza 11:6 l. ležati s jaretom
Da 7:6 zvijer koja je izgledala kao l.
LEVI: Pos 49:5 Šimun i L. su braća
LEVIJEVAC: Izl 32:26 L. skupili se oko njega
LEVIT: Br 3:12 L. neke pripadnu meni
2Lje 35:3 l. koji su poučavali sav Izrael
LICE: 2Ko 3:7 nisu mogli gledati Mojsijevo l.
LIDIJA: Dj 16:14 L., prodavačica purpura
LIJEČENJE: Ot 22:2 lišće za l. narod
LIJEČITI: Ps 147:3 l. one slomljena srca
Lk 9:11 l. one koji su bili bolesni
Lk 10:9 L. bolesne i govornice: Približilo se
LIJEČNIK: Lk 5:31 L. ne trebaju zdravi
LIJEK: 2Lje 36:16 za njih više nije bilo l.
Izr 12:18 jezik je mudrih l.
Izr 17:22 Veselo srce odličan l.
LIJEN: Mt 25:26 Zli i l. robe!
Ri 12:11 Budite marljivi, a ne l.
He 5:11 postali ste l. slušati
LIJENČINA: Izr 6:6 ldi k mravu, l.
Izr 10:26 Što je dim očima, to je l.
Izr 19:24 L. gurne ruku u zdjelu
Izr 20:4 L. zimi ne ore
LISICA: Mt 8:20 L. imaju jazine, a Sin Čovječji
LIŠĆE: Eze 47:12 l. je za liječenje

LONČAR: Iza 64:8 Mi smo glina, ti si naš L.
Ri 9:21 nije li u vlasti l. da načini
LOPOV: Izr 6:30 ako l. ukrade jer je gladan
Izr 29:24 Tko se združi s l., mrzi sebe
Mt 6:20 blago na nebu, gdje l. ne provaljuju
Mt 24:43 kad bi znao u koje doba dolazi l.
1Ko 6:10 l. neće naslijediti kraljevstvo
1So 5:2 Jehovin dan dolazi kao l. u noći
LOŠE: Tit 2:8 nemaju ništa l. reći o nama
LOT: 2Pe 2:7 izbavio je pravednog L.
LOTOVA ŽENA: Lk 17:32 Sjetite se L!
LOV: Le 17:13 uhvati u l. životinju, ispusti krv
LOVITI: Lk 5:10 Odsada ćeš l. ljude
LOZA: Mi 4:4 Svatko će sjediti pod svojom l.
LUDOST: Izr 19:3 Čovjeka l. vodi na krivi put
Izr 22:15 L. je privezana djetetu za srce
1Ko 3:19 mudrost ovog svijeta l. pred Bogom
LUKA: Kol 4:14 L., voljeni liječnik
LUTATI: Iza 53:6 Svi smo l. kao ovce

LJ

LJEPOTA: Izr 6:25 Ne poželi u srcu njenu lj.
Izr 31:30 lj. je prolazna
Eze 28:17 Srce ti se uzoholilo zbog lj.
LJETO: Mt 24:32 znate da je blizu lj.
LJILJAN: Lk 12:27 Promotrite lj. kako rastu!
LJUBAV: Pj 8:6 lj. je jaka kao smrt
Mt 24:12 kod većine ljudi ohladnjet će lj.
Iv 13:1 iskazivao učenicima lj. do kraja
Iv 15:13 Nitko nema veću lj. od onoga tko
Ri 8:39 ne može nas rastaviti od Božje lj.
Ri 13:10 lj. je ispunjenje Zakona
1Ko 8:1 znanje nadima, a lj. izgrađuje
1Ko 13:2 kad lj. ne bih imao, bio bih ništa
1Ko 13:8 Lj. nikada neće zakazati
1Ko 13:13 najveća je od njih lj.
1Ko 16:14 Sve što činite, činite s lj.
Kol 3:14 lj. vas savršeno povezuje
1Pe 4:8 lj. pokriva mnoštvo grijeha
Iv 4:8 Bog je lj.
Jd 21 i dalje bili dostojni Božje lj.
Ot 2:4 izgubio lj. koju si imao u početku
LJUBAZNOST: Dj 28:2 iskazali nesvakidašnju lj.
LJUBITI: Le 19:18 Lj. bližnjeg kao samog sebe
Pnz 6:5 Lj. Jehovu svim svojim srcem
Mt 22:37 Lj. Jehovu svim svojim srcem
LJUBOMORA: Izr 6:34 lj. muža tjera u bijes
Izr 14:30 lj. je trulež u kostima
LJUDI: Mt 6:1 ne činite pred lj. da vas vide
LJUDSKI ROD: Dj 17:26 Od jednog čovjeka lj.
LJUPKOST: Izr 31:30 Lj. može biti lažna
LJUTITI SE: Ef 4:26 sunce ne zađe a da se lj.

M

MAČ: Su 7:20 M. Jehovin i Gideonov!
1Sa 17:47 Jehovi ne treba m. da bi spasio
Iza 2:4 prekovati m. u raonike
Mt 26:52 koji se m. hvataju od m. će poginuti
Ef 6:17 uzмите m. duha, Božju riječ
He 4:12 Božja riječ oštija je od m.
MAGARAC: Za 9:9 tvoj kralj jaše na m.
MAGARICA: Mt 22:28 dao da m. progovori
MAGOG: Eze 38:2 prema Gogu iz zemlje M.
MAJKA: Izl 20:12 Poštuj oca i m.
Ps 27:10 Čak i ako me otac i m. ostave
Izr 23:22 ne preziri m. kad ostari
Lk 8:21 Mojja m. i braća jesu ovi koji
Iv 19:27 rekao učeniku: Evo ti m.!
Ga 4:26 gornji Jeruzalem je naša m.
1So 2:7 kao m. koja hrani svoju djecu
MAKEDONIJA: Dj 16:9 Dodi u M. i pomozmi nam
MALO STADO: Lk 12:32 Ne boj se, m.

MALODUŠAN: Kol 3:21 da ne postanu m.
MALTA: Dj 28:1 doznali da se otok zove M.
MANA: Izl 16:31 Izraelci tu hranu prozvali M.
 Le 22:21 mora prinijeti životinju bez m.
 Js 5:12 m. se prestala pojavljivati
MANAŠE: 2Lje 33:13 M. spoznao da je Jehova Bog
MANOAH: Su 13:8 M. zamolio: neka nas pouči
MARIJA 1.: Mt 1:16 M. rodila Isusa
 Mt 13:55 njegova majka M. i njegova braća
MARIJA 2.: Lk 10:39 M. sjela do Gospodinovih nogu
 Lk 10:42 M. izabrala ono što je najbolje
 Iv 12:3 M. uzela skupocenog ulja
MARIJA 3.: Mt 27:56 Među njima M. Magdalena
 Lk 8:2 M. Magdalena, iz koje je istjerao
MARIJA 4.: Mt 27:56 Jakovljeva i Josipova majka M.
MARIJA 5.: Dj 12:12 u kuću M., majke Ivana Marka
MARKO: Kol 4:10 Barnabin bratit M.
MARLJIV: Izr 10:4 m. ruke obogaćuju
 Izr 21:5 Zamisli m. vode do uspjeha
 Ri 12:11 Budite m., a ne lijeni
MARLJIVOST: Izr 12:27 m. je čovjeka blago
MARTA: Lk 10:41 M., brineš zbog mnogočega
MASLINA: Ps 52:8 kao m. u Božjem domu
 Ri 11:17 divlja m. pricijeljena među
MASLINSKA GORA: Lk 22:39 otišao na M.
 Dj 1:12 sišli s M., koja je blizu Jeruzalema
MED: Izl 3:8 zemlju u kojoj teče m. i mlijeko
 Izr 25:27 Nije dobro jesti previše m.
MEDVJED: 1Sa 17:36 ubio i lava i m.
MEDVJEDICA: Iza 11:7 Krava i m. zajedno jesti
MELKISEDEK: Pos 14:18 M., kralj i svećenik
 Ps 110:4 zauvijek svećenik poput M.
MESIJA: Da 9:25 do dolaska M., Vode
 Da 9:26 poslije 62 tjedna M. pogubljen
 Iv 1:41 Našli smo M!
 Iv 4:25 Znam da dolazi M., Krist
MESO: Izr 23:20 koji proždrljivo jedu m.
MIHAEL: Da 10:13 u pomoć došao M.
 Da 12:1 U to će vrijeme ustati m.
 Ot 12:7 M. i anđeli borili se sa zmajem
MIJENJATI SE: Mi 3:6 Ja sam Jehova, ne m.
MIJEŠATI SE: 1Ti 5:13 m. u tuđe poslove
 1Pe 4:15 zato što se m. u tuđe poslove
MILOSRDAN: Pnz 4:31 Jehova je m. Bog
 Ps 78:38 on je bio m., opraštao im je
 Mt 5:7 Sretni su m.
 Lk 6:36 Budite m., kao vaš Otac
 Jk 5:11 Jehova je pun samilosti i m.
MILOSRĐE: 1Lje 21:13 njegovom m. jako veliko
 Ne 9:19 zbog velikog m. nisi ih napustio
 Izr 28:13 tko prizna, iskažat će mu se m.
 Mt 9:13 Hoću m., a ne žrtvu
 2Ko 1:3 Otac m.
 Jk 2:13 M. pobjeđuje osudu
MILOST: Iza 26:10 ako se zleme iskaže m., on neće
 2Ko 6:2 sada je vrijeme m.
MILOSTIV: Mt 16:22 Budi m. prema sebi, Gospodine
MINA: Lk 19:16 trgujući m. zaradio sam 10 m.
MIR: Ps 29:11 blagoslovit će svoj narod m.
 Ps 37:11 uživat će u obilju m.
 Ps 72:7 vladati m. dok bude mjeseca
 Ps 119:165 Velik m. imaju oni koji vole zakon
 Izr 17:1 Bolji komad suhog kruha gdje je m.
 Iza 9:7 m. neće biti kraja
 Iza 48:18 Tvoj bi m. bio kao rijeka
 Iza 54:13 tvoja će djeca imati velik m.
 Iza 57:21 Nema m. zlima!
 Iza 60:17 Dat ću da m. bude tvoj nadglednik
 Jr 6:14 govore: M. je!, a m. nema
 Mk 9:50 budite u m. jedni s drugima
 Iv 14:27 Ostavljam vam m., dajem vam m.
 Dj 9:31 za skupštinu nastupio razdoblje m.

Ri 5:1 ostanimo u m. s Bogom preko Isusa
 Ri 8:6 razmišljanje svojstveno duhu donosi m.
 Ri 12:18 budite u m. sa svim ljudima
 Ef 4:3 čuvate m. koji vas povezuje
 Flp 4:7 Božji m. čuvat će vaša srca
 1So 5:3 M. i sigurnost!
 1Pe 3:11 neka teži za m. i građi ga
 Ot 6:4 dobio ovlasti da uzme m. sa zemlje
MIRAN: Izr 14:30 M. srce daje život tijelu
 Iza 32:18 moj narod živjeti u m. prebivalištima
 1Pe 3:4 m. i blag duh
MIRIJADA: Ot 5:11 Bilo ih je na m.
MIRJAM: Br 12:1 M. i Aron protiv Mojsija
MIRNO: 1So 4:11 Trudite se m. živjeti
MIROTVORAC: Mt 5:9 Sretni su m.
MISAO: Ps 26:2 pročišti moje najskrovitije m.
 Ps 139:17 Kako su mi dragocene tvoje m.
 Ps 146:4 U taj dan propadnu njegove m.
 Izr 20:5 M. u ljudskom srcu kao duboka voda
 Iza 55:8 Moje m. nisu vaše m.
 Iza 65:17 ono prije neće dolaziti u m.
 2Ko 10:5 svaku m. da se pokori Kristu
 Ot 17:17 u srce stavio m. da izvrše njegov naum
MISLITI: Ps 8:4 Što je čovjek da m. na njega
 Pr 12:1 M. na svog Velikog Stvoritelja
 Flp 3:19 m. samo na zemaljsko
 Kol 3:2 M. na ono što je na nebu
MISLJENJE: Ri 12:3 neka nema previsoko m. o sebi
MITO: Pr 7:7 m. kvari srce
MJERA: Lk 6:38 kakvom m. mjerite
 1So 4:10 to činite u još većoj m.
MJERILO: 2Ti 1:13 Neka ti m. budu zdrave riječi
MJESEC: JI 2:31 m. pretvoriti u krv
 Lk 21:25 znakovi na suncu, m. i zvijezdama
MJESEČNICA: Le 15:19 m., nečista sedam dana
 Le 18:19 Ne spolno općiti dok ima m.
MLAD: Ps 110:3 m. ratnici kao kapi rose
MLADICA: Iv 15:4 m. ne može sama donijeti plod
MLADIĆ: Izr 20:29 M. krasni njihova snaga
MLADOST: Job 33:25 tijelo zdravije nego u m.
 Ps 71:17 ti me ućiš od moje m.
 Mk 10:20 svega se toga držim još od m.
 1Ti 4:12 Ne daj da te itko podcjenjuje zbog m.
MLAK: Ot 3:16 budući da si m.
MLIJEKO: Izl 3:8 zemlju u kojoj teče m. i m.
 Iza 60:16 pit ćeš m. naroda
 He 5:12 Vama opet treba m.
 1Pe 2:2 razvijajte želju za čistim m.
MNOŠTVO: Izl 23:2 Ne povodi se za m.
 Ps 22:25 Hvalit ću te usred m.
 Ps 40:9 Objavljujem dobru vijest usred m.
MOC: Izl 9:16 ostavio na životu da pokažem m.
 Izr 28:16 Nerazboriti vođa zloupotrebljava m.
MOJSIJE: Br 12:3 M. najkrotkiji čovjek
 Ps 106:32 M. zbog njih snasla nevolja
 Dj 7:22 M. moćan u riječima i djelima
MOLBA: Ps 20:5 Neka Jehova ispuni tvoje m.
MOLITI (SE): Da 6:13 m. tri puta na dan
 Mt 5:44 m. za one koji progone
 Mt 6:9 m. ovako: Oče naš
 Mt 7:7 M., i dat će vam se!
 Mk 1:35 na pustom se mjestu m.
 Lk 5:16 odlazio na pusta mjesta m.
 Dj 12:5 Petar u zatvoru, a skupština se m.
 Ri 8:26 ne znamo za što se m.
 2Ko 5:20 m.: Pomirite se s Bogom!
 Ef 3:20 učiniti više od svega što m.
 1So 5:17 Neprestano se m.
 2So 3:1 m. za nas da se riječ širi
 1Iv 5:14 m. u skladu s njegovom voljom
MOLITVA: 2Kr 19:15 Ezekija obratio u m.
 Ps 65:2 Ti si onaj koji sluša m.
 Ps 141:2 m. kao pomno pripremljeni kad

Izr 15:8 m. čestitih ugodna mu je
 Izr 28:9 čak je i njegova m. mrska
 Mk 11:24 što u m. tražite, tražite s vjerom
 Ri 12:12 Ustrajte u m.
 1Ti 2:1 da se m. upućuju za sve vrste ljudi
 He 5:7 Krist upućivao usrdna m. i molbe
 Jk 5:15 m. upućena s vjerom ozdravit će
 Jk 5:16 usrdna m. ima veliku snagu
 1Pe 3:7 da m. ne naidu na zapreku
 Ot 8:4 Dim kada uzdignuo s m. svetih
MORE: Izl 14:21 Jehova potiskivao m., suho tlo
 Iza 57:20 zli su kao uzburkano m.
MRAK: Iza 60:2 m. će pokriti zemlju
 Sf 1:15 dan tame i m.
MRAV: Izr 6:6 Ili k m., lijenčino
 Izr 30:25 M. ljeti spremaju hranu
MREŽA: Mt 13:47 nebesko je kraljevstvo poput m.
 Lk 5:4 Otplovi gdje je duboko pa bacite m.
MRTAV: Pr 9:5 m. ne znaju ništa
 Lk 15:24 ovaj sin bio m. i oživio je
 Lk 20:38 on nije Bog m., nego živih
 Ef 2:1 oživio iako ste bili m. zbog grijeha
MRTZITI: Le 19:17 Ne m. svog brata
 Ps 45:7 voliš pravdu i m. zlo
 Ps 97:10 Vi koji ljubite Jehovu, m. zlo
 Izr 6:16 Sest stvari koje Jehova m.
 Izr 8:13 Bojati se Jehove znači m. zlo
 Am 5:15 M. zlo, a volite dobro
 Mt 24:9 m. zbog mog imena
 Lk 6:27 činite dobro onima koji vas m.
 Iv 7:7 svijet me m. jer ja svjedočim
 Iv 15:25 M. su me bez razloga
 Ri 12:9 M. zlo, držite se dobra
 1Iv 3:15 Tko m. svog brata, ubojica je
MUCENIČKI STUP: Mt 10:38 Tko ne prihvati svoj m.
 Lk 9:23 neka uzme m. i nosi ga svaki dan
MUDAR: Izr 3:7 Ne misli o sebi da si m.
 Izr 13:20 Tko se druži s m., postat će m.
 Izr 27:11 Sine moj, budi m. i obraduj mi srce
 Iza 5:21 Teško onima koji misle da su m.
 Mt 11:25 sakrio od m. i umnih
 Ri 12:16 Nemojte sebe smatrati m.
 1Ko 1:26 nema mnogo m. po ljudskim mjerilima
 Ef 5:15 živite kao m.
MUDRIJI: Ps 119:98 čine me i od neprijatelja
 Izr 9:9 Savjetuj mudroga, i bit će još m.
MUDRO: Izr 2:7 Čestitima pomaže da postupaju m.
 Kol 4:5 m. prema onima koji nisu dio skupštine
MUDROST: Ps 111:10 prvo što treba da bi stekao m.
 Izr 2:6 Jehova daje m.
 Izr 3:21 Sačuvaj m. i sposobnost prosuđivanja
 Izr 4:7 m. je najvažnija
 Izr 8:11 m. je bolja od bisera
 Izr 24:3 M. se gradi dom
 Pr 7:12 m. je zaštita
 Pr 10:10 m. pomaže čovjku da bude uspješan
 Mt 11:19 m. se prepoznaje po pravednim djelima
 Lk 21:15 m. kojoj se neće moći suprotstaviti
 Ri 11:33 Kako li je beskranja Božja m.
 1Ko 2:5 vjera ne bi temeljila na ljudskoj m.
 1Ko 2:6 ne govorimo o m. vladarā ovog svijeta
 1Ko 3:19 m. ovog svijeta ludost je pred Bogom
 Kol 2:3 U njemu su sakrivena sva blaga m.
 Jk 1:5 Ako nedostaje m., neka traži od Boga
 Jk 3:17 m. odzgo je mirotvorna
MUDROVANJE: Kol 2:8 uhvati u zamku m.
MUKA: Job 6:2 moja m. mogla izvagati
 Ml 1:13 kažete: Kakva m.!
MUNJA: Mt 24:27 m. sijevne i rasvijetli nebo
 Lk 10:18 Sotona kao m. već pao s neba
MUSKARAC: Le 20:13 m. spava s m.
 Ri 1:27 m. s m. čine što je sramotno
 1Ko 6:9 m. upuštaju u spolne odnose s m.

MUŠKI: 1Ko 16:13 držite se m.
MUŽ: 1Ko 7:2 neka svaka žena ima svog m.
 1Ko 7:14 m. koji nije vjernik posvećen je
 Ef 5:25 M., volite svoje žene
 Kol 3:18 Žene, budite podložne m.
N
NACRT: 1Kr 6:38 dom bio dovršen prema n.
NACAS: Iza 26:20 Sakrij se n. dok gnjev ne prođe
NACĀELO: 1Ko 4:17 podsjetiti na n. kojih se držim
NACIN: Dj 1:11 doći na isti n. na koji ste vidjeli
NADA: Ri 8:24 n. koja se vidi nije n.
 Ri 12:12 Radujte se zbog svoje n.
 Ri 15:4 zahvaljujući ustrajnosti imali n.
 Ef 1:18 koji ste n. dobili kad vas pozvao
 Ef 2:12 Bili ste bez n. i bez Boga
 He 6:19 n. kao sidro duše
NADAHNUĆE: 1Lje 28:12 dobio upute pod n.
NADAHNUT: 2Ti 3:16 Sve je Pismo n.
NADAPOSTOL: 2Ko 11:5 ne zaostajem za n.
NADATI SE: Mt 24:44 dolazi kad se tome ne n.
NADGLEDNİK: Iza 60:17 mir tvoj n.
 Dj 20:28 sveti duh postavio da budete n.
 1Ti 3:1 tko želi služiti kao n.
NADILAZITI: 2Ko 1:8 nevojne n. naše snage
NADMETATI SE: Ga 5:26 ne n. jedni s drugima
NADOKNADITI: Izl 21:36 neka n. bika za bika
NADVLADATI: Jr 1:19 neće te n.
 Ri 12:21 n. zlo dobrom
NAGRADA: Jr 39:18 Dobit ćeš život kao n.
 1Ko 9:24 samo jedan dobiva n.
 Kol 2:18 Neka vas nitko ne liši n.
 Kol 3:24 od Jehove dobiti nasljedstvo kao n.
NAGRADITI: Ru 2:12 Neka te Jehova n.
NAGRAĐIVATI: He 11:6 Bog n. one koji ga traže
NAIN: Lk 7:11 uputio se u grad n.
NAJMANJE: Lk 16:10 vjeran u n., vjeran u mnogom
NAJMANJI: Lk 9:48 tko se ponaša kao n.
NAJSKROVITILJI: Ot 2:23 istražujem n. misli
NAJVAŽNIJE: Flp 1:10 posuditi što je n.
NAKAPNICA: Izr 5:15 Pij vodu iz svoje n.
NAKLONOST: Mk 10:21 Isus ga pogledao s n.
 Ga 1:10 Ciju n. nastojim steći?
NALJUTITI SE: Izr 16:32 Tko se ne da n., bolji od
NAMJERA: 2Ko 2:11 znamo kakve su njegove n.
NAMJERNO: He 10:26 ako n. grijeshimo
NAPISAN: Ri 15:4 sve n. nama za pouku
 1Ko 4:6 Ne idite preko onoga što je n.
NAPREDAK: 1Ti 4:15 n. očit svima
NAPREDOVATI: Flp 3:16 koliko god da smo n.
 1So 4:1 u tome još više n.
NAPREZATI SE: Lk 13:24 Snažno se n.
NAPUNITI: Pos 1:28 n. zemlju i podložite je
NAPUŠTATI: 1Ko 7:10 Žena neka ne n. muža
NARAŠTAJ: Mt 24:34 ovaj n. neće proći
NAROD: Pos 22:18 bit će blagoslovljeni svi n.
 Izl 19:6 kraljevstvo svecenika, sveti n.
 Ps 33:12 Sretan n. kojem je Bog Jehova
 Iza 66:8 Može li se n. odjednom roditi?
 Mt 21:43 kraljevstvo dati n. koji donosi plodove
 Mt 24:7 N. će se boriti protiv n.
 Mt 25:32 Svi će se n. skupiti pred njim
 1Pe 2:9 izabrani rod, sveti n.
NASILNIK: Ps 5:6 Jehovi se gade n. i varalice
NASILJE: Pos 6:11 zemlja se ispunila n.
 Ps 11:5 On mrzi svakoga tko voli n.
 Ps 72:14 Izbavit će ih od tačenja n. n.
NASLIJEDITI: Mt 5:5 krotki će n. zemlju
 Mt 25:34 n. Kraljevstvo pripremljeno za vas
NASLJEDNIK: Ri 8:17 Božji n., a Kristovi
 Ga 3:29 n. u skladu s obećanjem

NASLJEDSTVO: Br 18:20 Ja sam tvoje n.
Ef 1:18 bogatstvo čuva kao n. za svete
1Pe 1:4 n. koje je neokaljano i neprolazno

NASMIJATI SE: Pos 18:13 Zašto se Sara n.
NATAN: 2Sa 12:1 N. rekao: Ti si taj čovjek
NAUCAVATI: Mt 15:9 učenja koja n. temelje se na
lv 7:16 Ono što n. nije moje

NAUČITI: Pnz 4:10 Skupi narod kako bi n.
Ps 143:10 N. me vršiti tvoju volju
Flp 4:9 Postupajte u skladu s onim što ste n.
NAUM: Izr 16:4 sve služi ispunjenju njegovog n.
Ri 8:28 pozvao u skladu sa svojim n.
Ef 3:11 u skladu s vječnim n.

NAVODITI: Mt 13:41 skupiti koji druge n. na grijeh

NEBESA: Ps 8:3 Kad gledam tvoja n., mjesec
Ps 19:1 N. objavljuju Božju slavu
2Pe 3:13 očekujemo nova n. i novu zemlju

NEBO: Iv 3:13 Nitko nije uzašao na n.
2Ko 12:2 bio odnesen do trećeg n.
Kol 3:2 Mislite na ono što je na n.

NEBUKADNEZAR: Da 2:1 N. usnio snove

NEČIST: Le 13:45 pokrije usta i viče: N., n.!
Job 14:4 n. donijeti na svijet čistoga?

NEČISTO: Le 11:47 da se razlikuje n. od čistoga
Ri 1:24 Bog ih pustio da postupaju n.

NEČISTOĆA: Kol 3:5 usmrtime blud, n.

NEĐOSTOJNO: 1Ko 11:27 tko n. pije iz čaše

NEFIL: Pos 6:4 na zemlji su živjeli n.

NEISKUSAN: Ps 19:7 daju mudrost n.

NEIZMJERNO: Ef 3:20 može učiniti n. više

NEJASAN: 1Ko 14:8 truba oglosi n. poziv

NELICEJERAN: Ri 12:9 Neka ljubav bude n.

NEMARAN: Izr 19:15 tko je n., ogldanjet će

NEMARNI: Jr 48:10 tko n. izvršava zadatak

NEMOGUĆE: Pos 18:14 Zar je Jehovi ista n.?
Mt 19:26 Ljudima n., ali Bogu moguće

NEODLUČAN: 1Kr 18:21 Dokle ćete biti n.?
Jk 1:8 On je n., nepostojan

NEOSTVARIV: Job 42:2 tebi ništa nije n.

NEOŽENJEN: 1Ko 7:32 N. se brine za Gospodinovo

NEPOKOLEBLJIV: 1Ko 16:13 budite n. u vjeri
1Pe 5:10 on će vas učiniti n.

NEPOŠTENI: Izr 15:27 Tko n. stječe dobitak

NEPOŠTOVANJE: 2Sa 12:14 pokazao n. prema Jehovi

NEPRAVDA: 1Ko 6:7 Zašto radije ne pretrpite n.?
1Pe 2:19 ako netko trpi n.

NEPRAVEDAN: Dj 24:15 Bog će uskrnuti n.
Ri 9:14 Je li Bog n.? Nipošto!

NEPRAVEDNIK: 1Ko 6:9 n. ne naslijediti kraljevstvo

NEPRAVEDNO: Pnz 32:4 Bog ne postupa n.

NEPREDVIDEN: Pr 9:11 vrijeme nevolje i n. događaji

NEPRIJATELJ: Ps 110:2 Idi među n. i pokori ih
Mt 5:44 Ljubite svoje n.
Mt 10:36 čovjeku će n. biti ukučani
Ri 12:20 ako je tvoj n. gladan, nahrani ga

NEPRIJATELJSTVO: Pos 3:15 n. između tebe i žene

NEPRIJEMLJIV: Mt 13:15 srce ovog naroda n.

NEPRILIKA: Ps 94:20 stvaraju n. služeći se zakonom

NEPRIRODAN: Jd 7 odali n. tjelesnim željama

NEPROMISLJEN: Job 6:3 moje riječi bile n.
Izr 12:18 N. riječi poput mača
Izr 14:16 bezumnik je n.

NERASPADLJIV: 1Ko 15:42 uskrsva n.

NERAZBORIT: Izr 22:3 n. snose posljedice

NERED: 1Ko 14:33 nije Bog n., nego mira

NEROTKINJA: Izl 23:26 žena neće biti n.
Iza 54:1 Kliči, n.

NESMETANO: 1Ko 7:35 n. služite Gospodinu

NESTRPLJIV: Izr 14:29 tko je n., otkriva ludost

NEUK: Dj 4:13 n. i obični ljudi

NEUPRLJAN: 2Pe 3:14 našao n. i u miru

NEUREDNO: 1So 5:14 opominjete one koji žive n.
2So 3:6 klonite se svakog brata koji živi n.

NEUSTRASIV: Izr 28:1 pravednici n. kao lav

NEVIDLJIV: Ri 1:20 njegova n. svojstva vide se

NEVIDLJIVI: He 11:27 postojan kao da vidi N.

NEVJERNIK: 1Ko 6:6 vodi na sud, i to pred n.
2Ko 6:14 Ne uprežite se u nejednak jaram s n.

NEVJERNO: Mi 2:15 ne postupa n. sa ženom

NEVJESTA: Ot 21:9 pokazati n., Janjetovu ženu

NEVOLJA: Izl 11:1 Još jednu n. nanijeti faraonu
2Sa 22:7 U n. sam prizvao Jehovu
Job 36:15 izbavljala one u n.
Ps 34:19 Mnogo n. ima pravednik
Ps 46:1 pomoć koja se u n. lako nalazi
Ps 119:50 To mi je utjeha u n.
Ps 119:71 Dobro je što sam u n.
Iza 38:14 Jehova, u teškoj sam n. Pomozi mi!
Mt 24:21 velika n. kakve nije bilo
Dj 14:22 Kroz mnoge n. uči u kraljevstvo
Ri 5:3 radujemo se u n. jer n. donosi ustrajnost
Ri 12:12 Budite postojani u n.
1Ko 7:28 tko stupi u brak, doživljavat će n.
2Ko 4:17 naše trenutne i lake n.
2So 1:4 s ustrajnošću i vjerom podnosite n.
Ot 7:14 oni koji dolaze iz velike n.
Ot 18:4 da vas ne zadese njene n.

NEZAHVALAN: Izr 29:21 slugu se tetosi, postane n.

NEZASLUŽENA DOBROTA: Iv 1:17 preko Isusa dao n.

1Ko 15:10 N. nije bila uzaludna
2Ko 6:1 ne propustite ispuniti svrhu n.
2Ko 12:9 Dovoljna ti je n. koju ti iskazujem

NEZNABOŽAC: Lk 21:24 dok ne završe vremena n.

NEZNANJE: 1Ti 1:13 to sam činio u n.

NEZNATAN: Ps 119:141 Ja sam n. i prezren
Iza 60:22 od n. silan narod

NEZREO: Ri 14:1 Prigrлите onoga tko je n.

NIJEM: Iza 35:6 n. će radosno klicati
Iza 53:7 ovca, n. pred onima koji je strigu

NINIVA: Jn 4:11 zao N., velikog grada

NIŠTA: Ga 6:3 misli da je nešto, a nije n.

NIŠTAVILO: Iza 41:29 kipovi su vjetar i n.

NOA: Pos 6:9 N. živio po Božjoj volji
Mt 24:37 kao što je bilo u n. danima

NOC: Ps 19:2 iz n. u n. prenose znanje
Ri 13:12 N. je poodmakla, dan se približio

NOGA: Ps 26:12 Moja n. čvrsto stoje
Iza 52:7 krasne n. onoga koji donosi
Iv 13:5 počeo učenicima prati n.
Ri 16:20 baciti Sotonu pod vaše n.

NOSITI: Ri 15:1 jaki n. slabosti nejakih

NOV: Iv 13:34 Dajem vam n. zapovijed
Ot 21:1 vidio sam n. nebo i n. zemlju

NOVAC: Pr 7:12 n. je zaštitna, no mudrost
Pr 10:19 sve se pribavlja n.
1Ti 6:10 ljubav prema n. korijen svakog zla
He 13:5 životom ne upravlja ljubav prema n.

NOVO: Iza 42:9 naviještam vam nešto n.
Dj 17:21 trošili vrijeme da kažu ili čuju nešto n.
Ot 21:5 Gle, sve činim n.!

NJ

NJEDRA: Iza 40:11 nosit će ih u nj.
NJEGOVATI: Ef 5:29 nego ga hrani i nj.
NJIVA: 1Ko 3:9 vi ste Božja nj.

O

OBAMRIJETI: Ps 143:4 o. mi srce u grudima

OBAZIRATI SE: Lk 9:62 ruku na plug pa se o.

OBEĆANJE: 1Kr 8:56 Nijedno o. nije neispunjeno
Ps 15:4 Ne odstupa od o., makar
2Ko 1:20 Božja o. po njemu postala da
He 10:23 vjeran je onaj koji je dao o.

OBESHBRIT SE: 2Lje 15:7 nemojte se o.
Izr 24:10 o. li se u dan nevolje

OBİCAN: Dj 4:13 da su neuki i o. ljudi
Jk 5:17 Ilija bio o. čovjek kao i mi

OBILJE: Ps 72:16 bit će o. žita
Lk 12:15 o. ne jamči život

OBILJEŽITI: Ef 1:13 kao pečatom o. svetim duhom
2So 3:4 o. ga, ne družite se s njim
Ot 7:3 dok robovima ne o. čela

OBISTINITI SE: Iza 55:11 Neće vratiti a da ne o.

OBITELJ: Ef 3:15 kome svaka o. duguje postojanje
1Ti 5:4 pokazuju odanost Bogu u o.

OBJAŠNJAVATI: Dj 17:3 O. i dokazivao

OBJAVLJIVANJE: Ri 8:19 o. Božjih sinova

OBJAVLJIVATI: 1Ko 11:26 o. Gospodinovu smrt

OBLAK: Pr 11:4 tko gleda na o., ne žanje
Mt 24:30 Sin Čovječiji dolazi na o.
He 12:1 okruženi velikim o. svjedoka

OBLIKOVATI: Iza 45:18 o. zemlju da se na njoj živi
Ri 12:2 ne dajte da vas o. ovaj svijet
1Pe 1:14 ne dajte da vas i dalje o. želje

OBNAVLJATI SE: Kol 3:10 osobnost se stalno o.

OBOGAČIVATI: Izr 10:22 Jehovinu blagoslov o.
2Ko 6:10 siromašni, a mi mnoge o.

OBOGATITI SE: 1Ti 6:9 odlučili o. upadaju u

OBRAĐOVATI: Izr 27:11 Sine moj, o. mi srce

OBRAZ: Mt 5:39 po desnom o., okreni i drugi

OBREZAN: 1Ko 7:19 Nije važno je li netko o.

OBREZANJE: Ri 2:29 o. srca po duhu

OBUCAVANJE: 1Pe 5:10 Bog će dovršiti vaše o.

OBUCI (SE): Kol 3:12 o. u najdublju samilost
Jk 2:15 brat ili sestra nemaju što o.

OBUZDAVATI: 2Ko 10:5 o. svaku misao

OBZIRAN: Ps 41:1 o. prema ubogome

OBZANANITI: Iv 1:18 on ga je o.

OBZANANJIVATI: Ri 10:10 ustima se o. vjera
He 10:23 Ustrajno o. svima svoju nadu

OČEKIVANJE: Izr 13:12 Od preduhog o. razboli se
Lk 21:26 gubiti svijest od straha i o.

OČEKIVATI: Job 23:12 revnije nego što se o.
Mi 6:8 Što Jehova o. od tebe?

OČISTITI (SE): Ps 51:2 o. me od grijeha
Da 12:10 Mnogi će se o.
2Ko 7:1 o. od svake prljavštine

OČIŠĆENJE: Le 16:34 jednom godišnje obred o.

OČNA MAST: Ot 3:18 o. da namažeš oči

OČELAVJETI: Le 13:40 Ako čovjek o., čist je

ODABIR: Ri 9:11 o. ovisi o onome koji poziva

ODAN: 1Lje 28:9 služi Bogu potpuno o. srca
2Lje 16:9 one kojima je srce o. njemu
1Ti 4:7 vježbaj se da budeš o. Bogu

ODANO: 2Ti 3:12 koji žive o. Bogu biti progonjeni

ODANOST: Izl 34:14 o. iskazuje isključivo njemu
Job 27:5 Dok sam živ, neću se odreći o. Bogu
1Ti 4:8 o. Bogu korisna u svakom pogledu
1Ti 6:6 o. Bogu donosi veliku korist

ODAZVATI SE: Iza 65:24 Prije nego zazovu, o.

ODBACITI: Jr 8:9 o. su Jehovine riječi

ODBACIVATI: 1So 4:8 ne o. čovjeka, nego Boga

ODBAČEN: 1Ko 9:27 da ne bih bio o.

ODGAJATI: Ps 94:12 Sretan čovjek kojeg o.

ODGOVARATI: Izr 18:13 o. prije nego sasluša

ODGOVOR: Izr 15:1 Blag o. utišava gnjev

ODGOVORITI: Izr 15:23 raduje se kad dobro o.

ODJEVEN: Izr 7:10 o. kao bludnica

ODLICNO: Mt 25:21 O., dobri i vjerni robe!

ODLUTATI: He 2:1 kako ne bismo o. od vjere

ODRASTAO: 1Ko 14:20 po razboritosti budete o.

ODREĆI SE: Izr 30:9 zasitio, pa te se o.
Mt 16:24 neka se o. sebe i uzme
Mk 14:30 triput ćeš me se o.

Dj 26:11 da ih prisilim da se o. vjere
Flp 2:7 o. svega i uzeo obličje roba

ODRICATI SE: Tit 1:16 o. Boga svojim djelima

ODRIJEŠITI: Mt 18:18 što god o. na zemlji

ODSPAVATI: Izr 6:10 malo o., malo odrijemaj

ODUSTAJATI: 2Ko 4:1 imamo ovu službu, ne o.
2Ko 4:16 Zato ne o.

ODVAŽITI SE: 1So 2:2 uz pomoć Boga o.

ODVAŽNO: Dj 4:31 o. govori! Božju riječ
Ef 6:20 kako bih o. njoj govorio o.

ODVOJITI: Mt 25:32 o. ljude jedne od drugih

ODVRATAN: Br 21:5 o. kruh ne možemo podnijeti

OGLEDALO: 1Ko 13:12 nejasan odraz u o.
2Ko 3:18 poput o. odražavamo Jehovinu slavu
Jk 1:23 koji promatra svoje lice u o.

OGORČIVATI: Kol 3:21 ne o. svoju djecu

OGOVARATI: Izr 20:19 tko voli o.
1Ti 5:13 o. te se miješaju u tude poslove

OGRAĐA: Lk 19:43 o. od zašiljenih kolaca

OHOL: Ps 19:13 Čuvaj slugu od o. djela
Izr 16:5 o. u srcu, gadi se Jehovi
Jk 4:6 Bog se suprotstavlja o.

HOLOST: Izr 8:13 mrzim umišljenost i o.
Izr 11:2 Kad dođe o.
Izr 16:18 O. ide pred slomom

OHREBREN: 1Ko 14:31 da nauče i da budu o.

OHREBRENJE: Dj 13:15 ako imate koju riječ o., recite

OHREBRITI (SE): 1Sa 30:6 o. uz pomoć Jehove
Iza 57:15 da o. potištene
Dj 15:32 o. braću mnogim riječima
Dj 28:15 Kad ih je Pavao ugledao, o.
Ri 1:12 kako bismo se uzajamno o.

OJAČATI: Iza 35:3 O. klonule ruke
Iza 41:10 Ja ću te o., pomoći ću ti
Lk 22:32 kad se vratiš, o. svoju braću

OKLOP: Ef 6:14 o. pravедnosti

OKO: Ps 115:5 o. imaju, ali ne vide
Izr 15:3 Jehovina su o. na svakome mjestu
Mt 5:29 o. navodi na grijeh, iskopaj ga
Mt 5:38 O. za o. i zub za zub
Mt 6:22 Ako je o. usredotočeno na dobro
1Ko 2:9 Što o. nije vidjelo i uho nije čulo
1Ko 12:21 O. ne može reći ruci: Ne trebam te
1Ko 15:52 u jednom trenutku, u tren o.

OKREPA: Dj 3:19 pa će vam Jehova pružiti o.

OKRIJEPITI: Mt 11:28 Dodite k meni, o. ću vas

OKRUTAN: Izr 11:17 o. navlači nevolju na sebe
Izr 12:10 zli je o. i kad postupa milosrdno

OKUPATI SE: 2Kr 5:10 o. sedam puta u Jordanu

OKUSITI: He 6:4 o. nesbeki dar

OLAKŠANJE: 2So 1:7 o. vama koji trpate nevolju

OPASNOST: Izr 22:3 Pametan vidi o. i skloni se
Ri 16:4 svoj život izložili o. zbog mene
2Ko 11:26 u o. u gradu, u o. u pustinji

OPAJATI SE: Ef 5:18 ne o. vinom

OPOMENA: Ps 119:24 Tvoje mi o. prirasle srcu
Izr 3:11 ne odbacuj Jehovine o.

OPOMENUTI: Eze 3:17 o. ih u moje ime

OPOMINJATI: Ot 3:19 o. sve koje volim

OPRAN: 1Ko 6:11 sada ste o., posvećeni

OPRAŠTATI: Ps 103:3 On ti o. sve prijestupe
Izr 17:9 Tko o. prijestup, traži ljubav

OPRATI: Ps 51:2 Posve me o. od mog prijestupa

OPREMA: Ef 6:11 Obucite svu vojnu o.
Ef 6:13 uzмите svu Božju vojnu o.

OPREMITI: He 13:21 o. da vršite njegovu volju

OPREMLJEN: 2Ti 3:17 o. za svako dobro djelo

OPREZAN: Izr 14:16 Mudar je o. i kloni se zla
Mt 10:16 o. kao zmije, bezazleni kao golubovi

OPROSNNA GODINA: Le 25:10 To neka bude o.

OPROSTITI: Ne 9:17 Bog koji je spreman o.
Ps 25:11 o. mi prijestup, iako je velik

Iza 55:7 Bog će mu velikodušno o.
 Mt 6:14 Ako vi o. ljudima, Otac će o. vama
 Mt 18:21 koliko puta trebam o. bratu?
 Kol 3:13 Kao što je Jehova o. vama
OPROŠTENJE: Mt 26:28 krv proliti radi o.
OPSJEDNUT: Mt 8:28 došla dva o. čovjeka
OPTUŽBA: Da 6:4 nisu mogli naći razlog za o.
 1Ti 5:19 o. protiv starijehine
OPTUŽITELJ: Ot 12:10 zbačen o. naše braće
OPTUŽITI: Ri 8:33 Tko može o. izabranike
ORAO: Iza 40:31 Podižu se na krilima kao o.
ORUŽJE: Iza 54:17 Nikakvo o. načinjeno protiv tebe
 2Ko 10:4 o. kojim ratujemo nije tjelesno
OSAMLJIVATI SE: IZR 18:1 Tko se o.
OSIROMAŠITI: IZR 30:9 da ne bih o. pa krao
OSKUDICA: IZR 14:23 puste riječi vode u o.
OSKVRNJIVATI: Eze 39:7 ne dati da o. moje ime
OSLANJATI SE: IZR 3:5 ne o. na razum
 1Pe 4:11 o. na snagu koju daje Bog
 1Pe 4:19 o. na vjernog Stvoritelja
OSLIJEPITI: Pos 19:11 o. ljude pred vratima
OSLOBODITI: Iv 8:32 istina će vas o.
OSLOBODEN: Ri 6:7 tko je umro, o. grijeha
 Ri 6:18 o. ste grijeha
OSNOVA: Ri 2:20 o. učenja i istine
OSOBNOST: Ef 4:24 obući novu o.
 Kol 3:9 Svucite staru o. i njena djela
OSPOSOBLJEN: 2Ti 2:2 biti o. poučavati druge
OSRAMOTITI SE: Ps 25:3 tko se uzda u tebe neće o.
OSTARJETI: Ps 37:25 Bio sam mlad i o.
OSTATAK: Ot 12:17 otišao ratovati s o.
OSTATI: Lk 22:28 o. ste sa mnom u mojim kušnjama
OSTAVITI: Pnz 31:8 neće te napustiti niti o.
 1Sa 12:22 Jehova neće o. svoj narod
 Ps 27:10 ako me otac i majka o.
 Ps 37:28 Jehova neće o. vjerne
 Mt 19:29 tko je radi mog imena o. kuću
 Lk 14:33 tko ne o. sve što ima
 Iv 8:29 Nije me o. samog
 He 13:5 Nikada te neću o.
OSTAVLJATI: Iza 1:28 izginuti oni koji o. Jehovu
OSUDA: 1Ko 11:29 navlači o. na sebe
OSUĐEN: 2Ko 1:9 mislili da smo o. na smrt
OSUĐENIK: 1Ko 4:9 izveo kao o. na smrt
OSUĐIVATI: Ri 14:1 ne o. zato što se mišljenja
 Ri 14:4 Tko si ti da o. tuđeg slugu
 Jk 4:12 tko si ti da o. svog bližnjeg
OSUJETITI: Iza 14:27 Tko može o. Jehovinu naum?
OSVEĆIVATI SE: Ri 12:19 Ne o., nego
OSVETA: Pnz 32:35 Moja je o., ja ću ih kazniti
 Ri 12:19 Moja je o., ja ću ih izvršiti
 2So 1:8 izvršiti o. nad onima
OSTAR: IZR 15:1 o. riječ izaziva srdžbu
OTAC: Pos 2:24 ostaviti o. i majku
 IZL 22:22 Ne činite zla djetetu bez o.
 Ps 2:7 Ja sam danas postao tvoj o.
 Ps 68:5 o. djeci bez o., zaštitnik udovicama
 Ps 89:26 Ti si moj O., moj Bog
 Ps 103:13 Kao što je o. milosrdan svojoj djeci
 Iza 9:6 Ime će mu biti Vječni O.
 Mt 6:9 O. naš, koji jesi na nebesima
 Mt 23:9 nikoga na zemlji ne zovite o.
 Lk 2:49 moram biti u domu svog O.
 Lk 15:20 o. mu potrčao u susret, zagrljao ga
 Iv 5:20 O. pokazuje Sinu sve što sam čini
 Iv 10:30 Ja i O. jedno smo
 Iv 14:6 Nitko ne može doći O. osim
 Iv 14:9 Tko je vidio mene, vidio je i O.
 Iv 14:28 O. je veći od mene
 Iv 14:28 radovat ćete se što odlazim k O.
OTIČI: 1Ko 7:15 tko nije vjernik odlučio o.

OTIMANJE: He 10:34 podnijeli o. imovine
OTIMATI: Le 19:13 ne o. ono što je tuđe
OTKRITI: Mt 11:25 sakrio od mudrih, o. djeci
 1Ko 2:10 nama je Bog to o. svojim duhom
OTKRIVEN: Ef 3:5 tajna o. apostolima i prorocima
OTKUPITI: Ps 49:7 ne može o. brata
OTKUPNINA: Ps 49:7 ne može dati Bogu o.
 Mt 20:28 došao da svoj život da kao o.
 Ri 8:23 oslobođeni svog tijela putem o.
OTMIČAR: Pnz 24:7 o. neka se pogubi
OTPAD: 2So 2:3 treba se pojaviti o.
OTPADNIK: IZR 11:9 O. ustima uništava bližnjeg
OTRČATI: 2Ti 4:7 o. sam trku do kraja
OTVORENJI: Dj 17:11 ti su Židovi bili o. uma
OTVORITI: Ps 62:8 Njemu o. svoje srce
OTVRDNUTI: He 3:13 o. srce zbog grijeha
OVCA: Ps 100:3 Mi smo o. s njegovog pašnjaka
 Ps 119:176 Zalutao sam kao izgubljeni o.
 Eze 34:12 Brinut će se za o. poput pastira
 Mt 25:33 Postavit će o. sebi zdessa
OVČICA: 2Sa 12:3 nije imao ništa, osim o.
 Iv 21:16 Pasi moje o.
OVISITI: Ri 12:18 koliko o vama o., u miru
OVLADATI: Ps 119:133 ne daj da mnome o. zlo
 1Ko 6:12 neću da mnome išta o.
OŽENITI SE: Pos 27:46 Ako se Jakov o. Hetitkinjom

P

PABIRČITI: Le 19:9 ne p. poslije zetje
 Ru 2:8 Boaz: Ne idi p. na drugo polje
PADAVICA: Mt 4:24 izliječio one koji su imali p.
PALICA: Ot 12:5 vladati narodima željeznom p.
PAMETAN: IZR 12:23 P. čovjek ne otkriva što zna
 IZR 14:15 p. promišlja o svakom koraku
 IZR 22:3 P. čovjek vidi opasnost i skloni se
PAMTITI: 1Ko 13:5 ne p. zlo
PANJ: Iza 11:1 Mladica iz Jišajevog p.
 Da 4:15 p. s korijenjem ostavite
PARNIČITI SE: 1Ko 6:7 p. jedni s drugima
PAS: IZR 26:17 čovjek koji hvata p. za uši
 Pr 9:4 živom p. bolje nego mrtvom lavu
 2Pe 2:22 P. se vraća svojoj bljuvotini
PASHA: IZL 12:11 P. u čast Jehovi
PASHALNA ŽRTVA: 1Ko 5:7 Krist, naša p.
PASTI: IZR 24:16 ako pravednik sedam puta p.
 Pr 4:10 ako jedan p., drugi će ga podignuti
 1Ko 10:12 tko stoji, neka pazi da ne p.
 1Pe 5:2 P. Božje stado koje vam povjereno
PASTIR: Ps 23:1 Jehova je moj p.
 Iza 40:11 Kao p. past će svoje stado
 Eze 34:2 Teško p. koji pasu sami sebe
 Eze 37:24 svi će imati jednog p.
 Za 13:7 Udari p., neka se ovce razbježe!
 Mt 9:36 zapostavljeni kao ovce bez p.
 Iv 10:11 Dobri p. polaže svoj život za ovce
 Iv 10:14 Ja sam dobar p.. Poznajem svoje ovce
 Iv 10:16 sve biti jedno stado s jednim p.
 Dj 20:28 kao p. brinuli o Božjoj skupštini
 Ef 4:11 neke da budu p. i učitelji
PAŠNJAK: Iza 30:23 stoka na prostranim p.
PATNJA: Ri 8:18 p. koje doživljavamo nisu ništa
 He 2:10 da p. učini savršenim onoga
 1Pe 5:9 znajući da iste p. podnose
PAVAO: 1Ko 1:12 jedni govore: Ja sam P.
 1Ko 1:13 Zar je P. bio pribijeni
PAZITI: Na 1:7 P. na one koji traže utočište
 Dj 20:28 P. na sebe i na cijelo stado
 Ef 5:15 dobro p. kako živite
 1Ti 4:16 p. kako živiš i kako poučavaš
PEČAT: Pj 8:6 Stavim me kao p. na srce
 2Ko 1:22 on stavi p. na nas i dao jamstvo

PEĆ: Da 3:17 Bog nas može izbaviti iz p.
PEĆINA: Mt 21:13 načini! razbojnicu!
PENJATI SE: Jl 2:7 na zid se p. kao vojnici
PERZIJSKI: Da 10:13 gospodar p. kraljevstva
PETAR: Mt 14:29 P. je hodao po vodi
 Lk 22:54 P. ih je sljedio iza kula
 Iv 18:10 P. izvukao mač i napao roba
 Dj 12:5 P. u zatvoru, a skupština se molila
PIJANICA: Izr 23:21 p. i izjelica osiromašit će
 1Ko 5:11 da se prestanete družiti s p.
 1Ko 6:10 p. neće naslijediti kraljevstvo
PJESAK: Pos 22:17 umnožiti potomstvo kao p.
 Ot 20:8 Bit će ih kao morskog p.
PIJETAO: Mt 26:34 prije nego p. zakukuriče
PILAT: Iv 19:6 P. na njemu nikakve krivnje
PINHAS: Br 25:7 P. uzeo koplje u ruku
PISMO: Mt 22:29 ne poznajete P. ni Božju moć
 Lk 24:32 srce gorjelo dok je tumačio P.
 Dj 17:2 Pavao raspravljao na temelju P.
 Dj 17:11 svaki su dan pomno istraživali P.
 Ri 15:4 zahvaljujući utjesi iz P. imali nadu
 2Ti 3:16 Sve P. nadahnuto od Boga
PJESMA: Ps 98:1 Pjevajte Jehovi novu p.
 Dj 16:25 Pavao i Sila p. hvalili Boga
 Kol 3:16 duhovne p. pjevate za zahvalnošću
PJESNIK: Dj 17:28 neki vaši p. rekli
PJEVAČ: 1Lje 15:16 David rekao da postave p.
PJEVATI: Ps 96:1 P. Jehovi novu pjesmu
 Ps 147:1 Dobro je p. hvalospjeve Bogu
 Ef 5:19 Od srca p. Jehovi
PLAĆ: Iza 65:19 U njemu se više neće čuti p.
PLAĆA: Pos 31:7 mnogo mi punita mjenjao p.
 Jr 22:13 bližnjem ne želi dati p.
 Ri 6:23 p. za grijeh je smrt
PLAČEN: 1Ko 7:23 Skupo ste p.
PLAKATI: Eze 9:4 ljudi koji tuguju i p.
 Ho 12:4 P. je i molio za blagoslov
 Mt 26:75 izašao je van i gorko p.
 Lk 6:21 Sretni ste vi koji sada p., jer
 Ri 12:15 p. s onima koji p.
PLANINA: Pos 7:20 Vode se uzdale iznad p.
PLASITI (SE): Job 31:34 Jesam li p. mnoštva
 Mi 4:4 nitko ih neće p.
 Flp 1:28 nimalo se ne p. protivnika
PLEME: Pos 49:28 Iz Izraelovih p.
PLEMENIT: 1Ko 1:26 nema mnogo onih p. roda
 2Ti 2:20 posude za p. upotrebu
PLESATI: Su 11:34 u susret mu izašla kći p.
PLOČA: Izl 31:18 dao je Mojsiju dvije p.
PLOD: Pos 3:3 p. s drveta ne dirajte
 Pos 3:22 Da ne bi pojeo p. i živio
 Mt 7:20 prepoznat ćete ih po njihovim p.
 Mt 21:43 dati narodu koji donosi dobre p.
 Lk 8:15 ustrajno donose p.
 Iv 15:2 mladicu čisti, kako bi donijela više p.
 Iv 15:8 Kad donosite mnogo p., to donosi slavu
 Ga 5:22 p. duha su ljubav, radost
PLUG: Lk 9:62 stavi ruku na p. pa se obazire
PLJEVA: Sf 2:2 prije nego dan prođe kao p.
PLJUJATI: Mt 26:67 p. mu u lice i udarati ga
POBACITI: Izl 23:26 nijedna žena neće p.
POBJEDITI: Iv 16:33 ja sam p. svijet
 Ot 2:7 Onome tko p. dat će da jede
POBJEDA: Ot 6:2 izašao da izbori konačnu p.
POBJEDIVATI: Ri 8:37 u svemu nadmoćno p.
POCETAK: Iza 46:10 od p. proričem svršetak
 Za 4:10 tko je prezreo dan skromnih p.?
 Mt 24:8 Sve je to p. strašnih nevolja
POČIVATI: Da 12:13 P. ćeš, ali ćeš ustati
POČI: Mt 4:20 ostavili mreže i p. za njim
 Mt 19:21 p. za mnogi!

PODJELA: Ri 16:17 zbog onih koji stvaraju p.
 1Ko 1:10 da među vama ne bude p.
PODLOŽAN: Ri 13:1 Neka svatko bude p. vlastima
 Ri 13:5 morate biti p.
 He 13:17 budite p. onima koji vas predvode
PODLOŽITI (SE): 1Ko 15:27 Bog mu je sve p.
 1Pe 2:13 p. svakoj ljudskoj vlasti
PODMUKLJITI: Jr 17:9 Srce je p. od svega
PODNIJETI: Hb 1:13 ti ne možeš p. zloću
PODNOŠITI: Ri 9:22 Bog p. posude sročbe
 1Ko 4:12 Kad progone, strpljivo p.
 Ef 4:2 p. jedni druge s ljubavlju
 1Pe 2:20 ako p. patnje zato što činite dobro
PODRUČJE: Ri 15:23 nema p. na kojem se još nije
PODRUGLJIVAC: 2Pe 3:3 pojavit će se p.
PODSJEĆATI: 2Pe 1:12 uvijek vas na to p.
POGAZITI: He 10:29 onaj tko p. Božjeg Sina
POGLAVAR: Ps 45:16 sinove postaviti za p.
 Iza 32:1 p. će vladati po pravdi
 Iv 12:42 mnogi p. povjerovali u njega
POGLEDE: He 12:2 uprimo p. u Isusa
POGRDAN GOVOR: Ef 4:31 Odbacite p.
POGRDNO: 2Pe 2:10 ne boje se p. govoriti
POGRIJESITI: Job 6:24 da shvatim u čemu sam p.
 Ga 6:1 ako tko nenamjerno p.
POGUBITI: Pos 18:25 Ti ne bi p. pravедnika
POHADATI: Iv 7:15 kad nije p. škole?
POHLEPAN: 1Ko 5:11 da se prestanete družiti s p.
 1Ko 6:10 p. neće naslijediti kraljevstvo
POHULITI: Mk 3:29 tko p. na sveti duh
POHVALA: Izr 27:21 na ispitu kad dobije p.
POHVALITI: Lk 16:8 p. zbog snalažljivosti
 1Ko 11:2 Želim vas p.
POJAS: Iza 11:5 Pravednost će mu biti p.
POKAJANJE: Dj 26:20 djela koja su dokaz p.
 Ri 2:4 Bog želi pomoći da dođeš do p.
 2Ko 7:10 žalost u skladu s Božjom voljom do p.
POKAJATI SE: Lk 3:8 pokazite da ste se p.
 Lk 15:7 veća radost zbog grešnika koji se p.
 Dj 3:19 p. i obratite se
 Dj 17:30 svima poručuje da se trebaju p.
 Ot 16:11 huliši su na Boga i nisu se p.
POKAZATI: Ri 5:8 Bog nam je p. ljubav
POKAZIVATI: Iv 5:20 Otac p. Sinu sve što čini
POKOLEBATI (SE): Lk 17:2 jednog od malih p. u vjeri
 1So 3:3 ne p. zbog nevolja
 2So 2:2 nemojte se p. u svom prosuđivanju
POKORAVATI SE: Dj 5:29 p. Bogu, ne ljudima
POKRIVATI: 1Ko 11:6 Ako žena ne p. glavu
POKVAREN: Izr 3:32 Jehovi se gadi p. čovjek
POLOŽAJ: Ri 13:1 Svaku vlast Bog postavio na p.
POLUDJETI: Iv 10:20 Opsjednut demonom i p.
POLJE: Mt 13:38 p. je svijet
 Iv 4:35 pogledajte p., zrela su za žetvu
POLJUBAC: Lk 22:48 Zar p. izdaješ Sina Čovječjeg
POMAZANIK: Ps 2:2 Kraljev je podižu protiv p.
 Ps 105:15 Ne dirajte moje p.
POMAZATI: 1Sa 16:13 Samuel p. Davida
 Iza 61:1 Jehova me p. da objavim dobrotu vijest
POMIREN: 1Iv 2:2 On je p. žrtva
POMIREN: Ri 5:10 p. s Bogom smrću Sina
POMIRITI (SE): Mt 5:24 najprije se p. s bratom
 1Ko 7:11 neka oстане neudana ili se p.
 2Ko 5:19 Bog p. svijet sa sobom
POMISAO: 1Ije 28:9 Bog razabire svaku p.
POMOC: Ps 46:1 p. koja se lako nalazi
POMOĆI: Izr 3:27 Ne uskratiti dobra ako možeš p.
POMOĆNIK: Iv 14:16 on će vam dati drugog p.
 Iv 14:26 p., sveti duh, poučit će vas
PONIZAN: Za 9:p. je i jaše na magarcu
 Jk 4:6 nezasluzenu dobrotu iskazuje p.

PONIZITI SE: Mt 18:4 tko se p. i bude kao dijete
Jk 4:10 P. pred Jehovom
1Pe 5:6 P. pod Božju moćnu ruku

PONIZNOST: Pnz 8:2 naučio p. i iskušao vas
lzl 15:33 p. vodi do časti

PONOS: 2So 1:4 s p. govorimo o vama

POREZ: Mt 17:25 od koga kraljevi ubiru p.?
Lk 20:22 Je li dopušteno plaćati p. caru?
Lk 23:2 zabranjuje plaćati p. caru
Ri 13:6 Zato i plaćate p.
Ri 13:7 onome tko traži p., p.

POREZNIK: Mt 18:17 neka ti bude kao p.
Lk 18:11 hvala ti što nisam kao ovaj p.

POSADITI: 1Ko 3:6 Ja sam p., Apolon zalio

POSADEN: Jr 17:8 kao drvo p. pokraj vode

POSAAO: Mt 22:5 nisu marili, otišli za svojim p.
1So 4:11 gledati svoja p. i raditi

POSJETITI: Dj 15:36 p. braću da vidimo kako su

POSLANIK: 2Ko 5:20 p. koji zastupaju Krista

POSLATI: lza 6:8 Evo me, mene p.!

POSLUŠAN: lzl 24:7 Činit ćemo sve i biti p.
1Kr 3:9 daj svom sluzi p. srce
Ps 51:12 pobudi u meni želju da ti budem p.
Lk 2:51 bio im je p.

lv 3:36 Tko nije p. Sinu, neće dobiti život
Ri 6:17 od srca postali p. učenju
Ri 16:26 kako bi stekli vjeru i bili mu p.
Ef 6:5 Robovi, budite p. gospodarima
Flp 2:8 bio p. sve do smrti
Kol 3:22 p. ne samo kad vas gledaju
He 13:17 Budite p. onima koji vas predvode

POSLSUNOST: 1Sa 15:22 p. je bolja od žrtve
Ri 5:19 zbog p. jednoga mnogi
He 5:8 zahvaljujući onom što pretrpio naučio se p.

POSLJEDICA: lzl 27:12 nerazboriti snose p.

POSLJEDNJI DANI: 2Ti 3:1 U p. teska vremena

POSRAMITI: 1Ko 4:14 Ne pišem da vas p., nego

POSREDNIK: 1Ti 2:5 jedan p. između Boga i ljudi

POST: lza 58:6 Ovo je p. koji sam odredio

POSTANAK: Mt 25:34 Kraljevstvo od p. svijeta

POSTATI: lzl 3:14 P. Ču Što God Poželim P.

POSTELJA: He 13:4 braćna p. neokaljana

POSTIDJETI SE: Mk 8:38 Tko se p. mene

POSTITI: Lk 18:12 P. dvaput jedno

POSTOJAN: Ri 12:12 Budite p. u nevolji
1Ko 1:8 Bog vam pomoći da ostanete p.
1Ko 15:58 budite p., nepokolebljivi

POSTOJANO: Da 6:16 Bog kojim p. služiš

POSTOJATI: lv 7:28 onaj koji me poslao p.

POSUDA: Ri 9:21 p. za plemenitu upotrebu
1Pe 3:7 Poštujte ih kao slabije p.

POSUĐIVATI: Ps 37:21 Zli p. i ne vraća
lzl 19:17 Tko je milostiv, p. Jehovi
Lk 6:35 p. ne očekujući da će vam vratiti

POSUSTAJATI: lza 40:28 Jehova ne p.

POSVEĆENOST: He 12:14 težite za p.

POSVETITI (SE): 1Kr 9:3 P. sam ovaj dom
Jr 1:5 Prije nego si se rodio, p. sam te
Eze 36:23 P. ću svoje veliko ime
1Ti 4:15 sav se tome p.

POŠAST: Lk 21:11 p. po raznim mjestima

POŠTENO: 2Ko 8:21 nastojimo sve raditi p.
He 13:18 uvijek želimo p. postupati

POSTOVANJE: Ri 12:10 Prednjačite u iskazivanju p.
1Pe 3:2 da živite čestito i pune ste p.
1Pe 3:15 braniti nadu blago i s dubokim p.

POŠTOVATI: lzl 20:12 P. oca i majku
Ef 5:33 žena neka p. muža
Flp 2:29 P. takve kao što je on
1So 5:12 p. one koji vas predvode

POTICA: lzl 16:2 Jehova prosuđuje p.

POTICATI: He 10:24 p. na ljubav i djela

POTIŠTEN: lza 57:15 da ohrabrim p., da okrijepim
Flp 2:26 [Epfroditi] p. zbog
1So 5:14 tješite p.

POTOK: lza 35:6 p. teče u pustinjskoj ravnici

POTOMAK: Jr 23:5 postavi Davidovog p.
Ga 3:16 odnosi na jednog p., Krista

POTOMSTVO: Pos 3:15 između tvog p. i njenog
Pos 22:17 doista ću umnožiti tvoje p.
lza 65:23 p. koje je Jehova blagoslovio
Ga 3:29 Abrahamovo p., nasljednici

POTOP: Pos 9:11 neću uništiti stvorenja u p.
Mt 24:38 prije p. ljudi jeli i pili
2Pe 2:5 p. uništio bezbožnički svijet

POTRAŽITI: Ps 119:176 izgubljena ovca, p. slugu
Eze 34:11 ja ću p. svoje ovce

POTREBA: Ri 12:13 Dijelite prema njihovim p.

POTREBAN: Mt 6:32 Otac zna da vam je to p.

POTRES: Lk 21:11 Bit će jakih p.

POTRESTI: Hg 2:7 P. ću sve narode

POTVRDA: Pnz 24:1 neka napiše p. o razvodu
Mt 19:7 Mojsije propisao da muž može dati p.

POUČAVANJE: Mt 7:28 zadiviljen njegovim p.
2Ti 4:2 budu strpljvi i vješt u p.

POUČAVATI: Ezr 7:10 Ezra pripremo srce da p.
lzl 22:6 P. dijete putu, pa neće zaći
lza 54:13 Jehova p. svu tvoju djecu
Dj 5:42 bez prestanka p. ljude
1Ti 2:12 Ne dopuštam da žena p.

POUČITI: Ps 32:8 p. putu kojim trebaš ići
Jr 9:9 P. pravednika, i znat će više

POUKA: lzl 17: ljudi preziru mudrost i p.
Ri 15:4 napisano je nama za p.

POUZDAN: lzl 18:21 odaberi p. ljude
Ps 19:7 Jehovine su opomene p.
Tit 2:10 da budu potpuno p.

POUZDANJE: 2Ko 5:6 uvijek smo puni p.

POVEZIVATI: Kol 3:14 ljubav savršeno p.

POVITI: lza 61:1 p. rane onima siromljena srca
Eze 34:16 p. ću ranjene

POVJERAVATI: Ps 31:5 U tvoje ruke p. svoj duh

POVJERENJE: Ps 33:4 Jehova dostojan p.
lzl 11:13 dostojan p., čuva tajne
lzl 25:9 ne otkrivaj što se kaže u p.

POVJERITI: Lk 16:11 p. vam istinsko bogatstvo

POVORKA: 2Ko 2:14 vodi nas u pobjedničkoj p.

POZDRAVLJATI: 2lv 10 niti ga p.

POZIV: Ef 4:1 živite životom dostojnim p.

POZNAT: 2Ko 6:9 nepoznati, a dobro smo p.

POZNAVATI: Jr 31:34 oni će me svi p.

POZVAN: Mt 22:14 mnogo p., malo izabranih

POZELJETI: lzl 3:14 Postat ću Što God P. Postati
lzl 20:17 Ne p. ženu svog bližnjeg
Job 14:15 Djelo svojih ruku p. ćeš

POŽETI: Le 23:22 nemojte p. rubove polja
Ho 8:7 Siju vjetar, p. će oluju
Ga 6:7 što čovjek sije, to će i p.

POŽUDA: Ri 1:26 Bog prepuštio sramotnoj p.
Ri 1:27 muškarci se u svojoj p. spalili
Kol 3:5 usmrтите neobuzdanu spolnu p.
1So 4:5 ne prepuštati se spolnoj p.

PRADAVNI: Da 7:9 P. je sjeo

PRAH: Pos 2:7 načinio čovjeka od p.
Ps 3:19 p. si i u p. ćeš se vratiti
Ps 103:14 ne zaboravlja da smo p.

PRAŠINA: lza 40:15 narodi kao p. na vage

PRAZI: lza 13:5 počeo učenicima p. noge

PRAVDA: Job 34:12 Svemogući ne izvrće p.
Job 40:8 Zar ćeš dovoditi u pitanje moju p.?
Ps 37:28 Jehova voli p.
Ps 45:7 voliš p. i mrziš zlo
lzl 29:4 Kralj p. utvrđuje zemlju

Pr 5:8 vidiš da se uskraćuje p., ne čudi se
Iza 32:1 poglavari će vladati po p.
Lk 18:7 Bog pobrinitu da dobiju p.
Dj 28:4 P. mu ne dopušta da živi

PRAVEDAN: Pos 15:6 Jehova ga smatrao p.
PRAVEDNIK: Ps 34:19 Mnogo nevolja ima p.
Ps 37:25 nikad nisam vidio p. ostavljenog
Ps 72:7 Za njegove vladavine cvjetat će p.
Ps 141:5 Ako me p. udari, to je izraz ljubavi
Izr 24:16 ako p. i sedam puta padne
1Pe 3:12 Jehovine oči gledaju p.
1Pe 4:18 Ako se p. teško spašava

PRAVEDNO: Iza 32:1 Kralj će kraljeviti p.
Mi 6:8 postupaš p., cijeniš vjernost

PRAVEDNOST: Iza 26:9 učit će se p.
Iza 60:17 Dat ću da p. bude tvoj upravitelj
Sf 2:3 Težite za p., težite za krotkošću
2Pe 3:13 u kojima će vladati p.

PRAVI: Iv 17:3 upoznati tebe, jedinog p. Boga
1Ti 6:19 osvojiti p. život

PRAVILO: 2Ti 2:5 ako se ne natječe po p.

PRAVO: Eze 21:27 tko po zakonu ima p. na krunu
1Ko 9:18 ne zloupotrebljavam p. koje imam

PREBIVALIŠTE: Ps 84:1 Kako volim tvoje p.!

PREČIST: Hb 1:13 Tvoje oči p. da bi gledao

PREDAJE: Mt 15:3 kršite zapovijedi zbog p.
Mk 7:13 obezvređujete Božju riječ svojim p.
Ga 1:14 revnije branio p. svojih predaka

PREDATI SE: Ri 6:13 p. sebe Bogu

PREDSTAVA: 1Ko 4:9 mi smo nepotkazališne p.

PREDVODITI: Ri 12:8 Tko p., neka to čini revno
1So 5:12 poštuju te one koji vas p.
He 13:7 onima koji vas p.
He 13:17 poslušni onima koji vas p.

PREISPITIVATI SE: 2Ko 13:5 P. da vidite

PREKO: 1Ko 4:6 Ne p. onoga što je napisano

PREKORAVATI: 1Ti 5:1 Starijeg čovjeka nemoj p.

PRELJUB: Izl 20:14 Ne učini p.
Mt 5:28 već je u srcu počinio p.
Mt 19:9 oženi se drugom, čini p.

PRELJUBNIK: 1Ko 6:9 p. neće naslijediti kraljevstvo

PREOBRAZITI SE: Mt 17:2 p. pred njima
Ri 12:2 p. mijenjajući način razmišljanja

PREOSTATI: Mt 14:20 skupili što je p., 12 košara
1So 4:15 Mi koji p. nećemo preći

PREPIRKA: Izr 15:18 tko je strpljiv utišava p.
1Ti 6:4 raspravama i p. oko riječi

PREPISATI: Pnz 17:18 neka p. ovaj Zakon

PREPORUČIVATI SE: 2Ko 6:4 u svemu p. kao
PRESTATI: Ga 6:9 nemojmo p. činiti dobro

PRESUDA: Pr 8:11 p. za zlo ne izvršava se brzo

PRETRAŽIVATI: 2Lje 16:9 Jehova p. svu zemlju
Da 12:4 Mnogi će p. knjigu

PREVARITI: Jr 20:7 P. si me, Jehova

PREVISOK: Ri 12:3 p. mišljenje o sebi

PREVODITI: 1Ko 12:30 Zar svi p.?

PREZIRATI: Iza 53:3 Ljudi ga p. i izbjegavali

PRIBLIŽITI SE: Jk 4:8 P. Bogu i on će

PRIGOVORATI: Jd 16 ljudi koji p., žale se

PRIGOVORITI: Tit 1:7 nadgledniku se nema što p.

PRIGRLITI: Ri 14:1 P. onoga tko je nezreo
Ri 15:7 p. jedni druge, kao što je Krist p. vas

PRIJATELJ: 2Lje 20:7 tvog p. Abrahama
Ps 25:14 Jehova p. onima koji ga se boje
Ps 55:13 moj p. kojeg dobro znam
Izr 14:20 bogataš ima mnogo p.
Izr 16:28 klevetnik razdvaja bliske p.
Izr 17:17 Pravi p. pokazuje ljubav u svako doba
Izr 18:24 ima p. privrženih od brata
Izr 27:6 Udarci p. izraz su vjernosti
Lk 16:9 steknete p. pomoću bogatstva
Iv 15:13 tko svoj život da za svoje p.

Iv 15:14 p. ako činite što vam zapovijedam
Jk 2:3 Abrahama nazvan Jehovinom p.
Jk 4:4 p. svijetu postaje neprijatelj Bogu

PRIJESTOLJE: Ps 45:6 Bog tvoje p. u svu vječnost
Iza 6:1 vidio Jehovu kako sjedi na visokom p.
Da 7:9 bila su postavljena p.
Mt 25:31 Sin Čovječji sjesti na svoje p.
Lk 1:32 Bog mu dati p. njegovog oca Davida

PRIJESTUP: Ps 40:12 p. više nego vlahi

PRIJETITI: Ef 6:9 nemojte p. robovima
1Pe 2:23 Kad je trpio, nije p.

PRIKAZ: Izl 26:30 Načini šator prema p.

PRIKLIKA: Lk 4:13 Đavo otišao do neke druge p.
1Ko 16:9 dobra p. za uspješnu službu
Ga 6:10 dok imamo p., činimo dobro

PRIOLOG: Izl 35:21 koga je srce navelo, donio p.
2Lje 31:10 počeli donositi p.

PRIMJER: Iv 13:15 Dao sam vam p.
1Ko 10:6 to se dogodilo nama za p.
2Ko 4:2 pružamo p. savjesti svakog čovjeka
1Pe 2:21 Krist vam dao p.

PRIPADATI: Ri 14:8 bilo da umiremo, Jehovi p.
1Ko 6:19 vi ne p. sebi

PRIPREMITI: Ri 14:2 idem vam p. mjesto
1Pe 1:13 p. um za naporan rad

PRISAN: Izr 3:32 Jehova p. s čestitima

PRISCILA: Dj 18:26 P. i Akvila pozvali ga k sebi

PRISTRAN: Pnz 10:17 Bog nije p.
Dj 10:34 shvaćam da Bog nije p.
Jk 2:9 ako ste p., činite grijeh

PRISUTNOST: Mt 24:3 što znač tvoje p.
Mt 24:37 kao u Noimim danima tako tijekom p.
2Pe 3:4 Gdje je njegova obećana p.?

PRITUŽBA: Kol 3:13 ako su vaše p. opravdane

PRIVREMENE: He 11:13 stranci i p. stanovnici

PRIVUČI: Iv 6:44 ako ga ne p. Otac

PRIZIVANJE: Ga 5:20 idolopoklonstvo, p. duhova

PRIZIVATI: Pnz 18:11 tko bi p. duhove

PRIZNANJE: 2Ti 2:15 da stekneš Božje p.

PRIZNATI: Ps 32:5 napokon sam p. grijeh
Izr 28:13 tko p., iskazat će mu se milosrđe
Eze 39:7 narodi morati p. da sam ja Jehova
Jk 5:16 p. grijeha jedni drugima
1Iv 1:9 Ako p. grijeha, Bog će nam oprostiti

PRIZVATI: Ri 10:13 tko p. Jehovino ime

PRKOSITI: 2So 2:3 otkriti čovjek koji p. zakonu

PRLJAVŠTINA: 2Ko 7:1 očistimo se od svake p.

PROBDJETI: 2Ko 11:27 p. sam mnoge noći

PROBOSTI: Za 12:10 gledati onoga kojeg su p.

PROBUDITI (SE): Iv 11:11 idem ga p.
Ri 13:11 došao čas da se p.

PROCVJETATI: Iza 35:1 pustinja p. kao šafran

PROČISTITI: Za 13:9 P. ću je kao srebro
Mi 3:3 p. kao onaj koji čisti srebro

PRODUŽITI: Iza 54:2 P. užd šatora
Mt 6:27 zabrinutošću p. životni vijek

PROGON: Mt 13:21 kad nastupi p., pokoleba se
Mk 4:17 p. zbog riječi, odmah se pokolebaju
Mk 10:30 primiti stotruku više, uz p.

PROGONITI: Ps 119:86 p. me bez razloga
Iv 15:20 Ako su p. mene, p. će i vas
Dj 22:4 Sljedbenike ovog P. ta p. sam
Ri 12:14 Blagoslivljajte one koji vas p.
1Ko 4:12 Kad nas p., strpljivo to podnosimo

PROGONJEN: Mt 5:10 Sretni oni koji su p.
2Ko 4:9 P. smo, ali nismo napušteni

PROKLET: Iv 7:49 narod koji ne poznaje Zakon p.
PROKLETI: Br 23:8 Kako mogu p. one koje Bog ne
Job 2:5 pa će te p. u lice
Job 2:9 žena rekla: P. Boga pa umri!

PROKLINJATI: Ri 12:14 blagoslivljajte, ne p.

PROKUŠAN: Jk 1:3 vaša vjera, kad je p.

PROLAZAN: He 11:25 u p. grešnim zadovoljstvima
PROMICATI: Ri 14:19 nastojimo p. mir
PROMISLITI: Izr 15:28 p. prije nego nešto kaže
PROMJENA: 2Ko 13:11 radujte se, činite p.
PROPADATI: Izr 15:22 Zamisli p. bez dogovaranja
PROPAST: 2So 1:9 kažnjivi vječnom p.
PROPOVIJEDATI: Mt 9:35 Isus p. dobru vijest
 Mt 24:14 vijest o Kraljevstvu p. će se
 Lk 8:1 putovao od grada do grada p.
 Ri 10:14 ako nitko ne bude p.
 2Ti 4:2 P. riječ s osjećajem hitnosti
 2Ti 4:5 A ti p. dobru vijest
PROPOV JEDNIK: Dj 21:8 Filip, p. dobre vijesti
 2Pe 2:5 Noa, p. pravednosti
PROPUST: Da 6:4 Danijelu se nije našao p.
PRORICATI: Le 19:31 savjet od onih koji p. budućnost
 JI 2:28 vaši sinovi i kćeri p.
PROROČANSKI: 2Pe 1:19 p. riječ još pouzdanija
PROROČANSTVO: 2Pe 1:20 nijedno p. nije plod
 2Pe 1:21 P. nije poteklo od čovjeka
PROROK: Pnz 18:18 Podignuti p. kao što si ti
 1Kr 18:4 Obadija sakrio 100 p.
 Eze 2:5 znat će da je p. bio među njima
 Am 3:7 otkriva tajne p.
 Am 7:14 nisam bio ni p. ni sin p.
 Mt 7:15 čuvajte se lažnih p. u ovcjem runu
 Mt 24:11 lažni p. zavest će mnoge
 Mk 13:22 lažni p. činit će čuda
 Dj 10:43 O njemu svjedoče svi p.
PROST: Kol 3:8 P. riječi neka ne izlaze
PROSTAKI: Ef 5:4 Klonite se p. šala
PROSUDITI: Flp 1:10 p. što je najvažnije
PROSUDIVANJE: He 5:14 sposobnost p. izvježbali
PROSUDIVATI: Izr 21:2 Jehova p. srca
PROŠLOST: 1Pe 4:3 u p. činili što i ljudi u svijetu
PROTIV: Ri 8:31 Ako Bog uz nas, tko p. nas?
PROTIVLJENJE: 1So 2:22 iako smo doživljavali p.
PROTIVNIK: Lk 21:15 mudrost koju p. neće osporiti
 1Ko 16:9 ovdje ima mnogo p.
 Flp 1:28 ne plašite se p.
PROTRATITI: Lk 15:13 sin p. nasljedstvo
PROTUPRIRODAN: Le 18:23 To bi bilo p.
 Ri 1:26 zamijenile prirodne spolne odnose p.
PROVJERAVATI: 1So 5:21 Sve p. da se uvjerite
PROZOR: Dj 20:9 Eutih sjedio na p.
PRST: Izl 31:18 ploče ispisane Božim p.
PRUT: Izr 13:24 Tko šteti p., mrzi svog sina
PRVI: Mt 19:30 mnogi p. bit će posljednji
 Mk 9:35 tko zeli biti p., neka bude posljednji
PRVINA: Ri 8:23 duh kao p. nasljedstva
 1Ko 15:23 Krist kao p.
PRVOROĐENAC: Izl 11:5 svaki p. u Egiptu umrijeti
 Kol 1:15 p. svega što je stvoreno
PŠENICA: Mt 13:25 posijao kukulj među p.
PTICA: Mt 6:26 Pogledajte p.
PTIČARSKI: Ps 91:3 spasiti od p. zamke
PUSTINJA: Iza 35:1 Radovat će se p.
 Iza 35:6 U p. će izvirati vode
 Iza 41:18 P. ću pretvoriti u jezero
PUT: Izr 16:25 Neki se p. čini ispravnim, ali
 Iza 30:21 Ovo je pravi p.. Njime idite!
 Jr 8:6 vraća na p. kojim svi idu
 Mt 7:14 tješan p. vodi u život
 Mt 13:4 nešto je sjemena palo uz p.
 Iv 14:6 Ja sam p., istina i život
 Dj 9:2 da siljdenike P. okovane doveđe

R

RACUN: Ri 14:12 svatko će položiti r.
RAD: Pr 2:24 da uživa u marljivom r.
RADITI: Ne 4:6 narod je r. svim srccem
 Iv 5:17 Moj Otac neprestano r.

Iv 6:27 Nemojte r. za hranu koja propada
 Ef 4:28 neka više ne krade, nego marljivo r.
 1So 2:9 r. smo danju i noću
 2So 3:10 Tko ne želi r., neka i ne jede!
RADNIK: Lk 10:7 r. zaslužuje svoju plaću
 2Ti 2:15 r. koji se nema čega stidjeti
RADOSNO: Lk 8:13 r. prihvate riječ, ali
 2Ko 9:7 Bog voli onoga tko r. daje
RADOST: Ne 8:10 r. Jehovina vaša je utvrda
 Ps 37:4 Neka ti Jehova bude najveća r.
 Ps 137:6 Jeruzalem najveća r.
 Lk 15:7 r. zbog grešnika koji se pokaje
 Iv 16:22 nitko vam neće oduzeti r.
 Ri 15:13 Neka vas Bog ispunih obiljem r.
 1So 1:6 s r. koju daje sveti duh
 He 12:2 Zbog r. koja je stajala pred njim
 3Iv 4 r. da djeca žive po istini
RADOSTAN: 1Lje 28:9 služi Bogu r. duše
RADOVATI SE: 1Lje 29:9 Narod se r. što je priložio
 Ps 149:4 Jehova se r. svom narodu
 Izr 8:30 Meni se naročito r.
 Iza 65:13 Joj će se sluge r., a vi stidjeti
 Dj 5:41 otišli od Sudbenog vijeća, r.
 Ri 5:3 r. u nevoljama
 Ri 12:12 R. zbog svoje nade
 Ri 12:15 R. s onima koji se r.
 Flp 3:1 r. u Gospodinu
 Flp 4:4 Uvijek se r. u Gospodinu
RADATI: Pos 1:28 R. djecu i množite se
RAHELA: Pos 29:18 Služiti sedam godina za R.
 Jr 31:15 R. plače za svojim sinovima
RAJ: Lk 23:43 bit ćeš sa mnom u r.
 2Ko 12:4 bio odnesen u r.
RANA: Iza 53:5 zbog njegovih r. izliječeni smo
RANJEN: Ot 13:3 jedna glava smrtno r.
RASKOŠ: Ot 18:7 razmetala se besramnom r.
RASPADATI SE: 2Ko 4:16 nas se vanjski čovjek r.
RASPIRAVATI: 2Ti 1:6 r. u sebi Božji dar
RASPRAVA: 1Ti 1:4 izaziva beskorisne r.
RASPRAVLJATI: Dj 17:2 r. na temelju Pisama
RASPUŠTEN: Izr 29:15 r. dijete sramoti majku
RASTAVITI: Ri 8:39 ne može r. od Božje ljubavi
RASTRGAN: Flp 1:23 R. sam između to dvoje
RAT: Ps 46:9 prekida r. po cijeloj zemlji
 Ho 2:18 odstranit ću iz zemlje mač i r.
 Ot 12:7 izbio je r. na nebu: Mihael
 Ot 16:14 r. na veliki dan Svemogućeg Boga
RATNIK: Jr 20:11 Jehova uz mene kao silan r.
RATOVANJE: Iza 2:4 više se neće učiti r.
RAZARATI: Ri 14:20 Ne r. Božje djelo
RAZBOLJETI SE: Izr 13:12 Od očekivanja r. srce
RAZBOR: 1Kr 3:11 nisi tražio dug život, nego r.
 Mt 24:15 neka čitatelj upotrijebi r.
RAZBORIT: Izl 18:21 odaberi r. ljude
 Da 11:33 Oni koji budu r. poučit će mnoge
 Da 12:3 Oni koji su r. sjat će
 Mt 24:45 Tko je vjerni i r. rob
RAZBORITIJ: Ps 119:99 R. od svojih učitelja
RAZBORITOST: Izr 4:7 uza sve stekni i r.
 1Ko 14:20 po r. budite odrasli
RAZDERATI: Jl 2:13 R. svoja srca
RAZDOBLE: Da 2:21 On mijenja vremena i r.
 Dj 1:7 Nije vaš da znate vremena i r.
 1So 5:1 o vremenima i r. ne treba vam pisati
RAZDRAŽIVATI: Ef 6:4 očevi, ne r. djecu
RAZDRAŽLJIV: Izr 21:19 sa svadljivom i r. ženom
 1Ko 13:5 [ljubav] nije r.
RAZDVAJATI: Izr 17:9 r. bliske prijatelje
RAZDVOJITI: Mt 10:35 došao sam r. sina od oca
RAZLIKA: Mi 3:18 r. između pravednoga i zloga
RAZLIKOVATI: He 5:14 kako bi r. dobro i zlo
RAZLJUTITI SE: Izr 14:17 brzo se r., nerazuman

RAZMIŠLJANJE: Ps 19:14 r. mog srca ugodno tebi
 Ri 8:6 R. svojstveno tijelu donosi smrt
 Ef 4:23 usvajati nov način r.

RAZMIŠLJATI: Pos 24:63 [Izak] otišao u polje r.
 Ps 77:12 Duboko r. o svim tvojim djelima
 Flp 2:5 R. kako je r. Krist

RAZOČARANJE: Ri 5:5 nada ne vodi do r.

RAZOČARATI SE: Ri 9:33 tko vjeruje neće se r.

RAZUM: Izr 3:5 ne oslanjaj se na vlastiti r.
 Ri 12:1 služite mu koristeći r.

RAZUMJETI: Ne 8:8 pomagali da r. pročitano
 Ps 119:27 Pomoz mi da r. smisao tvojih naredbi
 Izr 19:11 koji r. druge ne gnjevi se

RAZUMNOST: Flp 4:5 vaša r. poznata ljudima

RAZVESTI SE: Mt 19:9 tko se r. osim zbog
 Mk 10:11 Tko se r. od žene i oženi drugom

RAZVOD: Mt 2:16 ja mrzim r.

RAŽALOSTITI SE: 2Ko 7:9 r. u skladu s Božjom voljom

REBEKA: Pos 26:7 R. je bila lijepa

REBRO: Pos 2:22 od r. načinio ženu

RED: 1Ko 14:4 dolično i onako kako je r.

REKABOVCI: Jr 35:5 vino pred R.

RESE: Br 15:39 R. trebate imati

REVNO: Ri 10:2 r. se trude ugoditi Bogu, ali
 Tit 2:14 narod koji r. čini dobra djela

REVNOST: Ps 69:9 R. za tvoj dom gori u meni
 Iza 37:32 To će u r. učiniti Jehova nad vojskama
 Ri 12:11 Neka vas duh potiče na r.

REZATI SE: Le 21:5 neka se ne r. po tijelu

RIBA: Jn 1:17 poslao r. da proguta Jonu
 Iv 21:11 izvukao mrežu punu velikih r.

RIBAR: Mt 4:19 učinit ću vas r. ljudi

RIJEČ: Izr 25:11 R. u pravo vrijeme

Iza 40:8 r. našeg Boga ostaje zauvijek

Lk 8:12 Đavo uzme r. iz njihovog srca

Iv 1:1 U početku bila je R.

Iv 17:17 Tvoja r. je istina

Dj 18:5 Pavao se posvetio propovijedanju r.

Flp 2:16 čvrsto se držite r. života

2Ti 2:15 ispravno se služi r. istine

RIJEKA: Ot 12:16 zemlja progutala r.

Ot 22:1 pokazao r. vode života

RIZNICA: Lk 6:45 iz dobre r. srca iznosi dobro

RJEČIT: Izl 4:10 nisam r. čovjek

ROB: Izr 22:7 tko uzima zajam, r. je

Mt 24:45 Tko je vjerni i razboriti r.?

Mt 25:21 Odlično, dobri i vjerni r.!

Lk 17:10 obični r., nismo vrijedni hvale

Iv 8:34 svatko tko čini grijeh, r. je grijeha

ROBOVATI: 1Ko 7:23 Nemojte više r. ljudima

Ga 5:13 ljubav potiče da r. jedni drugima

RODITELJ: Lk 18:29 radi kraljevstva ostavio r.

Lk 21:16 Izdavat će vas čak i r.

2Ko 12:14 r. dužni stječati imovinu dječi

Ef 6:1 Djeco, slušajte svoje r.

Kol 3:20 slušajte svoje r. u svemu

RODITI: Iza 66:7 Prije truduva r. je

1Pe 1:3 nanovo r. za živu nadu

ROBAK: Dj 10:24 Kornelije okupio r.

ROBENDAN: Pos 40:20 bio je faraonov r.

Mt 14:6 slavio se Herodov r.

RODENJE: Ps 51:5 Od r. kriv za prijestup

ROG: Da 7:7 četvrta zvijer imala deset r.

Da 8:8 veliki se r. slomio

ROSA: Pnz 32:2 moje će riječi sipiti kao r.

Ps 110:3 mladi ratnici kao kapi r.

RUGATI SE: 1Sa 17:26 r. četama živog Boga

Izr 27:11 odgovoriti onome koji mi se r.

Lk 18:32 r. mu se i pljuvati ga

Lk 22:63 počeli mu se r. i udarati ga

RUKA: Pnz 15:8 budite široke r.

Pnz 16:16 ne pred Jehovu praznih r.

Ps 145:16 otvaraš r. i daješ svima što žele
 Iza 35:3 Ojačajte klonule r.

Za 14:13 svatko će podizati r. na bližnjeg

Iv 12:38 Jehova otkrio svoju moćnu r.

RUNO: Su 6:37 rosa samo na r.

RUŽAN: Ef 4:29 r. riječ neka ne izlazi

S

SABLAŽNJIV: Iv 6:60 Ovo su s. riječi

SADITI: Iza 65:22 neće oni s., a drugi jesti

SAGRIJESITI: Ri 3:23 svi su s. i ne dostižu

SAKAT: Mt 15:31 vidio da s. ozdravljaju

SALAMUN: 1Kr 4:29 Bog S. podario mudrost

Mt 6:29 ni S. nije bio odjeven kao jedan od njih

SAM: Iv 16:32 ostaviti me s. Ali ja nisam s.

SAMARIČANIN: Lk 10:33 S. se sažalio

SAMARIČANKA: Iv 4:7 S. došla zahvatiti vode

SAMARIJA: 2Kr 17:6 asirski kralj osvojio S.

SAMILOST: Kol 3:12 obucite se u najdublju s.

Jk 5:11 Jehova je pun s.

SAMILOSTAN: Izl 34:6 Jehova, milosrdan i s.

SAMOSVLADAVANJE: Ga 5:22, 23 plodovi duha: s.

SAMOUVJEREN: Izr 14:16 bezumnik je previše s.

SAMOVLJA: 1Sa 15:23 drska s. jednaka je

SAMOVOLJAN: 2Pe 2:10 Oni su drski i s.

SAMSON: Su 13:24 dala mu ime S.

SAMUEL: 1Sa 1:20 Hana mu dala ime S.

1Sa 2:18 S. služio pred Jehovom, još dječak

SAN: Pr 5:3 nemiran s. dolazi od

SANHERIB: 2Kr 19:16 S. se rugao Bogu

SARA: Pos 17:19 S. će ti roditi sina

1Pe 3:6 S. Abraham nazivala gospodarom

SASTANAK: He 10:25 ne propuštajmo s.

SASTAVITI SE: Ef 1:10 sve ponovno s. u Kristu

SAVAO: Dj 7:58 do nogu mladića koji se zvao S.

Dj 8:3 S. se okomio na skupštinu

Dj 9:1 S. bio pun mržnje prema učenicima

Dj 9:4 S., zašto me progoniš?

SAVEZ: Pos 15:18 Jehova sklopio s. s Abramom

Jr 31:31 sklopit ću novi s.

Lk 22:20 novi s. na temelju moje krvi

Lk 22:29 sklapam s vama s. za kraljevstvo

SAVJEST: Ri 2:15 s. im služi kao svjedok

Ri 13:5 podložni zbog svoje s.

1Ko 8:12 ranjavate njihovu slabu s.

1Ti 4:2 lažljivci otupele s.

1Pe 3:16 Sačuvajte čistu s.

1Pe 3:21 molba za čistu s.

SAVJETNIK: Izr 15:22 kad ima mnogo s.

Iza 9:6 Ime će mu biti Mudri S.

SAVRŠEN: Pnz 32:4 On je Stijena: sve što čini s.

Ps 19:7 Jehovin je zakon s.

Mt 5:48 budite s., kao što je s. vaš Otac

He 2:10 da patnjama učini s. onoga

SAŽALITI SE: Mt 9:36 s. jer su izmučeni

Mt 20:34 Isus se s. i dodirnuo im oči

SCENA: 1Ko 7:31 mijenja se s. ovog svijeta

SEBIČAN: 1Ko 13:5 [ljubav] nije s.

SESTRA: Pnz 27:22 spolne odnose sa svojom s.

SHRVATI: Ps 40:12 S. me mnoštvu prijestupa

SHVATITI: Job 6:24 Pomozite da s. svoju pogrešku

SIDKJA: Jr 52:11 kralj oslijepio S.

SIDRO: He 6:19 nada kao s. duše

SIGURNOST: Izr 12:3 ne stječete s. čineći zlo

Iza 32:17 plod pravednosti bit će s.

SIJATI: Ps 126:5 Oni koji s. sa suzama

Pr 11:6 Ujutro s. svoje sjeme

Ga 6:7 što čovjek s., to će i požeti

SIJED: Izr 16:31 S. kosa prekrasna kruna

SILA: Za 4:6 Ne vojnom s., nego duhom

Mk 5:30 osjetio da je iz njega izašla s.

SIN: Pos 6:2 s. pravog Boga uzimali žene
 1Sa 8:3 njegovci s. nisu išli njegovim stopama
 Job 38:7 Božji s. radosno uzvikivali
 Ps 2:12 Iskazujte poštovanje s. da se Bog
 Izr 13:24 Tko šteti prut, mrzi svog s.
 Izr 15:20 Mudar s. raduje svog oca
 Iza 66:8 gora Sion rodila je svoje s.
 Mt 3:17 Ovo je moj voljeni S., koji mi je po volji
 Lk 15:13 mladi je s. protratio nasljedstvo
 Ri 8:14 Svi koje vodi Božji duh Božji su s.

SIN ČOVJEČJI: Da 7:13 na oblacima netko kao s.
 Mt 10:23 prije nego što dođe S.
 Lk 21:27 vidjeti S. kako dolazi u oblaku

SINAJ: Izl 19:20 Jehova sišao na goru S.

SION: Ps 2:6 postavio svog kralja na S.
 Ps 48:2 gora S., grad Velikog Kralja
 Iza 66:8 gora S. rodila je svoje sinove
 Ot 14:1 Janje na gori S., a s njim 144 000

SIROČAD: Jk 1:27 brinuti za s. i udovice

SIROMAH: 1Sa 2:8 s. diže iz pepela
 Ps 9:18 s. neće zauvijek biti zaboravljeni
 Lk 4:18 da objavljam dobru vijest s.
 Iv 12:8 s. će uvijek biti među vama

SIROMAŠAN: 2Ko 6:10 s., a mnoge obogaćujemo
 2Ko 8:9 Krist radi vas postao s.
 Ga 2:10 zamolili da mislimo na s.

SIROMAŠTVO: Izr 30:8 Ne daj mi ni s. ni
 2Ko 8:2 velikodušnost usprkos s.

SJEDITI: Ps 110:1 S. mi zdesna

SJEME: Lk 8:11 S. je Božja rijeka

SJENA: 1Lje 29:15 Naši su dani poput s.
 Ps 91:1 utočište u s. Svemogućega
 Kol 2:17 tek s. onoga što dolazi
 Jk 1:17 ne mijenja se, nije poput nestalne s.

SJETITI SE: Job 14:13 sakrio i onda me se s.

SKAKAVAC: Iza 40:22 stanovnici zemlje kao s.
 Jl 1:4 što je ostalo iza s.

SKERLET: Iza 1:18 važi grijesi kao s.

SKLADNO: Ri 8:28 sva njegova djela s. doprinose
 Ef 4:16 cijelo tijelo s. sastavljeno

SKLON: Pos 8:21 čovjek odmalena s. zlu

SKROMAN: Izr 11:2 mudrost je u s.
 Za 4:10 tko je prezeo dan s. početaka?

SKROMNO: Mi 6:8 s. živiš po volji Boga

SKROMNOST: 1Ti 2:9 žene potičem da pokazuju s.
 SKRUŠEN: Iza 66:2 na s. obratit ću pažnju

SKUP: Le 23:4 Ovo su sveti s.

SKUPO: 1Ko 7:23 S. ste plaćeni

SKUPŠTINA: Mt 16:18 Na ovoj stijeni sagraditi s.
 Dj 20:28 kao pastiri brinuli o Božjoj s.
 Ri 16:5 Pozdravite s. u njihovoj kući

SLAB: 1Ko 1:27 Bog izabrao što svijet smatra s.
 2Ko 12:10 kad sam s., onda sam jak
 1So 5:14 da pomažete s. i budete strpljivi

SLABOST: Ri 15:1 moramo nositi s. nejakih
 He 4:15 može razumjeti naše s.

SLADAK: Ri 16:18 s. riječima zavode srca

SLAMA: Iza 65:25 lav će jesti s. kao govedo
 1Ko 3:12 Na tom temelju netko gradi s.

SLAVA: Ri 8:18 nisu ništa u usporedbi sa s.
 1Ko 10:31 sve činite Bogu na s.
 Ot 4:11 Jehova, dostojan si primiti s.

SLAVITI: Iv 12:43 više stalo da ih s. ljudi

SLIJEP: Le 19:14 Ne stavljati zapreku pred s.
 Iza 35:5 s. otvoriti oči
 Mt 15:14 Oni su s. vode

SLIKA: Ps 1:26 Načinimo čovjeka na svoju s.
 Izl 20:4 Ne pravi sebe kipove ni s.

SLOBODA: Ri 8:21 veličanstvenu s. Božje djece
 2Ko 3:17 gdje je Jehovinu duh, ondje je s.
 1Pe 2:16 nemojte tu s. koristiti kao izgovor
 2Pe 2:19 Obecavaju im s.

SLOMLJEN: Ps 34:18 blizu onih s. srca
 Ps 51:17 Žrtva Bogu po volji je duh s.
 Ps 147:3 liječi one koji su s. srca
 Izr 18:14 tko će podnijeti s. duh?
 Iza 57:15 uz one sam koji su s. i potišteni

SLOŽNO: Sf 3:9 s. mu služili
 Ef 4:16 svi njegovci dijelovi s. rade

SLUGA: Iza 42:1 Evo mog s., kojeg podupirem
 Iza 65:13 Moji će s. jesti, a vi ćete gladovati
 Mk 10:43 tko je velik, neka bude s.
 2Ko 3:6 osposobio nas da budemo s.
 2Ko 6:4 preporučujemo se kao Božji s.
 1Ti 3:8 S. pomoćnici trebaju biti

SLUŠATI: Izr 1:5 Mudar s. i više naučiti
 Eze 2:7 s. oni ili ne s.
 Mt 17:5 Ovo je moj voljeni Sin. Njega s.
 Lk 10:16 Tko s. vas, s. i mene
 Iv 10:27 Moje ovce s. moj glas
 Dj 4:19 je li ispravno s. vas, a ne Boga
 Jk 1:19 spreman s., ne govoriti brzopleto
 Jk 1:22 nemojte samo s. riječ

SLUŽBA: Dj 1:20 njegovu s. preuzme drugi
 Dj 20:24 dovršiti trku i izvršiti s.
 Ri 11:13 veličam svoju s.
 2Ko 4:1 ovu s. imamo zahvaljujući milosrđu
 2Ko 6:3 našoj s. ne bi imalo što prigovoriti
 1Ti 1:12 dostojnim povjerenja i postavio me u s.
 2Ti 4:5 potpuno izvrši svoju s.

SLUŽITI: Jš 24:15 izaberite kome ćete s.
 1Sa 2:11 dječak je počeo s. Jehovi
 1Kr 18:21 Ako je Jehova pravi Bog, s. njemu
 1Lje 28:9 s. potpuno odana srca i radosne duše
 Ps 100:2 S. Jehovi s. veseljem!
 Da 7:10 Tisuću tisuća s. mu je
 Mt 20:28 Sin Čovječji došao s. drugima
 Ri 12:1 S. Boga koristeći razum
 1Pe 4:10 koristite dar kako biste s.

SLJEDBA: Dj 28:22 posvuda govori protiv ove s.
 2Pe 2:1 neprimjetno uvesti razorne s.

SMEĆE: 1Ko 4:13 smatraju nas s. svijeta
 Flp 3:8 sve to smatram običnim s.

SMIJATI SE: Ps 2:4 koji stoluje na nebesima s.
 Jr 20:7 S. mi se po cijele dane

SMIJEH: Izr 14:13 u s. srce može osjećati bol

SMILOVATI SE: Iza 55:7 vrati se Jehovi, on će s.
 1Iv 3:17 ali mu se ne s.

SMIREN: Izr 17:27 razborit čovjek ostaje s.
 2Ti 2:24 ostati s. kad podnosi nepravdu

SMISAO: Pr 7:25 istražiti s. svega

SMOKVA: 1Kr 4:25 svatko pod svojom lozom i s.
 Mi 4:4 sjediti pod lozom i pod s.
 Mt 21:19 s. je odmah usahnuh
 Mt 24:32 Kad s. grane prolistaju
 Mk 13:28 Izvucite pouku iz usporedbe o s.

SMRT: Ps 89:48 Koji čovjek neće vidjeti s.?
 Iza 25:8 Zauvijek će uništiti s.
 Eze 3:18 smatrati odgovornim za njegovu s.
 Ho 13:14 S., gdje su tvoji žalci?
 Mt 25:46 otići u vječnu s.
 Ri 5:12 tako se s. proširila na sve ljude
 Ri 6:23 plaća za grijeh je s.
 1Ko 15:26 Kao posljednji neprijatelj uništena s.
 He 2:9 Isus za svakoga okusio s.
 He 2:15 u ropstvu zbog straha od s.
 Ot 21:4 više neće biti s.

SMRTNI ČOVJEK: Ps 8:4 Što je s. da misliš

SNAGA: Ps 29:11 Jehova će dati s. svom narodu
 Ps 31:10 Zbog prijestupa nestaje mi s.
 Ps 84:7 Idu dalje i ne bude s.
 Izr 17:22 slomljen duh oduzima s.
 Iza 40:29 On vraća s. umornome
 Iza 40:31 koji se uzdaju u Jehovu dobivaju s.
 Za 4:6 Ne silom ni s., nego mojim duhom

Mk 12:30 ljubi Jehovu svom svojom s.
Dj 1:8 kad duh dođe na vas, dobit ćete s.
2Ko 4:7 naša iznimna s. potječe od Boga
2Ko 12:9 moja se s. očituje kad si slab
Flp 2:13 Bog vam daje i želju i s.
Flp 4:13 Za sve imam s. uz pomoć
Ot 3:8 Znam da imaš malo s.

SNLAŽLJIVOST: Lk 16:8 pohvalio upravitelja zbog s.

SNJEG: Iza 1:18 grijesi postati bijeli kao s.

SOBA: Iza 26:20 narode moji, uđi u svoje s.

SODOMA: Pos 19:24 kišu sumpora i vatre na S.
2Pe 2:6 osudio je S. i pokazao nezabogačima
Jd 7 S. i Gomora kao upozorenje nama

SOL: Pos 19:26 pretvorila se u stup s.
Mt 5:13 Vi ste s, zemlje
Kol 4:6 riječi ljubazne, začinjene s.

SOTONA: Job 1:6 Među okupljenima i S.
Za 3:2 Jehova neka te ukori, S.!
Mt 4:10 Odlazi, S. Jer pisano je
Mt 16:23 rekao Petru: Odlazi od mene, S.!
Mk 4:15 S. uzme riječ koja je posijana u srce
Ri 16:20 Bog će baciti S. pod vaše noge
1Ko 5:5 predajte tog čovjeka S.
2Ko 2:11 da nas S. ne bi prevario
2Ko 11:14 S. pretvara da je anđeo svjetla
2So 2:9 omogućena S. djelovanjem
Ot 12:9 prazmija, koja se zove Đavo i S.
Ot 20:2 S. svezan na 1000 godina

SPASENJE: Ps 3:8 S. dolazi od Jehove
Ri 13:11 sada nam je s. bliže nego
Flp 2:12 radite na svom s. sa strahom i
Ot 7:10 S. dugujemo svom Bogu

SPASITELJ: 2Sa 22:3 moje utičiste i s.
Dj 4:12 nema drugog s. osim njega
Dj 5:31 Bog uzvisio kao Vođu i S.

SPASITI (SE): 2Lje 20:17 gledajte kako Jehova s.
Iza 59:1 Jehovina ruka nije prekratkla da s.
Mt 16:25 tko hoće s. svoj život
Mt 24:22 danj ne bi skratali, nitko se ne bi s.
Lk 19:10 Sin Čovječji došao je potražiti i s.
1Ti 4:16 s. ćeš i sebe i one koji te slušaju

SPAVATI: 1So 5:6 ne s. kao ostali

SPOMEN: Lk 22:19 Činite ovo u s. na mene

SPOMINJATI: Ef 5:3 Neka se ne s. među vama

SPOSOBNOST: Mt 25:15 svakom prema njegovim s.
2Ko 3:5 naša s. dolazi od Boga

SPOSOBNOST PROSUBIVANJA: Izr 1:4 mladiću da s.

SPOTAKNUTI SE: Ps 119:165 koji vole zakon, ne s.
Ri 14:13 ništa zbog čega bi se brat mogao s.

SPOTICANJE: 1Ko 8:13 ako hrana navodi brata na s.
1Ko 10:32 Ne budite kamen s.
Flp 1:10 kako ne biste druge navodili na s.

SPREMAN: Izl 35:5 Tko je s. srca, neka donese
Mt 24:44 budite s. jer Sin Čovječji dolazi

SPREMNO: Ps 110:3 narod s. poči za tobom
2Ko 8:12 ako netko daje s.

SPREMNOST: Ef 6:15 s. da propovijedate

SPRIJEČITI: 1So 2:16 s. da propovijedamo

SRAMAVATI: 1Ko 7:35 ne da vas s., nego

SRAMITI SE: Ezr 9:6 s. podignuti lice k Bogu

SRAMOTAN: Ri 1:27 muškarcu čine ono što je s.
Ef 5:4 Klonite se s. ponašanja

SRCE: Pos 6:5 želje njegovog s. uvijek zle
Pnz 6:6 Neka se zapovijedi urežu u s.
1Kr 8:38 svatko zna bol u svom s.
2Lje 16:9 kojima je s. potpuno odano njemu
Ezr 7:10 Ezra je pripremio svoje s.
Ps 51:10 Stvori u meni čisto s.
Ps 51:17 S. slomljeno nećeš odbaciti
Izr 4:23 čuvaj s. jer iz njega izvire život
Izr 17:3 Jehova ispituje s.
Izr 17:22 Veselo s. odličan je lijek

Izr 28:26 Tko se uzda u s., bezuman je
Jr 17:9 S. je podmuklije od svega
Jr 17:10 Ja, Jehova, istražujem s.
Jr 31:33 upisat ću svoj zakon u njihovo s.
Mt 15:19 iz s. dolaze zle misli
Mt 22:37 Ljubi Jehovu svim s.
Lk 12:34 gdje je blago, ondje i s.
Lk 21:34 pazite da vam se s. ne zaokupe
Lk 24:32 s. gorjelo dok razgovarao s nama
Dj 16:14 Jehova Lidiji otvorio s.
Ri 6:17 od s. postali poslušni
He 3:12 da s. ne postane zlo i bez vjere
1Iv 3:20 Bog je veći od našeg s.

SRDŽBA: Le 19:18 Ne osveću se i ne gaji s.
Izr 19:19 Ako je čovjek sklon s., koštać će ga

SREBRO: Izr 2:4 ako sve to tražiš kao s.
Pr 5:10 tko voli s., nikad dosta s.
Eze 7:19 Svoje s. pobacat će na ulice
Sf 1:18 s. ni zlato neće ih moći spasiti
Ml 3:3 Pročistit će ih kao s.

SREĆA: Iza 65:11 postavlja stol bogu s.

SRETAN: Ps 32:1 S. onaj kojem grijeh pokriven
Ps 94:12 S. čovjek kojeg ti odgajaš
Ps 144:15 S. narod kojem je Bog Jehova!
Mt 5:3 S. oni koji su svjesni da im je
1Ti 1:11 dobrom viješću s. Boga

SRUŠITI: 2Ko 10:4 s. što je snažno utvrđeno

STABLO: Iza 61:3 Zvat će ih se s. pravednosti

STADO: Lk 12:32 Ne boj se, malo s.

STAJATI: 1Ko 10:12 tko misli da s.

STARJEŠINA: Tit 1:5 da imenuješ s.

STAROST: Ps 71:9 Nemoj me odbaciti u s.
Ps 92:14 Cvast će i u s.

STAZA: Izr 4:18 pravednička s. kao svjetlost

STEPENICE: Pos 28:12 s., vrh sezao do neba

STIDJETI SE: Ezr 9:6 S. podignuti lice k Bogu
Ri 1:16 ne s. dobre vijesti
2Ti 1:8 nemoj se s. svjedočiti
2Ti 2:15 radnik koji se nema čega s.
He 11:16 ne s. da ga nazivaju svojim Bogom
1Pe 4:16 ako trpi jer je kršćanin, neka se ne s.

STIJENA: Pnz 32:4 On je S., sve čini savršeno
Iza 44:8 nema druge S.
Mt 7:24 razborit čovjek kuću sagradio na s.

STIJENZ: Iza 42:3 s. koji tinja neće ugasiti

STOL: Da 11:27 za istim s. sjediti i govoriti laži
1Ko 10:21 jesti s. Jehovinovog s. i s. demonskog s.

STOPA: 1Pe 2:21 u svemu idete njegovim s.

STOSTRUKO: Mk 10:30 već sada primiti s. više

STRAH: 1Kr 4:25 Juda i Izrael živjeli bez s.
Ps 56:4 Uzdam se u Boga, nije me s.
Izr 3:23 bez s. kročiti svojim putem
Izr 29:25 S. od ljudi je zamka
Iza 44:8 nemojte se skameniti od s.
Ho 2:18 dat ću svom narodu da počiva bez s.
Lk 21:26 Ljudi će gubiti svijest od s.
1Iv 4:18 U ljubavi nema s.

STRAHOPOŠTOVANJE: Ps 19:9 S. prema Jehovi
Ps 111:10 S. prvo što treba da bi stekao mudrost

STRAHOTATA: Ps 91:5 Nećeš se bojati s. noću
Izr 3:25 Nećeš se bojati iznenadne s.

STRANAC: Iv 10:5 ne poznaj glas s.

STRAŠLJIV: 2Ti 1:7 duh od Boga ne čini nas s.

STRAŠNO: He 10:31 S. je upasti u ruke Boga

STRAŽARSKA KULA: Iza 21:8 neprestano stojim na s.

STRIJELA: Ps 127:4 Kao s. u ruci junaka

STRPLJIV: Ne 9:30 mnogo si godina bio s.
Ps 103:8 Jehova je s.
1Ko 13:4 Ljubav je s. i dobrostiva
1So 5:14 da budete s. sa svima
Jk 5:8 budite s. i ojačajte srce
2Pe 3:9 Jehova je s. s vama

STRPLJIVOST: Izr 25:15 S. pridobiti zapovjednika
 Ri 9:22 Bog s puno s. podnosiću posude
 2Pe 3:15 s. Gospodina smatrajte spasenjem

STUP: Pos 19:26 Lotova žena u s. soli
 Izl 13:22 s. od oblaka, s. od vatre
 Mk 15:25 pribili ga na s.
 Lk 23:21 Na s. s. njim!
 Ga 2:9 koje se smatralo s.
 Ga 3:13 Proklet tko je obijene na s.
 1Ti 3:15 s. i uporište istine

STVARANJE: Ri 1:20 vide se još od s. svijeta

STVOREN: Ri 8:20 što je s. podloženo ispraznosti

STVORENJE: 2Ko 5:17 ujedinjen s. Kristom, novo s.
 Kol 1:23 propovijedala među svim s. pod nebom

STVORITELJ: Pr 12:1 Misli na S. u danima mladosti

STVORITI: Pos 1:1 U početku Bog je s.
 Iza 45:18 nije zemlju s. uzalud
 Kol 1:16 preko njega sve je s.
 Ot 3:14 prvo što je Bog s.
 Ot 4:11 ti si sve s. i tvojim je voljom postalo

SUBOTA: Mt 12:8 Sin Čovječji gospodar s.
 Mk 2:27 S. je stvorena radi čovjeka
 Lk 14:5 Ako kome sin ili bik u s. upadne u bunar
 Kt 2:16 neka vam ne zapovijeda da slavite s.

SUBOTNJI: He 4:9 Božjem narodu s. počinak

SUD: Da 7:10 S. je počeo zasjedati
 Mk 13:9 Ljudi će vas predavati s.
 Iv 5:22 Otac sav s. povjerio Sinu
 1Ko 6:6 brat brata vodi na s.
 1Pe 4:17 s. započinje od Božjeg doma

SUDAC: Iza 33:22 Jehova je naš s. i kralj
 Lk 18:2 s. koji se nije bojao Boga

SUDAČKA STOLICA: Iv 19:13 Pilat na s.
 Ri 14:10 svi ćemo stati pred Božju s.

SUBBENO VIJEĆE: Dj 5:41 apostoli otišli od S.

SUDBINA: Iza 65:11 toči vino bogo s.

SUDITI: Iza 26:9 kad budeš s. zemlji
 Mt 7:2 kako vi s., tako će se s. vama
 Lk 6:37 Ne s., i neće vam se s.
 Lk 22:30 s. 12 Izraelskih plemena
 Iv 7:24 Nemojte s. po onome što vidite
 Dj 17:31 odredio dan u koji će s.
 1Ko 6:2 Ne znate li da će sveti s. svijetu
 1Pe 2:23 prepustio se onome koji pravdedo s.

SUMNJA: Jd 22 milosrdni onima koje muče s.

SUMNJATI: Mt 21:21 ako ne budete s.
 Jk 1:6 neka traži s. vjerom, ne s.

SUNARODNJAK: 1So 2:14 od svojih s. trpite

SUNCE: Jš 10:12 S., stani nad Gibeonom
 Mt 24:29 Odmah nakon nevolje s. potamnjeti
 Dj 2:20 S. će se pretvoriti u tamu

SURADNIK: 1Ko 3:9 mi smo Božji s.

SUTRA: 1Ko 15:32 jedimo i pijmo, s. ćemo umrijeti

SUZA: 2Kr 20:5 Čuo tvoju molitvu, vidio tvoje s.
 Ps 6:6 s. natapam svoju postelju
 Ps 126:5 koji siju sa s., žet će s. radošću
 Pr 4:1 s. potlačenih, a nikoga da ih utješi
 Dj 20:19 Robovao Gospodinu u s. i kušnjama
 Dj 20:31 sa s. savjetovati svakoga od vas
 He 5:7 Krist sa s. upućivao usrdne molitve
 Ot 21:4 obrisati svaku s. s. njihovih očiju

SVADBA: Mt 22:2 poput kralja koji je priredio s.
 Iv 2:1 s. u Kani
 Ot 19:7 došlo vrijeme za Janjetovu s.

SVADA: Izr 6:19 zameće s. među braćom
 Izr 17:14 Prije nego izbije s., udalji se
 Dj 15:39 došlo do žestoke s.

SVABATI SE: 2Ti 2:24 Gospodinov rob ne smije s.

SVAKIDAŠNJA ŽRTVA: Da 11:31 ukinut će s.
 Da 12:11 od vremena kad bude ukinuta s.

SVE: 1Ko 9:22 Svima sam bio s.

SVEČENIK: Ps 110:4 zaujvijek s. poput
 Ho 4:6 odbacio znanje, više nećeš biti s.
 Mi 3:11 s. poučavaju za plaću
 Mi 2:7 s. je dužan poučavati narod
 Dj 6:7 mnogi s. postali su vjernici
 He 2:17 milosrdan i vjeran veliki s.
 Ot 20:6 Božji s. kraljevati 1000 godina

SVEČENSTVO: 1Pe 2:9 vi ste kraljevsko s.

SVET: Le 19:2 Budite s. jer sam s. ja
 Da 7:18 s. sluge dobit će kraljevstvo
 1Pe 1:15 budite s. u svemu što činite
 Ot 4:8 S., s., s. je Jehova Bog

SVETA TAJNA: Ri 16:25 s. dugo bila sakrivena
 Ef 3:4 moje razumijevanje s. o Kristu

SVETI DUH: Ps 51:11 nemoj mi oduzeti s.
 Lk 1:35 S. zasjenit će te
 Lk 3:22 s. sišao na njega kao golub
 Lk 11:13 Otac dati s. onima koji ga mole
 Iv 14:26 s. poučit će vas i podsjetiti
 Dj 1:8 kad s. dođe na vas, dobit ćete snagu
 Dj 2:4 Tada su se svi ispunili s.
 Dj 5:32 s. Bog dao onima koji mu se pokoravaju
 Ef 4:30 ne zalostite Božji s.

SVETINJA: Izl 26:33 odjeljuje S. od S. nad s.

SVETIŠTE: Izl 25:8 Neka mi načine s.
 Ps 73:17 dok nisam otišao u Božje s.

SVETITI: Lk 11:2 Oče, neka se s. tvoje ime

SVEVIŠNJI: Ps 73:28 S. Gospodin Jehova utičište
 Ps 83:18 Jehova, s. vladar
 Da 4:17 kako bi svi zvi znali da S. vlada
 Dj 4:24 S. Gospodine, ti si načinio nebo, zemlju

SVEZATI: Pos 22:9 Izaku s. ruke i noge
 Mt 16:19 što s. na zemlji, svezano na nebesima

SVIJET: Mt 24:14 propovijedati se po cijelom s.
 Lk 9:25 što vrijedi čovjeku ako stekne cijeli s.
 Iv 15:19 niste dio s., s. vas mrzi
 Iv 17:16 Oni nisu dio s.
 1Iv 2:15 Nemojte voljeti ni s. ni
 1Iv 2:17 s. i njegove želje prolaze

SVIJETLITI: Iza 14:12 pao si s. neba, ti koji s.

SVINJA: Lk 8:33 demoni ušli u s.
 Lk 15:15 poslao na svoja polja da čuva s.
 2Pe 2:22 okupana s. vraća se u blato

SVITAK: Ot 20:12 otvorili su se s.

SVJEDOČANSTVO: Ps 19:4 po zemlji se siri s.

SVJEDOČITI: Le 5:1 može s. o zlodjelju, ali
 Iv 7:7 svijet me mrzi jer ja s.
 Iv 18:37 došao u svijet da s. za istinu
 Dj 1:8 s. o meni do svih krajeva zemlje
 Dj 10:42 zapovjedio da temeljito s.
 Dj 28:23 temeljito s. o Božjem kraljevstvu

SVJEDOK: Pnz 19:15 izjavom dvaju ili triju s.
 Iza 43:10 Vi ste moji s., kaže Jehova
 Mt 18:16 potvrđena izjavom dvaju ili triju s.
 Ot 1:5 Isus Krist, koji je vjerni s.
 Ot 11:3 dva s. prorokuju 1260 dana

SVJETILJKA: Ps 119:105 Tvoja riječ s. mojoj nozi
 Mt 6:22 Oko je s. tijelu
 Mt 25:1 deset djevojica uzela svoje s.

SVJETINA: Dj 17:5 okupili s. i izburnili grad

SVJETLO: Ps 119:105 Tvoja riječ s. mojoj stazi
 Iza 42:6 postaviti da budeš s. narodima
 Mt 5:14 Vi ste s. svijeta
 Mt 5:16 neka vaše s. svijetli pred ljudima
 Iv 8:12 Ja sam s. svijeta

SVJETLONOŠA: Flp 2:15 svjetliti kao s.

SVJETLOST: Ps 36:9 Zahvaljujući tvojoj s. vidimo
 Izr 4:18 pravednička staza kao sjajna s.
 2Ko 4:6 Neka iz tame zasja s.

SVLADATI SE: 1Ko 7:5 iskušavao jer niste u stanju s.

SVOJEGLAVOST: Izr 1:32 lude će ubiti s.

SVRŠETAK: Iza 46:10 od početka priroćem s.
 Mt 28:20 bit ću s vama do s. poretka

Š

ŠALITI SE: Izr 26:19 Samo sam se š.!

ŠAMARATI: Iv 19:3 Prilazili su mi i š. ga

ŠATOR: Jš 18:1 postavili š. sastanka u Šilu
Ps 15:1 tko može biti goš u tvom š.?
Ps 78:60 napustio svoj š. u Šilu
Iza 54:2 Produži užad svog š.
Dj 18:3 po zanimanju su bili izrađivači š.
Ot 21:3 Božji je š. među ljudima!

ŠAUL: 1Sa 15:11 Zao što postavio Š. za kralja

ŠEOL. Vidi GROB.

ŠILO: Pos 49:10 dok ne dođe Š.

ŠIMUN: Dj 8:18 Š. ponudio novac

ŠIRITI: Izl 23:1 Ne š. lažne vijesti

ŠKOLA: Iv 7:15 Kako kad nije pohadao š.?

ŠKRT: Izr 23:6 Ne jedi kod onoga tko je š.

ŠTETA: 1Ko 6:7 Zašto ne pregorite š.?

ŠTIT: Ps 84:11 Jehova je sunce i š.
Ef 6:16 uzмите veliki š. vjere

ŠTOVATI: 2Kr 10:16 ne dopuštam da se š. drugi bog
Mt 4:10 Jehovu, svog Boga, š.
Iv 4:23 š. Oca duhom i istinom
Iv 4:24 š. Boga duhom i istinom

ŠUTJETI: Ps 4:4 Zadržite riječi u srcu i š.,
Ps 32:3 Kad sam š., kosti su mi usahnule
Pr 3:7 vrijeme kad se š. i kad se govori

T

TAJNA: Izr 20:19 Klevetnik otkriva tude t.
Am 3:7 ne čini ništa a da ne otkrije t. slugama

TAJNO: Lk 8:17 nema ničeg t. što se neće

TALENT: Mt 25:15 Jednom robu 5 t., drugom 2

TAMA: Jl 2:31 Sunce će se pretvoriti u t.
Mt 4:16 Narod koji je živio u t. vidio svjetlo
Iv 3:19 ljudi su voljeli t.
1Pe 2:9 pozvao iz t. u svjetlo

TARŠIS: Jn 1:3 Jona odlučio pobjeći u T.

TARTAR: 2Pe 2:4 bacio anđele u t.

TAŠTINA: Flp 2:3 Ništa ne činite iz t.

TELE: Izl 32:4 načinio zlatni kip t.
Iza 11:6 t. i lav bit će zajedno

TEME LJ: Lk 6:48 položio t. na stijeni
Ri 15:20 ne graditi na t. koji je položio drugi
1Ko 3:11 ne postaviti drugi t. osim Krista

TEOFIL: Lk 1:3 časnii T., odlučio ti napisati

TERET: Ps 38:4 prijestupi kao težak t.
Ps 68:19 Jehova svaki dan nosi naš t.
Lk 11:46 tovarite na ljude teške t.
Ga 6:5 svatko će nositi svoj t.
1So 2:6 mogli smo vam biti na t.
He 12:1 zbacimo sa sebe svaki t.

TESAR: Mk 6:3 Nije li on t., Marijin sin

TEŠKO: Iza 5:20 T. onima koji dobro nazivaju zlom
1Ko 9:16 t. meni ako ne objavljujem dobru vijest
Ot 12:12 T. vama, zemljo i more

TETOSITI: Izr 29:21 Ako slugu t. od mladosti

TETOVAŽA. Vidi UREZIVATI.

TEŽAK: 2Ti 3:1 nastati naročito t. vremena
1Iv 5:3 njegove zapovijedi nisu t.

TEŽITI: Kol 3:1 t. za onim što je na nebu

TIJELO: Pos 2:24 postat će jedno t.
Job 33:25 Neka mu t. postane zdravlje
Mt 10:28 Ne bojte se onih koji mogu ubiti t.
Mt 26:26 Ovo predočava moju t.
Ri 6:13 svoje t. predajte Bogu
Ri 8:5 oni koji žive po t.
Ri 12:1 dajte svoja t. kao živu žrtvu
1Ko 7:4 nije gospodar svog t., nego žena
1Ko 12:18 Bog rasporedio sve dijelove t.
1Ko 15:44 Sije se fizičko t., uskršava duhovno
1Ko 15:50 t. i krv ne mogu naslijediti kraljevstvo
Ga 5:19 Djela t. lako je prepoznati

Flp 3:21 naše bijedno t. preoblikovati

TIKVA: Jn 4:10 Tebi je zao t.

TIMOTEJ: Dj 16:1 učenik po imenu T.
1Ko 4:17 šaljem T., svog voljenog i vjernog sina
1Ti 1:2 pozdravljam T., pravog sina u vjeri

TJEDAN: Da 9:24 Sedamdeset je t. određeno
1Ko 16:2 prvog dana u t. stavi na stranu

TJELESAN: 1Ko 2:14 t. čovjek ne prihvaća
1Ko 3:3 jer ste još t.
Kol 2:18 ponosni na svoje t. razmišljanje

TJESKOBA: Lk 21:25 narode će obuzeti t.

TJESKOBAN: Ps 94:19 obuzele me t. misli

TJESITELJ: Job 16:2 vi ste mučni t.

TJESITI: 2Ko 1:4 da bismo mogli t. druge
1So 2:11 svakoga smo poticali, t.

TLAČENJE: Ps 72:14 Izbavit će od t. i nasilja
Pr 7:7 T. može navesti mudroga da

TLAČITELJ: Pr 4:1 Moć u rukama t.

TOR: Iv 10:16 druge ovce nisu iz ovog t.

TRAJNO: He 10:34 imate nešto bolje i t.

TRAŽITI: Pnz 10:12 što Jehova t. od tebe?
1Ije 28:9 Ako ga budeš t., dat će ti da ga nađeš
Ps 2:8 t. od mene i dat ću ti narode
Iza 55:6 T. Jehovu dok ga se može naći
Sf 2:3 T. Jehovu, svi krotki
Lk 12:48 mnogo dano, mnogo će se t.
Lk 15:8 pomesti kuću i pažljivo t. dok ne nađe
Dj 17:27 kako bi ljudi t. Boga

TRČATI: 1Ko 9:24 t. tako da je osvojitel!

TREN: Ps 30:5 njegov gnjev traje samo t.

TRENUATAN: 2Ko 4:17 t. i lake nevolje

TRG: Dj 17:17 raspravljao u sinagogi i na t.

TRGOVAC: Mt 13:45 poput t. koji traži bisere
Ot 18:3 t. iz cijelog svijeta obogatili se

TRGOVATI: 2Ko 2:17 mi ne t. Božjom riječju
Jk 4:13 t. čemo i nešto zaraditi

TRIPUT: Pnz 16:16 T. godišnje neka svi muškarci

TRKA: Pr 9:11 t. ne dobivaju uvijek brzi
Dj 20:24 dovršiti t. i izvršiti službu
Ga 5:7 dobro ste započeli t. Tko vas spriječio
2Ti 4:7 otrčao sam t. do kraja

TRN: 2Ko 12:7 dan mi je t. u tijelu

TRNJE: Mk 15:17 ispleli krunu od t.

TROŠAK: Lk 14:28 najprije izračuna t.

TRPJETI: Ri 8:17 moramo t. zajedno s Kristom
1Ko 12:26 Ako jedan dio tijela t., svi drugi t.
Flp 1:29 ukazana čast da za njega t.
1Pe 3:14 ako t. zbog pravednosti, sretni ste

TRS: Iv 15:1 Ja sam pravi t.

TRUDITI SE: 2Pe 1:5 svesrdno se t. dopuniti

TRUDNA: Izl 21:22 ozlijede t. ženu pa ona
1So 5:3 kao trudovi t. ženu

TRUN: Mt 7:3 Zašto vidiš t. u oku svog brata?

TUČI: 1Ko 9:27 t. svoje tijelo

TUGA: Ps 31:10 Život mi je prožet t.
Ps 90:10 život nam je pun nevolja i t.
Iza 51:11 Nestat će t. i uzdisanje

TUGOVATI: Pr 7:2 Bolje ići u kuću gdje se t.
Eze 9:4 obilježi čela ljudi koji t. i plaču
Mt 5:4 Sretni su oni koji t.
1So 4:13 ne biste t. kao drugi, koji nemaju nade

TUMAČITI: Ne 8:8 t. Zakon i objašnjavali smisao
Mi 2:7 od svećenika tražiti da t. zakon

TURBAN: Eze 21:26 Skini t. i odložu krunu!

TUŽAN: 1Sa 1:15 Nisam pijana, nego vrlo t.

TVRDOGLAV: Izr 29:1 Čovjek t. propast će
Dj 19:9 t. i nisu htjeli vjerovati

TVRĐAVA: Ps 18:2 Jehova je moja t.

U

UBIJELITI: Ot 7:14 Oprali svoje haljine i u. ih
UBITI: Izl 20:13 Ne u.

lv 8:37 vi me želite u.
 lv 16:2 tko vas u, mislit će da služi
UBOG: 1Sa 2:8 U. podile iz prašine
 Ps 41:1 Sretan tko je obziran prema u.
 Ps 69:33 Jehova sluša u.
UBOJICA: Br 35:6 da u. može onamo pobjeći
 lv 8:44 On je u. otkad se pobunio
UBROJEN: Lk 22:37 Bio je u. među zločince
UBRZATI: Iza 60:22 Ja, Jehova, u. ču to
UCENIK: Mt 28:19 idite i činite u.
 lv 8:31 Ako se držite mojih riječi, moji ste u.
 lv 13:35 svi će znati da ste moji u. ako
UCITELJ: Ps 119:99 Razboritiji sam od svih u.
 Ef 4:11 neke da budu pastiri i u.
UČITI: Iza 48:17 u. da činiš što za tvoje dobro
 Jr 31:34 nitko neće u. svog brata
 Mt 7:29 u. kao onaj Iza čijih riječi stoji Bog
 Mt 28:20 u. ih da se drže svega što sam
 Ri 2:21 ti koji u. druge, ne u. samog sebe?
 2Ti 3:7 uvijek u., ali nikako da upoznaj
UDARAC: Izr 27:6 U. prijatelja izraz vjernosti
 2Ko 6:5 pod u., u zatvorima
UDATI SE: 1Ko 7:39 u. samo u Gospodinu
UDOVICA: Ps 146:9 pomaže djeci bez oca i u.
 Mk 12:43 siromašna u. ubacila više od svih
 Lk 18:3 u. stalno dolazila k njemu i molila
 Jk 1:27 brinuti se za siročad i u.
UGADATI: Ri 15:1 ne u. sebi
 Ri 15:2 u. drugima za izgrađivanje
 Ri 15:3 Krist nije u. sebi
UGAONI KAMEN: Ps 118:22 postao glavni u.
 Ef 2:20 Isus je u. temeljac
UGLEDATI SE: 1Ko 11:1 U. na mene, kao ja na Krista
 Ef 5:1 u. na Boga, kao njegova djeca
 He 13:7 u. na njihovju vjeru
UGLJEVLJE: Ri 12:20 zgrčes u. na njegovu glavu
UGODAN: Ef 5:10 Ispitujte što je u. Gospodinu
UGODITI: 1Ko 7:33 kako da u. ženi
 1Ko 10:33 nastojim svima u. u svemu
 Ga 1:10 Nastojim li u. ljudima?
 Ef 6:6 samo da biste u. ljudima
 Kol 1:10 kako biste potpuno u. Jehovi
UGOVOR: Jr 32:12 dao Baruhu u. koji su potpisali
UGUŠITI: Mk 4:19 u. riječ i ona ne donese plod
UJEDINJEN: Flp 2:2 da budete potpuno u.
 1lv 3:6 Tko je u. s njim, ne čini grijeh
UKLONITI: 1Ko 5:13 U. zloga iz svoje sredine!
UKOR: Izr 3:11 neka ti ne bude mrzak u.
 Izr 23:13 Ne uskraćuj u. djetetu
 Izr 27:5 Otvoreni u. bolji od skrivene ljubavi
 Pr 7:5 Bolje poslušati u. mudroga nego
 He 12:11 kad dobije u., ne osjeća se ugodno
UKORAVATI: Pnz 8:5 Bog u. kao čovjek sina
 Izr 19:18 U. sina dok ima nade
 Izr 29:1 u., ali ostaje tvrdoglav, propast će
UKORIJENJEN: Kol 2:7 Budite u., utvrdite se
UKORITI: Ps 141:5 ako me u., to je poput ulja
UKRASTI: Izl 20:15 Ne u.
UKRAŠAVATI SE: 1Pe 3:3 Nemojte u. izvana
UKUČANI: Ef 2:19 sugrađani svetih i Božji u.
ULOGA: Ri 12:4 nema svaki dio tijela istu u.
 Ef 4:16 Kad svaki dio tijela izvršava svoju u.
ULJE: 1Kr 17:16 u. u vrcu nije nestalo
 Mt 25:4 razborite sa svjetiljkama ponijele u.
 Mk 14:4 Čemu rasipanje mirisnog u.
UM: Mt 22:37 Ljubi Jehovu svim u.
 Ri 7:25 u. robujem Božjem zakonu
 1Ko 2:16 mi imamo Kristov u.
 He 10:32 Imajte na u. prijašnje dane
UMAN: Lk 10:21 sakrio od mudrih u.
UMARATI SE: Iza 40:28 On se ne u. i ne posustaje
 Iza 40:31 hodaju i ne u.

UMIRATI: Ri 14:8 ako u., u. za Jehovu
 Ot 14:13 Sretni koji u. ujedinjeni s u.
UMORAN: Izr 25:25 Kao hladna voda u. duši
 Iza 40:29 On vraća snagu u.
 Iza 50:4 da u. znam reći prave riječi
UMORITI SE: Ga 6:9 žet ćemo ako se ne u.
 He 12:3 Tako se nećete u. i odustati
UMRIJETI: Pos 3:4 Ne, nećete u.
 Ru 1:17 Gdje ti u., u. ču i ja
 Job 14:14 Kad u., može li se vratiti u život?
 Eze 18:32 Nije mi drago da itko u.
 lv 8:51 tko se drži mojih riječi, nikada neće u.
 lv 11:25 ako i u., oživjet će
 lv 11:26 tko vjeruje u mene, nikada neće u.
 2Ko 5:15 žive za njega koji je u. za njih
 1So 4:13 u neznanju u pogledu onih koji su u.
 1So 4:16 najprije ustati oni u. ujedinjeni s u.
UNIŠTENJE: 2Pe 3:7 dan u. bezbožnika
UNIŠTITI: Pos 18:32 Neću u. grad zbog tih 10
 Eze 12:27 U. ču, u. ču, u. ču krunu
 Ot 11:18 u. oni koji uništavaju zemlju
UNUTARNJI: Ri 7:22 u. čovjek uživa u zakonu
 2Ko 4:16 u. se čovjek obnavlja
 Ef 3:16 svog u. čovjeka ojačate
UPLAŠITI SE: Iza 28:16 tko vjeruje neće se u.
UPOZNATI: Ga 4:9 sada kad je Bog u. vas
 1Ti 2:4 želi da dobro u. istinu
UPOZORENJE: Eze 33:4 ne poslušaj u., kriv za smrt
 1Ko 10:11 napisano je za u. nama
UPOZORITI: Eze 33:9 u. zloga da ne čini zlo
UPRAVITELJ: Lk 12:42 Tko je zapravo vjerni u.?
 Lk 16:8 gospodar je pohvalio u.
 1Ko 4:2 od u. se traži da budu vjerni
UPRAVLJATI: Jr 10:23 nije dano da u. koracima
UPUTA: 1Lje 15:13 nismo se držali njegovih u.
URAZUMITI SE: 1Kr 8:47 oni se u. i vrate k tebi
 Lk 15:17 Kad se u., rekao je
UREDNO: 1Ti 3:2 nadglednik treba živjeti u.
UREZIVATI: Le 19:28 ne u. znakove na koži
URIM I TUMIM: Izl 28:30 U naprskni stavi U.
USADIVATI: Pnz 6:7 U. ih u svoju djecu
USKRAČIVATI SE: 1Ko 7:5 Ne u. jedno drugom
USKRATITI: Ps 84:11 Jehova neće u. dobro
 Izr 3:27 Nemoj u. dobra onima u potrebi
USKRSNUĆE: Mt 22:23 saduceji kažu da nema u.
 Mt 22:30 nakon u. neće se ženiti
 lv 5:29 koji su činili dobro, u. u život
 lv 11:24 ustati kad bude u. u posljednji dan
 lv 11:25 Ja sam u. i život
 1Ko 15:13 ako nema u., Krist nije uskrsnuo
USKRSNUTI: lv 6:39 u. u posljednji dan
 Dj 2:24 Bog ga je u.
 Dj 24:15 Bog u. je pravde i nepravedne
USMJERAVATI: Ef 4:12 kako bi u. svete
USMRTITI: Kol 3:9 u. ono što je zemaljsko
USNE: Iza 29:13 narod me slavi svojim u.
 He 14:2 mi ćemo ti u. i prinositi hvalu
 He 13:15 prinositi žrtvu hvale, plod u.
USPJEH: Js 1:8 imat ćeš u. u onom što budeš radio
 1Kr 2:3 Tada ćeš imati u. u svemu
 Ps 1:3 On ima u. u svemu što radi
USPOREDBA: Mt 13:34 Isus poučavao pomoću u.
 Mk 4:2 Počeo poučavati pomoću u.
USPOREDITI: Iza 46:5 S kim ćete me u.
USPOREĐIVATI SE: Ga 6:4 ne u. s drugima
USREČITI: Dj 20:35 Više u. davati nego primati
USREDOTOCEN: 2Ko 4:18 u. na ono što se ne vidi
USTA: Ps 8:2 Riječima iz u. djece
 Lk 6:45 u. govore ono čega je srce puno
 Ri 10:10 u. se obznajnuje vjera
 Jk 3:10 Iz istih u. izlazi blagoslov i
USTRAJATI: Mt 24:13 tko u. do kraja

USTRAJNO: Lk 8:15 u. donose plod
USTRAJNOST: Lk 21:19 u. sačuvat ćete život
 Ri 5:3 nevolja donosi u.
 Jk 1:4 u. neka ispuni svoju svrhu
 Jk 5:11 Čuli ste za Jobovu u.
USVAJATI: Ri 8:15 primili duh kojim nas u.
USVOJITI: Ef 1:5 u. nas kao sinove
UŠKOPLJENIK: Iza 56:4 U. koji se drže saveza
UŠUTKATI: 1Pe 2:15 u. nerazumne ljude
UTJEHA: Ri 15:4 zahvaljujući u. iz Pisama
 2Ko 1:3 Bog svake u.
UTJEŠEN: Mt 5:4 oni koji tuguju, bit će u.
UTJEŠITI: Job 2:11 kako bi u. Joba
 Ps 94:19 obuzele tjeskobne misli, u. si me
 Iza 49:13 Jehova je u. svoj narod
 Iza 61:2 da u. sve koji tuguju
 Jr 31:15 Rahela plače za sinovima, ne da se u.
UTOČIŠTE: Ps 9:9 Jehova potlačenima biti u.
 Iza 25:4 u. ubogome, u. siromahu
 Sf 3:12 naći u. u Jehovinom imenu
UTVRĐEN: 2Ko 10:4 srušiti što je snažno u.
UTVRĐIVATI SE: Kol 2:7 u. u vjeri
UVJEREN: Ri 4:21 potpuno u. da on može ispuniti
 Ri 8:38 u. sam da nas ni smrt, ni život
 Ri 15:14 u. sam da ste puni dobrote
 Kol 4:12 čvrsto u. u Božju volju
UVJERENJE: 1So 1:5 propovijedali s dubokim u.
UVJERITI (SE): 2Ko 5:11 mi se trudimo u. ljude
 2Ti 3:14 što si naučio i u što si se u.
UVJERLJIV: 1Ko 2:4 ne na u. i učenim riječima
UVUČI SE: Jd 4 među vas u. neki ljudi
UZAČI: Iv 3:13 Nitko nije u. na nebo
UZAJAMNO: Ri 1:12 kako bismo se u. ohrabрили
UZAK: Mt 7:13 Udite na u. vrata
UZALUD: Iza 45:19 Potražite me, ali u.!
 Iza 65:23 Neće u. naporno raditi
 Mt 15:9 U. me stuju
UZALUDAN: 1Ko 15:58 vaš trud u. Gospodinu nije u.
UZDANICA: Iza 3:26 Jehova će biti tvoja u.
UZDATI SE: 2Lje 20:20 U. u Jehovu i pobijediti ćete
 Ps 9:10 koji poznaju tvoje ime u. u tebe
 Ps 56:11 U. u Boga, nije me strah
 Ps 62:8 U njega se u. u svako doba
 Ps 84:12 sretan je čovjek koji se u. u tebe u.
 Ps 146:3 Ne u. u velikaše
 Ps 146:5 Sretan koji se u. u Jehovu
 Iza 3:5 U. u Jehovu svim svojim srcem
 Izr 28:26 Tko se u. u svoje srce, bezuman je
 Jr 17:5 Proklet bio čovjek koji se u. u ljude
 2Ko 1:9 da se ne u. u sebe, nego u Boga
UZDISAJ: Ri 8:26 u molitvi ne možemo izreći u.
UZDISANJE: Iza 35:10 Nestat će tuga i u.
UZDISATI: Ri 8:22 sve što je stvoreno u.
UZET: Lk 5:24 rekao u.: ustani, uzmi nosila
UZJIA: 2Lje 26:21 Kralj U. ostao gubav
UZMICATI: He 10:39 nismo od onih koji u.
UZNEMIRAVATI SE: Ps 37:8 Nemoj se u. i činiti zlo
UZNEMIREN: Iza 41:10 Ne budni u., ja sam tvoj Bog
UZOR: 1Ti 4:12 budi u. vjernima
 He 8:5 načini po u. na ono što ti pokazano
 Jk 5:10 neka vam kao u. posluže proroci
 1Pe 5:3 budite u. stadu
UZORNO: 1Pe 2:12 U. živite među ljudima
UZRASTI: Ef 4:13 dok ne u. do Kristove zrelosti
UZVIŠEN: 1Ko 12:31 pokazat ću vam u. put
UZVIŠENOST: Ri 3:23 ne dostižu Božju u.
UZVRATITI: Ps 116:12 Kako da u. Jehovi
 Iza 20:22 Ne govori: U. ču za zlo!
UŽE: Pr 4:12 trostruko u. ne kida se lako
 Iza 54:2 Produži u. svog šatora
UŽITAK: Lk 8:14 zaokupe ih u. života

UŽIVATI: Ps 1:2 u. u Jehovinom zakonu
 Ps 40:8 U. vršiti tvoju volju
 Pr 2:24 da u. u svom marljivom radu
 Lk 12:19 Počivaj, jedi, pij i u.
 Ri 7:22 doista u. u Božjem zakonu

V

VAGA: Le 19:36 Koristite točnu v.
 Iza 11:1 V. kojom se vara gadi se Jehovi
VAL: Ef 4:14 ne poput onih koje bacaju v.
VANJSTINA: 2Ko 10:7 V. gledate samo v.
VATRA: Jr 20:9 poput v. u kostima
 Mt 25:41 vječnu v. pripremljenu za Davla
 1Ko 3:13 v. će pokazati kako je tko gradio
 1So 5:19 Nemojte gasiti duh koji kao v. gori
 2Pe 3:7 nebasa i zemlja pohranjeni za v.
VEČI: Iv 14:28 Otac je v. od mene
 Flp 2:3 smatrajte druge v. od sebe
 1Iv 3:20 Bog je v. od našeg srca
VELIKO MNOSTVO: Ot 7:9 vidio sam v.
VELIKODUŠAN: Iza 11:25 v. će uživati blagostanje
VELIKODUŠNO: Iza 11:24 v. daje, a ima više
 Jk 1:5 traži od Boga jer on daje v.
VESELITI SE: Iza 8:30 v. pred njim sve vrijeme
 Pr 8:15 nego da jede, pije i v.
VESELJE: Ps 100:2 Služite Jehovi s v.
VEZATI SE: Pos 2:24 ostaviti majku i v. za ženu
VIDJETI: Iv 1:18 Nijedan čovjek nije v. Boga
 Iv 14:9 Tko je v. mene, v. je i Oca
VIDENJE: Da 10:14 v. otkriva što će se dogoditi
VIJEK: Job 14:1 Čovjek je kratka v.
VIJENAC: 1Ko 9:25 da bi dobili rasplodljiv v.
VIJEST: Ps 112:7 Ne boji se loših v.
 Iza 25:25 dobra v. iz daleke zemlje
 Da 11:44 uznemirit će ga v.
VIKA: Ef 4:31 Odbacite srdžbu, v.
VINO: Le 10:9 Kad ulazite u šator, ne piti v.
 Ps 104:15 v. čovjeku veseli srce
 Iza 20:1 V. izvrgava čovjeka podsmijehu
 Izr 23:31 Ne gledaj v. kako se crveni
 Pr 10:19 v. čini život radosnim
 Iza 25:6 gozbu od izvrsnog v.
 Ho 4:11 v. guši želju da se čini dobro
 Iv 2:9 okusio vodu pretvoreno u v.
 1Ti 5:23 pij malo v. radi želuća
VINOGRAD: Iza 65:21 sadit će v. i jesti rod
 Mt 20:1 unajmiti radnike za svoj v.
 Mt 21:28 Sine, idi danas raditi u v.
 Lk 20:9 čovjek zasadio v. i otputovao
VJEČNI ŽIVOT: Da 12:2 probuditi se, dobit će v.
 Lk 18:30 a u poretku koji dolazi v.
 Iv 3:16 ne pogine, nego da dobije v.
 Iv 17:3 da bi dobili v., trebaju dobro upoznati
 Dj 13:48 koji su ispravno gledali na v.
 Ri 6:23 dar koji Bog daje je v.
 1Ti 6:12 bori se za vjeru, osvoji v.
VJEČNO: Ps 37:29 Pravednici v. živjeti na zemlji
VJEČNOST: Pr 3:11 usadio misao o v.
VJERA: Lk 17:6 v. velika kao zrno gorušice
 Lk 18:8 hoće li Sin Čovječji naći takvu v.
 Ri 1:17 Pravednik će živjeti zbog v.
 Ri 4:20 nego ni v. dala snage
 2Ko 5:7 živimo po v., ne po onome što vidimo
 Ga 6:10 naročito svojoj braći u v.
 Ef 4:5 Jedan Gospodin, jedna v.
 2So 3:2 nemaju svi v.
 2Ti 1:5 tvoje iskrene v., kakvu su imale
 He 11:1 V. je čvrsto pouzdanje
 He 11:6 Bez v. nije moguće ugoditi Bogu
 Jk 2:26 v. bez djela je mrtva
 1Pe 1:7 prokušanosť vaše v.
VJERAN: 1Sa 2:9 On čuva korake v. slugu
 2Sa 22:26 S v. postupas vjerno

Ps 16:10 Nećeš dopustiti da v. dospije u jamu
 Ps 37:28 Jehova neće ostaviti one koji su v.
 Lk 16:10 v. u najmanjem, v. i u mnogom
 1Ko 4:2 od upravitelja se traži da budu v.
 1Ko 10:13 Bog je v. i neće dopustiti
 Ot 2:10 Budi v. sve do smrti
VJERNA LJUBAV: Izl 34:6 Jehova pun v.
 Ps 13:5 uzdam se u tvoju v.
 Ps 136:1–26 njegova v. traje vječno
 Ho 6:6 mene raduje v., a ne žrtva
VJERNICA: 1Ko 7:12 brat ima ženu koja nije v.
 1Ko 9:5 Zar nemamo pravo oženiti se v.
VJERNOST: Pj 8:6 v. nepokolebljiva kao grob
 Mi 6:8 da postupas pravедno, cijeniš v.
 Hb 2:4 pravедnik će živjeti zbog v.
VJEROVATI: Ps 27:13 Gdje bih bio da nisam v.
 Iz 3:16 da nitko tko v. u njega ne pogine
 Iv 20:29 Sretni koji nisu vidjeli, a v.
 2Ko 4:13 mi v. i zato govorimo
 2So 2:12 nisu v. istini, nego
VJEŠT: Izr 22:29 čovjek koji je v. u poslu
VJEŠTINA: Izl 35:35 Obdario ih v. da rade
VJETAR: Pr 11:4 Tko pazi na v., nikada ne sije
 Mt 7:25 zapuhali su v. i obrušili se na kuću
 1Ko 14:9 Govorit ćete u v.
 Ef 4:14 koje nosi amo-tamo svaki v. učenja
 Ot 7:1 čvrsto drže četiri zemaljska v.
VLADANJE: 1Pe 3:1 pridobiti bez riječi v.
 1Pe 3:16 posramljeni zbog vašeg dobrog v.
VLADAR: Iza 9:6 V. Mira
 Iv 12:31 v. ovog svijeta biti svrgnut
 Iv 14:30 dolazi v. svijeta, nema vlasti nada mnom
 Dj 4:26 v. su se udružili protiv Jehove
VLADATI: Pos 1:28 v. nad svim stvorenjima
 Izr 29:2 zlikovac v., narod uzdiše
 Pr 8:9 čovjek v. nad čovjekom na njegovu štetu
 Da 4:17 Svevišnji v. ljudskim kraljevstvom
 Ri 6:14 grijeh ne smije v. vama
 1So 4:4 znati v. svojim tijelom
VLAS: Mt 10:30 svaka v. na glavi izbrojena
 Lk 21:18 neće vam pasti ni v. s glave
VLASNIŠTVO: Izl 19:5 moje najdrže v.
VLAST: Iza 9:7 Njegova se v. proširiti posvuda
 Da 4:34 njegova je v. vječna v.
 Mt 28:18 Dana mi je sva v.
 Lk 4:6 Dat ću ti v. nad svima njima
 Ri 13:1 Neka svatko bude podložan v.
 Tit 3:1 pokorna v., spremna činiti dobra djela
 2Pe 2:10 preziru one koji imaju v.
 Ot 11:15 v. nad svijetom pripada Gospodinu
VODA: Br 20:10 Da vam damo v. iz stijene?
 Izr 20:5 Misli u ljudskom srcu kao duboka v.
 Izr 25:25 Kao hladna v. umornoj duši
 Iza 55:1 Svi koji ste žedni, dodite piti v.!
 Jr 2:13 ostavili su mene, izvor v. života
 Jr 50:38 Teško njegovim v., presušiće
 Za 14:8 v. života teći iz Jeruzalema
 Iv 4:10 on bi ti dao živu v.
 Ot 7:17 voditi na izvore v. života
 Ot 17:1 bludnica koja sjedi na mnogim v.
VODITI: Ps 48:14 Bog će nas v. zauvijek
VODSTVO: Izr 11:14 bez mudrog v. narod propada
 Mt 5:3 svjesni da im je potrebno Božje v.
VODA: Izr 28:16 v. zloupotrebljava moć
 Mt 23:10 imate samo jednog V., Krista
VOJNIK: 2Ti 2:4 v. ne upušta u poslovne pathvate
VOJSKA: Ps 68:11 Žene su velika v.
 Ot 19:14 Za njim su išle nebeske v.
VOLJA: Ps 40:8 Uživam vršiti tvoju v.
 Ps 143:10 Nauči me vršiti tvoju v.
 Mt 6:10 Neka bude tvoja v. na zemlji
 Mt 7:21 samo onaj tko vrši v. mog Oca
 Lk 22:42 neka ne bude moja v., nego tvoja

Iv 6:38 nisam sišao s neba da vršim svoju v.
 Iv 8:29 uvijek činim što je njemu po v.
 Dj 21:14 Neka bude Jehovina v.
 Ri 12:2 da biste utvrdili što je Božja v.
 1So 4:3 Božja v. da se uzdržavate od bluda
 1Iv 2:17 tko vrši Božju v. živjet će zauvijek
 Iv 5:14 čuje što molimo u skladu s njegovom v.
VOLJEN: Mt 3:17 Ovo je moj v. Sin
VOLJETI: Mt 10:37 Tko v. oca ili majku više
 Iv 3:16 Bog je toliko v. svijet da je dao
 Iv 12:25 Tko v. svoj život, izgubit će ga
 Iv 13:34 v. jedan drugoga
 Iv 14:15 Ako me v., držat ćete se zapovijedi
 Iv 21:15 v. li me? Hrani moju janjad
 Iv 21:17 Šimune, v. li me?
 Ri 13:8 nikome ništa dužni, osim da v.
 2Ko 2:8 pokazite mu da ga v.
 Ga 2:20 Božji Sin, koji me v.
 Kol 3:19 Muževi, v. svoje žene
 1Iv 2:15 Nemojte v. ni svijet ni
 Iv 3:18 nemojmo v. riječima, nego djelima
 1Iv 4:10 nismo mi v. Boga, nego on v. nas
 1Iv 4:20 tko ne v. v. brata, ne može v. Boga
 1Iv 5:3 v. Boga znači držati se zapovijedi
 Ot 3:19 ukoravam sve koje v.
VRABAC: Mt 10:29 dva v. za novčić
VRAĆANJE: Br 23:23 v. ne može nauditi Izraelu
 Dj 19:19 koji se bavili v. spalili su knjige
VRAČAR: Dj 13:6 Barjesus, koji je bio v.
VRAČATI: Ps 37:21 Žli posuđuje i ne v.
VRATA: Mt 7:13 Udite na uska v.
 Iv 20:19 zaključali su v., Isus se pojavio
 Ot 3:20 stojim na v. i kucam
VRATITI SE: Job 14:14 Kad umre, može li se v.?
 Jl 2:12 v. meni svim svojim srcem
 Mi 3:7 v. mi se, i ja ću se v. vama!
VREDNIJI: Mt 6:26 Niste li vi v. od njih?
VRIJEDAN: Dj 13:46 ne smatrate se v. vječnog života
VRIJEDANJE: 1Pe 2:23 vrijedali, nije uzvraćao v.
VRIJEDATI: Mt 5:11 Sretni kad zbog mene v.
VRIJEME: Pr 3:1 Sve ima svoje v.
 Pr 9:11 v. nevolje i nepredviđeni događaji
 Da 7:25 na jedno v., dva v. i pola v.
 Hb 2:3 videnje ispuniti u v. koje je određeno
 Lk 21:24 dok ne završe v. neznabožaca
 Iv 7:8 moje v. još nije došlo
 1Ko 7:29 Malo je v. preostalo
 Ef 5:16 Mudro koristite v.
VRT: Pos 2:15 smjestio čovjeka u edenski v.
VUK: Izl 11:6 V. će boraviti s janjetom
 Mt 7:15 v. u ovčjem runu
 Lk 10:3 šaljem vas kao janjad među v.
 Dj 20:29 među vas uvući okrutni v.

Z

ZABAVA: Ri 13:13 bez razuzdanih z.
 Ga 5:21 opijanje, razuzdana z.
ZABAVNO: Izr 10:23 Bezumniku z. sramotna djela
ZABORAVITI: Pnz 4:23 Pazite da ne z. savez
 Ps 119:141 nisam z. tvoje naredbe
 Iza 49:15 Može li žena z. svoje dojenče
 He 6:10 Bog nije nepravedan, pa da z.
ZABORAVLJATI: Flp 3:13 z. ono iza mene
ZABRANITI: Dj 5:28 Strogo smo vam z.
ZABRINUT: Mt 6:34 ne budite z. za sutrašnji dan
 Flp 4:6 Ne budite z. ni za što
ZABRINUTOST: Izr 12:25 Od z. klone srce
 Lk 12:25 z. produžiti životni vijek?
ZADIVITI: 1Ko 2:1 nisam pokušavao z. riječima
ZADOVOLJAN: Flp 4:11 biti z. onim što imam
 Flp 4:12 Naucio sam kako biti z.
 1Ti 6:8 budimo time z.

ZADRŽAVATI: 2So 2:6 znate što ga z.
ZAHARIJA 1.: Lk 11:51 Z., koji je ubijen
ZAHARIJA 2.: Ezr 5:1 prorok Hagaj i prorok Z.
ZAHARIJA 3.: Lk 1:5 svećenik po imenu Z.
ZAHVALA: Ps 95:2 Dodimo pred nje ga z.
ZAHVALAN: Kol 3:15 budite z.!

1Ti 1:12 Z. sam Kristu Isusu
ZAHVALITI: Dj 28:15 Pavao ih ugledao, z. Bogu
ZAHVALJIVATI: Ps 92:1 Dobro je z. Jehovi
 1Ko 1:4 Uvijek z. svom Bogu zbog
 Ef 5:20 Uvijek za sve z. našem Bogu
ZAJAM: Izr 22:7 tko uzima z., rob je
ZAJAMCITI: Dj 17:31 z. tako što ga je uskrnsno
ZAKASNITI: Iza 46:13 Spasenje neće z.
 Hb 2:3 viđenje neće z.

ZAKEJ: Lk 19:2 Z., glavni poreznik
ZAKIDATI: Le 19:13 Ne z. svoje bližnje
ZAKLINJATI SE: Pos 22:16 Jehova: Z. samim sobom
 Mt 5:34 Ne z. nikako

ZAKLON: Ps 91:1 u skrovitost z. Svevišnjega
 2Ko 12:9 Kristova snaga poput z. nada mnom
ZAKON: Ps 19:7 Jehovin je z. savršen
 Ps 40:8 tvoj je z. duboko u meni
 Ps 94:20 stvaraju neprilike služeći se z.
 Ps 119:97 Kako volim tvoj z.!

Jr 31:33 Staviti ću svoj z. u njih
 Hb 1:4 z. gubi snagu, pravda se ne provodi
 Ri 7:22 unutarnji čovjek uživa u Božjem z.
 Ri 10:4 Krist je svršetak Z.
 Ri 13:8 tko voli bližnjeg, ispunio je Z.
 Ga 3:24 Z. skrbnik koji je vodio do Krista
 Ga 6:2 ispuniti Kristov z.
 Jk 2:8 izvršavate kraljevski z.

ZAKONODAVAC: Jk 4:12 jedan z. i Sudac
ZAKONSKI: Flp 1:7 z. potvrđivati pravo na
ZALITI: 1Ko 3:6 Ja sam posadio, Apolon je z.
ZAMETAK: Ps 139:16 još dok sam bio z.
ZAMISAO: Izr 15:22 Z. propadaju bez dogovora
 Izr 19:21 Mnogo je z. u čovjekovom srcu
ZAMKA: Ps 91:3 spasiti od ptičarske z.
 Izr 29:25 Strah od ljudi je z.
 Lk 21:34, 35 da vas taj dan ne iznenadi kao z.
ZAMOLITI: Mt 6:8 zna i prije nego što ga z.
 Iv 14:13 što god z. u moje ime, učinim ću
ZAMRACEN: Ef 4:18 Njima je um z.
ZANEMARITI: Mt 23:23 z. ste ono što je važnije
ZANEMARIVATI: 1Ti 4:14 Ne z. dar koji imaš
 1Pe 4:7 ne z. molitvu

ZAO: Ps 37:9 z. će biti uništeni
 Ps 37:10 z. više neće biti
 Izr 15:8 Žrtva z. gadi se Jehovi
 Izr 15:29 Jehova je daleko od z.
 Iza 26:10 ako se z. iskaže milost, neće naučiti
 Iza 57:21 Nema mira z.!

1Iv 5:19 cijeli je svijet pod vlašću Z.
ZAOKUPITI SE: Lk 21:34 pazite da se srca ne z.
ZAOKUPLJEN: Lk 10:40 Marta je bila z.
 1Ko 15:58 z. Gospodinovim djelom

ZAPEČAČEN: Da 12:9 riječi z. do vremena kraja
ZAPOMAGANJE: Izl 2:24 Bog čuo njihovo z.
ZAPOVIJED: Mt 22:40 Na tim se z. temelji Zakon
 Mk 12:28 Koja je prva među svim z.?
 Mk 12:31 Nema z. koja je važnija od tih
 Iv 13:34 nova z.: Volite jedan drugoga

ZAPRIJETITI: Dj 4:17 z. im i naredimo
ZASLIJEPITI: 2Ko 4:4 bog svijeta z. umove
ZASTUPNIK: Iv 7:29 Ja sam njegov z.
ZASTITA: Pr 7:12 mudrost je z. i novac je z.
 Flp 3:1 a vama to služi kao z.

ZATEČI: Lk 21:34 da vas taj dan ne z.
ZATVOR: Mt 25:36 bio u z. i posjetili me
 Dj 5:18 apostole bacili u z.

Dj 5:19 anđeo otvorio vrata z.
 Dj 12:5 Petar u z., skupština se molila
 Dj 16:26 uzdramli su se temelji z.
 He 13:3 Mislite na one koji su u z.
 Ot 2:10 Davo će neke od vas baciti u z.

ZATVORITI: Pnz 15:7 nemojte pred bratom z. ruku
ZAUVIJEK: Pr 3:14 sve što pravi Bog čini trajati z.
 1Pe 1:25 Jehovina riječ ostaje z.

ZAUZDAVATI: Izr 10:19 tko z. svoj jezik
ZAUZIMATI SE: Ri 8:34 Isus se z. za nas
ZAVARAVATI SE: Ga 6:7 Ne z.: Boga se ne može
ZAVESTI: Izr 7:21 z. ga slatkorječivošću
 Mt 24:24 z. čak i izabrane

ZAVEZIVATI: Pnz 25:4 Ne z. usta biku
ZAVIDAN: 1Ko 13:4 Ljubav nije z.

ZAVIDJETI: Ps 37:1 Nemoj z. onima koji
 Ps 73:3 počeo sam z. oholima
 Ps 106:16 Narod počeo z. Mojsiju

ZAVIRITI: 1Pe 1:12 anđeli zeće z.

ZAVJERA: Lk 23:51 nije podržao njihovu z.
ZAVJET: Pnz 23:21 Ako daš z. Jehovi
ZAVJETOVATI SE: Su 11:30 Jiftah se z. Jehovi

ZDRAV: 2Ti 1:13 Neka ti mjerilo budu z. riječi
 Tit 2:1 govori što je u skladu sa z. učenjem

ZDRUŽITI: Mt 19:6 što je Bog z.

ZEMLJA: Pos 1:28 napunite z. i podložite je
 Izl 9:29 z. pripada Jehovi
 Job 38:4 kad sam z. utemeljio
 Ps 37:11 krotki će posjedovati z.
 Ps 37:29 Pravednici će posjedovati z.
 Ps 104:5 z. se neće pomaknuti
 Ps 115:16 z. je dao ljudima
 Izr 2:21 samo će pravedni živjeti na z.
 Iza 45:18 z. oblikovao da se na njoj živi
 Iza 66:8 Može li se z. roditi u jedan dan?
 Mt 5:5 krotki će naslijediti z.
 Mt 13:23 sjeme koje je posijano na dobru z.

ZET: Pos 19:14 Ljubav su z. činilo da se šali
ZGAŽEN: Iza 42:3 Z. trsku neće slomiti

ZGRIJEŠITI: Pos 39:9 kako bih mogao z. Bogu?
 2Sa 12:13 David: Z. sam Jehovi

ZID: Js 6:5 gradski z. srušiti do temelja
 Da 5:5 ruka počela pisati po z. palače
 Jl 2:7 na z. se penju kao vojnici

ZIDINE: Eze 38:11 žive u naseljima bez z.
ZJENICA: Ps 17:8 Čuvaj me kao z. oka
 Za 2:8 Tko dira vas, dira z. mog oka

ZLATAN: Da 3:1 Nebukadnezar načinio z. kip
ZLATO: Eze 7:19 Ni srebro ni z. neće izbaviti

ZLIKOVAC: Izr 29:2 kad z. vlada, narod uzdiše
ZLO: Pos 3:5 znati što je dobro, a što z.
 Ps 23:4 ne bojim se z. jer si ti sa mnom
 Iza 5:20 Tesko onima koji z. nazivaju dobrom
 Iza 11:9 neće činiti z. niti ista našao
 Ri 7:19 činim z., koje ne želim činiti
 Ri 12:17 Nikome ne vraćajte z. za z.
 1So 5:22 Klonite se svega što je z.

ZLOČINAC: Lk 22:37 Bio je ubrojen među z.
ZLOTVOR: Mt 7:23 Odlazite od mene, z.!

ZLOUPOTREBLJAVATI: 1Ko 9:18 ne z. pravo
ZMAJ: Ot 12:9 zbačen veliki z., prazmija

ZMIJA: Pos 3:4 z. ženi: nećete umrijeti
 Iv 3:14 kao što je Mojsije podignuo z. na stup

ZNAK: Eze 9:4 obilježi z. čela
 Mt 24:3 što će biti z. tvoje prisutnosti
 Mt 24:30 Tada će se pojaviti z. Sina Čovječjeg
 Lk 21:25 bit će z. na suncu, mjesecu
 2So 2:9 poračena lažnim z. i čudima

ZNAMENJE: Br 23:23 z. ne može nauditi Jakovu
 Pnz 18:10 ntko bi poricao po z.

ZNAJJE: Izr 1:7 prvo što treba da bi stekao z.

Izr 2:10 z. postane drago tvojoj duši
Izr 24:5 z. čovjeku daje još veću snagu

Iza 5:13 narod otići u izgnanstvo jer nema z.

Iza 11:9 zemlja će biti puna z. o Jehovi
Da 12:4 pravo će se z. umožiti

Ho 4:6 odbacio si z., ja ću odbaciti tebe

Lk 11:52 od naroda ste uzeli ključ z.

1Ko 8:1 z. nadima, a ljubav izgrađuje

ZNATI: Izl 7:5 Egipćani će z. tko je Jehova

Ri 10:2 ne z. što je njegova volja

ZRAK: 1Ko 9:26 ne mlati z.

Ef 2:2 po volji vladara koji vlada z.

ZRELOST: He 6:1 napredujmo prema z.

ZVIJER: Le 26:6 ukloniti iz zemlje opasne z.

Eze 34:25 uklonit ću iz zemlje opasne z.

Da 7:3 četiri goleme z. izašle iz mora

ZVIJEZDA: Pos 15:5 pogledaj nebo i prebroji z.

Ps 147:4 sve z. zove po imenu

Mt 24:29 nakon nevolje z. će pasti s neba

Ot 2:1 drži sedam z. u desnici

ZVJEZDOZANAC: Mt 2:1 z. došli u Jeruzalem

Ž

ŽALITI (SE): 1Ko 15:19 nas ž. više od ikoga

Jd 16 ž. na životne okolnosti

ŽALOST: 2Ko 2:7 kako ga ne bi shvala ž.

2Ko 7:10 ž. koja je u skladu s Božjom voljom

ŽALOSTAN: Ps 38:6 po cijeli dan hodam ž.

Pr 7:3 lice ž., srce postaje bolje

ŽALOSTITI: Ps 78:41 ž. su svetog Boga

Ef 4:30 ne ž. Božji sveti duh

ŽARKO: Ri 1:15 ž. želim objavitii dobru vijest

ŽDRIJEB: Ps 22:18 izvlače ž. za moju odjeću

ŽEDAN: Iza 55:1 Svi koji ste ž., dođite

Iv 7:37 Ako je tko ž., neka dođe k meni

ŽELJTA: Iza 49:10 Neće gladovati ni ž.

ŽELJA: Ps 51:12 pobudi u meni ž. da budem poslušan

Ri 13:14 ne razmišljajte kako udovoljiti ž. tijela

Ri 16:18 robuju ž. svog tijela

Ga 5:16 nećete udovoljavati ž. tijela

Ef 2:3 nekada živjeli po ž. tijela

Flp 2:13 daje vam i ž. i snagu

Flp 3:19 Bog su im ž. tijela

2Ti 2:22 bježi od mladenakih ž.

Jk 1:14 svakoga iskušava njegova ž.

1Pe 2:2 razvijajte ž. za čistim mlijekom

1Pe 2:11 odupirete ž. tijela

1Iv 2:16 ž. tijela, z. očiju

ŽELJETI: Ps 37:4 dat će ti ono što ti srce ž.

Ps 145:16 dajesh svim stvorenjima što ž.

Ri 7:15 ne činim ono što ž., nego

Ri 7:18 ž. činiti dobro, ali

ŽELJEZO: Izr 27:17 ž. se oštiri ž.

Iza 60:17 umjesto ž. donijet ću srebro

Da 2:43 ž. se ne da pomiješati s glinom

ŽENA: Pos 2:24 vezat će se za svoju ž.

Pos 3:15 neprijateljstvo između tebe i ž.

Prn 31:12 Skupite narod – muškarce, ž., djecu

1Kr 11:3 Imao 700 ž. i 300 inoća

Izr 5:18 raduj se sa ž. s kojom si u braku od mladosti

Izr 12:4 Dobra ž. kruna je svom mužu

Izr 18:22 Tko je našao dobru ž., našao je blago

Izr 21:19 nego sa svadljivom i razdražljivom ž.

Izr 31:3 Nemoj trošiti svoju snagu na ž.

Izr 31:10 Tko će naći dobru ž.?

Pr 7:26 Od smrti je gorča ž. koja je

Pr 9:9 Uživaj u životu sa svojom voljenom ž.

Mi 2:15 postupa nevjerno sa ž. s kojom u braku

1Ko 7:2 neka svaki muškarac ima svoju ž.

Ef 5:22 ž. neka budu podložne muzevima

Ef 5:28 voljeti svoje ž. kao svoje tijelo

Ot 12:1 ž. zaodjenuta suncem

ŽENIDBA: Mt 19:12 odriču se ž. radi kraljevstva

ŽENITI SE: Mt 22:30 nakon uskrsnuća neće se ž.

Mt 24:38 prije potopa ljudi su se ž.

ŽETI: Pr 11:4 tko gleda na oblake, ne ž.

2Ko 9:6 tko oskudno sije, oskudno će ž.

Ga 6:9 ako se ne umorimo, ž. ćemo

ŽETVA: Mt 9:37 ž. velika, a radnika malo

ŽEZLO: Pos 49:10 ž. se neće odvojiti od Jude

Ps 2:9 Razbit ćeš ih željeznom ž.

ŽIDOV: Za 8:23 uhvatiti ž. za skut

Ri 3:29 Zar je Bog samo Bog ž.?

1Ko 9:20 ž. sam bio kao ž.

ŽIG: Ot 13:17 osim onoga tko ima ž.

ŽIV: Da 6:26 on je ž. Bog

Lk 20:38 Bog ž. jer su njemu svi oni ž.

He 4:12 Božja riječ ž. i ima veliku moć

ŽIVJETI: Mi 6:8 skromno ž. po volji svog Boga

2Ko 5:15 ne ž. više za sebe

1Iv 2:17 tko vrši Božju volju ž. će zauvijek

ŽIVOT: Pnz 30:19 dajem da izaberete ž. ili smrt

Ps 36:9 Ti si izvor ž.

Mt 16:26 što čovjek može dati u zamjenu za ž.

Lk 9:24 tko hoće spasiti ž., izgubit će ga

Iv 5:26 Otac ima ž. u sebi, i Sinu dao ž.

Iv 10:10 Ja sam došao da dobiju ž.

Iv 11:25 Ja sam uskrsnuće i ž.

Dj 3:15 ubili onoga preko kojeg dobivaju ž.

Dj 20:24 ni najmanje ne marim za svoj ž.

1Pe 3:18 vraćen u ž. kao duh

ŽIVOTINJA: Pos 7:2 Od čiste ž. po sedmero

Le 18:23 spolno općiti sa ž.

Izr 12:10 Pravednik ne brine za ž.

Pr 3:19 isti kraj ljudima i ž.

Ho 2:18 savez s divljim ž.

ŽRTVA: Le 7:37 ž. paljenicama, žitnim ž.

1Sa 15:22 poslušnost bolja od ž.

2Sa 24:24 Neću prinosti ž. koje me ne koštaju

Ps 40:6 ž. i prinose nisi želio

Ps 51:17 ž. Bogu po volji duh je slomljen

Izr 15:8 ž. zlih gadi se Jehovi

Iza 1:11 Što će mi mnoštvo vaših ž.?

Ho 6:6 mene raduje vjerna ljubav, a ne ž.

Ri 3:25 ž. kojom je pomirio sa sobom

Ri 12:1 dajte svoja tijela kao živu ž.

He 13:15 uvijek prinosismo Bogu ž. hvale

ŽRTVA LJEVANICA: Flp 2:17 izlijevam se kao ž.

ŽRTVENIK: Pos 8:20 Noa sagradio ž.

Izl 27:1 ž. od akacijnog drvca

Mt 5:24 ostavi dar pred ž.

Dj 17:23 ž. s natpisom: Nepoznatom Bogu

0-9

24: Ot 4:4 **24** prijestolja i **24** starješine

70: Ps 90:10 životni vijek s. godina

Da 9:2 Jeruzalem opustošen **70** godina

Da 9:24 S. tjedana određeno tvom radu

Lk 10:1 Gospodin izabrao **70** i poslao ih

77: Mt 18:22 ne do sedam puta, nego do s.

100: Mt 13:8 donositi plod **100** puta više

Mt 18:12 ima **100** ovaca pa jedna zaluta

300: Su 7:7 Izbavit ću vas s **300** ljudi

500: 1Ko 15:6 pojavio se pred više od **500**

666: Ot 13:18 Njen je broj **666**

1000: Ps 91:7 T. će ih pasti pored tebe

Iza 60:22 Od maloga će postati t.

2Pe 3:8 jedan dan kao t. godina

Ot 20:2 svezao Sotonu na **1000** godina

Ot 20:4 kraljevali s Kristom **1000** godina

4000: Mk 8:20 sedam kruhova za **4000** muškaraca

5000: Mt 14:21 jelo oko **5000** muškaraca

144 000: Ot 7:4 obilježeni pečatom, **144 000**

Ot 14:3 **144 000** otkupljenih sa zemlje

185 000: 2Kr 19:35 andeo pobio **185 000**

Rječnik biblijskih pojmova

A

Ab. Naziv koji se nakon babilonskog izgnanstva počeo koristiti za 5. mjesec židovskog vjerskog kalendara i 11. mjesec građanskog kalendara. Ab se poklapa s razdobljem od sredine srpnja do sredine kolovoza. U Bibliji se ne spominje po imenu, nego se naprosto naziva "peti mjesec" (Br 33:38; Ezr 7:9; vidi dodatak B15).

Abadon. Hebrejska riječ koja znači "uništenje; propast". U Bibliji je obično prevedena s "mjesto propasti". Ne odnosi se na doslovno mjesto, nego, po svemu sudeći, na činjenicu da se ljudsko tijelo nakon smrti raspada i pretvara u prah (Ps 88:11; Job 26:6; Izr 15:11). U Otkrivenju 9:11 koristi se kao ime anđela bezdana.

Abib. Naziv koji se prvobitno koristio za 1. mjesec židovskog vjerskog kalendara i 7. mjesec građanskog kalendara. "Abib" znači "zeleno klasje", a poklapa se s razdobljem od sredine ožujka do sredine travnja. Nakon povratka Židova iz Babilona naziva se nisan (Pnz 16:1; vidi dodatak B15).

Adar. Naziv koji se nakon babilonskog izgnanstva počeo koristiti za 12. mjesec židovskog vjerskog kalendara i 6. mjesec građanskog kalendara. Adar se poklapa s razdobljem od sredine veljače do sredine ožujka (Es 3:7; vidi dodatak B15).

Ahaja. U grčkom dijelu Biblije, rimska provincija na jugu Grčke. Glavni grad bio je Korint. Ahaja je obuhvaćala cijeli poluotok Peloponez i središnji dio kontinentalne Grčke (Dj 18:12; vidi dodatak B13).

Alabaster. Vrsta minerala koji se vadio u blizini egipatskog grada Alabastrona. Od njega su se izrađivali razni predmeti, između ostalog i bočice za mirisno ulje. Te su bočice obično imale uzak grlić koji se mogao zapečatiti kako iz njih ne bi curilo skupocjeno ulje (Mk 14:3).

Alamot. Glazbeni izraz koji doslovno znači "djevojke; mlade žene". Vjerojatno se odnosi na djevojački sopran. Taj je izraz, po svemu sudeći, upućivao na to da neko glazbeno djelo treba izvesti u visokom registru (1Lje 15:20; Ps 46:nsl.).

Alfa i omega. Prvo i posljednje slovo grčkog alfabeta. Ta se slova tri puta zajedno javljaju u Otkrivenju kao titula za Boga. U tim kon-

tekstima izraz "alfa i omega" ima isto značenje kao "prvi i posljednji" te "početak i svršetak" (Ot 1:8; 21:6; 22:13).

Amen. "Neka bude tako" ili "zaista je tako". Ta je riječ izvedena iz hebrejskog korijena *aman*, što znači "biti vjeran, vjerodostojan". Izgovarala se u znak suglasnosti s nekom zakletvom, molitvom ili izjavom. U Otkrivenju se koristi kao titula za Isusa (Pnz 27:26; 1Lje 16:36; Ot 3:14).

Andeo. Prijevod hebrejske riječi *malak* i grčke riječi *aggelos*. Obje riječi doslovno znače "glasnik", ali prevode se s "andeo" kad se misli na nebeske glasnike (Pos 16:7; 32:3; Lk 7:27; Ot 22:8). Anđeli su moćna duhovna stvorenja koja je Bog stvorio puno prije ljudi. U Bibliji ih se naziva i "sinovi pravog Boga" te "jutarnje zvijezde" (Job 1:6; 38:7). Oni nisu stvoreni sa sposobnošću razmnožavanja, nego je svaki od njih stvoren zasebno. Ima ih preko stotinu milijuna (Da 7:10). Na temelju Biblije može se zaključiti da svaki anđeo ima svoje ime i svoju osobnost. Međutim, oni su ponizni i ne žele da ih se štuje, a većina njih čak nije željela ljudima otkriti svoje ime (Pos 32:9; Lk 1:26; Ot 22:8, 9). Imaju različite položaje i dodijeljeni su im različiti zadaci, naprimjer služe pred Jehovininim prijestoljem, prenose njegove poruke, štite Jehovine zemaljske slugu, izvršavaju njegove presude i podupiru propovijedanje dobre vijesti (2Kr 19:35; Ps 34:7; Lk 1:30, 31; Ot 5:11; 14:6). U budućnosti će se boriti uz Isusa u haramagedonskoj bici (Ot 19:14, 15).

Antikrist. Izraz grčkog porijekla koji ima dvojako značenje. Odnosi se na nekoga tko je protiv Krista, odnosno tko mu se suprotstavlja. No može se odnositi i na lažnog Krista, odnosno na nekoga tko pokušava zauzeti Kristovo mjesto. Svi ljudi, organizacije ili skupine koji se lažno predstavljaju kao Kristovi zastupnici, koji se izdaju za Mesiju ili koji se suprotstavljaju Kristu i njegovim učenicima mogu se s pravom nazvati antikristima (1Iv 2:22).

Apostol. Osnovno značenje grčke riječi *apóstolos* glasi "onaj koji je poslan". Taj se izraz koristi za Isusa i za neke pojedince koji su bili poslani da služe drugima. No najčešće se odnosi na dvanaesticu učenika koje je Isus osobno izabrao kao svoje zastupnike (Mk 3:14; Dj 14:14).

Aram; Aramejci. Potomci Šemovog sina Arama. Uglavnom su živjeli na području koje se protezalo od libanonskog gorja na zapadu do Mezopotamije na istoku te od planinskog lanca Taurusa na sjeveru do Damaska na jugu, ali i još južnije. To područje, koje se na hebrejskom zvalo Aram, kasnije se naziva Sirija, a njegovi stanovnici Sirijci (Pos 25:20; Pnz 26:5; Ho 12:12).

Aramejski. Semitski jezik vrlo srodan hebrejskom, koji je koristio isti alfabet. Prvobitno su njime govorili Aramejci, ali kasnije je postao jezik koji se koristio u trgovini i međunarodnoj komunikaciji u Asirskom i Babilonskom Carstvu. Aramejski se koristio i u službenoj komunikaciji u Perzijskom Carstvu (Ezr 4:7). Neki dijelovi Ezrine, Jeremijine i Danijelove knjige napisani su na aramejskom (Ezr 4:8–6:18; 7:12–26; Jr 10:11; Da 2:4b–7:28).

Areopag. Brezuljak u Ateni, sjeverozapadno od Akropole. Tako se zvalo i vijeće (sud) koje je ondje zasjedalo. Stoički i epikurejski filozofi doveli su Pavla na Areopag kako bi im objasnio svoja vjerovanja (Dj 17:19).

Arkandeo. Izraz znači "vrhovni anđeo". Prefiks "ark" znači "glavni" ili "vrhovni". Na temelju te definicije – kao i činjenice da se u Bibliji izraz "arkandeo" pojavljuje samo u jedini – može se zaključiti da postoji samo jedan arkandeo. Biblija otkriva da se taj arkandeo zove Mihael (Da 12:1; Jd 9; Ot 12:7).

Aronovi sinovi. Potomci Levijevog unuka Arona, koji je bio izabran za prvog velikog svećenika pod Mojsijevim zakonom. Aronovi sinovi izvršavali su svećeničke dužnosti u svetom šatoru i u hramu (1Lje 23:28).

Aselgeia. Vidi BESRAMNOST; BESRAMNA DJELA.

Aštarta. Kanaanaska božica rata i plodnosti, Baalova žena (1Sa 7:3).

Azazel. Hebrejski izraz koji možda znači "jarac koji nestaje". Na Dan očišćenja jarac koji je bio određen za azazela bio je poslan u pustinju te je, u simboličnom smislu, odnio sa sobom grijeha koje je narod počinio tijekom protekle godine (Le 16:8, 10).

Azija. U grčkom dijelu Biblije naziv rimske provincije koja je obuhvaćala zapadni dio današnje Turske te neke otoke, naprimjer Samos i Patmos. Glavni grad bio je Efez (Dj 20:16; Ot 1:4; vidi dodatak B13).

B

Baal. Kanaanški bog kojeg se smatralo gospodarom neba te bogom kiše i plodnosti. Izraz

"Baal" ponekad se koristio i za niža božanstva nekih zajednica ili plemena. Ta hebrejska riječ znači "vlasnik; gospodar" (1Kr 18:21; Ri 11:4).

Babilon. Ime grada koji se prvobitno zvao Babel. Bio je prijestolnica Babilonskog Carstva, odnosno Babilonije. U Bibliji se naziv "Babilon" koristi i za grad i za Babilonsko Carstvo (2Kr 20:14; Ezr 5:12; Jr 51:37).

Balzam. Gusta, smolasta tvar ugodna mirisa koju izlučuju neke drvenaste biljke. Balzam se koristio u liječenju i za izradu mirisnog ulja. Bio je vrlo cijenjen (Pos 37:25; Jr 8:22).

Bat. Mjera za tekućinu. Na temelju pronađenih ostataka posuda na kojima se nalazio natpis "bat", procjenjuje se da je bat imao otprilike 22 litre. Prema batu se izračunava većina ostalih mjera za suhe stvari i za tekućine koje se spominju u Bibliji (1Kr 7:38; Eze 45:14; vidi dodatak B14).

Beelzebub. Izraz se odnosi na Sotonu, vladara demonâ. Moguće je da je riječ o drugom obliku imena Baal-Zebub, kako se zvao bog kojeg su štovali Filistejci u Ekronu (2Kr 1:3; Mt 12:24).

Besramnost; besramna djela. Grčki *asélgeia*. Postupci kojima se ozbiljno krše Božji zakoni i koji su odraz besramnosti i drskosti; nepoštovanje, pa čak i prezir prema autoritetu, zakonima i moralnim mjerilima. Izraz se ne odnosi na manje prijestupe (Ga 5:19; 2Pe 2:7).

Bezakonje. Prijevod grčke riječi koja prenosi misao o zanemarivanju i kršenju zakona te o pokazivanju potpunog nepoštovanja prema zakonu. U Bibliji se pod tim izrazom podrazumijeva zanemarivanje i kršenje Božjih zakona (Mt 24:12; 2Ko 6:14; 2So 2:3–7; 1Iv 3:4).

Bezbožnost; bezbožnik. Krajnji prezir i nepoštovanje prema Bogu i onome što je sveto. U Bibliji se bezbožnikom naziva onoga tko ne mari za Božja mjerila o tome kako treba štovati Boga i kako treba živjeti, čak i ako tvrdi da je vjernik (Tit 2:12; 2Pe 3:7).

Bezdan. Prijevod grčke riječi *ábyssos*, koja znači "neizmjerljivo dubok" ili "nedokučiv; neizmjeran". U grčkom dijelu Biblije označava mjesto na kojem je netko zatočen ili stanje zatočenošći. Taj se izraz može odnositi na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi, ali može imati i šire značenje (Lk 8:31; Ri 10:7; Ot 20:3).

Bičevanje. Oblik kažnjavanja i mučenja. U 1. stoljeću za to se koristio bič na koji su bile pričvršćene željezne kuglice ili oštri komadići kostiju (Mt 20:19; Iv 19:1).

Blagdan beskvasnih kruhova. Jedan od tri najznačajnija godišnja blagdana u Izraelu. Počinjao je 15. nisana, dan nakon Pashe, i trajao je sedam dana. Tijekom tog blagdana smio se jesti samo beskvasni kruh, u znak sjećanja na izlazak iz Egipta (Izl 23:15; Mk 14:1).

Blagdan posvećenja. Godišnji blagdan koji se slavio u spomen na očišćenje hrama nakon što ga je oskrvnuo Antioh Epifan. Počinjao je 25. kisleva i trajao je osam dana (Iv 10:22).

Blagdan sjenica. Naziva se i Blagdan berbe. Slavio se od 15. do 21. etanima. Izraelci su njime obilježavali kraj poljoprivredne godine. Tom su se prigodom veselili i zahvaljivali Jehovi što je blagoslovio njihov urod. Tijekom tog blagdana živjeli su pod sjenicama – jednostavnim konstrukcijama koje su imale nekoliko stupova i krov načinjen od prućnih materijala. Boravak u tim privremenim nastambama trebao ih je podsjećati na izlazak iz Egipta. Blagdan sjenica bio je jedan od tri izraelska blagdana na koja su muškarci trebali doći u Jeruzalem kako bi ih ondje proslavili (Le 23:34; Ezr 3:4).

Blagdan žetve; Blagdan tjedana. Vidi PEDESETNICA.

Blud. Prijevod grčke riječi *porneia*, koja se u Bibliji odnosi na spolne radnje koje je Bog zabranio. U blud spadaju preljub, prostitucija, spolni odnosi između osoba koje nisu u braku, homoseksualni odnosi i općenje sa životinjama. U knjizi Otkrivenje taj se izraz koristi u prenesenom smislu i odnosi se na duhovni blud koji svjetske religije, nazvane "Babilon Veliki", čine s vladarima ovog svijeta tako što se združuju s njima kako bi stekle moć i bogatstvo (Ot 14:8; 17:2; 18:3; Mt 5:32; Dj 15:29; Ga 5:19; vidi BLUDNICA; BLUDNIK).

Bludnica; bludnik. Osoba koja se upušta u izvanbračne spolne odnose. Taj se izraz u Bibliji često koristi za osobe koje to čine za novac, odnosno bave se prostitucijom. (Grčka riječ *porne*, prevedena s "bludnica", dolazi od glagola koji znači "prodavati".) Biblija pokazuje da se prostitucijom nisu bavile samo žene nego i muškarci. Mojsijev zakon osuđivao je prostituciju, a novac koji bi bludnica ili bludnik zaradili nije se smio dati kao prilog u Jehovinom svetištu. Za razliku od toga, u poganskim je religijama hramska prostitucija bila izvor zarade (Pnz 23:17, 18; 1Kr 14:24). U Bibliji se taj izraz koristi i u prenesenom smislu te se odnosi na ljude, narode ili organizacije koji se upuštaju u neki oblik idolopoklonstva, a istovremeno tvrde da štiju Boga.

Naprimjer, u Otkrivenju su svjetske religije, koje se u toj knjizi nazivaju "Babilon Veliki", predočene bludnicom jer su se združile s vladarima ovog svijeta kako bi stekle moć i bogatstvo (Ot 17:1–5; 18:3; 1Lje 5:25).

Borovica. Rod crnogoričnog grmlja i drveća. Kralj Salamon uvezio je velike količine drvca borovice iz Libanona te ga je koristio prilikom gradnje hrama. Moguće je da je riječ o divljoj foji (*Juniperus excelsa*), visokom zimzelenom drvetu koje može narasti i do 20 metara u visinu (1Kr 5:8–10; 6:15). No u nekim drugim recima u kojima se spominje borovica, vjerojatno se radi o grmolikoj gluhačuši (*Juniperus phoenicia*) (Jr 48:6).

Božje kraljevstvo. Taj se izraz u prvom redu odnosi na Božju vrhovnu vlast koju predstavlja kraljevska vlast njegovog Sina, Krista Isusa (Mt 12:28; Lk 4:43; 1Ko 15:50).

Bul. Naziv 8. mjeseca židovskog vjerskog kalendara i 2. mjeseca građanskog kalendara. Taj je naziv izveden od riječi koja znači "urod; žetva". Bul se poklapa s razdobljem od sredine listopada do sredine studenoga (1Kr 6:38; vidi dodatak B15).

C

Cezar. Rimsko obiteljsko ime koje je postalo titula rimskih careva. U Bibliji se poimence spominju August, Tiberije i Klaudije. Iako se Neron ne spominje po imenu, na njega se u nekim recima odnosi izraz "car". Taj se izraz koristi i u širem smislu kao simbol državnih vlasti (Mk 12:14, bilj.; Dj 25:8, bilj.).

Č

Čist; čistoća. U Bibliji se ti izrazi ne odnose samo na tjelesnu čistoću nego i na održavanje odnosno obnavljanje stanja koje je bespriječno, neokaljanje i u kojem nema ničega što bi nekoga ili nešto moglo uprljati, onečistiti ili iskvariti u moralnom ili duhovnom pogledu. U Mojsijevom zakonu ti se izrazi odnose na obrednu čistoću (Le 10:10; Ps 51:7; Mt 8:2; Jk 1:27).

Čuda; silna djela. Postupci ili pojave koji nadilaze sve poznate prirodne zakone i koji se pripisuju nekoj nadnaravnoj sili. U Bibliji se ponekad u istom smislu koriste i izrazi kao što su "znakovi" i "znamenje" (Izl 4:21; Dj 4:22; He 2:4).

D

Dagon. Filistejski bog, prikazivan kao napola čovjek, a napola riba. Porijeklo tog imena nije moguće sa sigurnošću utvrditi, ali neki ga stručnjaci povezuju s hebrejskom riječi *dag*, što znači "riba" (Su 16:23; 1Sa 5:4).

Dan očišćenja; Dan pomirenja. Najsvetiji dan u godini za Izraelce, poznat i pod nazivom Jom kipur (hebrejski *jom hakipurim*, što znači "dan pokrivanja"). Slavio se 10. etanima. To je bio jedini dan u godini kad je veliki svećenik ulazio u Svetinju nad svetinjama u svetom šatoru, a kasnije u hramu. Ondje je prinio krv žrtava za očišćenje svojih grijeha, grijeha drugih Levijevaca i grijeha čitavog naroda. Tog dana Izraelci su trebali održati sveti skup i poštiti, a budući da se taj dan ujedno smatrao danom počinaka, nisu smjeli obavljati svakodnevne poslove (Le 23:27, 28).

Dan počinaka. Prema židovskom kalendaru, riječ je o sedmom danu u tjednu, koji je trajao od zalaska Sunca u petak do zalaska Sunca u subotu. Izvorna hebrejska riječ *šabat* znači "počinak; mirovanje". U grčkim knjigama Biblije taj se dan naziva "subota". I neki drugi dani u godini koji su bili blagdani nazivali su se "danom počinaka". Tijekom dana počinaka nije se smio raditi nikakav posao. Jedino su svećenici smjeli vršiti službu u svetištu. Osim toga, svaka 7. i 50. godina bile su godine počinaka. Tijekom godine počinaka zemlja se nije smjela obrađivati, a Izraelci nisu smjeli od svojih sunarodnjaka zahtijevati isplatu dugova. Odredbe Mojsijevog zakona koje su se ticale dana počinaka bile su razumne, ali vjerski su im vođe s vremenom nadodali mnoga pravila i zabrane, pa je u Isusovo vrijeme narodu bilo teško držati se svih tih odredbi (Izl 20:8; Le 25:4; Lk 13:14–16; Kol 2:16).

Dan pripreme. Dan prije subote (dana počinaka), tijekom kojeg su Židovi obavljali sve što je bilo potrebno za naredni dan. Taj je dan završavao zalaskom Sunca u petak, nakon čega je slijedila subota, odnosno dan počinaka. Naime, Židovi su dan računali od večeri do večeri (Mk 15:42; Lk 23:54).

Danak. Ono što jedna zemlja ili vladar plaća drugoj zemlji ili vladaru kao znak podložnosti kako bi sačuvali mir ili dobili zaštitu (2Kr 3:4; 18:14–16; 2Lj 17:11). Izraz se odnosi i na porez koji plaća svaki podanik (Ne 5:4; Ri 13:7).

Danica. Posljednja zvijezda koja se pojavljuje na istočnom nebu netom prije Sunca te tako najavljuje svitanje novog dana. Naziva se i "jutarnja zvijezda" (Ot 22:16; 2Pe 1:19).

Darik. Perzijski zlatnik koji je težio 8,4 grama (1Lj 29:7; vidi dodatak B14).

Davidov grad. Ime koje je dobio grad Jebus nakon što ga je David osvojio i u njemu sagradio svoju kraljevsku palaču. Naziva se i Zion.

Riječ je o jugoistočnom, i ujedno najstarijem, dijelu Jeruzalema (2Sa 5:7; 1Lj 11:4, 5).

Dekapolis. Skupina grčkih gradova, prvobitno je obuhvaćala deset gradova. Izraz dolazi od grčkih riječi *déka*, što znači "deset", i *pólis*, što znači "grad". Taj naziv odnosio se i na područje s istočne strane Galilejskog mora i Jordana, na kojem se nalazila većina tih gradova. Ti su gradovi bili središta helenističke kulture i trgovine. Isus je prošao kroz Dekapolis, ali ne postoje nikakve naznake da je posjetio ijedan od tamošnjih gradova (Mt 4:25; Mk 5:20; vidi dodatke A7 i B10).

Demoni. Nevidljiva zla duhovna stvorenja koja imaju nadljudsku moć. U Postanku 6:2 naziva ih se "sinovi pravog Boga", a u Judi 6 "anđeli", što pokazuje da nisu bili stvoreni zli. Oni su nekad bili anđeli, ali su svojevrijem postali Božji neprijatelji kad su u Noinim danima postali neposlušni Jehovi i pridružili se Sotoni u pobuni protiv Boga (Pnz 32:17; Lk 8:30; Dj 16:16; Jk 2:19).

Denar. Rimski srebrenjak koji je težio otprilike 3,85 grama. Na njemu je s jedne strane bio otisnut carev lik. Jedan denar bio je dnevnic radnika, a toliko je iznosila i glavarina, odnosno porez koji su Židovi bili dužni plaćati Rimu (Mt 22:17; Lk 20:24; vidi dodatak B14).

Desetina. Deseti dio (10 posto) od poljoprivrednih proizvoda, životinja ili novca koji se davao kao porez, uglavnom u vjerske svrhe (Pnz 26:12; Ml 3:10; Mt 23:23). Dok je Mojsijev zakon bio na snazi, Izraelci su svake godine levitima trebali davati desetinu ljetine i desetinu prirasta stoke kako bi ih uzdržavali. Leviti su zatim desetinu svoje desetine davali svećenicima iz Aronove loze za njihovo uzdržavanje. Postojale su i druge desetine. Kršćani nisu dužni davati desetinu.

Djevovski brak. Brak između muškarca i udovice njegovog brata koji iza sebe nije ostavio muškog potomka. Muškarac je stupao u takav brak kako bi svom umrlom bratu osigurao potomstvo i produžio njegovu rodoslovnu liniju. Običaj sklapanja djevovskog braka, koji se nazivao i leviratski brak, kasnije je bio uvršten u Mojsijev zakon (Pos 38:8; Pnz 25:5).

Dobra vijest. U grčkom dijelu Biblije taj se izraz odnosi na dobru vijest o Božjem kraljevstvu i o spasenju koje je moguće dobiti zahvaljujući vjeri u Isusa Krista (Lk 4:18, 43; Dj 5:42; Ot 14:6).

Drahma. U grčkom dijelu Biblije taj se izraz odnosi na grčki srebrenjak, koji je u to doba težio

3,4 grama. U hebrejskom dijelu Biblije spominje se zlatna drahma, koja je bila jednaka perzijskom dariku (Ne 7:70; Mt 17:24; vidi dodatak B14).

Drvo spoznaje dobra i zla. Drvo u edenskom vrtu koje je Bog upotrijebio kao simbol svog prava da ljudima postavlja mjerila o tome što je dobro, a što zlo (Pos 2:9, 17).

Drvo života. Drvo koje se nalazilo u edenskom vrtu. Biblija ne upućuje na to da su njegovi plodovi sami po sebi nekome mogli dati život. Umjesto toga, to je drvo predočavalo Božje jamstvo da će dati vječni život onima kojima dopusti da jedu njegove plodove (Pos 2:9; 3:22).

Duh. Hebrejska riječ *ruah* i grčka riječ *pneúma*, koje se često prevode s "duh", imaju širok spektar značenja. Sva se značenja odnose na nešto što se ne može vidjeti ljudskim okom, ali se može prepoznati po svom djelovanju. Hebrejska i grčka riječ koriste se kad se odnose na (1) vjetar, (2) životnu silu u zemaljskim stvorenjima, (3) unutarnju silu koja izvire iz čovjekovog simboličnog srca i potiče ga da govori i postupi na određeni način, (4) nadahnute izjave koje potječu iz nevidljivog izvora, (5) duhovna stvorenja i (6) silu kojom se Bog služi kako bi ostvario svoje naume, odnosno sveti duh (Br 14:24; Ps 104:29; Mt 12:43; Lk 11:13).

Duša. Tradicionalni prijevod hebrejske riječi *nefeš* i grčke riječi *psykhé*. Kad se razmotri kako se ti izrazi koriste u Bibliji, jasno je da se oni u osnovi odnose na (1) ljude, (2) životinje ili (3) život čovjeka ili životinje (Pos 1:20, bilj.; 2:7, bilj.; Iv 15:13, bilj.; 1Pe 3:20, bilj.). Za razliku od načina na koji se izraz "duša" koristi u mnogim vjerskim kontekstima, u Bibliji se *nefeš* i *psykhé*, kad je riječ o zemaljskim stvorenjima, odnose na nešto materijalno, opipljivo, vidljivo i smrtno. U ovom prijevodu ti su izrazi uglavnom prevedeni prema kontekstu, primjerice sa "život", "stvorenje", "čovjek", "živo biće" ili jednostavno osobnom zamjenicom (naprimjer, "on" umjesto "njegova duša"). U nekim recima nalazi se bilješka s alternativnim prijevodom "duša". Izraz "duša", bilo da se nalazi u glavnom tekstu ili u bilješci, treba shvatiti u skladu s navedenim objašnjenjem. Kad piše da nešto treba raditi svom dušom, to znači da to treba činiti cijelim bićem, svesrdno ili da tome treba posvetiti cijeli život (Pnz 6:5; Mt 22:37). Na nekim se mjestima izvorne riječi odnose na proždrljivost i na čovjekove želje, a mogu se odnositi

i na mrtvaca ili mrtvu životinju (Br 6:6; Izr 23:2; Iza 56:11; Hg 2:13).

Dvorište. Ograđen i otvoren prostor koji je okruživao sveti šator, a kasnije i hram. U dvorištu svetog šatora nalazio se žrtvenik za žrtve paljenice. Hram je imao nekoliko dvorišta ograđenih zidom koja su se nalazila oko glavne hramske zgrade, a žrtvenik za žrtve paljenice nalazio se u unutarnjem dvorištu (Izl 27:9; 1Kr 7:12; vidi dodatke B5, B8, B11).

D

Davo. U grčkom dijelu Biblije, ime za Sotonu, a znači "klevetnik". Sotona je dobio to ime zato što je najveći i najgori klevetnik Jehove Boga koji širi laži o njemu, proturječi onome što on kaže i prezire njegovo sveto ime (Mt 4:1; Iv 8:44; Ot 12:9).

E

Edom. Drugo ime Izakovog sina Ezava. Ezavovi, odnosno Edomovi, potomci zauzeli su Seir, brdovito područje između Mrtvog mora i Akapskog zaljeva. To je područje dobilo ime Edom (Pos 25:30; 36:8; vidi dodatke B3 i B4).

Efa. Mjera za suhe tvari. Taj izraz odnosi se i na posudu ili košaru kojom se mjerilo žito. Efa je bila jednaka batu (mjera za tekućinu) i iznosila je 22 litre (Izl 16:36; Eze 45:10; vidi dodatak B14).

Efrajim. Ime Josipovog drugog sina. Po njemu je kasnije prozvano jedno izraelsko pleme. Nakon što je Izrael bio podijeljen na dva kraljevstva, Efrajim je bilo najistaknutije pleme u desetoplemenskom kraljevstvu, pa je njegovo ime postalo sinonim za cijelo to kraljevstvo (Pos 41:52; Jr 7:15).

Elul. Naziv koji se nakon babilonskog izgnanstva počeo koristiti za 6. mjesec židovskog vjerskog kalendara i 12. mjesec građanskog kalendara. Elul se poklapa s razdobljem od sredine kolovoza do sredine rujna (Ne 6:15; vidi dodatak B15).

Epikurejski filozofi. Sljedbenici grčkog filozofa Epikura (341. – 270. pr. n. e.). Njihova filozofija zasnivala se na ideji da je pronalaženje zadovoljstva najvažniji cilj u životu čovjeka (Dj 17:18).

Etanim. Naziv 7. mjeseca židovskog vjerskog kalendara i 1. mjeseca građanskog kalendara. Etanim se poklapa s razdobljem od sredine rujna do sredine listopada. Nakon povratka Židova iz Babilona naziva se tišri (1Kr 8:2; vidi dodatak B15).

Etiopija; Etiopljani. Drevni narod koji je živio južno od Egipta. U biblijsko doba Etiopija je obuhvaćala najjužniji dio današnjeg Egipta i današnji Sudan. Izraz "Etiopija" ponekad se koristi umjesto hebrejskog naziva "Kuš" (Es 1:1).

Eufkrat. Najduža i najvažnija rijeka jugozapadne Azije i jedna od dviju velikih rijeka u Mezopotamiji. Prvi se put spominje u Postanku 2:14 kao jedna od četiriju rijeka u Edenu. U Bibliji se često naziva samo "Rijeka" (Pos 31:21). Eufkrat je činio sjevernu granicu područja koje je Bog obećao dati Izraelcima (Pos 15:18; Ot 16:12; vidi dodatak B2).

Eunuh. U doslovnom smislu, muškarac koji je kastriran. Takvi su muškarci obično služili na dvoru kao čuvari žena, odnosno vodili su brigu o kraljici i kraljevim noćama. Taj se izraz odnosio i na one koji nisu u doslovnom smislu bili eunusi, nego su bili dvorski službenici. Izraz "eunuh" koristi se i u prenesenom smislu i odnosi se na nekoga tko se dragovoljno odrekao stupanja u brak kako bi se više posvetio službi Bogu (Es 2:15; Mt 19:12, bilj.; Dj 8:27, bilj.).

F

Faraon. Titula egipatskih vladara. U Bibliji se poimence spominju petorica faraona: Šišak, So, Tirhaka, Neho i Hofra. Ostalima se ime ne navodi, pa tako ni onima koji su u velikoj mjeri bili uključeni u događaje iz Abrahamovog, Mojsijevog i Josipovog života (Izl 15:4; Ri 9:17).

Farizeji. Utjecajna židovska vjerska sljedba u 1. stoljeću. Nisu bili iz svećeničke loze, ali držali su se Zakona do najmanjih pojedinosti te su usmenu predaju izjednačili sa Zakonom (Mt 23:23). Odupirali su se svakom utjecaju grčke kulture, a budući da su dobro poznavali Zakon i židovsku predaju, imali su velik utjecaj na narod (Mt 23:2–6). Neki od njih bili su članovi Sudbenog vijeća. Često su se raspravljali s Isusom oko držanja subote, židovske predaje i društvenja s grešnicima i poreznicima. Neki farizeji postali su kršćani. Jedan od njih bio je Savao iz Tarza (Mt 9:11; 12:14; Mk 7:5; Lk 6:2; Dj 26:5).

Filisteji; Filistejci. Zemlja na obali Sredozemnog mora, na jugu Izraela. Njeni stanovnici, Filistejci, bili su doseljenici s Krete koji su se naselili na tom području. David ih je porazio, ali oni su ipak ostali neovisni. Bili su zakletih neprijatelji Izraelaca (Izl 13:17; 1Sa 17:4; Am 9:7; vidi dodatak B4).

G

Gaz. Plitko mjesto u rijeci ili moru koje se može prijeći gazeći kroz vodu (Su 3:28; 12:5, 6).

Gehena. Grčko ime za dolinu Hinom, koja se nalazila južno i jugozapadno od drevnog Jeruzalema (Jr 7:31). Za tu je dolinu bilo proročeno da će po njoj biti razbacana mrtva tijela (Jr 7:32; 19:6). Ništa ne upućuje na to da su u geheni ljudi ili životinje bili mučeni ili živi spaljivani. Stoga ta dolina nije mogla predočavati neko nevidljivo mjesto na kojem ljudske duše trpe vječne muke u doslovnoj vatri. Umjesto toga, Isus i njegovi učenicima koristili su izraz "gehena" kao simbol "druge smrti", odnosno nepovratnog uništenja i vječne propasti (Ot 20:14; Mt 5:22; 10:28).

Gera. Mjera za težinu koja je imala 0,57 grama, što je odgovaralo dvadesetom dijelu šekela (Le 27:25; vidi dodatak B14).

Gilead. U užem smislu, plodno područje istočno od Jordana koje se protezalo sjeverno i južno od doline Jaboka. Taj se naziv ponekad odnosio na cijelo područje Izraela istočno od Jordana, gdje su živjeli pripadnici Rubenovog, Gadovog i polovine Manaševog plemena (Br 32:1; Jš 12:2; 2Kr 10:33; vidi dodatak B4).

Gitit. Glazbeni izraz nepoznatog značenja. Po svemu sudeći, potječe od hebrejske riječi *gat*, što znači "vinski tjesak". Stoga neki smatraju da se izraz "gitit" možda odnosi na melodiju pjesama koje su se pjevale dok se pravilo vino (Ps 81:nsl.).

Gorje Libanon. Jedan od dva planinska lanca koji čine planinski sustav istoimene zemlje. Gorje Libanon pruža se na zapadu zemlje, a drugi planinski lanac, Antilibanon, nalazi se na istoku. Razdvaja ih duga plodna dolina. Gorje Libanon naglo se uzdiže iz nizine uz Sredozemno more, a njegov najviši vrh visok je preko 3000 metara. U drevno doba Libanon je bio prekriven veličanstvenim cedrovima, koji su bili osobito cijenjeni među okolnim narodima (Pnz 1:7; Ps 29:6; 92:12; vidi dodatak B7).

Gospodinova večera. Doslovan obrok od beskvasnog kruha i vina koji predočavaju Kristovo tijelo i krv; obilježavanje godišnjice Isusove smrti. Prema Bibliji, kršćani su dužni obilježavati Kristovu smrt (1Ko 11:20, 23–26).

Gradovi utočišta. Levijevski gradovi u koje se nenamjerni ubojica mogao skloniti od krvnog osvetnika. Mojsije, a kasnije i Jošua, pod Jehovinom su vodstvom odredili šest takvih

gradova diljem Obećane zemlje. Kad bi ubojica došao u grad utočište, svoj bi slučaj iznio starješinama kod gradskih vrata, a oni bi mu iskazali gostoprimstvo. Da namjerno ubojice ne bi zloupotrijebili tu odredbu, onome tko je tražio utočište u tim gradovima moralo se suditi u gradu u kojem se ubojstvo dogodilo kako bi se dokazalo da to nije učinio namjerno. Ako bi se utvrdilo da čovjek nije namjerno počinio ubojstvo, poslali bi ga natrag u grad utočište. Morao je ostati unutar granica tog grada do kraja života ili do smrti velikog svećenika (Br 35:6, 11–15, 22–29; Jš 20:2–8).

Grci. Stanovnici Grčke ili ljudi koji potječu iz te zemlje. U grčkom dijelu Biblije taj se izraz koristi i u širem smislu pa se odnosi na sve neži-dovske narode ili na one koji su bili pod utjecajem grčkog jezika i kulture (Jl 3:6; Iv 12:20).

Grčki. Jezik kojim su napisane grčke knjige Biblije (izuzev Matejevog evanđelja, koje je bilo napisano na hebrejskom, a potom prevedeno na grčki). Pored toga, grčki je prvi jezik na koji je bio preveden cjelokupni hebrejski dio Biblije. Taj prijevod naziva se *Septuaginta*.

Grob. Ponekad se odnosi na doslovno mjesto u koje se polaže mrtvac. No može se odnositi i na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi, odnosno stanje u kojem se oni nalaze (hebrejski *šeol*, grčki *haidēs*, što se prevodi s "had"). Prema Bibliji, oni koji su u grobu ne mogu ništa raditi niti su ičega svjesni (Pos 47:30; Pr 9:10; Dj 2:31). Za izraz "spomen-grob" vidi bilješku za Ivana 5:28.

Guba; gubavac. Teška kožna bolest. U Bibliji se pod tim izrazom ne podrazumijeva samo bolest koja je danas poznata kao guba. Naime, od nje nisu obolijevali samo ljudi nego se ona mogla pojaviti i na odjeći i u kućama. Gubavac je osoba oboljela od gube (Le 14:54, 55; Lk 5:12).

Gumno. Mjesto za vršidbu i vijanje žita. Riječ je o zaravnjenoj površini kružnog oblika koja se obično nalazila na nekoj uzvisini izloženoj vjetru (Mt 3:12; vidi VRŠIDBA I VIJANJE)

H

Had. Prijevod grčke riječi *haidēs*, koja ima isto značenje kao hebrejska riječ *šeol*. U glavnom tekstu prevedena je izrazom "grob" i odnosi se na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi. (Vidi GROB.)

Harmagedon. Dolazi od hebrejskog izraza *har Megidon*, koji znači "megidsko brdo". Izraz se odnosi na "rat koji će se zbiti na veliki dan Svemogućeg Boga" u kojem će se okupiti vladari cijelog svijeta kako bi ratovali protiv Je-

hove (Ot 16:14, 16; 19:11–21; vidi VELIKA NEVOLJA).

Hebreji. Naziv "Hebrej" najprije se koristio za Abrama (Abrahama) kako bi ga se razlikovalo od Amorejaca, među kojima je živio. Poslije su se Hebrejima nazivali Abrahamovi potomci koji su potekli od njegovog unuka Jakova (Pos 14:13; Izl 5:3).

Hebrejski. Jezik Hebreja. Do Isusovog vremena u hebrejski je jezik ušlo mnogo aramejskih izraza. Tim su jezikom govorili Isus i njegovi učenici (Dj 26:14).

Hermes. Grčki bog, Zeusov sin. Grci su vjerovali da je Hermes glasnik bogova i bog govorničtva. Stanovnici Listre jednom su prilikom Pavla nazvali Hermesom (Dj 14:12).

Herod. Ime nekolicine vladara iz loze Herodejaca koje je Rim postavio da vladaju nad Židovima. Herod Veliki poznat je po tome što je obnovio hram u Jeruzalemu i što je naredio pokolj djece u nastojanju da ubije Isusa (Mt 2:16; Lk 1:5). Herod Arhelaj i Herod Antipa, sinovi Heroda Velikog, vladali su područjem koje je prije bilo pod vlašću njihovog oca (Mt 2:22). Antipa je bio tetrah, a nazivalo ga se i kraljem. Vladao je tijekom Isusove troipol-godišnje službe i tijekom razdoblja u kojem se govori u prvih 11 poglavlja Djela apostolskih (Mk 6:14–17; Lk 3:1, 19, 20; 13:31, 32; 23:6–15; Dj 4:27; 13:1). Poslije toga kratko je vladao Herod Agripa I., unuk Heroda Velikog. Njega je pogubio Božji anđeo (Dj 12:1–6, 18–23). Nakon njega počeo je vladati njegov sin Herod Agripa II. On je bio na vlasti sve do židovskog ustanka protiv Rima (Dj 23:35; 25:13, 22–27; 26:1, 2, 19–32).

Herodovi pristaše. Bili su poznati i kao herodovci. Oni su bili skupina nacionalista koja je podupirala političke ciljeve vladara iz loze Herodejaca, koje su postavili Rimljani. Među njima je vjerojatno bilo i saduceja. Herodovi pristaše udružili su se s farizejima kako bi ubili Isusa (Mk 3:6).

Higajon. Uputa o načinu izvođenja glazbenog djela. Javlja se u Psalmu 9:16 i možda označava svečani interludij odsviran u dubokom registru harfe ili stanku za duboko razmišljanje.

Hin. Mjera za tekućinu koja je iznosila 3,67 litara. Izraz se odnosi i na mjernu posudu te zapremnine (Izl 29:40; vidi dodatak B14).

Homer. Mjera za suhe stvari jednaka koru. Njegova vrijednost određena je prema procije-njenoj vrijednosti bata i iznosila je 220 litara (Le 27:16; vidi dodatak B14).

Horeb. Brdoviti kraj u kojem se nalazila istoimena gora. Horeb je i drugo ime za goru Sinaj (Izl 3:1; Pnz 5:2; vidi dodatak B3).

Hram. Zdanje u Jeruzalemu koje je zamijenilo sveti šator kao vjersko središte u Izraelu. Prvi hram izgradio je Salamun, a razorili su ga Babilonci. Drugi hram izgradio je Zerubabel nakon povratka iz babilonskog izgnanstva, a kasnije ga je obnovio i nadogradio Herod Veliki. U Bibliji se hram često naziva "Jehovin dom" (Ezr 1:5; 6:14, 15; 1Lje 29:1; 2Lje 2:4; Mt 24:1; vidi dodatke B8 i B11).

Hramski sluga. Ne-Izraelci koji su obavljali pomoćne poslove u hramu. Izvorna hebrejska riječ *netinim* znači "darovani", što upućuje na to da su bili darovani za hramsku službu. Po svemu sudeći, mnogi od njih bili su potomci Gibeonjana, koje je Jošua "odredio da sijeku drva i donose vodu za narod i za Jehovin žrtvenik" (Js 9:23, 27; 1Lje 9:2; Ezr 8:17).

Hula; huliti. Izvorne riječi koje su prevedene sa "hula; huliti" u osnovi označavaju pogrdan, uvredljiv ili klevetnički govor, bilo da je usmjeren na Boga bilo na ljude. U Bibliji se ti izrazi prvenstveno odnose na vrijeđanje Boga ili onoga što je sveto (Br 15:30; Mk 3:29; Dj 6:11; Jk 2:7).

Hvat. Mjera za duljinu koja je iznosila 1,8 metara. U hvatima se izražavala dubina vode (Dj 27:28; vidi dodatak B14).

I

Idol; idolopoklonstvo. Idol je kip ili bilo kakav drugi prikaz nekoga ili nečega, stvarnog ili izmišljenog, koji je predmet štovanja. Idolopoklonstvo je štovanje idola te izražavanje ljubavi i divljenja prema njemu (Ps 115:4; Dj 17:16; 1Ko 10:14).

Ilirik. Rimska provincija koja se nalazila sjeverozapadno od Grčke. Pavao je na svojim propovjedničkim putovanjima došao do Ilirika, ali ne navodi se je li ondje propovijedao ili je naprosto stigao do granice te provincije (Ri 15:19; vidi dodatak B13).

Inoča. Žena, obično robinja, koju u poligamnom braku muž uzima pored svoje prave supruge (Izl 21:8; 2Sa 5:13; 1Kr 11:3).

Izgnanstvo. Stanje onoga koji je protjeran iz svog doma ili zemlje, najčešće po nalogu osvajača. Izraelska povijest bilježi dva velika izgnanstva – stanovnike sjevernog desetoplemenskog kraljevstva u izgnanstvo su odveli Asirci, a stanovnike južnog dvoplemenskog kraljevstva kasnije su u izgnanstvo odveli Babilonci. Preostali iz obje skupine izgnanika

vratili su se u svoju domovinu za vladavine perzijskog kralja Kira (2Kr 17:6; 24:16; Ezr 6:21).

Izop. Biljka tankih grančica i sitnog lišća koja je služila za škropljenje krvlju ili vodom u obredima očišćenja. Moguće je da je riječ o jednoj vrsti mažurana (*Origanum maru*; *Origanum syriacum*). U Ivanu 19:29 spominje se "stabljika izopa", što možda znači da je mažuran bio pričvršćen za neku granu ili stabljiku sirka (*Sorghum vulgare*) jer je ona bila dovoljno dugačka da se spužva s usklislim vinom prinese Isusovim ustima (Izl 12:22; Ps 51:7).

Izrael. Ime koje je Bog dao Jakovu. S vremenom je to postao skupni naziv za sve njegove potomke, bez obzira na to kad su živjeli. Potomke Jakovljevih 12 sinova često se naziva izraelski narod, odnosno Izraelci. Naziv "Izrael" koristio se i za desetoplemensko sjeverno kraljevstvo, koje se odcijepilo od južnog kraljevstva, a kasnije se koristio i za pomazane kršćane, "Izrael Božji" (Ga 6:16; Pos 32:28; 2Sa 7:23; Ri 9:6).

Izreka. Poslovica ili kratka priča koja u samo nekoliko riječi prenosi neku pouku ili izražava neku važnu životnu istinu. Biblijske izreke mogu biti izrečene u obliku zakučaste izjave ili zagonetke. Izreke iznose važne istine služeći se slikovitim izrazima, obično metaforama. Neke izreke uvriježile su se u svakodnevnom govoru i koristile su se kako bi se izrazila poruga ili prezir prema određenim vrstama ljudi (Pr 12:9; 2Pe 2:22).

J

Jakov. Sin Izaka i Rebeke, kojem je Bog kasnije dao ime Izrael. Postao je praotac izraelskog naroda (odnosno Izraelaca, koji su s vremenom nazvani Židovi). Imao je 12 sinova. Od njih i njihovih potomaka poteklo je 12 izraelskih plemena. Ime Jakov i dalje se koristilo za izraelski narod (Pos 32:28; Mt 22:32).

Jaram. Drveni okvir koji se stavlja oko vrata dviju teglećih životinja (obično govoda) kako bi pomoću njega vukle plug ili kola. Jaram može biti i drvena motka koju ljudi nose na ramenima, na čije se krajeve vješa teret. Budući da su jaram obično nosili robovi kako bi prenosili teške terete, jaram se koristi u prenesenom smislu kao simbol ropstva i podložnosti nekoj osobi ili pak kao simbol ugnjetavanja i patnje. Zbacivanje ili slamanje jarma označava oslobođenje od ropstva, tlačenja i izrabljivanja (Le 26:13; Mt 11:29, 30).

Jedutun. Izraz nepoznatog značenja, pojavljuje se u naslovima 39., 62. i 77. psalma. Izgleda

da su ti naslovi zapravo upute za izvođenje tih psalama i možda označavaju način izvedbe ili glazbalo na kojem su se oni trebali svirati. Budući da je postojao levitski glazbenik koji se zvao Jedutun, moguće je da su taj način izvedbe ili glazbalo na neki način bili povezani s njim ili njegovim sinovima.

Jehova. Prijevod tetragrama (četiri hebrejska slova koja označavaju Božje ime). Oblik "Jehova" koristi se već stoljećima u hrvatskom jeziku, a u ovom prijevodu pojavljuje se preko 7000 puta. (Vidi dodatke A4 i A5.)

Juda. Jakovljevi četvrti sin kojeg mu je rodila njegova žena Lea. Jakov je na samrti prorekao da će iz Judine loze poteći moćan vladar čija će vlast biti trajna. Isus je po rođenju bio iz Judine loze. Po Judi je nazvano pleme, a kasnije i cijelo kraljevstvo. Kraljevstvo Juda sastojalo se od dva izraelska plemena, Judinog i Benjaminovog, a pripadali su mu i svećenici i leviti. To je kraljevstvo obuhvaćalo južni dio zemlje, uključujući i Jeruzalem i hram koji se ondje nalazio (Pos 29:35; 49:10; 1Kr 4:20; He 7:14).

Jutarnja zvijezda. Vidi DANICA.

K

Kab. Mjera za suhe tvari. Kab je imao 1,22 litre. Njegova vrijednost određena je prema procijenjenoj vrijednosti bata (2Kr 6:25; vidi dodatak B14).

Kad. Smjesa mirisnih smola i balzama koja sporo izgara i otpušta ugodan miris. U svetom šatoru i hramu koristio se poseban kad, koji se spravlja od četiri sastojka. Palio se ujutro i uvečer na kadionom žrtveniku u Svetinji, a na Dan očišćenja palio se u Svetinji nad svetinjama. Predočavao je molitve vjernih Božjih slugu koje su Bogu po volji. Kršćani nisu dužni paliti kad (Izl 30:34, 35; Le 16:13; Ot 5:8).

Kaldeja; Kaldejci. Ti su se izrazi prvobitno odnosili na područje delte Eufrata i Tigrisa i na narod koji je ondje živio, a s vremenom su se počeli koristiti za cijelu Babiloniju i njene stanovnike. Izraz "kaldejci" odnosi se i na skupinu učenih ljudi koji su se bavili znanostu, poviješću, jezicima i astronomijom, ali i gatanjem i astrologijom (Ezr 5:12; Da 4:7, bilj.; Dj 7:4).

Kanaan. Noin unuk i Hamov četvrti sin. Od nje ga je poteklo 11 plemena koja su se s vremenom naselila na istočnoj obali Sredozemnog mora, između Egipta i Arama (Sirije). To

se područje isto zvalo Kanaan (Pos 9:18; Le 18:3; Dj 13:19; vidi dodatak B4).

Kasija. Produkt kore kineskog cimetoanca (*Cinnamomum cassia*). Kasija se koristila kao miomiris, a bila je i jedan od sastojaka od kojih se pravilo sveto ulje za pomazanje (Izl 30:24; Ps 45:8; Eze 27:19).

Kemoš. Vrhovni bog Moabaca (1Kr 11:33).

Kerubi. Anđeli koji imaju visok položaj i posebna zaduženja. Razlikuju se od serafa (Pos 3:24; Izl 25:20; Iza 37:16; He 9:5).

Kislev. Naziv koji se nakon povratka Židova iz Babilona počeo koristiti za 9. mjesec židovskog vjerskog kalendara i 3. mjesec građanskog kalendara. Kislev se poklapa s razdobljem od sredine studenoga do sredine prosinca (Ne 1:1; Za 7:1; vidi dodatak B15).

Klade. Naprava za mučenje i kažnjavanje. Neke klade bile su napravljene tako da su njima bile okovane samo noge, dok su se u druge stavljale ruke, noge i vrat, pa je cijelo tijelo bilo u iskrivljenom položaju (Jr 20:2; Dj 16:24).

Kor. Mjera za suhe tvari i tekućine. Kor je imao 220 litara. Njegova vrijednost određena je prema procijenjenoj vrijednosti bata (1Kr 5:11; vidi dodatak B14).

Koralji. Morske životinje od čijih se skeleta izrađuje nakit i drugi ukrasni predmeti. Koralji mogu biti različitih boja, između ostalog crveni, bijeli i crni. U biblijsko doba bili su naročito rasprostranjeni u Crvenom moru, a posebno su bili cijenjeni crveni koralji (Izr 8:11, bilj.).

Kostrijet. Oštra i tamna kozja dlaka od koje se izrađivala gruba tkanina za vreće u kojima se, naprimjer, držalo žito. Kostrijet se ujedno nosila kao znak žalosti (Pos 37:34; Lk 10:13).

Kovčeg saveza. Naziva se i kovčeg svjedočanstva. Bio je načinjen od drva akacije i obložen zlatom te se čuvao u Svetinji nad svetinjama u svetom šatoru, a kasnije u Svetinji nad svetinjama u Salamunovom hramu. Imao je poklopac od čistog zlata na kojem su se nalazila dva keruba okrenuta jedan prema drugome. Njegov najvažniji sadržaj bile su ploče sa svjedočanstvom, odnosno dvije ploče na kojima je bilo zapisano Deset zapovijedi (Izl 25:22; Pnz 31:26; 1Kr 6:19; He 9:4; vidi dodatke B5 i B8).

Kraljica Neba. Božica koju su u Jeremijino vrijeme štovali otpadnički Izraelci. Neki stručnjaci smatraju da je riječ o babilonskoj božici Ištar (Aštarti). Ona se poistovjećuje sa sumerskom božicom Inanom, čije ime znači

“kraljica neba”. Bila je i božica plodnosti. Na jednom natpisu otkrivenom u Egiptu Aštarta se naziva gospodaricom neba (Jr 44:19).

Krist. Isusova titula. Dolazi od grčke riječi *Christós*, koja je istoznačnica hebrejske riječi prevedene s “Mesija” ili “Pomazanik” (Mt 1:16; Iv 1:41).

Kršćani. Ime koje je Bog dao sljedbenicima Isusa Krista (Dj 11:26; 26:28).

Krštenje; krstiti. Grčki glagol preveden s “krstiti” znači “uroniti” i odnosi se na potpuno uranjanje u vodu. Isus je rekao da se njegovi sljedbenici moraju krstiti. U Bibliji se spominje i Ivanovo krštenje, krštenje svetim duhom, krštenje vatrom i još neka krštenja (Mt 3:11, 16; 28:19; Iv 3:23; 1Pe 3:21).

Krvni osvetnik. Najbliži muški srodnik ubijene osobe koji je, po Mojsijevom zakonu, trebao pogubiti ubojicu kako bi osvetio prolivenu krv (Br 35:19). Krvna osveta temeljila se na odredbi o svetosti krvi i života koju je dobio Noa (Pos 9:5, 6).

Kućni bogovi. Obiteljski bogovi čije su kipove ljudi štivali i ponekad koristili za gatanje (Eze 21:21, bilj.). Neki od tih kipova veličinom i oblikom bili su nalik čovjeku, a neki su bili puno manji (Pos 31:34; 1Sa 19:13, 16). Na temelju arheoloških pronalazaka u Mezopotamiji može se zaključiti da je posjedovanje kipova kućnih bogova igralo važnu ulogu u tome tko će dobiti obiteljsko nasljedstvo. (To je možda bio razlog zašto je Rahela uzela očeve kipove kućnih bogova.) Po svemu sudeći, taj običaj nije postojao u Izraelu, iako su u vrijeme sudaca i kraljeva neki Izraelci štivali kućne bogove. Kipovi tih bogova bili su među idolima koje je uništio kralj Jošija, koji je služio Jehovi (Su 17:5; 2Kr 23:24; Ho 3:4).

Kvasac. Tvar koja se dodaje tijestu ili tekućini kako bi prouzročila vrenje. Izraz se odnosi i na komadić ukvasanog tijesta sačuvan od prijašnje smjese. U Bibliji se često koristi kao simbol grijeha i iskvarenosti, ali može se odnositi i na velik rast koji nije odmah očit (Iz 12:20; Mt 13:33; Ga 5:9).

L

Lakat. Mjera za duljinu koja je otprilike odgovarala duljini ljudske ruke od lakta do vrha srednjeg prsta. Izraelci su obično koristili lakat koji je iznosio oko 44,5 centimetara, ali su koristili i dugi lakat koji je bio za 1 dlan duži od uobičajenog lakta i iznosio je otprilike 51,8 centimetara (Pos 6:15; Lk 12:25, bilj.; vidi dodatak B14).

Lepton (lepta). U vrijeme pisanja grčkih knjiga Biblije, najmanji židovski bakreni ili brončani novčić (Mk 12:42, bilj.; Lk 21:2, bilj.; vidi dodatak B14).

Levi; Levijevci. Jakovljevi treći sin kojeg mu je rodila Lea. Po njemu je nazvano pleme. Od njegova tri sina potekle su tri glavne porodice Levijevaca. Izraz “Levijevci” odnosi se na sve pripadnike Levijevog plemena, odnosno na svećenike, koji su bili iz Aronove loze, i na levite, koji su obavljali pomoćne poslove u svetom šatoru i hramu te bili pod nadzorom svećenika. Levijevcima nije bio dodijeljen nijedan dio Obećane zemlje, ali im je pripalo 48 gradova na područjima koja su dobila ostala plemena (Pnz 10:8; 1Lje 6:1; He 7:11).

Levijatan. Vjerojatno neka životinja koja živi u vodi ili blizu nje. U Jobu 3:8 i 41:1 taj se izraz, po svemu sudeći, odnosi na krokodila ili na neku drugu veliku i snažnu životinju koja živi u vodi. U Psalmu 104:26 možda je riječ o nekoj vrsti kita. U ostalim recima taj se izraz koristi u prenesenom smislu i ne može ga se povezati ni s kojom životinjom (Ps 74:14; Iza 27:1).

Log. Najmanja mjera za tekućinu koja se spominje u Bibliji. U Talmudu se opisuje kao dvanaesti dio hina, pa se na temelju toga može zaključiti da je imao 0,31 litru (Le 14:10; vidi dodatak B14).

Lončar. Majstor koji izrađuje glinene posude različitih oblika i namjena. Hebrejska riječ prevedena s “lončar” doslovno znači “onaj koji oblikuje”. Budući da lončar može oblikovati glinu kako god želi, taj se primjer često koristi kako bi se dočarala Jehovina vrhovna vlast nad ljudima i narodima (Iza 64:8; Ri 9:21).

M

Mahalat. Po svemu sudeći, riječ je o glazbenom izrazu. Javlja se u naslovu 53. i 88. psalma. Moguće je da je srodan hebrejskom glagolu koji znači “oslabjeti; razboljeti se”. Na temelju toga može se zaključiti da je te psalme trebalo izvesti u tmurnom i tužnom tonu, što odgovara njihovom sumornom sadržaju.

Makedonija. Događaji koje Biblija povezuje s Makedonijom odigrali su se na području današnje Grčke. Pod vlašću Aleksandra Velikog Makedonija je doživjela procvat te je bila neovisna sve dok je nisu osvojili Rimljani. U vrijeme Pavlovog prvog putovanja u Europu bila je rimska provincija. Pavao je tri puta posjetio Makedoniju (Dj 16:9; vidi dodatak B13).

Malkam. Vjerojatno isto božanstvo kao i Molek, vrhovni amorejski bog (Sf 1:5; vidi MOLEK).

Mana. Osnovna hrana koju je Jehova davao Izraelcima tijekom 40 godina boravka u pustinji. Mana se svakog jutra, izuzev na dan poćinka, ćudom pojavljivala na tlu nakon što bi isparila rosa. Kad su je Izraelci prvi put vidjeli, pitali su jedan drugoga: "Što je to?" (na hebrejskom: "Man hu?") (Izl 16:13–15, 35). U drugim recima mana se naziva "nebesko ųito" (Ps 78:24), "kruh s neba" (Ps 105:40) i "kruh moćnih" (Ps 78:25). Isus je koristio taj izraz i u prenesenom smislu (Iv 6:49, 50).

Maskil. Hebrejski izraz nepoznatog znaćenja koji se javlja u naslovima 13 psalama. Moguće je da znaći "pjesma za razmišljanje". Hebrejska rijeć prevedena s "razborito izvršavati službu" sličnog je oblika, pa neki stručnjaci smatraju da su srodne po znaćenju (2Lje 30:22; Ps 32:nsl.).

Medijci; Medija. Narod koji je potekao od Jafetovog sina Madaja. Naselili su se na Iranskoj visoravni te je ondje nastala Medija. Medijci su se udružili s Babiloncima kako bi porazili Asiriju. U to je vrijeme Perzija bila medijska pokrajina, ali nakon Kirove pobune Medija i Perzija su se spojile te je tako nastalo Medo-Perzijsko Carstvo. Ono je 539. pr. n. e. porazilo Novobabilonsko Carstvo. Među ljudima koji su se na Pedesetnicu 33. godine okupili u Jeruzalemu bilo je i Medijaca (Da 5:28, 31; Dj 2:9; vidi dodatak B9).

Merodak. Vrhovni bog grada Babilona. Nakon što je babilonski kralj i zakonodavac Hamurabi proglasio Babilon prijestolnicom Babilonije, Merodaku (odnosno Marduku) počela se pridavati sve veća važnost. Na koncu je zamijenio neke bogove koje su Babilonci ranije štovali te je postao vrhovni babilonski bog. Kasnije se umjesto imena Merodak (odnosno Marduk) počela koristiti titula "Belu" (što znaći "gospodar"), pa se tog boga obićno nazivalo Bel (Jr 50:2).

Mesija. Izvedenica hebrejske rijeći koja znaći "pomazan" ili "pomazanik". Njena je istoznaćna rijeć "Krist", koja potjeće iz grćkog (Da 9:25; Iv 1:41).

Mijeh. Spremnik naćinjen od cijele koųe oderala- ne životinje, primjerice koze ili ovce, u kojem se ćuvala tekućina, naprimjer vino. Vino se stavljalno u nove mjevove jer se tijekom vrenja stvara ugljikov dioksid, pa u mijeku raste pritisak. Novi su mjevovi elastićni i šire se, a stari su mjevovi kruti pa pucaju pod pritiskom (Jš 9:4; Mt 9:17).

Miktam. Hebrejska rijeć koja se javlja u naslovima šest psalama (Ps 16; 56–60). Rijeć je

o tehnićkom izrazu nepoznatog znaćenja, ali moguće je da je srodan hebrejskoj rijeći koja znaći "natpis".

Milkom. Boųanstvo koje su štovali Amonci, vjerojatno je rijeć o bogu Moleku (1Kr 11:5, 7). Pretkraj svoje vladavine Salamun je sagradio obredne uzvišice tom laųnom bogu. (Vidi MOLEK.)

Milo. Hebrejska rijeć koja znaći "ono ćime se puni", a moųe se prevesti i izrazom "humak". U *Septuaginti* je prevedena s "tvrdava". Iako se ne zna toćno na što se taj izraz odnosio, vjerojatno je rijeć o nekom geografskom ili građevinskom obilježju Davidovog grada (2Sa 5:9; 1Kr 11:27).

Milostinja. Ono što se daje nekome tko je u oskudici. Milostinje se ne spominje izravno u hebrejskom dijelu Biblije, ali Mojsijev zakon dao je Izraelcima konkretne odredbe o tome na koje su se naćine duųni brinuti za siromašne (Mt 6:2).

Milja. Mjera za udaljenost koja se u izvornom tekstu grćkog dijela Biblije javlja samo u Mateju 5:41. Vjerojatno je rijeć o rimskoj miljii, koja je imala 1479,5 metara. (Vidi dodatak B14.)

Mina. Mjera za teųinu i novćana jedinica. U Ezekijelovoj knjizi naziva se i "mane" (Eze 45:12). Mina koja se spominje u hebrejskom dijelu Biblije teųila je 570 grama. Ta se vrijednost temelji na arheološkim nalazima, prema kojima je mina imala 50 ųekela, a ųekel je teųio 11,4 grama. Moguće je da su postojale dvije mine razlićite vrijednosti – standardna i kraljevska – kao što su postojali i laktovi razlićite duljine. U grćkom dijelu Biblije mina je vrijedila 100 drahmi i imala je 340 grama. ųezdeset mina iznosilo je 1 talent (Ezr 2:69; Lk 19:13; vidi dodatak B14).

Mjerna trska. Trska koja se koristila za mjerenje duljine. Bila je duga 6 lakata. Ako se njena duljina odredivala prema standardnom laktu, imala je 2,67 metara, a ako se odredivala prema dugom laktu, imala je 3,11 metara (Eze 40:3, 5; Ot 11:1; vidi dodatak B14).

Mlađak. Pojava mlađaka oznaćavala je prvi dan svakog mjevaca ųidovskog kalendara. Na taj dan Izraelci su se okupljali, gostili i prinosili posebne ųrtve. S vremenom je to postao vaųan nacionalni blagdan tijekom kojeg se nije radilo (Br 10:10; 2Lje 8:13; Kol 2:16).

Mlinski kamen; ųrvanj. Cilindrićni kamen koji se stavlja na drugi kamen sličnog oblika te sluųi za mljevenje ųita. U sredinu donjeg kamena uglavio bi se klin koji je sluųio kao

osovina oko koje se okretao gornji kamen. U biblijsko doba u većini kućanstava koristio se ručni mlin i njime su se uglavnom služile žene. Budući da je taj mlin bio neophodan da bi obitelj svaki dan imala kruha, Mojsijev zakon zabranjivao je da se ručni mlin ili njegov žrvanj uzimaju kao zalog. Veće mlinske kamene koji su radili na istom principu okretale su životinje (Pnz 24:6; Mk 9:42).

Mojsijev zakon. Zakon koji je Jehova preko Mojsija dao Izraelcima u Sinajskoj pustinji 1513. pr. n. e. Taj se izraz često odnosi na prvih pet knjiga Biblije (Jš 23:6; Lk 24:44).

Molek. Bog kojeg su štivali Amonci. Moguće je da se nazivi Molek, Malkam, Milkom i Moloh odnose na isto božanstvo i da je riječ o titulu, a ne o imenu nekog određenog boga. Mojsijev zakon nalagao je da treba pogubiti svakoga tko bi svoje dijete prinio na žrtvu Moleku (Le 20:2; Jr 32:35; Dj 7:43).

Moloh. Vidi MOLEK.

Mučenički stup. Prijevod grčke riječi *staurós*, koja označava uspravan stup, poput onoga na kojem je bio pogubljen Isus. Ništa ne upućuje na zaključak da se ta grčka riječ odnosi na križ, koji su paganski narodi stoljećima prije Krista koristili kao vjerski simbol. Izraz "mučenički stup" u potpunosti prenosi smisao izvorne riječi jer se pod pojmom *staurós* podrazumijevaju i muka, patnje i sramota koje su trebali doživjeti Isusovi sljedbenici (Mt 16:24; He 12:2).

Mut-laben. Izraz koji se javlja u naslovu 9. psalma. Prema uvriježenom mišljenju taj izraz znači "o smrti sina". Neki stručnjaci pretpostavljaju da je riječ o nazivu ili početnim stihovima neke poznate pjesme uz čiju se melodiju pjevao taj psalam.

N

Nadglednik. Muškarac kojem je glavni zadatak da se kao pastir brine za skupštinu i da je čuva. Grčka riječ *episkopos* u osnovi prenosi misao o nadgledanju kako bi se nekoga zaštitilo. Izrazi "nadglednik" i "starješina" (*presbýteros*) odnose se na istu ulogu u kršćanskoj skupštini, no izraz "starješina" naglašava zrelost onoga tko je imenovan za tu službu, dok izraz "nadglednik" ističe odgovornosti koje ta služba uključuje (Dj 20:28; 1Ti 3:2–7; 1Pe 5:2).

Nakapnica. Umjetni podzemni spremnik u kojem se čuvala voda. U nakapnice se slijevala kišnica ili su se punile vodom iz izvora. Otvorim je obično bio pokriven (2Lje 26:10).

Naprsnik. Dio odjeće izraelskog velikog svećenika. Izgledao je poput džepa i bio je ukrašen dragim kamenjem, a veliki svećenik nosio ga je na srcu kad god je ulazio u Svetinju. Nazivao se "sudski naprsnik" jer su se u njemu nalazili Urim i Tumim, putem kojih je Jehova otkrivao svoje odluke i presude (Izl 28:15–30; vidi dodatak B5).

Nardovo ulje. Skupčeno mirisno ulje crvenkaste boje koje se dobiva od istoimene biljke (*Nardostachys jatamansi*). Budući da je nardovo ulje bilo skupo, često se miješalo s manje kvalitetnim uljima, a ponekad se čak i krivotvorilo. Zanimljivo je da i Marko i Ivan navode da je Isusu na glavu i noge bilo izliveno pravo nardovo ulje (Mk 14:3; Iv 12:3).

Naslov psalma. Kratak tekst na početku nekih psalama u kojem se navodi tko je, kada i u kakvim okolnostima napisao taj psalam. Neki naslovi sadrže i upute o tome kako psalam treba izvesti te napomene o tome s kojom je svrhom i za koje prilike napisan (vidi naslove za Ps 3; 4; 5; 6; 7; 30; 38; 60; 92; 102).

Nazarećanin. Izraz koji se ponekad koristio za Isusa jer je on bio iz Nazareta. Taj je naziv vjerojatno izvedenica hebrejske riječi koja je u Izajiji 11:1 prevedena s "izdanak". Isusove učenike kasnije se nazivalo nazarećanskom sljedbom (Mt 2:23; Dj 24:5).

Nazirej. Izvedenica hebrejske riječi koja znači "izdvojen; posvećen; predan". Postojale su dvije vrste nazireja – oni koji su sami odlučili biti nazireji i oni koje je izabrao Bog. Muškarac ili žena mogli su Jehovi dati poseban zavjet da će određeno vrijeme živjeti kao nazireji. Oni su morali poštovati tri osnovne zabrane: nisu smjeli piti alkohol niti jesti išta što raste na vinovoj lozi, nisu se smjeli šišati i nisu smjeli doticati mrtvacu. Oni koje je Bog izabrao za nazireje, trebali su ostati pod tim zavjetom cijeli život, a Jehova je za njih dao posebne zapovijedi kojih su se trebali držati (Br 6:2–7; Su 13:5).

Necist; necistoća. Izraz koji se može odnositi na doslovno prljavštinu ili na kršenje moralnih mjerila. U Bibliji se često odnosi na ono što prema Mojsijevom zakonu nije prihvatljivo, odnosno čisto (Le 5:2; 13:45; Mt 10:1; Dj 10:14; Ef 5:5; vidi ČIST; ČISTOĆA).

Nefili. Nasilni potomci koji su proizašli iz protuprirodnih veza materijaliziranih anđela i žena. Živjeli su prije općeg potopa (Pos 6:4).

Nehilot. Izraz nepoznatog značenja koji se javlja u naslovu 5. psalma. Neki stručnjaci smatraju da se odnosi na neko puhače glazbalu

jer ima isti korijen kao hebrejska riječ *halil* (frula). No moguće je da taj izraz označava vrstu melodije.

Netini. Vidi HRAMSKI SLUGE.

Nezaslužena dobrota. Prijevod grčke riječi koja u osnovi prenosi misao o nečemu što je ugodno i privlačno. Izvorna riječ obično se odnosi na velikodušan dar ili na davanje potaknuto dobrotom. Kad se odnosi na Božju nezasluženu dobrotu, taj izraz upućuje na to da Bog nešto daje velikodušno, ne očekujući ništa zauzvrat. Ona je odraz Božje iznimne darežljivosti te velike ljubavi i dobrote koju pokazuje ljudima. Izvorna grčka riječ prevodi se i s "milost" i "dar". Nezaslužena dobrota ne iskazuje se zato što ju je netko zaslužio, nego iz čiste velikodušnosti (2Ko 6:1; Ef 1:7).

Neznabošci. Izraz koji se u Bibliji obično koristi za pripadnike nežidovskih naroda, a kasnije i za ljude koji nisu bili kršćani (Iza 9:1; Mt 6:32; Dj 9:15).

Nisan. Naziv koji se nakon babilonskog izgnanstva počeo koristiti za abib, 1. mjesec židovskog vjerskog kalendara i 7. mjesec građanskog kalendara. Nisan se poklapa s razdobljem od sredine ožujka do sredine travnja (Ne 2:1; vidi dodatak B15).

Noćna straža; straža. Jedinica vremena kojom se u biblijsko doba mjerila noć od zalaska do izlaska Sunca (od otprilike 18 sati do 6 sati). Židovi su isprva noć dijelili na tri straže, a svaka je trajala otprilike četiri sata (Izl 14:24; Su 7:19). U Isusovo vrijeme noć se dijelila na četiri straže, a svaka je trajala otprilike tri sata (Mt 14:25; Lk 12:38).

O

Obredni stup. Stup, obično načinjen od kameana, koji je najvjerojatnije bio falički simbol Baala ili drugih lažnih bogova (Izl 23:24).

Obredno deblo. Prijevod hebrejske riječi *ašera*. Ta se riječ odnosi na (1) obredno deblo koje je predočavalo Ašeru, kanaansku božicu plodnosti, ili na (2) kip božice Ašere. Obredna debela ponekad su bili obični drveni stupovi, pa čak i drveće (Pnz 16:21; Su 6:26; 1Kr 15:13).

Obrezivanje. Postupak kojim se uklanja kožica s vrha muškog spolnog organa. Obrezivanje je bilo obavezno za Abrahama i njegove potomke, ali ta odredba ne vrijedi za kršćane. Taj se izraz u nekim kontekstima koristi u prenesenom smislu (Pos 17:10; 1Ko 7:19; Flp 3:3). Izraelci su ponekad koristili izraz "neobrezani" kao pogrdan naziv za ne-Izraelce (1Sa 17:26).

Očišćenje. U hebrejskom dijelu Biblije taj je pojam bio povezan s prinošenjem žrtava, zahvaljujući kojima je bilo moguće približiti se Bogu i štovati ga. Mojsijev zakon nalagao je da se prinose žrtve – posebno na Dan očišćenja, koji se slavio jednom godišnje – kako bi se i pojedincima i cijelom narodu omogućilo da usprkos svojim grijesima budu u miru s Bogom. Te su žrtve predočavale Isusovu žrtvu, koja je omogućila da grijesi čovječanstva jednom zauvijek budu potpuno očišćeni i da se ljudima pruži prilika da se pomire s Jehovom (Le 5:10; 23:28; Kol 1:20; He 9:12).

Odanost Bogu. Biti odan Jehovi Bogu znači osjećati duboko poštovanje prema njemu, štovati ga i služiti mu te vjerno podupirati njegovu vrhovnu vlast (1Ti 4:8; 2Ti 3:12).

Omer. Mjera za suhe tvari. Omer je imao 2,2 litre, što je jednako desetini efe (Izl 16:16, 18; vidi dodatak B14).

Oniks. Poludrugi kamen, varijacija ahata, odnosno vrsta kalcedona slojevite građe. Oniks ima bijele slojeve koji se izmjenjuju sa slojevima crne, smeđe, crvene, sive ili zelene boje. Njime je bila ukrašena posebna odjeća velikog svećenika (Izl 28:9, 12; 1Lje 29:2; Job 28:16).

Oproсна godina; jubilej. Svaka 50. godina, računajući od ulaska Izraelaca u Obećanu zemlju. Tijekom oprosne godine zemlja je trebala počivati neobrađena, a Izraelci koji su bili robovi trebali su biti oslobođeni. Ako je neki Izraelac prodao zemlju koja je bila njegovo nasljedstvo, ona mu je te godine trebala biti vraćena. Oproсна godina bila je, takoreći, cjelogodišnji blagdan, godina oslobođenja tijekom koje se narod vratio u stanje u kakvom je bio kad ga je Bog utemeljio (Le 25:10).

Ostan. Dugačak štap s metalnim šiljkom koji se koristio za usmjeravanje stoke. Savjeti mudrog čovjeka koji usmjeravaju nekoga na pravi put uspoređeni su s ostanom. Izraz "opirati se ostanu" prenosi sliku o tvrdoglavom biku koji se opire ubodima ostana tako što se rita, čime se zapravo nabada na ostan i sam sebi nanosi bol (Dj 26:14; Su 3:31; Pr 12:11).

Otkupnina. Cijena koja se plaća kako bi se nekoga izbavilo iz zarobljenštva ili oslobodilo kazne, patnje, grijeha ili pak neke obaveze. Otkupnina se nije uvijek plaćala novcem (Iza 43:3). Postojale su razne prilike u kojima je bila potrebna otkupnina. Naprimjer, svi prvorođeni sinovi i svi prvorođeni mužjaci od životinja pripadali su Jehovi i trebali su se koristiti isključivo u službi njemu, a ako

ih se željelo toga osloboditi, trebalo je platiti otkupninu, odnosno otkupnu cijenu (Br 3:45, 46; 18:15, 16). Ako bi opasan bik koji nije bio pod nadzorom vlasnika ubio nekoga, vlasnik je trebao platiti otkupninu kako bi bio oslobođen smrtno kazne predviđene za takav prijestup (Izl 21:29, 30). No nije bilo moguće platiti otkupninu za onoga tko je namjerno ubio nekoga (Br 35:31). U Bibliji se najveća važnost pridaje otkupnini koju je Krist platio kad je umro žrtvenom smrću kako bi ljude poslušne Bogu izbavio od grijeha i smrti (Ps 49:7, 8; Mt 20:28; Ef 1:7).

Otpadništvo. Grčka imenica prevedena s "otpadništvo; otpad" (*apostasía*) dolazi od glagola koji doslovno znači "udaljiti se". Imenica prenosi misao o izdaji, napuštanju ili odmetništvu. U grčkom dijelu Biblije taj se izraz uglavnom odnosi na one koji su odbacili pravu religiju (Izr 11:9; Dj 21:21, bilj.; 2So 2:3).

P

Pabirčenje. Sakupljanje uroda koji su nakon žetve ili berbe radnici namjerno ili slučajno ostavili iza sebe. Prema Mojsijevom zakonu, Izraelci nisu smjeli dokraja požeti rubove polja niti pobrati sve masline ili grožđe. Bog je rekao da siromašni, oni koji su u nevolji, došljaci, siročad i udovice imaju pravo pabirčiti ono što ostane nakon žetve ili berbe (Ru 2:7).

Papirus. Močvarna biljka nalik trski. Od papirusa su se, između ostalog, izrađivale košare, posude i čamci. Koristio se i za izradu materijala za pisanje sličnog papiru. Mnogi svici bili su načinjeni od papirusa (Izl 2:3).

Pasha. Godišnji blagdan koji su Izraelci slavili 14. abiba (kasnije se zvao nisan) u spomen na oslobođenje iz Egipta. Tom bi se prigodom zaklalo i ispeklo janje (ili jare), koje se potom jelo s gorkim biljem i beskvasnim kruhom (Izl 12:27; Iv 6:4; 1Ko 5:7).

Pečat. Predmet kojim se ostavljao otisak, najčešće u glini ili vosku. Pečatom se potvrđivalo nečije vlasništvo, vjerodostojnost nečega ili neki dogovor. U drevno doba pečati su bili načinjeni od tvrdog materijala (kamena, bjelokosti ili drva) na kojem su bila zrcalno urezana slova ili neki simbol. U Bibliji se izraz "pečat" koristi i u prenesenom smislu kako bi se prenijela misao da je nešto vjerodostojno, da pripada nekome ili da je skriveno odnosno tajno (Izl 28:11; Ne 9:38; Ot 5:1; 9:4).

Pečatnjak. Vrsta pečata, mogao se nositi na prstu ili oko vrata na uzici. Bio je simbol vlasti vladara ili visokih dužnosnika (Pos 41:42; vidi PEČAT).

Peć. Osim peći za pripremanje hrane postojale su i druge vrste peći: za preradu rude ili taljenje metala, za pečenje lončarije i drugih predmeta od keramike ili za pravljenje vapna. U biblijsko doba peći su bile sazidane od opeke ili kamena (Pos 15:17; Le 2:4; Da 3:17; Ot 9:2).

Pedalj. Mjera za duljinu koja otprilike odgovara razmaku između vrha palca i vrha malog prsta kad se oni ispruže. Pedalj je imao 22,2 centimetra (Izl 28:16; 1Sa 17:4; vidi dodatak B14).

Pedesetnica. Jedan od tri najznačajnija godišnja blagdana u Izraelu. Na taj su blagdan svi muškarci iz židovskog naroda trebali doći u Jeruzalem kako bi ga ondje proslavili. Pedesetnica, koja se spominje u grčkom dijelu Biblije, odnosi se na isti blagdan koji se u hebrejskom dijelu naziva Blagdan žetve odnosno Blagdan tjedana. Pedesetnica se slavila 50. dan nakon 16. nisan (Izl 23:16; 34:22; Dj 2:1).

Pelin. Biljni rod s više vrsta drvenastih biljaka izrazito gorkog okusa i jakog aromatičnog mirisa. Izraz "pelin" u Bibliji se koristi u prenesenom smislu kako bi se opisale gorke posljedice nemoralna, ropstva, nepravde i otpadništva. U Otkrivenju 8:11 "pelin" (grčki *apsinthos*) odnosi se na nešto gorko i otrovno (Pnz 29:18; Izr 5:4; Jr 9:15; Am 5:7).

Pepeonci. Posude od zlata, srebra ili bakra koje su se u svetom šatoru i hramu koristile za paljenje kade za uklanjanje ugljevlja sa žrtvenika i izgorjelih stjenjeva sa zlatnog svijećnjaka. Nazivale su se i kadionicama (Izl 37:23; 2Lje 26:19; He 9:4).

Pergament. Materijal za pisanje načinjen od ovcje, kozje ili teleće kože. Bio je izdržljiviji od papirusa i koristio se za biblijske svitke. Pavao je u jednom svom pismu zamolio Timoteja da mu donese pergamente. Moguće je da su to bili svici koji su sadržavali dijelove hebrejskih knjiga Biblije. Neki svici koji su pronađeni među Svicima s Mrtvog mora bili su načinjeni od pergamenta (2Ti 4:13).

Perzija; Perzijanci. Zemlja i narod koji se često spominju zajedno s Medijom i Medijcima. Po svemu sudeći, ta su dva naroda bila srodna. U svojoj ranoj povijesti Perzija je zauzimala samo jugozapadni dio Iranske visoravni. Za vladavine Kira Velikog (kojem je, prema nekim povjesničarima iz drevnog doba, otac bio Perzijanac, a majka Medijka) Perzija je stekla nadmoć nad Medijom, no carstvo je bilo dvojno. Kir je 539. pr. n. e. porazio Babilonsko Carstvo, a zatim je dopustio zarobljenim

Židovima da se vrate u svoju domovinu. Perzijsko Carstvo protezalo se od rijeke Inda na istoku do Egejskog mora na zapadu. Židovi su bili pod perzijskom vlašću sve do 331. pr. n. e., kad je Aleksandar Veliki porazio Perzijance. U jednoj proročanskoj viziji Daniel je vidio uspon Perzijskog Carstva, a osim toga ono se u Bibliji spominje u Ezri, Nehemiji i Esteri (Ezr 1:1; Da 5:28; 8:20; vidi dodatak B9).

Pim. Mjera za težinu, a ujedno i iznos koji su Filistejci naplaćivali za oštrenje raznog metalnog alata. Na arheološkim nalazištima u Izraelu pronađeno je nekoliko kamenih utega na kojima se nalazi riječ "pim" napisana na starohebrejskom. Njihova prosječna težina iznosi 7,8 grama, što je otprilike dvije trećine šekela (1Sa 13:20, 21).

Pir. Vrsta pšenice (*Triticum spelta*), čije se zrnje teško odvaja od pljeve (Izl 9:32).

Pismo; Pisma. Sveti spisi, Božja Riječ. Taj se izraz javlja samo u grčkom dijelu Biblije (Lk 24:27; 2Ti 3:16).

Pismoznanci. U Isusovo vrijeme taj se izraz odnosio na skupinu ljudi koji su bili dobro upućeni u Mojsijev zakon. Protivili su se Isusu (Mk 12:38, 39; 14:1).

Pjesma za uspinjanje. Izraz koji se javlja u naslovima psalama 120–134. Postoje različita mišljenja o tome što znači taj izraz. No mnogi smatraju da su tih 15 psalama Izraelci radošno pjevali dok su se uspinjali prema Jeruzalemu, koji je bio smješten visoko u judejskim brdima, kako bi ondje proslavili tri velika godišnja blagdana.

Plijesan. Bilo koja biljna bolest uzrokovana parazitskim gljivicama. Smatra se da je plijesan koja se spominje u Bibliji zapravo crna žitna hrđa (*Puccinia graminis*) (1Kr 8:37).

Pljeva. Ljuske žitnog zrnja koje se pri vršidbi i vijanju odvajaju od jestivog dijela zrna. Taj se izraz u prenesenom smislu koristi za nešto što je bezvrijedno i nepoželjno (Ps 1:4; Mt 3:12).

Pokajanje. U Bibliji se pod tim izrazom podrazumijeva promjena načina razmišljanja i iskreno žaljenje zbog prijašnjeg načina života, loših postupaka ili zbog toga što osoba nije učinila ono što je trebala. Iskreno pokajanje pokazuje se djelima, odnosno promjenom načina postupanja (Mt 3:8; Dj 3:19; 2Pe 3:9).

Polaganje ruku. Ruke su se polagale na nekoga kako bi ga se imenovalo za poseban zadatak. Pored toga, polagale su se na ljude kako bi im se izrekao blagoslov, udijelio dar svetog duha ili kako bi ih se izliječilo. Ponekad su se

ruke polagale i na životinje prije nego što su bile prinesene na žrtvu (Izl 29:15; Br 27:18; Dj 19:6; 1Ti 5:22).

Pomazati. Hebrejska riječ prevedena s "pomazati" doslovno znači "namazati tekućinom". Prilikom pomazanja ulje se izlivalo na osobu ili na predmet kao znak da su izdvojeni za posebnu službu. U grčkom dijelu Biblije taj se izraz koristi u smislu izlivanja svetog duha na one koji su izabrani da žive na nebu (Izl 28:41; 1Sa 16:13; 2Ko 1:21).

Pomirbeni poklopac. Poklopac kovčega sa veza, pred kojim je veliki svećenik škropio krvlju žrtava koje su se prinosile na Dan očišćenja. Hebrejski izraz izveden je od glagola koji znači "pokriti (grijeih)" ili možda "izbrisati (grijeih)". Bio je načinjen od čistog zlata, a na njemu su se nalazila dva keruba, svaki na jednom kraju. Ponekad se naprosto nazivao "poklopac" (Izl 25:17–22; 1Lje 28:11; He 9:5; vidi dodatak B5).

Pomirenje. Vidi OČIŠĆENJE.

Poredak. Grčka riječ *aión* prevodi se izrazima "poredak", "svijet" ili "vijek" kad se odnosi na trenutne prilike ili na obilježja koja su specifična za neko razdoblje, epohu ili eru. U Bibliji se koristi izraz "sadašnji svijet", a pritom se misli na način na koji je ljudsko društvo općenito uređeno ili na svjetovni način života (2Ti 4:10). Sklapanjem saveza Zakona Bog je uspostavio poredak koji bi se mogao nazvati izraelskom ili židovskom erom. Bog je kasnije putem otkupne žrtve Isusa Krista uspostavio novi poredak, koji je u prvom redu uključivao skupštinu pomazanih kršćana. Time je započelo novo razdoblje, u kojem se počelo ispunjavati ono što je bilo predočeno savezom Zakona. Kad se izvorni grčki izraz javlja u množini, odnosi se na različite poretke koji su postojali, koji trenutno postoje ili koji će postojati u budućnosti. U nekim kontekstima taj se izraz može odnositi na sve što je stvoreno, naprimjer na Sunce, Mjesec, zvijezde i na samu Zemlju (Mt 24:3; Mk 4:19; Ri 12:2; 1Ko 10:11, bilj.; He 1:2; 11:3).

Porneia. Vidi BLUD.

Posljednji dani. Izraz koji se koristi u biblijskim proročanstvima i odnosi se na razdoblje tijekom kojeg se odvijaju događaji koji prethode Božjem sudu (Eze 38:16; Da 10:14; Dj 2:17). Ovisno o proročanstvu, to razdoblje može trajati samo nekoliko godina, a može trajati i mnogo godina. U Bibliji se taj izraz prije svega odnosi na "posljednje dane" ovog zlog svijeta, odnosno na razdoblje koje se pokla-

pa s vremenom Isusove nevidljive prisutnosti (2Ti 3:1; Jk 5:3; 2Pe 3:3).

Posrednik. Onaj tko pomaže da između dvije strane dođe do pomirenja. Prema Bibliji, Mojsije je posrednik saveza Zakona, a Isus je posrednik novog saveza (Ga 3:19; 1Ti 2:5).

Post. Uzdržavanje od hrane na određeno vrijeme. Izraelci su postili na Dan očišćenja, u vrijeme nevolje i kad im je trebalo Božje vodstvo. Židovi su s vremenom odredili četiri godišnja posta u znak sjećanja na neke tragične događaje u svojoj povijesti. Kršćani nisu dužni postiti (Ezr 8:21; Iza 58:6; Lk 18:12).

Pošast. Bilo koja zarazna bolest koja se brzo širi te može poprimiti epidemijske razmjere i izazvati smrt. Pošasti su često bile povezane s izvršavanjem Božjih presuda (Br 14:12; Eze 38:22, 23; Am 4:10).

Pračka. Bacačko oružje. Sastojala se od trake načinjene od životinjske kože, tetiva, dlake ili rogoza, a u sredini je imala proširenje u koje se stavljao projektil, obično kamen. Jedan kraj pračke vezao se za šaku ili zapešće, a drugi se držao u ruci. Nakon što bi bacač zavrtio pračku, ispustio bi kraj koji je držao. Drevni narodi imali su vojnike koji su bili naružani pračkama (Su 20:16; 1Sa 17:50).

Pravednost. U Bibliji se izraz "pravednost" odnosi na ono što je ispravno prema Božjim mjerilima o dobru i zlu. Kad se za Boga kaže da je pravedan, želi se reći da se on uvijek drži svojih mjerila pravednosti, naprimjer kad sudi ili kad iskazuje milost. Kad se za nekog čovjeka kaže da je pravedan, to obično znači da čini ono što Bog smatra ispravnim i da se drži njegovih mjerila (Pos 15:6; Pnz 6:25; 2Lj 12:6; Ps 145:17; Izr 11:4; Sf 2:3; Mt 6:33).

Pravi Bog. Prijevod dvaju hebrejskih izraza *Ha-Elohim* i *Ha-El*. Oni u mnogim recima ističu činjenicu da je Jehova, za razliku od lažnih bogova, jedini pravi Bog. Izraz "pravi Bog" vjerno prenosi osnovnu misao izvornih hebrejskih izraza (Pos 5:22, bilj.; 46:3; Pnz 4:39).

Preljub. Dobrovoljno stupanje oženjenog muškarca ili udane žene u spolni odnos s osobom s kojom nije u braku (Izl 20:14; Mt 5:27; 19:9).

Pretorijanci; pretorijanska garda. Tjelesna straža rimskih careva. Pretorijanci su s vremenom stekli velik politički utjecaj te su imali moć postavljati i svrgavati careve (Flp 1:13).

Prijestup. Prekoračenje nekog zakona ili zapovijedi. U Bibliji ima isto značenje kao riječ "grieh" (Ps 51:3; Ri 5:15).

Prisutnost. U grčkim knjigama Biblije ta se riječ u nekim kontekstima odnosi na prisut-

nost Isusa Krista u ulozi kralja. Ta je prisutnost započela njegovim nevidljivim ustoličenjem za Mesijanskog Kralja i traje tijekom posljednjih dana ovog poretka. Pod tim izrazom ne podrazumijeva se naprosto Kristov dolazak i brzi odlazak, nego razdoblje obilježeno određenim događajima (Mt 24:3).

Prizivanje duhova. Postupci koji se temelje na spiritizmu, vjerovanju da duhovi umrlih nastavljaju živjeti nakon smrti fizičkog tijela i da mogu komunicirati sa živima, naročito uz pomoć medija, osobe koja je posebno osjetljiva na njihov utjecaj. Grčka riječ prevedena s "prizivanje duhova" glasi *pharmakía*. Ta se riječ izvorno odnosila na upotrebu lijekova ili droge, ali s vremenom se počela koristiti za prizivanje duhova jer su u drevno doba ljudi uzimali drogu kad su prizivali demone kako bi od njih dobili moć (Ga 5:20; Ot 21:8).

Proglasiti pravednim. U Bibliji taj izraz znači "očistiti od svake krivnje", "smatrati nekoga čistim i nedužnim". Samo Jehova može nekoga proglasiti pravednim, nitko to ne može sam zaslužiti (Ri 3:20, 26; Ga 2:16).

Prokletstvo; kletva. Prijetnja ili objava da će nekoga ili nešto snaći zlo. Ti se izrazi ne odnose na nepristojne riječi ili psovke koje se izgovaraju u ljutnji. Kletva je najčešće javno zazivanje ili predviđanje zla, a kad je izriče Bog ili netko koga je on za to ovlastio, ima proročansko značenje i sigurno će se ostvariti (Pos 12:3; Br 22:12; Ga 3:10).

Prokonzul. Vladar kojeg je rimski senat postavljao da upravlja nekom provincijom u Rimskom Carstvu. Imao je sudbene i vojne ovlasti. Premda je za svoje odluke odgovarao rimskom senatu, u svojoj provinciji imao je vrhovnu vlast (Dj 13:7; 18:12).

Proroci. Kad je taj izraz pisan velikim početnim slovom, odnosi se na jedan dio hebrejskog dijela Biblije. Naime, Židovi su hebrejske knjige Biblije podijelili na tri dijela: Mojsijev zakon, Proroke i Psalme. Dio koji se naziva "Proroci" obuhvaća sve proročke knjige, ali i one koje im prethode, odnosno knjige od Jošue do 2. Kraljevima (Lk 24:44; Iv 6:45; Dj 26:27). Izraz "Zakon i Proroci" odnosi se na cijeli hebrejski dio Biblije (Mt 7:12; 22:40).

Proročanstvo. Poruka koja dolazi od Boga, bilo da Bog otkriva svoju volju ljudima bilo da ljudi objavljuju njegovu volju. To može biti neka nadahnuta moralna pouka, objava Božje zapovijedi ili presude ili pak nagovještaj nečega što će se dogoditi u budućnosti (Eze 37:9, 10; Da 9:24; Mt 13:14; 2Pe 1:20, 21).

Prorok. Onaj preko koga Bog obznanjuje svoju volju. Proroci su bili Božji glasnogovornici, a osim proročanstava objavljivali su i Jehovine pouke, zapovijedi i presude (Am 3:7; 2Pe 1:21).

Prvine. Prvi plodovi žetve ili berbe; u širem smislu, prvi rezultati bilo koje aktivnosti. Jehova je tražio od Izraelaca da mu daju svoje prvine, bilo da se radilo o ljudima, životinjama ili plodovima zemlje. Na Blagdan beskvasnih kruhova i na Pedeseticnu Izraelci su kao narod prinosili Bogu prvine. Taj izraz koristi se i u prenesenom smislu i odnosi se na Krista i njegove pomazane sljedbenike (Br 15:21; Izr 3:9; 1Ko 15:23; Ot 14:4).

Prvorodenac. U prvom redu odnosi se na najstarijeg očevoeg sina, a ne na majčino prvo dijete. U biblijsko doba prvorodeni sin uživao je veliko poštovanje u obitelji i postao je glava obitelji nakon očeve smrti. Kad se izvorni izraz koristi za životinje, odnosi se na prvorodenog mužjaka (Pos 25:33; Izl 11:5; 13:12; Kol 1:15).

Psalam. Hvalospjev napisan u čast Bogu. Psalmi su bili uglazbljeni te su ih Božji sluge pjevali u raznim prilikama, između ostalog prilikom vršenja službe u Jehovinom hramu u Jeruzalemu (Lk 20:42; Dj 13:33; Jk 5:13).

Psaltir. Žičano glazbalo. Sastojalo se od nekoliko žica napetih preko drvene površine koja je služila kao rezonantna kutija. Žice su bile načinjene od biljnih vlakana ili životinjskih crijeva (1Sa 18:6; Ps 71:22).

Purim. Godišnji blagdan koji se slavi 14. i 15. adara u spomen na izbjavljenje Židova od istrebljenja u vrijeme kraljice Estere. Blagdan je dobio ime po množini riječi *pur*, koja znači "ždrijeb" (ta riječ nije hebrejskog porijekla). Naime, Haman je izvlačio pur, odnosno ždrijeb, kako bi odredio dan u koji će izvršiti svoj plan da istrijebi Židove (Es 3:7; 9:26).

Pustinja. Prijevod hebrejske riječi *midbar*, koja se najčešće odnosi na rijetko naseljen i neobrađen kraj (Jr 2:2). Biblija navodi kako je u pustinji moglo biti pašnjaka (Izl 3:1; Jr 23:10), nakapnica (2Lje 26:10), kuća, pa čak i gradova (1Kr 2:34; Jš 15:61, 62; Iza 42:11). Iako taj izraz obično označava pusto područje pokriveno travom i niskim raslinjem, može se odnositi i na pravu pustinju, odnosno na suh i bezvodan kraj.

Put. Izraz koji se u Bibliji ponekad koristi u prenesenom smislu i odnosi se na način ponašanja ili na postupke koje Jehova smatra ispravnima ili neispravnima (Ps 1:6; Izr 5:21).

Učenike Isusa Krista nazivalo se sljedbenicima "Puti". Drugim riječima, oni su svoj životni put podredili vjeri u Isusa Krista te su išli njegovim stopama (Dj 19:9).

R

Rahah. Izraz koji se u simboličnom smislu koristi u Jobu, Psalmima i Izaiji. U Knjizi o Jobu iz konteksta se može zaključiti da se taj izraz odnosi na neku morskou neman. Na drugim mjestima ta morska neman simbolizira Egipat (Job 9:13; Ps 87:4; Iza 30:7; 51:9, 10).

Raj. Prekrasan park, odnosno vrt. Prvi raj o kojem govori Biblija bio je Eden. Njega je Jehova načinio za prvi ljudski par. Iz riječi koje je Isus uputio zločincu koji je bio na stupu pored njega može se naslutiti da će Zemlja postati raj. U 2. Korinćanima 12:4 izraz "raj" vjerojatno se odnosi na neki budući raj, a u Otkrivenju 2:7 na nebeski raj (Pj 4:13; Lk 23:43).

Ravnatelj. Izraz koji se uglavnom javlja u Psalmima. Hebrejski izraz preveden s "ravnatelj" odnosio se, po svemu sudeći, na onoga tko je na neki način osmišljavao izvedbu pjesama i ravnao njihovim izvođenjem, uvježbavao i obučavao levitske pjevače te predvodio zbor i svirače prilikom javnog izvođenja pjesama. U nekim drugim biblijskim prijevodima taj je izraz preveden sa "zborrowa" ili "upravitelj pjevačkoga zbora" (Ps 4:ns;l.; 5:ns;l.).

Razdiranje haljina. Židovi su imali običaj razderati haljine kako bi izrazili žalost i druge snažne osjećaje. Haljina se obično razdirala samo na gornjem dijelu, a ne cijelom dužinom jer se tada više ne bi mogla nositi (Pos 37:34; Es 4:1; Dj 14:14).

Rob; ropstvo. Danas se izraz "rob" obično odnosi na osobu koja je u vlasništvu druge osobe za koju je prisiljena raditi, obično u vrlo lošim uvjetima. No u Bibliji taj izraz ima puno šire značenje te se može odnositi i na sluge koji su obavljali raznorazne poslove. Neki od njih uživali su veliko povjerenje svog gospodara i imali su ugledan položaj u kućanstvu. U biblijsko doba bilo je uobičajeno prodati ili kupiti roba. Ipak, Mojsijev zakon sadržavao je odredbe koje su štitele robove od zlostavljanja. U Izraelu je postojala mogućnost da onaj tko osiromaši proda sebe ili svoju djecu u ropstvo kako bi otplatio dugove. Kršćane se naziva robovima zato što su kupljeni Isusovom dragocjenom krvlju. Onaj tko se krsti i tako postane kršćanin, dragovoljno postaje rob Jehove Boga i Isusa Krista (Izl 21:2; Ri 1:1; 1Pe 2:16).

Rog. Životinjski rogovi koristili su se u razne svrhe: iz njih se pilo, služili su kao tintarnice te spremnici za ulje i kozmetičke preparate, a koristili su se i kao glazbeni ili signalni instrumenti (1Sa 16:1, 13; 1Kr 1:39; Eze 9:2). Izraz "rog" često se koristi u prenesenom smislu kao simbol snage, osvajanja i pobjede (Pnz 33:17; Mi 4:13; Za 1:19).

Rogovi žrtvenika. Izbočine koje su izgledale poput rogova, a nalazile su se na sva četiri ugla nekih žrtvenika (Le 8:15; 1Kr 2:28; vidi dodatke B5 i B8).

S

Saduceji. Istaknuta židovska vjerska sljedba koju su činili bogati velikaši i svećenici koji su imali velik utjecaj na sve što se zbivalo u hramu. Nisu prihvaćali mnoge usmene predaje kojih su se držali farizeji ni neka njihova vjervanja. Nisu vjerovali u uskrснуće ni u anđele. Protivili su se Isusu (Mt 16:1; Dj 23:8).

Salamunov trijem. U Isusovo vrijeme, natkriveni trijem u hramu, s istočne strane vanjskog dvorišta. Vjerovalo se da je to nekada bio dio Salamunovog hrama. Biblija izvještava da je Isus jedne zime "hodao Salamunovim trijemom". Kasnije su se ondje okupljali prvi kršćani kako bi štvali Boga (Iv 10:22, 23; Dj 5:12; vidi dodatak B11).

Samarićani. Izraz koji se prvobitno odnosio na Izraelce u sjevernom desetoplemenskom kraljevstvu, ali nakon što su 740. pr. n. e. Samariju osvojili Asirci, uključivao je i pripadnike drugih naroda koje su Asirci naselili na tom području. U Isusovo vrijeme pojam "Samarićanin" nije imao nacionalne ni političke konotacije, nego se uglavnom odnosio na pripadnike sljedbe koja je djelovala u blizini drevnih gradova Šekema i Samarije. Neka njihova vjervanja uvelike su se razlikovala od židovskih učenja (Iv 8:48).

Samarija. Grad koji je oko 200 godina bio prijestolnica sjevernog desetoplemenskog kraljevstva Izraela, ali i naziv cijelog područja koje je to kraljevstvo obuhvaćalo. Samarija je bila izgrađena na istočnoj gori. U Isusovo vrijeme to je bilo ime pokrajine koja je na sjeveru graničila s Galilejom, a na jugu s Judejom. Isus tijekom svojih putovanja obično nije propovijedao u Samariji, ali u nekoliko je navrata prošao kroz to područje i razgovarao s tamošnjim stanovnicima. Petar je upotrijebio drugi simbolični ključ Kraljevstva kad je na Samarićane bio izliveni sveti duh (1Kr 16:24; Iv 4:7; Dj 8:14; vidi dodatak B10).

Satrap. Potkralj, odnosno namjesnik koji je upravljao nekom pokrajinom u Babilonskom i Perzijskom Carstvu. Satrape je na njihov položaj postavljao kralj (Ezr 8:36; Da 6:1).

Savez. Sporazum ili ugovor između dvije strane kojim se one obavezuju da će nešto učiniti odnosno da nešto neće učiniti. U Bibliji se spominju savezi koje je Bog sklopio s ljudima, ali i savezi koje su ljudi sklopili među sobom, bilo da su u pitanju pojedinci, skupine ljudi, plemena ili narodi. Ponekad se samo jedna strana obavezala da će se držati uvjeta saveza (takav savez zapravo je bio obećanje), a u drugim su se prilikama obje strane obavezale da će se držati uvjeta saveza. Među najznačajnije saveze spadaju oni koje je Bog sklopio s Abrahamom, Davidom, izraelskim narodom (savez Zakona) i s Izraelom Božjim (novi savez) (Pos 9:11; 15:18; 21:27; Izl 24:7; 2Lje 21:7).

Seah. Mjera za suhe tvari. Seah je imao 7,33 litre. Njegova vrijednost određena je prema procijenjenoj vrijednosti bata (2Kr 7:1; vidi dodatak B14).

Sela. Izraz povezan s glazbom ili recitacijom, a javlja se u Psalmima i Habakuku. Moguće je da upućuje na stanku u pjevanju ili sviranju – ili na oboje – kako bi se moglo razmišljati u tišini ili kako bi ono što je upravo izvedeno ostavilo jači dojam na slušatelja. U grčkoj *Sep-tuaginti* prevodi se izrazom *diápsalma*, što znači "glazbeni interludij" (Ps 3:4; Hb 3:3).

Serafi. Duhovna stvorenja koja okružuju Jehovino prijestolje na nebu. Hebrejska riječ *serafim* doslovno znači "oni koji gore" (Iza 6:2, 6).

Sin Čovječji. Izraz koji se u evanđeljima spominje otprilike 80 puta. Odnosi se na Isusa Krista i ističe činjenicu da je on, time što se rodio na Zemlji, uistinu bio čovjek, a ne duhovno stvorenje koje je naprosto uzelo ljudsko tijelo. Osim toga, taj izraz upućuje na to da će Isus ispuniti proročanstvo zapisano u Danijelu 7:13, 14. U hebrejskom dijelu Biblije taj se izraz koristi za Ezekijela i Danijela kako bi se istaknula razlika između tih smrtnih ljudi i Boga, od kojeg je potjecala poruka koju su objavljivali (Eze 3:17; Da 8:17; Mt 19:28; 20:28).

Sin Davidov. Izraz koji se obično odnosi na Isusa. Njime se ističe da je Isus, u skladu sa savezom sklopljenim s Davidom, obećani potomak iz Davidove loze koji je trebao naslijediti kraljevstvo (Mt 12:23; 21:9).

Sinagoga. Riječ grčkog porijekla koja doslovno znači "sastati se; sastanak". U većini redaka

taj se izraz odnosi na mjesto odnosno građevinu u kojoj su se Židovi okupljali kako bi slušali čitanje svetih spisa, primali pouku, slušali propovijedi i molili se. U Isusovo vrijeme svako je veće mjesto u Izraelu imalo sinagogu, a veliki su ih gradovi imali i nekoliko (Lk 4:16; Dj 13:14, 15).

Sinaj. Gora u Arabiji (Ga 4:25). Nazivala se i Horeb. Nije poznato gdje se točno nalazila. U blizini gore Sinaja Jehovin anđeo ukazao se Mojsiju u plamenu gorućeg grma i dao mu za datak da Izraelce izvede iz Egipta (Izl 3:1–10; Dj 7:30). Otprilike godinu dana nakon toga izraelski je narod stigao podno Sinaja (Izl 19:2). Mojsije je tada na toj gori dobio kamene ploče s Deset zapovijedi (Izl 32:15, 16; vidi dodatak B3).

Sion. Ime jebusejske utvrde koja se nalazila na jugoistočnom jeruzalemskom brežuljku. Nazivala se i Jebus. Nakon što ju je David osvojio, sagradio je ondje svoj kraljevski dvor, a utvrda je dobila ime "Davidov grad" (2Sa 5:7, 9). Gora Sion postala je posebno sveta Jehovi kad je David onamo preselio kovčeg saveza. Izraz "Sion" kasnije je uključivao i hram na brdu Moriji, a ponekad se odnosio i na cijeli Jeruzalem. U grčkom dijelu Biblije obično se koristi u prenesenom smislu (Ps 2:6; 1Pe 2:6; Ot 14:1).

Sirija; Sirijci. Vidi ARAM; ARAMEJCI.

Sirta. Dva velika plitka zaljeva uz obalu Libije, na sjeveru Afrike. Drevni moreplovci bojali su se ploviti onuda zbog pješćanih sprudova koji su se neprestano pomicali s izmjenom plime i oseke (Dj 27:17; vidi dodatak B13).

Sivan. Naziv koji se nakon babilonskog izgnanstva počeo koristiti za 3. mjesec židovskog vjerskog kalendara i 9. mjesec građanskog kalendara. Sivan se poklapa s razdobljem od sredine svibnja do sredine lipnja (Es 8:9; vidi dodatak B15).

Skakavci. Kucji koji se kreću u velikim jatima. Prema Mojsijevom zakonu spadali su u čiste životinje, koje se smjelo jesti. Ogromna jata skakavaca stvarala su ljudima velike probleme jer su proždimala sve pred sobom i uzrokovala golemu štetu (Izl 10:14; Mt 3:4).

Skupština. Hebrejski *kahal*, grčki *ekklesía*. Oba izraza označavaju skupinu osoba okupljenih s određenom svrhom. U hebrejskom dijelu Biblije riječ *kahal* obično se odnosi na izraelski narod ili na skupove koji su bili organizirani prilikom godišnjih blagdana i drugih važnih događaja u Izraelu. U grčkom dijelu Biblije iz-

raz "skupština" odnosi se na pojedinačne zajednice kršćana u nekom gradu ili mjestu, ali češće označava sve kršćane na svijetu kao jedinstvenu cjelinu (Izl 12:6; bilj.; 1Kr 8:14; bilj.; Dj 9:31; Ri 16:5).

Slobodnjak; oslobođenik. U rimsko doba slobodnjak je bio čovjek koji se rodio slobodan te je imao sva prava rimskog građanina. S druge strane, oslobođenik je bio oslobođeni rob. Civilnim oslobođenjem (manumisijom) oslobođenik bi dobio rimsko građanstvo, ali ne bi mogao obnašati nikakvu političku funkciju. Neslužbenim oslobođenjem rob bi postao slobodan, ali ne bi imao sva građanska prava (1Ko 7:22).

Sluga pomoćnik. Prijevod grčke riječi *diákonos*, koja se obično prevodi sa "sluga", a ponekad i s "poslužitelj". Taj se izraz odnosi na onoga tko pomaže starješinama u skupštini. Da bi netko mogao obavljati tu hvaljevrijednu službu, mora udovoljavati određenim biblijskim preduvjetima (1Ti 3:8–10, 12).

Sljedba. Skupina ljudi koja se drži nekog učjenja ili slijedi nekog vođu te ima vlastiti sustav vjerovanja. U Bibliji se taj izraz koristi za dvije utjecajne vjerske struje unutar židovstva, farizeje i saduceje. Osim toga, oni koji nisu bili kršćani nazivali su kršćane sljedbom odnosno nazarećanskom sljedbom, možda zato što su smatrali da su se oni odcijepili od židovske vjere. Sljedbe su se s vremenom pojavile i u kršćanskoj skupštini. Naprimjer, u Otkrivenju se spominje "Nikolina sljedba" (Ot 2:6; Dj 5:17; 15:5; 24:5; 28:22; 2Pe 2:1).

Smirna. Mirisna smola koja se dobiva od raznih vrsta trnovitog grmlja i niskog drveća iz roda *Commiphora*. Smirna je bila jedan od sastojaka svetog ulja za pomazanje. Koristila se za mirisanje odjeće i kreveta te se stavljala u ulje za masažu i za njegu tijela. Upotrebljavala se i prilikom pripremanja tijela za ukop (Izl 30:23; Izr 7:17; Iv 19:39).

Sotona. Najveći Božji neprijatelj, Đavo. Ime "Sotona" dolazi od hebrejske riječi koja doslovno znači "protivnik" (Job 1:6; Mt 4:10; Ot 12:9).

Starješina. U Bibliji se taj izraz odnosi na muškarca koji ima određeni autoritet i odgovornu zaduženja u zajednici ili narodu ili pak u kršćanskoj skupštini. U Otkrivenju se taj izraz odnosi na nebeska stvorenja (Izl 4:29; Izr 31:23; 1Ti 5:17; Ot 4:4).

Stoički filozofi. Pristaše stoicizma, grčkog filozofskog pravca koji je naučavao da čovjek

može biti sretan samo ako se u životu vodi razumom i živi u skladu s prirodom. Po njihovom mišljenju, istinski mudar čovjek ravnodušan je prema boli i užicima (Dj 17:18).

Stražar. Onaj tko čuva stražu, obično noću, kako bi ljude ili imovinu zaštitio od mogućih opasnosti. Kad bi vidio da prijeti opasnost, oglasio bi uzbunu. Stražari su se obično nalazili na gradskim zidinama i kulama kako bi izdaleka mogli vidjeti svakoga tko se približava gradu. Stražari su postojali i u vojsci. Proroci su u simboličnom smislu služili kao stražari jer su upozoravali izraelski narod na predstojeće uništenje (2Kr 9:20; Eze 3:17).

Stup. Stupovi su se koristili u gradnji, primjerice u jeruzalemskom hramu i drugim zdanjima koja je sagradio kralj Salamun. Katkad su se podizali i u znak sjećanja na neke podvige ili važne događaje. Poganski narodi podizali su stupove kod kojih su vršili obrede u čast lažnih bogova, a Izraelci su se ponekad povelj za njima (Su 16:29; 1Kr 7:21; 14:23). Neki su narodi stupove koristili za pogublivanje ili su na njih vješali tijela pogubljenih ljudi kako bi ih se izvrgnulo javnoj sramoti ili kao upozorenje drugima. Asirci, koji su bili okrutan ratnički narod, zarobljenike su nabijali na zašiljene stupove, odnosno kolce. Kolec bi im protjerao kroz trbušnu šupljinu sve do prsnog koša i ostavili ih da tako stoje. No prema židovskom zakonu, oni koji su bili krivi za teške zločine, kao što su hula na Boga ili idolopoklonstvo, bili su najprije pogubljeni kamenovanjem ili na neki drugi način, a onda su njihova tijela bila obješena na stup ili na drvo kao upozorenje drugima (Pnz 21:22, 23; 2Sa 21:6, 9). Rimljani su ponekad naprosto vezali žrtvu za stup. Na taj bi način čovjek možda poživio i nekoliko dana, a na koncu bi umro od bolova, žeđi, gladi i posljedica izloženosti suncu. No u drugim slučajevima vojnici bi osuđenika pribili na stup tako što bi mu zabili čavle kroz ruke i noge. Na taj je način bio pogubljen Isus (Lk 24:20; Iv 19:14–16; 20:25; Dj 2:23, 36; vidi MUČENIČKI STUP).

Suci. Muškarci koje je Jehova postavljao kako bi izbjavljali njegov narod. Razdoblje sudaca trajalo je sve dok Izraelom nisu počeli vladati kraljevi (Su 2:16).

Sudačka stolica. Obično povišeni podij na otvorenom do kojeg su vodile stepenice, na kojem su sjedili predstavnici vlasti te se obraćali narodu i objavljivali svoje odluke. Izrazi "Božja sudačka stolica" i "Kristova sudačka stolica" imaju preneseno značenje i predoča-

vaju sve ono što je Jehova poduzeo kako bi sudio ljudskom rodu (Ri 14:10; 2Ko 5:10; Iv 19:13).

Sudbeno vijeće. Židovski vrhovni sud koji je zasjedao u Jeruzalemu; naziva se i sinedrij ili sanhedrin. U Isusovo vrijeme Sudbeno vijeće imalo je 71 člana, među kojima su bili veliki svećenik, oni koji su ranije služili kao veliki svećenici, članovi velikosvećeničkih obitelji, narodni starješine, poglavari plemena i porodica te pismoznanci (Mk 15:1; Dj 5:34; 23:1, 6).

Sudnji dan. Taj se izraz odnosi na određeni dan ili razdoblje u kojem pojedine skupine ljudi, narodi ili cijeli ljudski rod polazu račun Bogu. Može se odnositi na razdoblje tijekom kojeg će oni koji zaslužuju smrt biti pogubljeni ili na razdoblje tijekom kojeg će neki dobiti priliku da budu spašeni i dobiju vječni život. Isus Krist i njegovi apostoli govorili su o Sudnjem danu koji će se dogoditi u budućnosti i koji se neće ticati samo živih nego i onih koji su umrli (Mt 12:36).

Svećenička pregača. Dio odjeće izraelskih svećenika. Veliki svećenik imao je posebnu pregaču (efod), a preko nje nosio je naprsnik ukrašen s 12 dragih kamenova (Izl 28:4, 6; vidi dodatak B5).

Svećenički glavar. U hebrejskom dijelu Biblije, drugi naziv za velikog svećenika. Po svemu sudeći, u grčkom dijelu Biblije izraz "svećenički glavari" odnosio se na istaknute pripadnike svećenstva, a moguće je da su se među njih ubrajali i oni koji su bili smijenjeni s položaja velikog svećenika te poglavari 24 svećeničke skupine (2Lje 26:20; Ezr 7:5; Mt 2:4; Mk 8:31).

Svećenik. Muškarac koji je zastupao Boga pred narodom kojem je služio, učeći ih o Bogu i njegovim zapovijedima. Svećenici su ujedno zastupali narod pred Bogom tako što su prinosili žrtve, zauzimali se za narod te upućivali molitve u njegovo ime. Prije nego što je Mojsijev zakon stupio na snagu, onaj tko je bio glava obitelji služio je kao svećenik svojoj obitelji. Pod Mojsijevim su zakonom kao svećenici služili muškarci iz Aronove loze, koja je pripadala Levijevom plemenu. Ostali muškarci iz Levijevog plemena bili su njihovi pomoćnici. Kad je na snagu stupio novi savez, duhovni Izrael postao je narod svećenika, a Isus Krist veliki svećenik (Izl 28:41; He 9:24; Ot 5:10).

Svet; svetost. Odlika svojstvena Jehovi; stanje potpune moralne čistoće (Izl 28:36; 1Sa 2:2; Izr 9:10; Iza 6:3). Kad je riječ o ljudima

(Izl 19:6; 2Kr 4:9), zivotinjama (Br 18:17), stvarima (Izl 28:38; 30:25), mjestima (Izl 3:5; Iza 27:13), danima i godinama (Izl 16:23; Le 25:12) te aktivnostima (Izl 36:4), hebrejski izraz preveden sa "svetost" prenosi misao o odvojenosti, isključivoj predanosti ili posvećenosti svetom Bogu. Biti svet znači biti izdvojen za službu Jehovi. I u grčkom dijelu Biblije izvorne riječi prevedene sa "svet" i "svetost" koriste se u smislu "odvojen za Boga". Osim toga, ti se izrazi odnose na čisto vladanje (Mk 6:20; 2Ko 7:1; 1Pe 1:15, 16).

Sveta tajna. Važan dio Božjeg nauka. Sveta tajna potječe od Boga, on je drži sakrivenom dok ne dođe vrijeme da je objavi i otkriva je samo onima koje odabere (Mk 4:11; Kol 1:26).

Sveti. Izraz koji se u grčkom dijelu Biblije odnosi na sve članove kršćanske skupštine u 1. stoljeću, odnosno na sve koji su očišćeni Kristovom krvlju i odvojeni za službu Bogu te su dobili mogućnost da budu Kristovi svladari (1Ko 1:2; 2Ko 1:1). Iako ih se naziva "svetima", to ne znači da tijekom svog zemaljskog života nisu nikad sagriješili (1Iv 1:8). U Bibliji ih se tako naziva za života, a ne tek nakon smrti. Kršćane se poticalo da se mole za svete, a ne da se mole njima ili da svoje molitve Bogu upućuju preko njih (Ef 6:18, 19).

Sveti duh. Nevidljiva sila kojom se Bog služi kako bi ostvario svoje naume. Taj je duh svet zato što dolazi od Jehove, koji je čist i pravedan u apsolutnom smislu, i zato što Jehova putem njega čini ono što je sveto (Lk 1:35; Dj 1:8).

Sveti šator. Prenosivi šator koji su Izraelci koristili za štovanje Boga nakon izlaska iz Egipta. U njemu se nalazio kovčeg Jehovinog saveza, koji je predočavao Božju prisutnost. Ondje su se prinisile žrtve i vršila se služba Bogu. Ponekad se naziva i "šator sastanka". Bio je načinjen od drvenih okvira prekrivenih lanenim platnom na kojem su bili izvezeni kerubi. Šator je bio podijeljen na dvije prostorije – prva se zvala Svetinja, a druga Svetinja nad svetinjama (Jš 18:1; Izl 25:9; vidi dodatak B5).

Sveti znak predanja Bogu. Sjajna pločica od čistog zlata na kojoj je bio urezan natpis na hebrejskom: "Jehova je svet". Bila je privezana na turban koji je nosio veliki svećenik (Izl 39:30; vidi dodatak B5).

Svetinja. Prva i veća prostorija u svetom šatoru odnosno u hramu. Bila je odvojena od najskrovitije prostorije, Svetinje nad svetinjama. U svetom šatoru u Svetinji nalazio se zlatni svijetnjak, zlatni kadioni žrtvenik, stol za kru-

hove koji su se stavljali pred Boga i zlatni pribor. U hramu se u toj prostoriji nalazio zlatni žrtvenik, deset zlatnih svijetnjaka i deset stolova za kruhove koji su se stavljali pred Boga (Izl 26:33; He 9:2; vidi dodatak B5 i B8).

Svetinja nad svetinjama. Najskrovitija prostorija u svetom šatoru i hramu, u kojoj se čuvao kovčeg saveza. Prema Mojsijevom zakonu, u Svetinju nad svetinjama smio je ući samo veliki svećenik, i to jedino na Dan očišćenja, koji se slavio jednom godišnje (Izl 26:33; Le 16:2, 17; 1Kr 6:16; He 9:3).

Svetište. Općenito govoreći, mjesto koje se koristi za vjersku službu, sveto mjesto. No taj se izraz najčešće odnosi na sveti šator ili na hram u Jeruzalemu. Izraz se koristi i za Božje prebivalište na nebu (Izl 25:8, 9; 2Kr 10:25; 1Lje 28:10; Ot 11:19).

Svitak. Dugačak list pergamenta ili papirusa ispisan s jedne strane, obično namotan oko štapa. Budući da je u biblijsko vrijeme svitak bio uobičajen oblik knjige, sveti spisi pisali su se i prepisivali na svitke (Jr 36:4, 18, 23; Lk 4:17–20; 2Ti 4:13).

Svršetak ovog poretka. Razdoblje koje prethodi kraju svjetskog poretka kojim upravlja Sotona i koje obuhvaća uništenje tog poretka. Poklapa se s razdobljem Kristove prisutnosti. Anđeli će pod Isusovim vodstvom "odvojiti zle od pravednih" i uništiti ih (Mt 13:40–42, 49). Isusovi učenicima htjeli su znati kad će doći taj svršetak (Mt 24:3). Prije nego što se Isus vratio na nebo, obećao je svojim sljedbenicima da će biti s njima sve do "svršetka ovog poretka" (Mt 28:20).

Š

Šator sastanka. Izraz koji se koristio i za Mojsijev šator i za sveti šator koji je prvobitno bio podignut u pustinji. Po svoj prilici, tako se nazivao jer je narod odlazio onamo kad bi želio Jehovu pitati za savjet i na taj se način ondje sastajao s njim (Izl 33:7; 39:32).

Šebat. Naziv koji se nakon babilonskog izgnanstva počeo koristiti za 11. mjesec židovskog vjerskog kalendara i 5. mjesec građanskog kalendara. Šebat se poklapa s razdobljem od sredine siječnja do sredine veljače (Za 1:7; vidi dodatak B15).

Šekel. Osnovna hebrejska mjera za težinu i novčana jedinica. Šekel je težio 11,4 grama. Izraz "šekel što se čuvao na svetom mjestu" možda se koristio kako bi se istaknulo da težina onog što je izvagano mora biti točna ili da mora biti u skladu s težinom standardnog

utega koji se čuvao u svetom šatoru. U Bibliji se spominje i šekel "po kraljevskoj mjeri". Možda se radilo o standardnom utegu koji se čuvao u kraljevskoj palači ili je postojao "kraljevski" šekel koji se razlikovao od običnog (Izl 30:13; 2Sa 14:26).

Šeminit. Glazbeni izraz koji doslovno znači "osmina". Možda upućuje na to da se glazbeno djelo trebalo izvesti u nižem registru. Kad se ta riječ odnosila na glazbala, to je vjerojatno značilo da ih treba ugoditi tako da sviraju niže tonove. Kad se odnosila na pjesme, vjerojatno je upućivala na to da ih treba odsvirati i otpjevati u nižem registru (1Lje 15:21; Ps 6:nsl.; 12:nsl.).

Šeol. Hebrejska riječ koja ima isto značenje kao i grčka riječ *haides* (had). Izraz "šeol" prevodi se s "grob" i odnosi se na simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi (Pos 37:35; bilj.; Ps 16:10; bilj.; Dj 2:31; bilj.; vidi GROB).

Šipak. Voće koje je oblikom slično jabuci, a na jednom kraju ima ostatak cvijeta koji izgleda poput krune. Ispod debele i čvrste kore nalazi se mnoštvo malih ružičastih ili crvenih zrna sočnog mesa, a u svakom je zrnu sićušna sjemenka. Ukrasi u obliku šipka nalazili su se na rubu plave tunike velikog svećenika te na glavama stupova Jakina i Boaza, koji su bili postavljeni ispred hrama (Izl 28:34; Br 13:23; 1Kr 7:18).

T

Talent. Najveća židovska mjera za težinu i novčana jedinica. Talent je imao 34,2 kilograma. Grčki talent bio je manje težine i imao je otprilike 20,4 kilograma (1Lje 22:14; Mt 18:24; vidi dodatak B14).

Tamjan. Osušena smola nekih vrsta drveća i grmlja iz roda *Boswellia*. Kad se zapali, otpušta ugodan miris. Tamjan je bio jedan od sastojaka svetog kada koji se palio u svetom šatoru i hramu. Ujedno se prinosió uz žitne žrtve te se stavljao na kupove kruhova koji su se slagali pred Jehovu u Svetinji (Izl 30:34–36; Le 2:1; 24:7; Mt 2:11).

Tamuz. (1) Ime boga kojeg su u Jeruzalemu oplakivale žene iz otpadničkog židovskog naroda. Smatra se da je Tamuz bio kralj koji je nakon smrti bio proglašen božanstvom. U sumerskim tekstovima Tamuz se naziva Dumuzi te se za njega kaže da je bio muž ili ljubavnik božice plodnosti Inane (inačica babilonske božice Ištar) (Eze 8:14). (2) Naziv koji se nakon babilonskog izgnanstva počeo koristiti za 4. mjesec židovskog vjerskog kalendara i 10. mjesec građanskog kalendara. Tamuz se

poklapa s razdobljem od sredine lipnja do sredine srpnja. (Vidi dodatak B15.)

Taršijski brodovi. Izraz koji se u početku odnosio na brodove koji su plovili u drevni Taršiš (na području današnje Španjolske). Po svemu sudeći, taj se naziv s vremenom uvriježio za velike brodove koji su se koristili za duge plovidbe. Salamun i Jošafat koristili su takve brodove u trgovačke svrhe (1Kr 9:26; 10:22; 22:48).

Tartar. U grčkom dijelu Biblije izraz koji se odnosi na stanje najdubljeg poniženja, koje se može usporediti s tamnicom. U njemu se nalaze anđeli koji su se u Noino vrijeme pobunili protiv Boga. Grčki glagol *tartaróo*, koji se koristi u 2. Petrovoj 2:4 i preveden je s "baciti u tartar", ne znači da su anđeli koji su sagriješili bili bačeni u Tartar iz poganske mitologije (mjesto u podzemlju u kojem vlada tama i u kojem su zatočena niža božanstva). Umjesto toga, taj izraz znači da ih je Bog zbacio s njihovog položaja na nebu i oduzeo im časnu službu koju su imali, pa se sada nalaze u stanju potpune duševne tame u kojem do njih ne dopire duhovno svjetlo i ne mogu razumjeti Božje naume. Čeka ih mračan kraj jer Biblija otkriva da će biti zauvijek uništeni zajedno sa svojim vladarom, Sotonom Đavlom. Dakle, izraz "tartar" označava stanje najdubljeg poniženja u kojem se nalaze ti buntovni anđeli. Tartar nije isto što i "bezdan" koji se spominje u Otkrivenju 20:1–3.

Tebet. Naziv koji se nakon babilonskog izgnanstva počeo koristiti za 10. mjesec židovskog vjerskog kalendara i 4. mjesec građanskog kalendara. Tebet se poklapa s razdobljem od sredine prosinca do sredine siječnja. Obično se jednostavno naziva "deseti mjesec" (Es 2:16; vidi dodatak B15).

Terafi. Vidi KUĆNI BOGOVI.

Tijesak. Obično se sastojao od dvije jame, gornje i donje, koje su bile izdubljene u vapnencu i spojene kanalićem. Kad se u gornjoj jami gnječilo grožđe, mošt je kroz kanalić tekao u donju. U tijesku su se gnječile i masline. Izraz "tijesak" koristi se i u prenesenom smislu te simbolizira izvršenje Božje presude (Iza 5:2; Ot 19:15).

Tišri. Vidi ETANIM i dodatak B15.

Troska. Tvar koja nastaje pri taljenju ruda. U biblijsko doba troska se smatrala bezvrijednim otpadom, pa se taj izraz koristi u prenesenom smislu za nešto što je bezvrijedno i nečisto. U Bibliji su zli ljudi uspoređeni s troskom (Ps 119:119; Iza 1:25; Eze 22:18).

Trska. Izraz koji se koristi za brojne biljke koje obično rastu na močvarnom tlu. Na većini mjesta misli se na biljku latinskog naziva *Arundo donax* (Job 8:11; Iza 42:3; Mt 27:29; Ot 11:1; vidi MJERNA TRSKA).

Truba. Puhачe glazbalo načinjeno od metala. Koristila se i kao signalno glazbalo. Prema Brojevima 10:2, Jehova je zapovjedio da se izrade dvije srebrne trube koje su služile za sazivanje naroda, za objavu polaska tabora ili za objavu rata. Te su trube vjerojatno bile ravne, za razliku od rogova, koji su bili zakrivljeni jer su bili načinjeni od životinjskih rogova. Trube su se koristile i u hramu zajedno s ostalim glazbalima, ali ne zna se kako su izgledale. Zvukom truba često su u simboličnom smislu popraćene objave Jehovinih presuda i drugi značajni događaji iza kojih stoji Bog (2Lje 29:26; Ezr 3:10; 1Ko 15:52; Ot 8:7–11:15).

Turban. Pokrivalo za glavu od tkanine koja se omata oko glave. Veliki svećenik nosio je turban od finog lana na koji je sprijeđa plavom vrpcom bila privezana zlatna pločica. Turban su nosili i kraljevi, a na njega bi stavili krunu. Job je taj izraz upotrijebio u prenesenom smislu kad je rekao da je njegova pravda "kao turban" (Job 29:14; Izl 28:36, 37; Eze 21:26).

Tužaljka. Pjesma ili melodija kojom se izražava duboka tuga, primjerice kad se oplakuje smrt prijatelja ili člana obitelji (2Sa 1:17; Ps 7:nsl.).

U

Ugaoni kamen. Kamen koji se postavlja na ugao građevine. Ima važnu ulogu u gradnji jer učvršćuje spoj dvaju zidova. Najvažniji ugaoni kamen bio je ugaoni kamen temeljac. Prilikom izgradnje javnih građevina i gradskih zidina vodilo se računa o tome da taj kamen bude posebno čvrst. Taj se izraz koristi u simboličnom smislu kad se govori o stvaranju Zemlje, a za Isusa se kaže da je "ugaoni kamen temeljac" kršćanske skupštine, koja je uspoređena s građevinom (Ef 2:20; Job 38:6).

Urim i Tumim. Predmeti kojima se služio veliki svećenik kako bi utvrdio što je Božja volja kad su se pojavila pitanja koja su se ticala cijelog naroda. Možda se radilo o kamenovima. Izvlačenje Urima i Tumima bilo je slično izvlačenju ždjribeba. Veliki svećenik nosio ih je u naprsniku kad je ulazio u sveti šator. Po svemu sudeći, prestali su se koristiti kad su Babilonci razorili Jeruzalem (Izl 28:30; Ne 7:65).

Uskrnuće. Ustajanje od mrtvih. Grčka riječ *anastasís* doslovno znači "ustajanje; podizanje". U Bibliji se spominje uskrnuće devet

osoba, među kojima je bio i Isus, kojeg je uskrsnuo Jehova Bog. Iako su ostale ljude uskrsnuli Ilija, Elizej, Isus, Petar i Pavao, jasno se ističe da su ta čuda bila moguća zahvaljujući Božjoj moći. Biblija kaže da će Bog na Zemlji "uskrsnuti i pravedne i nepravedne", što je iznimno važan dio njegovog nauma (Dj 24:15). U Bibliji se spominje i uskrnuće u nebeski život, koje se naziva "ranije" ili "prvo" uskrnuće, a odnosi se na uskrnuće Isusove duhom pomazane braće (Flp 3:11; Ot 20:5, 6; Iv 5:28, 29; 11:25).

Uzvišice. Mjesta za vršenje vjerskih obreda koja su se obično nalazila na vrhu brežuljka ili brda ili na nekoj umjetnoj uzvisini. Iako su na takvim uzvišicama ljudi ponekad štivali pravog Boga, uglavnom ih se povezuje s poganskim štovanjem lažnih bogova (Br 33:52; 1Kr 3:2; Jr 19:5).

V

Vadi. Suha dolina ili korito povremenih vodenih tokova. U vadiju ima vode samo tijekom kišnog razdoblja. Izvorni hebrejski izraz može se odnositi i na sam vodeni tok. Neki tokovi koji se spominju u Bibliji napajali su se vodom iz izvora, pa nisu presušili tijekom godine. Ovisno o kontekstu, izvorni izraz najčešće je preveden s "dolina" ili "potok" (Pos 26:17; Le 23:40; Br 34:5; 1Kr 18:5; Jr 31:9).

Vatreno jezero. Simbolično jezero "u kojem gori sumpor". Ono predočava "drugú smrt". U to će jezero biti bačeni nepokajnički grešnici, Đavo, pa čak i smrt i grob (odnosno had, simbolično mjesto gdje se nalaze mrtvi). Budući da doslovna vatra ne može nauditi duhovnim stvorenjima, a ni smrti ni grobu, očito je da to jezero nije simbol vječnih muka, nego vječne propasti (Ot 19:20; 20:14, 15; 21:8).

Velika nevolja. Grčka riječ prevedena s "nevolja" prenosi misao o tjeskobi i patnji koje su posljedica teških okolnosti. Isus je govorio o neviđenoj "velikoj nevolji" koja je trebala snaći Jeruzalem, a posebno o nevolji koja će zadesiti čitav ljudski rod kad u budućnosti dođe s "velikom slavom" (Mt 24:21, 29–31). Pavao je tu nevolju opisao kao Božju pravednu kaznu nad onima "koji ne poznaju Boga i koji ne mare za dobru vijest" o Isusu Kristu. U 19. poglavlju Otkrivenja govori se o tome da će Isus povesti u rat nebeske vojske i poraziti "zvijer i kraljeve cijele zemlje s njihovim vojskama" (2So 1:6–8; Ot 19:11–21). Biblija kaže da će "veliko mnoštvo" preživjeti tu nevolju (Ot 7:9, 14; vidi HARMAGEDON).

Veliki svećenik. Pod Mojsijevim zakonom, vrhovni svećenik koji je zastupao narod pred Bogom i nadgledao ostale svećenike. Nazivao se i "svećenički glavar" (2Lje 26:20; Ezr 7:5). Jedino je on smio ući u Svetinju nad svetinjama – najskrovitiju prostoriju u svetom šatoru, a kasnije i u hramu – i to samo jednom godišnje, na Dan očišćenja. Izraz "veliki svećenik" odnosi se i na Isusa Krista (Le 16:2, 17; 21:10; Mt 26:3; He 4:14).

Vidjelac. Osoba kojoj je Bog omogućio da razumije njegovu volju, onaj kome je dano da vidi ili razumije ono što ljudi općenito ne mogu vidjeti ni razumjeti. Hebrejska riječ prevedena s "vidjelac" ima isti korijen kao i glagol koji znači "vidjeti", bilo u doslovnom bilo u prenesenom smislu. Kad bi se ljudi suočili s nekim problemom, obratili bi se vidiocu kako bi od njega dobili mudar savjet (1Sa 9:9).

Vijanje. Jedan od poljoprivrednih poslova koji se obavljao poslije vršidbe. Nakon što bi se u vršidbi zrnje odvojilo od pljeve i slame, sve bi se to vilama ili lopatama (vijačama) bacalo u zrak nasuprot vjetru. Vjetar bi odnio pljevu i slamu, a zrnje bi zbog svoje težine palo na gumno (Ru 3:2; Iza 30:24; Lk 3:17; vidi PLJEVA i VRŠIDBA).

Vjerna ljubav. Najčešći prijevod hebrejske riječi *hesed*. Taj izraz opisuje ljubav koja se temelji na potpunoj predanosti, vjernosti, dubokoj privrženosti i odanosti. Obično se koristi kad se govori o ljubavi koju Bog iskazuje ljudima, ali može se odnositi i na ljubav koju ljudi pokazuju jedni drugima (Izl 34:6; Ru 3:10).

Vračanje; čaranje. Skup tajnih radnji u kojima se koristi moć koja potječe od zlih duhova (2Lje 33:6).

Vršidba. Odvajanje zrna žita od pljeve i slame. Za ručno vršenje koristio se mlat. Ako je žita bilo puno, upotrebljavale su se posebne sprave, primjerice vršilice i valjci, koje su u vukle životinje. Tim spravama prelazilo se preko žita koje je bilo naslagano po gumnu (Le 26:5; Iza 41:15; vidi GUMNO).

Z

Zakletva. Izjava kojom se potvrđuje istinitost onoga što je rečeno ili svečano obećanje kojim se netko obavezuje da će nešto učiniti odnosno da neće učiniti. Često je riječ o zavjetu danom nekome tko je na višem položaju, osobito Bogu. Jehova je zakletvom zajamčio da će se držati saveza koji je sklopio s Abrahamom (Pos 14:22; He 6:16, 17).

Zakon. Kad je taj izraz napisan velikim početnim slovom, obično se odnosi na Mojsijev zakon ili na prvih pet knjiga Biblije. Kad je napisan malim početnim slovom, odnosi se na pojedinačne odredbe Mojsijevog zakona ili na zakon u općenitom smislu (Br 15:16; Pnz 4:8; Mt 7:12; Ga 3:24).

Zalog. Predmet koji dužnik daje vjerovniku kao jamstvo da će vratiti ono što je uzeo u zajam. Mojsijev zakon sadržavao je odredbe u vezi s davanjem i uzimanjem zaloga kako bi zaštitio siromašne i najranjivije pripadnike naroda (Izl 22:26; Eze 18:7).

Zanjihana žrtva. Žrtva koja se, po svemu sudeći, prinostila tako što je svećenik stavio svoje ruke pod ruke onoga tko je držao žrtvu koju je želio prinijeti te je zanjihao. No svećenik je mogao i sam zanjihati žrtvu. Taj je postupak predočavao da je žrtva donesena pred Jehovu (Le 7:30).

Zavjesa. Prekrasna tkanina koja je u svetom šatoru, a kasnije i u hramu, odvajala Svetinju od Svetinje nad svetinjama. Bila je istkana od vrlo kvalitetnih materijala, a na njoj su bili izvezeni kerubi (Izl 26:31; 2Lje 3:14; Mt 27:51; He 9:3; vidi dodatak B5).

Zavjet. Svečano obećanje dano Bogu kojim se netko obavezuje da će nešto učiniti, prinijeti neku žrtvu ili dar, stupiti u određenu službu ili se uzdržati od nečeg što samo po sebi nije zabranjeno. Zavjet je imao istu težinu kao i zakletva (Br 6:2; Pr 5:4; Mt 5:33).

Zavjetna žrtva. Žrtva koja se dragovoljno prinostila prilikom davanja nekih zavjeta (Le 23:38; 1Sa 1:21).

Zeus. Vrhovno božanstvo mnogobožacke grčke religije. Stanovnici Listre jednom su prilikom pomislili da je Barnaba Zeus. Na drevnim natpisima koji su pronađeni u blizini Listre nalaze se izrazi "Zeusovi svećenci" i "Zeus, bog Sunca". Brod na koji se Pavao ukrcao na Malti imao je na pramcu znak Dioskura, odnosno Zeusovih sinova, blizanaca Kastora i Poluksa (Dj 14:12; 28:11).

Ziv. Naziv koji se prvobitno koristio za 2. mjesec židovskog vjerskog kalendara i 8. mjesec građanskog kalendara. Ziv se poklapa s razdobljem od sredine travnja do sredine svibnja. U Talmudu i u drugim djelima koja su nastala nakon babilonskog izgnanstva naziva se ijar (1Kr 6:37; vidi dodatak B15).

Zli. Naziv za Sotonu Đavla, koji se suprotstavlja Bogu i njegovim pravednim mjerilima (Mt 6:13; 1Iv 5:19).

Znak. Predmet, događaj ili neobična pojava koji nešto predočavaju, bilo u sadašnjosti bilo u budućnosti (Pos 9:12, 13; 2Kr 20:9; Mt 24:3; Ot 1:1).

Zvezdoznamac. Osoba koja proučava kretanje Sunca, Mjeseca i zvijezda kako bi predvidjela budućnost (Da 2:27; Mt 2:1).

Ž

Žalovati. Izražavati tugu zbog nečije smrti ili neke druge nevolje. U istom smislu koriste se i izrazi "tugovati" i "oplakivati". U biblijsko doba bio je običaj žalovati neko vrijeme. Oni koji su bili u žalosti, glasno su plakali, a usto su nosili posebnu odjeću, posipali se pepelom po glavi, razdirali svoje haljine i udarali se u prsa. Postojali su i naricatelji koje se moglo unajmiti za sprovode (Pos 23:2; Es 4:3; Am 5:16; Lk 8:52).

Ždrijeb. Drevni običaj izvlačenja kamenčića ili komadića drva radi donošenja odluke. Ti bi se predmeti stavili u nabore haljine ili u neku posudu te bi se potom protresli. Odluka se donosila na temelju predmeta koji bi ispao ili koji bi bio izvučen. Izvlačenje ždrijeba obično je bilo popraćeno molitvom (Jš 14:2; Izr 16:33; Mt 27:35).

Žezlo. Štap ili palica koju vladar drži u ruci kao simbol kraljevske vlasti (Pos 49:10; He 1:8).

Židovi. Naziv za pripadnike Judinog plemena nakon pada desetoplemenskog kraljevstva Izraela (2Kr 16:6). Nakon babilonskog izgnanstva koristio se za Izraelce iz raznih plemena koji su se vratili u Izrael (Ezr 4:12). Naposljetku se koristio diljem svijeta za sve Izraelce kako bi ih se razlikovalo od ostalih naroda (Es 3:6). Apostol Pavao koristio je taj izraz u prenesenom smislu kad je govorio o tome da u kršćanskoj skupštini nije važna nacionalna pripadnost (Ri 2:28, 29; Ga 3:28).

Žrtva. Ono što se prinosi Bogu kako bi mu se izrazila zahvalnost, kako bi mu se priznala krivnja ili kako bi se obnovio narušeni odnos s njim. Počevši od Abela, ljudi su Bogu dobrovoljno prinosili razne žrtve, između ostalog i životinjske. Kad je Mojsijev zakon stupio na snagu, prinošenje žrtava postalo je obavezno. Nakon što je Isus prinio svoj život kao savršenu žrtvu, više nije bilo potrebno prinositi životinjske žrtve. No kršćani i dalje Bogu prinosе žrtve u duhovnom smislu (Pos 4:4; He 13:15, 16; 1Iv 4:10).

Žrtva ljevanica. Vino koje se izlivalo na žrtvenik i prinosilo uz gotovo sve žrtve. Pavao

je taj izraz upotrijebio u simboličnom smislu kako bi opisao da se spremno žrtvuje za svoju braću u vjeri (Br 15:5, 7; Flp 2:17).

Žrtva paljenica. Životinjska žrtva koja se cijela spaljivala na žrtveniku kao prinosu Bogu. Onome tko je prinio žrtvu paljenicu, nije pripao nijedan dio prinесene životinje. Na žrtvu se mogao prinijeti junac, ovan, jarac, grlice ili mladi golubovi (Izl 29:18; Le 6:9).

Žrtva za grijeh. Žrtva koja se prinosila kad je netko zbog slabosti svog nesavršenog tijela nehotice počinio grijeh. Prinosile su se različite životinje, od junca do goluba, ovisno o položaju i životnim okolnostima onoga tko je htio da mu grijeh bude oprošten (Le 4:27, 29; He 10:8).

Žrtva za krivnju. Žrtva koja se prinosila za osobne grijehе. Donekle se razlikovala od drugih žrtvi za grijeh. Njenim bi prinošenjem pokajnički grešnik priznao da je zgriješio Jehovi ili da je nekome uskratio određena prava zajamčena savezom Zakona te bi pokazao žebulju da ponovno stekne prava koja je izgubio zbog svog grijehа i da mu se ublaži kazna (Le 7:37; 19:22; Iza 53:10).

Žrtva zahvalnica. Žrtva zajedništva koju su Izraelci prinosili kako bi hvalili Boga zbog njegove vjerne ljubavi i svega što im daje. Tom se prilikom jelo meso žrtvovane životinje te kruh pripremljen s kvascem i beskvasni kruh. Meso se trebalo pojesti isti dan kad je žrtva bila prinesena (2Lje 29:31).

Žrtva zajedništva. Žrtva koju je netko prinio Jehovi kao znak da je u miru s njim. Meso žrtvene životinje dijelilo se između onoga tko ju je prinio, njegove obitelji, svećenika koji je žrtvovao životinju i svećenika koji su bili na dužnosti. Jehovi je, slikovito govoreći, pripao ugodan miris dima koji se dizao dok je gorjelo salo, a pripala mu je i krv, koja predočava život. Bilo je to kao da su svećenici i oni koji su prinijeli žrtvu jeli zajedno s Jehovom, što je bio znak da među njima vlada mir (Le 7:29, 32; Pnz 27:7).

Žrtvenik. Povišeno mjesto na kojem su se prinosile žrtve ili kad. Mogao je biti od zemlje, kamena ili drva obloženog metalom. U prvoj prostoriji svetog šatora i hrama nalazio se maleni "žrtvenik od zlata" na kojem se prinosio kad. Bio je načinjen od drva i obložen zlatom. U dvorištu se nalazio veći "žrtvenik od bakra" za prinošenje žrtava paljenica (Izl 27:1; 39:38, 39; Pos 8:20; 1Kr 6:20; 2Lje 4:1; Lk 1:11; vidi dodatke B5 i B8).

Dodatak A

Načela prevođenja Biblije	A1
Obilježja ovog revidiranog prijevoda	A2
Kako je Biblija sačuvana do danas	A3
Božje ime u hebrejskom dijelu Biblije	A4
Božje ime u grčkom dijelu Biblije	A5
Lenta vremena: Proroci i kraljevi u Judi i Izraelu	A6
Najvažniji događaji iz Isusovog zemaljskog života	A7

Načela prevođenja Biblije

Biblija je izvorno bila napisana na starohebrejskom, aramejskom i starogrčkom jeziku. Danas je u cijelosti ili djelomično dostupna na više od 3000 jezika. Velika većina čitatelja Biblije ne razumije jezike na kojima je ona izvorno bila napisana, pa je mogu čitati jedino u prijevodu. Kojim bi se načelima trebali voditi prevoditelji Biblije i kako su ona utjecala na prijevod *Novi svijet*?

Neki možda smatraju da bi doslovan prijevod od riječi do riječi omogućio čitatelju da najbolje razumije smisao onoga što je izrečeno na izvornim jezicima. No to nije uvijek tako. Razmotrimo zašto se to može reći.

- Ne postoje dva jezika koja imaju posve istu gramatiku, fond riječi i rečeničnu strukturu. Profesor hebrejskog jezika Samuel Rolles Driver kaže da se jezici “ne razlikuju samo po gramatici i korijenima riječi nego i (...) po načinu na koji se misli nižu u rečenice”. Ljudi koji govore različitim jezicima razmišljaju na različite načine. “Zato se i rečenična struktura razlikuje od jezika do jezika”, kaže profesor Driver.
- Budući da nijedan suvremeni jezik po svom fondu riječi i gramatici nije posve isti kao biblijski hebrejski, aramejski i grčki, prevođenjem Biblije od riječi do riječi mogao bi se dobiti prijevod koji je nejasan ili koji ponekad čak prenosi krivi smisao.
- Značenje neke riječi ili izraza može se mijenjati ovisno o kontekstu u kojem se koristi.

U nekim ulomcima doslovan prijevod možda može odraziti smisao izvornog teksta, ali prevoditelj pritom treba biti vrlo oprezan. Navest ćemo neke primjere koji pokazuju kako prijevod od riječi do riječi može prenijeti krivi smisao.

- U Bibliji se izrazi “spavati” odnosno “zaspati” odnose i na doslovno spavanje i na smrt (Matej 28:13; Ivan 11:11). Kad se ti izrazi odnose na smrt, prevoditelji mogu koristiti izraze kao što su “zaspati smrtnim snom”, “spavati u smrtnom snu” ili mogu naprosto reći “umrijeti” kako bi izbjegli nejasnoće (Psalam 76:5, 6; 1. Korinćanima 15:51; 1. Solunjanima 4:13).
- U Efežanima 4:14 apostol Pavao upotrijebio je izraz koji se doslovno može prevesti “u kockanju ljudskom”. Taj starogrčki idiom aludira na varanje na kocki. U većini jezika doslovan prijevod tog izraza nema puno smisla. Prijevod “ljudi koji se služe prijevarom” jasnije prenosi smisao tog izraza.
- U Rimljanima 12:11 koristi se grčki izraz koji doslovno znači “kipjeti duhom”. No takva formulacija ne prenosi pravi smisao, pa u ovom prijevodu taj dio retka glasi: “Neka vas duh potiče na revnost.”
- U svojoj poznatoj Propovijedi na gori Isus je upotrijebio izraz koji u mnogim prijevodima Biblije glasi: “Blago siromasima u duhu” (Matej 5:3, *Stvarnost/Kršćanska sadašnjost*). Međutim, u brojnim jezicima doslovan prijevod nije jasan. Čak bi mogao ostaviti dojam da se misli na ljude koji su psihički neuravnoteženi ili beživotni i neodlučni. No Isus je želio reći da čovjekova sreća ne ovisi o zadovoljavanju tjelesnih potreba, nego o tome da shvati kako mu je u životu potrebno Božje vodstvo (Luka 6:20). Stoga prijevodi poput “oni koji su svjesni da im je potrebno Božje vodstvo” ili “oni koji žele zadovoljiti svoje duhovne potrebe” točnije prenose smisao izvornog izraza (Matej 5:3, bilješka).
- U mnogim kontekstima hebrejska riječ prevedena s “ljubomora” odgovara značenju hrvatske riječi, odnosno upućuje na strepnju i srdžbu zbog sumnje u vjernost bliske osobe ili na zavist zbog nečega što netko drugi ima (Mudre izreke 6:34; Izaija 11:13). No ta hebrejska riječ ima i pozitivne konotacije. Naprimjer, može se odnositi na gorljivost, odnosno revnost, s kojom Jehova štiti svoje slugе

ΟΙ ΠΤΩΧΟΙ
ΤΩ ΠΝΕΥΜΑΤΙ

MATEJ 5:3

Doslovan prijevod:
“siromasi u duhu”

Smisao: “oni koji su
svjesni da im je
potrebno Božje
vodstvo”

ili na činjenicu da on “zahtijeva da se odanost iskazuje isključivo njemu” (Izlazak 34:14; 2. Kraljevima 19:31; Ezekijel 5:13; Zaharija 8:2). Ta se riječ može odnositi i na revnost s kojom Božji vjerni sluge štiju Boga ili može prenositi misao da oni ne dopuštaju “da se štuje ijedan drugi bog” osim njega (Brojevi 25:11; Psalm 69:9; 119:139).

- Hebrejska riječ koja se obično odnosi na ljudsku ruku ima širok spektar značenja. Ovisno o kontekstu, ona se može prevesti izrazima “snaga”, “vlast” ili “darežljivost” (Ponovljeni zakon 32:27; 2. Samuelova 8:3; 1. Kraljevima 10:13). Ustvari, u prijevodu *Novi svijet* ta je riječ prevedena na desetke različitih načina.

יָד

Hebrejska riječ *jad* obično se prevodi s “ruka”, no ovisno o kontekstu, ona se može prevesti izrazima “snaga”, “vlast”, “darežljivost” i na razne druge načine

Kad se uzme u obzir sve navedeno, očito je da se prevođenje Biblije ne svodi na to da se neka riječ iz izvornog jezika svaki put naprosto prevede istim izrazom. Prevoditelj mora puno promišljati kako bi izabrao riječi koje najbolje prenose smisao izvornog teksta. Osim toga, prilikom slaganja rečenica mora poštovati gramatička pravila jezika na koji prevodi kako bi prijevod bio čitak.

S druge strane, treba izbjegavati pre-slobodno prevođenje. Prevoditelj koji si uzima slobodu da parafrazira Bibliju u skladu s vlastitim razumijevanjem teksta mogao bi iskriviti smisao biblijske poruke. Kako može doći to toga? Prevoditelj bi greškom mogao u prijevod unijeti svoje shvaćanje izvornog teksta

ili izostaviti važne pojedinosti koje se nalaze u izvorniku. Iako je parafrazirane prijevode Biblije možda lako čitati, takvi slobodni prijevodi ponekad mogu zamagliti pravi smisao teksta.

Na prijevod mogu utjecati i vjerska uvjerenja prevoditelja. Na primjer, u 2. Solunjanima 2:3 stoji: “Trebalo se otkriti čovjek koji prkosi zakonu, sin propasti.” Neki su prevoditelji, možda pod utjecajem svojih vjerskih uvjerenja, grčku riječ koja znači “propast” preveli izrazom “pakao”.

Prevoditelj također mora uzeti u obzir da je Biblija napisana na jeziku kojim se u svakodnevnom životu služio običan narod, primjerice zemljoradnici, pastiri i ribari (Nehemija 8:8, 12;

Djela apostolska 4:13). Stoga dobar prijevod Biblije omogućava istinoljubivim ljudima da razumiju njenu poruku, bez obzira na to odakle su, čime se bave i koliko su obrazovani. Jasnim, uobičajenim i razumljivim izrazima treba dati prednost u odnosu na izraze koje prosječan čitatelj rijetko koristi.

U današnje vrijeme mnogi su prevoditelji Biblije učinili nešto što se ne može ničim opravdati – uzeli su si slobodu da iz svojih prijevoda izostave Božje ime, Jehova, iako se ono nalazi u drevnim biblijskim rukopisima. (Vidi dodatak A4.) U mnogim je prijevodima Božje ime zamijenjeno nekom titulom, primjerice “Gospodin”, a neki čak prikrivaju činjenicu da Bog ima ime. Uzмимо za primjer Isusovu molitvu zapisanu u 17. poglavlju Ivana. U nekim prijevodima reci 6 i 26 glase: “Ovim sam ljudima rekao sve o tebi” odnosno “Ja sam im pokazao kakav si”. No vjerodostojan prijevod te Isusove molitve glasi: “Objavio sam tvoje ime ljudima koje si mi dao” i “Obznanio sam im tvoje ime”.

U predgovoru prvog izdanja engleskog prijevoda *Novi svijet* pisalo je: “Mi nismo parafrazirali Bibliju. Uvijek smo se trudili da prijevod bude doslovan koliko god je to moguće, odnosno kad god je to dopuštao suvremeni engleski jezik i kad doslovan prijevod nije zvučao nezgrapno i prenosio krivi smisao.” Dakle, Odbor za prevođenje Biblije *Novi svijet* trudio se biti uravnotežen – vjerno se držao izvornog teksta, ali je ujedno izbjegavao formulacije koje zvuče neprirodno ili ne prenose točan smisao. Stoga je ovaj prijevod Biblije lako čitati, a čitatelji mogu biti potpuno uvjereni u to da je poruka Božje nadahnute Riječi vjerno prenesena (1. Solunjanima 2:13).

Obilježja vjerodostojnog prijevoda:

- Sveti Božje ime jer ga sadrži na svim mjestima na kojima ono treba biti (Matej 6:9).
- Točno prenosi smisao izvornog teksta koji je nadahnuo Bog (2. Timoteju 3:16).
- Sadrži doslovan prijevod izvornog teksta kad to dopušta jezik na koji se prevodi.
- Riječi i izrazi prevedeni su po smislu kad bi doslovan prijevod bio nerazumljiv ili bi prenosio krivi smisao.
- Koristi prirodan i razumljiv jezik koji privlači čitatelja (Nehe-mija 8:8, 12).

Obilježja ovog revidiranog prijevoda

Prijevod *Novi svijet* grčkih knjiga Biblije na engleskom jeziku bio je objavljen 1950. (na hrvatskom 1999.), a cjeloviti prijevod Biblije *Novi svijet* bio je objavljen 1961. (na hrvatskom 2006.). To englesko izdanje Biblije, koje je prevedeno s izvornih jezika, dosad je prevedeno na preko 210 jezika, pa deseci milijuna ljudi imaju koristi od tog vjerodostojnog i čitkog prijevoda Biblije.

Međutim, jezik se stalno mijenja. Odbor za prevođenje Biblije *Novi svijet* svjestan je toga da treba ići u korak s tim promjenama kako bi poruka Biblije i u današnje vrijeme doprla do srca čitatelja. Zbog toga su u ovom revidiranom prijevodu napravljene mnoge stilske i jezične promjene kako bi se postiglo sljedeće:

- **Suvremen i razumljiv jezik.** Naprimjer, izvorni izraz koji je dosad bio preveden s “dugotrpljivost” prenosi misao o strpljivom, ustrajnom i mirnom podnošenju nečeg teškog ili neugodnog. No izraz “dugotrpljivost” pomalo je zastario te je nerazumljiv većini današnjih čitatelja, pa je zamijenjen riječju “strpljivost”, koja na puno razumljiviji način prenosi točan smisao (Galaćanima 5:22). Izraz “leći (s kim)” na većini je mjesta zamijenjen izrazima “imati odnose (s kim)”, “spolno općiti (s kim)”, “spavati (s kim)” i slično (Postanak 4:1; Levitski zakonik 18:8; Ruta 4:13; 1. Korinćanima 6:9). Izraz “počinuti s praocima” zamijenjen je puno prirodnijim izrazom “umrijeti” (1. Kraljevima 2:10). Umjesto izraza “muževi” koriste se izrazi “muškarci” ili “ljudi” kad je riječ o osobama muškog spola (Brojevi 11:16; Galaćanima 2:6). A zastarjeli izraz “šuljevi” zamijenjen je suvremenijim izrazom “hemoroidi” (Ponovljeni zakon 28:27; 1. Samuelova 5:9).

Izvorni hebrejski i grčki izraz koji se dosad najčešće prevodio s “dom” može se odnositi na doslovnu građevinu, naprimjer kuću, dvor ili hram, ali može označavati i nečiju obitelj, kućanstvo, potomstvo, obiteljsku lozu, narod i slično. Budući da se riječ “dom” danas rijetko koristi u prenesenom značenju, u mnogim je slučajevima taj izraz preveden po kontekstu kako bi se bolje prenio pravi smisao (1. Kraljevima 2:24; Psalm 26:8; Jeremija 2:4; Amos 7:9).

Izraz “bezakonik” nije uobičajen u suvremenom hrvatskom jeziku, pa je i on, ovisno o kontekstu, zamijenjen izrazima “zločinac”, “zlikovac” ili “čovjek koji prkosi zakonu” (Luka 22:37; Djela apostolska 2:23; 2. Solunjanima 2:3, 8). Isto tako, zamijenjen je izraz “neporočan” jer bi se mogao shvatiti kao da upućuje na osobu koja nema nikakvih poroka. No to u mnogim kontekstima nije glavno značenje izvornog izraza, pa se umjesto dosadašnjeg “neporočan” koriste izrazi “odan Bogu”, “čestit”, “pošten” i “neiskvaren” (Job 2:3, 9; Mudre izreke 11:3; Filipljanima 1:10).

- **Biblijski pojmovi prevedeni na jasniji način.** U prijašnjem izdanju hebrejska riječ *nefeš* i grčka riječ *psykhé* bile su dosljedno prevedene izrazom “duša”. Budući da mnogi imaju krive predodžbe u vezi sa značenjem riječi “duša”, takav je pristup pomogao mnogim čitateljima da shvate kako su biblijski pisci, koji su pisali pod Božjim nadahnućem, koristili izvorne izraze. Ovisno o kontekstu, ti izrazi mogu se odnositi na osobu, čovjekov život, sva živa stvorenja, čovjekove želje, a ponekad čak i na mrtvaca. No budući da se riječ “duša” u hrvatskom jeziku uglavnom ne koristi u tim značenjima, odlučeno je da se izvorni izrazi prevedu po smislu, a usto je u nekim recima izraz “duša” zadržan u bilješci. (Vidi naprimjer Postanak 1:20; 46:18; Levitski zakonik 19:28; Psalam 16:10; Propovjednik 6:7; Matej 6:25.) Ipak, u nekim pjesničkim izrazima ili poznatim recima izraz “duša” zadržan je u glavnom tekstu, a uz njega je dodana bilješka koja upućuje na Rječnik ili navodi još neke prijevodne mogućnosti (Ponovljeni zakon 6:5; Mudre izreke 2:10; Ezekijel 18:4; Matej 22:37).

Izraz “hoditi s Bogom” u prijašnjem se izdanju koristio u prenesenom smislu kako bi se izrazila misao da je netko živio po Božjoj volji, da je u svemu bio poslušan Bogu ili da mu je vjerno služio. No budući da taj izraz nije odmah razumljiv, zamijenjen je opisnim izrazima (Postanak 6:9; Mihej 6:8; Djela apostolska 9:31). Pored toga, izraz “ići za drugim bogovima” zamijenjen je izrazom “štovati druge bogove”, čime se jasnije prenosi smisao izvornog teksta (Suci 2:19; Jeremija 7:6).

Izraz “bubrezi” zadržan je u glavnom tekstu kad se odnosi na doslovne organe. Ali kad se koristi u prenesenom smislu, primjerice u Psalmu 7:9 i 26:2 te u Otkrivenju 2:23, izvorna riječ prevedena je izrazima “najskrovitiji osjećaji” ili “najskrovitije misli”, a doslovan prijevod nalazi se u bilješci.

U hrvatskom jeziku, kao i u hebrejskom i grčkom, riječ “srce” može imati i doslovno i preneseno značenje, pa je često zadržana u glavnom tekstu. No u nekim kontekstima doslovan prijevod ne zvuči prirodno ni razumljivo, pa su izvorni izrazi prevedeni po smislu. Naprimjer, izrazi “imati tvrdo srce” i “otvrdnulo srce” sada su prevedeni s “biti tvrdoglav” ili “ne željeti popustiti”, a doslovan prijevod nalazi se u bilješci (Izlazak 7:13, 14; 1. Samuelova 6:6). I neki drugi izrazi, primjerice “salò”, “tijelo” i “rog”, u nekim su kontekstima prevedeni po smislu (Ponovljeni zakon 32:14; Propovjednik 5:6; Job 16:15). Neki od tih izraza objašnjavaju se u “Rječniku biblijskih pojmova”.

- **Čitkiji tekst.** U prethodnom hrvatskom izdanju Biblije *Novi svijet* u rečenici su često bila zamijenjena mjesta imenice i atributa kako bi se postigla veća izražajnost i dobio takozvani biblijski stil koji obilježava mnoge hrvatske prijevode Biblije. Tako su se, naprimjer, koristili izrazi “pleme Judino”, “sin Božji” ili “kraljevstvo Božje”. Budući da takav stil izražavanja nije uobičajen u suvremenom hrvatskom jeziku, on je u većini slučajeva promijenjen (Izlazak 31:2; Matej 4:3; Galacanima 5:21). Osim toga, mjere i brojevi veći od 10 više nisu ispisani slovima, već su uglavnom napisani brojkama, što olakšava čitanje i tekst čini preglednijim (Postanak 6:15; Izaija 37:36). Čitanje olakšava i to što su pjesnički dijelovi biblijskog teksta i mnoga poglavlja proročkih knjiga sada napisani u stihovima.
- **Jasnije izražen smisao kad je riječ o rodu.** U hebrejskom i grčkom jeziku, slično kao u hrvatskom, imenice imaju gramatički rod. No ponekad se u nastojanju da se izrazi rod izvorne riječi može izgubiti pravi smisao teksta. I u hebrejskom i u grčkom imenice u množini obično su muškog roda, bez obzira na to odnose li se samo na muške osobe ili uključuju i muške i ženske osobe. Naprimjer, izraz “Izraelovi sinovi” može se odnositi na 12 Jakovljevih sinova, ali se češće odnosi na čitav izraelski narod te uključuje i muškarce i žene (Postanak 46:8; Izlazak 35:29). Stoga je taj izraz u ovom revidiranom prijevodu najčešće preveden s “Izraelci” kako bi bilo jasno da se odnosi na čitav narod. Osim toga, umjesto izraza “sinovi” u većini redaka u kojima se misli i na mušku i na žensku djecu koristi se izraz “djeca” (Psalam 78:5).

Sve promjene u biblijskom tekstu napravljene su uz molitvu i puno promišljanja te s dubokim poštovanjem prema izvrsnom radu prvobitnog Odbora za prevođenje Biblije *Novi svijet*.

Još neka obilježja ovog revidiranog prijevoda:

Ovo izdanje Biblije sadrži bilješke, koje su uglavnom podijeljene u sljedeće kategorije:

“Ili”	Alternativni prijevod hebrejskog, aramejskog ili grčkog teksta koji prenosi istu ili vrlo sličnu misao kao glavni tekst (Postanak 1:2, bilješka uz “Božji duh”; Jošua 1:8, bilješka uz “Pažljivo je čitaj”).
“Moguće i”	Alternativni prijevod koji prenosi misao koja se razlikuje od glavnog teksta, ali za koju postoji potvrda u vjerodostojnim izvorima (Postanak 21:6, bilješka uz “smijati će se sa mnom”; Zaharija 14:21, bilješka uz “Kanaanca”).
“Dosl.”	Doslovan prijevod s hebrejskog, aramejskog ili grčkog ili osnovno značenje izvornog izraza (Izlazak 32:9, bilješka uz “nepokoran”; Suci 16:17, bilješka uz “od rođenja”).
Objašnjenje značenja i dodatne informacije	Značenje imena (Postanak 3:17, “Adam”; Izlazak 15:23, “Mara”); informacije o mjernim jedinicama (Postanak 6:15, “lakat”); objašnjenje na koga ili na što se odnosi neka zamjenica (Postanak 24:32, “on”); ukazivanje na korisne informacije u Dodacima i Rječniku (Postanak 37:35, “grob”; Matej 5:22, “gehena”).

Na početku ovog izdanja nalazi se cjelina “Što učimo iz Božje Riječi?”, koja sadrži kratak pregled osnovnih biblijskih učenja. Odmah nakon biblijskog teksta slijedi “Kazalo biblijskih knjiga”, “Kazalo riječi biblijskog teksta” i “Rječnik biblijskih pojmova”. Rječnik pomaže čitatelju razumjeti značenje određenih izraza i kako se oni koriste u Bibliji. Dodatak A sadrži sljedeće cjeline: “Načela prevođenja Biblije”, “Obilježja ovog revidiranog prijevoda”, “Kako je Biblija sačuvana do danas”, “Božje ime u hebrejskom dijelu Biblije”, “Božje ime u grčkom dijelu Biblije”, “Lenta vremena: Proroci i kraljevi u Judi i Izraelu” i “Najvažniji događaji iz Isusovog zemaljskog života”. Dodatak B sadrži zemljopisne karte, tabele i druge sadržaje koji pomažu u temeljitom proučavanju Biblije.

U glavnom tekstu Biblije prije svake knjige nalazi se kratak pregled sadržaja svakog poglavlja popraćen odgovarajućim recima kako bi čitatelj stekao opću sliku o cijeloj knjizi. Središnji stupac na svakoj stranici sadrži najvažnije rubne naznake iz prethodnog izdanja, koje ukazuju na povezane biblijske retke.

Kako je Biblija sačuvana do danas

Autor Biblije pobrinuo se da ona ostane sačuvana sve do našeg vremena. On je dao zapisati sljedeće:

“Riječ našeg Boga ostaje zauvijek”
(Izaija 40:8).

Te su riječi točne iako nijedan izvorni rukopis hebrejskih i aramejskih knjiga Biblije* ni grčkih knjiga Biblije nije ostao sačuvan do danas. Kako onda možemo biti toliko sigurni da biblijski tekst koji danas imamo doista odgovara izvornom nadahnutom tekstu?

ULOGA PREPISIVAČA

Kad je riječ o hebrejskom dijelu Biblije, odgovor na postavljeno pitanje jednim dijelom leži u drevnom običaju koji je uveo sam Bog – on je zapovjedio da se biblijski tekst mora prepisivati.[#] Naprimjer, Jehova je naredio izraelskim kraljevima da načine vlastiti prijepis Mojsijevog zakona (Ponovljeni zakon 17:18). Osim toga, Bog je zadužio pripadnike Levijevog plemena da čuvaju knjigu Zakona i da na temelju nje poučavaju narod (Ponovljeni zakon 31:26; Nehemija 8:7). Nakon što su Židovi bili oslobođeni iz Babilona, pojavila se skupina prepisivača, odnosno pisara, koji su se zvali soferi (Ezra 7:6, bilješke). Tijekom vremena ti su prepisivači načinili brojne prijepise svih 39 knjiga hebrejskog dijela Biblije.

Prepisivači su kroz stoljeća pažljivo prepisivali te knjige. Tijekom srednjeg vijeka tu je tradiciju nastavila skupina židovskih pismoznanaca koji su se zvali masoreti. Najstariji cjeloviti masoretski rukopis naziva se Lenjingradski kodeks i potječe iz 1008./1009. godine. No sredinom 20. stoljeća pronađeni su Svi-

* U nastavku se nazivaju “hebrejski dio Biblije” odnosno “hebrejske knjige Biblije”.

[#] Rukopise je trebalo prepisivati, između ostalog, zato što su izvornici bili napisani na propadljivim materijalima.

ci s Mrtvog mora, a među njima je bilo otprilike 220 biblijskih rukopisa i fragmenata biblijskog teksta. Ti su rukopisi nastali više od 1000 godina prije Lenjingradskog kodeksa. Uspoređivanjem Svitaka s Mrtvog mora i Lenjingradskog kodeksa potvrđena je važna činjenica: iako među njima postoje neke tekstualne razlike, one ne utječu na osnovnu poruku biblijskog teksta.

A što je s 27 knjiga grčkog dijela Biblije? Te su knjige napisali neki apostoli Isusa Krista i još nekolicina drugih učenika iz 1. stoljeća. Prvi su kršćani po uzoru na židovske prepisivače prepisivali te knjige (Kološanima 4:16). Iako su rimski car Dioklecijan i drugi protivnici pokušavali uništiti sve spise prvih kršćana, do danas je sačuvano na tisuće drevnih fragmenata i rukopisa.

Osim toga, kršćanski rukopisi prevodili su se na druge jezike. Biblija je prvobitno bila prevedena na drevne jezike poput armenskog, etiopskog, gruzijskog, koptskog, latinskog i sirijskog.

HEBREJSKI I GRČKI IZVORNI TEKST

Među prijepisima drevnih biblijskih rukopisa postoje neke razlike. Kako onda možemo znati što je točno pisalo u izvornom tekstu?

Da bismo dobili odgovor na to pitanje, navest ćemo jedan primjer. Zamislimo da učitelj zatraži od 100 učenika da prepisuju jedno poglavlje iz neke knjige. Čak i ako bi se izvorni tekst kasnije izgubio, uspoređivanjem tih 100 prijepisa moglo bi se utvrditi kako je taj tekst glasilo. Iako bi svaki učenik prilikom prepisivanja možda napravio poneku grešku, gotovo je nevjerojatno da bi svi učenici napravili posve iste greške. Slično tome, kad bibličari uspoređuju tisuće drevnih fragmenata i prijepisa biblijskih knjiga koji im stoje na raspolaganju, mogu u njima zapaziti greške koje su načinili prepisivači i utvrditi što je pisalo u izvorniku.

Možemo li biti uistinu sigurni da današnji biblijski tekst točno prenosi smisao izvornog teksta? Što se tiče hebrejskih knjiga Biblije, bibličar William Green rekao je: “Sa sigurnošću se može reći da nijedno drugo djelo iz starog doba nije sačuvano u obliku koji je tako vjeran izvorniku.” A o grčkim knjigama Biblije, takozvanom Novom zavjetu, bibličar Frederick Bruce napisao je:

“Sa sigurnošću se može reći da nijedno drugo djelo iz starog doba nije sačuvano u obliku koji je tako vjeran izvorniku”

Četrdeseto poglavlje Izaije, Svici s Mrtvog mora (125. – 100. pr. n. e.)

Usporedbom tog rukopisa s hebrejskim rukopisima koji su nastali oko 1000 godina kasnije pronađene su tek neznatne razlike, uglavnom u načinu pisanja riječi



Četrdeseto poglavlje Izaije, Alepski kodeks (važan hebrejski masoretski rukopis nastao otprilike 930. n. e.)



“Dokazi koji svjedoče o autentičnosti teksta Novog zavjeta daleko su brojniji od dokaza koji potvrđuju vjerodostojnost mnogih klasičnih djela, a njihovu vjerodostojnost nitko i ne pomišlja dovoditi u pitanje.” Osim toga, rekao je: “Kad bi Novi zavjet bio zbirka svjetovnih zapisa, ne bi se nimalo sumnjalo u njihovu vjerodostojnost.”

Hebrejski tekst: Englesko izdanje prijevoda *Novi svijet* hebrejskih knjiga Biblije (koje je objavljeno u pet svezaka između 1953. i 1960.) temeljilo se na djelu *Biblia Hebraica* Rudolfa Kittela. Otada su objavljena nova izdanja hebrejskog teksta – *Biblia Hebraica Stuttgartensia* i *Biblia Hebraica Quinta* – koja sadrže nova saznanja do kojih se došlo izučavanjem Svitaka s Mrtvog mora i drugih starih rukopisa. Ta kritička izdanja sadrže tekst Lenjingradskog kodeksa, a u bilješkama se navode varijante teksta iz drugih izvora, naprimjer iz Samarićanskog Petoknjžja, Svitaka s Mrtvog mora, grčke *Septuaginte*, aramejskih targuma, latinske *Vulgate* i sirijske *Pešite*. Prilikom rada na reviziji engleskog prijevoda korištena je i *Biblia Hebraica Stuttgartensia* i *Biblia Hebraica Quinta*.

Grčki tekst: U 19. stoljeću bibličari Brooke Westcott i Fenton Hort uspoređivali su postojeće biblijske rukopise i fragmente kako bi napravili kritičko izdanje grčkog teksta koje bi prenijelo izvorni tekst što je vjernije moguće. Sredinom 20. stoljeća Odbor za prevođenje Biblije *Novi svijet* koristio je to kritičko izdanje kao temelj engleskog prijevoda. Prilikom rada na tom prijevodu Odbor je koristio i drevne papiruse, za koje se smatra da potječu iz 2. i 3. stoljeća. No otada su postali dostupni još neki papirusi. Osim toga, neka kritička izdanja grčkog teksta, kao što su Nestle-Aland te ona koja su objavila Ujedinjena biblijska društva, odražavaju novija saznanja do kojih se došlo izučavanjem biblijskog teksta. Neka od tih saznanja utjecala su i na ovo revidirano izdanje.

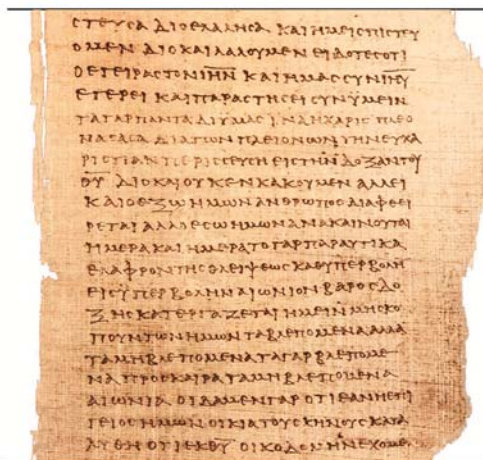
Proučavanjem tih kritičkih izdanja ustanovljeno je da su neki reci koje nalazimo u starijim prijevodima grčkih knjiga Biblije naknadno dodani prilikom prepisivanja i da zapravo nisu dio navedenog biblijskog teksta. Budući da je općeprihvaćeni sustav podjele na retke ustanovljen još u 16. stoljeću, u većini Biblija izostavljanjem tih redaka nastaju rupe u nizanju brojeva redaka. Riječ je o sljedećim recima: Matej 17:21; 18:11; 23:14; Marko 7:16; 9:44, 46; 11:26; 15:28; Luka 17:36; 23:17; Ivan 5:4; Djela apostolska 8:37; 15:34; 24:7; 28:29 i Rimljanima 16:24. U ovom revidiranom prijevodu ti izostavljeni reci označeni su bilješkom.

Što se tiče dugog svršetka 16. poglavlja Markovog evanđelja (reci 9–20) i kratkog svršetka istog tog poglavlja te riječi iz Iva-
na 7:53–8:11, dokazi jasno upućuju na zaključak da se ti reci
nisu nalazili u izvornim rukopisima. Budući da vjerodostojnost
tih redaka nije potvrđena, oni se ne nalaze u ovom revidiranom
prijevodu.*

Osim toga, u nekim su recima učinjene preinake kako bi se što
vjernije odrazilo ono što je, prema mišljenju većine bibličara,
stajalo u izvorniku. Naprimjer, prema nekim rukopisima, Matej
7:13 glasi: “Uđite na uska vrata, jer široka vrata i prostran put
vode u propast.” U prethodnom izdanju prijevoda *Novi svijet* u
tom je retku stajalo: “Širok je i prostran put.” Međutim, daljnjim
proučavanjem rukopisa utvrđeno je da je u izvorniku zapravo pi-
salo: “Široka vrata i prostran put.” Stoga je u ovom izdanju tekst
promijenjen u skladu s tim saznanjem. U tekstu su napravljena
i neka druga slična poboljšanja. No sve su te promjene nezna-
tne i nijedna od njih ne mijenja osnovnu poruku Božje Riječi.

* Više informacija o tome zašto se ti reci ne smatraju vjerodostojnima može se naći u
bilješkama hrvatskog prijevoda Biblije *Novi svijet* iz 2006.

Papirus s tekстом
2. Korinćanima 4:13–5:4
(oko 200. n. e.)



Božje ime u hebrejskom dijelu Biblije

U hebrejskom dijelu Biblije Božje ime javlja se gotovo 7000 puta, i to u obliku tetragrama (četveroslavlja) יהוה. Iz ta četiri suglasnika hebrejskog alfabeta izvedeno je ime “Jehova”, koje se koristi u ovom prijevodu. To se ime u Bibliji pojavljuje mnogo češće od bilo kojeg drugog imena. Premda su pisci Biblije pod nadahnućem svetog duha za Boga koristili razne titule i opisne izraze, kao što su “Svemogući”, “Svevišnji” i “Gospodin”, tetragram je jedino vlastito ime kojim su nazivali Boga.

Sam Jehova Bog potaknuo je pisce Biblije da koriste njegovo ime. Naprimjer, proroka Joela nadahnuo je da napiše: “Svatko tko prizove Jehovino ime, bit će spašen” (Joel 2:32). Pisca jednog psalma Bog je potaknuo da napiše: “Neka ljudi znaju da si jedino ti, kojem je ime Jehova, svevišnji vladar cijele zemlje” (Psalam 83:18). Zanimljivo je da se samo u Psalmima – knjizi pjesama koje su Božji sluge pjevali ili recitali u čast Bogu – Božje ime pojavljuje otprilike 700 puta. Zašto onda u mnogim prijevodima Biblije nema Božjeg imena? Zašto se u ovom prijevodu koristi oblik “Jehova”? Što uopće znači Božje ime, Jehova?

Zašto u mnogim prijevodima Biblije nema Božjeg imena? Za to postoje razni razlozi. Neki prevoditelji smatraju da Svemogućem Bogu ne treba vlastito ime po kojem bi ga se moglo prepoznati. Na druge utječe židovska tradicija koja nalaže da se Božje ime ne koristi, možda iz straha da ga se ne bi oskvrnulo. Ima i onih koji misle da je umjesto Božjeg imena bolje koristiti neku titulu, primjerice “Gospod”, “Gospodin” ili “Bog”, jer ionako nitko ne može sa sigurnošću reći kako se to ime točno izgovara. No takvi su argumenti neosnovani iz sljedećih razloga:

- Oni koji tvrde da Svemogućem Bogu nije potrebno vlastito ime, zatvaraju oči pred činjenicom da rani prijepisi Božje



Božje ime pisano slovima starohebrejskog alfabeta, koji su Izraelci koristili prije izgnanstva u Babilon



Božje ime pisano hebrejskim slovima koja su se koristila nakon povratka iz Babilona

וּבְרָחֵם שֶׁנֶּה לְשֵׁלֶם וְשֶׁה לְשֵׁתְנָח לְשֵׁת כֹּל שְׁלֵמִים וְנִצְנֵא אֲתָנָה
כָּל יְהוָה וְיְהוָה בְּרָחֵם אֲנִי וְנִצְנֵא שֶׁנֶּה לְשֵׁלֶם וְשֶׁה לְשֵׁתְנָח לְשֵׁת
יְהוָה וְשֶׁה לְשֵׁתְנָח כָּל צִנְעוֹת בְּרָחֵם אֲנִי וְנִצְנֵא שֶׁנֶּה לְשֵׁלֶם וְשֶׁה לְשֵׁתְנָח לְשֵׁת
שֶׁנֶּה לְשֵׁלֶם וְשֶׁה לְשֵׁתְנָח סוֹכֵץ אֲנִי וְנִצְנֵא שֶׁנֶּה לְשֵׁלֶם וְשֶׁה לְשֵׁתְנָח לְשֵׁת
חֲנֻכּוֹת בְּרָחֵם אֲנִי וְנִצְנֵא שֶׁנֶּה לְשֵׁלֶם וְשֶׁה לְשֵׁתְנָח לְשֵׁת
כָּל יְהוָה וְשֶׁה לְשֵׁתְנָח עַל לְחֵפֶת אֲנִי וְנִצְנֵא שֶׁנֶּה לְשֵׁלֶם וְשֶׁה לְשֵׁתְנָח לְשֵׁת
בְּרָחֵם אֲנִי וְנִצְנֵא שֶׁנֶּה לְשֵׁלֶם וְשֶׁה לְשֵׁתְנָח לְשֵׁת
וְיִנְחָה וְנִצְנֵא שֶׁנֶּה לְשֵׁלֶם וְשֶׁה לְשֵׁתְנָח לְשֵׁת
לְשֵׁלֶם וְשֶׁה לְשֵׁתְנָח כָּל יְהוָה וְנִצְנֵא שֶׁנֶּה לְשֵׁלֶם וְשֶׁה לְשֵׁתְנָח לְשֵׁת
צִנְעוֹת בְּרָחֵם אֲנִי וְנִצְנֵא שֶׁנֶּה לְשֵׁלֶם וְשֶׁה לְשֵׁתְנָח לְשֵׁת
וְנִצְנֵא שֶׁנֶּה לְשֵׁלֶם וְשֶׁה לְשֵׁתְנָח לְשֵׁת
וְנִצְנֵא שֶׁנֶּה לְשֵׁלֶם וְשֶׁה לְשֵׁתְנָח לְשֵׁת
וְנִצְנֵא שֶׁנֶּה לְשֵׁלֶם וְשֶׁה לְשֵׁתְנָח לְשֵׁת
וְנִצְנֵא שֶׁנֶּה לְשֵׁלֶם וְשֶׁה לְשֵׁתְנָח לְשֵׁת
וְנִצְנֵא שֶׁנֶּה לְשֵׁלֶם וְשֶׁה לְשֵׁתְנָח לְשֵׁת
וְנִצְנֵא שֶׁנֶּה לְשֵׁלֶם וְשֶׁה לְשֵׁתְנָח לְשֵׁת
וְנִצְנֵא שֶׁנֶּה לְשֵׁלֶם וְשֶׁה לְשֵׁתְנָח לְשֵׁת
וְנִצְנֵא שֶׁנֶּה לְשֵׁלֶם וְשֶׁה לְשֵׁתְנָח לְשֵׁת

Dio Psalama u jednom svitku s Mrtvog mora koji potječe iz prve polovice 1. stoljeća. Tekst je pisan hebrejskim pismom koje se koristilo nakon povratka iz Babilona, no tetragram je na svim mjestima pisan slovima starohebrejskog alfabeta, pa se jasno ističe

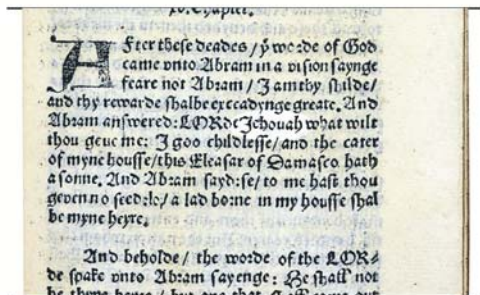
Riječi, pa tako i neki koji potječu iz vremena prije Krista, sadrže Božje ime. Kao što je već bilo rečeno, Bog je potaknuo pisce Biblije da koriste njegovo ime i zato ga u izvornom biblijskom tekstu nalazimo na oko 7000 mjesta. Bog očito želi da znamo kako glasi njegovo ime i da ga koristimo.

- Prevoditelji koji iz poštovanja prema židovskoj tradiciji uklanjaju Božje ime iz Biblije zanemaruju jednu važnu činjenicu. Naime, iako neki Židovi koji su prepisivali svete spise nisu htjeli izgovarati Božje ime, oni ga nisu uklanjali iz svojih prijepisa. U drevnim svicima koji su pronađeni u Kumranu, blizu Mrtvog mora, na mnogim se mjestima navodi Božje ime. Neki prevoditelji Biblije u određenim recima koriste titulu "GOSPODIN" pisanu velikim slovima kako bi naznačili da se u izvornom tekstu na tim mjestima nalazilo Božje ime. No zašto su ti prevoditelji smatrali da Božje ime smiju zamijeniti nekom titulom ili ga čak potpuno ukloniti iz Biblije iako su znali da se u izvornom tekstu ono javlja na više tisuća mjesta? Tko im je dopustio da na taj način mijenjaju biblijski tekst? To su pitanja na koja samo oni mogu dati odgovor.
- Oni koji kažu da ne bismo trebali koristiti Božje ime jer ne znamo kako se ono točno izgovara ne ustručavaju se koristiti ime Isus. No Isusovi učenici koji su živjeli u 1. stoljeću izgovarali su njegovo ime znatno drugačije nego što ga danas izgovara većina kršćana. Židovski su kršćani ime Isus vjerojatno izgovarali *Ješua*. A umjesto titule "Krist" koristili su hebrejsku istoznačnicu *Mašiah* (Mesija). Kršćani koji su govorili grčki Isusa su zvali *Iesoús Khrístós*, dok su ga oni koji su govorili latinski zvali *Jesus Christus*. Pod Božjim nadahnućem u Bibliji je zapisan grčki prijevod Isusovog imena, što pokazuje da su pisci Biblije razborito odlučili koristiti onaj oblik imena koji je bio uvriježen u grčkom, jeziku kojim su govorili. Slično tome, Odbor za prevođenje Biblije *Novi svijet* smatrao je razumnim koristiti oblik "Jehova", premda se Božje ime vjerojatno nije točno tako izgovaralo u starohebrejskom jeziku.

Zašto se u prijevodu *Novi svijet* koristi oblik "Jehova"? Četiri slova hebrejskog alfabeta koja čine tetragram (יהוה) u hrvatskom se transliteriraju suglasnicima JHVH. U starohebrejskom jeziku sve su se riječi, pa tako i tetragram, zapisivale bez samoglasnika. U vrijeme kad se starohebrejski koristio u svakodnevnom životu, ljudi bi prilikom čitanja svakoj riječi lako dodali odgovarajuće samoglasnike.

Otprilike tisuću godina nakon što je dovršeno pisanje hebrejskog dijela Biblije židovski su učenjaci osmislili sustav znakova

Božje ime u Postanku 15:2, u Tyndaleovom prijevodu Petoknjžija iz 1530.



(točkica i crtica) pomoću kojih su označavali koje samoglasnike treba koristiti pri čitanju hebrejskih riječi. No dotad se među Židovima već bilo uvriježilo praznovjerno gledište da se Božje ime ne smije izgovarati, pa su mnogi umjesto tog imena koristili neke zamjenske izraze. Tako su pri prepisivanju tetragrama, po svemu sudeći, uz četiri suglasnika koja čine Božje ime stavljali znakove za samoglasnike koji su se koristili u *zamjenskim izrazima*. Stoga nam rukopisi u kojima se nalaze oznake za samoglasnike ne pomažu da utvrdimo kako se u hebrejskom jeziku izvorno izgovaralo Božje ime. Neki smatraju da se to ime izgovaralo “Jahve”, dok drugi kažu da se moglo izgovarati i na druge načine. U jednom svitku pronađenom na obali Mrtvog mora koji sadrži grčki prijevod jednog dijela Levitskog zakonika Božje je ime transliterirano *lao*. Osim tog oblika ranokršćanski grčki pisci koristili su i oblike *lae*, *labé* i *laoué*. Međutim, ni za koji od tih oblika ne možemo kategorički tvrditi da je upravo on ispravan. Jednostavno ne znamo kako su u staro doba Božji sluge izgovarali to ime na hebrejskom jeziku (Postanak 13:4; Izlazak 3:15). No znamo da je Bog često spominjao svoje ime kad se obraćao svojim slugama i da su oni njega oslovljavali tim imenom te da su bez ustručavanja koristili Božje ime kad su razgovarali jedni s drugima (Izlazak 6:2; 1. Kraljevima 8:23; Psalam 99:9).

Zašto se onda u ovom prijevodu koristi oblik “Jehova”? Zato što je taj oblik Božjeg imena uvriježen u mnogim jezicima, pa tako i u hrvatskom.

Naprimjer, u engleskom jeziku to se ime prvi put pojavljuje 1530. u prijevodu Petoknjžija koji je načinio William Tyndale. On je koristio oblik *Iehouah*. Tijekom 16. stoljeća, kad se Biblija prevodila na velike europske jezike, taj ili sličan način transliteriranja Božjeg imena prihvatili su mnogi prevoditelji. Među njima su bili

Sebastian Münster (latinski, 1534.), Pierre-Robert Olivétan (francuski, 1535.), Antonio Brucioli (talijanski, 1540.) i Casiodoro de Reina (španjolski, 1569.).

U hrvatskom jeziku Božje se ime može naći u prijevodu Biblije Matije Petra Katančića iz 1831. U njegovom *Svetom pismu starog zakona* Božje se ime javlja u zaglavlju 6. poglavlja Izlaska. Ondje piše: “Bog kripi Moysesa, ocsituje njemu ime svoje Johova.” Sredinom 19. stoljeća rimokatolički bibličar i prevoditelj Ivan Matija Škarić koristio je oblik “Jehova” u svom prijevodu “Starog zavjeta”, ali i na nekim mjestima u “Novom zavjetu” na kojima se javljaju starozavjetni citati koji sadrže Božje ime. Oblik “Jehova” zabilježen je i u hrvatskoj književnosti. Davne 1660. Petar Zrinski koristi to ime u spjevu *Adrijanskog mora sirena*. Ante Kovačić navodi ga 1888. u romanu *U registraturi*. Silvije Strahimir Kranjčević spominje ga 1893. u pjesmi *Mojsije*, a Vladimir Nazor 1918. u poemi *Ahasver*.

Što znači ime Jehova? U hebrejskom jeziku ime Jehova izvedeno je od glagola יהוה (HJVH), koji znači “postati” odnosno “postajati”. Mnogi izučavatelji hebrejskog jezika smatraju da je riječ o kauzativnom obliku glagola, kojim se kazuje da subjekt uzrokuje da se radnja dogodi. Stoga Odbor za prevođenje Biblije *Novi svijet* smatra da Božje ime znači “onaj koji čini da postane”. Budući da se gledišta učenjaka razlikuju, ne možemo dogmatično tvrditi da je upravo to tumačenje ispravno. No ta definicija prikladno opisuje Jehovu kao onoga koji je sve stvorio i koji uvijek ispunjava svoje naume. Osim što je stvorio svemir i razumom obdarena bića, Bog uvijek čini sve što je potrebno kako bi izvršio svoju volju i ostvario svoj naum.

Stoga značenje Božjeg imena Jehova nije ograničeno samo na značenje glagola koji se nalazi u Izlasku 3:14 i koji je srodan onome iz kojeg je izvedeno njegovo ime. U tom rektu piše: “Postat Ću Što God Poželim Postati.” Te riječi ne izražavaju u potpunosti značenje Božjeg imena. One otkrivaju tek jedno obilježje Božje osobnosti, naime pokazuju da Bog u svakoj situaciji postaje sve što je potrebno kako bi ostvario svoj naum. Premda se može reći da ime Jehova obuhvaća tu misao, njegovo značenje ne upućuje samo na činjenicu da *Bog postaje što god poželi postati*. Ono obuhvaća i činjenicu da *Bog može učiniti da sve što je stvorio postane što je god potrebno kako bi ispunio svoj naum*.

יהוה

Tetragram, JHVH
 (“onaj koji čini
 da postane”)

יהוה

Glagol HVH
 (“postati” odnosno
 “postajati”)

Bibličari priznaju da se Božje ime napisano u obliku tetragrama (יהוה) javlja gotovo 7000 puta u izvornim tekstovima hebrejskog dijela Biblije. No mnogi smatraju da tog imena nije bilo u izvornom tekstu grčkog dijela Biblije. Zbog toga se u većini suvremenih prijevoda “Novog zavjeta” ne koristi Božje ime, Jehova. Čak i u citatima iz hebrejskog dijela Biblije u kojima se nalazi tetragram mnogi prevoditelji zamjenjuju Božje ime titulom “Gospodin” ili “Gospod”.

Prevoditelji Biblije *Novi svijet* nisu se držali tog uvriježenog pristupa. Oni su u grčkom dijelu Biblije upotrijebili ime Jehova na ukupno 237 mjesta. Prilikom donošenja te odluke uzeli su u obzir dvije važne činjenice: (1) Rukopisi grčkih knjiga Biblije koji su danas dostupni nisu izvorni rukopisi. Iako u današnje vrijeme postoji na tisuće prijepisa grčkih knjiga Biblije, većina njih nastala je najmanje 200 godina nakon što su načinjeni izvorni rukopisi. (2) Dotad su prepisivači već počeli zamjenjivati tetragram grčkom riječi *Kýrios*, što znači “Gospodin”, ili su pak prepisivali rukopise u kojima je to već bilo učinjeno.

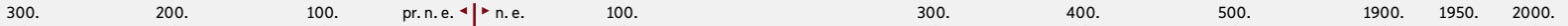
Odbor za prevođenje Biblije *Novi svijet* smatra kako činjenice jasno upućuju na zaključak da se tetragram nalazio u izvornim rukopisima grčkog dijela Biblije. Razmotrimo neke od tih činjenica.

- **Prijepisi hebrejskih knjiga Biblije koji su postojali u vrijeme Isusa i njegovih apostola sadržavali su tetragram na svakom mjestu na kojem se on javlja u izvornom tekstu.** U prošlosti je malotko osporavao tu tvrdnju. A nakon što su u Kumranu pronađeni prijepisi hebrejskog teksta Biblije koji potječu iz 1. stoljeća, otklonjena je svaka sumnja u to.
- **U vrijeme Isusa i njegovih apostola tetragram se nalazio i u grčkim prijevodima hebrejskih knjiga Biblije.** Učenjaci su stoljećima smatrali da tetragrama nije bilo u rukopisima *Septuaginte*, prijevoda hebrejskih knjiga Biblije na grčki. No sredinom 20. stoljeća bibličarima su pažnju privukli vrlo stari fragmenti prijepisa grčke *Septuaginte* koji je postojao još u Isusovo doba. Ti fragmenti sadrže Božje ime pisano slovima hebrejskog alfabeta. Stoga nema sumnje da su u Isusovo vrijeme prijepisi grčkih prijevoda hebrejskih knjiga Biblije sadržavali Božje ime. Međutim, značajniji prijepisi grčke *Septuaginte* koji su nastali u 4. stoljeću, primjerice Vatikanski i Sinajski

kodeks, više ne sadrže Božje ime u knjigama hebrejskog dijela Biblije (od Postanka do Malahije), iako se ono nalazi u starijim rukopisima. Zato nije nikakvo čudo što se u prijepisima svetih spisa koji potječu iz tog vremena Božje ime ne nalazi u "Novom zavjetu", dijelu Biblije koji je izvorno pisan grčkim jezikom.

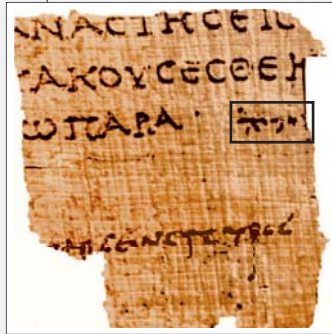
- **Grčke knjige Biblije svjedoče o tome da je Isus često koristio Božje ime i da ga je obznanjivao drugima.** Jednom je prilikom u molitvi Bogu kazao: "Objavio sam tvoje ime ljudima koje si mi dao iz svijeta." Osim toga, rekao je: "Obznanio sam im tvoje ime i obznanjivat ću ga" (Ivan 17:6, 11, 12, 26).
- **Budući da su grčke knjige Biblije nadahnute Božjim duhom i da se nadovezuju na hebrejske knjige, ne bi bilo logično da se u njima odjednom prestane koristiti Jehovino ime.** Sredinom 1. stoljeća učenik Jakov rekao je starješinama u Jeruzalemu: "Šimun je potanko ispričao kako je Bog prvi put obratio pažnju neznabošcima da bi među njima uzeo neke i načinio narod koji će nositi njegovo ime" (Djela apostolska 15:14). Te Jakovljeve riječi ne bi imale nikakvog smisla da u 1. stoljeću nitko nije znao Božje ime i da ga nije koristio.
- **U grčkom dijelu Biblije Božje se ime javlja u skraćenom obliku.** U Otkrivenju 19:1, 3, 4, 6 Božje se ime javlja kao dio izraza "Aleluja". Taj izraz dolazi od hebrejske riječi koja doslovno znači "Hvalite Jaha!" "Jah" je skraćeni oblik imena Jehova. Mnoga imena koja nalazimo u grčkom dijelu Biblije u sebi sadrže Božje ime. Zanimljivo je da razna stručna djela kažu kako Isusovo ime znači "Jehova je spasenje".
- **Stari židovski zapisi pokazuju da su židovski kršćani koristili Božje ime kad su pisali grčke knjige Biblije.** U *Tosefti*, zbirci židovskih usmenih zakona koja je dovršena krajem 3. ili početkom 4. stoljeća, spominju se grčke knjige Biblije koje su Židovi spaljivali na šabat. U tom djelu stoji: "Knjige evanđelista i knjige *minima* [što je vjerojatno naziv za kršćane židovskog porijekla] ne treba spašavati od vatre. Neka gore ondje gdje jesu, one i Božje ime koje se u njima nalazi." U istom izvoru stoji da je rabin Josef Hagelili, koji je živio početkom 2. stoljeća, rekao kako drugim danima u tjednu Židovi trebaju

Isus je u molitvi Bogu kazao: "Objavio sam tvoje ime ljudima koje si mi dao iz svijeta." Osim toga, rekao je: "Obznanio sam im tvoje ime i obznanjivat ću ga"



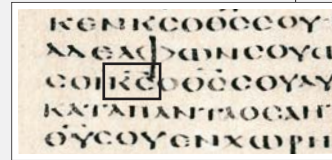
Ponovljeni zakon 6:4
Papiirus Nash
2. ili 1. stoljeće pr. n. e.

Ulomak starog hebrejskog teksta u kojem se dvaput javlja Božje ime



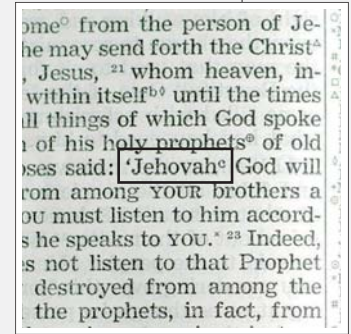
Fragment teksta Ponovljenog zakona 18:15, 16
Papiirus Fouad 266
1. stoljeće pr. n. e.

Grčki prijevod *Septuaginta* s Božjim imenom pisanim hebrejskim slovima



Ponovljeni zakon 18:15, 16
Aleksandrijski kodeks
5. stoljeće

Božje ime uklonjeno je i zamijenjeno kraticama KC i KY, koje označavaju grčku riječ *Kýrios* ("Gospodin")



Djela apostolska 3:22, gdje se citira Ponovljeni zakon 18:15 englesko izdanje prijevoda *Novi svijet* 20. stoljeće

U prijevodu *Novi svijet* koristi se Božje ime

"izrezivati mjesta na kojima se u njima [smatra se da je riječ o grčkim knjigama Biblije] spominje Božje ime, pa te izreske pohraniti, a ostatak spaliti".

- Neki bibličari priznaju da se Božje ime vjerojatno javljalo u citatima iz hebrejskih knjiga koji se nalaze u grčkom dijelu Biblije. U djelu *The Anchor Bible Dictionary*, pod temom "Tetragram u Novom zavjetu", stoji sljedeće: "Postoje izvjesni dokazi da su pisci knjiga Novog zavjeta pisali Božje ime, Jahve, u obliku tetragrama u nekim ili svim citatima iz Starog zavjeta." Bibličar George Howard napisao je: "Budući da se tetragram

tada još uvijek nalazio u hebrejskim knjigama Biblije prevedenim na grčki jezik kojima se služila rana crkva [odnosno u *Septuaginti*], razumno je vjerovati da su novozavjetni pisci prilikom citiranja iz hebrejskih knjiga zadržali tetragram u biblijskom tekstu."

- Mnogi uvaženi prevoditelji koristili su Božje ime u svom prijevodu grčkog dijela Biblije. Neki od njih objavili su svoje prijevode puno prije nego što je prijevod *Novi svijet* ugledao svjetlo dana. Od 16. stoljeća do danas objavljeni su mnogi hebrejski prijevodi grčkog dijela Biblije u kojima se na mnogim mjestima

nalazi tetragram. Nadalje, 1574. poljski prevoditelj Szymon Budny objavio je svoj *Nowy Testament*, u kojem je koristio oblik "Jehowa". Benjamin Wilson 18 je puta upotrijebio Božje ime u svom prijevodu grčkih knjiga Biblije na engleski, koji je objavljen 1864. Početkom 20. stoljeća španjolski prevoditelj Pablo Besson načinio je prijevod grčkog dijela Biblije u kojem je upotrijebio oblik Božjeg imena "Jehová" u Luki 2:15 i Judi 14. Osim toga, na preko 100 mjesta je u bilješkama uz pojedine retke napisao da bi se u njima trebalo nalaziti Božje ime. U njemačkom jeziku postoji najmanje 11 prijevoda grčkih knjiga Biblije u kojima se koristi ime "Jehovah" ili "Yahweh" te još četiri prijevoda



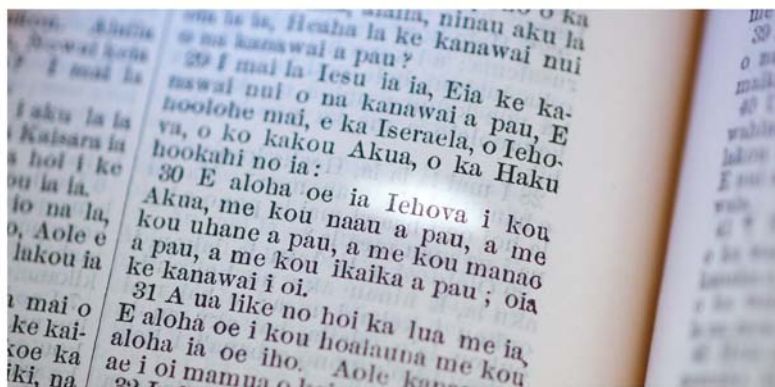
Božje ime u Djelima apostolskim 2:34 u prijevodu *The Emphatic Diaglott* (Benjamin Wilson, 1864.)

u kojima se Božje ime navodi u zagradama nakon titule "Gospodin". Više od 70 njemačkih prevoditelja koristilo je Božje ime u bilješkama ili komentarima biblijskog teksta. Božje ime može se naći i u nekim hrvatskim prijevodima grčkog dijela Biblije. Godine 1860. rimokatolički svećenik Ivan Matija Škarić u svom je *Svetom pismu Staroga i Novoga uvita* više puta upotrijebio Božje ime. Naprimjer, u njegovom prijevodu Marko 12:29 glasi: "Najprva je od svih zapovidih ova: slušaj Israele! Jehova je tvoj Bog, jedini Bog." Godine 1895. katolički biskup Josip Stadler u svom je *Svetom pismu Novoga zavjeta* upotrijebio ime Jehova u komentaru Mateja 16:16. Osim toga, neki prijevodi navode

oblik "Jahve" u napomenama i komentarima biblijskog teksta, naprimjer *Stvarnost/Kršćanska sadašnjost* (1994.) i *Jeruzalemska Biblija* (1996.).

- **U preko stotinu jezika postoje prijevodi koji sadrže Božje ime u grčkim knjigama Biblije.** Božje ime često se koristi u prijevodima grčkog dijela Biblije na mnoge jezike kojima govore Europljani, Afrikanci, Azijci, američki starosjedioci i stanovnici tihooceanskih otoka. (Vidi popis na stranicama 1742 i 1743.) Autori tih prijevoda Biblije odlučili su koristiti Božje ime iz razloga koji su vrlo slični ranije navedenima. Neki od tih prijevoda objavljeni su u novije vrijeme. Naprimjer, 1989. objavljen je prijevod grčkog dijela Biblije na batačkom jeziku indonezijskog plemena Tobe, u kojem se 110 puta koristi ime "Jahowa". Godine 1999. izdan je prijevod grčkog dijela Biblije na rotumanskom jeziku, u kojem se u 48 redaka 51 put koristi ime "Jihova".

Sve navedene činjenice jasno upućuju na zaključak da Božje ime, Jehova, treba vratiti u tekst grčkih knjiga Biblije. Prevoditelji Biblije *Novi svijet* to su i učinili. Oni duboko poštuju Božje ime i osjećaju strahopoštovanje prema Bogu i zato se ne usuđuju ukloniti iz prijevoda išta što se nalazi u izvornom biblijskom tekstu (Otkrivenje 22:18, 19).



Božje ime u Marku 12:29, 30 u jednom havajskom prijevodu

Jeziци i dijalekti na kojima se u prijevodu grčkih knjiga Biblije Božje ime koristi u glavnom tekstu

Jeziк ili dijalekt: **Božje ime**

Aneityum: Ihova	Ila: Yaave
Aravački: Jehovah	Iliku (dijalekt jezika Iusengo): Yawe
Awabakalski: Yehóa	Indonezijski: YAHWEH
Bangi: Yawe	Kala lagaw ya: Ihovan
Batački (Toba-batak): Jahowa	Kalanga: Yehova; Yahwe
Benga: Jéhova	Kalenjin: Jehovah
Bolia: Yawe	Kerewo: Ihova
Bube: Jehovah	Kipsikisi: Jehoba
Bullom So: Jehovah	Kiribatski: Ihova
Chácobo: Jahué	Kisonge: Yehowa
Chuuk: Jiowa	Korejski: Yöhowa
Čiluba: Yehowa	Kosraejski: Jeova
Čin (Haka): Zahova	Kuanua: leova
Čipevski: Jehovah	Laoski: Yehowa
Čirokijski: Yihowa	Lele: Jehova
Čokto: Chihowa	Lewo: Yehova
Dakota: Jehowa	Lingala: Yawe
Dobu: leoba	Logo: Yehova
Duala: Yehowa	Lonwolwol: Jehovah
Efik: Jehovah	Luba: Yehova
Engleski: Jehovah	Lugbara: Yehova
Eve: Yehowa	Luimbi: Yehova
Fang: Jehóva	Luna: Yeoba
Fidžijski: Jiowa	Lunda: Yehova
Francuski: IHVH, yhwh	Luo: Yawe
Ga: Iehova	Luale: Yehova
Gibario (dijalekt jezika kerewo): Iehova	Malgaški: Jehovah; Iehôvah
Gre: Jehova	Malo: Iova
Havajski: Iehova	Markeški: Iehova
Hebrejski: יהוה	Maršalski: Jeova
Hindustanski: Yihováh	Maskelynes: Iova
Hiri motu: Iehova	Mentawai: Jehoba
Ho-chunk (Winnebago): Jehowa	Meriam: Iehoua
Hrvatski: Jehova	Misima-paneati: Iehova

Mizo: **Jehovan**; **Jihova'n**
Mohok: **Yehovah**
Mongo: **Yawe**; **Yova**
Mortlockese: **Jioua**
Motu: **lehova**
Mpongwe (dijalekt jezika myene):
 Jehova
Muskodži: **Cehofv**
Myene: **Yeôva**
Naga (Angami): **Jihova**
Naga (Konyak): **Jihova**
Naga (Lhota): **Jihova**
Naga (Mao): **Jihova**
Naga (Sangtam): **Jihova**
Naga (sjeverna Rengma): **Jihova**
Nandi: **Jehova**
Narinjeri: **Jehovah**
Nauruanski: **Jehova**
Navaho: **Jiho'vah**
Ndau: **Jehova**
Nembe: **Jehovah**
Nengone (ili maré): **lehova**
Ngando: **Yawe**
Nizozemski: **Jehovah**
Ntomba: **Yawe**
Nukuoro: **Jehova**
Njemački: **Jehovah**; **Jehova**; **Yahweh**
Poljski: **Jehowa**
Portugalski: **láhve**
Rarotonganski: **Jehova**; **lehova**
Rerep: **lova**
Rotumanski: **Jihova**
Sakao: **lhova**; **lehova**
Samoanski: **leova**

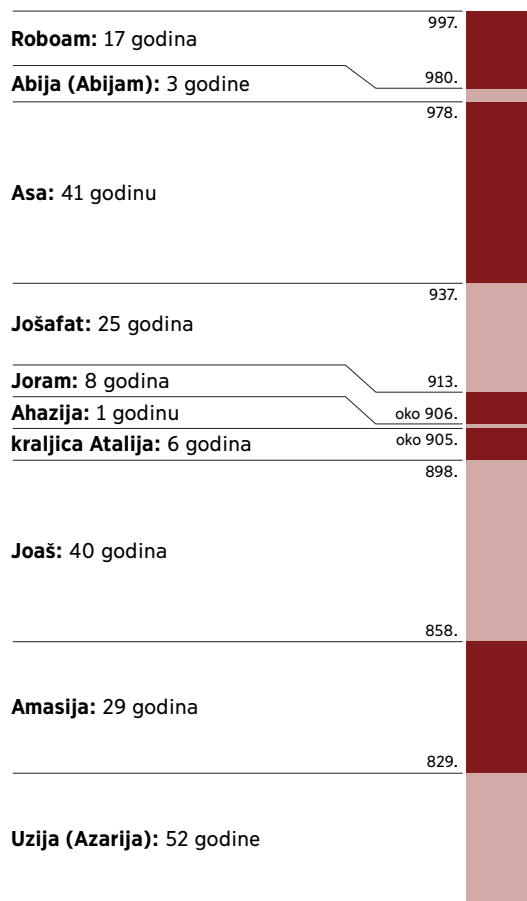
Seneka: **Ya'wëh**
Sengele: **Yawe**
Sesoto: **Yehofa**
Sie: **lehôva**
Sjevernoefatski: **Yehova**
Sranantongo: **Jehova**
Sukuma: **Yahuwa**; **Jakwe**
Španjolski: **Jehová**; **Yahvé**; **YHWH**;
 Yahweh
Tahićanski: **lehova**
Tajski: **Yahowa**
Teke-eboo: **Yawe**
Temne: **Yehófa**; **Yehofa**
Toaripi: **Jehova**; **lehova**
Tonga: **Jehova**
Tonganski: **Jihova**; **Sihova**
Tswana: **Jehofa**; **Yehova**; **Yehofa**
Umbundu: **Yehova**
Uripiv: **lova**
Velški: **lehofah**
Wampanoag: **Jehovah**
Xhosa: **Yehova**
Zande: **Yekova**
Zulu: **Jehova**; **YAHWE**

(Osim gore navedenih jezika i dijalekata postoje još mnogi na kojima se neki oblik Božjeg imena navodi u bilješkama i komentarima biblijskog teksta.)

Preko 120 jezika

Lenta vremena: Proroci i kraljevi u Judi i Izraelu

Kraljevi **južnog** dvoplemenskog kraljevstva Jude



1000. pr. n. e.

950. pr. n. e.

900. pr. n. e.

850. pr. n. e.

800. pr. n. e.

Ilija

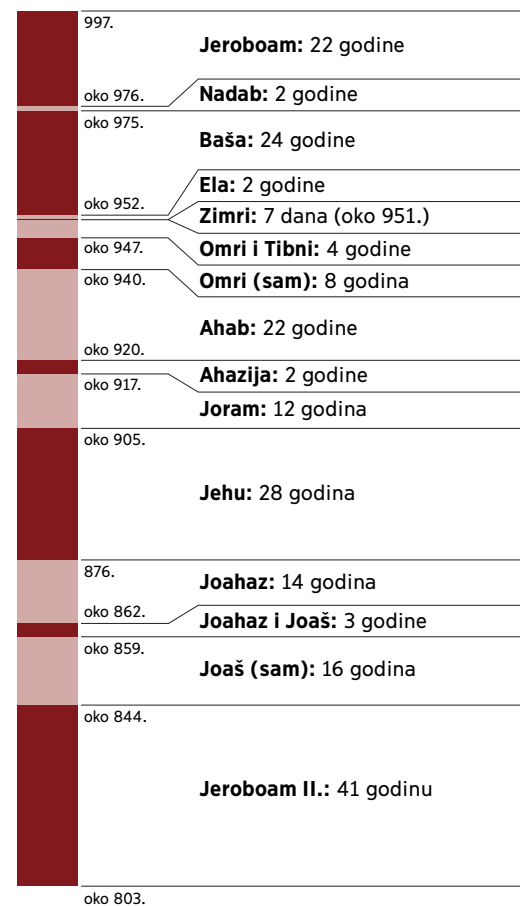
Elizej

Jona

Amos

Joel

Kraljevi **sjevernog** desetoplemenskog kraljevstva Izraela



oko 803.

Kraljevi južnog kraljevstva
(nastavak)

Uzija (Azarija): 52 godine

Jotam: 16 godina

Ahaz: 16 godina

Ezekija: 29 godina

Manaše: 55 godina

Amon: 2 godine

Jošija: 31 godinu

Joahaz: 3 mjeseca

Joakim: 11 godina

Joakim: 3 mjeseca i 10 dana

Sidkija: 11 godina

Babilonci pod vodstvom Nebukadnezara razorili Jeruzalem i njegov hram; Sidkija, posljednji zemaljski kralj iz Davidove loze, svrgnut s prijestolja

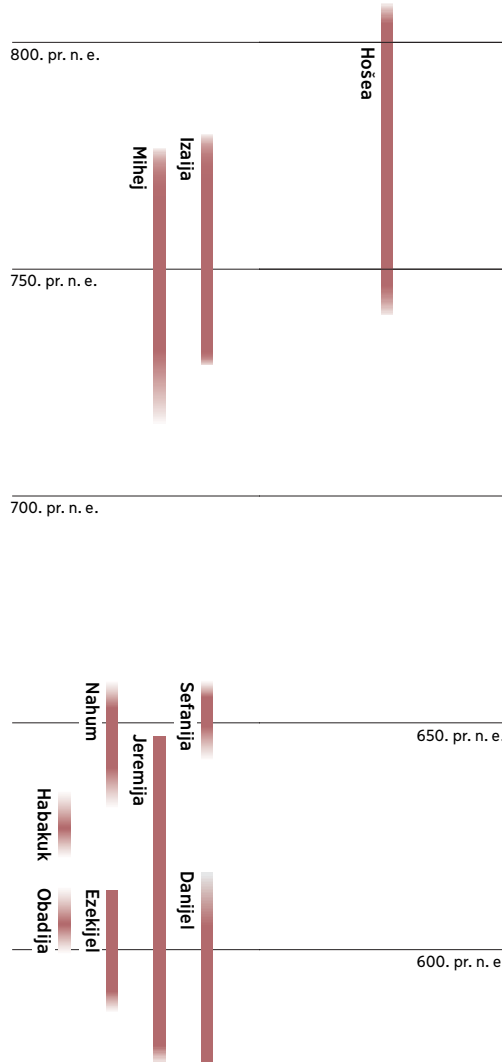
800. pr. n. e.

750. pr. n. e.

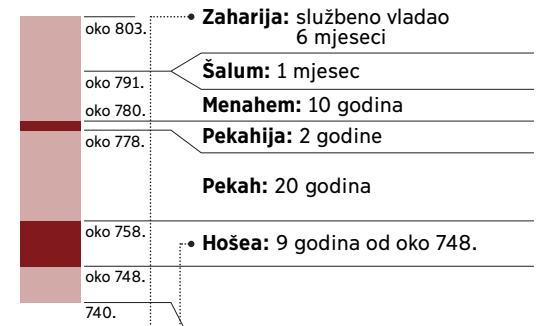
700. pr. n. e.

650. pr. n. e.

600. pr. n. e.



Kraljevi sjevernog kraljevstva
(nastavak)



- **Zaharija:** službeno vladao 6 mjeseci
- **Šalum:** 1 mjesec
- **Menahem:** 10 godina
- **Pekahija:** 2 godine
- **Pekah:** 20 godina
- **Hošea:** 9 godina od oko 748.

Asirija osvojila Samariju, porobila Izraelce; raspalo se sjeverno desetoplemensko kraljevstvo

Izgleda da je Hošea ina vlast bila službeno priznata tek oko 748. pr. n. e., možda zato što je u to vrijeme dobio podršku asirskog kralja Tiglat-Pilesera III.

Zaharija je u određenom smislu počeo kraljevati oko 803. pr. n. e., no njegova vlast priznata je tek oko 792. pr. n. e.

Najvažniji događaji iz Isusovog zemaljskog života

Četiri evanđelja poredana kronološkim redom

Uz tabele koje slijede nalaze se i karte na kojima je naznačeno kamo je Isus putovao i gdje je propovijedao. Strelice na kartama ne pokazuju kojim je putem točno išao, već samo označavaju smjer njegovog kretanja.

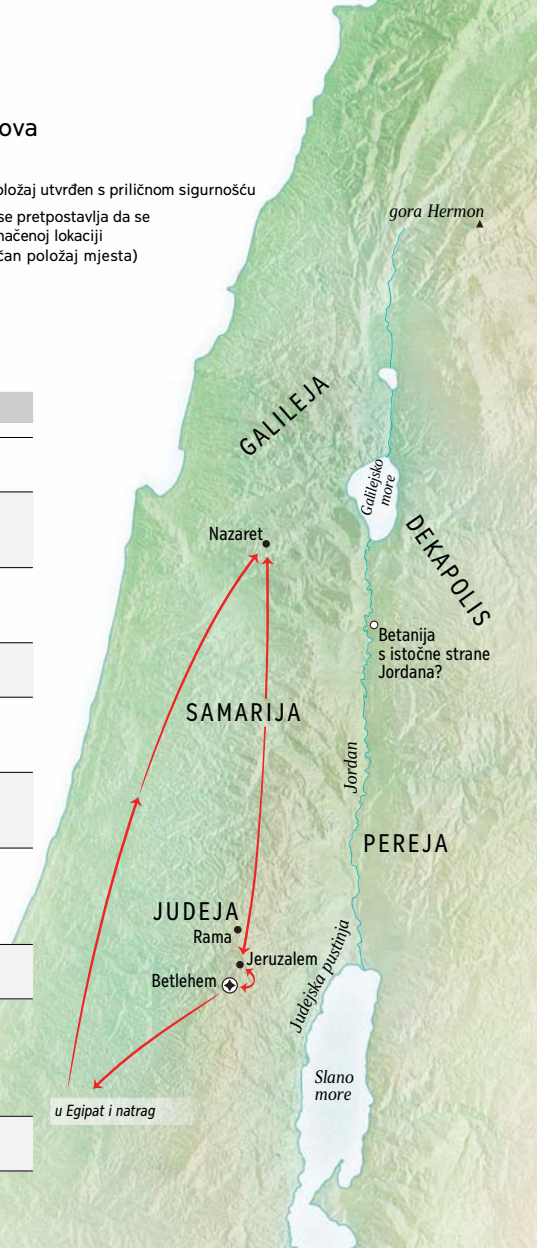
Događaji koji su prethodili Isusovoj službi

VRIJEME	MJESTO	DOGAĐAJ	MATEJ	MARKO	LUKA	IVAN
3. pr. n. e.	Jeruzalem, hram	anđeo Gabrijel prorekao Zahariji rođenje Ivana Krstitelja			1:5–25	
oko 2. pr. n. e.	Nazaret; Judeja	anđeo Gabrijel prorekao Mariji rođenje Isusa; Marija posjetila rođakinju Elizabetu			1:26–56	
2. pr. n. e.	judejska brda	rođen Ivan Krstitelj; Zaharija mu dao ime i izrekao proročanstvo; Ivan u pustinji			1:57–80	
2. pr. n. e., oko 1. listopada	Betlehem	rođen Isus; "Riječ je postala čovjek"	1:1–25		2:1–7	1:14
	blizu Betlehema; Betlehem	anđeo objavio dobru vijest pastirima; anđeli hvalili Boga; pastiri posjetili dijete			2:8–20	
	Betlehem; Jeruzalem	Isus obrezan (8. dan); roditelji ga donijeli u hram (nakon 40. dana)			2:21–38	
1. pr. n. e. ili 1. n. e.	Jeruzalem; Betlehem; Egipt; Nazaret	posjet zvjezdoznanaca; Isusova obitelj pobjegla u Egipt; Herod pobio dječake; obitelj se vratila iz Egipta i nastanila u Nazaretu	2:1–23		2:39, 40	
12., Pasha	Jeruzalem	dvanaestogodišnji Isus postavljao pitanja učiteljima u hramu			2:41–50	
	Nazaret	povratak u Nazaret; Isus bio poslušan roditeljima; učio tesarski zanat; Marija imala još četiri sina i barem dvije kćeri (Mt 13:55, 56; Mk 6:3)			2:51, 52	
29., proljeće	pustinja, Jordan	početak službe Ivana Krstitelja	3:1–12	1:1–8	3:1–18	1:6–8

Karta 1

Tumač znakova

- 📍 polazište
- mjesto čiji je položaj utvrđen s priličnom sigurnošću
- mjesto za koje se pretpostavlja da se nalazilo na naznačenoj lokaciji (? nepoznat točan položaj mjesta)



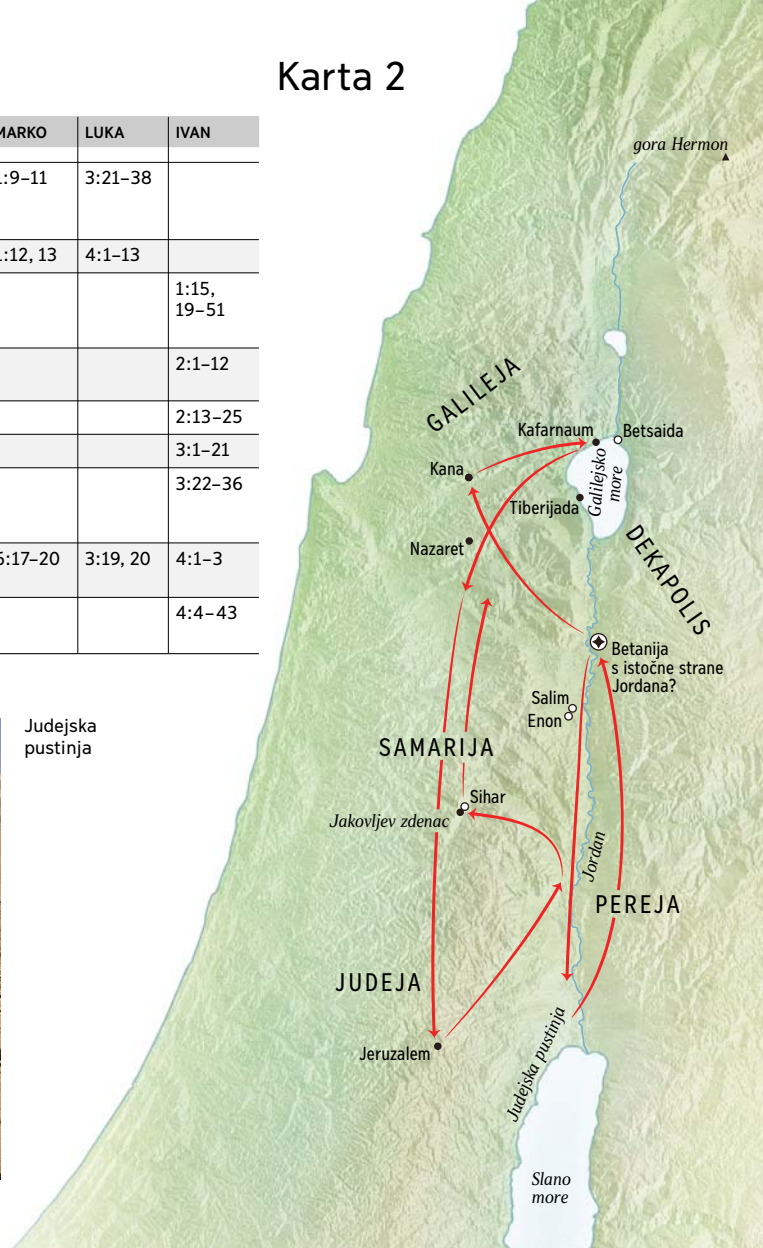
Početak Isusove službe

VRIJEME	MJESTO	DOGAĐAJ	MATEJ	MARKO	LUKA	IVAN
29., jesen	Jordan, moguće Betanija s istočne strane Jordana ili okolica	Isus kršten i pomazan duhom; Jehova obznanio da je Isus njegov Sin koji mu je po volji	3:13–17	1:9–11	3:21–38	
	Judejska pustinja	Đavo iskušao Isusa	4:1–11	1:12, 13	4:1–13	
	Betanija s istočne strane Jordana	Ivan Krstitelj rekao da je Isus Janje Božje; Isusu se pridružili prvi učenici				1:15, 19–51
	Kana u Galileji; Kafarnaum	učinio prvo čudo, na svadbi pretvorio vodu u vino; otišao u Kafarnaum				2:1–12
30., Pasha	Jeruzalem	istjerao trgovce iz hrama razgovor s Nikodemom				2:13–25 3:1–21
	Judeja; Enon	otišao u judejska sela, Isusovi učenici krstili; Ivan posljednji put svjedočio o Isusu				3:22–36
	Tiberijada; Judeja	Ivan u zatvoru; Isus otišao u Galileju	4:12; 14:3–5	6:17–20	3:19, 20	4:1–3
	Sihar, u Samariji	na putu za Galileju poučavao Samarićane				4:4–43

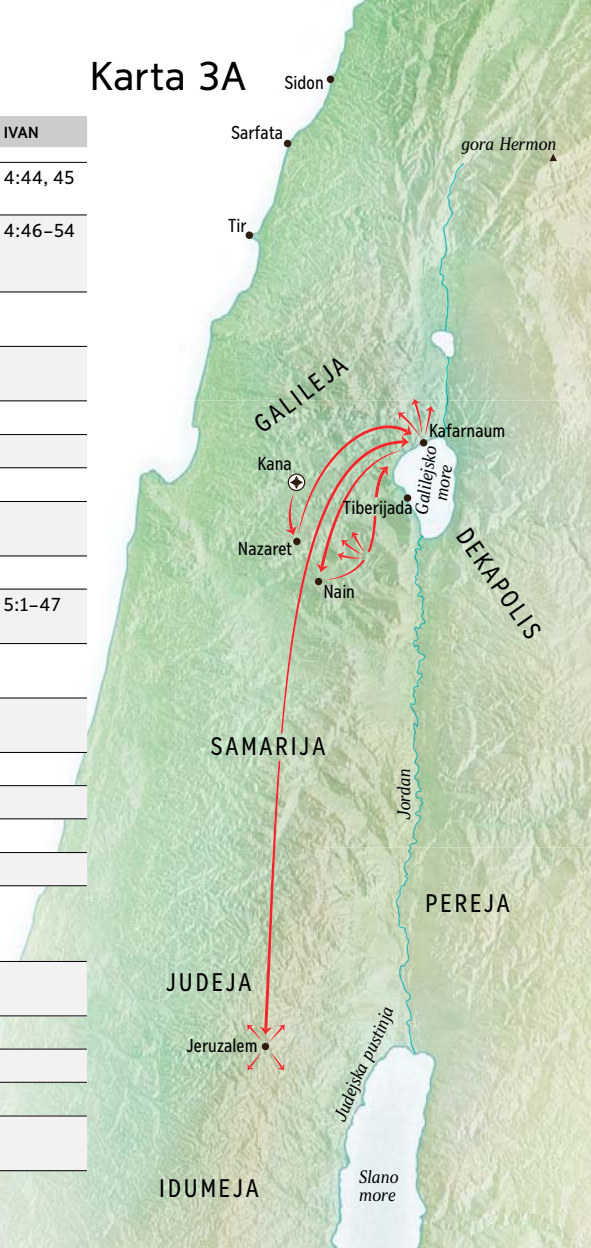


Judejska pustinja

Karta 2

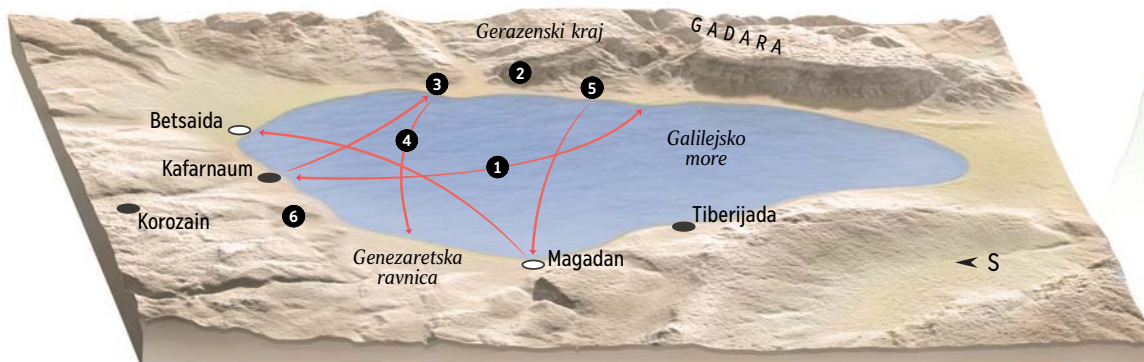
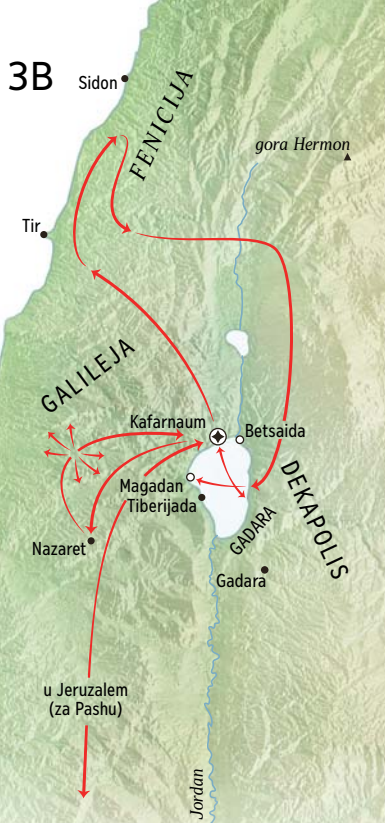


VRIJEME	MJESTO	DOGAĐAJ	MATEJ	MARKO	LUKA	IVAN
30.	Galileja	Isus počeo objavljivati da se "približilo nebesko kraljevstvo"	4:17	1:14, 15	4:14, 15	4:44, 45
	Kana; Nazaret; Kafarnaum	izliječio sina kraljevog službenika; čitao svitak proroka Izaije; otišao u Kafarnaum	4:13-16		4:16-31	4:46-54
	Galilejsko more, blizu Kafarnauma	pozvao četvoricu učenika: Šimuna i Andriju, Jakova i Ivana	4:18-22	1:16-20	5:1-11	
	Kafarnaum	izliječio Šimunovu punicu i mnoge druge	8:14-17	1:21-34	4:31-41	
	Galileja	prvo putovanje po Galileji, s četvoricom	4:23-25	1:35-39	4:42, 43	
		izliječio gubavca; slijedilo ga mnoštvo	8:1-4	1:40-45	5:12-16	
	Kafarnaum	izliječio uzetoga	9:1-8	2:1-12	5:17-26	
		pozvao Mateja; jeo s poreznicima; pitanje o postu	9:9-17	2:13-22	5:27-39	
Judeja	propovijedao po sinagogama			4:44		
31., Pasha	Jeruzalem	izliječio čovjeka kod Betzate; Židovi odlučni u namjeri da ga ubiju				5:1-47
	na povratku iz Jeruzalema (?)	učenici trgli klasje u subotu; Isus "gospodar subote"	12:1-8	2:23-28	6:1-5	
	Galileja; Galilejsko more	čovjeku iscijelio ruku u subotu; pratilo ga mnoštvo; izliječio i mnoge druge	12:9-21	3:1-12	6:6-11	
	gora kod Kafarnauma	izabrao 12 apostola		3:13-19	6:12-16	
	blizu Kafarnauma	održao Propovijed na gori	5:1-7:29		6:17-49	
	Kafarnaum	izliječio slugu jednog stotnika	8:5-13		7:1-10	
	Nain	uskrsnuo udovičinog sina			7:11-17	
	Tiberijada; Galileja (Nain ili okolica)	Ivan poslao učenike Isusu; istina otkrivena djeci; jaram koji je ugodno nositi	11:2-30		7:18-35	
	Galileja (Nain ili okolica)	grešnica mu izlila ulje na noge; usporedba o dužnicima			7:36-50	
	Galileja	drugo putovanje, s dvanaesticom			8:1-3	
		istjerivao demone; neoprostiv grijeh	12:22-37	3:19-30		
		znak proroka Jone	12:38-45			
došli njegova majka i braća; rekao da su učenici njegova braća		12:46-50	3:31-35	8:19-21		



VRIJEME	MJESTO	DOGAĐAJ	MATEJ	MARKO	LUKA	IVAN
31. ili 32.	blizu Kafarnauma	ispričao usporedbe o Kraljevstvu	13:1–53	4:1–34	8:4–18	
	Galilejsko more	umirio oluju na moru	8:18, 23–27	4:35–41	8:22–25	
	Gadara	poslao demone u krdo svinja	8:28–34	5:1–20	8:26–39	
	vjerojatno Kafarnaum	izliječio ženu koja je bolovala od krvarenja; uskrsnuo Jairovu kćer	9:18–26	5:21–43	8:40–56	
	Kafarnaum (?)	izliječio slijepce i nijemog čovjeka	9:27–34			
	Nazaret	opet odbačen u svom zavičaju	13:54–58	6:1–5		
	Galileja	treće putovanje po Galileji; djelo opsežnije jer je poslao apostole	9:35–11:1	6:6–13	9:1–6	
	Tiberijada	Herod dao odrubiti glavu Ivanu Krstitelju; zbunjen zbog Isusa	14:1–12	6:14–29	9:7–9	
32., pred Pashu (Iv 6:4)	Kafarnaum (?); SI obala Galilejskog mora	apostoli se vratili iz propovijedanja; Isus nahranio 5000 muškaraca	14:13–21	6:30–44	9:10–17	6:1–13
	SI obala Galilejskog mora; Genezaret	pokušali ga postaviti za kralja; hodao po moru; izliječio mnoge	14:22–36	6:45–56		6:14–21
	Kafarnaum	rekao da je "kruh života"; mnogi se sablaznili i napustili ga				6:22–71
32., nakon Pashe	vjerojatno Kafarnaum	osudio ljudske predaje	15:1–20	7:1–23		7:1
	Fenicija; Dekapolis	izliječio kćer jedne Sirofenićanke; nahranio 4000 muškaraca	15:21–38	7:24–8:9		
	Magadan	znak proroka Jone	15:39–16:4	8:10–12		

Karta 3B



Isusova služba na Galilejskom moru (naziva se i Genezaretsko jezero i Tiberijadsko more)

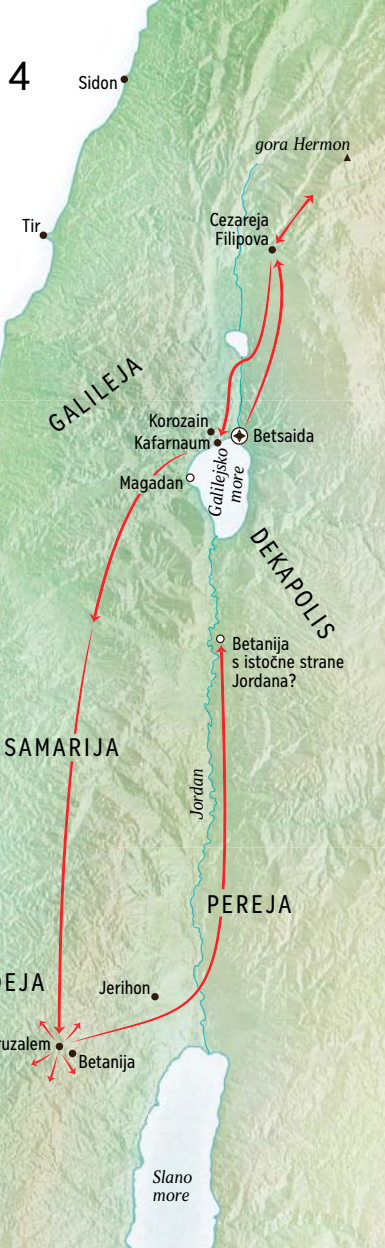
- ❶ Umirio oluju kad su prelazili more
- ❷ Poslao demone u krdo svinja
- ❸ Nahranio 5000 muškaraca
- ❹ Hodao po moru
- ❺ Nahranio 4000 muškaraca
- ❻ Smatra se da je tu održao Propovijed na gori

VRIJEME	MJESTO	DOGAĐAJ	MATEJ	MARKO	LUKA	IVAN
32., nakon Pashe	Galilejsko more; Betsaida	na putu za Betsaidu upozorio učenike na farizejski kvasac; izliječio slijepca	16:5–12	8:13–26		
	područje Cezareje Filipove	ključevi Kraljevstva; preokao svoju smrt i uskrснуće	16:13–28	8:27–9:1	9:18–27	
	vjerojatno gora Hermon	preobraženje; čuo se Jehovin glas	17:1–13	9:2–13	9:28–36	
	područje Cezareje Filipove	izliječio opsjednutog dječaka	17:14–20	9:14–29	9:37–43	
	Galileja	ponovno preokao svoju smrt	17:22, 23	9:30–32	9:43–45	
	Kafarnaum	platio porez novčićem iz usta ribe	17:24–27			
		tko je najveći u Kraljevstvu; usporedbe o izgubljenoj ovci i nemilosrdnom robu	18:1–35	9:33–50	9:46–50	
	Galileja; Samarija	na putu za Jeruzalem poučio učenike da ostave sve radi Kraljevstva	8:19–22		9:51–62	7:2–10

Isusova kasnija služba u Judeji

32., Blagdan sjenja	Jeruzalem	poučavao na blagdan; stražari poslani da ga uhvate				7:11–52
		rekao da je "svjetlo svijeta"; izliječio čovjeka slijepog od rođenja				8:12–9:41
	vjerojatno Judeja	poslao 70 učenika; vratili se radosni			10:1–24	
	Judeja; Betanija	usporedba o milosrdnom Samarićaninu; u domu Marije i Marte			10:25–42	
	vjerojatno Judeja	ponovno poučio kako se moliti; ustrajnost u molitvi			11:1–13	
		istjerivao demone Božjom silom; opet dao znak proroka Jone			11:14–36	
		na objedu kod farizeja; osudio licemjerje farizeja			11:37–54	
		usporedbe: nerazumni bogataš i vjerni upravitelj			12:1–59	
izliječio zgrbljenu ženu u subotu; usporedbe o zrnu gorušice i kvascu				13:1–21		
32., Blagdan posvećenja	Jeruzalem	usporedba o dobrom pastiru i toru; Židovi ga htjeli kamenovati; otišao preko Jordana u Betaniju				10:1–39

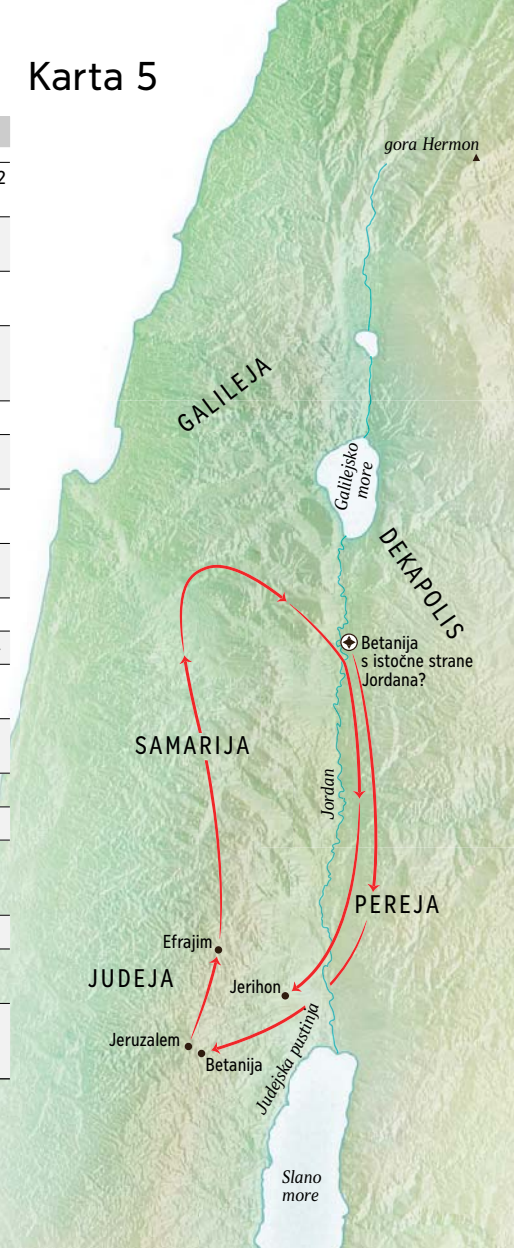
Karta 4



Isusova kasnija služba istočno od Jordana

Karta 5

VRIJEME	MJESTO	DOGAĐAJ	MATEJ	MARKO	LUKA	IVAN
32., nakon Blagdana posvećenja	Betanija s istočne strane Jordana	otišao na mjesto gdje je Ivan krstio; mnogi povjerovali u Isusa				10:40–42
	Pereja	poučavao u gradovima i selima na putu za Jeruzalem			13:22	
		poticao ljude da uđu na uska vrata; tužan zbog Jeruzalema			13:23–35	
	vjerojatno Pereja	pouka o poniznosti; usporedbe: najbolja mjesta za stolom i gosti koji se izgovaraju			14:1–24	
		učenik treba biti spreman na žrtve			14:25–35	
		usporedbe: izgubljena ovca, izgubljeni novčić, izgubljeni sin			15:1–32	
		usporedbe: nepravedni upravitelj, bogataš i Lazar			16:1–31	
		pouka o spoticanju, opraštanju i vjeri			17:1–10	
	Betanija	Lazar umro i uskrsnuo				11:1–46
	Jeruzalem; Efrajim	dogovor da se ubije Isusa; on otišao				11:47–54
	Samarija; Galileja	izliječio deset gubavaca; govorio o dolasku Božjeg kraljevstva			17:11–37	
	Samarija ili Galileja	usporedbe: uporna udovica, farizej i poreznik			18:1–14	
	Pereja	pouka o braku i razvodu	19:1–12	10:1–12		
		blagoslovio djecu	19:13–15	10:13–16	18:15–17	
		pitanje bogatog čovjeka; usporedba o radnicima u vinogradu i jednakoj plaći	19:16–20:16	10:17–31	18:18–30	
	vjerojatno Pereja	treći put preokrenuo svoju smrt	20:17–19	10:32–34	18:31–34	
		molba da Jakov i Ivan dobiju istaknuto mjesto u Kraljevstvu	20:20–28	10:35–45		
	Jerihon	izliječio dva slijepca; posjetio Zakeja; usporedba o 10 mina	20:29–34	10:46–52	18:35–19:28	



Posljednji dani Isusove zemaljske službe

VRIJEME	MJESTO	DOGAĐAJ	MATEJ	MARKO	LUKA	IVAN
8. nisana 33.	Betanija	Isus došao u Betaniju šest dana prije Pashe				11:55 – 12:1
9. nisana	Betanija	Marija mu izlila ulje na glavu i noge	26:6–13	14:3–9		12:2–11
	Betanija; Betfaga; Jeruzalem	ušao u Jeruzalem kao kralj, jašući na magarcu	21:1–11, 14–17	11:1–11	19:29–44	12:12–19
10. nisana	Betanija; Jeruzalem	prokleo smokvu; ponovno istjerao trgovce iz hrama	21:18, 19; 21:12, 13	11:12–17	19:45, 46	
	Jeruzalem	svećenički glavari i pismoznanci tražili priliku da ubiju Isusa čuo se Jehovin glas; Isus prorekao svoju smrt; Židovi nisu povjerovali, ispunilo se Izajino proročanstvo		11:18, 19	19:47, 48	12:20–50
11. nisana	Betanija; Jeruzalem	usahnula smokva	21:19–22	11:20–25		
	Jeruzalem, hram	tko je Isusu dao vlast; usporedba o dva sina	21:23–32	11:27–33	20:1–8	
		usporedbe: zli vinogradari, svadba	21:33–22:14	12:1–12	20:9–19	
		odgovorio na pitanja o Bogu i caru, uskrsnuću i najvažnijoj zapovijedi	22:15–40	12:13–34	20:20–40	
		pitao je li Krist Davidov sin	22:41–46	12:35–37	20:41–44	
		osudio pismoznance i farizeje	23:1–39	12:38–40	20:45–47	
		zapazio prilog siromašne udovice		12:41–44	21:1–4	
	Maslinska gora	opisao znak svoje prisutnosti	24:1–51	13:1–37	21:5–38	
usporedbe: deset djevica, talenti, ovce i jarci		25:1–46				
12. nisana	Jeruzalem	vjerski vođe htjeli ga ubiti	26:1–5	14:1, 2	22:1, 2	
		Juda dogovorio izdaju	26:14–16	14:10, 11	22:3–6	
13. nisana (četvrtak poslijepodne)	blizu Jeruzalema i u samom gradu	pripreme za posljednju Pashu	26:17–19	14:12–16	22:7–13	
14. nisana	Jeruzalem	s apostolima jeo pashalnu večeru	26:20, 21	14:17, 18	22:14–18	
		oprao noge apostolima				13:1–20

Karta 6



VRIJEME	MJESTO	DOGAĐAJ	MATEJ	MARKO	LUKA	IVAN
14. nisana	Jeruzalem	Isus otkrio da je Juda izdajnik i otpustio ga	26:21–25	14:18–21	22:21–23	13:21–30
		uspostavio Gospodinovu večeru (1Ko 11:23–25)	26:26–29	14:22–25	22:19, 20, 24–30	
		prekora da će ga se Petar odreći i apostoli se razbježati	26:31–35	14:27–31	22:31–38	13:31–38
		obećao pomoćnika; usporedba o pravom trsu; zapovijed o ljubavi; posljednja molitva s apostolima				14:1–17:26
	Getsemani	duševna patnja u vrtu; Isus izdan i uhvaćen	26:30, 36–56	14:26, 32–52	22:39–53	18:1–12
	Jeruzalem	ispitivao ga Ana; sudili mu Kajfa i Sudbeno vijeće; Petar ga se odrekao	26:57–27:1	14:53–15:1	22:54–71	18:13–27
izdajnik Juda se objesio (Dj 1:18, 19)		27:3–10				
izveden pred Pilata, odveden Herodu, pa vraćen Pilatu		27:2, 11–14	15:1–5	23:1–12	18:28–38	
Pilat ga htio osloboditi, Židovi htjeli da pusti Barabu; Isus osuđen na smrt na mučeničkom stupu		27:15–30	15:6–19	23:13–25	18:39–19:16	
(oko 15 sati, petak)	Golgota	umro na stupu	27:31–56	15:20–41	23:26–49	19:16–30
	Jeruzalem	Isusovo tijelo skinuto sa stupa i položeno u grob	27:57–61	15:42–47	23:50–56	19:31–42
15. nisana	Jeruzalem	svećenici i farizeji postavili stražu na grobu i zapečatili kamen	27:62–66			
16. nisana	Jeruzalem i okolica; Emaus	Isus uskrsnuo; pet puta pojavio se učenicima	28:1–15	16:1–8	24:1–49	20:1–25
nakon 16. nisana	Jeruzalem; Galileja	nastavio se ukazivati učenicima (1Ko 15:5–7; Dj 1:3–8); dao im upute; zapovjedio da čine učenike	28:16–20			20:26–21:25
25. ijara	Maslinska gora, blizu Betanije	Isus uzašao na nebo 40. dan nakon uskrsnuća (Dj 1:9–12)			24:50–53	



Dodatak B

	Glavna poruka Biblije	B1
Zemljopisne karte	Postanak i putovanja patrijarha	B2
Tumač znakova	Izlazak iz Egipta	B3
<ul style="list-style-type: none">● mjesto čiji je položaj utvrđen s priličnom sigurnošću○ mjesto za koje se pretpostavlja da se nalazilo na naznačenoj lokaciji (? nepoznat točan položaj mjesta)	Osvajanje Obećane zemlje	B4
— putevi	Naseljavanje Obećane zemlje	B6
Na svim kartama sjever se nalazi na vrhu stranice	Davidovo i Salamunovo kraljevstvo	B7
Ako je za određeni zemljopisni pojam postojao još neki naziv koji se koristio u istom povijesnom razdoblju, on je od prvoga odvojen zarezom	Svjetske sile prorečene u knjizi proroka Danijela	B9
Ako je za određeni zemljopisni pojam postojao još neki naziv koji se koristio u nekom drugom povijesnom razdoblju, on je naveden u zagradama	Izrael u Isusovo vrijeme	B10
	Širenje kršćanstva	B13
Slikovni prikazi	Sveti šator i odjeća velikog svećenika	B5
	Salamunov hram	B8
	Hramsko brdo u 1. stoljeću	B11
Kronologija	Posljednji tjedan Isusovog života na Zemlji	B12
	Židovski kalendar	B15
Mjerne jedinice	Mjere i novac	B14

Glavna poruka Biblije

Jehova Bog ima pravo vladati nad svime što postoji. Njegov je način vladanja najbolji. On će ispuniti svoj naum sa Zemljom i ljudima.



Nakon
4026. pr. n. e.

“Zmija” je osporila Jehovino pravo da bude vrhovni vladar i dovela u pitanje ispravnost njegovog načina vladanja. Jehova je obećao da će doći potomak koji će jednog dana zdrobiti glavu zmiji, to jest Sotoni (Postanak 3:1–5, 15). No Jehova je dopustio ljudima da određeno vrijeme vladaju jedni nad drugima pod Sotoninim utjecajem.



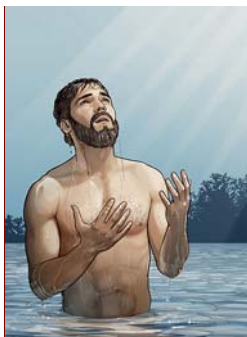
1943. pr. n. e.

Jehova je rekao Abrahamu da će obećani potomak doći iz njegove loze (Postanak 22:18).



Nakon
1070. pr. n. e.

Jehova je obećao kralju Davidu, a kasnije i njegovom sinu Salamunu, da će obećani potomak poteći iz njihove loze (2. Samuelova 7:12, 16; 1. Kraljevima 9:3–5; Izaija 9:6, 7).



29. n. e.

Jehova je otkrio da je Isus obećani potomak koji će naslijediti Davidovo prijestolje (Luka 1:31–33; 3:21, 22; Galacanima 3:16).



33. n. e.

Zmija, odnosno Sotona, obećanom da je potomku ranila petu tako što je navela Božje neprijatelje da ubiju Isusa. Jehova je uskrsnuo Isusa na nebo. Život koji je Isus žrtvovao kao savršeni čovjek Jehova je prihvatio kao otkupninu za grešno čovječanstvo. Time je Adamovim potomcima omogućio oprost nje grijeha i dao priliku da dobiju vječni život (Postanak 3:15; Djela apostolska 2:32–36; 1. Korinćanima 15:21, 22).



1914. ili kratko
nakon toga

Isus je zbacio Sotonu s neba na Zemlju. Sotoni je preostalo “malo vremena” (Otkrivenje 12:7–9, 12).



Budućnost

Isus će Sotonu baciti u bezdan na 1000 godina, a potom će ga uništiti. Time će mu, simbolično govoreći, zdrobiti glavu. Jehova će ispuniti svoj prvobitni naum sa Zemljom i ljudima, ukloniti sramotu sa svog imena i dokazati da je njegov način vladanja pravedan i ispravan (Otkrivenje 20:1–3, 10; 21:3, 4).

Postanak i putovanja patrijarha

stvoreni Adam 4026. pr. n. e.
 savez s Abrahamom stupio na snagu 1943. pr. n. e.
 umro Josip 1657. pr. n. e.

4000. pr. n. e. 2000. pr. n. e. pr. n. e. / n. e. 2000. n. e.



VELIKO MORE



0 mi 100
 0 km 100

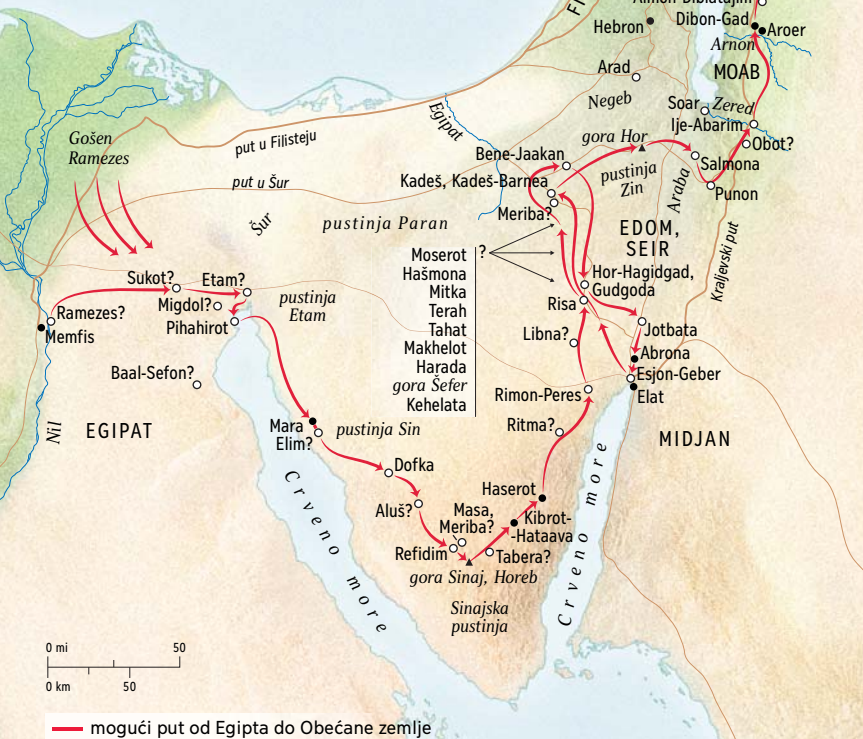
Izlazak iz Egipta

Izraelci izašli iz Egipta
savez Mojsijevog zakona
1513. pr. n. e.

Jošua postavljen za vođu
nakon Mojsija 1473. pr. n. e.

4000. pr. n. e. 2000. pr. n. e. pr. n. e. / n. e. 2000. n. e.

VELIKO MORE, FILISTEJSKO MORE



Osvajanje Obećane zemlje

Izraelci ušli u Kanaan 1473. pr. n. e.
osvojili većinu zemlje 1467. pr. n. e.

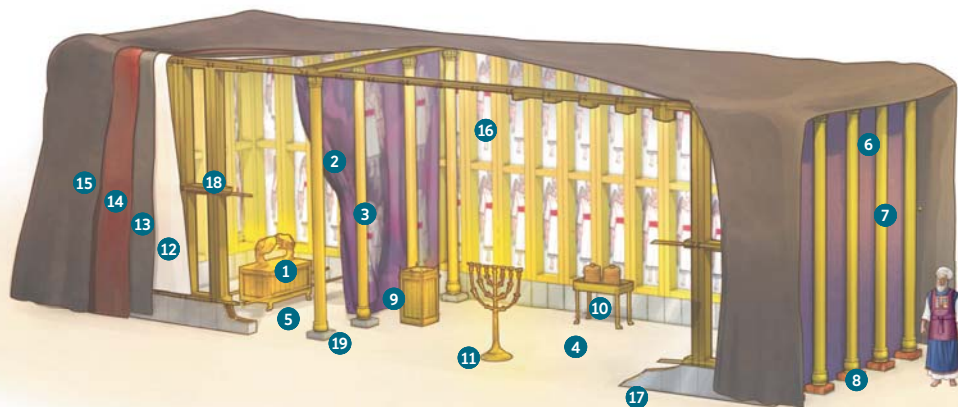
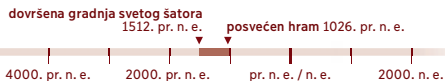
4000. pr. n. e. 2000. pr. n. e. pr. n. e. / n. e. 2000. n. e.

VELIKO MORE,
ZAPADNO MORE



— vojni pohod
■ Kanaan

Sveti šator i odjeća velikog svećenika

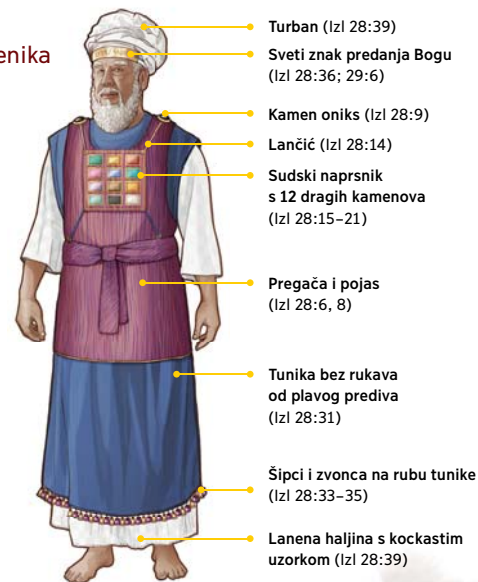


Dijelovi svetog šatora

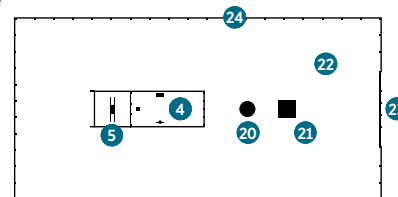
- 1 Kovčeg (Izl 25:10–22; 26:33)
- 2 Zavjesa (Izl 26:31–33)
- 3 Stupovi na koje je bila obješena zavjesa (Izl 26:31, 32)
- 4 Svetinja (Izl 26:33)
- 5 Svetinja nad svetinjama (Izl 26:33)
- 6 Zastor (Izl 26:36)
- 7 Stupovi na koje je bio obješen zastor (Izl 26:37)
- 8 Bakreno postolje stupa (Izl 26:37)
- 9 Žrtvenik za paljenje kada (Izl 30:1–6)
- 10 Stol na kojem su stajali kruhovi stavljeni pred Boga (Izl 25:23–30; 26:35)
- 11 Svijećnjak (Izl 25:31–40; 26:35)
- 12 Laneno šatorsko platno (Izl 26:1–6)
- 13 Šatorsko platno od kozje dlake (Izl 26:7–13)
- 14 Pokrov od ovnujskih koža (Izl 26:14)
- 15 Pokrov od tuljanovih koža (Izl 26:14)
- 16 Zidni okvir (Izl 26:15–18, 29)
- 17 Srebrno postolje zidnog okvira (Izl 26:19–21)
- 18 Prečka (Izl 26:26–29)
- 19 Srebrno postolje stupa (Izl 26:32)

Odjeća velikog svećenika

Detaljan opis odjeće koju je nosio izraelski veliki svećenik nalazi se u 28. poglavlju Izlaska



- 20 Bakreni umivaonik (Izl 30:18–21)
- 21 Žrtvenik za žrtve paljenice (Izl 27:1–8)
- 22 Dvorište (Izl 27:17, 18)
- 23 Ulaz (Izl 27:16)
- 24 Laneni zastori (Izl 27:9–15)



Naseljavanje Obećane zemlje

plemena dobila svoj dio zemlje
nakon osvajanja Obećane zemlje
1467. pr. n. e. Šaul pomazan za kralja 1117. pr. n. e.

4000. pr. n. e. 2000. pr. n. e. pr. n. e. / n. e. 2000. n. e.

Suci

- 1 Otniel
- 2 Ehud
- 3 Šamgar
- 4 Barak
- 5 Gideon
- 6 Tola
- 7 Jair
- 8 Jiftah
- 9 Ibsan
- 10 Elon
- 11 Abdon
- 12 Samson

VELIKO MORE,
ZAPADNO MORE



- Šimunovi izdvojeni gradovi
- Manašeovi izdvojeni gradovi
- gradovi utočišta

Davidovo i Salamunovo kraljevstvo

David vlada 1077. – 1038. pr. n. e. Salamun vlada 1037. – 998. pr. n. e.
savez s Davidom oko 1070. pr. n. e.

4000. pr. n. e. 2000. pr. n. e. pr. n. e. / n. e. 2000. n. e.

- ▭ Davidovo kraljevstvo
- ▭ Salamunovo kraljevstvo
- uvoz
- izvoz

iz Taršaša:
zlato, srebro, bjelokost,
majmuni, paunovi



iz Tira:
cedrovi, borovica, zlato

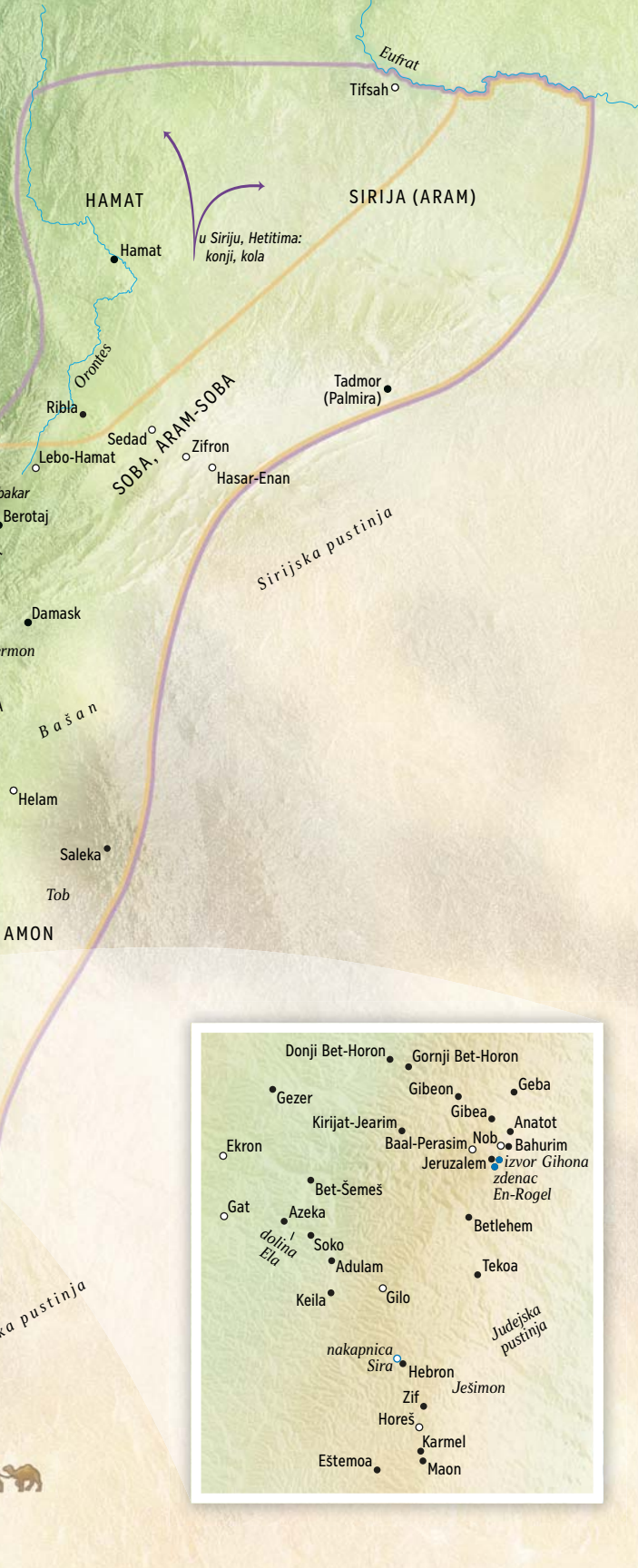
u Tir:
ječam, pšenica,
maslinovo ulje,
vino

iz Egipta:
konji, kola

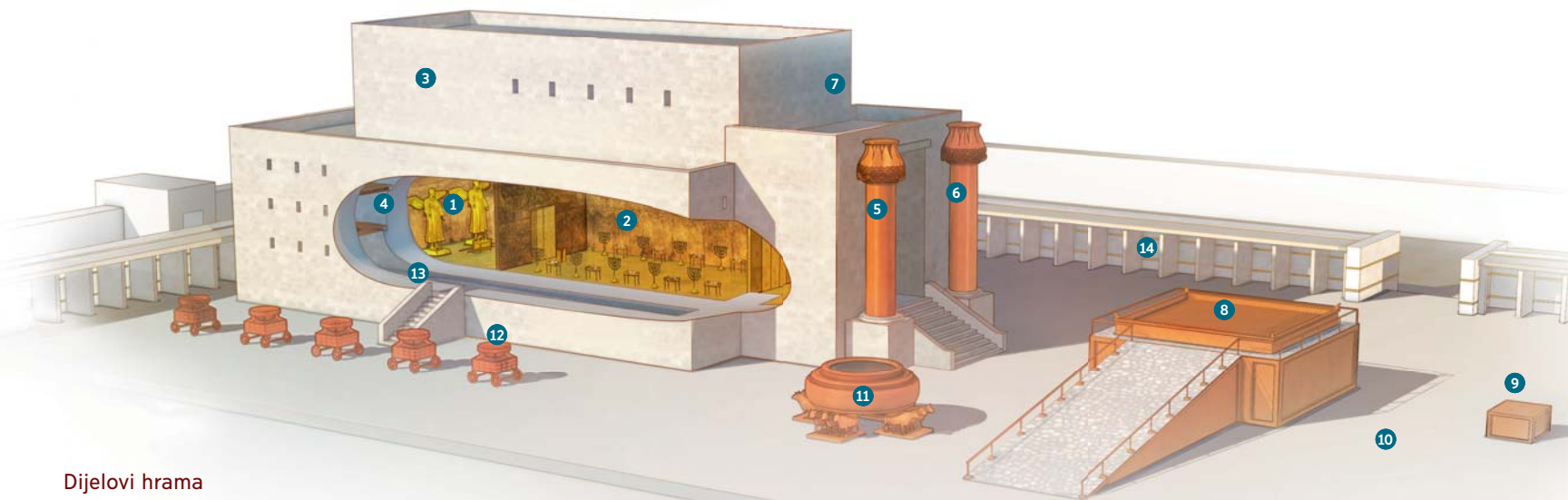
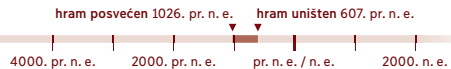
iz Ofira:
drago kamenje,
zlato, drvo

iz Arabije:
zlato, srebro

0 mi
0 km

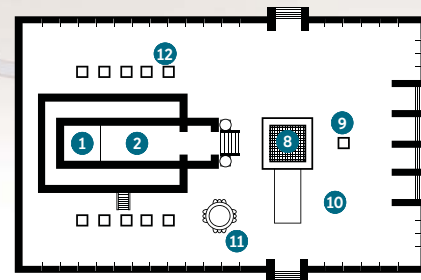


B8 Salamunov hram



Dijelovi hrama

- 1 Svetinja nad svetinjama (1Kr 6:16, 20)
- 2 Svetinja (2Lje 5:9)
- 3 Gornje sobe (2Lje 3:8, 9)
- 4 Pokrajnje prostorije (1Kr 6:5, 6, 10)
- 5 Jakin (1Kr 7:21; 2Lje 3:17)
- 6 Boaz (1Kr 7:21; 2Lje 3:17)
- 7 Predvorje (1Kr 6:3; 2Lje 3:4)
- 8 Bakreni žrtvenik (2Lje 4:1)
- 9 Bakreno postolje (2Lje 6:13)
- 10 Unutarnje dvorište (1Kr 6:36)
- 11 Lijevano more (1Kr 7:23)
- 12 Kolica (1Kr 7:27)
- 13 Ulaz s južne strane (1Kr 6:8)
- 14 Blagovaonice (1Lje 28:12)



Svjetske sile prorečene u knjizi proroka Danijela

Babilon razorio Jeruzalem 607. pr. n. e.

4000. pr. n. e. 2000. pr. n. e. pr. n. e. / n. e. 2000. n. e.



Babilon

Danijel 2:32, 36–38; 7:4

607. pr. n. e. kralj Nebukadnezar razorio Jeruzalem



Medo-Perzija

Danijel 2:32, 39; 7:5

539. pr. n. e. porazila Babilon
537. pr. n. e. Kir izdao proglas kojim je Židovima dopustio povratak u Jeruzalem



Grčka

Danijel 2:32, 39; 7:6

331. pr. n. e. Aleksandar Veliki osvojio Perziju



Rim

Danijel 2:33, 40; 7:7

63. pr. n. e. zavladao nad Izraelom
70. n. e. razorio Jeruzalem

Velika Britanija i SAD

Danijel 2:33, 41–43

1914. – 1918. za vrijeme Prvog svjetskog rata pojavila se britansko-američka svjetska sila



■ Babilonsko Carstvo

■ Medo-Perzijsko Carstvo

▨ područje nad kojim su vladale obje sile



■ Grčko Carstvo

■ Rimsko Carstvo

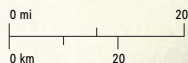
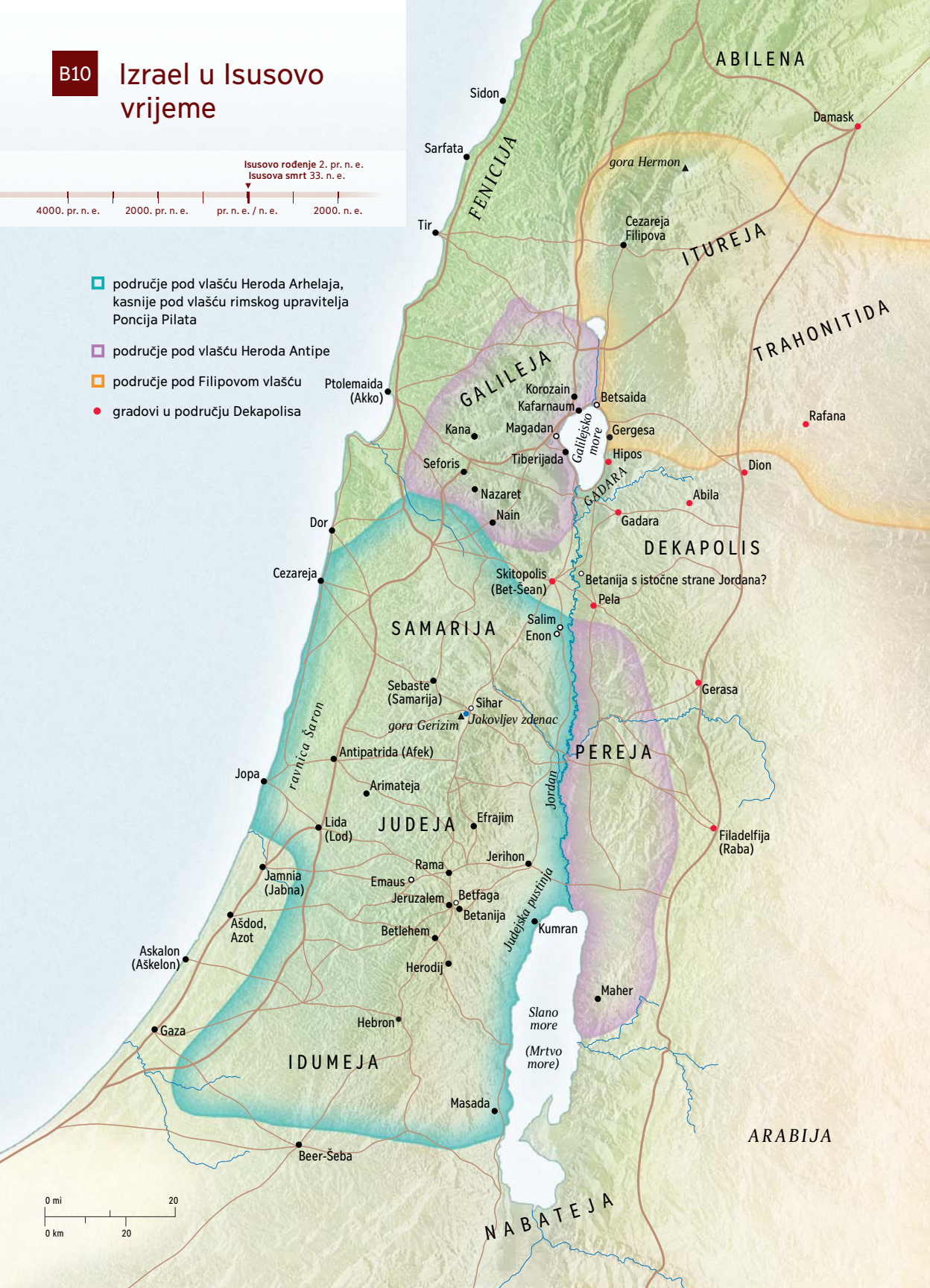
▨ područje nad kojim su vladale obje sile

Izrael u Isusovo vrijeme

Isusovo rođenje 2. pr. n. e.
Isusova smrt 33. n. e.

4000. pr. n. e. 2000. pr. n. e. pr. n. e. / n. e. 2000. n. e.

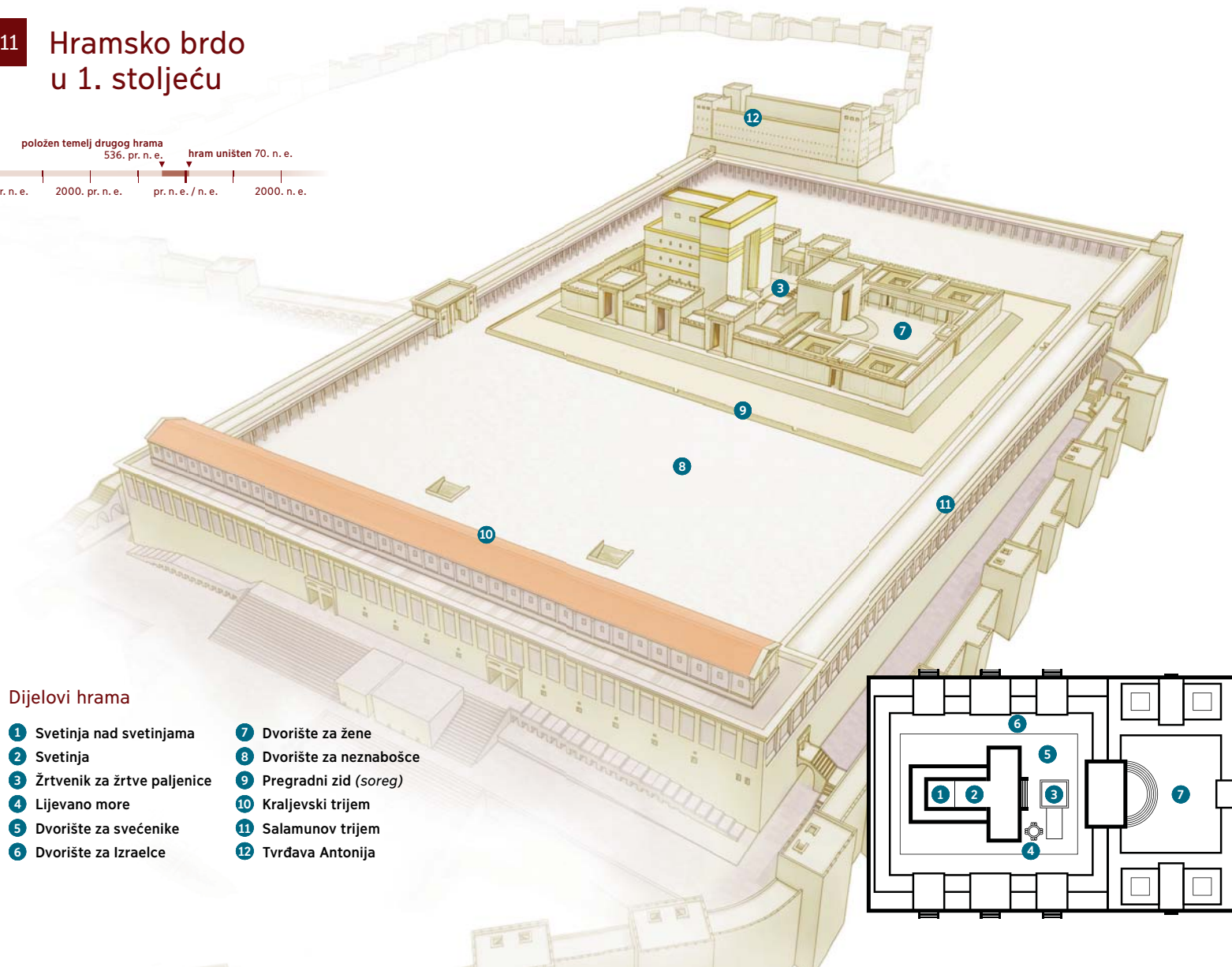
- područje pod vlašću Heroda Arhelaja, kasnije pod vlašću rimskog upravitelja Poncija Pilata
- područje pod vlašću Heroda Antipe
- područje pod Filipovom vlašću
- gradovi u području Dekapolis



Hramsko brdo u 1. stoljeću

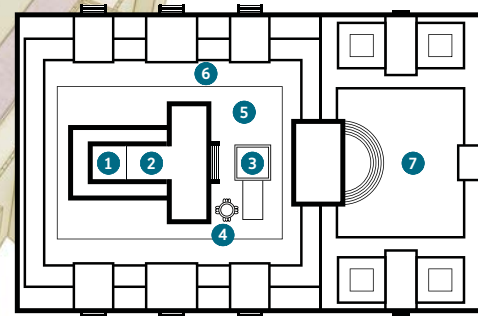
položen temelj drugog hrama
536. pr. n. e. hram uništen 70. n. e.

4000. pr. n. e. 2000. pr. n. e. pr. n. e. / n. e. 2000. n. e.



Dijelovi hrama

- | | |
|-------------------------------|----------------------------------|
| 1 Svetinja nad svetinjama | 7 Dvorište za žene |
| 2 Svetinja | 8 Dvorište za neznabošce |
| 3 Žrtvenik za žrtve paljenice | 9 Pregradni zid (<i>soreg</i>) |
| 4 Lijevano more | 10 Kraljevski trijem |
| 5 Dvorište za svećenike | 11 Salamunov trijem |
| 6 Dvorište za Izraelce | 12 Tvrdava Antonija |



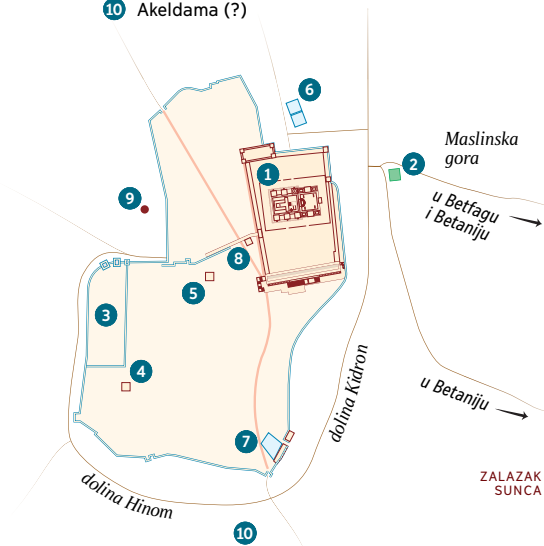
Posljednji tjedan Isusovog života na Zemlji

ZALAZAK
SUNCA
Židovima je
dan počinjao
i završavao
zalaskom
Sunca



Jeruzalem i okolica

- 1 Hram
- 2 Getsemanski vrt (?)
- 3 Upraviteljeva palača
- 4 Kajfina kuća (?)
- 5 Palača Heroda Antipe (?)
- 6 Kupalište Betzata
- 7 Kupalište Siloam
- 8 Dvorana Sudbenog vijeća (?)
- 9 Golgota (?)
- 10 Akeldama (?)



IZLAZAK
SUNCA

ZALAZAK
SUNCA

8. nisana (subota)

- Šest dana prije Pashe došao u Betaniju

Ivan 11:55–12:1

9. nisana

- Jeo kod gubavca Šimuna
- Marija pomazala Isusa nardovim mirisnim uljem
- Židovi došli vidjeti Isusa i Lazara

Matej 26:6–13

Marko 14:3–9

Ivan 12:2–11



- Ušao u Jeruzalem kao kralj
- Poučavao u hramu 1

Matej 21:1–11, 14–17

Marko 11:1–11

Luka 19:29–44

Ivan 12:12–19

10. nisana

- Prenoćio u Betaniji

- Rano ujutro otišao u Jeruzalem
- Istjerao trgovce iz hrama
- Čuo se Jehovin glas s neba

Matej 21:18, 19; 21:12, 13

Marko 11:12–19

Luka 19:45–48

Ivan 12:20–50

11. nisana

- Poučavao u hramu koristeći usporedbe
- Osudio farizeje
- Zapazio prilog siromašne udovice
- Na Maslinskoj gori prorekao uništenje Jeruzalema i rekao što će biti znak njegove prisutnosti

Matej 21:19–25:46

Marko 11:20–13:37

Luka 20:1–21:38

ZALAZAK
SUNCA

12. nisana



- Proveo miran dan s učenicima
- Juda dogovorio izdaju

Matej 26:1-5, 14-16

Marko 14:1, 2, 10, 11

Luka 22:1-6

13. nisana



- Petar i Ivan izvršili pripreme za Pashu
- Kasno poslijepodne stigli Isus i ostali apostoli

Matej 26:17-19

Marko 14:12-16

Luka 22:7-13

14. nisana



- S apostolima jeo pashalnu večeru
- Oprao noge apostolima
- Otpustio Judu
- Uspostavio Gospodinovu večeru

Matej 26:20-35

Marko 14:17-31

Luka 22:14-38

Ivan 13:1-17:26



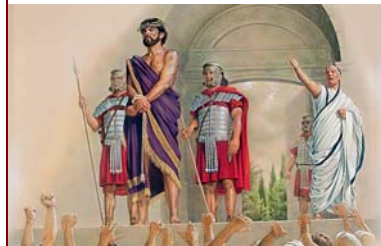
- Izdan i uhvaćen u Getsemanskom vrtu 2
- Apostoli se razbježali
- Sudilo mu Sudbeno vijeće u Kajfinoj kući 4
- Petar se odrekao Isusa

Matej 26:36-75

Marko 14:32-72

Luka 22:39-65

Ivan 18:1-27



- Ponovno izveden pred Sudbeno vijeće 3
- Izveden pred Pilata, 3
- zatim odveden Herodu, 5 pa vraćen Pilatu 3
- Osuđen na smrt i pribijen na stup na Golgoti 9
- Umro u otprilike 15 sati
- Isusovo tijelo skinuto sa stupa i položeno u grob

Matej 27:1-61

Marko 15:1-47

Luka 22:66-23:56

Ivan 18:28-19:42



15. nisana (subota) 16. nisana

- Pilat dopustio da se pred Isusovim grobom postavi straža

Matej 27:62-66

- Žene kupile miomirise kako bi namazale Isusovo tijelo

Marko 16:1



- Isus uskrsnuo
- Pojavio se učenicima

Matej 28:1-15

Marko 16:2-8

Luka 24:1-49

Ivan 20:1-25

B14 Mjere i novac

Mjere za tekućinu

kor (10 bata / 60 hina)
220 L



Mjere za suhe stvari

homer (1 kor / 10 efa)
220 L



Mjere za duljinu

duga trska (6 dugih lakata)
3,11 m

trska (6 lakata)
2,67 m

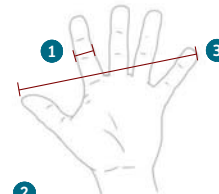
hvat
1,8 m

dugi lakat
(7 dlanova)
51,8 cm

lakat (2 pedlja / 6 dlanova)
44,5 cm

kratki lakat
38 cm

- 1 prst (1/4 dlana)
1,85 cm
- 2 dlan (4 prsta)
7,4 cm
- 3 pedalj (3 dlana)
22,2 cm



1 rimski stadij
1/8 rimske milje
= 185 m



Težina novčanih jedinica iz hebrejskog dijela Biblije



gera ($\frac{1}{20}$ šekela)
0,57 g
10 gera = 1 beka

beka
5,7 g
2 beke = 1 šekel

pim
7,8 g
1 pim = $\frac{2}{3}$ šekela

šekel
11,4 g
50 šekela = 1 mina

mina
570 g
60 mina = 1 talent

talenat
34,2 kg



uteg težine jednog šekela



darik
(perzijski; zlatni)
8,4 g
Ezra 8:27



libra (rimska)

327 g
Ivan 12:3

libra "skupocjenog mirisnog ulja, pravog narodovog ulja"



mina
100 drahmi
340 g
Luka 19:13
= oko 100 dnevnica

talent
60 mina
20,4 kg
Matej 18:24
Otkrivenje 16:21
= oko 20 godišnjih plaća

Težina novčanih jedinica iz grčkog dijela Biblije



lepton (lepta)
(židovski; bakreni ili brončani)

$\frac{1}{2}$ kvadranta
Luka 21:2



kvadrant
(rimski; bakreni ili brončani)

2 lepte
Matej 5:26



as
(rimski i provincijski; bakreni ili brončani)

4 kvadranta
Matej 10:29



denar
(rimski; srebrni)

64 kvadranta
3,85 g
Matej 20:10



drahma
(grčka; srebrna)

3,4 g
Luka 15:8



didrahma
(grčka; srebrna)

2 drahme
6,8 g
Matej 17:24



antiohijska tetradrahma

tirska tetradrahma
(tirski srebrni šekel)

tetradrahma
(grčka; srebrna; nazivala se i srebrni stater)

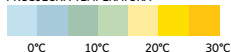
4 drahme
13,6 g
Matej 17:27

1 dnevica
(12 sati)

























2 dnevica

3 dnevica

4 dnevica



| TRAVANJ | SVIBANJ | LIPANJ | SRPANJ | KOLOVOZ | RUJAN | LISTOPAD | STUDEN | PROSINAC | SJEČANJ | VELJAČA | OŽUJAK

NISAN (ABIB)	14. Pasha 15. – 21. Blagdan beskvasnih kruhova 16. prinos prvina	Jordan buja zbog kiša i topljenja snijega 	ječam 
IJAR (ZIV)	14. "druga" Pasha	počinje sušno razdoblje, nebo pretežno vedro 	pšenica 
SIVAN	6. Blagdan tjedana (Pedesetnica)	ljetne vrućine, razdoblje vedrine 	pšenica, rane smokve 
TAMUZ		vrućina sve jača, u nekim predjelima obilna rosa 	prvo grožđe 
AB		razdoblje najvećih vrućina 	ljetno voće 
ELUL		nastavlja se razdoblje vrućina 	datulje, grožđe i smokve 
TIŠRI (ETANIM)	1. Dan oglašavanja truba 10. Dan očišćenja 15. – 21. Blagdan sjenica 22. svečani skup	kraj ljeta, počinju rane kiše 	oranje 
HEŠVAN (BUL)		slabe kiše 	masline 
KISLEV	25. Blagdan posvećenja	kiše postaju obilnije, mraz, snijeg u planinama 	zimski uvjeti čuvanja i hranidbe stoke 
TEBET		najhladnije razdoblje, kiše, snijeg u planinama 	rast vegetacije 
ŠEBAT		hladnoća popušta, nastavlja se kišno razdoblje 	cvjetanje badema 
ADAR	14., 15. Purim	česte grmljavine i tuča 	lan 
VEADAR	dodatni mjesec, dodavao se sedam puta u 19 godina		

Želite li više informacija, posjetite www.jw.org ili pišite Jehovininim svjedocima na odgovarajuću adresu s popisa.